Indian Botanic Garden Library
BOTANICAL SURVEY OF INDIA
CLASS NO
BOOK NO THE-h
ACC. NO. H-8717

J. Henry Burkill
1894.

Pulteney - Proposed botany 1790 speaks of ... the work

Boston \CL:J> ><"•*;•*-•• 3.

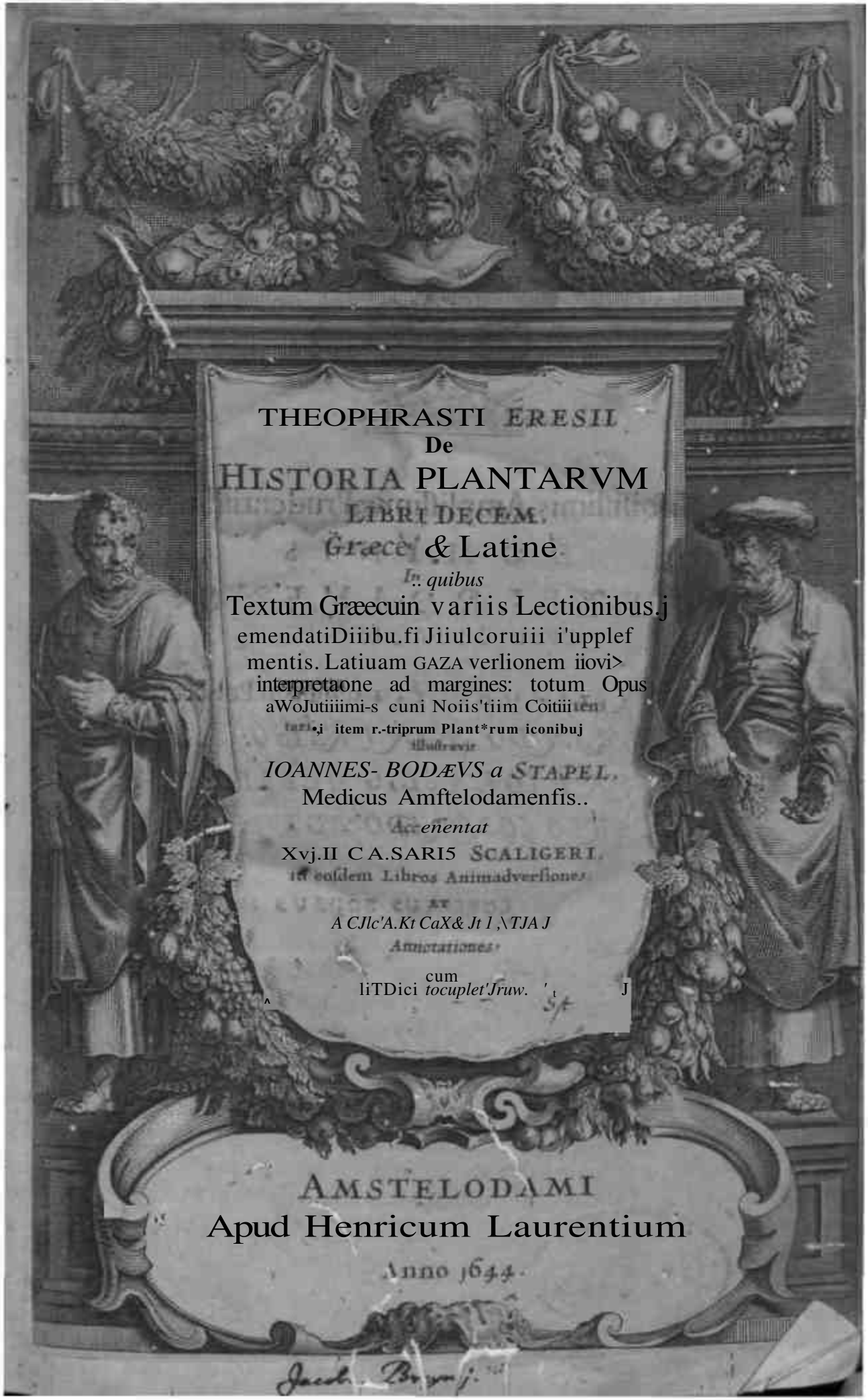

THEOPHRASTI ERESII
De
HISTORIA PLANTARVM
LIBRI DECEM.
Græce & Latine
In quibus
Textum Græecuin variis Lectionibus.j
emendatiDiiibu.fi Jiiulcoruiii i'upplef
mentis. Latiuam GAZA verlionem iiovi>
interpretaone ad margines: totum Opus
aWoJutiiiimi-s cuni Noiis'tiim Coitiiiten
tari•,i item r.-triprum Plant*rum iconibuj
illustravit
IOANNES- BODÆVS a STAPEL.
Medicus Amftelodamenfis..
Accenentat
Xvj.II CA.SARI5 SCALIGERI.
in eosdem Libros Animadversiones
ET
A CJlc'A.Kt CaX& Jt 1 ,\TJA J
Annotationes
cum
liTDici *tocuplet'Jruw.* ' t J
^

AMSTELODAMI
Apud Henricum Laurentium
Anno 1644.

Jacob. Brunj.

INDIAN BOTANIC GARDEN
LIBRARY
No. 10-8717
CALCUTTA

NobiIiflimis,AmplilIinirIj),Prudentiinmis

D 0 M I N I S

A M S T E L O D A M E N S I S,

REIP. CONSULIBUS.

Dn. CORNELIO *q%AEf>* DominoinPoJsbroeck.
Du. GERBRANDO PANCRATIO.
Du. JOANNI CORNELIO GEELVINCK.
Du. ALBERTO CONRADO BURGIO I.V.D.

EGBERTUS BODÆUS Med. Do«. S. P. D.

INDIAN PUBLIC ... ARY. No. ... CALCUTTA

3\(j)bilffsiini, Jmplifsimi, Tmdentifeimique Firi,

Mportunus forte & tenwarius habebor, quod Vos > tarn arduis Keif, involutoscuris, interpellem. Quandoquidem gnarus fat^s mini ium, temporis hoc, quodV obis, unus, nuhc fubtrano, omnibus auferri, cujus certe velocitas non paxitur (upervacuadiflerentemaudire. Cxterum rVputanti mecum, jam tandem poft o&emnium, ab* folutos a typographo, filii mei, plurium annorum labores, tanta derepente animum occupavit lxtitia, uteaiji, cujus vixcapaxvidebar, nonalterius, quam Veftrum in finuni deponendam judicaverim, Vofque Tutores, imo Patres advocare laborum gnati mei conftituerim. Illorum fecui* tu^exemplum, quibus.d6e$etum eft ingenii monumenta pofteritati tranfmitterc

Excufabitis hanc noftramaudaciatli,dando aliqtiid operi, aliquid ex moerore jam eluclati parentis animq, aliqtiid defundo,heu, quondamiiliomeo : Vobisutnato,itahocin qpere adhuc fuperftiti. Vivens,ut debuit,Vobis vivere voluit, nee ante obitumaliosquaercbat, necvolebat laborum fuorum Patronos. Executorem *m£* ultimo reliquit Volun* tatis, eoque latisfaciendo defun&iManilpus, id exequoi*. Dolens fummogere ab ipfo fieri haudpotuiffe, Vobis fervi^ tio, mihi folatio.

At poftquam non ita vifum, rerum divinarum, humanarumque Arbicro, hoc meum reftare judicavi, nullum ut defunfti Manes, autejusfama, autofficiumnoftrum, detrimentum patiantur. Qiied vix alio melius potuit fieri mo* do, quam ut veftris Aufpieiis, filii mei in Theophrafti libros de hiftbriaPlantarum, Ilfotae&cCommentariiinpublicum prodirent, quo fpleridore\\Veftris muiuarentur luminibus.

Res ipla eft quidem minima, & Vobis forte indigna • Aft ctiam olim rebus minimis rus incolentes, offenf as Beorum placaffe, notum (atis. Argumentum tamen operis minime indecens Vobis, non quidem Reipublicx, fed fingulorum, qui partes e jus funt, falute f p£cl:ans, *ixt* herbarum,Stirpium, acPlantarumHiftoriaacnaturaagitur, quarumfi negligat Medicusfcientiam, quopafto, quid ae^rotanti optimum, quibus utendum, quodye vitandum foreti, fciret ? Prxclare olini,his pene verbis (dt alia tamen re loquens) Seneca Phi-

losophus, *Illa herba quæ in segetem, frugemque ventura, aliam habet vim* [illegible] *& vix eminens sulco: aliam cum convaluit, & molli quidem culmo, jedqmferatonusjkum. consistit: aliam cum flavescit, & aream spectat; in mamcunque conflitutionem venit diverfaminduitnatwam.* Quxnunc certè contemplamur facillime, poftquam Veftra opera,huc, non dicoexBrittania,Gallia,autHilpania,fed eGraecia,Syria,Arabia,Perfia,i£gypt6,Barbaria,imo ultimis tamO.ientis,quam Occidents pbpulis, India & America, dive/fi generis herbae quotidie advchuntur : magno quidejil fumptu; at majore cum gloria VeftrxUrbis, imo Oj^is univerfi falute:

EthxcquidemexemploRomanorum Principum, haud minus fibi gratulantium obraras, peregrinisex orisadve6las plantas, quam ob catenatam diverlbrum Regum, ante currus triumphales,{eriem, Et certe fi quid aliud,earum cognitionem, tanquam pertinenj^iji ad hpminis confervaffo*-nem, (namunicuiq\ie corppris luijrharitas %& confervatio infitaeft) ipfi Principes qp^fivere. LegimusRegem omnium, quotquot ruere,fapientifsirnumialamonem deftirpibus {criphiTe. Teftahtur *]nbx* Mauritania, Attali Pergamenorum,MethndatisPonti)Euacis Arabix regum de eademre'Convmentarii:utmittam Agamemnorfa, Mafinaffahi, Archilaum, Herculem,aliofque plurimos, viros Maje» ftatc infignes, reique herbaria peritrfsimos.' Argumento runtHelenium,Teiephium,Clyrnenum,Arthemetia,LylimacKi^im, Geatiana, alixqueplantxplurima^omncsgaudentes, &quafi gloriae ducentes a Principibus'aut inventas r} aut nonien lortitas. Ipfe Atbenienfis AJcebiades gloriaeduxit Echium,&: Anchufam afereperta.

Qyffimuloimniayimofingula.adhortamentojuere ad ftarendosnon ah$, quam yos Nobilifsimi, Amplifsimique Viri, *Qommmtanmum fliimei, in libros Ibeopbrajlide bijkria phfOamipT/tlmios atcjtle Tuto* res, mw/hoTatodmfyTnefidio, adfeffum'velipjammaledicmtiam^ Wtifirent. Tolliteigfiurbenmoloanimohuncpoftbumum, & cxbo/ttumk* tum, patemoqueafiau adwrfus quQfvis % defendite. Hacvotorum frnfilli mek h*c rneorum nuncfumma eft, quamfe adipifcar, ad felicitate admen me pertigiljejudicabo.*

Vnumaddo, Deus Optimus Maxkfus Nobilifsimi AmPUsimiPni^tifsWiqUcViU^%%. *MberffAonoJm* [illegible] *diu nobis & nostrorum omnium securitati salvos & mcokmesfenet. Spfchd.* M. DC.XLIIII. *IV^aknd. Febmar.*

JOAN

J O A N N I B O D A O à S T A P E L ,

è mortuo

Dum emendaret, libros Theophrafti.

N 8 blatta, AC tineupereas, Tbeopbrdk Bodxus

Heu periit, fidam Mm tibi ferret of em.

£Klortuw Me tibi eft, quo vfoat uterque perennis,

Cognitn cfumfuerinty coBus, arundo, crocus.

N I C O L A U S T U L P I U &

SIT>E%A QJMSTELOT)AMEN-SIA

In Obitum

I.OH AN HIS BODiEI

Medici & 'Btoanici Eximii,

S U M M O R E I H E R B A R I A B O N O N A T I
E J U S D # E M Q . U E I N C O *U*J? A R A,B I L I
D A M N O D E N A T I H Y E M E
A N N O c i a. i *o*. c. x x x v i.

Q Vodnulios Stytura pttrens'hoc tempore/lores,

Herbafcfue nullas proferat,

(lAjfcribunt Hyemi: nos docia affcribimus Umbrae.

Secum btec<Bod<em abfluliu

Is, qui torpenti Tbeopbrajlum excire Jtetemo,

t *u e# in hu. * Injlematherue glorhm,*

rcm gj yljrtAm

Toffet)6bit: (afablt?)fiore$$arfumsOlympo,

jive Mercurtvm

E^redditurus nuhilis

t'.lufire

SiderAKorporibuSy hediuftne bonore manerent.

Excefiit, inqftam, ut redderet

Terpetuas Viola?, im]nortalefqKcyHyacinibos,*

Inter Choreas aslricas.

Cum Berenice]. Qoma yerticis, addita £#b,

Virpntis exper$teni<e;

* *

Illaque

Illacjue Cjnofiaca nurceretfama Corotw,

'Redintegrandaflor'tbus:

Cum Tadus, aut y^jlusjiqwdisqui interjacet afbris, .

Moveret orbatmri caput,

oJtfolita incingrfiba Jua temporavellet,

Jflmdmefque priJUnus:

† I. L. EN- GON AST. *& ma^a Hefteridurn dejj?e8ampufria t ZfiQxus,*

Tte/ideraret alter a:

Qweque adiitSuperos, terrisABraarelBis,

Ojffenfa prowis moribus,

oAmbiret, <Oeterifyko Jraudata, recenteis

IUuJlriom lamp aits,

(jorkinuo miferans perituris ajlitit Ashu

Qwn Stirpium cboragio.

Crede (licet) mark?uquot texltinathera PLANTAS,

Te tot/videre S i D E R A.

1?ETRUS ScRIVERIUS
M Œ S T U S.
p.

In

In Theophrafti Herbarum Hiftoriam, à Do

£lifsimoClarifsimoqueviro D.JOHANNE BODAEO
à S T A p E L **Medicine Do&ore, magna cu-ra recenfitam, &c luculentis Notis illuftratam.**

'Dfyice (jrjecorum tnbufds, &• prifca renafci
Secula y naturae parturientis opes.
Cea'opidum patuere jcbola, patuere receffus,
Dopmatnque ingenii WJTHEOPHRASTE, ^/.
Hie herbas jruticejque fuos vetus explicat Hellas.
Vagina puhilhm qutelibet ifiafacit.
Quicquij in \nc fclix gmuitO^atura theatro,
Singula ftant featiis confyidenda fuis.
Juger&funt charts, Viridaria tota libellt,
dArea cju<# mundi eft laxior, ar3a patet.
Mira locjuarl durant iUi fine Solibus borti,
Non opus hie Zephyris, Role ilande, tuis<
Non arbu/la rigant pluvia, confundirhus anni
Tempora, quod carpas bruma vel ipfa Habit.
*Nullum gleba J'acit, nullum difcrimen arenas**
TwBat in hoc noslro (jmcia tota fob.
l)ift$Kh<oeunl&wandi difcrimine frylclus,
(jrerminaque aaverfis dijfociata plagis.
*Vna *<t/lrabum Qlicuftojue graves hlqfafda mejjes*
Colligit, una gerit grarnina milk tnanus.
Vna domuSy ck/it unus ager, quce dbidit orbis,
St mundi 'exiguo vgnditur are labor.
Hoc,fapiensTnEomRASTE9 tuumesl. BODAEUS *honores*
zAddidit, &' voces terfius irefacit.

£t longa merfumfecUcaligme verum

Eruit ,&• vuku dat meliope legh

≤+5Marcebant veteres herb, decejferat iUu*

£t Vigor & forme gratia prifcafua**

3\(j4nc meliusfragrant, Utntofub vindice, planke.

Tuldmus y inculte qua jacuere, vtrem.

**Balfama> thus, olios aloe diffundk odores,*

Tollit inoffenjum palmajuperba caput.

Quam prim ignavi ^ania prefierat avi,

brvenit hie laudes laurus arnica Juar.

Cauliculi> radix> calijces> Jibr^que lmi^que,

Omnia confyeBu jjtlendidiqre placent.

In Medicum U^Qatura redit, cedmmque perémem

Confecrat bis ipjis oficiofa 3\Qotu.

Vt quern· non potuere berfafervare lakantem,

Toft obitumpojsint femina faha loquL

C. BARLAEUS.

AD

THEOPHRASTUM.

Clarijfimi, dottiffimique Viri

D. JOANNIS BODAEI à STAPEL > Medici Amftelredamenfis , opera & Studio integritati priftinx reftitutum, &: luculentifsimis commentariisilluftratum.

Llujlres 3\(jitura "\viros, &-prifca tulere
'S<zcula, quets dignumgratijsima Mufa labors
Et mentis hunquam nomen laudemque negaDit,
Adjberfit fcriptis tamen invidiofa vetuftas
Innumeros nxvostfcmperque abolcre lituris
Tcmpus edax verum conatum ejl, & velut i<ne>
Adverfum rapidfi^uemfuf/lat 0$™ adufsit.*
Vtrame fenfifU dudun% THEOPHRASTE ; *nee uh%*
Altiusin corpusJcrpjeruntmcera, dextram
T>um tibi quijquefuam negat, aut fuccurrexe nemo
Audetin artefotens etiam,formidine foedte
*Tdbificaque his, membrifque fqualentibus quram^*
fam moribundushumiprocumbensy lambere cunctii
Kifus es, &• fatis propere cejjurus iniquis.
aApque ti&i, nobifque fuitjbes nutta fuperjks >
Cum>precibus tandem Mufarum viaus Apollo,
ST A p E L io *mentemque, animumque infudit, &• Ferbis*
<£\on$~lratisipfusdocuit falutaribus omne %
Sxtergere malum,fanaque inducere came
CaVa, cicatricumvejligia linquere nufquam.
Viribus interea robw> vegetujque deorum
fhfMare, & ambrofia per fufus (hiritus, atque
TriftimuorrnL valetudo redit, & decor out.
Cjritia Thoebetify, tibi famaT&odzsc refurgat
T'ofiuma, teque c#nffl$, laudandaque facia tioverue
Tiefia, nomenque, libtique ferantur in aures,
oJTdjfreBumque virum; quorumte, credo,potefsis
Infinunre anims facile: fee vfoere nunquam
T>um cefsas, &• doUorum volitare per ora,
Te coelo mag}um Mufa fuperifque beabitnt.

JOA. ANTONID.ES vander LINDEN, **Med. & Anatomic in illuftri Frifiorum Acadcmia, Franckerana Profcflbr ordinary**

TflANNHS BOAAlOS C>TAnEAlOS,

'ANATPAMMA,

Εἰς ἥλιον ἅπας δῖον βοτανῶν.

N; [illegible]

Ilay cw: [illegible]

[illegible]

[illegible]

ΣΤΑΠΕ A I 0 IS Qd@* q[4,ig/V0V'($07X)ICll$ &V471 A\#t

Ἥλιον it$ (iomvtov (c feaArt ^ (^ «fscp^-

[illegible]

Au <pd<i^ fat *W STAllEAIfl (Zozmuit

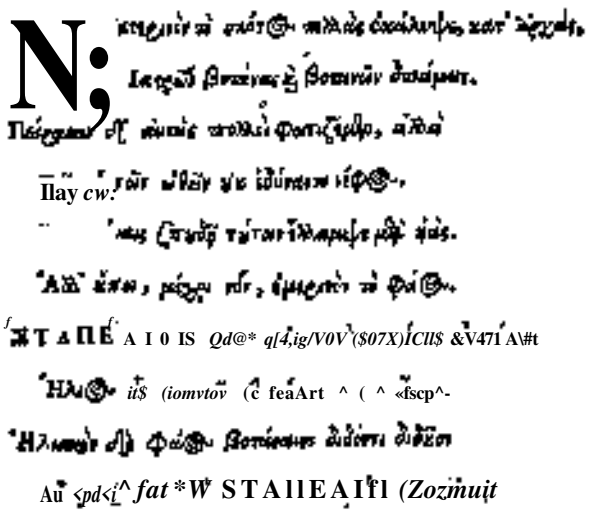

2. N.

SAMUEL NERAN^IJS THEOLOGVS.

Epigramma in Theophraftum,latinè reddi-

., turn, & illuftratum, à D^no^. D^rc^. Johanne Stapclio Medico Amftelredafnenfe.

Valiter&Alpinos inter negleBa recejfts
Tfofdit abfconfa venaperennts aqua 5
(zJgrkolisvixnota, vagis quandoque capelln%f
dyfuterrabundisobvia potaferis,
Quarn labor artificum Lauos mox duchin bortos,
Cultaque fecundo foffleviretarigat;
Sic latuere oculos Theophra/Ufcripta Lat&ys
Obfita yyidrniris dilaceratamodis-
Quxnurxin diasprocedunt Wminis oras
Augufla, artifici comptapolita manu;
€n iterum Eupbraftus, fyheophrafti nomen adeptus
c Divino Latios fundit ab ore fonos.
Inque ftruem eximias Stapeliusmdiquegazgs
dccumulans>(fa%ede8mit0Mnedecus.

Rpbertus vander Houvc,

MEDI/:US'AMSTEL,

I«

In

JOANNIS BODÆI à STAPEL THEOPHRASTUM.

Ityntis mittatifyecie, veifo([tte aim,
Fix Theophrafius erat, qui Theopbraftus erat.
3\(unc decus)Hijhrico9 & rediitjuaforma recuko;
Terfes & ejl iterum vidtus, ut, amefulu
Os, quo Mercurius velit efe velipfe difertus,
T>mticvih iterum candetebumeolis.
Turpuraque eft iterum rojeis attirita labellis,
Qufis velXantim ba/l^j&fe velit.
TSodceo grates bmc^fefatemurbabetidas,
Munus id acceftum cui Medicina refert:
sJnteYirHein/iadesThcebolibamine midjb
Fecerat: Hifflocraii faldabitMud opus.

C.G. Plempius.

ST iq%J M MA

ad

HORTUM STAPELH-

Perfa procul variis Plantarum germina terris
Poll ParacftSaci lata viroris eraht.
Colligis *hxc* Bodaee fagax, per Ba&ra, per Indos,
Hefperiam, itthiopum, Ponti, Afiseque loco§.
Colligis, atque uno cd^clufa volumine pandis
Amfraftu toto, quae vagus orbis habet.
Hie vel reliqpias Jaradifi agnofco latentis,
Vel mihi nunc ait-er hie Parkdifus erit,

f.Cjeerdinx.

G.Viro

EGBERTO BOD & O

tlMidico pfaBico femori,

cum cclcbcrriroi viri

Medicine, r^ique herbafte peritifsiini, filii
fui, odavo ab ojus obitu,anro ecferec

THEOPH.RASTUM.

aJBenusille tuns planeperiifevidetur;
*zSWon/lrrtafofcriftefefymfe^*
*3\Qominibus certU viviPjJdh^e StapeUu**
Felnunquam e/l dqmptus, W *refyyirm 4fkjl.*
Snada Tbeopbrafti jamredditwrentkeambis
Ingeniognatitfepepetita, tui..
Vrriuepauca damns. cBatavusnamc(mditwill4>
*CMgr*Mspalm<epr<emia (ja^aferat.*
Qua (jazp hand taluk, Stapelus mplma pandtte-
Sic ipfo (jraco major abh 'BataW.
Sic eerie tandem ducens pott fata triumpbum,
Sptencfet zJpotfoieiSolque, decufquefori,
*Terreaterratenet. Dkin*pofsidetaw&*
Tartkijlarn Cdum. Js£omfna maidus habeU

J, Snippendaliug
Amstelodamensis.

jo-

JOANNIS ARNOLD! CORVINI JC.

PRMFATIO

InNotas,&c Commentarium V. CL. Jo ANNIS BODAEI a STAPEL, M.D> in T HEOPHRASTUM.

Jidendi ars non dubium quijifit prxftantifeima. Commendant earn, cum \s &*mM* nobilitas 5 turn finis aece£sitas, 'TnKdftw eft corpus hunianvun. Finis ejufe dem five confervanda, five refittfuerxd^ fanitas. Sunimum fane, & in kac morta^ li vitâ omnibus aiiis anteferendum bsq- num. P^xunum corpus dico (peciatini; Quodciteras creaW^Jiominumcauffa, &c quidem ixife- .ripre conditione *tdnditx*, honlinum ex divina ordinatione fubjacent dominationi. Et eft quidem ea ratia, curmuta animalia, licet fenfitiva, facukate cum homine convenientia^exindeeifdem affeftioiiibus,mo^b.is., & fymptomatis obnoxia^fubhujustnohilifsiiin^ artis \smwMw. non caprehendamus. Redta fan^. Equidem[1] & ipfa eadem avdirationehominumfanitatiperfeinferviunt, five ad alimenk iis utantur,eam tviendo, five ad pharmaca, earn reftitucpdSa Eorundem bbno fpeciatim five inventa , Five à fumniQ Numine doxiata , five omni aevo cv^lta eft haec *trs neceff?^ ria. Eft corpus Tiumanum & Phyfices fubjedum. fedneQ ad^quatum;(utloquuntur) verum quateniis fub corpore naturali continetur : nee eadem qua fubfcientiam mecjH cam venit confideratione. Phyficus corpora naturalia, &: inter ea corpus humanuni , wwW^Jw ipfam , hoc eft, qua naturaleconfiderat; quafanabile medicus..Phrafin docentium fequimur. Medicina, cum fit T^ «V« [illegible] iftius lcopi, turn medii ratione, non folum ea qu# fecundum naturam, fed & qu£>prater earn funt, imo & adverfa ipedat ac inimica; lanitat^m., corporis ftatum *W* [illegible] talemenim (^alva Philofophorum pace) ftatumujYftm, morbos, remedy. Qviippe finein, & eaqua^ funt ad finem, omnia accurate penfitat. Sanitas ex adionum integiitatg cognofcitur , ex eai-iindem manifefta lasfione morbus. Neuter ftatus eft inter iftam ititesritatem, & tefiQB5ffl j five

ex integritate valetudinis ad morbum fit declinatio; five ex morbo ad earn regreflus. Inde fit, ut hujus excellentifsim^ artis tres exiftant partes, ^<pvcu^wi$_t$ m^px?, >^%«ar«u«^, ^mth^ ipfum artis fubjectum, corpus humanum, ejuldem fabricam & conftitutionem, naturam, elementa, humores, fpiritus, partes, fingularumque facultates tra&at. Nempe in rebus mere naturalibus verfatur. Inde omnium partium in haefcientia prima. Sane in omni f cientia^nec minus in hac, *vvfStn* eft, fubjedumin quo verfcisco^nofcere. *'?**$* res non naturales dirigens, fanitatem tuetur, & ne corpus morbo infirmetur, cavetreligiofe; (lvecibipotufquemoderata adhibitione; five,juxtaiomnum& vigilias, mandatacorperisexercitatione; fiveexvariisejufdem partibus excrementorum edudtione. *UU6$_9$M^ca.* quse praeter naturam funt, non minus quam *&&***& meditatur.Sed ilia modo,ut ea cognofcat j hxc cum ut ne morbu psriant provideat,tum ab iis corpus liberet. Equfdem *t fypmvmj*pxta^v *tymr,* finem artis proximeattingit. *Hxc* morbos averruhcando, & corpus, neab iis occupetur, prafervando$_5$ illapKasterea,poftquam illudinvafere', pellendo, & fanitatem laborantem reftituendo. n^fcpci}, morbos, eorum cauffas,figna,difFere_ntias,fymp'toxnata, per Ie quidem confiderat; fed & integral valetudi^nis.V non minus quam durationis iiidicationesexaccidentt fjj/dat. Adw» *avfiwT^v* alias diftinclius referunt. Omnino ve-r6 V-€MmmuitM| C O m p l ' e f t i t U r T^ *buu-mnWtQaeiuuKvuKWtK, x«t*W**P' LuutK7tKnv$_9$* dico. Equidera&per ipfamdiastam non minus morbirep^Jluntur, pc^ftquam corpus invafere ; quam corpus ne occupent, contra eos munitur. Sed vero etiam uiu rerum difcimus,levifsimum in vidusratione erratum, imprimis in morbis acutis commiffum,£gris faepe numero maximu dare incommodum-ne dicam interdum mortem accelerare. Partibus iftis omnibus *t dy***^ infervit, *#^wwwj ilia juxta ^>u«oAo^Wv T? xtt(itpni$* • ilJEC n O n m i n U S T? *luuatrw%i* q u a m *dn^arwniai.* A.^ natomicam dico. Nempe cum humani corporis omnes fiveexteriores,fiveinteriorespartes, venas,arterias, nervos, mufculos , eorum fibras accuratifsime examifiat Anacomicus, fingulorumque fitus fpedat-, mirum quantum iftacontemplatioadcuratam inter.iorum morborum, vulnerumexteriorum,& inutrifcy^c cumcauflarum, tunifympromatum coiif crat inveftigitionem. Sed earn non fpedamus. Botanicam, nunc quidem, cogitamus. Hsec ^ ^$_{T9}$m^ *(papfutHtvrw* ancillatur. Illi quatenus in alimentorum$_5$ huic, quatenus nor modo in medicamenrorum, fed& venenorum

ducit

ducit cognitipnem. Sanealimentorum, & medicaments rum diverfa eft ratio. Illaa corpore, tanquam fimilia, patiuntur, & co&ione in ejus naturam convertuntur: ha:c agunt in corpus,illudque alterant.Non tamen a *n ≺$*W*W*K$* remotaeftomnis alimentorum confideratio. Nee enim dcfunt quae, pro alimentis fumta, & igfa alterent; ladluca, acetoia,aliaque. Ad illam verò onmino,& folum quidem,6c venena fpe6tant & medicamenta. Utraque humano corpori adVerfa^ Ilia tanienmagis. Scilicet medicamenta alterant quidemcorpus; fedalterafcione adeo noncorrumpunt,ut reftituantjVeneAanecant. Nee enim in medicamentis riimiaefledebet,aut vires diflblvens, fed temperate adverfi-.tas. Talis puta, qux, confervatis; imoroboratisviribus,pcllat qudtl nature eft inimicum. Nulla hie eft alia venenordm cpgnitio, quam ut per medicamenta eorum frangatur virulentia. Sea & ipfiiita paffiSnt caftigari#, ut ferviant pro mec&ti^Hentis. Etv^cifsimeapojeft efl'e horum intemperantia% ut nimis laxS *I* nee ad pondus, aut menfuram 3 five compofita, five data, &ipfa, corporis vires debiiitando, azgris mortem accelerent. Alieno plane aMedicinafcopo. Prudentiaini^lis omnibus eft a Botanica. Etenim hxc in herbarum, plantarum, ftirpium, fruticum, fuflruticum, avborum, radicum, foliorum, florum,' & omnium, homi^um caufla nafcentium frugum ducens cognitionem, *nx* Medicum artis *inx* qertum tacit. Equidemfine ea, iivediiAam prcefcribere velit, five pharmacum,nequic^uam poteft. Ab ea fola omnium,non folum quae ad alimenta, fed & ad irist. dicamenta terra profert utilium herbarum & ftirpium figuram,formam, facultates (quod maximum) perdifcit. De ali-* mentis forte minor eft cura, aut eorundem faltemmagis vulga^is cognitio, Medicamenta funt vel fimplicia, vel compofita. Sedri^eftnifiexfimplicibuscompofitio; nee compofitorumcerta judicatio, nifi ex accuratafimplicium notione. Omnino verò ad feeuritatem utrorumque co^ni^ tio Medico quatnmaximè eft neceffaria. Etenim fi infimplicibus hominum indoftorum, fepe muliercularum , ex colledisherbisvidium'quaerentium, aut T«»^*s«Ar; radicum liquores, fuccos; frudus ^erbarum, flores,germina, undequaque quserentium, ,coemc5ntium, & vane circumferentium fidem madò iequatur; *Inx* artis plan£(erit incertifsimus; Etenim an ifti flmplicium colle&ores, five collqdrices, herbarum genuinam habeant cognitionem5 an hi >*** **> quamvis earum^nari^m fuis compofitionib*>v& praepafatio-

rationibusmala fide;aut finiftris artibus non utantur ignarus fieri non poteft, quin & cum maximo fama? fux pericul© artemfuamexerceat, &cUmacgrorum{ummainiuria. Sane, line folida fimpliciuni cognitrone, nee qua? fit compofiti facultas, nee quo medicamentorum lit ordine, moiliisimo, medio,anvehementilsimo<poteft judicarc. Propria tamen fcientiaacfide niti debet. Fecere id anticjuifsimi Medici, qui nulla Pharmacopceorum ufi opera, vel^fuis ipfi, vel difcipulorum manibus parata medicamenta, ac compofita azgris propinarunt. Ad earn rem comparata (i^i medicamentorumtantacognitione,quantam, maturapenfitatione, artis fux exercitium requirere judicarunt. Et eft quidetn hoc ftudium^ *w*e*m**pene divinum. Ita veteres judicarunt *;* qui ftirpium , herbarumque cognitionem ad ipfos Deos retulerunt, vel iftarum inyentores divinis honoribilS dignos cenfiierunt; imo ipfis he^i^quafum Deos in-yenjDres opinati funt , mutuata -ab ipfis nofeina indiderunt. Nee minus Reges & Principes ftirpibus a fe inventis propria nominatribuendo,5c ipii curam rei herbaria: pofteritati commendatam voluere. Scilicet alia fa6ti iftius ratio cogitari non poteft. Exempla non recitamus; abunde adfaciunt in arti^luaccommentation^ Botanici. .Anatomica non neglexitptapbhus nofter; coluit earn religiofe; at magis earn a qu^eum laudamus artem, five propriae, five hereditariae natura^ti\clinatione. Sane non patrem modo , Urbis hujus Medicum & Prafticum e primis, virum nobis amicifsimum TTEGBERTUM BODAEUM, fed & alios habuit maj ores hujus arris peritifsimos. Ipfe omnes, five Gracos, five Latinos, five Arabes hac in arte excellentifsimos pervolvit diligeftter. Teftantur id doctifsimi ipfius in Theophraftum & Diolcoridem Commentarii •, in quibus cum cacterorum Grsecorum, Oribafii, Aetii, Au&uarii, Syfnonis Sethi *j* inter Latinos Plinii & Apuleii, turn & Arabum,ac inter eos emi* nentis Serajpionis iaepifsime fneminit. Commentarios in inDiofcorSem, morte prasventus, nobis dare non potuit; daturusomilino, fiquidemvitam opjtimusDensprorogaffet. Alterum in Theophraftum nunc damus, fed modo in librosdeplantarumhiftoria; qub^qua? in libros de Caufsis *tp-aetm* eft me%atus ultimam Authoris manum defiderant. C^uannpmninojidhibuit do6tifsimo quodpuMicamus operi. Audax fane faftum quod in inventute non veritus eft illuftrare excellentifsimum ip re, herbaria fcriptorem •* & quidem fivt ex librariorum ir.curia tot igaorantia, five ali-

unde

unde corruptifsimum. Equidemnon ipfasmodores,hoc eft ea qux nerbarum fpeftanthiftoriam, fed & verborum apices accurate examinat. Aufiii fucceflum felicem auguramur.,Nec minus ipfum aufum ex Theophrafti fingulari authoritate xftimamus. Fuit fane Theophraftusvirfingularis, cum ab eruditione, tumab>incredibili dicendi fuavitate commendatifsimus. Ab hac, cum eum fui ante Tyrtamum pominaveriftt, iftq Theophrafti nomine Preceptor Ariltoteles infigrfwit. Equidem divino potuis quam humano ore eum loqui arbitrabatur. Reliquit ingenii f iii inonumenta complura, in omni quidem ftudiorü genere, Rhetorica, Logica, Phyfica, Etnica, Politica, Mathematica, Medica, aliaque$_5$ omniaa DiogeneLaertioinejusvitarecenfita$_5$ atpleraquedamnopublico per temporis injuriam deperdita. In Medica, pro *fax* profefsionisratione, ftudia fua conyertit Stapelius rioiter, & in utrumque quidem, ut diximus, de re herbaria ^Theophrafti opus. Si, ut propofuerat, in libros de caufsis plantaruYn Commentarios publici juris facere non pbtuit, damus id Dei Optimi Maximi de propofitis humanis difpofitioni. Equidem ifti & nos omnes fumus-obnoxii. Sed verò & prxmatura-. Cl. Stapelii mors hanc ipfam ferè impediiflet editionem. Adfuit q-aidem hunc, quern edimus,commentarium quo ad rerum traflionemextremaejusmanus; nonitatamen, prxlofubyci utpoffet,recognitum, eratantographum. Adaccuratam, maximè ornatam editionem. Vocum, literarum varietas, interpundionum, caeterarumque qux rem literariam {pe&ant omnino habenda ratio. Quam ob rem & ifta reftabat cura. Et vivo quidem ad hue aucore. Commendavimus ad earn rem operamnoftram virò amicifsimo. Etrogatii quidem. Nee illubenter; fed ex promiffo folum , donee iftis minutiis Typographicis , & maximè quidem errorum ab operis in typorum colledione committetidorum obfervationi, & annotation! afluefCeret. Eft fane ifta cura infra virum cordatiim. De rebus is magis quam de verbis,fyllabis,autliteriseftfollicitus. Laborem noftrumau*xit,fuperveniensviriClarifsimimbrs; per earn in nos omnirei Typographies derivata curaV Sed fuit *&c* ifta folanoftra. Sit larta & te&a laus fuaauthofT: Quodabeo prxftitum ipfa docet *tin^u.* TeXtum, an Commentarum in^pexeris $_r$ non fiilleris. Grxcum textum,poft Ltigduno-Batavorum editionem, infinitis locis emenaavi t, male emendata aut fuppleta reftituit, varias tediones addidit. Gazx interpictationcm,

{.mi-

fimiliter recenfita Liigduno Batava ihterpretatione;pafsim modeftècaftigavit; Omnia additis in utroque margins annotationibus. Mcditabatur verdonem novam 5 led hi labores publicoan placement priustentarevoluit. Equidem ftu*» diorum fc ederefciebatprimitias. Variasle&iones., *&c* exiis deleftum in margins textifsGracci notatum,in alteroLatinx interpretationis fimiliter notatas caftigationes inNotis& Commentariis abundè probat. AJt rn^gis ornareb bane editionem, prxmifit (iiis virorum praeftantifsimorum, julii Carfaris Scaligcri,&Roberti Conftantiniineofdemlibros do6tifsimas Annotationes. Omnino equidem *cuix* habuit, ne quid cum ad textus Grsci, turn ad Latins in terpretationisintegritatem defideraretur. Vcro ipfarum marginalium annotationum fcopo. In Commentario non modò quae utrumque I'pe6tant tcxt]upi,cx Hefychio, fulio Polluce, Suida, aliilijucLexicographfs, fedjk ex Plinip^do* 6lifsimis Nobiliisimi Salmafii in eutii meditationibus",'aliifqueAuthoribus variè confirmat. Nee minus Plinium ipfum in plurimis caftigat. Eo audentius , quod fidei apud praeftancifsimos Botanicos fit dubise. Ipfarum herbarum, ftirpium,plantarum,arborum, cseterorumque adBotanicam petrinentium,hiftoriam accurate examinat. Quatcnus, ad return iplarum quidem, & ?0z™«$,» fpedant cognitioncm: Nqctamenfubfiitit. Multarum Theophrafto & veteribus five cognitarum, five etiam incognitarum herbarum, plantar um , ftirpium icones addidit, non fine folidis ad fihgulas ^nnotatioriibus. Equidem Philologicis,Medicis,& nominatimBotanicisobfervationibus, & iis quidem non èvul^ ſ;o, hoc laudandum opus abundat. Nullas recenlemus,nullas'oftentui damus. Vino vendibili non opus eft fufpenfa hedcra. Index quern operi Pater-Bodxus adjunxit% & ipfe imprimis Commentarius , illud abundè commendant. Sedverò perfeidcommendat cu ubertas commentationis, turn nobilifsimac in textum mendofum, & exinde (iaz& fil milem interpretationem obfervationes. Fuit quidem Gaza Grxcus , inde Graecae lingux peritifsimus 5 non mirum tamen in textu Grxco corruptp interpretando nonnunquam hallucinatum. At textus ^pfius vitio, non ignorantia interpretis. Theophraftusfan^einbiftoria, & caufsis plantarum explic^dis exquifitif s ima ufixs eft mfethodo. Ad exemjplum Praeceptoris, (Ariftotelem defigno) qui ipfum omnibus iuis pra^tulit dcfcipulis*, Ariftoteles hiftoriam animalium, generationem, & parted diftiirdè tra6^avit:Theophraftus

phraftus fub hiftoria plantarum non modd earundem gene* rationes, fed & pastes complexus^cauflas fingulatim explicat. Eilec quidem in facili exquifitam adumbrate me-« thoduip, &totius tractationis «i>iw Le&ori ob oculos penere-, ied ifte neceflanus an fit, utilis an eflet labor, haereo. Non fore inutilem definio. Sed eft res iftamajore digna commentatione. Mirum vero quantum conferret ad ipfaryn^herbarum,o|nniumqueMedicinam fpeftantjum corporum,&deam directem accuratiorem cognitionem, Viventia'eafunt*, fi non omnia, faltempleraque; nonneceffaria forte limitatione. Equidemanalia quam qux ab origineviventiafunt, medicinaeinferviant,utdifputent, Medicis relmquimus. Iftam comparatam do£trinam minime fpe&avit *σ^uKu^ivg*. Sec nee tarn ad Medicum , quam Philofophumpertinet. Medicus ad fuum fcopum direclame;-d^atioue, herbamim & ftif pium natu^*am per fe & fingulatim lileditatur: in ntera contemplationeverfatur Philofophus. Medicus fiiit vir Clarifsimus Stapelius,& ftudio Medico juvando inctfbuit.Utinam diutius incumbere potuiflet virindefefsilaboris, judiciiacerrimi, memoriae confinnatilsimae. Botanicam pro Sparta habebat; quanq nadus ornareomniopenitebatur. Inquoconatufepublico quin probaverit, riullum eft dubium. Cum in Academia Lugduno-Batava operam ftudiis daret, Clarifsimi viri D. AliiEv'crardi Vorftii> Medicinae Profeflbris turn primarii, &jibrti* Medici Pracfidis lediones Botanicas afsiduuS audiebat5 herbarum demooftrandarum formas, naturam, vires accuras^ & obfervabat &: examinabat. Sed & earum fe non ignarum oftendebat. Cum ftudiorum fbciis cognofcendarum & colligendarum herbarum caufsa five £ub Vorftio prxceptore, five fpontaneo modo e^ercitio, ipledux, prata, paludes, colles circumivit. Tantus Botanicae fcientix juvenem, ejus minime ifta aetate rudem, ureb^t ardor. Qui quanto in ipfbquamincondifcipulis erat major- tanto magis eos ipfafcientia antecellebat. Medici titulo, ejufdefnClariffimi viri filio, Dodore^ Adolpho Vorftio conferente ornatus, cum patris Dodofris Egberti Bodei urbis noftrae Medici & artis Botanicae am&tofis fummi, (quodrepetito didmus) & juxta eum ejufdem urbis publicum hortum fummo ftudio afsiduecxcoluit. Inexoticisherbis,pfentis, ftirpibus colligendis, examinandis,protemdis opera nullam perdidit, Eft quidem palma publica^ fednondaturnifiadeam contendenti. ContendebatadillaniStapeliusnofter. Tantum

viruni

virum fi nobis in floreactatiseripuit Deus altifsirrms; dole nobifcum Le£tor, in herba periifle. Sed & iftam ei fortemne invide. Humana (i fpe&amus-, lane in iis ei pra> ciiuslabommfru&us. Flores iparfit,ied fin^e germine. Non tamen omnino. Etenimquxmorsprasmatfura praecidit, curxeritne omnino excidant. Exiftoca(u,hocquidemtempore, fatis nobis efle debet horum laborum fruclus. Qiiem vovemusuberem. Sedverocum in librtfs Theophra^fti^de caufisplantarum,tumin Diofcoridemfatisequidem meditatas obfervationes S V ^ u t exfpedes, non minus commendamus. Vale.

Θ E o

©E00PA2T0T FIEPI (DTTQN *12*TOPIA*2 TO* A·

T.HEOPHRASTI DE HISTORIA

PLANTARVM LIBER PRIMVS,

Theodoro Gaza interprete.

KE Φ. A,

CAP. I.

.gwmodo PlantarumHtftoria traBandajit.

**Defide. rtmturin Bafileenfi i$ Aliint coiice.*

Aw, xu^w. *uisKi*

*9**1%™ *''?m.* en 4« ωὐσὰς ὁ Θεόφρ. ἀλλ'

Διαιρ. Αἰτ. Βαρ. *tDefumin*

of oiov,Τxs

PLAN^ARUM difFerentias, reliquamque naturatn," ex partibus, afFedionibus, generationibus, vitaquepetere oporcet. mores cnimji 8c adioncs, quemadmodum anioia-

tur. Suntautem,quaepcrgeneration-nem, affedionem, vitamque fumi debent, pat€ntiora, cognituque faciliora. Qijsevero per partes noftantur neceffe eft, varieties utique plures naberevidemus. Hoc enim ipfumprimo non fatisconftatj ^juje part& quxque non par^s debgant appellari; fed nonnullam controverfiam recipit. Partes enim, %ioniam fuae naturae ratione confiftunt, pcr^etuo durare videnmr, aut fimplici abfolutaque rationed aut poftquam confeSir fuere. Vt fcilicet animalium partes, qua; poftea t concrefcunt. nifi quid morbo aut feneda autbefionep^erdatur. At in plantis nonnulla ita fe habent, ut anhua * duntaxar potiantur natura: ut flos, + mufcus „s folium, frudus. Denique omnia qux ante frudus aut una cum frudibus proveniunt. Quin etiam germen ipfum. Quippecumarbores annuatim t incrementum, partibus fupernis quam circa radices/emper capeffant. Quamobremfiquis partes halc effeafferat^ cum partium multiftidincm tlncertam turn partem nunquam icandem effe fequctur. Sin autem partes effe negaverit, contingeret protinus, ut ex partgs minime fint,quibus plant* perfedaeredduntur , talefque effe fpedantur. Quippe omnes cu germinant, virent, fi-udum gerunt, f pulchriores atque perfediores,5: funt & effe videntur. Ife fere funt in his ambiguitates. Sed forfitan non omnia neque in cxteris,neque in ijs,qu^ ad generationcmpertinent, pariratione quaereredecet. t Eaque ipfafingulisannis oriunda minime inpartiumgenere collocanda funt: ut frudus.Nec enim foeths partes an^nantium effe poffunt. t Sin autem dementia temporis plantar afpcdu pulchcrrimae redduiuur, at f ulchritudo, i IUIIO ipfii indicio cft.Nam & animalia dum uterum gerunt, * pleniora pulchrioraqueredduntur: pleraque etiam partes quotannis amittunt: ut cervi cornijai aves niclificantcspcnnasjquadrupedespilos. Qyapropter haud temcre faditatum dixeripi, prrfcnjm quum is ******

affectus perfimilis fit foliorum et fructuum. Pari modo de reliquis quae ad generationem attinent, differendum eft. Quippe cum etiam in animantium genera qu^dam afcántur: quaedam tanquam naturae aliena, et fe-1 «p»rcernantur. Germinatio quoquenonfecusc ffc videtur. fwwr. fimiliter atque in animalibus accipi debent. Quamobrem numerus quoque incertus eft. Nam vis undique germinandi habetur: quoniam & undique animatum eft. Itaque hsec ita opinari, nontantumreipr^fentiS) verum & fuauis: gratia quaerenda. Etenim quae allicere, aut per poros extrinsecus introrsum penetrare poterunt, ea interna haberi poteic. ut etiam in animalium genere partes abditx diffledionibus patent. Sed capere in his ipfis oportet, quae in omnibus infant eadem: qu^q; habentur fimilia. l^roprium inquam, folium/radicem, habent: aut tertio quod non fimiliter habent. • ^ / ^

Ad fummam, omnium quae in plantarum genere fpedantur fimifitudo petendaex iiseft? qusin animalibus infunt ;<luo ad fieri poffit. Igitur hxc ita (Jeterminarelibcat. Parriumvero dif&rencix (ut breviter rem compledar) tribus fere in rebus confiftunt. Autenimineo quodouaedamhabent, quaedamnon habent\ ut folia & frufbas: aut quod non fimilia neque

fafpcntatejcvitatcrdicpisafteciombuscnotefcit.Adt Cw.Jlirir. haec omnibus differentiis faporum. t Difparitas autem t I»tfj«-inexceflu atque * defedueftmultitudinismagnitudinisve. Quamquam (ut pingui Minena dicatur) & ilia omnia exceffu t defeduquediftinguuntur. Nam plus + minufque non mil excellus t deredtulquefunt. Non^ow^ fimiliter vero, pofitu conftat. Exempli gratia, quod t frudus quxdam fub folijs, quacdem fuper folia gerunt^ ipfarumque Aborum alias cacumine ferunt: alig lat nonnulla: etiam caudice; ut t morus /Egyptia. Et quae frudum pariunt fub terram; ut arachidna,& quod vin- fi qusedam pediculum ha-1 beancquaedam careant. Hoc idem vel de floribus dici cr/».

decct. quippe cum alii circa frudum ipfum nafcantur^ aliifecus. Adfummam,pofitionis ratio,inhis,& folijs, & germinibus accipi debet. Ordine practerea nonnulla miroordineinvicem tefpondcnt. Quibufdam etiam ramipr,grandesordinatiparefquenumero,uttrinodibus.Quas ob caufas diffErentias ex his rebus capi oportet,quibus vel tota forma in fingulis perfpici poteft.

JULII CiESARIS SCALIGERI

ASTIMADVERSIONÈS.

Theodorus, ut fcilicet animalium fartes, . tdeum locumfaciunt. At raeeo. Athocrtnus

*Met foienticonfilinm, alhidfortuita populi confnetudo. <T>« 3 ^ « * • * ; • » « « * r f " * * ? T * ^ Slr/*ii"/i<y tenuit id,ut lupulm <vulgb\ By urn a/pella- W , , fo w. &&*&*+. *»***?* **««»:.« « w rrSI HăcZmL voce,& afeandenti, ahcubi populares •«««%$$*,. ^efitttfententwnfupermem Pbilofopbus t ^ ^ S l u m ^ i J t . ApudDiofcondem\uidfit quam cum fuprafubdubioponeret nuncaffeveut. DictM* 2 alTdiximus : 0 Bermolaus multa congest. It, enim: ^ W h'>™ ™& fa™. intclcRioautem hac Ks\pudA»]htele^inmir«uli*udx*,toZ,t&™ eft: non ncgat quarendum aqm effe; fed qua ftiomomnm*

dcpartibw dubitarl. Intellige dnplj- ctm dubitationcm. Prior namquc ratio de ivi eft, quadejt- mint partes effe: utfruRus.attcraearum qua pojleagenc- rantxir. 1 tuque nee poft illarttm defecium, neqttcante harum exorttim-, arbor ipfa videtur peffe dicitota. Addit igitur

fimlles fartes mtelhgit; quippe in animalibu&ffet eadem dubitatio : fedKondifiwnlcs. Acctpiamus ramos per partes fupcriorcs; tfftolones, pro ii,quas appellat dei w Pp*' r*T2,w$'"ti*®'*'&"W. Tbeodo. Uulmudynem incertam. VcrumMliudincertu»%aliudi7&finnmjW™ fane alterum cum altcro convertitur.

lnquitTbcoph. S i non funt fruftus partes : cvenict,eM ^non effepartesyperqucti ipfa plant* perficitintur. Enfententiatn-difceptatwicpofitaeft. Nam qutfruftum wgabiteffe <fartem, negabit item frutlii plantam perfici. Ncqueenim frutlum effeperfctlionem individui, Jedjpeciei: ficutfemen

PofthacdicittTclwjtfc.fortajfe. Notabk Philofophi fno<tcftiam,tumbic, turn alibi. Sicpraceptor ejusjapenu- mcro utiturvoze ilia, KM (3 &• Mmul caftigabis immode- fttameorum, qui divini.wri Avicennapudorcm in eadem cauffareprehendunt.

SB"tm <5'&s TDS ytHmUheodoMequefingulis annis oriun- tux.Male additdefuo(fingulitanm$.)Quifpe ettam alternis oriuntur quadam, & fymana VQCK ufumdepravavit{oriun^ da)participium quoquc(orientia)plus cxplct fenfum. anw fhus enimtemptis^mpletlitur.

E\ 3"T»T, <fy* ty* r>€ w»i5»r: *% mjWoy. Mir a brevitas. Dicit: non effe perfeftionem, quantum*attinet adfubftan- tiam,fed ornamentun\^ ^accidens. Theod. tranftultt : ^ ;^rij temporis dementia. Meliusfic: quodfifuoquaque tlaculam, ut etiam remelavaret: quia potim vidcantur reddantur.

T* *" ^ " ^ « « t - Ve4a0\v?Uf, Wfrrft, b&Hif, com- T, l^^^^eophrafto :ficut contranum apud Hsppocr.fecundo demarb^ ^ L ^ % VvulgatumM. Theod.vertitjulchrioraflenio, tquc redduntur. Ad verbit (3 Kpnmi, (5 breviter. & cxattc : habitiora, -ri tyejxf Ho- meri, interpret antur \»§Lfu

«ftv mm Theod. aut temere faBitatum.At multa fiunt ***temere qua retta funt,***

Imperator^pugnare^vincere.IdquodManhu^citfilius

Dictator* : iS. QJFabius ^utilianus Magiftcr eqmtum. on eft temere faUum : fed id cui in natura Abfurdumlatini dicunt.'

eodo.Iatturafolw Hm. Itajacere fames WbiftoriK. animalium; ideftamihere , dmtPbilofopbus. Vtimr enim hoc verbo,£olKw.quibus in loch abftmuit latino PeculianTheod.ac pro eo utitur tllis,amittere,mutare. Hęft? fane; utmSm & hic.Neque enim jaciunt planta folia; qum ab ipfis vel (fi lipeat it a. loqui) invitis abeunt ilia. Siquidem tegavitfupraullisd8ionibuspraditti seffepla*t#s.'

ATnnsAmipiTui.Xheod.fecernantur. Secernuntur ea, qua nonjunt continue fed dtfereta in quanntate coaccrvata, qut "b*™*f™-equibusverbacmvemunt,difcernere:&fi cer-

Aut Elicopbrait. Genuratio eft proper perfeftum gene- rationem. Horfic.dcfinit : cum gene- ratio ; cetera eft fuccefsione plantarum. Theodorus : Non ftultiter dixit Ariftoteles, Cum ftoteles dixerit, ut dixit,

rejpondere. Verum inter has fimtks Jentcntias dipmilem pofnit diligentiam. oftendit enim utnufque partium aqua* lemfimilitudinem, turn nceffariamn>tum fuperfluarum% 'Scribe, $>h non &M- Ncqueenim law , plants convenit. yuemadmodumin commentariis fuperplantis Anftbt. de- claratum eft- fonit autem plenwem rapionem, qtinre nu- merits &on fit finitus. Qm, mquit, germinandi visfinita, non eft. Deinde eft rahonis ratio. Germinatto abanimd eft: turn eft minor propofit io demon fir at ionis. Anima omni- no intus eft. Qonclufio.Omnino poteftgermmarc, ut ££ bine elicias,generativumjpiritum, ejufdem effc anima, qua in- format: id quod in hbris defemine genitali exathus eft di- fputatum. Dico omnino veunuxfi. non quodfigmficet omnem planta par tern, fedjempons progrefiionem. Namtametfi planta ubique animata eft : tamen non undecunquegermi* nat. Non eft igitur &*<**& omnifui pane.

nieApp,. fupervacuum. Hheodo. n8e: at cum addit,ac recufandum-.idfane

n jw&x. Hie preceptor em imitatur : qui in.hiftoria ammahun itaprocedit, <£k fambusmcipiens dividit eas tnextenoresdhteriodi Jpecies, & per anajogiam.

K«j ft'nKJs 3 &» °* **« <Pvn7s tyoftoiurio*. Non folum per analogiamxeferenda*effe ignobiliomplantas adnobiiores, propter fimihmdincm & perfe&ionem, fed etiam ad ea, qua. inanimalibus explbrata funt nobis. ubi locus is Aihgen- tius eft examinandus. Animahanamque& anaturafunp pofterius, quam planta, inftifuta: & nobis minus nota z Rujppc mobdia {£ vaga fubtrahunt fcfe contemplations nojtra. Qwarc minim fane qu$madmodum notiora ad minus, notareferamus. Vcrhmficaccipiendfumcft : bominumeffe fibinotifiimum, fi partes confideres extimas; eundemque ea de caufapofitum effc ab Anfiot. pro norma ejus cogmtio- nis,qua circa cat era animaliagerfaretur ? .pratcrca multds effeanimantes, qua owctifyuTrsvotTUj, easque iccirco longe, quam plantas ipjits,notiores effc nobis.

Ai?X)>w<$i,xl<j.<p*(pL Hov cfft> debility cdput altcruw* haHenus enim cognofcendi modum invcfiigavit. 'Dividit autem expraceptons infiifuto, x « 7 »' f ^ , ^ pi. Debe* enim effeprima divifioifiquidem contraditloria eft,ad quam contrana cater A referantur. Facit autem differentia tres\ eft,iS non:aq'ualiay £J inaqualia: (g tertio loco,fimiliter% & difiimilitcr.Proptere^quodfimilia qualitatepofimt effe; eademqueexfitudifiimilia mtficus, quifubfilns, (3 qui fiipra.Quamquam loci differentia potius bacfitlfitus a;^m ratio evidentiorilloexemplo: \uia quadam barentplar^i quadamablaterc.phntijUtlilio : ab latere,utcapilhs veneri& Quare autem pofuitfimilia,& aqualia:.& eumpofitith fimiliter: non addidit aqualiter ? Qutajimile, not a efi qua- lit at is \fimiliter,autem dijpofit ionis. Stmiliafunt duofoli^iZ exempli gratia, afari, & edera; orbiculata in mucronem* Uviajiitida: at dtfiimilitcr fuafunt: ill) mflexa, (3 Ian- %uida:buicfurretta9 tfngida. At enwivero qua aqualia junt, ea nifi aqualiter habere quettni. Neque enim quanti- fibrfimile generat. Nam tameffi funt in quantitate : a quantitate ta- junt ,}edafiYQilitudineinrelatione. ***liter inaquaiip***

trario. Pextiinent enim diver fa ratione9 ad part es inter fe r (S ad partes intrafe. Sed bac funt qura altioris>& a noftro faculo temere exturbaft.Putant enim part cmfuafapientiai multa nefcirc: cum tamen hoc ipfi,Deusfit.At Mi ex aliens temeritatts adio in fid odium delapfijiint -

IW. Theod. Jaria. Magis datine , quam phlofophice*. Etenim,par, apudjapientesdiffertabaquali. Veriimrefte hicfecerit: at non rette,ubi dixtt,*n<ri'm>Dijparitas namqu* ***fl> ^^^***** inmultitudinem&magnitudmemtitnc^

*ferentUevenit propterfitum. Articuluscmmille (ti) w-git prudent em interpreter ad ejufmodi loquutionem. No** tabisverba hac; exislunt, rcdduntur, conftant, a iheodoro adeò frequenter poni,utfmemore,modoquefape ' fiat*.*

KMJUVTV"&V titty. Theodorus> atque ipfarum arborum. videtur tamen ejufdemfrutlus arbow,non diverfarum inter fe comparaffe. Tuncfic Theodorus erravent,quodfij)caminus ex trunco tantum fert* lpfe Theopbrajtus minus fibi conftatycumdtxitnumero fingulan, dvrSti!^. Prater ea ferpendes,cur nonpotius>vVeLvT*.Poftremo exatliorejudicio ftatuasfir, ejfe loci differentiam, non autem pofitionu, auf fitus. Situs autem exemplum erit: quod jrutlus quidam infident,utinfcol)mis:aliquipendent,utcerafa:diqfiiha^ •rent,utpapilla,quasfert quercus.*

A'&%ih. Falfoputarunt effe eam,quam terreftrem jp'jpham vocat vulgus. Namque in noslrati agro ea funt cha-*

*Exempla & divifionem mum qua habentpediculum , i§ qua non * enumeravit*

lheophraftus, wrJIfulopows itfif: & male, eft enim wr n' «&«*, ^ pi. Pediculus nanquepars eft. qua verofuntpediculoflaccido^autfurretlo: ea XSCTÙ ? »&.*

E'Ww ? **'!«• *HocesJ,<B&sTi oftoiw I'x&p. refatioex loco.*

T* AV *S*IW> # *haw. Iheodor. legit,roboris, non abietit.Sane etiam ahbiPhilofophus abietis ramos ordtnate dijpo* fitosfcribit. £? Plinius thxvi. G? picea, & atietiordinatos, robori inconditos aitribuit. Sic igitur leges, r* $ '«* f tyvls. •? 4' fe* w'w **aw • Namque fijunt, xxmfoi-X*^ non funt,* wifw^s. *Nqta, in*, (SaPJtmo, & alheodorointerdumramumeffe^aliquandonodum. etiamTheofk ipfevarieutitur.*

Mttfti tarn hie, quam alibi, Theodorus formam inter pretatur^ latmc quideni, fed minus ex ufu Philofof horum* Figura meksts dicitur* ^*, *vetus verbum** b/to^w*, *no~ vum. ab ipfis tamen pbifofophis etiam receptam invenias alienofignificatu.*

JOANNIS BOD2EI A StAPEL

NOTÆ ET COMMENTARIVS.

VArro horum librorum eenuinum ntu- . *M&^.)Ajacidm quidemtf* AjwffTheophr. loco l..m»''^l.''''uurorum of'R Ruftica, citato«?««•·*fu«»)cumhabeantradicesramofat,acmul<*

SteSfc *tipl*ces,necfol»7* ^ ^ ^ , « A^-fil

5.S. *^TTrius cum lego libros* *fupra terrum habentt* Hanc Phnn ledhonem probo:

Wm ^fl^altêrs?<<

wferiptionem veram legitimamque cu& mcriJAthciwloci. *P^njotc^<^*

quamvisinnonnulliscodicibusper^fcriptamhanc vocemnonnulliobfervarunt; Videturenim ^*U* flida, 'Sw i8rtp^, obfimilitudincm aliquam, quairi" Cum araco-habet.

o'V^-J Alii vulgatam probantledionem: alii St_m legendumfcnbunt. Horum opinioncm Hefychius probare videtur: *fa* w ^ ^/^;,,,',,. Qui vulgatam

legatu . . . *f* Verba h*c Do<aifl. Gaza .7^£^';X,5 « ^ / ^ ; ^npriantur quibus ... IV. & in lib. de caufa maximeJioc libro ... que animalibus complantarurh formam ^ ^ft .· Plantarum diifercnparat. Senfu$^ naturam ex animalium iimili... gene... cconfractW.

... RecftiusGrxcam fervaflet vocem Inter-Latina,quae commod^ earn exprimat, re-B ... nulla. Elt autem B^«F, id quod in olea, fi-rburque arboribus , floris proportionem gerit. 5/.. ade hac yoce lib.lil. Videinterea cap. in.

... ium notafe, ... Hefychius ab aliquibus *mfrfo*, vel, ut vulgo legitur, *mnt* iWiVocariairerat.Videcap.xi.hujvslibri;

tw^w.JLocus hie in alijs codicibus admodumdepravatus,fic legitur, ^ *fa* ^ ^ * sA«W w ^ w w* *m*ikn.* FalfamhanceflelJ-dionem,exPliniopro-batur.quilib.xvi.cap.xxx. *Qmbufdamramorumordo, ficutpkea,abieti,afysinconditus^roborhmalo^pyro.* Nee Scaligeriled:ionemjprobd,quodLugdunoBatavain inM.SS.codicibusreperiri,nondubitem.Curquercumexponamus,lib.m.rationemreddemus,ubi de quercuumhiftoriaagitTheLphraftus.

KE*. B. CAP-II.

Quid radix, caulis, caudex,rdmus,furculuf.

AIM.' A TV ' 7'**/IW<W«9«W»

/jL'zr«^'nw ©fe *warts Xiyetv. tsi <fli <k$o*m*

KCW\O$, jKpjtuv, KXafi©. tig a <hi\o,'/avvg ooazrjP sig aim, Kctylino* c)^ *rwfaiuu outsit* 71

... *chtda* ...

DE partibus autem ipfis figillatim jam rferre conandiim, fi prius eas numef o perfceuti fuerimus. Partes primae, maximae, communefque plurimo *. rum; radix, caulis, ramus, furculus. Quibus veluti partibus qbifpiam dividerepoteft: quemadmodum in animalium genere. Eft enimquodqneeorumdiffimilc: acque his omnibus tota conncíantur neceffe eft. Radix eft id quo alimentuniattrahitur. Caulis, in quod alimentu m dtfertur. c^ulem enim appello, quod fupra terram fimplex affurgit. Id enim commune pariter annuis atque perpetuis elt. quod in arborum genere caudicem vocitare folemus. Rami, qui h cade fiffi multiplices fparguntur: qaos nonnulli" nodos appellant. ...

... generiсonveruunS ... rao (utdidueft)communior quidem habetur,fedjiec t O««« ipfumquidem tomniahaberevidentur. Vt exterba- ... bent: fednonperpetuuniifedanriuum ...

dfre(/}.«»*bisaliaferfetuHhabmt,alianon: jmbusferfetuusnmejtfiutintnmiuinterimviradicuult* ... *nnui* f V*"

tantum:

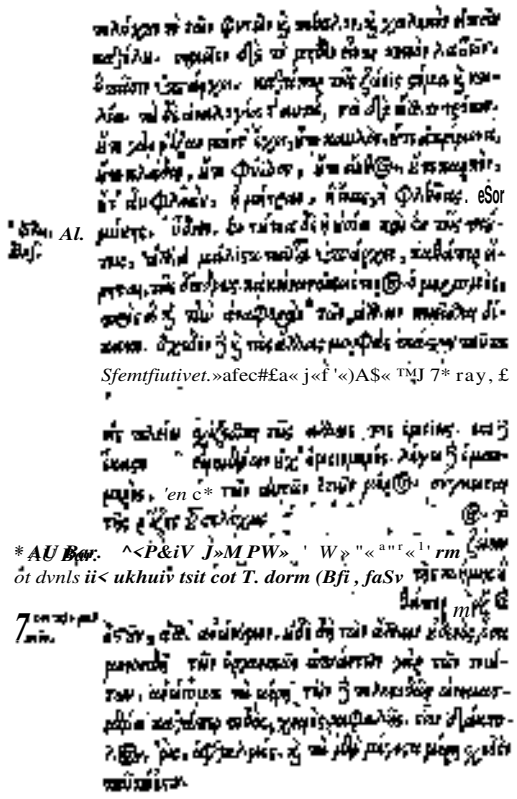

tantum ; ceu qux diuturnis radicibus vivunt. In totnm planta res varia eft atque multiplex -, inque univerfum de ea referre, diificilclndicium vero5 quod nihil penitus eft > quod commune accipi poffit cundtis plantis conveniens: ut animalibus,os,ventcr: fed alia proportione eadeni- alia,quodam alio modo. Neq^ enim radicem,neque caulem, ncque ramu, nequc germen, nequc folium,neque flQrem,nequc fruftum plantae omnes habere videntur.Cortex rurfus,aut medulla,aut nervus5aut vena miriimeopnibus ineft, ut in fungoru,ac tuberuifi genere patet.Quibus rebus hifque fimilibus naturauti- que plartorum confiftit. Sed hxc(ut jam di&um eft)arborumpr^cipuefunt: hifque convenientius hxcaqcommodetur partitio, ad quas & reliqua redigi par eft. cameras prxterea omnes formas hxc prope exprimunt atque declarant. Diftant enim eorum multimdincpaucitate, fplflitate,raritate: item eo quod fimpliga prodeunt, vel in plura fcinduntur; reliquifque fimilibus. Partium autem quas recenfuimus, nulla ex pamcularibus fimilibus conftat. Similibus inquam par5culis,quod ex eifdem pars quadibet radicis aut caudicis conftat. Verum quod acceperis a caudex nullo padcfvocatur, fe4 pars caudicis. Quemadmodum etiam in- animalium membris: nam pars qusque tibia aut cubiti ex eifdem conftaf.verum non iis qux eodem vocabulo cognomirlantur:ut caro, & os. Sed nomine ilia carent: ut etiam [lifc^mium inftrumentorum.Ejufmodi enim e nomine carent.Quamquam multi- ae nomine fuo notcutur : utpedis^ manjuajtapus: ut digiuis,nafus,oculus. Has fere partes plantarum maximè habentur.

IVLII C^SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*Tom, w $> Vyim&i frofterconftitutionem. Vrior namque mdix -*cateweft. Maxima^adquantitatm. Hacenimn* liqmi maxima ex farte fraftat caidn. Hac eft quantitas in individuo. Communes, Haceftquaniildsgencrica-.cujus Jpecies parti&fes funt.* **Koi^v** *generis nomto efti <&>tx<®* arborum tantum.jtifes, unde &ftirfs, Aejolidionbus tan* tum:fi"r„p<»fequare.>&<sx<&* d&huc Italivulgo expimunp tametfi corrufta voce7* **ftecco.**

Vile annot, **A'^«« ,** *ramum interfretatur Theod.xxJh>v,furculum. Robert. fymum Latinj fine dijcnmine nominant. Brachiaautcm* *Conftant.* *tnajora. fytio tamen Gmcyum nominum nequaquam hunc "Jumfequetii Y.*xppmenimerit,T* w à^u^um. hocau^ tern eft minorumjive tyiujorum.*x&®. autem habeftnf^u proflgnificato,* **j ^ r** *%**&«. idquodfaciUwfitinmino^ ribM.Hunc ubijurculum mterpretamur, reftefit, quod, cum fit diminutum afuro ifurus em ramusgrandior. Eft autem vox antiquior,qnam ut nuncrecifiatur. Animadvene^noa omnem ^vAw effe quemadmodum dicit,* **tty'»>** *id eft ifimflkem.refdgnat enim naturae % Jnnvar.Nequé %*!eifow<l> Qjtifpefurculi non faucifunt ftfyfipct.*

IdJIB? *WWTE^ TSV c{i)fyat. Intelligit r.\£fouKSH wppW** iheod.Sei bacfotius arborum generi convemunt. non exfrefiit per veroumjeonvenire,™ oUik*

Seipfumexfrefijt, aut imitatus ejhnfra. W ^ ^ i ^j ^^ (§oro/^ei. Sententia hac eft. Alia caulem habere, alia nullum. Qita habent, autperpe tuum,aut non. Quibusperjtetuus non e#, aut tntra annum intent, quia etiam radix pent i aut iriterihquidem, fed togenie radice ultra annum, ipje quoque reftuuitur: tametfi non idem, ut repullulandivimattrtbuasplanta, non autem cauli. Alter enim eft, qui repuliulat. Animadwes fenpateticis cognatam brevitatem. Duo namqucfimul congefiit membra. Primum eft 9 «'&imraey. alterum XgtTiunyv.Verum, midicebam, non eR ^Iwrt^ jm iJiteriit ille.alius autem fubnaftitur,non renafcitur*

(Uvifionem uttiufquemembri. Nonjnquit, perpetuum, fid annuumJmtHmxeu qua diuturnis radicibus vivitnt. male\ &mutile

Ho}v%M.Notdverbum,qu.o etiam'infra utitur,& rnXv^if 7heodo.feliciter,multiplex. vefumidemubidicit :&pri* portione* **r** *meliusfic, fed proportion. Quippe nihil commune eslge^erica^fedproportionali communitate.Sic enim* **T t o -** *phraftus;* **TO j** *dvtcxcyicc. non autem,* **w** *T*.Quia dixi* **£ «W» «wmr,** *dec^arat rationem difficuliatis i* *ratio eft rationisJciUcct^sTn,^^^^' * niam^ mquit, (woti isi trivet, ktct& iwivt x& igiturfane hoc © multiplex negottumfi particulatim cert* jpecies iccircofunt percenfenda, quia adnullttmprincipium univocumredticiqueunt. JLxpUcat deinde id minutatim qua cogmfcere propius operaprecium eft. Negat omnibus radiccmfubeffe, Exemplum ponemus nos, lenticulamaqu<e © malobathrum, fiver a Graci fibulantur. Vtrbque ramorum genere carent multa* **:** *quippe etutm caule, non floret ficus: capillivenerisfruthimfernntnullum.Haaenusfine controverfia: at cum addit,mtricem, id fane controverfum eft. Sed efto, verum cortex mdli penitus denegaripoteft: tanto minus vena. Nqp enim alcrentur* at hoc eft principium Vivendi: omnisaittern planta vivtt. Nam exempla quaponitycontratyfumftant.habet enim fungus* **Gf** *vinos, i§ ner^ vosyitemque tuber. Et quod ait, jnalogiaw *n hispotius ejft: ea pur a evafio esl. Duritiananque {SwollitiOy parvitas ^ moles, non variintfubftantiam.fienim conferasqualefcumque voluens Jpecies* **:** *quemadmodum diximus alias.; nullamalteri aqualcm invcneris.ffjftMenim eadem: nequt nervus tnjpecie nervt, aqualtterpradicatur de nervo leenis, & nervo bominis : fed in genere nervi ampliore :fubquo altcrutrum etiamhabes,quodpraferas,* **Gf** *aiteriilh ($alus: qmquefit alwrum quafi regula,* **G?** *menfura quadam.Verum fi ojficia, © caufamfinalemjpettes, aqu^as eftinpradicatione. Omnts enim nervi finis esl Sfinjui^ aut motus* omnis vena, receptio, & tranfmifiioalimerjt. lnfub~ ftantia igitur eft analogic nonfohtm znp/antisjvewmetiam* **i** *tn animahbus: in officio eft aquahtas, non folum in omnibus p/antarumjpeciebus: fed etiam inter omniagenera vivenlium. Itaqucquodaddit, inarhoribus tantumeffe: neid quidem concedimusjdmanifeftiores tantum-Dixittmcu hoc ad preceptor* imitationem, qui &&?*> infefta dicit y liatuitfanguinis fwportioncm, nqn vcram fpevem-*

ettitm accurdta diligentia dignum eft. Ait enim Milofophus, Organica quccdam ejje jraAtrf. *Sane pes conftat nervo,vena, Gtalits-. quadam veropmct^utvena.Nonrette tgiturfie dtvidunt: membra qu<cdam fimplicia, quadam organica. Cauti autem &prudenter dicit\organici>five MXvuMsyfive* [illegible]*, par tern non ejje opoltvfMv cum toto, id eft ejufdem nominis. fed Jjmvfiov, idest.ei nomenpofitumnon ejfc Sane in fis,quafunt w^t/w^J, non poteft nomen idem pom : propterea quod conpgnificat compofitionempes: at m Us qua f funt pmuNip pars vena, vefitfieft: fi materiam fpgdss-fiti ojficium^non cjl.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Mecftw- *A KftfAneU. Videtur Plinius lib.* xvij. *cap.* xiv.tfr- *care, xyborumhumeros* : fff *Columclla lib** in. *cap.* x. *fe~* * lege *mina\Ibeopbrajio** T*<*pvTivvi&** *de<£auf. lib.* ni. *cap.vi. kgenda ejfe ait exheis humeyofis* ubi locus dearborumpartibus.*

.IOANNIS B(OD#I A SIAPEL .NOT-/E ET COCMKIENTARIUS.

E'zmW" W RadicemBotanici voca»t, quod in planta iub terra latitat, ex quo jlimentum itirpes trahunt.Theophraftus, quo alimentum atcrahitur. Novii; enfmxrhilofophus,quarundam plantarum naturam effe,uc non terra?, fed vel aqua? infideant, ut leqticula paluftris; vel alteri plantae,ut vifcum, mufcus, .^pithymum. Haec tameii botanicorum definitionem minime turbanr. Etenim, cui infident, illis eft ledes pro terra. Qujeriturtamen, an omnes plantae habeant radicem.Sed de hac quae* ftionepauloinferius.

K.cu»M) Apud Latinos caulis, & cauliculus, herbarun^proprius eft.Caudex vero,ut 5t>%®*apud Graecos,'kdarbores,& fuffruticcsdumtaxat pertinct. Eft autem caudex in arboribus,8c caulis in £erbis, quod 4 radice fugra terrain affurgic, per quod alimentum furfum defertur.

T»I6>V) Lego ex Aldino, & Germanico codice T»5», fcilicet *KCUJ>OV'J* reliqua enim parenthefi includuntur. Cxterumuti Gr*cia*xfanas,* fie Latini ramos attxibuunt omnibusplantarumgeaeribus. Ramosmajorcspoctaiwiwdixit Georg.ii :

Turn fortes late ramos, & brachia tendens.

Plinius lib. XVIJ. cap.xiv, *Uxfaow arborumhumeros* vocavic.

•^0 Dicit Theophraftus, ab aliquibus *d^pons* vocari •£«. Hefych. flJ® *x**$®' w'ti**™?. &**%*$ %t$/8/>&J*tltuii.* Attamen afud ipAimTheophraftunj, vox ?(J9- > non raro nodum fignificat; uti hoc codem libro cap.xm. &li^v.cap.ni. de caufis plarttarum i aliisque locis phirimis. Quaro ubi vox haec occurrit, diligenter videndum, qua figr.ificatione accipiatur. Eft autem ajtt* five nodus in arboribus8c virgultis, eminens calius,ubi connati fimul rami effe apparent .vel nodus, *I* quo novi fe proferunt furculi, &rami,qui certo fpatio diftantcs inter fe binvterni-ve, aut quaterni, ut in abiete', prodeunt, Quoniam autem ex illis rami primum tument, fie oriuntur, eo ipfL etiam rami ?.« iunt vocari.

KxdS'm.) Nonubique,nec femper,*A«'^ furculum denotat, fedfzepius ramupi majoretif> utifuolQjCo demonftrabitur.

OVitjSfilfv) Theophraftus plantas reperiri-dicit, quibus radix nullaiexemplum tamen nullum adfert. Diofcoridesmal^abatrumfine radice aquis innatart fcribit. . Acfciunt alii lentic&Iampaluftrem. Mal^* .*fiquis enim red^ e'raminaverit, repcriet ei radiculamvalde exilem effe* Diofcoridem alio/que Grxcos,qqideMaJabatro fcripfere , mercatorum ignorantia deceptos,crediderim. In epithymo confpicua radix nulla, nee in vifco,nec caffuta. horuin radix dicenSa, (fi plantas omnes radices habere quis velit) pars qua inudent, non tamen vera radix. Vel refponderi poteft, bmnes plantas'perfedas radicem habere,imperfecT:asn6item. Vide cap.v.li#i.Redfe itaque Theophraftus, Quae fequuntur,incomparabilis vir Iulius Ca^far Scaliger exam:navit»

r. CAP/III,

Qtridmatrix,quidfruUus, quid humor.

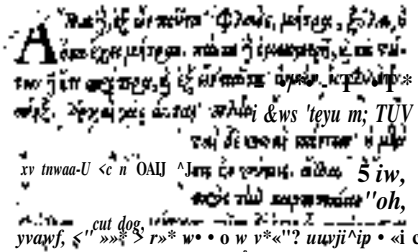

Baf. f. *xv tnwaa-U <c n* OAIJ *^Jens* *5 iw,* *''oh,* *cut dog.* *yvawf, ^'' »»*^ > r»* w* • o w v*«''? uwji^ip • «i c^u*uam vero quam unnuj partes accaumrquix parcui* «e9(r *Qvrv ^ QvMtiv ^ of totpris* ™ ^ lhfc* fradtrum accommodantur. ut rolium, flos, pecticulus: * *Quo foliS* ^S^'o^oSf 0 ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ f l f f W,*^ ™ *¥'• id eft, ;^ quo folium eplantadependet & fru&us. Ad *&fru£tus hni>. Kapvis Si w r ffvym^ov cujoua fink rS* ^xc capreolus,t mufcus: ubi fcilicet effe poteft. Super *t* ^ma an~ *vfoKcLQTrlx MyAum'®; afa'Kcfylma* °^nia' ^emenfrudus. Eft autem fruAus,t quod carne±^WWr- *Lege A* ,'" mY, A«i*fo* ft ^ *J^ti.* *^ b 4>^v *j&* & fe mine " ^ . Su J P^^erea q « a m propria] fc . **4^ ilb^LtV-ttl^V ^ U* q^dam:utrobongaUar^iticapreolus.ArBoresper-LSr *mfiuu* & *W W ' P t w w* fcquihuncmmodum poffumus. Annuis verogn^qne *net invoill* *jp, ^ajM>^*™^^* aimuagigpicdbtot.Namadfi^bimu^* *'i.Lege,sT*> n Qvois. ooK^mrMKUfW, t omffinj^ no,-* runttantumfeampliat.Qusfuounofrudificantanno, ***!• fyVrt£ vifomt *KZ Xfia, £lm ti vrteica %pm* quaeque biennio durant (ut apium & alia qusdam)qu2e- ^M* *vXfit, rim fMm* (S *o Kcwtig* ^ A ^ f ra xj Aa - q^ plus temporis obtinent, his omnibus caulis quoque *yu/.hajitify, <rutfji*<pooiiviti&c*fn,tTityK(w** *prorationcccnveniet. Cum enim femenparturium- *- mm TM* IMVAA. emittunt: utpote qus non ^^^^ ptadifcerniplacet tern noviffime didas, quid quxque fit, fummatim *n futurum eit* ponqre, conandum jam eft.Humor itaque patet * a r m *ut f^mn f** nonHli fimpliciter liquorem *in* cundis quemadmodumetiam Meneftorquidam. C il abfquenominecapiunt:in quibufdam vero liquorem:

inque

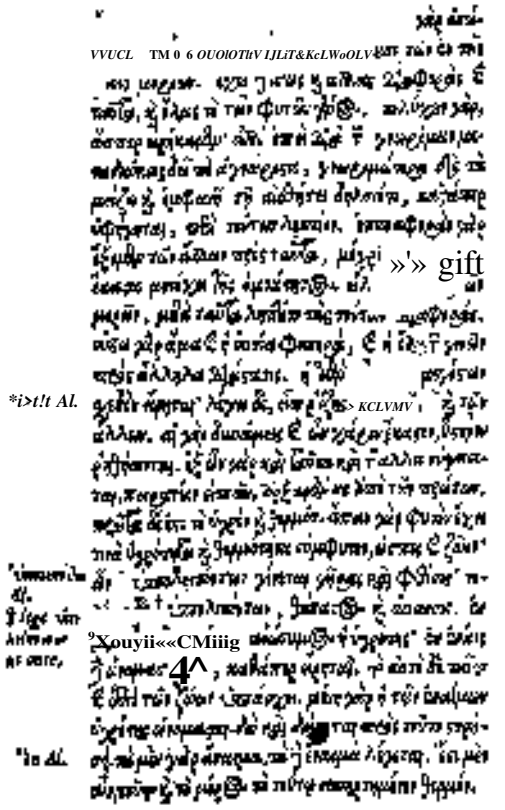

inq^e aliis lachrymam vocant. Nervus ac venae per fe nomine carent: quadamverofimilitudinenominapartiumanimahum confortiunmr.quando&alijsquoque diffcrentijshwfo^^ genusuniverfumplantarumdifFerac. Eft enimvarium atque multiplex: utpropofuimus. Sed quoniam + notis ignota perfequamur oportet,& quj funt nota grandiorapatentioraque fenfui ofFerantur, hinc proculdubio primum dicendum eft. Rdiqua enim ad hjc ipfa ^crehabelymus, tquantum& quoufque quoquc ^ fimuitudmem finpula contino;ere videantur.

Cumvfe parcs fumpfer^us? diffe^cntias po^^JSi.

earum adjicrendum.itaenim fimul & * natura evidens, *psfunt.* ^& tota generum differentia confpicua fucrit.Maxima- * *Sub>ft*«* rum itaque partium differentia pene dida eft: videlicet, radicis, o§dis, reliquarumque: vires enim cujufque, quarum gratiaquseque fint, pofteadicemus.

autempUhumoratquecalor. &mnesenimplants humoremcaloremque fibi • infitum quendam poffi-dent: ficuc etiam animalia, qu, cum t defkeje in- penitus dpfeeerc; tcxfic ^ P™isigimr illis dam^tdiaumeft^uncupatur . Hoc idem vet in animalium seneftpercipere licet. Solus enim humorhabentiumianguinem certo nomine iccidicur. Quamolyem idprivatione ipfadifcemimus, Alia enim fanguinem habere:alia carere fatemur.Eft igitur ea pars calorqueilli connexus.

.IULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERJIONES.

Alt coYticem C? tnedullam confwiilcs. His autcm friora,cx quivm if fa confiftunt humor, cayo, nervus vena-.non cecie: namfi cortex ex oena^Mtvo,camc, humor tconfttt: erit fars ahqua in cortice^namcorticem non dieds.*

fufri memouvimus > ait ejfe par tern new ad Kcufin auibus eft, fequkuypxeeporem illis verbis, ifc«; inteltigit oleum**

*K«l \m *mn carpet r TW wmX. iheoio* (3 fuper omhia fimenfru8us,utfruftusfitpojfej!ivi cajus : effugut ambiguitatem: ttfronunciet Jinmero plunk-, femtnafruHuum: «ut pronomen addatjruftus ipfi.*

*f p f *»'(• declaratfrf^m ejfe femen cum tegumento Mod ^**I*»™*>. Ktmmprudentiusk Theodora, qmlfrxtfmov, carnem dtxit. mm quot fruftusfemine conftant, & tegumento, velofffeo, vel teftaceofine came? contemplare ftrobilum,&conumcypariftinum,&alja; animadvertesttiamjudicio exnttiore ii.fi ^m^ii ovyxiifyan w m? f«7©-, G? atyibientCyfivc tefta,five carnet qua ntione potius non dicatur tegymentu Mibi tifioteft : quippe continent a contcnto,aliud.*

Malacomparatio. Gdllaenimfru8uscft.ctt}rcoli natura alia:-pah enim officiate. Eft etiam capreolus lcguminummultorum, G? cucurbitarum, non autem vim

§6 \mTi<.Sententiafatisfacilis: namfi totum annuum *ft: etiam panes.iccirco addidit$x«r,ne ejfetfrijidiufcula.*

*wjyA^Vft *%T* Theoda. his omnibus caults quoque ratione conveniet. Non eft verbum explens (conveniet) jK9te%M. Sedfequetur temporis traSum, ufque ad matu-*

*K«l JTW, turt^%(p,^,pl&tt<n,r5n \yKAvXEvcn. Iheodi cum ittowparturiuntjaukmtuncemittunt: atlongopoSI ternP°re> quim caulem emiferint ,farturiuntfcmen> Eftfiuy&intsparium dt.itaauelbeophr. : cumfuturum eft, * f/men feunt }cauk[cunt.*

Eflac rnmpropofitio Cauhseft propterfemen. fionfhia, qu& caulcmhabent, femep baberit-.ventimeft^ atfilix caulem habet, femen mnhabet: Item mult a alia: pcqlieomms fruBus^autfemen in caule: non etiim Arachidnis. Itftellige igiturcertoingeneremequein caule fmtlus nlbo cbama~ honti.*

*T«> 3 *fn u^ftitm (11$* Explicatius cckbrat> qua atti*> gitjametfi fif wwwc, & tfrnc 7U7ru,l*s,inquit,& wV,a^vT*;- Iheodo. durifiime, not a inquit, redderefubfignationis. Nemo latinushic intelligat, quid fit jubfignatto. vanvmeK firyra cftide qua in tertio po'efecs a nofajed nibilad bac: cateruU tanta ettfrequcntia hujus vocis in bijce hbris, ut Tkeodorusfaftidu vitandi cauffa, pariat faftidium.*

Tifa'v v^ii.humorcmlheodorusinierpretmur. re&e. *3 Imiliquorem i alibi fuccum* alibi lac. mprincipiononi fatis declarators*

MtmxupP¥is<n. Jheodorus, confortiuntur, mutuantur. namifua panes umyocafuntfubcodemgenere, cterunt aquojure nominis ejufdem confines^* analog<e,aut aquivoc<e>nominantur,*

Li TM yytteiuar piiuh£x.m hi m'uyvii&fw* Theodor* notisignotaperfequamur. fenfus muttlus eft.non enim dicit; TWS yw&tpdt, nequefunt inftrumenta cognofcendi,fed media, quemadm'odumvocant Philofophi.*

*Miffivritnti&i 7ttV i)&& fwi%« ipoii'niT(&'' Theodorus, Quant&m,(§ad ufquf, G.J quomoSofimthtudmemfingula contingerevideantur. Nota.attingerefimilitudinem^ gj tresfacitpartes. Quantum; &7.*dufque; &quomodoMt> quantum^ eft,adufque: termini enim eft cxtremum quantitatis>*($generis ejufdem cumea.^Iheophraftusripi%* pofuitfinem pvnfo*, 0modumrums. utrunqueautemnd qualitatem hie refer tuu Nrfw r TM* $ qualttatis per ft. v Trimmer accident. Id quod etianMZafaiw docutt nos non femif. Eft igitur inter herb* ex vmditatt%militude.hoa viridiorcs, autfufciores. fie tg>tur interfrctarHn quatenus, & qtiomdofimtlitudinisparticipesfmt. N«m, advfyuc* 'hicmhilfonat. & fane modus bicfigmficat, quitting™'' duni^iicunt.*

E/AjjjK^i vqp dft T fiu^u Ait partibus pofitis, ientirtperfequendds.

de anima, # infeptimo Metaphyftces, materia> forpi com" pofitum, 6V3iaf *$* tin. Theodoras maluitdicerenaturam, qumfubftantiam nonfilum hie, fed etiam alibi :• ut eft vi~dere in fine capitis fiquentis.*

v%inm>K5H fyuwm av^vgn. Theodorus, humorem, i3 caloremmfttum. Infita quadamfunt etiamnonanatura. Addercttgitur ea quoque verba, a natttra. hoc tnim Qvtns eft in verbo^ftipvTov. Brevius quoque dicer et connatum. ut de clarant ea ejjc pnncipia conftitutionk. Neque levis eft caftigatw hac: id quod mediocriter doftis videripojfet.

*&' *v OTAIOTTOI^ >MWf y^si yfl 'pins,fcribendum , iira-tewrmv, quo tradus deficient** mtdligatmr. Sic enim fit fenctlus, & tabes, hoc eft^ins, qmd minus recie a Theodoro, dimmutio. Nam dimmuuntur corpora labor fquotidiano, incdia, vigilia I at non tabefcuntejufinodi quotidiana diminutioncEft autem naiuralis (pS!ais, fenetlutis definitio exGaleno. Vndetrahunthanc tirbanam dubitattonem quantionefenexfanusfu: cumfencciusfitvitiumfanitatis. eft enirrii Q&ns. In vcrbis autcm[equentibiis f$ftfofiat mortem deftccationi. TtXiasj-ćsroMfrorrut, %IMT& t&f avvewns minus commode. H*c enim illam antevertit. Iheodorus autem primum -imtemrrw : cum dcficere incepcrc. Hale: neque enim initium illudfenefta eft, fedinittum fenetta. Quare intempettive defito addidit: feddeficientibus. tratium enim ilium, de quo diximus^ figmficat. f»*

*cipip '7ttsar&)7us tiwvp&iv^ovjs. Quialinedifferentia, communi nomine dicitur, v%or. In alys autem jnquit, nomen habet: ut dixit. Intelligit, Mr inpapavere, & plan-ta> turn wedica, turn Cyrenaica. Item J[et*pn ^n myrrha, atquealik: quemadmodum in nono ditlum est.*

*Tul Jl tvcup*Xiynut, Theodorm, fanguinemhaberefaternur. Seneca in dedamationibus irridet , tyfuo&alieno judiciofigurasbafceloquendi'ambitiofis, iSmerito. Quid enim hie e Gr<eca, eaque Attica fimplicitate^iyiji^i adlqtinamfevcritatem, fatcrmir} Fateri eft interrogati, aut coaBi, nut etiam torti. verbunkfanc miferapotcftatis, At, dicere, lapicntis. fgebiturfcholafticusposl negattonem. aut dubtfatwnem, aid interrogations: &fervusposlquaslionem.*

£' fSp &' ™v v /'<>®*. Concludit, par tern ejje humor ent ilium: quemadmodum etiam in btftorhs anin. ahibn declare tum*esl. ut puderejaminqpiat iftos, qui nobis J'anguinem*

IOANNIS BOD^I A STAPEL N.OTJE ET, COMMENTARIUS.

V/f^@-J Docet ac definit Theophraftusquid^1-%%®*, <ivc pediculus fit: nempe id quo folium, 6c frudus plants copulantur, etiam capreolus, & mufcust OmiflTum, ni codex mendofus, femel w «v3^. Quisnonnovit, plurimarum plantarumflorqs pediculoannedi?

Non omnia.foha frudu^ue dependent Foiii lauti Rhodendri &.iruauscedn^ *enx* non folum deorfum no dependent, fed furfum trec&a, in ramis confiftunt, iifquetam pertinacitcr cedri frudtus adhaeret , ut citra rami particujam

z^^^T«.(/x!Xfruce,?rud:us eft, quod involucro & feminecon-ftat. talfun\enim eft, fruiftumomnem conftare ex femine, & carne. Ipfe Theophraftus hoc eodem lib. cap.xvii;8c xviir. tontrarium docet. quod experientia ipfa probatur. Staphylodendri frufiPus ex veficula, iive membranofo tegmine, & femine conftat; taceo, con"Um, abietinum, cedrinum, cypariffimum, aliofque frudlus plurimos offeo, vel teitaceo, fine carne, tegumento conftare. Hac peflima expofitione viri longe dodbiflimi, fn re botanica, deceptividentur; inter quosSpigeUus, quiinlfagoge in rem herbariam, Theophrafti mentem fie exponere conatur: *Jheophraftus ubi carne & feminefru-Hum conftare dixit, videtur innuerepericarpium ex carne co^itutum utinpomis, pyns &c.* Quoda mente Philolophi noftri planē alienum eft. Docet enim fru&um conftare ex involucro & femine, Ariftoteles fruftus, feminifque differentiam luculcnter expjicat lib. I. de generat.anim. cap.xvm. 2 ^ a ^ $ KU^CS^-*<pi£f* T&VSI®* W ©©'«#>. x«5TIIII jttey-jJi afottuvccf, <mpp* jli TI$ CM TDVTIS dftiO' tztdo^ (Mas) afityt* nfwT'VfSj. j, femen ttfruBus inter fedifferunt, prior is poslenorifque ranone; frulius enim quod ex dio eft: fimen ex quo aliud, nam alias ambo idemfunt.* Pomum, ex arbore eft. iemen pomi ex hoci(>l<y& quidem fruftupofterius, hoc eitipfo •porno. £x femine nafiucur arbor alia. Sed magna expartehaecconftlnduntur, etiam apud antiquiflimos, qui *xupros* pro *arty/**, & COlljra *artyc** pfO *x*£vo\g* fcribunt. Suidas. ^ fi « ^ ««. s« ™ *d*c «/ «***»—I^.^> *cvKXt t?r Shu*™ (H7rvplwis»idt&,K^ros* proprie Jemenfeu granum fici, <vel nucleus olivx. Hippocr.^ cl«Jw'3" *x.ctp}cipiS,x&£K^os.Y)io(c.Xdjn$'tit* xeefO^of.Oribaf.xw^jj ^Kdepwcf. Quid pluribuslopus teftibus? ipfeTheophraftus *x*yx\9* femen vocat lib.vi. hift. cap.i 1. ad finem, ubide ferula agit.

• E^A&) Siincodicemendumnone/t,;malacomparatione utitur Theophraftus. E^A*| proprium quidem viti, fed no foli.cucurbitis enim ac legun)inibus nonnullis, uti pifo, lathyro, vi.cia», &c. capreolus fervit. Gallafrudtuseftj'^lparsofficialis. Suipicorlegendu¯ *SBo^vffj* nihil tamen muto Uva viti *ihv*, uva fru&us galla fruduis. Vcrba Theophrafti fi bene perpendantur, nihil mutandum. Docet arbores quafdam w·t'A« quid habere, qu'6d aliis negatum eft^ fanfc nulla arbor capreolum praeter vitem fer

« ^ 0 De humore vide cap.i.Iib. i.x. •

KE *. CAP. IV-

Quid ligneum, quidcaro, quM cortex, quidmatrix, ex^ibus cortex.

Ey^fl. *^ffi^™^^m*rf * *yaf ifitjSvfyMpoje/oictxvm j*gocartf vx legeexAl. ***>* w oiwvxJA% viQw 5cBnpws'" ct^jc-& fyf. Ghapy 3 ^ «CA a^rtw ^AgCfi^. cLvrcuj 3,7^ $> **%£>*»aK*eiaiv 'tm^nhi' pi&cfttmw*&>,$

ADfuntvero&aliageneraabinternisdiverfa:, aidine autem ex animalium pajtibus appella-^efle™* tlonem fibi mutuantur. Habcnt enim quodammodo *qnifun, rxfvum^quod continuum > fiffile, prxlongumquc eft • >"*eriores. [^infociatile geminifque ihfixcandum„&venas A

*:•• ''&»*W'W^«l&*-'«** ^ ? H ™*, ?tej–um%W C cni w^umfr 5 xtnrq m=QH ' Al. Baf. t Q wyf »* j<ny c* alkols n t cir Twt TV ^ • w w^rtfvfypan.tptouffoGwTyi.Kuyias '»' $> hipTok,' j[tt Jlt <wix £ TU Ae'ya htpim.*

ItemlignL&caro. i&acnimSSSSSS^ habpjt?Ligymjuwn fiffileeft ? carooinnSSS[1]"" menfipnibus dividi poteft. quomodoferra, quoque ex terra ^^^^ Vndefit, ut inter nervum&venam, media fit: tct ^erocjus natura tum in tjeteris. tuni *in fm ^um cute. Cortex & matrix proprie nun' ^[l]P™fede^u°queis<ed^redefinitione ''*l»™''- eft pars ultra; &c a fubjecto corpore fimplex. bilis. Matrix, quod in medio lignt tertium a cortice ww coriiV* exterior: velut medulla in offibus. Id nonnulli cortj alij membranam appellant. habentur-,

habentur; quarum pofterioresex prioribus conftant. Lignum ex nervo & humore, nonnulla etiam ex carne. Cum enim indurefcunt,tranfeunt in lignum; ut palma, ferula,quicquid lignefcit: quemadmodum raphanorum radices. Matrix autem ex carne & humore. Cortex quidam ex tribus illis; ut* roboris, populi,piri. *''quercuft* quidamex humore & nervo; utvitis. * Folia*vexo/Jubcns** ex humore & carne. Rurfum ex his maxime& prim* ^ iltse, quas enumer^vimus, * partes componuntur. non*^^w^« taihen omnesjex eifdeinneque fimilimodo; feddiverfo. Igitur expofitis jam omnibus ferè partibus; differentiasearum, & arborum plantarumqueomnium naturam nunc aflignare tentandum eft.

0Kp(9f» *ZyXovTajJw (ncKfjovvif^Jot oh C9 iik* <p»£

ALBaf. *wf*

IULII CJESARIS SCAMGERI ANIMAD VERSIONES.

*Hoc autem eft *G*w. Quia nullos ramos edit. 'Intellige faneinfkntis:namqneinanimalibu{alia ratio esl ,atque etiam in plantis ipfis diligenttus contemflandum. Quoi verodkit it fine definitions : ',%ov (pxtSxr.habetdubitationem. Nam mox autumat,venam effe nervo fimilm, quod ad*

in C4pillis venenis 0 quartiddam atboriim cortiebus, fi$ fior esl>quomodo a nervo continetun pars enim ejus eft. fjufmodi,item a calore,qui apud non paucos eft controverfus: Q>eu>tn \i QVTK dvvis, i» «AA«C$_{OT}$. u*) OM «£. ss ~su— aquivoce namquecalot dicitur de cicuta , (3 de anetho. Non enim cicuta calida dicitur, nifi &ta. Anethum autem etiam elementaricalore. Igitur duo ilia, of £/K qmdemfunti verum neque iptyim, neqtie ytueAP*- ftdpac nota locu ionem. Inquit enim> *&« fo *h 'yu& T«w. Theodo. adfun* vero^ (3 alia genera ab internis diverfa: ut omittam meptum hie verbum,adfunti equidcm ahterjentio Nqm cum ab extimis, & magnisy & appdrentibusSncipiendum effe cenfuerit'> velutiab tadice, & caule, fequutusftne praceptorem ex hisloria animalium,nunc da internis loqufvult, atquefic ait: alia autem fpecies diverfa earum^quafunt interiores-% id eft *;&*Tiih ćw?,ć?tg, diverfa genera interiorum><ib Us, quadiximus,*

Quafi nervos, inquit, quofdam habent.Eft autem nervus contmuus, (3 fiplis, (3 /•»gusy quique nulla cum alia fane commiitatur, neque quicquam ex fife edat: & qui ha\eat venas. Eft enim nervi natura,longitudo:(3affeAus^fiftilitd&^ex Ariftotele; exvillis enim five filisfaftus. aṣN^AjT^, froftereaquodin alias fartes non dividitur; neque cum ulla continuatur alterius generis, five natura; qum etiam ne cumfua natura quidem.

*Jfa/aMa. De came agtt: igitur A*W* nimis laxefofuit. Eft enim a came diver Jum quiddam. Ac-in futaminibus qui* dem nucis extimft caro videtur quaqua verfum apertilis.At i» Jllppaoi > utinavellana, &piftaciis$ ti$ nuce myriftica, atquealiisq a tegunturcute, non esl carnis natura, fed tory, autcuns : ut in longitudinemfacihus <acfromptius Jcindi queat. Cutem Jheodorus, autons fidemfequutus, tranfiulit.*

Qtotis$ m fiir&xv&wttytiphq. Nonfemelteftatur, fartes exjenomina non habere, fed ex animalibus mutuo fumere,ut carnis>mervi,ven<e.Nunc dicit tx.\w%a» did xv&lwi fane paulo tmprudenttor quin^potius dvxMyuu dm^i-mi'^ us tlulr <!flm$*

O j%Z4vMv <w m^Hss $ vtfoS. Folij inslitutifex came & humore : Ergo folium noneffetfifiile, it multafunt, ne dicam omnia,propterea quod carofifiiihs no eft.Quafe melius i§ dicaSy&fentias: folium conftarex vena, nervo, tame* iS hum ore.*

Theodorusfartes interfretatur ,otiosil Namcumdixitpip?', ($ fubjunxit, .fan. & dtxit»^S»wtpcMw:intellexit.quafirikmbra, ut fits nanimalium% v**m*

IOANNIS BODJEI A STATEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

quc Aldino, & Bafilienfi codice,legitur *<2)fyp\wv; quod *mfociale* vertunr. Corrigunt exaudtoritateRobertiConftanttni Medici &litteratorisfummi«cD^fAfl65«r. Antiquam currejioiamlecSionem caufam habeo^nullam j nee novamcur magisprobem, ration em video, A'©^'-*fattw* exponunt©^j3;^>«7«GW6^. velutieoHein hoclibrb reperitur, *one i'x*» z&pQvoihs,* ideftutloqufturPlinius,*adnatiscarens*. Pdlux lib. vi I. «*?*OMS ft its dfirnXov*, TO *tin 7& ylfi , ws Wi CMQuvtw ruw xXnpd'tov TU'J* ui n>fy.<pv<rzis , «, *el-m ilms Hjfyfretwpumt,, $ wm 4** uolonesfuntjVel ut Pliniusiih,*mutilisfruticatioi<J\o&* de nervo^nec dici poteft, nee debct. qui neque fert

1 heophraftus,exDod.Scaligeri notis, [ecftor facile cognofcere poteft. A"]3A«^, *^eminis inf£cundum\nterpretantur.praeterrationem,& mentemPhilofophiaoftri. Germendiciturfurculuspraegnans,q\ii €x arborum oculis nafcitur , a generando ditflus, fit generations principium.^A^r, verte, lines nullas pvfirens.* Sed hoc in aiSmalibus, dc. , a quibus fimilitudinem petendam docet, de fextae conjugations nervo dici non po- Theophrafti dicere liceat, in pantis, nervi propagines npnnunquamhabet. oea taale haec conciliabimus,fi dicamus,^*W™>», itaieremhabere. Adprius, commodfcdicxpotcu^ nervos in cerebro, unde originetn trahunt, nuHas oftendere propagines. Sed nee i;rvus plants ad motum £natura,ung animalibus,datus,fed adquietem,confiftentiamj& robur. Nervum definio j^r-*tem pralongam, continuant, fifiilem, c<xtcnfqu% partibus magKfolidam>quaque a came & vena facile iiffociatur, ac finditur'fecundum lorfgitudinem, quaque eodem modo in flantamuniverfamfertur,quo vena, arteria, nervi in am* mannbm, [edtameninquib^fdamfartiksmagK, inalijs minus confpicitur.* In caudice palma:, b\abietis intus; in tamalapatri, gen^anse,& plantagin% folijs,extra magis vidttur,vocaturque cofta.

*A^g^J Vena dicitur, *quodoblongum ocavumesl, humorem inje continent,qui plantis alimento eft.* Venam, meatum aut cavitatf m,licet vix^confpicuampropter exilitatem,habere, ratione probari goteft. PlurimK demplantae,fiincidantu>, humoremreddunt; ali« albu, ut papaver; ali? luteum, ut chelidonia majorialiaerubru,ut anchufa. Maxima vero parsaqueo viridiye humore praedita.vid.c.xix.huju$lib.& c, i. *'lib. ix.ubi ex profefTo de h\rnore»agit Theophraftus.

|WA«0 *Lignum in plantis durum &fifiii{*. i.quodfecundum rehitudinemfibrarum finditur: confta^ex nervo, & humore; imo etiam ex craftioribus tenuionbufqfofibris,qu<ts 'venas i$ nerwtyocant.* Nonnunquam,quod*antea caro erat, uti Theophraftus paulo poft inquit, degenerac in lignum; ut ferulae caulis, & rhaphani *tefocewn* quibus quum ligni danfitatcm funt adepts , nbr* apparent^quf dum carnis retinebant Raturam,ancea nonafparebant.

2«^{) *Cdio eftfolida pars, qua in cmnem dh vidi poteft, ut terra 13 qua terreafdnt.* talis

fiu&ibus fub cute, ac tegmine confpicitur; ur pyris, mahs,prunis. Carnis genera tria in plancis botanici obfervanr. Primum, quod humorempotius, quam carnem dixeris^uale in vitis,cerafi,morique frudtu. Seciindum, fubitantiae etiam humida?eft,fed folidiorisjqualepulpapruni,mali,pyri, Tertium,cujus iubftantiaeit mukodenfior, 8c Jolidior; ut inlignorum genere,quamlecare inomnempartem, nonfecus ac fi fibris careac,apte licet jut in pyro,& buxi radice Carnem ex concretohutnore fieri, ijdemjudicanc.

Carnem, inquit, *medtam inter nervum & venam eft.* Viri Do&ifr.&Philofophi Aim mi *prmiffc ynraj'mt&j* ^AgiSi, de cortice,non autem de carne, fcripta^exiftimant; ac vocem *Qxuli*, exferibentis negligentiâ omii,Jameffe,coni:enduc;idque ex ipfo Theophrafto probanc, exemplo, qaodde incegumentorum corio adfere. Hoc inqumnr, cortex eft tenuiflimus, ex fibris, ut noftra cutis, contextus. Adde fi media effet inter venam & nervum , non poffet in omnem di, meniionem dividi, ut terra,omniaque rerrea.

AifH Late accipidebet.uti infra cap.xvni.dicetur. Frudus enimalij dura, quidam molli,n6nnulli mediocri cute tegfantur. alia iubftantia perfici; âlia juglandis,alia amygdali,alia cerafi.

*Uwwr***) Theodorus fru&uiri exponit; cum fit invohicrum, quo fru&us tegitur, uti ex prxecdenti capift probatur j ubi frudtum conftare ait *Jemine* £? *tegumento.* rigg^™*, proprie eft /pars fru&us, qu« femen ambit, & protegit, adverfuscoeli,animalium-i que injurias: utin frumentis ^luma, in leguminibus filiqua , in caftaheis echinatus coaex^ innucibus tcftaiinpomiscutis. Hie locus, femen pluriniis involucristegi,docet. ng^^wi, inquit,A'^««, .1. integumentoru corijs. Alia enim femina unico,nor*' nulladuobus, quaedam tribus tegunrur involucris. Pulpan ipfum- ^^Tn^vocari ex Theophrafto lib. iv.cap 11. de cajufis probatur. &» *Z<m w^m**** ym^h^ut eaquainpulfaconclufafunt.De* inicriori involucro,'locuinhunc intelligendum, vox-A^« oftenditjquaevideturextimamdenotarecutein.

®>«>M) Corticem definiut Theo hraftus ^ *mam,^kcftporefeparabilem.* Cortex eft, *extimaplantx pars, & a corporefubjeBoartefeparabihsjnjlar cruft^qutt aitegendamplantam eftdejlinatq.mediamquafi inter ner~ vum* Gf *venam naturamhabens.kc* propiie quidem,corticem » vocant, *tegmen craflius*: tegmen verb tenuis, *cutenji* qualis mQr^fragorum^eralii&fimilium.Hoc, licet difficulter à fubjedocorpore arte^eparetur, fepararitamenpoteft. quamvisidà quibufdam negetur. Utrumqpe tegmen mediana naturam habet inter venam, 8c nervum,

MMK) Matricem vocant, *quod in medio ligni refidet,* abaliquibus,cor, vocatur .1. anima, quoclaugendi, nutriendijgignendiqueprincipiuffljn hac pane credatur cohhitere. Qubd licet in nonnullis c^onccdamus, \crwtA in omnibus non eft. *Mij.meduKam* vfic^runtjCrediderim,quo^medium habeac locum. Matrix, in omnibus plantis, quae funt corpora denfo,& corapado apparet. Conttat inquit Iheophraftus, *ex carne* Sf *humore.* qudtt in plerifque verum eft , uti in fambuco,ficu,fahce; non in omnibus. Nam in pluribus arboribus, & fruticibus, ex fibris conftatjuti in guajaco^ebenojoto. eiique inillis ligno non diflimilis,nifiquodmultofitdenfior.

. f 4>riff*y Aldinus, «cBaffli^fiscodct,habent ;« *ito* quam kdionem, etiam lecutiB eft, Gaza, nifiquodlcgcric, ?M^?^utraqueledioipuna. Theophraftus enim infra cap.xv 11 .folium ex nervo,. cortice & carne conftare ait. Expenentia etiair*,8c ratio docent, folium ex humore & carne tanturn non conftare. fi^le enim non eifet; quiacaro fiflilis non eft. D* foHorum nat^ra capite citato plura. jsuberis cortie'em, ex humore & carne conftare ait puta quod in omnem* dimenfionem facile frangatur^ ex foJo tamen humd/e & carne conftare' noa credo. Neque enimi'.i totum nervis& venis caret* Cap.vi 1 i.hujus libri, fuberiscorticenj, *carnofum* inquit. Qu?r« vulgatam lediorietn legitimam elfe cei cu.

CAP. V.

$ujdarhr,quidfnaex, *De matva, beta, amerina, nuce uvejlatut.*

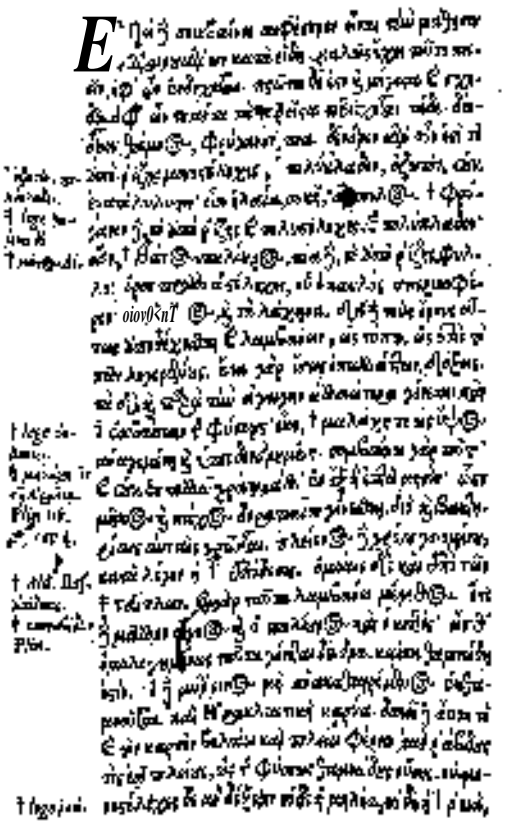

SEdcumdo&rinaevidentius tradifoleatj cum per fpeci&dividimusj rede huficinmodumagetur; ubicunque fieri poffit. Suntitaque prima& maxima & a quibus omnia pene'aut terte plurima continentur j arbor, ftutex,-fuffrutex, jherba.' Arbor eft, quod * *Sthiteni* ab radice, * caudice fimplici, ramofum, nodofum, *{w-fingulrem* culofumaut facile diffollubile afloat •, ceu olea,ficus, *emttit,* Qf vitis. Frutex,quod ab radice caudice multiplied "Tra-[1]"" *mhos* mofumque fe attollitj ut rubus, paliurus. Herba", quod *Fftf*u m* \ ab radice foliatum fine caudice provenitj femenque ^om^n^m caulefert: ut^umcntg,&olera. Seddefinitionesita*deZmT^* accipi prokiriquc debent j ut,notis ac linean'^entis qui- *pfj*bufdamquafi in univerfum a nobis fubfignantur. Et-&/« *quod-* enim t difcreparenqnnullafuapte naturafortaffeap^^^/^-pareant.: Quaokm etiam ob culturam diverfe effici *cile di^olvi* atqueafuanaturadifcedere. Vtmalvainaltahfefr P?^, - *rnutarU* utlongitudine craflitudineque inftarhatepoffit gtandefcere. Quapropter commode ad ufumbaculi venit. Tonpbrc vcr6 Jongiore.exado, prorafione magisquoque increments capeffit.# Simili modo & bet^ : namea quoque amplioremmagnitudinemcapit. Sed longe magis [w] amcrina, paliurus, edera: *Vtex* ut proculdubio,arl)ores hae effici^ntur, quanquam fru-^ces fint. At myrtus, nifi fepius purgetur > in frutiem tranfit. Quin & nux avellana, qua: quidem & f:udummeliorem copiofioremque feret, fiquis plures tvirgasreliqueritt-ut quxfcilicetfua naturapotius frutifofafit. Nequemalusver6, ncque Pinica, neque iqne uiia, qua? ab imis.plantiaera fit, t/?«/w«. appareat: fed cultura cseteris abfeiffis utique

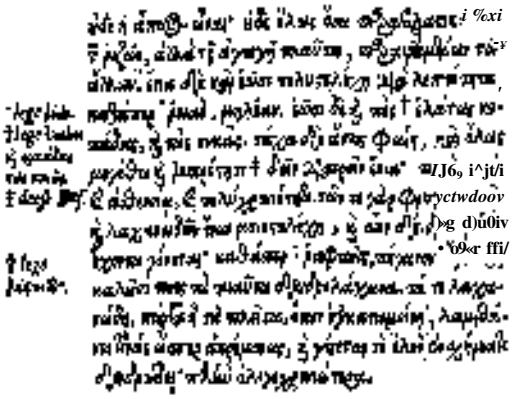

-utique tales redduntur.Nonnullas etiam caudiccdiffufas multiplied caufa exilitatis relinquimus,ut punicam,ut maluni.Oleas quoque & ficos* multifidas dimittere affolent.Quin etiam magnitudine, parvitateque omnino dividenda nonnulla quifpiam fortafle cenfuerit, qujdam etiam robore,imbecillitateque & diuturnitate ac temporis brevitate. Qujppc cum tvirgukorum olerumque nonnulla caudice uno con-1 *fujfrutt-*ipant> & arboris quafi naturam adipifci fpeftentur: ^ *raJ* nulli Werarbores vocant: §c quidem omnia oleaim ^ ^ genera certe aut plurima, cum permanferint > quafi ramos quofdam capeffunt; totaque in arboris tigu- ram mutantur* diu tamen durare nequeiint.

IULII CiESARIS SCALIGERt ANIMADVERSIONES.

>tentianotanda. Subjettum namque genus eft, quod 'ubidivifimtisinjpecies , & fartes ejus nokis tnno tefcunt: ($ $tjferenttd! etiam frius'- mm aut em accidentia djpecieproprta, a genencommunia* Hac autemfunt pracepta , qmbus ad fcientiam animum comfaramus, Dit, ffl %ttiv v(f d''t Toam TO iskuiu. cfec^ei^. Nota TO ^«y».Nfl» *dixitTit n»vm .propte^ tiibera, Verftat in eafintentia, jw<* dicebat: plmtarum cognitionem, -nXiifcouv. Notabis eti^ifexm diverfis Attice\2*<pfa-*

m. Jheodortls riodofitm ,furculofum> Auabm * Atenimveromulte arbores cnodesfuqt: quare in definitione arboris reponPnequeat nodus. Bgmum ptim robufium dicds hie. Addidit Theodorus defuo, ajfurgat.proprio tamenfignificatu ajfurgimus alysc Quinctiam de arboribusprocerioribus tantum dicimus, Jurgere^[urngere\ acprimoquidemacpuroufit, nonnifiderettis. Cumfede* mu^ reSinonfumus,fedangulosfacimus; cumfurgtmus, recii evadimus.*

*p * Cum fropofuit quatuor qpf [equitur nifi tres. S; non eft in codtce mendwwtUk culpa in auftore. tyvyM», Latine virgultum itold^Khodc potes dtcere. Gratia comburendonomeninvenere.Itaquein Hpris ^umncn invenias in'alia voce cundem fignificatum »0aijc&. Item apud Sfrapiorvm. Aubes enimfua lingua idem indicant. Virgulta,inquiuntiqu<e ad ignanum legun-*ur ufum. Definitto autem (ppy***, bicfaljii eft,fahe novi- £ijhPmw.§uodattm eft mtofkwKd*!^0^ eftAfrequentiaftipitum, Notabis alter am inter hac dif~ Sgrentiam. namqueftngularisftipes, fi ita modicusfit, 'ut JZ7Z' ift ** l erit *&"» > nifi inter eat quotanms :M rbor. Abarborc enimnon diffm naturq fubftdMucJedquantitatis : cujufmodi(untpumiUpomi, iS ficuum genera nonnulla. At %p*&utroqueingenere accipitur, tamearum qu<eintereuntcitraannum, quamqua durant diutius-Jurat genifta$ paliurus$ alia :non durat t<sonia> quaalioqui J»|*«% eft, ab una radicefrquentibus caulibus.Adhuc babet & hoc dim differcntiam,quia^os nliquis tsuadit arbor cultu. Herba verb differt ab his ultima ilia® propria differentia, quod folia ab raiice pyotinus emittit. Neque verb de effentia herba eft, intraannum interne* durat enim cervina lingua: iccirco errarunt.quiita cenfuere. Nequecaulis de ejjentiaherba. Quapropter hoc iocoTheopbraftifententia modefabere-.l i x«<?5i tmi^^% Neque enim, id e#, tanquamin definitione, fed tanquam in **vifione,adhuncmodum. Herbaaliafert caulem,alianon. Nota arsefioQiyf in neutro genere, non aute%ajrif^^: To facit converfionem tiropojltionis. Sarfc non dices, fi Semenfert, quinfit caulis. Onfiderabis acutius in ea, qfi* appellatur Centumgrana, facilius deprchendesincham<elejnealbo, quixumfinecaulefit, at inacanofemenfert. Animadverttsin definitione herb*, ftwKfiiws. Nam- 'ftucam; utidicebamus, cumfei>imus, quo temporepridem l***femenfem debebat, non film turn aide egreffam, verum etiam cum femine vidimus. Vraterea id omittendum non eft, ab radiceftatim ipfas etiam arbores duobusprodire folijs. Suntenim eafolianon ejujdemgeneris, quoea, qu& foftea videmus harm, fed efubftantia, acpulpafeminispo-#d's,qua id unde arborexit,mcluditur.*

quiquamftatuere, quodreprehcndiqucat: qutppe cum ma dicebat.

ty yy ftpvteas, R^Uit rationem, quart dcfinitiones hajce p&cipiatfobrie potius, quam exa&eaccipendas. Etfignamlixity Jlofat: non autem id. Alia verb etiam cultu mutantur: utcorylus, mj/rtus, punica. Dicit, A'|«E;quianonerunt revera, fedopimone. Prunusenimab radice ftolones cum emit tat, nequaquampropterea ^i^^ erit. vera namque arbor eft. Efrw^allH, Theodorus difcrc* fare: potius mutan, ita ut duplex mutatiofit. Vnajponte : declaratur pe- e?ro»*T)«vj in quo ujus attha voce ejt, ut intelligeres intus effe frincipia afrionit. Altera mutatio, <®Zy.TLudi6>yU\cultu,& arte; iccirco dixit, yn*njnpaffivo: mit&tfponte malva. Eft hoc exem'pftim prions argu* tnenti: herba namque exuitjp ciem,atque arborefciK Braffiqam vidimus nos oEtonum pedum, ex qua in fodtdiuu noftraexempto folio text humero! quafij\ftapenula. «>y« fimplicifigmficatufo7iat cur am, cuhum. Sicmox:eifo*i$ ayitifTvuivifa.jirapofitio'Ehfep, indicat niotum ab ejficiente, C» infra clarius: ripwzfy tlw iyoyU&uj JW.*

Quod ait Theophraftus, avellanam plures, acmeliores ferrefruftusfiquKfrequentiorfsvirgasreliquerit : verum efft comperimus nos. Qauffam ilddit: propterea (mod natura fua fapwhtfit: at contra, punka. Si igitur utraque fapwhs, © \punica purgata ftolombus meliores frutlus gerit. Non videtur bona ratio,qua „ltenconveniat,alteri non.

*2 An 3 KJ ms U « T « ^TTO'JWI^ **' *"'<&. Iheodorus omifit, W T*$ ti*r*s. & interpretatur W & f ww, mlnfidm ficus. Verummulttfida:verbum ,'nSwv<lekwui, nonrejpon~ det,fed caduam potius dixerii, iccirco aut cm ceduefunt, quia*

Uoiv^mivm. TheodorHs,diuturnitate: turn addit defuo, ac temfons bnvitate :fuperfiuo. Diuturnumenmibicrclativumeft. Compara^emm pe^dtftinlhonem ; ergo altera parsantevcrtetur temporis'brevitate. Itaiheodorusbre vitaiis vocabulo Jheophrafti brevitatem contaminavit.*

ThTtfiftvycuJX,. Mirificus hie Tbeopbraflus, qui cum}»(Am,i$ fyvytwov diver fa agnoverit:& fyiywfupr* mdetefinieritper -foto?i>ws : mineperfeveret ita in defi* nitione,ut utrumque confundat- Bicit^ enim,'w* pmf%>i%n. ergo »i« wku&MWifiine de fcfw* M^^•*

Vttipmis.Theodorus, radix, ufitate, fed minus caute : namque de radicibus,® cauftbus,® ramis,cum agamus hie: nunquam raphanum plantajpecicm, radicempartis nomine vocabo: nunquam braflicam,caulem,eadem^ationc.

*Ac*fyox**%*r*. thiodorusfoleris arbore^JfampiM, fermanferit, Tbeodo. re&l:fic M.Tullius in PhtfipfW- *'<* mos a Cecro^e permanfeiit.*

IOANNIS

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOT7E ET COMMENTARIES.

CAput hoc depravatum valde eft, vel negligentiae reus ipfe Theophraftus. Promittit enim fe a&urum de arboris, fruticis, futfruticis, & herbx definitione, ac naturaj cum tantum de tribus, arbore,herba,ac frutice, (& de hoc quidem confusfc & perturbat^admodumj agar. Qua? res facit, ut auria&er aflercre aufim, codiccm mendflfum *3t* lacerumefle. Audtorhbellideplantis, quataor genera plantar um tradit, lib. i. cap. i v. [illegible] *iivx Jlevfye m*pin* [illegible]

v <PVTX"rts rptiirts vsn7nvTvnv ovopxtn.* Id clt : *Flantarum alue arbores funt, alia inter arbores & herbat media*, £# *frutkes dicuntur.alia herbafunt^nlia okra : & plant* ferr omnes fub'hacnomina caiunt.* Nosfingulaexaminabirnu/.

^QvtSp.) Arboremdefinit Theophraftus, *quod a radicejhpitemfingular em emittit, qui caudex vocatur, & inmultos poftearamos majorcsfinditur, deinde in multifltccs rmufculos Jive mmorcs ramulos, quodque non facile dijfolvipotcsf.* Sic verbal hcophraftj verrendaiunr, quxrnale do&iffimus Gaza interpretatus eft *tfbnh ramos* verro *majores.* Supra enim cap. n.« ^ w j majores ramos, «$&vocari, tracUt Theophraftus. Gaza*nodofumvenit.* idvocein J£«v figniticare, negari non poteft. Hoc fenfu accipitur cap.x ni.hujus Jibri; ubitrbores nodoïas, &. enodes dfcit. Enodes fi dentur arbores , in definirione jyboris, nodus poni non debet. Vide cap. cicac. ubi quipmodo enodis clicatur arbor,docet. *no.vK>M^e* mifores ramulos, *fuwculos*,interpretacusfum. xA^Veni^i fupracap.n. ^WwAe*exponitpraecep4or ubi Caudicem delinear. Hoc ienlff etiam accipirur apud AriftoteJem , ^ ^ >S ^ TIf J *§&* TBU *xx*tit,*pajl\;t y&j pg*zv. cbc, WUTFIXV™.* cur *autfaciledifolubile*, reddant, ignoro. cixparticulam npgacivam eifef extra controverfiam eft. Forraffistypographicum eft mendurT.Scnpfit DodthTinterpres, *hand facile diffolubile,* quod murarunt in *aut.* Per *folutu comumacemS}* illud intelligat,quod difficile riftnpitur, res eft«qu2B in humili quoque pla*ntaru genere junco &g<xiiitaeconvenit, Non convenit tamen ftyraci, qu* eft arbor ^fradif facillima. AdhancobjecSio. ciem refponderi Jblet; ftyracem,refpeduherb2e,vel alterius generis, fra&u quidem contumacem eiFe: fed in arborumgenere, marine fragtlem. Quod ver6inherbarum genere qusedain repcriantur, qua? fradu funt contumacia, jion inde fequitur, arborum*nkturam* talem non e(Td»; nee Thcophraftus herb is fra&u colitumiices negavit. Objicitur praeterea, ficum, & oleam natura fua mult.plicem producere caulem, necfimplicem habere caudicem , nidarte refecaisftolonibus. Refpandeo, proarboribusnon haberi ^antequam rcledti funt ftolones , arborifque naturimaflumpfcrint. Vel a Theophrafto inter arbores recenien, quod facile arbons naturam aifumanr, fi cultus adhibeatur ^ ut hoc eodem capite doCCt. Audkorlibellide plantis , falfo Ariaoteliattri-

[illegible] res quxc fua radice ftipitcm habenr,Sc nafcuntur ex eo rami mu!ti,ut olear & fici j ahae vero non habent. Re&e fecitrer; fi arboris nomen appofuiffet, qux rainiscaret, K«9^fA«*» quodfcnbit ftipitemfcpropria nafci radice; qua^i abalia, quam apropriaradice,produceretur caudex. Undcquaeio, ii nor, a radice, & aquaradicc,fi non a propril? Nee ex ftipite *xkciht*, *H* vox proprR* fumatfir, fed *d*.}ipwis*, & ex ijs *K>.tiht.* Recentiores hdnc tradunt arboris definitionem: Arborejtp *Planta.lignoft,craflitudine & altitudine inter omnes rtflxirna, an caudex pro fu per ficifeft, perennis (i naturdfif'pplcx, qui in multos ra>hos majores*, £? *deir\ ramufculos foultiplicc s finditur; utpirus, abies.*

Qgvyewov.) Recite Ga7.a *cevri <Ptvyewo>, Siipw* leojf quod ex %e hujus capitis probuur. Ubiait ^ 7 1 ' *tyvy***J£9»M^MtvixflAi* quidam /uffruticcs finWari caudice confVant, male detinit, ac dixit ^*v,U^sj^ *iro?iVK**ht<ppyy**ov.* Lego itaque 3«>»«. *Fruticemar mtltts a radice caudicibus ramifque conftare.* Eandem • fcrmc definitionem habeS apudautorem libgllidc

Plan11S. [illegible] " [illegible] AAw [illegible] * m TX A » ^ « *iyifi ^ fieivt.* Id eft , *funt & planta^inter arbores & h:rbdsminutas>medi<£t ip radicibus fms multos ramos habentcsjitqua dicuntur.vitex & rubus.* Hacc dcfinitio ii bona,fub eodem genere,ferp>llum, abrotanumque, cum malopunica , & viticeerunt. His enim omnibus ftipitum numerofa fobolcsaradice : olera etiam,ut mox dicam,frutices erunt.Recentiores hanc fruticisdant definitionem : Frutex *eilftirps inter jjgnofa} altitudine, & crafutudinc medwcris,i cinfm.-fuperficieftipesperenniS) natura riultifi/eX, qukque facile in naturafn arborum, ftolonum abfciflionc* *tranfccndit, ut paliurus,pmica ($c.*

<P'.£uycwov.) firi7i'>v&£vyet9 & *tyvrlen.* HaC v6ce Omnia farmentofa, minuta, crida, & ficca ligna, igniiquc fomenta, live ad cremandum facilia, continentur. Hefychius *fojyu***, *IM XI**TM*, ^ h&'Jignum tenue &fic~ cum.* Gaza ifrlib.de *czuLignaria* vertit.Recentiores Grxci,inter quos Geoponuc^n autor, Cafllanus Baffus, quern ah) Co'nftantinum Caefarem falfo appellant,^Ae*w vocanr, id eft *aridum, aduftun* ^ Hefychius *iv$teKiu, tvxe^ih**. Latinia cremando, cremium dicunt.vide Columellam lib.x11.cap.ix.ubi cremium rufticos nominaredicit, lignum aridumScminutuni, Hoc fenfu tyyj><>», vox accipitur lib. i n . de caul", cap, x. veifu T5I» 4* ** &c. In plantarum genere Theodorusjiovo, no tamen contemnendo vocabulo fuffruticem vcrtit. .(p^« five fuffruticis, vel, ut ali; malunr,cremij definitions fcqui debuerat, pcrijt. Damnum illud ex lib.vi. Hift. Cap.i. ahquo n>odo reTarciri poteft. Ubi fuffruticem live cremium icn^ bit, ad arboris, frucicifque naturam accedere, quia lienoiumeflt; praetcreaminutis conftarefolijs, uc rofia, helcnium, ferpyllum, fampfuchum , Iovis Hos, abrotanum 8cc. Negant viri do&iflmi rofasierre folia minuta, five tenuia; aflerunt helenium ioha crerereamphflima; caulem effe carnofummore herbarum, neclignofum antequam exaruent. Non in* tellit»t'gifcatam cenrifoliam roftfn Theophraftus, fed fylv^P^ ? qualis apud Batavos , locis iiccis 8c arenofis,qu« ©upnen vocantur, provenit. haec odoratiifima, fpinofiflima, m?autifque fatis folijs. Nee helenium vulgare inter fuffrutices numerat , fed jEgyptium & coronarium: hull: nee caulis carnofus, nee folia ampla. Aliam ab hac longe diverfam philofophus fummus ^ « w dat definitionem. *Sujfru* ttcem* ait, *quod unicumftipitcm ilico a radice emittit, poft bina iliafoha,qu<ie in cuntlrsplahtis,(palman* five, ut loquuntur,dadtylum excipe, qui unico prodit folio,uti annoi6j2. obfervavij ilico cfeminis pidpd prodeunt. ab arbore differre magnitttdine^fiquidem multo minus fuffrut ex arbor e eft, aliquot etia annuo inter itu,ut agrimonia, & multaalia unicauua, qua interettnt ; item dijferrejfruticeftipitis unitatc * ab herba, quod bxcposl duo illafolia, ilhco e fetfiine enata , aha inf^er pro ducat* ^ G? proccdente tempore etiam ftipitem , m nonnulhs fingularem in alusmultifhcemy in quibufdam nullum.* Ingeniofahsec & diftindta fatis, philoiophoque dignadefinitioifed non^x mente 8c fententia, ut imaginatur, Theophrafti: Nam eodem hoc capite circa finem ait *rim twwhftitoxyjkfifmvfi&dff.* Ex quibus appa. rernonomnes^edquofelam tantum fuffruticcs unicaules effe. Alij fuffruticem ab herba diftinguunc vivendi tempore; plures enim annos fuffrucice vivere, aut radice tantu,ut ferulacea, umbelliferaque, quorum cauli*,^ foha radice fuperftite, quotannis gercunt : aut etiam caule foliisque, ut ruta. Non fatis ictonea videtur haec diftindio. Nam non pauci frutices, & folio ,& radice, & caule fuperfunt; omnes caulem radicemque perpetuo viventem habent.Nec ^omnisjnt mot latins dicam, herba quota*mis intent; acetofa perpetuo viret, & quolibec anni cempjre viola reperitur, Auc]tor libelli de Plan[illegible] meminitjfed ejusloco A[illegible] [illegible] &[illegible] «* w«55i. *tiler a funt qua multos fifpfteshabent ex una radice, (3 multos ramos ,utruta & braftca, & ejujmodi. >.*&** voce fi intelligat r«'mdlrU i[illegible] o u* ciboque quotidiano inferviufir, fallituj,

Fallicur, 8c ex olerpm genere feparat^tucam.Unicum tantumh*cliabet ftipitem , 8c A i m eit pr*-ftantiffima. Quisetiam braflicam mWiplici caule iterraexireobiervavit?aut (i quisidaliquandoobfervavit, eritne id connatum braific* fpeciei, quod in eâ fcmel fpedatur ? Quin 8c olera, li hanc fequamur defimtionemjrutices erunt. %«&s ut ipfe ait, multiset à terraitipitibus. Si veroA«£-w voce 0g>yair#rincelligit,multum a vero abeft.Nam nee braiix-c*, neeladuc* folia parva, fed utrique iatis ampla. Nee omnes futirutices plures a radice ftipites emittunt j quod nee olera faciunt, quemadmodum circa fihem hujns capitis docet Theopnraftus. Ex antiquorum fententia, fuffrutex*eft , *ftirps*, *minima inter hgnoful (3 crafiitudink & altitudinis*, *caudipe perenni-,interdumfifnplict^nonnunquammultipliciifarmeutaceoy folio minuto & teftuiAJt* rofmarinum coronariu,lavendula, rofafyiVeftris.

AVeA^esO Siproprie haeCJVOX fumitur, utfupra cap. li. pro arborum caule , nihil notatu dignu kribit. Nemo enim non credet, herbas, arborco carere caudice: fi negleda propria figmficatione, ad communemtransferatur, 8c fimphciter caulis exponatur, miraincodieerepericcur controvcrfia. Nam eandemquamdefinicherbam, in caule femen ferre, ait. Paulo diligentius fi verbaPhilofophi noftri examinentur,optimam tradit detinitionem. *G&M* inquit fcVfoftf? > id eft, *cum pnmum prove/At, cauler%non promit.* Hie itaque fenfus : prodire herbam primum-iine caule, luo tamen tempore ipfum ferre , iu eoque infidere feihen.Quod veriffimum eft,8c.redc hoc ipib, abaliis generibus,diftinguitur herba.Polt bina enim folia, qu* ex femine prodeunt, foliis proferendis d^toperam; pofteaverocaulem fuo tempore edit: contra vero in arbore , frutyce, 8c iutfrutice caulis primum, 8c ab ipfo itatim initio erumpit, H*c deiinitio,non videtur omni ex parte fatisfacere! Omnes enim herb* caulem non videntur proclucere. caxent caule hemionitis, phyllitis, chamaeleon albus,filicis quaedam genera. Folia non ferufitcaffutha, epithymum,tubcra. Radicem,nonhabent confpicuam eademcaflutha,fungus. Haec fi in herbanun non funcferie, inquortlio reponantur genere, nonhabent. Etenim nee ad arbores, nee ad f^uticei, nee ad fuffrutices referri polfunt. ;Ad h*c alij aliter atque aliter refpondent. Quidam codicem mancum 8c lacerum dicunt , parfiqplamque quandamdefiderari: malunt alij in hemionitide,8c phyllitide p€diculum, quo folium fuftinetur, caulis effe loco. Cham*leon albus caule non omnino caret; fed exiguum ilium, &nifi diligenter attendatur, non confpicuumhabet. Ad reliqua refpondetft; plantas alias pcrfedas effei imperfedas akas. Perfed* funt,qu* evidenter fupcrfi€iem 8c radicem habenn: imperfed^quibus alterumhorum vcl^ob]curiiiim^, velver^ noninefi Carent fungi folijSjCaule^Sc radice, radice fola Epil thymum, vifcum Sc fimiles plant*. Contratubera nihil aliud funt, quam radices. Quade caufa«^« nuncupanturjquod nullam faciunt umbrffm, aut toliis,aut ftipite. H*c 8c fimilia, excrementapotius terry, plantarumque dici merentur, quam plant*; qu* tamen plantarum more crefcunt Sc nutriuntur. Nee h*c ignoravitTheophraftus.Nam cum quatuor plantarum genera defcribit, non omnia, fed aut *omfk* nia^ut akrima,fe illis complexum fcribit. ^Contrariam hefffe definition^ trtdit audor libelli de plant.

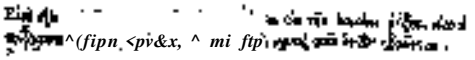

herb quajiipitem e radice fuh non haberk^ Jed folia mox frodueunt; qutdam quotannisgignuntur &ficcantur, ut tuticum & fimilia* ; *quadmfcrpettMnt.JLnhtxba.xxun* ienfu,quafdamftirpes perpetuas, qua'fdam annuas cffe.extra controverfiameft. Scio do<aiftlmum virum,herbam vocare,e[uod poftquan^ femen perfecit moriturextoto,utfruges, 8coleraplurima, Sed hanc deftnitionem omnino improbamus; quippe per quam ex herbarū genere,mult* bulboi* plant* rejiciuntur, quasTheophraftus, totaque Boramcorum fthola, herbas vocat. Hyacnuhi, narciili, tulip*, anemones , perennant radices, pnmoque vere nova producunt folia, caules, 8criores, 8ctamena'lheophrafto inter hirbasnumerantur, nee alio referri poffunt. Negac fuppofuitius Anitoteles herbas caulem ferrejeum beta,malva, lapathuiii 8c ejus generis innumera wilem ferant; 8c tamen herb* June. Sed hafcc oleradicet: concede At tulipa,narciilus, hyacinflius, orchis c*teraque bulbofa, caulein fcrunc; herbas tamen eife negari non poteft. Exvererum fententia hoc ferè mudo herba dehneatur : Herba eft, *cujusfuperficies eft,exfitly* tantu n,ut phyllitis,fiemionit ît; vel etiam ex caule•, fed tlto annuo, carnofi, c£ qut dm-• tins durare nequtt, hgnofufque non eft, mfi cum exaruent, ut beta.malva.* Videat Ledor cap.i.hb,vi i.

biovjpliniushb.xix.cap.iv.oi'ov ci TJ Ă'^J3l<^«A«^», legit: *Quadamvocabimm ferulacca, ut anetbum,malvas.* (quo nomine malva ferulacea 4ici poiVu,'non video) *Namque tradunt autores m Arabia mahas feptimo menji arborefcere, baculorum ufum prabere extemplo.* Idem Phnius non *-nvrXar*, 'fed *KaM*fck>*legit, vel male interppetatus eft WTA«F. *Infimih*, inquit, *genere^ habebititr cannabis.*

rtf3<5a«) Stolones interpreter; idqueinefibiipfi contradiceretTheophrattu> Libro n.de Piantarum cauffiscag.xvm..ubilocum hunc exponens , arborem virgispr*cifis reddi fecundiorem,ait.ltaque hoc loco *faphi* malui ineerpretari ^3^.^^, 5cc Qu* fequunrur.ftolones ihterprerandum,non minus indicant. Inquit enim, ideo reliquendos ftolones, quia natura funt fruticofa. Poflunt Sc loca ilia conciliari; fi 4icamus, TheSphraltū lib.de cauf.loqui de ^dultâ plantà: hoc véro loco clc qpn adultà, fed novellà. Plant* enim qu*arboris nacuram induunt, vel induere poffunt,(i ftolones pluses reliqueris, fruticis naturam fervabun&Exp'erientia verum eife docer, cJuodTheophraftusde avellana tradir.Hujusrei caufam, e^ fententiaTheophrafti:putatDoditf.vir,* *quod natura fuaatfellana fit JufMtihs.' yitcontr^* inquir, *punica.Si ergo utraque %cpwhi$, £# pimcapurgatjiftolonibusjnehorcsfrudMigeritinon videtur bonaratw, quaalteri conveniat, alterinon.* AtquinondicitTheophraftiiSj foecundiorem effe, quia natura fua frutex eft; fed idcirco plures reliquendos ftolones; Cur punica art>or, 8c avellana frutex, meliores 8c plures frudus profcrat,h*c caulfa eft. In punica quidem ; quia fucco abundat plunmft, partim codo *dc* ci'-aife^ partim tenui, 8: crudo. Pars, puta eruda 8c tenuis mittitur in ramos, folia 8cc fedcrafTa,8c codafervatur ad frudus producendos 8c nutriendos. Avellana , fucco non fcatet ; ideoque in aquofis frudum ferre meliorem, ait Theophraftus. Arbpr itaque fada , confumitur humc3r. 8c frudui non fervatur; 8c haec caufa, cut punica difbor, 8c avellana frutex,fit foecundior.

PW.)Quod *fbJtydL* non *fuln* lego, facit Galenus;qui lib.n.dealim. fac.cap.xxui.'

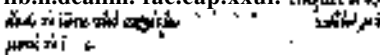

F«*Qa*)s)* Lege *i*pa9&,* Nam radix, quam Gr«oi recentiores*j>x<f>cu»>,ui*\fuo loco Iatius dicani, vocanr, necunicaulis , ncc arbor*?Sacuram affumit. fecus braff.ca,

EW* 4WA«mf.'j09neAtf, *wk>r*f* wW.) Theod. legic *iven ef\f ixxU:*, ^ *wmLhis*, *r*s* *>*•**- Sic etkim in margine -codicis Bafileenfislegitur. Rede legit *\ntUs.* NamfcA«7v, fiveabies,rfunquam vifa^At/s-eAi^^nuIIas foboles vel ftolones habet^lingulariailurgit caudice; contra oleanon raro,prxfcrtimtenella, & nrnidum aduha^lures habet à radice ftipite^Wj arbor ?x-

KE*.Z. CAP, VI.

Arborum alia urban, aliajyheftres, alia fruBifera, alkfteriles, alwfarifera, alia fare carentes. De agro Elepbantio.*

Vas ob res, quemadmodum diximus, non exqui-

V lfitaarcT:aqueratone,fedpotq——

ideb^nt#Nam&

divifiones modo % iJi capiend* funt: at urbanarum

fylvcftrium,frud:iferarum,fteriliuin,floriferarum,florc

carentium,perpetuo virfliftium, folia perdentium. Syl-

vcftres ehim tcXjue urbanae cultura potius efle videntUT.

Namomnemplantam&iylveftrem&urbanaii,, cul-

turn adeptamauc non adeptam,effia poffeHipponau-

^odem modo perpetuo virentes, & folia deperdentes.

Etenimcircaaaeum Elephantium,neque vitibus,neque

ficis folia decidere ajunt. verumtamen eifdem rebus

cunda ampledi convenit. Eft cnimjquid natura com-

arboribus3fruticibus/ufthiticibus3herbf-

que: quorum etiam caufas cum refetre placuerit5de

conftnunidocererationeoportet ^omiffape-

deterrninatione. Nam caufas quoque communes omnium effe5 ratio eft. Quin etiam natu- editionem

li5 quaedam differentia protinfes in f)lvdtrium urba- Bafi. lege:

nequeant abfque cultura: t ficut ilia qua cultum mil-

qiicc loca frigida nivo-

faque adamant. Parimodo in *i* fruticum;herbarum-c«/f«wcw-

que genere \ ficut. capparis, lupinum. Vrbanum nutem *nino non* & fylveftre vocitare debemus, redigendo turn ad *px-f*™nt>fid* difta ilia; turn vel maxime ad id, quod omnium urba-

niffimum effe conftat. Homo autem aut folus aut maxi-

me c/mnium urbanum eft.

BafiL

IVLII C^ESARIS SCALIGERI ANIMADVERS^IONES.

A$. ^i^r-*fe»*. *Thea .fteriies, $ fruM/cra, (f florifera,& flow exortes: fane leftio diverfa, wee 'DI-turtodex Theoflir.fatis modftatus*. N*m ^^u, G?,^p-•B*<?^ *:fuferfluo alterumpofuiA brevitas tamen © v*n><ff bicfunt conjunct* Theodori autem diligentiafimul &fa-tagitverbis, &deficiturfententiaTheofbrafti. Fatemur tanfruBum, quam etiamflorem quibufdam inarbonbus ob aeris diverfum temferamentum defiderari. Hoc exflkat Iheodori ora;io,at Theothrafius hoc amjliut:ifyi x^ar^oW, quiaflorum terins+uedm arbores ahquibtts inregionibus pomoveant^ Verumijfloret <XKM^^C(P^. Ita igitur tntendit, 4«''^* "«**pww w ^w»^«. *Pr*terea«fyqu*fe-wntjbtinere aloconiyi emmoditatibm ut eafint tyyroty&i & contra,* difficultatibus imfediri.*

^v&ojS^*, *y^ekeiipv^^fehces comfofitiones. Fro/idifer-*

.At, fronditent, confuetudine quam arte duriores.

E''#«W«^&<"*** »*>• Sup* negabat membrum a>m* ,muneejJcflantK :utanimalibus,os, ventriculum. Hicftt-tuit naturam communenu*

Aelepov.Celaftrumcorrigit Jheodorus.

Dicit.caffarim deteriorem reddi cultu. hocfalfumfcimu nos: item lupinos &grandions evaderc, & mitiores, & coftibiliores.*

H*Ve9''. Declarat, £*/^ intellivit ea voce. Mite, inter* petamurmaU : namquaddm in horH funt ajpera, utrofa : quadam efylveftnbus molhpma, ut cenumculus. Ait iffi, qua humano r^ultu domitantur,ea effe ifttfot.- propt ?rea quod homo, fci&v> aut Jolus, autprinceps. Theod. Pliniumfuo morefecntus, urbanum interpretatur. At enimverd fyim ilia rufticafunt^tiam ante quamvts wbemconditam.*

IOANNIS BOD^Er A STAPEL NOTJE'ET COMMENTARII.

^g«V«5.) Aliam, abhac, in multis.diverfam divi-fionem, habes apnd aiitorcm libell. de Plamis.

tenfis O aliafilveflrn y ad quern modum verb fyros & alias ejufmodi plant arum ftecies fylveftrA apfellare confuevi mus , quiaculturam nullam acceperunf. Kurfum planta-rum alia fruBumfacium,alia non faciunt, velunfalkes & nonnull* quercu 'impedes; qimdam oleum faciunt, auadam*

fi

mudtne Vparvitate, & pulclmtudtne 0 dehrmitateMni-utefrueluuma mahtia djcere*

Rffe

Quid

Theophrafto, fupra ev.

Sarpes quae falia non ferant,

A'v«V

frjrw.) Hipponis opinio falfa 5c errone^fi verum quod tradit Galenus. Negz.t hie beramMp repenri agreftem, nili forte, inquit, quifpia «n purer effelapathu. Hocfiverum^adi^pentqueplauhbihs & jam recepta fententia Platonis; qui inTim*o,<atfvas omnes olim fuiiFe feras, tradit. *i*yv*<*%M-«g»iw v/eift". De hac quzftione plura vide lib.ii.de caufts.

^M^^f/^OQuod dicit abietem,celaftrum,caj>-* pafim, lupmurn, non expetere cultum, verum eft; led cukus fi adhibeatur,deteriores fi.eri,hortus medicus JLeydcnfiutn, in quo celafter & lupinusj&n'ofter, in quoabies (de qua fatendum difficulter admittere curam) lupinorumque genera odo, contrarium teftantur, Capparim cuku detcriorcm fieri,falium efle. fcnbit Scahger; lupinos cultugrandioresVmitiores, &co&ibilioreS evadere, ante nos obfervavitidem, Deculturacapparislibet Quinqueramive*rbaaddere,qui hb. u. fcribit; *Quin t$cappamm meftihtis*, &h [illegible] *injuria Warn qua perfolum repuntjuamuisficcumsfpcrum atquefaxofumsnultoignobihorescmperttS™*- Hujus ret faloperficiturinhuncmodum^ontundunturvcterummu' rorum camenta'yhts probe tufis mifeentiircnfparoYUmfemint ex nigro rukfcbitu, magnitudine miljf, obiongiorai hujut mixtionis tantillum mjiciturm arundinem utnnqueforatarn J($ uhcumqueforaminafuMin muro, autgund\om rima.flatu injicitur, idjuvantrefflopcrfiradtcatuY, mox ineunte *tate ex ea radice truncns tmgrgit* qui digitis duo* bus per rimam cafut exent; ex W capte fiumerojaJagtttA emtcat, retlaJeve's.HpedaU proceniate] qua velutu centra ad circumferenHttm tendcntes orbcm cffictunt, mulnplicl decujfuftellatum. ftyrfum ha.fagittautrimquefoliababent p)n falmari intfwallo\e quorumjinu pediculi exihunt mi-* mimthacufnine ipfo cappcremgcilantcsi turn colligi cappa* res oportet; quiffe lotkgiorc rhofa ex tpfis capparum volgtt flos emergit,quiinntjiks ad conditufm reddif.fublat.t vin* demia folia decidunt-, 0 totaprdpagmes quadantenus ex-ficcantur, putanturque vitmm ntu, tta utdejjtfo umnerfi , coma, glabrttmcaput relinquatur; adparemfpemftquffltit ami. optimafatioantumno^ut & ctcliaffcftu$inonentem. Ha&enusQuinqueramus. De-dbiete pauca. hujus brachia ramique humiliores *ii* diligcnter derundeantur, truncnique Unperfluis etfttQicentijs Kfcererur, nontantumelegantemkqaalitkfejlinancircitur,red citius eciam,fubtrad:is jnutiBb''us,aflurgic.

KE*. H. CAP. .ATI I.

Formarum differentia, quod alia temjtres, aim aquatics 9 aha inpalndihs, alia in lacubus, alia infiuviis, alia irimrL

[illegible]

^Xjpo^.^o^^rtAjww.AftcT^^o^ Tjf (pMiS,<pv7^n. rum «»«rctaK<*fA/uflif, 5 htpto$M xij.eu ^e €x*»ne*{7n«,£ x«io««J-" »'<*. <8teut $>^/etf hm TO ayeja, (pipm" cjatftf «tf*s,>o'm&' vMm $i m fot&, t rs?f x/iKnt ? M [illegible] f [illegible] >^ «4g»?^ryw <?>«AflGflA«» ^ a«^^*V Kj'tm«»«rwuw mrrut<fch\nritv«'«5 3«<wj r« itmtf,£ ^»j js'Jf turn i«p$ alhui.M Si maurai ^f|we» w^V [illegible] ?([illegible] n' tfa en- [illegible] mm. [illegible]

[illegible]

F[illegible] inip fisdiffer f [illegible] idO) parvitas, duritia, quoqueipfas [illegible] uorumq; denique pulchritudo& deformitas qu$dam: icem bonitas & pravitas fruduum. Quippc cum plura fylveftres ferre videanturj uc piraiier 6c oleafter: urbanae aurem meliora ; fuccos quoque ipfos dulciores, &a-vior es, utque in roram dixerim, t temperatiores prai-1 [illegible]

Igimrhsnatutalesquidam (urdiaurneft)dif-^ ferenti£funt:aclongemagi3fteriliuni3fruaiferaru^ roliadep€rdennum,perpetuovirennum; quaqueaua, hujufm4,funt> Oimiiin verofemper-omneiquedif. ferentis per locos accipi debent. quippe cumaliter forficancapinequeant. Talesautemdifferentiagene^ ralem quandam facere diftindionem poffe videntur t ur terreitrium atque aquariliura; ficuti in animaliuni 2enere> Sunt eilim 2lm iTM^m ^^^' qua: non >nifi [illegible] mari nafcuntur: minores in noftro, rflajores *veto* in rubro. ' Nonnullaprxmadidsequsfi, arquepalufttes vl *Ntmtutb* omnino fpedanrur: ut falix,platanus.Qua:dam degerc *» *'[illegible] in aquis minimequeunt; fedarida loca perfeqyiuntur.-^ *t"* & minoribus qua^metiatn littora t utiqucdcfi^{"£/fc rereveht, alias communes &quafivitamancipitem-" agentesinveniettutmyrtumJalL^alnum.Ali^vel exusqu2rerreitresproculdubiofunt,inmarinonnuhquamvivenwe: utpalrnam,fcillam,talbucum. Sedt#W enim ejufn^odi omnia & in totum hoc jnodo penfitare ""' ininus taccommodata contempt eft. Nee enim naturahoc mode,nequein.ejufmodi rebus neceOitatem in JecitEr8^iifiotin^hta plantam acciperehuncin modumdebemus. OmhiaitaqueramhxcquamcxteradiiFerunt, utdiximus, tum t cxterorum fonna,tum partium difcrimine, Vel quod *itohuu* quasdam habent, qusedam non habent: vcl quod quxdam plura habeanr 3 quxdam pauciora: ^ quod *wn* [illegible] celquemadmodum % [illegible] t; (Juibuslocis fmgulaapta, autnon [illegible] procreari. Nam differentia magna [illegible] plantarum efle percipitur: [illegible]

IULII *CIESKKIS* SCALIGERI AJ^IAD VERSIONES.

Appeilat igicur *ftoptp^rl u^lot«2«/w* *%p*mz aftipitibu$y £# TYWWJ. faejufmodi, perquasfiguras pateant differentia^ to/or umy ££ far num. Totorum,ut ejfearborem,autvirgultum,autfruticem. Voxtium:ut ejfe*<pv)&oc>aut Qv>k(&*\«.><JLuQvX\(t; £# frater bade lavitai,m<ignitudo,mollitia& contraria. Theodorus tranftulttfic : Formrs quoque in ipfis differentia totorum, atqtp fartium patent. Nonbene. Neque enimdiclTheophraJtus> faterefolum differentia informs :Jfd per formasy idjft,per ea qua didafunt. Namqueperformam arborts babes quanr titatem, (2 duritiam, i$ lavitatetm {S performam contra* riamy aliter.

*ri*ei»(dipfi&xuTxlw*. tfota quidjit illud, fi : nam demultitudinenihil dixit, fedfubjhtuitaddtsjuntlionem. xAA<A> J[% 'T« ij^fgt. propterea quod paucjtat includitur in

T*5. Theodorus,temperatiores. Mali. Omnia enimy ut alibi dijputatum efty temperatafunt. Nam xytns eft tern- per amentum. EBeiiim x&ns etiam in JWxgXIWF : lecirco additGale, TOW,X)TOd[it. Idemalij. quamobrembenetern" feratos dicer e debuit: Gf ibi legas, ntivs; non aut em iftivs, fcriptum eft: neque lii*s9 Utfcriptumfuerat ,-fic legit Theodoruiy retii,fuaviores. fcia,fi aliter

MoikXef uvTcuTty&c.Tbeodorus.Ipitur naturAies ba'Non eft tocusparticulacolletliva, igitur, fed ,fc£x^,admittide betiUt intelligeres effe n*turales,non autem artefa&as differentia*: quia numerabat ru jftt&, quibus dictbat, naturam. fecundum art em acquiri.

tf» '*#?• Inaqua.Theodorus,ret7e:fed in humido,velprafcriptiusivelgeneralius. Mos tamen eft Gracorum, etiayi ipfius AnftotelK\itaque Tbeophrajius, rl v^Wus rixpet: & kiftvtw, &miufco9, $S JK'A«Q3-«#. Itemfubdtftinguit catertty wfry&fy'h***. Inhu/nido,i$paluftri- Theodo. &fyy&9 framadida^male. Nam neque tarn exceffumfignificat voxy quam intramodum excompofitione : nequepramadidas ejfe oftendit *XMW :Jgitur XXTJTO fab.- aquofisgaudentcs.aut humtdis,aut udky aut uliginojls^autfiquid habeatur commodius ad idjigmficandum.

&»H09m.MtrumverbumpJanMattrib'utum:qmppcqu* perfefunt r/nmobiksy-verumi natura loquendifumit argu* men turn.

T <K tXctHifaf. Dividit, quafuperius dixit, a locis, fro* pterea quod in mari9 roL \y£>i{o. Quiny inquit9 ex itsquarun* dam natura litoralk potius7 quam pelagia* Theedorui adjfi^ na, Vafconts, baud multb longiusy Bcr: qua voce urfum Germani; nbslratibusy Onici.

cincoixeioisifio-tyTruv. "theodorus t minuspenjitata con-^ templatioeft : imb verbplufquampenfitatay & ambiiwfd: untitm abefty ut opera$ty velprbpria9 velfamiliarK : prfi- • *pterea quodynquitTheopbraftus, Natura in hoc kihillytbet necejfarium. AtequidMitacenfeo;quiata.liscfty utnon habeat necejfarium : hoc habet necejfarium, in non Imbeai. Qm rationefcientia pars eft,fcire contingens: qhoniam ne+ eejfano ialeeft, © necefiario non nvceffanum, quemadmdum Divinusprxceptor nofter Anftotelcs docmt.Nonfolum infcientiafcire,effe, debere nosy quajunt: verum etiam fdre,non effe^qua nonfunt: & contrariumcjjefalfum. quanta magi*ea,quaaliquomodojunt.Innumcroeftfar%&impar** fluid eftT «&A#» ? quidemm habes prater panes 't aut ubi eft differentia 9niji pe$ format ? An forma nonfunt in parti'' bus? itavideds,utadmittenda iliafint ?V*XKw,Potius exiftimemficy ?%tet. * Theodorus leviterpcrtranjit: ceterorum. cH* effzt r«7rvi MglwTBi <7i?oTtyr.*row§ appellayit, utfititm9 ti ?ntuCaterumcum dixity*unpo'wjatoerat* Fortajfenon defuerint,quiaufint legere> t$o?ni.fubtnfertautemrfaxy5 Namfilocanominaffct: ticuit. fif Zpot* : quodfubt. Item inquit:praterea locorurn natura adjungenda eft.

Xtwi^Tui T? y? Theodorus9adhareant.Minus bene.ha* remCOntigua,at ihfixaplufquam harent9coaffixa. In com* mentariisjuperlibrisdeplant^ffv^i^vv^,emendavimuu

'IOANNIS BODiEI A STAPEL KOTiE ET'COMMENTARIUS.

NA^4,r^.)Hunclocum citat Varro lib.i/cap. vi I. de re ruft. *Idem* (Theoph.) *oftendit, quod in . locisfens flurafcrunt. in ijfy quafunt culta, me T tor a.* Repetitur eriam hic locus apud Auctorem lib. de Plant.

fyheftres magisfrutlificant quam hortenfes-Jfed hortenfium fru&usmeliorvfunt.Re&ius Latinus autor,c«/w>quam GraecusxjjTror*^!^.' Non raro extra hortos, culta dicuntur^qu? humanainduflria,arteque funt domita. Illud etiam non caret dubitatione ; utrum hortenfia pr*ftantiora: forbi & cotonea fylveftria minus quidem fuavia, led praeftantiora. In his eriim quaerit aiperitatem ad remedia Medicus.Prudenter itaque Theophraftus cultorutn fuccum fuaviorem 8c dulciorem dixit; quodipfe guftus comprobat. De fiac qtucftione pluralib i.de caufisPlant.

*'n*Jli.)* Et hie locus apud Varr. lib. & cap. diAo: repetitur. *Eadem de causafunt, quanonpoffuntvivere nifi in loco aquofo, aut e?^ —i in aqua : (3 id dijeriminatim : at aha in lacubus, ut arundines, in B^atino: (aretino)alia in fluminibusy M in Epiro grbores alni: alia in mari,utjcribit Theophraftus palmas & fyuillas.* Hanc locorum differentiam etiamdefcribitAudorlibdePlant.cap.iv.

wet 'h T07TCK iv 0gGet*$ *zrofopeii, mel* T? *34$<P*f:* *ToTmv* *K, t»*TCS3M^ *Kxlcwoiii, vag. 2U<p^* *Et alia plantarum m locis ficcis nafcuntur,quadam in marl, inflummibus alia,quadam in man rubro. Item nomnilla iu locis qutbufdam magnafiunt,in locis alt/sfarva. # alia in flwrinumrioisnafcuntur * dliainftagnis. Et qua in locis alia nafcuntur in montilusi alia inpUni* turn 0 illic meliusproveniunt, quam alibi. Et quadam in locis altis vivunt, quadam contra; & quadam m locis hu* midts vivunt, quadam in aridis, alia in utrifque, utfaiix. Planta igitur magnam diverfiutem habent,pro locorum differenttjs * quapropter hanim tfuoque differentia funt in- Jpicienda.* Quantas diverfitates cceluna Iblumque dent,ex*iis* qu*lib.i 11. iv. & lequentibus dicuntur, LeAor facile percipiet. Tithymallus ex maritimis, in hortos cranflatus, aliam induit faciem ; titi tabella addita, capicede tichymallo, oftendit. Non minorem varietatem Ktas parit; alia plantarum fades re-* ccnsnåtlrum, alia adultirutti, &florentium.Exbb-! longis rotundis foliis conftat panax peregrinum,cum pullulat; contra.diflTedlafertadultum. Selini foliorum formam recenter natum Smyrnium oftendit, qu;ein rotundum fingulare, cum floret, mutantur,ut ledor<e*x iconevideretoteft. lib. Vn. Adhahcqui non attendunt mutatioi>erp, facpius vulgatam ignorant plantam , & botanici nomen non merentur. Diolcorides in praefatione lib. I.

its ipvTH&lm « x*^'1" *k» wy

Porrocuiinanimoefthoruperitiaaffequi jumoportet turn primo germinatu terra prorumpentibus tumadultisy atque etiamflaccefcentibusadeffc. Necenim qua tantummodo pullulantfiherba aftiterit, eandem adil tamuoifepoteriti necqui adultamviderit, recens numpenlemagnofcat; quo fit ut propter mutatamfoli*of*umfa- ctem, accaultum Jorum .{rucluumquemaznitudinem *t<$ f*genus, alias peculiares not* ^gno in er,o,re7intet

*p*TM*rfi«turquinonitaw*^^K*

A ffe w ide ■■ T heophrafto lib.v^iift.c.xii. Pliniolib.ii.cap.xvii.&lib.xx.cap-^HL Afphodeli faulis. hac fignificatione furnitur^R Hip.lib. de Coacis praenot. cum capitis otfa fra&a fint nee ne, cxploracafphodelicaulcautferulaceo^entibusimpofito,& manducare juflo. « 3 ^ w A * ww^'vtofr

, *A&iew' f>kW at ° jjf tjffi nee ne ambigitur*, *fie difcernas i fi albucum aut fcrulam, in utramque mxillam manducandam exhibueris.* Diofcoridi , ut **quidam voluntfWfei«^eft flos afphodeli.Placec eorū opinio qui vocem** *wxiifytn,* **non ad i'vS^fed ^WAJV referunt A'f9ifii©FtTheocriti Scboliaftes Idyllio i. alphodelifrudum fcribit.** *Ari&arum culmina acfafttgia, afphodeli frutfos, ac herb* qu<edamjnarifijs sulmus.* Nonnulli *dfii&w* plantam di-**cunt*, qua? manibus velli, ficut linum, neceffe habet, quod meti ngn queat, deque ea proverbium,*'^** *fyeifa** **An itaque** *dmtdtit&w* **«r5fecx* reftituendum?»De integra planta,ndn parte quadam loquitur magifter. Vulgatam placet fervare ledionem; quod** *dfii&w* **pro afphodeli planta fumi.reppcrio apud Plutarchumlib.de fap,convivio, ubi verfum exponit HefiodijCUJusmentionemfacicTheophraft.lib.vii. cap.xn. quern locum adeat ledor. Ad hunc verfum** *PiUtarchuS* dtqc'ɣ, thq 'yip ti' tjCLht&ffl tyw'vlweq , yhviyS d[i o •toitut®: utilKenim malvtefm* 6f *fuavis haftnla regia-***Theophrafto fi credimjs i tufa radix cam lieu maximc,inufuinveiiir.**

ja&tt. *Antericos ajphodelifipSm eft,folia babetfylvzftrh fomjcdmjora&latiora, cauMantberixvocatursUitndineeftcubitaliautmajore-.IdemTheophrafto* olov

KE$, 0. C4 p. V III.

Differentia pfontarumhfigura, a caudice, a tortite, © ligno etiam.

NVnc particulatim differentias cxplicare coiian*dum. *#quo primum in univcrfum atque rationed4c/> communi, deinde fingillathn diffcrcntes ? plus* *qutdem he^* quoqueagnofcereprogreffuorationis vidcamur# Sunt *Vter wtio-*ig!tur plantarum alias 1" procerx & longo caudice; ut J ^ f *c?m-*abies,pinus,cupreffus: alix contortiores & caudice brevi: ut falix,ficpsjrpunici Simjli modo & craflitu- dine tenuitateque- diftant. Quardam rurfus caudice unp> quaedampluribiis. Ab his proximumvel illud quodammodo eft: alias prcjcreand.T fcbolifvim rctinere, alias carere! & alias ramosinultos geftare, alias paucos; ,^eu palmam. Item roborc & craffitSdine^aut aliquibus hujufmodiSifFereritiis difcerntndum.^urfus quxdam cortice tenui; ut laurus, tilia. Quaedamcraf- fojutrobur. Item qugdajm cortice levi^ cus. Qujdaipfcabro, utro£ur,fuber,palma. H§C dumadolefcuntleviori cortice funtj cum craffiori fcabriorique. \ Nonnullis cortex radicis feeimengerit; ut viti. "Quibufdam etiam cadit 5 ut portulacg ,unedoni, arbuto^» Ad hgc aliis cortex cartilij, abieri, viti,w lino, gcnift$ 5 cepis. Aliis fimplex ut fico, grundini, lolio. Corticis rationc itu differentia colliguntur: lignornm autem iplbrum,. atque turn caulium, alij carnofi \ ut t roboris ,ut fici: & ex minoribus, t glandis, betae, cicutae: alij macilenti; utcedri, utceltis, utcupreffi. Alii nervofir enim palmsque hujufbodi font. Alii" eneftresi ut fici. Simili modo alii venofi,alii venfs privatii Sed in fruticum, & fuffruticum, & ad fummam farmentorum gere , alise quoque^differentiaif compcriri Quippe cum arundo geniculata, rubus & paliurus fpinofa : tipha & paluitrium affr laq^rium nonnulla .non fepta pariter atque ^qualia confpiciantur ; ut juncus. t Gladioli vero & butomi cadis aequalitarem quandam peculiarem fortitus eft, & longe magis fungi fbrtaffepediculusco in genereponidebet. Igiturhx diffcrentiae rerumillarnm efle apparent ^quibus fieri compofitio poteft. Ilia: vero ad afFediones virefquc

eimengerit; ut viti. "Quibufdam etiam cadit 5 ut etiTund__ portulacg ,unedoni, arbuto^» Ad hgc aliis cortex car- nofusj ut fubcri, trobori-, populo': aliis nervoius t ma- decuffus vim*

*MAI B P • AmmiL.^ ' ' A T, "> ~ Iff f V S % r T f S **1l*toi*iK*TS i«i & dt, Sc£cu& »%m mfyms.* ienfitas, raritas,levitas,gravitas: qu^qusaiiaej modifunt. Salixenimficcatantummodolevis: tte'r et iam viride leve eft - buxus & cbenus nc arefads *Jj£ de.*

quidem

AlBaf.

Jheod.

jbeod.

T?J 7nvKt}g(c'$fyiw2g* J[3y K

Gdvetvrij$(pvixttg.

^01/.

quicscm Kredduntur. Alia;fifliles,utabies: alte trangi^Hores, utoka: alias item t enodcs, ut fambuciKraliae nodofe,utpinus, abies. Nee hujuf- f *obliqua.* modi differentiae denegandae naturae funt : nam fifliilis abies certa meatuum reditadinc: t fragilis- olca obliquitare atque duritia : flcxibilis* tilia: & quicunque alia hujufmodi funt humoris fui lcnritia. Gravis buxus & ebenus; quia denfa: robur^ quia ter- renum. Pari modo & rcliqm omnia quodaminodo ad naturam redigi poifcnt.

IULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADV^RSIONES.

*"atom us tftfyo&uuTeK. Theodor. Nuncparttculatim tifferentids exphcarftonandumqueprimum in univcrfum, toque rationecommuni, dandefigillatm differentes, plus quoque agnojeerc progrejfu oratimx vidcamurrf X*IK ^ @ - intMgtt enim ranonem expli$Mrem,&modosponit duos-, unitmcommuniorumiifferentmYum : utpxx&riMx«, © ejujifitdt; alterum adhucexattiorem : vcluticum? i&r, naturam itafcrutatur, ut enamjecet in mtnutiora. Tertw locopolliceturfepleniiis omnia rccogniturum. Nam& fo-% -feftates addet, & states. Hoc eft, quod dicit fay?, {$ \-m- 'sfawv, £# eitufrupiiv, quxTheodorus male eft interpretatus. Fnmum **>$ &*. deihde, x*6' u*w% Poftremo, plenius ^ five amplius traUamm.tanqiiamdeintegroJive repetita contem platione tonfiderantes.*

n&p>*nx*. Tbeodorusojpime\fro.creanda{oboti. So- boles namque e^quafibolefcitfnb matrke arbore.*

*Kx*li%uJ & * » ^ . Mffent 7tuz&, quod baud multo antepofmt.*

*. Aty,*Hta legendum eft^on iifylw*. H*c $nim heria efi: nob nunc argutanfiipcr etymologia. in UbrK origtnum commodmlicmt. Tbeoiorus feftivifitmo jngenio fequutus eft numerum lite/arum Gr<ec<* proporfonts, ut latfham nqi varetvocem. Namqueficutdt^n 0EI0 elements conftat herbanomen. fyjp, arbor, uno minus: itaipfe, cum herba alqnmsportulacadtaaejfety detrita liter a arborempotu- hcam dixit. Cogimur hie egredi rationem inslitut* brevi~ ratio: Dothfiimus Hemolaus citmhac retuhjjet inliteras, addidit elogim exjudiciofuo acerrimo fie: eruditius,quamfelicius. Falicitattsimpedtmentmnnon explicat: eruditions ratiowm alijs penfitandam reliquit. Sane mihi contra videtur.nflulfere ab illofehcius novation- Facillimumenimfuiteximere elementum, idque ajptm- mum. atajjeqm Gnecam illamproportionem,id verb etiam feliafiimum. Erudttionem veroquam ipfe non defcripfit, quamputemus ejfc ? Nam morefuo R^uellms ahena cumjub- legeret,nibtlbujm ret docutt nos. ligoquoquevaldevereor Theodorumnullapenitiorc adduclumcauffa, utidiiominis ad cum modum commtnifieretur. Fatum tamen plus valuit, fi ita cenfeaspotuUcam dittamjropterea quU ej wfrutluum efus, pennde atque potantes inebnat '-.fedjatts hac GJ animi gratia* Habes e]u[demgenerK,autproximi, ^Mieuf,pratered velprofrufyj velpro planta, x«)t«4^v, (upuinnXn. Arbutus latini arbor eft, frutlus gutemunedo. Pliniustjmen minus anxiefervavit. Qdahri vocant cerafum marinam, Pyrenai pene Latin^Arboft* Hermolaus ammadvertit varietatem fintentiarum duobus verbis^ qua de ejus comcealiter, alque dil illudjudices. Namfil^t % ideftplufquam is&iiyiiv&q. A Me cnim etiam abfeedit, ubi ruptus eft, a{ nonita,velfapi.,ve,u,biquecadit. SedPlinij vcrbamemi- neris:*

*Valdc fane dttbite , anrtclcfiriftumfit. n*m> enim nit Theophraftus.non autem (wti*> cadcre, quern errorem etiam fyteltius fequutus efi.*

*K«/ tktnliwt > /fete'r*i «wA«|W*. btcP*>M& , dutest arbufculum\ autfrutex ,aut herba, aut error. Theodorus wrtit.glandtm.*

Tdjptu/ei.Si oppofuit inter feTbeopbraftus fi'aiohv^ bdits, laxc nimis. mult a enim funt \w\ ^ ^u^d^utarundinacea.

A'$l&<p&xfo> oppofuit TJprentiiu,proptcrea quodgeni- culatim vacuitai calamorum^ &frugum\ C? aliorum dijfepta eft. Theodyus mfelicit erjnfepta. Non enim mtelligebam ; babeba'm enim quodfequerer, infetla. <

Butomumf Jhiodorus Graum vocemredditltAtinh) uncum putaverit Jtitellius \Neque emmjuncus ullus nofte'r fidtefimilemgeritfiuthmjd quodde butomo a Theophrafto proditum eft. Pratereafi ei iridnfolia, utidem ex Demo- cnto accipit: quis putet earn naturam cum junci appellation nepoffeconvenire.'Qaulemadduces> ut ipfe exHermolao mterpretatur -, inoffenfum. At enimverb K caulis craffus, nequc aptus texendis tegctibus, fed ejut folia : cujufmodi vfumprttyt aliquot locisin Itali$carex : ex conamque cathedrai contexunt. Virgilius exulcm Tautum, atque ex

*jfai&Xi^uih%*yi'*ws, BaHenus differen- tia exnaturapartfum, 9t vena, carM, nervi, exquibus Qf cortex, & lignum componitur. .Hincqualitatesabhis, ut raritas, (tflavitas, © ejufmodi : quanquqmdelavit,Jie nonnihiLintermifcuit. hoc erim.omnnttitfapt Iheophraft. ut incondite ponat aliqua: 0 ut repetat. '*

ZxA»pbnif • Theodorus legit hoc amplius pottexivis. Sicut & moxutramqueponit differentiayn xa^ovis^vvjs.

H'fdp fi hi: Hicmancuse^fodex impreffus* Theodo- rus fie Salix enimficcatantummodo levis; Juber etiam vi- ndeUveefl. &mifituw3iTbeofhrafti. cumipjhpnnci- pik exortusfm illico leve csl.*

tttjeve,&grave, hie etiam i&™. fragilia.rejifitt hoc TJ4«a;«>«.Iheodorusmale legit,fro?*: quia mox aitjfyw zfc ******* *'<?***&> duritia obfiftit fratlionissbbqnitas fiflioni.*

*AT i mis TvcujTatvsn**FgJmi Tfjfuwij, Seminat hie principia cauffarum more (raceptorisfui. FijJilu, mquit abies:quia\i Jv*

*Minus retle Theofbraftus. Neque enim denfitas per fe efi cm fa gravitate janeignu idemfeipfodenfior, nonerit idarcograviOr. Quareigituraterrajcparavit buxigravi- tatem} Gravis enim eft,qma pA;.gravior inter ytA ejuL dem quantitawjM denfior: denfior, quia plus terra. Eft emmmajorqyodammodo. Notabps loquendirationem: new trum cumfie/nininoy & fluralc redditum duobusfingulari**

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIQ.

KJficenin id eftpediculum

vocat: negavit enim fupra caf. u, ctulan habert. In fine on ww^fubaudi (fim

IOANNIS BOD^I A^tAPEL *HOTJE* ET COMMENTARIUS.

quod Theodorus expoluit robur, Se red.

robur expdnendum docent. Addo iylveltrisquercus, vulgo roboris, novelli corticem laevem & glabrum ad com denfanda utilcm: veccris afperum, durum, craffum ac rimoium, quod in domeftica quercu non ica confpicuum.

Tyqpxpkoio-nty..) lx Bafilcenfi & Aldi edit. legitur. Utrumque do&iiCGaza interpretatus cit.ucragueque fan'ele&io admittipdteft.Extraomnem efttontroverfiam^etuftis ar|?oribus craffibrem cfle corticem;qua<m novellis. Alteram lectionem probac Plinius lib.xvi. cap. xxxi. *omnibus inquit mfeneEia. rugofwr.* Accedit quod *i$*%vp\otQTt&,* 8c A«O^A«^TE^ fintoppotita.

VI$0M.)* Vgrtunt, *cortex radicisjpeciemgerit.* Peream,fifciam,quidvelint. Faifumeft vitis corticem ideam, formamque quanJam radicis oftendere.

q>\o$c.* Noi* dubium quin lie icripiit Tbeophraitus. Viti ruptum corticem efle,& experientia probat. &c jjlocet Plin. Jib.xvi. cap.xxxi. *quibufdam rumpitur jponte(de cortice* loquitur) *utviti.* Malunt alinw^A«« legere, id eft, *comcis nervofi,fib fan, & membranacju* Negari noa poteft, tali cortice donatam vitem.Idem de vite Theophraftus lib.vi.hiftor. plant. cap. *ante nos, utjam* G? *alio loco diximus, quo upp&ret, poil id* iv.ubi *zhocfeiiis ufit7ri\ov$XoMi£vx HSH^- 6c eodem> *temporis (patium, in ufum veniffe Jpartum.* Memoriae hoc cap. vnr. *ivahsQ*** w* *<mzK® tcfAvite** Plitu fe[illegible]mentionem facit^ [illegible] *lib.lit. cortexatystenuis,utlauro,tili<e. alijscrajfus,ut robori. altjs Uvis, ut malo,fico. Ifemfcaberrobon,palm*, omnibus mfenetla rugojior. quibufdam rumpiturJponte, vitu quibufdam etiam cadit, ut malo, unedsni. Carnofus fuberi,populo.Membranaceus,uf viti,arundini;librisfimihs cerafo.muhiflextunicis,utvitibusylili^abieti.quibufdam fimplex,utfico,haruridini.* Pofterior ledio quamquam veritari non diflbna, a nobis tamen duabus de cauiis improbatur. Pri/na,li«Vi^|/>Aoi«, legatur, IW^A©^, tautologus erit TheopBraftus. namunoeodemque fpiritu, idem bis dkeret, quodabTurdum. Altera, quod Plinius pjjlyAar* legij.Ubi *cortice vitismembrana* ceum* dicit,verriti heophrafti verba,iyo^jj ^Aoix *dpniXv.* Hunc locum fie, *quibufdamjponterumpitur.* Addacur tertia, quod multopropiusadvulgatamledionem accedit /^JJl'^AOI«, quam *irityu*.

1.q ^endum *tfistftiirrm v%* intelligatur ^AOIOF. vel'-in dandicafu,fequentes voce^legendae, hoc modo. *ntav* •*CW? - ^Ai« n9p*& adrachnac*, malo, arbuto. Nam CX hoc loco & de cortice loquensPlin. lib. xv 1.cap* xxx I. *Qtibufdam etiam cadit ut maloyunedoni.*

A'Jpdfv J Hanc probo Iek99orienqubdin omnibus ubi de arbore adrachne mentio fit,obfervandum eft, cum tamen paflim *dft&ym* fcriptum repends, 1 Hn.[illegible] lib.xin. Sap.xxir. *adrachnevomnesfereG-fociportulad£ nomine mterpretantur, cum ilia fit herba &andrachne •vocetur*, unius litter*diverfitate.* Theod. male *potulacam* vertit. malo graecam fervare vocem: vel mtcrpretariadrachnen, qu^mpotulacam vulgo volant; ne quis de vulgata portulaca herba Theophraftum agereexiftimet.

Mn\U) Re&fc ex audontate DodiflT. Rpberti Conftantftii, reftituunt *&*(*. «A6*WinterpresGaza unedonem vertit. Forte legit *hntntis-* GaUib.ii.de aliment.faccap.xxxvui. *KtqM'**siTnpi$iktos$l&*-* ^,«(jj^7wf j ^CT« TW TIOAW *Qtwufctldzm* lib.vi l.iimp. gnofcere'licet exLaconico p^6verbio,quod refertur %v*^f^j ^TIS W W J l v r ' ^ *its I'luXtns dtfoityif KccXsiTUjAit* ^b Apollonij fcholiographis- ^ *an-*??** c^fii AJW *aytiv* *fyoinaxttifAixex. Epimehs ab Italicis ruslkis unedovo-* \d *tVifuniculumad lapidem.* Funiculum lapidi admo- *Mnr,efmalinfinfylvofiris.* Contra Plinius, arbuti Irudtum unedonem vocari ait. hb.xv.cap.xxiv.d//«*i *corpus terreftribus fragis, aliud congereri torumunedoni* ^ Chryfoftomus Horn, in priorem ad Corint. epift. *yuoafilum pomumfrutiui terrxfimuem gignitur. Pomum K* xxxv, CXOVH *7ms* W»A^ *W IO£I*> vstss tlw* (utrum- *mtm, utcuinomen ex argumentofxt, unum tantum duobus tamen tyc nominibus appellant Grxci comarum (3 *nemecylon% quoapparettottdem clfcgenera :&apui 7%os alto nomine arbutus vocatur.* Idem lib. x x m . cap. *Vdil Arr^u,Ui five unedo frutlumfertdijjicilemconcoaio-* w. DoCtillimosumvirorumopinioeit, Pliniumarbun iruCtum cum unedone, frudu'cpimelidis, con- *Sfa<s* « <*V«f, w fTO;™ « WW-HF; *T^ TO* CW^<5^ fundere. Dehac quaeftioneplura lib. ijr. cip.xvx. Vera,utdixi,le&io^«Ai«i fed utrum mali cortex cadit, affirmarenon auiirn. novelise five tenellae tale nihil accidit:' adultae, praefertimquaeavinonomen habet,rumpitur aliquando cortex, deciditque corticis particula digiti unius vel palmae nonpunquam xiagnitudin^, fed fubnato jam e)us loco novo cortice: quod foil malo non peculiare, fed caeteris arboribus«oninfrequens, 3c a morboprovenire folep. In Grxcia utrum undique rnali decutiatur cortex, iis judicandum relinquo, qui eas terras peragraruftr. ApudBatavos nihil praeter id quod«di*i, patitur; quod -sfcwVrwr vel «&$iffr«» dici nequit.

ApwJ Non legit Plin. *carnofus*, inquit *fubcri, pQ~ pulo.*

AJW*®-.) Idem Plin. non vcitit^ membraflaceus, inqSt,ut viti,arundini.

AwoaorxzT.)* Do&iff. Gaza *jatima^pt* jure fuo expofuit linogeniftam,uti in priori legitur editibne. Nam inaltera feparatim fjribitur lino geniflae', quafiex duabus vocibus in prima editione exfcribentium neghgelma una fuifler cdnflata. Hanc ledtionem iequitur vulgatus codex, & ne quis unam puta*et vocem, commate diftinguitur. Plinius nulkuniyarti mentione feciffTe Theophraftutnafferic, hb.xix/cap. 11. *Theophraftus autor eft.'Nequeomnmo ullam mentionem babctjparti ,'cunttaairamagna perfecutsccccxc.annis* *ante nos, utjam* G? *alio loco diximus, quo upp&ret, poil id* *temporis (patium, in ufum veniffe Jpartum.* Memoriae *lib.lit. cortexatystenuis,utlauro,tili<e. alijscrajfus,ut* *robori. altjs Uvis, ut malo,fico. Ifemfcaberrobon,palm*, omnibus mfenetla rugojior. quibufdam rumpiturJponte, vitu quibufdam etiam cadit, ut malo, unedsni. Carnofus fuberi,populo.Membranaceus,uf viti,arundini;librisfimihs cerafo.muhiflextunicis,utvitibusylili^abieti.quibufdam fimplex,utfico,haruridini.* Pofterior ledio quamquam veritari non diflbna, a nobis tamen duabus de cauiis improbatur. Pri/na,li«Vi^|/>Aoi«, legatur, IW^A©^, tautologus erit TheopBraftus. namunoeodemque fpiritu, idem bis dkeret, quodabTurdum. Altera, quod Plinius pjjlyAar* legij.Ubi *cortice vitismembrana* ceum* dicit,verriti heophrafti verba,iyo^jj ^Aoix *dpniXv.* Hunc locum fie, *quibufdamjponterumpitur.* Addacur tertia, quod multopropiusadvulgatamledionem accedit /^JJl'^AOI«, quam *irityu*.

1.q ^endum *tfistftiirrm v%* intelligatur ^AOIOF. vel'-in dandicafu,fequentes voce^legendae, hoc modo. *ntav* •*CW? - ^Ai« n9p*& adrachnac*, malo, arbuto. Nam CX hoc loco & de cortice loquensPlin. lib. xv 1.cap* xxx I. *Qtibufdam etiam cadit ut maloyunedoni.*

A'Jpdfv J Hanc probo Iek99orienqubdin omnibus ubi de arbore adrachne mentio fit,obfervandum eft, cum tamen paflim *dft&ym* fcriptum repends, 1 Hn.[illegible] lib.xin. Sap.xxir. *adrachnevomnesfereG-fociportulad£ nomine mterpretantur, cum ilia fit herba &andrachne •vocetur*, unius litter*diverfitate.* Theod. male *potulacam* vertit. malo graecam fervare vocem: vel mtcrpretariadrachnen, qu^mpotulacam vulgo volant; ne quis de vulgata portulaca herba Theophraftum agereexiftimet.

Mn\U) Re&fc ex audontate DodiflT. Rpberti Conftantftii, reftituunt *&*(*. «A6*WinterpresGaza unedonem vertit. Forte legit *hntntis-* GaUib.ii.de aliment.faccap.xxxvui. *KtqM'**siTnpi$iktos$l&*-* ^,«(jj^7wf j ^CT« TW TIOAW *Qtwufctldzm* lib.vi l.iimp. gnofcere'licet exLaconico p^6verbio,quod refertur %v*^f^j ^TIS W W J l v r ' ^ *its I'luXtns dtfoityif KccXsiTUjAit* ^b Apollonij fcholiographis- ^ *an-*??** c^fii AJW *aytiv* *fyoinaxttifAixex. Epimehs ab Italicis ruslkis unedovo-* \d *tVifuniculumad lapidem.* Funiculum lapidi admo- *Mnr,efmalinfinfylvofiris.* Contra Plinius, arbuti Irudtum unedonem vocari ait. hb.xv.cap.xxiv.d//«*i *corpus terreftribus fragis, aliud congereri torumunedoni* ^ Chryfoftomus Horn, in priorem ad Corint. epift. *yuoafilum pomumfrutiui terrxfimuem gignitur. Pomum K* xxxv, CXOVH *7ms* W»A^ *W IO£I*> vstss tlw* (utrum- *mtm, utcuinomen ex argumentofxt, unum tantum duobus tamen tyc nominibus appellant Grxci comarum (3 *nemecylon% quoapparettottdem clfcgenera :&apui 7%os alto nomine arbutus vocatur.* Idem lib. x x m . cap. *Vdil Arr^u,Ui five unedo frutlumfertdijjicilemconcoaio-* w. DoCtillimosumvirorumopinioeit, Pliniumarbun iruCtum cum unedone, frudu'cpimelidis, con- *Sfa<s* « <*V«f, w fTO;™ « WW-HF; *T^ TO* CW^<5^

vere dlcuntur> quic urain omnem adhibent, ne quid in Rcpub. gerarur, fecus quam opoftet. Beams

|que legitur, etiam apud Gal. j r AiV «V« ^ *l^hftU* *»»&** *fy™ its wKtori*- Confidera ut hie 'rurfus funiculum admoveat ad lapidem: ubique quarens adtjicationem ecclefia:* In facra quoque pagina nprr raro

' Ioluecap.'ii.i^i^Hi^^^«^*^w*«*«^

\''s xttiuZ&umsiuxs & catmlnnoxij erimus ajura-'tnento hoc, quo adjurafti nos, fi ingredientibus nobis terram (adv£rbum civitatis partem <\ua.nda,m)fignumfuerit funiculus isie coccineus,, (3 ligaverts eum infeneslra, per quamdimififtinos. Hefych.cWpk %otu* *piicnu.\ (rimfli* fUpptH®*. profedo in Homerico verfu^quo navium ?**& diffoluta dixit rdpd^uxiu intelligenda ,quibus fiitse & condenfat* naves , non armamenta aut rudentes,quibus inftrudte. Prseterea Euftathius Horn, locum exponens,' mdfa exponit T« C^&{? areipm **v <r- .Vocabant etiam fu9ph. §uidas *«S,''«-« H e fy c h • mifm wlxts ^ $aSp* &*?**** • Idem B^r^cl y''%&9$?v(nt d TX&VSJ. Sed video a Icopo multum me defecilfe.Noftrum eft explicare,quid TOcent botanici nrdpm, & quid AuoVvrogm. DodtifH Cornarius «iagnae autoritatis Medicus, in Phyficis, . rebotanica acgraeca lingua exercitatiffitnus, linofpartum fcribit effe, fpartum ex quo Plin. lib.xix. 'cap,i.Afiaticoslina,ad retiapr*ecipuc,faceredixit. Ergo Ithofpartumigenifta.fie enim Plin. In Afia fc j^iifta fieri lina'ad retia praecipua, in pifcando durantn^frutice madefafto; d,ecem diebus, &c. Lib. xxiv. loco jam citato'dubitat,an genifta fpartumfit, quod hoc loco videtur ajjiirmare, - cum tamen ad ligandum, (Svinculorum ufumbonafitgenifta,nonretibusnettendisidone<L&c. Sic Cornarius.Aliigeniftam,& fpartum diverias herbas ftatuunt j fpartum «fVA«, foliatam geniftam. Hanc folrs pr,aeditam effe, ex ipfo probatur Pliniolib.cit. ubi ait: Rgmifimiliicr cum fronde in ace to maceratipluribusdiebus. RefponcUntdodttlf. botanici.Diofcoridemfpartiplantamfenefcentem, id eft quaeflores virgasqdt protulit defcribere j a'dolefcentis vero ftatum / quo novos ramos foliaque profert, negligentius prxtermififfe. Quodnegariqnidem nofi poteft; argumentum tamen non folvit. Prsefcribir Flin. ramos cum fronde, atdultJfe itaque folia tribiiit. Sed efto genifta Sc^fpartufn eadem planta, hinc non probaturlinofpartumTheophrafti geniftam e(jfe, ex qua in Afia Una parantur.Eft itaque conjwaura,8ctamen nonfperntnda opinio. AliAivoVwagTBy fativum linum interpretantur * exiftimantque Diofcoridem lib. iv..&p. CLxxiII. ubi d^ thymejlxa agit duabus Vocibus TTmpiv M*V vocare. dr 4^t ^y«v ^ r«Fv«f TJ rTmgTE^A/vp Jw«v«y T>T <t;V« vmp*{4$ioi% Alij thymelteam linum* vacant , quoniam frutex fuapte natura fativi lini fimilitudinem refewt. Locus magni moment!, 'fednonfatisbene ab interpretibus tranflatus, Verfioni tamen vulgatae favet Plinius, favet Varro, Plin. lib.xix.cap. i.de lino. Utncftbffe i$ navium armamenta, apud eundem interpretantur eruditiores, quoniam cum fpartadixit JignificaveritfztaMzxro lib.cit Gracimagis canm&e & fttpa caterifqitejativu rebus a quibus trzrd^m appellahant. Hanc Plinijatque Varronisopinionenu oalmafius non fine rationc imj?robat. Verbum *w>> duas resfignificat, ut Latinis lero. De voce Latina non multum laboro. nemo non novit, ferta effe flore sinvkemin coro«amnexos jundofque.Plin.lib. XXi.de coronisj cum vero eflonbusfierentferta aferendo ferieve appellabantur.ltz graecis verbum m^cn utrumque fignificat ; terr* femen mandgre; & texere alit quid, vel inter fe neftere. Unde o-wi^quod funem invohitum defignat* Suidas wupctf al avepoQaj TS %OW** Botanicisquid a-m7^ fit, docetTheof>h. hb.v.Hift. Cap»m# r7itipctfJ\st&tovau ora* i wsjotyh SatJ Plinius lib. xvw cap. xxxix." ubi de cxdendis arboribus agit. Vublicum omniur* *?itium> vocantfpiras, ubi convolverefe vena atque nodi. Ab eodeifl rwiigeujov^S&, cr&x'g-T®-,& <rw^TO,funioiIi vel linese.Nofl quod ex herbis fativis hcd''tuntur,fed ^ubd ad vinciendu idonca fint, To OWJ'TSF eft fativum,quod feri poteftjat m^ftv eft funis,qui feritur,id eft n^fti^tur- q^ua^ ^caS fertile vel ferticium.Hcfychius e* veteri poeta.W?rapT^U*c>X pin cdntos pin 7tv,tog 0'wpa* 7vytfiret,\& eft,hcne i$ attfanperati texta tela, cujus nee nimis denfum eftftamen,nec nimtsrarum. Pollux lib.x. pag.cccxciv. pifcatorum retia wJ^m, vel frm^ii vocat; non quou ex fparto, vel genifta fierent , fed quod quamlibet texturam, nexuma^Aaminis ad iubtemen^ic appellarent. Herbas]^Bi.qu2efuniculisconferenJis, 6c retibus^ aliisquc W&is texendis,aliquemufum exhiben^hoc verbpdenotarunt. Strabd,& juntum, & geniftam, fpartumvo'cat. Vide cap.de junto. Ex his conftat a-TTci^iu Graecis funiculos fignificareiquiac-Tti/]«y nedrcre,a:que compiicare,apud eofdem denotat. Nugaturigicur Plinius, cum tranflatum a Poeriis ad Graecos i'parci ufuin docet. Sparti quidem ufusmulta poftfeculacoeptus eft, nee ante Poehoruip -arma, qui primum Hii'paniae intulerunc. Mer^ graeca vox eft, nonfunica, vel Latina. Apud Diofc. loco citato. >\>» evetpu vertunt finutn fativum. Recili facerent, fi docerent, quodnam fativi Hni genus fit, quod naturam thymeheae «nabeat. Nullum lini genus purgandi vi pneciitum, nullum lentos, vifcidos,& tteriacesfert ramos. Thymelaea nihil habeft quod linum rejerat, quam folia $ fed idcirco TJI^JCH Gmilp dici iiecjuit. Alijlinofpartumexponunti crafliuslinuin^ aut cannabim,quo fun^s torqucntur. Hi Diofcoridis codicem corruptum dicunt, reftituu^tque aJkav ^JT« tivof TJ <rim$xh* J*pw T? QWH mippenv. Natura frutici fpartolinofimilemthymelaeani inquit Dio/corides. Sed quodnam illud craflxus linum fit, quod fimilj tudinem quandatn cu thymelaeafrutice habct ? Dicant vero etiam quale lini genus, ex quo fifties tantum torquentur. ego tale lini genus non novi. Quid igitur A«wV7regw fit ex iisquae didurus fuin, facil? cognofcet ledor.2«r^78i»aliud herba, five Latinoru; aliudfrutex,five Gfxcorum. Utrumque novitGalcnus-De herba lib. i .de alim.facult.cap. ix^hx-c tradit.

fyyiw. Manibus terere convenit afperamquamqueremin fihabentibus, cujufmodi eft quod vacant fpartum , ekquo jumentisfole* nettuntur. De hoc Iparto, Varro^ Columella agunt. Varro lib.i. de re ruftica cap.xxm* ubi docet qaae, & quo quidqne loco maxime expediat ferere. Alie, inquit, loco utfiras ac colasfyham atduam>alioubi aucupare,ficubicannabim > linum%juncum% fpartum unde ne&as bubusfileas, Uheas, reftes^funes. Sic locus hie legendus. Impreffi codices habent, quibus neSas loves paleas; quod ineptum. Qolumella lib.vi# cap.xii.de bourn claudicai!tium remediis diflerens; atjijaminungultieft , inter duos ungues cultello leviter aperies, poftea linimentafale &acetoimbutaapplicantur% (tffoletijpartedpes induitur, maximeque daturopera> nein aquampedem mittat, &fi:ceftakuletur. Idem cap.xv. ejufdemlib. deinde fpartea calceattper triduum fuffufi aceto curatur.De hoc fparto quid Plinius dicat videamus. Herba&hacfpontenafcens, & quanonqueatfeyi, juncufqueproprie andijoli.unherra dato vitio, namqt(eid malumtellunsefti ncc ah^d ubi feri aut nafcipoteft. In Africa exiguum t$ inutilegignitur. Carthagmenfis Hifpa-mnia citeriorisportio, nee hactota ,fed qttatenusparit, montesquoque fparto[operit. Utncftrata rufticis eorum^hinc ignesfacefquejyinccalceamina & paSiorum veftis,ammalibus noxium\prater quam cacummumteneritate.ad reliquos ufus laborios:c evellturyocreatis cruribus, manibufque teSis manicisytinvdutum ojfeit ligneisque conamentls, nuncjam in byemenvix, facillimc tamen ab idib. Majisin lunias, hoc maturitatis tempus. vulfumfafcibus in acervo animaturn biduo, tertio refolutum, fpargitur in file, ficcaturque & ruYfus infafcibns reditfub tetla;pofteamaceraturaqua marine optime, fed i$ duld, ft marina defit; ficcatumqut foleiterumrigatur , ftrepepte urgeatdefideriumperfitfunt calida mfolio, acficcatum flans compendium operefatetur, hoc aut em tunditur, utfiat utile, pracipue in aquis manque inviBum, inficcopraferunt i cannabifunes, at fparttim alitur etiam fcmerfum, velutinataliumfitimpenfans. eft quidem ejus natura interpollis, rurfumque quam hbeat vetufium novomifcetur. Verumtamen complettitur animo,qui volet miraculum aftimare, quantofit in uju omnibus terris, navium armamentis,machinis adificationum, alijfque deftm derysvita. Nonnullalatiore explicatione indigent. Hjsrbam, inqtfit efle, tyfponte najgmtem &c.

SpartumPlinij. -A

SpartutaHiJpan. Herba.

Lueuiçnrer} Carolo Clyfio.in re herbaria cxercita.- titTinv', fpartum hot defcribicur , tus/ere verbis, *NumeW/'j tram4}V(ustAit i*tvirenti*hi>lietfth4cubiihi ... ;j tx mi ut mint pradeiiirij, qux Sum novm* fnrir, Utiitfcti Ucoitfpiciuittur .* **Gf** *tnttriotcfxrtcctticfcin-* **'*• ./it'--ffa** *vaa ecmfBriiignttliuituf, ($ nnvatviintuT, ,*}}tr*,^at* **obfervavic Galcnui,** *dura, ..iS mtsgrttttui* **ltd** *ctnjutifii!,ur vixrioia tyaiitutiifcrvtt.-lmrf htccultot (Xiliimt Sn^mt, rjlll "er,,(gMa*inTmrBim *M^ diJMCcit'H ptnnicutuinferunt; fiimtt fropamdum an* itU TtfitntfiorcHtcm, ilemikiiftngiimfnuot, urntmutUrra-minis geiine. ridkiUti nitutir fidrefit , t$ fcrtnti%ut, t fyttlw muhffimai etujctpintrftuntxcfnnguxjunci mo.* **J»j** *at lHtfyJitm unt plant*, five muttjrufimutUngijlxrimt ftaawum c«miilui,diitrim)peiiamfpxiiu/n vclillettrnphu) tmbifitaecitpii.* **Fallitut itaqut vir** *mtgox iaionnutt* **cum Ipiuinn lbccicu n fii'eHi Tpanum u a ^ j ^ . a ^ m 8e** *tftjk*if* **cribit. Spmisli<!etC4re»t, pungit flown, 8t falja fcu>:luinque fen, aiijamdiximus. IJafcitnr & aliud gfniis in eadcmHjfpania, Murci3no regno..**

3aodf>ittniculutnfert brcvem , BEperieirpioquo-sm,liv£rni>mbraniccofoll!i:u!ioinc[uftiin,ut Narcilterniii: fed hoc, ut moi ditim,** *ad* **'fcriboncnonUtif** *eii* **idoncutn. Nccoapma J caret.vul^n])flin & Ijinlm vdcatar Jib incolis, •«>B(ji,li*r«A3'l file, quod marititms& fnbmpijs** •agKeril""* gaud cat; Hifpatticonon vattle diffimtlc: fedm tltonums *Sc* ngidius, cruribuscommquibus peraggeres line ocrers iter.eftpermolcftu.Crucn etiini vulncra.non nro iofligum ejttsToliarigida, tiucronata; quibiuomneparcitptcu5 : fpicaiti ft is inftar. Rcpcrituretiam fpica Incvmre, quod

2^81 '^nol milerricn arnnditiisvallarori^.Ufinflaravi X*rtl,ut latis fois cclpititos, 5i valdt contorth.nTrj; otiliqu* life fpj$_{rg_{ent}}$[l_{W_S} radicibus arenam (irmio-- remreddat, ^colligai **io^n^faut**. ne tarn fadlc

marimi undii & flu&ibus tluitur ; & firinius r«tifta: tcmpeftatibus.quac inOccanoeicbrac. Hifpaiticum fpartucn feri,ii"gaf Phnius; contra Virro leri jubcij Wan videntipiam plariMtn.dubito :difficultcrcx (emint puilular, necdifi fblo ftc r ili Scl aim !u To propagator. I dco rciiliiisPliniiw.iio potfe feii di^C)UD-cum aitefltaridiloli. Cur louciitn vucctesdckri-F#ione j am data quiiibct.facile videtj iietnpequcrtl folia *Cent* **juhcea, afpera. RccU Midi i'olidi dix iuvJ^ir.Strabo tib.tij,tini3c«ai#** *X*y,w'n,' £ Xm/i*

, •>t»ne(Tl(V H W . JOT ««
WT, [lie liunc lok:uin Caufa-
a, V<. Tin ^ d $
£i1

J« fcr *S.igitntttmi & Sttj i r t rtttdit, &jjtrtj,iii* **fquaft jUDCifecaddicaiJ** *etntptffhcttvr;iimegntistft<3sqtt* txft rt,/pxrtiiin p rcduatfttni trni itxcnda iqtum,ijitod ex-ftrurtirnfijuequique, & maxima in Itaiwn.* **Qogedc tiar oil Colo vc ceres, eadcm'Sc rccentiorei, & inter** hos {- recij uc Cl. Clufius dc fpa«o pri ore. Ftenucjis **nalcitut eolltbui aicnoiis , inter** *Vie*4,$c AktUl-* **rcif.atquealiiiBoeiit*lods; leaoamiuuiibunttSn. :imirn;,sbini:ioGritiatcnlisrfgniiivt!BoetHa;]iTni hbus, tilqueadMurgianurbem, vulga** Muercia di- **LUm,ui oon fine caufa, totus ille trj^us, veeenbus afpellaius fit Spauwioscampi*.** quo **ctwtn nova Cafihago.vul-o CwwgwutjurUiuarituna.cont.n*. lur. HwceiiaminodiiuUjsipiriarja togininilniia eft . ob fpirti Yut credibiltcttj** *-eo.* **»f ro nafccntU ibundamijm. liodcrn etiam in uiu apudHifpanoj, quofuittempore Plinii. Nam ex ttudo & exfic-catotapctcs, live aul*a, Horias,corbes, rutrente>i, ^Iio5que conticiunt funes. Corbes etiam illi, in qni-bus ficus, at uvs palla: , advehuntur, ex tpsno-context! lunt.Sed«*il!naqua,infrarlini,m3cerac<>, deindcficcatoSc fufo, ciltcamt-nti gonus, quod ip'li** *Atpcrgitet* **appellant, paratorj fu;!Cictiam ,&ali* opera fubciliora. Anttquutn eiiam hoditfrtomen obtinct, Hifpanis enita apudquot naltiiur, nitnc** *pitta* **dkitur.AlccTUin Ip,Jiti Keimi.quod Mureiaao regno loets Uumidioiibus n.ilci tliximus.j'upcriorc tenerswcSr. CJiusliujusprus, ut quod ftonjs, aut hujulniorii operibisconficiondisiniilii! [it iJjjneum* I'lunmus cjus ulusaiilincoslacot!, quoilcitisrub-. fternuntircot^iirtplendos, ue nosftramine uct folemus ; molliore enim tcnuiorcquc etti junco quifp pruuumjilludenim afperumeftj ut obfervavit Galenus. Ut h*dcnuj qujdem dc Iparm bcrlw, quara PItnius Jc Latinorutnalij, Grircis antjqui! incoj;nitam.re^t:/ciprerunt. Fr^ftraLgi[ur,qni,iiiea.qu^ jaih dii2a Juni, non tatis attendcrunc, calummantna PliEiiutn, Varronem, &c*tcros. QuoJ hadenu* dixi, ex PaJIadmCogriofccr* licet; qni fatii clatt fpirtuin .frutitem ab .ijerba diftinxitlib.** *i.* **tit — A mnl}t ,iB, ttt tx Jtfttr, Ji inter f,u f ... Ji«cfi>liji,ajper , vel-vtttuJpatupnyieUtuYmtdi «'™'»' Unumde Iparto herba dieeniluin reftatf Vcrba hie Plinij,** *vulfiitnfafeiiiis w Ktrvtwmt.-umi* **ftliterarquealucr i virisdodiilimislcfi. Quidam Jegunt** *vittfum& ... (mw.Sci. Exan i m aba n t, ii [inc* g r um & in i'''* **iiainm.ad cexiiliag>utre vcroatrofum,4ocorraptujn adignesafeponerenc. Alij legum** *vutfom & f-tfcibut* **probit Daiccamptus.C a'iii' reftuuit,i»«cri»** *mniiujtum. Scrip turn Jit,* **fl*** *etM tr~n)a-turn, tittdcfuiituntltjntTiutum. Leva mtttAHa msnutam* **, at** *bitixptt bit«£.*

mfutmnmuw, **i?** *x*nluin tsttx LjtinJ, >nnnua mtHifu-Int. Vtinim tiutntiitfrt ftfics dixtt it Una , init &$*rtuim iMjccrvauwutJiiimtiechctiiixtt; hoc tft in numu*ifhf mtHtutfcs jjfiimltt atlligMum. Qenfirmtt ttintenjtSu-Tnm,qit*ifn(uttm: tttmtMatum ttrque, (5 rurfut in f*feiM» roiii manirntum.*

rurfurn in ftfaeuhumtnUAtei attliritirr, tuque tt Tt&rj''''*

J i ;r *drachnu tttiMiium mefffr moan Jw}'***

liff. Salmalius, (}ui in reteriTbtitfiajo *iftfzibxt* dceflckribic. Ngndefuni] gp | *tmn* exponuac aa I(cn»ei>t4raa • nan e HoruaiopinioDtlccJunpiomitHU placet; quiinon tirveridtniletaen Mifcm p v m n *cmrr*foJUnpoffe. UrnKJuc pUccr. & Stlmxfij Bt Dalrctmpq, aciKne cjcaiente *idctai PlifU]: Salanfija«s »d ndg»-tam mag'»*ccrd;t Iiner-un. Sparrujn hoc iml'iw in Mcdicmi u:uus hitter , tuli qmi vein contender*, imediLisid tVicxndufn hordtnnt uJiirpxri. N»mii. }iune uI lira,a(peritaiit grjt ia,pr*I^ribitw i G al r no, luco citato. Et hie de fparlo Hmiii,ijuoJ •!*-"'"**- t. Sjjrt umfmdicrm jd differ cm Jrn alt e- >nAt»^*> privarim appellant, fpartum fci-licet (juo viits vmeiuntur. tlalcnns lib. *v* 11 •.SimJJI.

Atiiuf,Sp»rrü}iocdelcribiLDiofcJib.iv.eap.cI.vi 11,

i l d t J J W

f his voces noii habci codes vetos, repcriuntur r«-

Gb lf] t & V. J

Sfjtrtumfruttx tfl,hnft8pr<:ftrtttt iit£ Jintfet'f*, firm,* ;/MHB ctnmmjsts*, JWJ tti *a!hi<mda* »iri>tt(mt«- *um pxftmu. fiiipuo con phnfoli*, *i* quibm exiiti

ftmin, .ittticul* Jimtlit. jforem ititcv'ii , IfUtW/, hujat fr.-firni & j^ct ptotFJRr ffr fiipeTXA cthtmcrttr,lfclftt>ori nwi* , Q mrii fen:ulum, ji^mns strain ex aqua mulfi Iri-Itnnr.* Supra dizimiu, Iparrooi iruticc tn, fit jjeni-ftiim.planiaj eflf diver !*(,()nod hoc eiiain \aca a Sr-BMOIIU; fed it* diver(*idtt«a«*,nt Ent i icitt*,<jtiod rnn oblerrarn Piitnat. DcffcruEi.qqod fparnun toliii.cum adalnxu eft, caicat . copiwn donatafe (cstta. Pr»rcrc» quo«l fparn florn vomLtmt n c i-t«n:,<jood grnubt n'on pneftanc, NoniulliIitF; pic-no« *AiiuAjt*, *cti»n)tti m«Uo ok-o de*«rariut, ne naulcaniqu:dr»»prri«iictum.Semiti!iuptrt];iripla auc qtiiJrupli doii oput VOIPHUIO , etuni pu

ncIla eft, icjpnmfi g^Tmitiare incijilt, esilibu i cinra curtatiturn i'6Jijs,qn^uitn primum dctt Junt.iu ai reiiqumnni /patio iolijs viduutn cetiiatur Ipir

I S l i f j i i d d i - i

vcl fan»ir. Pliniu: lib. xxtv. C4J>. is. ubr fparrum cum tJtnifta confunditur yi«Ffw ^ w j W G« *edcmnvnin<*pf Hit la/allKKlufbtfiakrurrmdtniifitnt, piirgut eltcbtnvkt drachm* 13* dwfiJw *put** i» ''-prf *nwf/t *cyAiatriijr.tr }C)ttilis* SpiftUDl, CU)US fl .'Ur*ID upjn>- Alimuj.i rocentioribui, pro vcro agnok: fparro, & à Dodonæo gemma Italica vocatur , ramulos virgaique profert virentes , lenui, Jt ad vtncicndum aptas, paucique adeo conveftitat (tlus.ut nud* feri ^ppa:cant.

Spartum alrerum flore lnteo Clufij, Sparttun Diofcoridis Narbonenie. Spanum fecundum Clufij flore

Sprruit: monoipcrmum Hifpanis muconi, 'vulgoeWn> HirpanicijuHcca.iiautica, vulgo funi fpamau. antJ^uorutu lino/pjrcum.

&HifpaJiiLtftn, frutcx. albo. Hi (bums *jtumU ,j«itjl4 asxhmiiffa,.*

Circa harum e exeunt, elegantcr la tei odoMti.apibusnoii ioj;r»t!, Stq nam gemina ma or[J:fcquimM»''r''''l''*.''e«'' .plain:, «e longorMquam eeniftJC; in qrabos lemtna pliuw.dij-rt.rubri.rfi, lcnT.ba* in™™- Planuh«.pTO<oli V dittrlitiir.BtPeii* St Lobe li us o b i « « runt, varij. Siquidem ftir Icfdt in Anglia, Gallia, Bel ramorum tilWW milltas fun iiicn', {**?giahras jnccea*. *i« fi-irratu ut ^cnifti!) fed v m„r»'.flt»ilf,»:tVc]u.iei-*,quibu(fcliola.uti dixi, itifiini adro rvit'J. ut am mircida t t a a a fuis natal iiij^ aeftnofi* nu'la pr(trrum cxtittfTr ndwutur. maximianrivcncniKpartt. Quo facia ut Diofco-

ridiiantillircs, aut not) futritcure, auruonatum. idverfa. Altaduo fpani g,ner* reppcrie te Hup*-maac dekriptit Car. Clutius lib. i. Hill. «p- Lxx Qporutn primumcubiEa]iplctiim<liiettip]te , pollic-ccm criiflo,lcabro,& ftriaioconice ieat>,iuiin pJures cubitaics, wlceote^ & ftnato* H M I M ttiv^li. cur,& hiiltinJc "> jaoccaj, ftrwtax « n d r »* i l quar novella: adhac fc primmttmiaat^i foliu exoriumur, »«„« .tq—pbMWfl

cularum latenbuiprodrai *d rmlr, t><:pendrntaJi^uotexieai Ho«c\ -] iisauttnfolij pra inodori; fiKCedli* vulgari

vulgari fab*, quae in jumeritorum pabulum cedit, periiiniles, cxnavo rufeicentes; in quibufunicum Jemenir^ximaexpartefrarobina) continetur, durum, nigrti, exiguo renifmiile, quod in lobis agitatis aut concuflis crepitat,8cfdnitum edicRadijc dura eft Sclignofa. Aliud datur longe majus & hominis altitudincm fuperjns, virgulis priore teneriorib us, lentis magis &obfcquenribus,flore ejuidem cum iuperiore form*, fed paulo majorc,& omnino alboilobi etiam convenhmtj mineres tamcn funt, & minus fcmen continent. Utrumque genus ad Diofcoridis fparrum referrtC.CIufius: anveroiifdemprxditafintfacultatibus non intellexit, Primum vomitoria facukate pracditum experientia docuit,not^ue cum omnes, qua$rscen?etDiofcorides, habeat,ab ecjidbus pra fpario recipitur.Reftat paucisiifyiiraraus quid linofpartii fit.Egp,fa?yo mehori judicio,Iinofpartum puto elfe fpartum'fruticem primo loco defcriprum, lincvfpartum vocatumTheoph. quodalini'inftar fledatur & ad vinciendu aptum fit, foliaque(quod non obfervavit DiofQorides) lino fimilia ferat. Hoc thymetea? naturifimile fcribit Diofcorides ,• quod utrjque tenaces, flexiles rami, & ad vinciendum non inutilcs. Quodfi quis feparatim legere velit *melp** Aiy«, non multum contt*dicam;modo ne fpartum herbarn intdligat,fed fruticem jam defcriptum. Haecprae caetcris,arrideret fententia^iifi capite de thymel^alini

fpa?rimentionem faceret Diofcorides.

rS_ Jfj. Jikm.) **Hlladenus,corticumdifferentiasdefcripfit j nunc'<id ligni, id eft, ftipitis, ipfius naturam tranfit, dicitque quercus^ftipitem carnotiim. Hoc Ledorcave, de cfnni intefligas quercu. fativae iylveftrifque folidumjCompadumjdurum, minime carxiofum.»vide cap.ix. & x.lib.m. haliphloei vero & latifoliae carnofum , non yiept^ dici poteft. vide locum citatum.**

B«A«V8.\Mulla,ex rcinoribus, plant a /3^v« nomine infignita. Sciolatiffime npmen hoc patere apud' Grxcos,& plura glandium complefti genera.B«A«V* enim appellatione longiores indicantur frudas; quemadmodum veteres Iurifconfulti glandis nomine, arbor um ferfe omnium frudus intelligi volant; quales funt quercus[3], puta palmae, caftaneae, nucis juglandis. Denotat etiam arborem -ffigyptiam, quae ***P&caf(&voQzxvLrfAvpstyK>i'y* fed in herbarum, utdixi,** dafle, nullanomenillud habit. Scribo^9T*'$*, quod **Vox** h«c proximfc ad *? pzxdvx* ^ccedat, tuq- ex plantis minoribuscarnofo caule &radice,ut beta.

***oiJfyaoutw.)* Gaza vertit *macilenti;* ad verbufh** *noncarnofi,* id eft.graciles: durienim opponuncur, *cxp»h<n* carnofis,jnollibus.Plin,lib.xT i .cap.xxxvu\ ***At i contrario totum'e came corpus fico ^ tot a ojfea eft Wex9 cornusyrobur^ij'us^morbus.cknus, lotus, &qttafine medulla** *ejfediximus.* Arbor qua? morbusdicarur,mefugit.Dalecampius reftituit *cedrus-1* quod ejus ño faciat mentionem Plinius,vel *bttxus-7* quae lib.v.cap.iv.hift. inte^r eaqu? fpilfo ligno conftant numcratur aTheophrafto. Soytei^proximfead vulgatam ledionem ac« cedit; fed an huic lignum macilentum,inquirendum. Scribe audader *morus:* in antiquo legitur -, *cytifus** *motus,ebenus.* Videlib.v. ubidelignoruinfubibntia agit.

Td^tfttuni.) M^avinterpretorfolutum, fungofum, molle,quale fici lignum. Arift.in probl. 7* ,«**«, ,«***. ***xoy, >£ Itwd/fytrt «j cutrw oiwtiiccf. Molle, © tale «£ mji coire fofiit.*** Gaza *enerve,* vertit ,• quod opponatur

yvjToKVTrayv cyperum verte *;* quod rifef,rde quo infra lib- vij gUdiolum votare Jolenc.

oUffuDimUmt.) InBafilcenfi &Aldinaeditione locus hie corruptus,vox pamW deeft.Qu? in utrácfue paulo infra fequuntur lacerafunt 8^ manca.i^p>S *hm* >g *xfi»&' "M wQ» ^H* *i»^. Rede hunc locum magnus Scaligcr cqrrexit > & Cl.Hcynfiu'L **Gaza *i $p $ ki*' eivBuFjiurzi > pony xvtyvi, (pi?J\&> h^n^** legit,ftvocegi i»3», omnino neceflariam, otnilic. **Verte:** ***Suber UHCQ>& adhuc wide Jew eft.***

!?%«/;.)* Hunc locum, lie vertit Pliniuslib. xvi. **ca^xxxvi/i.** ***Qujbufdam fulfafine venis, merofamine, i3 tmui conftat. H*cc maximepjiilia, aliafrangi ecleriou, qnamfindi^tubus ful]>a non eftyt olea, mtis, ate contrario*** *wumecarne.* Rede ergo Iheo**dgrus** ***'bfywsu*legit,** non ut vulgo fcribitur^^CCxierum &ha.xleddio non caret difficultate. JVIox enim fequitur *'ty*

**IUS$ Tyjm>&n(vAw.*

quomodo fragile quod obliqium & durum ? Dicen^dum: fragile ideirco $ quodmeatnum reditu^inem non haben HaC caufa cur Hgnum abiegnum facile findatur, difficulter frkngamr. Qiiod meatus qbliquoshabetdifficulterfinditur,facile frangitur. Bxperientia comprobat durum lignum facilius,quao\ molle frangi.Hoc enim ob^enacitatem facile fled'itur Sc difficulter frangitur.

KE*. *I,* CAP. IX.

Differentia meduHarum y difcrimen radicum, differentia radicumfumma.

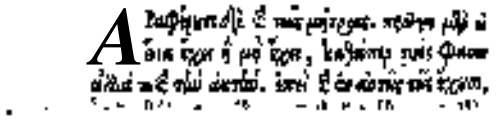

I» Al. Baf. dffyofjq;% *oupuiiv $, oh if/mik**, t *write,*

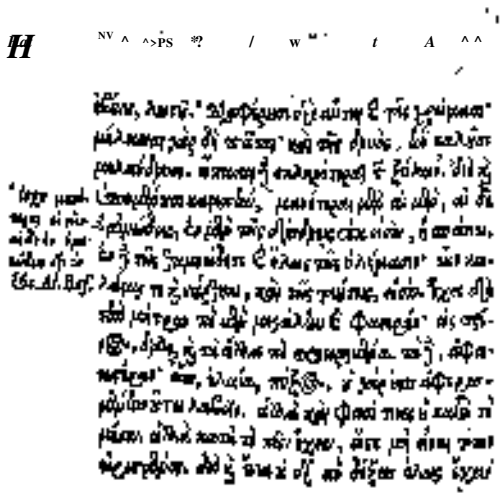

MEdullx prscterq ratione fllter fe difcrepant# Primum fi alia: habent alia: carent: ut noflnulli tarn alias quafdam 3 quam fambucum medulla, carereaflcverant. Nam& inter cas quae ceito habeat, aliis carnofa,aliis lignofa,alijs membranis fimilis. Carnofa,viti,fico3puniccie,fambuco,ferulje: lignofa,^larici> abieti ,pino: & quidem huic pra:cipue, quod tefl* plurimaingerat. ftis durior atquefpiffior,corno>ilici,|^ t robori,cytifo,moro,ebeno5celti. t Qysc quidem colonibus etiam inter fe dittanc OirffilS enim nigrae funt. Quin etiam robori talis.^ qlod nigrum cognominant. *til ,Jcd mi* Omncfqucfuntlignisduriores. Quamobrcm flexum *colore;* nullum T rccipiuntj aliae tamen alljs t folutiorcs JMembranis fimiles arboribns null* > auc raro/ In fruticofis f & >vcro atque matcna humili,ut arundincfcrula, rcliquif- quc cjufmodi) tales nimirum habentur. Quxdam medullam ipfam magnam atque perfpicuam continent; ut *tfufltnent.* il^robur^xtenequepraeaiaar. Quxdam tparvam * J J incStiorcmquegeruntj ut olca^ buxus. Haud enim ifa in hs diftincta fpedatur. Quamobrem funt,qui,pon in medio; fed per totum lignum difjfcrliun die aff.rmcnt: utnullusfit certus locus mcdulkc. Nee defunt3qu^nul-1 juf w kiiouininomcdullamhabcrevideantur. NampatoE^ nullum penitus difcrimen colligi poteft. tedicibus prxcereadiftanc Alijsenim*«<:*x*ftdios;/1'.

nercm. Terunt is ttbh untte tm-

bra w rS d)oiviK&'i$inU tpcumai tyipoyi ut Sco, robori, platano. Quippe cum iftae fi locum ha-

•*««A TM M.!frifa«$ti&t'ifa. «VP»? hf- C cx*ditu fubire f ant r vis fecile poffint ^ ^

.ffiw % " • * ^• " • ;> • dj - A-^T' Aliis pauc*: ut pun cx5malo: alns una tantiCnmodo

^ / ^ ^ ^ « £ 4 ^ « « ^ ^ ^ ^ « t a . dataeft P ?u/abie F ti,pin;•ltafc nicetutuna&

B«? TT, 6a* ^'/^T r^V 6?° i Ww Wywm • grandis in iftia dcfccndcrct: parvae autcm complurcs

t Baf»*6*~ i* 5 fl^y9PPv*' T K ^ V ^ J sAflfiiv, /) ofte, f*ijAe«6• ab jUa exircnt. Item earum qua? unica radice firman-

Tit J ftwipfifa; K*fX7reg \\civj, Wjpf. [MvlppiQ* tur, qucedam prxgrandem alteque infixam illam de-

mittunt, qux ex medio tendit; ut amygdala. Scd olea

parvamillam, caeteras grandiores t contortiorefque

aliis inxqualiorcs ^ ut lauro3 W J!

i ut viti. Diffcruntpmcr-

fpiffitateque. Quamvis enim

omnium r^i^cs iSriores corpore partibusTuperiori-

bus (int3a l j x t a m e n a lii s fpiffiores9 tpagifque furcu-^

lofae conftant. Et aliae nervofe ^ ut abictij: alia car-

nofepotiusj ut rpboris. Quxdam veluti * nodofe

villo&que,utolc£. Quodcxinde evenit; quiabre-

ves ac tenues illis permujtas

tunt. Nam & fi omnibus pan

tamennon omnibus eodeminodo congeftaefrequen-j

t Q ^ Sunt ^ item ^ radicibusaltis, ut robur: aliae.

fummaradhxrentibus tcrfx; ut olea, puifica3maluS3CU-

preflus: item alijs redx aequalefquei aliis obliquae in-

acquidcfatlc. Id enim non folnm loci ratione everit, infrofundu

qupdfcilicct & re(fto tramite.progredi nonpoffunt/£w r ^

fedetiamnaturae ipfiusproprium eft : ut in l a u t o & ^ J j ^

olea liquet, J ac fico. cgterifque hujufinodi radix obH-

*qna propterea eft, quod expedita,flfcilique femita ca-

rent. Medulla omnibus ineft, ficuti caudicibu? fr ra-

mis: qui certe non *bfqne ratione fua tcftantur prin-

EV). w aft* j ^ 9 ^ « ff ai/^ K«D9 , dpi ^ I f c m ^ ^ ^ ^ I i s furfum verfus procreand? J j j j j g-

nitus profere fobolem poffunt; ut ablere, cupreffi,

pini. Suffruticum quoque herbarum reliquorumque

has eadem differentias affignare licet. † Nifi quid ra-

dice penitus careat; ut tuber, fungus, crucium. Nam

aliis radix numerofa; ut ricium, hortfco, tiphe; omni-

bufque hujufmodi eife fimilitudine quadam concer-

nentia: aliis procq, ut leguminibus. Oleram quoque

major fere pars radice cubitet fingulari; ut † brafica,

beta, ut ipium, rumex. Sed nonnulla propagines magnas

fubgerunt; ut ipium & beta. Que quidem pro cor-

poris fui ratione alciunquam arbores fane radicantur.

Sunt alijs carnofe; ut raphago, rape, aro, croco: aliis

lignofg; uterucg, ocvmo, & filveftribus magnae? J

parte. Quibus non recte, plures & fiffe erecur, ficut

tritico,hordco; f & ei, quam ipecialiter herbam appel-

mg*»m> KctQctmp £a(p<»iom yppv- quea,qua ies 4- prafcindantur: ali^fimplicespronun- «w w <-

*^ > »S ^ - ^«y (k£v?wjfiS' oiov w(ppx> x^^st binae fcilicct3quas maxima: nam aiiae pleraeque mus-,

^ 7 ^ ^ w 5 T5V<z^w^fiW- fl' ^ A * ^ * w" exiisproveniunt. tJntifi

$ rv wjvg ad idtimum mucronm

IULII CiESrARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

KAjw-'^f mif ^«w, ***«> W T^» ^T^- Addidit^clw, cifiunt. Srtea verba'Urbanafunt.Minentflcxum-idil

quoniam to fuafententia mox affeverabx Sambuco non c^unt fifo&cn concris. J *

medullam cameam. Meuin^ lhcodorus y folutiorcs.

Ufa®*. Diverfis locn Theodorus, modofecundum Pft- r^et S> Membunisfimiles* Membufiacea

niumnodo abeo diverfis, ... Frequens vox Theopbrafto • verum

... contemnenda animdverfione.'O

... Ingeren ufi atquc tmegre loqutnnbul, . fe^r, ut ... Ced fabiJ. A

frx&pur. ft m-rwi w tits ^fittf fib™*, $ ft £^m Cx{uxm $ A ^ J ,

Ergonondifferuntcolore , fi omnes nigrtfunt. inteM** m ^^rlJui^l

n,nintcrfed,fferre,fedipjasabalijs nonduritUmthm, " ^ ^ K ^ ^ ^ ^ ^ ^ W ^ t a

^ W»- ^odorus y perfp*cuam\

en ferffauumejfe, i ^ l ... « *

wtrum,

*oratio , cujus verba non opacant fenfum ,fcd per qua tranfmett intelletlus acies ad rem ufque. u$et*triea#, quoqueparvanty dixit defuo : quia m priore pane divifionn erat,piy*Xn. incommode tamen. Na qua non fit *'pveA?pm, incerta quidemfit: ergopxrv^necne: quujudicet? Qonfufa quit ejj:, & magna, id quid in denfioribm evenit. Itaque*

T*jfy ftmKvfify ^ eixpopj>t£*.Tbeodorus legit (**K£ofti& Nam differentia V '**?•$&» mferius aliayoceexplicatur, §711719**40$*&><fuod eft contranum-n^R /3«Jiy^<J»* iln«y. &fan£eftts , aut calorcontrabcns. Quare cum defico mox dicit: ' juercus no eft d^opp^n* Plinius copiofum dixit* TO *Tnhvppifa.*

*\£'^' ôffttnuâ <n& 'y%wiBi. brevitas concinna ; deeft verbutn 4B&KHTxi,aut &A»JI, fi loquare, ut Plato. Quantum terra fatetytanttim occupant. Sed hyperbole eftjtaqtic ei modcratur vcrbt Jefetlus: quantumvis protn&ent. Plinius annofa quertus radice ait jugenjpatium occupatumT^**

o'Ajyo'{gi£*.j(ftji7iiq iA*j7jf. *Tbeooorui abietem omifit, quoniam exemflum mox effet ponotfifr*.*

E'^JJJI J W *ponfyifyn IM* iiim eic 7* pif* fiiyLfW. Ulira iratio. Quomodo povoftigetfi eft: meSia maxima?quippe omne medium altcujus medium eft; non eft igitur uir*\r. Ejufmodi projeftionemra&icnbabetjuglans,quem Vafco?ies rufticifuo vocabulo^nzmyVOfant.*

KitypKHUftir;, contorttores. Antipbanes infabula A'<p^-Ji-ms, preiit, eodem modo dixit, *v\imx£s MppuouoTis* Aw«-Aw; *id eftfle&endo. Sic enim mox dyKvMm^ fcirfifa rl**

nvKW7i£cq 3 ct?kaf 4Aay> ^ ivXafiftpetf, Theodorus ,Jpifiio~ resymagifquefurculofa. Nefcio quosfurculos apparavtt ra-. dictbus. LignofioreSyVirius,Jimpliciu^minus ambitiosi.

O'tyfattiuSuMUfMfHs. Theodorus', nodofa , villofaque. v'V3i *'' "WJAIT3«:;C twcg&s^Tnika's't%vn °^ djpo#t* ThcodoT* quodexindevenity quitbreves, ac tenues illas permultaSy * atquepromifcudi mittunt: dixit% illas, ut exprimerety TK$. Sed exinde, quo cauffam explicaret, minus fever e. Namque fhilofophi verba effe decet, quoad fieri poftit, plana, pura, certa. Atcxin<te, tempusfigmficat; itaque animus faulo accuratiorpojfet intelligereyquapojlea najcerentur. Neque '«fr**&ypromifcti<ti,re£te : fedconfertaSy debuit.Multaconfertafunt, non promifcua j *>'<>; funtyedites ordinibusfervatUy phalangefaSa. ateos tune nemo Latine loquenspromifcuos Meat. Sedubifolutii ordinibuSyYccepti,aut admixti fuenntaltenus genera autpartkmilitibusy ibi promifcuos*

h&tw T« <Spoay. Die fimvriatai. indidem enim etiam fibra, qua non omnibus confer^ t in modum fimbriarum.*

*Immmtyify. Theodorus , F^dkibus adh'aren$ibus, terrt.Nonplene. Omnes enim h*rcnt terra, undeherbty nomen nonnullis deducereplacuit. Addidiffet*

-©^»<'«T7«^. *Inaquales7heodorus;recli fcitket corn^ mutantes aqualitatem cum nodofitate Di\erat entm,reBa, & aqualesy aha autem obliquay '£f za^^^^H illamfci* licet aqualitatem.*

TS& J&V^OWOT^/W>«, *Nonfolum propter locaevenire id, pvta,fcrupeA3faxeayaut alioqui impedtcntia rettam progrcftionem :fed etiam naturajua. Siefupra de radiee qyercus:fi locum liberum natlaji?tt>£q> 'oavtotw c;ro»»>#!<&«/J»"" plexcauffa reddnur crijpuudinu m pilo; autmeatusnon interpretatus fie: quod expedita , faciliquefemita car en t. Non enim carentjemita, fed natura.*

*titn 3 *< AV 'ofy'Gte'zw' «*'^ ^%f- Affeclus radicum duplex eft: unnsy emitterefnb tenant; isque duabus dimenfionibusydeorfumy® ab latenbus : alterfurfum verfiiSyftolo* nes: aut ea e quibusy ftotones, iccirco dixit w* TO <&».*

*T^JW, pvKWy m%<&*9.xytttiov.Non unum eft hie animadvert tendum. Pnmum dicit car ere radice tjfber. contra ego cenfeOy totwmdradicem effe. Demdefungum fine radice ait: cgp radiculas vidi. Praterea quid Jit mi&yquid Ktyno^nondumab iftis attentionbus compilatoribtis cdothfumus* eraniupofuitTbeodorus: Tnifa non legit. Nilulapud ^tiel)tumy ne nomen quidem , ad bane figmficationem : qumetiam ubi de ii\yquafine radiceproveniunt, cum de tuberc &j?vigo dixit,alia duo omittit. Plinius quod memi?ierim% nihilo plura, Apud AriftoteleniyXenopbontcniy Plutarchu,yAthenaiiyPolluce,aut eam,i\iLtfimilz tnvenias vocem.verumnihil ad rent**

Ux9 TO TotSm <9%JKIIIE iityUjMH. Manca oratio> aptetur tamen. RqAicem effe rttultiplicem it a ut quafi TO ««£«' reprafintet hac communi dijferentiajotjpecicsfub unogsnere^ut fit TO 71&1.*

Tif x*%suHi}%if 7» ©£i?$w p*]>'$}i£p> verum eft. excmpU tamen titubant. Namque apij radiccmbifidHytnfidarn etum vidimus : iccircofefe de apio corngit, © adjunfitjiclam. Not*{7n<pvoi}xg. Tbcodo. fropagmvs yfathrettê :ji radiccm intelltgai tantum.*

K«/T»I*x'unntftiinf mp*. *Nefcioquarefrumentuinter *W* commemoret,. Namfupra TO npiy prafini/b&t a culm TV ipipjd eslyhominis^Animaivette vo'*0ynj>niengeneris in Jpcciemprivatimtranjiafum. Puto Plmiuni nullam fcrifft mentionemy&loquaces Gracos videas frutfra)a£tare lingua. • opulentiam.Notdbu etiam illafimuly "s^^,%({o^«.*

Tots fSfft wfys%\$&tq.lI\Kodorusyprafcindanturfnal£.norP enimfiinduntur,fed intcgra manent. proterat toleran :quia Tkeopbraftus it a loquitur % & apud poet am legimus, viam fefefindere atprapofitioaddita,ambittofa eft; neque enim prafcinduntur .Jed poslfcindun(ur. Aptabis tamen, f£ <fa-

*imucroncm**

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Plinius fruteta , ut lib. xvIIIi

fruteta fripturn.

it. Tbeodorus tefteintellexitGraca. P/i-nius item male, cum dixit hb.xvi. cap. -xxx i. tlijs reflo

meath radicei de(cendere,ut Uuro,oU

lexunfi,

In Graco ivM ad loci nxturam in tota antithefi refertur**

JOANNIS BOD^I A STAPEL NOT^ ET COMMENTARIUS.

TAP^ *fame.)* Medullarum [non tradit Plinius differentias. Red^ Theophraftus,fambucum medulla carerc, ex aliorum fententia ftribit. Carnofa enim,&plurimahuii>medulla. Plin.lib.xvi. cap. xxv. *Of dine autem natura,fylveftriu primafambucut* cui medulla plurima:& cui nulla, cornus mafcula* See. Duo notanda.Primum fi medulla plurima donata fambucus, ut red^ Plinius *i* quomodointeriora^irc firma fiint fambuco, ut idem refert lib.xvi. cap. xxx i x. {^ *ftmbuci interior* mire firma traduntur.Re&t* & pri> denter addidit, *traduntur.* funr eiAnmircinfirma. Alterum,quod cornum medulla carere ait;cum corni ^nedullam lignofam dicat Theophraftus, fcribatque ^Piffiorem& duriorem quam abietis, pini, picese. ^iicendum pro Plinio, medullam corni, ilicis, ebeni opOTU *n> Utl i g n u m Potius> S[uam* medullam dki

.cap.xvi i.Eadem Africa, Til

Phn.lib.ix. cap.xv.Sunt pulpamcnta Thynnoruan condicanea,caefisqucrnis affulis fimilu; *catèr ay\n^xx\i,pdrtcpknKpulumefis falls ajfervatur.Mchndry* voeantur, quernis ajfulisfimilia.* Vide Athenaeu^ :lib.in. Mi*»»ijwffair4ft *Vfuvi&ifyw^*'»*n«>-*

nicin&MeUndrysTbjni genus g&ndifiimu>ut?amphilu; docei lib. de nomimbusydenotat etûi ejusfrufta, qua nimis pinguiafunt.lJz Yu redle an fecus Pamphilus,nio efthu.-jus loci inquirere.Non videtur hanc fenteutiain prdbaflè interpres. vertit,enim : *Mclandrys falfmenti genus ex maximis Ttynnu paratum.* Sanir Melandryn pro Thynno dicere, idem eft, ac fi trachelum* qux pars eft in oftreis> fpeciem oftreae facias. Eodem modotomaculum,autpeufone, fuemventemvocare Ji^ebit. Botanicis,imprihiis Plinio, melandrys herba eft in fegcte 8c pratisnafcens, lib.xxvi.^ap.vn.- *locineriautemherba Melandryurn, nafcensinfigete ,t ,ac pratisyflorealbo, odorata.* Theophr. *IUKMCW* ineduua.> .^ve mediale, pars firmiflima,nigernmaq;quercus. Apud Horn. odyff.{. & Helych. fcparatimlegitur> fignificaique denlitatem, ac duritiem ojnnjJJ^J

iignorumque medullam. [illegible]
JWrata»w « T !«%» <i*»e^VGaza jfjgrwK; Jibro vero v. cap. iv. ubicademhaec vox, *atrum* vertir:Theophraftustamen non ^eA«r, *ied (nxJvtynt* vocariait. Nugatur Gloflarum aucor, cum robur lie vocari i'cribit.Robur inquit *ΐutfr tykov,* ^iWrJjwf.Nefcio cumnagrweautoritatis vir fcribendumdoceat, *pi?ui*ty>ie. Mixatfytw,* vel *fyvte* ha&enus nemo pro certo arboris glandiier/e genere accepit, fed de ligni quercini mediali,quod ett *fixmiffimum.ptXavfyv* no inele-ganter quis novo, fi&oque.vocabula-querquatritfn interpretaretur, vel cum Coelio Rhodigino lib,v 11. cap.xxVu.exalburnatum robur.Antiqui teffe Fefto Pomp, roboris feuquercus matricem *robur* (velut aliis placet) *robofenum* vocarunt: quod plures ruffi colorisvenas babeat; &hac fortaflisdecaufaGrxci *ptx*i$iuj* appellarunc.

MatiTtq }Lcgo exAld.&Bafileenfi codicc cūGaza, *pMHTtpuJj aiffy. a\lh ww. vf&fi»hit «ti <=*/Sjft mi e/Ihvfyois.* qua? in vulgatis reperiuntur codicibus, fenfum habent nullum,quilibet corrupta videt,utrum culpa librarii, an aliorum me la*et.

txifutnr) rtiponu do&iff. Robertas Conftattfinus fcribit Plinium vocare fruteta, lib.xv 11 i.ca'p vi.ubi ait,*Juncofus agervertipala debet, at infaxofo btdentibm. Fruteta igni optime tollutur: humidiorem agrūfofiis concidi ttqueficariuttlifimumejt.* Frutetumvero Plinioeft, lo^us fruticibus abundans.Qiip etiam fenfu accipitur ^ Columella Jib. vi xap.xi i *Mam mclim nemoribus her-bidK,&frutetK,& care8ts>quamlapidofis locu durantur un-*£H/*.Idemlib.& *czp.u.Inculturnigitur locum confidercmusjicau an humidm, nemcrofw, arboubm an lafiitbui confragofus,junco nefit angramine veJlitw,acfiUai5,aliirq; frutetHimpeditus.* 1 heophjrafto W ^ w funtfrutices, v e l h e r b a e C o r a [illegible] mofruncemeifenegabfc.Eodē lib. [illegible] dcnotat,parvum fruticem. Vide noftras annbtationes. Lib.vii. cap.vi. abfinthium, centaurium, raphanum, *Mp*m* vocar, quar medicorū fchola herbas nominat.Infra^cap.xvnc.hujuslibri,pluracarduorū genera,W^gc efle fcribit. Sic Virgufpritoo Georg, deherbis,fylvasdixit:

Mox utfoumentH labor addituct ut mala culmos
^JfetrubigOyfegnifquehorreretinarvK
Qarduus: intereuntfegeta^fubttajperajylva,
Lappteque tribulique, tnterque nite'ntia culta
Infetix lohum, &fterilcs dominantur avene.

Afperam fylvam vocar,w T^k»A«>«&,herbas fpinis a/peras,ut funt lappx tribuh^ue. Notat ibi Servfus, *fylvam de berba* dici.Theophrafto itaque fo^*,frutex parvus,velherba; hoc vero loco VAH>*& herbas,frucesquc denotare ex praecedentibus fatis apparet: negac enim arbores medullam habere membranis iimilem, vel membranaceam contra vero herbis, *&c* fruticibus medullam ralem tribuit.

zl#<p<,w fa) Hunc de radicum differentiis locum, habesapudPlinium lib.xvi. cap.xxxi. *Magna*2f *raiicum dtfferentiaxopiofiefico, robori,platano; breves &angusla,malo,&c,* Magnas ei grates agerent botanici, fi paulo diligentius Th'eophrafti orationem vertiflet. Graecus autor ficum,quercum,p!atanum *mxjppifr, w* ***$?& fcribit: Latinus copiolas radices his tribuit, [illegible] fai,nbefle lo^aeva *ur^rpifa 'w* ^.^f&c.ufqiad ^J *m*mleAAtl&:* Ibidem paulo poft, *?,it, fa* 3 ^ *rd* i«ΘiSf<£• *nyfri™, Wt* B*y^«,8c *AtpH&fant* contrariailpfa experient'iaquercum,rfon ***?•}£& docet. Idem de platano experiftntia didici. Dc ficu nihil dicā:fatis enim vulgaris:quilibet experimentumfumere poteft.

' *Xmjtin^)* In Bafileenficodice afterifco locushic np*7*p *ixxTti* notatur.Indicmmin MSS.cod. orationem hanc efle corrupts. In ultima editione nota h^c non eft addit&, nihil tamen mutarunt. Depravatum codicē effe docet, quod mox abietē numeret Theophraftus inter pUntas, quibus radix fingularis, quoc7 cum dodiff Gaza animadvertiflet, vocem *hdrL* tin'-quaip (puriam,rejecit.Si Plinius 5 ? * ^ ^ redfc tranftu it, facile locus corruptus reftituetur. *Capiofe* inquit libro citato,*fico,robori, platano: breves* (£ *smplfa tnaUifingularesqbieti Jarici. o'liyiftf** breves & an 'ii-" ftasvertir, quahbotanicihadenus nondumobfervaffentradices brevescraflafque. O'A^^J, fibreves fignificat radices, fcribo *mm* SAKIJI, *h.*i** Φp p olea habet mediam radicē, qua? pra?cipu£ eife foiet, brevē:c2Bteras longiores, ut infra docet Thecxphraftus.Imo refpedualiarum arborum,8c hae breves.fie hare caufa eft,cur facile vento clecuciatur. Reftat inquiramus,utrum >*)\y<§*, L.Jtinis parvus aliquando figniticet. Ne'gari non poteft , aliquando 5;iy@- pro *(tixfos* poni.' Ut *{\7JWriiyis civri 7rr)XiK077iT&,* Hoi'Tl. Iliad. /3. *>ly<& ^ ivTihuos,* ftatuia exilis:iA/>ij <p*y>j,parva *Sc* fubmifla vox: *l>jy** r^9rc$B parva meniia Ody f.v.lllud atfirmarc nonaufim,apudTheophraftum *ohtyof^^* alicubi pro parva accipi radice. Malunt alij voce \)*MJIM* expungere , quod conftet fingulai i praeditam radice. Accednquod nee PJ*nius,nccTheodorus, vocem illam agno\r.T.il)t- ftioriopinioni ego addidUior i\mi.

T ^ ^ *ff»ppt&)* Harx: fencentiā his verbis reddidit Plinius: *Singularcsabieti, land: finguhs him innituntnr% quqmquam mimmn in latcra dijperfij.*Graecus itutor,^ja'-j»j5A'w,*^«»»Mal£P^nius: *abieti Janet:* rec'i:cThco$T *dorus^bieti, pino.* utma & *alibi,vnvtlwifinum* vertiflcr. Wwj enim,ut liio Joco dicam, pmus^Larinis dicitur,

E!56»«3^¥3^ΐ¥Ffli&cJJ Redē Iul. Scaliger miram dixit orationem. corruptam putcac fcribendum *7it>vtfi&K* Amygdala mulnsconlKtradicibus; fed media,quae maxima eft, vergit dcorium, cxrera: perfupcrficiemfparguntur. Idemin amslicetob--fervarearboribus.C6trarepenuntur,quibusomnes radices in fummoterrx obrepunt , ut infra docei -Theophraftus. Nojiramjquod de olea fequitur, non parum confirmat emendationcm H9C,inter arbores . qua: plures habjnt radices, mediam habet parvam, grandiores*.caeteras , ac'pef fuperficiem telluris * difperfas.

Kixeepwp''''''*)Theod. *contortiores.* Minus re&fc.InterpretorjCancroru^ore expanfas, vel cancellatas. ex Columella lib.iv.cap.n.ubi duo verba Theoph. *x*p*v*&''1i*8c *r<vpyZ&*i* exprimere viderur, *Hcec antern,* ait, *quit totoprofiratn corpore cum wfcriusfilum qitafi cancellavit, atque ixretwit, cratemfacit, & plunbusradicibus inter fi conuexis angitur>nec ahter quamfi multis pal-*mitibus gravata deficit.* 1 heoph.lib. I. de cauf. ox i n. *Si* [illegible] *i?v£«iU#V<&'7nW(4t'<&' pi&Ttf jiicc?is£vojxa*[illegible]. Idem lib.in.de cauf# cap. xxvi. de irumentorum fatu loquens,^wT«^ *wpxivoZreu pZ&tv.* Interpr es, *fi c enim fata plenius radicantur, cancrtficanturque.* Barbarū,novumque verb^m *cancrificari.* Condonandū homini Gr?co.Interpolator tamen,lingueLatine peritiflimus, pro hac voce, aliārcftituere debueratl *Plinius,radkarifibris,fiveramisdtxit,* lib.xvii 1 .c.vn. *frumenta,2L\tymultK radicantur fibwfive urni*. Kapwh&q* dicuntur plantarum radices, qua: cancri inftar divaricatis & irUatera difparfisifibris, vel capillamentis, terram apprehendunc.

evnwttfets.) Plinius loco citato,- *CrafiioreslatirolS inpqualcs,itcm olc<£,cui* 6f *ramofa; at robon carnofa.iiptos* x) *fymvuPeis* Graecus autor. Gaza, *quada,* veluti nodofa villofaque.* Red& Plinius *ramofai* <lixit: ole* radices nodis carent. vide cap. v. hujus lib. *fynwuhs fimbriatan* Plinius, *urtic*folia fimbriata,* fcribit. Ex quo colligimus*;qualis fuerit pofuura,&flcxura fimbriarum. Fimbria, veftium ora dicebatur, quae incifuras habebat,ferrae dehtibi^s rron abfirfiiles. *e_Jnuu ,'timbrar [illegible] divifurcas. *t.Qvmm* dicit elfp Olea ramofasfifTafque'^ ieudivifes habet radices.

-•WS«.; r iin.ii^.Av 1 *'^p.xui.{(obrafuas inprofundum agvntji Virgiho quidem credimus* s *Efculm.quan^ turncorponeminetytantumradicedefiendit.* LocusVirg. cujus mentionem fact Plinius, lib.iv. iEneid.fc lib! 11.Georg repMitar:

'Efculusinfrimfs,qu<equantum verticead auras
j£thenas,tantum radice in tartara tendit.

EWOAA'^*.) Plinius loco citato, *Qle<z\malk^* *cuprejlisper fumma ceftitum : alp retlo meatu , utlaurc, olea: ahjsflexuofositfico.MinutK hac capillamentishnfota,utabies,* multaquefivefiriu r[illegible] *I quibw montani prL-*[illegible] *rJ2£Z*°T* W^ *K<.* eft; qlbufdam red^&feqnales^alnsoblique &in$qua[illegible]^ idque partimnatura, utJauro&[illegible] mearu non diftenduntur, fed flcxuofo mlic[illegible].

habentes progenie fobolefcentem.q

. N « n 5 *fl*Mtm it-*

m rJbt.i ***fattmitmftfittit It*ft, iS***

tmtn- Catotap.i*.»bitcr:i?iil-

aon cm- **;uod!cum**

j.-ubai propagan*m*

f,<-cl'.. M nim rjflXH pioftt tctt* proii-

mutliate; . "Jo it"jo'jrai loleni, tc i):eru,<ju*o-

d<KJ«e **:er;.j** ^ntn^Kcipfofi^s:: quod Tmftra m

abide Pift-jqn* leatarfe.

4ti t **K^3i** buae Uttrup'iit nun

n,«iaovl*iuorn<;[reiiiKoi

if »«

cnamer4a»™iJcwn'Jl*«fn:ii». qiw tn irbanbui

filliL.nM"^"l"' ln"nni«ibtt*,4c herbti intcmri

docui: mil'jrrt hetb»miiyLixJ*nj(fl totatn **ndfac**

fi«rc •) --urntit. Verte ui.^at,»,/;/;Tirrc *jn*lim*

i raia aim fniwaiilwiji. Nam tapitc

fftycT):;;ttbi **hec** laKiltatdn'pK*j laxri* ft **hu;u(-**

iJtirn inlet reie;i:i tuictam I'uHc

utrum tuber T i i i i n b u t i n i d b X L

cx A:beiLKL iib. 11.carnal *(air.,* **uLn fie** JI: , e^

I, ***Lfttttt.tittti*** ***tf,***

placet

«p.,<.«b<txempUb«ib«««M1»,ru.m»T

brevmorii, IUI rttcnbcniLt, non fit pttt-unm.fed

ciri-tL.credit tSJr-Ji ApelU. ^uibo u •• ciTbeu-

I-hraKnScPli|<arc.lioiib-l*.Sritipqssil n.,'tiiui

Thtogfiraltot. led ;a mrdio rrltmjaji.arrfi **irt'a ii**

J i L Lai Jubira; Ci!enat.i«"'<n balbtt

aii-aitnbmfiw jnnamcT»oA>? Aoigtiui balbinoa

Itint ridicn? Caula » ulexor . qwyj tufcrt eandc m4n

lotundiutc nonh»be*n; jetjMJuaitni.

aabentbolbi Cantromtorüqui tidier

probibdiotrmbu cifitnoeft,qul (imncL-m

itn rrDtr,-«iJ4Jferrcij5rr.

1 *w o id nf>f r».i,non **mcrcri**

*iH***uod we foti**

f.-r fl*f f*c* u r JI rjio»itf*t, at*** **ram** ,c4i fubfunt, hoc

*inultiwnan*M*ittJm tttnahfvtiirt* De J, generatione

tube raw ittfta.QUDde y T o t t rcttiiuen(la,fcrnici

Ttib^Ta-

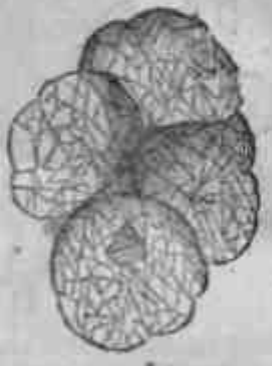

nc htitnonTmil fillitirr . los cr MI irniii

>lr>(altu,

c!^L

• Plm lib tvn ; *P Vide Seimun JtofrcpW

cmiond Said code* *'*'ci

nulirw enlit llh icfibuni^ ««^-riU

Jrm pfximt.trttott id tji cnpttlim,vKtt, f.nioliictrttjritoi rsfiAct tv*lplvth vetm/i-ttctt puhinta txcenn^qui rtimgibni fttbfttrnitur, Puiett* dtnittm virile , & marbui olatTiim , Grjccn i'lfr AiHut.* Deq^uovidcTheoph.lib- iv. cap. svi. omtigiutr fungus dieitu i, quod pediculumbabcat cn/is capuJo fimtl^ni, cut quid infidel pile! fornu; uri tigura ad. ditaputebriottendit.

Fungi.

Latiois.nt do&ifT, placet viris, fungus 1 fun ere dicitur.()iioJ fuo vtnenoati Cujius vefecntes itticac. O-*sntia* enim fuogi-xiPiilulirc!,qul vc^cniti, C largius r d t i b v . tap.Liixuu

ijHa vtneno Mar) trttrttHfuilt, J / *ftfurif: vtrum*

ftrattgitliwr , *mitebvltrtm rniirbiim icicrfatit.* ldcu Kpichartti. *tin MI* ^w/(•/ Iniwnini »iJ«A' E>»'«urt rff *ftrigt]} vtluii f*>tg>t firMigitl4bimtai.* Laiini fun gum, tiroltupidpimpttilcijuc kfcdulo ,dicnnr. Plaaiuntn Bacchidtbtis. *Adeoit' mefuifftfulgent qui ills creHtrem? fangi* pro ftupidodijeit, quod fungus per *ic* infipida quspia res fit, velqaod mollisaefnigilis, vclquod fubicoprorumpac.Funguantcrea numeralTbeoph, lite carcnt,£um tamen ut optani obfervivit C& rabdlaexprjmit.radtcslasbabcat. H*c Achcsnutn, *(ii* non int'moriac Japfusyfolvitur; ubi do-cet,in qiiibus peziai Si funtri difier.'int,cutn fine ambo rullii rpdicibus.Ditferum apiziis.quod fungi MIJUC quodantradtcujnrudipentum:c3ulccniin Aim pronrtinulo, undcfibtill* 8c caplllamcudepcn-dcnt,<Ju'ons«Tr*cohartcnc & alimciitum capmnt. Sed ipiii*crbaAthen«i»ijiIiamus. *Ottffmii)"* Jp

^w ^y'. r»a?c corrupca,& ab imcrpretc in hunc I^.nfum maifc vcrfa, *Thitpir^Sm tii.iit btitpnaplainttf'-im}:rib%ti Eafimmdktcjrfiit rtiinc «cufttrrtJt,rtutK uiffAere tnr*,titpt%itfxit,finitiiqH>infigngii tufstatttnqtiibM riallurnlhxeSftHujgiuttnantudttth lon- emttMj tdktfus ininiitft, iisi)Hc velmicrhsfubdttu.* a,b«tde[jrai':ita,& t]uaMn cdimThcoph.libris non rc^etiuntur Atticrm "<^ Tiicoph.vcflia,dodir- Caufiib i llie *Tiiinuit,fW?>i'ii/,nivi,i iVn»t* git •» d!n-[j,j, p(>ftcrior jnagisarridetco'r- rctnui rior tamen no dil'plicet.Mtra hsc fententia. Caulcm,inquit,tn loi,fil[udine Mtendi. atq«i(uttpfe* cap ii.hu\D tfi^tw* ujtMtitiwnAhdliAv ^« Inniii* V r-y»™" v.v.'fi ™>f».iuui>rt vox LfttiMuinmoc loco <tebet,pro pedtcuJo.quj^K<Sk;quod«lib i.c.viM. probatur vcrf. *i* j « «•„,;,», „fij Uf: ad vcrbum mrtrm. jutpropntvimcnHt^ilcramu! falignus. Commctitator Artftophinis ad huue inl>ace vedum ,*>J>«r *tmm*

Irjjtt »A*J^'>Ehfw" *flxit, rUrttt viiilwnt* w* *licit nt!tat!.fsc itcituj .ijttodinjleBifaob twtitudnic.* l-loc vcrtilocoduriuicui:,!! modoiu.fcnpCt'nieQiibnft, pro fibrts radicalibu3 fumi dcbei, quas *xnrrif* fc *fu*&t* c^s.^owv't/tf *3c* liinbriat*. *G&T$ inn t$M* vocat in-chojea & impcrrcdaadlMBliontJorgatiJ.quia caulis, vcl pcdiculus fitn^radkem nohabci.ip* ciict rent *vttfr&ai.l* licophraftusitaquetttm Qcgacfutigu i-Hc »»Bid«.inicllligir perjeclas. Non lie vcritimiie ilium i^notafle tiingos tibrisridn;alibiii pr&diios. FungOS * ljioitoftd^vcl InUxbrcsvct noxios <JoccC*MvJur*ii't]^^-

*dirffex^wt enuttfduhi,i<ut ejdtufiJfS fcii;iiij!ttfunt,$a-*lent alij dtvidf re feiigos in ic^rtlUci* & a^borpos; etiai" Jnvetnilcs, &^utuinna!ts: icrieftrcsiic. urn raicnl'eSj^C iapjdtos.Koj *Vioit*oridnu : lalubribus pritcfej lunt Uudabiliorci.

PratetiJciprirtatitillirot, quod proculabarboribus nati,cxmclictnterra: JuuxocotiJtattc, qui<]Ui a i r . borum ,ut_fcr ibt tPf!ntus,j>itui!igignumi!r.Pri'ltan- j.il.lib ii. dc ali- i Itb.^.c Lsxvu. *Hmf.lixhu ipju nnnnt notcnir) ii4lrtsjii»i,iju*timtistXi'* nnr,ex (toe Martinisdirtkho eo^tioJcipottft: . *jlrgtHtuntitaquc auram facile efl, !.in.v/iyiie '4tMmqut*

txtiruf i! o in cj) 11 a *h* 111 r, ii r d ov i M a rci- II u s,)i; S» juix», 'juotl glcbaiu,iic rubricim itlam, qua piiSores iiurum fu^ii c>pcTibnitt*dYicurii,hj2Fiihc3Wttlgc> tp^o/ vtitamr, Abhoc eolore nooicnuic iinpolitQ j'ungo. t*!in.ljb.& cap.jtxi i.ubt de engine fungi Imjus ajjit. KB/M *tcrii eb btcfritit g.jpat.ipfum pitfitJ in wht,amJM* Mw r/J ^«f«: •K *tunic* tmmr gratt*i» din infaiitit Mcti.rttmpitur)*& prtmo n-ificiittfiMX in ftAtinh cmpui «jftttaitUT,r4raq;tii* ijitjrflgetiiiftii exuttopede- 6ri$ppritrtA cjtujiitlUciIwrtttf jtctfcetitcfticct bixActti tin A, tut rtdiiiifsTtiQ glaoAtfcxjc, inirisquejpumx U»tiBr, deit&rpitt mtK&nuHtjiitrilc, wcx p.trins- iS boSitij iftiiJtn) on in ttt&fitjbuctmttith* i *fiptfii, Itilisbvieatitti&* f«i/(tlicuiii'ur,i|uod ovor vnollu referant. His iuccjedunr.tjuos Gr^ci *iftfuai^* vocant. ALgincti loco citato.u j *iftu*,}ttj fytjiift,* it,i ra'iivi.ietiiiiditiri locum (ibtinciii atmnantta:, ab Italij *filli,* &ammontti votantur , futllos Lafitd appellant, «/ori Tutu fuliginofo, pediculo omnium cr^Htiiinio, orbe fep'e hmnanum*quiparatitciput, in/ra colorc nigro^if<;[t;encc:rjiiu clis.iuturtitiiK niucoii^narcuti-tu/ in Tylvis.-ubi (otuin mcultuni.Pliti.lib.xxi [.cap. -tn 1*1 .Tertianigctimfuillt, xxntins iK<;<immarf<irrfinww* ' b'ainHtJi Kitptr iiuuevicti IS tdta itinviVMijlttunm* So

tntl tSCmtii.-ionn.i,

j/r/r *IHttynixnntuM.* hi fnngJs quiarbo-rUm*adii»;cvinlui , oj'linit, qui tn ficu rL^pcrmntU Hos mixiitii: laiidat NTCiinder. Doccc prartcn > faciiius.J^ miulius prove man c: '

Fifltlt CiHtdicern gltiui '£$•> terra turn ttjierctrt*
11. i£ M[»A pt tutni tigivtrir,
ratifiingi.qttarumcaput
..j&tnji.iid riuiice {ficuslptxciiiit,

Poilrcmus vcrt'us corruptus. exaiutqniffimt>& me lion, coajccinhunctcnfutn a Cl.Catiraboi:o rcftj. t Ui t UT. *m'tti* ^mtji. SJI=T«*pin yjiu* i,^i, *i^s, p !^.* |IM. Eos fungos Tolos pronuncutinnoiios, aggefto fimo,propius rruncum nati funt.non illc in extremis ;mjfque radkjbus, & hos innoxtos t mosque pronunciat Plinius loco citato. J *cretstrt trio rumgtmribtii ,Jize, ftrttU '*

•*•utni futrit*

audtorem me dicere memini, in populo, vel iuxta

P. *Pofulum nigram defecato, & inipfam amputationem trunciftantis in terra /fermentum aqua diffolutum infunditoj3ftatim provenientfuTugiagmtaappellati.* Idem quomodo terra fungos produ&ura fit docet. Sed de hac re infra. Plin.lib.xvi.cap. vi 11. Quernu laudat fungu.*SedsSvoletospariuntjuillojve,gulanovifiimairritamcnta.qua circa radices gignuntur,quercusprobattflimos, xpbur autem ($ cuprejfus,opmus,noxtos.T^ommlh* ex his paulo fufius exponenda.Quercum fungos producere teftatur Theoph. lib.iu. cap.ix. verum probatiffimos eflf non fcribit. Defuo^Qc addidit Plinius. noaios effe fcribunt I tali, teftatitf .Micander in Oeorg. ubi vcnenatos receni'et.

Εχθίστη δ' ἡ λιλαία,
Ἢν ἀνὴρ τὰ πρῶτα τὰ βλαυὲς ἢ ἄρτι πεπήγασιν κεφαλῆς,
Οὐδ' ἀλίη συμφορὴ βάσιν ἐπὶ γαῖαν μουνέσθαι.
Nicand. alexi

JPuntcaJlicis, qucrcuspurgamentajacent, Tumidi,glutinoji, maleficifiranguldtes fungi.

Prxterea, i?roboris fungi, noxii, quomodo quercus probatiifimi ? Ejufdem generis enim'robur,8c quer-<cus,fi non idem. Inter noxios idem. Plinius pineum ndmerat. Athenaeus inter edules: *AnSn J[t hx%*

*.}ig*vero natura noftra conveniunt^ejfe quidem illos teneros, friabiles, & maximi graciles\nnafcentes pirns ac ulmy,* Quoartificio fungi fe terra pro veniant, doceC Caiiijanus Baflus loco citato, *El <fc* ^ A «

(^o^0T*f addit eodex PalatinusM.S.) (idem cod. (*fa*M-SS.Palat.

y<z dm ol jjjj ¥ O ^ « F ^(pi^. Si verb ex terra fiigos tibi pnductvettsyeliges terrammontanam,raram, (fungum)harundmemiSfarmentaferrefolitam, & omma quafacile comburuntur, coacervata incendes, quum nuklofum ahem eJJcviderHy ut videlicet imlerincumbat. Sic enimf^onte najcentur fungi -Ji verb conftrn&ajampyra imbernonfuccedaty aqua puraignitos locos irrorabis <valde rarenter, ad tmbrtum videlicetimitationem, & nafcentur fungi quanqu*m detenoresimeliores enimfunt ex imbribusconnutriti.*

« w e W • r *\~ ** *;r*fwm w&<n*is ranium quida nuncupanty &ft quid aliudfub terra genera-
*defunt amn^^^\Tlii^^nr^ J T W ?"«• » Now tur. acrurfumeorumqua fubterraparuntur ejufmodina-%
tZu^ ^raeslyatquegeneraLAmadmoLmtuber^mifij.fic
*Jfopulicorticen m ^nuiafruftaconafilmacjiercoratisafeo^ enim vocantjod circa Qyrenegigniturtffuavifiimi JuL
Hjparfum, ®quafifatum, quavnanm temfeftatefungos eta effodiunt.Sic* citat Atftenseus: apud Theophraftuitf
edulesprofetre Atque ita quatuor vel quinque modos hodiecap.x, hujuslibrilegitur
nabemus,quibuscompararefiingosfloflimus. duos cxNicanAro,duosexCaflianoBafro,unum^xDiofcoride. In Batavianemo hujus rei experiinentum capieu nemodelicato.hoc cibigeneredele&atur, Hadtenus de fun-gis falubnbus.Noxii quomodo red-

n & Co S no c \P 0 a 1 docet Diofc. lih. iv.

m filmpl. Oribaf.

*». wTUTiSirrts <J\s pim TO dQcupStiai, 'nqfas w*9tn.* Satis apertt Euftathmf^^^V"* vocari ait,
At tales quidem mulhdecaufis eva- quomodo in editis Arhenxi codicibus; lcguur. Nullo
autjerpentum latibulagignuntury aut etiam arbo- modo, geranium Diofcoridis inter tifbera recenferi
-funtconcretum quendam ftrirmen- potcft: habet caulem, florem, frudum, venas,ftbras,
que modo vijcofum intrafe lentorem, ac etiamnumpoftca radiçem,corticcm,vcnas,- quaeomniaintuberibus
*V*m terrafunt erutifi reponanturyceleritev corrumpuntur* viderenolicerJ'cdipfaverbaDiofcoridisaudiamus,
computrefcunt. Alia figna, quibus & falubribus"

^^ «»«»«. *Perniciofos autem nigros, hvi-*

fiuni *[umuntur ,'necare,* Interpres

inquir, *eruntfungi, qui in coquendo dur tores pent: innoT* centieresy qui nitro addito coquentur,fi utiq-ypercoquantur* ni/'l®*.) Ut dixijCorruptum.Corrigunt ex Athens* verbiscitatis aff^. Pliniuslib. xix. cap.iu. fungi genus quoddim pezicam vocari tradit. *Sunt & m fungorum yenere u Graciudixi, petyca , qui fine radice aut pediculo nafcuntur.* Pezicas in fungdrnm genere tommeri,fcribitPliniss, negare videtur ex au&oritate Theophrafti Athenaeus.

(ln alns cod-. 5n?/^f, fed Athenaeoin redto cafu,u! dixi,*^) *i^ T 7c^W« y^^^j «^^< >S >£ «t»^ mypwiv.* Vide qu« fupra didta a nobis iunt.Locushiccorruptus : lego *£#&% **tw*»*vnt Tvytf'wt.* id *efr,Theophraftusin hijlona plantarum fcribit, w qua radice carent mine occult terra, nunc mfidere terra, ut peqiasfimul cumfungis nafcentes,quibus nulla radix cau~lifque.* Docet Thepphraltus, in quibus «i^ k fungodifferat,cum am,bo lint fine radice.ns$n fibris,radice, caule five pediculo caret: contra fungus tenue quoddam radium rudimentum habet,Sc caule five potius pediculo eft prominulo , unde fibrillae & capilla mentapendent,qu.ibus terrx coffaeret, &alimentum capit. Sed ex his verbis Athenxi concludi nonpotei^ptzKasnonelfein fungorum genere. Nihil enim impedit, fungos alios cauliculum , & fibriUas habere, quibus nonnulli carent. Scribunt pezitas ab 1 tails vocari *prugnoti* : terrx femperincumbuntac inftrati iunt globofo capitulo^nec in caulem aliorum modo attollutur, ftatim primis veris imbribus erumpuntjtotoqye genere falubres Wnnoxii. Alii pezitas volunt rufios fungos caftaneis potiflimum adnafcentes, quos auriculas Gallivocant. Cxtcrumutrum amsn/l^^fcribendumfit, fub judice adhuclis. Q^id fi dicamus,fcripfilTeTheophraftum, *xccju^vho* ^vW Hife. vifcup radice,/altem confpicua, carere conftat. magis^yflbr arridet opinio, quod confirmare earn Plinius/& Athenaeusl.c.videantur.

Kg^W.) Sequicur *^WF;Calvariani non credo i Theophrafto inter planta^ numerar?: &J cornus ar* bor,qu? Gr^cis xg^ul^radice nd caret.Corruptusigitur codex. Coi;rigunt ^Wjidque quia apid Athenaenin fegitur, ©i^%f^oi fvm^w AMJ^M x^V^e ^w

*in*tyytc-
**ritcav*
ruju juu F*F *wiik> A* ri ci T5 *Tbeofb.m opere de platisjevi cortice tegifcribit tuber,geranium.Tubera,E terra quoque fconte nafcuntm\pnecipue loci's •arepofis tubera.DetubenbusbxcTheoph. tuberquodiSfe~*

quxcorrupta , & contaminata , ut poftdicemus. Hujus loci eft inquirere, utrum *yt^nvrdfil* ^Aiw/cribendum fit. Eufiathius Iliad. L tuber geranium vo<*

cari audc^r eft. *t' $ W r»^«. t r i9»* « S «•-
nurd 7i«« Idem certe Athenxus. Difti^g. ult ^men
atube/e geranium (fi ita reftituendumtit) Theophraftus. K«5te'«'«'MF, *trivfirtofr), M*t';* V^fttt
Ath^naeiemendant^codicem, ri •*"'* • ***>«" *n*
Satis apertt Euftathmf^^^V"* vocari ait,
quomodo in editis Arhenxi codicibus; lcguur. Nullo
modo, geranium Diofcoridis inter tifbera recenferi
potcft: habet caulem, florem, frudum, venas,ftbras,
radiçem,corticcm,vcnas,- quaeomniaintuberibus
viderenolicerJ'cdipfaverbaDiofcoridisaudiamus,

Geranium folio esl anemones,

itterum, tjtiadtMhtuhi kabtt tennti • ttntiginofij, ii-*xi'im pdlrritrtirn atitwdinc ; fttU ven fta nmt-ut, & in fummnnltiJiirfuiuJpctlanttt titunenti<»qiuJAem, 'jtltut* [illegible] i, *aim fun Tfftty). am ik'itei titnttsti :fid* [illegible] *t tj< m mtdicina ufus.* Uode fit gcranij nomcn.ad-(iitapiiltura fati« ofttndjt; nempc tjuotl in fjus verticefafti£iaconfarganr rmt.tntri , capituii* fjnmni cum rottellis fitnilia , in tiuums Itmen accludiiur.

Radicem inquit Diofcorldes efTe -.Srwyyuftlii ; in optimocottice, inquu , iioCttll. *m* , lcgitur *?i$*rJ.i ^f^yji>Jm,^'•»«•'*, fianccucfirmatlcdioncirtOnbalius. vufgau timen magis arrider, *rc&i* diwt, [illegible] yjj^Uio, gccanii radix cuberofa , id eft ex oblo[illegible] rotunda, cummbcrtulU emincnjibui. nci Icon<y-priraJt.

C cranium primum Diofc.

• CjcraniomalrerumDioC:.

Pes Columbinus.

Duo ſtatuit Dioſcorides geranii penera. Primufri [illegible] e , aJterumin K folio. Primuml [illegible] ce iijbcrolucii cognominarum , miiltis [illegible] t « u J i V [illegible] > l i b &q l i E [illegible] lis [illegible] y g j ,anunculi,in r n u l r a s ftit [illegible] aneTnonci cajufiiam [>ctiiii acccdeo-[illegible] en.Florcs,in fummij r»-r-.ulorum .ilr,, [illegible] jkii rnbentcs. cxi^uis rofit [jcrl!miles, [illegible] g, crnueta .*cnminatuin<]ut, inftar gruii ri<ftri,poft *ft* llylum rclinquum. Radix pailida. I'ub-*hviiii,ctiil'i,rot\nitia,* tubcrofa, nan abfcjuc npnntillis fibris, ctbi*non inutilis, *dpote* dulci,, tnfipido. Sponte in DalmiriA , ill,yrico „ *tic.* nonnullit aliis Orientem verfus Provinciis,!ocis incuitis CTIC ; ^>u<4 Eelgas horctrtfis eft. *L^Tltraie£o mifit quondam ail nos doAiff. Cjrpcntarius Medic. Dotior , nunc in India Occidental;, Ilhiftriir. Ordinum nomine, Oltndae , totiurcjue Pbaniambuc , Senatus pnr-f«. Tota propemodam »ftate anni 1628. Boruit, dcin byemis injuria peiiic, JUtcrms gcunn j^cnus. vuJgo pet columbtnus Duncupatur , nrmini nqn cogniturn , fecus vias. locis df Jerti*, 8c qon rir» incuitii rcpentur. Folmhabet in pediculi* prarlongit Toiitndiiifcilimollia , Mipui ac imnori;-malv* f^lutrum armul a, minor a , eandi'djora, minus glabra, fenisoflonifijuc ineifuri; isriniata , '^ccidar, canlicuioi dodrantalc! , fubinde duorani dod[illegible] tenucs, nonnihil pilofe, humirepentcs, fimilibus foliis convcititos, quorum aiarutn *eftigitsflofcuH ipfident parvuli, rtnagalhdtsminotfes, fubpurpmci iquibmcalicuit feorfim , fcminula <tbit>ng> conti-Bmt & scos txcrum: p«ttcnues, fufcas, & nitencei. Radix ccnuis eft & fibroin. Hoc genus rewnciore* Medici ad balnea percommoduw & adintcfltoorum tormina 11 ''I'Timum ktiboni.

Myrthis,

Myrrhis, sive Merryx, aliis Myrrhida Plinij, vulgo acus Moschata.

petiolis relinquunt, foetis intrque reflexos, cirrhum circulis efficientes, stylumque prorendentes exilem, tenuem, & longum. odorem gratissimum spirat moschi simulum, percipue mane & vesperi. suavissimum emittit, si ramulo detracto magis, aut alias corpori juntes percutiantur.

Geranima Robertiarram, apud BatavoS ffltn.it •

Pncer ifta duo lertiutn quodi*am tradiiHiniuj IIKKKVi.tap.x t.Cn-jrtJin .i/jyui -•• -riiiiHi.iltj mirtkryi* *p?tlhnt fiaiiu rjttKtiiJ,faiijimt'/iiiril/->f, & oOlttbrc *W?i Ttiruaio ,fjfOTK (Siiidtmijuciin.-..; fw.i ftmfictr*-duns, (J"ntcifoi'Ji anditbtriom pmlt IJUA.II metlJ:, mulibat tiHuibw, piltijii, raixtifti.tcxinnriiiillttt bmmn fatttiorum, H n hajulijt, m:<t yux ht f,uuint/uinu cafisuU Jhitt grmmi. Aiicruiu gtnm f^jt Aattntua ,iivifutn Itnguri-^".Tidtctma!i,stit r«u»Xt, dula t/fici(HttbuififeM>n»-*t*'''''«'•>')!»»*• &jH*tMn wr.i v* fvetus tod. tjt.) Dtxaortunvirorumopitno cft^Unimn prim geiani) a.cnU5,five tjuod Mi)i eft deuiic,conTiinde i cummyrrhidc. ltiquadelcritJcrida.exBtotcoiids nihildc oUorc addidiirat, qucrtigtraiitodatT cum Diokornks contra mycchiifis oJoraum rxdiccin cfTc pro*iid(:rii, niiul dc odore geranij fctipierit, AtquiPJiuiiw fatisapcrti fcribtt ,Gtzcosboc gera-"ijgKiusiionnonflc. Objicmut Piol cor idem myr-ihidctn odjtMtam disiift; quali hoc impedirec non icperirigeranij genusodoratum ,tjuale rccer«iorc> invenerunt, &i liiaviirimo mole hi odorc mofi^ia-i tufn,&4cnnimufchatjm ippellavcrmit. Hoc gen uj rlinius ab lliquibut votari ait mytrhin, *ah* aliis incr-xntyda. -Corrigunt *nyrrbin 13 tujrtuU.* Scribo ci auit Amftuarij £f morum iuttor, quod fie vocari tradat alierum Diof-coridisjermiigenus: cuin rcrtiiim <\\iaA i flinio oekribitur .nominailljaboUorcobtineat. Ret'en-tiorcsGr*ci,)lMyr«pfi intcrpreti fidein adhibea-

liana herbim nori, (^tii tnoA:hi odor'em ^jcmam jfetaniQPlinlanum.Hoc £cnus de

F i m a d u l t i i , t caulc medioapice tcnusfoliiK enalcencibustnyrihidisaut ckm*, politut aracei'; in Jitmain wr rumque dcttudis. in Tummo gcra»iiaIterimG,..ecoiUJIIbini, qui caliculos

Huicfimile Roberrfanum, fed odore gravi", jucumlo , apud iios fre^ueiiB :. cauJiculot promji cubuo non r»ro altiorcs ,'tercics, genitulartm smiculatot, utpturitnum pttrpuHlcentc* , »utayl MIIpeimo , *ve]* phcttucco nitcmeo, hirluios, huinide-Hejco). FoIiahabet.exintcrvaHii fitf'a , cicui*: ant "niyrrhidisfiniilta, led minors, ad thA't'cphyllini mi-

inodo cimncns apiculus ' *ttiticei* fttbtum iil>ro^. Floret abApf iU in muiiamsdaris pattern , hyeme etilviret ,nec *i* Jrigoriseriam vcheinffiriilimi injuria oflcr.tittur: mru hare iidcnru Dwfconw tcrtia.

*(COtitics pkermfcei, 4m*rei.gi!fcef<>f.? I & • /"*&,*

rum geranjum l'hniu* candidit-riliu' Wii*, qus ,un|_ t*,au,quod liict veiij. nontamen tradid^rc Gncci, quotu (c^jnkad^Ui'i'.tveiiiTumtfliiiiu^ fjitmu eft quod fcribit,a!icrum g*nu*,ftvc primum Dtorcoridit radiccm babcrt *entU* modo rotiiruiarn: recii''' mbcrij inftjrtuberofain.diKiiioi. lx his.q nujdiiimus,)4nsJppar«;.

twbtris clatfemtcfeivi polt'c: oamt ^r&nisim pUnta. perfe4la,id eftratiteem, caulcm, tuJimu, (i.irrm,feme n,veni*;tibras,nerve* habci. omnc luberimperf«Sa planta.quodtaule, flnrc, femine, folio, nervis, tibrii cjWMt.Nullum'gcranij (;i;nu(en-*ifify*ditipoffit. «taiMS(h, t)«amradi fefgo viri do>ai jfo>'»'«relluuunc. Male BumiB uSmnjAa iinonmindum,diiic. Legpfx"l'''''' uomodo apud Atheiia-Ltm (criltendum

Siimit t!t,i}uedinCjrtnaioiprotincut socw (*rmfij , fracipumtifutwiti tAertr, atftparn, fed Mrnojius, Ofyued in Tkraci.1 ccss.imum.* Htinc locum Plinii CDtfupcuth concenduric; quod negari non potett. Apud Apu-IciumLih ite Uluiaribusrcmediis, quom tomm eir PLtiioeoinpliavic.tociishic pmljcDrrcdiorrcperiiur. *Simile efl* , Wquic, *ijUiiiii Cyrt'1-tiat* PmtJiwrJ *voc&nt ntififi pr.ei.-ipuum fwt&itittc miens iL-fecoyg,* rjT *qaodde Thj'cUtrail,t^quadinGrzctdgrroiiitu.* Idrnihic tocus *ijtiodgrrintum i)»t,Um* WtKWutnr, *l$fin* «<J *''Indfub* t#rr4 *g:ntr.uttr. *c rt/rjam;* fhjeę 1 htoph. verba inquu effe, qu* cameo in edit is non reperiuntorj *t;r,J^rtnriiur,!/tifiiadinJiurJ eittfUjticgi aiamism tsbtrn, at que fi/iji Jtctaim vvain e , q C; &fwj>t»»* S«J'^W *effc trtduat, adtrf fitfi'*'''' p 7^uf/'' '" T'V.II-JJ *tffUiMHt,* go cum alis <«•. nonut vul^iti cudjees hibent, £c ab illo '« ^rhi*eio . divcrlntn *J&g,* ptimn octum dico.Verba Cit.ua Plinii(!xAche&A Jdo.fk'corrignnt virtdo^ti. J>u;i/t r/i, *fid ctrntji.* (AthenCTM emm ir *Cenumtam. cut ger* rcjicuui, cxi 5 ^ q , fatijpsrc. Ccriu : -iu«* genus bnc tuber if fulmttu, :*!»«Gr*«it I^J j rini. Noitrai oiraei. luvculu; *fJtk *imt*r rwhcrj.fi vtr*

, Ad hunt locum »«u*l inTerprer. T*Mttt iriliiidiciin!^rnJlci . • tuchle*. *Aj^fil* mirabilib. W ft« ?a«» "«»" ji!«i"w Wy hiC,McAU»cnasi locus, citflus apud UtopMaftum, rcperitur. Sigmini,m»[1]«^es«P«£ Icqucucui.ubi dc ra^ b l i d i l p u i a t ^ n i i r P l j d • *tattimmit).* *f* *i*iT,f,cui Mttyhu* *ntgnst ntja, r»f>c htoe8»faBimtk Turn Et / fam*ur, AjU «>*« pfi pf.tcixivTtcTKMin.* Eadro loco citato .traidt^Athsmus, plural hie quacawnc kges jpiid plumr. lib. tv. iVmpoC. qurft. I. <]uem vtdc.Ki#Bi(i,jtaquelego, & tuberiigenui quoddam dko. fonaffc idem quad rerfex nomine Icribit I,co Africtuns lib. ulc. *tirfe%, mdiatfrtmt tjitimftuflw tfftiUtienc Hetmi* venit, tuberfuniUtudate fn ttf *Hf*imi*ist*jiier. $i\iitm rcfltt corrietm, u , /„ , f f O t <Lif*rtJfcl C*

s.ant. Prepr/tit tbutidn u *Jcfirtm Nmudi*,* j«o *rti*b;t rqsi hbtnta vtfctmt ur ttqutrJMthjio, Prune AJfittJm dandccrrumiUrjm, fittguvpte,JIIJCIIIB dtttt Utn, in Athcixftnunt -. Artktt 3-\ttA flit idSt ctixtim ariuiunr. nnfiirur qutqueutitttimtHJrerMjuxt* Sctam afpidurn.* AluCermntiMn malunt cllc h^rin-ifin AratJum, ab eodem Leone(Ufcriwarn lib. J, *Effhdtturl*Sbie d i j f g nrfitoofm f t t i Ncutrwnvidtradiceni.ntc f p t i o Cetaunij apudyctercsrcpericitr. Nihil ig tur certi ftatuere pofliim.

f S)Plb . i i . c*p.vi. *Hrtoifiu* (antiq codices fiortcnlibiu} *emaibm fert JfaguLeTadiat, rbnfb*n», btt*jf, *fit, nMt*Vlk*junpliStmttutcm Up/ufo„* *ditfitmUt*d trU ntl/un. Sylvtflrt minartr tumid* *tfoffd 4)U0fiii dm mkQgktpUm titmm f .!t eft braificam «ffe

Jf««i bMiiieam, *f*<f>ifiii** rap h in urn p Facie hoc G^lcnus Ub.ii.de Aliment. J a c (i 11. Tin *•/ - x " w «»&> 1 nip int* '^iiOJtiWuir »»./.itj

^li^i^fcaiii im.illt' «J;I 5^f "'o t'itejjf.wf ««««ii r:« in> ir' «>A» fn« ri -f «J?!u3«t *itifi** *^ifnt. Qjti ptrditijhtn.va ac fdtjibndtHtindmtmjiei*Htur, elmUu. tAfhtntimd-. diiist Howiiutn, ptrmJc-acJi nea aim iir Achtnitnfibta, qnt tnttfcxaistnirniiei fuc-rWK , tttbtteffetfinm, *mc'wn* GMCIJ rtii. JIM»£ /HM/. , /fu<iia *emntbM mo* eft «• ««Jii* j.rj f/anw t«JIi« «K.' *uti.* AtricnWUS lit*- prim ^ t itmqnuGrtxcij bmfltcatn ditfla [citatur. wiinTJ>'jfJ1L•• - Reccimuribus,ut ilrxi , ui*tia.us planra, quaiiivulgo 13<iicemvo.cant." Pall»d. iib. nt, *Rhjijih-i'iiHii, trtfifBamfuc vttikm invmtam* dijit. Quj loctK la.cu docec, raphanucn *A* braHica. Jivcrlam pJanfim . g rapfianum cmnibraflic^ toni'uait: utiib. vu .cip. iv-uiternta fn. Csicrum idem Plimus maW verb* h*c Theopb. tranilnlit. •BWUIBBW''''?***l'*^*',*''' *yam, Qwbiipamtmt.n*jinqui[, fJfi.'i»f*,wr*<tf'',malv*.* iiapio rautK lingtititeis, capjJJaici habere ncqmtr Theoph. atinaras appendices habcrc craatii; quod tpli expcricntiaconfiTm^Lur; liugLjlarem eminbabtt radiccm, muhtstcnaitius appendicitms -c quati, capillaribusfadicttlts dunatam.

o''»^JHi«9*r«f.) Non commemotat inscr m»>-jj« frumenrum,ut magnus feritm ScaJiger. ierf vulc l'yJ-\Htrei$ (juiiMsnon redtx-lujit radicts, eashabcre plurrict iiifttsadinftir hordei &tnn=i.Qoare vcrce, }»<M— *rtUtfunr ndiat, utflnrci <3JiJfrf^H»'''•» 'rtnajmtir** Ceri*nnni[1]»p p(antamwcl«C licuic^cui obiMjua Jt Ijnpulans ttdix ; omnes Abliqua, qnas *idi, tajdice plani* pluies Iwbucrunt cil'dem<jue

Hoc nco nnn denqf at quartatn rpecieai, d quaiupricgL, fedhwbamii'ulgJtillimini, cajusicojiem appofuimus, vulgo tfiJtUf Bclgu votarau^quj [uaienia, 6c quadrupedia anUn»ntiapa.|cuncur.

Cratnetr prateuic.

KE*.

KE*. I. CAP. X.

J^adix gladioli 6 ari, radixfciHarum, ceparum, 6 bulbomm.

Q[illegible] A««3srAw« *eu tyQt&i TUV Mm bit** A D fumma radicum differentia in olerum genere

|, /i N ft • \ > » ov /"\ atque matcria humili complures accipipoflunt.

vfojfictn wf ^X™* wv, e*jt ?*? ,.™ Sunt enim alias lionofe, ut ocymi: aliae carnofe;

. >*>«%«-fytehnpmtf * w « J ^*' *" *U ^ f) ut bets: multoque magis, ari, Fiaitulx regfce, croci.

**• - l[r] «Wcg «r5 w r ^ i *f £7i di^paftu TOV agou Q^dam quafi ex carne & cortice conftant \ ut rapha-

(6 pugwg 9 d?mp eu icfif £&tyoutiqoN £ yvyyuhfiqV minum,& quicquid arundinaceum. Qux quidem ibix

xaj dfOoSfow xoj fcgcictf cti ^g # 0 Ing o«(pXoii orum raporum: aliae geniculatcc^ ut arundinum, gra-

Cm^CQOOJ^KCL^P00 m vel maxime iis, quae inter tetram etiam infinitatis ar-

mari ^ernunljir. Etenimtanquam arundines fibris in- ^ ^ umor^

tAaiui'i.WfMi- nixaecorradicantur:ali2ttunicismultiplicibuscorti- 4(•Mmwi;

cofaeque porriguntur jut fcillae,bulbi,atque etiam cepe,

hifque fimilium. Semper enim his aliquicl circa eximi

q p q

T nvwg iuoicav det p&P ^ &&*<£&cwmv. <mvm potefft. Qvx eui iemomnia ^plex quodammodo ge- nus radicis exhibere videntur. \ Nonnullis hoc idem hoc idem,de

t fft <# w ^6 ^ W**S» h™ Kc^m? W0 ^ P^ ^W ^e omnibus capitatis terraque condifis placet. Habent c^r^w o-

uBaf. m/fify. ilwn enim&carnoramillam&corticofan^utfcil^&eas^^i &

im^ i? ni&rti ^ qux ex illa Pro veniunt. Non enim craflitudine tfliui-

«g" * W AfT^eww KIV tatec Iuetantun] difcrepant; ficut olerum arborumque: mittunt

<' \ * «/ tv fed etiam genus diverfumhkberc videntur. Evidentif-*/*<**

ifwmmpilphm fima'gl ad l0 lieftatqueari: quippe cum altera cr^fla/

Hxxtm<m ^u@-.c«(p«> levis, carnofa: alteratenuis atquenervofa fit. Quam-" riteri.

« W (i i w rt^f^f; TXM7retp.fi ffl) y&i obrem dubita^erit fane quifpiam, an inter radices hacc

tdeejl.* M%&<tY&X&cLiL<MfM(ioiig ^J^^i^KgjivMtig. ^ponidebeant. Etenim» quod fubter telluricohxret,

hmip Xmoflo'etiv owns > « f 'fa *&* TBICLVTUS fa ra^x effe appareat i quod vero cartcris e diverfo pro-'

Tiw.y ^ W X*72* W Afi&iv «#• JJ ^e Ozirev^- mitur,pihilobtinere radicis dixeris. Radix enim parte

TWt^«tt«Am9m«^^. ^W 'polbma^ordfein^j^ ra-

/v . / \ ^ "« v: »\ 'v . c£ dixvero fcillaruir/BUiDorum arottuaiquee contrano

K r ^ ^ ! ? V ^ * 1 ? ^ "^6 • crefcit. Itemed radicblas de iublateremittunt.

V ?, J'S ™»P ^ ?!;3!& t»» ^ w, *4«Air. fcIcarumvefo& item ceparumnihilgenitusmitrunt.

tit jj at 4, ee»u(f X«T» 7s fitapw «<p««n ;ij«f • in totum, quae de capite perfnedium pendent, radices

«1 <Le rww oxtikui it, rutfaxGuv one &Qi»nh xb\ . efle videntur atque 1 coalefcunt. t Pars vero^la extu-

immfliuv £ rwxpoiipvat. 'ohts<f\jtyi c# S"5'5 berans,ad'cyma! aut fcu&us rtjodum confiftit.* * Caete-

«'tKctmiJimv<*TijfKi<p*W(i)Pvi$cq(pfunncii rum, cum naturaeorum plus effe quam radix debeat,

iddrco oriri ambits poteft: quippe* cum foam

i^vx» 19 Illudradicemeffeaileveraffe,haudquaquaredeaaurn

Sc in totum

diftendi voluit,caulis nimirum expertem fortientur na-

turam; fi totum radice confiimmari placuerit. Ac pro-

A*•£aj- ^ 79 j;$m ^ i xaA^tri\mg d%tov, i? r WJW, % inde tuber, quod nonnulli afcRiufn vocant, & uingum;

9y«w * w, fi* a<ev e<i f*^. J[twduei & quicquid iub terram aliud latitati , radices procul-

? 2^^«v ICT a' 7*V«. Ta^^^gT^w dubio erunt.quorum nullum forma conftat radicis.H^c

Sp ifidm XiyviiH* $*$%$%! Yiiin EW. dfis.* enimnatur?viribus,nonlocis,difcerm oportet. Sed

!Xl.. tf) ' 1 r V" «J N ^' " ' *ort^ rcc^^ ^ 9 uidem dicitur • illud tamen radi^ nihilo-

* r ~ ^wrtty^TM r* ? 1 Y k. U f* , ^° 7^^^(; .minus cft.Sed ilia quoque radicis differentia reddi de-

Bdfins, Tiw ay^vfiii jj, -p^TOb" f(?/ t^6(pg^ TWJ inyaf bet: ut alia tanta/alia talis fit i alteraque alimentum ab

vW ruviTtyLg. KOJTIKJCW&I (cccmSvcii revp* altera capeffat. quanquam & ip^ &- earum carnofe

t aLtaa ^tywwtov "ihmv. m ySv TM ^iV <sj© T£ ill? alimentum fibi attrahere videntur. Aroruin itaquc

Al.Bap Qtotfcmvspitqxn, £ ymwj pethig ICAJAUOAAUOW ra^ccs tuftici alunt,aritequam germina ederc incoepe-

rint: reddurxque ampliores, dum germinandi impe-

tum exhibent. Omnium enim ejusmodi naturam decor-

sum versus potius vergere manifestum est. Caules enim

atque in totu partes supernae, brevis imbecillefqi funt.

Infra autem, grandes, frequentes, validae. Nec solum in

praedictis verum etiam in arundine, gratis neddenaq; omnil-

« KcLtopuh 5 r ^ i j efMio. xjtj on! ^ bus,qu$ arundinacea iifque funilia lint. Qu?que fert-

k **4 TXTM oifa ujiydhcu I cuPKciSng., laccajioran quoque radices grand* atque carnofg.

IVLII C/ES'ARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Q^VA«5 4i ^«'8f«; zfe<p6&\% },$,,. Hulk modo debui?s Ai 3 pwmUkif. 5/^ri tf^w ^ «/w, f4h J///^, ut ha d

'vy»*c farsttanquw diverfum caput, hfupcrioribusf$pa. \ illam ex analogia referantur. Dicit, w Jn &>*imh. At-

ra*i. Quippe de radicibus etiamnum hicfemoeff • ac qui fi nullam referant naturam cdamorum : xujttfnwdt

to, & tune & num. Kirms autem obliviosi car- efiJpUum Salomon*, ntquc ea herb.

ffmii^. lam enim narravit, 4N Appellant: 4/jf kfifvrefiolmhyu.

7 emmexteriortumcaiccrcjcitcontinuo latency:

gere, efijpatium occupare.Tbeophraftm autem feftive dixit KilfCCg \h 45&014£tiv UV7VV , ttihll mUTldlUS. gnattfiime. at, T< «Y< /W//0 *audacius.*

To. xttpecteGuguii.<fuiiiPhufa.ThCOdorus Qd Xdfafi, fr*fl/-WM, rec^. *wrufpi&y terraconditaction rette. Scdjic, qu<c ($ capitatafunt; & praterea radicuhs ab bis demit tiint. Namqu<ecapitatafu>ntantummodo , needemittitnt, non funtduphciradicnfultagenere. uttubera, ffiiculijaccr-dotisMfiula regia. At allium, & cepc$_y$ & bfilbus efculcntus, ntramquc. Notabis autem dupltccm differomam. 4h$_a$ namquc demittunt a capitibm radices. Ahafupra capita, # teflicuh cams. Efi pneterea tcmus ordo.Etbum capitatum illud, yuwufdam corticofum tunic is multiset cepts. ZuibuC damjolidum : ut hcrmodaHylo. item nonnullis una.ut cepti ahjs multiplex.idque nm uno modo; autemm conferta intra wcmbranamjj)icatim : utalho. autfeparata : ut tcfticuhf$_s$ ahjsque.Theodorus abufm eft verbi* ™,cxhibcrc; *cum dixit duplex genus radicis exhibere videntur. Signdte pratore) veteresjpau/olaxius oratores.*

£ƒ *7 Tfl WP ° f^e ƒ ^q l* -ƒ^> tma ri& radicem.cum *radiculis-.Jicut amygdala^ juglandi^uemadmodumfup™ *™b*mus.Noninqmtit^ ^itudine^totoleneredifferum^ mam bale* mterdum cam madias filanTemis: L<e inter ft funtejufaemgcneris Atfricaallij, &fibra <Lifa *4* Jbec^natur^diverfajunt Mtndaduomcodke.* **iLStf* •*#yw "$>&*. *Scribe,*^ *JtooTof'izKMj.*

™<P*»W-nithr$_i$'mSZ^ (^lir^xvW^. *Qtiin dicebat* **jftfu.** *ncredijferre,nonjolhmcrafiitudme* Addidubac verba,ad-ostendendam generis divcrfitatem , in diverfis gemtnbus plant Arum. Quoniam an radix bulbofa eft, cypen^ non eft, icarcotnovct utfftionem i an bulbofa b<ec> xadicis nomine naturaqitc ccpjhn debeant. Dubuationis rationes brevifii-misftatuitpropofmombus. Vnma becc r'quodfub terra efi% radix cjje debct. Qontraria propofitio.qux naturafua diver fa efiao radicc,non csl radix, fymt diverfitatcm: nuia radix qbfummocr, >jfa,ubi d^nttituf$H«7l^ at butbi i contrano, ajummoadmium crajfefcunt. A\ra ratio adverprtj ; radicisvatimufiy^ latcnbus radicul Js alias Jundere, quas vmpwvjippcllabamusfujraiat ejiifmodinullam bulbi Tertia ratio ajfertiva, fuia & contradtcit, tiftatuit modum controvert ex eo, quod cum docuit, quid non fit: docet nunc quid jit. Bulbi, intuit, hmidcntur cfjfpotius c naturajjutlus.aut cym*. Vulgata vox b*capud Galenum, 0 allot artores, pro cfculento mfummis olenbus. In brafficis prccipui apudLatwoS. Veneti ctiam ntmc ,imoli,omncm fcmmitatem co verbo declarant. I tali nunc : etiam Hijpanis tijiisnonafrfimilis. Quemadmodum igitur cym*cenjentur ranone cauhum : ita h<cc natura^proportione ad radices. • 1 toque cum fit natura <?O<TI*, id efi exuperet radicis natu-ram: non em radix. Conclujit poslca Tbeopbrafius radicum ejje differentia? &additfi?t<ps<&cy -M 'tripu* ndsftTtpx Mendum autem fecdum efi , atquc adeel informs : tbi,*

oi's

Hcec omniaomifit Tbcodorus.

To «$ J\$ m Xiyen* **ra** *^.-m'rlwj>i?cur><£x op&i*. Qifia argtl-mentum unum ex illis erat hoc. Ab radicibus aim item fundi. Adverfarius diluatfic. Bulbus non efi radixfolus, fed totum illudybulbusjcilicet^aefibrie^fimulradix ett. Negat hie, & addit ratiowem, K$H* **JS aWxau*©'' T»** *(ZoXfiZ. St enimitae/Jet : igitur etiam initiumcaulis>bhlbi, ccpa* atquc cjujmodi.cffcnt radices: propterea qubdfub terrajunt. Hoc efi autem abfurdum. Vt hacfummafit^ non effe vcrum illud, radicem ejfe,quodfub terra omnc. Prtfterea, vmgum$_y$ actuber, effent radices : atejfe,negat. ncqueenimradia. officiumfacerc. Quare hand qutwuam a loco accipiendam effe definitionem.ut deeffentia rdaicisfit,effefub terra :fid ab officio, & forma. V4h'cdeindepropofitioneprobft,aitque, retle dicihocZZ7cus enim non dtbet mutarejubfiantiamieiti tamen nihilominus effe radices, atq\fo\mah differentia differentes. Qt^am benc verb intellexerit Theodoruj hccc,fatis paft.Siccm?nvertit.Radix* **enim bulbi,&gethyi,caulc omnino carebit.** *Atnulla ratio ditlatbqc nobis, nequt ex priori bus concluditur hac. Decepit eum vox updxeu/?i(!^'tk ut fit fine caulc. At ****cwx<& tft pars caulifubjetla, ($fn+ pra bulbum,qu<efub terra efi.C&erum nemo propteread dicat bulbum caule carere -, mditit enim ettamfupra terram habet-Et paulofupra defibns. #i i&mpiw c* f xtf*tos ipa/dii (pecitorncf* p £%«£ i?i<po>Ti>ejTbeod.* **videnturrad2Ces,& coa-lefcun** *i-Qtnn bulbi ipfi quoque coalejcunt square tiulla effet ratio. Sic mtelliges,unum ex argumentis de radicum nature efi.RaJicis officium efi,nttrahere: ut remit tat in caulcm ; at bulbusnonvideturamaherea terra, fed,ab radio?, ficut fruttus; iccircc) in fine , quandofolvit quafinnem, ait: <zSt<Pi£#j sripa*vsrf)\TI^. qua?e hie , T0 ittyevmi , vult lignffcare>attrahunt fnon autcm, coalefcunt, Nullus enim fenfus bine eductyueat. Jtaquefo/tfolutionc'm>uto/iendat Bulbos quoque attrahere, atque remittere in caulem • ait; H24 rot i&t *'fc\t W*vrih eti tnxpxul'ets toi«pffi».'fa&f : etiam bulboja Hit videntur attrahere. Grandejcunp enim olitorum curo.fi a4empto caulefuccum rctincre coguntur.Qu]ufmodiexemflo utitur inaro. Puto etiam in yiuirzn\w Ubns$_9$ raphanum fierigrandinrrem : verlim hoc argumentum * aut non eft neceffanum, aut non efi verum. Satis enim erat, fi iixiffet: crefcunt,ergo attrahunt. Non igitur neceffanum exemplum efi : out Jurefcunt, quia attrahunt a radiculis^ fivefibrts :jam non eft verum, iccirco effe radices, quia attrabunt. Non emuia terrafiatimjd quod radicis proprium ejjtprofitetur adverfarius : quemadmodum illud quoque in* firmaverit adverfariusfie: Ais Wttfticorum opera grandefce Ye radicem an deorfum verfus ,ita verbfi cohtbeatur : alioqui naturam cauli$ obtinebit. Etemm ad hunc eundem modum caudices ofi amputentur, craffefcent ima. Hacpars © cor-*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Cim ,. Itapaffim legitur* **.1. OCtum.** *Flin. lib.xxi. cap.xv .l& lndihodievacant\icuc\i,vocecorrupta. Dc- Thevetus m America ObfervatioUus , quomodo infrà deferibit Hheophtajtus. cujus verbanonfideliter idem Plihius, exp9ftiit.*

IOANNIST BODiEI A STAPEL NOTiE ET COMMENTARIUS.

W&T?.) Plin.lib.xix.cap.yi. *Qvibufdamfurculof<c ut ecimo: ahjs carnofe, ut beta, dutmagis etiamnum croco.* **(quianno M.DC. XXXV. Plinium edidic, notatin altero codice fcriptuif^/Tearo , aut afphodelo.-tatn croco, quam aro, aut afphode'x> radix carnofaj** *nliqiubus ex cortice & came conftant, ut rapbano$_y$ ropis. Quorundamgcniculatafuht, utgraminis.qiuv rcfta non habent radkem, ftatim plurimis nafcuntur capillamentisy ut atriplcx, & bliturn. Scilla autem & bulbi, & cape, & al-Hum non nifi m reElum radicantur,* **G>c.** *Zvhufa^* **melius Theodorus quam Plinius vertit. re&ius enim radices Ignofa:,quatn furculofcedicuntur.**

A'^uTUit.) **Radices geniculatas dicit. An itaquc «#"*«£ Wadiveria? Sicvidetur.. nJ<- nomine intclhgit, quoiumenta & quadrupedes vefcuntur, & ex dlcii. .^iwdicirar abagris j qui Gr«ci$_s$ *Volnominantur ® ^.»r« ^ &•,'«/«, quod in agro conjiltat. Etymol.audor nomen illud itnpofitum fcribit.quod pecudes in agris hoc gramine pafcitur. ab** *'ik £&;,,*

fit *^. pm. *. &*,* **iV^^, r«e/, i > , ex** *quo* **fit** *Tw & Us* **& cum** *i^ «x>™;,&* **per fynxrefin JSvr«,Doricaquc dialccfto«^w. Vocatureciam,tefte6uida,** *dysl^dl* **qua vocef alibi plura. Nam arbor qu^dam ?! corruptus codex Theophrafti nomenill$_u$^ obtinet**

cf«<>d4 **Non tantum hate herba agrofti nomine gaudet, fed etiam J* i i^A ^ ^ t u S b a lie voc Tur.**

is novas fpargat radices. J W ; £ , , \ vel *a$_{tKKIe7}$^°y$_b$* **celeritate crefcendi**

Ἄγρωστις,

Gramen Medicum.

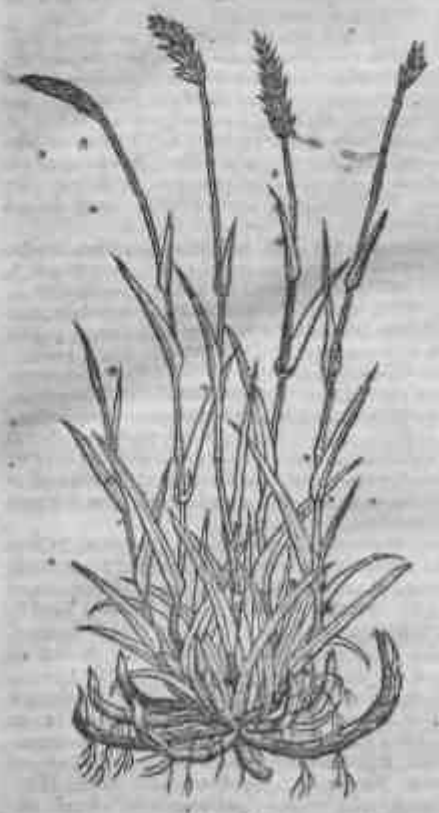

Calamagrofrtj.

xtictilx bntt&tuitmlm, ptr terram Ttprmer, tllKifuii*

/ ^jumeHUfjfiimmt. Eo, licet prcudc* icfcjn-
tur,a!terutuitmcn, dcquoJtfpr*. majuf, & mflius
nuurimcnuitti pvssvUt. Mitcel|« Envf iclcut hoc,
Gromoinodortim ipyclUt, Cap. *x*'t. *Htrba,* ingoir,.
quxgft''ie\ iticitur, nsi xxvii, *txtriito iAmeAiti*

vim c-fdthv utut arixte idtt, jirp *fvttntrrfuctitrnt,* rir u&>
/Fur *tormentD untfditi fttcre cxfit, ddri nun* a^or«4f.
G e n iftnJ nullipliarra»cop*o, vtlptntm ezcr->
cifato, incognitum.

Est & aliud genus apud Batavos toin frequens, quod
calamogrostertit'otinr. MtTiinrrt vctcrirs arundi-
nacei graminis. Diosc. lib. iv. cap xxxi,
(Jcgo
Atjuttm *gmftmvyui*
*ex parte.}uitunt4 pent in pit<ul*fllMfmitl*ifi* W.
minc ifto hzi: aciicriaticrum au^nrcs tradunc.

fawUvtre, quti ttffnmi biiytni nfiadtt, M* ftum •*-
mnum grtmttn ilmittiuniMuil . rul^ii ..
: meUunt
tur, ^ntf ft tjrntim nn i
ffi.(m TOittios, *Jiiim,& liUm*
ruam itf *cefofbtgmm tmhttm , IS *9tf. fiujpmrm* i*
itntneatam ehlit, mmdtrmixfiit, twfUmiunt, (g mm*

, csmftejUert ttmt tS cH$imt.* Mwtitjtw^^''*^'^''
rtwZ *Unagtne.* Grtawa iw ^ " " j g * ! " * " ' '
tionc Joci, quod iitanxAMTcinr 0*^.™ " a « o-
re, quod in montosis, dumetis
v i.3t » " •
que i»dpc-
gi, mis, nctvoU. M*!
cadix carnora,noo fecai JC
InAU-S
nescio cur
eitur, qucrocymaif/
ptimo vere cdititurin pUnthj Li "

afparagum vocant,* Hoc loco pro primo germine fumi debet.

" Corrupcns codex, in Aid. & Bafilicnf. fcriptum teperio, «n 4 Aned>-J x^is* i> w»"ϛ»«w-

H*G omnia omifit doctiſſ. Gaza, credo quod corrupra judicaret ,nec quomodo reftituerentur, videret. Lego, #c**b «™ *M riyxa vx*xSs (vel x«Aŵ) ^ T***

*lum vocant -, idem ctiam in ahjs obfervour** Hefy<£u *nun *•$***/***, reperitur etjam in terria declinatione apud Orpheum^ Sm

curobrofvocanit , Idelt ocuium

rationemreddere, nempe quodbulbus fir, gemma itirpis,ideft,undenovagermina/olia,caules,nVes, frudus prodeunc. Theoph. i iolet vocare

Larini ocuium vocant. Catodereruft.cap. vi. *Ibioculosarundinisfedes terms alium ab alioferitq.* Ergo extuberajis illud *janp wp%* vel »i/^« non ineutfcpoteftvocarifar®-. Caeterum loci hujus fenfushiceft. Difputat Piilofophus utrutn quod fub terrà latitat, & quo nujrimentum ftirpes trahunt, radix fit, Dubita:ionem inquit/aciunc capiratae,Qve bulbofaeradices,qualesc*pa, fcilla, arum. Qum enim earum ^lobus ille , estrema five ìnfima fua partelatior fū, diverfo à caetens radicibus modo extrema partetenuioribus, & filamenta fave capillar#radicul*, ex eo globo, non ut in aliis radicib-s ad latera,fed fub ipfomet globo adnafcantur; facere hoc fufpicionem poifi/^lotum ilium frudum,aut primum germen,oculcix»;geSiiSi*irApotius eifc quandam: radices ver6,ftbrasillas effe, \er quas in globum actrahitur alimentum. At vero cum ex eodetn globo nafci cantes,flores,femina videamus, funt harumfrudlus, femina. Radix vero erunt cùm globo fibre, fed radix peculiarem naturam fortita.Alioquin neque eandem *effe* radicum fomam necelfe eft; nequerefert , adlatera fibre nafcantur, an alibi. Sunr'ergo hse, 8c quicquid fub terrà latec, verè radices'

Et haec aliter in Aid. & Ralileenf.codice legltitur,

pifc, id *t& Jlglobum cumfibns radicem diets, etiam caul is bulbi, gethyi, <£ qnicquidfub t err am latet, radice rarebit.* Pro «W«> do&iir. Gaza «»«/*« legic: *radix*,vercir, *naturafùb terramdtftendi what, caulis mmirumexfertemfortienter naturam, fi totum radice confumynari flacuerit.* Non video,cur caule carebunc, qu* hatura iub terra diltcndivoluit.

f^rlSittti^.) Apud Athenaeum, ut fupra docui- Ex hocloco fcribunt *yn^nn* ^ TO"«»yw. Ego *6xtwferVG« Sic ffi6<?r vocatur,quodumbram non faciat: fub tcrra etom ſacet.

Baſileend, codicos Jegitur- Lege vel *U$*. *Mandunt JEgfttijoetum.cuifauca folia.* Vide cap. fequens. ReCtiuS0tf«w>, vertitllinius,qurm viffgirm Gfca,

In AVd. & BaGleenfi *ū* wft \n ?!&.* Hìnc verba uno maximo,cu)us codice,cum PJinio,5c M.SS collatcr,ucinc eſt Cl.HeynliuSjimpofuerunt^c coegerunc, fupra fcribere i'W*&?>*- Vertunt, *quorum nullum forma conftat radicis:* cum tamen capite fequentioeto, vel ut Gaza vcrtic , Yingotribuar, *P**yi9'fi^ymagnam radicem.* Codex kaqiiC corruptus, auc iibi contradicic 1 heophraftus.Dodtif.Salmaiius, in exercitationibusPlinianis,nunqunm fatis laudandis, refticuic,*w\in«AA«Tiiwy«<>, tlv^»wv^l^\t\ W fin «Aa« vmiytth tty, o ovfo Wn i #&* Etfiquid altudfub terra nafccntium, quod nthilnifi radix eft.* Priori corredioniiublcribimus.. Etitalegendum, qu* lequuntur,oftendunt.

Concludit tandem, globum bulborum cum fibris,ètiam vingwm, 6c tubor radices eife. Scd radicum inquic efle differcntiartl, neque eandem formam neceife eifti Sc hasquidem hanc^illasaliam habere figuram.

buvoj.) Utrum^y^9af, ut in Baiileenf. & Aid. an vero,ut in Lugd. Air.^ legai^eodcm rcdibic.Utrumque *tranfmittere* fignificac. Sed *§\mfa* magis familiare Theoph. lib, v. de cauf.'^w*^^^'. lib.ii.de cauf. *(/[innv tfa.* Porro non tantum ari radices majores fiunr, fi germinandi imperfi cofeibeas; fed omnes carnof*. Nam quod foliis, flori, cauli, femini deftinatum eft,radix retinet, copiofius itaque habet alimenrum. Neceffe ergo'crefcat ,. majorque fiar. Plin.lib.xix cap.v. *CeUrius tamen froveniuntfata but' bis circa lateranatis, & ut c'refcant, folia qua hispint amfla, deflexa circa obruuntur : itafuccum ontnem trahttnl tnje capita.* De ari hiftoriavide lib.vn. cap.xi.

KE*. I'A. CAP. XL

De Croco, perdicio^ vingo^ laferpicio^ magudari, G? *platano in Lycea. .*

Al.

MfJ^iyiwb^wtpil&tiumfoiţci nenpufillum: fed radix longa& in modunitftuàus*^^''''''''

AWaxaA^ovf *iyyn.* w^^'^SW,

*Ath fa, V*W&*. 5 o (iXap; cwTx&mxvr n fo ffa p&. flin.* K#6. (S *im uanit W®*' tyiQk* " 5«^^.

p³p%j¹h*.

Pleraque etiam berbaccorum. radicibus ejuſmodi *Facitur,* conficiunt , ut aſſulas crocum: quodque per- *emij* dictum vocitatur , quod penitus ſe ad id volu- tcque i cem cerrarumque ſuffurdnc. Pari modo, quod *Aegyptii* dicit *quam* vingum appellant. Etenim folia t ejgs ampla, & ^,*Jolia habet*

^ciboiaonea.Collisunttdcumamniscffufcfn^rif *vxatur* ,- eoque deorum aras exornant.Evidentiffimam & maxi- J«

mam Praeclarteris difierentiam laferpiciuni obtinet: t £m*inon*

autem ex nuc*ibuis plures different!;* ſe poſſit peq- di&asfortiriapparet,- ceu arachidae radix , ejuſque, quod fimile eft araco. arobae naraque fruchun cum ali- ſimplicem, crudum , abius intelligendum reiitit. Cetcrum vero,quibus inſidet fructus , crocos ac ſuccum ceſpites colligunt, locis i arenoſis poſſidunt altum. Nicotiam filia gerit ; neque foliis ejuſquam ſimile. ſed quafi binorum fruduum paribus inter ſe oppoſitis fecunda potius exant; quod minus profecto *dUruSifiu*

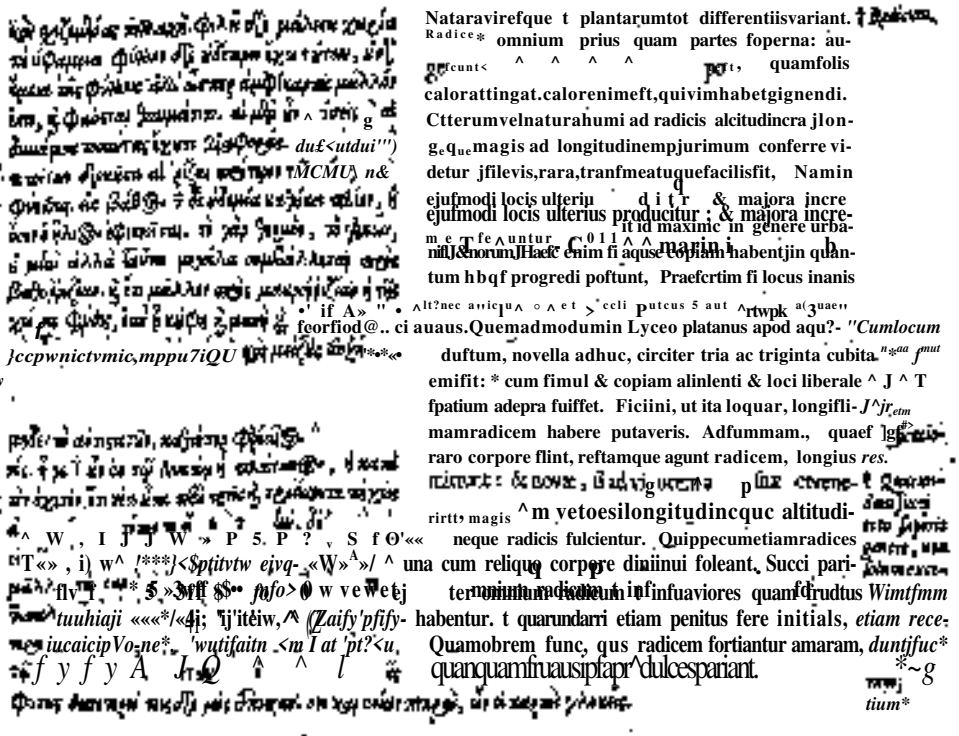

Nataravirefque t plantarumtot differentiisvariant. Radice* omnium prius quam partes foperna: au- [illegible] quamfolis calorattingat.calorenimeft,quivimhabetgignendi. Ctterumvelnaturahumi ad radicis alcitudincra jlon- gequemagis ad longitudinempjurimum conferre videtur jfilevis,rara,tranfmeatuquefacilisfit, Namin ejufmodi locis ulterius ditar & majora jncre- ejufmodi locis ulterius producitur ; & majora increment fe untur [illegible] it id maximc in genere urbanifU&norum.JHaefe enim fi aquse copiam habentjin quantum hbqf progredi poftunt, Praefcrtim fi locus inanis

• if A» " • ^lt?nec antic u^ o ^ e t > ccli Putcus 5 aut ^rtwpk a(3uae" feorfiod@.. ci auaus.Quemadmodumin Lyceo platanus apod aqu?- *"Cumlocum duftum, novella adhuc, circiter tria ac triginta cubita* emifit: * cum fimul & copiam alinlenti & loci liberale ^ J ^ T fpatium adepra fuiffet. Ficiini, ut ita loquar, longifli- mamradicem habere putaveris. Adfummam., quaef raro corpore flint, reftamque agunt radicem, longius neque radicis fulcientur. Quippecumetiamradices [illegible] ternum radicum infuaviores quam frudtus habentur. t quarundarri etiam penitus fere initials, Quamobrem func, qus radicem fortiantur amaram, quanquamfruausiptapr^dulcespariant.

Jccpwnictvmic,mppu7iQU *Cumlocum* *etiam*

IULII CiESARIS SCALIGEIfl ANIMADVERSIONES.

A *Utfa* ty fjii i£tt™). *ThebdoY.cibo* idonea; *tacuit* /\r«%l&<Pyti Significdt autem excellentUm.De vin- go autem i quid fit, apudnoftrates nlhilhabemus. pejti ilia Theodor* v/ w nwiMS ^n^JCum amnis eflufus fuerit. Ni *fane quo temfore amnis effufus eft>aquisftagnan- tibus impedmntur quo minus colligant^ubi effunditur opem ubiabit.apeit. luncigiturcollitunt. Sicexcashts, & oppidis, &tc8ii Wcamposeffufam tttrbam legimut dpud Virgilium,® Livium*

£/A0I»,.xj *p*yihw ti& hales Hheopbraftdm autonm ej iisjentcntue, qua non ftatuitifiomina hac > tanquam partium^utfcapiytiradicis: fidquafifintjpeciesdiverfa. Videburecentiores,® Plautumin^udente. Sic&alibi,li1>.6m*

*QiXuxveitfynfAfi*** T/tf0jforw,Arenofa. *non.fedaut* quibus arena *fabe<b,aut* fabulones.Saw* *enimfabulones, 'gnmifHexfabulo&ttrra.*

«•.W/igtf *conftitutionem ex partibus.* J W ^ ; , ojcw >Jb # fJT' '''^*bcit*^^ *£,.. ^ ^^ft^ Jw ^^ [illegible] T^o^rw,binorum [illegible] *emm hie, pari*, fonenda vox JedfingulHfuprafabterquc frnciibus. Ni[illegible] deque, alt[illegible]ejfetufusjignificatio pat adaguttaJ Jusqte deque fmattfera. Male etiam addit* T/wd/Jplantarum,) *hie enim radicum taniummddo funt differentia. Satis ad hoc argument*, quodadhuceandemfcrfiquiturbiftorim.*

A'u& &r. *N* [illegible] *gyJJpwjyJt guqdautern mi tantum demitti, quan^mfolis calor occupare pofJit: t$ Plmtus yidetur putareprofatfo: ffnosnegamus effe verum. fJeque enim folonaBu gignit, fed viquadam ftarftt, acdiftributa. Nam metallaquonam modo vigneren- tur? Vlantarumgeneratioaquofityinlibrisdfjeminegenitali a nobis dittum eft. Augmentationem autem, nemo neget effe ab anima: qua quidem tarn in radice, quam in ftipjtf Una eft. Sobolem autem, ejufque vim, non tamfuape im-*

rccifiah iisfartity§yquaei cxfofitafimt,at<juereddiuiicibus, qua ad ce-§um ujqiiQ modum, fro rei forma, frocdant: far eft Alioquifanl radices omneipares ejfent, at* que aqudles, in ejufdemgenem loco.atqufdgro: quo in he* filis vis aque defcendat.*

**Wfp&> $p**i*i[fi** Qiiia[oietteffe {*<*(/}%* ^($*

i. Ibeod. loci fpaciumlibe- rate adepra. *Malimfic;* Locumn^daiimul,8cnum-^ mentum.P/iftitu wo refic[1] *putatfalfum.Locinaturam con** *ferreadgiagnttudinem, o parvitatem. Qomparat enim JheophraStus idem radicis genus. Verba quoque ipfius* P/injf *. minusfatisfaciunt. Eafunt.* Idque natura loci tenuio* resjfivegraviflimas dixert'"*, *Grandtfimai, legerim. Neque eiiim teniie gravi opponitur; neque plene tenui, grande. longitudo enim cum tcnuitatefirvari{Oteft,quaeft uria ex tribus dimenfionibus.*

n<'*« j *m'n*%&. A locis fupra^ differentia accidental Us: mine cffentiales ab <etdtc. Sane retti dicit, wftffiuvit. contabefcunt radicesfimul cttmcateritpartibus* [Ahquando verb etiam plus pntrefcunt enim citiusfape : quia humor uberior. Bftla vero natura lege baud ita fit: fed ut in corde animahum reciprocus ille recurfus, qui ab Arislotele di**

nitm^\fu!mtix»>Mm^ms.Jlwfh&u Iheodorm infuaviores. *Minus pknejententiam eft executus.Suave% eft modus jhorum, item infuave. Competit enim omnibus. Sic in raphano radix Junior, quam infilp,tametft acrier : fed ^h hie, validum* x ^ x , *vebemensfignifi~cat. Itaraporumvefc9nurradice,fotys minus. Stc pa« nacetjferis, carota,quorumfuccus vehementior, at nm infuavior. Mira vevo brevitas.* gi?* « '**'"* *Qtttrtmdamfuccitoto faporv genere nonfolumsxceduyt, tvn afmo partium wterartim»*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Varro Ifei ruft. lib. I. *cafa* xxvf I. *Alia enim* *«ngu(liusdiffundunt> ut cuprefti-% alialatiut, ut t'«t*n>>ufqueeo,utTheofhrafiusfiribaf, AthenisinL)~* *,eo> cum etiam nunc platanus novella ejfrt% uiicet triw*. %ftiginta cubitorumeffp*

IO^NNIS BODJE1 A 5TAPEL NOT-E ET COMMENTARIES.

m,) PI t ti.] i b. i 1*X* ,C*p 1V1. *Spon tr Hdftailmm qu.v itm mttnvrefitrcfunt vriice, qjiamfitu, at ejJHUx, frritiimm, cntitm.* Duo noEatHla.i'nmnm.aood fponcc mlceiiiium qmcditn numcTofiore radii e, ejuam folio ("cribat, &c inter ea, croc urn, pcrdkiwn, a f fiifjc* rcccn fc j c.CuTicap/tratftii dc ib to *perdicia* hoc tndat. Ema otnnem eft cfjntrovcrliim.croco |)|udfolia*quatn radiceseifc, Dtindcqttod¥»*£«» vcrtitfponrcB»rcetitiQquiJ,im, Boratiicus doiflitf, im,JlfiMfuerpmatDr, qua; herb* vulgariiiiiilc_folium.iil eft Ionium U angi)fhtm,l«k^enf^> qulles (tint crccus.pcrdidum, afpalux.iWfa ergo g«mcn erit -vulgarc. *Sci*quis tra«lidic , hujufmodt iplisfcHc alpikca.SC pertiicium?troco gramintra.iti cit longa, &.angufta dfe foliation inficfas co.«»AT* mJf> cum do diir.Casa (fcr:rtc,t>cr/rj«'orinir, jilcracji enim herbnceomm$_K$ id eft ,'qu* fubherb* claflc compreh=ntluntur, radices habec,*iualci pr^ccdend capire diximus.Vox enim 1*10^4,311 onmc; <iitlerentias,cap:;c pnecdenti traditas, referendafideiur, non adpoilremaF«rlja cajiitis, ^ *tiot fifitiim^^$ raf^ihu*tiara crocus magrtam nuhabct radicC'I'Jimu^ut dixt ¥*-mtmiSr,\cttn.fiitmtendjctntiiim.kn* itaqor legit m*t», «t in flalil.& Aid. Icgiturcoditc, acT*»fcr acccpit, pre> «ci»«i,qn$_o$d obvia & vulgarta qiwqi drnntat: [ilintafsutcm triviale5,ac vulgarcs fp6tc narcuntur. Qo^rituran crncui inter pittas qua; fponM nalcmitur,livctnvialL'j,ScvulE^ires>f*^fcllrl ^Ut:K^all ,n ,,a,, tavia i'pante non nilciiur.ffd inhoniicolitur : vcru Ill Anglii. aliisqucregionibusjLixtaviasrcpcritut. Ipfe ciiatnThcoyht-crcicunikudat, opcimumque dicit,acpiilclierriniiim, quod justa icmua'-, .-iliaque loca.pciiibus triiicomtaiti'i-ejnt.Vidc lib.vi.c.vr.

AWij.) Iiaciiitn'iitgit rr>'!iu£fiii HaliJrrnf. £c AH. «rlwf. Doftijr. Plihjj intdprec} Dalccampiu* noiat Ottofdajn pro afatface , alphodefuoilegtre. Aiphpdclurn n>Ai cile mn nego. Sed quaatraoricate lcAio lixe confirmcrur, nonvidco. Egonihil tuuearc sudeo;qjiujd Jpud Pliniuot.&'llitDphraftum fcribatnraf[ia]jx. AlpaliCi int'V rcliquai.jgnofas reponj.n plamas, uf4itc dum ESIII ex Gr*cia ad »os iliquliittuJcrit,

KJUJBTJU.J in pcrtiict] hifWii Gsza lixcverba

j 3ij(iu«, non vert it. lntctprecor:Hdt«eBrm enijjiir, *piurctijuc fjdicci , jjtixmfeltt- • Notnen nutzm tt ferdi—iium* &c. PI in. lib. xsi. cap. xvi I. *Ptr Jttkim fs! *ti* *gtntti,qtuBJt Mgjftij,titi*t: titmtndtdit* *VM, KJBJAWW *tTttcnt, flurim&qut holier %td;cei.* Nufquacn tradidtt Theopnraftus, in uVu cibi venire perdicij radiccm, fe d cra!ias, & plures bibcrc, q uam folil- nn***, (tcquonobis.Jcrmo, noil eft pariccarj^ five panhenmm,qtwdpiiniiiiihb.xai.cap.xxs. aCeUbperdicium , St inur»iiuni vucari rradit. Paricturia, nee eraOMfPwphttM radicei, quam folia liabet. Dubitantaiij, anchondrtlUbulbola, ab advcrlarionim 4uaonlms rcna & Lcbelio , tbondnlls puUlU, miritiTM.lurcSi.bulbolae, nomine deferipM.tit pctdicion Th cop lit aft i. Crjllas lubci radices Sc plutf t fjuain t'ui;;i. Ito'icm lib. vn.cap, 11. UIM dcciclio- bis fermotippofni.

J Lego, W* rt*[6] «*«* ^ " f w>»W" •«-^^tfo'jta/iif^.M^f- ijii9*<^ ««^K>f(. «ri qm>d JEgypii) COIJOM appellant folia cjus non iiS rnu-ii puiiJIuf"- Hifl. ^ii- Jtxi.cap.xv.

DodiC Oalecirapius ociutnab Indis Sc /,i.;kj, .tup^iknicrtbit ; proxinsa (ant eteinefitottim cjn^ics, Plantam nunqoam conrpcii. audio foliisciTc ^ryoniie j buic non iunt pafva, nifi rcfpe&iiradicj,

i botanici aracidnam iflimnc, anblatuni _ (j$_uo$a folitscareacBuic radix r i a J t non wmen limf>lcK , led$_C$x minufculu aliquot *afn*ftansjnod craflji.lcdtncdiocris, Adduce infra,ncc fupra rcrram fruaurn fcrre , fed IR v»feu[is partit poftquam <l«Jiormt, comincti Icmen parvum, Alij yy«>fiftiiwT, live ^landetn terreftrem (vulgo StttttttcJwrjl} araciiinatu ftatuuncj quod ex icgnmi-*00QL* funilia, nulla magis.quambsc.cumaracidna. qiudrarevideatur. Nam 4*** Bt «'a»*i, eicercidr fpecic« e(t, quam foliis & frudu reterr', & j?»r mber; & ficuuci duobu<t,unum *tH* cotiflainm no men, itictiimr: a»co3c cuberc nurra plirica iavtnir.J iJebci. Poitcriora conccifo.'fed gtmiieni terreftrcrei > aracidnam efle.nego. Supva terrain enimlen folia; nccfnpra.nec infr* tcrTam.lrudutn fcrt magnicudinc «qualem j inimo nullum infn tcnan;.Nain qut-i nml it re n.pucntjttc corned tint, fm<3tuinoneft, ied. radix. Porro liunclocum,bu veilatezfcripCt Piin. lib.x^I.cap.xi. *'Jraciiins ijimSfm &snicMCKtt bittern* r,ilkt** r«»wf* « *muttiplicti.nrc feltum nts htrhttm tittum, tut quitqu.xm thndfiipra tirnua l>Abt* ni.Mtrabitum bane pJantani inter igtiotis rcferam , donee '•titjuis *ex* Gl^ciamt ^nyptonobiieam coniniuniciticNortnull! pappas I cflianiiin,ataehidnamftatuunr; quod pcrbclll* iplis vtdeacur, radicis conwenire njftoria. Quie de foliis feribitThcoijh.partjni integratikk- rtcuataiidejn doccnt.quod Icttoris judicio cOaiitro.

Glaus terra, Glans terreftris.

CUrifT. &doaiff. CluJus lib. iv; exotic. plantam, juindjQi (Iclcribitjquam abHono* nouciiot Creta, lp*« ;K."U nomiDeaccebit. Sirnilii fer<- nobis nata, cs Hi/piniro icminc.a Guilhclmo3od!o botamco iafiprf miBo. Eju$ imaginem adpin?i curavi. Infra iupiaqnc tenamlitiqnain fert parvam/ed magnttudine & forma Squal^i, i$_n(]ua$ fcmenrotnndum,cau]icuJos ftatim i.radiccnulrjr iiumiprocutnbentcs .foUokicauIJumgcnicuJiseKl eunt, glab/a.angufta, jiarva.in mucronem dclinenna.aracofivc ciccr«rDo«tpna:inon didimilia, fej minorabi na urn uif.ftcntk, inter qu<r mcdms Jwrei caprco us, Sorts purp«rei,fiJin$_u:e$ M$_r(.$- arac$_onoa$ tlillimiles, inlingulufiJiquis fcmcn rorundmr., uni,

f i j l^arabw.Sc Imftenus nondumdei DJant,. NamqoatnClufiusdelincac pitrtclaiiiulcuia ;

Araco fimilis plaota ex Hifp. miflV

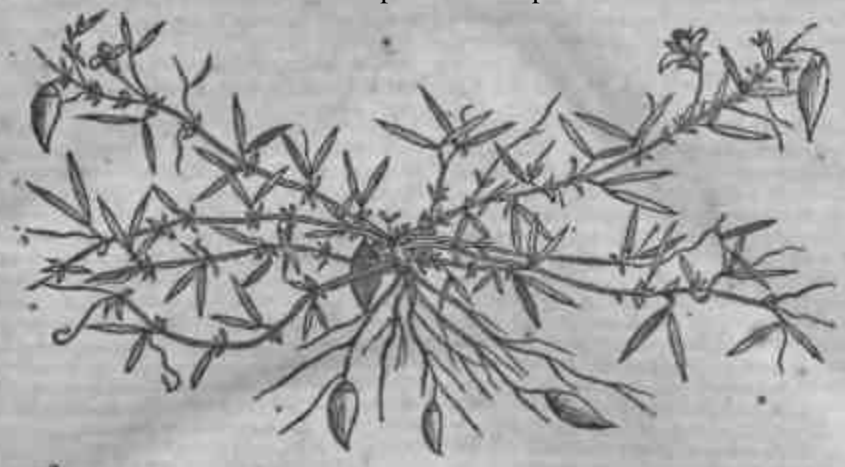

TaeittrfprcbendttTheophraflum F,ltniu* tit* xvi,cap. *XXXI,* JJutAttBson j/tim*deficit-* ifcrf rW<£(J, *qu-onftlit* eJitr *«ffifitcutt , iiqucn*tur*ltn* «nuiiirurr/(rMctr»r Jyffr-f : *quodftlfumarbiter. Afiii* «fflsj-r/(nti«nr«ij(iff, *ubittitptitiittcumtMnjftTreiiiv,* vni.rnfrjffranj .**Mtitudw* ; n^ (*r«« tr/ojim, /eJ

ebruftam. MJ.VI'MMyf>j/i« *atqvt plmituiint igdtrttfi x* «i*4*jUtttni^rtbarii,(3gltinjiftrtttim.* Plioi) i'cnis^ts* nobi S probability V i del ur. V i d e ,ann ai at a fn ID mi viriSraliRcri.

Quod Jc pUtano tradit • wfttt Vaffolib,i.c»p, XKXVIi.ut »nnotavit dodifl'.Ksbcrt. Conitantimis,

K £ ». IB. CAT. XII.

. guafoas radjcisIriJi's tfficus Indict, (3 itffflt: .

*uteifttt, w*f± iveiini. iLtmtf* Q Vnt & medicate noimulljc (odoritn: alias •, ecu iri-

radicis fico Indicæ.

Illa enim à germinibus mittitur : quatenus se ficto parenti conjunxerit, tellurique tutò inhærescit. Fit itaque circum arborem frequens radicum concursus : qui caudicem nequaquam attingit ; sed ab ec. paulodiilat.'"*"• Huic fimili ti vd tiotius i^otkmmotto mirabilhis . fi- ^ quidi.'xft.)liis **nuEcrni** diinittiit: qualerocircaOiJun-^j ^ tem *i* herbul3cflei]vundjm cnarr.inr: cui 1 clitum eft, *£S"n»t** ut^imandiraivitatepomt. Quorfcnim in luplnis in-j<>, **SrJW«i'»** ffiidrucmijiiK minim:" utfi u£alti **fcwttna** iniittfia^*j"«- radices obfiftencMfiumrnun **vftcfbtOXZ** prrfcmilanc, *S,Mluter-* vJcntcrqm; s«miiw cdant. R-idicum Jiftirciicus in; ^ j" ^ " " l conspicari ipsis debemus.

IVLII C/ESARIS ^S-CALIGERI AKIMADVERSIONES. " C'

A fJ W*«? «ju.'f«f. C «M iMi*/« *diet re dc '[Aforum ftljem e/juiitm chrfacmpnttiir.i&quai ate•litutlfed.* T i * - f dLtnf,

Mfar*, *atititriftritj}.tiucnilu>ae*pittdivtrfum,aut fafqwique wtuiituMdttm, Quidqvai ($ ulimfub-* 2*8«jJw«i«Mi|Jifa/(/jirej?iM«Min«ti/«j^,/iVrri,fi, TL .1 u..

iorus atttemdmbittife, f$ moot Lutttifiixtt itU* t T ^ *futvtffimnii^i&'aA^Xraiii.* CuLjfiyww, datum cft,UC StnttfldifiuvieateppflU. Durum *eit,M'l>iii*I'-M*»di, frvctnHdi,*ni>iMfreprii. Mult*mandanmrf*nl,*

*>tt<Uigerc, ^^"meitc f.tttnsi ftiwfant*rati,^mi4 pi*remc tilfri>tortii>nenxci»if)itiuAmB,<lti*tt<S'>:rMt"tKitUT, Si, fwtunt.* jl« urfj *radix ft) tmgtt Imiiiimi* ... *Shut" qu* r*-* ? cmxiRenot)f|J

iwjitit, fufimn vltrj tint r«/w«»«ri™'«r rfC'frKenwMi

J tar. Sk ct,.tm in qu

f,nie,inaa.imiU«»p"ntJlfiiHi-n,i:muterccm' M(. *?htitm,minfai ttrrjm,* i»w« . *R« J /'J

D 2 ROBERTI

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Πυθέρια. Plinius lib. XXI. cap. XVII. Oportunum evocat à loco, at fi Oporicis eft quem deyongit Nicholaus, nafpucwa jm jmtta pdim*ia\ j^ ffmtfs vUonii, herhuUnon'eB : ixvpie mi&n, won bniuhm verh: fed lit cantemftim dtftmn, letbam quxa Jim>,

1OANNIS BODJB1 A STAPEL NOT« ET COMMENTARItis.

Ερυσ. Collum.] In Bafil. & Ald. quod, quid corruptum: oleaster, vera lectio Gazæ, restituenda recte, ut fic fcriptum eft in MSS. collocutus alloqutn eodem rcnfu,ii«VB|legere inallem ;quoji propius atl amiquain acccdit IcdHoncni- ev«V odora-[UJ, jutufidiodori^, Tlitopfit.-((t,lib.li L. cap.xv. dc tcrcb'iithi fruciu lucjuciu, «S •^u> '1' *'*'"*f |i»jnj!/* ^)m}Kig>. Plmiuj Itb.xn j.cap.six. *Cumvittmjut-*rc^it, *HtngranJbrfiba, f.lcrt lAunSior, trjtia rtjiimfui.* Idem Theoph lib &cap.v. Tan, «AJ»i*'«tyit»r„^iiW *•mmuptinulA ni ^m,-* iW<n.^Vi»iVi«' #«n. Plin. lik xvt.cap.xL. *lnflevi''nd%cif<!tsfljtitiqut* rr/iw/.M *jtcrnitJttyrtettmt*; *&pi.eAi£iii nter, huiUiur.* Hotncr. Odff.iir. E> *imlj/ttu* Hclyth. .) DK ficu irtditajcjujiiuemirabirrhiftoria ville cap.v.lib.iv.hitt.

M, cap.» i *i.ttandtt* Of mum Of unit* *rfl ka\>4,* dMm *hemtm 4tlkii -, mtntmqa', if*'''' *!*'' **'** *tern fieri, tejk em unfit.*

OpuotUi vutgoficus Indica. Frudus item rudiniL-ntura cumttore: *ft* Folium.

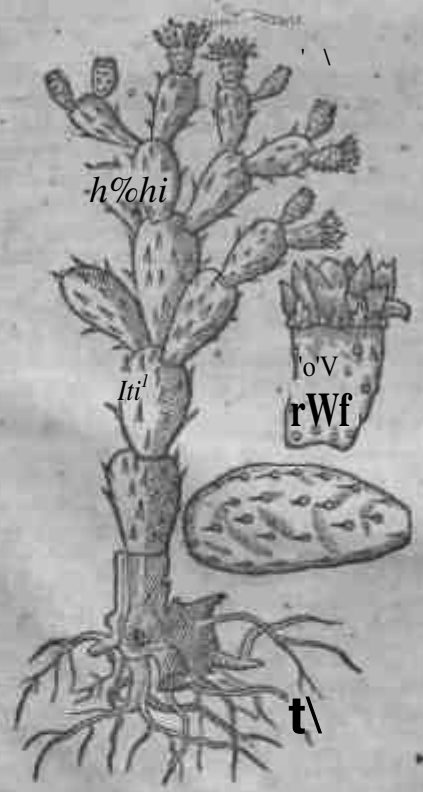

Siptanta,quzvtttga ficus Indicavocatur, tujus nuginC sdJijiimn, upuntia eft; reCtc u«o« *hctbl* vertu.Io" ica h; ctcm app tJ J*ta, arboris i'p L^C ic,abl quecaudke, & Mliiiiadolcfccicvidetur ,• ro;a rniia nibilaiiud^ujin ex foliis ioliiapparetj pcrbcUj. in-Jicirum anmiurun^iiitci^iionc it conncxii. toliuin liquidejn m ti'i win dcpaviitun , *max* radices agii'ₜ fit aliacsle pronutₙi([ut6as fiealits prfldcimtibus.luct-Junt turius & alia , douce ad arborss q1(jtuJin«o pcrwncunc ₐ cSufis inici lutiramjs.abuno nempe, JuLmdc duobfis.au! *tdooa* lohis cnatis. Oblonga autem ficus Indica, laraq; fiunt folia, & pallice nonnunquam cra iriora.fcquibuicandjcanteijidimes, qut prominrtK J'pina: fquandaque tanjcrTiiiP^lgifa-ibique Jus provcnitj in csuemis aatetn loliu, ptLaswaflowscrumpanc, oblongi, catarh mwi [uiiiica: quadanicnuscffigie, facnlenciore magnitudine &- lutcocolorc. Dcitiilc frudlusiublt-quitur,tutbinata forma henbus quodammodo fimiles,nec minores, fpinulis ambitu horridi, cute munita pur ura j cente,quus fucgo cruento lan guco c - p j g p lorc nianus vctutimor3Jnfld«nte,giaiusduriliimi3, & pulp* ficifiuca"; Jed guitninfuaviore, cjuorum &> .tigium J'oJioJs quardain initarcorotueambltitR jclu multoloiiiimccucntuincicriplcriqueaffcntnc. Naicitur ctiam ex tlunilimo Icmine, dccitno Ic-sioa dicfatuj &qu»ndo^iie ahero, tertioquciiimum mcn!'*,erainpit. Cum primuqi exit.folu duo craSij jnucronit j.-f ubtiijiia oitcndUjt tjuurum DACdto qoafi pili candicames , ic rnbefceat«i Jimui emcrgiincj quosftlt-inilequitrfrtblLum iifdcm vcltituniA hirlucum [orum,nec iatuni,icJ tcres, progrtiiuteitipo-. mpaulacimin liticudincni camptinutur^culciiru. benribiis,S^lbii;antibus, inollibu<oue ariwtuni, juCundiflimtSatur* fpciaaciilo. UJud otism obJcrvattam, caoilic<<hi faccre , quando *i* femine cnata fucrit. AblndisTuniVi;! «ni,rr votatur. In Infulis Peruvianitj&po^fiimumHiipamoJa Iconic trefcir. TranJtataiLiHilpaniam, Italiam, (JaUijra fiufluj etlam luatuvos (-rafrri ; led freqaenritjj Hifpanti maturoni fruCtuni vidrc₁quamIi»!i4,GaII!atiLie, In Gcrrtunts ac Bclgitx- [mrtisbancquoque rcperiri, non *tAto* contiugit, Jed h.iu.i<]uat}nam Iru<3:iinj proferen«m:flor« tamen fiafJtas fcrvida.Hycmisiu- paricns(]uarcappri!ni-muii'dI conclufi non fcrt ;fad]caKtx[erfioJiutnoTc t_ TCJCJ irobrcs auttunnaJci, nee noaqniprlmuve't cadunt,odis.

Quod ie lupin" *ttmitt* TbcopbratM, noft feattl obfervant.

KE*.If.

Quæ arbores enodes, quæ nodi

CAP. XIII.

crudæ, gongri.

† Deeft Al. Baf. ‡ Τὸν δ' ἐν. Al. Baf.

† Enodem dica, non

Τῶν δένδρων † αἱ μὲν καὶ πυκνότερος ἀλλήλαις λαβοῦσαι ἀραιόφυλλος· ἐν μὲν οὖν τοῖς μὴ ἐξοδεύουσι τὸ δὲ ἄνω ζᾷ, καὶ φύσει ξηρόν, καὶ τὸ μὴ λιπαρὸν καὶ πῆχυς.

ARborum autem vel tales differentiæ capi possunt. Sunt enim aliæ nodosæ,aliæ enodes,tam natura qui possunt eo loco , plus minusve. † Enodes , inquam , non ut nodo vestalis nul la,arbor esse videntur, sed quæ pauciores, quàm alia habent , palmitria vero ne'o careas dicuntur, quod in totum carcant ut in junco, cypero, cytiso videre est : arborum aliæ paucos nodos habere contingit sua natura, uti fico, sorbo, sambuco ; in summa omnibus ferè, quibus cortex.

juncus.tiphigladiolus.Adfubmm^quidinterpa-|ufttriafit; Seditaenodesaccipivobi Utnodospaucos mrura: ordinehabeant: qualis fambucus,laurus, foils, deniqueomniajquibus cortex leviSjqu;eveconcavo.& laxo corporcfurgmic Nodofa,olea, pinafter, oleafter. Horum alia in umbrofis & a vento filcntibus & dilutis hybernis-& gelidis&macri* N a m W r a genus idem ibrtiuntur qua> dammii»s nodofae. Adfuramamj-montanKcarape-ftribus&ficacpa|u(tribusnodofiores. t Item r a t i o n e d fatus, Et?nimcrebraenodes atque t prolera;: rang^f nodatiorescontortiorefqueaffurgunt. Fitenim,ut;al-t,*/{//. " ters fjnt in umbrofis, alters in apricis. Mares quoque \ *Eredx.* utc1Feff^abies)^rys3corrius.Gelisenimquoddam cornumfccminamvocant. Sylveftres nodofaores ur-

itro. H^namqueomnesno/ofiores. Omnesfpiffe rariscorporemagnaexpartenodofiores. Mares{nim lylveftrefque fpiffiores, praeterquam 3 fiqua ob nimiam fpiffitatem omnino enodis fit, auc pauciffimis nodi^ ut buxus^utceltis. Qgibufdamnodiinordinati, 'utque" numero,ucretulimus. Obid teasegregiasvocant. Quibufdamenimpantasfereundiquefervatur. Quibiifltotaf Tdo&gnmdiiB^craffiori^^ pcrtis i(jquepro fationc,quod in olcaftris fcarundinibus pr$-cipue patet.Genicu,JjjPQ^in'^Tfe nodus elfc.Quidam t invicem respondent ^ ut oleaftrorSm. Quidani pro-TM^ui,utquc forJ tulit>extant.Sunt quxdam b

31» «VMs

Malo perfect nodi {feculiarcs: faciebus enim bcllua-rumfimiles extant. Vnus prxgrandis: alii circa cum parvicomplures., Nodorum *Sxi czcij* alii fcecundi., CæcGS appello > quibus nullum gCrmen cnafci potelk "* Qui non folum natura fed etiam laefione fieri (blent:; * cum pars arboris idu alifiuo disjcfta, ad volnus con-folidandum enitens, oris undique plagae .circumaais, callo cicatriceque cumuerit. Craflioribus ramisidpo-tiffimum cvcnic: nonnnnqua'm etiam caudicibus. Ad fumfcam, quamcunque partem candicis ut rami t inci-dcris vel disjeceris, nodus ibidem nafcitur: tanquam fi quod unum eft dirimens, altcrum principium facias. Siv<?ob earn ipfam tlajfioncm, flve ab aliam cbafam. Ilcjus eram contrarie contrarias elt. Remi dofioresfempcrvidentur: quia minimum iis interno-diiuninrcrjacer. Quemadmodumficulnei, quinuperil ptovencrint, taftuarpcrrimi funt, &vitispalmitum^^^ fummitates. Vtenim nodus incxttris,itagemmain vitae,& geniculum in arundinc. Qyibufdam veluti era-dx gignuhtur •, ceu ulmo, robori, & prxcipue platano. Ouieli in afperis^ridis^ventoffcjae locis ftcnt, ita o-

ctIfioritddtar. Nonnilbgongrosaquibufdamvo-clatuor requiritur. wonnulla:gaug 1^ catos habent; vel quod pro arboris natura refpondeac; arboris natura refpondeac; we.; ,e mp3. Quinnr rum nomeh id fnaxime ol- imis plantigens, ia aut nuuu *y*w aut mnu» * » » » • w»:»• i-f<ig:t Oka & oleafter, vel caudicum concavitatcs peculiarem in modum habere videntur.

IVLII.C&SARIS SCAUGERI ANIMADVERSIONES.

Mto. Tbcodorusjedfiqmd efufmodtfit, Lcuth inter alia obtmct. Oranoautim deophratti corrtftavidetur. Ait*

*eni„priusi^^t^^^m,xA'£^y^*

i(bi<m

comgunt Theodorus omnino aliter legit, Jt,ut infra.

Nota pet»n>£w™'> non A fit u par Hum in conjiitutionc totius>ut denfumfS rarumifedajitu totorum in loco. Cre* brumfivefrequens, & infrequens ,five raris locis difpofiturn. De hoc alibi ex Ariftotele ,Platonc,Galeno. Itague infra,rx TNMX*T p*wt t&ii&zf. Verba verbis his contrarid funt:*t nonfenfus. Ibi enim a concretione totius, ex viciniapartium.*

*A'm*w £ ds't7vx,cA>.Theodorusinordinati,&utforte evenit. Sine ordine,acfortuitofitu.*

A%>*ya7uru, &**<*. Vropter difpofitionem ramorumvotat tifaxsyi'nt'r*. Theodorus, egrcgtaiafenfuOptimo: ad vcr? bum,digna,quarum ratio habeatur.*

*.TSfSpu&'wiThis&^mp,^ theodorus. Quibufdam aflidue grandtus; niale.A^iCiuM^^^qualitatemfigni^ ficati meltus,fubinde,i9 *«\ Plinius krevms, omnium ter#proxvmacrafiiora. V •*

Tv0A« $ ^vV«^ Tmptirti. Plinius urbanifiimc\ quod naturafityfi non evaluere : aurfomia,cumamputatoscicatrix hebetavit, In Qodice Gratco ita levimus Dtftribuit <? *>!?»-*

imKewfy m,p$? Cum aut ceafti, vifhpafii, at a'bfcip, & quafia/nbufti,mutilatifuerint. phxpfy coa8%' fafciis enim circumvtndunt olitores e corticibus: ita quijpiam dicat. 0m ipfis liberum non fit, fid vimpatiantur, aut objctlu fianiul(S‰ velfctttuU, autobnixufroximi rami. Theodorus*

*nodi tumid,Junt: Jed, l»™»'''''ZZid£usi*c«-*

fcrvantsquam trtinci fuferfician,, ut, no,v™''''''™*

*F^nofiritnojlramanu attonfis. *>'«'*™*™^™*

affignatcauifam, quarantiime caetiit Outs ^mfiual

*'lud,d*jefU. Nam e*

una ratio 'cfrcnnve noderum. Nam ftrodam coeunt tn idem

fenitu,: quidem fimamnem cauum habent, habiu circum-

tumentibu. Ipuulo verbo Theodorus ambiuonem fitus, figuram

non, p xUñi autfi mavn, n U** ^*^.*

*Mv, * tundere, vfiuna incidere. malt*

Theodorus ambiuonem, dixi cauit.

Nam dixit, Nam ut ita, Nelius \uitur enim aliquid, ad quod accefiumeam alia pertinfia ad rerum gcnerationem; quam autem ampliorem Theodorus, minus plene. U&fioms emm ai.pliorfigmficatus, mutilationempotim. Ham cumfiatuatgivniistoynt, &fubftituat T* *l$i(<i&«{ xi w, quid aliudfitreliquum TO t^fi^^quam riutilari ?*

Ov >^ <^7w <pvt» roimf <n>j>v. Tbcodortx : iclui enim nature contraries, a&toncm intellexit Theodorus, C^ dixit natura contrariam ; mihi fotioralta fententia excogitate eft. Materiam,4ua4*plagaarcejiiturt nonelt apparatain neiorremove!oculorum: Jed tnfubftdys. veluti &quivoce enim dicttur nodus*

Ai« Tiftn^'>* P*<™ *a&e**i&aj. Sic lege^no <a&rxvZ%i&uj, fropterea quod ramulibreves Junt^ mult* gemmas eiunt fimul, ut ita dicaih, botalatim ; iccirco videntur nodofiores\ intervallaenimnullajunti*

Ift fi «•{$?• Hac verbafidelijlimc tranfiulit Plinius.

Kyi}! Junt verruca> nodis fimiles in qucrcubus, in olea vpngri7<il&iM**Al"\alijsKyn**lu(: Videtur enim arbork ricinus. *&h Athenienfibus quid fit, integres Nicandri & Pollux animadvertere, ficum eo nominejylvefiiem, »gUU ejusfrondes. Itemmachinaminjcenis,utdiximusinfrimo Poi'tices. In Jecundo hiftonarum *Lo'xy{}lutvocatTheo~ phraftusjurculum<ficus. Hotacafuumvan in biftorifi animalium apud preceptor em * Nam*

ROBIRTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

Tat &c. Pliniultamenvocis &-ambiguitate deceftuscap.xxx. quodTbeopbrajlushic de nodu.

IOANNIS BOD^I A STAPEL *NOTE* ET COMMENTARIUS.

O'6'^.)Supra cap.v.quasfignificationes vox *ofr* nabcat,dixi.Tg *ilfa* xquivoca (ignificatio^ fcfcllit Plinium,quaB T heophraftus de nodis,de ramis lcnb" ncem lib.xvi. cap.xxx. ut redkc Conftantinusi *Jrborum/iT\qu\t,qua:damfimplices,quibusaradice caudex unus, & ramifrequentes; ut otiv*,fico, viti; qua^mfruticofigenais; vtpaliurus,w*rtus, item nux avella* *>*: Minima melinr ell fci mhinfi** fruFtx* in nfUres diiperfa ra/»oi. * in quibufdam omnin* nullus, ut mjuo'genere bux*°> lototran Jmarint^aiHzdam bifurctatqueettamin panes tiffirfic &&B?ne feci^et Plinius/iarbons -omcrsqu* ramis carct.adfcripfiffei. Scd damr-ne arbor enodis? Hoc Jrgumentumipfcfolvit Theophraftus Jf0^ cffe,inquir, qu« paucos nodos, natur* ordinehabent.

A'.TH.A.^J |nter# enocfesnumerat, fambucum, laurafh.ficurn. • Nonmulcosnodos babet ficus, paucoslaurus, fambucus an multosan Paucoshabear, quilbet experilntia facile comperie t.V ulgataarbor, habet fermoli- phraftos inter enodes numerat. Plinius loco citato, fambuci. Immo, licefc -dicere,cunaolifillma, plijrimis quippe donata ramis.

^^«i»A«iJ In Bafil. & Aid. *mw*™hn.* Non mal fortaflè corrigunc, *n,yp*whn* locis concretise dl*ns,con|>elaris,'2D^Ti?r?>'^>quod concretum fignificatjPt apud Polybiuin »»y^«» r» ^y^,nivis concretio, gofrigore. e^To7us''|^ii'jr, frigorc conçretis.

) Et hoc de ramis Plinius loco citato, *mali* VroTwImgenus;* (ramoru J *ferarum emm rohra reddunt, adharenttbus uni maximo minoribus.* 1 hepphraftus nodos fimilès ait perfonK,larv«,imagini. •

&*<$*$»''& ™pW.) Plinius loco citato, ^ *morum* (vulgo *romanorum* inept^ legitur) *aliqui caci* quinongermmant, quod natura fit ,/Jnon evaluere* j *aut poena,cum deputatos cicattix hebetavit.*

Pcflimfc hxc PLnius: quod Graecusau&or$ de no^ dis. Latinusde ramis: *Qu*dividuisinramonaturacfl* (re&fc dixiffet, quod nodus in caetcris eft) *bacviti in oculo, haruntini ingeniculo.* •

KgO*) VPX hec plures apud Medicos habet G* gniftcationes. Galen, in Gloflis x^*^ ™«w« *&**** *fici rami ma}ores,* Erotianus. il^ïvnA^WjiiAf^ *Kith*, nly fici folia, alyramos* *e«JW vocant. Nicand. Scholiaft.*e^ J\>*ti dvet*» MKLZ My*, crada Poetaficit ''Jylveftrem ^W/^.Theophraft.lib.u.cap.vi i.*ramum fici *fillip* vocat, fvrfomr w i «*?U'F *m xptfL *Ky.7M MZtwat <r<pty* mtian* Sec. Eidem lib. iv. cap. xvi^ vitiuin ett,pr?iertim in ficu,cum in articulos & cacu. mmum digitos (fie loquitur Plinius) pat, ran-q he denigrantur. Hoc retro loco, crada eft, verruofa tuberatio, quae praecipue arbotis dav- fiaras occupat, quibus crudelis pruuoria velut in ramorum brachia dilongatur.

lib.iii.pifcis eft, etiam Ariftoteli lib. vui- hift. animahum. Nojinulh *wf&* intcrpiccantur,hiantcs, in arborum truncis & caudicibus, fiifiiiras- Scdaliter Galenus lib. vi. Epidem. fe<3*ui. Aphorif.x. I

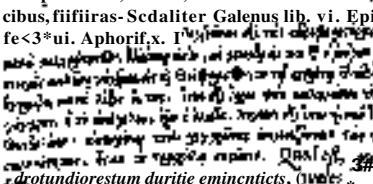

drotundiorestum duritie emincnticts, *» quibuf* *dam arboribus gignuntur adnafcentia, quae* *ut* E# *theophraftus lib.* i. *de plantts his vcrbis fcrtpfit. Quccdamyero habentk qmbufdam vocAy>sjify%*s,aut quod froportionere,Jpondeatj Utolea. Dicunt auhm nonnulli($ nt^ncquoqueinlUbcffalii^ fi audit' quibnfdamvocari py* tfSvctshujitfmodidurities, cum circa collum conftitennt.* Idem repetit inLexico : riy#*v* ^^J%»X«AL,^TO <:* wSuffciritf ¥4»'^*» *impropttw $yyuX»ftiw>,ns >$ ®d--

VOT n»p -,» W ITO *A&w''''''''iA* H*' Id Cft.• ***?*'' *tutturis ramicem, quern bronchocelem^cunt a rotundisin ^borumtruncisehatisemnent'wclM in frintode plantis, his verbsjcrtbft; quadam vero a qui~* *Am vicatos gongros habcnt, ant ahquii proP&rtion,^ rejpondens.Ex* his Oaleni locis conftat.particuU { eflc delendam,aclegendum *xaijnmwyyfw.* Lege etiam W *J[i '/^e*,* deleto *yyj*. Eundem hunc affedum ^§po vocariau.«^warboris truncus. Ariftophanis Scholiaftes-7r?e^o> fi|nificare ait,^;^®-^ ^.Proradice ufurpatam, hadenus non legi. Hoc,uc dixi,lqco vitium jam defcriptum,quodxM7a;^ etiam vocari, ait Philofophus.

*Qwi J[t vtyfi**a&.)* Afterifcum,quoiaBafile'enli c»dice locus £ic notatur; non *xe&t* luftulit Lugdu* nenfiseditio# Lego *intiifrdfyQuwft.* id eft, *frequent er*hoc morbigenere labor ant arbor es, quafobolekunt.* Ut fit fenfus;quaecunque fun^uniftirpes^dnatisque carent, hoc vitio nunquam, vel raro corrumpuntur : contra quaeadnatahabent,quaequeabradic^repuU lulanc,facile & frequenter gongrum acquirunt. Scd maxime, praecipueque hocmalum patitur olea, & oleafter.Cart'erum falfum eftjdadjplum fobolefcere; fingulari cqnftat caudice,nec unquam adnata protu-^ lit. Ac fi 4pfai, id eft arbores dantur ft»w<{^, palma inter eas recenferi debct.Vide caj.fcqueps & vi 11. lib.u.ubide palmaagitur.Vide & fupracapax.ubi de radicum differentus loquitur Philofophus.

K E *. I A.

CAP. XIV.

Qua long<e & ramofte arbores

Elit tSfl fcV *T** f^o «ff f§i©- *aufyma fiei-*

*v'lhm limwtiM > W***w* ^ V a

*JL-x£*ZL IJfr.iufan^miJiil** W

. enuSov fa, 67» o w n

^ W J, p j o. e* f o r g e n t . Qulnetiamilludfidemfatisprzftarepoteft:

\KCUOV J§ IUKMO <tfB% W ^ flu ^

*%ov \w%*iw ha Xa^ain Jfytyv fflP* > ««•

m c. INS cloy,

n.^ i m 5 m d ^ i ^ f l m 1 ^ ^ 5 itap

jf UAJI 9 «^MS M2\MW 5 arAiww T^ op^ c# T« . Aquiloniaquam Mcridiana enafcitur: alixitempcr-

o00-&f M e*j o r w ®O^ f i ^ f t C ^ fc-n 4 « « P*ctu0virent:a^x foliis deciduis font.

Svntigituraljx in longitudinem tantumapt^po* ciffimum excrefcere: ut abies, palma, cupreflus,

Adhuc quaedam quae ramis frequenti

p £** tam longitudin< quamproflinditate. Nonnullaillico in#r am os fparguntur: ceu njalus. Qwaxkn ramofa: molemquc fuperiorem grandiorem geftantcs: ut punica. Verui^tamen ad|ingula & locus,& alime^tum, & cultus plurimum valef.Indicium,quod caidem fi ercbrs

das pr g Vu

olenjm enim nonnulla arfcorls figuram capeffunt: ceu malva betaque^ Et, ut diduna jam *dbj* omnia t locis t *Debitit* itielius augefcunt: nam,&^nter ea*qu«genusidem^^«» 'fortiun^ur, qua: fuis in focis manent, cnofiora, « plioras pulctvioraque extant, Vt abies Macedonica pwjantior quamParnafia c^teraequefpecftatur. Qux quidem omnia , atque in totum fvlveftris materies, Julchrior & comm2dior & copiofior parte i^

IVLII CiESARIS JSCALIGERI ANJMADVERSIONES.

M^»«V(*Tmyp<ng,iwP&XP7h??- fyr<*arborctcraf. fiores,(3breviores. Se&laaPud nosfiferaturcre-'brarfufilla eftifx rau, grandior.

K*idv fSp ivJv$ itS aQely fa Ify. Jbeod. hie interpretatur •£«ramos. Hujusfententia cum duafiht partes: amputates gratidefcere: dimiijptsramefceve,ac fieri brevi<nb:: hancilli fjtpofuit Philofophus: huic illam Iheodorils. fymosfucci? <ws» idemdixtt: malim intelligere ab imofuccidi truncum; ramos autm decidi. Latini amputare,fane Guca prafcr?* ftione*>cbKx%ii«9.d,i am: **J«i$«p, *putare. undepu-''tm,putum.

Ajeumt 5 ci *mshuvtis umis\\W\H, ThcodorW omnia* in' *Jus locis augefcunt. Pronomen.fuum, apud Legum inter-*

*I'/^vA^dec^easell *A proprietatis ctrcumfcriptionem : vaque btc accipiendum eft. Latius pbilofophi, quo qmdque* *i]untfuum,atquc*propriQ aiftmguunt,* *' Explicates dicatydebitisfibilocis. \t<»l«,augcfcunt. minus* [1] *flene : nam etiam paulodiverf^mi^ura locis, nihilominui crefcunt. At hie eft^lH. ita.dicas, excrcfeunt} id eft, exu-perant vulgareincrementum, £*%****nsl&tw. Theodorm omifit.Miraverofuavitas orationis. puriusfic dicas ,gran* dioresy t$ melsoresfivepulchriores evadunt. I toque repeti^ tnox, (Mify i$ w&i*. ipAw enim utrumque Gratis figmpcat> bonum* acpulchrum: quodp Plautus accaterijuntimitan. Formahaudmalairetlij Umeconfulentesveritati.millum enim malum, pulchrum. Eft enim malum ad fQortionemfalfi: falfum ad proportions nontntis; pulchrum ad* *<hu^f.tlinvtem enid- Cipit M verum 13 bontm Addit ivtuu ferfeBtonem entsificut & verumtf bonum. Addit igitur <tH$n&adJpeciem, ty&luadufumfru&uum.*

* *tin* p T« 4»^*"<pvM*. *Bineeirat initium capiwfclW. tis,didi liffmntiafumptaexfolijs.*

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOTiE.ET COMMENTASLIA.

Oltvlxolvi.) Piin. lib,xvi.cap.xxx. *Omniumterra froxima craffiou. Inlongitginem excrefcant fabiet,abies, laricis,fafi.mupreffupinefiftus, ultiqua ttfiqui fiin iftirfia.* Male,inrer haec.Plimus recenfet ulmum. Inter uniftirpia, ac qua: fponte fua in longitudinem excreicunt,ulmus numerari nequit.

H>»j>>k) Idem Plin. lib. xvi.cap.xxx-i. *Ojixiam flatim in ramos fparguntur, ut ntali.* Q^od de punicd fcribit,nonfemelobfervavi$ plurimisfurculisprae-dita reperitur.

.M M^w *w#w¥v & C C) Mlla comparatio; arboris & herb*. Philofophusarborem arbori com.oarat, non arborcm herb*.

AVmAfr.) De vitis natura qu« obfervavunt botatrici, plebi nota.

KEф. IE* CAP.XV.

Qwefempervireattt; 6 quibusfolia decidant-, utplatanusin Cre(a,& quercus Sybari.

T'&vfy ifiifuv, ««'<pu»«, «A«w, *Q5>£,* • *Jldppini,fKkm&,mvw 5t&Sfpmmp/r.* T IBlrciit ex uibaiiis perpetuo, oka, palnia, laurus, V Vmy^rcus'P^^i gemwquoddln, cupreffis: ex fylvc-r®*rfr J i ^ W , •A«'i»,«6'«,jitt&tf®., fl-uA ftribus5abies3pinafter3juniperus,fimikx,thuia3& ea^uamA^ad^sPhelodtynappc1 ant: tilia, cedrus, picea,rtiynca,buxus,ilex,aquifolia,celaftrus,philyca,

portulaca^rbutas,terebinthus;iaur^ralacaatquc,^ 1 unedo folia inferiora dimitt^t, cacimiinibus perpe-tucwirent,* ramifqueaffidnepraepoterogignunt.He^ f ^mos^u't in arborum genercFruticum autem,edera,rubus,arun- *femter* «- onganum,apium," equapium, papaver: & lylveltrium genera complura. Ex his cjuoque nonnulla cac^mine perdurant amiflis reliquis: Ut apium, equapiuiM,briga-

kmwm-£,T <x«^% (Au^Mo'd Xe m. ver0ramin H T i n r d T S ? eneribu' y ¥« ema t«r.

THW!^ wiSW, fiUUfo«>23L-A * P^F^^^^^^funa&pinguedi-

ncm quandam fuavemque olentiam reddunt.Nonnulla, quanquamfuanaturafcmpervivere nequea\it: tamen ex loci caufa folia nunquatti dimittuat: ut *di&um* de hiseftqusinagroElephandnoMemphfqucprove-

numaPudfontcmquendamftareaff .quamfolildeperdit. Iovemfub e a S ^

e» TJ *Tepmaicc <aOS* cubuiflc fabulantur tOuercus in Tj n.

c« ^TQAeaj,?y <$uAAo£oA«4><(n j ^*Ke^uiav* *euniu'etfM nut aXXcusAXXct Uitu' Kujid,.XiytTcu* Ocyi!Sjaliis tardius: ut quxdam ctiam * ab hycme occu- TalemitinCyproeffeplaranumfertur Omnibo**«'« autumno &per autumnum folia decidunt, aliistamen

i\ V» *it* ^ o t s inoeptanc: ut amygdala. Quadam fcrotinT «''»«re *- gernuic cfle folent, fed uihilo, ut ita diierim, ta^ers folia dcpcrdunt: ut morns' Repio anwT * *Eyemm*

&&Ikm«mXi'i»m,Jtoti

?lum^e madi^« plutWnad *vaLjJ^^Sl

IULII CESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

^ *Folysdifferentia jam hinc^-m* ri !#«*& *fA.Verum hoc adcempm* : fc* *perpetuum dignofcas folium* , & *anntium. Omifit autemrivere when. Cujufinodt ait Diofioridis **n?m.* N^WI ***z™,*gemfta non eft, tit pu~ tarunt. Nutta inter mites ntim. genus. Acultu & habitu ftatuithanc dtfferentiam % *pip*n qniapinigenus quoddam coluur*

*Animadvertes ythujamignotam nobrs*7 *niji ex hi ft or ta. Tliniui hancfententiam cum exequeretur, dimifit hie, & urbanas definivit,'quafrucluy autdote ahqua*y *umbrarumve officio vivant. Male fane : quiff e agreftes huic quoque ufui funt.Jtifi bcas,ab eo additum adverbiun\humamw*y *fro vera differentia* Cuth that Jpecies enumeraret {quod & alibi fecit) omifit Pbilycam^ (2? Afharcin Olympo monti peculia- res* i *fid irstertio decimo apharcen nominat. Philycam ubi commepioret,non metninu Nam quifutarunt earn effe^i- tiamjalfifunt:neq;enim Olympo peculiar is tiha&fhilyxam cumpbilycamifcuere : quorum erroremfinejudtcio toiethw quoque eft fecutus. Nam fane hoc eadem loco & fbilyram Ierimu5 & phlycam.*

*E(latuzquoddaPlini*animadvertds. Ait Me, indelicijs apudHomericam Circen ufumfuijfe Tbyia arborts ad uren- dum. C*teribn nonafud Circen, fed apud Calyffo faftum' legos^nquintp Vlijfea. Fefelht tanti viri memoriam lectio Virgiliana, in qua Ceiro ufus ejufmodi attribuitur Circes dehcijs. Earn indtligentiam fnmns Hermolaiisfequutus est$ tumautemufquead Bdellium omnes.Quinetiam Marcellus Virgiliut^cum npn decimum Hhapfidia librum,m quo Circes fabula feragitur, fed qtiinti&n recs^et C^ien tamen po- fuitynonCalyffo. In CodicePliniano veter^Thia^fcriftim^ eft ,&in veteri Homerico Jtl* , recentiores fartim y*» /e- gtmt, fartim fy**. Aquifolium idsm Plimus vertit, da, d^ia*, &eumfequutusTheodorus* InMacrobijcommen- tary sfcriptumeft, Agrifolij arboris nomen. Qua voce ilicis genus etiam nuncVajconts'vocant2 licet corrufta,* Agreol. *Notax.opctp®') ($ ou*p®*y f rater fpeciesfufradi£l<tt.*

Ks^fe. *Sfeciemobfervabisa Cedro*diftinBa7n. Satisfci- mus aliquot locisinfrovincia Narbonenji nafci Cedrttm mi'' nufculam**

P'#JW, *Uiuk.Voces compiclenteshocflexujpecies omnes\ itaque U-viternimtś Theodorus.Kofa,* viola* *influrahme* lius,* Rofacea,&violacea. *Hiftona tamen bacafuinos falfa eftjijpeaes Hpfoś quafdam , qua fane folia amntunt. Palaver autem cum annumerat*7 *tantum abeft, ut vera di- catgut etiam mtereat totum.*

depravatur^

IU»2» j T «*«». *Ponit affetluum differentiate*

. Parii intercipit temporis, quin perpetuo *vivttt.itaTheodorus.inicrcipit^abfolute fofuitjmmus commode : nifi putemusfcnftumfuiffe^nter^ cidit. lllud tamen videtur ab autore accvptum, wide intcr~ cafedo.*

Tas j vfryio-fov meet Thefd. omifit b<ec omnlaz atqui ad remfaciunt. Mir urn enim ilhm ibifolam ferpctui virere*9*caterf5 amittentibus.*

E' JJ *Zvpetpei tyZg irh ivozwoTrT®* w $s zroXtus. Theodorus. Quercusm agro Thunno eft,ubi Sybans conJpicua.At PUnij yerba,quemjrequentiusflusmrmofiquitur,?nemimlJet.Ui*

Thunno agro urbs Sybaris fuit, ex qua quercus con* fpiciebacur. *Idem Phnms commodius,quam 7heop£.aliud emm eft,m agro^ahud h ^vfi^.Nam quomodoJh&ZvGxfet. & fit eadem conffictid w 4-afotets ? Eft modn> Attiv /o- qtitfidi) &familian* Tbcopbrajto* 3 *ficut alibi, h Kvpfy. id eslyin agro Cj renao,*

$'%etpayos i7nXap%dmi% *Theodorus*y *utqu&jdamab hyeme occupentur^ut etiam quadam hy&ncm attiagant.*

*A'fooc*j 7iv£v v&psi. Tbeodor. Qiunimoquibufdam tardius fhceftdnt. MeUus*7*qut?itmofhn^s\quam alia , quadam amittunt.*

O vfo 5 fcifflv¥ *Mfow. Sub'mtellige^folia amittunt.*

H* *j(c^ i ŬVJVHT.S Hsf.-ni'p.itf&'^beodorus, occafus, ortusque viciJ'Hm occur runt. Cpminodior fenfus eperfpicua &fideli oratione ffempcrvirentmmfrondibus particulatim decidentibus ilhco ahafubnajfuntur* NMa, *fyta$ imfro- pric : ^d'PiTii voluit dicere%*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

A'ref**klQm* y *laiirus fylvesln* > *five agrejhis, qua nullo hominumcultufponte prohenit*: *vel qua laurus tinus dicitur a Plmio%* *»

, *land. fyc8e Tbeodor us : Bgfacea, Qviolacea. ut K&wn& dicit. Vide infra lib.* 11 *.cap. 11* ,,

Varro JSeiruftJib.x. cap.vix. Itaque Creta «« Cortyniam dicitur platans ejfe , qua folia hyeme non amittat. ItemqueinCyfro,ut.Theofhraslusait,ttrra Item Sybari qui nunc Thurij dicuntur^qitercusfimile effa natural qua eft m offidi conffeftu. Item*contra atque afudnos fieri ad Elefbantinem, utweqiieficus, neqmvites amittant folia. Legeetiam Pliniumhb. x\i.caf.xxi. SSlib cap.l.*

IOANNIS BODÆI A STAPEL NOTJE ET COMMENT ARIU S.

AtlQviket.) Hoc capite agit de plantis,quibus fo- lia perpetuo virent, &autumnocadunt. Qua- rum Hiftoriam repetit lib. i n : cap. iv. Plin. lib.xvi.cap.xXi *Harumgenerinon decidunt,olca, lauro, falmay myril, cupreffoypinisybederayrhododendro.liYitQ-* phraftus hederam inter frutices perpetuo yirentes tecenfet; noa inter arbores, Rhododendri nullum facit mentionem, nifi for tle *faJfoftm* fit, de qua paulo infra.

T»*vjfc *xia*&.Q%)* Plin.lib.xvi.cap.xxi.5jr/^j(?rf«wi *generis folia non decidunt; abieti&arici, finaftroy Jumpero, cedro*y *terebinthoy buxo*y *ilici, aquifoliayfuberi, taxoytama- riciiSc* Tlfeophraftus hoc cap.xv. inter perpetua vif etues non numerat taxum,)uniperum.Qji5 tamen «b. iif. cap. iv. inter *dti<pv>&** recenfenttu:. Nemo praeter Plinium, laricem, folium habere perpetuum, tradidit,-intercoMiferas folalarifotiaamittit. ^ • .^'Ati^J Inter perpetuifolia Theophraftus refert cum vel pueris conftet, tiliam quam Bttltlieil :, folia amittere. Scribo fiAAvpw, vel ut apud tam lib. v n . legitur ^«Avg«?: *$&?<$*$ > 5d[iy^ *»?''*>.« *ifyf.'Gtoaias riQn* && TW dyei**elouts. Phillyrea fonajimilifZr, ac fylveftiis oltva adslringunt. foivfi** E5/P^H?'& folio: hujus defcriptionem non taradidit l eoprtraftus: fecit id Diofc.lib.i. cap.cxxvT Phil— yre* h^joriamdabolib.iii. ubide tilia nomserit lermo. muiti vocis Graccae vicinitate detepti;^liam cum phillyrea confundunt. F %.

*H*t!*.)* Q^npoteft, utrum^p/^inxer^y^ fecenferi debear; quippe folia hyemis injuria facile cadunti& hcer diJigenreradveriUs hyemisl^vitienn defendaturarbor,, nihilominus tamen foliamenfe Majrtio amittu,quod etiam in calidis patitur regio- nibus, qualis NarbonenfisGallia'', Di»endum,inter m'*Qvxi** rcferri, quod cempus, quo foliis caret, exi- guum admodum*fit,ac vix menfem excedac,; Primo enim vere,Apnli nenlpe menfe,vel ad Martij finem, nova folia germinaqueproducit.

AVg«, JW^ij.) Scribe *dy&* hifin.* Id eft lylveftns ^ laurus,qu2etinus vocatur, Eiinvxv. cap.xxx. *Poftea accefferegenera tinus, Sancjylveslrem laurum aliqui intel- ligunt.* Sic fenbendum , deleja diftinCtionis nota,, indicat, quod & *dy£*«?& ^<p'^>P^*lo* *anl1*r ^entio- nem fecerit. Malunt viri docfti *dm dye** > *ei** lege- re, fed *frxxifyvr,'«&** vocatur, ut lib. i n , cap.xvr. docet Theophraltus.

. o'W^.jPlin.Jib^xvx.cap.xxi.'Iw^rwfr^^w^^ *funt Adrachne in Gracia*9 Gf *ubtque nnedo ; rtliqua enim folia decidunt his y prater quam in cacuminibus. 6\m&n* finoncorruptum, Piinius unedoneminterpretatus eft, Puto legendum *XÓ^A^.* TÓ *otpa^Vy* vitis-folium. *iiefychius*9 *b>*<& >£ w«>«Ä» &».*.* Hoc fer/u apud Theophraftusaccipitur,lib. ix cap.xw- ubi de pen- taphyllo agit. *Gaza, habetfolium vitis.* Xenoph. Oecon. *Vitis y frutlumfine folijsferyat.* Arbutus hyberfio tempore folia tamum in cacumine habet, Ratio hujus rci videtur,quod fuccu^ahmen-

tum^ueadextimas mittaturpartes: h*c etiam cauft, cur foliain cundisplantis parte terrae proxima, primum defluant, quod primum haec nutrimento deftituantur. Alia etiam de caufa arbuti tantum cacumen femper viret. Quippe natura illud, quod in teliquis perpetuifolio plantis infervit ad confervationem foliorum, in arbuto confumit in novis producendis ramis.

Ga^^.JPlin.loco-CLtato: *Non decidunt autem & in fruticumgenere quibujdamrfvulgo cuidam)rubo&calamo.* r'JW.) Do:ti(f. Gaza vertit rofarn.^ Malunt air; in plurali rofacea, nonnulli rofarium, id eft plantarium rofarum. Sic libro iv. cap. XIII. *%wi* pro junci plantacum fuo cefpite fumitur.lib.vi cap.ii i. AWtf^/'ipro afparagi fylva.Hefycbius,^Aw« *iri*4$ 'ifa <Pvtrttf 7U p*ht, wfaimgiffi i*'** ''* '*<P^57u Ir'^K&m wn*''u% 7K KelLi*. H[joioma locus ubi rofa nafcitur, Ionia ubiviokyCnnoniaubi UUum.Sed* rofa,hadenus cognita, folia amittit. liec vox & alias habet (ignificationes. Suidas: *v'o$M*>i % piih* tyr*!*.*

'rihwia T^pity H&™ *••%$!**' B^odonia rofaruplantarium^ tit Ionia violdrum, rhddonia, rofarumpratum. "Alij rhododapbncnitavocarifcribunr, nonnulli vitis quoddamgenus uvasferens cobrerofiefimiles.* Rhododaphnem* id eft, laiirum rofeam vocari fcribit, & hoc hgnificatu Plinius accepiffe videtur. lib.xvi.cap-xx. *Harumgeneri non decidunt) ole<e, laiiYo^palmx^myrtOyCUpreffoypinKiedera^ Jfyododendfo, © qnamvis herba dicatur Sabia<e*Rhododendron, lit nomine apparct, a Gwcis venit, alij Nenon vocarunt>alij ,hododapbnen,fempiternumfronde> rofafimilitudme,cauhbusfruticofum;jumentis capruque, (3 ovibus venenum eft ; idem homini contra ferpentium venena remedit eft.* Nenon luculenter a Diofcoride deJcribitur lib. 1V• cap.LxXX 11. Njft̃j«r, *?-J[t'pohhifw, oi J[i ptfti*

&&&) w f t;Wfnanc penodum ex veculto codice in hunc modum legic Lacuna : A > ^ A * » <*pi^x \Km*

is.ic»pvb Jfr f VetUS Cod.

f &•« (vmgat. C©d.C wwii9i»«¶ VetUS

quidaip ~*Mu, tmwler) niv^s. ft* « A f

Vel fi mavis »g<^™ ^i i^vw *ifwyhtki^ K*pv<f,$ £fwypim,v&vs. Nerion qmbufdam rbododaphne, alijs rhododendron vocatumjrutex eft vulgarx notititjongioribus, crafttoribusquefohjs, quamfintamygdaltna:flore ad rofxfinuhtudincm conformato, iSfiliquA Jruftuiamygiahno proxima, qua qutdem dehifcens lanofa quadam naturd acanthy pappos reprafentanteplena reperitur, ratface mcuminata ($ loflga, Hgnofa, atqueguflantijalf*. Nafcitur inviridarp-i maritimKquelocts,f3J'ecus amnes. Fibres ac folia cantbus, afinis, mults, & pierKquequadrnpedtbtts venena funt : hominibus vero contra tenenatarum beftiarum tnorfus prafdiaji e vino bibanturjoque magi* ruta addita, imbecilliores autefn animantes , uncapra <fc pecudes* fi aquambiberint.inqua^a^aduerint, moriuntur.* Qa* le&io mihi probetur,infra dicara; nunc aha confidejabimus. Primoan ifru, cujusapudNicandrum \n Ther.fit mentio,fir KSM» Dioicondis;

Nerimque, {$ late ducentem germing iWWj *Sunulus aid^tuc Thjmbrt**

Placet botanicis exetcitatiflimisNiJ^i, rhododen-* drum efle, credo quod Diofcoridesprsfefcribar, adverfus ferpentum venena cum ruta. Diofcorid''s fententiam cantirmatPlin.lib.xxrv.cap.xi. *Ityodc• dendron nenomen quidemapud nos invenit Latinum > rhododaphnen meant; aut mrium.Mirumjolia ejusqttadrtipe** dum venenwn ejp, bo mini vero contra jerpentes prajidium: ruta addita e vino potaj*ecus etiam (3 capra, fi aquam~biberint) in qua folia tmduerint, mondicantur** Conrra Galenus in lib.vn.. *z* fimpl. homini etiam venenum fcribit, N*g<i *i pohhlpiy,tazip®* il-mni Jupv<&'il*fy $?*

mp&euHfiin 'tiJptiriijG h>WTKpi<P» , cvKjoiifyu7ntspow , m» nls* srAi/i>i?T famcnut'wt.* Eadem JTe^ repetit infra *ittera^ P'o^JW^ WT* *V 7^ fob ^MTipk IM, dm, wJpvTmifJthov, tifotc $ T zr^vsw H^}^TwnHeri;am7 nut rhododaphne notus oriMibusfriitex, forts quidem tllitus, digerendi vim obtinet, porrofi intra corpus affumatur, per* nici'fus ac venenofus% non tantum hominibus ,ftdplertfiiuc etia<tipecudibus cft.R]?o<ijdaphne:atafua ejjeniia venenum eft\nec tantum homing fed} %*rifqtn peconbus** Cxtcrum. Dioicorkiem & Galenum cenciliaredbcSHoresftudent, acdicunt, quod hominibus fr.nis venenum eft> id ipfum iferpente de«nor is r i dio efle:funt enim venena plerumque aliorum ven' jrum «Ai(i^«V«^* •Sed liceat tantorum yirorum pace dic^re , quod auguror -f vocum vicinitatem deceptum dico Dioicoridem.N^Nicandro planta Jt rhodod'endro mul^turn diverla, nee alia quam nardus Montana. Diofcorideslib.l.cap.vcii. 9 *^b?u'wy^^t&xxpirn ^ -^i wm ^ QvXiacivs *$^npis. Nardus montana,qu* 4 quibufdam Thylacitis ($ nens uppeT.fyr.* J^ardum mbntanamad-'Verfus venenatarum Uftiarum iftus, morfusque valere,nemo in dubium facile vocabit. N«>«rttaque 8c M^plantaediverfae. *Hipo** deducunt ab ;i parftcula negativa,& J ^ ^ arto; quafi inamabilis nerba : alif i Nymphis Nereidibus nomen impoficum feribantj

Nereus Dais inaius *y***P?™^vto+ *eifr.* A particula ,i & ^ quod fluere fignificat,quafi Deus natansj maririma planta nenom, qua: fie: voca*tm*tr8*r*,* q«od corpusmmime fluvidumreddat, fed potum, repenteintolerabiles c;xcitetanguftiaLintumefcr. wTcn vencer,8c fubiequitur univerfi corporis inf-owiatio, omnisque humidi exftinAio. Rh Jdoaaphne ituncupatur k flore rofe iitnih ,& foliislaurinis. Rhododendrum, id eft rofca arbor^ i rofeoflore* & *hxc* de nonSine.Fohahujus amygda~linis comparat,Dioicondes , redius launnis,comparifler,a<yixiflet eiie acutiora &tenuiora.Sut camen amygdaiiforma,fed latiora,majora, crafliora, afperiora, durioraque, & hxc caufa,cur ledionem antiquamquam repperit do(5UF.Lacuna,neutiquam rejiciendam puto. Flores, ait, ad rofafimihtudinem efle. Rofea diluta purpurilTa nitent Augufto menfe, amygdalinis aut mali majorcs, quos interdum mbellos, interdum albos producit. Horumfimilitudi* ne deceptus quondam fuit. Lucius Apulejus fub afini Metamorphofi, dum rofas quaereret, quarum. paftu in priftinam formam reftituendus erat. Nam cum pr6cul rhododaphne vidilTet fuisflo^ibus vefti* tum,ra,tus eos efle veras rofas> aperto ore tanta avidi tateaccurrit, utparumabfuerit, guinea:prima occurfu imprudens devorarit.-verum is,cum in plan-.tarumhiftoria, &viribus earum indagandis dili-, gentiffimusauaoreflec, noft immemor neri/florel depafto^afinis venenum prarfentaneum efle, labra fubmovit, rlimiffifque ad terram auribus , abiit. Utrumque genus floruit in horto Lugduni Batavo. Florjbus pereuntibus , fuccedunt fifiqux digitalis. longitudinis t teretes ip quibu$ ^ fufcum, l*ve, lanofis floccis albidis implicitum f qui 6t vento,ficuti paftu.abnpiimtur 4mpucuumfH

Nerium Rhododaphne, Laurus rosea, .Rhododendrons, Oleander floribus rubclUs.

Nerium floribos albis.

D a m y g a x p cri ari m d o fructus ihododendri, cumamygdala, kitelliMada. prorfas eft,reldeeii^uafiKquj,6t.: l''ucsdofefcente, vel obcorticis vtnditJtrctn *C craffitiem : alioquin haud re&tadultafiliquaangufta, oblong nullo /abjedta dura & liljnofo Bade^Uttinofil tancum villis.tiirn amygdala comparetur.Sctl locum corruptiifn pu;o, nrfrprminni.—t»li »▷ f«i|wfmi.rfin.LHiii i omiilis Lt^t^;^»VJ=*«, quas voc« fcioL-n qnendam addi-oiuc |HJIO. Lepo ctiam «w»fi»<f, non *ituu&ovit*, mm (juuUhyacini hu5 nulios habeat par-pos, cum quod «xperieotiailoctat, Ian»m qua refenu* eft I'niiflu; tU^l-uiienihi,ilnn!-; ciTopappu Ipiiiarum Hvctar-*duatd* Nunadmojarn tit frciiutiis.nifitc d K l i

provi. .lit, Gcnuain Ltgurum, & Libornam arcem «: S. Plantarn noftristi'Q^anbus ia&u>utJ tciaiu aljorum [radii doctfir, (.'.imcrarms. Munira* fylvefft;ii;n aditus neiiocUuili jubeil alUi'iius!il>. i-«p XIIV. quihocfloredutnexirecotjamurpcr-eant. SimiW f ...

jM *f ftzertmt, pfa infvHuninttbiant, quo mujtl frttiitc gtfiiouet,* »^J *itntibia eentivgmt. tx* WtMHw mim «#* *tmtur.* Hadenot det(tu<iodtndto.B.«&i^ loquira. mua,qviirpiaot3(i>i'i''i«Tiiecipbraito vocemr- Quod non incclhgat rhododendru[», probitujex cap.vi^

i,a,o ,,,ciuflla. eft p[r d r u m obdll(fi.u orina plane divcrl'a.r«t)»*. ro^cu in-

enim rofa, cui.'perennii Frons, <ju»)is rofa *Jehm'n* vuigo dida;id ^ftrofa ex Cairo urbc^gyp*t dcU. Differr Axe £vuIgarirofa.tjm)dO<aolirt velN bri mcfiic floicat,fibre 'jutdem rofziorma liomtnpofiiu. Adi''crfus hycmis injurms mun irigoris entm inijiasicns.Dc hac aui fimili rofa vcrba Thi-'of'hrafti i t J l g d j .

J in m;um Jl-mitie rnaiu^) interest. Ditendum, *nan* omtic papavcr intenre. Corniculamtn plures in iiyrio noitrodur.ivicannos candeni floruit, lemen tuJirjperiir.Sed tulfart pai*!ivcr,cuf interperjtctui-folia numcrarc Bonlitci ? *intctii^aiicta^votaji-*ms,ied.novisftatitnpiodi.'uiuJt!Uiplaiius. t}»* iota hyitac virctit; & ca quidem dtfc*ufi inter perpe-Oo % ircnH'i planrai nurntiainml intophjaJiu.

s'>nfi XV&'JUL) 5»nili[eri*Iin.iib.xvi.cap.ipci, *1» ThutaudgiV* , uii *Sj>b*f)if*>t, ex iff* arbtcorsjfiicu-i'Jrar qutrcm* timt, nuBijawtJo(t4 aumttrKj Jittflsft miJii .*/!»-

apiii ww M/?M J I W, J-undem Thcophr, locum *ex-*. Vidtj\nnDT. Conltuui»i. Mc Lobeliuj quercusperpciui frondevi-j««r'Mim]i)ttG«i&IV« » i/4rtfme *itnf>titfita)Ajt rmfit nu.lieijin* ''*?- ^t,''e SiHin *tmn'iumqtca-tulxtfum^tjljii''*^iw.S'Wrm. Ego JiiKobl'eriavi.remrllai at nonium adultasfjuercuj, iolia diuLiuireiintrc, quainantiquas. Vjdi menfe

Idem Plin.l.xti. f

iimirtcnt. Sijnm.jxc t: ''jirtifupnfuir , lo-*fbEiiropiiciincui'niJf*; ctnvnv wtuiittjtit vitjti:*at''**l *ftattrn qjtllcm armneniUt* nul«T tft j fltfitm ftkm jt(fw« itrccrt jertlti loco ma/tln Balile . toditc knb>«<w ? VUI codicibiis, Pto *i'oli* cisltce

quafdam arborcs folia retinere, & amittcrej recen* nova produxiffejnovi eadem ver e fla<!tida,ac periiftlorumconftatcxjperimcnco. Suberperpetuafrotidein Italia ac Hifpania viget, circa Pyretoeosmontes foliis Hyberno tempore exuitur; • quod de 0g»J obfervavitTheophraftuslib.iii.cap.xvi.

OVMICIXII.) Quod de amiflione foliorum dicit, ut plurimum/immo fempei ferfc verum. Paucae plants autumno nova folia ptomunt^ fed hae, aeftate, vel ad finemveris eadem amittuht.Perdit fub finemveris, vel prima aeftate folia colchicdm, novaque emittit poftquam defloruir autumno. Idem in mandragos-a -obfervavi. Vidi crocum autumno ftatim à fiore folia dam generibus quicquam proferam: autumnali temporeioliapromunt:primovereflorent,acpaulopoft foliacadunt,quod neminem later. · Rede adagium, una hirundo non facitver, Una exceptio,legisvim non infringit. Sic nee crocus,hec papaver, nee colchicum,8c fi qua funt fimilia, Theophrafti lent enu* adverfantur. *

KE*,KA. CAP. XVI.

])efoliorum differentia tffyura: de lauru Jlexahdrina.

TV &<&v)to?$*^vfofyunMctimi. -p'Oliavcro in czteris omnibus arboribusfibiipfi

P finailia font. Populi aucem, atque cders, cjufque, gerit: cum autem gState pProveda fuerft: rotunda, *veteracon** Cullareiquod olea,tilis,ulmo,popuId evenirevide- intellimut/ 0 Mi a £.> F « e prona fupinaqueinter ficut manuS. * Oleaefoiorum v^ero nas'' ea ipfa candi- fupinamvellcvidcatur, Prxfertim c(am reflexusfolis caufa fiat. Facile id ſpe&ari in iis poteft, quae crebri ordinataque funt: quemaamodum myrti. Nonnulli

vergat, Qûipp e cum refupinatio quidem partem proximiorem pronam reddat: natuf a vero non minus

Sed

ma reft\ Id enim abfqae natura pro J ria fortaffe

vero per venas aut nervos xque ambabuU defertuc partibus. Ex altcra enim ad akeram deferfi,nulk ratio * cum mcatus non habeat, neque ima qu^ fubeat. t *Cum not* ratur ,alteradifputatioeffcdebet. Folia veropluribus culosnoxiosveftimentis interpoiitum valet. betarumfohaautbrafficarum/earufi vo^^^docarnofafun't. S ^ dinem dHtafear» non in rox † Myricae inter frutices fol Is utriculiraceae : utpalms, coici, csterifquefimili-<*mtmfolH> bus: qua (utmuniverfum loquar)'foliis angularihos W/!«* conftant; ^enirnarundo^gladiatus,Mtto^ folia,quaU ex duobus conflare dldemus; nec lluncque velori conham habere : Iunde & caeteris sicut ut- dine ampl as partrigatur. Differentiae ſtrum figurá : alia

enim

cnimorbicularai utpiri: alia t oblonga ; ut mali *ijoblongio** alia in acutum producta & in angulum † deprefla : ut edcrx Qlickfe. Ad hare alia mulrifida & quafi ÷ defluens ferrata: utabietis, filicis. Vitis quoque aliquatenus * fiffa: fici> laciniata; & (ut ita dixerim) * cruciformia. Nonnulla tinfefta: utulmi, t roboris, nucif * que avellanae. Quxdam cum cxtrcmo turn lateribus j *cum* finuataconfidunt: utilicis.robofis,fmilacis,rubij/wr/^ pofitas, aliorumque: pini quoque, t laricis, abietis,atque etiam Peiri, & tccdriae extremitate pungentia. Q

aculeata *t ilicis*

inter arbores eft ; quod nos quidem novenimus: at in genere materiae humilis fpU_pro foliis: utw, icornac, diypidi, * acano, omnique pene gcneriwW. fpinofo. His enim omnibus loco folij Ipina oritur.tf^. Quod fi quis foliahc-ec effe negaverit j carere folijs ea ? *i^ omnino fequetur. Vt qoadam aculeata quidem fiot; J^A

ALBA

ut fpatij inflxa cohaereant : ceu cilicc : nos ficuti † platani & vitis propendentia atque tremula. *ftixAautvtnaf** quoque difFerentiam facit: quod non.ex *titdem penfi.* partibus t pendeant j fed plurimis quidem ex * ^er * *agnafean^* mine, nonnullisveroexramo: roborietiam ex cau-f/' dice. Oleribusexmajorepaite t folia illio* ab radice excrescit in capita, allio, intuboerratico. Auliacae-fidae cepae, fcillae, bulbo , fichyrinchio; atque ius † quorum totum bulbos>: t quorum non folum quod primum folium oritur, verum etiam caulis omnino fine foliis eft. *wilts pars,* Quorundam enim foliis jafti perfedis caulis *convt-4^exi** nientertalfcaffurgit : ut laducac,*bc™ii/apij , *&P'*^>veru* rrumentorum, gimili modo nonnulla ex his caulem j *pnmo mitem ^ poll nomdjilum fpinidis gerunt:. ut *ne fo iijs* laduca. Et cunfta folia fpinofa redduntur. etiam magis in ftutjeum genere : ut rubus, fcutus. • rus. Omnium autem'' pariter arborum atque'' reliquoruih differentia tpublica > quod alia multis-ibliis *icommunis* aliapauciscon ftant: &alia latis alia t anguftis. *Vtt^an &^fls** alia ordinatis j ut myrtus : alia inordinatis , utque forte incident: ut major pene pars caeterarum plan- *il5.* tarum. Peculiare in oleribus , ceu cepae , gethyo, foliorum concavitas. Ad fuijimam foliorum difcrimen, aut magnitudinc , aut ->multitudine, aut figura , aut latitudine, aut anguftia , aut cavitate, aut afperitate, aut levitate. Aut quod aculeis horrent, vel non. Adhaec * dependentia-, unde, quo. Vnde, id eft,abradice,aut tgenuine, autcaule aut ramo, Qyo; id eft, t pediculo, aut fine ipfo: cujus etiam generis complura fpeclantur. Etiam fruddfera *wn-diculo* nuUafrudum foliis interceptum gerefttia : utlaurus *abi Pf^fi** Alexandrinaiquaefrudura fuper foliis gignit. *to^mltfLt* rum differentias jam communius diximus, Hifque penecontineptur,

IVLII CÆSARIS SCALIQ^ERI ANIMADVERSIONEi

Sed *Ket\uf*f'n?nT*ful9i{inirv. In hoc mutationmntutn* J *Id eft, qua mutantur, in angulum mutantur. Sane Sea* *liofa, Malva, Malta. At Irifohum acidum, quamIu» liolamtymanavoceappellant hall, Barbari barbatealleluja> noninangulum, fed in finum. Zecejjumcntmhafontworbecxtenore* quantoadultim, tantomajorem

aiiemadW

quemadmodum folia quoque florum fylvcftrium rofarum. Turn autem negligemia Theopbraftt ,, qui cum ita dtffe^ teret ; T&S ty Xfvw, tyy Kcfix civiftoi ; mfert : ra /4'' >- »M detect : tnclufft etiam ederam exemplo inter e<ᵢ qu<t h* *£&$%$. E*mox excludtt: ac fie diceret. ** T*$h%t*ns> T8XIT?»ᵛI TJT X^OW©". idvpimi TtL&iin* Wngjt yanetfa. ut towns, ypf Kpiu*®* :T* r. lametfi ne Qrototm quidem nov$*i'ⁿᵐᵗ orbicuUta.*

Non eft dubiitm, qumfupmam dim earn par'''^ turn refacit. Sic etiam dicitdivinmVohp c ? '' W fupini. Etfufinumdomm,whus,q«id J* > TV Stcigitur,ait: rd n4 *Z*?' & qua terram verfwjpeftant, Fratereadicit, c*?*; •** *• V''7" ^TJ*. ^* *»%* fan* ipw t*MS {''tZ%ᵣ₉ utcontrariomodo. ceptoraliterujuseit, ^J^tS^nS, ******* *««?** W n « , vOC***I*T.undo ab bacfuafennntia A w > , AriWWWZ-J&riJbm. Theedorus .parum tnentarijs kiftoriaritm' jrᵣ frudenter. b*ccumfiiss J-*

rum autem eft , quod ait ; S^TTO/ ^i r *»y. Vartern enim fuperiorem ad folcm converts {?%um eft. »fr. V SfuperX* > *n inferius ramum verfm fre&et : atque utfumrnum crat, vifcatur imum. Ambiguitatem Aclarat\ & ᵉⁱᵐ cauifam. Nam eventu quodjummum ᵍrat ₉ Wᵘᵐ &•' At n4tura non mutAt eo ex eventu, ipfiw conititutionem. Hoc eft quod dicit i X' rnt feipfam natura in ipfafupinitate,*

*sU&invei *I> >*&* differentia a figura & magnitu* d'ne Theodorus Trf\xTv(f)v>&*ᵧ* amp]a *interpretatuseft* Atamplum omntm dimenfionem capit, acfignar.,Gr<eca origo ₉ ut *'' originibus dictum Hiè autem latituda tnntum indicator. Non erunt ades ₐ₂npl(€,qu£plurimumoccupentfoh , nifi $3 contignationcs alticfint.*

*Xzwtyv**. TheodoruJ,T2LYZ. Hoc quidem illudfignificat. Veriim ncque ptno> neque ejufmodigeneribus tarafunt folia. Quin nullisarbitrorfrequentiora.*

T<7« cit :£ ^ ₅ IPVJ <fi7uf. Folium ait, utile adverfus tineas vcftimmtorum. srtfw^vfane, »$ «fe»'t^F.

Xln^nx. Tbeodorus,rcHe, Kutulas. *Exemptum bineta~ men vocgbulum hoc nullo modo intelligam.*

vcvpxiQvftitt •iovpvptxr), Kwccp'fl&'. Quarefruftra tarn t/revi rcpeteret intcrvalto. IbJHgiturpvyM?legitur probe.Quippe Tamarici inter arbores. At hicᵧ ip'w Potius. Eft cmrn ejus geKernfolio, Erica, yuamVafconesmanzmvocant, altj iJ r ugzmfloftra t es',* B r & ole.

©A/^^Jc. T/;^^/y/,&inanguIutndeprefla.^- preffwnem appellavitdemifiionem circinationis in angulumₘ 70 tt^j figmficat exittim a natura orbiculari.

*K.ecf*7nz<7rtu>yah-> *>*r*f>i>Ji>it* Quippe habct, utpinus, ajpera, © bma,.quamjerr<epropiora, fua tamen natura^ capillata.* £

2«A«Wfc. T/;m/m/.r,cruciformia. DecuflTata^zwJ, aut* palmaca ; *melius quam Tbeophraftus, qui iccircp dixit, ZavtpxvuTnms : quia durum erau Videbis, hie fignificet rwcruc'm, anpaxillos : quorumftipes digitorum: vtiani friL^Uthji retiahisfuftentant.* Varoscjue *appc/labant. ^iSudabfimilem babes modum infeptimo Commentariortfn Qafaris , qui& Centos mopere militari nominate'paulofdft ₀ftipites demijjos, qui'ab u~ mis eminebant.*

120 *[$ t!»fyp»si»n*. Theodorus>infe& mdiaqmdm aliqua, itavocat Ariftoteles z & Vliniusfio vernt. At in foltis ncque intelligas proportioned! ftgmtis, atqueinanimalibus : quam ne Gr&n quidem curavereₘ Melius dicasy* cum incifuris.

argumento ejjo venas, qu mpronafinu Altmentum enim*

^J^JT^^^^^tr^cit.

*m^tJU^T COnfirrKUtio»»- Non enim conftare meatuum modum aut reftbnfum k fupina in pronam. M\in tamen pnfiorwn commentum maw placet : neque tnim venaextant in fupina, ficutinprona. Quanquam rnent? X%m in ^rmat $U○d ajebat» non *ran meare ali~ frondibus U$○ i a^t€ʸᵘm : psteft hoc perfuaderi ex * ubl fiderantur , membranula remanet, prona inter fe difcriminantur. Verum animadverts ₉ fi fubttlius intuear* que tranfinittendi commoditatem. Ibeo»arcc prona. Nefcio quareaddiderit, fola. part fupinacandrdiotL Qwtfi opIilumor enim in berbis viriditatem % intenfiorem* Igitur dicat argumentt rationem. Theodora,* Pane AipinlperfpiAu pendent, *«»non pendent on&ia : quia Vnulta fine pedieuhu ten'f TM TMTieC, Theoclori thaler* infinite r^en*/o™teguntequidecorem, atque etiam nm rarofranguntimpetum. Sicperejus verba : neque imaqutfub-*

^t3CA^^&^N^*Wr

*cedri lacryma eft, Suprafr*ticem habebas MJ\Nfe Numerat, *WHI* ᵡj fyvvih*, & nofternon eft fjufmodu Subditautemfententiam. Siquis fpinam vocet in his, non folium, neceffe erateaputare-fyvMoi, Subdit autem exemplum afparagi, in qn<* nihil ambigatur , /Vjf hco fpinam cQe. Gᵡ^id mirum? Hadix eft fine planta ,Tuber, planta jineiadice, Sempervivum avulfum, (3 yidabathrum* fi verum ejtᵧ five capiaifolia pro eo ton, quod planta nomine cenjeri potcsl. planta fine folio, Cufcuta. Quare facihus fohj loco quod qufppiam babeat , a natura inftituipoteft. Faci* Uor enim eft analogia , quam privatio. ^ Leges autem, evictsy$ £KWJU9piv itvuf, non autem* ci'V *cfli Ntmque fie dicit. Si in fruticibus fpmofis fpinam effc dicasᵧ non folium : fequetnr , pUnw aliqudi carere {folio fenitus. Heddit igitur rationem exemplo manifesto, it ambiguum tollatt*

K«a 6tn lpm(pvifo&0 CorrigUnt tpminiyifo ₉ fgquuti T!heodorum, qui ita vertit, mtixn coherent, At omnes fane pedicnlifunt tpmxtjwm. Inolea veroperinde atqtte unum corpus videtur, fie & ubi> ® rof. Non autem as&mympki'of, ^dejt^ppenfumtutviti^pruno.* Tlbeo- *^r^propendentia^ non bene. Propendentenim etiam U ipmQvKtTXyW J* tpxmiytm. Tₐnt* ticjore audacia. cum addit:* & rremuJa. *Multa enim habent pediculam pendent , at non tremulum, ut Mntus. Eadem*

rl?:Jed CaviUtem • aut craptudinm. Sic die. Gun,altmentum non habeas fbata, quihis fefe a prona sine. Thcodorusmlfex girSnt. *»fᵈ?tnqm enetret. ^i, tefes inlutro.i\&4^, g'rmen'': athocetiameT« • ! = ! T W ^ - didpoSremiejuficnodidiJce- i^«i»^/3lf fiftifiu kco deck-*

f«»t #<uèx *wU* : malifupra definiv,t zro^cujm abradtce (iMim folia prodcant. Quid ft recU definivtt, male Jubj.eat *t«£M*k«'>*. Scyll*autemolusnoneSt, nifijecundtm certajpectei pro'portionem.*

«>AA*r. ifci*of* &**«,*/**•**»• *Quarejheodo-tin hicfatalem illamfuam cepiamfrUcit* exercmffct^auf ad bunc, aut ettamadmelioremtnodum. Non*folum ea caulfS pars qua exit prima, verumetiam totus tpfe deinceps fine fofipefi. Hocautemdixit, quid multorum caul* foltam eftiut laftuca, & beta, £? brajiica,& aliorum.*

f.Vtw Ji ore ffln Tuj Qixkx, tixiu Ea eft brevitas\ vix ut inteUigi queat. Putabammancumejfecodiccm. ficut mox:'i%«J\! 'in*nsTov *) r xouttiu Addi poffint hac, (Si drfhinbus mcliora, ^TM fy' tew, ''7*5 ****3i&™ : ut caulttpnmumlavisfit, deinde edtfjptnulas, qualem vide~ nwinlaeluca. Dixit autem : $K(w*»additaconjuntiio-nis nota : *proptereaquod diQurus erat:* 6 0v'»«. *Vetufiiot faftalaftuca, exdukiamarafit. I*rolatte,medulldmfert araneojam. Caulu, qui lavisfuerat* alicundeftinulas emit-ttt,itemfolia. Etnota«***%fr1*. efl.enimfrrmumimi-tano,nonverafpina.flexu! eft v*r*ficut*1**wifa*

jÜnì34*<p4j. *-tfuncamulntudine&paucitatei hac differentiafeqtutturftatim ittam : tYfai, $ TO rf. .uti diee-bamus in Sf4fto, exfententiaDiofcondts. Tbeodorus, <3 hic,& ahbifffiy K9'*, fubhca;dunufculc. Vtdenturautem dsejft verba ilia fie, m (dp nmyptw,* m *d)t imvm'J® TheQ-**dortiscx Pietita.*

A'^AJ; *J[i ol zl&Qt&LEfilogusvalde u tilts, confunrnatur enim dotlwyi* j *quemadmodum iklibris de animalibus dice'' barnus, Poftqudm enim us Tyw*£*ofonwit Pwifatetici, & quafi venantur : tumfubficiun&wlogos aliquando valde^ necejfanos. Mihi magu placet ratio;4tque infttttutum Ara-burn* Nam Gneci dum fie flu&uant tlla inveftigatione, lumfuk Tbv*,&tis tivth/fotius viAentur difcere ifji, quam docere olios, Arabes autem fofitk nomimbus, atque expli-C4t;s> excufiisque ambiguitatibusfignificatoriyn, defimunt, partiuntuY, exequuntur : frimumper differentia*, deinde per ojjicia, autfines Tertio loco elkiunt proprias ajfe&io* ncs. Quartb addunt communes. QmnthfolvuntquAftio-nesiatqtte hacquidem ex Pofterioribus Arisiotelurefolutо-yijs. NotabisJ %hpwn i -zjkttTwnw, lege i xsiXoT>rn$)$ rcvovw* 3sl*/» hac omntafuht modi« %ip*r®>, non autem different istefpeciales ab eo dijlincia, fed ipfafub illo interfe. Lati-tudo enimeftfiguramodus : quareminusdiligenterpofutt* Byrfus infeliciter iheodorus T& <a&<r<pve:p, tranftulitper* vtr&njif,dependere. *Atqui,* a* *duebamus* nzque tnpaliuro, neque in multis alijs > quafupra memora-barfius ipendetullum. Prtterea quod id naturaofficium, quod per verbum ta&rQtli&aj deilaratur , fit commune, i$ ad id,quod eft haberepediculum: fa ad id quod cft,eo car ere* Quis dubitaUit >fi pendere dicas, quingenus non convemat fpeaei? Neque enim us convtmty qua pediculo carent* Jfgo * J[i»v7vr afpiraie. ab fetpfo /folio faltcet* Tbeo-orus negative : aut a, pediculo , aut fine ipfo : minus plene. Quippeea , qua fine pediculo pendent , quaras adhucy \uopcndeant. quodfi dicas pafitive, per ipfum: ac-quiefcai.*

K«i *elfo in)*** cicnfr *uvTvi.TheodorusyCujvis* etiam generis complura fpecftantur. *U^fidicat.multafuntplanUy quarum folia fine pediculo fint. Profundior est fententia Theophram. Ita enim dicit:)Quemadmodum qua pediculo harent, non uno harentmodo: ita quafinepediculo^non uno modo. Ali$fane in arundinc : incipiuntenimabgeniculom. Aliter in porro, & bulbo^finegeniculo: ita pones alia ex em* pla. Verba <verd Theophrasti perfpbuafunt. Et fpecies multa earum, qua abfeipfis harem. Hac autem est differentia inter fententiam Theodon & Theophrafti. Theodorusfic. Multa fpeaantur ejus generis, utjineptdiculo pendeant. Ita tntelligit fimpUciter admodum: multa ha-rent fine pediculo. At TbeophrasJus muUtpfid judiiioad huncmodum: Eorum, qua fine pediculo hxrent, mult<t funtjpecies; i$ retle. Non enim omnia eodem modo. Quin-etiamaddam amdacius. w ^ W T J ^ W , T«ČWTLW ■■w, adutranque par tern adducipojfe : quafi d\xerit,* i£ *iKctTi£K. Multi enim modi, ^ T»> ^p ^<°%*> ^ T pi**

o Mfgbfu *<&AHtoiQofa> r x*pro,. Theodorus , intemptum folijsfruSum. Non expleturjententia. melius, quadam fruSifera eo modo^utfinufuo^ruSum compUBantur.Leno-ciniumaddasmolliufeule,fic- Quorundam involucro, nut finufiuEtus obducituradei yUtipfafruUifer^diTimerean^ tur. Vtiliusiianimadverts. SupraTbeopbraftusdicebat, caulem a natura infthutii'kfropterfruSum, autfruftus, autfeminis editionem. Igitur fie moderabimur. Vtdemus enimbicfrondeshuStumferre. Quare non de cfole, quate-nus cauHs esl s jedinquantum cauhs, tutfrimo & per fe,* ***nut oj^cioflimi^firat***

ROBfRTI CONSTANTINI ANNOTATIONES*

M H*i*s. *Alijlegunttc&epfrUs.i.fraxinu Legit ta-nenPlimusUb.* xvi. ctfp.xxiv. ^w : *fed cum -o^ret mali folia mn ejfe%blonga , mucrenataeffedixitz Wdgenerahuseif-* * *

nS^.«i^. *pumus Hb.ttx. * fuodopicetabict* tbeophraftusctrm^J^i^^ duo dwerja unaclaufula compleQitur : © exempla, fuum cuique, accommodandafuntfubjcflis.* ive-#f», *vet iv^WSK id esl reHis Uneisfcfta &fiffa.*

S|t«A»*®\ *Verto fmilacis afpera; non autem jit etudi-tiftimus MUicus Mathiolus Senenfis Diofc. lib. cap.* civ. *fmilacis glandifera {fcilicet ($ ilicifimilis) Namfmitax arbor* w <p»r&* G£X *uxafidh ij$\,ficut autor eft idem Tbeo-fhraftuslib.iiixap.xvi.*

Kify »&i Kify'txs. Phnius legit *yei** ** *v l*ca P-x* L1 * • pungentia^ inquit,pino,pke*,abitti,larici, cedri, aqui-folus.*

*Tditiiec7J<p»*x, ™ l£j<pu}*«> **V*if. Legipotcft rx ^ n - riqtox,**toyo<pv*i«.T«fy»'Ttfryi*Lmi$c. Nam Plinius lib* x\i.c*p.xxiv.femperque lata,rariora,difpofita>&c.*

ZvupuKixtp®: Lege lexicum Crtjpim**

IOANNIS BODAI A STA^EL NOTJE^ET COMMENTARIUS.

T S«V« W*w.J In arboru4i genere populi tlbae, hederae, ricinique folia nova diflimilia *k* vete-pbus,ait: kcquidem populi alb*, ricinique oovaqr-oicjulata, vetera vero angulata. Notabit Lector, reipev.Jku veterum, nova, id eft prims, % prodeuntia, ricini folia effe orbiculata : ita enim rotunda talia non funt. Contrahederae folia novit^r nata,angulata funr,adulta five veteta,rotunda.Quod obfervare in herbarum genere etiam licet. Diffecia ^niyrnij folia^ecentern ata;orbiculata adulta,quae caulemampleduntur, De perfoliata Hoc loconihil cam; obfervaruDt Botanici folia primum poft bina £1 P.rodeuntia »abadulti s diverfiffima. Vide cap. «»«.lib.n.decauf.

t.-a^w?' ^e(*e addidit*hm*. Verbivim^nonex-SS? Inter Pres*f acit tamen ad rem, Eterim foli* Joiitiuonnvertuntur, fed videntur aliquomodo vena, varroliba.dererufticacap.xLvi. *Preftet ejufmbdi resadmirandd difc^inafunt naturalia, quod*

rum enim folia cum converterunt Je > joisntium dicitur fuiffe. Eleganter Plin.lib.xviii.cap.xxvui.D<?ce* *batque hoc difcrimen indubitatis notis fignajfe naturam. Qu*mobreme<amanibusipfis agricolarum mgefut i vertiquejufiitipfa die folia, & ejfe confetti fydertsfignum nee J$heftrium arbor urn remotarumque , ut in Jaltos devtos eundum ejfet, quarentibusfignum quanquam,* 0 *m hit, ilia vifantur. Vertit olea antepedes fata,vertit tilifi ad mi** ufus petenda, vertit populi alba etia vitibus nupt*. Ad hue ptrumesl%inquit,ulmumvitedotatambabes, &hujusver~ tam.Pabulofolia ejusftringis.vitem deputas.afpice & tenes fydus.Alia pane cerium rejpiciunt, quam quafpcHavere pn-die. Salice omnia ahgas humihma arborum , tpfe toto captte altion ($ hujusdrcumagam. Quid te rusiicu quareris?JSen flat per me, quominus cxlum intellig*,& €%ie J;m J Cif f'r,tet)*

VU) Non dubiumeft, ut ante nos obfervayic Scaliger ò y ^ quin r« S^y fupinas dicat illas partes qux caelum refpiciunt,-* ^?«7?,quae terram.Utroque verbo, eodem fenfu uti:ur Homer, *fa-n®* cJ w'w* & zr^U J*s* OT<r««v.Eodemmodo Virgil, fupinfiaccepit.

\L *Harct curru refupmus imni^*

Pron urn fternefolo.

Idem,Tertio Georg,

Arentesque fonant ripat, collesqucfupini.

T* »«m* fupina elie , quae ccelum re/piciunt, ex eo liquet^ uod paulo infra dicat,7« *Mt* 7n»pfi& £*™7t&.* Foliorum pars fuperior magis viret,alvoicat inferior. Idem paulo infra,sr«»S»<4i^T^ *vjStTrx*c*<p«*jr,8jc.ufq$ <n$s r* fray. Contra AriftJib. i. Hift. animal, cap. 1 r. Ipfe etiam Theophraft. iib.n.hift.cap.vii. r« Am*, qua: terram fpedlant vocat. Cxterum Plinius, cum ignoraret, r«»W, Graecispartes fuperioresdenotare,inepte fan's hunc locum vertit lib.xvi. c.xxiv. *Eft dpublica omnium foliorum in ipfis differential amque pars inferior à terra herbido viret color c. Ab eadem laviora, nervos callumque (5 articulos in fuperiore havent parte * incifuras verofubter^ftmanus humana.* De incifuris nihil Theophraftus. Quis-ignorat,partem folij fupremam magis viridem : albidam inhmam ? Viret folij pars fuperior, quod infolatatrahat humidum, quod debere^ elfeininferiore. Quispartem fupremam non videt lacviorem, venas nervosque ininfima magis cor/picuos.

novftfiyi JLego cum Theodoro *-7n*2i&&jViridiora$* in Aid. & Batil. codice *>m»$i*t& pinguiora.* Cert^ magis pinguis pars folij fuperior videtur.Q^iare Aldina Fedio in totum non rejicienda.

TUj ^> *ix*i*t J\S xdiKOTttp *$ ÝTI*»\u<*.*.u* h }§ ri rS*xiA.) Plin.lib xvi.cap.xxiv. *Oleafupern^ cantlidiora,&mfi* *nusUyia,itemheder<c.* Fallum eit oleamfuperna parte candidiorem;. FoJia oleae funt longa, fer^ falignea; fbdan^uftiora, ^pminora , inacutumdefinentia, cralfa, p'9gui^;'t)revi admodum pediculo fubnixa, fupern^virentia, inferni albicsuitia, trAiquam decidentia , fapore amaro &#chuVculo. Objiciet quis; diligentiirimum & do&iffimum Carolum Cluiium Plinijdeiendereientientiami ficenjm fcribit lib.i. cap.cap.xvii^ *Htbetveroileafolyfmfahgncoferefimilc denfm; firmius, brevi pediculo, ramults ut plurimum inhe rent .fupeini magis incanum quam inferne^ amariguslus.* Refpondeo, tranfpolitionem vocis negligentia ex-Tcribentisvel typographi fa<2am5reftituo,8clego, *inferne magis incanum, quam fuperne?* Et lie virum in re botanica exercitatiirii^um fcripfiffle, jurare fultin. Porro Plinius ad Grseci audtoris verbanoa iatis attendit. Graecus audor olex folia fuperiore paite,contraaliorum na?turam candidiora inqm'r, oc

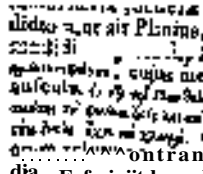

dia. Exfcripiit hunc locum Suidas, ex quo hunc locum depravatu conftat *K**tf*.r*f>*>»'««i™<f«>**Z>™^um velut lerra difTefta ait * mucronata mali folia*

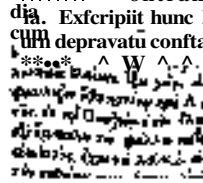

n9 oAo^^ia^^ *$ h « «i<p«'« w *Afan-ntiiiSifoiT. Non oleaftro coronabantur vt ft ores Jed callift ephano.hujusfu reltquts oli,is£um contraria% quippe Pars fuperior, non inferior alb*. Wevero extenuans , dixit oleaftri coronam. De hac.fic ad verbum ,fcnpfit Ariftoteles ,in Pantheo olea eft,quam callift,ph*anurn vocant, folia rehquis OHVK contranaproducens, qin^e qVafuperiorem , non inferiorem partembqbeptalbam , ramos'tnittit quemadmodum myrtus, unde tSJwnpta planta Hercules in Olympifs oleam plant*. VS' ex^ell* corona* fuppeditantem.* Legendum ergo *ifrflant*^ it^fxHtdzx»&* velquomodo apud Suidam , *fr $^A'chM, far****<S.* Hoc *oh** genus intelhgit Theophraftus.Hederx folia q$i fuperne minus l*via fcribunt, vel ea non viderunt f vel calumniandi gratia id fcribuar.

Kal ... y'«™ ... JPlin.lococitato: *Sedemnium folia quotidie ad folem ofcitant, inter tores partes tepefier* volentia.* Poftremumineptum,6c abfurdum.Qrxcus audkor omnia, aut plurima fahem, parte fuperiore fplendida inquit, eaque ad folem converti. Latinus omnia ad folem ofcitare fenbic.

OiofTty ft nns 1$ tilu ifitplw ^ y^tHhi fhey.)PliniuS loCO citato: *Superiorfars omnium lanuginem quantulancunque habefy qua in alus gentium lana eft.* Vide quantum Gr«ci aucftoris verba, *k* Latino diftent. Quod Gracus dc parte inferiore,id Latinus dixit de iuperiore. Falfiflimumpartem folij fuperiorem lanuginolam, illud etiam inquirendum, urrum pars inferior femper madida & lanuginofa. Si ftriet^ fuma$, falfum id etiam eftj fe^ £ refpedfeu partis fuperiori^ ,ut plurimum reperies, magis lanuginofam. Sed an magis madidam non aufim atTererej immo contrarium noa iemel obfervavi.

*27mSo$vM».)* Gaza *crvttfifvxxx,* quomodo in Aldino fcriptum eft codicef Vulgatam probo ledlionem; *vertOienfifolia** Vox «r«> Gr^cis denotat fpathulami inftrumentumquoaliquidmovetur ^ 6c agitaturi chirurgrs. Pollux exponit *sarelQlw.* \\ £ K^MTVH «« w *Q*bi*fr p»x*ru.* Diofcoridesabietem fie vocari fcribit. «r*>, fpatha Apulejo, gladius major & latior, Nam minor, breviorque fcmifpathaiVitruvio nuncupatur. S7»w5a»y ancipitis novaculae fpecies , quo inftrumento chirurgi venas , filtulafve aperiiHV* iEginetalib vi. cap.vn.{ofa* *2l$y£<Q» kwv^yirJif*i~ a**3iu ncartBifrveAfiTiff*'* OT^JV^AA^, dicitur pinus, quod' folia ferat acieiAilis,vel nouacul* fimilia; vel quod ea no^acuf^ inMr pupg^t.Pnor magis arridec fententia. Plin. lib Vi. cap.xxiv. ubi hunc locum vertit, capillata folia pini ccdnque ait: *Latifima,* inquit,*fico.viti, platano ; angufta rnyrto, pumca, olS*; capttlatapino,cedr$i aCuUata aquifoh*, & tlicumgencri. mm luniperojpina pro folio ett-> carnofa cuprejfo,tamarnr, craftifrmaaho. Capillata,inqxxxt,pmacedro* An itaque legit-r^^A$-?qualiapino folia effc Theophraitus hb.iiiçap-xu. cfocct.

niruv.) Gaza expoiuit, *ww» , tu verte, *piceam.* vide cap.x. lib.ni. Cedrum etiam intcllige minorem;niii placeat cum Plinio leger^T^^^«6. capillata funt cedri majoris folia, neutiquam cnfiformia; at minor.quaifi oxycedrum vocanc, folia habet pice* non diliimilia,magis tamen pungcnua,& ad juniperi propius accedencia.

K*i T *9*t»»&^ *fiiptyxf*)Lcgc cum Scaligero alijfque viris Dodiiflimis tf«xn.

&« ^> »$ ****/*$»*>•) Plinius ... ^^^*sjdcttXTtUngs^nqmzJiarundimJalic^ *palm* etiam duphcia.* Theophraftus palm« velut ex duobus compofuum air. Falfum etiam falicieffe folialonga» oblonga funt,non longa. Inter arundinem Plinius <7« legiffe videtur. De coice vide cap.vm. lib.ii.itemcap.ii.lib.iv. hift.

*K*Ju7nt rUrif^Ai«.)* Mali folia oblonga non funt. quod cum videret Plinius, mucronata dixit. *Circim nata^in^mt,pyro,ntucronata malo.angulofa bider^infia* *velutpeclznum modopi$cc^ abieti.* Theophraftus in re-^V^V^-^^.^^^^^ronemdefinant. Co:r.gunt vindodliffiini ^.AIW. Oblonga fraxino efle folia negan non poteft;nec difplicer enr, mnio;qui *Mtiwm,<g$#m* legunt - ^ T ^ f t t f «a«cf» foliahabere ancalofa-jPlin.

iu JJT?K ; alia in acutun^. ut Jou iaas, alia in angulu*Tdefinunt! ut

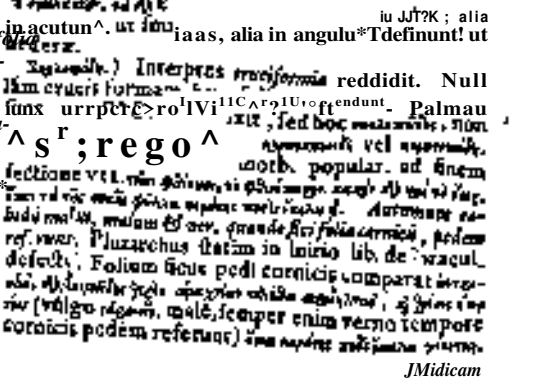

reddidit. Null ... ^ s r ; rego ^

Medieam vero artem pefltferam aftatem ex aranearum cofiOt&exfolijsjicutqu&nAo comicis pedibusfuntfimiUa, ver noyum prtnunciare, qm patietttr. Hefiod. lib. 11.

Sed alia vernaeft navigatio hominibus.
Uempe cum pnmum quantum incedens comix
Veftigiumfecit tantum folia hominiapparearit*
Summainficu, turn fane pervium eft marl.

Histonftatlegenduxn *lOQnnml*.* Fici folia primum prodeuntia cornicis pedi non inepte comparantur, antiquahve majora non item. Id&Taddidit *fam^* «»

T« *J\]t* j^ejO^MPV?*'!*-) IVertit Gaza: *Quadam cum txtremo, tumlateribusfmuataconfidunt.* Si coniuUuius ipfam plantarum naturam, £icile, vel falfa tradere Theoph. vel corruptum codicem, videbimus. Veram Plinius fervavic le&ionem lib.xyi. cap.xxiv. "*Aculeataaquifolio, & ilicumgeneri.* Legit ltaque «ta-*%**&&&,* id eft ambitu fpinoU, vel utrimque aculeata, Hanc ledkionem ipfc probat Theophraftus, ad

2MI*dp**- Idem Theophraftus, «f w, ilicis folia aculeacaicribitlib. in. cap.xvi, •*JQutfr&Qfanftlixp \7r*Kx*Birof* Diofcondes lib. iv. cap. cxl^ir. paliuri rubique foliumfpinofum ait, ^ / ^ ^ ^ ^

Vide cap.de paliuro.

^*X*K&>%)* Dodliin rVWff^* expungunt, credo, iquod lib.in. cap.xvi. fcribat Tjheoph. *oi J[i* «fei Ap-

*Qv**d»*K**Juh i&f* Sed cogitandum,plura fmilacis effe genera: eft horceniis,de qua Dioicorides lib.Ii. cap.cLxxvi: laevis,de qualib.iv, cap.cxLiv.afpera, dc quacap.cxLv.e]uldemlibri: deleceria,dequalib.. 1 v.cap.Lxxx: denique ilicis qupddam genus fmilax vocatur,de quaTheophraftus locd citato.Smilacem cumfcnbit habcre folia fpinpfa,intellige,afperam, de qua vide qu* lib.III. inobisdicuntuh

p) NihiPmagisnotum, quam quercus folia fpinis carere. Redl^ Plin. ^t/^^ve quercus folia finuoiaiib.xv-.cap. xxiv.dixie: *Sinuofatotoambitu ttbori.jpinofa cute> rubo^moidaciafantquibufdamyUtunicis.* Mal£ ergo *fyvs*, inter f^in»fa recenfetur. fcribo *i$txofyv&:* expono ilicem foeminam.THeoph.lib. n i. xvr. *<pt**fyao;* ilicem foeminam vocari aiitor eft.

w.) Capite prxcedenti fruticem quendam Vocan dixit. Hoc loco ^fey, inter drbores lachrymaecedri, vel ur v«i. Nicandri Scholiaftes cednpixfat. De hac quaeftione vide cap?i?hb. «, lego cum dodWr Roberto Conftantino ^^:Plin. loco citato, *Pungentia pino, picea, abieti, larici, cedro, tyuifoltjs** n<W Theodorus laricem vertit j Plinius piceam, l^ricemque j in verbis Theophr^fti laticis nullamentio De his vide cap.x.lib.m.hift.

*tu^frW^^* Contrarium Plinius videtur

*^f^^^f^^^oj^^*

SSSn181^f *yiu.*^A'.^> ^*KZr?y.*^PM^J pungenique. Si quis recte examinarit,foliumpotius affirmabit, quam fpinam; illamenimpungentcm' vim, duritiemque non habent, quam in atboribus Ipinae. Nelnoaut^m facile contraTheophrafti fententiam negabit: in fruticum,hcrbarumque genere, non reperin plantas, auibus fpina prS^folio. vide cap. 1. & in. lib. vi. uj>i de fpiha praeditis plantis

D>epravatus Ald.^t Baf.cbd. Vulgo legitur *^Iulla planta,inhumili genere,hoc nomine praedita *itxtu*,®* dicitur illud, quod velut maluin *xtuberat in carduorum genere : i^vw vocat Diofcorides &v\, Ve'«*«'V^«0«Aiw. Videlib.vi.^cap.iii.iv. ^ • n lA * «^ ^T i«^/w chamaeleon albus, plantaeft calSn Criptiortemttadh lib.vi.cap.ni & lib.*ix.* (KOw ^A»«. A^av^, igitut chamaeleon. paginae interpretes,«**yo» carduum vertunt. *n errorc & Fiavijlofephi intcrpretem

reperioj qui lib.deantiquit. *i* 4 e^E^s; *carduum* vertifc*

lielxn J[t cTnufSj/i etflfjc)* PUn.Ub. XVI, Cap.XfclV* *Vediculo brevi olea> (j ilici\ longo vttibus $ tremulo populu^ (3 eifd'emfilis inter fe* cr^dw fti.P o& iff. Gaza **&miAw profendentiaatquetremuUi* vertit. Cum ncc platani>nec vitis pediculus tremat. Nee felicius Plinius hunc locum tranftulit.Falfum eftomni populo,tremulum effe pediculum, hec inter fe crepaht omnispopuli folia.Sola Lybicae,fi vulgo didae crepant;idq;quod fblia,qux ilongioribus dependent pediculis, continiio ferfc moventur, atque inter fe collifa crepitant^ etiamjf nullus irt aere fentiatur fpiritus. crepant igitur quia moventur ; moventur quia longiofibu?* quam par eft,pediculis pendent.

zypotf J£t.)r\itL\oQ,.citzto.Prkterea alijs circaramoü alijs & in cacumine ramorum, robori © tn caudice ipfo VK TXJV *jxptpifyv* furculis:Plin.incofiderate> ut obfervavit Dalecampius, *i?i cacumine,* vertit. Quodtlerobdrc ex Theophrafto tradit, haitcnus nondum obfcrvavi.

T 3 ^«x«*^y.)Plures TA*^'vA>yfUnt fpecies,vel woW» nee tamen male definivit *vUf^est"^* dixit **rht%ts.* xlOC Veto Cap. *-nSv dyc,* A<«V«PA»^»» *%V* TTVAPIOV *tv*)v$* c^t *$ /*(£s?> vert unt : *OLribus ex majore pane folia illico ex radkibus exeunt.* Atqui hie de fohis non eft quaeftio, fed de pediculo five caulesquem Theophr. ait ftatim i radice exire : nee tamen fibicontradicit. Si^praehiinxum dixit* OCJI« rtVs>i^6ff *y* intellexit, cum primum e femine pullulat, folia primum emittere, demde ubi planta"eftadultajcaulem. Hoc vero loco cum fcribit, pediculum ftatim & radice exiire, non intelligit ante foliorum exorturn prodire,fed ipti jadici, nullo lilio inter medio, annexum effe. Nam afphodeliis primum folia producit, dehinc caulem; idem icilia, idem reliqui bulbi faciun^; & tamen *\v%s* caulis exit à radice, id eft ftatim ab ipfo ortu radicis, nullo *?o* intermedio, caulis emittitur, imo ... producit, ... perdidit foliar idem obfervare in colchico,croco, alustitif licet.

. *K«'rh xewxot.)* In Baf. & Aid. locus hie corruptus ... recte ... Gaza legit *q#^xcwhh$£w<zs&fe*>* «T «i««»Si^&. lege etiam cum eoaem ex^ coSice Bafil. *& i fyS)*x'm w nc <pv\xot ixtvfyh* Wv^.Ipfa experientia, non tantum caulem, fed folia laducae, temporis tradu fpinofa evadere, docet.

KowJ.)Depravatus & locus hiciin 6af.6c Ald.repcritur *Kcm* 5 ^*U<hS* ^ > ^0^5 4«^wv>b ^ «**«" i*n ?* ... *rxV rx* ToXrtTO- ...

Gaza non vertit. Hunc etiam Plinius cxfcripHife videtur locum.Li/w *denfa&itloco* citato,^*rara, femper* quelata rariora. dijpofita myrto, concava bnxo, inordinate fomu:pluraeodem jedtculo exepntia mahspyrKque* j *quibus adjkit Cato decidua, populea, 4uerriaqtte, animdlilfusjuben£ dari non perarida, bubus quiaem © ficulnea, ilignaque & htdexacea: dantur ex harundine ac lauro.* Quo ex atfcloritate Catonis tf^dit, ea'capite v. apud Catoncm fie leguntur, *Frondempofrulnedm,ulmedm, quernea c<edito, & per*tmpme condUo:nonperariiamM^* ... Hec

G»i8:GemitiE»PliBiuHEfEftiHaamaSSasnsa

flon Legitur, adducor ut putem fcribendu *hxc^ fuhi,* ... Facile enim fieri potuit, quod a Catone id fpecie traditum fuit, id a Plinio in gen... fuiffe. Redfe ait difpofua, id efcordiriata effe myrti *folia*:fedpluramalis pyrisqueabuno exire pedicula fdlia cum fcribit,fallitur: nee id rfadidit Thedphr*. ftus:idem non biixi,fed gechij ca?p*que concava,air»)C *yzxixtqu*fraffliS* ...*it.* Marcellus in riotis ad Diofc. *njoiysjrtxtum ferens*,interpretatur. iwi^»/A«vfw®- rcaulicur aavc» dituradverbum, & ex mente Theophrafti, *pluntd qua frU&um fert folij dorfo.* c* T«? *p»&*e* ^a ^I)AA», ur loquitur Theoph.lib. i.u.cap.xvu.ubi de lauro agit Alexandrina. Quae itaque ... folio,velut conceptaculo emicat,>$ ... *id(pvhXu ivrrxfQvKaf* ffiV.ld eft *follO iw* ... quaeqiiidemin rufco & lauro Alexandrina,^ ... *fow wf*ir** T J ^ T ^ *. Vide ca'p...

KE «. BE. CAP. XVII.

*Exqutbus consentfolia} (ipediculiqualttas: tf diftin8iofru8uum**

Conftant autcm foliorum alia ex nervo & corticc & carne: ut fici & vitis. Alia quafi ex nervo tantum: ut arundinis, frumenti.Humor autem com-

tfwetSw. jM*^fl»4*WT'fi'*»*rtTftM, **W?*S enim eft > quod careat humore. * Pediculorum alii ex »ww.

£,£Ta'w. ^ 7 ^ igy TW t f*%«v,w $> «£'»«» nervo conltare -uiutum videntur: ut arundihis ,,frumenti; alii ex eifdem*quibus caules. Flofum alii ex

Ji MC, <WKJ5 ™ T ^, . / *n^ v TTV - » ^ alii enim e carne & nervo: alu

c*WTA«^itwd\(wd*iTi»^mjwt. nuiiietiamcuteconftant. Humorhos quoque omnes

s«jj. OK. atpttfwot a c0mitatur. Ex carne quidem & nervo^ceu prunorum;

r j «X^Xr «wA«^» cucumcrum:" ex humore, & cute; mori, punicat.

«8i«air. t£t>x*3»(#%t«r@-, r tmnm^im Alijfecusdiftingunntur. Omnium,utficdixerim,pars exterior cortex : interior caro. Quorii.ldam etiam

nudus.

IVLII C&SARIS SCALIGERI ANIMADV^RSIONES.

TO* «D v^f^TnlvTut win i i-mn j? cii>W^«, f(SM **ir Wr3 «V9w>f flp c£^AM**£ Qtefis, t§ mpKot

TP^>^ ^ «&•« imnitis plyf&* &$&*> *g.pxts,el'n «AA<r. /u^oy. ^j'c legemus >jic legit Theodorus* Verum ndtculum

Diligentcr hie eft codex cognojcendut. Neque enim eft, exfila carne dicer e^conftareftorem. Venom enim^nul-

*return eft pi%n **»<*> dvzrdwM. tfihdo verius *v$<&,aut lus eftflos> quin babeat. Apponit tamen exemplum, cv put**

£%&• •S*4rf'4Mlf wrbum dee ft, fie: f^« >& p*%&% «iS&. *** fym. qui in meditulho Lolij exiftunt, profetlo y quom*

*($c*terat*iiiatio'cafuftatu4sf pi%i,a^ fuccusigttur auevenahadent. Namundealerentur? Tbeodom7inter*

*communis omnibwjamannws avj*rr,'r»::rnioribw,& magnadbuchisjnquit: neque dltt rationem. Nos adhunc Iolia:w4fe\ Intro; non inter. Inter enim difcret* quantitatk notoeft: & terminusduorum,autplurium.*

*moduminpelligemus. Manifeftum eft, fucco alt: aluntur O'lulm fy w *™ T **p7mv. ^hge^lJ^^^^ ^*

tutlmmagis, probatio, multum brevi tempore, refrunt. Konpofuit exemplumfititlm, qui ex came conftintfold.

dic^:Scquaediuturniora. ^ ^^^Tni^Msr-m^^»^n^i, utprum. Nota

^oxu$ T pi%w N««c etiam fediculorum declarat c«i- Mud. Mora ait ex fucco ($ cute r ifew punica : tamen eft*

flituttonem. Verum utinanjfne aixijjet illud. Quisenim caro etiam prater fuccum> ut prudentius diau fucculentam

*wdi^Arundinisfoliahareri fediculo? funt fane *pt%*. U- carncm.ItaqueFliniuslib,v.cdf.x\lli,Cttt\t,& fucco*

geremcLpi%M. Theodorm nihilofectifs atquefcriPtum eft. moraconttant. Intus habentpwerea morafilamenta.

T j OK r ivrüh i'mf« xa»^ w »*mifigni$cat% imp tunica vero etiam ocinum ligneum.*

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOT^ ET COMMENTARIUS.

^v ^OTJI.) Frumenti, arundinisque folium ex ner- A Ivo folo non conftat; Ideoque prudentcr addidit Jan* Durius eft.idcircô dixit.quafi ex nerVo conftare. Na ex carne^orticeA nerVo reliquoxuminftarcompofuumeft,.

rtsifl.) ReA^ & ex mente'Theophr, codicem reftituit Lugdunenfiseditio.In Baf.fic Aid. legitur-: v«iwni«ff.pitffr*£>l&>**evoti'm&fo. Re&fc inquaoi addidit I* *. mora conftare

A«iu}Legocum magno Scali^ero A«« ^ T*pi%m9 idque quod folia harupdinis pediculo careant.

2a?ti?.) Lege ex Bafil codice ^ m ^ . T« ^ C ^ ^. ^ ^ i j i i ^ c ^ , Sic legit Theodorus, fie Scalicer,cujus animadverfiones vide. Corrige Theodori cod. Sc kge , ut qutintra lolia. Quin he \\x do&iffimus fcripTerit,non dubito.

o>'*>«.) Lege cum Theodoro & Scaligero h'uM* «^Mw«i(vw. Nullum eeo hacicnus vidi fine cortjee frudum j quare exiola non conftat carne - Y^dc animadverfiones Scaligeri.

£'l i%*.)Pliniuslib.xty.cap.xxvri,carne «

fcribit, cifi ex carne & fUcco fucculenta & cute conflata fint. Intu etiam obfervavit magnus Seal, filame & panics acinum Jigneum.

KE*. IH* CAP. XVIIf.

Seminaarborum: 6qti<efetninacongefta,(!r qu$difcretâ ^filiquaj)oeefific*

Eft CP cLTrun r aripp*. run <§M i^o¥ T^ Oftremam in omnibus femen eft: hoc humor

$ v%pi Xj, Wfl\ cvpQvrv. w o«A«- X calorem quc infitum in fe habet. Qui cum% A*c!

caro

yam *4TZQi*&-rS$Jfru*m&imkk caro&nudetfc interface*:

Quaedam etiam nuda patent femmapo-
in(iliquisannua:utlegumina,&fylvettriumpleraque. ducunt, in
*i & £yofuianfit**A«A>* c* AcG? ^ a v p « w. Qjj£n&arborumquaedam: ceu filiqua, quam ficumi»%«« no*
TuWiTBid Kafyx7p(>.7xxityvm, g sngt OMJAJT <£gyptiam quidamappellant: &tcercis,&coloetia '«*«»«•
dw'tuv. aflbA K v&v fivfyw tvict> tcotfy&mg i[ft KI* circa Liparam, In folliculo ex annuis quaedam: ut tri-
*vmtTbcod PW'M (t& * u» ?wA^(77 wxia; tivpiXim) <« «I ticum,milium. Similtmodovafculo inclufa&nuda.^/tfr^; ^/iB
to* «Mk T m 6 n * ^ i r i « «62 Ais»w. U vttyii 3 g^ In Safculoiut PaPafr > q»»J» papavcri fimilia: nam veftnil -,fecl
AUm reiM aaxrtp imm £ n uyws rimwrn ^ K ^mx m0£*us ^ ^ ^ peculiaris. Nudo fcmine-olc- etii arbom
fed aut carne obcfu&o, aut cute,aut t crufta; ceu gl
& euboicum: aut t lignoj ceu amygdala &w nux. Nul-
Ald. * h*%MM mtib,*' Kefyiin£ ivflwi t wyimrnh lum in vafculo ferqen arboris eft; nifi conum vafculum f um^ui
Si&**™> KVfjuvovtfaeadpGv, £'m&<steic*. rWwfywxSe) dixeris: quod tfejungiafrudibuspoteft. Seminaipfa/)^«/«w
*mf *M,ivi^**.AM Jxv '$ «»*?i ^jcUiAnav M Siuiwv. quibufdam protinus carnofa: ceu ilia qux nucum & Lybicam
^7**c™FT _ ^ ^ W ^ S landium t e comprehenduntur. i Quibufdam * « •
^'£h ** ^^ caroinnucieoeftrceuoli ^l«Waliis&\idte*«*«*
wst om w tis oleribus. Palms profedo evidentiflima: cavifatem tfipwfi.
eriimnullamhxchabeft,fedtotaplenaatqueperfolida";»^«/'«»*«1
putamine aliquo aut j«ra »tfc/M
turaca continentur: ut pifnicx? mali> piri> vitis, t ficfc dham.
Quaedam congefta quidem,fed nullo indufa: ut eorum * ^w«w
quae (picam inter annua genSit. Nifi quis Ipicam ipfam^r4w*
Tt%K*fynf Amttijp* S^ef^wic K^ T£, W f^o ambiens quoddam effeputaverit. Q^Q^ta/it, ^cZ^ft[
M?UfiiTUM*w«W%™<K\&w™W musquoque it^^ebk , utreli^aqi^racemata^fr^
fdiprodcunt. Quemadmodum in Syria iJiifquelocis/«»f.
oleas frudjfoire'aiErmant. Quin etiam illud pro dif-
ferentia quadam accipi poflb videtur: *quod alia uiio-
WKW.IU Jli pediculoffingulariqueannexucongefta gignunpit: ut
«e racemis ipicifque diximus, nullo ambiente commu-
ni tegmincprovenire.Aliafecus. Namunumquodqut>
femen aut ambiens feorfimacceptum,principium an-
veluttmernbranaquadam quam carofrucausobducit,^^^^
t *<j>. AU 3wf*&*TQmf8i> t £<& wUjuyp w[Ufa ©©- minus perceperis. Tamen vel eorum quodque princi- milium.
*Qmt*b * *fy**' **0*ntp 3m 71 TUV (ZoifjjipXf pium habet proprium & naturam diftindam. Sed pu- limembrto*
KjfWfluiifSiVffliwii [tq '5&l%Q(Mp**9w£'knyiiig» niciidcircoevidentiflima:quodexpreffiusdifcernun-3w^OTc!
* Aw'«c/lg, ufj y'm&oui. ITTH x d d M v p ^f*- ?r-_ Nucleus enim cuique a%ret. Nee queiriadmo- J 2 £
o xcq »?,J6g/>> wtf^m'gto/. tur.Haec enim circa nudeum unumquemque carnofum
aium habent humorem: Granum vero ficarium com-
^« 7i £ zStsiM^i tofyintp tJf^o'i 77?* rpune quafi omnibus eft: ficuti & vinaceuoii & qug his
exploratse habentur f ut explanatione nulla indigeant. mnefr**
Nifitantumeoitf^ quod fructus figura nulla recti-
lincaris,neque angularis.

tULII CJESARIS SCALIGfcRI ANIMAD VERSI.O NES,

PVlcherrima hit defimineconTempUtio,(fuayite mercdtur ejfepars no If r or am librorum, quos ad bane materiant multislaboribus digejfimus,numerofeptetn. Ah in omnifeminf, & humor ern^-SB calortm effe. Dtvina vox* Alter a mat en A eft; alt era autforma^amforma ajfecld,atque*

non adfitjeddefit, utin ovts lypenemijsycuabit calor &'corrumpittirjbwntu, dicittiralibia Theophrafto. tuncdefinit: inprincipijs conftitutionis >fi non infit:' dee ft, non definite Jltirmv untverfaliusi quam c#A««nwr. Addit auteffi qtiafi paraphraftes, urinum,de quo fam in hislorjjs animaliuni.

tabunt contemplationemjudictjnonyulgaris.Sic enim dicity ***Ivfa.*** **Statim,** *inquity* **fubtegmine eft femen in quibufdam.** *In alijs*utem pi-mii yfcilicet tegminis (Sfemirmjftcaroy&tefa H^ropponit^^n^^w^u* At videamus exempla % psiw?u. Olivam ponit, & .prunum* red$ftimve. Inter nucleum enim (3 cutem inter eft card$_4$($ tefla Videamus exemplarwjv%. pdlmulamponit,* **£?/p-***vjandem, (3 amygdalum : quafi verb non habeat cut em ju-%ans - deinde carnem y turn autem teslam. Nam quid esl tvoUinprunis, quod non fit in amygdalo ? Neque enimfemeneft tpfateiU fed quod intus. Quid quod etiamaliqutd aliudpraterea habet palmula? quip$_{fe}$ membranam interls (SScarnem. Quid quod iffe,cum dicity \vty,fibicontradicit$_7$ atque ait :* ^«*"l« w^arf *ipd&fanm, *s*m <pol,m<g>*>*

quecurn&Mf\t; *utranuecum tenanucleumoper^nte. TheodorjuK^^yhl^.* **Nuxis. amygdalar*** *verummmMaute. Nam dalum*

*v<fut,qmnuc«vicem*er*t. Nuc$_{fl}$amnos excorita-*

**eraiuut nucleus, quoSintus elfetefculentthn tantum*

^idaute

•Vilnius abufus est hac exempla.

Si volebai max dicere

*^^bicmendosileguur. v**n«/in' teVtio%pellat$_9$ ubi ypantanam vocat arbor em. ^x^'$_{IM V6·6}$ & divirfam , © laapropnam. Intertioautemmiram ebhvionem : ndnfo* Jl?rH^{taj}?? $^{mrT_{3}dum}$ repetit :fed etiam cum friore hifio-JZfiT^{d} f^^ef^nugraci attribuit.* **K^M** *, quo-nue^Kt^twicmultislocis, ataue exemplaribus fcnptum mvemoi. CarobamUauritana\oce appellat Italia : gual*

'Nullaex ariinbusfemen nuiumfen rfed aut earnest cute continetur : quaji vero fcntculum turn intusmedullam , mm fins non habeat cu-.

te femen obducitur, 'am cute$_9$ re carnem folam.etenim ipfa^uoque cute ambitur, utfity **J^art67?to;** *'verum contexts non placet. Sic enimfinbity* **aut cute, aut crufta.** *Igttur non vide tur dividere r* JlifiT* in cruftaceum, & %>>£ht, at Tbeopbraft. dividit. Sic ego dividerem, extimum operimentum , m c«-tem^ membranam* corium, lignum, teftam,os. Qutis eft tr. frumenfo : membranain acino punici ; corium in caftanea. lignum mglande. teita injuglande. oSyinptftacio. Notabis diligentius, ft pro tnn^AimsU legos of&Ktlfooi non convenir ixtmpla deglande. ^ Etiam tlliyl ammadvertes tvZo$_{i}$o, hie diftingui ©^*W/>t/*>, tanquam diverfum ab juglande.*

Magnejiaoriri, pro narrations minimi . vulgaripofuit :#i intelligdi errorem Theodori$_9$qut m quinto$_n$ecfemel ivfioixh, nucem projuglande eft interpretatus > dum jflmij autorita^ tern nimisfecurusfamaftquitur.

Ai» To%«pify&ccf r typsuL TheodoruSy **quod abfo vi de fru&ibus pot eft.** *No/i intelligo quid vehnt fibi verba h<ec : at Graca it a interpret or :* **#*££«<&*/ T W*UV : a naturafrudtuum fegregari.** *Conur enim fru'etus non esl, fed yafculumfru£tus continent: intelligo hunc tarn cupnpi quam pine* nucis.*

AW 3 *ret rakt!:**j*. Semina, inquit, protinrjquadam carnea.exemplaponit. Qu* in nucnm,autglandiumgihtir& cenfentur : alta$_y$ tnquit, f7rv^lw$f^t* **TO ragxaJW :** *mtra nuculam carnem babent,ut oliva.Qua diligent itis qnidemfunt notUnda. Aperta namqueglandis crufta, protinus caro in* venitur : f5 nonabfimhimodo$_9$ ohvanucleoapertoftatim carnem habet femirtdlem. Videtur differentia* quiaoliv* nucleus efculenta obducitur carne : iccirco dixit tv<)vs. hoc fie appareturyUtpoteft. Nam fane alterum exemplum videtur labor are : ait enim juglandem haberefiatim carnemfetninalem. Atenimverb eadem.fede & juglans babet,* **Gf oliva.** *In ntraqueprimo aqui loco esl cato, ijuanquamdiverfo ufft. Verum id nunc non dtfputatur ,fed dejede^atque ordme interfe, & medullafemmaliSy & integumentorum .: deinde esl nucleusy turn pulpa. Fraterea nulla ratione con* venit exemplum bacl*Lavri>cum oliva. Hubet enim cuti^ ct^amoliva,qu(e a carne Jjnabfceait. habet carnem$_5$ habet os :pofiremb'intusmedimumpyfillam feminalem ; at Lauri baccaos nullum, Truflu&nuUutn* Sedprimuniy atque extimumycoriumy deind*membranam$_7$ intraquam caro firmanc foltda: qualiscafianex. Ea ejl\ bipartita mkilintra fe continent y tantum ad vehicem ligulam habet caftane#modo$_{\%}$ quamligulamvulgusgermen vocat.*

reł xMch ^ ^y%g^ ^^^i* Hie videmus non accip$_{p}$ (icutifupra: fed quorhodo in punica. Simihs enim gram figura in utrifquey & qua KHxuhfuni, <$ qua in maiogranam th. Nbntntelligitautem't&&ai,td eft coqtinuivi, llSB$_{y}$ bat ataj: neque enim dfiftinguit agrnei ipfo contmetur: fed ipfurrimetgranumfemen eft. Igitur ob earn equivocation nemMjectt wtiMfo- Et adaidit >•, Particulam proportiom nalem .faltemfi non fit n>th>\erit mtfwSht. Et quiafupri ctiW nominarat. At quia sirnis natura , humidior eft> pro-*

*Contemplabimur ergo an mtl£<& > appellatio appiicari pojiil aliquaanalogiaadjicigranunu Id enim esl *sytf«w, & os bliv*. Vlmius in hac materia pto ee quod eft *§&*& hie pefkitfrUmentum, qudd diligentius esl fmendettom*

E'fKp&lfK'm. **3T«** *% (pain*®*. Manifeftiftimum femen in palma: quia ipfummet os femen fit, ut ne dubitetur, fit ne medullafola$_9$ an tefta>quemadmoAum in olea. t^eddit rationem, *^f fi w*™fo «#" * ^ ' ¤ *. Et addit; «* **A "2M %[o^Ja^** *Iheodoru** **plenum, & perfolidum.** *Vox ilia nobis ditg tnultunfqueperquifitanujquam comperia eftv Palmulaos$_y$ vere offeumymarmoris Jragmen tafraaum imitatur lejufdem durittapn;& colorem$_y$cum duritia & colorecomuummiftdth verit.oblongumeftyfed non tqualiter teres+ Namqueah Tanribus convolvitur infinum: ex alteraparieubi venter esl$_7$ canaliculiyeftigia tenuia,*

abimoadfummum.

*q^^g^^^

aliqtiid interfile %t$f,Jignificat hicprofinquitatem. unde %ik. Latvm rates d rat it ate, quia nonfunt unum corf us Jolidum-*

K*i T *}p**f** N//«c *eorttm dtvidit naturam, qua confer* tim nafcuntur* ; *alia contineri fxmul ab altquo, alia a nullo. Vrioris hislona cxcmflumfomt Punica,rette\In membrana emm umea frequfntcs wvemas coccos. At fyri , acmali excmvlacumftattiit, jtbi contradictt : namqu$modoaje* bat, inmalo acficofomina ejje feparata : nuncmalumac ficum inter ea.quafemina congefta habent. Spetletur veritas. In malo,ar. pro earnerulas videmus, atqueinhisfemi~na .interdumb ma y aut flura : itaque ea ibi conge ft a retli dicas: inter ea emm nihilmtereft: inter coccos Punici nibil item intercedit; ea junto conferta, djpo*. Atinficugrana neutupiaib fefe contmgunt. Caro enimdvjter ea interlace*: qtiemadmodum etiam m cucurbit a. Sic neque m uva actno contmguntfevinacea : fed ea mulko inter) eftofeparantur. Vonit aorirni exemplum , qua a nulib contmentur. In frumentK, rctlijiimi : Jinon omnes intelligat Jpecies, riam quadam mjpicafunt y £# diftinfta : nee^e entmfefi contmgunt,qucmadmodum legumma quadam. Aha. vero pediculo tantumbxrent, nequecommuni tegumento comprchenduntur. Quodautcmdddir.fijp'c**'*>*•«&*&>> tta etiam, ^7%u7^ibfurdacomfarattofane. Nemo emm dicat racemo grana contineri y Jed acinum racemo, grana acini's mucco diftmila. At*injpteafunt cavitatcs,atque in earumjingulisgranafmgula .quart conferta quidemfunt. fedfeparata, Ikmtt demde acciawsub agn prajiantia. Nam qua diftantiafolent alibt naturajha evemre , eveniunt cert is loos congejia l obfoli ubertatem ; vcluti <*W ,* qua in Syria quidem raccmatimpthdent. Ita hieqtwq)k vides^quodfupra dice" bamus: JWarSt, diftantta, noftdifcreta Nam ottva m Syria, «%°«1 & difcretatamen .atnmhiiwbn : etenim difimxit*

A *lo* $ dvri. Affert differ entity a psdiculo, fropterea qubdfemina ab uno peAiculofkulta ********** Dat exemplum eorum : ut racemi % mqnrt .fane incommode* fifruttumaccifipprofemine. Namqueacinus, unwfruftus efi ab uno pediculo : qtiod fi vult acinorum multitudmem 4 fediculo unoracemi', mate. SQippc cum femine confundit fruBum. Sin inteliigit bina, tnnavegrana, qua acinis infunt :ret~le.abunocnimfediculo. Verum tune male comparat Jpicafrumentacea racemum. Namquejpica ab uno pediculo multafertfemin/t,quafemina verafunp: atacinus 9 qui babet in racemo analogiam, quam granum frumenti in fpica, fruttus cftjionfemen. Dixit aut em pl%* 9 propter ra~cemum. Addtdit <o&v<pv<nus, qma>Jpicapediculum, vis di-COS*

Fru-

&us,/wj///f,re<5Ulineu$ nullus: neque angulum ullum habet. *Sive defru&u intelligat,fivedefemine,hocfalfum esl. Fofteriorparsmanifefta. Nam ntagna pars Jemtnum, aut mucronem habet, aut apicetn, aut later a. Videos tribuiurn aquaticum,& indicas filentium. Taceo alia tot: prior pars dubitationem ajferrepoteft. CgRaneas tamen quafdam alt era exparte,qua \efilesfunt, adeo plamts metitusfum, ut nibil ad retliftmam lineam deeffe vylcatur. Quod fi <sfec xd^7nov ex communi conjuetudine inteliigit efculent urn jrf, quod ambit femen^ie confuetudine mox, nunc defententia. Multifrutlus ante quam maturefcant^uaflosexcidifr mucronatifunt. ^accmonim quorundam acmos habemus, etiam cum maturuennt adeofasligiatos, ut hoc mendaciumvideri pofiit. Quin & prnna apudnos funt baud abfxmilifigurai uaangulorum fententia fublata eft. De verbsautem con* fuetudine, ($Jupra diximus; (S? hie mdximefacit ad rent* Cum Graci nommant **pw fruilum in quo femen eft, & totum Mud. Mirum fane quo confilio <zS^Kd^mo 9 ,pattern tantum vocent 9 <&AmifiMwfotm : tametfi etiam tefta ipfi five nucleo , five corio id quoque convenire queat : enim aliud mi^* hie capit Thcoph %atqtte meiullam**

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO,

A E'#4*T@- *vox hie latiusfumitujr. Completlitur enim / \ putamen,ut in nuce, corium in cajianea , cruftamin ~*[m]~glande,conum & membranam,ut in punka : & hac emmahpfttnx*: comprehends (& T«{«;^\ opertmenta* Carms vero nomine,xutu quoque contmctur,ut cutetegunttur iiva: cute, (jfucco cerafu*

wccyyHoaxre£fcctT(&'. Generis ejfe vide tur nttcis mojeatt (id eft xufJis ftvy^ntKtqua &'iv£h: xdpw Aetio) arbor.Fert im nttces m vafcults : qua macis cortex conveftit.

B%« *ro rctfKaifoi* Falfd lcctio?& verbi »'xtnti,non intelutEia vis, enandi etiam Ga%a viro Graco occafionem pr*~butt: hie i'w&ui, adbarevejignificat : quod Plinius optime ferceptt: uafcribenslib.xv.cap.xxvu i.* Quaedam ad-''*rent,ut olivar, lauris: ftiperiufque poJuic : Qu«-dam ftatim a 1£gsai'v'r [illegible]

*ULiywyp K- Vide qua adnotata funt in Lexico Graco Crijpimjn verbo *%yxmpis.*

T« *ify yc^. Vinasgis, acmiipuniea , tfficus grants com* mune quod came, carnjsqueinvolucro connncantur* Protrium vero, quod vinaceijs, iSficusfrumentts, ut ibqmtur liniusyuna caro communis fit : Acinorum aut em punica % fua cuique propria & peculiaris.*

oJ&> We<'a'£ Fageaglans, *Plinio , quavulgbfaine f id efty xdpvw Qnytm ,* fif *tyy* etiam A then, triangula cute includitur. Quare cautiuchoc fie extulit, authorlibri tie* [illegible]quitnbuitur Arisloteli: i [illegible]

IOANNIS BODAI A STAPEL NOTfi ET COMMENTARIUS.

O *v&w* Jd.)* Ova interpreter irrita. Plin. lib. x. cap. Lvi II. *Jertium quodirritumeft , urinum VGcant y orituraftate.* Ariftoteles lib. vi. cap. n. hift. annual, r« *Jlt i^\i(^f>cc «&& mav Ktwiurvfy* ftj *vg/iicc ylnraf* TPW *ftiziH(***to9.i&£i9*rtnodo mfcecundum, modofybventa-*»eww,iinterpretatur Theodorus, quail ©^rH«^v *ventum^nm zhfyj. il ivyv lotium*, nomen hoc accepent.Plin.lib.x.cap.Lx.KW»<iiI«wt *incubatione dereli&a, $uaalij cynofura dixerc,* id eft fine maris initu n^ca, irnta yocat quoniam foecundifetninisinania funt.

K''P«.) Interpretor,;^/4giw, quodGraecfi^'pt;^ *P*mtoxo9 tyTigo%fu, xxpov* vo^ent. Gal.lib. II. de alim. [illegible] *T* tiw tntj'npu le^pty Kxpvtv** Latius antiquos Grsecos bane vocem accepiffe , au&or no\Sis NicanpriScholiaftes: proomni fcilicet frudtu, cort^c tedoli [illegible] *tyuv** Dolendum hoslibros,ii modo ^titere,perijirc. Latini adimitationenjGraecoruirK tea Cm dix€ runr » omnet n fru&um duro operimento

K *y>?>*^ant*s*ruenuCS>m*a<luas Amaryllisamabtf.* tm ^ynt dixi Jttglandem denotat,Cum eigo nux S caftaneam> avellanam, juglandem, error fiat,)uglandemvertere. Catcrum, utnuxi nocendoLanmsdiciiur; iu ^ovocarunc Gr*ci

tefte Plutarcho lib. in, fympof.cap. i. quoniam *TNtVftiol (ZupO tûft KXpiTUtA'V* [illegible] *dwff <&&&** KXi^wf, *Jpiritum gravem ac capiti infeftum emittit(* placer aliis reddere , *foporem inducentem profundum exhalat) ac ladit eos qui fubea decumbunt.* Latinorum etiam juglandem, a GrxcorumJttj j8aW> divcrfam, commodiori loco demonftrabo.

K w'T^wfe) Pau^cisin vcrbis manifefta contra-* didtio, *quwundam,* inquit, *femen protinusfoft tegmen ambiensjubeft, utpalma :* mox plura ambientia palma habere inquit^ergo alipuid aliud interjacet inter femen & tegmen. Nee paimae tantmn ambientia plura, fed juglandi ^& amygdalo : falium eft ftatim poft tegmen ambiens, fubefftfcinen. Nihilnotius quam os dadtyli primum membrana, deindecarne.iterummembranaregi. Iuglandem pritnumcute,deinde came,tum tefta, iterum cute tedam efle, quisignorat, De amygdala nihil dicam : nemini ignotum, pluribus tegminibus pr«ditam, nodus hie difficillimus ; oedipo opus qui iolvat, putavi quondam hanc effc Magiftri mentem, ferfifelvi? quo infitus calor , humorque , adhaerere tegminibfi^: illud jcertum^palmaetegminajOili adhaerere, fed in amygdala contranum obfervatur, nifi velimus cJticulani femini five quod vulgoedimus, proximam, fed talis etiam cuticula ole*,& pruno,quae inter ea numerate quibus inter femen & tegmen interjacet caro. Redd hujus loci fenfum , mentemquc ;Magutr» exponit */M&OX* libell. dc plantis lib. f. ca Pj.vJ

[illegible]
J <tfozx* [illegible] tap** T QmSxiihKgfi T Kft [illegible]
#^ h%L *Suntquoqueal^ quibmftarim fit femen cum tegumento, quo operiuntur,ut dally It (3 amygdala •> quidam non talesfunt.* Senfusigiturhujas-locieft; quorundam f emen ftatim cum ambiente cegmine generari,fecus in aliis ; acquidem primum tegmen,mox,carnem 8c nucleum,tum demum femcn periici,

T<ftwZtfyi.)* Eleganterhoc Plinius lib.xv. cap. XXVIII. &meliusquamTheophraftus: *Aliafihqui gignunturjpfis dulcibw,femenque complexes amarum; cum inplunbusfeminaplaceant^nfibquadamnetur.AliabaecfSy quarum intus lignum, & extra cm, ut oliv^ cerafy. Altquorum intus bacca,* (abutitur hac voce ad nucleum iignificandum *)firi lignum, ut hts qua in Mgyfto diximiis gigni.Quje baccis natura,e*dem &pomis.Almumintus corf us, # forts lignum, ut nucum. Alusforis corf us, intus lignum,utperficts.iSprums, vitiumquecintlumfruclu, cum frutlus alibi mumatur vitio. Putamine clauduntur wiceSyConoca/lanea.Detrabiturbocijs, atm mefcilisman* ditur. Qrufta tegunturglandes, cute uv<e ; corw (3 memtranapumca, carnciSfuccomoraconftant, cute&fucco P'$'$wtefiMM*bimfltkiiti utnucti (Spdwu. Qu&damadherent,utolivx, laurique: quorundam generi sttrdquenaturaesJ, utperficis. Etenim duracmis adharet arpus, e hffio avelli nequit, cum in cateris facile feparetur. Quibufdam nee inttu,nec extra hgnum%ut m palmarumgcner^Ahquorum lignum if [urn in ufu,f3 [omi vice>utgemr Amygdala, quamin J&gypto gtgnt diximut. Quprundam extra gemma, geminantur vitia,utin caftantis,amygddis% mcibusqutjuglandibus. Quorundammtura nigemma eft, corpus Jemde lignum, rurj usque femen in ligno.ut ferficit. Quadamtnnrje denfa,ut uvafirb<e:qua ramos circumdata tx mni pane uvaru modo degravant.Alia wa> ut infers fids. QuadamalvocontinenturyUtgranata: dependent alia fediculis>utpyra:alia racemit^ut uva,palma:aliapediculif ^icamisjuffiedertjambucu Alia ramo adharent, ut in* [illegible] *t$ longi. Qiieda^fmlismjtyipfrfk*, & mejpila, lotosque in jEgypo ac EupirS^ellm vero diverfagratuifS commendatio; came placent p*lms, erufla Jhebatcajucco uva, & cinota; callopyra%ac mala; corfoxe melimfamora; camlagine nucl$igrano.Qu*dam in/typo cute ut carte*. Detramtur hacficts virentibus, ut putamen, eadem mficcH tnaxwfi placet. In pafyris ® feruKsfiinaq, alba,cauIts ipfi tomuefl.Sunt(SficulnicauhAnfrutico^genere,cucauli cmaris:infiliquisveroquodmanditUY, quid nipkgnu eftt* No* *omittenda [minis aarum proprietate. Nd neq\ corpus% nechgnu,neccarnlagodicipotejh,neq',altudnomhnveniat>*

Ky«iM.J Si/ijjwnvertunt. At arbor iiliqua,Gra2ci$ «i0&7wW vel *xM&vn: ztbotbxc* i ceronia planfe diverfa,&diflimilis. Vide dtp. n.lib.iv. Siliquamhoc loco non intclligerc Theophraftutn, ex eo patet, quod femen in folliculo ferae came mellcoque iucco circumveftitum.

Ki,xi5.) Lego cum Theodoro, x«^«. Subulcis in Weftpiialia notum, quercum non ferre frudum in • filiqua nudum. Corrigunt,quidamaclegunt*W*> fed arborem hanc non folet Theophraftus « W ^, verū AMM9W *Aiy/vri*** nominare. Vide cap. 111 .lib.iv, Totum loCŪ hunc male vertic Gaza,nee ejus fenfum percepit *Vette,Qu*damplane nudafiminaproducunr% infihqua autem non tantum annut»ut legumna, & fkra* quefylveftnum, fed etiamarbores qutdam ; utceronia%* (quam *quidem ficum Airyfturn* appellant) *occrcis, iqu&mpoputumLibycamjFjims* appellatvidelib.ni.) *Wcolcetea circa Upmm.*

Xieiwi^r.j Quid fit ignoro, [illegible] *w,innt.*Plin. lib. xix.*OLp.vii-Nudumfemenapjj,<* [illegible] *riandriy antthi^ aniji ^f&nicuhy cumini,* Isudum j(enjen intelhge,quodin vailulo, autfuniliquadam re, non includitur; alioquinaniium,anethum cute teguntur.

oWfo *4jt wetrfeiiarwv.)* 5taphylodendrum, quod nonraroarboris naturam aifumit,*in valculofert femen. Floribus enim folJiculi fuccedunt,veiicarum inftar; inquibuscrebroduae , quandoqueunatantummodonuxparva,avellana minor,fed quam cicet arietinummajor, putamine lignofo, ac fubruflo, pulpainteriorevirefcente', fapore initio dulci, *icd* tandem naufeolo. Sed hanc non uovic arborem Preceptor, Plin.lib.xv.cap.xxvm. *Quadamvafculs conilant) utftyyca & mejpila , lotosque in /Sgypto & Eupbrate.* VaJculum hoc loco vocat Pliniusquodin fummo frudu cavurf ac quati umbilicatum eft; flofculum vocat Col'ftnella lib.xi i. cap.xLv. *Demde fubftrataprtdifta pomajjk componuut^ofculifurfum^ pediculideorfumJpeBenf, &c** Dodtiif.virileguntutoculi furfum,pediculi ceorfum.-fed non video, cur fumma pars frudus cava ac umbilicata flofculus vccari non poifitMpfc etiamTheophraftus,ut infra dicam, floremvocat: Vide cap.xx.hujuslibri.

*Ktyfflf/M&h-) **vx&fus* Galeno lib. VIII* fimpl. *Ficusmwutagrana, quafunt ricefeminis.* C'dntemplandum,an *mflwO,* vox aliquo modo ad fici granum ap*> plicaripoflit. Latfc fiaccipiatur, non dubium quia ad granum fici referripoffu. *m$vis* nuclei dicuntur omnes, quibus in^onp, exterior &ambienseos caro iuftinttur; quale/i'unt in cerafis, prttnis,olivis, UVIS,mefplfis.T)jf ^io-TnAjf 7ry^iy«.dixit lib.I Ii.Cap.XIIc Theoph:aitus;Plii^lib*xv.cap.xii.acinutranftulit".

K«i *TtS» dfypien w (Sfi'it TXH <z£&i%i<&<*4>)* Redt^ Gaza ev v^vinNlegic Nam in malipunici membrana unica, plures obfervabis cbccos. vide Dodiif. Scaligeri animadverfiones. NegatTheophraftusin uv* acino contingerctfe vinacea, fedeamucrointerjedofefarari: id * M-TO *nxi* qnide verum,fed non femper. Jon femcl,cnim, icie conringere obfervavi?

O *tO9* 1)71 *pM<aiKSH ' f *"• H&j 7&ntt # OWPOf Mau }f K0l$H fc o 'JtUsliA* \
Haec corrupts & depravata, In JBafil. codice & Aid! utroque legit [illegible] j ^, ^ [illegible] iVA, *Vt acinus uva> (3nucleuspunic*, ttem triticum, ho,deummihum.* ^ *uvagranum^oKKfrsuVvfiu* ttefych. *p*ij>ci?*>i7KSf*-* ^oA«f, *itifAfS^wtiidp.*Suidas. [illegible] Diofc.hb.iv.cap.Li.*pa* *
up'i uvarum dcini, numerofirubri.maffiitudinetrmci.* Idem lib. 111. cap. xciv. M ^ ^ ^ ^ , *inacinouv** [illegible] Hippoc. lib. [illegible]

Mmmfumcum cum nucleo quidem alvumfifUt, citra nucleumalvumfubducit. D:ofc. lib.i.cap. cLi- A * * *fml^lul.* Ipfe Theoph paulo inf [illegible] ^

*o'vhv <ifo**z™*>)* Lego faft *Ttm * w t* [illegible] *Slc* Aut'drlibel*de plant, lib. *i*.cap. v. Cw *fi* [illegible] *X*£7TVI yvftt!ius,wfo* o *tints %}$ %*ptws* c«daW. *Neque omnes funt angulares, neque linea reBa omnes.* Linea K<Jla caftanea; tr-angulari, fagea glansj angulari tribuli Kqaatici frudus. RefertScaliger,caftaneasquafdam altera ex parte,qua feffiles funt,adeo plañas fe metitumutnihiUd^e<$kiffimamli [illegible] deatur.

KE#. 19. CAP. XIX.

Defuccorumodorutiqui differentia.

T [illegible]

[illegible] jeres; utorigani, tfiL [illegible] nafturtnjiinapis: alijamari; utabfynthij, ftjlli [illegible] re. Oclorcpmerea t diftant: ut aneti ^. [illegible] alij *ccdri-* [illegible] lorum. Scd \ *ajuofis** oinncs,

[illegible]

[illegible] qui vel huic generi contribuuntur, [illegible] gatandum. Alij alijs generibus assignantur. Quoties imgulosinlibrode faporibus perfcquemur: tarn genera ipfa numcro ampledentes 5 quam eorum invicem differentias reddentcs : quacquc vis cujufquc ' naturaque fit. Arborum quoque ipfarum humOr, uti retulimus, varijs generibus confummari videtur. Alius enim fucco ladeo fimilis j ut fici,papavcris: alius trcfinaceus; utabietis, pini, omniumqueconifcrarum*, alius aquc&s -, ut vitis, piri, mali, & in olerum genere> cucumeris, cucurbits, la&uca?, Nonnulli acrimoniam quandam fortiuntur -, ecu thymi, fatureiae. Quidam etiam fuavcm olentiam preftant: ut apij, anethi 3 feniculi, reliquorum fimilium. Omncsj ut abfolute loquar, pro natura cujufque arboris, (utque in univcrfum tranfigam) plants, propriam differentiam [illegible]

[illegible] S[illegible] in miibonemquc obtinet pecuharan: quarfcilicctfmaibusfubjedbsconveniat.Qijorum pluribus qusdam fimilitudo innotefcit, ^ n - quaminccrrior jfenfuqucdubia. Scilicet ea decaufa, quodfaporis natura, puram finceramqne confeitionemconcoftionemquein carne frudus confequitur* Altcrum enim quafi materiam -y alterum quafi fonnjpi fpeciemquearbitremuroportet. Semina quoqueipfa' tunicxqmbusvefliuntor,fiporumdifcrimineinter•-fe^ fediltant. Vtque fimplidter loquar^ univerfsarbo-

q p q

pmplantarumquepaites5utradix5caulis3ramus5fo^ iiumi frudus, cognationem quandam habere tota cum natura videntur. Quanquam odore faporequc difFerat. Vt partium plantsejufdem , alise odorate & bene fapicJ;c fint [illegible]

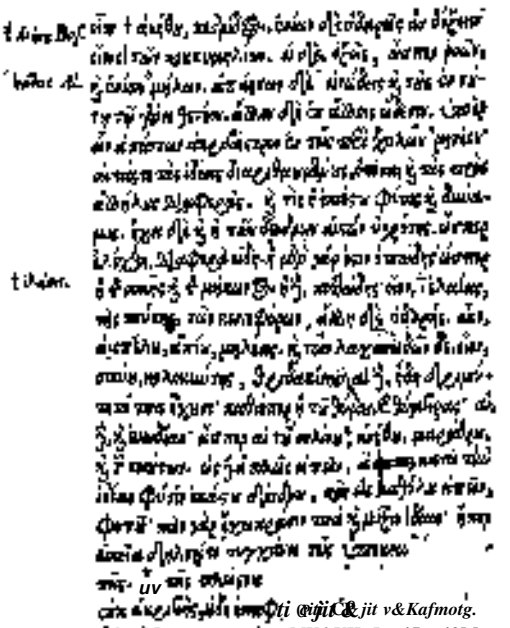

[illegible] fiJ;TU$J ivorpot,w ivvfy, m <f[i aocrpct tyj affix 'tifyTihuwity tSt[illegible]

IUL'lI CJES4RIS SCALIGERt ANIMADVfcRSIONEi

NVncfuccoi declarat, tffyiores. Primum quod animm advertas: non dividit in dukemfS ajperum; &aciduM,&4marum : fif ejufmodi^uaverajuntgenera: fed infuccos digeritjpeciales. Itaut cumfubvmofoafiignet vitem^morum, myrtum, videatur morum (3 myrtum tan %uam *>**•!* referre ad vitem. Sicadolivam, Lurum,jugiandem^&aU Mox confundit membrahac cummemortsgenencis, ttbi dicit aliquoscjfe acres , oliost MWlt etiam ptx^uf ^ quhm dukes ddeere Et commtdtus ab ipfofattum ejjet. Efto,fi,i\ agnofcantur mellet : at qti* praterea adducit,.r-tf> ,,. p . . y*v* nunquam mellet,dulces altquomodo: & nefcio quare iixit ^(wr, cum faAolrx ejfet difturus, nifi ixvxn adducas. frudentiusPlinius: pinguisenimvoceufus $>nyioleoft.* Pmguis, *inquit*, ohvse. *Genus enim ad oUum 9 adifes, butywm, (3 medullas, atqueaha.9 Idem addidit vinofum, pjro, qu$L etiam confiderabimus.*

2f&<Pi#Ni.)>Nuncabodore. Verum &parumdicit: (3 male adeo intrponit h<ec, ut revertatur ad fapores. ?/;-ntus autem © male negat ficui odorem: © pejus negatfatorescumodoribusconjungi. Vclbatjus ea de caupfubjecihic Quia non funtpariter odor & fapor.Quamobrem,w *qtlit,* Citreis odor acerrimus,fapor afperrimus! *ergofimul Verum illefaporem'dittinxit a dulcu $uafcntenna* , G[*phslofoph^e res t/niverfaks ighorabat: quippe cum fpecies a genere fubtrahebat: iS nonmemmcrat nrumnaturalium, qua $el quotidiano inufufunt* Mfit enim t$ vatde dulce.o valde odoratum eft.*

rJ^sIf. *Theodorus,* dilutj, *mate. HeBius Wnius* aquqli. *Nam dilutum apud Latinto fignificat, remijfum ejte i fumpta metaphor a'a vino aqua mtftos Sapor acer it* erucaydilutiorinaltero. rVW>« aquam notata viniguftu feparatam : a vini inquam , 0 olei, (3 aliorUm. At nonfeparatabhify dilutum. Dilutum eft in ohvaceo oleo, in juglandine non eft : fie in vite vht$s eft , ^iilutus non-eft, ihtpsdiftmclus a vifcido ,.{0 pingui, utiafteo*

[illegible] *iw. alius dixi[illegible]: ifthfiilicet, aut tynfyvpiw. fed fiefilet tunttpje* turn preceptor.*

*o'vh. Mavultappellureh Ivhhic^ quant}*** yWJtc#, © papavere\ afruttibus ad ptantas ipfo tranfit pro ftforibus.*

> Ai $ ig *hatici* Pofuit fyptr^ter acria. Cum addit odo* Yem,ftatuitexcmplum<jpij,anethi,fxnicuh* At Thymtis tslongemeliusolet.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

XnU .Vt in Lexico GrtcoCrifliniextat, %[illegible] ufrie fapor: ^WA«« *vero* fucc'us. *At hie^yA«[illegible]* J«ej«mir *tfunc pro fucco: infra pro fapor ej vnde « V -N SwX+bdc loco pro faporis fuavitate .q-u^^v^U lipfi-* ? « *infipida. Vbi infra de Itbris ^fei &hm% id eft, defucque etiam W&Hm. Sic qu* refofapiunt huh ihfwyocat : V*: edtdit enim & olios a&lvu*m. ut ttddit Dmtnes wbus iw** id ettMipii* oppomt%* N

[illegible] > *hie *nt* [illegible] , [illegible] , rcfinatcus [illegible]

IOANNIS

IOANNIS BODII A STAPEL .NOTJE ET COMMENTAfclUS.

Ta» *Jlf* x»Ăw») *Xvxlt,fuccui, humor.* Humores quatuor effe Medicorum fchola docer. •fc«,0*£AMS *iiar&iX'ti'KSHf''***-* De quibus Tbeophrafto non eft fcrmo. XvA«S proprie fuccus dicitur ex planta,aut alia matena,manibus aut torculari,aut igne expreffHS. Hefych. X,AJ, »fo«*,,, ^, &*wifrflh Sucm* *exprfioneehditur.* Hocfenfu accipitur apud Hiw>. lib.de ratione vid.in morb.acuris , W^&inw*JL

w,•?&** poiwu-fiMv tfi^ j>tiffanam autem ex Optimo bordeo confici oportet, atque quamoptimecoqui zdqueprtcffufinonfilofucco uti* 4/a. U b,i *I Z "* ianamescolatam wtelligic, ut ptiflin* inteene & poncolataeopponantur. XyA^W^fuccus^el ut loquitur Celfus, *cremorhordei.* Diofcorides'lib! v. *eCuCCUS.* H o c VPro ca»pVe pro frofhuain fucco,pattum pro fapore fumitur,Nam pro frofhoona diverbis fuocis, Luparum difcrimina percipiuntur. x»)(fuccus, Graecis ... Iuccus, *yvoiv* fapor, quę in fruktibus arboreis, & uletibus horteníibus guftu difcernunt. Proptie tamen *yvoiv* fuccus quę exprimitur vero fapor. & hoc inilde vel teftimon... on difficilè ęrip. Quod Epicurus dc iinibus dixerat:

Yertc Cicero Tufcul. iti. Nee *eqttidemhabeo^uod wtelligam bonum illnd,detrabens Mas voluftates qua Caforefercitiuntu Y.* At quod idem Epicurus in Epift ad Men. *-I.MfvnKh* m&b^rirfa, ri« . c A ^ ,

Cicero hb· li. de finibus reddidit; ...^lZ ... ...

...

a *L* ...

ibiK. Eodem'q ...

...

Platoin Timęo, *yvoiv* vocat, humores illius, quia terra in ftirpes tranfmittuntur. Ibidem *yvoiv* genera quatuor ponit ;vinum,oleum, picem, mel. Ot *yvoiv* fępe pro humore: ita etiam alibi pro eodem *yvoiv* ponitur. Galenus, ... Rite ergo malignum fangę ... quod fecundum naturam ... Apud Deipnof.--hiftorum ... lib. xvi. ait Trapezophorus Naucratita ... , utdixi, hoc loco partim pro fucco, P^ jm pro h^c^ pide-. ...Jiff. sklmafius 5apo- ...

...

Athenęo lib. v. de ... *convemmter mpkftis. Anica* ... *ine.* Idem pauld ante,(tf ... ^nc faporato. Alias tamę fi?S ...

Theophrafto *x*6 fa Porc Ponil:* «r, ... lib.vi, cap.i. ^»»J... Vide & cap.xix.ejufdem-^- Wemoignorat, apud botanicos *h^oU*pafllin^robonofaporerepenri.&quarmaRisfapo-*1,W«»'»T '>&>.« &c. Cieterum non intelligit hoc capite fuccum, five faporem.ipfarum arborum i f?d pomorum, baccarum, &nucum, quae in ipfis arboribus nafcuntur,^ cibis commendanuur/uccus vitis vinofus^inuvainrelligicur ; moriarboris, inmoris^ myrci, inmyrtis;oleofifucciole3?, inolivis: lauri, in baccai juglandis arboris,in nucc^picca?, in nucleis pineis,&c.

*oi'dfas^'careg dpvix**J Negare hoc videtur Plip.lib* xv.cap.xxvm. *Ergofuccorumvinofmpro, moro,myrta: minime{quod miremur)uvK.Ke&v* facic,quod frudtus 5c pomadicat, cum'Theophraitus arborum nomina pofuic. Lege eciam ex Salmant. codice,u$ Dodiff. annocavit Pincianus : *Ergo fitccorum vmofi , Vi $1 \i<fifo»»foKoin<\\i\i* Th/ophraftus. Mud contra Theophrafti fententiam/; quod negat vinofiwn fuccum uvts inefle,cum diferteid tcftetur Philofophus,ipra-« que experientiayjuflusque affirment.

Ol^jt'tboAdfaL Redtius Plinius loco citato,P«« *vuesMivaJauro, iucijuplandi.* Sic etiamaudor libel- ... Theophr. ... Plinius, ... Succorum quoque qui infrw *ftibus funt,alypotabilesfknt,* (Theophr. PJin. vinofa,) *velut uvarupifucfw. &*malorumgranatomm US multorum aliorum: qunrundamuonfunfpotabiles. & aliorum pingues, ut oltvet & pini, & tycis $ qutdam nonfunt; aliorum item dulces mellei,* ... *ficumm ... caiuli Cauli, ... origani & fimapu. alij omni, ... abfinthij, centaurem.*

Ol ... Plil1. loco citato , *dulcK, uvK,fic?š, talmis,* Uvagi>ut jam ante didtum^heophraftus inter frudfcus vinofos numcrat.Inter dulces recenfet idem *Aci***t* 3c **"»- cum«frii<aus ty&*td\M9fr«* id eft quercus elans vocetur. Lego *41& $«U***, cum' excell. Salmafio, & interpretor caftaneam. Extra omnem controverham eft, caftanea: frudkum dulcem effe.

*olS *&;"*-)* Th^co pk^raft^us,cum'acris, & amari fa^poris in arborew fruftibus,faltem e^ulibus , non haberet, ex hortenfibus petivit. Anitaquearborum frudtus non dantur acresc& amari ? Ipfe Theophr^ftus conranum fateta;. Etenim lib.vi. cap. xxi, cedri & terebinthi frudum acrimoniatn quandatn habere refert.^ *V* , ^ ^ *forfnui m« %r »«hHm.* * € *-muuito.* Launbaccasodoratas, fapore cumexigua acnmonia non nihil emaricantes, qui new" guftavitnunquam. Hunc locum Plinius ex TlfcJl phrafto ad verbum mutuatus eft. {lib. xix. cap S *Xamquefuccorumfaporumquc dicendadifferentiae$\\e\ major in hnquampomiis. Sumautem acres cuniU, origani. najturtffyfinaptijmari abfinthy,centaurei.* Utrum *VpGpm* rcdecunilam verterit,ex iisquae lib.vi 1. dicuntur facilè diligens videbit ledtor. *

^<p«/«« «> J^ Sv»4'tfff) Plin. Iib.xy. cap.xxvm *Sua &inoderemiracula.M4isacutus,perf\cK dilutut, dulcibüs nullus.Nam* GT *vinum tale fine odore,tenue odoratius Mul toque celerius talia ad nafumveniunt, quampinguia * '' odomtanoneademingujlutenera , qma nonfuntvarię* (nonfimul,alioquinhocfalfumfor et, fed pari modo ut nocat doctiST. Dale^ampius) *Quaevarietas* ... *fuccus, aut ... ftravix , & aleo jucundus , ... vel animo defectos revocet.* Plinr. in Amphitr.

Eximiam ... ... *Reliqua examinavit doctiff. Scaliger.* Diofc.lib.ii, cap.ci. de melle, *ta ... Magis probatur dulcius ... Quod dulcius melle ... odoratum tamen probat Dioscorides.* Afperrimum ... cicerem ſapotem Plinius, falfum docet, nec guſtaſſe videtur.

KMV®.) Do&iff. C ... ... legit; vetus ... cedrul.* N f i S f f t ... vulgatam mutare ... ctus *JL* «JUw£ r I... ... ccdri.fru. ... ...

B>*jfiiT*^V^V^' Ha^enus fuccorum ex fapore differentias, qu* guftu percipiuntur,expofuit^qui fucci in frudhbusarboru, aut hortenfium confideranwr. Nunc tranfit, ad ipfum arborum, & horrenfium humorem explicandum,- qui non guftu vel fapore deprehendiwr, fed tadu, auc vilu, auc odore.r>'*& vocac humorem,cujus perfequitur tales differenrias,quae in ipfa ejus natura&confiftentia fpe&antur, ut ahum effe la&euqi, alium rcfinoium, ahum aquofum, aut quaacrimonia, aut odore cen- *{cnw\ovvov^^y'* hoc eft humorem arborum, [illegible] VOCat [illegible] TJV *QvrtSi lw Jln f&\Sri wit*. Dc differentia ö*r&c #t/Aq\vid3 cap.i.hb. ix. f^fim,de cjqa hoc loco agic TheophraftusrJtaww, vertit Plin.lib.xvi.cap. jcxxix. Hamor 0 *corticiarboruft eft, quifanguis earum intelligit kbet,non ide omnibus.Ficis lalieusjouic ad cafios figundos coaguli vis*[m] *y(&c* legit excelfyntiir.Salmaf.vdlgo^£«r4wd0j,malfc.nonfigurat,Tedtogit cafcos coa* gulum) *cerafisgummofus iulmisfalwdfu*> *lentusacpinguismalts, vitibusacpyiis aquofus.*

[illegible] fervavitRobertus Conftantinus.Re&e Iheodorus, «miA<iefji^»Wreddidit; nee re(inaceif$,nec piotus fuccus oleiiAbietem re(inafundcre,no nifi indo&is pharmacbpoeis incognitum ; abietis lachryma eft, quam Venetamterebinthinamvocant.

TSiJiitejCtwISf.) Hujus loci fenfum non animadvert Plinius cap.ult. lib. *XTKJ Wamque & fuccorum faporumque iicenda differentia eft\ vel major tn his quam pomis.Sunt autem acres cundx, origani, haftifttij ,Jinapis: amariabfintbtj,cmtaurei: aquatilescuwmcris, cucurbit*, *(aElucce; acuti tantum cuniU: acuti & odoratiapij, dnethf, faniculi.* Priori loco cunilam five thymbram(eadein enim Thyfribra & cunila planta, ut ipfe docet Plinius lib.xix. cap.vni. *Tbymbrmveroqutfitcumla, h*c apud nos babet vocabulu f$ altud, fatereia difta in condimentariogenere* j qux caufa,cur 1 h^dorus Thymbram,faturecam vertcrit) inter eas numerat plantas que^MOjacrem habent ^A^cum origano nafturtio * iSchnapi. Pofteriorilocoeandem Thymbram, eundem thymum, inter ea quae acutum habenffaporehi, recenfey quafi alius fapor acutus, alius acris. Inepte fcabfurde acutum,ahacrifeparavit, & inter acres f^pores cunilam recenfuit, eandemque inter acutos. Alia mens Philofophi noftri. Priori loco^ egit,«%i 2^^|>»i^uA«ỹ, & #t>Wf *ydjft\t*, id eftfapores intellexit,jqui in frugibusarborert, &ol«ribus hortenfibus guftu difcernuntur. • Pofteriori v<ro de humore ipfarum arborum & hortenfium , qui ad guftum non refertur , fed Tub fenfum .olfadus aut radius venit. Infaporibas diftinguendis, djxir, fnccos ^iiffcerni in origano , Thymbra, nafturtio 8c finapi [illegible] guftu, ac fapore acria funt&acuta. Atinhumorum difcrimine fignando^ thymum. & cunilam aliquam habere acrimoniam prodidit. Haecergo ^iMita,quam prseferunt humores thymi, thymbr«qu|M,on ea eft quam guftuspeN cipir,fed ilia qua? olfaOTfentitur,ut & b ^ q u in humore apij, anethi foemculi petcipitur. Confuiic ergo Plinius, *TLZ i%lvii& £\$$*f*.h $ Tt5*x,xSi%* humo* ris 8c fuccorum faporumque differentiam.'

E'vJia.)* Plura de odorum, faporumque different tijs vide lib. vi. dc'cauf.quxlibromulcadelapore, fucco,8c odore difputat.

CAP. «X.

De odoributflomm &foliorutn& radicum; quotqiue genere humorum arborJMtteat: deque fotijs & fructu itidem.

E^Nitfy^W^^a^jtf^XAw^^vÁ. [illegible] w'T«i' [illegible] *a\'* [illegible] ^ [illegible] *fang.* [illegible] *W?iKa?7r*sxuomv([)'ju£v* ^ÀAiS [illegible] «»«*v F WXTM y&gov Kyalior* [illegible]

∠^Vibu^am er>im,flores t inodorati: fiflfoverofiAnti \^/odQrata. Qijibu0^n & diverfo folia iiiagis&^«»3 Jami: ut.coronario generi. Qujbufdam fru-/^'' dus,alijsneutrum* Aliis radix: aliis pars aliqua. Similis&faporis ratio eft* tAliaetenimmandiqueunt: t *Qg****™ alia nequeunt, neque foliis neque frudibus. Peculiare pr^cipue,quod in tilia cernimus.Nam hujus folia prxdulcia & plerifque animakumpabulo: frudus vero mandi ^ nullo poteft. E contnrio namque ir[illegible] ut folia ndn mandentur: frudus vero non [illegible] «°bis,fedetiamabaliis animalibus mandipoffit. Sed [illegible] hu Jus exterornm 9oe M*«ncaufas polteagontem^ plariconabimur.

IVLII C&SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

H'Ofcapitcagitde odoribus: dequeeorumnatura^ui alianequept: nequti foliis j neque frudibuspec^ ifunttfculenti.autnonfunt. Eft autem affeftusfecun. , liarcprxcj*u^ quod in tilia cernimus. Mali : nam *umfuccum, quafe minus commode hoc caput i capitcfupe- fer titiam nm declant efculentum effe affeBum indifferent [illegible] > temjumfruftuitumfolytfelilcdieamus: Q*damèfcu- [illegible]4« tfCjpnt, ^ cJ (*pifcoig, HSH tSeMttipxloiu lenta, quadam non, i&que tarn infoljjs quam in fruSibut; \»&s. Tbeodbrus,* Alia mandi queant, *maximi Mud Ttli* peculiars*

IOANNIS BOD^EI A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

F[illegible]) Ahovidetutufuscodieedodlifr.Gaza,^ j--[illegible]uo fcriptum fuit, *£Am $iwp*iiifyi.* Falfa.8c ?cpravata haec Je&io. odoratarum plantarum flores jnodori non funt. Odore infigni laurus ^thymus, \z >v [illegible]en. rofmarinus; attamen flos «v«^@-, non eft.v [illegible] *i4.*Nemo [illegible] odoratjiorem, [illegible] tadicem. [illegible] Excetientia [illegible] , rofmarini caules [illegible] quam flores. Vox &***** > vulgatam Ic&ionem Grsecam non effe corruptam/atis docet.

T« *Jf\ti x^mi* jHoc in multis arbqribus ohfervarc licet, Magis odoritus cotbnei, pyn^^U frudus, quam folium,ramus»autradix;

Al'pifr) Radix iridis odorataj folium, caulis,^p* *odorcarent. •

*T&w*w-)* De fapore vide lib.,fextum de cauf* pe tilia vid^ quaelib.xii»hift,dicuntur»

KE*. KA. CAP. XXI.

Florum genera 6 differential

Ni»4U«r»W*VJW«Wrw« XjVnccxplotatum»ludhabeattius:per omnespar-

^ c e s difFerentias plures vario modo t exultare.

Nam&flonunalijlanugineiiucvins,mon,hcder«: alijfoliati,utamygdalI>maaj|piri|pruni. Itemali) grandcshabentur.+Oleagineiverofoliatiquidem,*^

9f fy^whas,*«»,ip*p|AMr •• fed pufilli. Pan resdo & in annuorum herbsfceorum* K « $>fAyd& iWy$,W «**''* tyfitiw* que gencre, alij foliati, ajiij lanuginei. Cun&oruni alij w apiifyi. iuotus &*&'<Pvs»m«»i £ vtU' bicolores, alij unicolotes. At arborum quidem uniformes^quecandidi. Quippecumtan- « *

VCl L/lwUlUIwjvt.1 UU, j x.

efttceuabies. Flos' enim ejus croceus. Et illi,quos in aft* p,*&?«$ Taw »f^tfy ^7i *HyQuhs,* ma^excerno pfis colore fimiles tradunt. At in an- *$n fiffluv, dtih! imp©* T^V Aftim* MK, «p wft nuorum ex majori pene parte tales exeunt^fcbicolores Uc«w.^W^>rW7vf^(^^iW^<p^ fctbini. Biniinquam, quodinflorealterutnflorem W«f/iw: ribrfk<UIf\il,t™jAjm9 infidentem mediumgerunt: ut rofa, viola nigra, Ituf00 *ium* Nonnulli etiam folio uno emergunt; defcriprio- ncmtantumpluriumoftefidentes: ut flosjafion^.• In hoc enim haud quaquam folium unumquodque difcernitur. Nee *i* corfceptaculo pars infima eget: fedpo- 2^6** ftrema in angulos exeunt Oleaequoqueflospcnetalis effevidetur.

IULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*I'UeKdMquidem'traaathiftoriahbane,v>frf>nc»ui~ floremgent, *f''>fi>*

mus. Florum enim naturam miffam refa • Hw notavtt Jhvopbrattii guoqueprudenterdisluttpoftfuccosrM^ lUudnonmtmmerat.SeWmasrofaim 'rtusf%mficat,quamfidtcat *>**l Hoc enim fignificat xoSellamalteram,eamquip*fje*amtm tceft: quilpe quidar* unico tantbn conftant frlio, ut worart,Vv*cmCary<yh,llum^^ lafion, ftf'ia\lla,^ fafifiUolumfu^n^ tiaaurZ,autfumaa^ Usgem. Fatavimdupl^vocant.*

faC/iaJJ*^**^. *Kotabimus bxevitatem^ Tlmm^m. Afiboruwumerf differentia*aptabat: ^!l-^Z:Hondixit,wnS,fr*^^^ -* icdrco umfoltum hum oftendit. Immb vert, m acutiut 2*%'.- fedftatimcttm exemplo,r\fy™ toim. HocesJ fent'm, nulbfoltum. Neque enim folium esl, quodnonesl .excmpUm. Etcumaddit.p^hi^ ptlrtlatioadgenut, divifum. Etquiamultifloresfunt abimopertufi: kuncea * cut ponit differentiam. ibeodorus ammtiose > exultare. etiam defcribit differentia : *ft Jfi tZypei* ***J^ PV®^ &K^ f*h*$®*9 non eft mathematice. Omnia enim corpora Iw- Eft enim u %*leA*r, ut ita dicam* capedo. Nieander xfi*f*p* bent magnitudmem, fed ex ufu loducntium. in Ikeriacis* Interpret, ©3^ « xfi&aj* .»i ^g«r At ego £ H»*J j8, *«™,ReHl addidit^s IISW, Quiaetiam alio- tnanu. Sic enim babes wet**, capnvam apud Sophocient. rum funt punicei, utPerfic* * item maUmm quamndam. E* weft*, miniftermm recttante Atbento yonfemel, ut ltaauermlUdditdtJxK*^ii*«*wk». JUehmteit, ^iah^quemadmduminongimbusdtaumejl, conve- Jlo vit intelligere cotorefloris, a quo album exdttdit; niant minijier a manu, pedifequa a pedtbus,ancilja a cubi- Jmtamen in arboribus huncpotijtimum agnofiat. Mira te>inculari. Vnde.anctare, (S exanclare, qhfi non excubi* hmtutio**&&&***'*&**- Tkodorumvtx hac inan- taxfijiveexfedire. Uon.ut Graciffantfemper.exantku ptftiasiilimverbiconjecit,pleno. Nww emm intelhgat. flinius lafionemin XXH- fl^em agnofcit: inyt htuSi. Jbeodorus, bin\: nm. Btnafunt.qutepariay foliutnunicum ^quaf\he$* traEtat. Hoc ante nos Bini equi bjuges. Diflores durum eft, cum flos infui medfa fimo Hermolao.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIO.

T^^ hflJnK. *lafionem Plinius etiam* confilium 4^,«i^M^i fm *vocat. Ktfnl aliud autem effe videtur, quam Diofcori-* Convolvulus tor.

IOAHwis BOD7EI A STAPEL 29.0TJE. *IT* COMMENTARIUS.

X^°^I.) Florumquxdam genera acdifferentiai verfos obfervavi colorcs. Pulomm ,v a hoccapitetradtt.R,aiusnaufcofos,flores vitis, maxiihadifferentia,nee tot *fatielJar* Jtdcrw^, quam lanuginofos, dixiifet.Sane ole* in his fpedantur, £ribus ffir». tlores, fa inter fohatos recenferi poflint. cur inter , omnes fpecies colli^er^-ev¬flnriK.7 eos hederxvitisq,nonnumeret,caufam videonulla. resque optimos adirem aid?Aoi£ . typ*') Flores alios bicolores, alias tricolores, nullumunquam qui id or ft P xnquu. In uno tulips flore non feoiel quatuor di- I» natuuin hifcc

u

4/ «l» *fab*'' *»> **** /"»•«••.) Nefcio cur dodiir. Gaza^ww'Megerii.Falium, arborumelle florcsjmiformes.Diverfamfiguramoleaeflosapyri flore oftenditi aliam formam habet malus, aliam laburnūj alia eft mori floris idea, alia mefpihj alia caftaneae.Verbo uc dicam,omnes ferfc forma oltendunt divcrfam.Quacmur an omnium arborum flores unicoloris ? T**!**, dhiit Theophraftus; ergo non omnes. Arburus flofcuhs conftat raccmatim cohas-*entibus,concavis Sc albidis, fubinde una parte purpurafecnubus. Mali etiam vulgaris flores,ut plurimuip ex albido & diluto, purpureo rubentes. Kedt£ ccia'xn ™»&* *&*& dixie. *Lillach*, non raro arboris naturam cultu affumic,arborque evadit: flores fertracematin^cohaerentes, exiguos, dilute caeruleos* ex tentfi oblongibre collo,in quatuor parvula, folia explicatos.Luteocolore eftflos jprnojlaburno,anagiridijnitejcafiafiftulalivc nigr^eleganti purpureo flore: rubet arboris ludse ,& maKNpunicse flos: dilfttfc purpureumfert florem periica^mWus, amygdala* viridem morus.

tomhs.) Malibinuminterpretsfttnr. Biimmproprit diftribucivi nmneri vox; idemfligningncans, quod duoperfingulaifuntcnimbinapana. Cicero iv.in Verrem. *Deferibebatcenfores binos, perfingulas civitates Timarcbidas.J id eft duos in finguh civitatibus.* At hoc Grarcis <JWi?, non denotat, Horis *tieuBxf*, delWationem facis elegante cradit Theophraftus. Expone, *qua:dupliccmfiorcmhabent.* Duplex, cujus duse funt parccs. Virg.i.JEneid. *Dupkcemgemmis,auroqu€corouam** Perakeram floris partem intelligir,croceailla iilamenta,qux in lilio roAaque conf^Muiuur.

E M * *J[t Xf povoQvfox. cJcwtp* TO *TKi*<Tj ipf)Plin.lib.xxT. cap. xvi. *lafione unum folium babet ;fed it a implicntum utpltfravideantur.* Idem lib.xx.cap.xxn. *lafioneolut fylveftre habetur, in terra repens , \um latte multo florern fert candidum concilium vocant. Ethujus eadsm commendatio adftimulandos coitus. Cruda ex aceto in cibofumpta mulieribus UBis ubertatemprafiat.* In terra repere ait. fcilicec,fi non habeat,in quod fe tonvolvatjac afcendat. Iafionem enim Theophraftus lib. n!de cauf. cap.xxv. (ubi corrupt^ *Jnm* legitur^ malcquecorrigunt «BArin, uc ppftdicam) inter plantas recenfet quas humi repunt, ni(i prope arbor es proveniant, in quas fcandant, Sequitur apud Plirftum ; *cum Uftt multofioremfert.* Non vult Plinius fundere lac * fi laedaturaut incidatur, fed torero habere candidiflimum, quse cum ladle, niveqae certare poflit. Iafionem hanc,Poets liguftrum,a ligando, vocaruntjquod circum arbores,aliasque omnes res fefe liget, eaf-^ueampledatur, non fecus ac hedera. Liguftrum Joctae albiitimum & abjodtiflimum fcribunt florem. virg.Eclog.ii*

Martiahs ad Procciium: *&**m.

Quadam me cupit invide Procillc
Jota candidior puella cygno,
Argcnto, nive> lilio, Ugüftro

Pontanus:

Candida nec tu vis cygnus liguftra nivemque.

Botanicorum communis eft fententia , liguftrum poetarum Lmfix.G)&> Gnecorum efle.Interpretes omnes liguftruna vertunt, Aliud tamen vulgare eft liguftrum , cujus in opere tropario ufus pluribus. Diofc. cyprum lib. i. cap. cxxiv. optimum in Africane &; Canopo provenire c/ocet -ffigypti nihil cite. Suida, & Stephano. Liguftrum vulgare, fi trofpero Alpino medico, botanicoque fatis celebri & dodto fides,in tota^fflgypti regionc non repentur. NecmororPlinium,quilib.xxv.cap.x.fr^bit:Ligi/-. *ftrum eadem arbor qu$ inJEgypto cyprus.* Pluris autopham Alpini facio, quam audtoritarem Plinij, EquicS^n *pwiseslte jlisoculatusunui, quam auriti decem.* Plinhife nihil fcribit,quod non ex aliorum codicibus collegit. Alio argumento probo liguftrum vulgare non eOe cyprum. DecyproDiofcoridesloc.

Uttffant 0 capillos trita & unSa folia, qua inftrutUjfucco maducrunt. Ex cypri foliis TEgyptij pul verem cdnficiunt *(archenda* appellant) quo mulieres utuntur ornatus gratia,manus, pedes, capillos* aureo colorc tingencea. Siquis hoc experiri velit, vulgaris liguftri folioiumpulvere,oleam 8c operam perdeC>vocoquc fuo fruftrabicur. Ncgare tamen nohm^vulgare liguguftrum cypri. Ipeciein quandam effe: ieddehac quasftione alibi plenius.Neutrum,tam vulgare,quam j/E£yptium,poetarurn eft iiguftrum. Probatu id nott dL^cfle. Cypri flos albus quidem ; minimi tamen candidiflimus, nee abjedtus» fed a plurimis in coronis reefptus. Plutarchuslib. tertio fympof. cap. I. ubi docet quaedamcoronisinfehadcapitis gravita-* tern depcllendam- Tc ^>A *vh?** dv&&9$o*£

*tithf *p€*wi<&aj.* j£ *fficuix7Tirli(BcCf* TO *K&tTmXSfos. Cypri flos* *crocus, acbaccarisad placidamquictemfeufomnumebrios ferducunt. Expirant emm lenem auram, ac bldndum odoris effluvium , quo in temulentorum corporibus inaqualitate* oborta, ajperitttdmefquefenfim dijitplhtur, atquefic exterantur, ut conciliata tranquillit ate , crapula retundatur, & excoquatur.* Aliud majoris pondens adferam argumentum. Nicander in Gcorgicis cujus verfus <:ecitat Athenaeuslib.xv. deipnofophilUn,inter coronarios flores numerat xi/oe?* *

A'caroy nopivotn vims du*

Quin & Cyprus &fifymbrium, C quotquot (3 qualef cunque,*
Minime fatis affluente potu pratum educant venujlos flores,

Verfus primus, nee non fejundus, corruptus. Lege cum dodtilf. Caufabono , KuV◇fj®-, KV[1]^^* « n ñ f.^ t i., ^iT*. Alterumetiam corrige, & pant)*tc7nis «|ij & pe^quae aqua fluit: in cSronis ergo l^abet cyprils locuife. Liguftrum vulgare, florem qtiid^m habet albumif3d neuti^^.^albiflimum, qui cum nive certarepoflij. Nee cdr^niseftineptus :£lbus enim^acemofus,oddratusque eft.Hoc liguftrum Co^mella lib. x. ad differentiam alterius, poetarum fcilicer, nigrumvocat^ quod folia exviroreadnigredinem^. vergant: live quod viridia fint, cum grato quodana virore. Inter coronarios idem recenfet flores*

Et tuy ne Corydonis?opes dejpernat Alexis,
formofo Nau's puero, foynofior ipfiy
*Fer calathis violam: ($ njgro permisla liguftro**
BalfamayCumcafianeclens^croceosquecorymbos.

Poetarum liguftrum dico *Unuilw,* hve •/«'**<* *••«•• Diofcoridis. vulgo majorcm cpnvolvulumyocant* Hujusflos omnium plantarum flores albedine vin-* cit.Hicnive,cygno, aliaque re quacunque^albidior. abjedfciflimus in fuper & viliffimus, quique aB'omnU bus rejicitur, & ex hortis agrisque tanquam noxia &peftilensherbaexpellicur: ineptus etiam coro* nis.Etenimdecerptus ftatim fit flaccidus,priftinumque nitorem albedinemque, qua omnes facil* fuperabat,amittit,?x fit decolor. Convolvulum majo* remjafion^meffe, probare non eft operofum. Negari non poteft, arbores fcandcre, iifque fefe convolvere: (hincBelgis3©in6en/ aligando, fcilicet& * volvendo,proximaque omiila vinciendo,aicitur:)fin vero nihil hafeeat, rt?periatve, quo fcandat,humi repit. Flos unico conftat folio.ffd,ut redte obfervavic PJinius,ita implicato, ut plura videantur; ailigentius tamen examinantt, & infpicienti, apparet, unico & fingulari folio eife : quod veHn paucis, immo null* hadlenus alia obfervavipIantL Flores habet candi* dosjcopiofos^otundosjcalathieffigie^olorecandidiffimos, & lilia xmulantes, unico^jit dixi duntaxar, folio conftantes.

Convolvulus,an fmilax Isevisr'Iafioiie.

Convolvulam hunc doctiffimi botanici [illegible] lævem Dioicoridis eſſe volom, ffIniiacis plura genera variaq; ipla nc* hoc nominedonatifde quibus vide, qua lib, V. ^ j f l l t t ^ f l i o f c ' o t c

p f d y ^ j , S.t.iLx Uvafoliahibct hcdtracea.

••Jed moBim, Levma tenuitrtque, itemque/UgtSo^qm *c frier|ajpera)M naSa/pints btrriiUiquebui ttrom bi.ua ftctu acilu ttbtrtifcauUt,* JJ yi^e *circvmvttvens : fimtn vert grrit ceu lupim, nigrum ,cxiguwti;fuprs quod flora f sr}etui vifiintur candidi, undique tnimtteji* fif *orbicutnti.* £JC /me *farrtjinilace ftr *ftattm ttfurt) nferti umbracuUfaBieaa. tur, acfeltit per Mi rum num tmittit-* Convolvuiustnajtir Titicuioiisac larmemoliscaiilkuliSjlongis.actenuibu», iurfum acJcorfum jrbonbus, frucicibus, vicinisque fcpimentis obvolvitur , circumligacnrque. Ftilio^ft l«o,hcderacto,rcd tnnlitore.lacvigacioreque. Flores,qual$_{es}$dixi. Semenanguloium fordido eolore nigruaa*, $_{c}$.pi$_{:u}$l$_{o\ ex\ lenU}$il>us membranis connnetur. Ksd.ceslong^CTafliori^j. cirdsiimiles, intus candidiores (hac illac per obliquum, infra wrNC ramen fuperncicm fR c p e r i t n r p a i r m eircifrurct*& fepes, miram in modum (ut Plinius lib.TX. I'.c.ip.x.rcHbir J *Cithaam*t, t£ iitbugigtiitttn $tHtfiin*h*mfrel>e*<kt hattrgtrrimc itftm-^deo [rrtiitu-*

ewvitsraditetfunt. Unum, alrerumveobftartvidetur,quoitiinus convolvulus.fmilaic.Ac pritnmn quod Diofcorides air : •'« ^i i™,. *fan*&&i.* Atq-ii coiivolvuJi flores non perp<r:iio viluntur. Refpondeo, non efle menirm IJiolcondis, omm anni tcuiforc floribusonultam hancciTe plantani; fedquandoflorec,[n fummanlaiirsc parte floreiconrpni.nunquani ininfimi.. yeldic,florcrefeinper, dumvirec,vigeiqaejid eft tota stitaie, adautimirmm uique. Aliera. diftculias.qjuod Diofcoridcj craciat femen »ir^ »«(?« /H^.1.. *Semen gent cett lupini nigivm.* At *CO*nvolvuliJemenangaloAim, lupini compreflum, roturarxm. Cortupmm codicem arbiirantur. Quarc fu-(picarurPena,pro3i,$_{|lt,}$]$_{e}$gendumcne in Dlolcoride,f^ti,nomen/i« Latino Graecum fa(3um^{f}/ *Sirlttcientm,* in quit, **ugent verbafiqucntu, qtacnmtiquamfiui coherent,punenvtlutt)fttiti>*p*tvttm iS mgnim: atjemen lufiniHtcptTvumntc/i'gmm.* Quafi nonpo-H'n U-mru alitjuod comparamWino, quod ill; lie forma fimile, & cameo minus,^(iifgrumiquod fi Jcquile,&eod«m colore fore:,liniflicicer*(Sifts*,irf (ft /H^JJO , Dioic. diiilTet.Sed qui^(V^figmticat?iiarWa vox eft,qu^ in Gncoru lexitis *non* exeat. Puro hanc vin (toilill', opinionem effe, Dioicoridem f c p , & fciolum qurnriam adoram icripiiiTe, *Iff/if,* iff«vocint. i'fSHauccin illud rcctptunf jnif .OrobHemen aracho majus, sechiopidis, dotjenij; aciithofpermi limile. Lithoipermi roiundumquvdfm, fed non fine angulo, uu *ncc* imilacis ma;ons. Malunr aii) legeri , yfirir fan Iri JMirrft *r*^-"j*im fruButx hubit felltcxlo iticlujum , fttrvufa , —xigruni.* Lugdunc'nJisfqWii Dale cam p i rt,doiitjoresputa[,t) * reftituir iiir^Vwf ; id ctl, ./iju* , e/*o/f?e *tirctm<ia~tum.* Hac fane opinio utiiciquatn dtfplicet ,priores tamen non rejicio.^ed v.dendum, annonvulgata leciiofcrvari poiJ'n" Lupmo^utn genera mulcaidtto tamen priECipua , faiivumSt iylveftre ; cum facivo compaiaririion poitft. Sem*n enim prolert, quaJe jamdidtum ; (ylveftrium plura iunt gentra , ini« c. non unuixidarur genus, cui i'emen roiundum^ ntutiquam planu, fed aUquomodo angulofum. Sed nihi) imptdn dicereDiotcoridrm.Lupino (vJveftri cotnparaffe ieaien JmiJacis laevis, Lt (ant 'mante nos obfervavit tnaxirn* audoriratis botinicus

Remb.Dodon3Eus,«iguisiylveftnbuslupmi»propemqdutn liinile eft. Videcui convolvulus hie , imo eft, ji.«A-M«ar»- Damocjatisapud Cairian. Baflaai lib.11 cap.v. M«A»*™-t»- fin ahera palat.jiwAa'w

***Spear* in aua-J.** *ritm^ti J/i la rs$_{H}$* f^ £ ^.^ J f o

*fimulo eft hidera .motttbiutftirtilittufofy y$_{c}$*uli & circumplicans , quicquii tandem esntigait*

f $

ir T ' " ' ConvoJviilus heder* fi<"ilis e(t,mo]liahabet folia se f f g t r e p o i e i t . v f r u m circumplicat lie plantij , lignis , alijique rebus, in srundinecis Sc terieis reperienr.

jInBn'.* Aid cod.fenbitur*x«e>»:* exaudttv otftilT.RobertiConftantn^pB rcftituerunt vel *m* apud Aid, iegirur^,;,,, *aactfUcul^* vertit Gm. x^.,, funcius, tradus, fpatiu'n Vufr Theophraftus lafionis florem, qui calathi fie'un ,fr mf-nguftum adeo terminari.ut nullo v$_{e}$j ex L ! ? m o d u m f p a c i i d c i i neatur.

K E W. K ?'

Qalis fl irefcatrvittiftleasofei

CAF. XXII.

malimedicir&puriicxjios.

† ſpini ſimi.

Differunt etiam ortu & poſitu. Alia namque florem circa fructum ipſium producunt: ut vitis, olea; cuſtrati floſculi perforati ſpectantur: idque argumento capitur prabc arbore de floruiſſe. Nã ſi examerint aut madefacti fuerint,ama cũ fructibus defluent: atque ita,nullatenus perforabuntur. Major fere pars fructuum integumentũ in medio floris tener. Sed non deſunt quę vel ſuper fructuum integumentũ florẽ inſidentẽ emittant:ut punica,malus,† amerina, prunus, myrtus. Et in fruticũ genere,roſa majorq; pars coronariorum.Semen enim ſub floribus habent. Sed conſpicuum ut in roſa: quia exuberat. Nonnulla etiam cũ feminibus ipſis flores edunt: ut † veneria,cnicuſq; atq; omnia quę florem

† vites.

† acanth.

lULIt CJESARIS 5CALIGERI ANIMADV^RSIONES.

Hoc *wtem* ri *mk), viistni dtttum* j *Ti>copbrujl^jjuifiprn* ^«^'.»- 1 n fcrioEi parre g 1 ohofi fiint, J q uiIH)J p.m-*ctHJfii* : flaw prtfpfrr *mutittuiwtia pcrfLi ne^tttAt.* Wr lilpercjuaii inverius Cycinus habec in Juiiinui jutus *1'ititr bjt/cl'it fiofttttitneni fruiius , t.ui.jijjm *btnmt.* VWtos reccfluf. *Vidiiin ihtaAtmm eixififft* 711» .rrgp/t-Iiw j)/trf, t ft*i • •>•*•• - r t ^ t i *Tlietiarutfitnpiitiic T tit' pi'&'i 1$* ni/rii^*, *iHvcrjiaHeni itltm , Uintiutn tnttllig*, vetbtvjUt carrup&fttttt. Sic t.tmen tegcirim:* »*Wji p ill >i **»i/t. *Hxc differentia ell, o^)jfr4^iJ^f_L^fti. &*

ROBERT! CONSTANTINI ANNOTATIO.

t\!'Jin drjirifat /rfr. v 11, e*ji. x 111. *rtJt,& Ch,vn,tmclmt Pbnit.- anufti* i *itmtmaat:* *fiagdh tbcit Plimiu : viticMl* ?JUiiiat. tu in Mtrtie:* Aliqui florcm cucuaieris cum viticuls iuaf capiie c a n * J|" erunt.

IOAKNIS BODJEI A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIES.

AIJInttyu" fwnr-J *Ptrfiintii fiptfUiMur.* .Nomeed,Jr,<] 11 o(J julusfipC flos,piiapum,veltnc(nu-vult lirigulafoluperf foraciellefkdiinmcii io laaimenriatur-

jlorii leramen quoddaoi cTe rcliclum : fignuin rum decidiflV floreta, non auicni frnLlii^ niflimcnium, quod jolbla[quc florem conſtituunt, cingebant.

•«(*F**- Florem vocat qaod in fupcriorc partL *f^tA- Vcnuni:Dtui.meM»fUtttdin.injii>.f*»»4i* tnalt.jjuiiicstjue conlpicit!ir,conira rcgionvtn pedi- *''''d* ^ttm{jtin,f.t/umjif^nut ntro!lcKitolligit,(3 *mbit,* culijumbilictim vnJgo mcanr. vide cap. *xvu* huj"* *nngrmfinuatiinrtditit.* Quid vciuit uelciij; r.lllil t.ilc libri. Intcrea *qwxBori* uleui habent nunwWt aiyr- in U rare ocoH ice. hlagm 5calit*cri kAaj con ph-nmiS;^... Intirj-rcarjilcquidcoiiipicinesirt; no- 1 i in, A>»Tft cod oru*, AIIJUII «(''> t nt e r p re u tur i c reda, cet,qinjdfu|jCEictrtpari,c,tlonini*i;riorei;Ioboluif.Jt: ^'io,J ^tiCtmrii auiilyr, *>i«*.i l^(?ni.''imi^^j\.''f*vi JW.JJ- purucarNos, UT id4nan^ura , & advtvutti ciprcil.j, *Tuum,* voc*ritradat;vulgo awfri»jf« vertunt:i'«^«Ju[oftendir. I ^ g O f i ^. i ^ i i[^* «tw*;, •«if ln|> intuit,«JuE^Hei«t- Culumellatertiura faJicisgenus .;</«;ii^w^ir /i ^*'ri?*-, A' »S« *fHtfhilmti* tidrr^^jat* ameri oam vocarl iradit I ib. iv, cap. « 3 , *funttt iJr-* n'ai^, *r/jnTi.tmxtadi* • Sitpiri*>r f*ttt totutgletrm iatus* inn frij *tffejbtki prxcij>ti* gencrm. SAIIX* GMM, *GiStCA, C!l,aA intUrnft, utftriort tngujlwr , 4quZ pjulijpr, cjti~ SM»* . #•*" flnri»u vscytt tnurhum,* Paulo mfta: *matshmfr.»*flt«m*Ubijtfrtditm.* Vcl TJ .MI U J ^ S ^ /fyw"*Mi-ilt*gwtltmvirgin ($ ruttlam etm* Plinius ut Jn AlJ- legiturcoJite , *ffumm«vscuuw bibtns*re» likxxiv. , ^ . i i. nhide faltce Sc agnoplttrttmdit, w/«>«. unumcmm liabec, notiplufe*. Urmloucpu-untriniin inftHilici* srepncrarcc^^l"ei Nrc (alix genera rccenl-qt Ncc UUX. nca; domcllic* , & fylveikns flos, maximc tamen Iwcagnoi froftiln. A.VjT=« 'u^ « 1 vr (tris, ro/Aiti *xm* ularu r ; pars intlrua in an^ uiacur.uci tabclla cxprimic.

tatnii,J.pyrt,quam m maltiru&uHos buju.i"to,J« con-Jptcittsv. *

f*A.PM,J Ex hoc loco facile col!igipotcft«An.«, *'am* etfe rhodo den drum, fed rofaifi.in *toix* (hultu Ellis conlpicuur flos , rhododtuJrura r»le n>hil li

Hie lotasTuifs jam.Nanipro cxetriplo.ut *trcti* muiict itjltjoponerec Tb^JphratlusStdjamcvanuitilia opinia. Notnfll fatij ^alatigam cam acori tictcripuonc,ijuam Diofc. lib.i. t a p.n. trsdtr, noiiton-*\tn\rc.* Kubeijjalafip'acriJtic, albicatacori : T)ii|us radii iriJi fitnilis , galnng* rullam tormam irnlis pc*(c/en. Hta: opjnio valiiiiltiniis argutucncUi biHMiicii.maxiinc Mailiiolo ScneijTi»iro ctuJilifliimo, reiuiatAcft. U c n &rinis laci) raciombuj demon ft cat, acotnm nou egecijt^mnm tropiaricam. * CalainO*aEOHiatteiiiitx »TUtiiiiniu«w([ene-eefti«i;aromnihilanindirwihabei. Mccacot an-

lntur quoddccalamoiraduncvetcrci. Vide lib is. cap. v11 aromatum hiftoriam

phraftus. *WO- veneriam vtrtit. A

MmciuGracim IcrvateTfMcm, quad •conun, eo nomine nofcat. *rrandi oc«(,oncro J.rxba)C AIMEO Luflano Auduar.1 uAoru locw titaius. tx co cnim argumsfltum lutnplir.quo ptotarr ronirtr ealangamelit^'-'[TM"'- J*»ra*,inquit, ^T d • •'' «•*« j J *etnertn, : p-*limodo vim h.iiwrct.ar^uaicntum, *SptftMumidiNifii ri.* Ojiitl magis ad vencrem condu— cit, quam *xciut tti PtlUiea idnl^tmc** un,& cruca vcterum , trunt i^.^fl^PScd ncmoTeterum.acorumuEilf ad rencEcs. -fjdidit" Non tamen infidaseo.liac facuJtare polle* re. ConctartHBi credo. Dicct <juis. Cur igitur •*e>A#Mt,vrtierf*tjue nomi-ji ilji zropoJitom?CreJittcrim"ti2ma:nitatcm,cMiorisquefuavitateni.Eanj dem enim ob cauſam thymo , ſtyraci, myrtis aliiſquc odoraiis ptantitKncrta: noBoen dederunc. Ac-

Ealauftium punicae iylvcftris flos*

Semen pan it i mali.

Flos puni- (r\"XinOin- Icrtus CX- panlo.

Labia cy. rini, Cytimis.

|n~ui,r/ndom; cjoid hoc loco =(*>(£•, Diofcoridi flos Uorncliticf DUCIICC Itii i CID eti ""

*tiipfiq,,^ac*Jfiring* HBf,lderncapcnv

i^? "' !!!!!! *!" * ^* W!"*

Ad hanc locum Scholiaſtes ; j^ *tiempr mm* DiuicoriHrs

h«C Plinijfcntentialib. xxiii.cap. vi. *Vrimwpomi hujus partus fiotere definentu* (**inepte vulgo** *incipient** lcginr) *cytinusvocatur.* Hsfych. i|a^«&^7*vo^ **cat.** *Mm**ihsj>ŏ**s ™7B&tu. **ti[L*h. :* **prima levis pu-**nicicruptio. Exanthemata, proprifccfflorefcentiae, vel papuJx,id eft eruptiones lcves humorum per cu- ' tem.Adharumimkationem, **vriw, iZcwOiUxmd'mi.* "Celfus lib. v. in emplaftro quod rhypodes dicitur, cytinos,capitula mail punici, latinfc appellavit. Sed aŏhisdiveriaTheophrafti fententia. Huiccytinus cft,quod in rofis, aliis floribus, calyx appellarurjinvolucrum nimirum, quodehifcentc,flos in fua folia • fe pandit; five quo flos primum continetur, deinde moxfoyus claudirur.Quod* xlib.i.de cauf.cap.xvi. factfe cSlligi poteft. A'*« $ «W> r*$w , JW <*tr*TJV *vuptMKW oyxsno^ĉtioTfyif yimaj> ^JUm^* **ra T«** *pŏet?^e*$ rtf* *xvm**9$<S)*. Poftremaverbai»yerpresomirit; *Quin* ***ttiam* ,inquit,** *florum ifforum,* **^«i** *mole aliqua cordons emergunt^feriusfeoftendunt.utpt^nkaflosy in cytwoenim flo;* **lege u fque,** *ne cytini in rettumformattfufcipiant bumorem.* *&*& five calyx punicx oblongus, ancenore parce latior, in leptem nmulas (Theophraftusjabia appellat, toţidē y»delicet quon flori foha)(fatifcens; tffari floribus major ,< cujus inferior pars !n frudum ac amplum tranfit pomumj fu|>erior denticulata unacumftaminibus, ipfi mfe4io infidet porno. Non [illegible] lib. xv. c^pxv. ampullacea pyra vocat,quaf formam ampull* habent, Hunc cycinum t>Jicander, ȧ cervicali forma, «AO^«*I#M» vocavic. Locus eft in Theriac,

*JLibfi dji vo-pvioi/Teti, turnipvwms cXo^*

. Yunkdt item fumas hyacinthinagermina malt, Connivcntiaadbu CiClaufasquefovcnttagemm^y Donee quondam albo,nuncundiqueflore rubefcant.

Germinacervicem habentia,caecutientiaque,Tunc calyces,quiflorescenuerunt, quos cytinosGalenus & Diofcorides vocant. Hi aperti funr,duni florcs in fua folia panduntur^paulo poft csecutiunt, & daufos • oculos habentjpoftquam deciderunt flores, frudtufque rudimehta continent^o'A^? hos cervices dixit, ab *%» & OA&,* quod totum vel omnia,ideft prxcipua Joncineant ¿»norem videlicet & frudum. A'^'% dixir,quod cervicem ablonga referant. Etitahunc locunexponitScholiaft.*> *%*$J[iris Tp*i*tv&w>*u

*&W*i*J«S) oloyu TtfMiteSitfrms** **£x his, quae hadtenus** diximuSjTheophraftum perquam eleganter punicae floremdelineare, quilibet facile videt. CaJterum punica flores few duphcis differentiae; hoc eft fteriles & foecundos. Hi à tergo oblonga capita annexa habent (cervices vocat NicandejJ hyofciami vafculisaequaliaacfimilia, eaqueiinguIifingulajTheo* phrafto xt/Tivoiflominata, quae fecuturi iruftus rudimentaiunt. **Iili** autem nihil hujufmodi obtinenr, fed nudo latoque calyci infident. Utrifque parte fuprema amplnudo rof»«mula, quae fei^ŭm in anguftum defwir: utrique, fed magis fterili confetti ftipaiaque foliorum denfuas, colore ut plurimum rutilo,ac inter fanguineum rofeumque medio. Eftque hie afpedus jucundifljmus. Reperiuntur etiani candidi, mixtique ^rutilo&albocoloris. Rofeorum autem major in medicina invaluit ufus.

QwiKuu) Quaede frudupalmae fcribit,repetit lib. 11. cap. vi» 1. ubi palmae hiftoriam , generaqiie **tradic. Hoc caput adearfedlor, noftrasque videac notas**.

CAP. XXIF.

f^uomodo diftent infruUtJil^oarbom.

ARbores autem vel hifce in frudificando diftarq videntur, Namque alis frudum ex novelJis furculis gignunt: ali^ex t annotinis: aliae ex utrif- f *vetutli.* que. Exnovellis,ficus&vitis: ex* annotinis, *ok^kvetufits.* punica, malus, amygdala: pif us,myrtus, omnefque fere ^ fimiles. Omnesenimex'annotinis. At fi contingat * *wtufiis.* ut aliquid concipiant atque floreant (evenit enira id quoque nonnullis, ceu myrto: praecipueque,utfic dixerim, poft Arduri exortum) id perficere nequeunt: fed t femiconditum perit ex utrifque 5 tarn noveDis quam J *inc*^''» t annotinis: fi qu?e mali biferae fint, aut fi aliquid bis * *VQtu$K*- frudificet. Item caprificus^jmcmataratficufqueprofert ex novellis.Peculiaris maxime ortus/i quis frudus ȩcaudiceprofiliat: ut moro /Egyptian. Hanccnimex caudice ferre nonnulli affirmant. Alij grandibus ex ramis *zym* fi^dificare,ficuti & *.f3iquain, dicunt. Hare * *ceroniam.* enim frudum vel ex his producit: non tamen copiofum. Vocant enim t filiqiEa quae ficus ^Egyptias ap-1 *ceroniam.* pellatasproducit. Arborumitem * alisecacuminibus*j™M*JE*™ frudificant; aliae lateribus; aliae parte utraque. Scd ^ ^ ^ J« plura ex aliis frudum cacumkie fcrunt, quam ex arbo- ff^V?/4»- ribus: ,ut * frumentorum, quae fpicam parlunt. ¥ruti- *tarum cacu~* cum erica, fpiraa, t amerina. Olerum, quibus radix *minibus* ^ capitat. Parte autem utraque tarn arborum quredam *fmgu»»* quam olerum: blitum, atriplex, brjffica. Nam olea † *velek* , • idemAodammodo facit. Cumque ca^^aiina ferunt^ *alfagus nim* copiae indicium effe dicitur. Palma quoque ,ru&im cjuodammodo cacumine gignit. Sed haec <% fbr> & germinacacuinine^tft. Qiiippe vis ejus genitalis>> parte fuperiore totMrifliftit. Igitur differentias quas particulatim capere decet, his contemplari conemur: ^ illae vero nature totius effevidentur: fcilicet, quod plantarum, aliae urbana^aliae fylveftres: & $& fr?^1'' ferae?

ferae, alias fteriles, & perpctuo virentes, & folia <feperdentes: quemadmodumdiximus. Quaedametiarn in totum foliis carent: &; alia: florum fcecunda^, alias infeecundae: & aliae genuine vel fru&u pnecoces: aliae ferotinse. Pari modo & reliqua his limiliafunt perfequenda. Ethzcquidemin partibus,aut non fine partibus effe conftat. Ilia vero propria maxime & quod dammodo maxima differentia: qua yel in animahum genere patet. Quod aliae aquatiles: aliae terrenae, P[a]^arum enim genus qubddam ejufmodi eft; t ut

*mi i^^&tyW*to.Mamfitefo-* W jj «toj atpiAAa. *^iu(flp\ aifyuui ,1x8** *<£ rf(aii£Xcwi ^, tytf vrfuiKcipm*(& $ ct/tf- , hum genere patet. Quod aliae aquatiles: aliae terrenae, r P[a]^arum enim genus qubddam ejufmodi eft; t ut & 3 j ^ «i «. C j «f ? ^ «M ^ ^ w » » w ^ ® », ^ remfimpliciterdicamus/peciesinquoquegenere plu-*

*AvtA*ju i £ imjctroji* t $4Saj c*t!^?'« ft«<pw«tf JM^, res. Quippe cum nihi^re Cmplexfit.

IVLli C^SARIS SCALIGERI ANIMA^VERSIONES.

E*K^Wiftw. *Allufitfacie,te,tranfiatielementi* »^} iW r i,ww **& t^xin Y,^^d^»«siu«^*«*afvuptt»* Ex vctu-

5/c PftW *aucupatus eft fnncipia wcabulorum in Gra-* ftis & novellis ferre malos biferas. *Sic Uge, non fyr tjlofa,m». UemVarroinprimodeHeruft. defruftibus ^»v. Muff arum tamen arborumtamnovellosyquamw* condUKtoquens,uttndumt\itnd\im-Theodom,ex&tiQ- terei ramos fruHum ferre videmut. Ncvelfos filos nem** tinis. *StcinfraTbeofhrdfimA"*>*wriw*'bim&>trimz. dicat lalioquifempera?bores,crefcerent, quamdiu vivunt. i'm tamen non tarn annum figmficat , quamvetuftatem. ferendi enm © vivendi idem eft finis. Nequetflmen e# bi* Sic lima %n ^ «<; & chorda ultima,* W & warn. *H'fttfyfi. ferafunt. x*f7n[Mffubintelligge>* iW. | *Theodorusi{~emicondhum->nMle. Non enim dicafruttum,r>j)uai p m ^deinde opinione*. *ALgyptfam morum cau+ perfetlum, conditum: inchoatum latini, & re&i.* Scmi^ *dice ferre. Ahera opinio, non ex caudice , fed ex bra** genitum,4<fofrlw'H>quiaadhucgeneratur. *Notq vero chijs, five primoribus ramk > veluti xipm'w filiqvam* verb* ill* • ^J»* fi W* Ww jWwSi *um? WT$gvfiw»*, ^ ^t j» j^rro /,«y w > <g ^;w, *fitiqum etim ex rtudict *&*>*&'.' fit umq k§5* iw /?A*f»jre5 >* TO? (MfT^jjciB^r. DM0 *ferre ait.*

fomihct Ui>sy exnaturajpeciei: jwj^e Ajirrfo *evenit,ut imatywm* 5»^«'^ *Iheodorm,* frumentorum,qu* *ex novels producer em ,nepefruHumpe,ficiat. Alte-* fpicam ferunt. *At Utininullumagnofcuntfrumentum htmcxmin4M^n.^f^fofiA^i^u£fiirm, fineflica. ¥mgm«m$liusiixtfft.*

uosperducunftrtdumadtierfcQinnem. .In.unfauetvuifa T^^'W^Taie^^LAo^'j *#ic effe debet initium capttfsulumu EH enim epilogus tottus Theoru*

w» mjrtofolum, neque m novefa tantumjed altjs; id quod De tubere &funZ patet. De cufcuta nemoambigit in hortit noftritfuburbann aliquando conttgit fruntS • wm Xwfa *&>V« **•«".N«HJWWP^ *accifiat *'**>$*.quianonomnibusevenit,fedmultis. nonfcmperSed quodammodo divtditur^*

autumna'-icciYcndixit,

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIpNES.

Muxletj. flin. lib. xvi.*cap.*xxvu. Bifer* & in malis, ac piris quxdam, (km & Dr*r *nc ?** ma- luslylvcftrisbifera,&c. ***coceSin*

OT(N« ^filiquajivefiliqua Quca, five filif

**ulcis* fMus:ttfmU vero,filiqua Syriaca. $upd hie ait* *Jheophraftussvw <fy tpfanon ex Cm f cpinionejedalioru, ,& lib, iv.cap.n.*

IOANNIS BODiEI A STAPEL NOTiS ET COMMENTARIES:

NF*AX«,:; i v ^(v^rp majccdcnti fmnfaciat,cuin4libi,utfupracap.xvin.exaliormn

-r <y ,, auod duos, MjW'A"n«[l]D«xYi«cap.xxV'ii,iiffz;ej'o{j|wjA/:n

anno i6u natus anno S fruftus ferat j dicimus *fartefrnhor eft arbutus *Pr[cttsm]f™r*,jugUhdes,fici,* c i . ^ , ^ , [no]vell"si fu J l i s, frwftnm producere *««ri/£«.*Emendatmsantiquuscodex: *SmLtfcfito* arborem : fi vero I***- demntr^rofcrat, ^ *91m,* *f™*™«*rb>«v,iumu>* fcu&ificare-fi vero *V>17-'<*«**'*"»* &ficdeinceps. --- s»«ejH«.) MalcinAia.ocBaf.legitur^gjiU.pejus Fruftraexfurculonatoi^^eodemannoquisfru- lib.vi.cap.i.w « - r«n. lib. xxi.cap. ix, £r«»» dus exfoedabit nifi fit'forrt bifera arbor j id eft, *cormmentojobovenerc melotron,Jpi,r4eim]Aii},ns <mA-* cu«nuolibetanno bis fruftus reddit maturos. noeerkaccepiflecontenduntiquodfrurexfir lentus

A . - .) Leno cum doiftiff. Scaligero, A^». 8fvuihs, itaut in fp[1ram] torqueri poffu. Spiri* Plin.lib.xvt cap.xxvn. *Rifert&inanalispyriijque£* nomine Silejiiacum quendam fruticem defcribit *quadamjeut»* p r ^ ' ' ' (*hoc omnl cx* *Partc v*^r[Um] quam vidi. quarc certi non eft j p«pi-6 ccrafifruftus. nee tamen fera ©*il affirmare pofTum. alij viburnum Mathioli ccrafiis Lr^ J&^^w *bifera.Nec* hoc iemper vOTm. ipirac^m exiftimant.

o j / w ^ T «w^«. Nota quod addat ^ id eft A ' ^ ^ ^ J Plin.lib.xn i. cap.iv. ubi de dartvU ^ftiorusn fententil fe haec fcritere, tradit. Con- agit.*Coroaomnis in cacumineitfpon* crariumenim docere videtur 1S^* cap.n. Nora ctiam.quod *xyvvity , k* fycaniino^Egypti^ diver*

KE«.

KE*. KA. CAP, XXIV.

fypetuntur differentia plantar urn.

A"&'"em $>'wtpg. w dyg/ct Kiytr^, W-
*I„*n(h»m*iiiIm'iYmiuAwhw'>A*&tH>li*.

T, -N' / / f» - - ^ x
t faff Zf. o^^j oriunftiTOTwr, I Gf me «tfpmcTE w

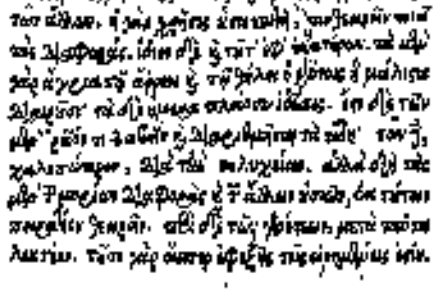

tdcett Al„

CEd qu£ urban* aut fylveftres dicuntur, hanc ipfam ^evidentiffimamfummamque differentiamhabejic: ut ficus, cucurbitas, olea, oleaster, citrus, cotaltea, cirrus, pinalter. Quae^ero alterutro lllorum generecollo^ cantur; hamm differentia, frudibus,folijs,c3eterifquc formis^partibufque percipitur. Sed fylveftrium plu^rimae nomine carent, expertique perpauci funt: urbanarum autem plurimae nomine fuo nuncupantur, fimfufque earum communior. Exempli gratia, vitis, fici, punicae, mali, piri, huius, myrti, reliquarumque. Facit enim ufus communis ut explicentur differentiae habeantur. Utudquoque utroque in genere proprium. Sylveftres enim, mare ac foeminae, vel fubis vel praecipue, difcernuntur. Sed urbanae generibus eorum pluribus conftant. Quorum alia invenru numeroque facilia: alia difficilia fcilicet, cuda varietatis. Sed partem reliquarumque naturarum differentias hifce conterriplari tentandum. De generum iumbus autem poft haec refpice congruum eft. Ita enim praecedentia quali ordine confequi videbit.

IVLII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

A?£%lm$P%!M&m*'&*' Male%inc aujpicaturTheo- doruscaput. Eft enim eadem materia. Idem addidit, pinus,piniafter. ^ At* *TI» im&%&*#* Nova vox % & aliter '*ipta, *mur , c«m tentamm vires y> 0 fortunam elici of us.*

K.ku'ipveiyt hxipi. Hie 'ipvet{&, lignificat, fcitum, & peritum & fcienrem. *iheodows*, expertum *ek. interpretatus, non male, fi vocem confideres. Kam qua experientia in dignotione fyri, a pyraftro% expert-*

ovAAf^«. f^MMi-rif^^e/}. *Sup fa bis fav%* tern, *Tfteodoipki quiamultipjwquolleft>£i8i* *eft*

ROBERTI, CONSTANTINI ANNOTATIO.

A*i&mu Hoc loco ttonfimpliciter profenfu, fedfenfibus mxv^m. (cut contrarium lxip%ow>) 0 verb urn *colledanotitta. His enim %ftrumentit praceptoris IOQO nomenque ynXv^lct^ de re dicuntur, qua non unius modi, mensutttury atque rerum cognhione infiruitur, itaquc atque generis eft, fed qua ut multiplex > ac vtrid UttJJime* *quenti pomtur antecedens, $ i *ihmms am rtyiSns funditur, atque patet.*

IOANNIS BbDJEI A STAPEL NOTfi ET COMMENTARIUS-

H'M'e*w.)Plin.lib.xvi.cap.xlx«,*enim arbo** banasfylveftresque pofuicPliaius.Sylveftres audor *rum quxdm omn„fylvettres,qu*da urbaniores^ua* \h de Jr ant lib I aft qu* fine cura & induftfia artN *hlsplacetnomimbmdifttnguere.Ergomites.quafru^aut* ficis fpcnteproveniam,«V^^^^6wWiFC^ m i ^ Atfe *umbrarumque omcio humanius juvant* , wo* fen^iA«# *yt»fytw.* *

j^roW *dicantur urbana.* **Hanc differentiam inter ur-**

THEOPHRASTI

DE

HISTORIA PLANTARUM

LIBER SECVNDVS.

KE*. A. CAP. I

Demodogenerdtionisfatiouifque in arUrfiut.

f *Ttnr&g TMj[wfy*£fa*uc* ^8^(§^&3& jfcborum & fummatim plantarum

feenerationes, aut (pontef aut femife,aut radice, aut avulfione? aut ramo,aut furculo, aut ipfo trunco fa- j ditanturraut etiam ligpo tminutatira conrifo.Nam eo quoque modo planta exoritur: fed principaturp *fjpontanc** --+--.^-.^.^nj f*,*^. |j j^j *xTugavazpvnuj.* inhis t fpontaneaobtinent. Quseverofemincradice- *aliquomoio T& rm Ui wiJ§ cw-rlpctr(§*y ^^ng *jij J^ ^* que fieri folent, natflrales maxime inter reliquas §ffe *obtinent.*

Kpvmeimjaiiilaiaw'unu [a]PP[arct] Namlgffi quoque fpontanea; qu6dammodo

vm. m v&j wg awawg \zx&fi-

'" 5 w M^, ^^^^*iSSJM^* rcrada&punicaex^rga: Quanquam nonnulH• ad-^'*fiH^.*

f. OTX? 4e Ti:r ^v *a&xgt{G7rM* furculo. Malus &pirus*raro ex ramis. Cxterum cun<3:a^r^

W i * * 1 1 ? € ? AffW 5 T *

* *fycifyofIfa us Jfaj,hrfw.* •**}*)>

Iftaenimnecextprora)fedexpalmitibusexit: quid aliud ejufmodi annotetur/eu arbor,feu fuffrutex": «c«S«r. tfljiua.)(a3awig *uum\®. ton'ruv *MfMTe»,awi* ut ruta,viola, fifymbrium,* ferpillus,Jielenu.Omnium *W jf *m t!}t vtsuoetf , fto.' ton ii* »Aifft*T(^ itaque communis maxime generatio , qua avulfione *(pvtrw,.* £ «<2,' flwff^?™„*^„*<*«. atquefemineficOmniavcroqu^femenferun^femU

W- ^ « . Jnv *imH^nJJL* i/vItT < nequoqueg.gnuntnr.Nafa & farm exavulfione affirmant: ii quis fublatis furculis ferat. Sedquod

Ficrit[am]en[p]oteft[j]ut&afefqieotainpunicaqu$maIiB' verniexoriatur.Amygdalaquoq;fataexurgerepoteft iedplurimisferemodis^rovenireoleavidetur. Nani »trunccramoconcifo,radicc,ligno,virga,itemtad- miniculo, quemadmodum diximus. Myrtus inter ex- terahuicmaximefimilis. Nam&^li[gno]&[rarno] pro- venit: li[g]na,verotam ejus quamolea: palmominora dm^haudquaquam oportet: [n]eq[u]e cortex detrahi atque concre. :n:tturae quae. ctacr,aut alio pacto generationes ifle vklecnnr. De qub- bc'':ponbea dicemus.

JJwIr

Al. ww». <jW<r>. *$HJfivzrij>'?it?vtt*to&]*r'Zifyi<riru- ideeJlBaf^* ^ *f^ jfo d)U^^*

IVLII C^SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES-

*At$An** Ariftoteles animalium panes cumenarravit, tranfit adgcnerationem. .Deindeajfe&ui\aemores defcribit. Sic dtjcipulus priori libro, parttbus invejtigatit, aggreditur generationem :ponitmodos. Planta,inquit^gene^ ranturquadamfponte. InteHige hie rationes duos. Vnam earum quibui nullum femen eft, utfilicis : aiteram ear urn, qua tametfifemen ferunt, & efemme nafei queunt: tamen nullofatu aliquando onuntur: cuj ufmodi habemus in bortis noftrtsHjofcjamumydumhacJcribimus. Sequiturakerum divijionts nymbrumafemine. tertiumefl ab radice $ubi fiait^mnespUnmqiKe radicem hxbeni^ab radice nafci t$*>f*lfimfit. Noneftigstur hoc membrum priori par. Dicet enim ipfra, nullam plantamfeii\sn per ere -7 qua ab eo prodt nequeat. IX tin ©^ *•*'£$*, avvlftone , qu* dupUjc eft, utpauld infra. T© *sn vtyp wc^& » i •Jsr9?pi&>i -M- Et infeptimo deBrajiica. Provipit, inquit*

arcmocrafiiore. Prunus i ramofine ra&\ce patio vivit adhuc, n-£nH\onh, ramum extliorem. lltuodemde membra digerit mirabilia. Mirabite cnim a truncogeneratio. Mi* rabiliorilla, exiiz^ni f^ni ft^ni^ tcrraopertunafctpUntam generis ejufdem. tic ferunt pleam in ligunbus montamu Stif it em vetulum crajfum quantum libetfeiniunt: (3 par~ ticul^s illascum comce fuo terra tegunt.' moxetiamipfe * cxempladtbit.

A'vripmrfr eol-mns. Hbeodorus: fed principatum in his fpontanea *obtiMnt.Omifiti^rU: aliquo modomque tnimfunt *isk£i nobiltfiima*; *'fed ilia ration^ quiafimphciflimaopera a natura, & priores fun}fimine, quodferunt^ ttfaqutproduclt nonfunt. >5w mippmft®* QvnxelbTui, QuiaiS nullm artis indigent. TbeodorusaddUtt:* inter reliquas, *te videretur contradiBio : quia rt &&?* tpim , vidctur effe deberiy** fyauwnr. Verum %b%generation^ principatum pofuit ex fimplicitate : hie ex perfections. Addidit €tif$m ex prior enobilitatediquii : cumdixit,iuSm%^^iL* j^w, *moderatus eft tamen, nm dvfrus, Jid, Sm^. Quafi «>T«p>7*; quiafinecultu deciienpbusfpontefeminibus.non artejaclisprodeunt. Qudre e<eplant* etiamin}ylveftribus inveniuntur. vffdpxpm. Si inj)lveslribus;erg% aliquo modo* W/MSI. *Tkeodoruspejiime* accommodantur. *Accomnufdatur, quod aliunde^* Gf *ab aliofit : at ha plant* infylveftrium numerumfuaptenatura veniunt. <&*?%*&, hie wrb fahlbiy *principia notans natura* *lit. Divi.Jionem^PUnius brevijiimi : Arborcs,qu<ts natur* debeamusy autjponte, autfeminc , aut radice. *«« J[t m %*&*&* n*y*ini9 «^5 $• wfiii». *Tbeodorus,* quanquam adminiculo quoque defixam ad Ederam. *Non tnnh lexiffem, pro pedamento defixam frope Ederam , utfcih&t fcaqderet.* Sic mox% oleam frovemre poffe &»T9vx*opx<&': Theedorus,* adrAinicuIo. *Sane itt palus aut talea, aut vallum in re militari dicipofiit. Verum,* adminiculo, *%<? nimnlaxi. Plinius etiamTrogumirridet, qui crediderit foliorumfatu apud Babylonios paJmas provtmre. At Theophraflus etiam a latrymts , idque non He una tantum , quod tamen hie omtfit in divijione. T*wne,n<B&euptneie. Theodorus* :arti, aut ele(5lui *pertintnil^urus fermo. Sic ex* plices iartis prseceptis,aut hominis voiuntati. *Qmetiani TO i, non tarn difiinguit art is pracepta ab hominis confiho, quam eft (five) potius, quam, vel: ejl entm eletlio nonjjne arte.*

Afiifi. *Theodorus,* au&iles, *exquifito verbo.*

&KTh<o&t«t. Vitfi proram vocat earn , quafarment antecedit.*

Quacunque, inquit, femen edunt, femine provmire queunt. Hoc perpendimus alibi nos> de vifco hisloriam con templati.*

*ti!«** T« f(p» *mft*>. Amfutato opere, ideft, f,rculK.dvus enim natura eft,& quod operi humano reli&umfit. Vtram* HbetaviperationemnVofleriory Vewr : fie enim loquun-* turomnes,

K\ ^*i r?<7T?e>« t&miyzwftiw, 9$ >ii T«|vAy. Quod magi's cft\e ligno duntaxat, qualecunquefit. Docctautem modum*

*Afi <.Jle 7W 2 \H&r «&**$*. Declarat quidfit,quoafupra dice bat. Zv*H tkfMyl. Pliny verba lib. & cap. x* Ne minores pedalibus. *Verum id non/fi ,~Wmwz %K pi*&, ut ipf^prbponit : .@ ^yT^xfijcindere, potiu*^ quam ficare:jk longum potiusjtuamper latitufcnem. Injr/f tamen^''iemfententia eft.* akuwWu,*jr(ptoiktfs&r&cn* Theodo^usiinU^%^x^zijm. potius* in frufta^ .. -)

E>0vAiiiEii5 <*a<f>juxplrp»ry lnfitiones, & Snocutifiahes. Etiamiycwistffffjh, habesapudTheophraftum. Sicltlinius in decimofeptimOy apud quern etiam eft, emplaslratio. Vide* bis Columtllam, is TU TW ytnniUs, & Palladium, & alios.

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

*TM»«iMujufnu>itfiminavocat Varr*lib.* f. *dereruft:* c^.xxxix. *uhiait:* Quare cum femina ferfe quatuor fint gcncrum,»cc. I>*rhismodisproventusarbofum. U** *Vitgilium GCQW. lib.u.initio.*

fc«i z *JtyvTnS&i id eft, exftolone, avulfo cumfua perna: hoc (Savulfionem dicere filet Plinius. Quogenereculture earent,qua^vofv*)(cH d7m&*?i*rA, ideft, uniftirpes, & 4ua ab imis non repullulant: de quo Theophraftus ae caufis lib.($cap.i,*

TSfcto *tybwvin&wiJUKty, id eft,* ligno minutatim confedko, *quod fie fieri dicit Plmiusfib.xvii. cap.x.* Confe&o arboris tiunco. *Varro claveolat vocatt&tal&ts:* Gf *Colurnellataleolas. Palladiusclavem,(2 tateam nonnihil iiftinguit in Martio cap.de Qitro.'*

Tfo»i$. Arbores, *(inquit tlinius lib.* xvn. *cap.*.)* qu* cura bbminum atque artc proveniunt. *Idem lib.*xvn. *ficexorfuseft*; Naturaaiborum,terra,ma-rique fponte fua provenientium dicfla eft. Reftac earum quae arte & humanis ingeniis fiunt verius, quam nafcuntur.

*To o»h%of3jfM, contingent*vocant, r* <f\jw**ni. QuintiU* poflibile.ftttow^ *interfe differantylege apudPlutarJ. .<m iibello* dy *tiftctppiw. Vultiautem quociaccidat nonnunquam.ut fieri poffejudicetur. Nam cum contingent impof* jibili* Sf *neceffano opponatur.fi tamen ponatur feu fiat,licet neceffariumnonfit, nihilfequiturimpofibile^ ut ait Aristoteles lib.* i. *Priorum *I&\VTMI.*

<a&>&Lt. *Hanc vocem invenies expofitam in Gr*co Lexico Crijpini.*

-isriy^u Plinius libro xvn. *cap.x.* Avulfique arbo-^ribus ftolones vixere. Quq.in genere *8c* cum perna fuaavelluntur,partemque altquam ^ matns quoque corpore auferunt fedim fimbriato corpore, *Legenm dumfibtzto.*

IOANNIS BOD£I A STAP^L NOT£ ET COMMENTARIUSJ

A *?$>I*Hs.)* Plin.lib. xvn. cap. x. *Aut enimfimine A\$roveniunt,autfkntis radicis,* (fcribe *aut radice,dt*wavoce,^/4«m,qu? ex margine in texriim irrepfal, *&opagineyautavulfi<me%autfurculo,autinfitos* £2 cow-*Sea* arboris trunco.* Do&ifT. vir reftituit ex MS. *aut uijuo injanfifto arboris trunco.* Nos vulgatam fervawr ?j?me:K concifofruftulatim&interramdeimiio tmnco propagari platas,audkor eft Theophra-Arborum generationes luculenter defcripfit .z.& fcquemibus.

Hf *jvri,u*m.)* Arbores, frutices, & herbas *im/uk ius,* fine jado femine^aut ullo praevio artificio emergere,^ terra,notiffimum eft. Plin.lib.x^n.capjxvr. *Qu&dam vero nafci, mfifpbnte, nullo modo quern.*» *qu£ vnmitibus tantum aut defertis locisprowniunt.* Vii£i.l»

lib.iiGeorg. *

Hamque alia nullis hominum cogentibus ipfat Spontefua veniunt,campofque &fiumina lati% Curva tenent,ut mollefiler Jentccquegenifta, P$pulus> &glauca canentia frondcfalitla,

Rcferc Theoph Jib.vi.cajj.v. Sc lib. x

Affirmat Plinius lib.xvi. cap.xxx. abimbreqifodam picofo, exortum efle lafer in Africa, & fylvam qux ibidem eft,alia quadam, fed fimili ratione,profiliifle de novo. Eriam apud nos experimur,poft pluvias»e terra curiofifiimfcruncata, pullularc urticam* atriplicem , alfinem five morfum gallinae. Refert Iof. àCofta lib. iv. cap. xxxi. India?Occident, in Peru, novaHifpania , locisquevicinis,inregraneifiora enataefle malorum citriarum,& aurantiarum, ubiantea prater planitieai, velmontes nihilerat. Vide cap.v. lib.i. de cauf. ubi difputar Philofophus, qua ratione fponte lua plantae nafcantur. Illud tantum addo, eundem Coltam tandem depretiendiife caufam: Nempe fylvaih hanc natam, cum poma tranfportataex unoloco in alterurr*, in via difperfa, & purrefa&a ,/emen ejeciifent, quod per aquarum effluvium, ad alia&atque alias regionis panes perlatum: & fie tandem iuitfe exortasfylvas integras* Tale fane nihil de urtica, atriplicc, & fimilibus dicere licet.

[illegible] *ribmgenertbw feruitur, quadam omnibus. Ac pleraque ex his ipfa natura docuit, {$ in primis jemenferere, cum deadens exceptumque terra vivifrtret.* Virg.loco citato.

Uars autem fofitojurgunt defemine, ut aha

Qaflanea. Vide lib. i. de cauf. cap. i. & fcquens. Siquis fcire defideret, quomodo fementerraeinje&um prirno incipiat germinare , fie in plantain adolefcere; adeatlocumTheophrafticitatum, & legat Cl.Scali£eri,n<tftrafque annotauones.

Ktin pit.)* Radices,quantiipi ad rem prxJentem, funt in duplici differentia ; alias fie proprie di<5te, ut lapathi,felini,apij j alia&peculiari nomine bulbivpcati y quales habent tulipa^hyacinthijCepa^narcifli. Priorcsperfolasradices, velintegras, velfruftula- [illegible], vel alia [illegible] . fivel ffonteturradi- %ls caput hiptrius , ubiffcilicet caulis\ radicisquc jan&ura^fit, cum exiguoradicisfruftula,yvtlme- <*>, v/extiiparadicis.port^w.^culis fe^g«mmis, id eii Atubcnrantiis aliqiifiJus inftrudti^/ovaenafcitur/adixj&fiquidem terrac foecund<fcommittantur, germinabunt,plantamqueproducent.Bulborum eft conftitutio[1], ut annuatim appendices quafda bulbofas, & novellos quafi filios generent, pendentes exmatribus. Hosavulfosterrae committimus^ & annis fequentibus intcgran^plantarn exfpecftamus. Arbores viviradice ferantur. Dicitur viviradix quafi * vifamradicemhabens, ad differentiam ramorum, paxiliorumque,qui fine radicibus ferurilur. Omnds autem arbores viviradice feri nequeunt, ut eaequae fingulari radice nituntuf,&alte defcendunt,unoque caudiceaffurgunt j quales abies, pinus, reliquaeque coniferae. Phn. lococitant: *Natura &plantariademonjliavit, multarum radicibus pullulantefobole denfa, & fanentematre^dtenecet. Ejw quiffe umbra turbaindigeslapremiturMtinUuris, punicx,plataM,cerafv, pru* ni$. PaucorUm in hocgenete r/imi par cunt foboli ^ut ulmorUtn%palmarumque*^iuilH verb talespulhproveniunt, nifi dudrum radices amorefolis & imbrn tnfumma tellure (paliantur.* Virg.loco citato.

Pttllulant ab radice alys denfijfimafylva,
Vt cerafisyulmisque.cnamparnajjia laurtts
Parvafub ingentimactififubjiett umbrd.
Hos natura modos primum dedit-y his genus omne
Syharumfruticumque virct, memorumquejacrorum.

Haeprobagines, ubipaululum accrevcrint, veris, autummqueterrjpore, circa plenilunium, àyeMia matre iadice poffunt, & debent.Na^i nifi extirpentur,matrem , ut Plinius ait, lxdunt'. Idemteftatur Virgil, loco citato.

Kec non ($jlerilis quaflirpibw exit ab imis>
tfQcfaciqt, tācuosfifit dtgesla per agros :
yjfZi'àltafrondes, & rar%i matris of dean t,
»'i^rl[centl(lue adimuntfoetus, unintqueferentem.*

/^r ®^WJ®-.) A rccentioribus greets *fio%&(t** di- clt j5'^afflana sBaft uslib.x.cap.i11.iit^^^j©^- *wntdh^-nSt>i^vm f^xdifU-nn,* Alise abavulfione , hoc eft itolombus appellatis. Norandum in Palannis M^b.codicibus conftanter legi « r « ^ s uno tantum loco excepto mox citan^o.Eodem fenfu codex Pa^ [illegible]

Hefych. exponic m *nl^u^JantM Ytcenter nttds. Idem p*%9t_ ol An* /3A«^, *novagermina.* Rede. Etenim differc wa^fl-TWfjid eft avuliio >W T¥^o% ^*T^five *pi%*.* Me&, planta quse avellitur nova. Dicitur */!*%<&>* cum novella ftirps,fi\ e ftolo cum fuis radicibus plantatur. Dixit Ariftoph.in Alcharn,v«« [illegible] Interpres antiquus ^^*xb^a-m wxu>> ul nty wMtfi.* M«0%iA« *4$ -m Uet*)8A«f«><«7M.Theoph. lib.iI.Cap.III.T<i/Ke^w>«& *fAfn6<pv7tv«>m>&*Kis, fapius tenetlom plantam transferred MirxJUpct,* Latini ftolonem vocant. Plih.lib.xvii.c.i. *Stolonum Piciniagenti: ita enmappellatur in ipfisarboribusfrutieatio inutilis^ unde & pampinatto inventa ,prinso Jlolonideditnomen.* Stolo ergo quafiftolidafruticatio ex arborum radicibus. Nomen, tefte Varrone lib. de re ruft. trax::: *A Stolone viro qui fropter diligentiam culture, ftolonum confirmavit agnomen * quod nullusin ejtK fundo reperiripoteratfalo, quod effodiebat drcum arbores, è radicibus qua nafcejpntur efilo, quasjiolones ippellabant.* Differr viviradi^aftolone. Stolo enim eft quinaicitui circa ftipit/s>& avellitur cum radice,& corpo. r;s parte,& fie f$itur. Viviradix vero eft quae integra, ex arborib|s longinc^uo extrdhitur: unde avulfionem non ad^tunt,inquit Thcophraftus,nifi qu« fruticofa funt. Geoponic^n audor,^w *ifr* © ^ ^ w*

[illegible] *Qnrre\k%tUA IMXOL* [illegible] *OlO¥ KifiCtCfSh^t*
[illegible] Pal|tino;hic eft locus quem fupra citavi) *jyy T'£ pafyivfteL'm fitTuQvitvt&ctf* Ab avulfitmibwfivejlolonibwplantantur mala fSfimilia, velutce* rafus, \i\yf*non, nux patva, cbamadaphne, myrtus, me$ilus. Avulfiofks five flolones dppeUntur quiarbonbm nniti, atque agnatifunt, ex ipfuque avetluntur, una cum conftkiia radicis pane. Oportet aut em & avulfioftej, (g fenltmej traftfo]*'**^.* pj in# lib, XVI I. Cap. X# *Etaliud* [illegible] *temqne aliquam, i matris quoquf corpora auferuntficum fimbriatocorpora Hoc modoplantanturpunka>corylhmali, forbi, mejpiU) fraxini, fici, tmprimisque vites* Qotomum* [illegible] *fatum degenerate* Virgil, loco citato,

Hicplantas tenero abj'cindens dejporpore mattuml •
Depofukfulcis.

[illegible] *XX&UM&.)* Aut ramo.Plin.lib.xvix.cap.xvir? *Hehqua genera cafus ingeniofuo excogitavit > ac defrdQos ferere ramos docuit, cumpdh defixi radices cepijfent, ($em* Geoponic»n audor , ^quod Theophraitus «^ mW vocat. verba paulo infra habentur. n^A«» " Vertunt aliqui taleam; malunt alij clavum , pa* lum,paxillum. Detalea,vide infra. Duobusmodis ramoferitur ; velramo'ab arboreinferobemdejrefloj velramo in arbore manente , fedpervafa tidilia, lignea, aut iimilia, aut fquallos traje&o, [illegible] *Propagafonum genera triafuntin* [illegible] *editaa matre fulco committitur : alter urn quo ma motet prosternitur.asque in plures pales ferfuas vtrgas dtviditur: uxtiurn quo vitis fcindttur in duos vel tres far tesfi divrrfi$ ordinibus deducendafit. Hoc genus tardifiimi convaiefcit, quia vitis divifa medullam amittit.*

H* *£jn xAwo;.) *iu*fo Geopetiic^n aiK^ror *furculo** Plin.Iib.xvu.cap.x. *Exeodemi%ventu eftfurculosobl fiijjosferere.* Virg.

'NI7 *radicis egent $ia, fummumqueputator,* •
Hauddubitat terra refer ens mandare cacumen.

De eodem propagandi modo audiendu? Nonius ;

Air/tot riio icvnfa>* W*njufo fount QVTVJITV**
[illegible]

D/p vitrum plantatione loquitur. [illegible] apud Dionyf.de [illegible] apud Nonnū & Gal. ad glauco. Hefych. [illegible] *vysun* «vr.—«• ^r •-* — *vnmtajnblimia quaque in alto* > *j*'!*t xorff£»: want.* Cacumen abfeinditur nyeaii« exitu,defignurque in terra integrum, ut gerrninet. Peravulfos malleolos.aut taleas, aut ramulos cacumen , quornodocunque Vocare libet , propagantur arbores, adhunc modum , ut docet dc [illegible] Laurenbergius. *Kamulumelegantem, non tortu* [illegible] *fum,vegetum, anniculum (relinqutilli tot^tlZLeTi* ***&**

[illegible]

terra fofcunda ad profunditatemdimidia ulna, arcuatim impone, fubfiratofimo bubulo aut ovillo. Foffam terra cencufcatAeple. Fruticum berbarumque tdleolu vel ramulis panrendtfy alteram extremitaiem matieo vel dentibus prius conculca, utfilamenta ducat. Turn aqua, irriga, [illegible] *quemnullarationeferunt, (3 poftea terra operi.* Nulla ferfcftirps, qu« non poteft propagari per ramulos anniculos, dummodo duplex adhibeatur cautela. Prima,ut extremitas inferior abfcifla oblinatur emblaftro *iptvTAwtj.Sic* naturalis liquor non exudabit, hcc humor inutilis intro fubibit; qui alioquin putredinem adferre folet. Altera, ut non dire&o ter*xx* intigas ramulum, fi oblitum, fed incurvo arcu fu»rema pars prommeat *t* terra: media tangat terram bffa*, claifior& infima, quam ofilinendam dixi, furfumitidemvergat $ nonquidemfc terra extans, fed ad duos vel tres digitos, fui> tellure delitefcens. Ex medio'illo ramuli dorfo innuiaeras videbis raiices pullulare. Alius modus. Rr<*msab arboreavellitur, fupernfc deorfum, ut quafi c^us aut pes illi adfcerefcat: hinc pedunculus aut appendix undique perforates fubula, ad dimidiam uj/iam defoditur in terra fcrtili,f*piusque irrigatur. *

T«?ffAfe**-) [illegible]pc modo fentur falix, olea, populus, palma,uj docet ipfe Theophraft.infra cap. vi 11. Deotea Virgil.

' Sed truncis olea melius,propagine vites
Hejp$ndent ifolido Paphi de robore myrtus.*

[illegible]». J De talea h«c accipir,dodHff. Robertus Conftantinus. Alia t^tnen Virgilijmens, etiam Theoph, ut ipfe infr^ docet ^ jg ^w TW-*?^** *tcccmtyTpiopv.* Q^ias veteres de talea,clavolaque lcribunt, hac occahone referam.Antiquiir.Ro$ianorumCato cap. xxxxv. *Taleas, aiiyoleagincas , quas inferobefaturus eris tripedaneas decidito, diligent erque traHato, ne liber laboret.* EademPhn.lib.xvii. cap. XVIII. *Taleas oleagineas,qua6 inferobefaturus erk^tnpedmedsfacito, dtligenterque traSato, ne liber labor'et, cumdolabisautfecabism* Tripedaneas tale* non nifi ex majoribus fieri ramis poffunt. Nonius *Jcifiianes lignorum velprafegmina ta~lea&vocati* Do<5fciffimusRomanorum Varro lib.r.de rerafticacap.xt. *Demuminolcagineis'femimbuc arbo~resvidendum,utfitdetenero ramo$ ex utraquepane aqua* hiluer pracifum,quas alyclavofa, alij taleas appellant, ac faciunt circiterpedales.Pa\lzdi\$s taieami c.ava diveriamfacitinMartio^itulo de citreo. MewJJ,inquit, *JAartio citri arbor quatuor modisferitur:fem%ne,ramo^talea,* ekvj.Paulo *infra..Clavaferi commodius eft^quafit ntanu-Dus, crafiitudinejongitudme wbitali ex utraque pane leviniarum* [illegible] *& gracilior;& frevior*[illegible]^^ffJKSw^ciS *merg*tur. Sed talea palmis duobusfuperfie, clavaemnis cbruttur** Talea ergo a clava diverfa. Graeci, JKA«W, a qu4 calea Latinorum manavit > vocant *TO i%x-Tt*cy* [illegible] *mx,}%%!UJ h dv?$$\ti<wn%lui>,* extremam arboris partem, ex qua germina pullulant. *Frimum arborisgtrmmatum*, vocat Plinius* Theophraftus lib. III. de Cauf. cap.VI. 0/ *J[t <efe*euyvn tin JuXtiow r^HXd** A»F. *Alip tat&tm ramis abjeindunt.* Latini , ut ;dixi, taleae.rami, clkvxque nomina confundunt. NoJ?is Palladij diftindio maxim^ arridet. Sanfe Plinius, ramum i taleadiverfumfaciti ita ta.nen ut ialea fit, ex grandioribus ramis, non ex furculis, uti apud Craecos accipiebatur. Lib. cit. cap,xvn. *Multa ficferuntur* (rami fcil.} *imprimisque ficus, omnibus alijs tnodis nafcens,praterquam talea-% opttmi quidem.fi vaftiore ramo,* (h*c infra examinabo)*palimodo exacVto adiga* **uralte,exigito fuper terram relitSp capiteqeoqjjf ipfo harfyi* *cooperto. fymoferuntur €£ punica, palis laxato prius mea^* ->*ui%ttm *myrtus .Omnium hfrum longitudine trium pedum,* [illegible]*pitudine minus brachiali , cortice diligenter fervato% trunco exacuto. Myrtus* Gf *taleis fentur: morys talea tan* [illegible] *camferi religio fulgurumprohibet. X£<t propter fa talearum fatu nunc dieendum eft. Servan-*[illegible] eo4n^ *omnia, ut talea exferacibus fiant artoribtu; ne* [illegible] *ry<e, ^equefcabra, aut bifurc<d neque tenuiores, quam* [illegible] (hzc fix 5 o [illegible] *k* [illegible] *tsce; atquem feSura inferior ponaturfemper. &quod erit tbndict, *KHmuUturquegermina$if term, donee rob ur planta.capiat.* Etiam Columell. lib. de arbor, cap* xx. inter ramum Sc taleam diftinguit. lWfff>inquit> *1$ ramos ver> antcquam germinare arborts incipiunt, de* pomto.* Caetefum qua? differentia, inter ramum , taleam , clavamque,ex Palladio cognofci poteft. De talea fatis fuperque, Salicem obfervavi etiam ex minutiffimis particulis germen emiiifffe : Rofbe centifoli^ particulae minimae germen edunt. Non itaque mirum , lignum in frufta diffedum pullulate.

IIA/M) ^5nxAJVo;JCur olea ex furculo non proveniat, docet lib. i. de caul. cap. m. quern locum adeac ledor?

T« *xyths-) K&h* fici ramus, interdum craflior, interdum tenuior, furculus. Galenus in gloflis,*g^«/* *evKns*l elxpifioftfi* Contra Hefych, *Kylo\u WK%S* XA*^^* Nicanderproipfaarbore accepit. firotianus, furculos ipfiusque fici folia lie vocari tradit. o< *$pt** T?C *ffVKntfyXiecSt* 5 T&xAa'&s &c.Hoc loco pro furculo fumi debet^quodpatetf, ex eo quod praecedit, *<ahl«>^* XA<£% & quod fequitur, ^ *i pod™j>*£&.* Pro quovis furculo accepit Theophraftus lib.V de cauf.cap.ix* *d\fi$ pb,* ufque ad «[illegible]^^T^* De fici plantatione. *Yide* cap. v n. hujus libri. Item Palladium in Martio cap.de ticu. »

&I9 o\jt vrftpvenKj fwA^i.)*p.v)m* ^intelli^e [illegible] alioquin *tyx*™ ^^^"'jidem.^^^ [illegible] *v fifypti J[wfyis TO yt^uKOi,* £T* T?J *clpzrixx a&sTyyfwtiW-* Malfe hunc Theophrafti locum interprctatus eft Gaza : *Pratcrquam ex ramoiS furculo* I^lfum id eft; contrarium , eodem quafi ipiritu, dfxit Theophraftus > contrarium docet Palladius ia Martio cap. de ficu.,Dccepit fortafle virum dodfiimum Plin. lib. XVII. cap. xvn. ubi ramum mfliOT, rem ficus ferendum ait , ex Theopbjaiti lib. ir* cap.vn. cujus fenfum non percepic/ Vide locum Theophraft;^& annotata noi^kvMWierculae It?.!'^ inyer.<o carmine furculos^ficorum pla^vc^in *&&{?* bilibitf* a^ulis folent,ut femper ficos habe\nt pur4iles fefte^ris f€rva;.das..,Geoponic»n audtV..?/dm numerat inter ea»quv>U *^S^ardi^^ K\iSx,£husute>* novam ftirpem producunt. *T*'<$cfliwct$jx,£i*ri>* (codex MS. CM. non multodiverio fenfu) *fy*[illegible] *nui, pot* , CA«/« > cvt^fco^U. Hit* locus evincit libelli hu)us audtorem non eife Caflium Dionyfium Uticenfem, cujus apud Vairronemlib.se cap. p'limofit mentio. Columellae enim jcemporibus ignota citrij cur. QuantumVarro antiqux>r Columella? In Palatino5c SylburgijMSS.codicibus *cvK9(*o&i*\egit\\r^* quod eft Atticu.Qujritur quid wwo57»A*,voce intclligi debeat. Alij, ut dixi, taleam, alij clavam, alij alitcr interpretantur : nos (Talvo mehon judicio) *taleam* interpretamur,quod furculo, avulfione , tajeaque plantari ficum,morum,citrium> punicum, oleam, fycomorum, populum albam, tradant mediae #tati$t (inter quos hie numerandus audror)Botanici. Sed prater Caflianum de Sycomoro hoc nemo tradidit: necverumputo.

Av7v>S'ev^* *faiiis ftsr^^g.)* /s^5(^> in vite dicitur extremac3cuminum articulatio,ut loquitur Plinius. > Id roftratum eft , ut prorae navium roftratae dicantur^unde & roftra naviunvjl^a,projpfis prods .4DO>-'[illegible] *roftrum,M* eft TO *J*ppv^»bi£**®*« quod iationi inutile Caffi Aus Baffus trad" l|Dj.cap.vxi. T«^t *KXif4cnu* AfTTcav *pin* cic T &***• *W** **• *W™ &&** «Ve2Kfb>JJ7«ng^rJAv. *Sarmenta autem non ex ffummis neque ex infernTpartibus accipi*™ fun*,fed ex media vite** Caffiani vefbi probat cxpeneima.

*z'dtnsrl<t3ei%pp*TO^IA^^WVIJ.)* In Aid. & Bafillegitur'^i. V^ertunt, *fiquisfublatufurculuferat.* Quid ,cfeltep>, *vcl 1fP'* > fig''[illegible] hoC *lo*^°* > P'anfc ignoj o, r*ec verfionem intelligo : nec cur auf^rri ad fationem lauri furculos velint, video. Lego *«t -nt* ^foc^ov-m *maaat (firn*rn* Nafcilaurum ex avulfione a$r~want,fiquts loco umjtrofoplantarit.* Vel ad v e r'b [illegible] j *aereambientefublatofeverit.* o' -sfe/f^r, continens, [illegible] biensa^er.Theoph.lib.in.de [illegible] vJWvwf. *Quippe nulla re minus , fed omnium maxirni circumfufus m animadvtrtitur.* Scilicet [illegible]^P^J^

tatem imbrium. Fortaflis mallet aliquis legere r ar- &foil» Mpct.Scd uc pJur imum fnbintelligitur «>• Ari- ftoteles de mundo. riWof *fyivm $*»ftuj$fymjnln mtyi dmStfowm cvuQalw'M.* Aliquan#o tamen ad- ditur,utapudGalenumlib. n.adGIauc, <&*Ai%*rr(&* i/*xs **?&.* Laurus, qua? avulfione plantatur, nafce- tur,fi loco umbrofo, ac ab ambienci acre tuco pona- tur,quo folis radij pervenire nequeur.Alioquin enim humor nacivus *k* fole facile extrabitur. Laurus cor- pore ficco,laxo, raro, infirmior eft,quam ut hump- rem, caioremque nativum diu fcrvace poflit. fet hanc caufam, cur dilSculceravulfione naicatur, ad- fertPhilofophuslib.i.decauf. cap.in.

K») tin rtiiiyij K*mx9vv»tiyi*w)* Explicat, quod fu* fra dixie, jfiirSjvÁ*K«fc9v»r0'« Per lignum nihil almd inrelligit, quam rruncum per longitudinem fcifluiu, & in panes confe&um. Talemferendi modum Virgilius lib.n.Georgic. his verfibus ex- preffic.

Quin& caudicibusfellis(mirabiledi8u)
7ruiitur ificcwadix oleagina /igwo.

Dlodc ficco Ugno prouifum germen admodum mi- rabile eft, neque ex experientiæ refponderet, ficio. Rationi certe apernum faiert bellum: quic ubi nul- lus eft Vicalis, aut radicalis humor, nullam quoque vicSm auc vitalem germinationem agnoicit. Alio- quin oleaj ftipites virides , quovis anni tempore pangi poffunt, germinatur* eleganter. Pro Virgi- Jio dkendum, ficcum dixifle lignum, quod reipe- du furculorum , aliorumque minorum ramorum, caiidicis lignum ficcumfit. Caeterum lignum4ubtu$ rcindendum,& injedo lapide ferendum, in libris dc caufis docet Theophraftus. ^. . r.,

ETifer&y) Infitionem[4] ait rtinms lib.xvti.cap. xiv. *cafus* (docmt 'i rtatura) *Ma^ fiMhuncmium. Agncok*

Et ftp aherius ramos impune videmu^*
Vertere in alterius, mutAUmque infita
*fSpwis lapidoja rubefcere coma**

Vide libi[a] i« de cauf, ubi de ^/i(itione piura dicuntur.

z'viQjutyirpoi.) De inoculatione loco citato *?ll** nius .' *Semine quoque natttra injerere doctut „ raptm fivium fame devorato, jbhdoque & ahi tepore 'ihadido* cum fcscundo fimi medicamine, abjeSoin mollibus arbo~ fumleEticis, ($ ventis fape travjlato in aliquas corticum firm. Vnde vidimus cerafum in falice , platanum in laurOy Uurumincerafo, ($ baccas fimuldifcolores. Tra- dunt ii monedulam, condentem femina in tbefauros car vernarum,ejufdem rei pneberecaufas. Uinc nata inocuU* tit, Jutoridfimili fistula, aperiendi in arbore aculum cor* tice excifi, Jemenqueincludendi, eademfiftula fublatum ex alia. inficKauten^fimalis hac fait oculatio antiqua. Virgiltana quaritfmum in nodo gemm*expul$ corticis* gemmamque ex alia arbore include.*

JNuucmodus infetere atque oculos imponere fimplex.
**Namquafef£*4io tradunt de cortice gem-*
Et tenues t\mpunt tunicas, qniujtut tn ipfi
Titnodoftfihy ''hue aliena ex araoregermen
Includunt, udoquedocentinolefcerelibro.
jit rurfum enodes trunci refecanfur, & altè
*linditur in folidum cuneis via ; deindefe- race**
Phnta immittuntur^ nee longum tempus £S ingens,,
Exitt adxcelos ramisjelicibus arbos,
Miraturque novas frondes, & non [ua porno.

*<x*f9*xpt<rpis* five inoculatio duplex, prifca, & nova2 Prifca, quaefit furculo in gemmam, fubulo apcr* tarn, mdito. Ncwa quae & emplaftratio dicirur, fit in gemmae locum indita. Infitio, five *ifc^pvrSt^* etiam duplex; in truncum & in corticem. In trim* cum iterum duplex i altera terebr* circuma&u (iyKWTi^^, five terebratio; vel'ftimuloperforata medulla, (mejlullarum application alcera trunco per medium fiflo in corticem, noftra memoriain- venta. VidePliniumloc^citatg.Item libj.decauf. & ibi noftras Annotations*

KE*.B.

CAP. IIf

Quomodofuffrutices,® herb^ itemque adores nafcantur.

T^ *teat* *mtoovv 7* (SJi* *ma,* *drmptfVW* \ohnk J$* x*f x&raiui, *KOM-*

3«f «T« *torn* ^ <P*tfi <f\? ««' i«ra xeti WTJJ *Sp*mtw. »u*

flin. *fWkvew*

OVffruticum autem atque herbarum pars ^femine radiceque nafcitur: quaedam etiam utro- que : nonnulla tamen ex germinibus, ut didum jaiu eit. Rofa&lilium caulibus concifis, ut etiam gra- men, exeunt. Caule quoque toto propagato rofa 8c liliupi nafcicur. Pcculiaris maxims generatio, qu3c "ex lacbrima fit. Quippe lilium ita exire videtur , -cum id quod defluxit lole exaruerit. Lacbimam quoque equapij, vimeandemfortiri volunt: etenim lachrimam id quoque emittit. Provenit etiam quod- dam arundinis genus, fi qais in obliquum colospra:- cifas^fimo terraeque abfcondat. Peculiare quoque in iis qui radice capitata coherent, utex radice prove. Cum autem vis genitalis tot modis compre* tJ&.>.\/lute iW.UUiUIO, puribus modis apta eft exoriri Sunt tamen qua: ex femine tantum nafcantur• ut abies' pinus ,latix: fummatim omnes conifers. \tcva p^ ma. Ni rorte apud Babylonem *h* virgis quoque oro- veniat: ficut nonnulli affeverant. Cupreffus kfem i[n] locis e femine provenit: in Creta autemin-

fula

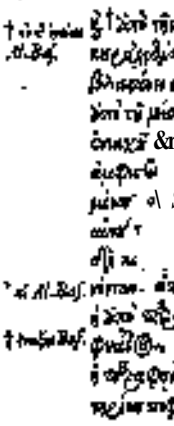

fulaetiam trunco: tvt montuofainTarra. Apudhos.

mo a i s omnibus precifa.Nam & a terra,& partc media, cqr u:A in &fupcma:nonnufquam loci vcl ex radicibus germinat; *jarra.* fedraro D e*toborc diucrfafentcntiaeft. Qwdamtjwrar; cnim ex femine tantum earn produci ftatuunt: alij ex radice quoque, fed lente. Nonnulli etiam ipfo caudice detruncato. Avulfioneaut radice nihilexijs quacab TM is- plantigera non fine exoriri poffe ,arbitrantuH. CunaorumauKm quorum generacionumerofioreft, quaeavulfione, atqueetiammamis , quae fobole per- fi J ci p ote{Kocyffima& audup^rfadliseft; fi ab ra- dice foboles accipiatur. Et quae fie' autullo pado* plantis feruntur, W omnia frudus fimiles affFerre vi- dentur.

IULII CJESAR?IS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Ota verbum fi^^evadere. 1'irrha, Crete oppidum ne contra Arifiocratcmje adificijspubtic^ &&8 ytf*

exStephano. Advene loquutionem, ficutfupra, d & parva & quse lenta opera abfolvantur. Iw *gnim inoppido, fed in agro.* K^^wn, *placet Quidam]uxd-*

Ita verbum fonat. Verum reBe cadua; , opime.Dtmofihenes in outio- chtjstnonfolum ab radice.

ROBERT! CDNSTANTINI ANNOTATIO.

/fv Tiraf $ «s 4 J0»A«/«@. Harundoferitur bulbo radiefs, YMqui&oculusdtcitur: item trxnfverfa toto froftrato corpore>quin $calami talea>Lege Columellam Ub.I* wP.xxxi i. *PliniumMb.xv n xap.xx.* ,

feCJifr. K^^«r *legendum* t <s»«v , frof^r fc<ec verfi^ Pto. W.xvu. wp.x. Nam folia palmarum apud Babylonios feri, atque ita arborem provenire,

Trogum crcdidiffTc,demiror. *Sedilemetiamlib.xilli* M/uv. *defalmtsaity* Scab radice avulfae vitalised fa- tus, & ramorum tenerrimis, *Vbi* flf *trunco* ftv ^ccf,, *ficut & Conftantinus caufi$bb.i$f.ix.*

IOANNIS BOD&I A STAPEL *U&tifr* ET COMMENTARIUS.

T-TA"5«.) Red^Ti'oKjiyK. Necadfancutn', nccfi- j[|lix: nee phyllicis, aliaque plura ex femine nafcuntur.

P#W.) Rofam.utfcri^^caulibusnafciconcifiis, \ experientia didicij fedlilium,hocmodopropagari, *"i* vanujnputo:faepiustentavi, feifruftra. Necverifi- niile videcur; annuus enim & carnofixs huic eft cau- lis q u i ftatim jputrefcic.

Sl ttfi MM«li«r.' Hie locus **etn,,,,i,* lilium eift linius enim quae Theoph. de x^ w ? > iii i o tri- buitlib.xxi.cap.v. *Albaliliaeifdem omnibusmodisfe- tuntur* (nee avumone, nee caule concifo) *quibusrofa, & hoc amplius lachrjmafua, ut hippofehnum*; *nihilque eft facundius) unaradicequinquagensofepe emittente bulbos.* Vide cap.iv.lib.i. de caui. ubiidem rcpetitTheo- phraftus. Ele^anter idem Pliniuslib.xxi.cap.lv. ocellus radicis vocat lacbrymatn exficcatam. Sed malfc rofe adfcribit,quod de lilioGr?ci tradiderunt. *Ob id fotim caule incifo'inferuntur ,& ocellisradicH, ut barundo.* •

Plinius lib. xvi r. cap, xx. Harundo > ttiamnum dilutiore,quam hae, folo gaudet. Seritur bulbo raditis, quern alij oculum appellant, dodran- tali fcrobe, intervallo duum pedum, & femipedis, reficiturqueexfefe vetere arundineto£xftirpato; quod utiliusrepertum, quamcaftrare, ficut a^ea. Namque inter fe radices ferpunr^mutuoque diitur- lunentur. Vjde-Coluroell. lib.iv. cap.iii.Vide *liL* iv.cap^xu ttiftor.ubi.de arundine agitTheophr\ .*•'•••$«•) Saepius tentavi furculo, aut ramo co.: mferasferere ; verum femperoleum», & operaml pwdidig nunquam germinarunt; immofi iranfplan-

M%iJ£Jbu Nondefuntviri dodiff. quifjAwle* gendum contendunt,quod Plinius lib. xvu.cap.x^ icribat: *Nam folia palmarum apud Babylonios feri, atque ita arborem provenire' Trogum credidiffejniror.* Attamen cum Theophraftus lib> i. de cauf. cap, \u tradac apud Babylonios virgis feri; idemque referat Pli- nius lib.x i u.cap. iv, *Etabradicejncp\t,avulfa vitalis Jatus,* G? *ramorum tenerrimis^Hoc* tamen experiential refragatur, ortinis enim, ut dixi, fupra lib. r. palma *(unrtiyii** fingulari trunco. Vide Geopon. audor% Vide cap.Theophrafti citatum,vide annotata.

Re&e ex audotitate Roberti Conftantini, *in\ fiMhivetf, tarde provenire>* rcftituunt, /c«r^iuNy.« Tbeo- phraftus lib. x. de cauf .cap. 11. T*'5 1 f *fi (>*£$& Q,Si p*- W«9 «6cB«fivAA« its **im\6>7UT*e. Mn%iw*, Iulius Pol* **luxexponit,** *im^wjifiyni.* **Suidas,**^ow&^Ww^ *tranjplantare:* inquit, *pvmQmimn*

Krti^iTjjK^ciT^flt.JJ In Aid. Balil. ftA^W* Theod. vertit, *ut mniuofa in Tarra.* Red^ corre xic Lugd.Bai^edit. Sed verfionē nōmutavit. Verte,e x - caelurain Tarra.T^,oppidū Cret*. Stephanus,^ *Kfins b* ?T^«r»-AWAW 1 *W*T«I.* Theophrafti fi en* tentiamconfirmatBellonius, teftisocuJatus, lib.i. obferv.cap.xvu. *CupreJUin^hisnoncrefiunt, utfle- rique exiftimarunt, fedjparftm varys montium locis, licet ifticfata non fuerint. Meridiano tamen Jok gaudent> ejufyuefunt natura>ut infima pane rccij*; ex pane tamen radicibusproximamultisramis repullulent. At eo locnin altumnon attollunw, fed in crafittudinem excrejeunt* *Propterea capfie ex cupreffo repenu&urin Qandia admo- dumlau. Nafcuntur etiam ferindein Lettcis montibus, Spacbia voeatis^ue in Ida ditto Pfiloritu*

KE*. r. • CAP. III.

Quamobrem degenerent aliquandofata, & qua nan degemrent Jedmeliora quoque fiant, etiam in arhoribus.

O'S* J§)m rS xeqirûTttt J[WJA^UV <#ƒ\^x autcm ^ fruilibus eoram quae fie quoque iru |8A«$«W, H-awM it wtSf, #i/«. m * ∇ proveniunt fata funt; hare (ut ita loquar) omnia 4«£i'A««ty&Tit,ñjpvt.ðuñuTn^^hU, /^eteriora redduntur. Qy^dametiamomnino degenerant: ut vitis;, malus, ficus, punica, pirus"

««* afeiftpK V&AKH €ritf»>* WWCtc erumpit• Coj ore et r iam fxpenumcro difcrepans. Ep
ptKtumMnaifia* K6w f4hcuvct,<yutiaf.c«it nigra enim Candida; 5^ex Candida nigra^ignitar. 'Ex
•fit i/iwiXit TJV jpvcuctSyd'jmtt •BI^CUUS Mi>w vice q^uoque nobili ja(hobilis, & fepe diverfi generc
#®». on J[% thai ih ?(*«/"">*^ hit® 6w«- °ot> Noonunqnanpfiil penitus urbanum, fed plane
, , ^ n ^ o T ^ w t « w w W ™ y «k/]} fylveftreprovenitilcadeoquandoqucutfruaumper.
/ «A» '« * ' . >ft« f ficereminimeaue,JlOu^damfrudumne + coinpliret»* ret injuftffl*
t. Nkiio: exo o ako qaaque dece fylveftrisolea : ex acinis mali punici dulcib'us ,Vilis ; & ei enucleatis ^ucere9 dura,& plerumque acida. Eodem modo, * ex piro vi- ex pro tiatum piraftrum: ex malo, turn dcterius genere j turn malifiue c* acida ex dulcij & cotonsaex t ftruthea. Amygdala^ quoque degenerat turn fapore, turn quod dura ex molli ip redditur. Iddrco idultam inferere aut plantam faepius tfansferreprascipiunt. Qijercus quoque deterius exit.
'h™3p». «aiM« J\f i M^SjfaUfa « £ « manfuefcare poffunt. t Inter agreftes autem{jg {^

TO.»^r™."*«*TA>W,m0«r@., S™^'£dpr obeputaveris,n»lhnfcili«tpoflb^I''S-.
^TW ^ ^U<'!! \ > ^ " ^ c ^ ' 'W '"TOS n + QQapoMiOS' j^ JJJ0 ojjinc degenerare. Atquc omnino inter eas qua /•"»*•
(^1^. wewf^ tJv w <JU ijjit»«^,'ojj' c# ^[sTWsefg'W ^ femine tantummodo exeunt: nifiquod cultdrava- ^ *nter *"
(f^Ktuen <Bkelu xa^^,va«{ j^,«geK. tar« leat immutari. Locaquoque'a locisdifftrunt, & acr ¥ef%J^,
'.At. fyTiporn£*nm.*tv fr$vagu Kci>cM*n>(> abaere. Qyibufdam enim in locis regio firailia pro- ««««''ft««»
<i'A««nt;^N rjffW©. uMI* «>'«T? ftrrevidetur. Sicut in Ph%is. E contrario rauca. W / -
5»^w^«w«&wW^*W Fucifqucinlodsmutantur:utexfeininefyrfiur./<ww^
-amn rifj^ & •r^-T*.f^-'^S^A4*«j banum,autexdeterion abfolute gignatur melius. Id <<4V>
'^^?'^*'a'v@'''«%\^^^T enimdepunicatarumin/EgyptoCiiciaquecvenire c,Mri itf
^"«TO«f«w x*9i«3np KSH** "*Ie accepimus. Namque in jEgypto acidam t turn femine^"* m)%
&• fc'si OK ritifu&'r®' *V&* '''''''' *'*'{w' *J converti. Oliciac vero circa Solos, juxta amnem Pin- Kn^stf
%&(><»(& ivnus w»«» * ^^TM^l T*^ narum, qua contra Darium t dimicatum eft,' omncs tbfurdum \

X x :w r¥TM^lPY J2.s*. t>mSm uet(»A ellios domelbcis fimilem, confentaneumeft. Eodem * ^ M j
moaoocnquaaiia t rcuubaUdllu mrructumitafehi-I J • /;-.
bet. Etenim omnicura culturaque exuberantior \«« t • t > Indidomj quodeaqu^ aliorumSam
p ^ ^ ^ A " " f c ^ * ^ 5 V ^ T ' ^ '£• Fe^r,pr6,inusfterilefcunt, Ctodam etiara ^ «
S« «rit T.™*^ t « « » B*£oA«w, wiOT/tot.71 yw^«f minjt, infoeCundi omnino redduntur. • (^ji, & ajj. juandm
A«{.£» «V« 5 «/*»<>A,,]f QKS. r» cwv> «k it™I »W «««« rnftito ac reliqua opera permutantur. Sicut fylveftres K^ ***
gr«o f» ™«©«»«ultov«i5tf jwtiW. «™ «P«^ ^? iritelcunt. & uroonarum ;bjarum ousdam penfe& a
%OIL '«& Om»^bVit H. nitefcunt, &turbanarum i p r i a r t u m u a l r V
%l»i to «A» Q^^i vjit^o^ciotg yQj\ wi$fytstrt&&$-.*Wfow J[u wr/iitelcunt t-ecu punica, amygdala, Qutdam etiam *

exordeo

IVLII C£SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

THBOPHftA-STt

Aucenteminteltectum. **No/o,** *hucprodeant monJ fingebam. llludaptius notabis^ o» c*«Uf,w & tingzrizpxT&.Tbeodorus noneslpleneajjequutw. Sicenim fcribit*: **Atque omnino iater cas, quae femine tantummodo prodeunt.** *Quin voluit hoc dicere Philofo* phut: turn inter agreftes, hoc eft * vmlws, turn inter etiam *lm, qua velagreftes, vel mitesfunt, modofemine tantum nafiivaleant^eas ipquam, foffe fieri deteri$rts.H*cfenten± tia etiam alibi eft**

EV *AlyivT* ;nr*pu<rMt $ QvT<6$eim*, TbeodorUS* IUIX1 fe»-

mine,tumplanta«. *ArfteloquutuseftiUtflantamaftricceret ad cum modojlgnificatum, qu<e pangitur, pleniw, vel fatam; vel plantatam. Idem «hoih\, vinolenuanj ,,pefiima vfurpatione.*

• n@(mXaiXoH%HKapviv Mir a vox. Si talk terra,fit, ut frudui mutua rcjpondeat natura* 'tumfruEtm is longe pra-• ftantior,quamquivnjejufdemgeneris , quavis eura cultus. Theoderus nimismorefuo. Omnicultu, cultutaque exjibe-,rantior.,\fy*9icu>, of cram dices: fyym taut, cult urn. Ilia dicitlaborem, artemhac* Etmox imfttfoi* , diligentia. Significatfrequentiam operarum, © oculum domim, T i \nt, altudfuferaliud.*

oi»r *% TO S^eitf fowSTUf.* **Agreftc micefcit.** *Nota rl % tnotum notat extrafigmficatum, ittpSmt* **i|** *elyyk. Sequ~tur,* **£** *n ifupfwub *$ >»w« TO* **(!**, *t tfivyhi^.Theddorut,* 8c urbanarum lpiarum qu*dam ncglecaseimmitcfcant, ut punica, & .amygdiJus. *Malta animadvettenia. Pnncspio, pnvatto mn declaravtt fententiam. Wequeenimdixitjy&wnui. fed^fal. Itajupra f one bat gradwnatura deterioris. trimo loca, fruHuum dtflimilitudinem, ut ab Eftro Glandu. Secundi* 3 *«*?*»• Tcrtii iZx*tn. Inter eosquoquetnodosquofdarn,r$(ibnfttiv. Vitium adeofrequevs punica ,* **£2** *amygdalo* 9 *ut etipn praeeptisfit animadverfum. Alter ex hoc arm, cum dixit,neglc8as, Siquidem ntmo cultu ftenlefcit corylus* etiam non nimioahquando* Si enim vel modiceatt$ndeatur^ut arborefcat* y *luxuriat inftipitem. Sic vites quadam amputate adeb ramefcunt,nt mhilferant. eadexn negleftio-**resabfumptofuccofuperfluoinbrachia, uvtsferunt. A** *yg^ dulus uberiorefffSofruStum non pefficit: ex negligent* deteriorefaSta humo,perficit tandem. Ucirco Theophraftus, pudentcrnonaddidttcaujfam nunc : Jheodorus impruden* tcrfaljam.*

*Notabis totplw, Jrofundo, quemadmodum nosutimuu pro agro. lllud majore dignum attentions Trtticum atque hordeum mujcuo natura tranfitu alterum & alierum mutarhfabulofumputaturhicaTbeophrafto : atfalfo.Boc enim vidimus nos. Major brafiica& rapa inter fe muta** tio: nulla enim apparftfimilttudo :* **6£** *tffi ^fcs alibi e&>*

rlvip™ ^UiAij7r^tNeceJJeeftaduJf,quamperjicam, centra mvatnum wneutatem.

°G£l lis **tap*. T** *% ^r«/,fcrventia loco;alij cbrrigunt, iiX»if% apricum. Qgfi dtcant, infolatum. Nostegemus, mte«w. Vtinamveroneaddidi.Jfct<pi*H$ tyx&* ^equt enim omnU frigida aprtca loca Jpernunt. fh j£g)pto pafaver. Nam qua* addst mox^vcw™™, baud ita mines Jnnt clcmentares.*

*niCAxiimt rlirftim. Bine 'Latina vox 1*k*. autemeftTermes* •*

ROfiERTI CON-STANTIN1 ANNOTATt^

*Hota improprie hominibus tribui, quod natura proprium esl. Plmius glegonter <tows,tranfla-*platanum nafoi^crluiffle. \ *&, ut Ihfi,desfap.xtx. fflecies, ,qua mmmoffent nucle\Nam (3 cantur ** *>& rgGfa*, 0 Euftath Jus in Ht-*

Dimvero *'*''»J*'

IOANNIS ВОΘÆI A STAPEt NOT* IT COMMINTARIUS.

Ck x 3 ** nvuwpmlv.)* **Arbores deteriares,efl"e qu* Jcxleminenafcuntur, fulgata 8c ab omnibus fereaccepta,opini, eft. Virgil. loc.ciu**

Et quafeminibusja&isjefuftulit arbtr
Jarda vemtJerrsfaSura nepotibus umbramn

Fomaquedegenerantfuccos oblitat[tot] *g'h,* **cjuod arnus ra«ones cftr deteriora fine, j£** *Jnid* **q^0^ quod invalidii*s,tra, ^^** *tran* **^** *en* **« enim raro aut;** *nun* **^** *1* **caufam. lam P?^tque nobilitace cfi? ^** *DI:C* **!^** *occt* **lib.i.dc** *lyivefxriz* **validiora futdomefti** *clJ* **»** *Q«g,o* **JIIJ** *US mu-* **caufis. Hxc ergo in illi** *mU* **5** **ntuf*u* **am radice nov* tations , non tarn in femi»** *e* **^** *c* **ircumftanths plant* refidefe videtur^;** *dun* **^'']** *c a* **iitcr afficitur. £ovis , novoque loco *l** *lter n* **^*** **aboruift; elemen-^dices-funttanquamelemeat** *^raomnia fc^uun* **tur. c torum autem cohditionep^c^. jv^ m^c aquae copia. Jwilib.n.dc** *ca uf* **'** *ap va* **dicesprimum attingunt, &folum -& cul** *ei^c r^er* **/** *dtH* **mutantur. Nonnecactoque hmc prw** *^efl* **lan^ improbo. Cauti**

*^oreHunusli^^^^. ^^^. ^u, *^TM** *TM)$fa,}*™***»*''' W fatf &W«. r^f* *^s «^ ^^^ ^ ri;W ^ ^ ^ ^ , ^*

J'* ^ZZri**^96'' *** * »Aw«fw^ ^ «^«T^ ftgi* *^few, qmbujdam yibs efie feminum plantatio i vefum*

*sen^Untafu" novellorumramorurn , ©^ few meliores yuntquainfcrtintur^nfolumadfruBuumpukhritudinent © bol&tem Jed (Sad ubertatem, ©4ic^r<rwi ipfirum fruEluumproventum.O*ptimfc audor libelh de plantis lib.ï. c a p „ v i ; n « ^ v ^ ^ , *fa W T$T*i?.* **vult** *vanecacem.*

*ta (nonomnis) fimilegignitfemen. *. Atiqua metiu*> i.Aliquadeterius.* Perficaoffe fxpefara^rucausfen; fiori dcteriorcs,fcdmeliorc».Nam & ferotina, prae-*co*cia,du*acina &nuci perfaa, mi depofuimus, lie & fuis radicibus fcrgunt. Arantia *fao* femine fata, *co* **fdem fruftus reddere, Baptifta Porta fcribit, dulces,acidos,& ejufdem *founds* & magnitudinis. Nee laurus nee myrtus apud nos fata degeneranc PiAi, & cuprefli feminaf** *y* **quae ex fatifecntibus conis cadunt, ejufdem generis creant arbores* Pallad. in Iahuar. tit.xv.** *Menfi lanuario, Februario, f^Martio^ i,dsfrigidis,calidisvero Oftobri,***G?** *Novembriforbaferun* tur ejpregii * ita utmatura infeminario ipfa pomapangan* tur. Ego expertusfum multas arbores e#Jomisft>/>ntefrogenitas,(3increfcend$,&inferendofuij]efelic€s.* **Varro 1ibri.de"re ruft#cap.xii.** *Tranfmarinafficuschias^hal^* **eif;c« (S M*' «'?^4rw4,<« *cttcrasqueiu Itdimfimint j?cr*«*« *r###*#«-«utu^un»v«i w^iu*[1u]«x«cap.ixxxvx^** exaudtoritate Pampbil[1], tradit omoe genus fuo fe« mine fatum, futun genus producere, prmer oleam* *^qu»oleatrum, produci. At«^y^ *^few^ few, qmbujdam yibs efie feminum plantatio i vefum* *convent, hoc eft : omnefemen fimile *<>nus* *TO^^^^

fpecie funt indifferentes, cultuque foltfm alteratae. Simile cnim ubique gignit fimilei& ejufdemipeciei fecundumnaturam. Theophraftus iiaqiie ciim fcribit omnia deteriora reddi qua; fcminc nata funt; ini telligit, fi diligens, &"accuratus cuitus non accedat, tumdegeneres & deteriores ferre fructus ; quod etiam experientia probatur. Fruftra ex perfica fru-&us bonos fperabis,(i non accefierit cultura. ;

* *TCM*4*S.)* Plato lib.vin.de legibus,mitiuseospuniri ,^ubec , gui uvas ficosque *find*** prxdantur. Quxritur quae uvi ficusque $»><**. Maffurius lib. xiv.apud Athenaeum refpdndet, 2[illegible]

[illegible]

]>hbilta Phtlofiphus vocat generofa[illegible]yUt & Archilochus : OHede nobilis, yfafefi^es: velpoft genita ,ficut Ariftoteles pyra infita nuncupavit t^ufioAdfhc #vi{.* Vocat itaque Maffiirius *rd$j**i*y* qusecunque in/uo genere e^cellunt'', velquK fupernata *fxAxP* Euftachius , *magnam uvamficum ^uie $»*m;* a Plat one dici ait,uti Comicus dixit, *$>»*** *e*«*>P{o «<!)>»* *t/^ Sic etiam Ariftoteles [illegible] de [illegible], grandem Mazam dixit* Satyric;,s,vsgrandis polenta; ^wiai *xapyni.* Demofthen/, fru&us grandes. Hefych. ^«r®-,J^f. Paucis, ut rem abfolvam; Docet Gal&ius,quaeuva, $/r<7«,iive ivjgriclib.u.de [illegible] faCultatibus. *o'npmfrn Jfr \vfri\s r£t uh eel pct}4f VtiylA l$p *%*n TLU vtfttf ov-*

oy rnt

ldelt, *Vvat vocarULejufmodigenerofdt , inquibus dcini, humidarnquidetojubjlantiarp habent exigudrn, folidiortih dtttem non paucam, quamque carnem acini ejfe diximus, atque ijs utuntur^eoi varijsmodis infineafiatis reponentes.* Ifitérpres vir dodriflimus, **** *rrtfomi&s xeufiv*, autumnum vertit. Medici tempusillud, *cml&v* vocant; quod *k* canis drtu ad ar&uii exortum durat ; mi ^ualenus in corhmento Epidemi^n, commentario primo docet: k«i *bfy^·* [illegible]

*cl J$ *vr) HM T*

*pp TOV $ii Stps tie J[v*. jLtqui in feptem^dwtfiones qui annum difiribuunt.&Ratem qd cants ufque by turn pro-' tendunt; abhincad arftuti temput obolpa*. Atque ijdem tyemem in tres panes dtjfecant, cujusfub bruma tetnfw, medium conftuttunt-; dc extremis duobus pi imamfementem, foftremam QvmxU, quod eft iflantandi tempus.JNam hoc illi f*3o appellant ifta. Et quidemin Itbro de feptimanis, qui Hippocrkmnomen ?r*fert,infeftempartes anntim divifum repene* * tta ut autumnus f$ ver integra conflent © mdi-*tua\ dividanturautem in trespartesbyems,& in duos <eftas.* Haec adferibenda putavi, quia paucis., quibus unguibusnotiora eife deberent,' nota funt. Caeterum uva^r«r<« eft,quae parum humidxfubftantix, durioris plufculum habet; quaeque efui apta, vihi.s autem faciendis minus idonea,- fed ut reliqui fnuJtusautumnales, diu fervari poflit. Quare redtfe Plaro, mitius eosVaftigandos fcripfit,qui uvas, vinis faciendis ineptas,licet fervari ad tempus poflint, abftuliflent. Theophraftusuvam,ignobilem#ion vocat, qui vinis faciendis apta eft ; fedqu*->auftera , immitispatumque fucci habet ^ & ut uno verbo d^pam, in qua grati itihil. JMeminit genefof* uv* Ovid.de remed. amor.lib.n.

Eft tibi fhre bono generofefertilis twa
Vmea, ne nafctns uvafit uftd time.

2flS«Si«> Diofcorid.. lib. de re medica cap. c^ tontrarium ftatuere videtur. [illegible] *itfi Wh* [illegible]

*ltgi opoxtet ver a acgermand^qualiaparva^otunda^dor''tdi qua vgroftruthia Z$ magna dicuntur, minus^tilia Cenfen-*ur-* ^Sefp. Diofcoridem cydonea ftruthijs preferre, quodinf[illegible]gn[illegible]jor[illegible]i[illegible]bps £olleant viribus,adfttingendo ac xoDorawdo. Theophraftus, ftruthiaquod magnitu-?![illegible]ne, [illegible]>orma, fapore minus adftringenti excellunr,, bicnonut.Medicus , fedut Philofophus deplantis lcnpiit. -nin. lib. xv. cap. xi. pluraeorum gene*a. *Cbrjfomclamff[illegible]dlig[illegible]n, color*ad mrumimlinat*. qua eandidiora no fir at t A cognominata oderis praflaptiflimn Eft &'Neapolitanisfuus honor. Ma) or a ex eodem genere ftruthia, odoratius vibrant.Jerotino proven tu;pracoci ver& mufteayftruthea autem cv tone is iufita Juum genus feCere mulvianpim i (fltafolaexhtsvelcrudamanduntur. Omnia jam & wrorumjalutatorys cubilibus inclufa, fimulacrfs noEtium confers impofita. Sunt pteterea parva a ftruthys odoratifiimdinfepibus nafcentia.* VideitUr Goiuaiella lib.v.cap.x.

EF *Jfr w w^us*) Ke6^h* Poeta, *forte's creanturforti* ifo.* Sylveft^sarboresvalidiflimae-; ergo non murantur, fed lui generis amantiflimae funt; &ideg> robuftiflTimas vocant. Qu«ritur, utrtim fylveftres, qualis abies, pinus, deteriores fieri poflint. Non videtur,indeterius muUtioiiemacciderepoiTe. Ferocitas enim, ultimum eft. In- melius mutari bo(Te» experientia docet. Pini & cupreffi femini, qux ex fatifcentibus conis caidunt, cjuideiin generis arbores generant,lock fyiveftribus. In hortis viero fi femeh terrxmandetur, & diligens cura Sldhibeatur, me« liores & praeftantiores aifurgunc: Virg. in Eclog.

Fraxinus in Jylvrspukherpima^pmus in hortts,
Populus influvijs, abies in montibus altis.

Iri hortis abies tranilata & tulta, ut alibi docebo, mehor eft, & j>r#ftantior.

O^«^^p(g^.iiclegendum ex lib. i. decauf.'cap. ix. apparet. Plinius lib.xvi, cap. x. *Pice* vero tvtis panicuhs, minoribus, gracilioribusque minimoS ac nigros (nucleos) propter quod Oraci <pe.**po<p«&9m* Ineptfe itaque interpretes, *tineofa,* €S[illegible] *quapediculosfert.* « > ^ fton pediculum tantiim lignificat j fed etiam frudtus picea?, Suidas Sc Heiychius: 4-0fig- e T?J *vin®* xagzref[illegible]m* Euftachius cum Plinio confefttit. Is enimlliad.jS. ^«^wVjj6^8«poCt>A*,cxponit. Not^ndum etiam ex his Theophrafti verbis, aliqubd pini genus repeiiri non coniierunj^quod hadtttous incognitum.

*Hie§tfc*Z«Xit$.)* LOQUS hie apud Apolloniir:* [illegible]

[illegible]

TheophrajBlib.de t)lant.hiftor.C///ci^ *cffi^o[illegible]amnem Pi:/narum4qua contra Dqr turn ab Alexa^drodin^ catum eft ,punic*omnes fine nucleoJurgun^quarL?:gfdnd per omne&vum&inum refer ant.* Hsec oftendunt^odiccm Theophrafti mutilum & corruptum. Caeterun* antiquam & legitimam- effe Apoilonij ledionem; ex ipfo probatur Tiieophrafto. Namlib.i.decauf^ tap. *is** de punicis idem tradii: > ac hunccitat locum.

Palmam in Gracia fterilem tradit. Ideal fcribic Plutarchus lib. VIOI, fympof. quaeft. iv.

[illegible]

**vnS<m3fyp,L)&Hf. At emm paltna nihil adeo evidenter putchriushabetrcliquis i cumin Gracia quoquefrufymnon ferat, qui efui fit Jed imperfettum £J immaturum. Namfi utiin Syria & JEgypto glandem daretajpetlu (Sffuavitate omniajpeaacula, & bellariafuperantemjnon eratfane quod cumeacomfararetur.* Hie Plutarchi locus docet, *ri* i^CT6»effe, ut fupradixi, quod frudkumfertefui ineptum. Calidis tanxum & fervefttlbus regionibus frudusmaAiro^fertdadkylus.

^ Lege,^t!(r« *fityff*&*T", vel *frhS.)* Optime men-" >temMagiftripercepic G^a. Non vult Theophra^ ftus, qu« refrigeraq^di vim habent, locis calidis vel apricis' fterilefcere : fed qu* natura fngida loci amant,' fi locis calidis ac aprids plantentur; fteri-* lefcere.Sic pinum,taxū,alia atque fimilia,ciuae aquilonem & frigofa amant,fi qui? locis feryidis talidioribusque ferat,non modofterileicent, led peribuntg Contra qui palmam locis frigidis plantare vult, perdit.

rfZit&ffi) Corruptus eddeft. Non illi magna eft pcrmutatio quod gerinen olehgineuih ferat. hoc 9wA/« **Pollux** lib.x[illegible]*h*l*e ^JHfrfafiaiiiiiicif. troprie quidem ramus oltq ihalus dicitur.* Unde thalia. Alibi idem Pollux 9»A/*$, fton^ des oleaftri vocat. Legi, 8c mecum Salmafius 2

M. Plin.lib.'xvi.cap.xiiv, *Oleaftroquoquedepu-*

kgirur. Ineptfc Plinius phaulias, quae in deputato oleaftrogignuntur, inter eaftirpium generarecenfet, quibus in alieoo folo natales, quod fedem fuam noaihabcant. Hocoj>iter. Decifarumolearumfrudus Graecis *fwims* vocatas,refert Pollux lib. vi. T«f j ^TiWa? *ixtu'ats i{xftU>*s dnp*<rt ^it^m^oLXcuZn ft avTWf »&\ (fcwtiuf. Oledfiri inferti fructus Pberecrates trtmbekus appellavit, vocantur ($ ipfiphaitti*. QoujXi** olivam ex oleaftro *ex*fo Sc tranfplantato provenire, decent Grammatfci, flawA©* ;{^7z»/ ^J *Wi* CT^IJ^^T®*, «5iv J^ *Qcwto i*i* i piKzoKap7f(&*; i ^ QowhU, ywpw Qarlr tw tymtswirm®*,y§pvntyvlMn&.* Ip eo^amen errare videntur,quod ^AiW,olivam putant parvam,j cum *$cw\U* magna (it; ac potius fie dicatur, qupd paxum olei ex ea exprimatur,Thcophraftus lib.vi.de cauf. cap. xi. flfy *ft i mifi vi&i, o'ft *v$> f''*&s* i *htptiMti* *euro multa> nucleusparvus, hafarcifiimi praftant oleum* titphaulia, tamjuam vires bacm Partc naturx Ificiant.* Meminicetiamfyx*«libdeodor. E'iiiC \k T^'AIF Meminicetiam<lywx

jam allatis conftat,vile ole? genus efle *$M\US%*Athcnaeusltf). xiv. deipnofophift. phaulias magjnitudinc connari docet, *ykvuvsj imw* i *xo^vc^iyihi *M fiwtietr** Vide de phauliis plura*lib.* iv. cap. in. ubi de olea agitur. CaeterumhicfenfusVerJjorumTheophrafti: negat ex oleaftro oleam pofle fieri, ex pyraltro pyrum, caprifico ficumf, & naturam illam fylveftrem mitigari; Quod enim in oleaftro' deputato aut tranfl$_{aro}$ contingere referunt, ut olivas ferat, phaulias didtas, non magnam hanc mutationem cenleri debcre. Nam phaiiliae peflimum olivarlim gcnus,quales.tranflatus aut deputatus fert oleafter. Oleam decacuminatione proficere docet lib. iv. cap. xix» j$_M$ j*(£&* *mLrm* ^ *vfetxtvifo $>M?dm* ,^*in** (c *xctitJ* yU^> xetjuvtz i*>*4*. i^goetiam oAeafter melior fix <&AHSK$ jjs IJ**'*s', fed ha&cnus tanjjum proficit, ut olivas ferat phaulia^, qux de nomine iplo pefllmas, & vilio res fonat olivas. Corrigunt alij,i *ft $* fVi^w* *(pad*

JaAv. Quod enimbl^iftro accidere dicunt, ut fi furculos (iylveftres) decidas, autintotumttansferas, germen oleaeiativae fimile produdurum: cert^ non eft magna ilia mi^atio; nee tarn magna, inter oleae Scoleaftrifrondeito, differentia. Dephaujia,vidc pluralib.iv.cap.ia. .

*fcteu'rimfo.Nam ex ohvismaxime utunturcrudo e pbaulia (malekgituu ** wycaai*) qua* Gf *Uquidijiimumfundit> &minimefingue.* Eodemlibropauloinfra; *j* ?0 «*#K3W <** *T fewtiuv, Vt cruium e fhaulia.*Ex locis

KE Φ. Δ. CAP. IV.

Ojtcnta in arborihus.

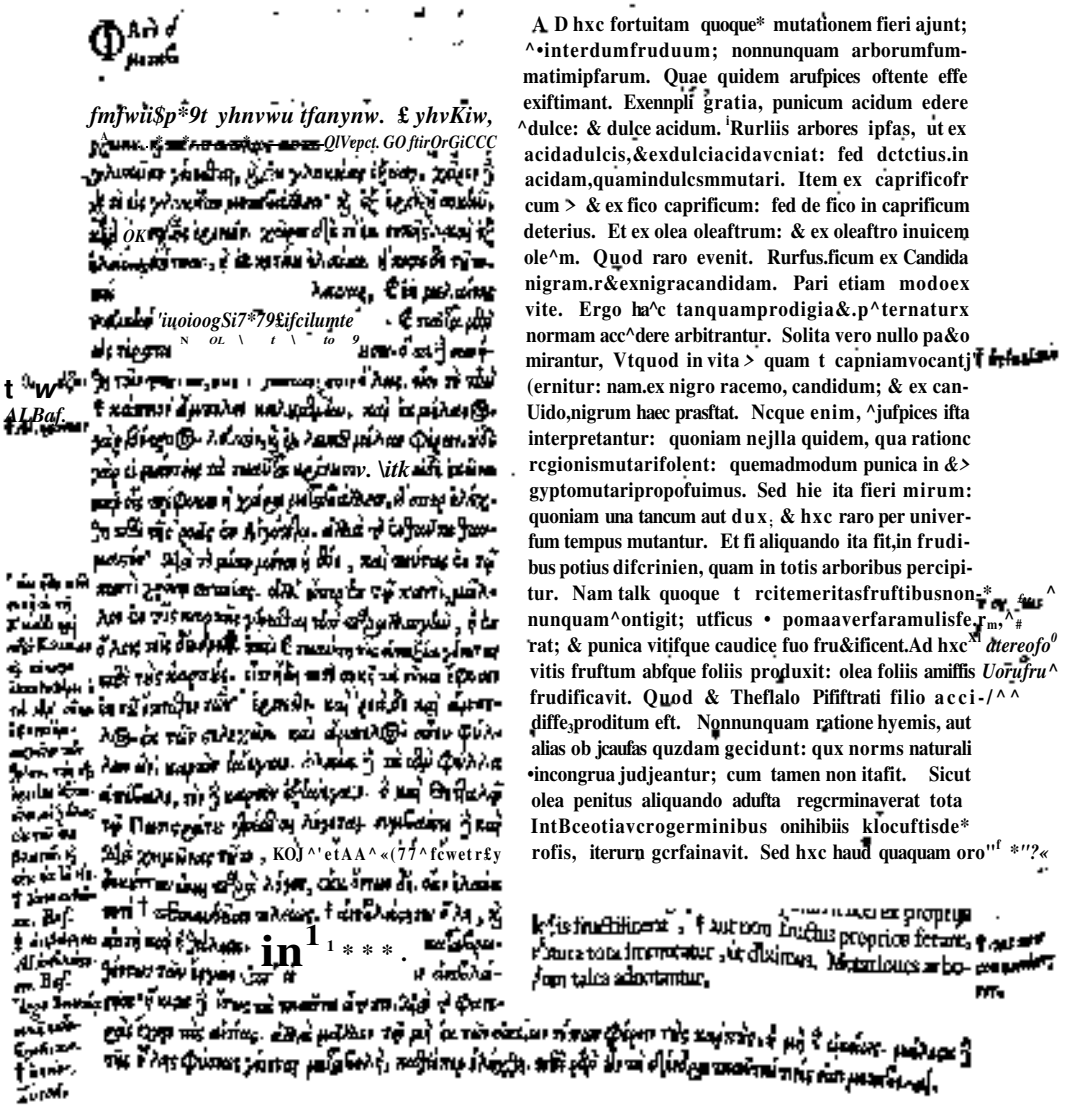

*fmfwii$p*9t yhnvwu tfanynw. £ yhvKiw,*

QlVepct. GO ftirOrGiCCC

OK

*'iuoioogSi7*79£ifcilumte*

N OL \ t \ to 9

t w

ALBaf.

\itk

KOJ ^'etAA^«(77^fcwetr£y

A D hxc fortuitam quoque* mutationem fieri ajunt; ^•interdumfruduum; nonnunquam arborumfummatimipfarum. Quae quidem arufpices oftente effe exiftimant. Exennpli gratia, punicum acidum edere ^dulce: & dulce acidum. Rurliis arbores ipfas, ut ex acidadulcis,&exdulciacidavcniat: fed dctctius.in acidam,quamindulcsmmutari. Item ex caprificofr cum > & ex fico caprificum: fed de fico in caprificum deterius. Et ex olea oleaftrum: & ex oleaftro inuicem ole^m. Quod raro evenit. Rurfus.ficum ex Candida nigram.r&exnigracandidam. Pari etiam modoex vite. Ergo ha^c tanquamprodigia&.p^ternaturx normam acc^dere arbitrantur. Solita vero nullo pa&o mirantur, Vtquod in vita > quam t capniamvocantj (ernitur: nam.ex nigro racemo, candidum; & ex canUido,nigrum haec prasftat. Ncque enim, ^jufpices ifta interpretantur: quoniam nejlla quidem, qua rationc rcgionismutarifolent: quemadmodum punica in &> gyptomutaripropofuimus. Sed hie ita fieri mirum: quoniam una tancum aut dux; & hxc raro per univerfum tempus mutantur. Et fi aliquando ita fit,in frudibus potius difcrinien, quam in totis arboribus percipitur. Nam talk quoque t rcitemeritasfruftibusnon-* nunquam^ontigit; utficus • pomaaverfaramulisfe r$_m$,^# rat; & punica vitifque caudice fuo fru&ificent.Ad hxc^{xi} *dtereofo*^{0} vitis fruftum abfque foliis produxit: olea foliis amiffis *Uorufru*^ frudificavit. Quod & Theflalo Pififtrati filio acci-/^^ diffe$_3$proditum eft. Nonnunquam ratione hyemis, aut alias ob jcaufas quzdam gecidunt: qux norms naturali •incongrua judjeantur; cum tamen non itafit. Sicut olea penitus aliquando adufta regcrminaverat tota IntBceotiavcrogerminibus onihibiis klocuftisde* rofis, iterurn gcrfainavit. Sed hxc haud quaquam oro''f *''?«

in 1 1 * * *

IVLII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

KM. *In eodemracemo tandidos* (3nigros acinos i nos^fapidos* GJ *maturos.*

Nicodorus, tcmeriras. *tfimis ambitiose in re plantarum. o%* T« osn&c* T iguf Jr. *Tbeodorus* , poma Averfa it ramulis, *male* *Suo enim loco \&»m, prater at- frifrictm, (3 grojfos tftendimtu quid fignificet.*

Mi c* T *nx.*im ^WM, £ $ •bela*. Etiam fupra fie. At Theodorm legit, •h^. Inqmt enim , non ex proprii* locis,4«f,non fru&us proprios, *tf T« v*; ow«**, eft to *&.

ROBERTI CONSTANTINI ANI^OTATIONES.

E'K TK fl*i£cv T %(«/>. *Legendum ex lib.* v. a*/>. 111. *de caufidei^atergofohorumyfivcfubfolijs, quod idem* tf: *ifyePlimum* /i&xvio^xxvi[1]

Kai *SpuOfo: Quod hie videtur de vite offer ere, negat dc caufulib.v.cap. uuinttio. Confer Pltntum, lib*#XVIW cafxxv, *ubi'i&w9 ferficui mate exjofuit.*

IOANNIS BOD^I A STAPpL NOTiE ET COMMENTARIUS,

M JW.)Plin.lib.xvii',cap.xxv. *Inter vitia florum, eft Vprodigijs lorn. Invent** enim *fine folus natas: vitem & mdumpunicamftirpfruRum tulip, nonpalmite,autramK9 vitemuvasji^efohjs, oleasquoque tmifilfefolia baccis btrentibw tfcMutanturarberes © colore, fiuntqtq ex nigns candid<e,nonfemper prodigiofo, & maxim qua: ex femine nafcuntur. Vtpopulusalbain nigramtranfiit. Quiiam t$forbum>fi in locacalidiora venerit,Jlcn!efcereputant. Prodigioautem fiunt ex dulcibm accrba poma, aut dulcia ex acer^is, e (gprificficu Aut con tragravioftento, cumin deteriora mutantur, exoleam Qleaftrum; ex Candida uva &ficoin mgras. VtLaodice*, Xcrxk adventuplatano in ileam mutato. Qualibm oftentis Ariftandri apud Gracos volumenfcattt,* 0c. Vide lib. v. de cauf. cap. 1. & 1 v. 6c v.

K«W.)Lege v'wi«r,utiin Ald.edit lib.v.cap.m. fcriptu elt.KtfWrflexus Atticus, ut A'r^^cA^Mfv&w, <&u»*ii9«M.Cur capneon dicatur docet litj.v.de cauf. cap.ni. Theophraftus. Latini vitem hanc helvolam t A 1 voant. Columclla lib. ui.cap.41 .*Sunt* Gf t *belvola, b tbd (viies,WX)quasnonnullivarids*ppellant,nequepurpurea, e %9 neque nigra> ab % helvo (nififallorj colore vocitat#> Mehor t eft nigrior abundantia viniifed hacfafore petiofwr. Color acinorum in neutfit conjpicitur *qualn; utraquecandidi mufti, alternaviceannoruflwautminutoadferunti melius arbBreyfed^jugucomodiJlimeveftiunt^medhcriquoqucfolo /afc^JiCMfprcrwfuterq^pdexantiquuSjpreciaeJiwinor (3 major fei ea generojitat$ vini magis commendantnr, SJfiequentibusmaterijsfrondent,(3citomaturefcunt.E&~* dem de capnea vite tradit loc.cir.Theoph.ubi etiam' nome hoc ei impofitu efle doce^ex eo quod *rl^gSfm favtvon* *phot fort* AdC*^ fgw, *eifou. ty-mShu* Meminit

film. Vitit cnim qu&dam eft> quam ahqui capneum vacant, qua cum uvam alb.amfoleatfem\fi nigram tulit, monftrum ideffenonpittant.quoniamUpijiimeidfacerefileit. Caufa eftquodfua natura inter albam & nigram fit, ltaqucnon longe dtfeeditur, nee prater naturamfere non enim in dhamnaturm tranfitur.ln* Italia: Benevento urbe,hoc vitis genus prsftantiflitnum > aitAthenxus. t W

t. Dodiir.Gaza modo^capneam, modo'fumidamtranftulitvitem.Maluntalijinfumatam.Vinum inquiunt fumo fufficiebatur, ut celerius vetuftefceret.Sc praecocem maturitatem traheret furai tepote. De hoc vino poeta.

Nunc mihifwnofis veteresproferrefaleitoos Confute.

Sedquisexiisquaehadenus diximus, Graec* appellationis die rationem , non videt ? w ahud vitis genus, cujus rtftminerunt, Arifto* teles,Theophraftus, Athcnseus, Columella,Phnius.

c*T*%Snc&c*T«g«<V«»J Legunt DodtifT. viri *h& tit* V^quomodofcriptmneiUib.v. decauf. cap. iv.

©y« <*pv&* **VKK>i *j**h*. ©e*'«,fici folium duft'um volut, ^ *TO T&ju(iswuj,quod in tres dividaturpartcs.* Tiac ^de cauJa folium iplaque ficus r^wiIij dicitur.Nicand. Schol.T^ivnri*mn\I&i7ri\V)X*f thl tot avxut mufypirlut ater^im vivihct. vis'$ evty fyuiTOfSpei ilf T&i* tncifyyTttj. n 0'1 m'<pv^« T?s<n;xw«ffTe4'flieVfaf. *Jripete dixit quafitrifoliatumex Jfcubus fcij}urn in tria folia, ficus enim arefaSa in tres par* tcsfctnditur, vdquoifictfolia in tres partes fiifa.* Poftcriorem opinionem probat^alterScholiaftes, ^*mriJ^ ret%w* fa TO *<p«A« T« ans M ret* tww.* Alia Plutardii opinio. Hicfici folium propter afperiutem S^'«, didum fcribit lib.v. fymp. quseft. v i n . Ti 'S' 0 *af.* Longo alio fen,

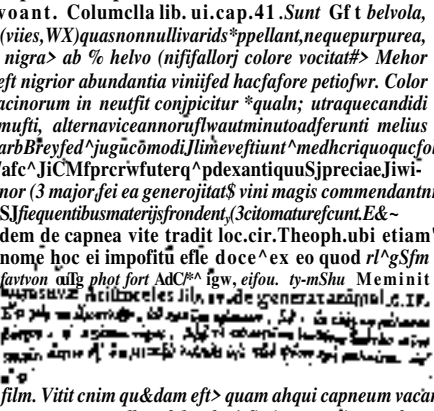

lofophus lib. n, *htftoria fcribit l Cypro aliud genus ficus e$>quod olyntbumferat, quodquidem ficumfupra folium{\z%o* cum intetprete ^tfo^quoniam ita legit Plinius) *albfyum verofubfolio,acutrumji non ex novello, velrecentigermine,fed exannotino; proterea idfici?enus, ante omnia cateragroffum, maturefcenm tcm,(3 dukl'noftrati difimilem babet;ut qui noftrts ficubut mult 0fit amphor.maturitaw baud ita diu foil germination nis temp us eft.* Plinius. *Infigne poditur in quodamgenere Cilicia, Cypri Helladis, ficosjub folio, grojfos *bero pofi folium nafci.* Nihil horum in editis legereeft, nifi quod hb.v. decauf.cap t.legatur, A10 io'Tn^T#^AA^ %?>

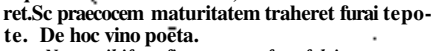

«0»

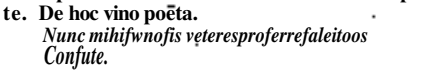

i^«¥$ij*7n«&lr. *tii^t* vel ? * &ii}w ifwn^if. Reliqua qua: apud Athen*um leguntur,aliorefcrridebencs ncc inter miracuU numeranda. ^>

E^TJjB««r/*.)PUnius lib.xvii.cap.xxv. *Sunt& miraculafortuita. Nam & oliva {n totumambujia revixit% 0 in Bocetia, derofa a locuftiificus, tterumgerminavere.* Videpluramiraculalib,sv.cap.xix. Videcap.iiu & iv. lib.xv.de cauf.

K E E. CAP.

% « herb A degenerent.meliorefiantve. Sifyrkrium in mentamjriticum in lolium. legumina coftibfilia & incoBibilia: % quopafto crafiefcant.

!£»PJfji.

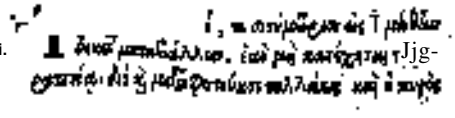

Jjg-

TIX reliquis autem plantis, fifymbrium nifi cultura X^coerceaturi in mentam mutari viderur. ^ Quamobrcm fepius id transferre confuevaant. Triticum in

lolium tranfit. Sed h*c in arborum genere, fi ita fit* Iponte fortuitoque eueniunt. Annuis autem paratu quodam & opera contingunt: ut tipha * fenfenque pronnus, fed anno tertio. Quod fimiliter ferefit, atque cum femina rationelocoiSmpermutantur. Nam' eaquoquefingulisin locis ac temporibus, fpatioque pari fere atque tipha mutantur. Triticum quoque fylveftre & ordeum culta & mitigata per temporis tantundem mutantur: & ha:c fieri mutatione loci ®&[a1a] q]& videntur. Nonnulla etiam utroque modo. Qya3damculruratantum: utlegumina, ne incodibiliafiant, nitro pncuemaceratafererein fiecatcUrepr^cipiunt : lentemutcraffefcat, tpaxillodemittunt : cicer ut grandefcat, cumputaminibusmade-^ fa&umobferitur. Temporumquoquerationefemina • immutantur: ut leviorf facilioraque reddantur. t Vt f[ufi qua fi ervum [9]uis vere faac » facile [g]ratum< [F]e exit: [n]on «*«* **, 8[rave] i quemadmodum fi autumno feratur. Fit & i[0] *mo veref*

Crifpuminquiuntprovenire. Mutanturicmregioneyj tellureque mutata : ut etiam caetera. HKC effc oir.ni- *vdinojutn.* um communia cohftat: " an jvero 6b aliquam offen •" *an vero A* fam» autdemptionempartis, arborreddiinfacunda^w**^ p^. t ; quem a^odu'n animaliajpmermitte

tatur: fed aut totumperit; aut incolume perduiansSS- fruftificat.Seneaa vero communis quxdam corrhptio *tiencm*

JVLil C^SARfS StALIGERI ANIMADVERSIONS.

cem, Atbenaum. *eg*

*' oi *w« *v0/. Tritimm agrefte, Cereris inventum, coleniiarteaddttacommodiuseffe Bum. Sic&ft?'*'*

tem,uc'cra{refcat,f

ittitLniextiktZa&fiM'''' adoaoribuinonintlleao.Ah<

parsaliquainplahtis, pdparteabfciffa, reddatur plant's fterilis} Solutto. Nulld eft pars, fed aut totwnperit: quare tuncnon tarn fterilis eft^uanmortuaiautmanetJrutUim Ijuefert. Objeftio* Sene84redduntur flantafteriles,idquc tbtb manente.f^tio ab exemplo. Videmus hoc in quetcubus. Sententid dd'objeQionem. SeneEtaeft, fh^ns^7mnt% viventibus. Soluit quaftionem d divifione ftlc. Planta multor fiellae plan' fcrit: dicitur, stipes. Ex ha:, unguit . dlvqflone, fterihtatem elicere nullam potes fropter partis amifionem. Sed TO tx*ih, tantitm <* ™ «*, wW. Verumhcduofiintanimaduertend*. Vnmum^n ex ea divifionepoftit idcolligi, tpfe hoc negat* Deindefim-* flicker, an quaftionis affirmativapars verafit. Divtfio eft, Qtuedamfecund*, qu<edam minus. Quare videtur etiam eoujque deducipoffejutfi c* T« xtt»«inet^id eft, ex malefici* deteriores fianty etiam ex major e, magis ad privationem ufque,& atrainteritum, id quod fane verum eft. Vratere* fimpliciter verum eft, earum partium ablatione, rua frum tlumgerunt, cejfare fru&ificationem. Neque enim fit raMKfruttificant,dempM ramisfruHificabunt. Theophram ftus*fidt,»&*^$'*dikfifH, prodivifone. At totoljoccapitenihiL Jheodorus.il«V»wI^AL, » « . pmatuseftfic, fponce o*

*mn*fi»^ur,(Snemodubuat,^dde mutatione. Stqucn* ter*fmemnbfctdttlheodorusifuferme, qniadeaJZl*

enirtemfMnU$»miUMam. Etin

ROBERTI CONSTAN^INI ANNOTATIONES.

iegiturapud Vlimumw. xix. cap. x. Namque & ocy* mum fenedU degenera^ in ferpyllum,& fifymbrium in<z| menchaa.

tur<tvinumfit,ob

IOANNIS

tt)ANNIS BOD^I A STAPEL *NOTM* ET COJMMENTARIUS.

¥}V» *«&£*.) *Vertuntji pitta ferantur.* Ego vel Jtijuracus affirmare aufiai, turn nee zeam, nee ti* pham gennen emifluratn.Mirorignorari, quid *7i- ^woaiBotanici^figniftccc.Verce,,// decor ticata feratur.* [illegible] *pxVovTt.* iW«>, Grxcis tundere, pinfere, purgare^ decorticare. Decorticatum femen, terr* (i committatur, pullulabit-, piftmn ii feratur, prodibit nunquatn,Demucacionezeas tiphaeque,vide lib.vn. ubidefrumentisagit.

Idem Caflianus Baflui ttadit lib. it. cap.XXXIX. *zvnSqon'uHi ami* r?XCOT?* »§ **[illegible] •ITI OW&««√ tuj ' HCV tflt effi OXETOF *<rttn%^ St\yica*lixSit*viA>* *üQw&mty. Infiminanio una cumftercore, # nit rum aimifceb*. Sicenimfama ipfaadcoauramfacies. $uodfi nonluccedat, ubi Lfecer*, velisquejegumtna brevier- coA parumfinapis in ollam injice, fyfiatim qua coquentum dijTohentur.Jive camemjive legumina coxerisifi vero dmfUus quidfidefwapiinjecens , fenitus diplfita evanefcent.*

jtoWfwipjWAaJ Plinius.lib.x\riii. cap.xvii.JLew* *tern infruteftofo (3 rubricofo,qui nonjit hertidw. t'pfioXof* vocatTheophraftus, locumjfrutiwbus, vel,fiquis malit,paxillisabundanrem. Alibi^&Aov, procuniculo fubterranco me legiffe memini. Vide cap.viu lib.v»decauf.

[illegible] Idem fer^ Geoponic»n audlor UbJ III. cap. XXXIV. E'^ *atf P& ifti&t rns caretfs vhtn %&$$$& ^ tpfirtiti pufyns (pvnTeq. Tins ft <&yyh*Q* KtXvQw dvfcvs oj&t m <a&P£*xvnt$,p.i%% >i<i$H , cvrvprtu Si fridie quamjeminaturus es, cicer aqua tepida maceraverK, majus naftetur.QuQrundamfupervacanea cura eft^qui majui cicer ejfe voientes, una cum cortkibut iffum ifimiliteTfrt* maceratum, addito nitroferunt.*

*O'f&K.)*Plinius lib. XVIII. cap. xv. *ErvumMartio menftaum, noxiumefftbubuiajunt], item autumnogu+ vedinofum; tnmxium autemfieriprimoverefount* Vidp cap.i.lib.viu. Columellalib. n.cap.xi. *Ervum autem Utatur macro loco nee humido, quia luxuria pie* rumquecorrumpitur. Pot$ft($ autumno feri , necminut pofi brumam lanuarif menfe novijiim^ vel toto Februario, dum ante calendai Martij', quern menfem univerfum ne^ant agricola, huic legumini convenire ; quod eo ternpore Jatum pecorifitnoxium, &pracipul bubus, [illegible] brofosreddat.*

De apij cultura, vide cap.v.iib.viu

K *t* <*b. %.* CAP. VI.

In animaliumgenere muUtiones.

Baf.Theod. V *C*nft?*

'^f Am in animaliumgenere potius hujufocdi fieri JL^mutaciones naturales plurefque profedo cernuntur. Quaedarrjenimtemporis ratione mutari viden; tur: utaccipjtcr^upupa.&fiftiiles voluciVs. Item pi locprum rr^tatione: uc t coluber ftamis ^xficcafis marcefcit. Evidentiflime vero nonnulia& tn.guierationeconfiftunt. Murantur enimper animilMaplura: ut cum ex t tinea, erucaj turn ex ea papilio gignitur. Inque alijs pluribus hoc evenire notatum eft: fed fortf idnon abfurdum,nec fimile huic, quod quacri- inuscft. *viperam*

IVLII C/ESARIS SCAJJGERI ANIMADVERSIONES;

KAi *o vty* !5n^«,marceiiit. *Ne intelligas futrefiit; fid tanguidiorfittftfythaj * lecirco legimus apud Poctam, attunitos hydros. 7ni^f, eft fubfittere* Habcs*7n^$fidcrum', i§ Vhilofopbos dubitatoy.es. E Nicandw. petas tydri na~ turam, quid agatficrfta paludg i & quando cum ca commutet qutrcum. Galenas in commenfario <&a >fiWWWa- >J«s, qu&titquidfit, 'nn^, & ^ *«leltoiifov, contUFa* vorinum.*

E'K wpmsyWccf %vox\xlt. Theodorusy ex Tinea fit Eruca. *Hanc biftortam habes apudpraceptorem. Plinius HsipvkiErucam. At zgxmhtis,Eruca none ft, nequexdft^ 1tn#.* Eft *autem jgwaitis mirabihs, quafi Gammarus, aut Squillafimut compatlafub cortice; cuinulla ratione dare queai eruca nomen.*

OCfu'ims tfrvw. *Quiafupra diccbat, £wf^' ^ «e«: abfurdamvidmpojjcmutationein, (Sfubjunxithitt^iam txanimalibusy qu<e mutantur. Pofuitfententiam, ««#,, H-nzrrf.Sanc quia eft& in natural or dinar ium.Et addf^ ^ Stum TO* glw^w. *Non igitur fimilis quajiio. liatuu' *mm ut ex ovo> ita ex vermefacit animal, quafi trerficiens? quafiT:6rrumpens. Nam tamctfi Dermlspofteanpneft- tyfjtriuserat, quodadfenfumapparet: at quantum ^^onequitpercipi, © eftboc,quoderat,($hocam- j?'&uncexiftit. Nequeemm vermismoritur, ut V* ^ * ? ' qmncorpon friftinoaddit magnitudinem^ *£- ** alias panes, aha ojjiciaadipiciur. yefvtus humanuspoft certos prtmores dies > qui *''^''''WMtefiminegetitalidigeftifun*, exb*mt*t tnpotenna, homow*H, fit, #ua mimeum ptirtffti quotempore anima nondumagit intelleBiva, gcrerefrofonionem talem adfuturumhominem, qualem vermis ad apem. Alid modo,alys natura legibus, apes fit e vitulo futrcfailo* At in mentha longe diverfa obfervatio* Etenim fifymbrium neutiquam perficitur ea mutatione, fed dcteriu* fit. Ipfe autem fiqucntibus verbis declarat, quamobrem nonfintfimiles in planth mutationes , $mutdtiones in animahbus. Qutppe, inquit, in plantis evenit, *nf* T^s> T«ptTuG*9dt&ti, eaquemutatio talisfit ex caltfli *>*• ft£* verbavaldefluntnotandd: fimulquidfit, •*p«»y, quod tamen cum eo conjuncture quod ipfe cv&v** vocat. Indnimahbusficagnoverati pi'mfiXm QmW* Sinmjunt fimilet-, ergo in plantis, foQwwi tndwtuu Praterea.fi in animahbus non eft* iW*V, *& id^ quod quanimus, non eft* i>i*v igitur in plantis eft*?***; Icwco dixu per adverfatham «AA«. *Quiaopponitur « *^t*p*w> natureordi'' nan*. Vidcbis amplius in libris ftyficorurn. Qauffamta* men hujus «vV*™> elicit % hvpffin, Intelligit abfile, {$ canicula. De hoc item uberius ys in libris dijputatume^ in quibus Galenifintentiaperpenduntut, prafertim in libra primoprognofticorum: fi velimuspauHjper exercere nos interpretandojicet. 7heodorusfic* Verumitaarboribus,. fummatimque omnibus terra ftirpibus evenit, uc ant^ jamdidumeft ,qu? fponte germinetur, fada mutationequadamexvialpeduscoclcftis. *Fidelius* ^ Veriim id e venit,cum arboribus, turn universfo plantarum generi, guerxfadiriodum fupri didum eft: uc &fine natur» inftituto pr«ter fuam fpecicm germinent: atque ejufmodi mutatib ex, coeli vi fiar. minent: atque jmodi mut Sic cum dixit ww, JbcodoruS minus dili%enter*

Suprà enim oHendit Theophraflus,quid inter fit inter Met, (Joint***. StonMemfummatim. Omninopotius,Scin\i-niverfum .ihlwquoque non eftaffequutus. At Hilofipho* rumorationem promatronafife decetge'rere. Ea enimnon iamornatusindtget^ quàm munditiarum. Evenit itaque, inquit>materia. Non inan'ia verbafunt. Forma enim eveniunt materiis. Nos dicimus generi, propterea quid genus, fro matena eft: differentia profotm.Neque Mud explevit, vò pnuGtefiiti*: germine tur fpore imitto imperfonale am" bitiofum. Vetereslatini, ut?lautus& alij, item Cicero (cr nomen fotius cjfent eloquutigexRLiv

plus eft, nonquarimusidnunc, anfpontegerminent. Id etiam Clibanarij fciunturi^ qui infummisfurnis berbas confpicantur. Sed Mud videndum, an àv&fuiws, llegenetentyid eft>exeant extra genus, hoc eft, (LctmGxu&lm*, ut pi&p6$$?aj > & fwn(ffyv%»ai: i3iò*vTop*m hicnoneft fvonte, fedcafu : i$ non eo nature confilio, quod certis legibus certum finem appetit ifponte inquàm non eft, Ji babet à ccelo caujfam. Neque dicas, fttifih^ùm, ejje declaratun* fer id verbum,germinetur, &, fafta mutatione. Dua namque mutationesfunt, una effetlus, inplanta; alter a caufa,

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

T"^« M%H. Legendum Sty& \&w* > w ApudConttan* tinum Cafarem, ymmit libr. cap.xxv. Sfyfr ver& dicitura Cicerone matrix,®hydrus à Plinio.

GJJln ..Hac vox potiuspoeiicqut Latine latet, [illegible]

Inde porrigitur vermiculus parvus* &triduomor eruca: qu* adjedbis diebus accrefcit, immobilis, duro cortice: ad tadkum tantum movecur aranei. Hæc eruca mam chrrfalidemtyfellant, rupto deinde corticevolat papilio. [illegible]

IOANNIS BODJE1 A STAPEL NOTiE ET COMMENTARIUS.

E fW>) EV for, Te«a^Icgic Robert. Conftantiti. vjeoponjc^naudor, quemmaRGonftancinum ^iaremdodli putant lib xv. cap.i. eu<pyit®

iw ***TJ; ÿn *nmpi «W> *T&W to&tim* Wine*. 676M wpxluQ*™*

[illegible]

Wpfaaftut (S)riftoteles prtdunt animalia^qn folum ex alium coy itgenerari, fid etiam Jpontenat\a proveJ3 ex/utrefcente terra, ex ipfis autem ks^ua&amtranfmutari inalia, nam erucamajunttranfire, in allhd animalalatum,mufcam vocatum/J erucasfid in cantharidas, (J Hydrum in viperam,ubiftagnafunt ex* fiecata. Quadamcertis temporibus transformarividentur, &lut acccipiter & upupa invicem transformantur i$ crithalos (3 quivocantur phoenicuri aftivi.

Chryfallidos hiftoriam traV.it Ariftoteles lib. Hift. animal, cap.xix, [illegible]

P&v tyfimli (Mtyit. fttrh fy mints

^»WT«éA»^(&" tivTopin ^ wow/ntf, <ifoiWf, W**&*

[illegible]

Fiunt igiturfapili°nes ex erucw. ba autem ex folijs virentibw potiflimumrhaphani illiusquam brafiicàmaliquivocant, trimum milio minor eft, deinde minuti virmes, turn erefiennstettio die eruca pufilla. pft bac auBa nullum motunt edunt, acfirmam mutant: weanturque chryfallides, cruftaque,dura-continentur, atquefiattmgantur, moturn edunt, araneofu meatibm obdiicuntur * qua neque os habent, neque partem ullam aliam manifeftam. Crufta multopoft tempore obrumpitur tandem, unde alata azima* lia evolant * quos nominwt papiliones. Initio igitur dum funt eruca &aluntur,de)iciunt excrementumjatiaque cum funt chryfallides,quicquam nequeguftant>neque excemunt. c*?4»'*«"> intelligc, non ex ipfis folijs, fed eorutn lentore. Plin.lib.xi.cap.xxxn. MultaauteminfeEia f$ aliter nafcuntur, atque imprimis ex tore* Infidet hie ra~ f ham folio primo vere, £? jptjfatus file in magnitudinem wily cogitur: inde porrigftur vermiculusparvus, 0 tridua eruca: qua adje&is diebus accrefcit^mmdilis^duro cortice: ad taBum tantum novetur aranei. Hac eruca quam chryfiUdemafpeUanty rufto deinde cortice volatpapilio. Quod de univerfo quoaam genere infe&orum prodidit Ariftoteles, Tlinius de papilione particulatim re* Vert. Nee rhaphani folio iniidere fcribit Ariftoteles; fed ex foliis yirentibus braffic*, feu potius foliorutn lentore nafcitradit. Confundit ubique fere Plinius rhaphanum & brailicam. . Vide qu* fupra lib. x. diximus; antiquos nimirum \i$wg^ braflicam vocare, recentiores vero Grxcos, rii ^wttkpdfmu^ quod imitari funt Latini. Ad taftum tantum movetur aranei. Quid ilia verba fignificent, ignore, corruptafinedubiÕ* Lego cum do&iftimo Dalecam^pio Eruca qua immobile accrefcit, fid adjettis diebm, dura tefta corticè & araneìs ebfita, ad taRum tantum tnovetur. Hujus eruc* quam turn chryfalidem appellant, rupto cortice evolatpapilio. Vel poftrema m hunc fenfumlegipofluntj Ex eruca, quam turn thyfalidem appellant, rupto cortice evolat papilio. Vide lib." v. de cauf. cap.vxu.

K E Φ. Z.

CAP. VII.

Defatione, & fcrobihus^ 8 radice, & pojifu arhrum, [illegible]

A \'cx*tvtovuGolm ®&' » 4 W M S^« m<ra*M?,lw,»<mit IÀ^V W • » * V

[illegible]

*TTrfrumitaarboribusfummatimqueomnibusterr?. id ftirpibus evenit, utanteiamdiftumeft, utfpoii"jfji [illegible] ferentias faciant; de his quoqut referre decct^ & prlmodefarione. Ettempora quidemante [illegible]

quibus

t quibus plantasquamprimumpetereconveniat:& à folo fimili ejus quo ferendum ſtatueris; autetiam deteriore. Scrobes vero tempus ante longiſſimo dum pari atque arida ſemper deſiderent: etiam ijsqua:<fcfe»i«»- ſcalui ſtatuta adhærent. Radicemantē nulknal- f«J« «" tus detrendere t pomis ſuccodibus; q"idamvolunt;-/«;3 .Itaqueillorumconfiliumimprobac qui altms ferunt. ^m\\^w^ Sed h'audquaquam reftc id affirmaſſe in plerifque vi-jg wow *detur,* dqntur. Nam ſi aut ſolum altum,aut regionem com- Ji//*»i KO» modam? aut'etiam aeream ſiccum eaecificanbus; ut ſuccum molto luxgiatem adicten impellant: quae ſcilicet exſtinctis ſuccis aridae ſemper adhærere. Plenum itaque t vectus ſulliciatumque tranſtructus longiorem quam olim cubita radicem habere,quidam vidiſſe retulit;quam- quam nun totem refoſſam ſol abruptam. Plantas,ſi parcus- liter pelit, corpore ſibruto capi oportet: ſinemi- nus, ex parte poſtea inſerlotis,quam ſuperiores ab- ſumes: poſtea quam in vire. Et libris t iu ruebo de- mi ma gi rudi- ſcam cuam ſi- bmtas ipfas fternendas pr2cipiunt< p o f i w m quoqU e *Ubtffati.* obſeruandum ex«quo, quem arbores nonnull* ha- "Wtjwi w- berent, aut in Aquilonem verſe, aut in Orientem, AwWe*" aut in Meridiem. "Plantasetiam ipfas viviradites 1 % ^ faciendum; quasfcilicecpati hoc valeant. Alias apud viviradices minimeefficipoffint. Si autem plants' flbratx?autpartiCuiaftipitisfuffhlt^eaccipi"^ue5t, ut oleas-t lignum fubtus feindendum & lapkie inter- ^ ^«^ jeftoferendum: pari md8o&fici& reliquarum. Seriturficus,&fiquis * ramumvaftioremexacutum percutiatmalleo: quoad fuperterrain exiguumire- linquat^ac deinde arcnafu Qerinjeda cieeriat: eafqtp L.Vit:fquoquefatiofirnUiscumpalofefeturJ%;^ nim ratione infirmitatis palmitem a^ntccedjt;' Se-Lipfi m. runtur autem ex his rami: t quibus germinantibus, *bacemm* terramfemperaffidueaccumulandam: quoad fatis ^ t ^ corroborenfur. Hsecoleae myrtiquc fatio propria ^nLum™ eft. Cseteri autem communius'omnibus com^etunt, «rocmre t Ficus in radicando praecipua > & fatione qualibet pateft. mamine Inter arcnas nidores prouenit. Prxcoa- mos poles dilbantes, praecipitanr, Malne diffunditur. multo amplius. SirriUi modo & t punica. Pro loci tuunt: t nucnm autem pomorumqije generi radices montiuiii. Nec inter ca quibus genus commune eft, folum accommodandum ignorare oportet. Vitium difFerentiamaximenumerofaeft.^otenimgene- vitiomeileauidamaffirmant. Quae cum ſecundum naturam ſtuntur; fugiſſe

IVLII C/ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*^Marnfa^mutatipnes.ArtnfuZlZZklt itiA v",f ***•.-*** ^ i ^*

/ I ^ ^ , ^ ^ ^ ^ ^ > c a / ; ^ ^ 7 S ^J'-^'^^'^Jperioresfunt. Supra quoque

*mcmorabamus. Ilia elliabor≥s\b*c JrJrli IZ?*

tmnoreapuaveteresjigmficatutanto, auantovetufkor

paftio aratione.

ficanolari. Vocant ruJiki^dL 4 ^ S L £

^foribusqu^feruntur.celerrim^rovVnZZIT",",J^mmdatafiatfyq«omodoexustam,feruntur ? Neqna-

inplantis JcjL fic eJiam hodie Cmur ft PVT' f "? *™'™i>fit ^,enafcuntur. Qmhusenafcenti-*

Brevis, Sf /4f^'c^, © rotunda loquutio. Iheodori, borrida, & infcelix,& obfiura. Ficus in radicando pracipua : &fa-

inprimo de re tione qualibet>max\"nc inter omnes arbores. Intclligos, F;- cumjatam ad radices cmittendas nulla pracipite egerefn-

tione :fed omnibus modi: provenire.

Hefiodum interpretantur.

vallo amygdalus, & ficus. At b<e majore,quam pyriis.?ym:,

dum.aut in autore esntraiitlio.

JIHJ esl.

*T«S*Jsropia-as.* **Diftantias,** *Theodorus. pobL ^&?*m;,*

ft diftantia, ut notatjpatium. vcrifuns> eftJiftantia,ut no iatmoram> atque immobilitatem : id esl, privationem ai •fropius accadendum. Sic apud Livium,ferasfubfislcre;quod*

At jam At contra doVifii- #MJ PfCW

memaleKt ih fibratam appellare. Vivirad\efttturnh———————ApertosBacchus amat colles.

Etfaneitaeft. FKUsquoquemontanipieliores.atquefapU diores.

turn propagations .- Jive ab ramis, aut farmentis fiat Jive' X,i 4 m h tiv>7,, i^in & dyvw r«V J«« '«. Ne re-

<w eo, j«od *Jobolem yel ftolonem veteres Littini, Vdlcones cenferet omnes arbores: proporttonem, acfimilitudinem*

*«l «q>,«4&w,,mi. DemoSthenesm OrationecontraAnftogi- fedmirum. Quotenim,i*quit,ten<cjpecics,tot& vitium*

majomoper ²Ham quomodo fotelligJ, 'Jx'S»,>£r«,£' omnibusarboribuscommune . ut*q,,,juventlS'[J*

folet, vel tot modujuotdieeb^ . J ^ vocat Vraterea atqueinfummadied, nonfteckmrnujTilTml'.*

». Innofro nsplantts^uamvitibus^adejje^abejfe.

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

Hunclocum etiam attigitPlinius lib. xvri.

cap.xi.f^tdiccshtflcxaspenimelius,

'novedixijJc^tm^^Ut'^»seJfevuh. InfraZi*

intellige. ,amfrpteypoftfecundumvzn,&

T&qai Hocpr<ceptumdefituat

At fiquos hauduJla virosvigilantia % i r :

prima paretor

liuiT "^''^^'Defcrobiumaltitudine confute Plinktm

exGwcorumauthoritatenon

Priufquamarbufcula/r'rln'f

*nuxttufMtiKAuito A; , , r A (ftcterunt, reftituas eas. Et P«IIA *lu*ibus antfe*

*loquitufcK£*7:;uZ"l# W*l«W*ftdatt.« xrx. fflantti, ^*/fiSefSr?.*

trUatkneexfiJZl\ZT f , liam®«bTM m

quibusfteterant cardinibus

nareincortice,ut

rraniU:a

tranflatainiifdetnfic affluetis ftatueretur oris, 8cc. *Conftantinus Cafor etiam *&iptmtpuTilut loquens, id eft de tranftatkne arborum exfcminanjs, inquit lib. eod.* Ae? *fit* ci

ffi.u. Lege etiam, qua fcribit tpfeTheophraftw de caufis lib.* in. *capsi.*

*nypoftivnv, proprie eft ex pufltsfivcftolonibiu propagare. Vocantur autemftolones po%wp>%&»©^^•A*y«i1 etvnpoxietf, <5&Apxhi, y&j noTTvfos.* Propagatio, *mquit Cato cap.u.* J>omorum,aharumque arborum. Ab arbore abs terra pulli, qui nafcentur, eos in terram deprimito, extollitoque primorem partem, uti radicemcapiar: indebiennio pod effodito feritoque. *Et Plinimlib.* xvii.*cap.x.* Natura, *inquit,* 8c plantar^, demonftravi^t milltarum radicibus pullulante fobole denfa, 8c pariente matre quas enecet. *Et /»/r*,*Nullis vero tales pulli proveniunt : nifi quarum radices amore Solis atque imbris in fumma tellure fpatiantur. *Vbi (Sftolonum genus aliud oftcndit, non ab radice matricis% fedacorpore, quod* ©^OT*$ *Gradi ab avulfione dtcitur. Ait enim,* Et aliud genus limile natura demonftravit, avuliique arboribus ftolones vizere- Quo in gen ere & cum perna fua avelluntur *[id eft -&nn*;ipi*}partemque aliquam fc< matris quoque on'pore auferunt fecumfimbnato *{legendumfibrato)* corpore. *Capiteque* XII i. *inquit^Otnniz* ver© celerius adolefcunt ftolonibus ablatis , unamque in ftirpem redadis aliirfentis. *Vbi (3 proyayinis duas rationes docct. Supra diximm , qui proprie differrent wfy<nrebi w pi><%djp<t. Scripfitita tamen Conftantinus C<tfar Geoponic. lib,x.qua plunmum cohducunt ad huius loci mtellitrentiam,*

7»5 afoanihtt ^ TU Lur%ivpcnz6 pvnt<puTWt&cti Nota verb quod infra fcribit, -m^n %\cth» fie KSH Tmoroih^ pew <pvrdOL fSftt {oiftwotrv fit c* 'St^jf.mdhjv, ^J|/ra (ufa ^^£a';&«» ^ ffi%»Sp*<r%wpxm) 'in* TtdTW, **p7n\<&, i-nx* Gfc. *Qua fententiaeif etiam ipfius Theophraftt de caufis lib. &cap.z. U bi ait, x#7nhor >£ iri tw /3* $w «y pi m tin TJ» £KP #,. Fate or tamen etiam ftolones vitem emitters) fed inutiles propagini. Itaque ait Columellade vite lib.* i v. *cap.* xxiv* Ec li fobóles, quam ruftici fuffraginem vocant, radicibus adhseretidiligftnter explantanda, ferroque alleVanda,8cc. *Vbi tyfobolemrepullefcentem vocat. Idem* que Conftantinus de vitium tranflationp loquens, dixit> 1SH'« ftorths %ir *tQtwTtun*H WHS tyUiF«>%si- Idem iheofhraftus ait lib. de caufis capwi. Aid run* yjf \n\ ?? fiiyj)>uv *H<H f*orX?'*™'*™ fi' 4te**Q*a TLJ %l*ta* T*RXJ&JV, i'lms p% - *I**ctxtiw rlw fitwoftfitfisrlw pxtlpint. Quibus hie locus dtfficilfs maximi illuftratur.*

.&\Jn». *Ex cap.* i. *hujuslib. & ex hoc loco dixit* P/#-«ww *lib.* xvu, *cap.* xvu. "Ficus omnibus aliis modis nafcens , praeterquam ralea : optimfe quidem, fi vaftiore ramo pali modo exacuto adigatur alte, extguo fuper terram rehdo capitc > eoque ipfo harena cooperto.

, E*v «»*« *Afui Athenaumlibro* in. *corrupte quidem* cv maA?. *Emendatius verb,quod libro i x. & tviKmuiyiyn' m.Ait enim & iffiTheophraftus lib. de caufis v.cap.vil. *H* °U^T' (Ste enim fcribcndum, ut (3 cap,* xi. *b W*» *<*'''*'&*, mitfiikfntotityb. Diofm.*m*&*n vocat,PlmiufqucfquilUmparvam)*fnxfrw,fcf mten. '« « f*J«>£A«fl* fVki ^ *hiffa Qvrivvw. Palladtus in Martio cap.deficujicfoxit,* Aliqui multum prodeife confirm rnant,f\plantam fici divifo fqi,iH$ bulbo interfuam, ftneftamque vinculis collocamns. *Vlinius lib.* xvix. *cap.xi.* hcus fi fcylla *[bulbanm hoc genus eft)* feratur, ocyffimfc ferre tramturpomum,neqUevermicQlatioiiobnoxium. *Conftantinus Cafar lib. x. de Agricultnra.* T^ ^ ^*xn^ ov'mi™, U, pfacn (hviivM, fa- ^™**h>i4**a<. *Supra etiam fiefenpfirat, EiM*

Plinius lib. xvii. cap. xvii. *de*

remper, 8c quoderitab

cap. i. *Cuiculum ne*

ut m

iunciat.

BA^f^xTOF- F/s»i«j /it.y c^ip.xvi I. Accumuletur-* que germinatio terrae,donec robur planta capiat.

o\^,velut apudHomer.Odyf.lib.i. t$ «, hwJftP™ WeftKtranflata, qua ante tranftationem «x&s, id eft9 Lhojcondi, **,©* .Vfli^., pyrusfylveftris, Jivejflvatic* Varroni. De mtervalhs pyrorum ,* /^ P«/W./^ro xi. *cap, ubi, Spattainterpyros tripnta pedum menfura dtfeeruit. tngenereque de interval^ arborum% apud Columelkm lib. de arbonb.* cop.xiv.tf *Theophraftum de caufis lib.nu cdp.vm.*

^f.xn ▪ Quidam punicas , & m;rtos, 3c lauros deniiores feri jufferunt^n pedibus tamen novems. MalosAmplius paulo,vel magis etiam pyros, manufqucamygdalas&ficuV&c.

wiffini, *omnino legendum, Xmfavut &ic Caufis .iu.caf.Yu*i. WiMMA^C *reperiturfentenHmc etiam tranfit Plinius, cumdixit lib.* XVII. c^. ix^m A Cr j^oIIcs'mi^oraqu«runt inter valla, &c.

* J V ^ * # W Gf» *autem vitium i;ijinitaejfe9 quodde vimfrobaturfatisprate Virgil, in Georg. dftendit SlmwhbtXiY.c4f.ix.tfnf*

IOANNIS BOD^I A STAPcr APEL

*Aitty*w *,wv. Corruptus 8c admodum depravatus codex.nec meliori feniuin Aid. 8c Baf.codicibu peritnr, in quibus fcriptumeft, A; ^*u»

V ^ ;V0^£mSdaviD quon! damfummus philofophus Scaliger*]v\\xx*wirHy*n ^A^^WKsAg^^^E^^T^^Vide verfiones Scaligeri. Recftt Conftantinus locum hunc

hb.m.de cauf.corngendumfcripfit:ubiJeRitur

dumIn £'* *P *k' 7 ^'^ A r^VWV~ Totam P^'ol

.« ^iA»M ^J«y, j ^ ^ ^ *tfy,*^ iq eft, y ^ *quidem ante expofuimus, quibus plan* ad tranfplantanaum pen debent. Jccipiend* autem fan* ex terra\quam fimUima; eafinon deturjattcm non ex detenorP.planta^ tutemfunt tnfirnilem,aut mehorem.* Sic hunc locum re^ git,8cexpofuitPliniuslib.xyii.cap. xi. *Transfegendi quoque e feminarijs eadem tffyhis. Anteomnia igi.J*

ora txanjlatou nonjb

NOTA ET COMMENTARY US.

in hominibus, fed etiam in plantis hoc obfervandum ejjejapientifiimKvidetur.Quxfrio noninelegans movftfi potefl: > an omnis planta ex deteriori folo in melius n'' v a>mehoriiat-Pr?babilehoc admodumvidetur Non tamen caret difficult ate. Palmamenimfi exJolo arcnofo falfoque transferas in pingue 8c itercoratum; pauciores8c deterioresfrucftuspro* aucet. Corni fru&uMi colatur arbos, mitefcit quidem, fed'&egenerat. Ornus afperos 8c pr*altos montesitaamat, ut fiinplanistranfplantetur, «g,& >adolefcat, fruticisque taotum,non arboris fpecierr* referat. Nemo facij^ in dubium vocabit, planalse* tiora elTe 8c pinguiora, quam montana afperaque. Solum quoque ftercoratuin 8c pingue melius, quam fabulofum 8c falfuginofum. Culta etiam tellus praeftat incultae rudique. Hxc noncantum in arborum genere obfervare eft ; fed etiam in humili idem videre licet. Centauriu$ minus , aliasque novimus fylveftrcs herbas , qU2e horten* fe folum refpuunt; nee hortis, ^uamcunque etiam adhibueris curam, affluefcant. Sed hsec non Jmpediunt , quo minus plantae ex deteriori aut limili folo tranferri debeant in terram fronam. Palm« enim folum ftercoratum non melius eft, fed deterius. Tale enim odit, 8c ab eo teditur : alterum amat f 8c ab codem juvatur. Idera de orno, corno, centaureo, alijsque fylveftribus dicendum. Rem verbo ut abfolvam, meliorem terram doweftica magis expetit, quamfylveftris

planta, utraque fitranfplantaridebeat, meliusin folo fimili proficir.

Tvpt.) Mate in Aid. &BafiI. cod. legitur, *wyis G&ntfUw.* Robertus Conftantinus & Dalecampius reftituunt, *yuyk*: quomodo lib. m. d e cauf. cap. v. fcriptumeft,^/^ *lapmc\u79v$yvyvs GB&MQVTIUl t% mikS** &c. Aliudy>&> aliud *V&IH, E'* vetŷ^* condebantur& fervabantur grana.Varro lib.i. de re ruft. cap*LVii. Ubi de tritico condendoagit;gw^w,inquit,^»4rw *habentfub terris, utijpcluncas, qua* vocant *n&»t, ut in Cappadocía* c# *Tbracta.* Idem eddem libro cap. i x m « *Sub ter/a qui habent frumentum in ys, quis vocant VH^V^ quo cumpericulointroitur recenti apertione.* Scrobs vero *cftfoftio velfovea intra terram manu (vel Ugone,pálave,aut ahoinftrumento) faBaad vineas* 0 *aim conferendasar* bores idonea , *non ad grana fervanda.* NotandunV in antiquiff'. cod. Jegi *Jjros, non vn^* ut vulgati ha-

*Hir-Hiwun**)* Falfum eft radices non altius fefquipede defcendere. Notum carmen Virgilij dc «fculo. Redeillorumimprobat opinionem Theo* phraftus.

VI. Caflianus Baffiislib.x. cap. ixxxv. ^ *fitim* . » . fequitur,^« j^ w' -rtf *i4 ffa* *<nM» . . Qkrifyouv.™ipx.fy3itrunciinferobesmittan* tut,«ammadverjione babita, ut quo inclmant.maneant.* ad calcemcap. *Cateriiinplantandi arbor veteremfiguram, adortum&occafumfervet.* Vide annotat. Conftant.- Hoc diJigenter in coniferis obfervandum *i* pino, picea,abiece, has qui velic tranfplantar^arbores, diligenter obfervet,qua parte Auftrum,qua Occidentem fpedent. Si pars quae Auttrum refpexit, pona> tur verfus Occidentem: pent arbos,vel diffic.le admodum priftinas recupftrac vires. Quare faciendum,quod Columella lib. de arboribus cap.xx. fcribit: *Priufquam arbufculas transfer as .rubrica vel aha qua'' hbetrefignato, utijfiem ventts,quibusantefteterunt,rèslitufteat.*

fyiWi ' SFcIege, deletdlnltero ^» cpsJr: *Seriturficus ^fiquKJurculum vas\prem* &s. Vulgatamf? ferves interpretarionem , tibicontradWt Theophraftus. Negavit fupra cap. i. lib. i^ ficum ex ramo craflorc nafci. Vulgatx verfioni favetPlin. lib.& cap. xvn. *Multaficferuntur ,*w frimisque ficut , omnibus alijs modis nafcens, praterquam talea-t of time quidem, fi vafiiori ramo pali modotxacuf& adigatur alti, exiguofuptr ter&am rehtto capite, eoqtft ipjoharenacoperto. ikblw TJVXU**,* male vertit Gaza *rarnum vtttiorem.* Contra^ium: Theophraftus fupra^ ubiquid *^Gra?cisen*rravi. In Ald.&Bafilieni. legitur few. Argute, inquit Scaliger T ^ ^ W reponeres. Vetuftiores eniro afperioresiunt.SedTneofhraftus fupra loco citato, afpera ad generationem jneptadixit. Servo iraque vulgatam le(ftionem,& interpretetor *,Jurculumcr*J!ioretn.* Vuk Theophraftus tion ex tenui, fed ex crajfiufculo feu craffiore furculo ficum fen Palladius in Martio,- *Surculus legendm anniculm :.tnutiln enimcre&itur majoris vel mmom atatfs. lAitZti* fatis nequeo Plinium, quod negec talea procaeari ficum- Contrarium , Palladius in Martio: *CalidfS locts ficiplanta radicataNovembrimenfe , temper Yttti Fcbruano, frigid melius Martio.vel Afriliponenda eil. Si tateam vel cacumen fonas. ultimo Amili cum eife oiridiorfuccusinfuderit: pfatf* in fcrobe depofit* tafides fubftituendt funt. , ad radicem firno terra mifcenda eft. Siloca fngida funt , flantarum cacumina divifis canna internodijs defendants jrigore. Si cacumen veinponere, trtfukum ramum bimum , vel trimum ab aujlrah parte dead*, (Sficobruej, ut divtfa cacumina terra interjacentevelut tres furculos reddant. Taleamjic ponemw, tit ca~tera» cut leyitetab infima parte divtfe lapidem mergemm infiffo.* Vide cap. 1 J I. lib.i.de cauf. ubi negat iicum ex trunco ramoque craflb propagari, &affirmat afpera ad nafcendum minus idonea.

ngifomii.) Lcge ex Aid. & Balilicnf. codice, /

<pvjtv<n «T» p^v $ fa* 3 fyj^&c,* Haec cur rejecennt, imaginari nequeo,

-,t»«iA?.) Miror Theodorum *juxtafcillam* reddidiile, cum Phnius, quern alioquin lequifolet, *in faB* vertcric. lib.xvu.cap.xi. *fimfiinfcilta(buh borumgenus hoc esl)feratur,ocijiitneferre traditurpomftM, neque vermiculationi obnoxium , quo vitio carent rdiqu& pomafimihterfata.* Sic locus hie in Optimo fyiS. codice Salmaoticenfi legitur , utmonet do&iif. Pintianus. Vulgo legitur ; *quo vitio non carent reliqua.* Superfluere negationem , ipfe fenfus fatiT docet. Caflianus Baflus lib. x. cap. xxxxvi. *T«*

x)^f flege ex cod. MSS. Palat. *%?*%$* «M»? w «M-*h>*, fic Theophraftus, He Phnius, Columella, Palladius. Vide annotationes Robert. Conftanuni ailjil proderic ramo fcillamimponcrej fed ramum iculae fi infixeris *h* vermibus non facile /pdetur ficus j

*W**nZ artiJM. Ficus vermes non producet HJi ramum infcillam fixerii, ubiplantare voles; qui vero jam tlfunP vermes , perdentur cake radicibus , 0 in cavos trunci partes injperfa.* Ex Palladij verbis a dodhiT, Roberto COnftant/citatis cognoicimus, antiquos etiam Latinos fquillamfcripfcife, quomodo hodie pharmacopoeifenbunt. Vide cap. vii. lib.v.de cauf. ul« rationem reddit, cur fcilla ficus contra vermes del

f

codex. Apud Athenium lib. H I. locus hie in hunc fenfum legitur, Aiy« ^k ^ *rl» jjfv*lv, ih* ^ «iAy£»-TO»n, J5A» « % ^ y w ^ » * «n»^Aiiw»F *fen.* ^F^WCW^J

Jwi«rH >«&'«. Vidd*sedde*mfLen Ju, verbis non nihil mutatis, locum hunc apud Athenaeum legi. Scribe Ut legit AtheiiXUS , O'A« 4« w»y c* *cxi^ (ptndjofijper, ivQhWis yivtfctj' 6 9*A» èlvi«vilttfy* &c. Vel 1 ege *^wdii^f tvfoeteiS'* ^ >»A», omiflb verbo>iv£T^. Lib.v. cap.vii* in cadem ientgtia,ufus eft voce w & w V o « ^ <'» *«im d>vrtv*a** ' ^ « ^ ? > **'*« T^f *»^«rf« ''W • >§ «^©9«ff JWW'KJJV, &c. alibi tyCA*r«« fcribitur j « ^ i^A«V«w *jQeupurdi vfc x*p7nvf.* Idem lib. i.de caul. TWW JS iV«#

Kelw Vertunt *I Deorfum verfm feBurainverfafererequortet.* Male. Contrarium jubec Columella lib. v4 cap. vi 11. *Talea deinceps fefquipe* dales ferra pracidantur, atque earum plaga utraque parte falce leventur , (3 rubricd hotentur, ut Jic quemadmodnm in arborefteterat ramus > its pafre ima terram , & tacumine ctelum Jpe&ans deponatur. NamJiMnverfatner* gatur>difficultercomprehendet,& cumvalidius convalue* rit, ftcrilx in perpetuum^erit.* Pallad. in Martio Cap. x. *Seritur plantis dg matrum radice divulfis. SeA* quamvn multis generibus feratur , melim tamen ramus ejus cubitalis incijus wanubry crafiitudine , ($ capita utroque falce acuta levigatm^ fcrobi velut obliquus im* tnergitur, prim tamen porcno fterme , © in capite f$ in parte, qua ima eft , oblmatur , vel in crudofob maUeo cogatur ad inferiora defigi. Melius proventet, fi ponendus ramus gemmata jam matre fumatur. Sed qui in fcrtobe deponit , fi tres lapillos in ipfa radice conflituat, providebtt ne poma findantur. Curandum ne vitm pulta tnverfa deponas.* Plinius lib. & cap. xvii. *Servandum in eo ante omnia , ut talea ex feracibus fiant arboribus : ne curv* , ne fcabr* , aut bifurca neve tenuiores quam ut manum tmpleant; ne minoris pedalibus : ut ihibato cortice , atque utfel}ura, inferior ponatur femper, 1$ quod eritab radice ^accumele tur quo eerminatio terra, donee robur capiatplanta.* Malfeere-

Theodorus praster Theophrafti mentem r, rL Colmhells, Pailadij, '& Plinij au&oritatei! *, *fum verfus feSura inverfa ferere* , interpretatus eft Eretfa talea dicitur , cujus pars i *r*ram fpel dat, fumma coclum. Inverfa vero , qu« cacumine defoffo deorfum fpedat , ccelam csfura. Vc^tc curti Phmo, *qua ex trunco, taleaque, feruntur itaponidebents* (ferenda funt) *utfeHura deorfum verfus fit:* (inferior, ereda) *nee dodranteminora, ittretulim* pracidere oportet, occ.

L *2*4mtum»-)* Plinius, *ne minores pedalibuu* Gaza *palmo.* palixus vel minor eft, menfura quatuor d i S tonim G«cis' wa«rj: vel major, duodenum *AJ*I*

manuextenfa. 27n%ct

cend.s digicis. Theodorus ergo cum S^ / MiMr«intellieu no minora nilm« ? Vertl7''/w<'' «w

Nift

Nifi fortfc placeat Theodorum fequi Hieronymi opinionem.Hic cap.Ezechiel XL.fcribit *aafapti** did palmurjii «ia«fWpaIm4in.Credo, quod palma, five volamanus non multomajor, aut potius laciorfic quatuordigitis. Ambiguitatis vitandx caufa, mal© <nn?«^,dodrante vercere.Dodrans dicitur, quodab humani pedis longitudine defidereturquautapars. quemadmodum ad explendamlibram ad uncias novem quae dodrante (medicinaleiii intelligo libram) conftituunt, tresrequiruntururnciae. Dodransergo duodecim digitorum menfura. nampesxvi.digitorum. *2id)*tt&*&.**>M*fIwj* cpnfundere fbletPlinius, &quiPliniuaifequuntur, Diofcoridcs caulem thlafpios*tiamjupiuio** dicit, Plinius lib.xxvii.cap. *III. thl&fpi aiccauleefle femipedali , ideftodo digitbrum caulem ferre. Quaeri folet* utrum Grseci haec femper obfervarint.Sane Aetius,ti non fit mendum in cpflice, cap. xxi. lib. x m . alrerum proaltero ufurpare videtur. Nam dicit viperam effe m«ignitudine cubitali, longiffimamfcutem *7mx*4&>* *$"*• Vel *7iK\turtw* , mnemonico errore *amfapts* loco pofuir,vel corruptus codex. RurfumDioicoridesIib. 111.cap. xciv. chamaedryn ^{ow<*mjufu*7v* docet. Vertit dodifiimus Hermolaus,fnnicemquatuor digitorum alticudine. Hermolai hanc interpretationem probani Botanici, quod vulgaris ^chamaedrys nonaltiorfit. Sedcogitandumerat, hanc non eife legitimam. Verum,ut rede dodiff. Dodonaeus monet, quam vulgo triffaginem vocant > quamque Mathiolus & Fuchfius, pro teucrio depinxere.

O>JI.) Theodorus, *prunos* interpretatur , quafi 4?XKuptAi<>, lcripfiffTet 1 neophraftus; turn tamen prunus tantum intervallum ut malus no exigat. Ex hoc loco probatur Robertum Conftantinum, au&orem cffe h^umannotationum, quee a plurimis dodiff. Dalecampio falfo adfcribuntur *0>JJ «V^>J» *p*™ agreftiSy* (verba Conftantini quomodo in lexicoab ipio edito reperiunturj ^rir»iV^«»> *nanacerbitate fuafenefuffocant.* ApudTheophrattum libro fecundo hiftor. plantar, cap. feptimo, i'sn^- & *txnjimuljunguntuty a Ga%t tamenfolum prus exfonitur (Z&lw* ut dixi pyrum vertit) *videiyw* & annotationem noftramin Hheophrajlum.* Aperje harum annotationum fe audio* rem fatetur. *Atfawfyml,* inquic Theophraftus. Utrutnque aliquando pyrum lignificai,/edutplurimum «^fu, idem quod ^ $, p> rus fylveftris. Differunt tamen *%&* & fcn. A'^V , inquit Diofcorides, 7^ *ifod* ^ lib. I. cap. CLXVI 11. *fyr* fylveftris genus quod tardc mature fmit.* Columella lib. x.

Paimitibmqueferk Un&ur& ajperaf) hi Achrados,autpruni lapidofis abmutafomtf Gaudet.

Porcis objici folet pyri hoc genus. Ariftot. lib.vui. animal.cap.VI. *A'^oln mimmwi £*prufylveftribMfin" guejcitfus. o"xm>* agreftris quidem pyriis, ac fpinis ctiam horrida, fed quae tranflata eft, & frudus fert pulchros & bonos Hincfit ut nonnunquampro pyro fatiyoaccipiatur.UtapudHomerumOdyff.vii.ubi Alcinoi Jiortum defcribit.

tlcua.* Plinius lib.xn. cap.xvil. *Olea tamen maxima ^tcrvaUo,de(iuaCatomltalk(ifententiaea,* (fcribe, *de quo catholicafententia eft.* Nufqua apud Catonem,hoc pr*ceptum apparet, Catonis ergo ut legatur, nullo pa<^o proceditjfequitur) *invigintiquinquifedibwyii- rigintaferi. Sedhocvartaturhcorum natura. Non alia mt*r %n **.. «$ <voc*.n multas nar-* (fides, penes audort;*em) *mltar\n{:a poventu. Ueo ram, a fondere olei % W&fvMnl *>. f «tiam in f2Jacro txxv.pedes magno inif-rvah dedit undi<fl**>> ^eticd folo&cAitYo i atqueventsfo,cUm minimuqt* Xtx\ J*»,. *quidem uberriinas, mejjes tntcroleas metit.* .Columelli lib. v. cap. ii. abide okarum culturar jgit. *Spatium inter ordines minimum effedebet pingtn, &frumentariafolo ftxagenumpedtttn* (Flin, xxx.') *malterampaA tenjyWque in alter am qudfaagenum<: ^mcyo ne^fegetjkjp idc\te$ quinum 13 vice'numpedum.*

fl£wv) Ma*. . In Aid. ex BsnT.:,Gd«L fcrfptum eft red^ <f>*w , *ficus montani ptiimi,, & fapifmes* minus telmen durabiles** Pallad. inf Martio , *Scrobes amkt altcujntervalla majora^emegenufdurumyi^gracile^ ($ficcumpro utili fapoye, tmorum: PnvJnit ©petrofisi (tfajperis, tamen pot eft loots peni omnibus ftri. Quam montanis tcfrigidis locis nafcuntur , quia\ minus ia&ij habent, adficcitatem du'rare non poffunt, VfiitHHrsin viridA efty melwris magnitudtnis; {^faporis arguti, fu* nafcun* tur in campis & locis Qahdtt, 0 ptngum**fa*t > fSficcU tate duubiles.* De. ?ite noyrtoque cariniea Vurgiiia- numnotum.

Nfcvero terra ferre omnts omniapoffunt: Fluminibusfalices, irajlisque paludibus ahi Nafcu7itur,ftenlesfaxofis momibus orni: Littora myrteis gratifiima, demque apertos Bacchus mat colics, apilonem ^frfgox4(4jfi

) Theodorus expohit, ^|a e rtf,cumalterutr Baif. lib. x. cap. LXXIV. O

i&fy»« *Oporafruttus dicitur, qiii herbidum, id eft vivulum color em habet. Velutifunt rhodacena, mala, pyra, ($ qua. forinfecus nihil lignofum habent. Acrodrya afpellantut quaforinfecus corttcem & putdmen habent, velut esl ma~ granaturp.,pi8aciay caftarita, & quacuKfueforinfecus Ugnofumfr0um habent,* Grarnmaticorum ffiii nucenk *\Q£ant,fru&umdurocorticetellum>}>omummollL* Virg* *Caftaneasque nuces mea quas Amaryllis amabat**

Nicandri Scholiaftes ex audoritate Theophrafti, (puto memoriae lapfum elle jfenbit omnem frudum cortic&durotedumw)v0vGrxcis vocaru *eUQwrO* , inquit, cWJTtarages ^tj *hn^i* tzfv *QvMiStyjyipvtf eivrl rta$<myopA><rt> xdjv* 4c A^ync/ oW TO fwA^Af ^{^r®-ixfirmt^ ^ip»« Ai^ifT»f *Qtm* {WAWJVV *Afrfr txpni.* Athenseus lib. 11. deipnolophift. K^pvet. «i A'-ft^j ^ *4J^ omy&Qfo wwmifontd*pfyv*x*pv*tifyffiu Cafya i§ Atttci* G* *alijferiptorescommuni vocabulo fruQus omnes operimento durote&os appellant.* Hefych. K«pv«. *-nU* «»«<»Aw ^ *w*ip*h&tc.* Devoce^, alibipleniusagam. Caeterum Theodorus legifle videtur, *v& tfy anytyvcts* wW^if, Vel male vertit, *nucum, pomorumquege* nera.*

r-mpUs.) Radices montium , vertit. usr^«« pro- prife *latusmontisy* (ut loquitur Seneca) qua parte afcenditur. T^« pus five radix montis. fatigium five cacumen; mons cnimin tres parted dividitur. Suidas, vsr«'e«f *i* lire ri *?& ™*M<? * i*i*Vto* *A* *tf T* fd. tiff*** 4V, *tl ****** W « « * . ^Utrumque ergo i^«^8claws&pcac«nfagni&. cat. Hefych. w^^^w^^Tfifo^. Kedeergo Gaza,radices montium;quanquam nuces, cattanes, amygdalae, & in montium latenbus Scpcaibus reperiantur.

KE», H; CAP:VIII.

Sati9 & mkumpalmrum; generapalmarum. Satio cteterarum arhorum, cultut, ® opera. DefimOi&fimorumgeneribut. Depulvere. Amygdalamexamaradulcemferi,

Tft^pwirffto»fA(^ptiK«t«^TO‹^, 1} Almarum autem fatiocultufquefequens, prxter

Gy[Hm'mifefapz(itt.<pv.w]i<n)àe'aKitxt

caeterospcculiariseffevidecur, SerutenimTlignat#'« in fatsabus infunt: bin3 J11** compolita

fubter, binaque fuperne colligantes: cancis pcnite. Germen enim non defertis r cavifque ramibus ait-

tuncutquidamvoluncfedKupenris? (^aoropterin

*G«K*c*Tuituu. M* c#Tj(^bC^|« *TMnjfyfflttti*

eorumconjundione, qua; fuperponuntur", minin

Jlii'a&KtrtMnIm

fiunt operienda principiapiantde** gemmem. Plura aau-

temfimul feruntur , quoniam fatiouniusinfirmaeft.fi

•W S i w f t i w ! ẅ * o ŕ f vfc«‹9wfc JO*. Horbimradicesamplexu mutuo conneduntur: atque«

fieri folet. Ex trunco autem: palmar lpiius, cum partemabftulerunt fupernam, qua cerebrum includitur (auferunt autem cubitorum duorum longitudine) quamfiffurishumoreipfodetradto,defoaiunt. Solum arenofum falfuginofumque concupifcit. Idcircouhi talcnonfit, aoicohe falem afpergunt. Quod qmdemcircumipfas radices racere haudquaquam oportet, fed longius ȷ(abijs accumulare,quantum femifextarius. Quod'talemappetatlocum, illudquoqueargumentum capimus. Nam ubi palmarum copia [ingentis arcuda cernitur. Quippe apud Babylonios ubi palmx nafcuntur, fic affeiunt. Qgin & in Africa, & Ægypto, & Phoenice, in Syria quoque cana t cognominata, arbos tantum in locis arenaceis eas gigni, quae cundi reftringique poffint: reliquas autem, quae cxcutis in locis proiuerunt, minime curare, fed protinus protrefcere: t ulcidoseamen ftaves effe, gluteque glarea: atque ita ' coeftand. Amare, & ? cicbram rigationem. De fimo directa fententia eft. Quidam enim hac fimo dilectari negant, fed abhorrere omnifimum mifcedoportere inquiunt; quemadmodum ^ ^tumque ifaagnum caperp eo affirmant. Aqux autem nafcuntur, *Rhodijfacerefolent. Dehocitaqusrendumampliuseft: forfitan enim alij hoc modo, alij illo colere confallc, qnapaimanafant, exuberate. Convallem iftam -, per Arabiam ufque ad rubrum tenderc mare, •Vosaffirmarcacplerofquequiindeveniflent.refc[1]. fJ[18] i^q^convallis parte caviflima , palmas tajMnMWi poilont. Nam pro resionibm fi^n- variant.. Culturas quoque interfefediftare,h3ud'pra plura.

*rSn $> *i* cflnMi- fuevcrc. Et fimum ipfum cum aqua utilem, fine aqua J- noneffecontingit. Cum autem anniculx funt , eas transferunt & falem adjidunt, & bimas iterum tranfferunt. Etenim mutatione fedis vchementifHinegaudent. Transferunt quidam vere, fedBabyionij circa fidus. Ad (unimam pars major eo temporc lerit 3 ut & *fop*- proveniat & crefcat celerius. Novellam minime tangunt, fed comas duntaxat religant: ut procera affur-

** heft Al, c¥ Btfft/Ai'w ©6* r «5?ov. <2 i?ca$ Ay% wjfco* * rw gat, t nee virgse torqueantur. Poft haec deputant.*

Atordlwv, »€ 5 vifyi4vo$pii w dvfaoiBpx mufrpN*®[4] *X ^vruf^X&aia^n*

Cum autem maj ufcula jam fit, & craffitudinem habeat, tantum virgse relinquuntj, quanta magnitudo nJmi- Qyamdiu no^eUa fit, frudum nullo intus

flwuh ifru Si mt hgyWK»W «<p mm 2t»-

Uy *AIM- SwtiHfnaZn Shu*

Zmkmti

iexorinenarrant. Sedhaxutroque modo forfitan fieri

plura.

ptara.Primum enim & quafi difcrimine maximo, quod fr^feum aliud iterile, quo Babylonij ledos, Frudiferarum aliae mares, floret : fcemina frudum oblon^gum illico pr$ftat. Fruduum ipforum differentia plures : alij namque *quod mas* fine t ligno intus, alij cum ligno: & alij duro ligno, alijmolli. Colore quoque inter fe difcrepant: enim candidi , alij nigri, alij flavi. Ad fummam,non pauciores quam ricorum colores aut abfolute genera ftatuunt. Adhaec differre magnitudine figuraque vt lunt: qttofdam enim in modum effe malorum: magnitudine autem tantos, ut qu|tuor tantum cubitum quoddampeculiarepalmarumeft, cujus quam maturefcit: crudus tamen fuavis apprime dulcedinemque ipfam peculiarem habet. Quaedam non frudu modo, verum & arbore ipfa, & longitudine,forma quoque diffimilem. Non enim ea- excelfeque,fed breves.fed & fcecundiores quam cypro , in Syria quoque £gyptoquepalmxproveniunt: quae quadrimse, aut cum plurimum, quinquene^frudificantjbominisaltitudineaflurgentes. *1 Ge-figcudtores.* & frudum multo ampliorom, difcrimine peculiar! non tamen fapidum tanquam caeteras, fimile y ut non devoretur, ^fed fucco tantum expreffo exfpuatur.If;itur palmae,generibus (ut didum eft) plu- ribus content. Recondi autem ex iis frudibus, qui in Syria nafcuntur,illos tantum poffe,quo? palmaria con vallispamirit,volunt.(^iveroinyEgypt03&Cypro

Cyprogmcri

m,*magni*~

^wAtte w^"

^wwlw

^Uge}^.ahXefiOi@^viis ty^twf. *u!*& p *KekQ,<&%t£atf,* & alibi gigniintur, hos recentes omnes confumi/ Eft

aAAcT ^jttflt^tfw/^J^c^C^AAw. yev Jy, autem palma, ut fimpliciter dicamus, caudiceuno,at- «W£je^T^,wAA«.5ij«^^7g^3ftoyw^ta;«* ^fimplici corpore, Quaedam tamen vel bifidae ex- *AqQtnrsib Iv^rh* ir *rf auKin* m& ficutin^gypto^afibifurcx. Staturacaudicis*mi Jed* *h Ahum* v *V,IJM**3SJ*S, JxxtwXnsJ* *P*rtequa finditur, vel quinumcubitum. Parefque

M^ . HJ * c J^g „ ^ ^ ^

fMNftAi^M *wfMVKpw,* *AA* vjraran,

LapxaveltquinocerebrogenusquoddamenafEitra- dunt. Fertilioribus itaque locis plura ejufmodi. Atque *cat us explain* totum genera differentiafquc plures haberi confen- *tux.* taneumelt. Genus aliud eft, quod plurimum gigni in t caudice,fedpluribus: & interdum aliquatenus conjundis. Virga minime longa,fed cubitali tantumjeni coma cacumini adnexa \ folio amplo, & quafi ex duobus minutis compadc, forma exiipia. * Frudum, figura,magnitucline,& fapore diverfum quam extern prsftant: quippe rotundiorem, guftuque gratioremj fed^y*, minus dulcem. Triennioinaturant: ut frudum vete- remhabeantnovofubinafcente. Panes quoque ex his conficiunt. De his igitur etialn amplius confiderare oportet. Palmaeautem, quashumilcsvocanc, aliud eft, quafi sequivoce didum. Nam t excepto cerebro vivunt, & ab radicibus fuccife repullulant.w4/o, Frudu quoque &folijs diftant. Sunt enim latomol- lique folio: ob id fportulas,tegetcs, & capitis umbra- cul^t eo contexunt. Quin& in Cretainfulamultae, ^tque etiam multo plures in Sicilia tales proveniunt. ^ed hxc pfolixius,quà propofita res cxigeret>diximus.

&J«cco *majoxe <itta* *gmtudine* *ito.*

Incxterorum autem fatione,, plantas in conrrarium

multitpermutant. Quamquam fmt, qui referre ro-tpr

tege?et, itaexire, minufqueaitLiacinosputant,^ ^ehocidemefficiinfico. Nam Gin r t a ^ permutataferafur3ffuftufmndnaniittere2fcanfilem-p/^r^ ^ que ita fieri cenfent: fruftum praeterea fervare* fi/w,/* quisi dum natefcitur, fummitatem ftatim decfingat. ... Sationes, generationefque,quo pafto fe habeant, di- ?um fereeft: proptbreviterampledifingulalicuit.

rigatio ,, ftercoratio: item purgatio, & sridorum excmptio. Quamquamfecundumplusminufve'dif-«'« ferant. Alianamquemagis f i m u m & a q u a m d i l i- g«nt,alis minus. Sicut cupreflus, qoae ntlllo pafto HmumnecaquamcQncupjTcit/edetiaipernoridjci- tur, fi copiofe novelk adaquetur. Pumca&vms ... fedfraftumdeterioremparit: praeterquam Laconica, quse ri^uis vehementiffime gaudet. Purgari omnia quxrunt, melioraque reddnntur exemptis aridis, tanquam alicnis, qua turn incrementaj turn alimenta impediunt. Ob id cum arbor annoft eft,earntotamdecidunt^germinarcnamquedenuo incipic. Maximepurgatione myrtum&oleamegere Androtion aptor eft. Etenimquopauciorareliqueris3melius germinant/rudumque copiofius praeftant;tviteexcepta. InhaCenimplurarelinquere acj germinationem, quam ad frudiiicationcni, fa tiuseft. AdfummaSi,&haeCj&reliquaomniscultura, pro natura cujufque propria impendenda eft. ... acerrimo, & rigatione coppiofiflima. ...

Androtion mquit. Nee enim medulkmeashabere, necdlomorbo fub terra infeftari. SedcumarbgriT{^ ve^ftaeft:ramosdecidere5&truncumdeindecoalere? tanquam 4cnuo fatum oportere. Sunt qui diu- ... Hoc igitur perfcrutari quispiam diligentius velit. Erdi non omnia, tamen de medulla. Fimus autem nec pariter omnibus, nec idem omnibus, cdnvenit. Aliae namque acriorem velle videntur, aliae minus acrem, alias pepitus levem. Acerrimus hominiseft, ut& $ chartodrae. Et huncomniumt optimum effe afleverant. Secundum fuillum. Tertium caprarum. Quartum ovium. Qijintum bourn. ^ Sextum *jumentorum. Qui e ftipulis, diverfus diverfoque modo additur. Quidam enim debilior, auidam efficacior eft. Omnibus ... 1^^ft^^^etiarrtfarculationerttminoribus. Melius enim ita coalefcere ajunt. Pulvis quoque,utnonnullacrefcant tvireantque,faceKvidetur: ut uva. Qyamobreffl t inferius faepe excitant: nonnulli & ficos fuflbdiunt, ubi pulvere opus fit. Megarenfesetiam"pqionibus,cucumeribus,atque cucurbitis, cum venti anniverfarii perflant, pulve- ^furculoexcitant,atque ita dulciora mollio. reddunt,abfquengatione. Hocieiturcon- ...

... fcere incipit, haud qua^uam oportere exiftimant. Sed fi unquam ita agendum fit, cum nigra omnino 'reddetur,agendumcenfent. Alij neque nmcopor- ^tere ajunt, t^iifi quoad runcandum fit. De his ergo ... Ferunt et ... lapidem interponunt ... itaque ...

modo

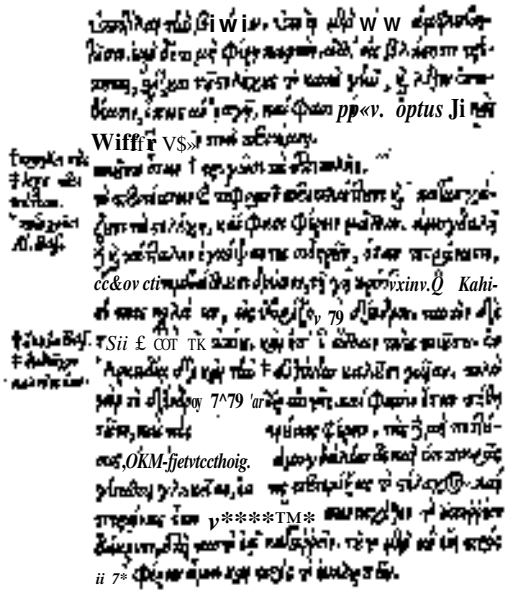

modo&fiquamradicis partem fecueris, fruftum creatumiri. Quamobrem radices vitium fummas, quum farmentis luxuriant, t cvellunt. Ficorum nonfolum radices amputant^'verum etiam tob-,^ dudo cinere ohftruunt, & paffim caudicem fcin- dunt ; itaquc fruftum copiofius dari affirmant. Amygdalae * palo ferreo infixo > cumpenctraverit,*c«»w. aliumqucrnum foramini fado adigunt, terraque o¢cultant: quod punire nonnulli vocitant; perindc, ac fi arbor 'afciviret. Hoc idem & in piro fieri t folct. Amygdalam&examara dulccm efficivo-t/^«S lunt, fi quis caudice tcircumfoflb praeterfbratoque, menfura dodrantali >undique lachrimam effluentcm inidemdefluerefinat. Sedhoc tarn ad fradificandum, quamad bcne frudificandum conferre ereditumcft.

vocant.

Scatet hac reghfirbi. Ferunt incoUfteriles^foye fruftiferas, i3 qua d matumatem ptducere nequeunt frutius, exaSi maturos redditurosfi caudici infigatur tada. **Quie in editione Leydenfi praecereuntur.**

IVLII C^SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONS.

*riTmts fain*** Theodorus*,***omniaprona,** *adver-* **J[** *\bum Hoc enimfignificatiirfewit. Declarat turn quo-*

rnodo Theoplfiaftus. **Cara** *enim appellat* **nifrn***. *quippe iit n$i*i mox dicit,* ****** *c« %w Superiores igitut fartes, *€**'7 vocat. Atjufra lib. i m* **^*TO'** *<?%*** agnofcebat: ubidefoliorum inverfione loquebatur* Hicautem fequutus eft,ut monebamus, preceptor em.*

oM «S&>&hi7FTe» **TOj$#sj.** *Prixvipia, appellat umbili* cum:principiumfine eft plants Indecnimprodit. Quin* etiam eft itemfeminis ipfius principium, quafufcipit alirnentum. Id quod turn in aljjsjum in avelfana ammadvertas. d mucco enim, qui circumftat nuculam, egreditur vena quadam nervea: eaque pertingit adfumrwm ligulam^quam vulgo germenappellari diximus. Id ait inpalmula* **m- ip-** **«ew folk notum. A nobis yiuhd ante perjpe&umfuerat> qttam Theophrafti locum hunc legiffcmus.*

omnibus contraria. Dito,penè : quiastiamajparagi ffcjefuinantuty pugilktimfemine demiffo. Caterum fleraque agenus« onuntur, & puUulant, &perficiuntur. Item, Mudalterumaquemirum, aut mavis : ita coaUfcere, ut unus^ duntaxatftipesnonfolum vi&aturjed etiam fit.

Sic Pliny'verba: **8c nitrofa; £#** *hict «&« «few«'!'.«,* **#Bfec^«T!«».** *Qua vox inlibrodeodoribus haudfemel^neque unomodoeftdepravatai* ****'***

t *Theodorus horum verforum agnovitnullum.*

*iXanys j\ iftis w*f: *w wfan'tiw $™. Virides fuavi guftueffe: atqueu'sitaillosvefci. Theodorus,* **confumi:** *communique ancifitu*

V. *Terramriguam> ututramquenaturam wjouperfearenofifadiundeudKlccircOdixity*

tJShi ttiTMSnq. Verbum mirum.quafi dicuderigantur :ficuti,debellare,arecloflct7antur.

Kapaw *wftpoticyv. Itafcriptum eftunicoaccentu. Quid fidividasadhuncmodum) iv`FsttxKzo\t:qutan'.M/8&q,* ***V 33- (pip*.** *Vtmasprimumfioreatjceminaillicd edatfrufturn fineflore, quod & Thmdorus.*

*o\ 3 ftsdMwwpluw. Theodorus interpefuit apertiores divifiones. Contra^*

In prifci Batti hortisadBabylo-

Bern. *At Battus in Cjrenaica, ea in Africa, Babylon in Arrant enim qui Memphim, Babylonem ditlampu-*

TL *J?™:' Strabo etiam ',oufivxcl<ptfo,i, rcm* **Sí** *a Memphi diverfam prodit: itemqueejus*

Ov ftfiiy>!>«>i,i§fixjty),'ijkipgwk Ne proceros, i$ fffufos putesjed (3 bumiles,& ajhitlisramts.*

0«0wgi'£i^. *At qua ex Alexandria palmuU adnos ajferunturjermultos durantannos. Qtuuji dicas, ab Indk convehiiquaramquarationepeculianvocent aliud cerium genus medicatum, Tamarmdos. Tamar enim* **palmulain** *jignificat. Pltnitts quoque ha'cfequutus ait^* **Africanas cite* evanefecre.**

*itapMco, iy>pi&», tyKty*tov, fit idem in arbore. Non potuit Theodorus cerebn appellationem ab imo arbore excludere* **:** *at exclude ubi dictt:* **quino cerebro*** *Non enim ab imo quinque partuusftipes eft* In palma tamen videfar pars fumma tantdm tta dicu Nihilo fecius videamus hie non* **ntvTiyxfyaAM,** *fed 7txfTU'Ki<p*\ot: quemadmodum eft apui, Jtaquinceps, centiceps. Lafaa Qretaoppidum^quam* **Pfo-** **'* lemaus Lapan. Apud PHnium concxit do&ifiimut Her* molaus.*

D'tylSs *jtw&f ims th{Jtpllp f. Theodorus tollit, «' Whdt: atqueille quidem ixcuds. Arenofum namque folum detenus efi* **:** *& tamen product* probations-*

*X*fieufit<pi7u In noftro codtce Vliniano firiptum eft,* **chamaerepes.** *Hoc ab\'m\ tUudabfam* Hermolau$ ncquejudicat, neque wdicat: fed in corollario prudente-f utrumque complexus eft Hits verbis,* **ab) e&am, &repcntern humi.** *Prima annotatio haccft. Secundo. Hermolaus aliam tradit bane, & illam , quam Diofcorides #**- {UUU vocat. Neque tamen potefi cauffa adducere: folo quippe nomine fiflito 'aDiofcride. Tertia. charnanphas putat idem eafdem cum ijs, quas Siculum vulgus* **Cipinem.** *Neqye tamen Iheophraslus tijmtfft* cib$dixit. Quarta. Uirum cum vir tile divinus barum hifioriam refeteret: ex Plmio potius tranfcnpjiije, quam indicajfertheophufto. Prdterea idem »u* **Cipmlionem etiam palmidiumdici, iquadam palm* ipadicuni fimilitudine.** *Hicduofunt anwadvertenda: nam neque eftfimilitudojpadicum magis, qudmfohornm: neque hafcrunt ramos quosjpadicas apfellare queas. Punicei enim no* funt. AdhacpalmhamHtJpani, non* **palmidium** *nomiuant: neque debuit Gracamfiexionemaccommodare Latin a <voci,fed Barbaram nonrefugere, ut res quemadmodum eft, proderet. Item depalmitarumradic«nihil q g tamen mi* rabilvi eft, peponi non abfimilis figura: concretio pinguis S3 tuberacea medulla intus : gujtusgratusaffuetfi. Vfusai yeneremtumexcitandam, turn augtndanu E Sicilianstnamaffcrunt Pontificalibusjejunus venalem. 'Quo urbs iliacaleftis vivat: tdtiuodfacttfanftius, &punus.* **An v-r-JMargylhon,** *alfquisHiJPam<epopulusvQcet,neft ScioadQarthaginem ejus Provwci<e Mzrgaionesnominari Gcnuenfes appellant* **Stroffogiones. Nf}«** ** Mamritii dttit arbitror ut putarunt; fi rubr*f* ?iajert*

THEOPHRASTI

Prafertim cum diver ja fit ah ea, quam Margaridem prodit Plinius ea de caujja vocitatam. Diver jam verb ejje necejje eftifi ea Margans unicajit in Chora. Ac profterea avis tllius fingulans,atque hujus demumfalma nomen commune faftum <pdnx<&. Si igitur cum ave quiajmgulans :quon<immododuas tradit: unamin Chora^unamin Sjagris.Praterea fi eadcmjpecies eft Margandum : qua ratione dixit, pracipuam obtment nobilitatxm Syagri. Etjubdit: proximam Aiargarides. *Hermolaus* Choram *nommavit:* Syagros *fubticuit. Hiiejlius, quijuo more ommia converter et, ac facere tjcopat, cum verbaHermolai,utfolet,dcfcriberct: ontijit ilia,* baculas rubentesillas, dumuloS, ab Hifpanis vocari. *In Hermolaibodice inter hiftoriam palmarum caduarum, non cerebrum^ fed"*Ky\ jhrif turn ct_m$ Hac prater inftitutumdeduxi; ut$_j$ quemadmodum dihgcntius m commentary s de plantis fecimus, autorum fides labors noslro perfpetlajoret.*

E'p 4[%r>&vr QvTeious. Hinc diver fum caput erat incboandum. Iedit enim ad propojiturn: ubi vides hiftwiam^ quod toties monebamus, confundi. Hcftius, uti dicebamus$_y$ fartesprimoponerentur loco. Deindegenera. Tertiogenerathnes. Quarto effeclus naturalcs. Qiniito artificialcs; ajationc, a materia Mificiorum, a matcna ignaria, i$ ahjs ejujmodu Plinius quoque, qui hujus diligentia acnor exaEtorjuit,carbones etiam his admijcct. Verba verb quemadmodum intelligamus , videndum eft. Nam nivumw Theodorus vertit* , in contrarium. *an verb tandem eft, quod ait Plmius,invexfo* furculo? *atque Me de falice tantum, de his non ita. Idem pUhu y'm&aj, aha dtverfa rnetitus esl letlione. Pro his enim jcrtbit* .-pampinumlaiciviorem; *& pro eo quod eft in Graco$_t$ firings, ponit,zcinos. Ego verb lego fie, &fic interpreter, mot* j *$ podhc ym&«j> fcihcet *m*$>* Punicam, (icut & vitenu *Nam (3 moxficum', atque iccirco lego,* KVIMW > *non* ^T/'J»*J. Si *immerjufx ferdsfurcttlum, rami baud itajurrethjint, fedpotius prom. Igitur ficumfijeras ad eum modum^ erit, ut apud nos legitur,* w&twTlgil." *non$ut Theodorus, tvQcvniiyt.* Scanfilem, *jnterprvtafur. Ne prateamusilla, * 4£ a$m >Sb»A«V>i (pwp.'ms wjvs T xoqzToit Oportet enim, TO (pvopims, athve ponu Contorto namquejrutlus pedfeulo, minus humortsacctfit, cujuscopia nimia dilabebatur.*

*Al iflp ouJqtvTtiuf. Supra dixit, Qv7tt*r$_9$ &* Qj^cvay , *($ fy&.mi#r. HaSlenus *aki Qv-nUs. Nunc de alys. Itaque novun\ caput hhic.*

ZwcS *4j eip**fiii£* fd/$_m$ *Thcodorus lc£h * tv reBe.*

*Tocvrys ^StcvctyKoHOTtyv *£ ^^fiXoiinftt, £<&e*e \tuxaav»ccf»t&Ttf>t*ii>* abradunt, circumciduht, P/iw. *Dixerat, multa, putatione indirere myrtum,& c I earn. Rtf* \ r* K«) iV *dwiw> ^ t* dxxld. Theodorus omifit,j§tvf *h\k>$_m$ tio duplex, Mehus germtnat, & plurajert, excipit viten\ Subdit hiftoriam de ea,quain Arcadia : quam totam omifit Excipit ergo, aut frofter utrflmque , aut profteralter- Theodorus, &longefuidiftimilis oratiocft,* ftVS«i«Mfc, *mrum. guare Theodorus ita :* In hac enimplurare- *fubeademfrafofittone.*

linquere ad germinationem, quam ad frudtificationem, fatis eit. *Plinius ait,* Myrtunijpunicam^lcam^ alternam exigere putationem : vitem autetn , annuatn. *Pauciora ergo in vite relinquuntur,ji annuas vices Jpettes. Quinetiam citm putantur, & hac & ilia: pauciora relinqui in vite, quam m myrto,* £? *olea$_j$ (3 punica, qms dubitet ? quare, TO TSKIA cipvite, ita accifiemvs. I His inter omnesarboresplurimam deberi putationem, excepta vite duntaxat: quippe cui major t$ exaftior etiam debeatur* Idque adeb verum eft: ut m vineis bonos adjummum pam~pinos jere aptent, unumprodufttorem, quern & curvent : alteruui brevifimum , duarum tantitmgemmarum. Verum hoc in Utionbus vmcis, atque ubijuntpedamenta ; in altjs fierijque unum modo.*

TlQXvpgon»yb> £ i%vpcj7wnf. Quia dixerat, tttulat ar'' bores novellandas ramorumputatione. Etaddit,h<n ejje Androtionis ofiniones : eas exaciius contemplandas ejje : prcefertim cum neget medullam ejfc Oliva,^ Mjrto^ & Punicd Hoc enim jaljum eft.*

A'pUlw /V olpccf TW1T& *Qnri. Hie optimum accipit in ge+ nerefimi, acernmum. Ita Qhartodran (Barbarum Jani nomen) exiftimajje. Scio ego columbinum fimum ejje acnorem,&calceos exurere,humanum non item-, ZSfubeft rath. Humidior enim : atque iccirco actimonia dilutior. Pliniui alia>atque aliter ex Varrone>& Co/umella. Nota ex Theodoro^Urlw 4$"*or»r, *Tranttulit,* jumentorunf,P/;wj *verbA fuomorepotius* quam autorisjequutus fidem. Putotamen Muli,pe$imum ejje. Ac de Afinino aha fententia Plinifr cvipHTinis, vertit,* ftipularius. *Mahus,* fc quifquiliis ; *nequeenimftifulajola, avfifieifo.*

6'<n&x<r:f Sarculationem *Theodorus ireRe. vox ruri nata, & infrcqucnttor. Ill<k vulgatior$_9$ & commumot*. 'StKtltTTHf, CXUMLMS yvtytw i etiam hand ita omnibusujit at a* v&r»v>lv<n. Tbeodorus,infexius fept* excitant. No» *venitin mentem verbi* fubpulverant, *vel id emiffetdc fuo,utponeret. Vtdebimus brevitatem.* JO *rets Q-UKXSVZTOVHUxrvaif 'ipj* 7»Wt. Scilicet opus fit$_y$ vel tale quiddam.*

xsnTikcq i£u> ^TeitL/j. Theodorus , quo ad runcandutru *SicJ& Plmius,* variante uva, fodiendas. *At hie, Uo» xmpik*ri$ Ita (^ ihjra apud Homerum v» n? H Vlyjjea ad. eundemmoduminttrprctantur* a%**&>>*v' '' /****>pfo-*

O Theodorus,utc\inqyifi disjedkum. *Simflicius,* ut rumpatur. *Lcgev^yda, non i^v^rt. Luxuriem ti9tans verbum,aiibi a Thcofhrajlopojitum^ &a praceptorc* Theodorus additverbum minus aptum,* Evellunt. *At til*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

>. *Hunc locum ita vertit Pliniut lib.X* ill.*caf. \U iv.* Seritur aucem pronum, & bina juxta comp6iita femina, fuperque totidem, quoniam infirmafingulisplantaeft. Quaternxcoalefcunt. *Loquitur autem de palmuU nucleo : de quo dnte* dixerat,* Poftealignum mtus, hoc eft femen cjus. Eft autem qblongum, non ut olivisorbiculatum. Prseterea caciumaaorfopulvinatafiirura, $c in alvo media plerifque umbilicatum, unde primum fpargitur radix. *In quibus mirum, cur %v <pfiVv«®- Wupvw*, quod conftat ofti—culum ejfc, five cornea Jhbjianga,lignum ejje dixent. Nam dijerte Theophraftushislor. liUro \caf. KVlil.de hocloquens ait, ovfc fi wxo'm'fo> '*%c* w* •$*(****• (At in prafenti capite repojuerunt eX vcrfioneGa^a, wxm: male. Legendum enim jcvpw'. nifiper w^ar, intelligas cum Plinto,(\oxfum* pulvinata fifl'ura, *qua vzrn* parr Tbeophraft. <nt*m verb m qua umbilicus) **X &•» «J «»'• Itaque ho: nucleos, etiam ip* T<pOWKU* , vocavil Leontinus libro* x« *Geoponic. Sed idem Plinius in eodem cap. de palmis, inquit,* Fru&iferarum aliis breams lignum in £01110',aliis longius: his inollius : illi$_s$ durius : quibui'dam oiFeum , lunatumque. *Sedexpediendus eft nodus. Cum lignum vocat Plinius, videtur Cuciinter palma genera camprehendijfe. Vide qumn Grace- Uxicojcrtpfimus , in voce ***$•&. Hhid, autem najcendipnnapium in falma nucleis, quod in fabts htlum, (g i$_n$ colocapa mxpo, mwt^^tt, dixit Tbeofbrajlus, ut & adtiotavimus invoce* ?nA<S^, *id eft,* quod umbilicatum, *ejfc dtxitipfiPhnius,qubd ,e8e* ofcitfum, & umbilicum pofiis appelUre. Nam idem,* Condi lupiflos, *inquit,* in fumo maximc con vertit: quoniaiiin humidi vermiculi, umbilicum ejus in fterilitatetn caftrant. *Columellahbro* n. *cap.*.* Si humor invafit, vermesgignit : qui fimul atque ofcilla lupinorum ederunt, reliqua pars enafci non poteft. *Apud Conftantinum Cafarum ywmnxttf, lib.x. defatu palmarum ofic lego$_t$ iiiu pivu ?Z %uf*etT(* T*if j&*\/ix r 7tv^lxSct %,p,*ii9&i*

£uod& Plinius ita vertit lib. xtiz.cap.iv. Seruntur aucentpalmac & trunCo duorum cubitorum longitudine, accrebro ipib arboris viridi fiflurs divifo, atque defoifb.

*To *xi$_u$ Sicvocatfiipitispartem, in qua relictus humor, fivefuccus, quern* falivam *Latini vacant (nosque vulgo Scvf;) quia lento\rfaUvarius, praftnim corticis quarundam,ut ulmis eftfahvofus humor, tefte Plinio lib.* xv i. «*. XXXVIII. *ubi,* Humor & corciciarborum eft, 4ii? fanguis earum intelligi debet, non idem omiubus,5cc

K«r<r%. *Lcge ptTXTlt. Plinius lib. xm. cap.* iv. Gaudct&nguis, toto^ue anno bibere ctunamc annofmenti. A fimo quidam etiam lxdi purant • & Aflynoi urn pars aliquafi non rivisinifceatm.

gunt

gunt ibi novellas, fed religant comas, ut in altitudinemexeant, Robuftas deputaht craffitudinis gratia,femlpedales ramorum relmquentes truncos &c.

rim veKtia. Pliniusihd. Seneraearum multa '. ftcrilibus ad materias, opcrumque lautiora utitur Affyria,&c.

Zflk&w. *Dixit fuprh Thsophraslus libro.* r. *cap** xxi.

<s&$'n&* r xetpzrav. Et Pltnius lib.*XIII. *cap.IV.* Mas in paltnitefloret,foeminacitra floremgerminat. *Vbi ar*$[w,vertit* palmitem: *dixitquc ibid.* Pomum eft non inter folia,ut in caeteris, fed Iuis inter ramospalmitibus racemofum. *Et libro xvi.cap.xxvi. ait,* ralma, ut di&um eft in fpathis, habet fru&um racemis propendjsnt *An. Vide tamen qu id propne ax-ttyi, quod adno~ tatum eft in Gneco Lexico Crijpim.*

ST,«^K«:, *Legendum w%tw. Plinim lib.* x111. *cap.* iv. Sicciores anhocgenSre Nicolai , fed amplitudes pra»cipufc, quaternis cubitorum longitudinemefticiunt.

M«gw. *Tales ma,garides, five potius margan'tides.* E* orevcs, *tiicttiit x"*//w/wj,canciiti balanisfimiliore.s : Quare & nomen a margaritisaccepere.

*$*T)2. LegencUnn P*y»*, cujus meminit Plutarchus de for tuna Alexandra Plinius etiam ex hoc loco ita dixit lib, xni.cap.iv. depalmts:* Clariflimaeomniumquasregiasappellavere abhonore : quoniam regibus tanturn Perddis lervabantur , Babylone natae uno in hortoBagou,&c.

Ey *wmta. * Plinius ibid.* Caro maturefcit anno.Quibufdam tamen in locis, uc in Cypro \ quanquam ad maturitatem non perveniat , grato fapore dulcis cft,&c.

enim reftituo. Sum enim GJ *palmae procer& ^ficut pnecipue Jylveftres .funt & humilesfruticemmnexcedentes $ tales* chamxropes *Plinio.*

KapTntpogSvTes. Plinius libro x11. *cap.iv.* Ferunt ftatim in trimatu. In Cypro vero,Syna,^Egypto, quadrimx aliae, aliae quinquennes, altitudine hominis, frg^sf ^e 7i *$i&*. Hoc genus cum priore non retle in unum conflavit Plinius ibifom. Nam poft ilia quafupra adfcripfi in adnotatione h Kiln?*, attexuit atque ajjuit isla,* Et folium ibi latius,fru&usque rcliquis rotundior, necut devoretur corpus, verumut expuatur, fuccomodo cxpreffo.E^,/iy^Jtr/jf!/f^P//A/ffj,injucundiorj *non vero* rotundiot.

Knots. Plinius lib. xui. *cap. iv.* In ipfa quidem iEthiopia friatur haec (tantaeftTiccitas) & farina modo i'piflatur in panem. Gignitur autem in frutice ramiscubitalibus, folio latiore, porno rotundb, fed majore quam maliamplitudine.Cycas vocant,trienmo maturefcunc, fempetque frutici pomum eft fubnafceote aho.

KuxcHpptQeTi. Plinius etiam ex hoc loco ibidem fiefcripfit, Dulcis medulla earum in cacumine,quod cerebrum appellant,exemptaque vivunt ,quodnonaliae. Vocantur autem chainasropes, folio latiore acmolli, advitilia utiliffimo. Copiofaein Creta, fed magisin Siciliar. *Dixeratqueprius,* Sunt & caeduaj palmarum germinantes rurfus ab rad'ice fuccife^.

*Knuotiiw. o infra awYTtyiv. corrigen%*Jomii* v. *H wZevpTttyv. Non ert autem hie TavUimXtv* 9«- Mnverfo furculo, five invJ)&fa virgula ferer<*. *De quo fuprh cap.* vn. *in adnotatione* Kaw *<%i7nvTu. Sed cum Vbilofophus fupra fermonem inftituiffet de abrufculantm tranftatione, &pofitione> inter] etta de palmis hisloria, rurfusadpropofuum de fitu revertitur. Quod etiam teftatur libro* XVII. *cpp. xi. ufi de fitu plan*Arum qua twnsferuntnr tra&ans, fie ait de Theophrasto.* Quod & diverfo affecftant etiam quidam in vne, ficoque permutantes in contrarium.Denfiores enim folio ita fierf.magisque protegere frudum > & minus amittere,ficuinque (ic etiam fcanfilem fieri. *Alioqui* culo,five inverfa virgula fcrcrc* *ut mfri de Caufis lib. \xbott* apidem adjici, *prtciptt,* qui in librum arbons gnaturinolcfcere.

*depunica, Ot tfi ,^fa*im>M xeXivvtn (f)vTwet9 *** *ti" xcbiunvwai" Etpohibet tamen Martwcap.xc,Ne* punkas virgulain,verfa depon,Jtaus. *Punica verofcio x*W<P*^ ^r^SiJ*/ vti* ™P* X''>«>> *n Geoponicu.*

Videquaobfervatafunt in Lexico Crijpiniin fendum contendo xi«y»w. *Sic enim vitis* capreolos *tranf* late vocavity qui '&**%%, id esl Ciceroni^* clavicular, quibus vitis quati manibus utit^; *vcU ut dixit Plinius in proa.* lib. xxiv. Clavicular 4P^us repunt vites. *Similes funt cirrispolyporum (quos (5 idem pampinos appellavit) five cinctnnn puellarum, quip>d<q>v%is Jive (ie^pv^i. Idcoque diccbat Varrohb.i.dereruft.cap.xxxi,hx* altera pane caprea di&a quod parit capreolum. *Is eft colkulus nitensintortus, utcincmnns. Itaquc nilminimfi* xut/WWs *hixus Philofophus appellant ptsmcposMiZs.*

to xapsroi. Qefono TO »K^9 , *ut de decacuminatione intelligas. Hoc etiam genus culture ficK adlnbet ColumelU : ait enim lib ,de arbonbus cap.* xxi. Nonnunquam etiam cum fronde coeperint arbores, cacumina fici acutiffimoferramentofumma amputareprodeft. Sicfirmiores arbores,& feraciores fiunt. *Qucmfubfequutus Pliniuslib.xvu.cap* xxvii. *inquildeficis,* Eardem cum frondere incipiunt, *il* cacumina rami cuju/quedetrahantur, firmiores, fertilioresquefiunt. *Lege& ipfumThcopkraftum de Caufisliby.cap.xxi.ubi:xetXa£tt<nw fyiPTU, %lw e/lya'ecfcteo met <zv&?iBivcq TtSd[wty(piV2 I<r%tw. 'nv?> y$ uln $ ^ 5 7TH0Vai* T? *fiVXiiS> 07UV *i>Xfl^fl /^ tftW^j &C> Eft verb* X. *Vixuv caput asit CPJYJ/JJ JAYI 'tenfiocPkeiv* T *xcvpTTov,*

2KX7mvy% Foftio quidem eft,&proprie m arbonbus ablaqueatiovocatur. circunfoifuram *etiam dixit Plmius lib** xvi i. *cap.xxvi.ubi &* bunc locum Theophrafti imitations adumbravit. Ex his, *inquit,* quaedam funt communia omnium,qusedam propria quarundam. Commur^a, ablaqueatio, *&c.De quibus etiamipfe agit Philofophus de Caufis lib.in.cap.il.* G? *hb.v.cap.xu.*

Ta ffy> Qihvty. Plinius fumpfit etiam ex hoc loco itafcribenslib.xvii.cap.xxvi.* Arborumiisaliaemagis,ali2e minus gaudent: yeluti cupreifus & aquam aJperna--ttftr^&nmumj&circumfoiiiuram^amputationemque^ &omniaremediaodit : quinetiam necatur. Riguis & vites,& punicae praecipu^»aluntur. Ficus arbor ipfa riguis alitur$pomum veroejus malrcefcit.

*Aoutxjuip&ctf. Plinius hinq tranfcripfit, itaprodens lib** XVII, *cap.xxvi** Plurimae autem amputari fibi volunc onerol'a,ac fupcrvacua^ficiH nos ungues, & capillum. Reciduntur veterestotae,ac rurfus a ftolone aliquo

* *Dubiuman h<cc aliorumfintentia,de mater a in opere, an de vita ipfarum arbortsm m* telligidebeat. Ego de vita, hie utrumque puto accipioporterCy ut fit [tciK&fiiiiwp* JCJ SvimMB^r. liorum tamen quovis modo accipias, pars altera tantum vera eft. Namfinnif'fifyaadviuendumolea, tesle Tbeophrafto hiftor. lib.iv. -,sip.xv.* S? *Plinio lib.* xvi., *cap. ult.* Matenes maximfc durabilis, non firmiffima tamen. *Nam, ut idem ait PlinAib.xvi.cap* .xu.Robur^lea incurvantur ccduntque ponderi. Myrtus autem'cito occidit. *Idem Phn. hb.xv11.cap.x* 111 .Lignum autem & infirmum per fe ineptumque sedificiis ,*Ego interpretations ambigmtatem fuftuli.*

SnpftecTi7is typify de quo & lib.vII cap*v. id eft,* nmus exviarum vel cortis colluvie , de purgamenrorum quae converri folentcongeftitia materia. *Vide Coinnkllamcap.n. cap.xv. ineo loco,quinonfolum ea purgamenta quaipfi corporibus edunt, fed & qua colluvies corm*

. Legenctunn ax.dxtvi^veloxclxaK^utinfra lib-iv cap.xiv.qu<e (5 abipfo<rtct>&i vocatur lib.* in. *cap.* xxv. *de caufis planhru,atque afy alijs ajcaXoiets, & maKo-pcs, id eft* farritio *Vamni, five* iarritura *Columell*>&* iartura^f-,*que* farculatio *Plinio. Et fan fupra corruptiopro o?0VTKI.*

w w » f e. *Legeadnatat.inLexicoQt^olat. Crtftmi. invocevsn,o*io<ris_m*

E^«lt- *Apud ConftantinumC^firemJimiltsculturain*

T\$ *hnvvi «%%%*« T «<**» T* P*"» ®f' Plinius lib,* xvii. *cap.xxv11.* Pomiferis qu« germinant, nee ferunt fru&um, fiifa radice inditur hpis , fertilefque

******+**,,&elijjm(utdiaumfupra)?nvkjffjfixrf* .fiunr. *ColumelU,* Amygdala, parum fcraci , forata

TiQty sfe»'s»^o6T?»e"» zj **&%"Vj* I{epono <z5&*&clTittci *yq* XXVII. Etiam radices circumcidiffe, prodeft vitium luxurianiiufficorumq,;8ccircuncifiscinef'-addicliffe-/L'pvyhttSiPUnius ifad.Hocidc &Amygdalis,^ robore cuneo ada&o.In pyris forbisaue t t*da,ac cinere *Sc*

terra

terra cooper *to* Vbi forba *addidit defuo,fumpta,credo, occafione, ex eo quod ait Theophraftus, ng\%-a &)&w ; (Sic enim emendopro in'k'rtfo) v&lpotius, ut infra dicetur in Adnot, ytitw.*

reeled- Subftituo iout ,five oh: fie enim forbm utroque modo.Atque uakgendum docent verba Plinijfupraafcripta in Adnot. ii'

. Rgpono wa'vfiw.

Ex quo loj:o Plinius lib. xvn. *cap.* xxvii. Amygdalae ex amaris dulces faint, ficircumfoffo ftipite, & ab ima pane circumfdratodefluens pituita abftergeatu*. *SicfS Confiantinus Cafit*

lib-x. de Amygdalis, rxvxi7cw J[i

IOANNIS BOD^I A STAP<EL NOTiE EX COMMENTARIUS.

De palmae ftatione, natura & generibus, multa,ac preclara huc capite Theophraftus docet. Palma dieitur quod comam in cacumine habeat circumteniam, & ramos in digitorum modum proten/os. Ut palma apud Latinos denotat arborem qu«iertpalmas,ipfumquefrud:um: fie 4>bm|apud Grxcos arborem frudumque fignificat, ut docet Galen, libr. de cibis boni & mali fucci cap, iv, £•&«•• nomen, quin 4 colore impofitufn, non dubito. ^iwlenimfluah^l, a fanguineo,cruentoquequarundampalmarumdieitur colore, undeSc *p*™* rubefacio,cruento rubore fuffundo, purturco

caeft,non Phoenicea /3«W©-.Reftituit idem in hunc fe nium : *E rehquo genere plebeia videntur Sjns. Tragemata appellant. NaminaliapartePhcemces,* ^Phtenices hoc loco *Qdnxts* palmulae,) *Graciaque populan en ám nomine a nobis appellantur balani.* Caeterum non omnis palmae balanus tragema dicebatur^ fed is, duntaxar. *cjtxi* ficcatus erat , quod non objervavit Plinius. Maturae recentes <lfwuC«Aa™* vocantur. Diofcondes , *%'tci J[i dfs^ltjS^, mpcurifdp®' yln-rzii QomxaQoite*®*. *Quodfiadintegram maturitatem pervemrefinatur ,pho?~nicobalanos fit.* Plinius loco citato. *Colhgitur autem paulo antequamindpiatmaturefcere ; quodfi relinquatur* (legit *dQ&y,* quomodo legendum docet Marcellus. Perindevidetur, quam teneamus ledKonem,fivulgatam fequamur, nihil decedit.ientennx Plinianse. Si ad folis co&uram referatur,&calorem quo omiiis plantarum fructus ad maturitatem perduciturjl *fhcenicobalanos vocatus* • *(3 nigrefcit, vefcentefque inebriat.* Maleereo, utdixi, hodiermintcrpretes,ita accipiunt \ quifi mutato nomine ac colore palmula, cam maturaeft, vocetur phoenicobalanos, id eftpunicea glans. Longè alia mensDioicoridis & PlinijI KfeC GrXCUm *QcMxoGlctev*®* pro <lKwfx2V *fiimAdf&iQfuuu-€*W9* recemioresTGraeci *nJxxL* vocarunt. Hefych. S&A«fi^f'««WAiw»4, *wQuXw&Toclvri^uiKis* , fortè 0oj,,! icnbfcndum. vel«*UVTO* , ^ 0>W<r, *fouclai phv. nicobalanus** idem. & phoenicis ideftpurpura, purpureus color. ImWturam palmam Diofcoride^" *nZpx* VOCari ait, *&£&&* A«VJTT«*yivrnti.* *^vySeTtnj JfP%<n--mpminstyi** *via' ITS&&** *dxffa,* **BfipQigu** *i5 A'&SutSj pv-*

WIUTIWetrp.Iw.u2 ^^jT.T^^^inquitj^oB^^&c* Vertunt,£x *ea*vcrofru8win medio autumni vigore calligitur.* Legunt alij ^ J T C ^ S , & vertunt, *colhguntque ex eo palmulas autumno, antequam maturefiere incipiant.* Ruellius interpretatur., *ea medio maturitatii vigore autumno decerpifilet .Keddixnt sili^medio temfore autumni. tatisfua;* qui non videntur exponcre,^^x*« tld* ***!*& *iixplu.* Scribunt alij, *itvpcTo^ c$ (time £ XXT* TI£ l-n&ws æxftis. Decerpitur autem in riedio vigore autumni.* Quoc homines,* totfententi*. Nemoattenditadvocem Wg^v, quam lupraexpofuimus.Lubetiterum locum infignem in mediii adferre,ut quod tempus ^ intelligi poflit.Gal.lib.i.epid.comm.i. docer «z tempus anni quod a CanisOrtu, durat.

*flringendt etiamfacultatdm habentu. Hos rredict quidam recentioxes compofito nomine fhcenicobalanos vocartt, id- veteres Gracos in ufu non eft. Namque illihos fruEius (poi hqc eft palmularunifclandes, non fhesnicas aut phcenicobalanos dicunt. QomtyGxidv** tamen voce ufus Polybius , Gale.ro faeculo 4ino alteroque antiquior. Vixit enim tempori^us Ptolemsei Euergctis regis JEgyptiorum,ut refert Suidas.Ex afucftoritate Polybij fcribit fithenaeus lib. xiv. lotum ficriious & pallcolis guftu ouii difficilem, fed odore fuaviorem, Dioico rides luco diaco, diverfam facit. Interpreted omnes 0*A«OY turum frucaum. GerVc <P'* palmas Diofcoquaszr^agc, five W- vocant refert. cant Graeci. Xenophon fecundo *MUn**. ™4 wfe | ^ < m m w W T C ^ W P t Hefych. ««i*MVff^my. « ^ « ^ W . . PlinlibHEF. cap. iv.* *Exrehquogenereplebe* videntur. Syri,* **O** *lubttrag*-rnataappeltant. Naminaliquapartе Pbmnkes Cicihaquc, fopulan etiam nomine a nobLppdlantur balani.* Corrupta hsc, DoaiiT.Salmaf4 re\a* judicat. Vox Gr«-

Ex quo loj:o Plinius lib. xxvii. *cap.* xxxvii. Amygdalae ex amaris dulces faint, ficircumfoffo ftipite, & ab ima pane circumfdratodefluens pituita abftergeatu*. *SicfS Confiantinus Cafit* *IAUTTTM*™ lih-x. de Amygdalis, rxvxi7cw J[i* *nwcanjmappelles, cujusquidemftclUo.tutl^^* *T^pmClt T^C ^uiin ^^* *^U^%^m^Mu^M^tm^^X* *J^JMMm tempus medium conElth™* *CUJ*

Hadrianus Galenus. Effari nequeo quantum lucis Ii*c pr3efaeant,i]squae lib.vi i. Jcvm- defationis & plantations temporc ^Thcophrafto fe[illegible] lego cum viris *do&*, tiquo *pvpe*, *tih micro* fam. Falluntur legunt a voce W ^) ^ t&iu T&> i-m^***pl&. Interpre- tor, *Colltgitur media tempore matuntatisfua, quando dies caniculares ftPnt in maxima vigor'e%* 0W51 tempus illud, quod caniculares vocamus dies. Saepius hac vocc uti- turHippocratcs,& lib.de arTc&.intemis non femel. *E.''7n\xp'*:9tTU')pahisvp&7n»pu* (quail *fiim omjpeu/*, quod, dies caniculares fequatur) w*»swv*rc. *Hicmorbus maxim\ eorrifuautumno,& dicbmcahcularibus.* Eodem [illegible] *$p to tw,u** c* *1-mpns we,»>* fiiitf **s**, *Fit qunil hie morbus diebm camen aribiu, quum pom** (vide cap./prxced. de *mt,*)fift repleverunt.* Cz- tcrūProfper Alpinus,medicus & bojanicus infignis, qui diu in^gypto.medicinamexercuit, Scplantas jEgyptias deforipfit, refert ^palmasin ^gyptoau- tumnalicempore effemacuras. Sieo cempore macu« raei^uomodo immature decerpi poflint,non video. Ergoimmaturaecolligutur diebus canicuUnbus,ma- turaeautuinno. SequiturapudDiolcor. *7m^<pt^tr^* *A'&viKfpttttfZccholvu, Artbico myrokalano [imiltt.* Miran fads nequeunt interpreter quod pa/mae glandem comparet Arabic* myrobolano Dioicoridesjcu nuf- quatn alibi ejus mentionem faciat. Mirantur, in- quain, rhy robalani defcriptionem |b illo pr^ termiff- fatn, cum tamen ab ea, tanquam luis nota & uiitata temporibus,hoc loco fimilicudinemdcfumat. Vet erū Graecorum quod iciam nemo myrobalant°mentio- nem facie, niii au&or libell.de plane. Arift.attrib.hic lib.i.cap.uh.circatinem, *lm pvy+thAtm 4« J\yif*h & oi Tyxylru CCVTISV mK&U MyrobaUnorum vtro arborumfru Bus cum initio apparue%unt,dulc€sfunt, communiter an tern adjlnngennfapore^amartque in mtxtione** MV£?£*A«W no^ mine inteiiigit Dioicor. *pvpi^xlw.* Idem func *t*v&GxAav<& ' * 5C3«Aw@- itoptucb,* Glans unguentajria, quodunguentisprecioiis adieretur. Mart, lib.xiv. titulo *mirobalanum:*

Quod nee Virgilius ^nec carmine dixit Homerus,
Hoc ex unguemo conflat,® ex balano.

Aetiushb.x.cap.xi. i*[1] *k* *unguentana quam myrobtlanum vocant, facile vomit urn cxcttatHt,nifi cum oxj crat obibatur.My rob Alanum* & ba- lanum myreplicen eandem ait glandeni. De balano* hac vide cap.u.lib.iv. hiftoriar. ubilucemeridiana clarius probacur,vulgares myrobalanos,non cfle ve- terum glandes unguentdrias. In prunorutn potius claflem referri debent,quam palmarum:nihil fimili- tudiais cum palma habent. Diofcoridis aevo, nomen myrobalaaorū,co fenfu, quo hodie nobis nota funt, prorfus irmuditura. Vetus interpres Alexandri Trai- liani qui ante fexencos annos vixit, [illegible] Vertitmyrobalanumlibvjicapvni *Abes hepatica.galle afian^cacia.balaujlij.cytinorumjias^ tnjrobalaniaut fb^fitcobalant,cera,punici.tion* hsefitavit, non dubitavi&>antiquu$ interpres, ut doftiflimi viri afferunt: utrum phoenicobalanum diceret, an myro- balanum.Legeiuem naonere,ac docere voluit/Pral- [illegible] dactyium maturum, quomodo apud medij aevi Grae- cos accipiebatur, Ted myrobalanum."Infinaae aeratis Grasci T ^04KtJ(SW;«« *P**UMI fcvpty%U .Idem* Trallianuslib.viii.cap.vui,circaSn.<P©m^«A^(^-

9fMT» dv»Qx)^tini. Phcentcobalanos autem quam & myroba- lanum appellant^mfi expofia bibatux,mox evomitur. H«c de myrob^ianis vulgatis intelligi nequeunt, quod vorxiuiones (iftant: fec^de unguentana glande feu *W*Mto**m.* Galenus-lib. vi. [illegible] *$,Kti.* [illegible] *duritml** A&XW* b«U|«« [illegible] Sig^wyww^iVw^ii^iAW^c#w'«« iuwfe?^- *qSRyl* 7i w *m*«vpw>>&\ pdtoffaap* j *mte** 7*i,a\#?p**

;#*«l9w>/Kif 'cf t/J^VtfS *'cihfy* 0VTd£ O^tf *W* »»« J W *cihfy* [illegible] *flar> qut cum dehifcens panditur, Qorempromitcandtum* *Hoc vero dtlapfo, non nihitgUndis oblong* figura invent* tut, quod aperturngrana tanquam pimici mah exigua,* n/- *bentiaqueintrafe ojienditt.* (haec^quomodo intelligi de- bcantjhabeslib.vi.cap^vJIdemDiofc.lib.iv.c.civ, *fii)M999 fcvgifalw,* frudum ferre ait^ucis avellanae fi^- militudine, ^o<« *-nftopuiw mmxjwtv*. Nux hsec, uc fuo loco dicam,4 quibufdam *Jkhs* j3«A«db- nuncupatur. ^gyptiapalma cum immamra eit 8c viridis,cappari5 frudtucofore,& [illegible] avellana, q^o ad formam &&magnitudinem compa- ^aujr. Myrobalanietiam (iveglandis unguentariae fri[illegible]fi Plini[illegible] lib.xii.cap.ii. *&crajiioncortics rubentem^E diver Jo Arabicam vijidem t$ tenmorem.Br%o* quo ad colorem rede DiofcorMes,Arabicae ray roba- lano comparavit palrTi« glandem. Vox *v*pf*<f>{p»v,de* aliquali tiguryx iimilitudine accipi debet, non de urn in re mcdica,aut unguentis.Falluntur viri cruditifli- mi qui palmam ^gyptiam, & glandem unguenta- riam, congcrjeresarbores refcrunt, nataliuroque tantum, non generis inter fcas differentiam inrerce- dere. Quodglandem, utriulquefrucftusreferr, non inde cocludi poteft, c'ognationeahqua generis inter fejungiplantas. Alias dicetur, oirines glandiferas plantas,elle congeneres, cum multac fint plan^ diili- miles. Nihilfimilitudinis myrepficae glandis arbor, cum palma hiibet, ne balanum quidem,niii immatu- rum. Arbor ipfain toturh ditfert. Palm* folia lib.i. c.ap.xvi.arundinaceafcrib^stTheophraftus: glandis [illegible] tradit. nifi fortfc exDioiconde *pwtf* fcmbendum fit. Quocunque vero modo fcnbi dtbeat^my rtus,& my- rica folia ferunt,quae nullo modo poliunt comparari arundmaceis.In totumdiflimiJiaiunt.Verumquam folam inter arborcs has conftituunt,nataliu differen- tiam,ea nuliaett. Iuda?a,Arabia,JEthiopia,^gyptus palmas babent,6c myrobalanos: utraque planta di- dis re^ionibus reperitu/. Reftat indagemus, quani pulchreh3ec,5cexGraecorumentePlin.exfcripferit. ?\dverte lib.xx *111* .cap.XLV. *-Palmaquafert myrobaU- nam, probattfiimain /Egypfo.ojja twn habet reli'quaru modo in balana.* Poftremam Jententiar parteminfcnus ex- ponam,ubilocusTheophrafti,ex quoifta exfcripfir, examinabitur. Graecus audor palms arborisglan- dem,comparac Arabic* myrobalano: Latmus,pal- mam arborem myrobalanum fcrre fcnbit; quod falfiirimumcffe.cxiisquj jam diximus, facile ptrci- pi[illegible] Jc(5tor, Graecorum, aut Latintfrum neimi palmae

w Fngida autem ^ l$jicca tcpn- fenei cbamtpitys, t\um&r)S , gantiana , $tyroba!anus> calamintha, feuccdanum, acorus.* Myrobabni vulgares calidinon iunt, led fngidi, nee adverius frigidum rhorbum qiiicquam valen^ De fuo adjecit,pha*nico- balanum dactylum elie7 inrerpres antiquus Moiba- uus,cum Traliiani locum lib. x. in hunc l'enium ver- tit *i Pboenicofralanus qui* £S *myrobalanus vocatur* , 0 *a qmbufdam datlylus> nifi cum oxycuto, id eftpojb/tfumatur> vomittonc contmuoconjiatur}* Qui lnyrobalanuda&y- lum vocant,reprenincm. Glandem ungueota- r^i.nc elhgit Trallianus, qua; myrobalanus vocatur* ActlUS *Vi\).l'^uXtut1^* ftv^MA '>W k'pv&Zukxvo* offtrnfrffi** Coftat ergo ^«A*»ov^i;^i<^,myrobalanun vocari.Sed cur ^<wi(5^A«^Tralhaiii ocaiiiiiii nequeo Palm*, glandique unguenrarix facultas diilimifis. Vomitiones *pvptyx** movec j &. incidendi vim habet: neutrum poteft palma. Dioicoridesphoenicobalanun maturam palmam vocat: immatuiam vero & adhuc viridem comparat Arabic* myrobalano, five glandi unguentariae.Theophr.lib.iv.cap.il. glandem hanc fructum terreair. *upvn%eA®'** Diofc.capparis frudumdit.n.capcciv. defiribit, K<^arw J *fiiis, «foiwxfrls 'AdjKov €sO'ifrctf £*-

*«#MKXV8mi} pUsfMys,*ev%%'g. Frutlum vero ohvx ;«*

frudtam mjrrobaUni nomen obtinuiife tradidit,idem quoque Plin.lib.zii i .cap. iv. ubi hift. generaq • palmarum defcribit, p g M palms mentioned non Ucit.VerbaDiofc.non mtellexit,auc ad an? noftem legenrem non fatis attendicj <P»‰ i„qui, L>i,fcor

mmNn^A'q&mvfrHuf H*c Plinius lie accepit'

non fatis attendens Plinius, eum lAiffe frS

*9** A A&wf¥ fri_m ti,;,t W\^omnuvit,*

Quam parum acc an.bor corum que ſcripſit memor ſit, ex iis quæ lib. xvii. cap. xxxv. tradit, conſidens lector videbit: *Myrobalanos* ne magnam quidem proxi- magnitudine eſſam habere palmas in Ægypto quæ vocantur *elatiores*, verſa hæc ex iis quæ lib. xvii. tradidit. Primus loco, dicit, palmam myrobalanū ferre - ^ ſcripti eandem

p,ym a n r fobah C l n r i ‰ T'>

quodsqufe ac prius falfum.Ex m y Fo b Sr VC g l a n-

dis «nguentaridifrudu oleum fi,b at e n l JP reUo-

COT ticem palm*, quem

&«™'^vocaHt,hunc

Corrige Theoph. locum ex libro de odoribus; ubi vulgo legitur, *Ex* & lege, *Ex* ſed ſpiſſatum

Quo, ipſam palmā in unguentis uſum habere, ſcribit, reperiri nemine. Rectius Diofcoridis verba Iidē. vertit Palmam, inquit, *elatiorem myrobalano* ferre, Immo palmam *ſimilitudinem*, medio maturitatis tempore cōperant myrobalano. Rectius tamen hic, & melius, quam Plin. vertit, Plinij locum cotrupeum doctiſſ. bonarius eſſet. Corrige: *Myrobalanus augens ſuccos proximamque figuram habet palmæ Ægyptiæ.* Fructus inquit excellit Galenus *illat* qui lucū corri- gunt. Nam

quippe mult

ſcribit Plin. quod

Diofc. palmā immaturam, non

cnimdicuur,quodpocionilvicempr«ftec. Alij ^ >* n5 Aiſi

P omadi # * voluncqupd ei fit nacura

P l i I i· b--M·· a -

uaiij,pi,,,j fortailisau&oritate decepti, *&** vo- «quodnullum intus lignū habeat. Cui, inquiunt, lignuideo intus nullum eſt, quia viridis 6c immatura decerpitur,prius quam genius *Ut* nucleus. Palmulis enim(utPlin.Iib.xiii.cap.iv.*tefta.tur)primanafcitur fomicaro,poftea os(vel* ut Plin*.loquitur J/;>wi//w *intus.hoc ſtfemeneju$‰ argumentu, guodparvAfine hoc reperiantur *eodem palmite.* Veru quide ejt, in omnibus palmulis afci ac perfici glandis carnem primum,deinde intus Jcum: fed hoc *ki* palmis non tantum, fed etiam JSiquibus nucleus eſt,obfervatur;qu? tamen id- dicuntur.Pr^terealocu Ariftotelis, ille pal^ haec ^ '' ^ '' ^ non incellexerunt. Non vu!t tales eS a ^ immac uras &&* vocari, fed arborē,qu« Negat idem Ariftot. in dadtylis *cap.v.7i,cf* ?cn^enerarilib *t.de*plant. palmis fcribit, affer maturefcit palma,

fervata analogia

potione ab Euripide inCycl. legi'tur ;/*IV$Mnqui;7 *$mip*l&.* Scpcuaginca ^acrse paginac interpretcs, eodem ienfu hoc vocabulo ucuiuur. Efd.Jifc.ii.fca. XVI U. ubi *fyuftxtu* j£ •*aüptm*, pro *voponzt, Ctbus {$ fottii* lcgitur.Revercamur unde digreffi fumus.Non oinnc palm* fructum £«*«» vocari,audtor Pollux: facminampalmam hoc nomen habere tradit^marem ^ '' A appellari aiferit, Pollucis verba examinantur cap. feq.ix. circa fin. Palmaearboris delineatioex vanjs Theoph. lecis pecidebet, quae partimjamexaminata,parciminfraexaminabuntur.Videlib.i.capv.uu lx.xiv.xvi.xvm.lib n.cap.n.lib.v.cap.iv.&vii. Ex his talis colligicur palmx defcriptio: Palraa arbor afp *x\x* Julchra,procera, viginti palfuum & ampliusalcicudine, re^io, fimplici, & terettquidecaudice, falebrofo pocius quam fcab^o, denlisgrada* tisque corcicibus, quibus ucgradibus facilem fc ad fcandendum Qrientispopulis praebet. Ramos cacum : e tantum in orbem fpargit, fuo vertice terrain fpedantes,foliis tfeorium cannarii modo decidentibus,duplicibus,enlis feu gladij figura,five,utTheoph. loquitur, ^A^^arundinaceis^quaeut Plin. ait,ut primum novellas oitendere gemmas, tune ad funes vitiliumq,-nexu3,& capitu levia umbracula findutiir. Nafr''ur inter primos fer^ ramos , ex ipfo caudice cor ticofus Ioculus,duaj;um fpithamait longitudine, latiufculus,gladij videlicet latioris fpecic.quam palmam totius ftirpis nomine, 6c elaten 6c fpathen^ppellari Diofc. *tradidit;* ex elate floris acirud-'is involucro vere dehifce^te , atque inlongum fefe pandcntefinvolucru enim Jlud *cnr«Jn* di(ftu,Vefic« modo, ad ver rffque tlaufum eltj flores Martio menfe prodeunt, n'*merofi, tenuibusfilisvelcapillamentisappenfi, inft^r racem: magni coacervati, facie crocinis (imiles,f-i multo minores,candidi,odorati,deorfuni abinvolucris pen^etes. Ex his nafcuntur fru&us terctes,6^ oblopei,nuc'eo intus duriffimo oblongo,6c canalicu4ato: de quo mox pTura dicenda. In trunci fuperna parte cerebrum includitur,i^xi^«A«j' Theoph, vocat. EJeganteT fatis palm* arbore defcripfit PJin. lib.x 11 icap. *iv.Sed* mini in modu coruptus code*, adeo ut fi alibi depravarus cxtet Jocus,hic corruptiffimus ac depravatiffimus dici m^reatur. Integru id-

*rco'locum adicrib&.Generaearumfpzlmzru) plura,{$ vique ramorum orbefohofumTettory i hi totaspe8inatim,quasjjlv4ftres$ntelligt neceJfeeJt. Incerta tamen Ubidine etiam mitioribusfe mifcent. £{ehqua terctes atqueprecer*. Denfisiqadatifque corticumpollicibus, ut orbibus, facticsfe adfcand&idum Orient* populu prabent utilem fibrarbornque induvijs circulum mira pernicitate, cum homing fubeuntem.Kuxxo.zii,* Clariir.Salinafiu«,itale$rir *Vti lemfibiarbonqueinduttii circulum, mira, (3c. ht L til* quidem locus fatis videturfaous. Ha:c ille qui pi/i" poftremoexcudi curavit.Pra.ftat ipfaSalmafiatu dire *v>i i,* fed pnus codicis antiqui ledhnn^ 8c Parmenfis eairio'habet adfcrV,m *plurima. Etprimafruticemnonexcedcnti* c!. t *?* aUubi a ipjamfemlem : b n j ^ ^ ^ foliorum. Tetlory vicem h*c M ^ J ^ ^ Prtftat contra ajpergines. Sumh ProcerJk i* ,*

Contra ajpera. Ingens eft procerionbmfylva ex arbor e ipfo ©c. Et manct tamen locus obfcurus.MS. *Vti Umfibi arboremque induces circulum mira pernicitate, cum homing fubeuntem.Kuxxo.zii,* Clariir.Salinafiu«,itale$rir *Vti lemfibiarbonqueinduttii circulum, mira, (3c. ht L til* quidem locus fatis videturfaous. Ha:c ille qui pi/i" poftremoexcudi curavit.Pra.ftat ipfaSalmafiatu dire *v>i i,* fed pnus codicis antiqui ledhnn^ 8c Parmenfis eairio'habet adfcrV,m *plurima. Etprimafruticemnonexcedcnti* c!. t *?* aUubi a ipjamfemlem : b n j ^ ^ ^ foliorum. Tetlory vicem h*c M ^ J ^ ^ Prtftat contra ajpergines. Sumh ProcerJk i* ,*

Notat: Dalecamp. in Cluſianum MS. eandem notat habetur pro

Notat Doctiſſimus Plantinus in Salm.

incerta hbidmc, incefta legi.

pro corticum pollicibus ut orbibus

''rticurnpollicibus.autorbibus.

hunc locum reſtituent: Doctiſſ. Salmaſius. Verba

ad Tcribam. fie ill* : *Ltxgt cttruptiffimt, f flitoum tvitiai/fuchxvert* .tcprinu drbvrt.* Keliqu t^uc ptucerac, deniii gradMtlque coitum bilii'itUMre id fcinicLida tu ni5puin(ir*!>;nr, utitcm litjtarboriique jnduviji citculuin *auckpeiaiciuic* . «MU hottine fiibeuure. *I'.wrm <t<t*MtffT'*~ muun* ctottttntntm ttjUmr yam* i' > D U r 4 U l i p^iliCibu AUA ail k Jiut le uji*uluptclxiiti u-.ils-n iib< irtxjrrtncjuc mdutltis circuit"[1]*. ttiiMpernieititc rum he.. ->e)iil)ctiti(c : *i cJUtL&ntuifcilrti ijKi3*j}>er ittfitfi* ribus> Kf^crrfi, aucbatibuj^JfjJ^rtiiiJJr/tijj/, Kim aui^^rcna Plmhu, *t'bnti, Stlmtu f,.t*tn?lurifonui>t*

rj^>V. *Putftcr tiUm tortitti *fttti t4:*m o ffuiourma fttlicci. ft:iln *J {.S'lltiUum er-ittt g .' E antt*la4ii£fiinm,q»i4 levtt* JW, *diffitiffX silotJi fftnJe»iS»li trx'Jtnt.* 1 *iaict mctjunipetartietM in ttb (Mii,* 6f *Lujutittdptiki* ^(^"••-(^^"•' Sequimr in vectoi rlioij: W^l" orjciiiUfcpopult*p«bcni atilcia nbi arbjrem i *Lh ftln* . Kitilcsadicinilc-ri.iutn onenrii ft pupiilis pixbcnt.utilem fibi arboriquc ituin&i* circul'im , mira pcrniciutciitni tiomine lubeuntc ; *Wrtttt tlhirt f<Ki/tr*itin, jfMinfrjilmfciiiidtil d cuiex ex itlii utgutl/iii pitktmttu fir *ft-gnJ*tim, drodtm mttmgtdihu jn&t&iH •it f tutftanitint,* ne.i *isntumjitrt utiiim,feie'bati. fjjmdturn fts;tT>&t,tiinrmT*fct*i(tiittfu!>iiit>i. tn&adut* circuit], H'laminUu'iiw,^ *Afultit:* [ttiisi loleis piimeii s- *lit CTtty'Q pt:rrt ptdd'ii} miucuat erlnr fc p i*, E: verum aulin Plifitjjirrflire idCtiQncm. CxlfM p *qunpe*U JJJ/HJJ I>i.Ij''iSearn Lulucij *&£g]piiji tonfuntUt. Ijlx i$cr£/'ju*4iitgtzUtis dcufitfue, iittftciitt* i N *&fofi hJ Qjii<i igieut*

*tcircula indueJa ftdtbvt} UUttHttA let*Ut*t,&pta-* f *txtavmmmaqfiettt rridit, SeA tjm dlttan 4tfcrii>ir*nc* qmf\ujm*Mnt*, *Ims-oUiivurpuuJfe e*>tdtmturn f»-d*t^Jt. SjitJfMjwmr Cciimm quint in tatJ Intlunt»i>t*fii ptlttiAm44Xji-J<riim, „„,: atrjHiffrtm. MaJufiAtidctitli U3tfMlis£tdfibfidivirfiuibt,„uifcj„i^at tecu* J dilcxtiit-Hjcte nus diriir.Siin L'-.iurn Indicitn (ulaiam coccii'cram uovciint vetores *ex* iii qui Huro cjuircu dicumur, iicile vidtbir Iciiur- At) ludaicapilma in *lndi*±etiarncrelcatiBacivis ctfgnituraarbitioj. In Occidental! ttafci, extra orniicm clt controvcrtiam.Vidcjtiiia; de optimis p4ll&ia in Ira diLLintur.Nuiic in Plinij leclionc corrigciidiotcupni 1'gcnuiijqucmcuin nubitiir.Siiltnari^rcrcmurutramque catiradifTe paliniin.Plitiius,eju* dc pdra* ficieltribiifUt torri^i.ltjiquc debcant.hjeica. Vis video, niii magna verborum accedat mutitio,quom(iktorcftituiqueani: inierim iatvameliorl Ic&une fie tocttmhiiiic locum conrtituo. Verim fi i i f j n o f t J U bencvolu\ )c AorjCovniptiF. its, quiqueiu tutnmi teitaiuurvirl, m inMS. Vnbtiur c»Aicibui. ti hsc* l *Ceiten tArilm* ^/urj *{$prtrjuj'rinkem nut* WCfJdMM.fl* *ritemi>u»c* ftcititct/V«/itrm,vc]/««;«^ Antiqiio cod. fell, *pAhum) slsuiii (3 tffomferriiem , bttvtqmlaomvm itrttehliipw. TcSmji viitm liicprrietii/iu plrt'tfjuf inlarit fr^fiet tsttt tjfrcrgintt.Simt i f rstsrwr itui Jjtfg ings*ttt arlxre ifjk tx jtmatuttt iiu rinfra Ihficar tt,fdi/i fcHnhttim fiij,quttJjlt!sitrtttmtlltn»KtfftH,* lncf/)«t *lamett atixm mturibufcrnijctnt. iZ$ltjutnrttit**W* f i iiitjit grtAntifyln mticttm potU&bui* ^u9«*rii«* *ftcitetfe 4d JUuicnduOTitttt pfl pAiie{(c \ j i b £ , f ^mittnms* natmtii. Scribo, *fi pfjlv^jtiites,*Scc Qiiott hujus ledi*. nis.veibcUin mutjuii lo^icibus rcperiarutir, ipftq; atbotis iactcs calls app*^ar,ic iplc Plin.paylo infu

raids arbor cum folijs, & ramo ad vivum expreiia.

Prinu P*lm*ermiiBtto. Hac *fotmx* ex fuj ofTa , q p p , t t i M 2<rmen,8t primo IQ »adiccm defccnd inox Jar fum ptotrudetc folium.

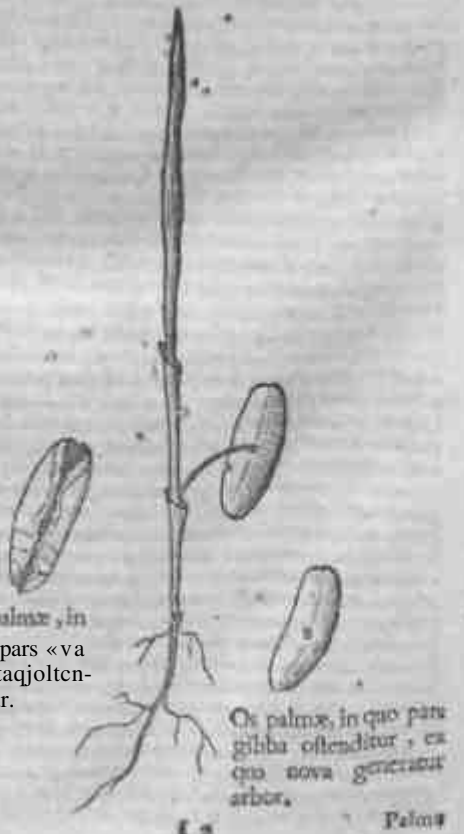

Os palmæ, in L quo pars «va • curtaqjoltcndicur.

Os palmæ, in quo parv gibba oftenditur, ex quo nova generatur arbor.

Palma enim *ex* caudicis parte fuprema.ubi ramorum initium, frudtuicar, fohaque habet ad inftar pe&inis WJI. fabncata,uti icon *Aocet.Legoinceftahbidtne,ex* antiquo codice. Plinius putavit, eum amorcm lllicitum, quam cum mitiori habuit fylveftris arbor. Reftituo, *denjisgradatifque corticumpollicibus auHioribut,&Cc.Quod* palmse arbor talibus corticibus conftet. Et quia gradatim pollices hi afcendunt, ideo facilem prxbent afcen/um. Solent & hodie Orientales, hoc modo fcandere, palmas ; qui afcenfuri, tunicam fivefuperius exuunt veftimentum, &tum ipiraquadafti celeritate afcendunt: adeo ut Batavi nbftri, qui fatis funt celeres, eos maximopere mirentur. felcirco *icnyiiylndumentoexuto.proinduvijs circulum,licet* alij mahnt (quorum ledionem non rejicioj *utilemfibi, arbonque ciroumdutto circulo* * quod Indi cocciferam palmam afcenfuri, circulum ex funibusarbori alligenr. Vide coccifer* palmae iconem lib. iv. Nam praeter illam facilitatem quam prxbet fcandentibus palmaecaudex, exillisunguibus fquamatisper corticemgradatimdifpofitis, circulum etiam pedibus mducunt , qui eas fcandunt, non tantum fibi utilem, led etiam arbori; quam circulo tali fatfo mira pernicitate fubeunt. Sedmaloprioremledionem^ ne videatur Phnms cohfundcre utramque palmam daOylifcram & cocciferam. Ad dattylifer* aicenfione propter cortices fquammatosnullis opus cireulis.Contra ad afcenfum coccifer*,quod iis careat ,opus circulis,fe funibus ad illud conrextis. Certum,hodie Indos folere palmas nudos afcedere. Sed quorfum, per *Orientempopulum* Indos; intelligimus, cuper Orientes, Arabes,Babylonij, aliiqueadjacentes uon raro intelligantur populi j ipfaetiam ludae^ mOrientefita. Sedhi nudi nondegebant. Fateor. Scd arborem adfeenfuri exterius exuebant veftimentu,quodindumentum dicebatur,ipfifqueinadfcenluimpedimento elfe folebvt Togas vel togae fimiles vettes exteriores geftat.JSt veteres Iudaei, Arabesque.Sequitur apud Plin. *Cima omnis in cacumine & fomum eft, non interfolta, ut ih otterts, fe dfuis inter ramos falmitibm racemofamswypitatur* atque /»owi.^xempl. Toletan.habet: *Coma omnitin cacumine (Spomueji, non inter folia hoc utin caterk, fed ftm tnterramis palmitibm racemo Jumiutraqjnaturaatquepomi.Vidt* lib.i.de cauf. Cap.XXIV.OV *fi CpifH ^i»* hm it fiw , «A« t Kvopi>*tr <n&-?*&>,&.<:.* Pergit.JPlin.Fo/w *cultratomucronelateribtuque infe bifidat Isabellas primum demonftraveregemma*: nunc adfunes vitiliumque nexus, & capitu Uvia umbraculafindun-* 'w.Corrigunt viri *mugni,Lat&ribusque inter fe bifidatis hullas cum primum demonftravere gemmas : nunc adfuncs* &c. Malunc aliji *Sovellas* Cftve *tenellas) cum primum* <fe*monftYaverezemmai.* Quod pr*altera probo leCtione.

tf *aw!*.)* Optima, & ex arte defcribit palm* fationem', quae ipfa recentiorum ex peritiore [illegible] praeor. Seruntur eon inJucundo fpectaculo, & naturae oftento dactyloruro tria oificula , quaq; inaqua patefcuntur. Tres inde oritur exiles fpicres, fed in unum conflati, foliorum tamen pedfolorum , & harendiaceorum trina pullulatione diftinAi; ita tamen ut in unu qaudiccm primo ortu promifcuo coire yideantur. Quodfi binaofficulajuncaafeminaveris ,utijubet Theophraftus,bina folia prpdibuntj fin quatuor, totidem • fin unum, uti anno i 6 j \. feci,utHim folium emitter, quemadmodum pidtura ad vivum expreffa oftendit. Sed praebat plura [illegible] inJormatio^ulls plantaeft, Illud obfervavi; folam inUrmalinguas^ *Gr /rc* > cum reliqu« omnes plantae, latus primo ortu folia^ femine producant. Plinius lib. xxiv. cap. iv. *Seritur autem* [illegible] *COrPOTlaaaanrentwus : tajt,eqne uww* *w- *~~~~ — j*r-adbaret.* Alia de paWxre fatione praecepta docet Geoponic^n audtor Cailianus Baifus lib.x.cap.iv. *oVi^ fiobB&r £«3itf vn%£* ho,ju tsSctTxs TS «« wi i * ^••jbf^ig««» ^oJccctr^ fctfttyftiHt ^tTtcKo^aimySt* (in MS. melius *i ptni xoirt*-fUF&ypwi ^w miys,.) ^n?,i7iuf nfAmx?>*~M* fmalfe *famyjiouct* in editisj /3«S^*, i l ^ ^ n 9 T J ^ ^ « T (& - TW B*A«tf *b wild* ^uctri(rai<at9i liw yfa T ^ ^ ^ atf s Wi Aj#T9**S» im%oiwyt ylw petite now?* >@bjv [illegible] k*l»* (in MS. legi- [illegible] *lege,* [illegible] *Vide quae infra.*

1 heoph. dicir,- iequau [illegible] *mis* fV *olu* [illegible] *totum duor urn profunditate,eddemque latuudme.aut etiam amphore^aggere terra cum caprmojlercore expleba^femicum bitali profunditate relitfa y deindem media aggere glandts palma nucleum terra tmplantabis, it a ut acies ipfim verfut orientejpeiht>obruesque terra cum ft er core & fate admixto, &quondie ngabis donee germen emtttat.Quidam igitur hoc ipfum tran/plantant, quidam in locofinunt> & quandoquidemfalfa terragaudetyfmguhs annis circumfodere oportet, iSfalem adjicere ,fic enim cito magnxfient.FlortliQresautem evadent, fece vini veteris ngatx. offavertkfalmarum nonftatim in terra ponendafunt, fed m tegula fundo, &fic tranfplantanda.* Do&iflXoftxus tradit, oila.yino ma* cerara,citius provenire, Malunt alij madefcit biduo puerord urina,aut fatfa aqua,auidulci iale permixta, Eliee palmulas majores, piftguiores, non cariofas, non ficcasjautin rugascontradias,iedqu* cofpicuo fuccini colorc micant: ofla terrae mandato Martio, Apriliq; menfibus.n^ mnrA«V,vulc ipedare Leontinus os dactyli. Interpres, *furfum,* vertit. Malo [illegible] Namexfupremaparce oiiis non erum|5it germen, fed media; uti tabellaad vivum exprefla,exprimit. *m*

*K*t tdvc7ur.)Loc\xs* hie ut redl^ intelligatur.diligenfi & acurataoifis defcriptione opus eft.Palmae os verfe o*Teum,marmoris fragnfenta fracium imitaturzejafdem duritie & colors, cti duritia & colors corniimn miftam gefit; c'ultello in binas panes dividi p^teft, fedmalleolopercutere cultellumoportct. pbloneum eft, fed non aequaliter reres. A later^s enim convol vitur in finum. Ex altera parte ubi vejirir eft, canaliculiveftigia temra atqueobfeura, pertinent ab imo ad fummum.Pauloinfra medium qus canaliculi,umbilicus eft at quafi ocellus Quid2 (uti pidura oftendit) fub quo & a quo introrlum tendit tubus cum pellicula^atque intus mucro, qui germen,ut va« cant,eft.Nulla intus cavitas,ut in oliva^fed ipfu corpus oifcum,eft femen, quemadmodu caftaneae caro, *Sc* in corpore mucro ille genitals ad umbilicum, Falfutn eft quod Plinius fcribit; *Qafumi dorfopulvinatafiffura, ($ in alvo medio umbilicatum, unde frimum Jpargitur radix.* Ex parte contraria,ubi Sfiura haec mw [illegible] confpicua>germen prdclic. Leguntxt^7»». mai&« Hefych. *tiLv{r*vTo xv^las xvplot»x) TO v^tjXop 6 pilwyv KV/X*, Kvpofipropril curtum> & altum, fublimc,tumidum,elatum* «o>*. K^« varias habet lignihcanones, quandoque undam,foetu, germen fignificat. Videcap.xx.lib.iz. certe germen palm*,ex ¥ & * parte fuperiore ef umpit.Negat Theophraftus, <M TiiriiWr^ ««gm.Crifpini Lexicon,xv^T«» exponit, *Gibbofum^urvum^rotundum^* [illegible], qaale fuperiot dactylioilis pars, ex quagermen: contra inferiorij qua pulvinata fiffura, depreffa, neutiquam gibboia , alta , rotunda. Male igitur [illegible] fcribunt. In Ald. & Bal. editione [illegible] %«&;*. mutilus, vitiatus, decurtatus. Pars in qua pulvinatafimira, talis videtur, praecipu^ circa aciem utramque. Dodtiffimus Gaza cum non obfervaffet > circa aciem os da&yli videri mCttilum^ correxit. Nempe unam litteram negligcntia exferibentisomiflam cogitavit.Non arridet Doctiss. Gazs.corre&ioeruditfflirnis viris.Theophr HD I cap.xvi zi JVJVHW *wti*i***x%>nu11am cavitatemhaberc* fcnpfit.Fatemur quid5,«c aflerimus fim, l null?caS [illegible] in palmae oificulo conlpici; non tamdo diftincz Theodori correctio. Tertia pars hepatis Graecis [illegible] vocatur, nfi quod cavum fit hepar[illegible]gant cavitatem in hepate anatomici] fed quod pars haec refpectu gibbofae, quam [illegible] vocant, cava fit. Sic vola manus» cavadicimr, qnoawpenor pars minus rotunda & elatior videarur. T. j f»y$ Sl fitp ®.. , ^ sntiytt^ ! /* ^^^.^•^Sicetiamti^^^.parspedic infenor. Palm* os,fupenore parte, exqua g e K rotundum,nonmhil datum. Hujus refpeduinf«S pars ca^a, W«A, dxenur, quod opt W & d o S hf [illegible]

Ulumum. Legoergo^fq ^ ^ [illegible] ve W^» quomodoGaza.C^i TM ◦ a P ud Al dum, five *fmgermen.*

Nonintelligit, [illegible] aciem oflis palmae, fed [illegible] * *Iautn, in [illegible] umbilicus, five ocellus.

ocellus,ex quo germen. C^terum hac forma ex fui oflis parte, quae rimae opponuur, enafci folet palmfe genneh , & primo in radicem defcendere,mofturium quoque unicum folium producere/. In palmar pullulatione haec, *qnx* in caetcris nō obfervantur,notanda; quod non ex fiffiira,> fed oppoiira parte , ex ocello germen emittatjquod unico &tingulari prodeat folio.cū plant* reliqu? duobus prodeant-Quod os initio duriiiimū in terra ita einollutur, ut decorticariquear, &aufernabinteriore medulla cartilaginea. (Liceatitaloquile&or : fciototumoffeum eife, vef urn aliud nomen, quo mentem meam exprimam, non occurrit.) E terra exemptū,demum eandemolfeam acquint duritiem, reliquarum autem pkntaruiin femen perit, priftinamque nunquam acquint foliditatem.

Dig *J[i.)* Re&& Theodorus *'ifiuolh $d\fAdh* Caff. Baffusllb,,II.ca.lX.A3iA« Kir on *TIU)* «A.ive^p *yh'* 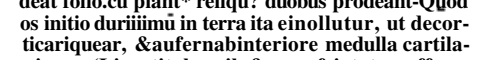

*To dluo*Tb><fr*p7rfv<mj, *»&H n**? ‹€*——. —r—»] ^**«««* yit. Manifeliileft quodfalfim terram fmfrobentMomma incptamtraterquampalmtjrutlus, quosoptimos &fertiMimosproduct. Propter hoc emmtS in noftns locis fola palmaftrtihtate praftat; quandojuidem omnes hi falfugmofi exiftunt.Qwire mfalfa terra patmas plantare oportet, aut vitare , am quantum poftibile eft curare, falfiftercoris' lifum ad terra dukismixturam.2Xini\xslib.xiiix&p.iv* Gigniturlevifabulofaqueterray majore in parte (2t mtrofa.*

nEg«?r*Tfajj.j Male in Ald.£cBaX<g&0ff&<c^T!Y?ii' obducunt, Plinius loco citato*: *Qix\imusjalfum-ab bisfolum diligiyergo ubi non eil tale,falem afpergunt: non radiabus, fed longms paulo.* Geoponictfnjauotorlib. x.cap. iv. 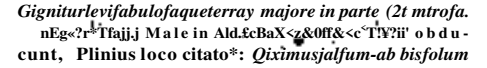

Kx)fi ov B*ЗlA«w ^<r^,ara 01 wm.* & qu£ feqq.ufq; *Vuhiiu 'zsh\tiitt ivytfivvn* «#omf>ci *ifidytovof i*m$ dppdfom* Hbec corruptiirima,nec meliori f^nfu in Ald.ac Bal.legwan d^ Cf Ald reliqua ut in vulg. cod.ufqj ^ 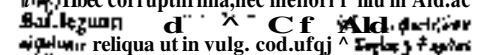

y^ fi if BxfivXavt 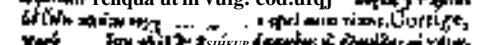

ttr&tn fjutcv T07rvif ceppoiftn, xj *etX/tca-is J*i<mv?'ttj£af** Id eft, *Nam ubipalma* rum copia eftjnum+arenofa &folfuginofa cernitur.Quippe *pM Babylonemjibi palma nafcuntur,fic ejfe ajunt* Hjun C5*tn Africa & JEgypto & Phcenice. In Syria quoque dlva cognominata, quaque regionisfuaparte ludai plunmas ha-***** *mbusarenofts ac falfugtnofis tantum locis nafcunturyqn«c^iirefervanquepojfunt.* Mul$_{Cuin}$lucis haic loco praebait Strabo hb.xvi. Geographic, 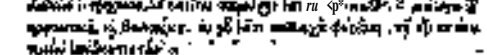

-Nonnulhut reditus auger ent, ludaicamverfutiam hueadbibueruntyquam tllimpalma>maxime'Caryo tica ybatqiejbulfamo excogitarunt mtultis in ilocis/ nafci, (*pLQ* Venetocodice fcribitur; *ideos appellavit Iudaa.* Omnino fcritjendum *\X*s.,* Quod tibi fervarent, nee ad alios optihilm genus palmarum evehere permitterent, iff*;vbcarunt Iuaaei helleniftae,qui Romaeage-- , bant remporifeus Plinij, v^l audloris ex quo haec Plinius haulit. Cariotayntelligit optimas,qua: Xenophontis tempore in Grseciam non ferebantur, ut infradicam. Videinferius verb^Theophrafti , 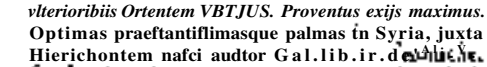

fit utraritanpreeiufn imponenteSyreditum quidemaugean^ communiyero ufuidamnumadferant. I^em Strabo,K*i ^^w'i*«»0 ™**To$_{i}$ix<» r xapvurh Qynty b fyZwpnn^k** v *BcttvkuHts, $ Sizrixwob ^6^1JJU.* MS^«>^huv ℞V «W» *i *$'<*}&' Palmetum* floquitarde Hierichontej *quod talrn*mCaiynamfertahbinullumeftyexceptoBabylonc,& vlterioribiis Ortentem VBTJUS. Proventus exijs maximus.* Optimas praeftantiflimasque palmas tn Syria, juxta Hierichontem nafci audtor Gal.lib.ir.d 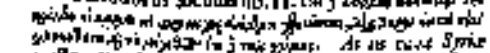

I'§&c;t«K£n.Plin.loc *cii.Sed ut cipia ubique atquefertility\ lUnobilitaiin ludaajtecin tota, fed m Hierichonte maxi. nl-Quanquamlaudata® Archelaide,($ Phafelide, atque Livia* ygentis cjufLm convallibus. Dos fis pracipua* 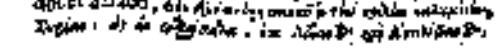

forrodue montes quiSynaim cavam induction, aqualibus vero in-' ter fe dipti Jpatys , Libanus 0, *Antihbanus , paulofa** *pra iHari mcipientes.* In hac Syria cava Hiericho iita eft , lbique Iudaeos plunmas , five tributum habu.ffe extra dubiuixr puto. Hanc ludaeaeparrein faUuginofam fuiile ex Scriptura forcaihs colligi .poteit. Nee enicnclaré hoc dicit. Libro iv.Reg, cap.xx.legitur : *Dixerunt quoque vm civitatii Men* thuntisadElifxttrn^ eccc habitatio bujus ctvttatts optima cji)ficuttu ipfepQrnineproJpicK , fed aqua pejfim<c Junty terrajierilts. /lt,aitille$_{y}$ adfertevannovum, &mittite in illudfjl. Quod cum attultjfent,egrcjjus ad font em aqua* rum,mijitwillumfal>&ait: Hac dicitDominus,fanavi aquas has,* {£ *non ent ultra m en mors% nequeftcnlittts.* Venfimije admodum tellurem hanc, in hujus rei memoriam, falfeJinisnonnihil retiniuffc. Caecerum lege *kppdfon >&j U\u#<hcn*, quod Plinius loco citato fenbat$_{y}$ *Servantur hi demum qui nafcunturinfalfis atque fabulofts$_{y}$ ut m ludaeaac Cyrenaica Africa , non item in JEgyptOtCyprOySyria & Seleucia Ajjyrite. Quamobremfuet (3 reliqua ammantia ex his fagmantur*

Onoz«£ £<&«J Duo, intuit, effe palmarum genera, natura valde diverfa. Unum qupdfervari poteft, vulgo *xetpvu Tov.* Alterum quod condl fervarique non 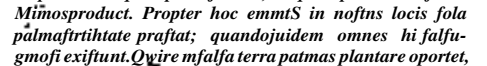

Sic Strabo lib. XVII. duo palmarum in Thebaidejiafcentiumconftituit genera: A*Ita *tfJib on* G? 7? ©lbUti^, ^ «^ci *livhtfu. c-n* ℞A®-^ 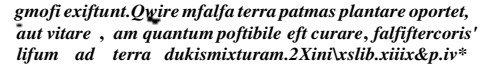

*QwixmtS XetSsit tpo\ytK*2gtis wtht'ixq Tttmips. Palmeum* vInum ut conficias, *palmu Uquai Chydeas quafi vulgares vocant y easque maturas acctp* Plinius lib.x.v. «ap.xvi. Vnmumque e palmis quo* P r M *& Indi utuntur,ut Oriens totusymaturorum* (inoptim^cod. Salpi^nt, tefte Pintiano *mitearum.* Lege cum *loCtzi^mitiorum) quas vocant Chydaos modio in aquae congu's tribus macerato expreffoque.* ldemPliniusliU.xiii.cap.lv. *Namquostxbis honori tyorum *damns , Chydaos appellavit, Iudaagens contumelia numinum infignis.* Quid velit non capio» Ira , & odium in Iui|os eo ufque abripuerunt Plinium,ut quid ageretjrc fcnberet,ignoraret. Honori nedeorum damus viles ,^abjedlas, & qua* durare nequeuntpalmas? Quod optimum inluo genere eft, honori Dleorum cribuic antiquitas. Vox #v*W£* graecadft'', nonHebraea, aut(Jf?alda»a, qua lingua turn temporis utebantur Iudaei. A Iudaeisergo nomen hoc non inditum.XwlW<^ *$OMZ* vilis, ut dixi,plebeia* Idem Plinius eodeni hoc capite: *Thcbaidts fruftus extemplo in cados condituryCumfut ardor is anima;m ita fiat celeriter exfpirat: marcefittque non retoslusfurms. $ reliquo genere plebeia* videntur ?* Plebeian viles £t/JWe«,optifnae lllae fervabantur, plebeian artatem non fereban^ Plebeiae,quae fervari, condique nonpoterant, in Agypto & Cypro proveniebant. Inantiquiffimo

Interpretantur.wV/^. Verte , *recentes:* opponuntur enim ficcis.Galenus lib.i i.de alimentorum facult. A^{1}^*^^$_{m}$ *iTti^nnv «l xfia&i Q*Uixn, £<?**£* 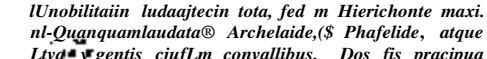

tes, eyndem habent ad alias naturas (ficcas) proportiomu. 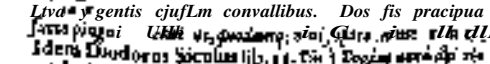

Sic Diofcorides lib. i, cap. cvii. Tic

globij. Homer. Ilad. (? 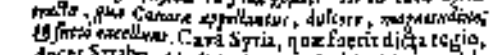

tamen & Latini voccm *viride$_{7}$* pro *recenti* utuntur. ligna enim recenua,fiores, platas recentes vocarfit-

Lignaw'ridia, plantas, flores.viridesqua;nondum aruerunt. Plin.lib.xxiii.cap.vi. *Cydoniorumflosviridts&ficcus,* Praeftat: tamen TJ^A^V, *recens* interprccari, quod *viride,* hoc fignificatu,rarius apiltl Latinos occuirat; turn ctiam ne qui ignorant, quod viride pro rccenci fumatur, fallantur.Caeterum *&*,£, <p*\u&*, apud Theophraftum recentem palmam effe, ex eo pacer,quod *q*\nwt z*^v'ji* dukes palmas; imjnaturas non#uy^,fcd *ü^* vocet.Sic infra, c* K^» *Wt* 77 $/®* *QwtMV Wt*> 0 *ov mTmlm* f *jtapsrö*, *dfoc t$* «>ö? A *iStis irepoPyljGytoKve fa,* efftwei^^opponitur Idem lib. iv.cap.v. hift. ^ ^ c f y 4^ ^ ii/,? $a>ix<> T W><> si™<p«3s<.Virides vertitPJiniushb xm.cap.iv.circa iinem. *Akxandnmilit&sfalmis viridibwftrangulatifunt.*

QieHfyws^affvs&dwelvjdtTxnpTro.)* PJin. lib. *xili.c&p.iv.Infjpro vero,Syna,JEgypto quadrima^lia quinquenncs, altitudtne hommis , w«/o ß^w)<VM hgno qnamdiufunt novella, ob id fpadonum accepto nomine. Sua* praannoravimus Plin.lib. xxin.cap.v. icribere : *¥alma quafert myrobalanum, prabati JSima in JEgypto, Mn fjow /;^to reliquarum modo in balanis.* Falliiiimum eft* iEgyptias palmas oife carere. Voluit fcribere,palma immacuramyroKalanofimilis, in iEgypto probatiffima, offla non ljabet reliquarum modo in balanis- Sic enimhb.xiu.cap.iv. *Vtrifqueautemprimanafciturpomi caroipoftea lignum intus, hocejifemen ejus:argumenturn quod farva fine hoc reperiantur in eodem palmtti* Vultimmaturas, qua: myrobalanofimilesfunt.olTc cárere. Pauloclariushaecfifcripiiirec,nonpeccaffec Theophrailus de omnibus palmae arbonbus ganeratim fcribit,nullum in balanis os habere,quamdiu iunt novellas. Plinius fpeciaci'm hie dicit, Syriacam, Cypriam & iEgyptiam palmam, nullum os, vel, ut loqui folet,lignum habere in balanis 5 quamdiu irovellae funt.Theoph.ut dixi,loquitur depalmis in genere,nec *'ihnilhcfa&t* iif qtge nafcuncur in ^gypto> Syria, Cypro.Conftat tamen ex^odemTheophratto palm* quoddam genus repenK'i, quod os non habec in bala^o, fed an in *&%y\>x*, an alibi nafcatur, non tradit. Plinius,ut vulgati c/tdiceshaben^-ffigyptiam palmam os^intus hab^Lfnegat male. Tradic Achenxus liiy.^A^raudtontate Ariitotelisfapud Ariftotelem tale nihil hodie quod fciam, repentur) paln\ae genus quoddam *'m?!*>»* vocari. ^A'^f«'«^

ci Tif «fec *Qv-nSv'bins. QomKm «*hXP⁹** *ss mi* ,W>°»X*S p* * * * * *
^i d™L!w. Ariftotelcs libro de plant is fie etiam tyutnm apfellat: ?almas, inquit, nonnullas unquamtefiibus carentes «M#KW *vocant, quidam iv>*fy*s caWatas, altj ccnvpVvs nucleorum carentes.* Haec de palma arbore intelligenda, nonMe frudlu,ut vir do&ifT/opinatur.Omnis palmas frudlus recens natus **uzL®*. Ineptus Ariftoteles foret fi diverfum genu? faceret,maturam & i*naturam palmam.Satis clare Theophraftus paulo infra alias *k*uiU#* alias ^ fcribit. Nee de novella arbore loquitur Ariftotcle J, fed.de adulta, quod ex Theophraftoapparet, qui palmas arbores repenn fcribit quibus os nullum intus eft.

EVJ$)T«.) Plinius loco citato." *Gaudet (3 riguitjoto~que anno biberc cum amet, annofitienti. A fimo etiam qui dam Itfdi putant* , ££ *Affyriorum pars aliquafi non nvis wifceatur.* Corruptahaecvidentur. *Lcge, Gaudet & ripUM, totoque anno bibere^quin etiam nonjjtienti(hoc eft)* effamfi annusfit pluvius,gaudet tamen rigari. Favec huicledioniTheophr. palmas fcriben&magisgaudere inlicibus, quam pluvijs)M^mo*quidam etiam\Utdi putantji non riv*admifieatur QxttK* falfo inierta effc ex Theophrafto patet. Vide infra *mp«™*n*

XwAtiirfr.) Hunc locum ft verm Plinms: *Nee ferro attmruntibi novel' as: fed rchgant comas, ut in altitudinem exeant. Upbuft* deputant crajlitudims gratia, fcmipedales ramorum relinqucntes truncos, qui decifi alibi necantmatrem.* Videturlegifle Phnius,nonut in vul. gatis codicibus fcriptum eft , O'^T^ *fift* ffinnn KM -n*x&* *%». Cum robuslior extitcrit, & crajiiorfaftu:fit: fed »s •***%& i'zy, u* crafiitudincm accipiat.* ^lon dicic Thfophraftus, ramos gratia craflitudinisxieputari, utcjraifioresfiant, iedtum demum cumcraffiores fadU funt. *^Tn^lujfemipedem* tranftulit, quum duo-' decim Sc digitorum menfura, ut fupra docuimus-

rim J[if (pun™.)* Diofcorid. cap. dc palma. Tria palmarum genera recenfetiEgyptiuin,Caryoticum, Thebaicum. Tria etiam fumma genera videtur Plinius con(htuere,lib.xvi.cap. xxviii.ubi de fuccis frwduumagit; *Carnej'm^wii, palmaplacent> crujla Thebaica, fucco uva &&irjot<t* ? Quaeri folet utrym jEgyptiapalma prarferenda reliquij. Sic nonnullis vidfitur, ldque quiaDiofcoridesde eapriiioloco egit. Mosenimipfi, deplanta, in fuogenerepraeftantiilima, primo-locoagere *i* uti ultimo, de *vililVi-*ma, Acceditquod Varroapud Gellium lib.vi 1 .cap." xvx. caeteris praeferatiEgyptiam, ineanempeSatyra,quam «fc< *\hrp*™y* inlcripfir, Pt/4»itf *Chalcedony murxna Tartefiia, afelli Pefiinuntij, ojlrea Tarentina, pe-Bunculus Chins, clops Rhodius ,fcari Cilices, nuces Tbafi<e9 palma JEgyptia,glans Iberica.* ContraStraboljb.xvii. palmas per totam iEgyptum degeneres,ac vix eda*les,* inquir, us folum exceptis, qua?in Thebaide nafcunturKuS'%l>Jw J\i M Aiyuzrw'<?v Qamx®*ifySs oil®**}

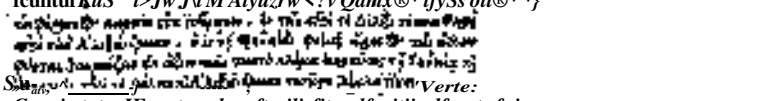

Verte: Cum in tot a JEgypto palma fterilisfit ,velfruitii adferat efni aptum^tn hen Apud Deltam © Alexandream-% tamen injhebaide palma optima cjl.Quare admiratione dignum eft, quomodo qui eandem plagam habitant, quam ludai, 0 tjs fimtimi, qui, inquant, circa Deltamfunt,^Alexandrian, tantum ab Ma different. Cogitandum e rat, non tantum coelum,fed etiam folum, niultum conferred Palmae optimae in arenpfa &falfuginofa terra.?Talis inThe-• baide, &locis nonnullis Iud«ese. Non mirum ergo, fi reliquis praefer£ntur. Conciliandus Strabo cum Diofcoride. Ad argumentu ex Diofcoride allatum, refpondeo; Diofcoridem non femper depneftantiflimoin fuogenere, primoloco agere.iib. i. cap. XII. cafliam gazir optimani dicit teftatur idem Gal. Priori tamen loco de daphnite ^git. ergo argumentuni allatum nullius valoris.Sed aliter etiam refpondeo. Diofcorides palrfiam -ffigyptiam prarfcrt, non quod ori gratk3ima,led quod morbis medendis maxime fit idonea. Contra Strabo non *die* palma cgi^q^{11}*^{101}^{8}" fluxK>ne,laxirate, aut folutione natismaxim^conducit, fedquxpalatofapit. Quod ad Varronem attiaet; dicendum non laudari, ab eo fimpliciter ^gyptiam, fed ^gyptiam in Thebaide natam* ubi optimam nafci Strabo tradit. Thebaicse dicuntur, quod frequenter circa Jhebas nafcantur. Quumautem Thebarum nomine pluresfuerintinfignk« urbes,inter quas, du^jin quarum agrjs palm« nafcantur : quaeftio eft, an Iudaicas an jffigyptias intelligant vcteres.Nodiw hie vix folvipoteft. Ego» falvo ineliori judicio ^ JBgyjuias intelligere puto Galenum,piofcoridem & Plinium Jianc Strabo in^ ter^gyptiam-, & Thebaicam *iZ* Caryotam facit dffferentiam : quod ea?, quse per totam nafcuntur iEgyptum, propter valida;n adftridtionem, non ufque adeo fint grata 3 qus vero in Thebaide nafcun-r''r • ut * S"y°«» P.^{a}>{t0} ^piant. Sed in eo, air, Caryota à Thebaica differt,quod h*c crufta ficciore fit,Caryotacarnemagisplacat. x*^«5©- J\)t * *QT,-* C*JK0?j *ßcT^i yhyffif tv&pcaTtp®*. Durior Thebaica quam \udaica, fed guftu gratior.* Hoc eft quod Plinius dixir, *crufta rhebaica placent.* Idem Plin* *in totumarentes Thebatc* atque Arabic** (excellentuT. Salmafius legit Thebaidis atque Arabicae) *tnacroque corpore exiles, & rarifiduo vapore torrentes, cruftam verim quam cut cm obducunt.* Non tamen puto diverfi genrt-is ab alijs palmis Thebaicas effect!etiamclariir.fentit Salmalius-fed pro foli ratiofce in <jua nafcuntur t aliquid peca liare'nabcre. Ipfaequipp^& Arabics, quod in re! gioncclidiffimaproveniunt, affiduo torrentevapore retorrid«runt,&.arentcs,tninufqu- carnicha- bent quam rcliqux>cruftamq«r,ro cutegerunt Plinius dixit, *cos crufta placere% cum* *meiAcntur:* Male viri docji oflScinariin Tdos, Thebaicas palmulasftatuunt. h«c, à fapore palmarun? differt, acfacie diverfa : necfuaviores jEgyptiis,fedacidiores: dui in fltayfen, nullu^pS r^V profert.Detamanndofertaifisadurusfumcai

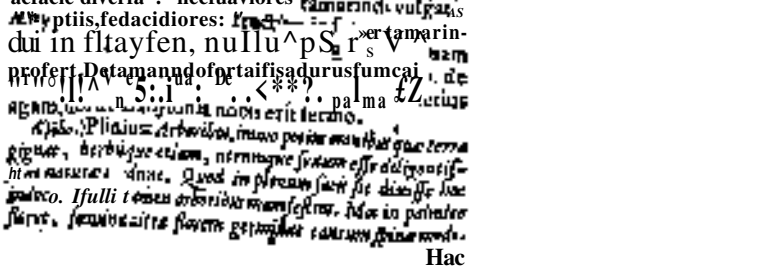

Hac

Hac oocafione de fexu,mutuoque palm arum amore nonnihildicemus. Noti Claudiani Verfus,

l/ivuntin Veneremfrondes, omntque viciftrn
Felix arbor amat, nutant ad mutua pdm&
Feeder a.

Theaphraftuslib.iii.decauf.cap.xxin.ait, fru-*dtnm* **in palma feminaperdurare nnnquam polfe,nili iiortm maris cum pulrere fuper earn conculferint.** *Tol)\> pi i7ntci*6ir, lege ufque T$n9nue>T0ty.T olvTtv** Idem **docetcap.xxn.lib.i.6ccap.uk. hujus fecundilibri.** *<?rti*£'fyr***ftlw$* 8cc. **Hunc,locum in huncfenfum vertit Piin. loco citato :** *C<etcro non fine maribus gignere feminai* **(mutatoordinc exemplar Toletanum, Ctf-***terofine manbut non gignere fcemmas) Jponte edito nemore confirmaft* **;** *circaque Jingtilos plures mutare in eum pronas blandtoribmcomis. Ilium 'ereEin Injpidum, afflatu vifuque ipfo, &ptdvere etiamreliquas mantarc. Hujus arbore ex-cifa vidnaf* **(in altero codice , teftePintiano,** *Iridjio) pottfterilefierefceminas. Adcoquc eft veneris intelleftus, ut coitus etiam excogitatusfit ab homine, ex maribus flore ac hnugtne , interim vero tanttur>pulvere_ infterfo fumirnu* **Elegantiushscc refert CailianusBaiUislib.x.capPtv.**

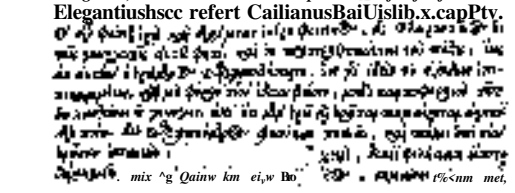

. mix ^g Qainw km ei,w Bo t%<nm *met,*

>Jw«AgT«, ^ *W* C,HHÖK fliffljjiif®* uhrig *airwforx toourlu** *hnp* -

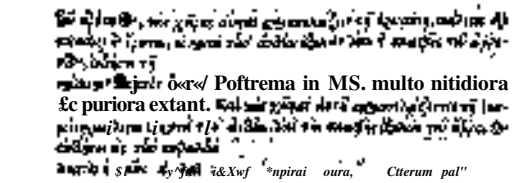

ő«r«/ **Poftrema in MS. multo nitidiora £c puriora extant.**

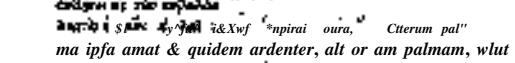

*&Xwf '*npirai oura, Cttcrum pal''*

ma ipfa amat & quidem ardenter, alt or am palmam, wlut Worentinus in Georgkisfuis tradit, neque prius defiderium inipfacejjat, donecipfam dilettus confoletur. Videreenim cJiipfamarboremincHrvatam, & nonfpentemfroprium firmamentum^nequefruHum producemem,Atque hoc ipfum agricolam non latet: novit enim quod amet, quam vero amet ignorat.Quapropter multasjfalmas contingens, rurfusquea^ amantem regrediens,eamque minu atti?igem,quafi ofeulum wutuominijtrarevideturi quam vero palmam defideret\ affe&ionum, (Sfiita dicere liceat, manuumnutu^ aliquo nodofjgnifiyit, adillamenim ceft>icit, Q> in illam radiabus extent is fiapnanter injicit, eamq^ quafi ample&ituriMedeh tgtturamom eSt, ut agricola frequenter mafculam contin-gat, <2 manm fuas amanti admovgat; ^ maxime ut flores de capite majcuU ademptos, in caput amantis imponat, hob namque modo amor em mitigar, & palma ipjajplendida red-' dita de catero optimum Gf *pu'lcherrimum fruttum feret.* **Haecideo tranicribere volui, quja agricolse etiam-num, ut refert dodtiff.Guillandinis, in Arabia, iEgy-pto, Mefopotamia, Iudsea, Phoenicia, tota Syria vp-lentes cavere, ne fosaaina: aut fterilitatis noxam in-curran?, aut frudum,quem aliquando imagigationc libidinis, ut ita dicam concipere folent (quemad-modum aves oVa irrita , quae** *ov&m* **dicuntur) ante niaturitatem amittant; ita or dinant utriufqueifexus palmas, ut mares eofaltem intervallo a focminis di-* ftent, cfUo pulvis ventorum flatibus a folijs mafcuk-rumfublatfts,in fcrminarum foliaincidat,idque-fatis ad foecunditatem & frucftus maturationem facere conapertum eft.Sed,mirum didtu,quod fi qua pr^cul a mare abftiterit, ut neque pulvis , neque aura odorve ejus ad earn permpare poffit, excogitave-runt coloni funem a mare religatum ad foeminam ufque producere , ^wue ita quafi maritalivinculo fopulatam, mafculi virtute clanculumper funem ^repente^foccundam fieri,qu3e prius in ^afterilefce-qat folitudine. Profper Alpinus oculatus tettis ea-dem&** *h* **tradit:** *'Hac arbor,* **inquit,** *alternwtantum mf^C0M^resfruauscdit, neque {quod diBuvaldem^ WiUvideturifvyninaconcipiunt, ac fruthficant, niin ram* vtar* famine rams ahquis permijeueri t, acjc quafi ofculanpermifem. Vkriquefrrrinas ut f<*evident, non ranwsfed pulverem intra mans mvolucrum inventamfupra feminawm nmos, atque corjpargunt, veUHj{lores warn puiveris locQjp'argereJolent. Ni etiam £g)'ptij hocfcccnnt, fine dubio fee mm* vcl nullos frutlus ferent, vd qucsfercnt, non retinebunt, neque in matnrefcent.* **Iftam plantarum conceptionem,qux tit arte, arguere videntur innu-merida&yli, qqi ih Arabige defertis confpiciuntur* in quibus fylveftrium palmarum fylvas rcperias, qu^finehominum cuhu optimos frudusaccopio-ibs producunt, retintnt *fac* maturant *i* ex quo quis judicabit fammas ad foecunditatem moveri , non ramis,vel pulveribus aut floribus mariuin,utPlinius, ahjqiie tradjderunt ; fed non iecus , quamtalia; arbores radicum marium , atque iocminarumcon-tadu fecere folent , fe ad foecunditatem parare.** *Arabes,* **ikquit Alpinus,** *palmarum cultus penti, yefpondebunt palmarumfacuniitatem in Arabta defertis , licet arts non fiat [quando in his locis b<c arbores, ut diftum cfi ,fme ulla cithurafruttus producant) adjuvareventos, marium & r amis pit her es Moresque a,d ramosfosminnrum ajportantes.* **Iovianus Pontanus duas celebrat palmas , marem unamBrundufij, fcEminamalteramHidrunti, quai diu fteriles peynanferunt, donee fcilidet paulatim fuccrefcentes, nondum alteraaheram contueri po-terat: ubi vero tantum adolevere, ut fefe invicem confpicere potuerint, lorf^o, quantumlibet multo-rum ftadiorum tracftu i diflidentes, foetiticare c;oepc-Xunt,**

Brundttfij latis longe viret ardua tcrris
Arbor Idumats ujquepetita locis.*
Altera Hydmntinis injalnbus amulapaltna,
Ilia virum refer ens, hac muliebrc iecus.
Non uno creverefoby diftantibus arris
Null a. loci fades, necfocialts amor.
Permanfitfine prole diu, fine fruSibus arbor
Vtraque\frondafts &fincfruge comis.
Aflpoftquam patulos, fudcrunt bmchia ramos%
Ccspcre &ccelo hbef\orefrui,
Frondofique apt&sfe conjpexere, viriquc
J.llafui vuhiu\conjugis illefiac,
Haufere. & blanduriwenisfitientibus ignem,
Optatosfdetus fjwintulerefda:
*Ornarunt ramos gem^^jabdriiitu^*
Impkverefuos melle liqucntefavos.

o' fV «P^ «»3®*.) Pliniusloco citato: *Mdi inyalmite. floret, fcomma citrafiorem^g&minat, tnntumfpina modo.* **Leg-e ex veteri** *codicejpictmodo.* **Nihil de fpicaha- bet Theophraftus,eo loco, queia heic vertit^Plinius; fed ex altera id| adtexuit, qui extat lib. i. a! caufis cap.xxiy. ubi cficit,pa-Vnam arborem germen emh-tere veluti fpiciim,cuifrudus appenfus,Ou** *fi#/>« >\»* **Jr'gW.lege ufque ^wiwJjtiypwir.Zjw^verticiw^/-**

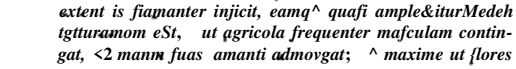

loco idem eft, quodapudDiofcoridem, *£vtikJ*h* **accepit, pro involucre. Iheopnralta «r«> eft palmes, hoc eft tencr ramulus e quo frudtus dependet,** *»A»frdn*$.* **Scd video me non male fa-durum, fi paulo fufius de voce hac cgero. VCK** *eardfyi* **plures habet fignificationes; nos eas recenfebimus, quae ad botanicos ac medicos pertinent, STIOJ*; rudes fiverudicula, inftrumentum quo aliquidenovetur autagitatur achirums&pharmacopolis. Diofco-rides lib. I.ca. LXV. ^** *yiw <m£% 'las h •tyr/nta ^^«^"-*

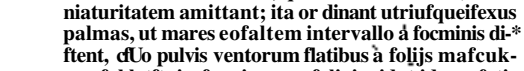

Acfyatha perpctuo fit fine intermiftone doneerefnxem, tera Utato.'Cohmtil. **Jib.ult.cap.xxiv.** *Tr***a*ici*

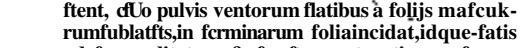

immifcemus , (3 dilt?enterligncafpatha, vel etiam manu. pathi

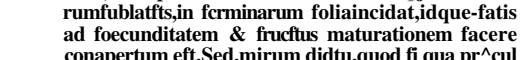

L4abietemInteVretantu, e»nonabietisla clirymam.Hosdecepit Pliniu^ Phnium Diofcoridis verba malfc intelleda. * . / Dioicorides, *lihui* iWr&ig n n (k E'A*W* putavit I linius totam arborem appellari, quod valdc mentum, iigcnim

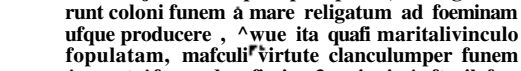

unguentapertinens^uam aly elatcn vocantjtiod nos ableterñ, all)palmam, alijfpathen. **Grascl, ut fupra dixi, in-volucrum palma?unguentis additcnpferunt. Dioi-coridescap.de fpathse, five involucro palmae: ^^** *«Ifa viApvprfyu sisrus ^fiv^uf* sw'^ws. **Eo unguentari) in unguentorum fpiflamenra utuntur. EA«n, dicitur etiam abies: fed hanc unguent is addi„nufquain legi- lachryma ejus unguentis apta dicipotcft, inept a arbor. E'A«> ,\}U3e &** *vwifc,* **integumentum frudns palmarum, eadems'A«7>, dicitur, etiam abies. H^c impofueruntPlinio,«quifacillimc&ubiquefer cvo-cuin bomonymia fallitur. Thcopluailus^ ucdixi,**

tcncramaciKivupainve termltem quifruftam fcrt *wniSIa* 'JX lib I.cjp. nit. "fr*-uj-iil i |8*JA.»> *imJt iiftniftjtnUmffsht, Vltniathb.*

Hujutmodi cela nee ci in»\jiiKro Iru3m Humane films, ncctx ttooo to ado ijaennt. Cjiiirt r«A

E«*<>ri<Jo^VidfT»«iam ex oaa frtidus depco Jf * at, oc reppen apium Luii J4 JuiixAv •tfiumaft' duTn^itfwm (jumt *ittH* Jt yiP4tttw Hrrn^lfrro *ti2& «»)• paJmei.

Palmarum fruch is, & flares EUrc

Spatha.

D tfl f i| eft involucrBm rrmSuipaJln*,c»ni primum ficrcTeincipit.lib.i.cap.ci. *<i>,.,Jil£.....l*J-*

*f-tbKxrumilhutSoiWM fovolucrum cjf, etVKguentitrij tanaumttTwrt Jbtffimenu tttuniih. Annq*ui (incci tp-

tri-'^f^vca^um partci|iifdein appellariu** unc'^uad priv*ti«i locum habcr in pil-

li bi 1 • Tfl *i$p *** frfn*&* xpi* t > ^ ^ ipwHw^

f »iuac^i,,Jm y''»tf.f>iiH^-Koc fir cum > IJmliiur

fpaihen p^n « pjrtfro.vocavit p^lniain,S; nc j

toiiiusnorainij «pj.clljiio lallerret, dj ccit A*i'n W-

'-'"• B^MntVdk plJtra denowt. Theophraftus lA»'.i»

<frif«HvId Vcrc aljj ;vid db

men ; *lHtttttutnwtaucnr,umiiudpalti!4rgtrmtn.* Hefrch-

Sc iVudus teguntur spud C4Ic11.Atcl1igene1ltb.il. i^« nn T ~ Tl^~ ' TTTT. r*~ u<

On *ir^nbf>yj *fkdmibtwft herb* an naU uny:uU* Ill rui yii»m>. Id clt paltualx itiitei.J'Wncino.Hclyth.iiwfc* M W «»• iy ^w-- ^t.]jbA»ii^.,Tei ut sptuiHeiydi- «**«•, dun> """ifrtmi Vri ••!»MH. fji^ir - « !•• panmu aiperior i btloeo <*iS.* <joe torpor ibus ucon centiorci GCTCOI iif* iK.tur:.:, Aefiuni *'-cia.* xi 1- up-:i. TuIiiinttna.MjMpi . «• Heiocle* .\UrteIlui Haipincaicip-i £$// up.II. *Omami*

A d M ~ I h

i^.s vdamenti abaIJieo,n«.f..opennitiituin palnttir iWiminutiva ibrmav6eavnAtchig«ne*. A>. CSTenQs Ub.vm- limpl. appellat, ubimaleii M^vtw*»Ti^IctitiJriQuod liiu^ncc noi v:rt cruditit- vocatunt, Ik ult lunt hujus lumo^d,icilbindii(ri. Zoiiinasi'anopulitanusCl^micus, H' 4**&''&''f.' •&• (»Vi«it ^ ^iiv*}i[L^riu'i ,wuiu,,v f mm 1. I:rpau4?

Porro tcitc Diofcotidjc trujoiipfi;, idem ()uoque mt cum iuvolucru, o'^i*aSsit%ejJf&. J\< _=' *jiib e*fiuiiuiiOHiiHtrur,iUr(?tut'i*j>pctl4JB,, iituttmuin imrjiJM.* In Aid] no Cod ice ^t^ua^-lcgitur. ULrum- rjucnertio quidlit; bart'aruravocabuinmviiietur,' Uoctilf- Salniiil. trinljolitum vjiietui proiw.j^-. Arabic^ fc^er, 3t lujfrr, iticerpres Avifenr SilTurmn voc«;exiiebraicd"^?' *btfet.* <ju«d uvam acerbjni Stimiuituramfigtttiticii.' Airabts Kirocarutic pal* nui I am nonUu nut 4 ram. QuoU ii ijiJsim involve rum, Tic vocafTct Diofcoiidcs , f*nu(n cifct corrigutc *paeb*{&'.* Bnw.'p no men cakratnenu cujufdaui it* dicli *o^™ nfiJn* $«t^r > •juud inwltui congiuir, uc trarfic ctynioLSane habco calccamcnri tjuodd»m genus ex one.itatiLiui regiorubus , <juotinun mile refcrt pilinnnvolutrum.Hclycb ^ K ^ ^ eft tunic* genus quod (jcftabtntmejtiriccs'Ihractc. a*«a>^ v.,iCr)[JV; ^JJJIU) «; e*|i..'yv«Jt^f. font He fru&ux bicdiii us, <j uad in ta ii i R vo I u c ro co n c i n c r c t u r; i] nod non iirero.Hxcanitoiavi.ui Galrnii>.nV£v,i Dioico- rid«J^j/n.,8i. piofcoridisrr*3i.,lTheophrafto "W- ?« .iliuJ cIii:. imclligCTeii-lcdor. ThtfbDhrafto uc dixifpwbc, palmcs, quo palm* invoiucrum con- tincmr, Avulfum *t* palma [trtnitcm, Grid crw«V rocarunc. Ag* IJms: S/uiu.*pbsnicci* n u w ^ . ,^ur/fj JAW /rwSw fj//M 4riD«(»«» **diHtdum fclt mc*8i, un.itfpitJtcn (S l>hirnicct* n»Di(Jl, *Sf JJICA tnim DaneiTn-* c:i«r , *tvulfinn i pilnta* ((TTB/ICT/I *(umfr«H«.* Plutarch.: lib — 111 • *fy* '"i^- qwtt • i^- n(*fo- d» *i^a $,,,« «^»« mfiawirmn «?i«hi TlC M(* #* n*(** , > *t$ r*at£ *»fU3z.* f rmrw in Or/o *thtfnti tetamen imetn* , cful/Ir *rmtum*

*'*f*f*lm*fo*iix.Re&t* ereo Pliniui ^ vertit. Proprtc autem pa|in« in vitc, i cju$ pc1)(je[Taccmui.Attlmjuiiitiiwtioueni palnue ttnclJatnra- mulum , cxquopcndetinvolucrum.&jnqup^j" Euangcliftim *c»\>.x* 11. ltg.itur, E><«f»™^,1,-^'JJ^ —^l*Gl* *tkt**** *»' ^ -...«- ...• --• - ^ r — p -n"VIIIv n e K-f h virgasffilt finirp^<^-f>'ii>^. Veriliinile fit term* tfm cum Morfe 1'uiTc : ^wcfpalmaMarriomcnfe* quo ingreifurf Salvaror nofter Hie—r~' periitttrtecvox iMach.ili.iaj. , ad vcrfii* dcptmentit minum. *Ex* loco Pollucis fupra mi> contlit,olex tenellum ramum can. Ccruoidiilotoadiiciam. palmarfnlpr^ 1 habere nomen. • *VUm* PoiiLxlib , cs,'' X / ,

dixifc

xiffo,fitigularjum palmsTarbbis part i
Detradtus nuline vide cap. fequens. Quk inter marem&fceminampalmam differentia, hu,us lo'ci eftdemonftrare. Hoc docet au&or libelli de Plant Arift.alcab.lib.i.cap.vi. JW^IMT*ft', ifttu •£***&-
SiAi^-o^'n^, &W $;& T« »»•&*. *Difcemitur Mafeula , «<r»tK* quiapnut pullulant ejut folia, funtque mtnoraquam tilm', item i fragrantia difcernuntur.* Unum,alterumve m his verbis confideratione dienu» ac pnmum quod maris folium prius puUularefcribat; cumPlucarch. lib.*vui*. fymp.q^ft quarta. ftiampalmam ro faquam
yvrarentibus,veteraamittant. Mi» Jl wj
JEEPS
Hsc contaminata, ac valde corrupta, & fine fenfu

yerba Plutarchi, in hunc , veVfamilem modum, legenda ckcet. *tonifXtoMM.* *Si* *haec* *vero* *amagerminet,novamaremgerbinaemiK^, in quibasnovafoliaoriaturvetcfiibTomXsinantr qu!sgermmibus,velpotiusramisretenti$ V u S "* *eretem* *Vulti?i,* *offeum* *dumtumqu,* *dente* *contrafafcinaweneligione* *Ahpdplunbuivefiitu»7pauctorib$isvetumcis,aUud* *craj!ur,ktis,tenmonbusquc.* *Itafiunttmde* *quinqaaginf* *genera,fi* *quuomniumpeifiquivelit* *nomina,etiambarbara.* *potmdpUngtm* *:* *offeum* *dumtumqu,* *dente* *contrafafcinaweneligione* *po-* *breviutltgwm* *^potmdpUngtm* *:* *h* *ti* *#* *Aliapalmaramdivifioj* *nSX£S?zszg22S:* *tur,* *&ciboquidem,fedutfucouberrim*.* *Ex* *quthuspractpua* *vina* *orknti,* *iniqua* *capin,* *undefrimo* *no** *Palmafcarjotas* *viginti.* *Et* **bfolutccaryotx* *dice* *ban-* *Hoclniturfputonnicarjotaca* *Undis.*

Legit erg o ^ nar,, A>^ .

Latini 4^ rivos, Ulicea , vel, u?apud Feftum & Ulpianum legitur, mikes vocant. Feftus: *Inlicet, canaletin quo, aqua fimt in vtu lapide Jiratu, ab ehcienao dtth.* Ihcophrafti locum he verte , *Inlices Jive rtvospotiutquampluvianiumunt.* Vult Theophrattus palmas magis gaudere aqua per canalesderivata.quamaquapluviaj eonimirum, quodeaqua; denvatur* continuo fluat, aut fa)*em quoties aperitur, & radjcibus humorg adfert jam fole calefacrum & paulatim imbibenduin: pluvis vero affatim effunduntur* & mox rurfum ceifant, prefertim in Iudsa, SyriaJEgypto, ubi nunquam vel raro pluere firtur. Qnod vero de aquis per canales dcrivatis agat, liquetexeo „ quoddicatin Syria aolonemeflc<!ve vallemlongiflimam; quam adrubrum ulqucmare dicuntpertinere,&in eapalmarum fcliciffimumeire proventum. Qua exreintelligitur, derivatisaqui* & affiduis palmas gaudere, non imbribus affatim f flufls_Mird m enim eft, &Ctientifolo gaudere i&

Alpinuslib. de plant. *M%*

Aliapalmaramdivifioj

Hsc contaminata, ac valde corrupta, & fine fenfu

yerba Plutarchi, in hunc , veVfamilem modum, legenda ckcet. *tonifXtoMM.*

amagerminet,novamaremgerbinaemiK^, in quibasnovafoliaoriaturvetcfiibTomXsinantr qu!sgermmibus,velpotiusramisretenti$ V u S "

video hanc dilputanonem,non effe hujus loci, hifto!

Aristeteles de mundo,

Hesych

turianr/n;Xc.r

Legit erg o ^ nar,, A>^ .

Latini 4^ rivos, Ulicea , vel, u?apud Feftum & Ulpianum legitur, mikes vocant. Feftus: *Inlicet, canaletin quo, aqua fimt in vtu lapide Jiratu, ab ehcienao dtth.* Ihcophrafti locum he verte , *Inlices Jive rtvospotiutquampluvianiumunt.* Vult Theophrattus palmas magis gaudere aqua per canalesderivata.quamaquapluviaj eonimirum, quodeaqua; denvatur* continuo fluat, aut fa)*em quoties aperitur, & radjcibus humorg adfert jam fole calefacrum & paulatim imbibenduin: pluvis vero affatim effunduntur* & mox rurfum ceifant, prefertim in Iudsa, SyriaJEgypto, ubi nunquam vel raro pluere firtur. Qnod vero de aquis per canales dcrivatis agat, liquetexeo „ quoddicatin Syria aolonemeflc<!ve vallemlongiflimam; quam adrubrum ulqucmare dicuntpertinere,&in eapalmarum fcliciffimumeire proventum. Qua exreintelligitur, derivatisaqui* & affiduis palmas gaudere, non imbribus affatim f flufls_Mird m enim eft, &Ctientifolo gaudere i&

Alpinuslib. de plant. *M%*

Aliapalmaramdivifioj

Hsc contaminata, ac valde corrupta, & fine fenfu

yerba Plutarchi, in hunc , veVfamilem modum, legenda ckcet. *tonifXtoMM.*

amagerminet,novamaremgerbinaemiK^, in quibasnovafoliaoriaturvetcfiibTomXsinantr qu!sgermmibus,velpotiusramisretenti$ V u S "

video hanc dilputanonem,non effe hujus loci, hifto!

Aristeteles de mundo,

Hesych

turianr/n;Xc.r

data & Archelaide (urbe Judaea? non procul ab Hierichunte) 2? *Pbafeelide (Stephanab,<t>cc<Ki>ix)s,7roxt$Vov}tiiccs* [illegible] : [illegible]) · [illegible] *que Liviadegentise/ufdem.* Scrabolib.xvi. ubide Hienchunte haec leguntur,^ [illegible] *Wvitif* &&s ilw ia. Palmetum quod falmam caryotam fert^ alibinullum eft^excepto Babylone,& ulterioribus Onentem verfm regiombus.* Atqui fupra dixir,in Thebaide iEgypti etiam nafci caryotas ; quae etiam fententia Aecij videtur lib.xi.ca.xxx. *®nfaw$Qu&j*F*l*t* •'& *%Uf Iriov,* «TJ *(ft/era* r**7@* #JI, ff/c *fanttxpwami yt&ws. Tbebatca autem palma caryotas\quee os non babe* ifive id naytra, five arte eicontingat.* Quod alijs judicadu relinquit. Certe *natur&_*xiipUv*fjpMptiyt,* reperiri tradit Theophraftus. Caryotanfpraeicribit Thebaicam : ergo & in ^Egypto caryota, non tantumin Iudaea. Dicendum, caryotam ThebaicamJEgyptiam, à Iudaica aliisque Orientalibus regionibus diverfam, Ac quidem ^Egyptiacam crufta eife ficciore, ut fapradiximus: carne & fucco magis placerc Iudaicam. Galenns lib. ii. de alliment facult. [illegible] ^- *</)9yi. mss $p $ fyi&vt tin t§ *>$wnt imip oi Aiytlvntt, nits 4$ puXoiw,* ^ *vyyft v& yXvwt >* flWsg *t\xc*pv*r) xotXtsfyioi. Magnapalmarum differentia: qucedamficca & adftringentes>uti JEgyptia-y qu<edammolles, humida, & du!ces,utqua vocantur caryota.* Hoc eft, quod Plinius ait, *Caryotas fu6:oplacereut uv<e.* Etcap. IV. lib.xiii.Doj/jwprrfci- *fuafuccopingui latlentibus, quoddmquevinifapore tn meUe pradulci.* Fortfc legendum, *utin melle ypradulci.* Caryotarum tria rccenfet genera Plinius: Nicolaos, Adelphides, & quas wwiw.yocant. DeNicolao mox videbimus- De Adelphide h*c tradit Plinius; *MinusJpeciofe, fedfapore caryo tar um femes, ob hoc Adiifhides diBa, froximamfuavttatem habent,non tamen eandemquamNicolai.* De hcfc palmae generenihil dico: iacognitum plan^. De raters haec refertidem Plinius, *Tertium ex his genus pafrion, nimio liquor eabundat: rumpitquefepomiipfMy ^daminfuamatre^ ebrietas, calcatisfimile* ; lege, *calcanfiy>ile.* na-W* f» i W mentio fit apud Tratna^. 1U? *x'*i.* cap. VIII. *font**** W»T« *T£> y» y.'onJvfys *\&v.* liuaeritur an ww^Si didli, quod recentes ac dum adhuc in arbore funt, calcatis fimiles videantur: an vero quod calcat* fint, & ex iis vinumexpreffum. Pofterior multis arridct opinio. Et fortaffis ait dodiff. vir hae (^wJWw)quae *m^rti* dicebantur,ex quibus calcatis vinum exprimebatur. x Cert^ non alio fenfu *fuQvxa) mmr)* funt uvae calcatae, quibus vinū exprimitur. An i?a vocarunt ficcatas qu^ in cadis ci>ndebantur,&inculcabantur? Nonputo. Quicqtfid fit, fanfc ridic^ie Plinius,genus palmarum ex hoc nomine fecit, qu« propri^ fie vocarentur; puta non aliter, quam fi ficus recentes, & ficcas diverfi generis efledicas , &exeademprovenirearbore neges, qu* calcat* fuerant, & ^ quibus vinum expreflūm erat* Alexander Trallianus loco citato, (faepius eo capite *-mt-mrtSv Qoivxw* fit mentio} *wyv, vjftjtydvcA *? ec? eivH K$eAol*x* ra «t/m^xgj *tU rlw ? QoivUw iinSpt%U.* Vetus interpres, *Cera, oho nardiho, datlylispatitis lib.l. vinQ Adriano, quodfufficitaddaBylosinfundendos.* Planum eft, intelligi ab eo palmulas ficcas, & in cadum inculcatas, aut fanfc preiFas aut calcatas , vino inde expreifo. Gloffa vetus ad ilium locum; patitos Sloco dittos nugatur. Favere huic opinioni videtur Galeniinterpres *WTM**•**%*lib. vn 1. cap. i n . titulo catapotia adftomachifubverfiones,Origeniae,bona Scprobata. *Deinde palmiilarumyajfarum patetos Graci vocant.* Idem lib. ix,,cap.iv, titulo. alij Scribonij Largi ex falice, *Palmarum pajjarum maximarum, quas vm-m-hvt appellant numero duos aut tres.* ^Nihil tale in Graecocodice.lib. viii* ait Galen. £w«§6 r^W IWJ- *fiolXiVf QwUuv Tntrn-n!*'*r!w ODI^.* lib. IX. Oifr'xw Tl»7JJ7WF *ptpwf'iftSuSp'jy.* ' Defuo paiTarum vocemaddidic Interpres. Plinii. fententiam confirmat Galenus lib.x. methodi tned. cap. ix. [illegible] *Qewxav tTn* [illegible] ^ [illegible] *<paeP*K3)t. lam vero epitbema ex pinguibus fit palmulA,? quas Grqcz* wwTjjIBoj *vocant, falutare eft medicamentum.* Pin^uesa!iquorepinguijquofc3tent. Idem Galenus hb.de cibis boni &mali fucci.caD.iv.circa fincra. [illegible]

At inpalmis non leviter differt narnque ALgyptta palmula dttra, Jicca & auslera, fi cum ea conferatur quam Grxci vmwTov vocant, quaque & faw dulcedmit, Z5 adjlnngcndi vires habet, natura interJe contraries ejje arbitrew, dlta vero inter has media cenftntur,ut qua pirn mmiuvc aujlentatis^ dulcedintsquc babent.* Ineptusioret Galenus,fi recentem & humore plenam palmam , Compararec (iccatae & expreifas.Alia fententia Galcn^quiwwhwir* quam expreifam & ficcatam volunt palmulain, pi"- guemvocari ait. Utrum *fuQvhaj 'mftipfi*™* > quarum mentio apud Aetium lib. ix. cap. xxiv. uwe calcaca? lint, ex quibus expreirum vinum , alibi vidcbimus. Alia Plinij opinio,qui tales uvas in vite aiole diuiius aduftas voca: lib.xiv. *7win^* ergo à TzwFwconculco. Non qu^nl conculcata ac paifa lit, fed quod ejus pomumeti^m in matre dehifcat, propter pinguem, qvoabundat,liquorem ,ac quafi calcata^appareau Caryotxut iupradixi fucco placent.

*Kcu JS <r<peu&HMsw*9 '" Ti>f)*&s ut TOP w%tw sl,^)* MalfcinAld.cod. *&» vertunt : *Quqidam emm ejf* in modtim malorum ; magnitudme autem tantos,ut quatuor tantumcubitumexpleant.* Vocemrf«0iiA«, cur non intcrpretentur, c^ufam video nullam. V erte ; £«≤≥/- *dam enimglobofos iriwdum malorum , magnitudme autem tantos^ut quatuor tantum cubitum expleant* .Phn.loco cit, hsec de Nicolais *\cxib\i', Sicciores m hocgenere (caryotarum) Nicolai, fed amplitudtnit pracipui quatcrni cubifi* rumlongttudinemeffiaunt.* Lege, *quaterm cubit urn Iongitudine efficiunt.* ilidofus^t Iupra didtun^NicolaoS da&ylos/fhebaicos eife tradidit; cert^'nih 1 he ben Iudaeae intelligat,fallitur. «gyptia palma 1 hebaici magnitudine , & prxftantia inferior erat Iudaica. Nicolaushic Damafcenus fuit:verifimileadmodum IudaicasmifilTe: %ri etiam poteit Babylonicas, ex Babyloniaallatas,miferit; fed hocincertum. Damafcenunifuiire ex Suida probatur, Nixò^®-· Ac*^. *tnclwcs ytoieAP®** Wpw'fe ?'T *Iwfa'ia* Peunlius,* ζc *A'vpvra* K«» *ncp(&* qn*az<p<&* <i&SA7ip.Tilws. Nicolaus Damafcenus Herod* ludaaregt,& AuguftoCafariamicw, philofeplmpenpateticus.* HicCaefari Auguttomifitpalmas. Athenstus lib.XIV. *<&*ty "*$* KliQhctay nyXxiinm (pon'iKUV.Tvazv'it C/M* [illegible] *De palmulisquos Nicolaos vocant>* c5 *qua. advehuntur ex Syria, hoc ttiatum vobit pojjum dicere , ab Augufto Imperatore hoc nomen inditum fuiffe, quiadmodumciboeo deletlaretur, quod Nicolaus Damafcenus ejus amicus palmulas illas fapius ad ilium miner et.* Iv;erninit hujushiftoriaePlutarchuslib.vin.iynip. quadt.iv. [illegible] *p®* , *y* [illegible] *pW&tw wlusoyopoifyimxi. Rex quidem* (Augultum Caefarem intelligit) *ut narratur , Nicolaum philofophum feripateticumfingulari profequens amore , fuavibus mowbus hominem , gracili © procero corpore, faciem plenum emicantispuniceiruboris; maximas & pulchernmas palmulds Nicolaos nominavit, ficque etiamnum dkuntur** Hefych.lib. *& *<n><pt!v* Nicolaum non palnyis , led placentas Augufto Caefari mififle audtor eft N' [illegible]

N«oA«w *civnn &>*». Nicolaum philofophum Damafcenum tanto amore complexus fuit Auguftus Cafar, ut rntlfas ab eo adfe placentds.Nicolaos vocaret.* Sed nihil impedit,quo minu^utrumque, & dadylos , & placentas mifcrit Pallad.dc Mon. ^gyptior. Hift. vin. *t^yiuJi fris.Ex*iis *qux*ha&enusdixi,conftatmagnas &br« ftantesfuiifepalmas Nicolaos. Sedillud qujerhur" utrumne Nicolai fine, de quibus fit mentio apud Theophr. Afferit hoc Plinius. Obftareyidetur.qJod faltem Xeqophontis cemporibus nondum in Gra? ciam majores illc carypts inveherentur,fed tantum minores. Quod hare ejusvcrbaoftendunt.rtSJ A ' ^ f • [illegible] "Pedic C i b [illegible] mis Babylonia, *gjt. fc [illegible] *WEAA,ri> *tfo,* [illegible] *Damim' f JeUgcbant, magnitudine*

magnitudinc i$ pulthritudine admirabiles. Ad hoc facile reipopderi poceft. Xenophontis *vo nō* adferebantur in Graeciam, quod bellum effet Graecis cū Periis. Temporibus Cyri fub poteftatePerfarum Babylonij & Iudsei erant. Theophrafti vero f*culoinGra> ciamadvehebantur. lamenimab Alexand.Magno Macedonum rege , ac Grjecix univerf* principe, devi&a erat Pcrlia,Babylonia,omnesque tcrrae,qu« fub Perfarum ante fuerant imperio.RomamAugufti Cxfaris aevo, facile mitti poterant, quod Iudaea regionesque circumjacentes devidl$ ac fubadt^ effent a Romanis. JErgo quod in illls regionibus opcimum crat, principi,ejufque aulicis, & magnatibus mitte-

[illegible] fcrjbit.ldem Plinius.Queri iolet.qualcm intclligat eubitum Theophraftus.majorcm an minorem. Hoc cxDiodoro culocognofcereeft ujilib.x.biblio. thecac ait; *Syria trattu,qua carrol*appellant'^] dulcore,* Robert. *ma^nitudine,<3 fucco extellunt. H&langernajores in Arabia videreefi\ f$ Babylonia% magnitudinefcilicetdigitorumfex^colorepartimme^ 4ino9partim puniceo9 vel etiampurpureo, quibus vtfus lele-ftatur&guslusdemulcetur.* Theophraftus igitur cum quatuor cubitum explere,ait,intclligit cubitum minorem. Minor cubitus,utfupradixi,fefquipes. Pes Gr*cus xvi. digitis conftat. Ergo il unaćjuaeque palma fit lex digitorumsquatuor, erunt viginti quatuor digitorum; menfura fefquipedis, Sccubiti minoris. Hujarmodigrandespaimxadnos non adferuntur, Hicenimne unius quidem digiti longicudinefuperant Fruftra ergo medici vulgares dadylos,caryotas contendunt. Diodorus palmas has majbres colore jrel melino, vel puniceo, vel purafcente,eft: Xenophon fuccini colore efle refert, H' ^ *ty?ixUit*^{hv}^' £i$tpt, ajpeftuprorfus ele&rofimiks.* Quaerunt viri dodi, utrui^haefint^wiJ^i*/, quarum mentio fit apud Gal. inlib.*«T«T^vnx.cap,ni.& lib. ix.'cap.iv* Affirmatalij.Malunt tamen nonnullLnucem myrifticamincclligere. Galcn.chryfobalanū.ex audoritate Afclepiadis ad coli inflationem lib, ix. prsfcribic. Lib. VIII. roborare & difcutere ait, N«>fc ^ yw^ W^»offaA«r^?^p«^iM;$_w$^nigrMM»iBw* Palma nee roborat, nee dilcutit, mollemenim humidamfic dulcem fubftantiam habet. Hac facultate myriftica nux polleti fingultum fiftit, colicum dolorem tollit, «gregie roborat, fortiterdifcutitiqux vires chryfobalanokGaleno adfcribuntur.Rdiquafi confideremus,nus myriftica neutiquam yinfi^M erit. Aureum enim no habetcoiorem. Addo quod nunquam praetermiliffec Galenus.inlignes hujus nucis facilitates defcribere. Non effe ex palmarum genere% inde probatur, quod non tegatur came, fed^ortice, qui *macit^* vulgo dicitur. x^ji^'A«v$_W$fortafliseft, quod ab Aetio lib. 1. in confedione nardini, qua in eccleiia pr^parabatur, [illegible] *tf* [illegible]9U A/. *wits* A*. {tyM<pfiff"&» 6cc. Ha&c oftenaunt ante fexentos annos,& ijucem myrifticaip,galangam,aliaque aromata cognita fuiffe. Uci lib. ix. Mpi aromatam hiftoriam narrat Theophraftus% pieftius probauir. Caryotas Lufitani hodie vocantw- *'J°ffjoSiVelcarjoces,* nonobfeuris, fei plenis veftigiis prifci nominis. In infulis Occidenta,|ibus, divi Thomae vulgo didis,repererunt,forma 8c magnitudine ciwrii mal^colore luteo. Quale eft fuccinum,8c *pixtt*®* color.

[illegible] Hxc fpuria, vel corrupt a [illegible] ciasibit. Scripferat aliquis adoram [illegible] , Q^iod pofteain textum recepere [illegible] *fr<e anti* ® *odwe bono.* Succum carygtarum [illegible] *lno lno* [illegible] ffimum , ex iis qua: ha&enus [illegible] S^ [illegible] De *M;.* videndum. Palmas odo- [illegible] Atdenzeo, apud [illegible]

[illegible] legit hunc locum Dodtiif. caufabouus. *Melamppides MilefiusinDanaidibus , fruftum ipfum palm* nommat Qtimwy %ta loquens dc Danaifiliabus. Ptutonipam til* non humanamfermam^acjbeciemgercbant: ncq-9 efia vocem baIpebant muliebrem.fedin curnbusfeliam habentibus perfylvas, montcisquc arboribus vefiitos , ut facer e amantfera,fe exercebant, thus facru&fuavcoLntespalmuU^cafiamque mambus tenentcs$_y$ © mollia Syrt* ungucnta.* Cert£ vulga^s palmx iuaveolentes quodamrnodo , neutiquam [illegible]. Non mirum ergo, ii optimx & praeftantiflimae iuaviter [illegible] coclicibus locos hie afteniconotatur, quo corruptam codicei" »ndicatur, *it* «««<w«« r$_{WA5W}$,;,«,* *uf,* ^ ^ ^ ^ ^ ^ *S & ^ S t ^*

legi, *Oi fy (peivwf ol i* I'tfols KSH" Wn» fi**ctni ?fiT3\oc<ĥ<H* TwBfiiCt/Afffffi. *Palmas Indie as earumque frutius tripbejf* quamapud Babylomos ma}ores.* Profedto grandes iliac admodum.

*/Lfovs J\jtt'"*pvt$_y$* &c> Tales.ut annotavit Dodliff. Conitantinus,margarides,vel margaritides a Plioio dicuntur. Diodorus Siculus lib. 11, bibliothecae Africanas parvas vocat , o>*,'«f ^> *? tyf*)™ *\ $vnxu>ii$ fat rlw Ă&v'lw *v%pr%*h^ ^^o^ *vKQipn x*pvm. Sic inter arbores palm* African* fqualidos & &•*guosgeruntfrutlus$_4$* ^

B«T?*.) Corrigunt jB«y«« Smdas tamen per *Jt p*-?*£- «^« *£?» Itlufiuuw&* Nomen propnum, Eunucbus erat, five fatrapa Perfarum regis^* Apud Diodorum&Plutarchum/J«><*s, vel /a«^'*legitur. Lege ^P^ Theophraftum,/s«>ww T?5W»A^. Ilium intelligit,qui crudeliiTimum Perfarum regem Ochum iuftuht veneno, 8c ipfe *k* Dario Ochi fucceffore extinftus eft. Vid^Diodorum Siculum lib. xvi* Fuicalius /3«^<Ale^^ndro Magnofatniliaris. Hie junior, de quo vide ajpd eundem Siculum, & Plutarchum in vita Alex, \flcte Curtium,

nfe4BtfCi/A<y«.) Palmi^ ^rborein Babylonicam defcribit Diodorus Siculus jib. 11. biblioth. Tw4> [illegible] *iti rlut* «^'JB^V. *Palmaillicflipitefunt ae'riOfpx*cclfiqueactcreti, vertice tē\ws glabro* (ita interpres) *comas inaltum non uno tamen modo attollunt.* fi£*' *dam enim ramos undique circumfufos habent > & in medio$_y$ ex cortice dirupto , racemofum extrudit fruHurn. Qucedam comis fub unam tantum cacuminis pattern inchnatis , ardentit formam lampadk ojlentant. Alia hinc (3 illinc circumflex* , # duplici ramorum dijpojitu utrimquecapillata, intuitum pitiuratumexbibent.* Tria inquitpalmarum genera;quorum differentia non in ftipite,totaque arbore, fed in coma. Hanc ian£ differentiam a.fecentioribus obfervatam nondumlegi. Stipitem inquit *fyxlvf , vettuniglabrum.* Palmar haftenus coggitae ftipesi fquamis multis, quibus arborem fca^dunt , obfiOa eft. Vert^ *nudum,* ramis enim fdlijsque,quibus pluriumarborum crunci praediti,caret. Hefych. *-*-i>jH>yjpw;\w*** %vh>M *T&W*> X$ miftinhjkpftiw.* In c'acnmine tantum fundic ramos in orbem ados , folumfpe&ontibus folijslongifii-i mis, duplicibus, gladi^figura.

MfyiS«^.) Plimus loco citato: *Quibufdam tamen in locis, ut m Cypro, quanquam ad matwtuatem non fervenint,gratofapore dulcis eft> & folium ibi latius, fruttusqu* reliquts rotundtor$_y$ nee ut devoretur corpus, verum cxpuatur$_y$ fucco modo exprejfo.* Haec de^uobuspalmarum generibusTbeophraftus, quaePliniusin unumconfuadit. Sed Plinianum eft, confundere & pertur-* bare omma. Non fttveriiimile , Plinium fcripfiffe, *reliquis jucundtor.* Verba Theophrafti male accepit, Miy£Sw *fSjff^y i\!K'& 'fo^»* *rufKiuom d[% a&pi***- &*"wx?~ kfr i'arte oi*?*?*ot.* Satis clar^ Grxcus audlor fapore, fuccoqife minus jucufldo reliquis,ait,palmis. Plinius [illegible] vel libsrtum legere putavit, ^fyi^ [illegible] *,reliquis rotundior*

t.) **Vert ant,** *minimtumfafiJttm t<tnqu*>?ic*tcr*. ffirjiiunu fixate.* **QjJoii, qtudlir,** *tieicia. Lego fiit,* fC ^iunm^iuifDon, ut vulgu cJitLir.^uwfw.-i.iff./J'jJVy. *Tatunhmc* periodum **in l.uiic lent'om vtrto ,** *Cuidtm in Cjpregtxtri folium liUttucH, (tfriidu> •nulmmnfw, mtgnuuditiemitUfH-* **«ifi ,/ci/rjarj** *oirlengut (ftita mixittgrttti qiunnin :&*•* futamjinu'li* **i.JrtJM MM** *detliunur, fid twnn*n~ itKttni (Xfmiiu.* Ad euiidcm modum punici mili **tiiecum lorbcrc folemuj, nudcoi comraanducare tn, led nondeglu tire, verumexfuere. Idem . de hoc oilttiK gencrc tradicTheophnlhii. Pl^pus,** *rite at Jnaraur terfn, vrritm ue expu4tutfue.ii mt.U 4xf rtffi.*

es«S'^p9^^.,iw;&c.; Reft*,iJJidit,_^rl Ad nos cnim quotanTii5 Aleamdrii ^gypci ficcat* adferunmcqoi plures duraric anno*, & incorrupt* mancm. Sc3 fortaihs *bx* **Ibebjiex, vcl to loco iTffcunr.uiii ijn^iiJiiii The b» , lationempe & uc-nuioiuid.ijKiii |crv3rifioi)"t,liJ()ra docu:r.Ku oouiu ergo palms **yp»a rccens cosfumi debct , fed**

IT« ifrfrtit.J Plinius loco citato:

b i i d f t ; > n C'itJ f$ trtnci, qutrw. Fmatt jiastm **M** *trimatu* **j in**

J **iti Gntcia c«erot>Iaiitush«t-'«-viccmrnHtentut •)&•;, ui/u-^, F«»-. &m B«ai™ feientis. fliniuslococitwo;Jnif/*frtrf«* .*i»wft***

fMtm. Gtgwtvr tHttm injrntitt tAtmi cucrirthbiii, fim iiiistt, **fwuo** *ntuniic,j'c,tr>uii/tr,* **jKitmjn.t/jii>rtlttn.itnz** *cycjt* craw. In Antiquii, uc idem ,iiotet, Siliniiius reele Tcripium tcpentur , *caccji* lacni. Quod cmin in mar^injlitMiiin fhmuihanno^icionibu], obfervavit Daletiuip. Supra lib.l.ej^i.xvi. **IW<9vrw-**^.luptJla *fcf* **f t | qji^t/^ <W •»«*• Htlicll**

« ^ , p p j p o x", at.ptafmione.J ttxebincur, fed ex £^yptix arborc qu* w'i dicitur Thcophrafto tib'tT.tip.11. Val$0H<«f'9r Icgiiur. Dna$ton- & /tcniopicam , qua: ««i vocatnr. Vide cap. II. lib. ir,

X) **p**

J, jf , t$fifst< divcrfui J *f jUiti.* Vercc,/rwfttfrti'.-<£«» •.fgitrn, *totgniiudtne, Juct*tfi-*eitiuUH 2 i P *juJ riieuj'lirjltum* **cniiiofi'iitis in ^ii,o!cc!lo, lupcro, figiii-fi«f. Vide «p.t'1. Fr r. ub; rf<r oJ^ribui. 3: Jfoma-itbusagir. Idem c*p.d« citinamomo, colto,Jcc. H f J ^ , mii«n. larjpi;™ . ^i/.-nii to.** *fei*

0 *Psint nujtrn* **n»fc Qjiod ante ma** daiffi **SaltnaQui. PltniiM, Fa«»** *m* *mjhia**,. C(KJ M *J f,uriti ftvum ,i tin.*

SrtumfttA Deodorit bom.ije c|:arLditque ci-prttitnJuni.tifni'iiiiintojjnil ..• i: tajltb.iv. hilt, tJ> IV. r*«+»*;< 0* i-M >*KT ..»»».• **c- ' b tir.exPotrt' . . •**

P M M I M I I <Vi-.- *fttmitmittrmif*

vavit dodiff **Jim, N** **..ircom**

citam **vel** *i*

Xapaxpepis.

Chamacrepis,

Aliud iluippe xAUH^tfli, .jliud *'x*fuu?in* **Genttt hoc palm* liuniiii! 8c improcerum, ic le<Ctthiiiut id cm Cit, S\-*i?vn** *r\l tui'tfx* **« «ir Aj/iwm, « t« m J;*^»i-ftj** *m* **f»>r<m.** *Omnium vertffiiijiimifuxf fi-ggtij ftucttt. tiMUaiu,vtlfiJtt* **MPj.Rumile cett C palm; gonus Huic mm a rajice gcrmrn quoddam eruoipii eubicalc, inferiore fartt omninucrjifuni, foperiore tenuiui-a quo folia inltnxiimilia, fed minuta Sc breviota; & lite re v^rfl £i coma erutnpic, cum Dofcuiiv xace-mitim ealixti-'ntitiui : germen vero iftud , priut ,p:nifloatsconfpicnifunt , intiumcris fercmem-braniccii involucril , circumfcpia in fc coniinec foliorum florumejue rodiment*. Utraque "ittmo-dtim eandiJj.qua: fecunilis menCj, cum exfeuo falij Scpip: at; on palato^ue grata. Tlofculi** *licel* **qtudiaicom'cinerrcnies. Equibus fructus raccnwtiiti prodeost , p«lmuhs valgatij minorct, nq^netridcreltcet.**

,1*?*>•'*"• ff*>0 Primo loco, quid \ ftiJain. (i;r:! Jote:, mn™ «—i palm* cetebntm **»oc»f** i: DioftonJt s j j n vero aliud

Juctunr. tj^imvis ipfi \-, eirf.ntjnnegjverimu*, aliment.

aliihent. feculr. ^W^gV^^^vulgoappelUri ait, *flu* n$9v^!w Qv9t*&*, palmae videlicet wjrionem feu fummifatcm, quam etiam citra famem , a nonnullis cfitari ibidem commemorat. Idem lib. iv. iimpl. *\yx¥Q*to%* interpretacur, *TO «*WmJr *po&ov -nZ<p*wt®*'9* id *e(t,fumrnampalm*partem.* Libroverode attenuante vidt. rat. renerum germen, quod *h* lumma ipfa planta producitur. Sic Plinius lib.x 111. cap. iv. *Humiliorum palmarum* (quas ipfe chamaeropas Dioicorides *%*tuu$tes** Theophraftus *x*/^h^A* cognominarj *dulcem SLu,eJJe?neduIl4yi in cacumine,quod cerebrum appellant.* Ha&enus illi qui *\yw$m*, & *V/*ty*k*** diverium volant. Contrariam qai defendunt fententiarrii utuntur^heophraftiaudloritate,qui lib. i. cap. ix. mediillainf^^^, ^V«A^X^^J omnino nullam habere palmam tradit. *KeyX** in arboribus ab imo ad fummum ftipitis extenditur. Inpalmanullahujufmodi *KcvpA*y* fed in fummo trunco cerebrum habet; quod ivggAar Diofcorides vocat^quia vis vitalis palmae in ilia parte tota confiftit. Probabilior nobis pofterjoropinio, Palmae cerebrum in cacumine, utin initio hujus capitis docet Theophraftus. Galen, lib. de aliment, facult. [illegible] *tyxiQetXav* , ijjcerpretatur , TO *iwnftn fia&ov* [illegible] Philo etiam Judaeus lib. de vita Moyiis annotavit. [illegible]ahnam habere vitalem vim,rion in radicibus defofJam,ut caeterae ftirpes, fed in fummo trunci vertice, quali cor fitum in ramorum medip, à quibus circumquaque ftipatur ceu princeps a fuis /atellitibus. *$fX£*ifit -no ffv'pzrcWT®''&1tt tohfti* [illegible] ci TJ [illegible] *h* [illegible]ide Theoph. lib. i • de cauf. cap. ii. hoc iy« veteres commedebant.'Philoftrates ; *TlcSpaf Or&?* [illegible] *Pounteii, xi J^^i <rfo* **%## is$(psimariyKi<Pti>>u>hi8*e#p™e r Qwiwu Porus lndorttm rex ajebat, cibus metis eft olus palmar urn cereb'rum.atque eorundemfmctw.* Xenophon u. AWG*mrrcv^fci$re>«t [illegible] *fit cr(po^* (£ [illegible] *ifuntmilites, admirantibm nen paucis ejm voluptan's, & (peciem* G? *pfoprietatem, doloremtamen capita id vehementem excitabat.* Inveteri Epigram, *x^m* appellatwr palftia?cerebrum. De matre fua 8c palma arbore^r^ loquitur Dadtylus.

TpVHTos uvott 4a>oy fi {rnp i^am (pipe.*

Hefych. *xtfizpi*; {Doric£ xylen) mts' fit xt<pjxn. *&i* ''iQahlw.* Sar^ipia palma arbor, ut audor epigrammatic tradit, nihilhabetedulepraecercaput, id eft fummum truncum in qa^cerebrum. Inclaga^dum, curchamaerepemcxfam'Theophraftus dicac repullulare. Neoterici obfervarunt cerebrum habere in parte, qux radici propior eft. Quod feciis eft in reliquis p^lmaram generibus. Non igitur migimfl *cxlse* regerminet. cerebrum enim ejus non keditur, cum reliqua! palmoe, quibus cerebrum in fummo ftipitis cacumine,caedi non goflint fine arboris nece. Summa?emm detruncata parte , .cerebrum etiam in his praeciditur, in quo omnis Vis vitaque. In chamxrepe pars radici propinquior in globum extubcrans, Internum cerebrum innumeriS fer^-rnvolucriacircumfeptum habet ,'tenerrimum fapidum & ori gratiffimum,ut teftantur dodiH. Mathiolus, & adverfariorum aflftores Lobelius & Pena. *Chamaripbes^* inquiunt, *five reptatrices (3 humiles apudTheophraslum falmuUnonfiimaCunt Htjpania, Ga\lo Provinai<s,& Italia maritomis, turn adfioparum ufum quafita , turn ob entephalum Mud, five cerebellum guU Uandimentum, mti-> quts tnprimis commendatum : Jcapus enim prope radicem ventriofiorprotuberat, crusque humanum <equ*t, fiftulofus claudithanc mednllam, qualem efitavimus fuavt car duotUrngnftu.* Mate ergo Plinius fcribit, *Mich carum medulla*, fnota quod medullam vocat, hoc eft quod Dioicorides **pJW vel *iy^^ot) in cacumtne qaod ctrcbrumafpelUnt.* Si in cacumine* non potefteflecaeaua, uy ipf^ fcritir Plinius. Recentiorum experimenro^alfum id effe,conftat. Fortaffis id ignoravit Theophraftus. Sed hoc afferere non aufim.

M w JWWJI»0 Hxc ferd perfuadenr, Hefychium nonconfudiffecoeten, cum&conci, fed cbe^n cum chamaerep'c. Rami hujus paW, quadragefimali prsfertim temporc, deferuntur venalespe totam ferfc Italiam,ad exornandos olivarum ramos qui facrapalmartlrhdie ab omnibus in templisge* itantur. Praeftant iidem ad fportulas tegetes 8C fcopas parandas. Sunc enim ad verrendas domoS rami,iufa cum foliis ad fcopas parandas, non folum peridonei, led etiam uriles, quod non confringantur,nifi tem.pore longo.

y«&oi *fit h r'j* K^r*i,8cc,)* Chamaerepes non tantuni inCreta8c SiOilia,ut Theophraftus tradit, naicitur; fed etiam in maritimis qmbufdam Irahaerepfcriturj 8c in Hfipanix, Galliaique Narbonnenfis nonnullis locis provenit: unde Antvcrpiam aliquando , 8c ad nos adfertur. Neapolicani cepbaglione, alijccpha* logne vocant.

MftAU.) Legc ex Aid. 8c Baf. edit, *aunxi**. In Sicili& provenit, agreftium palmarum magnà copia,ut tracfit Cicero^ Sic enim fcribit in vn. Verrina* *Nautafa-we-coacli, radices palmarum agrcftium, quarum erat in illis IOCK (Selmts) ficut in magna parte Siciha^ multitudoy colligebant, & bis miferi peniitique dcbantur** An ergo radix paltnae edulis ? Non videtur. Chamae* repes palmas agreftes vocat; harum f?xf0«A«, pone radicem eft. Probabile admodum eft, fy^Aov, cjuod radici proximum , ipfam vocari radicem ; radix alioquin palmac,efui plane inepta. In Sicilia,uc Theoph.air,cham?repes mulr^.Hacaenusde palrn^.

Probabilior magni Sc'aligen eftfententia, quam dodilf. Roberti Conftant. Long^ alio fenfu, 8c praetermentem Graeci audoris (ut apte nos obfervavic DalecampiusJ hunc Theophrafti locum reddidic Plinius. Familiare, utdixi, Plinio,-confundcreac perturbare omnia. Satis apertc Thcophraftus lib. ii. cap. x. de cauf. punicagp ferendam inverfo furculo docet. Corri^it idemDalecampius-Plinium, legitque, *quidaminv*JMfigunt invite , atque etiam in fico permutantes.* Nullify vero video rationeirj cur rejiciatur vulgata ledio*. GraeciaucSorisverbamalfc accepit Plinius.Quod deSinfitione vel fationeTheo* phraftus, hoc ilje de fitu 8c pofitione.

T'octhtyviticy.) Haec ut verum fatea^nonintelligo,J In Aid. 8c Bafil. legit^ir *tymxs;* quod cur in xi^m^ rnutet Robert. Conftantinus , nefcio. Vertunt alij; *Pampinum lafciviorem > 0 qui ampltus fru&um protegeret% itaexire minusque amittt acwos putant, atque hoc idem ejjiiiinfico.* Et haec captum fuperant meum. Robert. Contfcantinus ledlorem mittit ad Crifpini Lexicon, 8cquxobfervatafunt i^verbisx^T»S^<«/' y^r^^> videre jubet. Adij Lexicon ; in eodem annotatum reperio,*£«7?*3£J«/, *undebpi-flaHns, fiderationisgenus eft, ut dtxit Pliniuslib.xvii. cap.xxiv. tn deflorejeentibrn vitibus roratto ; quod vitium (c*&* , five potato* id eft vulva* couleure *vocat. Theophraftus lib* iv. *cap,* x v. *fimileder^^f tradit.* Quid *jim* fit: docet loco Citato Theophraftus^ubi inquit elfe in vite morbum,vitium fcilicet, cum acini decidunt. Sed quomodo atinorum defluxus protegere proteft frucSum, 8c impedire quo minus decidant cincinni? Haec contra naturam videntur. Lego cum do&ifT. Dalecampio, [illegible] J?Al» *tinGetyeivivvs xvrivxf. Quidampunicatnmalum amptioremfieri, fruQumque magu tnumbrare cytinosqucfuos minus amitt ere putant.* Ne.li.pe fi furculos inverfasfixeris. Facile win *I* mutatur, vicinae admodum chara-^leres. Porrolib. n.cap!xi.de cauf.'docetpunicam facile cytinum-" propter nexus inhrmitatem amittere, eamque effe caufarrscur nonfinantin ex* cUUm excrefcere. Addit quofdam pucrnx virgas contrarioferere, ut retineri cytinipoflint. Qua» fane tion parum hanc leAionem noftram confirmant. Senfus ergo hujus loci hie eft ; Punica inverfo furculo fentur,ut amplior fiar, ac ne in celfum excrefcat*, ramosquc fert haud-Ara furredos, fed potius pxonos. Si enim inverfo furculo feratur, fruticis naturam a(fumip,non arboris: frutices magisin £mplitudincm,in alcitudincm vero crefcunt arbores amplitudinC inumbrat frudum, fimiUque imp^iunc rami non furredi decidere humorem in cytinum; vide cap.xi. lib.n. cauf. Contrarium tair.endefatione punicae jubet Palladius in Muniotit.x.Cwr^w-^/m,inquir,»<? *virgulta inverfa deponas.* Locus hie finfp<-(ftus. Docet quomodo prohibctur ne punica hiet. Sic finim ait, *Scd quiwferobe depmit, fi trcs fn/iilos in*

K

ipfa radice conjlituat, pYOvidebit (forte prohiffsbit) *ne pomafindantur. Curandum ne virgulta mverfadeponas.* CaiTiaxuisBalluslib.x. cap. xxx *E\TtS<pvnvenfs&if&*

[illegible]

cas plantas, filiccs mfcrobem pramHte; fi vero prius plan'' tAtafuerint,fcillasj uxta plantato. Ha 'enim contranetate naturah, ipfa mala hiare non permittunt. Stmihtcr aiitem fi inverfo capite plantata fucrint non hunt-* H*c perfuadent,Palladuun fcripliffe,curandum virgulta in— verfadeponas. Sciolus quifpiam, qui haecignoravit, particulam, w^temere addidit.

&v£acTOTtyi.) JnAld.& Baf. cod. «t^T«7i^.Alteram leftionem probat magnus Scaliger, Robertus Conftantinus,& Theodo'rus. Plinius icaofilcm dixit. *Denfiores9\n^nu,ita folio fieri. magisqueprotegerefruBump^ minus amittere, ficumquefic etiam fcanfilem fieri.* Scaniili, ad quod facile afcenditur. A n vulc non in aftum creicere,parvafque femper manere? Ficus uc parvae admodum fint,6c in vafcuhs fuper feneftris fpe&entur; docuere man£ones. Ver£ fici furculum abfcintfunt, pauloantegerminationeoi, prominente jam qculo,8cmanibuscontorto cacumine, in vafe terra plenoipfumferunt, cacumine inverfo. Circa hord^i>milijque non nihil afpergunr,terraque obruunt, extra earn reJiiU refe'&aparte. Sic fit, ut ramuli efralcanturparvuli, quicircumvas fefe fundentes, brevi ficus edunt, pumila perpetuo manente arbore. Si parva femper maneat, non dubium,quin IVC«T&« fit.

MiFf«iK9»«.,)Pliniuslib.xvii. cap xxvi. *Exlnsquadamcommuniafunt, quadam propriaquarundam. Commtniaablaqueatio, accumulatio, afflari radices , aut cooperiri, rtguis datopotuvclablato >fimi fucco rcfettis, putatione levatis oncre. Itcmfucco emiffo, qn<edam veluti detrt&io fanguinis, circumrafio corticis ,/6'iUum extenuano, & domiturapahhitum. Gemmas fi/jrigus retorridas^hirtasque fecentj repumictyio , & quadfm politura.* Ablaqueatio *<wu7mv7),accumuhuo iTrixJti^potus* datus, vel ablatus *vfyeiot,* tfmi fucco refedho *xiav&w,* amputatione levaturn opus *34$H?)£eQ^s>Q&Gs*

XKctzrxvIw.) ilive ablaqueationem,fofTionem, velut rei riffticae l'criptores loquuntur,paftinationem,ferip commendavit agricolseHefiodus. in op. & diebus,

[illegible] *fv&*

Virg.primo Georg.

Pwguefolum primis ex templokmenfibus anni% % Fortes mvertant taunjgUhdsque jacentes, Pulveruhnta coquat matwisfohbus aftas.

FoJlionis ntceffitacem, ntilitatemque , maxime indicare voluit audtor Apologi de Agricola , qui £ vita excelfurus, filios ad fe vocavit, eisque figniticavit in vinea reconditum elfe thefaurum , cujus fi participes reddi vcllenr, diligenter earn foderent, rerramque converterent profunde. Illi rati aurum illic defo!Jum,folum vineae, laboriofa 8c iedula manu mverterunr, poft patris interitum, *$* . Wf^ ^' *iv <$&k-TV|** > i fyctpmx®' xxx£s ffxet<ps7az6 voXlofBhakcv* i* Ktcpvcp knfax.w-* De foflionisutilitate, cur terra paftinari debeat', & de rempore ablaqueationis,vidclib.nide cauf. cap.n. &lib.v.cap.xn.

HLots&rit.) Stercoris inventionem adfcritit Macrobius lib.i.faiur.cap.vn, Skturno. Hiinc Romani ctiam Stercutium vocantjquod primus ftercore foecunditatem agris compar^erit.AliaPlinij fententia lib.XVII. cap.ix. *Augias rexinGraciaexcogitaJfetradituryy divulgajfe vero Herfules, in Italia.quum regifno Stercutio,Faunifilio>, ob hocinventumimmortalitatemtribvit.* Probum, pingue , faecundum folum fimo nullo indigetjnimisexuccum,nimisquehumidaim ftercore eft corrigendum. Virgil.

Nefaturare Hmopudeatfola-, neve Ejfcetos cmercm immundumjaBare per agrqs.

Yfyeicc.) Irrigatio,omni ftirpium generi,tam arbonbusquam herbis, communis eft. Nullum carere jvne^hemgna hutnedtatione,feu a caelo feu agricoJ« manu lubm niftrata. Ncque eft aliud g^jms acque fa.utare arboribus & fatis , quam pluvia jufto rempore decidens.

Cum pater omnipotensjcecundis imbribus ather, Conjugis in Utxgremium defcendit,® omnns Magnus alitmagno commiflus cor pore feet us.

Lege *\vZ\uvn*&.)* Non ut in Bafilienf. & Aid. Jc* gitur &5^A««ŕ^i^.Plin.lib.xvii.cap. xxvi. *Firm arbor ipfa rigufs alitur , pomum vero ejus marcefcit.* Excipic Laconicam praecus au&or, ad quod Latinus non attendit.

rsyLvfyvw)* Mate in Aid. *ytyfufyov.* Hefych. *pyivJpyK**

xvii. cap. xxvi. *Plunm<e autemamputan fibi volunt onerofaacfupervacua,ficutnos ungues & capjllum, I{eci+ duntur veteres tota, ac rurfui a Jtolone ahqua refurgunt ; fed non omnes.nec mfi quarumnaturampati diximus.*

Mvppivov.) Myrtum maxi'me purgatione , id eft ra* mulorum inutilium amputatione indigeie, Geopon. audlorlib.xi. cap vm.teftatur

[illegible]

aJSidua circumpurgatione, 0 *evaditita return in ahum ex-ex iitum & exfurgens,* f£ *turn ad textiha vafd' ac Jpicula apntudinem habct.* De olex purga^tionie inlibrisde cauiis multa fcribit Theopbraftus , quo leitorem mitto. Ubi etiam quod paulo infra de ftercoratione punica?,de myrro examinatur.

n'ic*[1] *«^TtA« h\M7i.7w}'ms^*TO *mx* wfaJvtn.)* Poft rema in Aid.& Bali?, defiderantur codice. Nihil hac ledione ineptius ^inihil falfius, nihil na^gisa mentc Theophraftialienum. Etenimlib.ni.cap. ix. dc cauiis vitem maxime putandam docet, etiam quotannis, cum ahae arboresalternis, quidamternis, nonnullae q^uaternis depaum putentur. Hsec a Cclu* mella, Plinio, Varrone, Catone,acGaete/is,quir€i rufticxoperara,dant,comprobantur. Scribo,M«>i5w

Wi *wv'dftTrite h^ofiii rsulujs $ 7m?het aQccigetv tivuyt(^c7t^n* Praccarterisvitishuic major & exadtior amputatio debetur,tam ad germina^ionem quam ad fruftificationem. Quod fi *q\is* vjilgatam velit fervare ledtionem, ac dicere ? haec Theophraftum non ex fua , k& Androtionis fcribere fententia ; per me licet. Mihi inrtrimnon fit probabile, Androtionem ufque adeo rudem in re botan,Jca fuilTe. Sed & ea quae fequun^ tur,Androtionem haec dicere; non vldentur docere. Vide lib. de cauf. ubi An'drotionis examinatur fententia.

*Appvium i $ *fy»*r*K*%i™e&)£*?*'$*<•)* Vertunc acerrimsshoininum^t 8cchartodrae. Sed quale animal chartodra ? Tiolatile^quadrup'es^n bipes ? lego 4&*Cff. Cplumell. lib. 1L cap. xv. *Tria igiturfunt .ftercorts genera prtecipuatfpod ex avibm.quod §x homimbwy quod ex pwudtbus confit. Avium primum habetur , quod ex columbary's egeritur ; deinde quod gallina, cateraquevolu-*cres edunty exceptii tamenpaluftnbu^aut nantibus,ut anatts&anferts; nam idnoxiumquoque eft. Maximetamen colunibinum prebamus, quod modice t err am ferment art comperimus. Sfcundum deinde quod homines faciunt, quo-* niamperfenatura ejtferventinrts, (3 idcirco terra perurit.*

Geoponic. audor lib. n.cap. xix. ^ ^ © ^

[illegible]

Jiercuf eft avium omniunr. • prater quam anferurn , aquajicarum volucrum, propter humiditatem, quanquam & hec mixtumalijsutileent. Praftat tamen omnibus columbinum multa cahditate praditum. Quaproptir aliqui non praparantes ipfum, fed quale eftfinentes, una cumfeminc in qrvum jiaciunt rarius. Vitari autem oportet m Agm fqualidu & fleets, (fie locus hie in opt. Palat. MS, cod. legitur. VulgO »#A«f6®- *fi* ytmuj rvidiuwnvry x^x* ^

commodum enim fit impotenti, regiorfi ipfam & nurriens , & potentiorem reddens ad feminuin), *verum lock Acbihonbus nutrimentum prabet , eosque validiores reddtt > ad femmum excretionem © nutritionem,i9 fid & gramen abunde extirpat. Secundum locum a columbano obtinet jiercus humanum, aliauo modo flli adj'mnh , privatim 'wtern omnes berbai corruwpit V perdu* , &c. Obiter monere -luber, viros dodiff. ex hoc loco probare , Diony- Cum Caffium Uticcnfem , audorem hujus libri ein>, •Quod apud Varronem lib, i, de re ruftica cap.

cap* xxxviii. Jegatur , *Stercw optimum fcnbit effe ~Cafiius volucrium, f rater paluftnum © nantmm. De bifce fneftarc columbinum , quod fit calidtfiimum &fermenture pofiitterram.Idutfemen.ajpcrgioportercin agro,nonutdc fecore,acervatimpom.* Infra. *Caftusfecundum columbinu fcribiteffehomims.* Magnum certe argumenrum.Sed cum in libello hoc plurcs citentur audores, Varrone inuko recentiores, horum opinionem ampledi nequeo. Reccntiorem hunc audtorem etfe Varrone ex Jib. xii. probatur , ubi quid fit fingulis menlib'us plantandum juxta clima Conftautinopolitanum *doCCtyyvac i to xstret ftlc/Jit n aretfnzy xccj r\ (pvrzvtcf KATU to »xifc* K*'swn»Hxoxws.\Jrbshxc* a Conftantino Majrio nomen accepit.At feculis tribus,quatuorveCanftantinus recwuor Varrone.Ex iis quae diximus conftare arbiiror Theophraftum *fe<«#^ fcripliffe. Neutiquam fit verifiable, eum nullam mentroncm ftercoris columbini fecifle. Mifor Columellam ftercus humanum, columbino acrius fcribere ; cum conftec coluiubinum calceos exurere, Kjuod humanum non praeftat : humidius enim eft , unde acrimonia inagis diluta. Hominis acerrimum fcnplit Theophraftus,quod parie vel tritico vefcatur. £x grano, rum medulla decod* elicitur fpiritus acernme ardens,5cacctum, parum cedentfacediniilli, quod vinum depi^nit. Redius etiam/Ariftoteles inproblematibus fcripfiffet, obpraeftantiam ciborum,magisolere ftercus humanum, quam ob varietatem. £th«c caufa cur docTtiff. amicus nofter legendum cont»ndetit, w *TUZJ'O^^ fyz.* Dode fatis & ad vulgatam iedionem proximo acceffu. Sed cum columbini ftercoris, m^eiitionem 'facial nullam Theophraftus,idq; non minus quair^hiimanum urat, --.- *el- t&nfti* legendum multo probabilius yifum eft. Scribo ergo *t y ris*

(4 Wh-) Alu dpinfo Columellae: Ter^'i/?*, inqiiit, *locum obtineipecudumjlertus ,atquein eoquoque difcrimen eft?Nam optimum exiftintftur, quod ajjnusfactt; queniam id animal lentifiimimandiijideoquefacihus concoquk^ bene confe8um,atque idoncum protinus arvo fimum reddit. J?oft bac quadtximus, ovillum & ab hoc caprinum eft, mox caeterorumju* mentorum armentorumque. Deterri'mum e.t omnibus fuiUum \>abetur.* tfacilfe Columella & Theophraftus conciliari poffiwu. uterque enim diverfum habet fcopum, Theophraftus docec quod ftercus fie caiidiffi mum.' Columella ; quod agris maxim^ conveniar, tradir. Suillum calidum admodum, fata percurit. Geopo- ^i^naudor loco citato : T&m* *nln'it*, ^n^c^rd-vi* T?

«VOM, (upvtA'n ^ TU'Kfyuvrktyii I&wpw ytnruf. Tertia Uufafinino debetur,ut quodferti~ hftimum natura eft, £7 *omnibus maximi plantis commodius exiftat -.quarto loco habetur caprinum , acerrimum exiftens* A quo confequens eft ovillum,quod pinguius exiftit. Poft'Jxec vero bubulum((/\3od* apud nos pr^ftanriflimum: magnd. copiaotfillum ad nos non adtertur;afinino caremus.) *dt vero fuiUum his praftantius exiftens, fatis inept urn. Obmultamipjius catiditatem perurttgnimftatimfata.Vi-*

liffimum autem ($ omnium detemmum eft ftercus eafiorum Qmulorumfolum perfe,acriombius tamen utiliter mifcetur.

Cert£haecquoque valde inepta: quomodo p.racftantius,u inutile? In MS. Palat. legitur, Mm& 4> *-mJtlw i put A. i fit vvet 3*1$ TIW Tvowlul fyftm-nt* iV«T»jj«oV *ift 75*$ m*eA{A*i*. Poft ovillum bubulum\fuiUum vero pfopter n*uU tarncaliditatemfatisidoneumeft.*Falfum hoc eft.Rede Columella, porcinum deterrimum,air# Plinius tamen laudatlib.xvu. cap. ix. *Proximejpurcitiasfuum taudant, Columella folus damnat.* Sane fuillo nemo fe- mdumdedit locum. AntiquilT. Cato cap. xxxvr. fi«f *fegetent ftercorant. Stercus columbinum fpargere *pOYtetinpratum vclinhortum, vcVinfegetem. Capriw/m ovillum , bubulum, item caterarum fterciFs omne feduloconfcrvato.* Varro. *Cafiiusjicundum columbinum fcnbit effe bominis : tertio caprinum, & ovillum, &afininum. Minimi bonum equinum , ut cxterum vcterimtrum, quahordco pafcuntur, quodmultumfacitberbam.* Ncmoiuillumhudacj neclaudarimeretur. Vcrba Theophraftij rfon intellect Pliniirs. Graecum audiorem de praeftantia, ç 3c acrimonia ftercoris agac. Geoponic^n aucftot^ iific Diomyfius Uticenlis, ex quo Varro pluracx- fcriplic,vclforcaiiisfuumopuscompilavit , codex Varronis mancus : nihil enim de fuillo tradit itercore: quod auilpr Geoponic«yn , quern Cafikinunv Bal.Jum diximus,lata ureie ait. Scribe apud eundeni,

P#?*hoc vero bqbulum, quod etiampncftans eft. Siiillurn -jeropropterrnultamcahditateminutile ,jata cnimprotinus urit.* j

£XTL<I'O9W.)* Ver{unt; *fixtumjumentorum;* cum i'v® Latinis afinus dicatur. Cujus fimum laudac Co^- lumell. lib xj .cop. 11. *Optimum verojlercus eft ad hunc ufum afini, quia minimum herbarum creat, proximum vet armenti, vel oviuyi,fifit anno maceratum. Nam quod homines facittnt, quamvis habeatur excllenttflimum, nori tamen necejfe eftadhibere, nifi ant nud*tglare*, ant fmf ullo roborefolutiflima: arena,cum major fa licet vis aliment $ defideratur,*

TU 4k *ntmjgauL.)* Locus hie memorabilis ; ex eo probatur foiHonem a pulveratione 1'eparaffe Gra-cos. Omnibus inquic 1 heaphraftus arbofibus in univerium .conducii « ^Wiq, *fijiio*: quibufdam, etiam convenit *vcnxotHns, puhcratio.* Contra Latini pulveratiotiem cumibifione eafidemiaccre vid^iturifahem loiTionem a pulverarione no diftinguunr, ac *vsnxaHw* pro folVionc cjualibet accipiunc , qua temporefitiereno. Columeliahb.iv. cap.xxvm. *Hum autem crebfiofiionibus implerej namfit ubenor plu v^rationibiis.* Docet ftepc fodiendam eife vineam^qu« fk\ puivcracione uueribf. & roffio res eadem. Idem Columell. lib. de arbor, cap. xii. *Simvlatque uva*vanari* (prohibent hoc Grasci\videpaulo inf'a.) *ctpent fodito ttertiamfojfu* ram (& cum jam mattfrefcet, ante meridiem pn}4fquam calere incipiet, ££ cum defient, poft meridiemfodifi, pulveremque excitato, ea res I$ $Jole >m & a nebula, maximi uvamdefendit.* Pliniuslib. xvn. cap. xxn. *Qua fo* diantur ante feruentes boras dieifodiendfts convenit: ficuti IN turn neque arare, ncqucfodere : fofiione pultiarem exci* jtatum contra files nebulasque prodejfe.* Satis clarcapper-- teque earn lntellit^it pulverarionum , qua pulvis ex* citarur in fodienda vinea ccelo fe^reno *i* ac minimi fudo, &ficcofolo. Nee alia vitis pulvetatio apud Latinos fuit. Quod enim ficca tantum tempeftate* & pulverofa terra vinea'3 movendasfofllonibus,prx* cipiunt, eas foflione*spulverationes* proprie vocanr. Sic Hybernumpulverem $Je hyeme iicca , dixie Poeta: *Hyberno Utifiima pulvera fame.*Sic & in ilia ve-» teri rufticorum cantilena : *Hybernopuhere,vemo luto grandiafarracamillemetes.* Sed de pulyerarione, vide Tib. in. de cauf. cap.xxii. Et haec quidemante nos obfervavit Dodtiif. Salmafius.

*efr*pf<m$bi<ri7&cc)* Tradit ex quoru^cTairi opinione, fubpulverandam non effe vineam,variant^ feuva, ^ve cum maturefcere incipit. turn enim non eft tangenda; verum cum uvamaturapenitus eft,acjamnigra. Contra latini, cum marura eft uva, tao§er% projjibent; ultimamque vineisdanc foflionem,cjiando vafiarc incipit uva.Columella lib. IV. cap.xx?uj.(vidc>tiam locum fupr^ ciratum.)

*Medium igitur cor urn dtexumjnatittm, quo acini form ant uf vinearum , nobis aditum negat. q"i?e Pj™**™f%"p"m move'renon expedit»pu$efccntem vero tern convenit religarc, fohjsquc oinibus nudarc , Z$ turn crrfrisfofiionibus implerc: namfit uberior pulvcrationibus. Nec inficior plerosquc ante me rufttcarum rerum magiftrosj tnbusfojjhris contentos fuiffe : ex quibus Grtciyius, qui fie refer t, pot eft videri fatis. effe, confti»tam vmeam ter fodey. Celfus qiioque & Atticus confentiunt tres effe motus in vite ,feufotiustn omnifont?!0 naturates ; *ununt quogerminet: alterum, quo floreat : tcrtium quo matu- refcant. Hos ergo motus cenfent foftionibus concitari 1* .>Veceres, inquit vJolumella, agricolx, ftatuunt fuffi* ccre,vineam ter confodere,cam germittat,flOrefcit* &matdrefcit. Hos enim tres vineae motus. trinis foffionibus concirandos t\T^ ajebant. lfta iatifi dftc'ndunt , ^diverfam rationcm colenda: vine^ apud Grxcos\ & Latinos fuiire , uc plenius pro* bacurlibiiii.decauf.planc.Romanipulverationcin

nullam admittebant^n vinea colcnda, nifi earn quae ex foflione ficco aere ac folo fadta excitabatur,: toties etiam pulvcrabanr ,quotiesfodiebant; nam glebas iiccas 6c putres raftris comminucbaht,& pulverem movebant.Graeci autem tellure tantum mota fubpulverabant j nee id faciebant antequam jam nigrxeffentuvae, acjam quafi maturae. Metuebanc enim fi ante,cum jam variare tan turn ihciperent, pulverarent,maturitatis impetmn tardarent.Quam igitur,inquietquis,utilitarem4cxpulverationepcr,cipiebant Graeci? hoc pauloante docuitTheophraftus, *ittyett 6 JZ6»k-F tuttf M piifw.* Alebat uvas & vegetiores reddebatpulveratio.fit turn nō fernel fe'J *nxJus fepius,* uvaspulvere adfpergebant; ne humor 4 folis vi extraheretur, ac vjnū fie redderent mollius 6c delicatius.Adeundem modumMegarenfes cucurbitas accucumerespulv?re cooperiebant. Quseretquis, [illegible] Dicenduin, nonille, fed non ufurpaffe,ac pec omnes [illegible]

tur de ultimo Augufti mends die. *Quibufdam,* inquit, *in loci, ut in Boetic'a, maritimis regiombw, & in Africa vindemiaconficitur. Sed frigidtoribus regtoniburpulverationemfacwnt, quam ruftici vocant occationem, cum omnit glebtinvmeisrefringitur, ttrefolvitur inpulnerem.* Et tec pulveratio eft quam Grsci intelligent. Plinius lib. XVI i.eap. ix. *Suntquipulvere uvas quoque alijudicent upubejeentefque pmlverent ₉ & vitium arbotumque radicibusajpergunt. Graci tamen non pubefcentes, fed jam fere maturaspulvere ajpergefant. Quod certum eft,tn Narbonnenfi?rovincia&vmdemiafK citius coquiturtfuod plus pulvis ibi quamfolconfert.Diverh* h«c pulvens afperfio ab ea exercitatione pulveris cujus mentiōned facit. lib.xvu.cap.xxiii.

[illegible] Theodor. [illegible] Sic [illegible] expdait Suidas, [illegible] Hoggeri iaserptres lliad.ii. [illegible] Nigvefcere,vme froidē [illegible] Hefvchio.

lo£''STUIv ''gefi''> V''*> ''Wfrefcit.* Hoc loco ex-

[illegible]

ni^ft"'1*^1'*^^^ Iden» docet Caflianus Baffus hb. v. cap. xxx. • Jntegrum locum adferibam, ut to cm vitisftenfcs,fruftifera reddipoffit. *To*uf*'»*

[illegible] Tto *jtm. irn tinna*i* «V «AHA«F *-nu* *!&* ^ A*^» JW.•ȝ»«

[illegible] *&ipr Truncumfcalpro , aut ferra, aut quod melius eft cuneo quercino findito , & lapideminfijfuram indno, ut partes.trunci tnvicem dijparentur,* 0 *in ipfum unnam humanam veterem infundito ₍ ad menfuram hernia naru^quatuoy ₉ ₁ᵤ ᵤₜ eamfenfim omnitrunco infundas.ut* [illegible] C [illegible] titulum, [illegible]

*K*jA'VJldemfer&repetitkbfi.decauf.cap.xxi.* fed ibi cunei quidem, oon tarncn, ferrei rnentionem facitjtotamquepauloaliter refert hiftoriam. Vide commentariuMagniScaligeri,vide noftras annotat. Plinius lib.xvii.cap.xxvii. *Perniferis qua germinant, necferuntfruBum^ fijfaradice inditur lapis, fertilesque fiuntjiosidem ($ amygdalis e roborecuneoadatlo.* Grxrus .auaorferreum, Latinus quercinum praefcribit ciineum. Fortaffis idem an ferreum an quercinum accipias. Caffianus BaffusJib.x.cap.Lxi. [illegible] P »• ^f>^rv «^iuwjr^ *fei r^' QAT^ AJWfA«9i«- [illegible] iveronori, [illegible] (fubfcam,cuneum;«»/«)'«- [illegible]

'•5n*/>(^,longo alio fenfuapud antiques Graecos accipitur,fc. proinfpediore,cuftotfle.Homer.Odyif.*,'v<fr \m*i&ifitbulcus.*EW»^,n.on tantufn p»A«|, fed etiam *p#attov;** Euftachius, *U <&&?<& M^S* TUB K^iv/vpi, qui primus Minoemgenmt Creta injpetlorem atque tegem:* Longoalio fenfu Geoponic^n audfcor accepir.. Sed monendus ledtor in manufcripto legi, w^7*^y,quomodoineodem MS. legicur ,lupra cap. xxi. ubi dc pyro agit, *ti tf|l /3«A« rlw twice* H&\'yXu*uu* vefioTCf,* & *ftxTkn xotpvoQogfv ₉ cMT$vzriou$ TO ^{utov GiOs eivrn r$ y% i7n*Z»* fin primo MS.Palat. *mis'e«>* in altero *\w $»)* V* *V (fypv xocTtixpvnv, t&j urns 6r&%a>*av. Quod fi veltSpifUftl dulcemfacere>&ubtrioremfruciumferre,truncum ad ipfam tcrramperforabts &cuneum(id* eltf*/*&»;) *exquercuaut fagoadigefy atque ttaobrues.* Apud Etyrnol.au&.ojeni [illegible] ut in MS. codicibusPalatinis, [illegible] legendum ut in edulia legitur, itqtec ex ferie alphabetx hicfyctij, [illegible] ll eft cunei.

Woflae Grxco Latin* iv/«^ *compages;* [illegible] ^, fv/«^, *compages.* Uii funt , hac voce, eadem iignificatione Latini,IfidorusOrigin.lib.& cap.xix. *Epiuri* GT *clavijunttquibus lignum ligno adharet.* Pallad. *Sipoma decurranty o\aslr* epiurum terebratainfige radicu* Non tantum Theophraftus, & Geopo&c^n audror amygdalam fterilein' curare jubent cuneo infixo, ^*cd* etiam Palladius in Ianuar. *Siferax non esl> tate cuneumterebrataradicemergamus , *vel filicem fie infeiv#-mWrUt libro tegente claudatur.* Columelklib.v.cap.ix. *4myg&*fofi,mparumferax erit, perforata arbor'e lapidem ad* *ficito, & ita librum arboris inokfeerefinito.*

£)A tip A'* *e$ ^ -dui ivdtuMt****** yxxtuf.)* Totamhanc periodum non expofuit Gaza, Puto fcripfiife Theophraftum, *t&fhdfixs* **w**w.Plinius lib.xvn.cap. XXVII. *tycidem &~amygdxlts,i rdborecuneo adafio. In pyrisfrbisquec tada, acanere t$ terra cooper to. A*hi>X»>* ergo vocaVunt , quod' ctineo taedacro infixa eflet# Nihil impedit, fi ,ad verba prae&dentia refpiciamus , legere, *\i$wulw ^ xaKovn Idv. Casligatam vo+cant firbum.* Dicit enim paulo antc^, o^xKA0vcrxnrif *wXxfyv , quod punirt qtidem vocant. E'vSuoa* propri6 quod pravum *6c* obliquutn eft corrigo, Totum hunc locum fie vertje , *Hoc idem in pyro alysque fierifileu In Arcadiaforbum h*fov%w, qua tadamgefiat* (vel fi placet *punitam) vicant. Scatet regie hac forbis. Feruntincolafteriles, forefruBiferas ? & quaadmaturitatemper-Aucere nequeuntfru8us₉ e'xaSi maturos redditvras, fi catt* *did infigatur t*ty. Amygdalam ex amara dulcem&c.*

A'ftvytexl.)* Geoponic«n auClor Jib.x. cap.tnr

[illegible] *Dulces autem fades amarulentas antea, fi)orato quadrangulopalmialtitudme, lacbrymam quotfluerefinas, donee dulcefcant.* Plinius Jib. xvu. cap.xxvir. *Amygdala ex amaris dulcesfiunt, fi circumfljjo ftipite, & abtmaparte mrcumforato defluens pituita abftergeatur.* Rationem dat Theophraftus lib. n. de cauf-cap. xix. quam locum adeatdiligensle&or. Alios modos idem Geoponic«n au&or docet, quibus ex amaris dulces reddi poflunt amygdalae, *Kntxaor J[i* [illegible] *dentes .Deinde aggesla terra rigant fingu fis"a nZ" i lo Zl dufcesfiant. Omms autem truncu, anfygdali exafusfruaumabjiat. TeneramveroV dulcem ex amara leldura facies, fi truncum ufque* [illegible] *remutat.* Eadem ferè Pallad. [illegible] *amygdalos crcabit ut dicit* [illegible] *Ex amaris dulces fiunt, fi circumjöfffo , aradiccfiatcaverna, per quam velmedius truncus ti* [illegible]

n $. e, CAP. IX.

QiutfruUuA amittant antequampercoquant. De caprificatione. De conditione ventorum Deculicibusfcarijs. Deremedio ad culices.*

CRu&um autem antequam coqnant , amittcre ^poffunt,amygdala ,malus,ponica, pirns/ Om- mag nopere qumtur. Vnde & capriticacio ccm- perca hSbetur. Nam ex 1 pomis annexis culices egre- dientes corrodunt, & pcrvia reddunt ficuum cacu- m,,,la* Regioncs quoque adjafturam frudnumdif- ferunt: quippe cum in Icalnjacfturamfieri ncgent. . Quadobrem caprificandi ufus terr* illius iiicolis ' Quibus pcnitus eft. Nec in Aquilanis & mactis locis id defiderantur; ut in Pifano Mugcenfis agri, & partibus quibufdam agri Corint^iij. Flatuum quo- que conditio pari ratione refcrre videtur. Aqui- loniis enim potius quam Auftralibus frudus deci- dunt; & fi crebriorcs vehementiorefque &ere, majorjadura fequatur neceffe eft. Item nature ipfa- rum arborum refert. Prxcoques enim amittwit, ferotinas haudquaquam amittunt:ucTLaconica,& ali^e quaedam. Quamobrcm eas caprificare minime aflb- lent. HxcigicurlociSjgenenbus, caliqueratione difcrimen recipiunt. Culices vero ficarij, pomis ca* pri fi,i, grediuntur,ut didum eft. Sed ex putrefcen- tibuieorundemgranis sisnuntur: cuius indicium ca t. Id vero t in fais moritur oper,culis. Laudantur caprificipotiflimumnigra , exlocis ortsetocfis: hac ratione, quod permulta iftz grana contineant. *& * Nofcitur, ex quibus apte emerferint: quod rubra?

TG&.AI. A 'flc&silhet J\p t %ni TS t Trtyui rv K&pmv

ffi A A tiWy^hW^*^ ,«#».<w/«foi«»*

ojir .w ^ y i f J- ° **? TMV*

\m> Ww* CMwitjpUiMn&hn finuhgs wj'fm(iqu)/xonusty£v(pdg. ^ ^ e ^ J i ^ S ^ ^*

f'''' r ®6s W ^SoAa&j. g£i j<«p xl I'lutieuf i (paw*

wf ^ C ^ A r A^p^itMi»wy:¥&WttM»&^*

t Iheod. CM rw Kiytfapikh t WJIHW ^i Kiyxafpii 'met QfowetnKtyxyLpflu^6HJ[V9VTUJ^*

*%mucrwmiptw turn uy%ty\M<*A. y\w-*

*finA W. ^ * r ^«e^&>«f r«^ ,t ^ w ^ . Kai^wTiiAi« wsffftjMy- cr i raws 3^e/^« aw mm* o« K,& J[i Tarn 4><«iv eivcy> rxq K^nlvag is Qmip- 'TCU($ mm aim . q' m Ji\ Qmhtu*

*foA>»mimtta»nfa. >,***nnmo*m*

i Uge ti,, tjM»vij& T tku»9ut(pi ymmi 5 TBLA 73» ^OOT». HOC enira & perdurare,& ma'turefecre frudus facit. J, i

S£w. Sra, rt',9y w^^peV) Xxinpomf ilw <rm6lu> aft \$ f Caprificationem, ob fimilitudinem quidam rem modum.*

** WK tt£ TM *^@- wjwf «W? «£«, * r^ X>" '*' r *tQ& appeilarunt, qus fie fi^rifolct. t)um mafcula floret,' involucro*

Btf ' ^ TM^*** *P^aabfTiffa,quaflorescergunt p r o t j n u s K # g-*

*Manuginem&flo ^ ^ ^

rW<?w<&^ $ [illegible] Thcodorus, Nofcitur qua? apte culicibus emeriennt; quodrubrse, & verlicolores, & robuftae conftant, Sanè infcslix loquutio. Quid enim eft ficui, apte culicibus emergere}

[illegible] id\uol. Plinimfic concinnat : quod evenit maximfc, frequenti via appofita: fotius tamen arbor apponitur via^quam viaarbort•

<&«i d[t ffifxfjin >yj TÓ ariA*w, oyroraf xlyizTtip®* *i m\4s. Theodoruu cumcopiofe frudftficat* Poly igitur fru£us eft *iyel7n>£&. De Poltj culicibui multi/'Aigipyrtvoxà nullo. Vlmifolliculos, Me&wocat. Itaque Serapio earn vocat arborea culicutn'. nam Cimicum menaosè fcri~ ptuxn eft. Hermolam omnium fcriptorum diligentijti- mus; Samar&m , & Amaram comnetnow , %i^&i nullam.

n®myi;u Iheotorus^ alligandos, cffigendos,ad- fibulandos.

o'Awfc'&r. Ita habemus prate*\\{Mtu>[illegible] [illegible] Theodorus, Bifarioadjumento mas[illegible] leat. Vmcum tamen ad]umentum hieponitur^o,[illegible] A'fcQoi* igitur eft,tamficui> quam palma.Etfane eji>[illegible] non autem ftvdiouy. Habcs enim p'&* in palmn, inficu *xjfriti9&: Analogia caprifici ad marem, non utfaciat f<£minamfruftificare,fedfrudumfuaptènaturaferentem> novi adjumenti beneficio perficere. lllud*confiderdbim#s, Sljxvfi wXovoiToxapmQi&v. Atfupra , etiamm<tofru£ii" jicabat^nequeafcemina^nififlorei[illegible]

ROBERTI CONSTANTFNI ANNOTATIONES.

H'JEc c£ de caufis lib. i i.cap.xi .&*%£&». PlinJib.xvx. ,cap.xxvi. Pefdunt facillime (/rtt#Hm)ante maturuatem,palma,ficus,amygdala,malus, pyrus, &c.

S≪TEE Rgpono -fylwis%ut infra,& lib. i i.de caufcap.x11. ApuiAriitotel. biftor. Animal, lib. v. cap.XXXII. +«**» etiamcorruUtefcnptumpro^lwotf) id eft, ficarios cuhecs, titpiiniusdixitlib.xi. cap.xxxv. Ficarios culices capnficusgenerat. Aliln culicesfimpliciter vocat.

Tliwxn. Emendo 7n&iv*<n. quod per My****, protulit lib \i.decaufis cap.xii• ubici $&*K«ζ**T'W*Z> %*'*'??*' µxvvvuirw wofJjkiOh^'y**' ^ [illegible] Etfupra ubi VKiiy , rejhtui [illegible]

[illegible] intelligendum* fed quod proximum i^inrepetendum. Confer cum ijs quafcribit lib. 11+de caufis cap, x u 4 m eo loco,

[illegible] ybi intalhgitur Dan %»&K : hie verb %*>&l'tt [illegible]

Twyi,i§ •sfKian. Mendose pro mKHTtyi ig ^itst. Vbi intelhge, -m pni. Lege quafcribit de caufis lib. 11. cap. XII. m eo loco, AVI'TOI ^HSV , /ty«V ^BO«AK«pSi&on [illegible]

oi$t<*K* PUniuslib.mil.cap.xxv 11. Nam caprificationematuraca, in ea culices nafci è groflis ma- ^nifeftumeft: quoniam cumevolavere, noninvc*- niuntur incus grana, quae in eos verfa apparec. Excunditanca eft avidicas, ucplerique autpedereli- d;o,aut penna, pariter eram^nt. Eft & aliad genus culicum, quosvocant centrinasfucisapumfimiles Ignaviamaliciaque, cum^ernicic verorum & uti- Jium. Incerimuncenimillos, atqueinfimoriuntur. '<&} tyjZut, palmar umHerodotus in Ktiia. [illegible] vrtQvKons dial TTKV 7nSioi,tt TsKimti uvTW*,xa9$&'* ^ T KSH, [illegible]

[illegible] mamdecaufisUbAucap.xii.Plin.hb.xv.cap.xix.de caprificatione.

E'vatwi. Hunc ifym ita tranftulit Plin.hb.XVI I. cap. XXVII. CaprificoruiTi laudantur maxim£nigr«,& in petroiis,quoniain frumenta plurima habeant; caprilicatio ipla poft imbrem.

A'n&ivci&r. Nemfe avw* utdecaufis lib. n. cap. xzil« utPlmiuslib. xv. cap. xix.fic (5!Ciceroappoiitum, 8C propinquum dicit.

Q'VOTO* atyiTrvp&.Meniose pro fox it Myfinp&.Ejt veri JEgipyruSfUttradunt Grammatici, herba i'pinola glauci coloris,foliis latis;Cr4fev*,foliis kntis.LegePbavorinU & Theocritum Edyl. iv.'atymp&fc *ri&, $ i»«[illegible] Vide & Comment. Arfftophaws m Hamis^ubi:[illegible] [illegible] Qnri AJ}«MI?^* » IKCWOS tpvjpir* Eft verb Onoms[illegible] Flos altquandorubet extra%aureus alioqui. K*ntpf9 reslitim *»*»**>: dc quavoceHn Crijpini Lexico. Hosulmifollicubs vocat Ub. ill. cap.x. Ju**x$hs- Infra hgendum% [illegible]

Oi [illegible] %\(nemp[illegible] & IUS •

O'xmfri&w* Cwfer cum $s quafcribitlib. II. dc caufis cap.xin- in eo loco, TO ft Wi r $*&*»* mtfAA*&c.Porro wrbi tranjlatio multo tptior , fi verum eftpalmas mares \tuJiZei,, & culicesgignere,, quod tradit Herodotus* cujus verbaadferipfi fupra..

Ti* *t&iua. Corrupte-y qnumfcribendumfit,w n%nuff. Sic & de caufis lib. 111 • cap. xx 111. TI d[t ph tmtdp'tu tut 7J Bi\H (pviixi r *#pvh7 &c. Vnfc, credo,philofophandi cccafionem Plinius arripuit, itaprodenscap. iv.depalmiihb. xi 11. Adeoque venetrisintelle&us, ut coitusetiam excogitatus fit abhomine,ex maribus flore, ac Janugine,-interim vero tantum pulvere infperfo foeminis. Vbidepalmarum amoremulta : ficut 0 apud Conftantinum Cafarem v*™«%Sl> ^b.x% depalmis*

IOANNIS BODiEI A STAPEL NOT* ET GOMMENTARIUS,

A'TMt*Q&S^*fti?«-) In Aid • &Bafil. llegitur,^iW»« *6 $*w4>*t. Lege ^»&AA« 4> && Svfyaf. Etiic legit doftifliows Gaza, fruHum autem, inquit, antequam c^uant amittere poffunt&c. Jxa legendumexlib.n.decaui.cap.xi.probacur,ti* , €xfi7i^y lege ufque ^S©*. Plmms hb.xvi.cap.^xvi. 'Perduntfacillimè Ante maturitatem, palma, ficu^amjgdala> malusy pyrus, item punica, qua etiam roribui nimijs, iS printsfloremAmittit. Vide cap.xi-lib. it.cauJ. Ad jnalum hoc , retr/edium prsefcribic QeopaniC6?n [illegible] lib.x.cap.txxxvu. Ai^rx Xiptfy* $«n*, h" [illegible]

[illegible] ttovwixa. 'Quar iequuntur magica videntur, faltem vana funt.Pr«cedentia in hunc fenfum vertit Interpres, Loliumquid^aniorum nomine venit, tfinfrttmentoreperitur, evulfumfimulcum radicibus plunmum è terra^udnddjam pinguefcere incipit, © in corona figuram formatum,fi trunco arbork circumdetur, ttfruSLum arbor producit, acperficit, eumquenon abjictt. Herbaafpdkta verbafcum, nuctarberihrcumligata, non pemittetipfam abjiccrefruBum. Si cancer hoc eti fagurus, trunco circum~ ligetur:fimititerq;fitruncuplumh amplexusfueris veluti corona* pUntafrutium non abjicUnt. Itemfi radkem circumfederu&pcrjoravem, & cuneum excornoimmter** terramqueaggeffm. ^idarn nudati, radicibus.mfiifi" sn*

rhJsexipfis, & maxima diffindunt, & in fijfuram diiri lapidis , Jilicis videlicet fragmentum tmmittunt, deinde obligant\ter(aque accumulata rurfus obruunt. Duo pofteriorarcmediaalicujusprccij videntur, nulhusmomenti prius.

E'*>& *T *wctix,'tpeuwtSp'av. %l£e{ <Zxfoi/dp*i*)* InAld. & Baiilienf Jegicur^7f«^r6faiij. Quid ?anferefnefe ficu egrediuntur ? Inquapavte ficus, ova ? grandis avis, led minimo domicilio continetur ^ magnum ovumanguftoin loculo. Lepidam nee lnvenuftam Batavaemulierculaenarranc iabellam: In Scotia ac Orcadibusinfulisfcfurculis,aut,utalixmalunt,frudhbus cujuidam arbons, excludi ova, ventorumque videcuti, quseque humi in iicco labuntur,emorij Jed quae allu)ionibus maris rapiuncur excludi, *8c* in anaiem\ vel anferem, aut ei congenerem avem adolcfcere: arborcm hanc ficum eife ignorant. Nee mirumiCumin Scotiajinfulifque didlis,ficus fponte Hu nata, reperiatur nulla. Lege, cum Do&iif. Roberto Conttant.^ef.Ariftot.lib.v.hiO.animal.cap.xxx: 11. Oi 4* *funs> et* M T*S i&W>'*X*<? 6« ****&>** +&»*<• u'u***f

AmO™ ytvot&>. Culices m ficubm tmmatuns nan.*

Z&ZZMale in Ald.& Baiil.™*. Redte Robertus Conftant. ™*?*l*xn.* Ma«jfis tamen arridet Scaligeri eifcendatio, *nitainat;* GfUod vox haec magis familiarisTheophratto , quid&pite praecedenti, eo, iron iemcl ufus eft; uti etiam lib.6c cap.v. Vide cap. *xn.* lib-11. de cauf. Malunrjtamen alij *v^aitan,* id eft pertundunt, & *«&, quod^eft *C*TO, -m^u_y* ut *q*fi ^<uw_m* Eadem vox *TIT%CMW* , apud botanicos>maxime Tn^phraftum in ufu,ut jam dixi.

nt&i fi iiuxitu,.) la Aid. & Bafil. legitur *XHxti**. Attaha,tefte Stephano,urbs Lydiae. Eil etiam oppidumiiS Pamphylia> cujusapud Strabonem & Ptolomjeumficmentio. An in Italia fructus minus decidant,quam in Galliaaut Hifpania^lFerere nd aulim: utrumautemin Attaliae agris firmius arbbribus adbaeraant, mefugit. Proinde, quam Leclor eligac [illegible] jmihi perindeerit.

*E&*Lege e^^ytnv. Non puto alibi *i&wnvi* fojiptumreperiri.

o'vs/\s <* Wf *nsfohtpw PJini^slib. xv. cap. xix. *Inderepertuniy Ut allatce quoque altunde, & interfe colligztainjicerentur fico : quvdtn macro foio^ aqmlonio non • defideratur : quomam (ponte arefcunt> locifitu.* Vide lib. n.decauf.cap. xti. Ergo, utRob. Conftantinus, non >OTU»«0|. Iubintelligicur,fed ge^M^iv.

BO^J^V^WJWTJ^.J Nulla contradidio', fi fuperius,uc jam dixi, w £ , m , iiibintelligamus. Cur Auftralibus minus,quam Aquilonij s decidut frudku^. caufa viderur , quod valJdior ac magis penetrans Aquilo,molhor Aufter.

[illegible]; Q[illegible]viri *dp<5ti* an reclfeTheodorus vocem *0*7*,$,'** addiderit.Difluadei-e videtur quod in caprifici cruditate nequeat fieri putrefadtio! Contraria namque funt.Cruditas enim ceiratio ejus caloris, quiintendebat frudusmacurationem. Eft enim caprificus , ut Plinius ait , *e'fylveflw genere ficus, riunquammaturefcens.* Refpondeo; cruditatem quuiem ciFe ccflationem caloris: non tamen omnis, fedinte^i &naturalis;non autem externi,qua?pr«ternaturaleinj ex quaputredo. Ratio in promptu, cur facile putrelcat caprificus ; nempequod multo inidtiiiqueredundethumore. Qua^etiamcaufa^cur maturefcerenequeat, &calorexternus fiaccedar, rcliftere putredini non poifit. Dufci praetcrea fucco refertuscapDifieus, qui facile putrefcit. Humidus «nim eft,ac calidus. Vocem ^va^y, non temerfe admtamexPlinioprobaturjquilib.xv.cap.^ix.ai^:' *Caprtficmvocatur c' fyhcftn genere ficus nunquam mattirejec^ns>fed qubaipptnonhabetalijtribuens. Qupniameft natural^ caufarum tranfitm attjue vvs, ut e putrefcennbus ipir*fij>'uv)genereturaliquid, ergoculicespant ibifraudattalimento in matre>putri ejus tabe ad cognatam evolant: fnorfuque ficortim crebro, hoc eft avidiorepaftis aperient-es or a eorum, atque tta fenetrantes, mtusfolem primofecum *™uct/"*> cerealesque auras immtttunt foribus apertis. Moxiattei«n humorem* \ hoc eft , *mfantiam pomi abfutnunt,* see- *Ccrealesauresimmittere*, ait. Nefcio quid fitcereajisaura: *Ugo,aeralefqueauresimmituntjora~mmbusadafems^r* aerales aures,aerem limpliciter mrelligir. Cartera ut fcr pfi, l_c^_e.

Xflfifw J In Aid. & Bafil. *t™V. Legendum^v *ti"*t.* ex Pl.nio probat Robertus Conftahtinus, Apud Hefychium legitur , KWT^V«/$'®* ^ *%Ji.* Bene feciffet > ii expoftiitieti quodnam eifet animalis genus : jam dodtis non iatisfacit. Nam apud Athenaeum & Anftot. in quint, hiftor. animal, legitur; *KevT&l'lw (pntft Tivx yxMov i!9cv,\K&l ''vdcwh.* SlC vero dicitur galens p;fcis,quodaculeii habeat,K«/T<x£>T^i»^«^€?j T;Ja©Si Ao^*2. Verilimilejanimaiculum hoc, five culicis alterum genus,quodc ficu exit jcurT^ic/didlum, abaculeo>quo primum genusnecat.Sedinre dubia, niflil cerci fcrjbi poteft.Quiiq; iua fruatur opinione.

Ks^^i^?.) *Frumentai* vertit Plinius: *Quoniatrr,* inquit , *frumenta plunma habevt.* (VerbaPlimj a dodtiif. Conftancir.o citantur.J Frumenta vocat^ grana fici interiora, quod ex lib. xv. cap. xix, prd« batur. *Fiat,* inquit , *moths omnibus taftus : maturufrumenta intns: fuccus maturefcenttbm lactis, percoftis mellps.* Redte ne, an mal£ fie grana voCet •, alibi , ubi fici enarramushiftoriam, videbimus.

Dodliif. Robert. Conitantinus, [illegible] *Alytm^* mentio fit apiid Theocryt.edyl <//,

Scholiaft. *Aiyi*[illegible]

*Qteypxiwnc *?*%. Pfanta vel herb* gemts eft jbinofum , fbhjs latK, lenth inftar , glauci colorc , ad ulcer* pituitoja utile.* An *luyinu^^* ononis difputatur lib# vi. cap.v. Ex hoc quoque loco probatur dodfrfifr Robcrtum Conftant. audtorem eifc annotationum inTheophraftum. In lexicoenim abeoedito legirur, *'utyiTrv^rtgipyrus, genih Vlanta** Ononis Diofeor. Theocryt.edyl. iv. *Aty!™?®* >g **i& y^wi>hi* piA/r«*, *JEgtpyrus &cn)%a (cony^a) & fuaveolensntrago.* 1 heoplkaituslib. 11. hift. plant, cap. ix. taw 4t igj»*'£«F£ [illegible] *foyt>&£<&** Vide annotat!noftwmin ilium locum.* Vides audlorem quern dixi , non Dalecampium ¡ utviri dodti fibi perfuadent.

Kmg». ^A**«y.) Ulmi folliculum infra lib. in . Sic vocarfait. Scribe cum Do$hf. Roberto Conftant. x»«T^.»«7n^i5,Nicandro radix 4ngulofijunci,*uW^ Theophraftus vocat. *>

Lege *'oxtwjUltt,,* ut in Bafilienf. & 41d. legitutj Sic *ifuvd&i* non *ipuagtii* diclmus.

4^VgIf ^g«>6^a/,&c.} Verba Herodoti aDddtiffL Roberto Conftantino citata hoc loco examinanda. Eadem fie legenda ac diftinguendafunt, ex: primaMufa: *Tisffuxwrptwpov fy&Tnvfy2& -n a*Xtc* [illegible] (apud Ath^nxum ubi & hie Herodotx locus legitur [enptum e(t,r *$ tpavix&iv ovs ufxmw &?i5ct)* [illegible] *vditYi* TI *T$\ I ^hj TIUU fi£x<x#*> ivStuMir' >^ f** ten?jit* [illegible] Integrum locum,quomodo apud Conftantinum legiturjVertam. *In Babylonkagrupalma gener ant ur magna ex pane frit fttfera t e quibui rionfolum vmum ,m>A, cibum c$nficiunt, fed etiam eodem quo ficus modo]curantur, harumuti aliarum arborummafculai vocant, quarum fruciuspalm* fosmina* (velad verbum glandiferx) *alligant, ut earumfruftum maturetcukx fubiens,ne ex arbore is defluat,ferunt palmarum mares culices, quemadmodum caprifici.* Vidcs lcCtor palmam prorfusunam eandemqueremHerodoto eife. Eodem modo vulc frutjjtum palmae ficusque maturefcere open culicum. *Hostinquitjpalma ware egre^ di, ac penetrare infoemfincejruglunl, aci itf A pmtftarn addeidant.* Monftra haec videmmr. Sed antiquiffimo hiftorico nihil derogatuni volo. Nemo facilfe negabir, Theophrafto hac in re majorem deberi fidem,quam Herpdoto. Hiftoricus Herddotus *i* Botanicus 1 teophraftus : cuilibet vero in fuaarte credendum. T^ncophraftus in ficu & palma ^IO'TWIO agnofcit, non *-moVrvifc.* Ficus, quid-em beneficio culicum qui £ caprifico exeunt, juvari docet; turn ut citius maturetur frudtu?,tum ut tenacius adhaer«^it, ncc facile labatur. Q^od autem in *ficu* prarftat culcx,hoc eodent audtdre in palma perficit fexus rario;qui veluti toitus maris cum fcemina. Quod ipium tamen *ihw/frLZp,* vociibatur, obqiumdaniiimiluadinem. Fcemina; ergo* palmar, masdat quod fruc>us ejus non decidanw fed maturefcant. Ficisvero hoc tribuunt culices e caprifico. Eundem um in ficu quatn in palma videseffedlum , fed a diverfa caufa proficifcentemj Urrumqtic tamen dicebant *Ixtwju^f,* c« w ^MMW©* *fimilitudtne* 3 fed h«c non in caufa , fed effedlu;

jNulla*

Nullus ergo *tyU* in da&ylo mafculo,ut in caprifico. Faliuiii eit cuJicem foemmxpalma; irujihim pertundere,&aperire,intinuaridiJe gratia, fnda&ylo quomodotiat, docet Iheophraitus -, cujusverbamox cxponcmus. Herodon verba aut non lncellex^c lulms Pollux, aui male exicripfitlib.i. cap.xu. ubi de palma agi t,*o 'ty w^wis* i «/V ? **foc*><&' tyUio J[i* [illegible] *J[* [illegible] *id* [illegible] ^ [illegible] Isiec Xenophpn , nee Herodotus-*]/££*, marem palmavocari tradiderunt; fed marem palmain, icripiitHeredotus, *fyli£*>ctii-* c«w,infru&uhabere, ficut caprihcum. Male ergo docet *$h»*> culicem,* vocari palmae maris i/u&um. Nee mmori in errore eit Heiychius, cum air, *Afa *m go-i^tcm itSv tipfiivm Qouiwv, culices jemtna marts palma.* ReCtk paulo ante cradidir,*^ [illegible] *malcuhgemti efi% quod ficus exedit.iriws^ culices qu$gignun'' turmficubtoimmaturts.* Lumautem ait, *^tiu-mari{-* ft*§>TJ*»djioiwnQon'vun , Jemtna tnajculaxum palmarum,* fateor me ignorare quid velit. Videtur haec hauiifle exaudoreubb. Replant. Arift. attribut.hb.i.c.vi. [illegible] *Inpalmtsquoquejifolia,cuUx* (interpres [illegible] eft, pulveremiiveknuginem, mans adfoeminam dcterri; *velpalma mam cortex folysfcemelt*palma appo n.mtur, ut cohartant,citb maturejeens ejusfrudut^cajwqu eorumprubtbebitur.* Jn eodem cum Herodoto eft errore.'l heophraftus pofteaquam de caprificatione, quxdicitur f^cW^,uaicripiit,ut capnncorum culices, quorAingrciru mites ficus aperiuntur , ad xnaturauonis auClorem folem excipiendum, & h8- • ruxn culicum,alios culices interfedores *tuTus* nominarec:fubdit,hacinparcC fefe naturam quodammodoimitari.quoad palmae foetificationem.Concutere nempe indigcnas maiculae florem,lanuginemque,ac pulvere adverfus fcc.iiina,ut inde concipiat:idque ea de caufa vocarioAMc/V^HV^fimi itudinequada; quod •Aieii^, fit caprifici frudkus. Hefychius cum fcirec ex palm* fruvSki nullum evolare animal 5 ffr4«™» maluic interpretari, ™ *m^n^uod* pulvis qui ^ mare palma evolat , videatur prolifici feminis naturam obtmere. Non lit venamilc , quenqu^m fru- *&um* palmar maicul*,qui nunquam maturelcit,r^«f appellareadmiluudine, & quod idem faciat, ad maturandum loeminx irudum, quod *t&ni* caprifici inhcu tcemina. E'e^i, ticum marem yocatarn docet Helych. *t>'&tUfys jnww &#%*** Idem, *i^imhs > bjtu/fa n QVKcH*P$im.* Quod non obiicure Theophrattus docere vidctur, ae hcu & palmaloquens,f^Vi7w/ *J$ct,u- <pw'tinn5<ipj>sv<&'* &c. £x his Ibeophralti verbis concludi tamen nonpoteflt, capriticos eHcmarcs,& foeminas ; 6c ficus a capriheis lexus quoque ratione, non iecus ac palmas, ad irudtum maturandum, Sc perficiendum juvari.

*o''TeM*9$»To#f(uv,* 0c.) Plinius lib. xiii'. cap. iv. *Adeoque eji venens tnteileftut, ut coitus etiam excogitate Jit ab homtue ex manbtu, ftore, & Unugme; interim vera ta/itum pulvere tnjperjo ftmtnis.* Nun docet Graecus audtorinterdumioluin pulvereininipergij fed hoc coitumiive *pifrv* voCat. De palmarummutuoamore prxcedenticapiteegi.

efav fiwtin TO wiKo&W)* Sane Herodotus antiquiH. lcnptor, iolus f(snunaspalmaruni,j8*A«a0J0'* vocat. *Ei* hoc qiiidcm imitaci lunt recentioresomnes. Hinc gravic ezoncur quaeftio. Jcripiit cnim Theophraltus cap/waecedenti, tam marem quam foeminam *W7np»v Jraftrferam. til*™™. ? *wtfrip'''^** fdntitfttHfMJJlji&stei*!. Ad* Hoc objedtum ipie eodem capitereipondet Thefrphraftus, A[illegible] *jp *?ftm,*j ty9i>M*f. Zte-tyitn ^ U^nh* [illegible] *pv.* Utrique ergo irudiferaiicdpalmae maris fru- (itus,non ultraflore procedit, autinutilis eft.Contra iocminanonftoret,&frudtum,marisadjumento,fcrt utilein. Major cedrus in duo genera dividitur^ qua* florec, frudtum no'h producit (fi modo fabulofa non tradit Plinius) frugitera; florem non fert, fed fru- (Sum ftatiin promit. Haec foEmina,illamafcula.Hoc idem & in palmis i^fu venit j mas qui floret fruc5tum non producit, foemina citraflorem frudkum reddic utilem. FruAifer,mas dicunrjquodiiac ma[illegible] non concipiat foemina*

THEO-

THEOPHRASTI

DE

HISTORIA PLANTARUM

LIBER TERTIVS.

ΚΕΦ. Α. CAP. I.

De generatione fylveftrium arborum.

[illegible] *αυτὴ γίνως isi.* [illegible] *£ [tovov Jrt* [illegible] *C^uUeipine TIUJdrnfypymv* [illegible] 5 snr [illegible]

QVoniam dc urbanis arboribus didum eft faperiori volumine: nunc de fylveitribus fimili ratione indicaredebemus: five aliquid idem cum urbanis diverfumve habeant, feu in totpm fui generis exiftant. Ergo geiierationes earum fimplices quaedam effe intelbguntur: omnes enim femine, vel radice proveniunt. Quod ita fit, ncn quia vel aliter fieri nequeat> fed forfitan, quod fercrequicquamnemoconetur. ,t Namque enafci potuiffent, fi locum idoneufti cultumque congruum adipifcerentur, quemadmodum iliac > quae lucos aquafque defiderant: ceuplatanus, falix , populus, tulmus, Haec enimomnia^&fimilia, fata germinant, & celerrime pulcherrimeque ex avulfione. Quas etiam, fi quis praegrandem, eamque cum arbore fe exaequantem tranftulit > perdurare optime poteft, Harum major fane pars * defixa quoque feri nunquam recufat: ut populus tam alba quam nigra.. t Igitui; earum non folum femine radicequegenerationem,verum etiam hanc affignart valemus. Reliquarum autem fupradiftac notantur > praeterquam earum, quae femine tantum proveniunt: ut abietis, pini^pices. Qu* vero fcnv^ frudumquc ferunt, ^uedam autam ex radice quam ex iis ipfis prodire nimirum poffunt. Namque eas,quafteriles effe putantur,gencrare tantum, ut quidam affirmant: ut ulmum,falicem.Argumentum- abies, pinus que capiunt>non folum, quod pleraqi procul radicibus fuis erumpant, verum etiam ex contemplatk)ne eorum,qu»interdu eveniffe notantur: ot in Pheneo Arcadia > cum aqua quac in piano obftrufis faucibus extumuit,demum crupiffet, ubi prope k loco t mundato falices fteteratjiic anno fecnndo,folo reficcato, falicesiterumproveniffeaffirmant: ubiauremulmi, iteru ulmos,6i ubi pinalhra, & abietes,ibide pinaftra atque abietes: quafi iftx quoque illas ^mularentur,

tantum, ut abies, pinus ... Radice ... defru

IVLII CÆSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

En« 4) <SSA W»y. *Sylveffiresfunt friores natvra. Item earum generationfimplicior$ iccircflprior: tLrgode &» prius, tanquam defartibusgenerations fqibere debuit. ^oc verum eft: verum a notioribus incepit,quemadmodum AnftoteUsabhomine : tametfi homo compojitus magiseft. vixit-nunh ingenere: my* injpecie: aut *\w, omnino generisJint. Intellige, generis fubaltevii: namque genus, commune.*

*TM0y«iTo^E«y *Theodorus,*enafci. *Nonexplevitfen-Mtomyfdfignificatipratermoremjponte nafcendi, etiam foumana,oteraaueant naturam alter am Acquire.Scilicet* [illegible]

verolemcn, fruflumciue ferunt, tam exwadice, qiam ex iis ipfis prodire nimirumpoflunt. *Teflime* Sic enim dicitfheophraftus* : Qaaedam etiam depada feruntur, eaque hanc habent r^turae praerogiuvan^ practer illam , quam k femine cc radice obtinent. Qiuedam aurem \ femine tantum,iK abies.Caeterum qu« etiam turn femen,tum frudlum ferunt; ea fi dc radice nafiri poifunt, etiam de *[tu&u* poifunA *At Zheoderusy* tam fc radice,quam & fruftu. *Nam quotfunt quafruftumferunt, nequeveniunt a radice ? hitur, n?»* liquidem. *Non autem >* tam. *Propterea qnodrarius eft* exradice,quam ex femine. Hac enim eft Theophraftifententiv, omncfemenproptergenewionem eft. Hatommum; Non omnn radix avulfhpwptrgtmutionem.*

ROBERTI

ROBERTI CONSTANTItfl ANNOTAftONES-

*f. Vaak8io<pfa*j.&*«Hf*iht* Corrigendum ÿQwJ, Sic&apud$trabcnem,($ Pheneutnwcat Pliniut lib.xxxi.caf.v,* in.

IOANNIS BODJEI ASTAPEL KoT£ Ef' COMMENTARIES,

•pirEei # T Wf«u Dcdomefticis arbonbus fe epiffe J^ J[aic. Hiftoriamnon rra&avit, fed quaratVonc coli debeant,docuit Jibro prsecedenti. «Am Sylveftres omnes a radice vel fe mine mafci" ait. Rede; alius enim li culrurae modus' acceITcrit.fient lomefticar, & culrae. Quare, ut Philofophum decet, rede ait,illud non fieri, quod alium colendi modum non admittant j fed quod colere nemol conetur arbores, q_U« f_{po}nte natx', locis incultis reperiuatur.

lAhe£ r«6 ni«>,«% ^N'r« ^At,^, &c:) ,*U* **$*> diciintur *Jfrfa* arbores, quae Iucum defiderancnc- moribus gaudent. Hefych. A V ^ , ^ ' ^ ® - TOTT^. Hoc ioco T« sWti, qua? in Juris aflurgere folent. Lucus enim Romanis,quod Graecis *ikr&.* Plutarch.

Tn Romulo. vi^w^«««^wwOT«7_W/HWVrj=1.T_X«^. *quod Graci**<*, *Latiniiucum nominant.* <t>i_g&, q.«« aquasamant,riguis gaudent. Suidas, ^^ *fyhowh** hoC caPiteexPonc; *I'''*locil MM**TM* *f$ aquoftsaffurgunt.*

« **»*!»,&«,*&.)'?*ofulum*.lnrer^retantnr. i'ertc, «op«to *utramque*, alblm Icilicer& nigram. A_{tv}«, uc mfcrius dicam, pc^ulus alba,-^«?®-populus mgra. nAS» ő«^in ^i W ' ^ T S * &d.J Venfljmuna quod dicic. Vel millies tentavi abtetem j)inum,fic piceanj fcrere ramo, furculo; avulfione, radice, ligno. oca fruftra.

KE B.

JAP. II.

Ikfalicequafrugiperda dicitur, deque plat and qua in tripodeextffijjfenarratur. ***Itemaerm*** *rerum omnium [emina habere, amniumqueintmdationemfemen afferrt*

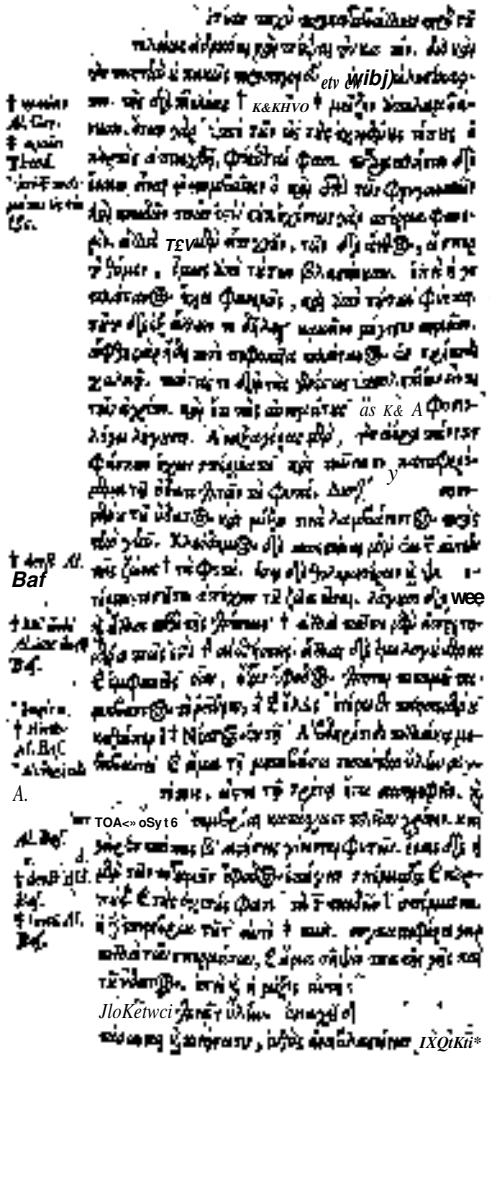

Ci^Etemm faliccm celerifer. frudum, antrcquam V^in plenum cwfIctur percpqu^turque"j dimittexc affevcrant.. Q^amobrem Hometo haud improbt frugipcrdam, hanc appellafle inquiunt. Dc ulmo vel illud indiciupn afterunr. [7]Cum enim flatibas dclatum femen in loca proxima fuerit, nafci arbor- remajunt. Itaque fimile in his cvenirc percipitur,, arque in fufFruticunv&rhsrbarunn nonnullis.Quarn-' vis enim femei^ rtullum, confpicuujirhabeant, fed ali« velut lanuginem>ali£ floret, ut thymum -[7] ta* men ex his gei^tien'emictunr. lam platanusquidcm manifeftumiemcnproducit.ecJquegignitur, quod tarn alijs, quam illo prxcipue indicio conftat. Etcnim in cripode asncOjplatanus aliquando proveniffc narratur. Hae igitur generationes fylvettriumfe* tuend^. Atque-etiamfpontanexillx, quasvelnaturcinrerpretesreddunt. Anaxagoras enimaerem femina omnium habere, quibus cum aqua una delatis,omniagigni-, affeveravit. Diogenes ex aqua putrefcente, mifturamque quandam cum terra capefflente, plantas nafci exiftimat. Cleodemus ex eifdem quidem atquc animalia, plantas quoque conftareputavir. Sedquantoe turbidioribusalgehtioribufque, tanto aqplius ab animalium abeffc natura. Qujn&alijquidamde generatione refer'unr. Sed haec a fenfu quodamniodo remota effc Videntur* Qusedam vero confeffa conipedaeque annotantur. Vt cum amnis exundaverit, • aut rivo digreffus, ;uc totaundacf&fus. Sicut Neflus in Abderenfi agro alveumfajpenumeromutat : &fimullucmucaverit, tantumniaterisc locis congenerat,ut intra trienniura dpaca utidique reddat. Rurfus cum imbres crebrioresdiuriusoccupaverint." Nam his quoque: generationes planftrum fieri folent. Ergo amnium inundatio,fcmina,fruaufquiafferrcvidetur, Et aquaduftus, herbaccorum femina prxbere' crcduntur. Imbres aujem cum hoc idem fkiunt , (femina enim fecuin pleraque deferunt,) turn etiam pucrcdinemlquandam aquro terrarque committun*- • n-im & i[jfitcr«iEgypt« njiftura ^ateriam quandam gignerevidctur. Nonnufquam, tm₀dofubegeris movcnfquefolum, familiaria protinus tcrrafilliusS_c^f^{rr} emcrgunt: _ut in Crfla infula cupreffi. Fitcerte^r^

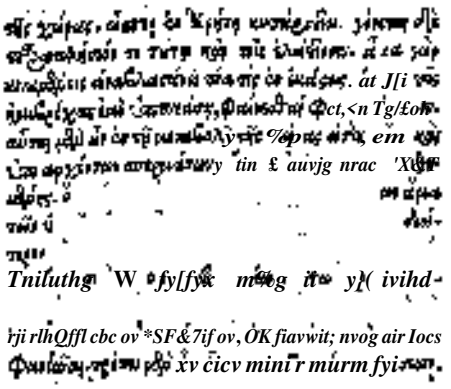

& in minoribus fimile. Simul enim qu&cumque fuerint mota, herba exit* In femimadefa&is autern fcgetibus , fi fubnoventur , tribulnm cmergere ajunt. Igitur *hx* quidem mutatiorics confequuntur tclluris, five feminibus prc-cjacentibus •, fiv£ etiamipfa terra modo quodam affeda, pr^epaparataque ad gignendum. Quod haud abfurde forfican credi poteltjhumoribus (imul interclulis quorum vis magnadt. Alibi autem vel expluvijs, peculiarem frequentiam lylvx exorta'm prodere. ut in Cyrend fado q^odam picco craflbque humore. Ita enim proxima fylva furrexit, nunquam antea vifa. Laferpicium quoquè quod fuperiori tempore dcerat,caufaquadam ejufmodi extitiffe tradunt. Modiigitui? generationumhujufinodi, tales adnotantur.

IVLII CÆSARIS SCAHGERI ANIMADVERSIONES.

Legemusex Theodoro, ?£& m/Hifi. 0 mox : &« j*

Xmcp Qcto&u Tbeodorus* , ft^len confpectum. malè. ASiif eft tn conjpiciendo ,* itjjfo^ipeth faftt^ffrafextiatti ... pnfliv, efi efamfinedHIionM Multaapfarent, multa extant, quarnon cwypiciuntur : multa, contrà, conjpe&afunt, quanon dicei*p*i>i&. In Ihymo con-' jpicitundqufideft ,: non tarn en inflore eflemenevtdens. Denique evidens,facilitater\ad videndufii dicitf, (3 id quod eft extra controverfiam*

In tripode aneo nata platanus. Hoc argumcnto vutt Tbeophraftwa femine natam. At multa JvToptt<m.

K«l ^vftoripm. Putabat Cleodemus ejjegradtim informis. flu*form* non diftarent, nifi wr* TJ K ? ^ 0 ^ TO JT?Ol. Si intclligit clcmcntarefngusjallitur. Multa namque plant* cahdiorespotenmVerumaltM quidam calor accipicndw oft: unde tnotus in animaltbusjn ,nantis, non.

•isBEpit**tTtti. Theodorus,lubegeris: fuperficie tenus fulcum produxerinc. *Nam qui profundumfulcum pre* mit,i$ non quttT*tjta. in mora enim efi*m

ROBERTI^ CONSTANTINI ANNOTATIONES.

**AXtt rlw Wieut. Pliniusfic mterpretatus eft hunc locum fib.xvi.capxxvi.* Ocyilime autemfafis amittit femen,antequamomninomaturi^atemfenriac,obid di&a Homero frugiperda. *Sic verb Homerus Odyjf. *'. MxKfyir "iiy&yti T^htcf aKtmKctp7m.* Secuta act as *(Ut ait ibid. Plin.)* icelere iuo interpretata eft hanc fententiam, quando jemen falicis mulieri fterihtatis medicamentum efle conftat. *Vbi obiter oL*vy\tyia*i notafterilitaw medicamentum, id eft, Qt^gpctw vcnenumque,quod ftcrilitatem inducit. Sic enim & medicamentum jitmitur>authoreNonio. m">*

*A'.9*Z«yyx<. Theophraftus An'axagor* opinionemrepofuit decaufit hb.i.cap.v.Lege etiam Varronem de re ruftica ttb.i.capxxxtx. ubi ait, Laietji* funt femina in acre, ^ i f e ^ 118 £naxagoras,| &/i qua, qu^e influit io bitTheophraitus,^*.

Legmji ^ ^ r.j *De Nciloflumnc apud thmum ($ Strabonem.*

'ETnp&efeuc Legewpfiq (ideft,tmbtol)iu!pPQt) ut hbro i.dccaufiscap.v. ubi tfta repetuntur.* Continens imber totam noctem *tenuit,ait Livius Hbro lAmpCfi* MX? him t^ri^tv h m ; ,nemfe twpfyiaif. Quallifit hac temporana vts, cceltque condmo ,i5 quid effictat, vide de caufis lib.i.caf.v. ex quo Plin. hb#vi. aap.* xxxi 11.

vsrtpoieTMUit Vide in Lexico Crijpini. Ex hoc loco dixitPlinius lib. xvi. c^.<xxxill. *de Cuprcjfo loqiens>* Sed Creta quocunque loco terrain moverit q[ujfpiam: nifi feratur alia ,h2ecgignitnr y protinulque emicat.

En K«^'*j *Legs Iheophraft. de caufis lib.i. cap.v. In eo loco,*™ T& w Td *eixcpuvt&CytfFinius lib. xvi*cap.xxx 1*11. Imbres aliquseplerunque femina afferunt, & certo fluuntgenere, aliquando ^tiam incognito : quod accidit Cyrenaic* jegioiji, cum primumbilalerpitium natum eft. Nata eft & fyly^iirbi ei proxima imbrc piceo cralfoque, circiter urbis Rom* annum ccccxxx.

IOANNIS 'BOD1I A S.TAPEL *NOTM* ET COM*ENTARIUS/

'AioiKupBtu Idem repetit lib. n. decauf. cap. XIII. Skfalicemvocatamapoeta ait, quod fru/9:um ante maturitatem amittat.Qux Plinij iit_lententia,apud RobertumConftantin.legere eft. AliaCafllanoBaffoopiniolib.xi.cap. XIII. *Qaoify*

*''** •>»» ww. \\fool*

uemocrltHs autem ait,qujfruHusfahcK appellatur, pabulo t^orum admittus, ipfa pmguefacit. Tntus autem & in tmacceptusabhomme, ftenles rediit. Ex qdo 0 f&*merus ait,

VTn, *f"\t°p™ngr*, &falicesfruBum perimentes.*

oinvulgatisHomeri codicibus legitur^^T^V'101-jaeaiitPoi;ta?,5cGranimatici,utrapra:itet ledio.

Sumpta vero perfe cum aqua,, con- humanum xque rede

2-r f 55 tUjTheoP^afti, an Caifianimelior do-(Sliorcs videant. U ftrf Q

Homeri mensfit,difficile affirmari poteft. Theophrafto fidem majoremadhibeo,quod antiquior.

Quoddeulmo fcribit, dc fraxinoquotannisob-* fervo. Prope hortum noftrum fraxinus magna, cujus femen^uotanni&jn hottos vicinos, ventorum vi huc,iliuc fpargitur :.ex hoc, nov^ vere, mnumer* ^arbufculae. Sxpiusopravi^fulminefenretur. Moleftiffima horto noftw.prKfenim ^ ^ ^ "inpore, quando femen maturum, Africus flarit.

D« Thymi femine^de cap. *tu* lib.vf. hift, ? /A^wfc-Tw.; In herBarum genere multa *wnutb;* % arborum non item. Undein medio manum, paludiirf, lacuum, arte exficcatarum, eodem anno & aqj£& }apathum. X

A%-j«jw«: Vide cap.v.lib.itct^cauC

^^ c# T2XpmjKvdeA*- PJinius lib. xvi. cap; xxxilt ubi'de cnpreifoagit : *Scdin Creta quocunque loco moverit quijpiam,fi natural^* (vulgo fi feratur alia, MS. vi naturali) *hac gigmtur , frottntisque etnicaty* fin aliis codicibus , *emipat :* legendum puto ex Theophrafto, *emergit.) Ilia veto etiam non appellato fob , acjponte ? matytneque wldaismontibus, O" q"'f Albos meant , fummtsque jugis , unde mves nunquam abfunt flurim* : quod miremur, alibi non nifi tewpart provmiens, & nutricem •magnoptre faftiditus.* Vide cap

fcaput de cyparifiblib. IV. cap.vi. Ubi verba h*c Plinij examinantur.

vBrspr.JmtTv. Tanpifav, fuferficietenusfulcumfrodw cere, non atte terram, tmfrejfo vemere movere, atque fro fcindere.* Syria quoque tcnui fulco arat: (inquit Plin. lib.xviii.cap.xviu. ubiarandi tertiiimgenusdocctacaitj *lertium.infolofacili, ncc mum forrettum ienta.li,fedtxtgua cujpidv*

* Delaferpiiiovidc cap. m. lib. vi. hiftor. cap.v. Ixb.i.caul". Pliniuslib.xvi. cap,xxxm.verba,citantur *k* Roberto Conftantino. Iniismendumfbe* dum, quod& animadvertitDo&ifT,Dalec£mpiu$, Ci rciter, inquitPlinius, *Vrb»fymaannum* ccccxxx. Dalecamp.legir, cxxxvi. excap. in. lib.ix. N*wi *urbs Cywtecondita eft, anno urbis Itvma* CXLIII. *defluxit autemisimberantequamcondiretur.lllnd*etiam conftatj Alexandrum Magnum fubquo vixit Theophraftus, non vixiife urbis Roma? anno ccccxxx. fedmulto antej tempore nimirum Papyrij Curforis*

KE». r. CAP. III.

Differentia inter urhanasarbores tffylveftres :fruttifieatio arborum. Qndcultm & iwuriafaciant. Decedro, 6 terebinth.

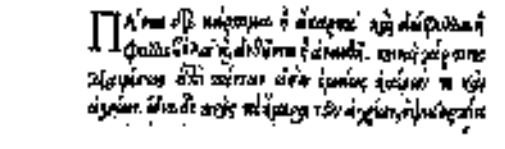

T jccgoycungov*, ^ T° oXoy dvQei> K& (iha&va ol$

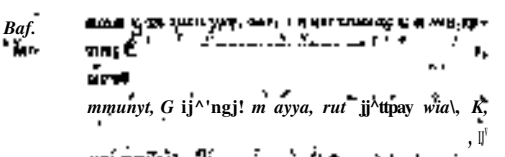

Baf.

mmunyt, G ij^'ngj! *m ayya, rut* jj^ttpay *wia\, K,*

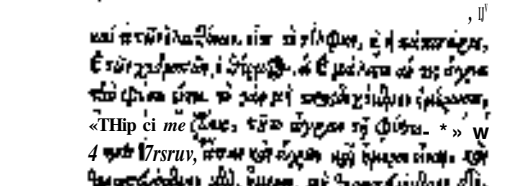

«THip ci *me* *4* *Vrsruv,*

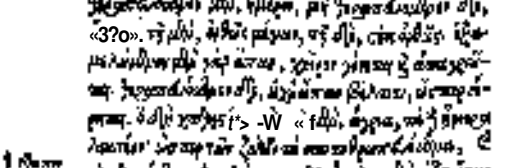

«3?o».

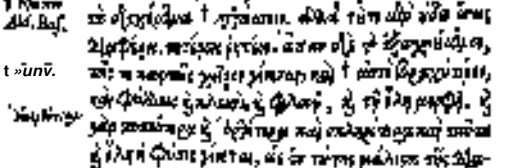

t »unv.

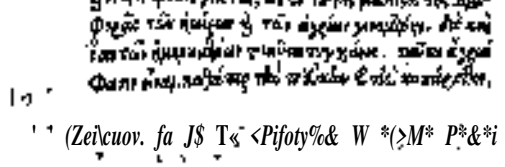

*(Zei\cuov. fa J$ T« <Pifoty%& W *(>M* P*&*i*

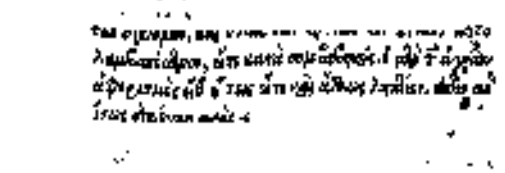

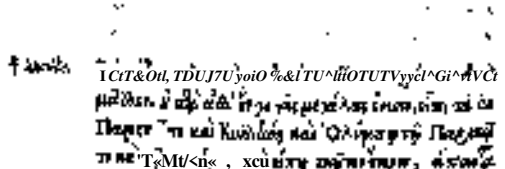

1 *CtT&Otl, TDUJ7U\yoiO %&!TU^lfiOTUTVyycl^Gi^*VCt Tq Mt/<n« , xcu T« F

OMnis intern aut frufiifera,autftcriliaintelli- foliaTeperdentia^autfloce^ Quippe cum in omnibus, tain urbanis, ftuflus, commune quae ani e diffiones habeantur. Privatim auten^feh fructificatio, atque corroboratio. t Item copiofa frudificatio, prima fpeci-s fylveftrium. NafnquAferius fruftus fuosperficiunt, atqi\e in totum florefcunc, germinantque fere fernperferiu^ Naturaquevalidiora fentfiuntur, frudus praemonftrant, minus vero maturant. forte id & reliqua omnia facere foleant, commune genus fortiuntur. Vtoleafter pirafterque, minus,quam olea,8c pfrus. Sic enim omnia, praeterquam fi quid inventu rarum proveniat, ut in cornis, *8c* forbis. Horum enim fylveftria urbanis maturiora fuavioraque tradunt; & fi quid aliud culturam non *omnia re** atitur,lcuarDor,ieuexnunonDusaiiquia,uqiaicr; ^ci um,capparis,&inleguminumgenere,lupinum. Qija: quidem vel natura effe fylveftria dixeris.Quod im mitigar;.recufat, ut etiam inter animalia elt, id naturafylveftfe judican^um appareat. Quanquam Hippon fylveftre urbanunaque effe unumquodque •putatr&culwquidemurbanum^inculturedidfyl.

c. Quodpartimrefte, param non rede putat. dquenegkaumSeg nerat immitefcit. que. .Sedhaudquodque qdtumelius redditur,ut retulimus. Quapropterdifcernendumdiligentius,& quxdamfylveltriaSquzdamurbanadicen'dacutanimalium,qu3c non nifi cum hominibus vivunt,qua;que mahfuefcere poflint. Sed hoc nihil forfitan differt, utro tandem modo proponatur. Omne autem quod

tur.Quippe fpi/fiora, t contortoria,durioraque,tam ipfa figrHhlents quam univerfa natura. Vtpote cum iniispotiflimum urbanorum atque lylveftriumdif. crimen intelligatur. Quamotrem quaxunque ex man uefcentibus ejufoioctt funs > hxc fylveftria nuncupanturi ceu pinus '& cupreflus, aut in totum, aut maftula. Quinetiam-nuxjuglans, atquecaftanea. :em eo quoTfrigoris cupida, montanaque* potius tyt. Etenim id quoque ad arborum, & fummatim plantarum immanfuetudinem affumi oportet/eu pfcr fe feu etiam per accidens. Verum fylveftrium dctcrminatio, five hunc in modum, five aliter accipi debcat,nil ad rem prxfenrem fortaffis referat. Illud autem verum, ut fimpliciter dicamus , fylveftria montana potius effe. Pluraque eorum locis cjufmodi magisvigcrc, nifiquisquaeaquasamant, fecufqueflu- accipiat, Ha:cenim

Parnafo,Cyllene, OlympoPierico, Myfioque,& fiunquam locus alius httjufecmodi, nafci omnia

ccrcum

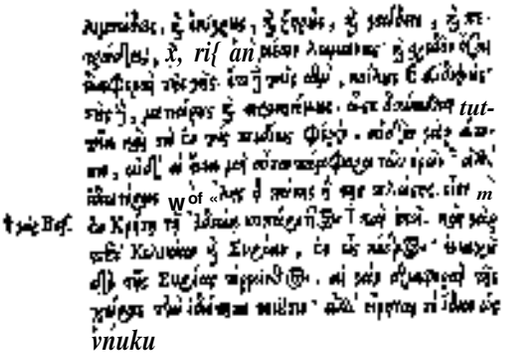

vnuku

cercum'eft: fcilicet ratione varietatis locorum. Habenteniiptlfagnanria,madentia,ficca,crafla,faxo--fa, prataque media, & omnia pene tclluris difcrimi- *aligmofa*na. Ad fcec aliaconcava,atquetranquilJa: *JUSL&L'fi* blimia,& vends expofita. Itaurpermulta, & gignere poffint: quaxpe in planisproveniunt? ifta quoque praeftare valeant. Nihil tamen abfurdum > fiqui ex montibus non xquc omnia ferant* fed propr# quadam materia, autintotum, autexmajore parte,fcateantl uc in Creta infula circa agrũ *Idsaxm.* Cupreffys enim ibi exuberat. Et in Cilicia Syriaque ccdrus. Nonnufquam & Syriae tercbinthus. Fit enim proprietas ex locorum difcrimine. Sedproprium jam in univcrfum pene cxpofuimus.

IULII CJESARIS SCALIiSERI ANIMADVERSIONES.

KAiwA»v^iATjr«©^n4iiv. *1heodorui,co?iqh* frulilificatio , prima fpecies fyJvcftnum, *t$*&$**-m* id eft,* ad oitcnracioneni. *Declarat oftentationcm. Ham, inquit, non eft nto**?d*>[m] *°> quodfirtus pcrcpauunt: fed eft, quit«^ ^» *W. <a&4>«i™ j ^^ W"»> hnlJlww**™- h[im]r V « © * W , male innrpetatuseft:* prima fpecies fylvcft^fim..

ti [illegible] *r «A«, <£ni opmyvn. id eft ,* pia Junto: tametli non omnir'f rcfpondent. *at babetnusalia. Nam, mquk, tym®* ix Jas ttiid* • & *yi* **** Zwnt y? ««W omnia enimfaciunt ad hunc modum, paucis exceptis. Mud eft, (3 moderate quidem, acpr dubitationem: *stihtlnvvtinou Ponit . exempla corus, MS farhi. 7heodorus converttt fententiam in contrarium* : utoleafter, p»yrafter , qu« minus, quam olea, &pyrus» [illegible] plxwoy.. *Si verum eft quodfupra dixerat, aliqua effe, qua nullocultufiunt mttiora: ergo non eftverum,omta negle-Su fieri deteriora. Sententia aut em ilia vera eft, omnia nafurafuafera effe. at non omnia mitia* jiuamquam apud nos Chriftianos ita fortaife eft : at Peripateticis non potent, quibus mundutfuent atcmus, nibilnovumfuerit. Sedad fropofitum. Cum ipipvm ab artefiat: erit accidens. itaque Hippton malefentiebat) omnia ejj'e natxraftra: omnia mi" tia opere. atTheopbraftus tutius, quadam /era, quadam mitia. Feurum quadam mitefcere,qu<edam non. Nam quod comparat cum animahbus, non refpondct. Quadam enim animahafunt, quafine homine degerenequeunt. Depufillisctteltelhsnon eft dubitandum. Omionts animadvertes ftmilitudsnem : hyjuim^i^nv, 0 foxofw* Tjjamop , maU fuetudinem, mitigationem, cicurationem.*

K«/ mh Pty%iny*. *Sic enim legit Theodorus, Ego out-*„£ feipfo brevius, *quam antefuerat in parenteplanta. o'flinty. bocfalfumeft. Contortiores enim funt agreftes flantaiquippenodofiorcs.*

%p«4«y. Stagnofa, Ktf»ftagnantia, *utltheodorus: neque enim locus ft agnat, fed aqua, tddidit, tviryvs,* udos *aut* uliginofos. Madentia, *Weodorus retle, Jedytdhn** cratfa,*malelerrena,quaquearm referant naturam,nequeftntfaxea, neque fyt, aut arena, Qpoffunt effe yki-*^«;, iidemagri, atque ivaroyua, non igitur crajfa.*

*Ev&tith. Hie tranquillum, $ vacuum a ventis objeSu montium. De hoc alibiaccuratius, cum tamen infimtaalia exemplahaberemus**

ROBERTI GONSTANTINI ANNOTATIONES.

[illegible] *veragermanaqut Quern laconifmum volut imitartu lettio,iif* [illegible] [illegible] *fwof. Scnftor agricultura: & quod am* dicit, folum lingua doe'etur. dearbaribus intelhgendum vel plantis, faltem. i%, hie vocat diale&ico,propium in quod aque omnibus* a'Wip. *vpiyf, tipvTzti ex pracedenttbus intelligendum* convemt.*

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOTiE ET C0MMEN1AKIUS.

T-T'AW▪A « ^ M . W«- Uta; xvi. cap. x[I]x. *Pral [tereaarborumalusdeciduntfolia :aliafempitemicoma virent. Quam differentiam antecedat neceffeeft frior. Sunt enimarborumquadamomnmofylveftres\quadam urbamores-.quashisplacet nominibus diflinguere.Ergomites, quafruftu, aut aliqua dot eumb-arumve officio humanius juvant, non improbe dicantur urbana.* Non *xnilt* erg6 Theod. *ri faty urbana* vertit. Scio *tfup* Ruftica efle , & fuiife etiam ante quamvis urbe conditam. Nee hoc latuit Theodorum. Rede, inquam, [illegible] fecusac urbani cives funt mites, manfuetijinolics; refpedurufticorum, agreftium, acferocium. Sic urbanushomo\iicitur,quipre fe fert in fono,in verbis, 8c in ufu, proprium quendam urbis geftum; fie urbanaarbor,qu»in fapore; odoreque moll^grato^ ac delicatulo ftrt frudum.

nmhu-fitymn Qf. Plin. Libr. xvi. cap. sxvir. ^ylveftriora omnia tardiora. Quxdam ex iis omnino non maturefcunt. Item qux labarantur, aut qu* £blaqueantur,celerioranegledis: h«c & ferriliora. tfr^"r[X] ◦P[timocodice] Salmantic.Sylvefttia omnia [illegible] q[USc]jam ex *fc*[somn]no nec maturefcunt. [illegible] «jr6nr. Vertunt*primajpeciesfyheftrium.* quid [illegible] 4uidyelint, meignorarefateor. Expo- Jt ocaliger: *Item copiofaftuftificatio ad often"* [illegible] *Corni, lorbique fylveftris frudum, urbana:* culaqaeiiunorem, majoremq ne effe, ipfa docet ex. perientia. Exrecentioribusprimus obfervavit HefmolausBarbaras: lecundas<Uametarius. *Cornm ubiquenota. cujusfruttus,* finquir, Hermolausincorollariofuo) *fylveftresdulcioresfunt,quam urbani* Quod itafehaberecomperi. Obfemvi pneterea pleFunque etiara majores eiFe, Sylveftris cornus fruticar tantummodo, fed cultura inarborem pulchram redigitur.

[illegible] *id eft, on arbons nomet), cujusfruftus **, ^ multis 6\«» addito vocatur ; adftringentis particeps eft qualitatis** Idem Gal.Iib.2.de aliment, facult. *M* ^ W w a ^ [illegible] *y(#ftfi*T& yyiipt&ai it >&j \iyi&eq» Primam ditlionis ivt f/llabam veteres Athenienfes per*<*Jcribm i$ ejferrefolebant.* Hefych. *o\ Jitfyov t^t»^W[c]* vp»V ^V A£7K/ *U.* Suidas O'*. *otKyfyv\m* iX&S flW *f*iK^s 'pQtpu oTmjxfi o*.* Nefciocur *Aigi)** nucum'ipeciQm* dicau Fallum hoc: in pomoruiswgwdaifem referri debet.

Inter ea,cju« cultum non admittunt,numerat capfuim&lalerpirium. Decapparilibr. i.cap.vir. diximus. apud Batavos Itferpitium culturam admiitic: quod li non colatur detenus fit.

o'flinty. Legit Conftantinus *tin&inty.* Agreftes quippe plant« non funt rediores,fed magis ered^. Contortiores funtietenim nodofiores. UE Lib. i. didum. net male forcaffis *mtxuhtp* legeretur.

CorXlt^f Ctim urbmis cm Parent >«-

K E *• '%

CAP. IIII.

§^ arbores non nijiin montibus nafcantur, qusqueperpetuo vïreant.

t *mpf Al.*

Yft , K&vet, frAwg«ffi'«, xAif%, J^fe ' Art.*

Baf.

t ^«« *dist. Baf.*

Tpyflf »^ «^w7f, «^ *w ,~K £6\oig. w wo nig*

i« . *TUV <f\ji a&uvjm en riif xctru* ^ ueiAcif.

SI T

*fy v& T*js of* K^Vp nx^TK

Ad *7Tcu>[gi. tifiÚffiTias , ngi* a

Montibus autem propria, quae nafci in planis nequeunt circa Macedoniam, abies, pinaftrum, picea, aquifolia, tilia, carpinus, fagus, Jap , apharca,nuxjuglans, caflanea, Quae vel in t piano deprecor unus cumarix, ulmus, t populus, Valix, cornus, alnus, robur, lacara, 1 pirus,pomus, oftrya, celaftru^ fra-1 xinos, paliurus, lpina acuta, acer, quam in monte carpinum, vel in t piano gallicam vocant. Quanquam ilii aliter diftinguunt, & genus divcrfuma-ceris & carpini factunt. Omnia vero, quas communia montibus* planifque habentur, ampliora vifque pulchnorain t planis proveniunt; ledufumeliora, tarn materia, quam frudu in montibus: t piris malifque exceptis. *Hz* namque planis prx(hntiores non folurMruftu, verum ⅈateria: quippe cum in montibu^breves nodofe lpinofeque nafcantur. Omnes autcp etiam in montibus , *cum 2-pirajir^* deptx loca propria [ruerint , & pulchriores certe proveniunt, & copiofius ferunt. Et inent , primatum obtinent : ex reliquis vero, qua; infimis cavifque , prasflantiores: omnjum auKm deterrims qua: in cacumine , nifi quidfua

ringulafecundumprasdiaasdifFerentiasdividemus^ Ergo inter fylve&a perpetuo virent, cerebinthus, t-aquifblia , apharca, kurus, fuber, quercus, celaftflK» fpina acut;»> * ilex, tamarix. Reliquaomnia folia amittunt, prjeterquam a quid aliquis omnino locus alimento exuberet. rcliqua quidem omnia ferunt. De falice vero, & t populo, & ulmo *i* (ut diximus) varia fententia elt.

mon lfs

*mabfi^*

Xuxi.*

IVLII C^ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

aeatiusde arbonbr s tantum, quam Averrois, qui de om-

Lrl^ y™<P''°re.Tbeodorusomifit, kn iquia*

nitiem potius appell^bimus^tta^s^uam atJUV atA,i campeftriac««i« *dixertm. Igitur cum nX» Iheodonsphnamvertijjet, PliMumjhquutus .• coaSuseff ii jux^a, interprettn fie:* aequalibus montium tradi»us. *Contaminavit autjm ofationeminfeliciillius verk ufa.* Emigrenc,»«?«(f. *Samm'grare,eftmutarelocum: quemdi modum m origimbus d&mvfl. Apud Cicennem farem, e!l mutart iminlium, Nota,* m *jujitutUi^ gitcacuminafjjhgiata , & aquibus excludat *}*

habuti,&coniungtt, Jkttomum Abided

vertendum.Kam^<p|».>|non,Jiiiiip»ibv»)) mtdia.

unnis enimm Aqmtamauniverfismittnhmdes qu? manenttburfrtonbusadhuc, tufuccedunt, ut eas exfelUnt. Lie.e *a levitate Galli.* Taarw Nata *do. Utiniabincnmmtis,* fuber:

fedfikt, Ahnobfirvam; cnm tmanci folf omnia m bortis nojtrts vidimus, Tertia ibi ,

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

n ryh.leg.<Pw'i>id eft.afculus Theoph.cuifagus efth&x. Videannotat. noJlram^ap.ixMb.i 11.

BnXvK&iei. PUnio,* fanguinei frutices : *nosque vubocornumfxminamvocamui* fanguin. *De fitu autem arborum, lege fupracap.* vn. *lib.* II. *& Phnium Ub.xvi. cap. xvi* ii.

*A*n$n. Licet infra legatur \JJK£& cap.v*ir. *Tbeodorus x*z*Zi.* Lacacha *retineo : & nififallor, eJIMacalehSerapionis, qua in agro Veronenfi frovenit; ut etiam mihi tefiis locupletijitmus Lodotcus Anguillara, totms naturalis hiftoria eqpenentifiimus**

*A'wcurnt *y. Pliniusitavertit lib.xvi-cap.XV ill.* Qu«-* cunquc communia funt montibus planisque majora fiunt, afpe&uque pulchriora in campeftribus, meliora materie crifpioraquc in monubus , exceptis mails pirifque.

E'At^n. *Nempe hb.i.cap.xv. ex quo loco hie depravata rtyiituuntur.*

E» Kpirij *iskciTitiv y^jj <fyt©. Hac necèjjario Aiftinguen* id : na/n quercus m agroi Jhuano. Lege fupta Ub. I. cap.* xv..

IOANNIS BOD>£I A STAPEL NOTJE Et COMMENTARIES-

IA««4f.) Plinius lib. xvi.cap.iVni. *Montesamant cedrus, larix, ted*,* Gf *cetera i quibus refinagignitur. itemaquifolia, buxus> ilex, juniper us* terebmthus,populus, ornus, cornus, carjtinus. ,Eft & in Apennmo frutex qui vocatur cotinus, adliniamenta modo conchylu' colore in fiznis.* Laricis apud Theophratyum mentio nulla, *fed* folet Pl?nius (quod etiam i;*i:tatur Theodorus) aliquando v ^ ^ ve l OTrw,lariiem intcrpretari.Hoc vèroloco *-ntUh*lancem,* vertjt Plinius, *wtwtedami* quodineptumeft, utinferiif dicam, ubiderefinieris nobis fermo erit. Tedam *ikiht,* vocant, faciemlignis conOilis & conftridtis , picecjue oblitis. Eft etiam refinifcrarum arbctum morbus. Populum inter easarbores quse montes amat, numerat. Quod abfurdlflimum. Notum Virgilij carmen,

FPaxinus in fylvis, pulcherwna, finus in hortis, Vopulus mfluvys, abiesin montibus altis.

Innumera habes apud Theophraftum loca,in quibus populum utramque lucos,aquasque delidferare fcrioit. Geopon. autt.lib.n. cap.vtjt. *Vriaf fit$pveA W vis wftxw rimis %ct4%ei. Sal ice s enim,& myrica% & populi alba^ (3 abictcs , &fraxini, I$ ulmi, omnUque conjimilir generis humetlis loci.%gaudent,* Male abietem, aquas fugientèinter ea quae aquofa amant recenfet. Fortaifis icriplit»Afyfly, quod in tWnef mutatum. Cornum Theophraftus non numerac inter ea qua? montibus funt propria , fed qux i.i campeftnbus nafcuntur. De cotino alibi videbimus,

o'ff *(pui-nii)* Abietem, pinum, piceam, taxum, juniperum, caftaneam in horto habeo noftro. Malè igi nir ait tantum in montibus nafci. Dicendum pro lheophrafto,fponte, & *ex* naturxordine montes quaerere;quod etiam de reliquis dici non poteft.

Qn\v&.) Apud nos tilia, nulla frequentior arbor, nulla pulchriorjfolum amat & aquofum , & paludofum. Inarido folo,qualein montibusnon adoleicit; gignitur quandoque, fed raro, in fylvis: pingue, laetumque folum amat , inftercoratooptimeproficit. Non audeo, lit fupra, ubi de perpetui.-foliisplaptis agebat, (cribere (f«AA^.Tilita tamen rigua & aquofa etiam amat; quanquam aliquando fecus arvorum margin^s, & in fylvis reperiatur. Accedit quod Plin. loco citato fcribat : *Montes* G? *valles diligit abies, robus,caflanea, tilia, ilex^cornus : aquofismontibusgaudent acer, fraxmus, forbies; tilia, cerafrs.*

MiA®.) Umbrofis gaudet caxus. In convallibus quibuldam Italia? reperitur, in Arduenna fylva Belgijnoninfrsquens.

K^j*.) Aquofos non amat tradlus juglansjn hortis, pmgui ac reftibili folo proficit, laetisqvf>e gaudet colhbus,

A*»rfli>.) Infra cap. VII. x^iuc^legicur. Neutram arborem novi.Scribe A«««^ Hcfych. *A***?-*. I*K*& A**]&vn* Mahaleb,* vulgo didum ,'lacarum volunt. Audu faciiis non eft,ut dc lacara tradit cap.v11. Ijfo/ Theoph. alij vaccinium Plinij voluijt,cujusmenunitlib. xvi. cap. XVIII. *Nonnifi in 'aquofis^frove* *****falincs, alni, populi,filer, liguftra teffcru uttldfiima. MmvaccnU Italia in aucupijsftta , Gallia vero etiam furpura tingendi caufa. ad fervitiorum vesles.* Legunt aoaiii,vin lurnebus , Salmafius, *cxterijtaliamancHpijsJata.* Satammantupiisdicit, quod mancupiorum pubercatem tasdarct, idque utile erac mangonibus, ut quamdiutiffimc yxnales fuos impuberes confe^rvarent.Majonetiapretio non barbati^vende-% bantur. Tardior ergo puberras ciominu utihs era^ non venalitiis, ut viri dodfr fcribunt. Sed hoc Diol-'coridesde Hiacintho tradit medico.Vtrumque,medicu fctlicet,Sc poctaru confundic Plinius.Pocurum in Gallia Hylginum inficitur vel purpuratingitur, uc fuo loco dica. Licara non poteft e(fe vaccinium, quia in aquoiis tantum nafcitur ; (quod *de medicoHyacintho falfum) in planis, montibusque lacara.

TlgHoii.) Hasarbores in plana deTcendere, fcribit Plinius hb.xv. cap.xvn I. *Defcendunt* (£ *inplana,* cor-„ *nut, coryliH, quercus, acer, fraxmus, fagMy* (nihil tal& Tjheophraftus: infra examinarur an Graecorum *Qr/n** Latinorumque fagus eadem arbor) *carpinw.* fi^<«-*cunque* , inquit > *loos plants montibufque communia funt, incampeflribus pulcbnora funt ac majora%fedmeliora , matcriaque cr if pur a in montibus , malls fyrif* que exceptis. Ha.,* inquit, *in planis prajiantiores, non folum Jruftu > vcrum etiam materta.* Geoponic«Ft audor libr. 11. cap. vrt. tantum malum punu cam, & oleam locis aridioribus vehementer uberes provenirt fcribit I *Moms ^\c'pcioifci:*etAJls,&* ci w (^ 1igj'f *fo*3i-Sv*ks veropunicas malos acoleat, inficcioribus IOCK vehementer uberes provenire, expersmentum do— cuit, quercus,& caftme<£,qu<t lovisglandesappellantür,m IOCH ajiiduam pluviam excipientibus deponantur.* Malus granatapaifim quidem, icicracukuram, locis ficcioribus & calidiorigignitur, fed tamen cultamagis proficit; in hortis, uquiden^i, vinetis, viridariis, alnfque perinde excultis,foecufedior exiftit, fruc^umque ferj: majorcm, lxtiorem, nY?4^'"^-, uberiorem. Olea amat locamaritima, quae (icca , arenofaque* *Vlerique,* ait Columella , *extftimant , ultra miliarc fexagefimum a mari, oleam non vivere, aut non ejfeferaccm.* Caftanea montibus & opacis gaudet, deicendit quandoque ad campeftria , folum amat molle acnigrum. Quercus folum refpuit nullum, arido,' fterilique provenit;laetiore tamen meliusproficii: in collibus & moutolis gignitur , & in planis reperiturPaffim locis ficcioribus, in inferiore Germaniaoccurrit.

*ntivfytife** w *•*U*'$ *TFUV* non vertit Theodorus^ quod de fylveftribus hie tantum loquatur Theo-^phraftus. Quandoque tai^en ut Liv. cap. iy. dicam <Zi*3^ ipinofa ?yrus: alterutra vox hie redundat. Deleo nW, quod %&* propne fylveftris pyrus. >,

• Nw *Jfr* Aliam fylvcftr^m arborum tradit divifioïiem, ac quidcui alias p^p«uo virere ait , alias folia artiittere. Inter perpt^ui-folia numeral *Qotit* St^y>. Que ream hy erne amit^re folia conftat. In agro tamen Sybarino fervare, i*on inficias irevolo. Scd hoc nihil ad praefens propofitum. Suber non ubique retmet folia; in Aquitania cadunt, in Hifpania non decidunr. Caufa , folum ccelutnquc. Terra in Hifpania ad alimenti conmeatum apta ; aer propitius ad fovendum j incptus Aquitania propter frigus , terra etiam ad convehendum alimentum improba. Sic inBa:avia,maJi medic* folia decidunt , cum in Hifpania, c«terifque locis calidis ea ferventur.

Denfando prohibet al'r frigidior deferri in foliorum pediculos alimentum, unde caius. Quasrec allquis, cur omncs arbores non amittant folia $ icrvat fabina,retinet juniperus. Refpondendum,alias Jubftantiaconftarefohdiore,aliasinlirmiore,magisque patentiore: quae folidiore func fubftanria>folia rccinent;perdunr,quepatenciorc.Quercusnullibi,niii,Jn agro Sy baritico,iervat folia.Male ergo inter *daitpv*** &Theophraftorecenfetur. Diccnduin,codicemcor-Tnpcum,& legendum pifto^w, *thcemfiemmdm;* quam perpetuo folio ... dixit, *w il A'pdW tyUm' Qitititym.* Quaeri folet, an Theophraftus fylveltresarbores omney, quaefempicernafrondevirent,hoccapiterecenfueiu, Non omncs refert.namcyprefrus,lentifcus,abies,imilax, adrachne, arbores funt fylveftrcs: & tamen hycme folia retinent:vide cap. i .hiftor.Geoponic£n au&ar lib. xi. c. i. quatuordecim arbores fcribit perpetuo folio dohatas. *Abigi dtiju)n* ... *tyUm' Qitititym.*

tnjrtus,cedrut,filix, (SjuniperM, Inter presCornarius atm^o&A®-, ^T>® legens, Vertit, *tentif.um.* IT§OC»A^ corruprumjudicavit,quodfcquatur', jn'wj. hieiych.

irw, *tyiufftAB®: Arbores femper virides,* fif *neque bycme foliadtfluA habcntnjum quatuor &decem.Palma,'citnum, firobilus, laurw, oka, cuprejfm, filipa ,picca, ilex, buxus, Strobilusvennturbo, wmpcjia5,typtc&iejuftuefrutlus* Videsirirmi&jfpiSitot,* eandem arboreiru Mutavic ergo in ^ovincerprcs,quomodo in MS.quo uius eft, foftaffis legitur. Negarinon pqtcftlcnrifcum perpetuo folio praeditam. Redè idem feciirec, (ipro *UU* altud fubftituiffet verbum. Falfuni eft falicem perpetuo conitare folio. Scribo *tielm.* Abies frondem nunquam amittic, nee hyemis ulla'laeditur inclementia.Plures porro arbores folio perpetuo preditxfuntquam XLV. bis quatuordecim, fortiplurcs numerare pollimus. Tales i. citrus, n. palma. in.abies.iv.cypariirus. v.pinus.vi.piceaVu.pbies. vni. aquifolia. ix. myrtus. x Cyprus, xi. perfea. xn.adrachne. XIII. buxus. xiv.ilex. xv. phello-*dr,ys.* xvi. lenrifcus. xVii.Jaurus.xvui.juniperus. xix, terebinthus. xx. taxus.xxi. celaftrus.xxu. olea. XXIII. oleaffir. xxiv. }ft«. xxv.tamarifcust. xxvr.fabina. xxvu. oxycedrus. xxvm.rhododendrum. XXIJC. aurantia. xxx.Jaurustinus.xxxi. laurocerafus. xxxij. acacia. xxxiii.arbucus,&c*

K E *. E. C A p. V.

Different! quade tocisproveniunt: tumdeperjica, tfpalma:*

E'Niei *lit/) efyypppv poMus «*Kaj *Qmfyaoiv'clfm-ep (~* Vidam > & populnm folam fterilcnf putant, ut K, ei *of k'£%*$&• 7u J[% afaa minx <m be nit* ^ Arcades*:* cameras aiiccm omnes 3 qua? raonti- *mmOo^y* e#WTM *JV .KOJI **** aditunaipeiuncaeicK , qua munera L^aium wu- fervantur: alteraparvraabeaproxiiTiaftat. Etulte- *%$lwlw* 2aJgy *Kcttetfifilw m&oui.'H(ri 'J[i^clr^* riusduoddtim utplurimum ftadia ad fontem quen- *vhimovotHvit* I7JJC CVVM Ki^iui iwX«J8i/«. vii dam Sauri didum^lcrxque fant. Et in monte pro- ximoabIda,cuiCedrionomen: necnon & circa Tmeam in itantibus. Alij ulmumtantum ex his fuaLiferainsajunt, ut Macedones. Dilcrimen autem ad fortunatiorem liberalitatem quae, tamquam vel luxuriosa mater facere poterat : ut in perfica, palmifque patet. t Perfica'cnim in £gypto & locis proxi- *Perfi** mis fructificat, quanqpam in lihodo ufque florem dumtaxat devenit, Palma apud Babyloncm frudum miruminmodumlargitur. In Graeciavero nefrudum quidem maturat: aptidque nonnullos nee fruftam ullum oftendir. Simili modo eciam alia pleraquc hujufmodi percipiuntur. Nam & inter minora herbarum, ac reliqu<£ ftirpis humilis, quaedam in tcadbmcontenninatellurcfruftifefajquaedamfte- *ccntau** riliagignuntur. Quemadmodum * ceiitauriumin *reutn, ft* Eleo agro foecundum: quod montuofis editiir, in- *mntu0 j!fos* foecundum: quod planis, fiofculo taritum gaudens; **f"?* quod concavis, ne floret quidem, nifi improbe. Ita- *rjun"* que,& reliquorum,quae unjus generis font, unamquc *j^'A. ajM* appellationem fortiuntur,aliuafbecunduni)afiudefle *vero 'in* infoecundum videtur: ut ilex, quxdam frudifera, *ca* quaedamfterilis; 8c -ilnus fimiliter, Amh» tamen florefcunt.

f W.f - f V ^ ' W. ' N^y W Jrw ¥&-_***nt> Sfc* 7i w

V-; if/i. *tipw T* 'avfy filrh a^miuf. i* Ji ^ ^

IVLH'C/ES>RIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

irtchoajfety *htmluminAquitim^rnfimnt* *Jeriftum eft in codice Theodori* *T5,\KITI«UI•*«.&.*> Ihtoiormlegit,mmfo. Etverum* *n*« «rt» *lowfemen ferrertutlum. Dentem Letni inqit4d*mruveal{bifcriffimus,neflo,etnduidemfem,fei mucronem adjunct, autjpartijpeciem.*

ROBERTI CONSTANTINT ^ANNOT ATI ONES.

E'N,we, Atfe.eipy-. *Pliitius lib xvi. cap.xxvi.* Pcrdc* .arboresmRh0do,florehttantum. Po- *tiu,Perfea, velPerfa,* *jau,vocatbicauthor*

IOANNIS

IOANNIS BODJET A STAPEL NOT* ET CtfMMENTARIUS*

NE^.)VerticGaza, perikatnin-flJgypro, Decepic viru.n doiiilf. Plinius lib. xv. cap. xm. *Sam perficjc arboresfero, &cum difficultate tranfiere, ut au* ^ Hbodo nihilfetant, quoJ pnmum ab jEgypto ea+ ... & pxnarum caufa a regibiit tranflata in Ægyptum, lerra mttigata.* I *d enim de perfea diligmtiores ... teftate .regions; nonnulltperfaonvocant^ dkuntqMr/pui Pe,f*s Ijstaalem ejf:, apuX /Egyptioi autem tnno^uam* ... Uttaqueopinii, m. argumeutis. Q^iieandewvolunt, his fere*acionibus iSam projanc/iUbiJiuncqucopi-;&oa:qoodNictnd.mAlc«pll.perf«oii-.eom. ... *Pe?fa^m m* rcfns } Komano impfWo Ju>fc dis; mendetaayerlascerulfam. HocDioicondes non dcperlc^pyri folio, fed pcffica malo. Lib.de Ale*.cap.»ii. *itmg«*S>i**i** ... cna.rapudEgiptiam lib.v.cap.^legicuf. Cornge niofc codicemlib.ir.Emperiit.cap.cmr.ubilegi. ... *cttnttttr,* Jtf« *hgnofutn ofenmentwn babtnt. Sfc etwn Thgophrastttsfsrje£osvoc4yit.* Scribolaius Largusau* cleos periled mali commendac adveri'us ceruifatn Gap.11. *Vrofunt* Sf *nucleorumperficorum interiora(Ug£, extem>ra'i*ifK„Gtxci)exvfnotYttai atque pota, quam vlunmA** Periea ergo &periica males eadctn arbor, idemptobatur & hoc argumenco , ex Nicaadri Schol»fte ad huac in Thtfrzac. verlum.

Arbore non dtffwr dtgit ... *vh y\Minu-m% 0& haprraf itui Haic ttaque bcfiioU QaXicltf* (phalarnecttanimalcalam volatile quod fublucer^ narum incenfionem apprre re iolct, appellant hodte ... illivolantescircum faces beltiolas appellant; huic beftiolac,inquit *ScholMcsJmiliscranocolaptes^Uie & cefhalocrouftes dicitm, educatur in folp perfect, aid* babe? picxvclpapilionijirniles. SciendumSoJiratmnin commen* tario de l{eptilibus, ac Serpcnubm teftm, perfeam fium rhodacinam vacant, ex /Ethiopia in ALgyptum tranflataw fuijfe* Rholus de hi qua* ... *&cq. Perfea arbor* ... *prodidtrenonnulliinPerfiiequiiem* ... w *cibos reccptam** Columella in hortulo:

Et pomis qua barbara Pe9fis
*Miferat (utfama cft)*patrp armata v<:neais>*
*TAt nunc expofitiparvo difcrimine. l*n*
At nunc ... *trice frjert-* deperticaloqui, ex Galeno & Strabone probanc, cum epithetopatna-^nominarunc. Ita enim /emper *mneltta.* Gal.lib.n- K«7«r^ can de cenhalsa cr%a finem, Theophraftus, T>CT>WJ{ AI>'A *itf*ite ^y^«»

P[illegible] ea^^qu.daaibotanici.vp|uni[illegible] loquitur, fedde E?r/ca- Qi°«w doenuu Coltime 1« teihpure, qu[illegible] GaleDomoiwinnqàio r, pcijiea luIwvulgans eilc potuir: cum Galcni ?vo in Italiafuenc incognita, niiiiuifegypto , \ifa? Contranann, qui defendunc opinionem Columeilam, & Nicandn Scholiaffcn, gerfe*, perGcsqtic confundere luftonain icrtbunt. Atquc his fere argumencis fuaqi pr'obant Jcntentiam.Primoquod JUioicondes d< Galenus de pcrfica malo , & - Perita fccirfim ac diverfxs egerint capinbus. II. Uuod Galenus pericam in jola Aeypco fevidiiTelc&bar, cum pcriica familians he nali*. HI.Qacidperfe:edefcriptio aTheoplir. lib. iv. tradita, neutiqaam pertic* conveniac. Perfea o.iini anni rempore potms pr*dica. imitate tantum j'erc perfica malus frudus. Periea folio pyri: Perfic4 amygdala:. Periea: folia fuafemperrccmec; cadunc periica:. Perfea lignum lntus liabet pruno minus* Majus periica, Ultmium exPlmio pctunt argumentim. lfliclib.xv.cap.xni. *Nam peric<c arbores* (noc jam a nObis examinatujyjris *& cum dtjjicuttate tran)icrv{ ut qtix in Rfpodo nibiiferant # quod pnmum ab ALgypto earumfuerat bojpitwrn. Falfum eft venenata cum cruciatu tn Perfisgignt , C fenarum diufa a regtbus tranflata in /Egyptum>terramitigau. Id cnim de perfea diltgcnttores tradunt, qu&in tot urn aha ejf^myxis rtibentibusfumlisy nee extra oxientem nafci volant. Earn quoque eruditiores negaverunt) *x Perjide propter fuppUuuntfnnflatAm , fed a Perfea Membijatat7i.9 Etobid Alcxanfritm ilia coronari viUores ibiinftituijje,w honotem atayifui,* &c. Tacitfe caxat Cplumellamv Non dubium tamen,quin ex veteribus hoc quidam tradidennt, quos iequitur Co-* lutnella. Scnbic Rhainolphiits in ltinerano Syriaco, Perfas, ctiam hoc ipfo tempore, perfeam a perfica 4irbore diftinguere; qu^invis etiara ^ periicorum efu ... Nimrodi veneiicio infecla, 6c*noxia ef- ... *q*0* p;fcio,qua occafione,oplnantes.Hoc fi vcrum, dit uirai eccaritColumdlSdion video. NihiMmpedit uiramque arborem, earfiHpjnob^ufam, a Pcrlis iir-£gypcum mifiam*. Nicandri icholiaftes exculari no pottft*Na;n perfea i nemine rhodacina didla:ncc in periica, fed perfea cranocoiaptes; Et haec funt argumenta,quibus viri dodi fuam ftabiliunt, fif niantq; opinionem. Hunc riodum primus iblvit dodhiT. S>al-. malius. Alia pexfea communis apud veteres,alia perfea iEgjrptia,ut alia maa'^iio* vulgans, alia *WK*PI'<§* iEgYptia,quam &*w*wg* appelhtabant. Alia porro *ScficUfJZgiptia:* iihquam'arborem ccratoniam toe dicebant:alia ficus itaproprieappellata. Atia denique ««F^Gr^ci«, & a^ia acanthus ^gyp"- Multas peculiares&iibipropnasarbDrcs habuit jEgypru^ qux nufquam alibi nafcobantur. Iis Grxcicum nominaindere vellenr^ exfuarucn arborumaliquafi*-militudine.quam habere videbantur,eas denoininaruDV; ut morUm i?jyptiam, ncum, acanthum,cum diverfi tamen generiV^bpres eifent in >Egypto,que hoc llomen tulerunt.IdeV de perfea dicendum.Hacc arbor eo nomine^Gra?ci2ej^ota, a Perfeo tranflats, vel ex Jlrhiohide, vcl ex Pei5{le» unde«& periicam recentiorts appellarunt. Nic^nder , Polidonius, Clearchtis,snyfi^nominint,&de perfca five periica Grxciarinteiligunc, arbjreutiquc neciatumorofa, & natu facillima, & ubiquc fcrc proveniente,8c qu^ ubicanqiteprovenerit , frudlum ferat. Ejusporro nooien *6c Mgypu* peculiari arbori communicacum ... aliquam,ut vidAtir/inuiitn^ineni, licerin cotum alia hr. Non pefieqmtamen iim pliciter, fed

fxmiMt, **HE diftinguit i perfea communi; ficaurSi yi.^.i.'.r, St *wi»ili>»i}«»» appcliar, ut ibitantho**

*** lycaowno vcl mtKO aJiarutn rcgitumtn. At r;i wedijprttia; (i:riptorcs,foitquaiiicani nurveicnbui f«r/M vocabacur, ipu *fffienn tfptiUre* *<ipeiuot,•»« «ifun appeHaiRiio *jUgypcujic rfij* rtmanlic. Inde perfeam *lunplicitetYtiCitum* , ^•PP". <l[u]* vetcrtbui pcrfea &^[y]^ tjuii nulls opus era; ampiitij «pittieei SUJCU'UIK., di Icrim im ucriulquc rfborisnuiaii Ja,q«uin peri^m •vuJgarcm.-perficam jam ntinc'unareni. l.atillifnfc «tg« etr«Pliuius(ot jam duii)q«iio^»»i »S»' ^»"«'"i !i tieophrafti, qua; in Khodo fcrax nctn crar,dc pctfica arborc atcipit, quam in Cricta iam oli^i K ubinuclocorum.quibus provenii.frudritfrtm tffeconftat. Nee tantutnPUnins.fcd in&mK GrarciKiottore5,in hoc vcrranturcrrore.Ntcandri Scholiaft.ver-**

bi S j *3. a* l c I! *A t* i s. 5 u i J is n*ria j«n<jH4, *rodjctna ptrjica.*

Aociqui Grjcci pcrficam vocsrunc u ^ , , Ariftoteles (fedundo , «>M[*]MW +"•'«""W*[']{i'»Y''[']*i*"'i fltC-Clcircb. a pud Atjienaiumltb.xtv,

AW. '**»»*• f[u]* '*•, Tit'", f«,

IViuift •xi®-| irtfr««, ^w;', *ita-ftnui.*
Hantt, p/jctitrj, eatititl, inhit, fttitit.*

CarKi. pM, /*rf", r

Pcrfica.

Perfeam defcribit Theo ttratus lib. IV. cap. IX. perlie* nulls J trad it noras , ijdod nee Diofcorides feeit, quod vulgiriiii & ab otn^iim; cogniii^tcts ' pUnja, Eleg-aotcr i *dt}&\ffi[ri>* medico « kotanico D<HiobStodefcribinirPeo^¥t.cjjp.Y/. Arbor hand mjgiiaperfiea , rsmf siv/nnulIoselTiiBiJit, fragile?, aaco , u t f d i t tcincs dirmmps|n[tur]* f[0]y*oblolngtfuM, anitjjtunonniful tcrr«wi«Jigni? aut amygdalignb not) diflimilb, t^ftuarnara: flprcs diltiti? pUrpUTfieltjraniifiimi fiorentc per(i<:i dIci Welt:

rerjtea mm fat ™[r]*, n IJM rff *farntcfwi* „Jri(

* *SerJidmi c<mtf4Jttjre nJtnrc titl-tl.*

rlofibn* Tncccctutir fruiStis fotundi.rims quodammodo perfimilcm ltgu«m ill una pArteoltcntsnt, tnnlli re unique la rtuginc pubeftunt. Foris ut plunranm colorc *lA* bidi; qiudamuM pane. al i j in wi[«n incenfb *colors* nibcmej; luce! etj^tn nonr.iiii: *1* ea.ro extcnorem contcein refeir.iuteilnceis, tnbecs iamrb tulscntibiis, tantiida albicaotibiis, quqrutn tamen noiiiiiulJis.uiu videlicet parte cxintiictuiratwcundis , circa nuccm plcgauu purpur* rube* colorc **cam** nuci.Sunirciohuiulinodi pctlitje la pore vinolijijma.ttiqiiciLitii-copratitimii; kucavtro cwtcris duriDta.lnmedio **nuBta** perlicMtgnaU,dufa,lcabrj, &riiU4laniiK latei , in qua amygdilj xinuiustiucteu* ,co11iccyut(imtli,Iubtt*tiltiint?cmiilliifl J., Iapore iubatniri. Eiconice autiMn perlka; vulotr*-(ci.gummiproftuit intiio Jiquidarn , quad Jacccffu tstnpahs littuis at duTius rtdiiuur, vduitcx auiygdaliiat t«ilii. L'eiliciiTikioriisac vintui lctuniur « plantantur , ci[D] pcrlka malusentlicitur, tcrtio autquartoi iinione anno Truttus fwit, ftwile ejiam pent, diumrna *nan* eft: floret pauio jnitt erutnpenribusfoliis Aprili menfe : FruitusSiptcmbrinuiurc;sretidtti hruitu* luc ^«/.« n^iqi vocjejr , quod i rfti.iiuf |'r:niiini[L] I'en'iilealUium, Nic*ii<lerpcr-**ilcam can;t L: CcpHtircgno, ac regionc m Gratciua**

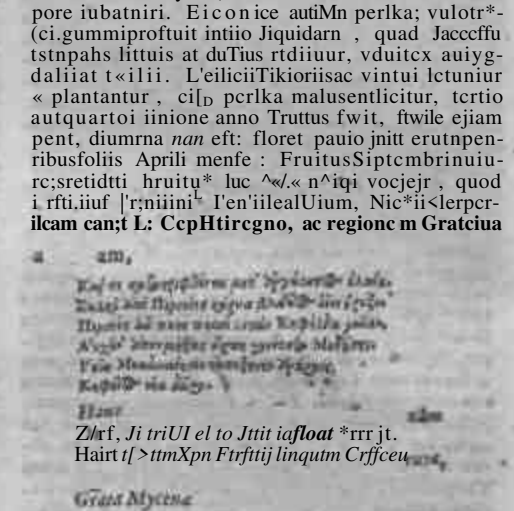

Z/lrf, *Ji triUI el to Jttit ia**float** *rrr jt.
Hairt *t[>ttmXpn Ftrfttij linqutm Crffceu*

Grast Mycena

iiubquococli axercgio illiK»fii(, regnumqat Ceptiti inter docios Don lau^conveoic. Vufg*tjopinio,Cepbeit«gnujfi,t'erlid«n elTe. Maiunt nonnulli de icbiopta accipcrc, qu«4)> 6c K*fi>'jr,inde didam i'cribunt ,* fit *»*!.•»« rfltl'iiem reg'onu intolit A

• Cr^ciam/vcl.utalKt placet, in ffievptum. perlcatn «rbqrcm trinltulilfe cuiitenduiu. l'ltiiius loc.cit. de t-crlta , tjiunAuni ttriica arbore Coniundii. *Etm MOqttitrrtA'iiiitti ntgiGrrnnt,* M *Pnfi^c fnfteufnpplict* ,r.-n/?.Mwii Jid J jW/rt *Mtmfhi fount.* ArndcE alijs jirrtsiu.^Cliald^orum *i'= re:gionem,ip(osque Chafdeos fie diero* oli"' iu»i"e » Cepbeo Andromedi pirente, Stcpti'^e'"'*"'.'[1<'[1]^»'«<«3»'"»?'Kt?i«t

,;[n] * ;,« iiifrm. Chaldaica hrcregio in Ferfidis imperioid fcuphracem llttvwm circi fiabytoncrri.Tr*. dunc Graecorutn nomiulti iplos Perils i Pcrieo dctiomjnationcm& origincia tumpttllc. Ciamnergo otnncs fcrmfefonfennant.drborcmpcrleam, qa*m •ptifieim «cen\ioKS vocsrunt, CT tepbenis, loccri Opheircgionp, in Graciam ifcTIto rranllitint; fequitur JUXH jllorutn opiotoncm , qui rceionein hancin Perlartun ditionc eolliwrinr. Be»"PeriiJe genus tllud pomt allatmn MBe, kd^Pcrko , unde

„V Vide lib. nc, cap*de Cokbko; ab ^jf AV"*") [un]^cA\l'AA«(: *KeiSnf,* *pnd Thco^hr. lib, VII.** hilt, *Ul &. IU,r—> *iltrtr, &**>*> Hiftrut, Si* Sr-**b ip U &«;»*. Ncccnim i y liiiongctn, f> wior ¥O«Aiot; quodtrandatutniPerreo, ex Cepi'cr.i„foceri fui terra, qti* exquorendap lenrcnni, liib I'irfarumpoccflat*'[11,1]* Sed hoc poflfwius : *ondnmenimPerfie ibj im,cciun\ tnUterft, ffdpVi-Ccph<:n« a Cephco; mox Chald*i. Sn[pr]» »i antiquiffimcuOnecoj >»[n]<s& »,[t]n'*t nanffequodrcc,^„ Antiqmilinni <MII-. vocttbant *rboi is gen Oi quod mcdij zvi Cre([yT(]*,.,.Vidt cap.fc llb.iv.bift. Di«fe,Hb f-*Ii / J M *>-A&F' I «tf»J?! « i ^[w] ifi Se nucu quoddam ecnus »,-[n]^, fyclijus , «™«J fvuljfo dtpf»vati ^ Piolcor. hb. i. cap. t « A MI. ^ fl^« ;;[K];; -rt^U*.>,*». Nncem peTliMm cum inilo perlico »n[il> IT c*b x* [r] j , a c C l o « Suevms d< mice d« ponto live eit ri[0]**

quit, *perfic Uffl quod Suevius porta , fupetius inter nncas numerat, magisertt intermalanumerandum.* Athenaeus lib. i n . periicum malum , five perfeiim confundit, cum nuce perfica. AI0*A(^- *Jfr o* s*^®- cv raT <*& *r* «©^-

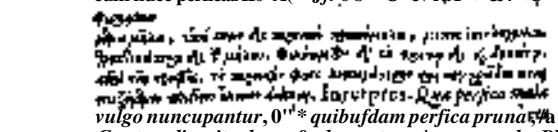

vulgo nuncupantur, 0'''* *quibufdam perfica prunaq^a Cunt mediocriter bom, & plus nutnunt\ quam mala. Phtlo timw* //fr.x IV. *dt aliments fenbit perfect mdtnucleum pin- uiorem effe, laxiorem, trtjum olei multum reddere, rauce- dmem, fteftoremque excitare. Difhilus de pcrfico malo agit, fhibtimusdenuce perfica. Ptngmoremmquit, fSfitun- datur olet qultum emitter e, quod malum nonfacit perficum.* Nocant Dalecampium, quod *K*y%$Zhi* ver cent, *rauce- dmem, fteftoremque excitare:* At henaci codicem cor- ruptumajunt, reftituunt, *f&ftvSh*,* vel *f^y^yihu* Hancle&ionem improbat dochff. Salmafms. Qui H *xiftvsin* arbonbns fit, infra cap„ vi. & VII. docec "Jheophraftus. Sednihii hoc ad frudtum ipfum at- tinet. Quod enixn *n^^uS^-n* haberc dicatur, hoc veladformamfpedtat, vel ad vimitem. Quantum adformam, mbilic^^^habec frudhis. nucis aut ju- glandis. De virtute e*go ac proprietate id accipien- dum. Nam Diodes fie de amygdalis Icribit, 0^***- *'nid 4jtal*TVix«/ «*#"'* & «• Et hit leg-i volunt, contra Ptylptimi mente, a/$ r i i ^ ^jfcwJfe n. Ergo *&tfvZht* id erit, quod vim ac nrtutem Siabet *vSk K*ftv&.* Quae *xoitfvs* cum vim habeat exc^Ya&onam , *Ku^voihs* idem erit quod *fapeutmyi.* Sed qualis haec ratio redderetur quare amygdalae calidaefint ? ^Idem eft acfidicerent: *Amygdala autem tde<rcalefactunt, quia tolefaciendi facultatem habent.* Hoc praeter rationem videtut. Praeterea cur *t&ffiv£hs,* pro eo quod habet calefaciendi virtutem ? Anprarterc«terai|pe?ialis h*c vis ineft, *wthHyhy **wvi* ? Hoc, praeter verita- tem, afferit Pliniuslib.xvi.cap.vni, ubi*o^««;libai- iiptidisfemen, cum arborumx^®-, confundir, ut infra cap^vn. oftenditur. Male, at dixi, palecam- .pium reprehendunt, quod XI^^AJ , *raucedtnem , ftertoremqucvertit. Dalecampium,* inquiunt, *fepe de fuo tiberalem, multa auSon largiri de quibui non cogttavit> dili- gens le*Sor *multts m %CH deprehendet: cujufmodi eft quod ait, perficum malum raucedmem ftertonmque excitare, cujus fententue nullum omntno in verbn Athenai extat vfte.* Iidem alio loco.: *Falfifiimum eft quod he dicttur : amygdala proptrea ejfeda lidas, quib mily nau- rtm participant. Id enim eft ^p n Kiyx> ^h^Atque omnu medicorum confinjumihum frtgida natura eft, non calida. Doftorumalmaliteremendavit :vel \iyxfih%,vel xiflpZhu velipAtfhf^autetiamfi Mufisplacet,'i*<u>fr,.Qu&omnes €onjeaur<e,fihberelvquilicet, afpernabiUs.Ttm parttm ettamineft*.* Non legit Dalecampius *&&*9* fed wg^Mfj hoc eft, *r&xtwnw* ^fperuui. Galenus in lib. de art. Hipp. T**g^«fc, fenbit effe *rlu>'QUfvyy*T^, ^o\wTg jg t&w» fixe Motwm, QQa fauces exajpfrent, (3 parvamtufiimmovcnt, creperumque fuaucfbilsfonum faciunt.* Eodeminlibro *iity^n^ n^min,* dicuntus, *<judijjic [ftrt$ cumftndulfsfanbfhmtumtrahunt.* Sed quid impedit, quo mintts, vulgatam fervemus Iedio- ^em, & fimul Dalecampij approbemus verfionem ? Idem Gllenusloccit. aph. comment. *ixi.ri*

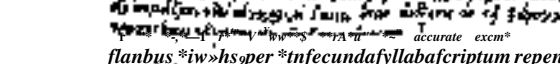

*accurate excm**

*flanbus *iw»hs»per *tnfecundafyllabafcriptum repentur : quod a **w*ffit. K.fa$_{m\ emm}$ i$_{ones}$ *lyxy$_h$ id esl, mihum meanti quando videlicetfenfia tnfauctbus, (3 gutture exi- guarwn ajpredmumjpeciem, pertnde ac miltj praferi, quH ^ultofisdixerrs.* Videsx,^^1f>8cxif>^w, idem figni- ncare. Calidam ergo nucem probat Philotimus, quod fauces cxafperat & exiguam tuflim ciet. Ex, en i^tur amygdalas vim excalfadonam haber/ **, £0 raucefiererefacerent,* ut'ferie iolent oamia «w, quae & *fywwcctcalfattona.* Re&I igi- ampms *K$y%o»hf, raucedtnem,* interpret tatus J.min gutture & faucibus caliditate , & pmguedincfua, parvas quafdam afpredines, milij quibus raucedo & ftertor. Ad periicum malum revertor. Qusftio movctur, utrum ad malorum, an pyunorutn cfottem referri debeat. Latfc & vocem mail accipiamus, tlon dubium quin in malorum genere numerari debeat. Macro- niuslib. n. Saturn.cap.xv, *Wlalitvero,* inquiry *uodforii babeatrfuod efui4ptum, i$ dm urn mtus includat. Sccundum hancdefimmnem perficum^ quod Suevws poetafupertut inter nuces numerat, magK etit inter mala numerandum.* Confundit, utjamdidtumeft, nucem perficamcum malo perlico. Si omne lllud malum dicatur, quod foris habeat, quod efm aptum eft, intus vero duruni gerat; non dubmm, quin fubmalorumclaffe referri debeat. Ex vetenbus alij 1^ uialorunr, alij in pruno- rum claffem rctulerunt. Diphilus Siphnius apud Athenaei^Ol Jib. 111. *Utan$_{K*}$ Myafycc^ -^n -mm'd'jit vn^trui Wtvftn*** Qua malaper/ica vocantur, i nomufasperfica pr unadtciintur.* Prunis annumeratquodnulliun jnali genus intus contineat nucem, inquanncleus. Diofco- ndcs, cui in re botamca, a Theophr. maxima audio- ntas inter malorum genera receniet. Mox enim de pe'rficae malo agit, ubi malorum fylveftnum ablblvit hiftorwm. Nosunicuique hac in re liberum relin-i quimusjudicmm. Ex vetenbus alij in prunorum, alij in malorum retulerunt claflem. Arpcniacafi prunis* annumerari poffuntjUti plensquc ex anpquis placet^ cur in prunorum generibus periicum adnumeran non poiiit, caufam video nullanj. Genera perficorum plura. Duo novit Diofcondest^ ?ng<™y& ^*tuif^f^ ^ginersevero quatuor erant cognita generahb.i. cap. LXXXi. T« *J\jt vismSiw* n >(pj hyjiKwa,* (in alijs cociw *hylxi*) f&j >|>^M**£'df'fAT mpffixw.* Totidem generi PalladiusinNoyernb. totidcmColumellainhortulo 'docet effe. Phniuslib.xv.cap.xi i. in Lemmate ge- nera ait effe quatuor. Corruptum Plinij locum do- dliores traduntjlegendumque, *Deperficogenera* vcu *N&m feptem, non quatuor ponit : Perfica iS duractna; qui* bus palmam e perficK tnbuit. Gallic a*, £*£ *Afiatica, nation num cognomme. Pracocia qua ,-sslate maturefcunt ,fuper* nattca qua i Sabmts venieb ant*, & *populari'a qua undique.* In libro Indicis, redtfe *\tQmx^erficorumgenerafeptem.* In editis, Plinij codicibus. *I*e perfico genera iv.* fenp'tu eft. Scribo. *Deperfico genera^ i.* Tot enim, fi redlfe computemus, perficorum defcribit genera Plinius'* *Sed perficorum*, inquit, *palma duracin$.* Non duo hie defignat genera Plinius fed unum. Duo enim, fi in- tellexiffet gene^aj-fcripfiffet 3 *Sedperjicorumpalma du+ racimsperfiiisque.* Faxilis quoque vi''. in iv. mutatio* Palmainquitduracinahabere. Meminithorum Pau- lus-ffigineta, ahjque Gra:cu Caffianus Baffuslib.x. cap.xiv, T« *Shtyxux'*(in Pal^c.MS. &>&*L>ct)%c<4pn* t/^- *?§7s xp&tis. ti J\f phy otun%£f wonbfiiws, Hit* fi ptifaf yivtTtei -KW}7iK. Doracena aquofis locisgaudvnt, aut aftiduenga* tis : fie emm frut)us nmjor evadtt.* Viri dodhores ^ginctae, CaHIani Baffae, P^ij codicem corrupruiri ajunt; reftituunt *fMxlw*. S\xv^*$_2* ^J^m*™^^*. • Quomodo ctiamapud Actiumli D.^xircap.cxviir* legitur. Sic etiam ap»d Myrepfum fedl. m. de Unguent cap. xcv. fcriptum invenitut. KoAox«0-^# (vulgo^uA*^xfJ^) *y#j poj)»tu9i*s** Nihil impcdic , quo minus utrumque nomen habqerit. r'oJ^Kic^ vel rho- dacena, dicitur, quod frudlus rofam oleat, vel rofco & rubro colore piduratiisferfe confpiciatur. Poftc- rior fententia npbis minus probabihs , idque quod Geoponicwnaudor doceat lib. x.cap.xv. quaarte rhodacenumperficun^jubrumreddarur.£

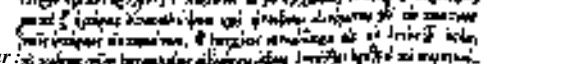

i e s thvductna (fie legit iasterpres; *rofisfub %g\$ planm conjitis. Factes (£ \uxta ahum rnodum rubicundum ffiftumifi enim obrutum pt.fjci os, foil diesfeptem detexe* ns. In bis emm diebusfua Jp'ot)*4p£ritUT>($ ctnntbrtmtra oj!iculvminfudem, &bocipfum ivrfus obrutum cur4 0 di- hgentt&dignatusfuens , underubr^erficahabibis.* Non ergo a colore nomen impofitum viderur, qu$od tota rubra oatura fint. Sed potius, quod plerumque rubro \oloreairerafui parte niteac frudtus. Nobisvexifir iulius, abodori$ Juavitate nomen obtinuiiTe. Dura- cina didUvdluntjoboffmm duntiem. Horuu. oobi* opini© non arfidep. Nam duracina eerafa, uvap, apud cundem Phnium, non \ duritie granorum aut officia- lorum, fed propipr ipforum frudtuum denfitarem^ r.omcn illud audiun^ Perfica duraccna, veJ, ut alij

egunt rho cUcena fru&utn fcrt.dura came, Candida, ahquando ex alba fubrubcnte,non raro, ut dixi, rubro colore ; aliquando pari nitentie, nonnunquam pugni magnitudine ; & brevis angustiae, circa os ruhentie ; quod quandoque per medium divisum, lepius in parccs difruptum repentuv. Caro,^uam du«ranidix^tenauflimeadhaeret nucleo,Eandemintus etiamfaturate rubere non fenjel deprehendi.Vulgo *ferficam Mofchatam* appellant. In Duracmorum genere pom debet, quod Itahs^crwc^ *apent ore* vocatur. Hoc facile ab oUe avelhtur,ac mambus leviter comprclfum iponte aperuur: omnibus dotibus iiaetens praeitat , maximequeexpetitur , came dura, odore lragrantiifimo,lapore excellentijfucco uberrimo# Sequuncur Galhca & Afiatica. *Nationum%* mquit Phnius, *babent cognomen Galltia & Afiattca, poii autumnum matmejcunt* Columelia in hortulo,

Tempeftiva manent>qu maxima Galha mxtUt%*
Fngonbus figro vcmunt Ajiattcafcetu.

Dehisplurâdicerenequeo. Peigit Phnius , *JPftate fracocta tntra tngmta annos re^ena, typrtrno denarys venundau. SupernatiaeSabtmsvemtmt.* HisverbisPhnium duo prxcocium genera indicare voluit Dalecadipius, Alteru n lupernans, amplum,8c magnum, quod e S^binorum locis avehebatur, vulgogrw *abn€os* AlteraFB vulgart, parvum, 8c ltngofum, etiam Armeniumdidtum^ul^o,*desarmegnes.* Infignishmc onturquaeltiOjUtrum armeniacum malum,8c praccocum perlicum, hnt unucn ldgnquc genus; prxterea ntrum armeniuCum, lub malorum,an prurtotum genere in referendum. Diolcondes unum genus Ucere videtur, ac comprehendere in malorum datfc cap ctjv[illegible] *<rt*4»ax.[illegible] Mmora{*periiea,) *quit armentaca, Latme pracoqua dicuntur ,ftomacho qum antedtftautikora.* Inalcero codice habetur *fawni*. Apud Galenum 6c ^Egmecam ^i«x««, quod idem ac *mauUKu.* Voces omocs iunt barbaraèaLatimsmu* tuaiae. Sans clarfe Diofcoridcs idem genus facie. Aha camen mens Colufteih? in horculo,

Tau[illegible]era defcenditab arborcficm,
Armenysque, (3 cereolrs, frumfquc Damafa
Sttpantur &Utin, (3 poms pee knbara Peifis
Mifirat, ut'jwna efl> fatrys armata venew
Amkrofios prabentfuccos oblita nocendi.
txtguo properant mitefierc f pracoqua malo.
Tempettiva manent,quf maxima Gallta mtmt
Frigonbiu pigro ventunt Afiaticafetu.

perfica' *duodtneptii*[bc] Qu^uor^ mquit, perfi^Crum genera. Vulgare, five P[r°]P[n]^ d^unr^ii^atria iuaPeriide venenatum, *de pertico* ''anflaru ac iatu rnitigatum. Ab eadem gence prar*emin tarn* coquuin,cxiguomalopiopcfcn$maturclcerc,<5choc *e~u[J]* eitquodprxcox Phniodicuur. Atmeniacum nicer * * pruporum genera recentet. Eadem Pltnij opimo. Nara cap. Jequenu, ubi de prunis agu: *Nee non*, in^ quit, *ab exteniagentearmentaat, quxfilo & odore commendantur.* Hanc feri Galenus probac lententiam Lib. Iu de Aliment, facult. Enfy*}out* «>«»*>™^i-

$U 7i&dp [illegible]JI. PMCOCM* taman qua vo* *cantarmeruacp:funtpriejlantiora* (u(u,\inbus,noniapore) *quiaute nprxcocium zomenfngtunt, utraqne malt armentac4appellant;aly wo amenta perquatnorjylUbas.* Div erium armeniacum a prxioci dpect JRCI utrum* que fub malorum co'inprehen^genere. Affi^nia-i cum malum geopon]c<vn au^or lib. ac. cap, LXXIII. prunumvocac,A>4"*^' ^ifi»'<w». DiphilusSiplA* nius apud Athenaeum, j^C«« *Ky*$i.*A*. -M W&4?* ^ig«win9KK[illegible] *dttla.* Amniellig^i armeniacum malum, an vero omnia perficorum genera, non iatisconftat. Docec cxperiencia^^erficum repeririiltivum. Dm Ioanmj perlicnm vocatum, quod fefto Dm loanmsmacuxum eife foleat, pauloanreanucmacuip. Fonsherbaceoviret colore rubefcenu, odore fansjucundo, faporemavi, ubenfucco, uc per mandentium ora fiuat. Sap ncm licet armeniacis hmilem habeat,cx *to* ramen genere non eife, nucleus fcaber & ftnatu* oftendu#lpf« euamar bores facie inter *k* differmu, Perficaarborefcir, fed in magnàm non excrefcit if* borem,-ramos nonnullo's emitcit, adeodebiles ao iragiles, ut non raro fruftuumponden fuccimbentes difrumpantur. Foha'falignis n6n diflimilia, oblonga,ambmitamencrendta,gtiftuamara. tlores dilute purpureh Succedic frudus rocundus , nma: quodammodo pcrfimilem hguram ab una parcc oftendens, molli, tenuiquelauugine pubeicens, colore , iapore vanus, uc jam dixi & mox dicam. Armemaca magnitiuline pcrficam vincit, caudicem> ramosqucfwtcrafliores, vahdiores, necfragilcsj durabihor etiam, praefemin mlita. Folia hujus lalignis dnfimiha,neunquam oblonga,fed Uta 3c acuminaca, veluti nigrae populi, at minora, & ad betul* magisacc6dentia,marginibusierrata.Hores colore tercalbos; iru&usrotundusperficofimill&, colore fonsmtusqueluteus, inquoconcluduuroifeanux mgricans, nequaquam afpera auc icabra, ut pcrfici, 1/revior enam ac minor, in qua nucleus dnlcis. Ex hujus arboris trunco, qua pane cortex nmoius eft, vel etiam ramus, gammiquoddam etfluit, veluti ex pcrfica. Utraque aiature tioret Martio, Apriliqu^ menfibus; ftanm,ut inquit Phnius lib xv t. cap, xxx[fc] *florent pott argygdalam , armemaca t$pr*coci&. Flow ante falsa utnqiu erumpunt.* Dioicoridcs armeniacuiu # minus quam perikum icnbit. Coluiqclla, *Rxiguo * propeunt ymtejcere'fcwoquamalo.* Difpuuncdo6ti> <iti armeniacum iempc* minus perlicj. Refpondeo non parum magniLudvne poma , five frudhis armeniaci differre. ParvoJ guofd^im *effe,* nee prums vulganbus majorcs^ ahos v ero ad mediocnum perlicorumrnagnituclinemaccedere,vel etiam aequare, non raro excedere. .Hi mole Corpons, & fuavitate prxcelhnr[1]& iapore diiferunt a minoribus, qux iapoif auftenore funt, & line cultura, & lnlitione yivunr. De irmeniacis *h%f* tradit Plinus: *Nccvonab external gcnteameniaca, quafola*, Gf *odore commendantur. Tecuhart impudmtiA tjl nucibus mfitorum, qus faciem fanntts fuccumquiadoptions exhbent, appellata ab utroquc nuctpruna.* Hxcarme&aca nucibus inlita eadem ommflo Tunt cumYrKcocibus perhcis, qux eoderrftnodo m-^ iua appeOabantur» *nuaptrfica** De his Marualts hoc' diiticbo,

Vilu nutternufueramuspracoqua mli[t]*
Nunc vwidoptivts perfica mala fumus.

Ita hos vcrfas legic.Ioannes Baptifta Porta Ncapo-* litanus. Fallttn^fergo, qui;/wc^r//crtwdidl:amarborempwtant , quodnucumjuglandumfaciemre^ praelentet. Ulmnum perficorum genus, *popuhre^* qixod undique vemre Plfhms ait: *Vulgarta hac futjje wdentur.* Carnc Iunt alba vel e*colon, exucca irubili: faporein{uavi,& line odore P^rUorum'baec[t] recennoresobicrvarunt genera. I. Perikum molli carnc & vulgare, vinde 8c album. II Succo quaQ fangumeo. *Hx* du# fptciesjaoata: funt , carnem luccofam & flaccid-am habent,-quiecoromuniterat nucleo tota recedn[t] & aha funt magna, ahaparva^ qua?damproriusvmdia,qu«damalba, quaedammacuhsrubnspidta: aha came alba flavefcente,aba rubra, ut (angumolenta \ ideantur, & hoc pcrhcutn nucleo eft alias fons rubente, alias nigro. ill. Perficum duracmum, carnc Candida, ahquandc exalbo fubrubente. Prarcipuam hoc genere ilhslaus, qua: abaurei colons nitore,odoreque perjucundo,co«onea cognommant. \feilgo per hca dura carne buxcaIV. Perikum arftivum armehiatis limile. V.Nucipcrficum, Hoc nulla lanugine pubefcic, colore 8c Japore perficum cotoneum refert,faliird nuaperficum Plinij dc quo paulo ante egimusj non mgratum dentibus duntic,guttuafficitpniravoluptate Reftac pcrficum amygdaloides, quod pulpa perhcum, nncleusam>gdalumf'p[i]ac. Videtur hoc genus natum ex perfica in amygdala infita. Arbor emm medu S idetur incer amygdalam 3c perficam, frudus perffi-i, dulcem lntuscontmens amygdalum. Norunx foitafle hoc perhci genus PaUadio. In Novcmbn ntub Vii- Icr bit, *Mtnfe lanuarto vel Februanolocn fnpfot Novmhicahdttferficmtnfiratur, maxmearca terramjurcuhiplemonbm, &prope arboremnm. Nam cacuminavelnontenebunt % zdduidurarc nonpoterunt* lnfentunnfamamygdxlo,mpruno fed amenta , vef frtcoguaprum, duracinaamygdaUmelimadlun font-, &

iff lulid WYd Uttoque exeunt^ vel lunio pcrficus inocuUri-pull, quod empUftran dtcitur, pftcifofupcrtrunco, Gf *emplajhttis plurmvsgenlmts, more, quo dictum eft.* Idem lib.xiv,de iniitione.

Fomaque petmutat velamine perfica mifto,
Diifittemquedocet, tegmmtseffe loco.

Quibus autcm modis id tien pofficnon docct. Nam fi uiitato modo quis periicam malum in amjrgdalam fiflbligno, vel inter lignum & corcicem, vel per emplaltrationem inferuerit , perficum producer; quod amarum incus nucleum habet,iive intus amygdalam proferet amaram. *Sedmeoqmdcmjudicio*, inquicBapciftaPorca, *utnufqueocuh duo, perfica fahcer {$ amygdala, per medium findxntur, coaptenturquc oculi duo^ut unusfiantific ex utroqucfemioculo enatum germen talcs, fortajfc dabit. Nam diverji admoium generis duo gemmafructus producent, nonfruttus dimidiatos j fed alter intus, alter verofonsfidem nancifcetur.FortaJfe etiamfiet fi perforate amygdala tr unco perficigermen truducatur, p$ tnenmum, aut quadmnnium, ubi optime coaluerwt, nodaturaparente. Hoctmm modJ maxima videtur fieri vamttoinfru&u.* Perficam arborem cico ieneicere obfervaruntrecenriores.Citoetiamenafcituritertio aut quarto a fatione anno fru&us faeir, facile etiaoi perii,diuturnanoneft. Hoceciam obfervavic Caiiianus Baths lib. x. cap. x i n . ubi perficam exofle natam BarBilum vocari air: E W « $ˆ *w ^ fitb&un'*

(?r J j 50^p&Ao; (Pal.3«^&Aor.)

h& c\$ xvyias K^Xurzcf , TO ten olcff Vi^t^S Qvopfyov A'v-

^«». Cumveronotumfit rhoiacenon cttofenefcere (vitam tranfigere) oportet hoc in Dxmafcenaji arborem , aut m amygdalam amaraminferere ; aut etiamm barbtium. Barbilus autem propm vocatur,arbor ex ojfe per fid enata.

*B*Qv\o,i.)* Palmamait apudBabyJonem frudifcrammnuminmodum , fterilem^in Graecia. Idem tradit Plutarchus lib. vm.fympof. quseftione iv*

*A';A«' OV&J CVTLIS \7n<p*ya; VM^nAftQ) 1%ff r U&M^0 Qcw£ art*

tiv-nS xafyldfaHf. At eyim palma mini aieo evtdcnter pul *chnusrtUquishjibet , cumin Graciaquequefrutlumnon ferat, qua efui fit, fed imperfeftfn & immaturum. namfi ntm Syria & JEgyptoglandcmdaret, adjpeftu (Sfuavitate omntabellana &JpeclaculafuperAntem, non er at fane quod cum ca compararetur.* Viiuntur palmarum arbores in complunbus GalliapJra.harquejCiviracibuSjnernpe in horns, vindanis, & clauftns monachorum, infigni magnitudine, acfpeci^faproceritate. Cum autem climatisharum regionum temperies, earum naturis in2lementior(it, fru&um non ferunt , fed fteriles confenefcunr. InHifpania & Narbonnenfi Gallia, maritinis quibui'dam in locis fruftum edunt, fed immitem, infuavem,qui nunquam maturefcat. Quae in Creta nafcuntur,! ruftum maturum reddun't; Cy« pria? tamen magis percoquunt. Principem locum tenent Iudaicae & Babylonicae, ut fupra lib. u. dixi.

Ki»Ws*>r.)Centaureum magnum I«tum ac pingue folum amat,collesque berboios apricos. ExHifpanit quandoque ad nos adfertur -9 fofficinae Rhaponticum vilius vocant) recens radix rerraeque commilfa, fubinde in hortis revhe/cit. Minus centaurjumlocaamatherbofa, aratronon profcilfa, aliquantulum,fed tamen nonomnino ngua. Ub^que fer^ in Europa frequens. Reperitur in Galliajtalia, Hiipania, Germania, Angha, Belgio,c2eterisque regionibus. Miror ergo Theoph. fcnbere,centauriurh locis campeftnbas live herboiis inibecundumifertile locis montofis. De altero ergo cencaurio magno five fecundo Lufitanico Clufij verba Theophrafti capi debent. Hoc fupra Olyfliponem, lapidofis, ju^ta Tagum , colhbus duntaxat invenit Otafius> In Belgica peregrinum omnino. Nam tametfi radicem,inqmt idem ClulioSjad^amicosmiferim, mufco niadido involutam, ut facihus confervari podet ^ 8C pofteaetiam Olyflipone acceperim ; nunquam tamcniltic perfiftere,aut ilium aerem ferre potuiu

K E Φ. Γ.

CAP. VI.

De fylvefinum arborum^fioribm. De germinatione. De florum fruUuumqut proventu. Degalla.

7nc>TxT6uV7u,mAcl, 7u ydlp cwfyv <Pa<Ti' TU>fy

Aiyr mzUi^A^Gjfovcwi/Mi vm^Ouvdcuiv , m

*M«mv«l*o'v*K%n<poo«,. Hptii*;* a n W r

Ald.Baf.

'Baf

Twj Aid Baf*

Baf. theft All

UEr^ autem omnes, cjuas inter ejufdem generis mafculas vocant > fteriles magna videntur ex parnumerostantum fruftiferaeputatasit^*-ieruine nonbus arbores generan,ficut ex earum frudtitusjus^rfe frudumparfrepofllnt': t atque fpifle ade6 exoriri *d u l o* interdum urrinque,urnififad:a femita nuUus tranfi-'"/«"f fit. Qijin & de floribus quarundamfententia/ Va,,acft,Utretulimus.* OD*idam* enim * roburat Z/ itempinum, & piceam: alij nullam earum, fed lum nucls, & mufcum foboris, & nucamentum pi- ceae, t propo Aione groijis praeciduis refpondere ex- iftimant. At Macedonia incolz ne iUas quidem flo- rcre arbitrantur, juniperuhii, fciffimam t agreftemi acerem. Nonnulli hiflas juniperos effedicunt', & altera^tflarere cjuiAyti, fed fru&um non ferre: al- tcramnonflorere, fe'o-^ctinusfrudumoftendcre,*dere exijiU* ut ficos,poma prxcidua.'^taque pene fieri, ut fola ^carborfruauminbienmu? habeat. D e h i s i g i - tur amplius cogitandum.GermiV;tio vero alijs fimul atque manfuetis, alijs mox, alijs jam tardius, omnibus certe tempore verno^: fed fruftuum diverfitas frudtificant, quas nonnulli t anno reddere volunt, ut

pertranfire

Sunt.

aqwfoh2

ut ficus

ann0 in-

*Q^*

alia fequantur ,pro locorum natura, inter fe difcrepant. Etenimqu* t paludibusaftant, primsg&m pa[illegible]jtrifoi ...nt. ...Maicedones volunt: fccundz, qu<e t plapr,oveniunt< ...; ...qu^ montibus. Ipfarum autcm *Gn-tcmf*** ...rum arborum, alia cum urbanis germinarc *in-ftrtbu**. cu:iunt: utportulaca,apharca; * pirus pofturbanam paulo. Aliae ante favonium, Scftatim poft afflatus favonij. Ante favonium, cornus, tarn mas quam foemina: poft favonium, laurus, alnus: paulo anteacquinodium, tilia, caprinus, fagus, ficus. Quin *8c* nuxjuglans, quercus, fambucus, maturE germinant: atque etiam magis, qux fteriles lucofequefunt, t populus, ulmus, falix: pavllo ab his ferius platanus* Rcliquae ineunte vere, ut ca'prificus, pnilyca, (pina arata, paliurus, terebinthus, nux jjjglans, caftanea. Serotino germine imalus eft. Tardiflimofere omnium , tfuber, aria, quadratoria, thuia, taxfis. Gcrminationes igitur ita fe habent. FJorum proventus autem, ut ita loquar, pro ratione germinationis fequuntur. DifFeruntar4;a tamen , multoque magis frudus confedio variat. Quippe cornus fere circa zftiva folftitia reddlt; praecox fcilicet. Nam ferotina, quarri quidam faiminam dicunt, pofl- ipfum autumnum frudificat. Huic frudus ingufta^ilis: lignum infirmum, fungofumque. Tanta eft inter ambas differentia; cum mari t firmiflimum fit. Terebinthus circa tritici mcffem', aut paulo ferius femen reddit: fraxinusatqueacer,aeftate: alnus,nux,juglans, tpirorumque genus quoddam,autumno: v robur^& canftanea, ferius. Nam circa Virgiliarum occafum/ Eodem modo & philyca, & ilex, & paliurus,& fpina acuta, poft occafum Virgiliarum. t Aria hyemis initio. Malus primis frigoribus. t Pirus ferotina eft: quippe qux byeme iua perficit poma. Portulaca & apharca, frudum primum,w cum uva duU cefcit,maturant: pofteriorem , cum floret^ Bis enim iftae frudiferae hyeme ineunte videntur. Abies^rcj &taxus, paubante folftitium florent. Eft abietis«/^r«i floscroci colore, aliafque pulcher. Frudum autern poft Virgiliarum occafum dimittunt. 1 Pinafter&()icea, paulo germinatione praeveniunt, diebus fcilicet circiter quindecim. Poft Virgilias iftar. quoque pro ratione videlicet reddunt. Sed hec mediocnus. Omnium atfeem tardiffimejunipcrus, celaftrus, ilexque, fuos frudus perficiunt. Iunipe- rusenimanniculum habere videtur. Quippe cum novus anni cxadi frudum occupet. Vfqoe aliqui volunt, nee macurari folet, Quapropterdecerpi-cfwj tur, & aliquantum temporis refervatur. Quod fi cinarborc relinquatur , t marcefcit. Ilicem quo-/ que femen anno perficere, Arcades ajunt. Simul cnim frudum antecedentem maturat,/ & novum demonftrat. Quamobrem in his evenit ,• ut affidue frudum habeant. Celaftrds quoque tt obhyc- men frudum amittere prodirur, ferotina admo- t dratoria, thuia, taxus. Fruduum jadurx maturita tefquc fylveftrium arborum, tales differentias haf eent; non folum fi ad manfuetas fpedentur,verum- cornus foemina buxufquc gignunt. Quam *sc* eaera, juniperus ,pinus, portulaca,ferotinxhabentur. At vero (ut Arcades volurt) & *in* his, & omnibus fere feriores, t qua.

nem ,contmuent, pmus vero , abies, roburnne *L* tti«** intermittant; *te^c* turgant, ten^^SSS^V-

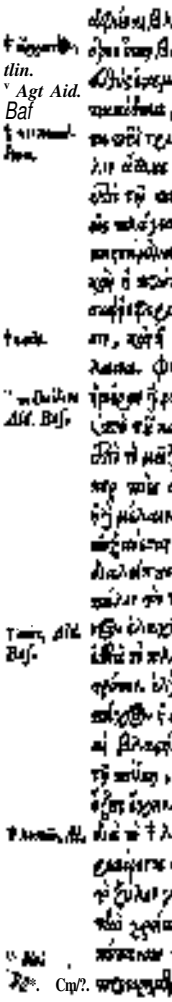

enim arbor cum germinat," fquamas corticum (par- git. Fitgerminatioprii^aftatim menfe Fcbruario meuntc. quanquam in Ida montc die maxime dcci- mo & quinro menfis ejufdem* Turn circiter trigin- ta intermiffis diebus, aut paulo pluribus > t iterum germinare incipiunt 5 ab extremo furculi , ufqnc proximum germinis antecedentis. Etquxdamiur- fum^quxdam in latera circumquaquc emitcunt^ ve- luti geniculo fado, furculo primi germinis; quo, m>do fcilicct & prima fieri germiiuuo folet. idque agitur * circa Martium defincntcm. Hujus nation JS tempore galla quoquc omnisgignitur, tam nigra quam Candida. Nafcitur autem magna parte nodu univcrfa. Inque diem auda, excef refinacea , fi ab aeftu occupctur, inarefcit, augeri- que amphus nequit : alias enim magnitudine am- pliore grandefcerct. Qua de caufa, t earum quaenon majoresfabis evadunt. Nigra vero pluri- bus diebus viret, & magnitudinem malinonnullcew; capcffunt. Poftea diebus circitei'quindecim inter- miflis, rurfumgerminatertio mittunt t mcnfeA- prili, diebus longepaucionbus quam prius. Etfor- te id fex aut feptem diebus ad fuinmum abfolvitur. L, Sedgerminatiofimilis, eodemque modo efficitur. Quo cum venuim fit > non amplius in longitu- dinem , fed in craffitudinem incrementa vercun- tur. Omnium itaquc arborum germinationescon- fpicux. Sedabietispinique maxime, quoniai ^icula in verfiis re&os porriguntur, ramique con- diti ex aequo fpedantur. Ad materiam quoque cae- dendam tempus nunc potiflimum intelhgitur, pro- pter amplitudincm corticis. Caeteris cnim tern- poribus cortex facile detrahi nequit , detrado- quc nigrefcit materies , Sfpeduque deformioi: redditur. Nam ad uftm quidem non refert. Quin imo robuftior eft , fi poft fruchuum ma- turitatem csedatur. Haec praedictorum fruduurn propria.

IVLII C2ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

AVellanafloremhxaitvocat. Theodorus, villum. Prij Llmonslanugo *bzxhxfievocatur. Non ejfeautemflo- rcmumvocum cum cat ens poribus, fed proportions Plimus non* florem, *fed* quiddam compadih callo ad nihil u- *tilcjulumvocat, Graco nomine contemus. VerumBritt hie, id appellatTheophraftusinquercu, quod* pro flore glandem anteit. *Itaque & iww oportetpan ratione, atque ordme cenfen in avellana. Et fane de flore dtfp„tat, qui-fruttum antecedit, non de eowemulo, qmfubfequitur: quod* nucamentum *Theodorus effet commodius interpret tatus*: & tanquam e nuce aliquid, quafi pro flore: & tanquam de nuce aUquid habens. *Qmppeutw cupref- fit, ttfpmu ordo quidam fquammatim fubeunttumvijitur. AttlUmalmt* nucamentum, *wxv-fiotyt, quod effet pi- nus'%nonrnale.AdverbumM*@'}* quod haberec cum catura quaedam rei apiariae fimihtudinem , *Gr<e~ ciapfellarunt.* apiolum *lannepojSts.&cftquodjefpon* *ieat nucamentorum concretiom : fi quts mtelltgat, quid > fuerttprtfeisy* apere, GJapifci. *De quibus in onginibus. Quiigitur!)acnegantejfeflores, ajuntjimiles haben delete rfiQ&ziF'lowisi&nois. Quarecum wficunullusextetflos: neilkqutdemflos efto, qui butcfimtlisfit. Thcqdorus *#ter- pretatuseft,* praeciduos groflbs. *At n&etfcnufat non fig* fw/tatfpraeciduum. *Quin, ?<s&naturamgrojiiindtcat, qua antecedit: {$ *v7u„ naturam e] ufdem, qua non cadi'. fraterea grofii cumfint ficus, quapnmores evemant, Italia* © Florones, *t$* Bolas *vocant) t&fw hie non dlud* figni/zc4t,y£dpapillam, quae antecedit vcram ^ci fa- An: *id quod ex* Z/J, *quafequuntur vnaniflum eff. *Moi, ita entm ficuprrflore, W** Btcas m prafentia,fic\ihm,in ««ai«j,nuc3men^ torn • id ft nucls* rudimenrum; *ut* nucarc *dicatur ar- wr,* rtum nucem parturit. *M i&L* fcifsimam Tfew- *dorus. KoneflhicdijceptandilQcus. VidemtemHermo* *wAihzennam.*

Anno redderc. *Iheodorus non expref- fit, neque fatufacit fententia. Sic tamen Plinius lib.* i<5. *cap. 26.*

I* ci *%It* tAfti. *JbeodortS?, qux* paludibus aftant, *Adeine verttus eft V* ci? *Deprv* ipif *Cenmttam.qui Grace nejciat, eumlheodorus,quodinjeejtjallat: atqueaddu* *cat dubitare hie, an in paludibus provemre quadam pofimt. Et qui Grace fat, quarat, an voluentTheophraftumcor- ngere Theodorus. Sic, tatf»f, hicpaulo negligently:,* py- rusj *vertitur ab eodemjedcorrexit addwone. Poft urba^ num,tnquit': ut ilia mterpretarctur* fo^» *SJwiu* pyrafter> poft py rum.

AWXIi *xhhU* 1W* *al)4i£&. Hie unus ex Us locis eft, in qutbus alterutram pofuli jpectem omifit.*

*ty&,fuber,ficut ® $***. vis*^!*. Tbeodorus,* quadratona > *ynehus* quadrantalis. *infra* ^rk, ^em- *p** *dratofiam attionem dicit.*

Tom^ ihu^tf dtiitfa, Theodora addidu , cum marifirmillimum ftc

A'^<>fey 7i y*><&. *7beodorus*, pyrorum genus quod- dsai. *Pyralhwn »urfus omiji^mterfretari, auftafupe- nore negligentta. Et^nfiderabis, quo confiho nucem* JM- *glandem inter feras connu, met Theophraftus.*

• T<4|8«ffi« *m^tra. ih^dorus*, cum unadulcefcit: *ahbide eodem verbo*, nigreiljc: *fupra diximuse Plfmo* varlare: *fie & vulgm Vafconum*\ varare.

DefloreAbtetis,xoxxtw. Atm primo UbroKynyt. Tbeo- dorusbic, ficut 0fupra, croci colore. *Pimm pi atqueitareeft.*

Jbeodorilechonemanimadvertamus Pinafter, & Picea paulo germinatione prxveniunt : diebus circiter quindceim poft Vergilias. Iftac quoque ratione vi- delicet reddunt, *Sa?ie ante comparationcmnonmtellt* *gebam*

gebam Orr7parata dijjimilta repa lebam. Sic emm &fimphciusy tffidelius. Pinafter, & picea paulo ante germmant. quippe quindecim dies circiter.Fraflus autem edunt taiuo poft Vergihas,quanto ratio cxigit. *Simmutiusperfequare, &hic, & alibi null us ent finis. MaUemmlequutwjauone* redduf.*Argutius* */<*,Kedduager trumentarmsaccepto ieminc. *Atpiceaquid accipu$_y$ ut reddut? Verum ex hoc illud quoque complexus eft loqu^ndi ujus potius, quam ratio.* Gf ^ < ^ « , *baui longt dtverjumfonat v $ tip^figmficat rejpondere ternpus fruthficandi tempongermmayidi cert a pi oportwne.,,*

To» *in£vffviti9. De diebus alibi tnvemas p oio, quod ante* cedit befiernum ^*, Tbeodorus,* marcel cit, *malé. Nihil magis contranum marcejcentia , quamficcitas.*

*o£ůKct£7m j'w zrfo's. Faffum hoc. Ideo optime Theodo**

YUS 0^lKtCE7TUs & mOX)0-fyIX.Ot.£7T07t&. ItCM \IC }6W ft , qitod fupra, Ttr^^y aangulans,*//** quadrangulans

dorttsttamterpretatur Corticum iquammas ipargit. *Vhmumfequutus eft. qui,* inter iquammas corticem iparguit. quomam praeonantium rumpitur cortex. *Uabesctiam, T&<rx.7n>t. Hac a dochfiimo Hermolao ante omnesfuntammadvtrja Vides duas loquutiones* corticum Iquammas. inter iquammas corticem. *Inter hac illu£>* inter corticem fquammas.

*tarn**

\uojct\omonftrofiT.Jenuntia. Froducunt alia germina a Jummo vertice , ad germenuique, quod piius ednSum eft. Sit, *A B$_y$ pnmumgermen Sit <t> <7rtGec*ko$po», B C Erg^0** C, *eft* T» *etK&f £ %$&*$*$. & **? B$_y$eftf>fWWTtS&r&Tiwe*ec?c!. At motus debuit narrar^ utfiebat. ab caparte> qua eft #, ad eampartem? qua eft, C ipfeautem contraf*at Lt Theodon vidtas orationem.* Ab extremo lurculi uique proximum genninis antecedentis. *Int\lhgequid jit,* ufque proximum gcrminis, *& qua loquutio. Quam atitcm dicit ^pnhluj , 1 heodorus no» exprefiit Sic enim^nquit^* veluti genfculo iafto iurculo primi germinis. *At non fie eft. Sed <*» ^»v mrim/.» taf rlu» TS OT&TV €5cc&VK9gv>luij. Nam fummum furcult ad modum clava capttatum eft. Ex eo igitur, qua rctta exetitot$ ttneam retiam ducunt . qua aO latere, angularem. Ammadvtrtas & id, ficui$inqmt,priim* generatio quia *h* ramisablatere ent. *Verum mprmageneration^ etj am abfummoy t$ refta Imea, multu*

A«* v *My*v* Theodoras,* propter amplitudinem corticis. Nwi. Sed quia cortex facile abliitit. *Itaque*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOT ATIONE S.

*. De bis vocibus copiosetn lexico Crifpint. Vtde J^etiam m voce <G&wn*r*t nam hie legendum 49&v9»T»7r vet 48?3*7n7rTaius. Alibi vocat wtyecTnTFiTTTOfTUipu*. Vide in eodem lexico in voce* ^wS®*, *& m verbo o^vtjo^o^.*

O%vluuvcrto fagum. *vide adnotatamfra cap,* 10.

XKi-o-nor. *con/ideratc. Plimusaudathr fie emm lib,* 16. *cap* 2 . Nee lumpen fiorent. Quidam earum duo genera tradunt, Alteran: florere, nec ferre. Qua \ero nonfloreat, ferre protinusbaccis fubnafcenubus, quae biennio haereant Sed id falium, &c.

Evroistten. Plimus l?b. 16. *cap. 2f.* magn^i & locorum difierentia.Qaippe cum ex eodem genere,qua? luntin paluftnbus,pnora*'germinent; mox campeftna, novitfima in fvlvis. *SedTbeopbraftusdearborn bus loquitur* . GJ in lylvis*male nam cv opin 3^xit.*

Tx T *»x>e»s. legend. iu* j*OXXOL. Etfic PUniitslib 16. cap.* ny. fcftinat8c platanus. Caeterae vere coepturo, aquitohum, caftanea, c;landes *(repone* juglandes,^^ *emm £J hie I abet Tbeopbraftus, licet fupra inter /sr&n€*cc& repofuiffet)* ferotino autem germinc malus, tardiiiimo iuber.

KtyHix. Hacommacwvertit PUn. lib. 16. cap. 16.

-Jsn 5" *%upX><&** Malim, \zri r %np£i*> ideft,* per hiemem,«rperver, *dicttCato,&Plimus. Hicdctempers agitur.*

HvflPutret. Lege PUn. lib. 16. *cap. 2$. eo tn loco** Et rcliquae quidem arbores, utprimum coepere$_{\%}$ continuant germinationem: robur, & abies, & latnx inter mittunt tripartito, &c. *Etpro hoc loco atquejequenth legefividetur$_y$ qua coptosi adnotatafunt m lexico Cr*fptm M VOCe* tf A'Tnyw.

Exi *s&i. lege XKpn **£<&>. Phmushb. 16. cap. 2$.* iiacipiente vere, potius toncepto, vel aiTedo. *non stum*

/. Jnverfa eft oratio, turbatufque motus naturabsordoy obTrevttatts sludmm . & nefieret 4 x%p<pim vocts tteratio. Verumjenjum volm exfnmere potius quam verba, quodcertepaflimftudeo, ut tatetur obfeuntas. Vide qua fcnbit P limits lib. 16. cap. if. m eo loco, eft.* autem primo&c.

o"Ztf. *Htc* nod os *fignificat. nee tmitandus Plimus lib* 16 cap.* 30. *Vide antea lib.* 1. *cap.* 11.

*Jr. potius iiv$z»r> quod indtcare maluiyquam mutate**

IOANNIS *B?DJEI* A STAPEL NOT£ ET COMMEN TARI VS.

1 , Pollux , Hincdocftulimus Gaza, *villuniMChin*terpretatus eft. Quid bocanicis Iulus^an Hos, an floris quid inftar; an *&**)**$ venus, quam *Jlfyunt,* capite fequenti difputatur.

Bgt/» vocat in quercu ^9*>>«r. Liceat leSor, vo*c&ve,jquamatcsfiojculos Vilnius <G&eurJv7-c4f\ocat, qua jtore pravemunt.* Querna folia , autumno appropinquante, finiftro mlatere, rotundas 8c Candidas oftenduncfquamulas', eafque caducas. Cumhflofculi (fie emm i rufticis *hx* iq lamulse nominantur) apparent , fpem omnes concipiunt, copioh iubfequenteannoglandiumproventus llores vernotempore poll: $_{M}$ ^ $_{v}$ « erumpunt, iun£ perexigm & rubn, quuaglandestnndem^beunt,quaruv. .^fi T^^res autquatuor unico coque tcnuiirmio lnfidentpediculo. Horentis quercus tabehSm videat ledor cap. 3X. hujushbri. Vcrior er£'/illorumopinio,qui florere quercum fenbmt. *fyw* multa apud botanicos denotat. ^^*mufctts^n dependet ex arbonbus, maximé quercu fyJoy, nonnullarum arborumfloj, non quihbet, fcdeondenfus acfitpatus.* De S^aromauco*ide* Diofcondem Libr. i. *fy$_{ocv}$, mnjcusfaxis, tellunquetnnaf-*

usmatuquotlib.iv.ThcO p *Pollux. florem* Wr^fignifacare docei.Plin. 1110, *Zfv$_{W>}$ eft uvaalbapoptth.* Dequibus in fequcntibusplura.

K M •M .inter i«W«$_{o}$,& *x^y** diff-rcntiam effe, fcri)bit Hcfychius. *Ex* code$_{m}$ Iheoi hrailum *,**

wi my zv&ffupptva. Theophraslus cyparondixtt,quodinpmopiceaquepiafioret.* Idem, KtM«-&*% inquit, TO ^ *mvxus w* sr<7v@- *ts&eufdwTu sp&ito*.* *florenuapmi piceaque jtrohiha.* G *fy^ ^ f Z£pp j $ Quod W pviopiceaque inftarflorum eft, hoc%veluti Jptcaeft oblonga^ fqiiamatun compatla$_y$ quajquamamatuntate arefaciafollicuIantur,acdecidunt.* Hefychn verba u% a lediprein-telligi poflint, quomodo nempe pinus piceaque flo» reant, exponam. Majo menfe Id extremis rairus quafi botros five uvas quaidam ferunt, non rotundas fed longas, tenuibus fquamis obfitas, qui iponteapenentibus fe fquamis, julos oftendunt vire(-centes, aut pallefcentes, plenos tenui pojlmeluteo^ five farina, qux laevis aurx afflatu d<lperguur Hoc cyparos quod praecuiere Iheoph. Libr 2. cap- 3. itriDit. Exmedns deinde uvis, five *fihp$_{n}$ no*va germina, eodem menfe prodeunt, f$_{Ui}$s novelhs foliis, tenui quadam veluti membrana inclufis, onufta, qua: taxtrema parte antequam folia iuccrefcant 8c expl^entur, frudtibus rudimentum dant, grandiorc jam*jrmiterqueadgerminumbafimadh3ereniejupencf.is auumni fructu immaturo vindi ramorum alas fjf-dantc & reflexo hoc *<s^$_{M}$^$_{f}$ sp°frm* Hef) - chius vocat.

TT^viamt In Aid. ttoatvnmig'r^n^. LeeC «re5zrT«7B«, cum Roberto Conttantino,& coiriVe Gazaecodicem: fenpfat dodiff. interpres, *ut Pofhapr*ciduaficos quodlibrannpp$_{r<cc/}$^$_{mutarun}$[$_{Vc}$£$_{cc}$ pocidnos vel caducos, cadr.osgrntfos* ex Plinumentc!

Tå *lynx*' ^*die7a%* figmfic^t rw« o:ý»5»ll. infra cap.S. V*ý* \a&*Tn™*rnj& Confundunt vetere> «AW»O» 3C \e*'09 , ut infra cap 8. dicam. tynsap tamen hoc loco mhil ahud videcur , quacn id, quod mhcu flons proportioned gene. Op.timfc Scahper *L'a~pillas veram fui faciem antecedences,* expomt. Negac Phmus hcum florere lib. 16. ca^. if. *Nam neque ilex , ptcea> laiix , ftnus ullo floe exhdarantur natalejque pomorum rccurjus annuos verficuloit nuntio pronnttunt, nccfi:i, me ctprtfict prottntn emmfruttum , nonfioi em gignunt tn fias mirabilesjunt abortus\nunquamnnturejcunt^nscjunipenflorent.* Veterem *5c* annquam opinionem die, non florere hcum&x Theopnrafto coirilat, recentiores hanc featentiam probant. Hacreo tamen an om-Ill ex parce lit vera. Nam ultra groflorum rudimenta floret (quod mirum plunmis vjden fcio) concipit, fi^ara cjnfarfhs ftammibus inAtles, colore & candido purpurafcentes , undique fccarneexeuntes, atque ad median fru&us cavitatem ie dingenres , iinguh* exigua luccedunt ieioma , colors luteo quodanmjdo ^ leviccr cornpreld , unde etian *^*w<A; a Gra:-cisdicuntur *ipn** ergo , quod in aca, pro norc eft* 3

*MA*ihnu*, Sec.* Maccio me mcolue inter ea quae , noniioreiu,numerantoxyajh, jumpcrum, aquitolium, a:erem. Venor eil eorum fententia qui juniperum , altera.n florere , alteram fruduin i*ene, a^unc. Recenciorumeium expenentianec ppinio probatur Verno temporo ftervlis flofculospromit flavefcentes $_y$ oxycedro hon difsimiles. E fra Jtilera Majo menfe pulvis luteus ac tenui<fimus m auras evolat , qui flons vicem obtinuLire videtur. Exfcripfit ohunc T'heophralh locum Plmius lii>. 16. cap. 2f. *Namheque ilex, picea, lanx , pinus ullo flore exhilarantur*$_0$ feqmtur, *nee junupen florent. Qi^i&xtti earum iio genera, traAunt, alteram florere nu fine.* ^ft«^ *vero nonftoreat, fern frottnuf bices Jubnafientiltus, qua biennio bereant*$_m$ *bed tiftilfittn O'/iaibufjue us dura facies fimfer.* Modeite 1 aeophraitus , d.hgenuus mqairendumaic. Rdfctficioruin, uu dixi , expenentia conftat, alcero demuin anuo in^ureicere juni-Sen fruaum , ea»nqae qu« iruckum fert , non orere: quae vero ric\rem jjent , frudlum non producers De pim IloteTiupra eft# Iliccm in»rer ea quac flore carcnr $_y$ non namerat Theophraltus, ieciacercm llicem florere capite praeceAenn dixit Theophrait. *Afyi Jyi »'t*Q»* inquit. Ilex multos m extrcn>is ramulis iert oblongos >ulos,qui in flavos 6c mufcofos flofculos , polline 6c tenui pulvere perfuios explicanrur. De oxya iuo loco videbo j ii fagus vulgans'oxya, floret. Acens majons flores racemanm dependent,ex albido herbacei. Mmoris herbacei eciani funt; non tamen racematim, ied in umbclhs exeunt. Agrif olu flores albi & odorati funr.

BA^*sf &c. Sylveftres arbores vel cum lpfis maniuetis vel paulo poll germmare ait. Senus non cultse miiu videntur germeu novum emitteie. prunus domeftica multo ante fylveftrcm floret , idem de pyro 8c pytaftro dicendum.

H^Scc. Anomnesvernatemporegermipent arbores , dubitatione non caret. A'«<p<dc*« quae ioho iunt perpetuo, li ob hybernum fngus fJlia amifermt $_%$ noa germuiabunt ante aeftatem, quandololCancruirTjamingreinis eft; Idinaurantia,hmonio, curio fepius obfervavi. Meraorabilo, quod refert Do&ifs. Fragus: *J^tfoma,\m* locus ad JtUienū iitus eft,*/uglandem >cfsrtam ejfc,qu& ante diem loanni farum , neque folia neque ?mces 0ftenderet.Qumvers li tempns adejfet>pdrem reltams nu f'busfuijfe*$_o$*quoiadfruiiutn & folia at tmebat.* Ref'tx idetu Engenbachi fuo aevo e]ufmodi arbores *>*^as -^xtitiffe. Miracula fiunr in n^Jtura s,Jhoc* non fine Iingulan nature miraculo fier/ credo.

Aiin«twi$_f$ &c. Veriflimutn eft quod fcribir pro germinationis rarione, non maturefcere fru^us, Mature admodum ac prse caecens multo citius germinat, floretquepjrus qua? nobis gratiola dicitur. Senus multo germinat, quae aJaccharato •fucco nomen habet .- attamen hujus frudlus luho tnenfe maturus, altenus Septembri demutn* vel (1 aeftas fervcntior, circa hnem Augufti. Primo veie germinat , florctque virga iangumea* etiam cornus . frusilus autumno demum matu* rus. Mefpilus tempeftivč floret; *fructus tameu Odobri maturelcu mcnle ContrauvaMajogerminat, & fixftas cahdior, Augufto frudu maturo exhilarat houuianum,

toTrojs 8cc Pro CCEII fohque ratione celenils vel fyrdihs germinate arbores, extra controverhani eft. *Qux* in paludibus provemuiu pnmum germinare, non ieintl ob(ervavi. Maturl ea de caufa germinat alnus, uha 8cc. Dein quae in planis fi* taiunt germen prodacunt,ut pyrus, malus, pru* nus, &o. Demum quae in montibus, abies, pmu^ quercus, &c. O'^J:, ut rede obfervavit llobertus Conftantinus, male Phnius^/17/5 reddickt^ Nam qux in fylws nafcuiuur , an fenus germment, non caret dubitatione, Scripht id Plimus quod calorem folarem fenus ad eas pervenireputant.* Proptcr arborum enim dtenfitatem , nondaturad medias radiorum folanum penetratio. Sed nee ventorum fngus a:quč ac rehquae fentiunt, aenfque fruimtur calorc- Ergo mhil *lmf* edit quo mious aequ^ cito ac campeftres gcrminent. Cen& ulmi in Harlemenfi fylva non ienus germinant us, quae in campeftnbus pro^emunt , fl[illegible] fpedantur.

A"bc^M&c. Supra lib 1. cap iff inter *el<p*** numeravit, *»$*$tlw* Hoc eodem cap. paulo infra btferam inquit. Hinc vin dodb hoc loqo *<p*px$ fcribendum cenfenr. Horum opinioncm cur dam»?cm , caafam habeo nullam. See! cum pro *a<p*p<n* celaftrum a Clanirimo Dom. Carolo Clufio d^-Icuptam oftendunt*, falh^eosputo Perpetuo haec virec , fed biferam non exiftimo , ldque quod Septembri demum menfe , iructum-perieceut in horto Medico I ugdim. Batavor annoMDC X. quum facundiflimusPetius Pavius Botanicus 8c Anatomicus infigms*mag*na*cum Iande hotti curam haberet. Apharcam demonfhabo, ubi quis nobis ejus plautam ex magna Ora^cia attulent.

inquit, *ante lavonium\ & ftmm pojt ajfiatum blavo* nn germinant.* Hoc abfurdum nonnullis'videtur. Fierr enim po:eft,menle JVIartio, Apnli,Ma)o.flec aquilo, caurus, boreas, utanno MOC. XXXIV. in Bataviacontigit. fircone ant&nqn genninabunt arbores ? Vidi nihilommus ulmum, tiham , pyrum, malum, fraxinum, d<ium>populum>faJicem germen emidffe. Intelbg\Iheophraftus tempus lliud,quoin Graecia Favoniui*^ r folcat. Quandoautem Zepbyrusincipiebat^are ex Pliniocognof cimus. lib. 18. cap. 2J. *Inter bnimam (3 aqmnoEhum, die* 43. *flatus Favonn, vernum tempus.* !• dem Phn. lib. if- cap- ?- ubi deoleaagit. *Differuntur etsam tn Martoum men^m calloja , contra humorem pugnaces , ob idque minima , licima, comma contia*$_y$ *fergia , qucim Sabini regiam zocant, non ante favomi afflatum mgrefcentcs, hoc eft ad vl* tdus Februanu* Idem Phn. lib. 18* cap. ay. *Favomus ex adverfo ejus fi equtnoSialt occafu %epbyrus Greets ttommatns. m hunc fpeclfre divetajufrt Cato. Hie vet mchoat, apentque terras , tenui frigore fqiuVer. &c vites futandi.frugefquecurand*, arboresJerendi,* po*mainfenndi, oleas irdftandi jus dabtt, affiatuquenutntr,.. cxmciU ^4$c. favfl** diutur quad $»,?•, *P<&,* id eft *vttamferens , aut ea qua ad vttam attment ;* Quod eo flaot , tena hyeirah frigore conftrida, apfenatur, pjantaeque germinare incipiant.

K^ *6 &£&>. Plm. lib. I6». cap. 2J. *Trirro favomo germinat cernus , proxtrre laurus , pauloqueante aqumoRium t\ha , accr. inter pnmas $_v$cro fopulus, ulmus,fab*i alnus, nuccs. Fc.JLnat* fif *plat anus catera vero cepturo &c.* Grxcusaudkor cornum ante favoniiam , laumm ftatim a favonio , geiraen emittcre ait, Latinus utramque pnmo favonio getminare, icnbit.

A'*7u. inAl. 8cBaf. legitui ck-ntSK re(5le dodtifs. Heynlius *dw* rcpofwtt Apud nos nulla a*bos macurms germinat iambuco. Si hyeins clcmentiot Fcbruano menfe.

Exponuntfuher. quodPlin.Ioc.cit. *Serotino nut em genmne mains, tardifumo fuber.* Apud Hefych. *ftis ogvrows* legitur , & ab codem hedera exponitur* ityej v» *w> Jov&u,'ifyfftefto7iiptn. Ipjum accentu m ultima^ thnni hederarri vacant, accentu in pe~ nultima>carcerem.* Certc hederafubcre icriusgermi- nit. Infra etiam hcderam inter 0 ^ ^ , , qua? fru- iftumtardifTimcmaturant, numerat. *I'-^os* cticicur he- dera, quod iemper altum pctat.

A'&iei &c.Infra cap. 17.'«&*" *tliccmfiminam* vocda ait. *mftpyaiia* quadratoriam\ertitGA/a** Malunt alu, *quadrangular em* vel *quadrantalem* exponere. Ir/ra, in- ter ea quse fru&us ferunt tardc admodum maturos, numeratur TTT^^;/*, ubi male^»'* fcribitur.

®n>vz£pt!cu> &c. Corni femirce fru&um, tjui poft ipfnm autumnum demum maturefcit, (vide fupra quam anni partem antiqui Graeci autumnnm voca- runt) in^uftabilem diet, ac *uZ^a^^efm tneptum.* Vir- ga fanguinea , quam Botanicorum filii cornum di- cunt focminam. O&obri menfe fcrt frudum nigri- cantem , fapore ^gratum , a volucribus nonnullis defideratum. Plin. lib. erf. cap. *26* Cornusemm circa foljittia reddit primo candidum , pojlea fanguineum. ex eo generefcemma, poft autumnnm , fcrt baccas a- cerias , (3 tnguflabilcs cunihs animantibus.* (volu- cria qutfdam *h* excepens.) *ligno quoque fungofo m- vsilis y cum mas c fbrtifimts quoque Jit. tanta diffe- rentia ab eodem genere.* Vide cap. 12. hujuslibn, u- *bi* TheQphraft. cornum frud''um etiam oleae ferre ait.

TieptuS®: Idemloc. cit. *Sed&*Ierebinthusmefli- %us redditfemen,* {? *acer, (3 fraximts, nuces*, fif *mala (3 fira, frceterquam hyberna & pracocta.* Theo- phraftus ulmum , nucem Iuglandem , & *ux&4&* quoddam genus , autumno macurum reddere fru- *ctum* icnbit.

Apt Jl\$Ah pJ*f<§> i^iJit&pn* &c. Plin. loc. cit. *Glandtfir* finus etiamnum VergiUarum occafaafcu- lus tanturn autumno , mapiente autem by erne qu<e- dam genera malt pjrigite& fuber.* JEfculum exci- pit, & autumno maturefcerefru&umait , quodta- jnenGrarcusnogtraditaudor. Caftaneam fubglan- dium genere comprehpndit; excluderoGrzcus au- etor,videtur. A V ^ hyemis inirio frudlum oftende- xe ait Theophraftus maturum. Phnius *fubtrem* ver- tit. Subgrem *itf** firmlem fefre fru&um, infra cap* *17.* tradit. Eodem capite,ut jam dixi, **ei''» Mcemf*- vnimam* vocari fenbit. Mglum fylveftrcm prirtus fri- Fonbus frudum perficcre idem Theophraftus fcri- *it. Ipfa hyeme pyraftrum! Phnius, incipi^nte hye- me, utrumque fru&um maturum liabere docet.

A'^'' *»»HHM«<:»HW i*jhp <m&* Tnmiwair «fc* t* &c. Vertunt, *vJhlaca (3 apharca frutlum pn- *n*m , cum uva-^Jejcit, maturant: fofteriorem cum foret: bis enim ift* fruRifer* hyemi tncunte viden- *»*. Hxc monftrafnnr,in qi''bus neg pes, nee ma- xms anparet. Interpretantur alu: *Adracbne (3 aphar- M/ruBum tntmum cum uvanigrefcif, OSvanafit, waturant, alteruw cum vttufloret: bis emm ambafru- Bum ferre videntur, ineuntefoeme.* Hare faniora. Bis, Inquiunt, fraftuni ferunt adrachne, fiveportulaca, ut interpretatur Theodorus, & apharca. Primum ma- turum dicunt cum uva dulcefcit, nigrefcit, variat; pofteriorei% *cam* floret. In orbe Chnfti^no mirabi- lk h*c vitis non reperitur, cpam nee in terrisTur- carum Imperatori fubjedis^ invenin puto. Ajmdnos trimum uva floret, dein frud^srudimentumoften- dit; quod folis beneficio tradu temporis majus fir, ac ubi magnitudinenr juftam fere ^dfflVit;- *tsmzr* tur, variatur, nigrefcit, dtflcefcii^ maturefcir.,I?r- go prior adrachnes Sc apharccs fhidus pneficictuf cum uva floret; alter hyemis initio. Prxterca fi bi- ferae lunt ilte arborcs , feinel florente uva , & fe- mel variante fe; non erunt biferae ioitio hyemis. O- vidius, fi viveret, auctiorem mctamorphofin redderet. Plin. lib. 13. cap. 22. *Simihs & apharca , bifera aque quam adracbne. Faoremincipente uva pu be fee re (vi- de* quae fupra lib. 2. cap. 8. diximus } *peragit, al- ter um hyemis mitio : quales cos , non traditur.* Le- git ergo Plinius, 7*9 *td*

pivov T9v x&pSv®.* Illud *qvjovvn* mala manu infertum ab aliquo fciolo, qui locum male mterpun&tAn na- c3:us, putavit aliquid defiderari ad integntatem fen- tentia?. Red:e Plinius. Male tamen a nonnullis audit^ Videamusquid fcribant. *Adrachne>* inquiu^it, *non aliter quam fuber denatto cortice juvatur. Eadem ut apharca anno bifera , tfnorem frucium perficttcum va- nat uva* ; (sngKa'^ei, *Vliniocumpubcfctt) alteiumcum floret uva, Phmum fefelltt Theophrafti littera male diftintla, in qua poft ttfyvm , ftattm fubjtcttur *?&- pnut TIV xetpett®* %hdtn >&j piX®* dtyfim fiut$f <a& n^ tyZv.* An ergo abies & taxus hyeme matu- rant fru&us , quod aeftivo folftitio florent ? Supra tamen Theophraftus maturitatem, pro gcrmitiatio- nis ratione fequi negav\:. Quod exemphs plurimis probavimus. Sero germinat morus, maturc tamen frudusperficit^ ut in lib. I. de cauf. docet Theoph. Vitis apud nos floret circa folftitium , velpsulopoft. Septembri 1:amefl menfe nlayiras habet uyas. Pr«- terea doceant qua caeli fub axe , vitis primum pu- befcentem vel variantem oftendat uvam , dein flo- teat. Corruptus Theophrafti codex. Scribo tum DoAiffimo Salmafioc, *-n^fit <ar&r' madiw*n «>«* TJ

*W** y ^x^^v ^S x«P^A^^- *Apharca (3 adrachncfrum fturn primum variante fe uva attt florefcente ; alte- rum, b« enim iftae ferunt, ineunte hyeme toaturant.* Plinius medium elegit > & *fttbefcente* distit. Pu^ef- centem enim Columella libr. 4. cap, 28. diftinguit *h.* variante. *Medium igttur ecrutndttrpm fpdtwm, quo acini formantur vinearum* nobisadiium negate qutf* pe florentem fruSutn tnovere non txpedtt, pubefcan- tern veroy & quafi ddoiefcentem convent rehgarejo- infque omnibus nudare», tum (0 crebris fofiiombus itn- flere; nam fituberierpulveraiiombus.* Nigrefcentem apubefcente diftinguit Plinius lib. 17. cap.23.1»wtf- *tos (3 pubefcentepnmumuva raftrosjanfaue effe vineam ter anno confodt ab aqmnoflw verno ad Vergiliafum exortum, (3 Canis cuu , ($ mgrefcente acme* Ali- bi , pubefcentes uvas dhcit, quas florentes Theo- phraftus. Theophraftus lib. 2. eap. 8. ^ ^7 *W 0 wn*Z7it ifium iiSjj* J*«Aww ***h**, *auff -m,* ^ *0 m* Plin. lib. 17. cap. p. *Sunt qui puhere quoque alt uvas ju^ dicent 9 pubefcentefque pulvetent , (3 vitkim arbo- rumque radictbus.* To $**«* exprefcit, *pubefcentes.* Sic Virgilius pubentes herb* , & pubera folia di- xit, Vbi notat Servius , relationem dTe recipro- cafti atatis hominum , & herbarum; fie enim p«- bertatem herbarum dici, ut florem aetaris. *Et*go pu- bentes herb* didte pro florentibus. proprie tamen pubenres, *adolefcentes* , ift dixit Columefaa. Plinius ergQi *pubefcentes uvasinteliigit,* florere definentes qu* fiPudus oftendunt rudimentum. *<!,%£,* ig^* *&^ *cum uva adolefcit, pubefcit, quod inter

Conus' novfcllu*.

Plows crocci.

Conus perfectus.

Cotii fcapbusi Jaminwiiudtu.

T> 0 t l I Acid. &Baf.. coril. <UU<IJ . CI.
y5i IftSiO metforefft l'l.n. lib. 16. cap. 16. j(fc
yiWr, *erect (nlort, cirtjifeljlitiiiiit : fimrn* r i i m , pyt wi*-
gili4rttm oxiifum. Jpie 1'hcophraftui Jib. I. cap, 31.
ibiccu ftoccav «oceao^ ilihc't, «»™ ^ W v . »ow.w^:
fi™*^•• »iJ<J-. Croclno£ aliicgnos (k>rcs tabell»'ad -
dita fx'priaiii. AJultx arbo«* circa malumin ramotutn cxirctnos(luaii Jufculo^ 1 '" Jingutorutn foliorum alii, [irona pane, cxipif qiwedam
iii)"erunr , i.-tjuibusfinj;uUrcs brevdijue juli etncrgunc, i]ui deinde JnffoftuUisexplicantur,
croceo*- perdu ran t ca aucioncnta in alec rum nontnmqiiamaaiuua.

n».Tur j ^ B H , *i'*jMt,st»- w* • »»•**• e«*li»*id eft.
i *fiji,tnt j uniperm, itfofktui, Utx^at.* Fslfum
eftluicopolitlindi fraifuin (*ttt*£.Lg* "in Ga*j,

Dc
icir.pore muunttonu, m;n copufrudus agit 'i'l'S
Ir jS«>iut.3».. Plmitts lib. *16.*cap.26.
ifatu , <3 ilex *tamifettt,JulttitUT* , novii/ij /
i ti. Tli cop brail us junipcruin frft-
i d u T J
i inimo niinquammaiurefcerc,
uatur; iliccm Icmciianno ^ctficere *ex* Arcaduni
lenceiuia forbiic- Cel.aftrA lapud eundIt-m, nnd citrea;fi:meniio,
medieft non intclligit.H^c ftudot bis rtrvL',ij;
annis, niamrosreJdir. Dc cirre* vide cip. y. lib. f-
fi «!>,&c.FiUii3i oft juni|wrum hedcram-
Tcrrt fruflus- rotumji funt. legc cum
Tiiecxioro &;magno Scaliger

t.illltHI

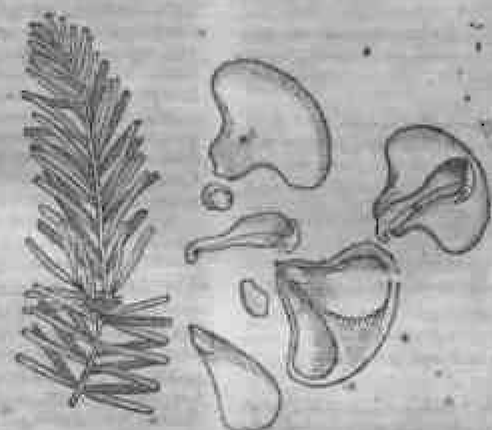

Ramulus cum foliis vciEitbusac nov«ts. fqiucnuliit circa initu novorom furculorum.

Laminae, lingulae, nucleus & femen.

A'&>«» 'lin.!iK ft *cip. 26. rthjtx f*U<M* Jrt>,,,.

*ir>f7. *&Unx,*ttrmin»~., i,ifttnf,* J t ^ J ^ ™ ^
tiuKt. I*.<f DM jji«iu. *ctttKtmft^l*9**>9««^
>i(*Bj4f*>n'"*r r.jmam,^frncf.p£uwIwnj*.
ttirui *f^fuat* fnrn. Crxcmi*4or hjtc d;T;oe 1 cu.
abtetc, ptnoitidit; Latmas J« robot* , ibitie, b»i-
«e, Tallon
lei-: p ^« ramul«m atit eVifecr,
cnbu *t novti *Bt* (tjuinfcln CI^CA ipi-
11* 0 0vorum fui cul oruni, id *c& gc* rmtr-i

vii i
c. Arbirt, qu* i gertninw ^ r —
Intctp *frC i*
knaimi *a**
i1 o<lmaximcgcfmiuatiooi*tcin-

t u r r i t ; tt
ie*!*! die IK^OT,
attjoc humtir pmgou , UCTlha* Icator e-
& MI* • A. euro*
Fi h»)U»t€tfim. • «t)4ir< tninbu-
itunt "jottddiiti eft in htn • cum rja< r*d>cci, raoim
d t ! r jp.t^.
tfl. lex -'
•HAI
i ,-,! . ii- <
A3i(VTui(idicni>t • :
JUifrobiiu r,<6>i f. Mils vc«om.

Fcbruario incunte 0*py)^undecimusGr2ecorurn'menlis, cujus initium xxu.Aprilis dies, cum fol taurum ingreditur. Ver autem Graecorum inchoabat ab squinodho, quod incidit in xxi.finovam ; fin veterem fequamur calculi rationeminxi. diem Martu. durat autem ufque ad Pleiadum exortum,ut docet Galenus Lib.&Comment.pnmo Epi-

mi<M va id* iifrei*h>fmnhnu Vere altcrum <eq atque hoc vens eft principmm ad noftrum rratlum , quemadmodum etiam fimtur fub Vergtltarum ortum* Idem commenfano lequente. *(?ndl"&* vftimptci** upyjmn f Jam vens initium ejjcaqutno'dium, quod hyemcmjeqtntuijupertore commentaao exyofuitnus.* Onuntur Pleiades vi. idus Mali, id eft x. Mail meniis die. Plinius Lib. xvi, cap.xxv. *Nee qua adhucdixtmusadvitcso^ leafque, quoniam earum conccptus exortu Vergtltacum mctpitadfextumidusMatty ut docutmus.* VerergjGraocorum breve, nec, tres menies ut noftrum, fed nondumduosexplet/quod teftatur Galenus comment.

tepipus, »e tntegros quidem duos menjes habet, quofaftum ejl,utjure tndtvtjwn pcrmanfeut. Htftc etiam autumnt e?rattempusvens majus, quod in duos extenditurmet'fcs. hoc tarnen magmtudme longe ab ceflatts tempore © hyemis vtnatur. Verbaitaque Theophrafti in hunc interpretare fenium ; *Primagerrmnattofitcircavensfinem3cum frtmumfolfignumTaunwgreJfuseJL* vel, *pnmumghmen emittit^ definente velpracipte vere^oleprtmum^l'aurum ineunte.* T« *K&* Gra^ci vocare folent, quod cxtremum, 6c quod perfedum eft ac 7?A«6»in unaquaque re /id quod ad fummum perfc(5lionis numerum pervenit, hoc nomine cenfebatur. A'*^«*^w> Aimjnus medicus. Temporum li rationem habeafnus, r *mxpt* pnncipium & finem^denotat, quod fefellit Plimum. Aratus in^ib.

Termmos fane noEtium ilia duodecirtifignat Suffictenttafunt indicate,

antiquus ScSioliaftes exponit «Avienus7Kflix^iil;*7toi» eolfccodecrepulculo matutino tantum accefic, quando nox onente fole finitur.

At decedentis poftrefificrefufcula noftis Bisfexfirpa ttbt^/ifi verpitfignifer ocbis>

Apud eundem Aratum «XTO;, de nolte in diempraecipitante videntur omnes nnerprctcsaLcplire, in i(to verfu

*Hum quoquecaput cynofura cxtr*mb noUis Excelf<rvaldcfertur> occiditante mat ut mum Qumulatus Orion*

AntiqUUS Schol* «fe^ TM) *'tvStx&tlw r, ahfexoiTiw uytv i£; wxivs.Circa undeevnam aut difpdecimam notiis horam. elK&y MTQS&.'uzySz wxTv* apud Aratuip, de node decedente& extremaacceperunt nuerpretesomnes. *A\yr Zap* Theophrafto *eft vc* cxtrcmum,pr&efficpi6ttex us* qu? jam dixi haud difSculterproban poteit. Ver fefquimeniis fpatuim non n^ultum excedir ; faltcm duos non explet menf^f Incipic xxi. Martudie, definit x. Man. Pariicularia anni tempora ver,aeftatcin, autumnum, oporam, hyemem nitres antiqui

led poftremum de initio, fineque., uc jam dixi, capipoteit. Latininovumvei,aduhutnver,pr3cccps yer dicunt. Pollux Lib. i. ,, *& *fr. Novum &adultum ver continetur menlc j^wnfr & fortaflispnmo fecundoquc die mentis eguenti^ .W^ ^ , . Prarceps ergo ver ^ uicme erat. rimo ergo germinano abictis far prx-

dpite vcre, ineunte fole Taurum, id eft xxi x. & fequentibus Aprils diebus: in Ida^utem monte al|ingreffu fobs in 1 aurum die decimo quinco, id eft extremo ultimoque vere, paulo ante aeftatem, A»0» ergo *i*p,verpr*ceps.* Contratamen vir magnus in Lib, de tempor- rat. TU*^exponic/;r/w«w,quodapud Hipp. Lib.in.aphor.xvrn.legatur *$o ™* »&s>™ *(8p iz<& <c *x&v -nv <#&<& o< whs. Quod autem ad anni tempora attmct, vere quidem & pnma aftatepuen* , Ad hunclociim in comment. Galenus.

Adiunxtt aufaftatts pnncipium Hippocrates , latius extenaens 7iniufcujttfq, Theorematts ufum. Non nego r«i"tyv qu^ndoque pro mitio fumi, immo hoc, ex rirato jam probacum,& hoc verfu probo.

Aliter apud Theophraftum vox hfcc accipi debet. Si annum in vi i. dividas panes ex fententiaHippocratis,*7*^'^ extremum ver erit, utjamprobatum^Sin in iv,dividas, *<p*&r,xpn'i*p<&'* erit five *f*i<nf'i*p, medium ver,qu*ndo eft tn vigore.* At *<?&*,&* eo fignificatu accepit nemo. Nam quod Ara«* ti verfum lupra citatum Avienus verterit,

Turn cynofura etia% matura in tempore noBis Altius in box earn attollituxi

maturam no&em non accepit, de adulta vel media nod:e^e»K:ommuniveterumLatinorumufu, fed maturam nodtem ufurpavit, quo nox finem accipit, advenientedie , adimitationem Graecorum,qui *<pu*x^^-nAeiwexponunt.* Sic matura i'ene&usi&Tiaturi fenes cenfentuf ,-cum aifecuti fint fummum fuum culmen, acrétro fublabj incipiunt, & in decrepitara fern. Adolefcens maturus, &adolelcentia matura dicitur,ubi has metastetigit&adolefcendifinem cepit, ac jam in vmhtatem vergic. maturus fru&us, *<ri*A«®- «e*e^* perfedlus. Ad eundem modum Avienus maturam norfte pofuit, pro perfeda,&^ie extremo noclis tenfpore, de pr^cipite nocfte accipit. Ergo *vi dvyAotz* ver extremum , praeceps. J?ronovovere enimcspi nongoteft. Nam fi ver tnum fit menfium ex vulgata opinione,medvim ver erit. primam enirti partem explet menfis fMvivgwqui sequmoclio verno ,incipit; alteram J»;^«Wr: qui xxn: Apnlis incipit, tertiam cx/^^o^qui incipit xxi i Maii, definit xxi lunii. Sinalteram fequans rationem,extremum,uc jam probavi, ver erit-ro *xxySU^* *

MBTU 4} %$-m £x? U7nrm. Flinius loco citato. *Iterum gcrmmantjtranfeuntegcminosfole; fie fit ut qmma cacurmna impelhfecuns appareat, geniculato increment* Sol Geminos ingreditur XXII. Mail die. Verte *foleGemmosexeunte.*

TivtTUj ejt 7«ff 4§e *TO oxippoQeg/tSfec* Asf^n*. Plinius lo— CO citato. *Tertia earundemadfolslmum brevifiima, nee diutiusfeptents diebus.* Redtt^A^rm *ncippoQe&* inquit Theophraftus, *ad fine menfis.* Dividcbant Graeci menfern in partes tres. Vide Pollucem loc. cit. Primam vocant *puns iraptnvfive* >^>^o^tvcv; fecundam *(ieozvrf<§* pw®* vel *em fong!}i.'* tertiam *(pilion®* (*twos* five *Tmvtuiyovsiuz *ip*T®»i* vel etiam *tzrt* «V^ <»"pp°<p*eA*>vu.* Male vertunt *Martium. axippo<po&i»v* menfis anni ultirnus.

Athcmenfes , inquit, *Wtuto , at, «»~!" "lumoctto Aft* *nunc* *di&amtz, aUybernofolslitto Roman,,a vernali aqmnotiio Aes.* Grworum menfesnon pro I*rltione fubdifcendi, fed pro foils ratione numerandi. Galenus C(5)fcment. j I. Epid. *x fa^*

*,IMnh us & A M&v(8p®'. Caterum non CUM^ZnllL ranme*knfe,fubducendi, quod multl^r*

divisgrsnrs , (5 mstnrsi pspulsrss nsmsrsntur, (5 Romsnis sis sdmirsfiis smsnsmus mensfsr dusdscim dispsrtimus. Antiqui ctiam Grseci snnum in duodecim mensss, prs rations signis in Zodiaco , divisersnt , femperque

novi

sag: sssfc *k\ti\m MhQwAs* ft! in nsYSisiis **gredc\etur (ignum. Duodccim fume menles, ex us quae infra dicam, facitt videbit ledor.**

K*Sg [illegible] P l /n L*i b [illegible] *Vafcttur Mem galla*, ^/e *Gcmims exeuntc erumpens tuftufemperunwerfq. trefat unodte candidior*, #)/*-/to *exceptacft*, *fronnus*, flajfw* *;///?«« «w *tncntum fervcnit. Hoc eft*, #* *nuclcum faba magmtudine lubeat* (non abutitur *nuclcum faba* vocibus Plinias, fed corruptus codex, fcribe ex optimo codice, *hoc eft cur nonnullafaba magmtudtnem babeant.* credibilc admodum ica fcnpfilie Plinium. Theophraftus, *nweu/uSi * ftiu^ytywn xtluiv ? uiqcc, fequitur.) Mgga diutius vtret, crefcitque ut interdum majl compleat magmtudmem.* Ele^antSr Phn, A«'^F« *omfp^t^um^ok degemmis exeunte, Xitffrbdcyidt*, non eft Martius meniis, uti interpresPliniiexiftinut. Sed ut ex Suida jatndixi, & modo dicam, anni menfis ulcimus, cu jus initi \m erat xxn Maii, finisxxi Iunii, fi novam calculi fequamur rationem: fi vero vetc*em,incjpiebatxii. IVlai, delinebat xi. Iunii. Sol Geminosxxu.Maii dieingredkur, xxn. Iunii egreifus eft. Elegancer [illegible] nifignoexiftit.

EWn^Mifi^ vcrtunt, *menfe AprilL* •nrcft^q modo probari poffit, non video. Theophraftus Lib, IV. Cap* XII. de arundinibus. *Tiftwri fill*&rJ«*y- [illegible] *uarspu* *gw*;. *Cfduntnoftra atate cumfileftm tropico Gsmini &C*ncri, quifipaulo antefolftinum, &fubtpfifolftftM** AnftotelcsLib. v. hift. animal, ^gv* 3 ^ ^ r U * ^ - [illegible] V. Per *afiatcm dum folm Cancro eft* [illegible] *Sfe. Spirilis* [illegible] *eft, nec circa Sullucio, fed reanelis qui fequitur* [illegible] *nsCtum. Ex loco Theophrafti citato diligens lector ammadvenit Grscos annum in xn. divififfe menfes. Natn ii oxi^ip^v, uc Suidas docer, meniis eft duodecimus, feqiuturwfleT«^«imeireprimum: uterq^Tolftitium auingii ajftivum. Solftitioaefti* vo au[illegible]batur novus annus; ergo i«»r^*«» primus, «^/»«^wduodecimus & ulnmus. e^r,«^«»ffli primum fuiifemcnfemDionyf. Hahcarnaf. Lib. 1. docec,*

K E#*. Z. CAP. VII.

Germinationes in A^uro. Quid amentum 9 tfjulus avellan<?. ^uj aUusfaciks, & diffiales, De radicibusfylvejlnum.

Baf. fege [illegible] *mv-*

t ?••• *fa&wKij<c a/Jt,7n\@*,* (c *»paef).* (c *CAU$ofiu&T^*

t «e? *vir* <pj^ (g n' OTU £ ^Jgjg *m&vvi* J)lQ£TlW vs*! A Wap«

» '. *?**' ^ ^ f » ^ ^ * *W m Qihvyi*, «^ xrf-

J5 ******

0A4f«W"

AllGerm. [illegible] *H^-ZZM.*^_____j r . A . a j : ^«U^'-

Germ, ibr [illegible] *fit ty\vtcK3hm.* [illegible] *vfplf0,. Ui Si\w £ 4 ; ,*

GErminationes autem ,v qux ad ortum Arv cturi pod vernum fieri folent, omnibus fe-*1* re communes effe putantur : manifeifaores <s ^tf«««« tamen in urbanis, atque earum prxcipue , nco, viti, punicac. Denique ? omnibus, qua: ubei;ius] $ *quod ft.* mam in Thcflalia Macedoniaque fieri dicunt. Si- *ft* ftf* mul enim contingit > ut etiam autumnus placi- f dus longufque fit. Ita ut &, ca?i quoque profit * mollities. itJam & in /Egypto ea de caula fcm- per fere arbpres gcrminant : aut certe fxcum temporis internftittunt. Scd germinationes , [diximus) communes ogipium font: t intermif- fioncs autem praeditoaim tantum effe intcl- guntur. Propnum v^ro nonnullis , &#quod * mentum * appellant, fcilicet prsditis: habet *e-p,,fevens,* nim 3 & abics, & pin^, & robur; ac *avminmcdtod* tiiia, nux juglans 3 caluVa j picea. Id *xobo-nafcentis^* gcrminationem vernVVxiiiooris initio ni poftquam folia deciderc, tpeculiaria ejus-con- *furiente.* feftim gignuntur, quafi gravida intumefcat > utt *nucleus e** germina pariat, duretque per hyemem ufquc adi« cow/ever. Nuci avellanae, poftquam frudus decidit3^ & raccmatuixi quiddam, vermis prxgrandis t ma- gnitudine 'Klngukri /pediculo pinguc ? cmergit: quod nonnulli julum appellant. Hoc oc mmutu- Us fquamis innumcris ordine nucis pinex con-^ir, *exuno* flat: ut %ciem non abfimilem nuci pmcae no^ per totum fere partę craffum , tendat. Hyeme hoc augetur , ineuntt vere dehiicit : & lqua- mata ilia flavefcunt , 6c in longitudincm vel w4»/. i»- trium pollicum increfcunt. Cum autem verc fo- Hum exiftit, ifta decidunt , & 'nucis calicula- tegmina totidem quot florcs fupcr lum contrach gignuntur , eorumque fingulis nu- ces (ingulf infant. De tilia , & an quicquam a- Hud amentifcrum fit cogitandum, Sunt praete- rea qua-darn aucto faciks, quxdam difficiks. Fa- *dies* , qua: apuJ aquas aflurgunt 9 ut ulmus,

pdwuhpn *pmcae no^* *ex f* *con-* *c;i non <i\>-* *ridi gaunt.* Nj/i ^od ot/owpm, .6? per *totum ferip vim craft ttndant, fyeme nugmuur, in* *flwtfiunt*, SJ i» *longitudinem triumpollicum kerejeunt**

platanus, populus,falbi;:qeanquamde hoc nonnul-
lacara, fagus, jumperus, acer, carpmus, oitrya,
ftaxinus,0alnus,picca,portulaca,cornusbu.
pjcea: eciam fi in quantumlibet magnitudes ere-
verint. Audio vcro ac genniiv>tiq rehquis in-
cerca eft, "turn modo turn genuine. Scd abie-
qucnqne gcrminationis Yuperventum. At cadtis
ne rami quidcm adverfe condiri inter fe con-
differentia incrcmentum communiter omnium pa-
ritcr urbanarum atque fylvefirium habcre vide-
tur: quasdam enim ex cacumine, & latere germi-
nant: ut piriis, punica > ficus, myrtus,pars &fcr-
me maxima. Quaedam non cacumine fed latere
tantum: t & ipfum, quod ppefit, pro^vljitur; ficut
etiam caudex totus, ramique praegran^cs augeri
confueverunt. Fithod^innucejuglande, &avella-
na, & quibufdam aliis: quarum omnium germina
in folium unum finiuntur. Qua decaufa, ratione
optima nullum gcrmen fupervenit,quo crcrfcere pof-
fint, cum defit augendi prineipium. Frumentis quo-
que incrementum quodammodo fimile. Haccenim
protufione corponS fui prxfentis affidne crefcunt,
etiam (ifoliisdiminuantur: ficut in depaftis fegeti-
bus patet. Nee de latere quicquam emittunt, ut le-
gumina alftjua faciunt. Igitur hoc ^>ro germina-
tlonis fimulque auftionis differentia capi poteft.
Sylveftria vero alta effc radice quidam negarunt,
quod femine omnia proveniant. Sed non rede.
Nam fieri poteit, ut cumdiutius yixerunt, radices
procul dcmittant. Nam & olernm plura hoc idem
faciunt. licet *h£c* imbecilliora fint, t atque indubie
femine terras fummiflb orjantur. Omnium itaque
fylveftrium, maxime, aliaradice defcendere ilex vi-
tur, fuperficie vivaciores. Scd hxc etiam p
h^rent radicibus. Traupafas autem multis. Etac-
cidit cazteris, qus non in profundum radicem a-
gunt, praecipueque abieti pinoque, ut radicitus fla-
tu evertantur. Arcades ita refcrunt. Idaei abietem
altius quam robur radice defcendcre volunt > verum
fimpliciore,meatuquered:iori:prunumquenucem-
que avellanam, altiifyiam jradicem habere inquiunt;.
Sed avellanam tenuem atque robuftam, prunum
numerofam. Ambae tamen diutius vivant neceffe ef-
fe : prunum etiam in emoriendo contumacem refe-
runt.'Acercm fuperficie aliquatenusgaudere.Fraxi-
numpmerofiorem, denfam,altamqueoriri. Iuni-
perum quoque cedrumqucper fumma inniti, t & al-
num tenuem effc. Item fciffimam: namlea quoque t &
fummoteous, paucifque radicibus degit/Soybo ra-
dix *pa* fumma cefpitum fed valida, craffa, mo-
dum radicc defcendere, fuperficie quc gaudere non

Vur.

IVLII C^SARIS SCALIGERI#^NIM'ADVERSIONES.

pr^djaorumtantum eflemtellieu-

*Cachryn cum vocal, fapientius fecit, qui non mutaret. Inter antecedent em obftrufionempheodorusmurprctatus eft, tlla. -As-ii'*pxh bnN*w. Id eft* 0 **poftquam celfavic germmare: 6c ante futuram germinauonem.** *Ve* rum tmhm nonfigmficat obftrufionem. Sed quafi m mxu fmt, exuta germindkdi libertate. Confiderabis an retle,* %**IA*W»** *legatur. Vtfit,poft pnmamoftcntationsm. & leges, xvvns dpv?iuKii aujveeu* **ww^** *aitir}^. Fbcodorus* , **pe-culianaejas copfeftim gignuntur.** *IntelUgitmtus nuclei conceptum. Sane durusfhrmo. dixiffet* **TSL** *non ai.*

Vixws. Ergo aqutvocum esl nomenhoc, **£#** *adflorem* **: ut** *fupradicebat:* **£££** *adid, quod pojl fruclum demiptntur. Eft autem quafi fquammatim compojitum quiddtm : efahctbus nondifiimtfependct, pme<e nucis texture baud dtverfum: unde) ut monebamus, nucamentum dici qucat. Tbeodorus legit, uv&Gjf: non, poyivt, Ita erunt ma adjedtva. p\-*

JTO jr.

yurfiint, j^cj *owivfris y i&j* **wfB^r.** *TheoAo-*

y Abieticerta, &coutinua, Scprsepoitera.^/*-*mc,pr*poftera, wfayt. Imrr.o certa ramorum germmatio, nonfolum qiue prim*fit novelU ,fed fubtnde aqualis, © rejpondens. Et hoc eft , quod mox ait, elu mu$ nums. hie $, eft i* v&&>.* - - **i j-**

E W W ^ W J K*^.** *Hheodorusy* **in nuce juglandi.** *Bochaudfati%eft. Sed m Perficanuce. Qiu: fpectes eft in nuce/ficut fontica, & Gr<eca. Videbis Mtcrobium,* **6?** *}\ermolaum, atque ejus compilaores. Notaloquutwnem ybeodon.* **Germina in folium faniunt.** *vulgoficloquuntin. At nos aliterconfuevimus. Foliofinm. Magis anirnitdveytendum, quod an Thcopinafius. Neque emm de verbtsquaftio eii. Efummo, mquit,furcu{orumwonfitgertnvnatio ; quia furcult in fohum definunt. At emmvero baud ita m folium definunt, qum mucro quidam ad pediculumfit, Demdefacfic ejft. Uondum abjoluta demonftratto eft. Non ontur tnde, tnquit> quia non^xtat pnnciptum. At qua re non extat ? hoc ignotum eft. Sic non extat pnncipium ftipms in tubere. Acutius autem ita contemplere. Nullum extat* pnncipium m vetereftiptte vitts & tamen mde proditpamptnusaliquando. NtqueemmeA, ut in furunculo, Praterea be b<e cum tot fubcuntibus fohis, in qua definunt, nullum iiu cmtttantflipitem, tandem emittunt quadam* qucc dam nunquam. At pnncipium ft ipit ism nulhs.uti nunc accipitpnncipium, mucronemfurculorum.*

Befyp /£*. Hinc abfcmdendum novum capttt erat. Nam hattenus de ratiombus onus ftatuit: qiAe cr'anf.operate cultus adofficia incrementorum , ac meliotis habitudimsm Item gerpunationis ratio mcundajuit. Propteread quodfemen e germtnatione : ortuscfcmine. Nunc aham aggrcditur matcnam,qu<e partium natmam potius contemplatut\ Tantfnqina ab radice erat etiam ongims pnncipium : de radice agit. Animadvertes vcram reprebenfionem. Nequo emm rede diccbunt, qut agresles a) bores minus prof undo; radice nut diccrent: propterea quod e jemme onantur. Sa<* ne lupmorum or turn etiam temeranum , etiam pene tnvito colono . certe neghgente contemplere. Lntelligas radices non tarn tnvemre locajibi, quamfacere. **

o[7]*<> ipZtuov)..* **Vbi dm vixcrint,** *Theodorus,retle. Nam* & mox, ccpQa 'ffiGtuvaj hi*. Videtur emm VUA fignificare longtnquitatem. Vides cfficaciam prapofitioyis ,* **ci,** *ex loci i)t.* ~ J

KM[1] *het^s Qvifdpx* **T**[1] *yf. Theodorus, atque indubiefe? mine terrafummtjfo onantur* Et mutila eft Tbtophrasli)* ratio (quippe (p-joffyj* latifiima vox) (5 Tbeodon, ut mterpretis, ambitioja.*

E'm

pvy **ahquatenus.** *Vtnequefumma,nequetma dtctpojiit. Verum vidcto, an potius Jigmficet numerum radicis. Vt & fiiperficte content a fit (vtTwrotis) & paucitate radtcum (S ^* **T**[1]*J Namfiattmper disjunftioncm diat*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES,

Yx?. *Ita legend, ww ^ Jpmxa^ f>6iZ,i§ Us ÖXus &c. dEt infraxutyfortafje ay. mhilmuto.*

A«eAr. *Sicpulchram diem dixit Horat.formofifiimum& nmdifiimum annunWirgihus* **G?** *Ovid, dg^®- p**n£w% id eft cah clemcutia Latmi, vel mdulgfytia cum Virgil. & Plin.*

Eik' Depravate pro\h ogfoniturrS *&»<*.*

K£££y©-. *De hoc voca&ulo copiqse obfirvatafunt in'lexi-* co» Solum hicadnotandaqua ibi non extant, vw* *&%gv<P<>26 Jiityut. Cachrys (non vsro xlyffivs. Nam id propnefoecun-<Li rorifinarimfrutlus iiis *CW*KK* **JW>MK** *).globofus fohorum conceptus eft, qut cadv cum talium arbor urn folia crefcere capennt. Qutbus detegitur Pltnn noftn lapfus, qui jicfcnbit lib. i6. cap.* **8. Ferunt robora & cachryn.** *Ita vocaturptlulammedicinaurendivimhabens. Gigmtur & in abiete, lance.picea, tiha,- nuce, platano, poftquam folia cecide, e, hyeme durans. Qantmet nucleum pmeis fimilem. Is crefcit hycmcj apentur vere pilula tota. Qadit cum folia tmpennt crefcere, (5c. In vzrbts autemTbeopbrafti, ubt mi-m phvTui, lkgeandl, adlm jpm*.. & pro \m J[alw^ i leg. lit 4* jimp, pro dn$Bi*<, leg* \nQVnm» Jtcet ^In \mh%wu velaltterpro i™h>at*, &r**W«. fifupra eci Tmpcuiw. leg. «***£ cuhi^nempen*&m. Infra faSikt non ^vuh^M& ubi Viv%, emendo* **Triur** *ii fublau diftinfttonc prtcedenti.*

TeiAmvfe, *dixit, quod Latine quadrantem, id eft menfuram terntim dtptotum. Nam tripolhcarem, non mzmini tne legere,*

Tntfihtim. Hie locus turn depravatus, tumperobfeutusproptcr ajfeciatam brevttatem, pnmum ubi, astf™ %t-

0%, KB AM tf *QyHSlVH n tTi&, ICgO GfyiU %'"?< W»A<»* ff *QMM*

7tyi,nempc phwpittctTu. Hie mi hi videtujfenfus : Abietts furcuhcerti, (m ramomtmnonplures Rmulunquamduo bus)contmui\quiabint adverfi coherentfubrcttadtytfura ramo in calum tendente , non ad later a prono) &pofte* (quia talis or do dtffsfitioquc rajpufculorum alia aham fub* fequttur) nam cUm pnmageprpta fiffa atque dtfparata, ex tlhs alia ex <cquo finduntur atoue divtduntur. I^ehquafafiiafunt et qut abietisformamnovent: Hac enim dtfeenda*

T» *Jetel^f. Lego ou>-n$ ipfa nova accefiione vel accremento protru^urjam extslens atque enaiumgermen. Sic & infra.* ^^ ^

ngpffiMis xet^vecs. Quidam male tiipinguunt. Eft vers 'xxeevppcantontomafiafum, utnaxlatlatiuiggns, n'wq& xxp* P*«A*w'^ /»?(«««, tefte Dtofconde. Altud xx{vo<E$<riKi9% td eft, nuctperfica Martiah atque Palladio,nofque vulgb vocamus* **noix pefches** *quas arbores. tuberes a Plmio diet nonnullt arbitrantur.*

plans legend, tyrdjtfo :* **Qf** *olus feme dicit Phmus. habefque TU \ ^ m (puma* apud Conftantmum Ctfarcm tngeopomcts. Dicit autem evtdenterfata, qua m terra fuperficie nee prof unde\'«&* tvur^m^.*

ZVOJHCU, atyd Athenaum lib. **2.** *corruptifiriptum* **OT\>»**, *Jitu Expomt prunumjyheftrem ,qu<e arbor em jpmum vacat Virgil, in Georgicis.* *

Eduramque pirum,'f$fpinosjam prunafcrenteis.

IOANNIS BODJEI A SXAP^L NOTJE ET CQM.MENTARIUS. •

K Ajfcnxi&mmh,. **Vbi talis tellus eft, pinguis nempe & laeta^uf^^^ Mavult Roberrus Conf ttantinus^legere, id eft, ubi tempusanni talef c, Nobis vulgata non omnino difphcet leftio. Verl>orutnTheophraft. fenfus hie. Germinationem^qiiae adortum cams &ardunfit, manifeftioremtffem urbanis, maxime fico, vlti, puniC2e,alufque quae fuccoconftantvegeto&uben, quxque terram nad« fmt pingucm&cam^ue.Alteramquivelit fcqmlcttionem, in hunc fenium locum hunc vertat** 5 *mamfefttoremejjen,minatwnemmurbanis, maxime viti, pumc^ommbujquequibiufuccus laudabilts, benealtus-.eaniemetiamgermmattotismmantfeftioremcon^ci* **Ww, tfwi-***bus aee ahmentum ubenus krgitur\ ubi ah vegetus,* **mollts,**

Multis habet significationes. Hesych. *&mns.* **Haec exammanda. vulgo & pecuhancer fie vocan ait toftu hordeu. Galenus in gloffis** *%kyxg»®* pifyw,* ™* **AiGfiMwnto*** *mi* 5 *riufi*ni*Ss* «Vq *m; Kffflvs , rots -xtVcvvf***e/Hs fans*'',* **libanocidis,idcftrolmarini alcenus radix, cum autem pluralicerdixeric, w«^- Xffti,** *tofta* **hordeaintelh endafunt. Sic 8C Hippocrates Lib.** *-fe<y*'*fx (fiver,* **ubi inquit;*>&»%** *K<p *''M****

Tnticum

Triiicum &' hordea torrefaiia , trita & in farinamredadU, cum vino mgro bibcnda exhibe. £uftachius eciam x^v; icribic efle [illegible] **[illegible]US. Canchrys eithordcum, panis ex hordeo,tanchrys igitur hordeum molirum.lden^ Suidas *x.J&vs i&s &&ys.* [illegible] videatur; & rcvera idem. Anftoph. ichol. <* IVXIV*, *i&'^vos* dlClicnb1C *TUS fcttTftgrcts x.&tjziS i u<p' Si * Trnoarxyn. hordeum ddcdrttcatum ex quo fuijlma.* Impropnfc *%gvi* Hefych. vocari ait, omne iilud quod toffum elt. Idem libanocidem fie nuncupari aic. Galenus ladicemab Hippocrate ita dici icribit. Dioic. fejnenficappcllaratradic. lib. 3. cap.87. & 88 vide , cap.XII. lib. p.hift. Addit'Heiych, cflc germinationempini. Iheophraftus gerniinationcm n 0'1 inquit eifc, fed proprium quid pini, abietis, quercus. *ft\iity%u*v\it2LnteiTep>L*?iaif* iilarn,qua: pilulx ferk formanafcitur in quibufdam arboribus: vel globoium ilium foliorum conceptum , qui caditcumtaliumarboruni folia crcfccre coepennt. Hosdecepit PliniusLib. 16. cup. VIII. ubiaic; ferunt robora Sc cachryn: ita vocatur pillula in medicfna, urendi vim habens.Confundit Plinius rofmarini femen cum ar-''bor-umcachry ,.ucaiucnosoblervavicDo(ftifs. Salmafins; nee cachryspillula eft, nee urendi vim haIjet arborum cachrys; fed fenien hbanocidis, quod cachrys vocatur. Prater frudum'ferunc robora 6c pillulas divcrfi generis multas ; *r$M&i** vocat Theophraftus. de his pillulis Plinius egit cap. fupenorl. Praeterea hujufmodi *vQeZ&n* gerunc 6c *tyiftvt.* qu:e pillulae inftar non habet. hoc in quercu vocatur *fyw9* quali dicas «5«». In Heracleotica nuce dici^ar JwAwjinpinupiccaque *WTT*^* vel *V*B{®», ut ahis placet, videquxcap. prxcedenti dixi. Nihil horum pillulae fimile eft, fediongum quid^ft, aquahtcr undique craifum , ut ii teftan poifunt qui quotannis vidcrunr. Theophraftus forbum cum fenbic emittere *thul Kstfgu$*h wpvilw , ^7m^t^\7mhniu** quac per tdtam hyemem durat, fatfemperte docet genninariojnemelfeoblongam. Nam -^-*U* vel ^w^fgerminatiooblonga,^ux i^^^Vhr, quumiiore obdudta eft', non uno,ncctfcontiuuo,fed multis acminutis particulis aut gcrminibus divifo, aliquando granis in uV2emodum,ahquando & filis,aliqiwndo & fquamis. Theoph. cap. praeceo^nfi, ^ *nlfSp tuva, tajtis ^dp* *XVK>» miivnu r!w $>*iwr.v ^itt&pt\ Tnwffzc(dpuf rlw' ToStzr&i-nv pxa^Sas^lw,* Plin. Lib. #5. cap. ij. vocare \idctur geniculatum incrememum.& cacuminum articulationem. Tertiainquit eft earum ad folftirium bre, viflima, nee diutius fecteni^diebus, clareq^ 6c tune cernitur , excrefcent/m cacuminum arnculario. Jdem Theoph JiN-^hift. cap. 13. if>gw*5 &**« *nsfr vnt*®*>* id eft clave inftar faftiginm edit, vel faitigiac. fefe 6c Thyrium edit. Idem Lib. *6.* cap. *$• *S dmd- M* cap. 8. de afparago loquens , ica inquit, viret Ihyrfo primum cmicanre , qui caulem educens, temporeipfoquofaftigiatus eft, in toro^ ftringitur. *K9fvivh;* ergo xo&pu, edehrys faftigiata, Thyrfi modo capitata. Theophraftus Lib. 3. cap. 17. de colytea frutice cum fenbit , habere *y^^uh Kelxguy, *&)* T>* .?? *%ifAu.-n j wxi>V6 ilfSi*cave cepfeas *wp* inftar pillulae elfe : oblongamintelligit figuram , 6c incifuris vel fquamisafpeVam.-

fi^^«>S w •****• Plin. Loc. citato.*ferunt fobou vZ •dchrytt*, ita vocatur pillula in medium \^r^d\ vim habens. gignitur 6c in abiete, laride, picea, tihl, nuce * platano, poftquam folia cecdere, hyeme durante, Piinium roboris 8c arborum quarundam cachryn, confundere cum rofmarini piilulaacri6c urente, qux eriam cachrys dicitur, ante nos obfervaruntalii.Certum,exarboribJsh:s jdfc^ur:gullam ad-*conupunxw* ic *f^UMnK^tt ut* vim urendr habere dici poliu; hoc de cachry hbinotidisvcrum eft, quod pilulanoncft, fedfemen. Vide Cap. 12. Lib.9! Inter arbores cachryn fcrentcs numerat laricem , til»am,nucem, platanum. Lancis apud Theopbraftum S.«^! '', *u ^h^c ^ft pmi.PlatanuVn Ihco. phraftus inter has arbores non numerat, fedcaftaneam. recenfmt inter eas Plinius, quod fruftum ferat pilute inftar rotundum, fcabruin 6c nonmhil hirJutum. Ntrcalmfert pUcanuscachryn. Incptfccrgo Piinius platanumintcr cachryfcras arbores pofuVr.

Docerqualiiquercui cachrys. verbaTheophra* fticorrupta% jn Al. 6c Bat,cod. legitur, *minli ti w**-* *TSC4 fyvi fSj/i\ *s$3 $jZ?cc<pi<rs»>s , vsntpeuvdvaJif $ *&'** *>(&*' *" ?* reliqua ut MI \ulgatis codicibus. Vertit Gaza *id'robon ante germwationem vetm teinfons mitiogignitur. fit bittern velutt foliorum con'' ce{tus, inter antecedentem obtfrufwfiem, & fequcntem exortum tnedtus, at ex profrietate autumnt, fo^iquarn folia decidire, feculiarwcjus confeflim gignuntur , quafi gravidamtumefcat utgerminapanat9duretqueper hyemem ufqueadver.'vmHnns* legit,ut in vulgateditur, & *nterpretat. *fit foliorum — medtw,* ut iit * \% W«? *Wthon»* .antecedents obftrufio, ut loquitur, live prior arficulus colligans. *iiieiew$i-mtfons*, praecedens exortus five articulus-Totam hanc penodum cumDoiitifs. Rob. Conftant. lego *afaj)p\flifr)iy *&*?p***!**** cSaxrtp wi cartp inu^cc K»Jtt7rt^m^p W^h*l*\mv v> z*pw* pixel rai i&* U qucrcut ante germwationem verm temporn mmogignitur. £ft velutijoiorum conceptusfefeproferens in meclio adnafcentu, emmentifquc tuberculijoltorum germme tanquamyartuncnte.cx proprietate autumni pqfluam folia dectderc, nucleus e)U£ confejlim gtgnttur, quafigravtdw intumefcat, utgermtna panatj duretque per hyemem ufque ad ver* Cachrys ergo roboris, elt, globofus foliorum conceptus, inter praecedentem exortum five articulum, 6c novellam germinationem medius.

TopvZhs. Gaza legit *po*>v£hs.* Scribe *PpSiu,* mufcofum, quod floris loco ett./3^'«v enim tlorerc figni*ficar,Sc oleseprdprifc cumflorent j3^«Klicuntrhr.Sed & p/jmqdpetrisinnafcitur, id earum eft *i%*fym** Hinci3^«F,V^«^cxponitHefych.

Htix<t&& Vermis ^rxgrandis magnitudine &c. Ergo,ut dixi,non pmnis cachrys rotunda,utquibufdam placet; quaedam etiam longa.

Htvhs- Nihil pingue habet nucis avellanae julus, fed plures ex uno pediculo dependent. Lego itaque cum Robert. Conll. ii «« *pic%x ir\tiuh* « x**Sa* 6cc. decanter fan^ avellana: Iulum defenbit. oblongus> renuis, compfclus eft, piperi longi forma non diffimilis.veJ,utTheophraftusait,nucispinee,dumadhuc novella eft, figuramobtitet^ nifi quod longior 6c aequalis ubique crairnudinis. pineam autem nucem refert, fola fquamarum ferie. primo verc ubi folia emfergere caeperunt, expanditur, multofque parvos flofculos luteos oftendit, pauloque poft deciciit.

T«?» 5 **Z0* w^H^Si^quod de fola avellana Theophraftus, hoc Plinius de cundis cachryoferis. *gigti-//^r,inqtiitloc. cit. t$inabiete% lance, picea, tilia% nuce, flayino foftquam folia decidire^ hyeme durans9 contmetnn* cleumpinei$fimtlem%TS crefctt h/eme,apcritur verepilula tom ta, cadit cum folia ceperunt crefcere.* Dodtifs. viri cum viderent Piinium , quae Theophraftus de avellana fcribit, tradcre de platano, lance 8c fimilibus , corruptum Plinii codicem exiftimarunt. Rxiftituunc igitur; *caçBrys & in abiete —platanopoftquam folia de~ctdercy Hyeme durans* Nuciavellan*poftquamfruftus decidit7 julusemergit, nucipineantvcllafimilts, is crefcit hyeme, apentur vere callus totus ^ cadit cttm folia caperunt crefcere.* An huj*as le&ionis veftigia in antiquis codicibus reperer.nr me fugit : a vulgata i^ltem multum differt. incptt in vulgatis legitur , *commit nucleum pineis fimilem.* Theophraftus non fcripfic continere nucleunj pineis fimilem , fed fimilem eT- nucLpines, dum adhuc novella eft, nifiquod longior,' 6c aequahs ubique craflitudinis. inept^ JUlum hunc pilulam vocat.pilula rotunda,vermis figuraavellar*jjilus.

\ K«jriwwv« w ^ A ^ w j i m ^ . Quserifo^ Idt, an julusavellanae flos vel flons loco. Plin.Lib.i<J c a ^ 9 ; fe^unc & avellanae julos compaftili callo, acUiihil utiles. Ergo julus nee flos eft, nee pro flora in avUUna. jC*tctuincompaaili callo eft, quando nondum in floiculos parvos luteosdehifc^reccpit Hxc Plmii fenwntia. alia Surdse.

,„*,„ ft r m *tat ump** mti®.. Satis apertt julum avellana: florem cribit. Utraque opinio fuos habe *1* fautorcs. qui Plwianamfcquuntur.opxnioncm, aencgantfloKcmcirc vel ahquid inftar* floris,

,e inauiunt. idque quocfcomnia coryli genera exi- ^guosac rubros flores tnpartitos, croci ftaminibus •perbrevittusfimiles, antequam folia erumpant, oftendanc primo vere, cumjuJicoloremluteumacquirunt, id eft, in flofculos luteos expanduntur. Venoreorumfententia, qui floris loco plos habem. Tam julusquam rubellus flofculus decidit, led julo pediculus inarbore remanec, in quo nucis novelise rudimentum: fenfim enim magis magifque craiefecit,acturgefcit, donee perfe&am amplitudinem naftus, frudtum, hoc eft ipfam nucem in fefe con-' tineri oftendat.Quod obfervaife videturTheophra-

rf« 3 «• *f¥s'vav&j* arbores alias celerius, alias tardius aifurgere, ipfa comprobac experientia, ac\w* cxtcrisaquatica,ideft,qu» locis nafciamantnumidis, citius aifurgere eadem dejeec. Theod. *i>#' & tafai populum ut folet, expofuic, cum *utumque populum* vertere debuiflet.

EVOH^^^'A®'. Vertunt: omnium facillimata,xus affurgit. Falfum eft taxum.omnium facillimc afliirgere: inamoquati tardiflime apud nos affurgit. Facilius fortaffis & citius crefcit in Graecia. attamen poeca ; *aquilond* £? *frig$ra taxum. plx*®* ali-<juando pro fmilace ponitur, ilicis genert, fed nee haeconriium facillima aflurgit, Fortaffis ^A^fcri-

bendum. facile affurgit malus* fed plura arborum genera recenfet quae apud nosau&u difficiles, ut ju* niperus,ppicea, buxus.

T?5 flga-wis Scl? «»«gy«s.Perfica nux, Iugulans.Diofc. Lib.1.cap.178 *HU£vafa7iXtxceeri'UCtti$<riKXKet?(Z<ri.* Pol* lux. fff?«»sB *xd?vx* «»Ji *pwXiKct.* Prius itaquelugulans perficadidtaiuir,quambafilica, id eft, regia. Plin. Lib. if. cap. 22. Has e Perfide regibus tranQatas. indicia funt graca nomina. optimum quippe earum perficum atque bafilicum vocanc.

©(^JTJKA®-. Hujus mcncioetiam Lib. 4. cap. 1. fir, funt qiy fambucum aquaticam *dfc* pftant. nefcio •uriun ha^c *mhifjn^* dici mereacur,- non pauciombus radicibas donata, quam primum f) 1 veftrcm vocamus.

XmJlUs. Locus hie apud Arhenreum vperitur Lib. 2. ubiait. ©go'^f^j *hipt tyKKVufaoi, £ caroflo Ls'TVSTO J[*

Sidenlashabet radices fraxinus,qnomodo tenues fint non video, quarc cum paulo infra fcibat^V *M M* ^ *U* l j \ *h* *tia».* Plin. lib 16. cap. jr. *copiojccfico*, *robon*, *platano** *breves & tnguft* malo.* Ipfa experientia, fraxinum craffa conftare radicc,docct.

B«9»;^« *Ai w, nsj cht (mantel* &C. fcribe f9RiA"«r *ffa dj, ov** 6 8 *fi*ytfifa m fauZi** Sw. vide cap. 12. hujus hbn ubi de diferte ait ^ 5 *ft* % % ^ &cc.

KE0..0.

CAP. VIII.

Quidquihus caudicepwcifo contingat. Crateres exeo, quodcircumnafci abietidkunt. De multtylicitatefruUuumejufdemarboris. Deulrno, Qgalladu^ltcu

A'CImftsitT©* *Jfi* T£ *sihvxflvs*, *ikfipithA* mtd-' *« Am»* flW^jwl «&io) Wflf

JTP t ^HQV *rS* «f¥i^^%*hfl* W*f** *jgi WQS*A«ov*Kjaofy* jopwp^*tihimvsholov-TK** e^unq *pnfi xsmtesty w ty&** 5 w r t S ^

Of <WT<* *WTQ* *omv*

» '; o^\ • u " c J\^ *JkZ*

CUmidfied

*W>/'?T^'*1&VV^*

ff *punt.* 1 $4 ^ ¥<?> T » / W ^ «5?|

K& m HAT byuwrv 3hJivi(^u<i im-

^$^Z4foi*^™&W'm ™> « d™^:: Quhufam datum>i,a#.

^lAudice pnecifo, rciiquae quidcm omncspeV^ne rc<:refcunt, nifi radices antea morbo in- feftatae fpere: pinuS vero & abies, rajicitus omjnno anno codem^narefcunt, etiam " ^*m* *cifcr orumine. Evenit pcculiare quiddam abicti: ^*Jraafi,* cum t enim praecifa5 vcl aliquo paJto diminuta af- *ant demu~* flatufuerit) circa laevempartcm fti caudicis ,('ha- *nkta vel* bet enim quadantenus tcvem , cnodcna, fimilem cifi; acetiam aeqwpaftnclam * nyicute) moxcircum- rtafcitur H0 altitudiiV^ififcrius , quod quidam circumaftionem , alii «dircumagnationcm appellant, colore nigrum , duritia excellens , ex quo *adnafiwr* crateres Arcades conficiunt. w Craffitudo *tabs,qutddaquod* qualem arborem effe con^gerit, quo fcilicet ro- *pwm u* - buftior vegetiorque , vel y^ot 2£Q craftEor. II- lud quoque peculiare hac eadeni in re abieti accidit. Cum enim ramis omnibus ablatis., cacumen amputaveris, mox cmoritur : cum vero in- *crafiitudo* feriora proxima laevi •ill! parti prxcideris ,a quod *pro ration?* rcftat vivit: & a^natio , quam modo dixi ,1 cir- affolS : fdlicet qua vfget Ie^t™ *U* ridius eft. Sjquidem e latere nunquam reddcit, *f^* neque ab imis plantigera abies furgit. Scd er propriuta ifl abietis* eft. Ferunt reliqu^ fui ge- *mfeftum eft* neris fruchim, & qu& annuatyn renafcuntur, il- *vegetum &* la folium , florem , gerjpen \ nonnullae etiam mat *wtdem*

» 5l/A^tK« *J* X' TO (WK?K^ ®0'. tura ell^ut.pjura producant. Vlmus enim uvas^T^ afftft , & folliculos quoflam t. Ficus groffos fr prxciduos, & caprificos , fi qux mter ficos caprificare confuevere. ni forte pro generc frucluum hxc cepiffe oporteat. Nnx avellana julum compa&ilij ilexgranumpuniccum, "laurusuvam. Et fruftifera , quanquam non omnis , ftd eenus ^ ciduum: roburomniumcopiofiffimCjprater fTO-/flr«p^

J,^««2? * x'5«ew. *<nhii&* j nvTw »1 J)A T (pej« rr ^- flum , alia gignit. Nam gallam parvulam, atquc *n^ f™'* r-Uif ™*h*j*1^***^*Mtm$,$Mhw^* fpecic vcluti morum , fed durum , & fraftu *d-ic,at9nux* modum difficile. Id taracn raruni. Ad hcec

confertos floret id e^ *olearumfloribusfert cofiofius qu* £^

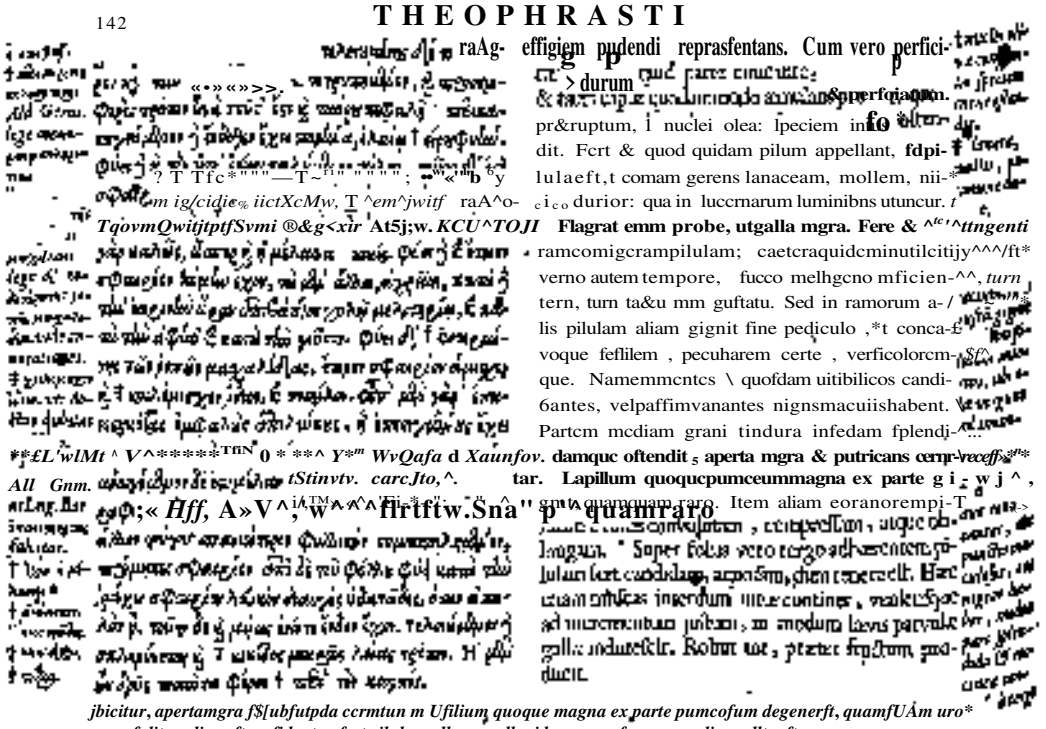

effigiem pudendi reprasfentans. Cum vero perfici- durum quae parte cinaeratae & tenere ligae quam minimo acumine superfoiagnon. pr&ruptum, l nuclei olea: Ipeciem in fo dit. Fcrt & quod quidam pilum appellant, fdpilulaeft,t comam gerens lanaceam, mollem, niicico durior: qua in luccrnarum luminibns utuncur. Flagrat emm probe, utgalla mgra. Fere & ramcomigcrampilulam; caetcraquidcminutilcitijy verno autem tempore, fucco melhgcno mficien- tern, turn ta&u mm guftatu. Sed in ramorum a- lis pilulam aliam gignit fine pediculo ,*t concavoque feflilem , pecuharem certe , verficolorque. Namemmcntcs \ quofdam uitibilicos candi- 6antes, velpaffimvanantes nignsmacuiishabent. Partcm mcdiam grani tindura infedam fplendi-

jbicitur, apertamgra f$[ubfutpda ccrmtun m Ufilium quoque magna ex parte pumcofum degenerft, quamfUAm uro vcro folit media cofta mfidentemfcrt pilulam album, pellucidam, aquofam, quamdiu mollts eft.*

IVLII[C] CiESARIS SCALIGERI ANIMAf)VERSIONES.

HKOAK◊Ĵ ĪZIB *mii^AT^*, Sic lege* **Mutilata fuerit.** *hoc emm figmficat, yj>*t%. Non femel ujus eft eo verbo, quo & Plato. I ted leges* **> TO A◊ T«;^Ajv«yj.** *non autero Khiiu.repetitenwii \%{ $p!i%gi 7»a? >{iiii^* **£*t.I(e-3e d Tbeodo.* **enodem.** *Eft & mendum ^fed durum,* **jg ,5A/-jvv Tfrid*** *Tbeodutus legit, <zfrcw : atque etiam naviculaaqutpaundam mterpretatur. Sane non mtelhgo. fyccntiorum dux Hermglaus cwn abict{s *hi*hyiam, nefcio qua de caujfa, onnfijfet: debuh^osifficre diligent iores[m] At tilt fartim neglexere. J^uelluffpcenfuit ampttus. Ventm idem hancmatenamabalnsdolhvam non offendit: atque tccirco tacutt. Idquefapienter. utmam&mihi hcutjfet. Nique emm cxfcopulis, fecundions fama noftra cur jus aucupandus eft. Etiam Thcodorutjjne culpa omipjfet navicutam illam. Prxfcrtim cum apufphmum nullam repenjfet.* **0 4-***libi multa loc£Jrfjicr£U?rudenter diftimulavit. Lego ego, Mm, »£ oiofyr* ?g ofi^of, u&cfi o(\u Tufubde quid velis. neque emm, aufim reponere* **wiX".** *%5 tamen pilum milttqre, fictus eandemfervant proportionem. *p<pcwfc,&, *f*<ptQv*m <$ clava Hercults, & noftrapiU* quam defcnbit Vitruvius, Mallem equidem^ <a&vw%\, &,vs-fgocfc, l$, va%4»*. Addducitin comparationemVirgfitus, enarrat Servius* **,wo-***tat Catullus, columnarerttnaturam oftendunt.* **llludet-***jamamr/iadvejtas. $am*o$,enodetn, cum dicit Theodorus, etiam fineramis intelhgat neceffecft, p\$fertim\n hacarbore.* **I«** *qui rami quajt mfixtfunt it a, utnodum efbeere cgpantur Ergo qut dicunt ab radicefiatim ramos tundere, idem udem nequeunt ahtumare. & Plinias ptcc*

Ti >im. Htftmm accurate per fam, ctnfiderah,.

%llam,fid nibilgerminantem. Videamus nunc Plmtt narrattonem. Is deabiete, i^ami m cerium tendentes , nonm later a prcm. Mirum. cacummtbus eorum dectfis, montur i tons detruncatis > durat Eigo eademproportione tO' Ms arbons, **© ramorum amfutatio fumma arborem in*** *terficit. Vide ut dicat Theopbraftttts De nova ilia matena Pltnius verbum nullum. Theodorns dnmttus eft mtirprctatus. TtkUszx p$t cuintmS WJCUWTUI. ^adicttus omnino eodem anno tnarefcunt.* **K◊j Ut TO axyt tiniQ&f* tntelhge> (tonn nifi emm id addas videatur TJ $, adderc ad morbnm TAd$a;[t] etiam cacumimspractfionem, Neta^crlwm iwn-**

jrj. *TO tTtifummumfigmficat. Latine baud queas idem indtcare,fidtcas, inczfo. Namtnfra eft, tinirfty.io tin, no* tat motum partis a toto. vsri wivftetT®*, iaib* ia*is Theo-* **^r//J,^/ahquopadodiminutaafllatufucrit.** *Immo wro, aut pracifa, aut dimmuta, vel vento, vel aho quo mo* do • put a tmpulfity aut cafu arbons alterius.4&*QvtTzq pixfo[f] -Jsn>h*?t&> tU &]&. Tbeodorus.* **circumnafcitur paulo excclhtate mfenus,** *Nunquam hac fine Gracomtellexiffem. Sicdicas, Qircumaintfcitur quiddam, quodprtorem tamen altitudtnem Paulo minus tmpleat, Dtcn autem tU *ty®-: quoniam mox:* **« j OT/^®-,WOF** *txt 7v%y[o] H*J\yv[m] Tbeodorus ibu* **CraflitucU)** taiis, **qualem ar6orem ef-fe contigent.** *Non eft hie crafiitudo quahs. Omnes emm rotunda, five teretes, tarn ex •/«, quam crajf<e. quanta, did debuit. Notabimus tamen TO, ^PMTO/. Neque emm queo capere^ «<zfo[y] pro eo, quod eft, \cri. quippel^ii-m Mtque eandemfertiat crafitudmem. Alia Jtquentes voces nimlo*

augentur enimtta, utfupercrefaint. «<nwtt **A ^^[W]C9»>** *w}ff}>**[m]8''i**xhi&'' TheodoW,* **quo** *içilicetrobfllhor,vegetiorque, velplenior': eocraflior.* **Ip-***turrefert ad circumatnationem. Infenus mutant genus. §h neutro cnimpafmtt Nemmfemel tta genera commuta* -vtt.Putemusremipfam. vidcturfie ft^uere, ulorcdifferre ab flipue:* **5**

denfitatemipotiusagnofeas, fupra relicbs ramts mtra annum monebatur. Nunc accifis ramis[%] celenter pereunt. **# j[w]** *fihn. Hcec verba aut Tbeod-trus, aut Libramsomifit. Sententia eft,* **flrf i^Aw™.** *objetto ta-* **''.'t,™** *Uonemmgcrminat. Hffponfio.Eft naturajub* **« 7 % & w** *ScntentHCconfirmatio. kwlyx>tim,i$ &»&•*

Qqi o >$'i*3# H;cnullaeftdNbitatio[t] qummate-*

*tin fit dive) fa : igtth '(3 diverfum caput. Nullo enim mo doconvenircpotcji i h£*i<?\n!^ **•>>*, cumeo, quod c!l* r *multa aha prater vulgar em frudumj err e. Hie commu- maquadam dtgent, folium, flo) em, gcrmen.: frnclum ct- jamaddes, quadamautem particulars. /3*,Jo», *%u^ ft*

vhvriifos.

Twn ^ awx?, <c TO! f0ir«. Id e/7, *hoc fyx*K»hs, etiam }i- tcus: acpr&terea, groffos. ru &&crnm7rnf'&, Theodorusnon pofuit. wr. & videndum anficusferant *n fyxoucvhi. Nef- cio emm an proditumfit. Sic habes u.-a&tt'X'ntTtt fuprL* GJ *hie -&*jnys%vm ltem w* &%&****

Fert igttur & T» *fyt & pra- ter hac, Ttvs o vfyvs. Verum id alicubi tan turn, lccirco di- Xit, xj «7iv«? & addlt, i<m d Qui/ ficqia, tnquit, fiats* Q A « ^ ^ « > *fortajfe alios veros ficos nonferri pojje. Dixiffet igitur, verno tantum tempore- edit,* G? *eft *W?TT& n>* is.*™*. QnajWapnficiproles neque frudusfit,nequenon frudus. 1 iuodorus ahm legit. Ni forte pro frenercfiutluumbacacccpitfcoporteat.utjit, ve- m . nonautem J^w- Sam tn genere jftveftnum eftf.u- ftus, E'twii. & ****'''': &!i caprificofrnqus, u m fico, nonjruftiy fid H*?™-, cum addmone, tts. more pen- patettco* Et tccirco dixit «» >i>ig$6xAg»7j>cix«epo*, <ptov?er. &#*>***' tdejljnecontrovjrju. Defigncs plane per con- junthoncm, 't*

H «fyfty*. Or**/* *dulcis admodum, tSfuavis. verbo- Yumjenem, ap textumfi Lattne tmttere, facias mfuavem, quemadmodumfecit Theodorus. Laurus uwam,, ($ frudi- fera. Conjunctioilladunufc^lamcfficit. Sic dicercs $tc- niis Laurus uvamfert copmfius, quam jrudtfera. Atque bac, non omrns -.fedfpectes quadam tantum. Eft mendurn in Codicc. Si *K*pv&: Sententta tota^ contrana. Theodo- r us legit. ixKcbpzr®; Plinumrede Jequutus . qmftenlem mhdlluifer, ait. Verum minus diliggnt ajunt fuite Theodorus. Plimus emm,* Quam ob id mafculu appellatur *quui eft *K»pv& Rfde atque exattotnttrpretatus verba ilia Theophrafti*v* W ^ «

nvgW \><*M* uyvpiu HocetiamPlmius dicit. Sedat- 'tnbuit Taun caput. i$ nucleosbojcenon huic*

QS hoc Unaceum eft :jicvt & pila, de qua mo#. ln^> i*J«?

*&» *&»hs. Compadum ex tnatena, quafi e Una. Tbeodo* uis comam attnbuit. ApudTheopbraftum nulla coma eft* neque apui PUniumJed mtus babcvsflocculos molles. Item mox alter am pxluUm comatam cutnjcribtt, dt&JJet:*

W?mov. Ipfa pilula esl n vfotirvpinof, fi Mtus funt wfwu ideftflocculi. Tbiodorusjimpliciter, nucleo dunor. *Si OIP* V£ nucleum intelligit,falfum eft**

*E7n£diFitrypxd (teXmvzia. Tbcodorus,*inficientem fuo co melligeno. *Dunujculavox, melhgeno, tametfi Pltmit mc\lisfuccumrepr&fmtans, t3t<tl\u, &gufiu. \m£*xi*u fAmnonifaimfcitnwXL. Servitemm ad colore tantu at ivnSelifloi etiamadfaporlm* Vndevulgo legimus\pPoLi*fi*fa. Praterea quid csl inficere ad taHu ? Ad ocnlos potius. Tatlut judicium irtfelhgit nunc circa lentorem melhs, tSfpifittu- dmem, atque ejufinodt. d%>iUt* Plimus non dixit munlem* 7K fip *«*«.* Sed *unlcm,inquit,*verno tempore:*muttli.Su- Jpican namquepotes alio quoque tempore altos ad ufus tranfi.*

fpfx%>ih*.s, Sane corruptam orattonem. In Plmii codicibus tnultti , gignunt* W *altt ramorum. lege,* aliae. *Nam de ramis hadenus mentio nulla. Notabis,* f'asnif. *nam ab eadem ongme habemus po7mXo9. & fait*,. RekgesexAtbeneo,Plutarcho&aliis. Ruidau* tern faciat hie voxtlla* (* T I ^ w | *etiam confiderandLunUft* ltemmendum aut error tbu wtipi tU Nam dixit, «><• %**. EtPlinius,* corporenon pediculoinhaerenteir). *Igitur Theodorus, quo confilio poteft dtcere :* (inepedicub *&addere* : concavoque fefiliem *Ego pge, ceffu mtus cavo. Nulla emm rattone pedtculus & abfit, & concavusfit.* i^w, *pecultarem Theodorus, rede. Separata, ab alus natura. lojrawvymt, Tbcodorus^* ennnentes. *xi&s igitur : autfi quid meltus eft.*

uixa HSH* «T**»*?«. *Plimus, intus amara inamtas. cu- hcesquoque addit huic. At norseTheopbrafto. Infra cult~ ces habesinahamatena arboris ejufdem.^tvea emm fie tran* ftuht,utcftm CodicefcrtptuTheophrasli.Nonpv*>w,utefi is ufus vocis, atquefigmficattoms Phmus tamen fie**

Kjcxwotifcs.Tbeodon codex nofter mendofus.Pumceum. Legendum, pumiceum, a pumice, etiam puenfctunt. J$ *ih£* p*>, a tergo, *eft Theodorus interpretatys. Tergum tots pars averfa eft. j>u%ts, fpma dorfi proportione , pedtcujus*

*w folio, **

ROB^RTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

^fBrKeTflf. *Hie locusmutilhusfiereftituendus,* JW- *L.* A(9yiV««Xti». *Nam&.dixitPlmius lib. 16. cap. 39. fperfa.* i r ^ T S ^^n^fqwe propter levitatem prxfertur *utes.jietiaigitur comparauoabictiscum navis arborc,cum J*CX ,&?*M* covftruatur.*

r,nnZil!r: w™™ ™ *Phn.^non verb cir- cumaanajatur, quod^ nondum legt, ut nee <&l v&r&rat Jcntotur: Injraveror* usnp^A.F, *non ita accipioquafienm Jlipitisduntiafiatcomparatio Jed'fimplmtcr&ante™- t delendum.*

w S, onT : fenb. § 4*i W 4? *ferturbatus ordoverborum, itarefttuitur,* ••n *Jfr*

®»***&ht,quQdfupralib.l. cap. ult. *vit.Infrapro* Wn *leg . S & pg*

T '/ *racemulum Latine If IT h' UVm lib.* 16. *tur* r glgnitallud» ob ^ a quibu(dam mas exiftima-

tollitur. KT Scribendum effet im$vi. Sed nee ita mendum * p *N*m veraledioeft IU^VA; tuadepravattfuitp>D>- tjgj'lucnto.* nrA(^ *veto quid effet, mLexico Otjpths 9xpofitum.*

toy™?.*

Et <r$<l- tdcfu, mmpros locum vtvtet, Gfi- *dicitur non 4 xnatena, fed 4 figurafimilitu-*

*undeintinBus**fi*w&T*' Sed*]>*er7nficere, exponttur. Njm sllud 61£ T& t(py,r t ^ TtopvoH, j lum £ vocem pOmw 'refertur^ quam pofterc, ut btcoficut m* ® ^ X « ^ ' T J « *atque alus, de quibut i*b tI expofuitPliniUsifih ioc^ tuslib lo.cap.?.* pert Scahaminutilcm pilulamcum capillo, verno tamen tempore melkgeni fucci (*Ji- cat alms mellei,ides~t, pa^hvs)* Gignunt 4K ate ra- morum cjuspilulas corpore non pediculo adhae^en-

tes, candicantes umbilici^. *Catera nigravarietatedi- Media cocci color em babent. Apertis amara mam* tas eft. Vide rehqua. <ptt J[' Au^m -nSf h™>'?***x«*i- JW Veram ledionem repofm, o)-H* rV ci^W^w *w* ™> *P*A* t**r#t>&®: Infra w^w* > -ion wteul<?x» »*

'%», vel«{»«Plimus hocpratenl^Namvis verbis,*Cor- pore non pedicftlo *adharentes, Xfu*&' tantum volutt exponere.* EWiaumt *lezend. non **m«*wfa, vel fmm^* «mrr.i'X,. *ahusfortajfeMlr. Egoqutemmhilmuto. Et Jimpim, conjunUim maloxvdptnv.* a'oijsW^or % *Pltm* *FW- *ypivty. nihtlrefert.*

«A«IT, *t&j imQvnftv. Quod Plimus, amara inanitas, non refpondet. Hie \v\ dimmutionem notat, ut m w>$v*&'i ^ eji.candicam. StciwiQtvt&putncans, aut Jupputndu*, utfubalbidus, fed nqn audco mnovare. Nee vox Latma dee ft, nempe Rancidus, quod (* Grace wyfes. E** ™>*h cor, gradus est ad putred-nem m ^ C*^™*£ yV*

I *Plimus cocci c$lorem habet) uTdepfittaco dicit ipje Vilnius**
Totque tantum miniAto m cervice diftinctum.

Kiunf£iu pratulenm. Nam » ^ 0 « w *rarumvocabu- lum,& hicpaulo minusappofitum. tpjejudtcabts. Vtrumque tamenformam pumicisexprtmit, utPumicofum: nonverd fubftanttam,quam Pumiceum denotat. Infra lubrtcus error* ftv pro ft***. Cuhces (qut xV**« noni*vvmi)feniel verHt Plimus lib. 16. cap.* 7. Ahquando & pumices gigmt, nec non & £ folus convolutas pilulas: & in folio ru- bente aquofos nucleos caudicantes & tranilucido^ quamdiu moJles lint, in quibus Sc cuhces nafcuntur: indurelcunt in modum gall*. *Sed not a quod dieit*]pumices gignit:^w *meltus &fignatebic nosier 9%f- QvH.inhoc emm pottus degenerat, quam generate &* ®^ *compofitttmeahquando notat quid fieri vmofc,atque pra* atque alus, de quibut Crifpmi lexico, atque Jupplemento, Vide* Of *infra i* adnotatton. dfep)!)*£w9iK*

Expende 0 *Mud Plmi,* in folio rubente. *T^rfusii* lud,* aquofos nucleos candicantes, *Taliarnahnotart,*

IOANNIS

IOANNIS *BODMl* A STAPEL NOT£ ET COMMENTARIUS,

A'no^^r^ <f%e 7v̄u ^ %yjnu Prrecifo caucicc arbores recrcfcerc ait , mfi radices antea morbo lnfeftatae fuerint. Excipit iinom & abietem. Indagandumquid &>t%ous voccinteUi^at. Snpfumtruncumintelligit, pluritrue non rcciefeent, ncc taxus, ncclanx, nccpyrus adulta, nee malus, fi adradicem,ufque cx\x &. amjfatatse fuennt, re^erm nabunt fac^e. Sin vcroiamos majored intelligit , recreictc malus, novos la^nos eflmtet pyтn*, cxreraeque arbores idem praeftabunt, conifens ex-‹‹ıtL„ qua: non frule rcgerminant. &>w quandoque ram™ H^nificare ex Helych- probauir. W***©- wpp*s /$>* xxd^. we™ truncus, ftipes, caudex ^ T J X « x$tf'x&ai vi (rvrnrtfiSctf «A«A> ramum figmficare lib. I* probavimus. Suidas, W A « ^ U /Sjp « yypos i pwfifc *&f

^feal r«f WA®- i£*19tf. Sed hie fenlib hujus loci v idem**. Detruncaraearboics, id eft ad tiuncumulque amputate, recrefcunt, mil 1 adices ante moi bo infeftatae fint, exceptis pino , abicte, & iiinilibus. abies, pmus, li cxCx ad caudiccm ufque fuennt, mimquam 1 egcrminabunr, ftd eodem anno in totuni penbuntf

*HvpSoAm ef[i that u^et rltjo t*vtr.* Hurc lecum Plimus JUb. i<f. cap. ;o. bis fere vcrbis cxienpht: *Etabietiquidcmfubje Ba divifu)a, i antique m cerium tendentes, non in lateraproni. mirunhcacumimbus connn dectfis montur»to* ns vcro detriment is durat, (3 ft wfra qmm ramt,fu,re pracidatur, quod fufcr eft vivit - fi veto cacumen tat?turn auferatur* tota montur.* Cur cacumine decifo gereat abies,rauoncmieddit Theophiaft. lib. ?. decaui. ap. 24-Sed an peicat caciunme amputato abievnqunendn. Vi1?ata opiii.o eft^irtcr^ e. Vidj decacummata abietem, tertio, quartcque,adeLacumina»-ione, anno,fupcrftitern. Hoc tamen *von* retitendum; abiete.n decacuminatam non amplius in altum excrefcere, nee maltum in amphtudinem diflRindi; fed candena fere icrv are altitudinem, Jatitudmemqtie. Falfumfcft detruncatam abietem durare. ramos brachiaquc humihora dctondere licet, truncumque liberal e a fupcifl'iis excrefcentns; qua cura ac cul^ura efficituif ut non ranriim elepant cfc asquahtateoi & rcditudmem arbor nancifcacur,fed etiafh emus affurgat, fubftraftis inutifcus. ^f **

H* e *msh && clvcl^2^0* anf'adus *m»&* , fpira: Dicitur & de caprcoUs\itpfm , qui ut \item natura caducam enpant, & teneint, ad locum capiendum ferpunt. qiueOcerom & Plmio clavculx, qmbus repunt vires velutque manibus utuntur. Graeci recennorcs ^«-A^ vocant, quo3 pnojius ¢A^*?, diceb'ntur, vinum Scilicet mrorti cmcinni^fcapreoli, Keophytus. *ht*r, a* TJI xX4u*7tn'tycc>ik£''wxtr*<>v$* tranflate vocavit Theophraltus.item metaphonc^s in fmilace afpera lib. 3. cap. ult. Dio(L.lib.4- cap. 4f. dc Idnn radice *ttoxitpixgk mQ j&n* Marcellus notPt a Pliniod^u pamfinos , quos DioTcoridcs unci$vocat in vite. Surt rftitem vincwlarum inplantisextrc.il* piru's m qmbus clavicular funt, quibus advolvunt 8c impi cant ie propinquw planns.

T« *d[i -*&«» w.Ju*% A£t *}*U rl, n* 0*^, w ^ J»>*«>ht. Sc«fv 1 vocat piliUas, quae antcquatn nova folia promar, vere, menfe Apnli, mnlmoconfpuriuntur. floremnonndlh vocant; alii frudkuin avirtc. Rotunda eft mftarplatam pijiila; non tanun in pc&culo dependet, fed ramulum circumcin^it, repentnrq; paulo infra gemmim, ex qua nova erumpunt foli V. fl-atimque decidit, ac vento mox abnpitur. folLcuh in fupenore parte foliorum^-gnuntur, aus? cum M110 m ^nfe pi uviis^ub1 toque calore iohs infcq»iente, mfeftara fiiennt, conwantur protN *^us at turn ex 1Il0 humore, in corrip-ans folus, vermxuli exi^ui (quos fupra *xv m** voc i4*) cuhcum formam gerentes nafcuntur, qui prop-iefflu tempons evolant. fan modo & hcvlcrx rerreftris tenell 1 folia vitiantur. Prxter cxiguos hos cnhces/olliculi bumorcm etiam ontJinentlentum8c vilcofum, qui qnandoque iohs calonl)us induratus, *%pm*v* mil lr ccncufct. * •

_ Oira^ici/*;, 8c_. fi_ l_r_C. _am folliculoj nonfert hcus. U jier» a ^ ^^ TO *WWV^&TU y* lnr_mfi_arc •»« • ^ W , id eft abortus croilolquc pro_ duos, quos 8c car ducos poffi. dicerc, vel cadiv o* cum Phmo. *Unb* five ut hoclocolcoitur., (*a* non corrupt) {^w, papilh eft yeramfjctfac^m anrecedens, vd wnlfiis prciiduus. *-ins ftci iylveftns fruAus immiturus din cura *tom* grollo confundunt, ac idem fumifiou e *h**, Sc \pfr* putant. ViOitorldcs hb• ., cap. *U* , *-id*

tic) tyXov^t. Amelias apud Arhen*um lib. 3. *Jl t£flX9*S >&*U&Uf TVVS oh'Jfyvf.* HeiychlUS *fptxhi favfyi* w>\g.\ ceppwis.* Alll, 7W *-nSf \pnsat <rvxec)&} n}v oXvfo* dlftmmiunt. Iheopbraftus lib.4. luft. cap.i(J. 8c lib. J. cap-3* ue cauf. *cvp£ctim J[i roit ^* Jo *ifn% t&tppiii t&4 1&US ohviftwt'* Caff. Ball. lib. 3. Cap *6* %v™ rtSpLui [i*vf «)* ci *-mis SJ*M1 TZV$ oXvfyvs t&f nu t&Mixpppimpp , hoc mihfe gwjj** & *capnficos mficisjufpcndemus. o'xvr$<$-* prammiticis propi 1C eft *avK9' *»&* HSM_*« «w 'nTnfifiiio* iive mittW* , ^CU9 linmatura. Hefych'Us,«Ay»9^'7i>|6c«7rc9rt/K«?roj«»'u>c9». Sui-

cwr ix *X'* Theophraftus tamen oAwflow nonnunquammaturefcerp fenbit lib. f. de cauf. cap. I. *01* j otvvjvi ovvtgpvcnis i'fo* rfc *uyts 7n7nuvotT«j fA*%yi mis. olyn~thi tamen, juvantrjam temfore , maturan ahquatenus fojjunt.* Caffian.Baflus lib. 10.cap. y 1. n<4« ^A« ?©©T5 *W.itySev$iav'7vi&, ẄG&vefeA&pvv t&f vizfet ptfa i*cuu tin-%&t TVVS 0)* I9PV?. Palladius in Martio. *ut ficus cito maturet, fucco cape longions, cumoleo &ptpere rrnxto, tinge potna y quando grofii tncipwntfubruben.lAem.* Caff.Ba(T. cap. praxed. *-n!> avxSr 01 t>vfyï x*>*i?nVW . Gal. libr. ?. fiinpl. ^AWJIF doineftiae fici frui^um immaturum, %* iylvcftrisimmaturum docet. -m d[t* TJV *\&n* ri*

fitTtfcovffi ^ «ñ I90 ivs ffVKtis cmS. Voxxo frutlus fylveftrts ft cus acris ac digerentis eft facultatis, Jicut et\am domeftica oljntht, tieftgwfti. meft emm us nonmbil fucci ex ficu arborc.* Idem cap. fequenti. *% j i*is u^ixs ffuxtg, h%&* **

fiajylveftru quam ertneon vocantfuccus humorque ad ommaquamdomefticcevahdior. Quam Theophraftus inter *A»9»» &•*&>*« faciat differentiam,-diligensle&orex* cap. I- lib. i. decauf. facile ammadvertet. Cxterum notat AtlfeiHeus *\yu%n* mafcuhno genere,ficu (ylveftrem arborem; neutro v«ero trudlum figmficare r *Avfy* * * *~ vi* runt i|is w t£/-v*>i&*®* «£T0 ''i**** *vy>™* agreftufiats arbor mafcuhnogenere* feiiO* *appellatur, ejtts verofruBus neutro tpw.* Hoc idem ex 1 heophrafti lib. 4. hift.»

Jr. tlnnbftcas fylveftns *d,rhor,To\^nh* ficus fylveftn9 frudfs. Nicand. mTheri^c. ficifylveftristrudumcoc* cygamvocanait.

ci LttQalnvait

Agre Jln tenerum ficuj etiam accipe ramum,
Autgrojfos etiam, quos partunt ilia utundos
Vllapnus qumfefomis conveftiat arbor.

coccygasgrcjjosvocat, quod fimul cumavt coccyzvtdefticticulo y verro tempore appareat. oAw#w5 ait Schohft. An lgitur JW&©- etiain defylveftn ficuPApaud ^ginetamhb.4, cap. 33. wbi ad ftrunus reoiediapr«-fcribit 5 legitur *i>vfyi i^itt t& SfM& »* H9'^u69 *'/8>«9 w*ftres, apt nafiurtznm tpeum cum piceliquidamalagmam formto ajpltcatur* Coronidis vice, Nicandn verfuinin Alex. e'':anvnabimus.

T5 *ttitr'J ivoetras •&nx&M<nl*4 \pnii.ftd (2/ U8e graVfX ficorumcolhgcgrcffos.* Diffentit uterque SchoUftes.piirpns ramum fici iylveftns expomt, alter frudum lmmatutum.

•Legc ex mehori COGUCC.^M^ J ^ »A*ifevf w̄ w«fc *^if y^ J w*« **&•*>%£ it ieifaf tmt-n <p,-n5,* id eft, >3rj« A^ritff, fignificat *tin -njs x&ht KS-^HUS* a ramo per cute, ur# *itwuifMt* flcusdecerpe, id eft cape, E^CMM* vocat r*-mosflci. igifMtenim ficus fylveftns dicitur; quod exafperat otaincs plantas. Alteram fi placet fcqui ledionem. vertc. fpmfc *^cantficnamos.quodexafperantfemperpr^ xtm* plant* panes fupertares.* Hare priores opinio. AIterius h*c dt iententia. «'*«f. i^u§ TOV ^ j y j w ,,& *ftrabegrjfosficifylveftm* , fc fww wo ^ «w , ^ wrl, /„ »rm/irccirm y » r . Vtraque fentcntia iimm habet defenforein p n

nus, Actiits tctrabib 4-fer. i. cap.74.pars hxc Graece edita nondum eft. Cornano lncerpreci fideli fans fideni habebunus. *Damns*, inqu'C, *ets*, (qui caurinum bibcrunc fangumeii) *quxcunqtte grumos dijjblvere fojfunt. grojjos uaque ex ficomaximi fylvefty fucct plenos cum fofca, aut nhroddto, aut fict fuccum eodemmodo, aut lixivium tx ctnereltgnorufici, aut ramulosfici tntos cum mtro & fofca fnebeto. at veto fylviftns fict fruEius etiam ficcm come" ftust i vefttgto grumos difiolvit* Utramque defendit opinionem Gal. hb. 2. de ancidot cap. 7. *v&^ccf fur tfa hht>.* vel, *cafnfici groflos aceto dtlutos.* AhaEJWofc.fententia. hici\»9i»pr*fcnbit, cap.25r.In Alexiphar' *iih-n^^*

&?opnScrvv 4»&r»* *§ "if* &**•* Alteram ut dixi praefero le&ionein, quod acecum diffblvendl& incidcndi vim habet. Credidenm eciam iylvcftrem ffiumqquod fuccus acnor fic ,*ac magis penetrans plus prodibfle IIIS. qui taurnum biberunt fangu

caht: *lew** caprihcum. Plin. lib. 1§. cap. 19. *caprificus*

*.. it?r>uni*4.* forte Icnbendum/ii^vM^fMni}

De jub noes avelhn* cap. pr*cedenti ep.de Ilic*

quam fkAsy, quod racemi inftar pendeat:

egovero fenno, locumqoi cap. n.habetur coTruptum, cumqueexhoccap.8. corngendum. fcfeendum £•*!

vel W ^ V. W J M 0 ^ ^ &c. Nam h u m

quod

infra cap 11 fra-

f&=sfdR£=s

frutex fcmper mancat. Plin. lib. 1§. cap. 24. *mirlod ornel pluregignunt, ut dcnafcuntur, in plandifera, inter quas laurus, arcus, quxque ferilia, quae mox gignant,* ^ id: *a* ^pius me uvula laun fcfelht, cum fruftra rudimentum floris fructufque exiftimarem. uvam hanc fert pnmo vere ,«fi adverlus hjipmis mjUHa'm defenfa fuerit arbon

nAdfu^m'iw&c^Plin. hb.16. cap.<f. *rolurpmer fmamnplmnt fg alta givut.* qu« funt h«c> wtJW,

^ ^ £ ^ << :

&««, Theo Phr3ftus.palIasferunt fingula glandi- hemetis& robur medicini utilcn, «aa cona denfanda accrtmmodam. t^allarum htftonam

gata lecbco magis arridet quam ferucus eft Gal ut Pallas hxc. Themph. &c. & f«'«. ^ampaulo inpillulas lallaccas, in lucernisfla9rarefcribit, ad inftar

tus benefi cioefficerct.

R«' ww» «,^(w^ id,ft co i,-s effig,em rcptefentans. veretmm Ugdwienfis vocat. mitio pudendis hs e /„W

ejufdtm nanmc, fit cap. 10. hu.ush-

Eaedem Plinius, fine ulco fugerar e' Theonhraftus fimpliciter prote flagrare mquit. Abfurdum videtur, Lcgnum aut pin** aliquot I u c e m s a S

Subuxm.

Mitram maomam incerpretatur, pileum fnerunt, de quo perdie accatuin tegmen. Apud Perfas pilcus alius eos us; alios mitratos; acuminatos omnes, pnorum. Et adfectum vulgus pellabat. regius folus cer. acutiratis acmper dicebatur. Herodotus de Perfarum habitu, Jahans, Hufych. pileum fnerunt, pileum fnerunt, Pollux.

qu<£$curbafijt dicitur, reftumfulus gem rex.,miles vero ac mclinntum non reftam. Ifiodorus. *Perfattarasgeruntjed reges reftas, fatrapa mcurvas.* Theophraitus excrertientum quercus quod pileum vocant ait e/Fe *V$<*A-^tot* folhculum, pillulamlanatam, mollem pucamme duriore contentatn. Pilulamhanclanatammevidere, non memini.

<Dx« $ i-rt&f rQcti&oi. Plin. loco citato. *Fert t$ aliam inutilem fillulam curh capiHo , verno tamen temp,ore, tnclhgenifucct** Hoc videtur elfe excrementum fpamjiolum 8c mufcofum, five bedeguar. quod c quercubus, Romano agro, collegit Lobelius.

Qtfa fy c n&ulw jit)ômv ftxr^^* Gaza l£git *fiet* 3 *vfK*d)»tpci<Fxei>ct4s xu>Qui<r%ii* idem vertit concavoque feflilem. At ii pediculo caret pilala ifta,quomodo concavo pcdiculcrfeifiks efle poiit, non video. Gignunt & a; la? ramorum ejus pilulas, corpore non pedicufo adhserenrcs, candicantesumbilicis. cerranigra varietate difperfa, media cocci colorem habenh apertis amara inanitas meft. Verba Theophrafti non fans expreifit Plimus; quae corrupta videntur. Lego cum alus, *pu J[, elh potmxXw* (vel cum Robert. Conftant. <pi«

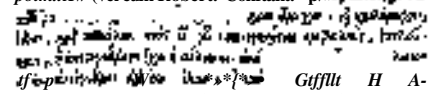

Gtfflit H A-his f Hulas interim .ad alarum fronos receffui, fine fe» dSculo, tntus cavas , pecuhares , f$ verficolores emin.n tibus umblfcis candicantibits. aiiquando maculofis, inter'' dum nigris media coceicolorejplendent, apertis mgra ac pittruwamtds weft.* Vides colons umbilici varietatem non fatisà Plmio expreflam,poftremamque orationis partem corruptam. Scribe, *ajertH atra inanitas weft.* Incerro* vulgari obfervavit dodiffT. Cluflus inter fclia adhserere multis veluti fquamis conltann capita. Vin diftiC. pucant eife pilulas in alis ramorum, quarum apuJ 1 heophra* ftum incntio. Refert Ioannes Thalus Genrodx in quercubus humihonbus frequet^ia adnata quaedam repen* ri, inter crebriores peticlos foliorum fimul coherent&% ad tuber aliquod ramulorum exorta; quae oblongiuialia funt , ad bafim rotundiori c'onglobataquc figura, in tenuem deinde mucronem faftigiata, conftantia-materia fquamatim fibi cohaerente; quafque conulum velutt quempiam exiguum exprimunt.

£*ftW4) ©^t^w«. Plm. loco citato *aiiquandop pU'' rnicesgigmt.* Cornge codicein Theodon, in quo *dm* pumiceos legitur pumceos. lege etiam *tu^hu*

E'n 4f «A«» Plin.. *nee non i$ ifolfi convoluUspt'lul^* fohofas pilulas Lugd. vocat.

*E'7nJ[iTvS'pv^iv.,*Phn. 19 *8c* in *folio rubhite flfuofit nUcleos candicantes, ($ tranflucidos3 quamdiu moUesfint, in quibut(3 ctdices nafemtur^ matureſcunt mmodum oalU. tTii 7iv<pv&w* male vefnt, *m folio rubents. a tergo fofy me* diiecoftawfidentem &c.* intetpretari debuit. Afininas pilulas vocant. autumno appetente, in foliorum ea parte quae terram fpedant, pilute rotunda, & fungofae apparent, fenas autc^tf, nonnunqiiam unico adhaerentesfo- lio. In his vermes procreantur, qux fi aut^mnus calidior fuerit, & ipfi in mufcas & cuhces mutantur. *Mix* quxdl qyercus vere rotundaa&fungofas,boletisque funiles ^;runt pilulas, acerba humiditate pleftas, in quibus fimiliter creantur, qua? in culices tandearfabeunt. Quanquam autem hxc duo pilulaitm genera, gallae vjiden poflcnt, tanien n<jn func. De vera ^alla cap. fequenti agemus. Has pilulas primus obfervatft dodhfT. Fragus.

KÉ$. 0, CAP. IX.

Fungi k rdbore. Vifcum : humor melleus. Mas & fimina in arboribus. Defago. De roboris gtnenbus. Differentia in glandibus. De cerro.

O *w qfo*

dmtp eA%3^ *tiM&plp* ifive*t* Sip $ **$HaioScv

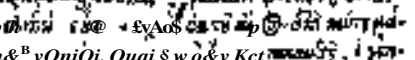

p £vAo$ *h&*B *vQniQi. Quai § w o&v Kct*

Baf.'' ^ toifH i% flui7)}(. mvix t

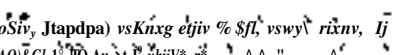

*\aJoSiv*y Jtapdpa) *vsKnxg etjiv % $fl, vswy\ rixnv, Ij*

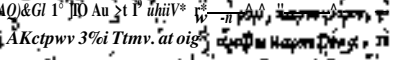

AKctpwv 3%i Ttmv. at oig

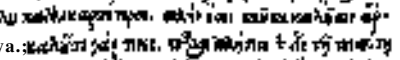

Jicupgvng imi*

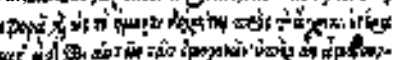

yini^h A 4; 75 ^ ^ mi ro,oi3 m'n. Atf&a

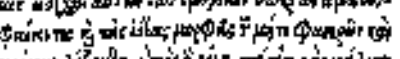

^rcap feq. ^ov 0H*W 0* ''W w « ^ » ^ W v of,1 y cl J& rlw

FVngpscnimomitflJk qui c radicibus , &iux*u* radices erumpuni- : communes enim eos cum'cxteris habent arboribus. Scd& vifcum taceo : quippecum inaliisquoqueproveniac, fed nihilominus (uc didumeft) ferax h*c arbos habetur p!uriftarum.# Sin lautem > autorc Hefiodo, mella, apefque ferae, magis quoqae illud confirmatur. Ergo nafcirur &hic melleus humor ccelocadens, nee alijs magis infidens frondibus. Quin & cremati roboris nitrofum cinerem effe affirmant. Haec roboris propria. Arborum univerfarum, ut diftumeft,quoadgeaerafigillatim accipi paffint, plures fane differentiae mtelljguntur, publica tamen 3 qua foemina 5 mafque diftinguuntur. Quorum alterum frudifcrum, alterum ftenlc liralfis eft. Vbucro ambo frudtifera,frudom * meliorem foemina prasftat > i^ifi forte mares easlibcac vocitari.' Sunt enim , qui^ta vocdnt. ''Proxima huic differentia , aua urbanum a fylveftri dilftrnimr. Alis vero per Ipecies unigenerum ipfcrum reddunttur, de quibus nunc indicare debemus, ita uc propfias qiioque perfequamur fimul formas lllarum, qua minus jonfpedUe, notxquehabentur. Roboris t genera 3 id enim potiffimum dividunt, & quidam obiter, aliudufbanum , aliud fylveftre appellant : non quod frudus diftinguant dulcedme (nam ddciffimuf' fago , quam reddunt fylveftrem) fed quoniam oultis magis proveniat, hgnumquelwius habcat, Fagus# aucem fcabra , moptuofifqne nafcens. Ergo genera alij quaterna, alii quina aliignant. Cwrum nonnulla nomine difcrerant. Vt t 5 r f cam, qua:. elandem dulciffimam fcrt, alii quercutn, ? *$. U* alii tplad&m vocant. Quod idem etfainincx.Si • feris^

KdfKSfft• ki^mfJtct $£ mv& y^vwidtQ, J$ » ift teris faciunt. At ut Idaei dividere confuevere 3 gene- ^
<pW&> i*9»*«e *W W fcV»*W- ralucc roboris habentur: Placida> ^ ^ ^ ' ^ + c S &
[illegible] folia, Eigur, i falficortex, quam alij rectificorti- [illegible]
[illegible] vocant : omnia fructifera. fed dulcissima [illegible]
[illegible] glans fogo , uti retuhmus : fecanda + placid*, *r*m WMW^
ywmai m r™» > «™ *«f w— ^ —^""5 tertia latifoliae, quarca vv falficortici, ultima Sc a-> domtjhc*
}} (p^V dwi^if w 0 *m WPP***, r<5 ^ f ^ « manflima cerro. quanquam non fingulis cujufquc *querm.*
^^Wwriv^aMW.rAw^igjjifW^Ti^- generis dulcis, fed etiam amara nonnulhs, ut *vci*cr*$wr»*
^rtÄfipAw©*. *dptpi-nty w>Q Gtfyhfyifym* generefagividere licet. Diftant etiam magnitudi- *tiCU* „
W a^cw *Koiteifyjoii, \£ aKfooy TM @CLXOIWV* i- ne, fkura, coloreque glandium. Peruliare frgo *t*™^*m*
[illegible] & t falficortici 5 quod ambae in genere dido virili, [illegible]
[illegible] t glandes parte poftrema utnnque lapidefcunt; [illegible]
[illegible] alijsin putamincj alijs carneipfa, idcoquc detra-^ [illegible]
(pm. duupipvn^ ywivrmg ^ ^^ ^ concava perinde atque in animahbusJ [illegible]
[illegible] oAwf 5 TJ oAp pp- relinquuntur. Folio quoque, caudice, mJtena, to- *degeneunt.*^
[illegible] y^fMueg^*^ taquefpecie diftant. Namque placida non *c^&^ujusrami*
[illegible] nu. levis, necexcelfaeit: quippe, [1] quae corpore [illegible]
[illegible] in orbem comoso, contracto, sinuosque fter, ut [illegible]
[illegible] nodosa, ac torosa assurgat : materies robusta, ve- [illegible]
[illegible] num infirmior,
[illegible] y ^.J ma, putrcdinique null! obnoxia eft. Sed necipfa^ *ut Lfi*
[illegible] *fv* KI *Tmiityd&.-Bdlm-* , aefla, quanquam minus 1 torta, quam.querdis: tfJSwtf
^^ ^ ^ & «0, 6 *•itwtMw &ytx«M* «"^« caudice vero craffiffimo conftat, ut tota quoquc^"
^ j« g 1} ^yr«« *7rty*s(t&* 5 WUTJI £ cw «j jpS°"- brevis fpecies reddatur. Nam ejus etiam t corpus *I*[illegible]*uih'f*
[illegible] rus rectissima, excelsissima, lavissima & materia [illegible]
[illegible] per longitudinem robustissima ; nunquam in cul- [illegible]
[illegible] tisane carenter nascens. Latifolia secundo tum re- [illegible]
[illegible] ctitudine, tum excelfitate, & ad aedificationem [illegible]
[illegible] *fv* f*a*lf*lcort*ice*m*deterrima. Ad cremandum [illegible]
[illegible] «*o%«*L ^ e ^ ^ e m ^ «A»4)A«6»; ^«A» que car bonemquefaciundum, vitijs obnoxia, ficut i«rrfS<.
[illegible] ^8 *e* «s n Mqw €«» % K«u«f,*itan v,m*T?J«A«- & " falficortex : quin & maxime, poft illam ta-" *cripcm**
[illegible] *$*'''*' W * *B-e/^uiUur'* $ «« ' ». ii. ^ej «Af- [illegible]
[illegible] caudice, fed fungosa & cavata, si crassa sit, [illegible]
[illegible] ex parte cernitur. [illegible]
[illegible] hac utdishabetnr. Item brevi pufrefcit, quod ex
[illegible] natura ems ^rbons accidit. Qu^de caufa [illegible]
ntttk yutffy HMI f»k A^«4 5 WJ«W. cava> & irto re(Ur. Sui^ui & cordecri/^
[illegible] |^* Of» t^«- f*o*km carere vdflR?*fulmi/le fokm jaci, quam- ****** *m>*
[illegible] TJ« *$ns®t* ra i^^fcyrafTwj^ vis non alitudine excell^j^lum quidem nee ad^"- Vx 4r'''
[illegible] *h* TO |»A«« <^ we «A«f f«0g(p<»V>«' fecrificia lignis ejus utunt^r. Ha:c pro materke u- *te eermm,*
[illegible] *S* [illegible] fpeciei modo difcrimina intelliguntur.
[illegible] Gallasfingula ferunt genera. Sedquercus, quara
[illegible] " > " A latifohae, vifu quidem haud abfimibs lllius , nifi
[illegible] «o«^ a g w ,) quodlevior, fe J ad rem ^ 1 ^ utUis : fert&al-
fc^yTt^'.5''^ ?eram,nigram,qualan*a*.inficiuntur. t Q y o d a u - ^ i ^
*tWin*** *pmtm, 0 dliK»KW mtCfxtmv,* t qiuu$w»s tempenemquidamappellantbranchijsfimile, cer- *pbafconqui.*
>«W j«'- jSgpy^wf j q«(y<A6)i//^fi^(pe^«, 5wAwy^|8g16. rus fola producit, canum 3 mucofumque cubitali *damvocant*
>«« «« »«« 13gity^iwf, ff ffMyiAa^fts'w; ^eg«, *mXiov w@yH'* rus fola producit, canum 5 mucofumque cubitali *Imvocant*
S « wSa H W W *mwcuov wntKpiuamTOi Kct%7np* longitudine pendens > ceuvillus lintei prolixus: na- *t*[illegible]*fi*^
£TJ£1 9 lpngitudinependens, ceuvdlus linteiprolixus: n a- t f ^g*
$&% V^cV&^^^Tfl'jifiiialTi^Atf fcituridecomce^non^furcdo^ndedans: n f / J ^
S ? W'C E C « ^ ^ [illegible] ^gemma* feda laterefupernor^^^^ [illegible]
x™ «pytt6» r; f ^ , »f \ / + * v * W vero lalucortexid nigricans, pufillumque gignir. wf/ftoftiji
4± x. ^'t A \ ; ^ / 1Q2G1 nunc mjnouum uiitinguere lolsnt^ *cupuait*
[illegible] jc fc? //?«rff *tannus; nafcitur i cortice non*
Jurculorum cacumine >unde ?lans -, nee ex gemma, fed ex L\ere fuperiorum nmorum. At verocrajiicortex tdmgr$ca

IVLII CiESARIS SCALIGERI

ANIMADVERSIONES.

[illegible] Ne haec quidem pars abscidenda. Nam [illegible] Quem errorem [illegible]
[illegible] culpam Theodori, [illegible] pro interpositione [illegible]
[illegible] cum alijs habcrquercus [illegible]
[illegible] His, [illegible]

o &F {pmocfA«9f. *Plimus legit wrui&w. Vt e cinere mtrum habeatur.*

UeivTap ft »curi£ txiyfyi. EaBenus tratlavttgenerations. Detncepsgenerum divifiones Sngare & hac pars illam debuit praccderc. Pnus emm, **0** *notius nobis, quod eft quam quomodofiat. Et eadem qua ad agrcftiam pertinent> ienefationem commodius ad fecundum Ubrum adjunvirtntur Qui liber iccirco in duasficaretur panes. Atquebmc effet 1<,r tu mit turn.*

*x**$wtwt*0f. Frndummdiorcm ,Theodorus. Vide ,* ***«//*, pulchnorem.** *Grandiores emm fruHuskurnidmes m eodem genere. At n ex fcemtna , ut m Cydonns.*

Iheodorus, **qu* glandem dulciffimum fert, du qucrçum, aliiplaczdamvocaut.** *Placidanomims lineament-a ePlmio duxit. ftv'&ctquidfmtjcio . ^A«, quid fit, nefcio. Nequenofturecitatoresquicquam.*

A^xa^. **Cerrus** *Theodoro,* **tf «VtyA„@- falficortcx.** *Sic Plimus videtur c^rum exphcare. &ui amaram afalficortice cttm legit, non a cerro, videtur ibi quid fentiat mdicare.*

EUtpMTtlffidXctia, **IW?»>.** *Jbeodorus,* **Partcpoftreriia utrmque lapideicunt.** *Imum, VfummumgLdis potius, quam utrunque poftremum.*

*rvO ivsifif*ulls*>*4fi/***&'- **Nequerefta, nequecxcelfa.** *Alibi hoc explicates decUratum d nobis eft. Eretlum ejfe, cujus fecundum longttudtnem pars centrum Jpeftat, pars alter a contrana ad circunferentiam totius vergit.* **i^e-***Hum eft , cujus duo extrema mtercedit minimus traftus. llhus defimtio eft fecundum fi turn ad orbem,hacafituparnum interfe. EJJepotefterectum, ettamftexuofum. Alitad <&}», altud ofrv v&xsf*®* i (pv7lut Jheodorus,* **corpore in orbem comofo.** *Dice far :* **fparfiraminaturafua:** *hoe*

eft, *Qvreix. Hie quoque* **J$w** *Theodorus,* **nodofam.** *Alo* Jam autem cum dicit: monjtrofa utitur licentia.*

fcopulumGraca brevitans wi-floy videtur<: <PVK. Sic dtcam hoc exemplo. Nc Maun quidem ipfi albi: minus tamen qnam J&thiopcs. hocfalfum eft. Minus emm ntgnfunt non, minus atbi.Itamagisre&a eftfagus,quam quercus. Igttur fimul nega. Y,Tin, cm ffiQvK. Longeomnmo altter dmmadvertuntur quercuum genera. Summum% nigra & alba, amatena. Nigradua. Harumfohda matenaeft . minus mgr<e. Albajpeciesuna , cujus glans plus expetitur . £# altera cujus matena frequenttus apparatus Tertium genus humile, & com or turn neque cerrum hie agnofcunt. plurtmammHtftna vidimus. Quod autem Fa* gum non ire «? J/>V, & ejje % ^ «« ait. erregion> bus certit defcnpfitiffjam InCantabns, cxcelfam & rettam vidimus. Eadem rnodo mtelligas non effe rethjiimam © proceriQimam cerrum. Sam VaJcones quamTaufinum nommant, ea fert glandem longe oftimam. Ipfa arbor grandtfiima% mittfiima, reftifitma ^fpeciofxftima, ut ex facie hiliphleon dicas7 eglande S3 matena nondicas. tSfrequtns w i#W-^ojff. Jheodorus legit negative * (pvi-mi.*

*cfJltwSrimis <p*m*u 7hcodoi us obfeoena voce, at Vhnius commodioye,* **pannum.** *Mucofumfcriptum eft. at in codtceFhntiy* **mufcolo villo arentes.** *Ncque emmjitmuc" cusfimul &qnditas. vtvyxf& notabis, Ji nojeeft mendum. ad VHatonem i$Yx!& aliud eft. Jheodorus villum hntet mterpretatur. i$v%®<Jcge.fic <t$v#at pud Voilucan. Nont 5 Q ^ "^ ^* **I corfice, non** *h* **furculo. unde glans.** *Malo culum : feitfurculi caput oppomtur hocIHI;GK$^wytu. llludimpedit intllleftionem . guomodo ejurculo, non £ cortice. corticem emm babet furculus. Idem de ramis dtcas, ex Vlinio. At quia* **T» C*** *ifrcc}i*, pofiit effe,* **w fy»** *tyfaxpir, dixit £ cortice: id eft, ubi ne veftigium quidem ullu*n 6) dinarium* Lege rnpihi*, non mM*

ROBERTI CONSTANTINI A>5 NOTATIONES.

nAjf.^^. *Reai: :dteeCm emm enumeravit aha, qua feratrobur prater glandem. ^^^v 9 & WTCUQA wmti fcnptumfuit mendofe, quum legendumfit «rer eiihv, & wbwvWyiHoZ Nam* **0** *Plimus ex hoe loco cap-***8.** *lib. 16.* **Tarn multifera funt, & tot res prsfcer glandem panunt robora. Sed^boleto^Jl/^ue, eul« novif***hma** **irntamenta, quaeSixar^icesgignuntur.** *Ltwfra9* **Robora ferimt & vifcum 8EMiella,ut autor eft Hefiodus. Conftatque rores melleos ycoelo, ut diximus, cadentes, non alns magis infidere frondibus. Crcmati quoque roboris cinerem nitroiiim effe certum eft.**

Verfis Hefiodi.

Tc JH>v^7i £V\u gu differentia latifitmd patet. Nam arbortbuSytmo potius omnibus qua terragignat, herbisetjam, utrumque fexum effe dihgentifiimi natura mdagatores tradunt, quod nee tacuit Plimus lib.* **ij. cap 3.**

k.tpofty,,&fc«v,acesn&tly.E'v')vs.No ta quaparenthefin mcludit, transferenda pott ms ls«gfc.*

n&*V*{*™. Hie*$2,utfup,aadnotavt in* **©JWt/'«r,** *irrverfumnatuaordinemoftendit,* **0** *altqutd vtttosi atque fraposlere fieri. Ex hoc loco dicit Plimus (quam verb reite hac (3 alia,$n Obfervattombus Flimamj Deo duce dicetur) Ub. l6. cap. 6.* **Probatu? & ea, cujus in balano utrinque ex longitudine extrema lapidefcit duntia: mehor, cm in cortice, quam cui in corpore, utrunque non nifiman, &c.** *Btc lhtophraih focus : &fequenw capitis,ubi (pvyispdrfJw fi*Hf>*s effe ait, apcrte oftendunt <p*yn non effe in hoc authorefagum . bane emm difrtis ver* his oZvew vocaty utfuo loco dicetur. Fagea,glans nucleifimihs eft>* **(5** *triangula cute mcluditur,non autem teres esl nee *™l*™*l*pillosgignere videtur , autproditur. Dewdew tyyb lignum \%vynfaf w tQotm^fnv/jagt verb non ita> vel *pfoteftetlmi0,quiaitlib. 16. cap.* **40** *fagum & cerrum eelenter marcefcere. Amfit Phmo <pn*q fams ^n ? <p*~* **£7** *™! non fain ab efca ? Efculum vocamus* **efcueil: I^ilfchio:** *ttHomamrusliciElculo: Hifpam* **Enzina,** *qHtglandesejusVeWur** emmu ur patpltn , ris hnt.fed qmsauttm})*

***generaqumque, type efculus,** m^emm;,^^^* 1f *Utifoha, cuyiXa^ cerrus ,* **0** **H<ptet®*haliphloceos.* **Hemerts Idaorumfive Etymodrys Macedonum,** *eftroburprtvatimdiEtum: Allobroges vocant* **Rjure: Iw//Rovero.** *Terttum genus figtlops Idaorum, Afpns Macedonum Latinorumque, Cerrus, eft* **Cerro** *Italorum. QuartumHali^ phlccos (cm crafijlimus cortex, >*i ? * xU $ <p?w) Italorum* **Fargno, 0 Fargnia.** *Calyct cern tnbuit Plimus, quahujuscalyci convemunt. Qtantum Platyphyllos five lattfoha, propne. vulgb* **Chefne: ItateQuema.** *Plimus Latifoltam etiamvocat. Aim verb, ut Plmto ipf&s eft quercus qua eft* **Ghanda Caftagnola** *Itiln, wjus & coda glandesedules funt. Cern autem ecbinatts calyabus utuntur mfe&ores ad atrumcolorem. Deportantur e Chio* **0** *Cypro, vocantque* **Gallonas, ©Vallania.** *Cerreaglans amanftima. InApenmno, & Andium agro (vulgo* **Anglers)** *quercus perp*

dixtt ex hoc loco, **Hemens, brevior, & in orbem comofa, alafque** *(malo alts)* **ramorum crebro cavata.** *Legerat ut tixture_loco mihi letrgudtim *MA****.*

cujus ramorum off. ~ > "wcumcurrens Imea centum pajfuscontinet .quottdieque mans ma~ gifque diftendttur brachiorum m orbem comofa luxurie ac tonfih facilitate.

o v1 *<pk7Of reBe. Nam (3 Plm.* **Excelfiilima autem «gilops incultis arnica,** *(Sc.*

E«tfK&,ideft, tnhngumporreSla, mhocfenfu, **in rrinfverfrmpofita,** *dicit Plimus.*

TU h^hfcjKif. Aln w itphfiuSf. Pltnius, **Ab hac** *ied* **minu**

\¥. legend, cum Plm. Wiucomparatemmpulmomst tius mXvt&i, id eft% canahculafive tubule.*

nrtijt ^ ftf^iF. *mendofepro * fiMM% ^ mal* **& &. Pannos** *(fie emm legend.)* **arentes** *vocat Plm. N**

<D»« «eAi, &c. Pulcherrima contemplation quod manna intelligat, an quojiodic utimur, an manna Grxciscognitum: *n vero ros idem ccsli. De cribus iftis-hoc loco agemus. Prima quadtia, utrum manna fit quod in officinis proftat. Vulgata & recefta eft opinio de cttlo hoc cadercMeminit mellis Aerii Iheophraltus in fragmento,libro de^melle. *inat* [illegible]

vvvfc ftelxtm-uri 7n&,w?t, &c. *Triplex mellis generation flonbus prima, a fit alns in quibus dulcedofit, alter a ab aere cumlitiuidiufculus afole concoSus cadit, quod prafertim fit mefiipethpore.* Meminit roris mellei Ariftoteles libr. f» [illegible]

*exarboriirnlachrwa. mdautemex acre cadit, prajerttm fiderum ortuatqWubi mcubuent calefttts arcus. ncque entm ante ortum vergiharum, mel fit. ceram iptur *t dixunus factunt: atexflortous melnonfapunt% fed maximam parten!leguntt&itum.* Plin.hb. & cap. II. *Atrnelleunod« terove die cellas replent venithoc ex acre, rnaximc fiderum acorti^pracifucq-y ipfo Syriofplendentefititiecomninoprius vergtltarum exortnjiiblucants temponbus. itaque turn prtma aurora folia arborwn, melle rofcida, invwuuntur.* C01;-ruptum Plinii codicem docet do&iffi Salmafiiisj quod apud Anftotelemifulla Sirii£ac mentio,qui fatis comprehzndizm m7s*qtav tmvxxisfiderum exQrtu. *Libn,* inquit, *PUmiypro Syno, habent mo© explendefit; sn qttibufdam txplersiefcit.* Totum hunc locum fit legit, *pnectpueque ipja iri impendente -nee fit omnino pr\us vergihqrum ex$rtu. fublucanis temponbus itaque, cum prima aurora folia trborum melle rofitda mnemuntur , •wtng^axi^ il&s ipfa tri impendente.* Errat vir magnuscum fcribit *onuntut {*vergiliae] *o&avocalcnd. Apnh^ id eft,* 23. *Mxrtii in o&ava pane Arietts. ColumeL cap.* 14. *Ub,* y. Supra cap. (J. & 7. probavi ex Plinio, vergilias mane oriri. <J. idusMaii, id eft 19. Mai; die» fi novam calculi rationem fequamur. Idem docet Columella loc. cit. ^quino&ium docete(Te8. cal. April. VerDaipfaColumflte, qua? noftrani confirmant opinionem, Pliniique fuprà allatam fententi^m , audiamus. *Ab aqutnodio pumoK quoi menfe Martio, circa* 8. *tilend. Apnlts > in oHava fortearietisy confiicttur, ad exortum vergiliarum dies ver-* [illegible] gilias oriri, quadragefimo octavo ab tequinodio vernali, dicir. Notandum quod ait dies hos verni temporishaberi. Supra diximus; antiquiiTimos Grsecos, ver illud anni tempus conftituere', quod eft inter aequinodiumvernum &.vere;iliaru exortnm matutinum, quos hoc loco fequitur Columella. Hoc obiter. Ariftotehs codicem, idem Salmafius vir in omni ftudiorum genere exercitatiflimus, corruptum docet & legit, r> [illegible] JF, &c. *ceram,* inquit, *ex floribus faciunt, mel non faciunt, fed adferunt tantum purum tutum, ficut de ccclo .defluxit. mw,* ut cap. de nardo probatur, germanum, merum,'minimeque adulteratum. ^nsixi »«'p^* incorrupta acfincera nardus. Comicus. *fye***tvK mw 'mm.* Ex Ariftotelishoc locoPhilofophus exercitatiffimus & acutiflitnusconcludit, mel aerium effe noftrum, *manna,* ergo, inquit, *iris confert,* ad id quod recentiores *manna vo* cant, veteres^mel roris*; *Ariftoteles heic, mel ains.* *Ros uleAriftotelisacTKeophraftiubique locorum (Belgae vulgo honichdau vocant) de coelo cadit, aeftivo'teV pore,paulo antcSyrii,ideft, caniculs^exortum, vd ipfo caniculo fplendente; quern cum apes excepere, & in cellas inge(Tere,meleft. Interomncs fermè cövenit, mel apumex illorofcido aeris humore, confici. Seneca cpift. 8?. *Qutbufdam placet, nonfaciendi mellis fcientiam *pwuseffe, fedcolligendu* Hoc eft quod ait Ariftoteles a***•»'' &*. «*«'tf&n* mw^ft*™. Obrn,Jl. Celfus ad rmiargyruin, *apes exfloribus, cerasfaciunt, ex rore matutwtneL* Antiphilus in Epigram.

[illegible]

Hoc roris five mellis genus Thcophrqftus maxiiTKj'in quercuumfrondibuscadcrt docet. Idemrcpetitlib.de melle, ubi, qua? arborum folia, ad humorem hunc concipiendum & retinendmn, apta, docet. s [illegible]

extretj 4& *P*'*f*s 'iri TV7S Qufoots w tyfo^* [illegible] SAXJI , *pin fiufet,* <W *ph* ^iji *TUZTU* 3 Xj *hiicpcet* [illegible] *too3* cixclejcit m* &&s'ilw }fi, cadit vero mel quod ab aere fit,& in terra {$ mplantas quaflibet.mvemtut aalem ma* *ximè mljuercus & tiUafrondtlnts, quod ilf&denfiore$fmt% & bumecla j oportet aUtemfccas non ejje omnino, ne abforbcant, neque raras, ut tranfolent; ilU autem humidiufculafunt, & denfte. qum i5 tilts frondts dukesfunt ? habct tarn en apis ad quercum familiar, m fiopenfionem.* Plinius lib. *16.* cap- 8. *roborafaunt* C# *vifcum {* de cjuo vide in librr. de cauf.) £# *met la, ut atttlor tft Hcfiodus, constatque 'i ceelo, ut diximus, cadenter, non aim nwgis mfidcrefraniibus.* Virg. Eclog. 4.

Et duraquercusfudabuntrofcidamefia. Ovid. I. Metam. *Flavaque de vmdi Jhllabant ilice mella.*

Ilex ad qercus clafTem referri debet, ut fuo low dicairu Hactenus probavimus mel aerium Anftotelis Thcophrafti elfe. mel,quod IjonicIJDauU) vocantjhoc autem maxime cadere in quercus & rihse foliaj quod necy rara, neque ficca, fed denfa ac humida fint. Anftoteleis apes,mel conficere ex acno rore his rationibus jprobar; [illegible]

ufy'w. id eft, *cujus rei argumentum eft. uno emm, aut at'' tero dre apiarn cellas imeniurft melh plenas. Prarti* ea & *autumnoflortsfu>nt,nullumtamen fit mel, ficaftrciitiir. caftratu ergo alveams, cum aut media apes, aut penuna laborarent, operarentur fibi mel, fi exfloribus cwficerc* tur.* Haecàcundisapiariisp^oban audio. Abfolvi primam©ifputatianis partem; mel aerium Ariftotehs «C Theophrafti non cife m/inna, fed cocli r5)rem, ex tjuo apes mel conficiunt. Sequitur altera ^n Grxcis manna cogtiitum. Omnino explodenda eorum opinio qui manna Thuris, & manna ^ u o vulgafutimur, idem putant* Manna quo vulgo^S'diJHH^ros quSam cceh melleus,concretus, vel fuccus arboruirK^ni,orniqueconcretus,ut aliimalunt: manna vero Thuris, mica Thuris eft concuffw elifa. Dc quo vide cap. 2. lib. 9. hift. Manna vulgare alvum folvit; Thuris manna ficcandi adltringendique vi praeditum. [illegible]

Orrtur autem \n plant arum filiis. eft autem neque fuccus ear urn, nequefruBus; neque pars, fid cjuf dem eft cum rore generis, nm*amen afiidue, neccopiose ut \llaprovenit: memim kiquando cum aftate, fuper arbo~ rum,fruttcum @ hcrbarum folia mflquamplunmumfutffet repertum,agncolas veltit ludentes cecinijfe, lupitermeL le pluit. pracejferat autem mx, ut per aftatem, fans / n - gida, (nam turn tempus anni aftivum eratjpi idtcque calldа if! ficca fuerat aens tempertes, atque peritis nature mterprettbus, halitus e terns & aquts prodeuntes,folu calore exatlè attenuati accofti,afrigoref.*uta ndftis m unum coat~li,ac denfatifuiffe videbantur:jed apud nosid rare accidit, inmonteautem libano juotanmsfepe.ttaqrcoriafupcr nr* ram extendentes, Warfares excutientes.quod ab eis defluit, excipiunt, (3 olios a% fithlia melle implent^ vocantqueii ro}cidumi$ aerium me,l.* Haec de rore acirio melleo intelligi nequeunt; quod hie aqueus, contra mel hoc, concretuna Sc durmfcvlum. Athenaeus Amynthse vetcris auiloris locum ex hbris ^ *d*c fuSpw,* i£ qyo manna quale hodie in ufueft, planiffimedefcribit verba Amynth* Lib. n. Dcynofoph. rqperidntur. *mpto** c« rtf, tffyT*, 4%A tup* a!*',* fu$u£p <tS» r** [illegible]

[illegible] *olj* [illegible] *iis m' Ak* iggcfUi «U6(o> w$ *nsjtXKi* *miw* [illegible]*hci. Aminthas hbropnmo de Afit manfiombus*, c//w ftuAft ^ 4^,;0 m*//^ *itafirib'it; fimul cum fqliis dccerpentes componunt, & finguntadinfiax Syriacx maffk; quidam globos ex eo faciunt*, G? «6j/w*tnere collubitum eft, defraelas ex its micas in Ugneis foculis , quatabita* nominant, dilutas antea ££ colatafbibunt* , £«/?« y?/w7/, tfcy? *quis met dilutum bibaty imd vero etiain tnutto jucundioris faporis* , Non pocuit nitidius ac pulthrius a quoquam manna quo Vulgo utimur jdefcribi. Concretum , durum , dulce, mclIcum , quodque facile & nujlo negotio acjua diffolvirur, quandoque^magnis, quandoque parvis glebulis adfertur ex Calabria, quod & optimum, ut inferius dicam. Inquirendum quid per ww^a>r *wy*%w* intelligat Amintas. Exponunt maflam caricarum pinguium, qualis ad nos e Syria adfertur ; vulgo vocant *vyge-lytes*, id eft, ficulnum cafeum: ant cafeum e caricis,fed utrum ex Syria, tttrum in Syriar-maffa talis paretur, me fugit. n«A«>F maflam caricarum exponit Hefychius. *mkajn i T& <?»*•&»* f WAJJAI^ ^'oif. *7mX*$Mj'rvKuf p*$*.* Palarhe'frcuum pofitio, jn qua alii aliis fine interceflione, aut interftitio 5c intercapedinefuperpoffti funt. palathre mafli. mafla ficorum *St* pinguium caricarum, quas in morem lacerum figjrantes, ut diu iltefse permaneant, calcant, atque comfingunt. Poffumus & palmularum caryotarum *mxetyi** accipere. palma in Syria frequens, in mafia olim iitipintrefcatur. MartialisinXeniispalathion (in noftpo codice fpalathion). caryotarum. xxlv.

Atireaporrigitur, Uni caryota Calendii:
Sed tamen hoc mantis pauperu ejfefblet.

Prunaquoque Damafcena in offas & palathas conditas inde vcniebant.Sed de caricis hoc nomen proprie obtinuit. -Manila apud i^gyptios diffErentias obfervav^it quatuor Alpinushb. 4. de ir;cd. ^gypt. cap. f. Primum magna genus, fimile grano maftichis,noftrimafticninum appellant.SecundjmadulteratumeftamyIo,facchard,& modico manna mrjlichini, eftque illudquod noftri bombacinum vocant. Hasduasfpectes ^gvpti^atque Arabes*fyracoft* nuncupantiTcrtium *wenijhim* rubhim garnellofum, ex Armenia^nfp^aCum. An manna Alhapieri Avicennse. %«^o§fcr^uftis pugni magnitudine, ifufci colons?Quartuineftf^uidatnliquor, utmel, qm inteidu condenfatur,colligiturquefuperarboribusrriontisSina*, in Arabia defcrta, a reverendismonachiscalvicribus,eum montem inhabitant! bus, qui idConfulibus, Oayri degentibus, ofFenftit, quid magnum illistdonare opinantcs. ApudIndosGarcias-abHortoli>. 1. cap. 11. rria genera regcriri fcribit. primum genus utribus confervatum, fapore favi mellis, *xirqueft* aut *xircaft* vocatur. id eft, lacexarbore ^ / ? nuncupatum. Nam *xir* lingua Perfica lac fonat. Noscorrnpto nomine *Stracoft* nunciipamus. Altcriimjjenustiriamiabim aut trungibim, ut vertitBellunenfis,in carduis nafciferunr,granistanquam coriandrum, coloreinter fiifcumflerubente medio (hoc fake non eft manna *alhagieri Fjjatvolpbuji* idem eft quod *%* Alpino & Garcia delcribitur) qu« ex tribulis decu^tiuntur. Vulgus plantse frudum ejife putavit, fed gummi aut refinam eflerefcitum eft.Ter.tium genu^ magnis glebisadvehitur,admiftisplerumque foliis, calabrini perfimile. Hoc manna plunfque arftimatur. defettur ex Bacara urbe Perfica admodum cclehri. adfertur interdum Goam in utribus. Aliud penus ex Ormus emporio, melli candido depurato pcrfirtiilc ; fed facile corruippitur in hacregione,quod vitreislag^nis nonaffervetur. Aliud Manna genu«; a Chriftophoro A Cofta his fere verbis delcribitur : $p_{r3eter\ ea}$ manna genera qua? a DovSrifs. ab Orto defcripta funt, aliud in Ormus venale cOnfpici^{tur}, c^{uo}din varias Indue provinciasdefertur, quodque glebis raulo itiajoribus conftat, quam calabrina.; neque ltacancliat. Id yalentcr pureat, diligcntiilime autem ab humidirace confovari dcbctjalioquin facile corrumpitur. Ad nos ex Calabria manna adfertur. Duo rcpe-

S ^ S ^ [1] Granatum, quod minoribus
c^{L}fcTmr?$^{''ll}$ n^{at*} ^{Maftic}hinum, quod majoribusSc maftir3._^ _ *^ibus. primum *manna* CcTalpinus [illegible] vocat quod In foliis collitatur, alterum [illegible] exfoluscolleaumeft.conftathoc^ranocxiguo, tranflucente, candido, gravi, fimile coriandri gra* nulo; guftu<Julct& fimvj»$ecundum locuirf obtinet, quod ex ramis colligitur. Tertium quod in lapidibus. E7 lige candies, "rdcens, anno non vetuftius; ruffum, foicum inveteratum eft. aduke*atur faccnaroperndio,herbarumfoliistircumvoluro, amylo farina, rebufque/imilibus; quod fennse folia, granis fuis ampledlitur,fa<3:itium eft* Improbi , nebwlones funt qui id amylo & fcammonea adulteranf: -in maximum enim virae periculum conjiciunt segros. Vulgata ac recepta opinio eft, manna fieri £ vaporibus calorc folis elans, 'hon longe ^ terrae fuperficie concretis;frigorenodurnoT non (ecus ac ros aut pruina: vel effe-'vkp^em t^rrae fuccofum & optimum, aeftatiscalore elcv&ttei, & in acre irjdulcem liquorcm excoitum, noSis frigwre coa&urr. ^t& rcris modo fupra arborum & fruticnm folia decidcns. Hanc fententiam nonnulli rrriwm rtddcrc his argilmentis conantur. Primum, acreummelfuper omnis geheris plantas, arbores, frutites herbas, feperitur. manna in fraxino &ornowntum 8cc. SedDcdifs. Coftacus exjunipero & pinu manna collegit, Pena & Lobelius ex olea, Mathiolusexficu, &ophioglo(Ta hexia dxili,, inabire , pinu, & larice quotannis con(p^itur. Secundum argumentum, acreum manna'' colligitur calida &ficca aeris conftitutione, ferena, ventis carentq, (uda; calabrinum fingulis Webus modo pluviae non mgruant? nee vend fieviant. Quarro a candido ^:d:orc; utrumne tempusillud non fit lerenum, quando nccvenv feviunt, ncc pluviae cadunt. Tertium arg. irinnna quotannis ex iildem colligitur arbonbus: quod quidem per xxx. fereannos -(ut ajunr) obfervatum eft , ut colligentjos fatentor; hint eodepi in loco, & cjufdem, (peciei arbores nonnull«, fuf>ra quas manna lion reperitur. Igiturecoelo non cadit, Nam qua? major reddi poteft ratio de una 'Cjuam de alter a: prefer thn de una fpeciei arbore, codeminloco-exiftei^e, ac per plures continuos annos id produ^ente. • Refpond. arbores , ut manna concipere ac retmere poffint, oporterfint neque ficcae omnino, ne <abforbeant; neque rarae, rre rranfcclent, utde rore mel-« leo doeet Theophra/lus, lib. de melle : arbores adftan--tesvelrarae, vclficcaenimram. Quartum argumentum^ mel coagulatur ab aqua, & folvitur a calido: inanna calore durefcit;liurrlore liquefit. J£., Quafi vqro id fieri non poifit, quod manna magiselaboraw;mfit,acaliamquandam naturam \ vi frigoris affiimpferir.' Sed mfttamus hsec. Nam ex hoc argumento probatur, mel & manna diverfa? effe fubftantise; quod nee conoedimus. Mel, influiunt, coagulatur aqua.' Quomcdo itaque.ex melle iyr-upos conficinnt pharmacopoei? Agua,inquicnt, frigida coagulatOr, calida folvitur ignis yi. Nee illud verum «ft, aqua frigida non folvi. Cum primum aflunditur,durius. aliquo modo videtur m^l, fed fi paululum agite'tur, folvitur : vel fi diutius, aqua affufa maneat, fuafponte refolvitur. Sketiam manna, aim primum aqualuperfunditur,durius videtur, nee nifi tradu temporis Iongioris folvitur.Nec a folo calore fohitur mel (alioquin aeftateliquidum admodum foret,) fed a calido & humido^ quo etiam folvitur manna.Id Pharmacopais noturn,qui quotiespurgantibus mifcenr manna, igni iinponunr,aquamque affundunt, agitantque tohtinuo, ut citius relolvitur. Quintum argumenrum majoris pondcris v;4/ctur. Compertum,inquiunt,fi ftrag-ulis tegantufarbores; nihilominus fupra caudicem, & alias arboris partes inveniri manna. Addunt fextum ; fraxinum 8c ornum, abfque aliquo rore coeli, gtimmium modo, incifo earurrt cortic/s, inlachrymas ^oncrefcere, frondefque fraxini & orni excifas , ac fub *tt3to* aliquo conditas , funckre^anna. Sed refpondet Dodifl: Mathiolus.- *Manna hoc, quod incifo harnm arborum artice, in Apulia & Calabrienfi agro, hac etate , canicularibus die bus collacbry mai: chpit,nulli^ quidem plant* liauor eft, fed idem manna, quod fuperionbusdiebus,in eafdemarborese ceclo dectderat. Nam cum illts regiombujufu veniat.quodtr*cateris, p,*di8<e a-rbores eo welbftuo rore ajfattm abundequc madefcant, fitque cortex fill s ardor e nimiofitiens, ac nmofus; magnam infe Uqitons abforbet copiam. Quo fit ut Vo(i~modum, vel exurente cnmcula, alufq$_{Ue}$ temporibus ihcifc eodemcortice. JemliquorexUkt , ©ingrumosconcrefcat-, <jui cum levesfungofiqvc fxnt, ob arboris fuccimiR$_{\%o}$nem infeliciteroperantur^necaheriusmanna^iribnsu^ Quod VHO id tantumfraxino ornoqueeveniat cui tile ros in umverfum omnes occupet vlantal in,* [illegible]

vtnM-gloJJum (arnum) *manna in fe contrahere, retinerc, denfare> ac colnbere > ex altis vero eandem ftatim defiuere^ (3 tnfubjc&as bcrbas, petrasfolumquedtftundi. Quareab htsduntaxat arbonbus met fo cortice, non fane pnmb ac Jccundumnaturam,fed ex accidenti dcfluttrfianna.QuoA* autem fuper arbonbus ftragulis tedhs repewatur, caufa eft, quodpracedcnnbiisnodhbusattra&um arore ex-tudenc manna. Caetcrum quod fraxinus ac ornus Prae caetens hunc trahantjretineantveKumoreni,Jcanfa videtur, quod, ut Theophraftus lib. f. cap. 8. docet, natura humidiflirwe fint, mul toque humore gaudeant; R orem ergo ilium liccaatriscoHftitutione vehementer attrahunt, Sc^lus quam concoquerc poffiint, .ideoque neceffc habent poitea •xludare. Alii aliam de manna habent fententiam. Anno i^2.&duobusfequentibus,fcribunt viri Do&iffT* in amrenioribus locis, seltatis tempore, manna in-falicibusrepertumefle, copiofum, atque optimum,albiflimfi, facchari c\ulcedine;quodlicebat colliger* ex arboritus, & lapidibus, cuivis volenti, *Eramus nos per id tempus difciplina auditores, intellcxeramus'famen a praceptonbus ttoftns manna effe; quod diligenter perquttentes, an verum cffet,.quodabipfis & rehquts cum Galcnoferebatm', locum tn quo manna copiofius babebatur cpnfideravimus, fummo mane, lulto menfe ad id frofetti : invenimus, parvarum quarundam avumynumerojam conger ienu Non cwnt quidem apes,£d calces craftt, quos , ob offictum, apesparvas d\pebamus; quibus tnerant tria aut quatuor foramina, in par* tlbus torpor is, qua in ctfiemprominebarit ad parvarum for~ tnicarum fpeciem. Per hac itaqueforamina gutta quad am parva, albiflima, fudoris modo eliciebjintur, quas pos effe dtxijfcs , frcQptam guttarum cadenttum^ ex lpcojahcis m quo congefta apes erant> confiderajjes: erat autem non unus eamm grex, fed f lures quam yo, infingulis autemgregibus mnumcrabiles apes, qua locum unum non ultra diem aut no&em tenebant demde in aliud tranfvolabmt \ femper tamen arbonbus infidebant> cum quoafon bambojo Jonitu afum, a quibus'fudor guttatim de flu ens aut folia arborum, autjubjettos lapides tegebat: quod vero in grefiam aut for'' didajoca defidebat, penbat i eliquum colligebatur ad ufus. Erat hocpunftimumnmanna,albedine,dulcedine,confiften* tia & cffic'hciaprobatum.Hanc curimprobem apimonem,ra-110 eft. Quod manna in una eademquearborefingulis noElibus recfts natum refieriatttr, necm una alteraque tantum, fed omnibus ornts fra&'tfque per totam Calabnam* Verifimileadmodum cuhecs bos mannafefe delei&ajje>nongenuiffe,velc'onfecijfe.* Concludimus ergo rorem coeU manna : non gummi efle, nee &ccum arborum, aut a culi-„ cibuselaboratum.

fl^ffi 4c *HSH oTtt** jyt&^wS^ >IVE<0«/. In Aid. & Baf. lcgitur ^ Bg. Vulgatamelibilibus ... f. c. 8 crt* • *matt qgoguc roboris cinrrcm, nitrofum effe, certum eft.* •

To JUxv wjr; ^*Wm* Quaeintermarem & foeminamin

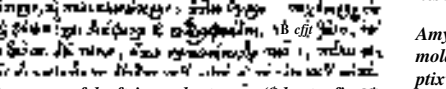

etu?7f. en cfit

Differentia quoque fylveftrium plantarum ($ bortenfium fer tnajculos difcerniiur, 1$ fccmellas mbi quaque ipfarum ferproprHetaiem^ quaeisinefti CognitaJuent. Nammafculijs fpiftwr eft, ac durior, plunmis ramts abundans, minus lentus* (fie r *ty&v* interpretor. pr^ceffit enim *ctxtt&Tiyv, wQ'tlc(ydi.Ci,tfr,,at>*HJfn>olle, lentum.) cthnor m rnatnrationem.habetcfiiefoliadifferentia & furculos.foemella vero omnia kaemmus habet.

Atcfar *jS.* ^ *fyi;* Quercus latiffimam habuit ri^nificationevm, adcoutomnis arbor *ty*** nomine infi<5-nitatuent. Nicand. fcholiaft. ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ *d -%. X**'WWa Suidas.tyfic.Mfyiyov+idem* ^, ex audoritate Hoffmanni dicendum defert.

»Ahuspoetavitem^voiv^si'TQppella. Idemteftatur Hetych. *tyfe dbe^iiuns, <t\d^inhtnhh*** w* •Iw^«>.* Ex eodemHefych4Sv omnem arborem fignificare apparet, cum icribit *fyvlfoft®; Ctinft®*, fovfyTop®*)* jtem e^u'»^ *&xn&m* Apud botanicos non omem arbbrem, fed pe-culiar «r£]andiferas omnes, denotat. Diofc.lib.j- cap. 14.2 ,tyk *yranc* swwwjp &c. ^v^nomeh a *ty* crumpojiiflulo,* lmpofitum. }p~, Larini quercum vocant.Vertit Gaza, *robur,* qua de caufa malt a quibufdam audit. Apud nulluin,inqumnt,attcl:orcm,robürprogenerequercuum repcritur. Quod-tamen praeter vcritarem eft. Nam apud ColumcIIam lib. 4, cap. *26.* legitur, *querensjubv,*

(3fi quafintfimilia robora. Plinius *fyfr* modo quercum, modo robur interpretatur. Quod imitatur Virgil, cmn ad hunc Homeri verfum iaOdyfiT.

Θ'ν γ᾽ αὐτοὶ ἔλαιαι ἴσαν καὶ συκέαι καὶ ἄμπελοι πίτνες

. in ^ncid. alludens, canit:

Hac ncmora indigena fauni nymphaque tenebant, Xlenfque yirum truncis, Gf *duro robore nata.*

A'm fyvU , i robore, nempe, nati, ut Dryades crede> hifitur. Definant erffo grammaiici magni Gazse lacerare manes. ConTedirmjs ipfis , glandiferas arbores, quercus nomen w~*m T» TJBAX) obtinerc; negamus vero ro-* boris nflnnunqua nomine a probatiffimis auftoribus recenferi. Robur prdprie quod Grajcis «Ve<* *{&u* quercus quod *ifcepoi* eifdem dicitur. quercus recens nata, *<phul* Graecisrecentioribusdicitur. Hcfyc,Ji.- *cplxul fyf,i<& i* A«(^-. *quercus nondum adult a eft & Icvts :* id eft,]quag fcabro non eft cortice.

Quercus genera, Idaei, quinque ajunt: quatuor Macedones, ac nonnulla nomine differre ajunt, nos fineula, eorumq; Jiominaexaminabimus. Theocryti etiam Ichoiiaftcs *fyvlt* quiuq; genera fcribit. EiSyl: *6** «^n 5 *$pvk yivn* [illegible] Plin.lib. in indice; I?, glandium genera fcribit, quodtnultis'difplicet; *Vilnius^* inquiunt, *etc Latinorum quatuor generic bus, quinque ldaorum> & Macedonum quaternis, trede* cim illafuaglandium genera conftituit;quodprofe8o minim £# tidiculum eft; nam pier aque eorum, nongenere diverfa funt, fed nomine tantum^ quadam ne'e nomine.* Rede fcribit Plinius-; fed mentem Plinii non viderunt. Nam non quercus genera 1 vait,fed |8«>«W id eft glandium.La^ lufnpfit vocem ty J»; quod etiam fecit Diofcorides,, cum *)bo>cih)>* fpeciem *ty*s* intuit, lib. 1. cap. 144- ^ •••** *Jyjt fc i *zi»<& «^ orm fyUifagus Z£ ilex, quercus genera:* Idem fcribit Nica«nd,«fcholiaf|. Tredecim glandium genera haec funt. 1! quercus mas. 2. quercus faemina, 3. robur, 4. efculus, f. ccrrus, *6.* fagus, 7-ilexmas, 8-ilex fesmina, 9. faber, 10. Haliphloeos, n.latifolia, 12. aigilops, 1^. caftanca. His adde palmam, nucemavellanam,aliafque arbores,quae gJandem ferunt; it a non tredecim fed quindecim, & plura Sent goiera.Palmae fruclum *p*xo»ov* vocari, extra dubium. ftfe Theophraftus caftaneam, *Stis pelxxm* vocat; alii avSllanae nomen hoc tribuunt.

01 *ty ipeJlh** ^ ^ ^ M , ^ r V ^ w. In Aid. & Baf. oo« dice *wvziu* legitur.Scfibe^ccj^.fequenti *livfAe^wr.* Wv*pefyvv,* iioquit, a? TO? *y>iVKil^«^^x fyvU* genera Theocriti fcholiaft. *iTvpofyw* nominat; jjuodnon parum hanc confirmat leclionem, Quam Idaei *ipa&lik* vocabant, eandem Macedones *\1yutfy1,* quse dulcem fert glandem. Hefych. *nv^pvi i tut ykvxiiot* fipXcivcvs t%wffx*

kfybwif vel hanc vel aA^fl/o^Macedones, *eZr<trt»* vocarunt: alterutra enim carent. utraque gk'ndem fert amaram. An *duyiwm* Scholiaftes Theocriti «>x«» vocat ? *-^VA«» Grxcorum nemoglandemtradidit. Idem Scholiaftes *upvitf* panis genus ait: «^«A<^ «4«?« «eS« cie TJV OWI*

Amylos pants ex conftipato tritico fa&us, amylus panis molam non expertus. Hefy*. placentum inquit efle«-' *ptixw* ^rt^Jiw?. */Lfttfrcf,* quercus genus effe, nufquam legi. putofcribendumiW^?, veji *aiyl**ty;* nihiltameh muto. *TfotLTiQv»»»v Mptyit* appellare yidetiaridemScholiaft. Si *xipteAf* non fit - E W ^ * ® " , ignore quodnam fie genus.

*A'>iQ>M&.ti Si d'QXmi w>*Vet* , corri^e-Schohaft. ATheocr. cod. lege«W^<^«A.»A*<<^- Makvertuoc Valficortex, quafi c^TO(S«A(^$ ^cf^^^^compofitum et fet nomen, cum$«">***;W<pWnomenlllud lmpofitum fit. quod craftf/Timum corcibetn habeat. *fejlima,* inquit; Plin. lib. 1^. cap. 31. tf *carbons iS mtteri* Hali± phloeosditla, cuia-aftifiimus cortex atque caulis.* Hacde caufa ^^w^vocaturcortico^ Male in Aldino axU ^>'<p^»«,maleTheod. redicorticem. A Vitruviocrafficortex dicitur. Graecienim.«X* pro multum&valde ponunt; idem in compofitis ^ Ggoificat: vel ad verbum • bene corticofus. Corrige Hcfych. codic?, ubi male fcri-> / bitur **xi<p**<&'y*»®'ty<&'- reftituc *citi0\u& ,i,®* fy^j > rAt^nsS* 4 « « * tyy$' 4>vy*> pot'tae & Dori <p*& vacant, ^n'TW <p^u* a vefcendo; quod hujus glande, ante panis ufum, vefcerentur morta.Jes. Recentiores Gr«ä ^r»l(« vocarunt. CaffTiao.BalT. lib. 10. cap. 7<J. ww-

d p f & (n Palat.cod.M.?^r.per parenthefim, *fay* i fyys* iAi^fo, ^ottir^) ^ «V *xlai*'- *Mortis inferitur in caftmeam & pbapum, & mrtum* & *terftintbttm*

tefebinthum (3pyrajlrtim (phagus quercus qua? gram-$%a vocatur jGJ *ulmum.* Quaeri iolet an Latinorum fagus & Graecorum *Qnyls* una eademque arbor. Ex his eandem facile conduderesarborem, Plin. libr. i<J. cap. f. *glans dulcifitmafago, ut qua obfejfos etiam homines^ duraf-j'emoppidoOnOy tradit Cornelius Alexander.* Idem cap. fequenti. *glans fagi munbusgratifSima, & ideo animalps. ejus una proventus.glires (juoquefaginat; expetitiir £2 turdis.* Eodem canke. *probatur* S> M, *cujitsm balano* (hunc locum paulo inferius examinabimus) *utrimque ex longttidtne extrema lapifcfcu duntia,* Cgc. Poiitae arbffrcm patulamaGumbrofamfcnbunt. Tneocr. «&* <

[illegible]

Sub umbrofam vero fagum
Sicut vmtor aliquts file torrente propeubaui.

Virg.EcLi.

lityre tu patula recubmsfub tegminefagu

Eel. 2.

Tantum inter denfas umbrofacacuminafigos.

Nunc add3,qu» planl- hanc improbl*t 'opinion£,Midue vndebat.* Plm. *Lc. fagigUns nuclei*fimilis.tnanguUyCUte mcluditur, folium tenue ac levijtimu, populofimilc, celewmeflavcfcetJs, b medtapane, pknmique gignvns fnperne (arvulam baccam vindcm, cacumine atuUatam.* Theonh. cap. lo. fagi glandcin rotundum docet, An dfcemus Plinminfagihiitoriamcnm'altenus fortaffe J£w con-[illegible] Plipiana l [illegible] latis verfato, dicere[illegible] unam glandiferam,akeramqua miejJilein vocant in lamin*as, Graeci ifoV? Vrcunq«ceit: duas in unam c£nfiat [illegible] as Plinius; duas fo'^os clfe &alterara ibdlilem dqliff.R[illegible] *fethlibus lamims in tenui fitxilis.* Idem Plin. ut rcdtc obfervavit dodh¥. Robert. Conftantinus, cap. 40. lib. *16.* fagum coleritcr marcefcerc fcribit;' *fybur,* inquit, *marina aqua corrumpuur* Hoc&Kum effe expenentia docet. omnes naves Batavorum ex quercu: omnes aquam marina ferunt: nee fluids aqua Amitelodami, ubi quando [illegible] -plufquam 7*00. naves. Non imprpbatur 8c fais & iu<nilans.^* [illegible] 5[illegible] *''* ^odiuntur vel principales. Item ju*erus. c^gn, & fubdialibus apiifllma.* Fagus* Sc[illegible] marcclcunt. Efculus nu^-humonsimpatiens [illegible] *Palladius in Novembri* mulo^xv. *Fagus,inQ\x\tinficcoutilts, bumorccorrumpitur* Alia CUudiani (ententia;

Sic qui veBurut longinqua per <eqttora, merces
fagos mmtur> i$ alnos.

Theophraftus w¥ *<p»pv* Ifgmim[illegible] T» fcribit. Diverfa igitur fteus Latinorum a fago Gr^ecorum. Grammaticorum filii ^^Gr«coium,sefculum Latinorum fcribunt.Gloffie, xfculus «^»r *iiffyu* <[illegible] Utram[illegible] cfca, quod harum glande antiquiiTimi, ac primi parentes'vixerint. Phagi materiem incorruptam manere tradit Theophraftus: dc arfculo haec tradit Vitruvius. *JEfcutuSy* inquit, *quod eft omnibus principiis temferata, habet in adificns magnas utilitatesyfcd ea cum m humore coliocatur, recipiens penitus per foramna liquor em, ejeftoaeri& igni operations humid* poteftatis vitiatur.* Palladius loc. cit. in fundamentis fine vitiis durare ait. Non puto a?fculum Latinorum ScGrxcorum *fnyh* candem arborem: quamvis utrique dulcis glans. Plin, cap. *6.* lib.'itf *.glans optima in quercu atquegrandijltma, mox afculo: nam robo*ris parva.* Radicis mentionem feciffet Theophraftus, fi *pyos* & aefculus endem ;irbor. Plin. lib. i<J. cap. 31. *%pverafuas in profundum agttnt,S* Virgilio crcdiiiuis,quercus quantum corporc eminer, rantwn radice defcendit. Verfus hie lib. 4. iEncicfc ubi qucrcum annofam ventis agitatam, cum iEncae conftantia comparat pocta.

Atveluti annofam valdo cum robore quercum
Alpim Borea, nunc hmc, nuncflatibus ilhnc
Eruejremterfe certant r it firidor, & alt}
Conflernunt terram concuffoftttpttefrondes :
Ipfa, haretfeopuhs[illegible] & quantum verttce ad auras
sttbenas tantum radii? ad tartara mitt it.

*Qnp** illud quercus genus clicimus,quod fert glandeiri rotundam, dulciffimatn; matenamque habet p,utredinis minus obnoxiam.

Key fo\Ti^v 7u T?$ *ipte}$&>.* multas domefticn? que/cus nqfas tradit hoc cap. Theophraftus,quas paulo infra examinabo. Afhagodulciflimuferreglandem, ait. con*•tra Plin. lib. *16.cap.6* glans optimam quercu atque grandijiima, mox efculo : nam roborts parva.*

A'tytiu-^ cerrum interpretatur Theodorus. *niyl>»*&** vox plures apud Botanicos,plantas denotat, frumenti vitium, in quod degenerat hordcum. Theoph. lib^ & Cap. 8* *'tzrsi j^'ocuyiXa^ fom^p£?&t9, ov nxis x&J*$K I nam & agilops magis in hordeo videtur.* .ffigilopi balbi genus Plin. libr. 19. cap. f: *reliqua bulborum genera dtferuntcolore &c. Genera Gract h<ec fectre, bulbinekl, fetamov, [illegible] accrocoriony<£gilopa,fxfynrichium.* Denique quer-[illegible] tur, [illegible] per *» pi?«.* Omnef^Vi »** oculi cum affedum hgniiicat per *» piy** fcripferunt. Major in verbis Siudx\error, *atybirf* non eft [illegible] *Grxcis,quod* Latims pupillam. Rnitis ucfinit *ib* [illegible] /Spot y quod in medio ocuh co?ifptcitur,* id eft, pupillum. «<-*fr*$* vero tefte Paulo lib. 3. cap. 22. & 1 b. *6-* ^ p22* [illegible] *gilops rumor eft abfceffuifimihs, inter magnum ocuh angutum&na'fum.* Lrb#3»non *'tinnpu-nShs* abfceffuifimuis, fed *iiripjpet* dicit. ergo non ^'pfTOjof, pupillse morbus. " *euyitwm cerrum* interpretatur Theodorus^ Latinorum ccrrusdiverfa sb aegilope. Plin. loc. cit.*eo<}em capite de cerro 8c ajgilope, tanquam de diverfis egit.' Theophraftus aegilopis materiam reciifli mam,leviffimam,longifiimam, 8c per longitudinem robnftiiTimam, air, aedificiis utilem; Capite ^nim fequenti haliphloeam, }>oft latifoliam ad aedificia deterrimam inquit. tjtilis ad acdificia •fcgilops, quod materiam habet excelfam, robuftam, *Sc redlam. cerrflm architedti inutilem ad sedificiafcribunt. Habet enim cerrus; ut tradit Vitruvius, pariter miftioncm humoris 8c ignis, 8c terreni aeris plurimum. pervia 'raritate, hulnorespenitusrecipiendo, celeriter marcefcit. aegilopi glans amariflima; cerro, Plinio fi iijem adhibeamuslib. *16.cap.5. poft que|njim dulciilima.*$±ucrna,* inquit, *& ipfa glandium *que d/mcifiima:* proximaip huic cerream, tradit Nigidius, nee ex alia fordidiorem carnem, fedduram. Idem tamen Plinius eodem capite ** glans optimjt in quercu atque,?randiflima, mox efculo: nam robor is parva, cm* triftis, borrida, echinato cdice.ccu caftane*.* Hoc de oxya capite fequenti traderc videtur Theophraftus* Gonfundit ergo Plinius oxyam cum cerro; vel alia cerrus Nigidii,ai«a Plinii. Malunt alii *%ybi*» m* c«e Latinorum clculum. *turn ex re, turn ex nomine** inquiunt, *conftat, efadum cjfe, qua Gratis uiyix^.* Malfc natio grammaticorum ab efca#derivat;quafi efculus fcribatnr *xiryha-J,* infer to ftgma,ut mos erat Latinomm, *Sc* veterum Siculorum in plenfque vocibus. ««Vy«A«4sipde Laanum aefeflos 8caefdlus,pofteaxfculus.Sic cafmacnas, poclnas, dufmos dicebant. -fy* Graecorum iidem Latini plerumq; in «• mutabant, ut XO'KA^ codes. Plinifi tamen dicitur inVeteribus libris xzopsnon aegilops.Utcunqifit, ea eft quam Latin^ixerunt efculu. Immo non eft. Nam eodem capite de cRdo & aegilope agit Plinhis.ac diverfas arbores oftendit. Theophraftus aegilopis glandem amarifTnuam & vilirfimam (cribit. Plinius fecundum lo^cum, 8c a -quercu primum dat efculo. *glans optima in quercu atque grandifiima, mox efculo: nam roborts parva.*

A'ftQoufctt yS ©^^iVCf*''*• Verte *fecuhare pha2o £^ haliphloeo.* Quod [illegible] maquit [illegible] bafar [illegible] extrema lapidclcit cluntiat melior cui in cortice, quam cui in corpore; utrumque non nifi j[illegible] man. Grcecus autor id peculiare glandi mans phagi, 8c haliphloei fcribk; commendare Latinus ait. qnod falfum eft. <2*«'*,»> fcribit Theophraftus. Plinius utrimque ex loneitudine.

IT jg ,8 «> ^. Notas quercus domefticx tradit. Hu«c locum Phmus'his verbis exferipfit loco citato. *Inipfis vero arboribusy qua maximamfert, Hemeris vocatur brevier* GT *m orbe comofa.alafque ramorim crebra cazuta * Tor* tiuS lignum quercus habet, & incorruptius: ramofa « ipfa, procerior tamen, & craffocaudice.* Inter quercum 8c £1-& difcrcntiam fecit, cum quercus JfeftliA. 'Sequitur eorumopimonem - qui robur genus fagiunt, quercum robons fpeciem. Ccrte robur 8c quercus diverfe arbo-

res

res. Columellattbr. *9-* cap. I. *Rfli* fufhtUu vattrrit* ***indais*: fie enim appeliatargtrtus cUtmrum, iAqtie ftrkatur ex robort, faercu , tie! fubere.*** **Architccli inter** roburSt quercumhancftituunc difftrentiam: quod roboris Hs-niim, tinuius, robuftius,va!idins *fit.gtmi* aii P!i- ***Kas,qvtrcin optima fttfuegrandijlirna,robt>ris /.irr'd.Idem, prob ttifliinejftingisfiiicrca! frfiucir, rob lit, cu?rrffui,fi7ius*** *nsxits.* Gn-cis, uriiipra dii^roburoW*'fJf- toniccm *i,i*i* ^™ ntivdl*x. J* hraphraftus Lib. I. c LI, '. B. 1 aye in, grabnim, ad cmia dtnfanda utilem tradidit. antiquac "prum, durum, rirtwRim,cra(uim. ***Htitieru, id ejl urba-itjutrcut,*** **aitPlinius.** ***brevier ej}, &inarb:m cumnfi.*** Theopiiraftus m if J<^i>*rw^i (E«ay in Aid. & Baf. codi-

fq Domcftica qucrcus rokire, fiyeagrcili qucrcu, iipc humilior eft, Giudiceramcricraffiffimq;eoautem ncc rcdro, neclivi, (eddcwrto.tnuitis ramis alifqsecomofo. materies huic robufta, verutnti> fiiorcjusmfa^o, traftaru jidnmniao^ra, quainroborii fafilii)r,^lansoint.iiim maxima Scdulcis.Sj'k'eftris non raroin maximim altinidinem afTurjrir: (rcquenrer ngentmtn ranionnn annsunenris hdflltni patet: caudi-:es cjus fubiiidc admcxluin craffi, atnbitu du.l5 aut rres gy$_{a5}$ ptrenrcs, i.nnos amplifGmos fund it, in plurimas Jas divifbs- g'3$^{u(}$i^{es} f^{l}"'"'!!^ iiui^L'm , fed hrenorc-s ^iiam HtnuTiJis: Iins;ula: fuisinhscrcnt calycibus, foris ifnurculis &t mfmbranaccocortice te^untur. Intc-ior nucku? cr Jtiabus partihtjs componitur.velitri fafelorom, crvi]iorumquefTLj(fhis& amygdala, duplicicorciceglansi|)ra tt5?ituric]Uorum exterior, durior*ac*den-Twreft, alter pimiecus ^acerbusdeprehend^tur. Hie memhrana; tcnuifJtmae in(W inickum flandis acerbum arcumv-olvic. Cortex tiovellaram, ac velnti fruticanrium, lacvis, ^Iaber, ad coriadenfanda utilis : vererum vcroaf(7cr, craf(iis, durus, & flmofus: interior li^nimaterfesfHffljva, dttr^acfolida, & quovemftior, hucqiwquedutio^exceriot, corticiproxima , Candida, facile eariC fencit, pr*fercim fi temporc non idoneo cafa fuerit arbor. *&i.ifuir%miu.* ^.At^wf^nAfl Aid. Baf. mix«^ijt«>«PIin. Certequcrcus alfsramorutn crebro cavaii* conftat. Pulchn alxmtiii non videntur.tiuarcvul^atarn non probi) lc-iVionein, Aidinam non rejicio, quod multashibcat alas querois. Non ramen probo, cpiia fcquitur Kjtx^ m>u^»'t^i>i7 vf,i(0j. Qiialja folia fcrar quercus, ex mukis Dinft.kids facile colligipotcft.^ib.^.cap-r iz. Chunacdryn fiilia liaberetradit.exi^ua cffijjie Sc divifu-

Fulia qitfrcus er^o iunt !aevia,duriulcala, Iata, oblonga, ambitu finuofa, fuporna pane virentiora. NotanJura folia querciii3,c;ui primum lucci func coloris, (licet noiimillmibicupdsappareant, maxitne ca qus L- no\'ellis quercubus crumpunc J Ivibindc viridiora, at iblidLora evadcrc. *fyZGncixijp* trumfo,fuUaU* didciir.

T«i^ jS i'*«^'Jtrf. Hie vt-rba indicant Plinium \\-l>ro 16. cap. *6-* non facere qucrcum ii robore divcrimn, ut lupradm, fed corruption t-(ie codicem. Theophr:\(tus cum mjtcriam quercus domeftics dixit effe robuftam, led inferiorem, quain phago, fubjicir. Ha:c *tntm { piiagus) wbuftifitma , ftmedinique unlit ob-* ***•uii efi.*** **iVJ M« <%« friffli,** ***ijtiatjijiiatti minus fmsija*** *quum quercui* ££r. Hunc locum vtrric Plinius. *In ipjis* ***verc arientus, tjwe maximumfcrt, Htmtrii focztitr , Lrcvior,€? i w orbem cotticjd,tjLijffite rstnorum crtfrro cttvatd* fertitti !tgnw» qttcrcus Imi/ct (j mntruftitis^ ramefi © ipfa, prtenrirrtamtn & ci.ifitorcsuikt,*** **Scribe mcopericulo.** ***Fartiiiittgntiinf&gHsbttbet.fS incorruptius, rur/mfi & ipft, bnvior tttmen t£ erafiiot ctudict.*** **Comjjara enm** Thto[)hrafto,& fie Icjfcnduni facile flnimidvertcs. Sin inutare non [>lic«,dicPlinium quercui adiiribei e,f]uod phago Thco(iI]rafttts.Fortaflis fagus fuit tujiLsmcmio fir *m* hortisGermanut doftili*.Gcfneri. guaH*turnprejit^cuXA articribtts* (inquitCardanus de varietarc rerumlit.^. **cap. 23.)** ***frtciiuevjiendit quercui Baftiex, mdiviFetri*** *ncmart,* farcarniblica iiliis **confita)** *truncum temi viri* J,-***dsUistmmibtti vix airMunt. altitude*** **[trunci)** ***minarquam heminii.txttit tn vtrtkt fix aut fcfltm flohnts { ittimo*** ramosmagnos & lacos, quos tabulata dixerim) *Ji/ijim* ***afcendctittt,tit tnmgmtmptttrxrefetfttt. mdectebritributrti^is,V»»*** **K** ***ramufiaiu itatttiifittttr,utelinircfirant*** **C*-***faretn Maximi/ianum aaafftine*, difcttbuijfequt, Siquidtm tmbitx fedci centum cunttntte, hauAdubwmeJl, cum numrrandtttlitnt tmtmrvencrift,*

lib. 4. cap. primo. Folia betonicæ inquit esse, longa, mollia, quercus firmiia, in ambitu incisuris divisa. cap. 33. l. 4.

Qu,ercus.

Syderaidem effe foliis marubii , fed oblongioribus ad falviæ aut quercus foliorum fimilitudinem.

Cerrus,

H" (l1 «>.»«+, Plin. loc. dt. *txctlJiJSimaaitnH «,/*»,,* iwi«/«w «ni«.Si]pra dixi*£ilopem non cfleccrrum. Eleganrer cerrtim defcribit tlodiff.Car.Clufius. *Cxurnnt quercus gtnm* ndB *ntcdt in Vitnfi f,l$_{tli}$, $_{tt}$tdem tlttttidint tux •vulgmsqutrciii, atqtie etiam cttfiore tffurgois, aatJia trtSitre, corticc crafiiore* 0 *msgufcabfejiliafreqtttntietibui indfurii ,fedminm tilth tnifubabtt qumryutniu.*

& hngioribus tenuioribufque fediculu mharentia: ramttlos brevior es,frequennonbus nodn obfitos,gemmas minores, & aliquot gracihbus foltolis ceuftamimbusaut villtsfeptas: flores racematirrt compatlos ut quercus, e quibus, uti nee tn quercu nafcuntur caliculi,fed n brevi craffoquefediculo anr notims ramulis adharent, non mfohorum alts, ommno hi Jpidi, & molhter echinatt, m quibus glans eft, qutmapaulo brevior, & obtufiore mucrone pradita, qua autumno matuntatem adipifcitur: adharent mterdum inter folia, multisfquamisconslantia capita, fyftict £# matena cafores uptime earn a quercu vulgan dislinguere norunt; illius mater tarn candidiorem, laxioremque,i$ ad opera minus aft am cenjentcs. Hujus cerri crafiiorum atque etiam t(nuiorum ramorum libraha mterdum aut major a fragment a m lapides commutata, ipfaque adeo matneetn nigrum fihcem conierfa (fuperficie tamen Candida &fnabilt manente) atque naturales ipfius Ugyn venas orbes,reltquamqueformam etiam" numobttnentia, non mods eruta confpexijed ipfe etiam legi anno* **Ifgo** *m montts* **Eyfenberg** *vulgo nuncupatt,(fS Pmha,fluvio Fannontaammmentis acclivt,qua ad vallem pinhat halab cjufdefluvn eamferluenns nomine nuncupatam, defcenjus eft, atqu/> ad auftrum&?v&Mv,fpettat.* **Duo cerri genera recentiores defenbunt, quorum prius cerrus cahce, echinato glande majore, fecundum cerrus calice hifpido glande minore vocatur.pnons glandibus,ad panfios atro colore inficiendos, gallarum vice utuntur. e grandi & duro calyce glandem non exerit, fed claufam gent dum adhuc immatura eft.'**

QveTui j\JLc Tvis* **&c. lege cum Theod.** *tv Q»nwi 3\ <* ™? *Z}*<rip*is 7i<musiuL* **Plin. loc. cit.** *agilops tncultis arnica.*

H' *ffr* **<adUB7v^9A^. Plin. loc. cit.** *ab hacproximalatifotiaproceritas, fed minus utihs adificin: atque car bone dot ata, vitiK obnoxia eft ipc.* **Ha?c an corrupta, ut viris dodis placet, cap. fequenti, ubi de afpri nobis lcrmo, videftlmus. Qucrcuslatifolue amphfiima? circa Vicnnam mcminit Clufius; cujus 6mi*?s glandes c longis pedicuhs dependente*, quafi viridi quadam excrefcenria, multis inaeqnalibus angulis praedita, indufae crant, quae reficcata, gallarum modo, tirma & dura erat.**

H' *$* **«A/0;« @- ww#)** *p sjgt TV* **'fiAs^®-. Scribe** *i fi* *Q>oi&* *'?m%v&rpp p* *«^d'"s9 4>s^ot<J> ^ ^ ^A^*« **Crafficortex crafliflimoquid^n cortice 8c caudice,** *at<p*t<&<* **dicitur & <</>;*!©-, ut funja dixi, a corticis craflitie. Plinius loc.** *cxt.Teflima* **Gf** *carvoni* **G?** *matena haliphlaos ditla,cm crafifiwms cortex atque cZkdex, & plewmqupvaous fungofufque, nee aliaputrefctt ehocgcnf&.»ftam cum vivit; qutn Hfulminefapifitmeicim^£mvis altitudme non excellat;* **ideo hgtio ej us, nee aajffirtficia uti, fas habetur. HaliphlceumaefcnhitLugduAeniishis fereverbis. Nafcitur in Hetrurise (ylvis, prarfertim maritimis, inter cerros & phillodryas, matena & xdiricns & carboni peffima, quoniam cum fago,fung<*foque fit caudice, brevi putrefcit. in caufa eft arboris hornd3e,fubjedifque foliis,eamque ob caufam imbrem excipientis, natura; qui gutratim in faxum fimgofumquc caudicem ftillans, ilium vitiat & putrefacit. Sunt qui & corde hanc folam carerc volunt; quin & fulmine fa^piffime icitur, quamvis altitudine lion cxcellat, ideo lignoejus nee ad facrificia, ut apud iEolum, quondd fas habebatur,fed ad axes fimiliaq; rantumutile erat, caudice afliirgit procero, & redo; cortice lubc»ruleo,ramofo quidem, fed ramislatius non porredis necextcntis, ut quercus immo brevibus, ncc ita in multos furculos divifis, ut toca arbor afpedu, ton-***fe** ac putata? fimilis appareat. Folia habec cerro fimilia, longiora, anguftiora; & multo -ligriora, per larera, incifuris minus latis, finuofa, intervallo quod jacct inter margines laciniarum minus'patente, interne fupernique/ fubafpera,tadudnriora, hyeme decidua. Glandesprofert aliis glandifcris m'norcs, execpta ilice, non longas acteretes,fedorbiculatas, & ahejuantum compreflas, cerri maris modo, ex calicibus fuis parum exertas, qui frinislongis, flavis, gracihbus, denfishifpidifunt, caftanearum inftar, ron ramen ita ngidis credifque, l*d nee craffioribus fpinarum mucronibus armati, ut in cerro. calicuh hi quibus continentur glandes, bini plerumque, ad fingulorum exortu*:, brevifliimo pedicuio ramis ac iurcuhs adherent, radicibus nititur validis, non reda deorium adis, fed undique per tranfverfum terram ip obJiqiuum comprehendentibus. cortex, lif>no propior, eumiaramis, turnm caudice, &rai!ice vehementer adfirmgit, folia rcrniffiis. glandium calices facultate cortici refpondcnt.glandes vehementms adftringunt,& amarxlunt. quarectiam i porcisncgl^iintur, mfialiuddefit pabulum, matcruarbori robufta&dura. nafciturin montibus, locoirequentiuspingui, quam macilento &**

arenofo, fubtus tamen faxofo, locisliberis & vento perflatis \ copiofiinma in Apennino, in planis rara.

Kwhcs, wick kxZxcc **fuligine nomen accepit, quod gallarum, pannis nigro colore tmgcndis, magnusfitufus. quandoque etiam ***<? pro fuligine ponitur.Sophocles in Antigone ^ffax^s^^M^TB. Interp.** *wit A* «>**-*

h dntZjM Kv&itir J\i i ?

quandoque *xnKk* **pro qualibet ponitur tindura. Hefych*** *xnxis* mtfug' suppa t&j)(&pns* **T^J** *fyvos. xau efl t i§ TVVS SC^TTOVS* *ru%vxs £ newtovs.* **Id eft,cm;** *vapor,fpijfamentum adftnngens vel tmttura (***ftrymma idem quod** *fimpp** **glolfe infedum** *ugsofifH/jtv.* **infedus** *faZxu Jiuas.* **pi«^Xr&..)** *f4 fruflus quercus. Coi vero flenlcs pnvatafquefeminefpiias fie Tocant.* **SuidasicWf** *%v-n?s'$ xwr pctppxTuv* Wpp* i *&£-7r9fTKsfyvos \mifoi®' tis fictQw. id* **eft,** *XTIXIS ar/fterttas.* **vel** *xifjcls tintturamficiens, velfrutlusquercus, idoneusad tinfiuram.* **HarpOCr.** *xyxh P*pftn -n ^ svp/ux. i ^mf W Jpvk TTniiiet^ tli p*pir. c&K ttnSura quadam ac mfeftus. fruRus quercmus ad tingendum idoneus. xwht,* **id eft gallam, frudum quercusajunt. eadem Diofc. fentenrialibr. I. cap.** *N6. xixls wprif fa fyuif. Galla frulius eft quercus:* **Alia Theoph.fententia. Cap. enim 8. hujusLibn, fcribit** TStf^W *efv* Wl-TO» 4 ^c& *QipH* ^ J ^ *T99* ^TTCf, *0%* T^ITI X9fKihi.* **Eadem Phnii fententia. frudus dcfinirioncm ftnde fi fumamus, non poteft dTe frudus. e frudu five femine in eo contenco, id eft glande nova phnta, pullulabit: galla fcrmen emittet nunquam. Duo genera gallarum ait Theoph.cap.(J.hujuslibri,candida&:nigra.Cap.8.mentionem fagt galte parvulK&refinofx nigr^que. nigram ad lanas tingendam utilem flnbit. Diolcorides quoquc duo genera efle tradit. alia enim omphacitis parva, levis alia,** *i ffy -ns ipOaxl-ns* **^A«TO/ ,** *fux&w w}vX»ht,* **5iC«^v9 «7ft/W^ * ^i** *us *£*: j&ij&fy w >m$r>tfyi'* **ciaf'^4** *Jfi* **Jtf** *M ep<p**«m . wtpyeity\fm. quadam omphacitKavpcllatur9 parva quidem, fed tuberofa, gravis, & nulloforamme fervia; alt era vero levis, aqualn &jerforata-, eliridcbet amphacttfs, quippequafit efficactor.* **Plinius Iib.24fcap4.** *necpaucjora galla genera fecimus zfolidam, perforatam. item album nigram, majorem , mmcrem.* **Diofcoridcs minorem dicit non perforatam. Ergo minor & non perforata galla unum genus; etiam major, quam dicit *qualem Graecus audor, unum genus dici debet. Mafe er^o Phnins, quatuor genera fecit, cum fint tantumduo;galla quoque nigra, non alia, quam galla perforata & magna, Gal. lib. 7.** *^Vj\ * <K<**& **xU i Iwfy ^z^ ^*

*ftepttov Zn&irti$ HSH '''***• &C. —• 6if6x„xlhticjrL httudt&v-*

*d<*up_ alteragallafiava,illa&majrnajttngefa & iff*.deficcat quidem — kancrufttcicenofutfdi vacant.* **Objiciet quis: ergo nigra galla Plinii,non eft eala major, perforata Alius color flavus, alius niger. Mcndum in verbs Galeni nullum. Idem lib. o. cap. 7.**

lamflavamntamaccoammpcmto. **eadem tamen galla. Ineophraftus & Plmius nigram dixerunt gallam, quod ad mgredincm vergat.** *pix*.* **enim ut lib.** *6.* **fufic exponitur botamcis ad mgredmem ver^ens, necexadfe flava,palla, fed ex flavedme fubnigra. rtac de caufa.***l,i-***M.ifdicitur.idett.wmeMir. Interprctes venunt** *vini gattam.^Voxxompofita* **eft ex** *»!,.* & **.* **Suidas** *i^^A. ,•mt?**.* **Hefych..i',4** **i>~M* **eft,** *A^iim.auoim. ger. -frtnmrbos.* **Vin dodiff.** *b.Z^* **legendum contendunt; afninam gallam vertunt. Cur fie ret, caufam video null«m. nee afini colore ea deledatur afinus.**

vaigalla^ inftar nigra, nic Sfi? exteriorem corricem non nihil refiSSm ^ D.

quodinrus eft, leve efle & fungofunXhaifde S£ vemdici; altera enim gravior. *o**A, r a i a • i* **magis compada ac folife. Qu«?** *et ,„,* **num vertant. Galla vel QrbS&SMK longa Iplan'',m nunquam vidll.** *& ti* **eminenshabeat. Prnnaenim** *K9,Ji»Jhe* **RJJT —.....** *lem; null* tuberculu trdum.hnc^IJZr™^''f*

DiofcoTidci,,lf,<p»xi7,b, **vocariait 11 r Ne quis nominum vicinitate don «JW, cujus apud iEgineram fiVT?''»»cenlld cflc ab omphacitide>alla**

bftantla confteC cnbitGa htIncntIo

niiaElan . *Ktynevi* lib. 3. cjp. ik'dj--

jt;> lie UU11

n en

fi BOO

for rjf:i aOd

l:l: :i

—J- HocPtamHtapurre niiem.

fvf muhu pa"ji cr.un 1

qoeni diritatnn *jm&*-*

tt. I' '•£> fr*r?.«ia fab-

; Q v r.

*. It-

prstifrur htc ratioog otnnrar, lyhJfKm uerfutin fo-

oni-

K

vauori effe.

ilij. 7.

da •

rum iJterim—.,

zpamSmo colaitr. qood «j*n too, Dtofiorid

Qucrcus.

(Oil

tin Tn D£UJD tcfcteii 1-

imiomvennr & «t$_{iere}$ ^ (pecie ipallwdiflfcrregliut-

Aadc riuod Gjlerm$_{(i}$ bialcoridcific "aulus'iTuf-

quatn diaii l."tr rn. uri funtlidcvoctlntiu

lt b aiJiiSii*.

,d»aMw^iMteJtHi ^j rjtcm, .cut *ptjliltn-*

*4n*mF*mMm&k i d qut*

«*l,j'ir#f, *w* .Ill* •TOM-

UMiuia;

terms fMj

uiam

*Jmmt**.

nua ipimr

rtu; .

f »*v. s>-. nio. Ux. iS- c^. f.

1 .

tiujmtit. :tium iS root it-

u n , BB

q , p

Dl. *«|M

EU* T* Tat« f^'11 *ftr*lit ttt *i*mi*&t*

Hun /oHgdJH et&Htnttit rttutrc btu

Jbftefetitt: i}tumf\ unit ductm

OBJ/CI O*JJ*Jf*»n<i(jr ? *utTvtiil*

*Srnrx*tumxtf*tctrt*v>t Oen'tut.*

UJo-LOOM Area, lib. ll.cxp.iit.>n.,«

m7('^nJiiii; inrlttii

Aiimm rubul* a B t m S. N M q i y i i B .

l.t fwm.iin li.iL. , niS fto£«»caa«I^^*»tticare quod

Mmum IIWJKHU an?a:. i J«n« *J^{nIIKU}«^{a}rVf Ml- Ad

ittitir p.toni i,.,-n Jr;*(nirit pChm ^tnmt. MA-

lucit aln rro M ^ M V^! « » « ; • • > *tuJU, itfat^*

no fitniie fa-iliunr. I' • vd ^ J K t$_{t-t}$r$_{K}$. ,$ a»»$_{T}$

M *inufieCn villo ijne: i* cjuwra *mujcrjurrqi;*.

jKj^rajJutum mcnduin *mutefum* , qmmnxln m cilirts

rTwicoJidlxitlL-^turifaripfii *it.ufiojum.* DtuSiirimui

=i][. terricrit «>'•;*•• mtnuiaCi t»$_{x}$»4VraniM»

art-ntts.VIK.« ^Iinius. qui legit, ui i.im dLftiun eft. (ff*»

cftmufcia.fiui'd mtcjiidw$_{l}$;t3ta:yLl.>itrri pWcoO rer-

rc V**'«riF */»"•" ••*»• wi ff/t»r| id explkat Iteon

mrfrt/jJa, *f*fasaw^furrafle, ur reftt nwnct Do&ifll SJlimlius, iraiIi>liicLt;iiidavox*?(jy,i»*. Didrxjjiiopciii

Mufcus arboreus quercinus,

/w-fc«rt q j limr. Nam*fjmm* *L* taiiu . rj rc/i.

-.*fe, IH« r A«. N.n ptttofic tliibtafc vcrj'n &l r*BnpeMae > *n tnatcartkecttnic) Canxro -!bm irbms Ibjwan JC inEicirn.cjuriJ ioccifjurimui *cortex- Sic* afibt in frrrrtmuucnc nra[1 itriiarit camof d#d^»A; ram fiJifcLpnAiiH^j^l. luOet*.

T. Diriwcol : linuln»bH, qowtb f trmt- lli nrnmonc ulxxo-l'bci^bJib-'}. c.6. ^ . j . * «Mb V M , ri! <>iw-,'

i, Ac LJcwnmsn

e» quo e mnfon.

t

rr

"inw^. i(- RPSC ot»friT«rtr b

fpn..feto**

li.-ri

roles tami Irujoris [runco vidui, crgo opponunair 4 &i w t V i ^ J. ^ Sc **.,<»-W. v->w>,.£».. fctoo autcmi'tribit philDfojihils i ncc «x ocu)6 , nr, qtJbinniis lim/ulus, Hcsrifercuki anmcxadti frodire ^J«ut. Vi taciti- rcfdlai enrom opiiuuntnrt^ui if«V*» fluttro oucr~ CUR, SUE [«o flurc elfc cenfubuic: ccrnim cil *xhM <;ffc* tlorcm, necproflorclubcixttnii, quad ti illii foci^itnn [toccdtc , undc fnt&iu loki naJa. Phif'-us rtt LHJW

Bedugnarf

r : An _ _, _ _ . <tf' DiortoriJu? ita \ti_L cur. Helydaw *(.<» jppclltri auAor eft. De .uoinaticci'mafco hit traHii IWCOTOI^ libr. 1. ci]>. 10. *&>vu* n a w , •-•]; '• «*mi(. ^*Jgtna^fm* in) jj'A*. •iJ^"" 1 i ^Sr«i-

TB ^t «ir»*ti A'atni 5. ml M , . , «>», ii j *ui>Mti!^i* zfigr. irTWf^ 1 HIM Wi *HitmfitAm* i, *gfftllttur,* in crlvrito «. At, *fjmtn/U. «a jatra rtftntur. prjfiit vtrectdritm* , yran—thilt *fttmtM* 1 j f«to in ^rncrc JJ ro6*i«r , ai;i

rwi eft k

OOOCK OOT hobo* *.Jtm* erwqv in

ta fomnnr ftAww. And «nt

tkaaa

f iorum qui bryon iftud odoratum, vel faVxu quercinum, & popdleum ex eo genere mufci e(Te arbitrancur, quod in ipia arborum fuperficie lanuginofuoi apparcfr, quo mufcoetiam petrae folent obduci. Nulla fere arbor,*qux* truncum, 8c ramos, id generis mufco veftitos, non habeat; (id de antiquis &annofis accipe) ncc glandirera: folar'hoc mufco teguntur, fed etiam alia?. Praeterea mufcus hic,'qui in fuperficiequercuum, aliarumó; arbor u m ^ in faxis villofis vifitur, no eft odoratus:at phafcos, five bryon illud <VW,excclli odore, nee in omni genere quercino, nee in omnibu. locis nafcicur. In totum ig'tur alia res eft; Iongiflima nimirum, & candidiflima lami<>o, enafcense quodam quercuum genere, &e populoalba. Bftfwfive,jpufcus quercinus, cum viridis &recenscft, nontamfuavitej fpirat, quamreficcatus: odoratior tamen laricis, pini,pice?cfue mufcus,qui viridis etiamnum, gratum fatisodore feddu. Nondatur aliud *fyv*f* in quercu,popu5o, laricecedro, quamquod in omni cernftur arbore, quod pro ratione ligni fucci^ue odoratius, minufcfue odoratum reperitur.Spectfatoresfunt, ndupra-&ici,qui vutearem mufcum arborum &•> negant. Nam quod in cxteris arboribus minus,odoratum eft; fit, quod fuccum, lignumvc plane fcodorum habeant, Contra cedrus, larix,pinu$, abies, refinokatent fuaviffimo: undc odor'&avis,mufco, cjui'iis innafcitur.Popplumfuccumrefinofumhabere, pnma sermina futuraq; foliorum rurjimenta»)blonga, hordeaceo prano majora, oftendunt; quippe pingue ,, oleofum, ac refinofum qujddam continent , di^itis adhaerefcens, colore flavo ad Iuteum acce-. dens, odore fuavi gratum. Quercinummufcum <jui ne» gant odoratum, non olfecerunt. *fa*™>£"g°I/^unis mufcus, qui arboribus innafcitfcr. Quod Plinius nomen Gra?-cumretinuit, rjpn fequitur mufcum 5c ftrforem diverfam, nee in Latio non habere nomen fequitur, Acorus, cefte Auiftuarii au&ore,Romanis vcnerea didus eft:Reticuir hoc Plinius. CyperusCelfo juncus angulofus dicitur, Plinius Grxcam fervavit vocem. Nee fequitur; in Latio non nafcitur, er^o nomen in Latio* non habec. ^*xfiim u£»p***h* res qua! in Africa, Wabath$a,Syria, Arabia provenit,ac nullibi inLatio foloreperiru^Latium tamen nomen habet-. Plinius jmcum oderatum vocat.Nec minus falfumeft, phafconfive^V rem effe cjuse in Latio non nafe'mr. Quactamen opinio Plinij verbis fulcita videtur. *fphagnot*, inqutt, *in Cyrenaic&itrovinciamaxime probatur , ali* brpn vacant.* Secundum locum obtinr cyprius, tertium phosnicius. Fertur & in A^gypto nafci; quin & in Gallia nafcatur, non dabitaverim/Ex his vcrbis Plinii in Italia non nafci, non equitur Immo rccentiorum fcriptis conftat, in Italia perquam odoratum ^ y , etiamviride reperiri. Refert MatLiolusin notisadlDiofcoridem, hrices luaviflirnje fp^rare. *Catertim*, ait, *in eo genere, quod in Italia proveni*, is (ntufcut)* fef *nobilior (3 oioratior apparet, qui in lqrice nafiitur , quafrvfter* 0 *w-tibus fortaffe praftantiorer:!. nimirum re cor dor me non farum eo quandoquef^ffe oble&atum, dum noElurno tempore quibufdam in montibus fuper fceno recumberem, ex conquifit is plan'is defatigatus^ ubi larsces innurm & erantjOmni ex forte viltofo mufco incan&: quandoquiiempaflores» utnos velutirenova, ($ voluptuofareficerent, quodam parvo ignis lumine hos villos incendebant, qui tantoflagrabant impetu% (3 crepitu, utrtobtivideruntu> tormentqrumpuhsrenfa'-€ilefupware.juii>peflamm<e una cum inventjfavillarum cofia ita obfcura noHisfitentio ad ajlra toM videbantur, reliBo fui odorh obleElamento.* Ereo in Italia bryon nafcitur, & bryon mufcus efl-, qui caudici raihiftue najoribusoadhje-Tet, ut Botanicorum tirrba ha&enus rede credidit.Falli igitiirconftatdcKaiiTimosCriticorum,qui *fov** illud odpratum, aliud^ mufco, qui in fuperficie arborum lanuginofus apparet, fpeculantur. Mufcum aromaticu five *&p'a* Uiofcorid. *miJwu* vocari air. Apud Plinvina fpha^nos le^itur, apud'Galenum lib. I. [illegible] *Jfupa*ty * p* y. Vtra IeAio prajftct, difficile eft affererc maximc, curri omnes antiquorum codices diifentiant.Galeni probabilior videtur,quod eand? codex ^Egincte qonfirmctlib. *j.fiey'oi.oi j lor^ayx.*[969]- [illegible] Non illepide a nonnullis parftfinca herba vocatur, quod non mfi alicna quadra vefcatur,& bene vivat.AbOnbaf-*tipKafoiet frnum* vocatnr, ab Arkb'bus ufhea. *vj^tDco^)TTI'* Xc^v. Theopbraftus foLim a.^ilopem,phafcon fare docet. Drtendum, in acp[10]pc mufcum maxirfifc 5: fccilr's quam in CKrerisgi^ni:.tup eriam ma^is cnnfp'cuum, & mijorcm eft. *xtfpiiw, i tdtxitu** &c. Gal. lib. *6* fimuL *tvejiwrm p im fyvai, i@4 zrsvr&K > £ Mv^ns , jfiveftitltY t7l quercu , pino, populo alba.* Idem fflgincta, c; *fyv<A ^ uv-KSHf*[s] Kf TSiyv&is sv&tayjjptv.* AtdlUS *IK TE hc^mennai* (&*ptjbm %t*Ui* &c. Non ranttim in his fed in aliis pfbrimii reperitur, abiete, larice, picea. Suaviflime abiegnus & piceus olent : muhoodorntirtrmufcus, qui exiis decerpitrr, quam qui in populo 5r quercu provftnit;Et *hqc* caiua, cur odoris mpntionem nullam fecerit Thcophraftus:in montium fylvis,abieres innumcra?, adco villofe, incanaett; vid?Ptur,utpnrnaftatim facie crederetquivis,\i!losfrondium locojis in arboribus genitos effe. Serapio, Ut hoc obiter nd,Jam, **ni >djniiin^ ^w'v^ legilfe videtur, Nucum enim mufoim laudat. A««^« \ -nmk^mt.* Idem Gal. *iyipolxifw* T» [illegible]*r) Kifojw* t#&(PclfS//OP |t/A«».* Idem ^^incta. j^ *LtuMsu in* xf jJ9«v. Pini, piccx laricis laudant recentiores;fuaviu<: fpirant, quam qnefcus populic'ue: immó cjuercus viliiTi-mum fcriDunt,Jdtfue quod odoris exi^uum ijieo reperiatur. Plinius difterenrir non ab arbore diverhtate, fedaregionum varieratefunvt: *Sphagnos,\n(\\\i% in Cyrcnaka provincia maxime probattn•, alii fry on want, fcundumlocum,obtinet Cypn% tertium Vhymcim: fertur & in Mgipto nafci, quin & in Gallta.* Nee dubitaveritn qui in abiete rcperitur mufcus, inNorwegia non deteriorem e(Te Italico, necPhcnicio, *fi* modo hac in rceionc dctur nbies. *7n ^ «t Winyi , »&j* Aiw^r, ^«», *Ike** [illegible] [illegible]r: faxofa, & arenofa,id eft,incid£t, refmifera nmare videntur.^Aw^r qunndoque album,\iandoquc viridem fignificarr colore,alibi probatur.^linius loc. cit. *hus pri* macandrdiffc^tqxyihifiiniis Jicunda nttilis, nultanigri. &.inlnfulis peiWjfcvc nag improbantur, onmefqne quibus pafmarum, atque no\Ms odor ineft.* Laudem primam altiflimis adicribit:cojrigunt,/<if//?7m;j,^//^//r/-*tnis.* Non video cur longiflwno, laciflimo ,, aut altiifimo mufco, pluslaudis debeatur, quam tcnuiflimo, minimo, & humillimo. Forte intelligit qui in ramo ftipite(que, vel arbornm pane fuperiore na(Jitur. Pun^ intelli?ere Piiniiim arboreum.fequirur enim^ *& in Infuhs pemfque nati improbantur*: Quodvalde ineptum eft. Perfimt mufcum arboreum petraeo comparat.Docettam? hie Plinii locus, brvon atborum, five falcum, facie non difterre a petrxo mufco, utviridoJlifTimiicredunt. Improbat etiamcui palmarum odor ineft. An ijrituf.palma non fiwviter fpirat? Certenonmiucundo ferit odorenares. Corrigunt *plantarum;* id eft*mprobatur mufcus , cuiterreiis incft odor. Arborei mufci viflofa quaedam flint,ex multis tenuitcrac varie diflfedis, fubinde velutifolijs inter fc implicitis, confufa, qu^ arborum adhaerefcentia corticibus, a trunCis ac ramis dependent. Unus in hoc genere magis tenuis, alrer craflior, quidam brevior, prohxior alius: fubcandido c^lore cannesut plurim'tim candefcen-*tes*, tamen qnandoqw & *w;cr* guldam eft, fed minor, fictenuior.Jari^numodoratifrimumfcributrccentiores dcin abie^num, piceum, pincmn. ccdrinum noli vidi, nee iiiEuropapupvenit.

Εβφ. t.

CAP. X.

4lia glandiferarum diftinftio. j§l^ arbor improha ad'earbonem faciendum. Bepinorum gefleribus. De picea, Jiete, taxo, oftra, tilia: deque flore, &fruHu tilite.

[illegible]

[illegible]

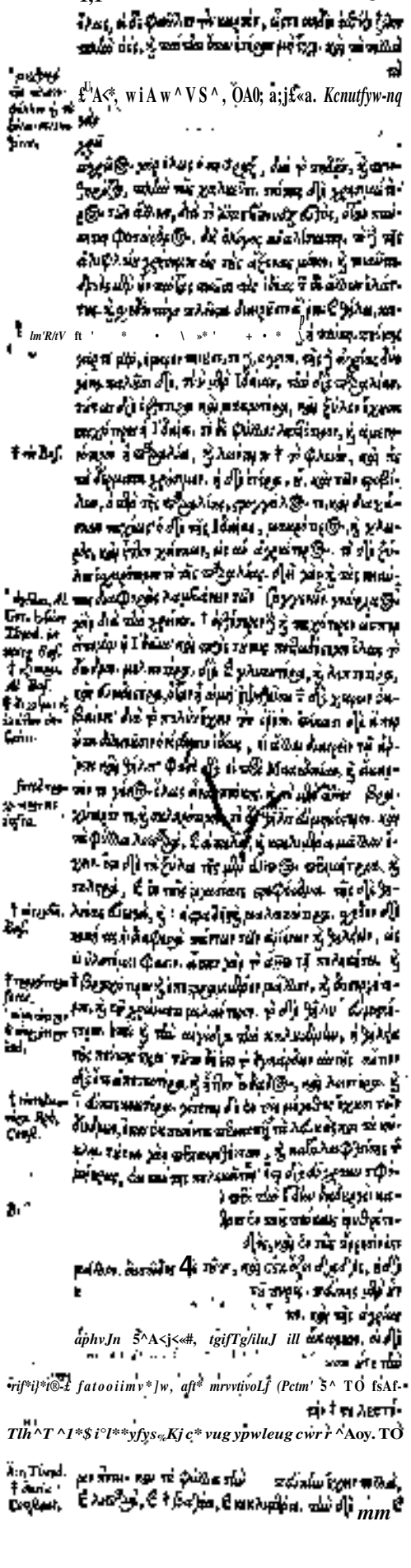

cunt , alii fru&um vkiatum aded feflre, pt cuit> animalium nullum mandere poffit, pmerquam fues: & hos,'cum aliamnullamhabent; magna- ^ qúe ex partecaput rentari. 'Materies quoque im-^ proba ₃ Scdolata quidem, omnino inutilis; piturenim, & cadic: trudis autem melior. qúe fie eautuntur. Improba etiamad cremandum, & ad carbonem faciendum: quippe cum carboe- jus omnino inutilis, quod t tranfiliat, Ičiiiitillct- qúe, praete'rquam in serarijs officinis. His enim u- tilior ca*teris hie habctur. Quia enim fiaru defi- nente protinus extinguitur, vix abfumi poteft * Sal- ficorticis materies ad axes ,(imiliaqne "tantnm com- moda eft. t Roboris genera harc affignant. Sed C3ff:erarum paucipra fanèadnotant. Partemque fe- rè plurimam, mare ac fecminà difecrnunt, utin- dicavimus: prxteittjuam in paucis, inter qua? & pinushabitaeft. Pinorum enimaliam urbanam,a- liam fylveftrem affignant. Sylveftris duplex ftatu- unt genus: quorum altcrum Idxam, alterum rtia- ritimam vocant. Harum redior, celffpr, mate- riequecraffiorldaza: folio tenuiori, imbecilliori- que maritima, & cortice lacviori, utiliquf ad ca- ria. Quod altera minus. Nux manfimx rotunda, breviqde dehifcens: Idaejy)blo»gior, viridis j mi- nufquehifcens „tanqnam fytoeftrior. Lignum ma- ritime valfdius.'nam eas quoque t terrenorum dif- ferentias fumi par eft. Haudenim iijcognitadunt, ufuscaufa. Idxa "ramofior craffiorqueitat, lit r e - 1 ^ * tulimus. Adhaecpicemipfa omnino xopiofius prae-ri wi^f bet. Pix nigrior , dulcior, tenuior, odoratuque & ©ratior fentitur, dum cruda eft. t Decocta ver6 de- terior euadit. quonwm multum habeat ferum. Sed quaeifti nominibus proprijs diftinguunt, alii m a r e fcominaque dividere folAt, Macedoncs ver6 ct-/ jam genus quoddam pini fterileip dicunt. Et ma- rem breviorem , folioque duriorem : foeminam proceriorem, tfoliis pinguem, mollem, procli- vioremque. Mariligflum circuncinda medulla du- rtim, * & qu# fabrili ifl opere verfantui\ Fceminac tradatu omnino facile, atque mollius. 'Quaequi dem omnium fere marium foeminarumquc p u b l i c a i ^ differentia eft , 1 utcsefc^res materisc affeverant. Quippe omnis mas fecurf brevior & contortior, operiqne difficihor eft, colorcque nigrior. Foe- mina procerior,atque facilior. Nam.Sc quod^gi- dem appellant ? pinus fcemina gignit. Id autem cor ejus. Ratio, quod minus tpinofa, minulquc tur,< tedofa & levior, curfuquevenarum probior Ejt autem in arboribus magnis, cum proftratg, par- te Candida & qu? eas circuit putruerint. His enim dctradis,medull5relid;5 fecurisadigirur. Eftde- color omninft , jervoque tenui compacta,' quam Id?i tedarii t ficum appellant. Quod ver6 fubnafcitur, coloretcrda rubidius, maribus ineft; odoris gravisfimi, nee tedam redolens, flagrans, fed ab igne tdiffilicns., Igitur genera pini haec affignant \ urbanum, atque lylvellrc: veiHfque marem, & foeminam, ac tertiam lem. * Ar⁶Arcadi3cincobe, nee fterilem nee

tur, pay Candida, eaque qua ab alburn matricem pantur His detracts medulla rehfta dolatur. eft opth quetehuicompatiaA ™*ti>idetficum. frefiliens. num infativam & infirtam minimi partiunturSed a, pin reajunt Ptceanamquemagisconfp hvem, mgnufyn opere fabrili util norquampmusfit. Pjatereapinifolia muUa\in cf<j<l>pice<cverhrfu<ti$ipl4conosfor adbucpicemnotioremejfeinpinoquampicea exptctaftitlare, u t (5lmmorescenes ineadempgm,ukn*rem f ^ ^raumepim.lnArcadiafanipict^^^^ t*.f>cgtturtotogeneYedifcrepanr.^ quotpmgmorpinus fi'Mmhor Jolio tenuiori nwwsretla: lte*<l ^oremconu.rfirs^lmridmm^nucemmapsrefincfAm.

Tlh^T ^1$ i°l**yfys Kj ç* vug ypwleug cwr r ^Aoy. TÒ

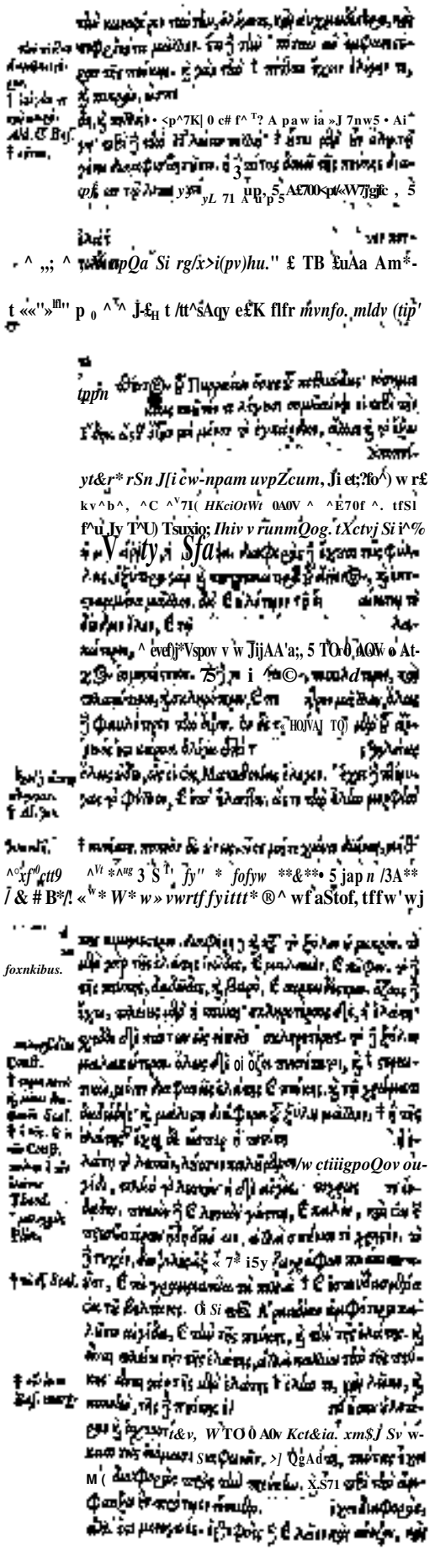

nam pinum appellant, fed piceam. Etenim cau* dicem evidentioremeffepiceae (#pote, qui gracilitatenon careat) Scoperibus ipfam materiamineptam, Nam pini materies, & craflior, & laevior, & excelfior eft. Folia quoque pinum multa* pinguia , alta ,tflexaque- habere. Piceam autem etiam coniferam ipfam, pauca, fqualidiora, horrentioraque. Piceam item evidentiorem : pauqm enim picem, atque amaram habere, utJfconiferam. Pinum autem copiofam , bonique odoris. Nafcityrpiccain Arcadia rara, ftd circa Eleum agrum niulta. Igitur in gencre toto difcrepare videntur. Picea vero ea quoque ratione diftare *i* pino videtur, quod pinguior, foliotenuior, magnitudineminor, eredaque minus affurgit. Practcrea , quod conum minorem , horridioremque nucleum, refina horridioremferat. Ambabus folia capillata, & * materies candidior fimiliorque abjeti,-atque in totum minus pim>fa. tMagnam & hanc ad pinum differentiam habet. Pinum cnim aduftis radicibus nunquam regerminare: piceam autem regerminare affirmant, ut in Lefbo dit incenfo montc Pyrrhxo, qui piceis fcatet. Morbum pinis accidere talem Idaei incolae narrant. Cum non folum cor,fed etiam pars extrema caudicis in tedam tranfiverit>tunc ftrangulari quodammodo. Quod fponte accidit ubertate arbpris largiflima, ^uoad quis conje<9are poffit. Teda enim totum effi^ citur. Ergo hasc pini propria affedio eft. Abies quaedammafcula,quae(km foertiinaefti Diftantinter fe fjjliis. Mari enim acfitiora, magifque pungentia, flexaqud magis. Quamobrera.afpe<3:ucri^ior tota arbor videtur. Quin & materia difFerunt. Nam fceminscandidior,rpollipr, operibufque facilior, atque totus caudexprocerior. Mari autem variegatior, latior, durior, medulla*referCior, atque in totum aipeftu deterior. i Nuciymaris pauci nuclei parte priore »\funt Focmina& j^lli omnino, ul Macedones referiihc. ,^aJium pMnatum, atque in ariguftius tendens, *ut ket^ecies concameratum*«f imitetur, fimileque^potiffimum galeis Baeoto-rum appareat. Denfum autem adeo eft, ut nevem, nee imbrem tranfmittat. In Jiimaia arbos formа decora eft. Quippe ge^minatio quaed^ppeculiaris nunc praeter alias agitur (utretulimus)folaqueordinem fcruat. Eft magnitudineexcelfa,longequepinoprocerior. Diftat etiam lignononpaulum. Nam abietineruofum,mollc,leveque: pino autem tedaceum, ponderofum, atque carnofius.Nodi plures pino, fed duriores abieti. t Quin & relicjuisomnibus ferē duriores, quanquam mollius lignum eft. Ad fummam n6di denuffimi, folidiffimi, t patentiorefque abieti, atque pino: coforeque tedae proximi, ◦«maxime fui generis: pinoque magis, quamaj)ieti. *(abet autemffcutpinusajgidero,itaabies talbom,4i&mluflbB,velutiaegidi refpondens: nifi qupd id hatet album. ^Aegis ^r6 " ^xme gratius coloratаeft,(Suoniamtedamgerir. Spifium hoc& candidum, ptilchrumquejexarboribusjam vetuftioribus gignitur, Sedbonum, inventu rarumi^f^ vile, copiofum. 'Faciunt ex eo tabellas piAorias, atque codicillos plures, f meliorefque e materia pr?- ftantiore. Arcades ambo xgidem vocitant, tarn pini, quam abietis: & copiofiorem effe abietis volunt, fedmeliorem pini. Abietis enim ''totamcommo* *crifpam, dam,l2ve»,#fpiffamque: piniwerq exiguam, &'crifpioremjrobuftiorem, intotumque nieliorem. Sed hi nomine inter fediflentire videntur. Abies verodifferentiis illis Ji pino diftinguitur: ac etiam accretionc, five agnatione, quam fupcritis diximus. tSciffimanullaspenitusdifFerentiashabet, fedferi aequiparatur abieti. Simplex genere eft, er^fta, 1^-

tppn

yt&r rSn J[i ćw-npam uvpZcum*, Ji et;?fo^) w r£ kv^b^, ^C ^^7I(*HKciOtWt* 0A0V ^ ^E70f ^. tfS1 f^u Jy T^U) Tsuxio; *Ihiv v runmQog. tXctvj Si* i^% *Vdpity,i Sfa*. ^ evefjj*Vspov v w JijAA'a;, 5 TOrO A0W Atjap *n* /3A** & # B*/! « * *W* w» vwrtf fyittt* ® ^ wf aStof, tffw'wj

foxnkibus.

rainfluctii

*cntficam**

ma.

*$conofum**

Seal.

crifpam

re lautious.

*alburnum**

me abieti. Quin & cetera non abfirailis eft', li-«

tevis, folium craflum, t bifidum ,'oblougius quam ,,/,,/,,,,,.

piro, extremeaculcatum : radices necmult«e,necL?a,

altedefcendences: fructusisvis,glandeus

Taxus quoque gencrc fimplex, proccra, aufttf ink

gnis, fimilifque abieti, nifi quod non pariter excelfa,

npgifque alls finiata eft. Folio quoque ahieti fimi-

li 3, fdlguion* molliorque ligno. Qua

veridentcs,Jriudarcdicurturjtanquaiffcecirumvc-w^tf,

turn colore: radices breves, graciles, & qua: in

perficie. Rara haec circa Idam. Ac in Macedonia

innoxius. Eft & oftry^ fpecies fimplei: quamnoiv^;.

nuljioftryatovocant: I tamcorpore,quamcomce^7^

fciffimae vicina , folio piri; prxterquam quod id Gr^j.

niult6 oblongius, lnqucwcutum depreffius 3 atque t wwjiw

odum coftarum turn prohxius^tum

bituleviWfcrratum. Materiesdura,decolor,exal-Z,vnius

fafa: fruftus pufillus, oblongus, ordco fimilis, hatwx fr>

colore flavus a radices fublimes. Aquas covailefque Inprimul-

arborhscamat. Domuminferri minime idoneam«''•*&»-

is forma: &'qucdaltemfru- tr« mir/m

akeraiterilis. Nifin materies mari, dnt&ytccnjiis}

flava, nodofior, t fpinofiorque : fominac candi-***0 ^

dior 5 & cortex mari craffior, detraftufque inflcxi- ^a^r^

bilis propter duritiam eft.Fceminaf candidior ftcxi-

biliorque, ex quo cunas faciunr. * Item f^^xSmfinuh

florem, &fruaiung!gmc. Floscalicukinte-?«rw8«;i»

aus,pmerfolhpediculum , tamentumque futu-^^

rum, pcdiculo alcero anncxus,viridis ,dumincali-

cula eft: dcteftus autem leviter flavus. Flo^t cum

urbanis.Fruftus oblongas,orbiculatus,ri!agnitudine wtofhilt*-

pircis erwtnu. runum vuu oc cortexduicia,tuavia- /}4^.

• qoc. Sed & ffaUtJixi forma ederacemn, t nifi quod in whabet

angulurh acutiorcm rotundatur, Et quanquam iuxta/«^^octf

pcdiculum curuatius, tamen de medio in acutiusi'^.W**

coaftum prxtendit, fequc prolixius prctrahit, cri-

in orlqem leviter a^ feratum. MedullamT

IULII CiESARtS SCALIGEIU ANIMAD VEftSIO NES.

*Offsd&ttt*xshfi&* Non eratbacfars afupenoreab-fcindenda. De qucrcu emm adhuc loquitur. Tbefidoms irAxTvfvkwfup™ lattfalum, hie efculu%* Quart tgitur ^hicipfeamaramattnbutt. & veteres quod ejfet impu^ mis efculenta, nomen arbon tndtdtffe difttfunt ? Quafans rat tone ettam Grxcifuam Pbagum nommarunt: iccircoque tlla dicatalovt7 quddejusfrutlusvitamatenaforet. Et.* **Plimits,** **Glansoptima, quercus, Scgrandiflima: mox Efculo: non lgitur amara.** *Prater ea *m$H* **Cerrum** *tntt* **r-***fretatur.At Plimus baliphUo ejufmodiglandem attribute, quean't&zih Macedones, & cerreaglandt froxtmam bomtuten á querna afcnbit, idem e htgiditfentcntia. Mam quoquc controverjiam exphcabtt, <jitam £^th dat hiftonam de carbonibus Theopbrajtus > earn Phnius latifoha. Etiam Thagt rothndam glandem agnofcit TJ&dphraftus* N*?J earn fcimuseffeangulojam,* **Woblongapi** *.frequentearn Canta* brtsac Pyrenato: quorum nonnutti, ^agoavocant. Adhae, umeAA®*glandc tentartcaputjutbus, Theophraftus.* **P/;-***mus Iligenee hancnaturam ejje fcnbit. fyftfytw7Theo-dorus tarnrelle* **evenquercum,** *quamtile**p*>*»»,* **ven-loqumm.** *mkvdfir* labor ata,* **''1** *beodorus rede* **dolobrata,** *adverbum. frequent vox.* **aJ^wMw, cadit,** *Theodorus,* **di-labicur. ^ V w A w .** *Jheodorus,* **rraniihat,** *melws,* **diffi*-^at.** *Et multb circumjpethus dtxtjfa, praterquam arams cfficinis. fctltcettnuttlts. videtur cmwfictntcllltgere. dtf~ jihre alibi. in*erarij4 autcm non.*

ApvostSpfrzrotZeinubsifixs. Htncfutt dwerfum caput tncboandum. J& uyfuJSf corrtgunt, 7lS> tfrfam Sic Theodo^* **ameratum. Pe&inatam concamerationem** *etiam lc-*pimut apud Vitruvwm* t$ legitflow fa'*

ras, **terrenorum. ?**

Aqueushumor, ut inlaEleferum. Nota loquutionem. **W**©'',** *demde fubdit, piXturn^ fciltcet v morcc. Senfu* eft m* **OTT?«VW,** */ion aut em tnfexu,*

Kaj xvcXtAfi fc»»«yi%eir. Folia'babere minus furreBa^ fiaccidiora. Sic etiam aures dtcnntur ' xnutytH^AtTheodfi-rusdumaucupatur^duramfecitorationem.* **Foliis,** *mquit%* **pinguem,mollem,procliviore'mqua** *Nunquamfic hqnar,* **fohis procliviorem.**

ig^m'^f *y*<p*fy*. ThcodorusyTnmlignum* **circumcindta medulla durum,** *Zvoptxi* **fabnli veriuale. «feyw'f »* ,** *ut 4$&>&S7Tt*n infra aho ufufcnptum eft, vkipnrw ?*&>». ubi Tbeodorus,* **medulla refertior,** *medullafctltcijfjparfaa centroadambitum. Atilludmonftrumjane, verfuale.U taque intelligemus r 9?t(p*<&o,,* **^m** *minus idoneum f pro eo, quod duedtones nonfervet. Sapenumero ejufmodi ma-tenam* vidimus ,* **^H*** *cum de for mat a fuefii ad columnar quadrate, aut laqueana, torquetur, autinvertUitr. Stc dixit fesmtnai matenam &,%Z*,ut^il.mokretut vex* bo, idest, nonplus refragctur direBiombus* qutmartis ratioexigat. Tbeodorits, A_H*\ mterpretatus eli,* **tra-aaruzacilc.** *Turn aut em nefcto, dimifcrime 4)r&Gi, an fimulcum&i$*% putantlannu sllx verbts defignarz pQjfi, fneterea verbum, trattare, lattus eft,* **j»^iw** *quod voce illa% Ai)}*., circumjcnbt decent. Non esl pratermitten-dum> urbanum illud ^ iftufr. mhtlfefttvius, quam ad-dere articulum nomini penitus contraao: & mox9* **TO 3** *yxv>nonifavf.*

oi *CxoTopu* Thcodotus,* **caefores materiae ad** *verbum.* **lignato^cj„ au, materiani.** *Valde verb confideraniim eft* ut accipias iUud, TO tyu* **T ^ A S ^ 6** *t&w>-n&,* **ig i ^ ^ - ft»6, ^Aoy.** *Thetdoms,* **mas feRiri brevior. Q«i^ <?!?, Areve/MKn? »fa** *ctjbtarlwm Ugnatoumhil tftfewvi breve_ Sed<ts*tf7fyK qUJa £txit* **^^riyi.** *an acutius mtelli%ndum, Brevs eftl*num> nonhnptudme, fedca-jura: pofterta qubdfecum uno, autaltero tttu f venam, quam occcepit, aut nervum, non quit 'ptrpetub unore pqr-Jequi :icciiovidcturdixtffe9 Jftv'HHy* **'*&**'**

- *,AzjAwTiyp. Theodoras,* **minuspinoft.** *Sic queque in-fra ptceojapotius, fi* **W*,** *ucea eft.* ***> I*» ?<WW. « mi-, ."ustedamingerens.L*to««, minus ted*,** *dixiffet. &* **wgerens,** *nunquam hcdixiffm Verbum eft rufttcum* **Sf** *militare% motum, ut diximus Jtgmficans : aggerM, fug-gerere. f5apud Plautum degerere* **: congercre** *ufitatifii-mum. * Theodorus* **, curlicue venarum** *iiufum, (^ opera*

igitur i ^ o Lo w. laboratur, j!wp/i«iw , dolabratur, «i vcr6«w* t? »o^ *Iwmiifita vnbi imperjonalis apud -Gracos. ck-mo'-ns mM^-m^ dfaoui*, firiptumeft. legit Theodo. male. Ida nanqueeft tvygovs. No n\mh*h\>%y*i~ In fecmtntsigitur eft, 'iv^mw* mmaribus n iTfiyoifiiw esl etiamnum colorattus. iS infra, h ft <wh 1v%>as,Plimushtc Lancem mterpretarur earn,quagera* tuyifcf Theodorus male rolfy*,* **ommno.** *^ta^q^n'$ m>-@f. Thjodonts,* **<ab ignc diffihens.** *mehiis%ut dicebamus^* **refiliens.** *diplit pars a pane :tefilit,qttodconttguumpo-tiis, quam quod continuum.*

To *&\t%®' ipyniwnu Theodorus* **evidentiorem,** *ad no'' titiam, non admagnuudimm. /3*3i*. Tbeodqrus,* **folia aha.** *at m omm arbore aha junt. bed eft hic, ficut /3w3v-zrtiyv*. ilu Jyjt trirtu/ £ TIM KWO$oQr £)U/e tgfturfttntjjflCUt t$ mox.* **^ s r ^ W ^ ^ .** *Ibeodorus unam agnoj'cit fine conj unElione.*

Kttj fi Tntwj \xftif oxi«tAt#it **>g** *ptxyfv, Tbeophraftui non di+ xtt, quidhabeat. fcthcctTcdam. Theodorusttiam verbum fubticuit. n ?%&. tta confiat etiam brevitatem. idem lcgit> mxyir, noil fiuxyl* **

087*; */dp ovt oXa TtSyim x'tiQicrGvTtei. TbeodorVS,* **ill totd genere difcrepare videntur.** *nondifcrepatii ingenerc Jed degeneredifceptant.*

tinjp»mfa1h&* Theodoras>* **nudeum refinarell* diorem,** *ambmoje.* **pifiguiorem,** *fimplKihs.*

t^d-m **•I'ifl.** *Hmcaliud caputincohato.*

Kdj **isr'eWw.** *Theodorus,* **in auguftias tendens.** *refti. Legit idem fyu{Hi. non autem* **JVA»^«** *dtcit emm* **con***

JW *p fcm KCJI i ikel-ms. 'Mendo-fus codex. Theedorus fie legit,* **Sohdiiiiimi, pacentioref-queabieti, acquepino, colorcque tedae proximi, & ma-* simcfiugeneris, pin6quemagis, quam abicn. Igitur 5ipwW»» C^ pcAffi*** *fttmvxus^ nut-ms. Scilicet foltdijfimi nodi funt. quippe* **ra** *quahtasgeneric^ eft omnibus tn nodis. gradusfuperlativuspropnus abten>&trfo. Atferapropne* -tat,* **£*<p*w,s, tranflucidi.** *Hoc non my, dtfahtta part** am, utmteU: fed aha ratio , utjih vitro, ($mawore, fg adamante . Wflle Theodorus,* **p#entiores.** *Patet, quod habetpamum interval^, _atittihdijiiimi, hoc autem fft filiclum ,* **flAw.** *Textia pro\iep£ , colon tedaceto, immd etiamodore. Quarta, cumdnnodt ftipitum nferant na+ turafn, h% longefunt divcrfi. lignum canjtdum, folutum% leve. tfodi,rubicundi,denji>graves. quampartemmdi Theodorus. legc &pvwni, &pwa, iiu^^*

T%^«jf«. *Theodorus* **frugi.** *wmn bonamvoctm jureJlit defraudavit.*

*Kaj i?%*o*v[iv* > $ w jiiXiiov®'. Leg*, hi fl tfTnvfuvftu tte &K -nS/3iAfl*v<&: Nam e* 5* (p+v? *, 6IS vvi&rns facitmt iu* **Tw^a,** *exmeltore lautiores. 1 taque 'CorngesTheodori ora~ uonem.* **Plures,** *tnqutt,* **lautior^fque^ materia prxftan-^ tiores.** *Quarattonefintmatenapraftnntweiifij'unt <*t$ ruwT®>*

^ *p% crifpam. ttmm mox% Theodoras tamen legit, cxL,* **totaiA.** *& ad* modam. Obfervacontranas lediones.* **W**

At mox i **iii?vft/»Bf Tl** **^i**» 7^ 7?s** *vivxnh Atftatim. itaqueTheodo. fi* VIUX*

*o'Zvn JVf- Hint almd^ caput eXime.'*ih ft <&* ^« h*-<W$, *XX' In (u>f*y*nt> ofr<pm> >$* **A««,** *W «»&* ig ™%<&* ^ ^« lwf%&ft> *n T$ foclTn.TheodorvsiSciaimz* **nullas peni* tusdiifercntias haber, led fere sequiparatur abieti. Simplex genere eft, ereifta, laevis, enoclis, craffitudme, altitudmeque a?quahs fermc abieri:** *quare adfimilem quo* quo ufum comparan. Haftas emm fieri tgregias ; unde iyff*o&p&dici abHomero prodtt Porphjnus. Thcophra-ftusfibi adverfatur: nanque infra campeslrntSmontan* agnofcit dijferenttas. Dixtt Theodorus. P nmo loco %* **fer^** **arquiparatur.** *Secundo,* **xqualis abieti.** *Tertio,* **cartcra pon abfimihs. Et** *addidit de fuo* **penirus.** *Etcnm dtMt:* **quin & caetera non abfiizulis,** *fabdit ftatim fine difiun-flione* **: hpium coloratura:** *male. Non enim cacauffa esl abietiJiml*. AtTbeophraflus pr,dentifi,i |«A.r^. ut fafmngat color e fxmuitudmem.*

abutitur

^ ^ t j . *pro eo quod debuity *K*.fiCy '. quanquhm v'tdebts quomodo *tfm£aciat *t~w.*

Mo.ca.icWj ^&**• H#c habts magnas differentias turn ioncretionts, turn ufun pwfertyn cum in campufcifiima non fit, fed minim fafiilft.*

M>*jtM? t§«pi*.®*. Hinc aliui caput. Par negligentia in eo quod appclkt twoflo*. facit ens%fpectes, Ideam mox, & Arcadicam. Ds Taxo in nojhfs commentary de Plantv, multas excujlimusdubitationes.*

*U****u7tyn Folio intcllige. Diftingues fententias in tbeodon codice depravato , ne atnbuas molhtudinem ligno.*

n£v 5 «*ya**ipgiw, *hat, « <p\otn'*$*$$$. Vt redigas ad earumgenusjutpromifiuo ligno &.corde const ant fub corti*.*

E *j-*>' *oyvs. Theodorus,* **rf** *« Qmla cor po Plusfli*

j >o odorus, **rf** *« Qmla, cor pore. Plimusfoli. tariacum dixtt non Vldeo quidfenfcitf: nam ^H^ahud eft. Idem* **« H « ^ ^ 4** f) **circafaxa aquofa,** *minus 4fte. NOMKtttwfifts. non enim fignificatmatenam.*

Item & hiC) &alibi,o%veui a Pliniofraxinuminterpretari DefagOy oxja, orno^fraxino yfatt5 m comment arm Hubi er~tores,*

De Tjtlia caput novum inflitues. mwrtyv. In CQAKC Theodon **fpiaofior.** *corrigc>* **ipiiiior.** *Plintus man atttibuit odorem* Theophrafius fmntna. ? -vis Jvtei#c JJuNst&u © a dotlifiimo Herrmko ante fios animadverjum eJL*

K/y«f. *Theodorus,* **tunas,** *inde nojira cifta. ahbi, utrun<* que.*

IIA&-&* *rsteCotWyttp**'' i*fe«PtpHx. ThcodorMy* **nifi** *•quod in angulum atuciorem rotundahtiir. Nondum dtat; eis ilvnytjed mox. At bic yult Hicerc,fenjim ambitum, quijttxtapefaculum ttforbictflarle ^defotterefefe ad mucronem: non autmftdtibl. Sicth~cdYrimtntariKjdippocrati~cu dcdaravimui.' **

ROBERTI CONSTANTINI ANINTOTATIO NES.

O'l*n$& &**• **Hie** *riTict£p dicitj'&fubfinem Mtytoier appoint , ergo, rethus mm dixiffet. Infra autem potfvys, ty G.Jegendum videtur #«#9* **ef** *tljjt TfoxTvQv&is* **^ >©V.** *nam,Jupraeadem fere ditta de Utifoha. Atquefic expofuit Pltniuslib. i6.cap.* **6.**

U\w miis%ccXxiuot. Latifoha hoc tribuit Plinius: atque. carbofle douta mqmt lib. **I** *6.cap.* **7.** *vttijs obnoxia eft. Quamobremfohdantur: car bonearanorum tantrum officmt com* pendio : quoniam dejinenteflatu protmus emonens , fcepius recognitur: c<eteYum>plunmtifcmtiUts.*

Tjv *W<d*W. leg.*ntf.>0p. d tnfra *$&p. male, .Ut J/ipra. anteyyaetf*®** rnehus wet/a*

gfv *mdius oppo*. &ipM o**xw&* **, Ji«** *W*. Mutilatus efi hie locus* **i** *ita enim necejfano legendu x^m* **£** *txci-fiw* **c ^ Q-»«,** *Ad* **i*.** *Confer cum cap.^ 11#. hb. ^.Vbi^-n t\v> dx&£~fo<£?JP (corngeuthic aOafofiyu) vpfa* **g-if^iW^** *thei-flu t^etimt, TBheit* ?*£*%& 7*9 fy<»* **£&.** *Vnde Plmius lib.* **16.** *cap. 12..* **Quidamarbitrancurin montofis copia praeftantiorcm ac colore, & dulaorem lien, odore quoque gratiorem,dum reiina lit: deaxftam aucenl, minus pius reddere: quoiuam m icrum abeat: &c»**

YJKXi$>at (pvfau,, id eft, **aa terrain inclinata:** *Languid* dicit, Seneca: egopfilentia <3 demijja dixenm,uel deprejfa potius quatftminusftoretta. poffunt effe dtretia, & necjurretla'.PUmus cuidam fkungenenfolia tribuitflaccida,id eft,*

i0.

^Ma procerior, pinguioribils foliis,acfimplicibus, atque Utn ngentibus.

•to *p *NV®*dicit, quia intellhgitur mJ^. ^ctZn, legend. dspecQ». oppanit-ntsfpiQoftfyu^ Plmius lib. 16. cap.* **io. Lignum maribusdurum, & in fabrili opere contortum: fjstnmae mollius, publico dilcrimmc in fecunbus.**

B£$c^v. Fluviar£ *dicunt Latim , qjuum matenary Jecuri dtjparant venarum curjus in matena, qui *hX'if, five* **pe&i-***nzsappeliantura Plimo , apud quem* **fluviatam materiam** *leges% & na intelltges :* © *apud Vitruvium* **quadnfluviis dilparare de matena,** *qua* **-n^fw^*,** *ut in Lexico Cnjpim exiat. Nojfri lignaru fabnjuviare (nepe ab undtsfiuvy, quas matcriapechnib. reprtfentat,maxmie, quum dijbara-ur)* **w^fcmUccer.** *In e* c<efurapropethnumration &£?%***>*CJP**w dicitur matena.*

Vide m CnftMi Lexico, **tf** *in ^KT^CC ty. legend. ^K-mh^ri^, : vel <tixTt>»ri&. KT4fonf3difcurJr/s venarumotn hgnif»qitos% ^t<StmtsvocatPUn^is. Supra fat/id*, vide lib.* **j. cap.2.** *Vlmiushb. l6.cap.tf.* **Lari>- foemmam** *(legend,* **foeminaj habec, quam** *Grxci* **vocant segid^ mellei coloris.** *Inven-/turn eftpidorum tabelln immortale, nullifa fifth nnw hoc lignum. Proximum faebdltt. imb eft iy^Atv, id eft, intcftma, five interior medulU : ahoqui <z£'y&£2to» fcripfijfet Theophratfus, aut &&rwp<h°v- T*>w*d vocat, qua: Plmius^ Alburnum , &adifes. Isemmlib* 16. cap.* **38.** *itafcnbtt,* **Atque in toto corpore arborum, ut reJiquorum anima-Uum,cutis,fangms, caro, nervi, venae, ofla, mcdiillr. Pro tute cortex. Proximi plcnfque ad.pes** *li* **vocantur a co-lore alburnum: mo-** **beft huic caro, cui ofla :** *A* **eft maLerix**

K« *T ^*« j. legend.*

Hinc errsndi occafio Vitruvio,&Piimo,qui frodidvrunty larjtemtion'uft.

^TDCOTU yi **leg- TW§&** *ywi**

*Hitdefimihtudeagitttr, non autem de no-jqfS pQ pjmfan^ $ fi(p*ii*nEt fvjt ty\ft fagi .*

Bafycc. legend. Strict. Confer pinAb. **Tanta natalium mixrura elt: fed picea minus alta,quam larix. Ilia craifior,lacviorque cortice: foli6 villofior, piicguior, &denfior,molhorq; flexu.At pi^eae rariofa ficcioraque folia, &tenuiora, ac magisalgentia, &c.** *Vbi beneexpofuit,* **algenna.**

*pc&t&** Lego conjun&im vsp<pa*tstz*v. Et hie* **tf/Hniignis,** *non verb* **riotus,** *Infra autem TLU* **OT-***Ke*v , repofte rlci uirlciv 7nK^>7. Et infra ufofi'7nv>yi* lego tKTnvwTtep. hltoqtu plane falfajentcntia.Confirmat* **P/»-***totus lib. 16. cap.* **10** *m eo loco:* **6c perfufa refina. Lignum vero abjeti-fimihus.**

*TI^JKU ffy }*t.Plinius lib. iSicap.* **10 Larix uftis ra4icibus non repullulat, picea repullulat,ut in Lesbo accidir, incenfonemorePyrrheo,** *Vide Comment. Homert, IlUd. a\tnilfud, fio,@* ixtmvKts tyi&s. Dixit verb Plnlojbphus xecvtjfivuv , mhtl enim uilts radicibus refyullulare poteft: maleque Plmius) fed non i-mKouf)umii% Vbi itrtjummitatem fignim ficat, ut inter dun %n ^^V?*, & ^n^x^vu.*

IITEgvp*;. *Etiam abjeti folium pmnatum tribuit Plinius lib. 16* cap.* **10. Kvb£*<;** *legend, xuoicus, non xvx'fys.Vide vn Cnfptni Lexico, in voez *!&£. Et bic nota, <t>v'*c, vocari, non Jtngula folia abjetfs, velun capillamenta : fed eorum in finguhsramulfsfurculifvetotamfinem peEitnatim dtfpofitam. Itaquehicfofcn collective dicitur. Infrafecundo loco*

*vs lege no^^m^vs**

f, leg. ^ 0, w TAfciq?.

^te»s-Supra aixtt effe ^v e<pty. Plinius* **mellei co.** *iorisexpojui^quafilegtffa fctM^s.^oUajitem eft colons eL'gantia, vel Ciceroni colons bomtas. Et tfyas cujus contrar. «# sr? homo dicitur, ch bonus color: vel qui color at w ut loquitur Phnius. cm rofeus color : a quo jam declmat in vitium 'c^ujpire^^deft,rubicundior.InAegideigiturru boremcffcojtmclit,fcdcumelegantiaatque venuftate UA^ quefupra Mjyfo rJ^w r ^ y effe cum dixtjjh, m^ snupt effe*

provenutticolorts. **A** *pliced.* **albu?num** *verti. tll*c ra7io i(qjod4dpucSqqu*mfbrih e matena pixides conficiunt) f* **J** *i6.cap.* **39.1** *»abteteleuLrW*

fra enim udnotavimus, <p™*

nos vulgb **Fau, & Foteau,** **£!%£{&£ BV verb* **Fame.** *FageagUns, qu« T*mn'Z* **W** *mJ^trtangulacufeincluditu^^*

K« *T ^*« j. legend.*

mendose pro

gularc^ *Etvisprapofttion K* ex. *etiam in verba* exarmare, *iyS.'sXosxt^multifque aliis. Supra* mig Jf vx^y, *tnalofeparati itw^ (pvfoov hoc loco.* & ci«^»V9* *legend, conjurttlim w*-!(**$»• Et infra'*t&v$uh*corrupti pro d>(pv%ty, Et ubi vnuva malim Mw, ut reftratur ad caftaneam. fi ovsju retmesjntelligewz*rXnonautemw*».* "^

A«@- *\nc idem valet quod* -af*®*. £STO«V>9S»^K- *Itaque whit* GW* *bvxi&vS* $* A«l» *dixit* c* *z£fecfM>#, & interpetandigratia. Quod hirfutum Jpinifque horndum* -j^v, *cui ^tof opponitur, eftquejecundafignificatio. /''*

/ teV^y^^TM' *$*£'* ^wAcL g^/zi? *itafuccofe, caftanea, autfageaglandcs} Quasfuccum faltcm eXprimit? Sedjubeftfigurata locutio. nam 'b afc J[g'a extulit y&btc utfepifsime %v?Cosproftpvre* In exponendo fenfum fequu* tusfum* ^ •/'.•-*

K'^uU^f Nff p/V^4- /eger^ *qua obfervavimus in Crifpini Lextco in voce* s^i/«|.

KfJ ofiojr *J7, xifyu. plinius deceptus vocum pi>& & y«-*AU *afjinitate^fraxino tnbuit, qua TbJb'fSraftus taxo. Quia dtxttFhilojbpbus,'rijs,ui*is folium abietifimile, & capite pre-*

cedent i,ghint em «&«spv&of <ftSU J,fs>rrlty?»s e%{t:ided Plimus erranter'protulit.fraxmum & ipfampennatam [fivefotws finnatdm, ut dc abiete,) effcfolio.Detndeficforibit,lib. jtf. *cap.* 15. Materies eft ad plurima utiJis. Ea quidem quse tit in Ida Troadis- in tantum cedro iimilis,ut ementes tallat, corrice-aUato.

*<p*iriv. Caute hocadjecit. Eft enim ferme incredible. Dificrnit odor in taxo vtrofus^n cedro autem Uudatijfimus. Accenfo cMn ligno ades fufftunt, (2 Germani fua hjpocaufta', pauperiores utunturjunipero.*

Vide hie lingua Lattna inopiam. Graci, <t$twdicunt; *Latim folummedullam, (nifi & mediate probas nonfemelapud Sohnum) partemque ligm internam in~telliguyt, eamqueutinfambucofungofam.Atin robore,cedro, taxo, i wfi* durifiima, nee in Kteditutlio, fed dijfunditur In quercu nos vufgb Gracos imitati, dicimus* coeur de cheine, *qu/ifi cor, in quofigmficatu,* (*ut ne* maixicem) *me legere non memini.* <&i «ppX« *babesfupra lib.* i. *cap* 4.

2r^>fyAo», *ftiK^fAii^a-Kv*^* Baccd taxi rubentes* & rfltund&junt, *pifi non autem faba magnitudine. Dixit verb 9P*ffvhov foe difft 79v v^ui^H^. Et hoc loco confirmatur opipto, Kvxttoi non effefabam vulgaremjed potiuspifum.Quarefabamfimjliciter vertere hie, & ubi de lotifru&u, no* luijedfabam Grcccam, licet & it a lotifyeciem wetTlinius*

A^$$«. *Nicandri interpret bis citans hum locum dicic*

Diverfumexperimur in noflro taxo, reclami#tque Diofcorides « PUnius.

oVf- *Oftrys Hetrufcorum, esl Sjringa arbor appellate Vifitur w horto Dttcis Fhrentia.cumitsnotis, quas afiignat Theopbvaftus: ncc deeft illafruBus infignis nota, quihordei granofimilis. Flos lquodtpfitacuit)fondidus, tffuaviter olens. Afcnbam qua ex hoc loco ita convertit PUmus lib.* 13. *ca}.* 21. *de infteltabus GVKCI* hgnis*, Gip-nit Mb arborem oftrya, quam 6c oftryam vocant, folitariam, circa faxa aq»oia, iitnilem fraxino,cortice, & ramis, folio pyri, paulo tamen longioribus craflioribufq'ue, ac rugofis incifuns, quae per tota difcurrunt: femine hordeo fimili\ & colore: materies eft dura atque firma: qua in domum illata difficiles partus fieri produnt, mortefque miferas-Dicitur &* ospvlshb. *I.cap.* 13. *Qampeslns ctiamejjhhb*m* 3<4<i.

UmtaUm d *aL*

y i%l. Veralefto, Troxvitt 3, *quam alibi une verbo-*) *Infra wm3L$*, fcrib. \ft*v- <*

4 *& yyi. Hie mutilatus locus ita refitutndus est, U ft <tiuU&y, nSw fyxiio* ? ^^, tfs <Ji-*£fr^. *Ylinws hb. 16. cap* 14. In tilia mas & foemina differunt on^ni modo, natnque & materies maris dura, rufnor.que 8c nodoia, 6c odoratior. Cortex quoque craffior,ac<ietraclusinflexibilis. Nee femen fert, autflorem, utfoemina, quae craffior arbore, materia Candida prascllenlque eft, &c. ,

^ T* |V'A». *legendum* T*<pu?&x*m*

*Ai**y$fy<&'9 id eft*, fcabendo derafus, excalptus vel vel exculpc^s: *qua vera letliex non tiKwyofy®*} ut coiiiciatquufptam.*

ZirstpiiTiot, potius notat hie vilitatem t§ contemptum> jfjuam dimiuutjonem ; quafi fit femunculum, ut homuncu lus.* Net *enimfflminiPfrublys tilia tanta exiguitas, tit me atnflicis.*

*M**&ji&9, legendum p*>i*Ku>!i&*?f§ hic^ota fufioris oratiomstratlurn, nifallor,* « W w : W dius.

IOANNI* BQD^I A STAPEL NOT* ET COl^MBNTARIUS.'

T£ ' ^ . fruftra vir magnus TM*n* legendum contendit, quiaquinque numerantur. Supra, cap. praecedent. diiKit, ab aliis in guinque, ab aliis in quatuor gencT£, ^J^rc^dividi folitas, Jed nominibus alia alibi e(Te*yunfi BV o't $Ti-d*&, Trvttnf' 01 p Trirn.Idxi in* quinque,Macedones vero in quatuor divjdebant. **npfyu»ok*'^*_ I dS. *Qvipv etiitptetov*, quam i\>$tom etiam vocabant. vide qusc fupra dida funt.

n»«7i<pwA:>ow. J *ins Truths.* Capite prascedente latifoliae frudum , a fagi & quercus domefticae dulciffimu dixit, atnarum hoc capite ait;quae contrariafunt. An dicemus, aliam quercunjlatifoliam Idaeam, aliam Macedonicam? AnTheoph. fibi contradicere, an corruptum codicem? Refponflendum videtur, circa Idam latifoliam glandem ferre dulcem, cbca Macedoniamamaram, & tamen eandem arborem, quoad formajn. fie pro loci ratione, amygdalam frudlum dulcem, vel amarum producere obfervatnus.Ita hunc locum exponere vifum fait ex cap.

^»^.^6%63n, q&^V.Hoc *fi* in phago,cui glans prae caeteris dulci^ contingat, quanto map-is in latifolia, cuinor.>aeque dnlcis fruflus, acefdere probabile fit. 9

. AW^vfe/T^acc. Plin. lib. *16*". cap. *6-* Haecdehaliphlneo rradit. *Etdem*, inquit, *ralioglans, & cum tulit, a-*nara,quam, praterfues,nullumattingatanimal: acneea quidem, ft aliud pabulum habemt.* Vide qua* fupra dixi & mox dicam.

_.^^ o 4e m *TUQK** &:,. Corruptus rpdex. fi afpris &«gitopsunaeademque arbor. Quomdflo pnim afpridi tarn improba materia, & ad cremandam,& ad carbo-

S tam inutilis efFc Porcft?quam recliflimam, levi(r TMam, &materi* per lonftitudi-

^m efTe ca{>. prarcedenti docuit. Non fit

A

go^ scgilpps & afpris Maceaon. eadem arbor* & corru-J)tus codex. Quis «nim ille fenfus, *tu>ifri& Afc^-*\$x* *nikiMppynt* ? Scribo cum dodtiffT. viris *poxfy&P* ^***&.*-<rv<pvMov\$7u %i* TrtXexifyiu.* Nam, ut reae Robertus Conftantipiis monet, fupra haecde latifolia rradidit; arque fie e^pofuit Plin'.us lib. *16.* cap. *6.* De latifolia retulit Theophraftus materiem ad aedificia,poft haliphloeum, habere pe/fimam, ad cremandum quoque & carbonem faciendam pelfimam. Verba Phnii videamus; *excelfiflima autem aoilops,incultis arnica: ab hac proxima latifolia proccritas,fedminusutilisadificiis : .atque carbone dot at a, vitiis obnoxia eft. quamobremfolida utuntur car bom, quoniam definente flatu , protinus emoriens,fapiusrecoquitur:caterum,plurimufcinttlUs.Hunc\in\im* de corufjtitflmisPlinii locis fcribit dodtiflimus Salmafius. Exftheophrafto locus hie corrigendus. Scribe cum dod:iff. Lugdunenfi,qui nunc herbarforum cymbalum audit, & cum cxcellentiifimo Salmatio; *4b hac proxima latifolia proce*\,ritas,fed minus utilis^dificys, atquecarboni: dolata^ vitijs '* obnoxia eft .quamobrefolida utuntur.* Carbo in aerariorum officinis tantum compendio, qudniam definente flatu emoriens, protinus recoquitur. Male nonnulli viri dofti *corrigunt afpris dolatis,vitijs obnoxiis ft.* Jam probavimus, de afpri haec intelligi non pofTe,nec de afpri agere Theophramim. Idem quidem ait, aliter atque aliter Macedones, Ida?ofq; dividere in genera quercus: fed non adfert duas diverfas fuper quercuum genere opiniones, alreram qua utebantur Idaei,alteram qua Macedones:hominibus tantum diverfis iifosldae incolas &Macedones -docct.caBtcrumcadcindcphago, latifolia, hemeride &c. tfadidiffc.

XftiK.* hadienus de quercilbus, nunc pini aoc>reditur hiftoriam.«M, ut, ego quidem cum MathiolS, aliifque Botanicis fentio, pinus dicitur. *mn*< pCCa. contra critici, Grammatici, iiquc, qui lexica edidfre, ^ pinum *w\m* piccam,quadam fortafTe nominis vicinitate dudi, vocant,*mi*l»* pinum effe multis ari^umentis px>bari po-

tcft. Pritdiim arg. ex ipfi^Tbcophrafto Aimitur, qut * *vritH* niivetrnpi(i*"vocari"dirit. LJ'C»>H niu'im (ujmlic-st l'mo:ii,ur d(KEt Calcmiii lib. 3. dc alinunr. f.iculr.

Ma* JM'MC4 iafli tf *uglifieei rfl, B u t / t l i u f aiiiitnitpf.im bciit* Gwci *rumtetmrn, JiJJlinbilitm.* Idem

lib. dealt, ban. & mal.fuc. Bcy.lijnpl. repent. Coiilttt autcmpke* nucleus nun die cdid«s, erpn «»«).*• «t»- • *** pitu JfeAm. SccuiitUim arpoa. TheopwwnM *tU* •*miAi duBifxtivBun* , olioin A-lvcitrnn aft. Id en ub,l« cjjp. ijJPiurbiniifcmpcr ttfde ulctile«B [altnam mi««< ic JAM, id irsidam: ex [.Wttri li, «»'<&• ptaum fjrli'clt. live piiiaftriwn. Plcca nuHa doracfticj , ftd mia lylvcftris inontana. Ncin'Jicm Lnrct pinos e(Tc Jomeftica*, &fylvcftres: miritimi>, K m m U ali am f)4vefbein d t', aliam tlomcfticaiii, u

bi lJtri

limner« T^KU > V < «. Disimus V«e! his ffji.ir.nKbscni-, & iviilioncm noitram pri'luvimus, « Hl). I. ctp> If. Tcruum agttmeOOinl, quo |>robintr pinum n i i m clit: e l c r (v icnbicThoiphMfhis copiefjinpicJ lifri;irum ijui* [imprium in reiLim abire • ti pfnnruin aflulis, t«ia- • oo«, picis copiiun cnqjki, ruJb'cii in Ntirwcitw notum. "!>ihij Jijoforl'liuimn piLvam I'erriflijp lures i» in cmiifi;- rarum tcfiiiifrratutmfi hiftoriaccmmdixcmines. Qgir-tumartttimrntum, qtnx^ Bsw^wmnia rtftfftai prim, TcJ in [<>la liii- pice*, in Brllomiw tcftswr hie dc titr.Cjjuntinn, ,W refcrai.nomcii accepit; huin i Mipiccamrefrrunc; nccni- fti l n voc.itur. Contra chamepitys hnmiti',; • • - ia.timacn 10 Hiadiuitj;oS i d t i f / i

niac guttf f. 6*. 1'hutiif..6.*nmu>'

tff 6 &e. Errmis oocaMM prarmis oocaMM prar- nt Arndc*, qtti, m fcfcb»roi IWIBJ *trut^i,jut* inJurutfiVb, *fiqCyclis Asyt*

n»\m pixt* (ibalantur.cjrluj^iffiTi hiftorij iw* cft.Fa- nw cnini eft Atyn, itt Mliwem pinam, abipfc Dea a m- v«f«m tuijjfc, i *rf&tj/* i^piniimmatri Drfm Cy bclc fiiifle

Ptmi* Cy!)(x D e i, torwni ooneliKlrnri, & femiii.i ptte- mk> (ii3 cuft«iifmi, Jcdicacur. qitt^i Cybcle split phv- fCCIS tiiKrpretcs iiiliiiTaltu^fit, quam vis tcrr* cnncWii ftiiiiiUiLxttr i Tcmi- n : ! m a q.qiEr rnnopi I ktuwclfc- cus aaiiic nns piiiM . foWtior . latpteca-)cnri« itwrJLur. Ira & t<rrra rcm aoi!: fol raiiil earn dircftioribus odfecmc. Bs pmmnn Cybclcs *voctz.*

Ftmafumui Cjltltj, frstulhiitc difeic viator, NittiUt in *mifiriitt, nsitr* rut ru caf «:.

Pioi ratiosfcfaras dictcw; reftc Ovid. *lb. z.* FafVm. ulii (i ni'i Inn piamittf, five pun^nnina, & Ian as antiqitirus <(ii3:a,fi)tflir fchnia diicec. idi:[uc nocnini* iihiitum t f e n- arboris, qusm ipfi: vo^at puram, c,.ue eft ipfiiTi-

Hsmrtt iJtm tamn, CiiJiiificerjiDCHm itniperafrmJt ttgic. lfftfgefljxiinK4ii pefeetatm fthru vidi, Stktud pofitmi f* IBM »fjJ iff* r/i.

f)-ml«alum virgioi-

? t , ^ *ifu,*ww,&c Manfitcwpinu* nn>. ccro, rrtlo, fccntflbftipite in altnm coljitur: inferiorc ouidcm i-irtcnqd0,t<;il (Iipcrior^ rinnifb

rub ir tenor nucleus o b l o ^ tcnui

OHO nun IiiiM 3M IIIIO

t illi dukiS|3Cjucuiidus, fubftarnia jninijiits , oleofl-

Pinus.

quc. in rmiitisltili* loctf, Jt pr^niminafjro Raveniuno, & fi tea Mafli*i* ijm; in Nar Ixitu lenfi C a) !ia, in H ifj>«. nia,i«m & alibi ,vclmi in Oricntm groviiicni, fjioncc lia ; in horr« & viridariistiilituri p j f hriortfut eft.

nffivii fnleittrrtmt, pitnii in btitk,

Nudcum Btlw pinetivocant.

MarinmaPmus.

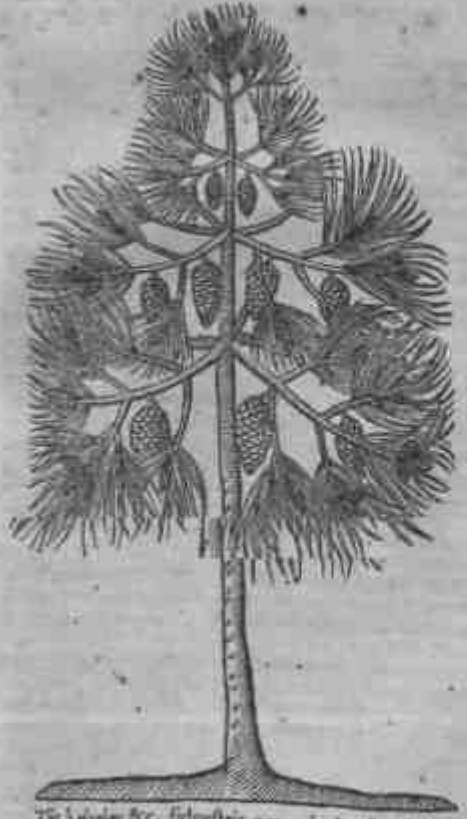

fyfveftris genus duplex ftatuit, quorum alterum Idæam, alterum maritimam vocant. Sylvestris

ftris genera plura obfervanmt reoc ntiorcs. Pinumu[illegible] mi ra!ia twl [illegible] protciiij, rimisglibrii, erudite [illegible] tnipfa pno <!omeftica fcriUiMuod tallUm & ptp- [illegible] Opwsptaitri, taw **ferile*,** q u i [illegible], ant hum3w 'unc, auc alututbiic mcdiotri.

Pini Maritima: majoris ramulus.

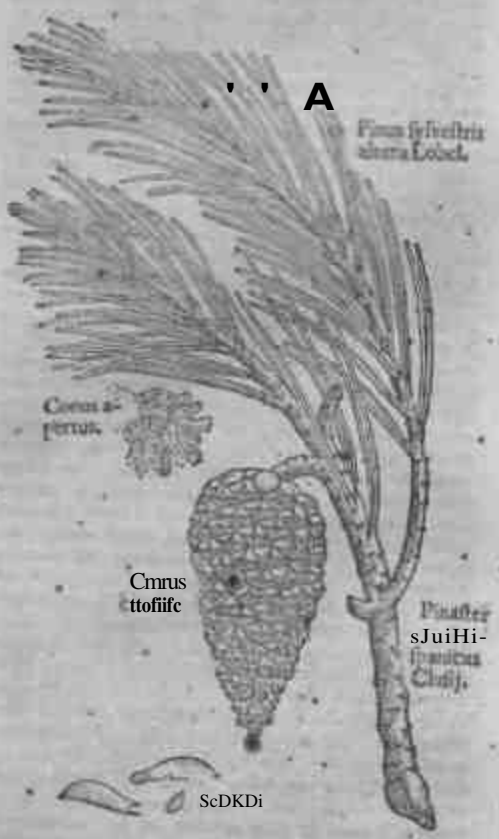

Vinas **IdaelThcoph. naritima alteraMatL'** ptmjtcr prior cluf. Hijp.

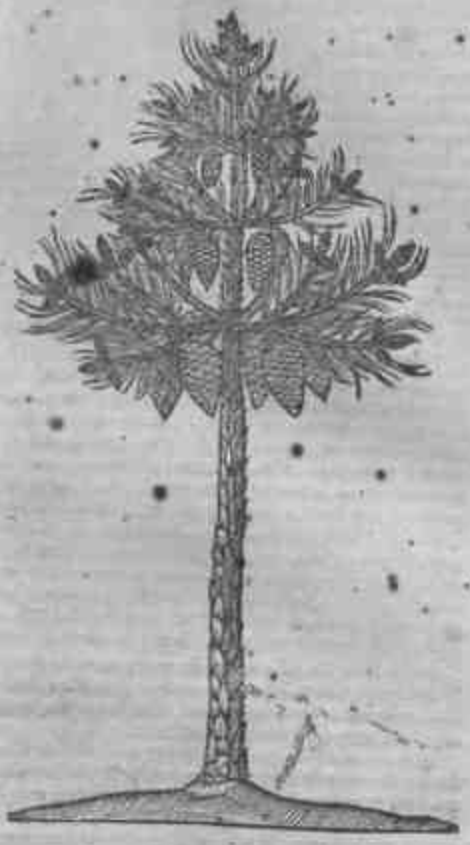

hOEX'* 9"*1! r1 .rm:lo t"onE!u;, Si nirbiiiaiiu, pinour-

•"mrartfccrt! mfc [illegible] nm :Jotudj-

fcdnuriutvirair^^ [illegible] »*r*

rc^ti, tion adiu.iHuin ladiflirtiilcs, oul Ai.l [illegible] cognominatæ, innascuntur; nuclei quales in majore, nigra membrana contestæ, Marciano & Valentiniano regno frequens, tum in aliis Provinciis haud procul à mari. Idea pinus facile, inquit Lobel. *dignoscitur caudicis & ramorum cortice scabro, circa ramos foliorum fœtura, & majoribus, longioribus, speciosioribusq; nonnullis conis.* Dubitant an hæc pinaster prior Hispanica Clusii, *major*, inquit, *Hispanicus, in pini altitudinem exercitus* [illegible] *n, ttim fa-*

T. til i';"" [illegible] (jftott/M.*attimirutSy*»«,»..,-

T v

; at »w

[illegible] *Sylvestres pini plures à Clusio, Dodon. Lobel. Pena, aliisque describuntur: omnium nuclei non ingrati, sapore quadantenus domesticas referentes, nisi quod gustui quandam leviculam relinquant asperitatem.*

[illegible] Hanc ideam Theophrastus copiosiorem resinæ ferre docet. Locum hunc non intellexit Plinius. *Ex iis inquit pinus & pinaster folium habent capillamenti modo præcenue longumque, & muronibus aculeatum, pinus fert minimum resinæ, interdum & nucibus ipsis, ac quibus dictum est, ut adscribatur genus.* Pinaster nihil aliud est quam pinus sylvestris, intra altitudine, & à medio ramosa, sicut pinus in vertice, copiosiorem hæc dat resinam quo dicemus modo. De resina vide cap. secundum [illegible] Gregorius auctor Ideam sylvestrē pinum rectio- [illegible] quam maritimam. Latinus [illegible]

ten ditfulw, ad infigncin akiuwiiJism furgere, & iisqut inOIymiJiPhry^iimwitis, aut alionim pclkiilUnwrtun RUMtmna fuintnisculmiiiiljus pitvtorant, abtcritcflc re^ (3iiudinc, (td hinic j'Tnaftnim fteri'Jcin ptccam nppytlari-. ac t-'drti j^rti rin» Jelcribcrc, aumnnm. *1* mtncricp oc aiHaoriiWf rjim'i idem jaullotiius.nmacur, quod pitraltrum pino Kiimiliorcm rrmlid^nt.i^numiiTOsincoiiifL'faniinrtTinifcrjninnhiftojiacammifit Plmiuf crtore**

Otirnprm AM.&B*f. >{n«o>>Mali:: !Um ilipr.l Jutit

UiM.RrUt crgii enwndavit Rob. Coiiftanr.

[illegible] &c. Rober. Constant. [illegible] &c. Sanè lib. 9. hist. cap. 2. scribit Theoph. [illegible] Plin. lib. 16 cap. 12. *Quidam arbitrantur in montosis copia præstantiori ac colore, & dulciorem fieri, odorem quoque gratiosum, dum resina est, decocta aurem mihi pinis caddere, quoniam in ferum [illegible] quod Græcus de pice cruda, hoc de resina Latinus.* Vide cap. 2. lib. 9 ubi de pice conficienda agit Theophrastus.

[illegible] &c. [illegible] Rectè Robert. Constant. interpretatur *pendentia ac demissa*, id est quæ non sursum erigantur, sed quasi terram versus inclinant. Posset etiam verti *folia undique ramum cingentia, vel in ambitu ramum complectentia.* Hesych. [illegible] Plin. loc. cit. *Alia etiamnum generibus ipsis in sexu differentia, mas brevior & durior, fœmina procerior, pinguioribus foliis, & simplicibus, atque non rigentibus.* [illegible] *folia non rigentia.* Rigentia folia vocat, subrecta, non proclivia, in terram inclinata. [illegible] *simplicia* vertit. An apud Theoph. legendum [illegible] an vero simplicia folia mollia vocat? Non attendit ad Liberti verba, quem [illegible] legere putavit, cum [illegible] legeret. Alius adhuc error in verbis Plinii, inquit *brevior & durior.* Theophrastus marem breviorem inquit, foliis duriorem. Scribe ergo, *mas brevior, folia*

ht..o

foltis durioribui. vcl *mdibreviory iS filtis durior, fcemtna pocerior Joins pinguioribm &c.*

*£'**[i -m l»** , &c. Plin. loc. cic. *lignum maribw du-*um% 13 tnfabnU opere contortum; famine moilius.publico difcnmme tnfectmbus. h* in quocunque genere reprehendunt marem: quippe rcjpuuntur, f$ frago JiusGdunt<egrius revelluntur, ipfa matenes reto%rida, © ntgrm maribw radix.* Di&io *radix* fuperflua videtur. verba enimTheophraft. *w TJtfMfieuiftiAUvn&p^de* coloreJigni accipienda, non radicc. Lego cum Robert. Conft. f*p«CS. Oppcjnicurenim TJ^o^. & «c legit Plinius, ®*njabnltopere contortum,* inquit. Quomodo T ? ~ ^ I W quid ftSW^'dicatur, ideinexponic. Vide do&ifT.Scal. annotat. vufelib. y. c. 2. Tocum hunc locum vcr'ie in hunc fenlum. *nam inter dolandum mas m univcrjum brevtor efty magts dtslortwjraclatu dijjicilior, colore mgrtorjocmina, vctj bngior &c. P&xvny** opponitur *rf* i u)cjj«flg« , *nxUw, dolatto, tclusfecuru adatla. *»W«, doloyfecur'ipercutto% Jicunt^adigo.Ody^. mxfan 4 «&%***£fecundol'avit.*

*A'vdjKoriy,. *vAw M&* arbores vocat Thefophraftus *tad* mutilesy quaque refinam non exudant.* Qua? tali materiafcatent,iPlinio pinguiflimje nominamir.

. EvxTf^iejcLegecum Robert.Conftant*Whfo*wA&. vSvtifotibJt** Theoph. vocat, quae x«W five KIDJW, id eft pedhnes, & venarum curfus, ut loquitur Plinius, elegantes habent.

% «.«• Theod, *i'tfttw. ftttytttoVlin.* lib. itf.cap. 3p. *lartXy* inquit, *fcemtna* (vuleo faeminam) *babet, quum Graci vocant agida, mellei colons , inventum eftfitlorum tabellts immortale , Qulltfquefijfilerimis; hoc lignum proximum mjdullaeft.* Haec diligenti animadverfione digna. T ^ V M >'A«ct* laricem ve^t. quod valde ineptum. **d*ti»* inter «»i;*« numerat Theoph. (bJa larix fe refioiferis folia amittit.Plinius tamen rerinere ait,qiSod ipfa autopfiarefeili^ nee yjterioreammadverfione'eget. .mellei * i t effe colons, ojiod laricis refina talem habeat colare.Dioicl. 1. c.92.ubi de refina agiti 3 I'A M ^ , « 5 pj- *Tuntomfwtti\iy£.* neeproxiimumedullx;fedipfuty- [illegible] eft, interior medulla-videqua? de abicte dicūtur.

[illegible]. Plin, lib. I(J% cajvIo. *ha maresduntaxatferunt* KStamquam Grtcifyqexmocant.adorn graviflimt.Scribz tlancpinijnaref&unfdxatgerunt^* fcilicet taedatn; quam aFbgi^nrtacit, CJCJ arborismorbus fir.

h$J\i wineit. HinAerrandifacafio,ut rede monet Conftant.) Vitruvio & ninio, qui prodiderunt, laricem non uri. Hac occafione dejarice ejQfquc hiftoriaagam. Ac [illegible].qnan- [illegible]rpretationem [illegible]^mquetur clubium 7quin larix Theophrafto cognita fuerit.TiVew laricem vertunt. Hanc non efte laricem, ex ipfo probatur Theoph. cum lib. 1. cap. Itf.&"i9. fcribat,^x**V<fcf j MITA A^» *tCp « fs xdJicnf & viTv®*,* laricis folia haud quaquam pungentia, fedobtufa. Inter *Mfr***, qux perpetuum habent folium, numerat Theophraftus *virtw^i* eft piceaifl. Sed Jaricis folia decidua-cfTe ipfa experientia probat. Errandi occafioncm praebuit Plinius, qui modo «*rf/'*Ljaricein, modo *viruo*, fie yertit* laricique mulra (ur mox dicam) *tr* ibuit, quae pino piceaeque Theophraftus. Alii *vdxlw,* cui fpliadecidunt, laricemvolunt. Theoph.lib. 1.cap. 1[illegible] TJV *ft* [illegible]

yi® [illegible] *Ex* his fane affirmari non potcft,laricem «fle pinum urbahum, cui deci^utit folia: nee cortcludi poteft, pini quoddam genus folia amittere., *zrAw -n* >◇® dixit Theophraftus, ut docefet, aliud g^nus pini effe, nempe fylveftre. Nam inter fylveftria *vdkh* recenfej, fine epitheto. *M*K* ergo « *yb&* pinu«; urbana. Lariy Gallo-Grseca vox,à Gallo-Grsecis, five alpinis Gallis inr.-pofita huiq arbori,Di^fc. lib. 1. cap. 9[illegible]

(Aid. AtAttjgc} *nofiufyvmn ttimque ex Gallia fubalpina, quam incoU nomine 'vernaculo laricem appellant.* Larix ergo vox barbara. forte nomen traxit,^ f A«g*vS?,quod pinpue figniftcat, **m&n* <nfo *£•* apud Athaeneum^-*ginatiporciacboves.* Lari^j ergoh copia refinse fivepinguedinis,qua turret: fed aha mens Vitruvii.Corrigendus codex. Galen, lib. 8. # 7 . W , cap. y. circa finem, [illegible]

)elance haec tradit Plin. lib. I<f.cap. io. *Qumtogeneri fitusidem, eadem fades, larix vocattir matenes praftantior longeyif2çvrruptavis,emori contumax, rub ens praterea, S3 odore acnor zplufculum huic erumpitliquoris, melleo colore, atque lentiore nunquam durefcentis.Scr\bzy flufculum huicerumpttliquom meUeocokre, atquelentowmnqmm* ^r^^,Tcmponstraauduriorcreddirefinamlaricis

obfervaruntdiligentiores Pharmacopoei. Pjergit Plinius. *Laricis morbus ut·tada fiat,* (hoc mox examinaboj *omnm autem hac genera accenfa,fuWgmc immodica carbonem refente expuunty cum eruptionis crepitu, ejaculanturquelongi, excepta larice, qua nee ardet, nee carbonem facit I nee alio modo ignis vi confumttur, quam lapides. Omma ea per* petui virent7 necfacili dtfeernuntur^ tnfronde etiam apt-ritis. Tanta natahum miftura eft -.fed picea minus aha quam larix: Ilia craflior leviorquc cortice, foliovillofior,pinguiory (3 denfior> molhorqueflexu* Atpic^a ranora, ficciordque folia(3 tenuiord^acmagisalgentia, totdquehorrtdior eft,(3 perfufa refina. Lignum abietis ftmihus. Larix nftis Udicibus nonrepullulaty picea repullnUt, ut in LeJ bo acci-Ait, incenfo nenme Pyrrhao.* Poftrema hfcc ubi de picea nobis fermo erit ventilabimus. Negat incendvf olfe laricem. Idera Vitruvius lib. 2. architect, fcribit. *Arhr eft folnsfimilibuspini, eujus mafenes prolixa ytratlabilts ad inteftinum opus* non minus quam faptnea* (vide quae infra de taeda *dicunxkr^bet refinam hquidamymelKs At net color e. quare etiamlhdetur phthificis.* (miiltafunt quae mellisAtticifuntcolorf, nectamentabidisprofant, immo nonnunquamobfuntj *Notus larix mumciptbus, quifunt circanpamfluminis* Padi, 0 *litma mans Adnatict. Non Jolum abfucci amantate, a cane aut tinea non nocetur, fcd> etiam flammam ex ignenon recipit, nee tpfe per fe poteft ardere, mfi utifaxum mfornace ad calcem cfiquendam alus lignisuratur. Nee tamen turn flammam recipit, nee carbonem remittit, fed longo jpatio tarde comburttur, quodfft minima ignis (§S aense prtncipiis temperatura* Humore autem terreno eft, ,materia Jptjp Jolidataf, non habens Jpatiaforaminum, qua poftit ignis pcnetrare,rjejicitque ejus vim, neck patitur ab eo fibi cito noceri. Propter pondus air aqua nonfuftinetur Jed cum foriatur, aut in navibus, aut Jupra abtegnas rates collocatur, ea autem niateries quemadmodumfit invent a, fie HceAognofcerc. Diyus Cafat cum exercitumhabuijfetfirca Alpcsjmpetravifietque k municipiisy praslare commeatus, ibiquecaftellumejjetmumtum, quod vocayitur larignum, tune qut m eqfuerunt, naturals munitione confifi, noluerunt impeno par ere. Itaque jufiit Imperatorycoptas a&moveri. Erat autem ante caftelhportarn ex hac materta dlterms trabibus tranfverfis y uti pjra inter fecompofita, alttjUtpoff^ie fummo fudibus © lapidtbus accedentes revellere. tune verb animadverfum eslyaliaeos tela prater judes non habere9 neque pojfelongius a muto propter pondus jaculari* Imperatum esly fafcicuFos ex virgrt alligatos , (3 faces ardentes ad earn munitionem accedentes mitt ere. Itaque celeriter milites congefferunt. Poftauam flamm* , circa illam matenam virgas comprehendtjfet, ad cesium fublata jejfecit opinionem* uti videretur jam tota moles ctmcidiffe. C0n autem ea per fe extintla ejfet, (3 res quieta, turrifque intat}a apparuiffet, admtrans Cafar y]uf it extra telorum immifiionem eoscircumvallarù Itaque timore coafti oppidanL cum fe dediffent, quafitum unde ea ejfent ligna, qute abigni non laderuntur. Turn demonlfraverunt eas arboresy quorum in hi low maxima funt copia, £3 ideb caftellum lartgnum^ item mateneslarigna eft appellata.* Pallad. inNovembr* *Larix utiliftimay ex quafi tabula*fuffigat tegults, infronte y atque extremitate te&orumy prafidium contra incendia* co«-*tultfti. Neque enim flammam recipiunt, aut carbones creare fojfunt.* Ignari hominis eft, putare, refinofum lignum lnuftumflammisftare; quippe, fi pingui refina lapides perungantur, ardent: larix qua? hodie in Alp&us,aJiifd* reperitur locis, igni injeita ardet, etiam ft fornacibus & [illegible]

comment, referunt. Noftram umen lariafm eandem chcoguam defenbuntveteres. IpfePlinfus, fuiimme-i^or,fatetur,lancemignemconcipere,lib.i(J.cap 12 la *Macedonia,* inquit, *land mafculm wnmtjtamuraiut tanthm.* Imaginarmequcp.qui fieri poflet,arbore accen-inonpofle(gi?tiingetrefin,liidi [illegible],Wmmispcifq;inftar ardere folet.ipiilapiles aui natura fin flammis nunq; flagrant, fi butuminoA, refinogq; fucco redundannt,noniecu aclignaip{aexurentur & in carbones abibunt ut ui Mgat id *W* 4 [illegible] 5tuqfoventignes.Ad [illegible] lathiolusjidevenifle. non [illegible] materia [illegible] *flufculum* frigoris injuria,quib.AIpine-reeion cin *ms £lr Wli f** p^enit,quocunq;fer^"tim^S^ [illegible] 9o^«Upidafior&tf^niri,Mffi^^ [illegible]

prarfertini

iferriin.flliod omnis*pxbctlis* mumes (Jus;CoIiiiiM;fi^
- ftatim occarlu iMili ac«nJ.irur, tic-
• *:tuStdaciBt.V**cetera JT.. :

vSttF

S«^aitnr*paJ Pbnjn-a. *-
1 «mat. Lan«m t w n c t fcl
in;cr •«».•*« *mwimr 8t*
. mile. AJM
tsbiedf, iJUpioi, tt»Uriet,ate«ienne«
. Nee l*rici (mgqeadine ccd;: pica ilk f Urir)
- , *It-'*, d o r c^tJtr firfiO iniljl'^ir . pajpaior.
. md1i(*(jar (Irci. tuctttrcaxoafUnut:
»idtcJwre1i(c-. lih. 16. up- li- acalrciftAU
Dev^Plimm «<cm!iTiO •>i>f>!iL,!Ji»JrliTrieO-
phraib kbaiOM *cxzv.. :n* fupr:
vcirttj *~.pic€4,m:--* *a4n* 'UUJIAt
ptumarbttu jawiiafcv
tlism • . . r... i . n irrj «i= *•'•»•« H*. . . •"

AoocitctiTictatci|w.Bi*cdbn, eurillaparn-
-,T3tn, n r aii f A d
& E
dce
fed cKJ new rfc. u«n «tjikan«r. .
i r * diftrrur , noamrit Reert
tpaoBeqs i
<b;n -.PortiitjwTlieOfAr*-.
ftiK Je pirn P K C ^ M : Atfcrcom,» *v&xar Ac hi*
cca^iic *mdert Plmatt.* K ratos dacrV 1. IddA Plural
cum IJT-IT- fSv ttf- tnrrTtr.ftci wtxjrei imccrn rc-

u m • '•*fXfia*, lout. fmja.* • & / -
*f*t fimtrpm,* iMnfu o w l , w^iiltn m t u m.

Ljr^c cjofquc fiorc*/foAus & fcmuLi.

qusraftiisfubclt,
jiM'tifiisin*
u pant Lt»i I'Uher,
•*d trprmn* mni reign pet
xa. oiirc rKXnriiwnrJaC
»,dcnfa, comafi, bnal CO-
;.WBJ»CT]f»W,falr«nfc
aujrfi w» ; it> ic fi>U *ten,* tout
, im)t^BcM^«ra*aaaaBlMfc s j-feta, revU Hre-
tnem ff^nhiJiT- ^»Nrlll Cufv^EiBq prjrtt*pmn|BIIH.
K ni'iltii t'Ure. fti^iali kapdtuni crno-
fobcatt, mm re; urx arrifioo^ •••
IVTJ .
TU. Crat: «inr75 noo iap
ni'mloiiran rnnean plufe tofft
dujiStni, colon, piit'uiui ^ t i a a c
iatenTd*. rBbel'trtr, ad dwramt oprri prqtiun gti-
lirtinK- nt k*c irtart frfiu !ia*«ia, cvxlicami
i -titir au: Hilfur en, cnirtrr, fc tuiiftnt
onuiw, adopt
, & m
^ ui* QWM aoram non eft* NJID 3C
fin 09K' «i' I'll 1. • n f m . c . J. r+»TfopJu Liricc re-

f » « /«• Hrrliwtia*
•*m iiktrwrn, f.Statrm*
IMB ferfimUmf-*
f f f f t
*HenMvirntrt?'*M;»r*t.* Eren <*.trt* tiwiwi bnotw
IT'• ttTrtnahim fiiTJiUMl liliiifiiiiii IT I " " fimp»n
von qnui vm BonioWt *** ' , ' TV^l^^^"*
wT.*. <n« « ^ i a nm-it *Jmtn dt.ifc «w alitu. Njfd-
brm f r ^ l ! In Ira!» ^b U
tta Btnacian, «
line »nfc hye flaefcincifitu; 1

K*)t' V « » E » " ^r- TVrjin taut pcfindiim tn hnhC
titrm:
; ft
Mi^rnaiiHr art MM**, ^rwrteei^idaftt. M»
w»i ^liraat. ricc»» • »
J qijatunccii xn ROW', *f*mmp*

%an tttix. Nam t]uiw! Theophraftu; hoc cnpire tic f*x>, id dc Ijrico Plin;i:i. Grt/j ip*riart'*£iuri logic. Qunmndo in ofwc f^brili iMik- lignum, tr.il-ftpn, lew, Jwoce*m,el{epo4)1r, rwinAloo, ftftTlicojJi. CJJ>. |. peti lij-num, ad wn, Jwno Uribit.

fHKifolu HJi, pur ni. t*jkx* jf:. Pirn, loc.or: fid fit u, fwmUrix, W era/for ftvtirqvt tpt-thtiftit* fjKffna, dtnjitt. ViJti PJuiium Am[1]-Jcgilw, nc inimigads incpcfclcgitur. <JUx, & b i ! j isftil!:i?

i. Hcfjch. jw. "id eft, thrfigtti ami tutttn iUtiturfitebi!ifru3tii rJ~ cmu/fitt yarn t»B4t<bifitetugcfittitvt mtttitrex. & n igitur cones flC/trobiJiMr«<Si dan? Supra £imnms,jbjjm«i*-•i* tfjZ>*n icTTe, ciinum i'eK pttsi. OiMndujnjrici'atn ionum qHtdemtcru-, rd Ibrabikn in icnonctHiE/n^ri etiulcif ittcilrobrl** fed mrftJIt^&uiSuiin iiscotttcntus, vocjtti, tn (ruftu rcfiniferarum, pity" f>otii» diTerim.- Tria (utti oblmarida;4cdiftin{fuc!ida: ponramipftm, five lr.rcptr ; (jui Tht-oph. *;^. [fbr. I. tic cnuf. eap.xj'&h. i.lii/V. cap. iS- iwnom CybolesMarfiali* vocat. a, confentui intus frwftu'i, <VJ* Of*A. ^**>*<i tf&titti. mJ»JW voc-mr. 3. Idqwcd imtibiis tnclufinnt'lt, actjutfoiirur, rguw apjvllant, mictco* pinw>; Pliiiias. St'd betobfervare ncm folem ipii Cr*d- G.il. com. f. in lib. dc rat. vi&. in morb. acnt* • ^ii ^ cnoiA!&> »'

•«'•#*vitiS[1]-. CmxrfM TOI/H a* teiiiltn, ntji ficJftA fttitu attotMttftit TibitsmUUtf •%,:.,

» i . Hoc ciU-scti/Km f al.Itb.2. aii-,

p . ni\fmtt km) lie crt;]iftfcci, txuliiim, t, r.cn t&vmfjctle ctquiiur, efftHtnt atitttn wine fiifciZVkddiuC

Graico? innonuue fru&u p S&cle- iiir Athpiwif lib. 21.

ques etitm & oric;!cm p of <j. d, tcllsila--- Eltc^iRteT vocwefn DiWcuh ittt, l'ub ciuibit* m ftMt>:lt> iatcnt linpili nuclei- Ttuj'Thraftuf, uc d i f i uciiim «?r vtxar; qui> l tjJimi tcftarar

p , f; ,',-. nv^ni, cum cpi- r. 1J]oic,hb. I- «p. 87. •*«

rntntrrttntufi. 1 k../frofr</j_/i Ttpuretii nbn/KT.

Cap. Ad

"d/fitTIHIl, lit[1]. 3. fit', iff.

Wftnr. «*^<| e <rfcidcmo> miclcns.non tantO i !.ic libcr^tos;)"fLioiii'nii ferrttrjnea tunic 1. cjua i ot. Silica d*' • ^ acleoi, nd liliw. HocimjT"!'a-c vllcnir Diok.. Itb. r.af. 17- amAAi . .ij.*^^^ Tmi., iw«w :i|n» /rurfla , , .y,, ,,, am. fc»c •

•"««»re-fi«if. It mrtfeo, Jntwiara tlfiToitf 11*«fCf«*iII'.

T"< HI fittiim .

' «ilrj«; ibi.rt nrv-

aA»tompyi^Sam. id eft nmJu i« r-smiiuiBrj fictx. at ipiiim Jif7 ttafuTp,firt.iln<ri;atijuc pint | »vurafit»r. ^Hrer quos liieturclli Dilcoritli'S.K bium, aIii»cij.iinGrxtLis,<)u;>rum Iibri [Jfrtcnn iradtdid'e. G>rru|'tns Wgo codex Dii.tlc" ntc vcrbum sivsi, ia |'ciuiJ> [«™«' additum.

Picea.

pinifcribit- Hato fatis oftcmlum 'mnoa clTc»fr»<i-VuJiptri*picw : Wpicertd^, -,,,,,, njimVqi: fToeerocorttce. (^ricA ti>, &: I - ftB »bi«k fragtli.Arbor luce ninltisf ^trns Ii>Tnrf^ir, IHHI (oii'in nuitlcfn cird \tMTiccni lird nudroiafcrBs,,iccriim inlratrunci fncdium.tjiim-- ficxi tcrram verfcnuradrc', non rtrodcpeiKfes fcfi«it; ncmqualiapmi, fed brerara, briora tawrKiraifue; qu* c

; ac nibcntc».fartn.i 1 .-!' . ^ fjctwfe quamisiifiSncanmi. in;iiAi»ji«^ nrparofctnt«, dum mwtlli I pau!.i"im tnlon^inidijii[1] h : --. inin;ri<; H-fitt-rn ant nilo i-nrisnim cfl ,, ex^_ rmaaabrani frmcfvPP »><iini!i-,fij>

h anas frn .,Trt. Ft^a " TbrofAc^i lubcr: li*c poll* • •^**^*» ^ »n)lNor4, **c^a cuv&iim

r h*v reper NonA:f»*n quiat-'Htrmn. • nvnotim.. •

'AW.:

li-

Wte verrit lartceffl. AtiH fapinum vpcarpfnum, quf fiefa
l f j i w i m [>'ceimfaLiyttm quKOftinun-
Iulus perfectus. luli.

Laminae ligulae nucleus & semen. Rimulus aim foltie v«tribuiscnovis.

!, frantf « *ctftttant ari*

*tJd*i ttitnt.* (,,,»'&[,jj *arbtr,pie*j,ferit4re fwbai rnttt-*
jMMj *itti; fyinauutc nuttfitl tefirttm i-tenet tutt.jituri*
Joe**,**. M-iiiu hie atinoranifr&: confidL-rarah. S#-
{"'"• *l*H£ex* mdiori *eodtcc, frfpnum;* qiue fcai»cnn-

xufiuM. *fifiniumnt.* Dtcar ima* partci fappmi txdis
vocari; cum fapmus rohil aliud lie, qoainpjcca fa o ^ » I-
frnn, ait dndifl'. .Sjlnwl". n« cnirn im* parttsfapeuiMe-
d* V<Y:J[*;, *kd* ill* rammj f.A.JW.Nam, ur fcribK,T heo-
ph. twew^ it lit>. A. cap. i.'.»M$_1$,U$_5$Ja-w;« i
&*. NunigiturBedj ytjeata pars ima'fappint; I
"W ,«« »* • QIK «l ait, jw*/e *iiHit^ m m:kn*, si cS,
cafite dsnudew, scnudbiu pincis: N*n!ib. if. cap.
i^'Dc nuuum ptntifutngiMicribu-, liiptf; i^1 niicK iritsni-
wt his vcibii, Tc, fi.vm f^iftj*firpfmtx i {••ct.rfaiiai*, n»-
*/««7jrji ew/e *verik, ^tmnumut, sdei* mo//», M ^ -
wuitruitUi i Uo>.-*.F»lluMur bt^
tanici, qui fappinum arboris fpec;citi ncpanc, (hiiiuiiti'ue*
Jfff"^{11} atedeccpti.inftrioremaccin-
acm MtTtm wu^.ni alxcpni. Tradit. fiiim lib. itf- up.
3?' f' *utt, tasJi, tfi* ; J «, J«j
" " * » " «•• icceriiKfur, Jiauj it4 fjlmiuj
«**"' • l^1!$_i$i$_1$!.<:«i«,r.pi$_{wfi}$^$_n$f$_a$r>$_F$J^1$_u$;!$_{Jt}$,.
pellata<rl(p$_{Jr}$ w"!cr«3r$_a$hwri»«,«xUj.Sicvr)cabituri»aK
IiecabictiSfSjuwdEnadiH'TLt, m r$_3$ppina<;. Vitruvita li[,.
2.«p. 11.*1 ml m tint, aim txetfb ^KtJnflavm dijpjrjrur.*
tieila ttiiiik t x tidtm nrlitrc , ,\d tnttflint tfru cqin^TB-
f *vr,t$fif iiw.'fiatur.ldau* Vrrnrvius tit *hrkn-Mairnei*

*Somu,fift*td puri inftritt omjitm*

nj m fapfj lll u.$_n$ jrKirc tli *x* K iV imicms (t a no *d i-crbiun
quede lamiinDkibet Pliniosdeftnpfuj Lh.i.

r,urr«-
Varro. lib. 1. cap. 6. Quaedam in montanis prolixiora nascuntur ac firmiora, propter frigus; ut abietes & sappina. Columella. lib. 12. cap. 5. Alii nucibus sappinum idem faciunt. Plinius cap. 34. lib. 16. Praelum è sapino atra fj

™ '/FcJ'fi, Mil *farcfoHtt.rxW* pfi menJu,*

*. Redea Pltau
locum. Materies caesarum è genere ar. In optimo Thuanaeo scriptum restatur doctiss. & nobiliss. Salmas. sapinum autem materies caesa regenere fiat. Ex hoc codice idem corrigit, ac scribit; sapinum autem materies caesa regenere fiat, sicut docebimus; Haec doctiss. Salmasii correctio; Non ineptè locus hic restitui potest ex optimo Salmanti-

uTiflcodice; inqun, wftcPiiitiano, scriptum est. *sapina* •
<fit *cm materiel cjfMegtnmfiit.* Scribe, *& restitue, sapi-*
WJ *.tittimmutiitt cxpt retncmfdi.lA* eft, de *two n*ascitur.

'**p'*".'*«'^{TM}5 0'^{1}*; "*" •"••?> "iWiiw. Itsfignii locusje*
qufff.Jsni ctTtiftat, Pltnium difttogurte Cippimirrt (vduc
in alii; O-nlicibuj (cgittu lappiumj & fopinum, Sappinm
vel ftpiu! ptf* fatiwe fpccjtj, ut fipina tnarcrios, vel
fapinus, fi dccln«wii ut pinujt, *acfa* rf geimafcii. hoc eft,
<»W«> ^^"IIF^^fpecicscrtrintis, qua^fa r«-
germinat, [illegible] Plin. lib. 16. cap. 10. laricis morbus est ut taeda fiat. Quod de pino Theophrastus, de larice Plinius. Ignoravit prorsus quid esset [illegible] Taedam quidem interpretatur, sed ubique fe^j?roar-
bore accipit. cap. jam citato. Sextum genus eft t*da
propriè dicta, abundantior succo quam reliqua, parcior liquidioque quam picea, flammis ac lumini sacrorum etiam grata. Sic cap. 18 ejusd. libri *Montes amant cedrus, larix, taeda, & caetera, ex quibus resina gignitur.* Cum ergo morbum laricis tedam ait, vult laricem in aliam speciem,
hocfltt^.brtiartiort'mcranffipuraei. Non docetThco-
phra(hj5[>inunimawri in aliam arborem, iedmcrbum
pati cui ttomrn J«t, cum rnra m fuctum i-erricur, #£ mj-.
ii-nem illwi refinaGBB,)md«MAt fiiinviqudd ilii a-:cidit;
ah n'ttn«m *limem i cupiam, Vid; c*p. x. til>. 9, Bt c. 1 J.
Ijb. 6. dcciiuf. t 'bi raioiitm rt-rfdir, tur hit ntorbt fc-
ncre teCnifer* labrjrertt.Larinn rula rfidtur f*x t li^nis
cunftri^w Jc cnncili*, piafjue oblitis. Virn. /Encid. <S.
DiTipulrtfacpt, pttt"> feri fitmntn iutntv*
Ta *f* *tvillam.*
Sic effaso fuum juvenis conjecit, & atro
Lumine fumantes fixit sub ellere taedat.

pj Lncrr««. Miu ,-/?»«, *tS itiizg rnrrt, fifii*
Itmmii. C<r;rc3i D«m iJr^fcMin Focuc vocani, quod
ont mft«i 11 M|i 1 ir fri patyamtda filiaPit>rcrpini, I
Plutone abrepta.
Ovid. lib. 4. fast.
Illic accendis gemmae pro lampade pinus
Hinc Caeteris sacris, nunc, nupsus taeda datur.
Lustrales faces, ex taeda, ligni pice obductis fiebant, quas Claudianus sexto consulatu Hosterii eleganter his versibus describit.
Lustralem sic triste facem, cuiusmodi odorum
Sulphure taeculae, nigrique bitumine fumat,
Circum membra rotat, dictus purgando sacerdos,
Ipse pi tf—^ 'ifmgtmitwi bixbii
.....J . ternjicumyiie Jevcm^ tjtviiinulu fTtcMxi*
Trtni afxt ttttrfit mjmbut iJtvUtUT tn Auihom
StiUm Ttfturm cunuyt fitcuU.tjdsa.

Aedpicnreaan oeda pro rupriis, vel proipfb cwiju-
giu. Mcsonitn in nuprtij antique-rum crar, ai.queo™-
modum Vairo mqmt, faces Jtrxie ftmper pratircntj
quod olin> non nili jter itoflein nubcnc« ducabantur *k*
(ponfis. Virjf. +. *Mnnid.*
Si nntt ftrtxfum ihtS&ai, tdiicfatfuiffn.
Trdatjuae *ex* ligmsdiin-r^rf-tifpiVii crai, Sc ijlif vel
naturali pinguedine, oleo, pictq[ietliita$_1$ facilae modo
lucebat. Graecis & -. dicebawt. Athenaeus lib.
15. [illegible] *Aliis phanum volunt esse facem. alii ex dissectis lignis quibusdam fasciculum.* [illegible]
f£t.tl>m, t:$_m$.Jih$_f$;,,.p.inurniiitfin'"'iX^{ni}»» fSttllig*.*
mm ttoncvfii". T*(k,tkcjuafiotmftrmo, pini accotiv,
ferarmn morhusneuttqtwnftarbor.ut Pliimu tr»dic.Pla-
cet quibi/dam Plinium t*dsm pro pinit P°rhrre.contta-
riwn .ipd probaniT. femttr legiau&orejj pjiiurn fc.
pro KcJa poni. Virg. Jib. 8. JEricjd.
Iffn inter mtAi&tflifrtnHH ftroide* pitnins
Sufii'it'- Idtni in Coin.
*Pnttutid n(c uflci ittt*dtt p> nut honor*$_{(IM}$
Varro, cujm hae Iunt t-criu, *»nf)m$_{t}$ BWa_{tnmi} fttt*
J^-m*, ipM B«W(/ *nubat-fihu, titi nuntpuafjx imhctit.*
A riltrifh. oVijS^m vW«if fl»' •>•%!* ^wfugix, TsedJ po
pimi,qntxl fdim.diiit nemo. Id rm c(Ict,»c fi qi
»cl«ivtw pro^aacMiKidiceTet.riucidfiecjoi
T«S ot alno pinajuc ftbrifcontr. 5oi frivoU

hzc wen&iio iidcwr: Namunocadcmque cjpiteo-tntic! arba *ttis* cuwferas per ge nera delcribiti & primum gtaus f*dt piiium, feiwna. raxLun. QIWOT»O tgitur t.tila pf[a] *Pf*[00] fepta ? Altorom faiuncM eft *ixdm* i^..viw scdpi ouurrwx pro arbarc, &pitigiJtbiiipt-ni, oinsftri. at tdtquanan f dinifurariim *JIMK* : irtbl-I am \x:l« figtttfca.; I'Jtmtvt ig wraiTt: Fiiniom, cum co ipfo JociiJufibac, larkil nwrbum eift, ut tarda liai. Minim tptur neroini vid *'xdtin* modo pri> arbore, riiixli) pro pinpiiljiis pinorinn ^ n i aflulis. Vt ncc, fiamw'ii K UiT.iiv.lvj-. racrarron *ixmm* atbi»cm grtium fniflt- Cum « a , i-tkrexaiiiisidgcnui, tcfina fluat,lifrriuta fuc ejui. utcf tcrarum.pingai; 3c rc^rioium Iain rercacur, jJt(ucpri>pttr«i Rciin.int domi i in facri* &«CTrikrcM .Probatum aiiqaem monftirnlt anito-«^ru. p i m A i j r o a r W c p c U , **&fi3e** bebo; i'mftniis, vatik, frimalis itnajjinaiuuibiu ;; mentis nuti ftJa MA!L-jnu'ii t<;tiain vcrrum. Kan (41 ITmn pnus :ij.)iun f^tifur, led tciam alit jrborcs,qu|; rfIlium (*u*IUIIint, uc docct Th«>ph. jib. 4. cap. <j. Wn j , ^**iAi'n,** ij jim tn "nr . *i B^K »rt« *ettuiu.* Cllf proprit i i f l o eveniac liti, (f. cle cauf. clwer. Tzdact ca-iEit' nn >, pcepjte; nee arbor« Tpeci.-ilc *aanacn,* fed re< pertiiieits ad *umncs* umpiew arborcs, dsin haWar, t'uim Grsci / a u vocaiit.

d i

ifut maron ac fefflirum (irilic. [L I ^ Kifto *fititK* i!iLin;ib;>.AbiercinBf Jfji: taiutc bcmic-boonK Pf quod •

ouiul io ppfcelfam proceritaem jfiitqpi oid^uM arteftrluni Hotnaras OayfT •• •••«»>'sr^taH^ dixie ^i **cs&mi** (i *txrtfiAcriMn, cwttimfa't prMsritit t Urgtitirm*

,,,«„___,.j7, . . . _.mi ***Wtt*** caiilial'je'dicirur, qunaiftcak eft in altiwdincin lungjü; eac, qua variis lignifi: .-^*di*L!*^H. cgi **1«** pal ma. Vo«t;i : or hKC/»> , _<U folia «r*?» enK fun>!a. Ah;f^«piBftrioc • s . U B .) T H U - cur fupcriiftvf»i'tEfefe Win. lib-*16.* c*p. 3p. /f^u p^rj j • •:#»eff ; fr-nc 1 fu* *iiximta rttivn:, f.ttvuu }tc6ttK.ain,* <tf«« *ittpwintw voctsar, fuptritrfxrt Maitftjitriit^tteftifimu-f* ufturnidiccbi!Tir,tjui3 lent dl'c fimes 8c bacuJi crcbru nodts, ut {>

Abies.

AjOwffgt ^ &c, Piin.Iib, itf. cap. I o. *Aiiu i cunBit* ***gmplijhinii tji,*** **ti!/#wjiu.Tijjji** ***pmUxitr* : *niAitrit*** **m»f-** («f (44(f>*« y> T llwfU .upe (it u J /ito (wt.) a f i forf HI, J ftw w *ntaaJier, jvha finnan, dcxjk[t] ut imtnti* wn *tranfmit-IM, *ii\vt hiltriirin ttium.fclio* inquit, *pntnmt.* Magng de!x:rcnturPjii)ioCTaits,iIIticumhwteTheoph. ifltcgrt cxfciipfiffet. In AM. Scfcrf:cod. Icjjirur Ijjwj »TT(»?«

C^i 1 u r *ft*\ifu* ni(^ < U I M *viftmn.* Gaza k'gi: >HJ">

2? 11. id vlfcjflrjif i *faiufittjuiimi me do <}ii.t tviaai til'* *tmnfvnunr, in hevl-ra/aliiiU untinu*»iui, atiiifuprr ill* *jitcenribvt, fSimfrfti, \ta wmfittt, vtmittot* i$ Irtvie-i«, *yrrf* £:uoj)nt ^•/1T«T«; jfu* *vnfm* rjiumm (jj»cijni, f»-*fipurf tcjludmem TtfertnreJiinilUni.t fiitifrumfcnnc'tbut. osn* Iq'oSccijiono, cu doAif. l.ii^dimL-iiii, qtii in Da-**r « * G i**

diiiiur camira aSinui.quK alnfc crufews forondi ferm.i in fsftipsruin fir<umfii de&ft. Vel, ut Helvcti. tradir[T] doiuuieft te^uiii nabew in acururo 6ftig<umde[i-

Abietis particulicfupra defcriptx.

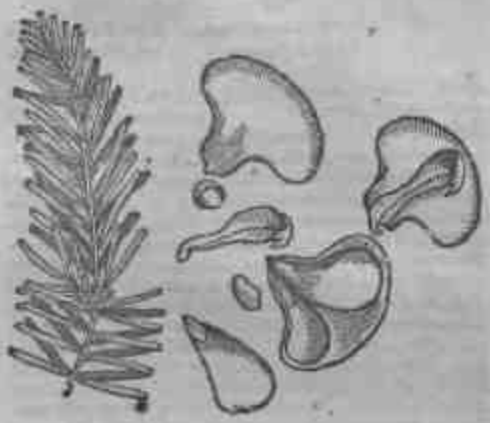

T wiviumr

)»X«HI* *l<j>*M* vi. J»A.r S m» « ^ **[n]iui«ii^n*i^l<[in]i'** ***I helm dtmui titutuU exie-Jlii*** **eon'fffJ-** *&utfej>i,tmigTUffi.* Tljrfwj **prepri^ cjmarj, IVB-***p,afrii demut, ttHo in Kiitun Jijhientc,* ***ftmUtt,*** *vcl lo~cas.injaD ^tuimm 01 Seiuierei rejidtrtfilcnt. Inftemimtugnun daunt* A[1] y^«. i? rff /KKJ I[TM] *qutviji totmpi"u»iuT.* Varrodc Re RitJV.)it».J. c^p.J. ***pifciial l&ittimnnid» jccrjfui fomu tn Tkelvn).*** **(ff**

^ fnlii""ij/t(j, Thrlitcaimc t'orrai

) oWcrodiccbacDii, **Lihr Ph**

Horns; Aj>nppa Cundidic. J'HuJWJntjiiiyi-c PantbeunJ'H«ioi'p'>eri(i Teirit.hoc cftirirculata ^lioHoiiiiiplicrioliiincnadcirfiniimft julmoii forml iion (-(li-nduni particulariaabii.f isf<jlioja fed, ut rcfte rninei Rob. Conftatxtious, corum n fitm^ I^i Mmulis, liirtuHfve tota fcries ptfl-instim difpofiti. Abies excelfaScprtwcr.i admodim ifbor.rinoproccriDr immti omnium conifrfarum, dempta ce()[roi] al[i]itf[ima] caudex eju^ re^las corrice foris dnereo, ions veto *Uo-*JbiiKi; qui b r a reSinum rtfen, odoreac fappre idemfi ftciftittiir. fjcitt frsn^rriir- tnmji[s] iofcrife, crefceridoin pbtldiirf r;r«irrcdirur, rartiralt coiitraihira pevxo[w]ta ad furraTimn uftjue: ctrta truodramcisrrornit, C k o dem MOfflcw parte fimul quaternos, ex acivcrfo i[fa] fitoj, in dctuHim ™«[en]™^'f S^wor caudids Jaiwibfu crunvpciwc* ; tali ad faftigmm uftj Ab hKvcru rimL": & alii exeunt, Uicraks. fibimucuooppoiiri, ^ui t»nr, rriitiuis/urfam't'asisrcclinati.t, adinftarfert Hemifphcrii, twi*"J *w "fdirietn favsnt, ut inftrimpsfupcrioribus Tint piiilfi I«npioics- ^ 1 ^ ramnlos[p] ac eortim **puynpaa, ndtowdineaigeftj, rircandatir** oblonea. **tcwd* , & levirt* w o w** , anctiftiora, **attadiort^** noc iwUto qu»m pcta , diluTO videlicet & rniafi al-W» d t o i i l W W i , corti oblonji funt ^'Jongio. r« qwm ullii[H>] comftr* . M l i l ^ co^.Kufti r[t]«-mtf, ab cxtrenuj ragalis deoriiua dependcniw ; q«i ntc

Abietis particulæ, quibus addeiidus ramulus, cumfcliis meribus ac novifc

MC facia d<rd<Umt. *tcA* diutifErafc in.*rbot*fcercnt. Cocci nffis cersfi non majores, •hsapum sm eiardnsruiii . Mar trips isgni albidacft, 8c ex mulripltcJui vdutic^wtbalbus. Shtules aiimpii'- xabiesfiim: ntcrfamfe] rnarios faflani. liquidrni eaJonanilu: . uiraque iifiletnettfo- iloagPtdcnSf, duri«: rirn'.xiniinr.imiiliyrodeirar duoruro durnami nunt?nim teeribiii

• <ra. pmiluium ta;<ora , *lx*~ "brala, Prtctcre.i ptcws cortex lentns, lorimodoflcrilis, ahi •-nr , m jamdizi, ftcilb perftinfrtur; piece i.rni I'lcnimquc iid tcrrar^ fltsfhuimr; contra flbieti* furlnui cunontur. Dcnique litciu materics jiitc? mul^.^f';'ci.iofior, acctianiucilior: liabcteniin rciiajrt- iliorcs, mmiiiifuf ih>Ji>lw. tx al>ietK cotrite • • :T , lajitic* totiliftcntia alUmUis, . uniricatw . S I'ljMre citrii nuli Cornet ^nnuUt* cortit Ictnienifttoni iljrutnabic- T viii'tim, \\r-*i* rtir. T!im ar; • Eft Be nj

vnenda

~'ss *txnn OBQ* boss, !c - bio. hisx fuliccnm

/fii/e't *0* • *:t turn,, *

*>Ait,-c*ftrc alle, **xi,* idem votaii knbib . ^riaiiimtm hodto (iipcrfuw. Nam lur.s ittomiji ad (5pf» : , minclouchun, nmiouc! cam, Laiitu.u^ docci Bjotwrr-Conftai i *btmum* v<tcarunr. Vidcqusfupra •!(Kt'idc diximnjt &notai Corftanr.

1

(jlJUrJ I.

trcro-

etafgfltiritj. li*! ••i*nm labr? ci;-»r!B : boccft mim rriit^m. i h riM .Bi; I c nil tmun rifc cerrcam gl «Kbm. dortr jyod PI*. nium Nipdtut -" riU-as,-iT- & .(,«•»,•»., il;n: I fcriv fhr.iiri . landLrrrman ran non receiver, ; • i » . ,j»^ rf^ ..

f/utfturn 3«>. 5t nAncD Gnrc: r^^Wr «i tiuic cJilem p hibcn:. •n^r». Furor pfci- res ecu I'5nnc^1 can&marbot i firmafn ncfvoftto - ttm- cefccre; rjn ;nrim.Pi^n.iM ceri jatn rrruprx rruL'hn, cassndt tnftii. Lilycf den ^^Hritn^ fciLuT cxitJ^ pijnfitscjut'iimSTi. fflawwinii^n *YGSH OtH* bawl **dctn Ccrrifl {.ircplirx ^iiflifr JL: rtw » V*"

ICCfti

\tjft

l^ari. ft,,;.

ʳf-.ii. dara,

i, fai am 4dmad<an4irnu, id grain, j c\-

ʳctjJ(Us. c.wc.^iu. uuutr Tlsro-

Jfctej* tin w M f t c i l c fali • bocmft

ntrjm , nidiI'liJuiiin,lion IIJTUTTI-' L-niur

i) c.if\ I4.ubj uijni folium'mdiviJwiii-,

virrr fen at inn. Si-ijiurur s&wnJfig. » . (*oHmguuqiim*

fjn. Cent j?yri;.•

ftrwq.itKl J$_c$ vocc <-«-.

Fagus,

phiail. Fnrti- Icriltcmhim wj ^X>HI^J»I 1$ ™», #Jkw^i

•vii'pt ii! eft *artictta l^vtni euffimqiu , jaltutn inditit-*

4aum) ncHiitiliii lata. lubronimii, minora quani,

oiem; jmtiticr lutco »irW« • »** (anir«* virtdjntis,

qu^jrurnavcrrf parces, li I'Hivi.i IMii eftu conanoo adur

rente fqitain Ctiimani .Wf niilt.HU yin.ai:r; ft! *v.~,*

'*t)ini'clt.iicfi!i' llcatc,

I'CTRli-

culi f 1 J$_L$ caula Theiiphr.nft. fo-

vcrbts

•B^ *frtx?;r*i, fj ouiit* fjr:.- *pIcrmnQur ti-*

1' bjc-

cam, uimi

''nikri por. mumnalniirc

gnt Hmilc, nod lirailim elfei.

d o

Robert.Con*[t.titKei.$mi/CArrn*JVI.'IT' n Ipv-

tu I di.-un ctltarW

jufi, Iir

chi-

mliimcchmS

I t^iii: cut c ex im c & *i,* 19vniv ' L ii c-

cJunin cxi-niftorurn mrxlti in.iTrum riilH'ii'tuu[1], nwiso

minorcs oftands, fbnnanuc diRrremej, itrpMc wiw*

L-iiLiririnicriorlwum uu.'. 'a[1]''

wljh-idicioe. R 1

(jnj t ummo terrf eufpitc (j.iudcanc-^ til ires 1M >C

Qiiaimwi'm cnm*%i ailvcnii inarutitas , nrumiTi ea-

nits reran;,

fru

VIH. It CD *T&i V-fflar* j,

tu Cj|> < smM'll^' TifUllipK. »*(v'« J^j

&c. Puftri'iimni tocura ritai

*i I n-a m vi wai it. 1 iw> 1J ml i- m vocalle UtfilicJin, ran infi-

iqitod I'uti loco probdbo M m m tfle , K,i(ilicj$_m$

Ait *tmXm* nemo t. I'l'qu.uii fcri-

pfi: Theopbraftus $_W$(v'*,« o-ApcitlviH

Kb. 5. *up.* (f. 1 in *fidi* *>« *J.* cir j-n)i v r baii] i cs mice, $_w$ ^.

Aw9[I].)4<«>ifQi In, rf&i •''*«•*&• rf.ii,. Mkj;j p$_{tar}$ lyfjj^

ivi'lljiiam i. 1

cciiino fpnofo, 3t alpero. Ii« ^WXaioThcovhraftti nihi!

aliuJ t] 11*01 caftanea.H*i- %» s i ^ t j . jppcijjra. Pollux

i ib. 1. J *Ato>« jw^w* •*.i$_W$^;,i(i«, ip,^ ^ ^y ^^ ^ _

u. typn e ** wwth V* >i*W£u«. *fas* /«*wV i* *j> w&,?or: Nux qmdem regia eft, qua nobisfimpbeiter nux vocatur, nux veto Pontica eft, qua tenuu nux vocftur,* Io- *visglanseftcaftansa.* Diofc. libr. *. cap. i+J. «[^

a«W. VcrbaDiofcondis examinanda. Nicandn baw- liaftes *ff*ph*vlà>* ?**«'<», non oinne caftancarum genus, ie d certam quandam fpeciem , fie vocari tradit. Ea- dfcmGalenifententia. Diphilus Diofc. probat fententiam apud Athenaeum Lib. 2. deipnof. *I fa XQI>.&W *£- W*. w 'buphxw* /J*A«"K* **A«. Sardiana glans dicicur, quod in Sardinia optima nafcatur, vel primum Sardibus provenore. Plinms lib. if. cap.23.de caftancis. *Sa^dtbui, bxprovener* primum} tdeo apud Gracos Sardianos ba* lanos appellant. Nam Dwut Ttbenus pojiea balanum nomH tmpofuit excel!entionbm fatu fattis.* Haec corrupt*. Nom2,Ti&er*/tf, in neutroexemplari Salman: tefte- Pintiano habetur. A nullo, quodfcianV niliimpudenti adalatore divus appellatus eft TibtMuiV Homo iiripurus; Scoiftni flagitiorum genere inquinatus. Tanto iriinus *h.* Plinio qui omnes adulandi Tiberi^caufasprocul habujt. Prttcreaquomodo balani nomcrt imjx>nere>tuit Tiberius, cum Theophrafti *vo nomenhoc habefftt, Senbe *na\n dim five hUbalanum«pofieaimpofuere.* Siqapoirraphum Toletanum habet,*non impofutt.nt* in editis: vcl *%s* J3*>*" r ***[a] Theophraft. impofuit. *Tbeopbrafit* vocem in *Tibenwn* mutarunt. *timw* Nicandri Scholiaft. ^enus quoddam caftanearum fie vocari fcribit ,• fed per «Mi^»,icnbit,W7n«<^- Apud Galeniim tamen per«*pi*&*». fcriptmi reperitur Lib. 2. Dcilunent. faciflt:cap.38-

*fi**ei*&9 tin*, hiot* 3 *Xo7nfiits auT*vs*%e&i9tv»* Infer flifrinO genere ufurpat, reliqui in neutro. Hefych. *xtmtyi.* (vulg. *>b7njc^t)* *J7B»* 013 *djSu**. (vmt*i* \ cortice nominatur* Cortex 6raecis \i**s didus, qiiibus& AOIOV decorticarc. Hefychius iyCo«« vocari tradit. Idem alibi *VG*

V1^VAW0(v*| *gUndes* , (3» *Euboica nufes ,Jd eft «aftanc<e, Ugneo futa-*

^o'TitTT^'. *Mnefitheus Athenienfis ie eduhii tradit,* **u- cumEuboicarum:'five cafjkanearum* (duobus cnim his nominibus appellant) *coneodtenem effe Ubcrtofam.* Nicander in Georg.

Lopimumnucemque Euboicam, rt/;r 64/^^ *vocarunt.* Atheneus tamen ex eodem, Nicandri au&oritate, ^«"avellanam vocatarn fcribit, *Xnmv^***kuxwi nucum fonticavu, quashpimaquidam nominant, Nscanderntemtnit.* Nori d'jbiumqum ejusqui has eclogas confecit, vcl alterius faoli, vel exferibentis negligenria, error hie in codicem irrepferit.Nam cum *dXdttit* fcribere debuiflet, fcripfit ^Fujc^-ut dodii oftendit Caufabonus,&ita fcribendum > verba Nicand. quae non longe poft fequuntur, ac a nobis citata, fatis clarfc & apcrtfc docent. Confirmatur praeterea, quod omnes conftanter Caftaneam *xfintAsv* & *lu&iw* vocari afferant. Malfc ergo Plinius locum Theoph. lib. f. cap. 8. hiftu vcrtit, quod & imitatUS eft Gaza. *j^ <£&«*« x^wW *xy^nvTeq. yinrrtf fi* ^ *[f] *f* ^•'Twf OT^J T?» s^y,e%i *pfavi znyw&aj fyfit* &c. Pfm. lib. *16.* cap.^42. *facile jandttur luglans , fiunt enim (p tx ea trabes , frangiquefe pranunciat ftrepitu* , quod in Antandio accidit, cum e balneis territi lbno profLgerunt. *tvZ^msv* xa^uar fruftus, vel *w&'[rK]*f**?*!** ^irbfllr dicitur > quod in Eubcea frequens fit. Theoph. lib. 4. cap.tf. *C4f* 3 rf ^O'eo\$« 6 *>:£k>tWh] n&yiwiaM* , T« /£ *ivQaticei TTO&X* , Jf j ***>6j7ii5i,min Etiboca vera {*} circa Magnefiam Euboica id eft caftaneamelttc quiden^ habentur, e reliquis autemnulla.* J£^H[c]?.[d]ic!mr»[non]icaftitate, quod quid [f] opinantur, « a I lmio jejuniis fere dicatas dicentc annui volunt. libJ>* cap. 25. *moluntur etiamait^prap'itjejuniofceminarum quondam tmaginem panis.* 111 alter/ codice le$itur, *frajtant mgemo faminarum* fife Quafi mens effet Plmii: moluntur etiam, & pr^ftant imagmem quandam panis, quam^genioiiveaftcf^minarumacc^peruntrmulieres ^ * [c] » [c] *f[TM]f** in formam pani5 rcdi-ebant. Caftanea a Caftanide terra nomen habet. Nicand. :n Alex,

— *To' Kec,*

Scholiaftes -*n*

terra cdbanis nutnvit. Cajialis Thejfalix urbs, unde caftaned a terra cxjtawde,c.tftanis urbs Poui.a, tibi copiofi prova/it caftanca. Maliint aid x*,«ifl> d Caftana Migne«ie urbe dici.Cert£ circa Magneiiam frequentes effe traditThcophroftu^hbr. 4. cajp^d.loco jam citato. Alii Caftanam urbem Apulia: icribunt, non procul i Tarento. De quo non laboro. Sufficit ab'urbe, aucagro qyodam nomen hoc accepiffc. *i* ^, Apud Athenium Lib. 2. Agelochus caftaneas *<n>»mA** & *ip»r** vocat; *iyi*

A c^ J ^ ^ e *OLIA.C0TU* XiftAf I »« *XCtfWCt C7TIV J yivttUj 7»[1]XXgVSt 1UGI +* *Agclochus caflancas *yc* catamota, ubifinopica nucesgignuvtur*, inquic, *amtavocantarbores, qua tllas fount.* Akerutrum corrigendum docftis placet; alii utrumque corrigunr, Icgunccqiie «»K^« ab *<«^v metere.* Meifis diCta caftanca, quod fit proventus llhus frudhismeifis gentibusnonnulhs, qus caftaneis tantum vufrirant. Fortaifi^ *pew* dicitur *x* quod, cortex interior ad vulnera folidanda &reflenda iitifisfir, non fccusaclinteola conccrpta qu2,*«aTfiddicuntnr: Vel quod *x* hnamenti, lmreique concoypi poiHt, & ulccri-

ofc^ui mentio

Nitios m tabellatis erant mu\t<c, forma la'ta, »»/*• *lo divortto intercept^ his elixis Gneci pro pane utebantiun* Mentio etia fit £pud Hippocratem Lib. fecundo de di** ta. Verba mox citabo. Polfifx Lib. r. dubitac *nitum* IIUK cujus mcm'init Xenophon fit caftanca , an avellanti, *xuvot, Qoifixts, Kscgv*> tup* rot, cat iyjnoC 2l*Qv!u>9 **h tf an TV^** *itfyois* > & C. *Co7* *nuces>nuces carentes tnterjlxtio^anfmt nuces tenues an vcro magu caftanea di&a. Xenoplwn pucros nun ttos his nucibus chxu ait.* Certenec avellan^ncc caftanea *£«<pvlw'* habet; fed ayellana ex oblongo rotunda, neutiquam plana. Vir Inagfyis'cum'aaiygaau'iii pianSn\"iaercf7'iSimo'pIani6i rem quam caftanea,*x*zvoi^h*^v* amygdalamfcnbit.Fallitur: vclex Hippocwe dilapoterat *nd^uit ^XTV* non effe

6 h *Xerrvrts CUJTW** J W N ^ *Amygdala aftuofafunt, © nutriunt^ bfj de caufts,aftuofa quidern,quia fwgues,nutriunt dutcm, quia carnofc © nuces rotunda htsfimUsjh babtt, lata verb rnaturaynuttiunt^ & alvudcjiciunt, purgata etiamfiatm •pariunt, earn vero tunica ahum fifiunt.* Vides fcpariariab Hippocrate antygdalam&nucc latam, Addoaliudargutnentu, quo prolktur I^«TU *H^^UOV* non elfe amygdalum, quod ^b uno latent (peciem[1] 'quandam A«#v^pr«fcrat amygdalufn; "nux catftaliea nullam omnino. Xenophoa *cine't%ctne £<*QvLu fmhfcitui.* Nullum nucis genus latukn, & quod *baQvñ* cAret,pr«tcr caftaneam. Situ ehihi ac faci^ plana eft, noh prorius rotunda: prefertim ex una parte- Kei5te ergo Dalecainpius r *^UTV* J ^ O* *Caftaneam* vertit. Corruptus Athenxi codex; reftitue, *4>i*<tmp<fr* 3 ci» TA

w. Sic legit Dalecampius, &red£vernt: *Milotimmlibro de ahmentis fcribit, nucem latam quam & Sardiaram vocant, atgye confici.* Vulgata etiaiedioanrerincri

cum& ipfe adfIYWgant, fimiles quoque prabent cffvBus, maxime vcro tifhica qua carnemw pu tamen interturjknt Non movent alvum infita quadam vi,fcd pondfcre fuo ac •adftridlione. pondus quod mtcftinis eft deorfurn pre'mir, adftridio contrahix vcntriculufti, eaque ratione dilatantur inferiora. Sic Cydonium ftattm a cibo, prafertnn lubrico fumprum, alvum ad excernendumirritat. Vide Gal. lib. 2. de alimeut facult. ubi ir.quirens caufam cur adftringentia pjrra autpottia veutremquibufdamlaxenr, tandem concludit;f«n^r»v0i 3 ^ *nj*T**W^i,-^ Ai *J, **.&**

*in** A

ver[d] roboiant ac firmant « quo fity ut j% cus ventneuium Jubvert'cnt (quodfoUt biU paBtdatffi- cere , tn qmbm csptojor eft accrvata) qui fie eft ap~ tluijiquidadftringennum guftant, fnccum mfcttantctr. rtpcntcdeorfumcxccfMt. 7» *nfr**[d]^ caft*»*^*

Mate ergo interpret Xetwphoinis jiigtandcm vcttir, nili -l iccar, *Grxtos* fcq tii interprcte*, ac jupfa nd IMN A»t(*x*>f* live caftamMtn rife;jrd l.arinnnun nemo IILV facie intcHCTtcrit, tier j • i flans Ricdt CIIL' T i» «TJ J# >JU «, quod A«^»t habcac. Nun demur ex ret<ntiOTir»u<,qi<i avellana n* iArrij^iwuctrcviiir:*. Alibi iiuatancdbcehlr, m n^i» (iinplrciter diCia HE piunrnum I'lil[1] iiigliuidi:$ nu- ijuiimt proper ufinn himili.irem rsrL- mbj(d''''''j£.

cm em c(Tc vtrifimiiitcr contludimr. Qiiarc iia ccnlc tit. Tl w^»n eft in numcro eorutn.tjnae fiim «e> =; cm H i;v. pocnt. oppiinit T^M^»*II romiKJum , SC vcro ap)iclLuio nullt nact meliuf COnvenil qtil juHiiiiii. V'':ilctiirdkcn- dutu 7 •**B»)rfii>1^-i]J Hippocr.tile 3vc!lim,vt:l idea, quii n«j; cafrane* n«[; amygdala d'Te rMHcit.Hjncenim jj ram 11 crar, illam lulij i inp'r: Be liccr rwn tiegen t cafta- iwiin non repcriri in omnibus codkibui, Caiman tamcii in eitjiK niition;[1] eft, finxHIe vcrifimile hon viderur. April Hippocrarem ergoquianux lira eft ivcllana;fuc- Htcrilm *ijmd* Athciwum (iuiiTHnitritillisjuglarides. MiraprofeAo rc^antintu[1] ifitcrpreti plusfideiadkibcri, didbw; pnrfertim Wni conlter, pjlvum plurw 6c infini- toiroromiliiii; trrorc^ncc menttm Hippocfaus imcllt- ii(Tc, qutui t'lures & dwiiflitni q*uidi;in inttrretei*. perimraxlne, inqiKiin iibclbHippocr. dedixtact- tsto. mcncj() fitcathiitr. Pr^rtctca quar*tione•!?(«» **ai» Jvelljnj i}ici nicr^arur, nan video. Nullo mixio *fliaa* eft, immti rtmimtior, trili oblnnf^ictuiin fiirei, ju- <1 u/ ilicjuam in inlinyi, fu]Ttinictuc (isitc tilkii- dn latt:uclinc!m.y^rii!i in locisTheophraihjs meritiorn'iti fscit caftntwiclib. I.cap. i8. uliicnrisccotfL'mmcoU- tk.Lib. j. in montitms nafci iradit: I.Tb.4. in loti friatdii]trovenirc, »idc annotat. lib. j. cap. 7. *r*%(v»* liabcrecap. d.lib. J. ineimtevcKgcrininarelib.f.ma- j!.Jiameflc«b:.iiem. fed factlii curvaft, 8C quando mtn- innitum emicKra . ad tMftorfum opusuiile eft li- pmrucap. S. infubterraiieiyvsnfiicifraputrcdjriclKfli: cap. in. catbonem cjiw rtfilem c(Te. cap. 10.lib.). frufIVum ejui echini ji)«l<v$jtnofiiin elfc, live ccliino In-, duii, OS4nc*af^^p'^t)'''f, & nrugiu: ratnos cxtcn-

ic amenta proycjulcnria, caqoe abtonj^t, & ridLIurca, nucuju^Iinduttilisquaiti limilliina. Frtufbus cilyti- cAududinir ajtundo, forisaTpcro. tchiai uiodo verovi,Jiolj infhrIcrici, cactu molli. Hocinvi>lucr<iple- nunqu« bnixmti t d m iiicludunmr nucts, noitiquain lurundae, li.-dcranjTaTt(jrc^.iliiuiu)!. • K'u-

tiu-dtira, J_L-nta, aca,Jimiii,J larvi, oljcun pnnicei I earo, five interior tcndafabAKKia, ii-.iri JI: alba, itiniii- quc membran* ruWutc vvlatui, qui cuii (ubeft. A*- tumwappctciitL- echinad ealyi oiponti rumptui inclcgJiiitirdcfcribiitn AIL^{J}X- Nicandcr.

rfift j«e* MwJfeo

t « n >>i ((A.,;!..

N.L.indriSrucil.4-;

•Dyjuatan. Plin. lib.I J.C it. Nvic fte< *tmwmgatttf* *ttxtm* 1 I'L /'i ,-i/o, uer *ept'efijit&t cibt, fi4»<x fl dtcr IJU.C lijljniijt* u.'.iriK, *fmgtbtlnn,:\\n'i* , *Uf}'Ctiit fnjilicrii.pvi* •• *ix- en SHIJIitnj, iS $jiivntit lanrili* •• , /JH.^.IIIDI *etrttlwtj, & ex t* *ttjipttfmningulkJSfifutiTibui* H»VrWi^«*»S M«(t','r.MHj *UtuUHjSmit* Tjrtnni, tS <» C-i'if4m* NV»- fm/ji. H*c corru; uiavljtwjuim Corrigant,TjrL-».-

tut, ptl Igdblli J JL4eXiW, *(gjpouiffrefi'itniplirj. Pljlit rjl H* Sjin-iflM,Trf7fB/ji!,j/r;iifiJ ifjifjti.'ii, tSc. Malt>>;£(i,4 iff S*riurt4. Sefvant S*taw»*. m es^litarc poltnt Iota Jgaiiirepcriinr coiitibtLS «•=*•«« 1^ ii •.Ike. tu Sardia:ia<<undioi fuorit, *l- 1. lit l>jni & nyJ. fijc- dbi*. »»F»»f*r, I'M j « t i n s J£' t i Jl#X*l^*' •<|< ?'»';.•'''', '' J « $ •* -J -»-« n t

fitm, StTiinnes & \.ta<nm vatmt, i hei> tpjit in qmhas ttbtrittiniwntur.Q!ti[migitifr9btiuptmfard:4\tadtt.iBtitt

fturitti nutnfviiiiTbritji ,ip[ic.'t.mt. Salerianaquac nea, ig-naf o; nemo cju'- tnnnttoncin tacit .onuies Sardb- na;. Quarc viilgatam kiTtionemAthcnact wjioeadjnnta itsquardixiconltaieatbitrw.»i*\i WKIIUI, *ScriLioi^m- ftti.* Gf nus vMctur dfcquwl corttci esctcris firnuus i j . htrci , vclquod crafllon'ro Jabci corrictin. ti/(u<- jkAB>.Qiu:rilblcr, uiruni lize taftanca nnllis tie qua Vtfg.td, *U*

_ Stint nttir mitia pamM •
Ctp.&tx mattes, (£fiefiitefMxiiit.

Crammatici mattita! «pH<ant, Nam iuirnaturiBc a- ctrbK aJujuanto duriores fuiu; qiiecjedcm cum mi- lelcunr, criam moliiunrnr. Hanc cxplicarioncm aut ve- liin ui noOim iniprobare. Alii tamcnniaium rtiijuj geaa rife. 8c if[lu»' t5uiciem tyK>d"Nican<iri Tcholiaftw yfegrii ndIL Si-Jqua: ilia olhuta TODIIK? Caitanca molliidjfitttr, quod echinus ipfim $f_{u minus}$ ^ sl enim, tnPlin. JoeoawKidocet, quinnEKUni *meta*- tw minus traiftabihs, non du[ii$_t$m; vidcturalindBcnus *wnutiqaoMam aap-tm&^OtjptoA* ub id non malt SitaveHaMr, jnfjlandis, amvetial* fc od molufccoomcnhabn , enfus o n , Facie- fnngiar. C$_a$ftan«i$_r$i$_{tlirmol}$. s mmas a ,w. Scd Pooa, ccmtaftii.

frd S i L

qil*

41M 1 MM MM aanHi i, tnimboi

quae mitefa&a dentibus non officiant, quemadmodum copia preffi ladris, cafeus recens, non induratus. Siccaftanear molles, qua? maturaeac per aetatem flaccid* funt* *rvpu>u&f** corrigunt. *-npuX?w.* nee melius , necfenificantius. Scribe >^r#A« w , u t fit idem cum balanite Plinii, quam aitefle mayime purgabilem & fponte profilire, hoc eft facillime purgari, & echino fuo exui, ut fponte profiliat. Balaniris a figura glandis. Hanc omnium cleterrimam fcribit Galenus, & fuum effe alimentum lib. de cib. bon. & mal. fucc. cap. 4. *ai* J ** *<s&fvixits fi «i,K^YMP* mW*fr>)n*'f*»« ?WQoiiixap. \hv^ct. vat fc£\- vis* A& *Sed qua figura oblonga funt, (Sfimiles falmults adfu tius quan^ homines nutnendos idonea, nifi quijp genttnecefiitate opprejfu \ (ut in extrema viltus inofia acc dtt) edere tUdt cogatur.* Si ufui ufaue adeo inepta haec caftanena quomodo pura dici poflit non video; nifi pura dicatur idfem, quod cortice fpoliata. Quod non valde arfidet. Malo fenbere, *qua balanitu vocatur purgabilu maxime,t$fponteprofiltens.* Pura & plqia Sardiana, Tarentina minus jra&abilis.Apud Graces Launofv£^Sardiana omnium optima, figura plana, nonromnda. ApcYtelatis Plinius Tarentinam rotundam inquit, commums yero rotunda illaudabiiis oblonga. Meminit «<™^s Hefych, •W<2 *<zk 7L jJ>* ^f«rU.quale hoc genus ignoro. Recentiores caftaneam aliam facivam aham fylveftrem obfervsrunt. Sativx fru&us magnitudine Sc figura difFert: alia grandior, quam maronam vocant,quae aivitumdaudit menfas. cinenbus obruta igne coquitur; minor alia quae pauperism infervit menfae, divitum etiam, fialtera non detur. Quaedam in ventrem mapis crefcit eftque rotundior; quaedam magis^>lana, qu2feaam oblonga magis. De caftanea ecjuina, quam F0H0 multifido caftarea appellant, nih 1 did: luculenter earn defcribunt Clufius. Dodon. Mathiolus. Equina dicitur , quod equis ^nhelofis profit, primum Conftantinopoli Vicnnam delata, indead nos; hyemis injuriis non laeditur. Caftaneam allied nucum, alii ad pomorum claffem referunt* probabilior eorum lententia qui ad«nucumreferunt

CdHaneifqm niices mea quas Amaryllis amah at.

Nee inde fequitur ad pomorum claflem referendam, quod/3« *>* nomen'bbtineat. Namipfius quercusglans referri debet ad nuas claffem quod ^luriori tegatur cortice.

arbor hapb *p&Sjjfrt* fi non corraptus Hefych. codex, vocatur. Haec nomine &aliistribuuntur plantis, ut lib.i. cap.itf. dixi. Pruftra inter *pti>&* fr^/x®-, *wfd^, f*h*Z,* quaerunt diflferentiam, quanturA ad notnen pert.'net. Una hac eadetnque appellatione <r^p», & ^*A«*®^^ arbores, frutices; herbas long^ diverfi generis vocarunt,ut LeAor ex noftris commentariis animadvertet: Vide cap. lib.i. citatum. Multa ex nominis aequivoci errore orta cohfufio. Grammati*d* critici vncis hujus *in^vam^U* decepti ftint. Ncc hi tanturn, fed Medici duo praeftanriimi, & in Graeca lingua verfatiffimi. Alter cum locum hunc Platonis, 2. deRepubl. *wk*Xim™ tzr)* «C*dhf i^af^lut, irpWeMi 7t* <£ppiW, exponit. *in tori's ex fmilace hederacea*, G.J *myrto confe8is% difcumbentes.* Imapinart nequeo, quomodo ex parvo frutice, qualisfmilax, hedetaefimilisjlediconficipoffint. Ec dem in errore Paufaniae interpres, T»7? *J[t olfya- mis dpi inu&e* n <rpi>c&t«*»rU.* Enumerat mateiias Arcaclicas, ex quibus fieri vulgo folebant Deorum fimulachra ab antiques, & inter has *<rfiix»w.* Interpres *hederam Ciliciam* exponit. Parvu* frutex hedera haec ^ & ad fimulachra inepta. Prseterea, inter arbores fruticulum recenfere, ineptum effet. Cave intelli^as fmilacenfi ilignam, cu/iis meminit infra c. itf. Thcophraftus: mollem eafohitamquemateriem habet; fed taxum intellige, qusein Arcadia nafcitur, cujus li^nu^ c«dro fimile eft, & pro cedrino, ut ait Theophraftus, vendirur. Apud Gal. lib. *6.* >& *TQTrovtj* cap.^.legere eft. T*IW» 3 ^«c***"€*n"n*f^flW|

*His fortiorafun -Imyrti, ac baearum ejusdecoBum, ex acerbis cotomis ta*p7 & virgulto^ nrntenerorumilicisiarbutijmitacisii^ Vipfirungbdium.* Quam dodriff.lVIedicus, quaratione fieri poflit, quod fmilax, qU«ab omnibus deletetia, fhoc de taxo intelligi debet) dicitur, ponatur *k* Ualeno inter gurgulionis remedia. Smilacem intelligit ilignam. Ha?c llicis inftar adftringits fmilax &xus venenata; fmilax iligna innoxia. Smilax deleteria a Latinis taxusdicitur* Plin. lib. i<$.cap. *lo.fimilishts etiamnum afpetlu eft,ne quid pratereaturjaxus—hancSeftius d Gratis Jmilacern vncart dixtt.* Gal. lib. 8. fimpl. *<rfcixot%i i* TOJ®% *fofyoi* «d *hornet** JWps * r. *Smilax five taxus arbor vene* natq qualitatis,* Corrice iEginetx codicem cr^«|. *i >&*-

Diofc. lib. 4- cap. 8^). ^ ^ 1 , *It* 5 %*«*«>, *i»pMH* 5 ™*fa tyhSn. Smilax a nonnulhs Ihymalus% a Romanis taxus a*peltatur.* Inoptimocodice ut dodiff. & nobiliff. obfervavit Salmafius, lcnbitur *o>* ^ ^c^^ 9;, 3 n^^^or >&-**** quomodo in Euporiftis lib. 2. cap. 144. legitur. Ilud *7i%picfcov* natum eft ex ctrredlione antiquarii alicujus,qui corruptam dicftionem ?»/«» a» voluit emendar^^k mutandum judicavit in *ifrpaikw.* Scribe, *it* 3 *epiw,* «* *<\l fyfitn wteor* Diofc. lib. de Alexipharmacis, cap. 12. *i $ Wztfyv cf^K^l, X?ff u\m* 3 *y>f»*h $ s^p»fAai%is* m(«». *qua fmilax dicitm> a quibufdam Thymium? a Latinis taxusapfellatuu* ^gineta lib. y. cap. 49.«5 *&**$n *[*'**& x*r' *tviat* 3 *typify <&!fe£* 3 *pjuceiw TU!;<&.Qua fmilax vocatur ab aliquibusy Ihymium a Romanistaxusvocatur.* Bauhirnis, in notis ad commentar.Mathioli in Diofc. iconera often-' dit, elandiferae cujufdzftntaxici, cujus nucumenta funt^ quadantenus fimilia capitibus Thy mi cephaloti. An hane viderint illi, qui *fyi** nomen taxo dederunt, affir^tiartf nemo facile poterit. Theophrafto alterutra incognita videtur; nam taxum fcribit *twoyiw-* Sed vox teec ut ill* telligenda,inferius dicam,& ex iis que^ de oxya dixi,per* dpi poteft. Plipius a tax6 toxicutn nominatuni fcribit lib. I(>. cap. 10. *Sum quitaxicabincappellatadicantbe* nena, qua nunc toxica dicimus, qmbus fagitta tingantur.* Nugatur Plinius. Toxicum a Graeco *TOZW* telum. ToxfcJ n^eminerunt audores, Plinio feculo uno altefove antiquiores. Arift.lib.de admir.aufcult. (fi modo Ariftotelis) Nicander, Diofcorides, Plautus in Merc-

Cettu eft: ibo ad medic£y atq; me ibi toxico moiti Aabo: Quando mibi adimitur9 qua caufa vuam cupio vi\(r$a

Nicander in Alex*

toxicafi potufavumfectrt dohrcm, Frotinus immitiproferesfuccurrcr ftoscai*

Scholiaftes. T*f^ *<ntZ<nt*

aKi'Sas' i $ us rws T« *admof foptfto*' $ hen optim* 7»ttf *ec^i Ufeufo fitaty, qmfyv. ?,ij*Tiq vcrimm ^ u\vtifyi.ti&otjtipv.* (0> 0?1 C* *19V CMfltJ®* W *vfyot* aLvOLfyvn* *ifa,%vfyct*, tO^tlf «* »eue» 0 *i^KXw , ^ ^k n>v$ riliiOf ***wr*f. Fharmacum hoc toxicum vocatur, quod i vefiigio, pot urn vet commeflum>interimat hominem, inftar fagitta. Vel quod Partbi Scytbaque hoc Ulinantjagittarum acus. Falluntur, qui cicUtum tiutant efle. quod inftar fgritta, tollat hominem, quovis modoaffumftum; a nonnullts Scytbicum dicitur: alii ortum volunt, exfanguineHydra,quamfagittis confecit Hercules.* Falfo ergo Plinius toxicum putavit di&um abarboreveftenata, taxo. Vtriufque veneni fymptomata, five acciHetotte tnultum inter fe divert, & a Nicandro & Diofcoride manifefto diftinvla. Theophraftus taxumproceram, inquit, aucftu infignem, fimilemqueabieti, nifi quod non pariter excelfa, magifque *zOs* finuara fit. Folio (Juoque abieti fimilem, ait, fc d pinguiorein, molliorique ligno. Diofcorides taxum, abietis magnitudine, & foliorum fimilitudine, fcribit lib. 4. cap. 80" *Mp fy* iArfT« *7ius ÔyXi0iß w (ttytyi. w ifaU t HSH *dwi<mtt*iw<1>i!tf&p*t. Arbor abietis m (gf.lf*rum ejufdem figura, in Italia, & Harbonnenfi Gallia, Hi* jpaniacontermma, nafcens.* Ab hac abietis fimilicudine Nicander in Alex. *#/<>* eA«™A» eleganter dixit.

Olraltu/ Jtctdrto* 7v

Farce venenata taxo quafurgit in Oetd. Abietibusfimilis, lethoque abfumit acerbo.

Hefychius &>*»**• i> i>«or !*«,,,, Z^, MW <f*«>^ *. Mtlton arbor abieti fimilis, qua Adolefcentes in pomp* coronantur.* Non in pompis, Ieu apparatibus

fLdL-tmiili-is, inini^-iitnTriumfhi, L-uini rasia cmwu iiii liini, iniinluitu, fie ritfcrorc; wita eoroi_», tanquam u. Statuii in lijud. v-TMt.

CM M X M ItMTOtf

Kxdltdit MM1J.

Malt vetAPlm. ut infrafnu locodica m, *f*

1 ji ur cii w H d y di. S rn J h it am ^ u r b. {hi [L- x fbit, I firts!B,tjoa rams. Mem H d y e h i u v. "'' * * -M v i i panpitufut, tjtamcoroni'. In I

Taxus.

prnctn arbor eft fo! ta,,,,, ^ '. Truncoeft

A tern hi c. t ^ a n t ^ & ' p ^ i ^ ^ k ^ f c A eolorc. Si- Miles, !t-if nprt^Vdom *tvkw*, ufti rindhira -uweffcrK; e< iibn-t I'lraurnr; qu« re- ll-cif Mxrnn tilpiuimlOE EO- •ro-non ?3^[tcn{Joonr.::ijni|(ii-. appellant. Q , uavi. urcjuk dectpatttr. K i: cjni: l w u uorcquc latctr f S»eWftiiK, tnultilifuc^tlciili'Circiinilcpti'liiiii. inlMr r-i^ilcrrimi nicL-i-, qu^rnfmanni coronnrtin'ui tiiffimi- lu''''wirtd lii -Lira, & invirort.- nurnnrn, noqoJoraca: raMmcn.iJeomoItiortiThtS-ipiiex psn'ent'i nrentn. flofci,J) at-i cnooratie rir- •HI.iiiinfilial, turn ttcircacacniriiiiu ;tci:r. ox lutt-o Herb-ict-i. Saccw ..____.cs.mollos,4t-lctii vint>f'af([uc. con-- qii'.vl.ifn cxi:n:o (Upends appar.-nt.-. vclliri jnni qitibiH \ forma « mai>nitii(l.iicpfoximi p Rndkt. LT fumma cefpitam re-

J * * I I J U . Ta«qm in Areattia ft Ma natd feribir. °tMwinIu.ta&.N •• ..• •'"'•vntiir n-i-:. fe ^wt(rBfjucns*ft:.nA.i| I la*

et oreute. utnbrefs, f; romonim |u_+_l_iij?itiv, fmilishiiatn : «, i ['luir,.nih. I ij qv i » && K> radtis - rr-> - • bus cmnarur, H*5_e leiujkmit A *n.», pw rempio- , p ^ «tt3tlo«ki_»wE_t5 j ne,tplehslul)! x:umbrot«Jt.3nnt»l_r, tiiirrli:::,.i:,.i4|-trc Upcn ibltudt, il .1 nn Ho incoif. mckio.

E'f*7rar«./r_B(irrt F»cift W»lJn tffiWi &» dri lipnum loceaiam, tianttm. fcirai, focus tx dc IMO 1Tleopl_ri_ihiv-W Irasna _'liniu* bb.itf. cap. 11. MiMrA« w. ji *fiunmj* *,,lm*, M j»i_tjw ja_r *fit iml,fa* Tr«_Jii, «n un.-«-, ? . n rlcge «i«, rd (CTVa .«-•«, an j a k l

li. 8. oUtirle-

'iialc vu!?««. ™ »OA ™ « ^

J

ijw mm-trf.

« 4 !

_p , CrfV-»-r-rg< rr/«£a *_f<»i.

•fie knhcudam. Iwtf kfpaanm, qaoivFriumo*-- ^(^.trj'tinai fchofujfta, qauoui_in-_'*ul, . ;••:pttluitTw.nai t»ci'rf.Jk in .V dicibos Wtcmco fpociiBrft. Art-nnen <i «ajninetur. c r-_pt_j Ntcindn tchobaftK ««!. •••*matSe,* qiutukia: bovt*.: h-ct JM^Kfjt. K'atlr,, ^ , 5 ^ ^ inmenu qu? tstu^i jal---(lu,r carent. ^ «.>.?,.- ^ *ijjmy, >,<?!'*& juttni a: *.« caudam & iubam itab-nt, fcu, qu? fcta*. _u]§K - in ccc>'ictcr«a_M, in mod-... «i(W. & rau<.jaiTtitft_it. "ff m dam,}ub»-iK(ut. habi.teqEi-i»,bos,tn--li"- Corrigenda t r - go fdwbiftcs ex TheoiVafto.

t i * * ^ 8 t c . Hoc dc fraitno P.mi-u. J=»/i4,inqai(, *jementH tntrtifert*, rjri.ru *ruyiinnmtu inneci,jCi.cafta_m didfrt.* ut *Itiiiitntc)«*">&'«* "•«»'• Con_mn.r*]iiidja Plmium defendtre, acqr«-bsa!iqifOsrq,-tthmdt:rc,qLii frawnum jumentu mwutcrujn IcnplOT, cmn cjtjJcri^n- tMfaUitmidfill-, In Italia tclUmr. St-dqtii illtGratci. nut hoe ti-adidcnwi ? Rr[i<ondcnt-5dtiil., £c aJii,(]uo,a Rtftitl piifere. quod etJir ucfliitt- N.-un ipfc Pim ,; in, ejtild. lifcfi, trltmn vocat S.rftium. i" Aicadia^axum mil c/Il'.Scd cxiisquxfupr-idc tigiio, efitfifj frau- ds dfidtttttS) fjriscor-fta^ _ Phnio oonfitntii lr_tKiniiii.cuin taxo, cjucm voc«m ^iJn, &)»i-J«vicinit3'i d e c e i t ; nifi l>hcc.ir, miiln utrgiiFcn-ius i-11 • at-cndiflfc. Fi lioc Plimi l*c" coniV-", Tlirtphr.ifti codicetn not. eflfc cormpmtn. T-i W P - J S T " ^ " * rLUumantia.-».j.J.>;w iumen", (tiinrum operalitimur, cquus, ben, mulu?,t j - IDCIIH. Cwwnetiai tomi'n. bujrm a^jiimwuis fL-jicr-ir, Kb. *• cap. «• *'"" •*••** "H '& ?^<f jy/i«J- *'iiriiiifiiiiin,Jintir,c!imrmir.iriiarn_Avt^i,ijJ1f j_ aiiimiiiiii* Jtmlib.cf. cap. ip- jVt4f*iaj/jl'««B-i-i, j H J ^ *totnti. bovitiuccurttntt"*- Sicloquirar,(jiodjj rncntsi txw unit t«cd^ni«5; h wibui arabaitt,i,]|3(ru*ic« cnnficicb-iW- Serous ergo ; I/MJJB (,, (*mtnttm jittud*. Jin* *iannatitJt flan,*, ,,,!},•», »:jcfctn«/-''i£-'''« . j''-'c'->"j*«« I W B M, *P'tripa? kn>rt,* tt^MMirr. RnnimantW dicumur, OHM rattanduor, Ji; d- bum 1 nunioe ad os iewcint Projtft- didtut tie am- onBtpar«ri potfimc; 1 oi .^i oftii- Dunttbm, q n*, in |*u]'*r''j^re mant, ^''lo.iictireflpiiH nr« nnn halu-nt. Interhsclxs mimcrari nwjuit. CoJutivl Ub. *?, Prefer* (**.** »'^''*"»/'w, r n n u C,n»i«/, ,fo. f''g'>- Malt LTRO doctifl.^BtvMiiiciis j listnlorisnobis ti m qiuiidtxjtiid^ƒ\ (nn-es compliu-t-s vjdimits, }>[ura.<», q»i t'ixnm depaffi fucrnnr.

A'flr-.™ Stt'. Lobct. & Pcna idem tcfU mWWusFertJif.&potoecabaticn^ta- mcnL«-;cain^ C-UECS, coccina? ttrct.-<; .v.b:'ares riiiiliitiiativr-e, vrf afpatari,,,'. ^tnwirJrttfr_tai.flfeii]f.OTiU-J;±: w - ' " . . . . . ' - " , ' > , • ^ ' ' ' ' '

paflim us, quafi glandibus, pafcuntur. Alas alia fententia I?lin.Iib.i6.c. 10. *Similis his* (abicnbus,pinis,piceis,inter rcfiniferas arbores taxum recenfet,^ cum rehnam non ferat; id facir, quod folio, afpedtuq'ue > illis fit fimilis) *-tiamnum ajpedu eft, ne quid prxtercatur, taxuty minus* w *rensy gracilifque, & tnftis, ac dira, nullofucco, ex omnibus (refintferts) fila bacctfera, mas noxiafrutlu. Letbale auippe baccu, m Hijpama pracipui , venenum mefi, vaja ttiam viatonaex ea vmtt m Gaha faSta, morttfera juiffc cqtnpertum eh. Hanc Seftmfmilacem a Gracn vocan dixit» *3 effe m Arcadia tarn prafentis veneniy utqiuobdortntantfub ea, cibumque capiant, monanturlrePertumtnnoxiam fieri, fi tn tpfam arborcm, clavits areus aaigatur.* Hacc «aminanda. *Maty* inquit , *noxiafrutlu,* Non agnol-^ at mans p foeminaeve differentiam. taxus Thepphrafto *pwoyttis* eft, id eft, quae caret maicuh & foemellae diftu>-<3:ione. I ethale lnfiifpama baccis. In Italia etiam baccas venenatasfcnbit Difc. *nSvjw HUM*.

[illegible] *Sed mgrefcunt avicttla, qua Italica taxifruftu vefcuntur,* GJ *quum eunde edermt homing alvt proguviK cornpitintur. tiix*4,rmt, mgrefcunt.* Lactina legit if>ntiquo codice *r«ytm* vel v^pm. On* leA^non dlplicec. Qnia hac vi pollet taxus. Dioic in Alex. m)u« —1^- /*ur*i», *-bvfr H*T *xov T9S<nJtM&->*) mywtju>79* w 9»&7l». *pota, difcurtunt.S^mtmJemme hordco finale & colore. Mate-*

rms u f i p g

tnfert. Mal«"^" *TntufiTu^jaginantur^* Iegere,quod antiqi iifimiDiofcinterpretes fie legennt.Certfc malim vulgatam fervare ledhone. Audio enim in Italia, ejus paftu aviculas nigrefcere,& poftea attomtas cadere. ApudNorimberge(e<: aviculas avidt expetere rubroshujus acmos, fed attomtas fieri, acpoftea facile capi, pudtor Camerarms. Ornibaccae rubent admftartaxi. Has mirumin modum qusedam aviculae expetunt. Credo vicmitate colons decipi aviculas, putantes baccas efleorni. fed in re incetla nihil certi fcribo. Homines, harum paftu,dyfentena corripx, audor Diofcondes. Idem Tradit Mathiolus. J^i/, mquit, *quandoque mandentes turn paftoret, turn qui infyhn arbores cadun^ftatim in febres ma dun t% lS5 dyjentenct fiunt;janguine S fpmtibus admodum mflammatu.* Cahdine an frigick taxus, non eft hujus loci difputare; id agam in notis acl Diofc, fi Deus opt* max. conceffent. *In Arcadia*, inquit, Plimus *tarn prafentis venem.* Arcadica? quidem taxi meminit Theophraftus: fed non in earn fententiam;namhominibi|S non lethalem ait. Idem 8c Arcadicae (miUcis meminit, fed haec a taxo l o n ^ diverfa, 8c Ilici fimilis. Nam fmilax Arcadica non eft taxus, fed ex llicuiti ge"here arbor. Putofcnpfiffle Plmmm/w *Narbona tarn prafentis* 9 &c. Diofc, *v*^^^

uvT))? hvoLpiw fitiiTt%c-t, (c e« TIJV <™SW "net 'CBnt^Si"

9^jj5tF&5j3A«t3r7i<0^. Narbonenfis verb tamprafentis eiivencniy ut qui fuh ejus umbra federmt obdor-

PTutarclius eo tantum tetnpore taxum noxiam effc tradit, quo florere incipir, quod turn fucco fit maximfc pregnan5.4.fymp,qu?ft. prima. M« *Juvpufr^* j, *j* ^^^^*ai*

« V ^ i ^ ^ b ^ ^

*«, Mirum verb neminividendebet, fi exhalationesfertomm vim tantamhabent: cum memoriseditumfity umbramtaxnnterficere homines in eadormien^* s g^ft tJue} *arbms*

tesquo temporePlanta maxtmi turget, 0florempartuntfuum Apud nos umbra minus quidem perniciofa, dolorem tantum capitis excitat us, qui dmtms fub ea h§rent, acmanent. DetaxointelhgendusverfusLucretiu

Eft etiam magnis Heltcoms montibus arbor,
Flom odore hqmmem tetro confucta necare.

Flons, inquit, *odore* quod,ut Plutarchus ait,turn maxime nocent. Hac de caufa ab apiario femovct taxum V lrgilui3Lib.4.Georg.

Wepropius teBis taxum fere: (fine) *neve rnbentcs, Vrejococancros.*

IdemEcIoi≥ao.

Sic tua Cyrneasfugiant examina taxo % A«« / Vide Columel. I lb. o. cap. 4. at till / fol? *tX* omniw flint nocentes, taxi repudiantur.

beqtutur *fyUSm* Gr^cum codicemreftituit Rob. Conftantmus. Fortaffe cuipiam placebit le^re *nriim* 4fc w ^ " J l ^ * **^e9«*V*&c. Pennde utrinn voccm *bh* lubintelligas, an addas. Ego melions mtdlcdlus gratia adderem. Verba Theophrafti n hunc fenfum verte* *Eft & ofirys, quam ronnulh ojhryam vacant, unicafpecies, oxya, quamfcipimam meant, tun Jatu , turn co ttcfimilis, folio pyn,multumoblongiore, m acutum contraftiore , & majore fibns multis, ac crafiis, a medto dorji *n moium co-Jlarumjecundum rectam ac magnamfibram porreBiSy mfibns ipijs rugato, & in am bit u Uviterfcrrato matene duray decolore, exalbida ; fructht parvo, oblongo bordeofimili, fiavo, radice fumrrio cefpite ferp.nte; aquas co iv illefqut amat.* Mcmimtoftryos Phnius, cujuSveibacitat Rob. Co»}ft. In us hqc notanda. *fimihm,* inquit, *fraxmo comet & ramis,Oxus* ^\i\(\n\ty Iheophraftu^wg^/^ lej>it Phnius. Magna diffeWtia inter iolia fraxim'&: fagi, quam oxyan diximris. *T~<pvTtlct,rawis,vertit corpore L* hcodorus.An legendum ^ A * ^ 7 vel *>*hi<*<t>vT*ee.* non foLt quid coinpar are I hcophraftus Ciedo fenptu fuiffe *<j>»»w, Uatura* quod fagi inftar arbor fit magna & late comofa' *,I{ttgofis mcifuru.* Theophraftus,/b//tf *pyn ma)onbm,muho longio* *nbuSy m acutum contracts,fibrofis>rugofis circa fibra>,tenut fer ambitumfcifima reliqunfibrtsa mediacoftarum,modo tn tettumjHxtamagnumporredu.* Aut Plin'iis locum hunc Theophraih non mtellexit, aut c)rruptus Plum codex. Scribendum *reor ;foltis pyn, paulb tarilen lonpionbm,craf*

perambitum mcifis , fibrts rugofts , qua per tot A atlusfrutluaitcjfe

w, oblongojjordeo fimih, (figuralcilicet.) *colore flazOy* vel *ex flaw rubro* (quomodo vox *Zu*J*>* exponenda, me alibi fuhusdicere memini.) *matenes dura, dccofor,e\albida Scnbefemine bordeofimili.decoloremateue.dura^atque firma.* Qiiae arbor *H^* rcfertit, nondum conftac. Placet nonnulhs, fynngamceriileam,quam 1 llach vocant, oftryneffe. CrafTisinultilquefibris, folium nonhaber, net fecundum hbras rnoatum, omnique in ambitu mcifura carens : matenem habet neutiquam duram, fed mollein,ac fungofam nullam^netei ea cumoxya fimihtudinem habet; fruticofa emm ftirps, qux raro arbons naturam affumit; quod fi facit, mediocl is tantum arbor manct, nee inftar fagi con^fa eft. Alii fynno-am albam oftryam aflerunt.HsecfynnYid eft, fjftula dicirur,quod caudiccs& ramuh, exempt ;Wyd&lJa, fifttulofi fint, & inanes. Caudiccs hujus acramiec^ic^^ijihlati, teiAii cortice fubrubro extenus fordefcunr^y inter iii!S vero candida , fungofa , mollicfue medull ~ replentur. nullam 'etiam cum fago finnlitudincm habet, femen prarterea fert nigrum, non *%*f$u* Al i carpinum Dodonaei & I obehi effe affirmant. \ Ixc folns eft latis,haud angulofis,ad ulmi folia accedentibus, nifi tenenora effent, qbx oftendunt, nulli cum pyro, folia carpini haberc fimilitildinein. Nee femen convenit,nim ciceris magnnudinc,aut pan 16 majora fert capitula, in quibus femen. Vide c ip. dan car-

**A«/^J, &c. Confundunt pafllin ^IA»^, *4>t)kv£ice.* lohisolcae, *<pixv^* hedera?; nifi quod in angulum acutiorem rotundetur. De utiaque hoc loco airam'' ac pnmum d c phyllyrea >ai,us non mcmimt Theophiafti^

niflfortecca P- 3-x h«J»slbl1 • " b i m ^ « reccnfet.Dici- ^ ^ i S ^ ^ T * ~ *'''7'- *****f ***''**

^ ' Phl,iyrcamdcfcJlh|TWcxmdJSVb.l.c.iio.

vZwknw'w rd QdXx ^« *d* uty/oeu&c.. Vhillyrea arbor eft, eypn magnttudmem aquuhs, fohts oleacets, fed lationbus, (3nignonbusJruAu lentifa ntgro, fubdulci, & qnafi racemato, locis afpens nafattir, hy) us folia, pennde ac* 0*leafiri,adftrmgunt* Phillyreavicma admodum (brps cypro, ambx magnitudme aequales, folns oleae latioribus. Differunt, quod cypros folia vircntiora fcrat, nignora

M^% £ •$#•£*»«• Cyprus arbor eft folus circum 'virgutt* oletfimifibus, fed latioribns, mohor bus, ac virtdionbus; fionbus candtdis, rnufcofis.odoiatujemine nigro% fambucifruauifimilt optima nafcttur tn Afcalone, & Canopo. ruffant & capillos tnta © tUtu fc/wj qtliX wjimhit faco maduerunt.* *»*?<» qmdam I«juftrum exponunt. non efle poctarumli^uitrum iupraprobavimus.noneffc \ulgar c, mox docebimus. Errandi occafionem dulit Phnius

,lr, *lki»cetjr.tkimt 4iln-*
,_rii; lufu *tigufinimv'CttBT&c,* Diveria, BtHKW
; v,,re [lima, *filu* irttpm *Lattrtf*
,r dfefoiiij. 7.wuhi |HE3 caii-
,l|(Jx . . I ' Kahfiiucai-uIgovnGaMtr.
i.TUitur. Folia

S N m ol i%' (itn Ji-s, Si r J CL' r!;;; i!» i. i" ^ iir.r i [i. O! i LJ:i i ntj.*-
ft.ir; rj; ><>!)() i irciriciimatiih in •' :, obJcANia*
int value fc> • *jifimilc.* I'll-
i: HOD iillfi-

utovi-
dtan • *tft in*
tip NiHRirii'ii, Can^pt
caret. 5
- "J JIIU! , Ii In Iii

frittluumf
.; lllrnltrarn . :;;uiliuiti r'.v
lia ffffft
(im k!

Cyprus t*lljg-*5iniJfisy- Alcmana
pdODL'Sr"-*" i1r'''''. Aralntm.

-R-

cyprum ufci ft- , Ipeiiium reperiuur, Prarec.1
Iqcatis folia non roiiiine cacalli, nec illos ruffo imbuunt
colore. I

p f i f i f t *f j vfi*
Jp m^jJK i *nmtn {3* co/arc, *($figure* , tif flJsr c jt &•

iiu/r».i'Jwi ***ttpmut, ilk tdtetoJeMttmrtrti, Q-i»t tin" (Sl-jiitsiffltamcism <taiitu, (ihfvfitifymitr,* **FrnSf-i,a fc«ti** ***mmwintn ft JiffmHt, qiuatiit tigajlri jant I'jtf* JUhiptn fur,'-*** ***.i4inin't***
i•»i'r«Mu,u">/M>i' • i'fIri :;*, 4B-
j, ;«'-:fJ"u,:i);jf.u.ilvtJl.iJu.l/:J)iJTr.lll)
.rir. LgiJVrum Vn' : ubf
ci i m ci t a n i i c coaitnunci, r i d r t
tunc planta eft. **Tjpdhumtii frigiiiiv l**
gus Ktiamvchchiieiiri JImiumtcrt:c«. '
nilcirffr, & ne mitiimiun c
c[i*ni ConftantifKipofi,uU in I • ^cur, to
ant **fnbterrmcis,** IT)-cmc n tw, *
limiin*"-!. SiConftam-iixipolitatLum \T.y,\ι
".;B.«.i-i'ni ferret?Pri;tcrcaperrenio fcJio
e k icOe 2lwolj.-hio. *fsl<*vx\ni, /<•/* fr»"«f«^
mntnt . liguftrivL-tocjUiun. Cyprus f.wro •™TM«ur

Cyprus larifolia.

Utttolu.aWWKuii •<>'"> 'Kurarniman.-upine prnw^
fir.t, divcrracftiZiwolphu figura; &Aleinmflnrew
(ubdneroom, Jambuci Itonbas minotetn , tribuit. Za-
Wdlpfcfus feidflorMp*[11]™*. ft! fiibflwmdrc. iiafccfl-
t«i inThyrft[1], pJmamyeroloni,'o,3]r(]»:ir.ruluiti urarn
cxplicaio. ureriatninlioI.iJiucrlff'Ii^tialcciiUiCimlpi-
daiimr, r^nnolo* idem air cni'floriwncolorci. I; ,
UHitnt A(WWJSJ>« *h trot ttnfieiimt, /Juem /trcbemU ill: *$~*

*fubrJ--iiifilii leurtrtnt, vtttifgatmtiit afut Uietau**
< pnlvtri i mcmtnit etiam ZiwolphiwStfu!, inoair,

rMrn

'facet fXtfftii, uit%u r/, y infantitm vtfiifot, /it. flu itfttat, nttrttattn, Mr ettAiitifntriiiajtitj* ($t*tiditt tingimt Vmik tff if fwtw, & idri snl^atit tjat n/j/j,

mnei n waff* a Jtgfftt, t& dfmj, frt limtrtim \m-tfrurtru Jirwiw Jiifnk

ttmmpmrtfi, pr car ™ » « f » T m n a /.i,*. f t^fyit.Mtftu .jam t&inu dat&mm rtUa —J-

l

p IK r

eft Ufcilrcmtcypn fj & ilhcrfi.

Stfii'w crftr

hat arborr aenen J

Phyllj-rea.

rum duo priora cum descriptione Dioscoridis non conveniunt. Primum folia non habet oleę, sed ilicis coccigerę maiora, viridiora, crassiora, in ambitu nonnihil spinosa, adstringentis quidē gustus, sed non ingrati. Alterum foliis alterum priori penè similibus, fumiferis tamen, & minus nigricantibus, saporis quidem aliquantulum acris, sed in quo amaritudo sentiatur. Tertium melius cum descriptione convenit. Superioribus, inquit Cassius, minor est (mali punicę magnitudine, aliquando paulo amplior est) ut plurimum, illius tamen arbusculam videre memini, duorum hominum altitudinem aequantem, & ab illis ramulum

vellebam, è quo subjecta icon delineatur. Clusius ramum adhuc servo. Ejus autem ramus exaltatus cortice ... vulnus rugosus, folia habet, ut dicta, oblonga, sed tamen latiora, mollioris, & non perinde candida, sed viridiora, adstringentis gustus. Flores oleę similes, pastillos, ex herbacea candidantes, confectum incarnationique inter foliorum exortus nascentes, fructus sunt bacca rotunda, nigra, instar lentisci, vaccinatim quasi cohaerentes. Hanc phillyream dicunt. Malunt alii cyprum vocare, sed cum in Ægypto non nascatur, nec ligni perdita sit, quae tingere capillum rufo possunt colore, non video cur horum subscribam sententiae. Quorum humanum alimentum aequat, ramos tamen minores & frequentiores habet, quod superiores, nigriore cortice tectos: folia oleastri, angustiora, viridiora, amaritudinis non expertia: (hanc facit ostendunt, hanc non esse phillyream) flores etiam exiguos, albicantes, oleę similes, simul congestos, & inter foliorum alas, circa ramulos nascentes: quibus succedit fructus, mitrorum niger, baccarum myrti magnitudine, osiculo duro praeditus. Nec hanc cyprum. Ubi folia quae rufos tingunt capillos? Angustiora sunt oleę, Dioscorides latiora, ac nec in Ægypto nascitur. Alii phillyream putant, quam adversariorum auctores, malulab Scriptoris existimant. Reperitur in Gallo-provincia prope Tholonum, aliam scapo & sparsis flexionibus primum, aut certissimi folio planè phillyreae, aliquantulum latiore, sed ilicis, muscosis, albidis, ex plusculis in unum coacervatis, bacis, terebinthi majoribus, nigricantibus, herbidis, dulciculis nucleoli intus crassi. Prioris folia oleae sunt similiora. Latinis tilia, non solum arborem ita dictam denotat, verum etiam ejusdem arboris bracteas. Hoc est, tenuiores membranas, inter lignum & extimum corticem latitantes. Phlyra quidem tenuissimi corticis nomen est: tilia verò aliquanto crassioris, minusque quam phlyra tenues. Plin. lib. 16. cap. 14. Inter corticem ac lignum tenuis tunicas multiplici membrana, laquibus vinculo tilia vocantur; tenuissima earum phlyra coronarum hominibus celebres, antiquorumque honores.

Arborum Lib. 14.

Phlyra enim habuit puer foliis carentem coronam circulum pestem.

Horat. Lib. 1. Oda ult.

Persicos odi puer apparatus.

D lyra coronae.

Mutefia*ri, nfa q ue locorum

fir*meritart

funt fchcdr ubrUx, quibus prochartis veteres inebantur. Aelian, fie Euft. i

bn i txmiSitmalii pttpittftri vcri rx fbitrrjeurruefik. Hit ph I pr i pm alti iii rar videt pr. Pii ti tus lib. 24. cap. S. cr mmonibus cortitthiis, ti ti mi nt ti)L^ vocai, »/IWI, inquit, &/«&«,&c#MM-t &i-d»«i.tjgg ^j Jbtfftit Ji.fg vutneTjanirtkendi tttictt uiique

Jtfiffi 8c tMerfc1nBwid^ ^q^ fcaJg

ulmovcrbaSdcni, litmiS frtdfmutUieetHu*. YT am luculcnrurdrrcrtbtt Thcoplirafhu,D<rfcrM1 • 1" "J" Jiuj iKin TrjdidirOiufcnridn: attamerri i'rft ;,,,:,, • videmr fiiJITe. In pnfatiraw enim lib. r s i r ^ T ^

awxi fieriS

tot*

wtaSfjura,Ugnifpecie, fucuoditate*))toBulaet$nt*ic~ **jitt mini Aar,t, nijfiirgiie, 4c Wu/i,f$ e&nuhr; cw«* ptt/Kt enfiior, *-htrdlnt it^txiUu; mKfamttfetf, nut fintm, tttftmiHa; qK* cr*t!ur*,teri, await c**iiit, •ftte&tfpt ta.Minmim U JrWtJn&Mi i wit mil MhmnMXtt(Mdthb.l-CJ.O.)J*tmi£»tti<Lffif,tt*m rffi ittkcm. — iurtnti tmitmtm mfianr, fitrmuit trTTnatmJK*vt,mmanUi:** Canrarnan *cxpenattmo

TiliaFccniina. *

constat ampla, magna, & procera satis arbor. Confundit Plinius philliream & philyream. Quæ ex cap. 8. lib.

2t. probitur: ubi tili*vfr««tiibuir, quibuj poll'ert pMlj-rcamau(aor«ftDbIcoricl«. *Artier,* inquit,«/r« V?"/' t¥f*:' ** fim f"* **'" *a "<!*' tttt&tt &t, **Diafecjp. de [*iUyrc*.»»it»^,'ju»«««««^v«A««. Rctcmim3rilUmr<zmirtm.Burctmf;«gw&»r. FocpuMtulgonou, fruccf4£aa£r-«ftKtrbc)r, raolm.oWongM, & Tittt TAU), in lmhatfot* «wpb»djfiufi«, « V » * wi mfflww ii»br», tenlof*c«idli»: aiidnes craffi funt: ccrrex latvii eweriote parce, futmiKi£iwj, bevit, nodus, led imerkiiesluteoinaibkans,flo xthili*, ltntm„idmo<]ilm<ibieqiiinfiis:Ex quoinimquirntur fiuaa, dtonLe cmtiticiunrur, ac alia <ju*<iam toninEur.Intercorticem hunc & lifrnum, *slix* lenuesfunt in« wriorc5 coniccs,& vduti mctnlirartac, 1 quibiis, aiiarom t)uoc[ue arborum cortices, tilisequoqucvocihtw. Matcries hujus lipiti I^-a, non ditfa, cnodis, Sc uiiibicans, in qwre rra^abflk; uqiGicarbonct fiuiu, eooficitmlo ^dicri bdlltGmun machirwrum ut ilts: fclii tfi'^T i"r'"" dtniij, lat», acnminaia, litder* Fcltis turn atipulcfis fcti (tmilia feddiluriuivin:nna, tou>anibitu mtmict fcrr»* ta.floftmiodoraryft.andicaiitcs, ract'maum aur[»ctus umbcRitim ini&iscohpseotnrffcuKr, qailqiibuf<tamv*lutta»^afliJA alt bliolijewtont. Fmdlu* fiilulip liinc, fivebacct rtinindf, ex foil, cults quad confers, nigrioiittcs, rEccTnarimcorjmjMnjnilicdct? modo coaccrvatc;!n<]ui!!U^R-nifti ininutum con tine tur, rocundiim, iiiencatw, qiiod ex baccis, nondum fatis mansris, & dchirtcmibus,CTCidir, Radicrsin profuiuhim dcrcentttaii. acin lasitudincni Pou Uifj jtisntur- T3ia mas, arhor eft[1], ncm mitmi rroccra crafKufuc, in atnflitu' dincm inllar fa-mii^ difftifa. c^mrcs It-jin iimtlcm fiint, & ob&iliiofi, ad fiints coMfieieniios !du::vi. fed tomen minus flcxi Lit!ts. roagisftabri, jai!indiirH'rcs,acfrapin^tnimdurius, nodofius fl?.vuin,ulmilai:ia(imd<fblialata, feabra, part-m inanibicu cicnara, hiudquaqoam !<?via , [in>|«nodslm vdut ulmt, in quibui tamen. Follicuii tiulli gfenunwr. Frudhtm ideo raro fcrt, ut fterili*, &»i«ulliim6ewe«iftirnnur. Inteniumtamen Jiliritusedjr rotundas, ptun, fi'itiprffliis, cojccrca:*s, &»irimajorisThtaTpiosmfonlas, cum crenafivcfifTura in fumma p.ir<«, racematun plurtT colwrtntcs, cjuarum (injiilt: exfinBuJwp^[1,0]![1] dependent. Pinkie l^iuincjue Il-liimtirraqiic reqitiric, in ftercg(ato*>piniii-[TL)fitit. Fdinina Majo racnfc floret, friiSns Septtmbri irmtuni-i corffici«T ad tiliani^i anriqiiartm radices, Seoe, numero ilmik oWenatnc ci, (jimd at! qucrcus radiwj uvacft. ScriUtStrrvius, S*tnrmim PhilynmOcc.-mi fi" liam adamilTL-.quani ijotinuili in flarcm rMnmiiratam ajunt: aJii in arbt'n'in - cujus litrtT rhilyrinux vocetur, *ex quo* coron? toHitmmntr. Verifmifiat tfuity • H^ h arborciu, quud in [emits afluLu, livephil pa cur.

K £ «. I A.

CAT. XL.

Aterit, ($ fraxiiu generis.

* τὸ δ' πᾶν,

1 "•*«»•.

THe " δὲ σΦενδάμνου καθάπερ ἡ πτελέα δύο χάρᾳ πιέσσω· ἡ μὲν γὰρ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ κοιλίᾳ σφομμένη σΦενδάμνου, ὑπερέχῃ ζυγὸν, τραχεῖα δ' πλείστῃ τραχεῖα· ὡς ἐπὶ πολὺ σπογγιὰ. διαΦέρει μὲν οὖν τῆς ζυγίας ἐκ τῆς σΦενδάμνου ἐπὶ τῷ ἄκρῳ σΦενδάμνου, λοιπὸν ἴχνη τὰ ζύλου, ἐκ διαίσπασιν. ἡ δὲ ζυγία, ἐκφύεται δ' ἄλλη. μὴ δ' ἡ ζύλου ἀμείνους ἀλλ' Φασι. τῇ σχίσει ἐμοιάσει τῇ τῆς πλατάνου νεωτέρᾳ, λεπτότερον δ' ἢ ἐκ ἀλλοιούμενον, ἐκ μελανώτερον, ἐκ σπογγιώτερον. καὶ ἐξ ὀχήματα· ἐλαΦὸς δὲ τῷ εὐπαγεστάτῳ ἐκ ἐκ πάντα μεζόνων· ἡ δὲ πλοῖα ἐξ, ὡς δ' μάλιστ' ἐκ ἔχει ἐξ Φασὶ μακρὰ τραχύτερον τὰ τῆς Φιλύρας. ὑποπλάτη, σπαθὶ, καὶ σωρήνιον· ἡ δὲ πίτυος, καὶ ἄλλα σχεδὸν αἱ πλοίων· ἡ ξυανθὲ, ἐ αἱ τῆς λεβήτος· ἡ γίγνεται δὲ μάλιστα ἐκ τῆς ἐΦύτρου, ὡς ἐν αὐτῇ τῷ ἔδει λέγεται. ἐ ἐκ σπάνιον. αὐτὴ δὲ ἐκ ἔχει ἐλαΦρὸν. ἐν δὲ καρπὸν ἀλλοῖον μὲν σπερμάτιον, σπερμάτιον δὲ τῷ σπαθὶ. ἡ Cerem. καὶ ἐν ξυανθὲ Theod. καὶ ἐν τῷ ξυγῷ. ἡ γίγνεται ἡ ἐφύεται.

A Ceris ut rctuUmusJ alii bina, adiitcrnane. uera tamen int. Vnum •> c|iiod cominuni °encris tionunc acercra vocanr: fccundtnn **nom**, tcttinm ' ledtirotartam : videlicet - ut Stagiitte diftinguere ... foknt. t Caprinusveriab**diflac** quod ac«ti Candida, nttjue neraau iruiteria : ‡ caprino autem flava crifpáque ; " ampla. ambubus. Placano in fiodeiido fimilis. Venit enim in longum fluctuat , fed gracilior , -macilentior, ngollior, longior. Omnia ejus fiffa in acutum comprefla abfcinduntur. Nec ita femififfa , fed in fummo potiis praefiffa, multinervia minus funt, quam prò fua magnitudine eflc debeant. Cortice paulò fcabriori quàm tilia vellitur , fublivido , craffo , fpiffioriíque picos, & ad inflectendum commaci. Radices paucas , & fiblimes, crifpifque ferè magna ex parte tam flava , quam candida gerit. Rigidis pottiflimum nafcitur in locis , ut Idei volent, inveniuque rara eft. † De flore nafci ajunt fructum haud valde oblongum , & paliuro fimilem : verùm ad modium ufque fiffa, fed tenuem in fumma , neque nervorum numerus magnitudini foliis refpondet. ‡ De flore nihil affirmare ; fructum haud valde oblongum, & paliuro fimilem.

† carpinus. † carpinus. folia habet fimile, magna, planis fiffuris fimile, exparfum, tenuius, granitiem, vaflius, ligneo, amplexat ejus fiffura compreffa abfcinduntur, nec ita ut placent

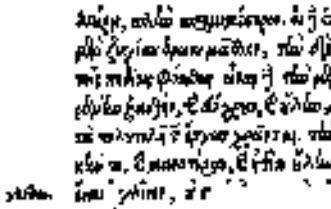

oblongiorem affignant. Yet vero Olympi i t caprinum monranam potiiis effe volunt. Acerem planis fciafquenafccntem inmontc, utuntur: campeitre vero randidam.ranoran corporc, minufque crifpam. QuamnonnulliGallicam.nonaceremvocantimarifque matenem crifpiorem efle , atque contortam:&planiseampotiusnafci,rminare'quematurius. Duo &ftaxihi excelfan , procerumque eft : craffis venis, mollius, enodius, crifpiufque habens. Alterum humilius,'minus audile, fcabrius durius, flavius. Folia laurinis lauri latifolia firm't In, inacutiustamencoacta,&ambituleviterferrata, ac fubfidcntia. tRamulus torus, quem ferat, fingularipediculo, &fmgulis foliis conjugatim , veluti per genicula pendentibus conftat: amplo mteruallo conjugationibusdiftindis, fimiliter atque in forbo. Sunt aliis breviora interno- dia, conjugatione'fque pandora: aliis, ut puta candidis, Wyplurefque, &fingulafolia oblonob- crebns, craffis, T fubhmibufque adha:ret.Frudum Idaei nullum hanc habere exiftimant, atque ctiam flore carere. Ferttamen infiliqua iumnucis modo, qualisamygdala; rum" Fcrt&alia qusdam,' mufcos, quemadmo- dum aurus, verummagft tadftringentia guftum,/^. Cngulaque perfe in orbem circumada platani pilorum ipecie. Horum Jia circa frudutn, alia rail- xinumvocantjvidelicetMacedones. Major,'&ra- nor corpora * bubulaeft, &ob id minus crifpa Eftenimomne campeitre laeve: toontanumautem omne, fcabrum. Quae montibus nafcitur •colotata ,lacvis, robufta,lentataeft: quxin planis color, rara corpore, fcabraque affurgit. Ad fumcoltma, mam arbores fere omnes, qua: tam montibus planis, eaedem proveniunt, monte colorat* valde, candidsque aflurgunt j ut fciflima, ulmds, reliquxque: piano autem rariores corpore, pallidiores, deteriorefque,pmerquam tpyrus & fraxinus, ut incoLe volunt. H^ namque m planis cum , tumrnateriepraEftant. Quippe Icabnc, fpmqfe, nodofeque proveniunt: planis autern Jaeviores. Frudumque dulciorem , carnofio- remqueferunt : verum magnitude campeftres? femperexcellunt.

fer fit''. *nunm* *fie* ******. *IT*[ciu] *fraxtnutA* *coltma,* *q\amfi*b* *bufi*[TM]f*« *Ztofl* *wfaahrl*

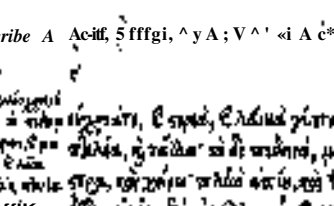

UJLII C/ESARIS SCALIGERt ANIMADVERSI'ONES.

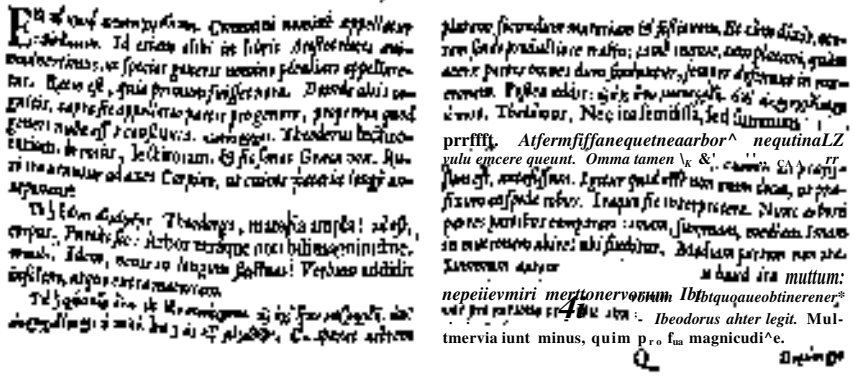

prrffft. *Atfermfiffanequetneaarbor^ nequtinaLZ* *yulu emcere queunt. Omma tamen* *Ibtquqaueobtinerener* *Ibeodorus ahter legit.*

dixit vsmrbw ¡Theodor us legit¡ mwriyi. Item quodm noftro Codiceek, d>&fC7i%9 legit J\?<nc.pm. PUnius*, Carpino corticein lividum, *retie : Jcabrum ejus carpini, quam qnotidie videmus nos, non retle. ZSJane* non eftflexilis.*

17*04 *«>tvt* j *cmç* »i'JW*;De flore nefciunt. *id eft, an, quid, quale. id quod tamcn minus fit venftmile: tndigenat col gnatarum arborum fiorem ignorare. Itaque Thaodorus a~liter legit.* De flore nafci ajurtt fru&um.

*——yz, ~*y"~*jm'n ri.vv.itwi. wiuucapuF.iueoaoruj audit,* craflivenium. *atm,*,idnnfigmficat. In Codice noftro eft,* iwwvr&C.*, *Uilleomifit: neefinidummihi compcrtum eft, an ufpa$_m$ extet fraxinus aculeat*, fif *mendum eft. mwnpnim «, «>,*,,.* *Ugit Theodorus prUenter* **>., Ramulus,;*^,, *Wru%* *foliumu£* ravens: quomarnfimul cdhcftafblU feratfinpulari p$_c$-diculo' & *Unguhs* foJiis conjugatim, velutiper genicula tn- dXV r t ' : *amplo* *mCe7*llo*> *°Vgationibu,diibn^sfimilicer* $_f$ acque inforbo. *Verumnonexfrejht vim oratioms, quam Theophraftus occultavit brevU tate. UeSUntusqutftio, antobjeSio, unum ne fit folium ramusille^detur^conftatunicopediculo. Solutio L<t^->*J[i <** *ynu* Foln, *wquit,* funt fin^ularia, *non autem tatum tllud conjugate. ^,*~,. Jheolorus mali$_y$* amplo • ^ervallo.N^w^^^^G^^^ ^ / . *fumeft* : *$_m$dico nanqueinttrvafo frequentesfunt conju-*

*Lege MMM, utfupra**

fy: TbeodoruSyConczvityMale.Multafuntumbr*'' fa nonconcavA : (£econtrario> dicas opaca.*

Bxpstict. Theodorus,* Bubulam fraxinmn. *Latinus* Vaefraxinurn *dixijfet.*

Oy'Wj *n ftp mhufa vg\x£t**. Natiird, *iriquit,* fraxini:uc Bumxhaficcampeftris, &I«v«. *Alterum autem genus montanum,* Q[1] *jcabrum. Et ad confirmandam fentennam addit profojitionem majorem fyllogifmi.* 0bV«'j *& catera. Theodoras efficadiw & exprejhus. Non enim dixit* 4*, *fed* jS. *Et addtdit omne, ut ctrcumfenberet arttculum r. C*~tcrumnon feres Tbeopbraftum contradtcentemjibi. Atr nim moXyta jHtfyov fyta <*?;#*?,* 6 A«a, *k* 4' *w mhu* *0ZvZI7t*. *Tlhadl. Legit,#£vh mite*SSihtyn FraxinH efty ut Pltmus mterpretatur. Simul debutt utran?ue bisloriam conjungere Theophrafttu.*

Aj&gbgTh'Ebdorus pa*ijjirus.Nonneffttitta. Namque pallor, colorquidfmfuus eft, c*fulgener lutei (6Sirocet,£? <zwreC&eJuJmodi: it tf *#**'>, nonesl color in ffecte, fed modus coloribus aptus omnibus: mod& nefitmerafnvano* *Dicidius^diUitus.aptpienSipluS^Nbtab/nmmontibus utrunque:* GJ *coffrattus, cfadebetur color : & candidius% cuialbedo eft 4 inbuta kfr**ura.*

ml **i*, *wptxiv. Jheodorus quoque italegit. Jgitur, contradiceret rurftimjibi': campeftrem entm Jraxmumfaceretmeliorem* Atcorrigemusfie, *utfit*,utfi**> *non ps-?jue. Supra quoque idem dixit %n captte quarto. Sane montana fraxmus fraftantior. Hie quoque jheodorus ami* fit *#**$&**

kOBERTI CONSTANTINT ANfcJOT AT!ONES.

Agen nos vulgo vocamus Erable: *(3* Efa- que. Alii fitu, &c. *Vbi qua defraxinis foliis fubjunxit, de Igenus, de quo ita Plmius lib. MS.cap. taxi foliis dtxerat Theopbraftus. Supra menui, ipftim* piA* f *acerh losuens,* Alterum genus crifpo w *v^** hiftonam cofifudijfe.*

vqnmn nomen accepit. Idem ahum Gal- Acerh pnmum fiuntfrbes menfales altaque ej ufmoat) ualorupi Alarr *S&unAim carptnfis, a, $,,,*, Opulus L*f * »>*, »™Z «*** ™, w*<pv>**,. Gallicigenus, -^/lOpicrw/Obier,* Iw/wOppio. Terr-

nigofum/rf foiHacens profunda eft. *funtm joins platani.*

>v»aej, CSTc *Dicitnexvorumnumerumfolimonrefpondere magmtudtni.*

i^A.. rumus Dxcex hoc loco defcripfit, cap.ll.lib.i6.* #«»$, non vero pro autem. *Oft enditur enim dtverfa natura.* Orxei din genera ejus fecerc: Longam, enddem: Alteram brevem, dunorem, fulciorfmouc laureis foliis. Bumchamvocant in Macedonia amplilrimamlenthrimam- *Etinfra ^i^U c^rrwpre legitur pro $_m$\%«<, 2lfupra cap. tibt iftafere ad verbum. Sic in Pbilofopln diths nuMa refbit contradt&io.*

IOANNIS BODiE'I A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

*'vkfitQ** Latinjs acer, vrf, ut apud Solinum Iegi-ir, aceris dicitur; abacutie foln ; vel, quod a-<£* artificum ingenia ejus preftantia exerceat. *ph-**»>& quafi rpiJWt* a^obo.re, rehementia, duri-vocatur. *Swdasr99fa*Svnfr*'>i*xw'''' Hincapttdewndcrn rpcMf^u. iw&.* nAi *#ii** *<pc*&tc,** fc'A$_d$y

Plinii $_i$ numcrus ille conftare non poffTet , fed «r«,m *u* fueritmens Plinii, quis facile dixerit ? Eeo hanr fnfr$_C$ Plinii fcntcnmmjAlios aceres ftacuiOè, duo- u S . K UtinorQ&GrfcorumnonnuUijAliosvero^res.Sih opinOnem quorundam Grajcorum efle' HinrKi pifTe Pliniufti: *De acerisgenenbus tnbui* Tn TPTIKTW Mlaffcrcrcpraftat. inreaubiam-

m , ! ^ - ^ [1] *DeJcerisgenertbusdecem.* Corru- niat. Vitruvius lib. 2. cap. p. C * S i r S £ «. Plum *3« Dofficres* $_cribunt$ *legunt$_q$ue: D.4em/|». ^^unt alii vulgatanrfervare ledionem. n'"^?^er a? D"o, ^j^unr. videtur genera fa- & Rhe:ico five Iftrico venofo; *ignis (g terrenimxtione, aceris Zl 'Sh^T* *ma continetur temperatura, non $_ct$ *«,,,,J:. r/lT'' *utiliffimm tratlMttatem.* Itaque Grid QU t* materia juga jutSentis comparant • qu* a'pud vocitantur, iteni*8c earn &<« af)Dellanr *i.,* exhac confici teliatur Beftedi nus. Vide cap. ?. ,ib. i. Hift. *num* vertit: Phn.

Acer Major. Acer Lob.

Acer minor Dodon, major J_obcL
Clinuttochoa angailt.ire.

ttiateriam platani acerifqueinfindendo fimilem effe. Folia aceris ambitu five diviiiira platani funt, non tamen adeo profundè a&a, anguftiora tamen, nee ita completa circinatione, uti ex intuitu pidhira ha?c docet.

• S^V^d. Ipfa ratio fie legendum docet, Comprobat autopfia,malein Aldino&Baf.codice™*^ legi.Scribe etiam cum doitiff. Conftant. * 7*0*™* 3, non ut in Aid. & • Baf. fenprum eft V ™»v iv*j &c.

iivftvrtyv. Si rufEor cortex quampicea, qui VWBWAW *fubhvtdum.* Lege cum Theodoro avxuTf g?r. Vide cap.4. lib. f. ubi *Tawny** effe tradit. Scribe etiam a w c ^ d *fo<ncxft7ni7* ut Theodorus legit: male *tityp-rinva* Aid. legi? tur i fragilis enim,qui fledi nequit* ^ <,

K«*icevju'i* Theod. *lyy iXccf %i^' TU tsh&5M, %<£ of TJJS* |#f-*%, $ «j ws \djKff.* Vult utriulque ta'm flavae, quam albae aceris radices paucas elfe, non multum defcendere, fed per fuperiiciem telluris repere,crifpafquemagna ex parteffle.

Ot 5 ci *-nS fixvpv** Quaeri folet, de quo Olympi monte hsec intelligi debeant, Myfio an Macedonico ? Supra dixit, riguisinlocisnafcipotiffimu aceremexldaeorufententia , ftatimque ^dit de Olympi accolis. Myfius Olympus vicinus Idas. libr. 4. Eos montes jungit. Ptolomaeus Oiympum hunc Myfium collocat in regione Ponti & Bi;hyni2e. • Ad Theophrafti verba fi diligentius attcndamus, non Myfium, feel Pierium Olympum, qui in Macedonia eft, intelligit. Nam zygian inter eas recenfet arbores, qua? in Macedonia non funt cam^eftres, fed montanae. Vide tap. 4. hujus libri. *Ih** 5 ™ ™*fo* ™ ig«w, «

iti p: &?!' dpafU* &c. Verba Theophrafti contramentem ipfius reddiditPliniuslib.itf. cap., if. Graeci fitu difcernunt. *Campeftre enim candtdum tjfe , nee criffon quod ghnon vocant: montanu verb enfpius duriufve,ctiamnum. e 7iafcula enfpius ad kutibra opera. Terttum genus %ygia rubent^fifithUgno,corticc4ividoi& fcabro.* Non tria genera hie facit Theoph. fed duo tantum. Namzygia eadem cum montana, quae/lU lautiora opera expetitur. Falfum eft fitu tria difcerfi'ere genera. T« <&A 'W«& tria genera fecilTefGr^ij^eliqu os duo. Tria ilia genera nufquam Ifoif«^fc diftindla fuiffe. Immo tertio generi nomen impofitum,quod ad ledos conficiendos magis effet id^neum.

Tav 3 o-cptvJk^w. Haec verba oftendunt fupra legendum *ylnrrq j '*& 't&t it <rQu&cuv<&>* ci *rug tQvfyou.* De Utraque Cnim verba ilia accipi nequennt. Nam *tyy*** locis montanisnafci certum : campeftribus, quae aliquando humida, fphendamnon.

Elyccffjfiw'Tfiopff &c. haec verba de *QyU* accipi debent. Nam talem earn fupra defcripfit,jj

TAV j *ICINVIM.* HOC genus Plinius Gallicum vocat, quod in Italia tranfpadana & trans Alpes nafci refert. Gallicum Latini vocant, quod in Gallia Cifalpina & Tranfalpina plurimum nafcatur. Verba Plinii examinanda. *Acer ejufdemfere amphtudtms^ opcrum elegahtia, acfubttlitatc, cedro fecundum. Pluraeju*genera. Alburn^ quodpracipui candor•»,vocatur Gallicum,™Tranfpadana Italia, trdnfque Alpes nafcens: Alterumgenw, cnjpo macularum difcurfu, qui cum excellentiorfutt, a[imihtudme cauda pavonum nomen accepit.in lslria> Bjj*tia<jue pracipuum: Eviltori rencre craflivenium vocatur.* In antiquiflT. Veneto codice fcriptumeft, *acfubtihtate citro fecundum, (litrusjviecfyiott* lignumprxftantiflimum, utiflradicam. *Alterumgenm cnfpo &c.* Non eft idem genus cum eo quod *K>UVCT^^V* Staoiritse vocabant, fed zygia, Quam Theophraftus cnipam inquit effe, Plinius ad hnenicapiris ex aliorum fe^tentia, genus propriuill. *Qui cum excellentiorfuit.* Male 'orri$>unt, *quod cum excellentws fuit,* ut re&e monet, Cl. Salmaf. Nee enim ad aceris genus id debet referri, fed ad venarum difcurfum. Nam excellentior in illoaceris genere reperitur, & pavonu caudae oculos imitatur, & inde nomen habct. Ita & de citri maculis lib. 13. cap. If. tradit,cuif*ecunc*iam dignitatem obtinebat acer; *Sunt (Sundatimc'rifpt^ majoregratia ,fj pavonum cauda oculos imitentur.* Idem Plinius Cap. *fequcnti.Pulcherrimum veto eft brufcum,muit6que e&elkntius etiamnum mollufcum. tuber utrumqhe, arboris ejtts* (aceris) *brujcumintortius wffum* : '™*bfiumfimplictusjfdrfum* (revSliori venarum diicurlu.) *Etfi magnitudingm menfarum caperet, baud dubie praferretur citro .* Nawc *intra pugillares lettorumque fiheios aut laminas raro ufu fpetiatur. Ebruffiunt & menfa nigrefcentes.* Scribe cum do&iffi- i *Utlorumquefilaceas laminas*, id eft, luteas, & veluti file tindtas, qui color aceris in cauda pavonum confpicitur. *Silaccas.* Voce hac utitur Plinius lib. 3 5*. cap. 7. *Quatuor coloribus folis ilia immortaha opera fecere,exalbis Melino,exJilaceis Attico, exrubris, ($c. Si*laceus a file. Sil,pigmcnti gemis,' luteum colorem,quemadmodum ochra reddens. Vide Plin. libr. 34. cap. 12* Reperitur etiam apud Vitruvium lib. ?. cap* 7. Malunt alii *legeieficihcia, & laminas;* id eft, fecamenta,a ficiliendo,quod verbum fecare fignificat. Rei tamen rufticae fcriptores peculiari fignificatione ficilire dicunt, qua? foenifecae praete'rierunt. Corriguntalii, *le&orumquefolidos% aut tannnas.* Loquitur de brufco Sc mollufco, quaefunt aceris tubera. *Br ufcum,* inquit, *intortius* — c*>ro.Quod magnitudine menfarum non caperet.Ex eo fiebantIblidi lecli, vel laminae, quibus operiebantur *te&i.* Ledtori)m folidi, ut afperi farculornm, cafla lignorum, 'inhumana littorum,& fimilialexcenra.Hanciedtionem ex manufcript^s hauferunt codiabus, in quibus *lettoriimquefohci's* leeitur, exlittera d. divulik, racStum eft, ci. unde *folicios*

?Jarbonrienfi G?dia,locifque aliis Hifpaniae finitimis,maxime circa oppidumdi^um Limons,haud procul Carcaffona, radices buxi, quarum illic magna eft copia brouchin appellantur,quas potiflimum Belp;ae ac Germani ob maculas varias,ac fiexuofos venarum aifcurfus, ad opera excellentiora expetunt atque emunt.

TXinu Corrigunt *3***7*10**.* tUia Plinius air. *album quol fracipui candoris vocatur Galhcum.* Ga?a etiam Gallicum vertit. malE, Plinius eodem hoccapite fcribit; *camfeflre enirh candldum effe , nez crifpum quod ghnon vocant** Aperte *y\7><»* vocari teftatur, Quin iffe Theophraftus vulgatam probar Ie.c9:ionem, hoc eodem libro cap. 4.

Ita illoloco legitur. *ytfnv* legi debeat, difficile eft judicare.

E* *J[t pfXiou;* &c. *psxix* Forte a *i**xi&trunco,* nomen accepit,quod homines ea rruncarentur; Haft^c enim *ex* ea fiebant. Ad haftas aliacjue militaria inftrumenta facienda, ob firmitatem 5c re&itudinem maxime idonea fraxini materies. Hefiod. in Scut. Here,

— • *KTTD* '</l' *Ambojtfue totondit hndines*
Homctdafraxinus, id eft, lancea.

" Homerus ILad. ?. ^iifque locis plurimis.

Ill}Aloe; ?*!•* *ftitin. >cl%t e/[' 060-TTU* la' *OU)T>*<.

telias transfixitfraxino,refonuit verb feuturnfubiffi.

Latini etiam fraxinum prxo hafta pbnunt. Statius.

— *En infandos belli potxracruoreu*
Fraxinus. Ovid.

EtcorylifragiUs, i$fraxinus utilis haftis.

Gratis praeterea **%<& hoc eft trinodis vocatur, quod ramospr§grades,ordinatos,&; numero pares habeat. Sed x paribus ramis quomodo *vsU£<&>* dici poifit, non video. ^«? i?<*, *t/* numerus impar. Fraxini Fru6tu officin^ *k* fio-uralingu5avis5canferinj, *ip&y>*eT»* quant. Eftenim fionnullarum voliicrium lin^uis aflirrylis. Ante multos annos nomen hoc obrinuit. Grsecos enim barbaros femen fraxini *>ty(x€iv* vocafle ex Myrepfe conftat. A(,ud quem antidoto^f.legere eftaW™,***™* *A**>*utfKZit dtei* ^.*tm* Fraxinus vuli>ata farii arbor; hujus duo genera Theophraftus tradit, ipfamque arborem luculenter fatisdefcribit, qu? de ea tradit examinare aggredior.

*EfavThtodcms craj!*vgnii.* Verte *qervofum.* <*tfim* |JAO> materiacui nervi, nbre elegantes. Alta & procera afbor fraxinus eft, caudice aflurgit redo, craffitudinis fubinde Rand exigu?, irequcnter mediocris,cortice contegitur l^vi, lignum albidum, l?ve, durum, crifpum, ncrvofum. ramuli hujus tenenores, recenfque enati geniculis aliquot nodofi funt , mediillamque intus habent candidam & fungofam,fed vetuftiores totilignofi, geniculis ac medulla carent.

H 3 «»ri»«W^. Fraxinum alteramfquam humilem dicit,) matenornhabere ait fcabriorem, duriorem flaviorem. Falhmt^ ergo qui ornum fraxinum humilem aflerunt. Cortfceji quidem habet kvem; fed interior li*ni fuUbima mi^s cnfpa eft, coloratior,fed miniis qua fra-

Fraxinus Coin.

femen.

&M4rm!' «A«*B^»S›M W^B)(1 Ergo duo la\iri genws Theoplirafto co^rura, quod « cap. fequonii etutrn conftat, ubi reiiuifolisitietninit, Hac occafione laurihiftoriam cnacltabimus. Laurus Jntiquioribus Grarcis *}*$n.* Fuic hsc Apollini facra ac dicata.

Vir^ Ed. 7.

fepitfai Alcidxgratiflitnt, t>i># Inch)), Forircfx mjrtus Vtneri, fun Uvre Vbaht, Vhyliis tax*jf cnj!oj, tl/ej data VbjSu ttnabit,* Nee *ttiytttii itncet evrjhs, nee hurea Ph*bi.*

ApolJmi grata ob trail tas variatquc caufas; qiiaruni prior ac vulgaris, QlKKJ AppiloDanhnen amavit, *qox* mutacaj^Jiiurum fuir. Nieafid. Srhdjoft. in Alex*, w-

™u *WPrr^'5) id eft, Dixit foeta, Ct-*
cnnjm Delphic
fie turtlatdtrcc ut hutic plumnoc Tmicijfim i vnar hominf W^i DefineautemCdrriicfbitur. Afo'.b auum videni i.mc j>i *pUtitmn unvtrftm, ex ifft thntt ccronam fecit,* Fuit ha-c Daphne, ut Metamorph.lib. i. referc Sulmonends potra, Pcneiainnisfilia, omniG viijfinii cjox m n t ui Thefliiia pulchertima, adco,ut *ipCos* caperet *Deos.* A-^tUocumcjui fonn<*m conrpexiifft . expalluil, quani ciunneqjprecibm;, H_{C}q; pollidtis idirepon.tiflt.-t, vim ut tnferret, cenftimit: ilia curfu cjut «wfpe<afi efFugcre ™-piens, patrcm invocavit, ut virginitari i'ii* , qtum p_{r}5-m if' $^{P^{r}P^{fruHn:}}$> ferret auxilium, quam i1k, audicis precibus, Deotum ut vim eHugertt.inlaurum conv^rtit.

f *ui Dem, 4^ffiioniamcunjux me* wn P*tcr ejft,*
Tli due,bm ittis tdnij, $_{C}$Z Ut ttiimfkim vox cmtt, (3 hng« <»,fi_{nt} cetuoUapomp*.*

<jucratnu

BI F 5« •„ ^«n J'-'jit'S vi", S •

p, i#,«WTi. D_{i}phne f i 0 f j errim. Stjm mure perdue /ifcSi , eamut dildfdminjticbjta ittn igUur aifrtivndenttir i i fitatffijcrtur n © Ms ffe ctmAutemfiatmtrt *,bsnt>$_{lre}$d<Lm, Aftlhcn ^nficBa, Mlitf mi,* tf tB,$_{?U}$^$_{OTJ}$j$_{w}$v,$_{,B}$(, *Dgplmen, bee eft Uur*m tyuH'e ppetl i pUma *<crttejitt eermmifmt.* fi,$_{ur}$ lotusGaleiii, quJLib. l. «J «»», cap. i. circa Jincm reperitut, faalidsuiteliigipojiit. A$_{0}$.,««BS$_{?[;A>B,}$ J^^JJf$_{xi}$A«, ;«A'-

Dictijjwt letternimt, futff fehoruri) tademiis tcneroium, facet ctllKcrtsM eft, fuccifoiioriunicirdroliemi, lauri, *$i* frtnigrafci. ViJe caj). de androfcuiLi Sc fasncscxcoi Ladfinidis fo]|a lauri fie diiiti 11.id tine Huito parente Daphnes. Maiunt alii a Latona Apoliiriis inacrt j piuptereaquod ApoJlu Daphncn [ucllain, etiam in laurum jam mutatam, utajnitamainavit ,uriic lauruspammymica VDCC ab iUa appdlaia ffl Lailoiiis. Hixquidttn tnoJouriiAi)'w,qiue Latona Graced eft,]rimf:mfiat, >»miJ*f, patron v mi cum mafculinum, Latnides, hoc eft Apollo, Sc ab hoc JH-WJI feitiiiiii,ri, Latois, boceftDapbne; deindc vcro infuper quoque Uoricoraw, nmtato a in n, *if.* T in *A.* infertoifqB > ex *«n(i, formerur, >•&«'(qus vox Laroiwt iiumm, iJ eft, Daphnen ipfam'fi^nificet; & quia in Iaunrrii cit tnucara, confrqucnter criam UurusLadonis, qiiemadinodum DaphneGracis awelIcfur. HK nimis lonpt petita videntur. l'rior opiiiio arridtt, & huicfavec Cafiianus BaiTus. Dantur & ali* caulJecur Apollini SacraIIKCarbor,iifinpequod natut:e itjfiiu ccinvf niat Apollinis. Arbnr eiiitn natura calida, cujus fnlia ?c fruiilus calfaciuiu vehementer: Apollo ignisipfe, ur pote Sol. Cain Bad. iocu citato, wj ™>£«

«r « jW^q eitmo£»Jl.iV^(. © *hanc vttertf ApMini ctmficrarutit, quod igneptenafityama, & ipfe Apolfoirna.eft emtnfil, Vnde ettatn Jftrton tytatidverfutur. HuiiUftrut fuerit, indt Damtnn rtttium'A.un^* imaginem cum laurcum ramLrm tenere pingynt, (ig:;if.i!ji"t,. ut ttoiomf us inAlmagiftradocet.illahjcctforem una cum *Ni* m ine i fole acctpere- Eft 5(alii cauia cur Apoilini grata, quod, uc I'liniusaitilib. ij. cap. Jo. fpetftatifllma in ParnalTo montie nafcatur. Accedit quarta tario; »*»« cot <*)»if mKjKjni lit Hc/indi fcriliir ftholiaft.Wrf *altnfhiHus itviiui,* id eftvacicinia: ideolaurus^antitsj^-"" & spud Lycophronem, vates dicirur A?n#*>@*. -

Hinc Etym. and. «t Euftathfls catjegernnt .lagrntii £•>&< did, a *id* irttentionis particuia, & **i qujfi f«'"i,'.a eft vox. L.-iiimm fefebant, & admord^bani, <]ui Vaticinandj rcieiitiacallcrt volcbanr. quodexHefiodiver(ibus in Thcogbnia probatuf.

Sic iixerunt film levtim&gmvcrUiat,
Et mbifiifftram itdttunt Uuritmiriiii rsuiiiiv
Dectrpeit miranium, tnfpirarunt titenHnibt vtctrtt
Draining it utfcirtm umfutura <jit*mpr*tertta*

Laureum ramuin Hefiodo, nont»nqnain poerac, datum fiiifle fatis oftcndjint vrrfus poftretni: Inde cainen *•\pn* fequiwr, poetas npn efic lauro cprowcoii

Virp. lib. ;.^neid:
RfxAniur, H_{fx}idt»ii>»mMim,Phx!>tqileS4eeTd$_{eil}$
Vittii &fa(nt redtmitm temper Ultra*
Occurrit. #

Hiijus arboris coronat, Apollinis tfcmplis apppndebanrur, ficvatesiis cororabaiititr, dicebantUrijut liurinis foil is *vetd,* Lycophron.

f fu
ticinat tH ore*
Nigra Sphingit wctm imitai.*

ucallufuih

Vat cuns.fef nex
Ycfiitr, & arerniim, fltmihi virri

Vacidnationis ergo arbor Iaurus, Geoponicor. au&or, [illegible] *hoc eftjobrietatc normfdVi [illegible] fftftentMm invemffe di-*

r S f t ^ Iri₂llit Sera Pi⁰, ut vl deamus dormientium capire ap- ^ 'IV veraf«ₘnia* Pluraqiu hac5e ZA r '?**%? De coronisdoftiff. librum, adeac eruditifH Calium Rhodiginum cap. 7. It6. f. Non tanturn vates gcftabant^accoronabantur lauro, fedetiam poets, utexverfuAfdepiadisin Homeri ftatuamcol-

[illegible]

Et tibipulchra habentem folia incolumes omnts ultra, Porrexerunt lauri facyum ramum.

Horat.LIb. 4. oda. 2.

Fcrvet tnrnenfupfue ruit frofundo, Ptndarus ore
*La*rea donanins Afollinaru*

Lib. 3. od. 30.

— & mihi Delphica
Lauro cinge volens Melpomene comam.

Nee tanrum ipfi poctos laurum geftabant,. fed etiatn quipoetarum carminarecitabant. & ; « ^ ^ dicebantur. Poetx vero qui carmina propna recitabanr, in manu laurum tenjentes ^dicebanrur *\n $*$* ufay.* Cajlimahus.'

Etfupcr virgafplendemeitfermontm
*Conttnuafene cantaba*acceftus.*

Ex his W *?*&* ufci> rep antiquiorem effe *pu^Jhtt* conftat. Apud antigiio^ 4auri myrci^ue ramus> in conviviis circumfe/abaWi pro Iyra,cum qua accumbenteS,qui fidibus nefciebant, icholia, ide'ft, convivialia carmina canta,bant. Hefych. *pvpriw xxrih*\n itiQvw <&fy£ writ IS*

ipfius Magijlratibus a populo prima laniiarntnenjis, id,efi, Calendis,porngebantur,itcmq, caric<e.ldcm refert Macrol bius Saturnal. libr. 1. cap^ 12: fed menle Martio id fadum fuiffenon Ianuario, tradit. *Eodem quoque*, inquit, *mgredtente mcr/Je* (Martio) *tarn m R$gia, cunijque atque • flarnmu domibus, laure* veteres^ novu lam en mutabantur.*

Ovid.Lib.3.Faft,

Laurea'fiamimbus qua toto ptrftitotanno
Tollitur, &frondesfuntm h on ore novae.
lania^unc Regis pofita vtrst atbore Pbabt,
Ante tuas idem cimafrijcafores.
Vejlraquotftte ut folio rijteat velata recenti
Ceditab lliacis laurea çanafoas,

AnobcaufamalTatam ex CakanO renovabantur lauri, affirmare nequeo. Verifimile fit,lauri ramo, veluti virtues prajclariffiuio fymbolo, quemvis adinanitMm fuiife, ut,ficut inforibus renovabatur laurus ne arefceret, i* ra non iinejret in ft; exarefcerc virtutem • Vt ramus lauri, arnfifa virid^ate fit prasda ignis, ita virtus cxPta tanf>im non ^ntinuara excipitur inhonefto fine, oed nihu imperil propter jam diAam rationem ex Ca£. fiano,appeniosfuiile lauri ramos fonbus Principum.Certe cam ob c'aufamTutel? facrarun^quod in locis ubicunque vellata, veUffixa fuefit, incoJumitaltmprarbear. Neque diamobogtan iEfculapJi caput fciureg redimi- £ e / i m U n ¶ C f k m b ^ ^ c s ^ o t a r e i n d p i t , lauri fohodecerpto, fibtipfi inedetur. Palumbes,>racul* merul*, perdices, lauri folio annuum *UBU&a* pu^gant. CorvusocafocWasleonte , lauroinfeftum virus exunguit. PiG»femaeft, ub^grotat, lauri folia in nidumcongerere, ilhfquc morbum^rcere. Obhasalidfve caufas iEgypui facerdotesin hieroglyphics, ni Jaun folium ore tenentem, indicant hominem fibi [illegible] *AA A^m* i er /^^ cur Iauri folia antiq addidenc.-Accedit alia ratio 5 n o l e n t fibi [illegible] re vel pot.as* a r t vinofi eflent, vinum [illegible] nolebant, ut fobnetatem mentirentur. Qui [illegible] ingurgirant, folcnt odorem graven [illegible] doque nihil prater vinum ofere: [illegible]

fiinv. Myrti laurique ramum confuetttm era dareaccumbentibus,per vices ,fuPer quofulfarent loco bdrbiti*, id eft, inftrumenti mufici. Lauri folia veteres inconviviisapponebajic, & commedebanr, ut fcriprum reliquit, Lib. 4. Deipnofoph. Athenseus ^Vw» *aAn (t7miK*,) $ <r ^T-*

[illegible] oñ </]) 'iyvf IZ ?t7f vrvhaf $vX*

bant epcclum (epecla fiint poft coenam bellaria) *launfoliisobvolutum, quodavtdv poft cawam vorarunt* (loquitur de cpeclisqua? pueris.dabantur) *qua.de caufanuncupabant taurtfilia cammattdas, & pfeftiffa cammata (D'\o-*

ftatamandas, & pfeftiffa cammata (D'\o-

*4«*TIA»vcro,qulbushba involvebant, arf«dmfieRo, wvoho.&ttuniht* ergo *A ^VW ^ ^^lauri fehapro bclknis fraUitafutJJe.* Sic docct Callias five Diodes in Cyclof ibus. *June tollesfojia lauri («i-i hiinw ^<pv«» lege)fuavia,qua; inter bellariaapfcnifolent.* Pompejus Lensei^fucPlin.libr. Jf« cap. 30. tradit) belphicam & Cypriam laurum muftaceam appellavit, quodmuftaceis fubjicerctur. Hinc apud Ciceronem lib. y. Epift. *d Attic. 20. quarcre laitreaminmuftaceo.* Muftacea funt lenia cibaria adftomachwin reconciliandum; & fercula facilljmae digeftionis, qua? dabantur iis qui crudi & inibe- Millions erant ftomachi; Muftaccos, inquit Cato, fie fac^o, cap. 121. *Farinafilignear&dium unum, milfto conffetgito* amfum, cuminum, adipis p.* ir. *cafei libram* ,Gf *dc virva Uuri deradito, eodem addito.* £? *ubi defixcris, folia kunjubtus lidito^cum coqucs.* Quafret quis, cur lauri tolia bellariis & muftaceis addidennt veteres, cum non lnt iilque ade6grato fapore, ut pro deliciis haberi poflmt: Dicendutt,, non addita fuiffc laurina folia faporis E[illegible] itacis:fcribitcnim[illegible] p 3^ « « ^ *i n m u v m adfanitatemefie* ad valetudinis cJhfervauonem c'onduccre. inquit, UffiamftBafliis, *Wvi'nft,* *L^, ^ I ifo9 Dlcunt injuper & de lauro quodfamu videlicet efficiat, untie turn film*

Ftetere mkUo Myrtalefdet vino;
SedfaBat ut nos, folia ievorat lauri,
Mertimquecautafronde'non aqua mtfett.
Hanc tu rtibentemprominentibusvenii
Quotiesvemre, Paule, videriscontra;
Die, hcebtt, Myrtalc bibit laurum.*

Non fit verifimile, [illegible] iis devorara fed [illegible]

que ob underent odorem. Qufppe cum, tefte Dioftoriae «. fJimo,Jaun fol.a vomicigatf movcanc:quod partim nonlltum,Hs qui lobriatatepnspitiriivohint.Ergomanducarunr ea tantum, vel aliisfimul cibis addka, ut bellariis, & muftaceis, commederunt. His & fimilibus fi addantur laurina folia, non tantum non movent vomitus fed cibumfaj>idiorem,&ventriculogratiorem faciunt.Sicut rhaphanus inter coenandum, autprandendum,'qujealioquinvomendi gratia datur, eft veluti ciborium condimentum_, appetentia^j incitamentum: ficlauruialusoNl fomis mifta, ftomacho grata admodfi, calfadwnefac* ut cibus a ventriculo-bene concoquatur, Cibaria *S* quibuspermiftaeft, obtundunt acrimoniam o u s ;'! ! ! culii velhcat, Scquafiad vomendtimpelh't.Vini temXnmm propulfat, quod vit. inimica, utlib. q u a r t o S '' %fiftu ebrietan quodvt exficcatoria fumos v a p o r S qui ad cerebrum deferuntur, abfumat. Coronawmen laurina potatonbus mnniis, ut monet Athensus lib ,c

va« 3 n« *tup™ <x:*.*»

ter laurea cordafacit; f^nHkmdSSi SS 'ffiBfe fuacaliditate, aenmontenuitatefpi«us, v 5 e vapores ad caput, M«tocompotatores.Pli*n.iib.*

3 o. *Laurm tnumfiits proorii d i t*

u,

[illegible] *my s laurus qua ante fores ponitur.* Eade uc Etymolog. au&ord6cet.*(^v9»**, yel,ut a»ud Hefych. legitur,*^}**!* dicitur. *Hspfati* * *& %& '*<*P»K nfruioi* quoniam, inquit% *U «*&< quos vocant wpife, *;&*«. Id eft, *corythale laurus qua ante joresponitur.* Alii [illegible] **w* *? .**£s pifita. nonmitttfic vocant eirej* ole«, lana obvolutum, de quo vide cap. de olea. *Alii pro fugumperegrinum fie vocant Demn** IdemPlinius. *ipfa pacifttа^ ut quampr&tendi etiam inter armatos hoftes^qutetisfit indicnty B^mann pracipue Utitia^victoriarttrnq-y nuntia: additxrlitter is, (5 milttum lancets, pilifqtfafces Imperatorxm decor at.* Bodin.cap.33. *Qum Imperatores infigni vitloriaparta, laureate fafcibus mcedebant, nuncios cum laureatisjaculis mittebant, navefque laureatas, ac vitta^as^* Cf *Uttera? ad S emit urn tnittebant lauro undique cintlas% quas nunc vitlrices mine laureatas aPpeUabant.* Caefar.lib. 3. deBelloCiv. *Sompejus eopralio lr^rator ef^appellatus. Hocnomcn obtmuit: atque %ta fe fal^ri pofteWaffuieft. led neque in litteris, quoifcrtbere 'fifa'*[illegible] businhma laureaprxtubt.* Tacitus hb. 3- Hilt. IfJ* { Vitellius) *laureamprojperegefta reiad fratremmifit.* Idem Tacit. N*c *'Agncola projpentatt rerum in vanhatem ufus^ cxpeditionem aut vitlonam vocabat viSos contmuiffcy ne %MreAtnquidem ,?eftaprofecutm* <?# J^uetoniusdeOda*yiOy* patre Augum. *videre vifus eftfiuam mortahjpecieamflio(e>nchmful/nine%fceptris7exuviifque lovit Opt, Max* ac radiata corona > *fuper laureatum currum , bis fents equit candore eximio trahentibus* jClaudium Caligulam [illegible] rem ob egregiam Romanorum viAoriam, ac inf[illegible] cladem ftragemve Germanic* pubis vel juventutis^ Ureatas literas Senatuimififlе legimus, Perf. iaryra *6**

— Miffa eft a Cafare laurus.
lnfivnem ob cladem Gsrmana pubis. —p

Martialis de viikoria Imperatork Domitiani.

Vublica vitlrices teftanturgaudia charts
Mar tia laurigera cufpide telavtrent.

Ovid. d«vi&om Auguftf.

No» *egoviBrices lauro redimire tabellas.*

ScribitPlutarchus, Scipionem de Carthaginenfibu^ triumphantem, altera manu fceptrum, altera laurum tenuifl^ In certamimbus Pythiis laurea corona praemw umfiut.[1]

Ovid. i.Metamorh.

Ncvc *opens* **iPythonis** *inter emti) famam poflet del ere vejlufld,*
Inftituitfacros celebri ceYtamine ludas,
Tythiaperdomita Serpentis nomine dtftos.
BIG Inv-num quicun^ue manu, pedtbufve, rotavt
Viccraty efculea capiebat frondis honor em ;
Kondum lanrits erat. longoque deventiaciinc
*lempoxa cingebat, de qualibet arbor-e Phcebus**

Hinolaurum dici i verbo laudisdocet Ifiodorus: *Hac enim,* **inquit,** *cumlaudibusyiftorum capita coronabantur, A,w-I anttquos aut em laudea nominabatur, foftea. d. liter a fubiata^ tefubrogata. r. dttla eft laurus>quod etia non videtur abfurdum* **Pcrgit Plinius.** *Ex his ingremio lovis Opt* Max deponuur^quoties Utitiam novaviftoritkttulit: Idque non quia perpetuo vhet, nee quia packer a eft, praferendaei ucroquc ofa eft,* **(codex Venetus. praefere^da** [illegible] *najfo^ ideoque etiam grata, Apollim, ajfuetis eo dona mitt ere jam & £{?gibus B$manis tefte L. Bruto. Fortaps etiam in argumemum, quoniam ibt libertatem pubheam is mermffet Uuftfcram tellurem iUmofculatus ex rejponfo** **(vide Livium libro i. & Valerium Maximum, lib. 7. cap.,'3.) C5** *quia manujatarum receptariimque m domos9fulminejbla .?6Vcitur- Obhascaufus cquidem crdiderim, honoremei* [illegible] *L^2intrium this tot*us>quamquiafrfmentumfitc*dishomum,& purgation uttraditMaffur ms.* **Tulmine laurum ICJ expenmento recentiorn conftai'l Tiberium Csfarem Nuetonius refert, (idem Plin. pa** *kb* **infra) tonitru mirum m modum expaviflle% & turbatior \ coflo nunquam noncoronamlaureamgeftaflTe.** *AM^^* **dixerunt laurum, quod fulmine non Udatur. An carrr>n Horatii Ub. 2. Oda. if. Dcfolis«ftu,anfulminearcenioinrelilgr debeat, in medio relinquo.**

Jumfpiffa ramis Lutreafervido:
Exdudit mits. non it a Romuh
1'rafcriptum, & mtovfiQatonis
Aufptciis ueierumjuenorma.

Hac de caufa Caflianus Bafliis lib. 7. cap. 11. nevi[illegible] *wv.htot* [illegible] *culis dohorum impofitum, cohtbet, 'ne vinum a tomtru & fulmineladatur. Quiiamlaunramosimponunt, per naturalemcontrarietatem auxihaturos.* **Idetn itf>. n. cap.** *y* [illegible] *enim morbus facer*, (Epi* lepfia,) *aut Damon locum mfeflat in quo laurus eft,quemadmtdum nequefulmen ubi eadtm.* **Res divina foret Jaurus, & plures colerent, (i Diabolus fu^eret earn. Redeo 4d Plinium.** *Adcoque mprofamsufibuspollui laurum © oleam fas non esl, ut ne propinandn quidem numjmbus accendi ex his altaria arave debeant. (* **vide cap. de blea** *) Laurus quidem mamfeftb aj?dicat ignescrepitu , © quadam deteftatione* **(lege** *tejiattone)'%nreraneorum etiam vitia> © nervorum hgno torquente. Tiberium Pnncipem toname ccrla coronan eafohtum ferunt, contra fulminum menu.* **Laurum*inter urendum crepitum fragoremoue edere experentiadocet.**

Maro.EcI.8.

Sparge molam & fragile accende bitumine huros*

Id eft inter urendum fr^gores & crepitum cdenfes; nihil enim aeque magno fonim ctematur ac laurus. In ea fignifkatione interdum fyag'ilis ufurpatur, ut à Lucretio.

Etfragiles fonitus ch^tarwn commeditatur.

Nam quoniam crepiant, *hag* **franguntur, fit ut fragov Jnterdum fit fonus & fragilisYonans^nulla res,ut 'dixi>mdjori fonitucrematur ac laurus. Lucret. lib.i.**

Lauriconfos utfifer montesflammà vagetur
*Turbine ventorumcomburens impetemagno**
Wee res ulla rnagis quam Vhtxbi Delphica launn
Ternbilifonitufiamma crejitppte crematur.

Theocr. 2. Eidyl.

[illegible]

Ego verb in Delphidetoanc laurum
*Vro: {$ ficut ilia cr*pat valde inflammata,*
Itafuhitb conflagravit^ ut neque cinis de ea apparuii
Ita etiam Delphidis caro mflamma confumatur.

Hinc quidatn Aty»& 'di&am putant laurum quafi JW« *M9* **id eft, fonum inter urendumedentē.Sonum erepitůmve flamma? admota non reddit, qtiod putridi quid In fe continent; fed#(ut'red^ Scaliger; ignem facite condpit, quia multum contiftetaeris, quod Scligni ftongiofa conftitutio dedarat; quocijrea etiam crepitat. Equidehl vulgareeft (incaftaoeaquoque**) **igmpum aerum parvo tumefcere momento. arque circumftant^m cognatum-^ue fuum refilitione frangere a:que impulfione.Laurum ominatricem dTe vel e* eoquod dixi intelligitur. In Sacris Iaurfiaccendimosfuir,iir,r»rout crepitaret, deea re, fuper qua confulitur, conjecftura fieri poifit. Pa[illegible] ex hifce Tibulli verfibus. lib. 2. Eclog. *6.**

Vtfuccenfafaah cre'pitet beneLaurea flammis,
Omine quofelix, & facer annus eat.
Jit laurus bonafignadedit, gaudete coloni,
Diftentet fpict horrea plena Ceres.

Propert;

%t ta&textintlp laurus dduftafocd.

. Virg.Ed.tf.

Omina, qua Fhwbo quondam tncAitantc heatus
Audiit Eurotas, juptque edtfecre lauros,'
llle canit+

Sic

inljurti.

U 1'cr-

L-jjtit-

iiii:nc

i .• in ;. MOT-

Il > ss qua; circa

! fcnmnftnvu , qoum j-nJtc I-.

i&pmtli,

• a m

Epigr. Tibullus I. 1 Eleg. 6.

g*r, turn

»i«.-ji«;>it<.i.jr:-

[JICUI, Sim* Tihtn*

•f«j*-'3r .

nnfM

I \jV

_JMK>

H '.

J™

™*

" " ^ ft«li

Mi

•lid

•;w rnutuWt. Cir

tcBUlfoba magis ri,(;M quam larifuiia did juiilil, ISIM\

»i(lco: I^ho. lib. if.ai|>.;o. Tredccimljnrifeentraet Te

fcnbii. qnanunqttrdaca .iJUuri, d^qiu n»b *htata,*

luttoru mini me pcrdnft, ut injipoglt'irum&dajihnoiJMi

Ljium laurrolai-n roam. i}w,inijiiitPl:nii», *tjmgtner**

train C*«i *Dtjhnit,;* tJ O/roon. *L'emptui L cv<cw* Jd/*f»«t

Jtum *piufljiicjia *ff t Slav 11,* .j mn *utttmuti uttsfabj ictrtiir.*

*Ha*crjfefiitiotin\iit,i,fliitttdcjut$_x$ ii ilbtctntt* B> '•'*

*ri'ii ttubtnubm: bit viihrti DtifhtetrsmtTt (£rtitrmfb****

to Xfm. Cjpruotteffcfeluiittvi,* w i t » * n i « i

ltpimi.

hi: mil Nij

•M

cwmrniduiilU:- Inanoitui*

m DilflifML, « CjpuW. *(gjjfattuam.*

DcaaftxailtcntB.....•*• –S

Laurus.

I M m o :• -•--•-'.•-•

f*fcktncftL*t:,

uarmncdBca *PCB«

Jkfccn.

ypria ki

S5

. Tm iltermnm tttpofi.

hcllwctirynibacf^ ^ ntmalocw» a e w m u

*mirtr**

miror,tnumphalem. Certfe mirabileeft, arboretn fterilem baccatx prarferri. Nee tamen quicquam mirum eft, fi in triumpho ufus Caefar Auguftus; e coelo enim demiffa haec hums eique omen bonum fiiit. Supra cap. *6.* laurum fterile 5c fruiftiferam dixit Theophraftus. Quaedam floret tantumlaurus,florecopiofo, racealofo; uvam vocat Theophraftus, 5c fruftumnon fert. Ahafrudhim fert. In quo etiam differentia: alterius in rotundo modice oblonguseft: alterius oblons;us, gracilis, & utnnque ovatomucrone turbinatus. Nemini incognita laurus, & frcccaufa, cur deltneationem lauri ahqui nullam tradant. Nonraro mediocns arboris altitudmem afleqiu- # tur, quandoque fruticofa magis exiftit, a radicibus ger- * mma plur^a emittens. Cui arboreanatura, ramis pluribus luxu^atjCortice virentibus: Alterius cortices rubent. Folia arbon oblonga, lata, dura, colorevirentia, fuaveolentia,fapore nonnihil amaricantia: Alterius teneriora, ac minus funt dura. Flores colons herbacei fecundum Tamulos ac folia exeunt: baccae five fru&uS rotundis longiores, cortice integuntur mgricante. Interior harum nucleus in duas partes finditur, vel&i perTici^ygdah, ahorumque; color *h* ruffofubnignca^, odorati|, iapore cum exieua acrimonia nonnihil araaritfufc.

A ^ & c . Plinius lib. i<J. cap. I}. *Grtci duo genera ejus feccre. £ongam enodem*; *Alteram brevem*, *dunotern, fufaorem, laureisfokts,*

, *ETnwAifyrrx. Subfidentia* vertunt. Legunt ergo UOTJ^-$/$»««. In Aid. Baf. **7mKU4>$ifyvm.* Quod, *non fine margints vel cacuminis aculeo,* exponunt. Foliorum enim ajunt mirginüextreme fibr?,inmolles coalefcut fpinulas. Ob- ' fervavi quidē fraxini folia in acutū definere, ſ?d fpini nomen an mereatur, non aufiih dicere; nil! placeat, falicis folia, *qvx* non fecus ac fraxini in acutum coalefcunt, IVinofadicere. At nemo fpinofa tradidit, nee talia funt* Non videtur rejicienda eoram opinio, qui *v7nw.Sifym* legunt.Subidere ac dependere folia fraxini ipfa docet experientia.Pendulafunt turn preptcr folioru multitudine, turn propter pediculi imbecillitatem. Nonmalfequoque fcribetur c'wi^eB^i^^; ut fit Theophrafti haecmens in acutum coaftam efle , ambitudue Ieviter ferratara^ neutiquam tamen fpinofam.

©« 3 ***w Redē Gaza ?\3 •Aa1 *x&rr* ^ ^7nt TMS W*'~ *tpv>bn-rAiw%LzAA.tQi,Yamumtotum unum folium qui fjfs dixerit:* quoniam ab uno pediculo folia fimul jun&a 'exoriantur, quae conjugating velut per genicula in finguli ordme dependent, frequentibus ac crebris conju^a- *I* tionibus, perinde atque in forbo. Indenon lllepidePliV nius loco citaro. *Procera b<ec, teres.pennata (3 ipfa folio.* Alia tamen alioru opinio.Theophraftusinqumnt,taxum fi* m lem effe rilx«6Tvj dixit lib. *7,*. cap. io. Atque idem eodem car^e tradit, abietis folium 5r1«W«*&«> *pinnatum* e//e;qqod ,movit Plinium, ut fraxini folium, quam^Aw effe putavi^pinnatumeflo traderet. Legit nimirum loco *risplx** anudTheoph. *TK/itMut* ^quus ledtor judicet tr-iopin'iprobabilior. Non tamen ne^amus, aPlinio fraxini hiftonam cum taxo confundi. Nam , lit fupra dixi, id norius, quam ut pr obari debeat.Folia funt oblonga , p^nnata, ex complurfbus conftant, ab uno pediculo five c^a, aut, ut Theophraftus, *dtp bU* ^^jConjugatim herenribus, fibiq; invicem ex adverfo pofitis, except o exrrein, unico; quorum fin^ularia oblonga, lata, laurinis C'nilia, nifi molliora, dilutius virentia, acnequaquam odo*-^a, & p er circumferentiam Ieviter ferrata.

E«\-nJ^T^*. Scribe cumTheodoro, *l a* 3 *-nSvfy P&xi*™ ninv^-n* funt aliis inuwodia breviora.* Sequitur enirn ftatim, TO» 3 nfr *xdJtais $ W*&* ^^«»nempe *'?K ^m^veivot.* Id quod fignificare do&iff. viris videtur. ColumelhliD. dearb. cap. *\6- Netfueopulus,nequeulnius tarn idoneafunt, quam ofni; eafylveftres fraxmifiqit, paulo lationbui tamen foliis, quam catera fraxini, nee dete* tioremfrondemquam ulmipraftant.* Notandu,-arborem, guam orrmm recentiores vpcant,foliiseffeauguftioribus; ipfe^ueTheoph. tradit alterius fraxini folia effe auguftiora.

n^cw'Jy,y Corrigunt ^A , *colorh herbacei;* quodhactenus fraxinus nonfitinventa,cuifolium porraceum, ^rno,de qua hsec dici volunt, folium ^iride,herbaceum, non tatn^n porraceum. Folia huic ex pluribus ad unum peaicuium cohaerentibus,unoqueeniii,ente, conftant, vclutffraxini; fed minus dilute virentibus,anguftionbu% molhoribusjac nonnihil pilofis, per ambirumlerratis, mftar forbi.

Fa[illegible]Vulgata lectionem mancameffe^x cap. [illegible]

9Jj»p<5«^, Eodccapite^fTe^^v vel ^ I W ' ^ F docet fignificare radicem quae fummo tellure ierpit. «J $ /><& jt«IW

u$kffi rpr /SAfljjiV 7 *ft* [illegible] *futet piTtatfmTTti fi *vTVi. radix enim qua perfuperficiem ferpit copfluvium cxapiensfucct, idque tpfumfet vefactens HLQ concoquens germen emitnt, plunma ttaque proles]uxta caudiccm exfurgxt, ha enim radices maxtmi per fum~ *mum tellunsfvargunttr'.* Altam profundamque fraxmuin habere radicem, probatione non eget, Ventis arbor *hxc* non facile dejicitur. quod fatis oftendit radicem habere altam. Scnbo ergo * *puww.*

tt AdCJ Rob. Conftant. Plinii crroigm oftendit. A tenerionbus ramis juxta foliorum exortu multe prodeunt, fimul dependentes, oblongs, angu^, planeque veluti filiqu$, volucrum nonnullarum linguis fere affimiles: in quibus femen jperficitur, a uod guftu amancans eft.

<>«& ^ ^ *in? d-flx,* &c. Globofa h^c bcya. Primus in fraxinoobfervavit Lugduncnfis, collegitque hyeme jam definente. Sunt autem tuberofa, velut ex reficcato 1mpenfius glutinofo mufco concreta, coadique, fpecie pilularum platani, guftu nonnihil adftring-entia. Lignofo intus nodo, mufcofum corgus fuftmente''L ego *w<p*o-n&, magis compafta,Etidm* ^«fw non Tz^!«7a,utin Aid. & Baf* Cod.legitur. Confpiciuntur brya h<jc maxima in fterili ^raxino*

B«fc<nct#y valde umbrofa. Gaza J3«0V^IA« legft, Vert^t, *locis concavis.* Quam veht eligat le(Jor ledionem. & locis concavis & umbrofis rspentur fraxinus,in fylvis ta«* men pulcherrima. *

traxmus mjylvis pulchcrrima, pinusin hortis.

£v«i *J[t i&>ri<n T&I'JA fMrtfy, TIM j\f* /3OU^IA<^. Sic lege cumTheod. ex Aid. & Bai^Cod. *fiwtxicu* veitunt/r^x;- *num bubulam*, quomodo ^*V^KL* Plinius (ut luo locc> dicam) *cumlam* interpiretatus eft, cuJiilambuoulam. Credo *bubulamfraxirtuvertexe* interpreter quod fraxini folia ad bourn pabulüreponantur. Columellalib.^cap.J. *autumno bnves fdtienturfronde,prvbaturuJmea^pttlfraxinea,* Gf *ab bac populea.* Idem cap. *6.* lib. f. *Fraxinus qua & capns iS ovwusgratifltma, necinutihs bubus, locis afpens,montofis,quibus minus Utatur ulmus,fentur* Praeftat vertere,/V*.xw«0j *magnam.* In cornpofinonibus particular /3of 8c iWoti remfaciunt majorem, a bovis, ac cqui naagnitudine, qui *ftdls* &iW(^, diiiuntur, unde *(tiet»f>TQ* immani & grandi. Anft. in Ram. *qiiu*Tl* *»»§§ &«»>«««««; wiv. *Sefquipedalibus ufus eft verbts.* Alia tamen Plutarchi infympof. <J. quaef. 8. opinio. Hie docet particulam *prf* apudGrecos, maximfe iEoles, fignificare idem quod *m-* [illegible] *batur ergo buhmusfamem* (is eft >*ip*« Grxcis) *mgentem autpublicam notare\naxime afud nos, qui JEohcadiale&o. p. pro b. ufurpamus-y non enim bultmum antiquitusjedpulimumqudfipolyhmum, id esl, famam multamappellamus. Sic favyit&wagnusjablator. fiov**7m]*v magnulapathum* Pweiuwmajusfelmum. fawwficusmajor, manjea.* /3«« *mtiggrandiufculus puer.* Bwf pi« ergo *ma) or fraxinus*,quod ex lpfo probatur Theaphraft. ^u^, inquit, *w p**&n& ifavftai*.* Plinmshb. *16** cap. 13. *bumeham vocant in Macedonia amphfiimam tenti.JSwJmque**

MMW. in Aid. Baf. <%**. Totam hancperiodum fcribe. *^m m T&X«* *w *&*> >$ v*h&* & ci *mhl attfovs, £ftcuii* J£x«« *colorAta, fcahajobufta, qua tn plants dilutior,raracorpore Jxvffqueajfurgit.* In hunc fenfum corrigi Theophraftus debet; alioqum fibi contradicit, & expenentiae refragatur. Paulo enim ante dixit,<pJ^« ^ W

MiAU. Lege cum doAiff.Roberto Conftant. /[illegible] cap. 4- hujus libri. [illegible] *V&V 7*ITE&VCO. TS^lw* [illegible]

KE$. IB. CAP. *Xlh*

Quod cornus mafcula, & famine. De cedro. $u6tcjut mefpilorum & forborum genera.*

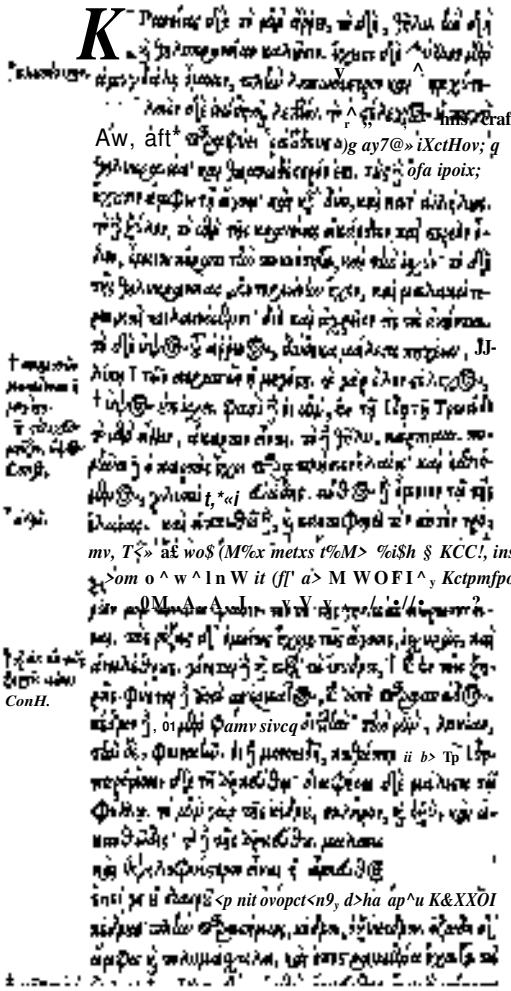

Cornus, quedam mafcula, qu?darn fcemina, amygdala!, nifi quod pingujus, cofticemnervofum, &tenuem: caudiccmnonniraffum. Cxterum fcemina virgas par pas > ficut f t amerina, fuo latere proferc, & i fruticblio** eft. f Nodos ambg > pcnndc * ac amerina, turn gemina-centum inuicemcongruos habent. Matchesmaris cucurs, tcnsnoc folida, cormbusfpiffitatefirmitatcnoc fimilis. Fcmin# vero medullam continet, de cnullifft eft, atque cavatuv : ob id ad venabulorum uffiui n'w J^, Mlaris longitudo duodenorum uwAjuiiwvabitorumjquanta 1 venabulorum Maccdonicorum longiffimorum eft. Caudexcnim totus vix tjfo eodem modo, ut fingulari pediculo plura proferat.* Tempore quoque ferme conveniunt. AtMacedones ambas frudtificare affirmant, , fed famine frudum inguftabibm efle: radices autcm modo tameririarum habere^validas, & nulli perniciei obnoxias. Nafcirur in Humidis locis, nee tanttim in fiecis. Provemtfemine,* Cedrum teramPunicam, Aliiimplicemdicunt, Icilicet qui Idam incolnnt. Eftjunipcrononabfimilis, fed folio maxime diftat. Quippe cedro durum > acutum, fpinofumque: junipcro mollius.f Excelfior quoque tjunipctus nafri videtur. Oterum, alii nominibust^n/^/K minime dividunt, fed ambas cedros appellant: (Jram tamen cum appendice, cedrum acutam nuncupant. Ambx nodofas, alofjc, & materic tortuo-*fa.* tVelpocinsjuniperoparva. fpiffaque materies, brevique putrefcens, cum caefafuerit. • Cedro maxima ex parte corde refcrtS, & putredinem nulJam fentiens. Fructus cedro odoratus, pukhcr, gufta- tuque fuavis, Iunipero cetera quidemfimilis, tace, prope inguftabilis (it. Durat in annum: turn, cum alter fubnatus fucrit, prjecedens decidit, Arcades volunt, fruftus fimul rctinet ternos". id eft, anni proxime exadi nondum maturum : & tertii ante pratfentcm jam maturum, atqueguftabilem: & ternum novum ipfum demonftrant. Satyrus^ambas *putredwert* fine flure fibi rufticos attuliffe inquit. Cortice cu- preffoiimilcs videban/ur, vertim fcabriori. Radices rara corpore ambabus : atque per fnmma tellu- ris difperfe. Nafcunwr faxofis & frigidis locis & & folum ejufinodi quarapt. Mcfpili tYia genera, ant^iedon, fotanea , f Gallica , ut Idsei dividere *ri odore CA** confuevcirc. Fert fatancafrudum grandiorem, candidiorcm, fulutiorem, lignumque'intus mollius habentem. Reliqux minorem , fed odore pr?ftan- tiorem, magifque gufru aftringentem, ita ut f c r - vandiutius poffit. Lignum quoque his fpiffius, flaviufque : c?tera autem fimile. Flos amygdale *tus*, *cfii** fimilis in omnibus, vertim non rufus, ut illi, fed/" prope viridis.j* Magnitudine arbor iiU. excellit, gyroqueçomahr: folium magna ex parte infiffum, *m Gallicam voc$t.* + *Antbcnoiorus arbor baud i* poem.

ConH.

So-,!%« ^ thapim $ etS CMOUVW. eity* fipcv *a,1k(&f37nQytj,* i

t i Owy?.' epa i c a ^ ^ «r^«. wV TI /ffjit;«wV y r a 9n«py«, £ *rii*

Oftft

qu t vc! upturn *vunt* poftn -• friwiW

! iiii" p""ijiniliuai tKRHjluiBi r-Ki re-

mnoriMn

,, Atmyi

[. vchcmmtc.

j'rt, r..

i 7 ^ i ~ .»• J'- ... i r . - r . .... s \ <t-

nanditugdcra

i—ner.

3 coodcu, modo tU ^,'

i ct amrabtE tmnn: **/,.

rYiillTT i 4a IUIUUI ixlixjc '^•••'^•^•T : vtr ."*Atiu-*

va ft irifiSaiJusi un^-iU duhmt. Defiant HOB "•

piaLtiun, f:ii t- a facic*> 1 San

in [>iibcA> pfvic*.-:

Oct. in

i .ombjA. Frcdui

»;.".

mola edemcohnTOt [Oiio, 3 i a £m qundun* *muiixm* <U-

arwiinm (it xrrbts. IpCi'

jrbor vrtnnbttt oUtAU , *Xjx* tti ftnc-,

ecvcfde. Ef utrmk cjut -pccuiurb , tufio, r*.

plfifa, Vcr.'a »i=aifcistnsriitic-r : acnkmnimi T f'«r-<<-

casucw parit. Aotnmno OBD fcLjrm *mains,* *m*nm c"~*

p

t&rgtdom

y 4

. Gcrmmj

Cortue IIVT , pmgusufadd, colone id , .'

lt AaCr«tem«

jc. Cotnt eoodnm onutat. (fi^pc

misfi-fcnncatpJfcnHKQpjneaP^inn 1M> W. ^ J ^ . J

tice dpff» mil " I T H *iarpc*

iJ:r ddcendcncn • raliias omen, Si

Nifamrrtilicc, .,

ccl'-istn>itaucIniifi^"^uinfti <y*s """ *i'"t-*

KWI» atolcnque^oomaBOor , uo)d»^e™" *' ^^

1:1 BiOTirwiB ctjrr. Mfar.ir.

fiw Jinan i iiif.in t«/fxr t£m*t. t *•.'<«* *mtipl*:* ,

Zw*.

^ W

J a^, *e[l Of CLKSM* TB T« f OIIJEK *<fH/As) IBZiJiCT,* *

*iitiftp nui*j<ts*jxm*

• tuj.ii

IULII *CJESAKIS* SCALIGERI ANIMAD VERStO NES.

CHAvxgnr**, *Theodorus,* foeminicorum. *Molliuttft,* Cormfocmina, & xgj»«>A««.

K«/ <$' *fo>o, w* «5' «MHAW. *Jbeodertu,* turn geminatos, turn invicem congruos. *Melius &punm:* bmos, atque ex intervallo inter fe refpondentes. *Stngulienim utnmque fnnt.*

HAi^i^^W.^i^OT.TAwiorWjvenabuIutn W? i»- *terpretatus. Lancea mthtarts Macedonia ficappellabatur. UotabtsSanffa excorno. Apolltnfsjaculumexeamaterta eft apud Homerum m Hymno Mercum.* & volat Itala cornus, *apud Poetam.*

A^,3S3. Theodorus l$_{ei}$*i_t AM. utfii,* quemadmodum Hores mftituic ex primordiis, «J *"lXfi, ^s e| -ms ;;;_ VIL m ex fi'"'"m'> fr*8um. Si legimus, \n*,K,fententia Jubibtt,«™.,3s_t ^^mxfofS.* fibrem anuttit fubeunre frudu. *Prior placet: quiafequttur,' imri,^,.*

bA*3 "£<P«*. *Theodoras ludit latmitatem, cum dtctt, bmzm^lco BeeftmcodiceTheodort:* S ^ W_,^ *'3 itf.* w • *ft * *J*fJki ,"i;4 'mpt,'. Hac ornma de* [illegible] cedro Odoraws, [illegible]

[illegible] *,teU yly. Ahud item Caftut. Theodorus Phmum Jcqutttb^^cHh. vemt* Galhcu. *Verhmfi ipfc proderet: td quod fecit Pimm : Itceret Sunc ita mterpres eft utcogaturfequi ilk verba* • quemadmodum Idai dittinsuunt. *At enimvero Ida* nujquam Gallic* nomen notum babuere.* [illegible]

Alhgam *Vafiones appellant fa habetfolium rtM. Sane ejuiJaciH eft interopuluA, & Vltem, anjyl, tamen* fo- *ttmfmu, quamfin_v. Mucrone: ftellarumfitura m radios exeunt. fujUmnu fecus pedtculumanruffior: ubtprocedn patefiit. Verum ea mefp* [illegible] *JpH.* Hie tamen*Theopbraft_us nullamfacitfohorumfecundumjpcciadifferemiam. Quemadmodum neque Tucoccum prodtdit, de quo Diofcondes, & doSliflimus Manor-*

[illegible] *i?rut>f«pradevemacerii,* venisinlon- *Nunchic&romiQxMi.mali. Ham de vents, 'cquoque\cmsmquit,* procurrentibus. *Sam Quafequuntur, omitnt Iheodorus.* [illegible] *ht>t* circumtonfum *interpntatur. Cater urn fic crcumtonfum, quodferatam eft. Uaque lego, . Sicemmcon/uevit appellate Theppraftus,* ^»es«to9"s,ierratiiras. *Ouare & H*™*!'?*?* j«"'d "ft>* angulos & laamas,8c^i?*«V. *Iguut neque ^^ lego,*

fed [illegible]

Theodorus, verities lfti grandes, & alu, qukm qui in rehquis cernuncur arbonbus. *Hetie.Obfervaknmus tgttur <A« aln. Quiaquodpropnum cujujptameft , catern omnibus % aliudeft. Notabo Atticam loquutioncm. i&oijòt &c.*

Tdv 3 ¥«». *Aliudcaputfacerem. quanquam cumMefpihs poffesconjungere, propterea quid m fine hujus communem quandamnaturamnartat.*

Ow^lv *J[*tcpQo7t',rp ft pio-tfv pxivyf * UociflS* jrfrevitatem Atticam (3 rotunditatem.* $^o> *$ dpQw >infwgulan, # p; piftitfine verbo. demdemplurali, TnQvl&n. Dicamus dire. Hoc totum videtur: quta ab unopediculo .,- quemadmodum in fraxtno recitabat. Turn auttm declarat totum hoc A nemo, mquit, verfus prodeunt, nonfqliorumlfi illudfohdtotumg_s jedto&f : quiquidem finti%*W«. QteapArs aum , qua quibufdampendeti* [illegible] *ExNtcandri nomen non weptè mterpojmt *\%i*9» [illegible] auutio, necferenda. **&m diemdum eft. Et «Q m*b corwendum. £u<* oratio non fit longi molltor. Theodorus,* ampliufculo. *JLegtt igitur -n*™> non <sfrti. © baud bona oratio eft* Vult mtelUgi fmgulana ilia folia itq dislare, ut ne *<rvJ» effe videatur TO ?A'> illud. Superfiuafane dihgentia non esl. Namaue hoc totum, folium cenfetur effe. Totum enwt*

[illegible] *odorus aliter legit.* Sunt, *mqmt,* m vetuftioribus & brevionbus fauciora. *Nefcto quo modpfutem vetUfitores ratries effe breviorcs. qeque etiam mtelligo quantum acummH eahnlenna frajhferat, ut in breviore Jpattofauciora fint fol*. Turn autem non iicam* knw»A*/«>, *vetufium fed navum\ quod accrevent vetuslo. vmimXttjov autem ufitatijiana vox eft, ut afudLucianum «X«*«. rverfo ufus eft adverfus Philippum Demoflhenes (*<)*$*&*'"** & to*H* ,* minor* *htcfunt: non* pauciora.

*a&w*I ntf*<i$**eA<>- Mehusfiorum acervumfavoapijlaffet, quamfruSuum. **%?&, corngit Jbeodorus,* Jf.

K*#e<>A *H9t&»L»' Theodorus,* amentaceumgerit peciolum. *At fectolus eft pi%&: KS^vnautemfupremafurcuhfars turgtda_y idque nequeamenwneft) nequepilula^fedgermen adeogrande, ut faucts altu vel menje Mar no tantamagmtudtne. Sic dices, p>aaw* germinabundum.

A*«'*«««#. *Noslratesjpinofafunt.*

12 anH TO *yigpyfyv*. *Theodorus non agnofcit bac vcrba, fedeorum loco,* TO ««, & *reSie. mox emm dtsjungttper contranum-* ™'3 *y*&*fy'* *&q%>> $ ph**'*

[illegible] *A w**ou*fr. Theodorus habet etiam,*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATI O NES.

AMvyhlxni^u JJtcmfifnbfitcodicis mendum ■ *erratum eft author is. non er*m refpondent amjgdah & cor- *ifolia. Etmf-foquod deramist minus verum exislimo. nnenimrnafcuUramiitadifpofiti, verum mfcemma.*

2«&io™. *Sanjfas txponit Livius haftai pralongas, effe- WehaftasMMeedonurn : nos vulgb vocamus* picques. *Sunt ®°°rnea venabvla Ovidto, & %ex cornofiunt optimt cunet, radtiq_Ue rotaru/n auod non tacutt Flmius. Infra poft ?i\t-*

A*M«. *HancGermanam letlionem effeputo, nee video cur mutandafit m Jfyl, vel* i«^«. *Videfupra cap 6. ubi & *** *<h>**qrt_m WVVf jfy™ gife.Quare hie ubi* 6 i^i^©- VAtwf *cttcit_y mtellige decorntsmarts, aua tpft*&i*: nos wamus* cornoilles, Gf *arborem* cornoillier.

K«/ die £ ,?_s *hyv. fajlfvnf. Supra cap.* 4. *utramque cornum dixi_ty © fnontanam effe & m plana defcendere.*

Ki^i,. *Eft ^ ce(i_rus Syrta Acc^m (y% yB cap p jq_on J_em jyntqut carpant Diofcondem, quod hac duo cedngenera m °tidem jumperos converters quafi non fint & duafpecies j Ex hoc loco haufit Vlimus lib.* 13. *cap.* f.

T 0«Jfie?» ^v«/ *i H£K&Q®* Si cedn & jumpers inge* *nere comparentur* femper cedri altiores: itaque non i fed *nfenibendum.*

*cus corruptt/smus tta+ejtituendus, hx*_t ^ f l ^ ' j i ^ ^ *Mfr. \ftw&f& ™™U Diu durarematenamjunfen confirmant ilU trabes de qmbus Plmius lib. 16* 11. *Seibtc de medulla qu<eft_to.*

*~H*krf- Honabfilutj dtxitjunipen baccas «V- effe. Meliufquefi ad homines reftnng^. Nam ut cedri bacc^id eft _f mAA* meles devorant, tta turdi hyeme ^ fa avid*

[illegible]

T*f^W*t#»&^***«««e*ff quod Pimm9 acini mollíore hgno. ubi acini ($ ligm voce abutitur.

Taw*, 6 |^fl<»T. Setama tamen hoc videtur magfs convemre. Supra a} tf {n/xf,legend, ht ^vApw, txffluw £ aC/« W«> *§ fyn<p»^np Et infra v*tif* male fro c*«W• MiyiHpty* hic dtees} vox *(bAn^»^ neceffanoreponenia. hanc entm melpiUJpeciemfeorfim defcribit.

'E7n\v%fi?* leg. TnXvftfot. Et infra £ TO itei

'Ee»^«rTOF hoc de fediculo tntelhgendum^ licet Phnius ddfolia tranftulent. Folia, tnquit, antequam decidant rubefcunt. Et quod ait mextirfabiUs ejfe radices y vel addit defuoy vel longe abeft a mente Theophrap, fi vein illud A- fx\Ac w Mterpretart,

XwpX hac ettam tranjiuht PUnius lib. 17. cap. 24»

T<w*ft»V Pimm lib. if. cap. 21. plenm dixit, Sorbis quadruplex differentia. Ahisenim eorum rotunditas mah, aljjsturbinatiopiri, aliis ovata fpecies ceum Jorum aliquibus, &c.

OJ&OV <^iifi^oify TO ppirx* p*icpi*. Planefalfam, legeniutnjue 0ifo«» tf ipQou r fi &%* (ffhaud &c Infra lege it)i£vpa}Qu

Th im. Folia magnus nervus qui ejus £^intellAitur>c jusproportionemforbi rarti tus fin quod hderentfoltola mpf<9vo<pv*») & ratimemobttnet.

'An'tuirtSfJnssnffv^t^; lego9d(p cwnSfvai ffvtfu*. In* telhgefobafingulana quidem ejfe atque diftintta, fednon itamutub dtftanna, quin ex partefe contingent Nam arc* medium ambitum ipfa cocunt in plunmK nullo rehilo inserfttio.

reflitne $&%»?*& i Xfa, m9'ntohy Subftantivum eft <pi*uvy non veri turfid^^ reponcndum a^a, id eJl,KX*h>\>.

In finvulis ramuhs folia utrvnque t unumjtinnJumnntate. Suntmtur omma mfumma tndtci^qm numerut eft \mpar.

^ t e w / w H ^ LAix>m> Etpro pin> ex qua floret, © undeforba dependent.

K*)*W*i<>&c ufqueadnxy* tndudendaparenthefu Nam Tro^tt dtcity mmirum *fy, non TTOXXOI iy&m?rti. Sit emm aptafimihtudo & infra fie deflore ceiafi. Et **; A« fi ratio eft, cur **&<&* £oi$v£hs appellant. Diftmthoque appo~

$c Ita legendum^ ax«>*,xo^T©-«7n'3? Jltfyb wfrof xmid®* i9 t7i yiUTuJt £?c Exfubfequenti loco dixit PUmus lib. 17. cap 24. Et forbus arbor intcftatur vermiculis ruffis, pilofis, atque ltacmontur.

'AvoAwui w&oxoy. Si mvertas, nwycrofa ent oratio, fid tn cattjis naturae ordmempervetens.

K«, i ftim**. Hoc m Grxcta> non hie.

2r0Ci»HJfr (itaemmmehus) ^ > «, eft turbtnata figuraquxmetamijficit Turbmationem dixit Phnius. talfi perorum tuxbo% qui eft &fr+

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOTiE ET COMMENTARIUS.

K ... Arborem Graeci ... Scribe A ^« K^U, ... Lanniscornus; quod duritie &ng^icate cormbusfimihs ramos habeat. Eadem fer^ de caufa *&ni* Grxcis dicitur, quod inftar calvanae dun funt rami^ Vide cap.).lib. I. Tlfiwr 5 STI <nt\r)yTt£ctf tgjj TrvMoTigctj K&vlocf. Idem lib. y. cap. 8. ivwQTwm {lv\ov) 5 ii j^ev«««, Haec caufa eft cur divinus Senex ad tibiarum fraduras, ex corno machinas fieri VOluit. xiimm x^xitca pci&vs XctSuv irece piyt6®* *\\i\6)V iqJo-cx ***%&* (Sfl oi; h&wXcuov;. Potted Virgf cornets acceptts, aqutolem inter fe magmtudmem babentibus, crafiitudtne quidem dtgitali. Eandeip ob folditatem, excornxhgno, fagittas fecere veteres.

Virg.lib. Io. Aneid. ,

ConfeSo sterntt jaculo, volat Itala cornus.

Claud.

Aptafrettiabies> beSi ^ccommoda cornus.

SuidasveflNU.QffitpNriWAV*. Hefychius x Ufv. Cornus ergo & «e^»«» a duritie matenei, qua, ut Theophraftusdocet.cornibusfimilem habet, dicituf.

Ti^i'ppcir &c. Anfemma cornus, tfirgafanguinea, paulo infra videbimus. Recentiores corni maris duo obfervaruntgenera,hortenfetn Scfylveftrem. Frudushortenfis admodum vanat, ut infra dicam. Plantain lpfatn diligenter defcribit Theophraftus,frudum Diofcorides. Quid urerque dicat, examinare aggredior.

AfAvQfon. Botanici codicemcorruptum fcribunt, "aut inldamonte propeTrojam, turn foil, turncoeli aeftuantis natura, corni folia ade6 reftringi, ut amyp-dalae qua^ntenusaenmlavideantur.'A^u/JWH vox cundis fulpecta. corrigunt qnidam^A6«, malunt ahi %vh»l» legere. Wou puto mendum latere in voce duv[hiM fed in voce wny*. Scnbo wx«-nfn^». Corni folia venofa, h vindi nigncantia, l«,ia, amygdalinis latiora & pin^iiord, eterna tolu parte amyrgdalae msdo in acnturi exeun^, q|n nomine fortfe coiiparavit amv^dalxTheohriftus. D ffert ergo ab amygdala corn folium , quod laius&cpingums'ii:, & quod crenatum ferratumque non ingums inn eQ: foln tnali, aur cydoni^e: quare vuldif T reai o no narrld et. alioquin cydoni^ non valde

... emergenres, fif corice tota arbor foabro veftitur, adftnn^nti admodum ... raro adniodum « « f t ... familiseft;

ut plurimum permanet, raroque altitudinem quinque aut fex cubitorum excedit. virgulae ejus novellx geniculat$ mnt; colore pene fpacliceo , five obfcure purpureo, rubente: intus medullam albidamacfungofamhabent,veIuti fambucijvetuftiores verc>caudices,li^ni matena, albida, dura, acoflea, cotno non cedunt. Si fruticofa «c ftirps, cornus fit fbemina, plantam novellam, & noidum adultam dehneavit Theo^raftus.Nonrejicienda eorum omnio,qui cornum hancopvjjum Columelte exiftimant. Hanc corno fimilem ait lib. y. cap. <J. Eft 8c alterum £ enusarbuftiGallici, quod vocatur Aumpotunum;id deinderatarboremhumilem, nee frondofam. Cuipeima* ximfe videtur idonea opulus. Ea arbor eft corno fimilis, quin etiam cornus & carpinus 8cc. quae planta, frutice, quam virgam fanguineam vocant, fimilis corno. De ramis & caudice vidimus; folia funt fimillima, ad cornum proximo accedunt.Sxint tamen paulobreviora,aclatiora, firma, nervofa, 8c tubenti pediculo nitentia; quandoque ctiamvenulaemtercurrentesrubent. An virga ianguinea Plinn, difficile, aut temerarm fuerit affirmare.Pauca emm de planta hac tradit lib. 24* ca^. 10. Nee wrgafangume'A felictor babetur Cortex ej us interior cicatrices, q'uaprafanavere, apent. Utrum h$c planta hoc pr^ftare poffit, nondum periculum fea; cjuo fit ut hanc fententiam non aufusfim affirmare.

z<t&tos-Z>; menabuloritm interpretantur. Venabulum telum eft quo venantes utuntur, aciei longiffime apud nos cormbus hinc 8c mde extantibus.

Martial lib. 14.

Si direftagcres longo venabula roftro
Hie brevis mgrandem commits %bit aprurn.

Sariflam Liv. lib.7.de'belIoMaciedonico,haftahi pr$longam, ait. -Elianus lane^pi effe fcribit, quautebatur Phalanx Macedonica yJonggudine quatuordecim cubitwrum; quorum duo manus continent, rehqua duodecim prominent. Suidas <r»e^'«* fJ®* Jwriw i^lwinso, fyv p*xpl* ©^ M**'th<n,finffa telt Grecamctjpecies, apud Mace* dones hafta longa Qu^ de corni rnatene Theophraftus, de fambuci tradit Phnius. Vide cap. deSambuco.

Tlv(wt 3 »c^Hff. Frudhmi eleganter defcribit Dioft. lib. I* Cap. 172. xgpW A'r^ov t*v etfy

svQorm . cornus arbor fort is eft* fructumferens ohvd me do cblongum, pnmum quidem vmdem, demde per matuntatemruffam, autcertnum, efcultntum, adjlmrentem. Vox Valuer atque ahter expomtur. AlnfpeciofamScfortem verrunt, fenbuntque it «^» fignificare <AJ<it*<pu, id eft, pingue, (3 feliciter nutntum, ex eojue cum decore vahdum, & forte; quahs inquiunt eft corni materies, ob id venabnhs conficiendis ipta. Alii fpeciofam arbore ne}^-nt, propterea; fatis fore exiftimat,pro voce d3fi* reddere Latinis/orrf,nec addere Jbeuofa.Ccril fpeciofa ooa admodam

fialv*, cxqiutcUfiunt, Ijwciolain die. variis ligmftca-

,,, nMgMim, *miittum, ntffmn. epiileniutn*. HlocJoointpcMe./trton. Q^omodoFlutar-

Cornut,

chus in Solone, «{«Jfe''didt pro ralido. 4, Rcgum ro.

i'firaumaitencviridetn, PliniwsHb.Kf.cip. *i.6. &*&** c«iJtJiHB vmir. Cwitfra™ (a&J *drttfhlfiui* rrJlit* cWiffem, *f»fttf fmguhuum. t*-V /inji»vW'» vemr, rtldKis quam^njj' *cirtdidum.* Placet comas anrequam folracrumpant, Manto mcnti j quand«|uc ad Februirii

dido in Ulteum paltd'cenjp, ftcllata, foliaro, qui in bac- cas raudein abit, olivjemodo oblonps, eiquc & forma 8c mai^riinidine non rnro diflimili?«, jrsmilm viritics, per iriaturicaccm, quam Auj;ufto mcnlc adipifcunrur, rubentL's.fuiniirjieriscTt lixisptobari^otcft Btitaiticis, *Iff* S» *rakntm, ruffimiyvc*(igmficare J uporc j.Timaeiditate c]iiiflim«i(lcra^, obtongo, olfto, albido intuj nflcien, vcuictiliv*. N(»«idu$mi Lacunsm in antiqiw codicc, hunc locum aliter fcrmrun, repcalTe, & in hiincquidein fcnlum:«»-fflV «t» »•.!..« J ,,,,,.;.,,. ^ j j ^ . . — >(ii4i»')fv>'- Weft, Jinmilmifui.Jonrirt.JHB, *dtivietele- leum. pmflranetil'iirnturtieiit rut-rina.* Mc.lio miritritj- *x'a* teoip'fMfronn efl*t ncpari .ion pwtft, AJii. cjui fru- *fhim* ivrciffi viJcmnr. nuncivain lepin; t-K latacurco- dict.[1] »™ n g c f• "9^h''- Vukraft icrvnri IcflioIHtu pmeft. Nami.nap-o Rerfienfi frudu albido ccraerfue culpre repcriiur tornlis. Tarta^cnim nvirurus frur.Jus CDlore:iwncooraiui^nib<a&offiajblot)pc«e(f, MiniiaTido cf *rx* cfJ^Tc. r'anfi^ -ilbfi* faturatilts ctiain ni- t»t, omciilum.'fvi^ Siaber crafliu^ Jc brniui, ur dirfh/T. obfcrvaiit Clufiiw. Thcfiphralhit norm cum fhiihim >>v.w en r$_{crilll}^{non}$ duJccn, rnell^mve vult eflc. fed ^r.inmi, ftrmre ptaccrc: notinihil cniin aciduf eft. Sic

'* ''*'- mutich diicit HirpocratMjcunjniurianon ^ 7[11]:-Vt' dicendumTncopdraftiim aecrc de fyl-

if*[etr]^ urbflrrJ cortii frnfVa dulcior, tc

/*ruHu.* NobisThcodoril«2romag!s arridet, flortmfVu- ftunvi'ue ferrfimili tnodo; e^unaemttipcdicuioplur^ multoftjue ferr Sor« fruddifue.

x^ii> j w T I U ^ U , , Verba luec in hunc fenfum Btna- nici yonnuJIi cxpdauni; *Cwiutnfrtiflutttfltrrwqiie ttiem ttmftreferrt qua eUt* i dm verba lwe nun ad oleam re- ferenda fim, fed ad comiK ipfas. Si mi 1cm J'cnfc fiu- <Sum f«rt, cod«m etiam modo floict, coinui.fcd ton codetn tempore; fkirer olea lunio menfc, fru«S»* decL'tritur Wovwnbri,Dcccrnbri^ut- M.irtio ftiTct cot*'' nits, irudlum matumm Aupufto reddic menfe. Vul 7iico|>hraft. ctvrnuin marc in toe minamq'iw'''' cemporc. Addit ^lA't.quia non todem,foi. fiorcnt, Marxiomai, femtna Aprili menfc. *y*— riiBcrgo nuts, feriilsfyemtna. Utramquf^oditn t«ti[xweflorerc, ejpericntia doc«, ipfccfwr 11 llb. 3. cap. 6. fcribit. Poe*ff 5#i^« j r ») » W p Mtturum tamen, eodem teinpttre, i«Mgueopflo(tendit. fruition; utcapiteciiait>dcttt. «^it«^ jEiWiXuabf

fi, pxfitl'ett, (i»J *fitmumfn-*

MM tMMt, fdji *IfftMMlttlSIMHmfrutilf^l-* OlClIMl vcrh,ihic».4t.5^»«J&r»«. defiom wntiltntctnpm imclliMfKiacffi:, <M«ffapparct, (juodeicementinhie t kUe incotarom, qtu negant ifrudmn frrre cotni ;

'oi j » Miu)n(<. Focminjfive virea fan^uirara faftipi- antMfen'umbeH'as, ftoribiis albidis srravidis, quib«s baccx (tteccdiinr, (acMlWrm cobawente^ taiitrumeis,jc-

vireatet.tSni veroniiititrucnntniip-icantM, rajioreiin- (>racai,&vol>iviumnuUidc(id£rai«s, Ananicnfia tura, inTriilcntin[0] a?*[0].[uc] fcribit MachicJus, ex his oliQ tsm- lichint adfucernaruDi ufinri.cjcprKilistorcDlari, ttecoflru; priut in «![n1]b»cdt POTTO , iltud MOSntienoa erprri- nn*nincorJtJt, qiwddctorninriarc *ten* [jit Tlwuph. UK. Imjm cap. J., iylvrftrit fnnSuinfuawtwfin elfc tjuam f*- tiv»t & I'lerumquc Atajoreiw. Vide plivt-cap. (. lib.ij. dcCoid-

ri-ww. ScribctKinmhi<«ftj«cari«4,».lwnB3eA! ™ ruJjB ij 3™ ** S't he[m1].'*'• Lodl humidii liccilqtte utramqw ropcriri, recentinrriobfrtTjninr.

n<^>.'> 3: Apt hoc loco dc cedrn, eitfuefimilifn wJ- modthnfactr juniperum. Hie ocMfianenosdcuiraque «KcmiS\ t£ prtetOD de jurapero. Gr*ris antiquis arbor

ilicitur «r^a r fi* >j«i •^u>,quni4 SBJM nosim. MalutiC aliierpoiwre, quon cjusndorcmomniarewilta adver- fentur. CraK» linpui; |icrift, facilt vidonr niliil talc fo- narcvcrbaGncca. ->««»!>, *o^ntU^.Ay.^itti taulrrtmttumtnrum, tiit'ti^iti^t^mmf^m,* ^noJ *Jjiidm mtult* *t qutfi Jittnia hjtbfitt,* N.mi Koic Tptna, pro folio, ur ait, Plinius. taJtic orpo (pinolis tt)liis. Nican- cfij 5ciioSiait^s«A* «««S*i uxpoiui • j ' y ad tiunc Niean.

Iffter.

Scholiaftes Nicandri non videtur intellexiffe Scholiaftes. Scribe legit Scholiaftes, accenet in ultima ».,.•., non, i Verium

d«bei^«) « « pnncipio hums o t^-Dwiondw, (,« fel habcr. —**»leeit, 4: ad fcen$_{co}$mjn$_{Cn}$/«pol^ tedium, cau&in relinqui, cardubii™ *J fta^^nifi

SC jtliu-'

& tttnipfrus ; • « a/ittquiilimis tamcn iwSoribu*, criam utrVyel nidify & »f*i4S»differe- riim vocaric»(n65n, nemo eft; cnlitra —T,auitareftTlicppfiraftiw. iitUfcpitire, &jiiuipe-' arc mm ifttt mmtn°r drum. >S——" „—i———

rarairf, dnlrcm, Jtin mamfemlo fubair.arlim fflc- Scditi Grartiitodiabus tuc ilitcr Iq^nntur ac in Aid. cod. le- cifiir • j^'xgi.iir^ *li jvt&tJix&Sij*,* j itnsfyn.'u* JjWm- '• "*• *"'•••* JMinoritF/11'4,&fwirinnf4rMM •>«nnufijr- *ttntbifa, >* tfi ftufttttm* fimtierf, 4(ii«;iifJrfi)«M, i(id u^in altero codice ftripnmi **idem newtwftia,.** [Uilfr, nyeo judicio, Saraccnus, 'mudtucc ad notha rtlctctii. Legitur Non AtMiuti tamen quio hac vi po!)ca r juniperus. In vulgatis c,iam codicibuj legirir ; Ji I—

Iuniperus Major.

Latiné juniperum vocant. Nomen impoſitum, quod juniores & novellos fructus pariat, antiquos maturescentibus. Solum ferè arborem hanc fœcundo in biennium provenire ajunt. Vide cap. 6. lib. 3. hiſt. ubi juniperi materiem fructusque delin. et Theophraſtus &c in quibus «dmaate«d««.vita ri infraMaminabo. finow Dibfcoridwrradit SS mu1aveTft.liKiuitef50Kb.cap. 103-*;^<^;.

frutlui **JIHCJJ** *Vontic^mngmtudint repcritur, thtiwt vtri*

i? *fa* ta codeq Sa- cacni abet, qui 'e(1umu(*!"> nntl *)"011 Sniper probe illeru lectione111 ^I"0^ul"fwprwiiit.accutnomrii- bus M. ^: m atfl<: nnndum edftnitis, collanis f."tj nuod m omnium manibusvertetur. Mulu fitnt hie da a eum i m, in P rifienli codice legi, id eſt, de fructu Iuniperi. fructus juniperi, quidam maſculus eſt, minor alter. Non ſic verſimile Dioſcoridem ſic ſcripſiſſe. Nam ſequitur quod non tradidiſſet Dioſcorides, ſi circulus ibi fuiſſet. Duas juniperos veteribus cognitas, fuiſſe ex Plutarcho conſtat. Hic lib. de Iſide & Oſiride ſcripſerunt reliquit : Inſuper juniperi arcuſſu duas enim minores, maſculum ac minorem. Uterque acrem dicit Dioſcorides, extenuantem, urinas cientem, & excalfacientem; ac quidem unum fructum aucis Pontice magnitudine eſſe, alterius ſaltem aequare, rotundum, odo-

luajpenis Mioor.

Pmtticjm **ttfttrt** *invtiiiuptiir.* Lciftio h^c **OPMUpn.** Nun 6dbil4iri.bcFrocni; jfra- reptriri, qus

jnSaraccni co^icc In;Mnir. HJrst Ifrtionomdcfentlir SVrapif. *QetAun, ir*\\M,r€fmturcajtttfruliaieft* /io« n*t«4; t? *iputfam "I" 'ft fwoi, fie tit* f^bain mcdligc non vtilparein, plaium.tcd rocuii- dam p-icain Facicm arhons)uni^crirnagn*dc);nMC

2 + ^ S Iw«ifwin

" lun'PC""111 "!1"rtl|»&mincrcm<fli- (o-ibii crJro milr. Afltiiiulc **Granamarice** j.rortu* fimiJe exronunt.

fto differunt folio, magnitudine, ligno, frudtu. Sed inquirendum quam cedrum intelligat Plinius. Certe perinde eft quam intelligat. Nam Syriaca cedrus, 8c juniperus vulgaris five minor, plane diiiimifes arbores. Major juniperus & cedrus Syriaca folio fermè conveniunt, uc ex utr iufque defcripcione facile colligec le&or, in reliquis minime; majori junipero bacca, cedro conus. Quid hngula commemorem ? minor cedrus, & majoi juniperus, folio plane diffimili: cedro punqens, obtufym junipero; nifi placcac,Plinium novellam defcribere plantamrhuic pungens, uy'nfradicam, folium. QuocunqVip modofifmas, maledixirPlinius, ajlimilemcedrijuniperum, fi ftri&e & ex Grammacicornm fententia vctemillam fumas. Si verò quodammodo fimilem interpreteris; juniperus & cedrus 'minores conveniunt: iis exceptis, quae cradic Thcophraftus, cave de utraque intelligas; altera ranruin juniperus, cedro fimilis minori. Haec obiter. In fpifriis nothifque, quas Diofcoridi afenbuncur, fcriptum reperio. *TO Jpiitie&S* |yA»^55*'»«W)«, *ramentavero Itgm devorata interficiunt.* Sed IIEC, inquiunt, Diofcoridis dojtrinatn minimi fapiunc: Quire delenda putant, ob qiutuor has rationeg. i. quod n;hil hujus rei Galenus, Paulus, Serapio,Sc alii qui verbotenus Diofc. fcripta referunr,meminerunr. 2. quod fiq *sis* experiri velit,id falfu reperjet. 3. quod baccae ejus contra ferpencum i&us efficaci/fimae devorentur, & foliorum fuccus b^batur^ illinatur adverfus morfus viperarum/ 4. baccae lip-numqueii comburantur, corrigunt malignum peftilentemque aerenr. Credicjerim quidetn verba ilia in textum fcioli cujufdam diligentia irrepfiffe: fed tamen non iatis valida videntur ilia argumenta: nifi forte fecundum, ad probandum,D£>n effe lxthale juniperi ratnentum. Ad primum refpon^o; eoquidem probari, verba haec adding fuiffe, fed hinc concludi non poteft, ramentum iunipen* num norfere fethale. Veteres pbri fuccum non Tcfipferunt effe perniciofum: er^o fieletcrius non eft? Malc.Kecentiores quidnm contrarium obfervarunt. Prxterea vcterum4iem) tradidit, ramenj;um non effulaethale, nee cmifquam, cjuodequidem fcrain, ad hunc illumve afteaum praecnpft. Ad alteruti,quod experienna conftat, dico;vel mndebitacniantitate affumptii fuiffe ramentum illud ; vel u^am hirund'nem^ut vul»/6 fertur, nonfacexever. Per me licet expermentum alii faciant: Ad tertmm dico,r\u11ius momenti hoc ar^umentum eft. De baccis oc foliis nulla qi^ftio, fed de ram^nto. Nee fequitur,baccae 5c folia fine ulla nGxa bibun'-ur, ers;o etiam ramenta, quafinondiverfis^ollerepoirintfocultcitib^s, radix, lignum, folium, cortex, ramentum, frucius. Ebuli radices validLTime purgant, acini tamen !k femen minus id praeftant, difcutiunt folia. Colocvnthidospulpavahdiiiiine nurcrat, nihiltale folia, "radicefefue prxftant. LaCteiK lici arboris 8c foliorum fiTccus,non mordfcat tantum,aut abfterc;it vehemenier, fed & ulcerat, & vaforum ora referar, & myrmerias ejicit: verum etj^fti purgare poteft. nihil horum poteft frudus, tmmo contrarmmpr*-ftablt, moUit, knit, maturat, obtundir. Quartum iolvit Diofc« lib. 1. cap. 81. ubi, ait. Thus foris adhibipim ad multa prodeffe, recentionim experimento conftat, ac- cer^ma, i<>nioue inje^um, non tUodo catarros filtere en:ra^que fluxum inhibere, fed etinm venenatum, pe- r ue aerem corricrere: inrus tamen , ut ait idem

ienteui t v.urri^erf;mrusramen , UL

Diofcori^es; *fi* fumatur m fecunda valetudine, infamam f^cir V p, ,, <*«« 3 «» »» *ipiimeme* mortem adfert.^«-AifWi*'''''%*®* *verum m Cecunda valetudinc hauftum furorem induct*, tf *largius jecuma*ra potum interfic*t. »Ramentum autem iumpen S d T c c l non diflimUe videruf ei, ouod de colocyn- Siidos menaratione circumfcrtur. Multtim pinfendu 8. accribrandom in tenuliEmocerniculo ajunt, ne lnteiti- nisadhxreat atque ulcerec- Sic junipen4cobs,ob iic- citatem fummam, qua adherer, necat, ac fuffocat, cum deco&umfalutare fit: caret enim ilia ficcitate. Contra farina H , ipfumque pertum habitare,delecrcia farina, CUJUS rei ra^nem reddit Iul. Sralipec in d vZUC dc fubtil W*'' : P - - *fartium tenuiT^'J^j''eft facility penetration* : *altera eft Ubem quatitas, & faculty ad nocendwn in fucco.i-*

r o X " V e ^ n^m ^^''riff < namjd mihi non con.tar, hed ir moneretiy, ne fcdle quis affumeret.Non

SuYgamw,Jolet efieguvis cantantibus umbxA, lumferigravif umbra: nocent (Sfrugibus umbra,

Umbram nocere docet Plin. lib. 17. cap. ?2. *Kon faftidicnda,* inquit, *hacquoquefcientia, atquenon tn uhi~ vena eft.* Umbram nocere, ipfeVirgih lib. I. Georjjicorum docer*

*«— EtamarA intubafibri Officiunt,aut umbranopet**

Lucret.lib. *6.*

Arbor ibus frimum certisgravis umbra refiSia eft,' Vfque adeo cafitisfaciant utfcfe dokres.

Carminis Virgiliani hie fenfus: omnis umbra'cantantibus grgvis eft *1* hie juniperi eft umbra ; ergo grayis. Omnfo umbra /•antantibusgravis, quia voxlibera noneft,ledimped^/a; ab aere enim locusperflari nequit. M&lunt ^&*'legere; *furgamus , filet effe gravis cunElantibus umbra,* ut fenlushtjfurgamus, fol occidir, nox advenit, cujus umbra folet effe gravis cundlantibusj . atque itaquidem gravis, ut etiam juniperfambra, qnac ahoquin amoena & falubris effe confuevit, propter blandani odoris eluviem, laedere queat; non homines folum, verum etiam fruges & fata furgamus igitur,ut noxium vitemus acrem, & umbram effugiamus hominibus?cfrugibus geftilentem. Nonmirum vSderidebet, quod dhi^uniperi umbram gravem. Nam propter foliorum & germinum denfitatem & frequentiam, impe- *dit vapores , qui e terra exhalant, ne evaporentur; itaque non per fe gravis juniperi umbra , fed per accidens. Pro junipero major* vin Dodtillimi habent lumperum maximum Illyricum^baccacaerulea. .Folio eft alrerius juniperi, majore> acutb, pungente, bacca triplo majoce, refinofa, colore quo dixi. lignum fuavis eft odoris, & Iiquorem exudat. Haftc non effe juniperum majorem, ex Au&uarii auAore conftar; cni *ft* fides adhibenda,neceffe eft jnniperum majorem effe foliis cupreflinis. Iuniperutn maiorem defcribit CarolusjClufius.dnmviveret, Botanicorum facile princeps. Brutex eft humanam altitudinem raro fnpenms, caudice tontorto, non redo, multis ramis praedito, fcabro cortice: folia habet cafnofa,& ex continua quaternorum foliorum mutuo connexorum ferie compofita, quemadmodum <jipreffixs' flores junipero vulsari &oxvcedro fimiles, flavos, fed extremis foliis infidentes,utincupreffo& thuja; quibusfucceditfrudtus, baccarum myrti ma^nitudine, rotundus, primum viridis, deinde ad ptrxniceunh colorem tendens; qui maturitate non nihil mollefcit,fapore Sc odore juniperibaccis fimili, qui rrina, ant quaterna vel enam plura grana oblonga & ftriatahabet, medullam albam &refinani olentem continentia. Vere floret, fructumcfue diu retinet, antequam matureicar, uti juniperus. Primum femine natus fiic frutex, & adhuc tener, folia habet omnino difTimilia,utpote quc alteuus juniperi folia apmularentur, nifi breviora,& panlo molhora effent^Cum verò jam tertinmaut quartum annum atti?it, rotunda &cupreffina folia effbrmare incipk: Ait inferiores rami punj>entibus & acutis foliis, fnmmi verò obtufisac jotundis tnuftiinterdum confulciantur. Quam metamorphofin nifi diln>enter obfervaver^, facile in errorem induci poffit utcredat, adolefcentemajamadultadiverfameffe Nafcirur nd Tvrrhenum mare. Nam inter Calpen & Malalcam, Rericx item & Gallic Narbonnenfe ora maritima nafci, obfervavitidemCarolusClufius. Vul?o oxvSdFus I.ycia vocatun Quidam oxycedrnm Theophrafti Lvciam ^urant. horu fententiam probare nequeo quod oxvcedrus lycia pun^entibus fit foliis. Eorum non di-*

finis effe foliis. Neque eft fabina baccifera, ut qufdani opinantur. Nam plunmum odore & forma a fabina differt.Sabinx gravis odor,huic frratus, & fuavior vulwri. Sabinxextremi rami in acuta folia plenimq^e definunf contra vero h;as obtufa funt. Sabinap baccse maturitate nigrefcunr, mi iorefoue funt quã hujus, que ut *d*\ Ph«-

Hxc profohioclioue vanetate, arboris natur i induit vel j t nThinfci„inSencnfiagro, ath. & in Hifp. Cefte Clufioladeo-fit magna, aces

H: ri ta trabw & ... D frnCtiliCK.
... >iAaSn sign" I & HoiOO iion ftrr[1], vtn'im Majo
iwnJe cemtifTsamt se incctuex hue piLI vis in auns aviator, Hunc [wlvcrttn florem Hli.', vcl Horis rioetn gcrcre
fine .. -iicBLTrannzj^tiircT quo-...
... \\m poll|!iil-
... i-.vin-
... il, alR frcfjwmtiliui, ra-
... ttniii,
... JBM-
hnpdinn duris. Rxiecna, qptmfnObmnienjni-
JntfobdaJcCT.dBiniK-J-
|: ^ U:si urarn tki
defcmdiKir corticc [lunri: n OWUI»*LM. In l>«oa> <tiffc-
rentiain ncinnulfa::,
dam prandi;* liint ... «i*ta»
acmninatar.
Bcllnnius, qu-
[. M ••'•nmr.ojofji
,i|nic|ump^m. fi fceda
dciiwien::
tnce,foii3
iuntprri irliw, W
ftas. tiKcan
pta, i
idiirya qux lacta
i
CUJ ... ^rttod dc4n^'
lw ... Jhfit: E
•:a. IMJUUU r«xim ex,
... i.lJt. mat m a n aJ fern*ai;o-
rem, & i ruUpne defcn&Kfeni ntiLi ..tnifvii
... Cain,
... J ... Arbor
ri- ... nrmd»JJ^^^S .1
... it. L^htfwn>i*V*-terrain
f.fib. f. at Thfi* Odrw Gwd oWcrrwme diu*,
W • TC9]Scmi»}raiL,Qdii4K£X«i
i fetmt lib. (bift.'
y
... i I .-!<:« - roftus
... i i,
... :;intiijn
... %« ... • -
V - -

4tk«jn < j — | > M
* lib. 2 i
ficcm, *UJC rt
q
w a»rr-
•» jm*#»m q«ii.uani fcC
.'•• irk

Cetlrus com mom's.

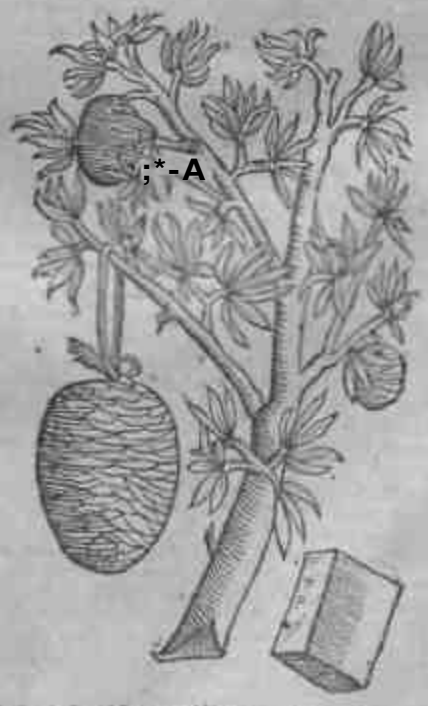

fc'

Oxyccdnis 'j

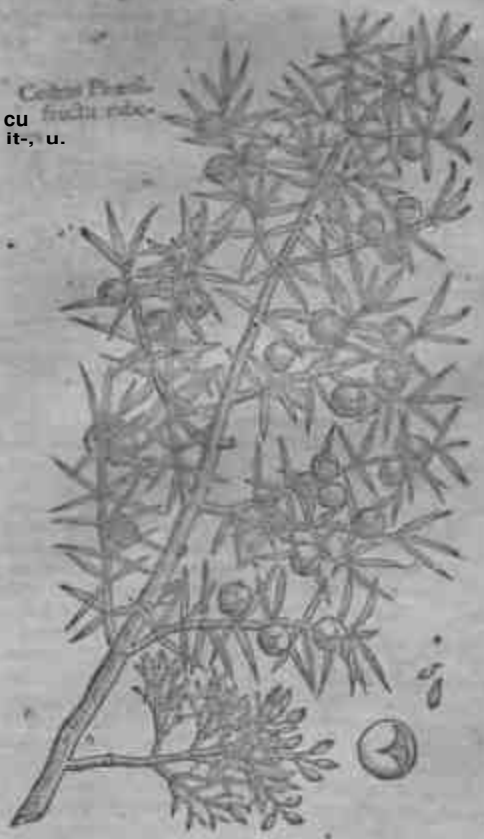

ad ;ñwiKnwtn, po-
fewni- rn, joDipen tnwla
mulro m»w>ren».

«rult

II CIJI'TCIB

nu.;

I

,-n.ib-

.irtUn'inv _«J»»JJI

;v. Ai

e*am;i-4--ij r i:. r.

Ccdrus rhcetikia media advtrfar.

teiius PKnB Kc Ttico-
phfltt. ramal
Oxyc
|Ti-ttj a t ijliiuo ma-
M

iLPrcin |

noti n.li.l t]nai
ininoni Ali*,

p

'JUT ll>n«'iij

u ..:

mrtarjf.i:r,

I n rrtfiB -

iII^I
Si'Ziv

?utTtfca>t turn

'foij tM ftjl

jjnff^

'tiUiO kf'

titiKiulUitl, noil jijuriin-iin,[1] *futreJime auttjirjjrntiavrrm.*
Aitlb*CtirJL- iiln: rülir j

lla, mirxi lpijli l
(pifiitiirt icJ j

niitini *Hi*

trletlttr

the p< r.
ftt° tJ.-ttm t- «u.«i_

uitmc:

f

(Jhifi-diT. Pfen.-

final,f€dwgirgiif.n.l:it4uji?x*mi ut r.

R +

prop, mguftabiliifit; *durat tn annum>turn*, *cum alter fubnamfiwitypr&ctdens decidtt* efc.Plmms loco citato *FruElumferunt, myrti magnitudine, dukemfapore, Et majorn cedn genera duo. Rut floret Jruftumnonfert, Frugifera non flora,* £2 *« <M antoccdcntemfru&w occufat novus.* Sewzewejuscuprejfofinule *Quidamcedrelaten vocant.* Multa hie in coniiderationem veniunt. Utramque cedium frudumfeirc^ir, myrti magnitudine, dulccm Iheophraftusde una cedro tantum a^ic, eamque comparat junipcro, rraditqiifr, ctdro fru&um dulcem, junipen mfua\um. Fallumeft, majons cedn duo effe genera. Uniiln rantatn in toco rerrarmn orbe hactenus mventum. Quod dc majore cedro fcnbjt, alrciam floreie; altcron non, hoc dc jumpero tradidic Theophraftus. lib. J. cap. 6. Idem cap. deamo verbis jam aflans, Innipcrum fructumnovum & apniculumoftendere>an& oreft; quod dc cedro, &quidcm majore (dequa mennonem loco ura-o non facie Theophraftus,) vemm noneft,m(i lit Phoenicia. Uriamque, jumperum fcilicet &cedrum minorem, Theophraftus cortice fciibitcupreffofimilem vidcn. Plin as femen ferrc cuprefllb fimile ccdrum majorem air, quod falfum c#; nifi dicamus, Plimum femen coni cednnuntelhgere. Videmus, quam turpiter Phnius hiftonam cedn majons, minons, & junipen confudeiic. Fru&um cedn Theophraftus *£a*%v* air, id eft,fcflavedine rubrum, Quod ita die, expenentia comprobat. Galcnus lib. 2. de alim facul cap. If* idem fere dc cedn frudku tradlt. *zifyibt olopaljin r Sxityx & ?mr,otw*s fd/f e<nK raxs ^FruEluicedrt^ qui cedni dicitur, colore quidem isffigurafYuBtn j umpen eftfjmtlts,fnbfiavw enim, ac rotundm. dtflidct autem ab eo acrmonia.* Cedn rrimoristeljuniperifrudhimcum fubflavum fcribit, mirurr inmodumfalhtur; nifiplaceat, Galenum cedn mihons *tc* junior n majons frwcfism compaiare. Hie, ut dixi,pcr matuntatem flavus, ad rul/rum inclinans, mmoris verb fc cseruleo mger. Myrti magnitudmem execdit cedn fru&us, forma qutdem non dufimihs, fed magnitudine fupcrans. Fortaffis in Gra?cia,proptcr Solis ardorem^Sc telluric hecratem, myrtum magnitudine non vmcit. lunipen baccam Thcojmraftus ^ ^ ^ x fcribit. immatiiram tmftaffe videtur, mirura guftm primiiin fubdulcis, deinde amara Repentur, ut dixi, quac prorfus amara; auftfcia non eft,nifi immitura.Dulcem & fubamaram eflc docet Diofcondes , & cxpenentia comprobat. Frudlum tardc perficit, ncc ante binwum; finguhstamenannis novos promit. quo fit, ut nunquam abfque fru&u fit, 6c recentes vetercsoccupent. Ex his, per ie, facile concludetledor, utrum Arcadum, anrehquorum opinio verirati mac^isfit confom- H^ccdejunipero, cedroq'ucmajore & mmore diita funtp fequitur mefpili hiftona.

Aibot Graecis *fM<mix^* fruitus *plamXov* dicitur, pro quo *TtCCUZlOVCSdlXCVUnT ficnJcarttXay** Moichopulus. *ftixfft?oy i* *ww~pwnhtXdi.* Apud Gcoponic^n audorb, qui ex Graecis eft recentionbus,/weWiAoylegitur,quomodo etiam Latimsdicitar. Arbon hmc cur mefpih nomen lmpofuerint, ncfugit. Perc?nna vidctur fuiTe aibor, GraecKC folononfamilians. FortafJIs nomen impofuetuntScytha?,qui Lunam^JOTA^ vocmt. Hefychms *pkxr>* H *<K>IWA uSfep OX.VJK.IS Micqrixov* (fi divinaie liceat J vocatur, quod cnftiro fi^ vcrtice. Pohnanus — *regum tmitata coronas, Mefpitd* Sedhocmmislongepetitu Venfimihus^nomcn accepiffe, quod frudtus mollio- & fm i^oneus, pulpa conftar ford^da, & afpcdu ngma , *pirmx®** ergo Nuscari fi liceat, h Belgis nomen Impofuerint, mefpila maturefcunt, Ocftobn, Novembnque nienfibus Mefpih genera, *CK* Idaeorum fententia, tna ait effcTheophraftus, **fy&>» m™«&> '*fah»*iir9* ut »nvuli>atKlegltur coidicibu<\ Quibus fi *xymtyr* addas, T^J" Mveftrem, infra cap. 14. mefpilum vocat Theophraftus) quatuor'habebts genera. Diofcondes duo defcribit, *ip*»^^ ifo^ pi us lib. i^ n. 20. Mcsp-iHtrtagenera, Anthedon, fetama. Terttumdegenerate tainet JianthedonifimiU^ eft ? q^od Galltcum vacant.* Solus £ ' ^ t ^ c s d i c]^nera tradit. Nonnulh tamen tna j^iu unucmaeicnberetradunt,codicemque vulgar corruptumirb trantnr;dequomoxvidebimus. Pnncipem locum obtinet AnthedcL *JU&,* Hefych. apis. *Bantu V ialeflna urbs.* Sic vocatur apis, **&4 r £<t®-tin,,* quoafloresedat.Diofcondi genus hoc m:fpih«e»*vi** dicitur.Sunt qui alterutnus dodicem corruptum fcribant, cenfenttfue, vel apnd Thcophraftum legendimt *u^aiHuv^* exDiolconde, vel apud Diolcondcm ex Theophrafto «>^A>'v. Qwcquidht, corruptus non eft Theophrafti codex. Phnius enim vocem *afykv* iervavit; Fatemur quidem idem genus effe *Jfyhv* & #f#w*»; fedaltenurum codicem emendare non audcmus. Aioniae f ruckus *tywY/&* a nonnullis dicitur, quod tna intus contineatgrana, Neapolitans *araros^* vocatur. Secundum locum tnbwt (etanicae. In Aid. & Baf. cod.*legitur «*T«-»«<^. ^m.*^ legit Phnius, etiam Diofcondes: quanquam m quibufdam cod«cibus *mmmes* le^atur lib. I. cap. *fiijtichst K&XSGI >< J ffyjTufiov tvo/uuQioi, JvleJpiU genus alterum tfi Italia nafcttur^ quod epimehda nonnuUi, jttaniitin alii nemwant** Norant in anuquis codicibus ahter hunc lorurrt *gtcnt*Ht$il} m Italia nafcttuir, quod epimeltda nonnulh ^; atque alterumquod fitamon.* Inaitaquefoient Diofconclf^enera lyelpiH. 'ETn^i^vocan, ait. Quazn fblet quem fruuti^H GalcnuS *i7rtft&Xiobs* nomine "dekn— bat. Vu\ata eft<fc recepta opinio, mefpilum effe. Verba Galeni *fi* ftnc\liius examtnentur, res dubiratione non carebit. hbl 6. fimpl. hscc de epimelide*tradit, WM»* (Diofc. 7n^/Xis & hb. de ahm. fac. Gal.) *\yvxftfo* T»JOT TI *ÔltOfjtfl-* *p&XPax yivKVTtins. Etquifrutex epimehdasfen* 5 *appellaturautem iS*fntHus in Italia unedo,ftomath6que nocet, & capti dolorem adfert^ acerbufqne eft admodum^ cum exsgua quadam dulcedme.* Pnmum notandum in Libr. fiiDph k-gt 8ZMA<JW per i, contra in Lib. de^hm. Facult. per *• *tnimKht** Quomodo Diofqjbndes mefpilum alteram vocan fcribit, iupraeac Phnia, uredonemarbutumdi(ftum dicere me memini* Equidem id valde venfimile, hxc enimcaput dolore afficit, & ftomacho nocet. Vide cap. de arbuto. Ipfe Galeniw de arbutohoc fcribit, teftarur idem Diofcondes, & Boranicorum tota fchola. Qui vtrb mefpilum unedonem vocan fcripfent reppen,neminem; ut nee qui tradident, cai>ut tcntare, ac ftomacho lmmicum mcfpjlum. *Empntoik* fie e\:ponit in Lexico; *Atcaatei** *Dtofcortdes qutdem lib. i/de matena medica* *mejpthgcnuifacit, quod etiam fitamon nommatur, quiddm verb malaparvafyheftna, qua ettamnum amamehd's ap~pellatur* Apud Hippocratem non *tmesis* fed **p*.fJcnKi$* lcgitur lib. 1. >u>*»n«*»,ut dodtiff. obfervavit Fosfius.'s^^-juif;** *0 *&4 l**^^* *f^*tW*-ih*s, »& ^ otvu ftiXetn 3)h*af ma*. Admifce mel, attt amamehdat*; *dcinde ex vino nigropotandum dato.* Ex quibus, ait Foeiius, conjecliura eft, Galenum apud Hippocratem *w/wxihs* pro *dpufwXih'* legiffe, ut legendum videatur, *iynpuxih^ im^ht.* Aiowjf^^i?. Idem Galenus eodem in Excgefi, ^ ^ *x* ^ *£iis n* ^E^'- *Amamelfi genus quoddam mcfpih m Italia natum, ut Diofc. ait; nonnuh epimehdesajuntcffe , mala quadamfyfaeftnaparua.* Dioicondes (ut in vulgatis habetur codicibus) *tm^Xiht,* non «W*;»Afr alterum mefpili genus in I taha natum vocan tftdit. Sed videarxius quam vani Grxa fint m hifce ?ocibus. Hefychms *dp*pr»U (*vulgo corrupt^ «V«>>?A«^nifi placeat, recentiores fie locutos, fed fenes alphabeti contranii fpondet*) *Mi^ns, i^Xrii j* ^^^ ita Grammitiais. Difputaranvetcres, utrnmmefpilusadpiro-rumclaflicum, amalrum referenda effct. Phnius lib. 16.* cap.2o. mails pynfque annumerat. *Maloium,* maun *pyrorumjuegenen adnumerenturjure mefptlajatquc forba* Pyris Pamphylus lib. 3, apud Athenxum adnnm^r! *fbylm pyrorum quoddam genul epimehdim vcLI'flL** Wemalibi, W^ 4' £* *J T ^ J S l t* ^

.At-

htit H I M wM*?[1] gCM .JniJffliiMJJj'ttltr Tr.iintlidrl. 1(1 jfMt»

qttmKcif, it p;tt> Ijs'dtfcrtfttf, titfmvitrrt e{]<:, Aijcbf hits Ub.ttTtttGfatfiiiii rmnflr*t,tuBtdciitfiiiAQie[doo) faittttur, Jtf-fflji* pptiiHa fyTt tdtiCMt, £f ^tuitn Iftnu wciirj*' trx,vt:thJj*, cAreutei Ttuctco, gwii [Aforn tiuclecj. jEthtii* Ith* quint* de hmittlmi Stniiirtitu. i itliuilreciferett, iv»i\tmtliiiHiffmHaosinAt. K ntrr«i(xpmurHij>ptxr;ires. N.imimanitrLsfrurti!!, ctii fbavisafdiJcttfiixir, quern incllislort, JJ b^ JULjcit-(fluiti, otcecn-adulttii mpdici calids Sc liumiii, poe-(critiit. Ctfrti fftiftus mcipili JU id incptu*; anitu-ru* quippc^e; adJhinritw, nihiLfuc rodld hibcia. yunt •liiiproanmntliiie habctrt plsntam . qu :> '"'<•" /jfnc/jccvckant. Vn tilhalncnt paul(lJJp«<*«'«n"rf:iniC G.db-iV • • '- -res j qoun plurima ::s oblonpi•:, beLheri«iis m i- : • .rebra fazturi bifc* rntund.f, ^'rlciuc^rutnrunc, tiu^fiitydirM; my; c mciico^Scpcrtjraropfcbccu!a:,nii±i§ r tmtlmebit, quaJt nftlicM; yir^is forpt fi-ftmitiUBac Kitnalts, omnium riuldiilin n.t, qin'ernos nut quitiO! i • liluui iafeapa* ra pr^t divtmin Moftcrii^ • .jTonmaiiwrlidtdfKfcorti habent. tTnum rantmn oWhw vidcrur, qit«! iioti fit «'«v'(t'«. Nam •fTiiif>m Ic-mini tf ma, cgmtn'twfue indtif* habet, pyrolimitis, m- « f.ri-Diccndwn.lctninii liatt ir.(iiH forrtum nun lubcrvt ideoqus reiti vcicrwdixilfi:, iVfimlft, vd fjuta halite fctnlns, idew]iu! «'irtr(j»r vocart. Mcfiiiloistirdu-c« Ditifeoridc[1];, tn^i»Jc didtur. Nomcn h-K inditum, quod just* nwlos nafcarw , ObRrvarit Val: Cor.IaS fponte nttam. Temper maltan vidreim halwre. Std-non wdemr ablurdi tjund fclltitcr iamb's info.nur, & quafiim d ! ^ tR,in taaioaitmoK* devcrt. ^M^ttMtvd v (hritiutndicifiu[1], JUacJw id ! findon-4— «I "-'•-'• Gt«i* P[1]*[11] fru^iliufftie ;^^L., Egnjficn tdtePoU, lib/*. ubi cum ut homut? umUEcapratixife tEillct, futjicft, •int.'lt T^T m'*^ ,v^»^ •'•,«<^,i ;^»f,af, ^rjiiri ^-o- * * • • *

^i,can:tcdctfitjco<ro<:<^vi»,Hidcidf>i;!:jrdili^cns r, Tmiujneeriusrfi>J«ir.. credit, credu I Anrtii'-.lijoiGmifel'lii.i ..T*TIJ»M, ttfgtnttll, larnrtfi a lit-li't\ i flfflRf, l"llllU!t H'tll D' nth pj^icfti*, <Tjjaqh^f tiTi."; l'^'irjun :iliern

• : rminica. ' mrfpb- Folrohurin i mv >r: Hi: lyiveRran. inMtnL[1] ntyi i n jmcd:r, neerrini^lwrTrr, c\linp'rircma, tit!: jfwt-.», quinrw nodecs complciiinnir, r!fi forrt incerdum rrx-CITiiamram, am plttrts auc])anciiire*confin™r. j. me-fpi'm tt.ilica. fclin Isurimi fcrrato. 4, itK[|iiiM t'nk3u ilbo,milii.' w.ijiKiiiMiiniiStaiigcr, J.aie-i(Stfi>lir)]id[it.ttT!, rricoctios.

»;«j;(1y mniwc, PI nma fowdttoej, SttmU «*-l«if9a!liHi,ttit^iJiiif^uf,*citiii»fSiiT*tig>ie- ^<•'"e;! nptiim eft. Set**i* «•• ««y <> ^ni*™. "f'-t; ,:;i«i • rniBitretittK. ScriUiSeitnixit : di-rtrilvt Vheoplir.iitLis, t-x D putcft; *pud(]iiem !i;f-j:ur, lib, I- cnp. 17^. M ^ U

fit fr

'urr W o , ticnrt

tmUaft

to, .1.' •"

ritttalLfedi.* • • ronimtum, i: • biJicoiimilii |

Mespilus vulgaris.

initio , dim mo!!i'ta '.ft fopl-iU)* 1uJv4,iWfl ntoUit BH (ft, prteqaml ilulaqmai. j'wm, rinra, di C rot, mill-' TO[1] 1 Jo nV dine ctiiit, tjiii".;n. linein nunqi

«w«»^W"•^-'-V* (enpCt-Hen* (3obfiTycineifib«f, nri. ttt (tWlefcir. quod (mri norenr a^r-h-br. P

£ eaden can ana».4r*ai tu.

onto inu!i» anur. w

id

eu»m *\edtat,* tatjuitxiliitun eodicjlnis infert.i cfle qiisc-diin ve r bit, n IKE nd a li erius mdpili bi ftoriam perai enb I n tjui Ui I ilai» c nim legitur, «i JJI *»p- ^ /u w r, •* i*,ti» f' fitt. Lac mil umbilicu alrerius nielj'i-Ij friiiius habccjiuic ariibr umbtlicas. 3(<1 hie, ur mo-net Thcophraftus, dim ins fcrvttimcft.quocl iy>fa«rc-ri«rm;i probatnr. Kcfcrt Manirflui, Dccemhri turnfc inr"Puma & illaiii hjbuiifc mcipilj aronut, cum vulga-ris nwfpili fre&iK nc qukfemfnifi in arborc rcliuqualur) sfi Noverobris ulque vncrtfem iU*fa jruneat.

T 4i •Va^iwFJw fajgrtfiili caniidta, nffi viridis, »g> vcrtic. ihtnhii ex tobacco candicans, eft rsec-

Amygdalus.

Am R, h»c occaflorw, hiftorwtncxamtnablmus Dcinfit; aAtncrpihim rcdibitniis. AibCreetn Gr*d i AMWltruaum •>»VAA»'VocareconG)evcninr. Sed vi-deo Grarcos *Ac* vfJcfeW^ow'n';. COIKI, ac acccan] atrittr dilpu fr- AillJMlffIB IIW. I. tn ffsi lit «trfl*g;

JiJ. SfJifr *OKII .tmygjiaUiieccnstt, uiifiatntniliiifit, mb-birtiur. Pmipbilttj tfuidrm ccajit. citmfralltimjignificjr, uliimtaf* yjwAun *gr<rut fiattndjm ejfe, at in foe dtnit aifu JurjJ^'tcumfm trhetf nfurf4tur, eamfftlibimcir-*

demK mt

M^uat£> *Artflftehus *iwi Frnflitm & *,tvrci»* turn *-«((lit pttiulti'iiJ prefer.", Fhiltxeimt hi mnjuefi^mjk'*'* M *cireuwfiexum* PWIost-num fctj ,ut Hclycti. «-

tur. Amygdale arborem & ballaria ... id eft fructum, ex qua Tjd i AiliL-rcttis

A JVii *inultrrrufciiin*

Trtfhmiiit o^ ^ *JtticiUcctHtihs* /r* *ttanrravi* <«s(y *gtnetefena aino* jixit, wiccra fitvS^" «0vrvniM, *ttbmtm tut cm ifayiunlui, ahimmffl-labztiKumfiTxtttn iJjtda.qaU i/rnlfu dednfis,atti*x fefftflitium lUnrnnflnt <«m iS* nati iSJjrtcu.* Hoc vult. **w*M* cum ^rborem GeniGcit. poilcffi w form* no-™" effi--.dedbc>iini!tfr«a« fid <rft, a «w rf«*.Vi ftu-cliim fcgmScinre] sdetwuc circumflcai. Simrlis tomrt almrum e,uH,m tnmiJ«ti mmji,tttMMi.Mrt*. w.r,. Amygdala BCKHC, ^ ^ m(fow[^, X t f .

fiflaki Eamlem t r « n ab Epidiitrmo didi turn >i»Tii& <»'? mA> TIIM ornn ad llarus crpirariofwm vitieamur. Vd qitod i ven-ds leu tcmpcftarJliu! arrofumfitputartitn.I-onjili.5n&-Bten tw>c itnpnfitum, quoniam torrid* ?t arid* vviemisr tiKerxommcc(endunt Eulhulnus cornpeft-nim docct,tT<r trf»* c;ue p

•'*i>*ni nj ^"W^^fi*. ScVioVISftfi ClpOlril nj •t.anjn^ ii» iFinitr, Aan&^t^'ni*. *gvtm/tiinicJHtf) * cftJuo tern ettfra Aejittu^t tetriit cmt*,* id eft, latiugo 1 fojc uiti JSI torrida.MuIcbliKcnon urrtdcnr, qtlil *pi ;;1I!(TJS: interprets & alios ifU vulnnr 3ccej'lfle: C *«v«, non Poets, fed Aiberaei cflet, quetn, Epicharmirm fer^/r* inreHex^Ie *m^g<J»iJi. Sii cos drecnt voculae *&i* »/'Tc. QuisdubiMt vulpp O •»>• tuttrc<nu«s ju[f]andcs > Dc iis lonui Ef tthanniim, sr amjar, rjm 0^" 5c amygdajariini limul fiat Appofiriflimui tft. (juem fbjii Ah

tjurtwif ini-unitc nnn polfuiir. Scripftrt fue-taflc, ujmgi *itK^tim, alt"* "M'*^ Pfipri figfulicaru •Jp* i. K amyg<l4\ai 8t cJSbioea; ii\nu^ At hound .ir Hclj'ch. j^f»«f *m *mfar,im**t* w *mmttttti,(nym $<BB}%4ai*marbaecoiHtttfiJntjm.* Redo inrtf-pres.redtt J'» per U»IHWJJM "t™ amygdalas intelli- rtrt>*i fec p < y a i T m vtili AvV* naju? ib A:rici((iivcrfam halniifir fcntctirijrn. ftd pr«-fti[ifJii Arhcnii vctba i" mcdhlm adferre. x I i h i w •esi«Wr *t [addendum vrtlttur

C /i'f/ci i£ *dtifcripttrti c&mir.tini veabuhfnt** Hut wnJffJ V-jwnwmr* i)«ra (t^iw *tfpt&mt. Sputum* vet4,m &* "" f'• «<ys™*«M ^jyiia/m Mc«.^KwTf^. j^»m»>»- Q™_ran intmidvcttit, Ash«nKum 8t Ep-ch^rmiim (iiverfam at Atcicis baboc optttttoncti) ? Quod It nucei (ic v.icidctEi'ichinmLt.noiiappcinentlacrsi par-ticiila »'I« Ncqu* vocul* ^i(iiV, cjiucqitun faciunt pjo iis.oui comritrU de&uduiii. f^iitcntiajpcr quits Athetsem fe Kpidiarmi ferfen i« ducct.Non (unriRirut contrs inifrpreicm | <«>« ipfo- Amygdala pin-Hi* dia^etiam tui't-PortSEPIiyllidcra inainygOalam«W rem muratam rmfcm«. tu; *VbyWh* Lycnnri Tnrum Rcgi*ai«, q Pp1 TlidcihU bat. Hie -ad Trniam nun pfofidfcBrera wo Phyllict; breri Manport ft- r«jnuram ; quod onm iViD d:c, fed ftrius onam fromiftTsr, urjflU fc fefpferfKimr Phyllis: qusrt & aroops ire-p w . Scdolorss inipiiJh!, Lit] iicrtviram finiit,*; COB* vcrli e!t ittamygdalacn, arborem l'nc fi»]ns.Poflea rerer-fijiDeai')[*uniih'e'ipBi:ii uriwrm illatn coinniejns eft. *qax vtbu* jnefijTleapens xdventttm, (n!ia cirujjt Hincamygdala tipfc'* Siiid'; ? Jj ^. ^

j,. iil eft, *fl9«» frifli""' genrrt trier; nttftuttn<r vtti mur,c,,,.* Arbor in quam nmt«t Pliylfc, amvdl. Alia dc ^inara amyfidila fedula eft apud A tibro quiim?jwin{ie nacamcain [1 MidaRjcp^ ~*WglM* Jflortu.-. Atcine fponfo fuo, coram f

cflereru Armi%i4t4. **ApuJ MS tiny^dalui floret codon ijuo ArmciiLatamz!us,frm£ulifiielulio Auyuitotfucpcrlicit mcnle. Anncniaea, perijea, ttorciit ad iincin Marrii,* ttpidior fu«mhyems, ahoquii) ntcnfc Apnli. In Jcalu lunuanc meriTe Borne negjtit botaiiici I [alt.Idem** PlituutiMj'. *(tqaeaaCrtBini^tuiler eit, nim^utmvtrttc i,cxi}tn PhfBti ftfujpinJcrtt.* 1 nielbgc tiunquam **iptcqvcan Riwotn ainiierit: florec cmm,awcqium fylu cio;";ai i miJc iKutiuti JamW. Fu« rtiam vocata *pi"* IHQI, Athcnxn* lib. a*, v^e[1]*[1] • S"[1] f'"* »*• *df-fat-*>ii „»t;,Tj „f'/j$u< *tnr.j.UUm* Mij.trjti *wctii trtdit.* Hefycbiu! ^Mnf>-jpnyiV'i- I-J« »Vi$"^*^***J[rjl]' Scribe ex «[t«, ill eft,

riu *iirlinritiifirtbtt$ anflitrn nucti VKSTI i Lacombta ntfecnt.* Vtxauir etiam nuiGrjeca. MaerdjiuiSKuniK lib* X- cafe **14. KHSC** *itmiimit cj}, qua jit QI*K* MIX . K fitKut her aiiiiij. tafgA^tan it Unit tutu IS ejinuti. *mx* G U M L ^ M © *tttprilileJuifUr fiJ iS* T^j *nHxvtcnar. TtRit titCtwuwndvuiariitn"* f4t. **W.4. emiijif JU. Nu GntM, jnyg^A-** [pjinuis] **"b-tan. 22. H*f«»i»t (*mj-g<klaJ rtjflw** *Mitt AnbitM*, •;«««»«* <•>•«•* WMWT, ./* **M/w/Wnm«*rtWere««. Maxitni miror,** *ftos* **am m Cbarca niix Cdumdli (it atiij 1 Hud** *cent* **etinltJK irbitjror, o«uiia qua du mne Crtca icfar Colnmclls,** *tie* **amy^dali ttsilkliflc I'hcii^luaftum, u; ei loois fupn eumnaf is & cvlktts colligi in> trft. Son aptd Columdlain dc amyg<kL(** *$t* **midbtts Cnnsra-jqjwrn diuonis tntrtiiiaman licri; fed iislo. cUntutCtscj, amygdalim^TUU-amdoftrfat- titlibf.tf. Btdearbonbts. Amypdaleduplicccs. duidj&amsraj filubtiorjinnra, fuavinr dokit: ex duleibus,Gricn maaiifi; comineiidiboocur naxix. Aihco*us loco**

IM iitM =* >>{* »j '"'• /i*$«£»•.** *jtntfgdjliij* **niiui** *vttira telrbrjwit, ntctiamtriit* **: ^iijtnioquidcmmta** *infuUpi-*** *gmutitir tptw**- **Secandum locum (ibi Cyprus vat JJCIbant. IdeUl AriienJCUS.** *iixf'QI* **If** *att<r/lii*«i ymnst* **u> 1—P c^# 7S « «*tjg3i 4 »«^H'Nf on, 615' T» <(-** 191 inv.HTiiH. *Aitrygtt'Sx. qw.xjac/prjfiaxte} mfrumar in Cjprt* In/it/*, *irottjiittiiijut tlibi pnvcttiuatjigur** (in *tur.)* **fcripriscodrdtwt o^artrnjii^'itj** *<fii*tlitmdt*ffmi** **SunEcnJmob!nr5aje,8ciBtumaHJrefiMi.Hocgetn» amj-pdiLmm in Hifpanui nan rarum diiiiiiiy Caufimb. Icnbit, d; indc Lugdunum adfeni, acprorfus, ut Acheiurmait, hji triplo autquiFdrurJnvul^rts fupcfspewadit. iif^ur^fnc id iUTqu^^ icctfdtrc* Ad rvjiriro admodjitn h* atifcrunrar. ftmy^rfanHB^Vfl, lylvcftrtiaJia: firirii, vd major, vet Eninor. LaudarnrnutW fJDX Unngiric caret, quart primo** *mferi Met.* **Amyj>d4-™mitvtrimtam itt»ram rjuim dulccm, 8c quidcin Jliistripio min-TTcmer** *%fia* **fjntainjiiibii*Jitit belaStadfiteftjnir Cotrfns. Mtrimnii Gefncnitainygdatj. t$w-

TtlmMlionpiTiimiTfty. auotnodo dulcisex amaifiH, itibidbrt. Qstr (pwlim oc arajfgdalK frait Thfophrafris, •• 1 Tiiarfim i ncibis cjrtnurunror. Perfioe rimiiintdincm ifnT?dilusrefcrr$ srb^rtamen *vex.* **dmtfrnior, & procrriw, c**l!ce crafTior, raio tatnen rcdln, cortice piiiciiFinriiei!'iis,riqutdetn«t^WWionun))i^(u!Mi jdte , m lib.]. cap.5). tradit Ticophraftat,** *to-* **raiwit,al!idcfc«n(!e9U,.Folta hujus tibli>ngain' uminma, tnirpnibwtreriaia, qiulia fic« : Rftrcs Smiles, ni)i nftod hujiW ftcuraiiorc [iir nibefcMt. Thcophraft. 1 i t p dali freiDK** *S'tjt* **fiibrubroCTire, ait 5 Eco mniltitn oWirvmr-i. Fmaat ptrfcum fiuoqic r, fiiruam** *shun* **paiTc iuftarrinisrhabfiw, &rtterit<.* ntw moili, qima aKiirfi fWtu jam nutiiro, «ra)ico(i OttifilaiB^tne ottduAa; fedfub harnulkvclexit^uacarae dura ate nfrikjtutni caro fubcft,on* f°n I'dimr-lnmw mst lohLfmrfitiam perfico, wnicaaJpS*[3]1 ^ '*" s Weft,amy^alumtxjnrincnir, pcrBiOsfi dulrc,quandaqtw amantm, j y tipu,j, qu* amct]us>niiiduMCtt, WCpW aim Pur jmjnc rrtTK&n* , & jrafer-*[FM ab]."fer«m jrerrntibus; tft ctiim ipifhii rten intrraia.** Gumm!. qftoH ,, hjcfcnat. fimj[c J potowfi. Floret **tru. hnnquc f^rr tjuoSKI tcmwxc,**

i^ttnfadt in IWm. De virihus^mycdate inVwcis ad

flos Jhbvlridii vidiatur, oiw amygdat* non valde fimiL<. Volgatjj mefpOJ fl,„ fijert: rctvrt amvcdalE flor«n.

rtr (* &c* Hk «cnnnm'*Tfccdcpnwtt*. im Aid. &Ba(- inhmic fcnfnm J(tajs hsc eiut./M^Ipfa--*n*»b-

queum; huic folium mjopJaiit JIIIJ mile- Quarr Rob.

[rmttur. ttier if fa it 4>nflt f'»» ft\ fain Aittcqutm Jrn j/djjf **r«h/i«Bf. In vtJU'saanrj^ii/Jinnj cdirione ieripmm ef^. wofiwrf i,^tw,** *Anthtmi <*mis mini* fmvm, fed sine ftitjtwtm, fSquoAAiutimfcn'ttur; trbertpfi dt*>r,tUf' JimH. Vox* **AntlipdLini nmiTa in vul^ara editionir- Hxe fatisoftendunt.rLNK rcdimtumeodicfin i Rotwrt<>Cotri ftantino. Scd illud ohrcrvandurri era, Antlujdcmii.irLiorcm , lion cfle ihafmim. QtaUM liarrco tirmmtw profpejfitiQi de.** *hoc* **loco dt-rradHw.Mn, am dimnnirictnem dcnutct. Ut vcrhoui PJirt-'i liic (Ir fenfu*: Anchcdtmit arbor cfirdc amplifllmKid eft,amplii^ma iTfiAffdmediocris. SrtJ nil impectit; quo cAiiu vulffatam fipinficatiorrf rc?vncamu!-Vrrttt cnim PI in. wif'«j"'[f]. ^* *fiiUfmiii*; «.£,',, •jao,** *invrton* **rome/i jffer.Tilis sinpta folct i-fle, id Ia«undique«rpanlhs habcrc rwww, . W cit,**

hnuditapnctra, in erhem emit.foliumrnltijidum, tjitei wlapiumpartcfimimtimimtur, fijfuris tjmttt major thus, ftotenfum, nervofum', apio tenuius, oblongius, in toiumjnt fiffurii circii'nftrratum. feiicuh teniti, fonga.* De anrhediinc hrc *Diaic*. lib. i. cap. if p. *pima.* * *n ftityt itg* i-*litil dfUrU* ^AHTSf. *tlsatjiilii lot, ifiun -nu Qakt.us %-.£itr.Jr-* **9m** *intfptltts arbor qttn ab tlujuihui nmnU vacstur, Arbor fihiofi, falin pyxtiMstbffimilibut.* Mirabitur quifpiain, curThcophrafttisncplexeric tradere, fpinofam die arborcm. -Dicendutn, iMncarboram.ciunjadbLic i'ylveilris eft, fpinoram ciTe, fed fpinas deponere, cumdomeftica fie. InVulgaciscodicibusfcnpcuineft, »$«•'«;. Lacuna in vetufto quodamDiofcoridts codice fcripmfirt'epperit, *Hom&>3%*; efuam foftioncin plcrique fequendam eiiftimint: nee nos improbamus, u: Bee vulganria, *jro^i^'iSf.* Nam *7nr&!<&'%, SdivijfjHjit ciudcm* plant* ftimnomina. Diofcarides libr. i. cap. 22. ;£U'.JH»J*. «3 sivei'"* •« j ^-J-*&XXIS&<I* »*jujji. Vide cap. de oxyacancha. Ambignicatis

laminetpilumaroniaiiijtjuamojtyaanthamconftic die foliisapiiintnodumiiicilis. Aronia mefpihisarbormediocrisproceritacis, maJo altitudine inferior; corciceac macenat pruno haitd ablimiiis, ramisduris, ae aculeati^ dum ad hue fylveftris eft, nondumifue raiisdoifliii. foliis fiifisvelucojiyacanthK majoribus qiiam apii hortefifis

«. Hoc de folio Plinius loco citato,/^, io-H™t.*"'Ww»rf«»^«j.«*fr™Bf. Folia, antequamdtcidant rubcfcere.teftatur Dodonxus, botanicorum, dum viveret, facile ptinceps. Quare, .'.Wnptf^ leeo $..'*>•. ^ ArborGrscis«&.;, *SSSbas*.<f..«..Gal.lib:i.fimpL •n T- &£».£ i a>f n>[;.. ««^,vW] irsMi, *fafSjiid* eff, « 41-inra iw«™ e/f.cuj <t, *frufhiiSj multis ^dicitur ai-*J,>. J. Hcmhb. 2.dcil,mfacuk. fcribic, Athenienfes ... Be »» dtiiirc.rehquos j& & £, rf« a r s ^ , „>»*£&; ? nl- »*, *I^«T#-, *xai* ¥ wt^xj, JSLm'w A» *fin $.t-yf£p. ft***®- >-aii*ii9«fTi ^ A^&a,. pt-imtm itihonui^fyUabam vttem Athtmenfijjtr. ».fir,ejcrunt,t3 diXcrunt. rttca- • tttreierum per.* **if. ^ , *cffb&nt.* Hclyc. i«A>*o,w'fM. p'i ^i W(mf** *aa-niTm* **p^Ailra, Rtiga «Ju»ui >i.** *arbor fruilamfcrcns', cujus qtteqnefrtiSui iivwatur, id tHferbuj & peltti miii.t.* **Sili^aF!, •«** *ti^ftipim f/Jt^- (tfomtfumpSi i/t-* **$iMt iT*'^ J fa.** *pruilut arborti generis* **, pomw** *par vis Jtmile* **; JBffi tjf** *pornorumgtnerecomprebaiditur.* **Refte air, fub iS>i(« genere fbtbi fructiim tiiferendiitn. Sed qucmodo cum •'•ejifr™'*9®-ait ? Dicendum,** *dtfifywr* **non rantiinj frui*usd.irn putaminc tefttis, fed eciam omnem irboris fru-tum (i.L'nlficare , Eodem (enfu apud T**neophraftum in character, citulode impietate legitur; «r^V **TO *.«^, i -ni "JJ * p * TO *Kfift^o« , dj** *fwcei*, **tnd/d, ^£f rc/*-JJ/OJ oniBii** *generis arboiet friiHus Kcedcni.* **Malt audit** dchMT Cnuiabonus, quod lie verterit; malunt bactas incerpretan. Certe pro omni arboreo iHnftiftb Hippoctace vox hxc uflirpitur, lib, de humor. «' i™f«f j ip^. **«^<i, wAiJoTif * m jnu'i^ujt xiima, H'T3™,T«TE Ati'n.sT'S'** *Jxfifyvx.* ***t>iei c micitldtcs (*** **Intcrrrcs** *dntumntis*, **vide cap. dc palma, cap. 7. lib.j. J** *labtribus dc.iiti, irtfoUtrls hubent, (jebf'os potuj*, **(RJJ** *inflabilti, v\na, (2 arboreos fruElus.* **Idem lib. demrura pueri. w**

CS *frHmeyita.arborcifruSui^ctU^* **•iritttm cotcipiunti qaijiffurifoila fans prodit. tn-fruOrnS nucum generis; cjuafi iff nialis, pyrifi^ie ubi alTantur, hoc non for<t corcfpiciium. Tf•'«»?(»* ergo** non tan [5 fru&usdurocorrice tccti dicuntur, fed criam, TQI ifta aliquaudo pro omni arbnroo fumitur fructu. Sorbus *in* dicirur Gr«cis, ab ««S<iuod fructusfit ovi ft>rma, colorer'tie referat luteum ovi. Sortius dicitur, qupd s a!i(bft)?atyr, vcl, qi«td diufcrvecur.

hanc docec differftitiam, aliam miirem, ; aliam firrninam, frudiferam. Diffenintctiam Aliiovari,orbiculati.alii. Ovatiacidi, minlip orbiculati odorariores, & dnlcinrej- FHentiamjib if-cap.21. *differentia. Aliis enim eorum retunii-•inatiopiri, aliis ovata ficties, ceu '">a-*1, *einrc (SJiuvitate re-*

' Tr'c7tT^'l'"'"' C<te,m v'"fiP'r- ^entrtfifima^uibiu "'tfertfdu. Quartum gernts terminate ap-21"'a>"^m fnbtbile. <$iduum prevent a, mi-"elsis pUnitht.ini.* Se-

cellerc rotundam, ait. *Cfttris,* inquic Plinius, *vinijhpvr* Hoc videcur intelligentlutn de rurbinact, & ovata.quiin, uc dixi, acidam dicit l'hcophraftus. Ergo vini lapore eric turbinata.

Sorbus com.

De hac Virgilianus ve
Hie *tiotitm hide dticnnt*, **(?** *fotuUtati, Fcrmcnie, etqut tcidir tmiiantur vkcajsrbit.*

\ -

Minims, candidis, Scracemofisfloribus, rucceditfiu-(Sus racematim cohsrens, paUidulus, ex Dna parte tnap xiint.qua foli cppofitiK fiiit, I- rubro fiirctis, ad inftarovl luteum Forma, ac etiam fapore, utobfervarunt veteres.nonnihildilfrrc. Quidam cnim rtitundior aiiusobIon(rir.r,ova!i fi?ura pyris quibufdam quodammodo affi mills: hie guftu afpenor, tllefHavior.ac mttior. To r-minali;m forbum qurd.im ^niftiniant, craitajgum Theophraft;, ctiiuscap.lj. hiyuslibri facit mertionem.Sorbi tormina]:'materia necflava, ncc verficolor, frudh tfi'eoblon^umferri f o l i m r f l t i n a S T

rfeatim, Sc Tetradim.

f phraftLis air *cfie* **frudhi rocundo, folio im.lp'lr,Donriouam (erraro.Vide ipftimTheophraftfi Alii tormin-il'** *Carbarn* **volunt efle Ephefimim, mimGalcnus lib- !• •$'••««£. f.mcmiRit, '"™!oqiiie Aiidrom**ai**;W ad dyrcntenam. rrrnpof fecunda.** *irti^u.i^,^ g^* **1,IJIUK, li-^nnt alii i<ft*»«V, quidam i?iKT„», f ^ ^ ' > ***Sac. Truvor)>wfyhejlriurr>fixfiTiadua,firhr'"m gti,"* *fiiormn frxtoria due, Rbpi^ Sjriace* (ft-. I**n C3nta* *L~*mate emit coneiiidoj Sorbus tonninalis, 1V1ft **nrigioeo** folio, M, acerisrfflmili qua arb— oque p **cornce ton, &** q**oq11**e ft**tis** ^ **flo**culismjaxmreurribclla candidu; fucccdunt bacri-nh lonpiores a^cllananim, aur olivarurn *nm* **oamrJdioepnnicdmriAwri l**

Robert. Constant. *Sorbi sinuosis* , legic *Nec vulgatarum ferarum.* Verum paulo infra cum eadem scribimus *Sinuosidia* , & *Sinuosi* . Totam periodum in hunc verte sensum: *In utra- quo foliis ramus pedicellus longus, ac nervosus eft. Singula ova- vel foliola ordine digefta, alia modo pennatim è lateribus emit- cant, perinde ac fi ex omnibus unum fiat, ad nervosum ufque pedicellum, tanquam in lacinias divifum. Cetterum folia fin- gulorum*

gularia9qudmvisdenfavideantur, dtftintla funt, fid non tantilm diftant, qum ahquo modo fife contmgant; *nam* «r-*ca medium ambitum if fa coeunt in plunmis^nuJlo relitlo interftttio.* Tarn luculenter defcribit forbi folium, ut melius defcribi nequeat. SSrbumhis vcrbis dehneatDodonaeus. *Froceramagmtudtnis arbor forbus eit: caudice refto, corticeteviyhgmmatertafoltda, #compafta, folio ob* longojraxtm amulo, ab umuspeiicuh latenbus, utrimque alarum inftarjingulanbus prodeuntibus, ac expanfis, uno d faftigium emmente, qua molha, oblonga , avtrfa partemalbicantia, fer margmesfirrata, ormfolns per quam* jimi/i*.

^uA;e»C«x«. H?c eft ratio,qua unum probat effe.Nempe; qucd non fmgulatim decidant, fed fimul ilia pennata congeries cadat. . ri«w») *$ cut*™ &c.

in^Scribe,«fl3 *4&}f£ mlTFimXeulTtw^Ww- fa circa arborfS ramiquefuperficiem^eU w^extrema Irborti fuperficie, folia brevtora funt, & minor a.* Theodorus le^it,^« *mmtwh&^wn&'te&n* > Wi *X* IIM'J*. **&>?? «J *«*4l7t$_a$*. MA ti^n^A* eit, *minor* f«€•«eri« *hoc pennata m vetuftme ac ajpenore arbore.* Quxiane lectio veritati non modo non, contrgna, led ratione & experientia probata, Nihil notius, quam in vetuftis&afperis, exuecifque arbonbus folia e(fe minora: fole^ etiam in extremis ramis congeries five *fys* 'breviore(Te,& minor.

, o%».In Aid. 8c Baf* legitur ^fl^quomodo Theodorus legit. Non in ramo impar folium, fed in fingularibus pedicuhs prominet folium, cujus acceffione impar numeruseflidtur; infinguhs pediculis folia utrimque ut plurimum fena, unumque in fummitate. Sumigitur tredecim, qui numerus impar.

* A ^ &C. Totam hanc pcriodum in hunc fenfunt verte, *fios racematim coadus, ex oblonga, v, I clavata germatione, plunbus candidn petiofo depe?idet, < fruths,cum Urge provemunt, uva modo farttt atjat congeih Didentur) quippemuln fares ab eadem oblonga germmattone, ita ut favi Jpeciem ahquam prxbeant* Flores fere forbus facemofos, multos minutos, candidos.

*Kafrl<$ **&'» nuMnsfyw* &Ct Scribe, & diftingue- *Ksfi*$ *ku>»** (hzc prxcedentia ad florem,fcilioet,pjerincnt, quae fequuntur ad frudiim j *o»a>vtfyvT<&' m* T« *fifty**«w™ « « * ^ •»*«> *yn-mi* ^;>e, &Ci In Aid/ & Baf..ir\ate «W&- legitur. Verte.ltyfoar< *vermibusfru-8w immaturus aibuc, magu quam mejptla, pira & pirujhi frutlus, quamvnfn omnium acerbtflimus.*

Plin. lib. 17. cap.24. *Et forbus arbor tnfefiatur vermicuk ruffis, pilofis; atquc ua cmon* tur. Mejptlus quoque wftnetia obnoxia ei tnorbo eft.*

K«g«^ &c. *Kepm*, ut notavit Scaligcr, fuprema furcuh Pars turgida. Hefychius *m&mt> frtn*™* Vide cap. de ceratonia.

ANHP*, A £« &c. Scribe *ttyfr X* i» i A • «*«*>;« *ptrmXn Caret aculetsforbus Jptnofamefpilus.* Hancmfifequamur le&ionem, falfum fcnbit Theophraftus, nifi dicamus, placet in Graecianon fpinofam, veldoniitam, eultafhefue qus fpinas depofuit Thebphrafto deienbere mefpihm

"&«$ i* yt^fpv**. Theodorus«>*U*. Redtb.mox enim difiungit per contrariura. ^ j *yt&ltv**. poteft etiam reftitui **<$ pi* T« *y&tfyv*. wfi uetuft* fmt.*

^yg9^Theodorus^%8i'.Vulgatamcurre}iciam,caufam video nullam j forbi enim materies (olidiffima, & ^valdfe compadta,

KE*. in c AF* XIIL

De eerafo, flamma Jovis, fambuco, falice, & ejus^eneribus.

• , • T ^ A w r ^ T j ^ ^ v ^ o K e ^ t^w A Rbornaturapeculiarisce^afusefi:,magnitu- [illegible] *n^T^* JLJ^J^- *W W% W Ticxayu £* ftx^oi *inixett. iv f* ^^dine excllens. Quippe, quae ad viginnquatuorcubitacrefcat:redla,adi!nodumcrafla, J CM/ ' *tfjtyi^**^$,fatlHBMMilim-* ut & bicubitakm ambitum 6 radice cpmplek Fo- eij»«T?ov ®d *w f % i* «jj«v. <p«'» «(fl' eiMw T« ^« lium »nielpili j fed admodum durum j latiufbue ? ut [illegible] levicate, colore, craffitudineque tiliae fimilis. [illegible]

T. r YT ^ 5 ^"^oa* 5 w *"!»*» ^ <P'AWt propter cunas ex eo conficiunt, ficut eti[illegible] [illegible] 15 t ^roiv TOWJJI^ *,ris^OK r£v *fiii* ticibus tiliae. Hie neque redo meatu afcendic, ne- [illegible] *n ocfytbvfc*, ifts *KVK** que gyroparitcr obducir, ^fedmucronarim ambit; * *volutatim* I; T b l *•" ^» * « T ' Iwy' ot^ fcAMjtSov ws^e«Aj;^e,i6rtT«3«v«^ ab inhmo furffim verfus fe ad minufque contrahens, *circumvol-* C«w^W*» «JO^Vwy- «» V *n <h*x*<pnTuv<pvfo$_a$v. K. Mm-* quemadmodum foliorum defcriptio. Cumque de- *fl^* *Aid. Baf. &DPQVhw cdwmi*-oW^S****t®*yinm.* quamatur, hoc modem modo decorticatur, alio-^JJJ [illegible] t' ' ^ " /' J IJ? ! * ? trahi poteft, !^in & per craintudinem praicnuis, [illegible]

T. way©. *Yicotwhv* As^Jev, tff «* $wA- m o c j o *fom* fcinditur, reliquumque durare arbor^m- f«*« ««

xxttbvxoi t> tur&vTW <sstmyvm vvtcupx(jcij)xyQTcui* que tueripoteft). fimili modo ambiendo : reliquo autcai tuniLcauiaco, numor tune quoque aenuic,-^" *Caftft. * to toricuiQhgisumyA *$a'n* t *vwfc.* autem cortice ablato, humor tune quoque defluit, &cumexcerna tunica tantum HprraAa fit, rcliaua r™/* "^ ^i^^Tw^A*^ * 2*l** t *J.>>.LJ,ufc* *AltSf $^ i "W™*&*<!$>"t**m* <*f*«m* €/n- pituitacco quodam humore nigrefcit, *tur*\ *hoo*

[illegible] no fecundo alii, vice illius fubnafcitur, [illegible] major. Materies in petrea cortici fuo fimilis, fit in tubum fuber, anfractum convolutae. Virgae quoque eodem [illegible] f *ifUM* I^IJ *iTSFloiff^ mQyKt. w* TO ^Aov t of*ewv 7a<f joi rto illico enafcuntur. Ramis,crefcentibus [illegible] te *\XiT\iuDipM% £ oj Ipefcfoi (pvovroji* ^ % ut a Jii deorfum affidue pcreant, alii furfum verfus *tur ?* [illegible] &% <*$r* c'^rj *dvfaootyj'^cvfAQctl-* increfcant. Omnino arbos minus ramofa eft, fCJ ^*iam* [illegible] * *$ KCITU* rtft *imfovdui* CW J[' *»u* ju- multo enodior, quam populus. Radice multiplici, w. 11 (4' ?Aw 8 9AJofi, Ti ^ifip tfV «IV0HM Per ^uamfummafednoncrunititur 5 & convo- *crajtitudtrf* lutio eadem radicis & corticis tacitum tegentis eft. Flos candidus, piro ex mefpilo [illegible] Lo doribus conftans, forma [illegible] Fructus [illegible] [illegible]

<mn)m\$M^OV«0Kt&SV «#5&j,o8yxKf6l8fiK' JWfl£&;. fabsferVerum Iovis flamma nucleus durus, cerafo ^*vTarborl* J ^ ^ . ^ j autemmoliis. Nafcimr ubi tiha, in plenum, ubi am[illegible] nes, & digna. Sambucus quoque juxta aquam potiffimum 3 locilqje umbrofis emicat. [illegible]

conveftitur arbor: quodfideglubas cum turget, exit humor quidamtf fi externa tunica tantum fanBafilaj; nURa eft,pituitaao quo 4am hurnore. \ MtteriemfimiUm cognofecs naviculo in atfrd8um convoluto.* t *infnitres* qui ceram olet.* t *didfpyn** f *diofpj/ro.*

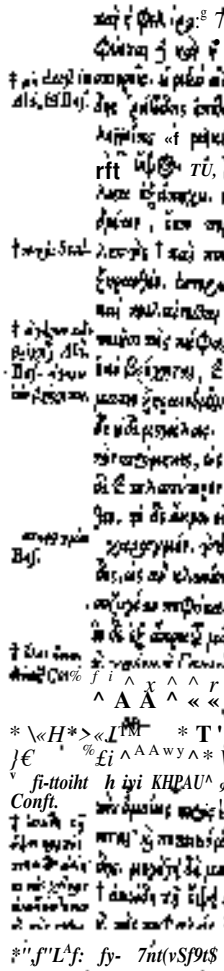

in minus qufmodi folo nafci non recufat; fed fruti- ° «*A««-cofavirgis, qua: anniculae donee folia decidant in *menlocis.* longitudincm crefcunt, rum in craffitudincra 1 fe \fwdun~ diftendunt. virgis altitudo n*n nimis magna, fed *ur- ad fena maxime cubita. t Caudici craffitudo modo * *Caudicum* gales: cortex laevis, tenuis, fpilius: matencs: gofa , *& ficcata, levis, medulla praemolli- itans, ut virgae tot* concaventur. Quamobrem ex his baculos faciunt praeleves. I Siccata valida *efafuperctrtnt* &inoffenfaaquis: eciamdifquamatafifit. Difqoa- matur autem fua fponte, cum exaruerit. cefpitum non multas, nec git. que oblongum, ficat lauro latifoliae: verum majus, rotundumque de medio, fubtufque. nec mo in acutum compreffis, ambitu ferratum. tumautenrtirca unum pediculum, vofumque, tanquam ramulu

cAit triw^rjurt. SubrufFa faque funt. Defluitid totumfimul: *frhincumrngulattmex^* folium totum effe ratione putaveris. Rami quoque novelli qusdam ad geniculorum fpeciem habent. Flos candidus e peciolis permultis candidis conftans: fpecie favi fuper fiffuras pediculi. Redolet lirium>graviterenimole^ •Fradmn

Hie maturefcens nigrefcit, immaturus omphaceus *W. eft : magnitudine.ervo paulfc major : th.umore, ?^^ **afpeftu vinaceus ; &interna vifu fefamaceaconti-** acutum Salixquoqueaquatica, &multigenaeft. *Nam tlum,* alia nigradi&a,qpod cortice nigro, autpuniceo,»^^« tegatur: alia Candida, qu6dcandido. Virgas pul-Jirr^i'*" chriores, & ad texendum commodiores nigra pro- *turn autem* •fert, Candida fpiffiores. Eft tarn nigrac, quam candidse ^enus quoddarrt paruum & incremento in ex- **lfum orbatrin, ficutvel in caaeris arboribus idem *Jr* inteUigi poteft. Vt iri cedro, &palma. HocAr-^ mantque (ut rstulimus) ftudum fcficundum parere.

degenicuU-

*tta, vno ex fedicuh fafiigio excuntiafubruffa mtdiocriter, mollia, fS carnofa. Defluit id totumfimul. Quart id totum unumfolium merttoputavens. ' Fruclum fimthter edttracematim, fedtculocrajfofubjeftum, qutmaturtfcensnigrefcit,dumadbucimmaturu*cf colore vita efl immatur*. t humor em [peas vtnofum maturusfrudus reddit, manus tf caf ilium ungentemifcmen Mtusfefamifpecie**

IULII CiESARIS SCALIGERI ANIMAD VERSIO NES.

Thedor. **Arbor natura peculiariscerafuseft.** *Pefiimalojuutto. Eftemmvoxrelativa* **peculiaris.Dw;/«; Ceraip,natura pecaliaris.** *In* **P/j-icf** *&bic,magnitudimsratiodiverfafcnbitur.*

poteft facers ut addat; *VB, Sf i»/i- *r*t colown. Nemo dtcat, adeo durum (3 Utum efi^ute Lolore froculcognofcatur[1]:*

"ExX, *qtuid fit nondumcomperi. uutiv fortajfefit >* **mu-onatim.** *Hoc emm eft Jw, ferrum venabuli ,aut lance<c> $ft^mf** *ft ^mf^h^St t" hbro quarto dejuncijemme, ***+ *migitur, utttadtcam, fubitfetpfumcortex, uin ctnguh ,fed contumaciter cobareat add, ut ftatjemperdiquidretinens; itammucronem exit.quod*

*Hte**i9Ap* **3 %*>^? ^A«*.** *Iheodorusy* **reliquo au* tern corcice ablato.** *Vtdeturhabmffe rationem i%n tH* **>«W.** *Sedvideboy an fit legendum. *<*%. Cumabfifiunt fjuamma cortius, extt^bumor qmdam.*

T&? 4»'i(wV "« >«^*f. *Tbeedcrvs re&l lent* **Wr^.** *SedmaJivntit,* **deorfum.** *Adverhum mm motum fignificans. Kunquam abfolutl dicam , ^ i-* **r/iwi n^ire «5(w^ f w«« /m : fid** *infenores'* **:** *turnfiVam* **mm.**

Ov W * w w w WJif.** *Tbeoiorw lent* **w 7 7 * W.** *Vcriimimtofuit fa peregrin* Luutiouis.* **In minus oufinoq;1 folo.** *Sic alufus alio Jbo* **iff;** *Jcaal* **In craffitudinem fe dabendunt.**

*Mum $i *KTn. Cumfambucusfit rts longeaQerafodivtrfipma, fiorfum debuit traBan.*

tfl. A verbis enim deducantur ea, qua ad bunc rnodum for-

tuftiorum. *legit *''*"*> pro wfaut fupxa bis jam.* **w j |t£o>** **.*.* m A bV''V'- Vib quomodo Jiieodom digeffe-ntconjuncltonem.* **Materies,** *tnqmt,* **fungoia, fciiccata, levis.** *&anTofrpeu&» debeaturtamTdxouirutquanntSwyr Q* Nam ubtficcatum elf lignum, fum demum rarum esl, aiquctcctrcoleve. In transferendo,* **Q I ^ ,** *verboufusnon necefirio,* **pr^leves.** ^

*KctjJyipv w Ppwwi w j XiXrmffOpH. Sene attenae. nuta tali*alnw est. *w» enimi*tPewm• Qqppe extra 4ua* (&»*i> *ybt*>< At fambttci aha ratio. Namincorrupta ex*d l aNaut igitur eft elyi^a i*> fyfyjjTw*; veriim **>i<*P>ew™i. Sicigttur legendum, «evfyi%n«d, w* l* AIAIWHMMJ. Jheodorus mnm leviter,* **inoffenfa,** *tnqutt,* **aquis-'^ ***« oratione nonfit notum mth$,an extra atyas dyiimfit*. Ad bunc modumfimphcifiime verta.** **Ubi toccata eft, vahda fit, nee fentit vetuftatem, etiam fi madefcat** *Iqnh,* **& fine oomce fit. Amutit auterfMllum cum**

I

Scat. M V ^ ^ : irf. toliajingularia. *froftercawidmulta ab una^diculo fen.*

daft, quemadmodum inforbo, & fraxino. Nam ahoqui ilffidquoquetotum exitparttculatim. Itemed^« £^TW-* **y.** *Jbeodorusy* **dc medio fubtufque.** *At, iuhtnsjigmficat pattern fohi qua terram jpeftat. Verum, mf-rufy > hte dmt parternfolu, quainter ventrem &pedtcuhiweft**

KwvA« ^L ^*v7m^.fftQv, Supra yatwjpciv. Hicfeftive v7T&~ *&[/**». ad yeriwm* **laciniatum.** *rTm&rleiv* **fecerare.**

'Clpos 3 m h,u<px»hu* **Crudus frudus,** *in quit, Theodo-* **rw, omphaceus.** *colorem mtellige: namguftuomnesacerh fuyt. Notavtt cobrem, qualn tnuva aurba conjpyjfur. Iheodorus illaomma verba omtfit. mWYM0* J ^«'«* *'I>#£A*S7 *D (C 7W« KiQubccs. Videtur autem Jic potc fuiffe.* **vinicolorehumorecontinet, 6c qui attradantium manusinficiat.** *In Vtcenttnu & Tarvtfinu memim ohm vina ex ebulofieri conjueffe coloratiora : ahoqui flebecula mmw venalta. Sequitur demdc^ -n)eiiis.ficpotuit extitiffe, antequam perfictantur,fifecentur, etiam capitella regermmare. Theodorusfaptenterfecit, cumfcopdum vttavit, fios ammt gratia adnavigavimus.*

XntmpoGift -M e^tu Theodorus, **fefamacea vifu;** *dimufcuU. Semen intusfefamtjpecte.*

*nelgvfyov j i&4 hia, Ahudcaputfaciio. Corrige 7rjy^h'n^y fatah errore hbranf. duo tantum bicpomt genera, nos longi flura+l i **

ROBERTI *CONSTANTINI ANNOT ATI ONES.

Theofhrafti, eft cerafi Jpecies qttam voca- **J L w / t f** **:** *&frutlus a' cordufiguva* **coeurs, W g i-gnes,** *qua cerafa duracina Phmo.*

*\n 3. Mallern ** ^'. Atque hac ufque ad S& includenda parentbefi.*

*WO\«« i*S t p&wMs. Cerafus foliurn quidem babet* **rwe-***Jpih,fedSetama,non Anthedoms, de qutbusfuprà.*

£25. H#c referuntur ad altnudmem arbor % qua colore eminus cernitur ob celfitatem* Hujus tgitur azw-n 4*

K*w i\ cuovSf. Vtdefupra cap. de tilia% fif *ut ibihie leg* turn : H infra* **c* ?,** *non* **c* T.**

ni^Tí^jii, *$dem qubd* **«&<dt,W** *id* **^circumnafcitur,** *Vhmo.*

'Bw^r «de*«A^^i. *Ver4 letlw , $\hufti (+d eft t \htnstSSt% quafi capreolatim, vel claviculatim , volutatwt, Lattne)* **<Sl*«P*dirt.** *Hoc facile cernitur cum fiunt phtlura, de qutbus habes apui Pltntum. Id eft quod infra tntelhgtt, mquiens* *§ Kmgoffyw (nempetyfyv)* ***aw cicJVgjTWf,mntrum*Aw^»,** *quando defquamatur, ut {$ Plimits de arborum hbroufurfavit. Supra dtxit Pbtlofiphus, tiha (ptoih TnXvXbTrn effe: cerafi verdlibrtsfimtlemy ihmus.*

K*TO ™x/&*Jcnbe *% n*x®>. dozlviut <&*m<p»w<. Ex if} verMnuUumaptumfeniumfoJftsehcerc. Attautem, cortícts rehquaparte aquc arbor em confervan ac mtegro^quo tpfa obducitur atque convefititur. Itaque necejfano legendum% Tos [nempe <p>oik)

jf *Infra, Ity-nb TFAOH)* **^STTJ** *ifa-jjqptw , Comgo ;* **Ui TJ** *fpiTiJ iXfjlo^QK Ahus fortajfe y ^ptvlo^if^iM'flo^orynon variantcfententia.*

'H OUT A Si mini tntelligasjioc futile erit & nugatonum Sedhic Kjylcs ^ c*4yi\Q& comparattonem accipe.*

Aiotmv£v. Athenaus &oaàpo{u. Eft me A opinionc, cerafijpk cies, quam nos vocamus* **cerider,** *frutlufque* **cenies.** *Nucleus durus eft, fculpiturque & fiunt ex eo facwfigur#>ut caftta puerorum atque id genus. Alus eft Diojpyrus arbor e, cujusfruftus ab Hetrufiis vocatur* **uva d India,** *id eft, faba Grxca Plimo, loliqueurtnfm&us.*

K«JIfos, *videjupra>ubidefioreforbi.*

A *lege*

Omnino legendum xtyfa

*Ztov. deejtuftet Non enim r$vfo°p?-#t tantum tntelligit, fed fohorum defluvium quoramulus unaexmtur. Ideji.quod fupra dicebat in refimih de jbins forbi:* **^u;*o©A«j * x$ f«-g«/Mk** *cXtr up* TO TrltpvyShs. 'tw rn J pi%X <r^f.StC Uplbelli circumlocu'tionedefignavtt, id eji, T*OK^OV, quodpediculi multiplies m orbem divijura conftituunt. Diofcorides dt-Xlt,M*&* «fe«plrf, c#>7« t'ljit XdjK&.'h'Tn faiSew. Jcrtbo *izn-Getf&M.Stcemmfe reshabet. Vmbellamimmtrguntpolenta, fngunttgratumque paratur edultum acfalubre. Hoc obiter, (3 illud, qubdaauaticifambuct diftillati flares ad fran gendum caltulum ejjtcacifiimum remedtum.*

Tiw) **vx*<riet*, S> c. Sic lege, r C^ ty w'x**exf 3 7t;«<^ p Jirvi 6 -ms xs<p«**t: Hoc poftremum de ebuh acinis dixit Diofcorides\ & Phmus de acims jambucu*

'l-ii. Sahcis,* **in Afia genera,** *tnquit, Phmus hb.* **i<J.** *cap.* **37. Nigra unlior vuninbus : Candida, agi^olarumufibus: TertiaHelice, breviflima. Rom«s eft Vimineafwepurpurea: Altera^Nitelina: Tertia Gallica. TS A^X«.** *lego* **T^ Ad£a9>,** *nempe s%w r Qbouu Et infra lege inmiips nimirum i<iZfou*

IOANNIS BOD/EI + STAPEL NOT.E ET COMMENTARILJS.

I *tpJcrlt %,}),,, 1 Kfaris* **Ifi.** *Natura peculiar* cerafus arbor eft.,* **Cerafi aggreditur hiftoriahi.Cerafus,** *fi* **PI^io credimu^aCerafuncePonti municipio nomê afcepit.lib. If-cap.2f.** *Cerafi ante vitlonam Mttrtdattcam L. Luculh.nunfuerem Italia. Ad urbisannum* **DCLXXX.** *isprt-4 mum vexit e Ponto, anmfque* **cxx.** *trans Oceanum in Britannam ufque pervenere. Eadem, ut dwmus, in jEgypto MUacurapotueregirm.* **H*c quamvis abfurda , vulga-«tamen fiut vetenbus5&Romanis perfuafaopimo.tiie-P°nym??> vir undecunque dodJiffimus:** *Hoc genus pomi X onto © Armeniafubjugatis, de Cerafunteprimus LucuU ins tvrnam pertuht, unde © de patna, arbor nomen acce-f* **P^ion em Laurentius, convivator dodiff. fP^^f?*l^defendic. Jib. 2.deipnof.** *frnivU-4*

Jsfaptlairbtyipinytavyfyt Qe S. Laursnttus apud Rhetorem it a loquitur: Vos quidem Gracuh, y **ait,** *vobis mult a vendica* tisy quod eapnmu velà vobisfint wventa,vel nonitnata hoc tamen nefiitis>Lucullum,Ilpmanutn lmperatorem% qui yi lwm tndatem* **0** *Tigranemdebellavit, e Cerafunte opp,d, i>oftim tt, hancplantamm Itahampimumadvextffe^ eundemque nomine civitatis ilhus , frutlum bunc cerajum nuncupate quoditumefta noftns Scnptonbus.* **Fieri potefi non ante Lucullitcmpora, Romamdelatam fuiffe hanc arborem. Scdquod Gr^cis incognita fuerit antiquionbus, non probatur. Sanjor Daphm apud eundutn Athenacum fententia. «df ' ikpto* i, ^ t t ^rf, w^**

*id xiojioui dw***** **&c.** *Sic locuto* **(Laurentio)** *Daphnus quidam rc.Jpondtti Vnumillu.Jlrem Dtphilum Sifhhiuni) q*

riiir AJdimln ti - • • •
•twdum *

d nult auattK
no unjBBi c .

j-noor iiii

Cerasus Dodonaei edit. prima.

i, acpr'Vc!."

L_ml W -rn
klUUm
tmn. V

ass

Scribe
..fc
I con tuhc-
•"J.S (-1 CfTi'i " IJI i-
hum -[1]
«.. JJen
:u» ftJ-.'i.-hi i."
f ,
vm Whs**™- «5 •«.•:' qo"[11] P"[8] «
.1 feiifutti awborcme
mo
Aa. frecumtpi. !
t« iufacK, nrmdutn CM ofcfcn»
••»* tanm ice. idc
rt quod Aat tUoitrae forma ht fe$_n$
namficroc»n
"Iwfpennfttnsi

Ntw

NonduSito, quoi idem cum diofpyroThcophraftific, fedcorrupcus codex,Galen:, nifi placeat, recennores afpirata cum litera fcriphffe, iecusquam'veteres. Alii quioddam cerafi genus putant diotpyron , horum opinionem infra examinabo. De dioipyro pluracap. de loto. E*o Graecam feryare malo vocem, quam mala interpretatione uti- Mud nocftidum, quod ait, cerafi nudeum mollem. Nullum genus cerafi ha&enus vidi „ cufus nucleus mollis dici mereatur. Volunrrefpoftudiofpyri mollem effe, & quidem duracinum cerafum diofpyronTttcophrafti.NunquamThco^hraftus pejus genus defcribere, 8c optimo, mil urgeat neceflitas, comparare folet. fed de duracino mox plura. Athaenei fententia'eft, vulgataA cerafum, crataeguna TheopKrafti effe. Hanc opinioncm ex. de crataego examinabimus.

OfTKf 8cc. Geopon. au&or lib. 10. *%aJpet* 5 T«JV» r *Qv-*** tyztitf* W *''n&x tim^gaudet autem hac plantaftogtdis & humidis has* Fru&us optimos pnebct in hortis, vel in (ok> pingui. Sed- hoc fortaffis accidit prater mfitionem, dua maxime saudet.Geoponic. awftor. *xgtfj w-*

*vov i ******to*/A &&*%'&*- Maxime vtw wfitxne deleItatur, neque unqu'am bontimaut dulcemfruHum dabit, fi nonfueritaltert arbon infita.* Multis arboribus inferitur arbor cerates, lauro, placano pruno, populo. &c. •

Inferitur Lauro ccrdfus, prtuque coa&o
Tingit aioptivus virgtnu or a pudor
Vmbi-antes platanos,i$ imquam robore prunum
Compejlitgemtnu pingere gemma fuis.
Vopuleafque novo diftingutt munere frondfs,
Stc blandus (pargit brachia cana rubor

Unum genus cerafi novifle videtur Theophraftus, nifi placcat, diofpyron genus-cerafi alterum. Plinius 0A0 genera ceraforum fuo ew fuifle docet. *Aproniana^n^vk^ maxime rubent.Nodrates^Otttlltn* & fjmojdleil vocant. Horum arbor humilior,ac tenuior multQ quam fyl* veftris, caudicestenuiores, cortex afperior, non minus tamen officiolus. Folia fimilia quidom,fed minora: flores hand diilimileSjat frudus,hoc eft cerafu, rotundius, carnofius,plusfucci habens, fapore vinofoacidulu, brevipediculo & carne mediocriter dura donatum, colore com-

iunitèr rubro, inteiMb, aliquanralum nigricante. Repetur genus quoddam quafi albidum, feij hoc rarius. Eft in hod*gentrè nonnulla varietas. Quae in alias ejufdem generis infita? funt, magqaadmodum cerafa, ex brevifcuspediculisdependentra, gignjint; quasveroinfylve • ftrem inferuntur cerafum, cerafa ferunt minora, longioribufque haerent pediculis. *Nigerrimafunt aftta.* Noftraftes, ftriccftcn vocant. frudus fubdulcis, colore nigro inficiens manus, labia, palatum, *corbme* Gallis dicuntur, quod corvorum modo nigricenct *Cactliana verb 13 rotunda.* Genus cerafijrotundius noftrates *Mtt\tt* folent nuncupare, &cum epite [illegible] rum tru^tus rotunaus,magnus, coiore ailuto, rubro, la-" pore ex acidodulci. *lulianisgratus fapor, fed pane tantum fub arborefua, aded teneris,utgeftatum non tolerent.* Hoc genus apud nos nomen nullutn habet, nee reperiri fcio- Matfiiolus in Herruria *acquajole* vulgodici, minimique haberi ait, quia ob aquae redundantiam infipida funt, oriqne ingrata. Sedquomodo iis gratus ineftlapor, ut traditPijiius, fi infipida funt, orique ingr''ata? Dodiff.a Porra Iuliana Neapolitans cerafa *canuamcle* dici audkor eft. Haze Iunii fine maturantur, vel Iuliiinitio, ideoque IuHana did tradit. *Dutci,* inquit, *'ptpore, melleo, ac plurtmd fuc%pr*dvafunti adeoque mollia, ut non folum geitatum non tolerent, Jed vix parumper manibw pertwtfyn hceat, Quincelcrius marcefcant.* Apud nos non rcperitur genus [illegible] appcllantur) *In npis etiam Hbeni: tertius its color c nigro *crubenti,viridiqu^fimili, maturefcentibus* Reperiuntur qui haec non conjun^ini »d feparatim malunt le^ere, & quae *Vliniana Campania* appellat &c. Separatim fi legas, plufquam decem hibebis genera ceraforum, Plinius tainen deofto fe adturumpromittit. Ergo conjundJim, BC cum fr»cedentibu% annexa, legi debent. Dur<icina à [illegible] Theophrafti & nc[illegible] jmpofitum,quodc*terispheftcnt.fSic *Ah&***«* caftanea vocatur, quodc*terisp,«ftat glandibus Euripidi

ufd

Diofpyron fru&um arboris fylveftris trddir Galenus: fylveftre vero cerafum principam non obtinet. Ergo *hiw*-non eft ccrafuqi optilnum, duracinum. Dc dicifpyro vide cap. d, Joto. Varro inquit e(Tc colore durst* cina. De his ergo ve^rfus Ovidii intcllig cndus.

Qutejttcftbi vario diftinguitfomd ctlore
[illegible] fhpes mann ent.

°Didfpyro color ndneftvarius, fedrubcr, ut cerafi. Diofpyron itaque non eft duracinum cerafum. Belgas hodie ^pfttllfcftc ftriCChcn vocant,id eft cerafa Hilpa*nica, Lufitanica. Qolore funt mixto ex nigro, viridi, rubentiq'ue,nec perfede,albelcentia fere femper , ut^rriaturefecntibus fimiliavideanturjunio menfe, Iulioq; marura funt, fcpiflimè uno pcdiculo duo cerafa adherent. Minus quinquenio eft, quod prodiere quc vocant laurea, non jlfiratac amaritudinis, infitae lauro. Hoc genus planfc mihiignotum. Neciaurbinfettacerafusnafcitur: moritur germen nimiolauri amarote. Laurocerafum, cfliam cerafum Trapezuntinam vocat Bcl!s>nius, cerafum à PJiriio defcriptam quidam arbitrantur. Huic frudus dulcis, & eduhs, nulla amaritudinc prasditus. De qua vide cap- *dc.* loco. Sunt & Macedonicae parvac arboris, r^oque triacubita excedentis. Pumilam hanc vulg-o cerafum vocant, Exigua, & fruticofa ftirps eft, raro ad tres cubitos afcendenS. Folia cum aliarum formaconveniunt, fed omnino exigua funt,frudtns etiam parvuli, 'aliifque perfimiles. In Bohemia & Tridentino reperitUr agro,.& mn nore etiamnum frutice chtinsecetafi.- In horto Stutgardiano cerafum pumilam, fefquicubitalem ? fru(!lu aci^iffimo, fohis quam in Auftriaca à Clufio depidta majoribus & longioribus obfervavit Do&iff. & diligentiff. Bauhinus. Pergit Plin. *Inter prima, hoc colono gratiam annuam adfert, Septentrionffrigidifque gaudet; Jiccatur etiam fole^ conditurque, iiioliva.cadts,* Inter prima,inqnir^ colono annuam gratiamu/erre. Hinc quidam ingenioffe colligunt, cerafum dici, auafi ftccr-aej?/ quod primum arboreum fc£tum,poft triftemhyemem mortahbusoftendat,& eoipfo nunciat,non verbis fe^ reapfe, rempus alimentorum redire. Jitter idem quod revertor, & reverti facio. ae£ aKmcnti omne genus notat. ${Cirac$ efgo idem quod faciens reverti alimentum. Hoc obiter. Hodie tanta ceraforum reperitur varietas, quae quotidie in-, fitione & cultnra augetur, ut vix dici potfit. Sunt alia fariva, alia fylveftria. Sativa frudus forma, fappre, & colore variant. Sunt enim pomi figura turbinatiore, Iongiore, rotundiore, jnajore, miriore, cordis etiam figura, pcdiculo breyiore^longiore*, fingulis vel pluribusuni coeuntibus; ita ut ex uno petiolo vel fingula & quidem commuhirer, vel tefna, vel quaterna, vel quina depencfeant, vel in racemi modum coacerventur: colore albo, [illegible] matris, quaedam planè cerea: quae primo infita funt,nbii-« nulla ex rubro ru^efcunt, nonnunjquam in atrum vergunt: quazdam nigra, alia nigerrima: nonnulla fucco fanguineo, alia nigro, labia & manias inficiunt: fapore dulci, acido, auftero, ex dulci & acido mixto: alia amaritudinis quid retinent, non tamen ingrara: fie quaedam nimia fua dulccdine faftidium pariunt, nonnulla ob nin§um acorè refpuuntur^ Non defunt,qu? obaquei fucci redundantiam infippida/unt: fimiliter quasdam carne funt pr*dura,alia carne molliore,five teneriore & aquofa conftant: quibufdam cajo pertinaciu [illegible] quwn aliis fragilior, & nucleo non infuavi; In flore etjam dfffertntiaftbfervatur; reperiuntnr enim -florg rofco, & pleno, cum vujgercs fimplicem ferant florern. Et ha&enus de cerafis eorumtfue differentns, ac varietate,

'AxrJ apu'd GraecoslaLC fumitur. Significat littus, rejrionem maritimam, arbdrcm,fru2;em,Cererefff,(ionum, frudum. Procles.ad hunc Hefiodi locum,

^-^ *Tot yzÎA Qipa hiflim[illegible]*
*Quern terra fert Qereris tnunus**

[illegible]

j«W^«>^w-'«n^^^Dffw^r«*aBen vocavit, non folum Ud*<*. Qcrcaha, ut triticum & bordeum nuncupantur „fid etiam uliquarum plan tar urn fruBum, terra eutmc. quaomntiLruRus Dcmctran vocaruni antiqnt — Atledixit m fanWhmo renerc fi^ficHt fru-* StfuiJomnCs lzetzes ad eundumlocum *h'uiitp&'l*''*.

it, i JfMt (itfti,} w.**n • —)i' «t.ff w*/!y« j", « ™[*?^" rr nut tens Dtrtcz. Hi riui f».

MTf /tfufuiJtndrannrdu, hot tj} *rbcroti grji,

biioK, iitHtrmiilaopljcet. ^fjuca,cu in/trumfitro, guixi ilii jxrAiii. alu nugaim vtxant.

m^fi-a itjhumewo , JBOJ p^>Jj , •* i Sitobucipoi rrviLlctuf

Sf [, Dlhtncamen ca [Timam omnium SybiJ- "Quioms Serenus libuoim, inetti cci:du vocat.

Cmntniti rtnera T&IX JtnUjjfi,*

Th h h ir, amit. 'Aeol Graeci litas, ma de dp frange , quod multa lectoribus alibi frangenda. Hinc ita maritima freta, quod ea alibi multa frangantur

penult; quod eos facile à remis propter fecibilitatem frangantur. . . . . .«, pu-«ificreoieanlett>aecbJi- tatem dicunt. Quare recte docuit tradit Theophrastus lib, <. b oovit Thenp cribit. idrcaridcs, mwm n i i r. ni ia, lib. 24. cjp. car> n»

Sambucuj L. ap, 193.

Sambucus habet alterum genus magis fylueftre quod

•t-n? •'•,'"• V ' : s SeSio Hclit«J'l eft j*duftri«.flu»-

J .Mtir/fn*MüfiOt, ii,»ijj&i hmbMMvZjM. Alii*

gucrais tap. S6- i» ung\Kmo titiu acconamodaio. ^»

c, *2ner nxcifnatn* am poAm,

, tit due, cbolom »d tMnbadf bgnfiac•NICOBK- ii, dtic' •]** t£ itufhtJi ^, ;iii« fHIT tf (*tvf*^jtAj/jij, S ifoi.Jri/n. Ncot'iiy - [its u'iMn,, n r^l^min, ,' yn , m^t{i.X«<t«W<!^. Vide infra, ubl de fiore agityir. Vitits uirainiji vocari ccmpho« jj'liiin. A;miM)(ri-'j'iuraj;criiM.Jctidt(iir,ii[ri!tni*Ui)uin 311 liiiiibjiLum Mrtaf- Niin uinquc tatltni v i. DJUIC.

*mnijitevili (& ilj*w.* Ihhdtndagjjlitum, t|yodW:C£mcdct *itoitft"* vocatti Icribac. Ncc vjJttur cumiptiu t«irtt. Nam aruJ Neapbytum lcgiiiir. ^..»^«fufc-^«,i^i *r.* fiffm in ffi<MM s cccribus, CLMJIIUII utjf^ff-. Dp- ft* jWclulo Jixifle,quod po- |jmamiradjciam r c c t i i a r b n a m tjur^jtiii, achurtiorc* cductniii tim validani nabeat» LuU jfircrac bdlcbonw. DipJc lloco au t lunar, cifdmwtio enoftac, curJ Gtxm recco- oou v a bnE!:ii.i'.r.u cbalg lit cm —. . . . . .•• ,-^--,-_, _; kgendom, . .Ttmn eft L-nc< > raftln, • HCtu, in nr bbnuBttii .*ctttitLira* «tac, ex Dtodr Hi jp,^j. i i^i U^MJtM •_ _TJftc*«caiatF«cft. Scd Licrvarc . masimt.., i m ai m »u cautam invemrc fciiiffia^iOtpi«qtiodfccHHiwiiB -^t t»,.;->< daeRBB , quod m-t!c>rt *T.*, vocari fcrii[l dorcm rcriptom eft, *i;,t&,^m* dtmiicdio, N'am .1) i:d G.ilffium dicitur ; •". i//ii C *itrUrci, titui l:tibi>cr<i,* Hocdcg^ocnbu»fatnboa, ciantkjucrum *tl^.* tici<, Dimidumreftje. Pl'tinim cbAmfaAciiahetttlo '' arare, 8cpenw«("ai»hud fylveftre tridcrecum *t Hi* -'^« *'<'*. 5t cbulitm cadem planra. *Sei* hoe 1 Flinb, ejufdem penwu G r e c i m * Utiiam jjipellaiionetn jiro di?(?rlo pomur, tonruems We illi, & foltmnucrrfr.S.ibim hcc^ncraobrm I. fatntmcMfruan inumbelia n^w. s. in uniU'lla viridi. Vanat \&c baeds virr tau.4-r*amW«, UeUu folk,. nuto. H,s jdjunpunt fajnl.^.ct.m K p u g ^ n ulla i n c wnti finilitudwm fiatwat. RnS refcnmt. Rq^rit.Jr fW i floribia

J .Mtir/fn*MüfiOt, ii,»ijj&i hmbMMvZjM. Alii* Loois aquofis & umbrofis nafcitur. Plinius in montibus provenire fcribit, lib. 16. cap. 18. *Non timere in montibus vifa funt pumex, pumice, alnoftri, juglans, morus, fambuci.* Humidis locorum fambucus, ac quacis, tamen fic alibi provenit, ut in hortorum, arborum, praecipuc fepimentis. Vix inter omnes arbores aliam quamcunque reperies vulgatiorem, & quae adeo fine ullo negotio, ac

Plerumque

plerumque humidis acrenebrofislocis juxta muros, f*-pes, alfotque inculoos loco, nafcatur atquefambucus. Sed cur non temere has in montibus vitfen fcribit Plinius ? Caufa videtur, quod iambucus in montibus nata racemofa efti cui cnim racemofus fru&us, montana eft.

'OvulwMih> £ <&%is f**i *&***%**•* In Aid. dt'Bal. Ood. particulanegativa u* nonhabetur. Experientia inaFris ctiam, quam aquofis & tenebrofis, nafci docet locis. ^

TJ»V)* fftyfc6''' *ntoxfi* Tt$* }4&pfyv*9 era* <S3&)ci(p*Xct4ct£p *T\\eod.Caudici crafiitado modogalea* · ts&tztQxhcueivgaleam* exponit, ^ » ^ « omittit. pgpvjjuov *arbor annoja, vetus* //(7-WWW.Hclych. *ytopffyvis aj 7mhcMaj Jgi/cs,* (c m *7mhtu& fit~ h? yt'l'ty''' gerandryes,veteres quercus,a'rbores antique & annofegerlmdrya vocantur.* Hoc fenfu Theophraftus eadem Vbce utitur non tantiim hoc capite, fed etiam lib.2. cap. 8 *2i9*3*&* M*>tyvo») 9AUS KovTivnv* Plinius lib. 17* cap. 2<J. *Hcadunturveteres toU , atque rurfus k ftolone ahquomoiorefurgunt,* Videcap.uk. hujus lib. 3. *&«*-*QxAcu* tubes in navmm frorafuper cartnam fofitA.* Pol-IUK lib. 1. «p j Jb&JJ i? •^•^* j g ^ « e ^ « ^ ^ ^ ii ^ ^ *i « lf ^ iw/tr *rojtrum* 6f Ln«m *immonsadproramcui roflrum afcitur. juo impetum faciunt m hoitium cUJf^medium estfupertarmam; fobs vocatur, dicitur etiam pencepbalaia.* Huic comparat Theophrdlus fambuci vetens caudicem, non galea?, quod «fe«i#-A«« figmficare, negannpn poteft. Inepram forer,?aleam & caudice comparare. Verba Theophrafti expone caudicuin veterum craffitudo, quae trabis in navium prora fuper cannam pofita?. Quod fequitur, corticem eife lsevem, cave id de caudicis cortice in? telligas; hie fcaber ac rimofuseft:'de ramuloram accipe cortice, qui aliquantum laevis, teauis: fed hoc de altero prxftat capere viridi,

icjIJ o'&c. Plin.iib. I<J. cap. 39. *Etfambuci inte* riora ?nre firma traduntur; nam qut^venabula exeofaciuni, pneferunt omnibus ^conft at entmcute £3 oflibui.\dva\ czp.ittyxzniiyfentiflimaautem* £? *ideofcutufacicnduaftiptma.quorum plagafe contrahit protmus,cludttquefuum vuhius, &ob id contumacim tranfmittit ferrum. in quo funtgenere fici, falix, ttlta>betula, fambuc.us,populus utra-<jue. &c.* Si IcntiiTima, quomodg firmifliirvL ? falfum eft, cute Scoffbconftare. JEque yeritati contrarium, venabula ex ea fieri, De Oorno ea'Theophraftus lib/ 3. cap. 12. tradir. Plurimum medullae fambucyshabet, quod ipfe Plinius lib. *16.*02 f. fatetur. Praeterea f arum feliciter vertit, *xonftxtt ex cute* Gf *ofiibus.* Vide catmtde corno. Theophraftus^lenfitate & fitmitatecorniDusfi-i Itiilem tradit, ideoque folidam.

• 'Ewne^/w j &c. Supra lib. 1. cap. p. negavit medullam habcrercum tamen nylla arbor repcnatur,qu3E plus 1T /an:>is medullae habeat. Sed illud quomodo exponi debea% mox dicam: Propter mollem medullam viigas concavas fieri, tradit, Quadantenus cavasfieri, tradit [illegible] *fambuci Juop.nera,, ac unum quidemin arborem affurgit, fwttys /patens arundimccos, teretes* quadantenu!cavos, candicantcs, prolongs.* Sambucus fubinde ad mediocris a*-lnr s m i^ofeudihem afceadit, ramoGfue \$& efFunit; quandoqi^humilis^cfruticofa manet. Caudex plurlma parte li^nofus, parum admodummcdull<j intusnabens: (cum e r ^ fupra Theophraftus dixit, medulla carere,de caudice inrelligi debet) at rami 5c prxfertim juniores, pe*nicuHs articulati, medullam mul^gm, craflam,mollem, interim recondum, ac lignofi minus habent: cortex cau-, d cum fcaber ac rimofus, cineritio colore fordrfcit ramulorurrti non cjmnino levis. (de cortfee ergo ramulorumver^aTheophraftiaccjpienda.) colore fetfeaffimi-l ^ ledma?isrufius, quiquidemexterior; fubeft enn^ ^a14US li£?no vicinior, virehs. Lieni matches dura, lol^daAie;, fufflavefcens, findi facilis. Torro fambua fur-~uh non funt cavi, ut ^ ^ ; «ff vertunt, fed laxa medulla pl?ni; quo nomir-1^9//«r, id eft fubcavos, aliquantum cavos, eos dixit Diofcorides.'

.^w^r. In del :neitione fotia h?c confiderabimus. quod cnrnpare^r|auro. Diofc.ver6 juo-landi.fimiliafeciat; *-m* fcrii-T^ * $ (>in \Vc ro C0(l- ^ *• *W* *TM P^02^0 [illegible] *feptem,letffoha quaternajmna.Jelfcptena) ex intervals, ax*vvga, exeunt meijuUni,fohorumfimthtuitne, %£ r™' "lVfi ue in «fi:* lacuna ex vetcn codice p^ir, *p*pvocp* j x, THK^n^.* id eft, *oraveolentia & amajiorii* Onbaf. legit *fww^ i^n** In *Cmattm* C0dicc *piu&i*Z* fcribitur.Non funt amariora, atit majora,quatrl juglandis, fed mmora. Quare Catacureni ledio, *i* vulgatanon pr*ftet, magis approbanda. Caeterum^ *S4L* non legit idem Onbafms. Folia ex pluribus ad unum medium pediculum, quinis, fenifve, interdum feptenis, ranfiiimeodteniscoherent, velunjuglandis, ledfingulis minoriftus, ambitu ferratis, & graveolenubus. Meliori ergo ufus defcnptione Diofcorides, quamf heophraftus, *X«Z*W<»* in Ald.& Baf.afw^ ^ legirur. Omnino,inquit, •Ieg3ndum *^4^.* Extra controverfiam, ita legendum efle *x* fi vulgatam fambucum defcribat. Sed tamen cum • reperiatiH'' fambuci genus, cuififfa & multum laciniofa funtfohaj antiquam ledtionem lervandam cuipiam videbitur. Sed hujus folia non funt laurihis rotundiora, immo nullam nifi forte quo ad colorem,' curn lauro fimilitiidinem. habent. male in eifdem **fy 'h *pt%o,* legitur* Redlb 1 *heod,(pv?iXo£oti j fee™ £#& fao^deflutt id totumfi<+ mul.* Totam penodum in hunc fenfum verte *ifoltumjjngulattm exxt, wolle , oblqngum, velut 1 laun lattfoha, fed majus, Utius, rotundiujque a\medio 0 inferiore partejufremaautem macutum contrafttus, in ambitu ferratum, totum aatem circa pediculum crajfum , nervofumque, vc~luti ramulumpendet. fehorum alia, hinc aha tnde yeniculatim conjugatimjucadherent, kfifidiftantia, uno ex, pe-<kcali fajhgto exeunte, fubruffa, mediocrity mo Hi a laxa* (non placet fungofavel mania reddere,quiafequiturw, *x»K* taha'non folent effe fungofa, nifi fungofa carne placet conftare fambuci folia; & *ctrnofa* defluit id totum fitnul, quae id totum vnnmfoiium effe merits put averts.*

To 3 «fl@* 4\ In Aldino & Bafil. Cod. *d** ^%w *<&* kJip, *f<^p^ *d>*m* legitur. Sed hanc fi fervare placet le-<!^ionem, *vertc,fios a! bus, ex muhnparvu Candida conftans, jpeciefavu pedtculi divifi fur cults mfidet.* Graphice defcribit umbellam Diofcondes. *\v%a^w* 31J1*K aih* W» *«*. *S> mticch* dsi^«(''wr* Aj, *xstj^; fummK autem furcu* hscauliculifveumbcllafun^ circmatxrotunditatis, vri quibusflores <pndidi. v wt®*n&Zh^* ait. Noninfrequens Thetfphrafto inplantarumdefcriptione, favis comparare flores, conftantes ex multfs minutioribus; item fru&us ex multis quafi baccis racematim coippofitos. Sorborum frudus poftquam racemis fimiles provemre fupra cap. 12. tradidit, addit. TwA^iii^OTf^W, dJVs^wfi^-5»tS? *imefa.* Lib. 4. fabam ^gyptiam fcribit habere A«-*Qvnts hhfy H fa bei>nfitpi>xs, 'opo'tvs ms xi&tif.* Eodem fimili ufus Herodotus lib. 2. in pUntK cujufdarn defcriptione. 0 *f&£7ris ymiwi *W» ctyitZt ihha'ofptint*™. Fru6tug florefve ex multis conftantes minutioribus, favis comparare veteres, ut dixi, folent, *vjS **&*^* ut Divus Chryfoftomus fcribit; *v* 'TTOXXZ* G Axq>ipa* xfaeoc-jw tiympri^-mim cerion^id*eft, *favus^exmultnvaritfque conficitur fipvris.* Odorem,inquit,h^er&fubgrav>em,f male in Ald.&Baf« f*r\ *fatetu* legitur) ad inftar >«e«». *hlii.* De lilio & AM^V vide lib. *6.* Sambucus flores profert Majo menfe, in latislaxifo;umbellis,&copiofos ac freqiletes,acunoquid£ c&que ferandiufculo pediculo fubnixos, albidos & odoratos cum gravitate quadarh. Supra florem fambuci, & ebuli canopon vocari dixi,ex audoritateNeophyti.^Ion infima tantum Grjeci'a fie vocavit fambuci florem, fed ctiam medio Graeciae aevo nomen illnd obtinuit. Ægineta lib. 7. ubi [illegible] W [illegible] *i* [illegible] 6TM.

VJ^« 3 »$r *wpvit* &c. Non uno rnendo labors Codex. Scribe /hipn to *yluTM,* cum Rob. Conftantino-Elepanter alioquin fatis defeftbit frudrum. Idemferfe Diofcorides tradit, *w^m* 5 '•"»tr1 «P/^Mi»v^ici -r-4i^A*:* w»jw%-[illegible] *thinofimilis, ex nigrofurpurafcens^acetnofus.fuccofusM^ ,nofufque,* Racemofus fere frucfti^, id eft racemi inftat inumbella dependere, nemini non conftat. Maturum, inquit, effe nigrum, Diofcorides ex m>ro purpurafcentern; quales revera funt. Alibi dixi, vocem ^M l^^ Botanicis fumi, acnonraropro piirpurafcente, purpureoaue colore. Ante maturitarem, inquit, elfe *0^^^ omphaceum* vertunt. Die uvae accrba ac nondum maturae colore. huic color viridis, talis etiam ante naturtatem fambuco. Ma^nitudine ait efle orobi; - terebinthi Diofcorides; quod-perinde, nee mulrum differens. *Qux* ft- [illegible] in Lu^dunenfi Batava cditione extat. Vide utrumne.le- [illegible] *w*v-nvm»* "« - « w » . numorem dfpetiti yetipecw vinofum maturus fruttus reddit, manus* 0 *capillum tingens.* Apud antiquiffimo§ maximo inhonofe eraftfna-

bucus ebulufcfue,quodbaccas ferrent fanguineo tingenres colore: nam ance invenrum minium, & excogitaram colons ejus rationem, qui ftudiofius ac paulo fuperftiuofius eos colerenr non anre accedebant ad aras & facrificiurn, quam rubenre quodam nanvo colore', quahs in anchufa, iporo, fambuco, ebulo, faciem coloraflenr; Juafi paean numen, fine colons rubri lenocinio, n6n pofit. Hunc raarem apud pnfcas genres fuifle, teftis Verrius, audor anriquus fatis, cujus au&orirati cederenecefle eft, Hicait ecnres Iovis fimulachri faciem dioUis • feftis inunxiffe; addir, *k* cenfonbus inprimis miniandum lovemlocari inftirurum fuifle. Venim nonfuijhicRomamsmos,nifi auAa Urbis majeftare,&cum jam minium in prerio ac horiore habererur.Rudi ver6-adhucfeculo,Sc in mundi primordiis, narivis herbarum 5c pomorum colonbus, ad eandem rehgionem nfi funr. QuocJ in Bucolicis ccloi*. io. leffldiff. rocTamdicavic, canens , adlamenrandosGalhamores, vemflePana Arcadia? Deum, quern viderar *pfc* fangumeis ebuh baccis, mmioquerubenrem, quodiine dubioe^quondiano divinarumlmagmum in remplis fpe&aculo, ab lpfo (i&um eft.

Pan Dem Arcadia venit: quern vidimut ipfi,
*Sanguines ebuh baccn, mmiojue rubentem**

Miror Diofcondem fcnbere> pi;*'v« 5 mV *?»#* «(#<*-*$*&, denigrat & vapil/os tnunftus* ,• cum fambuci baccarum fuccus laruro rubro colore rubear. Forrt? latb futnpfit voce *pexxim,* qu^d e«c rubro nigrefcanr capilh. Con- • ftarergo, veteresoaccisfambuci nnxifle, Curverofaciem hoc Golore imbuerint, diximus. *Inttucomtnen /«?-fimofimtle* air. In baccis fambuci femina parva, plana, oblongioris form*. Urrum fefamofimiha, affirmare nequeo, quia non conftar, quae planra fefamum. Cxrerum non omms fambuci fntdtus nigrica^Nam repenrur fambuci genus, cuibaccar msrurxex Candida lutex funr. Hoc nonomirrendum, non rfcro-veterum harutn arborum aur fruticum caudicibus, gummiquoddamadnafci, inoile, nigricans, renue, membranofiSmque, homirits auriculam quodammodo referens; quodablarum reficcatumque contrahitjjr, ac durefcit. *Indx* aunculam officin« vocant.

De ebulo h*c rradir Diofcortdes * 5 V-

faf/Uf 5 «»A#» w ^•*©[Tt]e5[c] •z*<p[x]**H-*- ****?'' 0 [w]'[U][11]z*

*3**iiximiy@*. Alteram genus ebult- Gracis cbamaatte vocatur, idjuchUmtU >aclongebrevius, IS ad genus herbaceum propiusacceiens, caule quadrangulo.crebru d/\tm-*flo WHICH/IS, *foliisperifitefvdta ctr%fin?ulagentcul*ntnmqueexpanfu, uttue amyvdahns, atm ambit u } err aw > longlonbufjue &r?av,od*r%..ln cacumi»<^ * * * £ • floreacfrticlufaibucu Kfidicenititur long, crtjiitudme digitalu* Ebulum faris graphic. delmeaiDodonsus. Ebulus fblus mufcano, fruAuc ue fambuco pcrfimihs e& fed caudicem non facit hg-nofum , caules ranrujrimodo herbaceos profcrt, hyber nis menfibus c wab^fcenres. Anq;ulofi hi funt ,* ac frequennbus arricuhs genicuian, fambuci novelli ramulis ac propaginibus refpondenres, folia ex inrervallis ^eminata, ampla, ac veluti fambuci: [PT] oluribus ad'craffum & nervofum pediculum coiximiflis [cx^] [qu0r]umfingulaobiongarunt,lata,&mar- [7] amvedalinsarripliora, majoraque. flores [f] fruct^s ac acini fubrorundi, & ru- anres.Columel lib. *ic.EtrutiUiebuli F.bucc*. In bufemndpatva, oblongaradixMi crajlitudiuis, minimi hgnofa.* Dubirant an

iuSiiniushb. 27.<*p.7. [illegible] 2 ';

rit.ifS[M] , *invuit tiravifeltorumodore, caulibus ajpen-* («J5«hi!/ fcnbendiun conteadimt, quomodo in.veren cod1cefcr[i]bl^lnmar[c]?inenocarDalccamp.^nofter.rame *V^^[vxx]x[?]^[m]^[x]^)geniculatisje*

der<e, baccis tnoliibus, nafcitur m opacis & ajpens, aquojij quoiDatut acetabulo pleno tnterionbusfeemmarum morbis.* Apud JEgineramlib! *x*. cap. 4^[ficmentio] ^ ^ ^ r x- ftnbirurque adhydronem. Inrerpreres *tbulum, &Jam-*Wfl[w]yertunt, quoddiminitivum *%bd*ri* v^eatur, e- bululaue ac fambucas ad hydr-opem valeant. «»TO?«»3 *mri; ns^i^wmt -rlw* ^ ^ „„. yerrunr, *jus radicisehuh decoth m vmopotm datur.* Plinium bis de una eademoie planra ranauim divorfa, nomine diverfoagere conftar-Si pro *ajperis angutofu* l[e]^i ii[ceac9 n]on damnabo eos qui acj-eam Scebu'um eandem docenr planrana. P;onigns baccis accipe nigricanres.

*'in** Graxisdicirur, *&fyio iivaf,* [illegible] *citd crefcat in altum,* Larini falicem vocanr > a faliendo, quod ea celenrer crefcar,ur fahre vidcarur. Hanc Verni opinionem Feftus Pompejus rider, damnatque, minus fevera, & Grammatical! cenfura. Arbor haec a Thurns *aiyixt-^* vocara eft. Hefychins **iyt*tty* »4^>i JT^*» *$ •**>*•> *$ Ttia -Jen SxeJa'** Apud Apollonium Rhodium hb.4-falicem vocari video*U$** ww(^. *jacrum ramum* cum.Theophraftus Homer us, *?hmus,frugiperJa*?taii&e[7n1]'* vocenr.

Aqiiaticain planram air effe; quod variis'in locis rradidit Geopon. audror, im^^w^TsA^Tw^^ *vi»*u-*JVi *Zt&i* 3 *Cx**. *Sahx hmofa & ccenofa terra gaudet, aere ait tern humido © frigido<* hinc apud Pottam ftcundo Gcorg.

FluminiSusJalkes, zrafiijque faludibus ahi[m]

Theophraft. tamenhb. i. cap. 7. ancipir^m vitam agerelcnbir, &lib. 3.cdp.4.inplanisprovenirc.Quod probar enjan Columella lib.4. cap. *lo.jahcem velnguus ager, veltmgtnofus of time, nee incommode tamen ahtplanus> (S pwguit, atque is debet convent bipalio*, (ira emm pracriprant meresj m duos fedes & femjfemjahfto de~*fimatumfolum.* Sed nullum video folum Ipernere falicem : nafcitur in umbrofis, udofis, fruretis, nemoribus, arenofis, monranis, pinguibus, ficcis, ciila horcos, vineas, agros,aqu«iriuTi rinas, 6c rufticas cafas. Sed pro foil coelitfue varietate multum variar. Narfi in locis noftris arenofis, qua? -<T»lipnttl vocatitur,ad fefquipedcraroaffurgit. Conrra locis pinguibus migna & procera evadit arbot. Salicem ramen quas locis arenofis nafa folcr, etiali in horrbs rransfera'mr, locifq'; ponatur pinguibus, nondumfex pedes fuperaflc obfervavi; imo raro ad mum pedum alrirudinem afcendir. Cur falix non nfi locis atjuofis ponendafir, docet Columbia hb.y.cap.tf. *S^dfahXy* inquir, *mfi in tquofis locis, ubi aha arLores dtfficulter comprehendunt, fonenda non esJ, quia vimfaporem mftftat.*

iTeXuH^ff&c. Mulngcnam efle rradir, rnacfue ejus genera recenfer album, nigrum, & parvum. Tria genera, Columella facjr fed de viftimea fola eo loco apit: GrecT, Galhcam, 6c fabinam falicem. Plura recenfer Plinius.fed tamcti tria tandem genera ftaruit. Recenriores mulro plura obfervarunr ac quidc vigint^quinque 1.Salix vul-

cans, folio rt>n ferraro. 3. Vulgarisrubens. Exhacvincula', quibus in aqua maceratis wes 8c dohorum circuli vinciuntur, & alreri ccirrex magis fubet, alreri nigricar. 4. Sahx fativa,luteo folio,crenato. f. Sahx folio amys-dalind, utrinque virenre, ^aunro. *fti\et,o[p\ai<fr[y]* id eft,

ctrbes, iporras, filcinas, fit fimilia conficienda; Ituic pecnliare, quod fingnlorum foliorum evortibu'? ala? dua? adpofirae funr. *6?* Salix folio *lon*jilTimo* , anguftiffimo, urrinque albido. 7. Salix humilis , an(rufti.f[0]lia. 8. Oblongo ,. mcano , acuto folio, p. FragiHs, adligamenw plan^ inurilis, vulgo corriccalbo, nonnunquam rubro: yitricem vocant , quod vitri <nft[ar] franGratur. 10. foliis pianos, ficper ambitnm hirfutis. 11. Humihs, capirulo fquaVnofo, fxpe fofiis vefic^ fub* rubenres, & furculis pilub cjuxdan *i*cabre, non abfimiles iis^ quas pro ftyracis frudlu vendirant Pharmacopol^, infidenr;verno remoore odoriflimum e^nittit florem. Hanc quid^m HelicenTheophrafti puranr, de qju mox plura. 12. Lanfolia rorunda. hujns carbo cirifim^ iqnem concipit, -quare ex ejus cinere , fulphure, Scaphroniropulvistormentarius conficirur: hujuscarbonibus pidores ad delineanda opera urnnrur. t V Salix folio ex rorunditare acuminaro. 14. Larifolia minor* If. Salixfubrotundoanfenceo folio. *1$.* Salix marina oftrearum reftis iniwicehs. Hec ad mufebrum, fucorumcfuc maririmofnm clafl[c]m referenda viderur. 17. humilislanfolia erecfti. 18. unfoha repens. ip.Alpinapumila rorondifolia, tepens, infej-ne fnbcinerea. 20. Salix pumila, foliis utrimcf; candicanribus *fie* lmnojinofis'. 21. Salix fa^cariI'S mimma 22. Pumila Imifolia incana. 13. P.umihbrctiano-nftopue folio, incano. H^c variar; nam piulo Innonbus foliis quje in fabuloPs Hollandi* .i{>eerftns *Oc^nn* objeftis nsjfcitur, Clufio mont te. 24.Salix alrinaPvrenaica.2y.A]pina aus>uftifqlm repes non incana & tec eeneraquaerecentiofes invenerunr.Rcd:eI*cra.

Vratcreagcnmhaudunum, necfortibns iiimis Necfahci.

Theoi^hraftus tria recenfet p-encra, fed fi ftri<a* cxaminare placet, quatuor erunt.'Phn.tna numerar lib. *\6.* cap. 37.

cap. ^7. *In* 4/?4,inqiut, *tria genera obfcrvant.* (redtius' dixiiFec in Grada: nam ex Theophrafto hacc exferipfit) *nigram, uttliorem vimimbus\candidamaoricolarum ufibus tertiam.qua brevifima esl, helicem f$c.* Theopht. nigram vocat,quod corticem habeat nigricate;album,<juod albicanre fit prardita cortice,Quare mate in Baf. codice legitur,ii j A«O*LtaJ **&**Scd cur tertii Arcades *bixti* vocant? An ob hedcra quandara fimmtufdinem, quod heelers moda, quamhclicemvocant, humi rcpentis, humilis femper fitPVidetur nomen illud impofiium Q^X *TO txias-i-<&«,* quod *t's TU-n&iKTu txirlirw.* quod tortilis acple&ilis fit, ad viminnm textus plicanlis. Saliccm nigram virgas pulchriorcs ferre,ait, & ad texendum utiliorcs proferre, Plinius utxliorem viminibus, ait. An igitur virtiinea haec falix?°Nihil impedit, Plinium vimineam purpuream fcribere. Nam purpureum Grseci non raro *itUa*®* nomine exprimugt,ut cap. dc Iride probatur. Praeterquam qui>d finr plura genera viminese falicis. Non videtur tamen h#c viminea falix, quod viminea ut plurinyim humilis fit & mancat. Dicendum ergo, vimineam efle ialicem nonculram, id eft, qu* arborfv^H^twen habe^ [illegible] Baf. & Aid. **€***** P^ro q^ua v°ce mailem fcribere fi nonde ufu,verum colore ageretur, **ufr*iit*c** Scribunt alii ***»{•« w ^ *cfcyfragiliores.* qua audtoritate,ignore. Plinius hanc agricolaruni ufibus efle, fcribit. Sea qui hi ufus ? Ex falice pali ad vitium pedamenta & ftipites ad fepes finaandas fiunt. fpiiliores ergo hujus rami fint oporret Scffmiorcs. Male,ergo *wwiUs*** fcVibendum contendunt. Illud lepidum eft, quod ait Plinius, *Hanc agricolarum ufibus ejje :* quafi viminalis ad agricolas non •pertineret, ac foli urbani corbes, cratefque conficere noflent. Salixhaec alba arborefcens 'jocatur, fiuntque ex hac, ut dixi, pali ad vitium pedamenta, & ftipites ad fepes firmandas. Helicem in altum nunquam ccefcere,a\t. Id fieri poteft vel naturae proprietate, vel ariditate foli, vel ab opificibus vimimamcrebriusfondentibus. Poftrer mum,probabile admodum. Nam viminalis fingulis annis putatur minorcue talea plantatur. Viminum cnim gratia in agris talea fefquip^dali feritur, ut yimina, quibus vites ligentur,facilcfine fcalisdetondeantur.Contra perticalis longiore talea five pcrtica feritur; nee Sngulis led demuip quarto, qninto, quandoq;fexto tondetur anno. Alba porro hetice ca videtur quam Columella Grqcam vocat. ^ 'Haec flavo colore, quae nigri refpeitu alba dici poteft. * Nig^a^f{detiir,quam Gallicam idem vocat. Cujus yerba cxa'ninanda reftant. Vimineç falicis tria penera efle tradit loco citato, ubi tria genera falicis fcribit, & ex praecedentibus yerbis liquet, ac ejus aucftoris teftimonio, qui illic de viminea falice verba fefacere, aperfcprofitetur. *Futtim tamen,* inquit, *tria effe genera pracipue falicis, GraccCyGallicat Sabin<e,quamplurimi vocantamerinam. Graca fiavi colons eft, Gallicaobfoleti purpurei, ($ tenuifiimiviminis. Amerina falix gracilem virgam © rutilamgern. Atque hac vel cacuminwus vel tateis'dponuntur &c* Salix Graeca Columellae, videtur falix quarta lutea, cui folium crenatum. Vitellinam vocat Cordus. Lutea dicirur,quod fla*'O obducatur cortice; ad ligamenta haec nonincommoda. Ad ripas plerumque fluminum enafcitur. Gallicam Gerraani fjap? \ttttbttt vocant, hoc eft, *capillarem falicem,* a grac^jtate. In obfoleto purpurea profert, & omnium tenui/Tima vimina; eaqus lenta & valde flexibilia. Vulgo falix nigricans folio non ferrata vocatur. ^paSim in convallibus uliginofis reperitur. Amerina fanx£a eft quam ffubfritemvulgo vocant;virgas progignit tenue^ ac graciles, cortice nonnihili rubentes, acrutilos^. viminibus utilcs,& ad crates, corbes, aliamque non modo a^ncolarum, fed & urbanorum fupelledilem %eftabili lubtiltrate texendam. Plinii verba examinanda reftant. *Finditur,* inquit, *Gmca rubens, candidiorque camerinajed fydofragilior, ideo Jolido ligat nexu. In Afia tria genera yfervant, nigram utiliorem ftminibm; candidam agrico-* *J™''']^u J^bus; tertiamqu* brevifiima esJ helicem vocant. guanosquoquemuhitotidtgeneribus nomina imponunt%* *vocant eamtjucfurpuream , alteram nitelmam a çolore, qua:fit tentnor, terttam Gdllicam, qua tmuijttma.* Ga?c*am rubentem ait; quam tamen flavam dixit Cotymclla, cui major apnd me au&oritas. Male ergo Plinius rubere fcribit, vel aliud geuus,a Grseca Columellx, diverfum defcribit: nifi placcat, qux flava funt, quandoque normihil rubere, vel ad rubedinem vergerc. Deintenfa ergjo flavedine Columella loquitur, de diluto ru<bro Plinms,Qux fequuntur corrupta funt. Qt^omodo aniGVina fragilior, fi iolidolig-at nexu? Fragihoris folidus nexus effe nequit. Corrigunt; *Vimditur rubens, amerina ut & cai^dida hand paulo fiexabilior,ideo folido hgans nextu* Scd nee haec ledio difficultate caret. Alb* enim virgas denfiores firmiorefque, tradit Theophr^ftus. Quomodo ergo flexibiliores. Scribo, *finditur Graca rubens. Galhca, ut & amerinajwdpaulbflexibiliorjdeojifohdo ligans nexu.* Finditur Grseca, minufque, non fifla, .flexihs, quod virgae craffiores. Flexibilior amerina &Gallica,quod,ut ait Columella, utrique gracilis virga, vimen tenuiflmum: ergo folidiusliitant, nee findere opts habent. Sequitur, *In Afia* ££<?. H^cfupracxar^inavimus. *Apudnos quoqueait,* Plinius, *multi totidemgenenbwnomina imfonunt. vitmmeam vocant eandem purpuream.* Hxcpartimex Theophrafto, partim ex Columella. Theophraftus alterum genus falicis nigricans dixit, quod, ut dixi, fsepe purpureum denotat. Plinius cunr vidcret, vel ex: Liberto intellexiflet, genus quoddamapudColumellam eifeobjfoleti purpurei colons, putavit illud efle de quo egit Graecus au&or •> cum Theophraftus de perticali viminea agat. Columella quod purpureum vocat, illud craffiori virga effe ex fcquentibus colligitur. Ait enim, i<jtelinam falicem tenuiorem, Gallicam tenuiflimam. Er&o primum genus crafliori virga, quod plank contra Colufnellam, qui Gallicam falicem obfoleti' purpurei cploris aitjtenuiifimi viminisTNitelinam,inquit, a colore. Corrigunt *vitellinam* &flavam Columellx efle volunt. Vitellinam'' dicftam ajunt^a colore vitellorum'ovi. Non poteft efle flava falix Columclla?; quia-hsec craffiori vimine: nitelinamPlinius tenuiori virga, fcribit. Nitilina falix, quae rutila Columellae. Niceligus color rnfEus, rutilus^quod ex Martiali conftat,qui crines ad plenu rufFos & rutilos nitelae, fciuro, agreftis muris comparat pilo, aureamque vocat nitelam,

Quacrine vicit Baticigrrgis vtllui,
Bjpenique nodos, aureamque nitelam.

Rutilos ac rufFos puellas crines comparat B^tico velleri. Germanorum capillis, Scnitekepilo, fciurumfive nitelam rutilam habere, notifljmum eft. Eodem colore Ianam B^ticam efle, ex Plinio probatur. lib. 8. cap. 48. Sed in vulgaiis codicibus locus hie corruptiffimus. *Hijfrania nigri vellew pracifuas habet. Pollentiajuxta Al* jes cani: Afia ruttli3 quas Erythraas vocant. Item Batica: Canufmmfulvi: Tarrentum SfuapuMginu.* In antiquiffimo codice noftrolegitur] *Hijpania nigri vclleris pratipua habent; polkntia juxta alfes, Canufia Utitili: qua* Erythai vocant. Idem B<ctica, ut Camufiumjulvas Tarentum acpulliginisfua.* Ex antiqua hac ledtiorie dodkiff. Salmaf. hunc locum reftituit. *Hijpanik nigri vellerispracifuas habent, & pollentiajuxta Alpes. Canufium Rjituli, qudsErythras vocantyltemBatka.* (poteft omitti, vel addi, pro ut vifum eft, ex antiq^o codice) *item B*tica, ut Ca~ nufiumfurvi,* (antiquus/a/™:) Fulvus color ex viridi Sc rufFomiftus. Fulvum dici volunt quod furtivo propnor, unde fulme &fuligo,furvus, obfcurus,ater.Hoftix enim qdse nigrae, furvse dicebantur (Ovid. lib. *6.* lib. f. Metamorph. *Ex Acheronte fuofutvK peperiffefub antris.) Et fuapulligints;* Nitelina ergo falix,quod nitelae five fciuri fit colore, dicitur. Nitelinus color rutilus. Nitelina ifa-? quefaliic-quae amerina , vel fabina Columellae dicitur. [anc gracilem & rutilam genere virgam,docet. Gallicam tenuiffimam dicit Plinius, Idem de Gallica Columella. Sedaddit. Obfoleti efle purpurei colon's; quod Plinius primogeneri, viminea fcihcet, male adfcripfit.

KE ill. IA, CAP. *XIUL*

yimi genera tjtmt /int. Ijfpopu)o₁ a/m>, *betula, colytea.*

Eyin *J% *9i nt Statue $<it fin).* Fjtj'jaf^H, CJ^rrit *fcvkti/LgjBao&tiaoi* a Item ID rnoiiriuljnusi

v i 7vii,r ... ^ *j,x* ... *fintatif*

MWtiitHTtoiirlltntU. AtaaHstM 4Jt, ... ihlon-SHOT.

gins qtu!> ... biouii i non kevc. P^J

Jl

Mfo-i

ma.

rai:.

;;iiti tara inventu: (ju

'^.Jr-

T'r...;.,

•n.C°*fl.

H'l It C«-SARIS SCALIGER1 ANIMADVERSI0KES.

... TWro.IWWn'!"^.

•hW^wMb/Wan Tux

kf^af' /•!••, OIJfCT-

• i ii • « —. fjJiT^T *vttrrtt*

*l JIr*f

i

numth

f: ... *f*

'"'' (Km , utraiM

"(•'•• • raftiltu;.- , c-v-

f: ... *f*

*'*ff mi'..* tun *Hfuit* M«T| «fr*

JTmi f-

*rh ,tl • £)/a/»'A»F«»>«ns''ᴬ'ᴵᶠᶠᴹ'''ᵢᴵ»'ŀ7'»'^'iˢ«**- fiquidem earn vim conjunRib ilia, ««/, ut cbm montana*
£ H«ffimrJTr«mdhgs.-'M»»mmmtlUmmaxmi oonitituat, addat & catnpettria. Et acrius cofriptendut
« « - S T w « « « JU /« « memionem. Veneti Phniui, qm cum amare mantes Pofulum dixerit (mag-
7£ldim Zrem (fi rede 'memini) **Aire, ««»«*. N*^»** *»«« *»*«» « pr*/>*«*, ei*, "«"«) /«W,f «c wto,*
U ITr,tln«X Sonemm tunehant nob,plantar, «h: nonmfiaquofis, .c^cAc* *montana aquofa. Fug**
mZcarc (U ut ludxmus,ponus {tanSum.* ««««• »*• £«'/*«« .</«/ Tbeofbrajtum : «i ^ c*,rrA,*i
'A«»i«V«»' Sariinfutvemoratfonem, Tbeoio- fine con) unilione,* **w.** **rcr«»j *&m*,vetmt> & afaw, «3**
mcon'd$vtt, **fedpartealcerafine angulo. t»T>^>>. I»-** *^t^alia.*
*a gAo f*m fctlwet, JUAM. Qjiod fuperetl, noneSt Qkuit JI&ttW^Q'**<*>**t. Theodortulegit, $4w*n<.*
Z^urmJendum. Inltbro eodem Piuuus: **Monres amant,** *p^»{»" ^ $ ". ***%•'Mud caput. Legtt* **•Vpwn**
£5r™Larir,Pjpttlus,Ornns,Carpinus.H«i«4»iiW *Tb»*m ex Fftm. Fol_{tMm} ,a avellan* non fjn,*
«i~tl eot-incapue **•• Non niii aquotis proveaiunt Salices,** *ut ait.*
ilni Populif Siler. *Loca funt dtvtrfi & contrana. Fat-* *^"^ *. Ahudcaput^ BenlamTheodom. Jgnofcit*
Cum 'quoque eft Populos amare montana. Hunc errtrcm **lty-** *Tbeophratlus us* **T«** *fim*w **>'*/*>. «fi» «V<. «p .'«».*

ColumcUa'cum ,fct accipere, mini Ltt, **mji /be Acm*.** *'«*^borem n,m,s levttcr ^[uTlatdTlnTe^T '? **'*

*^a^^^rtSml^S^^^^* ^^SSS^SSSSi

Pnmuiemm panes ' ^ ^ ^ ^ J f ^ ^& quid effe dubitandum, monuimL Hinc diverfum a fa*
tarn i fecund autem « «/ D'' «J*™Tl*if«.Zy£Z~ fenoribus caput inftituendum eft.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOT ATI ONES.

N a[&$& , gnitudinem omnem abfolute compleblitur,* **Jr Jetiamcumjpsciepofitumadamplitudinemreftrin-***vitur, ut hoc loco\"Evuoi* **J£** *M4Tjg3p,cc7mv7u* **jS** *Kc*pfo*»JLttoeftin- Tegerempro cti<rtfov>nc\vi&9. Nam ratio procederet. Atque aUoqmnindursjitmamateriamedullaxcvph* appellatar, nt dicet lib* **f.** *cap.* **7.** *«W, K% o-n -xt™ p^xiA«^^ ^* **if** *cncXi& jvc-m*, *s W 7lW x-aph'xi'K**<n. Nee mtbt fatu arridet illuds-MW >$'''>&!. Certeficlegendum hactnverf*, & corrupta, G'ivuof*; h%ph*« hwy. Hesernm ita , nee quic^ quxm abfurdt conjequitur.*

*Qvpa>u*7U7TzXvTt,$. Non fores intelligit, fedvelforium ajfamenca, vclpotius cardiws, id eft, T« spfyttfas r* **J^ T ?7»A'j7tA5i,** *ut dtcet lib. f.cap.* **J.** *ScA ipfi wiiem cap.%* de hoc hcolofims fiipfum exponit, ris sptQixs, in quit, &?' fervatulmus,* **ob id cardinibus** *Ihcophrajius mhlajfcrlt > fed aliorum opinionemprolucit: llltanegravem injuriamjaciat, fi quit ex hocjoco conclude ipfum ulmum fterdem pronunctajft. Immb dicebat hujus Ubri cap. g. im) ;£ TU h-<6v'& ctKsup7n' «W $0'?' <p*^f°i°» vh-xkx*y &c. Et borurn vera esl opimo^Nxmulmi genera / e-men ferunt, vocaturqus Samera apud Columcllam, vel Safnara apud Phnium. Sed Vliniuslib.* **l<f.** *cap.* **17.** *pomt* **4.** *genera, cui Atnnc*ulminon ferunt famaram-, cum tamsn ColumetlaUb.* **f.** *cap. 6. dicat, Atiniam (fie enim fcriptum) vlmum ferre fiimcram. Nee in dwfiione conveniunt.* **£J1-morum,** *mquit Columella,* **duo efle genera converiir Gallicum Sc vernaculum: illud atinia, hoc noilras dicitur.** *Plmius* **4.** *enumerans At tineas,* **y** *Galltcas, & term tium (utloquitur) noftrates, & quartum fyheftrepofuit aliterjue dijlinxit.* **'£r** *(gXiHapvmn, emnino legend. KK^nsa^ utcopioft 'hunc locum expofuimus & caftigavimus oftenfo Pltnn lapfu, in Lexico in voce x»£vx&: Sed &dem author nofterfupralib.* **3.** *cap.* **8.** *dixit ulmum etiam ferre* **T»>A«-***ftht, td eft, ut alibi, ?' xupvKuht. Vide Lexicon Crijpim in in voce KJHTM&, *OVK mmTrliTtei, non obfervatur^non animadvertitur. Sed hie videturhabere vim Imperfonalh verbid ut Latine nonobfervatum^ id eft, non deprehenfum eft *b-servatione.*

Fert fru&um alnus compadili callo inftar exiguiftrobili. *Etfupracap. 6. egitdealnifruHu. Erratvero Plinius ita fenbens lib. 16. cap. 2.6.* **Frudtum arborum folae nullum fetlint, hoc eftnefemen quidem, tamarix fcopis tanturn nafcens, populus, alnus, ulmus attinia, &c.** *Nam ha omnes frugifera. Alni flos fyv<{ht* **purpurefcens.** *Alnum vocamus A\ine, ItaliAlno,* **Alano, Aunia, Onio(^ Onato.** *Jietrufci. "Ofuu>f i-m*. corrupts eft locut, reftituendum &m fU. Nam & capite fequent?dicet nucu avellana folium TJ f *\ln%*4 ofiioiomw. Plmius alno crafiifiima folia tnbuit* itow. nota hie r ikltyrfubftantive accifu*

Su^u'JW. Betullajit/rbetula *Vlinio^uam tenibilem dixit magtftratuum virgis. Ejus viminibus caduntur fueri. Vndenomenabatuenao (non a bitumine, licet iffo author $ ex ea bitumen excoguatur) quafi batula, qua nobis tulgi* **Bouleau, to/*Biota, Belula, & Bedola.** *K<v*.BetuU folium nucH avellana , autjuglandts non habet, fed accedit folium Tilia. Sed funt nucn fermultajpecies, H quadam incognitf) ut hac de qua hoc loco. 'Eie %*« 3 **^^- H*c non a~ git de betula viminibutqua fiexibiha circuit, corbiumjporta, vincuhfeutifque faciendis aptifiima. Eft enim hac arbor inter lentifltmas. , - ~>*

KoAwlF. *malimhic Hs^ri^porjota^ ut dijferath colytca de qua infra. Hanc colit earn, arborem falicis folio, null a rationeputant quidam Scnam ejfe; qua colytea nee eft, nee* **co*** *tttteadequibiHcap.* **17.** **»A,:W*W pot eft etiam referri ad arborem .-fid defiliqua malo intcrpretari.*

S7r»vi»r. *cujus tarn en non fauca exempt a,* **NrfTfttkiff*** *funt prater Y$hvnei*% **XI^TIW/*, £#** *xi^tix.ananris utraque* & acacia Diofiondi, id eft ,J*m§frTbe*pSr*fto , atque aha utipfi cercis fupra lib-* **1. 0** *mfra coin tea circa Lipa* ram, fraxinus pratergcnefiam&Jpartumt tfofulw, (3 cafianigra.*

1OANNIS BOD^I A STAPEL NOTJE ET COJ^MENTARIUS.

n TiXU Mxtfr. **J1^** *fofyv* **f inquit Hefych.** *$&j mhU* **.^i ab urbe^juadam nomen non impoficum, non vi-** **aeo cur** *zr%i** **didra fine. Ulmi, inquit, efle genera** **a.uo; ulmmn, &uhnonnatn, id eft, ulmummontanam.** **r,liη. Jib. 15. cap. 17. quacuor genera docct effo.** *Graci* *auoejusge?ieranovere; montofam, quxfit ampUor: campe-* *J*rem,qu* fruticofa. Italia Atinm vocat excelfifnmas,* ® *nsficcanaspmfert, qua non funt rwua. Alterum genus Wheat. Tertium nofirates, denfiore folio, & ab eodem peyculonumerofiore. Quartum fyheftre. Atinia non ferunt jamara, itavocatur ulmifemen, omnelque radicum plantis* *aJimme'* Pliniumii^c fepanrc« *(tat, *uidm "Imi genera efle ait lib. y. cap. convemt.GaUtcum & ver~*

? *qilC umus,ut TM™ vermcula, & no-* **In** antiquiflimo codice Solumellx impreflo Regii 1^48. **fcriptum eft 4/w*r<t;pro qua voce in vulgatis/rf/wovi. Vera ledio videtur efle** *Jamara* **vel** *famtra.* **Plin. lib. 17. cap. II.** *Vlmorum, puufquam folio veftiantur famara Colligenda eft, .circa Mamas calendar cum flavefcere incipit,* **.Negat atiniam ferre fameram; contrariunt docet Columefia. loc. cit. Atiniam ulmum Tremellius Scrofanon ferre fameram (quod eft ejus arboris femen) falfo eft opinatus, Nam rariorem fine dubio creat, & idcirco pletiftiue (in quorum nutnero Plinius) 8c fterilis videtur, feminibns inter fronde quam prima gcrminatione edit latentibus, Itaque nemo jam ferit ex famera, fed ex fobolibus.**

A<^U. *E ^ e* **m videtur agndfeere differentiam inter atiniam fiveOallicam noitratem,live vernaculam ulmum-Columella. Et quidem atinia ulmus non alia videtur, quam qu« i Theophrafto «7IAj« ul^us vocatur.** *Eft au~ temAM, ulmus{***de atinia loquitur)** *longi latior & frocerior, qudmnoftrasjrondemque jucundiorem bubmprabet, qua cum afiidue fecmalueris, & fofteageneris dteriuifrondem date*

TaravitPlin;Us.Ariniasidemfamaram forrenegat. In anti_{quoco}di_{cc} *<cx\\>\mr. inter qua* atinia nonferunt.* **iamanmira verb vocaturulmi feme^**

&trt inflitittrii, fajltiiimt buhiffj aijcrt. I It jut, fi fieri fetnnit, tettim AgnangtHtTt iriw *atinU aim cenfrrtmttJ. Sin mnuiiiUbimm* >*ptrsm,utin erJinil/tr JifiiDi jiwrwrOv\<rmaiuUt, is atmtiti Alternant!t. Ifjfcmrc frenit ueimtir,* (3*fu*fi hoc ctmdimcptt iUtSx fwuJtsfcrtiusjajlacibjrtenan conficitnt. Vidttnn in* qtubus ulniis ariiuai*CTnacuU, five rwftraw di(fe«r. i3ndera fcrt tridit diffaamam dc ulma, alawntwjuc Theophraihu.

Ulmns.

N«n nlrooi fVocid ptopwr, ihitrr & procerbr ulmon-

•Proccrsinmonci Lirnpotcntt,Ur4 campcftnbu J. peftrisabtmofereft*qnentcr ramulaj cttflaaquin 8t procera eriam arbor.Trunci cmtie« esieriorescriU^rin, ^fac fcubri fiint;(rfirrtor«*er«, tenriSc JU"ctb)lw; velmj Sf ratjfiiloriim, qiii rvon minus qtutri tilutobrcnuiofi^ acftejraindiftiftint. Ex cnrtidlMis intc-•^•i^wfiiltitinc^ntici.aiiAiirBi'llniiiiH.l igni fiilifl.iti-•ia falida, K lufflava, biiTto non tiiffimrlis. F<rfia Ura,m-ff>ri, vemfa, iiHfivi&, ambiru crcnata, lon^iora quam pyri, qiudnipciium nonnalionittt snimanriii'tn, *tc* pr*-opft bowm, pibnilu f;r.ita: in quilmt Wliculi, fdecjuibus fuiTaegi) fu^ierinre *ptne* pniitwnrcs gipnuntur, prrtcr eKiplotvduiiCTUices; f dequibui vidL- cJf. 8. hujus Lbri) liqutnvm conrirentes vifcofum, aclrnruai, tofnjcricnm, id vulnerajcctmiraodititfimunii ^ui i^uaii<li>que (0lJ5 caloieinciiirsnii,piimmi inftjr concrefen:: (cm? tepue, planum, ronjjKtu'.Ti.rnfrfi'irinoltitn, folia'uininajus cjtuni atriptds, quod Wr folia Sc Tub ijifis linear, per mar. i fit atem in auras <*volaw: rsdtTnan inaltum' d t i i r , fed jicr oWiquum fpi-girtir. NotaWbmnino i dilisrcBcfflinwCflroteCiufiBiobfrrtt-*jr: N um pen! nwrmnfitmi Thnrirvi!! -ininem, m Hifpajftgtfeentjnin. quifdam Mt'icei in tenuiflim3 ftamina cum a prarrcrUbentibus aquispcrtiiunnir, .xilnrcm cinrrahtmr.inqiubwcxtE'iui qnc-"*"'! winefcim cariendis jiit'dbus cflili-ToaJ il<rfmnr, ntradiculiicmer^«itk,in-S'r'cuft*rlwn "nhre. wtftw ccro WM-in pcftri t^w

•ProccrsinmonciLirnpotcntt,Ur4 campcftnbu J. peftrisabtmofereft*qnentcr ramulaj cttflaaquin 8t procera eriam arbor.Trunci cmtie« esieriorescriU^rin, ^fac fcubri fiint;(rfirrtor«*er«, tenriSc JU"ctb)lw; velmj Sf ratjfiiloriim, qiii rvon minus qtutri tilutobrcnuiofi^ acftejraindiftiftint. Ex cnrtidlMis intc-•^•i^wfiiltitinc^ntici.aiiAiirBi'llniiiiH.l igni fiilifl.iti-•ia falida, K lufflava, biiTto non tiiffimrlis. F<rfia Ura,m-ff>ri, vemfa, iiHfivi&, ambiru crcnata, lon^iora quam pyri, qiudnipciium nonnalionittt snimanriii'tn, *tc* pr*-opft bowm, pibnilu f;r.ita: in quilmt Wliculi, fdecjuibus fuiTaegi) fu^ierinre *ptne* pniitwnrcs gipnuntur, prrtcr eKiplotvduiiCTUices; f dequibui vidL- cJf. 8. hujus Lbri) liqutnvm conrirentes vifcofum, aclrnruai, tofnjcricnm, id vulnerajcctmiraodititfimunii ^ui i^uaii<li>que (0lJ5 caloieinciiirsnii,piimmi inftjr concrefen:: (cm? tepue, planum, ronjjKtu'.Ti.rnfrfi'irinoltitn, folia'uininajus cjtuni atriptds, quod Wr folia Sc Tub ijifis linear, per mar. i fit atem in auras <*volaw: rsdtTnan inaltum' d t i i r , fed jicr oWiquum fpi-girtir. NotaWbmnino i dilisrcBcfflinwCflroteCiufiBiobfrrtt-*jr: N um pen! nwrmnfitmi Thnrirvi!! -ininem, m Hifpajftgtfeentjnin. quifdam Mt'icei in tenuiflim3 ftamina cum a prarrcrUbentibus aquispcrtiiunnir, .xilnrcm cinrrahtmr.inqiubwcxtE'iui qnc-"*"'! winefcim cariendis jiit'dbus cflili-ToaJ il<rfmnr, ntradiculiicmer^«itk,in-S'r'cuft*rlwn "nhre. wtftw ccro WM-in pcftri t^w

boi, Hujusmatcries tipnofa fculto dur:orcft,& adofwa idcirco iiJurpatur, oiiar [;ondus ac vmiiullinent, n l i ! cochleae, &tnolcMincirLin ici*. il militet. & ambitii frrraia (imt.ic p «rfa parrt Isvict.i. diJntmsvtr«iru, eriain riiIcjigiora;qua;ubi reficcstafunt, j^ant gra-v«6 folliculi nulli c^tcimr, *Am* niitutirur, i ta (iint btibdir. Semcp prioiifi Iqris finnic- M folia & femen prodfiint, pcrfifiunrurtri[1]. Loca in •i"-*fii,* ac arduis, Ht'nfiii'ui: IJ-JIT» Cf rus bec nakirur, Wltf i ill Arducnna fylia &c. fee his quam | ulthrt & hancarborem delirvcavcrit ThciijliFsd. (KT

Tnir «Ii i ^s . ^^nf. IJ de ulrnn ril]g*ri, f ftri. Alrcwenim,locaamat ardua&iBoiiTff^, utjanui-

XJfJ fu>». &c. Non eft (tefoimc liKmnn iilnn, I«I*-^w, iotr *<s>l<Mttim*, fufPa\i;ni, hLfjci culoii.i. Kcnta-men puto irri'i riift Tlit-oph. <#«»• Nam Cttm flaiim* dijit, fati* indicant. v*'r elcp""" cotoifc Dun-met ram crio rdliciir «*.© M i t e ^ yfco'f.I-ictt rt!trra li^tmiilmi wfddumU-IOK-uewiDftt. Pirn. lihr. *6-* cap. 4c. Eff *Itntitid pint**, *fttchrc*Jm*(i/n»,/^Jti«o, **men.** cicjta,.icrtt.nmniimvJrii]^, IjpQlim i i (i ! r c q obdii^him oftendat, qinc ut;j icficcaiurpfeiit.Hanc ncn a fc haber, fi-d ab interiors illi adbarrcl (orrrrc, qlU f»-xilis. Icnnis.vifcitfu.t. renai. Dili lupra, rauiuKf cfte naccs; hac dc cant "a ex iis *vvx* ficbaw,qiiibn*i<^TT pcrcuticbannir. Hint aputt Plan turn, fcrjus ulmi iiiiiba, & utmtjnini Achtrun* vocarur. Quixl ci hoc: !otk> probatur **BU ferva* Sit** i *Vx'ilIiivirgimifnitijtiaiU*

p — TJ , J,,,^,, *wiiitti tiQicTtim,* VidcDodiin Robcn. Conftant. An nor: Item lib. f. hie-

'Awjm. R«ftt enntra rttentiorcs, hoc lew, Temine* iilm-'im hrcre, concldci nun pofir , (JticctO^rftiminuS. Qurimndo mr «^i(«»' cjppni d^War, fupra Db. I. me dicfrc memini, Vide»t *k-Ctot*: trcin eft (am ntrmorabi* lis 8£ haifK-nw non nbLcrviin)t,qupdlococjt4toeiPo!-lucc doccmr.

x»m»n. De olai fb11icnlci,hu(.irirc five gnmmt.'iiKid *fx*eoiiein nafefmr cacbry, copinsl- fupra c^p. ulr, lib.2« Cc cap- S- hti(\n lilm cpinms. Hoc loco .immirt m a -dttm , in Aldrno cod ice malt fcribi, ***tff*>, ynccmpiie hanc malt redrJSdfflbG*MOi, trt- fwticius vcrtific Pli-. Vertit Giwa *ftdelum.* Pi-twlu5 J di **Cap. ;. ^ir^Ofl.Jn,,;^,.,^,^^;, w*ir. CulumtH. lib. dc arbor.** ***Cim jus Knturjimtta futTint,in!tttijm ruir-pdr.tur, ftric'm,* aw-itd *ptmtrrtr, itirerqurtp,* **Kec mv-lii? imerpri!ftmir Pli-**11 in-;, lib. 14. cap. fi. ubi incptt *^(Hf« monrcfncile ctiftimawt, ac air, *Vtmo tttitm in CmyctmoMe Cituntit junipers, ad nihitutiti: tx ulmtrtrigtmtntt (icalicei tbi THtjittntUT, f.igmtt* quntrm mtrns PimpM!?. leiU'i> K: : j T h J t i . S d i d S W Vw.Hcrychius ««pitif J C * M . C I j *tiffun,,,* . ,>p.,. *mi.* Ideft, *ctfratjfittkitlar. tBtrism(trtitttuM ifi^lfr.* Piofc. hS. i.eap. m. denlmo, -rJ^ti in *fo*Meute *(niifccns, prtm* termina ttttftiime,* GalcniK lib, *IT.,* cap.^ jirjr in ctnpTaftrornclno pr6"raft;co j , _ •ni|JIJ»(< *xftt: Ifl t 4ana^ittitx* ^ ^ ,,. W(rmnT, *Tt f)»* srti* delirium •ftrnio rrigtK/3, uimi **a head*** *ex **arritT;cBKiliMdtitxri>™F<>»'t»<.i'ini!ta** **V UL** Sub-»x". ™ "file **quid**, u , ukihumor ijttiin fill'cutii cantinctrrr,* Tlicop[, "|**"i" cap. g. VJj •**!'*•*«#<W A I.,,;.,, j ^ , , , , » . ; * ^ J

wafgp.VMeciirf.dererebintho. Nontuftf fi ti.-icox-cafione Nicandn verfum in Alcupharmj

Hiinc fim; vc-rfum

Hunc autem Meander ulmifarrnenta Z%< vocat. S pni rami vitis. nunc abufive ulmi ramos c%«< vocat.* Fallitur Scholiafts es fr£* ?*«. *h»>* non "ego raxnum, palmitemcf- fignificare,fed hoc fenfu accipi apud Nicandrum, inficias eo. Folliculu ulmi, in quo humor, intelligit pol'ta. •Vv^, t^sor, i V s PollUx lib. 2. exponit, *li-nbiftfvi JyffH^vafculumJolliculum, quo teftes contmentur.tidy ch. €*&* 'fiapbvx***, i 7* Mp*'' oLtf&n. Marfupium vel folliculu s teftium.* Suidas oV^gt^, *o* z>^f *ru cUbi** T/«T(^. HOC fenfu fepius ab Hippocrate ufurparur, ut lib. denatura ebri, *lw A% TntrntTnunv CM -nSv euhim^nrim^fi iKX£ipuf)* *b<r%>i> at vcrbfi penitus extra pudendaprociderint,ve- Lib.2. Nifi quod ea loca

tyhfiAt **M X**»0* Nervi (Squaefcrota wcatur UxenJ tur* Idem lib. 2. morb. *nfioKtfi* T ^ ^ S ^ X) *?iw hxfwjn hydrope venter SfSfcrotu intumejeunt.* Infinita poflem adfcrrc loja. Ad fcroci imitationem, ulmi folliculum *%vyjm* vocavit Nicander; quod non difficile probatur. Diofcorides hoc remedium adverfusceruffamlib^. Euponit. his verbis exfcripfit;*-7a«** <l & «& >/«?''"* **'-• Wcmrcmedium jEgineta p«fcnbit adverfus idem t* urn , cuiusverbafupracicavi.Idempiofc.in AlOc.cap. 22. de ceru(Ta.tr^^^' \ TMTMTM*»\«^Aj°?^ *WTMf ex lib. I. de re iped.Jocum fupra cicavi. Vel, fi placet, ^^« ferva: humor enim in folus lpfis ad inftar folluri corruffatis ac c'omplicatis reperitur. (ut fupra dixi) w wisAw I^OF. *antgummi ulmi, aut humorem qui jn folliculis* (foliis corru^ans) *continetur.* Cur JI I^'^I w7i*e* non verrant inter pretes,nefcio. Maximfc cum Plinius 8c alterius humoris mentionem faciac. Lib. 24. cap. 8. *Itnfonifur &* co/-*le&ionibus lachryma, & vnlneribus* , Gf *ambuftis, qua decofto fovere frodefl. Humor in folliculis Arboris hujus nafcens cuti nit or em inducit , faciemque gratiorem fraftat.* Lachrymam hanc gummi vocat Diofcorides. Meminithujus lachrymae Theoph. Lib. p. cap. 1. Htec -praecifis famis, fluit ^ medulla, dum caftratur arbor. Sed de hac non loquitur Nicander, verum de hutftore qui in foliorum conrmetur folliculis, ut jatn Probatum eft.rJon enim in tenuioribus ramis, quae *Swxm* aicuntur,reperitur« Emendandus hac occafione iiefych. codex, 9Kiv. J5i ^ *fopjii-nw Jyfun, tpoitv doxd,* o« «ll) *yjw** Scribe, *H37%^* ^henseus Lib. 5. *iyiowt*

^«35> *vai* ^,1'*/w<**M X/i««VJ. *HegeCander* fo *commentariis fcribit afperas conchas a Macedonia us corycos affellari, ab JStbenienfibus Kpltovs.* Porro ut hinc de ulmohiftoriam abfolva, le^it do&iff. Gaza, *x^* fo nfu quidl alio,fed meo jpdicio meliori. Vulgatam & fi quis velit fervare, per me licet, interpreretur, *cateris ve~ 76 regnnibut quidferat (3 c.* Gazae, ut dixi,praeftat ledio.

Sequitur populi utriufque hiftoria- Prior Gr*cis A^C/-flAidicitur, quod altera folii part alba admodum fit, A Plauto in Penulo farfarus dicitur,

. Vifcum legioni dedi,
Fundiffue eos profternam ut folia farfaru

Aatiquiflimis Graecis^g^if dida fuit.

Homer. Iliad. J*.

Ceciditficut quercjis atiqua, cecidit velpopulus
VeljHceaaka.

A>JI^»W VOCatUr & ^ *TrtOvKlWf 4$% 'da&Qfnt. Qttod trrca infernum prius apparuit^zbuhm* hand tradit Theocriti Schol. eidyl. /8. ubi haec ex Olympionico refert. *O*vi*™»\K<&> (pKfi j, f iyixXtx tyTfX^v'fa «S *hv, &?£, «^*

*•MiO**%idi*Shexxs. Olympionicus niqqitit, Herculem cutp *d tnferos defienderet, inveniffe circa Acherontem inferni fiuvium, nafientem populnm albam, eamque ad homines poy-*ajje, quam Homerus idcirco achenidx vocavit.* Narrant ex hac Herculem fibi fecifle coronam, eamq'; capiti im-P. T£. Hincfolii part emfuperiorem porracei feuvincliTimi coJoris effect* ut nigra ptopemodu videatur,ac propter fuliginem ac caliginem tetri fumi, obfcura adeo eramver^ P^tem, quae temporibus adhaefit, i fudore abluto exalbuifle. Vtrumque colorem, in rei memoria, huic fcmanifle volunt. IVfalunt alii, ab infer is redeuntem primum arborem ift$_{am}$ contemplatum, atq; fe mdecoronafle, conveniente plantar colorealbo, huicevcntm,quamc teneHrisin lucc commeiret.Alia&verior ratio excogitan potcft,cur fuperbr pars porracea fit, in* fenor alba;quod pars fuperior humidior/iccior inferior; albusenimcolprflificco, cujus fubjedum primum tenra; id quod ex cineribus, faxis,arenls, igniaut foli exuftis palam eft. Viridis ex humido crallb, cujusmatricem videmus aquam : craflefcens enim viridefcit. Superior ergo magis\dret, quod infol#tarfrahat ad fe humidum, quod deberet effe in ir.feriore.Hercuh^populocoronam gratamleginfiLis apud Tertullianu de corona. Hcrculcm capite praeferre,nunc populu,nunc okaftru,nuncapium. Virgt ccl^7. *I-opulus Alcida patijiima, -oitis Ucho.*

Qui ad hcrcuhsaram facra'facicban^popiUea fronds cqronati erant, quod Salios feciile ex -ffineid. *o&.* conftau

Dixerat: ttercuUabicolcrzumpopulusumbra%
Veiavitjue comas\foliifjue inncxa pependtt.
Turn Saliiadcantus incenfa ait aria circum
Vopuleis adfunt evich tenpora ramis.

Grata fuit ha?c Herculi, quod is fub ejus umbra Genius quievit^qua fanc hxc arbor inter cxtcrasarbotes praeapui commendatur. Apollonius Rhodius *Wk-}.* populum *<Pvx>ot<nt timt^ffiotr wpoJaw, folus innumeris mantem,* vocat. Latini quoq; hanc umbram laudant. Ovid. Lib. 10^ Metarnorph.

& ecce
Opportunafua blandttur populus\mibra.

Nee tamen eft quod quifpiam mire tur, Plinium tr^derelib. 17. cap. 12. nulla'm effe pofmlo umbram, cyi fine ludentia folia. Hoc de nigra, Libycaquc accipere oportet. Libycam lib.KJ.cap.23. foliominimam ait; nigram vero, libr. 17. cap. 23. folio minus denfam, candidani; lib. i(J. cap. 23. nujnerofiore folio. Cseterum exemplo Herculis csteri heroes hac fronde amabant coronarh

Horat. Lib. 2^ carm. Od. }•
*leuc^r Salamina, patremjue^*
Cumfugeret, tamen uda Lyap
Tempoya populeafertur vinxijfe corona.

Quaeritur; cur populo Tauter fe potius cdronarir, quam alterius arboris ramo ? An quod arbor ea Herculi facta, magnis xrumnis laboribufque perfunJlo? An potius, quod ad Bacchantifrioronas & genio indulgentiutn refpexit? Probabilius poftremum. Dnm enim laetitiam prae fe ferebat, oftendebatque, alios bene fperare jubebat. Demofthenes prcJ Ctefiphontt^5, exprobat ^fchini, quod choreas intemperantiores interdiu per plateas duxerit, coronarusfeniculo, albaque populo. e^i™* *Sjecazvs ujJa>v (ou^r%ivK) Stoi -nSt^*K*. Adhunc locum Gram-

Bacchanalia celebrant coronantur populo aUba,quod infernalis fit planta\ infernahs ProferpinaBackus fopulum albam natarn ad Acheroytemflnvium ajunt, unde ab Romero ci%t{oU vocatur.* Cseterum non rantum fn deliciishoccoronamenti genus habuit Hercules, fed cum rem etiam ageret feriam, populea fuit coronatus corona. Statius de Hercule jufifirandi verba concipience.

Lib. 3.fylv- in fine.

Sic ait, & tangehsfurgentem altaribus ignem,
Vopuleaque niovens albentia tcmporafyiva,
Et S'tyga, 0 JEthe'reijuravitfulmina patris.

De hac corona Valerius Flaccus Lib. *6.* Argon.

populeus cuifrondis honor, confpeSaque glaucb
Import neBuntur ramo,

Glauco,ideftalbo, fkdecolore. HaxfolaAthietis utilis propter Herculem. Artemiod. lib. *• P JJ

*in capite hdbens coronam ex populo alba Herculis planta, involutampnrpureis undique lemmfcis; coronatus venerat *utfertur,populo alba Delphi*, quiacertator erat, m Herein les,certatores hacqpronabantur tanquamfacra; facrahac tier cult, quod multa perftdffet certamina.* Populum fuiffe coronamentum amajitium,exTheocr. verfibus difcimus.

Die

Dicamorem meum nnde venerit veneranda Lima.
Ventjfem enim ego, per dulcem amorem, vent'JJim,
Vel duobus vel tribus comitatus de no8c amans:
Mala (juidem infinu Bficchi habens,
In captte autem habens populu Hcrculi plant am facram
Vndique purfureis lemnifcis involutam. •

Coronamentum fuifle videtur amantium &**ri dpixie *n t§ opSiot, propter magnitudinem ($ reBitudinem $XC* Lucianus loquitur. Phyfici arborem hanc facram Herculi ajunr, quod tempora.indicer. Nam i^xA«diciturquafi *i&t xte®* aeris gloria.* Per populu album antiquitus tempus indicabatur, turn quod bicoloribus foliis prsedita fit, ex una parre nivei five ceruflati, ex alcera porracei viridiffimicolons, ex quib. precipuastemporisparres, Diem fcilicer, & no&em referrc videtur; turn quod hochabeac quoq; commune cum tempore, quod ejus folia poft folftitiumvelj-[illegible] memo cer[illegible]ellipanr Syrus confecfu, at Theophraftus & Plinius fcribunt. Vide ca[illegible]p. itf. lib. t. hift. Nigra populus Grid's *euy^^* [illegible] dicitur, *^n TSS iyiyw 6 ocuw* aV*. *Nnas.ab extruEtione&cruptioncfurfuverfus.*Eyipns* enim non tantum excit&ionem, fedenamextru&ionemfignificat. ApuAHerodotum enim legimus,^™ *ma forum extruclio* Hanc ob caufam hanc arborem *p*-*&i* dixit Homerus Odyf.«.

*M*K&IT nyiiyi, vl \Ti_M ^Wfrfwii, lortTjZ pQpuli mjrr*t tSjahcesfrugiperda.* Alibi *pmuhti* dixit Odyf. «.

cu oid n

Sedentes ut folia excelfce populi.

Etymon hoc habes apud Homeri interpretem,Iliad.4. *j*fuij rim atptffr* w V f t *Jj,'* inquit, *M vis iyipnmr ^ mm go-tit* «v«JW. Ahud etymon apud Phavorinu legC. [illegible] *fyofibenda* [illegible] , quam ni_gr». Dodiflr. Gaza lib. 3. m m ^ ff -.Jiwmavult deiivare.Fulgent enim fplenflentq, hujus folia. Notandi interpretes Hefiodi^iodo-*i* 5iculi, & S trabonis,quod « > ^ , *alnum* interpretantur. rlehoa. in Scuto. rt

AVi»»w *mritfifr piyw4. y^eGJ-nSv.Vertunt.Alnifo totis radtcibusconfrinjunturabipfis.* Mafe,utdixi, *j£m*mU num* reddunt. Sed non meliusw^^v tQtam radicem tlicunt.miv^^ *lateque expanfam radicem habens.* *.T?*ex_und* Diodoruslib. 4. Bibliot. *M 5 rUvmf*-*

[illegible] *-nun*; j j ^ T f uumh* KJ^x *»w* [illegible] *tea* [illegible] *mmiolufiu, cxutanaturapnftina.inalnos* (populos nigros) *tranfmutatafunt* ^Phaethontis forores qn? Phaetonta in oftia Padi delapium *lugeb&ht)qu<equotannisful> hoc ipfum tempfis Ucbrjma* emit tun t_y i quarum concretion ne ele&rum hoc, quod, nominant, effici perhtbetur.* Strabo lib. y. Geograph. m 4* 7n»^« TO;^WA*' i v W f w * «&** e& JtT Jo»TO^ ^«19»»7«_# ^ wf *ixtcihef ms umipt&v-* ^ s y , re *whtpodyZs cv-ia, v&inov Jfr* 5*. [illegible] Interpres, *TXamfabulofaillamulta &confitlaalioquin omittenda funt, ut de Pbaethonte & Heliadibus, qua in alnosfuermt mutai* apud Eridanii, qui nullibi terrarum eft, quanquam ab Us vicinus Pado dicitur.* In-populum nigram, non alnum fuere mutatx. Fama eft, forores Phaethontis, mortem fratris a(Je6 graviter tuliffe, ut affidue lugentes Deorum miferxordia. in populos nigras fuerint converf*.

Ovid. Lib. 1. de ronto.

Vos quoquefelices, quarumclamantiafratrem
Cortice velavifi pepulus ore novo.

Virgil-Lib.io-ffineid.

Namqueferunt luBu Cygnam Phaethontis dnati
Vopuleas interfrondes umbramquefororum,
Qumcanit, tg mvfium nwfafofatur amorent,
*Z*nentem mollipluma duxiffefenedam,*
'Lnkfuentem terras, &fyderavocefequentem.

[illegible] di occafionem interpretibus,. fi non ipfius Poetis trratu, praebuit Maro eel. *6.* ubt in alnos mutatas canit.

TumYhaethontiadas mufco circundat amar
Corttds, ntquejblo proceras srigit alnos.

L^'£'?[illegible]^Ulum ni gram effe, exipfo probarur Theophraft. hb. 2 de caitf. cap. 21. ubi *totuh* [illegible] *albam* populu *in nipZmtari.* Alba populus quomodo [illegible] tnutetur cap. cit. docetur. Alnum in populum [illegible] nactenus, inauditum, Diffimiles tota facie arbores: [illegible] sn valde diffimiles alba nigraque'popuhis.

>ir. Theophraftusduo populi ait efle genera, albam & nigram populum. utramcjuefingulari conftare fpe[illegible] *rertia Juivyca vocatur.yjiwriiai,m* jLioyca popmus inuacisTheoph. quodaiulris videtur. Nee nobis horumdifplicet opinio. Meminit Hippocrates populi nigre. CreticseLib. denature muliebri. *aiyapu xfnw<$S .«<>»»*«''«* T6«'^«f e* M 2tM>cu jiitai, fopuii nigragrana novemtnta, ex vino bibenda date* Idem Libr. I. de morb. mulierum repetit. Hsccfi diverfa a vulgari nigra, nonent^^f populus. Plinius fane populu nigram Creticam laudatiffimamait lib. 24: cap. 8- Populus nigraefficaciffima habetur.qu* inCretica nafcitur.Redte tamenTheoj>hralt. *ittHttHM-yttQi* dixit. Forma non differt a vulgarised majori facultate pollet. Putavi aliquandocorrup|-umn«flc Hippoaatis codicem, ac legendum, «»V'f» I W W I ^ B *[1] Sed temere me hoc fuQ)icatum fuifle.non jnficias eo. Videndum, quid coccum five granum populi vocet Hippocrates: an baccasjque uvae oblongioris fpecie racematim adherent; an primum germen. Certe uva ilia five kudus qui jufem fequitur, tali non pollet vi, nee eoufq; vis ejus extendi poteft.Primum refinofum germen iEgineta & ^ M .fcmen; & *4*9** populi vocat. Dtofc. refinam nuncdp^t. Pr?ma enim hujns germina, futurorum foliorum rudimenta, oblonga, hordeaceo grano majora.pingue, oleofum, refinofum quiddam continent, diginsad, ha:refcen«,colore flavo, ad luteum accetfens,odorefuayi gratum, quod majoribus fadis, & in folia jam abeuntibus perit/Objiciet quis,hanc refinam, five germina hare, ad foetus pellendos non effe idonea, quod acopisKnylagmatibus adhibeatur, ut Diofcorides,Galenu^&j^gineta teftantur, *i 4>* if -™*'?''•'' V^''^es' «•'.**'' *?t*r *m*) *«s*>'« «, « w*»r«*'»i?™fi°r^al tdtor>acops ad-* [illegible] *iv*'yc «. Kfi9*&*i> v°* y. Quis euphorbium, opopanas caftorium foetus expellere negate aufit? Practerea qu« tenuium partium funt'', ea tali vi pollere,mirum nemini videtur. Tenuium partium haec germina effeiodor-fati^arguit, & recenriores fatentur omnes. Porro primum populi nier? germen ab-ffigineta «r«e^ vocatur lib.7-c.20, ubi populneum, fivexgirinumdefcnbituguentum;«/^ [illegible] *peb**v<ru,*lt* I« *y*9*fcs faxtov. Verno temporept unguentum topuleum* (aegirinium h6c eft, ex nigro populo interpres) *quumrefina circa femen copiofa exiftit: et enim grana populi contufa unciis quatuor in dulcis oleifextarium admittunu* Non tantum femen, fed etiam coccum vocat. De'primo germine haec intelligenda,eo argumentoprobatur,qued populus nigra vere fru&um non oftendat, frudlufque o* mni refina careat. Apud ^!tiu legitur non verno tempore, fed aeftate femen hoc colligendum. *rò J\)t cuytle*w<»4{- Zynui w* T J ^ [illegible] n *mto* t&t rò mi^i-nov i«j fa-rim ivv!s* [illegible] &c. *fopulneum in aft an\paratur, cum multa circa femen eft rejina,fumunt itaque ejusgrana, modicejue confringunt.* Erratum exferibentis vel audfcoris. ^Eftate null?/ refina reperire eft in hac arbore''; vere germina refinofa lunt. femen, ut dixi, omni refina caret.Non magna mutatio fi **n $ip« seftate *fy** fcribatur. Quod fane libentius fecero, quam optimum virum,tanr, grandem commififfe errorem dixerim. Poft julos, profert oblonRum veluti racemun>., uvae oblongioris fpeciem exhibentem;cui baccae adhaerent rotunds,qu£,ubimaturuerunt, in pappofam yanefcunt lanuginem. Ma^no ergo in errore verfantur illi,qui non primagermma ilia refinofa (ed racematim cohxrentia granula in populnei uncucnti cbmpofitione aflumenda tradunt. Errandi occafione dedit Plinfeis, qui plunmosin p&pulorum hiftoria commifit errores.Htc l*.24.c.d. fcnbit. *Populi alba uvarii in unguentis ufum dtximus.* Duplex: error. Nemo n. populi albi uvam unguentis miicmt: deinde non uva_t fed primun. permeq admiicetur. Confundit Plinius *ft fa* hiftoriam. &«unguentis admifcetur. B^0, idem Plinius Libr. 12. cap. ult. uvam populi alba?_r dicit; quod valde ineptum-Sed Hunc errorem fupra me caftigare memini. Falfum eft quod idem Plinius lib. 24. ait, populum'nigram fiindere refinam. *Fundit,* inquic, 0 *ilia refinam exiguam. quautunturadmalarmat*.* Imm6 adhseret.primo germini refinofum quid, quod evanefcit, ?ermin J in folium abeunte. Pergit idem Plinius- *HunAricavis populi nigra effuensverruc^papulafjuefSattritacorporistollit.Hu^ wem mittfdumaccenfa. urttur , vel, dum caftratur. Vopuli,*

linfactitM. **Vitle tjuam ftanim *cvmim* qua: Jtripfit mi;-mor (it. Lib. 11. ca [>. 7. p i ITixwo n .-; pii, a it. *PijfKtrei, Hefych, cvm.»* y ocar i 1d ca^c.**

mittrit. **Cetcrim pritna gerraiiu.d^ qnl*J moiln mentio,iuii»iCira:ci vocariut*, quodgratii magnituiiincef-**

n

Cpat aut paulom ajorij; niajnswdtbrm.t^noum.vorn.v.-Ud tatum. TM *& fcmt>i.&\ femntta* vocanir.

.i.jrit i«:itnain Ifflimjlbcft.

Oflicinae oculus populi, gcinnum populi vocare fi-**icut**

Populus Nigra.

Populus Alba.

, 8tc

fiortm Ifvimtmqw ttintm. **EwdBoretj 5 nitram efl^erpcnenoa Jcurct; l.tvkjr dt nm viJt;w ftd ni Poj-ulinalba pci^uam facilis miauarbofj citn ifi tliivrmn a!ruru„; lupcrius ramofn: c^dic-craHo; cucWv;**

olc findmjr. Ni^n pa, r VeRm.-rjue lub<v.

5c raitiilj a!-

inw... icciirfm moiwu. uli aibsc rajrena menfas,(pon-iiipatpopdi. qaofuf. nnagtno fiulpimnr.

****S»*C. "Vrrtfr*. wqnit, JtowwiWrw-iilWwiir.** puJus imnrnproFercobfonfrujn, i appoTutn initio

a;

rr«alv-rr.t

«'

an

***VTMIn^wttHr^<#ntf**^M.*«-^**

«• Plunuf* F • **sii-rirboraBictrai-«nt (cimm hiLyir luniiio 1**

f ; m , fedirllarpiioreni hedw*foltonm]atnm, **& aciiminanim, per ambitum irannihi! ciL-flaniin , *co-*Jwe virrtit, IKVC & refpltodcra, Jongo tcrmntpe pcdjtii-!o.ippcnfu;n,qi!jmnhr(!in, vcmis comufTum, *ifrvyhii* L-X-hilicT- V>vtcs difi;; qjefcJadTe. Qu**

cirp> Jimilia dhrit l'!iu<iplt»ltus? BiipfoThooph. reffwdemm lib.I. ci[-.irt'. Oran^umathiir i 1 m: [i 1 m;l dir, |ioj n; li aut cm 5t hctlerx *difl* i 1.

• c^nria en:m]Kipn]i allije, fmplt vFr m;

.-< ait ThcoeJ.) & ncinf-folia

• I'ir, vetcra vtrt'i Bcrj 4npnli . I . Siniiju

ntiapo-

lificar. W t y-niiman firrt convcnicJii fit.d^im.quodftcUj, c* qusmmnxdabo, *ytrcmict* 1 men populi 1 prmit.

(Dodo cjmm {tnfuli Iifcyoc nflutirtc ofi-cndutit n

JBfnutn **Xcrtinm txsaJ**

'toaei

convcnic PJiniana CIJEJI *hx* TheOfdiraftt. Plinius folio mi-
nifnnm *ah* ac niRcrrimnrrr; Thcrtpli. fnftat]£»•«• £•&
mt, Hitumil w'groris incdligaS,

rfw, ncc Tcabrior .lib* popitlu. Orris raws albicintf-
fowfrartfittir; Hup.i-i ex purpura ni«i«ni. Dcarbcrc
Jucht jjlbri ptura. Corrij^c Theodori codiccm, Scribe
fesbritrique , *ut p/rut fyheftri.* Thcophraftus ctun ftv

Populus tremtila *Libya.*

r:cm nxltm fcrt CLTC colnrc, atwtii'cn
parte superiore intentiore esse colore. I<i|iorun: descri-
* pa^ncm f! leqtiaris; fjn.im nifram \-ocamus, profHiu^ic-
(cdit, quamitrtia. Sin *vnm*]X'i)iciili, icrtfci mag is con-
•\f *'v:*; <{ uiruj mjti nig *m* pcdif *a* lus crum 1 oogm.

Alnvts.

•"mc): • Non enl 1iinis it RiicIIius
(iliycamn!! jjt,. **Leap.**
njuwjtf'n.nn.B"' TM*'*:'
, erbii, quid comnsiftru:
nut, : i, LT3»ir-
• ? **minimt. Ac**
: I Ht Alt *ibus.* ciiitm
'"w S: aibiet. Lewi uataw i
"n'n>*;iTrnl_.
Krfp
I < *eoa*
Radicc
rorv ^

ift^.l'lin.l
Lucanus.
Virg. 1. Georg.
Item illis:
tnrtmtcm iindim let
Claudian.
rrmum nimis J
p niG
•'"" ** • frcrirr. Si ribfr
^ ^ fr
65
[•robavi.

pru-tiavf, »V»™ did AVfr«, qiMiiuAu n fenwt cftiiin— cjntim- Scribealiud theoph- 'i»/»'i quonn)di>i;;tam Icgtr Robertas Owftsnrinaj.PMtcf venutem eft quod fef ibir Ariltotdtl,if> foU Creca fruchim I'CTTC: aputfBauvos quonnnis floret, lie ffiioiuin lert. Friduofa dt arbor. Vcre julo* etnitttt i)LJ(»ngOf, ticmulo^lqiiiiniis ciMnpiAiK, tuTtr»s,f]ihleifanulx *Ci. dso -f* ledinaina non JcciJunt, lit in Ugo conring<re videmat, fed Juraut coirunninjue, Ju qutdtm , ut torni* olu-as irnitcii- ,>atli!t .nlnifmwus eltj.tjui'anniuinoappctcnte Atruraair.S deh:ld[;autum Icntiin deciiln.cxqiio nova

dioerif <iflt;»tinn eftCBMLJCC. HueVag. *fitters tii-*

* Ovid. lib. t j. Meanvpk

HuZlmtma atid mete 3c fa cernroc.

- • S*Mf;t[ci, nccmflnli i. iji4 aqii

ligna: rfb i

rat--'ul. !(«««««•!**• StwaquoS*, «l Kemiatem •.oorwnfunaimtnuic unmania port- . I ilia vdi&M MICM «x «b» f ubdiu fu- . unaienan a Vtnecu t

U fi modo ad K«rmOBeai m n c u iffllmorn ! i t ; q i i M f e f S u I i i t « II: . jni J(LEI inco(p)tts. V l n t n K, t^i de tgoorum tna-

i

»ui

iribui

*Tttt imfB'uIu *i *trn,rjnm.* ***jffifmtt mm*** i im pj 11 j *tuHar, i$ fi»t *tnii tcafmui.* IM JUL* nn» f» /! a n x ifrr«« *jmt*" rtm^rtt ifrtrr, ft in hum*" n ttntt*. ftrmatt* ^Jiwrjtrakuriw Plm. lib. 15. c.*}?.*

aqmi fiaccidx fa J ' 3>-T^» imti • -* IIK AT

p

t

I • [•

tirtuf <•

Ur

crefiara

I

f

con» in.>i- (vAbui boater? meanc, ctl^wtt im^ioan neiifcnwaiigiJ^&cakwcUail

T^HP^IH, fcc Oonicem. memt, babcre il>mim 8c nffum intm. ij cod* Mt^ni, Bcleci. .5-,ini,tiH<*U* Ii.

at*r <TO firi & O

i

r T

ncrn«i»u?

piano .locrffl rtili an ft

teior, polda ^ p XqwJ irrJta ndSa al-

norum reamer laramnv, (juotaniiistodeftrannir, 6c pUnteDtw; foj*OiUt* dixi.ad aliiid tnhil auto. Diccndutn TOO Ihcopbrofta.jpome OauliguMfi, i i m proverure "«*."iaiS™nvc(oiaii,iieiiwa)4[jin&il)ipfiii:«iiii.

Alaus nigra,

Thcaph/^fcis slmim unipenamtrjdfr.-rccrntiorw Hura tibfrrtMuint punera^ 1. jlmw rotundi-tolio vdcaris, P^n^^wa's.qu* in Crcta Stii/ro vwaiur. 2. iteaf fato oowngo viridi. j. almm foliti inc-ioo. 4. r::.j~.: r. HBCattBfViBII«aDrailcqdd ^•*asa^aaljoi* eft, neefbtn ita bro TIBK. HaaiUi dibct bacciftra; qunAfimiljtiKfintni giuoiaanfoljiiaim habet, illudn«o«iateepit. Inar- "remv-T t(i':-^ir , (!«j»c tTsflWoc. ftd rir^a wmr.x. *ntxl 1. peJw altai, pollicaris craf-

rum exterior correx rerum, ac niger e... glaucis maculis afperfus, qui vera ligno proximus fubeft, lineus, ac lutco quoque,crocl colore tingit: ligni materies

cerafijmrm amen, it ptalo rwtndiorc; feddnm ad hucpmOltrUwaHl, (atajbepiapBcotilira. oM ftmagra: flnfculimaOWmr. B«cc*rcnimrf*. fructus fura cnagnintdaie prtro; mquilxn *fiffnti* cjuafH p rirci, quiS« datborinraum coaluiflw. pfimtim »i- l d d d b 4 f i roriovrrh'mhii! f^ipri duo ^ rxder n

Fiilu rr^no t-wr rmiint. Borer Apnli, l f t l f l t /

Vooke Memo ruftici tm ba .EsrnrpK craffiw, lortot pitntafet, |c ODO iwxlo per tnfrnarrtn W

jmt«a, qqat bmanine fc. AI pl

• T J

enimlili. *1<S.* cap, »8. legeteeft, *bitmun «• t*C*Su exmyuttnt.* M.iJunc alii a bamendo nomen actcpiiTe: baturrt ciiijnctftk-rOL'lf. Sscluuila levi mutationr, bctula. Plin. locacitttu. *Gjtidttjfrigoribuifirtus, t$m*gn* rrwfn *betulJ. Gjliiejhjec 4jhnr,n>irJ till cnndert,4tfut itrtutsatt, ttrribil* nt4g>J?rttuum virgts. fUdim cntnlit flextUt, item tm!iwm jpartii. Bitumen ex U G.itfU ix^iuum.* Lriam hcxiic virgae ex bi-ciih conficiuntur, quibus parentesSc poedagogi pucros t<frftnt, eonwyjue ignaviam Stlafdvum tmcndant.corrccm^ue.Utriirii.qiumbcriiia vu!e;o voc-wr *wli*; tinn conftat. Mir.ibili candor e, air ciTc Plini'us.TfciM[Tti[-.irtci5 curtiL-i: verli'toiore', air. ,

Qi/AuirffuMi- H~wA«4"II w > ' NuJJinn rinds genus novi,qu"3 foliitm bsnvlic iitnue habcac Prjetcrei, nr rc&ctpffwr Scaligrr, nocis rebus nun addi (blcnc v«ts rj»i,'i4"'. TJU.' r^;«4i'i*' Pyro ilmtlius fdliunt hobet. Forte Mgli^ftia es li:ribcntiuinconiigit,ut cjuod. Thcophraftjialn^hnc i!'i b«tul* , & qupd bctubc Thcophraftus hoi: alno iulcin adlcrififoriiir. Cunftar, »m^'(« almmi folia haliera corylo (imifis, bctuU pyro non diJllmilia edt- Strrtbocreo, • jnf^»V$_o$ ^AH$_H$I« f i u i^(*'/n'.> •>!-. Quatyo&tat bewla , folia K-ri limilu pyro. Malunc alii, *•«« >^(•«•••• if*i. fed propiut ad natncua

co facta , & quod Theophraftus alno »dfci'[t(t:rat, i*J betulx adfcripruin cfle, & contra.

Ectula.-

Brmlj non rlrn id medtonii artvsrK tltitudinem «-° ^H. qu.iiidpqiie homtlkir Scfrutkolamapis. *TVn*^A-i nicdioCTLtn £-,jiTa: cori« citcrinr"c*pidicf n» V^L"*TM*ns, oraffiis.dura'!, f«bcr, rimofti*;t|uivcr6 *•*interior, temiissidmochim, Jari-ts, Candidas, quo mnT1*>r;i1"; inftar pcUnddns, nat cKarr* noftrjrvn

te^1 Tr^m cim○ *?* *^

<Jm«. '>«rrcs lavis eft, l , e-

dependent vclitri •'! rccLrari, <x arbtwe

Ltgnt«««icalbft 5 f * l k *

ffexibilitsrc-m.adcircuios Taianu»tKaimuiu4uiiii=m«>", quatn fali^ni. Folia lathifcuu Tunt, in ambitupanic) crcnata, minoraq«am&gi, lxviorac{ui!, virirniiort, 8c obtonginra duarn p«i; q *ux* wufa quod paulo aneuftiwa dixtt Thtopfiraftos. Pnmo ext'rni j Jit-aia actxapa prorumpunt, viridi.pukhrL-r'; hwbdcoutinclacdcire.fuigula lifimitis ciWiie tenuilnw def «nd<fnia jiediculi&AW f^Xu gno forma fimilia. *Mas edit* obloiiRos, curylialr.iS"C tnodo, nec decidunt ante autumnmn. Siait tiiim lientlr toco frwaus, fcmciHfue continent *ex* quo uova r-alatur planta. in Grrmaniar at Batemiifylvif, tum& ajrdi pieramtw. quandoqiie in arenofa & aTidiflIflut)/^ffl m Brabantiar Campnm, quibafdam locis aJu. Itwilibus, utothcrbam qoidem pwduant, btrtula vigct ac crclii;. ItdJ »erc novof fo!iaAprilimenfcautpaulo fcruls. liict- i-bores *(r* Io-iprumrdiqiiit Jragus)TO«I

hjuriit j ptodictO,;

LqltQr co,[itvltts effl

lylvis larpe numtro

ire rccrcarj tuimits, ou« IicrbatUm]

ptarallmJ fth*

K.jiv™. Infra cap. 17- w>

Mem apid Phavntimim & lib..1. h,ft. c. j8. Nomco hoc inttirf, quod decurti" "on tefittgtt.nKonjtoSCT—!-cat.redmwiati", «""•

, Miloex bocloco,MW.

coloiteam ^cibtm, lo

in hunt'

entam 8t ndiculam ftnli iti; ini taiiomm P«'« fcronr, •nflfwiam oratioiif *Mcrnii* **nu I'(ft.>(o-.lii. S.stiatit ai*.**

y^j ufA' °(°T°°"""i'o"" " "•• —.....,.,.. ~"j ^"'i" J"'! ° »^^Li#rt» l, *Mn^*

***feripTt fSastrf* pint ttmiiaprt folium ttnuitvs malt* fibril* (fwJiWi *tnttr vkftti, qua ttfiarioa tfijitn i* **mcrfin** *ptitniittniur.* **Spd qiutro <iiu aniftciricaic hie ItdVi^, J 1 i tnra ffivcrfa, ftafiiiliaitir. Tcmerteiiimsf fine m^s'-i)i< ra'innibm aiiiftnrum ftriprii non itntranda, Scd (wmitiaT? "brt hanc lct5Kt>wm, • «» » F M »'»*§ ^ ^ , 1 , w^I©-. 1M- '•lit- t-«ap- rS. Iwtmt; [1hi8c«rcin8c loco^i JH Hciyrh. kprwjin fiii- qua fetrc fiSnoi, ait Theopiirafti u.) idem pro cerci tialvrnt populism ttrri.im, quam Lvliicatn vocant. Atttut • iqiw rulla, noc liliqua! quid fimilc fcrtf ,; p ^ ;,_ *,• i^ftyt HOT!.* Non vcrrttinr brc verbs. Sonant aurtm** *Latikb.Jbti*habtifimilUftrihei icnt* circinaneriijurJirarft *F.-nuArbvri* Icrl? *fain folkstfiri^rmlk:bed<'rxfa*liaatJulwangulofafiint.oblonpt, vdi,, lowitudincm crPoiTMfta. dnmKneHaliiiit. hrder* foliaimenfovirUi fiinr colore, arbons^IudK.fliluttvirnnt: nccftiliofa did potrft irbor ludse. i W ^ . id eft. MW« ,,,,,«., !,,. ter friHices niinwranda arbor Iiid* difta W^fi cnltira arbor^q ^aac^.Ieme.ad mediocri, r*m™ ar-

qnatnuc lci£honem, tqusm plant improbamm, quad l • 1 quidcm cms tn vu!R.ins e5!ant Mdidbus) arlx^ rcmluitenonciTeeoIoiteain. Stdde hacarbore plura cap, 17-

—'-«. Paiicas, mquit, rff$_carlwOTiquKn·uAllmin it.Cen* pauc? f$_(lnr:nam plurimapar^immi ns.excehni. Rliqua carom utraqitw ^attxTO-stinnmtraridebc*x)* ci ufii; F.n.raedut.a.ara^Uburru^, arbor ludr/fH^.

DctoWwa.alm#f>« q$_uam cn|VC!im ^^ fJ mfracin. ,7. dinmtw, auaarunrfu'c diverfi: e«unur IcnrenHar.

KE«. IE. CAP. XV.

DenticeaveSana terekintbo buxo,

H [illegible]

W « « K ^ « 4« fearfm « MJr *»JHaMf

cp*fl&WT, ^ ^ ^ , 7T\w flAwiHir, 5«"» 7}dfjdhovutfu* iLtA-muwnwhQ cuetymiu* Kef

i lit^Mo'. w^^fl^flKWptfCwy^vb dlvo^ftCpQiv. df wp p*to?\ty*,yftoqiQyyv\oV)(y$'^l/*tywty^ T^x T' hiJWfM 3 '' ™'* nPH™* 5 KCL^KO^TTS. fe^Ai^d ifl^iftipiyK- i & « f f ^ 3 w % a V ^ * ^ - * ^ « ^ « 4 ^ t i l l ^ « ^ A i » A « f i P 9 A i r. A«« X iAM A« v f * A«Hi rm. ifW* ^ 5 ® ^ v ™ TV* I "JB^WW* *«*«* ^«">« « T «- 2)*jj M&%J<molif. ixi $ fi amyimlu) Mvjlat^eu- A t x** & h«4}u,«**?™M**.rt*i fa'tfA'bteS*, H 3 ^ o » e y « « « ,t $ - w y t <- « ^ ^ A i J i^«9«y t pvmuSti ^ μV ^ ^ 4 ^

N [illegible] quoniam f lveftris, nullo autnon tmmb [illegible] & quod hyem de [illegible] & quidem fecundissima terra parte proveniat, & hoc quod non candidissima, sed [illegible] bos, crassiore nonnulla assurgit. Cetterum & man- juefcercpoteft. Differt tamen, quodfrgtummc-

Atque arb'os ipfa amplior, fcecundior aflidue rei ^ 8, C! ^ ^a* ± A_L_L:___^ ^ ™ « i*wnai)i*» ftan qu^dam enimrotundam 3qu:edamoblongam tanstJport* nucem largiuntur. Sed urbanarutn fruftus candi- dior eft, & locis aquofis pociffimum frufiificat rtc- lius-¥^ftrestranflawmanfiiefcunt/Xorticem ^mumhabenttenuem 5maculisatt pecilis nter vanatum. Matenes admodum lcnta- noventur. Habent [illegible] quam quod fit va+ copcavantur. Peculiare his julus callo conopaftus, ut retulimus. Tercbinthorum alia mafcula, alia fe- mafcula [illegible]orilis eft, ob id fexui tnaris adop- promit imgnitudine lends, qui concoquincquit: aliavindemedicoin> maturefcentemnigmmnovifltml magnkudinefab*, refmofum,&{ulfurofum. caIdam,&Macedoniambrevis, "fruticofa, can- tortaque nafcitur: at apud Damafcum Syria:, ma- terebirtthis refertum referunt, in quoaliud n M. Maeeriesei lenta, radices valids t in profundo, adraoduraforbo. Qijjodque ^artepoltremaacumi? net, impaV exit: venom minus angulata, quani for- bo, ambituque laurinofimiliora, &pinguia cum univcrfo frudu. Fert & ad nucis fimilitudinem qug- damconcava.ntulmus: quibasbeftiok, [illegible] ligno. Frudus refini copiamnonmittit, fedma- [illegible] fiibfiJit. Buxus' niagnitadine non excellic [illegible]

& ? ? ne Wnicur, qamqaqinnonmagna: maximaf autem pulcherri,mque in 'Cyrenaeft. Procera^ [illegible] Ioil2e [illegible] Crategas, quam [illegible] promisso [illegible] nec [illegible] Hae nec ad- modum magna, neque crafla. Materies ei verfuo- lor, valida, flava, cortex lavis, mefpilo fimilis, co- [illegible] **gutdtum (juamforbo y dmbituque laurt- [illegible] fingue cumfruHu. Fert (gfolhculos 'quofdam,ut ul- [illegible] fica. t idctrco mel j//|c mfuave, twjvipn emm tht, Cotos* [illegible]

imu KAKHW. ylmaiJ£i w Jo^Nrviippi *Xieu,* dixfingularisaaainprgfundum. "Mftgna ex parte **ftuBusrte* «m *mw- n* 4e £«/Aer, weft*, <*»*', M»». «} fruaus rotundus > q^d maturefcens ficcatur, „igre-/««*w **"

•fimpkx,. &c fase alia dulcissime. *a* etvctj* pomiti dp W mgrefcit.*

IULII«C£SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES-

*Tiff wft' fcfiiimrixpQi ylnfy T"iftip**r Kj^nuibeo* dorus,* quoniam fylveitris nullo, auc non multo detenus, quam urbana fru&ificet. *Sane loquutio dura,* nullo detenus fru<3ificare.

K«/ TJ^CCJ £«^W-*isrtQk''*'- *Theodoras,* hyemes quacunque perpeti pcffit. *ProfetU importunum adver* bium^ne dicamtemerarium. Neque enimverum eft, ubique, © quocunquelocofrigido frovenire. Nihilo concm* niusillud, w '*&vjpf*n e* mis <p«^7*. Et* quideni foecun*ffluabinquiti* temporiaubertace. *Monpofulhefttttemforium* i *neque <?<>& fiimficat ubertatem, fed* w* J^^» *$*

vrr«. *Iheodbrus, rufiiimjicuti fupra' de fioreMefpth. A[i^9eft rubuxuii Is color fyja,& fangutni. Efffus Bovi, Fulvus atrior, ut Leant. Flavus remifiior rujfo, quahsfuccind. GitvUs rujfo dilutior, flavo plemor: equorumelimfrafpadtcem. Itaque Vilnius refttfiime,* alteri fruAus rubet. *Neque Mud reft* WW igv^«ivc«. *Alii,* jttftu*r, vnidem eft*tum, ru*ftumppft* modum tingit. *lmmo viridem rubore twgit. Non enim tujfumpermaneret, fi ruff urn tinge-ret.*

K«/ 7t *it*'x*rH «giAy *Tbeodorusi* quod^quc parte poftrema acununecNt* *;fed 9 ntfupra de Sortifotiis impa-*

pediculo unum, praeter csctera. *Ideo addit,* unpar exit. ** Sed verbum,* acumihet, *eft Jane «&<#«.*

pingui?cuip l i j i v e*ftu*u. *At i *-mn de folio dixit Ihcoph/jtus: ad fruftum vertit Ibeodortts. &* JQ^W^ *melius hicappellajjet nucamenta^quamfupra xvfa&n*

'O *$ *%&* Alwd cajut. Hie negat Buxum valde crefcere. Supra tamen videtur dixtffe contrarium. Habeas /«corummtion&n: vidimus enim nos grandifiimaS,*

TdtMiv^.Jheodorusy "Cytora*faliseft. Virgilius>\m+* dantemCytorum buxo, *Itahabestrtagenera. EtfpeRa orationcm Theophrafti. w' m' xvmyt, naffst jfcilicet, locum habent. Advene etiam mutationem Jexus in ipfa arbore*m*

fa. Ergo locerumfrigidorum ratione non eftpraflantior. Cjrenaica enim cumcalida, tumfrmcU, Theodorus omifit v&tyi 4> *•*»

*K&r*ty&. Altudcaput.Obfervaloquutionem. yh fl ^ &p % ^ g y ^ ^ ^um aU= temMeffiloffwnlmagnofcat, iilfanc bipriamadjungere debuit, tanquam analogum. Theodor.\>nufit ilia verba,* iAi-

ROBEITI CONSTAKTINI AMWOTAtIONES.

H-phffmni. QorylumhUvertendum qu (Sin flanadefcendit Inconfxderati hoc loco avellanamauis* quaedam animalia ceu culices, lentoremdue S o f u S exponat. *Nama.ellan^ucesfiveaellin^ Pontictfunt, ifr^ZT^rVTTIT'- ^'fl'MWnvenit* qui & cortice erumpic. ^ r S 3 f f * j £ ^ *wtf». Cornge^x^^eSt, lLi;utlib+cap.z:*

*kicked generis, ut Coyli. Sed hujus captis principium quia * « * ^ s* Lijww de toxo *vulgaruEfi evim* 0 4r. *mutilatum a corruptum, catera AmdhAm wm ^ . '* A *; borefcens.ut Gal He urn illud genus, quod in metas emittitur, fereomnia. Itaqueficleg* ,* "H *Jfriyix>wnxHt x*fi* (Qvrt* amplitudinemfuefroceriorem. **;#««. Conftaminus%eTbyvTnu lib.* II. **<*>:* 3 *&X»i&ei«s **%>k O*K Kn'-•»«f «*7ir. *intdhgitur x»&*** *** Wwi'w /;^. Kj.wp, i(f Buxus Pyrenaeis, ac; Cytoro multibus plurima. *Vnde pel tlines., & radii Cytoriaci, id eft, buxei Ovidio. Et buxif*er *Cytorus dtcitura Catullo.*

f*ß*fr. *Hocadditum, quiafapi coryli non ^>^mtjet in anm proventu. <pQylf autem etiam proventum & ubertatemfignificare^multis exzmplis probatur in Crijpimano Lexico /TAi»»vnrhlfn-nyr. Hoc tentadumfula adlahuum fefer endo, ut patct etia ex precedent cap. ubi de alno> non ad cotylum.riwfliN',*j*<l>o»' Suntergocorylt fpecicsq. duafylveftreSy totidemque urban*. niutimvtXfuti. legend,* - B ^ , *non* TBMW. Sf *ilia tncludenda parenthefi.* EF *CUJT^ non vacat, fedpofitumut externa excludat, (St oftenda'treifubjlantiam : quianaturalesmacula, non wfuntunnarboribus. Sedfiribe, rnalo per i in antepcnultima. Et,* 1*, latavoxeft, Integra *£n*.t ajcribenda; & particular pott imyJLA otioja eft atque obliteranda.*

*'Hx'iW Q*W* Supra dftebatcum Genitivo 'falw hlQw. DicigiturQ***,wlQ*^'s*intelligituri*. Plimits ex hoc loco Ub.* 13. *cap. 6.*Syria «*Terebinthum habet. (Il»-• mi* Gf *Provincia* £f *Italia, in qw: vocatur* corno capra, *a fo'lliculis five corniculis non difitmihbus cornibus caprarum: itemTrivcnte, &Pa/uaLtntikofalfo)* eft fine frudtu. Focminarum duo genera, mi^cu n u u w ru^ct lentis magnitudine, &c. XA«J^'». P/i»IM, alteri Pallidus. *Videturlcgijfe%x*&, quodpMidum {utpallere* flwNejprun, "'vcricTcYetee.ii,^^ *ea arbor,quam nos wcamus* Allier; JVJ *eftforbushminalh* 1'»7°'jor^w^ •»###«#^ ^ , ∫ww∫ *peneplatani)* K^^,,'Iwvoc4/wr *aquibuidam frutJL* A: fi

« 4 w » r J *vtmdefigmfiL* **Wnef-. ^»>-** *****$Plmii. Sedbic ^ S^j&TlS* **<#> «^ ,k** *vel^tinyv: quia* **9ui,** ****#*,dkat* **oeafter.** *Eftveroalius Qotinus fS^Tifl^vf?'* te!i:^«««&^^W«^«^Pfa«i: fifc Itf.^i8. Eft&inAppiSir^^

Cum vice, ^, maturefcir, non grandior faba, odore u rcfinofus. « f e i ^ ^ IV. *Corruptus*co- ™*m iv^ J-' *£mact<hndus ex hoc loco,* refinofus. Circa

lino frutex qui vocatur Cotinus, ad lioeamenta gwg^ ^^ wrrtw IJ WMH* Scotano,

W ®^P/'''''^Sracemofu.s, oli- *numruffecotoreinficium,* ffift/

IOANNIS

IOANNIS BOD^I A -STAPEL NOT5 ET COMMENTARIU$.

DE utraque nuce hoc loco nobis agendum, wpv* vox latfe patet. quandoque pro omni fru&u, cortice duro te&o,iumitur. Nicandn Schohaftesex automate Theoph. lib. i4.docet. (quern librum peniffe dplendum) *fyfy®, ani , 0l/ 7J Ttos-a^K Wf fon&rt* rtSf Qvnxaf t&pvop t&v* *«gu* d[i >ipi'nx4 fkat, (forte ovu) 79* |wA«- ®^r &. Paulo infra. xxptetMwxui oaw £VAA/JW AiT(^ Athenaeus lib. 2. «< i-Hw* % «*«•* <rutfty$& K9''>W mlrtiiuciK&fyv*K*zv*Xt[*m. Carya,id* eft, nuces,-dma, fij *tlufcnfitores commumvocabulo > fruElus ornnes openmento duro tetlos, appellant.* Hos frudus ab Attiqis Hefythlll$ *tctyv** VOCari ait. *nxvfoi J[t ccfpjx Xipvn* m pfa*> *j&£j*'rlfw «Klytyv**. Ipfam amygdalam &?'''''' vocan auctor Ksfyhms, *xupvaj* TO? *ftv$uhxs> *<& &&**** w ^ 3>7i>J@-, *wur***p*>* Late etiam in verbis Thcophrafti, quse ab Atherao lib. 3. citantur, a^cipidcbec VOX*dpn.* ITTH *TiSruuet&wv $***& **'"'» *&' w M f:*

iffo. Uamfejiumquidemeft mfjorumomnium•flanutumpnnctpwm, utamygdal*. nucx,& altar umhujufmodt, excepta Perfica, otijtis minimi tale eft. K.«£v*»* Gi axis fpecies quatuor ^aw**TM*, quae hoc nomen iibi vendicant & a Gracis fenptonbus nominantur, w r<p**, ^ zt7T^loK*ew9yr*j*v[}*>**, i$vxurtim.* Aufonius qumqme nucum genera facit, ac quatuor hispineamaddic.

Et dupltci defenfa putamtne nux.

AII1 quatuor genera npsum facmnt , caftaneafefue abhocgenereexcluduat, & glandibus, ut Grx'ci nonnulh , adfenbunt. Apicms de nucleis hacc : *mtces ma* jores , nuces ptneas , amygdala , aveliana; nuckos vocant, quoimtm* eir, Graeci *w* '\J*x* '&*">*w%* feujuglandem Latmorutn ^^Jov.yocant. Gal. lib. 2. deahSnentOrUBl facult. /3«JIA<W *ma bropufyii x*pv*,* iJ7tt m »^ ^TVTrv'^Tuyoyo^^^c/^KCC^VX. *Qn<e vocantur bafiUca regia> nunc fimphciter ahommbwcarjaanules vocantur.* CaiTianusBaduslib. 10.cap. 73. *w^va** didam pucant aCaryaDionis, Laconic Regij, &Ipthe2efilia, aBaccho amata, ac in arborem^fui nominis mutata, cum ardhvis A foronbus cuftodiretur,ut narrat Servms,m odavara Maronis eclogam. *Caryam verb quam amawrat, m cedem monte m arborem fui nomtnis vertit, qua Eatmk nux*li€itut quod poftea fiiana ita faftum Laconas docuit, unde templum caryatidi Dsana a Lacombw confecratum* Aham hujus confecrationis rationem refert ex antiquiffiino interprete Statn DocftifT. Saimafius;C*t)'* *templum Diane*n Lacontafacrum , quod etiam caryahcum* (icribe cai;yatim Hefych. ^«« n j *U^ ^TEMI^, £ nyv) nomma~turn eft, ex hac caujk cum luderent virgines , minitante rutna, omnis chorus m arborem nucufitgu , ^ tn ramo cjus pependit, quam nucem Graci caryan vocant.* Sed & aham . nominis rationem ex Plutarcho petere licet: hie lib. 3. fymfof. Cap. I. *Tluin $TL*QJU# *ras un^AWJia 071 m&'ft**

Nam & nucem caryam dtxerunt,quodjpintumgravem> ac foforcm tnc'uttentem profundum exhalans, ladit, qtnfub ea recumbunt Phn. lib. 23. cap. 8. *Nuces jugltandcsGraa d capita gravedtne appellavere* Etemm arborum tpfarum, foliorumqioe vires m cerebrum penetrant.* Iuglandc ne vocarunt a capitis gravedme Grsci?Latina vox eft juglans. Scribe, *nuceyuglandes Graci carytf, d capitu gravedme appellavire.* Idem Phn. lib. J7. cap. 12. *lamquadam umbrarum propriety. luglandium gravts & nofya, etiam caftti humano ornmbufjue j uxta faw* Noverca ergo verms quam nutnx,obid in hortis apiifve inuolis & no$_{X}w_{x}$ cxtremifque partibus locatur ac plantatur. Ovid;

~ &ugmam fata ladere credar
Mequoque tn extremo margme fundus habet.

K«$_{e}$^ lgitur , quod ^ $_{x}$d eft, *M **Q*M caput,* Uecat umbra fua. Cur umbra noxia> Caufam dixi ex Plu-/archo, $_{UOC}$j ip$_{irltum}$ gravem eirmtac, odoremque vi-$_{1}$ 7 r.S$_{>}$ ^$_{USe\ caufa,\ cur}$ fpimus hie eravis, odoroue, non dirfipatiir ac extrahitur Solis aut ventorum vP Hoc ht pirtim propter fpintus vaporifque quern emittit cratfnem, partim proprer multitudinem denfitatemq'ue folioru,qu« impedit, quo mmus Solis vis eodeferatur ut coniumi, comgique vapor ac fpintus poffit. Cxterutn arbor Gratis «^tf»; friidui $_{Ket}$£$_{0¥}$ $_{dlclC}$^$_{r\#\ Apud\ Suldain}$ *« •«€«• 0 .nrnqdu* Idem apud Phavon nnum Icgirur. Accentus ergo fi in antcpenulnma f?rj fiuAum <jgmficat, culn in penulnmi, arbortm. Contra Nicandn lchohattes, arborem trudum'que*xufw* vocan audOr elt. *x*p» 3 ounvf$Mt Xt^TUi w v M&9, w xccpTuS.* Latinisnuxdicitur.Vox hecLatina, non minuslati,qurm Grsaca caryon iumimr. Grammatici fanciunr, nuces dici generaliter, omnia teda cono dunore, un iunt avellanx, amygdala, jus;landes, caftareae, 8c contia^oma dici omnii molliora. Gia^ci *ax&fyv** vocant, qua: corcicc dunore teguntut, *o-nuptu,* quse aiolhore.vide cap.y.lib.\. De nucis erymo haec Vairo lib. 4. de lingua Latina tradit;£^e;» fjuglans) *nuv,quod ut nox aiiem,ua hujmjuccm• facit* d/r//M.Iu£>landis corticem lams tingendis& ruffandis capilhs adhiben, audor Pim.us lib. 1^. cip. 22. *Tinguntur* , mquit, *cortice ear urn Una*, CJ *rufatur capiUlus, pnmum prodeuntibus nucuhs Id compertum infe&ii tratlatumambus.* Quod qucrula nux, poua Sulmonenftf teftatur.

Uoftramtatfufco dw
*Cortice contact** *inji**ciente manus.*

Ah nucem 1 noecndodi&am volunt, ut %£^ c ^ V *Hx^f.* Nucem infeftam ac vinoiam, &\ tantiim Plutarchiss, Plimus, led & medianum ab Hippocrate coryphaeus teftatur Galenm, circa finem comment. 1. ad 3. Lib. Epldem. Fhre ^*yn* TJ» *XX^WV^ &J hftyav*) Jupw* *** *fyutxnv, u'9f$'&n7i X£pp*w £ ttcbgvocs* (yulgO *y*pws) $* wv|». *Olerum, item arborum fruticumque bahtum ut b)afica> nucisjuglandts (*carex* interpres*) Gf *buxi nam mamfefte vicmui aerabhorumtnficitur Ocorrumpturctmfuetudine** Iofephus Scahgcr in do&tfT. in Varronem annot. Syriacam vocenvut, ac \ Syr is *lur* vocan, v erum 1 in n abnffe, ut a lympha nympha Iuplandem didd volunt, quafi jovisglanaem, interlifis httens. quo nomine non procul a pnmo mundi xvo, nucem hanc apvellatam fuiffe qmdam ti adunr. Quippe cum homines d'u glandibus nutnti effenr, mventa tandem arbor-e qiue nuces fercbat,8c dcguftato nucleorum tarn fuavi lapore, llhco nuces has Iovis $>landes,ob pr^ftantiam 8c excellentiam, vocarunt. Iup-landem quafi Iovis glandemdici, auftorapudMacrobium Cloanus. I *ugbns D prater miffum quafi dtuglans, id eft, hos* /J«x«»©-# Antiquiirimos hac mice nutntot ,ob cxcellentiam *c*\ hoc notnen itnpofuiffe, parum fit verifimile. Grxcis 8c Romanis antiquionbtis haze non *A** J5«A«#(^ dicituf, fed a\ellana, aut caftanea, ut cap. de caftareadixi. Ubi illosm errore Verfan oftendimns, qfii jughndem vel *h*i$*ttM,b* Latmorum , 8c Grsecorum eandem putant arborem, vel cundem fi udrum. Diximus etiam, utrumque frucftum \ doili/TImisfscpeconfundi* Nemo mluper Graecorum memonx prodidit, hpc fru-<Sru annqui/HmosnuTitos. Accedit, non per excellcntiam nuci nomen hoc impofitum; cum multis corpons partibus officiat. Malunt alii nomen hoc accepiiTe, ob luav em "ranimque quern habet haec nux faporem,ideoque I annoS earn decorate volwfile , digna apellatio- ne. Alu malunt ita nun^upan , qind Iovifacraforet* Uarronis opinio lib. 4. de Lingua Latma hxc eft; *Nux juglans, quod hac nux ant^quam purgetur, fimihsglandi> hacglans rptvna & maxima, ab love &glandejttgl'ans* ef? *appellata* A\ellana tatnen nSijorem cum elande fimilitudinem habet, quamVej>ia haec nux. Vocatur puta JSM^M[1]. Diofchb. I cap. *7$.x*f>v*jix<n irdimcidgatK^ n»*S<n* . fu^rque ut hie , docet Diofcorides etiam perfica di&a. Ponux *a$nxixm,t,**f&fi»*** Perfica ergo pnus diAafmt,pofteabafilicafive repm Veru non oinms $_{luC}$rlans Perfica didta fuit, fed genus quoddam optimum, e Perfide allatum. Nee bofcra, nee inolucca eo donata nomine, ncc ex Pei fide pnmum advecla.Phn.lococitaro *Lthdsi VerfideaKegxbm tranjlatas, indtcio. f^m Graca nomina Optimum quippe earum Terficum atque bafiheum vocant Eth<ecfuercpnmanormna.* Bahlici nomcn,ut dixit Polluvmpoincnmt tcccntioresnonantiqmores,nec apud eos nomen illud r.pentur. Iuriandem *$_{Hw}$ \ ocarunt, quod ex pliuimis Theophrrfti Ionsprobari poteft. Vide cap. 18 lib. 1. hifton m$_{0}$ ^*mhn J<r<t$ i uuvf^^i* STPX^r^I^4-^{C1}P-^' >*§ opvio&otoun&TnXvTlxupvo* *GvtiolotPctXcuov.* Vide cap. 8. hujus Iibn. Monendus ledor, ne cum vins mi^nis, Pcrficum mnlum, 8c nucem Pcrficam confundat. Vide qus cap. d^Perficadi^imiis.

Arborem

THEOPHJUST1

Arl*ir WPIBK ThcophHitiu, fed fjMriiin qtuc- rn.J .-m-icf C? *nudbin, it** yjfiutniir A fie/h.* Bt h*c tcr-
• c* t(»(Wk, n»r • icsamtMnnir. tiacauia, curnnmiisiicacr micus, Scquiiicq.[1];
vide lib. I. c-1<$. 1'b- [1]'e cauC c. 23. li>, 1. *hiit* c. 19. vnlgarit. ldctf imccs Ipaj-gt, ūt"a capteo [1] is Sai
— lib. -• ii.ir. cap. 7. lith J. hiftcap. fti: us, oe I'uelb: vox virginttattm 1 poflit
4. &<J. lib. f. iiiil. up. Jt Fo :,.'^. cap. I. i. Hrc caufa i Gramntaaconm Sliis sittcrri fo-
• 4'-*r•'- let, quandohas verfus Virgiliie*panum

locti citato cip. S. CLHiraisrium magniuu folia ju

Mtffijwvm indite face f. hU dmttuTttxtr.
Spnge mjuue tmcts. tib\ dejitit Ittjbcrui scraa,
Mcffi Ni/i *ihiiur'.suii ttt'' Ipttttmus jmatitci.*

j.rKciKunr Kon wntim Larini, *fod.* St firid hanc nucu [pariionis
marilio-)• cap. tjjr. Lid. ^. tip. ly^fanibucu crafam dicunc, addi
ju^IandiriLindi,IiM:inhilbcrc,4ir. *lias* caj'.de lambiico. ribmi; c 1 Jim,TBI •. •:mnr
;V ftuiiius cJepantiiis Jvljcribi, qitam llaE Plm. S(«s<t{ity>. •*• Jtim«JUJJW™, nil
'. dp. 22. J*i *b*. '•>•: *urn j-nflintJin- Hi*Aiem*nnn,* *tf*jixn*
*jit*etj&re**8*fiuti, auccijugljaitei, yHanijujm* y t/ji: *qtitfiint txtitirta,,* •'-'•,*x(>,,-.* H-., 1 c
*nitfr 1,11r:im Ftjct**isr*iu t&nirti, mtihttm ptxex m>Hert>* qpinjontm explodli PltnnB. J^IM MBp, ittctuic,(j(^ u m
jrai *atrjiutc. uitmjut frtwttimftmci* n*ciw.. Nrc nen *fiitt rttfpof*! Iot motiffiita mumie^uvd* eff *vwjl'aiUiut,* •
gl &K<T i ^ *Bfn mf *feealtmt,gamut fteteBtsofcrimento, ry.i.tin quia* c.u>n,i> *tnpuditnn* *'iiint, Qur-
*tiitT>i&iitpiiwitintti)}&i.1>i»xli£WfHtjrr.inif.$$u*taaft* rigunc esrinriquit tihnt *rrifu&iumJmnstum.* Hft •»•
titmif:. tigitfk, tffnainfKium«iiiinietiit& temtripudiatn lotnviuin, interpret!,[1] Fefto,(ripidiutn to-
~j^ji,mlitH,ju'rirf[1]<'-[1]r!:<'"ift''L)titifonit>yivefjti4nt,* nans. Sonant id hiunam csdia«cs mtct-s. Malunt alii if»-
Nonmilla pleniAs «ptiar.ih. Kdccatunuj verfui, car- irttet n i f prialc > jotoj &. t uti is cancan y»ii,« M/JUt/j (in.-; f• - Icgnc, ile qu o O ce ;o I ib. 2. dc tU-
irttet n i f prialc > jotoj &. t uti is cancan y»ii,« M/JUt/j (in.-; f• - Icgnc, ile qu o O ce ;o I ib. 2. dc tU-
, cam aWcoemtaie & oppri ibtio plenus, Ecenda vbtaoone. Swi *qnu cum ftfumtur.* g»<{^ *tit al,qaid tx*
. m mauili-uiimatrinnonii ttarutii .ljcriciB, Nanicti *ereUdcre,* W *tnnmpatrt,ternprriinitprfpA, fttt rerri-*
:pjtj CaitiL-anl^jVtlSalvnbrLimurtK.HLit j^uinm *dtlium cil. tiectjaiictftjamtnfuJinm.Ctihiitim*
qbtnquc p<os,Io- **fi*l''P''adifrxnepMtit,attn4U&kMti,trifIldMMfb**
vcm at! 1 n . Viffi rr i-m, IJ i a- */tfliuum uuiitUat,* Idetn code 10 I i bro, £1 *em i*m *fa*,, •
n.im. 5 *eLiffci pept!) Sfmmi. l-tUo e,/n^e jmaji*
lcO0] *r.ttyiiHfex:* *^i»,*lt ttsm* Pan *it dcfrejjjm putrirt,*
]uariun *plijlOmt,,, pulUftciffott.I., litme &* TuA.
hxc i! iimum, *Jtttammmtrifflmt.* lVi-pandisarbot Iughns,
Cdi

us dul-
onrjha, tirma, actlih-
(•enii cuftvxiia opw CiaU-
-.liir.i, nt e,i

t iijmu^ prusqul *mxtcntsv*
Q^ii ;• uucotjuc leii c(fc vuJt,franj| »rt«, tnqtsi
iirimonutiulteJinctn pcrci]vrc vult,
(.iLiJ.;. T, (crvare, caitodiato-
uuliO labore, m<-
rwiiiram riud
nut. Seqiii'''* '"'-i ratio cat n >
Jii^cab.vi!, utoi muniium feram..
Etcatmutf«a)$i'' - memlii^ms, amnito, aj-
laotoiJcScd :ita nucleus 1 -•
, nianinis cwnirur. Qjiorum txraius ln-rt
rr., *q* :
fecpiitDi' temiii

ennacu tocv
1 ii-ii tiibmjamdJC

no. N.i ri ll •

Njx luglaos Lobe!.

i *fa mt*'' **'

cr

i .

1 lump *dm*mm iMtr^*
rtitt, • *m rxuptdbJtii* ,jf <'"- \> ' imnodccid
fifjjrtit, insi w.'ifiii In , juirta feliormri
:)wxpii'''ii«i.*

ir*x; j

cottr.

Mfnrtfbncfta folio majon efTep rfunr.l um fuper horam [ukraa [*ti(ili&,!lorw crmnMunt, rotid cinque gcniculan calkatnentaycdufa, pt>rinli< ni«, pistnuntui , qnorfiores; finpiliftfue his fin-

oiTtii* j cut tijtfWltnn iubcft puramen, in qoo COTnio«ur,*eniti vel am* cimciut, t|ua[IrivMm[o fcrt divifiis. Wcrmcrita li^ncifa veluti mflnbnna, tujus inrcrfortsrbalbict*, dcJcis, 3t ori £facs eft: recent qntdem; aridum cnim iikofttm scrancidmn quid fiibiiide concr*' hit. Plifdu* loco ritttto ; *Svhim htt fernum jistttn ct>mfa~8iti efirtrvtnis cljitjit. K.tmjurfun; bifiilf fusjrr {srirtn,audarrtiwj; in tltis qiimtripsrtittt dtjiiniiia. i f membroit*.* Teftaceo openmenro r

tor i V rHIitnimim Mnnns nmckcno J»Mni. iea non itn» nc I'hiiii:o!:.M3roffftifariijnRbii(ii,4c &c3^i at>cnri,ifr^cr(!coalr(rr.'j tantumcx parte nsimfeftinitn^, fed diffii:LlMrcs ad fi-raratioiitm : m r i l l i i L l i r m r , mfdiv'>ctcj

pittadBvcft r fe j

tc· It; CS ac *femivafirtpu* *c rrftitilti ItilO : -t «,i:iW..tonnd. q f

(in j'nrigiin J«f»J/n!S'A* *ftnu^tniBi ,hetihfinfimftiei.* .DiBcranr *eSam* trapiirudinc. Aliatnim *mix* major, minor alia, Qrarc tccenriotes quiwjuc diHcrctiiiMp*-riilimum Bdtafunr. i. nur jtigiafK five rcpii vulgarise Hanc ~*3* <Joro ewtice, 6: frangerult m«« moraciam ?£ ftKwarillam t'ocari ttadk Hi-rmolmis: non facili * putsmine purnri !"o;('ft.r(irdjmiMmiri.ir OtiaJpinos-f flu maxima, cabaHmaxn DaJt'campiui voeat, ti res j(Ro)fnnrrtf tioot. Ex h»um cuppii mwfupii ftl. t. tins fu^laiw/nn^hjttnsro, ac f ; aln.-amjiiomfih.&attidta, m m Taini cadtm, miT prttxinue natun. *Tattnttttiirin T:*, inquit PltniusJocodtara, *liiivgfnrrif^rAgitifatjmiM,* «S otrro: *pl.t flint 13 jmplifiirga, & mmitr.i ntunix.* (tile* qua inptinaer^oa) *ftxmoUufpm*

juttifentti. fimt quilwttftitiamen innrfrtttntat^ & It *\iig!,jidem ifft Aiturtt* VideturTarenuttan^moliufc;'", u juglande divcrfacn Jacer^jnon dubito ramen cjuli dcm fit. 4- jttgtsns bifera, nu.im He rural ai» in Facavinoprovcnirefcribir. Plin. lococicjto. *Nupcrimt* *fahrttn vtrwn auJrvi, btferai (3 /ugltadei nttctifi btfart fnp-tnxtm.* ?. Nux juplaim TruAu fctudno. Nuceslo annisvocamjqitiaantcdiem D.toannifacrurn, neqnfi folh, n«]ue nuccs oftcntiunt: cum itt rcitimi-i idcft, pares ri-Ii'^iiis runbi« quo iil frudiim & folia. Hanmn Tra^s mrtninir, Hauliitim circa Tigufum-| Da' lccitmpi»> circa l.in>Jumnn ohfervavit, rf.'mtir j-ii iferrato , f fcripta.

pliraltu*, abHersckl Tr^curo urtw m Porno. Si• nur dicitur. Plin Jtl*r. I f- cap. *it*

*tttY** UPUI L'L^< ^< I! ID' 1- J»< *i* ^ "f ' '" O"'^ v ™ " '"~^7^'- C^»iT #i TT*TT^ ff^m^j'-/^Tn*. *FM tUud gtttui nutittn rnj" nut, ifitpii PantKum dicum.* Vorttitr ctmm >,*K%iJ(nt

n>. Niicrjrcr^ *PtnticjcquMtumnvtt)!ef?<KAryit, ideji, tttititti nitc?i vacant.* Gco[i5nic«i auAfr I -ib. lo. *wJw II* In-n.Ti».fl..f/irfli.jfpw. Gal. Lib. 2. *Ac* Allmont. Faculr.

• j " J » A f * » i ™m_w'. idem Libr. ?• fimpfc • » » » -

tttm, Aif^.'1-.stdcft, *iugt_mj_mWKMtfi:r>ba*t-* Idem

«(.•>«. Fallunnjrqui^thenwiin falli Icribum. AfTtrit Hr/ydi. Ai,

Veriin Ntcaiidripjginavcrftau:.

Lefimim nuctrr.Jue.

HJc vel exferibencis eft emtunj fn*m •* »Mivm*, M(i,«, fcnbere debuit, j vtl iptus Mcmatw^ur, n«no<£'C«w'. avellaiiim vofiri tradidic; Vidt canui de coftenea. Hefycliiiisaft:Ilan»m«J«o'*oc« nuccs vwant, ab A vel Ik Italbe offafa. PIA. *iocoQ-*

fttltbmt.]nToIt![a[«)codi«iiotat?u«u *betUnti* non *abct.'itit].* tn vulgari Codit« babe melior videtur. In PriapcisenimlegCTeeS; rorand* elt , arbor ipfa corylus vocatur. Belga Haſmoote-boom.

Aveilana.

Elegant Heracleoticam nucem defcribit Theophraſtus. In Baſilicen editione legitur , (ſpinis ſed non aſperis) ... Hec corrupta eſſe , nemo non videt. Scribit doctiſſ. Conſtant. ... > e) w *fA,itu&, Su.* Vene. /«j (« (OMIH i* f wf iff *ntrunjjhrfttu cfl* J *fitviflrii* *bfBji*

— Mira its. jdeo ticnndiorcm cwylum t quodhyememfcrar. ifd videmrvellc, idco fylvcftrii maVuIX cfllcj quod fcrar hyemem. .tJtro mods fumas, ridiculi videcur fcnrenti.i. luff JUS fcrt hyemtm, idem fs. cit cerafius, (brbus j (id ideo ncc fccundior«, n*c fy t- Vfflretdjd mcrcntur- Anhrc ftnrencia tna^iftri, iylvtfrrisplant nature hartc tfS;, indet{u«probari, quod nul!o niodo ab hv«ni* iniurta lasdarur. am j" coramodum ab cmfavitin i aruttir ? Vel fmjiche • n4n mu/ii) *AtirnajqiiMm mbiinaftuBificttt Hjemaperpet'P°-itH.* Vt fit a priori dtmu [ententu »-.*. ^ ^ r _:" ' jn GeofwnjCB irsdimr aquofos K argillofc^ amarctraAus. r ib. 10. *£&•£**&''''''' ^ •O?«'A»i t , ^ ^ « . *Gfuiittngtthfii & IKUJIUDI tfiufit hat.* In fv!,i5xcultpinoiis locufrpntt proventunt, etum jjtntnnribus, TJ humidis howr arbor aHurgit, fruauC-uc faporc prxft r i o r c s fctt, n t infra faterur T h ^

ubi

Aſtinuiw furl*

fwiafit quum annuspnvcntum attukrit.QoyLdit ferti,Jirate tcrnefruitibufq^dici folet, *x\t (p^'iKtuS^ olearumprovsntusy & copra largior.* Quofenfu dixie Ariftoteles, ft? *rjM $<>&>* TO AMfi*t bimnSt, arbores poft fertilitatem ubere, rioremarefcere.* Theophraftus Lib. 3. decauf. *<a&%Tt»* 5* *wml <p*&v,adfruElumftrcndum i* quafi fru&ificationem, filatinediceretur.

'£n *ftvfwW* *t*%<Wh. Vide qua?cap. ?. lib. i- dixi. Vide cap. 18. lib. 2. de cauf. Cotylusraro procera fpedtatur., fed qua* ab ipfis ftatim radicibus numerofos emktit caudices, robuftos, craffbs, honiinis ftaturam fupcrantes, utfruticofafir.arborefcit tatnen,undein fummitate exeunt rami, enodes, lenti, 3cobfequic#.

*bi*Qti&v* &c. Urbana corylus folio eft ampliorc, fru&uque fuaviore.

Ktp&yfyov &c. Folia Iatafunt, majora, lariora, rugofiora, crifpioraquamalni, inmarginibusferrarimincifa, colore virentia, ayerfa parce albidiora. Dc Sore & julo fupra cap. 7. egi, ubi oftendi contra reccntiores, quod & florem & julum avellana fere. Iulos emictic in locispaulocalL.dioribuSjItalia^allia^ututnno^ottquam deciders folia. Apud nos primo rempore erumpunt,non.* dum folutahyem^ deciduntque Martio, Aprilique menfibus. Sunt hi pblongi, tenues, compact, Iutei,antequam cadantrquibus decifis, exigui rjibri flofculi, croci ftaminibiSs brevibus pcrf.Jinjles, erumpunt: £ quibus calyculacea regumenta, roridemquotflores, fuper pediculum videntur, eorumque fingulis, finguke nuces, quae fuglandibus multo minores, membrana veftiuntur callofa^erbacei coloris, extremis partibus mollioribus, & fimbriatisinbarbz modum, rofarum alabaftra propemcxiuttl referentibus. Putamen laeve & lignofumeft, interior nucleus carne conftat candiaa, dura, folidaque, tennis quern contegit membranula, quandoque rubicunda, fepius candicans, fapore non ingratus.

K ^ ^ W,& c - Vide cap. y. lib.i. &cap, ig.lib.2. de caufisjubz Tneophraftus cw virgispraecifisfit fcecundior avellana docet. Foecundiorem effe virgis prxcifis lib. 1. dixi, *k* recentioribus oSfervatum eft.

r»jjA«<M^«7^ Er^o quatuor agnofcit avellanarutn genera; Ex domeftjeis alias oblongse, alix rotundac funt, Veruntamen oblong,as & praeftantiores & guftui gratiores efte conftat, & Mas praefertim qua? putamine vehementerrubentnucleumq;tegmir* rubro, cindumhabenf; 8c fradu funt'eontumaces.'Non omnibusavellanis idem fapor reperitur, ncque eadem pulpae gratia; fiquidem alias priedulces, ac manfu faciles, ali« verb apenufculae, & ingratiores, & manfse duriufcute habentur. Oblongxferiiismaturitatemfentiunt, celeriiis vero rotunda?. Quaproprer illae vei^etiore funt nucleo,di<ique perdurant. Svlveftres coryli, nuces etiam largiuntur rotundas & oblong; tanta quidem ubertatc, ut eas ' rura faccis legant, uW maturitatem fenferint. X)um urbanam *UxA*iitQf* fcribit Theoph. id dc nudeovcl carne nuclei accipe, nonde tegmine."

Qi\3e de genpribusnucum tradit Plinim, eaexaminanr* dareftant. *Adjicit^* inquit, *praterea aveHanas , &gallds, frafteftinas, quas maxim Uudat, & conduas 6Bas m tcr* rafervari virides tradit.* Defumpfit haec PliniuS ex o(5avo cap. Cat©nis,ubi *nongalba,* fed *calva* Iegitur. *Laurttm Dclphicam (5 Cypricam & Jylvaticam, nuces calvas avellanas Pranefiinas (3 Gracas, hacfacito utiferantur.* Quacf i foler, an calva nux ab avellana diverfa *?* Item an fpectes avellanae? Poftremumquibufdam, aliisprimum verifimilis videtar. Nam nifi nuces diverfe, quorfum tanquamdiverfasponeret? Prirterea ifi calva & avellana eadem nux; cerzh Grxca, quam Plinius amygdalam intcrpfetatur, fub avellanae genere comprehendi deb^t. Audlor glofiarum Grico barbararum, *Calva nux.* w«*' *fanxiK^nux regia, tota facie db avellana diverfa.* Sedau^or hic'parum vel nihil fidei ^pud me meretur. Puto ta^en calvas ad avellanarn claflem referridebere; 8c aptiquos Latinos arbore corylum vocaffe, qux cum diverlas oc fapore, & fip;ura fertt nuces, earum alias avellanas, alfts calvas appeflarunt/Recentiores omnem coryli fructum avellanam vodarunt, quod vel prxftantior effet, vel vulgatior. Sed qualis fuit nux calva? Gloflarum barbararum auvlor calvas interpretatur7reiTi*«7rf<ppt;v/«<i»#. Nimirum calvas non natura intelligit, fed toftura fadtas. Sed id repug-nat verbis Catonis; qui virides condi tradit. Alii calvas interpretantur nuces, nonundique corrids putamine obduftas, fed f*ummoapice* nudas, quales ivel-!an^^Pra*neftin*,&Gra*c^Ergo calva niJxforet penus; reliqu.T fpecies. Quod non vldctur verifimile. Nee nux calva videtur, qu« noli undique corticis putamine obdudta eft, fumtnoq; apice nuda. Catoenin^calvatam vitem vocat, viduatam^deftitutamjOrbatam frndtu.Nam ut hortiines calvi dicuntur, vel quibus nullusvelrarus admodum capillus: ita calvata vitis, in qua vel frudius nullus, vel rarus conipicitur, Cato cap*.} 3. *Si vinea a vile calva erit,Julcos interfonito, ibique vivi radicemferito, umbram abfulcis removeto, crebroquefodito.* Plijn.hb. 17. cap. 22. *Sivinea a vite calvata ent,fulcos interponito* £#c. *Calva* itaaue *vitis*, fi non mendum apud Catonem, calvata, id eft, orbata, yiduata, Columella, lib.4. cap.2p. yitis calvitium dixit. Idem lib. 4* cap. 33. *Propterqua fape novella caftaneta calvefcunt, atque ibi frequent an-*</*/ttn*t5c.CalveIcunt, rarae fiunt,caftanearum arbores. • Calva nux non poteft dici,quod fructu non ferat.Si eniai * frndu caret, qui condiri poteft? Qiiare illoruri oginione inagis probo, qui calvam dici volunt, quod non uhdir4ue corticis putamine obduda fit, fed fummo apice nijia. In rt) tamen diflentio,cjuod non omnis coryli nux^^va,fed certa quaedam fpecjes fic.Jicftafuerit. Sequitur Preneftina. Hanccum calvaeandemvolunt, Phniique codicem corniptu fcribur, leguntque, *Adiicitpraterea avcllanas, & calvas Praneftina> quasmaxime laudat, ($ conditas pllis imterra wide* fervari tradit.* Genus,inquiuftt, avellanxPr«neftinu, calvum dicebatur, quod in fummo minils barba te&um effet.Nam id genus nucis molh barba yel capilloprotegitur. Plinius. *Hasquoqulmollisprotegit barba.* Quae barbam illam non habebant, in hoc genere* calvas vocabanr, quales erant Praeneftinae. Totum genus Graeci *^OK^VOV* aicebant.Poftremum non inficias untis; fed Praeneftjnain & calvam eandem nucem efle, non fa-Cil^ perfnaferint, quas manifefte feparatCato. *nuces calvas,* intuit, *iuell***, *FnwJH*''* W^G™f<''.* Athen?o *hoc* nucis genus cognitum fuiffe afferunt; led locum corruptum. Lib.2. deipnolophift./ legitur, ?^ ™* 6 *fVrlm* ^ ^) *\n,*e**c*t>i«>***Jp*.* id eft, ut apud Phnium leptur, *quoddam genus nux Pranefitna vocatur,* Covrigit Dalecampius,*w f^caw* xeip*. quibus putamen valde lignofum ac durum* pserw turris, domus lignea,fedile lignum* Hefych. *piers*. 7Ntf&~mofjyn turris.* /KO«VT«. *puric&ui /S/J«* A#4»j, *tarde mandere.* Nuxh^ctardemandebatur^ropter putamen durum, ac lignofum. & tafem nucem dari ipGi cxperieiuia probat. Receptiores ^as corvlorum diflFerentias obfervarunt 1. corylus fativa, frudu albo minore five vulga»s. 2. corylus fativa,fructu rotundo maxima V corylus fativa,frudtu oblongo rubentejquae praeftantfor,& tardius rotunda maturatur. Hancquae frudlu eft oblongo, etiam displicem faciunt, cujus alterius nucleus rubra, alterius alba pellicula integitur. 4. corylus nucibus inracemuiin congeftis. J. corylus fylveftri^ fruiJtu efl: minore, albidiore, & rotundiore quam fativa. *6** avellana pumila Byzantina, a Clufio Lib. 1. hift. defcripta, quae craflbs admodum magnofque fert in tenuiI>us pediculis calyces, callcrfbs, durofque, modo fingula-*Tts,* modo plures fimul in eodem pediculo coha:rentes, ut vulgaris, extreftia parte in multas, craffas, longafque lacunas divifos, fed etiam mnltis fimbriatis appendicibus obfitos. Sunt verbii calyces foris admodum dura afperarfuelanuginehirfuti, interiore parte laeves, continentes fru&unj/avellanx fylveftri & fponte nafcenti fere fimUem, ver aliquantulum breviorem, duroque put«mine, ut illa,conftantem,&nucleum fimilemcontinentem, HancbarbatamPlinii nucem efle contendunt,5cujus meJminitlib. 19. cap. I. *Superior pars JEppti in Arabiam vergens,gignitfrut$cv,que^* *res Xylonff Hmaintlefiia Xylona. Parvus efi.JimiliLue barbata nucis differtfruttum, cujus ex interiore bombyc€U nugo netur.* Cert* nullum nucis genus vi#, cujus majo cum Xylo frudus fimihtudo', quam Plinius barbaram nucem barbaram Plinii, a vulgari avellana divcrfam,non puto. Nam cap. de Jutland! 24. lib. iy. de avellana tec tradir.In *Afiam Graciaw JueiPonta venSrc, & Heo Ponjica nuces vocantur, Has qtoque rnolhs frotegit barba Jed putaminibus nucleifque foiida rotuditjsineil. E*& torrents^ umbilicus illn intus in ventra medio.*

Nefcio qualis cortex *T*&.* Cap.precedent! *#fo»* **m***»»» dixie, w«« 9 o t ^ . v. Magnam fimilitudiBem corilus cum alno habet/adeo ut reani-r *m* difficulty dignofci queant.. ^ c*r i b ^ g g i S g

(cur

, caufim viJeo millim J mJiu/*^ac<:ipu'nd.i,i|if, nprdbn. Totan periodura

i *ftctilutter v4ri*rem,* O w l o ourtcx rcnuij, pin- — cortkeni ilmre-

r, cui in fliinc vcrtc fenliim: *TcrciiMthcnrm ,tlitnt*fciil** tf'u f»-

ercnt^Hlegamiinin'McwSfwii: [n]°t[anc]- Rafli- cerahibcclnns*li'c fiu fc diffarkdcnttm, nj.bfam. ac rif n; e* (j .IS viu ic lunette :l In wri* t jbn- li ! fjlfc ewui

'lepaneis run riorum (MCC»,«C a ,u ibt»ouxUateiiafcine

mofioats «3»»krrp?x*>itu-. jii;* Gmilein.Clantr.tir n.t.|.«k, ft 4 ^

IMI : maforit 6v%am,qaeni AraUc* Jwcfai- i, be rt*aOrcm

Klqniin vtKcm icrviTir ; <t,i Ju *rtrr&-

biittlwm, : *ai titan'3 nmu-i*

do. JnJiCBm *dvc* i m ; a t r n t ^ fiWhm nan m curwS nrom rffc pfaab, t w f w ; qb cmj.cn ui •tNndfc m<rcft^ prriak ac ntn piacii nocofo n lmit: Bid nuen* copn in PtrfU, McTonaanM Craftn, nlpo-

nine icretumfai *roi* imr, crn «ftaf« t]] « t m f r o a a « a , j eab» *trim tat'cmsb.m Uta* m*Jrflruf, qiu omi I pMjwii. ga>ratsadiora 3c m a n cxnfncu hiba fi>- U tma nujor InfcjTbolfteifti «rtbo- f • Uh.<. e n w a h i k Piefcumfa tmrbimhi fr»- *p«on «*«*. fed **tamdn** «tmf»n, Jl w i 1 > f c l W

ip, 4. obi inter •"«'.?-' * > «...

imnacionir i^it «;«"V 1-: *:auie tJaixkiai fit llocoCl^uniBlTldri- , •

. ci.>. uU, W* ^ p . W

iif.'^n wJirtto-rt a>rnUfi m: i(W. P

turret cblnrhum inedJ^ern, qiwionfcaial&BK m:minii Tbcopli> libr. i. L]- caf> tip. zt> iai pi

fihcfl due fnflM. f j m u n a i i » jf«- *ntra, tltmfrulius ruhtlcittn mamitvitimt, rrcritoiti-* tw. *turn vile mjiKftfiit* ULH«- IMet rtc sir, P[1] eftoi *nr, ifui tmco-* r.j. mil*- i-c-i- if, rcd-iiiit, Ngn agit Thoph. de dbi«oit(ua *qox* michrifit; fcil di tmtarryre,quxc»]orji5c* & (i- m It; c 11 !:e[r]_> m ichieft; hocbitwiei mMurcfceiedi- cnr. ari^hF nia[i]n«iwjwf«, t? *nutuftfctrs* fignificat Theopfir*utoin hit qtuftnitiirjntBr peculilrii tiicvox eft. E^nH;ai fi^iv'icjrinnem Ipud [

?''*"* CatitemtoiPltmo. e1c l f rvare nequeat, » ^ * ''• Grajnrnitici etiim nittiquiflimi *tu> th.tUmm.* T*ral>1S) Si[i]**, Sens acrcnd'-'bartfiir. Scrva Ciro. Clisfiiii, dum vivcret,

Xcrcbtotii Qti

& Affyriam complecheretto. Au[c]torum verò probatiffi- mcum itttiiiwnio ovmccrc pt^Tytnui; tam, ujus quam bisinilk aonis, rfrcbinrJji fniAu homines vcfci I (icquc P«las, aaic panii ullim « VKJUM fuft^

Adc6 crq—

uc cutmi'ii alium catrult'um SiMtc. ra • r« Arabescrannm ririrfc appcllarnnr; mi'dim enirvtiii- in virittcin icciriiieuni cilpr fit-LianirClunui Vcllo- jiium altcnim tercbtnth* pcrecritii gcnua, quod Zawol- plims delcnbir, detinearc rxiftimat, quod vulcais alii.

tfji 41 ri }••}('•, Sec. Pliniu3 loco tit. Crw *IdMt* Tr«- A/; &J in *MmtiB»U famtt jrforb<cettqat frurieafa,* <» *Itntivtrnjitttm, cxi'itiuc nigri fyttitiUrii.* Scribe, m*- *itriet ttltat* tsfidelii •iJiiudumttlvtttiJifr'*- Matima eKiiartctcrebiiTtlias frnticar, ramis longis, rarw, cincrio ct^ticc t«3ij; nnn rani cti.un arbor is '• radices validz, atd[1] defcendefires.

'Aia*, Src. In Aid. &Baf. hare corrupwftmt, Iniis

]f^M>#r»'i. dsiiUfuir«>'. &c< Quxledti" hie ftTvari qutcicm fwcIt, fi dc folioiii Bons prinmaicwttfecoti- bm verba irirclitpaiivur- fcd alia minisThcciplmftt.PlM!. lococit.*Jfei r*£ctn>fu:'l'<wtwk:ft!:iiAail4.* Verecitm nnvcila Mia, prwtws vert»rab«ntj*,eitreftijTamis fvr- minare indpiunr. Nalcitur * ratnoniin cubcrnitis, co- [HoCusScmiilraius. urnk-r, *fim,* purpuraltcns,vel Phj:- rwtsmnm ctjha^cm, qui temporis fuccdTu in huntranfe.

»«, &c. Folij (crcbimtio lauri, ant riftacuc ejiiiiiicrticuiri ilia *a* I • utmm jicciicuJiiiti pai in, a: jn *fotb >* iiiltcntia,uno quod cxtrtrnna pcJiailo imj'iri^ Sclyeme, tjuinuiim Cfariir. Clu'liis vi- dcrc [Hicuit, decidiii. Vcrcnnvonovcliafolii, ptorlus nibcnrtl, *ex* t remit ranms citcunr. Alii fenper virerc af- iitiia; , ac di!i::dcre nt^anr, N'tc ur KarK iiindGaHia c.vijirft; ubi riuo trrcbinthi (>encra folio .tiiFtrenria rc- periuorur. Ft cqy em ior quipfv (iru, colnrcSCMbiru, fbtodufbrni • aatero fa,Ji*tnu]tolarinrs, rottwulijrl, vkinalauroflcpiftaa*, adteuf cmimirintiKrmem iajjau Elnewnqv adniilii,qnatn Jctirifd irajoriUts.ciKriricij piirj rirtm, dt:miim ex i-iridi in rjrrulcutn r r, non per tnitit, at pgtavit ratlinus, led iiiJottus *Sc.* mile- volus Apollo.

^*¥• ^«w"•»••%, &c. Inrn.irpiiic A!d.&Ei(TI. c(v- diiris^isuv^/j, iiribtiur, in ipfo vero tntru ujtuiii per* /tin*)'. Male vi-rruni', *Feritin»cu fipuUtitdinrm<ftt<i<ltm.* Pi;n. loc.cit. Ffrt M *falhcutet rmmrr.tti quaiamuifmth**

g : Videqartu

SiS. Item It!i.i.- !

p p

j j g r . venlm i*idn I^ack. Aliu» fcdliciilr' rcperintc, jiu re iitu ijwri n-unro vindcmUruin tcrnptjre cooeaiH»iqBDfii*nifoIhcnlo«fru veficulasfo!iis & rimulu »»hKrote»<l*i'CT fcrt IOUIIIB oliin lafaintur: fcrj«J!JoA pogna Junuodwt,m- |i-rdum ctiiiii - cirntcula, vurii t. • ,

•.•4BOOLicntcvrnitracts™

-•* '" \''7\

una, f" /

/ < « « *fthtoltmt*; Mft»

4 m ^ W

^ » bfi^ti (Matliioli .codex addii, * l

AjAbm PttTitt cmnithittfT. FryVOBV i/riK, Oji«, J)/T/CJ (Eoboe*J tJ *Cjiliidttui tnfuhi.* F?*- *ftrtttr 4iiran inngit ferlucidx, uuiiiii, vtiret ttlerc, tS in tjcrultum vtr$tnte>oAs>TiU& tettbmthian tltnt.^.tittvM.* adverfarioruna auilorcs I.tibclius ft Pvna,inGalIia Nai- " bonnenfi, in VsltenaSylva Monfpclicnfiam, atbotcsre- rcbinthi icrro vulnuifiitit fsiiti: twfbiriiiiinjm ttlitJatu citUlarelucufajD. Cum [rfimumex aftmreniiinat.rcfiisa hsrc licjuida eft, 8c aliquar.diutalis manct; vttilm puftw durdcit. Golore eft ttiira luc candidr>, nttto, aut e* cihdidoexmlto.intcr.Jum peiluc»da,qirae friata pnrhiiin in plurirais micas wtituT, moi Icnreidt & plunoj:.-iit. Odorcmhaberacifm, fiwvcm, alinujnai!um^,' Jv«n, iftrignzrclinicnon,diffinnilcni, [TKfmimrrjMiuusti.i- dara, & prum's impofira: guftu modictainarefcit, & n> ttl lirnre^entcfdr, lisdiun mafticariir adfiaercrw.

tcnrilii hilforiam fbbjungain, qupd bet in caiitUort- Inis rcgionibus relinam randflt. I intikus arbor eft, fub qua Icd*orom accu(aiitiun-i alttr, Sufanrtam adultcran- iLm,Jrurenifle, Daiidi fajJtittiiiiii«as<.,ft. Lentifeumi k-nrfovcrbevquafi Itntus lio. proptei enisvirpiltontttn U-ntjmdtnem dedBCtBt. Malutu aliihfcSorHm pingue- dine !cnn>reifttCi'!P'"'habontoitnmsnuIrad men impofirum. Graccis »^.« d i d f CJIMM, qucidcx ca atandi tftnfora rst^m cnim Grxd **deprima,** vem Protlus. **ftrftp**

Irom in **jHgranunat.**

——Γαίαν αμείψας πάτρην.

Virgil.

Ai'prian igRttumJim quo fdrtiimul xqutr.

Utrulti ci lentifco 'arindi tt'tnpora cognovcrint ve» icrrt, **Jiib.7.** dc icylla decenr; abiconirarcceiitiores BoramtLfK, iacur(diniiniu & clc^ticntifTimus Cicero d*» fetuJitur. Malutit alii *tx''*'* JW • ^ j r[11] ***?'•?. *Afiintitn-* J*,quod ocalMctoofi pwCanAtt.flc inde a vilu lachrymas elinsi. Std line erymon ic)'ite dcbciur. LenriJcus vi li- Ia noti pollrt. Mdiu* ill' 1^ ^"'"oAa'fiijsi'i^itvoca-

ritd iiacalot i*4, >.»^ pecto. ib m S a r a- o m s, qwua Shw^ifMn—, boc eft, demi<cal{iiDmni •qiam denritnotum CX)IICTC « t m, n w ir vcriH- l aood tifc MA m*^ *" piiiACUMU rriut ii

gue u-

mote (Milan kHatiab canmen-

^_.jr. Sit iacbstttr juijiuAituI oynaiut Ae*-* ti;, i}:/a! prwrr nttfrnn iS Jtlhrit>i;m Aiminm t;teb*r

oos oleum lenrU'dmun t

t-ruai Icantannn Wcara ad «U»J

cjp.jc lib. ti.

a imtfnax tf/jcui u'.'irwr.

*id jaagw ac refior/w infer oto fit- Mizno in

M t e t , <jo> Icrili JJ Jftmtncw ufuni hiiuiflc

Hoc m c n w ~

Grid, tta uJcsn IMCCM

«aiftar(TJtiu»,nulidgrt«iiw!

S

hum;lei recEtdtra l< •:

qy

ne in irhort* imulirtnonn ilfuigiac. ^

add. i, ut quid ifc fc fir.ipfc (udkare pofit led or

niitTt o

ui innumtrii, ctrplorvm

Lentiscus.

An lirfjoerravic ? MOT viiltmr. A m j-

jon QmtfT vriinnr, fjlL'>4 N *.

;obCK(urara pumilus

ximTrtlLiqiUBmritolofiet. diffic^tcr'^boyeVdc plane

(q u o q i i

ftolonc, ViiU ame JUIM15 14.

nenfi, ottn ci prrdrct Cbrin.

vali rand

w, (pt*rat

ante

i h t f t k

Dum . - • a h*u*-

tn inincar. La , rani*

M-fat mttar ob: »cr»ii4ibr«£».it-

latter fle*iii*. «£

stn vinditatr ffloJtotil. JmteM narauhi) rntmitn,

fclun npra»|Lt Alt Jtientifcti tcnala ,

joifi mflcm , 1 tip-dine disk; dttJ:.

— fen. NiKJtui Nbiitcltn , ttnoif-

NnfiM ftrfgrtntlt'' . i''frrr4

tmwftiu , H m+ttfmttutrjftn&iltt , fri ttutu , fNJ

fftimtftU crrwrrmitrn Sfatmj-^fiumjrutkms, (Sjjmtt

mmmuu twAtmutr. Ctrti , n i > i n n i

MB fr*tgt**ttiti «u i o i fa**nn*lr*t •

Qlfttbm vtlnnwfttrnfttmtJ ktttnt, •

Ufwm, Feftrtmttm mm m.n»m xtiisxr. £tt*t t«t« m

/(JarAiJu. whfmaifr* fnduttt enfitnt Mem M»-

ihinli ttrc eft, cons gmisjtt quadjm fus\ UCT ([•

quod caf« cot

nrccmcracftaataninalartDiianrUdrcac'''

« « o , pArttno obi m*anr fiint

niprat, olcipnot*, pupum, tm ttujtmaijine. mdeo

InninHiiiu III^III i ii ii tii I mi an ihifT—i iniiin mi fo-

j rTfliMpiiTTTW^firf UTtUI j ^ <MMTr>

intorti, oc

act,

r c h » d i » « a r i

i liuti*atoifa x tettt&o rtt.ru TTufh-

lij, floret u-r Piptc-

hfal Boctia, mrr» V*-

, S>-ni. Crcn. in)

Oiio, fta

I c ntilci s il IK a S rn£^tnis,Tiitaera;a oaulr, J

''iMnti aihibhi eanocJbcitnr. ac »«•>«»<»'''• P™''

tcs fcinirur.' m rrfm Bcljtm. IK ».t

ubi aft.

rsmtifiGal. lib a. i i G l i i a x n ,

chen eorrime»nki. HSc MM

. Chio repchri, , ' o m « a s o id

* Itmifcomalhehen mimr t. fid otdkicrfat etar) qbt

lentirtH a t l x i e i t a t <iil^rnrn flt aw w.ulMKUf. Mi oon

netornm cnltw*. Cnm « «\ nwiorOi mcouiuitt hujut

infill*. n' nJifaia: cjm«*

[^rttiici arpivTnM CUTAIMD

bor((curatn 3c oiltiui

tc[Tar'ii -iwru I gUUBii |TOr«

d.nrcnt. It'1'1'1 fff C*Ilun) ^-'!'''i;rnfnii, Vr

dim & Ir^'1!n ''*<''« T ''i Clio o c & m 1

fimilcs ,'Jn-cp r« lpfa mfnii CSio raamlum, •

aimuftio.rJ

bentTUeqi

1

\ 2

A irf'im. -nirlntm J» *it tn*<~ nvf9" ftpj Iw&>. air Theopb. lib. i.Latinibimim vncjnr *r* in d' iniiTaro.BdgssPiilnt-flOOIII diciiur, id eft, PaJmartim arbor; i qua ranienpvr mini a dillidcr , nM quod utraqiic ptrpetiio v i m , pec A>l i is ijrolUtur. N<itncn dM impoiitmn putoj quod Bclgjehiic frondc ucamur , Jicanrc Pafchar I'olcmniurein' oila\-o,qux DmuIniM p.iltnamm ilicitur. Eo enrm tonipporc reliffiu: frotniofe arbores dfrtder.incur- Nairn vidctur magisopcritius rnjjwriis, & inj[inafneii»arits,qu»iTi mediemx. Ftunt *ex* buxopeiftines, cncKJcaria, & ppriHts, tjuarom, in miteria tncttjca confenandi, ufus elt. & It qtLc alia inftrumenra ualij; Ii^ncJ ndkmjjM S~ itiurnws ufus txpctirrti|5. ftunc ci'lnciibix g rait i for at i-

Virgil 4.

uuxttfjtv

Btwos, id eft , *haxi* Jip-nO confcrta. erutibtiPflniru;, N4m$_{pUI}$ Afi[Pbnncribtr c eranr ; fie Phrygitmt huno. Pollux de obiarum »£-

jfimM #'>'*• **Fitbanr ctiam oltm** ex h**ujm** li*gno*, tic Thcoph. lib. f.cap. 8. fcriLiit, ax«plauftoruni, 8c buteS ararrorum. Rcft-rt Cjrttajnus lib. de v.iricratc 11. cap. *66. ic* viJiflé operii *ex* biiro adcó cenuiter cfciborta, uc Tcu'iptos fapides dijrilTer, ni color prodsdiffcc. Mcmap, fg, oriMmEiiuorgani fc vidifictradit, adt-6 fubtiliter ctaborara, M viriua fallercra. Bcljjxadtopt'artaopera bun anmtur Bgoo. Buii fctncTiPliriiiiscarrhcpwi vocati fcribit lib. i<f. III). Jo.. *Plurhnj vtri* iu-*Xtu,* NJ»B iS *femtn fuitm £5 grjitt'naucJ fjtrtbegert j/o-*[C]*I j Sept in i riant T/tfcinn, i Met idle lyphtsr (defuiir.tmtxpju!£.!* 1 nepti Plintiii ftiuoiuun, uc rt-Jtt monct Duftier. DalecJWpiiM. apudThcophrafliim h> (hriz butt, ftatirp X craia^(i defcripcio fubjicitur) ptjnmnabto fcrri dixii CJIICK! catthcRon five (rratsj^jiuln-**eptiiii (jttod (equttur, j/c^frTnfrni™ oj/fiim i mrriJit ft>-**pftfjr coiwri. De ilkc cap. tS. lib. 3. hift. hoc tradit Thcophraftus. Ta, >>TJ »ti.f. cunfunditPlinru!.

Mojdus &c. Buxus pa^ "tborii flmif itudine rfu
cradicitus fubinde humanis crutis,rarq lenoris crallitu-

dine, fpiffis, diaris, validis. Riinos em reck cecentnun wbornnimote, nwltos, Ouros.CKilibftJiicjtoJiayoiohsbet ntagnitudinc rt-ri.- mj'r^i, icJ useaiaci vindi tolorc. durinr*, dculijra, cruliiotj, tocuitJit tongiora, Ixvia & refpIciiJcntia, perpenu, ncc unquam dtfciiknc ia; fiolAprili Alartioijuc mcnlibiis cmiiiic hcfbacctt;. Fniihisicquujiriir ruiAfttnUituilincjijuAdrupl incicuminc ilivill, citeris magnirudiihr, urtintbus nuntiliLi* iuviiu, *Mumies* Ij^ni ilurjJIiiita. a.; Lit-iitii qaidvnt;led adopet.iqLiaiisconvtiucns,iSc vaJde tradibilw; t^,r:ivil3int.-iquoquc$_{l}$ i i n *A^M* (ubjidciu, Dec saricm oec tcrtdJncm lennenx, coiorc lun» pallelicns, Ovid: tdJ'iJwr (HJI'S. DiotLortdcslib. j.cap. j.ait, radices Mycyxrhirjt, *-m4*M«VI efle * r ^ •* j..n».«. Hujus vt-ruitilia ou(Jam ijtiiies humilitirtiiltit^u^ 3J dans nut ires pedes lanrumLnodtf at collirur, Jed in l^tiui J':,fin diffuiiditur, rarauli liuit maaernfi, rennci admodtjav folia wenj rotundior'a. fie Jiluriils rtirtiiia. Hac jvi'arcolas tiottorum muniwidai lrc<ljicni« utuntuc. Bitxi genera **duo obfcmrunfri'L-cntkit^ ; tria Plmius lib. & cap. i d . . ubihicdeliuxo wadic.** ***lmpnmtt veru h»Aatia nnueTJii few* c/f, wrJ crifpiC'tn" , ntewfi 'ttitct ttmtn tmit <iuitttf!t*»ef&*}Utntt3 yeroij»i iSS diattit *cfatlaTt emmwn* dtititu . >n if ft •stri MIHH tapitrw cferc. iitk tjui^cntr*: Gtttitmm. quei IK mtiM tmittitut, Mrtpitrudintmquefra~ttiirton- OitAJtrum in mnntufu dtiMMttfta. gravem pixfert e:tettm. TiTtiumgtnus nujhjtt vt-:&nt ;jj!vcjitt, ut extde, mitigtsumjluu t diffujiui ii Jctijitttc fttittum vitintftmperfcnttfiU.*** **H*c «p]icaiidapaiilohiiius.Qipc** opera pradpuc ex bujto *&zm,* iaprrt natravi. Oernuni, acrcfert dodiil". Dale«m|>iits, « Galla Narbonenfi, locis Hrtpani* finicimis Scjircctpoi motitibai PjTcn^is, circaoppiduiit didhim Limon*,laud proculCan.'.ilibiui, raJicmi) btixi tnagnam copumemuiit ub macu)is varias variof<fuf & Mctuofos linearuin dHcvslk^ ad opera bnooraexperitafum, qii.isprifto a<!hut vocibulovocant *bnntlitH, (<$„ Cstttntow quiti,* id cft pigra &. crFrtis foMitas, oculos mill^ fulgorc eici[am. J• *tpja vrri arttrf.* Sepbcex vetcricodicc: *tffa vrji 4tt»r tfettia*ei*ru>; fciltccc cqini.wmdabilifi- Atrcrij gcim, oka drum, tufi corrupimiuxlrtfii,kibuxi gctiiavoca^iquoctolejiftiimoJo Temper liumilc fit, ac vixun^uatninatliulcute tnagTiiiudiiiem aliur^at: S; r\\xA idiquis gcneribia folium mi nits habcr,<juema(lirnMuin oleaftri f3ta,li cum dea eonfcra^anguftiora &. brmora. Eeo quidem, toquit DitecaiBpiuj, |!rorfiisclt.-ccptumfiiiilJePli$_{n}$i$_{U}$n),iut Ltwrcum cjulfcribam puro, & ciimapuJGrarcuraatt

***b!t,rftTCM*rnjIti:JJi,*tcititlcm4ierM,ittfrmim gmus, ut£fjrttt>buivcj;itndiiiiion$/mi,ui trrtium .mint* **J n d n w i *fstore* CS *grtvttite eiottr,* incautc legifTe«i{<i'w»"I''>fjiitcj//™Jwiiit.ti-ohabilcdl[tKJ**
cjuod tridit Dalecunpiuj. Soleccnim Ptinius, vt Hispanlm,adGned auctoris vcrliaatretidfrc.

^tiTiwri-ni't^t^t. Caifiiumi BafiiB lib. 11-cap, j$_{s}$, >«'•« jw-^-(a«6i'«.««Wl<fc. ***Ciudtt itittm bunti,Jts Ist 11, femptr*einJo«f<y*»»• CorritrcCaiTtinicodicj^,** & faibc 4<SK* « ni«>phra(l»& Plinio lac Hunudii. nan ™d « locis, t$_{cd}$ **voiiSL, mmitibui famiiwrw.**

K<j }S nT wijy. Scribe ex Ald.& BsT. cod. « ^ oius, *buxnt Pjrmitru *c Cjnriii mtatibui»turi>r.a ttijxtbiaiufiH*

Vrrg-Itb. 2. Gcorg.
Etjitwu uhdatuam iax*offiSjre Cttttum'*

XA<-. R«lfc-mrtdavit doctiiT in Aid. &Baf. «v?i»'» In "

Kit. loc'tit. > # < > "•C../c.jr,;,±?""'-'?!"«•

moriantur,quomodo mel conficerc pofTun#. Scribe apud tlinium. *Apibusflorem nonfpernentibut^qua caufa arnantudinis me!Us.* Invifum hujus femen cun&is animantibus ctiam tra^didit Theoph. lib. 3. cap..<f.

Sequitur crataegusarbor; quam Pliniusturpiter cum CratKgono hcrba, & aquifolia arfcore confundit. HejTychius Grànrnaticus diftinguere noyit inter *&fapt wo*. Herbaiic vocata, ut cap-19. liB. 9. hift, dixi,a racultate, qua praeditam dicunt ci T§ <p*y Nam pota, ut 'traditTheophrait'js,efficit,ut mulier virilis fexus fottum concipiat pariatve; quod «& *xyt/uiyis* tradidS nemo. Optimb inter utramq; hetbam Scar bore diftinxit Hefycn. jcgp&ipw'0*™ᴵᵛ! ^'^'aXwicfl , *x&mip^Mviyu* EliniuS lib. 27. aaD. 8. ppftquamcratacgonumherbamdefcri-4l(it, tec vCha in fine iubjicit. *Thcophraftus arbonsgenus im$gerevoluit, crateogonon five crateogona*, f«4w If*/i ^«//fi/tfwz;fl^Kf.Multa Plinii errata hic animadvertcye' ficet. Crataegonon, herbam Di,>fcoridis, eandem facit cum crategò vel crategone Theophrafti, qu« grbor eft, ac velutifylveftris quacdammefpilus^Arbor..haec

SSffifinatioiiis eft, WV efW^ !!

crater arb^i nulla vis generandi, nee earn nomine prefett_l o n ^ itaque diverfa planca. Idem Plmius alibi esiam confundit crataegam 5c cratacgonum, ut lib. 2<f. cap. io.infatyriidefcriptione. *In town quiiemGuci cumconcitationem hancvoluntfigmficarcjatyrion apelant'y fie & crattfion cognominantes c? Theljtgonon \quarumfementeftium fimileeft.* Hie*craugu** pro *cratagono*pofuit; fi non mendum librarii. Iifantiquo enim codice *cratagin* legicur. Sed ideni eft quoaimqucmodo legas; nee crat«o;in, nee crataegonum, nee cratqgum, ab ullo mortalium fatyrion vocatum fuit.Nec illud verum,quod tradit; femen crataegoni aut telygora *teftium effe fwile.* Dearrenogonohaectradit Theoph. lib.9; cap. 19.Illud omnium peTi me, quod tradit, *cratagon, arbonmab I tabs aquifoliam vocari.* Cum ac^uifolia inter fpinofas arbores recenfeatur, GraecSrumq; «Ve^S^1ᵘ*Vi'V^exprimat. Crataegustheophrafti fpinis caret; folium habet mefpilo fimile, mefpili autem folium fpin! caret. Decipit P1U nium corruptus ThspphrafB codex 3 in quo legitur, *«• wve ᵂ "«y«««« ^«<ᴾ ᵇ' ᵐᵐ»//' **cumcanftet ex Athenaeo,** vocem *μiarhv* deeffe. Antiquiifimum e^go hie mendum eft, fi Plinius«V6«* tancum legit: nifi placeat magis, Plinium ad anagnoft* verba parum attendiffe, aliiique rebus, cunilocumhunclegeret, di&entu fuiffj. Mulraprohibent vul?are aquifolmm effe crategnm. Mefpilo plant diflimile haber folium, materies nee verficolor, nee flava, /ed ni^ricans. necfrudlum nferefcentem, fed rubrumollendit, cui nee guftus nee fuccus mefpilo fimilis. Corruptus, inquam, Theophrafti codex,«nec uno mendo labor at. Exfcripfit hunc locum Athenaeus lib. 2. fed nee ejus codex mendo caret. Vtrunque eddieem emendabimus, 8c quae vera fcriptura, dicemus: atque in hunc quidem fenfum locus hie apud Athenxum legitur. W- w @ i, ı *Jj&mi'jvxtytiw h^H ™A** #»Å«F Tfw^ Mfiw (mate in quibufdam codici-

(in quibufdam codicibus *x?&*t'''*;ᵐᵃ}^) *Mxwyf*}*

(in quibufdarft codicibus *n™wi\&)* 4« ^. **Videinus quam** mancus Sc corruptus GcTheophrafti codex. Toium hunc de crataego locum, in hunc emenda fenfiim

Mgus quam alticratagona want,folio mefpilt glabro eft% vernm tya)oriJatWk-> oblongionjue, neefcrrato quemadmi dum ilia fit, bac wcadmodum magna, nee crajja% Mater us ti verficolor, valida, flava> cortex lavts> mefpilofirnilis,radix fingularis^atlain profundum.fruclus rotundus, magni-> tudme oltvxjylveftris, maturefcensfit flavus, ac ntgrejc:t gufiu & fucco mefpilaceusi <l^UA popter,vdutifyive8ris mejptlus videri pojfit, verumfpeciefimpl^ S3 fine ullo di- finmtne. TiWo%cx^of\^glabrum,Uve,aquale.* **Faciem' hominis Graeci nm>;i dicunt, qux tt?hta & plena humore, cutis fuperficie niter, teviorem habet 3c n # s aratru^is. Galafius lib. f.** ^ *7;mvs -mxm w x*fawh*<pv* *Xei-fiet'r Gstimnni.* **Rujrofo ^Wopponitur** *Ttrcćw.* **Salenuslib. I. deantidotis cap, if. TO?***tfyptfrs 2* it £<»#*- ffipoi TtTxppuov \yjav <fitw'i'QvostK Quacunque radices hetc ttfum debent habere, cortice oporunt fint aequali, non rugo-Jo.* **Paulò poft T& «rt^«T« £<nrt{ ^ i'«'d fifa d'<%o(p*, hti & inio% ? <phcìot paeAfyi&jix. Semtna qua htic locum mvenire volunt, oportct non minus quam radices probare cortice fuQ tenjo & aquahli, non rugofo.** Vides *maw* xquale,rugis iarens,erugarum fignificarejTfTav^'pi$^ apud Diofcorid^ lib. 3. cap.Jf. *radices rugis cartntes.* Caeterum'AthenaeuS aTheophrafto c^rafum deftyibi putat. <* *WTW* inquit, *poi'hut! $n<n'0 QiXoffifos* T^ >UO *x-ipxem xettov?8po* iptp&ntyu Bis fcilicet verbis phwjopbum arbttror% quod nunc appellant cerafium indicare** **Dand,J veoia Athenxo, in re herbaria** parum exercitato. Cerafius nee fuccum, necfaporem habet mefpili, necligno conftatverficolore/flavoqife, nee folium mefpilo fimile habet. Vjuidamiforbumtorminalem cratxgum exiftimant, ac, cumTheophraftus mefpilo fimile folium fcribit, intelligunt, Anthedonis Theophrafti,legnntque «> *e/\j x*}*yw t%*ᵛ «*<$ wᵀᴹ'i* cdrn in omnibus Theophralti Athenxkfue codicibus pafticula GW addatur; iefceft , *fijjdris carere > nonlaani** *turn ejfe*; quale folium forbo , quam crataegi nomine defcribunt. Habet materiem nee verficolorem, nee flavam, fed albam forbusj eftq; arbor fpedataeproceritatis, folio vitigineo, aceris aut platani aflifhili, haudinfirmo cortice,levi,materie alb^alioquin fltis dura. Flofculis in laxioreumbtllacandidis; fuccedunt baccaeoblongiores, avellanarum aut olivarum non magnarum .magnitudine, racematim coeuntes, longoque pediculd appenfae, afperiufculae, punicei au! rubentis colons, coronato umbilico, fapore per maturitatemacido,cum quadam acerbitate. Nafciturin fylvis cumcjetesisfyU veftribus. Videt lector, nee folium, nee materiem, nee fru&um convenire. Nunquam nigrefcit, oblonguseft* nonrotundus. Putavi quondam, quam vocant cerafum avium,effe crataegum;ied multa diffuadent, maximt materies, qu* non eft flavaj & fru&us, qui magnitudine non eft olivse, & alia*

Ɛ E Φ. Iφ.

GAP. XVI.

Ilicerh prater glandem, granum quoddamferre puniceum: necnon vifcum'habere, typ atqueideb quaternos baberefruBus. t>e finilace, tipbellodry. Itemphellodrys atque ilkisfruBum vocari acyhm->roboris verb glandem. Dein de arbuto, potulaca, pruno > ac jubere.*

TLexfolio roboriseft: vcriim minori, aculcatolque : cortice lacviori, quam robur. Arbor ipfa magnaaffiirgit, modoroboris,filocbmfoMm-<P*adipifcatur idon^urrv Materies fpiffa robuftd-^ q*= radix-altaadmod^U;quemuItipie

JB J[i ñ @*\cui@f. <z£occt,m~
Wr v * i$W mml^M
,*' nv N * «,\ t \/> /
Jr ^S! N,i
'#f ^6 Ksytgw w'v-
u& mm wftGcum T%%d^% apa, Kct^vg
XJM currth Sv^fS/j onr iaiiwj;} J[vo J]^£kag9
lm lift ifcicq w ?v T£vQiap®*. «& tii $/N i£w
iaii CAL TUV vvfoc RUOOOLU no J\ v&Lo CM
0% wv <n&t poppa 70 ig v Cpicig, c«

ScribeISSA- W* W * pajvnyi, w Jict(poty$ i%o)>{g, venous.
WTI^. t ^ xfo r ^Aoy «azr!g U«vo mw H& WKVOP, «>Ai
tt^'ttpaterfyfr^ig^at. I ty ^JJF it 'A*-
fleeter
Jhcta. Il^A&KlhwJiWvlh w rti <pv<m. Jt A
«_* ^ » " »v / • ' \ « / 1 v

xt 5 f AU ^ l * ^ «J wwww. zafyintf o\®$ AflWE&t/fw
^w . yflt ^ 'Hkeiav. itahxn J[i ilyi kum&s £ * aj^/o*
r fafyn. Cl ^g fJLctXcwJmm v fjLoticTioov TS vyi-
wt nXfia'vnm. J\\ ^ .mwi-nm TM%<>i. . % nx
^J?]
jf?ft y^V* *\ **l Z&9®*?
/^' ? V?*tm,v T* v' ^"
*T\S:% nii; iXcty&n<f[i 0ttAct-
W yAwxi/Tigor *$J T? 7T(/you ^Kfimoy
* j\< " /*' " A «' il*"
'MT. gw, 4, W* ^ T T J fl^'®".

JkJ\\ »2b* *i<ruwc* v ^ * ± w V , .
T« dh %i n A » W. ou # « i. ^ » ^ -^
T» ®&(ifiM. Kjptyeft Si wihuwinv, atpvlkov
Vilhoy oocari^ ioy tyKtwhcipitim. OTUV J[I d-

cu«jK: *-yv™»«• *- T'^-'^'j'r''''t'ppwTitze1 T&W*
fid^a* jM)$©* *[one iyowpi)** iiv Si ^AowV,
jt.^w in t hbwAx* W ^ f f w w ^ V Kdfifr «46 %«
\2^'WM*VW!**W- ^ $t™»* i ?U>V5
*••««. * i« toKKvp^W' w 4« w^» W»- ^0" 4^
"ywyfa >' N ^ cxMTrmvefai 79v iUtpm. rgnpep if[.

#iisgland<!fus, fedglans ipfa pufilla eft; Veterem
n o w s c x c u ^ Quamobrem
bifeuhsc Jtnonoulhs exiftimara eft. Fert prater
glanjdem, granum quoddampuniceum: & vilcum
acque hyphear hab*et. Quapropter, ut frudtus qua-
ternos habeat nonnunquam contingit^Tpinos pro*
prios > binoiquealienos: vifci fcilicec arque hyphei-
ris. Fere k feptentrtone. vifcum, i meridie hyphear,
Smilacem Arcades vocanc arborem ilici fimilem*
folio tanien non ftV.uitcn.Lr ? ivu ji*i^**V-
fundiori, t differentiisque pluribus distinguen-
dam: nec materie, ac illa, solida, spiritiosa, ka
soluta, mollique in opere. Quod Phei[illegible]
Arcades nuncupant, natura hujufmodi eft, ^ito-
% p]ici quidem r^tione inter ilicem & robur h^'/c effe
puraveris. Et quidam fceminam Ilicem elie puta-
runr : %oqueubi ilex non provenic, haçadplau;
ft-r^i. fimiliaciie utuntur opera ; ut Lacedxnaonii>
& Elea, Dores quidem vel ‡ agreitem
lam. Est mollior, ac solutior ilice : dorior, ac
jDiflior ciuercti 1 col ore Ii2ni Qecorticati • w*
didior ilice, fulvior quercu. Folio fenilis amba-^^jj
bus: veruro majori quam ilex 3 minori > quam quer- c^ et
cus. Ec fru^m pro magnitudine t minorem quam ^ m .
^ b L abe V ma J orem > . qua m quercus. Frudum t **/<?
nicis nujulque> nonnulli acylum vocant: roboris
autem Randan. £ft & medulla ejus manlfeftior,
quam ilex. Pfiellodrys natura hujnfmodi eft. Ar-
butus, tqu^pomum ciboidoneumfert, magni-
tudinenon nimium excellit: corticem tenuemta- Mmj . . . . .
maricifimilem habet: folium inter ilicem, & lau- \m ifei
rum. Floret * menfe Iulio. Flores fingulari ap-
pendice parte poltrum racemati cohaerent ; fre-
cie quifijue mjrtpf^folongo finjjlis , & ma^nftu-
dine cantus, hoii foliatiis. Concavus tanquam o- T ;f)k
-vum excalptum}»orea perro. Cum autem^defloru-^2
erit, tenue, sicut ‡ ventricilis circa fusum, vel cat-
tinus Doricus, extare videtur. Fructus anno integro
marcescit : ut simul hunc habeti, atque alterum
flore spondeti contingat. Portulaca quoque folio
arbuto *fimilis eft, magnitudine non nimium ex-'
ceUens :·eordce talbo circumrumpi folito. Fru- nioSol
dum arbuto finjilem parir. t Prunus his folio G- ITmfig**
m[\is. corpoje parv«. Peculiare in hac, fruftutn Scorfion*'
lanugine pappo dida > perire. Id enim de nullaalia &ores fi'y
arbore acceptimus. Haec regiamina, locuque plu-
ribus assignantur communia. Quaedam vero pro-
pria locis certis redduntur. Vt suber arbor, in
Thyrrhenia familiaris, caudicosa, paranque ra-
fignis. LigSorobulta > cortice unice craffo , &i£.fubitflori'
rumpique' folito qucmadmodum piceo;, vei'um $W'cil^
fragmentis grandioribus. foliofraxini, cdffo, ob- circa $*l*
^ f i : no"P^Pfao,fedaeciduo. t Fmftum^i^
§landofum affiduc fere, aquifoliz fimilem. De-K n^
tra^unt corticem ? univerfumque dividendum cen-rwrf.
effici volunt.

t J» « « ^w ^ fl. ^' f# jf ^ $ fr f w^,^. t ITO. * «W«v**| W w . t FruStumfat ajtidJi', eu»l'"

ftV" **"*- -M

tOLII .*CMSARIS* SCALIGERI ANIM'AD VERSIO NES.

A *Y» $ vis'tcwvhj &° 4' »***-Declarat quifintfruSus alieni. Vifcum , & v<p*w Caterum glans quoque roboraceo item generi cvmmunis esl. Quod ji dicas> prdpnam ejjemlem ilicu : idem.de vtfco ajjeverabo. Neque *enim idem. Vtfcumjpecie, quod e quercu*, G£ *pro*, ® *malo prodit. Stcne id idem, quod ab ilice.*

'.'Ot j deJ *%*&&**. *Hoc cafut cum fuferiore unumejio. Similts entm natura. Smilacis folia pufyitty , quam theh, ci(/ndocetiheophrafliH , Tbeodorus vertit*, profundiora. *Nem6 quid id reifiP, intelligat: fed eft ut, m^yat fixfa. ct-jam hocfufara quoque.*

^ *Qi&ofytuj. Meliut feciffet, figlandi- fiat dijpofutjfet: ac iumpoftea anahgas digef-Jjffyta ve'rbum* f AM&»T&'. *ut fit* <pA'ei£«*,tollere corry-cem. *Lal'ini dtcunt, docorticare fignificat privationem* 'Gracus, corticare. Hocfignificat babttum^quaji corttcemfa-cial, qui aufert d toto. Sic Galhfacere barbam,ttim radttnt. Porphjrius,* &Ai£«f, lignari, *etiam Latini. Vnieapud Ho-merum *&*<»> »*tw, qua non eft cafy.*

'&*&*!-5£* *T&el&*, majorem / quam qucrcus.'' *Longe a[ta leBio eft: Item ilia omtfit. r*vKvit&v*

£ *S* **»** ™*®?*O> I* f *P«> t*.

'Awtof.PhM reEteobJervavit apud Homerum diftingui pro harpaglande.* « ^ < ' i ^ , jBnW$_T$[§]?£*•. *Hkhocbabes amplius^^-communenomsnfruaui, t.am'ilicts, quam quercm. p«**v autem quercus tantiun. Sic emmfirilit,* # v *xw.ldquodadiligentioribus nondum erat objervatnm.*

•H'5y«*,(^. /J//«^ *caput^rUgeneraagnofctu^^^ cujusjruttum pp**,?*, vocau Aimum,* J ^ & . T^r-*t.ium,coggygnan\. fu^u^Xn^pomumTheodor us eft inter-pretatus mmitcommuniajpeltatione, Vnedo eft. Optimi vero defcnpfitfohJm Etenim a lauro a% iUcemfi tranfeas, arbutumtnuemas, ®f$_u$ber> Quiarbuto mailcotoneiafii-gnantfolia, non norunt alterutrum.*

H. *TheodoruS)*fingulariappendicc.*{i-e, *eft pediculus hie. alihfuniculus. Appendix eft > ut wmmpk PlatonK>& Hsc*'is7'& omnino idem quodauftanuift. vulgatius fufrapondium. quod appenditur prater id quod pendi debet.*

*H *? «V<p*f *nisimiTui. Theodorus*, retinaculum perfo-ratur. *At non eft retinaculum, id eft,-pediculus. five xfip*-tpu, quod perforator, (edid%quodfubitftori. &uod , cadente, fiore,fubnafcitur in cjus locum, & vox monet, <7rtcc<pvifyj*>.*

*H **?*m®* h*etwt• Ex Suida (5! Athenao Lacontcafefia hoc nomine fcimus, aliudpraterea nihil. Hermolau's omifiu hiVKssaliquideJfet, ut acaperetut proannulo lancearum, fed nihil id.*

w, *Ab Hermolao animaduerfum eft, Plinia Sflcu & hocfuprb.*

«. *Mendofale&io. Nulli pruno folvitur in pappum pomum.Uulla prunusfimihs unedoni.f(s^*n^ag legit Rpelhus, acutifiime. Plintus agnovit Coggrygia.* •

Tewfcfitwjutpo-rt&'sheiaoi. Adeo pwefert altcnuj ini-tiurn capitisiutpro mtegra libriparte diverfa deceat haberu Quippe hinc inctpit earurfi hiftoriam drborum, qua certu lo-enjuntpeculiar, Et dixttj&wiprojpriol^ geography, choreographia, topographia* pp pane tfpt. Sic Vfus tMh eft** ut locus fit proprius cujufque teiproprinquus ambitus. E*orfus eft a fubere , quod afcripfit fro peculiar i Fyrenxts. Sane a montibus ipfis habemus nos eas arbores di-ftantes cirdter centum quadraginta millibus pajfuum. Ita-lia quoque refgrtifiima efi. lsfrimus error eft: alter, cum fraxim attribute folia.*

* *KM?*™* J^dei Qipu fi*\a*vpoyf. iheodorus*, fru&um af-fidufc fert glandofum. *Neuter-fattffactt. Quid enim del} Nam m *H$v**funt, quibusfpjia non cadunt. Ergo* w «&-^/»TTO, quibus frudkus nunguam cadit. *Praterea quid eft% aut pa&ipcy autglandofuw ? Sane'glansnulla, glandof* eft. at fwEtusfuberKglanstyeriJiima.*

ROBEIJrTI SONCTANTINI ANNOT ATIONES.,

n prv(^. *Vices copiofa in P$_m$incia, vulgo jue vocantur* yeufes, *vel*, eoufei: chefnes verds.

*-Bim»*9ifr,immo* ^^5,'for.» ^ .I. w/>. I(J. Vi^fo ?M # r M m « i *in Texico in voce* » w J ^ 4 i wKoK^,. v,^e /exi^wi Crijfiiii i*n voce WKK®*.*

~X<* *Hacpudendoerrore Pdmhshb.i6.cap. Xo.buxo affiguat, attribuit* Plurima vera^^buxis.Nam& jemenfuu&granuquodcarthegon(c^/^/c.r©i^ vocant & a Septentnone vifcG, à Meridie, hyphear, 5cc.

*^^M^fAcy^SnUl^j^^j^*

(qutfmilax eft Tbeofbraftt) frovenit in colUbis Rho-danum profpicienttbtu, toto eo traHu qui d Vienna Allobro-gum ad Arclatem ujque forrighur. Folium Jpinofum non eft. <pi»4»f. *phellodrysArcadumJtve Aria Dorum.fpecies eft tilts co&iferain agro Monfpeffulano'. Vnde\utfquilium, five Arabum* chermes. *Eft PI,mo Ilex aqmjblta {cut «-5e'«> eft Aquifiltafimpliciter,five Aquifolium, id eft, vulvo* Hbu*.*Lu&unenfibus* Agron,^Agrenon,/,,*l,J« f/c p^gaat0 * Gr*civ «*lgo bujus fruBum vocant* Acyla-*'f-J]e Mtern non poteft Aria Thetfhrafti arbor ilia quant cellemmZu* ^*f A* *J* in ^*lkium* W£"W *ex-* ««M) i E,*,2« fl I'' ^^a//<<r1 W *hc* "*i*™!*- gria folio, magnitudine minor. Proprietatem habet fru-dtsm amittendi lanugine (*f^fum votant*) quod nulli afc arbori evenit.

«> fupra obCculUl C f0l"f alm ubt eandK «>>fi-albusy a revtremb us. Flosutfruaustnumbetla,** [illegible] Cerier & Geiener. [illegible]

vimns £??4» nd Se* Hies autbores interfi concilia arbor, de t*%''' e*vo% Confident peritices. qua fit e»*

cap. 4.

L!S£^af4n^«MilitTi)fb olim- [illegible] tur, & [illegible] [illegible]

Kttftcltpf. Budaus legit wtufyw. Elfvero etiam xpfulif, pen fill* funit, fimplex primurn, deinde multifidus* : *& ind* tranflati alia ejusfigura, ut caqumarium illudinftrtimen* turn quod camtno appenditur utfi/penfa vafafuftineat. Nos etiam ^n SxpfUfrv vocamm* cremilliere. *Kptpty* item mftrumentum quo muheres appenfas claves geftant .Hoc loco autem,eft pediculus multifidus ex quo frutius appenduntur'.*

*K*p,eH<&. h&ws. Confidera, nifi meminifti, capitellifive epiftyln (quod* 0 *uttHtc^n^de quo vide in noftroLexico)fi-guranytpud Vitruvium, & hicmhum leges K&u*r &&**>* Et ut in capitefufi verticillut ,fic Mud epiftyltum in capite columna. FLe7mitsTui. Plintus lib.* if. *tap.* 24.*fie vertit*•: Frudus anno maturefcit: pariterq'ue floret fubnafcens* & priorcoquitur. Vide qpera.'*A*Jj>*xm.legend. d^»x^% quod& oftendithis Vlinius lib. I}.cap.* 22. Adrachnem omnes fere Gf?ci portulacse nomine interpretantur,cutn ilia fit herba, & andrachne vocetur, unius liters dfter-fitate. *Hodie etiam in Gracia vulgo vocant £ft*x\fr.*

AAA tJetfahfrf. Plinius; Cortice non fcabro quidem, led qui circungelams videripoflit: tarn crifti afpeAu eft. *Videtur legijfe* ASTOI ^ *tkamfaAfw* *$*» eg* tamen retineo.*

*Koxxvpnii**. nifi nsKxvjtiWiou legos cum aliis, pofiis K9*»V-egerecum fhriomofuafim verba*, Similis & coggy-

o-K^ [illegible]

[illegible] 5. c<jp. 8. Jxec in irana totanaicimr,auc in Gallia otn-nino. *At errat: nam fane in utroque. Ibidem ipfiusrra-vior error:* Sunt «qui feminam ilicem vocent, *inquit\t-* que ubi non nafcitur ilex, pro ca fubcre utantut in car-pentariis prarcipufe fabricis, ut circa Elin 8c Laeedsmo-nem. *Quf ex Theopbrafto quidem ad verbum,fed non <& 4,x*Sd?t}a, verumt.M^fivey^ a\%J,hore uam falfus Plimus & fuberjffe credtdtt Ncta Tbttf^Ji di-a,oneml&»7t&non,&« & quod non pi,., aiMUm di-xerit. Facitmagupeculiare, non UUUJ lOcipnp,Um.''*

**«rw: »*»>...;..»*m,nbeni Suberimimmaarbor, ex-enfaremalt, Decft partic*U* non; *ficnt © ubi leeitur,cortrx*

 tantfm

unsaminjtuUu. Ltgeniitmtmm, rwmminan. Nam, *at tit, arttctt Aibartm fruit dixetuttt. Atlufio tfi id <p*•»•.*

mum. ttafcrtflwn i tMurtla bsjltrie ptrittjhm fb'I'Jothe. Gf/fWJ "*>" *ictiia, > I'*ti?tMi<,m>Kipi* f>v»u-$,. ^r fikmuni. *V/fumtt qtajputrnfubi tan, \n ccrifu*

we

-p-ri* *tjie.gct>trhiff?tfttn&'a.***«—^ iS ^i». N/c #J»!m *t-jti i folium glaiitfer*, fed i* eKiutii.* I'Jiu. fit. 17. c*^, 2^, Corcitetn orl>ttii"t-trafto necintur, cxccp.ro fuWre, flu^d fie etiam juvatur. CMIICICVOS enirn prrftringit Scftrangulat. *Lutttl-*uurjjt *wtvr*'fikrtitnt ,\qux ftibtri antic* *tkni &. ad dtisitic&ieiitm tut* Juplicerr) evrtterm utitbutt, tit t$ ffttUu ttrXlkt, ttdbusltfa0COttvrJltU,Qti'i>"iJdrt-mmttit.*

IOANNIS BODII A STAPEL NOT* ET COMMENTARIUS.

rtuncupailir, wl. qn™ fcrw fir. m, fewtnia i vcl, *quad* t'oliiim tia- }iiedicnml'.Tr.\:iim. LL i m UU l i i f "*«,& siwAn VOCaWf• PlWVOjilWi- *« w«i(i.Qui irba-i :>m.lfi fie vocari tra aoai ~ 1, f 6c

llxutit'- "V- *i>- 'ft- Cjp, <. Hum gltmi uittujyits Irtr/uT iSgfJntMr, .fur** Hwru *XfltMJffttUt, cajuc *tmm'i$**b* ty*«''y«'*- NjaantilmHinenii. led cujai vra: J< , & Tbaxnoa gtimVin ixn aqrlun vo-. cwit. Tbcocr. enijl. 1.

1M<*• A"* nWmn

w f * .>^4 Illyi(rt.rum amd at Planw,»— 1 — *-rVi « w m ^ i i p m J jr.J«n • jf^ LH^-Tl &C-1 f^ilH I O H I JD CA ^KilMT *i* di41Cndult1d

tinonpUe«; mileUrT«fe Pbnui. Fine lies

cutn ^uticu rjv. uv. uciuut jjt>, r, *[tifirton, ntmft .Jutwi. fnxtmum eji,ficntij!rifcum tfi ittytiJtJin wix*iti c*L-j/jr. /j/fifNiirHrjii.iuit, curn i^tf-'" JiMWrd" C*thUmjdi.* llkd noit iu;glii.,iiJuin ; ilicem fuinifro lymbjlo EeniliuDt: iiquidcmquontt f'cri* Billii» I"'' iJt- dp. ij. *fxti* iU><rf'il(" ••' wJnJw*** jurw(.-^'yf'o'1«w"'«f-Jf<'i"f *itirtm,jTitt x (ro'timu mui* turn fir tl, fra8mfim tmaam frnmm ftmainr. Cot'*

HO Palatino , i d

Am.

£,m

1 iBt» Cite alcMit (bbiro >WII »wi/i« <* •'«' «'."•'" • Aj'-tw i *jailnifdMn Gr,*

Snwcfi in Thyefte.
HttlUquc UteifoUt
Prxkcrenuneutbar, 4111 [eirtt ctslt,
Stitjxe, ctifuffu, £T
Oi'fciirt nutit: Jjk •!.

Infeltctiin cn5o judicatunr, qncxi fitilt fulminc iciitur. QipJ Pcrfius innucro vulctur Saryr. 2.

-P- *Atj& nan d*nut lufita if ft!*
tgKKiflcfuttn : quit dfoi ttnat, HjuitieX
SlhiifiUfmtojtedtiMitJitte

Theophriftus plura ilids g«»cra elle non docct. *Ex* Pljnii verWe fupra citatii duo repcriri conftJt; qilod . ttwKtdUmtmvtl nuli*t t9 fumud , Jilcjtu *gt*frif jmti fpiitdt n* n *Siatiti. K41/1 filers qi,aqitt, stijU' mifrrxj. r'tff* urn 4 feterr frt$ttT utaleai.* Non reftt *erf.0* fenduct nui, 1 ticnphr.ifti tantum jufturitate ftcti, ili-*ctsa* aon Ipitiolaru legiliaiam cflc neg<iaii QexfUio nW

Uei.

Plin. IIKOCKJCO; *itjciidmgmtra. Ex to in Inti*f-'*

Sub duo pener s r j. nipt ilicematb

rpXatw Tift$8vmi. Theophraftus ab Arcadibus fmijaca vocari aiidtor eft, Ec hoc quidcm genus in Italia proyeniebat. Alterum vero geaus, aquifolium, in Provinciis. Quxaculeato eft folio, ilexproprie & abfolutfe hodie vocacur.

*<Pv\\o>pld fyv Jfot, «A*T?«» 3 *x*K**Si&u* Scribe ex cap. 1(5. lib. if^&^'&'C"- vel o^ui'Sif". *vfywtBifai** ^VA*« , *fd\a in ambitu fpinofa , vel utrimqne aculeata:* qualiaVerum ipfa natura habere docet Ilicem; fmilacem afperam. Ilex haec folia circa ramos fundit oblonga, tnarginibus crenJta,ad fingulosangulos rigentibus aculeisfpinifuearmata, minora nonmodo quam roboris, fed 6cqyain ilicisglandiferae live nonfpinofe, magis yirencia, nee averfa pane adeo incana, quae vetuftate interdum rubeftunt.

^;W>3 *v Nify* ftiy* ^ ' 4 n V5* &c. IUud falfurp, eft. IlixJ^uae quercus inftar aiffiirgit,nec pungentiahabgt folia, nek>coccum fert puniceum. dequomoxagam. Ilf* coccigera, quandoq; unico caudice arborefcens attollitur,nontamenaltfc, faepe fruticans, plures fc radice emitcit ftipites ramofos, duorum, trium, quan'doque plurium digitorum crafficudine, fxpe numero unius tan-

s J v &c.Hoc de alcera accipe,quae coccum noli fert. $ed quod de rtdice fequitur, de utraque accipere licet.

K«e*»i3 *tf&****»h* &c; glandem ii fert , pufillam gignit, calicefpinofo & e'ehinato inhaerentem, valde atraram.

<rtp« 3 m ©^ £*"«*» *w** *wee <p6tnx*t.* Coccum non ubique producit ilex, ut obfervavitCar. Clufius. fediis folum regionjbus, quae Mediterraneo mari vicinae funt, & magno folis ardore torrentur, Sed neque iftic perpetub fere coccum: cum. ennfi frutex adolevrit, ut glandeth alere poflit, coccum non gignit. Ideoque folenc incol* quadriennccs aut adultiores ftolones urere, ut proximo anno novelli refiirgant, qui deinde fingulis annis aliquot fubfequentibus, coccum rahiulis inhasrentem inftar exiguorum piforum gignunt, colore primiim aibido, per maturitatem verb cineritio. In his eiigui vermiculigignuntur, quiimmobiles^igsio, donee foliexpofitiyicalorisprorepant, &^Hig^s conentur, fedk cuftodibusqui aflident, in lintjeo tantifper concutiuntur, donee exanimentur. Opera^pretiumvidetur, quaerecentioresde coccoh<^c, ejufjue pneparatione tradunt, referre: deinde, quaeVeterestradiderunt, examinare* Coccūquomodo gignaturpraeparaturque^ ac colligatur, docet Quinqueranus lib. 2. de laudibus Provincial, *llicis \nobn dua funt fpecies: ear urn una nulla dote in arbor em adolefcit, aherafrutex exiguu&fefquip'edali proceritate Utifiims viretjolii lavoreprafulgidis, fpinarum vallisambite, numerofiftolone ajfurgit, m nfbrcm [modum) rofarii. A noftrufagi appelUtionemfortitur, quanquam null am fagi tmagmemreprafintet. Frovenit lock plants quidem ,fei in altitudmem eveHis, extlby & fitientibw/ollibm item feiinfcecundiut. Igitur vere media rorati imbnbus fruticesl coccum hoc modo ordiuntur. Ac primiim omnium, utferifit infruticibus, qui non arbomm modo trunco in ahum evebuntury fed pullulant denfapropagine, imo imm fcirpusfe in duo brachia partitur* in horum medio inftar for ami paltnitis increfcit rotundum quiddam magnimdvqe, (tfcalore (colore) pifu Hanc matremvocant, quod ex eo ^teragrann froducuntur.Matres vero utplunmu babent qukique,qualibet cejpitum familia, qua ineunte aft ate aftuqte mmu** tijiimorumhermiculorum, uttantiifh vifum non effugiant, catervam profundunt, fatifcuntjue in jummitat^ In •* Tm im fl, ofYOrefitmv* f obolescolorecandida » t TM fil'' ifque injubhme. Atubicunque vermiculi velgerminantis furculi aceUK {axellK) occurrerint, definunt, 0 increment* auBi tni/si magnitudtfFefiunt. lnde liberius adolelefcentibus, Ubm color m cmeritium tranfit, jamjue non animal, fedpi , Jumrurjusapparent. Tuncque eapan* maturitatem ad. epta, colhguntur, jamcoloratHvemiculisfata: dumjuea. Jportantur, ambiens pellicula pra tenuitate rumpiturjicquc fpercatortbui allata vermiculum quidem quicitu vaginu-[am habentur pretium in hbram quamlibet, aurem folatus; 'Igworum vero qua adbuc horum par tern retineant, huIVtvadrans. Torpent interim vermiculi, ac immobiles,)*. TM m rim cdfi, inbntea vere mtuntur,fed a cuftode, qui continuus «>„ .nnriMnll '%*ei in mediu*n eoufque rejiciuntnr, do^ fcbto^nonambra.fednecitriorumquidemfloribusfacili concejfcm. St q* veropana le,cntl effugerintfidulius* effugerintfeduliu*

tem\ 'eamoxpaulb alatorufnanimalium numerofum cxercitum in auras effundunt. Obfervatum eft hoc anno ex campo lapide'o Arelatenfiagro,huncproventutn undectm aureorum miUibus aftimatum. Similem Cocci parandi rationem in Galha Narbonenfi, atque in Hifpania, dum iftic degeret, obfervavit,Car.. Clufius. *Area emmfubdio habebant, ad earn rem deftmatas eminente ahquantulum margine, quibus hneo panno tnftratis coccum effundebant, cuftodibus fummo fervore folis perpetuo afitdentibus , IS extrema Imtei bacillo concutientibus, ut vermtculos effugere properantn , m interiorem Imtei pamm repellerent. Jftam tamen , qtiam Quinqueranus refcrt, fummam odo%h fuavitatem non femit , Ucet fans acres at fagaces habuent nares.* Aliam Petrus Bcllon : lib. I. obferv. cap. 17. praeparandi cocci rationem tradit. *Cocci baphica cenfustngensestmCreta : fedejus collethom cum potentiorcs operam impendere nolint i paftonbus © puervs tftamFrovinciam relmquuntAnvenitur metifelumo m exiguoquodamfrutice, exilicii genere glandemferentis,fine peMculo inhcerens illiusfruticfsftipiti, colore ex etherco albicantei fedquiaiftmfruticisfoliajpinis horrent, utiaqutfolia, paftoresfurculamjinislragcftant, qua ramulos deprtmunt ac mchnant, dextra aut em putaVoriafii falcem, qua illos demfitunt, (3 rotundas veficulas exigui ptfi magmtudine auferunt, quaparte hgnoadhaferun taper tat t5 hiantesypufillis rubrn animakulvs lende minoribwplenfii\ qui per hiatum ilium effugiunt, & inane veficulam relmquunt. Puerijam colleftam coccum adQuaftorem deferunt, qui ex dimcnfoabilhsredimit. Isanimalculu d veficute cribrofe^ gregaty deinde fummK digitH Uniter eaprehendcndojn pilas ejformat, gallmacei ovi rnaonitudine. Namfi ninnum com* primeretytotainfuccurefolverentury & colorperiret. Itaque duo infeEltonkgenera : unum pulpa, alterum veficu^ lorumiquoniamautem pulpa ad infictendum commo-dior esl, ejuspreciumquadruplomajus, quam veftcularum.* Nunc an coccum hoc vetcres agnc^erint videamus. Nonvidetur Theophrafto cognkum : Meminit hie quidem cocci Phosnicii: fed alius color Phosnicius,alius cinerius. Refpondetur, non dixiflOTheophraftum ?«m«r, quod tali fit colore; fed quod pannos aliafque tes colore puniceo inficiat, tingatque. Eodem modo Plinius lib. 4. cap* y 1. rubentem dixit coccum.Gralatix. Rubens granum, uti dicemus, in terreftribus : aut circa Emeritam Lufitaniae, in maxima laude eft. Rubens, quod rubro inficiat colore. Hefychius *X$KX& \\i<n qtnuxiv pdvTpnt, ^ aurοTiftS(t*t$}viia4>ceio>po&o*m* Theophraftus ergo,cum dixit% *H$Kxov no* Qanxsif* Attica brevitate ufuseft, Djsbebat enim fcribere, *w'*>o» <pi*ti wu,$ S <POHWS>p>*7rnfo.* Neque quidquamprohibet dicere,coccum non in omnibus locis quibus natcitur, unius generis colorcm habete.* Nam conchylium, fe quo olim purpura inficiebatur, prolittorumdiverfitatein quibi^reperitur, yariosreferebat colores,8cmodo aliis in locis atrum, aliislividum, aliis violaceum, aliis rubrum, aliis purpureum, invenie'batur. Inftabitaliquis,degrano hocnonagere Theophra'ftum,verum de ilicfe glandifera altera, cju* granum nujufmodifert, ut teftatur Clufius lib. I. hift. cap. iy. *Sedaliquandogranum ex puniceonigricans, iniisaroru bus, quafrequentes nafcebantur fylva ilia prope ccenobium** De hoc grano nequit intelligi Theophraftus: hxc enim ilex fpinis caret; ipinofa *n$xw <pun*** fert, ut idem tradit. Nee glandem tert pufillam/ed fatis magnam, quernse glandi fimilem, modomajoremjmodominorem. IIlud fatendum, improprii si veteribus *wxiyv did:* excre* mentum enim arboris verius eft. Recentiores yermiculum vocanr, quod parvis fcar^at intus verrniculis. Glolke icfw^, ^.u^vermicuia, hoc coccum. *d**®* vermicu* !us, Apud Hieronymum in epiftolis pelles vermicular, quksaliolococcocineas dixerat. ?hn. libr. 24. cap. 4. de cocco ilicis, *En autern genus ex eoin Africa feri t$ Afia nafcens, ceUrrimi in vermiculum fe mutatis, quod ideofokcionvocant, improbantque.* Ab eo vermiculo hodiequicquid rubet, vermiculum dicimus, *vermeil.&* minium vermiculonem, & *vermilion.* Recentiores, Grseci nuncupant granum tin&orium, *ti* ocapunt ut e l &orium, Quod veccres *HS%H9 $*ty*ti* vocarunt, ut ex veteri lexico Graeco-Arabico probat Dodt. Salmafius. *M& ^x<&$mQy&*%* Tx w^dxf^.Unde apad Myrepsum in Antidoto in . *ZufxeA''**''™' ftiiw mft coccotinSum,* Ubi in manufcripto^«fef weiwwvw legi notat Fuchfius. Corrigir, ^iwlnf ire^wwwV, ut in Anaaoto4y2. fcriptum eft/ Scolecium, id eft vermiculum, yocari Plinius ait. Certi Denaocritoin Phyficis *<r*»M* dicitur.7^3 *ff yt**-*****-toL & TO idxfim *$<& • VABOI A«'i^,Galati« fcolex, id eft, vermis coccum tin&ile, quod optimum, tefte Diof-

coride

coridc inGalatia provenit.Ex voce vermis, conflatum videsur Arabicum *chermes,* quod nomen in officinis paffitn hoc granam obtinec. Almd tamen ab IIII0 quod vulgo *chermefmum* vocamuš,a fimilitudine colons di&um.Hoc maxima ex parte paratur ex quibufiiam rebus (malfc *fc*mina vocanuir; ex India occidental! allatis , quae fimiles funt cimicibus, quibus demptum *caputcoujemelle* yulgo vocanc. Malunt alii confici ex granulis, pilulifve pimpinellae radicibus adnafcentibus, quibus ierica roleo unguntur colore. Pilulas iftas nunquam obfervare licuir, nee ad lanas, fericaq'ue imbuenda ab infedtqribus ufurpari ha&enus audivi, nee ab iis intclligerc poqui. Fieri ramen poteft,quod fecretum tale revelare nolint. Cocci' grannm non incleganter *(ti* modovera lectio*j* Plinius **s<r*v***f* vocauit. *ww&etr* proprfc eft *mmunas excre-Jcentes prtfecare.* Inde *wmvlp*™* & *wvxpclTi*.* Hefich. exponit 7«' T jtr\«a» cfeoy'ȷc^«&. *pelhum minutah,* id cflrcoriorum praefc^men, quodfutorescpdleamputabant & circumcideoant. Idem Snidas **3<™»f**-n* f /fy-*

eortorum nntuma^minutique prafigmtna. Hmc ergo & ^wt/Ai* grana ilia, veficarum more in.fruticis cortice extumefcentia,qu£ abradebincurad tingendas laŋas. Phn. hbr. id. cap. 8. fcabiem quandamfruiicis efle air. Sed locus admodum corruptus. In vulgatiscodicibus legitur. *Omnes tamen hai ejus dottsitexjoloprovocat cocco. Granum hoc pnmoque ceu J cap us punas parv* aqutfoha then ; cujculum vocant, penfionem alteram tnbun paupenbus Ihjpa>u<e donat. Vfum qusgrattorem in conchyln mentione tradtdimus.* In antiquo noftro Venetolegitur *omnes tamen has ejus dotes ilex jobprovocat cocco. Granum hoc. pnmoque ceu jpettes /Vtfnces parvos aquifohx ihcn, quifquihum vocant: penjwnem alter am tnbun paupenbus Hijpam* donatt &c.* Invetufturimo Thuanin<£ Bibliothece fcriptu eft codice:gr<i»&» *hie pnmoque ceujcaptes frutičis parvi aqutfolt* ilicis.Cox*rigunt Turnebus & Saln^fius. *Granum hocprimoqite ceu fcabtes fruncts parvi, aqmfdi* tlicis cofcyUum vocant.* Ccrtc primo granum illud ceu fcabies eft, cortici adhaerensjmbxin granum rotundiffs extumelcit,^ cinereo colore albicans. Hanc cr^>o ledionem probamus, fed an, wyc>/j«m,fcripferit Plinius hxremus. Inantiquo enim *qmfquilium* le^ituf. Quam ledtionein Probat Dateampms: nam (W q u i l i s Fefto: quicquid furculorum, toliorumque cadit ex minutis arbonbus, ac mde res quae-Vistiihili. Cxcilius.

Quifquilias volantcs, venti Jpo

Naevius in togularia.

— *Acdeturba tefaxo, quifquilifr* (id eft nonnauci.) *non homo**

Coccum fcapis deralum cadere, notum eft, inde quifquilium appellarunt. Hinc natum efle putat Ruellins, ut veftis coccina , literis per imperitiam intercepris, fcarlata hodie vocetuifpro quifquiliata. Sed hoc videant alii; quifqutliae, ut dixi, purgamenta terrarum, & quicquy ex arbonbus furculorum, & foliorum minutim decidit. *a&Atypunt, CV^TOS** Unde nomen venit, velut quicquid cadit. Certe non prater rationem videtur Dalecampu ledtio, qua? Sc audoritate antiqui codicis, &

runt,quod ftolombus der-Mum wdcrct: net quuc|ommim vocarunt, quod res eflet nullius momenti. CariiTimum erat eranum, fed quod prime afpe&u, res levicula, ac nulliiis pretii videatur; cum, fiulumfpedes, pretiofiilimum fit. Illud tamen pro altera le&ione mnltum facit, quod ilex coccigera hodie etiamnum Hifpanis *cofcoia* vocetur, In *voc<t* hac^barbara antique ledtionis veftigia videreeft.Dicit porro *?linhfccocc\im,penfionemalteram m paupenbus Hifpani* donare.* Notat Feftus.mfca-*torum collationenty altam in capitefuijfe, aliam in cenfu.* De loquitur Plinius. Cenfus, tributumquc foli pro mudofacu^^uj^^ p_{ra}>diorum imponebatur. Alterum capitis tributum, ex aequo ad Crnsfum Irumque attinebat. Qui fundum habebat, fundus pro domino folvebat. quiagrocarebat, non tenebatur eo. A penfione altera capitis nomn j : ^ erac> fed tam dives quam pauper f ol-

> licet ne obolus quidem, quo illud tributum pecfolvere, eximeret. Pauperes in Hifpania,

ubiherbasqu*mhoctis proveniunt, cenfum pauperum efle tradit, quia ex ea reditu pauperes extundebant unde penfionem pendcrent. *Mors emmcerte aquabn, ait, quos pecumafeparaverit. Itaque, Uerculc>nullumm4Cflhvtfttgalmajusj%itt % « *, clamore plebis tncufantis>apudomnes ?nncipes,donee remiffum est portonum mercishujus* : Coppertumquc *n<m alterquaftuofiuscenfum haberi, auttuttus>acminore fortune jure, cum credatur ea penfio pauperum* Is mfolo*

gaudens. Videndum etiam,' an granum hoc noverit Diqicorides. Defcriberc videtur lib. 4. c a p 4 8 . K 5 ^ / 5 ^ >

**. Coccum tintiile, frutex eft,* porous c crenuorum

mum obtinet quod in Htjpaniafrotenit. Idem Diofcondes ad fincm cap. *fa*t 3«<A ^h <»™ ^tffffif t*** *>-*

****;Xafcttur porro cilicmmm quercubus , exiliscocUc* cocumvocJnl* Plura hie in confideration em venunc *ftvycunlhs.* Quidam corruptum codice caftunant, & corrigunt, **t»«hs,* vel, ^ « « ^ . quod coccfjm tinutile ex ihee fpinofa decerpatur.In antiquo codice legitur,»c9x«® *S«pnc«9w>i-<^«' <pzvyx*ahs* SccErgo *\oyLpiK&* delenia. Nam *Jul**®* q>evycu>*hi<* cum dicitur, fatis intclligitur, parvum effe fruticem. *itttjdprm* alii funt *h'tyuhis,* qui majufculi funt, & arbufcularum inftar: a);i verb *<ppy*ttJhx* humiles, & parvi. Non videtur praeter rationem eorum ledio, cjui *wtths* iegunt. Nam iliei fimillimus frutex,quin in ilicem, fi grandis fieo permittatur, mutatur. Quare, vel fcribe^iw^j^vel, ex veteris codicis au&orkate, dele *puttft.* Vulgaram tamflrt fecutus videtur Serapio vel ejus interpres: fie enim cap. 3IT. apud cum legitur; *Chermes esl arbuftum quod adminijlratur ad acctnaendum ignem, & esl mediu inter arbor em* 0 *her* bam, cujus ramifuut^jdtumfubttles, [uper quos Juntgrana rotunda, fimtHa lentfeul*, qua colliguntur,* 0 *repo~nuntur, iS eonfervantur* ^ 0 *conficiuntur ad tingendum.* Serapionis vel interpretis ejus aevi codex Diofcoridis corruptus fuiffe videtur, quod ex fequentibus etiã lique* bit. Quod enim fequitur c* *d* mendi fufpiciofle non vacat. Armenia enim & GalatiaAfiae regiones. In antiquiflimo codice locus hie his verbis legitur; *Vflw* 3 *\w i*

v«iwr n y»<i>n* Aliis verbis ufus hie exferiptor, eundem tamen quae in yulgatis fenfum fervavit. Quare nee h*c probatur ledio. Serapio ^ &&«> legifle videtur. *Et mtUus granum eil illud quod defertur extents quadicuntur Galates&Andabafr&ex Armenia, ^fecundumesldlui deStana, & detenus ommbuyftab Hifpania.* Magiscrgo eorum fententia arridet, qui *& m&i** Iegunt, quam qui c#^»if, velwunAacexPlinioreftituunt. Nee placet eorum opinio, qui «W** pro Lidiae accipiunt civitate. Illud certfe mirum, quodHifpani Coccum detenus ait, cum Petronius illud laudet. Quod etiam facit Plinius lib. 9. cap. 42. V3e infra.

VerlusPetronii.

Hefperium coccum laudabat miles; eadem
Qutfitus tellure nitor certaverat ojlro.

Çocciyft Hefperium vel Hifpanum laudabat miles, eoque veftiri cupiebat. Eadem tellure quarfitus nitor oftro certabat,id eft minium, *yin™** J £ ^ *Ki* ^ *M* i ^ ^ *re* £ *s* ^ ^ w. In antiqwflimo codice legitur, *ym*i«t$w'ci %JLu * to fa** fawn****.* Antiqui codicis fcriptur^ hie videtur fenfus. Cihcium illud coccum fimile eft cxteris * eodemcfue modo colligitur,nifi quod bonitatis fecundas» tantum obtinet. I rareer dlud coccum Cilicium, quod in frutice fie appellato colhgicur, ineadem Cilicix Provincia,mulieres,almd nefcioquid, in quercubus nafcens, fublegebant, quod coccum vocabant. Hsec mens le-(ftionis, quam vetus codex habet, quam ex dodiiffT. Salmafii in Sohnum exercitationibus in mediu produxu Vulgata verd lectio vult, *xLA

in quercubus

*cup**

cumoreearum. Egovulgatam, ut dixi, ferv# le&ionemj fedvocem *tydt* Tafc accipio. Supra dixi, ſW nomine omnem arborem intelligi, praecipuc quae glandem fere. Videtur Diolcondes intellexiffe *m* arbore coccum hoc inveniri qoae glandem fcrt, fed de arboris facie, certi nihil accepjffe; ideo maluiffe voce uti, cuilata effet fignificatio. Fruftra quandoque cogitavi, utrum coccum Cilicmmeffetgalla nigra*theophrafti. Admodumfitverifimile Ciliciu coccum ab alcero cocco ftatui div erfum. Q»orfum emm fecundae bonitatis nota habere traderet Cficium, & moxidem icerum defenberet. Quare annquam praefero ledfcionem, *&C fywtv*, *in quercubus* expono, Sequitur *s*pccn cirečtiytttn, ore legunt.* Abfurdutn hoc multis videtur. Corngunt, 3*^, *ajtate.* In antiquo codice le-

[illegible] , *ofeotcVKO%Xiɕz fu»yp 9 •nfwpet'n tcj* T~J J *yu>ou¿iS aLmAyx-* [illegible] ****. Corngit Dodhff. Salmafius, *tJ^fuui* [illegible] *7/*crztj* SCC. ad tin Aura, Vel *h£* T~j J *ynouuss fa 7U s£pp*ik limMyvtocj. KOKKOP* >ghA£<n.' 7* *svppeo* idem quod *r P*pp*' S* corruptus codex , hanc caetens praefero. Illud dubitatione non caret, utrum codex depravatus, Certfc fi mendum,antiquum admodum eft, quo Serapionis'Stiam aevo laboravit: Hoc interim dicere aufim, vulgata ledtionem abfurdam admodum videri, quod vix imagmari poffum^ quomod *J* ore collegerint coccum hoc. Illud erianl ridiculum, quod fcnbit Serapio, animal efle teltoium, parvum, hmaciis fimilc;. Quod priori loco defcribit Diofcondes, id eft, quod vulgo coccum baphicum, *8cl(ermes* vocant officinae. Quod pofterion loco delcribitur : fi a priores diver (urn, quid fit, me nefcire fateor, Videhdum an coccum vulgare tindtile a Paufania delcnbatur, an vero fit ab hop diverfum. Apud Paufaniam haec in PhocaiclS leguntur , T&C J *JUMOV TKV'TLJ, i&ss* ^ (L T J « > O *falm-*

[illegible]

Fruttcem ipfum Tones, *reliqut Graci coccum*, *Galataqui fuper Phrygiamfuvt*, *f atria voceh^e>^minant. Crefiit eadem magnitudme qua tyamndffjolto-mgriore & molhors quamlentifcusyinrcliquisleniffcojimth : ejus fruftusfolamfrublut fimilis^ exyt magmtudme. gigmtur %n cocci frutlu fufillum animal; idfi maturofru&u m aerem exilteTtt, flatimvolucrefity culicifimillhmum; ve?um pnufquam canctpiatur animalculum , cocci frutlum legunt. Eft etiam animalculi Janguis tingendis lams units.* Fruticem cum ait effe rhamni magnitudine, fubintSlhge, fi colatur. Nam, ut dixi, non permittunt incolae grandefcere, vel frudlum ferre. Nam tune coccum non f ehc. Quare incolae quadrienqesurere folent, ut proximo annō novella germina refurgercpoflTint. Illud praeter ventatē, lentifco fimiha effe folia.Corrupturn eTe codicē, admonuit Ciarhrimum Clufiu nobiliflimus Iacobus Sufius, Graec^ 8c Latin$ HngiUBperitiilimus; veteres puta codices non habere *x7v<§** & *trxfu,* fed *nw& Sc *&>* hoe eft *tlex & tlm> pro Unttfeus k lentifco,* Quae fanfe, ut rede idem teftatur Clufius, le&io legitima eft. Nam, quae fimilitudo cocci infeftorii cum lentifco?Facihs autem lapfys *w^iv®** in c^(^. Quod fimile ilici dicat; Hiftonco condonancum. Ignoravit fruticem hunc ilicem ipfam effe; quae fi grandior cvadat, glandem ilignum fert, culturaque tantum ab alteradiffeh, & folio fpinofo, glandequeminore, amaro,calyce fpinofo. Malfe tradit effe molliori folio ilici. Nam altera ilex glandifera, non eft fpinofa, & idcirco molhor. An fenbendum ^x^'ne^. Suntminora, &ni-'griora? ideōPoētae nigram dicunt ilicem.

Virg.

*lhcefub nigra pallentes rumitutt herfa**

Horat.

Buris ut ilex tonfa btpennibus
Xttgreferaafrondts tn algtdo.

An ••«« 9. W legendum ? Certfe font magis fpinofa. Wterutrum eligendum. jyfi placcat, nonvifamPaufa- S t e ^ vel malfeipTide fade ejus relatum. Prius [illegible] folanocSnplrat.Solanibaccs [illegible] dependent exiguis, per q ^ ^ ^ ^ c u m f o l a n o h a b e l a e t coccum mndile; mfi quod folani mitar rotundu^ f$ N a m qu rem non, rubet. An dicendum, compafafle folano quod tingat colore rubro, qualen) habet lolani frudhisT ? Sed hrec au&oris mens non videtur. Cum folano comparat ac fimile tradit de forma accipi debet, ac rotunditate, non de colore; Nifiphceat, uiGalana, ubi optimum provenit, rubere; cpntra in Hifpania, ubi peflimmum nafcitur, coccum cinereum efle. Sed dc hoc non conftat,probandumforet. ^*u* vocanienbit. Objiciunt, fiKr^ &«**<£* idem frutex, coccinum & hyfginum idem color erit, Quos tamen colores tota diftinxit antiqmtas.Plinuslib. 9. cap. 4^ *$um & terrenamifcere, coccojue tmHum Tyno tmgere*, *ut fieretbifgmum. Coccum Galatneryjbensgranum*, *utdicemus m terrefinbus*, *aut circa ementam Lufitanue m maxima laude eft.* (Diof. viliflimum Hifpanutn fenbit) Apertē coccum ab hy fgino feparat. Si cocco tin&um Tyria purpura tingebant, uc fieret hyfginu, color hyfginus inter purpurea & coccinea fuentoportct; ut autem excoccmo purpura fupertindta fiebat hyfginu: fie £urpureus color aliquando parabatur ex creta infe<2:a, rubra radice quam *t%yfy}u*ov* vocant, & hyfgino. Vitruvius: *Fiunt etiam purpuret colores +nfeda creta rubra radice & hyfgino.* Paulus quoc^uelurif. conful^us hyfginum a coccinodiftinguot.Qilod h adGr?cos provocet Panfanias,domeftico etiam teftimoniafuorum convmcetur. Vetus epigramma Mynni nondum editum.

Τἀμὲ κόκκε βαφῆς τέκτ, κἠν ἐκ χάνεσι θηρεύσῃς,
Raj wg fup$o?U7reisct^or^w zzXoKctjai^.

Vefies mejforias tintlas ex hyfgino & cocco
Alienofque tortos crtnes nardo pmgucs.

Cum inter pufpureum & coccinum hie color fit, noli mirum,alios pro cocco,ahos pro purpura hyfginum ufurpafle. HefychlUS, *Puosos ^ſfA.^dv-n w vvy^t <G&jbyhxi&a#*-tfyaf.* Idem *five*™* interpretatur ™>z^P"&* Hyfginum magis ad purpuram indinab^ji, quam ad coccum. Hadlenus viri dodtimmi; quorum opinio Suidae munitur audtoritate *s<ryiv(&*p<*ppeţT(&*€??®- 7M X0ŠX6W ^OL^IVTU KŠH vrtfvota* [illegible] Italocus lftelegendus. Vuljo iIwS* &-[illegible] Videtur'Myrini carmen efle, quod**Uh-nv* viri dodti vocant.. Saltern propeaccedit. Pro Paufania illud tantum dicere potfiim; Hyfginum & coccinum au&ores diftinxifle,quod vulgare coccum maxime puniceum effet, Galaticum verò hyfginum magis ad purpmsm Tyriam vergeret: ideo & hyfginum pro purpureo ufurpafle; coccumque. pro loci ratione varios habuifle colores, uc fupfadixi. Sed, ut dodtiflimi probant viri, Plinius, Vitruvius, Suidas, Myrinus-de hyfgino quafi tin&ura nota, ac diverfa a coccino loquuntur. Illud tantum pro Paufania dicendum, non ex fi^a, fed Galatum fententia illud fcrirfiflē. Sed intotufti res diverfa, *v*y* & ****&->*[<?-refque diverfi hyfgius &coccinus, ille purpurens, hie Phoeniceus. Erant qui *?«'iC«0f, hyfgino tindta, violacei coloris effe volunt. Nee fanio'r eorum fententia,qui hyacinthum effe volunt *tucyluj.* Conftat hyfginum purpureum, rubrum, aut cocci fere colorem habere; quod vel ex Hefych. loco fupra citato non difEculter probatur. j3V*V

color quipro hyfgino ufurpatur. byftma.purpurea dicuntur. Vitruvius hb-7« 014. *Viunt etiam purpuret colores infeBa creta rubia radice & hyfgino*, *non minus exfloribus alus colores.* Nieander inTheiacis de anftolochia herba loquens, *w<)i* J£'vrýw vtpdfactf. Flortbus hyfgmo rubrts.* Ariftolochte flores purpureo^ effe^botanici omnes aiiierunt. Ad hunc locum fcholiaftes. » V M (*P VT *!l* [illegible] *jTI^*

*numflantaeSlruffo colore, undehyfginotinSa dicuntur** [illegible] nie conchylii, *w ** $* l«*Sifai* [illegible] turn eft, conchyln faniem non efle luteum. Vide cap. dc nardcf- Hefychius.f***^,.^^. Idem Suidas f f c ^ g *captllus ruber,* Achylhs equum [illegible] fuifle tradunt antiqui. Certum eft non efle equos luteos.Menelaum |«9j» lidem tradunt fuifle. Nemo facilfe credet Menelaum luteum colore fuifle. Hoc quafi per tranfennam. hyfginum vel purpureum vel proximfe ad purpureum accedere, ex Plinio etiam probatur. Hiclib.^.cap.6. fcribit,laudari pwteolanum purpuriffum , porius, quam Tyrium, aut Getulicum. *Qaufa esl*, mquit, *quod hyfgino maxime mficim , cogiturqu* rubiam forbite.* Vide locum Plimi

fupra citatum, ex lib. 4. cap. ^z. Errandi occafionem prebuit Plinius lib. 21. cap. *26 * Hyfgmus,* inquit, *m Gallta optimè provenit, hoc ibi locorum byfgmum tmgunt.* ita dodhff. legit Salmafius. Hujus le&ionis veftigiahabentur in anciquo noltro codice. *Hyactnthus in Gallia exi~ tniéprovenit.hocibi loco hifgmum tmgitur**In vulgaris codicious, *hoc ibi pro cocco hyfginum tmgitur.* Non difllculr »ter nodus hie folvitur. ConFundit Plinius loco citato hyacinthummedicum & Poëtarnm: hyacinthus Poërarum purpureus; violaceus medicus. Cum inquit, *hyfginum tmgae hyicinthumjd* de Poëtico intelligendum.Quodde bulbo fequitur,idde medico accipi debet, Nemo non novit,Plinio non raro cõfundere ac perrurbare omnia. Vide lib.tf. cap. de hyacincho.Hyfginus color pur pur eus, proximo ad coccinum accedens; in optima enimpurpira nitor & auftentas cocci quaerebatirr. Plinius de buccino; *Velagio admodum alltgatur. nimitejue cjiu nigntia dat aufientatem tllam nitoremque qui qufritur cocci.'* Idem lib. 21. cap. g. ubinarrat tresin veftibus colores effe principals, quibus luxuria eos flores provocavit, qui cdlore commendancur. *Hos animadverto ejfe tres principles . Vnum in cocco, qui m rofis micat. Gratius mhil traditur ajpeftu,& m furpuras Tyrias, dibaphafque ac Lacorn cau Ahum in amethyflo qui in viola:* Gf *ipfe in purpurem quemqueUnthinu*(violaceumj *appellavimus. Genera enim traftfin.us in Jpcctes multas fife fpargentia.* Tertius eft &c. Notat doaaT. Pintianus in veten codice fie legi, *quia rofis migrants gratia minitrahitur fufpeitu.* Scnbi, inquit, poffet m nus fortallis male *qui rurfus migyante gratia trahrurtnjpecics.* Doctiff. Salmafius legit melioris libri audtoritate: *Hos animadverto trcs eff- principals, ut rubmtem in cocco.qui a rofis mgrante gratia: hie trahiurfufpedu & m Tyrias, dibaphafque ac Laconicas Scnbo,unum in cecco, qui m rofis micantegratia,* (id eftfulgente,efplendente. — *Micat igmbus JEther* Virg.*Jfeneid. I. Idē* Iro. 10. *Qualhgemm micat fulvuqua dividit aurn.) Hie trahitur mfpeues, inty'rias purpuras, dibaphajjue ac Laconicas &c.* Ita legendum verba haec Plinii oftendunt: *genera enim tr*clamw%fpecies multasfefefpargentia.* Tyria, purpura, dibaphaque, ac Laconica fpecies erant cocci rubeni^. Coccum ergo *wyf** vocarunt Galatx, quod proxime adpurpuram dibapham & Tyriain acced^rec. Mitto Paufaniam. Meminit Strabo lib. 3.

Geographiæ [illegible] *quercw.Qu<}~* ritift, anintelligat fructem qui coccum fert tin&jle? Non poteft, inquiunt,efle alia, praeter ilium quercini generis Fruticem, qui 8c *nium* ^^*K^J* (ita loquitur Diofcoridesjdabat.Verba ipfa Strabonis videamus *&QW* 5 /3«-

[illegible] *VTIW.* [illegible] *&jf* [illegible] #P [illegible] *iry Vefcunturglande quernæ(X* [illegible] *q* [illegible] *re 7*afiitur, humili plane m quercu,fert copiofumfruclum.* (praegrandem) *Hac arbor etiamin terra per Hifpaniam frequens n[citur,magna radice.ut quercus perfetla.A terra minus attolUtur, quam hurnilualiquufrutex;tanturnautem fertfructlut, ut poft matwitaum* Uttus marts intra extraque calumnas oppleatur, eoalluvie ejecto: femper tamen minor invenitur. qua infra alumna* nafcitur. Felybiw ti'adit\hanglandem ab Hifpam etiam in Latium ufq; mitt*> nip forte Sardia eay>.genqret, (S vicinaloca.* Caiaubonus in M. SS. obfervavit legi, &**$*» ™ *imrntmn fyri. m\vf e$* c*<p«e*« ^*mJuhxi* ™*Kii** ex gloffa ixianafle non temerfc fufpicac[n]r. Quse fanfe interpretatio melior eft, quam inter precis; w ™*» enimindicare voluit potius quam ™ *piy**. Scribe etiam ilagquf'^fc/uvf nmiriff ?T?ar deleto <*Jx.* Minus altfc fe terra attollidicit,quam humilem fruticem quemlibet. *iJ['<»TOS<P/*V.* Senfus eft: glans quaerepfentur inrer Herculis columnas, eft ilia quidem minor, fed majori tamen copia reperitur. Haec interpretatio placet dodilTimo Cafaubono,non negat tanfen,interpretis verfionem, verbis Grxc« convenire, fed ita vertendumjnquit, quae fequuntur indicant. Polybii verba, ex qua h*c habet Strabo, funtapud Athenaeum

[illegible] *7£*F** *:;***«•*»*» ™«?n* ****** T ifi- [illegible] *34. hejfe. de Lufitania Bajfiana regione [illegible] > ilandtfeta [illegible]*

rumfrutlu Thynnivefcuntur (S finguefcunt. Mulca funt quae hanc plantam non effe ilicem coccigeram evincanu todem libro paulp ante egit Strabo de ilrcecoccigera. Praeterea ilex cuni humiliseft, gerit coccum, grandior facfta glandem, neque prxgrand^p (fi vulgatam fervemusinterpretationemj fed pufillam & amaram,ilex qu? coccum fert, neque copiofam rfialteramagis arridec verfioj fed paucam. Nee tarn gratus hujus trudtus, uc opus fit in Latium ferre > Certeiuaviores in Italia glaihdesreperiuntur. Humilem hanc quercum, redius dicerent plantam effe, quamC Clufius roboris ieptimi nomine defcribit; *Invenitur,* inquit, *i$fiptimumquoddam roboris genus (nifi quis ad quercum referre malit) inter Ifio frio, 0 Aldeagalega,ncn procul Vlyflipone, arenofo folofre* quennfiimur, adeo humile,ut rarbpedtmaltitu&rnefuperet.* Nufquam alibi t a Clufio obfervatu.Ejus ramuli repiKS f *Ita hah* & flcxibiles vulgaris quercus ramulisfimillimi, folia ad *au togra-* ^uintum genus accedun^aliquantulum tamen rr^olliora, *^on, ve** 8cmajora: h6cfert glandem querna vulgan haud *nd-rurn> vii** horem, interdum etiam craiTiorem, calice planiore, ad- *tur decfo* modum amaram, Nee hanc quercum Strabonis aflerere *jayicuU>*

*SW 3 ^ &<» «S» ^ * « Hoc PIini us > utfu Pra no^yimus,* de buxo. De vifco vide ca;>23; lib. 2. de cauhs. Vifcum in nullo ilicis genere obfervavit diligentiff. Carolus CIufius, nee in ihee naici puto.

Ti-fJ^« «>« &c. I Hud non omni ex parte verum. Dc vifco.Sc hypheare jam dixi, coccum fert dum receitt,ac tenellatft; glandem, quando grandior & adulta; Ergo quatuor fru&us fimul, eodemque tempore non oftendit. Si aliquando quatuor oftenderet tru^us fimul eodemquecempore, inter miracula referri deberet.

Xflfouty. &c. De vocis <r^^«<& multiplici fignificatione alibi egimus. Smilacefti arborem ilici alter* fimilem effe ait, at folia ei non effe fpinofa, fed molliora, profundioracfue £*<&£&• profundius incifa vult effe folia Hi-cis glandiferae. Ego nullum genus ilicis vidi, quod folia habeat alcius qua coccigera incifa. Quare, vel corruptus codex, vel, male faciem folii defcn&it Theophraftus. Corrigunt, ^ Wa», ^ ^ i o r a effe volunt, quam alterius (pinofe folia. qKxJ ne'«^ ambitu incifa, neque finuofa (unt. Ego tale lh^is geni\f haftenus non vidi, nee nifi £ Lugdunepfi deienptam aydivi. Fc/^,inquit,/4i/n *nee firato nee ilignt rroxo, in auibuufpiffofo, Jupenoriparte Yidi, infertore,&candtcanre, lanugmcque obdutlo, quaemolli tangentibui fintitur.* Scribo *vfr«ri7*& latiora** Nam la* tiora funt quam coccigertffolia. In verbis Theophrafti illud conflderatione dignum reperio, quod Theodorus leeerit &A* *r*»**w, KSH ^''fiyoluta.molliqtie*, inauir *inopere.* VideamusqiurPlii IUS tradit lib. *16.* cap.(J.I/,l c» *duo genera. Ex n< in Italia folio non mult urn aB oleis diflantfmilaces a qmbufdaw GracK di8*,)m Vrovincmaauifolia. We glans uniufijue brevier &graalior, quatn Homerwa,y c/i appellat.eodne nomine'a glande difiingmt t§c* Now *wuitulm,* inquit, *(olio aboleu diJUnt* Hoc de fpinofai neutiqja n accipi pot eft, nee debet. A Mathioloali'ifn'ue iler oleae folio delcribitbr: fed an ea, quam Theophra ftus fmilacem vocat, quis aufit aflerere ? Alteri -enim ilici comparat, nifi cjuod fohum mollius lariufc• vel *tut* vulgataledriohab6t,J profundius habeat: fpinifeue ea rea^Atqu'. fmilax olex folio, quam quidam phellodryn cxfftimant. Folia fert planfe diflimiha, qu3?nii*»^.^ It terius foliis, nullo modo comparari poffint.. Nee ur que ilex fmilax didta, fed ea quse fpinis caret [illegible] fmilaces in Italia vocant, in Provinces [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nus ilicum qu« aquifoh* funt.id eft, aculeis Dr*X, ÎZ bent folia, fepararüab aquifolio ficabfoKm^ Aquifo^a flex a fpinotfs no[m]-en 2 ? " ° '

casvocant. easmProwncusappellar] [illegible] *c». Clans utrtuhtue brevier* «fc. Duo vulcefle ilicis ecnera^Htrumqued^fcnht: alteram ilicem efle in Itala, [illegible] fohum ofe* non nmltib, diflimile, ergo nee acu- [illegible] *Provinciis reperirf E £ l*

J vdtari fatHf. Raflc, Imjibufilam. Nam Ar-
h IIK il i w ro Ikvoeafle,auftor I
rt4iltcb^Tjr. AI'tfnMKiiioJ aasloiusi ilnctn voca*, ai>
;icu!f.i
Uttiiify, ...!:::.
DiautL llrr gfaa^ftf«»Jp^x*rti
iwn r-wd rfaio. fiirmwt pyro BUWJUC ni lafmor.
Ma^r •. ibfcfa&e, |<]Mtrtfip[, ut ens
il.im *u.wi* eit invlaccsi Tfteopfc™» J deft!a nrrtKMBtn
,brininobqlictwMjailnfiibcr. qn^tUUr, alurum
rjratn . Fahijcrpcmi,
vi d t t a
^r[« :,raefia JC *SC*gbolennew t«t. per
t, fosir Intact)&
r i g j m J Ti Of «f r t . r
fuhcrct. ted m* *n orbkniau.' muwMdte. «mbn»<p»-
FTJrwmtr-exi..
rMljofaK
cintur- Mifc*P«««1*tt1,,rnn ereoFiiraul Ub. Itf.
can. tf. naltoftuw uMirari fcnbk-Cfandet * flbw
»f A brerttiti. <j\m per uuiartuiBa anonaUu
ByepmJiatnnep.Ljr.imdciJica-idiitai, Rnnai. fcdsj.
en vf^. prxfertmiufaroa. Utntq; r»m-ti a nronalb,
rede Carolo Gnfin. u^umrm. net mirin iixiciun-
-mr rjnimrrlhrMii mr tvrllnii Htnrnh nnTwiin
tic K-fpank lodj, irmW
mcnfi". txwnKar. Ucnoa
-6<£«emHhSn», dmdOT r>» Kifpnuf fccBD-
.'am JIT
ilicc; (w) aliq er puniceo
nitcricans, itiiisarl i b tt nafecbanwr
fylvailU, prope

Suberangufti folio.'

Phellodrys. Ilex olex folio Mathioli.

MMtnn& optimum nwfcwndnerci colorisc

. Hut rd'e^n debit iler I-titiiiiiK'

M^< fad *frrfmtfi*
*tmttgtmo U*i*

<faaunc.t)e facie
8c tubs rftcemijaimfamdi

. acoi.. i
PlUliW L4Ct ** fel
. phtHodn
Cmuotu. Nancn umc refc
bem & qucma putiui particireiii ctie A»«^y A Dot i*
«5*r— tonri trada BifiL & Ai.
eft± qungflorfoctijd fiya ot>. tf- i< [
kuK^ Hriythiui «<» #.•>• • -c'«- I; :r t
op, i£. ttiLntmgLanJraiteTTe. ut, •)«
D03 Ibeodon
•bcr. n«^i«rf«m». CalurrunCujoMlB, doas AriL
HK aeeeioTHMtafk i. •. . . . .T.* , ,, , -....,,... ,,,;,. 1-(
•'•3™ Iff JUA_. I U W T . .
r vraofi/j rjprt»(rr, *j))ptcnAur ttreutfuis 4t*
minimi hlutt "tjfrt tsdcrnjur tviffSma ranfertiur, <ju~*
iti betrutrum scttti ,ifiterum fUni cater owoftitd^nejht»r,
cum BUturtfiuni i tiion *dciridi nigrtjhruttj funtttuni* JJ4«
bmi - ifuan f&fiixeduia IU «')««>«•- *cwzmuiaiir. 'ju-nfyf**
Plato in Tiinao ait effi rubrumwtn albo niprajucpci-
mtftiira. i?i^*i^l»«tJ<tiJ'w*Hit,i. jiurpurfimn live pur-
piirifluffl vulgo cspnnitnl. >ii f «V< ^ ;^n qUnJ t con-
d» marirw plirptira colliptw:, N«ai'arcus aeJeffitpri-
mus co]cri.-(l pwr* id eft Phiirticcus; fctmidus »>s.jV(,
idc!VIparp«rincas'5t wl(^'?«. i^fit, purfurtus. Sic Eu-
dxus ci Plut.-irclio d# placirw. Hcfychins p'A«(j.'t m,p»-
«'. * AS^JVglit **{$V£/A{» SliLtLK BAvf^a, ^k>Atf *Mriffvff**
Klatn «^»(^c fplendiirc dilutior, Vinolus color, at luce
acre puroffue conftat nigro; t'uivia veto ewor tit rujfo
obfeurjerj qtulj^ l^wnmii color, vul|>iJt|uc*.torli»
Trf j ^t&«, Folium, inn mi .^UL-roitnftrilia-m r'.'tVr-
re. HiccminicMi^c rpinofami fiipt*criro ' 'i. i.i.n i •;.
inrer plants tiuirpitiofjfcnict folia, tiumttnt pli&L)-
drvn. Ex !ioc low coll iitrrr lice!. Micrni i 1« ftlionon
erftphellndrvn. Spiti'tsenmi hujmfofium caret. Hacdp
caiiu qu« 4M«l>io!i> & aliis rftcndinir I'hclWn-o*
pomine, non crk Theophrifti pheUndryj. Qii^cjuchu-
jusgencraobfervavtt I-Uff<iunfnfis, Prima, inqmr.fflii*
alters partt1 aliv.cantibiw, an^nttis, longiufailji ,,crchns
arJmodiim *Sc* non profundi^ indfuris crcMLi*, levifer
aljwrisporiib, quam fjimolvt, tomec cin<rco,_
S»flaver«!re- fl,
oli Fhc[!odr>f pida. W «wn Altcrt
ftvjia alrcra partc c.indicinria, Uiirra funt,
finuoli, molli'icr'actiftata: *eoedoti mMursdnc* piamic,
ei airor'.tf*-rco.ti!c. Tirirla'phetlodr)": ril, rtii lolijj fm)t
mt^iocrts ampJimdiiiii, rujtrir.inna. live oblcura- viridi-
tariv, nonadeojnultis, nrqut' profuiidislatiniiirnuaia,
mitius ptineentia , Mlycu vl.n"l> tevi; fl«idcipft «
Fu feo Rave ftenic. CCTTOCC dnereOAfeinta n>lttvcft Iart3i.
inisfimiliri-r n;«'rli.-jnrit««. -rtaiTi* . fi 'min-
dfurU val-lr (if i^k, jt!»r»iit Mrytr 101,
cortid iJtdi <"i &(Bpcnon cokr rft. Hi
glaMft^tofaefl •" "O
inqucroi. TI rmco<w. o^ronan rtieBo
dryes *eyiHis i* : i jpcrwft mmwa hahn, paJlidi. mnl-
turti UcJiiia' a, vaUc mancau. *q uif ^ 3 tmidot cai 11 cm
•Lindtcchtin- '<carrern fimOcni. c •
rirKictmi.H.iv-"-' uiSibwRlnlifuv^.,
non proeul »b » difltuii prfn-ittuunt. homm riiilum.

quodfciam, vidi genus, grates maximas agam, fiquis famulos frudufque mifent.

*Kopap®** diCltur ©^J'*TIM yjpi/j <w T>J%tip£n cu pert, quod comamjivecacumen byemeyindeobtineat.* Theoph. lib. I* cap. **f*k??0 i*}ejw*w'*e&™p,&™<pvxx<£ox£y,* *'7U.") * %'* ..*£V^{m,**f* '"**. "Ar^{nd} s'Y^{mw} *f,* *'' *s> CtXDi-povxs. Adrachnes & arbuti folia inferiora cadunty fuperiora verbperpetubvirent, ramofquefemper aggenerant.* Quod dc arbuto fcribit, id recentiorum conftat experiential Sed cur cacumen tantum viride fervet duplex videtur effe ratio, Prima, quodfuccus alimentumque, adextimas mittatur partes. Et haeccaufa., cur infima folia primumdecidere foleant. Altera ration quod n2tura,alimentutn, quod in aliis perpetui-foliis plantis infervit foliorum confervationi, confumat, &utatut in novisproducendis ramis. *o<r«<9' *arbutum* expono, f quod nulli ^rborum conveniat prater arbuto: alioquin ôW^* p,r*oprie vitii folium.* Hefychius <'<«/c ™. 79? « '« ^ <*p6xxx*m* Idem Suidas. *"cn>cte&* dida ha?c arbor videtur, quod viniinftar, fiplusjufto frudus comedatur, vaporesemittat,ajubus cerebrumlaedit.Galenusf«i m m ^ v A.

[illegible] b . i.cap. I7f.w»«i«w»3ia XE^«>«^. (ita legendum, non *xtptXaXyis)* ftomacho adverfatur,capitifque dolorem excitat. Suidas ^ « o » foemninogenere arbutum, mafculino cotinum,id eft,oleaftrum fienificare docet. *K9p*z*s fyxvitSs. ^nnvZ?* 5W7{W| <% 3 JV^r TOJTO. Apud Athenaeum lib. 2. m mafcul.gen; legitur, cum fit focmin apud Theophraftunr.

Συκάμινος σπαρίνη ἔχει φύλλα
"Ο ἴλιξ ἀσπάλαξ, ἡ κάρυα, ἡ μυρσίνη.

Quod vides, morus moraftrt
Ilex acylos,arbutus mimacula.

I heofh. arbutus mimaculumfruaum qui edendo eft,generat. Tarn in mafcufino quam in farminio genere pro arbuti fru&ufurpatur. Latinisarbutusdiatur. Virgilius arbutum pro fruftu neutro genere dixit, arborem feeminino, Contra Horatiusfrudumfoeminino.

Virgil, eel. 7.

~— Dan arbutaj)lv<e9*
E qu* vos rara vindis tegit arbutus umbra.*

Horat. oda 17. ad Tyndarum.

Iwfunhantumpefnejnus arbutos
Slyarunt latentes,

^tupui^xn^mScc. Quomodo hare vox fcribi debeat, inter dodos difputarTfolet. Varife, admodum apud^antiquos auttores ferbitur. In nonnuUis codicibus *ft''''''«*''* legitur, in aliis ^ u f o * *, i in quibufdam ^ *pf*

[illegible] Athenaeum
[illegible] Hic Jovis[illegible]atur alphitum[illegible] 120 fcribitur *tup**»XK*
[illegible] *t* cr «piH honr. it\
[illegible] mafculino genere fcribi[illegible] *klimkculumfru&usarbutiy eft in*
[illegible] *to fon p.* Contra'apud Pollucem lib. 7. cam '[illegible]infominino genere fcribitur. ó« x&&$? « ^ *^i»

SpiifAvxhX (Scribe fufigtAxvX%t) j'* 0 T K9/(^^* Plinius J^edonem vocari tradit lib. if. cap. 24. *Aliud corpus eft terreftribusfragtSy ahudconge?ierieorumunedoni, quodfolum pomum fimile fruEtui terra gignitur. — Pomum inhonornm* utcui nomen ex argumentofit,unum tantum edendt. Duobus tamen IMC nomtnibus appellant Graci, comarum ifS memecyfon: quo apparet totidem effe genera & apud nos* Alio nomine arbutus vocatur.* Quaeritur, utrum arbuti frudus unedo dicatur? *'Empnti}®** frudus fie vocari tradit Galcnus lib. 5. de aliment, facult. cap. 38. *£*S™s*

i 3 *to* *Xix MXtet Epimelis quae ettamab Italis rufitcis vocatuf unedo, eft auafi** I ™ ƒ ™ W*ƒt* Idem^gineta. Lraicno aclcildtlOres fnnr ; • j *K-rr* -J ^nfinfum *r'Zln u* [illegible] t; Plinium vero non adeo cunolunc.rcahasres.cxGrarcistantur ntranlcripfiae.Sc

in his velut in aliis multis , rem non effe allecutum. Sed refponderi poflit: Plinium meliiis fcifle quid unecjpnem appellarint Itali fui, quam Galenum, hominem Gracum. Et unedoncm elfe *ptfuu'xvxw*, hoc eft arbuti frudum, non difficile foret probare; fupra *fTnwtiti** diximus genus effe mefpili. Nullum exiis*0*A«A>«V,quod dp epimelide tradit *Galen*S**p™f $ Mftw nh* WWPWW**

[illegible] ^P^{nela} ™ K*?™* */$ P?*

*WPWZ®** w *Ki<p*xxxyis. Fru&us adftringens quidem e\$ y verum ftomacho adverfatur, ($ caputafficit.* Hocdc arbuto Diofcorides^etiam Galenus,ut verba fupra citata teftantur. Ex quibus diverfas arbores *imwtioto & n$p*~ &** efle conftar. Quod de epimelide fcribit, de mefpilo^ quae & epimelis, intelligi non poteft. Ergo div^rfa planta. Dicendum *iTnprX^u* Sc arbutum eandenTarhorem. fed pro foli ratione, .& magnitudine & frudtu difFrire, B^llonius lib. I. obferv. cap. 44, tradit,in yallibus montis Atho (veteribus adeo celebrato) vicinis, arbutos nafci vafta? magnitudinis, cum alibi duntaxat fruricent; ut minus ndriirn videri debeat, fi Iuba (referente Plin. loco citato) quinquagenum cubitorum in Arabia eas effe, audoreft. In frudu non minorcm recentiorxtas obfervavit uifferenttem; Ahusenim, tefte Caefalpino, [illegible] & fluvior, in [illegible] ; alius [illegible] ; Primum genus epimelida vocavic, alterum *HBP^U* Veijfimile admodum, utriufquefrudum unedonem yocatum, quod latuit Galenum. Palladius in Novembri non epitnelidem fed hypomelidcm vocare videtur, Locus eft in Decembri *cap.4.. Hjpomelides pomafunt(utMartialisaf* fit it) forlofimilia, nediocrifirborenafcuntur, &florecandidulo, dulcedo huic frutlut cum acutofapore>commifta c&* feriturmenfe Decembri y nuclei in vafcultspofitis.* In antiquiflimo codice Regii excufo anno 149 »legitur. *Ipomelidespoma,JuntVc.* Inde conjicio, fcribcndum^flWjj*hdes* Sic Galenus duobus locis admodum diverfis, he ^gineta.*Sorbo,cum inquit,frudufafimilemeffe ,mreiligl colore & formaoiianquam [illegible] Illud [illegible] effe arbutum, [illegible] des [illegible] non repetitur, fed [illegible] [illegible] ^tumesodo f e m i n [illegible] dinto, vel hypotheiida [illegible] moUeam pari [illegible] cino-ecem fpoem [illegible] ufurpaffe. In a- al^uo modo arluri frudus referOnu, anuon, vulgo vmaoeum vocant. Plinius

*K*b ^ r S S ? ^vMt^ffs quamaftaphidavocant, ftomachutnjoentrem;intcranea tentaret, nifi pro remedio in ipfis acinis,nuclei ejfent,tis exemptis vefica utilis habetur.* Hac (i nucleus fignificatione fumatur, nihil obftat, quo minus hypomelis *in* arbutus. Athenaeus lib. fecundo, ab Afclcpiade Myrmelano chamsecerafum vocari tradit. «V**,- W ^ 4 *«ojtv^Xeewos %ocpeuxiyiffw ittx xxXSv Mvd&i, fyt&ntst* [illegible] *C* T»|fitJvyStrfyln-mt n tftfieuxigur(&Tis "$ n pi& ««»«« pzyX*

Afclppiades Myrleanut arborem quandam chamacerafum nominans in agro Bythiniachamaccrajutvignituryinquityradke non magna, quin nee if fa arbor mafna eft, fed rofcepar: caterafrudus omninbfimilis cerafi, quo largiore fiquis utatur, non aliter quam vinipotu, 'tput dolet iS grave csJ. Hac quidem AfclePiade fcripjiffeputo de mirnaculOy id eft arbuti frufitu. Fallitur, inquhint At'henxus tradationishujusimperitus;fallunturk[illegible] hanc chamecerafum a Mathiolo, eo n[illegible] Nam chamarccrafi Mathioli frudus c[illegible]

cum acerktate amarus rentiatnr. Ad Plinium redco. Arbuti friKrum unedonem vocari tradit. N « m *imtofitum,* mquit, *quodunum tantum pomum edi Hceat.aVoquih. caputtentaret.* Athcn[illegible]usca[illegible]put[illegible]tcnCare fcribit, fiplurt, quam feptem edantur. Codex corruptus admodiim, fie yulp legitur.^TT* *?}-* *«« «W ^ [illegible] S vti,, ¥ [illegible] Scribendum vidctut, [illegible] *Afclepiadesferibit Jfe pauca de mirtacerafis,id eft, arbore ejus fructum [illegible] palam etiam fructum [illegible] fpecies ex ea parte comedentis, capitis dolore [illegible] Diofcorides & Galenus* [illegible] & capiti quidem advcriari

: . i mtmeniTn, q 111 nt i i a r r n v .{lie , qua it)
; - >n videcur cr^> viT.Jiniik-, fio-
i;n rantujn lictTtir cnmineifcrc
. >.ltlii ddecoitum,
pu&Mpro*

4». occm^roha

put f i'''*siir

-n. Of

CvMMf *x ~J*f*t.yi.:^.^*-T v . :j :.: i . , *
hen cam coourobrt irfcoto ufui
dlt- nTWlfflllittm^mmm, £—* - * • -

~ t o i Jl|J itidtfeo-

, fiuTaiifmmmXJtfi rattfi***.
•T. •••^•••1. '*msU
l - ill in ncn f jj 1 ura.'

T. a: uonmctira f^
•iU. a r v)

rcribu&r. q

TUT: - 1
l-tta!
(il Ill's
vrah •

;

rent i
<T, J mi

ffdpaiKi«n|r-.* ...
pMtu js*rt* nrenaacc
biciittii. A»t»—« HfrtHclL JjJulLa IrHrr fcr-
(ictimlaurivd LIK

pallidw. Non fofct Diofixrid* ruiironttu!«m, ofrfongti
totnpvirare, riceicrraimnnniiTermo, necktiunanpi-.
flo. Intoper fin ;p, 1 ,,,, omni monitie, accaniSe,
qua cydofnx.;•,,•:. | ,,m _ ,, ,, , , 5 r d forfcan Dl·
okorii«aixlraj mt!> pro arl umdefcripfit, w Siflrae

vemt.ui v« Wtlt «)tera 3b dtera iDWrralii.Atidrtchne
rancutn folia icrrati notl iubcC u[^^ & (.,,,,,(.,, ^
q,Um lu'c Iniwe. ArfrMhw ctuun I»D memitric Dio-
lcond«.quaii .Ham lubmIwri rwminc ccunptchenderit,

d u u b u . . . . . .

7 i?T5 **
* • • " - ' ma !-^raii, fol n-jpiii'smJin,.
& qwid mrajl^iot: rmidl fctwrtMa.tuber,-
1 ICBM coroof Jtrtwa c m i a na»-Bc ir..
o.

fe??ra - r

lantilm floirai, £rd irmpv rnim

tmut/ta
tmtunnmtur. Flu:jrdim LI fhf

Acneo-

e

Arbams caftor Dnrant.

flanrco, iut fruda otaauttmfpcian. hamonwrtifc
«m f[ibomltM- Solct tnia dradaofl.ire, mnjm i
tnmeitr«niirMnt5pT«ronc,m tponfiani; ait^rjui*

X 2

Quod Thcaplifctftus etiaro obfmavit lib. I, c.ip. if. Tbco]!braftun, turn trj«rvti»i&-nioni*: tWert Itribir, vult opinor, lire aiiimxiiimflorerc, err ram cum, quamlii rdinuarwnarboirmnfijl!acaJuiit.V«!,rcaliiicfii'ixKfll, rum ticrum tu>v<s citiitit to florcs, quindo Futia cadete

Arbuci ratuus ciunflorc-

fbltnt.eoifueck'incinJhirc, frin|rrr flore i... **Fpd.** 5cd hnt affirmsrcjiTO wnttn. Eleg; wrer attruodi" Otacurarti! ... i"u,t «»,udi^c. Bu-

...

...i.i, ur:no-net do... lum, qiici Fi... rcmis **r.iiti is,**

qlU I'.-:... ;civi. **Iflimn ctMipaHiim*. Jlo** ... l i, to* ...li, biantw, i...

catn

Imt nihilaJ arburunt. Scribe, ... *Vkiu-*

... ilosilcrktuusann-

... **HecJ'Nnius in hum** ... **ifimLF™-** ... *"Hritrcf-H pirUi'r.:tte flu* ... *t, & frier* t«?(tur, *lltyv*$_{Cx}$ jotintiocodiccrtifmJu... id -.ft, maru-... mitiia(,qi(iintBr.) M... rmfnalleri-... h. frw£htm

...WJ1»J' ^ ^ « W « •ita I^.-ti...

rw'tfttt'fnhm, jr/f *rabi;tmi*tt«nj^imur, in rfo mcrefidt jhttijckt* vjJiw/dir, *c<ifinfitu: da-* ... •^•'w *fi**f*W-* Anft. in problem. -r agveiVj*:" wtf A^ >»««"'«. JHHTIHI/JJ m/fri«a «; *i.:* ... *detiritm.'HihW* furfurei in arbuti fructu I... Ai. *Ptmum*, UKjuiuw, *urbnt na» (even, t.;.•.-* ; -•: -W0** *cittern,* ***rf** *cirttjitra mtr pmntim, fed mi!tH vnmnn tarfit— fcufrs extmnbw itjprriim, utfttgJ, bit* ... •' *'''' ...

It-jpint, J U>ci['Li.i li.ribtndimi, iwn y*^ftiJi(, axuf^ni in ncutro^cricrc. AJ ^^-... :.!L't>Ciii>£"_r*' cjl *fxiwiflcrttt*, «/io... ivfullc cjins reftitneret J iji... '.'"[•>«i" W ... pore. Militia ciiini |i3rtkuliv quaii furfortis at p'» ... cnt)fta[, Pliiiius, *Attni txiftu icrrujlnbiif* frJ^I ... **rohjffrtcri i*(«/»** *ttneAcfii: itntifatutn ftnKanifimiUfru8ni ttrt*jrtgiM.* K;>n iiHi'lir Fl:n;o,adrichricsfruLltu, cui'in **iniimBculo ftnilan doect Thcopht ajtus, tVuiaui cinin-j ac . tcrnt, id cft.frago liniilcmi'** ... **>;UL- ilrni-** • littiiiintin, cptamhabent, r... nfi*, ... fraga inoni.uiaarbuci ftudiim oxiffirn... , cum aii ar-Imropatriculi, yne, Uiliui^-IL prcl.i ... cjuis4[Ri'-l I'linium legct. Ji... ***hoiiwtn Jmrilt fvttnci*** ... **quiiumo tioftcoV'L:** ... codice legitur, ... in ..;;• *t.i* ... IBI, ... **fcparai** ... <^loj-

Grxti Rgnuna I **rtfina** *mmnKf** ... *I:IIT toeii tfm/i, & rnundufScclli&s.St:!!:.* ... ucyi tragum **di^iti frago camfsrr jrl«u** *is* ... m LU ... *mm* vocari. ... rtft. ... ri'a **fragom.** Arbuti frtirtust ttnuitms dcriciidcnc pi:ditulis; ... iculad, miilvo mujuriri, & rccundis pfunK in'trdum j... parci, intilns n; ... CO(pufcul is pill IMCL-l4 c oniHi ntoUj I n 11 io v i rid t's ... flaifcfccntes, macuri elcjAnti/Iiaio rubro colori? con-(picni, fut two tinntCriroPuviaOyj ... I ... — ... *i.i rulfenti.* ***Arluiit!—}*** **intettOre tat...,** ... •.noes, nullo imiscrtTtcuio, i'cii cxiuuisran-... **i -,nuHo non nwjoribu^rcrui nif br.in* [ntnedi** ... **, gottafiibaafterd, ajjo-** quuiinlii'ido. ... ::ui l'tiomhiibiTSexpeciri, uti, 2t4 wrdis. &o«rulis, *aaiSw.* ... I ... uuntHr. *i* i ycui c ei lim manln c tie Uil L, •...V i rgilttu.

Venir •ljtmi, ttritut Ssc/tnia btct itxfitx, Ck»dtfu(i!.r(ireJeuut, irnit3tbtttujj'.vs..*

Fronstedisexpettrar, m idctn aiu

*Dttteefirit kumcr, Jujwljit wlmtttt b*dil.*

Haiicnus Jtr aibi. ...

touMiBttn iivcrfiute.* DodtuSinu^&jn Bttcris fatilfc [Kinccps, le^'ii */}n4r,uhven ami...

at etlitoe irtttlbpitut. Primum ... *tisinth ijauc:ciii'»* ... *Craac AIIH* ... *r ii\fitichr,tn* (SJU'I. ...

iKtirmjmijHiiMfi'. ...

fn =•?»«.» TJ ... *uti,J,.a$_U$,itntim fxtaaArt.* ... *HrtiritUTi'lwif* ...

MM I ... ti. JIBI ... >luBi: dilttrciictnciatn *nan* igno-...

Jiertfltn. *Cttti* rfiJ[1]*'*** ArLicumerac, jfro«'^,v at} Wifw ym•i ^•>. i>j«.?«j TO *mff«9« 5c l nui i i J. H dj i- djusin Cirdloini^ apudPtiotbiu[n:«> &£f ;<.•>.« ^>«fc

: ,paif«.«ij.[1]K[1]«,»™jS^»/i««'^"»'.*»)^n' *

Si Atricorutn eft ''''««»« pro ~*s«>«, wiqiur t^m in arbor- oilam in her™ nabefut locum N^m uiraqire coramuriitif •• V»™' Sic cricyiruditTcremla, tju.l Plimm herlmnabsr&jw[t]iift>'[1]!iui[lu]l[l]- AJ.Helliniilocamlib. . Truiaca rcijvmjftur, ntrn peccant conrri phrofom (uleni I[1]'' aJracJtnen fcribunt. In Vcn«a anri- *aM&aatti* aJraelnic feribitar, nili'' 22. lc^4:ur, in ret uirjqiw genen *'.hue**

'. AfiuJGra..

„_ i/, riumiffitncumcsccpcri* Tlico^ti'j?![1] Itb. i. hilt. cap. 8. *nncat^p** Wi:ur-S«(

T • . •• • ^*» Sec fiHrotnnfJMtqaandij.ninicoloreeft »ti5i^lr Mtaj&&m, Ji'cmcu,- iimcmipatDDartBc'IfSbfi). Sirtctncoo fl am umim a ftinievc- „ iihi

<- l^are igif. ftn*. f i ^ J f*< u . . i. -. c s v P l a n , *ft*>.. •>..

; ^

JdM fwHfim .« lit, & • - ;iuJt r-i- • r:r«

• T! ' „ L

Non funt^LAtr concx bTrmv, fed rmt toil dl , tieuaqu.

TCI qawla *ft«e ttwipiotore fit media, qw «Qx» rnwi;*d.i& in* >»*•

w n r < * ~ •

rrton.-ii-jj 1 a n , a i/,i» ,,,,, /

1rt>yn *tt;*. •

tab -• u.'i

OM

tiritm-.Ligriiniiittrit:ittiTi/iiGiiieft, fag'lif t™<&, 'jiiijficatntnjotfji- ruihciiigitt {Irvcndt ja vtt, fS*d vertuilU <umfititu&* milierom fujis tflenitnir,* Ti*»»

Adrachnecum flore ex Clufio;

Adrachftt Cnc (lore ex albino•

fhntfi'umctnfii hme ttrinrrm.inter ea qtiM Itn/Ba ttrtic nun mttntcnt,* (Jf *pcfeiujfrnnde virtrir, tijtmepte in* $*• *infix rttintnt. qttvd tuft biibtn* J au *ihftriuavt*, I'vettur <>*e frtar* in Cf«4, fe fi)f< *fcrc* GnKM »^(^u«. Hp: ccBclli CPiftola CJutim, D^trUacluw egit Tii''ct>[!i. LLi. LC4H. g. 8c if. cnj\ 4-<M<Slib, 4- fjp- ig.lit>-4- cap, G. Dclcnbit *Ex.* Ailrithticn Alpiciusiib. t. d< r'<nri- tis MOtim tip. 14., hit vc rLiis. Fn*ftrmt-t;*J *rfru; <J *mt* (HiiTtij (J/, jt/i/ *jlnttt-ui *tqse Jhn fruBitvt, fehir*

1 r»«»i cm fci/ir ji'm *ft^lunj'« *x**t*'fi*

tffr

i

T

** *Vi*mtnM BtlU* tx- *At*

r f

"Q;I.IM <l'i(i •«*•'« *r •?*-«» '& j»«*^«».i«.VCTt!ltit, *prti'* JIUI *hit foliafimils.* w—uu-f);* I anflit, *frnnui.* Sttd pnrni papposnofl atir,, ucchuicatbuiiacfrarhiif?* oucfbjinm..nee arborprow/a, led *ma^nt,* i ..bh.,i- hift. Taibir,- Mira corruprdajn Grxco cod ice. Corrieunt i»««nmUf.Alii ex PJiniq corricmit « • » ! « • Nam lib, 11.cjp.Z2. dearWo&adracnnicgir, (jib-liiri^it, *Suoili tSeeggjgrijfatta.iiHgxiutdint tnninr.* (nan dicir Thcoph. minorcm arbatem adrrchnc, arbutcifuc, fedlunpHciwr arbor croparvamj frejwM.nn *•*« •- *TtrittrndiffitSiim him fine, ffJfPU* wirnnf, J ajciiji JIIJ Wi J/IJ *trfarurn eytnit. M&1£* ex Tlieophraft') ran dodli torn-gant Pliilium. Icguntqui-^rnj/jj <S cofcj»ff/«/tf/i». cum Theoph. cscPlifiiocorrigt dtl«M^r, ijuoil pnuius frtiibim pappolum non fiabeat. In amiquo Vcnrto *kfivirjimilii ti t0JF7gi> efifilio&i.* I rt ri E J o v cr6 ca pitis tcmsrylri» /crfljtrur: quntnudo ctiam in in dice IcnWtur : in indite fcriptocotcyciim vocni aflirii: Oixiliir. Sdmafius, & PTococcycia iegenditm ait »«•!:'>*«. Nee dubiiai, quin i Flinio ccirrigendusThcophr.iitus, apud qucm rcpotiit, *iitim* j in rlr'iw lJ tftM", »«* i»[HJUIV^'JU; qtluli ill »,jt,.ui. AU tnuMnim COr^pdlorcS.Hcfychiu; woaya vocat hiinc fmttcem, fed, mivrt fni^ ^im'.iu cif'e dicit; Sic enirn & fttttice *C irb«res fa;pe appeUat. v,'«^ti ,; f!». j T> JJIM/, w i i M n . wnjrjr */tmrnul, fPM, brrttit.* PaJIittirvirtnagnus, t^wirt herbs *i* coccvginlivcria plants, Recentiorcstudi norcmvocjnr,dcquJalibi note a^vndum erir. Cnccy^ fijraai f n l t t e t cujus raeminiiTheophnfto} aicirur.quodpo vigwe , florwve, vc) frudhitn ferae fcttiporc. quo coccyx id tft, cucnlut cam at, vel cancare Sic spud cundem Hefycb.ventM quidain eoccygi4 didwr. nHtv//«. »''«««« « xyn«,VJ. *Crsnnutk vtntvm* 5Woi(nK»;WMwsi«, cjtlod tw tctnpwe fpirctq*J •wc^eooqrett.SeduDdenciinMicceperit f n t i « hk, i i ftirum lew, quod Ttribic Pliniui, folutn

craflirudiTiis, qui in n'jnicrpfos rorondos rjr;i bfcitrt rulwntc vcfltcos , dii tduptui i.Uta.denfa.tei'ebinrhmis fbKi Mtnen,& '''^kubwvrjiir.tpw:^ ,'[[>' diCiilis nitctitta, tcnuiorii ramiilt[1]. natiinepct compurari polfiiDtciun adrachi AIpnOdcHneatU ; Odore^aodammuilo It i fhKJuu-adftriripen[e,noninjucundotamfn. E Soon Eftans nibefttinr, rJ«ganriffimo(ijieww»«« J oblcclant. In fupttmis ramis ttnifit vcluti ractmu* tjuittam, cTvtridipliiekunrc, *qui* pattUrim'iBpappolWJ, mufcAriumexplicate. OSccvantkii, tmraainrB tcnuuIK tnifiJHctapiIlaineiitkfiifciis[H] tortilibus, iiivoluruwi. f>u-tantibus in militum galcis phnoods cnftism|naWimit, pappomm lamjgiiii intctfpar*i'n i* fcminibu i felcenribuf minutis,figura tar *mulanriliH5 .RSSKK durst, Jiencrfj, non altt dcfendetis, taris E brt donsta, *w* «t*-buitho. Qop«j4crcrciragroAuTiw», qtwtuor latuan-bus Avion*, oui aJ mfulas & • . ri:urcciantcircsVi ,n. Ac illic qui-dein floret Msjo i= ..loc.smi^-rids, fruilus • i n i f f w m " * * [1] ii *curtih. .*Sed huic i.itinui). [icdiciili Boris' contj

ti JcfiU ii-.ii.in >-.r.js

[t] Ruclln ii an , vc!. ' GPU vidi rur l«a»

r^n PtiJlii e.tidiniant, cojw iib-itf. cap.jj. menaunem fu-it his vcrbi*. E/tra ^mjuiw/rBir*. »» Mt<frarc«- ' iiMHf. *Jli til*™''*''''[1] f.odi, ct>ucb)!it tttme ittfigmi.* J'i (juibus fiu* nemo facilB colltgat, an ei flirpi. tpii apud fjerhftos tale netoen obtinuic corini tppeltario *rcAi* [rr]iinra lie. Radii iiujtisftirliis, UL retert Afoiliiis lir-i, lam iMnnoliyde rubenre rufib(|neuiticii jdenrfort* Piinius cwichilii colorc inGgnon tradiiiit, ^l(rppc * tadicj*7^BS(Hc, rafcoriiie radicit *colors*, fci pot ids tintSiira, iti montibus Apenoinu *rffile* vocari fcT liiadlincasi i . utunrur.qu aJiismcifiMciil.v : fntdibus inquincnriir- - i e g « l B r a n tlil)jtosvcnJimt, , uc I.ugduncnfij 'rrfert, lutco colore rinpendos. *U* im. i Dixnfc! A)lobro|t*s fua liiigiu ^*«vocaj;t, Cc coriafpiffanr, accoticinnajir.ldqiiodiiorrul Kmovir, ur fiww *totOuiemm* efle crrden f.-winu(n corwrinni wjdrent Ctnini ncimen Clulin'i inJitum pu-rji a foliorum tabeftCfithun ml ro votinum tnficere fcribic PiiniiU. icriliunrali!. »••-»(«fle circeos HoccoSjquslcsmiralcLi, am rticevi-funtur; quadc fimiHtudineflcrisdiaiisfcit titcfrar«f, quiifinnmis iirpjl«* pnlcInTrimum lamficii'''' —IH. feiiceo vellere & cootcrtu plimiftntu, quod

*Miitijait*figttiSicmt.* Anudcunikm WVMJ »»fignificsrc ri;[«b. fl'i**' « arbwreft.

^ « w m » n ™ ™ 7 . " ™ m « Spud Th«)i', lib. t. cjp-tf. jccemumpciltltiina J^S-fcribinir, CKponunt *fuhtr.* VideAnnaracionct. Utmnfubef dmnir !l *Grxco* •^s^,qiwd,tcftc [5ultia]>[ri] f ->>|"« fignifcat, n f ^ «» % « i *dfyfinlij*«.'« J'"'' ™*»? '.««. ,,,',;,, ri ^ ^ « ,,',, SbC

itS mbifttl wcf*. cm/ lie trhTfitcarxi Ctll b tx Heealr. Sffhtu miuxnentum tngnu (it,*

i——v-v— — r—tiit*. Pelicm if»tr rem corticcm figWficK. n[1]^,, /[e]fc[fi] j^jg quoa ^mm^ [1]*[l]™,'*"****'• Arbor cnitn almd nihil qiwm corK*-I'lexjPtin.iib.itT.c.i.,[1]-

Cotmus c«cc»gria Theophraftn-

fttJ-cubi(

xtfreJi't bjbernofamtnitum «/• GIMM»4«M» "»» *t*J*etti GTS<% catttcti* initflj i SKI* tf I"' /*'»(«•"> '/'«»> *vocmt. tuque uti nmiufot*Til***> T" " f^tbe" *'*"'"' • «"»wrprflM"» prddfui fjbrsrit* , «* •»«* H*» ^ X,jMi*>Mnw«. N« f« Ifo/ii HH *ifi*W *«»« gjfffa««H«rW. PoftrL'nuim. uc OMB dicant, ttlGaii. qiwJ pr«c«dtt, *te* phdlodry dijtit Gr»cus i « b r. Latinos mile fubtiri adlcribic. Vide Tbepptirattum Jc phL-llodry. *Nvn infjuii,* inquit, *tertieinnbvmaitfYdknt-* ViJctur ftW" qiuli ^*«a (lici voloifle.Ceni P«**« arboru conex, kvecjue lignum. He-

A i. *Locus Jictm, (S dtjji\;itu,ut fhtfimmfttnfcti&artat *rhaiit, Ugtiji Int,* Suberem *txam* litnplicner corticem *voearauz* Lattni. Quod non JifficuSr^r jirobari [wceft- Apml Strabu**Hrtu in adagio legimus** »»*•«»' *"'» ftA*«^«*o* ««^ i rj/f. Hoc czprcflk. Herat-

Lib. 3. od. 4.
Quamquam ſedere paludibus
Illa eſt, in tenue cornix, & improla
Ardea.

I Jt-in fi«(t)*ta 4- lib* 1.

Mftrohijntwiuiinjiitit JUTFijB^tij^igfw/Wff.—

'Id rlV, •"'* ?i*W. Piwlsmi *wPyibutbymiioUctr.io,*

——
πλαγὰ νῆμι Φοίβῳ αἰὲ
νεκρὸς ἐγὼ δ' ἀλλοῖος.

fttifofim tttfabtr, (fi
/ufrr *fiftrfidtm manu*

Adbocallufit id dc Ol/fTelbqucnsepifiol. lib. 1.

JJtmfibi, iumftdii rtditam p<tmt, tfprrtmuliM
ttrtulit, tiottfii icrnm iinm~if*bitii undii.*

Qcua fiibcr incrp ncqui;, pircatores ea untntnr ftt« flancndUirctibns plumbeis^landibusinprofundumdcteUra. Hunt uiura mm tantottt atnid Ba'cavos. Gatitrt, HiTpano?, Gi-rmono* *haWi* , fed «iam *ijm<i* Gratcoj&t * "III10*. S^lltlilS *Qtl>}.rf t* W**3r- . A-, 1- « *ejui ,iG;hejittl>ns rtxtmt nfovtm* f cundem hndic aptnf BsUvos iiliim j;ratlb:,} *fifumuum rrtfnlu, (5 c.idmim tbtUTimenti', prtttTui in hibenu fayninarym atkatu,* Catccariis expetinm rtldi Aibcrem ad crepiiki conficicndajquilibct now, GnfciKBaravur.fue^udLcvirs, ny» VIICCLKIIIIIScanfa, led fuperbi* graciahujafinodicatwMgdUtit, utmdjows, giJiulutel^KTidcantw. Demons Alcund. j.^d^g.cs Alex.Cotnico,

in fij/e^j *infatitrfubtr.*

lil. codice d M . Quaa? vid ilaiii. InFvrmsfri^iHfns, etiam in Aqiu'iania PITT h •wit sdjacenR WMonc, Nee in Tyrrhema live rte l-a wperin nego; ftdwUgittM, fi veils fefli*)^tion ^•unol Bani.Jcnl : fin veioAi-:Imam & vi., ™ ' I^'' ni:c in ^"i^*. "«in Iialta cjfoi uadit fu-

Citato.

futrt_Seribe_

i ado c

dcntut, carnofm, (caber, rimofus, qui, ttifi fuotemppce de crahtl ur,rpcmte dehifcit.ac in iragmttita left fepxrar„ aJiotjue fuL'ruiecntecipelliuir, eolbbjaio, quij noyclltu adeo rabcr, uc *prtxul* afpkidiiribtt arborc*

Suber.

rutrica uir minio pidije viiicantur. Quinquer^uis, qtti dc laud i bus Provhiuar fc rip fit, [ripliccm fubcri conkefn trfcuh. *Sed* prseftiii ipl um iiudire j iwin qiwrdatn in ejus hiftoria tradit ab aliis hwftemn HOT obfcrvata. *Subnu.* ait, *trbar ubtrruni in Olbitnfi n* frovtrtt;*, i/«r> jfr«^Jf *flitndf rtfjjrrc,* Hf iJfttrisrr, *trvnee ingtntt. Uuttcvtjhi.i>t mrtittl ttmiifTimuif,rjtoajfai.quitn* cwitri *frreirumi plutnbti*, <•/«•.« , f.v i» r'"» P*"' «'•"> rii. S K U J I J *ertftiLn munit. (j! bibemKm catentum. Ex t *r tit fubiilt *t.pie 4Jm*inm Athain, fttmtfsitt*, ri flu*tmquicquiAhtfbkk frtpi*i*rttr,rr.4gii,iutoUwtbauritu T* EtmtluT tuts stbn,* UUD *vtiiifiivr . titttthcniiu ccrtitibus hectft rttiv : ijHtflifti ttUuricmimiitittir,tittitiBfei*A*' tut «A lifntftm uffit njuerttttt, ftiitnjiit mjutztnts httmnii, nuitfitm in bwhi* dtviim fife : tnfx* J *f«"i"'°* *J if7!jtm^rtJj/(tr : *itlf-thmrquc trifle* cnitx.* N»n «»• *ftiutitur A^ujJtAipii,nti'dt»sti>nur,»'fitfr>"•"**"'"*:* <ueJ^ SJUCJJ iiciwi J tenfec tori inifo" * B " ' ™ * i xrfor m/en*. *quod Mt&mi&t. »immm rtgtiprtjt,^ is* yfcr#, *& i<mf»ntm*t>ftrv/i<ie>>e lailfdtettit,* Harttnus Qliinquer.ini«. *Veium in* ifo^w.-.ilKJuit JiUpL'titiliiinui Coioiu* Clulius, *nimumiSlmn ?r<*tT*ffi«» tariKtm di,ntuxjt ittrAi*Jmmt •• qua run vitiisditiistum ttturt-'mint<>,* j/t'fJrrj . *U runtuMt «i*"'>* «"•/* ™JB«» n/«nfur;

britutnkct > M&" *tmffiar* Ix't. fftmctntx txtttitn hidfi mvnundii ereftdti & hjbetm t*lci<i-* detotQsiKjntritinu^x iii, « prjecraJTo il|o nuccoiiceTej rum fcabritta ilb wttriotaJ nullaro rein u"I«- De eorotc'iubcris vide cap. gtlifci. «p. 18. lib.-+.ii,ft.

Ti /I (PJ*« . W i w ^ , ^jpi, *m^funtsvgt*. Niliil fiBiiltnidiniscitmnaxiiii wlro habet. Coriipmi, IW'JW. • Cct^ fuberis gemis per^tiij tcilium, s-jMatliioi^^

prum,folia fert,qu# non ineptfc ole* comparari pbfliint: •ft enim folio anguftiore,prolixiore, & acuminaciore, uc pi&ura oftendit; fed oleae non eft oblongius. Scribo, *pvticUs.* Mali folium quadantenus refert, fed oblongius malo, & crafTum; per marginem noonihil incifum 8c acukatum. Videutriufqueiconem, folmm fuberi digrio. majus, rotundius, molhus, * fupernfc magis virens, per margineincifu^& aculeatum, quandoqueverolongius, & acuminatum, minime dentatum. Mathioli oleae folio fuber in Pifano agro frequens. €

OvKelciQuWttclMtiQM&xrit Qui vulgatam aefenduncledionem, n^w'*, *H* neceflanolegere detent oV *xei<pvx>*v, Jx\xfd, Qvxxe&Xwt.* In Pirgneis moniibus & Aquitania foliis hyberno tempore exuitur; ut DihgentiffT. obfervavit CarolusCIufius,cum Aprili inHifpanias proficifceretur: foliis enimvidnftaeerant,qnotquotfuberis arbores circa Bajonam confpexit.Contra vero in Italia & fyfpama perpetuo virent. Vulgaram ergole&ionem retinere debent qut *m\«w\tiM* ex Aldino & bafihenf. legunt, Robertum vero Cpnftantinum fequi debent, qui *TvfaHcH* legunt, ut Lugduno - Batavus codex habet*

*Kotp*jv* 3 ««^ij« *faxctntpoyi/c/Mw* if *deix.* Scribe, *w%nit* 3 «« *<Pk* $**>*wh *pw7n d&iXy* non ut in Aid. & Bafilienf. legitur *%iu.* Si «'#/* legere placet, tumconcedendum, ilicemj^minam «#»'• non *&** vocari. Vertunt, *aquifohajimilcm.* Re&ius, *aqutfoiia thctfimlem.* Nam quam vulgo aqmfoliam vocamus, bacciferaeft; glandem verò fert fuber. Glans calici majon, hifpido, afpero, magifque echinato infidet,quàm ihci, magna, ubi maturuerit, nigricans, iligna longior, & obtufiore ciifpide, adftringens, & exficcans, & guftu multò qu^m iiligna ingratior, Magna ex parte conjundim nafcitur, ut avellana, fed craflb, breviq; periolo, & firmiore quam iligna. Ramis nonnunquam adnafcuntur dura & lignofa qu^dam cinerei coloris tubercula,adcòfirmi&rinherenna, ut nifi fra&o ramo, eximi non poflint. °

nteAM&Zn 8cc. Plinius lib. 17. cap. 24. *Cortice in orifem detrafto necantur, exceftoftibere, quod fie etiamjuvatur. Craffefcensentmfraftnngit&Jlrangulat* Vide cap. 18. lib.^hjft. Vide cdp. ai. & 24.lib. $\Caufar.

KE*. *11.* CAP. XVII.

De colutea, colyteaque, tf *hum Alexandrina, fiedque, & *>iti: ue ea vite, quam vacant phalacras : Quotque rhamnorum genera, Item de (equo $ & pahuro.*

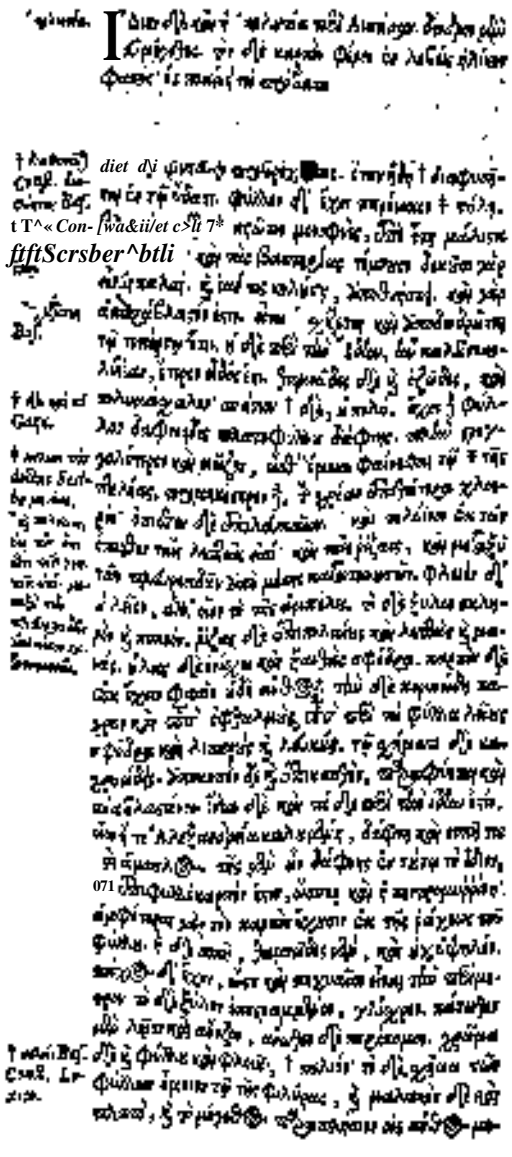

diet dji t T^« *Con- fwa&ii/et c5ti* 7* *ftftScrsber^btli*

Colyuaquoque Uparaepropria tradituc *At-«colocte*.* bos magnitudme praftans, fruftum in filiqua ferens > xnagnitudinc lentis, qui oves minim in modum pingscfaat. Naftitur femine > & fimo prsecipuo ovillo. Tempus ferendi, cum Arcfcurus ôccidit/Scrcndum femine t praemadefado^cum jam in aqua 4 fflillulare inceperit. Habet folium non abfimile * ftfnogteco: germinat primo *t* nnicaulis, tnennio maxime, Qijoquidem tempore baculos decidunc: cunc>enimF^xltanrioresel& *vi'cauutce.* dentur: & fi ica quis decurtaverit, mox arbor emorittur. fhaud enim latere plantigerp conftat. *tftj$mfr* fparoitur deinde in ramos , quartoque anno *z^tnim non* •boreicit. Arbor ckca Idam proveniens, quam^"*'*'' colyteam vocant, genus aliud eft,fruticofnm, ramo-/^^?^ fum, alofum , inventu rarum, non crebrum: fo- *J%Jm* lio laurino lauri latifoliae, fed rotun4ion, amplio- **' ' , rique, utvel ulmeo fimile appareat, oWongiusta- ^*coUn*f^ men: * colorc parte altera herbido, rergo autem *w%'£\nfr* albido, ncrvofoquc. Turn ibidem nervulis praetc-^ 'tf ** nuibus fibnfque, turn inter eas propagmes, quac de *verfi* f *0*' *TMilo* callo ' in coftarum fpeciem adJucuntur,Aw» exorice noo lavl , fcd quaC vitli vcbitur : ligno.mailiuscnchora, fpiWicon tonftat: tedices get fiamus gcta- tes jiiiei uS>u, ^ *8cnt* > fed vibratas, ftamc nervi/fimi, que majorem in modum: frudu, floreque calicc reputatur. + Amentum autem, furcuhrn, <fcon- gloinerc.mafque circa folia, admodum laves, pmgues ,&can-y2<n- fi mcdidafque, façie ameiitacQi fundit; pra;cif*a}* *ve* *fig**ne*;*rt*«»^"' deufta, ab imis fubnafcitur, atque refurgit. Ilia *quo-m'* ^*tie* . que propna efle circa Idam fauntiirflanrusAlfrir^'J' pndrina cognommata, &ficus quidam, vatifque. *ifta,* tauri propnetas, quod frudum fuper *Uza-uff,*^ gnit „iiqucmadmodum mjrtns fylveftris: *qmovefiavafi'''* frudum atnbJB fuper dorfutn folii *ferunt.* Ficusf *{«*<''''''* fruticofa ei, nee excelfa fed crafla, ut vel cubi- *cachry,''T* tali ambitu fit, ligno.contorto , 1 lento, colore"^**%• tarn foln, quam corticis livido : figura foliis *ti-^fl* Iix fimilis. Mollu quoquc , *lat*aque font, magni-'A^ tudioe fimilia. Flos *mefpiii* > & cummefpiloflo-A^^

fewt foliitewo ducqiadm/iJi.i— *rufcttis-* *Aijtjlb9*

ret.

iub2n » > , ifvfyt * A«« iA«V «*W ^•yyw •

K« mop*, » S ^jff

^ E ^ T aflS.*<r%wov iftiQwttt nv&g Wag. m (JSjji

on)4

5

5

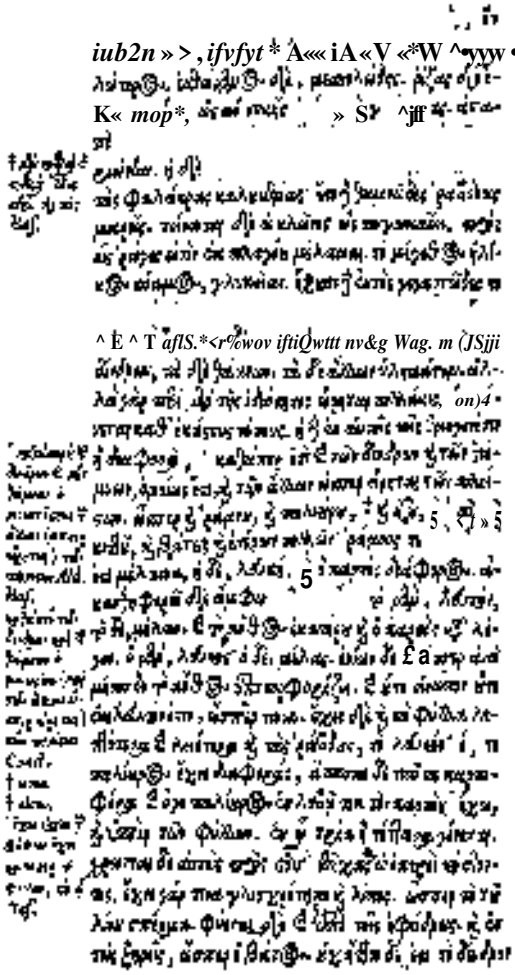

ret. Fruftos, quern ficum appellant > rufus ,• magiucudine olivac , fedrotundior , guftu mefpikceus: craffas radices agit ut ficus urbana , lentafquc. Nunquam ha:c putret, & cor folidum, non inollemmedullamcontinet. Vitis nafcitar eaparte Ids, quam vacant Phalacras. Eft fruticofa, virgis parvuhs, & ramulis cubitalibus pdnè exporrigitur: quibus acini laterales nigri adherent, magnitudine i fabje 5 flulccs, qui lignum vinacei moifi in-i tus continent: folium rocundum , individuum, parvumqt?e. Caeteris quoque montibus propria quaedam natura dcderat 3 aliis arbores, aliis frutices , dliis rdiquse maceria? aliquid. Sed proprietatem fingulis locis ineflè ? diftum fsepius eft. Difcrimcn autem quod in praedifiis unigenis., tarn arboribus quam fruticibus pcrcipitur , in reliquis quoque plurimis pari modo 3 ut cxpofuimus, inteihgi pocelh Exempli gratia: in rhamno, \pa-*f4i liuro 5 aequo , occo, fluida , edera, rubo ? raultif-^w > rho$ que aliis. Rhamnorum enim ajianigra 3 alia candida > fruclulque diverfus, ambae vero aculeigeras? t^Equorum quoque alia Candida , alia nigra :" & flos fruftufque utrique pro ratione difcriminis a-fwicunu lius candidus, alius nigcr. Nonnulli etiam medii quodammodo funt, quibus[1] * flos in purpnramt/ojwfor« candicans. nee enimfulvus, nee exalbidus eft. teauiora, lsevioraque candidae, ut virg^/fimiliter graciles, & lasves. Paliurus quoque J ^ J C X V dirrerentias nonnullas habet: omnes autem ^'Jboeft. Siferae funt. Et paliurus quidem in fili<jua *feit, fert fupu in qua terna ? aut quaterpa lemina gignit 3 quibus/fl/w , in msdici contra ruffim contufis utuntur: habent zA^u* nim lentitiam quandam^atque pinguedinem, ut femen lini. Nafcitur l<9b dilutis > & aridis ficut rubus, fed non "minus dilura qusirit. Foliis deci* duis eft, non perpetuis, quemadmodum rhamnus.

IULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIO NES.

H *zfe) til* WIMILH i&Xbjt Krivnew. Caput hoc, quicum Jufertorefecerunty ut ejfct unum, nomims victmtate ft funt.*

'A™>iV. *Theodorus florida.interpretatione ufus efti ($ addidtt,* cailimu *Etlegitrefti,* «AMS, <%*?^w. non au Jem

^ JU *Theodorus,* radices vibracas. *ambitiofl*9 In Codtce % //«,* fibratas.

'lA« 4è TtA «gc TW ittv. *Et hoc adjungas fuperioribus locorwnratione. Idaemm funt peculiars. Feftivumveri.* N<JW *qnmodo Idafuerit propna ISurus c&, qua Alexandrwa nommatur} Not a KSV^^V^ & qua r data funt in noftros Comment trios.*

'H *Jfc MX*. Profelib vanos mortdes. Ndnlficus obtinet, non colorem}nonfolium, nonfruSum. Floret htec, nonfloret ficus : poftremb lignum difamile, turn eonftttutione, turn natura.*

^f, calvas* *Qgemadmdwnnobis multicolles, iS montes nottfunt hoc nomtne.Legit ThsodoTusww&nfion% mymiait. ($ omtfit, ptttew.* ^

^i % r !**. *Materia diverfa hac. aliud igitur ca-* jiu c w ? t f e / o w mtuuconvemrti *docuttfupra.Nunc differentia: traftatkffeciebus adeb incondite:* jW g Wf *moneredecuit: vajratur. Mmoris tamen materia argu-* RCttm<?i?, *utfruticum, atnue cjujmodi.*

ap^rw. *Mmficum tllud.* Inturim, (5 *alia ex DiofarideLatmaarceflitfape.multafingit.* Nuncfpinam cervalcm *pone re noluit. At, 1m,* aequum, *vtrtiu Etj*uZ,&m-* dam *interpretatur. Gate turn* pm, *notyen eft Syrum, ficut f$ infra.*

"on auAitvg@' '%H iiotf^du At eas quare non ponit} Pa-Uurum ejfe tgnoratthn i rectntimhis, docuimus tn commenums.

ROfiERTI CONSTANTINI ANNOTATIONS.

K 0>M7t*. *Colutea notifiima, vulgo* Baguenaudier. , Afite. *Hiefiltquisfi dicas, faljum-7non enm f\Uqu turjedfert follicuksfive veficulas, id eft, Qvayfafive* (pyfl»i« $ 9»A«»««, *Qua XcQi voce Theophraftus etiam com fie fcfikt, ut ofiendam exemphs in Supplemento hn?u<&* Graca.

, *filiaatf fihp, etimColumelU.tain.*

etymlogk.

Htcfinh farembefit, cujus Pi ticipium toll rtf.*

dttm^oneniitfibk Sambac, ^ rw®-. nee Omus, qu*f, axinus eHnivejlris CthmtU* cujus cauiexltvu, pmnt ^m ^J rem*

*nn*U. Superius «61 p*t* dicebat,* w * $''** wf ^! *viptTi* AB^«HK» ^«W^»A» *Mfns. 9iL lbus p iat > h''*c locum depravatumejfeylegendumquepiHV' Kam lauriut*

Supra io-

.Et Plimus laurum Alexandrinam & Idaam adftltb.tf cap.* Jo. *Seddicet aliquitfi Idaa,quo» modo erit Alexandria} Sic pro Thcofhrafto&profere-jpondetidemFlinius lib.* J. wp. jo. Aeolis proxima eft, quondam Myfia appetlata, &qu«Hellefponto adjacec T^ T ^ jpgqjjg j roas Antigonia

1OANMS *QD£I A STAPEL NOTJE ET. COMMEN T ARiUS.'

Coiyrca.

our nondurn marur.lrcnisqinndam formatti ottetidunr, colore lu'eo fuJlu pi^-t ant fabx- MuturEt.iteTO adrpea, Icniisforma fiiiii.dura, nfcra, plana. A Majoin mulum seftatem floret, intcrca folliculi maturum Icmcn prsbetir. Apmlflatai'osKort.enliseft.nec, quod kiam, in incultis repcricur. Siliquofe coloitse defcribic gencri triadiligcnti/Jimu? Carolus Clufius- Multas prior *ex* una tadice fc« bicubitales, inwrdum & tricut::ale? virеas, graeil«,fsti5tamen firmas, in frequentes rainos divifa5,foliaalacafq>iem,aut novem.uni coftar inhsrentia, bina temper c* *adverfa* fita, uno imparc exrr<mim 2-lamoccnpante, coloires foliii fimilia, fed minora, faturati virentia, mjrrati admodAm & amiri faporis : i fin— gall's rar/iMlorum alis prodeunt tcnues pcd:c>ili, Eoftinentes plSramqiicbinos nonnunqaim ternos flores, coloite*fijnlies, forma Sc colore, fedminores, Sinonnihil bdoratos: (iliqujc ceTetcs(>)Mt)n(^c, qiiiUifHamViMiLr articulis diftinilc.oblona;!, Isevia, fafci crforis,&nwiati faporis ftmim,fin^ula'iint;ulis irticulis inr^ufa habetir; acadis lignofa eft, lonse late'qiic *difpcrCi.* fcft Sc altcr.i humilitjr. humique diiTtifa ; neque folionln) num^rn a-it fin, flu: forma, "cquc fiorum forma ant rolor* i fupcriorcdifferens: Scd *bains* rirgae palmares aitt pedales duntanai, hyeme interdmn marccfccre folcr.r, & novo vcredcnttot'raJiee re^erminarc: filiqiuc 3c feminapaтia; radix (bsilitet dura, Ji lignofa, latE fc fpar^it, Bt fib.i.i aliquot iloiiata eft. Sponrc Si abundb nafcantur ad Italetlftcnjft, ricinifque Viennat moncibus, turn cti.iin in nnnnullis Pannonia: nMntanis locts. Prior in Bclptii horns enlrrur nafoOMT^ue, u: adverfariorum au&orcs fcribunr, in Valena Mompeliani a^fi fylva. In hoartifalta longc rrtajor evadit. Pofterior etiam in hortis culra, panld majit fit, S plerQmqne rirgas hyeme retinet: florentMajo. Terria nititur radice craffh, & lignofa, lenta ramen, & Havefcence eoftice olxlutSa, multifque ftbris prsedita: cxqtiaplur<?!fin<iul!?annis,incunce vere, novas producit virt»a^pedales, nonniinquatp oriam cubitalet, lenta^viminea;, !sves, virides. Ei in *hit* temcrfc fparfa alara folia,qutna, feptcna,au: novena tnu aofta; hhan-entia, cxficcantio primijin fjuftus, deinde nonfiihit acritnnni* in fummislabrisrelinquentis. Floresin foliorum oblongis vir?ulis inherent copiofi, k->ntninacei, in orbicul .iretti coronam djfpofiti, fla'vi, nuJIo gratnoiiore coniaietidati, quibns fucccdunr articulatim diftinila: fUiqux, fuperiorit>nsbrevifir«, fcm:n in fini2;ulisarticii!is continentes, pplypali Valinrini: m-id i, Crcfc^r in mnntium , qui a Dmubio , S: ftilcnbtrgrt -LLi cminenri ad alpcs CTttcndmicur, radicibus,inter vtpres, *"i* ad viuccorii marlines. Floret luiiio, nonminqui ctiim Majo,fubfcquens hyems virgas cormmpir, Nonidefanr qui ana?vnn vufgo vocatam .colokea n pjrsnt. Sed nee Irec coloirea multis decsinfjs eflc pored. T^mul n on fit arbor magna , nee uniftirps. fv n:neiar»at, nee decurtata moriami*. De anigyrrae ciraimfcmir ada^tum. Sui-

civitdi

Attiat. fhs,quittitutt>Anem emittit, and^p *magynn ammoves, in usifuiftbi iffit mderum eflsnt, eft autem ana^yron planta, qttf »°cutnc/ita aoAimf* *,^m>es,3ttf jhutit*

tn. Sctnen tetiuium fsrtium eJl, iE vtmitio excitandi virt'lte fr^diium. a mmnaUii iffi ffanra tnngfrii iiactttur;

DLi^confandkplantaj.ono^yron, & anatjyron. Vide Jib. *6,* cap. 3. Adagium hoc van! narratur ab audtoribm. Alii ad frutigi^ rcferunt naturam, dc q^uo nobis jamfertna eft; medicimentis cfficacctn, vcmtn*qidte* f m u n t n j^ravi, maximOitiMiM tmcar, colas frudtis, ii intiis aflunjatur. vehemenrem voinitiiiii inoi'cc, Undc vclabodoriseravitarc, qticc carpentem -cinfequitur, vela concitan^i vomit us efficacia, parncmia deduila videtur. Alii ana^fyrutn Efeni»tn quciid.im ei1 ftimmr, qui proptcr violacu'tn ficcHum fiium, vitinos omncsfundiciis evcrterit^atqnchuiu!! proverbij mcnW*>-nwnfieri apud Ariftophsnai [n Lyftftrata.

O *y£\> mii*

V«ic tiveni, ? ^ ^

Aliis alia placet ftiitcmia, SuflBcir duai in mediumai> tuliirc. *My,p,* didhim pucant a natali folo, ut anagyf ran profruticc tion fetus lii]namus,ouam anticyram pro hclleboro. Stheplianus *«&!* » W . aj'iagyrmn locum ede ai: in Attica , qu*r ad tnbum pertineat Erechseitlcmj *iix-yipSs,* Ji>«®- jfi^.J®- f«.;t. Dcicribitur a Diofcoride libt- 3. cap. ijg. rf,,^,,i wn,

Anagjrin,fum qui anajjron, alii acofon

t. Fr««i: *ssl* **ar&s** *infiarjot,,j is virrti •Btiici *fii~tniln^erqvam gratisf/lorc/tore tTaJ!ic^,ftmme* **in** *lortgit ccrnifitlij, remlinsfi^itraflwili, verjicohrt, ttcfitide; Qltld uva matureftttitc durcjcit.* ***^Ig*"yocari trad it apud O-**iibajiunit>i(9n>; in ai:iqtiLS Plinii cq4icibus acorionSt acoton. Ver.i leAio aia™" Nometi accepiife put ant, quod maveri nolic, proptergf*vicaieni <xlorii Apud Plautuin & Feftnra naufea ditirur, quod naufcamodore fuo virofoinoveat.Naulea, inquirFeftus, hcrbagravis, qua coriarii utuntur, a nayiqiiali haufea diclaii" &ji«i(jr. PlitiiusflorcoJerisvertit. L:

vocatu» in Moreto.

Hie nfus,* B *latefnx&cntct iracbiit bttfl

Varfo lib. 1. dc Re Ruft. c. 18. JJWBJ *ufiui d eR con.* ***trunum natutit , lit arbwettton JbliiHi minusfertnc; fei ttiamfugiiint, at mtrorfuminfuadutnfiTrdinint, utvi-i & j i A t f j ' l t , tit quncujft jtigUniti ,*** **(in** ioamiquii.cudiccjHgafan^^Jg *fbfii fdi trtmtfacitpufieritem.* Quern fugic?irtter braiTlcam fie vitem maximum ede.odium. Plinius lib. 2p- cap. 4.

(Jegallinaceojurc. ***Ejjiaicitts tnim coBi cumolere marine, tut cybio, nut, cappari, mttafia, sut herb* nitreuriati, nut pohpedio aut anetbo.*** **In.anuquUr. noftro cadicc** ***ttutcibQ,*** *ant capfari* lenHtur. Scri be *cnico,* Diafc. lib-2, cap. f 5. de codem gallinaceo jure *4"t* j rtun^iipi *p.'^£i^ ^ I H W , ^ Jtttifym' t i *Av * "IAB<6f "• Sttnt qui tntrinam brafii~cum, mcrcmiiUm, tnXUtu , aut pljpodium fimul incoquant.* Conftat erp), oln(nc^* *fax/i** brafficam vocafi- w » t <i *i(stiiut/inKQis.* Oribilius /imyTt. Vul« gatara PlinJuS defendit libro 27. capice f. Anagyros, quam aliqui acopiuni vocatit, fruricofa eft, grayis odorjs, fcmcnincorniculis, nonbrevibus, (imil^ ri^iibue, quoddurefcic per tndfe. DioJcdrides *tttaturrfie* i/c wt>.:; parvo diicriininc, Non tnultutnrcftrt, In permeffes an

Anagyris.

sm.i iiurefcat. Tn vcteri ctxiict"}' sjjiit, fp.^'**- Icgitur. IEI aliovero coJicc, J ^ ji«,Vulratam piobac Oribajius, Pro ana^ * piantam

planram cujus mugihcm adpingere curavimus, oftendunt. Arbufcula, vel exiguae arbons inftar frutex eft,humanam altitudinem non multum fuperans, interdum minor, interdum major,calidionbuspraefertitn regionibuS, (nam alibi duorum etiam hominum magmtudinem *quanrem confpexit dihgentifT. Carolus Clufius) multis ramisaradicibusfuisfruticofaaflurgic,cortice ex viridi pigricante obdu&is, equibus ramuli profiliunt> onuftifoljis trifoliiafphalntis, dilucius tamen fupenus virentibus, averfaparte incanis, ut viticis folia,odons,ut fjpatulae foetidae vulgaris, adeo gravis, 6c tetri, uc rranfeuntibus fuo foetore caput offendat. Ex fohorup fedibus&ahs, bini, term, aut quata§niad fummumflores fimulprodeuntoblon^ijquinque folns conftantes, geniftae fere auc cytifi florum modo; led quorum fupre"mum, quodrehqua inrepit, breviuseft, Scminime, ut in illis,renexum, colons intenfiite aurei, rehquispallefcentibus. Siliquse deinde fuccedunr digitalis longfitud in is, pollicaris vero latitudmis, cartilagineae; in quibus terna autquaternafcmina nonnunquam plura, fans magna, exiguis phafiolis aequafia, renis forma, quse mitio candicant, deinde purpure'centem colorem contrahunt, tandem cum plene matura, ex caeruleo nigncant. Ut aptiffime Diofcondes TOW^AOV dixenc. Nam ineode fru&u non exi&e maturo,tres differences colores fubinde confpiciuntur. In plenfque Gallic Narbonenfis, turn & Hifpania? Jocis abfque cultura gigmcur. Florec lftis Ianuano & Februano,*ftate femen maturefcit.Bellonius lib. I. obferv.cap. 17. in Ida monte nafci fcribit, anti-**quumque obcmere nomen.** ***Anagyndis, inquit, arbuftum fafitmfecundum regtas via* nafatur, tarn fatido odore, ut €apitis dolor em inducat , antiquum nomen etiamnum re* tinens; nam anagyros vulgo dtcitur, adeo tngrati eft faports , ut nejxmehcaquidemcapradeguftarefuflmeant^*** Hononus Bellus Crctenfis ^edicus contrarmm fere affTent, epiftol. 1. ad Clufium. *4nagyns,* inqmt, ***ujtm fecmvtasfrovemt.dtjfinque ab ea qiam tu l^fr$mHtff. hifi.fttrp. c^.43. dejcnbis. Namwtundio'A folia profert.*** *vocatur* ***«fr&i*caditjuetnterdt1kutcapr<e, G? ovesfami ******* fohahujus depafcant^Hicettdemfit mgratifimi, Wpojtea ex'barum UEleUfeus confiaatur.quo fi forte ignarusaltquisvefcam , aut lacbibat.ftattm exatantur, turn 'vehemennjhmivomitus, turn fluxus vent is, ut cum hoe JtPiJiimfaccdat*** *fluxus vent is, ut cum hoe mdmvmdatfnt* ***JPJimfaccdat, multunvitadifcnmenvenennt , earn f*** *can* ***J^frutex hie omnibus esl exofus* Ad anagyris claflem reitrn deljet *Laburnum* vulgo vocatum, trifolU arbor vocata;tadd tna communiter habeat folia, quanquamahquando quatuorautquinque, uni pediculo adhxrentia proferat, ut eiquianteanon obfervavit, di-

Hujus tria quaecunque genera

? profeOV in^ns. Ahud folio majori, minori aJjud, repenturlacion, mvenicur anguftion. Quodlaci-Jolmmvocant, folia fert terna longa, ma^n.a, &lata, »olida,atrovirentia,hujusfloscubito major eft: laburnum Plinn eflfe volnnt, cujus Plimu^ lib. itf. cap. 18. memi**nit.** ***Aquas o\&re cuprefit, jugkndcs, cafianea, laburnum. Alpma hac eft arbor, nee vulgo nota , dura & Candida materie: cujusflorem cubitalem longttudme apes nonatnngunt*** Laburni vulgaris matenes mcduliicus migra eft, cmticetenus lutea eft, inmodum ^uaiaci. Apespraetereaeius flores non afpernantur. Verum, ut Mathiolus fcribit, flores ejus attingunt. Quod Cero palmi lon^itudinem florem nonexcedere fenfrit, idde omni laburno vulgo di to verum non eft; Repentul enim in horto medico, cm long£ major fit flos, vulgo **0O!&e fteten** *aurea catena* vocatur. Aquas *xcl* aquofos tradlus afpernare nonviderur. Nrn nfignis, & magna; alcicudinis in Bataviafit arbor,enam -\mftelodamsubi folum fans aquofum & humidum. Quare, non multum a vero abfunt, qui arbo-emhanc anagvrum alteram faciunt.

fH 5 *rfo \y n* eft, a priori lon^e diverfa, ut exutnuf- defcripcione palam fit.Lege cum d o ^ Ga**za r»** **55** * ^v.

TJ **11. de f** **Theoph. T- 5 &*« V** **Si ad verba Theo-** **nechsc** **vulgatale-** Vonimq^udameft! *t^Z^lT^JT^T* ampla lataq'uefunt, rotundis longiora, Sunt quidem, inquit, foliacolutesefimilialaurolatifoliae, fed rotundiora, & amphora, adeo malo fimile apparent, nifi quod paulo etiam oblongiora funt.

K« *TnbvtM* &c. haec corrupthlima. Corrigit Conftantinus, *wxvivot (M ftSt «on«&», mts)t7ir7Uis lot n& pi&s (ttmZvtr* &c. Quid folio cum radice ? Praeterea bis de radice aget Theophraftusj fequitur enim infra, *^fa* j *t*i*** *Kirncs, t&j pew*!.* **Legunt alii *mXvun ml? teTFiulsiri, pe&Zu* TJV *vfrdyullXs tin piw s&fo™vvm>,* deletis fupervacuis** his didionibus c« *% w&& & w fa pifrs.* Certe voces hajvelfupervacuse, vel corrupr.se; Quorfum enimtautologial(ta *om&tv i7n>^jKCB40v, fyy vnXyuc* & * rtSv* iV<&V &C4 Qu^od fi cognita foret planta, facile quid ahud'n locum^ *w7s pifcs,* poflet fubftitui; exempli gratia *felsteTrwsieift spotfi'*w, iv&ois* vel fimile quid. Quare cum doAiff. vins **lego** *mhvtfop &Tf :£T&7? im ftgidLV* T *^oetJSi tin ptms HP* ***fawxmK Supern virtdi, inferni cano, fibru multH tenui* bus nervofo, inter eas fofitts, qua a media, cofiarum wfiar, ducuntur.***

Tlu) **5 *wpvttlh wtfvv.* Vertunt.** ***Amentum autemfurculunti* Verte.** ***Cachrjnaute*i tn thyrfum fafttgtatanj,velclavatam*** *gem* Vide cap. 7. hujus libn *wpwhs* vgwj cachrys oWonga, in modum clavae.

K« TW *i$*>ft*t* &c. ***Gemmafque circuit folia,* id eft,** quae globum nafcentium foliorum in nodum exphcatum ac reclufum obvolvunt & openunt, Sic popuh nigrx 0culi primum erumpens germen refinofnm vocamus, quando folia nondum expanfa funt,fedconclufa,& convoluta, inftar pjluhe oblonga?.

*~lti** 5 Tff 3 *«$& riu) M» hb* fee. Mulri arbor.cm Iudae vulgo diclam fde qua enam alibi nobis agendu erir,cap* de ceronia & fpina iEgypti. jcoluteam efle volunt.Multa tamen prohibent hanc probare opinionr m 5 quod folia ferat circinatx prqpemodum rotunditatis, lauri, malf, fraxini, ulmi fohisVotundiora. praeterea, quod nee fit arbor nodgfa, nee ramofa. Infuper, quod nee clavatam cachryn, vel oachryos quid fimile gerat. Cortice etiam conftat levi, nee gonunas oftendit, laeves, pingues, candidas. Denique, quod frudhina floremque fert, cum utroque carere Theophraftus ex aliorum fententia fcribat, Arbor Iudae interdrm it arborem juftse magnitudinisloci scultiscrefcit: neplecfta,verb& fponte nafcens, ut plurimOm int^r frurices potius, quam arbores referri debet, ecaudice lignofo ranores fert ramulos, alternatim *Q** latenbus nafcentes, cortice ex purpura nigricante veftitos; qni r-mo v^re ante folia, aut iis germinare incipientibus, interiore pane ternos, autquaternosfimul jundtos ferunt flores, ochri forma, fed coloreeleganti, purpureo, rubentes; folia deinde ex incervallis prodeunt alan fere, fed tenuiora , circinat* propemodumrotunditatis, nervofa rAncdfm uti ariftolochia. rum$_2$ & dura: fuperiore parte dilurius quam afari vircntia, inferiore vero nonnihil candicantia. Floribus fuccc-dunt membranaceae purpurafcentes fihquae, & quodammodo tranfparentes, crmpreffae, digitalis Iongitudinls &latitudims, in quibns femen lentis, planum, durum,

purpurafcit. Primum in nonnnllis Hifpanix Provinciis in fepibus ac dum^s rcpentur. Italia? qrcque montes Narbonnenfis Gallic agri hoc non deftiruuntur WIVP Apud Bellas in hortis politur, Novella ftfrns adierfiTc hyemis injurias ferrari^ munirirne debet , adolta hiv mem fert, eriam fatisfa?vam. Alrenim genus floret didO,fponte nafcens,non obfervavit d j fius, fedfemine duntaxat natum vidit in

T?f *pg»hk*.* **De lanro apit Alexandhna-Lauri forma q«adam nomen laun accepdft extra controve, fiam eft. Seduncte Alcxfn^nn« *iifa,* ^ acceperit non conftat. Nonnulli abAle,L Hd?s E mons eft Ida, npften accepifle fcribunt. Circaldam mfc. auftor eft Thcophraftus. Pl** A J • T— proDaDiiis; qui non ab **Alexandria urbe nomen Hnpofitum volunteer ilm ab Aknndroipfi,, ^uo&urbi nomen. U n d e S A quit, g™,« « ^ . S.c « ^ w ^ > xs f3 ab AchiU< / j j ^ , ab Hercule.**

ut dotftiores judicant, Vide qu* infra dicuntur. Alexandrea(ita verrerc placet,non Alexandnna,ut fecit Plinius, nam ab Alexandro, non Alexandria nomen habetj *Htrba & plantajab altts Alexandria Hacin eertamimbus coronabatur Alexander, nennullt Danaen vocant jtlii Chamadaphnen humiUm laurum, nonnulh epipbillocarpon ; vet phillo* carponj* vel, ut in fcrinto codice legitur, cpyphillacanthon Diofc.lib.4.ci42.Hacdecaufa *fiQa*n-A\sg*itytv* vocari tradlt.*aliQnt* cl>*tZxvfyHX,ot* j i*Jkicdt*>>*oiO(j Shvcitwyoi* j *vs* *mei*5 £«)»«», *ctHTtQoiplw* K«;eyx«,ideft,*Laurus Alexadrea> quaaltfut Idaam, altqui Danaen,alii hypoglottion,alti %alearn, ahi demq; ftepbanem vacant.* In opnmo codice excllentiff. Salmafius hunc locum legi ait, *ot Jjt fiQxvov u$s-&,Jpov* wJ«.Rdiqua moxexaminabo.Hqc Plin.partim de Lauro Alexandrea, partim de daphnoide. *Eft,* mquir, *& Alexandria, quam ahqui. ldaam> aln hyOogtottton,atn daphnitm , ahi carpophyllon , aln byfelaten vacant. — Uquoque quod da^hnodes vocatur genus, tn nominum ambitu esl.aln enim Pelafgum/alti eupctalon,aluf!epbanon Alexandn vocant? Sic* fblet Plinius confundere herbaru genera & nc?$nina, ex aliqua fimilitudine ac vicinitate. Non daphnoides, fed laurus Alexandrea fie vocata fuit, tefte Diofcoride & Stephano «fc< WAc«r. Sed cniis illc Alexander qui coronams fuit Alcandrea lauro ? Philippine filius Macedo,qui & magnus? Non vidctur. Iheoph.qui Mexandri Magni a»tate vixit *A«f *'*^««* Aty»&> hanc vocat,ut videatur non recens nomc ab Alexandrp,Phihppi Macedcfimn Regis filio, fed antiquiusab alioquoda Alexandro impptitii nomc «A«|^«W.Et qnisille Alexander?DeParide Alexandro accipi oportct.Nam Theoph. peculiare facit fructicc Idae Troicse. Grseci quoq; cum ad Troiam eflcnt,quod indidc coronarciitcr, Danaen & Pelafgon cognominarunt. Praeter AlexandruParide (S> T»»? *ajvn* fortimtnus,8c in Ida educatus, nemo fuit?vel faltem fie inter aiKflores-convenit. Hie Alexander in a^onalibus eertamimbus,in quibus omnes vinefbaj;, hac lanro coronatus eft. Locus etiam fuit in eadc Ida, qui Alexandrea Vocabatur, ab hoc Alexandro J quo in loco judex inter Deas fedit. Idem S^phanu^; £»^ TPT®- *W* ffy TJTT^^I?, 'AAs|«v^«i8 *>iyo$tij<&'\i£,(petal* r*TIcl&iv Jlxit&ivccf* TO? ^f«V. *Eft etiam locus in Ida Troico Alexandrea di?fas, in quo farm inter Deas judicajjb refer tint. 'kySm* funt ludrica certamina, in quibus Paris omnes vincebat.

Solus qui Paridemfilitus contenders contra.

Immo ipfixm HecTrora devicit. Servius. *Sane hie Paris fecundum Troica Neromsfortifitrnus futt:adeb>ut m Trota Agonalicertammefupcraret omnes,*pfum etil He&orem:qui cum iratus tn eumftrtngeretgladium, dtxitfe ejfcgermanu, quod allatis crepundus Vrobavit^ qui habitu rujttct adhuc la* tebat* Ab hoc Alexanaro Alexandra^ planta di&a. Eade laurus Danaa cur vocata fuerit dixi. Pro Danaa apud Plin. Daphnitis legitur, *Ahi Daflmitim,* inquit. In antiquo, *Aliidamphnem,\z<gix\\r.* Scribe ex Stephano, 5c Diokoride. **Aht Danaen vocant.* Qi^oftiodo m alus antiqflis codicib. quidam fcriptu effe obfervarunt. Idaeam ab Ida monte nuncupata effe, extra controverfia *dt. frieiu** vocan tradit Diofcorid. In altero codice £«>i« legitur Vcrifimile ^Jriatali folo nomc impofiru;Hefych. enim ^ A ^ ^ exponit, 7TS>», ^ J»>«««. Fortc nomen hujus lauri ^!EA«*; quod in ultimis Idae radicibns nafceretur.Strabo lib. 13. uki de Troade agit. *ifi* ^5 «d>. «5r^»jaj *KVSWU*

\37fp f XV$«4W- *$* ^ tgj«f VoJ *i $*«* r KV^MVSU QUYH futemultospedcsbabeat Idapomtnentts, & fcolopendram fown4 referat. His duobus extremis termtnarttur promontoriisiuno, quodad^eleiampertinet.alteroLctlo^prius mmeditcrranca dcfinit, baud mtltiufupra cy^icenum agrii.hodie qutde fyleia Cyficcnorum eft &c. M S. uno £«*«« malc legitur. Dicocorrupclegi. Nam fericsalphabeti Stc- ^iychiiyulgatamprobantledionc.Stcph anus ira ; Alexandrea, anatali^folo non fr^fed &«« nuncupate eft. Oo ^^T/.K.T£ia confidcranda,anlegendumiirf. *y>*rio>•* vcl *•****»*;* quod ide eft?Ah *wy^fbv* nomen, lauro Alexandra? conveniat ? An hypoeloffum a Diofc. Iib.4,c.i32,defcnptum cadefirplaoraqaam codc libio cap. 147. Ifiuri Alexandree nomine defcnbit & *vcrzyiufar* vocan tradit.Poftremum nbi dc delineationc plant* Icrmo erit examinabimus. Nonnulh *i**oy>»*n* legendum contendunt. *I{ufct, mquiuntjoha habereon.nes ttjla?itur> Sed non aded grandiafunt: prater cam cufpidem acummat* definunt, qua obcaujam ,five magnitudtnc five cquorii lingua figuram ca vccemtetligas.nulla mfohis ratio cjus er;t, fiecji ctia-n, ut m Phnio legitur, Gracam prapcjhionem vm,conjunftamhnguaa Gracisfuiffe credidens,Diofcorid. htftorta reffondebtt. \y UK^V emm,* id eft in fummo *linguUs exire bicait, « ^ P -ms $6h\c^ id* ej?,fecus & iecundum foha,ftf# *bicintclhgit,™ caulefupremo. At cauhs dtfinens folia proferhfed confer ta lanugtms pot ms,quam foliof& comamlutitudinemfe apeuevs mvolucru, nonahtei quam tnfpicatisjeminibus ahqiubus, & flonbus fit; differt tamen afpica, quod rotunda, quatuorvc plerumque anguhsfpica furgunt: in bee verv quod ultimitm in caule exit, %n Utttudtnefe cxphcat>&' quomam humana linguam imitatur,ideb hippogls§JJum,quafigrandis.hngua ditla.* .Hrfc;inquiunt,w0«. *bis ongo nomims & c#/Ja ejb, qua licet Vltnu hiilon* ad~ vcrfan videantur^it* enim, & in us ecu hnguas, folio parvo exeunte de folns; *memmerunt orrtiefl* (inquiunt)y^uy *nos Gracos fcnptoresywpracipue Diofcoride ; (Sin vertendis ejus vcrbis quam debemus ilhfide praftare^qui \v UK&V tm. &'-n7s <ppA*0<?,pi;odire* in hippogloffo *dicit^quod eft m fummo, & fecun&umfohd,,non ex joins Jed ex fummo caule,mta. pane definunt foha: id enim tv *x&v aperte fignificat.* His verbisintelligi volunt, hippo^lolinm neq; à toliorn, quae rufco fimilia habet, maenitudifie, ncq; ab equina lingua

S^uncupandu. Hi non videntur mihi verum hypoglofium vel, ut legendu contendunt, hippogloifumindicare.Nefcjpqnam fpicatam Janugine;minducere conantur, cujus nullusiinqua.au'3:or in hac plata mentione fecit. Alii perinde fenbunt *anvsriybuase9,an* iV^raV^^aj-apfcnbamus^Nihil, inquiunt, ad plant*nognitione facit, an »W« vel *vai* dicatur; cum utrique nomini eadem planta aptari poffit, eademq;cnt;ut fcilicet hippogloflum,A folioru magnitudine,maffni linguamreferens,dica?ur,hypogloflum veiQ a ligulis foliis hsetetibus,' *\zA* fcilicet *yXuov.* alii *ikriyw-<rov* legendum contendunt. His favet & feries alphabcti, qua ufus in libris limrfl. Galenus. hiclibr. 8. inWerav *Ihc?y.v?e-ov>Nres'rc©nfet,qu<fcquunrufEAlginetaV^Actius.Ethanc nominis ratione reddunt Galenus, -fli^ineta, ^tIUS. VtfV^tfc-o-ov *unpu,qu\ ffyf* W7W? 077 *KtQvQ'vnis* iw' 2-*x&ts TU> wpvfi+w m^-mi y^cfcozlefitf.'HypoglojJum it a nominatum eil^uia propagines parvartim linguaruwfubfummis carymbis producit** Prior le&io Onbafii confirmatur au&oritatc, qui in littera \'w^VA«m» elefenbit. Ex his concludere licet, inter veteres ipfos, non fatis conftare Utrum *imfaeira-69* an *vz>roy>*v<r<h* fcribendum fit: VeU guodmitiuseft, in antiquniimis Diofcoridis codicibus inferiptionemcapitis hujus diverfam fuiffTe, ac in nonnullis quidem <WoVAwsiy in aliis ; *vsroytucw* fcniptum fuiffTe. Galeni interim ledho magis arridet. Alter&enim etymon non convenir hyppogloffo, quod nee magna habet folia, nee linguam humanam referenda , un, cum defcripcioncm & hypogloin , & lauri AlexandrW cxaminabo, oftendam. Akerum eft, utrum laurus Alexandrea hypogloffon dufta, & an nomen hoc ci conveniat. In vulgatis Diofcoridis, codicibus, laurum hanc nomen hoc obtinuiflc legitur. *I** antiquis codicibus vocem hanc non legi, quidam fcribunr. Inantiquo vero Plinii codice, Venetiisimprcflb, Rippogloichion legitur. Quod corruptum videtur , ac fcriprum fuiffTe hippoglotton, vel hypoglofliim, vel, ut in vulpuis habefurj hippoglottion. Cur hippoglotton vel hippoglortion dicatur non video. Scnbo hypoeloftum, vel hypogloflum.^ Nomen illud accepit, quqdJiypogloffb alteri, *dc ivtr t^U ^* do, fimilia habeat folia. tTtraqueenimrufcifoh, habet , & comam fpinofam. Quare nomen illj hoc prater rationem impofitnttt, quod, nifi apud Pliniumlcp-cretur , apud Diofcoridem expimgerem.Poftremum^nt dixi, infra cxaminabo. Cur CfMMP *>t£&)Q9* dicatur, exiisqn* fupra dicfta (unt conftare arbi;ror. Stepha-nus f*if»*£*pw" vocari tradit , proquoin AlAnædiditync *^(pv^'x^* fcriptuin dixi, Ac vcr^ in fcr ip r o codice legi I V I ^ ^ ^ F . SIC, inquiunt, dicebatur quod foils punc:enna haberct,ut myrta fylveftris.Sed *&***-*& *tnolhora* inquir Diofcondes effe, id eft, nonpun-gentia ut brufcus. Quare hand fcio, an nome illud conveniat. Vcrurri eft quod Plin. ait, foho effe myrti acutiorc, molliore,& candidiore. Nefcio tamen quomodj mollius & acutius, nifi velit extrcmum folii pungere, reliquum

molle cfli. Pittiii wrbi mew confidtiivibimus. Vulgata kiiin Hn£**"of»®- probabilior vidcrar; quippc Thcophr»ftiw laumm Alenandtv.-irn Hn^o*^*™ Icnbit. 'tfm-^AJIAWT*- plaiHJ eft, qua; folii OOtfo fen fruiftmu , e» *ii;?MX>iH* f^JAWjUi Ioqm:iir'n\co;>hraft(ts.Dc bacvote BUS p!ur*. Nou poiclt planu lijcc did nT^A^tFiJ^. Tiicpph. *iib-ii,hill,* cap. i. ;n.^tij.«ryif» votu,qu« *faliis*

liint oinni cs pane fie in Ipfius divifc. & abduotibns, «c tdemla-il)i[Sccpli.itius. PJin.loc.dt.car|»pbilfoavocari Icribit, quod idem eft: non alia dccaula nomenhoc indtttun, qiiam quod frufltus ex folio dependcat. *x*f"^" iiipia* K Plinitis & Stcpbinu* vocari fcrilium. Dio/c»ri-«fcs ciainijdiphjiwiquidtin l»ur«ni Alcsandreain \<*xai*

Hj'pogloffiun Pens & Lobe lit,

' *Vvuhx'a* mas Branfeftit. V"*-gare Hypogbflum.

• •Tii-n 1 lurjn, Af cxaodreatn non *r* efrrt minctipari cbanuwapinvti. iit-*t temmis eft m ad (iefcriptomcin ipfuti ptaur venianiiK. Tncoj-'h. *un^»>**>»f—* e'W- iffc CX|KWIT'C , ci ^jyw ir ^'A>.,t, i'i oltr, «' J"J! *ifp^fhi ffuufrhHtimferM.* Dioft' >.w. ttbr. 4. cap. 147. ubi air., &*** *ifr/and*™ r * J m

ft-ir DiorcftripfifTe. ifv^^ini.PriTtTLafalfum eft, folii! ^nl-Uiirum Alexwdream mjrrti rnoHioriltus ; duriorfbut eft, & masis tpinofis. Botanici Diafcoridcm hanc iplam AleKUtdieom fauru wminc htppo^lofli, vel ui-alii ma-!unr,tiypw*l«E drieribere.conieiiduw, .it bisde nna ci-'difniqucplanta Jivciiis cipiiibus agne. Ddcribitll^

i wirA" vcrtir. toret

ttl.dt nuftre, B.*m«J *mt/lmrt^* •

inhjnn , hb. I. caj

fVi J^ K-r Air-t —*f—

funf./ri[1]"[1]' *tHtddffiha* •:•• *nin* *i'rufliimfufttfolnticfum*

area, »!••• :*cn-

*uJ*itMt*ln,r—*

futn r, *mttil*'*

a.ma-:,;iViT.;[1]!O. F*/«*aw»»*f»«»J»I«V

Iioloc at. jcaoatm, ^» Plant. «^<t'

'i tOtT^lto P]

kn> trtmiijjlv jrnfyirrj, cmtntfatjftwtfim, & m fummiceu/,g cttHdiim fel>j txtuntft. turn caput dtUmtbut jm»tt*

iirasum. QaxlmtrutnviitnnondclK- „_!, Jti 01m Pon« pUccn fatetraoiam tU

i 2

fe£a hypoplofli irfcxs fuw, fr ,Unaonu,, L ^

1" *TM-IdTM 2ff

*»i«. dituntur (juarcuncj.d

ad arcendas malorum noxas aliqua corporis partc, _p fertim collo, alligantur. Diofc. libr. qdartd de verbena.

peoperih quod circumne&itiir*& circum^Uigatur aiicul; fed peculiarirer, n cftiWSseftamuletuin. Porro non idem eft *&*w* cuntur, qux pendent ex fuperftitiafa vanitate magiae, d&ittuxTU ũve *&*** a^unt ex naturae propnetace, qua» nee Galenas ipfe imptobat, nee quifquam vicuperare poteft- RccStfe Plinius dixit, Gf *in his ceu linguas folio parvo exeunte.* Nam autopfia ipfa fie effe oftendit, ut ex figure adpidta videre eft. In antiquo Diofcoridis codice (criptum repperit Lacuna, w *W *K&» «k/o? iw- *yxiTTtfatf ẏtyhpQums fiu.ykf ov THS Qjfoeu. Infummitatefoliorum'fccrmmaqu&damexigua inftar ligularum.* Mavult idem Lacuna non \kn?x*osop vel *inrfy^er** legere, verum *t7hy>»oT*»,* auod foliola,qu$de foliis exeunt,epiglotrida iaiitentur. Non video, cur ea hypoglo/fis vocari nequeat. Plinius lib. n.cap. 37. de lingua loquens, *fub ea minor Imrua e pi plops ap pell at a, nulti ova generaṇ^ num.* Sifubfineua, nihil vetat, quo minus hypogloflus diciqueat. Addo quod Galenus SCifigmetap^nta^ nanc non *k*y*»os6f* fed -&ny>»<*** vocant. Quomodo etiam teftibus CornarioSc Cl. Salmafio in antiquis quibufdam legicur codiciSus. Doihff. Botanicus locum hunc de hypogloflb in hunc legit fenfmti, *vàiyX»cs*f* Jt«»«w^ *k** *%<x**K&V t&j *r/d$ ytetrriaks* o^c *n7f Qvt&tis. HypOgloJfum frutex parvus eft , myrto fylveftri* (nonrufco, utvertit Ruelhus) *candid* folio fimil ,, comam in fummo fpinofam tabet & propi folia ligulas.* £ertfc ego non *turn* tfyl yeftrē myrtum aliam, quam rufewn. Satis -darfe Plinius oxymyrfinemfylveftreirt myrtum inquit>, eandemq'ue oxymyrfinen à Caltore rufcum vocarj fcribit lib.zj. cap.ultimo. VerBa^linii cap. de rufco exanjiinabo. Nufquam tradidit Diofcorides caridimam myrtum fylveftrem effe. Lib. 1. cap.4y• hasc fcribit; *pypo-iw i yiuitf&', ^^V pl» rU opuv^ TVf/ip 7× mf.^dt afctaTttyf 1%u. Myrtusfativa* wigra medicine uttlior quam Candida, tSeotffo genere accommpdatiormontana.Utramque* myrtum tarn (ativam quam fylveftrem, dividit inalbam 8c nigram. Deinde in (ativae genere montanam aciommodatiorfem inquit. Vide cap* de myrto, 8c cap. feau^ns de rufco. Ne£ albae myrto comparavit Diofcoriães. Apud Oribafium enim,qui ndeliterfatis Diofcoridis verba exferipfit, awTS, utinvalgatiSjIegitur.Caetertmexperienwa *docet,'My^nlrr* vocari quod *fxaordmec,* id eft, *ligulas* ferat, quae non aliud funt, quam foliola in medii% foliis nafegntia. Dixi,4aurum Alexandream 8c hypogloflum earfil<?m quibufdam effe plantam, quod utriufque defcriptio propemodum cadem videatur : utrague enim rnfci eft folio, aliafdue fimiles notas habet. Alii nontantū laurum Alexandream & hippoglofliim vel hypogloflum, fed Sc chamscdaphnen & laurotaxam Plinii eandem volunt effe plantam; ita ut una eademoue planta, ter h Diofcoride djperfo nomine, & quater à Plinio deline'ata fit. Sed video plerofque palinodiam canere, ac confireri, Wppo'jlofllbn à, Iau» Alexandria diverfairt, at hippogloflbn *St* laurtf taxam eandem plantam effe, ut 8c laurum Alexandream.3c chamaedaphnen. Prius quidem cortcdferirti, alterum non item. Diverfas autem effe pltntas A^xandream launwh, chamaedaphn^n 8c hypogloflum probatur, quod Galenus,& iEgineta de iis diyerfis Iocis , tanquam de diverfis plantisegerint. Sed forfan dic^nt, ex' Diofcoride illoshxc ^xfen'pfiffle, eique fidem adhibuiffe. *Alter,* inquiunt, *ex tlterocxaravit.* /^liud atfdo areumentum, quod tribus Utis 8c notae, 8c vires diverfe adfienentur. Er, ut reliquas omittam notas, certum quidem eft, hiporfoffum baccaru gerereinter foliummajufculfi 8c minus illud,qupd *I* folii pane altera ceu ligulaquxda exire videtur. Laurus ver6 Alexandrea parva haec foliola non habet, fed mediis foJ^is parte averfa flores fru^ufve,fine pediculo, 8c ligulato bilingnrve folloIo ample&itur. Et hxc caufa, cur Dioícorícles, qui hanc diflFercntiam non obfervarat, ligulae

fructum ferre; -t&£7rvt *p*ỵ{u> *$ <&*&&*. ^U *J

IttfnoMH!^T^^^^^intellige, <pix>™. Eleganter, & hasc qaidćon Jam

Diofcoridis. Laurū Alc & charnaedaphnen eandem fcribunt, quae nondfi cvanuic

lineat Diofc. lib. 4, cap.49. *x*t*

*aM%*ityetm* tKoiMmv,'pdZhvs **in<n ^y«xA<fV0t/$(hxC VOxdeeft*

in vulgatis codicibu^, addidit earn redtb ex veteribus exemplaribus Saracenus, quae 8c apud Oribafium extaO *mixyouwt > op%le, teirnif, tyuj xfiea* : ^tf *Ttwiyt* j TO *<pvtlbot opoie** JW^ṭi, *>eicnp»* 3 w»»Jjg *^TJfft-nq^^ltBinc* vocem idem addit ex vetufto Lacuna? codice,8c Serapionis interpretis fide, apud Oribafium tamen non extatj ^

Gf *Alexandream laurum aliqui vocant* virgas promitfingulari ramulo zonftantes, cubitales, retlas, tenues ac leves :fed Gf *huic folia funt Uurifimilitudine,atl<evioramulto,te-?iuiora,acyiridtora,frut~lHS rotudus, rubens*folus annexus.* Multa funt quominus laurus Alexandrea;8c cham^daphne eadem dici poflit planta. Alexandrea laurus, foliis eft rufci majoribus, mollioribuSv candidioribus: chamxdaphnes funt lauri fimilitudine lae viora, ac viridiora.Tam hippogloflum,quam Alexandrea laurus, ut rccentiorū conftat experientia, foliis eft kuro mulro afperioribus dilutjoribufque : c^ntrarium de chamsedaphne fcribit Diofcorides,ncm{ye hujus folia efle viridiora 8c laeviora mulro. Nee Alexandrea laurus, nee hippogloflum virgam fingularc re(ftam cubitale emittit, fed iodrantale 8c humi quafi procumbentem; faltern qux neg reda, necfingularisfici queat, nee etiālevis, led nonnihil afpera.Nunc de Lauro-taxa videamus. De hac Plinius lib. if.capuilt. ubi de lauro Alexandrea, chamaedajphne 5c daphnoid^ agit: *Accedtt in topiario opere taxa;excrefcente tn medio folio parvulosvelutt lacinia folii, © fine eafpadonia,mira opacitatisfatientia.Qume&dc* de hypoglolfo referat,negare nequeo.Hypogloflū five laurus Alexadrea folio pedicuio infidente cauliculos emittit dodrantales, ex parte ereclos, expartehumiprocumbentes,rotundos,velutifigillu,quod Silmoniacum vocant. Folium habet tenue, parvum,acu•minatum, cui medio quafi cavo aliud foliolum, lingulae inftar inGmm: aliquando terrj^n verfus,quandoq; in caelum fufpiciens, inaculeongido, infedto,.mucronatumutrumque. Fojiolum illud medium parvum eft, rufci folio minus, alterū vero ma jus teurino fimile, fed minlis multò, dilutius virens 8c afperius. Inter utrumq; foliolū baccula etiam per maruritatem rubra vifitur^ex oblongo petiolo dependens, ochrimagnitudine, cjuae ipfo exipuo foliolo quafi tota fubindecontegitur: radix albida,lonpa,fuavi$ odoris, minor, gracilior, brevior,q'uam rufci. Nafcitur montofis,faxofi$, afperis 8c incultis Iocis, Genuse,Pdrjus-Lunae,Savonx,Nic2e,aliif(5; Alpinis fterilibus calidio^Biti tradtunm. Reperitur etiam in Pannonise fuperioris .'nontibus. Belloaius circa Athon montem valde frequentefti efle, fcriptum reliquir. A recentioribus uvularia dicitur, quod ex fe gi^nit foliolum lingula? aut uvula? appenfs fimillimum. Abinis foliolis Bis lingua dicitur;ab aliisbonifacia, quod in medendis morbi^^fum infignem praeftet. Belgis (ICong^n-blalltdicitur. OttoBrunfeftms, Tabernx montanus, 8c Gerardus marē 8c focmina pin^nt. Duo ejus genera funt, inquiunr, unum quod duVici folio conftat, mafculu nominamus, quoniam inter folia femen habet;aliud quod fimplici folio eft, feminatti arbitr ant ur. Egoarbitror tenellum effe hypogloflum, cui nondum bina folia. Sed in re incerta nihil affErmo. Forte 8c aliud genus viderunt, quod Alexandream laurum Columna 8C Lobelius vocant. Laurus Alexandrea frudiu, folio infidente adeò fimilis eft hypogloffo^ut eandem plantam primoafpedluquilibet cenferet. Sed latiora funt folia, colore magis diluto, molliora; nee venulis five nervulis in loneum recftis per folia, *kd* divaricaris, baccis in medio

folioruch inpeeeiis, nec ulr-emplonale lenus. Alcibia coadpenic Nobiliff. Pal-ius Columna in Vatic and cultam. partealtera. *Hac,* ioquit, *ramtilifarsnotiexcedebatfonvitudinem unciarum quinque , feptenis folus alternofitu% non ex adverfo,ut habet effigies Mafhioli, (SLugdunenfu, pr<edita;nervofis utrimque,rigidis ut hypoglidSt.tnferioribiis ternis aut quaternis, uncias duas longis, (5frus una latis, in mucronem rufcimodo fafttgiatis: medio averfo folii crafiiore nervoSpecimenefiofculipallidigeminatoJme pediculo,* ££ /1-*gulatofoliolo (frutlus enim mediis foliis amplefiturjtheophraft. auBore) ubi feme bonifaciafwe hypoglofii mivusferre dicitur.donatis; ternisverifupenonbus mtnoribus uncid latis, &fefquiuncialongis,mucronatis, utnmj ite fis* Jjj»irjr#^y«jw*we»fi/ Utriulq;Lobclii 8c Col olumn* effigie exhibeto. Planta quae Matthiolo lauri Alexandreae nomine & Lugdunenfi hypogloffi omnino deprehenditur, fi non eft polygonati 4^. Clufii, inter incognitas locatbo. Si verò ea eft > nee hypog loffum nee Alexandrea laufus dici poteft'. Non hypogloflum; quod necpungentia ha-

Hypogloffon. Liurus Alesandriaa.

•UvulariafcemSna Bmnfclfii.

bet folia, nee dura, fed wide tcnclia 8c mollia. Deirni* qnUUgntisiwo producitfubrforymbK, ftd fingularti i n.KCK *cx* (Iti^iilis petioliJ ad'fulijrutn exortum dependent : poitreind, quod frurcx non eft temper virem inHJI AJeiaadrcx Uiiti, fed totus chillis ad tidicem ufque petit rtngulis ann:s, perinde at in reliijuis polygonatigenenbus. Non Alenandrcajaurui, tjma nun eft fniteXj HK jo folii durfb ftufttim ferae: cum ctiam, quod *n*££folia ncm fun t isris Gin i! id. De bypogtuilb t) 1 LI^I ai WYiMcndu, qiLxl r ;ro in honis ukra, annum hxtium, auc quartnm. ima, u: .ilii valii!iE,unii2n. nhcr^univc durct, ttrpotcnimis fylvdlris it msmatu. Nunc de rurcoliac oewfione nobis agendum *em.*

'"ta^it'ii; Idem quod ifc^iin, *ifuut m/Ttui;* qtiod foliis fit fpinofis, alioquiti myrm (imilibus. Unde Poeu *ntfiittttum vcttii,*mj)tarn, mirtfttjlimulm*, fpiculum, a-**CLlicm. t»/n'n tMjrllH. Ti ij«** *tCnluni* **. Vcl, JJwilM .KU»** '««<{<r/!«M, (igniScareeitoiconrrovct(bineft, ADiuicoridt |Wf«iia <^£« didrur. Habct malt a Tpuna nomina,

*lAar,.,{,«urn,.. j ifc^f,^., « */J, mbutfru.* Api j A14. legion ^.»««.y ptt, tJJC> jn altero codke *ftvfm^u, u* «~- Pliniiu.dmiMr-mvnuro ruuri tr*iit: quad Cttim wftarar «o&B3trii auftJr. i, <•, ^ou*^,. kkomyus, in ia«n> wJhh^Wwwdttitur, idtlt™jca*. **PJimus lib. S ?. cap. tilt.** ***tnjnuiJilvtPiu.jht txymjrfinr. tteiil itibttttibits, & bre%*** •• ***<';ffj;;i..'*** **^aditpau-'lo'uirra." L^tfr-*nAjntJtjifiMf>r)vnjiftir luattsr-, M^OJ-*** *fiunc run fcopjt, ntftvm* w w , **ieaficmtifui.* Sans Jgnoranter, iiiquium. PJudoS r.iltpjm l.acinoruin .iboxymyr/iiic Grrcrtrum divctl'mn me putat, Myrct' ftenunc«rajnyTqq>cft,.fpOBM(ufccns inanci HacPiinius, inqiiiunc, nonuift^wun- Scd r^n vu]t i'iioiu.1 (livfrlam oiyroyrlificjn Cations, J!) oxyroj S"*n P*ulo an re myrtuin fytrfftrcm vocnri tradi co Caitnremdn Jem oxyravrfinein acutis foil is rufaim vocarc, Sc^];,,,^.]], qi; fePJinilU ttJ

duoi Mtti,'n,jlibi J PIiJiip Luiil'iiiiUi (iiyt- cum nil'ijo. Nani lih. tf. cap. 7. fcti-

•tenttt: &bjicUit{t>h

... ,,———..*...[^/.5r *uiiM aqtti,m»x de^*

Ahtidin

laurino faciendo,optimam *cftc* launim nij-r^ *.,-luun, Adjicit, Sctnyrtum (inilium acridtntrum acccoiimodatam tireoleojnyrtiiiofadentio. Diolc. lib.j.^ 4 %. *fii-fai*™ ^to*d»^™(r»J' *•*•• «• •"•>* (FV»IM -A **jaiiitl ^U(JITU,** ***jdjf'i* i ifu&vdxti mint, tAjTIlinttit fittnit TiUMktc ejl. Mjrtt m^raftHSylvtfint , f'tafi,*** ferial non omnis nipra rylvt!tris,ttc vuJt magn^auft tatis Botanicus. Vide c.if.prKcedcns) *lemrTitm/iua filiitunditt, itjac txfnmss.* Ltgecrcodctn Diofco'ri-*drnpnuifili rtwtTtnt,* non uc iri ediris, maturatic. UWj

™j<,,/i *Mfufiufitifilu in* ,,/,, w w (t porr0 Diokori

*. batas fieri dfct.Utrumquenwdmnhabcsapudfli-HUIBJ <|ui mSStfeaftt, (i mmum(yUcftrtm »Wcm. mtn rulco TON confijdirct. Sylydlris tuyrnis oxymyrliqe i!i!: chainxrayrliRcnon vocatw , ncc ca rurco oicmn paratur. Ruftns, ut cm Diolcoridc rrobaujr. nqrmnfib oe *: cbtmemyriiae nuncupatur. ; bmatfue eft brcvisi fruticofa; qiui ^iqiuojcinn **fit myninutn. /l^". iinjuic .** ***chJmmjrJlutm jlii icirm A funilil^ii'n:-1" onciquo c«licc Vcrcio lam* dj ter JI.J dxUBfijjfinBn.iit'MiBrtnxkiliaftimlmiimtm- I tnimbreuir.ftutuofj.*** **IIJuJj** ***O'tn<tflrml,tuJi,f.*** **totUtS'e pciro,qui rum ICBCKI «v*jn<:l•'•** **ptic in margins: a** ***iaio»<*fymtittiAirit.*** **Ti .V**

lynibcar, q

Ketydatu,

d i iid(lib, I,".

An *tt&itis* DiDfeoo<les.gramini compararit, alinnun Wto indicium, Offidnis, .ncc^jiicum iis$_T$ f«! iclis tmrr> nKtiicit rioti njllu* fed hnil'ciis una •: i diet* lur; qiwd hlbent ncMncpWk Apod *qae-n*feth I. Jc

KuVru-B 1 UwfesiJc Ub. +. Of

*limnftir mjru.fai Utmt, 4J tvnr.jm tjx.c** umtrfiufKcr:, *fruSmn tVtuttduin, mtiio ftbtuhenatm . tfttfnmaw* »trjfn;! r/ite/, *n'athumyittfiuimjljt imrwm cmmfltihrmr. J^imuii jtmm.tjJcir.que r*di;cmwmxttfit^eanr, vutlimm fade le»ti,fruSn c,intunut;ts, tsbiiiln.filttji r^/kxgr^ nnaafirrutit^uj'unii j;rr!/i t£f*kam*f.* I • *£rra &/'«• *rtffiiittdtKjf.t.'itr.* Nutut tkntprlu* in mu*jut *m>-sjuo coflict- bunc locum !'• *^^^R^{r}*^{M}**^{1}

tttiMtr- muxmtfat.' Vt

c

. Vu 11:lm rarnpom, n c> i»-

^ f ^ p . Atwrutt* vox rcJmls- Scribe m DoAiiT. Sjracemi «^^5. StMj^ paAeaaahenc ft*. Aiim rotimtluTii fcripiit, .lddn ii»)iii iinliiiii depn4tm iM-viim, qiiod ricqwc ipi i D:.'1. Icgitw. ncqqtrft Vfiiun conio'ntqnciim, HI if MMMM , or Kb. A. can, tie Ojt>chi> *altettft, BtSlkar, dam* fnnfiaoipa to, «itx-ki5cummyrtilylvcftm(raJn

• notx. In codem e^'im Icptsr 1. +>^>ffi £ *'p/mHtei, i* n.ijyr.. LOCH haitifliT u provcaiic

iti'i imjatitr hctbi,

Kan

Flora poftlti,' lent folts. per

line iiurkic, vixcfue 1IIII

;D [riLiiiiiiiiiiiirjrcr-rsniiltfBfIflCn^tBinlnntnaupjr. [ladict* jlbida, longfr, rajnof)e,rer^cnres, getucnlata: patr(.<ug^mi qui

(Wee -

aliwKaiiti), fair. &;

••numj perhdtar- I'Uau hrt Meutrfci fatgn mpfirtttv i r d r t tnunbm if*i&m*G Li

tc» hie fptnefa <padjjj»n) jp Dfad co f a»» oaa&cctc, (jitttiui coodavU

bUteccQo empnro

T p f t b M f c r m r Ipmte raynm, OK fr^w fcrt: ccwi, ntft-am ctbdn iri^uiil-

; LI tn:rjra*rimCcfin (t-idtditDuoi atupJimin, iletww oefn force . *tailbm. Hie*n* nfi (Itmtmarcm, ami. Vtrimkng* in/fm, *UiM*t(*krtr*um tffrnjrt* Jrk-

1tJ«-=,5—A.?«uu*imnt»ib. if.cn> nbet dire mjpnualroe rmtndior uraa

bkilr', nmeCmt, Kucedc ydidam. Irntjm. comccmidi, fototfla^ftdoaflL Qj*oJoe^gwttt fats Pliiimj bate tTfatpferit, 3c pbxnqne amcticirc, OQX) ibd uKO 4ntn<fTV'n *if*** pocLu^In zntiono non I doc fed Indxz omrepi fe^imr, n« meiaiin eoden , nu- & f t Scnbecum Dil^canf t> ca- **butin«,inaaanbb$_t$ kknk4,ffine**

we aTqaam Tcriftir Alrunbiaatii vocart: fat kt t-«tem mmtc Uanun Mfa.qtrai A t b Q p , nxEpfi truBniiar. iwlti» Alceandriram fc ibt airan Imram raora. &c. Do-Aiortim cftii jadtaum. KtoPlicnnnfie fttjpfift acga. Theo(.>hralbj<. t^uaumripiljjiihm. antnAtndnic. nee Froftutn m-lkTO *tia&ts me ri»r.* mallti folia tradidrr. «<x» nuL-ccrr.'! cmi- McbufC'*^* /1-tiJtim. vert-'. K^T»». *Het'jxl* »'-. iibiu^O' mmfiirreatat vnidt Wf»K4B»7Maft ta cditk qubtifitan Iq»«(r W»» ^i**«r « ^ #" j-,^5*..

hiijtisficus AtkciWDt lib. J. dcipnolnph. d 3 -a

t. *Nrtnlil'.*).

ff, *«SOT ^ft, *ctrca* litofl *Ttnijeficmn fan* , /O/JS *tttiafimih*, /ruflu *quamfieum apfr*^{1}^^{1}" '"'<*'< *musaitvitneetivx, rttundiore, rufia mtfpili-* &<• ›KC !^{51}'' rilmfideiirer exferipa. Wulw *aamaam,* qu* *dsr-

R i nomto i Clarifi. ^ OuotoClulio pcrrclymcnii rcdiquaro IKTOIIIC UI]H- /,,,,,$_{r}$ m ftnrin rbntarovn defcripco. Pcrritymnwin hoc Cttbita- *UR* Jem fupent almidincra, fed ouaiw, .ins ntimmic po!_ licum cntlTinuiirtcm raro escedit- Cubit alt crnHiturtinc inquir. *'stfc* l''beophraihiS; fed hoc * *(*»*>* wince accipiunt: vtrtiirn cnim , nsc (txcetui • *K&cntt,* (!< $i_{tt\ cu}$. birirpBUiim^{it}|^{o}rbem friKiunies lawuli occupcot.Ccr* ti map$^{TM\ ca\ n\ o\ n}$ eft crnfllnido. innumtti fruticrs rqii--riunrur, quorum raiutili ffiiip cilbitonnti fi.jijum jn nniliiiu.DtLiipam. Std i)im invcrbiiTlK'Oph, fcnftw, non altum inquir, fi-iiticein w e , fed crallum, ut vcl cuimali aml^i'" fir.quud de tJtidiciliLii, $_{mb}$ $_{t2}$*mi* fruticcru b cijjj tlebet- Qjis wnqiioin disit malum fpaiiiuiicsC(:J[;ri-f vi-l,tumcnt*)u *oafiitiedur*, nemo id tie ritnii dft^ennbjM faciR accifi<:c nut ttntitium pksmara otbttorwii iy. nOfl taro f> cant. Petidymidihujus foiia Uurimi mn luncniinoT^. usueton^ia, fu|«rut rircntw, i-

candidiora, cum tília exiguam habentia fimilitudinem, ecia durfora,cum molhora'dixerit Theophraftus: florem fert gemellum, in lopgo craffiufculoque petiolo,quiparvam cum fnefpilo habet fimJitudinem. Fru&us alioquin fans cum Theoph. dehneatione convenit.

fH *d\t *pm><&* $6*1*4 p ©^ ^ihiU* Plin. lib. 14. C. 3. *Alexandnna appellatttr vttiSyCirca Pbalacram brevts, ramis cubitaltbus, acmo nigro, fabce magnitudtne, nucleo molli & mmimoy obhquts racemis pradulctbus, folio parvo &rofudo, fine divtfuris.* Alexandnn 1 vocat,intellige Ahj&ndrinam Troadis,juxt^dam,defuoadditPlin. Alexandnna vocan vitc,circaPhalacram. melius Fheoph. circa Idse partem, quaPhalacram*vocant. Hefych.<p<t**K&i71f *PhalacraUvus ld<z, & nympb<s,Phalacrce fumttates Eubotct Phalacrum cacumen Ida* Montis hujus quatuor *Jxynlyia* defcnbut#PhavOnnuS <p$e.\ti^ot4<t* *>«*V|vA«r c* 0aAaxg0es' npfcantur.

Idese clafTem referri poffint. Tertiam verò quidam vitem Idaeam exiftimant, *amalanjcbier* vulgo vocant, cujus mentionem fupra capite de crataego feci. Nee huic folia rotunda, led ex oblongorotunda, ferrata,necfrudlusfc late#nbus nafci fatis redce dici poteft, continentque mtus grana dena aut plura. Alioquin proximc ad vins *Idxx* hiftoriam accedit.

Rhamni fequitur hiftoria.Hsecconfuf^& perturbat^l admodum, magnaqueobfcuritateinvoluta. 'p«^>@*unde nomen accepent, non exprimunt Botanici; venfimile admodum *tin*?pa^h,* quod fpinisfuis horndis, nonfecus ac gladius pijjigat, lxdatue. Hefychius *tj&wuqtf.* J—T «■■■«) ^ . *bampe,gladtus,culiter,avium que roftrum.* a fpinis pungentibus nomen haber. Monet Battum Corydon apud Theocr. eid. 4* ne fine calceis in montibus ambulet,quod in 1ls afpalathus, & rhamnus

*&- Vulgo *Q***z*f* dicuntur Ioca nnda, *nulhs* hcrbis aut plantis vcftita, *qux* Latini glabreta vocanr. *?*y& £* T^«-*«y &c. Plmius fimplicicer acino nigro, fate magnitudme, *vwmhs* ^nuclco molJi & minimo vemt, ^m quod in uvis eft, vulgo acinum vinaceum vocant; ahud nucleus, **uM. Ooltqms*, inquic, *raccmis*, *fradulctbus.* Ndcio quid velit Theophraftus, acinos ad latera nigros, dulces, adlwrcre fcribir, planramcfue ramuhs cubiialibus exporrigi. An corruprus Phnii codex ? Certe conMafunradmodumPlimiverba: An fenpferft inhunc lenlum DoAiorum efto judicmm. *{{amis cubitahbus actno ntgro, pradula, fabdt magmtudtne, oblique ramis ddh*ren-*?> fid eft,ex latenbusj *nucleo mtus mollt, foho parvo, rotnndo , fine divifims.* Andicemus ? Theoph. fenpfiffe

Non ht verifimil,Theophraft. fcnpfiffTe *<rii ££.•** «-trif^. * T&tyiov, yXvx^ pd^t uih«IUu%* venfimihus, *acinu dulcem^xx^racemumduicem* dixiffe. Alterutrumftacuenctum, vejPJmii codicem elxiendandum,quomodo di-XI, J C ?^!* taoph- fcribendum quo jam audivimus modo Nifi placeat^Plinmm verba Theoph. confudifle ac perturbafTe. Quodcunque elegens , mihi permde eft. Multiim a vero abfu^t, qui uvam urfi,cujus meminit Galenus. lib.7. *\$ vimm* cap. 4. titulo. *Otuead bamoptoicos ffofripijit Afclepiades*, putant fle vitem Id«am Theophrafti) *h XvipW****(vulgo *Kj*))sttQvXh<> Tan* ytn-*

wxSnv ei^TH &,<pv>Jw. V,a urfi, in Ponto nafcitur, humiln,fruticofajoha arbuto fimxlia babet, fruEturn rubrum^ (& rotundum.fapore aufterojaec uva urfi vocatur. Vitis Id^eae folia funt rotunda, qualia non funt arbuti: frudtus vitis Ida^se dulcis, hujus aufterus. Allataeftmiht hujus uvae plantula ex Norwegia, *tbi* frequensrepentur, frudtum tamen apud me nondum tuht, quamvis plures habeam plantas, terra adhuc patna innafcentes. Defcnbiturà Dihgentiff. & nobihfT. Watenefii toparcha. *Fruttcat,* inquit, *pcdaltbut* fere ramuhs,flexilibus,6c lentis, humidifrufis, rubefcente cornce *teblis*, *ut t nertores fere arbuti ramtili. Folia ilhfrequentta*, *nullo ordine ramis adbarentia, arbuttfolns mmora*, *carnofa* , *cbamelea Itahc&fohorumplanecemuU, minimitamenbirfuta, cumadftntlione amancantia Extremis ramul**

color admixtUsjit, cavos, *arbutiflonbw fimtles , & m uv<e modum fimul congeflos : YrnEtUm* (quem non vidit Clufius) *tncolce rubentem, rotundum, extgtn ceraji tnftar, actdumreferebant.* (idem de tiruticulo ex Norwegia accepto intellexi) *radix parva, fed hgnofa*, *perpetua fronde wet.* Vitetn Idjeam Theophrafti exiftnnant vaccmn?m rubrum Dodonn. Vi'ccinium hoc quod myrti]Iumvoca^nt rubrum, neutiquam cum vitis *Id^x* defcriptionc convenit, ac quidem minus quam nigrum; humilis admodCmi frutex,qui ad cubiralem nunquam afcendit altitudme m: Loquorde intef>ro frutice. Ergo ramos non emittit cubitales : nee ad latera cauliculorum fru&us uve acini exeunt, fed e ramulorum cacuminibu^ corymfmc^m pter de Pendent : neemger, fed dJute rubcr rotund umro t«ndumdicinequit, fed ex oblongo fans cum ^ J ^ n i m vacdnium five myrtillus offic.

go rotundis, amb acido,acadftn^ mma multa, e x i £ iClufiodefaibmW noncoqgrcniunt

*Heir]**

*'Ev 2<x£ *fee*

Interpres.

In monte enm ambulas, ne difcalceatUi eas Batfe}
In montibus enim rubi, © tnbult vtrent.

Scholiaftes *nBpown*, «** E ^ *y\$ poLfit* ^ eEo-7m*et6x <^j *t&&e*t. Dixit n\$pear71 pro t&fia>aiE> id efttjpwas babent; nam comajpma ajpalathi & rbamnu* Peflime Innerpres *dffTmx***^ tnbulum* vernt. Vide cap. y. lib. *6.* hift. nee melius /*>,, *rmbum.* Eodem in errore Flavii Iofephi interpres. *PUT®** Gratis *rubus*, Vide caput fequens. Alia rhavorini fentenria, *p^^^mm. UKU*JV» xvptag j inSv poJhit,* id eft, *R&amnus omnemjp mam denotat, peculiarity rope.* Nefcio unde hsec habeat. Nihil tale apudHefychiu, nihil apud Suidam.Suidas *'pdp*®**

id eft, *Bjhamnw planta Jpinofa maxima*, *omne feccatum Jptnam vocatfcnptufa** Hinc originem fumpfiffe videtur quod quidairrfcribunt, fpinam lervatoris noftri Chrifti* ex rhamno fuifle contextam, cum vinfimilius *fit* ex acatiafuifle,arbore Iud^a? familiar^q^ «,V^ *npfifalU* vetenbus didla fuit. Nee illud verum, ^ *ximam plantam* rhamnum efle. Hefych. <

.Bjiamnutplanta quaalexipharmaaloco eft, arborjuefbinofa.Sed hocGrammauco condonari facile poteft-plantam, quxalezipbannaa loco eft, maediftinguictfpinofa arbore; cum una eademque eft planta. Rhamnum, Djofcondes alexipharmaci loco efle. lib. x. cap. n o .

fal. ta^wir levi difcriminej ^ rf. *t^fyw x***ryl&m Feruntur (5 hujus rami januufeneftnfju'e apfofmveneficiorum maleficia defelterc.* Idem Diogenes Laertius in vita Bionis.

Etfolliculo lacertdi paratas ligavit
B^amnumque & laun ramutofuperforespofuit.

Nicander in Thenaca.

Ao:ipe vel ramos arcenos no Xia ji amni
Qua velfila midjejmtsfihnibu orco.

Scholiaftes7^5 >->»

rentare mmu u. Hefvch ,' *nT^enV^* T *w n* - *f* *«•,«« n OUT,.) MrnxnitbuiutfUnt* Eufhtrwn cum inqtnt*

itijuit, avtrttnt KUIM uafistur rbmtnm. fiatiHicr t> *«-*(bum. Stmptt JN-Xi* **J'MMW** *fit** ttnttittmur,* **Vidcs rhantnuni qur peUunoxia, MndimeiTb, cum fpinoQ arlwrc,** *viA pau&s* **fnuice, plantain. Qiue dc** *r***hamno, Gr*ci,*w Jc ipnaaiba Liiini.**

Ovid. fexto Faftorum.

Sic fama, vinrgam, qua trifles fallere poffet

(In atiertf cod. *qstAJirigH frllnepafiu.)*
Afinhia ntxts , Ltccntalbj, de.Ut.

] Jem alia loca.

[1] **JIK'* ''«*»** *lt>,i!j>ntljutrVJJcKijlrJ dt&Mt.*

IamlKdicimr, quod Janus cam CtinsNyinph* ft[a]* potint) crat) c^mtr* rHi^an iio«as pru. amuleto deoe-**n[. V.lrro** *i* **ipiftj aibalacMO aulpicartifitflam tion le>-It'.ini rti'crt aptid Nuniuuin . D= viu l'opil. Roman, hisjvrc mbis. QBrnn-uwwjw*. y"«'»/•>«-»#»-**

»«[CT] **IWAWI* «ffin»r. l'lintut Ii6r. itf.capkca*. In -cofl.•/» /<**[TM] **rtrat.jinr © /fuw,** *nuftMrum /joints atijpi-C4t,j!,,Hi,* **-• • ' &*)"*"»(** *Ptjltrtt , qai ufucrUMt Sibiii.u.utMtHfcttl Mrfufiut.* **Valdtfitvcrifimi.Jc, fpi-natn aUxon** *tSh* **rhimnum ; nam L'Jiltrn** *lie* **rliinino rrailiifefe** *Grxti* **lUis j^I-icct, elfe** *vxjJSJmhinn,* **cjLiun vtil^o p.igW-DOOjn vounuis, uli-jnr, cjuiaFlmnis qiUndoQW(£•'*'.^'77i vcrtit***fpmjm.* **Nihil notius, cttiam Pliniumtttii ipliporiliii cu:ji/tars. Alibi** *Aquiftf'uas fo*-•*•}•'vertic,* **siibi I^^I^TM Grxcuin jb Iralicis aquifo-**luiii rocari fcribic, ahbi acjuifolium idem facn cum **flLirmiLo[r] ubi Encmortit[T] aquubljam fpinani in** *rie>nibttj tat viiU fujrtt *Titrf vertrfia*.* **hoc eft, ?** *?*(?ciix*> xm?-yiM.* **Seil line dc rtimnn traitidit Diofcoridts, HK Plinic* ergo atginncnnitri, quo fpina alba probetur ^£t•<«•(*•, wtinonpoccft. Alu [HPinmii votunt fpitiatn alijanfcffc I j rinoru ru- 5** *C* **i v; \^F*linru i tit rioaft cmnw,** *tlSfpitto** **Jfjr,iw/,<i(jniJ.i vo/^fc** *fpin j.ilki.* **Male minirum lit r bam irtquit, cum frutexnt arl>nrc(ccrw. paliurum locum habini te ante tbr«, cradid i r ntmo. Spina al bi d upl cx[T] he rba fcilictc[T]itarl>ort;(ccii; fruccx. Uc herbs vtdi; Diotc. iib. ?. «p. I*, ride CJ;>. 5. & 4. lib. &. liiit. M, ut tiuti, irborelccn*, quod cs Colutnclla lib. 7. c-ip. 9.**

•vtftiunmr/fucKi). filbert,firt[t] errr», **i/iti*w,/J»M"nii«,** *arjtit, ptnHifcrip/ucfilvtjiribtti (vox, pwniftrx,* **Imtac-**! 1: rum III^IM in potnonpa daffle, li fci^tc ruran **locum haherc nct]iii7 J** *<tt funt Muffins,* **CriiTi** *fihqu*, jtaiiptrtru,ltttii,pmtui,* **[inantitjira Kcgiocodiccf Jwifi-***rtu s.* **FHTTI:** *p*tm*\ fmu/.* **mliil luniu ; palm a rtiitn [nil I ticvn f;!tniltan5, ntc pinus, ijurxi durrj rcgatur con ice,**

prtmutn eft) *eerntu. jriti:ai,Jrunni, &* pfiuruj,**^,, f ,i*

tftra.lt! fyti. **Hk albn fpiitl non porcftoire hcrbi,vcl car-**•• **iinstci\ vet arbor vcl fnitex *tlx>rdctnaRJanma fpinim albam diiKi fuiflc, am^lor am3narii ttftanir.** *h 3*

CAi-. nifnfi'nn a Profertrina inferno numine ; quod prifci itenfilttn, per lulpcnlos hujuc fpinr tamos, *?"" f»»i»iiie(t, Protcrpinsm, a(leocfueicMiurwi<'Cht[rtlos] **arceri crjdtderit.** *Cm'alnfpiia,* **ab credit fpinis, eervt etirmi r.itnaliii j>r« (e fctcntibu*. Recenciorcs /»u^riu vorarant H<lythins m^,Ui4>,)**

gen; 1 vj mi lioi-cs in ft: I h n lll r. I. 'h< I r»«•«• S»Jf i"«m/d, Aiyw (jh rnplj'., UKI**i;**HI**».** ;TS·(r. **Xcnophoit** *cjtartlmt , fii mutu* **«jf ere f^ijim.NicaiKt.0iiii«<a>r didtur;verfm Ni-**

We pmlo inftia 5c ha! intt Rnnvnn **jh***•»»»»»>^J|

*:Vjtv pi-*rtittrit fbjueCtrn* [t] **ffWJfdpif^ JWjyoj ts**

*LJUJ pl>il<t*T* -moaur. Yhiietjrn*,* **qfB* &dorUia:«-man5.'R.hjmniaur(nnj^ncridLH>oflcntcThwpb. Idem**

Plinii fententia. DiofcwrftSw vtrn tria rbamni (rctwra **Tc refert, Vcrilm, fi HMnuIcripiuni frouartiiir cftdiecm, q«cm hrfinii Cmp^his, duo lantijm iie(cril)it RJntnnt Ccneia, fihl vulErwim itAionem defrndnnt Oribafim «Scr.ipiii[1] qutiTiiRlaTtAoritas maxima. Tfcuptuufll U h.it n(*K***« rh,imimrnnitradit, in 1A11 murnuI'qnerhamni myerltiTn effir, innnnjuc frinoUm , iic(folia hyeme a-rtmtertv DcflutmrnficTtfatttlib. 24. cnp. 14. Inrfr** *jrtneraTubsrum rlwnnu/ apfelUtura* **Grrff*** *cmtiidwr 3 ffUtiaftor, ttflortt, r[mm]fpxtgensnBa stuhii.* **ma u^trf-**•/cwJu*. *Altntm «ta«i til fjforjlre.*

*nigrius, &qii*ti.imrmtiTttbtnt.Frrt velatifftiealai.Uti" jiu ri-lwittiKia* **m** [a]^[Uilp] *fit mtdictnuauum, quoit veeaittr LJCIUDI-* **M.ili- inttr. rnbi tjctiera rctcnfcc rtiamnos^ iliii,J HVgcnujplann, Sc pfini a rubo divcrfutn: fortt fcripfit PHnhtt.** *Ctttutm, e»itm prsjltttqnx[uptadMtgc ntti rui/STUm : intcrjpintfn tLi/nntis ApptlUturA* **Cr*fir cjit***didtot *ltu (S frurusfier t*!c.* **PritCTta i ncltiine U"-qHam proitqm , ex rhamni radkcticcc^ta, fieri mtdi-c.imencuBi, tjuod vocatairLydunu Diofocrtdv* lib. I.** cap. **11[9]»»'_•»*«<> ^•V*'K)<&; ^frw (vcius coder <*i >«ni£ti- «.J •t^fun. VulyKa probant Stra-**

tx Plinio «fwoi. ncc Otibailus "cc ierapto vocnii ,,,^1 agiio-fcuni;nec apud cundctn Onbaiium legitur. ^ J^./M «W> S«) i i n ^ « (alter tin*M'"i *&>->c4$. tw***4 ;* **j ^ i^ jp t=,'Ti» A*MT,'sh (GonpylLU fo j** [w] **i.iy** [r]**^ ittifjTM non (Cfeririinaltcro codjeefcritric,** [attamen], **in {Jixj ^** [r] **cp[Cr]j[u]mur & apm) Oribafitnn, Sc**

Mr^f[]Av^ r?tTiJt>j* OribaJust[T] ciioniodo ctiam ScrapiOp vcf falretn ejoslotcrprcs, legiflc vidctwc, i<!t;in ctil iegit

Riiainnus Coin.

thicmoda»eul«ltat,filiifa vx(nutgnii) nihnrliftibp gttibns,tc ntoltibui. **Pi Jwr** *honroltmttli cimAiat<r,iicmq^ itrtii nigti*rtbttt,hti<rrib»$iuMiii, (£ qatAmtentn ,u-ttnnb. vitjiulni,<}uineifaicitini>i Imgh:fpini>/itribiij,/t minus firmot, riridafijue, miitufifut acntes tcutn) baitJid^ btti. FtuBut titUtus, ttn&Ati!. tenaiifollKitUpetti fi?u-***TJ , vtrtitilloftmilis.* **Folia, i/icjuit effe ^iB*i^^^** *Jitpi[lli]* *eai*.* Hoc indi*«"c voluic Nieander , aim rhanumni *:fndpi*,* hoc eft, vduri tore madtntem elicit.

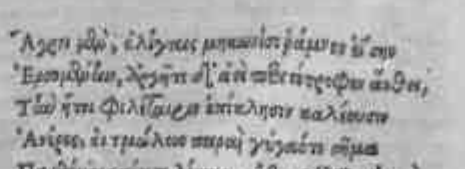

PrMtrt 4icipt miitfiril'!tif.jfsoeril>ui fimtiem rhstn-num*
tyre cinfperfim avilamfiat i circa qusm fcmper am-dentnjiwci crtfiunt,
ftnifin *itie nomtHt fMtt-tram lamina appellate*
Qui juxt.1 Gygx tmtmimsittem, ijutJcil **iiil** *Irnttittm*
tartbeniiUtJ incotunt, quo kci per ctcfip mtxtrm ttiaji •< t
*HI dturpnm, Cteftritft/us *rigi»tm tnhh.*

Vkl« i^n<4& *vtlttti tne mticntem* **dki/tb, pro c'o. tjuod Diorcrtridfs inolk-** *ix.* **fi)ppingue.^i*'"- Qu^fcc qms, qt«in[im.|iiin(irjL-tn rbunnw cum papavcrrrcba-IKNH? Cttni ntleoco i^piverc ,.cttam ennmco. nulUtn, (Isni h»bct fimilitudincm . «ifi quwi utriuicjue folia fiat luppinpiia, rcdparvocompar^it jupawri. Vidcturift-U'ilfpcfclJHjnieutuijaj'Jv-rrj ImiccauJis dotirsntalrs, fo-I 'unu.1, Jujiti'nuiiia.ftrinhiofiiailrii, iddl,obtoii-f^i, qs;; -:!^rt'ntia' Videc3p.l |t-tEb<-4* Jiifhir. ! . RbaflimtB frutnr, irpibu<> i]uouruntxir multeresad** *infb-***lirtrl*** *t 6n*,&* **qaidtm tat ad hue reccntcslonsis hwjufee fruttc:«culfis rerfiiranr, Kad fo]em.ipncndLint-Viti;is eft nAft, in rmulr<?s rauios divifis, Candida, Ixvi cortic<t vcftit^.actilets vjlidis , at' Jirmi';, Iplnr in nuiduin lior-T-cntious: folia jilfnimquc qoatcma autt|uiiu adfinco-unitn ffiiiismm csonui niftiinmr fqbpn'tiia, mi'ftia, obton^.i, lutnlbida, olc*fiinilii, ni(i qu«l tencra lunr & .litailcTiir.) autumno, nnv.s furrrefcemtbus, inrerdwsi ifculi, rnndicanti-', liirtinis qovxidajn r'lidirmtirutn , ut in jxltncao rclin^ui-tur, qinjd in bacpin nib»ntcm pil] nwirtiinidinc 'muta-tari waffi nmtripliri^ue radic* firftutltr. KHits pme-r« alium pent Itmiltim obfervavit rbammim Gandut Clu)m5,(r(JhitrttiIiyriftn, fiiqflcniitrriKusiratnw ft-uci-***ca*** **ntom, rninoril >m fol iis. m-iijis caraofe, fal fi cu (his, fuperinrc csndidinrL'Vi, fl.wibus etafdmn imn illci for-m*,fedpurpurci pbnt niil.>rii. M.ilnm .ilii olealtnim Ccrmjiitcum, qittm rhamntuii folio anpufto, M jvcfccnce voMur. cfli rh3in:iii!n [Tiniinn Dio» .-• FnircKuft,vc! firu : • .' rvmadmndfl procfra, triitni sot O*KWH i audio. Cawdice eft altquintulum kti»tj** *rtsaa.* **faro* lisfieiitiiliiiiritnii, qiumiMurcini. jam dcfcrij>ram penut, carrier vtftiti'! Ip.iHiceo. fpnurmn nm toa^arnm v.illohcnrennbits, Colarem pltaiaidB] cmeiiiceon l-'obi twraiir.ilis, fuivuiilijue J IruJl'untBf oWtwif*. *le* ftmilia, anRiJh'ort tamen, ttitmn ,** *Bt* **cetatity*. lAnafrjoc urnoia, iurpsro.1, ccntiiflinui Uimriut £d*tm uncfcciitia. iupertus aistftn in vin>ii cinencM, li »wt nmTmo "."), latitadine icnnn •'••'''' partrm iqnn-rir • i , ut. Succedi: turn ro-**

rkate flavefccnsfucco inn l ;.c«>.taud;bfc)»e in fraticc rerm^nera. 'I,-, videwr. IDBJ «« • t)oti Itjois sc irron '

Mwmnum hatif, r- i i ;nmo Diofeor* Wiert n u tun:,(; uili!y;r fnfl fru a- ar iimit^ <, rec ea d< re aotM •twhtbaaltcrtandom vid . r-KaltodnmnircMhii^* I.-!! Diiiiinridi[1]! puut<£, qniid ydin b d e n l fectol*-i** ***gmflmmw****. **Honaao-*** ***.ttxmad*** **raffice, sec fks CB» idtrvenk. Nam, <•)&*« to-**

wrp «».«iv»mi>Ita rft ajmd Dkrfi.

Pli&iui, **«(n** *vidmttr interfeetmdum & tirtitim, Jn&* **tff,"** *inter tibttm 1$ pigmm, jliud quain ctlotK diferisarn *£«" vifft.* **HowmopHiionem ncuciquamprobo, id^ue, quod rc;ba bxc jfniuOribafium &Serjj>ionetnrt:p«nmiriir:**

Rliamnus fecunda Diofc. Monfpel.

imde cnlligi *Tjm* **in W»f««e fcribirScnien. Videop. d ti Ihofcontirt riumnnro ttrtiom ••—%Mi.Ai-. td, ut ia • iMViipNan < ^ f ^ nipt* ' rw> cnodoin M b jrakpiokfi tcftarttr fyliii, <••**

'& ptMdafi.nlinn, ***aooiatttcctma^rmf^hr^^0***

T^/Affn t i (t o
n f f ftxtr.
lw«*ctpsau* **pcucft, <aGratfofhun: _**
5 d t t i %a , dlb carno-••nen mm I'foniihi Unnn, fltewnprdEim. De

com Miianm riumpea j w . ^ ^ , -

lir* f^E^f i Mafaolc. ha

fob,, Ittirilmt. foltdtmbut, xm/ofifrttit, merioritur.

iMfuituduit, is j«/f»«i *eorxluiitt/r, Itnttt injijt* Mm-*ijitljfm . jubittartht,* Hf **lb* mini medulla* , lu/vi'vr IM *Htdiitimii* fcf *zirKprJinyut 1$ tentttfeulmt.* Hanc pljiiMtn cllcitiiiiiuiiiin, vctcoargumcaroprookcur, cjuiMlifrtli*

RfaamnusteniaMathioli.

fum loro African* (imiUima. Vide utri etiim cftfoliKminoribus, latis, acumita[i.5..t_!/!Hmt»rniiir) obcft, <]uo minu^iarc rht-mnus did mtrcacur, qucul folia huic fuiv iifciriiia,cuni Thtophraftu'sriuirLiu'npcrpenKi fbita, pafiunim jpfi-dua firibit, Dictiiiiun uc vulgAa rhaamo.Crc de prit>-xibti*hcic ttadcrcThcophraitumf nondc tertii; \A, in Gr.Tcr.i f in qm habtravic Thcophr alt us. j huic mw^ffe ftiliuirujcciditumj vonlffl ptrpetuurn, uti iulxirt lua v»-litcate cnnti«K>t. Ficili ftiain fieri pc«iiir, qnudDw-**fa»idcsGr*cii(urrMi:»ri*H!SrJu!iiiiurnvocariiit<iui.'in jti:;qiitort=i[Hi!iwimiUx<rciiot, Vide iwyniii, hipnofrii-fticjue hiftrrtjrn; It<:in cap. dr piliuru.**

'o{uii'$_1$c«S».t>Qiiii!ii icceptc a fiiinis *atn&t* **^ jtiunr-***tads.* **Nomcn 1$I«M'0K divtrils fpiiu! t^cncrthm i$_T$il«ii.** ⁽'jr,.iit.c-^ ji haw,"K"liirii|iUiK, ijuai ipinis nature murtt-vir. •S>«[1]«»?i7PLJnii]S vcrtit sfltufi/ium^quixi *eoun* **imiratur Gaxa. Vide caj). 4- tuifua libri. *L~limi)iu:A(tuscap> rf. h»jus liliri w 5 •** •ails«t"oui[1]"i. 4'*pn «Mi 'sutiifr fdrf" a. ttiia'juiaSd*. mixwt> Pliniu*lib. itf. cap. if. dew-boribiis i]UJt nn nieunre ^eiminanc.** *CutrdvtTt (jtfture iquififitipM, 1 trtkm bus. pilmrm* **We. Tljcophrljbs liti. !. c»p.4.. ubiarborw rccculct,quibusfolianundc-efdunt. iiiti.J^v,. iuU<Km . ifw.MiS^- «fM>- fii^^ £>|i itoslib.lS. c*pit. Sj/ofyi**

iijHifetie, fuktri, 14n ©eg *E* **ft tamen quifoliuimilamn, iGnrctmiin osyaMiitho: a^uifotitun cnimqnafi acuifoliam , quodfpmulahibest folia. Pi;. niHSltb: IS. cap. 24, P$_H$ni*»;ij *[«», ricMi <*WI, /4rif «J», *Muifvtiii.* Plura iptiir aquifolia. Capile dc f l i, divi, iticctn aquifoJmnj$_c$|Tc: & $_C$riiii;iim , iqui&JiuiD • PI inio vocan$_t$""adidi.Oxya$_{cari}$hu[nidetnnquifol[tiin vcrttt. Sciincc oxyacantho, fbl f i f t. Cfc<* ikcraK»co di»i,noii** *tepei** **„ nnn offc fpinofo , l;jcilt pt^lwri i**

ri foitutn tribuii

chwwanim, apior«isfimilc. inuB **aqiufbKnm**

d h b » I f t 6 **$_ql$,it bcod-**

o*yacaf»hosplan[atuvcrii,id, malt: Pliiuusaquifolia?[1]

tur. I hecip. quidtm ifu.V'I^IUWimiiTJtut GaJtiw^ urtiitiftriLUini[1]; iJiijit[1]. vcn>>£><*u>4>> Apua 'quiiti iiit^" dcoxyacamlw icgunt its.;-«vi>i.u j ««eo« « j IMW«»-

fore/(*prtSyfpTrMti, ttmmtr$_y$ ($ vaMe fpinofj ; frattum prefert "ijrp tdtai vtUeajStttoltm, plenum,* **rn t rnii«, /rJ-***funAitm.* **iJEoeiii. vorari (raiJif. in^,, cttijOsftri ncnicn ad duritiei& fdrrt^tujiisiltfcHpiiocftsjii,! .^Jnetatn lib. 7. cap. 17. Galenus '• IT^MO*«•*/«< vcl. uc in alii3 todicibitslepitur, w^'-« rapotiit grana,** an. x^e^« **(f! *butcMj, in* MM a r n m n *uthibtttt.* jg>i AICIU*W«V£JIA f in alii* TW;<'I«) nr'rn, (a (6 *nuhtfuiiiiqut.* iDf&m£c*VfJw. ldtm Hcfycliius i •"'>'(;-nI<IAUMIif». Nilulnotitis, quarnLilivxoS^ifiiMVO faft. Undc crpa arbor UKC *I»[II vtic.tnir ? in <juod bicca* fen mytii, ia qua midcui m^ P Hoc noti fii've-rifiinili.'. *wrpm* dicmii, quodurenrci ftitigi;r.tcltfin;f(ri-IUS habeac,*"&iieen,fii* abirate. Ejdtm •VTS««*.>, dici-tur, quod eft craruptutn. Conigwit r^fi.-.^,.$_lt$|$_e$^ rubra Ipina, quixl id liiiuc colnrfm inclirui iignB oxya-canthi. Scribo • iifii—ijm «**<*"• Plinim lib.24. cap. ⅄. *FjrMjmthi t*cnt CB»irsftTfe1\tt«mi^"slftbuntm.* **Ita ID -mciquoitoftro codiLu k-p^tr. ELiam ruului habcr *J/jf-finilinffiFti) i* WfjrjMjiiid. In Luiicc tamen legitm (?j-***rdclitrttt,* **quod cornttituni eft. Net mciius njlgici codi-ces halwnt^jfJCJMiAii i«t,f. JrfaJt cnat» in quib'dliam «jrr*c4)«(jj fcribirur, & ^ruftra corrigi^it** *fsntcanthi,* **Pyracatitham adverftw tfl'.ss fcf pencum 3iKtriimi(uean* malium venehawrii morfis firasfbribit Nicim1. in Ther.**

DoAitT. NicatiBri Interprts m^aijiip, SM^wnnBt^p^ nit. ^r*citfl/(w, inqait, btrtii (3, ^*iaoxthiir Grtcijaty-***n:um,/Egyftiicitts, Kj!i/Hiitijlreliilu,{£ ut firgtliui Mar-trHtu Mt&er .ctniuum diatitt, wi''' itfrrifiigtum* tfud thefc. tfi ctrnert.* **Atidhiirti au«or (trubyStn pyracur-tliarn vocari tradit. ii^i^nnt, f Totcrpre* ^(o"*^ V>'5" "w'itf'J"'.'f"i»t«" ^IUC*!*!™ nVjmrJji xi<Ti- FalliHirvir ttjagnus. Notienirtiiitittlli^it Pix'ta Scolimum, vciutn oiyacanthain; cujus baccas ad icliit Jerj^niiiin utilcs rratlii Plin. q^uoj (k fcnlytno inttlligi ntqiiii. i^yi> quAJi ipoei die i c 1T i-I*sii, kl t ft, v a) de u re 1 is, p 1lll^ c 11 £ >uf. t>^»XrfrKU *j$*'A. TncjuibtirdnJVivi'Klicilr.u Tii^wAarn' qiiidmplomj$ar,in((c» ptofcaA, magraq; Fowtflan' a. Hani Ittiimie if: -rtjitrs. vojt feqncos jMWta^wenmr. NJIO ('j'raftro ntm ptttcA fflequjdnif)''. m,ijor& mi-nor; giantiini *d fornum utina, & t'gni friru-;, Pira-~ttro tarw *ft f •«;i- .,'?{i,;.!iiai*a..|iti!n|i. (ffitiraitoflf.-.**

"UioietKidticniin^roniatmdi'ilo fimtfcdocct* Pbtui antuiiitoribu* boianiritoiyacantriarn GnEcoruin L'andf tfTc, *quKQ&krBuierhrir.* Falluntut, lic« aotmnullitu (it fcecopiuio, & Gieccrutn eiiam rcccuriorfl.five bar-barotum aiiiiSoritaic munita: eomta quani Tatis mu!i4 faduju.utinnxdicam.ubiqiutrccenrinreitrjdiincGta;-ci mmcdiiimartukfiJ. Myrcpfu'; fed. fdcantidM-aij.

*h i Ush** . Idem cs?. a?- **Jf *£***™ *^" ^,«, iui iclifiiS' Mm , tit idem. wt^t<i** *npiM.YK**t>* **k g * «»*««'"""'''r-a«(** *Aiemftitftmtcvtthum Grxtit V LjUtnuditUm, cjjt. mix h**i*mtafaum;* **,;wjrf** *tntstfr'wio*™™"**.-. dt.'iir fj[p ltgiiinT*,4«e<l bt<mtn» vifinna efft btrbettm (tj-dit, cuw** *ipftnut in muttit tmf trfitimilm, b^b*

U> tniirfrttatitntnm>ifciiifc"?tui>i tfi, **»^5« uriMi*. A« eff,** *btrbtriifcmr** **« «V-l«illiw. Ctir-topttis Niwlai codes. N.ifn in codice Graco, c[uctnvi-dit C!iri(T. Salmafius, [on(?t alitcr habctur, liocnanpe mod a: •W|«« •ffpwr*. ^ vg>V^ (trf >• nJn« . . . . /j,'^**

My«i»<H*ftP°fo». q^{1u} « « « cxplicilw(ni'tnttt brajWC.urilLii- Ncc dumwt WHTJ Salmafiut. dcK-rr (lipplcri iiimoj um'w ^i<-';-; ivn Jf.^iB,;,,. Tnniinluiiii**

locinn in himc Itaifum le^o

cam itrfiwnl vwcahint.i Gr*cis a ca ru hem a ppelisr i, aliam tamenoivacanrhiim, nempeqiuc vulgoberberisdicebacur. Hocquidem vulcNrcolaiiSjfedfijUicur. Bcrberis non eft *ox*yatanth a Diolcorid. necTheophrafbi. Be r beridis folhi funr jrnrva, fib!on?a,dilijri; virentia, ambitucrenaca, nonnihil afpera, fapore acida; qualia non tint mefpiliamni*. Haic cnirn frfii itlJa, majoribusquamapif oivifuris, I**U, aim virore fplcnctcntta. Infuper berbcrisparvam com pyralho fimilitudinem liabft. Etenttn pjTaftor fimpler *t* folo [>miil[r,ar<juc uw"|odunu«t ciudice attolittur, ac deindr tain inlongui^ Utdmque excrefefe, ur ad commtmis arborttptcHrcricatt afllltrpat. Berberis nullum ab radicc itiiirir c*ttdrcem,fe8 pinribui •c'diverfc aculiijris ftoionibus firaricar, qutvirgarii modn in alrum fc armtttmt, ncc nifi raiiiTimfe arborefoint. Nam qut omnium ma j ores habenrar, raro pollicarem Mcctiiinctra/litudincio, nifiTtsie tonga increment urn seceptrritii. Quin5crarainvcn!uiuiireiusvir5»ulra, quse hominis longirmiincm fopetinr, Lungo jdmwJum ternporisir*luofnn habenc. mtcquanarbwefcant, quod cxreritntLadidtd- Habui berberidC,qiKead;parvain atbcris raairiiiitudincin nervcnerai, crstfficie tamenbrachiali nondum crft. Pnrcrea, pyrsftro cortex afper, fqoanKtTus, inxtjualis, craffus, colored nierowf(;ftenrei berbCTUvcfliturcortice albo, Icvi, & admodura renuii quo fit, ut re ^uidem levirer ftrro, rel lapide, tangi poffir.qtiin ftatttn'cnrteKfrariptnir.croccuiiirfueJiernini apparent. Spiriasctiam habet, i pyraftro valdcditHmiles, rv m enim fylveftris prunurutn modo aoJcata eft, (tn^Tilis fpinis ex caJcm loco enrrnpenribus. licet rairm pr.rJita(tt fpinis horrent ibut, freqiieraitfimii, iififucacimodiJm duris, ntp'is^alidt^punpcntibtB^andidi rhamnrmcidrtmueninatii. Berberidi rriuin fpinarti adfin^u*i(H* (*odos pefperua Icries, ffiml ex lino codcm<iue fert puicAnin etnarwnrium, *adds,* ut trifurcato quafi ordine j-rodire videarjnr, tfmbis *(alLct* utrimejue fe pamicii- (j,'^'t erti.a ycto itieti til occjp&nte. AIbi s, pi a ni!, won qui-

Pyracantha.

eamita rotunda iwbet (V«2wi,ad ififtar baccarii tnyrti; oerberidisvero fiufliis r,-i«marfm uvae ii tnnda propenrtet,pam)5inf«pCT» teres, & nblntigiH. Oiyacanth. PIXt e r n fVn3 us dS^Tix, hoc eft, fitnpoMS ilut fru bi I: i; oerbaridis fruihif, quoniam lenwcure fiKculemam carriemcontim^ frisbuis att fungoTus dTe nequir: ftiabd* fVfwi de re rrapli, arid*, quatdi^itisfarilft quafi ntpHvcrkjp arteri qut.it, dicitur. non de re quajManiJenta.nomtd*, M fuccofa. Alii berberidctn oryacamhum Galcm (cribunt, HiftinjnuiTiTtfye inter mcyacabtbam & f*^^T canthum- *Gattnui,* tnquiunt, *hjttefpmdm* fbcrberioemj

cvit.fttipt. Me'd. fitcii ftdmtitafrfiiuJ ta Litr. dtaly

tiU t* J/P mP&s inter td

ft *tnitrt fetid tifttbnjjcurtttirrtavf , atytte codetft ttmfert tx vtttribat naiicibui tutuinci etamputu »bte>igi,m<i!lci,tfty* cntkt*$ir*ti> fi'm!(S,<ltt<rfitiidot!tifiint,nteciti ligutfi*

fiuifr^. tut iureftant. C .ilemif [in. 2. dc Altm. fac. cap*

,,,. ^u^i^-l*tn, MJ >J.M*jVifr.,»(,; ^«:w.?u, &C. *tinnfci*

oyacaithus.^cljt placet biotajfidcrofeqm, B

mm. ifuJwV Galcni. & Dinitondis imam eanaenic]; "t ex lib. 7. fill pi- probacur. ifwi^uSS-. (puro rcribci>^.JH, fedutnimqiljcficmtrjrTamapudTheopli. • ccnllanrcr icyirar-J tfef)S <J

/i[itdliee$_{ca,Ii:}$cm v i m Kabtm, nee eninidt; torm^ tiurllif.i poteft, tjunj i,jf$_{tt}$ [{jcjir, mm eaiiriem habere ftpi- plant eft ditTimili':. ndllurti oxya*

^fTP"

j

= phire*

nno pediculo dependent, fuccoq*ue fairent. Quomnqu» modo*giur verras,non cfivenit berberidiiftuaui.ofw^ iw»>erg6 Galcni, & Diolcorjdis cadem plant*. Alii osiyacaniham fcribimt fpinam acutam pyri folio , emus im.ijjinerci exbibemus. Huic factcs Sc toliuro pyraftt'T

*

afpetSu fqualida; ejui haf c« enkrx efitantur twrit, Teminaoblonpa (jabent, quafi pyri aiit btrbcridis. Inumbellaflorc5t3ccmatiniTcandido», & frmfhis oxyacuitlia; pares «i it .q lit m proffter foliorum liqiitituilineni nonnulk pytacanttiam vocant, valilc jft (pinoli^ ramis, non folii!;iif* ejus hodic nullns,aot iwelccriis.Hanc nwiidè ojfV.icanthflin *FITCO* apparer, <^uwJ fbliis careat mefpili, aronit, hoc eft, apii itiodo diffeAis. Alitcr canilein ffic enim exiftinw, ipnoftc Teflor, (t dtverfi) defcrihic Bauhinm. Ex radJcibus c.alTismultiscaitdicememittitreiJiujD,firmum, cortire Ribcinerev* te<fhun, qui in multos ratios loti^os larJ" dimifiw brachiatur, quos inordinate tiitgumfpriue, valid*, *c?s&x.* arrociterp«rKfcnrej,quibusfupcriores r.itni fspfe dcftitiiuntur: foliiseft aliqnsd. d> rotundiortbus-, aritiri-inftar, alttjuando ad moduiti pyraftn obionfi;, aliqu^do cuam acuminaris, in unbitu tamen didtclis^'enofis. Flufotli extjitanior.autqirin. que foliolis cotnpofiti, parv« pediclilis mlidert[«, acervarim conccfti, exlutewfiibtubenr; ex quorum wedio brevia aliquot (Uminaprfxiemit: his fuccrdunc frudhts

eoacervirti.eitaureo ad coedcetnn vergentoi, acidi ™-ftus,«n tjuitjis pr.ina aliquot continentur. Provcnit fponte in fdpibus circa Bonoiiiam-In ajtmitem Ser>«ri(i,pror& Alcimun montcm, *&* in Alpine-rum gentium ProduntL fium fatofis cofjyaJlilivu- I" 9^a"°-PnJiincii & *l*\/*A provenTre.Lobeliuicradit. SatisconfVare jrbitrr>' fianr ^pacKtirhstti Diofcoridii. Nam, fojiij $_{me}$r$_{t}$>ili AWiim alii. ^XTOcanrham eVc, (|uamvul-

fi'tcnlift, cui nurr(uim decidunr folb , ccrratn autcm eft <Mcya.^{b}aiithr decidrre foiia. Scd hoc ar'nimontutn mulris modis folvinir. Refpoodcnt alii, Theoph. lib. t. cap. 4. uVi mrer «.*.**- rweatet oxvscamham, alias enam Kccnfere arbore^ qu.bu, folia deefdnnr, at iat.u terebinthum tiliam. Alii hie arbomrn cenera «•-. contendunr, quod lib. 1. cai-. if. ubi per•t, Jiaruin n$_{on}$ ra(n›inet i<:, Horum^pi-

—11 iiniusiiot. j^.CJlP» 41» ul>iarhofc^

qtiucternum com.-*nim dca« poffidfni, enarrar. Vide

J ?$^{t\ e\ n\ '\ *tr:!}^{i}^{r3}$- Mulris crrim Gr*ciat caJidjoribw locis.

It & m ^(jypto, nmilr» at bore?, ftuibui alj[V folia de-

w circa' \ frondem, adeo quldein;

Nbtitm eft Ulud ejufj$_{cm}$ Tbcophrtfti 1

xJLnm eiK; oxya-

wir. tjradit. locum h.ibiuiti;- (W i *

iictrur. to ismtCQO-

driitTi. JH.t..', [, ,;«, -u j ..ii»,»» ,•>..•!.-. -t ';

»i tertmewpere H

o««r«ur oatyacstahj. id eft,

Mft l d W «

n«*i!"|nnrliuw» tntwiija, &focfomi, At rorairafaerortt, Jrtlto-

«• j * a^B** r#**r ncc ff» ncuc nucKitot» *ttn* i^k -cjoe, /t in ||Kann

(|")Ti!piutrun QKKJIK l(btt« «p»J" Belp» rrfvrirnr. t'T rjtjw: mtatt

ctctabrt w e n , *t*)CJ funtr4 |"K^s*w"**L**irTiiHiF & •-

W. \ UMI. (fennun (ao<|ttiiJ fc^ Cerri-

frars a •» mewnn i3>- 6 - • I --I <pat

. JU». cLtnn Hamcn tfltcrpns, m>

tirm -.

mf*H*m h. trft itl *£,'*

iqa^n•{.•JICJ,*^.tT«'—tfa»t••OW-ni^j.«

ll^|ll*f'| * >«MM.«M,>»l|l««,i|iT'l(™I«.

vtiawi *trfert:*

Ufa fawn 4tmtmt. A fid SthtJutSjs fmivtir tint I*

motto.jamttflbf"* fMd*fitxthtiijrrf4*

ttfiu, Cofirra IU llui'i. ^riam lentxt *m-* \tK3s-*

tun vtd*nu tnqtn

vtalgcnn3

e. N« tie faice i

e *nez m* Oor«,Drc m

krc omnu oMrrrenv. vcnfbnilii *1-

i.Vfurt.et

« a . Ateciijt, nqodciJoDdcJ^oo fitti ir*

Ebu-tMji. *i~. iiimfiaaataumiotittnhen.* ac

tr«fit-2. r **-- *i.fJUL* . ^ - .™«JUW ft. 1

M «a't(»• PI n .- i m^ "»5»-i" 4 ?j"^i.

nTtlcifitbilt.lumJ.ti, m crthsit.CS tM I j J l . J u J H .

*tM*MWCTT«B<vciw *hBmma, mpQ** & . *ttfum* afar'

ib. II, oq>.*i. <ki«-:. JjSi, (*r r^. c**-

i•ijrr. 3 1 1 l l . Q a m « J « » 0 0 0 i g f l

parc, i»*. tr>iitTbearhrjftat AS d

y . W goo pnr-

oo rfb5wJi.w T . p q

- idm mfKMifWfpntnini eft. quad in

FI«1LS per awtwwtem fll»T&t, Rr-

• :nr. qia*J

rcinur.

vr.M- • "M«n<l««i--

:Jeviiieinur.O»ja-

Oxyacjjitlic.

^undrlqae <pr Jf

LSnhdTM ftttvc "i ••

."Aedk>muKl«Oi

iea rnf«H fufttriemcv R*cc* to-

: - biii eonnnerou. Tncp

- Ut minim vj-

dcrt non ^ebear, in eoronis, i

rentur. *I**p&fy* 4K inquit, libr. T- cap. 13

^fi^cu/T^ Plin. lib. z^.. cap. 19. *Grtcilygonvocant, aln agnon^quoniimatconje in Thefmophorns Awemenfiu cajlttalentcuftodientes, his folns cubit us fibifternunt.* Our caftitatisgiatia fjlia hujus fternebant? quod crederent, Vencns lmpeuun cohiben, adeoque femen infoecundum non modo reddi, fed ne quidem generan. *V'©*> ergo *quaii dpr®* fine icrmne. Opcnni Euftath. ^ ^jf

%ov(ra. Dtcitur lygos & atnios qnafi dgonos ,jlnefcmine% feruntemm'ejus frutlusefufunen delerh corrumpi,acaufern quamobr<:m facer clot esfron-ks hujus plant* leths imfonunt, quod naturah quadam vijemen exttngnat.* Galenus libr. rtf. fnnpl. *mix* ft* (• *9?***)HSM*^TO* &&S *$&#

J^Sf 7K tfV^ J^ *JuuvV TWtTO* (de

per s turn ctiiipfam expert us folia item florefij; tffius, id ipfumptftarepofjunt. ttaqtte non tafitiim efa,potctq'icadcafiitatem conferre crtduntur, vernmctiamjubfirate. Hmccjl quod Atbenis in Ifafmopborns, hoc eft; faens Cerens.mulieres totu fibt fruticb [ubfternunt. Umc ilh quoq% nomen tnditii agm,\\oz eftcafti.OfScin? *agnu cajlum* vocant. Cur At^O dicatur docet Diofcondes *vy& fit* v <ms ms polZhv; ew^s svrovov. Lygos vero ditlui eft, proper <vifgarr,mtpfiusfirmit*tem.* Lcnci hint & flexiles, idcoqjedifficulter franguntur.Tocf A^ w nomen fortt accepit, a viminum, vincendiquc ufa. Id enim Gnccis *ivyifa** Sgmheat. Vox tamen >*vy®>*commuais omnibus, quibus inrufticoopercad vincula utimur. In quorum eenere vitex etiam numeratur, ideo^e etiam communi fila appellanoeappellatur. Hom.Odyff.«-«^^-r^ *VJHT'^^P''?^ c^erfi^avulfi virgultavimmajue.* Vinccm a flexibikate ramorn >*», diftam, innuere viactur^uidas. >*w mquit, *wr£fe<t>VTon* Vmcumduo genera inquic cflb *1* heophraftus, album, & nigrum. Ad<lit terrium inter utrumque meium. Vitex alba dicitnr, quod florcm frudumdue ^erat album ,^n,- ^m^emavitermec^vLm^quodflo^npurpuram ^inet, *hnnfr,*^ Hoc locopurpurauoliceavidetur, hanc enim in^onfinio alb m £ n ? 4 ! five vmofi coJons coiiftirmc. *6tnm, CO\Qr m«nUns^* qui conftat ex pnro nigro, & h'ce acrea. Vide c?p. y. hb.9. dc cinnamom^ Purpura violacea medium locum obtmct inter alburn 6c nigncantem. In fohi<; etMiu Sc virc>is diflcrennamobiervavitThcophraftux, cai^Jida: enim viticis vir^a: foliaque tenmora ac lxviora iunc Supra cap. 12. cornum tceminamvirgas parvis ad mftar vitius haberc tradidit; Utramquc cornum nodos habere fimiles agno, binos, atq; ex intcrvallo inter fe refpondentes. Plin. libr. 24. cap. 5>. *Duo geneta cj us, ma)or m arborem falicts modo ajfurgtt, rrnngr lamofa joins candidioribus>Unuginof\s\ prma album florem mittit cum purpureo, q>a& vocatur Candida, mgra qua tantum purfureum. Hafcunturmpalufinbuscampis** Diofcondcm feauitur,non 1 heophraftum. Dc agno ha:c tradit Dioicoucfes *y*<& *j x*y*<& ^>ei*« *hvfyafos* o^?

*Qvpfyrn n Jli n6*6j@0^'* <P^« (&"&* #1^ ^ «'»«%*» *Vttexflve lygosfrutexm arbontnafjingens ^qtu mfiumtmbus, npts* (vulg. cod. *y& rnhvois twfyots* non hibent, ex veten codicc, q jem fecutus eft^SerapiO^iddidit Saracenus.) *cam' P'fjuc palullnbus nafatur,nec non & in locis ajpern fSffahbrofis, virgultagerttfraBu contumacia & longajoha vero thi&yfed tenenoraacmajota.* (^n£»r«ex eodecod. idem adclidit) *fiortm eft qua album cum ahquatenus purpureo tnttit, alt era purpureum prefert, femen eft pifns mftar. Fruticem,* inqu't, *effe m arborem afjurgentem.* Theophraftushbr. 1. cap. f. *cultuarborefurenadiz.* Katuraefle jTuticem.rcccntior xtasaltcramq, aiborcfcere,alteram ^ ^ ^

Viter.

qiam»idi. Fttttcit fere, vtl towsptmnireos, vel purporeos albo rntcrtniftn, vcrddllattm fpicaro ordine *mr*gularum falligia circttindaios. Hinc Nkinder «W>-5»» dixie.

Η' σὴ ἐπιστήμιος λόγων πλουσία κώμη.

Aut sibi cxsta tii ri' *itmUt ifuatfitrt trw'det,*
Praebeat instrata ***fc*** *um fronde grabarum.*

Scholiastes ... ffen*. Scribe, «-*fy,* jnquir., *effepperi,*
Ideo ... p p p H n K d IKdL'lmvuiicmfcribir Anni to3 jr. R-mindom eft inft.ir [tiperis; quare frwnter in rniitnifdam oSeitiis cum pfonedivendimr

*jfticirTtTttte*riit*,*
M m« Bu if rrnwi. ;*»n *t-almurat iris.*

Id rfl, irj w«'rtj. Non aii:cm,frj/p*/i'»MrMjj P e r S . t p i i a P*n'ta fie id actcpturo* pq pfit.m nmlioyhocrsvilLuictipe-*ttx. Non* adcsfumPalinuri illufit MarmlR; *nee* auL^ir»rur, *R* ittrOM meiat, fiitutum ut fnbmergsfur: nee ad noraen Palfnuri Gubcrnirnris navis £ n e * , ut dmfttfliminorum Grammaticorum ... natm dee^mii-; Ted ad fignificationem vocis ...

S j i ^ S * [Di]ifc. lth. I. cap. Ul-dcpaliuro. ."^m.

"** •»*••»m* .J'; T I, », fee. "OHSJJ *auiiiii i bmthj* ... *SfikSl tmniifn^tSfj* ... , 7»™B *dtnfium aswtthum hit, anmi t**htt.* A r«c«tDribtttedwn mrcr nephritic* recenfetur mcdicamcnta , enntinifuctximpnfitioniWaciditur. yrepfv Ub. i. demtidot, *Ht.^tmi'^K,* » » * « T^ ^ iiT"™*" "'"(^nt «BM>W Sett cam conftmter apud Myrcpfum nA-(U lCRar ur , dubito .in rc«ntiores Graecorum ... Vide annotatum 18. ubi etiam ... Objicit quis, aliquotiens ligatum esse. Non cftl'ujw loci diffimare , ... demonftraffe, radicis corticem ... fcribi. Gal. lib. 16. de Theriac. ad Pifonem, item de Theriaca ad Pamphylum in compaf. troufi:. ... (»^«B<if. (MpaLnliun ... g;nns Jcl'r'ftic- Plum ihqui; ... ft1\fn«nitin, dcquo libr. 4. «;>, 4. aife. quo rein ahlcgo>*t,* ... gimin, qtti>J lepibu* vehcAiemcr tonffiuat.] Nicander in Thedac

Quid etiam ſurgens foliis ... *hurm jctiiui.*

Scholiaſt. ... *fif* ... *ftpfe,* ... feln;

tt, Eltgiirt vcrhci.Jus Gemini in PaJmriiui qui ftpt.

Η Παλίνουρος, ἐγὼ σχεδὸν ἕβλεν, ὁ δ' ἔγειρε.
Τὼ μὲ ἀΦημένω λίξω τὸν Φερέμαχον Φύλακα.

SMl Tj/iarut rnja*qu*fep^«mhuncjffpkii txtnism.*
Fntgftrujma ,fii mhi! iffi frrt.

CdHmeBllib.il. *LMUI .jncn fefire itjiintMnii, a$ yiHtHaiiutun;tuli,fltnutatque ttrtamjduerit mlniiut, trrmintnllandfit tjl duel/111 fufcii, 'rtfrJtnttfpiiu interfi iijlmttimi •• mttium iitttuHnil.* tS *Utitudinit enum «l>-nndr ttl cjfc infedantum, ltd tot vacua tyaniirc ptittmu* r *f rjjfmaiujrimmbut, quit/ui tbjtnmiur:* fJ *fins wftff.iHit-TUittfpiiurttm. m*ximi<iut rttfa, (3 fjliari, {$ cjut qitttm* Cr<rfi *vtftmr mtrinft,ntif:>tttTn ctnit jtpfttUmtn.* C*f-fuii- Uailins lib. J- cap, *A}t.. tfvbm Ptr*vui.\

aid ^»i "tl <.«i(wi,iMB> m i» (MS. *idt&{*J ?#r* ^ •• tot. & fp ... t ein rpit tntjm tj/ ftoirjin, fcrobtm atbirjlt effoittt •tltituiiint, a; txt:tjtic ftlos Jfpimgtit, (3 fnmrittum ptrjirobtm txi-niits, ftaLidtnit tutem die trvum mtluum in frsmfm 6 •. hen, (S rsHfutuB , acfahvn, (£ txjictnrfi*. Qmnti *i nn£uer*fii'«d"»"i">'"<:eTJt<i .ttflc* vni rxtotfiim funj. cttlum TUIH te foliittinftrnine, iic* ColumeMi Jib, *6.* e g, *t ... ffmtt\wjtnttvn{t}ma, ,juxvcfliimntrfjHc*cu.Jti* ttit,* /J^o, *femtfertfju- fj/liitftnbm, utjvnt alb* !ptnt —*

ximt uioneiim jiafinnim Frmihun paliun Thm bnftlii inqulr eondi in fbll.JailoqumJam ; » ^(;»-,i, tinjuir, »» *Wti>1x*. i.* »»i7 Ji's*«. Dele impri.i[iurn virliiunifi, aloeiuin nullm Icnfus; vd Itgc cum doftilT. Robert. Conltaftt. wf«'*? i*JiA« vel « M 9 < f »*»»- Quia (Mliuri fmftus (imiil plurcs fiipcf fd'« i« luinmiutf Mfeunrur. Lc£unt alii >^Vs8 V &***,** *Jil>>j''4feliapt* MJunt alii *ijtiiKifviJicuU,* alii V™*f<'"(ca/B , alu^jWo?nr..-A'Aic. Nnhij(Smpttdlim* arridet torreftio, *W«f **>-»*.. In Bafiliciifi enim legitur,*&*% *ri $fol,,* Vel dclc-Mparticulaij : iWl(=r *ti> *>. Supra M>.i.cap. itf. mtet pbii;s;i)[irnerarurquib.fal:a^:iinora. Q d b minct

pyr ... *ti',* U trir./B - ... j K ... **™> <lufn* ... *r.* Leeh ergo ex Theoph. ... exponere, non tantum fulcum colere, ſed cum eo etiam ... tx deoio alii}'''' humore, fulieine I't lit vox« Diorcoridi,oita(ialt fi,,sratciK,JiiremacIcmiWeli»nifirtt, ... Alii yJiuftf•*•.fcribunr,cx/I-o/um,(««r. Noba inn lta''i]'lacerae armlet. Sum «!'" »pmo!iutn paliunim fctibuju. BaccasferrhjBCJrMT.non follicojcftin quibiu fotifn.[1] his biMBiaill.JIfhiitisam pinmifrfn Ai;niE.'lto prswreao™* ttnmctralw. dcti.Jm palt;in>. PI» pslii]rumefTt-<luam rfunmnmrt;rtiamdiiirjiM< qium alii nort prnibant fcnrcntiam ; tdquc dtubm rfe caurs, quarum prior, quod Theophraftus ... re fwncn, iii eft, *fabx* iiiftar,

fruftu rotundo ac verticillato, qui non verfe follfculus eft,fed follicularem quandam ret ere fpeciem, 3c, ur propri^ inquic Diofc. *frhuuihs* eft Graecis eni'm fcriptoribus >«&; longam vel oblongam filiquamdefignat in plantis, Suida & Phayorino teftibus, ut fab* folliculi funr, & terebinthi cornicula; non autem rotundum fru&utn verticilli faciem referentem. Quod verò paliuri frudtos oblongus fir, idem teftatur Theoph. libr. 3. cap. n. de acere fenbens, Ubi inquit, *&i *ify* ty* ẇ x A W. ™ ^ [illegible]*. Altero cur tertiumhoc rhamni gehuspaliurus efle non poffit caufa, ipfum eft femen, «;uodnon ci Aa^ fed in duro, ac rotundo concluditur ofliculo, ut ipfius verticilli centro latefcente, fungofa quadamPulpa exterius obdu£ta,triplici intus cavitate divifo, ubi femen ipfum fe continet, aclatitat, lends mftarcomprefliim, rufa aclsevi cuticula conteilum,albadulciqiie intus medulla; non autem fulginofum ac pingue, aut linum referenns, ut de paliuro fcribunrDiofcorides 8cTheophraftus. Ad prius argumentum refpondent; Action folliculus tancum longus & carnofus dicitur, fed omnis folliculus, 8c cujufyis figure. Aifc igitur five folliculo paliuri femen includitur, fed peculiaris nature, & ab aliis diverfae, ut qua; foliofa, & membranaceafubftanria fit, ac hta."Quamobrem evidentius exprimere paliuri femen Theophraitus non potuir, quam cum dixit,paliurum fruCtum haberefoliatum,qui folliculo continetur. Alterum qfc quod dixie Theophraftus, aceris frudtum oblongum efle, & pennatum, paliuro fimilem. Hujus igitur teftimonio paliuri frudus oblongus erit, non rotundus. Quae ratio aSquè facile ac prior refellitur. Magna enim eft aQeris frudnicum frudu paliuri fimilitudojnoninvolucri rotunditate, nee verticillatafigura, fed quod duiiufculum femen, ut in paliuro,membranaceo tegumento opeiriatur, oblongo, & aliis grandiorum mufcarum fimili, fed non tarn oblongo in paliuro. Miranda Theophrafti diligentia; qui cum dixiffet, aceris ẇ *«[illegible] A*ia^m *pẇf Tmypuo* <% waW^, id eft, *aceris frudum nan valde oblongum-yfaliurotamen fimilem,* ftatim fubjicit *ttiU a&-W*i*&*y* id eft, in acere oblongiorem, quam in paliuro, in quo rotundus eft.Rotundum paliuri frudum effe hun-^ quamconcedam. Id negatipfe Theophraft.hb.4«cap4* trbi paliurum defcribit Africanum; *Qtoo* Jyt *m$TMH «- %H TtS ČAiTwJztt f«r Jjji Jcetfvtf &<*$»%$» *«l >$ 'sthctrvt* et&ei tpoyyh» € tpvjpii. Folio huic noftratifimili JruUu diverfo, non enim lato Jed rotundo rubroque.* Abfurdumetiatrfvidetur, aceris folliqjlum, femini paliuri, nofffiliquae comparare. A«Cai? vocem latfe quandoque fumi non nego; attamen *s M 7}* wAil,*u t plurwium,* immo fer^ femper, oblongam filiquam denfitare , plurimis exemphs probari poteft. Rhamnum tertium Mathioli non effe plinra, ex wi qu« dixi conftat. Aliud argumentum magni ponder* addam; quod rhamnus hie tertius foliis non fit fpin6fis, vcrum omnino mollibus, nullis fpinis aut aculeis praedins. 1 lanta, quae paliurum referr, ad cognitionem noftram nondun^ pervenit j quare & inter ignotas reponimiis arbores.

KE*.IH. CAP. XVIIL

Rubi genera quot: ac de canirubo , fluidarumque generibus, 6 medicament ojjeo, tyuodfiuida dicitur. Item de edera, fmikce. Deque ar+ bore appellata Euonymo.*

^tahef fy^ar • ^ ^ i* ẇ i^4 ^ TMTM I w^TM!- §

itMei-tfr^

tas Dak. in ™^* !& 9»V*W f « S $, W **(>b(iQIQV 7MC'YÕCUg. 'TO

[illegible]

R Vbi genera plura, fed maximo inter fe difc!imme dittant: quod quaedam ereda exgclfiqae , quacdam prope 3 terra, protinufque deorfum * vergens: cumdiie fe tqrrxconjun-^^^ xerit, radicaps rurfus, quem humirubum quidam V4W:/^ appellant, t Canirubus autem frudum fubrutilum ± *'*\p* .parit, * ^ 1 o Puni c° fimilem. Eft inter fruticem J/fl ^ U ' atque arborem , punicae non abfimilis, " folio a- *fple*ti'* merin*. Fluidarum, aliam mafculam, aliam foe- *rboisv«lfr* minam dicunc: quod alia ilerilis , alia frudifera *rJl* fit. Nee virgas longas gerit, neque [illegible]: Hum ulmeo limile, nifi quod t [illegible] folia paribus inrernodiis conjugarim condita ad-/^* . nt ha^rent, & plane e lateribus ordo verfus confpi-f f**-^ citur. t Inticiunt hiscoriarii alba coria. Floscao^**corlA\^ didus, ruenoatira enafcens. Hie ubi defluitjfru-^4^!^

t tt« A J*M> urn *j#ft. t *(iqd** S T*f(? w H <nCV79m TMfaConJl.^^^KiS>^ jjri^ f a g u S m

k- 8 w w%fS h^HAW * *W »Acew. '?(* 4^1

*Q%>07w Jyj ^0^09. c» m<r. J[i ylvnui wg w-

7e f m,\i\Il fyj^ \ ^ x T J / w ^ w ^ . AIUVV

fpiAl.Germ,.

nucs congMfc. Figura his quoquc in modmn* owe. ^ *fcur«>*

dnetur< Radk [illegible] fumma *f* & [illegible] *fact**

Hi poffitradidtus: lignum fine medulla, & caefum quoque incorruptum perdurat. Nafcituro-^^^^ mnibuslocis, fed inargillaceispotiflimumprxftat. 2/i«*^ t Edera quoque mulrigena eft; quaedam enimhu-iK fni repens, quaedam fe in excclfum attollens: & excelfamm genera plura , fed rrina fumma pate-fcunt, Candida , nigra , tertiaque clavicula. *Eo-*^{be f cit}*\0.* rum item fpecies plures: 1= quippe aiiafruautan- J j j # turn Candida, alia etiam foliis Rurfus frudum tari- *eticO** turn candidum ferentium, alia majufculum, den-^w,*rhuS** fum, & vclut in globum circumadum frudum pro- *diB**%o* fert, quam corymbiam quyam vocarunt. Athc-#*f * uienfes acharmcam no[illegible] minorem , fparfioremque , modo nigrx. HabetfS^r *pius.faiixi helix. Uii* [illegible] *fS»'Bf%,*

nigra

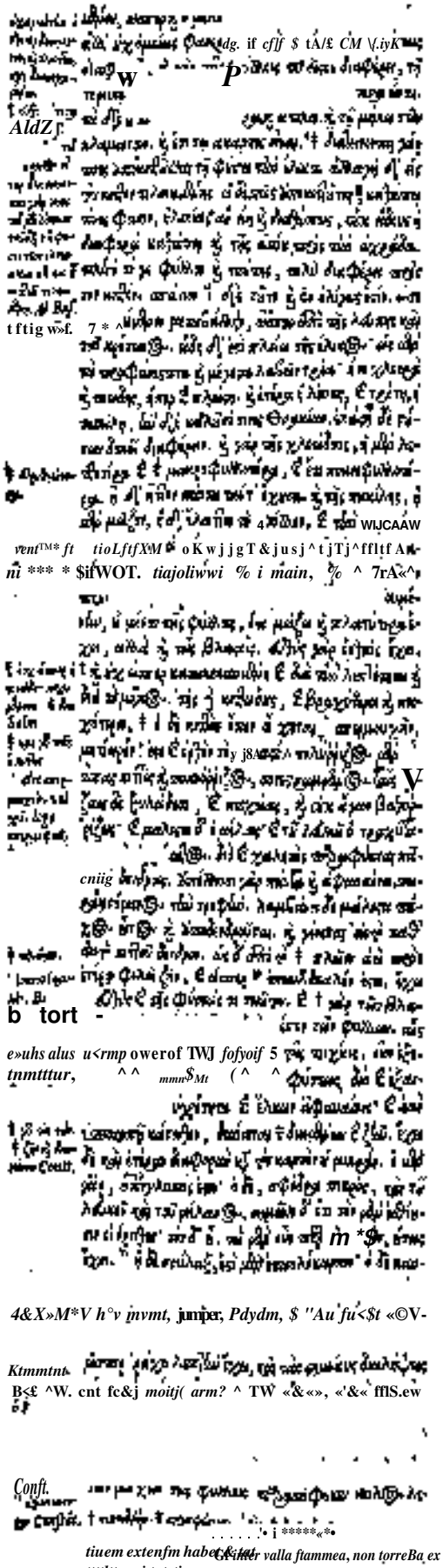

nigra differenuas, fed non hunc in modum confpicuas. Sed clavicula difterenms maximis diiccrnitur. Etenun folns plunmum diftat, cum parvitate j turn quod angnlata > concmmoraque fint •> cum

^ctiam 1 mternodiorum longicudine, atque etiam ftenhtate. quoniam fruftum quacdam non ferant. t Quodltm in ederam transfigurentur, utqutiam voluntvat vero fi omnes ederefcant , utalns placet j abatis ccrte? dilpoutionifque , non ocncns enr difcnmen : qucmadmodum pin ad pira- ftrum. Tamen ejus quoque folium multtim ab edera diftac. Veriun id nrunj , & in pancis evenit, ut vctulbitc pennntetui, ceu in populo alba, & t crotone. Ergo davicuhe plura genera, t fed quae confpedioia , fummaquc occurrant, tna funt : herba&a, ac virens, qux plurima elhj? fecynda Candida : teitia vcrficolor, qaom Thraciam quidam appellant : N Et harum quarque di ftarc viderur. Quippe heibaces quredam folio p tenuion, t oblongion, atque etiam dcnfion: qux- dam minus ha?c omnia habens. Et m verficolons genere , alia folio ampliori, aha minon, macularumque habicu diverla. Pan tmodo^&magnitudine, coloreque diftant. Auftu perfacihs herbacea, plunmumque proficit. ^lanifeltam fierj, quae cderefcat affirmant, non tantum folns, qux majora lanoraque habet , verum etiam geimimbus: piotmus enim cicda gent, non mPcxa gracihtate, & longicudine. Edcracea ver6 crafficra, brevioraque. Ac edcra 5 ut fcmen proferre incepit 5 germen fubhme icdumqueedit. univerfa edera radice numerofa, denfa, flexuofa, t lurculofa, crafla, nee nimis ai^a, fed praecipue nigra, fimaquehabetur: • quamobrem ejusamplcxusarbores omnes mfeftat, omnes emir necat, & exiccat j ablato alimenco. tt Craffatur haze majorem in modum, atque^tborefot in tantum > ut per fe lpfa ederx arbSfcat. Atfamen exmajorepar-/?^ri^wte femper fuper dio vitam degcre folet ? atque (ut ita dixerim) amplexicaulis e(L t Ita pro fiu tura, vel quiddam ejufmodji lhco gent. Nam è germinibus radiculas aflidue t inter folia mittic: quibus arbonbus 3 mun{que obrcpit * quafi de m- duftria i natura exhibitis, Atque ita humorem auferens exhaunenfque aiefacit. Et fi mfenus fucci- ddtur, nihilo minus vivere duraieque poteft. H^bet & ahud difcnmen non mediocre in frb&u. Nam alius dulcis,ahus vehementer amarus, tarn in candida , quam in nigra. Indicium , quod ahum aves mandunt, ahum minimc attingunt. Edera ita & habet. Sm^ax, id e(t, edera cihcia ampl^xicauhs, ipfa quoque afluigit, ftu&s aculeatus, ut ve^ lut praehorndus. Foliuir>ederce, parvum fine a n - gq|o , juxta pgdicull retinaculum. humcttum. PGculiare, quod medium ilium calltim, qm mltar- nx animantium fecat, praeteniicm habet, & lrft tervalla ftammea: non ex co porreda, ut cxtcra, fed circa eum in orbcm circumafta, ab nexu pfediculi ducit. Ad caulemvcrofoliorumin-/?/W1^» ternodia confummantem villus ab ufdem pedicu hs a quibusfolia, tentus feque convoKens depeiv^Jr/^ t hgnofa* 11 non fine damno arbonbus adnafcitur. crajfejett b*c maxme*, tffajue ferfearbcrefiit, tn ta>itum m perfe tpfahedera arbor fiat, ma]ore autem ix pane t tale jutdfiatim habens a natura medtafohaaln.^ Smilax afpera quam Latim bederamciltciamzecant, ^eft,caulofpinofoacvflutarretlis) Httur pampinum habet peculiare, quod per mdtumfoht quafiJpn*»< tiuem extenfm habet & tat. valla ftammea, non torreBa ex eo, ut m catens fobujhd circa eum coatla m orbem ab annexu pidtcub ttttltt veri txtrtinum, ^foliOYummterftrnfuntlex eiflemt^culufohis adnafcitur tmujulus S convolutus.

* At helix.

deramdege-

at vert,

omnes in

dcra mu-

vero ma.

conctn-

minibus.

Vronmts c-

Ultra cum

tern, turn ib

Ktmmtnt

Conft.

&*. Flos candidus, fuaviter olens vcrno prove- nicns tempore. Fru&us proximus herb^ Ibland, maxime uv*, labrufca: vo- citatae. Raccmi peufilcs ut cderae funt > verum ** labrufcam potius accedunt. Nam de eoclem puncto pediculiacinor-umexeunt. GoloVe frudlus rutilus tdh t Nucleos in univerfum quidem bi- nos contmet, quanquamgrandiorternos? &par- vulus ui^im. Nucleus durus admodum eft 5 & co- lore forinfecus nigcr. teculjare racemis \ quod per lacera caulem fepiunt. Et in [illegible] lis 3 racemus omnium maximus p[illegible] in rhamno & rubo. Vndc fit, ut extreme; fru- ^ifera fpedetur. Arbor Evonymus dicfta, nafci- tur cum alibi, tagTin Lcsbo infula in monte Orcynio, cui nomen Ordyno: magnitueiine ma- [illegible] vincaperuinca: & incdli , ut gunica. Gtoiuiiiie [illegible] rotidde! Septembri incipit , flores la vere. Flos colore albo vjolis fimilis , ^ odore infedos , ve- lut crocerea inferens. Fructus eam gerentine, fi- ligiae felinae pcrquimes , inqus fcliclae ; pcrter- quam quod in vcrtice dilaliae quaternis. Hiicpe- cus enecat guftatus. Quin enam folium idem ti- cit. Et potSfiiwum capras, nifi purgentur inte- rimit. l^urgantur autem • anocho. Et de arbo- quidem atqae frutieibus diftrai jam cit: de reliquis porro dicendum.-

IVLII C^ESARIS SCALIGERI

ANIMADVERSION.ES.

'Hermohus prudentius: uva. U^w *Hermolaus,* // w» ^ *fiffufieans. mendum»* conficiunt, *non* mficiunc.#

naAwifeiii^,^^ p[illegible]^^ *meEderam cum pgliu-* ro commi/cere. *AUudfeafcm caput,* nij! f[illegible] ?0/^^[illegible]- r/w; 7J»^ r^i^owe ^[illegible]j iJi/row *quhn ratio fine auton-* r4r^ *apnd fipientcs. Et ,Jf,' & Qtofcorides,* Gf <Jl« /«- *cus, dunt oferm,* c«>n *faniuntur Ederam m terrefirem, & fubbmem, fi hanc mtelligunt, quam pro texrejln acctpimus nos, EienimcumEderapror.Jus?ithtl-* [illegible] tAJjj«, *vm rtwtnwm-n,. Jbeodorus,* majulciilum, & yeliitinglobumcircumaaAn: *ytamjupra;* «^,[illegible] jufculum. *Omifit.juperlanonem ; confirtijimufn ,fiaji caftigattonem alufnon bona^Juppofita defraudarunt,I* [illegible] *tnplam.* [illegible] w X ^ » ' ^ : ^ [illegible] Tff ^ N J ! : [illegible], ^?e^7. 0 < % V T ^ : «» ^ V - [illegible] «„«««.. Ti»Arw, Internodiorum. AI«er- *trumentacmum, & arunditucorumfuut. Sar- funt, quorum metitur longitudmem. Pltmofe*

[illegible] *vj Zw^t®" «t<tf. Longe diverfa leBio in nojtro Co-* «'« G[illegible]co, y 4p«J *Theodorum. fafaw,,* ;r» W»«- [illegible] *Ciceromanos.* [illegible] *Intelli-* [illegible] *Ederam illeae cordia* [illegible] *Ederam* [illegible] *Ederam* [illegible]

T^dorus, Inquc plurimum [illegible] *dorut*

Orrignnt [illegible] Semen [illegible] *habemus ad emenaanattm, tfotcmoxewkov ut »nn rj»n»,« ^fedettm, encumahud, [illegible] ^ii^^leges.'* [illegible], praehorridus. [illegible] *non eftfimper, ne- igitur* [illegible] *n.^yy'^Sefmm Jheodoru,reHi* [illegible] *Pliittrchum. KM* [illegible]

*dorus lent vfrw*7n\v*xp™;. Vtraque letlio pot efi ad- qua narrant ai bores certis Iccis peculuircs. fyfmeh>2&f tmtti. dvol' PUnius legit, *«$<*". In ejufdem hbroua efi, uteximatur ex hac hiftona, id>J*uf*i.*

F n w L"m c ^ ^ aanis'majoribus nu- ᵛo£i *huh* w_{ifL} *<p_{096V}. ibeodorus*, **odore infeftus, \e- Icbsternos.** *Vides numeral longe dwtrfum , & loqua- lut cruoremmferens. Ncfcio qui odor inferat cruorem. tiorttmmmhsprobandam , fi a'rccentiore prodnffet. Nam Lt loquutio minus fana*, **cruorem inferre,** *mfifn in la?i- 'H nucleus tdem efi, quod acinus . quii complettitur fetp- ces , <5 Jacra f*,®* efi ex gmere actileataruw. Vulgus 'C y,*Riccmsinuonh JL%f.rtbeniumfuit. herbdnoiumvocantfin^umcmhumanu Decofuoloco In- afahumoiem fangmnmm emittit, non fine odorefatis iffi- caci^i vrfis audtre, vertas Latini* **j caedna, aut £rucnt«u**

To *Xurn autem inter ca transferendum caci^i vrfis audtre, vertas Latini*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOt ATIONES.

TAI? *i*tM<. Mcndose? pro -nits tihus. uyyoloXs tS apui A* tpanaum »y>»h. Corrupte tn utroqne. Nec*%*£- Jtscongrwt. Vera letho iyjuhu Nam & Phmus libr.* **24.** *cap.* **24. Cynofbaton folium habet vcftigio hominF>fi- milc.** *ApuA Athnaum eft;* *ApuA Athnaum eft;* *Sed 1$ coiex mendisfcatet, nee autor ilU qua cttat ujdem verbis refcrrecenfuevit. Diofcondcs Cjnojbteo tribmtfo- lezeadum c,enfcbtt ^ A ^ - ^ ^ ^ ^ ^ ^ i ^ ˜ci« *:x>Zht' 9»*:amen corrctho>tzcct rcsjittta, non flacet. & *b*fc»*on dtceretUhcophraJlusjedwaitsa*

; *repone,*

B^7«<nT«T6». *potius 7j>j^is^ nempc ramufcuhs cumfo- lns, quibus conam mcona, ut hadorum caprarurnque pel- lesjavant, non ttngendi^ fed mfpijfandt gratia Pixit- <jue Diofcondes, TIVS fZvgtnhtyas ovr*>$*% '"*rfd &%** TtSr nt apud Anjtofhanem, non t/er<7,inficere* **6c tingerc.** *Semen guidem tmgit^ fed ejus ufus in tipfinns condiendi caufa. J<ec negofohorum decc&um ptlos demgrare . fed ds corns agitur. Cui tamen, prepter, xt<b>& , vnficere exponendum effe vitkbitur. Fruatur Me per mefuofenfu; a me fiat ratio* **G?** *authontas "Owyfa* *Legendum > irXiyfa > «f hunc lo- cum emendavimus m Lexico. E%i m^xii. Verbum decur- zarunt.fuitemm eL™^ id eft,* **ii»^«, ^bfcedit.**

*Kopvfi+iet*acorymbtsappellatio nee tamen Phmus ita vertens lib.* **i<J.** *cap* **34.** *mihifansfacit.* **Alus denfus aci- nus, &grandior, rar^misinorbem circumadis, qui vo- xantur corymbi.**

A%*ptK<» *$dj&t8p6f. Hac dtjlinguendtifunt. Video ta~ men quid hie quifpiamfuo judiciofut?tihor philofopbanpof- fit quod *x*£>us fine* ***F 9 ^ X &.** *Scdhac car bones & nuga. {3 carbonanafubnhtas.*

*XMfipfScnbendwn tX*V7*,A«*i;6t:/ musy SeUmtiumvocat,* **cujus eft minor acinus, fparfior racemus, fitnih modo in nigra.** *Sic emm legt debet.*

*4>*nl»upotius <pctn&p & J ^Taucei^^ $JJV%UOT*&le?lt Ph nius, re&c exponent* **, angnlofa, cocinmoraqueT** *Apui Viofcortdem legendum, yuuvfo *&i <£pvSfc»non t^vjpet.*

*AtccTtwrnti. Htc locus quaji Studio vitiatus, ita reflttuen- dus *Aixnifotruj yi^niK>cra*T:8o^ rv\(fvirn TZW «<^g» U^xyi* **4 «V r** *xri<» TiXtwwiu Sic habet PUmus .* **Diftat & lon- gitudine mDernodiorum** *(potius flagellorumy vtlfarmen- torum> id eft, XX*UOLTL»)* **prxcipufe taraen iterihtate, quo- mam frudkum non pgnit. Qmdamhoc aetatiseffe, non generfsexiftimant: pnrnjqj hehcem effe, fi^nhederam " vetuftarc.** *Vide cater a.*

TSAHJ^VJJ? , pofteaquam adoleverit: abfoluto jam ar- tatis curfu: quum (enuenr, *Nam adokfcentiam feneftus excipit. htfic hoc loco intelliyendwn effe oslendtt^o mix*. JAffi^uodfubjungit. M*x&<()v*6Ti&. Hie Plimits dtfee- 4it a Theophrajio. dicitfolia tn ordinem dtgesla, quaji /o*

pjjit,™ *tici. hxc Plimits maid affix* Candida*

Mammas *non rette Phmus expofmt, quafi legtffet*

*£lxnp i&&KtKcw(ti*vi. Heponendum, a'<zv?g*A:*/ (nernpe herbtcecc Jpecits) xantxexfaubn. Lt ante Afyg, & pofi ^j,- *©- , tot am chiufulnm include pa)enthefu* **TV** *J[t xi-fluhvt fenbendum,* **tJ** *wfra> y& h xificg: (3 pro, «),* ^«.

n«@ -@ .%Njfjif ig» d u«. jm ^p ^ :^ &J **(JJW.** *lejhtuo <pt?uglot>* Tatts faiafitorumnattna*

Ta> fiXcfsuv. dce\tparticn\a QM>*

*ti*ublw w &. Scriptum fun* **£J** *numero <2* **W** *natu$a* **or- dine,** *{Is: $ Actunetn Sic & Phmus,* **Itaque enam plun- bLislocismtercifa** *(hktmttano exemplar f*neJuperavit)* **vivit tamenduratqiie 8cc.** *fo p. pxp.bjccufa ad, ^ <n^ m- cludendaparenthefi pernccffana Quod* **K** *ojlendit Phmus tta convertens,* **Eft & in f i u du differentia albae nigrrcqwe e d e r x. &c. S^i^l.** *hac efi* **c-^a*! ^«ar«*** *Diofcondis* & ederaeCihciaPhnuhbr. l6.cap* **37.** *^O <f[t xapTrh. cor-* *uptepro9xa*?ios wfcctiu Jtafi,Jhitp,Ji tribmt etiam Diofco- ndes.*

Mi&> iy*mn In Lexico Cnfp. tn* **o^yw'fw*** *babes cenfuram. Legendum emm*ptx&,, iyfwto». Mi*&v1iutcm dictt, tderafolio comparando % ahoqmfatis magnum.* **Ho- ¬n?p«:.** *mendsse pro utwiGyi&Vitttdixttdcfoibi folio.* **Fo- lium emmfmiUcts after*, ielut htnatum eft circa fcdicu- lum, latiujque &*£ ^ <G&rQv<rtois utnnque lotundatur* Vnde Itnae infiar quaji ab umbthco <nh> T& '?*&» Ifiervi quatuor utnnqut exeunt primiim^circmciti, deinde concurrentes i?i acutum angulum'y ipfa verb* **V«j#** *lineam retlam efficit.*

*T*f©^^ rod JieLAUi^ttf. lego* **r ©^p-** *T*t ^XAT^HS* Sigm- ficat fpana & mtervaUa gemculorum qua fohorum* **A-a** *ftamiam conflituunt* **5** *dicjeret in calamis pmpyaii* , id efi,* **mternodia.**

"I **wA®-.** *Hie idem quod* **VA«|,** *id efi, clavicuUfive caprco- lus, qutjuhfpeciem reprafentat,qttum ttapconvoiuit.* **H&i0}.** *reftituo Xei&tlo*. Phny/s,* **florc candido, olenre h- lium.** *Kxn.K£tMps*j» Hac conclude parenthefi, inchoata poft »W*y (5 fimta ante Tntptfvgi ITTITTCW ad totam hanunu- mcrutionem extcnditur, 'u*f hlo> i$iiu*

'lMa#Jl\. fonts hie locus corngitur tn Cnfptni Lexico in Gi3fcjf$eMft&

'AxfoHttpTnv & infra legendum, irA*ytoxwp7nv9 Videfu- pa cap* **Zl.hbrtprtmt.**

Ewfvpoi. Habes hunc locum emendatum m Crljpintan§ Lexico, in vocibus Evawpv, & An%<&; Scio quojdamfu- fariam vulgarem -n^a^^w Jbeopbrafii exifiimaffe. »»v- (to>verd, qvam Ahbroges meant* **des Ourles,** *Berbant* **Chamxnerion,^^ Rhododendron hiimile.**

90piu'«(a Plimus Iwbet* **Ordynum,** *Quod autem & tywla afenptum, vidcto num iqrepfent e margme. #«»• hunc locumtraciatuminvenesin ^exicoCnfpint inverbo'oZp**

*K*ft«TO*. retle Reftrtur emm ad G&ZU<IW* Pot efi etiam per Jjllepfim cuyon contmcre.*

IOANNIS BODiEI A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

R , utdocetKicandri Schohaftes dicitur, quod «ui«winitaac planta, acceflumq'ue propter fpmas,qui- bus valdc pungicnon adinittft. *Ripmi,* **inquit,** */torfr JlJ* ** «/3«T©- «v«if. A contrario igitur nomen impolitum* f terra facilts* **a' tm«,V1 . B ' ^ ™ ™ ^ w i vocatur. Galenus lib. 2. de**

*camma'^'fTr frunU5 b*Un™ ™*™> u'' ™ra & Jf' Z?lT.*f^^^^^-CoriigendusHerych. codex.

ma nomina non rubo *"Xdmor^P"'t"* ™ * 1 ° ^ "

&>rf<h mat po&.* **Attamen rubi fruiltum mori vocaffe Grxcos,ex Caffiano Baflo conftat. Apudque lib. y.c.42. legltnr,M^'3 w;uyooi?, nvn^n **?* xeap7rots y fixTcy (n\alc m editis/3«V) *ntTrnfyw,* **&c.** *ahqui n ons,boc efi fruttbus rubi mature.* **All1 ^o^v dixerunt, alii** *ful^ fru-rfht* n*&t $ fi*fa, p*®' P*™»* **&c. quodimitantur officinx, quibus, morum rubi, mora ban, & qux magis adhuc barbaifc mora Baifi dicirur. Belgis 23?0Unicn & 23iaumcn vo- camr.Rubub a Latinis vocatur,quod fruiius mitio ruber fit. Nuncupatur ctiam fentis, & vepres. Aud:uarn Au-**

Fortc, j8«w»fli, legendum. *Jtymani fates, rubum iS mo* ra battna locant.* **Rubum fentem didum fuiffe, ex Columellx lilyo undecimo probatur ; ubi «v«rC«»»**

fenwjn cunts vocari trad it. Vide 'cap. dc cynolbaw, *itii,* **rjULjl a r.inL^iibus qmmjwimimleniutiir,**

Virg. fecundo jEncid.

Imfrtvifumtffruvilkti/piifiHtiimsmigum

C*i&tuA,* I b. *t.ctp.* v *UbenmwumtftH'i&tJ),* tfiri **jffimienfjrs, jjjr** *ataicul^fii,-Hi/i rnifi,fler'-tfiijudntr-rtint tjiiieitat.* **Vv'pres , quodl vciiiynjiir Id Atulcii cnim tqnaciter pnctercontiuia vcl**

Ovid. fib. f. Mctantorph.

AM Icpori, qui vtfre Urrni tw/Wij cemt Orl cjmuM.

Riilii jrs*-ra [iltira- Trii rtcenfcj Thsdphraftia £*<•„ ^ u ^ r * . , m,;rirr5H , lOliifcm PJtll'uj, fa| KM1 cadcm omma. ^«ti,iiujuiitlilir- 1i.c4p.37, *vsenferunt, t$ Ja gaujtfimtiiwtUximnfc.* **.;ut ^cuvrcnujhtti, ttrtitm** *Itntu lAxu-uvKMt'i* **/w». Rccentiorcs pltira •bTerv*-runt «ei«ra: lUllKRvitt^ris, ,;,,.. rubas frudlunlero.**

8?fi SftE

bo. tf- »bu<e f;; ·

4

*' 'K IllttKIS

Oa

i;i ·

·' **1 in,** *4 Oftimtit, Tufin-*

b. NOB t*m · . crr.i ru m iiwra in

Oft !

*C*rtu<fuz i3 in ium ktrtnint mtra rubttii.*

it decanter drfrfiKif Plianus Rrcfiite a-T'i I A*[i^ni^iirn (ilj. 1 .Verbs Pliant valdc Ijccrs *SC* **cor-**

^dj«tii. Vcrrunc, J^ntcnc* pi»A< «W" «•*», «ngul*i*J'«a-nirhjl,. ;-',,.,, irtow-,, kliMtanntt JKefrftttt tvni ficei,feJ fia\nm, & juo-l f«^Sifif^ur. S

^»rt. Mjn p^u/j ,,i,m,,r:;r-i:,;r rfj *mji*T mart fntHiis* **nfjn i (? ^/iriwpiJJisitrr** *itntfitm wluriarit-*

flat,

H.

Ht. *Infirm*

•tc\ai)fos c iu!e ? c d ii, psrsciliraw 5C procct irato n iniia! n J^rnro rctrairas (!iiri<:, tnin.uibuit^ aduiicis. pun^-mi "J"" »T)h:rK ac nncetitili.:

: ;nn, q w .if|>cra. nonni-

ni«:fi (unr, (itpema

hyemt; ru • 'Trli^jnriLi, cpt£

^fTM *lifhnim:*

nitio ruhea. •wnutm

aK **viieis,in aJcam nun-**

A, nr nobile i;c-

niL'! pcrnr, fe Ipfam prOpagat', Miranda procul ttubio & (iii£u lari id prnauati *K* **iiitt ur.t pnwiil e n t i.i. Nam protimis, eumpulo aeert'vit, rccri verpens in tch-am ilefigjc capita, railicatnr, itprmni(ije exfe lukitur. Flt^esgerfi! ex catidido rorcos, ftcttacos, fragarii fbtnu fiw Frucbisfigura moro fimilvs, excitfliis Uorib. (ubk^jotititur; pritno exorni vjr!dcs,fi3ii!a poit ruliripitr nianiriratem verw cxfii.non jacundi piftiis. Dcnniqg genus Maj*> iticnfi; Horct, FfUiSus Auyuito.SonrLmLiriq; mcntlb. mimrosreddk. Delincat KU'um rubuDmfaind. cujtisnau memiiiiilbThcophrafhi tils fcbmrecenfci pisnras.vald!; mirur.** *'/tft**, **itHjuir Dinkortil. lib.4. t4[>.)8- ljV*ti*»-**

HtUJtMliii) xtpriUtHi ejl, tjwitumtiijiiBJiii m tit >ifc-tiiT,($*attm hnti tenenerprwit.cxifuii (fins)ft*Ai-nJin & jtTte fpinit titvcni.itrtr* **Poflrcm.im [Jtrittditm, q > I 11 lul^apis milicilv cod. .ild. itmbts adfcdi SJMCI-BIIS. Piiniuslib. irf. L'. J7-**

Jib. z|^.n^M. jAfift rstei *f*

1.U, ***nm .t/l,1J, >J .1 fL ;:« r liff rfff«w>** *ttnm* **jr f-[1"]*-nUiHi f4?Jwi/ ,** *iniimmitfd-u^utjtib atbotum itmbt fctnt.* **Fallirur P^ir . da [raditipiflinjoccurrij. !• «IJ*um_vo-**cari,[1] an. quod in Ida eppiofifffin M«ffi eo*a *alunn,* **li oon mcmiitm. mntiit die** *rarwriiui.* **CtirriiruQt r«BU, ox Dia(t(>rtde. Cen> t. ..alamos t«i. Obfcrvavic di-ctiliinu I'iiiri.inin In Tolctsaio csemp!"[1"] ri fcribi.yjfe** *intuttntwribtt^* **Neutriipfiarridct** *\ectio-***inqoii** *eCGstirmtriSnisiieti!tit.iti»9aiitirribBf}ii^* **Traditcnim Diotcoraeifpin M hibew breves, qrandi>-llitcfjnnisrcferiri. Hanccgo Icibontm .iltcri, sc**

itmnccntifiimas; mul-

•6com : tnl(•m VCR", R(:m(•rift

ct **iam earcnt. 1 d ui in rotunda.**

hie diu coiififtere nequit. Inti* • wrmiaiH m co rafcontir, & *Him* **pto-***v,* **ti tec caufa, cur Botwiti <:** *wi* **dulcfdinf infuive_**

Rubus jS«tr«(5bf vulgaris
Morui baffm.

fetlatur in cotligentium oculos% facile Us ctzcitatcminducat, fyuodtamen in fylvcslrium rofarum fionbus nunquamvifitur. Hallucinanturomnino, qui fpinam $)agljct)OO2Cn, de qua fupra egi, cynof baton exiftimant. Huic folium myrto, viticiq'ue plane diffimile, eriam fi Plinium fequamur, veftigium humnnupi non refert. Baccas etiam fere rotundas, frudhimrofae, punicaeque minime refertns; nee intus floccos habet, ut fcribit Diofcorides. Alii nee *ayxūhs* nec *iytStw*, fed *dw%h*, legunt* Hi fijam ftabiliurft feritenriam Varini au&oritate. *mytioif/Jw pews*, £ *-mti }ohw>* ita'VAf. Vox **KeuJuhs*, non ad fUia refert Vannus, fed ad ftipitem virgafque. Ad caudice.m referendam,expiofcoridc probatur, Cynofbatonenim «*wfe '{%«>* fcribit, «gi *TU7S ƒ>*Zht*S *]&&** Folium ide myriofimue dicit; myrti verò folium ncutiquam fpinofum. Aliorum opinio eft, Thcophraftuni fcripfiffe *faShs*; qui etiam legunr,> *xw?™ -C^vb^v ?%* z&?n& inn rJ ^^hv.* Horum correAioni favet Plinius,qui cynorrhodi, cynofi>ati,& chainacbati,fivc humilis rubi confundit hiftoriam; nili corruprus forte codex, ut rtiox dicam. Sed quomodo veffigio humano compai atur folium? Hominis vefti'oium fi confidercs, principio nonnihil latum, medio latius, in au^uftum, & acutuni fummo cacumine delink, quale in calceatis arena's, luroque imprimitur; taliprsefertim calceo,qualem vetenbusin ufu fui(Te,ex a^tiquisftatuis apparet. Ea figura imaginem foliomm cynofbati reprarfentat , fivcralecftio,quamPliniustradit. Idem refert, pillulam gujnerecaftanea: fimile, & uvam ferre nigram, in cujus acino nervus eft; undc cynofbato nomen neuroipafti iftipofitum ait. Aprcrte Theophr. rubrum frudum dicit,ruffum;Diofcoridiruffusrubcrq; color non multiim diffcrunt. In veteri codice fcriptum referunt, *Cynofbaton vocant, alii cynofpajlon; folium habet vefligio bomimsfimile,gignit pluhm cajlanetfimilem^rtcipuo remedio calculus -alia en cymrrbodas quam proximo dicemus volumine. Fert& chxmabato: uvam mgram.* Leftio hsc paulo corrector, ac mehor, quam in edi'tis eft. Corrieunt: *Alte. rum genus rubi in quo ufa nafii^t. cynofbatonvocant, foinmUbetveOtm · huunisfimiti,gignitplularZcaStane** (ejus echino) *fimilemjracifuo remedio calculofis. Al*a efi cynorrbodos, quam proximo dicemus volumine fert & chamtbatos uvam nigram.* Caftane* fimilem rilulam cynof- tradidit-Plin.c.2.1ib.proximi,cynorrhoduhujufmodipilulam ferre ait, vocat^ non pilule, ri^fpon(>iolam. *Alias,* inquit, *apud auBores cynorrhodi itya medictna erat,fpongiola, qua in medits fpinis ej us naJcitttr.* Quod in cynol bato pilulam vocat caftaneae fitnilem, hoc in cynorrhodo uvam & fpongiolam. Sed forte fcripfit Plfnius; *Alterumgenus rubi efi, in quo rofa nafcitur; cynofIftonvocantyahuqnofpattumifohum habet vefiigio hominis fimile, alia eft cynorrbodos , quam proximo dicemus volumine. Gignic pilulam cafianea fi^ilem^p^ cipuo remedto calculofis. Fert (3 chamabatos , quam neuro fpa(lonvocam, uvam nigram, in cujusaano nervum habet; wide neurofpaftus dicitur.* Hoc modo nifi legamus, confundit PHmus cynofbati, vel, ut in antiquo legitur, *cynobati* hiftorum,''cum cynorrhodo & chamaebato., quanc^uam netware nolim,& cynorrhodo, & cynofbatohujufinodi pilulam efle polTe; maxitnc fi rofa eglenteria,yel englenteria fit cynoibatos. Nam hsecaliquando taleni fert pipulam. Caeterum *ft* apud Xhcophraftum, ut jam dicfhim eft, legamus *foshs, & &3fepnfrv<nov -nS4p*hv,* non novi plantam, qux propius ad hiftoriam cynofbati accedat quam rofa cuglenteria. fcfuic folium initio latum, moxlatius, dein in acumcp definens, ita ut veftigium humanum optimfc referat. Hanc wf* fimilem frudhim ferre nemo facile inficias ibit, & inter fruticem & arboremplantam efTe medium, ncgari non pofeft. Folium huic myrto latius,ejufque modo ipfcndens; ahoquin parvam cum ea habens <imilitndinem,necflos albus did poft> quanquam ad albedinem vergat. Ha?cduomaxi- «* inpediunt,quo minus cdenteria rofa fit cynofbatos: Nam cjuod de pulvere adferunt, nullius momentieft. CarterumTheoph. *'wZfc & n&fvfrinor-dm»pohv* fcripiiffe, valde fit probabile;nec id cum Diofcoridis defcriptione pu<>nat. Nilnl enim impedit, folium humanp vefligio fimile efTe, & myrto latius. Umimque facile fieri potoft: cnunetiam myrti foliii, *d* paulo latius forer, cum veto humino^pa^poffet. Rofarum oblonpis

Ufquam tradidit Diofcorides.oliv* nude cynorrhodon. volunt Botanici, & hxc

A voce ^ Latinoruip ruffum manaffc contendunt. Eandentnaiic plantam *t^vS^w* a colore vocarunt. Diofcond.lib. I. cip, 147; V°& ? ^'^4*;«^ *lwt ttvByv KctXovm. Rbusquiobfoniiswfpargitu*, quernque nonnulli erytbron, id eft rubrum, appellant. Gzvafluidam* vertit, quafi nomen *$ 'pie** illi impoiitum foret. Contraria -vi pollet, nec a *'/Ufluo*, led a colore nomen habet; qua etiam de caufa *&$&* dicitur. Plinius huic Latinum nomeii nullum efle fenbit lib. 24. cap. 11. Nec *rhus* Latinum nomen habet, cufcn in ufum pluribus modis veniar« Officinis *Sumach* dicitur, quodycl a Graecis habent recentioribus vel Arabibus^ Graeci faltem nome hoc ab Arabibus mumarunt. Utuntur, utdixi,hacvo§erccentio^ res Grxci. Myrepf. fed. pr-ma de antidoti com^l- *$6.nv/*J*t9 &&&»,* &c. Belgis^n Offe dicitur; quod ab *Arabico Sumach* contradum elTe, nemo non videt*

Ti *& mpfa* &c. Eandem habes apud Plinium differenti?m, fed locus corruptuslib. *z$.cap.6.Ettam4bus Syrt* rnafciilafert,fienlifccminajolioulnii paulilongiore, &c.* De-Thurenemo talem tradidit diffetentiam. Scribe ex antiquo cod^ce; *Etum rhus Syria majculafcrt, fiertltfeminifoho &c.* Alibi trxa rhois genera tacere videtur, lib. 24. cap.11. Nm», inquit, *& berbafyheslm,folns wyrti, cluhhlis brevibus, quavenena & tineas pellit S est ttfrutex cortanus appellate,* (in antiquo, *Wfrutex exconanus appeUatus) fubrutilus, cubitalis, cwfiutidme ds-*

*Rbus gnm erytbros appellatur, fraxea qfi, ut Bojus fruc- *»b*ij^rii^rty virr* wave* »«/ =#•»•£»"'" ' J ' & J. - v*

qua <fft& valde aeicata quarftio, utrum rhus conariaa culinaria *r* Ianta diverfa ht: an vero una ea^emcue, led aliae parted culinanx,alias coriariis ceflTennt.Utraq; opinio iuos habet fautores, virorfetiam dodhflimos, ac validiflimis eriam confirmatwr argumentis. Qui.di\erfas plantas ftatunnt, his fere utuntur ratiombus, quod Galenus in una eademque compofitione utramq; prsefcribar^ ut lib- *6- tip rows,* tap. fecundo, titulo quae ad Columellam five Gorgulionem, *yvvouoiufo ty >* inquit, *i&i xr,y.i}»ir9 ^ 'pov ml 7w ty* • »§ ^ jBv^Jty'**** Generofifiimum eft deco~ ttum gallarum, & rhois culmarie , f$ coriarite.* Magni etiam ponderis a:gutnentum eft, quodpetuntexeodem libro cap. l. titulo de confedtione pharmaci ex malis punicis, *S<-* malis aliifque ftomachicis, *pottof* fy tmtifais *n*

pu%tXo> \zy&™i <p*tfjtetn9v,* &c» *Mdximevero aftus eSt rhusy five rnafcuhno, fiveJosninino genereipfum velisnovtinare. Efi autem duplex, alter obfinuj infpergitur, ftomacho commodus ; alter a praparatonbus coriorum expett* tur-y uterque veronntfio tnccEtusflomachicum efficitmedi* camentwn.* Respondent;non efle frutices diverfos, fede-'jufdem fruticis^artes diverfas, diverfisdicatasufibus:, Nam frudum rubentem coqui olim pro fale obfoniis afpergebant;& is quidem V«® *payiw^* nomen invenit: ftwisvercacreliquis arbufcutepartibus,coriariiad concinnanfla perficiendaquecoriautebantur: unde &fru— tex ipfe>«w« *fr>i**lvfyn** Grsecis didus eft. Huic'lententise favet iEgineta, favet & Diofcorides.-ffigineta, qui Galeni fcripta in compendium reduxit, lib. 7.^ c ^^^A_ **^S f^Xevf^cv viis ictrpjis oHefTnj ƒiec*l?u ^ a %v* Aff *el,*

Bfiu coriara a medicis ditlafruSus pracipue SSfuccus magno in ufufunt, cum ilia adflringendi ficcandique vim ex tertio ordine habeat, deter genii ejecundo. piofcorideslib.i?cap.l47->k i W i r f o V i ^

*fulw. t\hus qui obfoniis afpergitnr, qutmque nonnulli erythron, hoc eft, rubrum, appellant JruBus efi rhois coriaria, ficvocata, quod eaconarii, adconficiendacoria totantur**

Conftat ergo rhocm coriariam, & culinariam eandem efle plantam, fed parres diverfas; ac quidem culinariam fru&um, coriariam folia, ramos, & corricemdenotare. Errant,qui tria genera rhois **fcribunt, coriariam, culinariam, Syriacam.** Cante coriariam a Syriacam fidvertafiat Galenus lib. <I *ifyimus* cap. 2- titulo qu« Archige-

irrigate aquam doneepigntentofa eva<fat,ubicoxeris,mel'' h tnijcet% & utttor. Facit tf *Syriac* thus cum melle.* Eo-

^hois item Syriac ^ ^ v <*%?*"N»"• wweye*^, «c». *ugoiuiem syriac* ^* W M r / ^ cr^wrr *cod* adffifinudinm,* ^ w^ *mfl* utere**

riatia . ici Syria :a 3c culmana una ci<iein-,ae cit, Gal. cap. f. nj '' capias, i^«itu, »« m»

«. UnMBitjiqtiegenwrhifaGtas-,iul:i. Plinha.utfiipradixi, tna genera defcn- • i • h; i' i CT y tii ran dilFc rrc putat, ac di ftingu i t arhJ;cwariorarn. Estlcribsjntislaplusfft, non au&o- **ris-Reftiruc.** ***rbitiqM enthral tpfttuturjruclai tit hit/ us ftutieti:fMtn wnhjtitt jA]irii>gen-!f,refrig!r4nJiq:i<:,*** **J-***fptrgif.tr era file cl'fonits, ai ilva:fitutm.* **Hoc Ii lega-**

lacotc^icmc Columclla: codicctn. lib. p. cap. I j.

j| g r (p q

ufe fiim,i *qu£ Atmcepi diituTi [limns , -ittit c exmbtiida celifcniHi* j fiiW *vtt gnni tn,'!' fttfti* **(5f** *i* **enfftrfi,** *v:t u vx p.tjff*

teat, Hie. Mem libr. it. cap *irotmtilanicntumta«aiHrjre tmi,* £if trtfMW. *fiiycr emnu idpetuntur* £?.J>*ft,i per- *mifientur, ut nc.mi earn ttttris. &C.* Priori JIKO in antiqoiflima rc^it>coi!iti3nno, l+glimprcllo , legicur, *tiv-c p>jj.t,* <*w *rwfutnrio, pjn mtxfir*. Qjjiry quid lit r<]<;Syrin;ai'.,vi.'! ro; futorius , lit in ^-.ititjuolcgkuc? Ab- !!e^ m.innam intclligere. Contraria vi pallor mami^slvumfol^it, la larque.neutiq uai«a<i(l rin- j^jc. Ni;c Ucijt roitcri,aut cribrari paced: iolvitur enitn, Ac in tii^uiduin mutacur. Scribe; uwWfllr, *iimihttSy- riietiHifi.mutfttta.* **Itcnurpj** *hcmimcrhtii SyriMi,* **effi<-** inn, H *criirati,* Itlix-uadftrin^'J' w pnedttoin,BeniQ negjbit;cu!iJir>L11cri[ir.in ac con tcrt, not mil, Noti appellii . .i iucorum lire co?iariorum ufu. 5 *y-* riaci ae*pdl.irk Latinis ac Graecis nouy* tam Hi a ris ac pc- cepca. **I.i!je:, pi:mo mihi credere, eum** di;rhunlVerho«, kdivcrfc iodsiuquibtis pravenir.varia nomina fortimtn «Si:aS^ri,-. Syriacus, a Ponto PoiHic«s,2i orientalili. re- grotiibtn,orientaiisdidaa-.AjwdGal. lib. 7.^5 nbmc.2. DamocraU'sEupstoricat&Potlcxrhoismentione tacit.

£ri(f *tiitfuefangitin isfiptumfttp r*. Ftcat, Pastttgi j,,r tu ptius hi*; Vontice Aiits rhaij fuctt jtmuldrachma s 4MS.*

Corrisircit^W.Carrcir.recundum vctfiini inhlUX *(tf* ; i.m. W.r- tf ™if«ii. Ncfcio cur Eup.icorice corri- mir;cum Patara lit Lyci* urln ubj refponTa dabat Ai'nl- lt>. Eupatria Lydiw ur[«. Cur ASncre..?. vocaflet D*- mocrarefrhaem iaapnari-neqnea; *VatVnaAi nfr* a Pjcara *\/T\K vaCme,* quam <<«»«fcii—i« s Mircelbs Empiritas cap. 27. de p.jfwntena, **msmini: rhfii*.** ***!{titm mataitmfivt rhitn vricttt dcmXiai t!i mittusttm lobimw.Jimkhnmau, qytnntM tribut*** **J'fi-** ***lis, mittes in morturiuti^ f$ icrt 1 cam via:*** **ExflOcMar-** cejlt loco **alius Colwndiaf corrigeadag.ubi** r^medta **ad-** *1.*1 pr?Icrib'r. *DPI* bu^qu?'tithym.i lll uiii 1 :i [10 ra at. **lib 9. cap.) IV** ***manalli rorem mnttiutii aifaa mtiil'.t*** **J,**es, *Bif'leamtelilDtrtjmbTichbiii infuju-rifrilbmmtMdiim,* Vixhax IK ro-tn irinodici poffuncwN*[01] hie non habec adftrit^etiii it!imvirrnti:m. Prstcrea,nonpraeft:ca!o- • irfcymatlo ^[AntOam estin^uerc, aw mmRarc. **Scribo; irontJHWiVjo-MjttjrrwwmjfMmw'/'OOTfriiBi.**

tawD riefcribKEheq>ta»ftiJs- Scribe A k i d

lum omon^iora. iWam, *.tUrjU'Vitnhita pilafam* vcrto. quod non fit ,id[L-6 denfiim fojjiim rii-ns, li-d pili'fum ali- qiiantism. Hanc ctcnitr) finitficitioneiA, aliquando ha- bei._ Vt apuil Arijl. fn j n£ a'j^, *fy*.* ™, ;^m/'iOT«™' *xtp-nhLrin,*^- ^\ iIVn* W«. Favct huic- cxpofiti'i'ii £<

i'j.'i- *raccmutitjimilis, denfus tcrtbinthi ipagnitndinc,qu3~ dtnttmts Ijrns, ct//t/s nrticefi tunica acinus ambitus,* »rr- ***JUimtlltllis CJI.*** *<(•! j *G rjtlfli* **KTty C-W^ITK Tl7| i ; t | » S T** ***erefomm dttitiitin ewi stfditur,*** **JJ .Jn/nr^i,ffn.'**

'In vulgaris codicibusir^ionfifi, id eft, I/IWJ HjaJo,Jecri- tur. Ht>c vcrhiim, cur quidam intErpretes, non vettanr, admirantur Roranici. I\oti videturiisomittcri(Jimi,quud i um mn^oapudOribafiumreperiatuV.lcd tjuod thus pdl- chrc ilici'in fnliis imulctur. Ilicein intclligiint Italiaim, non fpinolam. Malo legerc, ;j-£i«>o«Ws„ym<« *tnado wafts,* **Taiibus indfaris rbois** folia pratdka. HaiK IwSioncrn fa *tdfcrrxmodttm divipt.* Le<3or quant velit clij;at Ic- ifHonetn, Rhus folo fteriliad duos ant rres cubitostan- turn alliirfm; folo vcro Iccundnaclxro, mas'ime, liculutra accedar, humanam JTJtitudinem niulti'rm lupcrat; in ramulosantpotiusvir<;ulas n^ttas diffuuditur. Foliap. ant 11. ab uno pediculo live co!ta ,'•>;« ctinjugacim ha.'- rent, fibimic inviccmeic adverfopofitaiiint, excepro e^tremo^lnico. Cotta hare ini:iii:i rubct, HnguJa vero fo- JKili albicanr.lata, oblo/ifjtora qiiaai iilmi.ainbitu fcrra- t», ac aliquanrum pilofa. Flo res candidi raccmatim pro- dctint. Florc dclaplo [iiccedit fmcliis, latu?, Sc lentibus fimilis, ad rccbintlv macfninidincm acccdeiiSj copiofus, ennfarduq, corf mbaceis ratemis colixrens, ac cum la- briiFcfTii&tffeelX, ad c^iKtiniL-ii'autilis^ucm ufum hodie cttainnurhperHifpanism obtinet. Ratlix hand altedc- feenden^, per rninmacefpitumlisret. FloretmenfeIu- lio, fallen Autnmno cum UT3 tnmurefcit. Apml nas nDrinuUisinmonribus, acfylvisfrequens: " & ptilribiisin Apenninn Italia: montc lock, tn Ponrum,& in Syria, at ferine Gaknus- N'otandi qui vi- Iiurniltn vuljo vocatun;, pro rllocoftendnnr , ac *Sumach* efIV cnnretidimt. Rhoi folia uimeis oblotigt^j nuicro- •tiindiora, frmftusqiioquc per matjiritat^m niger eft.itn- niaturtKn:-

nJJwn **Scc.Plinitis,** ***filltseMdid,ecmpaa»iuriu.*** vcrtv.ira hie, vir magnns nit, cxprL-ITa t(To *n* Thci Qitod huic *»'«», i">c Plirrn cimlictri;. Hinc ennfe^, res pro tinftnr'bus, & infe^orittux, apaa Vopiicfi j^n- ***te^iaonmpit'lif'£*>iti^btatcmfccWBai-*** **&qmdvettr5**

ri^.7 ***li.iiL™-*** **Malt** ***vatvtoi,Jpijpmdhcorus:vci*** crar, *(ssficictiiii.* Gkilla; *i"h^;i'i^ft.K,,,,,* j j ^ , ;j,t-i^ quod COCCO lupilJCO.-r/sifuyBji i/ts >ram *cettigunt.* Har;-ocratir(n. .V / f J ^K Vcnbu'Tii'Eiii'Gra.usiTflrric * *flg* ftjraficit .inHc TO fvxTi^. Herych. «4't-» Sed pro rifi&ura fumitar, quod plcraq;corii qniE"

ficiuntur pelles,aut lanae inficiuntur,-5> <W*« svaW funt, vel quod premendo, ac fubigendo color adfricetur, ac veluti alhgetur pellibus. Illud verms; *&wimy&* ferfe omnia funt°, quae conficiendis praecipufe coriis infcrviunr. ut folia TJ; po«, alumen, maliconum, galla , & fimilia. Sententia ac oratio viro maximo digna. Aha tamen Roberti Conftantini opinio. *(ZXTTTW* interpretatur *mergers Uvareque,* ut apud Ariftophan. Suidas, /aAW, *&VM>-

lopov. cirri T?O »voh xouvdroftwetv, Pnma milanaicahda lavant veten modo, id eft, mhihnnovant. AratK.

Tei/d/j eii KiQaXlw fiaAa <m\mt @ctif)uv MKtctvoIo.

Pro quo Cicero.

Htc caput &fuperas fo.iis eft demetgerefartes.

Utraque fententia vera. Nam & cond^nfantur coria, &tinp;untur rhoe. Poftquamconum depilarunt, pulverem rhois cum pauco alumine coriis, fpiffandi gratia, irnfpergunt coriarii. Eodem etiam rhoe tin&ores utuntnr, infijciuntque lanas* coriaque faturato rubro#olore. Verum pulvere non utuntur, fed ramosfoliage, (ideo lego rot''?non WT,« j cake autlixiviomacerant, aliifquc modis praeparant. Qui igitur apud Dioicoridcm *tU* w\D» TJ» *hwtL-Tu* fpiffandis corns,* vcrnr, non peccat. Kec culpandus,qui *conficiendis*, id eft, *tmgendis coriis*, interpretatur. Utrumque rhus prxftat. In Hifpania magnum rhois proventum Carolus Clufius tradit, maxime Salmanticenfi agroj iftifcfue quarftus gratia diligenter coli obfervavit idem. Multi enim agri eo conferuntur, nee minorccuracoluntur,quamvineta,alioquinnectamlaftfe afliirgit, aut fi cultura abfit, de^enerat & fylvefcit. Iriimo non dcfunt,qui vitibusmterferant,culturae compendium qu*rentes, ut eadeip opera cum vitibus fodiantur. Cxduntur fingulis annis enatvfurcuh cubirales,ad radice ufq; aut fummam tellurc, deinde reficcantur,in pollinem redi^nntur, & in ufum convet'tunrur, ad paranda cofia.

Tu^ipx r o* «%i#k ◆Ai^w l2m.* in Aldino Sc Bafilienf. fenptumeft. V^tftj^T^Ao^f^, owfaifc**. Scribe *•nSfftfpccn e![t Ixtetfptcjrttyfc exav.rOrXtyfa.* SllidjS **p7mhfdf* fcintillas exponit, *bxtyfismi X*WUH%.* Nictnder fepiarum, lolligcnumque cirros tVAi>kf vdcat.in Alexii^h.

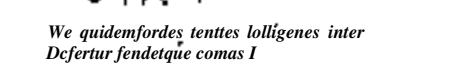

We quidemfordes tenttes lollígenes inter Dcfertur fendetque comas I

Scholiaft. *f<r>iyyxi 3 Xiyn nvs jZ6?p%m, vivSidhv* J^ *Ofiltngtj vocat cirros five comas lotigenum (tffepiarum.* Theoph. «V/iy|,quod Diofcoridi qctenfque Botanicis sAi|. Diofc. lib.4. cap. 124. v X*T *«Sty> TO m&*A«»(adde, vel fubintellige, *a'fyvs) Mi** 4>i9**.Quodinfummofolio flora claviculam, cirrum ^gerat.* Hujufmodi «◆ *Xv*y%* in vitis, ricini, Ifopyri, repcritur.

*^^/Vj^ff «i« $**&) >f7TTa* nyftiiJlpot.* Scribe *oio, (petty)* XIWTOI. Plinius loco citato. *Semen lent1 pmile cum uva ru~kept, ^dvocaturrbus.fnedicamentisnecejjarium.* Defenoit etiam frudtum Diofc.loco citato.** ^ *o p*<i#,X»*

,6? <p\cwfe i" djtff°*99 • F™&us autem tacemuhs fimihs, denfus, terebinthtmagnitudtne, quadantenustatus; cujus corticofa tunicaacinosambien-^erquamutihs eft.* Eadem Theophrafti mens. Non e/iim ofleum illud contentum medicamentum eft, uti Ga/a exponit, fed quod ofleum illud ambit. Ideo addit,percolato rhoe facile[1] abfeedere. Ideoq; non lego i*#«,£'d cumDocliff. Conftantino **%«; Scnbo praeterea. *h'' ?* ™ <P*PP*K»fc *«vr> •X«AcT«/povs, «• ««-TJ iwftf 7i.{£fp*v 2**5*$** ***%* voXXccxts. Habet & rnedtcamentum rhus ditlum in eo offeum quid, quod rhoe per colato abfiedit.* Qnod dc natah folofeqmtur, verum eft. Solum amat pingue & lxtum, ut fupra dixi.

- *ncXvH^t Slo^-fio^dcc.* Unde wwdicatur, nonconvenit inter doftos, nee conftat, utrum K/TT^, an *nrn* fcrr-

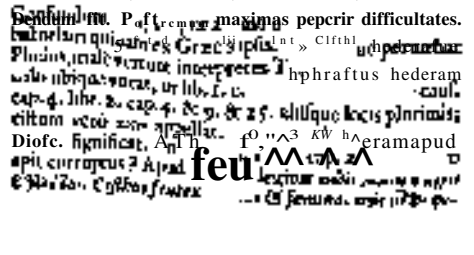

Diofc. fignificat, Ar Th f ,^^ ^ eramapud

feu

Td?, *h fa\np* i Am/MiFtr. Cislus planta, aut getmen,quodfe volvit.* Favet huicledtioni antiquus Diofc. codex. Nam ineojibr. I. cap. 126. ubi de ciftho agit, *$$t* legimr, cum in vulgatoxif* fenbatur. Vulgata ledio melior videtur, ac apud Theophraftu non *w* accentu in ultima, fed«/ro4ccenru in penulnma fcribebdum eit Infinit* voces Grscis funt, quae pro accenti diverfitate diverfam habent.fignificationem.*aon* Caena *urbs.* v « i *nova,* v*fae*»ffubverten<, ^.Jui^tpurgans. Kclxot lignum, ^A«» *bonum. ihv ecce, ihv vide 'Ut viola, Ut tens. «AV®~ gloria,* «M* *gravu.fti®* vitafim·arcus.* Sexcenta licet hujufinodi pro* ferre. Caeteriim veteres & *xi*,* & «'&» cifthum vocaife probari poteft. Diofc. hbr. 1. *w o» hm x.l&*yv i &&&* *K uneven. xisu&iiL* wV^, *KiA*&* a *&H* diminutivfi eft: Vox etiam lawxisjf veteres cifthum «d» v&affefatisi^dicat:*- Illud tantiim difcrimmis fniffe vidctA, quod x«V^- *cifius* spjeentum in penulnma haberet, x<$w *hedera* in ultima. Multi tamen nihil ambigendum purant, quin «fi»aliqui lcripferint,quialiiseratwc0cj. *Profeftb,* inquiunt, *Paulus sEgmeta non videtur altterfcnpfijfe. Cum enim exatle per fenem alphabett fimphcia medtcamenta defer ipfent, fa vato exarrni ftim Utter arum ordmc,poft mentione\imeAt, fi^im [ubnelus.de\ciftho,quem xi«» vocavtt; nee enim ahter eo lo* cofedem & ordmem habere potuijfet. Sequiturpofteax^u qua esl hedera.* Fieri tamen potuit, Graeco*quoldam KIW» (cripfiffe,qui aliis erat x*c&o5.Dialeclus hxc eft multorum Grxciac populorum & Ionibus famiharis, qui tcnui pro afpirato fepfe utuntur. Scribunt ut *n\t,V»s% •&*»>>1*%** 0'' %p«i*KK9p*t.rii»*9ii*.* Idem fec^re Cretenfes. Hcfy(ychius *wit*,, runtf*, K^iTf. Fortean & Cypni, qui «f» Vocaban'-. »i^iv. Nee miru, aucftores ex Atticis fie etiairi fcnpfiffe.Nullaquippeaputf eosex nonainum fimilitudine confufio, utpote qui hederam vocabant» AF: cifthum autem **5«. Nobisea magis placet opinio, quae in accentu peccatum putat. K/T?«V vel xiawnomen impofitum ab adolefcente qubdam ciflb. Cujus hiftoriam citat Caffianus Baflus lib. 11. cap. 30. *xtHU* T« *\I>B®*\ nos\ivy%xH*

a3t97&'> frpdfis Atofovozv 2*¥io/Sp&' WedCju* J$ -nS fy , &&g *jlu£ ỹqv xtcfaQf£mtti f&] yi TifiSfftt Atpvm, J5fe atwKtt cpvvw ficv (Hawft* 9 caSqyorc iu rvv riov &Xctwpta7u a&iatf (8) $ &t yjt, dxmXoi *&*ixfriits*% TnQvttir. wrote ^nx^ms^i , tit *tn nos \wz&*. Hederaflos,tdesl, Ojfus, adolefcensanteafuit ($ Baccht faltator, qui cum% cor am Deo tnpudaret, ad terram prolapfus eft, ($ mteriit: terra autem m honor cm Baccbi florem prodhxit adolefcenti cognomine, © (j uvenis) germina tn plant*germtne confervavit > quod ubi ex terra progrejfumesl , vitem amplcdifoht, ev modo quo a do I etc ens Bdcchum in tripudns ampleBt, eijue circumplican confueverat.* Haec media, eorumcfue filii, vana putant. *KIOJCS* vel *»4(ks* vocatur, ^ ™ *«%* id eft, *verme,* five *cur culione.* jrtMit tradit Theophraftus lib. 4. de cauf. cap. 15. vernis qui in frumenro, hordeo & tritico maxim^ nafcitur, cui natura eft femina ilia cufpide potius, quam ore exiguis forammib. terebrare. Unde "owe* pumex,ob fiftulofasac porofas cavitates dicitur. Eodem modoplanta hsec *xics-as* vocatur a porofa textura, & innumeris fpiracuhs per via, qua vinum tranfmittit, ut antiquiflimus obfervavit. Cato. cap. 111. *Si voles fare, in vmum aqua addtta fit, nee ne, vUfculum faato de matertahederacea, (kz* and qiius nofter codex habet,ultimo editus, *ederaceA.) vmum td, quodputabisaauam habere, eodem mittito, Sihabebit aquam, vinum efjtuet, aqua nanebit. Nam non contwel xmumyas, bederaceum.* Idem obfervavit Cef*. Ai emm lib. 2. cap. f. de univcrfali ftirpium n^t. *Sedncc-ditpraterealaxum ear u corpus accutis hederam enim tAm rarafubslantia effe conftat, utpocula ex eaparentur, i auibus, aquafuperftite vinum, tumipfi qnoq\ demum efhat aqua.* Hedera, teftePompeio, dicitur,?quod parieribi 5lc macerns firmiter adha.reat, fef^que affigat. quidSo ignoravit Perfius, cum in prologo dicat.

tieliconidafque pallidam Pirenen

Sepuce,daii* Poeta; quod natura fine fequaci,ac fefe fpargendadilatent & crefcendo muros ac arbores qua$ femel comprehendendo' implicuerint tenaciter njfe-

Erranushederasfafsi mcumbacearetegu Jt

Idem de obitu Mecoenat.

Serpentes hedera, vix £ ^

auoSfn^r *5ij Caf Piiratione <ie,m vcciTi,

pinetes.Aliiab«dendonome Ulud accepifle contendunt, qu&d

quod vctuftioresmaceries, arboreTq; radicatis fuis propa^nibusedat ac enecet.Pecuhare emm fortitur natura. Equidcm non folum radicibus in terram dimiflis vivir, fed&eerminibus Scarborum caudicibus quasfcandit, alimentumerugit;&pr«cifa juxta terram non emoritur nifi k tot is caudicibus av ellatur. Nam frequentiiii. mas eafcfue perbreves per tota j?ermina radiculas, centipedis animahs modo edit, qu bus pertinaciffime adhxrens,arbores exuc^it, Sc enecat, aedihciaque, quamvis robuftaAmohtiir.Plinmslib.itf. cap.34- *Immcaaborty faifqtte omnibus, fepulchrajue ac muros rumpens, ferpentiumfrigorigratifiima% ut mtrumfit,uUnm nonoiemhabitumet.* Pulchre Poeta.

Jft hederaferpens vires arboreas necat
\ta me vc tuft as amplexu annorum enecat.
Sepulclms/imtlts, nilntfinomen rettnto.

Expetitur tamen in hortis ac vindanis, quod fponte, nulloadmimculo, totospanetes, ac macene* circumveftiat fronde perpetua exornet, cultura arboreicat. caudicc fatis crafifo; *9c* ad altitudinem , [illegible] ftendatur, nififortb defir, quod ampledi pajt.«um ad cam statem prope acceffent, in qua fruijum ferre poffi t, tauafi ex pae^tia, in vinlem habicum tranfiens, totamfa- n, naturamefue mutat; per fe emm engitur, nullum qu^rensadnjiniculum, [illegible] radicibus, in panetum & arborum cava dimiflis, ut ahquando nullunfrehnquatur conjundlionis veftigium, cum repente hedera, fed omnino feparata a parente, vivat. Folnsquoquelonge. diverfis veftitur. Quandiu emm affixaeft, fojia fert in plures angulos definenna, ad fummum quinos; cum aute crigitur, folia rotundantur, cfbhteratis ex toto utnmque angulis omnibus* foloeoquun fummoeft rehdo.

JIoAtiw^? j *a xnlog, tyq $ o jdjjft minji©*, o* J «V {!•$/&*, &C. Ita fenbenduni, ipfa r^tio, ac feries orationis docent. Plura,mquit,efle hederae genera, fed tria fiimma,album, [illegible]helix. idemDiofc. lib. 2. cap,2io« *KI&SVOX-* [illegible] *Hedera multas mfpecie differentias fortitur, fummas autem genere tns. Eft emm Candida quadam, mgraaltera, tertut qua vocatur helix.* Phnius loco citato cilthum & hederam confundit, *Duo genera, mqaity ejuspnma.ut rehquarum, mas ($foc-ntina-y major traditur mas corpore, & folio fanorc ettam, ac fmguiore, & fldre ad purpuramaccedente, utnufque autem flosfimilts eft rofejyheftn , mfiquododorecareat. (Hxc* Theophraft. & Diofcond. de ciftho.falfum eft hujufmodi in rerum nature effe hederas. vide cap. fecundum hbro <J.) *fpecies borumgenerum tres* (Theophr. & Diofc. tria fumma genera heder* effe fenbunt, Plinius vocum vicinitate deceptus duo genera hedene, in tres fpecies dividi fcnbir, quod, valde ineptum eft.} *eft emm Candida ($ mgra hedera, tertiaque, qua vocatur helix. ~E>4* ab eA<r-<*nif* quod torta, circumvoluta, circumflexa magisfit h^ec hedera, vel, quod cmcinnos, five capreolos,qui«%«? dicuntur, magis confpicuos habeat.

E^ *J[t iw*>v.* Harum fpecierum non meminit Diofcoridesplinioloco citato, *Etiamnum IjnefpeStesdivtduntut in altas> quomam eft ahqua,* C?c.

A<$0xfl?)S, &c. Phnius loco citato. *Quontfln eft aliqua frnBu tantum Candida, alia & folio fruftum quoque candidum ferenttum alns denfus acinus, &grandtor , racemis tn jrbem emcumaftts, qut vocantur corymbi.* Diofcondes candidum ferre tradit: *S fSp ottoxdw, <ptz** ™> >&?*ot* Ad&-*w.* Verba Theophraftnn hunc verte fenfum: *Ahaentm ^fruBufolo.aha etiam folus Candida eft RjirfusfruHurn tanikm candtdaferemum,quadamgrandtorem,denfum.* (Aid. emm & Bafil.legentem^EswW, w™ rejicio,vulgarf lequor, lego etiam cum magno Scahgero ^#F») *& velutt tn orbem (pilam) arenmaftum fruftum product; quern nonnulltcorymbumvocant,* lea lep-it Plinius. ApudAudfcuaru Audorem habetur, ^w^^-w. ^ ^ * V » « 5 ^orw. VulgatamTheophraftiledionemprobant. Nobis Phmana non difplicet,idque qma apudOppianunW->»»• lib. 7. repeno.

[illegible]

Abfyna incifta divinumgenut repofuerunt,
(Bacchum) [illegible]
telhbufiuemdueruni, fg coronarunt
Corymbs, id eft, hederis albis.

Plinius lib. 21. cap. 9. *Inter bacneiioftcauUcuh qinbujdam% ut marathro, hifpomarathro , rnyofhwo utuntur i ferulis i$ corymbu, & edera flore purfureo Esl © m aho genere enrum fyheftribus rofis fimilis.* Aeit de plantiscoronarns,locumq; Theophraftt explicat,qui ad fine cap.i. &inmumfecundilib. *6.* hift. repentur. Inantiquocodice legitur; *nttmtur* 0 *ferulis, (j corymbis, & hedera flore purpureo.* Priori capice recenfet loco citato Tfceoph. *<P£v?xuw Sri w*h* > T[illegible]*[illegible] coronis locum habent; inter ea numeri *xi<w>* id eft, *ctltum;* poftenon five altero eundem defenbit ciftum. *Ki&t* fuo more Phnius hederam vertit. fledera aha alba, alia mgra. Alba, ut dixi, corymbus vocatur (malfe emm Phnius racemum fie vocari ait, cumTheophraftusipfam plantam fie appellan rcferatj *Ergo,* inquit, *utuntur &feruhs,&corymUs, (She-* *dera flore purpureo, & m aho genere earw» fylvettribus ro*> fisfimilt, ($c.* Priori capite *umus* **w* tantum mertiintt, fecundo, *duorum.* Ex *duobus,* quorum mentio cap. fecundo, & uno, quern cap. primo receniet inter *(p^vyxvi^ ^ Tnab*y* tria hnxit hederae genera. Porro, corytnbus \ ocatur, quodvis fummum , emmens cacumen, ut *^v^Qot W*K:* id eft, *xXaw wpvuG®* *hltyns/launramuu* Nonms *t^pv^ei xi-fiov corymbi hedera* ^T[illegible]f«^jy verodenotare videtur, lpfam hederam al bam.

[illegible] **W &c* - Scribe, *ax^el-d*.* Suidas. [illegible] *siu* (Italege. In vulgatis codicibuj [illegible]

[illegible]

' Diftichon hoc, Diofcoridis cujufdam eft, Reperitut libr. 3. flonlegn var. epigram, cap. 2f. epigr. 42. ubi emendatms & nxudius in hur-i legitur modum.

[illegible]

Hhcuovc. A%ctf>veiVjC. Kic&cgiptipt [illegible]

Sapius in pulpitis (Sfcenisflorens
Uranftierfa Achermta hedera coronavlt comaw.

[illegible] *h,* Ovidio*flextpes** itaut in MS. [illegible] *flcMbthr.* Locus eft 8. Metamorph.

Vos quoqueflexifedes hedera vewftts & una.

Flexipes, quod flexuofis & errabundisflagellisper humum ferpat, velut pedibu^^xis ac curvis errer. *';e«p-»«W ab *%*?$> # *w**t, ab *4charna , loco quodam m Attica.*

'A^ifSfl6t.i]hciTlM^Scc. Corruptus codex. Plinius loco citato, *Itemfelemtium,cujux9eft minor acinus Jparfiot racemus.* In antiquo legitur. *itemftlenttum9* in altero cod* *filemctcum. ch.filemicttm.* In epigram. <[illegible] fit mentio «*«», id eft, tabernacula mtegentis, vel topianae hederar.

Lib. 3. cap. 14. epigr. 40.

[illegible]

^nvjg fiaXuKovg Kixrog uXoi-n ml(&l

*Semper tihfomofo infi$;ylchro Dive Sophocles topiari**
Scemca, hederatiollesfaltetfedesm

Anitaque fcripfitPhnius? *Itetofcenites eujus minor acinus.* Theophraftus vero ? *«0 axvu-ms \\d%* t&}* A<[illegible]*xe^r *fdm. Scemtes* proxime accedit *adfelenttium>ut* in vulgatis legitur. Qui vuleatam lecftionem fervant, vertunt; *Quamnonnullicorymbian vocant% Athemenfes Acherntcam* *quta in riguisnafcttur9 quadam mmorem , fparfiorem mgra modo.* "vox**thvlfltt»* nobis fufpe&a,admodutn, uec ad hederse hiftonam pertinet. Imagmari nequeo, [illegible] tione, hedera « W ^ W J O 4 ^ » [illegible] Poffit. «e ^ *figni-ficat irngo* rigo.* Hedera nee amat, nee odit npan# nee riguis gaudet, nee rigua eft. Plimus, ut dixi, £wI™ legit. Qua? vox libranorum neghgentia orniffa & depraVata eft, mutataque *mfelenmutn.*

EK* 3*0 f*i*s*, &c. Phn. loc. cit. *Similimodo in vigra. them tffemen mgrum, altt crocatum, cvj us coronis poeta utuntur, film minus mgrts; quam quide-Nyjlam,alit Bacchicamvocant, maximts inter nigras corymbis. Quidama~fitd Graces etiamnum duo genera ftaunt, a'coUreactno^*

rum, erythranumjtf chryfocarpum. Haec partimex Theophrafto, partim ex Diofcoride, partim ex aho quodam au&ore Graecohaufit Plinius* *SimiU$_y$* inquit, *modo tn nigra. Scribc^firmU modo nigra,&c* intelhge^ividitur.Theophraftus,?^« ^*A pixxe* JW^a?. Quod fequitur,*V *tv% ôfioius Qentyis*, non vertit Plinius; nee ad illud attendit. Graecus audtor limiles differenrias habere tradic,fed non ica perfpicuas. Latinus, eodem modo dividi ait; *alicui (p femen ni&rum, alticrocatum;* Hoc ex Diofc, Yumpfit Pli- [illegible] *. mgra quam etiam vulgus Dionyfiam,*nigram out croct amulam.* Coronariam plantam hanc hederam , inquir, & hac coronatos Poetas.

Virg. eel. 8.

Paf ores hedera nafcentemwnate Poetam.

Horat.Epift.lib. I.

—. Seu condis amabile carmen,
Primaferes hedera viftneis prawia, Cfc.

Hedera coronati poetse, quod haec fe vidricem ferat vetuftatis; arque adeo comitem seternitatis ejus, quam fibi.opnmi fcriptorcs, ut premium, proponunt; imprimis inligniores & nobilifT. poetae, quorum celeberrimus quifque, ac caeterorum vi&or hac fronde tempora cinxit. Hac de caufa Propertius caput dodh & poetae hedera circumiri vult, non item ruftici alicujus & imperiti.

^uftkus hac aliquis tarn turpia pralia quarat,
Cujus non hedera circumiere caput.

Ovidiusinexilium in Scytharum rerram relegatus, yeluti^fe abdicans omnem nominis fui fplendorem, ac immortalitatem, fuse ima§inijhederam demi vult.

Si quit babes noftris fimilej in imagine vultus>
Drnie meishederas, Bacchtcaferta, comis.
JJla decent latos faliciafigna Poetas.
Temponbus fan eft apta corona meis.

Auftuarii aAt&or hederam *mnntLS* vocatam fcribit; *4* ^ n ' w * ^ •« ^ *»<«»«*, 0Ì J[i* &c. Hoc nomen non foli hederae ni^rae impofitum, fed etiam alba». Nam & alba coronati Poet*, non tantum nigra.ut innuere videtur Pliniu*. *Quam quidam nyfum vocant.Scribcquam quiam Dionyfiam, aliam Bacchicam vocant.* Graeci A«»*»» jMoriv vocabant, Latini hederam Bacchicam: *bo'wo-®'* Graecis idem qui Latira JBacchus. Hederam Baccho graramfuifiTe, eacfue infoni coronatum multis cxemplis probare, non foret diffiSle. Cur hac coronatus mcciicrit mult*, adferuntur caufe.

Ovid. lib. 3. Faftor.

Cur hedera hac cinBa efl?hedera haegt^ma Bacche.
. Bacquoqw-curitafitdtcere, nullamoraejt,
Wfiades tiy[illegible]
[illegible]

Vidctur id fumpfiffe fc nono * * • « « *

[illegible]

Hunc quidemfuperftantes divini parentis corona
Hederaceaperperagoronarunt hora.

Cur Baccho facra hedera, varise folent adferri caufe. Hanc dat Plutarchus lib. 3. Sympof. quseft. prima, ^« *'•>*&• tv'piWnf T o~i»ov kvzeitixvpiufo Qjpp*y e^ftfci* «*^of itofil&q pireA®*, oiVSot W TO T X<Ì?«", uimtuTtiiOp" ?*^~ ^^^'eluet <n6t TO*^oilof , «? TipUzjf3*y*yi'n' 1$ ys<&«'*^^- ™Z%™D̊Sfl[illegible]J<jj6t'&riTtVOI>0V * Huhl* $ Xl-f*n&- TutZinwlT®. M ptyivTf- J/vtfor'i'n. Baa bus porro non eo **ntum nomine medicusesl habitus, quo / vinum invenit, ^dtcamentumvalidiptmum 0 fuavifiiwum ; fed quod he-*erarn <1»*Vte.favltatefuavinfi rrtaximc `reftslentem, in vonorehabmdam d$_{0:n}$it eajne Bacchantes coronavit, ut umus a mno UJerentur; edera fuo friyorc ebrietati refl-*

X« [illegible] *Hedera* , inquit, *vis ^ fil* [illegible] *»qua etiam a crapula tutos reddere credftur, capiti admota; vel, prafumptis ejus acinis quibufdam: atqut bmcfaElum credtderim^ tit Bacchus fohatis uvis hedt ra co+> ronetur, & ob id corymbtfer, diceretttr.* Minim aliis videtur, hederam, cujus natura eft inhibere vim Bacchi, ni* hilominus elfe coronamentum hujus numinis. Sed Baccho gratam putant, qnod fpiritum, vel (ubftantia quandam habeat, qua mentes in furorem concitet, & loco moveat, adeo, ut poffit fine vino ebrietatem inducere^ His favet Plutarchus, quaeft. iecunda cjufdem libri. **

aw fifymyv 7IVH Tit7ivyvoX.Etenim caltda eftbedera,ejuf~ quefruQus'vmo admixtus,infiammandov;m ejus mebnandt & conturbandi auget. Certe Diofcorides etiam tradir, hederam turbare mentem, *w ntyicstvm TIU) tidMa** is^ie-*9x<Bipiti. Mentemq; turbant largtusfumpti.* (.corymbos intelligit.) Eadem etiam mens Plutarchi eadem quseftioifc. *riSf J[i e^-ppquifUf ?(Qn)* To A^' *pejvoxet* Kifih oi»« fnynri^ofy cw *ciMfys tn. TO* jS *tpTnfrf Tots movn* (vulgO *Trotovn) ov fify* [illegible] *wnw TWij· two*. Porro ex its qua diftafunt, hederam vmtadmiftaminebriarejalfumvft: quam enim btbentibus affeatotienf'wfert, non ebrietatem rcHe dixensjedperturbationem, & abfltenatwnem mentis; qualem hyojeyamus etiam, & mult a alia inducunt, infanta anirnum exagitanti u* Csterum an frigida, an calida fit, in notis ad DiOlcoridemdicam. Galenusmiftaefacultatisefl'efcribit. Sea de hac q'uxftione alibi. Aliam idem Plutarchus adfert caufam,cur Baccho grata fit hedera; nemquequod cum vite magnam fimilitudinem habeat. «W ^ *kxSwJdtcS* *ti tPiXovairfii m&vfa JpvtXivov, ·***&'%wtrw Tnuetm £t* [illegible] *W'>»7«f rlw fjfgvrAÏ diffia>. Sed mthi vtdetur, quemadtnodum vinefi vet* *de/lttuttvino, hordeaceo utuntnrpttu, & i malis aut paltnuhs <\«*dam %>n*»aconficiunt:itaquihyemedefideraret viteam coronam , ubi nudam &folns vacuam vidtt vitemyobfimiUtudtnem hederaceam amplexus: namqutlS talrmtis ambages ifta> lubncique in progrediendo ambitus ttauelapfus, & foltorumflcxitis atque tnordmata circumfyfio, & maximc corymbus, ipfe uva immatura denfa, nivrefcenti ac variantifwnlis$_y$ vitis formam imitatur.* Apud Tndos Machteos extat lucus, quern ubertas hederse, vi- [illegible] *Ac velutj hedera* 0 *vitis conftrivguntfc tnutue Hamufculorurflmexit, quos nulla unquam v'is venti A fe divelter epoteft.*

Socantur ergo nnturs, vitis &c hederx proprer fimilitudinem: quanquamveramcauf[illegible] hedera & vitis fociayt efHciunt coronamentum feacclii, quod utraque ebrietatem inducat. Quod his verbis teftatur Aurehus Neucefianus alloquens Bacchum*

Eel. 3.

T<? *cano, quigravibus hederata fronde corymbis*
Vihaferta pltcas; qui comptoipalmite threis
Ducis odoratis perfufus colla capillis,
Vera lovis proles.

Alii ad Hederx naturam referunt, Baccho'fue facram dicunt, quod femper vireat. Vult enim Deus hie femper juvenis videri. Frequentib$_{us}$ hedera eft articulis nodofa* qurbusindicatebriofos ac Sacchantes vacillare&titubare, portatunue faclec effe, vel, quod ebriorum vox quafi articulatafit, Scptubans, necunocontextuintelligibihs. Quare Thyrliis, cujus macro labente hedera prote^ebatur, Baccho dicatus. Eo enim, andore Macrobio libr. 1. cap. 19. baturnalium, fororis, bellique impetus patientw vinculo obliRandoseffcfijmificabatur. Habec enim hedera vmciendi obligandique naturam. Ebriomm

tnanctc librinsniliufibclia

Out/

oihi! umenntw Owic-iahil ii^JnvJc

TCCS...:Va

Hcdcta bcltx fine floce.

H « y, ate *CtttataUm G*rx* wrrit.CtX

I • .it K«. lac fit.

•Jit Jrtfcrciiiii»lt»!isd|rccn>jKurris^t^oaaT

nLani n PlmSwrtw qua pfictfcn: f«dfa-

qac>sdfjcifjmifcnrinanfcrfin<!»i

1 4ifuc iririceot, <j>i htnn; •LT, 1c pro*

rur '^raiSiS'-sEK:1

*$l**i*^.tyj«i;h,,* i jim«Hi,(5uoi]tichi J ™

q hebd*

Aim Iocs liKrc IW

nqac i : M Qgtdi ... l*;

cnMipcHkillf pn 'x;\i. *FKX* Pi

*liYt$_{um}$t*ak&-*

nceorunt & ansrfmacetran *fan.* Sirmera J t'c

titulnnim, *un*

ram Scripm- Antrpfi*doc*, tiTt [jr;

l p c h l f k

a»Axr-

trufJacirvr. Su(Tjfib>l.cfe.! •Vic'v..

L1. Pi moan tit uucxr, i tnultis: i

* iii*iu^j.i.a:f. In AiJino A

TWIU (we t^«3mr.

, wCTkifmu 11 *T-* Me : r •

bci* »utcTn t

i^:*^l 1"*-•?«! »«

A 2

mo diveripm efle,ipfe docet Theophraftus eoq'ue probat, non mutan in hederam.

E; ^ Tfi* Scc.Probat opinionem jam allatam non probabile efle; Nam,inquit,(i omnis helix mutatur in hederam; jam non genens,fed aetaus,6caffedhis erit differentia. Addit, helicis^am in hederam mutata? folium, ab hederae vulgans folio differre.Quod fi in hederam mutaretur vulgarem, folium etiam vulgan fimile haberet.

Eih 4 *n inkUa Ttsifay®** &c. Helicis geneH nulla tradit Diofcondes Plinius hunc Theoph. locum-It s ferfe verbis exfenpfit : *Horum error mamfeft us intelli£ifyr>quomam helicis plura genera repenuntur; fid tna maxim} mfigma: herbacea ac virens, qua plunma eft; alt era candtdo folio >terua verficcjor, qua Jhracta vocatur Enamnum herbacea tenmorafolia, m ordtnem digefta, denfiorajue. In ahogenere diverfa omma Etinverficolonahat^nuioribusfohis^ &fimihter ordmttts , denfioribufque eft. Altertgencn neglefta hac omma. Major a quoq\ aut minor a funtfolia, macularium-ijue habitu difiant. Et m candidis aha funt candidtora. Ado* lefcit in longitudmem maxime herbacea** Legit Plinius, *i % [illegible] fupra;* non *f***&n&* ut *m* vulgatiscodicibusfcnptu eft. .Scribe etiam, *i&f ^ "nwiXkas tietfiyvn* uaUi-m? J{i ydjxSie t$-nSfaypu,* Sec. *Et co forum vanetatem m eo Mi mill (forth excfllentem* vertendum'utrumq; A « ^ fignificac,prius [illegible] hanc Theo[illegible], locum oeTtic Plinius, aut de loco pterog; aufcolur. i«j' [illegible] *X\ fttffy* — <hx0tpxn*.* id eft, *quadamminushacomtna hahent Et verficolom aha maj us alia minus folium habet, (5 colorum vanetatem in eo diftimilem.* Plinius in alio *genere diverfa hac omma.* Theophr quoddam genus hoc minus habere ait: nempe,quodde herbaceo tradidit J *(£ tnverficolon { qix* fequuntur de fuo addidit) *aha tenuiovibusfoliis, (Sfimthter ordmatis denfioribufque *t. Altai genert neglefta hac omma.* (nsec de fuo Pfmius.) *Majora guoque aut mmorafunt folia, macularumque habitu dtftant.* Forte hsccifcioloquodamaddw. Probabile fit, fenpfiffle Plinmm, *Et tnverficolon genere, aha majora habe?folia. Diftant £*mculohmhiitu.* Sed hoc acm^ma. Paulo negtig-ennus & hsec verWi Theophrafti expreffir, [illegible] *y^A tiis xdjufo [illegible] ify"w"T» ^U£Jixft&vw** Plinius; *& in candidis aha funt candidiora.*

*<t>*n&» Jl* H,UI Sec* Hancpenodum a Plinio his verbis vrrfam d JAI fenbunt; *Signaejus foha maxima atque latiftima, mammas extgentts, qua funt caterts snflexa, racemtfiantes.acfubreBi.* Apud quos peflim^ quid3 audit Plin. qu3d/3Aai^yy *mam nas* vercent, Ab omni id, mquiurit, ranone remotifliorim eft, neque quas mammas hedera habeat fe videre; quod non ^ <tat ut animal. Alas ndicula haec videntur,negantq; a Ph^^o locu huncTheoph. ex fcriptum. Nam,inrju unt,Theoph. de helice,qua»,tit loquitur Gaza, hederafcit,Phn. de Candida hedera, qua? *W*»^S-**f id eft, *arborefcit*, agit. Utramque opinionem examinabun$_{USj}$ deinnoftram addemus. Favent us, qui negant, a Plinio hunc Theophrafti locum ex fenptutn , verba qi*ae pr^ecedunt. *Arbores autem neat Candida, omnemq; fuccum auferendo tanta crafiitudme augetur,ut iff* arbor fiat. Signa sj us folia &c* Commune, 5c emendant Plinn codice, fenbuntque, ac cWtinguunt, *Signa ejus maxima atq, latifttmai mamma* ert£entts,qu* funt catensttflex*, racem ft antes acfubreBt.*Dicit earn hederam racemis ftantibus & fubred:iseffe, engennbas mammas, quae funt caetens mfle^ae. [illegible] ftiammis fimiles efle, cum part ***w**m, quod papillam refert. Inde buimftusuva didra, qu)d acmos haberet \&dera»marnmis$^{i(}$i^e^?^{acinis} ^m'^^{eSi} Idem Plin lib. 14.c«V In *perguhs vero feruntur "fcanaappellata edera acints allot nigraque bumafti, totidsm colonbus* In vul^atibus codicibus fcribitur. *Tn perguhs vero feruntur efcdna>edera acintstdlb^ ntgraque, 1$ bumaflt totidem colonbus.* Bumaftum uvam vocat, qu* acmos hederx habet. Ergo acini hedc-^{f}* ^^{raeci}s propnfc *f4x&>).* Virgilius.

*^'"'~ *Et tumidis bumafte racemis**

•Atquehisaltera,quae ne^at a Plinio vtfrfjm hunc loSl^' T$^{ni\ o\ utltur}$ argumentis. Prior quse affirmat hunc ^ T$^{e\circ\ CX\ fcri}$Ptum,mal^ndet Phnium,quod /9>«W, bS *RT*^{TM}*C* $^{?\ CUm\ Id}$ P°»^{us} L*rano,quam Plmio detiam *de hit* "P" A ^ ^ o , $^{ur\ fuam}$ Pliant fenten-

^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ (^ ^ ^

[illegible] afinijjunt, qui alios eofa^^i^^^-^afinos fcii-[illegible] Cafercnah. ut quod [illegible] [illegible] Plinius hunc [illegible] [illegible] & pertorhanum [illegible] reuc, [illegible] [illegible] [illegible]

tuitinteiruptofermonebis de afcae natitraagere. Non llle mos Plinii. Quare lenbo; *Adolefctt m longttudtne maxime'herbacea.Signum in hederam tranfitura* (vcl hederafi^ futuram)/0/j4 *maxima^ atq; laufitma, ramirtgenteSyfutt» catens inflext, racemiftantes acjubrefttt. Arbores auti necat •andida, omnemquefuccum auferendo, tanta craftitudweaugetur, ut ipfa arbor fiat. Etquamquam omniu hederarunigenen,radicofa brachia,hmc tame maxime,ramofa ac rcbufta at? ea nigra. Sed propnu alba^quod inter media folia emitttt, &c.* Nifi he legamus, alteiam fententiam veriorem dico, nee a Plinio hunc exfenptum locum. Sed lti ienbendum, qiu cum 1 heoph. verbis fraec contulent, facile animadverrer-

ptiffima. Dodtiif.Gaza legir,£«»«»ar^«AA^\/&K;«r^ew»« *tnflexa;* Malunt alii, ip&«i«>y«»«, *demtfja dependents.* Ah* [illegible] v. Nobis Claud. Salmai. placet le&io. [illegible] *&ortz i Tnvbtf Kiw>f'"ov* ,Gh*ifo> **nvmTX ,i$&ct<e (A**®*'. Non per tevrarnfufa* ut herbacea, vel fropter tenuitatem<>'V& propter longitudmeirt* Hehcemquandam vocat mif^qu* in hederam evadit, quam Sc *-tonrrft>Z%* dicit: hanc diflerre ^» *fr ™*ah®>y herbacea.* Etenim quae in hederam mutatur,ftatim ^9»w, *rella habere* , 7t« *ph*wgerming* nom *mxp/Mi*&* ™*hs* bcrbacea;* qu* per terrain rufa pra> longitudine & gracihta^e habet brachia; cum r7 «»T/«AIJ qu« hedera natOram afTumir, brcviorafmt &«traffiora. Vcnfimile autem fcnpfiffe, *i***f»™»hh* quod herbaceam fapra audu facilem dixit, 6c facilb prohcere. *

T% *J{i tcrfcthvs.* Malt Gaza *wht* legit. Herbacea, longiofa, &: tenuiota habet germina, quod ak\ furgat,& facilfe augeatur. *# A?* X*"T?«^» Verte, qiue iwheaeiam mutttur* comparat herbacea?,quae heder? naturam adipifcitur-

OI^UWTJ^- Legunt, *t§ -***ty 0 xi-Ro,.* Scribe cum Roberr-Conft. *% 0 xnla.* Malt in Baf. cditione **nw«z«* haberur.

n»A^i^®-. Plinius loco citato,*htquanquam omnium he'' derarumgenert radicofa brachta, hmc (albx.* Theo^ hraftuS nigrae lclmagis trlbuit, dein Candida? afperrxiiiae *) tamett maxime r imofa ac robnfta ab ea nigra.*

ATFOX\V%I yb, &c. *Arlores autem necat Candida' omnemjuc fuccu auferendo, tanta crafiitudineaugetur,ut tpja arbor fiat.*

Kuf 6/xT£# t-mAt of&xot in.* In Bafil.cod. fwwt/Aa^^o^.Gaz* *^y^omz^amplextcauhs e^f* Scribe, twa;A«^tt;A«f. £wst/A«xttu-^(idicuntur, quseaharum plantaru^ultafuftentaculocauiesemittuntjideft, quae aln mfidenc. Forte legendiun «fe**A;flx««/A«y,*qui altcn undtque wfidet* Hoc verbo utnur Theoph. lib.7^. 8. & ita legifle videtur *?hmus,brachautrmquefemper ampldlens.*

'£#« ^ ^ ^ ^ *H£H W <P*n*9 7i* -jrilp^if, &C. H«C PlmiUS *d&* alba tradit. *Sed proprtum alba, quod inter media folu emittit brachta* (Theoph. radices J *utrwiqucfempcrampU&em.* (paulo antd dixerat Theoph. *<s&*K*iccw\n) hoc (J in marts quamvts ambire non pofitt. Itaq; end plunbus has inter* ctfa,yvtvittamen,duratjue &totml radtaimitiahabetjuot brachia, qutb tncolumis &fohda arbores [ugtt,acftrarigulat.*

"E*« *0* * W^r, &c. PLniuS. *Eft (3 in frutlu different* alba mgraque hedera . quomam ahts tanta amantudo acinu ut aves non attingant.* Sequitur apud Plin. *Fft & rtgens hedera, qua fine admtmculoftat fola omniu generu ob id vacate ctffosj diverfo gunquam ntfi hunn repens chamactjfos* Nihil horum fut recre menet Dalecam J apud Theoph. nihiJ apud Diofc Ahunde h^c fumpfit Plinius,vel chamxciffi \ oce dejeeptu^ earn a ngente diftinguere tenta\it. Theopfi. quide hedere *tmyiiov* & **s v^o$ ajpovpim* meminit,-fcd nu[illegible] ^^VT^.^{111}?^{011}".' *J*^{la},^{nt}f,.F^{enem} ,$^{ab\ hede}$f» diverfif-^{A}"*Y* ^'^{LUUUUIIJ}) iin!'|uiLurart^$_{AV}$.m$_{i}$i$_{cin}$ij$_{US}$ *nonclffos , led orthoctffos* !e$i. Has hederae recentiores obfervarunt differenfias. Prima hedera arborea. Vanat h*$_{c}$. Cultu ^nim arborefcit & cum ad^eam «tat« pervemt.in qua fructW ferre potefl, tota facie mutat Nam per 4 eriptur rullum aiminiculu qu^rens^ unde orthocifliim PJm, vocat, Folia [illegible] infern^ diftingU<»= tur. 2. hederadionyfia,quU$_{UR}$d.defcnbit. Harcchr/-focarpos drcicur, a frudus colore aureo; fol.u mimme angulofum habet. V—hedera major ftenlis Hac dnerfil nefit ab arborea, Theophraftusambi Rir Plin concedere videtur: at recentiorutn ahqm negant. Fit enunm ahcubmon arborefcat ob impcrfedtionem quandam mdindui, nonfpeaei. 4. hedera humi repens.

DevocisSmilacis mulnplid fignificanone, plura libI. cap. $_{1o}$. hujusl.br., di$_{xi}$. fiotama plantam hanc &* *» die. contendunt; qu$_{0d}$ aoiid Gilcnum, ^ginetam. Jnum, qu«/cnemal^habendilip«iter obfervanr. lepa-

mihter in optima, & antiqmfflmo Diofcondis cod.ee *t»**K* iegitur, Horuni tainen opujwm fubfenberc nequeo, quon

fcrimine modo ri«A<6*ll,modofe«A«« ^fo** Icribere,aclignificarc fmilacem afperam, l<*em> taxum, ilids qiiod-2am genus, & Icgumen. Vide qu* fupra dixi. Smilaas, dc quo nobis fcrmo,duo genera, Jsvis & afpera fiiiilax: <te Iarvilib.l. cgi cap. 21. SmilaxSalpt-ra, Ovidio h hdes adhibtatur, nomen accepir a Smilace{*ero,.in planiam fui nominis converfo.

Et Coccttm in pafvos verfu,nvcum Smilaceflorēj.

Latinis,Pliniotefte,hcdera'Ciliciapdicitur*:redo,quod cdfiofa, acfrequensinCiliciarqptriatur. Plin. lib. id. cap.5?. *Similn eft hedera i Qihzxa (*ita antiauus codex, jvulgo *Hcilia* legitur *jprtmum quidemprofeti9,fed in Qr£ciafrequentior,quam decantfmtlacem.De* hac haederahxc tradit Plinius. *Infausla omnibus facris t3 caroms, quomam fit lugubris, virginetjus nominis* propter amorern juvents £roct$_y$ mutatamhuncjruticem. Id vulgus igwrans, pierumque feftafuapolluit, edera exiftwando Jitut m FoctK* aut LibenpatreUut Sileno, qu» *»m*. nejcitquibus coronentur Smtlacefinntcod^li, proprium K mayri£eftut admotaatmbusltvemfonumreddat. Edera mtraproditur naturaadexKricnda*ina,fi vas fiat ex ligno e) us ,vina trartsHuere, ac remanere aquam Ji quafuent mijia. Plura confideranda. *Infauftam, mqmt, fmilacem corona.* Conrrariumlib.2i.cap.j> docet: *Folia in coronamennsfmilaciV, (3 edtra, corymbijutearum ob(inent* pnncipatum+de *ambus infruticum loco abunde diximus.* In antiquo codi-, 'Cc locus Me ill hunc fenfum legitur. *Folia* milacis *(3 hedera in coionamentumfe dedere: coronaque earurftobtment Smcijatum , de quibus m fruticum loco abuHide diximus.*

os antiqui codicis Ie&ione probamus. Vides Plin. parū memoremeorum,'quaede fmilace ante dixerat.Nontantum apud BLomanos principatum in copnis obtinuit fmilax, Iei etiam apud Gr*<tfs. Euripes in Bacch. 1. ad. Thebanos fmilace & hedera coronari voluit. ^

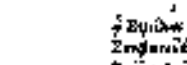

0 *SemelAaltnces Theb* . $oronamini Jvedera Florete^ floret e virtdi Smilacfpulchrofrutlafradif A*

• *Keif >&7tt5xKft*(&i foi; Et bacchammi qucrcus.*

H''&A«qrf *nxdhin Aut abietis frgndibus orftat*.

Idem eadem Comedia.

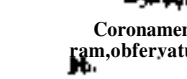

In.pofueruntfibi hederaceas Coronas i$quernas £J exfmilacefloridai

Coronamentum fe fmilace paffim vetribus frequentaram,obfervatur in facris & orgiisBacchi. Athenaeus.

ify«1ii>K ify «^i<n», aj «fy rft^icu^ fe 'm/mi, ^ xtarS. BaffarOS (3 LJdas voeant, paJJts crinibus, & coronat* qudiamferpenttbusy aha fmilace, vite, hedera.* Ilia Infula aurea j-ota Ba&hi, quae pingitur in imaginibfis, repraefentatur »&*,- *Qt$< X»T?W it t§ o-piX*xi$_y_* (£ aw^TiAoK. *Adumbrata hedera, & fmtlace i3 viweis** Ulyfles,uttefert Synefius, Polypher no fuadet,ut Galatea excepturus, adornet corcyias ex hedera & fmilace* «n»«*«^wir,« ^ *siQaivtif <s%zuty4j<i.<juiQ* »7-wtf 7? *n£ cfii>u.*& if; *mpv?ot H04* TO *TnuAx*Jwiimio. Etiam fulchrius\Ji (3 coronas ddornes hedera (3fmilac^quibus te $pfum (3 amajios re.dimds.* Hefy^nius^^iA®- JvJ'o» *013* «^T-*&*'x^ta(*rfiixeixčt* n *stQctvevrnisi. tixc* frnildx qua cororiabanti^eaeft ipfa quam coronis infauftam tradit Pliniift, vocis ^AvMP^M deceptus. Nam taxia, quaz & finilax, corona infaufta. Status.

—— *Enjaxea mmcet*

Sylva comis'Marefque hederas, plorata cuprejfus frami

Fabulofum igitur «uod fcribit, vulgus prx ig^orantia fmilacem pro hedera in cofonis ufurpafle.Sic & fiamfetum, infailftam coronis fmilacem ftfiffe, Ratio quam advert %iyola eft. Cerrfe fi Ji$_xcrati_0 valeret: infaufta coronis eft fmilax , quod virgo cop-nominis in hunc florem ^{ve}™f\± Propter vefanmn»tnorem adolefcentis Croci, nuUiterefloresincor#iamenta admitrendi forent, quia omnwteAlugubrcshabeptt fabulas. Hedera ut jam retuiiox lugutes nota hiftoria.Idem de lauro fupra mcrrioravi.Ue pino nihil dicam, de narciflb racebo, cvpariffum ft^^^^yPfibjil^^^^^^^^aliaeft; plures omittam. rroteCto *Ai* Plinn quicquam valet ratio, hyacinthw yae cfterismfortunatus, ac maximb infauftus cenferi debet, qui Kigubres etiamnum notasfojjp prarfert,ut ex duplid ferula oftenditur, P d U l U t f$_f$ L p \$_?$. *rf* 3 cV ^ *<p*

m p)» *Jfit ukxnss utS®*. 'Uorumjlbres in coronis'locum babent, rofa viola, hlium emeus> kyacinthus.ttarcijfus. Flurwjorum memH^t Cratmus in ?*$**&> id vfl, dcttcatis fictil* CJ *:ofn,ofandati &* pbiv,id *dkjkder* Qilici<z,qu<t *flos milactsjivrjmtlaci*.* Crarini.loCus,qucm citat Pollux> eft apijd Athenxunihb. iy. \Sd$_c$ cap.t.lib.(J. ubi de «•-" rpnariis plains agit Theophraftus. P e r ^ Plinius. *prc-' ftwmjiiviciliky materi&eft, ut admotaaunbus levēfintirn reddar.* iHcTurepetit I1W24. cap. 10. *llameffefrnilaxcm priorefn,cuftus lignum ad auresjonare diximus.* Ccrte levis fit oportet ibnituS, qui audin non poteft. *Eder<%*, inquit, *fnir+pxoduur natura, ad expenenda vma$_9$fi vas fiat*, &c. Hoc Cato, ut fupra dixi, de vulgari hedera, non de Cilicia, de qua hoc tradere videtur Plinius. Vas hoc Graffs *xuvùGfp* vocamr.Hujus mentic^fit apud Homer uOdyf. I. ^J? *Mpl* !%»* pkhtw<& oivao.* Interpres *vni&n* cis It/Acu, *poculum ex Igno hedera fullu.* Pollux lib.<J. Cap. *l6. v* J *xivjvGttf, xteros* *&tt^» «?' * ^c *TV'o'vep*. Scribe i> *J\jt* »«Jo'Ck«» 0 x^orff «fe«%«, <$ *I* ^ r o^o^a. *Quod hJaern ambit,unde* 0 *nomen.* Immo quod ex hedera fadtum eft$_f$ non quod hedera ambia Hefych. *xtM&ov riwHurmhv %v>*» TnTri&inyYq ooMvQ<fr$_y$ ojfubiumex hederaceohgnoffi^culum & fcypbusl* De poculo cifTymflio vide Macro!*, lib. y. Saturn: cap. 21

%j $* *>iK*fm** CorruptuVcodex. Legecum doctiT. Gaza, H 3 «&«*A« E^ ^ f^a^Ao^^A^. Fruftra vir magnus c t ^ n dicit legendi jfwwAc^Tr&r.nulliinfider friujlus. 'Eww^oVe^ dicuntur, quae aliarum plantarum fulra fuftentaculo quafi frudrificant; quails non eft fmjlaxj feA *j* - H ef *JiiK tyyifQvmtn »s &7tt7rwiyto% ii# MJ7V$. StTlldX hederacea plant a, qua: fife T4VV , ferpitqucjem$er*in altupiy tenutaemutitviigulta^pl^tafiyvicinasampU&itur, adebubabipfofufipcentur.* Aginera^ Aetius , ^wT^^a* *if is fifpts G&Mtj$ajhera qua ar bores anrpUHitur. &™. *Milax afpera claviculis pradita e*ft$_%$ 'varie-namque arboribus circumvolvituj furfum, deorfum** Diofc. libr- 4. cap. 144. *Wiccnaf -n «£&h* J V ^ *$<*$_tu$ t w\n» wopbi, 13 feje arboribus circumvolvtt, per easfurfum deorfumque repens.*

*O'' J\jt**t>XU xxa*%!h*; 1$ ffiWfg o^9»«Ko»5». Aid. & BaC *$_n$e$K*p7nt .*x*fc}tf,£ z$_m%t$ ô^ktf^^-.Vulgatam ferva "ledionem, fe kgfe^'^3^, id eft, *arretlisfpinismuticatus.* Falfurrmt, ut ex ipfd probatur Theophrafto, fpinofun\fru<a:um habere afperam fmilacem* fedfpinofis conftat cauliculis, Djofc. 4''*A^«TO ^^$_tf$\ Ai^w, *dxeudth & TntXiyQcs f fieenf. Samenta fn^*h^tenuia,paliuriaut rubimodofpinofa.* Plinius *Derififg^iculata cauliculis jfinqJiSjfruticofaramis**

wvtff. Plin. *Folio hi defaceoparvo, mnanguiofo.* Corrigunt I>#Fiov, idefqe quod Theoph. codices lib. 1. *c^.16. habem *t*x*x.*. Vqlgatam-le<5rionem*Jefendit Plinius,& ipfius herbapfigura. Fruftra Plinii coducem cqrruptū Icribunt,^ cum ipfius Theophr. lib. *i* c. *16.* corruptus (It, EXTlinio conjlat Thebphraftutn ftripfifTe, *« fy* ©S^^F/^IS* xtf9w«i? t« *T^HIM. mucronata,* inquit, libr. i(J. cap. 24-. *ma\o$_y$ angulofa hedera.* Folia hederae angulo%antequam frudium forat,ipfa autopfia docet.Qiiomodofocus kb. I. funt hedera?: infpite iconem, vel ipfam plantam &: judica.*IK$* dixir,refpedtu heder^alipguin J«rva non funt. Fa,JlunrurquiPlin.lfb.24. cap. 11. fmilacis hujus folium hederx corhparare exiftitriant.Ue Iaeyi finilacc loquitur. *flnilaxquoque*, inquit, *qui(3nicephorosafpeBaturfimititudinem hedera habet, temitoribulfoliis.*^ Nicephoros fmilax Ixvis dicitur, non afpera. Diofc. periclymerio comparat, *<pti&*I^u ?setxXvpyfi optt*** Periclym.eno hederacea folia: cum periclymeno convenir, fi fpinas demas,lunatamq; circa pediculum parfe^agis ctia fplendens eft. MeMorem, tradit Theoph. dcfcriptionem quamDiofcorides: fjrnofam turn extremo rum lateribus lib. 1. *<$. l6** tradidit Theophraftu^ quod ipfa comprobat experientia.

N«T*j^- doctifT.Conftant. corrigit **y,utirt&f,* ickfue quia circa pediculum lunatum eft &c. Vide ejufdem no*ta$*. Ncgant Botanici fmilacis folium angulofutp;#nec quia circa pediculum lunatum, ideo angnlofum dt« dcbet.I,egunj: alii *-rnKtiriit^v.* Certb latius'efttircS pedicu-<mii; fenfim enim in mucroncm definite Sed non *yldeo*$_7$ cur

: vutgatam KJiciant \eddtnaa. Humi^uoo, circa at-»ruin pciiioili, (mtlji;isloliiira.

Wo 4. ufqtie ad TAKTV, twn vernc Flfnins; rjiuiiru Hijtlu ftrat, heisrtttf, *ten mguiafilftiiciütP cmittentc »*t*. Scribe, iAtr A ' •"•dm™ Ai^km rm.avbiirtf it*Arlx*.'$ ™f fjMi'i" (Vcl «t.«nw Itainiticai.J «u-. pj» i» biricf. «™> irf«ir> -'JIW, «jt* »> j&i MVik fcif pf)Il, tj. wj*; iW n(e f j i m i ff ^ > % H li •?*•"• T™. 1 r/, r> i!?''"i^ •»'•>'" «* o^ ••. C fd r sp£jt mi) A.»i-

"£i{j|J«rip»fc«lifflfi>*;.J» [pofiremas Juas vocfiin Aid.' ctxj, ad ribtha referent, dcliimifueiti cofttexiu I •mm*- * ^tfi'V >>vV •"-="*••" ™ tr'.*"' a rijiiit: Frntiüm vtrf pioftrt itmHrtirill, run r jWcm tjkntfe* tJimuttm, f ni tjiii- Jem uifi mttururm , cj/irr */f rutro, ^ujihH:jue tttutrt ' facdammtiiamentti. 'Em^Akracciniilui, qut m*gm» w* eono (upwia ict, vrl ncfmu* pci fe farms. Hetychiifc ™^»fi»« pnpV«ii*niO' In? vr; >, ^u»i>i.,StiliK, f«j»fttji'iw <> *«%> ptifvVii-. M imi fit $bK> #. '• __

*tiuuitmtAtfit;ai,i3fi!tini*timdr.ifiQitii,i>!:K iiiiit initial film, fiieit&ipfun in rtl/iwcwn-

«« i»im«|^*yii ><i>n>i .'**^t, *•»'» i ^ w n m p.rj^tm< j u-a /,«'n<ii TMT *f'^'»

//try/;, ytiifctu vilitt tnt&jiita autdtui ipfififtingvHtur; t ttitmftiituit tnjfenarram]>tiiti*nn\t*fttt!ai',rtt- Itf (3c»<ntlittut.'ti^x\ (joniit nnvliut iquopMin deferi- ifmiJjcisfiitiuai: ftamimirn qua* diotdivtliaaei^tunt I'JI to.i«» an>i»iKnMW3.„t rtflj dr.dhmi- !<iT»cit hot (6tO, '•4: vel..jiiV9..^t£[criln t-.ttmnnia, twalwiruiborihtt':, -: "'iMtii- *SJ.*0»r%onraPlmiok»^i. Rm.^rZ «)J i«Wnrrt , ^(itTfitophraftus.necua 't n. fc**beno!e2rnreft;judiVit & in ounul- liMbflur • Jicii pr.i,s,.w « U l « .'.<~«i»t, j.ljcj," it« *»«bn eflfeiciiTi; vc« :,o Som tem.-^». at tA»r.-

Jiifra fclu^Arijiapli.int jit Bnbibm efifliyHtici ilvumiti nugi\ fit tiqutcibtu , & turjuit/tntui, flu mtunc tiJrti ftfwvci (S ?«W- tfifl-jllu IJSOXHIM. jnunn rj-nnt fuftructi.CM' rim rtcenw; fc7 fr (JOV(U, tt,ijittui,jutA , uguurfHtit. Priori ^nifiato ftmitut arijd .AWijm Pn'H.'lwiar.i,«'«>i^'w'"«'iSw >?K " t*if^.itmt,-mfMi i»fH.jni«i»«f*'i+"»™' £»;it*>f«^«*>^»V rf.e»«-hnMn.n<»f!.•,.-.• f.jfmi**«,> '« < » » «) * «, ! « '' • • ••(•>»<jarnul- fntf»0titnritjiti>ji^u^„ti>rrii»<rttj^tj<ltr.,w,;- itnd/HttmT*ttmtiunm .ltXlt\ fTDftiJ (1- gni&cinnne ;• i iikirjLtiaa- rnr» 1 U1 fflilir * •" c-K unllnc ' ''p«'*"

iidhgmficit.

!iliie3; matu

cfcnfiuidcrc t- iSrJriam-Catofiu* Oiofc.

p

i'fu"i^iil«ttu ^ d ^ . !££*5£E?'

<v<i iimtmo T D.-jihi. «• -» *• < "f r >rn .tnatint AnkrmlCts;'''•• '. •'"•"'•i L? i» ™,w. Poftxc •tcrw;G> r a: (mibaj ft*qiiod • JU lansit Phcrccrjtcir, ; ..:anin- ter (tore. tJCiifci: swrib. luifun.Li recenftt.hir. -.criibui. • W w w,

In prj.'j ft.*i ftTtft, CJftrHmomc rtfiidtnrt. t/ b5yinn«H f/ii/*-, mflMti & rriftUi. Era; dofttfl n ftniljcem fiu«rcTfpi- tmeSi, y.|n-, mem <JUim iu(Uit, tinn o ^ c . . p f e l c

rru P*1 JadtfniA . fab merit ff4ci*btri4 (in

tm^pei {tmitttt. Jltii etit, cifitu l

'Iafmtno fii>s^tuJcn- iiTimis. Acirt P ; tcm; qonm ifx*^- Hsi: in ccironis uttim Iwfcr, t iplo Thuiij»iir#>il«»v«Bmt ^K.cjuod.qdlftxrt, '"bc% Ttim fit i w », fecilt PctdjXTe potcft. Krrj; "^'ttjccj t-ius folta? ubi linnfnta? nee fandir sr- *"•*« fcre circumvoKit Lifin-rams. 'r pS1*1^- Di-'TmAu lite i'linim; Ftt/rjtami i_J,*'*•'«rtiftro, cempkAtacinisxujertliii,**.

hunclocili i A, r Jmr,P!i-'

IT.n fat- Si AfcL K w*'*1- ^l;ln:l j,^ -r3.«.• J«I: Vu li; a Lcge cid «>,&vittt<:ap.a^.[iii

Stnilax afpera. -

Sinit.iccrn. ap dilipentilT. ac iamitiu

firiefervata, injicxis, lentis, {$ multis fpinis horrentibus nafcitur, ex finguLrum alarum finu capreo/os producens, quibus proximo quofque frunces, & arbores amplcftendo, *timisadjunmarcftt. Fohaadfmgulosinflexus, hedera. nonangulofajed a pcdtculo lattora, demdefenfim in muronemdclimntta, nunc ampla>& vmdia, modo anguftiora ($ aibis macuhs confperfa, fptnofa, cute, ut tnquit Vilnius,* (puto inendum,Thcopliraftus hoc traditj *hoe eft, ncrvo tllo rncdw cmimnttore, 0fohojum ons aculeatts, (tffpinofis. Tlorcs exigui,ftellatt,fexfoltohs conftantes,muhi,ad fingulos extrcmorum ramorum inflexus I qui mnltiplicesfunt) conjitntUm ex eodemtubercuh ,five, utTheophrailus ait, >u» \>os oqftvev, ex uno eudemque vethgio exeunt,*andidt, o.dorati,racemi in modum propendentes .Brtttlus deinde exiguis uiis labrnfcds. amulis conflans, matuntate rutilus; nuclcos trcs, binos, umcum, pro acmorum magmtudine continens, duros, off cos velut afparagu fons nigrps. Hadtx longe latcjueferpcmesfubterrafibras habct, tenues^Candidas,* e? *germinafumma tellurefpargit.minimt mterdum^dtgittcraf-Jitttdme, nodofafeu amculata, albtcantia. Diofi.radicem traffam tnqtnt. p ^ inquit, v*to&* -**x«« radice dura craffaaue. tutofinbendum* ig *«»,-J*vij eit,nonergja. Alurafimihbus turn pnorc far^entts & claviculis proximo, quxque ampleEltntibus afcitur: non eft tamen adeo [pirns borrtdmfohaVutempambrevwra, atnora, molltora, nuU Its aui certe ranfitmis aculcis obfita habct. Fhs ah en forma 07P.ninofimtlts ,fed colors differ ens : ndm ex albo quaji carneuscftyfrttftiijque rudimcntum , quod ex medioftore tan* quam cimbo prommet, rubefcit. Plenus ant em, f$ mnturus fru&us non eft rutilus,ut in priore,fedomnino mger,&fucculentior, quantum quidem mihi videtur : oflicala convemunt.* Hadenus Clufiusfqiu etiaqi fmilace ferius florere ai^ac autumno eua ipfo cum fuo frudtu, Odtobfi 2c Novembri repent, At ii>frigudis rcgionibus culta Sc fidtilibus adfervata , autumno duntaxat floret, nunquam femen perficit.Dodonxus florcs vcre emittere ait, frudus autumno vel paulo ante maturefcere. Unde colligo, pro regionis vari«tatc,8c creh fervore citius,feriu(ve florere. Konduj^ium, quinAtheniSjUbiegi^Iheophraft. Aprili, yel Martio florcat menfe. Crefcit priorfvariis Hifpaniae iocis: & in Narbonnenfi Gallia, afpero 8c arido folo, nafcitur; & in aliis calidioribus regionibus, Iocis, ut inquit Diofc. paluftribus,8cWperis: *(Put-mi 6> -ri-mis ixdfon* j^ -jfas-*%v<n.* Plinitis vero huic natale locu alium aflijnat lib. 24. c. 10. nempe *in convaBtbus opacis,* Alteram plerifq; Lufitaniae Iocis, circa ("epds 8c collium convexa 8c extrema Boeticae parte, qu^ Lulitania* <;ontermina eft, reperit Clufius. Hanc extremae Boeticae incolae *uvadeperro^id* eit, uvam caninam vocant, Lufitani contermini *recama, Qlyfipponcnics allcga caon.* Priorc Hifpani *carca-parilta,* hoceftrubiviticulam appellant. Quxrilblct, an fmilax afpera 3c zarzapanlla cadcin fit planta ? Adverfariorum audrore^ hanc inter fmilacem & *%ar%am part I lam* obfervarunt diffcrentiam : Radices fmilacis geniculatx fum, articulatis fcgmcntis,candida?,fons nitentes gramini canini, ant arundinis vallatorii: Parillae, crebris Ions proltiflimis, ab uno trunco raditis magno, produro, ftrumofo, rugofifque caprtibus, hinc inde fubtys, utin afpa* ra^o,vcl rufco,oriuntur numero{i,ccnncoloreslori,«quabiles 8c fine geniculis vel nodis, redti, flexiles, cortice duriufculo/pullo,rugis ftriatoin longitudine^quam vice* num pedum intcrdum metitus eft Lobehus; intus faririacca meriulla,non ita ingrata^fed vifcid% nonnihil em^ plaftica, amaricantc, nee tamen calorem prodente. Ea propter perfpjcimm eft, non magi efle fmilacis, rubi,aut clematiais alterius *vioma* di&ae, quam fint cinnamomi, & nonnullar.- arboru turn Indie Oricntalis,turn l?eruvianae noftrx laurus. Tamctfi hx'c poffit nonnulla eadem qux ilia praeftare.Ncq;fi colutea fimillima cft.fcnx, ida> conrinuo eaclcm adftrucnda.%ed ftipites quosjiabemus falfcc, ex codem radicis pra?grandi 8c capitato nodo lighofo, irrusflavcfccntc, ariftolochise rotundae tuberofae namq; Hbratn femiflem plus virium habere experiuntur, guam alterius ftrigofa: & gracilioris & riigrioris 10. aur 12. uncias. Haec adverfariorumtradunt audtores. Integramfalfxplantamnunquavidi; quare nihil de ea certi fcribo,8c alicnis,potius qifam meis uti vcrbis volui.Zarza parjjfa a fnnilitudine nomcn accepit, quam cum fmilace afpera habct, qua? Hifpanis Ot dixi *farca-parilla* dicitur, qux rubus viticula dicitur. Zarfafi quidem Hifpanis, uc Lacuna fcriiit, rubum: parra vero, ut rradit Mathiolus, vitem, pari^ viticulam. Triplex eft, ut Monardus ait. I. ex Hifpani nova,qua: candidior ad pallorem tendens,8c gracilior lqUc^ multo melior ex proyinciaHonduras,cinerea,nignor, craflior. 3. ex provincia Quitto, Iocis urbi Guayaquil vicinis (unde *^ar^a par ilia Guayaquillana* dicitur) adtertur; qua? coloreeft cinereo, nigricante, majoribus, craflioribuS radicibus conftans, quxque ex Honduras defertur, iifque interdlim tarn longis, ut altisudine humana fodiendum fit, antequam erui polTit.

'Evwpov unde nome acceperit, quilibet fatis judicabir, ubifcudierit frudlu necari pecus. *&v*vp<& finifter, infehx** Arbor hxcluculenrer fatis *k* Theoph. defcribituf, & k Plinio lib. 13. cap. 22. *j*

ttuVnef.Plinius. *Nee auhicatior in Lesbo infula arbor qua vocAturtuonymus. w-nfopet tJ l^Kvnm^K^ ^Aot/^ivft;* non legit 'o^viritf. ^ margine, vel aliunde in contextum irrepfifle vidftur. Orcyni montis mentionis facitPlin. lib. f. cap. % I. ubi non ordyninu,fed ordynu legitur. Vtra prae.* ftet ledio, videant ji, qui in Geographicisfunt exercitati.

\E« 5 *tow *fU.* Plin.loc. cit. *non abfimilis punica arbori% inter earn £7 laurumfolii rnagnitudme, figura veto & mollitia p* ttWictf.Theophraftus; *mail punica folio, majori quam cbamadapbnes.* Plinius aliter legit; nempe *(pfoov-faty*

ms 5 ig tt>*ni4te u'axrl? pew.* vel ad anagnoftem legentem non attendit.

MiW *v*7n>ffTih£m. Vennht.'gerwiinare menfe Septcrnbri jncipit.Aliz* Suidae fententia,7re<m3W> *7nnttt»*<&*s pih mf Ajwaiw tvvu n&XivfJbp(!b** JV^Cg^^. *pofideon Menfis apud Athenienfesfic^ocattts December* Ianuario eundtm menfem comparat Plutarchus in Csefare, <V?r<*ty *%**

ftinv iecvovcte/ev fmui (cvrof tlv £v 7nmi}tuv afyyajois) dfoxtt elf r nixaytt.Equitesfecum trahens a^Elosfexcept os G? *quinquelegiones,jolftitio kyemalijneunte menfe Ianuario, (qui an Athenicnfibus pofideon ?) injalum demifitfe.* Uterque? reik^.Natn pofidton partc ampledtebatur ultimamDecembris,8c primam,mediamq; Ianuarii. Suidas igitur cum exponit *DecembretPi* intelligit Decembri menfe initium facere. Plutarchufe turn Ianuarium interpretatur, intelligit mediam 8c poftremam pg^fcm hoc menfe^ontineri-TheophraftAtvo *Tncih***®*** erat 23. Decembris die,ipfo folftitiobrumali. Ariffi.Jteleslib.f.cap.^. hiftor*. animal, *i </\jt 5w»<? oi7ra| Tiin&, ci^d itti T TU f$p ns£jpi*> tv.*

TvTnmfoZf eS -nSf rfyv&v.'0 J[t v*4&f Tiv exp(&*. Jhynnut ftmtl parit, fed cum foetus olios citim dttOj tardius edat, bit videtur parcre, edit autem priorem partum antefolfiitium hycmale, circa Vofidconem\pofteriorem vere.* IIf^\inquit, *ircnhSt*, quod ipfo folftitii die, menfis hic;incipe-*,ret. Male ergo interpretantur *Seftembri.* Vertc *foteexi* ftente in capricorno.* Vide qufe fuprllib. 3. *cm.6-* dixi. Capricornnm ingreditur fol ipfo folftitii die.

" *iii&**U.* Corrigunt;^^, quod non difplicet-Leucoion intell/ge TWphrafti balbofum, non Diofcoridis. Alterum enim nomr^^1111 novifle Theophraftus* Vide lib. i(f. cap. *6.* ^ "

o£« *flt h»o *vvrte <pc,ov* &c. Vertunt, *odore infeflus>vc+ lut cruorem inferens.* Quid velint nefcio: imaginari nequco, quomodoodor cruofem inferre poflit. Nee me-lius interpretatur Plinius. *Flore ctndidioreftatim* (lege ex cod. opt. candido) *peftemdenuntians.* firgo quotaijnis debet faevire peftis, namquotannis floret /Legit Idem

\2- o 1 "^ ." — *TO* *¥!$&'*<£*&* quodimprobamus. Redduntalii *nA»*Z*

fmilacis. Optima habctur qusB plenis, ihcdullofifquc eft flagelhs, fohda Candida iftus, £ habirior; quarq'; facilivis m«quas-»ra fui longitiidine panes divellitur. Hujus

prias inhumatofunere rentes hancclademfuc cnent *Cadis odorati.*

Atr nenjanum, motumqut cadaver*fcnfil.*

Nee haec ir>V pl.io'T intfirp re ratio. Vcrre, *eistc^ts-*rij, *aclurmttraflihdij.* infra cap. 4* ''k ^- *^e af ra<2yli-m^riu. i^«t ((itf^tjc Aoit i-jej ;;-J*)I *ft'ifh-* Vide Thcofh.

't> «l^ *w''i»,* Plin. loco cifaro, *ftrt (thqan fcfimi JtitU In imui* PjHnum *qtulnit!xU figurJ f?t£'ntn, ietfuttjiti-WMttHai i net mt & imftlts udtmvtl-* I-cgjr igirtif •'-

. mmr'«, legc l i n H

Videnrur ignorafll- quid fit «*»x*'. Lc.^nt alu •
eft, *int<itj,f*> cibi aljiinentij. Ah *>•%?* icrrvaiic. Vcrtiujt,_
wwifis«W> ^ frr *(upcrsa furgalimtia*, ur «*i lit >i> •>**'
£i. Sic inrErprccjtur, inquiimr, Doilanxu!t,^mn Icrtb^
dUfoliorumciptsiiiiceru**, niti fupurHt !c mfcrriL j'vr-
{jemur. E^qPlinium r«jiur. SV*«Binwf, JIK^lqHi,t,'>•fqi
:cfs Alii txitumtte. an} ~ a, dw prraliivium, quum nimii •
wm tliaiurpcr anriphrjfiti *iJ ff

EuonymfU- Com. fru&ii nigro.

Euonymus vulgar, frudtu mtilo-

Priicil^nyfnnLii^uwnrxj oftendit plintam. ounn MaiWoJiii *Ctuxii* ,ilfi nnminc dr.fa^^iti abalUs b»li»mti •Ipitwm n;i • S^tueinrmulwobjici {«Aa: quad lii n <v«m cKam**irlinc, cum 'T.TLTH cim nontfffe i (\JjrU. Ad naimctum- iii ico indjtaru.

q pjijii •

dk anat, qn»-

funt, null* m n

• *tktrm*

f

p

drn[1] tic: rcdcKiguafert ^uibus Ganen ful- Ncccoonymuirt

nra, nor vulgoiwmcn tllui! otdrt, cdjasieoncmsddi- iK.miid f rocrnis. fniu'idt.mnli punic; cnignirudj-w, rawulis plimmi; diiliirdkur, v^LercicauiiicwOTr-ticiba[1]; inalbicitu: rewntiorcs, aorwn iridodntn i; vircnr; &quibufdam^ • i i d](it«>alt>i .h : foils DbLvnta ^ laiJ . temria, ac nmllij funt: fluf- iilliid.qiiip:: fenive, ot ier nmbcllz inftic hxrenr. FmClin aitadrafiEiniar r

TT. ffufi-i Omni* tire jw>ef» in Giimwrii

nen. rator i l i

^, ^ TVafteiM <& fen- ™n. 9000 *rucr i'parcnt.- A- dfe, M ftnbti rheophrtflro Qui,rifi C(r;Tt m[i;j cotl f fom, jndfcmm umtuiqne libetwn rdinquo.

THEOPHRASTI

D B

HISTORIA PLA'NTARUM

LIBER QJARTVS-

K E *. A. CAP. I.

Qmbni locis qutvque arbores gaudeant.

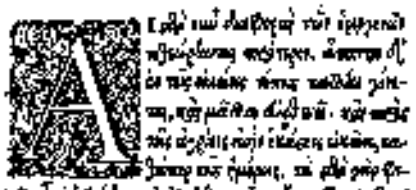

XPO SIT A fuperius fuot differentiae unigenorum. Omnia verò fuis locis meliora proveniunt, ma^ifqueVigent. Nec fylveftribusioca propria defunt > fed fi»oula fibi accommodata fortiuntur, quemadmodum urbana. Quaejlam enim aquofa & paluftria adamant: ut * populus, ut falix: denique omnia 5 quae fecus fluvios nafci folent. Quc-edam tedita quaerunt, atque aprica: alia potius umbfejfa. tPinaftrumenimpul-^Z^^ cherrimum ^ ampliflimumque apricis provenit •„ umbrofis autem * nafd omnino nequit: contra abiA umbrofis pulcherrima y apricis haud fiirulisfi-j bi affurgit. Itaque in Arcadia tirca Cranam.vocatam, loco quodam tffiilcavo 3 & filenre i ventis, quern nunquam folem attingere ajunt» abietes plurimum turn longitudine 5 tarn cralfitudin& caeteris pradtant: nontamenpariter'rtfrequentes, neque pulchrae cernuntur, t ficut etiam pinaftri,t^j qu3e locis umbrofis enafcuntur, Quamobrem adlautiora operum 3 ut fores, casteraque * magnifacienda hifce minus utuntj*r/fed ad navigia 3 domofque duntaxat. Quippt^trabes&antentiasex^his optimas faciunt, atque etiam malos + prseltantiffima longitudine 5 fed non fimiliter varhdas,atqueexiis , quae foli expofitx flarent: fedexbrcvitate denfiores lllis, robuftiorefque. Taxusquo-^/que, & padus, & thraupalus gaudent vehemen-*1 infigit.* ter urpbrofo: Montium cacummibus, lqcifque algentibus thuia enafcitur,& excelfa quidem. abics, & juniperus nafcuntur quidem, fed non in excelfum , ficut etiam circa Cyllenum promontorium evenit. Celaltrus quoqpe iiimmis, gelidiffimilque provenit loas. Igitur^Nec fngidorutnilocoruin avida, rede pofuer^', reiqua vero (ut ita dixerim) omnia apricis potius gaudent. -Vcrtim id qtioque pro modo fuae .cuique yelluris evertit. Ita-^ ,qae in Cfeta infula montibus Idxis, * Leucifque * *Albifivt* vocatis, in culminibus, quibus nix nunquam decft, *W*nJu6.* cupreffum comperiri affirmant. Nam id genus fyl-[c]V- 33- vaeplurimum,'& in montibus, & omnino in infola eft. Sunt autem, (urdiAum fuperius eft) torn è fylveftnbus , quam ex ifrbanis, t alia campe-ftria^alia potius montana. Inque montibus ipfis propropoitione aha an imis, alia in (iimmis provcniunr, ita ut & pulchriora , & fcrtihora exutgant. Vbiquc autem univerfe fyl,$ pars ad Septcntfionem fpc&ins ligna fpiffiora, pulchrioraquc profcrt. Et fummatim meliora, atque onmino * robuftiora in AquilQniis exeunt. Augentur atque pxofidunt denfae in longitudinem

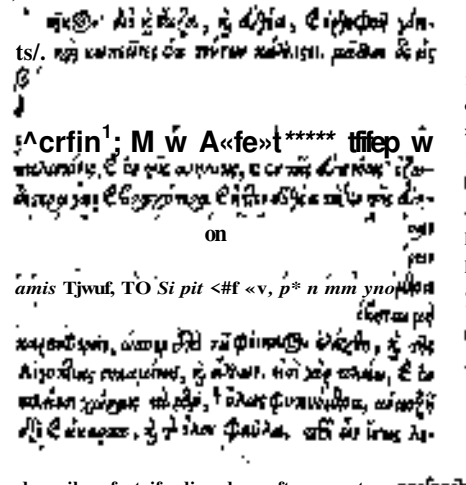

Seal.

Conjl.

on

amis Tjwuf, TO Si pit <#f «v, p* n mm ynoMoa

Conftant.

Ideogue enodes, *e&e, procerequc fiunt > remiqueexhisoptimi * fumuntur. Potiusauteminpro- fi^untrar^ fundita tem, & craffitudinem diftenditur. Pioptcrca t^onuU obhquiores, nodofiores, atque m totum folidio- »» ^orefqoc affurgpit. Has eafdem feredif- fcrentias habent Scqax t opacis, afflatuque per-J *r » mntus nafcuntur : n^ofiorcsenim^revJes^ nul'qu rectus , qua: apncis,quam qaxflanbascx- pofins teas exeunt. Quod autcm {ingulf terrain mr propnam , cadique accommodatam tempencm quarrunt, eo fan£ mamfeftum, quod qusdam loca MTM fcrunt, <|BzdunnecI pOntc!pIo nften- os , nec fats facile ferunt : & quemquam apparendcrint , ftrictum collatcnm pcrunt, ut de palma, & moro 4Tgyptia> alufquequibufdandretu* hmus. Sunt emm plura , locifque plunbus, qux tametfi (cnJntur , non tamen augen, frudificayequc poflunt, fed vitiata in totum affurgunt. de quibus fortaife dicendum eft , quantum perfpectum habeamus.

IULII CJESARIS SCAUGERI. ANIMADVERSIO NESI

A r$ov>tix<p*wTjfofMyiv&.Confufamhabemus,(juemJLyadmodumfiepemonm,ndrrationem, Gf dtcms fleraqtte locisitem refetitam. Qutffe fupra ctito dtceret, alibi mehis aha frovemre - nunc iterum agrreditur hoc, tique tanto foil tntervallo. Praterea tn Efilogo fracedentis Ubrt fie dicit: 4%4 * oJ» X'fyvt. % JUfum «>T»|. ci 4# w i|^ * depmu, tfpopulo. ^ <,>£,,£,, de us , qua differuntfacie T*»e7*, £ ««^'^' *%««/ antenna?. Sic apud Toe tarn habes i™f"» allufionçm, Cornuu velatarum antennarUm. -mfub eodem genere proximo. *il aliufmodifpeciefub genere F««/ tigntfunt a traclu. Sic trtcius etiam terrarum. G? commumore. Qum etiam*k*™* ,M«««J&> qua mhl fub fe mfi numero differentes habeto.

Ef<08»H, ficutalbi, X}w«. Vtinarn vero nefic eff& ehCUUtUS. tfgu $rftc *pif tiyyw' HJJK' tt&fOif OJKSIM , f&j&inp nts it—t#yiu Loca, mqtnt, quaedam propria, &debitafylveftnbus, ficut & mitibus. Comparationem e contrano faBamdecutt. Loca effe propria fylveftnbus, Vetle unumsx iprwctfiis fcientia eft. Nemo emm mn confiteatur, quod fionteproveiitypropnolocoproventrt - adeb ut locus vifm fitnonnulhs autor totius generatioms tlltus. Ad buncigtturmodum dicendum fuiu Mitibus arbonbus certa ae debitalocafunt judicio comparanda, quemadmodum agreftibus a natura conftituun&r. Eft emm natura artts regula. Helatto antem imitationis^'abettertninumid^ quodpnUs eft. SicutinqumtoMetfaphyfices declaratum eft. Subvemendttm tamen viro optime de umverfa philofopha merito. ltaeumpofwjfe, quia videbatur agreftium natura paucis tndtgere Gf quiafme cultu onuntur non multi umfacere locorum elefttones. Praterea cum a notionbus procefitt, ac de mmbus verba fecit: n$n erravit nunc, minus nota no* bis,'cum ilhs comparando. Sic mftitit vtam, quam Penpatetici vocant **» ™ v ^ r .

EmKiKti?. Nota duas figmfications contranas ejufdem vocis'y proptereaquo41 radices item contranaduafunt. •*«?ra£«r, tegere. wasswiV, bene munitum te&o, atque opertum. wwr7«r GJ oKiicli^ contemplari. Inde <tio*tmi, editum atque apertum hic% ut Uwc^^ apud Poetas.

Othxv V ôfos fa^0' tpG*^' ferir.Theodomsy quern nunquam folem attmgere ajun't, Mflius, .^WAA«,, ingredi. ho\mi, omifit. Atttngttfanelocumfol, verumnonadmptitur propter arborum crebntatem.

0« plw' U*w yi mxvajy «4' »%fi*i• Supra dicebat, mi^ht ie![ðXa;<pvi<%tn umbrofis. Hicait nafcu Facit emm comptrationemcumus, qua provemunt m umbrofis. Notabis # id, in umbrofis w*>i?!w abietem. Mox in umbrofis eArt* dem, »VuyMwipbbJervabiStUtdeleascontradi&ionem Item id, fupra dicebat: Arbores qua raret difpofita (untfiqui earumpropprti&nem, quefolcgauderent. Igitur apnca rartO'' res. Quarem umbramfrequefttcmabietemconfiderabis atque ejus natura attribues peculian. aarov^io^Jhtodorus, ttiagnifacienda. bperofum. m>vn^ iumptuofa. Sic mu-

K<tT*(ptvyzwh non autem TJ Mb*. Uic autem difputat her dicitur a Comets noftm.

T»9 ifiifatr r«/4* o^wa r* 5 ww^a' fimXXof. Thcodorus in* vet tit. nUllus tamen error he, fed ibt cum diat> Inq; monnbus lpfis ad portionem. Nthilemm hocfigmficat fedfic* Montan? quoq;partesprofituproportione habent. Graca emm hac. *v*Xopct j *j c* aju-nis oga.^ Senfus I quaver-* ttcem verfusfunty ad ejus natu'ram propius accedurtt: qua. tn imo, ad campeftrem*

K«j &*>'MQ*e*** *o «*&»**&Mw> Vtnon folum ad alios fitus comparata,yerum*etiam adfpecies ipjasjint pulchernma. Dura fane loquuno.dvKSt ^xxiv. Simpltciter pul* cbnora.v ««**> non tollttrelationem* quod raritlimum esl. Theodoras prudentifiime emollivit arcefiita , & explicate aqwvocattonc. Vtpnore l°cofigniflcetpulchrmidmem:alteroy bomtatem. Quod autemJequitur^^t^: ipfe, ro-

j V ^ S ^ , ig W ^ . Deefl tale quid: r*'a&tJ* Theodorus pratenjt. At eft adverfatwa oratio priori, fine alia caufa pofita Idem ufus eft feregrma loauunone^m\queex his optimi fumuntur.Immo vero fiunt\non fumuntur - at tppepmuntur ad remos conficiendos.

S^j» 3 T« «*W e*«tyS^*& Theodorusomfit^ fj jJn,fa« tnterprctatus eft, afflatu permotis. Loca mteL

Jeque affequimus est ^ & Multum em ^ fyft mulla : ut dicimus bene mant, berie magnum Sichic beneaffiatum. Urn ronnotat etiam commodam perttanonem,nonpermtiofam.

OfyX*&. Eaquatocisapncis, quamquaventofism^nt.Uauditapemtustanquamcont^hacdiftLui pojfimt..Quo emmfol adit, b us loasvixexcludunfluf venti,aded, ut fecundofolemulti ventifp^..Eflenim ventusy icrmotus} movet autem aercmfil

ROJJERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.j

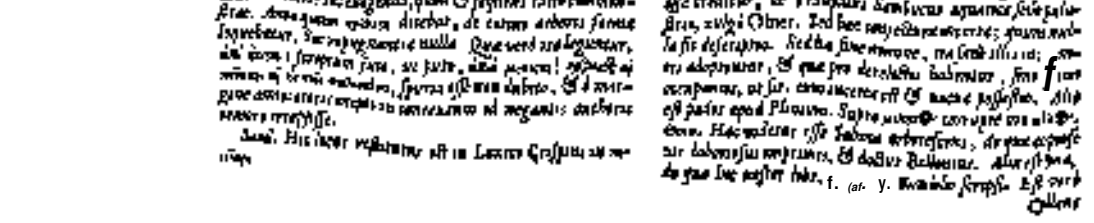

ftrffitnttif

itm riiit»t,ttum IliM fetninth Mitt *-*

IOANNIS BOD^I A$_t$STJPEt NOTJE Ii-T COMMENTARIUS.

Tlfc™k>ru* rcftit*)E »«rtt5,wSnW «£, ft J aperta. Hanc li feqwumir le&ionrm, o- *no* fubiaMcft. Vide daiHlfiiTUiScalige- «r R.ot«rt. GmUjnt. amiiMatiofiCi

. /vaumtunn*frhiifulcttrrhtu, f*YttM *i*

*I'tfnlut*ing*'amt, tUti inmmvtbm*!u).*

^*JS^iiSsSSM* SS^

e unit, fed iflertss,intuits*. F ijuo sr, (jmniiH) focis tunbrol^stttm tufei. Mtnm eodem hot cjptc itticcr. CorruptuS

^n «ni pmum lit. accipe, nt reiftt monrt - Conftmt. dr totius arbor:f fAin: infra JitTciri

cum » ^k' l^m j< >«•'•>, Sic. iiwjuii, de nuteiia int<!.•- V- & I* " " n ^ 1 ^ 0 rlu11* Scnhe cilun, ut Uciit mo- nct,j»i"»T'

« J^t ^)J - CoTtuptuitmci. Ncc meliiis inAidino

u, £ ani^'t uiywj •('• W/»,, In j 1(14 tJ . H tit, *trJittfuUl* -.rm.iij, fi^iw, *murm-*

qux limp Ul direflumtiotriganmrlaefiiiB, fri tranlVfrfiun. nyi* intemti*-. antenna lipiufti in trsnlVrrtUm mili poiitum, imdcpcti- ut itiquit Didyniita', •* hn™ T -W A- uuxri,

*&-. (^unErahum iivmus POCM

Ajiiifuntm (3 fiigsrj taxi.

Conrrarium eiptricnn* didid, feiftiec niiivU of JM fcft.

KE4.IB.

C 4. I.

Aifty^tia, tf /ca *Cypna* j *tSfittqua, tfperjla , glanAjqac & cttcfoft*

TJU

SVnt ccinv" plct-tipc in ^Egypto aiboc«, ut manS] & pcrlei Jidaj Sc glans, & Jjjinai & alia; quidain , qu<r prrcgriiuri 'Omnino OB- -. t Moms firrults qctxttmrrTpdo moro no- ib ft Q i # i ') j ft **quc proiriini. jincbin prracr utters* ptodiaritcf £i£mt, uc vuluminc^iniix> <lijlcriiiii;u^, Nun e- nun gtrnainibus j noii JIOUE , Icd^iiuJkL" pommti** •jwitrtn^ninidltw ikm, & vi(t proxininm. Suc- C0 i atom fapore t caprifr-,:; fiinc finiJc : venim lotigc duScite , granifquc . 'jfinis omtitno carens, mulcmdinc tiuira I cureicitc nefloir > ni- G Ictlmun.'" Quod Itiguibus fcircis t Kalpirur: Qu* Eum iUlpu UJI; , .!;1 <p'»^{f}M$^{ffl<}$li«nmatOTe- rtunt^dRciiince nJl;i. Hift-c nblatis i alia S: aliSj, ex eodcm IOLU (ubnalviKJfir irft|uc alii tcr j jlii *Mti>fi*(fu* fnro contimm \iridc dt, 4 Turn aatem proibn- dum pair > 3c mcrgimr. tarn cnim in »<j c«ndinit,r- enun

JC frufr"~'n cau- viwiiiii djtc j ramifque craflifBrrii* +cft men ' quodium line pMnifntto uiitiic , au fruau»'pf.^^^{ijt}t. Qudot na- fin

Ted nulliiiri *1 inaturitjccm pcriiqcit , nifi pomo *HU* iplb imiwtuio ineiib , enmtocjuc LJCVC, Dykcdo/cJ/i'r^"r- (icnln» noil abfiinlis * &: internj grofiis plnne t"'*'^^ coiivcniupt : magtfrtqrtn atitcm prum t\\. Sifnil:* * J S: ipfa CJWC

[illegible]

Qcnno eimdli) [illegible]

chaff z$ h'lyj&lovjj&el v&i Svgjiat*. tyif k* ldm [illegible]

[illegible]

x^m 5 TO^S- &*<$<>$][q tiffin «oV ^

[illegible]

Conft. m Lexico. [illegible]

lit, ramis auteiri (ut dixteusj paucuiu * fert. Siliqu^i *fert tw* quam /Egyptiam ficum quidam appellant, crrore *quern Jib'* fcilicct (nulla cnim omnino in £gypto, fed ih Syria nafcitur, & t ip fonia circa Cnidum, Rho^ durn^ue,) folii^fcmper comantibus, flore c^pdfdo, &c olence f graviflimc, radice leviter fubli- mi atqiie.omnfco plantigera imis partibus e(t: fujierius tameij fubarefcens fruchim anniculum *multurn* firpul, & novum habct. Altero namque detrado *\olittur* poft Canis ortum > protinus akerum gigni * pate- *numfir* fcit. Gignitur enim uvae modo t indifcretuS) *tt-jlumejl.* que uniforms: turn audus circa ardurum, &squi-1 c ^ K * notfium floret*: 'dehinc hyeme exada 'du;at tjf- que ad Canis ortum. Ergo /irpilicudo quidprni- quoniam hxc etiam frudum caudice fere. DiffcrentiiJautemprxdidis ^ naoro uflque diltinguuntur. Eft in £gypt6 alia quoque arbor perfea dida, afpeAu magna 5 formolaque: folio, floft, ramo j^tgtsquc figura potiflimum pi^vicina: nifi [illegible] perpetuo ? alrera deciduo eft. Fructum [illegible] omnique tempore [illegible] cit, quip^e,novusanfiiculumfemperoccupat« Maturitas annrterfariorum afHatu conficitur: rr.Ji-J quum crudiorcm auferunt, atque recondunt. Eft magnitudilfcpiri fipira oblonguf, anygdalae modo, colore ^prbicjus,. Nucem intus qyemadmodum {Jrunus contin ct :*verum longe minorem, molliorepiqiie: carnem vchemcnter dulcem fuavem, concoduqile facilem: nil .enim eos, qui [illegible] tentat. Radice arbor [illegible] longitudine [illegible] crassitudine [illegible]ititu^ineque: rmteriem rohuftanj, & vifu aerit decoram,.atram, ^ut.faba gyaeca. Exhac^tjam funuladqra,«c menfas, &reliqua fimiliafa-^'S' ciunt. Glans h frudu-jiornqp accepit. Pblium ei *f* Lu* fimile t atque myrto [illegible] to^ [illegible] con- torta. fti^sgamine contufp unguentarii «i folcnt. Eft enim bofli odor's ^ Sed frudus ipfe *eft,* inutilis: magnitudine vifu aue"'t inturi proximus Eateries vahda, &"tam ad alia, quam ad navi-g» percommoda . Cruciofera quac appellatur, S[illegible] pirns fimilis eft. Smuhtudinqn in caudice&Yd- Jm f f f * :k ^ diffe [illegible] q^d palma [illegible] [illegible] dividitur. [illegible] nee .multas profert. t Cortice ficuti palmae ad utcnfilium nexus utuncur. Frudum *Iccu-icaff^'* liarem parir. nam & magnitudine, & figura, &' *Cou<** [illegible]larcm. Quippe magnitudine^ ferme, [illegible] impleat: roftndum, non ohlongum, colorefljvicaricem;fuccodulce*,&ori grat[illegible] [illegible] palma [illegible] [illegible] magno [illegible] [illegible] irhs v^iculis utuntur. Materies i palma [illegible]: diitat: aicera enim^r[illegible] [illegible] & [illegible], crifpa [illegible], atque dura. [illegible] majorem [illegible] aestimabant, [illegible]

[illegible]

IULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIO NES,

Tbtodom, peregewia tranpnone, &fintmtia minus certa.

'i3Uf. *Nanfilum,* **< A«».** *Hoc emm eji,ri,tn:fed etiam lX*s':hocefli[i*»» tutafruflum\ am fttfipiteemittit.*

'Ex? gurnS ñmv £& Qtirruu Theodorus addidit >N\XIIQ* **diverfa.** *malaloquutione.*

ntkumit Theodorus , LaSuefi. La&ofafaltem fevtptum ejfet. vpifaleg - non, pnfy.*

*i*qfflh**. Iheodorus>* **condirc.** *Vox apudfalfamenta^ rtos nota Item apud Htrodotum m cadaverum condimen-Us. Hie etiam fufiorfignijicatio.*

'E««3 *oty.'arKYiaix. Hoc caput cum fupertore conjungunt baud temerc\ objimilitudmcm Et quia redtbit in ALgyptum mox . tit exequatur ea, qua propofuit. ffu**(*k\t,m?.na#)9>*-*

Tlgg»j ;««?*»:. *Theodorus* , **cui frudtus praepilatur;** *praptlatur, quod non fit acutum. hoc ehiftfcjt Latme pilum.*

*£<n*tyi* **P"cJrrof.** *Sic****>> apud Anftotelem^ & Platonemi* **contra(ten** *analogam. ím fifgffi at motum mtrorfum. trvjgv altum praterea motum tnie: quafi fit* **JWi(£**

O' 3 *w*** **o€®:Obfervato diligent er aquivocationem. Xufimf dicttferre abfiipite. inteUigit tgtturfihquam. Dtofcorides^utdiximus,* **jpyTrfr** *etiam adfigmficandumfemen ufus *Jl Hoc modo eslo wpyns* **ifW®-, femen inJiliqua.** *At enimverb filtquafruBus eft? Comeditur emm.*

*Kafo\ 7 i ^ (p*n&s dJfys KVbtdj>®'. Theodorus,* **protinus ilterum gigni patefcit.** *Patefat, ahudfibi vult.*

KvH^&g. *klon erat locus par tic uU M%, yx'%% Son emm eft ratio pracedentn htflona. Theodofus autem ilia verba> *mp poifvf cfio%ifAvv, dtxit,* **uvae modo indifcretus, atque uniformis.** *Atfane^^f^9 non fignificat,* **lfldifcrecum.** *Heque verum eft, quod acmatim nafatur, ejfe mdijcretum. Ett autem umjormis per imtta, anPequa& fioreat, ubtcrcvit, floret- ubi defloruit, alia pars aham quantitatem acct~pit, Itemqnadamcurva>quadamdire£iiQr. tametfi omnium*

quoConftant. m Supplement lingua Gr<£c&. Et infra lc< *gendu (srty&tefinsvy ut correximustn Lexicom voceUctfy-*

W Z&ji Plimus expofuit. **Plantigeraim:s** *partibus,* **& ideo in fuperficie ^avefcens** *(confequens hoc JiccitatK)* **fuccum aureremr^bole. Ubi** *»tfyi, idesl,* **fuperne,** *retle de fuperficie exfistnavit. Sedmirumquodibidem pomum defiliqua dixcrtt 'Opo^pav. potius b(Aoio%£jxw parenthejm appofui, © punclwn pofi euaifyiu Sic facilem verumqutfenjum videor oflendiffe.*

Tlt^n. H*c etiam tranftulit* **1** *hmus lib.i^.cap* **p. Ubi &Perficam aiboremvocat.***Perfeam %ero lib,* **if** *cap* **I}. G?** *a Perjicatntotumaliam ejfeaffirmat. Quod veri dtcil tbi,* **Perfefc pomum myxis rubennbus iimile,** *animadverfione wdiget. non emmfibi conflat. K»^, 3 Qt^ m*vn Vide ut hdtc Plimus tragicc cxtulent,* **Ff rtilitas affidua ei, fubnafcente craftino tru£l:u.** *Hoc & multo plus eft quam, TnXu^Trof, & cteiwpvov ejfe.*

li&Qw ilyir. fubaudyjiryjf **T J ^ « .** *lego* **>Sr»«9i*«. ^**

Kaaapfnm. ntendfiiSf de quo infra. Phnius hic mtht non fattsfacit.

Mico®'qmd fit, habes m Qnfpmi Lexico Ipfe lib. «& dicit ba/am JEgypti & ty** oleum mmirne pwgue Et[deamygdalis Zmarts ua alia ejfe[m3j£ «s™ m*hu* £, ^ m d^QXfHV, damp >§rwnS p*>»,&. w* **1** (nempe «V -m TTrovhu* -nlv ^m »^0T<''') *i*«0« audi /3*A«r*r, mutavit numerum, quia non ejhmica compofino)* **it** *#* **«V r** *«A(» \p&*M*w*i7rei* **^TO T'' K^. I?i-** *telltge, *pvyh*XM* **xiAt,^.** *gSfirmltter unguentis congruere, nimirum h*'rlw* **SV^K.** *Sed praterea balam fuiamtna odoris concihandi gratia , vel bomtatu potius. Nam, ut ait alibi,* **To** *^Jg /3*>*'«> ^riyirncespvy*> *'''T^ JAH cm. u^y *>¥**-,«: ^i-* *ytvtfy''^ITM''TM*'?''7i'' enam fi tem* **pusffcEits,** *quia mmtmefmgue non raneefat. bx m collates conftatexpu-* **taminibm balam non ex traht oleum , fid ipfa tuja velprejfa** *oleum conjtct,quo uttintur unguent am odoriifiymmafhfque caufa. Ad qua oleum modorum quod paratur ex nuclei* *balam inutile eft.\furpattirtamcninp)ettofisungue?itit{ut ait Diofcondes) fed olet loco, ad Jufciptendos odoM, &* **rtncorvttitur*** *Hoc* **Gf** *uxuntur Media. VlunusUbr.* **12.**

Eíntodom, peregewia tranpnone, &fintmtia minus certa.

'i3Uf. *Nanfilum,* **< A«».** *Hoc emm eji,ri,tn:fed etiam lX*s':hocefli[i*»» tutafruflum\ am fttfipiteemittit.*

'Ex? gurnS ñmv £& Qtirruu Theodorus addidit >N\XIIQ* **diverfa.** *malaloquutione.*

ntkumit Theodorus , LaSuefi. La&ofafaltem fevtptum ejfet. vpifaleg - non, pnfy.*

*i*qfflh**. Iheodorus>* **condirc.** *Vox apudfalfamenta^ rtos nota Item apud Htrodotum m cadaverum condimen-Us. Hie etiam fufiorfignijicatio.*

'E««3 *oty.'arKYiaix. Hoc caput cum fupertore conjungunt baud temerc\ objimilitudmcm Et quia redtbit in ALgyptum mox . tit exequatur ea, qua propofuit. ffu**(*k\t,m?.na#)9>*-*

Tlgg»j ;««?*»:. *Theodorus* , **cui frudtus praepilatur;** *praptlatur, quod non fit acutum. hoc ehiftfcjt Latme pilum.*

*£<n*tyi* **P"cJrrof.** *Sic****>> apud Anftotelem^ & Platonemi* **contra(ten** *analogam. ím fifgffi at motum mtrorfum. trvjgv altum praterea motum tnie: quafi fit* **JWi(£**

O' 3 *w*** **o€®:Obfervato diligent er aquivocationem. Xufimf dicttferre abfiipite. inteUigit tgtturfihquam. Dtofcorides^utdiximus,** **jpyTrfr** *etiam adfigmficandumfemen ufus *Jl Hoc modo eslo wpyns* **ifW®-, femen inJiliqua.** *At enimverb filtquafruBus eft? Comeditur emm.*

*Kafo\ 7 i ^ (p*n&s dJfys KVbtdj>®'. Theodorus,* **protinus ilterum gigni patefcit.** *Patefat, ahudfibi vult.*

KvH^&g. *klon erat locus par tic uU M%, yx'%% Son emm eft ratio pracedentn htflona. Theodofus autem ilia verba> *mp poifvf cfio%ifAvv, dtxit,* **uvae modo indifcretus, atque uniformis.** *Atfane^^f^9 non fignificat,* **lfldifcrecum.** *Heque verum eft, quod acmatim nafatur, ejfe mdijcretum. Ett autem umjormis per imtta, anPequa& fioreat, ubtcrcvit, floret- ubi defloruit, alia pars aham quantitatem acct~pit, Itemqnadamcurva>quadamdire£iiQr. tametfi omnium*

quoConftant. m Supplement lingua Gr<£c&. Et infra lc< *gendu (srty&tefinsvy ut correximustn Lexicom voceUctfy-*

W Z&ji Plimus expofuit. **Plantigeraim:s** *partibus,* **& ideo in fuperficie ^avefcens** *(confequens hoc JiccitatK)* **fuccum aureremr^bole. Ubi** *»tfyi, idesl,* **fuperne,** *retle de fuperficie exfistnavit. Sedmirumquodibidem pomum defiliqua dixcrtt 'Opo^pav. potius b(Aoio%£jxw parenthejm appofui, © punclwn pofi euaifyiu Sic facilem verumqutfenjum videor oflendiffe.*

Tlt^n. H*c etiam tranftulit* **1** *hmus lib.i^.cap* **p. Ubi &Perficam aiboremvocat.***Perfeam %ero lib,* **if** *cap* **I}. G?** *a Perjicatntotumaliam ejfeaffirmat. Quod veri dtcil tbi,* **Perfefc pomum myxis rubennbus iimile,** *animadverfione wdiget. non emmfibi conflat. K»^, 3 Qt^ m*vn Vide ut hdtc Plimus tragicc cxtulent,* **Ff rtilitas affidua ei, fubnafcente craftino tru£l:u.** *Hoc & multo plus eft quam, TnXu^Trof, & cteiwpvov ejfe.*

li&Qw ilyir. fubaudyjiryjf **T J ^ « .** *lego* **>Sr»«9i*«. ^**

Kaaapfnm. ntendfiiSf de quo infra. Phnius hic mtht non fattsfacit.

Mico®'qmd fit, habes m Qnfpmi Lexico Ipfe lib. «& dicit ba/am JEgypti & ty** oleum mmirne pwgue Et[deamygdalis Zmarts ua alia ejfe[m3j£ «s™ m*hu* £, ^ m d^QXfHV, damp >§rwnS p*>»,&. w* **1** (nempe «V -m TTrovhu* -nlv ^m »^0T<''') *i*«0« audi /3*A«r*r, mutavit numerum, quia non ejhmica compofino)* **it** *#* **«V r** *«A(» \p&*M*w*i7rei* **^TO T'' K^. I?i-** *telltge, *pvyh*XM* **xiAt,^.** *gSfirmltter unguentis congruere, nimirum h*'rlw* **SV^K.** *Sed praterea balam fuiamtna odoris concihandi gratia , vel bomtatu potius. Nam, ut ait alibi,* **To** *^Jg /3*>*'«> ^riyirncespvy*> *'''T^ JAH cm. u^y *>¥**-,«: ^i-* *ytvtfy''^ITM''TM*'?''7i'' enam fi tem* **pusffcEits,** *quia mmtmefmgue non raneefat. bx m collates conftatexpu-* **taminibm balam non ex traht oleum , fid ipfa tuja velprejfa** *oleum conjtct,quo uttintur unguent am odoriifiymmafhfque caufa. Ad qua oleum modorum quod paratur ex nuclei* *balam inutile eft.\furpattirtamcninp)ettofisungue?itit{ut ait Diofcondes) fed olet loco, ad Jufciptendos odoM, &* **rtncorvttitur*** *Hoc* **Gf** *uxuntur Media. VlunusUbr.* **12.**

IULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIO NES,

Eíntodom, peregewia tranpnone, &fintmtia minus certa.

'i3Uf. *Nanfilum,* **< A«».** *Hoc emm eji,ri,tn:fed etiam lX*s':hocefli[i*»» tutafruflum\ am fttfipiteemittit.*

'Ex? gurnS ñmv £& Qtirruu Theodorus addidit >N\XIIQ* **diverfa.** *malaloquutione.*

ntkumit Theodorus , LaSuefi. La&ofafaltem fevtptum ejfet. vpifaleg - non, pnfy.*

*i*qfflh**. Iheodorus>* **condirc.** *Vox apudfalfamenta^ rtos nota Item apud Htrodotum m cadaverum condimen-Us. Hie etiam fufiorfignijicatio.*

'E««3 *oty.'arKYiaix. Hoc caput cum fupertore conjungunt baud temerc\ objimilitudmcm Et quia redtbit in ALgyptum mox . tit exequatur ea, qua propofuit. ffu**(*k\t,m?.na#)9>*-*

Tlgg»j ;««?*»:. *Theodorus* , **cui frudtus praepilatur;** *praptlatur, quod non fit acutum. hoc ehiftfcjt Latme pilum.*

*£<n*tyi* **P"cJrrof.** *Sic****>> apud Anftotelem^ & Platonemi* **contra(ten** *analogam. ím fifgffi at motum mtrorfum. trvjgv altum praterea motum tnie: quafi fit* **JWi(£**

O' 3 *w*** **o€®:Obfervato diligent er aquivocationem. Xufimf dicttferre abfiipite. inteUigit tgtturfihquam. Dtofcorides^utdiximus,** **jpyTrfr** *etiam adfigmficandumfemen ufus *Jl Hoc modo eslo wpyns* **ifW®-, femen inJiliqua.** *At enimverb filtquafruBus eft? Comeditur emm.*

*Kafo\ 7 i ^ (p*n&s dJfys KVbtdj>®'. Theodorus,* **protinus ilterum gigni patefcit.** *Patefat, ahudfibi vult.*

KvH^&g. *klon erat locus par tic uU M%, yx'%% Son emm eft ratio pracedentn htflona. Theodofus autem ilia verba> *mp poifvf cfio%ifAvv, dtxit,* **uvae modo indifcretus, atque uniformis.** *Atfane^^f^9 non fignificat,* **lfldifcrecum.** *Heque verum eft, quod acmatim nafatur, ejfe mdijcretum. Ett autem umjormis per imtta, anPequa& fioreat, ubtcrcvit, floret- ubi defloruit, alia pars aham quantitatem acct~pit, Itemqnadamcurva>quadamdire£iiQr. tametfi omnium*

quoConftant. m Supplement lingua Gr<£c&. Et infra lc< *gendu (srty&tefinsvy ut correximustn Lexicom voceUctfy-*

W Z&ji Plimus expofuit. **Plantigeraim:s** *partibus,* **& ideo in fuperficie ^avefcens** *(confequens hoc JiccitatK)* **fuccum aureremr^bole. Ubi** *»tfyi, idesl,* **fuperne,** *retle de fuperficie exfistnavit. Sedmirumquodibidem pomum defiliqua dixcrtt 'Opo^pav. potius b(Aoio%£jxw parenthejm appofui, © punclwn pofi euaifyiu Sic facilem verumqutfenjum videor oflendiffe.*

Tlt^n. H*c etiam tranftulit* **1** *hmus lib.i^.cap* **p. Ubi &Perficam aiboremvocat.***Perfeam %ero lib,* **if** *cap* **I}. G?** *a Perjicatntotumaliam ejfeaffirmat. Quod veri dtcil tbi,* **Perfefc pomum myxis rubennbus iimile,** *animadverfione wdiget. non emmfibi conflat. K»^, 3 Qt^ m*vn Vide ut hdtc Plimus tragicc cxtulent,* **Ff rtilitas affidua ei, fubnafcente craftino tru£l:u.** *Hoc & multo plus eft quam, TnXu^Trof, & cteiwpvov ejfe.*

li&Qw ilyir. fubaudyjiryjf **T J ^ « .** *lego* **>Sr»«9i*«. ^**

Kaaapfnm. ntendfiiSf de quo infra. Phnius hic mtht non fattsfacit.

Mico®'qmd fit, habes m Qnfpmi Lexico Ipfe lib. «& dicit ba/am JEgypti & ty** oleum mmirne pwgue Et[deamygdalis Zmarts ua alia ejfe[m3j£ «s™ m*hu* £, ^ m d^QXfHV, damp >§rwnS p*>»,&. w* **1** (nempe «V -m TTrovhu* -nlv ^m »^0T<''') *i*«0« audi /3*A«r*r, mutavit numerum, quia non ejhmica compofino)* **it** *#* **«V r** *«A(» \p&*M*w*i7rei* **^TO T'' K^. I?i-** *telltge, *pvyh*XM* **xiAt,^.** *gSfirmltter unguentis congruere, nimirum h*'rlw* **SV^K.** *Sed praterea balam fuiamtna odoris concihandi gratia , vel bomtatu potius. Nam, ut ait alibi,* **To** *^Jg /3*>*'«> ^riyirncespvy*> *'''T^ JAH cm. u^y *>¥**-,«: ^i-* *ytvtfy''^ITM''TM*'?''7i'' enam fi tem* **pusffcEits,** *quia mmtmefmgue non raneefat. bx m collates conftatexpu-* **taminibm balam non ex traht oleum , fid ipfa tuja velprejfa** *oleum conjtct,quo uttintur unguent am odoriifiymmafhfque caufa. Ad qua oleum modorum quod paratur ex nuclei* *balam inutile eft.\furpattirtamcninp)ettofisungue?itit{ut ait Diofcondes) fed olet loco, ad Jufciptendos odoM, &* **rtncorvttitur*** *Hoc* **Gf** *uxuntur Media. VlunusUbr.* **12.**

,HOBERTI CQNSTANTINI ANNOT ATIONES-

Eíntodom, peregewia tranpnone, &fintmtia minus certa.

'i3Uf. *Nanfilum,* **< A«».** *Hoc emm eji,ri,tn:fed etiam lX*s':hocefli[i*»» tutafruflum\ am fttfipiteemittit.*

'Ex? gurnS ñmv £& Qtirruu Theodorus addidit >N\XIIQ* **diverfa.** *malaloquutione.*

ntkumit Theodorus , LaSuefi. La&ofafaltem fevtptum ejfet. vpifaleg - non, pnfy.*

*i*qfflh**. Iheodorus>* **condirc.** *Vox apudfalfamenta^ rtos nota Item apud Htrodotum m cadaverum condimen-Us. Hie etiam fufiorfignijicatio.*

'E««3 *oty.'arKYiaix. Hoc caput cum fupertore conjungunt baud temerc\ objimilitudmcm Et quia redtbit in ALgyptum mox . tit exequatur ea, qua propofuit. ffu**(*k\t,m?.na#)9>*-*

Tlgg»j ;««?*»:. *Theodorus* , **cui frudtus praepilatur;** *praptlatur, quod non fit acutum. hoc ehiftfcjt Latme pilum.*

*£<n*tyi* **P"cJrrof.** *Sic****>> apud Anftotelem^ & Platonemi* **contra(ten** *analogam. ím fifgffi at motum mtrorfum. trvjgv altum praterea motum tnie: quafi fit* **JWi(£**

O' 3 *w*** **o€®:Obfervato diligent er aquivocationem. Xufimf dicttferre abfiipite. inteUigit tgtturfihquam. Dtofcorides^utdiximus,** **jpyTrfr** *etiam adfigmficandumfemen ufus *Jl Hoc modo eslo wpyns* **ifW®-, femen inJiliqua.** *At enimverb filtquafruBus eft? Comeditur emm.*

*Kafo\ 7 i ^ (p*n&s dJfys KVbtdj>®'. Theodorus,* **protinus ilterum gigni patefcit.** *Patefat, ahudfibi vult.*

KvH^&g. *klon erat locus par tic uU M%, yx'%% Son emm eft ratio pracedentn htflona. Theodofus autem ilia verba> *mp poifvf cfio%ifAvv, dtxit,* **uvae modo indifcretus, atque uniformis.** *Atfane^^f^9 non fignificat,* **lfldifcrecum.** *Heque verum eft, quod acmatim nafatur, ejfe mdijcretum. Ett autem umjormis per imtta, anPequa& fioreat, ubtcrcvit, floret- ubi defloruit, alia pars aham quantitatem acct~pit, Itemqnadamcurva>quadamdire£iiQr. tametfi omnium*

quoConftant. m Supplement lingua Gr<£c&. Et infra lc< *gendu (srty&tefinsvy ut correximustn Lexicom voceUctfy-*

W Z&ji Plimus expofuit. **Plantigeraim:s** *partibus,* **& ideo in fuperficie ^avefcens** *(confequens hoc JiccitatK)* **fuccum aureremr^bole. Ubi** *»tfyi, idesl,* **fuperne,** *retle de fuperficie exfistnavit. Sedmirumquodibidem pomum defiliqua dixcrtt 'Opo^pav. potius b(Aoio%£jxw parenthejm appofui, © punclwn pofi euaifyiu Sic facilem verumqutfenjum videor oflendiffe.*

Tlt^n. H*c etiam tranftulit* **1** *hmus lib.i^.cap* **p. Ubi &Perficam aiboremvocat.***Perfeam %ero lib,* **if** *cap* **I}. G?** *a Perjicatntotumaliam ejfeaffirmat. Quod veri dtcil tbi,* **Perfefc pomum myxis rubennbus iimile,** *animadverfione wdiget. non emmfibi conflat. K»^, 3 Qt^ m*vn Vide ut hdtc Plimus tragicc cxtulent,* **Ff rtilitas affidua ei, fubnafcente craftino tru£l:u.** *Hoc & multo plus eft quam, TnXu^Trof, & cteiwpvov ejfe.*

li&Qw ilyir. fubaudyjiryjf **T J ^ « .** *lego* **>Sr»«9i*«. ^**

Kaaapfnm. ntendfiiSf de quo infra. Phnius hic mtht non fattsfacit.

Mico®'qmd fit, habes m Qnfpmi Lexico Ipfe lib. «& dicit ba/am JEgypti & ty** oleum mmirne pwgue Et[deamygdalis Zmarts ua alia ejfe[m3j£ «s™ m*hu* £, ^ m d^QXfHV, damp >§rwnS p*>»,&. w* **1** (nempe «V -m TTrovhu* -nlv ^m »^0T<''') *i*«0« audi /3*A«r*r, mutavit numerum, quia non ejhmica compofino)* **it** *#* **«V r** *«A(» \p&*M*w*i7rei* **^TO T'' K^. I?i-** *telltge, *pvyh*XM* **xiAt,^.** *gSfirmltter unguentis congruere, nimirum h*'rlw* **SV^K.** *Sed praterea balam fuiamtna odoris concihandi gratia , vel bomtatu potius. Nam, ut ait alibi,* **To** *^Jg /3*>*'«> ^riyirncespvy*> *'''T^ JAH cm. u^y *>¥**-,«: ^i-* *ytvtfy''^ITM''TM*'?''7i'' enam fi tem* **pusffcEits,** *quia mmtmefmgue non raneefat. bx m collates conftatexpu-* **taminibm balam non ex traht oleum , fid ipfa tuja velprejfa** *oleum conjtct,quo uttintur unguent am odoriifiymmafhfque caufa. Ad qua oleum modorum quod paratur ex nuclei* *balam inutile eft.\furpattirtamcninp)ettofisungue?itit{ut ait Diofcondes) fed olet loco, ad Jufciptendos odoM, &* **rtncorvttitur*** *Hoc* **Gf** *uxuntur Media. VlunusUbr.* **12.**

cap.21. demyrobalanoloquens, **fl«i«/jfcjB«A«^,Ungucnrani autem tantum corru.es prcmunt: mcdici nuclcos tundunt, affufacis paulatim calida aqua.** *Sic Tbeophraftus S)Diofcortdes,Plimuf<ji cum alits* **0** *inter fe confentiunt<$ ntfifallor TUVVA «r™«rj nodus expeditur,vcrufjuefenfus hit jus loci,* **3**[1] *lib. de Odo'rib. d dotlifiimoomnind interprets minus intellctli, erintur.*

Oy^iioj/ *01* CW?A uM Q 1X23X4070' TiSTTJZ "itvo&lytff. Sic autem ha" *bet Diofcoridcs. fiater®* pvp-J/iKPi Kctpnis i# fr&pov*pv&xy \w3T<fr\fcd fiu^n potius legendum arbitror. troptns accedit Plimus, ttaftribcns libr.* **12.** *cap.* **21. fiw** **f™mdicatur, Qglandcmcffeatbons. beliotropio,quam dicepus inter berbasjimiltfolio. 'Zvhht.fubahdi xikupu mutavitnume-*

?iucleointeUigcndmn, quifrttftit vfyvkin©* (fie enim repofut. legebatur emm zJfepnbi™'* ut mtelhgeretur %IKV-<p&repugnantc veritate) *ns ^aWe*®*. *pf* vero balanui W^TTO! \v [ait Diofcondes)' o>o<©'' vf tepfyu, JTtOW Xhniojructui magmtudmc avdlfflx* **w«c».**

*K*vKii$oyv>in Lexico Crifpiniano quid fit icclaratnr, L> hk locus mftigatus* Falln ur vtr tile tn numerofafimplicium hisloria exercitatiflimus, qui prodidit >yvrj<po&v Tbeopbrafti earn arborem effc cujus pomnm Arienam (fie enim m meo codice) vocatPlmius. Hac enim ab ipfi Quavocatur, ah*-qne in totum arbor ell cm norrin pala,porno anen<e, qitarn H adbtic lnd%* **Hairi** *vocant. Hoc pafoia genus defcnbit pifttttmqtu'' exhibet* **1** *bevetus m America.fed quid cjfet apud veteres non agnovit. TJGhvs, id eft, vtrgas, fed m palmJS (ut eft Quci) palmites proprio futqtie nomwe appellanttir* quod Grammadcorum cunofa obfervatio nonattigtt.* **P/^-ntus lib. 13,** *cap.***4.** *degenenbuspalmarum loqnens,***Et pomum eft, non Inter folia, ut in cseteris, fed fuis inter ramos palmitibus racemofum. I dew, Mas lapalmite floret, &c.** *Depalmn loquensipfe Theopbtaftum sartt%t ap~pellavin*

** TJ friwt potius faim®*. Aix7niyJ> &. Addit* **Plinius ex** *fuo, utfe agnoviffe probet.* **In co nucleus dulcis dum recenseft; hecatus durefcit adinfinitum, ut mandinou** poifit, nifi pluribus diebus maccratus.

IOANNIS *hODMl* A STAPEL NOTJS ET COMMENTARIES.

E'&ii» E«*. Scribe, tAa, ut monet Robertus Conftantinus. Plinius lib. 1 J.cap. 7. *Et in sEgypto multagenera, qua: non alibi, ante omntaficus.ob id Mgyptia cognommata.* **Vox iA«, non ita ftridc fumi debet, ut in fola /EgyptOi non autem in aducentibus ctiam rcgionibus hac reperiantur arbores. Diofcoridcs libra, cap. 181. defyco-**

IIlOrO^ *<pVi7ni cf\\ -B^c^r* xecg^ot, *QAi 791$a mtomya limit. Kafcitttrplunma in Cana H^odo, alnfjue loas, nonmulti triticiferacibus.* **Thcophraftus hoceodemca-'pitecoronam,qiiam ticumiEgyptiam yocariait, lib. 1. cap.23.inRhoa'o, lociique j;icinis nafci tradit. In Iudxa inveniri fycomorum conftat, ?c quidem circa Hierpfolyjnam. Euangclifta Lucas cap. 19. v£rf. 4«** **$ vs&e$&p»v* **Gcogrflph. in Aromatifcra rcgionc inveniri tradit. >Sii** *ft*

ovwpwov AiyJ7rlicv.nl **eit,** *Poft Diram deinceps eft regio Aromatifera, &pnma ejus qua vnyrrbamfert, qua etiam Ich~thyopbagorum e?5 & Creopbagorum. Producit etiam perfcam 1$ morum Ftgyptiacam.* **Arbor tamen fycomorus iEgy-**pto peculiars ac propna. Idem Strabo. Lib. 17. *fi*

*Ac De JEtbiopici quidemffatlenus > JEgypttacn verb adjictenda fant> quatllorum propna cjfe dicuntur, ut HLgyftia faba, ex qua cibouumfu; item hilns.Hac enim ibijolum, *# in India-, Perfea verb ibi, & in Ethiopia: item morum, qiueftuclumfycomorum diBunifert.* **iEgypto ergo has arborcs peculiares &; proprifc; led itapropria;, ucinaliis ctiairfrcpcriaritur tcgiotiibus.**

VE^ *J[t iffy tTvwptv<&: av}>&uiv&,Gnxdz* **morum & fycomorum fignificat. Diofc. lib. i.eap. 180. Demo-***rofi^e* i avt&umu,. moms, quafycamtnos dicitur.* **Idem cap. fequenti. de fycomoro.** *ovwtuyv, hut</]) ^ avxetpnov >tyvet, Sycortorum, nonnulhfycaminum vocant.* **Gal. libr. f. *? wsrwf. cap. 9. titulo qua: Aj^-cncs ad dentium dolorCS** *fai[MltJirjxiiplnv,nV7itosopict4pl>ci els •»$¥**£*(>•?**

rfty Velfycamini, id eft, mcrinrborts lac in vmummfu. dcjimttlqne & UnasfucridJf • in ipfttm exprime,tepefac> & per Unas fordid<ts moU infunde.* **Rccentiorcs Graeci,**

-Momumignut tumenvulnefi conitm:fi non alia de eaufa, fdtm ob medica,n,Jtmn **^ W , id eft,** *trip*'*

ctiam Attici, morum ?*& vocarunt; antiquiore$pr«-fcttim Attici, *au^mu* **GaL libr. 2. de Aliment, feculc.** **vocarunt; antiquiores,pr«-**

vertunt enim hujus tempefiatis Athenienfes, frullus bmnes non alio nomine appcUare.quam quo reliqui Gnect appellanfa fed t$ mora ipfafycamina mhilominus, quam mora nominare.Itemperfica>nuces,pmcocia : acinfumma, rehquaomnia pro ahorumGrdecorum confuetudme. **Athenicnfcs feculo uno,akeroque Galeno antiquiores, morum** *avni.^*** **vocarunt, quod probatu non rdmodum eft difficile. Refcrtplutarchus Athenicnfcs a Sylla obfclfos e murisvo* caife.**

Xvysfpntf **Dodlif. viri fycomorum intcrpretantur, initantquqcigpaviaillo vcrficulo obje(ftamImperatoriSy»-***lx,* **quia fycomori frudlus Diofc fie dicitur,** *M j zL<» ytvetus** **Eft,inqviunt* inhanc fentcntiam referendum, quod Plutarchus dc Sylla, & ab eo obfeffis Athenienlil bus aic: qui ictra urbem claufi, ex muris hommis ignavi« maledicentes; nunc Mctdlam /juafi mulicrem appellabant: nunc deridebanc dicentes.**

Q^qdc&ySycrnis Sylla eft,poteniamaceratus: **ignavo fapori, ignaviore idje'do, hominis ignaviam augentes* Falluntur 5 non fail i^navus Sylla, nee ab Athcnieniibus pro ignavo habitus. Ridebant Syllam, quod faciem haiDeret cui afperi rubores candori e^ant infperfi. Hsec Plutarchi fententia. fed prteftat ipfius vcrba audire, if^.**

;»y&pknL Efflorefcebat enimafpera rubedoalbedinefparfim interfufa; undefertur nomen traxiffe, ex colors appofitum, tSfannioquidam Athenis oblique httnc vcrfum ineumjaculattficft. Mordfi ffargas farina > talis eft firma SyllcC.* **Conftat ergo fycaminumverfu citato figniticare morum: fycomorus enim, mhil rubedinishabec. Verifimilefu, Athenicnfes Syllam fycaminon, id eft,morum vocaffe, non quod faciem, qualem jam dixi, habcret, fed quod alba corporis cute, candidoque fiib vultu, cruentum ac fanguincim tcgeret animum. Poetse mor* crucnta & fanguinca vocarc folent*

VirgiLinBucol.

Sanguineisfrontem worn, **0** *temporapingif;*

IdeminCappa.

Sunt ^ mora cruenta, (g lenti> uvajacemis.

Neronem ob infignem, fiimmdinquc cmdcliratem, **nto^cc^v^rov non* **inelegantcrdixcnmt antiqui. Polentam, id dt W.' a b i.s fuis, & carmbus infparfiffe vcicrcs, tradit Plinius, Infpar^ebant ctiam moris. Hinc** *wtyptw et>fh».7rtw«r^»fb»,* **optime dc Impcratorc inru^rmento & fanguinario & cute alba ac nifi-b. Plane ctjam convenit mons lllicis polenta en bore albedini fparfim interfufo.** *avxL*

bunt veteres

tuft

tur. Eadem w«>«®J vocaw •t Diofe. placet,

fir r*«we, *inllarficusjatuo.* Huic fententis-favet Strabo Lib/17. ubi/Egyptum defcribit., *4 i*«w«*«« -«*«w» »A Jc'tirS'Myfa>- itemmorus,d'**fruhumfert, fit fycomorusdicitur* : MM #C«-••fr/iijii['i *eft,£,ftatiivero + gnobili(infipido.)Hoc* etymon "/"t bqpu, fcribenduoi **- *ftir, h& fit*7*w aftSri,* j3«v • *4)&n, w* ,occ. opinionemGafcnus.Lib.2. de aliment, faculc.

c^TtaTocus Biclegi diEBec. v iSgo^Iegrtur, Interpres^*^* legit. *Deridendifunt, quifruHumhunc fycomorumdit^umfiitant,quodfatuis ficubus fimili* fit.Sy'* •.omorum idem didum icribir, a finiilitudine quam ?4 utrumque, mori fcilicct arborein, & fici fnuSuiUjhabet, ita ut in medio mororum ac ficuum merito locaripoflit. *pa?*** j z* TtSftvmfy ft^Sv-n* xj ff»*A «W» « « ' « * wjiifc***

Gf *ficuujure quis if^m collocarit*, f»<fMW »»// 4/W- *trornomeneJfeimpofitu."Ezdem* & nofoa ef^wenti*. Addamqu^Alpinusde ortu hujusarjjonsfcnbitlib.de plant. iE#pfr cap.(J: *Xnfitionem, inqmt,ficifupra morum f lures illortmaffirmant%{&^y^uos\ntd\\^\% «*x quorum re,latu hare tradit j veluti Mufam infita <7UQ<\\ fuijfe canna faccbarüferenti,fupra radicem colocafiia, ahquibusjefi p.er- fuafurn: >jjod tamen nondwn experientia verum effedidici. Sine dubio in hac arboic,truncui', r ami,cortex,ipfor umfru- Bus, lacfoliirtim afpeHtas, color jue fici apparet,& folio- rumfiguru,magnitudo,morovefpondet.Fru&Ufjuiiardinc- quepeife&c n \refcere, atquefaporem aqueum & jucun- ium haberc: Hmcajunttno) ifrigiditatem imfedire,quomi- nus fru&us pexfe&lam maturitatem confeqvantur** Haec JEgyptiorumopinio nobis plane erranea videtur, im- mo coritrariunt verifimilius. Non videtur ex infitione nata; quod nee ficus,nee morus «*'^M^*. Sedponamus ex infitione natam: non exficu moro inferta, nata eft, fed ex moro ficui. Nam fi ex ficu liiominferta; fici fo- lia producerer, non mori. Infere mi^o pyrum, arbor pyri folia producet, non mali. Contra malu pyro fi inferas , mali foliis o^nabitur. Sic ii laurum caftanec inferas, non amplb's caftaneae folia proferet, fedlau- rina. Contra fi ca^taneam lauro inferas, -folia caftanear, no« laurina emitt^^Idem dc aliis diccre arboribus licet, cotonea,oxyacanthafpruno, &c. Objiciet quis: Si nata haec arbof ex moro infita, <ur non mori frudusse- dft ? Ex pyro malo inferta nafcitur pyrum , ex coto- nea oxyacanthae, cotoneum, ex pruno caftaneaepru- num. Refpondco. Idem 3c huic arbori eventurumj *fi* quando ad inftar r^licjuarum arborum , in ramis mi- noribus fruftum potulerit. lam vero cum ex caudicc fruCtus erumpat, qui fici eft, necefle eft, fint ficus vel ficorum forma. Quperet quis, curfer^texcaudice, non ramis minoribus,ut caeterae afbores? Dico hoc fieri*pro- pter temperamentum fici & mori. Ramienim, fuccum quern natura colligitad fru&um, refpuunt, atque non admittunt : quaerenda igitur alia via, qnfi expellatur : cum autcm nulla* cc..imodior quam caudex, fcr eum foras producit.Vel, id fit,a materia?,five ligni diverfitare: Fici fungofa ac laxa;mori durt,fohda, & com^ada:faci* lius aute quid emittitur per fubftantiam fun^ofam & la- xam, quam dura ac fohdam (fed, ut di^ex inficione ar- borem hanc natam, non ci edo. *(Sy£omofum* Celfus, in- verfo nomine, moroiycumyoc % hb.3.oi8.)Velfyca- > mini lachrymait! fronti kiducunc. Hoc equide apud me- dicos rcperio. Scd cum Graeci moru Sycaminum appel- lanr,moyinullalachryma eft. Sic vcrofignificatur lachry- ma arbors in JEgypto nafcentis, quam ibi morofycon appellant. Fallit. r Celfus,cum morum Lachrymam ha-

fl'fn&tfjrtty'»i- Caieru radixcircameffcmcircum- J°JJ <3 tncifa datfuccuiK,qtii quodammodoconcrettis poftri^*

(latur Athenxus libgft. W^nftmpiiciter omnes appellant morifrd- Theoon *ffi*** ft^us* > ?«^»« *nonnutli Sycomorum* -Lttmm n.* A!L^ * -cu*usapudme audoritas majoi quamrimn aiR Athcnae^ceroniarnficum £gyptiam vc*.

cari tradit lib. I. cap. 18. *hb Proceraminafiftil*

Tradit infuper, *hancarborem;Proceram,inarenafisyft bufque JEgypri loci's nattiramfagACifitniam produxiffe, fub qua homines ab injuria raiiorum ardentium folis fe tueri poJfent.Maxima* fiquidem arbor,ramofquc lam late fpar- git.ut magnam umbram viatoribus praebeat, qux in hu- jufmodi calidis locis, arenofis,acferfcfoiiscaloreinflam-. matis,libenter eypetMb omnibus folent. H«c res facit, ut hasrea, utrumDioTcoridesf<:ripferlt7T8>^,ej5i',/»^o- *fa, ramoja, comoja.,* An vero, ut Saracenus *m>vw**\-* vel, ut alii malunt^AwtfTjrB^/J/cco^fcww^/.Primam le&iopem Alpinus defenoit.alteram Theoph. & ipfa quoque expe- rientia, ut mox dicam. C«teruin reftius Diofcoridcs JY»Jw *i*ky** dixit, id eft, *arborem ejje magnam* , quain Theophraft.qui,mori magnitudine ipfamdefcribit. Mo^ roquippfcmulto eft major. Male audit Galenus, quod ficui parvae fimilem dixit. Quamofcrem,iiiiquiunt doctio- res,crefcentis adhuc, juvenifquefycomgri-, & non adulti iTiagnitudinem fpedafTearbitramur, quo'd tarn grahdetfi arborjm omnibus communem,ipfe non anirffcdverterit» Seddicendum; caput defycomofo libride alimegt..fa- cuff, ubi hafctradiGaJenus, *on uno, laborare mendo. Scribe, cirA^ilnf^;^ w* ^v wvsfts®* Q*™ '^ov' ''?** ^WP? ©^wAijnAiff *aviccSff&xzf XtvxZ. In Alexandria vidi ficomori planfamjimulcum fruftufimilem ficui magna^alb^Facili^* uninsliter* lapfus. Velpofliintverbahxcaw«f A*<^»' *I«- «», intelligi de fru£u.Et talisquidefn fycomori frudbu^.

Tnfit qeg**', *Mas* <p^H9 &c. pijn. loco citato, *pemum fen non ramis, fed caudice iffi. Idipfum fidis eft pradul- cis> fine grann ifterioribus , per quam ftscundo proven* tu i£c.* Codex Toletanus haber, tefte Pintiano. *iiqiit tpfeficui eft,* Diofcofide$,0,'.« ^w*i9 *£< i W (^etus»» *rtT&xts $ t7vH,i&H ^ TJ* *Kpilfi,v» iif* iwi«? *trvfo, >*> 3 *

J J^»^ &c. *Fruflumea terquaterjue anno profert, nonb Jumpis ramis, ut ficus, fed e can^ce ipfo, capnficofimilhn* grafts dulctorem/fine granih^ioribus.* CorruptusGa* leni COdex, *it puns tf fu)*nfti*$.!te'ri<y. Trflli* fsl -SD^^ ™* *^*

autemgeneratio, ab aiiis arborum fruiltbus, quodammodo eftdtverfa. I$on enim ex ramis majbribks, acgerminibut, Jed ex tpfis ramis minoribus & maioribuS enafcitür. Supra iiu. i. aocuimus, *ctxppor** ramum majorcm, xAadjrra^* mum minorem denotare. Manifefto hunc locum corrtf- ptum, neftio ifificias ibit. Falfum eft, cic w «^

*temgeneratio ,A alns arbonL fruthbus quodammod yfl diverfa :nonenim ex rlmisinnnonbus, «Ij™k>ftd f**

Athenaeum Lib. 2. leg- Quumque

3fA£r fffijpf*/**. Ubi vox isn«^-" non communi hgnih- cationeaccipidcbct, nempc pro fractuimi mvolucro^ ferfpro ramo minorc. Scd Athenxiloqum^potiuscor- • ruptum p«to , ac fcribendum. *one tep 7r.v UK^^^* vel x>jh».* NihiUrnmefi *tnwto.* Apud balenum fcri*# be ; *dxx' 4 ***»> x^d^fj* ci< iw» *ir&pw* , f^ *germine ex flipite erumpente.* Alpinus. H*c *ar^or* > «^ ^////# *etiam memineruntjK eftfecunda, ut ntmqnm multis fru&t- bus careat, qui candid adnafcuntur, minimejue ramis: nequefruButn hxc arbor producit, nififyius multis ver- benbus laceretur, fie ut caudtcis quoque cortex vulnere* tur, exquibusvulnerrbus lac continuo exit, undejamus farvutts (* Hoc eft quod oblervavitGalenus) *fi,cusfere?is interim ternos, interim quinos, interim fcftenos, &.plures etiam. Oh'"wm* «TO*fiifa.Hoc etiam rcftatur Alpinus*

H<ec, inquit, *arbor ex feminibus non najcitur, cumficus f minibus careant ,ftd ram** tnfertis propagatur. ejijueex tis, qus cit6.crefount, diunfitme> quodmmimvidetur, w-viint..* Qjwepiam iycomorus 111 Mathera vifirur, quse, uc ab habitacoribus credirur, adeo^ft annqua,ut omnes pro cerco habeanc,in dims trunci cavirate quadam ohm Vir-ginemBeaairimani, ob iram Herodis Hierofolynüi fur gientem,latuiife,lecumque Chnftgm puerulum Servato-rem noftrum per mulco> dies occuitaffe: e£qao ea ar-bor apud mulcos in mulca eft veneranone/maximequp cjus trunci meatus, qui Qhnftum occultavit ,quern lpli Dei magni Ipintum tuiffe fatentur. Haec, qua>quam fa-bulofa credo, oftendunt tamen, fy compn arbo/em anti-qu)flimam, & ad maximum tempus vivere poiie.

[illegible] &c. [illegible] *ungueferrotjueJcalpA*.. [illegible] vulc (calpi iycomorum. Hem Pliraus *i terquato facundo freventufcalptndo tantu n ferrets ungmbus, aliter non ma-turefat.* An itaque apud Diofconde fcribendum *Xn%t i~fy** deleta particula * * An vero apud Theoph. *l^mtt •->vw* i.<nft&rf* ? Iheophrafti le&onejn defendit Ph-nms. Diofcondis^Onbafius. Pemde quam fequamur ledionem. Veteres modo ferreis % modo alns unguibus, ahqye mftrumennto ferreo lifosfiiifle credo.

m 'Evwifyutn, &c. Idem, fed paulo ahter, repent lib. I. jdecauf. cap. *IT. » aft ati WK*pty®* cCfa* 7TCT7« *fovatTttJi*, [illegible] *tat iho4»* Tzfr **apn£r.* An itaque fcribendum, *i'pn* t^n**'- <9jW <wwA«^7. *dti itf*™ **X*** *fa&s tmxnZpyM* *j ew** [illegible] *Maturefcercnequit mfifcalptum* £f *untium>* [illegible] *guibus autemftrretsfcalpttur,* 0" *oleo ungitur*; *cum autejp fcalptum (Jtuntium eft,quarto die maturum est.* Vulgatam le&ionem fequitur Plmius. Quare, certi mhd concludo; quihSet fuafruatur opim<Sne.Cur neceffe fit ut fcatpa-tur hxc arbor, cun'ueoleo indngatur frudus,vide lib. i. decaul. cap. 21. citamm% Ibid. libr. 2. cap. 10. Item lib. f. cap. 2.

TSTO^^H'3reflf7z»f.Tertiodie maturefoerefcnbu Athe- [illegible] *n 5* ap* [illegible]

*Eutn mmirum , quern indigene cum jerro hviterfialpfe-tint*inplantarehnquunt, uh ventojattatus eacura tntra triduum warunfett, odorufquefit, & efujucunclus, pne-Jemm Ji pavomus adfpuartt* Corngun% ««*p«r TB«K|TOI« Quodif maturefcapt fruCtus hi nontradit Alpinus.Ciua-re in medio relu«qjo utru*n *?<«>*an *VSTU^WV* fcribendum. Ahud *m* verbis Athen^i ma)ons pon'dens confideran-dum. *E**h,* lHquir, *^nrht^Mxod* multis non arnde^flui falfum abArhafneo craA Tcnbunt; idque, qm^ apud 1 heophr- lib. 1. de Odonbus haec leguntut; *hi* fa -rtS^*

[illegible] fe^ [illegible] *U bom faports,'* [illegible] *pr*dtufi*t, utficus &g>ptififgi$u dulcts, idquefi n*n ubtque , ahquofartam tamen** Addunt ratio-nem, cuf neceflano far'eat fycomon frudus. ID eo, in-qinunc, fapor eft, dulas qwdczn ille, fed fgnavus, ut ait DrofcAndes, propter humons copiam; propter quam & gnvirer olet in umbrolis&uvidislocis : vixenimcon-coqu)tur humor ad faporem. Sculpta hcu, aut ungue^aut ferramento; ad#)dorem generandum, &pauciorihu-taoreopuseiTet, Sccaloris o^re prohxiore. ^thenaeus L b» r- (locus eft Lib, fec^ao) atque Diofcorides, itemTheoph. 8c Plinius, oculptura ficum non modoma-turefcere, ac dulcelccre tradidere, vcrum etiam odora-tum fieri. Putamus tamen faporem Athen2e\yn mfpexif-fe, addidiffe etiarn oibrem ex abundant*; aut ilium m-tellexiffe ficum, quar in apricis & ficcis Ioa<; provenit; nam revera gravis odor eft fycomori, & dulcedofatis ""fiBi&c Sic illi.Refpondeo. DoduT. viros locuTheqph. non *teQk* mtclleitffe. *>& *&&•*, non vocat iycomo-r*m> ^d«^n2«9, utfupra contra Athcnseum, Plmium-' •que probavi. Non repcrain qua dixk Ob hutnoris, m-quiun^copUttincceflario foerer. Quafi veroficus; uva, taff non conftent copiofo humore, & tatnen odora- [illegible] ^ ^^iquafti *nj*»ik (urn.* Saepius criam aivido [illegible] Vmmimeramcn fecnt; tateDrpropter [illegible] ^ 10W6f [illegible] um^ - & « cbrruptione [illegible] concoquatur. Addo Athe-i^umnonomnemfycoinonfrucauodoraniinfcribere,

fed Mum , qui probe maturus, & a Favonio jaclatuseft, [illegible] Tequeo", probabile ialtcm fit, quod [illegible] graveolentem habere tradar Iheoph. Deniq; umbrofis acuvidis locis non provenit Sycomorus; fed arenofisac ftenlibus, ubi magnam, latam()ue facit umbram, ut Al-pinrt & Belloniu» teitantur. Falluntur etiam qui tra-dunt, in iEgypto provenire, maxime inNihaggenbus, quos radicibus fuis colligat,5cad^erlus Nili inundationes munit. Probant fuam ientcmiam, quod Ulpianus, Cele-bris jui-isconfultus, tradat, pravirer m*eos folere ani-madvcrti,qui inNili npis fycomoruexfcirderent. Con-trarium Alpinus, teftis oculatus, docct, m ftenlibus -fligy-pw locis nafci. loci vero proximb Njlo cqnfiti femliifi-mi, ac pinguulimi font. Sed cur tarn gravitcr punirent jGgyptn qui fycomorum exfemderet^cur etiam ago;eres munirent adverlus Niium, fi yerum eft quod traditiur, folam^gypn fernhratem ex JNIIII mundatione confiftere?

> K«y 7I>I»T *it fi T&* 01 j vfrtoteAxtt,* &c. Idem Fer£ Di<3fco* fldtS, *Qipet J'jt typviv r&if ^ w^ptus §'fnv?*, &C. *frttftum e*ter quatirque anno profert.* Plinius loco citato, *fed cum faRumiffiuarto die demetitur, altofubnafcentejepteneitanumerofapartu+ pcrfingulasaftates, mult^cle abun-*<kw*e(fciibe,multo lade abundans: arbo/Jaffe co[nofo abun.dat, non fruclns, quam & propterea *OTT!^* tradit Diofcorides. Vide quae paulo infra dicuntur)/«to?/«teT, *ettamfi-nonfcalfatur fa tits, quater deflate*; *prior em jueetftelht irntnaturum.* Septies,inquit,fcrre frudvun. An ver-ba Diofcondis *?&$ ^ m&tus* jnndbm pro fepties accepit? Ahos feq^ii videtur Flinius. Nam fepties foetum funderc dicit,fi fcalpatur un^uibus ferreis, frudru fie ftiaturefcen-te. At quatuor tantum reftate iubnafci, fi non (calpatuf^ SC pnorem immaturum expellerc: quse diftindtib nee a-pud Theophraftum nee Diofcondem habetur. Aliunde igitur id accepit Pnniusvel de (uo,quod ne puto,addiditu

*tioXv*7ni,.* Gaza, *la&uoja eSl arbor.* Mendnm typo^ra-phicum p^ita. Scripfir ladtoia. quod cur in nmoiammu-tent, non video. An legerunt *-rnKvuspov* qubmodo apud Diofcoride, u t ^ rSmofam? Facilis unm<; litterap fit lap-fus. Vulgata lectio Theoph. fervanda. Pliniu* fcpteno ita numerolo parru, muko ladre abundans. Corrip-endus ex Theoph. Diofcorides, apud quem ™*vw* le^itui pro 7I>Alw«>; quae ledio.non tantu prcbacur Theoph. auclo-ntate^ed etia"Onbafii & Serap'oriis^Idem Diofcondes propterea *i*™^ tradit. *Mg) W^ttQ* T&, W7ro<ptp~** [illegible]

e^f £«NnA«Si",e« *Sjfil- it&dtfUvJtf). Utavrem ve-rb fundtt arbor frtmo vere,fnujquamfruHu frofirat Upt-dttt8ufummocortKedefi}U4mato,fieMmfranzamu)& mhtlquicquam emttttt. Spongia dut veil re lacbrymacoUiL gttur,qttajiccata, & m pafttlbs coaHafiBth vafi rtponitut.* Itale^itSaracenus. Invulganscodicib. legitur «apTo0«I *tint naLQi* J[1] *<pxtu. Excipitur liquor ex novella djborc,* 4w. *tequamfruthisferat** In melionbus ac annquiscodicibus repenn * « ^ «f«T»U , teftantur Marcellus Saracenus & interpretesDiofc.Utramq; fequitur ledionetn Ruellms. *Succus,* lnqufcv pmw ^^re, *arboreadbuc tenera, antetjuam fru8umferat€Xtrmtur.* Marcelli & Saraccm leAiopro-babilior.Hanc defendit Tnbafius,tnetur Serapio,confir-tnat Alpiniis, comprobat ratio. Venfimil us ex adulta & turgente jam ad fatura,ac hutnore plena arljore nulani ex novella adhuctenerdque, rantl [illegible] emanare,utfacdcf,navdvlIereexcipfpSKo! vella enim arbor, nee dim adrfta vix plus habet fuccL quam ad wcrementum fans eft. Plinnis 1310 ^ ^ , aut^'^N aut q«d (?m,le v4lew l e S ' a S [illegible] fit,r. S.c en *m* ,fle [illegible] ^*mf ni ausficcu tm*

retuM|vidcturJ'l1mus.Hod,e [illegible] fitfd#rbenbusutfbA [illegible] arborproduct nifipnustnulnsverbcnKis!Kpcj [illegible] tur, fie,ut caudieis quoq; cortex vnlnererur: &QUIDUS viilnenbuslac connnuo exit, unde mmif,« L f i S K e-rens interdu tcrnas mterduiti nmnic ILv·» plurestiam. Paucifunt, qui fucuim [illegible] P^na^8c fcondes,ex trunco viilncratornl!ii»!Uj ut p nRlin r Dl0<* [illegible] FL ant; affirmanr ramen [illegible]

Sycomorus,

[; & U K » 3 ^ W Locos hie in **Aid.** 8c Bali!, adtnod to comipcus Icgicur.iiiitr dp *'>xw* W *ti* **»V* . *fvfiji' pit* ifi' *vfy* W** j«, &c. Scribe, *llin* In ^ (i W t w j J , & C VcrtC VC **rA.** ***Vttfriumi&pTitcr raterabiktrividttur, qusiotfum ttiamtfKmadkne wide, fundttm fctAt,*** **(prorinus aurem** in foveas ac ftagna injjriunt & condiunt*) nutdtf*flitm$iia* ***inpmfufndiifjtUurhttiiiifficcinrtefitit, 4tqux tatutat.*** **Ptiij> luco citato.** ***Materiel propuiverier* inter ittilifSmut. Ctif* j}<ttim ftjtnii rrxtgittlT , tst rH*** **ntuJEceai. {£ prtirwMir;** ***fojitafiaiurt incipir, ctnfyti fugittarrttlitnut lutmor*** **, fwi j/tj m winrm «><(.** ***Cmninnattri cjtfcrit ttmfeflivi babct fanitm*** **FOTIS, inquit do-** (Si (T. S ^ mafius, I« ;rc ndiim. *ht c tfi n txficca t).* fcri pt Q eraç *koctfticRian.* Sed nihtl nnHsndotn ; H«c f/i e/ul/Ff-t m , lie didtum, in, fcirt *tmm mh&* eft, & noftrum iUad yivcw. ieepnturapmt Pliitium, *etnvjurfiirtt t*m *U*mK burner** ««i Wum mmfmr^w. Qu.Ilaudinu*lib.de pany-**romembrn** *16.* **JeftC.** ***Ctrni'j«efccut*mali,nut humor.*** Sicc.iri «J«n erponic esfjniari, quandci feilicet meafa> 4tto hainore aridiores rcddunnir, Daiircampius poftrc. mi Plinii ciwta'verba intcrpretatHr, *4& nwniatursmf*-trUtmapt/vit reidit.* Cum cnitn raro ligno iit, & fijngo-fo. humore ptrfufo lemefcic, 5t tr.i^ahilem fe prceber. Nibil tam pr*cer mt?n«m Th«>pl>rafti *3c.* Plini), Racio tftltgnum itujiK nee funeofum, nee rannn eft, nam cum in aquam injicirar, fnb(idit, cum in aq'.u ctiu defederit, tomdcmimare&ftuin, acrarcfa&uinirmacar. Necdicic Theoph. natara *tjSQn tfli* > l *jQ $ f, fed* rale fieri poftq u n aistliu manlV rit: ficcjrur enim humore al itno, & (u^irLir. VMe vcrbaTlieophmfti, to*" S« i^—^ w-'-t-.Pungofumeffe es hisThwphrafti veibismiltreddtnj, acccfiBc videntr. m ^ n r j « A'-*>' ****» *>. &c. Vertunt. iy«w/i *adwedum atburtH. Qtv-td* rtdmodum el meptum, ririft); in literiv excrcitatis jn3i£niim. n.Av'«»i **Klcm qixxi *>X<r** ***i*i, ',xH multefidtct td8t.*** **Atquc fie Plinius.** ***maltoliHttlmadsni.*** **Sic enameliia,** ***U8t>ficji vhr.*** Imaginari nccjuco, quin *w*kv"'* '*?<••:!nc, ac lo-iprerint nmofa, (]UCK1 TyptKjmplii oegSKiUi* mu-*wuin eft in rimi-fa. n . > . ^ rttirendom ex Pltniocon-fta^UiVmficypropriehcdicirnr. EdeocriamGaM, *U-Btfitjitirttr.* O c c n W Profpcr Alpimis fAbulofuTn effi: Ictibff, qiiodi Thcophr-ifto tradintr cut tamen non impinpti hoc erratum, *veria,* MafcHlo- Fjfrn/«/»"•.inquir, **JK»JIUM** ***mtbiatai, trunto,igmiCiueh«piitrbirii nuit-fatm faxtl, vifr ius ,,, aiHJmtTJ/ictjmur,*** **y mtrrniw** f f ' T ^ k T " ' Tiun de "to hoc rradit MwWoius

Alpinus monet, Gitnier vocatur, & ficus Pharaonis Syrorum, ut monet Bellonius.

Emu ^l o ^ a * , ^ m (&C: P{Jn, bco citaw hane **ficum his verbS defiucat.** ***Hmc fitailit qiukntcnui, qim*** wKJfar *Ctfrufmu,* M Crr/a. NJJJI (ff iffj m MiiJt-i (Wi ***ftitfumum, &rvnu, cumin crJ.f,ituiinemtdahijtrt. id bjcgcrixina emit tit prtt ,iH,,f„',u ntlkii fimilia. CeusleX arteru fimtU, fopdtjtlium uirat, t ritBuj qv&emoifsmdu : ttnn &gt»mtw. Stigngm tjtu *on mantefcir, nifi meffart vniff**** **Gfi*** ***SUAVIW & tnrcnJ Hei,a>*tnitudvfiM.*** dn hisFltativerbu, vcrlw lax txamituiida. ***Sid bjtc*** **«VWI»J** ***cimtit, f, BC utt st fan,; rjJmi fimitta. ttudt**** **«»*HJ** ***JimHa fnfuts, fi, u ttta ui M_*** ^ *n* **omues**

?[\tu»ni[fiautibwclKC<xxipiutn: Sidhsr.trminamtt- ri>, *fmc uSitfaliti taiiici, fimi lit futile, fslmm nlma,* 1 c i in optimo Kitralmno; Nee alii dilcedunt. Volgatum coiitinnatwttcorrtitorcsexTbco'lhrjitocujus mcntcro necvigiians, p;t-c inforaniil v!<iiiPliiiiui. **Loons** adtcribciiilm tjufin LJIIIIK; ad vtrbum rt'JJcrc ftjJmi. ^ ^ iijlpii^fn—iSiluii **VerbaPlialac** v«crts fcrij-t'uta; dudbiilc fcconcinnaiida: *Scd hitcgcrmen tmittit fmc «/-litfiliit at* **r»(Jn*f>n,yJwifj** ***ftftthjfiliammlmt.ittn*** **mu-**tacionths:c n-obis ftsri: emendauo. *tl.tcizrmtn amictit,* pro, gmanu jiritf«•, quod in v^ceri eft. Hwc, inquir, arbiir quae ffcrmtn auiiftic finL"ul[is f'JiiS, uc radice m, S m i lis poputo eft, c»nJk .; • agni tud i nc. turn folium ultno iimilc. Ctzcj twe, IW<n.nW^n, Vtrtit Plinius, *germrnamittit,* IWC alitcr Cbtet. Siedc Jalcrpicio, «M«^ «iJ iJ i^. ti ^««»r»r f T » *n iifitn.* Idem tuec it» reddide rai *;falmmvcte JctiJuum.ti* padi^ infra: *fejlfelUamiJfi.* Ita fiutipiit verbiim «'f Jt«- 1'erneraro. fed & ?*««>•*•(' • J^ITH in Cypn.i 6cn,putavil idem ef. fe »erincn cum ratnis, *<\oot* fruit um crtam gdticure craditT1icophraftiis.Nam ^j.nVGrsris idem quod ramus, •gcrmen auciin tllud, ex quo Truttui; dcpcmlct, tertiim l l d i i C i f i Quill • efrr:l«!iJemT^co*

. 8c cx eo Pliniusj/rfifl^i *futrrtmfimiu, 'win & germixar.* Ereo todies giirnien amittit quorit Sccerpicur. Natn & novunil fruiSutn *gigniz torn* nuvo gcrmine. Ideoficititerpi'etatuscft, *fitefit K#KB, gerir.ta timttit.* Vidimus in quo erravkPlinitH. (ita virmagnus, cui parem non fen Batari3.) Vettij atlaoium, Una hmmdo, non fan ver. *ex* parrfculaii, mmrttle conckdi fiegat Philofoplius. Pliniuscap. dcLaferpicio^jifir«'Si«n *vertic,girmintmittit,* ergonbiquc*f<i«inccTpic"atiiJ eft *tmittic* Qtfnd ut falfum fcia*, en nbi ajios, duos J<3~eosj in quibus vcrbuin **$!-,«* vertit, *tmittit.* PJijiius. Tilieophraftus lib. *6,* liift. cap. 4. U« % rtr. M^iirrJ >«; IK3VS)ii f^f p><V ^«*^-*** I*T>*«L^. PJ1A1U5 jib* 14-cap. tf. ***Su* prvprietMii 0S iff**** floquiipr de cadlo **Sicili*) (U/*J in *erra** ***firfi-* t-mtttt 4 uJite emifii.*** Thcoph. libr. 7. cap. de £ &i jfcukjuica. r*/™ *li^jA« PHn. lib. I p. «p. *6. Ft^ nun Jam «»trm* ***in his eft* ijutiii&nmdteri* futriftu*! ,fiAfB**mttr . Hf cnttem<mut»Kt,*** **©/™in ,** ***itftfat tvi»'fi*ut.*** **Confido** ra tea-or, an non mdi^.frftiuft'C, CT tnbns hiicc locis, quartum dc lafrrpic-io oniigeiw um,d«ifl«, leacnddm-**euc,/o/i«m** ***dcciduum fritno vtre jentfiitur.*** **Tutudjca,** Altenim arpimentum non magtu ponderis eft; Idco fciJicerPli(iiutn^A»m *4fl#>i germen amittit,* veniffe . q'"a fequkur inmfm — /Oa^'nH. *gcrminat* —/rufJi; i fuittanrus ftipesac funcus Plinios, in; i^nii rarer, ptrmtn primiuficmitii,dcin idem *(jvStan\a<>* dOtomquc j n q uo novns Em^m, crurd. Vid i ins:? i n q mbus v i t fummus.quo fup> • via nHiunem. eiwtit. CKwuin wttowm Tht'^h. hie feofiw l radit fvcomonim, fruchim tmtam eaudice.iwn'»'"« prcduwre. **Hwcaiflbaem** & **fiewn** cvpriam inLrcta.-nam & y , ^ , ^ . ex majnribus & crjJliorj , q d i(ij qiiodatnmodo vicem obtinetir]c«wverficatemcircnotat,(jowl i» f^nxnoiro waaus ipfi ftiwa^-. tod lamen «!t Alpino raboiofjinn eor.ftar Jin Cypria ficii ccrmt-n quadibin i: caudice TWfcinir, M«rj,r «*(v>A* fine foliis, parvum. radicij inftar, roi t n i a L s JSJUISCA. Hoc idem gcrmtn,* crallioribuscnimpit raoiit.aui Tn!-l 'orunc, *Mf\a* liatTunt gertnina W .! f 3 ,'" . c p , qu*J; oJm novo frudu rurfus w u n c L bic [(..nfus verbtimm Tbcophrafti. In .Ar.Tiqun Plinii cudicc n- I **rtroft/«**«fjp»»**[*w ***wttftne unit (Mm r^HiJmotUt ,rkt>T" f op ale fm.ilir. fAiam uUr.o, ftpiin*** #«t ;•?«• *injltr i*i"<>Sw? radkult.* Scribe nptt J 1 b w- tm, «ww f vel KSJI 0 j w(nit n m sa'fsA. lit in AJJ-& lUf. lecicitr.

ta At h euros, qui hunc Tbeophrafti locum his tcri rcfert verbs. «&« j ii< « &;»-

(fcribe

*«< <t TI A-;.. -| nrerprcs, *Deficit ituum i* *V3t*nr\ iikmThiaph. Lit. qtarttdt btJl froiut; quAin* in *C'tU Qpitm fitu* , *fruSum ftriticJUiut,* *.- row** *er-ijliflimtt* ,*re* :-/·· ,:r<»iiiij'.-(*imtrcu firtrttto, firttfain, wtitttittStet* *jf otudtx mtfmi'fl,* , Paulo lisster DwK°''ues (font Gi *ftt4W,quina* rigunt I heophrafti 3t Atbrroe) w^*-[1]. oan corrigendin tir, emendaat & (cribunc, «™ , eo fen fa, adultam fopnk»(imilern elfe. Hanc lectwnem &tbemeta *H* Plmius, n d l m D o f r i- ; > ^ *Etmimlyicumjii, ufm* fohit fimiln elf,* C!mifi>-lium Tneophraftas *buic* aifigrmc. ex Thcuplirafto quin <Tti&ripfe(i[, non dubico, faJrom Plinius jlc Athcnziunc Tltcopdtafti auiSorita; *t* ulmi hilio dTe itrilHint. [nepo tiifupervnlgau Diafbob<ti*k<&i0, mwinvKlu ulmus dft purett, fi fpccicrantilinafycoinotoailFerT^Cxwniina-licci Jcgtr Oribj/itis vel cjua inrerorcs^qui rant. *Gtgnt-*(m *ttitmm Cjprorrtinr, gtuereibbjc iifftrcnt -.(ijuiAoa jMtmnfyt»mm,fiJfflM4iHgtTU,Qjah* icripilfTct Dio-

. Athcnzui loc

tonapWJ- Scribe nWtnV,} ^ w™w f'n «? «"f f XaWnu-Plin. *Fradui atiiatrntipgait,tctttt f$£enratut. O*/i*mii*mi«)m. Aid, Bali^ «'iii'» JV. ScribeaunKa* benoConil.nl/ii. £. Dc(iderantur.JuecinAchen«ico-dtce,io (quo le^itur tun *¥ ww J«fl'«" * 5 ; / ' " « "0>"

. PoArcma iiWem vcrbis apud Theaphraftiun le-. CotifirmaLiir hie Diofcoj-fdis aucbontate fen-}9f J > (j f *i-roHitmvtr&gi£nirfrwrum ui4gttiiiitd><>t,Uf qutatfrunt iff4 dutcuntm.* CiontUniinas tamtn lef^it ft< *Mi^ufcr-*fri n:*/«ra. quU ap!<i PJitiiiim NSietur. *Std grt/F"'* tjttt nan m4t<ittjct:,ni/i mi fir* untfft /*fl». Sutois* JJ Gf m«-*ji»j»ffd , mtgnttuiitfnti-i* Ego. Cdnti rtielium i judiqio, Plmium non Uris ad s~«h» »iugiKifts ftttendifle JHIIO. vel mni> BUWJJW*" verriui Aufi* fortt metidnlui Phmt crtdfT lirA \^*anuimtfdiMtfort:,icAn* tu,iTo(pruni. ExPliiiioTheoplirafbcodiccmcmendare oon jui^0i<)0'ne*cliim Athcinei.omneiDwrcoridiscon-' fenriunt: in omnibu(eonftant;crjo«vijii>»».

fen vj\»ina! formant incurvatam inftar areas prefert.

smu dtcitur. Stil icctn affemnt, quorum & nos probimus *fi.* Nun en on in *XSgiftr'fcism,ftA in Syrtt,* la-, *t$ ciruGuiiam, n.~it in ftlitdt, fcmptr it, fort CinAiio, cum itehtn tntia vier'tc ; &idfuffirfKitffiitjatns,Jitjend* ••/iiofc,*fwne tnKKtittifi] "*>>*ii* n'rrd *tJtntrtrtttt Attr* *$4tim*lttruitit4tit, foR&fhrrm, ftr* srflqrwn *kftmf* *m tnmtrkntt. Siniik bxptiijiu.* VOI^/MUJ, dcclhn ^ cwltw SiImandcxmL Scribe, *fintitifiautm i n t .* LegOTwsnum, tioti CCT^nton: t,atroquc modtf pofffe proferri.'ut*//*,

DOninteltigo: *VeiK.nr^titx italic, elevo, IUJiibUiM tttlit.t..,* *ruti> pt4tiftufta'tmit p*ytibttt,* £0 *idttijttpffpcitfttvcfcr**, fuunit,4UjtrcnufiMe.* CorriBtiiit, *tdre faftrfictf fl*e-etfimt.* Sic cnim libr. Jj. "p. 2a. dcmyrto. P«r««l »K\uiw. tt p.iulii pcifi : *quitfflinttatti tx/iluu,fiiuttU-ttntt p4inti4.* V][(i •-"^^rr/crtfr- PrtiJ nuain lctiu;ui^ur Icciioncrn, folia tmioiqua: fubureloiffll, ut. *Ptili&flarttprTjtTfiitrii'n,* Vel, ut in qidbu(-dimcodidbu.ihabetiir,Juoa**num.* N^Hi \itic<)curvul-gaum rcjidant.

Ccradonia,

Q * r i , j q aniiiieCe-ratomam vti!)*o vocant, etdew fit cum ceroiiia *?* quod mukiB placet. Hetychius «iyi»ri»; ,7^.; Ai^iiij. idem i *iii i* i AijkVii'a. Et itio JoCO, »*Ji An & l d

Theoph. itftendit. Defiliqiw hac nonnihil hat loco dtcc-mus. Vocn tu r a Lat i n is ti Ill] n.i G ra;ca. Co! umclk !i b. J. ill! re rail. cap.9. it/njujm *Gt*c4m, qutm qtiiijai* ,tt'»i tiocjitf, H! PfrffcjmaHirBFurMiirti, &Jt. Idjrm Lihr.de M-bordp< It- SiWimHn *Gf*tjm qntm ftiidjni* ii^'miti-*cnu^deittAc perficvn tntt biuaiAttt fer autu-mmia (cuts.* Rccerttiorc[1]; firxci Ju*«i«iTit vocaiit- Arabibus cturnut dicirar,prtjquo.Gr*ti^iO'*«cir obain di«runt. Vc« culum td liltqtum fipnirkar. Hincchirubt &charobc, wgo^filiqua, proprlt- femen ipfuni liJicjua; arbjrts, c«-ditutn, ftenifitarc, rt *eo* cognofti [<Heft, quod in iiott-[1]; Icicttm habet. Nam ut m *yrrT,*;* tuni •itm, Jcntishfir Jei, frumentiquegraniim, Br ftiiffiWi id eft, femen vd eranumfiliqiiiKuborti, inter pondera locum habet. «im« pondtrit fesum fcrupiili parfem. Noftii ttculi Medici Silcrnitas feqm malunt, fjuj Grx-cos, Grxcnrum fcrupuJm 24.. pendet praiu, quat etiua (nercitoram. Nicolar vem Sc Mrdicorum, rantiim I librae. AfriMruts TP^^.^..-„;!,,„ !^„ ^Mt,;^^©-' «^'n« A'I. *Saaputus lupins; hilt 1 netjuptBtti fili.juu (Sic* Ijitini pondf r« hoc tfenus vocant) JHJJ . Mt'in Cleopatra. SEM*- (j^t *»#«ii« ?'. JifM*-, five *tapmuijjT*?* yin&tiit* 8-Wtdein refcrtCleopatra ;.:*;.',%,.,y^o».-.*eUtgt haktt mum t$ dimdiu.* Obolus fcrii|mli diraidii ponduti l 4, ccm met prana.MyrrptustU popdeiibas- rf

Falluntur qui apul Nicfiiaii 31'tcrjbunt cooftare ex 20, crania. Quamwin,»i(ji«P^ filiquw fat continere po^ft fcmpiSii, E

pehdet grana. Errartt etiam qui filiquam, in re nummorum & ponderum, de legumine quodam accipiunt, vel folliculoleguminis. -*m'*f&& Myf epfos vucat |I/A^*^,UC diftineuat ^ *!> «M**»n quae etiam in oondenbus cenfentur. Ti^^fext^utdixi, fcrupuli pars, quod vel ex Myrepfi loco citato conftat.ScrUpulus 24. grana pendet. Scrupulus 24. pars uncix; tot namque fcrupuli funt in Una uncia.Eam ob caufam,ut fcribic Faunius,Graeci hoc ponderis genus *x*ftp** vocarunt, quod unciain tot hujus generis pondera divideretur, quod client apud *Gtxcos* litters, quae illi *%*w*iu* vocant.

*Vnciafit Vrachmii bis quatuor, linde putandum^*
Grammatadifta, quod hue vigmti quatuor infe
Yncia habeti tot enimformis vox Graca n tatur%
Boris quot mundus feragit noftemque die'mque.

Redeo ad Jts^Ti^quod infima Graecia %*&&** appellavit. Charito. *&fatyy^w.xil£mQ&**9teQn*wY-x%ew* a, *rme* *Ttos-et&s %*&vpxt.* Idem de trothifcis. £ $*'-*WxJw eltd. i'cticrv vo^ic-puT®* > *&<P«vyi» %*&&*$riaxx&t.* Antiquus Graeciae medicus dixiflet *vtaj*& xi^n**. Idem Graeci recentiores **M&n** vocarunt, >g K*<<**aonymus depond. Scmenfuris. *»&** w*itiuivtas teptfyw njwcm.* Saepe id occ&rit apud recentiores. Scribitur quoq; *H$VK-XIOV* pro eodem. Apud Myrepfum antidot. 190. *KWW* legjruf; quod corruptum pro *IQKKUV* puto. Hodie filiquam Mercatores ceil hJtact vocant, quod ab Arabum charumb, vel Graecorum Charubam dedudtumeft. Interpret Arabs *Cbarumb -m xqjnu* reddidit, Lucse capite if, verfu i<?.& hliqu? arboris fru&usintelligit.Vtindeconftare queat, errare vul^ara omnes interpretes, qui w*ft/inct* illo loco de iilicjnis leguminum intelligunt. *xtytmt* enim filiqua tantum afborls, quae & *nwiwi*¡* non vero' leguminis. Verba Euaneeliftae, ig *tmfypu ytpiazq rlw w-yiotf ajttTvu >^n n$t Ki^-ncov OH ?CS«» ot xpiii ovfo)$ \jihv cri-nS (3 defiderabat implere ventremfuumfiltquis, quas edebant forciy (3 nemo i dab at > id eft, nemo ejus miferebatur.* Non enim vox **i ad *n^-ntt* pertinet, (nam erant illi ad manus) fed in caufale i>articulam refcivi debet. Et fie hunc locum interpretatur fhcophyladas. T« xi^n^idem accipit de filiquis arboris ceratoniae.Poet* has filiquaspro tenuifumuntcibo. „

Horat. 'jL\ epift. 1.
— *Vivunt filmis © panefecunio.*
Perf.Sat/3.
— *Siliquis & grandi pafta polenta.*

Bel^ae fint *^au0* B?OOt% id eft, panem faniti Ioannis talus fruaam vocant, quod illo Ioannem BaDtiftam vi-Ctitaffe credatur, tanquam vidta renuiifimo *St* maximfe frugali conrentum. Suum pabulum has fihquas fuille ex Plinio coriftat, qui libr. i(J. cao. de caftaneis fcribit; *c&-terafuum pabuto gignitntur, firupulojk corticm intranucleos quoque ruminatione baud procul abejje videantur^* Sf *Pradulces Jiliqu*, nih quod in its cortex ipfe manditur.* naec non pariim TheophvlaAi firmmt ferf entiam. Cei5-*th* voxipfa *xtylim,* de filiquis leguftiinum Lucae locum accipi pofle, refpuit i proprife enim arboris fi^nificat fru-(5tum. PofTumus tamen 8c-*m Kt&Tix £ xfiiy* Ifon* de his fi-

[redacted] Nam

»^jm«» vumrnv mnjj44 tcr^tc6anr,ut t'junaue riinioiiib. 14. cap. de vinis fadiciis, 3c **tp*jl** fie expreflfa porco*turn* pabulo fervabantur, ut & vinacia. In officinis quibufdamXylocara&ahaefilicJuae dicuntur, quodcorruptum ex £v*KiOTng. Arbor hsec Chia melus & filiqua fylvatica\ ab Audfcore de finibus Vocatur. *Cbia mehus, hoe eftyfiliquafihaticafuerint tres,trifinium demonftrat.* Hulc fcriptori melus *i pite*, ß\®*. Chia autem melus, quod inchio frecjuens proveniret haec arbor, lignu verd quod erat pr^dulce,& folum mandebatuf, vocarunt *lv*y\t>w.* [redacted] *rtixttyvmn.* PHnm^lib. iy.cao. 28. *In filiquis verb quod tnanditur, quid nifi lignum eft ? Non omittendafeminis ca* rumproprietate. Sam neque corpus nee lignum, nee cartiiago did poteft, necaliud nomen inveniat.* Paulo ante, eodem capite: *Et haEtenus Fmt fpecies,acgenera pomorum: naturas arHius colligi par eft Alia filiquis gignuntur, if fit dulcibusjemenquecomplexisamarum: cumin phtribusfimmaplaceeant, m fijiqnt damnentur.* Cap. 24. ejafdem libn. *Haud Procul abejfe videantur,* tf *pradulces filiqu*, [redacted] *h-^pfis manditur cortex.* Nemo non videt,cur [redacted] " Not^ndus Ifiodorifc. fcribic hie. *Xyloglycbn,quam Latinicorruptefiliquam meant\ ide* a Gads tale nomen accepit, to quod Ugni ejus fru&us dul± cit. hu)us arboris pomo jhecus expreffus aedda* GrfcVj *did'' fur* Quidamabfurda, qusedjm falfa tradit. Falfum, quod ihquit,ex pomo filiquae five Xyloglici acatiam exprimi: cum conftet, ex fpina ^gyptia earn elici. Abfurdum quod ait corrupte filiquam vocari; cum filiqua Latinis dicatur,quod in filiqua fruclum ferat, cujus ligneus cortex dulcis,qui feme includit. Vox filiqna Latinis duas res fignificafci A«Cl «n» *x&gj'nw leguminum tntcgumentuir^* & fructura arboris ceratonic fihquaceum, qucm Grxci *xtpcliiov* vataht,quod inftar cornu curvatus & talcatus eft. Plin. loc. cit. *btgitorum hominis longitudb ilhs £7 interimfalcata, pohcari latitudo* Reftat examinemus, an filiqua haec, & ceronia lina eademque, an vero diverfa fit planta. Sunt qui eandem effe fcribunt; quod multa tamen diflixadent.' Ceronia fru&um ex caudice & ramis majoribus producit: ex minonbus vulgaris fihqua. nemo unquam obfervavit e caudice frililum tulilTe. Ceronia non nafcitur in ^gypto: filiqua vulgaris copiofiffim^. Ceronia flore al&o, graviffimfe olente: filiquse flos nee graviter olet, nee colore eft alljo, fed ex eleganti rubro purpurafcit. Ceronia non multuiji attollitur, id eft, non admodum fitmagna: filigua in Hifpania & Italia nonnunquam fraxini magnitudine confpicitur, li)ngS latcqiie expanfis ramis pr3edita,quibus folis ardorem arcet, gratamqueumbramprsbet. Ceronia fuperioribus partibus arefcit, vel, ut Plinius haber, flavelcit, vpl, uc alii corriojunt, flaccefcit: nullum horum in filiqua obfervatur; nee crefci[r], nee flivefcit, nee flaccefcit. Poftremo ceronia femper fruftu onufta confpicimr; filiqua tantum ^ftate & autumho frudtum habet j iEftate iffflmaturum, Autumno maturum. Siliqua arbor in magnam fatisproceritatem attollirur, cortice cinereo, in caeruleum indinante, ut in loto arbore, rarn^s in latitudine potius, quam longitudinem expanfi$; fpliisoblongis, ex aliis pluribus coacervatiX aceoordinepofitisquo fraxini, latioribus tamen, durioribus, roturdioribus, rarioribufefue, fupernfeexfufco viridibus, infernd dilut* viriditatis. Floret Hyemis fine, aut vere jam appet<gnte, flore elepanter rubro purpureo.Frudtus oblonjrx lunt filiqu^, peie non rard longiores, pollicem latae, planse, cralfc, inquibus femina, plana, lata, & nonnihilcompreffa, caftaneae colore. filiquaef ipfae fapore dulces funt, & a pueris, & porcis eduntur, fed non ante quam dudum collect*, & reficcatac fuerint: nam virentes adhuc, etiam mature, ingrato fapore difplicent. Praeter fem^n, melleum etiam intus fuccum habent, eo potifllmu refertae funt in *JE^y** pto,Orientalibufquerei>ionibu§^rovenientes,quo-ffi^yptii, Arabes, Indi myrob^jf/s, tamarindos, aliofq; fru-*St\x%* ut fcribit Alpinus, cohu^pt. & *hxc* de filiqua. Alii cafiam nigram, quam fiftularem vocant, cefoniam fcrjbwnt; quod nomen ante annos recenros arbor hxchabuit. MarinusSanutus, qui ante id tempus vixit, fie vocar hanc cafiam lib. 1. cap. *. Nafcuntur etiam in terris Soldino fubje&is, & maxinib ^eypto daJtyli, 8c cafi^ fiftula in magna quantitate, de quibus per mare noftruiri ad plures partes mundi, pars non modica diffnnditur. Gr9ci recentiores *wax** *QfavXetv* vocarunt.Sed feduloobfervandum, Graecis non femper &.<*ri*9* <pi5B\><«»fignificarc caffiam purgatricem,fedquandoque etiart aromaticam, ut apud Mvrepfum lib. 1. de antidot. cap. 11. in antidoto Athanatia aa avientepcos eccocnacoS aicca. 9«i« ^^ [redacted] *^sw** *Mzlb* vertunt, *dma* momi, cafia repttrgat* ana u.acbmas duas.* Non intelli^ic medullam cafiae nipr^ Myrepfus; necfcriptumeft^'oi* *<pi#vxx*w9xnk'n-* Cafiafiftulafivepiireatrix addyfenteriam inutiliseft, alvum lubrij?am reddit; dylentencis adftringentia convenient. Male in prafcedenti anieidoto apud eundem Myrepfum lep-itur. » ^ [redacted] *l^^x-* [redacted] *i frl* &4dem [redacted] *<ri*.* Alterutrumexpuneendum [redacted] ftv'^ j{vA«W«* Antidotus haec decima conftatex folis aromatibus & odoratis, ut cofto, calamo, mvrrha, ftyrace; inter qux caflia fiftula five aromatica locu fiabet, non purgatrix. Myrepfus cafiam, purgatricem vocarc folet *xa*l*> <pi*vx*fiLtx*J»swt»,ut* m antido o 8§. A«A»- [redacted] *faBo accipiatur oxyphoemct,dulds calami repurjrati Jni^Unnc. i.&cii aqua attera cqlida, probefubigantur* &fuba&d per facet transfundantur,tuchfius* notat inGraeco ejfiemplari,quoufus eft/criptufuifTe ^*vxvKtxJps.* Contra Doi5ti(f. Salmaf. in omnibus Graecis, quos vidit, [redacted]

t, in quibus ^ repe'ntur. Vitstfuaw 24. 'jcaii i^iwiniiiicur. |fern ant 1 ditto 3f. riiiiiani]-rtm d iaVii r. AI ibi idem %I i-repCm caic.111 1 fi llutatn y*». wW*np»JBOCat. ut in aiitidoto 449. ^ m ^ V s*i.ui«>. IJJ,; |_ ^,;w, R.e(3t monet Ftichfi us >» e[Te caliam ptirpttricem. Andilotus cuim ttlvpurganJi h": n -• c , qua in eciatn cafia filtufa habuf. Lexicon I Iraaj-Bartianjavjuod inferipti* ctt,JidLmsful)-ji cit iir Hippui riix /i;•!Vrti.caliam artnnaticam Tic voi:a-

ut .Mem tn-inct Sjlmaf. (^iu niiott-Ceafiatrifoln Kc.:liusFudifiu$ antidote jam I b l r r i F i teftcafiatu pnrg.it *nee* in ji»mnVii» ? £ r 4 fu(ir vrtcat.itn. Caliam aromaticiun, fine cpirhcto ac tirn-li Cl ' jl ..»vocit. Vide ilcemSiotwtryiit fctirct acutan, in qua 1c-

i,V.iy«','. Idem plp i [g i d ^ W /..nVJV/.«> vocat. *ac* in compofitioni! t.im rediicndnnalvum. vi * t n i *•*'"" ™ ? .«•"•» v 1 "^ " "* «1.«*< h3>i •fu»»lr^J.,fWu*.««'^,i/r1 Qui dc llUtllbll, qnoiIm^nnalndinehanindiiiiiQuiii.itn^redimt, CharhordSaOdpiant. fjiluncur. tx codent emrn Charitonc com rar i n m pM [) atur iiti ^n < J - ^II*TO i. In ii\fii]io»c

*itcri*t* <!e.* Ubi lit.

ft fotU nfitxm rubr.trurn Jv. *t4>n*t:nti»r. inuniii,* JI. fu/^*fa/jmi jMJidji/^fiSnj. Quidd.iriw,qoimman-*Ilam 1 mtid calami, non afc ftccWuin <x armidimbii^, fal ofTie inirparricis,c.i:1i*rolnii\;i uip;ru fen fruftum. Sawhamin Indicmn flic rum twn tit.riL'c in calamonip-o ferr facdiarmn. Jot Arabmm printers Aviccuna tilmn atJJmlnrfici, afi.im *^\-pci«tn-ii^ *Cifufi/iuttqitid* 'i ' i Qu|*l & rccentio-ar erfcritt^ntci.ttt n»w dicain. Ktbulii iiletn «crirndiamdKis,i •• • .tfKnbulIn-e,qu«n nuiiiam ' • : voluiic. Inde KXoKebiiieuBteirut. Oarttfinxhartmi noncompelac bilcni. t'cit srciiet.it. AdnMWS cafliicn fmiclibr. T-de methudomedeneii c - "*wi» wwiiS; fi utiu e)u*,horefr iilitfS feijf*^?' "* • » • • • * • i*Tle (cribit. I 'n-onienciintpf'l imodom fit prob*-tiili. ScJ iinde caiii ;\niii wiTo'/-»ii.,i)iinl *tiitta* m' cet folont *Hjmriii^,* ? Conj^*ii;(]iM tlv-c arbons fruiluscrailii firis<ircri:rfnr,") cnrttcofii tnriacco ?i fa-• coiilr.ic. Alii >«'nw ab tausa d j n v a ^ p

f(ypriani Theoplirafti. Ham . • • un eiaminnlm, ubi tkacJui n »te lenji i in,in-:ictioris larinitoti^ C. in S. vfnendo. Nunquimcoocwl.r.. ricem.five Clfimi| ivirn»«cMefpe .-1 Uffem pet« liiiire- Vil p ianiaudic di, <jui callam hanc cIt- cErotiiainTlieoplnrifti fcribuitt. M i i (ir-ohibctiT caniiem v(Tc otbomii. d t o n i* xcitidice fruiSnm otnncm ;• ft ex mini* mi-ibiijiconiracatliii txrrupWtuHiuncminit Ert«2wn, nt minnribiw ramis. Ccronu/n ."Kirvpttt non nafci-tw;caflliicpiiivirtintBMBdOmftntt ntt. Cortinia flti 'c candido. luteo ciGa: ttraoae fiw tjr,jviifim& olcr.f "illimi-fpirac filiips fiic nimecafte. Si^pcnwibuf p»r> JjbntArefdt crr<m:3 n« mtattiBi Jitollirar, quod multi '**oledmn.i-,i fit: cafia afbor fbrli pjr-mcl^; qu* nee *• ™« . ftct mulriplici foW<r conTpfntur; Malunt alii cflc (ilimiatn Indicam Ariftohuli. Strain lib. if- *> *V • *• .non

tie j corrupt* equidinn func SujwrTcripfit i voa ><&vj, *ktmntutif* **»™i, ,N DIT,/ am j" uppotetncetit<i inemivn, qucxl cum vitio in corucyctum irref-iit. Unu im^efiit, qii<> minus liliniu *laic fit* calia purgairix, i (crihir, eosqui cammcdcriiit (us (i(ic]uis,t!imaiJrer Jer-v.iri i turn ^tiondio iriyoxit jlfumatur «lia nipra. Sed id deiecentibus accipiendum vidcrur, ut tcftamr Alpino*. *JEfffeii,* inqui[, *tjfitMXart utantur rccmttt/ui, ft dfail tin ftpfttrtit'Bmeiifim ; qtHUiAttfuiitmjttnietti,iti"iticrij-que tnuriltt, utijut a xsX4 inwwnis abftrviintuT.* fieri t.imen poteft, in India rcccntes maiiis techifiiras L-i Hud non conftat. Suprii djxi, cafiMII alum JEjjJTtiam, aiiam indicaro.Hoccji urraque, l|VIJ:II lub(!i:iam defcri-ptione,palmn Set. jEgy[nsiiru cifliam his fere verbtj de-

. Cafliu Fiiltula.

fcribii Al*iniK. *CtfHtfifluiit,* ij /^ C wiarxam bir *apptlUrir, tjitrbtr nun, xrunco,* MBSIJ *, foliijfut f*ts A7JXJ: *tnmetis ccrtictm tuberp\dnum, nusllom, I i fluw f l w g f f l w j ccmfptHmtur . tonjae tifiulibtt frtr! *U ptndae cbf*tr Mum, uinnjut otJiitstim yuirsaut fefitt. Stint enj hajtiftf art'<imjvii-"ftichfatie liufhtsn^ista^tS in cxrrt F ! f M T f i > j , rnultn , t t n i fiffl //»«(«, tcftndtatett alefiquiicm oinnctinautt'iefn frrmi flvrib. eattjlttegrmci, dnrftimvagen!cf.,Huat*t SitntettM) bi vttUe* o3or«<, *ptftrlim ertaitt ft>U fc.

pwdme. Arbor florere incipit menfe Iunio, florer tuto ex-tram menfe Iulio Alexandria & Cyri, Peluiii verd, nunc Damiatx, ceffitc etiam menfe Septembri florere vidi. Can-na vel fiftula eoo anni fpatio maturatur,nec nifi; anno fem-per hx in arbore manent, quas Ægyptii Iunio tantum matu-re Cayri colligunt. Quo tempore multa, parva, *retailer ex* primos flortbus produfta viridia fpathatur, phiiftoleorum fo-liigris valdi fenules: qua paulo poft crefcentes, paulatim ex-

iticm ctltrcHi i mgrvm mmtumt. H*t rttt*ta& ?*r-*

tatrumjic **Auiujr" wgf'f** *ctfu in v*riif tcgisma affvr-*
*tAiuT. Qtst PtlujU in *)bt>nbui legvntur, coriKctii* **D«MW**
crifttttriin 0 ftiuminiujfubitmtix obtincnt.C'>ytit>x ve-

fljmtj imm pit'" • '* ?»• "* ««r« omniim i«Mj(«*

(urn diforeniht. Etetum illfU alt* fttbrnbr*, quit abti*
!sei>hrctttiiufic£(Htft , timunitu t (qiufunfm-

apimui **tJ"nJ'** *WfUiijU cunchjj*! foiium not rdert, tti fL»-*
•rfilj'um elifervttur; ,]ujudt cwttUl rtteatcs KOIaJCIIWH <-
Ji-Fij, *tttfutttttsm* **IU Jr***banbui* **W M / J IlMWU** *mfUi,Jcmi~*
nittu tpttii mtnt, tnultum finum tdirc yuoudic pttfe CJS

+critx t4Jsuin<>ifiunr, jSigjpmi vaxftnw, ft
tuntihsttid et/jtfutJtn l>v)Ki,{<tAicin iittut etiUilim, **mw**
tifuipj itcukr. Ntifiit urjnitttTX CBlhguttmr, HI Aliqui*
*Ttferunt. Emuntui vtrifepiKt *1> jdwenti mtiijtitribui*}(-
*nus confetU; cum piginrMfi*iu*&!wt4dt<Dt>rtTHp*-*
Utii, dimes td ajqut jmdr^tnra tdftnaur. Calleilii t-
nun tx itrbtTc, conutntinn tfftrtiitt loci fte-JKfaliium,*
utxutiMt ttr •"£ rcdifi'ur, toot exminimtnirnetnttBufj'
*ft** **wimBl"**"' •** *Mo'Wfc?"'' •'" itivitatl4te vitiat*.*
*At ttiun *u&* mbtifiit"(» Qufambrem* **WJIW** *tj/e vitim*
ttAitn fhMtn!<>fi*\'" medicos, ntfaB kicfe dm ft finmt,*
*f*ftmffr*xittufcl'g**i recentct, quorumfuhtiimtafub-*
inUti cji, #tti/}ujji)uc ocidam , i'tmnamiqucfiftronja-
fUnits tfj,tm<i»i. **H.ulcmiS AIJIKIUS. Alice*pitulo Crir-**
niii. Hie **lib. I. cap,** *zp.* **hisfciivcrbisciCwndtK-ri-**
hit i SJi autmhx;tjber tyrl iiuimtudtrst ,)bim mull pcr-
fii {wta 11 ugltmAii* **A Iptniis. C i n e folia, q u r a Paluda-**
noinnlxjt:imiiit-siiiit,uuiiino accupi, *tc* **bin*iliafo-**
acum ramulo, florlbasapoftD, ^UK nobis Daniel i
•Jiecruigctt , **ftplatiarius** *diligeoc*JJ(Vhn\(s **dono dedit,**
plant ciimilctineitiijn!.' Aipiuitonvciuuiit.Siunacadcin*
«i!i- *0,-* **ii i Indiqeic** *tififeaeaifiut}* **DolmtfAsd&Gtr-***
ctasF^rlk* Cfrmpirjvji^ *#n%uftnnb* ttancn* **fiinino,mul-**
'ribusflSgypria confpidtur J *'MtquiMum,* **0** *wen-*
nl'wj: //cir»/'/ij^cMi/f*/i(i'j«iim_^HM//ij(j(iddeparticuU-
ribiis LntclligciKimii J *lutdt,gar)rfhjUa» tsUtt* **<nui/*>-**
tibui njuii/iti decidiMtitiu, txutamt oblong fihqax* **(6c**
in. Nam dum viper Ba^TUiiimfiuuin
exilic, mi ptilu;aoilendic. H^t 'de Agypbiin-
ictl i^i-:; an jdi'in 1 ntlici acciJjr, lgtioro j *iHTcnitJ •iJtnv-*
*tivm*nj, nutuiiiMtm, am jutiot,tultemri, ntfinpfit L*~*
tarn,* **f Iminerito Limramj nDtat. Vcrum quidem eft,**
iihj.ii, anteqiuni juftjm magratudiii^ afliquan-
iiir vire re:vcnitn ubijuirj ancttcrunc nueniaidincin &
paulo anr~ ~

i U u .i:

*mfr*H*aift* **/fcrmtstrji,** *h*i lio:,u*
Prttfidlttifiim ttmtu {$ durtln'ur iani mi Jiftmrnenti**
uu^ti•verfttxtibut, ut in **C*mi<t/J. (Btinirur & in Cc^ro,**
turn in AUtac, Stfild, Sum, totv<jmio traftu.* **Siitiifciii**
tradu rfcfcriprioiiem Chriftopbotus i Cpfta, Scd rwn
pyri, vcrum amygdal* msgnitudin^haiic arborcmdfe
tiadit. Aiit« caiidcm dtfcntnr Monaidus tap- 4f. Jirr
4iUMfifitium fjjtifcltafijtfimiitjii)iitri db
uinaut fuUii aemS nij t\ut c.isin rcfieatut Bttwtque fust-
cm/p)V.ft *tdtttm. Exfdrvoilla fierc tntiftuntuj abl<»)y,t*
iiLtcijirjilufaa. jntriim nenautU qiutmr fulmarmnleii-
f,iu-tut;7i,rq«ii.r. — HtaM **in/*** *xntequam jufltm tm,*
gturuJiiatni corifeqitftnur fimjtt virtnt, **y** *K*jlu futtt*
$'"' •7«WiiJ;#-uJiHi(irmiiitOM tfitttit;* **Jei«£** *mtsttrari*
tnct/ritttiei rubafeuHt primttm, 4/tfiieft/ltd mgrefcurit,,jun.
*<jue *tri*rufiant, ,o mttmittt* **tsf** *dalcmti cvadutx. B>t-*
mm **AT** *JpiJ *t nmi cafarm nnndam aitftf fmi, [A nmnim*
M aAbxtx iujtfainr, aamaiurjifu/it: ttriottt nittem,{.coun-
t, & jrriviir.-jjthqui) jirj:f-ru»ittr, **Florcai inquic, «f-**
ft albuttt, cum *ant6* **rradjnr** *t&* **lutoBB. Hoc ipfi con-**
doaandrmf.dquidcin tion viridin fed Scca vidit Rilia.fJo-
: i'allii!itur,qL,ia,|iin);,ilospwiiculos,imparriii fo-
lia fo-awinc, cum pfri 1 lint, Sinrajis cnun in alis, ut re-
ferc *Aipmv*K **, deem IpctUmur, utnmqucotdinatiin**
qumque pelitis. C.IUIK ry&nw tna aii rws alfcruntur
genera ^rli,:,,,! fiwcavrina.PdU&a B« Damati-

ferangend eorriceu intus oflcndualbum.HasdufUciidif-
fcrtiitiat, Aliieeniinfubrubr*, quas *Abas* **Aigybtii vo-**
ant, a colt^e iltiusgentis: aliiiagrxoptiio*. Dama-
rjeenfis conicecft craOitirt, Don rwmw,Ja, f«l iriangu-
Uris vcl quadraogulanj , pulp* parumin fccontinciss,
caarfuc rroiiBwranj, *K* **rwjm-** *q* **j [jj ft**
BtafilUR*criHioe,b»«ior,& tomprtila, co
craiiiOTC prwdita, luca plena. colorenigra- C a p
]umficiri? jiiptllare confiiavortuit; alii catiaincxiratAatu
vocarc naluat. Eligenda eft GJbla uUisfius, ultna, e«-
vw&recLUJ, &quac ccrnculfa iddulijilinunibusmiims
denis foris, ac etunn in pul^a pmguiJ.

Vcrfed".

p

*tvi ^ Ju-s^m, ta^^ri^G'ifo/lf" . <&nr*X»- ?"f<•> "bar*
tfi I **it** *&rypt 0,* **/rflflwrn /(** *rffli* **£>*«** **wfoneura, j3o r/ntdw u rrif.**
Galeniu lib-2. iqfmm.tap.de Cep!iai«a circa fintiti,
T^»\i7»P«^wV«lVi»(. *in StU Aftxsairiaperfcara rrtarem*
viii, « in tlU **Btdjw.** *4uttfttb Rpnimernm p"tcfijtt^* **r*fw-**
me. **Non tanrim in ^feCTpto, led aliis locis narcnur** *bxc*
arbor. Strabolib. 17. ubi dc^gypto *tpt,i* «,n'.* **it-**
ni Ja /t«" >. W ""f AjSf«4< Jin ^ 1 «•>«, *nMfnir feu yijod>* **.**
Pcr/tJ (i/w* tii JMJnf«r, 0 <f*ui BLthisfxt, trkar wug^A*
tfi, fittSii dulti. **In Perlitic etinn naicimr: fed ilii «ne-**
natam tiaiit antirj 11:ca'Srl^iJtc. lococitnrp,inmiWt"*'
MM « »>^A rfi••• wjtJiiif jwiipl'i J *i$iS^A*t* **»*'i*5y-**
txirhjjAtn rfft.tntitjiiwn vrrt in JEgrpi
i» tibatrttfrdm. Idem **fcftnt cradir**

t >

ilrTtptthtmi M{etfrntifm fa , Trfamnuim
w/™** (***roiiriindit wrfcam** **v,d**
fi. **. lib. j . & i i &**
m anrTtru tvmtu.iU,, profwfc, fruB»mJut to-
>»«im>,uth<,d,tvu{c,e fi, **Galeruu libr. z.**

Tvyfyv H£ 3"*h** Aiyt7n'w* #>&&* tlGxoiGtf vzrugfflv* DicilTlqiue apud Pcrfas Uthalem effe, apud JEgyptios autem innocuum exifterc.* Diodorus Siculus ex ^Ethiopia in *JEyyptnm* rranflatum fcribic, quando Cambyfds fecundus Perfarum Monarcha regnaret. Lib. I. Biblioth. <£ *ntm od $*

oj; *tK^iffft) %K€ifM TISV vvTmu Perfca qua nomtnan'tur exitniivn habent dulcedinem. (*loquitur de *JEgypto) propagatafuit hac plant a ex /Ethiopia a Perjis, quo t&npore Cam'' byfts loca ilia in poteftate habuit* QuaJri folet, utrutn perfea (it belenion, cujus fit mentio apud au&oiVm librorum a Plantis falso Anftoteli attributorum, /3IA«I«5 r'AJ-

i c n«AeM9rvj yinrwi fyunfav. Belenium vero, quod perni<~ ctofum, eft m I'erfide natum . in Mgyptum & Palcftinam tranfplantatumfit edendo.* Certe eadem omnino videcur arbor, fed fi ilia fit, quam Gal. Lib. De Theriaca ad Pifonem defcribit, diverfd omnino planta erit. Vide cap. If. lib. 9* ubi plura de belenio dicuntur. *tin nSf* a telo nomen accepiffe videturjquod ejusfuccotela tingebantur, actethalia redd^bantur. quod de per fea nemo tradit. Frudttim hujus laethalem fatis agerfe docet Galenus Lib. 2. de aliment, facult. ubi air, *Jfr ml Tvvr J* <Pvri»* ci AAfflci»^«a{ *tut piyi\m o*i&j CWTO Jixfyuv*

««J. *Vidi &hancplantam in Alexandria^* & ipfamagna arbor exitfit, Warrant autem quidam , fru&um ejus adeo vitiofnm ac perniciofum in Verfiscffe , ut in ciboacceptus interficiat*, Contrariuin de belenio narrat Galenus. *in Mgyptum vero tranjlatum, commeftilemfaftum ejje, utqui^ eodem modo yelut pyx a* G? *mala edatur, quorum etiam ma'' gnitudinemhabet.* Vides frudfcutn, non fuccum arboris laethalem. Plinium perficx*; perfexque hiftoriam confundere fupra notavimus, idl'oque qu* dixi non repetam.

T*f *$ Gteri-bei*, &c. Arborem hanc afpectu, inquit, magnam &pulchram,pyro proximam, folio, flore,ramo, totaque figura. Plinitslib. 13. cap..p. *JEgyptus & Perficam {*fcribo *perfeam) arboremfui genexp habet, fimilem fyrO) folia retwentem.* Plutarch. Lib. d* Ifide & Oiride linguae comparat: *«w»J[ov* A ^ V 7 » *<pwri*v f*»*tfu ryfyJ fw--*

} TO Qvfoov hum. beftirpibus&gypttis maxime confecratam Deaajunt perfeam . quod ejus fruttus cordis> folium lingua fpeciem refert. Pyri tolm n non inepte cum lingua cdmparari poteft. Idem ergo Plutarchus & Theophraftus de folio tradunt. ^ H ^ " "

Kct£7riv J^ m>.vf ^et, GiEjifitmur »& > &C. Plin. IdCO citato. *Fertihtas afsiduaQf^ fubnafcente craftinofruftu. maturitas Etefiarum afflatu. *£ rrriitmv *$& TKTWJ^.* Vertit *crajiinofubnafcentefruttu.* Quis credet fingulis diebus novum generari & perfici frudhim ? Hoc tamen videtur velle Plinius. *vruhv UQO.V* cum inquit, Theophraftus *mfm ***&•> omnetemjws,* intelligit. Vult Theophraftus omni anni tempore, vere,xftate autumno hyeme frudus ferre perfeam. Addrr enim *-ntpjXotpZdm* >S « *A*

wfruttiu anniculumfemper deprebendit. Et significat. Hefychms «m. ™ *lap*, J *fe&. ipopQ* &* x ^ M ^ V h d f t s , ut dixi, fententia eft, omni annitempore vernali, autumnali, hyberno, aeftivo frudtum maturum, 5cimmaturum oftendere,. Plinius vero «Vputavit vocetn Latinam,ideo *nqpmk* temporc anni, fed diei hora vertit. Quod cum videret e3Qnerienti», & veritati contrarium e(Te,& impofllbi!e,de diebus falcem accepit, & craftinum frudum fubnafci fcripfit, qui omnibus diebus iibvus o-eneraretur. Melius hunc locum interpretatus eft lib. if. cap. 13. circa finem, ubi air. *Semper aute>» folia habet, f$t>oma, fubnafcentibus aliis.*

n«*7fi ^ ^0 *nix iwiox.* Plinius *maturitas etefiarum afflatu.* Gaza, *maturitasanniverfariorumafflatuconfici* tut.* Videndum uter redkius vertat Gaza an Plinius. Etehae vend fu nt qu j c e r t 0 ann i tempore flant.Ex Columella colhgitur, Etefias effe ventos qui quotannis in vigore *ftatis pcrflant diebus ^o. Sic cnim libr. 11. cap. 2. ait. *Cf a", Au &>fli etheficc (* flare incipiunt) *pridie non. ff/fleom/*sexoritur.~- ^ CalendarumSeptembris (" m* 5 ^/uRuftimenfis *die) bumerivirginis exonuntur, rethefixdefmuntflan , ($ interdum hyemat.* Pli-JKta fut c'o? fi on SVOcat ^br - 2 - ca P' 47-ubi ait non *Z S L ^ 7 e l l a' fed* quadra^inta diabus fpirare. *I·7&Z2Tff* fe V ^ exoritur cankul* fy~ Ausjoleppmampartcm ltonisit gredienf€y<luidta* ! j , £

te Auguftas calend. eft. Hujus ex&rtum iiebus oRoJerme aquilones antecedunt, quosprodromos appellant, poft bidui autem exortus, iidem aquilones conftantius perflant diebus quadraginta, quos etefias vocant. Circa canis ortum flare hunc ventum etiam AriftoteleS docet, fedquandiu, non fcribit lib. 2. trieteorologic* cap. ?. ubi ait, Ji 3 b*-

triaf miovn f$ T&7n»s,£ KÛW tTnr^ii^ nf Wxaom c-rt ifffanaid&i px%rx 0 JJA<(^*, fl« in Tnf^et j&f iitf ft i/ttiptt m^iovn ids jvvKTuf TTuvovrzq. Etefi* autemflant poft verfiones* (aeftivales) *& cams ortum, & neque tune quando maxime prope fueritfol,nequt quando longe £& die quidem flant,not~tv ceffant.* Idem eodem Capite docet ventum huncBorealem, five Aquilonarem, cum ait *tin&vm J[t mis hoi -n fZogittj $ ylwrwi* oiV **^ffyj tmalxs, p.%™. tus fy&Bf r^7iau dubitant quidam propter quid Borea quidem fiunt conttnui, qros vocam us etefias, poft afttvales verfiones.* Haec fi vera,quomodo **£Tr*et K£ 7m<m* a&v 7rt7mifet,omni annt tempore frutlum perfictt?* & circa etefias maturum reddit ? Videntur haec contraria. Vult Theophraftus omni quidem anni tempore matururfl oftendere fru&um, fed optime & perfedfe conco&um, quando flant etefi«. Qu* fequuntur, hanC effe Theophraiti mentem fatis exprimunt.

vE«3«p:^-<Ai^^7n^, &c. Galenus frudum non tantiim magnitudine pyri, malique tradit, fed eundern obtinere addit faporem. In frudlu hoc nfflci phalangia cranocolaptatraait Diofcorides x^pWr

telfy Q

fy. umferens cibo 1 done urn, ftomacho utilem : in quo phalangia cranocolapta nomine reperturitur, prtfertim vero in Tbebaide. Nicandri Scholi^ftes in 1 heriaca non.in fruclu,fed folio reperiri tradit. T Jr, J J <n xpf §v'« TJ^ *<p***in^ o>o<0$ 191; 0 x&fowXu1t-ms xyvws /&Xovf8p&* > eV ci TVIS Qvfoots tijs (rf£<rsieel rptyjui. Ani= malculo huic phalanae fimilis eft cranocolaptes, qua & te+ phalocrouftes vocatur, qua infoliis per fea nutritur.* Videtur hoc habere e^c Hicandro, qui inTheriacis

Huic non difiimilifin per fea foliis e ducat ur.

Quomodo vocetur animal illud quod in foliis nutritut pcrfeae, non tradit Poeta. Interpre3 cranocolapten vocari dicit; quam Diofcorides in fru&u gigni fcribit. IQ Fruilu nafci, hiirnmnon videcur Quippe dulcis admodum, ut ex Theophrafto Galeno, Strabone, Diodoro Siculo conftat ; quorup verba fupra citavi. Supercft, examinemus quid Plinius de frudu perfex fcribat. *Pomunt,* inquit, *longius pyro,inclufum amygdala putamine& corio, colore herbidoifed ubi nux illi hiucpomum, different brevitate ac mollitie : & qnamvii blandiaturpraduicisfua* vitas, innocuum.* Plurimos commifit errores paucis in hifc verbis *Ponum,* inquk, *longiuspyro,* Theophraftus pyr: ma^nitudine ait, figura oblongum. An fcripfit Pu. nius *pomum oblongius^ pyropar?* Qucd fequitur abfurducn admcKlum, & praeterveritatem. *Inclufum amygdala pUm tanine & corio,&c.* Theophraftus perfese frudunad^y^ *t*xah* fcribit^quod figura cenftet longiore, adinftar amygdalae.Vox *«pvyb*)«Jht* formam & figura amygdala? denotat. Sic V*»*'^ qui vel qui? faci referfigura^n-Tww^f in modern platani, morAr, quirel qua* hederae forma *zft,ovKahu* qui vel quae ficuifimilis,& lexcetaalia. Male ergo Plinius corio & putamine amygdalae tradit perfex fru&u. Ex Theoph. fatis probari poteft turpiter Plinium erraffe. ?^« *S* ci-n$ *wp*f Xtm^ ^ t^jcKYu^ev, Si* frnanspcrfe*, ut tradit Theophraftus, habet adinftar pruni lignum intus, non habet lignufe foris,fed carnem. Prunus carnem foris habet, quac manditur, intus liYnum vol os. Sic enim W w > , in perfeis exponit DiofcoridS Nicand. «jv ^ r « « ! « ^ . Diofcorides

errandi occafionem prarbmt dum *<t** iW, p r o v* era accipitnuce. Nonigiturcono&putamine amygdalxperfesfrudus, Quod, fi Theophraftus, *~A*vAi-i*vliM» dixiffet. melins & re a;i us amygdal* corio & putamine indufum veraflet. SicNicander^W dZ Jitoium dixit. quod conotegantor amygdaiino. *Colore* inquit, *herhdo Sic* et.am Theophraftus. Hoc fi verum quomodo, ut infra cap. *iy* ij b . f # f cr ibit,m y3C us ru ben-

relquumpomum immturius pracarpum iS condunt.

Eft aut$m magnhudine pyri — colore verb herbido. Pcrgic Plinius. *Sedubinuxillt, huic pomum, different brevitate scmollitie.* Corruptus codex. In utroque Salmaticenfi, ut fcnbit Pintianus,fcriptum eft. *Sed ubi nux tlliMtcptunum, differ ens f3c.* Scribe ex Theaphrafto *,fed ubi nux tlh, huic prunum different.* Amygdalae putamine, '& corio inclufum perfeae fru&um inquit. Sed quod in amygdala **!»*> nux eft, hoc in perfea prunum efle, differ ens tantūm brevitate 8c moljitie à vero pruno. Haec Plinii mens, qua nihil ineptius excogitari poteft. Hinc. lib. I?. cap- 28. prunum, vel nucem interiorem, quae in perfeae frudhi amygdalae putamine 8c corio tedta eft baccam vocar' cum tamen perfeae fru&us baccis annumerari non poffit,nifi quis velit prunorum, perficordmque omne genus bactas vocare,quod fecit ipfe Plinius. Sed verba lpfa Plinii audiamus. *Aha baccis,quarum intus lignum, & extra caro, ut olivisy cerafis. Ahquorum intus bacea, forts ISgnum, utinhkauainRLgypto diximus gigni. Qua baccis natura,eadem(3pomit.* Perfeamintelligit PK^ius, ut dodiores fatentur omnes.Sed,ut jam probavi,fons lignum non habet perfea, fed carnem: intus vero os inftar perfica. Quodcum viderent Do&iff vin, bacc^oce, ad fimifica,JTdumnucleum abuti Plinium tradicferunt. cum carnem baccryum exteriorem intelhgat. Hxc enim Plinii eft fententia. Caro quae in alas baccis foris eft, eadem caro, id eft, bacca, in perfea intus eft, baccamque appellat, qu°^ P^runum i9w»^^if Theophrafti. Exiftimavit e- [illegible] amyg[illegible] cfle pruni carhem. [illegible] tur; aliorum baccas intus efle, hoc eft ipfa prUna, qua* baccae funt. Non quod pruna ad baccarum claflem referre yelit: verum ideo prunum, quod in fru&u perfeae inclufum latet, baccam vocavit, auod Theophraftum dicere imaginatus eft, prunp id efle brevius, molliufque, cum Theophraftus os intus habere tradat inftar pruni, fed brevius 8c mollius. Corrupta etiam verba Plinii. Scnboexantiquocodice. *Alia baccis, quarum intus lu gnum, (3 extra caro, ut olivis, cerafis Seifihquarum intus iacca, fort* lignum,* id eft, aliquarum bacftarum, nonpomorum. Antiqui codick ledtio confirmatur verbis Plinii,qux fecjuuntur; *Qu<* baccis natura, eadem Qfpomis, u* Quibus verois fignificat. aliis pomis extra carnem, foris lignum : ahis verò intus lignum foris carpem efle. Eandem naturam vult habere baccas. *Aliquarum,* inquit,f»*tus lignum, foris caro, ut olivis, cerafis*: *Aliquarum intus bacca forts lignum, ut perfea.* Quod falfum ex iis qu« diximus conftat. Satis apertè Theophraftus perfe* frudkii intus os habere ttadit, ofli vel ligno pruni non diffimile; fed tamen brevius efle 8c mollius quam pruni lignum. Perfea haec arbor dicfta videtur, quod per5c* fimilem fructum oftendat. Perficum enim malum os intus haber, carnem, quaemanditur, foris. Colore quoque herbido inquit efle Theophraftus, 8c facie amygdalae. Quod nofi mal^ ad vulgaris perficae frudum referri poteft. qUi & cordis, ut notat Plutarchus, figuram, ut pingi folet, non ineptererefert.

O»JVF >S IF^XH, 8CC. Hinc Plin. lib. *if.* lap* 13. *Ham perfica arboresfero, ($ cum difficultate tranfiere, ut qus in Hbodo mfolferant) quod primum ab Mgypto earum fuerat hofpitium. Falfum eft, venenatacum cruciatuin Perfisgignt> (3 fcenarum cauja a regibus tranflata in SLgyftumjeramitigata. Id enim de perfea dilitentiores tradunt% qua in totum alia eft.myxis rubenttbus $milis,nec extra Qrientern nafci voluit.* Earn quoque eniditiores negaverunt er Perfide propter fupphcia tranflatā, *fed a'Ferfeo Memphi fitam. Et ob id Alex an drum ilia coronari viSoresibi inftituijfC)inhonorematavifui.* Hunc locum examinavilib. 3. cap. jr. fed qui illieruditiores, qui negant ex perfidfe propter fupplicia tranHatam Perfeam ? Theopkraftus ex antiquis, qui extant, medicis fabellae hujusmentionem nullam facit, ac frudum ejus innocuum tradit. Sed nee reliqui fabellse fidem adhibuiflē videntur: Omnes enim addunt ^«<tj, *xiyvn* vel fimile quid. Ad locum Plinii illud addendum in MSS. legi *($,b id Alexandrum coronam vtSoriafibi inftituiffe in honor em attavi fui.* Qu* le&io non minus quam vulgata arridet.

. ^« 3 <& l^or. Plinius, *Materies Unit ate, firmitudinc, utgntta quoque nihil dtfferens d loto. Stmhlachra ex ea fatliva vere, ton eadem gratia, quam fideli material ex arboreqtam balanonapfellavimus, &c.* Mafe locus hie incerpunOuseft. Scribe, *nigritia quoque nihil dtfferens i loto. Smulachraexeafaaitavgre.(Hk'c* ad perfeam pertinent, quzfeqiwnturadbalanon.) *tfon eadem gratia, quanjuam fideli materia,eji arbor quam balanonappellamuJt, ferfe* nomme*, Diligentiflimus & Botanicorum facilfe pnncepsdum viveret, CatolusClufius, arboremquandam ljb. 1. cap. 2. (cujus ramum folus,floubuicjae onuftnm in horto hyemah ipfius Clufiii repen) his verbis delcribit. *Valde rara ettam eft hacarbor, cujus ramum expreffum damus* (eundcmmihi ibrvo) *Nam* folo *Valentino regno umcam arbor em vidt, monaflerto Diva Vtrgmjs*, cm cognomeh de Iefu, *pnmo aburbe Valentma lapde, ex Amenca, utfetebatur,ed delatam. Hac porro arbor pyrofimtlu eft, in lqtum diffufa perpetuojue virente coma, ramulis ex vmdi\hllefcentibus. Foha ilU Uuri laMfolta, fuperna pane virentta, tnferna cmerei coloris, firma, ncrvis aliquot perobltquum dtfeurrenttbus, odore quidem &faporecom* mendata, cum adftytttone tamen lingua mordicantia. Flos laurtferecoptofus, racematim cornpaftus, fallidus, fexfohh conftans. Bruftus pro imtio prunofimtlts, demdefuccejfu temponspyri in modum oblongus, ntgro colore, jucundoque fapore: nucleum ofits effigte contmet, guttu CAfi^ica% aut dulcts amygdala haud abjimilu Vereflorentem confpexi, au« tumno maturumfru&umferre inttllext a Clartf.viro Domino loannt Placa Medico © Profejfore Valentino, quimthi tllam, quo nunc dtxt loco, commonfirabat, mcolifjue mamay dtciaffeverabat. tametji, qutnobis Amencam defenfferunt Hifpant, altam ab hac dtverfam arbor em hoc nomme.dcfignant.fed multtspofi anms , ab erudtttfitmo viro Simon de Tovar Medico Eijpalenfi, quifimilem arbor em* in culnfiimo fuohortO) cum aim exoticts jltrpibusalit, non* maucay , *fed* aguacate *vocan edoftus fum. An verb hac arbor veterum perfea Jit, nee* we, *difptciendum eft.* Poft haec quae Theophraftus, Plinius, & caeteri de perfea habenr,in medīu adfert. Inde concludit his verbis. *In eo omnes convemunt, dt perfeaperpetuam comam attrtbnant, oblongum fruBum, inclufum amygdala putamine & corto* (folus Plinius hoc tradit, & quidem, ut jamoftendi, praeter verkatem. Sic Do&irtimos ac diligentiflimosBotanicos, quandoque fallit Plinius*) hac quam exhibeo arbor perpetua quidem eft coma,foho aut em Qflore magis laurum refert,quam pyrum.fruBu ettmoblongo eft, fed qui myxis (* qualem ills Plinius loco jam addudto *ttA>\\ii)autoblongis prunisfimi* liorfit%quam amygdalis, (3 colore^ut Flaca referebat,nigro, non herbido,* (obftat p*2terea,ut hoc addam, quod non omni anni teihpore frudtū maturum oftendit.*) Itaque ui verum fatear, tametfi nonnullis cum perfea a Theophrafto defcriptanotis , hachoftra conveniat: tnihi tamen apttus qnadrare videtur ei, quam Plinius Libra jam memorato {lib.* 13. *cap.* p. *iS lib.* if. *cap.i$.) aut quam PlutarchuJ in KLgypto nafci, teftatur IJidigratiRimam,quodfru8umfevatfigura cordis amulw^folmmifngua'fed aliorum id re~ linquo judicio: nobis fe.nn>tiam noftram in medium pro* tuhffe fatts eft.* Non poffum j^fojmilan, *quoj''dam, perfea hiftoriam negligentius perpendentes, non effe ventos ad hone nofiram JruBus cud fuo pulvino nudati iconem in fuiscommentarnspro perfeafruRuadjicere , fruBus fane planioffei, qui nobis ahquandopro bdelly fruBu obtrufui fuit: mfi forte pyri, vel cordis forma, quam utcunque ex* frimit% eo$ ut idfaceient impuletit. Verum cuci integer fruRus, etiam per multos annos adfervatus, & plane refkcatus, pugno major eft, magnum jue perficum ntalumpotiui amulatur, auam trunum aut pyrum. Ejus hiftoriam Theophraftus* /if. 4. *hift.eap.2. Plinius lib.* 13. *cap* p. *tradunt, fauld poft perfea defcriptionem.* Neuter tamen perfeae fru&um pyro fimilem facit, fed magnitudine aequalem. Do&iflimi Clufii ft$.^entiam probo quidem, fed in eo tantum ab eo diflelfrio, quod perfeam hanc cum Plinii delineatione convenire negem. Nam carne, non putamine, (ut ipfe moner Clufius) tegitur. nee 1»linn Pl$u^ tarchique perfeam a Theophraftr'diverfam,fed,ut abundfe jam probavi, eandem effe puto,veruntamen Plinium contra Graeci audoris mentem, aliquo modo diverfam delineationem dediffe, quod vel ex Graecae linguae ignorantia profedtum eft, vel quod libertus locum hunc non fatis fidelirer legerit.vel, quod Plinius non fatis ad verba liberti attenderit.

B>ui** vox laciilimfc patet apud Grapcos,& plura gjan- dium nomina complecftitur. ****** enim nomine, fru&us omnes indicantur longiores, quemadtpodfi annqui Romanorum jurifconfulti glandis nomine, arborum fere omnium fructus intelligi volunt. Quercus fruftus &?«*& Graecis, etiam caftaneae,palm», nucis Ponticx, nliordmve. Vide cap. depalmaquercu, caftanea,§cc. *%x***>& etiam penis pars fuperior, quae a Larinis glatis vocarur. Pollux jtanp ?***'•* 79 $wv\o*S*Ktfy.\Jndetft* jocusMartialis, *Paitasglandenaw.* Habet [illegible]

haec *vox*, fed qua? nihil ad medicum ufum, nifi fortfe quodPlmiushbr. 32. cap. ulc. animalia aquatilia, ex teftaceorum penere, quae olfa&u carenc, J3«A«W vocet. ^A«v®-,dequahoccapire agit Theopraftus,ad differentiam aliarum, A^sr7i«dicitur, &i Diofconde/3«A«W *(tv^ixZ** nomine defcnbitur, quod in pretiofis unguentis infimum non habeat locum. jEtioalufque infimxGra*-cia?Medics /<V^O«A«^ dicitur. ^Enuslib. i/S-C;**®* *pvpttyyi U pv&Utenf hopdZpw*. Apud GalEnum menno *M&G*\I,OV* tit, uc libr. 13.cap. if. deMethod, medend. quoloco^^p^^^addi praecimt medicamentisad phlegmonem hepacis. Et lib. irtcap. itf. ejufdem hbri, ad fcirrhos commendat, *pv&Qx,*vo*y ;,,, *me* xvyiifw* $ jfffviT/^et, myrobalam corticem cafum & refetlum.* MeminicDiofcondes^^A*^, lib. x.cap. de palmis. Vide cap.8.hb.2.hift. /tn/^CaAav©-idem quod *pdc*,<$* (tvpi^w,* Notus Martiahs verficulus.

Myrobalanon.

Quod nee Virgtlws nee carmine dixit Homer us,
Hoc ex unguento conjlat (3 ex balano.

ATralliano, fujftacan. dcpalma, cum in myrobala* ni nomen inciderem, probaw, vocari^^W>«rw. Ibidem, plunbus probavi, anriquum Tralliani interpretem, «l multis mate reprehendi. Non repeta qu^ dixi, illud addam, Rofinum Panopolitanum capite *<Jei minus XHSWS* 2«*Vvulgarem myrobalanum vocare *QunivSmt*tw*y* his fere VerblS, *tyjf X&Qdv QXolof tyivingGxXavtv* 8? *Xtppiiov* EA?ey &>'A^a^i,*Accipe corttcemThanicobalam abArabtbus hehleg difta.* Scrapiom hahleg, vel hehleg myrobalanus. Omne genus mvrobalanorum Scaliger films docet inDoitifT. ad Garciam notis, vocari halilegi. Flavum myrobalanum^ *fwwUw* vocare videtur, quod haecpalm* frudum ahquo m ^do mentiri videatur , ahoquin, ut non (emel dixi, in prunorum clafTem Veferri debent vulgares myrobalani.

*'^''^«JT?,5CC.Theophraftus myftofimilefolium trad't. PljniusiAi.ifwri«»le^ffe videtur lib. 12. cap. 21. *Myobtlld Tdd mTroglodytis, &Thbddt, £ £3 Arabuc, gmm Imdaam ab RLgypto difteAvmat,commune eft^nafcens tit iffonomineapptret Quo etiam tndicatur,&glandemejje arbons, heltotropto, quamdtcemus inter berbas.fimilt folio* Diofcondes lib. 4. cap. *\6o.* arborem glandis unguentariae, tamarifco fimilem fcribit *&*,**& pvp\n**w7n** fo *iirtyov uvejtvi tonyr®'. Glans uyvuentarufruftus eft arborts myricafimths.* Diofcoridis ledio ex Onbafio probatur, quifuaquam fidel iTimb ey Diofconde exferipfit. Verifimile, admodum, apud Theophraftum reftituendum ^t/^x^. FaciliV Mn us ilcenfifve liters lapfus; In re tamen dubia nihil aQK'ireaudeo, incognita mihi g-landis hujus arbor, & abfas qui in ^j?ypto praxin exercueruuc, nondum delineate, forte ab us non reperta.

VE* *3TO hiyu* Plfn'ns lib. I?, cap. p. Now*eademgratia quam fidelt materia ut ex arbore qua balanon apfellavitnuj, magna ex parte contorta. Navalis ttaque tantum esl* **mfy* vernt *fide/is,* proprfe i//rf/i Nefcio quid moverit virosDoAiff. quod *Jimfa* in *aVm-ns, quod facile Uditur,* mutarint^ Fidelem materiam Plmius vocat, quae non ftcir canemfentit^illaefaquediuminet, 8choc«» ^. Hefyc*hillS. *'7mj*< ututyT®® cc£*QiQi U^IS»T<&. QXM&»* H#c arbor quamquam incorrupta*, fidehaue materie conftar; non tamen habet eandem, quam perfea, ^ratiam, quod contorra fit. Leeen£'*n er<>o non *cvx, aQvis,* fed GV»2P9B?WC vel^>^W, vel,quod etiam non difplicet, quippe levi adrmdum conftat mutatione, *dnc dQvt* J[L* Et fie le^endum non tantum ex Plinio, qui hanc ledionem fequicur, fed ex ipfo probatilr Theophrafto. Sequi-^r enim , *a'*** Tmnt^ecfifiivov. JJQVU <pvi6t, Arbor virefcens% & copiosefuccrefcehs, germintins & coalefcens.* Maximfe arndet ^>0uV?. Sic enim fenfus legendum poftulat.

Tc» *K*zm>5 ty ftS* x&A»><n.* Ita eriam legit Plinius. *Vngnentarn autem tantiim cortices premunt; wedtci nucleos *»nd*"*tsaffHf*aejiv*paulatim caltda aqua.* Phmumcorrl^tDo*'ff.vinaclè{runt. *Vnguentaru autem exuto*

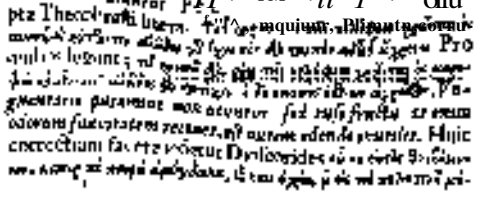

&tin'huiivMu'nq'' Cufus nucleus amjgdaUrum amara rum more tujus^peffufjue liquorem reddtt, quo m pretiofa unguenta pro oho utuntuu* Non defunt contra viri etiam Dodhffimi,qui Diofcoridis codicemmaculatum contendunt, ac ex Theophrafto Plinioq'ue legunt,« r<**vs SA»C-*fo*v Z<mn* 7M &c. Huic fententiae refragatur Onbafius8c Galenus. Oribafius quod vulgatam fequatur leawnenu Galenuslibr, (f. fimpl. &****<& *fivpt^nn *p™ pv*^ fiwpGdd&WM**™**<K«qw^u* T JW *a»«&*»™WW4PVWW *it* <ft,V«^Jv7i. *Balanus mynpfica. qdfertur ex barbartc* regtone, utuntur unguentarti carnis ejusfucco, quifacultate cahduseft.* Nee eorum probamus opinionem^ui Theophrafti codicem corruptum fenbunr. Vulgata ledio ipfiusTheoph. teftimomo probatur,qui lib. 3e odonbus fie ferfe fcribit de oleo ex amygdalis amaris>^«<n j 4 «V TO *corovhiuct -nS*'w»>*tP''fl«''*Tf? ^J** ** 78'' /3l6A&«v. ^BifcuTP *mrf* ^i MAityu «•»» *dorp** , «f n laaMW *a/At^$fif*» *lm)* ig 7* Tvr *m*T*u* Vertunt-*Ajunt & nobtltbus unguent* idoneum ejfe% ut © balaninum. nam & hocglandium putawtna tn ipfitm conjeSa odorata reddtt, quando © amyydaln amarts expreffum tdemfactt.* Qu«, ut reCte monet Rob. Conftantmul, Theophrafti non eft rtiens. Verte. *Ferunt & ungutt** pretiofis accommodu ejfe, Ut etiam balamnum. illudodoratumredditur a putamimbus in oleum tnjectts: idem putamma amygdala praftant.* Ergo nedTheophraftt nee Diofcoridis corruptus codex: An ergo Theophraftus & Diofcorides pugnantia fenbunt ? Nee illud dice*e convenit. Diofcoridis h*c eft fententia. Quodinterius eft in glande unguentaria,tundi,& oleum ex eo exprimi, ut ex amygdalis amaris, hinc oleum e glande JEgyptia, ut & ex aaiypdalis. Utroque enim in pretiofiflimis unpuentis praeparandis, \eteres? nonodoris gratia, fed olei loco, ad fufcipiendos odores,urebantur. Praeterea etia,u« vitaretur rancor. Alia aurem 1 heophrafti eft fententia* Hicyult, non ex putamine & corticeextrahi oleum, fed illud putamen& corticem myrobalani a myrepfis tufum prefffimve in oleum conjici ad unguenta fpiCfanda, vel 3d odorem lis conciliandum, quia, *dsfc* n $^« odoratum auid habet. Idem de palm* cortice tradic Theoph. Lib. d^ odcfribus, *ipC»**ii<n fi T& i'ejuetfnifytw di ff* Iodcfribus,*ipC»* *it<p fi Tc* i ofjuetfnifytw artfinv 9n&f^mm** Ita locum hunc legendu cap. de palm* diximus Balani erpro putamina odons .conciliandi, vel potius bonitatis,ut Conftantinus monet,gratia addebantur. Nam ad finem Lib. de odor^ait *ty faxd* ^ *p*&* > ciurl)2 one Hyatt »>cltnt fttyriffyn ^ TT?«« T *M« psAri'*, *Glandis autem Mgyptia unguentu nonfaninimium odons efflat. Admifta tamen ahorum addit bonitati.* Eodem hbro oleum balaninum minime omnium fcribit. *%>»*** 4t% n*>w nSuuffiiPBAAWW«%AA7 1fl J Lj Tveieet.* ?u$MSS>(n0r. *Vtuntut autem frequentifiivne oTg eglande Mgyftia ac Syriaca. minimi enim omnium pingue eft.*

^ *Tcf<$x*p7rit,* Sec. Fruftra corrigunt J 4i*«j»rif i^;wr *ijg«& e I ed ndotnutilis* r qua? non eft fentenria Theophrafti, fed, ut re&fe monet Conftantinus, ineptus eft ad odorem unguentis ccnciliandum fuavem. Corrigunt alri, *6 J\jt wpyrif &$< «j»i*^«(^ ifruBus ipfe ad id tnutilis esl.* Nemp%«V *rlw n$* pv^on &»}{ci* ad unguenta fuavi o« dore imbuenda.* Horum ledKoni nolim acwerfari.

''tn 4> *S ^f»«^w, &c. Scribe cum docftiflr. Conftantino ©^-BjMjn®-, non, ut vulgolegitur, ©^liftW. Internnm etiam nucleum cappari fmilem credo, integrum vero frudum nuci Ponticae, ut Diofcorides tragic fy*e? *itS \iptfy* mwZi&M''* Sed non impediam fi quis utrumque frudtom defcriberc contendat cortice fuomunitum. FruAus enim capparis& nucis Ponticae ^qualis/ermfc magnitudine; nee forma diffimilis. Mefuesfrudtum balani majoris avellanae magnitudine effe ai, minoris vero cjjTeris inftar. Vide infra verba Mefues.

Tfp^e&ghwhr^toTixSm formam,magiunidin&aqne frudus defcnbjt, & qilantum ex ^*oitm* colhgi poteft, natale lolum balani -ffigypti* ait eflfe JEgyptum,cum tamen mains plurimis etiam proveniat regionibus. Galeru^ ex Barbana adferri refert. Diofcorides in ^o;ypto, ^Ethiopia, Arabiaaue nafci ait, & quae optima glans fit docet; quod etiam fecit Plinius.Diofcondes *jMnSvuj ft */«»•»« *»/tAfol $ £ i*

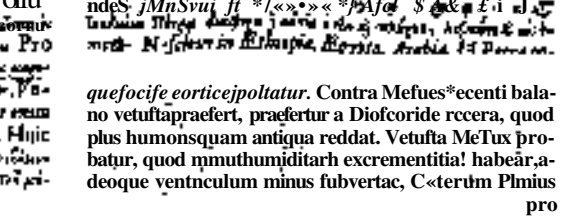

quefocife eorticejpoltatur. Contra Mefues*ecenti balano vetuftapraefert, praefertur a Diofcoride rccera, quod plus humonsquam antiqua reddat. Vetufta MeTux probatur, quod mmuthumiditarh excrementitia! habear,adeoque ventnculum minus fubvertac, C«terum Plmius pro

Glaus ungueataria Lobe!.

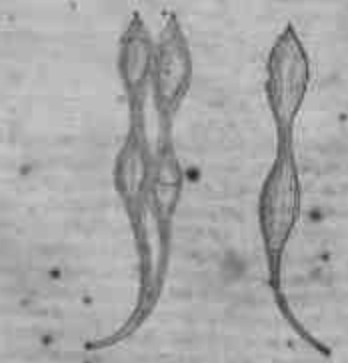

want. PtankoUJanm Tralliani, utc* ik, qu e M IJ. g. H*. 2. ubideptlmaegi, ***m*** **mc&tfn** amiJi.wJere feet

P*ca,Uwfiatipoiub*awr, agocroawntr. rerinw • n « c » B i p d h 4 U l

: **Indicium Mnes Arj** Myn)balanorum quinquire- quorwn notnina hoc verflcuiocontinentur barbaro.

• ***Citrinm,+tbulut,***

m Crscdnmm *ham m&xa tad-* tner,; profemw, cumiij ^^^.-,.v

f« vfr^,& barbiiri, Gramtnaocis prr«pt« non *iiat* initruiffl, boiuifific audiores wcjue oblcri'aiu«, **wqranrrt.aiilninwrti*e<if - --'•--••——— bdanTOcaWotribwi"** **ran** genera, n 1 Charitiooe 1 vodriuc fink ba**W**r**W**,fic**e**M**t**b**t**a**w**c**n**i**m** **i ^ a V ocmro gatiB frofcrtt. * GaBQharbjri tufent.Credidrratrir rew •! *thus bacona** ij w f, jnoqinore* dkiflii ri arbore. 1 **dA arbarc;ex quik.lndi icti rit^ra,cti(m acrrbusimrnaturiK, & adbiic adoJLlccns fruchjs pft.fdeofjue miilurn inle nuflfiiu: h;iberc, fed quixiifum cavitans rildimcntum , *ff-*irutumin nuckuin cxcipitns ; tcli^haiu arL*rct«indji quo ad incrc-fcar. & (nature It ere inclput, in cam (jmm Citriiutm rwminanc, cvadit. Chctiula ippdliu *myto-*baianusfic.cino Carina ad confumnutarn ma^tiitudtneid *ftrveaezil.* **ftniniquc opiniortra fallain, Hdaincfuc doeet Garcia^.** *Qjiin^ur, intpAt^fimt JnnrHJ frhammgnu-* * **M,** *{3.tjtieim*i>ts mtiens, tn Ytgioipbui ftxatmtatut* «»-*turn lemti wser fc tUfltrttthtit nafctttittit.* **Myrokilamw IiitU fiiVii^ra l'»dte iocolis, ut re fort idem Garcia*, «•** *xtmUit* **dtaatr. refttiriunbu* Or*tis birbaris /J*«*..**

Foliam ghndis un^acntaru.

Glass uagucDtaria Myrobalanus.

p » > . i'l-ifeemnmillud condo oamiu Gramma tic a. Tar-
''''> niLcr myrobalanonini genera rcccntrc , cit radi-
-ntaurci, pcrrordin). & fimilium', mcer piwi.i iiiiiw j * ^ Myri >lin!ani» liwJica Ch.iritoni JJIAI^P dicimr.
JTni«t Sf**⁵™ '"**'' <*i»iiT r#rarnia!e. (Trcmvroba-
S w i r " ^ ' gwdgfolia fabere falicB fimgatra.
TIHK C-l'mwi'"* eftmapnitaditiit.aliiu cnim unci.im,**
, autfofcam. Sjporc dlad-

finm area rftf u e **hi I**
om dUS , ^ S ^ r
yrohalaqgcnen aptuto Meltic, hiiqS>«I cr I
m in d rino K fafoo o S S
nm r tf S

profert folia. Frudtus lonptudine fefqumnczali lnrerdum eft craffitudme media & tumente parte digitali, utnmque m acutum definente; maequaliseft, quinque cmm antruh per longinidmem nanfeuntj rugoius eft, tenui cortice prawhrus, dura, fohda, compaCta came, & fem-nc conftans. Correx colorem habet citnnum, live flavum caro ex: citrino ad ruffian vergit.Intusiemcn habet albiim,angulofum,hgnofum,ialde durum, fcabrum, rueofum, fumra oblongum, corni iennne triplo, mterdum quadruplomajus, mtus oblongum, album, utrimq; mucronatum, nucleum tenui, palhdiq;curiculatedhim concluded, pmeonucleo forma guftuque non diffimilem. caro fapore ludae r^fpondet- Huic etiam Myrobalani gencri qumque has adfcnbit Mefues notas, I *n colo*V, mqfcit, *ut fint citnnimulta citnnttatis dechnantttad virtditateiv, &fint mfondere graves & denji*, 6£ *in confraBisfiiK invematurficut gummofitas, & utfint crafih & ut cortex eorumfitfptjjus , denfus > comfletlens ojjaparva.* Myrobalanos elige majores, quae maxim&fl^vaefive citnnae funt, minimfe autem rugote, folid*, crafflfc, deniae, & dum franguntur fplendente fubruffique carne, minoriq'ue feminē pr* gnantes , pondere drachmas duas & Supulum Suântcs. Chebula Avicenns J^dicitur, lK£^lfik«W velkabul. Chanton^G^cifquerecennonbus «&•*•• Incils *areica* ªPPellatur. Folia hujus perficae fimilia; frudtus ngura, carne, femine &nucleo ctfrinae myrobalano refpondet; nifi quod fit major, mollion, crafliore, ac minus fragilt carne conftans, colore tarn fons *cpam* intus niger, guftu citrinae aut Indae myrobalano fim>Iu *Laudavcrunty* mqiut Mefues, *ebebulos m qttatuorproprtetattbus; utfint craft*'*, *& quanto *crafitores tanto meltores*, *<3fintfitbnign dechnantes ad rubcdtnem, & fint graves %n pondere, citafubverfioms m aqua, i$ fint*

eandem & confimtlem facultatem obtmet quod empelit^ barbara voce appellatur, & qnod emphtsft vocatur. Rofimus *Af£>iy* capite citato nominat. w A^CAiy *ipMtfxn&9u{p{->BU f*! 4*aftSAy* quod E^^^T^I. vel *ipv^wi*; Ita enim apud Myrepfum paffli m dicitur, vel *'amx»eA*** ut Antidoto 24. Notat dodhff. Salmaf. in Lexico Iatnco *%tsit* vocari *t*v-

%p-*fiufkiTfyc,xiprnt4,n>yrobal*ᵉ*ahnomtne vuU go vocantur, mgra, flavajcifta, qua* 0 *emplit^a dicuntur.* 23#*;», quod pulvinans divifiontb. kiffa eft haec myrobalanus, db Indis *Amuale* appellatur, folns eft minutim incihs palmalongls, frndlus magmtudme belhnco cedit; nonnunquam un^er defertur, fed in fragmma divilus,

miWuras,qmbus cum maturuit dehifcens,in totidem partes dilabitur, qua: fingulae adhuc in binas partis digitis nndiqueunt, crafltudine medioCn, habitu contradto,& aliquantulū rueofo, colore cmereoaut fufco. Totusfructus iub commifluns fingulas cavitates habet, quarum veitigia in fragments apparent. Semen in medio lignoium, durum, paulo minus quamrotundum; colore fubrumim, xqUale,minim^ iU8;ofum, parvae rotundaeque avellan*^on, ie, fex anguhs & commiftuns compadilc,

jcorncetcdbf^ntus medulla conftttes.

Cum jam fub prxlio eflet Theoph dc liber hie irnprimereturquartus, fort^ incidi in hottu Farmefianu > libru,appnmfc do(ffu,audoreTobiaAldinoCrcfenate, in quobalam myrepfiiconē,quam appmeere curavi,inveni. Ipfius plant* defcriptionē hiculentcr idem Aldinus tradidit, enjus verba fubjicereplacmt. *Nuci^wqutt,* quamGrxci^Ar.M^.^,^, feu Balanum Myrepficam, Latinil glandem Vngucntanam d,cunt,riiniusvero Myrobafanum, id eft, odoratam Glandem, Arabes icnptoresBdn, ieu pranum Almefus, Hifpani Aiellanam Indicam, Romani Bend, nuncplanrnm in Famefianohor\\)vivere demonftraturi fitmus. Exccntems Glandisunguennn^ufualis, &vul^ansapnd noftros Myropolas fiu&ibus, quifatis ucencesmihi videbantur IlluftrifT. & ReverendiffT. D. D. meo in maxima copiaablatis, quos e^penui di gratia terrx coinmiferam,umca tantutn enaca eft planta anno idig. qug in hunc ufque perdui at annum. cujus frudhis quami is noftris Myropohs & pnguentanis ac plebi fint noti & vnlgars ; planta tamen l^nota eft & hue ufque i ncmine ex noftris Bonmcis in Iralia wfa, nequeexculta, quodfciam, ullibnnknropa : unjmo facies, & figura admodum dubn & controverfa eft inter (unplicium (enptores. Obidejusad vivum piftam Iconem &exadam hiftonam rei Herbanae ftudiofis non mgratam futuram fpero Quamvis enim Veronenfis Pona montem Baldum pere^nnans novella? arbons pidam fi^uram *t* Creta a Bello tranfmiffam vident, & in lucetn edident; quia tamen recens, juvenis ac novclla admodum planta pineitur 8cdivcrfa ab adultio* re,& quod magis eft, fine ullis notis , ideo nos alacnter hiftonam, atq; Iconem noftram proponemus. Pnkhoanno exort^ plantaquatuor, vel quinque a radice furculos emifir, quos uno ranrutn rehAo Ioannes horticuftosadmodum dihgens a^ftuht. Rehdrus lurcusofto vel decem tantutr) folia emifit ramofa, qu'bus lnerantaliafoliaHelionopn folusfimilia,utctiamapud Ponamfpedtantur, rotun^ioraquammyrto, necacuminata, led fubalbida. Adventantehyemefoholapri-modecideruntomnia, & remanfer^ folia ramofa, qux etiam tota fimul poftea cecidere. Tandem rcmanfit medius cauliculus femipalmi altitudine , qui deinde hyeme pernt. Secundoannoaradicegerminavit, & in palmi altitudmem caulis mucus excrevit. Hyeme tamen cecidere eodem modo pnmo foliola,deinde ramofa folia, poftremo etiam cauliculus perut. Hoc tandemanno *1622.* in humanam crevit altitudinem, 5c fpero fore ut caulus viyat hac hyeme, Robuftns enim achgnofusvidetur. i^adice unicus eft ftoloundique folns inordinate ortis l^^s. ^rimo autcm afpedtu plantaevifam diceres efle Gei^gm: fed prrecipue Autumno. Decidentibus enim foholis, remanent folia ramofa, ob id quadam Geniftsc facie. Qua5 quidem fo- La v identur efle rami ipfius arbufculae. "Et multi fuere apud nos quunducme quirenr, ut crederent totam lllam tenuium virgarum, v eluti paucorurn coneenem (furfum enim fpedtanr) effe unicum folium; fed torum iftius plants folium tale eft. A parte aua cauh haeremin longitudme virgulam habet lentam flexibilem, rominidam ac tenuiflimam velnti parvum juncum, vel Gemftae famum, fed dimidio tenuioretn, quse cubitu ftperat; & in futnmo magis tenuis, & acuminatd fir. Ab hac prodeunt alati rami, feu alia: terues *viro;x* fimiles, palmo longiores, valdc>^^r fe diftantes; *bmx* tamen femper,& ordinataequatuor vel quinq; pro latere,que panter definunt in caprilaceam tenmtate. Hoc tottim ramofum eft fohii. At ramufcuhs his plurimainfunt foliola mirti forma, fed non acumin?ta,nec dura, nee He-

femper nnmero, naagninTdinc inaeqiialia, atque etiam forma. Quō enim magis foliola ad ramufculoru fummitatesaccedūt,eominorafiunt;itaut tandemoblonga admodum, & rcni'iafinr, Polieoni vulo;ans rnagnitudine, ^cfigura Ar muti fo^a ; Pohi>oni folns ccrtfe valdfc diftant: nlu tamen fpedtatur foliola. Tandem ifta foliola iram/norantur in ulcimnsfoliis,qux mmirtu Decembn menfe (frmnriir, ut fpedVare tantumfit virpofa folia fineulhs iolmhs,& ira Decembn menfe c>-enift^ aflumunrur. Plamc nartque no\elljef$_{lon}$desfine foliohs prodeunr;veruftiora autē folia quibns decidere foliola ipfa ramofa tantum apparent, Diumultumque difpiitavimus cum noftro horti euftodc, & ahisBotantcis qui ramofum folmrfi, non folium, fed verum plan-*tx* ramum efle volchant. Quibus me pnmo oppofwi.Theoph. verbw lib 3. de hift. plant, can. %. uV de

" fainbuco loquitur, quam folia haberc dixit, lauro aemula: Deinde f ubito defluit id totum fimul, & hinc "unum folium totum efTe ratione putavens. Pariter "enim nos unum folium diccmus totam lllam virgo- fam congenem foholis ornatam. Quamvis enim fo- hola pnmo per fe decidant , ob quod vidcn pof- "fent.diftinfta. tamen deinde etiam cadit totum fi- mul folium ramofum. Quod fi verè ramus effer, non decideret ex fc. In nulla fiquidem plafcta ramu- "hex iecadunr, fed fola folia. Secundoibliaiftara- mo(a oninia inter fe funt fimilia & fupenoia funt majorainferioribus: atverðrami inter fe diVene lo- "lent, & infenoresac antiquiores efle lolent Temper copiofiores ac majores. lemo ab exortu nofcitur. "Nam hoc ramofum folium totum fimul &femelef- formatumaplantaor.tui , pnmo rubens, indeviref- **cens, deinde nihil Priori tormae non additur, nifima- gnitudo, quod crcfcit; fii e nullum aliud germen echr, ut iolent alu rami, mde foliofa paulatim gignuntur,fed ** cum totis ramufculis. Ergo non verus ramus, fed fo- humunicum. Quarto viri>ularum fummitates in ca* "pillaceam tenuit^tem deffinunt, Sccacumina clarede monftrant ultro non poile germen produci ^enui- nor^m^ramorum moie : ftatim enim iutamitates te- "nutflimae keduntur, & pereunt. Noo ergo ramus, " fed folium. Radix crafla eft, Napi quodammodo fi- " mihtudine, ab extra nigra, pauas radicuhs Flores 5c " recent is fmdtus notas alias dabimus, fiplanta produ- "xerit, nee non fi utam plantas $c nobis omnipotens "Deus proro<>are dignabitur. Ha&enus noftrse verse plantae hiftoinm cnar,ravimus ; nunc hbet Antiquio- "rnm de GUnoe uneuentana dula recenfere &. libra- re. *Circa natale folum* , lcribit Diofcondes ; *nafcitui "in Aetbtopia, Aeg pto Arabia*, &? *Petreafucusludxam* "Iheoph. libr. 4. cap. 2. *Suntin Acgypto arbores ut* ** *Glans*, £7 *aha qitadum, qu d peregnnart omnmo ne- "queunt.* Plinius vero libr. 12. cap. 21. *Myrobalanum "Troglo'idu* , © *Thebaiit & Arabia, quod ludaam ab " Aeiypto diftcrmtnat•, commune eft.* Deinde oftendit dif- ferenuas inter Arabicutn feu Syripcum , feu ex Petra op] ido, & TroglocTiucu n, feu Aethiopicum, &: The- " baicam , feu Aegyptiacum. Qi^a *Ci* vera funt, miraii fubit, qu^mouo nunc BaJam aibor in Acgypto effe "deficfu. Nam diJf^ennh\'mus rlantarum Aegypna- «rum obfeivator P. Alpmus in iEgypto nee arbores, nee fruA is apparet obiei va(Te,cum de Ben, feu balano hacnihililrnient. Forte *vt* dcperdita Balanus, ita alias exortas *ut* caifia puf^atrix^ Tamanndi, Bobbab: nunc in iEcjypto copiofa?, Dioftraridi vero, qui in /£- gypto vixit, lgnotse. J?&d Pcr^s Bellonius fuarum ob- fer^ ati. lib. 2. cap. (Ji^fCope montem Syna* fe vidiffc teftatur. *Itype dcinde confeenfa (*inquit j *Balammyre- pficac arbores Inter faxa provcme/ites confpeximus Betu- * U magnitudine*; *Jimtltbufquc ramis; caudice etiam can- "dido* , *ut procul mtuentcs Bctulam effe exiftimanrnus. "Pbaragon incoLv*, *ejusfruBus dihgenter Itfunt & ex " tlhs multum olet exprtmttnt. Vt autcm tftam arbor em " obfervaremus*, *ocafionemnobis frabutt ejus fumen cum "futsJlhqttts trtgoms ab tncola Arabe in acervum conge- "fium apud pagum.* Sed forte Bellonius non vidit plan- " \x folia perhrfta, fed ramofa tantum. NamDetu- "\x folia , nee noftra, nee antiquorum Mirobalanus " habct. Vir-G;ofa rutem t\ flcxihs eft Betula, corbium fix)rtis apta atque fco^is, ^Srtè non dnfimilis fa- *cie balano ob virgulr^ plunmas dum decidere fo- hola. Monardcs autcm cap. £7. fenbit ; in infula S. Dqmimci quoddam genus avcllarue rcperin, quo fe Indi famiLancer pi-r^ant, & eflc Ben magnum vul- *?i. Quod etiam frmi: Cefuli mus dc plantis libr. 2. cap. d.T. Noftia autcm arbor cum fit Ben vulga- "cre» f ♂n^ eri€ avellana pur^atnx, ScBenmao-num ^exfententiaMcviardjs. Orca magn.rudmem Thco- «Cbrafta3 4- *dd* hilV. plant, cap. 2. *Glans* (inquit) *fru&unomen accept , tlitfa, magnaque. Arbor eft, ^verum no refta , fid contorta* ; *watencs valida, 11 tam a all *<iuam<d navigt* peiconmoda Diofcondcs *w°m*u** (an) *eft arbous MmcJfiwl**. Hie Matmoi-is alu diffentire fent.ences Diofcoridcm & Theophraft ubitant , nut m Iheophrafti ant Diosc ^ fcoridc *pro ***** aunnDlo *fiVfa*91i9* legitnr. Nam in utroque

"nnhinlla videtur oppofino : biofa2.dcscompaiat arborem hanc Miricae arbori, id eft, ejus magnitu- " dim, & form* , non ejus fohs. Nam matenis va- * hda dicitur & contorta, ut Tamanci. Sic Encam cC Mincse fim^lcm dixit, mtelhgens quod fit arbor fru- " dicofa codem modo. Sacpe enim Diofcondes ar- " boream for mam uni comparat , altert veio folia. " *Pbdenda* (inquit) *arbos eft ligustn magniHtdtne, fo- his olea :* £? *Stcomorus arbor eft magnafico fimihs*, *fo* " *Ins mon*, *($c.* Sed quaefo cum fenbit, *Arbutus ar- bor eft coton* * *malo non diflimiln,* ubi eft fimilitu- " do? in frudu, in foLis? Nequaquam ; in fola ar- " bons figura, & magnitudine. Sic lgitur glandis un- " guentanae arbor Tamarifco magnituciine , & figu- " ra, non folns a/Timilabitur. Ita Bellonius magnitu- ^* dinem, *8c* ramos Betulas tnbuit non folm. De Iblns ** aha quosftio eft. Nam diiTidere videntur audores, " rtinius libr. 12. cap/21. *Indicatur &glandcm effe ar- cc horns Heltotropio , quam dicemus inter herbas , fimilt* " *folio.*Theo^hraftus vero: *Foliumeifimile atque mirto* A *oblongius tamen.* Ego qui modo in manu mea veram, <c vivamque habeoplantam,quamnec Theophraftus,nec 4C Phnius YJ^runt, non miror diverfis aflimilan plantis " ab auaorit>ns,& quandoq; ineptè.In hac tamen plan- 4< td ab antiquis didta fimil'tudo fpedan , c*on in toto c folio,fed m foliohs deber. Hehotropio quidem Diofc.^ folium fere rotundum eft, mirto vero oblongius. At^* ex fheophrafti Balan folium etiam oblongius mirto. <c Unde diiTimihus a rotundo Heliotropn. Nos denique ** diximus folium adeffe pek^oni. Quac lgitur diverfi- 'c tas 8c difTcnfio eft lfta ? Refpondeo nullum **>*'*<&'' " abliarfcnb : ramofarum eoqo fronJmm fruaofa, oc " rotim.Jubra lunc, Helkarrnpn ampula ; pcalcriora pcu- " Latior cxpanfcatur , &c obJongiora fructu fungc ; ma demque lpfiiTima peligoni folia udentur. Nul- * ta lgitur diflenfio inter antiquos. Sed inter recen- cc* tiores poffet adeffe aliqua diScultas. Nam Ovie- " dus in hift. Ind. libr. 10. cap. 4. agensde Indorwm. iC Avellanapurgatnce, fenbit, non excrefcere altitudi- " nem duorum homi^jLim & folns adeffe canabis. E- " go quidem crederem hunc aeqiuvocafle , & quam- " vis Avellanam purgatneem fuam effe Ben thvent <c apudquofdam Medicos effe forte Ricinum, non Ben" verum. Et de hujus ufu plura refert iegenda. Do- f< dtiiiimusCefa^inusBalanumPlinii folio" I lehorropii "" ccnfint forte e(Te Caftaneas, Pqumas didas ob fo- " ha Pentaphilli majora , Ricini magmtudine. Sed " per Hel'otropmm Ccfa,Jpinus mtellexit Ricinum; Ph- <e nius vero herbam Heliotropium voluit. Lilac Mat- " thioh non effe Glandis ungucntanae plantani, fans cui" ** que notum ; cum Roma* fit frequentiffima planta <c obflores gratos. Dicirnr vulgro Sirmo-a cerulea fil" Rura Arbons Ben, quam exhibet A. Mannusin-Mul cc feum, quam Sixit recerifle à P. Antonio Michelio " fine defcriptione eft. Unde nihil dici poteft. Videtur <c tamen ahquomodo cum noftra convemre, fed à pi- " cftore malè fuifTe depidtam, Horum fruAuum ufus <c in Medicina nullus apud nos eft, quamvis annqm pur- (c gare per utramque partem tradidennt , & lncfts cc in ufu fit ut referi Monardes , Sed affirmare equi- cf dem non aufim,an Ricenum volucrit. Nimis enim ve- " hementiafcnfOleumautem expreffum turn eo quod- cC vetuftate rancorem non fentiat commumtcr uneuen- cc taniseftin ufu, turn etiam quia fine odore,facJe alie- ci nos fufciPit, odorem antem oleo tnbuunt noftri Miro- <c poise, ut Mefues docet de rofaceo conficicndo. " «

ptusTheoph. codex. Plm. libr. 3. cap. * *At i r cuctinmagntbonorepalmtfimilts. Ualh'm* antiquwS dicibus legitur, *at e diver fo emus in magno honore* ScrK apud Th^ophraftum,r * ***ifr» *>**% *Ad^SZ rJcpw** *quod cuctvocatur^gnomhonoleft fimihs* Supra ^. A-#.^ *excelled, fretiofum, pr<eftans,figmficare* notavi, Vide infra cap. de cinnamomo cofto aL hoc ^^auOon Penph mans mbri. i ipot,^ A *i %&&& turArabtcalmgua, &fubl,gactil0 t* ÿ»/i»w«««.'''i' corngunt *tpiMo, us'*''''''*- oupra cap. de palma x&»« &

r« W? 5Cn''?i!nr''S>Iyer' *l''od in hracht*riorum

Haccontaminata; & dcpravata. In AkUjgc BaCfcripnim eft5 ***''w 3 ^ & *** ''•# ••'•'•* *& * *** ^ w06-*m.* Scribe. *Folio ficut et am palm*, ad uffofihum nexus utuntur.* Script Doffiff. vuydoram, «\n<p>««legendum ^ &*, quod non intellcxft librarius, qui utranique vocem m textuifl rcccpir, ac codicem depravatum,iria£Js corruptum reddidit. ^gcndum quo dixi modo, ejPlinip probatur. *Quando*, inquit, *Qfjusfolns utuntur ad tcxttlia.* tAs^o'w^wwmcminit Strabolib. 17. *£ m jyvtn* 3 'shi'/ft*** Mytvlieity \<n tefiavTvios ofM* %% cr%winis i Qoiuxiws. Item cucina text a mgyftiaca e ftirfe quadam conficiuntur,junccis($palmaceisfimilia.* In MS. cod. legitur ineptiifime IP&JJKXIM. Corrigunt ^ *m* wix***; idque quia ica Hefychius,>(sW \/ *AifairU <p*m*t»* o&£?,*y&' m mvfyiyp'u* ČM w QriMw %$ fovtydv mem > typpwS* $UpM* cap!de palmis Hefych. duas arborcs confundere *$w & t$\%* dixi.w? /Ethiopica arbor palmifera. Vide cap. #. hb. 2. wfo, ex qiiatextiha iiunt,£gyptia arbor,ut hoc cap. docet Theophraftus.

K«^, 4 UU, &c Plinius. **b™ fnagnitUdo, qua mnumimplcat, colorfu&us, cbmrmndabilts fucco exauitw iulcù* tffit^V, *fulvum* vcrtic. *rc&msfubfute,:,* vcl, *ad fulvum verged*, dixiflet. *Mk* proprie color flavus, luteus. Botaniis non raro raffus, ut cap. denardo, aliifq; locisabunde probatur. Ruffus, fulvufque colorcs vicini. Legit quoque Plinius, *%vti* ^ OKJ OŪJ^ */?*>»&*£'<0. **uW ad inftar palmae, nee «j &w*fiy ^ttm.lAztcnc.* etiam conftat fungofa & ferulacca, Tndica deniqne arbor, qnsr *vftot.*- Mal^ in Aid. cod. Icgitur, jg w « n ^ «*;• Nemo non videt fenbendum iš ^«'A«.

OW «3p^'w 4J Awif a ^«»<|. Plinius aliter legifle videtur. *Lignum* inquit, intusgranie, firmaque duritia*, e* *fuovelaresdetornantannuhs. In eo nucleus dulcis*, 4na iw WJ.«^ *;jiccatus durefcit ad infinituwjit mndi non pcffityntfiplunbusdiebUsmaceratus.* Fruituauntiis liabcre lignum firmae dnritix, non tradit Grjccuffludor, fed arbocis lignum denfmp, & carnofum ^ cylumque crifpum admodumeffcac duruti^ Kfcc Grxcus audlor ex ligno annulos tbrnari fcribit, fed ex nucleo fieri uncinos. Lego enim *x&wn*, non x ^ w ? ? ut j n Aid. & Baf. habetur codicc..«e4W ^fi/^^wir ftragulorū unuiv vel "annuli. v-^v; w^«5w*^ii,n«w*t«J5A«3iwiiA W> vcri i t> *velares annuf*-/w.DoaifT. ^iri pro v,e]wes legunc vcrficolorcs«x Theophrafto. Utraque ledtio admitti poteft, fed vul^ata vcrifimilior.^px Awre*h«f redlius ad ^(i«*ft«,meo judicia refertur,quam ad x&i^y>. ut fit fenfus, annulosdcrornan ex nudcocoucino , quibus in verficolonbus ftraguhs u tuntur. *Seqwurjuccatus durefcit* Hsec aliundc quam ex Thcoph.haufir, apud qucm tale nihil legcreeft.

K.ajtiyt^i'n^imj. Plinius. *Matcrics crifptbrts elegantta, ($ ob id Pujkzrattfima.* Imperfe&e, ur ^let, hunc *hi* cum reddiditPlinius, & partemomifit. -^quodPerfis fcratuifima tucina matcrics? Debncrat dicere, gfatifilirru ad leaorum pdk<s conficiendos.Falluntur qui coifci putdht arborem Indicam, qimin vulco coccon vocant. Frudtustriplo, quadruplo major, qnam iVadit Theophraftus nee rotundus, congeftus etiam inftar palmar, neutiquam difcretus. Ne<?unqnam oblitns fniflet deicnlwe Ijic©-phraftusaquam, quamin^continetfuaviffimam. ^y

CAP. III.

Defpina ,quotquot,eju&generd. Item de pruno, 6 arboris magnitudine circa Memphim*

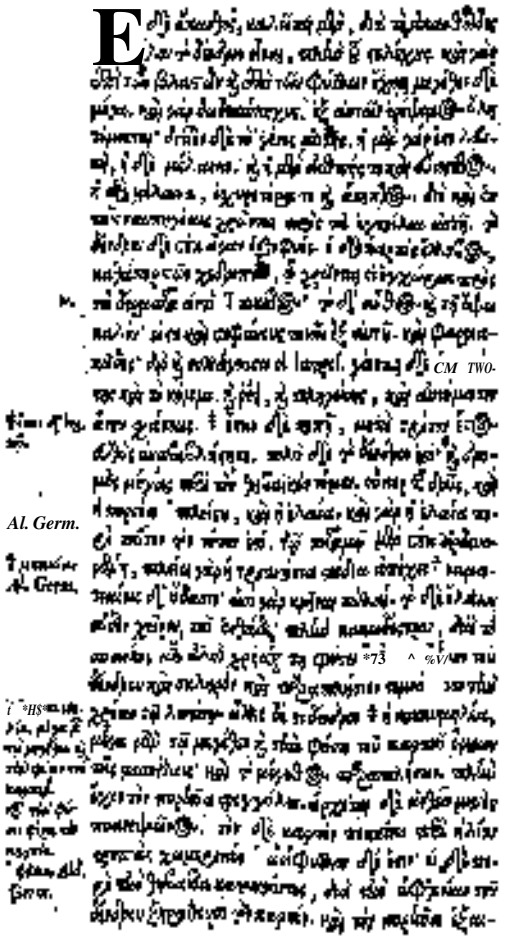

Spina ex eo nomen accepip, quod tota arbos ncu - leis horrct, excepto caudice- Nam & fnper gcrmina foliiqye[k] aculeos gerit: r^agnitu^ine excellit. Marcrics quippe duodenorum cubitorum. Tedisidonealtfditur. Ejus duo genera funt. QUKdam enim Candida, quardam nigra: & altera imbecillis') facilequepcfiKfcens: fiigraautem robuftior, atqne incorrupta. Ob'iA^p navium fabric,a ad coftas •entrifque compagineS ea bwntur. Erecla non valdcaflurgir. Fruftusin filiqua,modo lcguminiim> quo incolae coria pcrficiunt ,vice galla:. Flos ^C pulcher afpeftu, ut coronas ex eo ijicercnt: & medicamentis pcrutilis, qua decaufacolligih mçdicisfolet. • Fit & gummiexca. quodmanatfurrj^v^ arborepercufla, turn fpontc, fine ulla fiffura. cum [e]*** iulrem exfa fuefit, anno tertio firotinus rcfurgit. Copia .hujus arboris large habetur, & Fylva ingens circa agrum Thebanum eft , ubi.& robur, & tperfea & olea quoqye eo.loco emigrat: non ^ quis fluyii riguo (QiJLt enim plos, quam trccentis ftadiis) fed fuis iontibus, qui circa cum .tra, *eo'locoetwn* dum pcrmulticxiliunt. Oleum nihilodercrius hoc *repmtur.* noftrate habetur, nifi quod detenus olet, auoniam *nee aquts* natpra fale i'aro utatur. Mnteries arboris dura: *fcfluvn tm-*cxSj colorcmceltisutiqucreprafcntat. Alia qua:-^^»^/«-i:=2:s5hsgRfflRKg]«te?:iBrigniS nBgBfflriiss ???: *Mil* ftuflum ferens natiiw , &^iiOTutudinc mefpilis *ZTfimi* proxipum , nifi qudB rorondüAuclcum Rabet. *centis fta-*Florere incipit menfc t Iulio. Truftum * circa A * brumam perficit, ncc folia dunittir. O circa AM. agrum Thebanum colunt propterarboris copiain; ftudumjiccant,lignoquc exernptotyndun*, 1 cffcfque ignem. Nalitur peculiaris quidam *mte-jitt'sjma.* ria circaMcmphimnon«tolii%, vci ramjs^.vci to,tofl«W. *' circafolftitwipbynalentAtttrumrcdiit.* + ,,, *mapsM6fi;^T'S''Ht,*

«tetim&rmqn rehpirumtHftar nth! pecubare hakijedftcfria iui~

() c j pforai.»

aon
Kou$u$isiWcuT$£ri<pfiav7m£oitoutiuiixli-

*aaitfy**ww0i/»* *oyumkn ®curk* «ru *ptn met*

tSf/tt, codex Gcrtyeol U7m^\vii-

CottSl.Get. cdd. oiaziiH.

Tut
yjpp

ruv !

aTM

crnn

t *Al Germ*

* A\r\mw

fortkn , Gnl affectkione, quae
accidit. Quippe faces ejus
licabus non
reuinoou;, foha quafi ^ hcbetata cortcidere ,
tempore aliquo poft revivtfcere, ^irfufquevirere affirmant. Atque propria quidem ejus region^ tan^tam fi quis arbores, auf fruticcs dicat, inligni haec affignaiftur. Namdciis, cpe in fluvio, acque paludibus extaa|, poftea diflcremus, cum de reliquis etiam aquatihbus vcpba facicmus. Omnes autcm hujufmodi arborts fuis locis magnxji turn lom>itudine, turn craflitudine affurgunt. IP - qud cir?a Memphim , arborertvianta magriitudi*m* eflc ferunt ,*ut tres homines nequeant ejus tor ple&i caudicem. Cujus etiam materia caefa com* woda opeybus eft ? admodum enim fpiffa > colo-rctae celtis arboris eft. In Africa vero celtis plu-^/wie rima, optimaque gignitur, iwc non & pahurus:^. qun &c:\Hofdam partibus , ut Naftmonico a - 1 ^ ^ro , &Ipud Ammonem , • abcriqw? criftfc. In j j j j j Cyrencnfi aiftem cupreffus, oleaque optime prodeunt. Qleumqueplurimumfit, Sed omnium maxhne peculiare lafepitium eft. t Nam id quoqifc copiofonl ea regio profcrt , odorequc mute.

afficituu

IULlB CiESA^IS SCALI9EJ!tI ANIMADVER5IONE/S;

H' JltA. Corrextrc 6pfme\ i <$££&. Iheodorus male difiunxtt. Eorn% na/naut cafut eft ukimnm, qu& pint propofitafupra.*

Sic (3 apud Athenaumm 8uin\ rw7K< ¢# W ^ f ^ ,; ^'^cu Thcodorus,* fit & gumma ex ea. *bubtihus ejfet ajpquutmfic.* Grgmtiir ex ea, etianr id, qu8d gummi vocant. N*w f4wet/J J«^/J» *kebryma cencreta, gumma eft: hujtis tamen lacbrymapecuhan nornine in multu medicomm libnsfic appellatm : Ki,upl Plintus optimi quid fit, doce t • Arabicum vocant vulgo, quta ex A'' lexandria Arabic9merces convebuntur* Lege %nnus: noti autem%9tut. Feftivaoratio tTurcfyww, ^ T ^ W C T ^ e&-% dvt&JwKi. lempore indefinite, tow lempus finttum f£ certum *h£x*<ftKU Qwtres:trefnetoiosannosfileat%nec germtnety an fntereagertimet ? l<i''**>o autem anno reponat fyftinam magnnudmem. vefa ~ljha noftra cedua.*

Kaf i yn^ict T&iKTi. Tfawru omifit,* T^WTJJ. *Sicutfa) fra^(3 mali locutus eft.* Olea, *inquit,* eo loco emigrate *Verum hocmonmmusahbi. .]*

** Aiil 7B axrettitis dtaiwify* Pone in codice Tbeodori,* file* £'** *HSH' H5G&V Titiw ? x*& ´P^i djw\u>w» Mirtficuw It* IS deme* fole. *Oleum fieri ex oltvdfale afperfa,jam pervuU haiium\ qui ne/ia&i &wiw agnovefit. Tbeodorus, omtfit: ($ gatnm eft apud autores. Sed quid cslfiyQum? Apud lEgy- legit, totililtfit d\$v>n Nefitoan legam, X%M$& , undc -ftios,n&turajtt* rarum ejfe ufumfalts* #n ob calorem, atqu* oleum, quod Cyprmum vocat JPttfcondt*.*

*ficcitatem * Nam ipfifuntfiticulofi: quare i dium, quam fahs incommoduyt*
, \A^« J\J Cum initiumhtij us wapitis itain'fcnbendum'curwmus:* Dtf *ArbonbusEgyptus^non abfcidimushancpattern a jupenore uantetfinonerat mter^ capita propofita. Verum uh dicebat^, ¾W&®*, /3%A«>(^ ^ higcri*. His poskemn vocibusfatecomprebendatur. AU-$nd antemplabere fuper Mjr^balamr emblicis, modf, cum leges hac. mtdta emm contemunt, i (pvfot*. non Qmu* ^ * oih/t* <D M^.Tfewdorf/^Nafcitur pecuharis materia. Le\n igitur\ VAUM* , proba & ufitafa vocc. "Qaartp ddeuJM^t^ Tbeodorus,* heberata. *legit tgitur jtmp&v"W** vcriim[0fus durio/: bebetan enim eft attem amtttere, lege dpca/^^u** Obfic^aca^ obArefo* *Harratjro miraculo afud Memffom arboremfuiffe^cu* jus ambitus trium homtnum complexum expelevertK In Hhetts, &* N(?ricj/, *ad cum modwnplurimas vidimus: ma* ores etiam aliquot*

** HSH' H5G&V Titiw ? x*& ´P^i djw\u>w» Mirtficuw It* haiium\ qui ne/ia&i &wiw agnovefit. Tbeodorus, omtfit: ($ legit, totililtfit d\$v>n Nefitoan legam, X%M$& , undc oleum, quod Cyprmum vocat JPttfcondt*.*

ROBERTI CONSTANTiNt ANNOTAtIONES.

*H'f ^ ' ^ - ** *fi<I«*ab ipfovoeatur * lib. 9- cap. ^ Spina&gfpnaPUn. hb.* 13.

Diofcondts, acaciapjtor qUdadfartgnota. Attera Qappa doctajam multn cognita.*

• 'E£ ZWT£U lego J| auiis T« *nfufttt Adiitkt atticitlus M*

**bx,l» oftendit. Et bic mfignis loctls ad probandum* T» *nip/a fer antonomafiam pofiturp, gummi acacia five fpma SLgy-*

***figntficare. Sed (3 tjle clanor apud tpfum Tbeophrdsl.*

''V^j^yhikit. Galenusautemwupdefimt 7. *hb.fimpl.*

iV ''imtwcrfum<p^e> 9^n* «^2f • Hw *vero acacitgum* mi ^abicum,sc^jmcm^Matcellus Empemcus gum-*

**°gummi Arabico in offidnu vcndintr, alut-*

*Tefurgit.Hocadnotavi,ncquitpolttiorislingu<*rti&orexifli* marehiJr P\nim fcribendu.* HAi^. *repttue irtoim.* K«x^u-*)<U,baceJKprunusAegyptia-Phn.l.i^cio.cujusfructus nonefi%>v'n?**etftfGaleM,quiqufirunda'MyrQbaLnH5flavus vocant.* Now *wi quod dfcat«'*• ii it,at mwi mexcufabifo mil£facit.Natahb*quideconvemunt, (Smqifa re praetereay rLi Qv<nv. Manca oratto: deeft* f x ^ , *Vulp comparare* cUtn *mefpili potno: food reft) animadvertit Phmuu*

MC h<ec trance Plmius lignum, *mquit* in porno frrande.,, *Atfeqnd turMpnumhaberehgnumgrande.quoA fi i dixerim); mento ndeas elocutions magigue reitneptias.*

Aiw*Aa. ego iQwHunfy* ajimuto. Sedfi ctoamdeat «'-4*W\wifr*,fuofenjufruatttr, qn, acuttor exho$loae-*fiomnr, *fi tntclhgat \ol*

facitur: nee urgenia verba, Jed commode exponenda. Hoc poftrema parttcuta yl^. Hi nttv. vera leilio ejl Imu Sic cnim wlunt, lapfisfolits alia renafct acfubftituu 'flaunt &c Sic cmendo, U* &» i, & «W « ^, *fubshtuo <i7ni%m, fublata* *laferpttu liquor dicitur, ut oftendttur m Lexico Crtfp iH vocez<Api*>* :

IOANNIS BODiEI A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS-

H[1] *ft awS®**. Ivlalfc in Aldino codice legitur, *i o\i«.* A ^ S © - vox generahs admodum; plures eo nomine gaudent plant*. Omnes quippe qua: fpinis munitx funt hoc nomen audiunt. Hoc capite Theophraftus *uxLA* de^gyptia agit fpina, qua: *h* nonnulhs cum Arabica fpina herba, (qua?etiam **KO»§(&* Aiyuvnec*dicitur) confundi folet. Errandioccafionem praebuit JEtius & Plin. ^tius lib. I. ubi ait. *"Atyijit Aiyoirriot &K TuvTys *i CI^KU tyTuntdjei-* [illegible] *w'^t$ Ifya* &KV) tptyvffufijix HS ouhlw otyu. Spma Mgyptia ex qua acacia praparatur, adftnngendi SSficcandi vim habti, quare&fluxinmultebriprodtfty&ulcerafedisinflataad ctcatrtcemperducit.* Poftremum Galenus de fpina Arabica,prms de /Egyptia hbr. *6*. fimpl. ubi Arabicam acanthum, etiam ^gyptiam vocari docet. *'AKK*$<&* AiyvTr-ri*^ htoi ft 'Aptfi&tclui otoftufyvtnv. iomt ft jm(* [illegible] T^ i^oit K: cw «« ^> *4"« qu« non parum corrupta funt. Scribe ex Aetio, *w ™ w$ ify&npQvnlify* eis 0**1* £yu TU ban*, ^8»6*«w,&c. *Spma HLgyptia,, qutdam Arabicam want ifimthsautcm tftfpmaafo* noftrati, — i$ ulcer a fedts tnflata ad acatneemperduett, medtocrem habens iS non moleftam adftnttionem.* Acacia ex arbore quae acanthus colligityr, fpina Arabica herba ex carduorii genere eft. Q∂od vel ex eo apparet, quod fpinae comparet albsc Gal«nus, quae cardui ipecie*, & inter carduosrecenfetur a Diofcoride hbr. 3. cap. if. ubi carduorum hiftonam rradtat. *'Ai&tfy* inquit, *'Agpuxi \tna*s Qvoias* ^x«rjl A<QC? *itiylvSleiftti, wQwvu £ &*piH>uou.Sptna Arabtca naturafptna alhe fimilts ejjecreditur, adftrwgit (3 exficcat* Carduus igitur Arabica fpina. Miror magnos medicos fenbere, inDodlilf. fuis lucubrationibus. *«*cu%A\y,K4*fivcAty-&*%frunxeSl, qut, ut ait Diofcorides , fpina albafimths <Jfe credttur,valdcjiccat & adfirtn^t, ($p* Nufquam tradidit Diofcorides fpinam Arabicam effe fruticem : inter aculeatas herbas, & carduos earn defcnbit. Vnde facile colligere licet, cong-enere carduis effe ftatuendam. VA«-»w effe fenpferunt, quod rhamnus, quaj *Jwfy* *<</*}, foina alba etiam dicitur, frutex fit; cum aliaiH fpinam albam intelligat Diofcorides. Necimmunis, utdixi, ab errore Plimus. Libro enim 24. cap. 12. haec tradit; *Spma Arabic* laudes %n odor urn loco diximus. qua proprte Arabica diciturfpmatnodora.* Prxterealib.i2..i;. 14- & If. ubi de ^doratis exoticiique aqjit, /Egypti* tantum meminit fpina?, cjufijue laudes perftrtngit. In eodem etiam errore repenomajrm nommisBotamcum hbr. i.denat. ftirp. cap,l^ V ubi de acacia agens, *Spmam, mquk,porro Egyptian* funt qui* G? *Arabicam vocarunt, ut Diofcorides^ Galenus* Cerrt Galenusquide fpinam Ajrabicam^gyptiam vocari tradit; fed ex ea Aegyptia fpina, acaciam colligi, nufguam tradidit. Quin etiam ut ab Aegyptia ipina diver (am doceret,addtdit,fimilem effe fpinæ albae noftrati. Nihil facit, quod m lemmate apud I^ofcoridem additum eft, *A&QiKAidwfys*) AiyoTrTicce.* Arabica fpina, quae inter cardaos numeran debet, etiam Aegyptia dicipoteft, dicitur cft,c[uod tarn in Aegypto, quam AraKa nafcatur. Putaquo^inconfinioArat)i2eScAegyptinafceretur,hinc aliis Arabica, ahis Aegyptia appellata fuit. Ex hac ramen non colhgebatur acacia, veriim e*c **w$* Al yuvrix* arbore^vel arbore fru&icofa.

[Y] *Aw£fr* >^A«af *M* ^ 4;. Our [illegible] pa dicaturdocet, nehipe *h*-ri tiK^fihs* ^» ''''«*l, I**0* *<>***r-bos aculeis horreat.* «Vto» ergo ©% *r w* *K* fid eft *T$ ofa-m-D£fyiv*, live potius [illegible] *qttodfpwts valde punjr,i* [illegible] Theoph. hb. 9. cap. I. [illegible] Herodotus in Enterpe [illegible] *weraferuntjaRxfunt ex acantha.qua forma fimilu eft h^ *oCynnao,cujusU:brymaefl, quodvummivocatur.* Simiiem effe Cyrenceo loto, paruni rit venfimilc, ut ex utriufque cleicnptione nalam fiet, nifi forti placeat,urramqn arborem fruricofim, 8c hnmilem. Straboni etiam «a,'»9» dicitur lib. IT. Geoo-ra^h. [illegible] *ly*n'«)*n4nf!«lllm* © *AcantbaThebaicaUEry** [illegible] *Incus, undegummthabetur.* Diofcondi recentS-nbufque^p dicitur, abrf^#lri. unic acacia quafi *acuta*. Quodnorncnfuccushodieetiamnumobunet.In-6ma Orxcu *&& vocavit.Glofffc Orxco-barbtr* **w t* Hutfiu.* «V&' recentiores Grseci baitari »x ante 0X convertunt, in *6* fie *cLfys* & «^«» pro ^^ & <£,$©. iEeyptiis fpmah*cltachia& faut dicitur, utmonet Alpmus.

ix [illegible] **»»* c*\tvovc. &*& \TA* [illegible] fabulofa: {fi modoacacia, lit ea, quam Alpmus defcnbit, & ex quartiodie acacia fii) Nam caudex,ut icon oftendit, fpims pr&ditus, contra folia fpinis carent ; quanquam 3c hoc fcribat Plinius; *aculeus*, lnqiut,*fptnarum & tnfolus.* Plui is apud me valet Alpini autopfia, quā Plinn au&ontas.

Krt/^*h>fo**7hwvt %% ewn; i* ^ *i* ^ , &c. Contranum tradere videtur Diofcondes hbr. i. cap. 13 3. «V*r« <?,£) [illegible] *Acatta nafcitur tn Mgygto,fptna eft ad arboris magmtudincm accedensyfruttcofa, non nBa.* Idem cap. d« myrrha, myrrhae arbori fimilemdicit. lib. l.cap.75. *pi}}** A»^v/f *ot^s^ovytto/Jyjov cvAgy&a l/quoiev 14 AiyvTmeticy octetvQviy Myrrha lachryma arboris qua in Arabia frovemt fimilts Jftna JEgyptia* Myrrha: arbor , utTheoph. hbr. 9. cap.3. 'docet, ntfnmagna: quippe qua? ad quinque cubitprum procentatc non engatur; contra ex acanrho tubes duodecim cubitorum fieri,tradit idem. Videntur ergo acanthus Theophrafti & acacia Diofcondis arbores diverf*. Quod viris etiam dodh/Timis placet; qui aDiofcoi ide acanthum albam> led ni^ram a Thepphraftodefcnbi contendunt, Sc quide acanthum nigram Theophrafti cafiam effe purgatneem; quorum argumentum mox folva. Revera unam eandemque fpinam Diofcorides & Theoph.^ defenbunc. Diofcorides cum acaciam *hvtyuki* , *JupnuN* dicit, non vult arborem effe fruticis ma^nitudme,' fed arboris ma^nitudine plantam, forma fruricis, fie *M^k* [illegible] lib. 1. cap. 125. [illegible] lib. I. cap. 125. contra etiam lib. 1. cap. 119. [illegible] *wh* dixit arboremquac ad fruticis aflurgit tantum alticudinerti.Ai^A^ igitur quod arBoream acquirit altitudinem, *%pn*Nt* quod formamretinet fruticis, quanguam arboris inftar fit magra. Ad illud quod de myrrha inquiunt, refpondetur,Diofcoridis codicem corruptum, legcndumque ut in editis legitur, *pvfp* &**&**** c^W^y *ytie$ev oyAfpGiai ouotov* TJ? *AI^TTTJUXVI* «««^. Non inqilit ar• bore myrrhc fiinilem fpinaj; fed lachrymam ejus ferine acaciae fucco comparat; qux»forma & confiftentia funt eadem,colore tame^crfa. Legendu ergo cflr ut cditi codices habent,& retan^dum id lachrymam, non ^tU; nam acacia? arbori non cvmparat Diofc. myrrh* arborem. Mafe Hefychius acaciam herba effe tradit; cum fit arbor. «W#, inquit, *Bpio*»}. Nifi placeat voce/Som^ latfe accipere,pro eofcilicet,quod Latini plantam vocant.

Ai'A» *ft ti* ^1®-,&c.Duo etjam genera acaciae delcnbit Diofcorides, non colore tantum, fed tota fere facie diverfa. Andkmus quid de altera tradat- fi'rwi 5 ^ *vn&* [illegible] (Vlllg. <o&<'ah*ff«ff) *H duel* J)j? *07tQ>o7neih>&*, ^»»K« *i^ovatc -myyoliu ouoicc* TO *d[i (PQuo7nJ£U cpiget eor^fict'* cv *3vh»K9if GvyttfiY" pivw, re/xayit* • *v TIJ^X'A^^M^ $WL*L Altera quoque acacia in Cappadocia Yontiquc provemt, JEgypttam referens :fedlonge minor*, fy.m/w, *actenenor aculeis vallorum inmodum obfitaJolitspUhtarutafimtlibas. autumno/e~* [illegible] ; «. *i tota plantafuccus expreffus etiam adftnngit, fed vinbus inferior, & octtlorumrredicamentts baud quaquam eft tdoneus.* Onbafius, qui fua ex Diofcoride exfenbere folet, multa omifir, vel muha huic capiti addita funt fuperflua. Legit Oribafius [illegible] *ocpjx* [illegible] *civEinT)ifci<& evert. Najatur altera acacia tn Cappadocta & l'onto, qua Mgyptta qtndem fimdis eft, cateritm minus efficax* , fif *oculorum medicma tnuttlis Hxc* leftio probabihor videtur. Vertfimile admodum vul^atamlcdroncm multa fupcrftua habere; quod his probatur rationibus. Ipfa verba Diofcondis qua: omifir Onbafiu? oftendunc effe fuprrflua. Senfus enim cft,qu« inPonto & Cappadocia nafcirur acacia, *Ezyptix* quidem iimilis eft, autporms eadem, fed vinbus inferior, & tantum imnilis ocuUnbus medicamentis. Pr*ccrca

illa fuperflua non cohxrent, cum fuftcrioti primxacaelr •ouifLwnc. Si rmiti .ib Alpmtif.Jdcririia, a«da vcra eft. lit rwera c(V, PrmricJ five Capwdndca non potcft ™ * n folja rut*. Qg* enitn fimilitudo folioiwn rut«

Acacia Mathioli ficta.

nemo fob* rarwewi, [ra(;at:aniTi*, am fcorpiokJis jjm

fenus n c c Sgirfeta rvrc Serapio hujus vflis Sc abjeilar •eura mcnmnaa fariaw. ^ bowrn, Scproharam e»: *OT«O lubetent. Diofeorides cero pro wore too

™ ' ^ n n ? w w n crhibebarir. His i n . q c r i w « « » npmmt qnicknn effe acariatn Pnn- ncjm. Umimyero fit oloeovidcWraus. ij.t^ram , cafiam pui- , ac infimamXatinirarij procia aaivJCaTe, ffclicct ptoc, ut inmultJMvifiilire. v prf:!u:n eric Acnunaie qu^ fcrirnjnr. 7hto- 'ffl ttxmhum *M muftKtm tjft arkiTtm, ptm.it utmjicritux(at*d*tmttclitidiwta, qtutdtttts-

ccdoMiotfi,

di- tur in iE£y:no a l* arfjoreJi qujni^i maccriej Mi TJ, & dura. *CMtriim,* itiqaiiint, (if rajuf f alUa Sc iiigri) *% ntbngAi nee maiikm iigiaikt.* HJC neque s, ncque Dfofcoridf;, ncqur Alpiniu, oco- j..litli[. *T.-mfurt,* in<]uiiuic, *Thttfbrattifru- .j Mei'y Jjfd,co* mj/f *extrtffo conwrfiu tfl, vice, tfttdinaigous ttmiimfir~ fiXiL , quttnnunc nigitt* 5 ltcrl fit verticm k de

duo *eamthi ttpUri* htrb<tgt>Tft*fMi'unt, ijiitmm </f «*•» ttalc*tmti,*lttrnm Ijne ti/;nr otaleti.ViisuuS* dc acawhlK aircrumleve, quod aliqtii \<*xdctat»* vocanr, aliquime- lampiiyflunt. atque huk levi, & minimi fpinofo *nomca* acanthi hxlic: *Itiiimjitpn^rii ($ thfiiafi* t>*octbttut* .Diolc. •V''?t(« *lr -xtutitKTu,* u j *fit>,»'f<piiauy* wAtiun. £tc *tpmtU SfffftUtrlwriilt/itgrneritftieritnt, tlterttm ngrum, tltr- tirm album, nigrum udtrm cttfi* ntijlrj fuijft. ttlium idtta fauMffdcumMcKUiitttrum* Rcfpcndeo. acanthiilliu* g t- fieri, in co rwitilm tiiffcrre, quoci alrcra Jpinola fit, »lrc- ra fpinacarcar,& inJ^ ci tnjlfc.quod acanthi notnen oi>- tinucrit, qu.pd cnmmodiu* noa reperircwr. 5teft»- chum alrurn fpinofum vocamu;, alium le\c. Std311 scir ci» Sccafiain c\i tann'imdifF(.Tunr,quod ilrera (pinii f w- d]ta,a,JtCTaoTliara?mini[Ttt. Forma, fade, acviri^usdrf- fimilcs pl»nfr funt. Arborem incwaro fi tpedtes, acacia b u d irn tm£ra,& curva. cafia *re&z,* Jc alra. CJia cor- dcem h.ibet planLirn, mattcm, HCJ:!C citieriiium; acacia ni^Tum ?c*(pcnnn- Falia cafia ftrt tmcin fblii* duHo lonHota,ii rn citTcmo in acumen definenria: acicio *fa- l.t* ha!jccoblonea,ei!!gin«, rninuci/Fimiindfo, tanateri, ant fewpioidi* Jcjfumiftofar proxima. Citlia *Rom* habct multos, "fff *t?m* ,'lcua>iisf'to*tmM,ft:dniiil!6 ma *y>ra,* mamrroljoreiifne, flornm ampirHis infat J'^ alligsros acfteiwtemcs.Al* (rquidcr.i omncs in mimeris tbrmt fief-. Tibusonufte.ac^raresdtfnrfummf?*ere ctrnnniui;K\ja*que hr nMc 'xlcirari, |T*(ifniin oritnte li>lc. Acacia ftttt- rntcrt psHid{»,fuhfl.ivCR, atquf ettam allKn. roiundos, pnre«, UnaefUiccosimirnni^. rlntJit: rciidirnin forma iibi* Cimiles; liis tam*n lonp^ minor«; St fl<-j huju^ ar- borijvid»tnr. mntla lanupo, pirvutn, rotuiidirmrt; gl»% bumerTbrmans, noniiiftraci 6dori*i (ilii|i!<e ac.iciat.Hopi- nonan *mu!*, profcrnnrur, ipfis Mntntnttn minore^ in *ir*\mis vtndw, mns nijrrsr .ippareot. 5emini dukium |<!(i]!uriim frminibi5 fimilu, SC bifiSqamnB foiltculis conc.Jula. Cafiar fiUqu* duuium nibltorum Innfjirudine", form f(-|-telnr]r>inaruin plant dttiiiMil" [.u]'inmplanashi- bet liliq traS dit;itatt lonrinidfiw; cafia rot Dnda*, rrfqurpe- t!e mitlr-i Innrriorts. Cs(i«r iJuisn mover & cxpur^ar, acarii «dftrmg\ intAtaiinrrfmriuealvi compcicJc&'cfV hibct. Vid«pbiit' di/flmili-srl»ntiit, nutKq; rTorTu-ia refimitc nift quod rmffrf; (Wiif, flore , & fnnSu doi-Jta lir; qnotf relrqur« (-ri.tm rontmiiit ^boriliiis. Fruftra «- go cafiam acamhii niuram ftarmint. oj^jd* iW j«i« nrwi tan: vm d fl ^-: fix i rcn^ris non rantd tf)fferr, quaniitm acacd > « i . Dm" ramiilos acadz quortdain a Rotid-

urnviicrcr^ilifjcr'ril^tTin t; tjuorumalrerrtipfr, al- tctpai'i erfoliisrunics Ai rrarf't AFnmtt?in msrfK fcrrtiiriym. ,-,i± frudJ-iwrnn eHit; fcrmtra ffinis mollioribus MmortDai- o: inr ra ramos n6 habn,(«d extra. Q^ic arbor eft *(•rr--ndifriitix,1l<?tt* re mcrpie Onentibus PIciidibus.Ko' vcm^ri meofe, & rut film iiMt-m occidenfibus, mtnfc Mnrtin, Hi^mamiofriiftusft-rr, atq

AJ ^ d wmqdi. Plin. H). 1V

Miitn

Aliam fructus delineationem habes apud Athenaeum. lib. 15.

*?<>•• *Demetrius in libra rerum Mppturum (crtlitsJufnioAiftiM circa ofpidum Abyltm etimn nitfti, his vsrba. I" infertore tocojpina cfi, nempe quicdam tabor, qua fjuUmn m rann in orbem fiexx rottmdumfcrt. Vncfiot txtt puUbre fptcndeni.* Vercor optimum virum halluclnari,3c fruit us nomine defcribcre florem,qui,ut niox dicam', rotundus, Lnftarplnranipilluiat.KAiu'jia^ipi^huic auftori, *ramutiinorbemjiext,* circaquosfructusrotundus,quembaccamyocatPoi'ra. Lib.2Georg.

*.

Etauidodemtonferamfudiintiiiligno.
itjumage, & bacon ftmperfiendtHtis neariti. "

Semper frondens acanthus vkalia efle poteft, quam ytgypcia fpina. Ut ball ami nac ale fblum luaia; (quod wmen fabulolumj ita acanthi femper virentis jEgyptus, Servius. *Acanthus arbor cilia &,peftmftTfronieni>tit diva, laurus.acanthos, digetftiiiaJfnwpUvyaef^izcemrn* abundai Cercina inlula. De jE^yptia itaque acantho.fivc fpinaao-icPotw. Atque huicTheophraftustribuir w*" •*itot.° Qii*fruclustaciesnonparum a bacca diffen. u4Cca proprit eft arborum iylvcftrium rotundum ac minutiim pomum. Non vocat Poota baccam, femen rotundum (iliquis fpinse inciufani, quod hoc non eft rotundum, fedlawrn&planuminftar filiqur vulgaris. An fpina hare Virgilii 5c Demetrii diverfaab acicia? An uterque fruihim vocat, qu6d nihilnifi floseft? Notant Dodilf. viriStraboncmThcbaicam (pinamab.Egyptia diftinguere. De Thebaica hec tradit lib.svn;^? A'^t?« £,^ jtjr, ij ^f rj >yw"- *Acanthus jimiliter,ut Mtmphii, in intert Ljbico tft,l$ Ojiriiis ttmptum, (3 tctiiths Tbtbtice Incus, unitgummi hubetur:* De acantho circa Abydumhaeceodemieferr libro. n,i i ^f t- *JimeSfyinarnm AigfptKrumincus, Apolliitifticir.* De Abydofoquitur. SpinamThebaicamSc ^gyptia diverfam volant; utp^lma, qusin^gypcoprovetiit, divcrfacftabeaqiwein Thebaica. InAbydo fytwerac jEgypuarLinipinarHmjinAcanthohaudlingtiMempht Thebaic.irum.

iT«f *Acanthus urbt Thracia* — eft £?a'i* A<t»- *si igfpti^iu: Merxpkidifitiittreccnti vigintiduobut jtidiif. in qua incusfpmtc Tbehaiae, ex quit gemrni cotlificwr.*Thebaica dlcitur ipina quod i$_n$-pr*feitura ThebaTca pluntna provenirer, ur ey, Theophrafto probantr.^Ai;*i phratlus r.uilam inter *JS,s,yptkm* & Thebaicam ponit diffcrenriam, ut neciinter palmamqua: in Thcbanonafcicur foly.&qut; in ^gypto^nifi quod Thebaica magniturtinc & forma praeftet, alioquin utriq^e eadem facies & forma. Nihil adrem facit, quod e^ Thebaica Strabo & StephanLis pimmi manarc fcribunt De .ffigyptia idem tradunc Diofcorides S: Theophraftu?. Ego, falvo imeliatt judicio,Virgil:um fiorem rotund um baccam vocareputo, quod baccam, velplatanipilulammentiatur: Demctriumaiitem^mninofloremfruflpm putaiTe, & *ex* aliorum rclactt fcripfifle, florcrr. puJcbrum, niddumcf; effe. Si hstc non arrident, omnino dicendurn, Demetrii & Virgllii acanthum a Thcophrafti & Diorcoridis diverfam cde.

TiH»r^i<i>n* wAJ^wsifi^'Huf&c.Demetr. fruflurn eciam afpecrii pulchrum tradidit. ^i is *T$XP?&*[1'Ti»] «'»• S«_w*i!pi^:. Diofcoridesquaiifitcoloredocct, «>«&• ^ i ^ .*l?lt,rem>h»bsns candiium.* Male vir masrnus, ^ o n i cxponit, euriHrri w/ »M*tri co/af« ^^;qua(id,casp,,!chri%mini_s. Poftrcmumadjn.m poteft. Hefychms w*,_?1^r_f. JK^^'.. Non abfolute de purpureo aut coccinw, colore **?*& dicitur.

2 T r ^^ tam^c ab l d i l A

eft ofpdumrtomintTiiidtu, ubicon-utntujfiutmtijjicciittuitium celebrttatent, in tjtts media umfiam jiat c Ufidt magnum, pufum, ftntcrpres -V^*<» legit, 3c veriit,Jf/tw<(i-(iamj *cujusveliibuUiSS foTticitti Uptdequoijue Jutit *diftcata. txtritcmptum ntgr<e_M candid* fan* wnu»tur_t qmbuiwffWityicmnt text* i fioribut acanthi, malifw nictcy v%tis,auai tdcofcmptr fioycrt dicunt;*(quod totO fere anno, *Si.* naribusfuis, & alienis coronanfpeiijiicur ills fpinaej *idemfcxibit corona Dees in Mgyfto fibt dettoxijfe, ciimBabjn, ijuiTjpheneft, regnanmtellexiffcnt.* Manifcftc faiis h:c auiitor, fpinam cujus flores ad coronas ucebancur, ab^gyptiaipina albanigraque, tjuam defcribitTheophraftus,ditli!)giii:. Nigra albacjue Ipina arbor acacise eit.qua; in urbeTindio erat Lybyci lateris, ut *is.* in Acanrhooppido.Sed qui acanthus iteta? (Gr^-cosfequor, hi i)V^i»ffS-Jhancputani e(Te Virgilianamjd*' qua Eci. quart.

At tibifrimaputr nulls mttnufiufacultu
Errtmteibedeiotpafiimcttm btccavc telttii,
Mijiityueridenticolacafiafu/idttacanthii.

Idem eelog. 3.

• E(*itohil itidem Alcimtitn due poarUfccit;*
Et mv$i circum eft anfas trnfttxus acanthi.

Adpymumlocmn Se'rvius. *Ltctt,fttAvi, jucundt, vet quod ktan>i$ fattns nafcitur,* SJ *tfl btjba qua in Algyptf nafiitur.* Duos dotSifi', Grammaticuscornmultertoicsl quod verfum Pottx de acanAo exponir ^gyptia, &, quodXiceTponens,herbaihappellat. Herbam die putavit,quod colocafias jungeretur aPctta. Colocafia herbayEgypti, eigo&acaainus. Poctae fententianaec eft* I h a i f , f p i , p f f paffimnafcicuramcolocafiatnherban peregnnam.rojo, caeloque yEgyptio familiarem. Sed cur mollemeandcmacanth»in vocat Potia? An, uti doclilT. Botanicus* docer, quod molltbiisfitprarditafpinis: quide bratiw urfina iic fctibit. *Spinofa enim t$ b*c bcrba tft, fedmeUihmduntitxatfpims, idnquci VirgilinmcUisacanthusdicitur.* Ncc mblles fpinas Italicabranca urfina habet, nee Potumollcmidcircoduii;. Rjectius dixifter, iVirgilio mollemdicr, quodfmniscareret: quanquam neteade c»ufa mdlis dicatur.V't'.^mquo^lentajScm opere topiariofieftifacilisfit,quodeirneocritoScVitnivioprobatur. Thcod. eidyl. r.

circa pocvlum circumvolat mtSit acanthus- Ad hunt ver~ium Scholiaft. 11*^711^

tSSts Xnf&ifyXotlit uvyi i|uftj AJO»L» iffit iit<ft&& ivixj-Kit, W in™©-. *Vndique circapeaJumcirctmtvolvittir, i^£trcumfunditur humida, tymllijqtit fpina, qu<e pttmtfrcnuj efl fpinofum, & humifparfim , in longitudinal, valds iffiore-*

ditatemferwt egregiam. Prior fententia vera, poftenor falfa. Acanthus, de qua loquitur Poeta, non eft iginola, necullamirioperibusl^ryatrigiduatc'in. SedinCoriiithijs Sc pretiofis veftibui^columnis, poculis, & fimiltbus rebusexprimifoler, proprertniratn, quaminoperetopiario oftendit, flexibiliracem, qiiodqueditieriis fledtatur & ciicumvolvatBr modis. ycrfibus citacis mulc

r>nthia,jam matura nuptie, iwflicitd msrbo deccjiit. F„Jl feputiuram ejus.quibiii ea vivafttulii dsUHabatur, tiutrix cotlcRa (3 cempojita in calatho pirtutit ad memtmtntum, (£ tnfummoolbcaviti&uncapermanertntdiatinijubdivt rcgulatexit. Iscalathusfcrtuiti fufra acanthi radicem fiteratcolhcatus. interimptmdrreprtjfarndixacanthi,meMa folia, (3 CJulicufot circa verHUtn ttmptis prcfudit, emus c'tuUculifecundu laiera calatbi crtfcentci, (3 ab anoulu teguUfSiern neceflitate exprtjlhfiexurat ,„ txtrtmai partti

™/Bl/a/(vos)/a> f l i . *TuncCalUrraibus quiproptertlcganttirn & thhtthwem* Wji WUTmcrM *at Athentenfibuicatiitecbwfuerjt nominatus, pr*tcrUm hoc nn>nsimentum,animadvertiteumcalatii_um ($ area ft/if rum nafecnum tcneTttate,n,ieica,tufque,_Cncrc t$foT»n* nMtate,ad,d<x<mpUr coiumna, apuiConnthio, frrit, fymmttnapii tmltmtt; ex tiaut ,n opt_un,pcrfii$ic»ibt-t*

Corinthiigeneris distribute rrthnes. Quibus ex verbis difcimusacanthumfativamfafccundam foliisSc cauliculis, tantxque teneritatis, ut facife fletti, proxime cuique rei applicari, e que ornamento effepofllt. Hac de caufa Virgilio rideps dicitur, quod planta fit afpe&u laeta, ac grata. Ut ergo apud V itruvium acanthus effigiatur in epiftiliis, ita apud Virgilium hujus fculpturae pocula decorantur.Ovid.lib.13. Metamorph. ex acantho infigne fingit craterem.

Ha&enus an tiquofignis fulgentibus are
Summus inaurato crater erat afper acanthi.

Nugantur qui Gr?cos «V"?w foeminino genere dicere, Latinos vero mafculino genere corendunt. Latini modo mafculino, modo focmmino genere pronunciant acan* hum. Virg.i. jfineid.

£t circumtextum croceo velamen acantho

Plin.lib.xxii.cap 22. *acanthi topiaria iSurbanahcrb&* Medici omnes acanthum folent dicere fativaai & fylveftrem. Grxci autem *-wv MWVJW* folent vocare. Hefychius «*«*& *Qvtiy.* In antiquifT. etiam codice Regiae Bibliothecae literis defcripto capitalibus fcriptum reperjt DoAiff.Salmaf.«««^^ *it* j *ptXupQv&M* Hoc obiter. Mollisigitur acanthus, quod facilè fledlaturac volvatur. Virg.quartoGeorg.

necfero com ant em
*Narcijfum>autflexi tacutffem vimen acanthi**

F/exiidemac mollis. Aculeis,ut mox plenius dicaiiyn , totum caret. Acanthus haec coponaria planta eft. quod ex verfuantiqui(f.Poet*Nicandrilib.2.Georg. probltur,ubi flores plantifque coronis utiles recenfet. Verfus apud Atheneum lib. 15: rereriuntur.

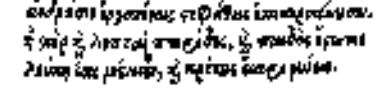

Et quotquot horti
Texendis coronis fuis cuhoribus indujlriifuppeditant.
Narr> Qf e^z/w *filtx* C? *acanthus*$_y$
Hand minus quam fofulusvivacesfunt, diuturnus ettam crocus vere abditus.

Ita legit Dalecampintf Convjtftfftius Caufabono videtur,ut deeaaccipiatur,quan(fcv?»»>^'*i' Grxci,Latini fpinatnalbamnominant* <**&*'^wdulyfiPocuca,pro « w A ^ dixie Nicader. n « ^ w «^>$,vel,ut alii malunt *imgfi** dicitur.piofc.lib.?.cap.xix.^?» *i k*^{TM}*w*?*

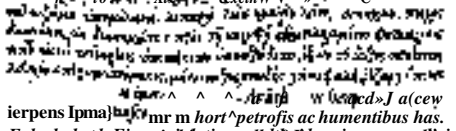

ierpens Ipma}mr m *hort^petrofis ac humentibus has. Foha habet laEiucaeisiiatiora mtuli&,l^longiora.erucedlivi Sura-mgricantta,pmgma acUviaxaulc Uvem binum cubitonl digitalicrajiitudmepropffrttccmex intervals foItolisqmbufdamjhu afoeolis, circundatum oblongs, hyaci*tbmis^tjmburflos proditalbusje%en oblonvum fiduteum, Hbyrfifpecie. radices fubjaccnt vifcofe, mucofc fervi* *longa.* Idem Dioicoridcs cap. fequent. *wrtis provenit.* ena A -wicoridisnounulla **confideratione funt di**3ice I ^ m ^ m ^uod in oprimo & antiquiff. regio co- *rct^voc* ^*acant*^*rn*^*I* *meiampbjUtirn aliiptedi* Quern 9'8?kft«o,Oribafiimuninirau(a:oritate,apih curvocètu P repcrirur. Melamphyllum *tia.* habet ri"l>er;quodfcilicet folia nigricanab Acantho puerq^n folia hederap, ut *?«•»*& & alia ab hac diver? fecundoindefcr.>tio das. Dc quanos alibi,

effemonet do&iff.Fuchfius, acre&fecorngit*w»;v>y$*, Sic di&a, quod ejus folia columnarum, maxiine Corinthiarumcapituiis infculperentur,quarum identidcmjani fcapi, quam vertices marmorefplendebant. Recentiores bran cam urfiinam vocant, aiimihtudinc, quam ejus folia cum anteripribus urforum pedibushabcnt. In vcteri cod ice *iumxeuflu* legitur, & in margine « 5 **wx*^{ic6}* quod a fciolo fcriptu,qui inter acanthu jEgyptiam arborem,& acanthi herbanidiftinftionc nullamredt, verum candem herbam putavit. In eodem codice non *px*?* fed *Tmfyyots* legitur. In Catacnr. codice non *xn* *finguia ac laviaf* fdd A/w*g22<** *valdb pinguid* legituf; Dufe fane veritati contraria,non eft ledio. Vulgara tame pretes vulgares legunt *vfll«&s;* vel *rf* &* accipiunt/Expo nunt enim *nucament4.* Sed ahud «»n*- Jb a WW«rf« Qu M abuncfchb.3. cap.vf. folia hederap, ut *?«•»*& An itaque fohola quae caulem ambiunr ftnmumhedefaceaJ Italiahuiusplaat^foholaeacha Helychius« TI-^;, wdc *»!+e*» & ..Diademanautu- bunt cand.em. nayerz Phrygiae aut pileoli figura fune, et non obtexolit- Helychius pileus eciidi Helychius *n* Id eft, *ctdarfsregius pi!eus,& tiara, nonjiulhcittarimpertvocat.velzona^ualegeftantfjcerdotes.*

Fit ex myrrha & laby^o Laby\us auu nyrrha ipja prctiofjor multo\fuavjj!imeflfpirat & ejl optimus apud regesfiffitus} ex his cidaris cowfomtur. Aut eft textttra ex capillis,aut pe- • ticamum^d ejl ftieus qm circum calvariam adbibetur. vel quod capiticircumfonitur ben'e ornatum ,fulchrum galer& genus; nonnul[ipervranium pihnum vecant. Eadcm de *xi£*& tradit Stiidas. Foliorum, ut dixi, involucra, qnae caulem ambiunt, ad oblongi pileoli fignram funt obtorta, mitramquePhrygiam, pileiimgue]ncmvumnonineptfe referunt.Scquitur,\^^jj*:£a7y *wuu*)ui)t<n9.Sic* in omnibus Diofcoricjjs codicibus, &: (lc habet Oribafius. Interpretes tamen corrigunr «^>>'JW, cumPlinius alrtrum tantum acanthi genus aculeatum tradat lib. 22. cap.22. *Acanthos eft topiaria & urbanaherba, elato* (forte *lato) tongoquefolio, crepidines margtnum, ajfurgenfquepulvi?io* *rum toros vejliens. Duo ejus genera aculeatum £# crifpum, quod brevius; alter um Uve^q, od aliqui pcederota vocant, alii melamphyllum.* Akerum gcnus,inquit,/ew eft, vcl, utin antiquo legitur, *lene.* Diofcorrdcs quoque akerum tantum genus fpinofum, inquit. Si itaque unnm tantum genus fpinofurn, quomodoaculearum lene genus fenbit idem. Sic tamen legercinterpretesmatunr.quod inunita caulis foliola, fpinulis armataobjfervemur. Quorum quidem ratione branca nrfina officinisdictn, & locum inter aouleatas plantas, & agud Graccos *V>V nomen, (ibi vendicafit. SpirwlisdonataelTefohola, quap flore'm ambiunt,negare nequeoiexpcrientiaidprobarur, Molles q\i»dem, fed tamen fpinolar fupr & qua? puntrcre pofiivnt. Non vocat Diofcorides *vxK»%h [xc* foliola, quod referant florem hyacinthi fabularis/' Equidem Medicisfcripfit, nogPottis;_nccPocras, f,d Medicos fcquifolet. Fortaifis ne cjuidem novit Dinfcorides fa- Hyacinthum, tamen non dcfcripfit. Fatenr & alios errare qui ad colorem referant hyacinthi dicitor *ty mnelinumM* w «««»*-Aj ad rormam rcferri debet, ut *ti^vShs^* quod liilUr habet racemi. H*c forma tamen ctiam in colore obrinet, ut *-mZfos,* x^xδ&r. Ncn malè inquiunt, hyacinthi Ajacii fipuram pracferunt fo-. }i,,j,a /\\^ q$_U$X' cauliculum, acanthi cingunt, rcpandis p^r oramlabris. FlorisfoIiamajoremcumAjacis hyacinthi floris foliolis fi§iilitudincm habent, quam foliola c\vx caulem ambiunt. Ccrtc in foliolis, equibusranquam ex alveoli's aut mitris, pilcolis floresprodeunr, nihil eft quod vel Poctarum vel Mcdicorum hyacinrhim figura aut etiam colore refcrat- Tpfc flos hyacinrhum qnodammodo refert.Qiiare illorum malofcqui npinioneni qui«V-VAwIegunr, quamya«^'^«. Malo cquid^m veritatcm, yiam codices,lcquu Pluris apud me cxperientia, & *ventas,* guamjni,J/e *cxcmplaria.* Quod Pliin'us acinthum alteram ipmofam dtcram, Icvcm inquiti id dc fo-

Ills

i volt Dicifcon Jif <um Jwnrhum *i:\tmtitaiv.*
in, 5: lytveftt
in-
ftjrf! aiMcvli i, ubl'Jngi,
Ctmcaviiflla" ircflcxi ccrttim-
tnr. Atkfit Diofowidei V n w ptC-
iJntif, *r.tritaiont.*
rlo carere mul'.i
i *cxflc* Kottiac r.
••:«Wi btncnv
form.v.
*Jr^n tffif*h pr\l ='p *' y • i ?'lj r 'fit 11' !{c, 89?*
dictio Ucisev;denteroftundii
cirtubri:owpirc)imiitinri, «traco
Xonuna thv*rfi fjcies, licDn
ne£o i;!olKjihs fp«tftari Thj'rl - ,tf d R Ml
luuunThvrrurmn modDjiit I'<•
D.
>jm7t piyvn. Ha:ji •
'/chin? '• •
I lebrtcg) in t'dtis fatiifvc nTirrninttim 1^11^,71111
dum.docctPInnirch. Syinjml' iv. *arvbi.t, Im* j M^f"(f«
Iwn. 1E/? *eriynjifo/me tfui at criiifkittt tS Tfyfi-*
*(htrU, ttbitkyrfjigtfijnttiio tappUm tmit*M>.*
tnacmum dcflinint. ThyriKn in {csnm
d< fun re -in '[fiiargtmicr.T:'.: -
Maerobin Tum prim eft. aitrntm c i . .
Sariirtial 1. cai'.siK. *Ci/mirgtmt jpd Lxrl*m*m fi-*
($ tfarftm tintt, ••}U'4jiw\iq:t8nUsrw rrfmm^fru.snin
•tiff re *heJcr* Umbtitre ptotijrit-tijCtti*!*** plmrafijue ft—
hil tCci [>orctl; iaris afieriii TV^fi *emrl*l*nf*
nt-PHnfralib. Ij.aipja. dtpiprrtx Tm^
htt;,&£:t»t nan Mitplwt cubi'trum /Afi«aJ**,»« "TJ »
iwn *fjftigiwa, tfytfi tneibcJ&mn mrlmttni.* Non kv
(tgnri captyyt^iyrijtjuixl infra duet bo.

Brsnca urfina Acaatbot.

jdliftraFcnifl
ptiltuiT;
*u$k*ii proon*
ITMI •
ccntti g
rind
c<; \,'i:.iui *it.*
^uuWii
r-rr>'Vf .-•
6i» U-cAluJmniin r
Qortum illir. f
fnJu funs iUftiMb&tamtttfr i
CnoefctT indTor
^ aoranite ; in lus ftnicn *ob-*
Jdiigum, cnKxl.uniivxli.> i-utm. lnK'urn. Radites foris tit
liibruira nt^ricuti, intiis candidar, tcnciVfue lutMi jJcni,
in piiire* Jtviiintiiur pmu*flincs; <]ti^
lubsndc |*fot*mnin4Tit» TanLfwrtinJos fculuni N'it^r, \n
<linnculacui>(]gt carura i*IicM«(>si" , fcpeni noi
rrofiiRnin-: :•. in-t-.'<•'- *n* (" ferr, ^iioauin ;>cr-
tiuTar, floret, & fcJiKiif^rr. In Mnntj^Iicnii [ji*?r>irii<r
olivL'tifjionn! fm fnot'crur, slitvi iii>rt(n!s<; eft. i I.K^crSsi
dt branti orGrw, de qua fttrd- rcAuil li(i; ^. jnttr ca»
duos. AJ^candiuin artmrem five acati.in
ri.im.iJijct pJantuaij revertor. Dehs
, lianc fabuM lurnic foi
i 7i#'» Aij^ v
'III
Hlio Ti
in ffirjji
fimUci. 1 alum
Kif.ul-
umtinisurii5ini)Jmi?(lii[Ttftrii>(i. «• >
slJvci
n,& clu
srborii
eaCT
pitc ciratoi noliii dimnnir, . P!in,
"sicfei*

>iiitcrcinrcritTl#.O!in coriarii
ij itraliam cnjiun trajuice Gvtci atiUtmyw- Rtutti
atque fttmina rcpemyr: in^ s tj liiac m L <
rum edit; tqemira ffinlf !>.™tiu*
L-ii(ue ititrj JWto*
nor Iwbet, frd onnkn c!""a jjn* a r i w cit ftrcundi/Ti-
flarerniiK en crnh. tncmfc
JocfielcK H irriibo.
; cimiictmi]'rinuf<ttn<<!twm
Pal]«((
fi.imnilogns. pronuiiciwit turn (jotitunaa do-
ide cmtarq meliatinfrcrttiii-, *t£mqtie* pjuri-
, . .-t dpibw. Neptnnui liancjgoftii £
ornar f a!n tafncn N^prunMin trid^nii ptrcufl^ T
™uu[ncreajri;fcribHnt,ljf]kiArtuiiiauirnil. VJ

Tli/Jttf •' cut pvntfrtmttittm
Fii.iit* cijuwn *miigttt trim ptTCi'jfit trident*
titfi

Minerva in Aciopcljolcam **jaTfcli.ift*;**
n, ftrtilcm piCLsinTLj;n(;
f r n
Vir^J. locueirjco.

Jtwentns.,

BappktoTroad.Aft. 5.

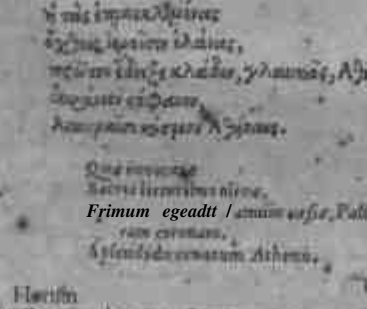

m-i*vc(tiliculsi:uradocet. Hiccr vcrniitaUt
.itnilt, quod eft pneterGrrnatfi":
elMHcnm *voiM* lib. "™ «»•••*• cap. 7. quoil
t^i icacur rcj^riaiimr arbotcs. OJIi'dn* Ar

i«^.Pltti.I.)cnLita:n , *tiTmT*
***Wqueui*, *(SferfjeaQfettwi* ccc. *A Kite flfAiti* /jfue-**

***ski t^qatttttt iSftrfttt,* y>.ira. nifi placcar JMiiiiutn**
ffcum & pclic I ofHhindctrf. ^n3i«<i i^wi f
1 VL'tir Tht;*l^inn : tualo *ftjtftfturittt*
***ci.* fl,J i'uc .';ii[i'tiiiniv tib.v.cnfi. iT../i(»ii™p4rj«n-**
frmm^fctiiuptxT* 1'• *Otviditm iitprt
***tu tiyft&srii>a*, pMO iftr ,'OflitiK*, I'tij/mffffl**
rnncici* luculentcr

ilcicur, Fuijt ; copio-
», (rdima inm
. C .1 tjeftp-Mim
qu
j : i ,
..tiiuiit, gJetn co. >
„ ib(ii^ floribus imr>rrt>

i

> ^ , , n • A|| j r a f t c r t • m ^riiljftun
ib.V dc Nat. Dcdr,

"1 »

toartiniculturam& plantationem oleive exprefiionemtradtdit. Nam ante bujus Dea ortumfuit quidem hoc genus arbons catens fylveftnbus immixtum, fed cultus quo nunc afficitur & ufus nonium erant. Idem lib., iv.ubi de Anftaeo loquitur. TWW*O* © ^ ™ ᵛ *wp^mt&Mnu,*(loquitur de A-

A Nympbis ergo coagulationem latlis, £7 *alvearumftrutluram olivarumque culms edotlus,primus ilia cum homimbus com\nunicavit.* Refert Herodofus in Terpfichore quibufdam temponbus, apud neminem nifi Athenienfes oleam fuiflè repertam. Epidaunienimci;m ex oraculo Apollinis Delphici ftatuas engere Damiae & Auxiii* juberentur ge*cun&ati funt, seneafnè an lapideas erigerenr, cum refpondiffet Apollo ex olea domeftica, ad Athenienfes COnfugerunt. f A'ŵo O *ETH^UV^OI Ajwxfa, tXoiieut A. Li^TOfJUI] UiVXS VOJU?OV7tS UV0C4.* *JRogaruntigttur Athenienfes Epidauni oleam cadere permittcrent^ cummaximeficrasillasarbitraren&r, fcrunt enimpendtempus nullibi nifi apud Athenienfes extmffe clem.* Athenis anriquiffimam extinfle oleam tradit Theoph.hb.v. hift. Varife admodum de olea^ventione fenbunt veteres; in eo convenmnt omnes, Minerv? gratam fui{Te.Pfin.hb.itf.cap44. *Athenis quoque olea durare traditur in certamme edito a Minerva.* Tertullian. de coionaMilit. *Qnin&oka militiam Minerva coronation folum artium, fed arn.orum quoque Dca.* Palladl dicata *proptcr multas caufas, & quidem pnecipufc, quod uti hsecfronsfeinperviret, ita oleum quod inde exprimitur,pra?ter cseteros liquores,Gvx ei'^vTcf\<n tifoov V^AV, a?** W&M «« pun*, praeditcjm eft germana quadam vi, tcmpeftivumque manetac fincerum;ut Phormit. miner aif. Olea plures, mehoreicjue frudlus proferet, virgmea fi fata fuent manu.Puritans enim & caftkatis amantiifima , labifque nefcia. Quamob caufam virgini eair» maximb convenire ajunt, ut quaecaftitati adhacret. Valer. Flaccus lib. 3.

Tempora turn vittis, iSfupplice tyflus oliva
Implicate

Caflian. Baffuslib.jj,cap.fecundo, ubide olex cultu-

ci *oc&tfu* (M.S. O *vx&o&ca* fcribe ci *dvetiptfo*) *mlhts oiyvodg ytagyth m* tfaciew , >£ 2J& TOVTO w^o^uraius ilva* *T*S m£ dvrois ihououi* (M.S. Palat. *HSH %\&TOVTO tvQogatoliw tivcu* TJ» *7ru£ ecvroTf t^xleov) At yvre pura cum fit olea, puros etiamvult fnos colleBores (cultores,it2iMS.) & jurare quod a foil propna uxore vemant*, <^ *non abaltenocuhih* Sic tnim &, mfequenn tempore plunumufruStil exbtbeoit. Fcrunt jam in Ana^arbo Ctltct* pueros cajios olea cojere> ©proptereafleam apud ipfos fertiltfiimam acfruEtuofifitmam ejfe.* Palfadius lib. I. cap. <f. de re ruft. *Gracijubent olivam : cum plant at ur £# legitur, amundis* fin antiquo anno i482.excufoRjegiimale«»^ legitur. *Mundk* legendii ex Caifiani loc.cic. apparet;/wen$ *ftq; virgimb. qpQraadu.nicredo recordatt, arborihuic ejfeprafulecafttO'fe. Eandem obcaujam olea amicitia cum myrto, immicitia cum viteuaberetradiditvetusatas.Myrtusgrata Veqenjedcaft<£,pur£eque;tngratatmpudtc<eac impure,VitisBaccho ebrio ac temulenw dicata,cajhtatn omms immica** (rationes Philofophicas cur inimicitia inter vitem 8c-oleam, contra amicitia inter myrtem & oleam, pete ex libr. 3. de cauf. plant, cap. 1 y. vide comment, vide annotat.*) Alt era caufa cur Palladi dicrta elca hsc eft, quod oleo & lucernarum Incubrationibiis omnes artcs ac difciplin*,qiuarum Minerva dea, perdifcantur.* Martianus Capelld.

*Hincjam tierniconitefrondent tibi munera oliva^*
Artexcura vigil per te quod difcat oliva.

. Ad omn.es artes,difciplinafve olea utilis £c laudata.Plato oleum 4 *immUwU, laborumfubfidium & adjumentamhomtmbus datum,* afleric. Oleum foris adhibitum nonl tantum doloreslcnit, fed membns agilitatem, vigotemque pr^ftat; nee fo*um co corpora perfufa nitefcunt, *Propheta Pfalm. 104.* munificrnoam in immenfuin extolla,his fere verbis. I;-*fieft emmqmgermnarcfadtf^um & oyaminajumj^ kerbat tn nfmn hmtnum , fanem ut vires augeat & confirmet, vinum ut cor homing Utificet, oleum ut in eo cbrpu? ntteat, ac vires concipiat.*

T« *Pater acrios montcs campofquelicentcs*
Ketlare deleft ifat uras, facundaque rerum
Semina vitales in lumims engvs or as :
Vnde pecus carfat virtdn nova pabulafieni:
Vnde olus humanosgemaleajfurgitm ufus:
Qu<equ?noventfcJJas Cerealiamunera vires.
Ru<jue hilarent mentes jucundi pocnla vim%*
iZuiquc hilaret Vultusfuccm vindantis oltvi.

Hucfpeci-atillud Plinii. *Duo liquores humams corporibuscelcbernmi, mtusvmi,-fortsolei -.fedpraitatcum De² moftheneflus olei, quam vim confumere. Hie cumfigntfica* re vellet fefobnum mftudus tnultas notles vigilus abfum* pfiffe, multumque lumims tnviffj, dixit, plus olet, quam vmiconfumpfi.* Rede Philo *m. *qU'KCO-* dixit *w'pec-nf <&par®* ix*T*i*y *labor em corpons fanat.* Unguentum ex oliva fadtum non parvum eft vinbus additamentum, ipfa olea forntudinis fymbolum;oleum enim, five olea & ohva olympicarobuftisroburadderetraditurjTheocr.eidyl.g.

Κορυδάλῳ

OVK uHsvaag' ayw m in AX(piov fain M/AOIF.

*An nonaudivislifNilon ipfum ad Alpheu abduxit facum**

Δάφνῃ.

Καὶ σέθεν αἰνήσω ἔλαιον ὃν ἀθῆναι μάλιστα ἐσσάμεναι.

**Et quando Me unquam oleum oculfS fuh vidit.*

Μόρῳ.

<barn viv HgjwAij* *$ilw ^ Kelpr©* *ig/a-fov.*

*Ajunt ipfu velcum Hercule viribus SSroborepoffecertare**

Et h*c altera ratio cur Palladi g^ataolea.Tertia pcti debet ex Phurantio quod oleum femper in vigore fit, & glaucum prae fe ferat colorem, adulterarique alio nequeat liquore. Sed hxc primse rationi adnedfl f oteft, & ad earn pertinet. Merito itaque a veteribus in pretio habita fuit. Tanti etiam Athenienfes oleam fecere, ut in eorum vi&oriis folemnibus, ludifq'ue cotona ex olea donum & geftamen fuerit, vidioriaeque infigne. Plinius lib.if. cap.4. *Ather^iclOresolea coronant,* Gra^civero oleaftro Olympian. Ole«^fia coi6nantur vi^ores, «e^f-A&?«, >&nsisi<p*v<&> *ZCpoyi** dicta fuir. Pollux libr. I- «^lJ

*tec i'psyi mis ciye** *ipGlip*™ n&^rtq.* HefychlUS *teteicq ixcficq U&l -fie A^Ss.* Suidas. *f**&«i' to7*i ''&} * *7»*'

i t A ^ ^ n *enuStof iMhfc -nit* ***<* ™^*imnftjw** *<W«

srat 0\W 9 $ on tfis&tfvv rsm>$ toiporn y feeuof r fl cov-n Sv Ai»i-
*funt olea Minervajacraftain certaminisprantia dabantur viftonbusfefti Vanathen<st: hdru duodecim ex arce urbn in Academiam tranfplantatafunt. Sicdi&i velifatofeu cade Alirrhothii, velquia tlty *emponbus oleum divifirunt,& partitifunt Athenienfes\%ortas, id eft, partialts hujus rammferos appellatus eft.w*J*>»«* feftum fuit, quodfin-* Id Suidasn«»«

JC"TH. Fanathenaa eft feftum habitum a Thefeo cum Athenis habitaret.Primum habit urn fuit ab Erich thonio Vulcani Palladtfquefilio (de Erichthronio vid« Servii comment, ad hunc Virgil, verfum. 3. Georg. *Primus Erichthonius currus & quattuor aufus.) Poftremum a Thjeo cumpofulum* (Atticum) *cogerct (* ex vicinis oppidjs) *in urbem. anno quolibet quinto hoc feftum celebratur, hoc cert amen agit, puella Jfthmia.imberbis, & vir.femor excluduur. Vi* flon datur premium olea, eamque circumfertmt, viUoriiui ex eadtm corona tmpomtur.* Ad hoc alludit Seneca;in Here; furent,

Te *rmm *lc*frondcgenti'li tegat Thefen.*

Ad hujus certaminis imitationernVirgil.hb.f.iEneid. ludum five certamen curulc inftitiut, in quo tres pnores oleagmea corona coronabantur.

trcs pramia prtna
Accipient, flavaque caput neSctur oltva.

Non tantum Athemenfes vkSores olea cofonatosprodidit annqmtas, fed etiam alas Heroibus, ve&onb&ique coronamex oleafa&am, eadem tradidit̃c RefertDi-&y* Cretenfis, Graecos Achiili & Aiaci coronatn ex olea ob hoftmm vidtonam, praedimque ab us reportatam donaffe. Idem capinbus Themiftochs & Euribiadis ob mfignem à Xerxe acceptam viAonam oleagmeam fertum impofitum fu'ffe tradit, Qmntus Fabius Rutihanus equites Romanos equis infidentes, oleaque coronatosidibus. Quinrihbus (qui dies cladis Latinorn fuit,quo die Polluci & Caftori facra faciebant) ab ade honoris, in capitohum Tanflje 6c tranfvehi ftatuit , ordinis ejus recognofcendi,& rrobandi gratia. Ex his Phmi locus facie imelligi potefi Irb.lf. cap.4. *OLahonorem Upmana wajeftas magnum prabuit, turmas equitum idibus lulu ex ea coronandos. yemmtnonbus triumphs ovantcs. Athtna quoque vttlorcs olea coronant, Qraci verb oleajtro Olympia,* Non tantum certaminis premium, vidtonaeque infigne olea, fed etiam pacis fymbolum. iEneam ad pacem impetrandam ob tempeftatem olea coionatmn defcribit Virg. J. £neid,

Ipfe caput tonfa folns ornatus ohva
Stans prvcul m prora, pateram tenet, extnqnefalfos
tn fluilus , ac vina Uquentiafudit.

Idem lib. 7.JEneid.

Centum oratores auguftaad mania torn
Jrejubet, ramuvelatos Palladts omnes,
Donaqueferre vtro, pacemque expofiere Teucrh.

Idemdele?atisLatmis occifos petenubus adfepufturam. 11. Aneid.

*lkmque oratores aJerant ex ttrhe Latin**
VelUu ramv olea, vemamque rogantes
Corpora per campos, ferro quafufajacebant
Hedderet, ac tumulofinereifuccedere terra.

Etqmdcm hancob caufam TcrtnUianus de Coron* Mil. ohvam vocat, mitem,opimam,nece(ranam. Hi etcnim ole« ramt ferebaptur, *GO^f* [illegible] *admoneanturhomtnesagrpcolationis^ufqueparfimontaqua esl circa arbores mites, & frugtferas*, Oleam pacis infigne fuiffe pnmo, ut ita dica, feculo, docet facra pagma. Nam Mofes Genefcos cap. 8. refert Patriarch* Noacho definente defl IVIO, defluxis ac dePnentibus aquis, columbam attuhflfe ohva fruticem, mitigatae irae divmse ar?umentum. Ob hos ahofve ufus olea apud vereres^prsecipuc Athenlenfes tanta fuit *m* aeftimatione, ut fi quis ah-^uam ole« arborem vel furnperet, vel difcindēret in judicium vocaretur,& pro facrllego condemnaretur Lacedaemones de vaftaus igne 5c ferro Athenienfium agris, folas oleas intadtas rehquerunt; tarn ob planta? veneratiomem, quam poenae timorem. Athemenfes enim, tarn amicos quam inimicos qui oleapfr violaffent, perfequebantur. In profanis ufibus, ut inquit Plinms, oleam pollui fas non erat,ut ne propitiandis quidem numinibus accendi ex ea altana, araeque debeant. *E;m vel a£a* non tantum apud Graecos arborem , fed etiam arbons fru-&um fignificat. Suidas **cti» it M&. \\CH* A'* K^U* SIC etiam apud Latinos ohva & olea fiudlum arborem-que denotant. Columel. lib. II. cap. 2. *Turn & olea dt-Jhnguenda, ex qua vein viride oleam conficere.* Virg. 2. Georg.

*Sed trunci ote**, *wehus propagme vttes*

[illegible] tit plurpalea tecum olea tur. [illegible] A«« deancunt, quod eft —Ti^ ' ' AIu , "x ® ?^ r id quod m a B ^ t a v c f c t o lubric um .;q«° dproducat «lubncum eft, oleum videlicet.

germenoIcaeGraeciVA" appellant. Vide cap. 3. lib. 2* Pollux lib.7. *uS J[i 0 t]i$ «ft7rt>o, Khths yXta*, K> « vit da*** SMAW (ita fenptum reperio) w™ ^ ?<?<>%*^* or<<?. Ramusvero lana obvolutus, arborum frudibus cjretunpendentibus, qui ante pinnasardiumfufpendi crat folitus in honorem Apolhnis, ad famem arcendam, ex oracuh prxceptO)«£<n^ij\ccatur.Suidasf' [illegible] *yip Quaii 'ut)o* [illegible] T? JW, vsr«£ *7mvn»f fie*) fynu# Ajti*cuov<.* Plura de hnc voce qui veht, legat ipfum Suidim,3c Plutarchum in *I* hefeo. Fl<3s olex *&$>*** dicitur¡ 6c olea dum jioret *frpn** dicitur, Pollux hbr. 1. t«^«w *tfft* T» *$pm m t>cu».* Nucleum live w«i". Suida% 5W?9?6» vocan tradit. ^^^i*^ *v>v7nc**

Qippetonvocatur os ohva , finppion veil undc Ithumcolhgitur. Idem nrcleusvocacur etiam v«ui&<. Hefychm^f *n$K>i$vtt it 7Tjpms rtXctiav*, id eft, *ccconos %ocant olearum nuclcos.Q&* oleas colhgit legulusappellatur,Conftantinus Icguleũ nuncapan contendir, cum ramen apud Catonein cap. 64. & Varron. lib. 4. 6c f. de hnga I anna conftanter leguluj.legatur, *Pleraqueaperta, utlegukis U vmde* miator, alteiMb oleis, alter ab uvis.* Lib. f. *teem il legendo leguh qui oieas ant uvas Ugunt.* De olea^v arus in locis agit Theophraftus qux iuo loco exammata iunt. Hoc loco nonnulla de olex genenbus adjungemiifc OJea omnis m lativam & fylveftrem dividi folet. De fylveftri cap.i4.hujushbriai];enius. Ohvarumvetcnbus plura fuerunt genera. Pollux lib. 6- Columella lib. J. cap. 7, quardam recenfet. Pollux hbr. *6.* cap. S. *h»* [illegible] w ' ^ w « ' *Kwtw.* Pnmo loco, *fy, m!i tixia** recenfet Uliva ha?c a Galeno, fi non mendum, hbr. 2. de Alimentfaculc.cap.j7.^isn^ vocarur, *cMyLp ^vSw-* [illegible] IAI^,«—r2-r2»» Ai^ienxi codicibus kgnitur magnusCsuiabonus. z™*, ^vmsnif T i ^ ac-cepere,ut volunt, *vfy. T nnnH i** ™ fyvos* quoc j e x a r re cadant.(^,ut *i*^* ra dixi. omnem denotar arborem) Anitaque *Jfimm,*, ohva ilia vitfofa, cujus mentio tic apud Plimum lib. iy. cap v T m « *eftcuha wparfimoma, quomarn propter impendium* *[illegible] W *nusfcv u/t«mfams/t* *hasBsmm drufynommant.* Idem Athenausiichaffire geyenm« vocatas fuiflb refert.?A^, * *, V « ^ V , u codices habent) , A««. ^ *i%iu* ^ *wyieAUWs g s $*,, A;^_ *ifinrvx U. Didymus oUvas drupepas ajfmt vocatas ftfchadat, aeggrgtmos, (SmTufn drupepas rwn aJ,eQa olivarum Si* verun. quod Plimus ait, *fymtit* nondicunrur, quod ex arbore cadant crudx aut nimium m<nurr optima enim inqmc ad decerpendum. Si crgo,ut loqml tur Plinms decerpuntur, quomodo dici poflunt ex arffL recadere? AnitaqueJ^«tfvocantnr•, teJS ««"r, quod in arbore perfiaantur, ncc dccèrpaT tur antequam planl maturae fint ? Tr, r l a r l « AtheJ, cumven, a ^ / ^ & H S * *tn arbore fua matures afc*rit. « H «"***» *&,

bat Suute-Vriw (forte LZ fc'7' "anc P^r(>

tZfitou arborum maturus^Tj''''''''^ ^W''

fepa, id eft, *olea.* [illegible] nernomficiasibit. [illegible] arbore cadunt crud$. *sXtZTT* nms, cum optimam ait q . S TM i a t n ^ Jamnondummaturam [illegible] coda aut matura. Hen PP]q, K V F m , non [illegible] coda aut matura. Hen.PP]q, K V. *exdr''Pfa ula* ™*atw tamen colorm mutuum.* [illegible] vas druppas vocat, quo [illegible]

batur, ubi *de* oko conficie-ndo laurino agit. «'4' *Mfw mublfrm $**&* h^nhif, im* Sn Jwonw,* (ita,UI: Ciipra dixi anudGalcnumlcgitur) tyw''^ *vfai*®-. *I* alladius'lib. 2. tir. 20. *Item cxlaun baccis oleum confinetur hoc modo. laun baccas quamplurimas, & matuntatc tutgentes, maquacalidabullne fitaes. tym-nU* baccas vcrtic inanimate rurpentes. Vidimus varias auclorum opinioncs- cui major fides PHnio ne an Hefychio, anVeroSui*dx* ,'an Palladio? Hi quomodo conciliari poflint vix video. Quorundam opinio eft, antiquiflimos pro optimis habuifle,qux verfe erant *fyvxniif*, ob maturitarem decide*, quod plus pinguedinis habcrent, quanquam oleum fapore minus praeftaretrcognito aucern err ore, recentiores nomen retinuifle* ac *tyvm-ms* voca(Te,qua: pauloanre maturjratem decerpuntur, quod& mulrum pinguedinis habeanc, & fapore illud oleum praeftct. Gal. l6co citato, *Z<xjri£* 5 «f *^pvomiils* «H's<§» *Xi7mg$v, cvvas courts* r ^#«»§e;£>- *pà* s%avn. Porre qucmadmodum dryopcta pngucdints habent phrimum,itaha(colymbades)/uccum adftringentem.* Fortaflis inter *tym-ms* & *tyntms,* vel, ur apttd Diofc. & Gal.Iegitur, *%v*$_m$*& diftinxerunt veteres, acquidem ^immnir vd *J^mnSs* vocarunt, quK mature in arbore erant, ^$_{tm}$*u qux* immature cadebant ' Sc^ecerpebantur. Olivas pro artatis ratione aptas,vel meptas hiiffe his verbis-docet'Plinius loco citato; *Ex eadernquippeoliva differ unt fucci. Primum omnium e cruda , atque?iondum incboat* maturitatis : hoc fapore praftantijfimum. quin & ex eoprima unda prali laudatiffi.na, ac deindc pet diminutiones, Jibe (ut nuper mventum eft) exiguis regu-'lis[>edc tnclufo* Quant0 matiinor bacca, tantopinguior fuccus mimtjque gratus. Optima autcm atas fid decerpendum inter copzam bomtMemque ^incipiente baccanigrefcere.* Cato cap. (JJ. ubi docet, quomodo oleum viride fiat. *Ex quam acerbijjima olea oleum fades\tarn oleum optimum erit. Domino de matura olea oleum fierimaxime expediet.* Optimum, inquit, & pridUntiriimum oleum, quo ad faporem, quod ex immatura colligitur oliva. at vero, domino hoc non expedit, quia paucu.Ti illud eft, a copia domino maximus proventus ac reditus. Ergo quanquam fapore deterius oleum Klud,,quod ex matura olivacxprimitur; ideowtamenlaudabile, quodindedominoaccedet plus emolument!, ditiorque fiatcolonus. A'' ab olea qu? medio maturitatis eft tempore, vel propemodum matura, & drupa vocatur, duplici nomine exhilarat colonum, quod multurn pinguedinis habeat, oleumque quod ex ea exprimitur (it fapore etiam praeftans. Hocfiverum, quomodo Pliniusomphacium,five oleum viride,ut Cato vocat,dete'rius inquit lib. 12.C.27. quod ex drupa exprimitur. Refpondent.Plinium hoc habere ex Carone malè intellecto. Verba Plinii. *Oleum & omphacium eft.* (Do&iff. Dalecamp. legit. *Vnguentis idoneum & oleum Omthacinumcft.) Fit quidem omphacium duobus genenbus Z$ totidem modis^ ex olea invite olea adhuc alba exprejfa, deterius ex druppa : it a vocatur priuG-quam matura fit, jam tamen color em mutans. Differentia, quod hoc viride eft, illud candidum.* Non *d^^St* rlinius oleum c druppa deterius inquir, fed rcfpedlu olei, quod ex alba adhuc exprimitur: hoc enim prarftat, quod ex immatura magis colligatur oliva. Idenjcap.'ff. libr. if. oleum ex quam acerbiflima oliva optimum fieri tradit, tale eft quod ex alba adhuc exiftente oliva exprimitur, talis oliva acerbiffima, cjuippe immatura. Nonitaque malè verbaCatonis accepit Plinius qnc ita habent. *Oleum viride fie fiicito. oleam quam primum ex terra to Hi to; fi inquinata erit, lavito \tfolus.* (ita on^nes codices,etiam antiquiifimi. Scribe *foriis.* Foria excrementa liquidiora, fie dicta quod facile ferantur foras) *tfftercore purgato. Toftrtdse, autpod diem tertium, quam Ictta erit,facito. 0team ubi nigraerit .flringito, quam acerhijjima oleum ole$ faciesytam oleu optimum erit. Domino de matura olea oleum fieri maxime cxpediet* Sigelicidia ertint, cum oliam cages, tnduum aut quatriduum posl oleum facito earn oleam Ji volesjaleafpergito.* Plinius, *Oleum quam acerbiffima oliva op~fmum fieri, ceterum quam primum e terra colligendam z fi tnqmnata fit, lavandam : ficcaritriduo fatis effe figelent fnyora, quarto diepremendam. Hanc &fale afpergi.* Retc ergo Plinius verba Catonis accepit, redte olcne drupadetenujJdvxit,fi^^non^accipias, quzPlinii

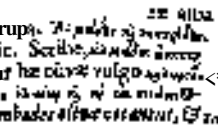

drupa. Ita in vulgatis Pollucis codice. Hefych. *jfadu*

Veteres abis ufi funt , cdefidi cupiditntcm rcdintcgran ttbus ,ut muna conditis olivis, quds cohmbadas vacant. KoXvftQoJts* dicuntur, *&!fo^HBku^£fozb*mnatando,qucxt condicurae fux mnatent. . W T ^ ^ J ^ I ^ , quod oleo aut murix lnnatent. N ^ $_0$ ^ ^ $_e$nim idem quod *K*VP*$_n$ *Zj*$_a$. Hefych. Wwi\ m$^{\%}$ c» *$fa*$_n$ *ba^&ux^ f , % ^ <»* 'W^» • ^^*AB^vfJoZf.* Unum ergo olivse j^enus njxw*i&f £c ^At^£«JW. ^ V A * vocanrur & «^$_s$ fafe*A>, enimGrxcis lal, vel ^ *fir «Afw, quod muria condita* fihr. Calms Aurehanus chronic, paff*. cap. 3. natantes vocat, *Vel olivis fraEits vel natahtdus , qnds coljmbadas appellant*$_m$ Olivae quo modo condianrur , docet Cafli.tnus BafiiiS libr. 9. Cap. lilt, *ms W^'vffy** tp>vpM*t -me'ecfas fa* (in IVIS S ©V u») *uxfiet*<Jw«> *) *4*)£9S TTS tdgt&Zjav uct, ?uGtov t/J)*

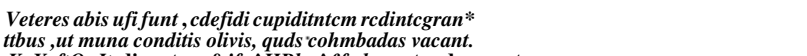

Qv C&f&iOV OTCCP fCS7K0i(>W7Zely 9/«0&«lfll». «& TSfc6vO4 (<X)d. Al S$_#$ palat. *ifrvieu>7te) vJim^v^gu ?%$.?* oXiya4 %J/J]av, (idem 0tL *ptioiv) els 7U>ee&vs datoxtU tm pict* ifteynv , y^Jj /ueTtcrfiQt* (idem *ptfap<pov<n) wfuag , hec opetkus %*%p%9iv.* (&&,&& idem) «& *fofiffi^et^t* (idem *tn&<npZoinstvai) ei$* 7t> *7iv9ficipec,*

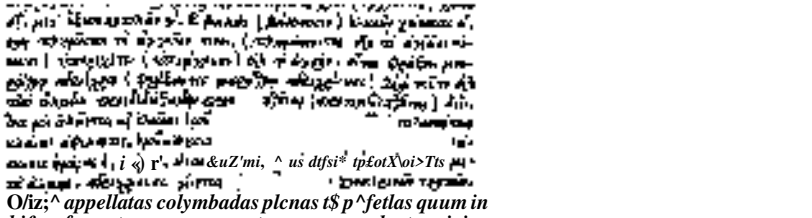

O/iz;^ *appellatas colymbadas plcnas t$ p^fetlas quum in bj£orefuermt$_9$ una cum exortu ex quo pendent accipito, ac ut> ne frangantur ac contundantur in magnum vas conjetttccumdeferuntur, dilip enter profpicito. demdefrigida aqua lotas, paulatim in umbra per diem unum in ca+ I at Us ac cratibus vimineis ficcato,* ££ *quo aqualtter fie* centur Unuer convcrtito$_{fl}$deinde praimmijfo mfundum vafis fahs triti ptigno ,* ££ *poftea muria congtts qua-* tuor, cum actti heminis tnbus infu(ls$_9$ olivarum chantces viginti immitttto , & ubi expletum eft vas , commoveto, liquor autem fupcremmeat, & obturationeperfe* niculi fafciculum faHa , vas obturetur. Ctcterummuriant ea gratia prainfundi oportcre docuimus, ut ne videlicet oliva dum immittuntur contundantur. alii cum tenerrimis ramulis deceptas olivas$_y$ in vas mar mam habens* d*quam immittunt > & ac dies quinque vel fex rehftas eximunt, & in vafa cenjefta una cum muria, oblmunt ac reponunt. Bac a& ^n omnia fjrcafolftitium hybernnm fieri oportet.* Alios praci«c hos etiam condiendi modoS reperiet Le&or apud Pallad. in,Novemb. tit. 22. querri adeat, fi fcire modos iftos velit. Tria olivarum colynibadum recenfet Diofcorides genera, fubfulvum, ni-i grum* & rorrefadturjn , quae commode in duo dividi pofiunt, maturum & immaturum. Hodie maturas &immaturas condiri auclor DocliffT. Clufius. *Immatura's^* inquit , *plerumque condiunt per Hifpanias* ££ *Galliam* Ntfr*bonenfem , inter dum etiam maturas © nigras prafertini inLttfitania.* Diofc. lib. I. cap. 1;p. e* *j\\i$ ^XI'PP®**

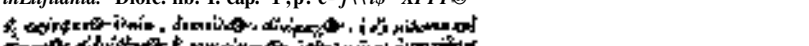

Eft forro ohvafubfuha ac recens alvo i«*c'ommoda.fedjlomacho^ilis, nigravero & matura corru* ptioni oportunaflomachoqueaverfa eft , ac tumocuhs*^{m}TM*tmeconvenit, turn capllts etiam dolores inductt. torrefatta autem & illitanomas fiftit, & carbuncuhsemarginat.* De olivisquas *ww*J''** vocant,fupra'cap. 3- libr. 2. lauSabunde egi, ubi fructus vocari *QeutiU* dixi, de cfuibfts in^ terius nonnihil adhuc dicam. Sequuntur SA«^. Has Pollux tft/^W a Poctis v ocari tradit, A 5 «»«»£*«w, ^^

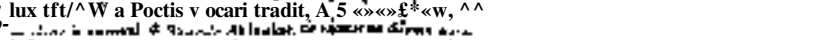

<pdtov;. quascontafas vocant, Comici pyrenas vocant: 0/1*vas contufas in Nefaa Artftopbani reperies.* Corruptus Pollucis codex. Ariftophanes fabularn fcripfit, quarrt *viaws* vocat. Scribendnm ergo, *cv'vims it^J^^^ ^^* Idem mendtim apud eundem Pollucem lib. 7. cap. 24. reperitur- Redè libro decimo capite undecimo'' Jjeai*viti* o\»* MW *A&foQbcvevt* legitur, uti etiam lib. p. *\y) J[i <£&9* cV *mtf vims A^t^tc'ycvs.* Contufae quomodo prxparentur ac ierventur olivie, docct Caff. Bafll libr. 9capite 32. *>«&wi \Vas*$_{\_}$*^{o*}*$_{=}$ *Pu.«* 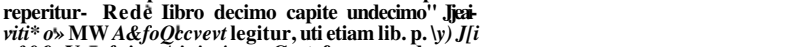

HM lixytByurffa i|«6«A^^$_5$,(f$_{/A}$^$_{W(5ra;}$'^$_i$ *Olivaian~tepam matureftmtzs nigrefcere cperint, faniores accipir**

& m hgno confraSaSj deinde infportam transfers, Gf *exfnmis, addifquefalem non tntum^cum cumino I$ focntculi ramulis, deinde mitns m muslu, ($ operculo addito reponv** Itainedins j in M$. longeaha ledho repentur. *XxSSi*

In verbis his, <#TJJc|?y xft^wBy *linyfuow*, aliQUid deefle videtur. Nam non rradic qua re vas impleri jjclic. Scribe, ig»f« *Tiyx<fa**i Tshyipeiffzq ? olyfun,* &c. *Addifquefalem nonmtum'y deinde vas mujto tmpleto, & impone falls pugnum, ac obtura ramuhs fosmcuh. aln fratla oliva extrahunt nucleos , & mfparguntfalem tntum cumcumino,* ££ *ramuhs fxniculhdemde muftum bonum immittunt^ ofer~culo addito repomnt.* Nucleoseximi vult. Amtaque3A«-*t»i* enam *sippux** dicuntur? Hefych. $ipp«A* TO *iflalrfut-*

yyfa f (MS. *»Iw mzpl** (M S. Trvptivi*.) *Verum,quod nojfc opera fret turn eft, ftemphyla nonfolum ohvarum nuclei funt, velut quidam txiRimantyfcd etiam uvarum vmacei. Si igiturftemphylorum vox occurrit,ad remfubjeftam adverted aliquando uv<* vmaceosy aliquando ohva nucleum, pyrenas alias GracK diftum,acctfe.* Malunt alii *r*'sift<pv**

4>VX'%7Tl fU<PvX»fi ^ 7W 4&A7MTfCeCm tITt TU9 lXct41».* AthenSCUS lib.Z. Deipnofoph. *Ajni&a^ wm^ppvai 1X040* *{p<pv*

Mit prabe fubito pmguem quern myrteafuccum, Pramadia ant orchas comprejfa emttnt ohvd.

Schol.

Necfmgucs unam infactem nafiuntur oliva Orchades & radii © amarafaufia bacca.

Columella decem novit geoera, libr. f. de re rufiV cap. *6** ubnta fcnbit. *Oleatumficut vitiumfluragene«t ejje arbitror, Jed m meam nonilam decent modopervenerunt. faufia, algtana, licmtana^feigia, nevia, culmtnia * orchts, regia>ciicites, murted.* Paufiam, ut jam notavi, aliquando |*>feam vocat, Ita enim omnes hbn; etiam fie apud Catonem fenptum reperio. Paufiam antiquus Catonis mterpres didiam vult, a patiendo. Servius vero a paviendo, quod Ron nifi paviendo, id eft, tund^ndo oleum emittat: feu quod antequam molae fubjiewtur, tundatur* Alu afapore nominatamdicunt, quod fiat paufi. Srnt enim ejus bs^ae amanflimi fucci,& ob id lncommeftibiles. Hanc fententiam improbat Colume^a loco citato. *Exquibus,* inquit, *bacca jucundtjfima eft paujia—paufitt oleumfapons egregu dumvinde eft, vetuftate corrumpuntur.* Quare miror Do6ti(r. virum qui apud Virgihum pro* amara bacca vindem exponit, cum amaror paufiaefic jucunditan cuidam junc^us. Sic Plinius lib. 15. cap. ulr# de lauro, cerafa laurea non ingratje amaritudinis efle; UolumeKa *paufiam optimi vapores ferre*, tradit. Quare hxreo utrum paufil fit ea, cfuc^a Nicandro ^ ^ v o catur- Nomen accepiffe videtur ^ *S m&pmifH,oiJptran-*>,quodventis, \aponbufque refiftant. Depaufia *hxc* tradit Plinius. *Pnma ergo ab autumno colligitur,vitio ope*

*b*cc**>clorch** nonnullu enam regitmil -ZnZv,* *convtvtorumefultsfrvfardmur. has tgttur cum jam nttruerint nee adhuc tamen permatur* fuetmt, &c.* Fallunturqui paufias ohvas *nt+.M**, ab Athenaro didas exiftimant

*b*cc**>clorch** nonnullu enam regitmil -ZnZv,* *convtvtorumefultsfrvfardmur. has tgttur cum jam nttruerint nee adhuc tamen permatur* fuetmt, &c.* Fallunturqui paufias ohvas *nt+.M**, ab Athenaro didas exiftimant **Non** paufia **Paufiam** Apuliaeincofe, ut Itali fenbunt inter quos noifultimum obtinet locum Bapnfta Porta, *fafchlam* vocant cujus *callus* immatur? callus virefcit matur« ex purpureo punicat,nitidiore curicula,orbicuiaris, communimajor,virefcensamariffima,maturaiucundiifima.optunaoieo, efcave. Virgilinsergocum amaram inquu paufiam, loquitur de Tmmatura & adhuc viridi Columella verp cum jucundam ait, mtelhgit maturam. De nigiana nihil quod dicam habeo. Hujus nee Macrobius

dd

160. *aiunte]femodzorum^nnaminus Lgrtu utaTiio JefcemUt,& exmde,ut vafa olearm ituot i£*, « u l*

Pirn. lib. *xf c* ?

*okumMoremque tffimfimkt^* *rubrotnfeftan.*Cato non ™ian le5f ibit,ut« gontate tradit Phnms fed ait, hoftum neouaquai fiert Idem Phn.c 3. *Cnurabmmm* £

mnantafavon afftat *fvtequ* Licimanufundit oleZSeJI n* *apuailiva. Vnnenta hancplSd,!?* *Llcmt* *S* *F*T*

pifle,

_i, vnlgita * *rcccptiapnio- SapAm* Plinii>sa Sahi-isrceiam vocari tradu ;*cuiu alii lit repa dc (iOaMii-^>iiift»igK(i. Uc has cid*m qm de licmia tntmi Cato, & agn> calido 8c oa2b Jcri jubct. I* *J>TV trjjfi iS c&lida *tt4m taitAiiivtm—ftrguuttm cetaivtm, jtlwrertm, r;lfii ttsum* in *hit Itxn tfttmjm Aitent tjje,* MHI *m*xun* *firtto* Haiic piutiinii oki dare.frtpultjue fercc ait. O/eum *fimum Iktait* iii^, *flUTimtitn frrgt*—efiunl vaferei *ti* MH/M *.fj'i,«tf''g"- Be* tmc plurti dicenda, IKMI u.tvijtJciuCtjIuJticlli nitr-at, quod dc pau-Hujus, quod Iciain, ajwtt Varronttn, Caronem, Pli-,,j<n mentio nulla. Cutmina Caroni colmtanU iliatur; fer end.irn pf ata'pir in agro craflb ac caldo. Flinio 8c Pallit,Jin ccrntn* vocitur, ic dc « Ulttn quod Jc fcrgia & licinia icierr. Aj<^J MacrcibJum cuImuiDa, UE SC apud Coludiliiitn Ic^itur i qur po(t Itciniam & Ttyuin, ukirao | *oco* OJ I mi; i bm ba«3ptt>bat. O r c hiwn Co I umd la *U.* j J . c, <. 8. orthi tan vocat. E j us si; t b i uu i de Ta u fi a fenmi, citavt, I*'B!/i*"'*cr* Pri *tniiif* *ntnnxtlir npm&*> *(Sc.* f one «rcwtrj CK lib.?. «P.?. qownodoeiMnii Cauaw cap. 7- &. Varrnnc lib.l. dc re tttt. c*p. 17. voctttn. Nt-rfru i-cro 8tVirgilio tirehaidtdrar, jTroquo J]»utf Co-

Ein! inc. ve) quod tcftiftilos rtfcfant.' j-tcilicult dicuntur; iindc ordusquafi to H Jfit m Jic railiurn,&. Col 1 ntj«lla n;e 1 iu,t 3d c-.am, qunm in liquorcro ibinpiait. Cato cap. 7. optirat coodi refitrt. Iirnuiu«wi < *ptamfluttmtjiTitf.aut m-fttite, alt its erihitrj, poftai. tjt optintlefn danttir re I vtridtt ri£,vcl in ttntifo comttft. enhitts ubimgntenmt iJ, filtc s'lfrictte dies* J f IUI *fiiem txcuitm, infi-ttui* *I'uiuwn, xtlfi»'[jx< v* *lirirtiium emdtro.* Pliu. l T > c.l!',l. *Getter* tjaumiria-itmt lOrgiHtu.aretitti (3 rt,J'H & fulfill: ntc titfidtrm jdtlrsj incfaItem, uIkmtt n. Sine Ju/';a ftf in *iitjhlummaxitni cxiunumt rtfirt. r.tantn* 0 (utti«nfii(, caw C^ Uttei 1 iiti]«t,(tiijmtn-*ttrr*A\taitiitnt.* Orehitci fiait qua ex Hilpania ad nos iDiiannitportitTrar &Cajera;[naffi)itudifi j ! » n dis,ttfticnlorum fimilii utline ovate,ad efCam condiuntur tcrtoorbe itifigHts;ara)i)imiltsarclicniora vocatx-Kefia, *ut* PJiiiiiusait, phaulia eriatii vocarur. De phautia Infra lib.2. cij.'.3. ftannuUa dixi.quz nonnpc.io.Plifi.Liti-if-eaj'. I. *Omxix* in vat crjtr c3 -iHituy, luintrt ahux crcfitrrclctimexijliiujntimi)*: *fntfrrtimcammttgiituiint olaiirn ntn tcnjl&rt, indiuo Flint, qua tesix troc&tt*rfr *b4~

ufttten, Tljcftphriftm iih. tf.'decwK tap. 11. ' . r'''*** *turn ftictiti* i n i i, Mrjw, jfr«(, /,-™um?fsf ,,,, *iefiit.* lii.(«u lii>nitti» nJcit, Se granJclttre ait, ii,iw n i i w . *quitiui c*ro matt*, *nacttat f4r\>''i* (ma-pniis;) ;* p«rC(/! ime f rar^ 11» of CUM : (eti *fbtu IU; t' tnrti!idc:nj>4rtt tututa itfitijfiit* C(*luftidla , *m* *l & f > d f i i t t t i*

NotaiinicrgoGranimativt, qm (cribiint. *Qn!>&*

^^ 4 *&fr* ^#irTJj)i;& P ftrrtnum luiam huic olf am oc tociDo c*foSc tranff ilantato, Tenm eft. vide lihr. 2. eap. %. At phauli* frudhirn rarvum elfc.omiann falfuin eft. Cnrnrarium Tliectphr*-

trait:forma rotuiHJicft^as.p ira adefcl iithnw. Radiiolrv? pinre^ ftiifli: cap tf. rtujorismtnriouemiscir. m*g™

Cblmnclla minorew lib. u.cap. ±-, inftmrfa. «*1. nt »Ui legunt faiib . riilictlum vocarT >»/ij»i«4«fr*m, wf

flp, p]in]([s at,anruinnopott 5Cl,3lif,l 7 :ld; ? f 7 it. qiia tctwrrima aimirca

««BS radiwnviarjim fcrib&llotjri-

e bibco nihil. De Mj-t-

a royru fixA & maputudjnc fit B J S

Pcrfia altatasvidi: pataco grace erant,fe^parve admodi. Mcmin«re *Cato* & Vaciij Salcnuiix , a Columcllaomilfe. tide & albttcre (^vucci Mactofc jsalbiipctimvotat / memjone faciimi dc quanih^ CoiumcUa, tiihil Plin. In Italia picrnam Sc rididnlm tcpairt, Pliniilsauit~r. IJL- *fkentt* M:ir;iib.Si tnibi piccnaturdi.tpollcrec oliv*. hUciebna rtsdccuncJitrarti nutnerat S"Mlra*/«i»m. *i^qiM,Jiesiee4mminmiut.jlfru:aiu*tlti£frtie,Aq«ili'i, Atcxitidruu+foQFi<i,etilmii>t«,ti<iuiv<i, Uinien*,* ffdfrff, *t f i f ^ f i 'S A ^ l i U i J U J* g ^ rortc *m xtr** luibetulum, u t apud O0I11-mrllatn [egitiir. N« *Afrksnitx, ntcA-jpytttrm, Akxtniiitdn), Aquiliimt vidtrt mrrxint.* Hactatm de uleatwn

OleaSauva,

jjeottibos. Otcamediocris magninwiitiiE arbor,quandiv q u e proccra 3cprxj> 1 £Hn,iaoai "Timpluribus in latum, amrlumqiicdifni fojji s*n I ritiwrics puleh^rdtda .vejwfa, crilpa , arderqut vi[illegible]fli[illegible]ti: fi[illegible]a. Fol[illegible]fa[illegible]i* fere fimiliifunt,niti quod dfliora 8c fimiiort. Siiht»ini Iotiga,in acinum r1cfir.cntia,cra(ra,pinpi!a,br!;v! pedtcu-lt> ramulis CT advtrfo ut plurtmum inhxrenria, Fupernt vtrcntia,iiifcttii aibicantia, faporeamsro Sc aeriufculo. FJor-coptorum menfe TiJio liaber, in rttnuiis racctnatim coiij, .Sum, *ex* herbido candicanrcm, qwterriis folinlis

(hi ut plurimum ovali fipira,dTeti imusnudeo primum viridi5,deindea ppropinq uante maniriratcratl f *(ccmit^ a-*rfcm purpurcac prim tatje larutate *mgtctcit.Ltijirjnicir.* inqtlic Cluftus, *ote<c,mi>i>rci ilivat prfirtint ,fea mtttwi''* «'«', *ejufqut pT*itmoflimipr*&rntci* Sicctiammmiia1.se qo? in NarSo(ienfiGaI(!#KB«tica nafaltnt o1ci,mm'> r«n fnxftnm fcranf, ecijoopte olci MjTimiwr, aiterr, «rpunmrmenfeNovcn^bri,D«CTnbri. I c ^ r i o ^ ^ 1 bruaria, ut inGranienfi resno. NUitBjue «f** rtirefcunr. Swmunmr tiemde in pan Cefiant:drmd«molie fuppoinintur.J [ur.*ffiira faijq nulli alivas penicis decuthmt, (p™ ™ •H****ii, portiK adraotis fctlis manu)cp*rcyo!w*, n* f aMifpfmdle<nf(fisperhiirihqSpa*npnnr. Veh cnimiaborant otca; perralfe , Je dtirrmewnm tapwuf. Imniaturas plenimqiie cnndinitt I^r Hilpauoi 8t Cat* lnm Nsfboucnfem, itnerdum etiamtiuturMJC nwTat, [TTxFcnmninhiiitamih.hdtnClit*iusFJ6npfacrfpC(p<^ vilciS tn oleis copiofc naTccmobfervavic *mtttft]mtrP* oltvrtorQ domino magnodamnos?ficjcns.li»ej(tw»i» olcarC ramos crchro etiam masimntn eafi pirtctn <x-dcrr aJftSmr.nthdnJ vitiii (t'rpa^alioqoni roratatfcww occaparuram, & cdjturum. Haberttr fatni bdtcas (ton alUn^, qualcs in iiis wborfcus

fed exnibrrt furpUrafcrntc;, cujufinwli, iq
];tj|..]U,(]n all in vldure iucini::i- Bi[1]!!":i:u'; tibr. z.
cap, 8 i-fonili: vifcuni in oicis HitTOlolymicaoo agio cre-
q f q
funutntur, nain vikura,qw<HldM!«MJckiir,ruhrisbaa:is
e£lptx<titum,njjgnoi»co!arutn damfK^qitmiiarti flcriks
okas reddit. OJca fylveftris inlUr *oks* sdiilcfcit, (id

Oleaster.

mTir eft. nleae domc&ic* per <*»*« Gmiit,
men-' .'- Kn!Mn»ra»!*.nj!tn»freque-
ntMS nmontu »iEua:ixibJqgc ftlik fcect etwinr
coiwrtni; froftia tsicuif OLT» fi mtln. p-Mca
* f**uip«*i *taacttDc Teatrrtt.* fc totKcn •yffat
^ t d d d
i mini m«nHrrnrir irt wffriwj ntfi IIII
D« (nlo d*t» cure*-
j^rtwi *fimfMr***»ymr til*
til
T
^ • ^ • • V obirrwt Idiot Poflot li,. j.o?.»kl
i«o-*fVif<«,<k9*t-«fc»&tioo,»f>-
falsa rradit Araros,

;ndori irtccr U * ^ M locutn habcrf necfnif i q««
duionon tcacur opcrculo. Maiu- Jpud Hcfytfi- IruHUi
tgiottMiAjc # &{X**M Scribe ^K^MI^M* • *$t" ••*• ctDiiriiMrJC[1]
COIIOT. auScitttKc a>nftic,ii»tjiijt)i« aibotcm tt^iitici'
re i7 *>«*>»JI» in ncutro, fru^imi. Nicandcr inGcor gicw
< ; i i i, quod grauA&tKib p
Li rebels (irodcat, & ctwiljwiaiur > tuni contra c» Th[1]^
pilritl' ; t:, nomen hocpotjos inditum, qu«>
IWcai.quiiuio tutiiliis »d fuasJarel>rw rtdir, natrptni'liu;
ut. Mcctc v nun ».m+i S«»Q»incidit tnO4«K*
Rorcre air, fruAii verafcrreciicanj'bcriiuin fbilhciuin-
fed ['rills eiymtin IJIJL'I* placet, c^uod Tlicoph, dc iw[n]
vuljfiri fjt.^./. a^at, *tot Mgy^ii.* Aliis placet, nf«»-
*pM*** voowanl.^uod trains mulia cominiat gTlttt;««"
gum, «i*c[1] IIM/«I. Ergo malum K
'crif, redncclliftorta,
oxc
^y *fattf.* Atci per liatt«kKinp
n t'silum, ex I *ariw* enqumdi tocjbu!o.
ut cotitipif tn arineiiiacis majii, qii* pr»coda Rrcrnaia
i-ocanr. Qiuni voccm 0"n rcSfe i((tc)urnr« Grra ha-
m >>ti>tit>i* veiiKi caguttnaiuin,hoi: eft,tialiunci
itdtripens, dciiciciidienimaivivist;! pr*cipuaind:
minimi- pbut etymon , nuixl vt« nuv.ucM' apud .
•iiioqCTiiCc: •• •• •.«>».^uindoR^
Gutcis rrmujno incognita ut ^ptid Arilbxc
I'nr.iiuijfn., N icanunun^cc. ic^cj^^Atw prunu vcrtif Ga*
za, ouodlial.fi*ex*Pliniolib. i^,cap.io.*itti*
arbor florci trie nil- Aprili, auc M^jo, ,
*^S3?° nalcinir, menfc wjwfv(<«S- fjui mcnlls it
tur Sol ii.Qftsti.dic.HiMttrJ-w.iit liipraae atbtuadb^
mculmjiun : • i is •:hi';m;ii.uri. Mj),Julii.
iimi fVidc i^tjimrt. J Cotcvotc Jca fri
:• •' ." H I ^T*'***PWHi.' T : 11,,;
A . • '- '- S. -•.:<-: CoOCTBrWi '_____:. _.i ,,.
aimse trnvvy Coccvmclrtc fn»Jhr. rjimi f
i|>(» docci
UwA.
i cfle. fed
gacuduw piam, f«aao mil', *Ji*
A fit-it •
4 l e «»• ^ .i ..:.,>i.
, jn^M
Htwin «
iuil-
** * 1
*Mb**ki
«^dii»t7Tfap*i|i»gii> ia
in fponii leu cornom tftnxi on
n tfft jtltt.
Cuttita

Cottana etiam ac pruna in mafias fie componcbantur. Idem Martial, loco citato.

Ui.cb tibi qua tort a venerunt condita meta,
Simajoraforent cottana, ficus erant.

Statius.

Nufquam turbine conditus rucnti
Prunorum globus atque cottanorum.

Prunorum globus eft maffa, ?«>«>. Plinius *offas* vcrtit. Offa idem quod mafiã. Gloffe *offa* p<'t« proprfc tamen offa, *faring confperfa globus.* Offa conftabat fere ex carne fuilla Lucanica, quam Romanae mulieres à Lucanis didicere facere ex Mediocri inteftinoj etiam carnis quodlibet fruftum. Practerea cibarium ex fruftis panis, in jure pingui, cafeo vetere > pipere & cinamomo conditis. Puftem etiam figniticat, & quicquid in pultis modum reda&um. Necdubium, quinex aliis rebus fady. offa. Varrolib^.ttereruft. cap?. *Cibatui offas pofitas, eamaximeglomerantur exficis, fafarremifto.* Nonpeccavit Plinius, nihil commifit Gaza, quando n*A«S«* *off* vcrtunt. Offa, utdixi, idem quod maffa, fruftracrgo contenduntmaffam vertendum ; off* & maffie vocabulispromifcufcutitur Columcllalibr. 12. cap.jg. *Vojlhac plures ex eo maffulafiunt: & ita fer laterafipti in muftnm demittuntur, &e altera offafufer alteram pervenìat.* Offa enro 5c mafia idem denotat. Prunum jEgyptiam, quam defcribit Theophraftus, me videre non memini, inter ignotas refero arbores. Hac occafione de vul^atis prunis nonnihil dicendum. Ifiodorus nomen accepifle putac à colore, *coccymelajx\c^\\i> quam Latini ob color em prunum vacant, alii à *multitudine enixifruftus nixam appellant, cujusgeneris Damafcena, me\ior d Damafcooppidò.* Plures hie commifit crrorcs; pritnus quod prunum nixam voca*r* tradir, cum mixa frudkus, quern mixa vocant. Plinius lib* 13. cap. 5*. *Item pruna in Damafco monte nata^ myxa: utramque j am*familiar em Italia. Ex wyxis in JEgypto £5 wnafiunt:* ^Egineta libr. 17. ^f'l* *iitfyov wpris \<n {un*

n s i i p

*pruno quidem minor, facultate tamen perfimilis** Mafe vir magnus «»TI *pi*&7iy^z& antiquo^odice 7nx&vt&9* reftituit.My xa frudus quos febeften vocaift, hi prunisdulcedine non ccdunt, fed minores funt. Infuper fi eflent amariores, non eflent ejufdem facultatis: amara enim & dulcia facultate 8c viribus differunt. Amara aperiunr, & attenuant, quod nee pruna , nee febe.^en prseftant. Lexicon Iatricon vetus vocem *piK&ityt* fervandam do-

Alter IfiDdori error, quod nixam vocari credat, à multitudine frudtus enixi. Nixa *k* myxa dicirur. ^<»_y à muccofo & lento fucco,quo pr«ditus fnidus; nam ex fruitibus febeften vifcñ conficiunt optimum ^^yptii,quod non poffent, nifl fuccus lentus& mucenfuseuet.Tertius error, quod prunum k colore nomen accepifle fcribit. Aliatica

^ineta,idem Atius.Reperitur & vox haec apud Theoph. lib. 9. cap. I. Sed ibinon -o©^'"fed «r©t»v legitur, TJ» *J\t % hutzvukis yiv?)* ^9»'<o? «XfltW —•• *ttigptrDv vr&vnv** (Scribe *«s&jfiL>*o_y* quia mnltis in locis apu6Galenum ^ginetam, & ^Etium fie fcriptumreperitur) *iptdfyw* &c. Corrigendus etiam Tralliani codex lib. 4. cap. 1. ^ *d-nyi** 3

r.***.-*'', - (w^w.™.„ ~, -,,,.:»,'^ *-dnj,*-

Scribe«» *W even G vi&vpwv** *Uorum* (moro-

tylorum.cornorumjbrborum^ QSprunbrurn Jylvejlrturn. Redte apud Açhmctem cap. 24.3. legitur,« 3 *<a&vt*i«.** *<&ei-* ** <?^«.$»«^», § *hoxoxi** *<» TTZGIL* Mate vir magnus ex 1 ralliam codice corrupto corngit «JS «©•»«. Apud Galenum,qui Afiaticam vocem primus tradidit, locis in> finms *&&vfiiw* legitur,apud Grxcos vox hare cognita,anteaqnam Latinos novifTent. Non igitur a Latinis frudrui huic nomen hoc inditum. Vellem doceret Ifiodorus, ojiifnam color qui primus vocatur. Frudhis pruni ut afibd Athenaeum lib. 2. legitur a Lacedaemonibus *fo? & '!»'-

VOCatUr -^^i79<pa\^; *y^ ≤ yoqtutiawi§^ ^ hetX6>vt-*

*ty mig >d%w & tym, Ar*ftopbane:Gram>iaticusingloj!is Y T ^ ^A L,*conibus prunavocarioxymala , (g à juibufdam adria* Hefych. i|^Aa ^ ^ ^ *i* . Sylveftria pruna fie pnmuin foiffc vocata,fit verifimile. Harcacida, rehqua dulcia, nfi fortfc aciditatc parva & rotunda, qua: Damafce^a hodiePhai macopoei vocant, ficcata,hat/ere qjuscontendat profeftomanifefta aciditas iniis percipitur. IdcmHcfychius, ^nAV *fm&xm* prunorum vocaturn fuifle tradit. *jtc*TUvs<jiit9xxvttn>M, Suidas pt&ww* VOCari fcribit , *tOKKvpqXu uht l-jna^m ru.' -mtp'«,«?» kip/difi* *faeAWx-w. Coccymela fomorufpectes, a nobn bcncocca difta** Fallitur Grammaticus /3i,^x^, *qi\x firmeniaca dicuniw.* CaffianusBaflus in Eclogis Geoponicis libr. 10. cap. 37. *v3Kxv,ur,*iv* ifir *b r&Xofffy Jkuotrxwov.eegugti*yjv \c% rv fispHSia&v.* Idem lib. 3. cap. 1. T^TJ^r^M^iw, ;« «o% «^* «IP % UI«(M&. pal. *Jii&wn) Jam***. ^ik$Kmcc(tAS. fitpQnmUs)*p.vy?*>i*<, y-i&nv* , &c. *Eodcm menfe inferes, quacunque pnmaflorent,veluti rhodacena.Datnafccna, pracocia, atM^dala, & cerafa.* Latinis arbor primus frudus prunum dickur,ut malus arbor, malum fruAus. Arboris hujus frudhis in coronis locum habuir, ac vidt'oriae fignumfuic. Athenaeushb.2.ex au^oritate Hippona&i.

XcCj JL&J} C V7TW, OiOfJLOUi OO^KiVaJf*

NiKwe/Gv (Cajauhotms vkurpqy \yu>.

iv. AA. *7tv vciw vsQazxi or*

By TCS $a w« *TWV dvmyaviraiv fJ(k u$*

**E$GKet ezCpcwciw yjfMog vB&ozXd'tiv (Cafaubonus*

***huncverfumcxplct ac legit vfoah&uv uò,* ijtfg)**

*Coronam habui efrunis atque mentha. Alexis**
Quin & infomnis videre vifusfuni mihi
Prämium viRoria (viftor) B. *quale id crat dicito*
A. *Advertcjam animum*
Injladio concert at or um me quiff i am
Nu'dus accedens coronare vifits eft
Coronavolubili prunorum. B.dn boni A.maturatorum.

interpresvertit. *Corona tortili.* Tortilis corona Grsecis *&te*'nS <&$&*$. xv/wv's* fBqaeW? vocarunt veteres, quae conftal^nt ex frudtibus, qui volvi & rotari poterant, ut malis, piris, ficubus. prunis. Solani frudus, ut Diofcorideshb.4. cap. *j&.* docet, nomen acceperunt a rotando, *2>l& TO Xmrn eUeii xvxU<% sptQo/Spots,* nempe, *&* ? *xvtiv volvo*, quod impulfae volvebantur , ut Euftat Odyf. s. ait, «»ZC ** *1*»s ow* cl* A/st y\yfy>% ^ à ^ r *„7uoTolTto)rns«9cv>iio%spip6fdjaot.* Mentionem hujus coronx facit Pollux libr. 7. cap. 30. Sed locus miferfe corruptus. Sic vulgo legitur, < *X*

Omnino fcriuri.dum videnur yi

- *ipnnq* cV ^AIM, (Athen«US *fb*

ê rebus orbicularibus, rotundis. Videtur enim haec corqna non tantùm fuifle forma circulari, fed & in earn tantum admiffasfuifTeresorbiculares, veluti «d volubilitatem rotundatas. Hinc corona fiebat firmior ac folidior, ac proinde, ut idem Conftantius fcribit, 2j# •&£ *dignifo* £ r /«?#•*; propter magnitudinem & firmitatem volvebai?ur & rotabatur, erdtque volubilis,verfatilis,rotatilis. Hanc coronam Apuleius libr. 11. Metamorph. his verbis defignat. *Individuo nexn corona totisflonbus , totifqueadflri-*

Bapomisadharebat. Plura de hoc corona! genere apud Athenaeum lib. If. Vide etiam Dodiff. Caufaboni in can-

recenfet Diofcorides,plura PIinius,fed praeftatiffimaquae Damafccna à Damafco Syria? urbe. Diofcorides libr. I. cap. 17+. *w*3* 2V#M«» »$ ^ ^ •»'' ** ^ ^ M. X *ix^sk&Jfiftdv^z&^v'tiHf&w*' AtSynaca-*

y« w fif *M,*i/m *maximi qua Damafcinafiuntur, fruFtus exficcatusftomacho utilK eft, alvtimque adftnrigit^* Galenus lib.2. de Aliment, faculc. •>$* w» *»»»*>w W i$^ ^ *£ &*!****£ ^e'*, ititi%& ^ Wrw T-^J^ Uif^T6 w*

fima, quain Damafco urbe Syria najcuntur.fecundaautem potl ilia ejfe.quain ea rejpone, quam Iberiam aQ liifpmiam **** *AY.r. Athenaeum lorn ritatO. Auuacrxg T»g **'>

TO; «W *•'** >«^fW- *SilwAoquidem Damafli ampla civitatis & claraviemtnerunt antiquorummulti, ag arbor eorum agro plurima nafcitur, ac dihgentiftime colttur quam prunit appellant, Damafc. peculiari nomine ejus fruct** (ita *J*gtyw* expoiji debet,alioqui fi ftrid& fumamus,cr-

rat Athermis; non tegitur duro cortice ac putamineprunum, verū molh. (Videc.7*A.z.*) *tanquam IKpraftanttori* (Inrcrpres male, *dtverfum,* vide Galenum & Diofcondem, qui praeftantiifima knbunr, nos qua? alibi de voce *tiaQipei* diximus*) quagignuntttr tn ahis regtombus.* Geoponic*n

a u d l o r l i b i ‰ o > o 9 * K ^ A a i ' - ?&0 *fuS&* *Aotwfqma*

optimum eft pradtantiffimum prunum lllud; & hodie Damafcena pruna optima judicantur. De quibus haec rradit Plinius *$ In peregrmis arbonbus difta funt Damafcena, a Syria Damafco cognommata, jam pnaem in Italia nafcentia,grandtore quanquam Itgno, (3 exihtfre carne, nee unquamin rugasficcata, quoniamfiles et defunt.* Damafcena intelligit Martialis, quando canit.

Pomaperc^rina carte rugofafenetla
Stone; filent dun folvere ventrn onus.

Audio plures clamitare,Diofcoridemfatisaperte fcriberc,ruiia damafcena alvum compefcerc; & inferre ergo Martialis de alus loquitur prums. Immo de Damafcenis loquitur, & alyum folvere redlfe fcnbit. Gal.lib.7'.

illllp1. *&iotncov&his CVX* e<4" *C?jra* 7U kapcttiKtyaL* K9XX«^JJ^« JIJ-

Qaterum haudfeto cur Dtofcortdes puna Damafcena ficcata ventremfiftere dicat.cum 0 *ipja palamfubducant,mtnus tamen quam qua importantur ex Ibena.Stqui* dem Damafcena magn adrfrtngunt, at qua Iberia fert, dul* ciorafunt.Quin* G? *tpfa arbores fruthbus proporttone refpondent*; *minus enim adflnnptnt qua m Iberia nafcuntur, mavis verō qua Damafcu* Aperte fatis notat Diofcoridem, feel immerito. Diofcondes adftrmgere fcripfic Damafeem, refpeitu ahorum; vel quod Ibenca majon dejiciendi facukate poHent, v^l quod adftridfcio aliqua inns prsEvalet. His addo repenn Quoddam Datnafcenorum genus in quonulla, aut perquam exigua folvendi virtus, quale genus Galeno nonincogpitum. Scribit enim hb. 2. de ahmentorum facultatibus; '*A^ya *£>9 UR&>, ^[U[* TO *?? 1>vg/lou> ci *Aoijxetaxu, yi9O(J&pca, $hvit1zy> tf *'"m VOVTVIS iu writ

Fama eft, ea pruna omnium cjfepraftanttftima, qua m Damafco urbe Syria nafcuntur : fecunda autemfofi ilia ejfe, qua in ea regtpne, quam Ibenam, ac Htfpaniam nomtnant, proveniunt;verumhacnihiladftritlfffnsprafeferunt:nonnulla verb Damafienorhm, vehflurimum Optima aut em *inter tpfa funt, qua cuhi mediocn adslriftione ntagnafmt% ($ laxa-9 qua autem extfcua funt dura,* G?*acerba, prava funt, tumfi ejumfpeclcs turn ft alvt dejcStonem, qua maxime feqtntur ea, qua ex Iberia adferuntur.* IpfeergoGalenus fatetur adftrin^cntc* quandam habere facukatem. Damafcena pruna nemini incognita j cute funt nigra, carne fuavi, crocea, rotundo intus ligno, in cacuminibus turfainato, exilmucleo, digitispreflurninternun>osexilit, parva, paucique fucci. Botanici Damafcena pruna *$,* Theocryto Eidyl. 3. B^b$_{y;rt}$diciexiftimant.

Apud Athenaeum ultimus verfuspaulo aliterlegiturj

fyra pedes circa, circa later a undique malalargiter
oapfiha obvolvh nobtsfundtquefuperni.
toeprefii ad terram brabylorumponder-e xami.'

JrffiAiiquafi j8i©»&^ dicuntur. Arhenseus Kb. 2. tibf ^* *&ih'** vocari, tradit. *Z[A<*o*<^ jl, & ykcloreus*

*$& v*et (fan ^*fle.j^xx^^flf tylfyvet rat twrec dvcq ret p pettyv**

mala, ut Dememu: Ixton hie Dama-

fcena e(Te pruna, aud:oritate Clearchi conftat,

*T*H9ILK^V(JW>*. »e* J^'OgflxeiT®- *qTvpp Clearchus pteripateticusfcnbit Rlwdus {3 Sicuhs pinna vocan Bvbbyla: ut apud Theocrytum Syracufium.* Eadem fententia Theo-Cntl Scholiaftx *fqfoQvXx ra w n£s HS*K»pv>ei/ipyv&*f*oLmtwd.* EademSuidse, *fc&vKtLiangitv&p Ap* H argumentis quidam etiam vin Dodtiff. nixi, ftatuunt brabyla pruna effe Damafcena quorum rationes, antiquiflimorum medicorum teftimoniis, expugnantur. Galenus lib. 2. de aliment, facult. cap. 38. ea inter fru#u* fylveftres numerat, vihaque^eflc fenbit, ^ac fuum pabulum. *xyivtK fi> 6 7reJtv*,£ pyiZvlat,–ovso* T*?&x tttecZru (*t&^ ^i) ffytti r@qHfx.iv s%av,i&K9%vp* *$ "«'" istyi&i wee y OUJTW ty Wyytiftux,* <c «4% av»* o'xu fycipenu.*— Idem llb.tf. cap. I« *$ TMWff, inter fylveftres recenfet frudus, ^ ^ *&*iu* tyi P& % ? f Wf Zwe, £? e% cornis & brabyln, & apud nos appeUatis prunu* Inter frudtus fylveftres infuaves, nemo unquam numeravit Damafcen^. Nos au&ores forte conciliabimus, fi dicamus, apud Graecos alios Damafcena fuifle vocata *pyfiv->*, apud ahos vero brabyla fylveftres fuifle fructus. Sic Amftelredamenfesipcnulmum vocant, contraapudLugdunenfes ^,jn tasus eft, arbores diffimillim*, quo ad faciem, vires, naturam, Brabyli faciem hjnc cradii A-theneus. *É« jfr TM% 4 ax&fyvv pix&*te2v P-T? ^ 0 .^ *7*"

tern brabylon frutlus pruno vul^an ambitu minor, eodem fapore/fedpauloacrms. Sed voce Jfew'vrgi Athenaeum malfe pro *epvtyin&t* vel olyV<^F, ufum volunt. Acerbius, inquiunt, prunum fylveftre, acidius Damafcenum. Horum fent«ntia non placet, ickjue duabus rationibus. Prima, quod brabylon quidem fylveftris frudus eft , fed non fylveftris pruni pomum. Gdlenus enim eodem habitu de utroqne tanquam diverfo agit locis jam citatis. Deinde non fit probabile Athen^u in faporum nominibus er rare, & alter urn alterius loco ponere: h3mimishoceft neghgentifllmi &«>;o^«».Senfit quod res erat,& docebat experientia, in ea prunorum fpecie, quam ille intellexit appellatione *p&&Xa,.* Quod nam fit pruni genus brabylon affirmare nequeo. Sylveftre fuifle, docet Galenus; optimum ac quidem Damafcenum Suidas 8c Theocriti Scholiaftes. Inepte fatis prunum Damafcenum tamarindum fcribit auc^or lexici Grteco barbari; «£^M»U *%I% J517a*M«gei'7t r yXtpvi) G&ftx Axftcciwifeb.* Iberica pruna dulci fucco *Mt* praedita, carne duriori, guftu fuavi\purpureoque fplendpnt colore j>arte, quafolem fpecSant, »ex adverfa caudicant ^ prefla digitis os internum dimittunt,oblonga,exih nucleo, ac Iongo. Aliud genus Hifpanicum reperitur, colore gramineo,ingrato, fucco melleo pr2editum,callofum,oblongum, os intus oblongum compreflum acutumque. Cerea pruna nomen accepiffe exiftimanU molline, ac cerea tanquam mollia vocari cutn a flavefcentis cerse colore nomen inditum Ovidius canat. 13. Metamorph.

Prunaque nonfolum nigro Uventia fuccb9
Verum etiam generofa, novafque imttantia eerM.

Audtor carmini»in Priapum.
*Magtfque cera luteum nova prunum**

Belgae toittC ro^S p^upmcn vocant. Fuerunt hare magno in honore. Plinius, *Sunt (3 nigra,aclaufottoraceri-na atque purpurea.* Cf rina ex candido in luteum pallefcunr, parvuiafunt, dulcore infigni, maturantur Aueufto; landantur in hqc genere qu* magis cereo colore flavent. Prima caudicanna qu* & ho: dearia dicuntur vel quod cum hordeo maturefcant, vel quod hordei del 8orticati fint colore. Plinius loco citato, *In^nspoflea tur~ Baprunorum, verficolor, nigra, caudtcans, horJeartaappeU lata? hcomitatefrugtt ejus.* Belga toftte p2lipmen vocaqt. De afinims hxc tradit Plinius. *Aha eodemfquo* hordeana) *colore Jenora, majoraque afmma cognommata^ militate.* Colymella onychma vocat, & circa meflem,aut paulo poft, mquit effe matura, hb. 12. cap. 10. *Eodem temfore coma, (3 puna onychina, (3 pruna fylveftria, net minusgenera pyrorum acmalorum condinntur.* Onychina dicuntur , quod un*guis re*ferant colorem *At** Grxcij unguis. Bclgjeptf pwpmcn vocant. Magnitudine reliquis nonl cedunt, coloreflaventia, mollia, mfipida, hircorum tefticulorum formam imitantia, Augufto & Se-

C r Cmi atura reddui t ur > S UJC croofftn^ &pnire. RCnsf a Belgis vocantur,aLatinis nana nuncupantur. Dc-

cumana

cuipanaprmuci«P!UPtl«»voc:ums_ Prunorum infi-
!iiMfiinrfiencra&U]«p!ic3bilcsdiire rcnria;¡vannciil-
tn Bcftudio infcrendi invent*, cum iiua & iiuIo,N »"»>'-
gdalomferancur, qux facicm ".trcntis, fuc-Liiro .idopiia-
nis cxlubencPJinius loco cirato. ren//i«rii *smfttdtntia ell*
***nttibtts mjiimtn , 4uafieitwt ftrcMitfuccumqut idepriojtiicxhitotiti tppeUatJ ti utr^uenuctfrurtj. Zihxcauirm 13periled, (Setritu, acfylvcRria, ut ava, itntuoute caAiiartJi'*,"/'!''' 1&4U**$**ti*t xUttm fibi potsvgnt. Htli'iuorumvelocitas cite mittfecntium trtnjvatat. Pinter in* **BDCHVJ *auilhiM appslUri arpenmt mali; infita,* **Cf** *t}i4tBvjii*!iMMnygdalis.il%tintui* **m** *ligne nucltui tunyg* <U!xtsi: nee almd pomumingrmsjjusgttnmatum eit.Qx*-terasJifecntiasminimSpcrrequililnfc, ^colorc , fucd Bporc. maj^nituiiiiic,figura, fiibftantia fumptas. Colore ftint ilia, viriilia, Intel, ccrei, rubra, ex punicorubentia, cafcinearmn co!orLs,canilca,cxc^rulcan!gTic,!rn^. Sapore acida,tiiili:/a,inedii faporis,auftcrian. Masniindiiio lime magna, media, parva. Figara, longa,rotunda,

dam carohccar,rac;ieaL>i)fn;fejiarabili5,aiiishi, & peninadus aiiliarrens. Sunt c.irne pruni & cure fuS vtridi, fcti nndco [>crfici, qiue pruno perfia, idverfatio-

noaiii vocant; Graeci ***. Gal. ide. 2. de alimenti-

fS.frBniiifilvefirisauamfrHnum apuA net etiamv Idem /Egmeca, Sc *.tius, i ,\, ,^, *i.vi^a>* i^t^i^Ac —, Pro fativa prunorum voce hanc ufurpatur. Graeci non fatis conftat. Probabile tamen fit, quia apud Galenum lib. 9. c. 5. legitur. l.a ^r«-***nerumfylvcfirimnjtxtimQt daot.firbcTiim Efbcfimrumfi-xiujim ilucs,* Vcrtwiti HVS<II> non foiencaddcreGncr, niii & faciva platira idem iioincn habtac. an nr.Jf, arbor fcEcdicamraTlieopriraft.fiijir.iiih.j.cap.7. examinaviirws. VirgilioSpiiiusdiciturlib. <f.Georg.

Edu amqut fjrum (3 fames j

Frunus.

Prunus fylveftrisDalecampii.

NoratScn'ius.prunormnarborcmvocari fpinmnFchcremafculino.Quoddcrylveftriaccipeidomcftiaicmm fpinU caret. Domeftica prunusin omnibuj, cognict orbis rei^wiibus ^i^niturjterratn am« Tolutam Be Jiortcnfcm, arbor ncmtni incogtiica,rneiiincrem altitudincm 8c craffitULlincm aflecjuinir, leviufculo veftimr corticc, folia fert lara, ^c guam line rorunJa lonppra, ciiciimfcrentiia fcrrsinodo incifis: fiofculi rimcalbi. Fruifhi?, ut dixt, facie vaHe differt. flores emictk Aprili menfe, seftate fhiftus manui. Sylvcftris prunus Imtn^lis, atfvalidis fpinismunLt^sfrucexcft.rativasmultobrcvioi JC minor, rarnis tcnuibribus, doriftlue,liinc inde Ipinisacuieacis. Fo-'•* ^" anguftiora, duriora, ac minora; ftofculi etiam alhidi *Uini,* quibus rfcflnrcftfrnibiis ii imbcr cccidcric: frmihjsinohlon^inn & in.nue corpus *oiryvcnitar; turotm* vocant Itali, SLTcnoficajlodectdcrir, Frudus foqnicur quandoquc major, qrandoque minor, nonnunquarn totundu.snoii rarooblon^is, e cxniieo virefcens, officulo intusDarvo, piftu admndum aiiilero adftrinfetis. Succum hiijus pro acacia u("urpint;uiKle nomen acacii Getinanics! itccepii. Pritno vert; fiorcc, autumno frudus colJisritur. I.ocis incultis reperitur, aputt Bclgas frcquens.

"r*,^* &c. vcrtunt. ***KafiiturftcttUaris quaZam mtuHA arc Mcmphim, not, ramii mtnfaliii, tel tout forma pnprittotcmfirtitafed affcHhat qu& tccidit. Vent, mfiiturarea McmphmijTUttx quitUm*** **jNarfom.** ***jui circa fa Ita « root,*** *ac* ***ttteto formam, rthquArtim i"ft*r, «>M t l l ! f A p U d j m Ltlititttn<am*aft.***

9- Kb- *• *, /

plum fylvcftrcra ftcinnc rcstionea,, fa^ f*olio* **Hi<=s** vel perm: avis. PonituraPIUHOvclmi illmsr«rion« iniinu ac (ylveftrts quertam arbor; ^uod valdi eft loeptaai, *

alianuadam arbore, qunn hoccapitc deferibit TTieo* phraftu^ eonfiindit. lib. 13. cap. 10. *SjlvcBritftit* (verbum *fxiit* in icriptis cudicibus non rcperitur] ffi *circa* ***Mcmphimrtgia, turn tmjlii trbsrihus, lit term nctjuirent vtlcirctimplclli. (*** **Scribe, inverfo ordiw***) tit ye! ttxtiincqwrcntcireumplcfti, umui peculiari ntiractih,* **t,;c** *pomumftofteriiffumU/cdliiJ]ütm,fcdevtnt!i>nJst*i!>jp n& (* eicmplarSalmanticenfc, *ftcicj tfiTf^t.* Toleu***nam, fa^ttejgiffnut. Yak^fttcieitit&ffiad,*** **(critwnduiii-)** ***Folk habtt ctufiHtut, <]ux ta&uab hotmne ram:-ciiunt potinut ac poftca rtnafcimtut.*** **Magnus eft error,'** CIC frutice *vc* hcrba ,'urborcm facere masimam quarrt tres homines circiimiill'clLnequeiin^rc^rius Gaza «»>,. *f,x mattricm* rcddiilit.' Matencs quidem *it* fruticc altquo modp ititellipi porelt. Sed*ZM.**, »it fuF[3]Ptobavi, frutcxliimiili.i iLl herbs. IJcirroiftiriiwfvh'eltrcincirca Momphim ftiitfe rfgioncm cxco^i-avit Plinms, quoit „>, aptid Gr*co-i (ylvam denotet magnaruin, uc plurimmn, .irbormn- Theoc. eiii. «^'.

Προφητὴς δὲ ἐρεῖ βοῦς φέρει ἄγχεα ἄλλου.

Capiofam autem & fylveftrem [ ] Interpr.] eo manus [pellantes fyrum.

Propria ex Theophrafto materies, lignum, arbore de-

plum fylvcftrcra ftcinnc rcstionea,, fa^ f*olio* **Hi<=s** vel perm: avis. PonituraPIUHOvclmi illmsr«rion« iniinu ac (ylveftrts quertam arbor; ^uod valdi eft loeptaai, *

omnino a vcritare alicnum, Theophraftus poftqtum hiftoriam abfolvilfet arborum qua: in/Egy^rojialcuniiir, & terra; ifti propriarii,ultimo loco rccenfcr.uA^i quondam foliisliltcis, cvtod memorabiic efib tradit,-propr<:r
• • - qualiraccrn 5c affectum qucntiain peculiarcm.quem non habcnr extent plants;. His omnibus expofiiis ita liibji-
cit.
• -iQtcrnlatitas^gypriitcrrr pcculiarcs, (jiiasliocca pi-
— tc deicribir, tmllus eft frutcr vel l]iToa,c;ccci>io hpc uno
— *i*ift#ti, <iuod* poftremolocopofuic. Caxcra^cnim omncs ytf arboresjerfco, ut alibi probavi, t*se*> hoc loco frutcx
'. . vcl herba. Hoc «Xtu« poftqtiam dclin^alFct, fubjungit, omnesar bores, qua: in JEnypti resfione proveniunt, mi-
phitn jfi^ypti urbem arbor reperiatur, qua: a tribus liominibus non poreft circiiinpicfti itwn"™ 4*'*^ *? *le*tm — <S».titZxini.* Hare non potuit diftint;iicrc Plinius, fed confudir, & perrutbavit, & inter cscelfas & craflas arbores, quasternibc™incscircumpleilinDnpotcMni,hnc *S'.tux* pofult, & regionem Mcmphiticam f^lveftrcm clit voluit, quaff *viuip** forecfylva.

Sententiaelt, niliil proprium habere hoc ifti^ut circa ramos&fblia, torimque formaincfTeinfVarreliquarJrri piancarum,ftd peculiari quadam nanira; qualitate aiEci. *T', evft£x^n Tn>B&-* Plinius *eventual* interpretarur. Eventusquidctn cft,*Tffuw*** £& ** <n^*&<j*t; fed aJiud plant eft,Ti *mj/titutu* HB'9®> BJJJUMI®*- Hie eft feuqualitas Fruticis vel proprietas -, vel affeiftiis quidam ft-uncis vcl htrrbz.lnatiiraini eontinRcns, bacvoccdcnotartir.

Tttifuta- In Al(iinoKBafi!icrili *xliprni.* Plinius *irlltt%i'* ut in vnleaiB codrcibii!; habetiir, legit vel «Iig«t. Venic cnirn,/»/fJ *cur finnijhjbct.* Qi^ictam Boranici icribenttum contendun: •/**"* *)'<i"i). > quomodoeria lep^ Tlicolive wtipn legas. Fill's cnim W*f & f dicitor, quod

fbli h b t *riwrirur^Ux_k^ 2nTrrryni*

atfelia indfi £3 *exftnfa*

Filix Indica ofiuunds facie,

Aldinuscodc*: •f«>**i- • *" Thcodori an vera Conftantini lectio melior, quis affirmabit? Nunquam mihi videre licuit plantam hanc à Theophrafto delineatam. Qui Ægyptum peregrarunt plantam hanc invenire hactenus non potuerunt. Ego, inquit, Guillandinus, *iftam dia, multumque in Ægypto circa Memphim, Helfoftfim,* ninjjeruii cdebcrrimus, iconera enjufdam plant* f »»

TaJMtm, Gf *Sttxtxdridm qtitcf!tJ>n, mtfqium effenAtref*' rat.* Nullamhujus mcntionein fticir AIpinus,nu!tain B*I" d ur depcrdica vtdcatur. Ad nos ex Jnttia occidentaJi. cr Virginih planta qurolam all-ita folds ol» mtinda;, fivcaquaricatfilicis, latioribus camen, iota altoqnta facie filidbu^ litnilis. Ha;c hmnanam taifturnfcrre *OOafottA,* non tamenfu^it. Qua parte ah homine ra.'ti eft, altcroautrcrtio, nonnnnqnamquartodierubipuiofa qmdam apparctmactiIa.quc,t!oiifcciKacgangr*na, liununum depafcit corpus &'. (enfutn totum occupat ac extinguit, fie totum fo!mm percurrit, 8c. exficcat. Exficcatum alto fnbnafccnte decidir. Spini.'rullis munita eft hrecplanta. Caulenmtinquamvicii, anfpinoftis tempiB docebic, non reticcndum,quod bac iftatc obfcrvavi.non tanrima tatftit htimanocvenire IIUTC planrag qofff *disi** •ftrJ fcTrb aSris "ficcraTe"," *tcni* cram propemadimi xftatt: djJicutt, qtiK fuit Jlcca admodum : pen^rc folin concha mc-nfL' Tunio, ncc ante Sertembrcm nova proditre, euro inicio Aucufti nidimenca jtemm oftendiflet, quiobJiccicatem fiiWccuram ptritre, finciillomcodamno, "am valdc miJtiplicnta radix, plurcs emifir nnva« planta'-

Planta jccurem addita tabella exprimit. Mirabilem plantam defcri1^ Garcia* ab Hc.rtO lib.a. cap, *1.7. "Safcitat* ***in TvUlaiiar ptmtamirit natiirar, tiAtnfl/Jui} tanniim jrfmfl-vcttt, ilico cemrMtur. Folia petypedii, fitircj vtmluitei hihtt. Knllai vttertitn htijut ijuodj^idiimKntisncmftcit. nmveri intctlfytr; videtur, qtii AwertCJin defeiiffit,qnomam in* Peru *ftovincia ptant.tm Hafci ajferit,cajujfiJiafih ctntiliu jicctnttit.* Hrnfrcmis GafEtat. An plant* cujus iconem dainos, eadem cumhac Americans lir,-afrirmare non audejp. Hoc ohii'tvnvi,;! rat!hi,fi lion ab atri-; fiat ficeuaie, poft dies qutnq; vel *fcx* folia contahiilil-. DoAiK Carolo Clufioin notisad Garciam, non adtnrxium abfimilis videtur planta: a Garcia defcripia: ifchynumenr, cujusThenphraftuS hifh platit.4^ cap. ^. meininit; Opinioncm hanccnrrflinusprobem, facir, quod Garciasfpinamtn nLllamfncitmentioHeni.Deindc,non JicicTbcopbraftui centrahi folia, fed cxflccari.vd heliecata conctderc. Fallitiir & Simon deTovar Hifpanus.cujut.ineritiomrm non ftn-|f 1 focic Carolus Clufius in fiiis DoftifT Lvicubratinnibiis, & phntarum htftoriis , quod acatiam cam cenfeat plantam , qwam FrnnciPcus T-ope^Gomara (hie Americam tiefcripfit, hunc ints^liEtit Garcias J in hiftoria generali, cap. Ip4- &2of. defcribit. Non rtei^o acaciam in occictentili India reperiri, Americanam enitn a Rodolpho Walrmrcb,dnm viveret, PharmacorJtro diliJTcntitT. acccpi. DifFert *hxc* ab .Cpyptia, quod fioshuic admodum flavus,cum /6jf^ptia; (it pallidus ant fubflavus, vCgyptia fpinis pluribus donata, b^c paucioribus: deniquc folia hujus ailutiora, viridiora ^Em'pciar. bare Amcncanaacacia non eft, planta filici^JFoliocujusmeminn: ThEophr.iftus.quodfriitexficpHtaiTheophraftodefcripta,arbor acacia; fed ncc filicis folio, aut pennae avis,fed tan ace ri, vclfcorpiotdis leguminofa:. Nupatur Nicandri Scholiaftes, cum Hcliotropiiim plantam filicis folio putat, quam hoc capite detiribic Thcophraftus. Vide cap. u!t. Jib-7-an ab Ajxiliodoro ^Efchynomcnc vncata fit,af» lirrnarenetitieo. Plin.lil1.24.. cap.iT, *AAjecitbitAftlhdortis sfftBiiot* '/"j *herbim tffcbjnometurm , tjutnitm afpinpimfuattte* »i4«« *folia centroberet,* Cuiitratii non fcrtbii folia Thcophraftus, fed cslicc3ri,aut hebctacaeonddert., fiGszam fcquanur. • - V • •

Caidiaca Mulleriana Indica,

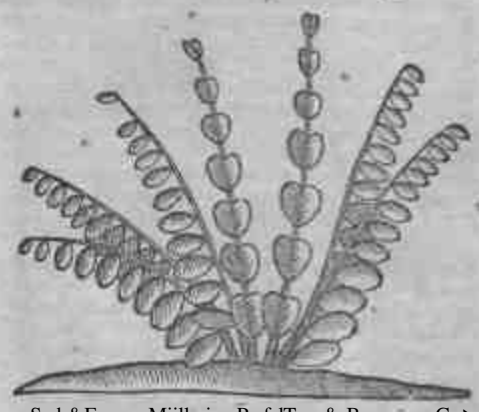

Scd &Fcrrus Miillcrius ProfelTor & Boramcus Gn>-

tac tamen mulrum diverfejad me mifit,ex Brafilia delatam: cuius ipfamet verba ad me defcripta hie addam. " Hanc iconem mihi exhibuit nauclerus quidam, curio- " fus rerum naturalium, quam manu fua depinxit ad vi- " vum, dicit efle fruticem facie buxi vulgaris, dtitudinis " cubitalis, quern circum civitatem Olindam in Bralilia " devaftatum copiofefatis ait nafci, abfque flonbus aut " frudu. Foliolaexpenfacordis referre formam, ve- " rum, fi modo quis digito ramulum attigerit, mox o- " mnia foliola iftius ramuli complicari, reliquis explica- " ds manentibus. Hujus vivas alicjuot plantas in reditu " proximo adferet nobis, cum indigenis nominibus. " Quid fi Cardiaca arborefcens Muleriana? noftra eniin " infignia cordis gerunt formam. Haec die.

"o *ttiu «* jjtff. Bellonius cafiam nigram purgarjricem Theophraftiimhisdpfcnberepurat lio.2- obfcrvar. tap. 37. Itaque nullum m univerfa Thcophrafti hiftoria locum invenientes, quae cafiae conveni^ ihtuimusmillatn ejus mcntioncmfcci(re,mfi fone rertio capite libriquarti, ubi fcribit,ipfi relatuni,arborem circa Mcmphiin tanta ma^mtP'-iine efle, ut tres homines nequeant ejus ampledicaudiccmjnamcaffix arbores lftic nlinoresnon iunt noftri&juplandibus, &c. In ranta brevitate mhil affirmare audqp, de ca!fia fupra egi.

K«J \m, *mvsU.* Mal^ in Aldino & Bafilienfi codice & <2& forte *nimn* legendum, fed vulgata placet. De filphio, ejufque fuccovide cap. 3. lib. *6.*

KE«. A. **mi.**

De celte, tipaliuro, fgpalmu Afrit jitientis: & Mero monte, ubi Libsrumpatrem natum fabukntur, deque malo medua> tiperfua.*

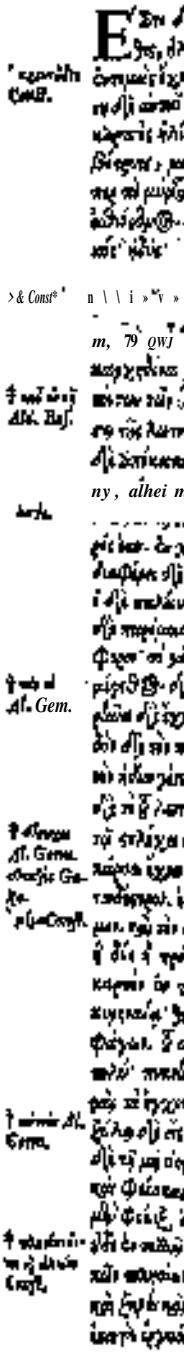

CEltispropriumgenus, pixftat magmtudine? quanta pirus, auc paulo mlnore. Incifuras folium habctj ac ilicis efle videatpr. Macftics nigra. Genera ejus plura, frudibus inter fe difcrcta produncur. Fructus nugnitudinc fabx$_3$ macurcfcicuvarora modo, varie colores immutans. " Na- " *Nafiitui* fcitur quemadmodum myrcaadverfa inter fe, den- *m$_{yr}$torum* fusfupcrgermina, cditur ab iis quos Lotophagos *mqdo, den-* vocant,praedulcis, fuavis, innocuus, atquc cuami^J*^{ram}* tbon$ frugis. Ventribus eft fuavior, qui fine li- Jj Tj JjJ gno intcriori etl: nam vel genus hujulinodi red- ^$_{v\ n)ric}$*$_{lm}$ ditur, &vinumeo exjvimitur. Multa hsc arbor, *lounlujit*** fruftuquc copiofa eft. Exercitum itaque Ophelli$_3$ *worqutfine* cum in Carthaginem pA)ficifceretur, vel co frudu *7l*^*Uo esi.* diebus plunbus paftum commeatuum defedu, accepimus. Eltigitur ininfula Lotoj&agu Pharidevocatalarga copia, t cxterum non minor in conti- • *eainfula* nenti, fed Jongc largior eft. Plurima enim \\xcj omnino in Africa, & paliuruS, ut retulimus: quippeapudHefperideshifce ad urendum utuntur. Sed *hxc* celtis diftat ab ea, quacLotophagorum. Pa- *multa;fid* liurus certe fruticofior eft, folio huic noftrati fimi- *mult&copic** li. Frudu diverfo^ non eniix^lato, fed rotundo,> rubroque: magnitudine, qua cedri, aut paulo mi-^{r0}* nore. Nucleum non mancsndum , modo acinorum punici habct. * Frudum vero jucundumper *"jucundum* fe. Atque fiquisvinum infundat, tam ipfum fua- *atque.* viorem, turn vinum fuavins reddi aflevcrant. Nonnulli t celtim arborem fruticofam , ramofttaque \htumar* tfadunt, + caudice firmo, vel fidcli, frudu rjuce *boremfru-* obdudo, parte externa minimc carnofa, fed p- tius * pelliculari, Cibo non tam dulci$_3$ quam guftatu alias grato , & vinum, quod co cxprimiwr, *magnitude* non nifi binos, & ternos dies durarc, dein acefcere. Suaviorem itaque frudum apud Lotophagos effe: matcriem\utem optimam in Cyrenaea *nucu lu-* provincia , traduir^ue Lotophagorum fcrvidio- «&. *VuU* rem confirmant. Radiccmautcmeffequidcmmul.«^Pf« to nigriorem, quam lignum »fed minus fpiflam, & ^ J » ad pauciora accommocUni. Qyippe tantum ad pu- *indtA$_m$* giones, t glutinamentaqae ufui elt. Lignum tfibiis, ^Wc« *utA*+ & aliis plerifque expetitur. Partc autcm Africa, *mine.* qua nunquam pluit, pleraque alia, & palroas ma- * *coriacea.* gnas, atquc optimas provenire ajunt. Cacterum t^#^/ ubi palma, falfilaginem$_5$ & riguum effe locum, *** nee admodum in profundo aquam^couipcriri, & dulcem , &ibifalfam invicem propinquas. At ubi tcliqu3 oriuntur , folum ficcum , & omni aqua orbatum effe : alibi vero putcos etiam effe centum paffuum , ut non nifi jumentis per vertiginemhaurircpoffint. Quamobrem mirum quo tandem pado effoffx fint altitudines tam proftncte#

Igituf

&a 2A«n 5 wA«« yinty ctvwfy,

(Sjp cihtov, « Q 2 $ j*£ r 7*

K*9afflp 5 « V^CP ®^ T6£"

t W^j

itcom Aid. Germ, vide

j'ftrar « 3 rtwv &* r, war

iheol QviTq CM t aivfyoi;, ii, 71 o« 99; tfjg aim OKT^i-

tf CM tyS

0 73ST^ 0

T V

w^ J olua-^^ djtoll<M, iow ydo vc lyqw-S iv rS^jiSfj \v aA-

t^^nf.

Igitur aquas fubditas paltnis vel ad Ammonisdelubrum eflè fount: verum differentiam, quam diximus, obtinet. Thytnum quoque, parte pluvia carentc, plurimum nafci, & alia peculiaris natura; complura, atque etiam leporem iftbic gigni, & damam, & ftruthum, & alia ex genere beftiaram. Sed liac an locum aliquem bibcndi gratia petant, inccrcum t eft. Prafertim cum poft f & dies aliquot bibant, ut nonnulla ex urbanis tertio, fJJJ^ vel quarto die potum ducuntur. Serpcntcs autem3 ceierrme, bcertx» & fitnilia quod fine potu viverepofluntj^^ & nulli dubium eft. Afros hsec rt onum mandere af- aufugunt firmare ajunt: qui & apud nos vermis /cjuidain turn multipes, aterquc gignicur, 1 fefe in orbes con-f^- volvens. Huncautcmlocisillis multum admodum" tor nafci, naturaque eTfe homidumnarrant. Rorevc- ro partpa carentem pluvia, fempcr abundare. ns Quapropter palmam, & fi quid aliudin thumidis proveniat, partim eo, quod de terra afcendit 3 parttef, rorc conftat riutriri. Satis enim bumoris eft, pro magnitudine, & nc.tura eorum, utpote ficca, & efficcisconftante: & pro defiderio arborum > qux cum plurimae non funt 3 turn peculiares nafcuntur. Dc laferpitio qualemhabeat naturam, poftca indicandum. In Afia vero apud fingulos peculiaria quxdam proveniunt. Qusdam nttiqueprofcrunttgrrae, quxdam nullo modo producunt. Vt in Afia ederam > & abietein parte fuperiore Syrian, itinereimariquinquedierum > enafci ncgant: fed in India vifara in monte) cui Mero nftnen, aifirmant > quo Liberum patrem ortum fabulac ajunt. Qua de caufa Alexander cum aliquando ex India deicenderet? coronatus & ipfe, & exercitus ibat. Harpalus vcro in Media tantuni locare earn contendit, ferendofaepe hortis Babyloniis, & curiofe colendoj fed ninil efficere potuit. Haec eniih nullo padto vivere valebat ^ficut * reliqua, quae e Grecia funt adveda. Hoc igitur ob coeli conditionem regio jecufat. Et buxum vero, & tiliam vix fummo $u*. conatu recipit, Naifa his & eultoreshortorumvehementer laborant. Alia vero turn in arborum gcnere, tuminftirpe humili, peculiaria gignit. B omnino plaga ad exortum, atque meridiem f p e - f ^ f dans, ut animalia, ira etiam plantas praeter cz-fic<w *«* teraloca peculiares ferre videtur, ut Media pro- vincia, & Perfis tarn alia plura, quam malum? t quam Medicam, & PerUcam vocant. Habec ft/ haec arbor folium fimile,& pene aequale, atque"/ acf portulaca: aculeos qualcs pirus, aut fpina acuta, qude fed leves, acutofquc vehementer, & valido$. Po- adrachn* mum ejus non manditur, fed odore pracellit j nee- lauTMSi * non&foiium arboris odoratiflimum eft. Etfiin- 4cwto ter veftes pomum t ponatur, inofFenf^s confer-'" ^4 vat. Vtile & cum medicinana mortiferam quis bi- ^ berit, vel ad oris fuavem olentiam. Quippe fi quis =f util* &* interna pomi in jure, aut aliquo humore conco- medid**!' da in os exprefferit, digeffcritqurf, fuavem b&-lui litum reddet. Semen detradum vere fulcis f c r i ^ ^ tur diligentiffime cultis. Rigatur deinde quarto ^> aut quinto die. Cum autem majufcula faerit, tranf- aivtim to0* fertur vere iterum ad molle riguumque folum,/«rfctf/ nee valde cenuc. tale enim defiderat, * Fert po* w » ^ ^ ma omnibus horis, aliis decidentibus, aliis fub-ff nafcentibus, aliis maturefcentibus. Floribus his tantuni frudus enafcitur, qui (ut diximus) vdu-J ^ tl colum quandam extantem, in fuo m:dio ge-jui^- runt: qui enim ea careant, in foecundi labuntur. wlh*9 Seritur etiam fidilibus in vafis perforatis, qucia-^jjSj admodumpalma. Hfcitaque (utdidum^ft)P«-r/ fidi> Medigque femiliaris habctur.

IULII CJESARIS SCALIGERI ANIMAD VE RS IO NES.

E'ZTI Jfy *nfai-nS. Cum narravit lotiim* 6? *Pahurum*, <i ^r«w fci/torwiw *defccndit, atque exit ab Mgypto. Ita vides difcerf turn frofojuum. Nampnmum de arbonbus its agendum fuit, qua regiombus omnibus communes ftint: demde deproprtts, turn de ram ac mirabthbus,* (2 *qua AnftoHles appellate* <£&%*.

*isp*es *T!M will** Jyxjtv. Theodorus*, atque ctiam bonae frugis. *Sane laxa mterprctatio, & ambitiofa* venmculo utilis. *Lege Jwefw®*, non autem !&$»<&: (\$ lege* >«TB^«-*pbcs. Theodorus omifit. avivi dyt tinKwmi,* £ aVi^e* *pupor. Ea tnfulafita eft baud longe a continents*

o*j *»A««J/g($*.*Male mter*pomt hiftonam *Pahuru Namque*% *Lott mox repetet narrattonem.*

Hfm j f *wp*dt. *Theodorus addidit* • per fe. *Idem, -nS i* caudice firmo, *vel* fideh, *ambitto*fflime.

Tct </[wmi«*? -n ^'e«« *h«" Theodorus*, flrudtu nuce obdu&o. *Nux igitur nonent totus fruftus, fedputamen. Declarat detnde cujufmodifitcanux, qinppe conacea. Talis quoquc esl caftanea. qua nihilommus in generj nucum nu* meratur**

*'Bn&*ipMb, Theodorus*, glutinamenta. *Sane nonium tntelhgojed teffelU voluit figmficare,* © *aha e)ufmodt. Lignum enim radicis rartus, admttttt gluten. Phntus cum* w *\y%*eAh* •> quafi gloflernatc explicajfet:* cultellis, *inqutty* capulos *I iu imwxtvftctTB > I alms eft interfretatus** brev&que, *in^uit^hosuius. Infra apertius frobabis fententiam noflram.*

'Efjjtffuivoftit. Nunc arbor*m genera repetit, qua. tametfi communes Junt, diverJarum tamen regwnum naturampattuntur.*

jumentorum aut homtnum opera circumulhs. Eaj At/. *Theodorus legit, fyffp,* 0 *convenit.*

'O>ov f<&« TWTK. *Sic lege. Esl li®* > quern et dm medici%* triWisIta/wPorcellettam *vocat.Mirumm has artdismvenm. Nam apudnos ferme fubbydms, cannatodorfo, & multipes esl. Won tarn <rvaxretpoi8p®*y utfenptum esl, quam* Q & *ptdeft,* conglobans fefe. *Serpentes atque aha oblonga tnfpirasfi colhgunt. at ille Afillusjicut U Erlna-*

Sd} «TI «« v^wf v» awfait. Theodorus legit, Mtyis. minus apte. Rjddit enim rationem, qua arbons udis afjuctalocis, ettaminandisprovemrequeant. Qtnppc fi fint baud, tfuaquam opus babeant, <^t<pto% oat \$

Q.& Tup'pfy. Theodorus buic parti mutili, atque obfeure multam ajjerre lucem conatus eft Sic leges, «* *J ^ ^ >, £# *jlni&tfyiw'Bh&s* Qua fequuntur majore cura corrigenda. curabamuSy quamjuijjet Harpalus, ut alcret Ederam in Afia. Verum equidem atque ille, ope)am lufi. Ad hunc tnodum mcditabar.* Aw ^ *a «A§|«*^f ff t9<h*< 7nn aLmu*v* J- *Hfc. Mum monttm, ncqtte m catens AJia partibus, praterquam %n Media. Icctrco dicas,* TOP ^8 a^*, & *why* pew. L ropterea quod ad Pontum pertin't: an Edera fitfamihans. At PUmus id quoque negat. Att enim m Media Harpalumftrenda Edera ftudium fruftra pofuijfe. Plutarchuspefstme afiignat cauffarn itffympofus : quiacahdaplantajit, cahdaloca afpernan. Hoc mehus nos ex Ariftotele quadam enim tnjinnhbus> quadam m dtfsimilibus provemunt Ilia, quod convemant. ha, quod refiftant. verum u non eft locus. Verbitm ^1^1X071^^ Hheophrajh exprefsit Plutarchusfimih, ^Aoj'fl^MJr^-. Leges , Ttv-n* J£ oj *JlWmWWi negative% Etnotaidvtty^iu^proeo^quodejly* coafta*

*TxpfitQip. Legei*i>izn7*tiexAthen<co. Cwtraapud Athcnaum^K-nxriH, nonautcmwrnnlki. Item htc tta Ztges ex eodem .* 4>o^«v jx *opew , tyy a^iaviQov-rxSvit* JW?»IJ5 *iti&yh&Wf WCV** Et mtOX titllhlV TVXfl 7H7rUK6)S 7Tt Juf»Olf*0f* (*Quam leftionem etJamagnovijje videtur Poeta.* Lauras erat. *Hoc enim deerat, faQw. ht,* Membns agit atra venena. *Vnum litigant* : *Sit ne Citnum , an Arancium, quia dicit* f *Arbor tngens Sane memmennt Arancn folia non effe Launna, fed longe diver fa. Sum enimduplicia, five potius gemmata. QuodatSemTheophrafiusait* tjv* 4- *>9w «£«, *mu M*i & 7n>3/i. rdfecit m p) imo hbro.*

ROBERTI CQNSTANTINI ANNOT ATIONES.

AOIBCT. *Lotus hac, eft Qeltis Phnn lib.* 15. *cap.* 17. I>rf*lorumyex\axofive&zgo\zxo, & Bergomattbus* Romigha, *nobijque* Ahfier. *ms»£hu mendofe pro <*tw»Zhs. Sed tic error ettam irrepferat Phnn tempore. Sic enim vemti* Incifurae foho crebnores: ahoquin llicis viderentur.

*Txpu'e*** ©^P'AUA*, wx,i*ft tyn -nS,, &c Ed germana leftio, cut fuffragatur Phmus Sed non dtjfimulabo me hanc notam m noftraLoto defiderare. Honfunt enim ut mymfruiius* ®^A^UA«I, *etiamfi gemimptngantur nonnulh.*

n^of *ilut *6i\«v dyfy^ ^tdeft , Afoft*%<&', ut tn ea voce hunc locum, viderepotew expofitum in CnfpimanoLexico. Ahudeft djn3t>i<&.* 'H^Fjia^v^'. *& Phmus,mehor* fine interiore nucleo. *Hac Lotus fecunda frequens m Sabaudta: fruilus vocant* Ambrozelles J *tn Provmcta* Amalenches, *iSarborem* Amalencher. K«#M5 *repofutm.tm* prejjo fmt tft%. Aha eft Lotus Polybn apuk Athcnaum lib* 14. Arbor fpinofa,folns rhamni paulo longionbus & lationbus ,fru(ftu,cum maturuent, colons punicei, intus nucleo parvo, &c. *Quas notas ompfs tlhus ion m Zirypho Cappadocue, non verb commum & urbana reperies.* n«Ju«e<\$K . *Hac Pdlwrus Afrtcana, de qua ex Theophrafto* p/,-

*r v vvr<'"*jjivejTrts fruttus,jyii>ejtres)Vi)\ioa.s<vocant. VeramAfrtca Pahurum definbtt tta loam:. Leo Afucmus caf. de Zarfa,* Spinofe arbores, quarum frudlus

*v:p *h**m mtettige. Sic emnt fruSus cedn.*

£^*^tenfa;w^»w^iii/i#fcia^ *Phmus ex* Pm^ir^rf??c V^-P° lot° n <uff poftponit paliuro.

diturrV

fur?, nalu ccofuocommendans. *Me fuccurrerem* 8 i ^ ^ A|C *cu Lato Z vm ahoqum eruditiffimo , qui etiam fallitur, quum cenfet in Theophrafti codice metidumfubeffe>quiaftriptumfit* n*5»<n§ *V*K'pocusi n^ enim T\$vfo<*> tribin punicis Atqui legat ipfum author em lib.* 2 *de Cfufis caf?. ubt diferte atrpumCam we™* S%HP <xvpwuh) Et di cap* 9. *ejufdem opens dicit, quo- quadam xexxot. tioloplunbus.*

v&zts-A\ln dfjtfy.I Integ, defiftio Jsyxs, id eft, bene craffum, five praecraffum , *utPhmus Mvm ii ^vov &fvo, Jvn -nv mgv^ olibifumi obfcrvavimtis f5 hie (ityx /o gend.* 'o5^« *reftmu erat og/»«. Vide Vim* W.13 cap. 17- *de Loti vmo Ets j* i<k **v?vt legiprorfus debet,* «V j *%M% eri**vs,etiamphnnautlorttatejuftiftjuealtts idtiombus, quas mLcxico Cnfpmiano mventes in fine obfervatidnts httjus vow* PwTIIV.

'Ax<*£v *%intf ffiutd in «A^y t\$ c*% fi videatur. Ndm tntht ut fenptum, vifaeftnon modo tolcrahhs , fed etiam elegans oratio.* Tg^uM* . *hie locus exfemtur tn Lexicp Cnfpiniinvoce* r^aAu *B«> quidem fnnt altttudsncs ettam Ciceroni fid ft aS verbnm effoffds alnttidmcs comertas, tnalffalfus (3 nafuttor ahquts ndeat, quod M altitude nemexcavetur terra , non vcrd atytudo Idemmolltus expimereftudui fcufu author* fervato* Nrc *emm neccjfe verbaadfhetm,* G? *fud cuique linguapropnetas , ciuus obfervatione mterpres aftnngitur *Hac fimul & femel hceat excufarc 'ZvrnpnCofip*. Stcpajfivi complutus dicttur} Sohno. rlti pi VO\$'IM f* Ai&w, perpetuo finentia Africa, *dictt Phmus lib* 10. *cap* 73 *ubt vidclisquadam hujus loci,* «*,quod,in Africa major pars ferarum acftate nonbibanc, inoxia lmbrium, eft.

M**TtTu'erlw.Exemplo fnnt atmeh,de qutbttsPhnius* //i.g. *cap.* 1\$. *Smm & juatrtdtto tolerant, implenttirquecum btbendt occafio eft, (3 tnpratentum, & %n futurum,* fife

taunt, potius mx.fyw. videbis Phnius M.in. *cap* 72. "ou't&'ff *repofui Videbis tn CnfpmidnoLcxtcohujm he, cxpofinonem coptofam, & correttttonem in xoce?.©*.*

*Ai*ov in fubflituipro hxno-n , nectffanadiftvi^tonc vo~cum Ki-flcv. Hac convntit Plinius lib* 16. *cap* ^4.

*Ka} to ogn mlo legctc, ut latent ante c\ccptiot>cmn*g<i-*

tio, quo i acututs Vltnins intellexit. Eljt ^ j u»eq. *Hoc vulnusfic obligabo, donee [anzturmventionc melions codicis.* *tnbuendumputo, quod beat Harpalum id tentaffe in Medts, quum Theophraftus alitcr.*

'E.<fr$it'0pi'<£ «*T?^ £ ocvys HSH *l f£pn* iTTtpdJiTV 7 Aiotvnv py- Tit C*. PotlUS Tiiet ML MijAdf TO ?ti]&K9i»TotUSblC loCUS CX~ ft* $/>& ™> <K #*>&* i intelhge tv<:' 'Anax %up£i>) ^ u*af & ponttur, (3 tmendatur m lexico Cnjpim m voce Ke$<^» MnhoLtA*'''issbtiouHv pip etvrlwovifow, eft. Hanc leEltonem Am®* hie elm 7?v'*%£** 3 ut apud Plutarchum m Problematibus. tuctur PUnius. lib. i<J cap 34. Vbi tamen ipfms crrort*

IOANNIS *BODMI A STAPEL NOTM* ET COMMENTARIUS.

Ala*ha antiquo verbo, Agnomen accent. A« idem quod ITHJI/^, *ii\vui^>a. defidefo, video, voio.* Vide cao. ulr. hbr. 7. *Atj^vocisuuowfUcchbro* 8ccapitecitato explicatur; fuffecenc hoc loco dixifle, *law* nonnunq'lam omncm denocare plantam. Hefychius *>urbs* r g ^ ^ * *yve/tv** TO cv

gemadujuod, & tibia, &arbor, & herba, fecultamer flanta inlocis bumidis velpmguibus [xiQctg, Su»dae raar©* *'''^tf. Hefych. ^»«^ T«JT^ *M7m^7.) ommfque flos\v$fruftus apud lotophagos* De loco arbore hoc capite agit Theophi aftus. Qiyeri fokt, utrum lotos arbor, an vero -^E^yptia nata fit e* Lotide Nympha, Priapum fugientc? Fabella eft apud Ovid. 9. Metamorph.

Haud procul kftagno Tynos tmitata colores
hi [pern bacaarton florebat aquatica lotos.
Cnrpferat htnc Dryope, quos obhftamine nato
l'orngeretflores,(3 idemfa&ura videbar,
*(Narnque aderam) vidtguttas e flore cruenta**
Decidere, © tremulo tamos horrore moven.
Scilicet\ ut rcferunt tardi nunc demque agreftes,
Lttus in hanc Nymphe fugtens obficcna Fnaft
*Contulerat verfos mutato nomine vultus**

Arborem mtelligere Ppctam, multafuadent, quod baccas habere 4ir colore lyno, id eft, rubro purpureo, qualis loti arbons bacc*. ^€gyptia, ut fuo loco dicam, baccas non fert. Deinde, quo^l ait, ramos horrore moven A rbores ramos ferunt, herbx caules. Maxime autem de arbore loqui Pouaii^quod feqmtur,demonftrat*

Nonpoteram ttbi ferr e for or, quant unque volebam,
Cr'fcentem truncum, ramofque amplexa morabar.

NihiUmpediteflearborem, quodcanat. *Florebat aquatica lotos*, quod lib. 10. i.ihcem & aquancam jun^at lotum. *AmnicoUfahces* £2 *aquatica lotus.*

T«cT;*rcf&c. Loti^hxc a Romams lotus dicebatur, & faba Graeca. In Af«ca vero celtS vocabatur. Plinms lib. I?, cap. 17. *Badem Africa, qua vergitadnos^ mfifnem arborcm loton ^m^ quam vocnnt celtim , © p[am Italia familiarem,fd terra mutatam.* Idemlib.itf.c.31. *Lotos five faba Grteca, quam Hpw<eafuavitate fruBus fylveflns qindem»/ i ceraforum penenatura, loton appellant, quodcerafnm rcferat.aut hahcacabumfolanigenus quodce7afum mtntitur.* Infima G' aecia , fruc^um hujus arbons

Ipfam arborem ctAi^x^&o* vel ***WK*tyZi*t>* appellavit Lexicon *MW >»™s ī T*>»\\s**** ed cur fabam Grxcam vocavit Plinius? A rotunditate fruit us, quae fabam a Graces delmeatim refert. Graecorum emm faba rotunda, ut fuo loco dtcam. Contendere quofdam video, loton, qux faba Grajca vocdlur, diverfam efle a Lotophaffica, quiaPhnius libr.2+, cap. 2. fcnbit; *Loton her bam, ttemcjuc Eyptiam, eodem nomine alias & Syrticam arborem diximus fms has H*c letos, qua faba Graca *p?ellata'a noftns, alvutifiM &<?* Non diftinguit, a lotophagica lotum, quam fabam Graecam vocat, BliniUS. ^erborum Plinu hie fenfus; Eodem nomine ahas,& Syr5cam arborem diximus fuislocis. Ha?c (Syrtita fcilicet) lotos nux faba Grxca appellata a noftns, alvum baccis iiltit. Iden, emm de vulgari loto tradit D ofcorides^t;

fattyh^mf. Onx Plinms m nunejenlum reddidit, *Ahum baccisfiftit, ramenta hgm eco a in vino pr„(imt d) fentencis, menftrtus, vcrtigini> dwwM ibus cobibent © capillum.* Diofcondcs comas ait tin^i avo colore. unde duidam COUP;ur\t le^enduui,*^

VgAOif ZflpqHt&i fcj Juy^£/«„ » ^ ^ J

fum adftnne;entis efle cujufdam, fimihtsr medioctiter deliccantis facultatis. E|*^^« ramen mutare non aufim, quod apud Serapione legatur, *rubnficat captllos t^fty*** *gtt eorum radices,ne cadant* All1 verba, *y*st& piov<nw,* de- pe *&%''** Ruifat capillos 5c defluentes cohiberi iEnus *£j£ ptwáztt r&wps* im^«. Lotos ergo lotophagica, eadem quam fabam Grxcam vocat Plinms, nee de alia loto quam lotophagica agunt Diofcondes Galenus,& *JEnus,* neque lot^rum hiftonam confundunt. Sed qui hiftonam lotorum Grsecos medicos confandere fcnbunt^ipii hanc perturbant, nee illam ians mcelligunt ^ ut ex 1ls quse dicenturpalamfiet.

*'HtlHSvofX'^'> $ uixeyv shorn**,* &C« FliniUS lib. IJ* *Pr<£^ 'opuaeft circa Syrtes,atque F(hafamonos ma^mtudoquapvn^quanquam Hefos Cornelius brevem tradat* Sum qui duo loti genera a Phmo confundi exiftimant,!otum fcilicet Theophrafti ac Polybii. Nepotis, mquiunt, fententia cadem cum Polybiana de loto. *«i fy ro* JVrJ^» *0 *UTOC OU P*)**. Haec Polybii verba. Sed quid fibi vult C ^rnelmm ex Polybio fenbere brevem efle? Ipfe-Theophraftus mmorerfi inquit pyro. Unde colhgere, fatis eft, arborem haud magnam , fed Srevem efle. Fortaffis Phnius ex Theophrafto male mtellecSlo haufit, cujus nomen tacere folet.

it, ac Plinu *xvo* codicem corruptum fuiire exiftimat. Plmius loco dtato; *Incifura folio cnbnoces, altoqum tficis vidcrentur.* In Antiquo codice legitur, *tncifura in folio crebnores, altoqum thcisviderentur. In* Toletano, ut Pintianus monet, *incifura & folia brevtorai qu* ihcvi viderentur.* Qua? depravara valde ut redle fcribit.corrieit, *Incifurashabentfolia, qu* ihcis videntur.* Verbum illud *breviora five cribnores* otiofum putat, aut fi non otiofum, quod fubftituat,non habet. Scnbo ex *ThtophrzHtofmcifura folio crebrtores, quailicis videntur.* Ihcem referunt,norl fpinofam, fed oleae folio, Itahcam, a Mathiolo defcrrptam, Rcdfe ergo apud Theophraftum leeitur «ff«WAf. Tautologus foret, fi fenpfiflet *wp^shu* j ^ m mafuras habere, & ferratum efle, idem eft. ut «grafemina,aegrotamuher.

revu, &c. Phnius loco citato, *differentiaplures, eaquc maxime fruftbusfiunt.*

''o^t nct^TTBS. Idem Phnius. *Magmtudohmcfaba, color croct, fed ante matuntatem alms atque altus, fic ut uvts, nafcitur denfus in ramis tnyrti modo, non ut in ltdia, ceraji* Diofcondes non fabx rnagnitudine, fed pipere majorem inquit, quod idem puto. Lib. I. cap.171. ^oe Reliqua Plinu verl a mox examinabo. *Mtifrtx mmtws* idem quod «A<X®» *xvapcv, tnagmtudo faba.*

fe$y»«x&>, Budxusexponit, *mutuns ac inter fe compofuus atque e regtone collocatus, aque dtslam.*

*narumobhvtmejatr,** Nomengentided^einqu^- *-**** emm , ut apud Theoph. leRHur,dicuntur j mfula veroAdwipi.fi&'.diatur.Steph. *yius yi>i.* Homer.i Odyff. p.

Hi *u.jlttun&ignjft vtnrrunttd vim Imef Im^es*
Nctft t'firP *Lotvph-'gi irtfditabttniHrficiii ferttictt Jn titjinitjiiitpfi fticbveriini btumgufiarc.*
Burum mitem ijiiitxtitjiti fatum ctancdijpni, irjuiac mtlfujvimfriittum,!
Now *dir.pt in: Tenant tire vetcbfnt, tiequc rtdirt, SediHtc vehimnt cum vini itttiphxrts*
Latum tdtnda nunere, reditufqui oblivifii.
Virgil, ir. culictf.
Inter <Juu imfin hut,
Jmpt.t qvfjb'iis tthaci TtuvrcHtis abtgtt.

Apud Euripidvm amores appellantar oclici* loti; *.*-

ApudLucianum [oti vocabulo delicistennonis&peli-

ainbtofmn uiibi ttffuAit, ut tnibi plane vi Jcrctur Stireruf Him , fi ft* utujuam futtunt, S jufrinus, (5 htumilUm *fttiqu4itt [{amen rcfem ^adto divinAqtuiqucltqutbatiir-

*Xiptitwr@tiiM> Ajajir** **Vertuntj^onrfrw^iT, Rc^t** magnus Scaltgcr interpretarioncm laxam &: ambitiofam **Icribii. jfi»c T&V n^>,i«* dc^n^vi^idc c^uod** *djii^m%b*^thQii iiocbe,ertvttifr(t:uli,titit' JcgrJiumcft,* **Dioff. loco citato,**

pipire majorcM* fferr frUiftLim)** *Anl-en^tdtitem, Jloifidcho* **4-juwrn,** *quKfttetlvitmfijiir.* **Plinius. Fwwif fen'tru no$_H$/(n-Wr(WirffMWi«<mm4Bj$_{lW}$f, ha etiarn iti Antiqiiiocod.ce.Scribe mWiiM, id eli,«m<r.-/$_H$Bf. Venter.wi»<Af. ! nfta^t,]>rovenrricu!oaccipidcbcc. i^>»$_x$*?«' *Jlamaub* **» *utttiivtlaiflringtmt vet nlmntnt.* .^iiu. dicuntur, ut Caro & Cetias loquuntur,** *qua bona fuiunt alcuun,* **Medici vocant, quae leniter, pladuil tamen natura ficerer, alvS ducit. Dioic.l.c.** *de* **, &c.**

. Mile in Aldino & Ha- afiltcnfi

legitur. Plinius loco ctuto. *Melior fine tucerati nucleo,* **<M(** *in altero genere effuvi videtur.*

•in*: PLn. loc, en. *Vinum ataqat txfrimitttr iUi./i-* *qmiuttn dmnditi l«*T»re n.»A *Htm NrpL*

Hoc dealtera locoTheoph. ubi non dcnos.fcd duos durare vudics fcribit. Vide qua; infra dicenwr.

Lotus Durant.

Nota]. Nodgo. Quaeri solet inter Botanicos, quae arbor sit, quam loti nomine descripserunt veteres. Botanici fermè omnes, uno aliorove excepto, asserunt Italorum perhibent, Lotophagorum lotum. Qui id negant hoc utuntur argumento, quod in Italica loco baccae ab arboris dependent ramis ficus cerasa, non secus ac myrtea. Hoc argumentum ipse Plinius solvit, si ad verba ejus diligentiùs attendimus. *Nascitur denique in ramis myrti modo (citra Syrtes & Nasamonas) non ut in Italia cerasi (sibi invicem lige modo.)* Ergo in insulis ramis myrti modo loti fructus

quanquam aliquandn & in ipfa Italia, fruAum ft-tat *m^* epibtaw. Non taroenim alter n a (er)C inyrti'Uiodo frudtii produtit.^loc alibi tc ft ilttlr Flliiiillii (j^ *l6 ai>m ?*] j

jyfl

y

iJ>. /J. *C*p.lf.£tiffim ItJfafmiitttrtm.fe.'i* **(ma mw-** fTM' 4 uod o?if*** nonproducat frudum, *m* in Iniulis fdcic.Quilndo ergo fcnbit toton Africanam frKitum ferre myrLiintKio nun eirafi, ut fe« Romana, btJicfibi **eonftar&quodcvpcriem;aobrcrwavit.rfCt(^fnidh.Cc-** Taforum nacuram io lalii h.ib$_L$'t; mvrti in Infulis Lotophaeorum- Cccafi n«ur5habet,quodbacee-d*FenJc»nt tx looga pcdiculis.ad inflat ccraiorum Fruftus. Mai;no in errorc vcrfantur qui, Italorum *ftrUrt* 3c Arudarach Hcrbiritfrumeandeincxittimant plantain. Videant icones.lcpanuiefcnj'tionesBocanicoriim .Dodonci, I.obel ii, **Machioli, fincdubiodiverfiiTimasarboresaHirtmliunt. Qui Zy/Iphiitt] nitilam loium Loipphagontin fcribunt,** fimiliter falluntur. Loti mater ies,uc Iheopli. lib.Sc c. j\ docer, nipra, qna;quc non'faciit puctcfeir, vajidaq; eft inoperibus; xy/irhi liiklurea oyyacanths aur pyrallto* **iiondiilimilis.&citputrL-i'ir, ajiniJperibmadmwliiiii-** firma. Falliciif & *vil* niagnus, cummyrti mudo, altL-rnafcrie, dcnfumiiafcircribitzy/iphi irmiiitm, Infyiciat utnufqj koiif J.c3or,Sc ex i(]i!o judlcer.Zyziphus ven- [i K i m f t r i frudu; qui; rertanturBmanicoru filii fubftacia feueQtriaeffecra(rion;ffjiroddiili(iainiin;teur, difficultcr concoqui, Iid« alTcrunt, segri ac tardi defcetvderc.vcnrriculfi cravire, ac pauc-iiin alimencum corpoti pr^bere. Simon Ret hi *id,&_cizr<?fi** w £ mdivT js^mn;-. ><*. *nifotcnt isffaaiu ciincoBionis,^ Hem officcrem.* **Con-**Ora lotos.ut dixi,venmcult> grata & apta. Zyziphns perpetuovirct.lotuscontra. Plin. lib.*l6-cyi.Prxcifttedn-rnibrutxpe.-iiUTrtiniaruJiciutyitia, irtvi atuitia, Utijfm* *txffmUtitium umbra, & yjcituj Aemutfxfi trarifilittrribl* *— U i w i bt*vinnti tufitfhw.N d i d b* *ijtmfelit* *friiis.Nnlti cortex)iicund{ir,t>iit ocuhs excipicnj bltn.itus.* Hec de zy»;ipho falfa.de loto \ era. Curtice enim tircumvcftirur la;vi,attj;^ca;ruIeocoIorec!ejrantervtrenti:Zy-2iphuseft caudicccontorto, corticJ lcabro ac riinofo.in quo itihil quod oculum dcleiflet. Lotos, cuiusimaginoin danms,arbor eft pyri inaenitudine, major attiorquc.quadoq;querciim,ju£rhni|r",fimilerq;altas atbotcs fillerans. Caudice eft crairiiTimojlignj matcrie dura nigricliiejcortice circu- cflitur k-vi.atq-, i ocruleo coiorc deganter wrentejcainospromkvjftos.longoisinlaritudtiieeKpanfcajfoliis viret ilici prostmis$_1$uurginib$_1$incilis ac *fc*rratis, 3lperi5;quae medio ^utumno flsicccfcimt.BaccK rotund* pipere majnres^ Jongiorib. dependentes pcilirulis.inftar **cerafitnun.iiitiovirides, deinexcardidofi.ivefccnte5,cx** inde rubentes fquod sm.cnegantaiiiveiiiiiiiiru auitrites)s^) fed ubi imrurucrinr nigricantcii, intiis jajuKimm iiuclco. Fruiftus fuavis cfui: viifgopuerisot petit us: dnlctsnamq; & levirer adfcringens, i'ta ULIBO^M*® rc&e dicatur. Aputl Beli^as in hortis colitur, rarf' fiorer aut frudii fcrt. Apud Italo^GallofqiiNarbonnenfesfrequcns. Arborem hancaCtarilT. PetroMuIlerioMed. DoCi. &Proteabrt; Botanico Groeningenli accepimus-, cuiifcminenstiierant ante anno? aliquot plarcs plants.

TiJo^iAtu, &c. Plininslcc. citl *Quin&txcrdtvi paftetjeaKr* **Plinius ultreiiM. comeaitetpriifHrt-** **No**tandu Plm.cluasconindere lotos. Qua: (>riecedutdevino$_t$ & quae fcquutur de tiliiif I'he opb.de aftera tradidit loto. 'fa/i'mi ciTn™ TJ jt$'«AldinusScBalilecnfis;

vocaritradic. Strabo A*O^•ji'n'.Iib. 17, 'tub «l"fl> *i* **^i^ef** *Zipit.tf*

n^Snjit K<{<:»i 1^ it m'lif (fcribe «!"i'S. StepTranns *ftZ-*

cus docct rupralcnbenduni /.SHJ-J) TIT

fe

t

tiihitntmi pUMJuitr. *Exkoc* SrrabJnis loco ^cmg,,.[fiiuuun, in quilotus, non - L-^S' '^^"rf'Srrabo. Qito.l

tiiivotunttir LQUfhjgi, qui Meniv^cmiacataii^itltirtru/rt infuUrum ptrvx Sjm frjrpofittriwt. Miriiai ergv nan tj>

Ijotopfiagorttin temp circa Syrtim majorem *ft'iibk* Iib.f.cap.4. *laitSyrtk majcr,* circffir» 71J". ,ufira nMfn| JIJ.M./J^fwiA. *Intleituolitgcris Ltjipadum. In hftime jinufmt ota Lotophagdn, uaiaaiivmrel iohren i di vcra ,a.i*

in Geographies peririorcs.

D ? H i A A f k 3 h a l i P H n i u s] i b i ^.cnp.ip. *Cntntti* regie I'tWfit* pojlfronitpitliare, frtificojisr* (wr, *ftvMtKtwtgisrwtnitaiJHitHttleuS nsn/imtit /luniiiuy. jttevnduiptrji, injntfimviori-virm, qutir* J? *viwt fiicSo cm\ntniiBt.* Thenphraftus paliurum haW LuiusSc fuliitsi^ujin PliniusdeCcriBir, qui Grf^d 3tK%ork verbs, n:m l.itiJ fidelicer inicrpreraci'ir.]n paliuriAfrican:? de-Tcriptionc nonntilln confidtranda; unpiimi; qund Tlicophraftii5 huic rribuac folium.vulgnri firtjilcValfpiti; c. 16 iib.i. folium effc fpincrufn tradi:; erdo & African*.!Jndealfirmo, piliurumc]uam1ib.if- dcfcrilut Arlienxus, ilivcrfamdicTab Africans Paliuri),rjUim(l^pingicTIieciphraftus. Athm^icnirn palrurus fijta non habct (ptntili. Dchacviijet]i(^infira(iicunrur. Ilicopiiraltusfrutftuni jialiiiri*ipif"* Icribit:Elirciusmapsrubcrctrailit, dlif R£l! T h l (h f f t

cit<r rubrtun inquic; *mxMl* Plinius tmgis rubrum fcribit. VTilparis enim paliuri fniftus. nonrubec- Tlienj'liraftijs nuclemn «on ni.indi air; Pliniu5non/inrmlmandi fcribit; a d d i t j c d f f i i ; jjicuridum^rfe.acquefuaviorcnii-vino/tiua.-dc *ku£tu* Theoi'hriift.nun dc oucleo.FortaJJi? corrujnus codex: vidctur cniin aliquiil dcede ae fcripfitfe Plinnim, (hi baud i fruirus; vc] vPrbatllaciijusnuclcii.spitntco ii-miiis ntui manditur, parcntheli indiidej *ttqucfiHtvitr £* twin, SiccumTh«i]ihraftocotivenictPlinitts- N on fir vcrtflmile Plinium le[;i(?e ac inadcerjam fua tanculn

p!atibusHnl"cmr,fe(1dfcri&ewJtiAncg!ipc!]tia vertmtn ^r«niniomi(riim, 5: *fimile injimul* rniiutum. Iflud vix

nofi ignoro fe|i- spud Gracoa medicos *£a$(fnt* poiii pro *txccllcrr, prtflatt, ftiptrart*, mf/11/fry/i,. (juomodo hoc loco idem hoc vrroum accepit Pfinitis, atrjnc inde conccpitCyrcncnfcs lotLinrpsliurn poftporjcrc,qusfi paliiiri fruflus CTcclleniior forct, 3: Jon^t pn/banrior Jo:i, frijilu. Grxciauftortsmcns tft, I'alfun Cyrftiaica; five Africans folium fimilc cfTe Grzco palioro; fed frnflu' difFerrc.qucmrubcnttm&rpnjncitim profurt I.jbica.

bamcjtiftittiantp.'inmnnAfricuiam ft Thcophrafto *6c-*Jinearam- Care rjnjobefolSjfpinofij.lTiHftnjprieiire* eft oblon?us ft'd hoc Ron irupcd't mio mmiis cam defcriptionc"convcaiat; eftenimcscfbionpi ranat&& NutlcumcnntincradTdaiirlcndurn ran ineptmn, mnloque punicodilllmilcm, vrruin ut in olii'.i durum &lonf;um. Alii aprifbiium pro Africana paliitro liatu-nr.qMdJ pl.wra fit foiilsundique aaifeara. lotr. majortbuq. rVudu ccdrt rotuodo.rubro.nuclcuminrushabcnrc, jucunild.&gulluj

Afric* eHe plantain. Un«m iinpciiir quo mmtis oliumoro A f^i f-i na pa I iiiro. l> a Iwa m; tjucid agrif nfru^um fi-nar cfiii ineptiimo, rmclcum vcro Ffodufaporcnon ingfaturn; tuiii 1 hcophniftiis [laliiiri rniem rfmindendum incptuui, fnuSttm efuiidonenffl tradat. Af,jf.,j,j m t| l 1 ;,;,, j 1) c ; , | . J t n , 1 o j ; t _ Alibi dtsiQUS,nDn cTc i!i i:c i n aquifoliflltti Plinii ant ilici&fpede, &

ThIfrft

oftendimus. An nuunrur rradir, ,n b J C cas fine taco W .cap-21. folia non >UiJ

,18. £ Sw

q w t h . u n W,«boren! jaftam excse(feer« ac«dit.

i lanta rarda, & ad fiLiticofas rcfrrentia, CjitJe* afl«iri medjocris cr.iirttudinis; frutici non vjLlt i quorumr-atnuli Icnti rlexibilcs, & Ixve^,durlici corticc

Agrifoliomanpaliurus Afiicana.

contctli,ext«-iori viridi ac irvi.intcriorepallidooJorK umrari. Marerics lij^ni duraac folida, gram f,,rii *an* •>du!a,tncmusnigricans, qua.- Ji£ni Indicimodo *famA* gtMcnmv<»urcJ in Sqoa'fidit, ciquc non adm^um (lifTSnuliscft. FolMpuk-brt, prsicrura hybcrno tern porc.vircntacfpleldcnr.l^yia. ;>labra,,aniora,rol l(0)j la" • pens non ram iwpnacconix, brcvipedkil & e.s per marginei anguloft, quos cnimtiimneutiquamiimbriata. Mores albi & **}iukhri,parvi,[tlurcs finml.brcvibuspcdicuJisaiiiiicxi ut in la itro, q uatcr riw foliol n & tot ^ci n«pi cibus ca tift \ntcs ; in quorum roedto baccanun ruiiimt.-nta ar>t>arprir Hi tandem-rotund*, ochri Tr,aBniwdinc,vd *tohttxaho***

o r s c o l o r e r u w n r d i f t r ?

terms inw mtdeis, triangiitatibusac fttiaris^ ram,s adherent, ncc facile dcciduntjraJix fi hu|usarbnnsautfruticiscof[icc, quitevis el quoinciipicixirsavibasancupcsac ruftici qnmnir '^™inquir RuellLiisAmAi^f fcf r^

tit aihtitnttiwticum rtLq

Loca amat inculta ac defcrta; tum & quibufdam locis juxta vias ac in fylvis reperitur. Solum molle odit, durum amat, perpetuo viret, baccafque maturat autumno oftendit, quæ non raro hyeme ramulis adhærent. Arborē Belgæ *Hulft* vocant. Utrum paliurus Africana, quam Iomnes Leo cap de rarfa defcribit, ideam doctiores. Spinoſa inquit *præterea hæ arbores ſunt, cuius fructum Arabes vulgò comedunt, aliquantò minus eſt auſteræ, ſapore autem ziziphis non adeo eſt diſſimile.* Verifimile admodum hanc arborē Africanam paliurum eſſe. Quæ enim de ea tradit Leo non male cum Theoph. ruſti deſcriptione cōvenium- gorum loco ipſe reſtatur Theoph. cum air Leo, hanc eni verba Theoph. declarant, Aliam eſſe a. lotophagorū

Theo-

1 t;MJa.Tiscdtrmwcjt;omiLotDplia;*<i!r:];ri cdtu dio-itir, non autcm Iybio. -i-[1] 1<" ""bis fcrmo. Lotmii "| Lybicatn ddcribic Athenxus libr. 14. qu* —

4 **fl^** ***Lvlitcii Lotcfinp/ti Hciedotui ijdctu, refciu Polybtttt MtgafaftlituiHJ muUtui itjlii libra*** **JW«-C«M» *Hij}i>r:itrit>a,bij vitlin* ii/? a«i*w /«'« *arbor non uinf»4tifftfii (Sfyii'J't,!*** **IntL'rprus** ***ciai'fV^r*** **legit, 1l011** *jpiudJ.* Aculcaiam die, «t i^ H cttixioto [>rolJEur lib.

miHMJf ,| gyp j i n , nemofecile nu-1' Lbi t. ***,fol" rbaaxii vtridi{*** **inccrprcs x'-^t?" 1l011 le^it) ^JH-** ***'ichtiore,*** **0** ***crtijjsert, frutht*** **per** ***initUcehrt & itugnmt-diutfitnitiptfftiiubjcciinijrti-, HumMigtfcit c.ltm f'utr-*** **wic.fi,** ***o{e* rvt'ttiiLi WAgttttudmt, naileu jtiiKtitim fu J Uie.*** **(Harddutuslib.4. K'^.lt'i'.iiltosomp^rat.Scd t't Lotoph.igoriini Inti htinca^ctc dculiorcs c:iiftini;tur, L.ybi**-cam **r»ltewllotopbagOru clicerfani** docei,qua: & Tlico-

phrarti icvirentia.JÀljfNi'jaj « *cttligitzr, t3 cum* ***adfervwutn fjmutorunjque eibum in*** **ii;rp** ***fiifjttir: txgmttoriiM iitttm cduHis, diirtih auclyteAe refomtur, /ic frt> ciba (Ji^iijiucaricii xcf3!atil>ir.<)n diffimiU,aJ<>re (4men (ttavhn. Fit*** **Qf** ***ex to i-intttii, in aqua iiiactrJie*** **Gf** ***triiv, faloriirati, (Sjmtmdi, ijttntiscj) tf-tuni mulfi, iilctiuii id fine nijua.biliiint^ (id ultra decimum diem mn perJutit; quoinotiri'm fjuUtiut 4A ufum ttnficiunt. Fit*** **t£f** ***acemm ex to.*** **E'lai:c Jotum Sitotopbagomm diver{3m,rsmo facile nc^arit. Ilia arbor ma-i li*c irmiLi [TLipior. Scd ancafir, quae aThconomine deftributur, jaiii intiagaiulu. p ci propiorenj ait: PolyLius arborer.i, noil inai;p]jm;i]«Oil jtlcin eft. Fru^luin I iii;o|ihraftii5 ji!-glandi compar.ir.; Pylybfcsm.ifjiiiiiudin^** ***oSivx*** **intunil^ tiadit. lu^l.ins Jc nlivit rotunilj, tn-ígniEmlinc nun rnultum Jiffi.-Tiit-tr. 1'olyLiUts frnt5lmn Ruftu caricis ac j>almulisnon diiEmiletn iriJiL: 'Ilicopiirafhis Swiitc^v w i^w j.|m«t«Ji«. E-^uitN cxpuminr ,** ***jutid cAfriijuumiiattmon ufKitlM*** **: modici** ***'ZjtuinjuoAoii*** **. Dio-**fcorides lib. 1- M(>.ifio. decoroneis, ^ ***/3/nt dj&u.itfc* & &9£ur> BT?»T j <&yntTu&.QUt£povro cum meth»*** <;uiiv***tiiTfiemitchofumijtndanuti*** V/jt***Strigt&tn,*** wi-»i« MWWI ***conftiirt'ttnt.*** Scd video coliiernqiii ^jtjmr, ***qutiodmitjutimiiiiiitemini concilUt,*** cxrtniLiiit, iiltcN prccari hie vcrb'jm, quafi dicos, Iwutftoinaclii, ac boni ottaris. Caro cyJoucurnnj odorctn quidtm nonfpirac infnavi, Ttd neq; jucundiim; inodora potius eft ?C palaro niliil plant oJoris ciuninunicnc, Riporcramcti praii/H— tna. Oidltoiie coconconaiti odor pcric: dUripjinr cntin &ev.ipt3raf tenuis vis, in qua odor. Cur vtropaliro graufir, ratio in prompts , qundmciruadulcedttiecotonconim auHcritatcm mititti, laporcinciuc ex Julci, & aiiftcto comnjfliun,qai pataro admodmn placet, redflat. Idem Dir>rcor:dcs lib. 1. cap. 1J1. makim puninonn J5', Kl»m^l""w"sri"'"/"'.Tit, Mali nnis deodorcl(?iut, Uioiconticm esiftimct. Dulci.i ptuiica pakto cratiora.[1] pcopliraduslib. <£ a p . A . ^ t ^ ^ , fnquirj qt.rd deodorcintell^inec)fiit.L[n]tiqiiod lib.2. cap: 8. dcpaV ^quo^ampcncrc,W)^j«'wMtj8JMV'Sf»$'>[1]5*«-#wiiy>. rth) cV yi BBJ. NJnjia iinlccdinc qti^iam palfti* d i i f i r 3 t finn. 5 l f m. 5.i,iorc crc6p mc mmia non fsmr rr<;<iitc.Se(J cficeJaimis ^ a t«am l **m 1 ^ p h i r j & Pibibi** jumm cawlcxiinc tfle fed1 «ndcm umen eft n S m o ? Cle **Cteod ii dfee,** prafti^i^^. pai|OTi f iutiiiit;: Lotus PolybU ol[1v]» rcrutidy

• Quad fiii-ii) major. Cont endure slit ***car*** **ha nun live p.ilKiri [Js flc] i-tiim Polj-bq cundem fruu-CCTndTc. p •.,-•! f,[xc] 1 niInrjt:;;m:v.-• r.iiinirnd. liiit^tioajiud Athen;enin , \.3m qjioajHcfychi lcrib.it. ^Vaiyt >•,. „j,., n , ^ . Co: fumarboiv , tarn, lit dijt! 1** ciim l.ybicavi-1 **Cyrenaica** luro **•ontcsdiuit viri gravilS-**

rrliord Athcuati

mi;icd'jftilTiiHi. Athtni"uslococitato, ***<t*^C"sO"i&'***

a£-wt A}*)vt~Mi **0 Kt^*nrvc CJ^T^TIJ** ***-nSn&l lit***

,r_[r]_.-_.-ft^ r^ - '. . -...,/..,...:^..«»7««

• Utiiiterpres, velWw.-. Vioia;_____...

%w* ''. . . . . .

4»r

vocctn j>si. Sctib : generc vide cap. de olea.

, ,_____,aiiB

..,—; ***qutiCtmiitu (3 fithutcs meant AlexaiAraii.***

lininm mrminit /Igitttbgchs City'tnat lib. **J.** ***rcru»ip*tt*[a]-yttm j hiS*** **7'l'rij*** **:** ***C&1Xji[Z.cb?lj&i„i tarty racitttlt FJJ&*** **1[Li]~** ***bttfdiU e r;tn:u!oftft tujacxcTMit,quaiRcc«Karumtfpt'-Lint, >ta°_rs!ttd!nc*** **^ftiAw. jwrliiij'/j** ***1ft, pino*** **(piruw air** ***bx) am atmtjinittiJ tfi- Wriiqitt mn buniilier.ercbrit ramn nonuibilfpimfis, freiingit ,fs!io •ohidl, tenem, na:ura relmtiU, fmclnni l-.njuat.iumt faritiVte & ","!?•**^*?•** ***tpprintidtikijm*in»ttiAi*e'>iiv*fiuili*,e*r*f L/^tult, ci<;ti.itn di.y itniu»lti>*fumitibttt,e*tihiifof<n "1*** **riaiii<ft«-** ***tt. recent rfinf, ai run: ixfic(jtuifitejit,m»titjif4>tfinnS, yuampcJibtistatcarir^anrnaiiibiiipinJuntsnttqutirigiiiit, quttiiS rrff'iiit eju: nator-t.fcicoyint'» »ffajnt&[igcn!int.'*** ***Ev[fifiitsinQjch}epdintir*mamiixit-'s.'r***

A., **ti.[1].-** **wm arbor quairt cnniiari nomifn; ddincar** **tifus, populus, pinus, Jt.^o, "l«r, jtborisnetnen merciuor. Si owgratutUhc liis]Mr connarus(verbscntnt hrc dc magiiicudinc accipcre cj:orret, noh** ***<!c*** **facit ac f(irma) mapnaeftarbor, CJIJKVC ariiuiculadicincnuit, nifi c»tn ncjiidiini3dnkacft. I'rudiim car 1lc it offcolivw phaulisc limikin, ait. Oliva: PhanlLt caro iviiihi, n parvii!, «t i- libi is JL canfis-tradiiThccihrai**

bics fru&us juglandis tnagnicudine, nudco parvus. Ridcnt Interpreted! quod *xwmnt* if *ai-nZ&Jjsp* intetpre-13:1ls (it, *mtlitur irtfarinam.* '£ «»W «A»f, ^ m ™m W-™,SCC gK-twrii, inquiunt,.#c *vid^o accipiurtt*, fifr*-*f ihiji txficeh bujufmodiftiiftiliui, fgrina fcret g-jptiti; quod intfiura. Qi^'emm quttfi exficcatii e-j f i frattifft, t$ fcdibitj tttmuia comufis.farinitpaf-fit fieri? In maffiitpedtbiticalcantetbiincfruRuni redac-tion, (3 doliit condtlmt, utfirvaretitr. a*dC>{£ vocntmaf-fit, qaahifiunt txj'irinaconfperfi.* **Hsc uui fcribunt,** non videntur Arhen*i, vcl pdtms Agarliocf is verba faus inKilli^re.Noiidicicpedibuscontundi.aciicrifatinam, nee ea-interprcrts mens; fed jEgyptios hunt Fructum le—care,ficcAiunin farinamrcdigcrc,cimcj;far hum (IH£> &inquir,) conculcarcpedibus, acinmafiamredigcre, nonfecus ac triticummicf«»Jc molitur in farinatn, <*lc*-tticie [vdibus conculcawr, ac in maflkm addico lade aiu aquaredigitur, id quod pilloribtis & [men's tenetlis no-turn. Oporcec etiatn fit ftudus *BCCXIU.* Recenccmenim &humorc plenum 1 qui infarinam molerc vutt,operam •pcrdec. Ucrum hiartnrcs ad rcccmiomm cognitlonem pcrvenerinc, moxvilcbimtis.

l wf ^? *nffno 'z«r.* Vcrrunt, *frit&ii nuct ob-Asi3o;* quod perridiculum, 8c fallum r«Se ait Dodtifli-mu; Sa]fi; Nec melius interpj *fe vel bine fpecum toti friiBumbabere nucc* **i** /rtm. CorriipcusTheopIira^i codex crraodioccafionem prxbuic. Scribe cum 5aImalio, w»J' <ij ™ w{»i< Ix«>,

Guajacum Patavinuin.

x, Reftac vijeamus an arbores quarum delincitionemex veteran) Grecorum'ienrmia paminamu), finr a recentioribus defcript*. Monnulli guiacum Patavtnum, qnoctalus place: ciTc hcbcnum, pro loco alcera Theophr. habenc. Malunt alitgoiacuin hoc effc locum fctophaeorum alterarti, nucleis carentem. Caret h*c arbor foliis ilrcis ferracis, nee faris cum alrerS corfvenic loto, quod vulga" loto magnitudinenon tnultum cedar, i arbori propior fit, *•

«:Hnv matOMe»|minc% n::irorreeaiolonaraiir«amerie nabeat. p r o CCi|;namquc folique ratione variantadmcv dumpljntr. ArNireft proceraqusepyromagmtudine nonccdit, foijo a[tcr i us]o«i Jatiore, fed non ferrato, pyn non vaKlc diilimili; baccas fcrt dukes, rotijndas,a-cuminatis tamen cacuminibus: colore inirio Tiridi, per

"•wn enrtmlco fubnip-icante. Baccarhx pedi-

f-Io horto medico Lunduncnfi colitur CK Italia illuu, ubi multis in locis reperi traditMathiolus

riis. leal ix tamen

In Italia ft-

fert. VicennaiveroJcBbnOTiwetiainci Ttminc Italico na[a,fni(Stim ptomtt, ftminis expertem, fola pulpa coit-ilantcm. Alii Iwroccraliiin Jonim alteranttxiltimani:: quorum opinioncmBotantcus eclebt rrimus,& in littcris cxcrdtatiAimus rider. Sedfallinjripfe. Adfert quidem rationero, qua hanc Dalccampii Boranici exctlitntiisi-mi opinionem rcfellir. *Dtltiimfii,* tiicens, *tfimoma ftthfacit, qtii bmcfttTptm Theafhtufit istsm efftcenfit: nton btijut ftwSui non ntfiitiTnyrs tci-!Uj,jive,utGr<ttutliaket,i»%'«$T'pilt*fz}%$>*<>»*,'fi'? T4cem*t>m uv<t medo* -. Stdfiliituroptimusacpraeftannt-fimys CliiGus.HccThcoph.de lurolotopliaopium rraJi-dit, quam divcrfarn a Lybicaipfc icribic *1* hcophraftus. Lucolcncifeimt; bane arborcm idem dtfenbit Clulius his fcr& vcrbis. *LjiiTt-cerjfatjuJiamxgtiitudimiitrlrar cjlj*-*nud notatboris magnicmiinctn non acquiric. Hycmis e-hicn tnjuria, ftadverfus cam non cnuniacur.quandoq; pt;-rir) *c*u<iict rttio, mnltis rjtr.ts AonAtt, qutccrtitesiroiii-rcntcobdutlifunr:nwe!tiitiinicntimninovirciitibut. fs!U alternttimnmoiambiion, non dttdut, Uiin* **ktifbiitjivt** *pstiutcttriJ inaliftlttrtrnxtmula* , ffr *xnbuum nemr.ht! dan,*, tiervisdtiiiuoi ex medta cvfi* >n Ijtcrj cxctirrtntihujitfttnifciendeiiilti, infenx ne/ju^uitm. Color* in (w-*tujiiscxitrii'-'itcfcent, intuvellxt* vindi tstttfctnt -. ff for mtierui, nucletram malt fcrfica,*ut amygd<it&fun>«»"-r.iTtimsmaiui. Obtbngtis in futnmit vetuf.is tamu , tntt; Jiifetittit *nnifolia, fcrt b,ijlutji, d'gitihihngituiini;, crajjiufculdj, titquiBHtOrevi ftdituio Jiumcrsfi / iS mcerni iHwoduntcmtfcrii, nafcanturflowt4ndiJi,iftttmi]ttcfotiii~ 1:1 conjiantcj , mithiitn urnb\\kiembittiftutiinuhiyr£diti,cer*fiievium vulge nnncufatiforibui nun imlde A<f]:mi~ /«,8ioriitianen txprrrcr, tjtunuKimfruclutrudimcntum prfbuttimr , fed caduct admadtimfttcittnt. Supra bos m»i gcTtnitttnt, {3 novellafotisproirttnunt,* Fructus.quemin arbore fe non lidjlfe idem ClufiusaDerir, fed qui Conftantinopoli miflusfiiir, eiiguipruni maenicudine, febc-fttn fruifruiproiimus, fbrisnigcr, rugows, pulpa pncdi-i tus dulci ac cduli, cerafiorum vcl brtinnrnliurn in Mor-svka prunonam pqlp* mo**inemfe**ti^ pane orbiculatc, ttcinde (enfim in obfongumtcnuem-quo cufpidem tlcfinens. Belionius libr. 1. oblervat. cap. 44- inter arborcs viretitesrecenfecTrapciuntinain qnand:m, fctcntem ccrafat tncniinic &eo litello.cuide ratione cicurspdi fylveftres arbores lirulum fecit, c. 2t3. & lauroceraiuin appetlat. Ejus tamen hiftoriam non de-/cribit; n\li qitod eodem capite illiusramutninali citrise ramo squalem facial, & ejus pngMndein arborem Gcmi* in horto Principis DOria poftea fe vidifTe aflerh. Curn verohujuinofrra; folia maximam (Tmilitndine, cum mali citriK foliis habeant, necdefluanr, &TrapezunteConftantinofolim, in nomenindicac.friir.iima)-Jatam fuifTeverilimiJe fir, earn e(feomninoei iftimat CIufius, qulBeUoniusobfervavii. LJMr»-«iw^,inquic,^i/an-*tum conjcfltiia ajfeijui poffitm, tiorxcn Hit impofttum i foliorunt cum Uitrinisfimilitudme, OSfmBu ctr/fij equals, t&-tnetfipsflrtnsoloco, tSPiMtntbtStrU ii itrvrnijfs iffir-VW XcthitiuJ-* Verum nufquam apudPliruim tauroccra-*Vi* voccm mclegere memini. Is qiiidem lib. If. cap, 2T-ubicerafi genera (ftiumcrat, deceradslauroinfinsagir.

•***Minus quinquennium rjl,* inquit, qtio*J froditreqita meant* **/durcJ, BQJI** *ingtaitc amtiitudinii infitainhuro.* **Scdtle** hac, quam prcponimuf, arbore ifta intelligenda vix mihi perfuadctequeo. Lotumhanceffc altttamTheophrafti laipcdit, quod arbor;evadac magna, Jotoque aliquando non ccdat. AJioquin plures loco pcciili.ircs notes habec. ramofioreftvulgari loto, (quonomine force **#,£&* i-iXirWJii i Thcophraltoainrtrr) cautfice rcfto a(Tun;ic &ctaffo:frt;ftus forma Scmagnitudjne juplandinnndif-«mitis;ovatienim forma, pruni magnicudinc, febeftcn fruclui proximus, forisnigcr, rUBofus,coriacex3S, pulpa iniu? praditus diJci, ceraliorB, vcl.prunorum pulra: mo-do. Lotum Polybii, 7Jziphi:m rutitam quittarnarWran-tur.quodaliisdifplicct. Dc7iiyphbpaucahoc locod:-cenda. Grxcis^fn*" arbor& frucius dicitut, CafsianusBafTiislibr. ic. cap. +1.-i'^f,, ^rjl',™, [tj^v.r **iarJ^inu ?** *UtieS">*'**"$w. QfyfhoB plantatuT ex rtt-mis i media arbore accef tit.* **Ap u Q alios (•'$$» fcribitur.** Myrcpius feel. f.deBechysantidor. iB.W-VKnrt^*-* f J# '«i^Cf &c. Apud Aftujtium 5f,p«. ?'-repentur. Simon Zetlii *&&>?»*

& humid jhtit.* **C«-** ienfilmi,rcrteBt onio.wnaphiondicirur.lib.i.cap.iff-Corngcndum Pallad* carmen de aiiyphis, quofe glo-narur ufuiiizypnorum quartanj ciitatiim.

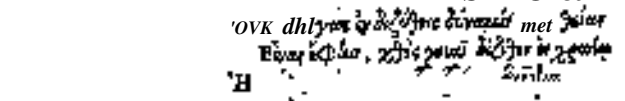

K of yiyom 7U%iug out KgOTC*V vyi^.

Nonabfurde in ^i^fhis fotentiam quandam dhinant EJftdixi. Heriigitur ^i^yphum diurna Febns quart ana laboranti in paroxyfmo applicavi JLIfaRus eft celeriter ut Cvotonfanw.

Malfc editur A'#9w,omnino fcribendum,#£t/0«>. Quaftana laboranci prodeft, quod humidutn & calidum mediocriter. *'HiriaXo** inhocverfujionfignificat febremfic vulgo di&am , quotidians continue fpeciem quandam, de quajGalenus lib. 6. comment. I. epidem; fed pro inir tio, aut rigore febris ponitur j paroxifmum vocant Medici. Hefychius A«Aof <su6 3 m^Z ply®*. Idem Gal. W 2. de different, febr. cap. 6• qiio loco de epiala febre agit. SuntquizizyphonaGaleno<7WC9* Jibr. 2. de aliment, faculc. cap. 32. vocari aflerunt. ^&i-t2w >&\w$iu^

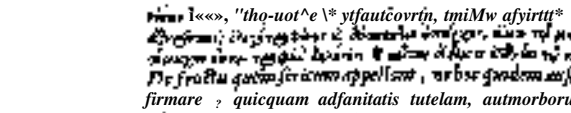

firmare ? quicquam adfanitatis tutelam, autmorborumprofiiiationempertincre. Mulierum cnim atquc infantium effrenatorum (ad verbum, *qui inplateis ludendo tempus terunt Jmpnber urn) eft edutium; exigui eft alimenti & concoftu difficilis , prxterqiHim quodftomachum non juvet^corjforiquepaucumfrteftatalimentum.* Nemofecifenegabat hac facultate zizypha prjedita, fed ferica effe ex his concludi non poteft. Majus argumentum, quod in lexico veteri Iatrico Iegatur, *Q$>$** ™'<*>&&&*.* quo Galeni codicem corruptum cfle non difficile judicature *Sjricum* legendum, exColumella probatur, apudquemlibf^xap. JOrin omnibus, etiam antiquiflimis legitur codicibus. *fPraterea malor tan genera exquirenda maxime ^fcandiandy tnatiana, orbiculata ,fcxtiana, fclufiana, amerina, Syrica, metimelay cydonia : quorum genera triafunt> i$c.* Sed mail genus Syricum, cujus etiam meminit Plihius, li. if.c. 14. vide cap. de malis. Illud etiam ad rem facitjquoJfyricu à rutilodicatur color^: fie accipiendu apud Propertium,

Syrica jam taceo Volfi carpenta ncpotis.

Id eft, Syrico pigmento miniata. Pliniys li- 35^ cap.tf. *Inter (* colores *)factitioseft Syricum* (ita in antiquocodice legitur;male *edunt^Jcyricum) quo miniumfubiini di^ ximus>Fit autcmfinopide & [andfte tniftis. Sinopis rubric* genus praftantiffimum, quod circa finopen urbem effoditur* unde 13 nomen habet.* Species hujus, ut loco citato tradit Plinius, tres, nibens, minus rubens, 3c media. Sandyx colons etiam rubri gehus, quod fieri folet *ex* ceruffa vehementius adufta, ut docet Hb.5). fimph Galenus, wio'^ww

*$1 yi OJUVZ cp*ppaw.* Plinius parvo difcrimine ex fandaracha rubrica adaufta fieri docet loco citato,uWait. *H*c fi torreattir aquafarte^rubrick admiftafandyce* fac*>.Quanquarri animadverto Virgilium exiftimaffe herbam id effe, illo verfu. *

Sponte fiua fandyx pafcentes veftht agnoi.

Virgilium fandicem pro herba pofuifle,non perfuadebit Plinius, qui mentem Poctx non intellexir > Vulc Maro, earn fore rerum omnium felicitatem, fi fponte fua colores in ovium velleribus nafcerentur, & inter pafcendum Ian* colorarentur: neque idpaftu fandycis fieri oprat: fed vult, fore ut fponte lanse fandycis colorem contrahant, non detonfae, fed inipfis agnorum tergoribus, dum pafcuntur. ^Hanc Virgilii mentem, verfus qui prsccedunt, fatis oftendunt.

Ipfefed in pratis dries jam[uaverubenti
Murice, jam croceo mutabit vellera luto.
Sponte fua fandyx {tfcentes veftiet agnos.

o Haec per tranfennam, ut dici folet. Syricum, color ergo rutilus rubenfque, quod vel ex JEgineta conftat. r * ^ » inquit, *i* wei^rmafc <A&w* cditus codex habet) ^™^«C9* W ^ ^ *&.WK foinlutas*, •' ^ *tot**** Fallitur ^nrineta.Similes quidem colored fed res difTimiles. Male liioicondis interpretes pntant Syricum, vel, ut apud Oalenum Icgitur, fericum idem efle, quod candidum \ colore & candore ferici. Haftenus probavimus fericum

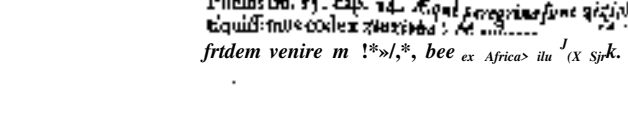

frtdem venire m !»/,*, bee ex Africa> ilu J(X Sjr.k. Scxt.*

Papinius, quern confulcm vidimus,primus uiraque attuht7 divi Angufii noviffwris temponbus, in c'ctftrorum dggeribus fata^baccts fimihoYii quam malis ,fid agger ibus pncLipue decora; quoniam © in teftajamfylvafcandunt. Tuberum duo genera , candidum & a colore fericum dittum.- Aperte fatis*firicum*, pro quo *Syricum* fcribo , propcer rationcs jam allatas, ait tuberum genus. Botanici Pliniicodiccm hoc loco depravatum fufpicantur, turn quod Columella, nufquam tiibcrum faciat mentionem, turn quod zizyphorum ductefTe genera referat,uti inter Graecos reccntiores facit Simon Zethi, inter Arabes Avicenna. Columellam, Simonem Sethi, Avicennam duo zizyphoruni tradcre genera, extracontroverfiatn ftatuo: fed Columellam nullam tuberum faccrc mentionem, nego. Capitefecundo libr. 11. hare leguntur. *Poffunt etiam his diebus (* circa Calendas Ianuarii) *ceraji, & tuberes, & drmeniaca, atque amygdala, cateraque arborcs, qua primal florene, inferi co,r*mode* Atqui, dicet quis, fupra libr. i* cap. ii. dictum eft, tubera foliis, caulc, caidice,fru&:ui carere,ac efle quid quod fub terra latitat. tubera in neatro genere non ferunt ra:nos,caudicem, folia, nee, fru*AVLS* , fed tuberes in fesminino genere. Plinius libr. itf. cap. 2J. *Abeaproximi. florentarmeniacp ; deindetuberes ac praences^ ilia peregrina, ha coat1a,id eft induftrifi % & cultuia effetla*, G?c.

Martial, lib. 13.

Le&afuburbanis mittuntur apyrina ramis,
Et verna tuberes, quid tibi cum Lybicss ?

Idem, ibidem. •

Now *tibi de Lybicis tuberes i$ apyrina rtmis*
*De Nomentanisfed damns arbbribus** 9

De tuberibus his alibi. Tuberum igitnr mentiefnem facit Columella. Ergo argumentum nulliusponderis^quo Plinii codice corruprum e(Tprobatur. Tuberum duoge»-• nera cum tradidit, verifin^ile*admodiirn &zizyphoru& tuberum hiftoriam ab eo cpnfundi. Tuberibus attribuir, quod de zizvphisperitior^s tradunt, quod vel ex his cognofci po»-eft. *Baccis,* ait, *fimtliora quam malir..* Hoc nifi de zizyphis audias, planb fabulofa fcribit Plinius. Duo znrvphnrum genera docet CoIuveAa lib. 9. cap. J. ubi ait: *Arbores verofunt probatijfima^ rutila atque alba %i%ythus, nee minus amor ant us* (nulla arbor hoc nomen haDet. inantiquis Codicibus, legitur *nee minus amaricus9* proquofortfc fcribendum *tamari£y* vel,ut vulgo vocant, *tamarifcus.* vel, ut Graeci, *fitv&lxn myrica) turn etiam amygdala, & perfici^atque pyri^deniquefomifernrupleraque ne fin^ulis immorer.* Albam Plinius Cappadociam vocarc viiemr 1. 21. c. 9. ubi de honore coronaru agit: *Florem tffe dixerim geniftas(namque £# Us clecerpitut luteus,) itevh rhododendrum, item %itypha^gu<e & Qappadocia vocanturz his odoratus fimilis olearumflorivus*, C£c Cum gravitate * quaedam fpirat arbpr, quam zizyphum vocant albam-, Jdem zizyphon Grseci recentiores, *xgvaztieua** vocantj quod fiore fit luteo frutftu oliva: non difllmili. Qiiade caufarecenrionbusoleaBohemica dicitur,quod fruftum ferat blese, & in Bohemia frequens reperiatur.Hancarboremnon efle olaraginum, infra probabo.Zizyphum^ilbam efle, probatur ex Bellonio. Hiclibr. 2. obfervat. cap. III. *Rgli&oporro Qarbafara, non mnltum itineris cnnfecera*nus,quin agros fepibus inclufos cbnfpiccremus,arbore %itypho alba Columella appellata conftantes,cujusfru-Flus rutilis %i%yphisfimilis, excepto colore*, fff *venalis pet urbes proponitur. Gra&vulgari lingua yypbia appellant, voce&$i?ypha dedutta.* Rhawolfius tradit,circa Halepiun & in Libano monte fponte crefcere, fcabincoliszejwfum vocari. Ad rufite zizyphi altitudinem non raro alba zizyphus affiirgit; ut plurimum pjmcq fruticofa,permanereamat. Facile enim, ubi arboris naturam auunapfit, perit; ramofa cfle cupit, & in latitudinem iefe pandere. Caudice eft *i'^tis* craflb, cortice levi & candicante; fed vererum ramnlorum puniceo colore nitct, aquibus& tenues veluti vulgari zizypho virgulx exoriuntur albidac ac molles, fpinis carentes, cum rarai cxtcri aliquanJo, fedtamenrariusfpinofi cernantiir. Tenuibus virgulisfolia alternnrim & fine ordinc adnafcuntur, obbnga, mollia&fimiliteralbicantia, Scaverfa parte etiam cand'idiora, falignis fimilia,nifi albidiora eflent. Ad foliorum exortu, oblongi nafcuntur bini ternive flofculi concavi, ftaminibus aliquot exiguis mediis, fublutei, vclepcargentco pallefcentcs, odorem jucundum, nontamcn *fine* gravitate quadam longe lateque fpargentes; quicapnt aliquando , fi minus diu naribus flos admovcatur, ferit; e longinquo vero pcrquam fuavitcr fpjrat, Floribus fuccedunt baccx oblongiufciilap, *>e*i*?F*

Ee: * olivis

oirvis, .niriiviphis rutilis liinifes, alba:, fun^oft fed dtil-

In horn[1]! BcJjvi *it* Gcrmaniz colicur; firitius ntcumjic firn : (ponrB iiin mulris Htl"p;in:.i; 8t Italia" iocs naffcirtrr, ibtque floret a:ftati<: initio; fradhlsanturiinnttiKurcfeft: frigid is regiiinibii; raro flmer, ririulcjiie fert fruftiim. Inhjrrorncdicol.ui.pliinenli memini cmn flnrevidcre, in borto niiltro ronqimn ftaniir. AlMrsmzjzyjihuin.li-

lujube.Zyziphasrutila.'

ve nivlam lotiim Potybti alii aflcrunr; ncganr aliijiilquc quod Mia »[n]n habest rh: ora, tiec baccas ftrrar.

s Acecdk, (jiicd/rzypha cfii Jictjbus, daiSyJifve •rfiinilia *l'iar,* nee eoHieni fruAttsodgris fuavitaM praSrel! inc. Minim in nWmn decipiurirar cmn rhamno U ion n^-int. N™ njiin nmui rharan > larfora Bnt; fuffici: quTdam "CHIT,! rlumni aiipiftiora liabere folia. C^-!»'" latiflMinc Kr7yp!iis nwitis thamnus primus, (i-cundus GcrtnnnicHS. Vtdc^t !c»ftor imatrinc's rhainnoru, qtias eithibt'ir Brrsnid Matfiiatus, CtattDt, Dtxioruen!!, Pcna, Lobetius,Tat>crnemor.np/Js&Ti!ii. Latinrarife ocmf> nef iib.T: wcmultofint kttcra optiscit, lmlfric latitudinc rhsn'T'S vineant. NufcjSajti iradiifit Pclybiua iotHm baccasftw* rotondas; in;^niri'idincolii',irnm *m-*rn [] ₽ ,i ,: i m c(Ic fcrtbit. TJ .«rp^i ™f ry^i'^wc IMIW «•-fp-^in®-; Aliud fft Jiccie Biaguitudinc/w>J5»',,aIiidj **fonna , iW«, I'III# t\«*Sm! rgypyiut, Jimitii nUv^TOttm-Jjt.* DrTiSicmcen colore (UPM diisdjjci, toil repct.im Q'fta, Color "(V cj^i Ipadix dicrhir, in r.-iu-e commenda-**J)J[s]:nomcn accerir ii paimaceofurculo. VideGcllinm ''.^•fsi' *16.* NuDaopaseft prnbstirme, Zi^i;>hi rn-fill rrnatin, nli.n.-,^ <(f[c] co!orr;r)t!i contrariutt) fe tlunt iet-pj J te

biuin lurifnitftum limplicirc.r efu Hb&mda&yfifvspeP' (imtlem vfle, caiijuc rjdoris fuaviraie percdlero; ft cridto nudeo, ir om alica cufo, f^nftu rinds ac palmuli*non efle diflimtlf, txtore fti.ivrore. Oiiorem (uavcrn attjuirit, quod furor flnahumidiras, qua: ante otsurdebat, yel impediebic otiorem, fublaia lit. Plunnia enim rcperiunrur, qua? recenria inottora furrt , cjiira:]71ima evadunt. Non eft loins, zizyphus rurila, cpodfol lia, pyroq; magnimdiiie iiwltii ipia cctbr, ni:c inaretiein habcai mgram, T.d lublutcam, albicaritcm. PUnius Ub.

ryprum in ^ttypto arbortm fnrjuir d liis itiyfW. QuKrit DoSfifTtirais vir tk-cjuo hoc / pi?IMrc inte 11 if?i de!ic.ir. NrMf*iqtfam,* Inquft, *dr^i^?ff>f culgari, hoc efi, rutiUfnmift>tt9; qrisfotiti bobst i/tafiitit fi'iitdt utilex,* l^tique dt* viil^ari at:dpi del>ct. Nam afbarzizyphi folia, mm*cyvm*i-^ignam habcnt fimiJitudirem. Cy^ri enimfoliancc fnli^nis(imiltj Cunt, neeincana, fed *v'rd\a_T* ad inftay viil^aris yim'phi, a quibus taiitnm(iifrerLint,(J!t(«J ircifuris Mreanr. Riitflaziiypbus arlvir qu» ad pj-ri alritiidinem raroaucmiiwjiiam afTurpit. contor[oc'audic<?, corricc fcabro, viti^ vinifera fe-

ri.l^v^eYnkT^riifercenrcs^adMij'iiia'.hrernodiabinis actiltis forcibusac firmis ejufricm armati, altcro ri^ *Ska,* altero hanii modn incur to, *m* iniiiamrtiiertio. Ab iftis rainorjm inifrniidiis bini tcrni |j|ureïViac dodratlta->ks ant lonsiores r.imult^ cmitturtiur, jimcorum inftar !emi, fltxilcs, obfetjuofi, tenuefrjue inftar viii?ularuni fparri, folor^psllefccnris; in quibiw alrerracim & impariordiflc folia nafcuntur, ohlon^a, haudma^na, (iuriufcuU ut in vincapcirmca, dilnttere tamen viriditarc prsditi, leiifllnic peramMrtmi fcrrata,lribusj5erviidi-(litiita, rhamno rertsonondilKMIw, fed majora- Flores ex fi>li»rnm oral \v01 ieiint, exiL'i^p.ill'iii.intircofipnuinque folioliscnnlhmts, qualt-^ inriiamnotertio nafaiittutlinr, primuinvirid^?, ilt-iivle rubnlbiciinr,.-*, pofteaTatlrcocoli'rc, 3t cum ad pcrftiflam aiacaritatcmprrvuticrint rufefcentef live phdenrecjri in quilius oiluiis nuck'Ui, oliv»nudeofiinilis, Pulpa anw mituriraccm viret, fapore aiifterfurcnU>,poft natnriiaiem dukis.acguftui non intrrara ftavarcit. In cal id is proa en it rc'jrjotiitius,

ncnanei

manipuloic rollifrara, tacjiif.iribtis fufiicndunritr , prius •!^iiori"rolata:|ioftrcmod(;ccrpiintur)&incapfiilis aflervaimirad owdicos ufns. Simt e:iamquidcccrpta, & cratib.is tegetibuffjiie inftrata. tarndiuinfolani, quriufr|iie ibnfem rnpofa fianc. Huiilar mypbi g[e]. nera tria obft'rvanint rpcenriorcs; ziryphum fruAn rorui)do maj'irc ii^phHtn fruAu rotizndo arinore, cuju? memsnit CordueS; &7i7yphiim fylveftrem, dequaadvcrl.irinnini a.t'liircs luc triLlunt. *Qriain vcro lib.* **4. y** *cJpireThei>p!>r.)flut niemiiti: palintum , fi/juii expendar, cumfetftt iffi *htr4*i nijubamfjhijjraa, turnfrliHut [r]ottmduseft, ruher, <fanitttu it.irt, citiniicteui tneft cfwti»n»s inrptiis :* **T:JIIO** *'ittmtrfii} fruftiis , en cencititsfn urn tjinfiio, qttunt tieis.* **H .iCl c n 11 ? ad vcr faria.** ^

juba atit miyplms (ylvcftris fit a yulfaxi divcrlame L[a]rare farcor,rPMcannaro *(ive* paliuro ApathoclisDo3:i[n viri babenr aibnfcolun quam ^^yprii *mktt* nominnnt". Cuius diias fpceivs recenfet Serapio. *Sedtr .hqn>', Jtts*

ffft, fedaffr

*: JSi*Hitf>»atnmffctKrnm (tin*

furu ditkioici nmmbtii this' : **[5 melterit adaris,'"**

d<<-, ftrftfc mituritttyudlcmh'ibtmhumtLZtmT

1 *bis* fa* verlnsdcfcribit Alpinufi *Atber in fcg>-*, ft, *<fu*m Ult nafcadtcunt, hri mifxiruiineftclUttix, in-*

1, ***nlbut***

JEjr

«»Mra *nugmpnrie*

rrt/rHffM^KWfflfBrat ***Jm,,***

Sim

*Sine Julio pato httnc mbtntm tjfe ;jr»umini (*connarumj *fiaei-tliurum* **tmitm** *, qti.im Ashciuut prodit, etjifntctiti cfitue nsn vtdettur omtimv fiaulis ntbijc frttilui, IK tfji, auOiia iiiftmitcs* powu *fi"U, offjijue rotund^ a ran abtmigJ mttliainolivit etnmatiir txifljat; lutjiutra ttonsn in %lypc> exfiattii til;- fi-udibui, fkrine*fieri .'pud ns ^..i^ZfrmrU. SUpr&ipam ufat ipfontm eji recmtma dc*

• *ittqut rwjirit, ce-*

rii/jiBanier^(:OT/'"rf''-'0c^'Ha(5t<:iiusAlpitms.Non[:r.1-dit Agatiiocles fruitntn (imrlctn olivacdle, fcdmagnicud me olivse phaulia:, eiquc came Sc oflicuJo liinilcrn; hiucquippcoliv*osrotundiusquimc*ceri3. Idem etiS rccctntetn eJi tratiit. Quod exliccuus non arnptius in farinatn redigatur,indc cone i ad i nonpotcft,noriefrLetuydciu fraihiiii, iiquidctn,uc alibi dbti.

Multa vetuftatem, quae jam cecidere, cadentque
Quae nunc ufu habet medicamina, fi velit, ille

Ef *ratio quibui cfi* ijf *vn (3.*norm,! *rticd&'.'di.*

Oenopolianon | Nabc» fpinofx rarnufpic oia. 1 lus ad vivu expreffliis.

Tconem ex Alpino ciprimi etiravi, quaro Clufius arborem nef,«t re«o expntnerc. Wem Clufius nabecam five ccntipol!,) non fpinofant tju.iir Vt-nttiip; mi fit Honorms BcllitsCytlonii Crccx medicimm f,icien<t, ima cum rarni fuis ftoribus oniifti iconc, ipfius manu delineata,delcnb]td1||RentiirinmsCaroli«Cluliiislib.i.raricw. hift. cap. lp, ubi ait. *Arforauicm tfl, ipfo n-fcrertrt, fyrimt-*«'«™*'»«'«»* • *cuju, uujiccm &* ramoi, *"tit cortex* *i t r'* (""'"Tačra'n *tttdent: ejutfali* ptlturi Tbn-fhrajlifivs w,ht rutiU fotierumfuM enml*, bin* untM Ituga,* UMJBJ *Uu, tribm* nft^,, i *fi.uf.fecuttdiim hn.* *pHi<t>»<mtx<:urrtHtib,fA,rfi* *nditate mumu, m* *ad ci*

•ifuguli iiittntct • fruSus

cjrenitjpiHefiim .ib Alfiao iifcriiiitur,qm cormtrmn Athc~ **«.rj [43 rttf< J efli ctw/« , /i<« i<CM i^u/ trbortm uor. re** *He cxprmiiie. Spinu c-irens tn ;l-.yp':<t, Syri-iix pnvenir, Kjfarur (3iBCreuntiFbsRJ'ctimo.c Sir>4jtl.uxm,qii!iJ noaK0-.-cr.1t Mfimtt, qttenudnmAiimiirqnt: e.ifi fp'ivcfum:*

• *Square Jtu fin m* r-i *ftnrtntu* , i« mnieiMCTorui *Jtbtoatf Jti bat .;rbor,tiipf:>Hs Pofybahtta Ljht* •••, afii'f *«i «4™ Iibro pvile ptj} defcripta : prxftrttm de/tm/iTliei'cmfpiviscarere, bant momfc*

ptisjpmii, rtfem *tratcsm mtptcAa ,nt itfertpu.* **lib.obicrv^r. i. cap. 79. mtpecm inter nrlin**

f d i t jdqemJEpy^m&Syri^ nafcente vcrain e(ft , at in Cretam trannatl omninu falfnin, LIUCM otperictitia. APttrroMiilltriorpnofain accepi nabecam, qira hyemem urcunque Fere, nunnihil ramen muniri dclwc;H*c ad finem aitcumni,menfe Ntw vcmbri, wlDecembri demum fivlu atnittic, novaque hyornr ibluri, April!mcnle, promk. Acccpimus Straniiilum frmftu onuflum *v?* vEgypro.cujii'; iconcin depmjri tiir.iitiniis. Htirmpiie oprirncecjuememonat Paludarms, dum vii'erci, rcrum naturalmm inda^ator acerrimus, aMoooliam nin fpmofam dieebat, quodD **AugtGiiiiEiCInriusMtdiiii'iS<BSMnBc:uc,du** t o **incelebris confirmavft. Huic cortei ex ni^ro rafeftens; folia adtmua >*&> d^-na duodena & plurit, altcinatim & pririordineexeunr, nifitjund irquibufdampedtculis uliiinum impaT fie, cum in plurimus paris fint. Folia particularis li/yphK rurite laciora, majora, virittera, tnbiKtaincnncrviscarentia, neuriq-jam ir.cifa auccrcinati. Lentifci foten*, nifi majora.litiora, V p.iulum** *di-*
tutiara edenc: inacutum definnnt ,-nonobin(a, ucicon Clttfii oftendic. FruAusecrili ma^nitndini: crafTiipedicttloatffijeren, CTiguomatoliondiffiiailis , ruburjeeralbramen diluttor. ,

Kufr>.«T«». HsftPlinii-i dt lorojihapica loto. *Vinum quoins txpriyniturMi. Jtmitcmutfo, t[uvivlrraJeKBi fas* ***negut dartre Hem*** **Nfpor.i Dolores iinsj cy Thcophr.iftorcftitutint, Plaretaliis, Nepotemtiiec non eitTh phrafti,fcriexPolybii verbisdefun\p(i(Iiq[i^ apud narum repcriuntur-** *ymm* **3 <D<t t{** *avi*J*

^*ffe^-n*sn«. *' i!ti«T«(3 ir*i'« *It-*« «4l»'' '!''<(«*• Pinncie (.•xqvio ca hibeat Ncr>ns. dummodo ennftiv, Plmifi,Jims confundcre torcys. Probabile ramen.quoJ NepK ex Po-^ybio ca dcfiimpferit. Addir eninvS«cuAKi *tanmfai cum atdcibttMHiscondi* **Qy* plant effiotvidenror ex** *mit?*mi-*yn 's* TI«^?«'(«•(

M4 A f ?f^ Qyx c o p e i s t q ,f<i haud latis f i d e l h e r r e d f i i t a l N e p o c e tradunt dotltorei.

TJJItAf Art -nit «•'>«'(f Stc. MaliinAIdinocodice ot&iit exprt-tlijin eft. & hoc Plinius de loro Jotoplia^ica. Li>no, inquit, <'o(! JM^O' «J *tibi Jrum <Xntuj expetirur. f$ rmGe** *OtlalUl cAptdei brmeftiae din ufiisexCD^iunt.* In **antique) coclice, parvoiUfcrimimr, excegitxvit. Tam frequent iiriU adttbLis** *ink* **Joros, utfjiwndoqucprotibU lotos legacur.**

Euripd. inPhosntff.

'Own *3m*

Nora *tibiv*
• *TibUven*
Duick Pieridumnec carmina.

TilwhaabAJeiandrints **=>fl< iSdbelbnr. Athe-

Lv'^p" ?-A>w. Hefychius, (jA^. «'fl edunt) ?J.ijt> (fortfc *f*>. *fiflaKi, flttim*, tibia.*

xa,'f./.«i*^^i'»«", &c. Qy* <lc palm* fob **refe**rt, ea verirfima ^ &^ amp)iiTimtis vir Perrus Gravius, **qui** cas termsperaeravit, mibirerulic, Superficies foli **[ialJitii**rum arenofa qnidem, Ted jmtduoriitn aut ad I'ummunitrium petiiim alticndiacmuioacris, Taxa fatfitninof:i,petrafqueL-raleeonftantesreperies T

• erte. *alibi futtitntamitt-* *ttiT.* Adco ut iiiis jiypcfltii ... Eaquanihaurire ncqucam, nill troth lea rum ad j£ mento.quarnobrem minim quo tandem pai3o f^uce' *F°"**

C I . iiltlt

* ° T

fuat tamprofundf. r#%*xk re! f&&** machma rra&oria vcrforihfque, qua hoaainum vel anumlium opera ver&ntur a tq is c agu nrur-

fcfttpcM v PeiEnte in Aldino codice fegitur. Nafcitur thymutn locis an cjuibus aut pfuvia non cadir, aut (altem raro pluic, quod iaibribusflosixdamr, icatnittaw, ut Phniuslib. 21. cap. 10. ait vide lib. i<J. cap. Z. tuftor«ubi Thyuai hiftonamrecenfet.

Pljnius ... tcm in Africa non biberc tradit hb, S- cap, 7 ... *ctmajtr par t fe farum <eft&tt nbiltttnt vwpta imbnum: quam ob caitfim capu mures Libya,./? btberint,mnu*tur.* Mirabicur quis, quifiat, quod *1a* Africa ferae aeftate non bibant * cum Galenas 8c Alexander fitim ex his duabus caufis fieri afferant, } c* ...

multacJiditotc SSficcitate \ umiium depafcenu, ... *quijejunaruns.* Dlcendum, feras non biberc in A frica, (fi modo vera narrantur) ob confuetudinem. Aquae enittj per atftatem in Africa nullx, ideoque id in confuetudinem iviffe.

li^JreJiiUitM^lfiic Pliniuslib.8.cap2SO*rac- *tiquatriduofinm t ole rant tmplcnturque cum btbendi occafio$ f$infr*temum t$tnfumtum obwrl/ata frocuicAtioncpiu:aqua; altter fotu nangaudtnt.*

... &c. Plinius lib. 8. cap. 72. *Senfenttscuynoccafio eft vtnum pnecipue affetunt* cum a* ... kabbo ... Uoquifuclu viventes. Id** nuilum mteut fame autfiti vencnatum.*

"ouwwr. lego cum dodlKT. Conftancino, ...

ut Magnus corrigit Scaliger- ... cave afinum, vulgarem vel Indicum hoc loco fignificare credas. ... inle- *&wm* exiguum multipes colorisfulci 'Sc fubcinencii, cutisb qallocompadtili, quodrontadhi fefe comphcans, xotundatur, ut pilula appareat, locis humidis, uliginofifq; generatur. Graecis etiara *hi**ui3iR*&** ... velconjun&up ... dicitur. Scnbonius Larguscap. 39. *Ittmbefttolue tnultorumpeditm (qua tatt* conduplkant fe m orb cm piU rttundtflima firmtem wntuflns ow out -nXvinfa Graci hoc genus ammdmm wcant) ohodomefticocomplures wfervefaftd vafe ftrreo* bsnefacmnt. Lannjstnuhipeda^cutio porcelho.* Cadiu$ Aurelian. tardor. paffion.lib. 1. cap. 4* *Vel porcelUones fupramcmor-atiquoso>itmoveoni[cos appellant.* Idem eodem capite; *cancn & porcellwnes, h& eft, antmaha qua humetliS & aquofis locuftpi nafcuntur, & Greets appellata Maw e~ nifci.* Dixi legendum *auT^M^j^n*, quod vel ex Scribonti loco citato conftac, c8m inquit, *condupUcAnttnorbem pUtotundiJfimafimilem.* IdcmcxGalenol.b. 3. ... cap. I. *ovimctJf tit nsh-nm^im* (Scribo ...

id eft, *porcellioms domefticu Eft autem animal multtper, in -quants vajis fSfterqwlimis enafcens, quod ad digtto* rum contaclum in orbem vel pile modumfe contrabit.* Malfc vertunt *afillorum domefticorum.* Afellus ftellae du« in figno cancri,vel pifcis^el alinus parvus, qui in orbem non contrahuntur. Idem Gaicnus lib. n fimpL cap. de draconi marino,ubianimalculum,velpotius infedtum de ... vocari trad ...

... *vacant porcelhones. ea ammalta in ... unt, vocanttfue ea apudnos cyamosfive ... quandoquiderr efsulenttsfabis funt perfimtiia.ubtfe ... glolum convolverinti colorefufco.Porrom *gro complures iidere eft natotfitbfituhs,* ... *afontibiu ... aquam comportant, deponuntque eas juxtafocum.* Phira de hoc animaii cap. 7. hujus libri. Ex locis jam allatis ... dere, fed etiam icgendum *M* wmr ... animal five infedum eflc fiwqua- ...

... 8cc. Hujus fabellar meminic Stra- ... Dionyfium five Bacchum in ... Prope Merum urbem Myf- Jam condlaiûe.** ...

... *bis amem Hyjfto, qi^jdam namivarmty (3 Nyffam urbem & BnaMoconditam> <3*nontern urfo mmintntem nomine Mcrum, id eft femur, deno~ winaverunt. avgumento hedera il/i nafcenns & vitn,qu*nqutrnfrvftum btcsd maturitan fbi non perducit: nam ractmrnpnufquam Mturefcat* (colorem muret) *defluttproffer tmbnum abundanttam.* Miror I heophraitum ... rradidiffe., in monte hoc hsederam fruclus matures no» reddere. In foio hoc monte apud Indos hederam nafc^ -audor Arrianus hbr. J. -de expedit. Alexand. ...

Qv'e<nti.Njfa»i autem vocavit urbem (Bacchus) *k nuiucc Ryjf*-> iSfiovincmm Nyjfxam. Montem vero qra urhi unmsnet Mercu* (hoc eft femur) *vocan volute * quod fecundum fabuks* m femore Iovisfuccrevent. Ex co tern* poreliberiimNyfam zncohmus, noflrifqut legibus utcntes empofue vidimus. Quad vero i LiberopatxcaJificatafit, hoc etiam tibi* (alloquitur Alexandrnm Magnum Aucaphis India? princeps; *documento effe poteft, quod nufjumm alibi apud Indoshedera nafcatur.* Ex hiscorftar, apud Indos in (olo mont«Mero hederam proverirc, nee ortutn Lfcerumpairem in hoc monte, led prope eumurbetni extn»iffe,eamquci nutriceNy(r m%ocaire;& hulcurti vicinumin;ontcm M«um, yl BacchoWnco impofiturn, in memotiam, quod *m* femorc Iovis fuccreverir, utnarrantfabularumauclores, Phniuslib *6.* cap.21* *Nec non & Nyfim urbem plenqnc India adfinbunt mon* temqtte Merum, LtberofatnfacrumVndeorigofaluL^to^ vis famine* (ita antiquus codex male edunt *fimtne*) *eds~ turn* (*forte ed&n.*) Non eft edituski femorc Iovis,£cdiflcremcntifinineoaccepit, ut tradic Arrianus.

*fa** ... Locus hie in Aldmo 6c Bafilicnfi *m* hunc lcgitur fepfunf. ...

... Corrigit Scali^er Iulius. ... *ncquevi coetern /ificepambtb^pYat^fqitamm Media.* ... Vid«dod:i(T. annotationcs. Conftantinus lacera hxc in hunc ob- ...

... *k, qua decauft AkxatiAcr, cum altquando ex India A - fcenderet, tn memoriam Baccln bade, a'tpfi & exert* ... *sonatus tbat. In aim antem Aft* locis non reprctn bedlam, Media fola excepta, qwppe tn mnte Mero quafi cofdufam ejfe regioncmquoac ipjum montem ad Vontum ahqito mode per'twere. Hfrpalus vero magno ardennqueStudioconam futty fepiufqustenfhvi*-ftrercearnbortts Babjlonns dihgentcrque colmtjed nthil unquam efficcre potutt lUc emm nullopafto vivcre valebat, ftcut rehqua nonnnlla,* ... *Gractafunt adve'cUy &c.* Vulgo vertunt. *Qua decauft A- Uxandetcum ahqttando ex Jndsa dejeenderet, Cbnnatus & ipfe & exercitus ibat.Jlarfalus *ero m media tant* ... *care earn c*ntendit ferendof<epe bortts Batylmts 0 curiofi colendoJM nthil efpeere potuit. h<ec cnim ntilh VaElo itverc valebat, ficut rehqua qua e Graciaftmt advetla.* Male vertendi occafioncm T heodoro non tantum dedr co- B« corruptus, fed etiam Plinius hb. ... *Hedera jam dtcttttr mAfianafa UegaveratTbeopbraJhts nee in India, mfi none Mero.* ... 0 Harpalum omni *modoUbcafc* ... *ftra. Alexandra* ... *redufle, exerrplo Itbenptris, cujus Dei & mine adormt tbyrfis galeafque etiam, fSjcuta, in Ihracta populism fi- ...*

... r intcrpretatur, nee hiftoriim, uc ... G^arcos reperitur, recenier. Nufquam dixie Theophraftus Harpatam tentaffe ... Media ... tis. quod reftarur Plutarchus hbr. ^. fympoV. quxft. 2- ubi hunc Theoplirafti locum cirac. J ...

^irjS^t. , £} <•'»' l|ifn'*4'®J. *Maximum vrgumentum cji, quod Tbxplirjfiiti mrtat, jujftim at Alexandra HMfntamhanii qui CTtittin Btb)hiK GrjKai mfi. Tfre lU h f liifid , tjhf jnfs (3m- tiiiluxuritHtti, vmhttmqwe ammteihnbu retiqtn'rptrtnifiuijp ifilawbeliramntitfuifftlfiitarsscptim, qtunquant magat contta, m-Wnque corttciititmt, fUnujtttm Hsrfthitcmtetctitr ,fei exjiccttfmperiifli. Quippcctli-{Uifftemnttllareethdi temfertri nonfetuit, j'ciperiit.* Nun mil- twlCci: Plutarchus, fi *ti'.iomm,* quam jdfcrc cue herder* illicnjfcinaluirit, *Cibi* fcrvalTet. Frivols c-nim ,<p6mqtM merico eiplodit nugniis Scaligcr. Vide our in libr. de caufis. Ipiatn mine videatnui hiftoriam, Hwcfusi nitrac Arrisnas loca tupra ciuro, 'A^^yi

w «/ nj

tipiiniit artvii

Pitt bee Altxin-irum cufido cepit vifentU Miui urtit, eat fyfti monamenta quxfam Liberi f/urii tfi\ glcri. bmtur^imnif ctUm mentis Mericum ajuitttu ttfuirurts, & peditum agrrtinc, ut montem btitts lixrvtue rtfertmm, ht&flut tpt;aiotnni fnxium gtiiere ibandixlti vidertt.*

Mictdonibm htdtrx confptSum jucuadum M r , *minimamilietemport.* *rtgistitdtramfcu .tit ibi auidem vittflfuTU.) corontkue excitftcijjc, i kt rtkmifos Btcch h jf, varius cum appellationibus invocantes: Alexandrum Bacchi sacrificium fecisse, & cum amicis epulatum esse. Tradunt etiam nonnulli (si cui hæc credibilia videntur) multos non obscuri nominis Macedones hedera coronatos in cu... nisi numine corruptos, bacchantes d.*

&3if rcs r a^dl en T J. hedera «™»sot, Si dmrtad hue in ip& dlec India m honorem Bacchi montem Mcrum coronatus aduc, vd in ipJb monre coro ex ticacra impoluir.

; , &C. Ira legit Theodorus; fenitu umen poftulac, ur rede Conftantinus moner, *\ita-dum, «,iTf r' Jjia anj « rif Sequitur enim^buxttm isf ri- ajhiiitatttaidi ditgtrtti* reccpiffe.* Contrarium Plinius iTTS- a^rjTTul^TrriiaraBcTauFumSc buxum & vitemnalciair. Nullamigiiur opus adhibere cu"!"'Verbj Plinii; *Ittm /ffpaganvgentem,* *«»/(# *rifS baxi fmam-iimaiie omnium in CnttU na*

Hoc loco plant as quafdam In-> dicas defcribe»5, quarum icones, ei India Orienrali doctiff. S: rev-crendiffirnus Paftor ^c Medicos Iuftu! Heurnius, mi lit fratnOtthoni Heurniomedicinar Doctori, cjuldeinque artis, Anatomi*, &Chirurgi« Profe-Jn in Acattemia Lupluno-Batava primario, iquo n-w defcribendas accepimui. Iftis itaque magni Ioannis Heurnii fijjfs grates arne dc hisdebenr, quiftuflium boranicum colunt. Prima planra e f t V ' M ' - IJLTA "?i e ^n"6"" A. lJHrHj/trr4(rt ^r-omon(dr(i ; 1VU] gari laurotenuitolia, lantumfoliis ferratis differre videtur: nullas addidit notas. Nux oleosa.

Laurus Serrata odora, promontorii boos fpei.

Nucleus cum cortice.

quæ provenit in regno laeatia; Folia hater faturi vifi. dia, densa, dura, nerV<^ i n oes æqua ia vel undulata, oblonga, mucronata, sapore adstringenti, ex pediculis longis dependentia. Fructus cauliculis insidet, foris lanuginosus, cordis forma, Exterior cortex crassus est, ut in amygdalis; sapore & adstrictione carens; intus nux osseam duritiem habet. Hæc foris obducitur alba carne, quæ gummeo lentore obducta est, cum viret venis di- ftnd quæ gustu dulcis est, anacardum planè forma re- Tingunt Iavanæ mulieres hoc fructu capillos. Nu-

lampadibusm!tructidi;SS.^c"trxPr im"nt, &o l<:u"

glandis nucis nondutii excorricatxnugtijcadjnetti ».

iMtgatt. FlosoblongusphtrniceiK, galcriculatns interiora cria foliala Jutea, in exrremitaribus fatutfe phctmcea.quorumuniimphcrniceoftriatumtft, alterum ftamincumappcndiculumhaWr. Foliis conftac oclo* tria eitcriora obfoleti ocOora ("um: femira rotunda fed'etuodammodo an^lana habct , quormn quatu^ c^mi- nentorcaplistriangularibus echinofojocj^ diftmcla. «u(is rotundus; qUandoqueursapwe lan us [nrusf lidus, m tres cubiMS & ultra aff«n;ir; uuliurrl propaKinesevaEwyiltsoriiintur. Inveniin palndofis & wow ripataflwmtus, folia quandoque citbiium bnga',- fpi'ha-

mrint

Lingoas.

mumlatahabct, nervis evJdcncibus notata, margmibus »iualia;a>fta borum media craTa & fucculenta eft- Siraus odd accto potus potencerabortum mover, & meofes ccc.

Folia Tiiiipx promontoiii bonK fpci.

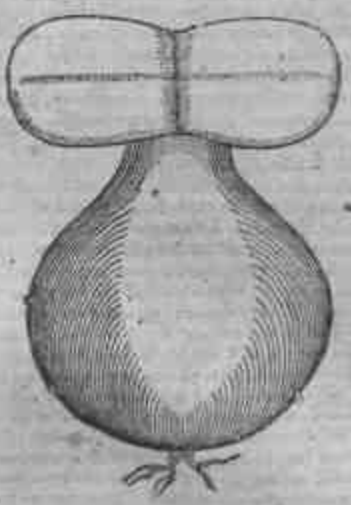

jm Iiabpt, ci iqiwniis craijis coiifcd"[1]", d i A ri.] i pic, cjui phcriiitci colons viful i-ri- ruseft j fariquinis conftaus foliti oblongts, latins ii'li^ • craflis, & intummoorbicular:;. FloriscivitasftamW*- bustjcriibrualbicantibus rcpleturj quitpiisinfitiecitap' p:ndicula crocca: floscni:li ipirliMiutrflongo, rocundo tntftit, qm fund! ^lbi maculis ^titifqitc pnr[iiieis va- riegaruscft. Naleireir lotis raunmiis. FoJia laca craJCwt l" ^ - . FlotedcrLic.-r.ic, femw» owfeella habet, mJ- OS acmis pnrpnicis, tjictpraTiadno voiirm ring«U «oo- tiDenr,«ftaininibiisetn«iemibus.

Tulip promaontorii bonsc fpei.

Verbena Indicalannginofa.

Planta

Ptitotejine tumult. HaiiC placet *-aerbtututt Uniigine-firit liidiam vacacc,* qur his vcrbis ab Heurtiio defcrr-bicur. Folialiabct oblonga, ambicuincifi, mcxircmo obtuib mticronata, lanuginofa, inoJora, rrope radiccm crcbriora; caulcm rotutinum, ktuicubicak-m ; cauli or-biculatitn afliirgunt rlo&uU parvuli , coloris olifcure phtrnteei,-^utB^«;-f jiiotmi:., waaaiuiri- es- tnlituk-. iubluieisprnmili, iiiiidori; radixfibrola. Floret Aprili^ id dt, aocumni in illis regionibus initio.

•Sedumarborefecas ptomoutoriL boaas fpei.–

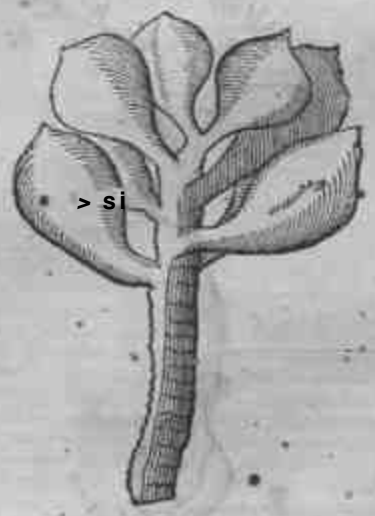

Sedwn'arborefcmiprimmtoriS b&ntfyti. Sedum arbo-rcrccnsfojja digitum fer& crafTa, ez vfridi albicantia ha-bet, volx manus fcrrafe tnagiucudine.

Frutillaria crafla proinoatoril boos Ipei,

FritiiUriA craffa fdentillari* fjieci«S vidctur)promon-torit boret (PEI ve! Solrfaiüca A loco, fbliorum ioco cx-crefwntias nabet digiti longitudine ft criflirie fucci-lenca, angulis nipium inftar prrrUptis, circumnuaque e-minemibiu, Sc in aculeum delintotibus. Folianzcin fummo ad livorotn purpuremn vci-eunt, inferius virid[a-quftosndnaifcTttirqiiiJiqiconItaiKfoiiisienacibiis,m cxcremitatibi'3 acuminatis; qu*corollam in medio po-iiraiiiicm?uiir.,qu2quciliumartingunr hcaJunc, &or-bicul*to margin'-' in acumen vergunc. Corolla protu-berat, inwlque concavum habet,bcai alter quafi fiofc»-lusinfideCfConftansquiJicjuemucronattsfoliolisinextrc-tniiacibus fufcis, carters litteis, ftaminibus aliquot in ccntro phccniccis. Color Boris cxteri us ford idus.purpu-rcus eft ; intus funtiiis |uteus inaculis fufcis unditjue conljpergtrur, ram in foliis cjuam in corolla. Caulk quo flos foliis nciticur, ftriis puipurcisdiftinpiitur, vis femi-tltgiri longitudincm habens, folia parva appendia- ratli-citdbcrolse, candidae cohaerenr. Plants plane inodor* eft, iiafckur Jods inontanis arcaofiii

Iris uvaria promont, " bonas'lpei.

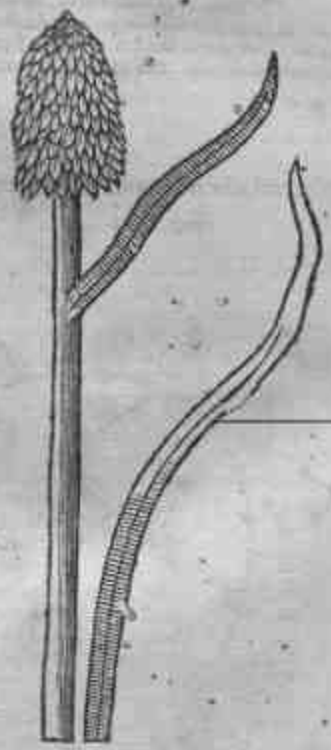

tusuvtri:* Florem Iiabec colons pliffnicei, (]uim.ltl lis dcorfim popendentibus, capicelli vet curei fcrlnam tiabct. caulis bicutiitalis, rotundos fiifci coloris- f^ longa, d^tmh la! a, urroquc laicicacuta clandioli for-

Vtricaria.

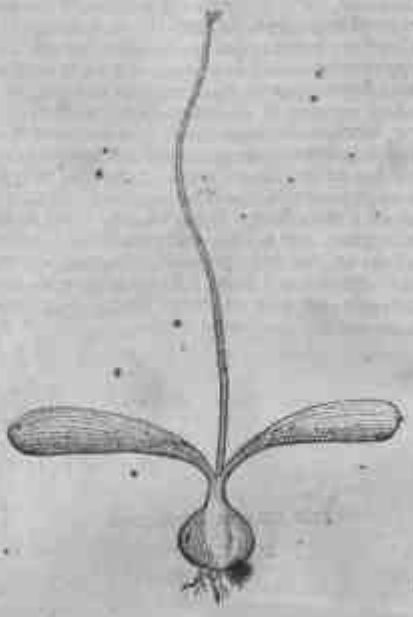

*y tri*Cat folia, (*,u3e bina liabet.utribnsinHacis I'uniliii funt, & iiervofa; radii bulbofa ci duobus bulbu' lis compaifia f icon unum tantum erptimit) ex (ingulf* uno proilcunte folHculo. >fifcitur m prwnora. boa* fpci.

Acetosa bulbosa.

Aeitefi bvtlefa rpithstruealritlKiincm hnber;rolia dilu-* tiviridiscoljris dunukuli habct,& complicitta, longa Scaugufta, quatquinqucvelfexvel vatio numcro, ex' fummocauIicnlie'toriimuffjCauIe aetwum foiiis otbo; *tida* bulbola, eiteriii lutL-a.

Nummularia mucronata promont. boa.fpei.

HinmukrU mutruMKt, fQi;a hater lanuginoT*.

Trifolium bulbofum Sore albo promont- bonae fpei.

Irifiiitna biilfafum; Folia tria in unoquoque pediculo crifliufciila, faporii acidulj tiabcc: buibus >.jus eblon-Rus eft, corticenigTiamt; flosalbus, quinis, fenirvefo-' Jus conftac. Et *hx* funt plant*, tmis a Ctarifl". Hcamio accept. ^

K*/*ti ^?A« T<J *Mr^Kif, w* TÒÍ T S ^ " *Kxlo-Jpavoy.* Hancil fequamurle&ionem, maluS Medica & Periica diverla crime,cam una cademquefic, fi Diofcoridesvera refcrt, lib. cai?. 16<S. w 3 MnAtfi Afi^^cfir« n«^«w * w ^ ^ A a M-^a'sij iiTgji*, M*/«* *Perfica<]ut,aut cedromela, qua Latims citna dicuntur.* Corruptus eft Theophrafti codex; quod vel ex Achenro conftat; a *ud* quern lib. 2. hacc le-

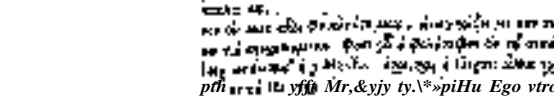

pth *yffi Mr,&yjy ty.*»piHu Ego vtroptrnsgo cttrii nomen exftare apud vtteres , ut tpjx res defenfta prorfus ab EreftvTheophrajio inpititaturn hi ft or us, credere me cogit, curium lffe illud quod oratione Jua Me fignjficat. Scnbit tnim ad hunc moiam philojbphus hbro quarto Htftori*\regt$i vero Me'ltiCatquePerfidisy plantas all is plures habct familures,* Gf *quam Medicum aut Perficaw, malum nuncupant.* Scnp.it ergo Thcophraftus ^AIITIDI(WBF}MJ1I(JIV; A»j>»»y. Sed hare aliis non arridec lecftio, aui Athenaei codicem corruptu«n volunt; cum Athenxi leftio Diofcoridis munutur auftoritate. Vcra ledioinquiunt,^ M , ^ / w 'w *iiitomj,.* MalumMedicum&Pcrficurj duo diverla admodumfunAnalorumgenera, licet & Medicum & Penicumdici fcribat pijlcondes ex aliorum opinione: ip(e Perlicum alibi dirtinguens, dicacexOppiu in libro defylveftribusarbor.busMacrobius, *generantur aut em in Perfide omat tempore maU citrea.* Hacc facilius mihi di-*ci* videntur, quam probari. Cur Medicft,cur *Pevfic$* hxc dicarur arbor, facile quilibec ex 1'heophrafto colligere poteft. Nempt quod in MecjiaPerfideque freqdens repenatur , atque ex iftis regionibus in Gracciam Italiamque tranQata fit. Pliniuslib. 12. Cap. 3. *Sod n,ji apudMcdos (5tnPerfide>nafctMoluit** Oppius apudMacrobium , *Citrea ant cm mains © perfic$ air era gener'atur in Italia,* G7 *in Media ahera.* Perlicam intelligic de qua libro a.e^imus: hx-c in Italiafrequens,altera,qempe *6r* trea,infApdia# Virgil.

Medi fcrt triflesfuccus, tarduwquefaporem*
P.elicis mali.

Corrigendus Kefychii codex,><T^<y *n h^w* ^ w.Non nego apud Indos repeeiri pomum hoc, fed Indicum vocatumabaliquo, nego. Quarefcribo, xir&c'' TB MBAKJP *fAYMu* Diolcorides **ttyft*xu* vocari tradii. Corfig'unt jtiTgjf^Aov. *Nibil*, inquiunt, *citrocumcedro.*A'Rgmaws citna hac vocari, jam fnflem receptum eft.* Quin Diofi:. **ddw*** fcripferit non dubito; quod arguments faris luculcncis probo. Primo quod apud Diofcoridem lib. *6.* de Alexipharmacis cap. 1. legatur, «'; *•m$**1%*hKp**m fitiov; & p*n?<ix£tw ,' « , , >g 7^ w*bify>* utlyp***. Clijufmodt cane*funt cum juglandtbus manducat*, & quace-AromelaM* eft, citria *taz\c,vocantur.* Secundoquod apud Neopnycum reperiatur, M ^ ^ *rfx*9 w Ki^i^xov* T<; K\. T£iw. Accedit quod Phmias Erefius citrium a cedradudtnrn fcribat. Athenaeus Lib. 3. *m* ™ «} *Qxviovg 'B*

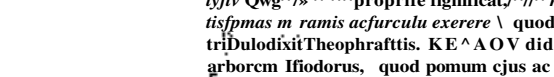

<P'Sfti& ^ o 7l j TO *ctvri ngj\ <z$& id* X<I^OV, *\n nwn* W^ov. *Pbaniai tamen Erefius tnjicn nobis fufpicionem Citrium a cedro nominatum fuijfe : cedrus emm%uttilefcrtbit lib. dePlanw, circa foUafpmas exerit; id aut em in citria malovijieri nemo ignorat** H.s quanquam nihil ineptius'; tamen ex iis fequitur, ci:*um XC^wA«* vocatam fuifle. CaSterum an Athen^ns Plinii verba intellexerit,.in vero mate exferipferit,in medio relinquI;Dalecampii opinione proponam: *4then<*um,* inquit, *quidum put ant% apudPhaniam hac non refte legiffe, ideo^uefutilem effeejuS conjehlur&ntX melioremquebanc effe letlwnem, arm%* T* '^I/'M*, *non autem ^y T* '<pv*«: utfenfusfit, foliorum locofpinas haberece-drum ^quod, eft de oxycedro venfiirfwrn. C xterutA *w*%* tyftv* Qwg^7» ^'^^proprife fignificat,/^//^ *minimi aculeatisfpmas m ramis acfurculu exerere* \ quod de cappari ac* tri Dulodixit Theophrafttis. KE^AOV didum putat hanc arborem Ifiodorus, quod pomum cjus ac folia cedri reterantodorem. His accedit, quod Itali cedrum citrurti vocant. Scnbendumergo, ut in vulgatishabetur codiemus, xe^Ajy. Porro duae arbores apud Latinos citri nominegaudent. Malus Medica &qSam Gr*ci «M vocant. de quaTheoph. lib.y.cap!J^artiali

Tng fmuiniZ non *hexaclimn*

Petronius.

?CC€A fyi <ruta terris >*

Hoc monendum putavi, nequis in errorem inciderec. Malus haec, ut dixi, KITS»« dicicur, fruftus vero xire^w.

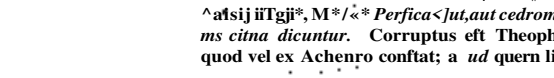

gi TXC isoa 7l iVi* %XTIHV* TQ:*%ovns TX Gftnai. Gi&Gien^ h* 5' *XAf4.-Zi& x^&w* rx C?JT«. (poftrem* voces ex M-S.addi *dchtnu)(Zug'lamdivxt.s (3 delitusgaudentcsjub pomtus adfoloffjpecLntes, juxta mmum rrbores citnas plantanr, & aqu % large rigvn, atque <ejUte quidem in contcdas forticusfinnnt, pUutds Hjllcjoven ac calejltti permittentes, byeme vd o accedenteplantus tegunt.* Eodem cap. & libro in M. S quae in ediai. non habentur, IIKC leguntur.WT^I*

TO oLvu.ynt.hlV. ^fAoir *h tyKSVT^^HV S KIT£11S% $ T« UVoCTTtcXIV voiro x9.* Poftrema corrupta vidcntur icribo; ^y§r^ *SZnodficitria nigrafacete veils , wall rawum atbon infere, (& vice verja , citt t£ rawum n>alo infer* te' quod citrea mfitumalo* , vel, *valus cicrca'prcjeret,* frrt.Apudeundem tamen auilorcm eodv:mcarirc,«if^« non pro frudu, fed arbore ponitur, TO *K Te/>™ <f-vnvAn tin piazTfotyuius Ifftifwpx; ijQivif^citnuniptantiwduwabantumm tioadajtnnothuw vernnnu* Apud Achiftetem *my** Z^w legicur, *citrium excelfu>n*y qmvi vixnili dc arbore intelli-gi poteft. ^Etius/K^wM^ui, *i*vt&M.* Latinis citrus arbor,fruclus citrium & citrum dicitur, quod& Graces feciflebbfervavitAthenarus lib. 3 *ndpp?S'} <» 7*h ?*»*-ecus 'Vaftpiws fast xvro KIT^» ;^At7y Pampbylus tngfojfis citrum a Rpmanis voc.tri fcnbit.* A Galen, lib.?, c^p. y. *K£ T07nvT,w>ox>T&6v* vocatur.*©[61]*'' S» * *Mi'^e*[1]** »'*-M*f*pnnxSif*, Sec. Nicandri Scholiaftes malum Mfcdt-* cum *it&*t£w* vocari tradk in Alexiph. M^'^ V^>ITBI *(JKA*V.* SSI *6/\l r Mnh*J* /riixov> © *i nyliTfru* Arbor »«^>T^* nuhcupatur apud Myrepfum lib. 1. dc emplaft cap. 190. *%*wp$9*&9n@swJl* tT&i<xf $»>Ś*w.' Lentljcjiiff*hn aurantue ($ citrti foltoyum,P<Lc.* Qiiid »g«»T^« (it, fe ly

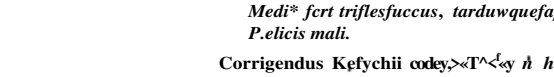

barbara, qux ex Itahca *Nerancio, auk* apud Italos malum adrannum denotat, nita videtur. Ex vocc aurantia nata vox arancia, exarancia,' nerancio, ex nerancio>s-^ITT^IM- NiB»I5« efgo aurantium, quod fruftra nialum aureum, vel Hefperidum malum eife contendunc. Dc quo pauca nobis dicenda. Mali hujus hiftoria ex Higinio^n Aftronomico ex Phericide peti debet: ubi air, Iunonem cum Iupiter duceret uxorem, terrain invenilie ferentem aurea mala cum ramis, eaque Iunonem admiratam, petiifle \ terra, ut in fuis horps fereret,# qiii eranc ufque ad Atlantem moncem ; cujus filix cum (xpiusde arboribus mala decerperent, a Iunone ferpentcm ibi cuftodem appofitum vafto corpore; hunc vero ab Hercule fnterfe&ūalunone,itvcr duas ardo»,id eft,urfb?collocatum efTe. Ex connubio Iunonis ac lovis natum Athenaeus etiam fabulatur. *in U nvt bw w S&s* A I ^ ^ W *yl^vt ci-wnitf Af7t7t7tnxhtWW* ci I»}»V«, **Aiytnl**%£u Afcfgpitl-des libro fcxagefimo rerumJEgyftiarum tnemoria prodidn in lovis & lunonts nuftiis arbor em illam edit am a terra fuif-Je.* Ovid. Atlantem hortos hosmosnibuscinxiiTereferr, cum eiThemispr2edixiflet,forc ut lovis filiuseo aliquando accederet, ac ab eis porna diriperet aurea.

Hempus Atla veniet, tua quofpoliabitur auro
Arbor, f$ buncpra}tohtulum love natus habebit.
Id metuens fihdis Ppmana clauferat Atlas
Montibus, & vafto dederat fervanda Draconf,
Arccbatque fuis externosfruthbusomncs.

Vocatur draco hie Ladon,ac eft Typhonis & Echidna? filius, ut teftatur Apollonius. lib. 14-

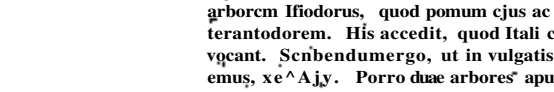

Errant efque locum ficrum venire% ubi Ladon
Aurea fervabat flaventta mala decora
Anguis terrigena, hie ubi coiloattollttur Atlas;
Ilium curabant Njmphapradu 'ce canentes
Hefpendes. Trttncum amplexusfd ab Hercule cafus isfmt.

Lucanns Herculem diripuifle aurea mala ac Athcnas tuliffe memorat,

Abfluht arbortlrts pretium nemorique lahorem
A kid's, pajjufque mopes fine po ndere ramos,
F^ettulit Argohco fulgentia mala Tyramio.

Fabulantur etiam Atalanram Schocni fiham rribus mais Hefpendum captam fuilfe, quae Venus dederat Hippomeni, cum nuptia? ejus viAori, at more vi&£ praeponerecur: quare non folum Hercules mali&Helperidum aureis pontus fuit.

Theocrytus eidyl. 3.

[1] *lTrm/A/jYig om $ hv mpfyvov,* $...
Ma A* in %tg<hvihuv fyopov OEVVW* d£ ^ ...
'flf W, *dg ifAAV*i, cog* is j3<*9iv *dKir* ...
Hippomenes cum virginem cnperet ducere,
Pom<immanusacctpicnsxurfumperfecit,verUAtalant&
Vtvidit% ut mfaniit, ut mpofundum mcidit amorem.

Fabulam hancScholiaftes his narrat vcrbis, i"A^i@*

...

%...yJfej- TKi 0s«f *(J^XA ygVTii "$ vzii 'Emigjih)* rJwnv> T&f *Jpo/ux tpfWtlt* ti&W cw, *ovizt eft cc%o]cvfiivvis iijs vygx \m* T...

AidV7w,&c. *Areus Htppomenes Schcenei films Atalant* curfins amorccaptus* adjuvant? Vcncre certain en curfus innt. Mos erat quod inferior m ccrtamme cur [brio morcretur, vel Ji vittorforet,amafiam uxorcm duceret: Mala ttaque aurea% ex hortoHefpendum qu* a Deaacceperat,eorum quandoque unumfpargebat m certamtne curfino In hifce colhgenfos dumamafiaoccupata esl, devmcitur. Me itaquetllam uxorcm ducens, mutatus eftm leonem** Aureum malum apud veteres amoris fuit tefler3, Venenque dicatum. Hac dc caufaTheocrytus, Virgihus, Sccaeteri amoris munus fecere.

Theocr. cidyl. $^

Petit 0 *malis capranum Clearisla,*
Ctfras prater agentem, tffuavc aliquidddmurmurat.

Idem eidyi. <S.

...

*Petit ttbi Polyphe *iegregem ovium Galatea,*
Fomis, amon diffictlem capranum virumvocant.

...

1? j& pi\ois /3«^«" «Jn 7fHWID« e&orov. *petit mahs,* id eft, *tentat me tn amoxem pelliceret Mos emm erat illts peteft mahu*

Virg.

Mato me Galatea petit lafiiva puella.

„ Fabularum fatis, inquirendum, quale malum fuerit, quod aureum aut Hefperidum vocarunt. Qui citrium cxiftimanr, his fere utuncur argumenns. Primumex A-. then?o habentjapud quern hxc hb.z.reperiuntur,ubi difputat an citriu antiquis cognitum. *AlptXwos* 5 ^*y**'u£**

...

·A *zfe lut itiew Hytfo* f£>*. Turn M...nus lulam dtxtt Mauritania regem , virum d...tflimum, infuis de Libya comment ams faSacitnmentioneJcnpfijJe apud Ubyas td vocari Hefpendum malum, tnde Herculem tn Gr<£ciam tranftuhffe, aureaque vocatafwffe ejus arborit *nala,ob colonsfpecie.* Aliud argumentum ex Antiphane in [B]oeotiopet»nt, cujus vejfus apud eundem reperiuntur Athenaeum. *k»-n$**Kfi cJ /3fli»Ji«.

...

[n]^p9tve T» *(ifa*. Kcthdyt Syr* J *fyu...*

...

^. *de opfonio quidejluhu eft qukquam apud vos dicere,*
Tanquarn ad mfatiabiles, fed. hac accipe
O vtrgo mala. B pulchrafane.A.pulchra quidi dtiboni
Nuperfemen hoc pervemt
Atbenas a magno Perfarum rcge.
B. AbHefpendibus credidijic mibi luciferaprofitiafit:
Aurea hac mala tnaejfe mquiunt
Tantummodo. A. paucum eft quodpulcbrum & ubivis
In honore.

Adferunt & alias rationes ex eodem Athenseo, *'Ears-&ih)V* j *ftiXm* ox/TCij jgcAsioSj *met Qnai Tiya%i(hiS dir TJ 7t trnt^'' TW t*7mv, i§ 09 AoiKshtifAovi tD^fn^i^ we^oiV fad IldpQ**-** Tiw-nt tvotrux Jfi ntctf HSH*£pwfo* ^A wc^ ^ 'Esart&fy' &***•* Hsec corrupta efle nemo inficias lbk. Vertunt, *Ac prater* la mala quadam Hefperidum nomman, ficut* GJ *Timacbi~das lib.* 4. *coma reftatus , apud Lacedamomos ilia dus apfern. Pamphilus verofuaviter olere tradit,fed m cibos non admitti,yo:.ariq, Hefperidu mala.* Emendayit Dalecampius *c*iJm*p» fowav,* memor laudan 1.7.Timachidam ^ TSJ *\'*JT* *$ hivrfcv. Hxc* nqn arrident Cafaubono, qui verba cirara grave vulnus accepifle fcnbit, ac deefle verbaTimachicBL: praeterea anacoluthon e/Te in au&oris oratione. Nam ledtum erat: *%E*[TM]*\ *pi** ... *f ...* Qua re hunc locum ita fcribit; *'Eeare^ ... «$«/ 7i«ft fan, 7iptet%l&cf* ci *-m TntiptM «*Siwr •. . . . *HSM ... xthtiptvt* ^ ^ 7 1 ' ^ ^ SIf *fyle fa<r* n«>^iA«? *TZXOIK* &C. Clailius Salmafiusycrolocim hunc fie reftituit, & interpungfc. «*" *'Etnrtif Jhv j prtuv, ovrut >&>ii<&ctj TIYOI fan Ttfict-*

'Eirmp&v fMi>x. Praterea Hefperidum quadam mala fc nomiflart dixtt Timachidas lib. 4. *dtcens, apud Lacedamomos ilia dnsappom. Pamphylusvero fuavner olere tradtt, fid m cibos non admit-n9 (3 vocari Hefpendum mala.* JiX his Pamphili verbis'Hefychiu emendant. Vulgo legitur* ...*i, kctKthupnU fy»r** TIT* tfx*. NoblS placet ex Hefychio Pamphili verba emendare ac fcnberc, *t»*lfpiimi$fi,m£.* Non fit probabile Diis qmdappon^odoratum, &pulchrum efui ineptum. Hefperidum malu veteres gufta(Te,& commedifTcmox probabo. Hefperidum emm malum cotoneum puto. Legit quifpiam apudPlutarchum,aut alium quendam audtorem, citrium in menfis loqim non habuifle paulo ante Plutarchi scvum. Idem etiam ex locis Athenaei citatiscollegit, citrium effe r malum Hefperidum, & inde fcripfit pro/tywj, «'&«,&. Hefperidum malum citrium efle, & hifcc probant verfibus non ante editis*

Sefta micatfpinkfalicis munera mali,
Qtidi tulit ut circi aureus or a turner.
Hippomenes vicit tali certamma malo,
*1 aha pomanemus pro tulit Hefperidum**

Decitro, nonde aurantio hsec did, figuraquaeil-11 tnbuitur,oftendit. Ut circi ora vel ambitus eft, lta tumor aureus in citro. Circi ambitumovata, nonorbiculata facie fuififc, quahs &citrei forma, norunt eruditi. Aliud epigramma.

Statfimilis auro citri mirabilis arbor.
Omnibus autumm anteferenda bonis.
tlacomantmenfar, hacpraftant pomamedeUm,
Quum quant tncurvos tuffis anhela fines.

Hoc eft quod de medic* arboris pomis cecinit Poeta.

—— *Etfenibus medicantur anhelis.*

Ita ergo & y «[M] &•[2] & •*[n]*iefo*& dtrea, & medicamala idem genus pomi fuerint. Ex verfibus 1 uiric *dn*[2] iff.citatis collIigoap[u]dH^^^^ ... A.; mrle apud Athenaeum *jfo%* De... ^[m] ^ Hefperidum malum ex gloflis probant cap. de arboribus; *M^umPerficum^KB^citreum'E^. cotoneum* *4W.Glofl? alic haftenus n6ndum edit* teftimonhm etiam adfcnbunt. MAM *melum, 'Ewm^% cinum J><M& trbuftum.* In alizs gloflis fcriptum ajunt, *'E^U citrum.* Atque h*c funt arguments, quibus citrium malum Hefperidum probant. Miror Athenzum de citrio & Heiperuiummalofeorfimegifse,fi eadem funt. Primoenimloco de viJgatis malis & pyris agit; hincexPamphylo quafi probm vulr, HefoSdu malS ac citriu idem efle: rum pcrfia hiftoriam traAat,*: abfolvit-demum dc citnisagit. Adfingulaargumcntarefpondendmn. Iubar audtontati oppono Demetrii judicium apud eundem Athenarumlococitato, ^ s ^ ^^J. A ^ w ,

r *UiS*s*i*e« yjMptt* AiWKcuin* J3»£A^?> *In A* videtur mala Hefperidum a Bogotio athaCae Rlae donataj qaod vix oboli ea faciat, ci in pluris ea xrare tria medica mala Athems fuiffTent, quam triginta oboli, 8cfortalfc pluris quam-tri^intadrachmae.InYupe^iquet ex fequentibus , minilhc Antij hanem aut Eriphum de Medicis mahs cogitafle. Heff endum enim mahs opponit granata, qux rarioraqiiam Hcfpeiidum ait. be viliore itaquc genere quam fine punica mala, agit.

nfrt, *V A* &W** />

quentts Democntus commodum tntuitus,Ji quid horum, mquit, I *uba narrat, valeto cum librisfms Ltbycis, pratereaqucHannoms crronbus: ego vero pernego citninomen extarc apud vetcres , at pfa res dejeriptaprorfus abErejio Theopbtajlo mplantarum hftonis.* Itb* igitur au&oritas nulla. Certb,fi mcdicuA maium a vetenbus vocatum fuUet atrium vel Hefperidum,id prodidiffet Theophrafhis,quipUira hijus mali nomina recenfet. Satis clarfc Dioicondes a Romanis citrh nomen impofitum ait. Infupcr malum medium veterum nemo in Africa nafci vel inde adferri trádidit,fed in Media & Per[ide,vel AffTyria, ut fcribit Phnius. Unde arbor Plmio Affyna mains dicicitur. Malum Medicum Theophrafti fseculo valde rarum, vile Hefperidum.Quod vel ex lib. *6-* de cauf. c.2f* apparet; ubi tanquam m tranfitu, ac vulgaris, omnibuique notae arbons Hefperidum mali memroit. AA£*

**vj&&'iuiy». Uratcrquamjiquafuoj odores matuntatcf-*ue temporc aho caperefolent, aut ca h ternaries aliqua ad adores confictéados accommodata contiurat, ficut mains cut nomenHefperisih.cc cntm nottuplus reaolet cjuam mxerdiu. 'Ecorte*}®* y* vertunt Plinii audtoritate freti, *berba cm nomen Hefpertdt* Ridicule: nee enim *i<mteA&A* di&am meminitTheoph.quod nodu magis olerct,ut fcnbitPhnius, iv«Tig4^vel^itwA«^potiusdixifret:neC«a!(rignoxe(rfed nuciii. ingreffus. *^vri^unteoemalus hefperu* ,eftquc profert Hefpenclumala.Cnm itaq;Theoph.medica ipa6 optimfe depingat, nee Hefperidum, nee aureorum mentionem faciat, nee diCat, Graecia: jam olim ab Hercule lllata, *non* polTum mihi perfuadere quaelubapoftcommentns eft: prxfertim dim ab antiquis Grseciftcitria vocata fcribat, quod falfum oftendimus. Quod fi vel minima fufpicionc tacftus fuiflet Theophraftus medica e^i effe mala quas Hefperidum 8c aurea dicuntur, equidem tarn nobilem apud Graecos fabulam non tr^nfiiffet. Quin etiam Virgilius hancarborem uti Medorum propriam, nee Italiae familiarem defenbit.

Media fert triflevfuccos, tardumque faporem
Feltcis mali, quo non praftantms ullum S3c

Ad Antiphanis locum refpondeo; Pof tarn nihil minus tjuam medicum intelln>ere malum. Nam medicum ma-* lutn antiquiilimorum Graecorurq aevo in Graeci3 non reperiebatur: contra malum Hefperium frcquens. Quod velexhisOrpheos verfibus,qui á Clemente citantur,apparet. Mala aurea hie recenfet inter fymbola & initi* Dionyiii myfteriorurri.

mzlyvid Ketp

Conus,gale & turbo lufuftj, puerilis <\u& me bra curvant,*
Aureaque mataputchra ab Hefpendibtft canons.

Visit Orpheus, ut idem Clemens ait, circa quinquagefimam Olympiadem.Theophrafti aevo malum medicum pretiofiilimum; Hefperidum vero malum vile fuit, ut ex Eripho , qui verfus Antiphanis repetit, probatur. ^ , Athenaeus, *J* *Eriphus in Mvltboeaprapojitis jam bias illis verfibus> hac clejzantia maximifropiisjubdit.*

TOUUT MO* Tg/<*

Ah B'fperidibus credidi, ficmihi Artbemis (Diana)
Aurea b<ec m la tua effe mquiunt,
T»tmnrilodo B pauctim eft quod puhhrum & ubivis in honore. pro his obolum, quod multum non eft*
Impenfumnumero. *

H* tirmina Eriphus non tarn ut fuafaceret, fuis toorofu.t, ut vult Athewus, qHamlit trmm malorum donum ab Anti^hane mdu&i^ ndcret. Nee indicate

K *a\ VfJUCf. TQVTW*

In honore : pro his obolum,<Ju$d multum non esl
lmpe?ijitm numero : rationes poft egofupputabo. A. hat vero mala puntca.
Quamgenerofa B. tn Cypro navque Venerem
Arbor cm bancfivijjefama eft, umc pn tantummodo
Magm faciendum premium : hxeporro tria jam accife
Sol A , © afporta ; babere plura non potui.

Verfus Antiphanis & Eriphi fi quis rec9& perpenderir, animadvertet, puellam flocci pendere aurea mala , ac nullius pretii seftimare, & ea quae de ^ureis mahs ferebantur, ad punica mala, á Venere in Cypro plantata detorquere. Sed rniflum faciamus Eriphum cum'fua ruftica Alexi, qua? Dianam k virorum conlbrtio alienam, cjaim Veneris fidus jurare amat. Omnia enim *c\ux* Veneris funr, conremnit, & vi\ obolaria cenfet. Caetcruin verliium Antiphanis hie fenfus:Commendat Bosotius fufticnm & exife fuum donun?; quod ut magis faciat* non de vulgari cotoneoriim genere (hsec enim mala aurea, ut mox dicam)malafeadferre inquit,fed omniij longe pulcherrima: quippe femen c Periide allatum. Quod mirum videri non debet, cum hodie etiamnum ea cycloneoru genera prajftantiflima fc maxima habentur, quofulti femen ex calidis regionibus Creta, Lufitania adfertur.'Qijpd autem a regefemen mi(Tum dicat,ftliam,c6n'* tumelifofam & amariilentam habet in Athenienfes accufationem, eos nimirum, qui RegUS pecunhs,quas per mala aurea indicat,fe finerent corrumpi. Non ergo de malo medico Antiphanis verba inrelligcrda fed de auro Perfico, quo Grseci fe non raro trahi finebant, ut Perfarum magis rebus, quam patriae fuae ftuderent j Quod ut amarulenter qdmodum a Pottaverdisobliqijislfc aureorum malorum mentione snimadverfum eft: ita parunx bene ab Athenaso notatum, quf putavir ac collegit mala

Quod potui, puero, fylveftri ex arbcre leRa
*Aurea mala dec em v*iji‰ eras alt era tnittdtn.*

Quid?citria ne five mala medica decem, ac alter a decem pauper Menalcas mitteree, qux ne in ipfius quidem Augufti Imperatoris , ac totius terraiirii Doming horn's turn remporis crefcebanr? CJaudn Caeians temporibus cirrum in Italia nee dum fuiffe cultam ex eo probari poteft, quodColumella quomodo ferendaactradanda fitjmemoriae non prodiderit. Paftoris non erat citria decem magnis fumptibus, Pcrfide adveda, aerc fuo tomparare: necipfe paftor,ut rale quid fufpicemur, locum ulluiri relinquit, dum ait, fe aurea mala nee emiffe, nee ex culta domefticaqvie arbore legifle, fed e fylveftri decerpfiiTe. Quxrendum ergo pomum aureum, vile, &fylveftre.*Tale eft cydoneum, cujus genus aliqnod aPlinioab aureocolore^^x^, id eft, *aureum malum* dicitur, lib. If. cap. 11. Hoc vulgare, ac vile, ex fylveftn etiam arbore colligere licebar paftori, Cydonia arborVeneri^rara,dotoneum eidemdicatiih.Ovid lib-i^ Metamorph. ubiVeneiem ipfam loquenrem adducit.

Eft ager, in&igena Damafcenum nomine dicunt,
Tellurts Cyprta pars optima, quam mihi pnfct
Sacravere fenej, templtfque accedere do tern
Hancjujfsre nieis: medio nitet arbor m arvo
Fulva comas, fulvo ramis crepitantibus auro:
Hac tna forte mea veniens decerptaferebam
Aureafomtmanu.

Haec ait, feHippomenidediffe, ut fupra narravinius. Salmonenfetn Poetam cydoniam defcribefe , ex Palladio cognofci poceft, qui fulvam canit effe, id eft auream.

Cum praftet cunElis fe fulva cydonia fomis
Alterius nullo credttnr hofpttto.
Ifyborts exterm librum afpernata piperbit,
Scit t ant urn nullo crejccre pojfe decus.

Cydonium ergo pomum aureum.Subjiciatn quid Propertius de mahs aureisVirgilu fenlent. Ejus ad Lyncem, nxc funt difticha.

Cedtte ^pman'ifcriptoreSj cedite Grajit
Kefcto qn(d ma] us nafcitur Iltade:
T» cams umbrofifubter pmeta Galcfi
Thyrfin, £^ attrihs Daphntn arundinibus .-
Vtque deccm poffint corrumpere mala fuellam,
Miffus & imprefsis hadus ab ubertbus.
Felix qui viles points mercans amoves.

Nemo non videt viliaefle mala, quae aureavocavit Virgihus^minime ex Perfide , Media,ahave Aiiatica regione maximis ezpeniisKomparata. Cydonia, effe mala aurea, in elegriaco , quo puellarum fui xvi avaritiam reprehendit, idem Propertius adeo dare docet, ut nul'la dubitandi videatur fupereJe occafio.

Divttia quorum meffis'-S$ arbor erant.
liltsfomfafint, decuffa cydwiaramo,
*Et dare junkets f Una camfira rofis**

Nee illud minimum arg-umenrum , quo malumcydonium, aureum probatur, quod refert Amatus, Romac ftatuamHercuhs manu tenentis cotonea mala conlpici. Cydonea mala Veneri grata fui(Te,ex Srefichoro probatur,qui in Helena commemorar, in regium currum inter inyrci folia,& rofarum violarumque corollas,multaquoque Cydonia conje&a fuiffe.^ Athenaeus hbr. 3. *KvjLuw*

jg *'pe^rov< tsQotnvs, lawrt Hffpuii Jus 'tv*g. Cydoniorum malorum Stefichorus in Helena fie memmit, mult a cydonia turn malajaciebant in fella regi^ multa ettam myrtifoha, acvio~lay urn elegantes coronas.* Supra omnia vincunt mala cotodea Veneri prata Anriphili verficulis,libr, 1. epigram, cap. 20. ubi Antiphilus ftruthion-ad Venerem fuam miffum, his verbis facie loqui.

JAqhw \yd spovjiiov dp' G
** A KA lu> dj*
X

Jdlttm egoftruthion maturum gramine molli
Servatuvn, integrum corpusalbuc retinens.
Baud navi, baud tug, par eft lanugo recently*
Frondofo in ramo me vtgor vfque tenet,
hyemis donnmjed tali bruma vel i$4
gQhdujomafcrat mvibus.

Athenaeus loco citato, ** «D &%f& ci ^ & *uj*tn** & UJTITSIÙ IC«>A». Verbum poftremum rede judicavit Cafaubonus, deeffe. De amante loquitur, qui lüam *wwin* , ^m^jfi^mmalis in finum conjedis petebac, Hunc morem 8c Virgilius teftatur fuiffe.

Malis me Galatea petit lafcivafuella.

Idem Cur Ver quod fit epigrammate

Theocritum, ut fupra notatimus, legisse. et malum Lucretius veteres, eaque videtur, teffera, ac fymbolum , qui eleg amidiano Arabius.

Aureadonajacis, quofintfponfalia, anutjint
Vernicis remora vtrgmn Htfpomenes ?
Malumambo exfednt.pr^ibens hinctmpetu
*Scmwftrans Venenstejferiilameffe)ug***

Amoris tefferulam fecerunt hoc malum,ut forms,coloris, jwventutifque mutationem, converfionem 6c 111conftantiam ob oculos ponerent. Quod Platonis carmen docere videtur, ex quo etiam malum aujeum ante citrU aut medici inventionem cognitum fuiffe, probatur.

JAalo teferio , tufi me diligis, illud
*Sufcipe, 0 impcrtivtrgimtatetua**
Hoc fieri ft pojfc ncgas, hocfufctpe malutn, {£
Quampercat parv§ tempore forma vide.
Malum ego, mcjaculatur, amat qui te^annue qtitf
*Xantfopfc: ttbi moxrtum £f mihiforma pent**

Refert Plutarchus in pracceptis conjugalibus Solanem legein tuliffe ne fponfa ad maritum ingredererur. *Zntequam ma/an cydonium edilfet.*

Solon jubebat fponfam cum fponfa concubituram trtus manducare malum cydonium, »-» *nuens are , fnmam qua ore& voce tntturgratiamconcinnam debere ejft ZSfuavcm* Cydonia malus quin ab urbeCretenfi fie di&a nomen accepent, nullus dubitar. Malum five frudtumGrxci non tanrum cydonium, pro quo cotonenm Larini, fed etiam *whf**)*** vocarunt; uti apud Athenaeum Hermon tradit,qui glofiTasfcripfir,id eft obfeurarum vocum interpretationes *%?& o\t* ci K^n-*KCUS yXucffcus **fv/H-cx>*cc^tctXti&ui tym w xMna f^Xct* Hertnon in gloffu Cretic s ctidymala vocan tradit cydonia mala** Aliiftruthion cydonii genus He vocari fcripferunt. Athenaeus loco citato, *'AXK^ Jfr ? ?pv$lcp f*n)n Sfo hiyy ^7a, S*

Alcman malumftruthtum (vocat **«&>**(>** j *cumin-qutt\ minus quam codymalum. Apollo dor us & Sofibiuscydomum malum intcrpretantur.* Hefychius **«^«M* rh fpovSio* piiXov* i *ti J(t ftvMifiov, d J'jt ïuvBws* liJt&% *ci Jfi zoo-pot **-&*&%***&•* Alia Polemonis opinio, ut apud eundem Athenaeum legerc eft. *n**ip** J£* c« **ifi*l« T, ?*&s Tipeu*9 d'yvs yudb* T*xo#v'pa>*f tlfctj n>ts* j^piiv. *Pofemon Itbro qtiintofui operis ad Tirr*um,floris genus effe tnquit codymalum.* Bellonius lib. I. obferv.cap. 17. *amalamier* vel *malancier* Gallorum, de qua fupra egi, a Cretenfibus codomalo vocari, ait. *Fruttcem Sabaudtsfive AUobrogibu** malancier

Quod non parum Polemonis fententiam confirmat. Cydonium etiam *(*nKi* tl l%6v lafimalum malum tanuginofum.* Cydonium lanuginofum efle, nemo in dubium vocabit; jpfa id experierw tia teftatur. Ideo Antiphilos in epigrammate fupra ci-

Neelanuginem ne^lexit Philippus t, cum in quadam hortulani cujufdam anathcthemateficcanit.

JAdlum 0 •ioriferum t © *tmui u_nu^nc tcBum.*

Virgil.

Jpfe ego etna legm tentr, Isnugmt mak.

Omnesinterpretes cydoni$_{um}$ exponunt. Plinioslih. IJ. cap. 14. *Peneperegrinafunt in lino Itahtagro Vere^*

7j_ f^T *m*'*mur: lanuJeaobdu* n*ulU *\i*cm_ndati>n* infigmU*

* An

Aiiaguc *amimMfjai^aainta* **lanarum Plinii i Jirutiiiu erfuin? anvcromalum laiiKum cydonii r^-nus t; iwd-d.iiii muivutgare? Cattcrum in antiquo sodicc locus hie aluer, quam in vulgads legitur. i'n'.v if m «w 1 cj.'ta: *• £ro** *Vetemnfi ntifstntU.* **JB Jjiifsr.** *Ldnngota ebdacit ,JlTittt" 1"'<f™" peifieijjae. flurimii MDmiftat-h,iri* **mown** *icitt, naiU a'.ut nmaxitAiuitni mji^Hilmt.* **Corrigit Hcrmt'taus;** *fenugr 111* **oJ.Juflj** *flrxms ijuijem qut ptulimit** **Sec. Ut lit feofus i laiiugitermiuob-dnii,Jpiifecnljareadoten 8«1iilb, m laottadicrfreomr: etianvi pcrfitiscjiiaqiie.plurimis ae coionei sob ducat nr. * Latini aiborcin inafainicydDni3in&Coton<:.'iin,frU'..'tiiin. inalum coriiiieuui JkcyduncLim vocint. Nc quis locum vicinicaie dccipEuur , tnuiicii.Juin purari aliuil >»&•<> vcl** *ccitmpim,* **aliud uwa'd.. , rjdsjjiam mj/n/n die qua JiaCtc^ ci'inuis. Coduncum ticus Kybcna, puaf^ue Prrlicx fpecks. Hcfychins «<&«•** *mwxnfi-w** ^ vf" r*

H t & i . C i d A m i i z d . . . m ' i J .

2.

•»i,&C. *Pttmpbiltii lybcinat fun* vistitraiittbAshi-***leSkur .ki'iil.Ha, omnino fcpbcndtiro uc Icrici alphabet a; rcnit isnut Jt^ricon doililTimuiii conilidit. Ncc r&ie_a-**ihius* docet. Alinuando phcircraciinccpifliuro vocatur.ucat

A» nil aliud quam cydoniam. Malum coioiiiclin non defcrib;tTlico[lira(li;5. Vult^acaguip;-c,-S:»b omnibus cognita arbor , Nullascoimea: not .is eadem d^oaufa rra- • ttidn capitc de cydonio Diofcotidcs. Aiitjujt tanitn coto-*nex* noaecxàki^ pctipoifunr canitibu£,ut capi i7j.lib, t.' ubiarbuiwn arborctn malo cotortca* limiicmatt. Vide cap.dearbuTOCappArirn!ibr.2. c*p-2c4. *$i»& tf/Ax, beri,* inquk. BcTalvi* fbliis hictrsdiililli. ij.cap. in.

S *crafjitn.* Lib4.c-lp.73- foiialoiaiii fomnifici p'nguia **cotonea;q; malofimilia docer. <ft»iii -t*n'j[M] i m w , L^Jj.** c. Hzcdeq'doniaDiorc.PIiniusunaiii aliteramque notam tradit, qu« ut pjurimuin, in cydonia

Cptonea ftruthea communfc, .

confficitur. Sic inquit, lib. 15. c. 11. His (pirris mcilius) prxtium amplitudine ma... quæ vocantur cotoneæ, & Grxci cydonia ex Creta infula advella. Invenerat ttabant nemo,

prehibcntijuc trtfitrtimnttem. **Mains cotonca ron** ij g l, fm apfa'iimont bmiilf ; lipd«ti ffuticit 11 a(t i 11 ir. Curtice tegitur i 1 pc r i ulculo, ^uafdun (jaandaqne (timittvnrc : tupjos cxplicat'aliarum atborum modu, led itmetLI, ut obiurvavit PGnius, incurvatos, qtiin *nee* ipft caudt-x reftiis cHefolrt, fed nonmhil incurvi: 'fcrt fubrotiinda, velud.vnl- hs pomi, rcdoqgtd^ru, berioria, nrnoCoHa, durio-r.i, Bpern^rancvireiwaacglabTa, prom vtro moilta ac albicantia. Bores albi wi ex alb6rubcnr.es, lylveftrii *rot's* t;•jutJ.quinqiwpet imbinimfplioiisdiftira^.Fru- po*fl non abiitnilrti ni:i incUiiiri ijiiibulilim quanrtoquc cxiipcntur. Fgura $ nMgrntuilire diffiwam; qu'i-duncntn mtuiidicans inarbetn ciictnacar, fcinorcSi al.t obbngiorcs, inajoj-ci j tcrtji If medio'ttodo habent.o-mhes ti'nui pflb*fcunt lamigiiic, colotL'aiirci, vd ex iii-j-<ro Intci, DtSotcJuavi S: i'r^r.inti, caiitir nonnuhquaiu , ferieiitcs. Sapor omnibus apftcrus: •:aVo interior luce a, femtn qgricam in membranis, uri aliorum iJomorum, condiiur. Jl1 horii-,cti]|[ur, fiorennenle Ma)<i, fruiluj Biitumho maturos reddtt, rticoTibus OAab. 3; Novcinb. Cydoniorum duo iiovir Dioieorid. genera, tri *a* Colutrn;!-la, Plinidsplura. Diofc. locockaco, iit.i^j/tim *>*ƒ~*

*t o n e * di/ti tjmttt, vir*acgamana[*!,ifettU) qf vtromnh, iSoSorpiXfstne.qit.t vcr> jlruthU.&tntgit* die it tir 11 T,* **TiiiH** *j u tiliit ccnfen tnf** **Co** *nt* **ran urn v i J** *c* **cur o b-**ph l ^ i p Q 3 d Q e

pfiral^M St Diofcoridet loco citato diximus. ColumclU tris'gencra recenlec lib. 5". cap. 10. his vcrbjf; *Atsc-***ritirt,** *Syricd, mtlinetj , cjinnit, quorum gencKtrritfutir, Jhtuhtd, chTy(ni>irtiena, nimBet.* **A minimi cod ei i-or//<i-mt/iJ:fo[ticiy/o»je/j,ut aputlPlmium'inco citato. 1^/JI-r.:iarp:m ffncrJ** *(k'jfiinila, tmifiifn dtj}t)H4, cotorc iii Minm inclmmi. Qtuecuniiditif^iiQftrMiatbgaemin&taie* ir,iupr.tj}iin:ijjimt. EJtgilititfbtumatfiwikuttt.* **AJt-***rtcraex coicmgincrtJirutWii, OdtrMtiut vihdXt,fittnBi frwcKtUjpTiCqici veto imiQtj. Sttutheii tut cm ttnne* i»--~ fita fituM eeiitli flctrt t/iithuhum (qu,t fela* **c,i** *Snivel d Bumdttntu*- Qmtti*)im 13 vi^Qrumjuiutai Ciiiicu-indilft, ftmuli'it»is no'duim eorStv.iyriytfua. Sun*. fafdfVitfyhttJiriit,iJirutheiii)diiriii[fnnii, infepi-Anuntfitmi U* Quc»*£ucM^ocai Pkinus ea func,

r d l

j ; ^ c > i { i t n a i n q n ^ »

EadcmScGaleni litiircmia, libr.dc^uueate tycnJa,ai **finem capitaulnmi, TT;.™,^,;«P ;>..!»^«§UT; (=BA» it;**

7f j» J i f ^ S

. »f, &C. *Acclpictfacci matatioa tortmtoTam Mix ^g tnttjt>r«qu:lunt,te minus trtrln. qajeqift ni>ftfatcjGT*ti in Afi/jhuthiavtctnt'* **Dififernoilire acyduiiiis,qua:*-j»3i)a, ij eft,** *vtTtgtm&u* **vocat Dioftoridcs, quod fire** minus adftrinpcnu'a, ac dykiori, praindc ctiam in roboran-doac adlbinf>endo nonxqut efficacia. Qua *Ac* caufa, Dufcoridus mala ftrurbiaviliora dixit,cum alioquinquoa<l racitnv furmamquc csteriorcm, fint prsftantiora. Idem Gal. libr. *%. 4c* aliment, fatuk. cap. *zy* i f e 5 *? i}vX*t ttixvt xtilt* **i«i>cw** *tylit n&M&i* **»j5"a**

eflflrtitbinum mulemmfuerus , **rlf,** Jimi-w, *tfmaximtadfirimcni, fuocircdtivtnlrtcuhat-tnotinmcxalatirelw:ut eii!iqaevdop«ffum:ii. Ixlbtn* tiittmtdalium (emfainim^ ^;md ftJi>'~^*^i^^TM^P,*«<*>*,* **flBjJ** **J« Jj/rjf,* **ti*** *f.i.'injr rtcentet fpfi referr* Rpmam ttd-Jcwtur, CompeuhuT tutttn ex mMsJS ctrne Imigett, ' toBt turn me lit.* Vc-ccrc^ iwwjft"'"""**.^ ,*)<^'? camcri . eydonioriim tocanc, cojctnqj-fcrc modd co^ficitur; nifi

CempiH dur.irc potcft ; non tamen uno tiodo conffcitur, ut in nous ad Diofcoridtj;fi Dcus opt.max. vrflucrir.dicj. Cydonia qin flrutiiia rlicebamnr olim, ma'^nj fucrum, •\C *ex* locis jam aikris videre eft. Ex au(lcris,feu minori-*bu* cydoniis cydoniatum nrai paraGant veteres, fed ex mat^ni' five [Iruihiis. ^tjvis tejfabibl, 2, form- I- rtBj **penult;** *nahnultm* **muwnV- "im'^iinj <ni ^j ^jp«*<" , <W**

r vdomatt fmparatw. P^cparatur etiam' ex tnali?,& cydoniis oiagms^ cortice & mtcrnis grants exempts, dande coniujis<3 exjiccatts, &Jucco per fanniculum excolato. Re· LIC itaquc a!) Athqnaeo notantur Philemon, ScNicandcL ^lofTaram auitor, qiud cydonium vulgare five porui* omne, credidennt ftruthium vocfetum[illegible]

^[illegible]T. *Nicandcr Thjateirenus cydoniajnalaftfitthia vocan ua^t, /£d ignorant er. refydgatur enim', yuod Glaucus mcmorat, dum ait, eJJe'exfruHibus pr<es~tanttflim*cydoma. mala, plnulia £ffiruthia — Philemon in opere ruftico, cydoma maiafiruthia vocat* T*V aic&fyvejf* non interpretatus eft intcrpres.' Lacè vox hare accipi debet, uc alibi diximus, no.i ftri&e, nee vulgan figmficatu, uthb.2. cap.7. dpcunnus. Nam nullum cotoneorum getfus duro clauoitur te^mme, nee inter nulfes recenieri poteft cotoneū;" quomodohanc vocem cxponit epitomacor Athonaei. K*-^y«, inquitgoi 'A^j^1, ^ *ci afoot ,avtfap<pu,*)0iw5 TTOKIO *Tv ux&fyva, we'"* xipmn** Attici alnque Hiftonographi vulgQ «*£?>«, tcteft omnia duro cortice tehU^ ^vec, id eft nuccs votant.Laxh* accipi deber,pro omni fru^u. Suidas,«xgfl-*Jpv* >&zmn fovtyw -> x»7tt,oi j* JV *Jiifyw wmi. Frudus arborct omnes, VJI ut alus placet, omnesarborumfruftus. Hoc* fenfu etiam apiid Theophraftum repenttir in charajftenfmo ™*&*&$ *impui* $ [illegible] ,,,,,,_,, «s©w,. Vert^hunc locum do&iif. Cataubonus, *sc quando maximh frequeitj eft forum, • id nuces, wa'a, i5 reltquos omnis genens fruBus accede tbtlueflanf, de its commit, fermones int,t<# cum eorum ven-4itc,efirem.* Maleveroaud.r, quodx«A^imeivretatus lit; O *relics fruthis orrmisgenens* quod verū efft mqniunt,riquufcmlcswjeciir, ^ W * * ^ , , utapudRomufunfi, «,.««, ^' ^ *Tx XoT7m ^c^x.* C*rt£ qua in, re.errant dtf.ifinfus interpres, non video. *Si* ecflm *xKpofyw* omnis generis, fu&'us fignificet /ufexpoethane; vocemSuidas , cur non hcuicCafaubonovertere, u ^ w) *& relu]nos,o%ms generisfru&is.* Nullam,invenio rationetnj nifi forte placebat, voccm *xcliquos* omitti.poife, *s.c^/erz\,ad nuces, mal ,&fruelus omnis generis acctdeik.* Sed vicl2amus, quomodo ipfi \ qui Calaubonum redarguunt, hanc voccm exponant. *Vides,*\\\-% quiunt, T« *x'y-oityvx,'} nuctbus* C? *malis diftinguere-(TheofhraHum)malajivepoma,Gra nmana'a nucibus,fic dtfeernunt,quomod» fupraoftendimus.'AKpfyv* igitur funt bacctf, lyoc eft fruttusfylvcs~tres& mmores, quos a pom is* £ff *mcibittfcparat,* K c ^ a f i vero Theophraftus *vxp**** non prpmalo ac^omni porno, uti-T« *^vx* pro mice regia, ac omnifrudtudttrocortitre tedto, accip^repotuerit; nee rJii friftus reperirentur quos *dxpefyvos* nomine intelligere volucnt, puta'cerafa/piftachi*, caftanea, pruna^amygdala *T* & fimiles frudtus. Quicquid *fit Jx^tyvc,* pro bacca poni, non facile pcrfitadebunt. Cxterum parvum cydonium Befea? (QlirC-apptKoc^nr, ftruthium <©UW-*pttr,* chryfol^mon (JOllt-gecIe *<O\et,* *iuftenb20e-$l)C ©Uce.Videormihi tradare cydoneorum hiftoriam, rnnr, de medicis malis £brmofit apudTheopthriftunt.Hoc occafione aur,ei mah contigit;ignofce le&or, quod *b* fcopo & methodoaJ5e*rarim.

J« j ^ ' ' ^ &c. Locus hie correcSior apnd Athenxum reperitur. ^« oTO A'v^TOS^^«;»^ o>.i0y $ ^.a wr *(]l/2]*W2 *lauro, adraclme,nucis* fv//. J?m«/e eff, C?/t-r<?p^^. Lauro fnnile effe ipfa docet autopfia, teftatur Mantuanus Pocta.

Jpfa ingens arbor, htic'mque fimillima lauro,
Etfi'nonalium latejaBaret qdor em,
Lain us erat, folia hand ullis labentia ventis.

Dodi8''. injprpres 'ad hunc locum. *Sane etiam "hacpro* »[illegible] n x T C ^ l u m - *IT\S entem* ^ x l t l ° « * arborem i for-

ionu Nee omnino incpu?; qmpptifwt iupia diximus, tradit adrachneniffimilein e(fe unedoni. Vide caput de arbutohb.3.cap.i<J. Marhiolus in corum fentcntia ie-perfhtifTe fenbit, qui *x'rh \xjifywv,* jit in vulgatis legitur codicibus^lcgcrent *tH<&x,''*s arancoram teUfxmile,* ufque inde eum rcvocant Phnius. *Quippe cum acuratun,Anq\iz, Phniumperlegifjtm,compcn ibcodorutn , ahoqum vnum & Cracunfnanone,* &? *Latins lingua pentijffimum', rrale 'tbeophraslum hoc in loco fmffeinterpretatum, & QqcAbuU ftgnifizatum minus rctiè accepife.fiqudem , ut apertijjlme declarat Plinitts lib.* 13. *cap 22. adrachne eft arbor arbutoadmodumfiwlB. *Inqutt emm , adrachnem omnss fere Graciportulacanomine interprctantut*, ^mtllafit herba, & andraebnevocetur > unius liteta diverjva e. Qaterum adrachne eftfylveft(isarbor, fimihs unedoni, folio tantum tmnore, (3 nunqualn decidente. Bmc ergo facile coiligt po^ tfft, butc plants, qua arbun frwdtbus pcrpetuovnefcU laurinisfimihbus, medtca wahfolus comparajfe TTeophraft urn.* Vidimus Mathioli fententiam. Quid pro Iheoflpro refpo-»deri debeal, ex iis quae de adrachnes vocc espofuimtfs, facile percipiet ledor. Videamu* argumentum corum qui -'ofcw legendum cenfenc. Hofcautem eft, quod inaliMedicae folia fint ubique minutisadmodum punc\s perforata, ita ut linteoh fpiffioris modo pundtis pefforata, undae perforate nomen%ccepit; quin nee ipfe faurus pundtis hifce caret: Nemo ramen hujufmodi folia *u&x>v* fimilia^dixit. Verajčctio « ^ > 4 ; qūi * Athenáci*W* comprobat, ipfaquc experientia docet citri folia, lauri, 6c a*drachnes (imilia cffe, imn^o adrachnej folia adeo faurinislimilia Honorius Bellus tradit, ut folo odore *k* Uuro dignofci queanr. Citriae igitur mal; folia cum laurinis (imilia fint, redle cum adrachnes foliiscomjferari poflunt.

[illegible] detfcribendu«V^«ff,vel< [illegible] altera ledio placet, idque quia* apud Athenaeum haberur. Sunt tamen qm codiefcm Theophrafti corruptum fcnbunt,&corrigunt «V^%« *W *faxwOos* deleda par* ticula i,'& interpretantyi: *,fpmofapirui.* Rationem hanc adferunr-^od Grsed *x-xm* vocanr jrbanam }>yrum,qu« fpinis ca,JBeoq; nomine-&& *x%£*$®>* diftinguunt,quae (pinis hiljjfctur , idque etiam ipfe facit Theophraftus. Rede pyrum fativam fpinofam negant; (id «Vo» pro? *Zygxt* aliquando non poni, nego. Apud ipfum Theophrlocus extat in quo pro pyraftro ponitur. Is eft, libropri- mjp de caufis cap. 17. * J^ IIH T *dmm ev^Zcuta. w* jS *lKttm dj^xv-nty % wyu* I*, zj&* rag? *awTak ati-***.* quod in pyra fylv^ftri perfpicere licet:h*c enim ftcilius quam urbana dfdem prorfus de caufis germenemittit.

w To4«j"?A«'araCe&/iTO#. Athenseus.loco'citato; *wfawhU* [illegible] *Vcslrutnautemnetninenk in admirationem trahat quod lUepredtdt{^pomum non mandi,quandoquidem"ad ufque memonam avortim noftrorū nnllus^comedit.fed cum.veftibus in arcisrepovebatur ut res quadammgentts pretii &'tbefauro dtgna** Plutarcmis, fo-«culo uno antiquor, fuis t«mponbus pammadhuc id fuiffe in mores receptum tradit, additque plerofque feniorunа, oui rune fuperftites erant,inforentcs eju$ cibi, peni tusabftinuiffe. *-m>^ fi,* inquit, w « > W ^ ^C^W^/I [illegible] ipfum citrium. Eadem Plinius tradit, cum inquit, *mum ipfum alias non manditur.*

[illegible] *6rx.* [illegible] *ferforehtur ftyvat.* Scnbendum ergo aoud' Theoohra *

[illegible]

nfli. Ex AthenaeoV:onftat,hajc rrlutila cfle. Locus hie in hiinc fenfum apud cundem legitur; *%gi<nf[A9V'j iituuUi jtyf tv%vi TIS •m"fcx.vs Jtcyeiaif^ tyciotyvyv hty* 7S ci *otyy tieuyvrTti tnv whew y&t i&yl TO Qeiitg,*-0' yjy «&V riw*TM* **»*$***• Vcrtunt. *Eft etiam is utifis'fiquis letbale venenumitberit,quiapotuse vino alvum detutfat & venenum exmt, & hahtum commendat.* Nullo modo turbar alvum atrium, alf i fludum temperat & lenit.*-Vercit Oppius; *Fertur etiam ven'ems contrartum*; *quod potum cum vmopurgatfone vmumjitarum bibentesfervat.v*erte. *evmoexbibitusventriculum penetrate acper poros edilcit venenum.* Senfus enim eft, vcntriculum penq;rare, ac vires fuas per'venjs ad cor diuwttere, ab eoque venenum propulfare,ac pW poros foris expellere.'Mentem Theophrafti non aflecutus videtur Diofcondes.^*^* *j^x'ty* *<fiv cv XYJ) dv-nvi^yuv Jytoboi/vy!?* » *Whiouw \as%y.w. .Malum in vino btbitum venents refiftit, alvurnfubducit.* Non fubducit alvum, fed flftit potius. Manifeftam enim adftringendi vim habet. Nifi forte placeat,veneno adeorefiftere,ut in unoeodemque corpore, alterumcum^ltero durarenequeat, quodquedebilius-eft expelh. Vel'quod adftn&ispartibus /(uperionbus infenora'expellantur, quomodo cydonia alvum movent. Venents tefifterc non latuit Virgilium.

Media fert trifles fucAts tardumque faporery
Fehcts mail quo non prafentius ullum,
Poculaji quandofavain ˈecere noverc<ef
JAtfiuerumque herOas, (&S non tnnoxia verbd,
Auxilium ventty ac membra agtt atra venena.

Extat apud Athenaeum lib. 5. cap. *6»*faciaoroforurn ad ferpentesdamnatorum,qtii abefu citrii'tnali liben ac falvi evaferint,hiftoria* *on* j *wi zg&<rXa[AJbcwlfMovTO yiT&<»*

*di «*Vro*Ihs* TO TdI? *XrtsztTshs TtfugieufIbtinfofoiyftivov fye*

TO *thgtov* *7tS» ipiQuv , -nS f*iv*

«*H .» *Sumptumverocurium ante quodvts ahmentum% ficcumpartter achumidum, omnibus venents refiftere* , ega JJitf« *novi^a ctve meo id edoElus,cui /Egypti mandata fuu adminift ratio. In male fie 10 depreBenfos* *quofdam tUeadfer* *jentum morfum damnavzrat^quos oportebat omrkbus bujufmodi beftns lacefandos ebneuproduehs illu^ad Theatrum eunnbus deftimtymlationhmfuppltcio^ inviafortecauponariaquadam mtfericordia commota, qupdm mmibustum babebat,ac rodebat, malum ci numdeditMcceptum vero]}li fom%ederunt,(3 pauto poft ingentibus acfer&iffimis anguibusoblati.commorfique abafptdibusfiitiilUfifun-, Hajitabundo & attontto judicc> qui tandem cum* I lor um cuftodem miluemterrogafjet, numcfuidbibiffent, aupehfjmt; ut*' idcomperit,quodacciderat,nimirum abfquedolo ilhs curium fuiffe, tradi'SumypoJIndie alten rurfum darejuflit.Atten mintme. Percuffushic corifeftimpernt, iH*fi aliero qui citnum comipederat. Indeque mulns id exptrtis cognitum eft,citriumadver[arivcnemsommbu$. Quodfiayis curium tntegrum, & qu<ile natura eft, cumfetnme , tn Wttico melle coquat) don^c Uquatum tabefcat, & ejus liquor is matuttno* tres quatuorvefumat, tutus erit, a veitenatis omnibus me dicamenttj.*

*\twy*I* Tlf *ityw.* Athenaeus hxc verba aliter,*jm* ^ 77?

*i&i Kpiuftoqhjry TnniT^V «*V^\if Au*/.* Corruptus Athenari codex. Legeut apud Theophfcftum fcripnim eft. Plinius in loco dtato.H^ *eft autem cujusgrana T'arthorum froceret incoquere diximus efculentis, commendandi balttus gratia.* yirgilius.

Flosappnme tcnax.animas & olentia Medi
Orafovent tllo, (gfentbus medicanttttt anhelis.

Sembusmedicanturnonfucco, fed cortice in melle praeparato&condito.

^.pad. Athenaeum & hie locus pau-

«*0» * In Baiilecnfi & Aldino JWfceJ •*« «c «j£,«, Omnmo fcnbendum *}& ?t *MaL' imfdcm cod. Ieijitio . ,« e ^ y ^ . Dcplancatione citfiorum hare track Baflllsjlb. IO. cap. 7. rf **&*, *fur***}*,)ai ^ ^

*vy*toT&£*d£«g4', aenrzp* ^ TCW *ttpmtyvs* , &C. *Qltiium* *plantandum eft abautumno ufjue adaquthocttum* (Theophrafte de plantation^ ex femine, hie ex olea a^it) *vcwtnn. Gaudet aqua latga* (idem Theophi aftus) 67 *fola omnium4 arborum abauftro opew fentit, aboreavtrolqditur. Ccctern j uxta muros cittium plantandnm *•?, vf mummentum ha* beatadverjusfeptentnonales panes. Qircumdatutpir hjc~ memftrns, & maximc cucurbitarumfarmcntu. Natiti>ilemjnim quandam coniranetatem habentjit ipfumafngore Ufum tutentuu Qua proptcr lignofiorq & cvijja foment* cucurbitarum ureinus, hou/mque cmeremradicib'us citn flargemus. Verumnoffcex*fcdit, quodtitnumji inocttletui, jl&lle ent*; *quarejuxta moditm infmoms0r carnem tnprere Lonvemt^quemadmodum (3 vitcs* Idem Cap.fcquenfi

TlHS Jy'T(C' XiTgJCC OV' VrUOmXtOVS U09QV <pVTiVCV7l» , CC^CC xG 'v>Jil X$ f py»*

recs hi *p%*? ?«A«w^tf, J^ \yyja»vtov<ni. oivafyv owl wGetfoci f*

xtT&$vru9, Tti fMi hjnatdpat, ^^f^virt/ *£' *xtQciUs <P:TCJOVSI* , TV

Tlw T*OVKHIXUTZM* (legend.07^A* 7&») *TEifgCW.*

dam citreanonfblum'a Tul^'plmMnt ^ fed etiam'a c!ava> incur vat o videlicet tamo^ ntqucitaduo yami pnncipia in fcrobem depinguntur^ &adobrunntur,\$fumque go menfiii - fum erumpit e fooncc, f\ua dice re htet. Qtuaam nodofas cunt plant arum taleas, qua incurvan non ptiffunt, ftcundumcaputpUntanj) cuijfiore part e-furfttm, twin in tcrram defixa,& cifiere cucurfierariorurftfmml'wetlo.

. <pi^i j T* ^?A* *mm.* *£&,.* Idem Atheflaeus, nifi quod iionmulto diverfo fenfu habeat *\wx~f*. Hunc locum male vertit Plinius. *Arbor ipfa omntbu^bonspomifera. efil alliscadentibu^ahn maturefcentibu^ aimyerofnbnafcinnhus :* Quod dixio Theophraft. ^» *»&, qpovis ahm tempore,* Plinius negligenter,cw *nibus hons,* & ** j £»nV T«, *aliv maturefcenttbus*, T« *ph tt^muf alus cadentibus* *Verte,frutlumj?rt omnianni tempore : aha emm pr funtur^ aha florefcunt, alia coquuntur* id eft *mJtu* Hoc enim WZIWIMV fignificat. Non ihelcganter Oppms apud Macrobium. *Generantur autem in Peyfids omni tempore mala citna*; *aha enim pmcarpinttir, aha interim mdturefcunt.O\mmd* interprecatur hunc locum Palladuis in Martidt cap.de citreo. *Affent Mamalis apud ARyhos potrits bane arborem non carere, quod ego in Sardinia & in territonoNeapolitano mfundtsmascompen (qutbusfolum &tcelum tepidum eft, & humor exundans) per gradus qufifdamfibifemperpomafuccedere, cum matuns fe acerba fubftituanti acerboenm^to cctatemflorentiacoit^quantuy, orbcm quendaw,continua fcceunditatis fibi mimftrante* w^-

nDiofcorides *<pvto\\^d^* w$7ro<poi& N o'fov red \rovs*

*EjUmm arbor mnntbus anm temponbusftutlifera, alns a'tque alnsvKiffitudine ferpctua nqfecnttbus** Malfeergo Plinius, & ex *to* ^eodorus, *omnibus bons* *nSitru a&v* mGracco eft, *nin****!*'®'* Hejychius ^ *^gi'fy&z* &&, if-i&S'* Antiquiffimi Graeci A^* nunquarn de diei hora pofuerunt,fed ae tempore anni. Quod non ignoravit Servius, cumde citrioair. *Hacarlor ctiuonm* *Jere tempore plena*eft pomis, qua tn ctpartim matura, pa iim acerba, partim adrhdc inflerefunt pofita.* Eleganter ex Grarcorumfententia i» »&J vertit: nifi p]acnaJ c' \ium hare ex Palladio hayfiflc. C^terum in eodem L Plinius, etrore interpretem Wfrpdoti, virurn 1 ^ ^ T' d:iflknum,rcpejrlo lib.2. «* *ii* * uo- dlcendnm effct^

"EKpi<jzvTiv\Zitfvwv. Apud Athenaeum *£t ut* feiptamLeft, VulgataThedphraftiledio·IS cluanquanf&Acknjeuolcraripoteil:. •

Fr

Citrium.

Fructum elegantiſſime deſcribit Dioſcorides ... Malum Medicæ arbor eſt mediocris ... Folia oblonga, lata, la... & ſplendentia ſuperne ... nec ... ſplendentia, odore ... non diſſimilia ... pendulis ... Flores ... ſcentes, calathi effigie, ... odorati ... Fructus ... oblongus ... inriopepnM; raro major, (quanuc minor, & li'mo.i.i in.ita ndo nniltum migmradinc Mfeaticoraccper tnaiDriiattinlUvcfccnre, fivedi- col<jrbf Similis ea^erarood

Wfi «, iinna.cmilkta, craifa, edu'*, arnimtiram quid reli- ... nfrdei i;i.:ri:i najus ac cra,JTiu* > enrtice (iurn ccAupi, Jj«bftinrii%jceriore ntln.ia ac af^ra-vVmpc»Wf?orc[,

... Caſtan. Baſſus lib. 10. cap. 9. ...

^J^n-a»<5w«iyi ^, ^ : «™4&i">Xft?iBiu, 'tarn ifitw,

^K M,|(i,HK»f<U«n i«T. id eft. tritfrktlum iimnUcbn fornwa ridden fjttii vtl h U f t c i t i * t U ! bgytft afrigmtum

t*rt ttift*r>4ece#mitti quant, initfiitfircAturr'in fig"- Jiila turres. l>uum vrrtftuflui id dunidijm pgrtetujitiau- gmenti ptryenerit, formm iliiti cnetanJatji vinculu d»&- ... 4tv Halnrjhc in pirvm, five mil am tjuotlciitiijue,fivt fu- Hicum out {jfrium fuenr, tSfufcipi rnmiwaK um£aas, (£ HI t)i ftiriitiia hie dicalur, frudat omitci feii-vni'"> "' tnimaf/um form.ti cxfjintnitt ogi?, qi">' ™ form" t.xxulptji iipjiojitot O inclufiltlttgtjctrc ptrinitrji. Fru- dtus/ui dixi inat^nnudincvariant: quadatn enirncitrta in molem excrticunt mclupeponibu-; paria, ita oz ad pondiislilitanim dccctn uuniiunqiuun [«rvt;nianL,ui inc- raoris prodidcrunr Catdaous Sc Dcfkerufj nullo fe& . fuceo !unt, adfcnimurexLigurU, & Wriatici mavis in- lulis. CitriaalialiinoiiumrepLTiuiitiinitagnituJine, alia psulofimt majoa, qu^potijrimuoi.dbisexpeiuntitr, $c <a lacu Lenaco amjnanrur, & pomrfretquafi pomacitri ^'ocariLui'tl^n^nfistf&dit< Forniacriaindiiierunv. nam* aliapncloiiga, aliarotundiora, aliaque fbrma homi- nutn inJ»ftria conformara fpcdtatitur, Qu^iiam bpoK KmifTiotc, qu*ciam »i-h 'menctore, 'in colorc ctia differentia obicrvamr; noiinulla d-lutiora, alia rariora fiait: viribus raincii non mulcmn inter feic i runc, Citria majora hæc ... Quædam fm« pul|'.t i>liirimn,a Cæſalpino ... k'bri poijrires dicta. Idem fa A citriis ... gnitndine diftinpiic, & ponnrcf inter limonia & Ji ri4ainbi fjcriffa-ibit.Guft^inoiiiraplacen^icdquiaiiu f* nudro plus habrnt, ofliciiiis cxjJCtuiHur, faccarovtl melleaflerpanlai Ualimedicz.jKDUf quudcUtn fruttu injrenritubcrofo rcperirur. FriVruin Mftangaluinare- icnttorTtifls Vfic-iri cjutlamfoirrrniunr, tiL-jr.int alii. In- fima, inquiunr, <f.n ci'trJUituli Ctcit mentitmttn AviceB- naTOre&Mcfucscirranguumemincrunt.DixJlidubirnrir anauraticjx fint. Cerrt-drr.insrulii!! eft mpV«a«, qu"O quidam inter prciantur.ffVrenwi mj/«Bi >»ajiifc»faf.c«cit- mnn facie. Qjjpci Co lit ta rat i oncm cu m ;\>li [io 11 is eft, q "? jioiius pjftuiat, in I!>J>I>CJ.' fie appellctur ci'n cohn, Gr«ci recent i ares «j/"'O' vncsiiE ci^c inner on. Itidet'- rghfc'ljf citrinusci^cumu!. Nam ilii funt vitiJ:ore^, alif ^allidioro'i, 3rcitrciciilnris, alii nipri. Sic^(»«ri"i>«reft annum nu'wu. Inhuiulnuiili cjmppt com poll t ton i bus aJiciiriva pra^ponuntiir, fubJt.inuv*{t(j[iunrur. Cimnos cucumeres vocatPlinius, qui liint M*Ltf*vsi vcl cicran- puli. Ctmmier«: .^fnigtif yncitog eJIi: nonct.'do : at ci- ... Lilunl /Tiviceitn* 8c Mefues cucumeris c(\c {retiuj ... Idqtiehis racionibii^qutidMefijwduodecimadt- iti nit. c apit TO !to <3c ^oini; 1 nfcripfo, d i i>t nciimi drt- bac citrane«l aoo*™uni| at »llu cucmneris jienus (vi>- viripoteft, ftanmciitmFutrefdt ac cnrnimjiiiur. Turn quod cirranf^ulum [I'lriiim dicat; quod de cfjciui^ere ifemo facile dixerir: ptimum enim arbor'a fructus. Accedit i,'6 r^iis.ar triad etn •n :rn Cortex qjri ad malum hoc pra'ftans, rmitilis cucumer. Deiiiquequodeodemcapitc mcnrifincm fadai cirri Sc cicrianpuli, tanquam ejufdem fafultatis! AL conrrariis J^llenr J-aculradfe citruni &cucumer.nifi quod utriufn; ... J cyiiod t.iue ciicum?m eft, adcitriorum clafTem ^referri dcjier. 'Malum medtcam ni^rimdioc referr virendliiK.icfpinofisramis, acffliislauria'mulis. Folia t.imen funt Iimontat breviora, fpjna: miiiores ac brcvio. re?; fios fortsiparpurafcei is, inrus Candida's. Fruftos obbngi&craflifunr, cirrits ratnenminores; cortex lu- rcu^, amsricaiif;. P^ fuaveolem. Ted alhida', fed valde eititriia accedit. ... ttxc mall"medollam ha?ictic, ... acidinr eft. Semina in hâc ... Facie & facultate ... , l^cd «jdio ... Limonia ... alia dulcia, alia acida, alia inter dulce& acidum media. Dulcia vel majora vel minora ... folio ferrato, fructu oblongo, & tenuiſſimo ... ferris carens. In ſpinis ... Nam quædam arbores vel exiguis vel nullis ſpinis præditæ, aliæ ſpinoſæ

fpinof*. Fru&usillius, cuifpinaedefunt, rotunduseft, fumma parcequaficorona auc umbilico infignitus. Vidi limonis genus praegnans alium fru&um minorem in fe continere; ita uc verutn fit, quod a Clufio relatum eft. Mud autem genus quod Simon de Tovar Hifpaniae duin viveret medicusCelebris coluit, me videre'non memint. Hujus meminit Clufius^^r *inqukSimon deTovar ex fortnnatHinfulisdelatum* (praejhans genus) *fcribebat, & aliud venusfe co ley e.totum fere cameum.quod vanas figuras reprsfintat , earn ab caufamab Hifpann* limones de tigu-*Y&appellan.* Aliud etiam genus Clufiusvidit, mihi,quod fciam, nondum confpe&um, quod omnium maximum, citiii mali magnitudinem aequabat; corticem vero minus denfum, Scauri inftar fulgentem habebat, grumos etiam interio^es minus acidos; SuccuS Limonum puellis gratus quippc, ut canit Pocta.

Admotus focttlo hmon.fenfimque recoftus
Inftillante anima^ ac tenuem converfus in amnem,
Ora puellarum maculis lavat^ & candorem
Inducit mttdis per colla argentea vittis.

Hodic in calente balneo Mariae vocato" vitreis organiselicitura^a ex limonum fucco, qu^ praeterquam quodmulieribusfummfcexpetitur ad faciem fuco expoliendam & crugendam, etiam vitiligines, ubicunque fuerinft, ac'varos^ac totius corporis tnaculas emendat, eriamfi ex elepnantiafi eflent. Aurantium citriorum genus nomen ab Aurantia urbe accepiffe volunt, ac in eandem Herculeni mala haec, cum ab Hefperidibus redirer, tulifle. Quod plane falfum; quia nee Augufti, npcTiberii, neo£laudii, tempore ncta aurantia. Urbem qUandam Aurantiam efle non nego. Stephanus *'A&mx yrixig i S&yv QXievf Isn' 7ivof' Ayiyr6f dvTo%Jw(&, it TTV^TTUI A^tiim.* Ab hac urbe nomen hoc non impofitum eft arbori. *Vox* enim haec fub extremis demum Latinitatis temporibus audita, cum jamnulIa.urbs'A/yiWaut <*»*£?extaret.Infuper fi nomen ab haciniduim urbe, apud Gr#cos ufitatior vox haec quam apud Latinos eflet, veterefque Gr?ci, vel etiam recentiores alibi ejus meminiffent. Quare fanior illorum fententia, qui a corticiscolore aureo notnen impofitum fcribunt. Dicitur aurantia &orantia corruptb, ut agufta pro angufta. Recentiores Grseci *n&n-$cu>* vocarunt, ut fupra diximus, cum citri five mali medici etyma exponeremus. Hermolai opinio *ntytrQ*** five tantium dici ab aeris colore, quafi randium, hoceft,fulvum. Placet alifsi Neratio inventore nomen *n&rr&u* vel Neratium impofitum. Nngatitur qui aranium guafi arianum a gente Perficadidtum fcribunr, *Aria,* inquiunt, *ut Hellaniiis doctt, regio qvadam Perfica.* Inde fi nomtn haberet,antiquii Graecis cognitum fuiflet.cum ne medii quidem aevi, ejus mentionem faciant. Quae noftra de voce n^^f* fit opinio, fupra explicavimus. Arborcm hanc infitione natain fcyifcunt. Monardus Hifpanienfis in libellode aurantiis, natam ex citrea inpunicaminferta tradit, ideoque in rubmm colorem, & diyerfamabiiffe formam. Praeter hunc nemo arborem,cui inferta fuerit, nominat. Haec opinio nobis neutiquam probabilis. Nimis magna punicae ab arantia citrioque div ^rfitas. Tota arborisfacies, ftipes, folia, rami, fruftus differunt; nihil eft quod conveniat. Quin etiam citrus in punica inferra citrea j^feret, non aurantia. Nam fi in cijjrum aliud genusIRli inferas, ejus generis quod infitum erit poma nafcentur,^oncitria. Si pyra inferas, pyra proferet; fi aurantia in citrum,aurantia profer^t;& contra fi citreum in aurantiam citria producer. Major tamen evadet arbor ; quia mains aurantia grandior eft quam citrifera. Et contra fi aurantiam citreae inferas, pumi^a & parva manebit, quia citrea minor. Major praeterea citreae & aurantiae differentia, quam ut ex infitione natam credi pofllt. Cirria arbor parva; aurantia magna n^c alicui malo cedens. In citrea fpinae mult*, acutx & robuftae; in aurantia breves, tenues & paucae. Folia etiam plane dlfllmilia. Citreae folia laurinisfimilia, denfiora tamen, multoquemajoraadjuglandis magnitudinem accedgntia, oblonga , utrimque acuminata- per ambitum ferrata, eerepiae viriditatis, ac fplendoris, praefertim fupernfe; inferne enim pallidiora exiftunt: aufantiae folia quatmjua colore citreisfimilia f$_{un}$t acuminatiora tamen, an^uftiora, ambituq; minime ferrata fpedantur. Praeter *hxc* nota quada fingulari, propriaq: diftin?uuntur;quam certe veteres neufiqu$_{?m}$ retinuiffenit, fi ipfis cognita aurantia fu?ffent. Quaehbet enim pofteriori parte, juxta annexum fere, incifuratn habent, qua fibi invicem advcrfusconftituntfthmus. Quin etiam fpina perfoliorum dorfum tranfiens, in ipfa angiiftia jun&uram haber, qua veluri in bma folia iingula dividumur: ita ut poftenoreorumparsmyrteoxqualisfit; verumobtufa, non ur in myrto acuminata, cordis quanc&m figuram oftendens: anterior autqmlaunni majoris, acuftiinatique figuram *c quantitatem habet. In malo quoque five frudus colore 3c forma differentia. In citro loriga Sc ovara facies,color ex flavopalhdus, in aurantia cum auHobry-*7.x* colore fcfma orbicularis. Hoc etiam accedit: finata aurantia ex citrea in punicum inferta, non tantutn cortex exterior, fed fuccus ruberet; multis etiam granis ut punicum fcateret. Pyrusii moroinferatur, non rantum rruftus & cortex, fed carp etiam interior, fuccufq; habent. Citrnminferiinpunicamobfervavit Ca/ri. Baffus; fed aliam arborem, tota facie a citrea punicaque differentem, inde nafci non tradidit,quod fine dubio feciflfet. RubrA citria producere fenbit, *aift* *WA« (inqultj xi$_{Ie}$i«»

M. S[illegible] 5 [illegible] ^ [illegible] £&f [illegible]

Qttriavelis,tnjitionem eorumtn morumfacito,i3 vice verfi$_{9}$ © curia rubra funt, © inraque arbor fru£lumfcrcr\ potcfl etiam citrium m pnnicuminferi. Conftat iguur ex infitione non efle nata aurantia. Quaeritur porro, an a veteribus dcfcri()ta lit auranrh: quod certe hon videtur; quippe necGr^cis nee Latinis,niiiinfimi2evi, cognita fiiit, alioqui nunquamColumella arboris frudhifque t«lm pulchri, &elec;antis,ciilturam tradere neglexiflet. Idem de Palladio^Cafliano Baflb, cseterifque a^gricuhurae Icriptoribusdico. Malum tamen ceftianum e(Te volunt, cujus meminit Galenus, 8c rationemqwafuamftabiliant fententiam,hanc proferunt; qned cum punicis frequenter conjung-atur a Galeno,tanquam non tnultfi viribus ac potentiaab illisdeficiens. quod inquiunt exf erientia etiam hodie cnique cognofcere licet, quum punicorum penuria,aurantia plerifq;in lctis in ufum veniant,ad corroborandum os ventriculi ? in qnem fan^ ufum a Galeno lib. I. *r£ n-Tnvs* approbantur. Miferum profedo arj^umentum. Nam & cotonSa eifdcm facultatibus quibus punica praedita,& cum punicis freguenter a Galeno conjunguntur. Sed videamus quae Galenus de hismalis tradit lib. 2. it£ *limn* cap.i. titulo, Quae Apollonius adcapiti9dolorem exebrietate, Scmeripotufcripfit? w^{7}^

[illegible] a$%& & [illegible] jiaa a$y f (<im >'jap £% g i nEf p»)

fm»s 'v 5* uJWC^* *timely fotfr* ^^ ^ ^ i ^ *'ttyinf twtd *$&%V- HE^{m}* G? *mala cefttana appellata in urbe Romano, cttracoBuram quidemftintauftera: ,poft co&uramveroflomacho commodafiunt. Coquenda autem if fa funt in ollam novam aqua calida infufa, deinde malo in ollafupfenfojgnequefub ollam conjeRo, quo vapor ex aqua calidusfublatus$_{y}$ co&uram ipfi malo pr<ebeat.* Aurantia mala acida funt, non auftera; quanquam ifti fapores confundi foieant. Cruda ftomacho commoda funt, nullamq; gratiamfi coquantur habent; nee codfcaa quopiam exhibenrur. Ceftiana mala temporibus Columellaefamiliaria.Horum enim lib. 12. cap. 4f. inter malorumgenera fit *menuo'.Itaquepoffiim alia genera malorum,Jicuti orbiculata ceftiana* (vulgo/e/?M-*na) melimela, matiana hoc liquore cuftodiri. Sed qma* tlf-*dentur in mellc dukiorafierifie condita, nee fropnum faforem confervare, arcuUfaginex$_{y}$ vel etiam tiliacea^qttalei funt, in quibus veJlimeMatforerifia conduntur, huic ret pauloampliorespraparidebenf.* Qucd fi aurantia ceftiana forent, nunquam praetcrmififlet Columellajvenuftiffifni, & adpedto pulchcrrimi, vilug:delcctaniis, capere etiam praciicuni fructus infitionem, & propagationem docere; nee earn rencuiflet Palladius. Columcllz nullum rcccntior. Mali ceftiani mentio fit apud Plimus hb. if. cnp. 14. *Ergo habent originemk M#io, Ccjkio qui* (malt *Gefiig* Iegitur) *& ManliDyitemqueClaudto.* Haec fatis oftendunt aurantia, non efle ceftiana, Plinius enim folirm arboru hujus peculiars defcripfiffet, norafqiie arboris frnduque quafdamdediflef. A reccntioribus itaqne auramfa inventa. Aurantia arbor citreas magnitndine fnperar, malovul^ari, praefertim fertili folo non cedens; quanquam alibi humilis confpiciatur:firmos hahct ramos,lcntos,corticere(9:os, ex viridifubalbicante, cunftrunci cortex fufcx fit viriditatis. Spmas breves & paucashabet. Folium, ut dixi, hoc peculiare habet, qnod ad petiolorum exortum foliolum pra&cedat cordis effipie; cui anneditur folium majus quod loquitur, ira ut peminum habere videarur folium, quod farurato viridi colore eft, citrea fimile, fed acutius & angufti$_{us>}$ minime per ambi-

cum terra turn o.torcrjue citric cedcns. Flos candidus, mcdio auro iticcrticui, per o n m vtto Iim!11 (mr|iuri(i.(;11*, adcooduratus, & late fptrans, ui avIdjSimi ab tinviwu- tatis queratur, til variaiKbramentaparanJa, El'iciiur

eyeo aqua, qua; inn IWum citre*, limirmm florem e>- dore vincir, Ted Sc admulM valet medic amenta. Kru&us rripltci colorediftinifhw. Viridis enim cum primum pro- die, tronktcmcolorif.rcfcrt, deinde l-milus cvadit: ftrcmum,ubi maturus.folyo ami ootere nitet. Rotundam

ΚΕΦ. Ε.

fbemam inltar globi olatinar, modice tamen compreffus; Magnitudo huic malicrie JH, citreo minor, conicc, cirne , & feiniue canft.ic; awtesinreiitiorenitricoiiKC fiilget, ocbrartre. Exteriors cuce amaricac, nopiniliij *- Wr.quafi rn^ofo, fubincfe craffinr.qLiandornlerciwinr, *fed* tamtn qottn liincmiorum crsilior, corio (tmilir, fob- ditam habens (bbftanrianfl etndidicn, moliem *Sc* fiinpjJ[1] (am. Hniclubeftcaro, medulla, pulpa, perlorrsjtiwi- iicmCL-nis pk-niinque auc oitoriii inpmLratiistlilthiaJ, copiolb, vinofo, nc aromatico [tucco abuntans, Semma irjcarne Cfmiincnrur , iniriOraquamcitrioriirii, fol col.irc, rs|'orcali«qui[i!iinii!i. Snrtusniododulcii aliaa acidiifl, non raroirfodii ac vinofi fapciri*. Qui[L] ftccoprasdiwif, Erudfoi lujtrHicicm babct glabnoi tcviorent, nmlliorctntjuc corrictm. Acido qw fucco,ar"t'rir>rcm ac dorioreen corticcoi habet. (Ju^i me- [f]dii Iapori5 luccuin habent, corticcra habcnr inter mol- lemffdurummediuin. (Jcntra plura ab infjttone pro- t nbfcrvamnc rec«inores;pleraqii(;cortice ain*- b^nreo^ al'3 fub'.'irente; aliacurticetcmiidimo, u^sntt, feetlulla iiidj aftqaa 5:corrtce dulci. M- quam drip pom • duo generabocromm habedt; alaabl- (jue, feminc *Cam-* Stfccum GvcpiupamupycdnTcrre,uc disi. obrcrvT^it ClulTus. Aurantiamuniiri eranopridh- tainu«.j«(^;$iyr vacant. Aur.intiaetiam alia, utdiKt, I vim. li, alia maori.i. Auraiicia,uth(vafiilam,libcraliorcft ferendi^ fliribm 5c mili? etiam in frigiiiis re^ionibus, modo revile cinvrur. Ad cicriormn I'tiam dsfTem rcfor- tur pomum Adtini diAnni, Noincn acccpiirc fcrimr, quodcortet riint? qnibufdam eiafpcrstur , ar. fi denti- tiusdenj.irfiis *c(fcv.* Q^ure[X)rnHm, quoiJ Ad:imu!pro- cnplaftes *in* paradifiT^uft.nit, Dei tnandiumn tianfirrc- diens, rude vulpts cfe exiftinwr ; quod Sc Iuctsros iion- ndtos credere rcferc Thevetui;3cpfr inctjuLiim credat tjui volet. Arlinr qur pnrtialiarcfert.aliarumalorfi flm:- ItradineRi refi."rt', ad aurantix rnasjnitndmcm acccdcns; lireves habcr fpirtas, ramot mails hand di.Tiinilrt; folium paiilnrjm^limnnionim mijin. Fiorcm candidum,odo'> lacnm medico; mail srniiilum, Fruk5liisfliirem fc]uitur, e latrore bali in roiun-iiorem cornnm rarbinatus, venicc fibnifo. ^ *c\\x3<]* umbnne dcprefTo, & mietjuaii, filTuris q libufd-imapparenribue, perindc ac (Tdcntibujdcinor- (iiiedet. Corticcreltiritrcrrtffo, tfurquali, drnfa, rn^ev. (b ac fttperitriculb, colnrc e loteopaltidulo. Intfrior ftiti rtanrfafactofladindiimeft, breiibus filiiculis, ntin auranm, cnnruriraifawreacidnlajvclutilimoninnim/cd palato minu[1]! ?rats, Inqua erana cnnttneiinirftibronin- da, atioquiii itnlu drill non diffmilia. Mshaur.intio, timonin, Adaii'i, mfi1i£«[in]"a:j(tn-Galihi[1]-Kiijiania,lta- lfeque prasciput- locis maritime.

CAF, V.

fieficuindiea, aliifquemukitIndixarbonbus. $lw)tquehhenifi»tgtnera. DeTert- hinthomdica. Deque latrigcritarhoribus ,necnonfrmitsbur , &berbii India, Beer!%a. Dejpina Candida, qua hereuhtte ddU eji[t]

IKdica autem i*egio, aibofera ficum vocAn ki- bct, qua: *i* ratnis radices dimittic (ingulis arm is* utprima^Tolutninercrultmus.Dimittitautemnon cxnovcllis, led ex anniculis, atvpiu a u m vctultio- ribus. 111K fc rcrtx cynjuiigcntcs». xxu fejem-cir-[1] cwn arborem Faciunt, ita ut *duri Mbtrnaculum Condatur, quo etiam nxirari homines (blent. Ra- dices a^tcm nafcentes cvidcuti/fimc a rami; di- fecrnuntur : i'unt cnim[1] albbra[3] hitra; , tortuo- fsrquc , binaque frtnide fofiats. Item arbos CO- mard fupernam lafciwain gerit , tocaquc formca'^f^S coambiw puiclire orbicular, *8c* raa^iitndiiie•[rTM]"£^ vchcmcnEef cxccllit: quippe umbram ad duofta-^iW*[r] *An* ficerc fertur : " & crjfTitudme caudkis, pic- rafque ultra quam d-Xjginta graduum orbcmcol- ligere , magna vcro cxpartc quadta"inta. peka non minus habec: Fruchim *SbaofatD* pdr- i, magnimdineciceris , ficmfimilem, Qyain-, obtem Gcoci hcumeamailxHrem a^pdiabaiic-. *B*-

-1 din, di- di- iftii[e] *din,*

ruffl

rum mirum in modum frudificat : non tantum pro magnitudinis ratione , vcrum etiam omnibus rebus. Nafcitur arbos hiec circa Acclinam amncm. Eft & alia arbor , & ma|nitudinc infignis, & fuavirate frudus , amplicudineque mirum in modum precellens. Hoc fapientes Indorum , qui nudi dcgunt, cibo utuntur. Alia cui folium fpefeft praelongum , fimile t pennis ftruthiorum. qua! fuper galcis imponuntur, dine duorum cubitorum. Alia cui frudus Ion- gus, nee redus, fed contortus: cibo dulcis, fed morfus in aluo ₃ difficultatefque facit inteftinorum. Ob id Alexander ne quis manderet, interdixit. Alia cui frudus fimilis cornis. Sunt & aha plura iis diverfa, quxGrseciagignit , fed nomine carent: nee mirum quicquam ex eorum proprietate putandum. Nam (ut quidam referunt) nulla omnino arbor, nullus frutex , nulla herba fimilis iis comperitur , quae in Graecia proveniunt, paucis exceptis. Hebenus quoque ejusregibnesvernaculaeft. Hujus duo genera conftant, alterum materie laudatum , pulchrumqre: alterum vile , vitiatumque. Rarutn, quod praeftantius: reliauum permultum habetur. t Colorem commenaatum , nonrecondita , fuanatura capefcit. Fruticofa eftqtifimodo. Fe- tantho: cui fclia , & rami, & reliqua omnia te- rebintho fimilia : frudus autem diverfus\ fimilis enim * amygdalis. Nam & in Badris terebinthum hanc effe, ferreque nucet t amygdalarum tudine. Quoniam non imagnas, fed vifu fimiles, fuavitate amygdalis prsltantiores, & ideo lociillius homines his potius uti. Plantae autem quibus veftes conficiunt, foliun? moro.fimile habent, t corpore autem toto rofis caninis proximae maefunt. Seruntur ordinatim: quapropterginquo afpicienti , vites apparent. Palmas quonque nonnull$ partes plerafque habent. H$c inborumgenere. Fert&femina propria, alia leguminibus fimilia, alia tritico , aliaordeo. Cicerenim, & lens> & reliqua noftr^ regionis ibi haudquaquam habentur > fed alia qujcUm nafcuntur,quidei fylveltris, quo & panem fuavem conficiunt atquealicambonam. Id Grjcorum equi cum principio manderent, inreribant : deinde paulatim, runt potilSmo quod orizam vocant , id femini ditur concodu perfacile*, afpedu loliis fimile. Statfpicam, fed velutijuba^ milii, atque pani- vocabant. Hoc vifu fcenoGr^co fimile eft. Metitur circa Vergiliarum occafuJii. Intereft etiam terdiuturn ferat. Quippe & frictui, & olcunctis, & nucum pomorumque univerfum poffidet genus, prater oleam fterilem. Et natura pene inter oleaftrum, atque oleam. Item fpecie tota diftat, & folium latius hoc, anguftius illo. H^c in India. In reeione autem Aria dida > fpina eft, ex qua lacryma

Aliislocisfpinslcandida nafcitur ramister- cofa , humoris ladei, fiingofaque eft. Herculaccam bane appellant, Eft etiam aliud, ftirpis hvftni-

Si rav *vXwr*

w rav *a/fvyiahtw.*

wig tyacir

fvwJLUfOV

ctvafusdlmws

fiamV *trmhuJfr* *ficuij. vtxnJw*

mhSm *fc* *ptyS®*

fiiamentum *Jhctti* *evquatregulas,atquebaculosfaciunt.Suc-*

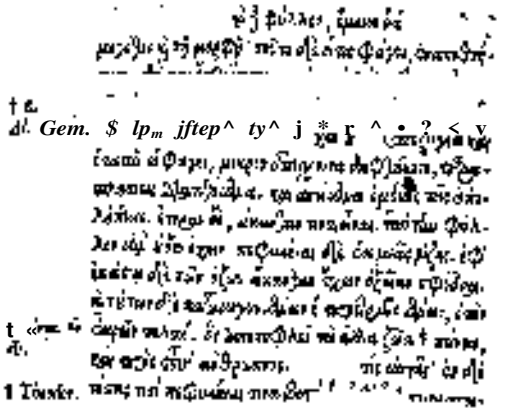

lis: magnitudine quidem t raphani, folio vero tain magnitudine , quam forma lauro fimili: id qui comedenr, protinus moritur. Quocirca ubi equi adeffent, nunquam eos *h.* manibus laxabanc. In Gedrofia nafci quiddam folio laurino rcferunc> cujus quantulumcunque jumenca comcdiflcnt mox mrenbant : fimihtcr affccla diftentaque ? atquc illi j qui morbo comitiah vcxantur. Aliam autcin effe fpinam, folio nullo, radicc fingulari: aculcum potiffimum quoque in nodo gerentem. Quo fracto> autattneo , fuccum la&cum mulcumeffluere, quicaeteris omnibus anunalibus czeciutem infert. t Homines autem. Quibufdain iremlocis ,Jicrbam quandam exire, fub qua ferpences tminutiadmodum> qui cumeanafcuntur, manent. quo-*aimodu*rum idu monendum protinus effet , cum her-*ori,em co»** bam quifquam aggrelfrs focrit. Qum & kpalmis W*incodis (trangulan, qai comederu: idque poftea pcrfpedum. Sed hujuimodi vires, tamanimahum quam planpjum , vel apud alios fotfican compenri poifint.

Gem. $ *lp*$_m$ *jftep^ ty^* j * r ^ . ? < v

ScJ. *<p9»'uun* Tan a'jK^v «7?{ ^atj«• ^ r» r u«

IULII C^SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIO NES.

jPn>J|.$_{fl}$iA$_{fc}$.TWOTM,l»notod:o. *MalaUtinitate.* na,,»j«,>,l$_a$crymarum preciofa: myrrhxfimilk 5^

F-,W:« A^{1} ^. .in - .. ' laun» °dore mvitans. *Nammoxdtctt* • Itemhnnnnfn*

r/; «o»$_{IW}$4, «c Ml", Palam, ujw Arieiiam. Vi*/«r«- TA J^Jft? L .T^{bus} ^^alibus, 4»w /o(/««no»^

gnur Tbcodorus le^tjfe. o* ^ «^m^A^«. I/» wo/2ro Co^ice *j^iptumeft^dm^^ Nonpojfuntvefci (Sabflinere. Videbts HtrodoMmin'Tbalui**

dicuntahi.($ obferva,

J ^ V i i 4«jw *'eftVmaliccrV: JoUm 'indumTmum* ^M^\TdtlZ

fern W *De hoc abb:.'Herodotus tn eodem.* • ^SSSSS

*Tojftm^ftjmm,$uifb> ^*r^Um.Theodorus,colorzm*

commendatum non re condita, fed ftacim fua natura ca- *Sichge, utfufri.*

Pcfcic. *Quid eft?* re condita? *Videsnibikdihgentionm htftorutm. Lignum novimus, arbonsfaciem non.*

Tj T^/ *ft ^w uc,* T& *c\i fii fam. Theodoras,* Quod qu^dam omnia ferae. *Vcrum U*, non figntficantomua tic reft -m m** ***&,*.* Nucum, *tttqmt,* prunorumque univcrfum poflidet genus. *Fortajft minus vere exagge- UVXU*

*Theodoras,*ferpente<con-

5r»

E» «li TK «pU ^.« . D/i»iJ/^ *ab India At India re«io eft. £n<cfit Il'jnatacryma,non him dtdtci.Plimustnbachtftom iufriptum altrer rcltqmt, utfijh mendofus Codex.* Spi-

1OANNIS BOD/EI A STAPEL NOT7E LT .COMMENTARIUS.

H^irAri, Sec. , Inlndiafjcumnafci ait, cujusetiam nentionem taciunc Srabo, DiodorusA Plinius.Strabo b o J. G eograph. n «»a ^.^ v«. A. L. . ^ X2. A r. «»

India multas >:uidem

I^umram

S?SS

finem

finem max in •* <w«vW. Q«£ in Plinu Srrabonifqne verbis confiderauoncd^na, ad fcntcnnas fheo(?hrjlti examinabimus. Mcmmic hujus arboia Curcius Iibr. p, rcnhnab Al-undto -pftarum; ubi rcrcrt, Alcranurum Porò rc^e &Hydaf pe amnc fiipcrcto .\d [ndi* intcnor-iDrocéiliirc: fylvas autem fuilfe propcin immcnfum fpanum dittos, proccrilquc 8c in tximiam altitudmcm Stis nrbinbus umbioias, plerofque ramos inftannrentium Herns ,nhumum, rurlus qua ie curvaveranp e-Poios ad^o, ut fpccie^ cflet non ratru rciurgenus^cd arbiniscxfaaradiccrc?cncrata:.f

\A$LJ»r» ^« Sec. Pimu'S. *iricus tot exiliapovi<t babęt. Jpjfa fcfmpsrfirens vajlts dcju'iJ'tur r<imts> he* In annquo codice verbmn, *habct,* delideratur : in eodem *ftrens profefens, &Ljetpfapxotplale^* legitur. Inde colh^unc fcnpiiUe Plunuoi. *Ficus ibi ixiha pomi, fed xpfa Jumper* rV *renSyVfiflisaifunditurramts.* No'j'S vul^ata placet Jcdio. Rationcmdac"PlimusexliDr.2. decajfi^cap. 14. cur ficus exiharerat poaia,q lod propagation kmpcr uc intenta cm *A ut*&„i» «** »* J****** ?«& ' w. **?*

Vide quæ ad locum citatum diximus. Cæterum fi ja fecerit fevear, ficuci adeo talium fuarum, fed paucorum fert fructum haec ficus, non ergo ieunaper fecr.

rAvmi f& avrd'riwawi TJ *yZ* P]intus,& in eo erraffe videtur, quod ait iupenores ramos ficus Indicae ih altum abircinferiores vero m ten am curvan, annuoquc fpatio infigi, ac fub?nde novamquafi fylvam p10j5enerare.Nihil tale Theophraftds,cujus[illocum lnrerpretatur Plmius, nihiliinnle Strabo, cartenquc, qi-i hancdchnearunt arborcm. Tradidere ilh ramos Ind'caj heJS in altum pnmo afcendere , ad dhodecim cub :orum alutudinem, turn ad terram inflcdbi.reliquumve increment3 deorfum mittere^ufquc dum ad tcrr^m pervcricrint,cui mfitx rad'ees novolqtie nuncjs pioducunt, qui fimliiyr pnmum afcendunt, demde torquentui, ac in terrain curvantuf: adco.ut ipfa den que arbor taberna^culum mulus columnn fultum mentiacur.VideStiaboncm&Tneophraftuin, de fœcundia e causis

**y* &c. PLn. loco ciraro, *Sufcnoresejufdem rami in excclfum^cmicant > fylvofa multstttdme, vajto nuttr*s corpore , ut L\.f (*an pedes, an pa^legendum, mox examinabo *jplefaquecollijrant, *umbra vero bmaftadtaopenant, &c.* Duo* comm fit Plmiuscirores. NOP traditGrsxiisandtor, plerafquo ficus Indicae arbores, caftipius craiTitie mtutneicerc 5 *fad* qualdam tantuir, ?wet, plus quam fcxaginta 04««w colhgcre, plerafquc autem quadragmta. Fl mus almd a<^ens, ahud cogitan% vocem *TfiKHHvy* ad arbores, nonad/Sw^ta retulit- Eft hie primus error. Alter , quod mifect qua: *1* heophraftus difiunxit. Theophraftus totam arborem cum cundiis caudicibu[1]?, qui parrntem ambiurr, umbram ad duo ftadia faccrc inquit; lpium autem ftipitem lexaginta &*£-*o>?* fpit'jm occupa^e, Phniusvero, ut redte obfervavic Cl. Salmalni^tam vaftufcnbit matris c^rpus,id eft c^udicem, ut iexaginta p. orbe colligant,umltae vero bina ftadia openant. In optimo & antiquiff. codice, ut idem Cl.Salmafiusobfervavit, le^itur, *atfexagintaplerique coLgant, umbra, verobma fta&iaopenant.* Hfoej; de ramis arbomdici poffunt; minime de caudicc. lidëmeremm ramiqui fexa^inta p. *&iu&* orbe colligunt, umbra quoque bina ft,iHia opermnt; quod de^ mams caudice neutiquam mtclhgi poteft, fed an ita fenpfene Plmius, non conftit.

«a«'iw. Sic etiam legit Plinius. *-Vafto,* inquit, *wants corporcsitfcxagmtap. (*quodf^Solmm, Iheoclorus, alnque mrcrpreratur) *plnaquc coUtgum^* Arqui,inquinnt,DiodoiusSiculusmaximasillJsInd^ arbores, vix quatuor hominibus complexibiles elle tradidit lib I?.

vuuZru. Smntnfihn hegenmsarboreserant, ad 70. c«-*Bifimaltumthtfi,* 0 *craJJ[tietAn]ta,utdifficulter^. tU* r^ *Pelfke* ZT *Um* ? *plethra* (3°°.

craffitudine.mot

Italtcosvero centum vtgtntu Lx his concludi poteft,maximam^ q"° ad magn4rodinem, pflc diffcrcntiam inter

ficti Indicam Theophrafti, & *mirx magnitudims ac craffitudinis arborum,* cujus Diodorus meminit. Ficu« emm Indica Theophrafti nmbram fant ttjll, duccntorum quinquaqinta pedum , Diodori tantum trecentorum; *qax* profecto ma^na differentia. Undc conjicio, immo a(Tero,Theophrafti codicem non efle corrnptum, fed vereres *ex* Maccdonum diverfo relaru, varia ac Avcrfa *da* crafsitie, &magnitudinearhonshmus [-niGffe,'Spra-

fie colligenr; qmnqucpedes lc>[rima hominis ftatura eft; roc pedes pafiim f^cmnt ,* lc'im po'ro fparimnmodufq, niarubu? cxpinfis nrei icMi^iftiiio^ dittos quantus cf[4] a c?lcibu<; *od* vernccm. Iuxta hanc rananein,"on plus homo minibus firs comprchcnderc poffit, quam quinque [?edes, aut quod idem eft, paffrm urum in arnbirn lonptudin'S. SicnecefTepft- arboirrr quaecjuinque piHus arnbru nccnoct, non mfi ab hommibpj qfluique comprehcrcli *l^otfe.* Per<>c porro, mquiuqr, & computa; opjTf^ca^ arbores, q[m]ac f'^xajinn pafius orbe tiunci coll'jun^a pa'iciortb. ambiri complesu non peffi naatn iexaginta. Hxc ajunt *\irQtwtu* lunr, &ocu1aiiifl»ma. Quarc vetui tacndum in ill s Theophrafti verbis hseiffe

r^iffpio»f^W. Caude^r in orbe fez paffuum, 4 fey *iut oviam* qui iquc longioi i[c] ftaturac horpinibus cona-i fchcich poteft, lit connra qui qrauor paffus craifus eft, qu »ruor aut rres horn *nes* cam circurrplefti queant;[m] & ficTheop[1] riftus cum Srwbonc, D\xloro, ?hifque fcnproribus pirn dixcnr. Nee *farf** aha aut divert fcnpfiTb purond.is eft, qui m eofdem habuent aucftore^ AK xandri fcihcct miọ-nr combes, clafliumque cjus prxfedos.Qiiibus confonanr,qn? Holl^ndi Hifpan quc naurar hodie fuis navigationious ccmpeierunt. Iiadlenus horumfentcrtiam, firjS?K« t?nulpifTum fighincat, probo. *To $iu** vero plurcs habet fio-nifacationcs , ac inter oeteras pedem etiam derotat. Quim figmfiLatroncnt habet inadtis Apo% hcis cap. 7. \cn. ?. ^ cw»«J^«w *ufrS ^ytoptiat* c=* avrfovfr fa** TITA?, *nee dedtt e?h<erciditatcnx vn ca[j] ne vettigium qtnitm pedis,* id eft, ne tannllum quidem, ut in folo fuo poflcc fi<>eic pe''icm. Hefychms, %w*

hip plurajtgmficat —fauanfav pedib[1] > men,i/Macedonctboc 'o^itndt geneie utun+nr* Veiifim»le admoduin, 7 heophraftum *kit*** pio nede accepiffe; qn[i]ppcà Mice Jombus aPbonshu]us toirnam, mac-nimdincm, craffitudincm edodhis, quibus *fix** pedem denotat. Sexa^mra pedes, paffus elirfunr duodeciin, qna* dra^inra pedes, paflfusodo. Duodccim ltaqueauroCto nnsad compkdtendam hanc mirar craffitudims arborcm op ^ crac. *Qnx* fent^nna cum ei qua! eft Strabom* ftarepoTevidetui; prxftrnm ca nusc quadn^inra pcdes craffum effe truncnm fcnbit. Theophrafti codiccin mutat e non aufim, ob ca *qs%* spud Plinium re}>eruinturFieri facile potuit, quofdamretuliPe arborcm hanc 3c alios 20 nonnaJIos dixiffe4^. nee defaiffc.qui fe^ae;inta pedcscrajTamdicercnt;& hinc vcteium quofaam rradere 1 cjuinquc, alios[a] quaruor, nonnullo^ ab ©ito \d duodecim vix comprehendi potuxife vim. Et haec clc crafficie. De altitudinc vic?end«m. Thcophxaftus ma?mtudmeufque adcò excellere fcnbit, ut duorumftadiorum nmbram faciat: Diodorus utnbram jacere ad trw ufquc plethra: Strabo ad duodenos fureere cub»tos ru • dit. Vidcant Mathematici, utrum duodeni cubin urnbram ad tna f lethra, velduoftadia jacere poffint. NV Diodoro cum Theophrafto fans convemt; ftadium, uc inquic Plmius, lib.fecundo cap. ugefimoterno, centum vigmti qmnquc noftros efficit pafTus, hoc eft, pedes fexcentos vifcinu quinqua Duo ergo ftadia comprehendunt quinquagintapaffiasicdesmiile dncentos quinquaginta. Plcthium, ut d^zc^^^menfura eft centum

jiadiipars.cuhtis confiatis fextgiytoSo integrumemm fladiumefficiuntquadrmgenti (&0&0) *cnbittis,ple^hort% quod emm ex par to trigmta 0H0 pedes habet, vocatur.pc* thrtaton idem quoddiafll cmajpatiiunits jugen. Plethrum autem pcdibus abfoloitur centum.* Pedes intelh^e Grazcos.

bonis codieem porius corrnprum puto. Nam ea non eft ingensarbor, qtni'doodecun cubitorurn eft alcirudinc. Vulgatis ctiam arbol'altior vtginti quatuor pcdibus,umbrain non facie magnatn', neutiquam ad ma ulquc ple-**thri.nc ad unuquidifni.aut diinidm. Hie ergo aliquid decile vidttur;** ***i-i-mxMi&i tuii*^^* **forti; KcJmi^Hs •tw''wi jKJJW,** ***cum it-i centum dimdt:im cUMu crivait.*** **Tails m^niuda umbnun c remit or um peduin facrre potcft. Nififtirtiplaccat, cum ad duodecimcubirgsexcreverini.alKriimramiirneinittcrcqutdeoruun vcrgir, akcrum qui Curium, uc its tandem ingcns fiat arlwr.**

Mi ^'^(^HiAaTii.i^'AnPUriusaddit/

x;t> "clt'iWO|'rinTr.iaim,rior)Anii7.onii]n: Amazonica peira peculiarcm forrmm liabebic. Strabo ««;J> folium **hujushcicomp.irnt, ™«li?u'a,i(;ji,Ji®.cixwii^».'AarlAe** ***cifptum*** **exponent wr*unium*, cum anrW, Hefychio iii** ***jcutttm, Mostt t-tjKtt •^vt.tfiifjr ti*** **fwviBjiop, ^w** ***urmatur.i*** *beHita featJrium.* Lexicon Gnco-barbarum tt»n'ej» ***fmtum*** **expoilit. SllidaS «ijri[,j.B*.ii, a int;' ;^7, nmcnigtM.** Inter clypeum & fcactim baud enijrua diffcrenria. Li-'viwlib. 8- *Clfpeh <tntt,t B$mtni ufifont, deittdc ftojiijudm fjftifuntjlipctiii-iiii^.* ***fcutt*** **pMc*ljfiii*** *fectrc.* Saiium Fuil "formzoblongs, uiulcapud VirgtI. lib. 8. ^neid.

— Sent it prstfUi corpvra Imgij. .

Orid. lib-S. Faftor.

laSt fupcrgitttAs, fill eitytt hngttfanicnt.

Clypeus rotundam habuir formain, rjuoc) vcl fit Fcrtcr **COgnolccrc licet.** ***LUfeiimqutque,*** **inquir,** ***t>b rstuiiAitatcmeiiimceriiirn bniij afpelUrunt, in qtiv fritn Stbino*-ritmcutn Htnunisfusrat atfcriptvm. Sed «xr'ts*** **non omne Ihitum, fed rotundumdcnocai, quodThcophraftoit'x™ dicitUT. Idem HcIVcl:. n'm-isli'jyt nknieu ratirmeta, j? n-**

Alpes etiam prornonwriutntnli^i , irorundirate lie diiSum ; campum quoquo denotit totunduin. Hcij-chius, aWifa «il« «©•?'(«> i «»fit«^»- Pelta Am^TOnica exigtm'ti (cuwm , lumc jam Lomil'lcnrimagtnain referens. Virg. prim. B i d

Ducis Amazonidum lunatis agmina peira.

Pd:a propriS dypcus, fcutum umbone carens. HefychLu;,ai'^-ni. ***k'"^ <x*-'x> <"*-** Idem apud Siiidam rcperfcnr. Xenophon libr. y. dc *Qyr* expeditione pelram Amajoniduin licdcra folio fuiffc iimilcm tradtr: hcdcrK fcilicetrotundz. qiiaedofimilunari efteffigie. Rcsitaque non mul turn divcifa Amaionum pclta & afpis.

K«;)ril"l< j"?»^a Mi«<$> »).i«J>i;j-e'(S®-. PIiniu5 »*'.«» le-M. ***r-trnfpit cji (fia&iKJntcfitfom.'igmtuJinemfXce-****Itm.* Vulearemf.ibamliintelligit, transformatioeft,dignatps liiccr Ovidianas rcponatur. Gricac fibaema.-gnicudinc eiTe vult. qui romnda, nee magna.

Nunc quid rect-ntiorcs dc hac arbvirc tradant, videamus.Nugatuurqui fitum Itidicam veritum pomnmfuif-;v fcribant , dc qnoprimi noftri partntescomcdenuit, Undc h^e baaftrat?Onde ver6 etia fcirc quis poteftquaIe illad poma fi»«W Hocar^iiiwitnuwninrjquodricus Allcmannisditatiw .-lriig, qufj (j^;lAp, m i i J. r U i d d P i

mjlritltrentcsaimfetpcHtitfratfit,Jiiull^Tittitinnfimitta tomediljenr , ftnfifft'it--'-*-'fi;&tium **inrff** ***rnorriftrivenetti VIS0TB1U& aiiinmrng^Jtretar ; ntmcntidsieruttt,*** **fira** ***prorjb, tutsabominttio*** **; Gf ^(»^,** ***venenum inii&iretur.***

$!fer<tpocs<>pc)iU i i j i f o i-

***nmdt*:**

frmtitnsmatfttttt;4 *qu&vtxtforma fit Lztinis. Voxverfe* "ft5f -wnW/ a/r?/d *-rxrrtft, -qtMix -vencnum. Ad -taiioncni* ""»mum idinasTum. Htnc L<ttini jitum acccpcrunt, Gr#-" "rrufei nut tM/ninormtt. Qwtm vcrafuperb&bitc effst *P^tal>tSquimingenti folmrumturn copU, MnHU-*

• ixm quum rarum , juom txtgunm, *praiuctrct; Indofythicx nefira ic* ***itttHt mjjotct nflln tttmtrent, abhac/trba^*** *in •* ***arl"t t0?f,tgie>idum, tdcanjugti fjmbilume****

'"ftuniacceperunt, qne tjuam maximi a fie a *?W,Srtiipt,liJp^tdilUrit. Hueip* ***qf*** *"•Jl'"". t?"tc fccer,Ht. coronam cum ficm'Ulndi-J^cr3 . !!'"'ifiy'ne'nlin"r!imimtnttmelftficut*

Ficus Indie*.

tc, viri mulcts peregrinationibus dari, Sf.qui annosGose viidt , &. vicina ibi loca per.Juftravtt C»-rolus Clulius defcribic his Fere verbis. ***E*m parrti arberem, de 4ut ttobisinmo , inmtgnmn ahitudimm ,*** **I U -** ***cn trunco tuaue tdmodiim crajfo , jffurgnc ftltn afftf:-k&t: rmot aeinde in emnta circttm Utira cxpanderc aur rtmiti qprfbn-*** **fa/fw:** ***fnigtf&rts $hra, , fa, fiUmw* (quail* in cufiut* maicupttit*** **TH/FO** ***wnjpicmus) certi jive tmti, dun Ttfgattt funt, cebrh , dntfitm mitttt-*** **rrar,** ***iifiuc, ubi tcrrtm artigijfcnt, firmtrcticur, ncrJAmqut qujfi prolw* gtntmrent , & vtuj ;,, mo« arforum cMtiKci tra*fiicnt; fa rurfusftimjnA fui pane novoi itmti in latera jpargentci, tttvit dtnut fibril dietfnmmijfii, fefiprepog'rt,,,. Sicaliiitmctpi Tumiininfii «(intcrdum unicn^oT , ftiis frepneinibiis, mil-***

hptffiui* oml^tu KcUfartt, tticLut diffi primtriaarlxr .five omnium iji, ij, prttium ***nidictre . ttrquvi tx nunqutm ,« mitrt ttnttm ejje diccbat.***

tiSnis MX *apprthexdi quest. c_{M(rttm m)H m<>}£, infaitrtt TMiosfimtle; fibril Jp4irgerc ; fed ctiaa in drborcfitmm'i, ifcoqnt Mcsm ttktrm dtnfijjl_{milm} fi[_{vinrl} efficere. Sab*

«ft* *irhwti taisiau fibi pttrtttros itiotus , fibrasjan ncos cvmietfit, ttnuioret f.i!ictt, rcf.itilercfiiere, earjf.one, vetuttawaiscraiierKS, f$ umbrjoiUfiicere, arundi *j!ui gratis* i *aXee auttm dtnfis romuhs rtfiquos nujoret* ***luxuriate*** *, ut fiUs radii nuiU ratio* »t petetr-ue iitttjnt ; saline QMCAOOS tftirum Jortiicutn jitiusfiiiti:re in.Ciju,t!iter utie refu'tentein a< rcm ; qu< t caw faejfet, ut Echo tnultis in Ions ttr , atque eti.im fcpitts, bumtnas voces reddtre affiroMret :vidifft outem* (ita Cltlfio reiuht iilcin Fabricius J *intcrdum ethngentas aut mills "Jirosy quam numeto ipfifuiijjet, nnius buj ufdmodi arboris umbra tegi : fid tern.i cts.itn homimim r/ntlu , fab taliarlitre Ltttre pojft: Nevtllos ramtsfcrrt,* ajebat, *fetia nutii fottncs fattis fimilt.t, fiipernt viriiia , infcrtu*tanikami.i,* i3 *lamtpne , ficitt ill* , pubefcenti.i, miTiim it moduin ttb elepLuvis ttfgtitg., jdtjSJJ* -in jiii- i«n *pil/ulum cedere filere : fruHut efik exsremi polltett dniculi nugrwudine , eotore fans* ffl *m:iis* ***fingoour,***

fflk *iijqut plcttos uti vulgjrei ficus, duices qiuJem (& ti, vcrnm mtnui* i'J" *[*f>ri> qunn ill* : nifci atitern inter fo ta quentadmodM iitter folia qttemaZtitidum ficut, hoc eji , in nov:!tis raitiis, qua pane illis inburtnt Mm : provenirt amem* ***iniafula*** **Ce», *doajquc vicinis.* Hujus arllbris iconcm, quam continue fieri poiuit, ex ipfius Fibmit narratione adumbrari ju,Jlc Clufim , eamnue in illorum [p-atiam , qji hoc ftuUu delcdantur , hie fubjictmus.** ~— *Qnum it,tque,* inqu;t idctfl Clulius , *ttmmultisnotts fiatsTndica a vetexibus dejiriptit, cum adimrindjchiijtu arbtris tn Indict najientts (cujus vutgitrc tiomen Jibi excidiff* ftria dolebxt Fabncjus } htflorii convtniat^ totudaciusci jkus Indite nomen inip&fuii prafertim,(umtlUm ipfjm rffe mihi cert a perfuaiei. IHim etiJ tntmtnitlearttnet Hugo'Li!ift:etiui,qiti tntepaucos attnos Goa, ubi uliquandiit cimmiratus^ediitjirt fua ltineritria,i Lufitamt mic habitttttbut aibotem* derail, *hocefi ,irberan hiikutn afpellari &ceni,c] ufqiie tctntm exprimens,Jid tongi ab bac Mojtra di•acrf&m. Etenim notiJingntant radices iranrii defendenttt, •Bcrum innumeras, eiijque tideo muUifidss tatat, ut titx vUamatboremiuttfruxcsixmrzvarKjnuttiplkirerqifiSiii radices habere pittem : ham ob Cdufam valdi fifpettt mihi (* Clufio J *eft,* GT *quam ex t'abritis titatteue delinkri curi-Bi, verier , (3 <d vcterum dtfiripthntm propiui* ***decedtns vitietur.*** **Ferdinandm Lopez de o.Caitagueda pp. ^. iibr.7 HiftorisOricnialis Indii, %einitcu(UMII arlior.s in iirJvinm M.ilaca , quam Manghi 'peilac, cidictnicaudicaaiinftaf liiri'um at colic ntcm. * 'ia:c *ih* qaam l'a!>riciiis deliiiua'vit, dubitat Clufiiis. x-rum Lium liat arbore quandsun cognadoncni lii-: Tidetiu ea , qnam FerdioaixJiii Onedas** urima **_ arce j;encc;ilis *SL* tiatunlis hiftorue occidenialt Indiа! cap. *6.* libr. 9, bis »erbij Latino Icrmoneex HifparacoScIcilicocirroiTts.ddtribit: *Mangle arbor eft* *intn* MJ *i/uM* i" *occid.ntaU India vof^irtter njj'cunuir fekStffunx , cum ad xdifieiorum fabrsc.ti , turn »i tjl Uqa*. fttbnUa. Crefiit aliginofis locis , Hi tore marts, falJuginoftlque fluminum* 0 *tartentiitm in mart deUbentium rifit. Folia* ***babtt*** *majonbui pjri faltisfimilia •, craffiora tamen., acpMilo leagitra : fiiiqmu bine's fa!mosU11-*

fjj *, met ma/orcs , tafqut srajfas, ufutfiiutiv* fruftius parts, fufii colons. fulpum inftar coaguii , five offiutn mtduILt* ***fimkm*** *tontinentct, qua Indi oiierum #duiiartim* ***pmstiA****vefiuntur , Etenim Iket amara fit,falubrem t*mtrh cibutn ejji firuiK. Ego nibitominut ab e~pit ifit* lll *TJiorbum ineidi • tametfiVideo dettautitm non fim, nee ab altit eihit abfiiaerc inpcituria filtiim , q,,J. bus this vtfci video, Q^inim,, nJu ettam ureente nw~tejfttate ,.dcgujiart non pigtt, ut commndius defiribere quam -.* ***eoqat*** *d* caufa him,; fru8um degnftabtm : /* J , *brutorum anirr.anttum , © jyheftrium tiommum potivt dictnduscibus vidttor. Admirani* niitcm c/usarboriscfl «'"• rluftmettstmfimul enfant, multique ejm rai dtatfum Vcrgere* , y)n *ta^tes* *^nverti vidmtiir. <om prater muho,* ?wo, *erttUs foliifque oisuftos, atualmvitemfttuniloi, re!iqwilm borum infitr* , fc*. *iit f,eqtitmibus* ***tti4m*** *»li,s trafftmbui* **e*t*WW*M** 11 *fif** ™ •"}«""• *htoittentibus* , fif *fib terra aut, razees* A m u . ***tr^Ji,.*** *.a . *.,i t vH appre-

Bttm *mm* BM *tmnu, frmiter htrtnt , ^* ***'frimanm***

g«t*rih*j«s **f * ™ ? ^ - * ^** Xmilis ea viJcrur

go memiriit his verbis, es Italico cr Cllliiu cunverfis.. J,i *l,taBda hifuU ad tjiul jiuimmr* Cojnrj *Tigm Congo pattern fcrluomnfita ,* ***nmfcitux**-btr,* curauda **b mcohs* ***mouufata*** *. cctj* ti Jenifer virtns , fiugaUti natuj,t predita : mm ex ejitt* ***nmmmfu-*** *blime eUtis , dierfum dcmiituntui isttuti fumctili, jive fiJieut* , qux* ***ttrrim*** *fubcumes , agittit radices ,* ***i*** *embus iiinde alia pUnt* cMirgimt , (5* ***btc*** *rtfiont muleifli' tatimr, Sui>J"irum cxterno five prime <onicc insem~tur quafi trU qatedtm , qua comufit, purg,ii4 , demde in longiiudinem atqtie tatiiudtne/n expjnja , fiji tetunt ttniiii fatttmit vtn & famina.* Ea"»rbor quam c*Fa**bricio detcribic Clulius prorimi ad Tcwrnra accedkde-Imeationem; vermn umun cot ner maii iblium ma_ pmrudiiitin pelts habeat, me tugic. *Qvx* ab Ovied Hcknbmif-, JIOII ^11 £*-, iujus -i> vftTfnua fcrijptia mentio. Frudus cnim licui pomo di/Iimilis j Illiqu quippe fcrc. Quis *cieicn* ddineint arbores , ut fint rjwe ab Ovitdo dL-lititajuur, an vero qua; a bricio, judicarc* FIDII *ita Kacilc vidctur. Uubitat do* fitnus Llulus urrumnc planra, quam libr. I. cap. *n,* dclcribit ,* ad fiuus Indie* circa Aceluiem amncm ra-Ireniis, hatoriam refcrri poffi t, Sc barret. Hiciieea tradit. *Erst nuttm hie ramulus , cum fua fiudu in* B-CU *itioduot congefit,* ***ttficmitai****, dams , crajfo cortiee'tc-Bus, graeiits (S digitalis tongitudinit, coiiris exfujio cmertcei, ctio frtiitus , txigiiornm ficuum snilar, CraJ-* fi brtvtqut pcdiculi fubnixas funrnio faitigto fuftmmt> fittigjneji eoUris, cutttactii tmtcults conjptrfos , du,as\ W *fatis foiidos : ut quancUm affinitatetn htitrre izibi vi~derettar cum jyctniert cirat Tripoiim Sjnte tufcentts fru-ft.i, dtfcrifia * cUnffnno -aim R$M»tyhh MeAm An-* ***flq hb fi Ti*** *hb. i.~jai Iiintrarii*; *nifi tpfe I'aludanut,* jttj *ficmnoros, in Sigypto & Syria <t/tdtrat, me ab eafitf tentia dimovijjet. Qntim par A hie frutius jictis vutetti vjldi fit fitnitis figure , Of nmnunquaxt tdto fufulut, ut cicerit mtgnitudmem non mititum cxstiUt, «tn,*

Ficus Sinenfisi

cU, Indie circa. Actfintm « » « **nofctklU** Ytftrn »M petit, cujus, tirfufT.idix,, UmpbrafiiisHb. i.etp. xz. fj/ib. 4. Mf^.-tmhb.-L.drvauf.fiant.aXi. i/.mcn-***&B*hflat*** *?. Vtrs»nttnegatcepiptunfiuSiimfeTre, & tic^ ^ r & Mvtofmdtmtiii , tnF4iTtcij»urehume,ftogul4ret, inter folio, f i t u u m)n/f*r.K4f« iebnttit. A*

ijitibii Vti-iinan&Ui Ovifdui cap.* If,** *libr.* **8.** ***pi~,i» fxttis gtnerMis (3 firticularU bijloria. **Hactcnus** Quints. ReJteleniit, noneUificumlndicamveterurn. Nafcirurin nova Hifpania, ut referc Ioanucsde Laer, qiq de jjJanta ifta m hunc fcribic modum (*Stani*-4oaniacorric , *aujin alii vaunt* rcxcalanrail , ***titii-t-yL,mUTl,arbtrgr.utdit, Utisftiui, ($ iaitar bsitrx, craffit 0/ub-purpitrtii,t3'pernpgnrncerdis , ttt tingiturvulva , fdtni fruiimfimihi exiguis ficubus, colon purports, plenvi fcmimbus mtnutu £=f rubrii.*** **Pene aduueor ut cre-** iUtn,hunc effe fru£himiMutn,aur *cerib* illi limilcm,qacn) CluimiinfuiscKocicfterpreifit, tdeoque iconcm-qesm dedit, hie adjungcntiamexHtimavi. Credo itidom eundeai viruin dariiliniiiiii haud firuftr* fulpicacwn Imnc frucium elii; arboris, quam in icifulis appellant *gtguej, is.* ab Ovitdo Llffeibiiur libr, 8- cap. *iJ. Gagatj ,* in-**quit,** ***tfl arbor pradaceiu fiuitiini ixjljr ficus, vtrum b.md mj/orem tvtlUn*, inierius Vftt p/j»i*** **ji** ***modutn Hens C4njid0 cuftdij/tj!, 'plenum msnusiffimis gremlis fAffufi (if»rit-*** Aliud **[ncuse ficus** genus **defcnbit** <Jotitilfnruis luftns Heurnjus, tujus liipra mtniiuncrn fed-"iiis. Ficus Sinciilis arbor proccra eft , rbJuiabctfpi" th.unam Ipogl i tres vt'l quaruor digicos lata , in marjjinc cqtulU, dilute lindu , traili , dura, ncrvofa: troduc globofiij , inawrefcent flavefcit , Sc dulccm Uparem acquirit, ac pfemirur, ut ficus Hilpanica, ac in Ionium, utilJa.iertatur icmpus. Saporis, ciitnimLna-

habic_o(Ta pl.mi, fumiarculutn referenda, dura, ft> fafca, iotas alba.lconem in gratiam botanicorum cxp mi curavi.

*En«l,f«>ua> AVfgi,£cc. Pliniuslib. ii.cap.tf- M#-

tndorum vivunt. Folium nki 4vium i^iumt, lonzhudim triumtubnarum, latiittitm duam. FruSam ttriice •>•>

fervavic Hermolaus, non un.iin, led Juas facit arborcs; quirilriiilicraGyiniiofbphittE Indjriitn vcroinrur, al-**rcra** nft^.t.Ja.Vliyif comjanr. Plinius *veriiz, folium elm* Www. Grscis quidem nwjif avis qu*libei r, fed veccres Attid TW^.^jftruchocii

555* S

fi

rtftmpor,aJa5fi$_1$.iiiiicarc,ne(;arinotipo - tcit. Moc ramca loco penna: vcl pluma^ nulim interprctarj; qn-:i pluiias vel pennt, qu^ C^$^{1'1}$ imponun-[nr teiuda , no$_n$ « $_a$], $_s$ ftmtimcanjcloniin tatnifolenc. Hodjc triam aiiliium tiobiliumquc Gcrm.morum pijpos Raleaftjue phimui frru-lvn;3int;lorumcaudaarnariwidcmiM. N-rnenatboriillirradircfre *pule, ^ott\o itera.* Arrianm libr. dc rebus Indicis muminit arboris i '<W vpcari lit- Scd h*c cft,_qiu> lanifer.taliisdicr, &lTheopiira'fe f^{l}!- 9- i^{lu}Jus iibri defcribicur. Aliundc hie ncimina Plinius q^am eit Tbcophraftu haufit. CsrolusClmiuspilarahajfeeniMm, ficdiaamarborcni, cfTc cxiltimaC *&<teo,* q""d apud G.ndam libr. fecundocap. lo.kpaf...; *Nrfcit>irmu$i* f fie fcribendum non MB/^{ii} per figma; Arabes cnim mum p^r *i.* fcribunr; i ibusma$_q$uzSsalmauaBciiuB$_q$dirin$_q$irIncpd go, utreiSt idem moner Garcias, quifcribunt, ppel-Utumbunc laudabilern fru'ilum, mula, quod digns fi: mufis, am quod earum fit cibm; nugantur etjam, qui Wura hunc effe volunc.quem Procoplaftes in paradyfo **Kiiftavit) in** ***Ctntrs. Deca», Gmt^jue, (3 Btngdc, vo-"j'i5,""V;""<T'vi–lli. tiafiituttitm inMahbjtr, ubifo)-*** rifnnp *3B* W.)f.i'o, nbi pif J» *iicitur.* Provcnit etiam ule-

3S4S£ ld ^i Afi

. Arabes cum dum, eft. JE qui de vocari fcrihiint capit^rcripfcrnnt. Balaa dit. (*Cognominatum* vero *omnino* fuerat *duas* à Pli-bores conniruii , rn, moar-hiftoriim. Forcaflis ea arbor cujus fructu Isidorum {qui

ordine cilrl)!!1 narrari

legenduin enfm *nSr"itJiir u nfa*\ «x s'/**^^*^{1}.. vel rur. Hone cr-Jit Ihcophrattus *eUe* magnani, fruitum magnum fuavemque fcrrc. Has Otnnes notas babec Muza, fed tanium ad puniae affur^it altitudincm. quam ex rccennoribus Garcias, Alpiiiu!,MaThiolLU, Lobeliiis, Peru, CJufius, & O vied us defcribunr: nemo tamen mclius Alpino 6c Marbiolo. *Mati*\ , inquit Alpinus, ***arlar apud &gyptiei veeata, crcfett in mult is locn M*** *f* ***tpti.pfftmmqtte Danmtj:, otim I'elttfti*** **(Garcias in** uitiaOrieiualiinCanara, Pecan, aliifqueregionibm **provenire tradit,J** ***ad m*li pumci tnagawtdtnem , fed Tt-•****rmfcirrct* - m™ *-enfirtr* «*«** y*/«/#*/fwrjw ;-J**-^-***eijjirt4 funr t$ htijJinM, adtt>, tit Jex ,Jcpteinqut cubitBru»' <" qiiibafiLm vifajit hngttudt •, Ijtitudovcrodue-Tiim. Ajuns multi itifitdm hanc plmixm fuijfe atorac{&-tf)jriri£, Jiifr-'* ™^'<A* ndiccm, vtreque* **imago titrtujatu in at cemitut, loagisudmem eatw&rttm, (& latitudinetn tuk fix in foil's Mat* , j erfttiur viret , nttn-***quJti f>ittJidt<:iJ.tiiit.* Ha*c ce arliuris fade AJj inus; de n, •'. a^t-nius. Ntinc quid Carzias, & gmd Mathioli;', trailunc udcnctiiin , ut hujtis hiftoriatn mc--[loicuinui. *H*c j.U-* -J , inquir Gaicias^ *»o»* «i-**y. *Nmt feme!fitt, ex natci ?et* lailtas 'patunes froiucit , qui in arbufiitl^ eoMimt. ex fquamsfi foUorum arttce confix. Faliis ar,,,,, bineram cubit Drum , vel amplius faagitttAiiit, ciibtit '•'- ' :; ex cutTtnre ftr medium Lit, crajfiquecost****

Muza,

SWOi *cmfotrmu,* (ft. Mcmorabile qu«l dc **:.n-**ju5 arboris folii* rrfert Msrhiolus. /**/(/«> W; w ***refemm , ai fMatm finuBto. c!>t,inrHm proceriwem, iftelmihii tlterwfit* .•>/,,, ,A nr(J***

** B* ra /«Bg«m trwm ti&itwum meiifuum ***J , in tatnm vtn ffquicubltom (j,,,,^, \s t fir* IWAHIM *txenryeme* f.J?.i. TwwJ^nr *fo-*

/ , **»ff** *mhi* ***fwtffifiti, »rd*tt, -***

a veruw cftquoi i Mathiolo traditur, quomodo *M-*

pinus

pitratradat, non dccidere. Alpmus tamcn teftis oculars. An diccmus, Alpinum knbere, tolia non cadere, quod brevi tempons fpatio, nova folia ad coftas veteres rcnaicantur; velcadere, jam renafcentibus a-Ins > an verodicemui Mathioloimpofitum*) *Caulisfquamofofoltorumcorttce vcftitur, confijht, palmtzelarundtnts modo. fymos habet nullos, fed caudtce tantum conftftit. Ethtcde trbons fiac. Folia adnosfxpe adferuntur, qutppegummt, quodeknmi vacant, us tnvolvityr. Integra qiundoque vtdt, qu& duorum> trtum, quatuoxve pzdum Ionyitudin mfupirarent,omnia tamenwferne comprejpierant.* De frudlu hrc Alpinus. *Htec planta fruftusfert multos* par vis cucumenbus flunks, fed racematim multos appcnfos. Color tp forum exnnus aim us cernitur>corticefquefuavtjfitnumodorem,atque aromaticunifpira^ Subftantia ipforum^ aicumerum peijimihs altquatenus exifttt, fed eft taxnen tnoUtSxVmgms, lenta, dulcis, atque appnme fuavis, cam c*mwcaere affuttis femmumvelnucleorumexpers^*Garcias; Kullis conjht r amis,fed e germme flores quofdam conjunElos proftrt,fubrufos,ovicffigte, & palmilongitudme, e qutbus urcume?mnentpediculi, centum, tnterdum ducentosficus fiiftmentcs.* Marhiolus: *E vertice germen cmergit, matene molli, hngunbnefm cubital*, a quoahamb ongme, ad fummumprodeunt germma ternum quaternumve digitorum tnvtcem diftantia, e quibuscircuwemmentfruRus,parvi cuQumcns mzgnitu dine > qui permatuntdtcm quadantenus flavefcunt^ corticefici, qui eodem modo dtgitts detrahttur, fubftvitta pulp* confiflit melopeponum modo, nullotntus ejfe, nequefimwe. VnmumguftantibusfruRus infipidttatem qu tndam p rue feferre vldentur, adeo u t primp ftatim guftu non placcant, verum quPefu affuefcunt, us indies magts delettantur quippe qut quadam occultafaponsfuavttate allethy qua m\\ ttaBu tempons cum palatosnit gratiam, nunquamfaturanvidcantur* Ex his delineanonibus,redfce clanff. Clufium apud Plimum pro *corttci* legere, *caudtce,* in hurc (enfum, faten cogimur. Nam fummo ftipite frurftum profert ;*fruftum caudice,* (non *cortice,* titvulgaci cortices habent. Forte *vertice* eodem ienfu non mate fenberctur, propius ad vulgatam actedit lettionem) *etntttit* (antiquus codex, *mnnt) adrmrabilemfuccidulccdine, ut uno quaternos fattet.* Faliuntur qui da&ylum Cyprmm Theophrafti eft! exiftimant. Nee folia, nee arbor, nee frudtus, quicquam habent quoda>almam refert. Expendat dihgensledkor,utnu(qae dalneationem, videat icones,fanfc contranu ftatuet.Nefcio etiam utrum inuza bc^c in Cypro repenatur, Addo fruftum palm^ Cyprise non effe iapidum, muzae longe fuaviflimum. Nee minus faliuntur, qui arborem folasplumae, autpenn® ftruthocamelorum (imihbus (cnbunt. Nullam cum pluma hujus ammalis fimihtudinem habet muzae folium. Pluma,pennave avwm mcifa ac difTesSta eft,quale non eft huius arboris folium. Vchementcr errant, qm *mL^xov* cxiftimant cfle, cujns apud antiquiffimum tragi^iigfchylum fit mentio. 0«f ye^x enim arbor,quac ob aSitudinema pecude tuta eft. Hefychius, *<pv%iwx*> ht^-m^* »4®- *vwQJrifq* «&&S *vni* ¥ *pKHmw*™^ Muza arbor ad rantam dtitiiatnem non aflurgitj utab elephantis, camelis, bovibus, alnlq; pecudibus frudustutus effe poflit.lllud addendum, Oviedumhancplacanum nomine Impropno appellare hbr. 8. hift. Indies cap. i. cujus defcriptionem quia caetens adhuc plenior, hie fubjungam. Iw*vemtur,* inquit, *btcfrutius platam nomine, tametfi neque arbor dm pefit, neque verajitplatanus % fed plant a quadam hutcindt&haUd qua<[uam pccultans, &alwnde tranflata fubplataninomine Interdum autem h#c impropriedifta flaunm in arboris celfitudmem excrefcit,& hommis crajfttudmemadqumt, Altquando vero coxa human* crajfute confpmtur, pro fob natura ($ ubertate augefcens. Ab mfimo ad fumtnum folia fertamphffima, inter dum duodectm falmoslonga, ternos aut quaternos lata, pUrumque mmora. Hccc ventorum fiat thus (*Mathiolus ardon fohs adfenbif) *facile multifartam diffecantur, & ex cofta ilia per foln hn^itudinemexcuirentependerc fpeiiantur cumin mo dum dtffifta. lot* planta velutigermen eft, autfurculus, m cujus Jummo enafciturpediculus.autnialleolus brachiahcraffitudi. ne, quiuvam prodactt, vicenos, tncenos, tnterdum cente^ «os,&plumfruRiH, palman lonvuudme brachtahque en'affitudmcfuftwentem,* nonnunquam minores, quando-

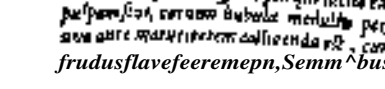

frudusflavefeeremepn,Semm^busfuffendenda ilhc

panes per longnudmem apertus & Utrumque incifus, dewde wfolatus, gratiffimi cftfapons, ($ car teas fucci bonitate fuperat tcguU item impofitus, © irtWibano coftus, cor refiat, y *fuavijjimus eft Sum qui cum carmbus eltxent, coYttce exempto olU imponentes cum carnes fere coRaJunt diutmam enim concoRionem non fert. Sed neque maturut mmium, neque ommno acejbus dsltgendus eft. Sum qui C(Udum edant, tit m ittmtm, fine pane above aliquo condimentc grattffimi &emm eslfapons, nee minusfalubns,* 0 *facihs concotlioms. Qaudex qui uvam profert•, annum eft> & femel duntaxat in vitafiuRus gigmt. Verum ad radices c$nfurgunt, qumque fex aut phresfurculi, qui parentem renovant, &fubftquente anno fruRum perficumt. exempt a uva ab)iciturplanta, utpotc mtttilis. Adeo verofiecunda eft hacplanta, utnunquamtntercidat, fed fubindc novas pi oletgignatyUtfructus totoanno ubernmos legere Uceat. Formica huicpIant<c admodum mfift<e pint: ideoque plurtmat hie mitio penerunt, antequam adverfus ea mventaeffent? remedia. P'eregnna,enim, ut witio diximus eft h<ec plant<t9 (3 hue ex magna Qanaria anno Domini* i J i <J, *primum tranflat a.* HaecOviedus.

'Enyv sLs n QvKo,, &c, Defcnbify Theophraftus ex multorum fententia Lycium Indicum,quod *cate* Garcias vocan tradit. Lycu Diofcondes duo tradit p-enera, \rulgare & Indicum. De utroque hoc capite nobis fermo erit. De priori *hxt* tradit Diofc, A»*I«V * *hui*

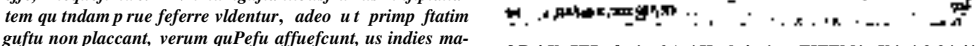

(Vet« ^«£wff)«feJ *xi 7U Q%ka 7n>%u opeict mx*
(quidam addunt, *pun* fypoS ^_tyypi) we*** ty *x«*

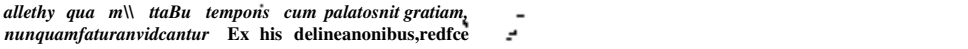

feDci *Ku7T7mfoxict £ Av*Ht,t§* ci *tt^ats TITTM imXtis.*&&* 4*

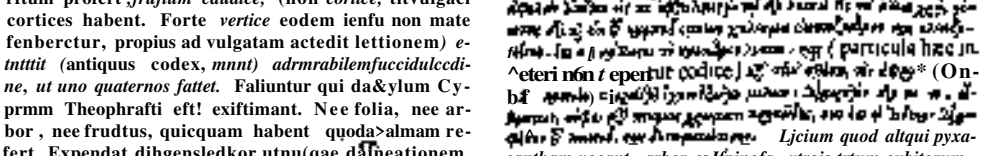

^eteri non *t* epenfut codice J (On-bif *Lycium quod altqui pyxacantham vocant, arbor esJfpinofa, vtrgis trtum cubitorum% aut etiam longionbus, circa quas folia funt buxofimilia* denfa* (quidam addunt, *medietatem colore m fngore habens) fruRum habet piper is inftar nigrum, amarum, denfum, Uvem : corticemvero palltdum ^ lye to diluto fimilcm* (3 radices numerofas, obhquas, hgnofas f nafciturplunmumtn Cappadocta , Lycia, plunbufque alns locis. Afpera hcaamat .fticcus elicitur radicibus, cumfruticeipfotufis> (Si per dies multos macerans, demdeque coftts, ac turn h~gnaqutdemab}tciuntur% liquotvero iterum coquitur, donee mellis crafftludofiat. adulteratur amurca inter coquen-Aumadmixta, aut abfynthn fucco, aut felle bubulo. Quod forrofpumdfum tnnatat inter coquendum eximtto , ($adoculorum medicamenta reponito - rehquo ad aha utitor. Si mill modo (3 e fruRu expreffo* E£ *mfoUto fuccus ehcitur* Optimum eft lycium, quod igni accenditur, quodque dum reftinguttur, rubentem fpumam (fumum* Onbal.) *edit% extrmfecus nigrum , mtus vero dum diffecuent fufoum* fjiimmezirofum% cum smUitudme ailnngens, colorecro~ceo-qualeeft Indicum,reulqubf&efJa>itius& efficacw,*

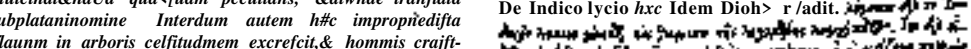

De Indico lycio *hxc* Idem Dioh> r /adit.

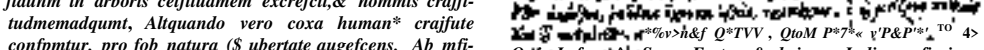

Q

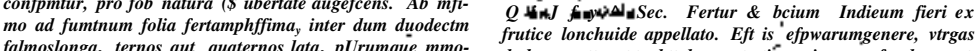

Sec. Fertur & bcium Indieum fieri ex frutice lonchuide appellato. Eft is efpwarumgenere, vtrgas habens rettas, t,tcubttales, aut etia majores, a fundo numttofas, (Sruboctaffiorcuruptm cortex rubeftit folia vero oleafimilia vtfuntur. In verbis Diofcondis hacc confiderandafunt. i.quod in yulgauscodictbus, utobfervavic dodiflT. Saracenus, legatur, *J*fc ^ s»»«^ ^ w ^ , q*U0*- modo etiam legit Serapio. In codice tamen Palatino fcnptuip effe, \\/*t 4«™)&£t ^<IT««V, hoc eft *latas.* Hanc

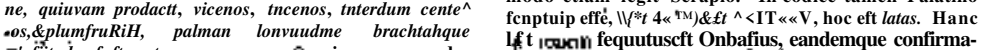

Coquunmr in aqua tufirami radtcefque. Sufpicatur dodhir. Marccllus extremam partein capitis dèLycioIn-. dico haud leguiraã Dwfcondis e(Te,idq; qma ant fpid

in India nnfci lpin.ini buxeamdixi:. Sufpirion cm auger, quod piuresiilic voces liuitparum projiris, &huicicri- ifilblirs-.iuMtfapiidOribaliii ilta defiderari. Ex dj- verfb le[^itiitiJefIc,ill[itladltrtn.Tevidcf!ir,cmodAlpinus defcribic plantain, noti omnino diverlam adelineatione piLi&iiriilis- Sid inde non fequirur, ab anriquo quodam medico *ex.* alceruis biftoria param hanc nan accrcvilTe. Memtnic Plinms l.ycii lib. 12. cap. 7. *Tradtnt* 10 In<fc- co /wco td £if»i. *AdvtbitiiT odans gratia* ; /trt 0 ui/pna ***iamiqWKC&iKxfiiah) ptptrisjitnilitudirtern, prjcipu.Ittnaritudhit, filmp.intt'i dtafifqut cypri mode, tamis mum cubiternm, nttkc pitltdt, rjdice Uti.UgHofiqutMxacohns. H.ec (*** **antiquuscodexijc)** ***iuiijuacumjemittetxccpta in ,ti«Q „,fi inedi^mentamfittijuod vttattiT lydot. Eifpwa*** **a JM** ***Fcfto „u»ite tuftitur , adulsttat/jus mciicamtmum. IrtmjfphodeH radix, amfti btibutiwi, aut nhjyntbium,v:t thru, vclamurca, Lycion tplijfuniim tntdiciiut, qmdcjlfpum'fitat. Indt m utribus camsltium*** **jut** ***rhinoctTtmm id mittimr. Snoom ipfiwin Gwciafixicautlinnt Cbif/inium vocant.*** **idem libr. Z4. cap. 14.** ***Lycium prJfltntiui cfpm* fieri tradunc, qtsim ($ pxaumbtn Chirc~ttiMntiec*nt,qn-tki,i» Indiat jrt-oribnsdiximnj,qitanian It»igtpr<tj1jii!ijj!nittmcxijiimatitr iadicum. Cajuuniur in***

iiHr.*W™>»>, '*diccjiuf d f

Jr*W™, '*dccjiuc,fiiimn;>r siMrttudims , xreowfe per tridnum, ittrumqitt exempt tigio, dwitc mclln crtjji~truhfiar. Jduliemtttr mmmfiiccit,-eiHm<mnrca&fA~ It bait!*, — Indict drffirrenttM gUbn extriaftciis mgrit, iattti rtifit, cwa fregtru **eti** ***a n tg refcen tibit*** **1.** **** iji n*** **Mg 1»** ***vehemc«rcr, &c.*** Pnor Plinii locus corrupts . confiifus, perrurbaius.-IVjJaBf .inqirit, *in India luce td* **gtgnt. Scribe ,** ***irtiunt in India l.jnort gtzni.*** **Quod iequi**lur , *a&vthitur edorit gratia ,* ante Tiac pjcävi; 8c **ftl** liucpuw, **tdgaryophylfi** hifttiriampeninere. IJIudimpcdii, i|uoJ p.mlo infra **tegatUr,** *thure adaiicrari.* Sed 3C vcrbailta corrupts, ur jamjajjitiiciTotainhancpcno**tlu:ii Icribo ;** ***F.Jl ctiaitrnum*** **i« JnJiVipiperngrant Jimite,** ***. quadve/caenrajr, ntiuufrJJphttftir, adwhitur odtrii frrju*.*** **TraJuu.' 01** ***VitUl/rciaa^igai:*** **ftinj** ***eft,fere fruBum piptrii JimtUiiiJSac.injnipuj tmrnitioiiu.*** **Diofc.** ₛNn, j[i7j,H«i *xi*g?ttit.mx.wt*&*>- m««. *ii«. Vulgaca Plinii leiftid njllutn habel lcnluoi. *Fert & i«fpmtftfc~yifimiluudimm.* Qijiii fere in fpijia? Folium , ratiicem, (•.mum, an fnivi jmi[1] i'iperi* inftar nigruin ferre fruAum auitor Dio'corides faliis parvit dercfilque cypri moda. Dicfcoridcs primum lycii genus loiiis inquic eifc denfis, I'uxcis; alccrum oleaccis. Cypri folia o k a limilia quodatnmfwo funt. & nullam cum buxo fimilkiidincm habctit. Owifeodk *ergo* PJiniias utriufque lytii hiftoriam. *Rinsit eritim cubit mum :* Hoc tic Utroquc *DioKon$eX tlsc in Matuotmfimtme excirpta Z$e.* Scribe, *Httc m jqmt cumfrt'riccexprefojnarttvafi.* Ni ita fcripGt Plinius cum Diofcoride, plane diiienrit, apud quem •*&. itj-m, fy* **'; { diximus *fiifa* Icribciidum *)* •»• *iit* W^«««« 9*i- &c. Vcteres & recentiores cotlices *amnesiac*

ifi fit medictiinenium ^iid lycion •aacittur.Plm.tio,

^ a fyimiS in Pdivmimte tufiitar, ^ meiitamsniHin. Item .ifpheitii rvLx , ant fNbu'nlum, ant dbfjiuhmm , vetthu'i, vclamurca. **De** fhoJcli ratline nilnl Diolcorides; ncc vitku quomodo cctini, idcit Iycioiy'cj^,aitulEcrciur• RJii **kMtiirlb** + *A* ***Jtm*r~f*rtt(tK:u,eiiamiiannccaf3*** *fillriubuh, &*>. MdMSS.':iatn in,?nriqno cotlice *rus* Icgitur pro quo *rhus* fiTibcndmn, Adulieracur rhoe; quod adftriitsendi vim *hobat*, rhusfive, uc VUIRO vocacur, fumach. Tora:n iunc p^'ioiium Tcribo; *Eefptu** £5 M PC- *mctujlitur. AdxiterAt medievntntum Ijcionafpbe-^tratiix 1* cyjisaudetferibere *fuccutamariu?* viuienta "ifnij correilio) *out ftlbulntlam, aut alfintktum,vel thin,* Vela*»inrai.* Cur thurc, rcaputiantiquospretioia, aduJodure fuo thus adulteratumelle, proderet. cauf»m quain dixi addebsne. *Lycion aptijp-* """» ™«Ucww. *qxod c!l jpwmjum'.* Dtofcortdes quod uri K,it-(f rcfti n*im fpumam rubenrem oftendir , prat- i'• Iilm,ni »;œ. **Ifmiffll** *,pt(im wiGrachqttidfpprM-* "fl,,"«4»«. Omnino [cribentkm infce-

fcliisbuxeis. Ad

ILUL> \r MintLiii ivc um nmi.i J * L r

notis. InepnimplantquodeoJeoie.ipicccradir; *dice rhumru fieri ntcdtCivneutttm,quad tycittt vocawr.* Falfunlhoc, & a neminc proditum. Forte voluit fcriberc, ex rhamni radice fieri mciiicameiuum, quod pro vero lycio, quando ad manus non eft, vel comparer] nequir, ufurpetur. Citerum an I'linii Incus Jc^cndusquomodo iJiximiis, dodtiorum cilo judictum. Nubis pobabilc id quidcra admodum videtur: 8t vulgatamadmodumcorruptam, quiliber facileanimadve'rrit. IndicumLycium Myrcpfus »ef$V>iiiis vocare folct , quod ignorarunt ejus intcrpretes. FLepofucrunt, cnim i>Jl>9r Jii*. Sic id vocarunr,quod,ucffibfcortdL-sair,li

! fit, *cetort creceo.* Notamlutn abiiidein, luifl. inquil , -i. ^(jyr- ^ -t,-^ Dili" Renter ergo mcdicus ad renfum Mype-pt: «wodgred<ibec, utrumpcritjjiw^'wt' vd *XQ^PJU* intelligatbcto-

Lycium Iraiicum-

nieim, anlycicmIndicum. Plantam, cujusimaffinem appinRi cur^viiiius, leccmiores pro verocxhibcnclycio. Spinofa oft w.bor, ramktrescubit_oslonps,aliquin- *Ao* ctpm loneioribw, corticc pal!idci[fbliis dciiiiE,ipi(fis, buxei; : frutflu inftar pi peris nigro, amaro, plabro, Jc denfo; raJicibus nmkis, tortibus8c lignofi*. Nafcirur in Lucia; unde & nomen haber, & in Cappadocia, multifq* aliis locis, Solura amat afjaerum; reperitur aiatn in Italia. Aliam iconcm Lyciidepingit Matthiolus, quam doeliores fidarn Uifpicantur, ros nimquam vidimus Qua: Lycn nomine oftcndiwrplanta, wrum non eftlvcm5.i qilippcfioribuscandidisJlcquunrurbaccKjmuftribaccis ^ert fimiles, fapore acerbrvS; adftrin^nri, cum Diofcondes cup Mnanmdine adftnn^cre fruftum doceat; & mfi amarorem manifeitum habcret, nnn polTet cum abfinrliioaliirquehcrbjsamansadutteriaiejusrucctis.SHCcus qui Lycn nomine vcndi foJ«, peridymeni fuccus eA; ctlida & trccmiante hcukate conftans, *cam* lycium vd temperatu fit, vtl cutripdiratc adftrtngat:vel ex divcrfls qualinbus conftet. Won cfle verflra lycium, qund Lycii nomine vendirur, vcl md$c coJJi$inir, quod *mm* flarnma- quc Btoodam nan accendatur, r.ec intus ruffefcat, om-

gjnremquandaitiplar.tam, Lydi Crctia nomine deletibit Rwfoer l*r. 1. e*nr. ca p. „. ubiait. *fi ,n hbr. de plant,, M^ti d^fi^p" pr* ™ ^ ".for" w * « ahiaiid *U strawwis* I'ff^rui;"*-

venitntrm,

LyciumCrericum.

*m*ie*ttm,vidttelieitit. Htcarlor pdrvntyjitmixis nl-* ***iitndmefitpia terrain cljt.t,fpiuts horrent, feltislruxi, an-gttsiittibus tamstt, quaternis ant tyiinitfimut riinoriimpi-Ttbut rminensioribui citnt pedicuth, inh.trenttbut. Caudtx b*beiutrtmqueramtrsmulros,graeitei, rotundus > fcrirc-Sat, duroi, litnefis, habtntts atiafUminxquiUlites tn >p-jirurtirrHituSim, .juippe rjut lubcin: brevi intcrv<tUo ptU-qf,Zquibusfiiigulittrtsfpnit*** *i l i f*

tte, nigrx , JII«, fitmtlciimfotits buxtit, fed tenumribns exeunt jn qiiibus floret dut vet trei i fiits pedicutit pendent-, i *qaibut Aejisrefeentibus fuccidune* ***un*.*** *du* , vet* ***tdfiim-him trtt*** *b-iccx, obhig-t, nigrcfientei, piper is magnitude nt, & rotun.tit&tc, fi:nort.Jipice, pimo fubduict, ptlt «-ii* ***p 12 Ri 4d***

j j nottvidimui ; *i i i* ***ut4***

tiqmttts fieri cenfutvit, fuccus thctftur, iywtm ***tttt,*** *tanteptre ad ntdicina ufum tccommoA&tut , pla»i ignttn. Dc tojiicrenoi inlibxii dt fUntil Mppti fcriffi-mm, expired*areg,qtalprrtinet ad- tftiur pJitAtf focuhn-**ttt,*** *.lrijtic ufui meihot. Procul liubio & hitbthit htcpUnta otfiem,^ litres ($ufns* , Jnof *dtltitluide lytiotraiiierunt, e«M prxfertim i$ h^cjlirps nous viti* ***tydi*** *4te«v i$foli& ISffitilmcumadjiridioncimsrefhmt. Primvtnimguilui fubdittcci apparent, & max Uvi«« **iulctii**** *rtihiiltit,amnri 'Jftftitiitin>ur,q:i* amitntudo iv ijifti rcinMiet* tnoJioj.

m»iirJp:nttiiiiiiiixtaaJJ:aJiubiMHtidtcntti,i:ali'U.'marHi jcsiici;>fi:c.it, detergit; ex tertea frifii* Sito* , qua *adfinngii nfriger^fiecat, rtbent,* ***miitw*** *clauAit.* Ha-denus Alpinus. Mcminit Lycii Crctici Honorius Bellas ppiftolaprimaridCirotum tlufmin, in qua hictr.idit; ***Ljaiiml'KCtetKiimvufyvocatUT MVT$*. Frutexeftid tituttmt at): qxinyue cakitoi a0*** *frsFolhhabet* ***tmittrfib*u*** *-. puns ctpitfa* ***mourn,*** *jnftjij* ***fiueiou*** *atiq,* ***tattm*** *mtri,* ***Siiain*** *tf dul-eem tneiti I in quibiis vA* ***CW**** *hgn: non* ***Init,*** *ut berbtri, (edtfptr* ***mttw hgoi*** *iutea,* ***jiifftrt tutmibvMi fjmfatu mqmfint,***

liccmtuim nafcitmtir. Lcgitimum vnre Ijti'wn nrnt ejl, quit fruitus neque niunAar Fit pipnr,nequs dmmus cjl.Prcprcrea futiat vacant! trit beilrzrii* ***.I/D»M*** *nutmtnt.tntt, qudDi Ij-cwm, qHtmMdmetiim Sihcrias Tedejihini cenfit, qm bane ftuticcm etisa frcyucnrijpinum in Lsbiine n.tme tnii Cxierum duo* ***J/JJ*** *tjcugtntttbit fin* ***Cr,cri inlu,hj*** *rithtur, quorum u tl'uffmax inli bij! a,* ***ir « B u n;*** *1.* ***13*** *ciixm*

Ltjttmntisneave^mitniyntqa

Ttinijiint ***;!:(<> iJf*** *'pfi inpittftntiJvcrbA nmftcil. Altc-Tiun>etoramosjkc°s,fi»}ul cum ejmjratio miuttmt* ***mutw-TO*** *nutta. Vocitur ^afyv^i' & «»O»/«iVaA<t, hoc eft petrtc* amygUU ;licctcum~i>i:y7jst!ti jiihitconuntme hjlieai.FTU-tcx tje aidaotumvel tmim cubitornm <tltititi[iaem «tlW(-gctls,itnfui, ftiU j.nvj.firDijqileftrens . fj>„Jjtotusplt nui ttil,* ***JJ*** *~juctum rotundum fttms ,* ***pJ****rvam* ***pp h***

t*et.cmn ddm,uui\tatem penttmt iitgTicanttm trtiixlir-fufieji, nu\n/iii, e.t-ju-;j\iimtft'''-t- titbrfiea: hujiitfruttn tteg.Jntcm lute urn calm tin pirdtit.* ***HxC Belkis. Qii-iin pri-*** molotadtfcribir at/ovT^ia* vucari Icribic, ca (quantum e>; Alpini Feonr conj.it*ere jo&oni!* (.'Jifjuim.'SJj.'aHie *t.y^* cium ciiftimac. Uuabusdc csulis negai: die lytium BL-Ilus; quod truitus nee am.irus, nccpipcris mit.ir roitin-dus. Llrrutnque argumcntinn facifc lljlviimr. Ac pri-niiim jam lofric iplc Alj>inu5 ; cmn ait, amanirti guftum demuni lentiri, cum ^rittiLis ^aftui dulcis ac adftn%cns jam rd'ulutus lie. Ad altcrum tlico, excodctn Alpino; proximeadpipi-'cisrotuhdLtarem sccetJefe , fed pi peri s modo rorundtiin efTc, nemo cradidir. Quatirum « Dio-fcoridi) vcrbis colligcrc poltiim, nigrum inftar piporis ait. Mpra'j iti'^H « *nfe,«i*"»»! mi£jp 3cc. Qtyc verba tam dccoJor<.*,qit3deinacninid]nc vel forma ptpcrisin-'xlligi ppitbnc. Et tuec dc vulgari amiqunrum lycio; uunc (te Indicovidcanius. Hocvideturdefcribcre AI pi— nus in libris dc planris vEgyptii cap. 12. *FertAJp: arber* ***HU agihalid*** *~jnciita,frii Ijcwtfpernanda run cffct,fed* ***wane f*** *(turn lycsum lndicnm* ***uW*** *fte'djm : ytcni frucizem long} ab AlcXiVidjitcivitatt fttprii rifas rumi* ***Ni/i*** *Calig veettti, diccmimUxtpaffuuminvlxi ; quem inctitc urcgtppeUfnti EJl igiturftutix mukis rtmii rcHiJfimii,sb xadinbtts mui-tii, duns, [ignefUjobhqiie iticcdettiijuj, Imgituiint trittm cubitortim,* ***(5*** *plus ebjirvatis, furfiim affnrgeRi, r.trmfyttt Jpinsocutijjirn*, (£ hng.t, inultxqueinj'uiit, quorum qeJ:-dApifiliehtvctlit4 fpttUntur. Telia* ***ftro*** *hitjtiftcfrvtizis j'uiit etiv* Jimilia , iit tamen ctitJiithra , & ongujlioro, vtf ntinut fjia : Fhns ngibalid flaiiijimiiti htbet* ***j*** *quipp* fjrvvi,atb<it, hjtcivthi eritttalu forma (3 mitgriitudineJ!' rnutis, a qmbtu fruQut nigri, parfi prt>diicuntur,ebi)hfru~ ihl/tts pror/ui fimtlcj, level, guRu atiusn & &lflxin%e>i-tei , &C.* ***g^jnjK.im*** *ibi mnlen iopia fycii cireumftra~ trtr, tamen uej^to,an ex hocfrutite cojificiaut, quAnio nv-qut h.mc fUatJm copiofe in SLtypto prevoiin cn* ***rwn,*** *ncqutjiioiliii cjfenottun. btquidtm Ijcttmtah fiiatHmfalfini ac a.w!tcratum effe Arbitror. Ilic cmj (ujquiex Arabia iozis offonaeur, duruielt, mgt;que ex-terius, atacUfuccovaldijbnitufijflus mtus colorem docs prxfeferrevidetur, odvrt ebfiura , ton in^rsto, fapurtfub-dulci, adftrinvttitr , nuHius amaritutlinii participc : vifa? ftfftftie eSt, digitifquccomrciUtusadlittct. Ex qmbus ve-jui lycius a* ***HJL*** *is nun treditur -, prafirnm cum ncijun awt-ritudmemhdbtattttquc ignefitcctnfumjmignitwn , "'-bcfccntcm cdtn'fpunuva,ue tnithi de vere lyci^ntiidcruns,*

b f e t . SiiquitiK agui Alpinum , qnornodo hunc d ' f e Urcdirerc3in quecaufam aic, cur Jyciutn cjccauiiii [TiTar.-irit, ;;c cognafcercfiarucrit, u:ru!n vcriun aiidquonjinjyamn c^s^o5twli.-accoiiwoi;:F Rpp ccrn qmndu CK urbe Cj>-n AleranJnam ptr Njlam fiu_ men nivi;Mr<:c. Stirps lisc omnts notashabec, quasde lycio tradic Diorcoridcs. Dolcndum AJpino tern [JUS dc-fiudi, qua Alesandrii confiwrc ci hocfrurice lyciutn ootuerit. QiiaeAGarciaLycii nominedofcribiiur, nntae t b i b l i i tut. Garcias-lib. [. Arotn, hilt. cap. 10. *Plmimum tufiti-turin LainbaU, frafcitim Bafiim, M*Utra*$ Duntan* ***wr-bibusL«f>tnnia rcgs pawwib-lwn ^^ ciro (cribercr hec Garciis,J^w^1'*" ttiam in continent!* ***Goj,****aliijhue plursmx Ucirftd non tam tlmndtntst utfaftit* ***cnumn-jfU*** *, equibuf mircinunii grttia exporutut magna quamiute inSirtaruru* ***a mi)*** *tnnmtr.ttai lUtimts cfi* ***Cace, in*** *MaUra* ***Oato-*** *SUi*

vtnbtcKomcn ***Catc.dif*** *p-iutum immu:atumapi^d jh^'*

Ptrfij, ttiifunfi/t AJijt tuthnts aUinncrii , i'»£i«i/j *tjfe fun, quad mtxantjjtrsilliiu tn* M-i/jr.c *ngw* tfUmuMx, **liidcmttf»atn obttDtt* j £ffcnmimedutn /£ Cofti *vtcahlttt oetiditi qutd licet* uploc *ittfrovirtfn, njn pUttimamgigniiur, Ajijtut .abvmmbm* Mmrw *fcti litdit* pucbo, *lingua fn-jineit MtiiLt^vot-itur \queH i&i<trmkiti tjmfu u'fiii. CM tram trber cxqtiithi: fitxtu txtrtbttkr, magtutudmt eft fnxudtfttb* rowufB n t n , *vtl ttmtrrmfmtftf'ttt, ftr-risfpitt* imrrtt.* M*ffri« *Hgvi robufiit, Aura, dcnfi, ftn-tStrofit, nee,* wr *,y unr, fmtSiMi et< next.:, fivefblibiu ixpa-tatiit tip am ,fixp,t!>ndi* in *tml'itu cenitnrntibui*, *it* ll-lecflic *vacant. CUT jmttrt iffumftictum ci-*«, niii/iii'*r«ftt *cmfttjnipojfttni.* P»rr»/ucn rx-*tatifttft- HfKaj hujtii Jrhrii minutim nnci' fit m *ju* twjtiKnt, dtinde conw/idunr, ptjimoJmn cum fMutntcbsai jfhwn i:Ufi* ni^rum. fcf *Tmnttwmfaporcfic*tti,cenfizitndnfMitl>t>t *ptvm] &ttiiafiljm mgrt litni, tf'ioAijiie Ktfatlif , fobt (Minium riijm fine t*', ftftiiii aitttAbiSUfortnjniat ,quu f ttmbfitjkc4to ncj<i!nar-•lanrtrum fstulut tvifsitt. Opttmtimtfl mtdiumrntum nun tnido ai cenpimJiiiu pngiva, (3 dtfuxunila ($ canflrmgcttiium(VCTUM eium* jj *jhi pmfluvU citrj/idi,* o«r-*itTtttnattiAtltrct itl!t»'!ti,ia qutltus plerumjui cpttmt earn pi-:tjfitttft)fum. HwufiftTtfl , fmttthf* cxtcwieribut i»gniitm,txnnintaau. E%?Ji* «nW<fcrt« *!i;ct, quaiftntiti tmaieti txtjlim* mjlrum* i« cart, *nihit tiiu&tjfi* , «M G t J f £ f«(«'« *Nx>aejiitcxtrtb?nilirj*ru.iii *imHiiitit t*ivn dtjetthitur, ii JUeuiifae fKtitf Jiiliut fttltrt etttfetur, quitnu afjhum* tii/c. *Hue nlit quoify-tittm ladKtim pnfitftnr* , fa'fi J *D&jaTiJi*, (»m d *I'Unit, Hsc G t* rti i s. Ncm facile qtiw j)c r I uiti chii h me pi am Jin I.ycimn aiKiqnnrnfti rife. Lyciititi miMTntjuc vctenim plants Sjiinofa. eft : fpnahimtiiicncioneni non ficit Gar-cias. I iii-nrt ri(fi*I oniitit triumauicjuanHircubito-*ram* [ndiqtinj lefcripit.lTa-xini msgnicuiHoc (j ;:J migna. Lyemtn i-uljfiTc tbliitbttxi, I iii ok*; >:atc toliis iina-ccn, am erica: ironic-, rft. Nifflinj *lori5 arpumentum ergolyciun cit. pJJfurncx tndp^maio puntca codem* inodofuccDm exW>!icre. *itfAim,* inqait , *fMultjuilms pellet;* di/friHgtr *tntm & nrroforar.* tdcmpra;ftal)ic& Md'pili, & f iiuici rucai3. Hie fatisofondunc eate non dli fydum.Caic aG.vcii aclcriptam jj|»nram CMH «MJ-tendunt, quam Tbcophraftill tali* fare air .;«$;, ^1a;;. •lun.Pro qnoPlimCtiW */tuiunt* unj«fMr;qujfi «^5tn (bri-Fdta lute TlieojiliraUns duurucubitonim ntjnit.qundde (rartieulariliu? foHolit acdpi rwiratbct.rcd dc Integra cofta, five, lit Theaf*ra.Jtiis to-qui fillet, *p*%H,* Cue Circbs foliis inqnittfleniinuris, crier aur tain'aj-id fimilibasqn* millain cum plitma pen-nave ftni!hocameloriiiitiiiinlitiidriHTn IiaHcnr. Nn;, H»l-, arlwrcrn Theoptirafti delinc»rc j<uc.i(niu. tiiiain At cum Inrli vcwjnt, & faufel. NthJ imperlit, qmvlPliniw pnmafit vocari trails. Njnidua, «c dhct, ««ifuTi()i(artioiei, Bccyduabus hithmii nram timflavit. Cum ctgolcgilC;; , v^lapuil Scftium. v w m atborem Iivficam pale; if?liW, puts Ariftobtihan \L| imulcin arecam nnnci^r?!; aJtentm nomenrlunj; x\n[>iiii, aJictum pomo; mm Ji *wifs* irbortliiM dtvcrlj hjee rinmitu adlcribcre dcbuitfet. *Hxt* otnnt dobsa-tidne carenr. Fjify,»t JJTti.St Vicdic nrceaab lmdsvot*. *°r, folianiie fen Ewnfnf triniinvc cubitoruin lonf itadt-W . pcnnis ftrurlHK-ajnuI.itiim non diiTimilia, qitenn t tkriorcin pilcis impcrfuctunt veicre*. Hinc i]ibr *T.* arwn.Hiftoria«p. 2T-drftri->/< tsmetii Kctrmpt6 Anceo-n Dof,ir, 3c Xacl porroboi Ui)iib

f< i <iao "oiicn e urwttur I.nlitam tjui in niivn Gurawte,

Ma!aca,&ii ram parva qnantitaw.ut «ix incolij (affidtcS Item mZcilan magci copia. fed eandidom.qitod ine«m partem rc^iontsDccaii JcfcrciLrqucCoratnafucop.-.rc:, mm ctiaiii in Bifittgau Rcfertttr eriam EX Zcilan iti L)r-mut,Canibay«, St in itifuJas Mildivas, five Naiedivas, St uratSi Serajna UtK.timyl. ^4f* Arabian non alcrc *tet»* a m ; (demeditt'rranasliJcis&niagnaM parre inwlfi-gcnduinidi-li) (iafi:iti]r tamed Uwdara, fed ttigiiain Dufar, & Xai'l *tods* mariritnts. Arnat tnim hec arbor Ioca matitima, 8c medicerranca telpnhj alioguin a ciimdil!genciaic;rer«ur, quoniaiu lingu,Jisdicbuseam edunt cumMauricanicutn Moiiisfeemis hominum id ell. nut Alf, ui dt!ti,i;«icriim MachtuTiutis !t.ctai(tur J criam infias jcjuniii cum a bctre t t w n . I

Faufcl Arcci.

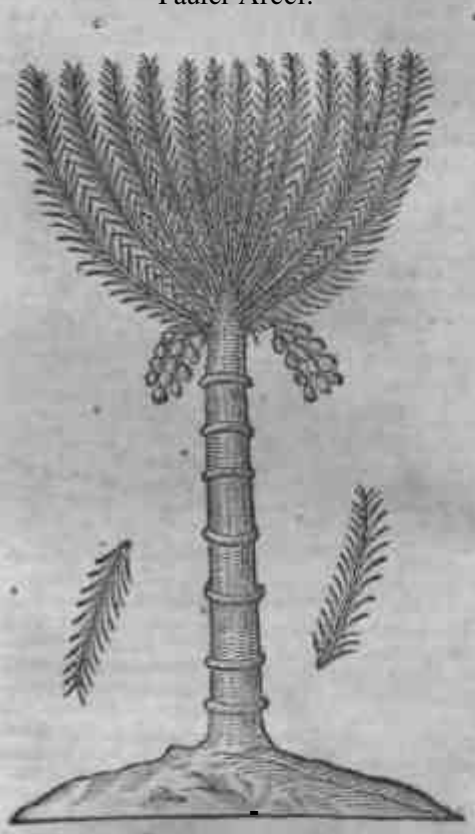

i t K a m o s « , p 4 J ventricillr & tere-bri priti*. Eft atrrtm ;p(i art or n.*i3ta, fangofx maic-nt, t'otin paJm*. fiudu nutij Molcliauc, miiiurc ri-men, «K ji^UodibweiWU-"! (smiii, incui Juto, Sccan-drfo nibnmboiqa* v«tw refpctW, nan plane rotundo, fed altCT»p«te fcrTiLs qaB nwi=n none non omnil«!

fobSwo , per-*tt* »nqqn fc-kinebrm. Edi-, m , rdun roaalfnti. f f t > can tjaa, & fo»» berre, c fticwc,vdiiti io bctre dmniiK; n a n d t a j * * , * * ! * Wtime «rrMnn oavstu. ?«»» nbkdnn *fnpoc.* qw» mifticjm. Atbcri* »i»rrb' in pMirirrfii *e. ilmitammfiatntiltg&xit,,, t£ inficit Jenitsrufore. ficuliti rj'Ji ptrmi tceciit *£ ffc«tiMtrmfinJ*!i.* Menuntt arccar I.JIH. Raman, lib. n«-vigar. f. cap. 7. in hunc uiodum : EAT< *(ummr* f d« rtgc Sc magnuibiis urbis Caleoit loquftor) *fttiRf**

quendam cui chofolo **(***fttujel* **intelfigit)** *itmtntfl. Buna nut tit arbor ajtca nomine, stttmtnaa abftmilis, qv* caryattsrtgnu, etnfimilei ptoiucens fruliui i mif'ctxt itifiipcr camtit.ti QJlretrur/i caiickji, ciltisinjlar. H^ille.* **At rU** tl i cul HI n ci fc t, inq ni t D cuil i if. C ar ulus Cluiiirs, Cjuod idem **lib4- cap.2. (cnbit** *(qtwnsjm quajanitatis tueudieCSHJI edimtxrp<sftntijjimum tfft v***otenum.aitj nifi caufam po-** (tea i'atniccrer, *At Suluaus* , inquk, *Mm traditurns c Hdtrnvitquemftasn, o4 ft 4ccerfltttrn cm mors tmmtnte, nudumjtbi ijjifitrt miftJlit, moxyuc tdtttuumullos fruiiui, ubtlcjit v/xiunt) mflar nucis mematitu*$_s$ *maiAu ctiam qinsd*'" hcrhirvmfelij, rttodotnali Afiyrii,* **tainbul** *{no/aittBt) addtt ctiom atiritarurtt concbATum ojir&t cakcm^ f)mtifqneciinc~lemandenit!<:entcrit, tandem tn etttti, qatm cupit QcCidj,rxptiiF*$_t$ *ajpetfoqtit eo, tontinttomort fubj.qititur, fTjfivtiincs "Btneru vitam pirtmtnte.* **Mmiiii in *o-**mmnn, ut $r*mifii>iits , txpuent tontnt-t vtntnt, imra •mtditanhsrsfpitmmptrfufiisvcntno, in tcrym trvtWJ** *effljtd)iim,vn* HarcillcdoSultanoCambaia:, cjucmparor ab incunabulis wcncnoaluerac^mqut; (in^ulisdiclms verciventnofoleb.il:, **noDtamensofiirreeaceraj fed** aJ certam q uandam q IU n tit at cm. A rf t ac porro arboris i corjtinhicliibjitimus, *ex.AaSaSC.* Clafii i(?tjareiamnotis csprcflim : addid;mus folium five inregrain *{*& ** pCmae (imikm, undecognoici poj^ir, cam eflc arborem, qua in delineavft **The** c^iraftus. *Ea,* inq ui: Clufim, *tmr, ttftt* Frtiricwfcujus fupra mcntioncin fcciinas, *in mxgrttm attritdmrrn liffurgit, tritncv aquxti propemvttton ttinqttc crapfitudifttyeortice tcblo,adcQ tavi^ut nullum nfccnfum pncbtat, nifi aftatu <tdped:s Ufutis, suttitttculis; velctrtQefer mterv4fla'caudice fune ex fparto ^ Mi4ve mactrit cenfefto* **:** *ijuem.tditititAum Gsrrcias in urbom Indices nttces ferente* **re-** *fert. Hujuautemrarmitorfum, ttjit Fttbricu, rnninficSjitttttit, vtfrQ-.uluttuewtibuwrbtTnqiioAAtiWKido confic&e•aidt&ntut. Fthapillinatiutramesutrtmque ixftiunt, aliequi jdlnuc fatesfirnxlU • fru&us deni tut dtiodem fuis invchicnt vtUofii ttfU* **iefenieu ex crtftlt** iff *blongisps. *diatlti; quiin ittferiemra t&moritm alis nafcunrm,* tiKC eKFabricioQufius. ImcijramarBoriscoftamcum fuis fotiis vidimus: cota *}*&* ad itiftar palm*, fed particiilaria folia pino fimiliora quarn palmr, ccnuia, viriiia, angufta, longalunt, qualU pini, pino tamen duplocrafTiora, lacioraque, ac pUna, Arboris iconi adjec;aitis ipfius nu-

Greensau&or jlanrain bane tradit rerrtfrudlLfri loJipuni, BOD rc£Uini,iiNl coBiorcumjincibo faavem. i'liitii;^ dulciurcm niqutc trucluin hujus plintse, quam tlii cui folium penii* ftrmliocaincli (imik-. *'Etvjv&ifhyftir,* **rt^H** *t&q* **tfVrt*TFji«^^ id eft,** *in atvc five ventricalo fruHur morfurtifactt,* **cif** *dyfinterutm cxattt.* **Hoc Plmms ipfi** plantie.tion iriittui, utGrjecusamlor, adfc(ibit;cutn aic, *jid intnuiieorum valtmdini infefia.* **\F crum facilis uniM** titters iapfis. Scripiit Pliniu^ *Sid interatttorum vainiidintn/c/fOjfcilicer pomo.Scquitut Gnim,etlixtrut Alexander ntquis fsmuin attingertt.* **Male tamtn UI^^IAJ** *ifsosr JTZIH* **Jtw** *liieirnty'*"->* **vertit,** *interantorutu valetuAtm** Interaneafuiittor, [*ultno, hepar, lien, ftomarhus,rents, vclica,inieitina, pancrea-;. llieophraftus *m* ^j?.«j'ij $_e$ft| *vtnmcitl*:* vel, fiquis mavulr.a/to*norfus faa-re,* inquic,' *& dyfcntttitm eXCtitTt.* Pcrperam Centiunt qui tahiariudorum arbprem 4 1 hcophrafto delineari hie exiftimanr. Frutius tamarind! arboris, net dyfcnteriam, noc tormina facit; verum alvi immiiiiti arum rlmtiim compcfcic, e fanat, doiorcs ei calida caufa Jenhr.

& *i* j u i ii|;irtx us,ncc pleniorem irmd alios dokrii't:t>iiL-i> reperio. F.i paucis iJtiErradit Ilieophr^ftus vix ca cogDCtud poreft;

KMfV-ii^j *•mh.t'iti,* **Phuius,** *Gtaen arborum M nttmnrers, mttjoje tx parts five immittibus.*

"[iiir]^iii|iii$_t$. Plants hie Grxcis Lain T^IA®- dicimr. Suidas,t3 W,i { j " Apui Theoph. i^ii? legirar, cum rcliqui lol cere; quennodo apuci cnndLinT: eof hraft.lcribiturliti.i cap.9. **rit*riP''*t>i)imi1ih.f,* cap.4. iibide maicriear-

) yiwi/jirtw Eodcm]libro cap. fecjucnt. *xiJjf&,* Vit®* >«r«,™f^-. ExquibuslocisTheophTafti todicem corrupiumcolligo, ac n™ i iptj legendurn ii"®"- Bclgis flSbbIIii. I-arM hebenum & cbenum line ibunr.

j y , PliniusIiblJ.cap.4- !'•»*IrtSi/fxrborum maamtu&inenh.Vi:tim e peculiar J bus Indt£ Vitfilms celtbrmiit ebeitum, mtfifuum alibi tiafit prafrffui, Hertdo~ tui earn /Ethiopia tntclhgi miiutt, In iributi vicon rtgi~ bus Pcrfidis e maiertc cjui centcniK phaUngiis tcrtfo qutque anno petijitjtjfe Mthhfiis aim AUTO & ebere,frtdeada.* Rft^IJl" vercit. Locus Virgilii cxtatLibr. fecundo Georg u i , ubi

SeU India nigrum
Fert ebenum frits til tkurea vitgA Sabfii,

MafiPoeta, folam Indiam, c!'«nam nienim fcrrc.eedt^t, ut annotavit Plim'us, icntenctarn luarri aurorirareHcrodori confirmaiis." (jutMufarertia de Ethiopia, *d'W* **3>?*^" $£« ^5>t>,^** *fttttytK* **(jjj^**** *TH3ha,/&j* **I^ti**. Con**fentic Diofcorides HK 1. cap, 129. ubi ^tfiiopicam ebcnQ,vidcl.ttigram,optimam cflcdoccr A(9i»t «e?Tim 11 *'AiA^.* «»«», Wf *n*±^«i>». Mak>rcp<:io, *eigp Pdyti* fulain Indiaru fctreritbenum fcribic.ProVirgiliodiripotcft.Indicncmen ab eo late acripi,ut cmnem ^thiopiK plagamcodS comprehendac. Oneficriti ftntcntia irV I»J1B)IT< T^TW •aof id^ivcaiini^uJKc. Quodvertic Sclir.us, *Jmtia din etUmtttiitt* rfffmu f^rJ fjje t«r^irMm$_t$ ^thiopicam hebentun Lucanus lib. ic- Mcroiticam cbcnuon wcat.

Frudius Faufcl.

temFaurddiflam, cumf$_{uo}$intemmentn, qualcm ollrn iPetroCondebcrgo, pharmatorola, viroenidiio, & herbaria rcipcnto accepir, d$_o$<fhfr. Clnlim, & rostopfc vidimus. Formanncma$_{rr}$j$_{ora}$jj$_{e.}$j$_{111}$ Mofcharamvnleo duftam referred nigrior,& altera parte ferTili^: craftier & fiibftamu dunor lipnofach m fatrnolli & villofo involucre putamincve daudltur.GiiOu fob adflrinsenre,

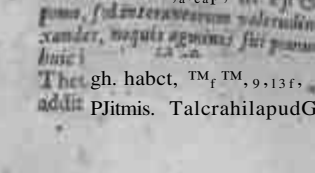

gh. habct, ™$_f$ ™, 9,13f, - . ^{11}loddcfno PJitmis. TalcrahilapudGtwaimaudorero, idem

t. Simlm

ij ***lisnttk****

In vubatis cpdicib'us , itrrrclcohfcrvavii Salmafius, male *Marntic** le^itur. Ncccnim in Mareotidc, $_{auC}$ jFgypto nafcitur ebemis fed it Mcroc Ethiopia;. Qu$_{O}$j **imaxima** Viri« non obieivatvm video. Aervius ad locum **Vireiln** citatum, *Ateui (S in &g>P"> *$"**>, fid Indian Itrwtm $!<tgiirr>J£thtt>F*cti.iyrr.us.* iatisapertfe fcribir,cbc"um in .S.^ypro nafci. Crtdo, quod j$_n$ *Mgypto* **propf** Atcxnndrism celebretur MaTCotij palu$_s$,S,$_{ra}$— to lib. 17. uhidc *MpyfU* Alcsardria *apt.* ^ J ' L i

t Spun

prh iai(» K«J wBiii *rnodi! frmns^itottiariatottitn uridipe aiitmut olterii afcprinrrwne,t;itt,d ffgytium dtcitut, tlinrii amtridrt, yirodMarti*• ta-.tu (SJtUrcum epfelUtur.* Nulls obcnus]r..#:f_>ypto;fa!r£ baftcrms noninventa-Ncn minus hariolarur indorui.ctim Mareoticam palum in India effe fcribit, *d* indehcbciiLmadferri. *Eft auttmtM'-TtottcapslinirtUdia.tindtebentisvenir.* Lucahus: (*«'" *Mtrecticn,* Nulla pains in India , qusenomen hocobtinct, Mareotis in ^gypto palus'eft, Meroc jEcliiop™

urbs. Stephanus«fe* OTAW MSSSJ ;T»A^'A<3JOW. In hac Meroa,cujusgentil^ M ^ W , mnde Meroetica ebenus, nafcitur planta de qua nobis Sermo. Idem Lucanus eodem libro.

Nigru Meroefacundacolonis
Lett a comis ebeni,

FlmAoc.ckato;Mtkiopiaforma,utdiximus;ctueraltata Neronipnncipijaram arborem ebenumMeroen uJqueaSye *7iefine impern per nongenta xcv) .M- pajfuum, nullamque aliam quamfalmarum effe generis docuit. Ideo fortajfis in tnbutorum automate Pertia res fuit ebenus. Upma earn Magnus Pompejusm tnumpho Mitrtdattco ojlendtt.* Con* *itet* ergofcripfifle Lucanum.

—— *Ebenus quamvis Meroetica vajios.*

Corruptus Plinii locus. In antiquo codicelegitur, *Aut fibi cognitum Ethiopia forma, ut diximus. Meroen ufque nuper alat-Neroni frinapi raram arborem Hebenum. A Mtroc. ufqueadSvppem fin*"* ^ *cam magnus fompejus in triumpho Mimdatico ojlendit.* Haec feluiter fans corrigunt do-diores, *raram arborem a Syene fine impern per nongenta M. pajfuum, nullamque nifipalmarumgenens.* Depaili busmox videbimus. Ita, inquam, fenbunt viri dodifT. Si eo fpatio nulla nafcitur arbor praeter palmam, non ibi rara ebenus, fed nulla : & certum, a Syene ad Meroen nihii eoeni provenire. In utroque exemplar Salmant. uar jnonet Pintianus, legitur, *raram arborem Nieroin ujque* Scribunt quidem, nihil ebeni provenire a Syene ad Meroen, fed non probant. Si noft provenic, cur J«udat Lucanus Meroeticam ebenum ? quofaodoin tiibutis audoritate tertia res effe poteft ? Scribo; *Ethiopia: jhma, ut diximus, nuper allataNerom Pftnctp. J^aram arborem ebenum, Meroen ujque a Syene fine imperil per nongenta M. pajfuum, null am (fie aliam mfi e palmaruw gzmn tjfe docuit. Ideo fortajfis in tribuns auftontate res tana jutrit ebenus.* Utfitfenfus; raram effe ebenum arborem, verum non fruticofam cytifi modo efle, ut vuJgata habet opinio, (qua? tame rationi ac experientiae non adverfatur; fed e palmaru genere, eamq, in ti ibutis audoritate rem effe tertiam,quod non copiofa, ac frequens, led rara ibi proveniar, acab omnibus proprer pradtantia expetatur. In tribiuis quse penfirabanr iEthiopes regibus Perficis, tertius ebeno locus fuift Nam aurum, ebur, 6c centenas phalan^as ebeni, [illegible] *Horum unique tertio quoque anno muneraportabam.portantque ad meam ujque menonam vmpubmmccs auri ignem non expert:, © ducenos phalanges ebeni, V qui»os Ethiepicos pueros, 0 vicenos JJndes elephantorum demes.* Inenift-nlC *r*.A m \ *ranaes* *s\L* **ad Alexandrum S i S** *firt* *tbu* **>F***.** [illegible] *yuf* non funt truncz ebeni magni, fed bacilli five fuftes teretes modici. Hefychius, *^j^M^^x^^m* w «fc-*iwr&Af.iw o w&nsh9»*ligna funt rotunda, fuftefque tereJfes quibus fuppofitis in mare deducuntur, aut ad littus fubducuntur. Pollux lib. 7. ^ A? T»H *fay lix««fc vsnpx^ 9*w'ep«A^7Zf ut vfe,<p*tyrfefq (puXdyf^* f_ve] ut aliis placet) ?«'A«H7«. Varro phalangas vocavit,ut Nonius citat. *i«ttm Foenus in fret urn obviam veniffet nojlris^ quofdam cgnjfTet,icrudeliffimi frofhdUng* carinis fubjecerat, quo* [illegible] *wttaretnojlros.* Idem Nonius. *Phalanx dicun-*[illegible] *timadliirfbuhtitr* *Vndeetiam* [illegible] Videbas dilecteni,iftas magnas a parvis, quales ebenus? Video, ni fuftes medicreS diffcrentes tamen inde non fequiJeq.a.cujus materiesin lujufmodi fuftes cadimur. Sic fandalis Iragoedia quae obtemunt, parva, arbor tamen magna. Redle quidem docent, & probant *tx* audorei Peripli, ^ ^ ? five trabes *<p**d?{ects fuftibusffictttnv>* fed male concludunt,p*Aa>^ idcirco non eque ac *hi&vs* poCfe caedi ex ai^ore magna.

*T*vms* j A'« Phnius qnoque duo genera effe teftatur.Idem facit Diofcorides,fed duo haec genera in India reperiri non docet: nee duolndicae ebeni genera tradit, Sed alterum ^thiopicum, alterum Indicum; ac de ^Ethiopum ebeno, cujus non meminit Theophraftus,h*ctradit; [illegible] *u s optima cenfeturjkthiopica,nigra;venarufeShnumve expers, cornu elaborato Uvorefimilis,gu<xquefrafta denfa apparet.mordet auiegujlu ac leniter adftringit; prunis impofita cum odorejucundo, & citrafumum untuf. s\ecens vero igni admota ob pinguitudmem accendttur,d$ad cot em tritafubfulvaredditur. K-mMw* maculas exponere videtur Ifiodorus, cum air, *J&thiop'cum vero quod prajlantius accipitur, in nullo ejl maculatum Jed eftnigrum^ Uv£.i3 corneum.* *73?JWnonfui£\maculae,fed venarum in arboribus & eorum materia curfuSjpedines, per longitudinem redae pedinum modo linex & intervalla, venae lineatim difcurrentes pedinum modo. Suidas, *mtou' r&oh''ns'ttfvfs.* jg >e«^«, ^ *W & ^»;%l*M vKQvffits.* Plinius venarum curfus vertit libr. 16. cap. 3?. *Communia his finoque, ut quadripamtos venarum curfut bifidofquefrabeant.* Haecex Theoph. lib.7. cap.2.quem locum adeat ledor, ubi pluja de voce [illegible] &W. Male, ut dixi,maculas vertit Ifiodorus; tnaculje funt *vKikt^KhK* vena? lineatim difcurrentes^quae & A^^Wif .Diofcorides enim de haematidide lapide loquens [illegible] tanquam fynonyma uiurpat. Vulgare ebenum non effe ^thiopicnm Diofcoridis vel his argumentisprobatu^ good guftunon (it mordax, millam dum manducatur oftendit acrimoniam, nullum igni injedum etnirtit odorem, nee ullam pingued nem, h accendatur, fundit. Malunt alii Guiacum ebenum y£thiopicutn effe, quod igni injedum odorem fpirat bonum & jucundum, multa pin-<>uedine fcatet, eamque prunis injedum exfudat. Sccf cum non fit nigra materie , nee venas difcurrentes pe* dinum modotabeat, nomen ebeni non mcretur.

Ti & ^"|vA^, &c. Plin. loco citato. *Duo generdejus:* *• rdrurn id quod melius, arboreum trunco enodi, mafene ni* *grifphndons, ac vel fine arte protinus jucundi.- alterum fruticofum cvtifi modo, & tota Indiadijperfum.* Grxcus abdorutrumque Indie* ebeni genus, mquio, [illegible] Latinusalterumtanjiimgenusfruticofumait.Nondifputabo,quomomodo *r* W A « exponi debear,alibi hoc feci. Error Plinu natus videror ev mala vocis *Jfay* interpretatione. E [illegible] vertit, *arborem enodi trunco,* & col- [illegible] one genera ebeni diftinxit Theopnraltus; ergo genus poftremum minime in arborum, led m fruticnm cenfu reponi debet. Hanc verfionem ipfius Graeci audorc verbg refpuunt, & refutat ipfius vocis *tvfaev* figiiification.. ^ |tA«, nufquam Theophraftus proarbore ' -autarbonsfacie, proceritate, crafTitidvc pofuit, fed fe mper pro qnahtate materiei & ligni accepit.qnodnvjleexemplisprobari poteft. Videat ledor caput de-cedro, junipero, fraxino, cerafo, ulmo [illegible] picea, abiete. Arborem ipfam, *hwb$j\ w^%,r]* [illegible] *t*yt**>tu*n\MSwt,* ftnibit. Lignum vero *Wv& ^if* « '' ^ V ^ > , , *sum** tradk. Vide cap. defuhTrP Ace, corno, fambuco, fahce, tilra, popub [illegible] Hoc loco T*w«Afi» de materia? [illegible] efle, voxfequensdocet, [illegible] de craiUtndine, [illegible] Veremle poftaacia fe qualitare, [illegible] teries [illegible] & [illegible] eft. [illegible] nescia, [illegible] eterum [illegible] emeriri, alterum vile, ignobile, [illegible] [illegible] nitateque ebeni Indicae difcrepit [illegible] dinearborea [illegible] Plinne [illegible] fignificatione alibi eximus.

[illegible] Plinius, [illegible] Nulla artis in verbis [illegible] Theophraftus ebenum [illegible] tradue iuppem [illegible] [illegible] non effe, ut cenupcmis [illegible] ed qui [illegible]

[illegible] cditarborihnc nn-i« lecus ac in ali's arooitarbonbqs, qwinnineteriesjetatecolorem, nitoremqutf

remqpccontrahir, quo reccns caefa caruit. De mori materie fcribit Theoph. lib. I. &cap. f. h * ' W ^ « > « & TOA^I/AW idem. ATOM, *Jvi<mvpt&tfyn «» vetuttatem rccondita , ac fervata.* Theoph. hbr. *6.* cap. 4. de cacSti cauhbus, *it. fy9*.v&fy>n evJTvjfw Tuipvi,* **Plinius libr. 21. cap.** *16. Necfasltdiuntw cibis mvenratos.* **Caeterum hgna alia vetuftate f plendo**rcm coloremque acquirnnt, ut morus, alia arte colorem ac fplendorcm contrahunr, ut nucma, 8c quae ex vulgari ebeno paranturmenfse, capfa:, aliaque inteftma opera. Oleo enim unguntur 8c linteis cara inundhs fricantur, ut fplendeant. Non raro etiam fcoparum quodam genete fricantur nullo addito oleo ceraque, tamen fplendorem nito^emque infip-nem contrahunt, quod mulierculis noftris notil ſimum, "quae toto Majo mentfe 8c fequenti-, busnihil praeter opera inteftina , inter fepta lignea, pavimenta, menfas, capfas, aliafquesligneasfricare norunt, ut fplendeant. Alia denique natura ac prcn;inus caefa fplendorem acquirunt,ut ebenus;de quaTheophraftus. Ebeni hůjus lignum, feu potius medullam Theopraftus higram fpiflam 8c gravem effe ait; vide cap. 4. hbr. ?. decanter fatis defenbit Diofcondesj'E* *h m &}* "I^i «-

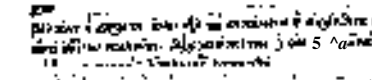

ljiwlXovffcitoiF TV ytv<nt , **J c* T^** *Jvptacit <&&h$* *EJt* **G?** *alters* ***Jndica intercurrentibus linets fradita candidis i$fulvis,*** **i-***temqne maculis frequennbus* **;** *catcrum prior (* **iEthiopica)** ***bonitate antecedtt. Nonnulli porro fefamiM aut icantbi hgna , quod confirm Ha fint, proebeno vendunt: ex eo autcm internofcuntur , quod fungefa fint ,*** *{# in affulas ad purpuram vergentes refohantur , mhil mor-Aacitatis in guftu , nevjuavis odoris in fuffitu prafefe* rentia. "E%»vtm i^Qvnis* **A<^OwV , 8cc. • Vertit Ifiodorus:** ***Sed Indtcum maculofum eft in parvis diftm&ionibus*** *albis ac fulvis.^Qvms* Diofcondes vocat quod&pra **7u-XT*;.* In longnm difcurrunt, funtque diftindiones venatum oblongse. Idem Diofcorides libr. J. cap. **142.** de

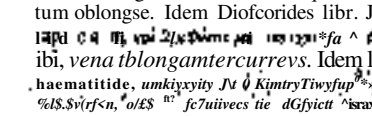

ibi, *vena tblongamtercurrevs.* Idem lib. f. cap. 144. de **haematitide,** ***umkiyxyity J\t ◊ KimtryTiwyfup*** *&CP'** /* %fi& %l$.$v(rf<n,*** *o/£$* *fc7uiivecs tie dGfyicti* **^israxAcerau** ***Diftefli* tux autem adulteratus primum venis tn nBum excur~ rentibtis; duippe per venarum duftus in reEhtm diffuniitur.*** **K-mAl' ergo 8c** *ajgcpvms* **res eadem. Addit Diofcorides, 1$** *nrixws of*i»f* **OT/XXV* & c.$ ^ ^ funt maculae five rota?, quae in veftibushaerentes eas difcolorant, quarum fimilitndine aliquando in humano vultu, 8c reliquo cotpore maculae oriuntur, nullo aut exiguo vitio fummam tantum cutem variantes ; materiem autem ligneam lapidefq; pulchriares Sc gratiores redderc folent. WOIJ** *n* n<ni(ti>*,* **8cc. Vetus codex,** *htot* **4)** *^ mmuip* j ,g dw&v* ivXec m&yTvai** **Alter COG.** *'iuoi efy >£ ciqgitSivat i ^ty minc/ait* i&-jiWin \w\& oc JCJ ipQtfi * »,* drn iZirw* **TIZDAOOOI. Ergo acanthi* na 8c fefamina ligna, eadem forent. Nemo,quod fciam, prodidit,lignum acanthinum nomen illuc?«obtinere. Vulgatam fcquitnr Oribafius, defendit SerapiO;apud quern cap. 1? 2.** *Adulterator afitem cum quaddmfpecieffpinarum, fS cum quodam hgno^quod diciturjaphfamphe>propterfimilitudmem quam habet cum eo** **Quidam fie corrigunt,** *Tiut Jvj* **TO** *av^vet i u&rBi'oi,* **8cc. quod in vetuftiffimo codex** (ut tradit Lacuna), fic legatnr. Accedit quod Theophr. Kb.?, cap. 4. tradair, mon materiem validam, 8cin opexibus facilcm, vetuftate nigram fieri, quale eft ebeni lignum. Sed haec non placet correftio. Ait enim Diofcolides, Hgna fefamina, 8cacanthinafungofaeflo,eac]; nota dignofci poflė a vero ebeno.Mori materies neutiquam fungofa eft; durare enim non poflet. Accedit ajia etiam ratio, cur mutare nihil aufim, quod Oribafius 8c Serapio legerint, *tmoK^m,* ut vulgaticodiceshabenr. Tertia ra-

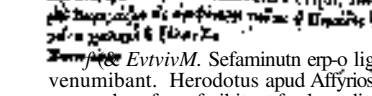

(cc EvtvivM. Sefaminutn erp-o lignum pro ebeno venumibant. Herodotus apud Affyrios milium 8c fefanum, arborefesre fcribit, ut fuo loco dicam. Ricinus He-

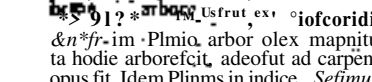

ielamo^vepotmsnoiino^ hgna fefamina? Sed ricini cau-

tisaccalidioribuslocis, ubi arbor oleae magnitudineevadit, alitr^r fcfe res habeat. Quicquid fit, ab hac planta fefaminum lignum, vel ad ignota referendum. 'A^V-*Sifu&x** volunt fpinae /Egyptiae materiem effe, de qua fupra plura diximus. Falluntur verò; fpinse enim -Sgypti? materiesrobufta 8c incorrupta : acanthi lignum fungofum ait Diokorides. Fungoia verb non folent effe incorrupta. Aliorum fententia eft, «V»&»« {JA«, quae ebenum referebant, »k pro ea vendebantur, ex Indicaquadam fpina effe, quajn Plinius fimilem ebeno narrat. *Alterum, \T\quiufruticofumcytifimodo,& tota Indiadifperfum. Eft ibi ISfpmafimihs, fed deprehenfa vcllucernis igmprotinui tranfihente.* Sic legendum , minime interrupta verborum fene , quae vulgo diftinda funt capitis fedione,docet clariff. Salmafius. Plura de ebeni materie habes apud Theoph. libr. J. cap. 4. ubi cytifi materiem proxime ad hebenum accedere docet. Vulgare ebenum non effe veteruni, facile probatur, quodcolorisnitorem, fplendoremque ftatitn ca?fa non habeat, fed arte 8c labore adhibito acquirat; ahoquin cum Theophrafti ebeno non male conveniret. Sed 8c Diofcoridis effe nequir. Caret enim lineis candidis 8c fulvis intercurrentibus, nee maculis eft frequentibus, nee ullam mordaojtatem in guftu oftendit, nee in fufiituullum emittit odorem. An Diofcoridis ebenum guiacum primum Manardi,qiiod denfius, gravius, craffius, interiore parte nigricantibus exteriore fubpallidum 8c veluti lineis quibufdam, ad fiifcum inclinantibus aeqne diftantibus, per longu diffedta ? Hujnfmodi fragmentu guiad faepe vidi quide, fed ebenum efle non aufim affirmare.De ebeno vulgari haec traditThevetus; Indiam earn alere, fed praecipu^ in infula, quam palmebotre appellant, praeftantifsimam 8c nigram colligi^Caeteram nullius momenti refponfio eft; odorem eoeni vulgaris tempore, 8clongoper mariaitinereevanefcere 8c pcrire. Quafi vero itinera ad Indiam Orienralem lom>iora nunc fint, qu^am fuerint temporibus Diofcoridis,Theophrafti 8c Plinii. Breviori temporis fpatio hodie abfolvnntur, Indiaecjue magis Batavis ac Hifpanis apertae, quamolimGraeciS, Romanifqufefuere.Ethaec de ebeno.

o\ Jfjepuof T;7T£ji«j'$a»,See.Pliniusiib. 12.cap. <£ *Eft* **GJ** ***terebinthofimihs catera, Pomo amygdalis, minore tanturn magnitudine, pracipuafuavitatis. In Baftris utiqite hanc aliqui terebinthum effeprotiigeneris potius, quamfi~milem « putaverunt. "Ontnyicifitywhix^ , vertit., porno amygdalis minore tantum magnitudine.*** **An fcripfit Tneo**phraftus; *"Oiuow* gff *ml? «*7"»v^*W *n*ti* £« ^?M: An legen-**aum apud Phnium,** *pornq amygdala magnitudine,* **delętis** tanquam fuperfluis vocibus, *minorę tantum* ? An vero Plinio erroris notam inuremus, quocl verba Theophrafli *2j& v M ttiydxot,,* **male interpretatus fit,** *minore tantum magnitudine}* Nam Theophraftus non minora amygdala, fed paricum amygdala magnitudine poma ferri ab ea arbore,prodidit. Arborem hanc piftaciam effe volunr. Cui opinioni favet quod apud Athenaeum legitur lib. 14-

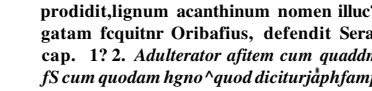

ic **JV** *vuZ 7nfu*i* ol lvyt*

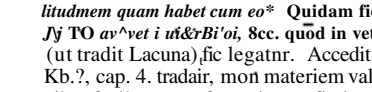

*I fa****. Autores Geoiricorumfratresfcribunt, hbro tertio , & fraxinum (3 terebinthu. Syri nunc vocant piftacia. Itaprofe&oSyrinominavemnt cum littera p * Nicander vero cum afpirato <pph;Pofidonius autem cum littera b b'iftacium.* **Plura hie in confi**derationemveniunt. Primegquod terminthus Syriaca, five potius Indica a Sy^is piftacia didla fie. Unde facile colligi poteft, earn quam delineat Theophrafti effe. Quo tempore ex Syria in Italiam delata fit, dpcet Plinius lib-**13. cap. ?.** *Syria prater hanc pewliares habet arbtres, in nucumgenere piftacia nota,* **8clibr. I?, cap. 22.** *Depi* ftaciis & ipfi retuhmus. Et hac autem idem Vttellius in Utaliam primus intulit eodem tempore: fimulque in Hifpa^niam Flaccus Fompejus eques Upmanus, qui cum eo militabat. Eodem, \nqu\t, tempore.* **Quaeretquis,quodnamil:** lud tempus ? Id Plinius libr. 1?. cap. 19. fcribit, fuiffe noviflimis Tiberii Caefarfs temporibus. *Omnia hac* inquit, (ficuutp caricarumque genera) *in Albenfe rus I Syriaintulit.L. „Vitelfius, quipoftea cenfir fuit, cum I eratits in ea provincia effet, noviffimis Tiberii Cafaris temptribus.* Alrerum quod m Athenari verbis confiderandum, cftquod ait aSyns piftaciae, vd **piftacii** (arbor enim piftaciafrucftus piftacium dicitur) nomen inditum. Mali ergolfiodorus piftacia dicta refert, quod cortex ejus pomi odorem , pi[ti c^ na^i referat. Falluntur etiam,

nomen **accep** **ifr fcribunt, q u r f r ^ ^ n S: micleos five ftrobylos imitetur? SyriaSivoxSf'*-rfibu^**

dexrannqueconcavisnififoremCret^aliifqueOrien-

tnbiisfidem adhibeamus. A Syris quidem pronuncLm fine afpiratione, ait Arienseiis, contra à NiCandro cum alpiracione. Cern^cndus ergo 5c Nicandn & Athenari codex. Apud Nicandrum «*»«!« legitur,apud Athenaeum yero^iA/xi* Icnptum eft. N* ^^iKi>^»i®-ei *-nis W*W9fi>4U994j0»at/-rattQ4ri>4»'n«*i* (fcribe0«*W*O «*,»:- ^w«r««>ip^>,'-lnr «:«»* Ita yerfus hie apud ipfum iegiturNicandium.MeniemPoLtKmoxexaminabo.Dcpsavacus 3c Gtffiam Baili codex libr. iof cap. 12. i^

be,wwi«,m cap praecedcnri lejjirur, vel <p^W. 4^,-*(? &11d Vcmus calceamcnn muliebns genus ene lcnounr, >J.«fti«« oi^,^,®, <y,*ctAx*cv«$<&. A Poiwtoniocjmlittera^ diciait. Veiba Poiidonii idcmAthenarus cicar, w *nonJiwfr ^ 0'^ ™"*«; ci Tel^ «jy ^^^©•^•iTTOf. ^«'4} Ttsn'gff'o' (mak fcribitur'^-

niusteotcus libro terno bifionarum, tarn Arabia, quam Syrtafert pcrfcam , &vo»aeumbjflacium. Ira hunc locum interpreter, achicfctifiwcflevidctur. Vul^o verriin^

Stum. '/"T bn ? n<°" cft, leBItur. «^'« foMc vo-

^ i ^ r-1 '' 7;^;- - -^-^-ido

»"linfus.idetnfcr^Nicanofcr.

tffl *ontirt*

Choafpus IndLr flumen. Conficonyn f Sn

xc.Vudcmad m xgnam Alexandrra^i provemnnt^fed mutto ubcitora m Baraaurbe Syria. Diofcondes libr. 1. cap. *^77* ***xKsx TO. /£ yooAvx C/J Xv&lec,pijlacia qua quidem in ^yxtarufcuntiir* Sed Dior. cndicem altqui corruptum 3iierunt;quorum opmione'sn non imrobamns- Hie enim dicendi modus alters fibi membrum, & piftacioru gcnu> exigebatjquandrqiudem nr Gra?corum Grammatici docent, fern per W^ addendum TO *cfli* eftjnon aliterquam *U* Latine dicas , *b>c quidem , tile autem* , femperque propofica altera, exfpeitanda ON quxrenda altera pars eft, qua? ahud quid ant diverfum a priorc ilia oftendat: quodnullibi in hoccapite invenin poterar; fuitque ut yieiere Iicuir, vera <c antiqua hujus capitis Iccirio. *Tnrxxict USf* ci ^.*vojloL yunif&pcL.* Fac lis in una fyllaba ad vitium lapius. Idem thnius lib. 13. indicat dicens. *Smahibetpecabaret arbores, m nu, inn gertere piflacia ndta.* Quafi o\ *i\>te&ccrci,ptftaccafcimusi,i Syria niU* MakTnt alii I^fa§§c 01^' CX N,c^d" *c reliniare, TO ^ w ^ verfu citato cmendare*

vcrom India apud Chorum proveniunt , am.gdal.funt fimiha. Quad duo p ftacioruip genera dcfcnlferet D10fcoride^ alterum rnclcjspineis fVnire, alter urn nrnyodaIis. L^P-slladio *c Cafiian^&affoconftat,duoe(re piftacioru genera, maretn 5c focminwi: *fed* cum nulla ledrionispoftrcmr extent in codicibus MSS. vcfti^ia ; nee «a apud Or-bafium, ant Phnium , qni fua ex Diofc. exfenbere folcnt, renerfitur, probareeamnequco. AlreramLbentiusamplcclror, quod cam fecutus fit Plinins, acmuni^rnr veteris codicis auftoritatej turn quod non ttia^na fit cnutatio.

Sec. Nicander.

*\hm, !**»»»* ;e^endum admonui) *a^^wrw Aftvy^ tWa«arar»^Z^A^*

timeTheophraft u,^r3;rf crtIe^ bor. Schohaftcs ^*dZ*^nth?m*, «fert Piftaciorum ar-

*pin. tyv*ff.\$*s 5 ru html* TBJi *mf* *9**i fifttcw amygdala ejfe videntur, dum in ramis penfant, caucahdas vocavtt cortices pi flavor um, 1 el ell alia qtuedam berba.* Qui corticem piftaciorum caucahdem vocan tradat, hadtenus repen nemmem, nee qui eundetxa ad venena praefenbac. ^gmfeta hbr. *6.* odoratutn openmentum piftauorum jerur laxare fen bit; fed nee caucaiidein vocari tradic, nee ad verfus venenuin fi\ e vencnatos ic\«s

t& TZ$P *?, TO 'TIVU^ 'CSX$(>pKTlX&1 » »£ pct\i$Zt TzSv MTTTZS^ (fcl lOC ?s7r£>, utinterpres *reCIh* moner.) *ew-rvZran* *^utcnfyr*»* TO *utpt-^yuM* ci *qu>u. Ptftactorwn ftutttts ejus fiowacbo n*ediocnter conducit v jecttr olftruttum Uxat, pcxcipuejurmnt & odorati carutn openwentt ex vino deco'dum.* Certe, fi caucalidos nomen cortex obcinuiffct, non *,i-m;fzd *&•»xutijkf* dixifle/^Spineta. Emenda Hefychii & Pha^orini codiccm. Apud utrumque legitur, *KCWHWIM $t-tai<« «f tjtcotx Kt/fjm, <c opts.* Scribe, *C«M/WW poiecw vs o'tiot* wve <?f <c ?^wf, cpucdhshcrbacicutrtfimiUsy & avts. Keu»t-ots* crgo herba qujedam. Qua?, (i interpren tam nota fuilfcr, quam ignota, non ita palam confeffus fuiffet fuftm ignorant-am* Diofcorides qui fua adverfns venena reincdia ex Nicandro exfenpfir, ipfum fradum ad verfus ferpenrum morfusoommendar. Vide lib. 2. *&nel*n.* cap. 1 *f* Praecerea vox *K»vxxti$c*cad T*mT*M** refern mmimc poreft. DebuifTct enzm fenbere Poeta, *«««/*« t}&-nSnr>i*,-Kion.* in gencrandi cafu. Cum itaque perfimiles conjungit Poeta,an non di^ito quafi monftrat, voccm *xcy»cc^S'ca* de alia quadam planta acci£iendam clfe, dequanol».s fermo libr. 7. Ipfe Nicander paulo ante planiam lam fnenlbratam, inter eas,qua: ad venenatos ldius valenr, numerat.

Explicawone etiam eget, *dKpf^eanv d/uvy^osvne** Athenaeus accepit, quafi rami *ih* e frondes piftacioruarbons fimiles forcnt,ramis amygdali,5c voccm *ecKetucrsos-t¥* video ab omnibus referri ad ramos.Atqui arbor piftacioru nullatcnus fimilis amygdalo. Qxiomodo crt?;o co referri poteft? An ergo ad fructus pertiner^Nec hoc audent; quia deftituuntur aucfiontate. Proponunt tame conjiderandu, propter dua^caufas, quia frudlu'? verc funt ci *UK^U* hinc putant dcduci TO *ax^^cav;* quod non negat funiiuus in hoc negotio vir H. Stephanus. Secundo quod Iheophraftus dicat frndum piftaciorum* non diffi milem amygdalo. Utraqucratio bona; verus tamen hujus loci fenfu's; pi* ftacia dum in ramispendcnt,fim:lia efle amygdahs Poeticafnlicet liccntia prapo'itioncm ci omifit Nicander. Quod of?tfme obfervavit interpres , cum inquit, *mrsM* *HpvyPccXwTQL (pjwntl c*nut* ^l^ffi. Huic interpretation favct *lc&io altera* Nicandri' qua: ab Athenaeo citatur, *vnmKi axesiyvcojt KJiiyhtX* 'OVt& 7i*?pcunwi. Plftacui CUM in ramis pendent, videntur effe amygdala.* A Nicandro ad Pofidonium venio, qui de piftacus loco fupra citato *hxc*

TOW xcip

mp

pie s\uh <f\j fiu/^of.* Vertunt. *B,a'emojo fruBu , albo cortice vejli'o,ob,lo77go, glandibus fimih , aunorum tnftat fie coacervtto , ut ahum tncumbens ah us continyat , quje ititus abduntur fapore quam in nucis fweaftrobths'& nucleis Junt minusgrato, fed oioratiora.* A^/pA*^ c;TO; ^ ^unc locum Dalecampius; *legendum fi rem ipf am Vonfideres\ Moputaminei* quafi >*&%*,&) *quandoquidem afte&itt fjfieffecaniidtmtutamenindtcMt,*

Ita Dalecampius. Omnium cxnmus cortex vindiscft, ut eaam amygdali; fed fine hoc quondam, ficut & hodie folet adrern piftacium. Nee de mtfma tunica verba Pofidonii accipi poflunt: putamen cnim ipfum quod nudeum ambit rubrum dura & li^nod refta (itaalibi Theophr. j qu« refpondct durion avellanarum, amyj.-dalarum, ju^Iandium cortici, non diifimihs colore piftacio. *K*i ^Ky,* Mt«ifip« 7* Ai V.If .HCH: monftrum informe & inRcns, Quoixjodolongumiachrymisfimilllmiim? Quod cum videret interpres, lc?it *fi*4w tUniibus.* Glandi ob onp* comparari poteft. Maluerunt ramen ali? « « O ^ - A«©Aj-, Ut fupralib.l, rap. T.dum,mnc fonsdurohgnofoque non fatis commoda videtur. non certum denotat

qrafi

paltnuhS

...'iln(uniKa(breM , inttlsnr. UH p<iH, Tiuod |in- f looga ^Tjulitsictunaiuniburaini-s*di* 'itiv Untile eft. Aic etiim l*a)idoiii us ex prelim, «"> «« 5 P I T H. *btfmgttuiiHt* cSl-fimilcui. Ldtuin, quernadtctiim ex Plinifc.epwd*- *A~IHH* [>Tje)oi)ga (jradHiaie curv4iuin Jtcar, fitpn U*rci ap. 8" o Ti upuini eil'g icmtyiftnlTi. N'on repc- i, (Uffici- inje cnidiuii tiittif polTc. Endtmra- probivi , [Mlmain stb ant«iu]! Gr»cu non fijiflc voc»raro *•**••"* f*l»"i *[pu] di&yli toaudiri hac mv> tionc, vulp"[1] *Mttta* r<Kcti(ioci* (jrwds S<3c nomen iijbrpitiit Je paltnr balinii. Pofydoaiui veeo ctiatn nuiiTiileriirPiiniorctiT);icir. Nccctiim recentioramCo- jet Atfwfieuiadrtrretc,Jbiiiouia, E«j«tq«ihdoeWfc

(I«M#> 7 «.ni«.Zction Inc fait [Mdf^ts Zcno- qu: MsiHftrum lubyuDmdonB*cognomen-, n. Hi *ex* arnimiit fucmtt (Julirfi^<iu, Nonftt trzo vctifitnilc, fie Icrijifiirc PoiidoeaiBn. Font rr*t> pfct- f h f . ram J fi(i p c « n o phrafttit Sc Cdophoniut *Vomi,* ctocucriorirtrticc nifaroJ *vntfdti*qttnd fimilufr ip^i - •- ctJnpmbat. Hoc enr t ^ l c t n Mttrprw, oo» arbor tac reprrm*, h v O H n c l< fe»lMfe Uempto cnim catiice tubrti, ttod trefck.in liber.«? 5 •n"fc» * * ^ J * Re ,,;,, u>» cef^J ui r, cfn ii j j A: - *it-*

Ctnnn*, 4V« «™ /«.'«»• *ttittnU ntfth ftimt.* Vale illj fcntciitia, quje id H'ft*-*itrr nrrw "fxnn liiirfr. u; (iirtiificct, qiialcnHmennitnifcimtiftjcii. NutKqgt Difjrcoridcsiijbet, vitl«irm[c]. — m i t i m y f i i r . iC «*«%*• *fiatisaucleiijimilu.JitiitmJmfarf^iu. Dfjfcsy-* rid« cum tnmiit, jifffim <>«•, m d r a n rmnrnim' ci- aflpiuui fltti Wocomparat; TlMmtnlw verofuoni- [amirvec'rtkeqtie conrenrum fruum, ratfgdiki conv pwit. Cxicrum aptidTlKophraJtum legendum pur en dint «nyg4ila. Arbsr piftacia fcrins toe a fade tere-

Piftacium.

bitcho fimilis eft; Folia fraxini quam lentifci majora, te- rebinthi ac lentifci modo e ramulis uenimque emer- gentia, colore e viridi in luteum inclinante; flores ferr racemofos, terebinthi fimiles purpurafcentes; fuccedunt

ediai!:<jvnflerftci, *ha* "t rcn wsdi- GfioptSmus Pot- *la,* «-f»" ••«»*«»»*m-,Ji^i.fi, WfLtir: Nu«saihyg- diliniifrndiliUiiniiiotcsriitir, pirn-it. ,vi!ro nuclcis pnu- loHajari, dnj.lid currieemumrx /nuclei,,;, imusha- bcnhri , hgurtrijlcitijjae, fupetna in acumen tielinca- [<«, inferiui [>cdJCLiLi,cu' adlneierunt, veftiumn teiii •.••.- t«,abunjpartc uimuliorc& in-in^ulurenlclinontnvcn- we pionilicrauws , tina ownmiirunt', jier mediatn tngli- liliu^iULlmetmtfuuntc. cum inattinierini rli-hiiccnrc5- Extcrinr cit.Tci carnoll« aciidoratostnnriicirupifiif, liimmo amy^ditx [mtaniTni fulifiantiii[p] & colon; BOH rliffimiltj, qirlftdlc i mitutofmitu rrcrtiir. Imcrior cottcx fiw pocanffi*olo«t^tbidmt,ha», ftUbm , fobft»ntHi!wim>. knruw. r

u n . Tfndon, tu hilinirn K»ct!«t%wod tfinu».

tit ocnnm afr* N«t»MrofiGa»a. ft rtdifa M w a , Ap»JB*« (dn». fal nee flmni. arc n. ft tri o IU r cc penr • d m Arrumn in

•*>•• u— n i t • MJL—•• MM I—r« j a H o n g i •• *ft»m* f IH- wt i ill IWI»L»I— writ *mtuntBt* 1 mft, triirK*t*nktt4,li~ imtx*rWr**.f*fl, tfudrn miht jam AiSameji s I'K jmidmmlmtm m nli^tdt Umjiadidm, „Ji,* KM iiy^r* ijs/i *tmmfiwi, fmam, *' ctmdiilmi tJ pum tjl, rfft vUtwttr.* SwraJtboremdrfenpfit-rmf Uojmfcrr'aciiiue 11hco- phraftoaf. 9. Inpa lihn <klinmm. An tj-itiir plaiua etqnalmocn ftlmfadcai? In erne e* Arri»niloco d a m acwni rtti railiew- DeartiqaetinitnThco- pfejft i S i d a K«B « ? «) fofa «ti- » drfcrfe «ft» Sonr, W w m q H r j J i & b a i t bare idAeranrarTrftn,

* ipCtamoramHIc, see «& bnon. fed (crknm quod ex uc ccj)tfui« artmx *i* &yunu antctn n ow>- ro generattu benefido bembycum qui fiiliis nwri *c- Jtnmur.

Ti ^ fju, fmf. Si roti plants fi mil 1^ cyri.-rttoda, id eft, canin* *rofx*, qufimoito foliis porcft dici inori? Cortupnu ergo codci, Pliniosiibr. Ta.«P-<*• J "f«^ i« *vcjiti iincufjciunttfttits mthfi''iili.* Irrirnr *CJM in cttmfit; «tc t}* InonnquomSicefcripmtn , *• bee bmtibicin) TM*-,* in ali ii a IIT r m] -i lit L n or v *at* dctidetilcur. Primus mendum in vcrliisl'iitiii cicjtisc]- fecic Hcrmolans,qni (TcTlicopliiafto corrip-ir *Jimi!u.r*~ face y&tin cptwhvao.* Notitctiaixiittvctiiltidiii DK cod''t*'' biBQWftrBMB, RCR *fha&t* (wi, Et pcfTnue ^Tuidcm haC dc caufi ami it HcrnnflJnfl<;'- r/411^, itujdiunr. *wAtim bnfcflurtm fktrt™!i»Je h^ftil/ui. Ei vttUTbetfhu- fliftibttxiittr . ttt emnitfft fnUm fstt , .ftM" *"•* iin~ meUui trttiiierit.* Plants, inquic is, " quil«« vcfl« etrfi- ficimit, foiiom moro finite liatu'r. rcKatn stitcm fttr- l)tmcytiorluvdn. H*!- «J •*eoiftm-Thafbt*Sui* . "i 7«J- £m *vrrhit fimi'tm tfft Lnifrrjm *rt»nm ^/Uftmq-*

eliuidintum,44

*fiir.iiit«hntm pftrttt ti jx\ V t f i f i t *fg»»tmtth. Tvufsmt* ton hrmmi jitfifm tjl* 1 «2JS* /i"[1]*^ "<*IMI BJ/O hnsinii. lia(Sfttn* abet UaifttA fwVn eJi cjnt,ih<y- it, ntn eimfiijtittin* , { piitant J W Q«fa(I m ' flrtorr; /*» rtigntfimiiit fit tafjcifvmi tjnfilitii-* Publics ante Hf r- mdaau ItAioinnariRnwn codkum(S[1]ji: M J[K(*inm- htdtiothtia.* lij[oua,li ThenpUrAftnm B{ Ptmiuni *(Btf* venire volntniK, lunc tliciemus !t;1ioncnl, *curptre ten* ftftfAtdui/() iifs w:>io. Ni;n r f p ; t t u l t i d i i r i o r c i i i u n t mwcetfert atir;qumwmCfucamur n«tfie (Tt,»erfori« fliSbiil MtispiKat5 t m i r i i 5 f t i t f i 'dimotiii ob- u a J b i f g ^ ^ J , j v l i ^ r eynorliodieft.tffvoEunr, um[c] foliaraoreSmii

Thwphrafti codtcem corrupt uni puro. Art legit Pliniu*, **,3 *t*** "Q'-nf Tiit xiiitfititttt, taijec femi tymrrtteiti.* Omruno !cg»,nr i$ «y»« "« ™#«H$ f*u», vel ™ 3 »«.» 6 n>» tup *aieiiihts* .'•«««. *Qrrixtdtjm ej!j$x ttmifum In cjnnrhtJi cjnno.* Gtlycem Tocac quo linum ccwinctiir. *Seront*, inquit PJtiiius, <•*« in *tjinpis,* add it Thco-

«/jwnn. Scnbeex Thcopbnito.wrc W<»J riUjifjw r;im •#•&«. Id eft, quod Theophaiftus ait, A* ^ n **W4v»» # M U fjWi«7B(. Mvuiinic laiufcrarum arb** Httodoroi in Thalia cap. iotf.ubi dc India agir.

(<K"J*" **ehvw* pr**fruiiutM.un fetex-**ys i WMM Him *pat.hrimdiHc,* fain *ivniuttfrxecUenttm,* « J « I *i/ifli4nu,» ind, uiuntur,* L'rmm HerodonB,qnam Thcophrstlluscap.p. an vvio quara hnccapire f. delcribit, tfttclligat, mefugit. Cent, fi non cidem eft qua* "."., p. ddcribimr, (tic iKnorare fatcor,qualis lit arbor.

Theophrafti bcunc,recitat. addit falsum in India non

An ApoiUius dc (iw B ^ , , ; / ^ I « « addidic, nuad apua liwophMftumlegarur, m *w i t ,* ™ i ^ U c L I - *w.* Ue hotdeo tnticoque Iodieo vide tap. J. lib. 8. lu-Itcwiarum. ALud genus inquit elfc hordti Ivlvcftris, quo

anfiriunt. An genus illad delcTibii.tjoodiDiodoroftW,j,., *yd, m* ajiud

. Mem Dicxlorm rauio intri, « 4 | l

. I let Am fttithii ctillturn **nrc***

**** *Befmettttn O-**

***'ittuairfrumauigjnai tjfc txinui tTii)ct>,& inter taintt lt&fci: timriavltm, cum in arta cxeuritur, ftd)ttr&tc ijht* !»• *prim tx are* f: ulUttitat, Qudrn ignifjtxt-Tint: tin fitciuni nc Jimtn txpttttttUT.* **ReAe «eo ju-(liciointeTprc*, *JtmtrJttt,* lcj^it <*Sr&'.* [nantiquis co-**

aidtne leaitttem haiilc rcneriri, iwlor nobis Caiiubo-•ws. !(tem«iaini[irtr;ircti5leili«r;em probK, vocemquc hinc fib) inconnicam rcfert. Q«(xt btriigm' accij i

: q.d.hoc loco nullum apcum^doncunive

: ; altnqitin *rrwtm* St •»«?« , candcin habec

ationciTi,] f a

m, md I.itinos. Hctychius

legendum , hrrco. Bir^.», hordeuin efle (ylvcfttc, cu(m mentioncm nafter facie Theonhrallus affetere non mfini.

g• ,.-. arr-r. Stc. Batavi* oryia ttuncato nomine rtttf dtcuw. Ex ca cdulii EeroisparKnt.micritflc mitlicrciil«?dc Icnioribui ni^il tlico) valdccxpetnnm , pratfertim fi C;iccar(5.8cciiiaraOTno fapcr afpcrfo exhibtatur.Coquiiut in ja£te bnbulo, am amypdaiaram citamrc,aut carniu pinpii iurc.Brmi Inporis eft cdulium, wi gritiun, benfi nutriens, concodu haudi difficile , ftohiachoccmvcmens; mtdiocritrr (juta alvum adftringit, St vcntriculum roborat. Hifpini Btl^tquc *ex* oryie J?™«, &^allitarum peiloribM eltxis & iocifis, cum *f^o.ra* St laitc lento itrneCoAis , li^oeonuc inftrumen-

•»*iWc iuba^lis, maviiiimim ac RratiiTimutn eibum, j'*"? album,. noftri Ulim pap vocatic. f.itarc folcm; pi" -imt qqyoj, rtiim^ti, (id paulu eraffioris, fapori* iT^1 tJnrci l w |) vocanirrt. Hefychius i*««jul(*• rxowcti itioi inditum,fiuod in psluftnbus nafcatiir

fenroiria. Idem Strafe, Mi;,*©. *Si tU ipfa mufiSL Af* ***md* nfr »/*«<> fhtrii.** *Mffoim Ni* sh ^inv w jn't^ >jri T»> »AH{»» *vrnfcfy&it f* in M. S. non diifimili tcnlii #>;j6»ityiO i/»-**•»•>. Me£d!uifcribit, try^mii .mtt fltitiidi firi, (Hint Mint"-tStTripttiotttttiniigcrt,* fif *rldufit tqmi* irr/jjari Diofeorideseriamplantamiiancinralufhitius & uli^tnolii nafd tradit libr.2. cap. 117, »jt$tisr «nif*i iri'Virt^, ^»<-A'» *• iinliit Tiwit i£ *iygfn-* His in verbis anionadvcncit-Jiitn.quod air, m j w im. JJ*-. Galcnus non inter emtpf, fa! inter «r«c« legumina r«cen(et,citm contra inti:r frumentacea i Djofcoride rdfciatur. Gjlcnuslib. 1-^ca-Itmcnt, uciilrai. cap. iff. 8c 17, !r«fu lyxtfin !•<><• •»' Jt,u nJJ'«J . *rxifftMTt,* H^ir »{t&- nfiiimf,* «•' uw • nior^f. **l;t5<5tM, tf*«4rf ^'(fun, ipfri, i^tn. Lrgamntt *j>peti.:nt ca Cerfulinfimim:, ex tjttibuspwni nan fit*, **iff />(ii <w*' ' f / j , offTj, *Itnui, luftMi, eT}%jan. creiim.** **Nobi$ ptnbicur Diofcoridis fcntciuia, non canifi,tjuod CCITUIII (it, ex** orj-M fieri ponwn; (cd qood tota facie & habituplarra Itxc (rumc^to quam li.*giiiriini (it Em liar. Imiw cian lepumrnihus nullant, cum Fnrmento fumiri.im habct fimt lirutitne-m. A fpi« caulem, fo I iiim. i f nr 1l, r c liqu l m-nue faciem ac idwm phot*. Mcndi lbfpicki ndla: ftatim poim capicefequenti *if.* deoryza, ac fi legcmitium frxcipuuni '• *j,* • .

TrfSii tujjw,—FacicmttoTMe.rltmuslib.Ig- cap.?. hi* fett; verbi* inter frucum gtnera, hanc efie rradic. *Hardtunt Indisfijivam* <?/?/«/?«, *txtfuovunisafudtet frxciftins ltAlu*ni*ximc quidtmtry^j ftifiatm eexfijunt,* <)«"• *rtltftu mortal. $a qiHdtmftiia&srttoftt, fm*pmiU.fiu ciihitiliiifiet purfhTtM, radixgtvimt*ii>tundir.ir>s.* NH-gaturPl;nilw. Milii hordeitjuc folia fcrt cryra ctiam in • U'diolaJirnli aero; & caqoidem noninftar porri carnora, nee latiora, fed *qux* nulB vel pcrqaaAtexipwm cum pom> habent limiiitudineiti, & multo porractrn anciiftiora. Q«arc , li prf *fsrn, icrJtc* (ubttituinorfdeGrt , mala utmir comparatione Pliniui. Hot dec I'unt /\-tn i 1 ia, Cd fa u to tat *it\i a.* Fit?rf in mi nij liani obfttwwi{ & nefcioquac fie gemmearadfew rotundiui.cujtK apudPliniam fit menrio. Dubitjnt advrtfartoruiti juilorcs, urrum pctnme* rotundfrarii rat!)ecory^a ft bormorumi quod Romanis ac Gri'tii invidebit India , Syriaquc bar ban , jurcjurando adi(>trc fiilt.a mt'fTorej&infti tores, ne, priusfluam excoKiiIent, ulli v c tide rent; vcritt.n* fcincn in alias regionts commwuearctur.

Oryza.

&&»**' Matb in Aldirio rodice *ttfl» tt&>* iur. Quid «M fit ad Onto, Mr.,, Ijbr_ 8-Jocrtu V, quern locum adcat diiigen^^^.o ^radir etiticca eft; culmu< hordMceuscubitalis, nonVato o>W,io«»»-dum bicubitilu, fcpc fciijuicubiulii geoitulatuj, w-

tiai

rico^rafTiOT, firpkwqwr; folium milioao: hurdcoow O!(Iimai!,fcd]Mtusi[n]tulinirammiMi=rric4nJprodjt.ri-

Glotluli rtnoiiarif fnirtn';

« Mpoiiam truitus

xvr. à Iacobo Gareto Clufio dotlatus.

RtJ fpicaam «ltcf» imwft granma, .to nice fnofiaw^ al'pero, iciuiibus, icuctjica mpulofis ftriii in iongiiudU nrm ilotuiii, *ov't* firrt Sjrurs, iuperne an (be fire ratn-jJis l. Gr«tww(lemabinm>, f i v e glumaf c «comce p i m laftefl fert fpc&attir colort.pellucidum,durum , pulribus gf atmsacque ranJiiiiu;, quavis pratilsntidinw trilioo. Orymn Eaoc e* India oriftitiern craxilfe, & p« uiuVerficn orbcm dnii-mimcim cfle extra oBiMHi iwsidcbettpnrrui'crSitti.Hct precipua omnium Jndir orirnralis Jocnrum annona eft. l-liocIndn loco isefl,ti ca placentas [wrantibus. Ex eadctn in Chiiia jn^faciuri:, quern in Peru i<™w vocint; in I»panii yinum, quod larcnTesdMcb ntimiiur:; m Pegu aqoun cjtrahunt, r|itr enm aqui vitrjc eertst. Diftinguunt in Ofy/imoptitti.irn, quam *girafft,* & m viibrsn}. <juatn *eht't.b-^t*]n'.ti vtfOtnt, ui recencioreJ, qut Irdiait! dcf i f ariunukiu.cdburair. Quititti i narcjtiir, fui>rai!isi. In MeAobncrrfiagrolocis dcprtfSs, & paccnie planitie wlis fcritur , K non Jjffi. cultcf proveiuc - foium tatnen irt quo prove nit etinpis & illidhta, ifliTOtnc i lacu mw/ft-vocato, ^MaU$_f$ crcbriui, (juocics opus indicant, Kencceliitasarget, riganc, a!iovjum millnsn »ut inane gtanum Uuitum ; ut adnvratioM »on r.ircar. t^m liccurn Jc Piiicuumgrtminri Wtn paluftri S: hiuncnti iltteflari folo , bgnurrt alimcrttum , & delicaiitl'.imfiippL'i.iiurc, etiamijue valet adtni ptodcttc pofle. Huiuj lncltis firocina eft, circa cquun^iom aummni,vclcircafincm.inenii*Scpcemhris, vdpauloante. M^mtefri^ rnim scfti;[1]* fol)b«s naulm. Hxccrala ft.curapudBacavos, quamw* ipfis *(alum* raiishurne-

<lttra & ndiim, paniun nonproreratj qoippc tdlus coelomve niiji^ ipfj^ fripdum. Granuta vctunon fia fluina tedum fed (Ucortinmm , & tef nrgatutn adferti

fem en ftj

p. loo.milji fjeir defcribic *} f*i**-*

i

milii ttijidr, l«» fftmtt rjufctut i ten, fu»*

i *qttojcumipfe cdfyteleiiumaqaunt, tAimiqut,* Qijpndam ponri oB Hcroiloto ocysatn defcribi; fci.l

tao -rwett nondifsiinili^itno cnim codemque ccJorc.mjgiHnidinc nun mukum Jilsunili, *fed* flcic diverts eft'

'ti a^m. K»c fits nccligctitcr reddidit

Addit Thetiphraflra. £»uttr$_4$ *pent ttttr ttmm (fe-*

Jhvrmjfstia Luiwtijuamotwflri, .nigujhvrt .JUJHI O/M.

tatc Anlcobdi. cum, codicw deperdir) lum .

hilert, & tr.«(t*(Jwr&tfrttift Miliit,, fMin *jduttcti*, Mm MBxtio, *qticmAmotum* £3f ntf/tft fa-7««i, W *hie* gf Jji *dtxtrant. /tdJii hgem tjft^fi quit txi-*

^/.^tiiJ ijuiKjllfifc, n//j ftf *rtiM-iiani r;us npfri&t* niter-*tt* .Ji3/! *•liinyi.tttit, honvrei^ ri & rtgfan hdbtrt. tie.*

IU:i-:iam in [ndia]>rovcni£. cap. dc aothufkegi. gindtan *m* India oriet)tali,Exoccideniali,m3*t-

5^, ^"^enfibus, & Vifjtiiiianiv Novaque

iccemnm^ quorum icones nemo rradidit; defcripta autem fune a botanico,

D. Iwnncs Brofterhuriiij, virinomnJ ftudtoram weltens dcdii TObi i hoi CtaHfT.

*f yf fuo yma caeris etc *Atofa!i&inr>, ut r,t tint* piitn tjftnAttt. i-ii J&rtdtri: qitipbimt \offem, tiedstjc tututf* **ifottt,** Ittfiina fJ-ri narmihil tmltcjbit, quXtAmm a£-fricM* cjadnrem iHumamttrebie. htuct thai rjnfdtingt~ nrrir ftfitnnia fsji *[>* teitin Italie Gatitn dieipirl/tnti m^ijirtjrnttri ^,(*!•J *cenjianta, fed gt v: ttum terrain ayuatent, jt/rupn, foticuit. <t</ui jhX'im tihtts *fp<trertt. **Sit** tie ™«™ tx firtee* Kfj *ftufibs ex* »u» ;fjj«,& istf/b* *mJtMur , quorjJ. msium in fniclytttttno* rc8». *Latgt **neotmti** enttm «_ tfotpjjrtnx til* kite*. **Ktm** i **tud** aJiWow {?jf*-fimjS*J'uct» aAhttc abonditl/imt , faft* Jjuidfin it*,fti qux luci efflrfrtt* , tx t*faa **fUbtfitniU** cottiii tfpittc-**ttitt.** jtJrcri illmim per medium fitl&, njfietttttm rt?t~ ficitfni jam prsdiflo Jirnifc, dtitum, & ttdcv fiigrum , ut txtlrcno qatjptjm tttnattim s:\ijtttrart ptmljct, Qt^unt ferro 'Gutctiii ib Angtit tx **Ctytia** ai&nr relation, riuffuc fulft »nanilius cjm/rictttn* , irinrfc <U}tt* elttit, JftmMm **uctitmUm** , *15 tjut rei (Jtufi fift trctrictt, ii efi* , *fiftiurur hitut tb **ttlit** tffe afptlttits* , non *JM-*b*m tjff **fmHeOtm** , q*m tftu frttttttu , Hit quemO-*f><« *from,* gctaril,, *($rniurjUihij}VTi*)tl>r.p. rtf.* f. *iS* NirtJ*wiM«Mnfctt *for, dt jimpltciici* Mntt-*ex* <tcv*JcnraA Inatj de/^rw *fpksrtit* ftfonatiA mnrant.* H^c Clulius. Expericntia docait, non eUcealitan iphxrulu, qua; Monar JusdL'liiu.-JtMp. (Jf. obi ait. *c*j>fuU mtbfr* n.ij/4 ywit *JMtt* w m M . ^f<« ***tta** fph<rrttln vJ^e le-tttnitt ac nigrii, tiqite Jfleoie i'Ki*, yir M ** **rf«fo** *ftnft&jt vmrttntur,* fHosde ij rioriaecipicridufifbrtrr nudw,'ii idem fo«tfrdl *E*wn c*njiib*Ht,* W(*frtiRu i* fttmHj itfore magi* tmnnn* jium «.'fj, */fti« *rufiui,* W«< Cd /i»f *fim'fo*. (plant tiiisinulia fimc, q C U liff. Broftetlmfio acccpimut.) Fnrnnf n- *ftuttctt rvtun-dumf^ unncii mAgniruitint: tent* qittAjtm ptitft **Bum** , *yufuMetJ, ntdftkwi fibtt* <}a*A&n £ **Tortih**U . cottris **mni**, «J» **rf^4** , «l nifi*$_{tt4}$/ iu quaftm «/* & (S dlir* ctpfnnp ittqtttont.*

*lint w*tfipo , fMititun ttijutftmtt,,*

*r nnftBa Oaa., tmn iiuiini ufm , qutmUm diffi;nt-ttr cmfiingomir. Eft vtra >i fr*lint jJuwiurut, tttnul-> t jaiJrapti iat avu tun digitjtft. thrfuat ex tit ttr-nttrtJit*, mthi iLixfunt, fulu giiivues idirudiim elf g**tix , fif tiriam-.ftrvMw *Abi«i ptmw ftuHamfm tfmpott frituwAt u&iav, Q^m ralew nc dixttret fo-IU tilid ctfiGmilia ? Vtfl iii.ilji toniparitiouc luicur, sut lihrrulEquasdeicrihti CiiiliiKj'untilivtrlx'abiis, quas Mmardiii dtlinga, SCJ mjh rron viiiccur \r-i compira-ntmcMuiiatJus. QuipcL'OiiwIdjlilir.^.att:- Siuitinbh tujutii, f Hilpaiiica nddrcet J y ;4ntinttin,-;tu:i.tjii,i>-fattt, yiM Iffhtmtii JA preits ad nunufam MCf vtAunt-te/pniii, (3 ifistinccognomen jeecpr/um . qiuwmfiiHrfi-tLu Mit iinnihlrtfsritnt, Imt mirHiTj flit!, aljjfun: &*

«rTttUixjign,tum,mtmmieiHlem, fulfillt-xfucuui/nlf jlivum eabrtm r^iJic; • Ti *vjjicuturn intoKWttiriet.ghbu-U Inmi^rdstia xqttile* ,rjitiuiJiiwi, *ntgrttm , &,fifalij* r j-iiii»}(im*tar,fiiittifua, ^t/oJ/cnwi *exiguumlS jmarttm Jitliti. Ex hit ojjhtitii fciforjiii jiuiu fwrn dirtx ttTfll*, tan iniitginiitTti, qtum ft ex t^tOi ctrtftHx tfftni, irsmt in prjrJUut, ijuei itvitrtilini (3 irJntufrAgilej. Ftuiiu nut^nturn tyucjfUi ptnni cxfut^tnt-it, periitdttt^Ut fjptttc;* Jffi *-piss frcjiitiviui* to UM-a r, p.rijrwi arit 0 rtr-*Tumjut,* fimc; ifu«;jx4C *nettjfitmii eiuiftt eimfftfuf^tut. Puff a tjjiculitm .tmlHOii* fti *ifi qu* jjtponir iiscem fr*!>et.* Ramuks fcujasinu^inctn appingj airaviini^J Ipittwmi fcrmi cit mitfiiJtuJinc, noJn frcqnentibm pr*ditiK. col ore cincrifio; folia dctnpiis append id bus colort K fortna auranttit fuatfimtlfuna; ui!inir4tain*:n£t3ni:u> ftiora, ac in a cue am maps dclinciuu. Fruiloi fiti! lu-«ul«mcr(loicriprn Clos5us..idetent rtij-crvatuumfir plu-r4 dc iiuiujcie- Alum ei iufiilis OwnadeaQmiseaipfe mnrjlyam,iln|uu nefcio cur Epitncdium virginianum v ncc 1l: • V i r;; .i t v-1 r * i i « fibrofa entittit tigoofai, dorai. flextb.lci, param vyriti^f^irtim hutni repcniei, ntficui-nira atccilat ; rum ertin* fruticuloj fir non inclet;atK< FoJfiti-T: in turn]!.;iiif ijlii ttb , inttar fi>liorum trifclii difpolita, qunrum[Mnic«I»ii«*funi UiiuicuU, liiia, di-Ut virLdJ* 8i fptarfentfa . »*"* , »pocino fatifoHo

ApQcinum trifolbtum, Tndicum vulgo Epimcditim.

txxi JifltciUia , eodctnqnc etiam tnado deccrptt so[1] tiii , lac 'mictenrta acre at ten'ecs. Quart apoci* HUB itifuliimm apptlluc plieuit, ccc floruit, oecfto^

Vitis Hedcracea ...dica.

quam tulit- View biikracM, yittt hedenequc in-•?|r A"^ fcaaiir , formentiquc cmiiti: vingenta, fol IVnki *' 'n^*r P°')rPonm' c^rf" pr*^l|il; quibaj '^'Uis, chart* ommqtic ail* imcerix pro-I'lsi'.inft?^ ttrrTlltcr -adlufrec, lit avdii ncqucat. Fi>-^,CTr !;nl> P«^iculo qiiini*, qiwram (infpitaria

SaS

rubentia. F!»

net. Alli fiet molwMvirgini*iji(Je|irteationeta ex cap. de phalangio pctcvotatur eniui phalingiuiB rcrg

Pcrficaria Virginiana.

Aliam ftirpwt acccpiroiw, <jmni perficariam Indicam *voouu,* quoJ Bat ptrdcariaro refcrac, aJioquin COM planw beat **tafad** E« rjd;ce c^m7K[U> be-i* albe non diflimili lbl(lrl« **v«no** traiporc *eomit*

egflin, camofot, virulei, nor.tutii! *tnixoi,* in ««BW f l k a g n a j l

Pc rficiria Virginiana*

ft,dilaterificUa; quoad ftimum, fwKicsrii con diffi-
•aQii, fed decuplo, B U : » dicani, rfiajora, »c tr,u!to Bitfe*

I b i t b fu r s Caniutili Viipm

Cannabili Indies.

n»licc itetJoTa, fibrofa, Jura, multm 4-mi:ric verso ten*-
pore C4u!cs, adtuinianMnaJntudjnrni nomintr,quamat-
tpJcntin, iUirasacrTOnniiulli|.nalbj, twrjTiiictW, QUtMlii
fivt lincBaiutaJbet fii^tiniiKuL rrMtds; lulia dur»,
a((cr4.rur..'IJ.riigritatiT(a,li)ri[H$_{m}$iincfci,(trl''i:mi(iKia-
twtt; duarum jut irium laiirmliiic, ex longo [
ilcpetidcmia. Flotetn hati« in furnmo cmlasJtq
doumbcIUlcmm.mli'itcailiireniLtQne ad itiftw«hni-
bim$_{t}$ Cfiii nuiqiutn firfc crTJnJit, fed rjiuficondufiii
minet.acin^occumesanefdt.FWtL intnic S b i
cilobriquc. VirgK Juretjiji

Virga aurca Virgini^na,

Ics plures, eoiiibil tamen recliiiati allargunt circa cuin
folia : .".linarU, fcftju'ULCNim lata, cralsiukula , ff-tcft-
demia,m funymuu: bnviora. *V.x* foikuuen ajis ranii
prodenni, quihuifloTcsfitoratcIuiti, (in;'jii.]''|
tcs, facie chryfocn!ni,uium [X]iriun cjulht'sr:cnn'tt:u-
s inidem: Hinc alteri ferula, folia tantum magis
& crenibil incifa. Inferiorilus Virginia aquo

ttomm alrii a id 1 vinn«1^{lij}nifJ^

faf»ciiV

l
pJUT:>
VtT t< •
ctmnn
n, d
•[
:ttttts 4racuLum
lit; cojiw jvwrfepfa iref

q

3pIo.>u^ujtw

Hh 3

Lyfjpnaachu Virginiana

Cortfaafa *IndkfL*, vel bcdc-
ra terreitri).

VioU Virjjinijn* fbliisJiyberno rcmpore exuircr,

(tiiiho majur.i,i diluto *v.rA*- irii-n-l^r

ftrrati. Bin tervc floret,VCTC. xftJt<r, .'c ainumno. Flnfl

qimttim ^tuttKit f i n p u t i T f o l f i s aliaquatuor i j

i i h i f q u e fiti'»n!i? c^>itu]jm oblongum albions rn-

M *in* trflducn, fritii j

i, liilijiciimnir. Fl«odortnl(

porins aJ lilyafphodeli lutei »-

<kirc Kccdent ulrra di^m nw pcrfiftaisj c«m *a* >]

Vcrprriranprritnrat! fcfiarnrisdM-i rcfiierant

. Ftti.'

itirarsfefqniunciil

uxftllt *fc* hycrac finr cade nrni*her

rife frigidioramBpcramccri cuiufinoili

Viola Virgiuiaoa

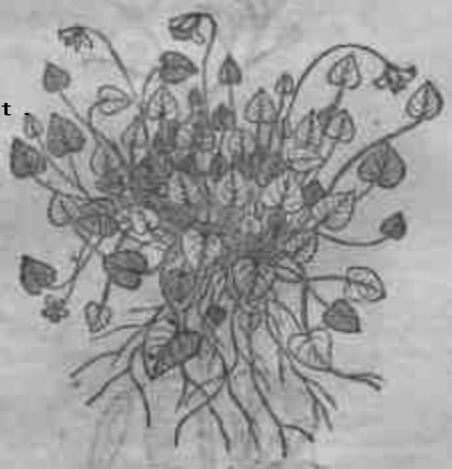

Con uptus videiur Theophrafti codex. Plin. lib. 12. cap. **8.** ***Contermmti Iniis %ens Artwia appellatur, cujusffina facbnmarum frenofa mjrrb* fimilts*, 0 c. Scnpfit ergo** 1 hcophr- "{W til 'Ae<«»j aw« Ananam rcdfe Plinius conterminam dixit tndiac. 'Nam regio Indiae non eft. Strabo

Lb iy ^* *;';^'?'»r\w**?V.¥

P^ j**A « *** *Arum ynm* repents pars,* ^

W«fr4T«/ Nm nut lhoAriana'm&Anam eandem volunt effe rcgionc'n; alii diverfam. Noitrum non eft ea de re difputarc, Gcographi videant utrum eadem an diverfa fit regio.Interim certu cit,utramq; a Strabone extra Indiam pom. Redti ergo Theophraftus Ariam, vel, ut Plinius Icgit, Anam ab India divifit, ac praeter rationc n a Magno Scahgero notatur.

0OfiMf rf iA»ei«, Sec. Hsc corrupta. Qux fit Illyrn cafpmaignoro. Plimus legit ^ w 1 loco citato. *Co*. **terminalndtsgens Amanaappellatur, cujusfpmalachry warumpretiofajmyrrbafimilis.accejfupropteracpfeos anxioi** AnapudTheophraftumfcr^ m.,

-*ZKv'm>4*-Vett\mtregulas.***w.TOW«,herba eft,quaeum**bilicus Veneris a Diokonde libr. 4. cap. 92. vocatun **^TvAnAiifiOniimAifv.o'^MviCiiAMi. Hoc loco vecSem,** clavam, vel tale quippiam fignificat.

fA^« ^ vA4M. Malfe Aldinus codex WAll. Plin. loco citato. Iti ^ frw^x f«/?/fwj r4;k«j, *folio lauri*, ©Aw fi- ***quos invitante, qui pene equitatu orbavti Alexandrum phimo tntroitu; quod & m Gedrofis accidit.*** **Sxpius diximus,** a Plinio rhaphanum & braflicam confundi, 6quod ignoraverit,antiquis Gr?cis ^V^brafficaTignificare,recentionbus & medii xvi, raphanum. Male inantiquo codice **legitur,** ***frutex peftilcns rhapbanifolio lauri odore: equos invitmte.*** **Redfc Hermolaus,** ***frutexpeftilens rhapbani, (mfignitudm) folio Uun, odore equos mvitmte.***

£» *$ Z^un tf,* Aty»j. Hujus plants meminit libr. if, Strabo, ***hi Jli-ni'^otor if &Qty $VT»•$? y\wtmfon r vsnfy-?/» • «pimi taxi^* ^JtpyL Erat flanta lauro finnlis, qttaguftatajum6ntafpumantta*** **Gf** ***commdi cm efte morbo monebantur.***

, Wp'*«yW'w.,&c.. Hlaneplantampauloaliter defcnbit Strabo loco citato, «V

naqufiAamjiuMusintmamfufis, tniemaimodum emumeresjacent,hatfucco plena, cujusfitlU fi in ocuhsali- *amahs madijfent*, w ç^^^r. Frudtom humi jacere & cucumeri fimilem efle,tacet Theophraftus Plinius loco citato. *Item laurtno folio*, 0 , J,*A w ^\ im ***sl,cujus liquor afperfus oculls,cacitatem infen omnibus ammahbus.*** Spinanon eft laurinofoho;fed fine folio. Confunci It juaspiantas Plimus; unam folio lauri, nuam epi. Jepticum morbum facerc traditlheophraftus; **&£&!-** nam fine **folliS**, cujus ^ nodis aculeatis fraftis tricxC ieca(aeus emanat liquor, qui caecitatem infert,

^^^^m^^^.Verbahzcdelenda.

Nihildeho,busStrabon,hilPlinius,qui^ [nuicas etiam defenbunt piantas. Scilicet ex margme in **t « n a** irrepfemnt. Scnpfit qais **f o r t e** adoram, i

totahiftonadefideratur quaedc^imlwapf 5 nifier

& ^ *nTnisnri,* &c. Theodorus ***im wmwm&*** ^«?, legit *wf*<p*iiin's «<?*?. Scaligeri leitionem, CV^M^. jKjwwo(p«f,nonimprobo. Vide anno;, ejuldem. Memi- Jt & harum ferpentum Strabo loco citato, *l£* j «|»A»^. ^^*?•&&•*$ ^'^^oi" mfib« JWIU'TWW A^ iij»A^- **"»^ *bfti*™*™* 5 «X«?^n5** ***drixfai. A ferpenttbus etiam H*™™ ^derat. Ham m areha cumults berba qutdam in-*** ****<> Jerpentes occultabat, a quibus ifti ilhco monebantur.*** **Plinms loco Citato Nw non** ***berbafracifui odorts refers*** **™™** ***tuferpenttbus,quardm iBu protmusmoriendum ejjit.*** **Nffi11de** odore Theophraftus, nihil^Strabo.

'AWB TWI *Qnmuu* Strabo loco citato, *ém* */**) <p«W L ****vip» 7n^'s,crudapalmula multos enccabant.*** **Harum paL-** marunt non meminit Plinius.

KE$. ‹?!

CAP. V I.

Jrhores odorata ubi nafcantur, (3 quajint. ^uidferatfeptentrio. Item qui&quoque loco pro* veniat. Quid in Creta, Ityodo, Lycia, Ponto, Propontide. £>uidTmolus, Olym^ Ida, quidque multi aUi monterferant. $u& in toto orbe hca ad navalem materiam.

t *Si* ci £u "{^T'J', ^^ «pi«J. ^6V ^{ 0 J 71 tfJWI' AO'CU Agj^-

^*™W^ ™^ ^ *$***(*K&nul&M, tyuStov.*

t'n 4« ‹*P*tiAcLM$v) m;* p^ J ₁₀7ₜ *ivjig (oh* t EA- agitatorium , fcammonia : cunda fere, quorum radixexpetitur. QuxdameniminPonto, Arcadia & agroLaconico nafcuntur: nam ea quaque regio t medicaminibus fcatet. Ar rum nihil in his penitus , confecratice quxinlllyride, & circa Adriam provenit: &laudata quidem > cxterifquc lono rfseftantior. Ve- *iYerbtsme**

INter piantas autem omnium maximc luperfluunt, °ra *J_as *&-* **plurimumque** *k* **reliquisdiftant, quae in Arabia,** ^*fjj''^* **Syria, Indiaque odoratae nafcuntur: utt tthu8,p/** **inirrha, t cafia, lafer, cinnamomum : quotquot** ***iifiantes.*** **aliahujufmodi, de quibus aliovolumine plene re-1** ***cafia,opo**** **tuhmus. Ergo plagis ad exortum , meridiemque** ***baljamum,*** **vergentibus, & hsc ipfa pecuharia , & alia his** *l*fa,cinmU* **plura proveniunt. At .vero fcptentrionem verfus** *mmum** **nonita eft: nihil enjm cfommemorationedignum nari?atur, prater communes has arbores, quae & locafrigida amant, & apud nos quoque reperiuntur; ut picea, robur, abies, buxus, taflanea, tilia, reliquae fiankes. Et fruticfe nihil praeter haec aliud habetur, fed potius ex humihbus quxdam, loca algentia quaerunt, ut febrifuga, abfinthium.** *foeratrm** **item quae radice fuccoue medentur, * ut veratrum,** ***cucumer a~***

rum in fcrcidis meridian!fque locis, vclut cxoppofito 3 copia oioracorum habetur. Cuprcflum quoquc loca feruida magis habenr > ut Crcta, Lycia, Rhodus. At ex us , qua: maniuefcere poffunt, laurum 5 myrcuih , mmimc in frigidis durare affirmant, minufque mjrtum. Argumentoquc utuntur, quod in Olympio laums muka, myrtus nulla ommno : in Ponro autem toto neutra elt : quanquam fummo Itudio 5 omnique folcrtia fercre conantur £d ufus religionis. Fici tamcn multc , magnsque, & punicg , ample opacitatis habentur: quin & piri, & mail permulcg 5 • habentur: quin & piri, & mail permulcg 5 • ac vamgeneris, ma|orem *m* modum: b o n ^ u e f t u - ^ ^ . *Qis,* & vern$, pr;terquam fi qu? ftrotinc. Ex iylveltnbus vero robur, ulmus, t maids, & umilcs: fed pinaftrum ? abies, atquepiceadefunt, & omninotjUf tgdam m fefe geiunc Humida hec autem, &muko deterior Sincpcnfi: quapropccr non multus eft ejus ufus ,-nifi adea^ quę fub dio, *Uqc* circa Pontum, aut certe locis ejusquibufdam,nabcri novimus. Vn Propontide vero? & myrtus, & wurus, in montibus, [illegible] beant. Qjjippecumfmgula (uti r'ctuhmus) diverfa fecundum matenam habcanc: non fclum quod eindem meliorem , detenoremve potfideant* verumetiam quodferant, vel non. Vt Tmolus> Olympufque Myfius 3 * nuccm & cattancam plurimam ferunt: item vitem, malum , punicam. At Ida3 quibufdam carum caret: qugdamperrarahabet. Et circa Adacedoniam , & Oljmpum Piericum, qugdam earunl comperiuntur, qugdam mi* nime. In Eubcea vero , & circa Magnefum, t EUboicg multg quidem habentur, £ reliquis autcm nulla: nee circa Pehum , nee reliquis montibus traftus lliius. Quin & ad navalem matencm locus ibidem exiguus elt, & omniiro in uruverfo terrarum orbe. <Quippe cum Europe , Macedonia , & Thracia, & Italia tantum habere videntut: Afu vero, Cilicia, Smepc, Amyfus, adh^c Olympus & Ida, verum non multum. Ccdrum enim SyrU gignit, eaque ad triremes utuntur. Et ea vero, quę aquas adamant, ac fecus fluvios degunt, pari modo fe habent»

IULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

NEMACHTSW. NMWC *de tdoratis, tarn Arabia, quam Indiw. Sed tranfn ad alias quoque re?iones*: *(3 fane loca exammat k calore, ($fitg»re* ni^A-n^. *Jheodorusy* maxim'', fupcrfluunt. Now, *immb'c contranojarjcfeint. At rarum nonfupcrftiut. Ahbt monuimus,* -ofe^o. nnparfignificat. *Impar esl extra divifionem* au<e *rara, extra naturamordtnariam.* , t

'OxoZaXTupoy. Theodorusahud babttit, Lafer. *Etfequi* tur, *ovoKivctuuuop. Stfuccus eduufyoteft e ctnnamomo, tern* [illegible] *oportet. Tbeodorus fimpliciter legit,* * *dumi*u* \

Tit 4 4#J& *Mi u'midfa. Si intelhgit ea tantum, cdo-* *ta><jiu ArfiMtaappellantur.male}acit. Multananttue* *r*tmafuntatud*os,<pilmppcr autzmtiUr* pL *pre4 non fotefi : eximtt emm lndem.* LI *inter aro-*

mus aromticusgttlgo itadiftus,in Seythis'nafcittif gdilijfimis has. Nrfw *quod atttibuit cuprejfum cdidu nejet^ bat in a*ro Btirdegcknfi ad Scftwtrtonem cuprejjetum cj~fi : m 'tfarbonenji adaufirum non cjje.* Kf^e?' & ^ TO 3gw* *&, i§ «Qpy** *Thcodorusbac omnia omifit. Qatetum Qedrui v*ult*, ^ qftima tn Syria.* I*tern quod ait Uyrtum in fnff^s non dura inoyiaudieut inter Aremomos cos, c\p nomnantur, muU tarn ejfc Myrturn,multu^ ejjcgeiu.talluntur autem,qnerrt*A™«A»*» .*\iht dtcebamus, tp > pi omntd ab ckmentorunt quahtaiibt ncttuntur. itaqi moxpnu,® Vtceam in Ponto*

*%e*at effe profM fi'&"l Annn»lozngbiiflim*.* • Hf/i*W * * *** ^WWTOr, TO46«r«»i*. *Theoiorus,* Atldaqaibufdam earum caret; quibuldam pcrrara* habet. *MMu*W'Mte^*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATfONES.

intellive aviifjtrm, ut infu £lcet uk. o% tap^tfMam quid fnccinmberbarumcent} &,nfraantc ,b,,decft,* Ac *cmenLvi, Jit infra.* *tn*

*tna zffi verborum contextus offendit, non ita arclis finibus vocem refirtn^endjtm eft. Qmcp***fas £*t<L**i, dicuntur herb* medicate Vhmojivemedicamcntojce Catom* : *(3* <p*r *pitxuh* #»>«/ , ut dicit Cicero , medicament or urn falubrium ptemjfim* ternc. 'Afnxttuifts, legito.*

M**«*. * *Court & confidents adverfus reprehcnfirtim prurtynem. Uic enim loquitur *,* IWIWAI), *(3 de odonbus, noncLeodorfitisfimphciter , autdeiis qux peculiar it er *%»- femru appellantur. w* 5 ^ W*T« «fec ?r»»7i, >£ *••«», e'^,' in^».

*Certiffima le&to, cw j rtSW*T« > *&< wwwipnfiM**. Etficplane tnfrd cap. tj. ubifolumpro 7mm , fenptum imvn. D^e Panticapxo habes afud Plimum bis in cap.* 12. *lib*** 4- ^ *rurfusfie inter catera h$. 16. cap. $2.* tirca Bofphorum Cimmerium in Panticapxo *urbe,8cc.Quafunt hujus loal fatis miht locum adnotajji uo in remfrafentem.*

TJ *v. jubaudittir ahudmembrum,* £<*' ^«». *Skip'' T* SJZot^ intelltguur t&pv*. Vide in die}.* ^?- *Mdee ft pl,<»" B* ^

IOAN1SIIS BODJEI A STAPEL NOTJÈ ET COMMENTARIUS.

Eg^T?ff7^e 5 TM* ^wd^'^j'.Odoratas plantas in Arabia, Syria & India nafci, quotidiana comprobat experienria.Haeenimnardun*, caliam, thus, myrrham, balfamum,cinnamomum, zinziber, afpalatum, coftum/ piper,charyophyllum, nucem myrifticarri, aliaque infinitaferunt aromara. Adeoutfelicifiiirwe hae dicantur terras, & abomnibus celebrcntur. ^ ^ , , .

KXITIMUPOWJ. Ald.Baf. j^TooTrr^A^^.^TooOT- *%m*t*5>tw* Nemo veterumfucci, five potius laCtei lucci cinnamoiiumentionem fecit, quod nee in rcrum natura effeputo:fed^odicemcorruptum.Quidenimo^^///c- *cusl* in Herbarum cenfu ? Lepo cum. Doam. Roberto Conftant. *K& rifi^^^^tW o o ^ i ^ TO %m*.pup$v* c? *ban famum & 'laferfititm* © cimamomon.* Laferpitium I^T *hgow** vocari *I'**** lib.(J.c.3.abunde probatur. Lego cum codem»*aix*^* *£tfi®* \% cv* TO *ihxTv&tov* Vide cap. I JMib.po

*TifyTov&vps**** Non folum de radicibus accipi debet, lltredbemonetConftantinuSjfedlatiusde herbis ingenere, quae leguntur ad ufus medicos. *%v^k-n^* enim nort eft is *o «&** W *h'&* ip™]g6K't%av_m Qui de radicibusfecan* dis expetientiam habet* aut qui radices extirpare novit *I* fed *pt$TOfj&* dicebatur qui fimplicia tantum medicamina vendebat, herbarum fcilicet ac radicur^ quas ipfe colligebat 5c conquirebat. Qui vero fimpliciuin herbarum j»oteftates tantum olim deicripferunt,libros fu$s w *(*&- fyvfitivav* infer ipferunt, ut Micius apud Plinium. Fir micius Herbarios vocat, (quod nomen & hodie obtinent) *voveptfyrofuvs* Graecorum vel *f>*w9*\i'pvk.* De hacvoce plura hbro 4. ubi, quae differentia, inter pharmacopoIam,feplafiarium, p'v»T«/t^fivehefbariutn,& *mif*(*™&°>,* quem hodie pharinaciipaum, vocant, ex antiquorum fcriptis ac placins docetur. *

, *Key* c* *rcvrcis* 5 *tins <p*<n Takuror.* H « C omifit TheodorUS. Etcertfequae regio, quis locus •*oKiim* dicatur, ignoro. • Omnino vWeturlegendum,^«<f?i'j Recenfet enim loca quaedam Gra»ciae, vel huic vicina refpe&u Arabia?,Indiae ftigidiora.Phaefto*; enim Cretat urbs.Eft & Phaeftus quae vocaturLiftes. LiflTa infula maris Adriatic!, fluviusThraci«, oppidum in finibus Dalmatiae, Macedonue contiguumjnon procul a Nymphaeo promontorio, teftePlinio !ibr.3»cap1.22.& Ptolomaeo libr. i.cap.ult.l.ucan.Iib.i'.

VnetenUntfruftro tentati httora Lifli tiuetenent.

Phaeftosetiam Achaiae locus. Stephwius

ixs us Yct'mi c Ajp'iKav r^iru, «a fc H3H •^ '&*-& n«- ^ av, qn?o7t@f <P^|«]&?>.ovpt9ot** Utrum iptelligat Ph*ftum Peloponnefi, an Achai*, anDalniatum, quis affirmabit ? jJProbabile, fi *<p*wf* vel *<p*7w* legendum, Achaia?yel Dalmatian locufn intelligere, quippe loca Dalmatiae, Achaiaeque vicina plura recenfet.

. T A 5 fc«J&N Hoc merifo reprehendit Scaliger. In Scythia1 Dalmatia, Bataviaacorusnafcitur, radix aromatica & odotata. Phu etiam inter aromatica & odorata rccenlet Dtofcorides,locfe tamen frigidioribus provenit. OalhaNarbonnenfis, &Hifpani« pars huic contermma, incognita Magiftro. In his aromatica, odoraqaque plunma,ut rofmarinus, ftcEchas, oxycedrus, nardws, ahaqne mhnita. Sed hxcloca antiquiflimis Grscis ruere incognita.

doco cupreffi nobis exCharites, Grati/vo- Samur, pini quos Larini cupreffi. Utro- Bellus libr.

AtriwH.M JV *tonm* r. ^V *f*i* J^x; *fq** *<MZZ*

Ztn. CupreJJi duplex nomen babent,* (9 *chantes hoc eft Gratia ap pel Ianturad'deletlationem, cypanjfi vero, quod feri parties gefientZSproducanty turn umos, turnfrutius. Eteochs filut hafuere: faltantesoutemadamulationemdearum, mpu~ teum extra choream evoluta, delapfafunt. Vertim terra cladem ipjarum mtferata,plantas virideSypudlisfimilesfro* duxit,jucunditatetn homimbtts, ($ merrwriam ipfarum mducens.* Kt^Kg^d^ ergo dicitur, ^*cn rov xvay imgunvs Tove partu panlium ramorum.* Poeta? tamen cupreffum a Cypariflb puero m hanc arboreih converfo diiitam putant. Ovid. 10. Metamorph.'

lamquiper immenjbs egeftofanguihe fletus
*In vtrtdem vertt ctzperunt membra colorem^*
Et modo qui nived pendebantfronde cafilli,
Horrida aefaries fieri,fitmf toque rigore
*SydereumgracilifpeBare cacumine cesium^*
Ingemutty triftifque Dem lugeberenobis,
*Lugebtfquealtos, adenjque lugentibus mquit**

£uit Cypariflus Amiclei films ex infula Cea.Hunc Apollo dilexir, & propter cervum ^atientem, quern per imprudentiam fagittatransfixam interemerat, manus afFerentem fibi, periculis eripuit, 8c protinus in arborem litf nominis vertit,ur Ovid.lo^o citato cecinit. Aliter fabulahancnarrat Servius'ex Audoritate Maronis. *Fama* inqmitCjpartjfumfuerumfuiJft a Syftano amatum^cujus cervum infeius occiderat, ideoquepra dolore poftea puerum contabuijfe, & ab amatore Deo in arborem fist nominis converfum, ejufqUeramumpofilatiogesfureDeum* \'ug*U* Georg.

Etteneram abradiceferens Sylvane cuprejfam.[1]

Cupreflbs *%e4'ns* vocatasCaffianus ait, quod delc- (Jtant. Certfc ipfe Cupido filius Vene^'s,ac Deus amator» Pfychem,(uc Apulejus Metatnorph.lib.y.) alloq^uuturus involavit hanc arborem, deque ejus alto cacumine earn eftaffatus. Virgilioquodjucunditatemhominibus pr*- beatja^ta dicitur in culice.

Was £? nigrafjecies (3 tata cufrejfus.

Laetam dixit,quod paribus fuis ramis, ^ltitudine infigni,amoena viriditate, oculos pafcat.Quanquam & *ixxsC* did poteft, quomodo Virgilio Ixta dicitur leges, gemh' ma> & grarnen l%tum lib. 1.Georg*

*Quidfaciat Utasfegetes**
Vinguejquc in gramme Uto.
lam lata turgigt in jalmite gemma.

Fruftra corrigunt, *lento cttpretfus:* Adulra # procera> (de qua Maro) cupreflug, non ita facile ducenns manum fequitur, utipfiepitethonillud con venire poflir. Lac^ ta ergo dicitur a vivido, claroqur, colore foliorum, quo, oculos exhilarat. Lacta etiam ab altitudioe infxgm diet poteft. Arbores enim altq *It^tx* dicuntur,guod,ut Macrobius ait,fola crefcendi facultate vivere dicantur arbores» ab infigni alritudine. Theocryto *j*&>** dicitur Eidyl. i. *&n hlQpctf* 7 wcW *fat,ca ocv?m^^ibi funtlaurijunt tro-*

** proceruygracile, (3 quodfacih quatitur* Gf *cbmovetur*,cujufmodi eft cnpre(Tus,cu yento agitatur.Sed di^et quis, non video, cur non fcripferxt Poeta. *(5 lent* cufrefftto Jbettca,* enim eft,quod multo teporis fpacio ad in figne,quam habet magnitudine acquirendaindigeat, ac increfcendo fittarda aclenta.Hinc Artemiodorustradit lib. 2.cap.2y. cnpreflum vifam in fomnis efle fymbolum « w c ^ ^ « W *-x*®*w .*U ri t$_{Wt} mawarimitatis tfmordfroftet hngitudinem.H^tXiztt* ita finl,non temere tamen, nee fine magnis rationibus a vulgara recederc licet lecaionejtju? h a b e t , ^ ^ *cuprcfius.Scd* quomodo

) l*ta,

beta, qua: lugubris, Sc Ditidicata? Pliniuslib.id. c. J3« *Cuprcjpis advena,* £7 *dtjjicilltme na(ccnttumfuit› ut de qua virbojiusfapiufque, quamde omnibus ahtsprofodtnt Cato* Natu mo) ofa‹fruVufup^rviicua^ laccis torva, folio amara> ut penefrutttcQfigeneris', Dittfacfa, &tdeofunebnfignoa& Homos pnfiUs* Videt lcdtor, multa rradi a Plinio, qua: prohibentljetamdicipofrecuprelfum. Lu contra non pauca, quxdocentlcnramdicen,Jameifc. Laetaemm dici vnc [illegible] bonshujusnacura, ut ilia, quod excifa (ficut alibi pienius dixi & dicam) 3c decncuminata ad radicem ufque, non renafcitur. Hie antiquitus credebatur, hominem excifum five mortnum non renafci, & ex cupreflb excifa *idem* quod ex h jmme mortuo fperabant. Objiciet quis, Theophr.hb. & cap.fecundo tradere, in Creta caefam cupreflum re^ermmare, Scab Herodoto folam piceam, quod mmime'repullulei. •aaya/A^wvocanlib.C). cap.37,.

«».« *7mj.jMjpas IZetmNurmt Piceam folam ex onmibus arboribus effe, qua exefi, nnllamfoboUm remit tat, fedprorfus cmonatuf.* Refpondeo in fola Creta cuprefTum repqllularc, inaluslocis non renafci, eaquedecaufa inter ea pofle numerari qua? ca?fa non renafcuntur. Dantur & ahx caufae,cur Diri facra, quod vcteres (qui monuorum anim^sad inferosdefcendere credebant) aditumad Ditern patere non exnltimabanc, ntfi cuprelfeus ramus iepulchro affEtus forer, &hanc quidemfolam animas fequi putabanc, [illegible]

Linquendateltns, & iomus, iSplaceni
Vxor, neque harum qnas coin arborum
Te prater tnvifcs cuprejfos
Vila brevem domnumfequetur.

Poteft 8c alia,Sc mclior a Cjjriftianis cqufa e x [illegible] quod lignum cuprefTinum neccariem nee vetuftatem Icptia:, reiqueomgesaberofione & vermibns fervet; Hmc pdta memo cuprcflum, & fepulchro & funeribus dicatam fiiiffcnt homines difcerent, quos mortuosputarent, ad cternam & enpreffinam durationem tranfufle, 3am apice cceliim contingentes. Nee tantta morti^qu? jam advenit fed inftanris index ac prrenuncia cupretfus- */ptbtopsqiiidamimqiiit* Spartianus m Alexandro Severo) *tnumero mihta,,cUr^ inter Jiurrits fam^& celebratorum femperjocorum, cum corona e cUpreffo ft&a etdem occurrtt; quern cum ilk* 'Alexander Severus) *trams ab oculo removenpracepijfet, & colons ejus taBus ommeM corona, di~xiffe ilh diatur, /da caufactotum fuifth *ofum TMctfi$jam Deus, eftoviBor.* id eft, jam rclmqiie hxc humana, quorum omnium jam p*>nrus es,ac rraniiad Deos. Addit Phnius,Gf *tdeo fnnebn fignoaddomos pofuas.* Ahijanuisaut portisaffigebanr, ne qmfquam per ignorantiamdomum ingredienspollueretur,fed non adommsaccujufcunque generis hommum, fed tantum ad nobilium ac divitum 3fdes ponebatur,Lucanus,

Etnonplebews luBus teftatacupreffus.

Varro togis cupreflutn adhibitatn ait,propter gravem uftnnx nidorem. Foetorem enirn^ cadavens, odons fui Jucunditate leniebat, Virgil. *6* /tineid.

Ingentemflruxere pyram, euifrondibus atrts
Intexunt latera, tfferales ante cuprejfos
Confitttuunt.

Arae quoque & tumuli, qui pro abfenribus erigebantur defundis, cupreflis fquae arbor erat funebns) & vit- [illegible] aut caeruleis ornabantur: mulicres adefle his [illegible] folebannnifi folutiscapillis.Cujufmodi exe- [illegible] furit apud Virgil-lib. 3.iEneid.

£r,g⁰ tnftauramus Polydorofunus, & injrens
-A^entur tumulo tellus, fiant manibus ar<e
*C*rulets m^jlavftis, atraquc cuprejjo,*
*TA*TM*m2 *h*Aes ennem de morefbluta.*
*S?U! "^fP*TM*TM cymbia USe,*
[illegible] ^/ic> 1 pat eras, ammamque fepulchro
[illegible] > (3 fnagnafupremum voce ciemus.

Quae [illegible] tradit Thcophraftus, ea futf [illegible] nuncexammabimusquae hoc capire rradit. In Creta infula nafci tradir,Lycta ac Rhodo, alnlque locis fervidis, ut in Aliyna. Arnanus hb.7 de [illegible]

Ilm it 9aomiyieufi&»§Mi%i9 TIVJ yjv Tuviyv. DiQit idem, Ah *andrumaltamquoqucclaffc7nco7islruxijfc% cafis cuprcfiff m Bub) loma. Harum enun arborum tn Afiyrta tantum *»-* [illegible] *Cnrulets m^jlavftis, atraquc cuprejjo,* [illegible] *cymbia USe,* [illegible] *> (3 fnagnafupremum voce ciemus.* [illegible] *rtliquispnorem ligms pomt, fid ut inter fecomfofxta ac conctnnata, totumjint opusfatlura vah ium, put* cbrum7utile,ficeadifponunt.* Non vidco,qua ratione,ullo modoexfhisverbisprobari po/Tit, Creticamcuprefl'UOT coronamentumfuiiTein agone quodam gymnico,quod Ifthmicatn dicat ac conjungat piceam, & Crencatn cupreflum. Apudlfthmios quidem pinus coroiiamcnnmi fuit, fed non iequitur, cupreflum idem apudCreteni^ certaminis fuffie prxmium. De natura Ckwnfiscuprefii cap. & lib.2. plura dixi, qu« non ref etc. Hoc Joco quae Phnius hb.Kj.cap.33. traditexamirabtmus.Htf^"-/* *tnfula Creta>quanquam Cato T-trenttnam eamap^eUat;crey do quodprimum ed venent. Et m JEnartafuccift regermtfiat, Scd in Creta quocunque loco urram movertt fUtjpierff9 nifi firatnraha,hacgtgnitur>protinufqueemtcat. lllavtre etiam nmi appellatofilo.acfponte^maximeque m Idats non* [illegible] *S,* GJ *quos jdbos vocant, fumrmfquejugiit, unde nives nunquamabfunt, flurtma: quodmiremur alibi non mfit* tepore provemens, © nutricemmagnoptrefaflidiens. Nee terra tantum natura circa has refert, aut perpetua c«li, ve+ rum& qttadfm\emporanavK. Imbres altqui plerunquc fitmna afferunt, (5 cert0fiuuntgenere, alsqttando etiam incognito* quodaccidzt Cyrenaicaregtoni, cum frimumjv* taferpttiumnatumeft.* Phnius natalefolum cupreffi inquit efle<Cretam. Cato vero ex agro Tarentino femen cupreffi petere jubct c. 1J1. Codex Plinii corruptus eft* quodadocliflimis viris jam animadverfum video: verum 3iceri non medentur, fanion parfl medicamentum adhibent.Quomodo locus hie ab illis legatur,videbimus; deindequomodolegiaccorngi debeat,dicemus. Illorum Jixceftemendano. *Bute f atria tnfula Creta^ qutlmCat* Jarenttnam earn afpelht, credo quod pnmtim eo venent, & sn Mnaridfucctja regermtnet. Sed tn Tarento quocunque in loco terram movent quifpiam, fmatuulu hac gtgntrur, prounufqueemtpat. In tllavero etiam non appellato foloj fponfo, maximeque m I dais montibus,* fif *quosalbos vocant; fummifquejugis, undenivesnunquam abjunt, flunma* 1 *quod miremupahbi^ non nifi in tepore provemens,* 6? *nutr/-» cemmagnoperefafttdtens. Nee terra tantum natura circa has refert, aut perpetua ccslt, verum* £J *terrporarta quadam vts> imbre altquo flerumquefimma adfsrente. Certefiuunt genere ahquando etiam incognito : quod acctdtt Cyrenatc<e tegiom.* Nihjl, mquiunt, autparum receilimusabantiqua fcriptuta, nifi quod *miarento,* pro#» Creta refcripfimus,ita neceflano flagit ante fententia. Plinius cupreflb Cretam dat patriam, Cato Tarentinum agrum affignabat. DifferentiamoftenditPlinms. *In Tarento,* inquit, *qutcunque m loco terram movent quifptam,* ferendo fcilicet cupreflum,/? *natjralts hac terra eifueri^ virnitur, & frotinus efolo tn aerem mtgrat* Naturalis terra eft *»*u*%* utvocat Theophraftus,de eademre loquens. Nam ut &: ibidem fcnbit Phnius, natura circa has plurimum refers Sic naturalia faxa Sohnus vocavit fupra, in quibus nafci- *«ir*Qox2Mwm.naiurahbusfaxtsderogatis.* Tt&V«i{i«****«. Ergonc-n ubique m Tarentino agrooptime proveniebant cuprefli, fed in ea tantum parte ubi occurreret naturalis cupreflb terra. In ilia vero, hoc eft in Creta, provenire etiam non appellato folo e fponfo. ltd egreg^ inquiunt, emendavimus infinceram editionum fenpturā, *non appellato filoac fponte.* \n Thuanaco vetuftiffimo codice fcriptum eft. *non appellatefob ac fponfo%* e quofe- [illegible] *os, efponfo.* Dicit cupreflum in Creta provenire, etiam non appeuato foiioce fpofifo, id eft, requifita naturah terra, fed quocunque in loco ejus infute folum gignenda: cuprefle boweeffefidei, ncc e fponfo appellandum.Quodivulgo dicimus,4i;^//er' *agarant.tton* omnistellusomnia fert. Ea demum naturalis ?licui frugi terra dicitur,quaeilligign,ndxaptaeft. Virgilius6,J^- *t;mm/tufquehahtufyuclQcmm.* P*m>/naturalesexpomt

ponit Servius. Naturalis terra & *fponfo* appellanda eft, mfi reddat bona fide femina, qua? fim convenientii acceperic. Hoc enim quafi fpondere videcur foil natura , ut ea optimè ferat , qiubus ferendis naturahter idonea eft. At cuprelfus in Creta ubique felicifsime provenit, etiam in non fua ac mmimfe naturali terra: qnahs b fponfo appellari non poreft.Nec cnim id promictit feliciter reddere, cui g'gnendo minus apra eft. CuprefTus autem cum ahbinon nifi in tepore & caliiislocisproveniat, apud Cretam infulam fummis montium jugis nafcitur, a quibus nunquam nives abfunr; quod mirandurri merito ait Plinius.Hoc eft igitur quod dicit, *non appellatofolo e fponfo in Cretaprovenire^* id eft, in folo etiam minimb naturali, quod *ex fponfo* appellari ponpofsit. E fponfo appellatur ,qui pro aho ipopondit. Terra & fponforis & debitoris vicem obtinet: unde & femina reddere cum , foenore dicitur; & refpondere & audire,ut bona nomma folent. *Phadtus avarus nomen dum heat fponfo improbo.* Jta yiri do&iff. & in omni ftudiorum genere exe^rcitatiffimi hunc locum exponunt. Sed non attenderunt, quod pace illorum dixerim, Plinium hsec ex duobus tribufve Theophrafti Iocis male compilafle, ac in nnum redegifle, Ut ex fequentibus pacebit. Tarentinam quidem laudat Cato cupreffuitffcap. ifi. ubi ait. *Quo ptflo cuprefjeta feri oporteat, Mantus Vercenninus Nolanus ai huncmodum monjiravtt. Semen cupreffi Tarenttna- per vet legi oportet: fnaturum ufa hordeum flavefcit.* In antiquifsimo noftro codice, principium hujus capitis defideratur, in quo legitur. *Memius Percemus Nohnus,ad hunc modum monftravit. Semen cuprcjfi Tarenttna per ver legi oportet matenem ubi ordeum flavefcit.* Acutrum rede in vulgaris *Mafttf^an,*utinantiquifsifto,MtMiff legatur , non laboro; led pefsime in annquo pro *maturum, matenem* fcriptum eft. Rede in edirione Colonienfi *maturum* legitur. Sed falfum omnino eft, in $lnaria fuccifam cupreffum regerminare. Nenio unquam cradidit in ^EnaHa nafci. *Mnaria*, inquit Plinius, *tnfula eft infinu Puteolano,* libr. ?. cap. tf.ubi Corficam defcribit. Theophr. lib. & cap. fecundo in Tarrha Cretan oppido fuccifam regerminarc fcribit. Tarrha Creta^oppidum. Stephanus *Tdft* •***%<; AvSicvt—'EilghKfir9s <b fTctfteiK 'h-mikm'ni&Tm. Tarrba UrbsLydi*.—Eft alia tharrha Creta urbs, in quaiarrhaus colttur Apollo.* In hoc T^rrhaeo agro fuccifam cupreffum fej2;erminare docet Theophraftus, *Tits &&otf* iOTa|rH^T^ci K^TII *clot J1$ xwmi-* *§ yi*^ ^'' rSpinv,* i§ ^ ffaVre&w.Scripfit ergo Plin. *Umcpatrta mfula* Cm*,quum CatoTarentinam earn appellet. Credo,quod primwn eo venerit,& in Tharra fuccifa regermmet. Cato ergo Tarentinam vocat, quod pnmum Tarennlm i Creta advenerit, fed in Tarrha, ut TheOphraltus, luccifa re£>erntinat, non in ^Enaria. Quse fequuntur, oftendunt differentiam,qu* eft inter Tarrliiliam vel Tarrh*am , & inter cupreffum quae in reliqua parteCretae repentur. ParteprioreriondeTarentina, fedCretenfi agit cupreffo; dequaTheophraftuslibr. 3. cap.2.ait,f* Fruftra ergo viri magni pro *Jed in Crrta,* legunt, *fed in Tarento.* DeCreterih folohaectradidit Theophraftus, ex quo fua habet Plinius. Redte *ergojed in Creta,* ut vulgati habent codices, quae ledtio etiam in antiquiflimis re*femur. f<>dj$ Creta, quocunque loco terram tnovertt quif-* *t*am* * *nififeratur alia, b<ec gtgnitu*,, protmufqueemicat.* Recte corngunr. *quocunque in loco terram moventduiffyimji naturahs h*cgtg$_{mtU}$r, protinufque emigrat (*ut antiquus nofter codex fcbet) vel quod propiustdTheoph. fententiam *fcctdi^emergit. >A?«QuLJfi natural*,* hoc eft, quod Theophraftus , ^ *.hcS» 4 %L*«.* fi convenient,• pro re^ai CCOmmodatusad Mtmn locus eft. Kotat do6tiff.Dalecatnp.in codice MS. *legi,vinaturahb*c.* Inde conjicio.Phnmm fcrfpfiffe, *quocunque in loco terram tnbvent qutfpiam, vt quadam naturali h<ecjnjrmtur,protinuftue emerztt.* Sequitur apud eundem. *Hlia vero non appellatio fole ab fponte* Lorr;oT *in illa vey0 etiam nm* Omnino fcribendum, *ea illa (Iarrha)* Tarentina enim nafcitur, ex cruaen, cadura, ringa, nulla addita cura ac fponte- Vel,fcrcnfi legi cium dubitamie vi- dcbet earpom de folo tocius infulae Creticae, fed de terra, quae juxta Tarrham. *Ut* fit fenfus, in Cfcrs quidem quocunqueloco, fi naturahs fit, movérisfolum, cupieflus gigmtur, fed in ea infube pane, qua Tarrha dicitur, etiam in non fua terra,ac minimè niturah provenit.qua*hse fponfo,* appellari non poteft. Verba luec, *traxm nvt lUu monnbus, & quo, Albos voeMtJmmufquejuttt.ün' Aemvununuamabfun^l^g* tap. i. hb.4.. hiftoriarum. *'E* ijluj £ o# *itit* A2V>&<; (PliniUS *t\itd% tvifmii v \Mitni %t>t Kv7nt'firj,o c?* ei *7«r Sgut t$ SXmt* ci *tjtira.* Pergit *ahbinonmfimteporeprovemcm,* *faftidiens.Ttath* me reprehenditTheophrafttim Sm hob capite f«to cupreffum tervidis Iocis reperinfenW quod tamen veriiTimum eft. Frigida enim odit & nihilominus in fummis monnum jugis, ubi nix hon dëefi- .reperitur.Scdidfoh lociq;propnetate fit.Nonenim ere* lum tantum,fed & iolum maximè conducit plantis Lau'' rus in Zelandia fummum fert fngus; in Baravia Brabantiaq; ne hyemè quidem mediocrè fert,quamvis Zelandia frigore non cedat Batavis Brabanti^que. Quod ereo laurus feitin Zelandiahyemero; cauU eft, iTrracaTidior, denfa, compadta, ex pingu tenycique gleba conftans adeo, ut ob telluns iobaitatctn frigus per edidia ad radicem penetrare nequeat: concta Efatavicu$_{m}$> Brabantmmquerolumapertum, inane, quodquefricms facile adnunat. Idem de cupreffo & Crctcnfi tcHiS°£ cere hceat. Exhisqusediximusconftat, kPlmiooratiomem citatam effe ex tnbus cjuatuorvc Iocis Theophrafti compilatam. Hac occafione ex eode capite uhum alterumve locum Phnii exammabimus. *Cupreffus*,inqmt, *advena 0 diffictlhme nafcentiumfint, ut de qua verbofius ftfiujve, quam de omnibus alus prodtdent Cato. Natu morofa$_{0}$firu£kifaterv«:u4> baccis torva, folio amara, odorevio- Una, acne umbra quidem gratsofa, mat enerara,ut pent fruncofigenens ^^cra^\deofunebrt fi$_{g}$n$_{oa}$dLok pofita. Fammaftenhsdiu. Met* demum afbfa$_{u}$* *fudtata difttnguendis tantum pmorum ordimbus, nunc veto tonfihsfatia in denfitate pane turn, coercitaque gractlitateperpetuotenera. Trabitur etiam infifturas opere biftonaliy venatus clajefque 0 imagines rerurn tenui folio brevtque es virentifupervefttcns. Duo genera ear urn, met a in fajligiumconvoluta, qua: & famma appellatur : masfpargit extraJe ramos depntaturque © accipu vitem. Vtratiuc autem tmmitntur m perttcas afferejqne amputatione ramorum, qui i3 anno denarnsfinguhs veneunt Qutftucfifjima tn fatus rationefylva-yibocjue dotem filZmm anttauL pUntanaappellabant.* Hscfrinius. Rede cupreffum *advenam* inquit;quippe ex Creta in Irjlildelatam. Redtfe etiam * *diffialhme hmc nafcenttum effe* Minus enim diligenrem curam afpernatur, nee tamen fihe cultura extra Cretam, vivere poteft. *Verbofius & fcepws Catonem de cyparijoagere.mqmt*; quod hie de cupreffo agat cap.28- cap.48.3c if 1. N^inqu't *morofam.* De fatione & cultura cupreffi aeit Cato Iocis citatis, & quomodo ManiuS Percenninus,Nolanus,eam,m6ftravent,hisverbisdocet. *Semen cupre.IfiTarenttna, per ver legi oportet : waturum ubihordeumflavefcit, id ubi legens tnfole ponito (* vetus *CodexMolempomto* ,quodmagis Catonem fapit. DocetemmAulusGelhuslib.1. cap. 8.itaveteresmaluiffc efferre. *)femenpurgato* (idem codex, *id purgato) tdaridumcondito, utiartdum.expofuumfiet, perverferito, in loco, ubi terra tenemma%nt,quampullam vocant, ubiaqui propter fiet. Eum locum fiercer at 0 primum bene $_{0}$ftercortt capnno aut ovillo. turn v&tito bipalio ,terram cuthfier cor a bene permifceto, depurgato abherbagramimbufjue. Bene terram comminuito, areas fact to pedes latas quaternos, fub+ cavas factto, uti aquamconnneriplffit. [* Hoc loco vetus codex corruptus. *Subcavas factto, uti cava aquam connfierepojjint,* vox *cava* delenda, vel legendum, *uti a$_{n}$# aquam continerepojjint.*) *Inter easfuccosfacito, qua herhas de areis pur gar e pojjis. Vbi are£ fa&* erunt, fernen fZ nto crebrum, tta ut% hnum fert filet : Eo cribro terram, mcernito, dtmidtatum digitum terram altam fuccernito ii bene tabula, aut mambus, aut pedtbus compUnato* Amid Gellium locushic lib. 3. cap. 14. repentur. *Mareus.Cato m HWquetn deagricultura confcnpfit. Semen cutreftreritocrebrum, itautt- hnum fen fottt, eocribroterramiti ftemito dimidiatum digitum: jam td bene iJull. ITte dtbus, autmambuscomplan4to.* *Dimid* *gitum, non dimidium.[Nam dmti qutdem dimidiL, dtgitum avtem tpfum dtmidtatum did oportet.* Et Gellii & Catonis codex cprruptus, Scribe, *Semen cupreffi fenh crev,ita-Uti hnum fen folep, eo cribro terram $ncerntto, di-*

Jhidiattirri

midiatum digitnm, iam id bene tabula tut manibus.atit l><?-dibus compUmto. Reliqua fpuria funt, & prxter ordinem irrepferunt.Pergir *Caxo.SiquaitAo non fluet,uti ter «//*«*, 4,J«4»I £nWf« /<?»«« i« -HWJ.JI non babebis tmd* r°- Turnebus *globults* pro g«tf«/iV legendum contenclit. Negat id Cl.Scaliffer junior, qui &*galguhsye\galbuhs* ut vulgati codices nabent,veram afferitle&ioncj quod u globulos dixiffet Varro , jam ufurpaffet vocem etiani vulgonotiflimam, & qua: non indigeret explicatione; quicl enim globulus fit', id & pucris notum fuiITe. *Sea* cum ijnfeyw-ii, poftea utatur Varro,& galbulos interpretetur, tanquam pilas corticeas, vult Scaliger ipfuni manifeft^ indicaffe vocem non ominbus notam fe ufurpafle, fed cjuae opus habuerit interpretatione. Pr?terea in gloifariis antiquis, qua? penes Scaligerum funt, ita ut ait le-*ghuTigalgulusbaca, mplw'.* Turnebiusutitur Theophrafti audtoritate, *qui ?$**&*,* inquit, *appelLit, utfineconfervefu globulos Varronem firipfiffe nobis confiet.* H#c ille libr. 20. cap. itf. adverfariorum. CI. Scaligeii ratio nobis major videiur. Galbulum hunc Plinius torvum dicit: *Kh* quia guftanti torvam faciem reddit ? An quod ipfe fru&us maturus inrimasfifTus tdrviis videtur r Aa quod afper & indomitus?Quippe torva vina dicutur,qu» afpera, & indomita, & immitia func. Non vald^ amarum folium . ut Plinius ait, nee odor acjeo violentus, ingratustanien, ideoque umbram haud graram faciens, *Materie, porroinquic, efferara, utnenefruticofi videatur.* Hloc dc Cratcia accipe cupreffo.o\ux folet aliquam tut Theophrafius lib.I.cap 8.docet j procero & longo caudice, fed tamen macilento conflat,nullamque (ut capitc fo\Kjuenti docet) fobolcm profert' caudexquc in longitudine affurgir. Qua? fanr arborem noff fruticem efle coar{>uunt. *Tamina,* ait Plinius, *ficrilis w** Supra cap. l<f. hujuslibri, mares ferre frudum ncgar* *Fit differentia © ex fexu , in iijque mares non ferunt.* Aliqui hoc pcrmutantes, mares efle quae ferunt tradunt. Theoph. lib. 3&cap. (J. fatis aperte mares ftcriles tradit; quomodo ergo Pliniusfirminam fterilem ait? Anexiis eft qui j>ermutaruht receptam fententiam, acfeminas ftpriles dicunt ? CafITanus feaffus libr. fupfa citato, fatis dare maf cm fterilem, inquit, *wTm&ios-of /fr«a^o-Lu (tcpplw) a^w i<f. Cypariffus masjierilis eft.* Eadem Plinii fententia libr. 17. cap. 10. *Ergo e cupreffo fcemina, (mas enim ut diximus nongignit) pilu/acollett*.* Corruptus Plinii codex- Refte Pintianus corrigit," *Fceminafpretadiu.* Ita legendum ^uae fequuntur docent. *Met a demum afpeftu non repudiata, diftinguendis tantum pinorum ordimbus** Diu, inquit, fpreta fuit, tandem autem cumafplcerent met* in modum pukhre &,affabre fatis affurgere, receptafuitinhortis, nee amplius repudiata. Sed quomodo diftinguebant ordimbus pinorum ? Id fieri (utDalecampius monet),duobus modis folebat. Aut cum in fingulis ordinibusduabus pinis cupreffum unam interponebant: aut cum dupbus pinorum ordinibus , cupreffo rum ordinem unum interferebanr, venuftatij; gratia, elegantifque & jucundi afpedhis. S^d vult Pintia.nus pro *pinorum^ vinearum, legendum effe. IdqneaucSoritate* Varronis qui libr. 1. de re rufhea cap. *26.* ait. *In own'i vinea diligently objerva , ut ridica vitis adfeptentricnem verfusfigatkr, &fi cupnffos vivas, pro ridicis infcrunt^alternos ordines imfanunt,* (*imponunt* pro *interponunt,* ciw-^gv-mf, ad imitationem Graecorum,) *neque eas crefcere altius quam ridicas patiuntur ; neque propter eas ajferunt vites , quo3. inter fe hac inimica.* Omnino fcfibendum, er veteri codice , *neque eos crefeere altius,* I/itelligit enim ordines ofpreflbrum* Non vult nutem eas crefcere ultra inodum ridicarum. Ridica* pedamenta funt vinearum, quae fieri folent,- ex quercu, junipero,ulmo. Vide can-8* libr. 1. Varr. Col«mel. lib. & cap.2. Lc$_R$endum etiam, ut redt^ monet CI. loiephus,Scaligcr, N^j *propter eos ut aifcruntyiites. Neque, mquit,* propter eos ordines. Ita adferufitiirarbores, ut adferuntut vites ulmis tnaritandis, qua? dicuTOir propterea adfitae vites. Compendiofe er^o fuo more dixit, pro. *uctjuc propter eos ordines cufrefforumita fonuntur vites , utadferi folent ulmis.* K*oc eft, non maritancte funt cuprefsi illis vitibus, fed interjiciendi ordines vitium, ut vires nonadfit* ad cupreffos videantur, quemadmodum ad ulmos folcnr, fed uti cupreffos fcandant, ut in rumpis&traduribiis fieri folcr. Ad hunc morcm videtur refpexiffe Plinius. *Nimcvtr* t'onfilis fdtld in denfiute panetum*, id eft, vcftiondis pa-

»»?/.d luodgalbuUinnafcitur tentie, exile,Jurfrtrtfarr Vide iplum locum & commentarium. Frudtum pilulam appellat Plinius libr. i<J. cap. 10. galbulum vocat Var-

Vide commentarium MagniScaliger*IFrutlu,\nc\u\i, effe fupervacuam.* Ceffit ea res in proverbium, xuwagJ?«; i«ap-5'f, de re pulchra cjuidem 8c fpeciofa vifu, fed prorius jnutili. Qu^are Phocion , quum Leofthenes Athenienfes in bellum impiiliffet, illius vcrba dicebat cupreffis effe fimilia, qu« cumfpecioftse effent, frudtum tamen ferrent inutilem. Plutarchus in Phocione, *o\ tipt <nv* («wt» Phocion) *a"utityKio* *wat xv*wagi-flo^, *[AtyuMi $ cms* i§ J-vJfc.** *i&e7rtii cv <piyvn, Oratio tua* (inquit Phocion) *ddojefcens cupreffbrumjimilis eft : ha enim grmdes funt ($ excel ft, fed non ferunt frntlum :* fubintellige *^mfitvs, uiilcm.* Ipfe cnim Plutarchus 'm fympof. lib.2.quaeft. (J.frudlum ferre fcribit, fed ignobilerri. *mWl» d[t *w **•**&$** K, IK*

Ftnum autem & cupreffum (3 alias id genus arbores cernimus omnino pared ac maligns fruBum ferre. Sicut enim qui wole carnis graves funt, u plerumquc prolem nonprocreant, confumptoinpfumccrpus aliment0 > ita ut nihilgenitalts excrcmentirelinquatur a itaiftiufmodi arbores nut rim enturn omne in fe abfumentes, in magnitudinem excrefiunt nmplam : frutium autem nonferudt, velexiguum, & qui iarde perficiatur. Tardfe quidem maturefcit cuprefli fru-<5tus, fed inter minimos non <?ft, nifi ratione arboris id nuifp'iam dicerc velit. Certe Pini reperitur genus, cujus frudlus cupreffino nan major, arbor ramen ma^nitudine cupreffo non cedit. Nihil de platano, uhno, aliifque diicatn arboriGus maximis. In medico etil ufu non eft inutiilis cupreffi frudus. Qua ergo ratione parvus,fupervа£,"us,autignobilisdici poflit, non video. Frudhim hunc Plinius torvum dicit, vocarque bacca'm. Varro lib. 1. de ˢeruft. *Cap# ^Qt gdHultim\OQ&u* Ubi ait, *Quadamcnim mim*umfunt ufque adeopa'rva, utfint obfeura.* (ita cofrecentioribus vero fcriptum eft, *quadamad* recentioribus, ira Colonienfis apnd Ioannem Gymnicum recentioribus vero fcriptum eft, *quadamad* "cura) *ut cupreffi: non enimgalbuii* *nquam pilaparva corticia *idfemcn,fed in* ro ex TheoDh?afto *ma dedit* *M*tfr*.Habet hsec Var-

t«,ideberecufrejfumtradit, ut ad dchclanenem, &frr?~mentum

mtaf/m tttiiu jeiifid' . « ^ft,J/i *munimrntam nxfrttHT.* **PwgB Ptiniiu,** *tttrttifigrtuliuufrrfetiit* **Iram.** (**Li**b« oprimus pro *rcwr** hilwnr 0 1 . Lcgcneiiuu, ranw*? or(icjl.r4«»rrr/,idett , ex l « eft riifura cylindn atliirt?!!, adeo, ut ram qq quilttotiKJ^dL-WEOT «redei(iri.) *irihintr rtum in fillarjjtfrthififtult, vnumrjcUJftppu , IS im*fri.* **rum,** *teuutfell't$vtmltftlptTVitiieos. UUttlcficrthijlc-*fu/i'mitilkiiineftnwnflrii. In M. *S./m* nout Datecainiiiui) p«» *Inpiritmm* bibetur, <jiwd*qut mi-mftrofum. Legit PiurisniiSj tr^iMMCftimmn^iii'frt* j;irrij *npitmt, otnttui cljfftfavt, & irsdpnet return toitti ftim trrwviii fit virtattftmptt v j* **Q . ? U** [**j** buxulqui! fscere intent, in pttncijnjin, Scdivitum qngndofitt cy^num, aqiiilajiyiaYcirt, aiiafqw: r e f c JOICIIC.IULV.I!: nivisfeboxojunipcroquc viitcamr. £><r» iriquit, porra poll Plinium, *cHfrtjGcttngcxerJi,* tn.irtm,Sc fisminatu cajtvque inctam votwi tridit, quod in thctarn **a;tollat:ur. Ovid. io. Meratnori'li.**

Aifirii bait tttrU **wrt« iwi^o-i «?**
Nunf diior. pMf «»*« J« *JihSm* «
J>»i ci'ifen

Mt:a tlicuioqimd*1'^o '"«!itnmdc(jpiE}mcwSrni vix«ur,qiist itatmtgefta cft.utinferior*: pane fcuiar Gc, fupeme inwiEuItum «&Kn». Cohiradia lib. 2. cap. 19. *Ctrti tfUicqruJ *4 •'"'> W&tvn.ijsto JtbtlJSttMtU cfitjn met,i $xtru>* **comirrtrrt,** *ttp}m ipfiu in tngujUfftmiti vtrttcti r-L.uui.* Mera ergo ci"n,• crif(,inferjore'pirtc btijr.Jdi**dens in acuium. quod Lsiinis meta, id Grzdt t » ^ ; Virgil. 3. iEncid.**

— jw*/c* o/tn* *vextittttlfi*
Atrt quertiti, mil c**ifn*tjp*Tifii*
*C*nflititiitnt,f}lvj*!{* tm> tutttfjtu DJJXJ.*

Cantfcriu flon dtxit cuprcflbs;quod JTIIKSUS fit COtii *f» fiifitf, ut videoquafdsm intctprstari;ftd,quod aHior «•-™t tnct*quc inftjr conff idatur, **<pBppc** rrtm»infcrior« lati: expaiiduntur, ftfnfiipq; in **ICWm)** Jcfinunr; aden ut Kfi'G- ipfa **tidEWB** .irtxif, TC! *earn* mferai ideam. Nine ti(lyl,27. ThcOCr. l&wi'AiiMnijvi «^'>j , *fapuhijue . p!t:,miqat (3 (oma in 4tuntm*

tcm litiatii,mi ram ciic *311, ttc* c nId thimJeAuin;moncrqur, ***/t,jj** *lAmfitfirAtn, m»in$l*t*mflut, *ntninipi.in-*
ttttttttpjiiiittttl/fnt. Srri&CTiduEii |fOTni4 JEi cN^bt,*^f/pfl^T; Jo* «w /!/** JBIIJHI plEmMfii */ vrlpUuurf) tffdUbmt, V-trtujipti mi* imcertm JC dukutni xii'cjiffit iifanrtui,* **i** *tt4t i)vj:Jliafi!Ttmj UU TMit catTcffuum fip* *ptrtitsi* **tJ ifftrrJ.eim rjj ;«*JWr,**v«/ge **J,....**
ri^M, *dirtfiluepUiiwtfe.* **Sic Salinafiut PriK«a**e**ft**a**r-bor eupTciius, caudjcolongo, fiimxtoi^fabro bltit>i(i** *t-***cuniin,v.o,riuiij>complurilitisinnrbemcmpirur, quinun in jms'liiudiru'tn i!itfumiynt\tr, led locugdum caitdicem airuri>iinr,cacuaiL'n timen non attingcmes^oni (imilitn-(Jinem effingannligni tnatericiodoraia.firma.falida.dur.i,cot«ratt,J 1 lublmea, fcri fandaJarum lurecirum i (ed psulo Jilntiore colore, ntc caricm ncc rctuftarf in ftntit, ncc udorcm a mm ir, nee fifliiram fponte captt; ijaare capr*,mon(«^arcul* exhnc cprtifi fototti N^rratTbc-'vetyi, fe, cum in aeyptoclTet, vwsiiffe Damiat* capfim tjuandam es cuprcrfj Ii^nofabricai3tri. in terra, ulipm>-Iflloco, (Jcccin fviiibtit alcius <iefaflim,Bc prorfiM incor-**

q S t i J i i u i ^Kyptiim fubjugavit. Foiia , tttctia, fabins hacdfcrt viridmr.i, rjirnnRdrl ramarieis,(wrp«uo virenria. FruAns .id ramiJos ttejwodent laritrnii coins fcri nfirnile?, (eit i^men crarlictTes Sc cSp*aior«,danDre«, fpccioflorcsOTi eohnnWoi mjp.ieadiw.qui per mamritititetn fpotite in rami* fiwiicunr. Tc-dtifldc elabttur, ac v(lwo**impdlonte cxeutiiiw, l e, ob-**

g

prtitum. PLmw **lib. 17-Cip. to. E**

fimtn.far-
mitumtr

jfiuM Aw/. Uudex relinam ctia fenSt m Ddki liqutdun,

Cupreflus.

larigra confifterrri* fimilcm, ftd fapore nccrrimiin.<(lofchiud infrico.Pirn. lib.14.cap.20. *Inerientenpti-***fcM«t** *rtfin S nniiijjioumqui ttrebjnthi fanJitni ,dt* **t ifci,** *qium i3 txjftuhtr/t vacant, f'jj^n tnprtljt •pifert. Litpu&on tiniei. (§ tant4m rrfintm.* **& nutterie, ejufque dhinirtihatepidelibr. Sc cap. J. hiftor.**

m a ! t l i m etdemM), fotii! t haud muhn

cttitr. Alifyrr, **^ra'rtt** raQiqn j™^ ^ 3 - . SfffVi diciiur **qitml s^.?t rardi inalctnK&aacrqfen. E<km*<H»5tr+' vt*catur. Dtorcoridcslib.i.c.ic4- ulriarboremharicejafqoo ecrora dcfciibit SV *•'' A'tfS is*>«« i«*ff** , **i(jJ.I**

AJIMIW HI«HHN/(I Ii«Mitr(M>i *4M*Um* t"Si 1 Auc flint gttir** **M. fmnh** *ptUtm rjl mj-rrffojiaiilt, si ffintfit/i, prevalent , tcTcasfttvziitti n.itur.t, tutt* ift *rt/tr*a:Jtfi nupjt inlMitiiAtnanfaniit: Vdiit ijin-Um ti futjitw uiunrur, tlterumgeminjifilittjmitrictjiniite.* **I'llr:.lib. 14.Cap. 1 (•** *Httl-*fibulaIrutly 4ff*tkt*i CT.tcit,Juc>umtjlfietitTti Afar* ttnuxkifittohifetit, aSttrt cupnffn. ajjt i" ! * C i j j i im , k S t j kf* « *ajjiimmr,* **Dicfcondeiflnl'^^t, vocari .,**
Diodototn v^cem hanc rci*riri aiftrunt. "*—• dtanc, in v»lt>atis rtdiribishtsmliis lib-i. ubioc Arabia 3Rir.rcntntur," ^V67i .Vo.,*J?i>»j>J-n** * «w* «*J

rune. Jt

6c **in M**

(abio.-un dici reicrt,
A u < a i A J t b
tridit. **r legi**

ro U**tntDit-\iorol^VfeuBfca?Cb**
ruminnucofti, nemo **j j J n bbaumn&i**
^re taraennolitti, in cUtm rtprr.n I]«MMMB At*-nr pmiE Ncophytva HI f>WTu t«ricri * W V, *mfd**
fc abtuhy fiUrjJmitnJUi *--;

<r<£, faff £y *cupreffus Crctica, boratus cedrus magna , qua &fylveftris cypanffus.* Cuprcflus Cretica fabina ut Plinius & Apulejusdocent. Apulejusde virrutib. herbarumcap. 8f.ae fabina. *Graci earn nerion dicunt (* hoc ineptum & falfum, alia eft arbor? quam rhododendron vocant, de qua vide quae libro primo*) alii Brathy, alii barython, Italt herbam fabinam, atquefavinam, aliifabinum cuprejfum, cupreffbfimilis.* Borathon Neophycus inquit cedrum magnam. Diodoro fi borathos cedfus magriu, neceffeeft *^", ab eodemdi&am, non aliam effe quafti minorem, cfuam oxycedrum vocant, a Theophrafto cedri nomine delcnptam. & haecde fabinae, five, ut alii vocant, favinae appellationibus. Duo inquit effe genera Diofcorides, idem PJinius. r *V $ «*W bi -nit <pi**t o>«« w™ ^ ?. Voxflo/TiJ, in veteri codice defideratur. Nefcio etiam, curquidamBotanici«v7i*t/9jae*T7<iMt/^iKjj legendum fufpicencur; cum apud Oribafium, Plin. & ApuJejum ejus folia cyparifTo fimilia effe legantur. Mafe ***»%&<*& quidam interpretantur *Jpinis horridiori. Vertcjfinofiusi* Quippe non ipfa arbor fpinofa, fed folia quam cupreffina fpinofiora. Apud Oribafium *ptpvotrfti-nyt, gravius dens, »vn pacpvorpofunon* valde magno difcrimine legitur: fed Galenus (ut Latinus codex habet) fabinam aromaticam & odoratiorem inquit. In Grarco codice fcriptum eft. ^^J''' *W&t* ItgifraiTM *J *wmyi* faV *xpls Trvicrvru^tis f*wfr<yp twits* fd. 6 *us if am its,* a^a^a'm^r. *Sab in a ex ntimeroejtfortiter exficcantium, idquefecundum tresqua»*£*> quas inguftu pra fi fert Jimiliter cuprejjio,mfi quod eo & acnor e(l,&,utfic dixmin,magis aromatica.* Odoratioremeflede fuoaddidit interpres. aromaticfe plann's non opus eft ut adfit fapor gratus,odor fuavis& iucndiiS. Phy five valerians radium aromaticam fcribunt veteres, cum odor fit maxima ingratus & fetens. Gikiws lib. g. i i m p l . ^ r ^ ^ ^ ^ ^ Diofcorides libr. I. Cap. 10. *»*K>*&t:^ T?ir^^ml W ^ H ^ H *l^pihH. odorata.atque adeo odore nardum tmulantia, cumvirofa quadamgravitate.* Qua certe *deo non deledlor , ut ab ea horream; vel potell *dwrnnnjny,* dici fabina , quod mtnymiamate magtsquam cyprefliis prxftec. Aromata enim ex eo nomen [illegible] divinauterertur, *d>Jg]*pm,9* quod Ionum lingua [illegible] eft quod precor. Certe fabinam locum in thymiamate non ultimum habuiffe ipfe Diofcorides teftatur. Sed hanc' tatcor non efle mentem Galeni. prius magis placet relponlum; vel,refponderi poteft,guftu magis aromaticam eiie labinam, quam eft cupreffus,odore magis aromatica quam fabina. Alia enim guftu,alia odore aromatica. Galenus libr. 2. de aliment, facultat. cap. 37. ubide citrio «glt. TOTTO *t$p tvZfos ti in w \pdftcrngo,, cv >&iu'rZuS ZrpU M^9>»^»^K^'M/4u<r^vi. Hoc fuaveolens eft&aromatis//w, non modo odore, verum etiam guftu.* Si ad verba Galeni de fabina citara attendants, reperiemus, ipfum non odore fabinam dicerc magis aromaticam fed guftu,Prsceflit enim $ xtf^^. De aromate ejufque natura vide qu* lib. 9. dicuntur. i»A.e»3 ri *M&.* Mal^ in vetcn codice \%v& legitur. Vulgata ledio nititur auaorl-^Onbafii, Bccxpcricnriacomprobatur. Non eft robufta, fed curta arbor, vel, ut Ruellius vertir, coad:x brevitans, vitigta. Pliniusherbam effe ait, eadem Pelagoni cap.22. fententia. BxWK jB«9»^^ *v*puS« **&,**&M*.* Herbam vocat Apuleius; *fiM,* Vlefych. PefTime audit Plinius, quod herbam fabfrram, dixerit , mnltorechus Qiofcorides arborem, inquit, Plinius velit nolit, ad arbors potius quam herb? delineationem accedere,taten debet. Quin ipfe eomm,^uae fcripfit parummemor lib. 16. Cap.2o.int^rarboresperpetuo vtrentes earn recenfet; ****rumgeneri folia non decidunt: olea, lauro, palm*, tnyrto Cufreffb, pinjs, edera rhododendro % Et quatnvis herba died-^bfonasho&o&endron, ut nomine apparent Greets venit.* ?|S locus errandi occafionem praebutt Apulejo, qui ?^n^nerion vocari tradit. Puto fcripfiffe Plinium: *dnnfj^^ ** V iamuiiherba dica%UT >f'l>i»<e- ('"»»**ci-jAlii ri* [illegible]<Iron utt nomine apparet.a Gnecis venit.*

HerbaX\? c*Aud Rotundafolia fruticet arbor cfiet-turn quod [illegible] fabina. ^erbae fortaiFis nomen ei indi- [illegible] Me fatis,qui [illegible] inco^nitum, in c o h Squoddam P TL G [illegible] f5t frutex, vd arbor pumila, [illegible] fium fcribunt, fed divin [illegible]

rium latitare vel minimum, nedurtijUt frribunt,divinum; benfe fecifient, fi myfterium illud prodidiflent. *^utrm h nns n7s (pvT&ots,* &c. In veteri codice *dm uns* 7»i/r» male legitur. In fufEtibus folia ufum babuilfe fcribuntur,Plinius thuris vicem obtinuifle tradit, diis Cacrificatam hanc fuifle Hefychius teftatur. /3^> *?n^-n? fyrfs fyopint, fabina berba quadam, qtue in deorum Jacrifichs locum habet.*

Virgil, in Cerri.

Herbaque thuris opes prifcisamitat'a fabina.

In facris thuris loco adhiberi praecipue folebat, I primisillfe patribus, qui exiftimabant, deum fumptuofa facrificia, & Arabicos odores, non pluris facere, quam tenuem & frugalem cultum ^proximislocispararufacilem. Hue fpedat illud i. faftorum.

Ovid.

Ante Deos hominiquod conciliare valeret
Far erat, (3 puri lucida micafalis.
NohHumpertulerat lachrymatascortice tnyrrhas
ABa per aquoreas hofpita navis aquas.
Thurd nee Euphrates, necmiferat India.coftum,
Necfuerant ntbri cognitafila croci.
Ara dabapjumos herbis content afabwv,
Et nonexiguo laurus aduftafono.

Sic & Propertius.

Florefacella tego, verbenis compita velo,
Et crepat aaveteres herbafabina focos.

De altera fabina nihil memorabile, nec [illegible] apud Plin. & Diofcoridem legitur, eruditus antiqui. Recentiores fabinam cuprefli fo[illegible] & bacnam Plinii exercent arborem, Scverarri ledlionem, non *brutamfedbratumvel brathum* efle voluhr. In vulgatis Plinii codicibuslib. 12. cap. 17. legitur. *PetuntigiturtnHelimaos arborem brutarn, cuprejfofufxfimilem, exalbidts ramis,jucundiodoris accenftm, & cummiraculohifloriis CUudn Caefaris prxdicat am Foka ejus infpergerepotionibm Parthos tradit. Odorem effe proximum cedro , fumumque ejus contra ligna aha* (alii codices exitialia,qu? noxium,& venenatum vel gravem&injucundutn accenfa odor em mittunt) *remedio. tfafcitur ultra Pafitigrirn, infinibus oppidi Sittaca, monte Zagro.* Haec Plinius. Recentioresjianc arborem Paradifi efle volunt, quod qui velit, per me licet, credat. Videatnus quills argumentis probant brutam, vel, ut contendunt, bratum, effe fabinam. gj/ef, inquiunt, *in Mo in* Hice bratus arbor dicitur.* (In indice, ut ajunt, corre&iore lescirur, *deftrobolo, enhamo* ^ bratus arbor, ftrobrum arbor, in edito vero habetur, *de mafiichejadano, bruta.enb*mo,&ftrobo,&ftyrace) editiones eafn vocant brutam arborem, ut hoc etiam obiter addamus, quam arborem brutam , bruti quidem herbarii drborem paradifi ejfe volunt.* Atque bratus vera Ie(3io vel brathus. Verba Plinii *He* legenda; *Petunt tgitur in Elymaos arborem brathyn,cupreffo fufejimilem, exalbidis ramis, jucundi odor is accenfam, & cummiraculohifloriis ClaudiiCafaris fr<edicatam.* Brathus ilia five brathys, eftGraecorum /3epV, quam Diofc. defcribit, quam Rjinius ipfe libr. 24. cap. n. Latinis herbam f abinarfi didtam memorar. Sed hoc habet perpetuum Pliniiw, qucd rem candefn, ex diverfisau&oribus fumptam; diverfam quoque putare foleat. ut fexcentis locisobf^-vavimos. Ex Claudio Caefare arborem brathvn rettulit libro odtavo, quam Arabes in Elymxos petebant ad fuffitus faciendos: Quia apud Elymxos nafcitur, & earn inde petcSant Arabes, putavic efle diverfam abea brathy, quam cxteri aucftores Graeci memorarunt, <Jtue Latinis herbae fabinae nomine veniebat, quanqua-n pumila ar?)or effet, non herba. Duo ejus genera, altera tamarici folium iitnile habebat, altera cupreflb, haec erat qus in&ymeis proveniebat,quem fufae cupreflo fimilem ex Claudio Caefare narrat Plinius. Diofcorides de hoc genere , *rl &* 7S—^JM*»». non in altitudinem affur^ir, ut cupreflus , led tunditur, ideo fufe cupreflb fimilem dicit. Creticam cupreflum quibufdam appellatam idem Plinius affent, &m fuffitus pro thnre affumptam. Sed de herba fabina ibi loquitur, quaPea dem prorfus eft , cunt brathy arbore Uaudii Catfaris. Savinarium hodie vocant , ab antiquo nomine. Inmultis Europe hortis con* fpicitur, inftar pumila? aipreffi, & in latitudinem potius fufar, quam in altirudinem elatat. Haec de bruta viri do-&ifT.& celebernimi,qui non facile perfuadebunt, brutam, vel, ut legendum contendunr, brathyn & fabinam eandem effe plantam. iabina acccn(h,odorem emfttit vaUfe ingratum 8c horrendum ; nee eft exalbidis ramis, fed ramis mtenu^ rubentibus, exterius cortice tedtis ruffo: nemo, mfi fanltatis gratia, facile fabin* folia infper-

gec

vet potionibm. Hæc verò sunt quæ impedisse fabinam & browm<ar>itcni dfrplaowni-'ForMifi* i-iijm iniH,-a

FdtnttprolwtiM.lbrirlj'vbrBiiuJt.vit.Jl-fajmtfaitxrt!-

dum . . . . . Tliiiffiiiri II it'iln . . . in

lactujJinem pocuo, <{

Sabina.

rMtvw edit fl*ril« S: eontitmacrt, tortic* fubruffn t<^

Eoruni nn:iii]nrdngjntr, OoloM *ex* paUiUo rtibcnrcvel Inblmct) r^ilirn, ficir auriculi Itidas, (We fuiitti qui ad fiunbiKtim njfciTiir. Fnlt» ciim miunttir oipwlMUHiilis font, dciiulc in fidinrum ramirim fignram abcunr, fed d i i U lf i ca t)iuc cupt irmm : •• w i t e r itviUtdcoIeniiii, a- f i d 'if piftu,perpt':tni vircittia, Hoftulus mr- dio ferit Mail primit erHjnos, quariran^uJos, ctxiwbitlo ltirmn rudinicnra fsitwa mm MdrtioApn- Ci b d j f l l v«ir, fi rron fiircubfaEa fmrrit.froftnm fere; cjuippc q n* (urciiloproii3[»3Bir fWrilt^tnsnct, quat lr feninc provo fiii fruttifera eft. Notrejb etinin toriiis andquafru- ftum fert, oucxt ifrwravit Pliuius, ut mb»x dtMni • Fru- *&us* jutiiperinis baccis liraitis cnlore it tiffura .fed patdo major&Euftuiniilto aerior, &rtfincirus. Altcr3,t]uK cufircfTiini srfert. jiaulo proccritir evadir, folia rcccida & adhiic uriidlarqtnarjci't folHs fwxiina fwnt, aim id- ol evcrint cuj>Fcfl1 fotJoruin fi^tira fpct^anEur$_h$ led aca- •'ora flint , maf>ifc(iit qu4m ajtcrius pungentia ac rpino- fa, fed n™i *xnui;* privi .it attcr.i odwt. .FsHuiitar, qui h*nc Thnm tfrc njfthnartt, tie qitaTlicopIiTifti^ l».a: cap. f. Fradutnim caret cuwcH'o (imili. f^Liit-- 11" • alibi. Nctfi detnm viri w.im rtk'twrrimi, <)tii I -;' cupreili fi>Iio ™o;ant Diolcoridismprcflum , quadfm- dum ferae, cum tJio(coi-|i(_e^ fmiflin Hfn nitrninrr;:. •;pondtTi5argittnrnTi>[tirx I'liriioliaiwirepo&at

aHiifdtmwtdii

- Cxtcmmnrr.iqiic&r.lL'inai'rcr •; nc. Itjntrravir i'tirntii fi; svuliiOfK* rum tabims ^TJCI ; decepit dintlcm, $_{quo}$d e* qu": frortum fcronr, tJnt [-mveaJoriiaMTis, (ju'iii cs Didconde i.J- fcroM nulImsallisrlV. Namini^rtrilvnJit pl3ntK.p]u- res f*rpiu(nutas, ci%$_{uc}$ pttdpui$_{wn}$ifit, quu ycfilimi-

le eft, non tr?diiliffir; vcl <]utid | IjintS vuipo Idd iirt-llcs tJtjj.. ; -.irlu- ,.

, aba CM BOO M D O M mmotrtr. Grmmii inarorr r>r*-

Qmi J«3<fe [tos*, frmVim Burn fadaTiiae mcano.

tba (tbuac lamumi Ancrnni, D.

ftettmutB muixtim &bimni hi *f*n*

*mfUr txf**(t. , timti*

eollt iJienan *i* in *

pod Pocum.annrriqttt tcarcx. onencn itccpt praptct rfnutim q^ is gratunt, in qm *iacch* rccc«nl». Vdf an eft epnio, uiivTl^c/i : ;TJCT*jmcIUptaoierrJauixuDtn«c-

rap.7. ubtaii.))>«.i- »»*i.' >i••) i'»f**i' m ?-«>««J-

M r-r-T__'-i •>»

H

*>lfveil*CTJlAitxi,f*i-i->*j(».J;*r

*i-*rpMpfjljrPru*

ff j; - *tnatutt tvtmitt.*

B«c ;."!!/•« M u m •

Vlx.

Populus Alcida gratiſſima , vitis Lyæo
Formoſa myrtus Veneri, ſua laurea Vlxh.

Ovi Jiiw. Tffatn V'yncrctn myico rcdimium fcribit, lib. J. Amor.

Cenfiitcfttlftltam.

f i . Im i

uias mm qu*i«Um fttiTc mjmcjm hbr. if. rT • • • £ J *f t* Ht» Kom arrrftw

&a«ir ng-Jwben.Vcnnif Anonl

m:j Pali hriT«in« (mrrrdJ. Wro C»rolli» tn *rye[1]*: .• & Mlfi. aafRMM Bnridit nTiuIn mit et c L ;

Natnque lulia Matlio
Quahs Idahum colens
Venit ad Phrygium Venus
ludtcem, bona cum ***bona***
Hubitahte Virgo i
JFlortdts velut enitens
Myrtus Afia ramulis
Quos Hamadryades ***De<e***
Ludicrumfibi rofcido
Nutriunt in honore.

AGa myrtus eft Lydia, vel T quod idem eft, Moenia. Sic autem regio ad Sardis Tmolum & Cayftrum vocatur, uvida & uliginofa , & myrteis aptuTima. Athenaeus libr. 3. tradit apud Eleos certamen de pulchritudine inftitutum fui(Te,vidloremque à: Minerva myrto COronatum. Qcc^Cftff Λ\e dyo>* ng.i&avs <p*iai ^enflSU © ^ 5 'H-A««ff, yg] rlw x&lnr t7n7tXfio% f# carov^s, bapZxtetr ti r»f ftxkwns j'SXa O¶A« , aa$ eiretTiJufy Qwl Awv'n®* c XdjKT&uss T? 'A^a. T\ j iwntrm nunavfyw \kton2y QiX0V,t§ 7rs^mvo^

{£ Mv^ix® c» w&ws ©<^AJoif. Certari quoque de pulcbritudme apud Eleos, Tbeopbraflus prodidtt , idquefieri cum hbationibus;* (*\p *mrivhs,* **legic Interp.** *$ auovhs cum ftudio) effe veropramium victor* armaturam , qua, utait Diohyfius Leu8ricus,Minerva dicatur.eum porro qui vicit, abamicisredimitumvittisac taniis% coronatumquemyrto, ad dee templum accedere. Scribit Myrfilus in bisloriis minus credibilibus.* **Ipfam Venerem cum iijudicio de forma rediretcumdeabus,atque de-Iunone vidkonamreportaffet, redimitam myrto canit Nicander in Alex, circa finem.**

Ufog Si 77 mi Linwwct -nag ix&iyLn K\cXvete9

A JtuVCLIUj X3<T[JLY]JtV CP 'fScUOlffJV OptOJIVm

His invifa etiam Dttlynna p^oderit arbor,
Qua nunquam Imbrafia lunoni facia corona esl,
Namquefub umbyfe quando olim colhbus ***Ida***
Sufceperefua Diva certamina forma,
ViBncis Veneris cinxerunt tempora myrto.

Vulgovertunt.

Praterea moneo ramos quos invida TallrtS
Odit, lunoni nee concejfere coronam,
Sed Venerem cum effent forma certamina Divi
Vittricem ornarunt frondofa in collibus ***Ida.***

Non eft invidac Pqijadi invifa myrtus.Sed grata,ut fupra (dictum. Didynna eft Diana. Scholiaft. A«*7iW<1> w i "Apitp* tiymei. Myrtum intelligere Poetam uterque teftatur Scholiaftes. <s&s Jfr TOVVK <pw P'ifyiw h n-

eturlw n AIK

utrumque Scholiaftem teftari myrtum a Poeta defcribi, qu*,ut dixi,grata Veneri propter pulchritudinem. grata etiam Veneri quod littoribus gaudeat, in quibusaata dicitur Venus.

Martial.

Jiecplus lotus aquas, littota myrtus amat,

Virg. 4. Georg.

Valkntefqui hederas iS amantes littora myrtosl

Poreft etiam Veneri^dicata effe ob infignem odorem, quern Horatiuslib. 2. carm. Oda. if. defcribit.

» Turn violaria &
Myrtus, & omnis copia varium
Spargem olivetis odorem
^ertilibus domino priori.

Inter delicias hortorum numerabant *fatofie p*fthS-*'? '• *'QV/l*nyrteta,* **ut ait Hierocles; idque propter pulchntudmem&odorem^ deleclatur Venus. Ccnfc**

Veneris armis occurS *V *fmbiatum mibi adfers,quod*

Accedit quod *m S t* **plerumque comes eft Ven'** *oeris* **pedag. cap. 2.**

€%ovon XVT&OV Of 711; *di Si pn.*

Et quamvis non Jit lata, toto tamen die ridet,
In labris tenuem habens myrti tabellam.
Adeo ut temfore hiet, velit nolit.

Aliam etiam caufam addit Ovidius libr* 4- Faftorum ubi matronas alioquitur,

Vos quoquefubviridimyrtojubet ilia **(Venus)** *lavarh*
Caufaque curjubeat, dtfcite% certafubejl.
Littore ficcabant rorantes rore capillos.
VideruntSatyriy turba proterva, Deam.
Senfit ($ appojita texitfua temporamyrto.
Tutafmtfatlo, vojque refer re jubet.

Pliniusfanfelib. 2 ; . cap.p. haud fabulofam, fed naturalem hujus rei caufam dac hanc, inguen ne intumefcat ex hulcere, fatis ait effe furculum tantum myrti haberg, fecum non ferro, nee terra conta&am. Servii fentcntia eft non alia de eaufa Veneri dicatatn,quatu cjuod mulierum,Venerearumque partium morbis medeatur. Apud Ariftophanem Hercules memorans plaufus & choreas mulierum, quae funt in ipfo aditu inferorum, dicit effe apud myrtea,id eft,loca voluptuaria & Venerea.Locus^eft in Ranis.

Et myrtea & choreasfelices
Virorum,mulierum, (S multumplaUfummanuum.

Hunc locum imitatus eft Virgil. (J.^neid. ubimyrteam fingit fylvam in qua efTent,quiamorib. affliguntur.

Nw *pricul bine fart em fufi monftrantur in omnem*
Lugentes campi, fie illos nomine dicunt,
Hie quos durusamor crudeli tabeperedit
Secreti celant calles, & myrtea circum
Sylva tegit.

Cxterum myrtus adeo grata fuMe fingitur Veneri, ut omnes qui Vwneri celebrandae operam impenderunr, redimiti fuerint myrtea corona.

- **Ovid. lib. 2- de amor, circa finem.**

Finis adesl operipatmam date grata juventus;
Sertaqueodorata myrteafertecoma.

Idem libr. 4- Faftorum.

Venimus ad quartum, quo tn celebenima, men fern
*Et vat em © menfemfcis Venus ejfe tuos**
Mot a Cytherealevitermea tempora myrto
Contigit, f$c<eptumperficet dixitopus,

Puell? quoque & virgines, qua? Veneris facris initjarf cupiunt, fe myrteis foliis dele&ari referunt. Ht haec iunt ilia *7m&u* pvprn,* **virginales myrci apud Arift. in Avibus.**

Et vernisfruimur virgineis
Candidifque myrtis, gratiarumque bortenjibus.

Caftae autcm 8c Venerem afpernantes virp-ines,myrtum parity atpernantur.Quaerit Plutarchus in qweffici-

*M, (M*M»)*r*p. Cur matronadomifuafacellum muliebrisDea, quam Bonamvocant, omam^myrtttm non ?*%"! : ^ J.' zerminantibus & florentibus ft ^fiff *»™ ™*ntur ? ' an credendum * eftfabu-'*.* **J»* perbibet Phaulii cujufdam arufpicis uxorem , cum clnmpoto vino non fefellijjc^**

ttftiratum : ideoquemulhics mrtum t.on tnfcrre , fid vz-numci fub Učits appellations libare. an vero, quod cumab altis rebus pur£, turn maximt areVenerea,facraittaperavunt? non entm filurn mantov, fed omnes in untverfum hiare'sdomocxterminoit, cum Detfacr opcr.inturntibus. Itaque myrtum, ut Vnneri facram abomtnantur. Nam qu,t hodic Murcta Venus dtcitur^cafcilicctahrh Myttio fuitdifta.* Hiftonam de Faum uxore Ladlancius de falfa Rel. libr. i. cap. 22. tradit, quar & apud alias repentur. Sed alia *forte* de caufa, a myrroabftinuerunt , quod Baccho temulcnux 6c ebnerans Deo etfet facra.

Anftoph. optim£ in Ranis.

'EAig[1] *iiv ĴV dvd*

lacche, Iaccbc
Vtntyer hoc pratum tnpudi.z
Sacrosddmuiantes,
FruRifcram concutiens
Circa caput tuum vircntem
*Coronam myrtorum**

Bacchocur facra fit, docec Atheh#us libr. if. quia ini exhahtioneS arcet & adftnngit, *witty* jfrjjs «&*&#*

*4- At jam mde volnptatibus ded*n homines^ prater earn vim qua cbrictatis tncommodismedetur^ confert hujufmodi cotona, oculorum quoque 0 nanum ddeftationem expctivcruntiac turn myrtcam coronam, qua adftnngit, & vtni exhalationes arcet, turn e rofis qua Gf gravitatem caftttts nomibilfedat, (3 aftuantes potione refrigerate ufurfarunt.* Idemeodem libro. ^ *o ǪtXunhs* 3 H^E* «*0 nis*

*Verumque idprorfus arbitror à Vhilomdeproultum, e myito coronam men vapor es prohibcre, e rofis am em refrigerate © gr .vitatem capitis lemre. Ifi convizHis myrtus pro ly*ra circumferebatu/.iiefychms.tAvp?iw jcXethp »* J*<pw ©^*

Vide quae capice de lauro dixi* Naucntites qpoque cursne cx Ignrrco fiebat. Athenaeus libc.

v J9$xPTb p ? » ^ <popu<%. Hac Potycbaimus quibusfidem adhibeo , nee ullam aliam pttto naucrantem coronam y quam myrteam y adjeftis rofis abAnacteonte geftatam.* Kaucraticem coronam alii ex myrcQ, ahiey lampfuchojaln ex papyro fadam contendebanc.0e naucratite corona vide cap. de fampfucho. Scfapyro. Lefbios myrti ramulis implexis fe cororaffe quos hypothymidas vocarunt,audtor Athenaeus, *faims*

à Lefbns vocanmym ramum, cui violas &flores altos circumphcant.'ide. Athenoeus, *vsrtfifas* 5 ^ *-ien^Uhs ?{<p*>o' <m£ 'Aio.x&v<nv ^'Uw *i\ fSe* rtfs T&xt Xws "fetnfy'b I Apud JĮEolas* 0 *lones hjpothymtdes (3 hyfothymtades coronasfunt quibuscollum ornatur.* Nomen hocacceperunt, quod cerebrum juafragrantia quafi fufllant & refocilienc. Mortuorumbuftaacexequiasmyrto folviffe anciquiflimofi audor eft Euripides. InEledra-

AvamemnonK tumulus netleSus
Wcqtte buftum neque ramos myrti
Cepie. h&norum rogus terra mcultd.

Refpondet apud eundem Eiettr* Seriex.

*Veni ad Ag Tn*cmnonisjej>utchrnm obiter*
Acprocuhns Inxifohtudmem nattus
*Vudi, [epu govern'VOT T^ tTnptto'w in Jjf vy& **™ MxtofyKoTEyt. $]£*

Plura dc myrto did pofflint, &debcnt, qnx ubi ad Phnium devcntum erit adfcremus,pnmiim qu? de myrto hoc capita Theophraftus (nam ilia qua? iparfimde ca tradn, fuD loco cxpendcmus) dcmdc quae Diofcondes &qu*Phnr)sdehactradic exammabimus. Ihcophuftus ait Myrttfm mnmmè Jn frigidis durare poffe , quod nee in Olympp fit, nee in Ponto; £t qiudem in Ponto religioms caulafercre conaros diè, led fruftra. cujus religionisgratia, & quamutihtaiern praefter myrtus, ex iisquaedidafunt facile pcrcipet ie&or. Fnguspcifcrre poffic ne^at Theophraltus cjuod ipfa expqnentia comfrobkr. IdcoOvidws.

*Suftineamquc coma metuentemfngora myrtum**

Contra tamen Virgilius amare frigora fcribit.

— amantcs ftigora myrtos.

Lftrumqufc Poetam concihare ftudent,ac Ovidiuhi de tenellisVirgilium de adultis, loqui^ijunt, quiaedoga 7. canit.

-- dum teneras defendo a frigore wyrtos.*

Nonne2;oadultasp]anras magis fnguspcrferre^quain tenellas, led dico, nee tenella, nee adulta myi tus fer: frigora. Pro Virgilio dici poteft, quod fir ccrruptus codex , Sc fenbendum.

———amantcs httorarnyrtos.

0 Ut idem libr. 4. Georg.

Pallentefque he,deras ££ amantcs lit tor a my r Cos •

Ovidio Iittorca dicitur cleg. lib. 1.

Cmgere Uttorea fLaven^tia tempora tnyrto.

Supra dixi, hanc effe caufam cur Vencn fit grata. Ds myrto aliis in locis plura /cnbit Theophraftus. ExeaxpH gratia, cur in iEgypto, odorata?cur rorem ferat ? aliaque plura de quibus qua: annotata fun^, videat ledior. Ad Diofcondem venio. Hie myrtum dividit in fyh eftreni Sc fativam & Ill utroque genere albam & nigram dan ait, libr. 1. cap. 153* *fM €ffi*« '% «ff*&** <*G3 3p'i& it*i&t%lw*

7- ffip ret t&£7TZp d'nW'ref2yt%ei.MyrtUsfatlVa Tllgl a We dicing uttlior, quam Candida, & in cc ipfo genere accornmodatiot montana, fruftum tamen inefficacioremhabet. Myrtus reperitur folio & frudhi candidiore & nignore. Quxti folet, utrum ab arbore, id eft rami \ folufque, an vero a frudlu myrtus alba *k* nigra dicatur ? Ovidius de Baccis intelligit.

Myrteafylvafubeft tkolonbus objita bacas.

Horat. libr. i.Oda25'<. ubivirginesfimiles facithcderarSc myrto, fruticibus femper virentibus: anus extmdtis flonbus muheres exuecis fohis ac decidcnnbus quxex arbonbus npae fu« adfitis decidentia, hycme mgruent^ volvit Hebrus.

Lata quodpub&s hedera ilrenti
Gaudeatifulla magis atque myrto y
Andas frondes hycmisjbdah
dedicet Hebro.

Diofcorides ubi my^turn albam vel nigrdm fcribit, id de tota arbore intelligi oporfei^e exiftimo,idq;, qwa ait. Tiv^To*x^«^rev«V»ft>7fe>^. o^aod neceffe noneffet, fi de frudu pr^cedentia intelligi oporterct.Quxnt Ariftoteles in problernatibiis fecft. 20. qnaeft.ultima. Cur myrtus nigra folio frequcntiore quain alba.

fiigra myrti frondefunt frequentiore quam alba, an qHod nigra generis funt magis fyIvefins, cujus inditzum7 quod tJt agnsprovemant (incultis j *mimmeque ex cultumutantur. humida autem omnia fronde crebnore conduntin. quoi envu minusJi/os frutlus decoquer* foffunt, ticirco adfrondem a-Imentumfevemt.* Videndum an vcruin qHod fenbic Anftoteles. Myrtus Boetica domeitica iecunda Clufii folia habet myrti domefticae fimilia, id eft laun tenuifoliae ad arbuti fohorum magnitudmem ferè accfedentia, dilutius paulo virentis colori^, fed jtdco cx)nfertim nafcentid, uc perie rtutUo, fefe continuant petio-h,ddphciinterdumferie, fa^pius triplici, cumquintym t»«fius famratius pr» *txutri** virens^ neatiqul t.-yn <

ac frequentibus fit foliis, iifque anguftis & minimis. Si ergo a foliis alba nigr.ique dicitur myrtus, verum non eft quod fenbic Ariftoreles. Sed myrtum cum vocac albam vel nigran/, de frudhi inceJligit. Myrtus quinta paucis 6c minimis foliis frud:um fert album , cum altera five fecunda foliis frequcntibus, fruitu conftet nigro. Et haec in gratiam Ariftotelis di&a funto. Verior caufa, videtur cur alba foliis paucioribus, nigra vero pluribus, fit prxdita, hymor multus, craffiis, nee no*i in ea tenuis conclufus,qui a folis calore non ita facilfc diffipari poteft. Color enim albus, ut Philofophus ait, fit in ficco, quod ipfa experientiaprobatur, ut ex cineribus, faxis & arenis fole exuftis palam fit. Contra niger color fit ex humido craflb, & tenui aerio, excoeruleo nimirum & viridi infpiflato; quod manifeftum ex nubibus, quando minantur pluvias. Quaeritur cur myrtus foliis atrovirentibus fru&u fit albo.Caufa videtur,quod humidum quod habet tenue & craffTum,abeat in folia,quo deftitutus frudhis ficcus evadit, &perconfequens albus manet. Vel quod per foliorum paucitatem quod habet humidum facile a fole extrahatur ac diiTipetur,ideoque albus reddatur. Porro^cur eadem myrtus, foliis nigrioribus,fruda albo, cum habeat humidum tenue ac craflum, foliis non eft plurimis, ut reliqux ? Dicendum humidum non tanta habcre copia, ut religua?. Videamus Ariftotelis rationed Aninquit, quod nigremasisfint fylveftres? Atqui Botanicorumobfervationeconftat, fylveftrem myrtum non effe foliis frequentioribus. Nam rarius duplici ferie circa ramnc rryrnriiV;.^^—r r-

[illegible] fficiora, minufque in fe humoris habent, quam culta; quod notius, quam ut probari debeat. SeS cur fylveftres baccas ferunt nigras, cum humido nutriatur pauciore? Refpondendum fylveftres illas brevi inter valloprovenire acnafci* i^autfe conte&u operiant mutuo, atque fie impedire, quo folis nimius «ftus, humidum quod habent, minus extrahere poffit,ac fie conferv3ZJ qv^ ^ffis eft humiduni & nue ac craffum. Quod Arifiltdicit mi[illegible] dicit, minus alb.am myrtam,fuum concoquerefructum ideo ad frondem verti alimentum,haud fcio an verum fit. Nam tarn fylveftris quam domeftica, tamniSrMuam alba; & contra,tarn alba quam nigra, tarn domeftica, quam fylveftris frudum maturum , & optimfe concodtum reddit, & in eo tantum domeftica a fylveftri dittert, quoddomefticaefrudus,proprerhumorem copiofiorem major fit, fylveftris minor. ADiofcoridead I linmm devenio. Hiclibr. if. cap. 29. plura dc myrto tradit, qur examinee libet. *Succorum*, inquit, *naturtt fracipuam admirationem in myrto habet*, *quan&o ex una o~tnnium olei viniquc binagenera fitint.* Antiquiflimus Cato unum vini myrtei eenus defcribit,unum Falladius, nee plura Diofcorides,Columella verodue ex myrto prapparari vini genera docet; nempe album 8c nigrutn. Unum quoquePalladiusolei myrtei genus docet, duoDiofcorides. Re&e ereo Plinius bina olci vinique genera ex myrto fieri dixit. De oleo, vinoque hoc in annotatis ad Diofcor.agam. Permit Plin. *Item Myrtidanum.ut diximus.Et alius ujus bceccafuit apud an tiquo sprite quam piper reperiretur, iili*$_{us}$ (qnidam codices male /italegunt)^*tinens vicē, quo dam etiagenerofi obfonii nomine inde tra8o, quod etiam nunc my r tat urn vocatur.* Galeno)myrtidannm *p»p*s* dicitur. jEginetx &*&** > P^ ^ °I^{110} W^{TM} e^{3C} p^{a1} e-no fcribendum, non dubito. DCmyrtidano haec Diofco-

[illegible] *r, id eft, quod myrf adnajcitur, in<equabile verruco-*» *intumefcenfque* G? *concolor,quodperindequaji manus ^ti caudicem ampleEtitur. magis quam myrtus adftringit.* fc-K^{,7} ^^{m}P'*^{noncant}S caudici,fcd & ramis adnafci

[illegible] *Porro quod ramis ac truncis* U$_{er}$^ £^{v} *uberofum , quod guidam myrtada appellant.* Inepcum i?x$^{a:}$ *fed, ut dixi,* [illegible] *V«AhW*'A»* Iegitur. [illegible] ris & myrti fr$_{x}$V[illegible] AJiverlae enim tacukates iunt pipebacca. IgnoraviTpr -$^{Piper\ calidum}$^is, frigida myrti antiquorum, al$_{Ceri}$ ^{niUs}»$^{di:l}$p$^{lcxeJ(re}$ myrtidanum. unum numHippocratisfiv? $^{m?dli\ xvl\ Graecoru}$p- Myrtidabat; fed diverfi(T$_{imu}$!!!^{tl},?^{UOrum} pipens vicem praeftamyrtidano. Hippocrat^[illegible]_c_w_rcidanon ^ Diofcondis crementum arboris myrti. [illegible]

[illegible] *fy ilori trtpcjf ayopat&af -mnify.* De altero myrtidano, quod piperis vicem explebat, vide lib. 9. de cubebis* Myrtatum vocari ait. Ita 5c apud Varronē Iegitnr lib. 4- de lingua Latii^a.Myrtatil à myrrofitaediti codices,cum fcripti, *à murta*$_{y}$ quomodo apud Catonem legitur. Murta enim faemininogenere antiqnis dicebaturj quod eo largfe fartum inteftinum crafllim.Plin. *Eademqi ongineaprorunt fapor commendatur*, *flerumque ad intinfius additis myrtis.* Intindtus g^C^^a, fiebat ut plurimum, vel ex accto, vel ex oleo, interdum alio liquore vclliquamine , quoaun panem aut carnē intingebant ad faporis gratiam, *8c* gI? irritamentum, ut re&e monet Dalecampius.Vel intindtus *cē^TVG-ftot*, odoratum & aromaticum, quoH liquori addebatur, ut eum condirct. Plinius. *Arbor tpfa m Europe citeriore coelo.quod a Qeraunhs montibus inapit$rimum Circeiis in Elfenoris tumulo vifa traditut*, *Gracumque ei nomenre/tSanet*•, *quo peregrinam ejfc apparet.* Corruptus codex. In antiquo codice, *tetriore coslo.* Corrigit dodtifll Pintianusex Toletano codice; *Arbor ipfa in Europa te~triciore calo*, id eft, feveriore & afpenore. Non placet viri magni corrjedtio. Coelum amat laetira ac ferenum myrtus,ut docetTheophraftus,ex quo haec habet Plinius. Vide cap. 9. lib. f. ubiait, in Circaeo prpmontorio provenire. Scribeexeodemji *Arbor if fa in Europatemtorio Circeo , quod a Cerauniis montibus incipit, pimiim d\ Circe in Elpenoris tumulo vifa traditur. Gracumque ei nomen manet,quo peregrinam ejfeappareat.* Vide Thcophraftum capite citato, Illud tantum addo, in antiquo codice legi; *Arbor if fain Europa t?triore coslo*, *quod a Cerauniis montibus incifit*, *primum Celcei in Elpenoris tumulo vifa traditur. Qws* corruptiflima funt. Pergit Plinius. *Fuitubi nunc Upma eft, jam turn cum conderetur. Quipfe** *ta traditur*; *Myrtea verbena Romanos Sabinofque, cumfrofter raft as virgines dimicare volutfet, defojitis arm is pur* *gatos in eo lsco,qui nuncfigna Veneris Cluacin* habet. Cluere enim antiqui furgare dicebant, Et in ea quoque arbore fuffimentigenus babetur i Ideo turn eLtla*$_{y}$ *quoniam con* junfttoni*$_{y}$ & huic arbori Venus praeft. Haudjciocttam an frima etiam ommum tn locisfublicis Rorrnz fata fit, fatidig* quidem & memotabtli augurto. Inter antiquiffima, namque delubra babetur fluirini, hoc eft, ipfius Upmuh.- In cojacra fuere M'^ti 8u<e, ante ademiffamfer longum temfus , 4/-tera fatrttia apfellata, altera flebeia, exuberans ac lata, quamdiu quoque Senatus floruit, ilia vigens, plebeia retort rida acfquahda, qua fSfteaquam evaluit, fiaccefccnte patritia Marfico bello, languida au&oritaifatrumfafta eft,dc faulatim tn ftenhtatem emarcuit majeflas. Qum iff ara fuit Veneris myrtea, quam nunc Murtiam vocant.* De pugna Romanorum & Sabinorum proprer raptas a Romanis virgines, vide Livium lib. I. In antiquo codice legi*t\xx,qut nuncfigna Veneris cluacina habet.Cluere enim antiqui pugnare dicebant* Qua- non eft exigua differentia. *Luere,* inquit Dalecampius, *pur gar e. Lua mater*$_{y}$ *Dea,qu* *luebaty id eft*$_{y}$ *purgabat: ei nonriunquam ad luftrandum hoftium cademarma & fpoliaincendebantur. Cluacina Venus, quafi luacSna v'elcolluacinaafurgatione eft dt£ia,quanquam Tertullianus-a cloaca Cloacinam diBam contendat** Profe&d Cloacinae meminit Varro libr. 4. de lingua Latina. SedfVerifimile cluacinam quafi cuacinam a purgatione dkftam. Nifi placeat, nomen accepiffe a dirempto praelio a mulieribus Sabinis, & earum filiab^s Romanis. Sequitur. *Ideoque turn ele£la, quoniam conjunttion, & hutc arboripraeft Venus.* Venerem & matrimonio prsecfle, ac hancarborem effc ei dicatam.nemo ignorat. Ir~ter antiquLTima namque delubra habetur. Ad hunc locum Dalecampius. *Semfer id claufum fuit, nee aperire licebat, $uafi arcanum habere velkm an humo teBns > an inter Deos Romulus relatus fuijfet, tametji Varrofoslrofira tumult.fepulcbrumfuiffefcribat.* Ante cujus aedem, teftantePHrriOjduae myrti fuere: una patricia, altera plebeia, qux pro augmento vel ^amno fenatorii ordinis vel plebei , modo fecunde redundabant, nunc detrimento Ianguebant. In codice Toletano, ut monet Pintianus, legitur , *fatritia multis annis fravaluit exuberans ac lata, quandiu Senatus quoque floruit* * Delctisver*bx^flaccefcenteplebeia.* Idem etiam *verbzMla vigens*$_{T}$*fal-*10 adjeda purat. In antiquo codice fcriptum, *ilia ingens*$_{y}$ quodcorruptum videtur. Idem in utroque codice notac leg, *quapoftquamevaluit flavefcente fatritia.* Utraque Iedtioadmitti poteft. Solent enim quando flicccfcunc tolia languefcere. De ara quam Murtiam vocari fcribic lupra egi, Perg,It Plipns, *Cato tria genera myrti podiditz*

*nigran**

tihram, candidam, conjugulam, fortajjis a conjugiis.exillo cfuaciriavcnere. Nunc eft aha diftintiio, futiva autjylve fins,* 0 *in utraquc latifolia. In fylveftn fropria oxymyrfinc. Sativarum genera toptanifaciunt Tarentinam folto minutOi noftratempatulo, exoticam denttjjimo, finis fohorum vcrfibus. H*c non eft in ufu, ramofa utraquc alia. Qon)uniiam nunc exiftimo nojiratem diet; Myrtus odoratijjlma eft in Mgypto.* In antiquo codice fcriptum reperio; *Cato tria myrti generaprodidit, candidam, nigram, conjugalem.* Tria genera efle myrri Cato capite o&avo prodidit, ubi tarn in antiquiirimo,quam recentiilime edico codice leitur, *myrtum con] ugulum* G? *album, & nigrum.* Ex quius illud conftare arbitror, le&ione quae in vulgatis codicibusPliniireperitur, eife veram ac legitimam. Sed utrum CJ^to fcripferit, *myrtum nigrum* in mafculino genere, videant Grammatici. Conjugulam, inquit, Plinius) vocari hoc myrti genus k conjugiis,ex illo Cluacinae genere. Malunt alii conjugulam did, quod opere topiario cum pergulis, & parietibus hortorum elegantiffimo fpe&aculo aptiflime conjugatur. *Nunceftahadiftwftio fittiva autfylveftris, & in utraque latifolia.* A recennoribus plura defcribuntur myrti genera. I. Myrtus communis Italica, alia eft nigra, colore tantum fru&us differed. 11. Myrtus latifolia Romana; h^nc ftenlem & frudiferam Bellonius notat. 111. Myrtus latifolia Boetica- variat: hsec enimeft foliis minoribus,& paulo denfioribns: alia majoribus & paulo tenuioribns. IV. Myrtus latifolia Boetica fecunda, vel foliis latis confertim nafcentibus. V. Myrtus latifolia Belgica , Varietates hujus fex proponit Lobelius. I. Omnium maxima, laurea di&a, & folio laurino, lauro tino five regia: fiffliili, fed minori ficmagis acuto, atrovirente, nigraque bacca. Haec ea quam Romanam latifoliam vocant. 2. Folia habet paulo minora, fuperne item mucronata, 8c in acutum faftigiata. Et hsec videtur latifolia Boetica prima. 2. Folio eft oblongo, fuperne latiufcuk/, cum fupcriore ferc pari, bacca alba. 4. Exotica myrtus Plinii pluribus foliorum verfibus, five myrtus Mauritaniaamatoria Venerique facra, *Arayhan Morifco major* Hifpanice vocata; foliis non difparibus, fed canulatis,& confertim jucundiffimo fpedaculoftipatis. (Haec videtur myrtus angufti folio Boetica. vide Phytopinacem Bauhini.) f .Vulgaris folia promit paulo minora in anguftum definentia. <f. Inter majores minima eft folio oleae fylveftris, five oleaftri. vi. Myrtus angufti-folioBoetica. *vli.* Myrtus fylveftris,foliisacutifiimis. viil. Myrtus foliis minimis^ 8cmucronatis. Hujus &altera fpecies, folio per omnia teneriore, exiliore & anguftiore. fx. Myrtus minor vulgaris, quam Tarentinam vocant,a Tarento Apuliae urbe. de qua mox plura. *Infylveftri >* inquit Plinius, *proprie exymyrrhine eft.* Hocexcufari non poreft. Plane diffimtlis oxymyrfine, nee ad mfrtum referri debet, aut poteft, tota facie diverfa planta, nifi quod folia nennihil myrtum referant. Videlibr. 3.cap.derufco. *Sativorumgenera topiariifaciunt, Tarentinam, folio minuto, noftratem patuloy exoticam denfiffimo, finis foliorum verfibus.* Hxc corrupta. Quomodo exotica, fi noftras, id eft, in Italia reperiatur MDmnino fcribendum ex codice Salmantic. ut teftatur Pintianus, *hexafticham*, id eft, fex ordinum; quam le&ione quod fequitur *Jenisfoliohm verfibus,* probat. *Hexafticham* non *exoticam,*in antiquis archivisreperiri, teftis praeter Pintianum dodiff. Turnebu?^ De i€gypti myrto libr. *6.* de cauf. plant, agit Theophraftus, Plinius; *Cat^docuit vinum fieri e nigra Jiccata ufque in ariditatem in umbrd, atque ita mulfo indita.fi nonficcentur, bacca oleumgignu Poftea compertum & ex albavinumfieri *tbum, duobus fextariis myrti tufie , invinitribus heminis macerata expreffaque.* In Salmanticenfi codictffcriptum eft, *atque ita in mufto indita,* quae lecftio Gatonis au&oritate mumtur , cap. 127, *Vinum mttrteum fofacito? Murteam nigram* (vetus codex *myrtum nigram) arfacitof* vetus codex *arefacito* perinde quam fequamur ledtionem; nam *arfacere* & *arefacere* dicitur, ficut calfacere & calefacere. Vide cap. *69.* ubi Cato *joftea amurcam eximito, © arfacito.* ubi itidem in antiquiffimo codice legitur *arefacito) .in umbra. Vbijampaffaerit Jervato*

[illegible]

id oblimto. ubi defiveritfervere mufium, murtam eximito. ^xalbamyrtovinuhifieri,docetColumellalib.12.cap. 38. fed de vino hoc m notis ad Wofcoridem. Plinius, Fo^ *It* Vperfeficcantur in farina adhulcerum remedia in corforehumano, lemter mordaci pulvere, acrefrigerandisfudonbus.Qum tmo oleoquoque (rtirnm* dicftu) *inesl quidam vim [aporjimulquepmguis liquor,py[illegible] 4a vina, faccis ante {erfufis[illegible]*

ter purum liquor em tranfire patitur, datquefi comitem pr&cipua commendatione liquato. Hrec facilia funt, *qux* (equuntur paulo difSciliora. *Virga quoque ejusgeftat* tnanu, viatoriprcfunt in longo itinere pedi?i. Qiyn* 0 *virgei aniilicxpertcs ferri mguinum tumonmedentur.* QodVif* Turnebus in antiquiiiimus fanAuariis reperit, *quin (S virgajaculi.* Fortafie quodemyrto jacula inrerdum ficbant, quorum haftile virgam vocat, virgse ant6m lite, qux nondun:>fpiculatx fcrro fuerant, tumentibns mederi cenfebariier inpuinibus. Virgil. 3. ^neid. ubi tela quibus confixus efc Polycjprus facit myrtea. Nam primumdicir.

Fortefuitjuxta tumulus, quo corneafummo,
*Virgulta, © denfis bajliltbus horrida myrtui^*

Paulo poft addit.

*— Hie confixum farea texit^*
Telorumfeges% iSjaculis increvit tcutis.

Quibus verbis liquido conftat tcla fuifle myrtea. Alibi valida haftilia myrto tribuit. Lib. 2. Georgia.

Viminibusfalices facunda > fronflibus ulmi>
At myrtus validis haftilibus.

CafiianusBaffus libr. II. cap. 8. difcrtc tradit, myrtum conficiendis fagittis apt am efle. x**g« 4« TJ *avu^us* [illegible] MS & intcrpres) «« *tw CUTUS* [illegible] *Gaudet aut em ajjlduacircitmputationc* , £5 *evadit ita reclum in ahum excitatum ac exurgens*, £? *turn ad textilia vafa, turn ad macula acfpicula aptitudinem haha.* E Virgilio colligere licet, baculum paitoralcm fuifre myrteum, quod fuit inter bellica geftamina Camillas*

7. ^!neid.

Etpafloralem prafix^cujpide myrtum.

Pergit Plinius. *Bcllicis quoqucfi rebus inferuit: trittmfhanfque de Sabinis Foslhuynus Tubertus in confulatu (qui primus omnium ovans urbem ingrejfus eft, quoniam rem leviterfine cruore goffer at) myrto Vemris ftitfricts coronatus tnceJJityOptabtfemque etiam arbor em hoslibus fecit. Hac poftea ovantium fuit corona, excepto M. Craffo^quidcfuvitivis {$ Spartaco laurea coronatus incejfit. Maffurius antior eft, curru quoque triumfhantes myrtea corona ufosj. L. Pifo tradit, Papyrium Majfencm, qui primus inmonte Albano triumphavit de Corfis, myrto coronatum lidos Circcnfesfpe Elarcfilitum. Avus mat emu t, Africanifiquentis hie fuit. Marcus Valerius duabus coronis utebatur, laurea © myrtea,qui hoc loverat.* Hx£ Plinius. Apud Pindarum antiquiffimum Poetam vi&ores Alcathoeis myrto coronatos canir.

[illegible] *rig ilGfih* (<ty« *taneoruitaqialiaftisfflendnU*
[illegible] *ob pancratium Cleandro*
[illegible] *netlat myrti*
[illegible] 'AA- *coronam. fiquidem eum Al-*
[illegible] *cathoi-, ecrtamen cufelicitate,*
[illegible] *TE vti- inque Epidaurojuven-*
[illegible] *tus antea excepit,quilaudadu*
[illegible] *firenuo prabet.*

Ob has aliafquc caiilfas roboris fymbolum fingitur myrtus. Ipfe Hercules, ob robur & fortitudinem inter Deosrelatus, incedit coronatus samis myrti.

Eurip. Alceft. adb. 4.

[illegible]
[illegible]

Evincitqutcapui ramismyrteis
Abfurda htrans.

Ad imirationem Herculis, alii viri fortes, caput myrto cinxerunt.

Eurip. ElecSt. adt. 4.

[illegible] *Ev6' I* * Khmoc TOSV MVKIJVCUUV*
Kvpei J [illegible]

Jllicfuperbis Mycenorum rex
Forte autem irriguis hortis inambuUns,
Carpit tenera myrtiferta capiti,

Myrtus.

myrcut eft hauJ nwjnus, eulrura in *tnvv*
fpecicm q l q j i i i
lentc, fluxri u:!ci!i. (ubrubente cor-
tntur L il:j ortia hj>]nu ac rcf}ttfuk
I.VJ alltjiunciilmn& acuminat* umquidem minuta, al-
t«ivm>tna;
i•-iniV'nnullis
. cauiiculosdctiiii:[1] fl
: ... i i t
.. CLi!
r, in <iuii>*-- i s t u n L j
•• & **•'•** bus jucundc mjnTtaodoraracft,
qai iviam « his, & prsfenim ftoibus, iliIIsriouselici-
rur IKIUCT. gnttumacfiuvenlc-. Grc.i nuccm mprtira-
miilos ac caudic es; r eni i rwnftj tic (ii biit-
dc aifcit ur, ej u lUc • p£ts rdon maoas *-
liqui amj[1]! rile'[1]* ** ambiens; ipitxi myrriil^niuu v»-
csuir.
D »., TM ^'.r. *& in™, JJ ^ 1 - , &c. Hoc quid I
Pliniiislib, I(T. cap. J2. *lUaifnximinun*
pdts Kit _
TH nafd fdita

- f/oJyr *rwlUejl.Circ:Btf-*
p[>L>riii
Vitrtx WtbtiiMtt, C i *iinc*U,f*ct*ntm* MMrt
cOe, circa !Sii!'t'tw[nim] C'''[1]
rio fit infra « p . i 8 ; «

Iccitur, cum j|[T]oJ ThMphralhim circiunneSatiir) W>w
infra Itfffittit.
, =».*«< V' • Sc[c]- I"iC[r]" hiforiain *wZTtAior*. De
-.ni mitlw ac VLiri.i, eaque ttttd luculcma ac
u '.Irrunr, ut rnidc cxordiv«vix Ikiain. Ac-
mmoiio de hac iliitiriJK* n;-ini; <ju^ Jt;
;;-JH« diVidan
An
[1]l :• .1 iiLtun ITimuin ii!Vfti-
uhi I'livL tinsCcrc-
minwnrit hEs vtrfibai . •

Hic Cerman t;Bii fl>ytjlu> fnfiefcr-n btni.
***Cm* prifflmnjScrj** .'.ii^rrji *if: jl'ililild patxt,*
Q Ucnui fwiin WCtu , allmj trg
Sblftera I..

Ait) fiir.i.-;-, "iricnri opinion nui EJyonyfum litvtnn>7
***x*iiZi til* ii«»«'i**
bias Ltctfemtntui turn fi
, cum.AtM'
Hicch: cu m J DI o n 5! - J A: •
ojindijfct, fuijuxxtt u
f>:itintiltfi fiatlittum titntrm• 1 <it[m] A*''''/ •'•' ^
.-t rtfcr-r I tiutffm Mcilxiiiiit ±';
tb f.;n
jsl J A W D« *DioayfiBdtzhsi! -jtD'incjfMiti tj':,tl!r*
.Mtiii'
dbuS4xi1t1te.01t.I11 j
duo t/Tcnt Bacchi; cum Gncv. Dk**
ftricfft ftrvat
I
M
9, n7i s-Wjw ™»-, ***-tveji ihn***
tiujntn*ntL> vtitUcit frttfiittmfjd. ti, tnqointrt n.im.fue
cxitifttti Digtofut* or *vmdoriii muRt £> vrni&lmj ficit-
HxcUin eftenfiunt, & Atbcn»& Sad* totfia-s cor-
ropscs. Scripfic S>J i' I i[h] -.; . : : i.;.' i
ntit AlilinaStMilaiii:":"! ha'w-t *t*
iw >*wJ».Apud Arhaieii vci
' & i f 1 F
Erafroiottarproirrbiiirn ((
M«r>:hi; in eos qut ridiculfc ^; (tulrr
adagio pfcoJfirircr ntnorii, qni donwlbcarum n«g#-
tiotum ncgiiDt-nti.^i'i-pri'; alknacura.n.Di.
tcmuk'ntiw , ridtcnlas *V.* [>af mn oordatus tndmituf A
P«;;i.v Dk; ic pt*Jt.-"i[i;H;ttitA spiul vettt**
fuit, IK Pocta Aiwnius JOHWICIB cancre ti-jn trabuct".

Key
juri ***aiukurr-fi tuti anutujetit***
f i A t c v c/m i *bmai*
tfjl

Ctrr tc vel tile tii ttmporibus aurum (\ik i\,,,
aiiri minijnt cnptdi.vcl ficus .iijinoJij grat.i iccepta
Bauvm.Galias, Gcrmatms, Britaju/ ;
r« : uniciakvlovr
ryitilibiisikuumctncrcUc't. Sedn ,:nHy-
[;ttlKi!ii^(hie dixtrit ?c*u,Hewdfjriis tamcJ
rirt jtirrodudc viriim rt.
contra tiros expedition en.
vf no ui etcn E iir. ncrjuc ti cu>
liJtnuiJ&HS prime Hifitn,uim ,nUtii

*reliquo veftitu coriaceo utuntun cibantur vero non us qua cupmnt Jed Us quafuppetunt; regionem afperam incolunt: vinum,per Iovem,non bibunt. Necficis nee alns cibis lautis "vcfLuntur** Nee negligendum quod tradit ex Polybio Athenaeus IUAV&W h o Mi^ccXomXiTtjs w T? ihhn&w ™v tim avehere deprehendcrentur, delatores qui apud judtces Mos accufarent vocatos fuiffe principto Jycophantas. Alia tamen videtur Alexidis Poiitae de fycophantis fententia.

e.ht'K9A Mi/awVT

Polybius Megalopolites hbro duode cimonarrat. PbihppumPerfeipatrem, cum incurfiombm Afiam vaftaret, commeattts inopia, quiafrumentum deejfet, in cibana militum, a Magnefns ficus accepiffe, ideoque potitum Myunte3pro datisficis eum locum trtbuijfcMagnefiis.* Artaxerxes Mnemon junioris Cyri frater, in fuga apparatu eius^irepto,cu caricis vefcereturexclamavit,dicens *Cujujmodi voluptatis expertem me regalis fterat affluen-^ tia*! Calendis Ianuarijs caricas, cariotidas, & mella,tum Deo, turn amicis vetereselargiri folebant, ut dulces anni dies a dulcibusaufpicarentur.Fuit ficus exci^lii Carthaginis caufa, uti refert lib.xv. Cap.xviij Plinius. *Sed a Catone appellatajam tumAfricana,admonet & Afric<e,ad ingens documentum ufo e$ porno. Namque perniciah odio Carthaginis flagrant, nepotumque fecuritatisanxtus, cum clamaretomntsftnatus(it2i2iT)X\(\\x\x%* Codex,) *Carthaginem delendam,* (Contra Scipio Nafica fervandatn Carthaginem defendebat,ne urbisaemube metu deletoluxuriari Romana fortitudo inciperet : Lacedaemonii aliquando cumviurbemmunitaminvafiflent, Ephori qui noffent, quantum militaris difciplina periculo illius&pugais contmuis cuftodita, nufquam effet dilapfa, non quidem vidtoriainflariceperunt, ut fieri folet, fed dicere jdentidem non erubuerunt, o^raf *ti*7ni\iu<rfj&, T&V Am deperdita eftjuventutislu8a*y* ratione addita quod hoftes non haberet, rurfumjurante rege urbem quandam,quae multas moleftiasLacecbemonis dederat,fe(olo?quaturum, nullo ir.odo conceflerunt ijdem Ephori , qjiod metuebant fubverfam iri *rlw Jtyvw* ™ *nwjuventutts cot em,id* eft,robur &fortitudinem. Caeteru fenatus Romans nee Catonis,necScipionis fententiam probavit,mediam quippe, ut refert Floras, tenuit, ut urbs tantum loco moveretur, quod nihil aequfe magnificum ac fplendidum videretur, quam fupereife Carthaginem, fed non fonnidabilem) PergitPlin. *attulit quojam die in curiampracocem exea Frovinciaficum, oftendenfque patribus7 inteirogovos^ inquit, quandobocpomum demptum(* forte *decerptum fcritendum) putetis ex arbore* ? *Cum inter omnes recentem effe^ conftaret, atqui tertium inquit ante diem fcitote decerptum Carthagine, tarn propea muris hah emus hoftem-, Statimque fumptum eft Punicum helium tertium quo Carthago deleta eft; quanquam Catone annofequente rapto. Quid primum in eo miremun curam ingenii: an occafionemfortuitam celexitatemquecurfusy an vehementiam vin* (dodiffimi haec alio ordine & aliter fcribenda exiftimant. *Quidpritnumineomiremuri curamgeruli^ celeritatemque curfus* an occafionemfortuitam} an vehementiam viri}\xc* quanquam fatis probata & idonealectio, tamen, cum nulla detur ratio, cur vul^ata reijeiatur^caufam habeo nulfam curpotioremhanchabeaj *Supra omnia quiddam eft,* (vox quidd2videandeleas,in neutromanufcriptb, utmonet, Pintianus,habetur) *quo nihil equidc dido mifabiliuutantZ illi urbem^ IS de terrarii orbe per Cxx annos amulam, unius fomiargumento ever{am7quod non Trebia^aut Trafymenus*y *non Canna bufto infignesfyrnani nominis perficlepotuere: non caftra Pmica ad tertium lapidem vallata, portaque coU linaadequitansipfeAnnibal. TatMpropius Carthaginem porno Cato admovit.* Fuit ficus fymbolum vitae purioris, Alhenaeus lib. 3. JJ™*? £9^ *dixa iytpav ? H^%C(H$* (forte *yt\K&ty(iv* ut aliis placet legendum) *%i*vTo7suy-*

T&9<pjjL *Ficus, amiciviri, mortalibus punons vita magiftrafuit, vel hoc argumento, quod locum ubipnmum arbor h^c rcperta eft, facramficum jithenienfes 'vocayerut,ipfi„fqu<^ru^ ^ r 0 ^ id eft.ttn-Sioris, & cultioris vita duce3quod ante mitiores cibos omnes tnventusfuerit* Jn excufis Athenxi codicibus non *iy*

Lexicon repetas. Dodtiff. viri *ignoptae* fcribendum docent. Apud Atticos *idcirco vetitum erat ficus* fine emicis exportare, *&* qui *hoc furto* deprehenfus *fuiffet, mapfiaiva* dicebatur. *Ipse* ex *tali* Atticae, *Aut* ifiyyaXfi, *Quae* ex Atticis

TFJ *y&j im) 7n2hol ht<bo*

cisprodidit vetitum fuiffe caricas exportarem Attic ana* *ffcanttas, his indigena utjolifruerenturfCum vero multifur-*

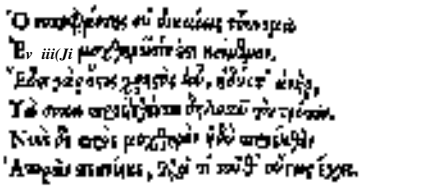

Sycophant nomen immerito*
Vms improbis eft tributum j
Nam quiforet bonus, £7 urbanus^ is debuit
Jndicatisficubus, t mores approbare \fuos»
Nunc autemflagitiofos, cum fie nomment%
Dubitare id cogtt, cur idfatlumfit.

t quap contra legum audtoritatc clanculum afportabantur-tfuamfidc, probitatc,

Quorefpexent Alexis, ex Philomnefto, facile cogm>-fci poteft.

TIBTETIO

*mnejtus hbro de Sminthiis B^odiis fcribit,fycopbantam inde nuncupation fuiffe, quod Mis tcmportbuse'ficuummcrcatu?a,vim>olci*y *tributa colligerentur ac portoria, & rnttlftarentur, qui ea non folvtffent, e quibus in adminiftratione reipublicajumptusficret: ttaquecoatlores qui cxigcrent, & eorum proventumfuisrationigu? oftenderent, utcrcdibile eft, appellatos fuiffe fycophantas, ad idque munus delcclos fuiffe civesfpeftatifjiimos, atque optima fidei.* Alexis ergo cum ait,immerito fycophant? nomen improbis tributum, eo refpicit, quod fycophantse ab anticjuis dicebantur viri fpedatiffimi, atque integerrimi, qui portorium, quod proficubus folvebatur, exirent, cum recentiores qui ficum furtim auferret fycophantam vocarent. HJCC de inventione & dignitate. etymon expendamus. Apud Athenaeum legitur Graecis *OVKIW* , dici a Sycea uno ex Titanibus, «fe< « W ©e9«j^ft4«^ -nJii *ovum hijof TpVQw v» fovnp* *QvrZi I<&el*4% Aa&avej Qnnr* ci *yapytKQ i&pett* > 2t/xì«*'ittt -m* *rif Tntlwv£an9f8po9vsri Ails TIW (wity_yfr*

*Tripho fecundo Hbro bijiorix plantarum*y *de ovKat, id eft, ficuum appellatsone differ ens, inquit, Dorionem in Georgtco narrare, Syceam unum ex Titanibus terra filium, infequente Jove execptum a matrefwjj'e, camque gnato arbor em emifijfe, cujusfru&uoble&dretur*y *& aleretur, praterea ab illo Titane nominatam Stceamfuiffe Cicim lia quondam civitatem. QipniiL®' JVS«'Emmiès, 'HefrttaTw,*

At Vherenicus Epicus, (Hexametrorum carminumfcriptor) *ftojita, Heracleotes genere, appellat am fuiffe tradit a SyceVxyh filia. Oxylum enimOna fiHum concubitu Hamadryadis fuisfoivrjsgenuiffe* Nwcnai, Glenid (interpresMf/3«'A«w, I^gifle vetitur; vertit enim, ; «*glandem.* At *w^vo, Lztimsjuglans, ifit &*$*>& cafi*nea*y vel *avellana*, vide qua? cap. de ju^Iande, avellana & *ca*ftanea didta funt) *Comum, Oxyam* (Crocus codex *Ifa,* quod corruptum non nego ; oxya J8«A«»#» genus, fcribo *J<rica>,punicam,quod* proxime ad vulgatam accedit leftionem , de punicx ortu quae fabulantur Poctx, vide cap, de malograna ti) *Egiron* (verte*populumnigram)VJmum Vitem,Ftcum*squas *Hamadryadas omnes wcaruntjllaruml que nomine multas arbor es vocatas fuiffe, ac ideo Hipponaclem dixi JJe-Wgramficitmvinsfororcm.* Medicorum filii

de autboritate Demetrii cujus verba citantur ab Athenaeo libr. 3. nbsla, dictam effe litibum, quod ei adsidentes adjudicarent, cum Athenaeus non aliter fed male indc accepisse tradat, nempe, qui Athenaei fcripta legerint: Verba Athenaei:

utero gerere, qnoniam eo cibo Venus acceniitnr. Dc cuciimeribus agereAthenaeum probatione non indiget; quippe quae pnecedupr, & fequuntur ad cucumcres pertinent:, nee de alia planca, quam cucumere intelligi poffunt. Objicietquis, cucumeres, ut docet Dalenus multis in locis, Venerem inhibere, quod ipfe Athensus ex audoritate Diphili Siphnii teftatur, *Ai<pt\(& A <pwr>v,6 mmis<pv** 7ŭJ^f vimyffi* — *$&A<nmit iftzTiyjs- Difhllus tradit CU* cumerem vi qmdem refrigerandipraditum Venerem cohibere.* Quomodo igitur quod Venerem coftcitet cucumer dicipoteft *rnxvov?* Andicendum, per antiphrafim homen hoc impofltum, quod rfiinimẽ Venerem ftimulet,fed adverfetur? An vero codex Athen*i corruptus? Poftremum omnino vcrum, fcribendum *tw»U* W *§' nvŝ&ctf wj xtw, a movendo & progrediendo,* quod cucumeres facere, nemo boranicorum ignorat. Hanc ledionem probac Euftathius llb. J. Iliad, c*. *§' <Wa&d i'piw o£/*qiv,]§* 5'«j«y *ij TVX%, m* J T^OLJV A^«W. Ficum w«f» & cucumerem *mr-vh* didum tradir a movendo & progrediendo, quod fico non fatis convenit:hrsc enim tarde crefcit &movetur. An vero nomen hoc impofitum,qucd *ĉ\ii%v^* five frudus rudimcnrum,ciun impetu quodam repente expellat? An vero quod,antequam folia medio vere promir, nowuni germẽ priusvi quadam celerirer emittat? Certẽ cum impetu qifodam hoc expellitur , brevique fuum incremenrum capir. *Arbor Gtxcisev\oi&Cevrj,* frudus<£w Suidas *cvKSot TO fivtyov* „J *yg] ipj^ ovtyv Ji o n#.£7Jz>$.*˙ OT/XÍ]* VOX plura apud Gra^cos denorat; arborem notiflimam ficum; per contradionem a[*?» morum fignificare capite de moro dicam; ur Latinis ficus frudus eft 6c morbus, ita Grxcis *0\w* morbum vocant & frudum. Sed alius morbus a Latinis ficus , alius a Gratis *wwdi&us.* Galenus in J/n-

ytvopivcK carnofa; quafditm eminentias in palpebrarum locis obortas.* Hunc morbum ^xa&iusdefcribit -ffigineta lib* 6Ccap. *^.ovtyi ontyigovn fiXct&rxp™' s*«*^ii«p«>*JVA«,Mre0xA*-^ovi^u%ι cis %iaK3?iwJti i@j Mw tyvttty* 3 *ruvru* TO *few* TB^SH *^9v w xttpctXy *£* rtS Jc&v (rta^n% Ficus nominant eruftiones ulcer urn modo rotundas, cum duritie quadam rubentes, qua* dolor etiam comitatig. Fit vero hoc malumplurirna ex fane in cafite,nafitur tarrien & in reliqno corf ore.* Contrarium docet Scholiaftes Ariftophanis, Pollucis, & Hefychji, *f-*

nvl fciac §'c&ft&.T®'Qveftivw ŏ Qoitr.v l&amxSs aviylpivov Ajeftusgenus eft , quodfemper inoculis, neque in alia corporis partc nafcitur-i quodvulgo aut&futcv vocant.* Eadem Pollucis fententia, idem Hefychiusapud quern *w*sh* non *riw* le^itUf* *trifySf*T* *™*T*** fite'Pctyif* JO'OTJ^ *OTIVE? O\KMOIV.* All apud Hefychinm fc/ibendu *rii&v r* \mra7s* videantGrammatici. AriftophanisScholiaftis, Hefychii & Pollucis judiciumde morbo *oA** prohare viderur Galenus, verbis fupra citatis. Ficus Latinis triahaec fignificat, frudum notiflimum,arborem,& ulcus quoddam in pilofis nafcens locis. Pro hac fignificationum varietate diverfa habet genera, & dcdinationes. quodridere videtur lepidiffimus Martialis.

Cum dixi ficus, rides quafi barbara verba,
Et dicificos Cacilianejubes.
Dicemus ficus quas fcimus in arbore nafci>
Dicemusficos Caciliane tuos%

Casterum tanta apud veteres firit ficus in aeftimatione, ut omnibus ejus partibus peciliiare quoddam nomen dederint. Immatura ficus Graecis-oAw^? Sc ^*w©* dicitur, de quibus vocibus fupra libr. 2. & tertio abunde egimus. Dicitur etiam J ^ W;. Scholiaftes Nicandri in Theriacis. *Coccygat grojfos vtcat, quod fimul cum ave coccyge verno temfore appareant.* Latini immaturam ficum grofsum vocant. Ficosmaturitatisfalfam fpecĩe praeferentes *$fa-*

[illegible] Graeci, comiment. Ariftophanis ad haec verfum in pace. [illegible] Ad hunc locum Schol aftes. [illegible]

[illegible] *%**** » *G&n&pZv ŏn MVT?<* WMITWI rd mi*

[illegible] *w*w. Philemon in Atticis vocalulh, quafdam ficus regtti vocari tradit, & ab tilts regias cancaz norntnatasfuijje, hmc idemnarrationi addidit maturas ficus vocari colytra.* Dalecampius in annotationibus dubitat an *qfavQ&jd* dh» *leves,* legendum (it,funt enim maturae ficus immatuns fe ipfis leviores. Siccatus ficus leviores concedo, at recen-*tcs,* & adhuc in arbore immaturas leviores effe nego, in promptu ratio, quod fucco fcateant optimẽ concocto. apud Suidam legitur, *Hŝkvfym &&>* <f«TO(f,quod detnatura ficu intelligi nequit. Siccata ficus \%*s* dicitur. De hoc etymo videamus. \%*% dicitur, quafi 2%«» ab &&*»% > *Ye~ *faftum,ficcatum efft.* Ariftophani Scholiaftes, *Q£**Ŭ7** *t<& trvK*i'vmtvifriitn tit fyity<ric*v iff%ei)e}he7rt\bin $* ir£**A?'*%** K«Ag?7w/.(idem Suidas,led apudeundem ^W *1rw**& l*%«*-n&oj* legitur.*) Phibalis fict vnus apt urn ad exfircandurp, *, etenim ifihas ab* ier^a&rt, *exficcan dicitur. ''ity**i&tu J* ˙cus ficca. Malunt alii, i^JW *vfyy }*'?'%** did, quod ulrerius fiei autumnalitemporeprohibeaturaugmentuai, hi ita diftxnguunt, ut primum fit *i,u»b&%* mox *&M%* > deinde ^ j , poftremo I ^ «. Hsec opinio Suidar nititur au-

[illegible] habeturj fli/w», (ira legendum. iV^«» *Tntofim riot) cfilflm** ?'mr& <^i T« T&yiptb **%***% CMei lew*.* «« ergoficus ficcas& quaecunquebellana denotat, quod fatis aperte geoponic^ docet audlor libr. 10. Cap. 74. *q*i T* Ilfgw'' *&p™» mtxon T«f w>ov$** l<r%*}#j *ai-*1m34#i*if*i'-utaridificifruttusqui ifebades Grace* w-*cantur imputridipermaneant.* Pollux non tantum i^«A» fed *nsirjluZ* vocari tradit a Poetis. *Ivxps*»*<&> **%***** [illegible] chas maiTa ficuum (mafTam ncuum in modutn laterum figurabant,8c ut diuillaefa per maneret calcabatur & compingebatur) *i[chas, id eft, ficus ntvella viridis* (an<ergo *1?%*$* ficus perquam matura, & ficcata.) *Vetusficca,Jalecondita,Comicicopten vocant.* Significat pcneterea ifchas *ulnov* herbam de qua lib. 4-Theophraft. ficus ficcata Latinis carica dicitur. *GlotTxkxi** carica. Plinio tamen carica fici genus, libr. if. cap.ip-*Exbocgenerefunt, ut diximus cot tana & carica ($c.* Vide quae mferius, uhi de generibus nobis fermo,dicuntur: Dicebatur eadem (icca. Plin. libr.23. cap. 7. *ficca fici ftmachum ladunty* Gfc. Recente^ vero pingues vocabantur. IdemUlin. loco citato, *CArcinorrati^ftfine ulcereeft, quam pinguijfimaficum imponi pene fingulare remediu eft%*

Horat. libr. 7. cap. 8.

Pinguibus ISficispaftum jecur anferis albi.

Iecur auferis ficis pafti,quod *ov^tit* a Graecis, *ficaturn* à Latinis vocatur,olim in deliciis fuit. Novella ficus ™*** vocatur, quanquam alii novellam ficum fie appellarc maluernnt Pollux libr. 1. *njfivt%nŵi* n^ *ovi&hs* eW-AOMJS, *htoi £ ms Tthticv ẽvTVf wcdXeuv.* Fici umbilicuixi Attici **fi<petkh* vacant, Pollux lib. 2. ©i 4% *'A-dw*'Ksyrd' d*m %m mOpir* hftfotti* iiofidgovn* Examinandum Nicandn carmen.

[illegible]

Quxr^folet, cur *mat** S«e^«A«icarw dixerit Poeta. non audiendi qui umbilicofam vel umbilico fimilem potionem interptetantur. An itaque, I(*Q*>iics'jnriii9^* dixie potionem quae ex fifcubus fit umbilico praeditis. Ritnas enim ficus inferne habet (lotjuor de exficcatis) inftar umbilici, per quas liquor ipforumefflUxit. an2^0«A&f-m dhiw^utricantemy alentem,* quia omnes in utero ma-,terno infantes per umbilicutn alimentum accipiunt at-

[illegible] Nicandri Scholiaftes, [illegible] alter. [illegible] hanc partem Scholiaftes alter. [illegible]

[illegible] >UA«TW. Quaen etiam poteft,cur TSIWITH dixerit ? Referc Scholiaftes duplicem circumferri ledionem T^^TH'SC T^ITH. Sipriorem, five vulgatam fcquamur ledionem, verfus citati, in hunc interpretandi fenfum. *Cape ficuum arefaftarumac umbilicum referendum* (nnrricantium) *cui* [illegible] *teferentif,*

[illegible] *ca*P« ij. nontantum immaturas ficus <pixi>K*s* fed *oh* [illegible] vocan tradit. ^ 3 §;ro ^u^t TJV OVW, *ci^hf f^Xttwnq* ©^f *Adxan^ ^^K^* [illegible] *fycuou\' <pi\n*ti* dicuf.cur qu? matuntatem mentiuntur, à *frx*m* decipere, quod immaturae exiltentes, oculis imponant, prxbita matnritatis fpccic. Suidasw^;*^. *SiSuLxi.impoftorficuf.* fVTuftSio ficus, qumararitatemadentaeft, **>*: [illegible]

ftfertntis , vel btne alentis pdtionem vino irium annofurH mfce. Scholiaftes. Tgi**?*cl6t" *T&Tnmtor.rlw* c* *trxtxw r%t± fte.* Scholiaftes.

*KIH, *exficubusfciffum in tna folia, fidus emm are fact am tres panes fcinditur, vel quit fici folia in tres panes faff a.* Pofferioremfententiam etiam alter probat Scholiaftes.

oNicanderAntiochicamincelligitficutn , quaan«U I vocari tradir Strabolibr. if. ^ i w / l f ?« »W ^C- *wftbl* ArnZ'n* - - ·%σ .:— *eiv.* Grana fici *xiy**p/*f* dicunc. Hefychius, *y^^* d>70f *TVV<TVX3V (nrypelvot. Cenchramis fimen parvum intus inficocontentum. Ktyjgtplt* a milii quadam fimilitudine, quod refart fici granum. Plinius frurrientum vocat libr. if. cap. 19. *Ftcts molhs omnibus tattus: maturts fru-<: menta intus , fuccus maturefienttbus laiiis , fercoftis mellis.* libr. 15. cap. 7. grana interiora vocac. *id iffum ficus eft pradulcis fine granis interioribus.* Gr^a haec a BelRisIupffll, hoc eft, pcdiculivocantur,ifonitupcdiculos,dam necantur,imitante.Lac fici iA dicitur de hac voce lib. *6.* hift. c. 3. plux'a dicenda. Apud auflorcm anonymum de vita Alexandri,fici l a c , ^ «A dicitur.Folliculos glutnas vocant *k* glubendo.Fici foliumGrecis *fr«* dicitur:Hefychius,V*&**"«* *n*?™\ov,^-mv>mftts lk*l*rift>* n»P*b* Mria,fici vitifque folia, cibofque tn tpfiscontentosjignificat.fyc,awdht\ir,* uti audtor etymologise docet, £J$ T5 ^<«jgW «>«f. jf/orf iw ^rex *dividatur panes.* Malunt alii a fcabritie nomen hoc impofitum, quam fententiam probat libr. f. fympof. quaeft. 8. Plutarchus,To 7S *ewis i§ rl QV&V ^J. TU r^^vrnm JpUsMpx- &*ty* fed 9j'"a" non tantum fief, vitifque fojium denotat, fed quodvis folium. Apud Nicandruiri in Alex, legitur.

[illegible]

Scholiaftes,^/* 4i|^ [illegible] & T* 7v$ *dpmXw. ttuJ Jyi vis %*paAm'vj&* <p»jl> f gcc. Habet & alias fignificationesvoxSeiV. fignificat ehim libi genus ^liaqueedulia \ ficubus confe&a. Sedproprfe,ut dixi,fici folium fie vocatur ab afperitate. Hincadagium, *7$$pi* riot *iyph» > ficulixo folio anguillam tenet** Anguillaenim pifcis Iubrica in fici folio propter pj^peritatem contineripoteft. Adagium de eo dicitur qui fugax 6c !ubricus,aftftiore modo tenctur,quam poflit elabi.Scholiafti Theocrytiaiterumtamen etyjmon placet. 3fk» *ugi«f *TO rn& rvwis $v)&ct. z&# TO lie* T£*# JW;gf0y4u'<i> *eiretf Tplet fc fyUf.* Et haec de nominibus ficus, & quomodo fingulae ejuspartesvocantur. Quae de ficufparfim traditTfieophraftus hoc capite non examinabnnturjCiim id fuo loco, Ubi de ficu loquiturTheophraftus,fadtum fic.Ficuum genera Theophraftus,Diofcorides,Galenus,& veteres omnesfecerc duo, urbanum & fylveftre. Ficus fylveftris *uypta ov*yi* dicitur Diofcoridi. Athensuslib.;. Fici immature arboretum, accentii in ultima , vocari fcribir, fruftum *ipim* accentu in antepenultima. ri *tbS&i i *'#* wtS «| fa T* s^ivx, ipm j£* TO *afaf Xiynwi, agfeftjsficus arbot mafculmo genere tptm vocatur, ejus vero^fructus in neutro ipm.* Quod tamen,ut idem fcribit Athenaeus, nonobfervavit Sophocles. S^XA;? *J[* cl' [illegible]

n *iTrav J$ ig/vk* (ita fcribendum nonKg/wf)

[illegible]

Vertunt. *Sophoeks in nuptiis Helenes fruSum arboris) nqmine,* W fie dixit.

Immaturus drinusjd efl > immatuu cafrificus, cumfis,

Cibo, alios oratitme tua caprificas. F

[illegible], id eft, in [illegible]

nUlivettitgtoffumTtS^^T^^W™*

cap. 12. *d>cauf:* PliiuoTST1? T*tldelheo f hr '[lhr* ^ ^cm de ommfruduarboreo,mollicorticetedo. impro- f L / w r i r & ^ A ^ I9.«nww>-ii- Pr*verodecertaquadamfpeae,nempedemalo/Sic *mmr.* H«DaIc£aiii^^fc^ [illegible] ^fccundoGeorS^Poma diftinguit ab oli-

Sopdcle'um hoc ptovetbium fimile efl illi, lepus tuts es, & pulpamentum quaris. Sed fcribendum •miiw tfi>«, *cum accentu in ultimd. Arboris nomen eft tpm*$& ipinos: fruBut ipi*®*, inquit Euftathius, vel potius tpttcv ut 6-VKB, qutid dàtum exfequcnttbus Athenai* (locum jam citavi) *qui obfer^ vat dixijfe Sopboclem mm* tyris, quod arboris nomen eft, prò Ttimv itiurrfuomodofru&us appelUtur,* inquit. *Caterwrt TpTnKSs^ iddiftumadmonet Athenaus. Itaautemverten* dum,* tu curn^s groffus nihili, & infipidus , ad commedendum inutihs, alios verbis increpas tanquam io-navos &infipidos. *vim* accipio hie ut apudHomerum,*quando pr'obri loco aliquis dicitur m-jrw, mollu © ignavus* Adrianuslunius.magnijudicitvir^alitcrinterpretatur : cuinon ajfentior. Dalecampio multo minus, emendanti cv·ninaf* (quomodo etiam legit interpres) Reclamaht *hbn, reclamat Euftathius,reclamatfententia, quam opinor,prim nunc indicamus vere ^ipud^HS >Jiyu, valet oratione tua tpivcv$ vocas. Non enim ufitata fignificatione verbum hoc nfh rpatur, fed nova ($ infolente, utmulta apudTragicos (3 Comicos] quando prafertim loquuntur homines irati. aut, fi mavis, interptetare tZtpvolgeis >iya* verbis laceflis, & ad contentionem grovocafc: *utfit allufumadoriginemvocabitli ,quoct ab**fns deducunt Grammatici. Etiam ap§dLatinos caprificus infignificatione vitiiufurpqtur:*

(Squafemelinnis

tnnata eft, ruptojecote exierit caprificusl

Priorem verfutn integrate fiepoffumus, Trivavtpivos acVes ttw «$£ij<^\ Hacc Cafaubonus. Affentior fcribendum «&«wo#, non i^vov, ut in vulgatis habetur. Non tantum egi^ fed>& *\pnog* vocatur, *<o&Gci<iM\pnSiKyxiu, afcendentcm cxcelfam ficum agreftem^* apud Plutarchum in Camillo legitur. De his vocibus plura libr. 3. cap. 7. dixi. FicuS haec fylveftris, ut Herodotus £2 Paufanias fcribunt *ty.*pt* vocatur. Credo, quod inftar caprorum lafciviat. Paufan* libr. 4* Meflen. TTTJ *<J[t Sty I Aetipui Gj&aunjpeun Ttifrfo.* ri [illegible] *re t£U$oy tlriv* 'E^^A/V '^ *xxhtvnv ohuojvyj Meosivlot* j ao'-*vbttx'pv. Aliud vero longe innuerat deus , quod fnit hitjufmodi. Capri fici ftirpem £ Gracts^pleritiue olynthumi Meffenii ipfi caprum (vsolpv) nominant.* Nicander, ut ait Scholiaftes, »g«Jfr vocat.

[illegible]

Scholiaftes. *upik tli drf*™ *>**5• <Je *HJh,* Plura lib, fecundodixi. Latinis caprificus dicitur a tarpendo, quod parietes & maceries, atque adeo fe«a ipfa fibi obftantia difcerpat Martial.

*Marmora TAeffalcfcindit enprijicatus**

Sylveftris ficus a fativa dlffert, ijuod fuccum & lac ad omnia valentius habeat, ut docet Galenus lib. 8. fimpl. *0 3 iijs* [illegible] *hvppelfyvai ems it* £ #»Ao* [illegible] C *tU ***rm $$itssipi&v.* & haec de fylveftrificu. Urbanarum ficuum 29. genera recerifet Plinius; fed inter ilia recenfet IdeamJndicamjAlexandrinamjde quibus Iibro praecedentiegimus. *Ereliquo,* inquit, libr. if. cap. 18. *genere pombrum ficus amphffima eft, quadamque Vpyris rnagmtudme amulaje JEgyptia Cypritquemiraculis retulimus inter external I^morum,* inquit, *ampliflimam,kd,* an ad pomoruin claflem refei;ri debeat, difputari folct, cjuid pomum,quid nux aiibi abunde dociiimu^.Quacftiofiis hujus audor Macrobius libr. 2. faturnal. cap. *16* fluid ? quod ficum tanquam non pbmum fecerni a pomis a* pudidoneos reperimus} Afraniusiil Sella.* pomum, holas, ficun fi *Sd* H 0am *Ci Sed & Cicero Oeconomicon libro tertio* - Neque fent vitem, neque quae fata eft diligenter coht, oleum, ficus, poma, non habet. *Hxc* Macrobius. Qiie^ miror non adduxiffe Columelte auifioritate, apud quem in praefatione Iegcre eft. *lotfomorum.olerumquecultu? exercere, totgeneribusficorumficut rofariis impendere* CMram. Iurifconfultus. *Quifundumvendiditpomumrecepit* [illegible] *l* cus >* 0 *uvas duntaxat duracinas,* [illegible] *mus, quas ur&a wswvs appellant, leceptas videri*. Ex hi* iocis ficum inter pomorum genera non referendam,pr^ batur. NOTa^Mjicn^pomivoccmp [illegible]

Necpingues unam infaciem nafiuntur oliva. Orchites (3 radii, (3 amarapaufia bacca: Pomaque, £& Alcinoijylvanecfurculus idem Caftaneis Syriifque pyris, gravtbufque volenis.

Uti his in verfibus pomum malum denotat, ita apud Ciceronem, Columellam, Afranium Iurifconfultum pomi vox, promalo, non quolibet frudhi fumftur. Special le pomi nomen apud au&ores citatos-, nofc generale, 8c haec in gratiam Plinii.Ficuum plura genera,tbrma 8ccolore differentia. Nonnulli enim fructus funt longiores, al:i brewores, quidam pyri forma, non pauci fefliTes, ac inter hos medii. Colore fici funt albae, pallidae, virides, Iuteae, purpureae, fubrufae, excaeruleo faturatkpurpureae, nigrae, aliaedenique vario fpedtantur colore : funt & alb* quo ad pulpam interiorem. Apud Batavos ficus non reperitur,nifi apud diligentiores,qui raro plus quam unutn genus habent, fru&um fi aeftas paulo calidior, fert maturum. Caricarumfive *i%*h)i>* ficcarum ficuum rria folent adferri generá: pfimUm in fporteis magnifq; corbibus, fecundum ih ciftis, 8c fimilibus fportis lauri foliis immixris; tertium inmagnis 8c turbinatiscorbibus> fe fparto contextis ; Maflilienfium cognomento, caeteris qujdem magnitudine inferiores/aporis vero generofirateiupcnorcs. Olimporrofervabantur in capfis,arcis, ac cadis, ut refert Plinius libr. if. cap. 19. *Honos laudatas* [illegible] Pracoces Graeci [illegible] vocant. Plinius [illegible] *Idem Hheopbi-aft. libr.* **3.** *de caufis ptkntarum ad bunc mo dum fir ibit: Ficus,humidus aer (3 clemens cum fuerit ^elicit ur germinatio (3 ea de caufa v&d&u&pracoxjracurfirficus.* **In his no-***ta^vrittevv'yv*afiuprutt** Athaenei; Kamquae citat ex Theophrafto folum leguntur libr. f.de cauf. plantar, cap. 1. Dlcebantur etiam **«*?««/ut apud Athenxum lib. 3 .ha-[illegible] *J <rvw, %™ $%« >'fZ'"0V* **r ^ w»** *. Seleucus in glojffis ficus fpc~ciem quandam vocariwn&x**> ait, id eft primarium(m&-*lo, *primum matufafo.* Primaria eminentiam quandam **pri le fcrt)** *qtria pracocem fruilum p'ariat ante cateras.* Ex Euftathio probatur fc/ibendum *^a-n^h* per *»pi}*9* Didbatn enim, inquit, **&m&xi* 6* g *tm* fada fyncope & fubfcripto/. Alii tamen malunt fcribere **frn&*i** per 0 *pucpov*; quoniam nimirum, *^an^i ry 7n7&lvo4*, ut pra?coces vite's, *qnx* ante teinpus confuetum maturant frudus fuos. Series Alphabets Hefych. fcribendum docet *« < >a-TteA*w* **per «i*\y*. Hefych.** *<!t$<»'n&*i «''«' w ^ «ff nfyiw* wwVov 7f CUTW *»*A«TB6f,* ita hunc locu exfcripfit Phavorinus. InHefychii codice legitur *Tmiiin* ii habetur. ApudGeoponix*v audtorem mentio fit pr^cocis ficus quam5^e^«^w'* **VOCat, libr. 10. Cap. f I. ^Aw^ynv®* ci rdj** *ywyuisis eeoTvS, tybTnSjgioftivov. Florentinus in Georgicis fins pracocem & Tberiacamfictm fieri ait ,f*uEtu ,ex Theriaca antidoto* **i//1-***to.* Differentia videtur inter prodromon, ptotericen 8c theriacam,quod prodromos dicatur de biferis, fquod non valde alienum eft i rjienteTheophrafti,) proterice.de prxcoci quae natura praecox. Theriaca quae arte maturitatem cito confequitur. Cur citius haec quam ilia mafta-efcat ficus, docet Theophraftus libr. f. de cauf. cap. I. % praecoquium genere biferae funt. Hae primae omnium Neapolimaturantur, fru&ificantque exannotino germine, prioris fcilicet anni furculo, Martioenim prima ftcus tudimenta generantur, maturanturque in Iunio cum me(Te, inde ex novo germine aliae ficus producuntur, Augufto & Septembri maturefcentes cum vindemia, if 25.X?njotino 9c novello frudificet cermirc. ficus. **DebiferishaecPlinius.** *Sunt praterea eadem firotina (3* [illegible] T^nnW^iikT^bllicalba videtur. Laconics meminit, *amittunt, firotina haudquaquam aniittunt ut Laconica* **6?** *aha quadamXJtxiuiqut xsJuspQatiov* **8c** *touuntxis* **mentio-**nem facit lib. £.de cauf. cap. primo WK'A« j 5' *<sf&tyop3ve,"* [illegible] *Item quadam pracoces gtgnunt, ceu Laconica (3 leucom- . fhalia> aliaque multa^alia vero nonferttnt.Vulgo* **vertunr,** *quadam pracoces gignunt ceu Laconical leucomphalia^ua quam minima.* Quae verfio virum fummum decepir, qui magno ftudio Theophraftum 8cPlinium conciliare conatur, ijum inter eos contradi&iofit nulla. Plinius lib.ltf» **cap.atf.** *Ficus (3 pracoces habet, quas Athems prodfomos voeant, In Laconico genere maxima funt.* **Apud Ariftcn** phanemde Laconica ficu hi verfus habentur, *A*™* inquit Athenaeus lib. 3. [illegible]

[illegible]

U^v^Snt^rlfili^^Hilu . Lacomcaficus meminit Aripphanes in Agricolis his verbs.

Omnesfero ficus, froculLaconica **t**
*$**» ^ac mibi eft invifa quod tyrannica,*
^on e Jfet ilia tarva ni P''bem. oderit =t

[illegible] *maxme verocolurts* [illegible] *bifer** [illegible] «*«» "on <>«« "«:, nifi forte fit x ^ c u·j u s dium *(fa**) albo pulla,* fcribendum exiftimat, ita ut ficus ha?c effet colore pullo ad album accedens. Plinius inter pra> coces numerat Tiburtinafti, de qua nihil quod dicam habeo. De porphyritide haec fcribit. *Primo autempovemt forpbyritis longiffimo pediculd.* **Hanc Italos** *fico molengtno* vocat. Eft enim ex pnecocibus colore inter nigrum & ruffum , W inftar lapidis porphyritidis, purpurafceti't^f-**Sequitur apud Plinium.** *Comitatur eam e minimis (3 viiijfmis fopularis ditla.* Hanc Baptifta Porta Neapolitanus ab Italis, ficum *mlglfarolam* vocari tradit, noirienque illud accepifle, quod grdno fit miliaCeo intus frequenti; hfltc dum manditur, fub dentibus crepitat, corpore eft exiguo, fapore yili. hujuscorium adhseret palato,8c manibus,adeofirmiter, ut vix avelli queat; nihil boni habet, nifi quod praeceps fir. Et ha?c funt ficus genera,quae prxcocia á veteribus dida. Sequunturchelidoniae,dehi$ primum ago, quod earum caricae ad nos adferri folent. [illegible] *nit Epigene:.in Brancbia(TZ\icedinofo)deindepaulo poft advenit chelidonik, ficubus onufta confertim quadra.* **Che**lidoni« *five* hirundinariae dicutotur, propter aliquâ coloris fimilitudinem. Sunt enim ut Athenaeus libr. 14. fcrl-**bit,«j^S^^tAoc'ij.^eA<&J'W»6fl6A67<%T«V** *i^oB^cfitXalrtis*ivxJiw;.* Chelidonias autem vocari *h* pigro rubefcentes ColumellainHortulo. .,

Purpureaque chelidonia, pinguefque marifia.

Haruiw etiam apud Diofcoridem lib. f. cap. 41. fin mentio, ubi nigras effe ait. *k#iA9* 3 A«eAowf «/^, A AW **'x*A«W^tfl> i Qom**i'pthu'q tft «Vi, &.. Sumuntur in bunc ufumcaricanigra, qua chelidonia punicea feu purpurea** *appellantur.* Hoc genus fici quia optime fervari 8c exficcari poteft/olet ,*Iwtifr* nomine nuncupari.Hefvchius #A<&vfff. ***fa* lex*Jlvy.* Scribendum. #IA«#M^« Pollbx **lib. 6« cap. II.** *i*X,*w%fa}i*w ol 'Amxu), «j £#>.&»« K^-irinw** Noftrates **blautoe bt)g{|en** voeant. Hoc genus in campeftribus 8c plants feri jubet Athenaeus. ci ^ *T$ mN* qivnvtiv %gi wtoh»m.* Plinius loco ritato hyberno tempore maturan ait. Contra noviflima fub hyeme maturatur chelidonia. Hare Italis fico afprina vocatur Afpera enim corio 8c laporc eft, & afperrima contra hyemis favitiam. Hyeme maturefcit > muko tempore poft foliorum cafum.Duplex genus habetur, alterum >. c<jrulco, cum nonnulla rubedine nigrum, alterum vero album. Do&iores dubitant, utrum mali apud Macrobium Harundmaria,

rundinaña,pro hum Estaria [illegible] auodhrrundiAa-
-ri«five € lth [illegible] I d S ufit venfl-
[illegible] Macrob S [illegible]
autem, haruulinem [illegible] aliud genus [illegible]
Quæ Calliftrchia vocantur, & calliftrutis, ut apud Co-
lumellam in Latidsmpaffaria dicitur. Natil *p~*
[illegible] s 2, S 2 t AlbhL: quingenrasficuspaira-
dr-eci calliftruthtas vócarit f jejunum eome-
diffe dicm. De ho S S n e r e h w : Athen*us. , * * «

Z adeo%tshJanLlluntomncs\ qua inumverfo orbt errarnmgenerantur. Quare minim videri non deber, quod Spartianus referat TClodium quingentes ficus paf-

Et callsflruthis rofeo quj femine riiet.

Italis *Di^itelle* dicitur , praeftantiiTimo inter osteras fapore, roteofemineridenteshiant, oblongopediculo, unde nomen *digitelle.* Chias ficus maximopere laudar ; fuifle fcribit Atnena?us, [illegible] *In fretiofunt ($ alia ficuum genera Upmanafcentium, nempi Cbia, Livian£, ea quas Qbalddicas vocant,* 0 *Africana^ ut teftatur Herodotus Lycius in opere deficubus.* Marcus tamen Varro inter tranfmarina ficuum genera, qua: in Itiliam perlata,hasnumeratlib. i.deruft.cap. 41. *Sic genera ficorum Cbia ac Chacildica* 0 *Lydia,* £J *African*, item caura tranfmarina in Italiam perlata.* Ergo non in Romano agrofpontenafcebantur, nee Romanum folum narale harum ficuum , fed Romam delate fuere, & ibi ob pr«ftantiam diligenter cuibe. Certe Plinius Chiam & Chalcidicam ex aliis gentibus ad Romanes iran.Vifle auiror. *Adnos ex aliis tranfieregentibus, Cbalcide, Cbio, &c.* Ficus ChiaSetino in agro eolebatur; palatum grato quodam fapore pungit, vini veteris falifque faporem praeferens. Martial.

Chia feni fimilis Baccho, quam Setiamifit.
If fa merumfecum portat, ($ ipfafalem.

Idem alibi.

Nammibi qua novit pungere Chiafapit.

QuaedeChalcidica veteres tradunt, jam rerulirmw, nee de ea plus eft quod did, nifi quod apud Macrobium non *Cbalcidica,* fed *Calcida* legatur, dicanque Chiam & Calcidamalbam nigramq; reperiri. • *Calciaa alba nigra, Chia alba nigra.* fed non dubium quih Macrobii codex corruptusfit, *Scribg Cbalcidia alba nigra* &c.* velCwfr*citis alba nigra,zx* Columellæ.Lybianam ficum;Athenaeus inter eas qu« Romae nafcuntur laudat. Dodiif. vir dubitat,utrum Aifi« an AvA*fcribendum fit; utramque inquit laudat Plinius. *Sunt & auBorxm nominaiis Livia* Tompeia*; *ficcandis bac fole in annuos ufus aptijjima, cum tnmfcis*, © *quas arundinum folii macula variat** Hare corruptiffima. Apud Macrobium Pompeiana ft: Liviana legitur, quomodo etiam apud Columellatn habetur lib. ^ y. cap. p. *Serendaautemfuntpracipui Liviana^ Africaita,($c.* Corrigendus ergo Plinii codex ex Athenxo, non Athenaei ex Plinio. Scribe, *Sunt & auBorum nomina Us Liviana^Vompeiame. Siccand* bafole, in annuos ufus ap~tijjima^km marifcis,* ©c. Sed poteft etiam Plinii vulgataledfcioLiwtf, fervari, Nam apud Columellamin hortulo reperio,

At gravis ar&urijub Jydere pitrturif arbos
Livia, Chalcitis, (3 Caunis amula Chiis.

De Lybica,quam video viros doctos confundere cum Liviana, hxc tradit Plinius. *Nam de Africanis, quasmuU ti fraferunt cuntlis, magna qnaftio eft Cum id genus in Africam niiper tranfierit, fatria nomen obtinent.* Meliori fenfu in Salmanncenfi codice,ut Pintianusmonet, legitur, *f atria nomen obttnens.* Quaeftio hie tnoveri debet, utrum Africana&Libycaeademficus? Ha?cresprimafronte nullam videtur habere difficultatem. Geographomm enim unanimiconfcnfu conftat LibyaiA Sc African eandm terrs partem. Columclla tamen lib. f. cap. 9. divcrfamfackLibycamecAfricanamficum: 5 « U / « *»* *'''tern prfopuiUv.an*, Afnc^e, cMctdic*, Sale*, ly*

yu^vtnmnmmntwfaviU, pnnctperrquelocum ommumfibivendnat, albvdine efi decora Japore infipi, tn uc^JuavnaPcjucundtutc, ac duleedtnc. cumJvJL candtdtjjima demonftrat vifcera, videtur queex \$fru- Mo?r^ *Campania felix. Stcuh* ficazzane *vocant, vel A» fitcanas»* £? *adhucprtftmum Africaña nofnen'retinent,* <ic *antmus inclinat bas tjfe diccre y[fricanas ficus Carthaginis excidio celebratas,* ©$. Libycam autem pagiha fequenti inter ferotinas numerate *ac* ait, *Libyanam Athenxus e RomiC nafcentibus laudatiffimam dicit.* Idem air, *Columella & Libycamvocaty inhortuloetiam. SctJJaLibyffafimul:* Haeca Porta. NoBis valde probabile, akerurram voceiii fpuriam, 8c gloffatoris efle, ac ex margine in rex rum irrepfifie. Male idem^ Porta Libianam Athcraei Libycam ColumelLTe exiftimat. Ai&«» non alia ficus qusm Livia» vel Liviana; nee apud Athenaeum per *v* in fecunda fcribitur fyllaba, fed). Indagandum, cur fciifam Libyflaitt dixerit Columella. An quia findirur & fcinditur in arbore ? Hoc de Africana videtur tradere Neapoliranus^um ait, cum hiafcit candidifsima Jemonftrat vifcer n. An vero fciflam ait Libyffam, quod Wundine & digitis in duas fcindebatur partes, ac ita exficcabatur. Veteres enim,ut docet Columella, hoc modo findebant,ac ficcabant ficus. Columrtella libr. 12. cap. Ij. *Aliipingmjfiwamqyanque viridemfi.orum eligunt,* 0 *arundine\ vel digitis divifam diU-tant, atque ita in file arefcere patiuntur, quas deinde bene ftccatan meridianis temporibus, cum calore fobs bene emoilitafunti colligunt,* {5, *ut eft mos Afris atque Hifpar:^\ interfecompofitas comprimunt, infiguramftclUrum, fiofculorumquej velinformampanis redigentes: turn rurfus wjoleafiiccant, (ff itainvafisrecondunt.* Ad hunc modum fortafsis refpexit Columella, cum fciflam inquit Libyflam. Movet Ariftoteles quajftjpnc fed. 22. probl. 7. cur caric* bipartite, non autem undique fifl3:,ac omnino infiffe dulcifsimx. [illegible] *tin'TtS* THfyifpawf.* An quod ex mukifidis expiravit, evaporavitque cum humore parsdiilcedinis plnrima; in iis aurem quae infiflx coierinr humoris dilpri copia eft, quod nihil fere inde extrafhim fuerit ? At qux fiflae quidem, f«d tamen fiflura mulriplici funt, immunes utroque ifto funt incommodo. Quacritur,utrum icifla ficus ab Horatio duplex vocetur lib. 2. fat.2 ?

Af nux ornabat n>nfas, cum duplicefic *

Vegetius libr. artis ve'terinaria? primo. *Addifne novem duplices ficus.* Idem alicJoco. *ficus duplice<viginti, rutafafctculum.* Meminit & duplicis ficus Plinius lib. 20. cap. *6- Diodesbydropicis cum centaureoautfico duphci att evacuandamahum.* Multornm fenrentia eft, duplicem efle ficum, quam marifcam vocant, & hanc quidem efle Horatianorum verborum menrem, fecundam menfam bellariis vilioribus fuiffe explicatam;Cum eo loco potius agere videatur Pdeta de bellariis fru&ibufq; ruris prxftantioribus. Sic enim ait,

Ac mibicum longumpoft temfiiswnerat bofpes,
Sive operum vacuo gratas conviva per imhretn •
Vicinus; bene erat, non pifcibus urbepetitk,
StUpulh atque hado ; tMpwfihsuyafecundafy
*Et nux ornabat men fas, cum duplicefic^*
posl boc Indus erdt culpa potarc magijl ra.

- Marifca, ut fuo loco dicam, vilis; contra duplex pra?ftans. Horarii fenretiaeft,ruri non reperiri lauticresillos ac pretiofos *abos*, atramen frui^us urbanis illis ddiciis non cedefe. Cibus qui prima menfa a>f onebarur, non eratcamfpler.didus^ delicatiis, magnificus,ac in hrbibns

regumque palatiis haberi folet, fed fecunda menfa, quae ex horariis conftabat fru&ibus, regiae, urbanaeque men-

/a».f.w? crxrinferiSr; qujnqujai minusprertofct forec$y sd e/r. non haberec bellaria main's ac preciofis aromaris a-liifquc rebus prxparata. Marifca ficus* dicirur, *qux* major eft & maicula. Sic Scortifcum nominamuslcortum majus, mererricem magnam; fie Marifcum, yirum vocamus majorem. Hinc marifcus juncus pro majore,idem qui 5c. inufculus, Syrifcus, Panifcus, Pan Sc^rus major. Graecis *fiav<rv$(&' dicitur.Hefychius *jSovVu^ -mpty*** ovt&.* Has ficus Senecio libenter comedebat, ideoque etiam grandis nomen accepit. Fici hoc genus Macrobius Afininu vocare videtur, vel, ut in aliis codicibus, *afinaftrum.* Afinina poma appellamus, quae majora & vilia. De ma-* rifca ficu hrcc tradunt veteres. Plinius loco citato; *Ficos marifcas in loco crttofo aut aperto ferito$y in loco autem craffiore aut Jlercorato Africanas & Herculanas, Saguntinas^ HybernasyTelUnas$y atras pediculo longo.* Haec Cato cap.8. *diverfp* refert ordine. *Ficus$y* inquir, *marifcas in loco eretofoWt aperto far ito : Africanas ($ Herculanas, Saguntinas$y Hybernas$t tefanas$y atras pediculo longo fas in loco craffoautftercoraroferito.* PJin. lib. itf. cap. 27. *Eft vero hi in ipfis arbonbus etiam onuftis peculiar!s differentia. Summa Cm parte fertilior eji arbutus, quercus inferiore$y juglan" dcs%fici$y manfea. Omnes quo magisfenefcunt$y hocmaturius ferunt$y & in apricis locis$y nee pingui terra.* Habet haec Plinius, partim ex Theophrafti libr. 1. cap. 23. partim ex Varrone. Apud quern libr. 1. dere ruft. cap. *6.* reperitur. *Quadam in montamsprolixiora nafcunturacfirmioraproptcr frigus, ut abietes acfappini. Hic$quodtepidiora.populi ac fulccs:furfum fertilior a, ut arbutus ac quercus$y deorfum: ut nuces Graca ac marifcafici.* Nux Graeoa, ut fuo loco mpnftravimus ,, non alia arbor quam amygdalus. Plinius tamen juglandem deorfum fertilior ait, quod falfum eft. Delendtf n etiam comma apud Pliniuin ac Iegendum,;'//£*Iandes jtti manfea.* Nam ficus frudtificat in ramis fupericYribus,ideft,fumma fui parte fertilior eft. Marifcas excipit Varro. Apurtwec ad (iccandum, ut idemPlin.l'b. if. cap. 18. fcribit. Locus ifte ut legi debeat, jam dixi, alia famen Itali fententia. Marifcas pmgues fcribit Columella.

Purpureaque Cbelidonia, pinguifque marifca.

Qiue nimia etiam pinguedine rumpuntur^ac dum maturefcunt, femina oftenaunt, faporeque funt infipido.

Martialis.

Infanti melimela dato, fatuafque marifcas.

Idem.

Non boletis biare$y non manfea riderc.

De marifcis haec Italus. *Nos bane Neapolifico* pallaria *dicimus,velfi mavis,* fico lardare. *Sapore infipido, magnitudine flolida$y ac mult a pinguedine, ut laridi nomen fibi vendicarit: files pajfa ad fervandum aptior, quam viridis adefcam.* Graecis *5o«o*@-* Fefto 3c Macrobio au&oribus. Nam Graeci amplis rebus *jtfl* fyllabam praeponunt. Subdit Plinius, ^ *quas arundinum foliis macula variat.* Ego potius legercrfl fine conjundtione, ££, fed marifcis ficubus fubjungerem, *quas arundinurn foliis macula variat.* Nam hujufmodi ficorum fructus colore funt fimiles arundinum foliis; vel, *fi* mavis feparatam efle ficum,apud nos eft fico ftella vulgo difta , a pediculo ad umbilicum ftriis,veluti teniolis,depi(5ri,ut ftella videatur. ftriae albae funt,corporis color arundinum folii. Apud nos ob pi&ur* praeftantiam potius, quam ob faporem feritur. Macrobius hanc vel illam arnndineam vocat. Cauneas ficus f artrteno Byzantinus laudat. Athenaeus libr. 3. *nappfrw*

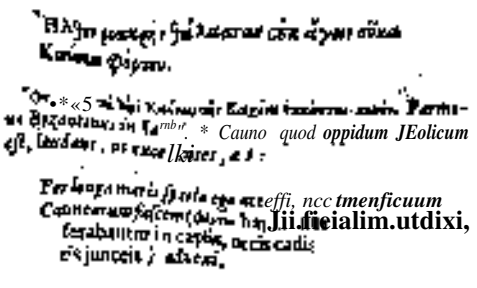

** Cauno quod oppidum JEolicum*

effi, ncc tmenficuum

Jii.fieialim.utdixi,

CauneasfeCaria ficus celebrari per vulgatum eft.Cauneam etiam in Hortulolaudat Columella; *& Cauni$*-***1J Chiu. Dehtc?))**. lih if. cap. ip. Imegrwn locum adtcribam: e/r enim corruptilTimus. Jtubicoptabundap, imp lentur ore* in Afia, cadi autem in Qftffi** "~ frica urbe, pamfquefimul & obfinii vicemficcatie implent: utpotecum Qatocibaria ruris eperariis jufta ceu lege fandens, minui jubeat perfici maturitatem. Cum recentifico faiitis vice cafei vefci, nufer excogitatum eft. Ex hoc genere funt, ut diximus$y cottannte,& caric<e,quaque confeendentimvim adverfus Parthos omen fecere M.Craffo$y venales pradicantisvoce Caunea; Omniah<£cin Albenferusi Syria tntulit L. Vitelhus% quipoftea cenforfuit, cum legatus in ea frovinciaejfet$novijjimis Ttberii Cafaris temportbus.* Non unum in his verbis mendum. *Minui, inquit, jubtatperfj" itimaturitatem.* In antiquo codice *perfici*, lege> *perfici maturitatem.* Sequitur , *cum recenti fico faiitis vice cafes vefci, nuper excogitatum eft.* In antiquo *legiiurjubet perfici tnatu&tatem : cum (3 obfonii vicem babeant recentes ficus.'falisficcatis,* £tf *cafei loco vefci nuper excogitatum eft.* Inaliislegiturjifeyicc^w *&cafeiloco, &c.* Aliihabenc *maturitatem, cum obfonii vicerecenti ficu* (aliis *vice cafei) vefci nuper excogitatum.* In Toletano cpdicei, utmoner. Pintianus, legitur. *Cum recentifico, falis vice cafeo vefcu nuper excogitatum efl.* Quam le&ionem probat Salmafius. Cafeo vefci cum recenti fico falis vice dicit excogitatum, ut fcilicet ficus recens vice falis eflet, cum caleo comefa. San£ aliquid falfi habere ficum, & falfum fuccum facere, tradunt veteres medici apud Athenaeum.

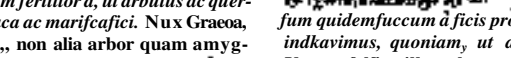

fum quidemfuccum a ficis procreari$y ($ in corpus induci nos indkavimus, quoniam$y ut demonftratum eft, nitrofafunt.* Verum falfior ille vel acer evadir, obeaquae interveniunt. Majoren j difBcultatem fequentia verba habere yidentur; *Ex hocgenere funt ut diximus cottana & carica, quaque^confeendenti navim adverfus Partbos omenfece." re* M. *Craffo%venales fradicantis voce Caunea.* Caricas facit certum ficorum genus; ut Cottana cum caries non fie fici genus, fed ficcataficus. Apud Ciceronem libr. 2. de divinatione, ubi idem de M. Craflb refert, *Caunea carica* legitur, quod carica gener ale nomen fit,de omnibus ficis ficcatis. Verba CiceronisfunD; *Cu.n Marcus Crajfus exer* citnmBruhcufiiimponeret, quidaminportucaricas Cauno advesasvendens> Cauneas clamitabat.* Caricae Cauneae *iuntKctJnctji%ufos.* Mal^ergo Cauneas a Caricisdiftinguit Plinius. Corrupti-s codex,quod viros ma,imos nondum animadvertifle miror. Scribe, *Ex hocgenere funt, ut diximus Cottona$y (3 Caria > qua confeendenti navim adverfus tarthos omen fecere Mgrco Craffwenales pradicantis voce Caunea. Athenaeus, •« ^ ^ T« ^ K«JMV *W H&~ eica imiwmi, iQ»ln* Cauneas *j* Caria ficus celebrari, pervulgatum eft. Ficus ergo hae a regione Carix,& ab urbe Cauneae nuncupabantur. Caunum cariac oppidum maritirnum, ^ regione Rhodi, non procul ab oftiis Calbis fluvii, aeftate & autumho ad habitandum grave,ob calorem & pomorum copiam, docet lib. i4.Strabo. Haec faciunt uthaeream, *vtium* Cicero fcripferit, *Carias Cauno advebias vendens* an vero, ut editum eft, *caricas Cauno advebias.* Idem mendum in aliis Plinii Ipcis reperitur, uti lib. 17. cap. 38. ubi de fuccorumdifferftitiis agit, *Quadam in 2Eg/pt >$y]>hcent,cute$y utcaria.* (fcribae Cariae) *Detrahitur bac ficis virentibus ut.putamen$y eadem in ficcis maxime placet.* Ut da&yli carne placent, crufta Tiifebaicx fucco uva? & caryotae; ita cute Canas{non caricas,ut editi codices habent) in ^gypto placere ait: hanc cutem folere detrahi ficis virentibus, in ficcis maximfe gratam haberi.

Non feparat ficus ficcas a cancis.Nec n.fiiit tamftupidus ^c in Latina hngua rildis, ut ignoraret, quod Gr*ci 1'^-*ik* vocant, id Romams cancam denotare. Sed, utdixi, codex corruptus. Idem mendum reperitur lib. 11* cap. f. *Syriaprater bane-peculiar es habet arbores : innucumgencretiftacia nota : in ficorum autem Carias* (non £ricas, ut in editis eft) 0 *mmonsgeneris qua Cottana vocant ; Item prunain Damafcomontenata.* Sed quid ilia verba; *Omen fecere Marco Crajjo,venalespradicantis voce Caunea}* Hoc vult Plinius; puerum velbajulum quendap\,cum Marcus Craffns navim conlcenderet, indamafTe, quis vult ernere Cauneas ficus; hac vero voce monuiffe Cra(Tum,cave- ,etneiretadyerfusParthos, negotium enim infeliciter fucceiTurum. *Cduneas mim* idem, acfidixiflet, *cavene eas.* Romani enim olim, ut aruncare, pro verruncare, dortium pro divortiumdixerunt, fie & Cauneas, pr? cave ne eas. Cauneae hae in ebufo infute optima? nalcebantur , 5c perfe^ae, maturae, ut Statius refert. #

Quidquti

Qgidquid nobilc Ponticis nucetis
Feecundis cadit,aut jugis ldumes,
Quodramispiagermmat Damafcus,
Et quas percoquit E bofea Cannas.

Ita hos vcrfus legit do&iffT. Salmafius. Ebufo Infula, cm* ut idem Salmaf. fcribit, aliis Ebufus. PraeftantiiFL-mae*& amplifli/ntf Romam adportabantur. Plin. lib. if. cap. 19* *Siccai bonos laudatas* (fupra dixi fcribendum, *mos lattdatas ifervat in caffis,Ebufo infulapraftanttpmas,amplipimafqui mcx, in Marmurcmts.* Eft & aliud genus ficus cui albiceratae nomen, quod, ut Columcllacanit, ex albocerino fit colore.

Atyaque qua fcrvat flav cognomina cerce.*

Ab Italis/Fcfloftaw^vocatur: maturefcens colore alboflavefcenti infignitur, ut, fieamperfpexeris, cream dicas. Hxc ficus,"id habet proprium , quod prae cxteris prodromos oftendat hyeme, qui cum biferis?unio maturantur, ut bifera did poffit. Albula Macrobn quod albefcenti colore prxdita fit, nomrn accepit; ab Athenaeo AdO<4FSi dicitur. Faliuntur qui erinei fp.xicm exiftimant fructu§,quippe fert maturos, qui ficcari poflunt.

Τὰς λαδιαρμικὰς οἷς χαρὰς ἐσχάδας.

Leucerineosficusffecies eft, illafortaftis cujus albus eft frutlus, hujusfic memmit Hermippus in lambu.

Seorfim verò e leucerineo caricas

Baptifta Porta priftino adhuc nomine potiri fcribit, & *bianchettam* vel *biancho let tarn* vocari > ait <& ex albo pallefcere, mitefcereque Augufto tradit. Qe oporobafilica, fycobafilica , acregia ha?c Athena?us. *07nay$oL<n}$M ^mv* *is loco oporobafilica nafcuntur. Qtfipm ft't**

Philemon in Atticis vocabulis quafdam ficus regias vocari tradit, & ab illis regias caricas nomin<itas fuifle. Huic idem narration addidit maturas ficus vocan colytra.* Hefychius, |3a6(nA««^(^<V^J^r. Inter ficorum genera numerat *(rvHsSxrika*;* verum cum nullas ^Jdat hotas, utrum idem genus an diverfum, quis afllrmabit? Dalecampius S Monpeflulanis regias vocari- fcribit ficus^ Neapolicanus *fico Imperiale* diftas refert, aitque extima fuperficie eflè albas, JVugufto maturefcere^ fapore, fpecie, & magnitudine fingulari, adeo ut re<3£ rec^iae nomen acceperint. Athenseus Hermippum ««^.W otJ^, id eft, conturnicindsficus commendare fcribit;

ΑΗ *TOSV*

Hermippus in militibus cor aceas ficus, ear urn quandam fpeciem vocat, bis verbis, phibalearumpotiJSiwum, aut coturnicum. flaeccorvina etiam dicirur, quodcoturnicis corvique inftar nigra fit. Suidas, *wpdnat aS* ^a'Ai*>?(lege

tyW AluoSviU) TBwfa cin^nls Avfleis)@.XevyAvois,

Xigras raricas nonne mihi ajfers? intellextin'? Apud Maryandunosillos Barbaros Xvitaj vocantur nigra carica.

A Macrobio &à PoecapuIla ficus dicitur.

Suamque pulla ficus ornat arbarem.

Phibalea ficus, inteirpraeftantes recenfetur ab Athen*o, xftatevero hanc vefcendam ait. *if,*

Phibalearumficuum meminere Comici ?rtt!ti,,fitin &Phe~recrates incratapallis(K^7ccnu^ci,\xi Icriblt Dalecampius, pifciculi funt minuti, Pollux hbr. 9. nummi genus quoddam ait, Hefychiuspilcicnl)s fie vocari quofdam tradit: devoce hac.ion laboro,nihilfacrtad nr^fen'sinftitutumj

Febricita à mifcr , nulfa de refollicitus-,
Et mineyer xftatem phiba-leas fit us comedc,
llltfque fttur meridiator,
*• Deindefphacelum cx/peiiato, ardeto, vociferator**

*Tclcclides in Amp*hjSfcw^w^quampuichras ficus phiba-*hx^wyrrbinas etiam Pbibaleas dtcunt, ut Antif banes in Qfih*

Omnium vcro primum
Adejfe mmfa volo myirhinas, quas
Si quid eritconfultandufji ego ?nandam,
Et illas qtiidam

Meminit & harum fi^uum Hippocrates. Galenusin lex. *4&olte&* *ffvxi$.* Hefych. *<p^uM»* «J^ n l x M | ^ *k avzi ofAuvvfiai uns* 3 *\vyp$*t% Fbibfiltd ficuum fpecies, *p-pijue ficui arbor, nonnulh caricas exponunt,* Neppe ita Ariftoph. commentator, xj *is, ^ ' ^ ft ww^ tm-nifotop *s !&&rliu> Uyphiu* Phibalis & Atticae regionis oppidum. Athenaeus ficum hanc ,^ut fupra nocavimus, in planisSc campeftribus feri vult. * De Alexandria ficu h*c Plinius. *Ham (3 Alexandrina e nigris eft, candicante rima* > *gnomine delicata.* Ab Italo *atbihern* vocatur , quod nig;ro corio fit, & cum hiet, albet, faporis nimium delica-» ti,apudplerofque prxftanti/fima, tit idem rradit, habetrar. Fortaffis eadem eft, quarn Cato *fk* Maorcbius atram fcribunt, pediculo longo. Haec craflb 3c ftercorato foloferi expetit.Nigra ea&oblongo pediculo eft,& pra? cxteris humidis craffifque Iocis feri avet. Lydia à Varrone inter tranfmarina numeratur, laudatur à Columella in hortulo.

piElo quoque Lydia tergo.

Plinius purpureas, inquit his fimiles, fi non esedem* In Pharo mfula,ut apud Athensenm habetur, nafcuntur, & ab Incolis *aipelvKt crvftff.* dicuntur. i& *ft* c n«'p« *rh *i<r*

Tx *nncôrZ/Axn* *yfy* *f* *G&S TK* *T«pv'*£v eiy&is**%oipav »pU. In infttla Pbaro eximicegim* *g nuntur ficus, hamonias incola nominant, congeneres Ly~diis, quas ob rubrr/m colorem* (Lydias Plinius purputeas inquit; fed datur purpurea, quaerubra dici folet, quod ad rubedinem vergat) *eodem quoque nomine meant. Eayum fie meminit Archihcbus.*

t^aron mi(ftmfacito, & ficus Mas, (S mar in am Vitam , id eft , nfiiduas navigationes.

JrUcerle ficus tantum a: Vulgaribus difcrepam quantum apriciroab <iltiltporci&vil'aticlcarne.Hxc à Neapolitanis *vvcvurfico pente :* nigra eft, ycl, fi mavis, fanpuneo colore infefta, maturefecntib. finditurputnmen, adeout affabrb pielka vidcacur.Hinc *Cohmdh,Pitlaquo<f; LfdU*

tergo. Phrygiam cjuandam ficum fuiffe rcfert AtheiKeus,

Qy ... *ptpct«aw. Alexis inOfymhocnm Phrygig ficusmentionemfaat, ait, divmus cibus ,a mat re data nuln dehcia, canca, ficus Pkrygia munus.* Habuerunt etiam vcteres toxaliam ficum. *T°Utia** (inquit Arhenxusj *d[t <if*.*

Toxaliarumficunmmeminerunt Hcracleon Ephefius, &? Uicander Tijeateirinus citatis verfibus, exfabula Apollodori Caiyftii, cujus eft tttulus. qua gratis fe proftituit ve~ ftairia, vel,ut aln,mcndicavefiiaria.

Qatcrum viltym admodumfuit
Et acidum & improbuw, adeo ut mepuderet,
Aha quidem rcgiones toxalidasferunt
Ficus, mea vero etiam vites.

Ex his Apollodori verfibus fatis apparct, ficum hdnc palaro admodmn ingratam, ac inanuznam fuiffe. Didfca toxaliaficus, quod fagittae inftar palatumvulneraret. Siccrucium vinum dicitur, quocKrigratum bibentibus,ut crux. Sunt Sc ferorinae , ut Plinius air, ficus : *Scrotina,* inquit, *& a corio ai>pcllata duro.* Suntqui non *[erotwa,* fid *fcrotina* lcjendum aflerunt, a icroro, quod pellem & corium fignificat. Hermolao^ulgata placet led:io,fenfumque ait, ferorinas eife ficus, qua; a corio duro duricoriae vocantur. Eafdem & Macrobius Sc Plaurus duricorias appellant.

Ficus nobis attjilit duricori/ts.

Has etiam codoneae vocantur abAthenaeo.Vulgolegitur *xvhwa** quod corruptum; apud Euftathium *KuhvcZ*.* Scribendum ^»M«|vel K9^«,quod ex ferie lexici Hefychiani probatnr. *whin*, <rvK* %*&&>*, t&j '''P''''' ''^®* iVZ<nKv>.* Athensus loco citato, -in *J\\ xapteA>* riwji*?*

hybernus ficus ab Achtvis co done as vocari ait, idqueferptptu db Anftophane inLaconiPvt gloffis. Neapolitani *cotinorarole* vo* cant, ScrotinE (lint, Sc duro veftiuntur corio, quod Itali *cotwa* vocant. *Ni^ra,* inquit Plinius, *& I{hodia eft.* De Rhodiis hxc apud Athenaeum reperio. -nff jci'Pa^

& (deeft verbum *JvnZvKovaiv,* aut'fimile, ut monet Cafaubonius. Senfuseft,fi ficus Rhodiacae crineaenonjine,iis comparentur, quae Athenis Laconicx dicuntur, tarn impar fore certamen, cjuam fi ficubus contendantur fycamina, id eft mora. Si cui aliter interpretandum videtur, non ero pertinax: modo intclligatur fimilis aliqua comparatio) *i^ TZWT cht, *ion h'-mov, Kffdxc^* «« fefpeticpcws yht*

<B& foiwov G$tyTi%w Fjjodtorftm weminit Lynceus in efifiolis, ca corr.parans qua proveniuvt Athenis fraftantijjima cum Hhodtacis. Ejus hac eft oratio: Atbemenfiumermea cert'are de bonitatefic videntur cum Laconicis Rbodiacis, ut fnora Sycomora cumficiuuus. Id ego, non coenatus, ut Athens fit , fervcrjo jamguftu obfatietatem, fed ante cawam, cum 'appctcntia intada , £2 nondum occupata eft ,* cow*t*rationefa£ldperfpcxi.* Cottanae ficus, qnae vulgo co«ana,tnalc,ut moxdicam , vocatur, mentionem facit

Martialis.

**c *k» qua torta venerunt condita meta,*
*tm*joiaforent, cottanaficus erat.*

Iuvcnal. Satyra tertia.

Quopruna (3 cottana vento.

cottana vocant. Hefychius, *w-Z*** && ***** &*&. *>£* S ^ *3 i H***.* Martialis *metam tortam* dictr, ^ tortis juncis textam fportam, mctae modo in acuminatum faftigiumdefinentem, qualibus , ut dixi, turbinatis corbibus feu caniftris Mainiicnfes caricas fuas recondunt, ac ad nos mittunt, & cabas vocant. Omas ficus, Plinius loco citato Tarenti nafci prxdulces ait. Alia quaedam rccenfet Macrobius ficorum nomina, *Ficus Vahifid^ Augutfa, Calpurniana alba, nigra.cucurbitiva (*forrc a forma nomen hoc impdfitum, ut malum cucurbitivum) *ludia, leptoludi^Marfica, Numidica* (hxc non eft A'fricana, quia pauloante Africans fecit mentionem-) *telUna atra,* Dc quibus nihil memorabile, ne'e de earu forma, &idea quicquamtradidereveteres, Mamillanam quandamfimilitudincm cum Lydiis habere, audtor Pliniur/ Pom^ejam, vel, ut apud Macrobium legitur, Pompejanam, lole ficcandam 5c in omnes ufus aptiflimam, idem afferrit.Syllam praecipue ferendam praecipit Columella;Herculanam^Saguntinam, tellanamCatomlococraflb, *5c* ftercoratoferijubet. Nullum harum genias fe pofie fatetur Italus, nee nos nllum novimus. Memorantur ab Athenaeo X^OJ^«A«AC6 flavae &tanquam excavatae, v;«VU fylveftres, *az&pKihxQlx* carne cuti cervorum fimiles, A«?n;g^ajTnxg^i^amariufculie, *iym£*-n#* obtorirae draconum more, *ftfrtriQi*,* vel, ut Cafaubono placer, *pt*xrl<pM** natura nigrae,pullae, *y^y^otibnzanx^v>eu^* moli inftar rotundae, *<iffK*>Mwr£* aftaloniis fihiiles, *Jpah** & »«il>i«,qujbus adjungit^e^^ & ^/wwW , & Megarenfes, quibus rigationem prodeiTe fcribit.Ex Hcfychio ficus quafdam fuiffe ^A$«5 *itxutipfw* didlas difcimus *<pv*ks,<pvti*i*

"at Olcaftri velficus fpecies^el,ut afiisplacet, arber Ihcis facie.* Idem Hefychius, **^Aif, ™*S. Harum omnium no*xx,* & aefcripciones, formse, ac figure cum vctuftate pe* riere. Athe'naeus ex auftoritate 1 heophrafti ficum quandam *%*&jwt 'A^-mv,* di&am fcribir, his verbis, *i%&* , *Theophraftus libr.* 2. *Htftoriarumfcribit, ficus arboris tale qtwddam genus ejfe, quod cbaritiam,five Arateam nuncupant.* In editis Theophrafti codicibus nihil tale Iegere eft. Mutila praeterea, ut *reCte* obfervavit Dalecampius, oratio. Forte aliunde quam ex Theophrafto hsec haufit Athenaeu^ Albae Aratiae rr>eminit Plinius,4oco citato. *Et Aratiaalba, pediculo minimo, htiffima.* Apud Hefychium reperio, *K*yn vvxctf* 5 nihil muto. Apud Athenaeum lib. 14. caricae quoilam genus, *uiltrib** didutn legimUS. *toXnpm ^ cvr^^&t-niv'A^K*

lemon de Atticis nominibus libro Mgilidas inquit amplijjimas caricas diet, ab Mgilispago Attica, quern ab Mgilo heroe fie nominarunt. Fuitaliudgenus, quod barbaro nomine bringindaridas appellarunt. Apud eundem Athenaeum lib. 14. haec leguntur, *i J[i yi nusj£%p)aM*sl*xi-*

Hac aut em regio chelidoniis caricis opponit contra,quas bar~ ba.ro nomine bringindaridas appellant.fuavitate & voluptatc nihil inferhres Atticis. De reliquis ficorum gencribus, uti de ficu Indica, <£enerofa, Alexandria 5c fimilibus,abundc nobis diefkum. De ficu ruminali apud ipfos vcteres miram reperio varietatem. Videat lecftor docftifT. Salma^ fii in Solfcum, & Dalecampii in Plinium annotationes,& commentaria. Adhiftoricos, nonmedicos.Philofophofque ea pertinet difpuwtio-Plutarchuslib. y. fymp. quasftione 9. proponit, cur ficus arbor lucco acri, acamaro proferatfructumdulciffimum; & hanc quidein adfe,rt rationemiqu^odarborisd ul;edo> g^*«aciinq; fir, in fruaum feccrnatur, ac proindequicquidreliquumfuit; in

Excipiens hunc fermonemfenex dtcebatMlcedineftirpisillius compreffa eliftque in ufumfruBum, non injiirta reliquum fuccum acrem © incommodum relinquercificutemmjecur bile in unum locum fee eta fit dukiffimum'. tta ficum dum infruElumfuum dutudmemsc*

pnguedifiemomnemdtmi quoia

Ficus.

in (imtiuia rc.i ruifculo ac oJbi«n:c tcltirur.l

treftunt quitk'm ,Ka nifi

tatem perveniunt, & adyerfus hyemis injurias muniri debent, Germans Ggm foliis Majo menfe apud noserumpunt , atque his *in* longitudinem proficiencibus, multiplicantur &: foiha ficuum rudimenta, quorum priorcs Septembri ad maturitatem perveniunt,fi aeftas fueric calidtor. In Italia veto acHifpania etiam citius ac prius. Pofterius vero cnacae ficus, fi per hyemem non decideriint, alcero anno mox adveniente aeftate perficiuntur. Sylveftris ficus domeftiase per omnia fimijjs, incultior tamen duriorque, groffos fere quales ur^ana, fed nunquam ad macuriracem perveniunt , liquorem continet quaii fativa acriorem, tarn guftu quam odorc; In calidis regionibusfponte provenic; gaudet montanis, auc alioquin editis locis, ac vctuftis miiris, quos infinuatis radicibuseciam difrumpit, ideoque magnus ejus Rom* m antiquis aedificiorum ruinis proventus. Folia ac virgx equis in pabulum cedunt non ingrarum-

K«;*pool fit* *S&*»%-*m&$w<> &c. Supra hbr. i. dixi Atczcosquidem fine *I*™ pronunciare p»«s Iones veroaddito *\Sm row* efferre. Suidas *fa*, ™*poiht* tip-mi* £ £«•• Galenuslib. 2. de aliment, facult. cap. 24* « ^ ' A T ^ ^ II *£t£t 7»(T i»& vk'' tsr&rloj -nS» poivt 'favn trvfouZli/j petfood o« W-pK fit pip 3 *»•**' 'P*** Gnecis,uti *$fin* arborem 8c frudhim fipnificac>«rrivc^>««p diirum volunt, quod ex Africa, ac prxcipuc Carrhagine, hoc genus pomi primum acceperint Graeci ; Penes audtores fides, ego >•«* a ^ fluo nomen acc^iffe contendo, quod omnes fiftat fluxiones, vel,quodflos frudtufque facile cadant exarbore. Quanqunn a Syriaco verbo , Graecis ufurpato, >«% di^o, nomen accepifle poruit. Acinorum quippe, utx & floris color, tarn fylveftris quam fativse fatis refpondet, rhoi> prxterea pediculi, quibus folia ramis necftuntur, non funt diffimili multum colore. turn quod fimilitudin^n quandamcum rhoc habeat, ufumque eundem in culinis praeftet, turn quod cortex ad denfanda coria fit utilis, ad quod rhus etiam ufurpqiur. HippocratiNicandroquc *mh** fru6tu5 dicitur, Theophrtfto tamen *aih* planta punioefimilis, de qua vide cap. 11. hujuslibri. Plutarchus quoque f. fympof. probl. 8. §idam vocari teftatur, ubi verba Empedoclis, qui *typm* dixit «&**.

—— Τεῦ σῆ[illegible]

Οὔρεσσι ἰ[illegible]

Τὸ δ' ὑπὸ σίδαι ἐκτηξῆσ πυκνὸν, ἐπὶ δ' ἰξὸν ἐπιπολάζον· ἐπὶ δὲ τοῖσι ὑμενόχροα μακρόφυλλα ἐπικείσεται ἢ τραγάκανθα, ἀλλοῖαι δὲ μάσσονες τῶν ἡμερῶν καὶ μικρὸν ἐλάσσονες ἢ ἐλάται· ἐν μὲν γὰρ τοῖσι ἀκάνθαισι ἐπὶ μακρὸν ἐκτείνεται ἡ ἀκάνθη, ἐν δὲ τῇ συκῇ ἄλλοιον ὑπόκειται τὸ τραχὺ καὶ ἀνώμαλον.

—•— *Sed cum Emfedocles fcripfcrit.*

Φλοιὸν μὲν[illegible]

Vunicorumpomorumappellationem intelligo, quiafcili~eetfubautumniexitu&čalore ifto enervatoiftaarborfru-Sumfuum excotjuitjmbccillum enim & tenuem eorum humorem folnon finit coire, nift aer incipiat frigidior fieri. Itaque Thcopbrajlus hanc folam arborem ait in umbra re-&ius (2 *celeriusfrutlumfuummaturare.Locus* Theophrafti,quemcitat, extat hbr. 2. dccauf. cap.p. Athenseus, *f'Jai* a Boeoas'ɛoi(£» vocari ex Agatharcide refert, *ci&te fit on Tits'e'''** ^Aow« 'Boioxctj 'A^ocjupxihif č*>~rn Mxiteuh-*[illegible] *V.'0 fi* TB7TVS 7WT* [illegible] *W£ fit **7T0* [illegible] HXJJ^S *Gs&w29ŝ ɛv* W *clitiHifa Sidan a Boeotis* >«'i *norninari[cribit Agfttbarcides libr.* ip. *Euroficorum hisverbis. Athenienfts cum Boeoticis de regionisfinibus Htigabanty quam jidas nommabant. Epaminondas in ea controverfiapartesfuas defendens, alleganfquejurafua ,ftatim efinift*Ya manu *} qUOd occultum gerebat punicum dextra ceff*> 55 *Athenienfcs rogavit, quo nomine vocarent, refponderuntiiifefe^odr nominare , at nos,inquit,fidam appellarnus. In hoc tratlu de quofuit contentio, plurimtfunt null punic*,inaiejjue principto nomen inditum.* Erotianis *<ri}*** ^ . ^ ^ y ^ ^ fic vocari, fed corticem ait, *dhi* ŝ? w [illegible] ETOprib ɛr/Aov cortex vocatur,iC: mox [illegible] *v\hi* & *'poid* five 'poaJ, quomodo etiam [illegible] Hie notandum,aliud *'pod* accentu in ultimam penultima,fignificare. Nam Ga-[illegible]

vxvfriyii. %hoafunt arboristnori poni, qu&\iMmdturdficcata* 0 >w/^ *obfomis infparguntur, nonjecus ac », quiproprierbusnominatur. Vclut ettarn Diofcorides dicit hbr.* I. *demateria, (medica.)* Credo Galenum dormirafle cum hsec fcriberet. Diofcorides tradit hb.i.. cap- 108. mora , immatura ficcata ac tufa rhois vice obfoniis admifcen, fed nufquam tradit mora haec immatui'a >«* vocari. ™ j •kg* ^0^6 |J»^ *HS™*IU* . ^?» ɛ?™ Tɛ«« ^^^*pjyywwiiimmatw ra moripomaficca, acinorum rhois vice objoniismijeentur.* Galeni tamen fententia ex Phavorino 8c Varino probatur. **pi*ikc CWITN vcrrKIPuiiiwmip,x\)ip,ŝ Tiptet ucaS-* (ita legC$ ma** le *aŏyi* edunt) *b>&*fy'&, <ɛ Ksmvigt, &$ tym* [illegible] le 67nTOT?«T«( ) *Hgfiu<ESE 'OXV&tVS 0*6/UCtfyf3jf(&' ^dWE GNjW* ™* *•jnttyi'ni.* Ubi tale quiddam tradiderit Hippocrates , vel ubi morum immaturum, ficcatum, fie vocaric, ignoro. Latini arborem hanc,punicam,fnna:um, malum'punicum ^Vocant. nomen hoc impofitum ait Plinius, libr. 13. cap* 29. quod plurimae punicse circa Carthaginem reperiantur : *fed circa Carthaginem punicum rnalurn cognomine fibivende:at , ahqui gunatumvocant.* Malunt alii non a Pccnis, feda colore puniceo,quo frudus Scflos praeditus> punicam vocari. Columella in hortulo.

Mox ubifanguineisfe floribus induit ,arbor
Punica, qua rutilo mitefcit tegminegrani.

Granatum vocari tradit Plinius, quod nomen hodieque fervat. Falluntur, qui a grnnata, Hifpanias regione, nomen habere purant, quod in ea copiosfe proveniat- Ab interiorum granorum multitudine, nomen granatl impofitum. Antiquitas mali punicae frucSum Mercurio dicavit, quod plurimae huic latebrae eflent, ut eft in orationeMercurioadfcripta,'/cuius rrientioncm facitClemens Alexandrinus. Apollonius Tyameiis malum punicam in honorem Palladis planrari, memorise prodidit. Narrant tamen Graeci,primo fatam fuiflTeinCyproaVenere. Punicam/credo, quod flos & fruiflus eleganti fpe* dtetur colore. bt apud Athenaeum legitur, ?ɛ ^ 5 d M«· [illegible]

[illegible] Αὖτως οἷα γ[illegible]

Ἐλε αἰγανέης· πάλι γοῦν Ἀφροδίσιον ἐν Κύπρῳ
Δείδεσαν φυτεῦσαι, πανσπερμίαν ἔτι μᾶλλον
Βάρβαρον καὶ λιγυφώνου.

Erifhus in Mcliboea prapojitis jambicis Mis verfibus^ Antiphanis fiylo ac elegdnti maximk propriis, fubdit%*

—'—H<£c *vero mala punica*
Quamgenerofa! in Cypro namque Venerem
Arborem hancftvijfefama eft, unicam tantummoio,
Magnifaciundum premium.

Fabulantur in Hereo templo Eubeae memorabile firiffe Palladis fimulachrum, ex ebore & auro fadtnm,opera Polycleti, quod altera manu punicum geftabat malam , altera fesptrum. Cur malum punicum tenercr, Paufanius fecfetius efle ait, quam ut aliquo fermone eloqui polfit, ideoque prxtcrmittendum. An mane punicum habebat ut doceret, rcm publicam concordiaac unanimitatf conftare?an vero malo punico enftitatemdenotabat }• Vero pudori, caftitati, ac probitati rubicundum attribuerit color,cuivisconaitum. M.^ipunici cortex puniceus, id eft ,-intensh ruber, & intenora grana, fragrantiflimo rubore funt praedita. Punicum caftitatem in facris litteris denotat. ut 4. cant, legere eft, ficut frr-Rmen mat punier, ina genae tua? abfque co quod intrinfecus later- Quarc in facris Hebraeorum ritibus locum liabuit. Sacerdos enim, utexodi cap. 28.fcriptumeil, tabernaailum ingreflurus^vefte induebatur, a cujus ambitu alternating mala punica, & tintinabula fpedtabantur, non fine myftica ratione,ut facrarum litterarum interpretes docent. Malo punico non tantum concordia[1]; Sccaftitas denotatur, fed, uti extimuscortexplurima continet grana , fie unamfidem innumeros populQS facraeecclefise confervare. utque fub duriori corticefuccuslatet gratiffimus, ita fub duriore lege ^aterc fuccum fuaviffimum, qnem nobis largitus eft Salvator mundi Dominus nofter Iefus Chrift$_{us}$, Darius Hyftafpis Xerxis parens, cum malum pumc$_{Um}$haberetin manibus,a quodam interrogatus, cujufnam rei tantum numerum defideraret, quanta granorum illorum effet mukinHo , reipondiflb fertur.tot Zopyros,Zopyrus vxr probus>& nq-

biHs

bills Perfe, ut refert Herodotus,qui,cum Darius Babyloniam diu 8c fruftra oppugnarer, ipfe iibi nafum, aures,& Iabia amputavic, & ita ad Babylonios , quad transfuga fecontulit,.conqnerens deregisfuicrudelitate , rcccptnsâBabyloniis, 6c dux belli conftitutus, urbem Dario tradidit. Unde Darius folebat dicere, fe Zopyrum malle integrum, quã viginti capere Babylonas. Narrant *PoetZyk* Cerere Proferpinã, *h* Plutone raptam, diu quaeficam,poftquam verò a Plutone raptam intellexilfet, a love impetrafle, ut fibi communis filia reftitueretur; hac Ieo;c,fi nihil apnd inferos deguftaffet; fed invenm faille, tna grana mali punici comedifle, ut O vid.in Faftis canit.

Xgpta tribusy dixit, folvit jejuniagranis
Funica, qua lento cor tic e poma legant.

In Metamorph. libris feptem grana fuifle ait.

*——Et cuttisJlmplex dum err at in hortis^*
Puniccum curva decerpferat arbore pomum,
Sumptaquepallenti feptem de corticc grana
Prejferat orefuo.

Sed portion gas matris querelasindultum eft, ut fex menfes apud illam maneret, totidemque cum Plutone, fed id non line myftagogica ratione. Proferpina enim luna eft, qu* fex menfibus crefcit, ac totidetn decrefcit, vxdelicet^t per menfes if.diebuscrefcens apudfnperos, quindecim aliis dcficiens apud inferos videretur. De puniae ortu lepidiflima fabula apud Arnobium extat. In Phrygię finibus ingens faxum fuit,Agdusdidun^ex quo Deucalion 8c Pyrrha, ex Tbemidis praecepto, aa humanum genus renovandum , poft diluvium, lapides fumpf erunt, ex quorum jadlu mater Deum effidta fuit,quam in Agdo obdormientem Iupiter inceftis cupiditatibus appetiit: & diu lu&atus, cum quod optaverat obtmere nequiffet, fperma in lapidem fudit, ex quo Agdeftis natusfuit, qui fna immani efferitate, cumnec^Deos, nee homines timeret, h, Diis, de ejus temeritate imminuenda, conftitutum eft, ut Liber in eum animadverteret, cui cum merum potui Liberappofuiflet, graviffimoq; somno oppreffus eflet. Liber fetis complicatis,laqiieo plantas nexuit ex una parte, *e,*% alia teftes cum pene, ille somno folutus extenfis pedibus, membrum virile fibi^mputavit, cujus cruore mali punici arbor, cum fuis pottiis nata eft. Singula? partes mali punici nomen habent peculiare.Parfum punicum,ut Athenaeus libr. I j.. refert, y«A«f voca- *[illegible] fiiioidion exiguum funicum,diminutionemfignifi.ca[illegible]* Suidas tamen *'poihot (3 '^a** idem fcribit; 'dod'* Majus'P/MCSB didrur. Hefychius *auMov J[t 2&..T951.* |««C«/ legit > Vulgsua tamen praeftat. Quippe ea apud Phavorinum reperirur. Utrumautem recliiis V/**^ Per '*anvero fi^C«f per f fcribatur,a(Terere non aufim ; uti nee utruzn'w** fuerit genus quoddam pcculiare punici, an vero punicum quod vis prande- Flos malipunicae domefticae *fa\eu!w* vocatur. Diofc. libr. i. cap. i V4. *p*\cu!ftov, fftv xv3& xy&iect 'PJHOIU,* Latinis etiam balauftium mali punic* fylveftris fl'os nui^upatur, & a Columella balauftum.

Siculi odorataspnetexit amarkus umbras,
[illegible] *CSXBAi-*

Plinius balauftium tam domestic* quam fylveftris florem vocat lib. 23. cap. *6. In hoc ipfi eytino (*loquitur oedomofticis punicis, nam circa finem capitis ait, *eft (3 fylveftrepunicumafimilitttdine appeltatum,&*>) flofi^i Junty antcquamfcilicet malum ipjumprodeat, erumpentes^ quos balauftium vocaridtximus.* Cytinum vocatcalycerrf quo flos continetur. De eytino mox plura: Balauftium Plinidlacocitato, Sclibr. 13. cap. I?. flosdomeftic* punica?,flos inquit balauftium vocatur, quod contra probatiffimorum eft auftoritatem. Diofcorides, Galenus, cetenque medici, balaufti$_{um}$ f$_{cr}$ibunt fylveftris punicae florem. Galenus lib. *6.* fimpl. *^xeal^cf Mo, *yeA"'<'p«*s.* Ufficinae Plmium fcquuntur, quibus balauftium fyl^eItris domrfkiatq; flos indfferenter fignificat. Majus Helycnn *ipmpnpec,* hie balaufti$_{unipur}$£$_{ca}$, fn$_{cc}$iem fcribit, cujus flos. in medicina utilis eft. B«A-«W, inquit[illegible] Diofcoridis [illegible] appellat. [illegible] (diuretica) flores, [illegible] Galenus lib. 6. fimpl. [illegible] Balauftiorum flos punicus,

utifativ cytinus.* Idem lib. 7. afferit. Eidem tamen Ga- [illegible] genitum fuerunt libri. d. [illegible] MV *Mm* ''g««. *In quos conjiciat cytinos andos, co?itufos, ac cribratos. Nomtnantur autern fie pnmagenita punica , quo tempore enim arbor florae dcfimt;, ep.sfruttusfipuratus apparct in fpeckm pumci mali.* Eadem vidctur IsÛcandri fententia.

[illegible]
Dpunitvov Kvmoto Tiiqoig [illegible]

Vuniceique ttovos granati colligefruftus.

Au&ores hos gtaviirimosconciliare quis poterit,fi di^cat cum Nicandri Scholiafte , *xi-nw* effe florem mali punicae, fed demum turn vocnri **v7tvor*, cum flbrere defiit ac fructus rudimentum apparefe incipit. *Kv-ntov*5 ^iv-*3©--njg \oi*s 04$ tw P^v '{at*ytytiTOiy CJftinUS flos pUTlica O~dultus, quando pomum nafcitur.* Hefychius *t&fjvfi* &&-*rot* vocat. *xv-nvoi* T«J *'potus TO* /s^pfa f%u*j]ipciTi>t, cytinusprsma punici mali levis eruftio. tfrifypm.* proprie *efflorefcentia,* vel *papula,* id eft, leves cruptiones hii|norum per cutem. Ad harum imitationem *xuntovf %ieuj^(ctt^.* voeavit Plinius lib. 23. cap.d. *Primus pomibujtispartusflorerrinciplentis^ cytinus vocatur.* Plinii codicem corruptum afferunt, corrigunt, *florere definentis ^ cytinus vocatur.* Hanc, inquiunt, lediionem probant Galenus & Nicander. Nobis tamen hsec non arridet leftio, idq; quia paulo infra idem Plinius ait, *In hoc ipfi eytino flofculifunt, antequamfcili^cet malum ipfumprodeat , erumpentcs** Atqui malum non p"Xjdit, nifi cum jam florere definitive paulo anteaquam flos cadit. Plinio cytinus calyx, quod etiam ipfi Theophrafto fignificat, calycem Botanici vocant involucrum, quo dehifcente,flos in fua fol% fe pandit. Suidas Sc Heiychius calycem exponunt[5] rof« florem nondum expanfum, rofam tumentem, foliis nondum expanfis. Suidas, 49t'Av{. *CIVS®* \fov_ptf/zvHS$.* idem W'AVXM:, *cv&yfat 'pofoe, xixmtvpfavxy* HcfychlUS, J^'^f r[1] AS**$ *roZ^pihv| ™ pv> &K7n-nt&if £>$&* 4 *yvpQii,* i§ T« *wJ-nov.* Botanidsj ut dixi, calyx, quo flos primum continetur, deinde mox foetus dauditur. Idem apud Theophraftum,xv7i»©- lib. i» de cauf. cap. 11, « » « ^ *avTtSt* T[illegible] <©9" •• » fe? T *quf**TJK6/v oyxu* h^cHort&v yirt*> *va*. wV/o?TO <?^poxs,6>y<£7Jxvrivu £>9&: £uinetiamflorumipfirum, quimolealiqu'a corporis emergunt, feriusfi oftendunt, ut punica fios, in eytino enim fios% flos a eytino continetur.* Idem librr. 2. cap. 11. ubi cytini florem proclivem ait effe ad lapfum, quod infirma ejus fit connexiorationemaddi^eTTzuf *It KVTUCI pfa io^c% &%o/*Ta4 TIC*/@V.* Ex quibus locis cytinum aliud quid quam florem aut fru&us effe rudimentuto conftat. Vide cap. 23. lib. 1. hift. & qua? ibidem annotavimus. Cytinus five calyx punicae oblongus eft,anteriore parte latior,in feptem rimulas, f totidem videlicet quod flori foliola) fatifcens* afarifloribusmajor, cujus inferior pars in frudhim, ac amplum tranfit pomum , fuperior denticulata una cr.m ftaminibus, ipfi medio infidet porno. Non ineptfe a Caelio Aureliano Chronic, libr. 4. cap. 3. ampulla<>ium vocatur. *Aut decoEtio mali punici, vel ejus caiuci* (lie vocat cytinum, quod, utTheophraftus ait, facile cadat) *quod Gracixfwov'pous'vocant, nos ampullagium.* Idem librr. f. cap. 2. ^tff^i^ffWfi^/fiiwVi,Jifoj, *ve_l ejus caducoy qifo'a TJafiffffffiiwfcuiitfivcMf.* Scri&e *Zmyu\7uwumx<£cant,* Ampullagium, quod mflatum ac turgidum fit,inftar ampullar, vafis eft p:enus,ex vitro aut alia materia conflatum. Sic Plinius lib. & cap. if. ampullacea pyra vocat, qu« formam ampulla? habent. Nicander in Theriacis hos calyces a cervicali forma *hijp** **&"*s* vocat.

[illegible]
Punica itemfitmas hydcinthinagermina mali
Conniventia adhuc$_{y}$ claufifquefoventiagemmas
*Donee quondam albo nunc undiquefiore rubefcant**

Ger&ina hyacinthina conniventia, calyces vocat clau* [illegible] Scholiaftes.

*i«Ayto**r*fri*#vii eft cfruffos, *

mo "quoad colorem* (alibi de hyfgino plura dm) ptft-*quamfloresdeciderunt(*tmw* fchohaftesjfow vocat) *ca^ ottientes, id eft cUufi veluti conniventes , calices malt pu~nicicervicem habentes primum quidem aperti, pofteaclauju priimim emm aperti [tint , fedfaulo pott abj etbsflorttos ctaufi, nuncautem ex par te quod continet flore small punt-ca&wtK calyces dicit,ccrvicales, id eft collates quafi cervt-thh hdbentes.* Vox .'AI,'a grammatids pe#cuh tenaces quibus pendent poma, exponitur; fed hoc loco [ca]ly*5"i» quo frudus 3c floscontinetur. Dicitur &*<&- *b' *>%* L, quodtowmvelomnia id eftpraecipuum tenet, nq-rem Scilicet & fruftum. Cortex pomi Graccis *.*.'•(.«* *kM* diciror- Diofcorideslih. 1. cap. if 3r *[TM]?M* £«.»£*,f tf *plnkimdlic comces* *quanonnullisfidiavocantur.* Suidas * ^ ^ - C j , ,' &c. *Sidta corncesgranatorum , fida emm granatum* fallitur magnus vir, vel codex corruptus. Nullus Hip-podratis extat locus in quo *rHk* pro putamine mail pum-c* ponitur; plures inquibus WAM pro corticeufurpat di-our, quod repecantur colices,in quibus nihil legitur. Ita-cilis Jaylius ridet in his. Nicander in Alesiph. malt lu-jus corticem

H' [illegible]

Jiifqne ex funiceis Ixtxgma futamina maltis Ad j ice.

Falluntur qui ^p7m» corticem exponunt, K^P^W" ipfe frudus, *i&>vpjju*. wpynUvt* quod ftudus tegit, cortex, pu-tamen. Lattnis mali?orium dicitur. Plinius lib.23.cap*. *Viilgus coriamaximeilio* (cortice) *per.ficere* [illegible] lib. 14.. cap. it. *Iftii* *jusaridisfoliis, utmalicorio'coriaperficiuntur.* Alii'mali* cpriutri didum malunt, quod mali putamen 8c tanquafri ^prium fit cortice durius, nucisinvolucr.o tenerius. Cri^-tta inte'riora fokht vocari n9»"t«55.[1]Hefychius, I(9KKV»«[4]«I i 73j;5*(«ff»^/}H^'l@[k] *ygranamdli punici,&unde'vip-ffiae fit,* Vocahtur etiam j^'x^f. Pollux libr. *6-* cap; [illegible] 'turn acmum *wpnv* vocat; TO <[illegible]

na mali punki ;fic enimfemen vocatur j *arbor* [illegible] *tika dicitur. Vnde apud Ariftophanemmalum punicumfiifs wanisfpoliarc, eximisneex acidodulci punico grana?* Dio-fcorides lib. 4. JC9«W * P«« Hippocrates tamen *iykKu-*[illegible] *wtf* [illegible] «^/ -sn^&aW *bop*$H* Coccona granum aut dcinum commumtcr dit~tum,non granum cnidium> quod etiam ipfa™ interdum fine [illegible] *Hippocrates.* Uti lib.i.y/KM*. ubi male legitur *Jri *.U>t*>vci* pet *»pt}*t HOMO'* per « *pi"ti9%evt*piryM tml&hc £ H^QLuifUK-xuidrt* Vertunt, *allium ($ brajficam gfanaque mdlifunici ttdmifcere* Agitlocb citata-Hipppcrates de fupprefla 16-tHiofum purgatione , quam non promovent mali puhid grana,fedimpediunt;adftringendienim vipollent. . Gra-numenidiumegregielochiapromovct. Verteergo,*a h Hum, (3 brajficam^grayiaque cnidia admifcere.* Quaeri fd-let, an malum punicum inter, *l-m^* nutnerari debeat,an verointer *Jtc&fyv**-Quscl-m&i*, c[U«'' **yfyv*dicantur [illegible] 2. cap. 7. docuimus. Qeo.ponicJn auciror inter [illegible] *ct,* id eft *nue'es* recenfet. ' A x ^ a 4« w^"!),^* «|*-[illegible]^®- ^Wi§[w ^-[illegible]j ^^*UM* , &ç,,, .Contra Plinius lib. 23. cap. ^i inter o[illegible]ora^ id eft, poma,recenfet. cum ait, [illegible] *li novem venera* primus pomi hujus partus.* Var-roexmalo punico cibum apes enpere cum fcribit, inter *o-Tw&t* ponit.Nqs *'m t & m* ^ ^ {3uryicx;ultimum locftim da-rnus, pritnnm inter *nKyfyv** , itaut medium quafi fit ge^ nus inter.SW?a5 6c ^ j ^ ivialus punica (de arbore lo-qaoriglia dorx>dki[cas] a i[a] f,y[ve]ftris. Domeftica?, quo ad truetum has agnofcit differentias Theophraftus; pu-nicum nucieo carens, nucieo pra'ditum acidum, duke & vmoium. Acidi mcmmic libr. 1. cap. 19. « pw ^duicis ec acidi mentionem facit lib. f • de cauf. cap,

II . [illegible] *punka duku magis* (OWTO* putrefcunt) Rationem addit, *djpfM>* [illegible] i *xvpos* *-[illegible] 2. hilt. cap. 3. [illegible]

[illegible] OA«V «» 2? £iou XOXK«' TP «yi*»v f^owffj. Vide Comment. Quae-ret quis, quorhodo-*ti*ûpiw* dicantur pa*«, cum grana per omne aevum vinum referant. Nucieo car ens punicum duobus modis dicitur, cui mollis & cui nullus nucleus. Magnuslulius Scaligerexerc. 181.fcribit,punier in agro *3abylonico nucieo carentia duorum cTe generum : u-num reperiri, cui ligneus nucleus adeo tener & mollis, utmanfus pro nihilo habeatur; alterum, nullumplane nucleutrukfteridere, fed fucco tantum conftare. Theo* phraftuscum nucieo carere fcribit, intelligit nudeum habere tocrcrum & molleni, quod ex uucio capite citari probatur , [illegible] *cibus, vilU, ex enucleatisdura &fl* [illegible] *cibu* [illegible] *didiör etnatura* : 0 M*«tow M » I , *mtnufyueamm ; di~flinaimembranis.* In utroque exemplar! Salmanticenfi utPintianusmonet ^ r » l e g i t u r . Apynnonpeirjin tertia nulla ratione defendi poteft. Totam hanc pe-nodum fcribe, *Divifit & in genera apyrenon vocando, cuih-trnotus nucleus aBefi. Sedcandidibresnatura, (3 blandtores %nfacinupinufqueatidi,diftin&imembranis.* Theophra-ftus, ut jam audivimus, apyrenon vocat, cui mollis Sc te-ner. acinus; huic nudeuraeffe fapore vinofoait, centra cuiiiu^.^durus^t plurimum nudeum efle acidQ.' Nul-lum punicum datur cui amarus nucleus, nullum cui m e m-brana affiara.[1] ^5on fcripfit ergd Plinius, *amort,* fed *acidic* nifi placet, Plinium amarum pro acido pofuiffle. . Diofco-rides punioyn dividit,in urbaham & Sylveftrem, Sylve-ftreiri ait triplicem in flore agnofcere differennam lib. *x** [illegible] 'wm'n* V[4]*- *balaaftiumfylvejtrispumcaflos eft,cujuscom-plurafuhtgeneya: repentur enim candtdum, rutiium,* ££ *'rofaceo cbwe. ' Domeftka mali punkaflorifimilis eft.* Prir xnb nota'ncjum, hanc florum diverfitatem non effe in for-ma, fedcolore: deinde, quod apud Oribafium^ *dvii^-'£0** legatur *Tn^Qvytw. Qgx* led:io alterius antiqui codi-cis audoritate confirmatur. in quo inverfo ordine > # -*%gcuo ^ m^QoyuZ* fcriptum eft. Ad nos quotidie purpureo eleganticolore, etiam rofeD 3c candido balauftia adfe-runtur. Domefticae rnali ^unic* fruftus, ut idem cap. TCT libr. I. ttadit, vel dulcis,. velacidus, yel vinofus* [1]> [illegible] *$wSm *£& i*p*w[y]**[V]A[J]f*™<m? circaftomachitm ca-larem aUf-ianttttlum ..gK"«nt,[TM]flationefquepariim.* De acidis h»c ajad Diofconde habentur.' *i* 4 #u [H]ao*>tfy»* [illegible] *h*i. acidtveroaftudnttfiottoatboauxiliantur, wagifqut contrahunt* , «c /^/irfitt -f/Viw^ ie[W]^ , /e4 »* « p « j *funt, & ddjlYingendivipwdiu.* Codexcorruptus , 8? malc quidam vertunt *d+nn% gingi[vas] quiiatimt.* An-tiquus codex etiam Catacur. habet x^«^» *Jfr *$. wIM.* [illegible] *Ws.* In aliis codicibus [illegible] [illegible] *&-[illegible]: '^^^e. ymofa^ medias vires obtinent.* xSficandef q[uo]q; tria'genera punicOrum in Alexipharm^cis tracBr, vinofum, Prbtnenmin 8c ^Egineufe,

iTam Itcencia pocrica »a-

imit-i

er.nonii.-n li

19.

^utnr d Hit/tut (nt :ei*er>auri) (itpn

tntnufatt j-n*f« f)

B U i f t U W

I/CPJ

ti>. Hajc tli] i sio ncios egaminanda. laicf

ttiun, diiku numcrat, cuni dul«j

na, iij eft. nucliM cjto'i.i. Idem Pliiu M». »J.cap. tf.

hx kit inlett, .]u,r *p*tcnj f ifa fcnbo, tv ill*

cam, •

"»"*^Wi>v itfdon reponriiluli tPilni-'

flrrai'

A¹V- > -) >•>•. <

Sun: man i>

ttcrsracH,

ea •. iiirjiit font. Scd*H" :i

t)a:ur. An i i

lin'Jninlolcn<l¹.

Aiqui miltiim.iir '> :

ncftduri con'rir. : Plinins, quc Jfltai

uiitHtwmm

bicparum i •

a(?ranrr

duTi'i

•. Fo-

joo-

-ene-

aneo.

Malus Granata.

liori!* iwrrtvi slvalWiotil-msfuccooibsii.

Jkul ..<)uiit, tjui m»pnajii incdicii

.idftrit>g»di fuohatem , ptirftug pofliiBt ptifiraK

Qiiiin jrlx>f{ manem i liorftne adol^i

on r.tmiii in! I at

i itgumm IUI-

i-mhranis, id

natura

nlorr 3c

f*nlrt<

L M

•. i

rmjm rtwti-

ijui.Ti.'im¹: ; vcliririenrcr a.-tftrln-

. Qipe paMidwra fiiwit t (ntditini „•« W«<«la-

Satiya punica tnalus, provenit in calidis meridiem verfus regionipus, veluri in Gallia Narbonenfi,Balearibus infu*h%* Italia, Hifpania, ac praecipu'fc in regno nuncappellatoGranatae,quod'a frequentia maloru'm punicarum(quae vulgo granatae) nomen accepifle creditur. Gignitur autem paifim etiam fine cultura; ea tamen addita melius profrcit. In vinetis enim, viridariis, hortis,aliifque perinde excultis laetior ac vegetior confpicitur. Sylveftris in Afrita nafcitur, in Syria circa Alepum ,. & in ea Hifpaniaeparte, quae Herculeo freto vicina <£t, ac Granata voc^cur. Apud nos in horn's quandoque vifitur jfed magnofludio, curaque coli debet , 5c adverfus hyemem valdb muniri; nee flprem nee frudum ob aeris frigiditatem apud nos proferr. In Anglicano horro regio Weftmeftri quotannis floret, fed frudus fequitur nullus. Acini terras fi mandantur, feliciter fatis proveniunt; verum nifi hyemali tempore quam diligentiiTime adverfus frigus muniantur, facilhrnfe pdfcunt. Mirandum ergo fcribere Theophraftum, quod in Pontb punica etiam locum vicmutn opacans ramorum luxuria reperiatur. Sed Forte ea Ponti pars Batavia cahdior, velfolumpunicisaptius. Siclaurus,quotannis in Zelandia floret, cum necinFlandria, regione calidiore,ncc Batavia, Zelandiae vicina,fiorear, ac in eadem fdverfus hyemem muriri debeat; quod eniam in Flandria fieri ;mdeo,cutninZelandiaacri etiam fri£idiffimo committatur.

ᵛA7n« JI'I, & C. Inter frudus horarfos non ultimum locum obtinet pyrus. Antequam pyri aggrediarhiftoriam, exponendum, qui frudus horani five *>*«« vocentur, quod fxpius de talibus frudibus fiat mentio. 'n^j'ous frudus defcribit Galenus lib. 2. de aliment, facult. cap.fe-

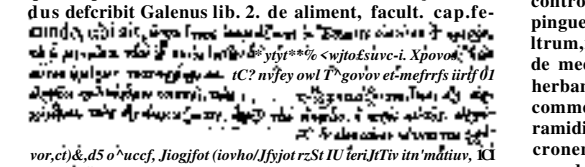

tC? nvfey owl T^govov et-mefrrfs iirlf 01

vor,ci)&,d5 o^uccf, Jiogifot (iovho/Jfyjot rzSt IU ieriJtTiv itn'mdtiuv, ICI eft, *anni Graciid temput appellant, in cujus media caniculam exoriri contingit. Tempus autem id dierum eft quadraginta, quo tempore omnes d^loi horarii.quos vocant^ fruttuscanftant: nonnulli)*rn declinantes, alii incipience^ aliiinfuo vigore , aut ultra vigorem, aut citra confiftentes, Vocant autem ipfos v&Uvt horanos, non quod id temporisfolumfiyt; fe4(u* >ueafertopinio) quo ipfos ab Us qui ad reponendumjunt idonei, dijlinguant.* Recife *tytUvt* nonnulli fugaces vocanc frudus, quod nondiu durare poffint, vel per integrum annum fervari, uti triticum, hordeutn, pifutn,aliaque frutnenta,leguininaque,de quibus Galenus praecedenttegit libro. Contra horarii *five* fugaces funt, mala, pyra, pepones, cucumeres, aliique fruAus qui per totum annum haberi nequeunr, poftquam pjerfe-& maturi fuerint. Inter fugaces re&& numerantur pyra^ quippe brevi temj^oris fpatio pratiam, quam habent, amittunt, piurefctint 5c percunt. Qaod autem pyri unum aut alterum,aut ad fumnv.im tertium genus reperiatur, quod ad ver durare poffir, nihil impedir, quo minus inter ^Us.horarios.fugaces fructns pyra numerari debeant, Galcnus enim eos tantum exiin»t frudtus, qui quovis anni tempore, ac hora, haberi poflint; at legumina, & frumenta omnia. Pyrus Latinis arbor, frudus pyrum dici--tur. Grsecis arbor frudfcafque *&m<&** vocatur;peculiariter tamen frudnm, *v %w* vocant, *pt* Latini hoc pyrum. Vocis ɑrVow tria etyma haberqus apud Phavorinum «JWJ«?

*1 jfyM jcathovuftV yGyw-w*e on fx^tp^n'^s cv ATTICA j&ypvtv. vj © ^ V*'*j* cv 2iil/A0QTz TO TR/I? OV^OJ^* JJ fc\jwdsTub TTJftOnjTii & ^tAtlJ CWTtfG* AVIOS*

generaliter W appellatur. nomen impofitum , vel quod in Apia revione primum nata pyru^ vel quod in locis fiticulofis nridijque proveniat, vel propter fucci ipfins qualitatcm.* Prius etymon probat Theocriti Scholiaftes,ad finemey-

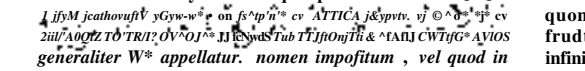

etTfiet. pyra, ifios vocant, quodprimum in Peloponnefirfu Apia dtcituryvidetur* wata.Eandem hanc opinionem defenditStephanus, qui deurbibus^jidionarium pofteris reliqui.% ^fji ^ ^ TO»t d%g*$*4 rxs M* *JT? rvt y<>W («'"V)

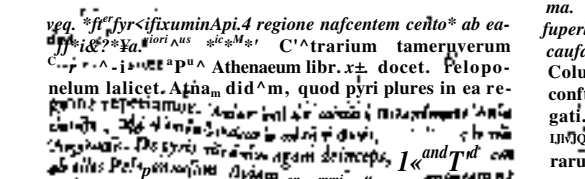

*veq. *ft^fyr<ifixuminApi.4 regione nafcentem cenio* ab ea-*

C'^trarium tameruverum Athenaeum librr. *x±* docet. Peloponelum laliget. Atna, did^m, quod pyri plures in ea re-

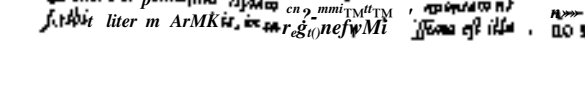

liter m ArMKi

planta. Et haec qu« fuper prius etymon dicenda funt;illud tantum addo, poftremam fententiam vidcri probabihorem, Alterum etymon ©^•p^^%J/>j^7?7iiOT<f, *quod Iocisfitientibus nafcatur.* Hoc mirabitur quifpiam, quippe omnis pyrus locis frigidis & laeris gaudet. CaflianusBafliislibr. io. cap. 23. *»yit&$inri»f* (MS. *V-7n$w)-$/v%me7s$ infyts* (MS. eodem fenlu*djw^is) $ &Ju\i<n%ot4}axfi>eJiM'* Palladius in Februario tit. iy.P/^w-*tas fyrorummenje Februario locis frigidis ponemtis, calidis vero Novembri ,fed menfe Novembn pyra locis tepidis conferenda , utfilojuventur irriguo; ita* G? *florem plunmum proferent% © magnitudinem pomi turgentis acquirent,nafct tamen tahfolo maxime diligunt,quale vinetis diximus con~venire, fed Utofolo © vahdas arborcs, & frudusplurijwos confequemur** Unde ergo nomen impofitum ? Pjjavorinus ^ait, quod ficcis gaudeat. An a contrario? Non ea viri dodiilimi opinio. Moyit ilium, quod vox *din^* idem fonat ac jwi *vrtos.* T& *cc* enim in compofitionibus privationem denotat. *arn®** ergo quafi *^in^^nonpingun** Locanon pinguiafficca & fitientia ; pinguia enim non tam humorem,fimumquedefiderant, quam ficca &arenofa. Hinc pyrum**7nov* vocatam tradit,quod*hfa&i** gaudeat. Etymon illud ingeniofum quidc fatcmur,fedveru negamus. Tertium eft, ©^1 *nW *noto-nnu $ %9k*S t&Tns, propter fucci ipfiusqualitatem.* Quae ilia qualitas ? Quod mi rime fit pinguis. Puto fcribendum^^gc. Euftathius enim pyrum **mov* appellarifcribit,quafi *^tx^vjnom^Quodpinguicar teat fucco.* Certe Theophr. pyrum aquofo libeco praeditum lib. 1. cap. ij>« hift. tradit. *^o 5 v^i? tw dfjtmMv% aniov, twxiw.* Nullo pingui fucco prarditum pyrum extra controyerfiam. .Venfimile ergo iaw didam pyrn, quod pinguedine carear. Caeterum *iw*9,* quandoque pyraltrum,non domefticam fignificare cap4..hujus libri,cum de medica maloefTet fermo,probavi.Significat praet^rea herbam quam Theophr. libr. 9. defcribit cap. 10. Vide commentaria. fcatinis pyrus dicitur,quod frudusad pyramidis fimilitudiaem *h* lato in acutum fpedet,& in mucronem tfirbinetur. Supra lib. 2. cap. 7. notavimus pyrum domefticam a Poetis *e%*lu>* vocari, proprib tamen fignificare fylveftrem. Eodem etiam loco quae differentia fit inter w^^'As 6c **x?l»* demonftravimus. Dixiaxus pr«-terea «^«JW praprie pyrum effe fylveftrem. Caput illud adeat ledor, yideat annotata, fugervacuum equide cenfeo, qu» ibi dida repetere. Hie tantum notamus, quandoque fcrici *iytfn* cum *y'ut* apud Homerum, quandoq; fine *y'fan,* ut apud Theophraftum loco citato. Priorem ledionem Hefycbii probat alphabetae feries, *iyx^ u'mov.oyxw,* etymon idem Phavorinus tradit. ?y^^, J*

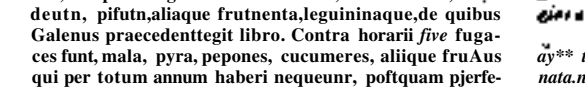

7ti$

*ay** tufa* eywctiproprie pyrajlrum, vel ex pyraftro pru$ nata.nomenafujfocandoaccepit, fruftus enim acerbitate fua pencfujfocam homines.*x&*de&xxatur* ab * privativa, &;tf«"ufus,quod fruvftus hujus ufus nullus efle folet,nec inter alimenta numerari, aut ufum habere , nifi extremaurgente neceflirate. In Graecia hoc *xvo* non *%&&* pyri fylveftres vocancur,fed *JxKaifos,* ut fcribit Bellonius, quod ante faeculum unum alrerumq; nomen habuerynt. Theocriti efeifn Scholiaft. eidyl. primo fcribit- «V^»«*-

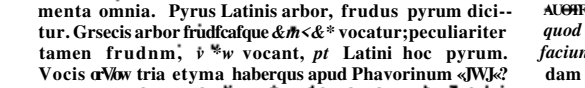

OUH) tpaoiuv o%kJ$at mcls ov<mu Achlades vocantur* *quod dum manduntur, firepitum quendam aut moleftiam faciunt^fint quafi moleftiajuadam.* Pyri fylveftris qusedam genera effe tradit Diofcorides, fed cjua? ea fint, & quomodo vocentur,npn tradit.Urbana pyrus magnam in frudtu diverfitatem habet, multa quippe genera, immo infinita in Europa inveniuntur. DifFerunt enim magnjrudine, colore, odore, fapore, forma, tempore. Alia quippe tempcitive, alia fero mitura, alia fubito pereunt,alia ad tempos fervati poflunt; nomma a primis inventoribus, regionibus, aliifque notis invenerunt; qux figillatim explicari non poflunt, cum quxlibet regio fuahabeat,& quaelibet urbs peculiarja nornina ipfis tribuat. De pyrq^ rum generibus base Plinius libr. & cap. *1$. Eadem cai^k in pyris taxaturfuVcrbitcognomine. Parva h<ec, fed ocyjjima. Antiquus codex habet, *Eadem caufa in pyris taxatur: fuperbacognomme: farvahac;fedocyjfima,* Scribe, *Eadem caufa in pyris taxantur, fuperba cognomiw.* Pyfum hoc Columella libr. f. cap. i0. fuperbum vocat. Ex quo conftat, ledionem antiqui codicis melior effe quam vulgati. Duo pyrorum genera, parva admodum, & cito ad-

and T

IJIN^QUITT maUUrM* *^^UH^ Vi5Hu' *rarii apud nos:* nam non puto in tota Batavia r^ionibufjacenrib. tres repcriri arbores. Bur a hoc an-

haec

h*c accepimus, promifit arbufculam. Mofchum odore referunt, faporedelicato, inter dulcem Scacidummedio, adeoque parva funt, ut pollicis articuli magnitudme non fuperent; fed fucculenca,ori naribufque grata. Hoc genus non puto defcribi * Plinioj nihil enim habent, quo taxari poflint, quam.quod parva Tint. Alterum genus apud Bellas famihare fatis,mO0&er-pcei: vocant; Par vum hoc, & cum pyrojam defcripto maturum, nihil boni habet, nifi quod fitprxcoK,&in eo fuperbiar,quod omnium pyrorum, prater jam duirum,primum fir,acgaudeateo nomine pofTeflor; ocyflime cadit, (quod alterum genus non facit) diutius fi in arbore manferit, faring modomandendo friatur. Do&iff. vifi fuperbum Plinii putant praecoxefleCatonis; quorum fententiam probare negueo; quodColamella, *fuperbum* & *pracox*‰ tanquam diverfa numerat. *Cunftis*, inquit Plinius, *grattjfima Cruftumtna.* Nomen acceperunt a Cruftumio, Italia oppido,ubi optima & copiofa erant.H^c,ut Scrvius,ait,ex parte rubent. Eorundem mentionem facie Virgil. 3. Georg.

*Necfurculus idem**
— Cruftumiis.

Cruftumia Celfusfragilia ait. *Ex fonts;* inquit, *cerafium, morum,fov'jum,pyrum fragile, qualecruftumiumyel navianum.* Dalecampius a *G&lhspotre perle* vocari tradit* *Neapollianus peregiacciole difyma* vocari tradit. *Upma,* inquit, *adnosprimttus exportata fuere, ibique eThufcia. Tener a funt,fuccofa,du\cia,alba* (unde *perle* credo nomen) *ex parte rubentia.* A Belgis *&Vdt* 3|aC0bj$ pCtt vocatur. Plinius. *Proxtmaiis falerna, a potu, quoniam vis tanta luci abundat. Latlea hac vocant ur, in ufque alia color $ nigro donantur Syria.* Primum ve?ba Plinii examinabimus, dein quaenam pyri genera defcribat, videbimus. Codex antiquus habet. *proxima iisfalerna a potu\ quoniam tanta visfucci abundat: LaSlea hac vocantur in his : qua aliz colore nigro donant Syria.* Scribe, *proxima iisfalerna a potu, quoniam tnagna visfucci abundat. Lattea a candor e, aliai colore nigro Syria vocantur.*Tria pyrorum genera defcribir, falernum, la&eum, Syriam. Falernum inquit nomertaccepiflekpotu; rationem addit, quoniam magna fucci copia fcatet. Salernum ergo vocatur \ fucco, qui inftar vini falerni dulcis & gratus eft. Quali humore turgent, pyra, quae adu],cis facchari fapore fUpdttt-pC^ WH appellantur* Hxc non alium habent fapor,e,tp, quam vinum optimum cui faccharum miftum. Pyri hoc genus nemini incognitum. Nonnulli falernum pyrum exiftimant, quodfraitfdje&angCtoCelevocamus. Horum o-" pinionem non probo, quod pyri illud genus, quod hodie eo nomine infignitumeft, non fit fucculentum, nee gratum fapore : fed pro ratione locorum, urbiumque,in hac ipfa noftra patiia pyrorum nomina admodum variant. Quod n. Amftelodami vocatur &CpfCftn, id alibi vocatur fllpcttcrep-peet. Facile fieri poteft, ut quod,vulgo fuptfect-peer: vocant, alibi fraftfa^lmmietaccte nuncupent. Sed librarium in culpa puto, virofque magnos fcripfifle ftanfCf)e6aned-peer. Hoc n^vinofo.dulaVaromatico facco abundat. Sed lafteum hoc a Plinio vocari puto: fucco enim prae caeteris eft albido,8rcortice ex albo virefcente veftitum. Tertium genus, inquit, a colore nigro Syrium. Hoc mirabitur quifpiaiil, & tamen Syria pyra funt nigra, ut rede ad huncVirgiliiverfum Servius.

Cruftumiis Syriifque pyris, gravtbufque volevks.

Vides Pliniurn pyri quoddam genns appellaf e Syrium, [illegible] *guts crafjaque lana, fic di&a afifyma* {indumentum, eft e viHofispellibusconfitum) *aut quod in Cappadhia fiat.,* Ergoa crafiitie potius, aut pin^uedine nomen Syrii impofitnm eft. Refpondeo, antiqiu'ffimos Graecos <rv^r quod nigrum eft vocaffe. Theocryf. eidyl.

*BopGvKct xae/f<**> 2Jgey KctXiovrt* TO [illegible]

O *Som bycwenufta, omnes te Syr am vocant*
Temiembjbhaduftam.

Scholiaftes, <*>&[illegible] *vai **xiov. ti[illegible] Syrianam omnes {e vocant,quod tenui,* © mm a *folefis reUita.* •AA^W^hgrnficat,a (ole uftam. CoWlTa Syrium pyrum ab aliis Tarentinis vocari tradit. *Ea,* inquit, *funt Cruftumma, regia,figuma,Taremina,* j»<e *Syria dicuntur, purpureafuperba.?linius* tamenTarentinuiri (jiverfiim ftcitaSyrio. Nam inter Graeca , inquit, eifeTarentina. *Gracay* inquit, *(3 in Us Tarentina.* Permit. *Quod nam fyri genus Syrium fuerit, ignoro.* Baptifta Porta genus quoddam vocari ait, *pera caravelle y* quod rubiginolo coltfre infeftum ait. Sequitur apudPlinmm. *B^liquorum nonivna aliter tn aliis atque aliis locis appellantur.fed confejfts urbis vocabulis autores fuos nobilitavere, Decimiana, & ex eo tratlutiKquodpfeudodecimianum vocant.* Antiquus codex *decuman^* , 0 *ex eo traBum quod pfeudodectmanum vocant..* Apud .Macrobium *decimanum* legitur, Columella lib. 12. cap. 10. decumanum vocat, ac inter ea^quae fervari poffunt nijmerat. In*antiquiffimo vcro ' codice anno 1482. excufo decimiana legitur, ut in vulgatis habetur. *Dolabelliana longijfimi pcdiculi.* Male in ahriquo codice *dolobelliandiVulgatam* probat Columella. Dolabellianum , quod €ngdfcn &?ac6t-pCPT vocamus. *Pompeiana (*in akero codice,*Yomponiana) cogpominemammofd?* A rotnnditate nomen habere, & orbicular turn Macrobiif videtur efle,quod tilfd-pctt vocant. JL>*ceriana,Severiana & qua ex Us natafunt^Jyrnnniana Iongitudincpedicuh diftantia.In* vetuftouproque codice Salmanticenn\/cer«wwd &yt»z;/rfw^.Dalecampius,quia Marcelluscap. 20. facit mentionem fcauri^norum, aut illic legendum ait *,feveriana,* aut hie*fcauriana.* Apud Colpmellam. *veniana* habet Commelini editio, Stephani,M^*vianai* quomodo^in antiquofcriptum eft, & lib. f. & libr. 12. Macrobii codex *navianum* vocat. Haecomnia dtendunt, quam difficulter judicari poffit, quaefitvera ledtio. Pro *tyranniana* apud Columellam *turranianum*‰ apud Macrobium *turrinianum* legitur. Vera fcriptura vid^tur *turraniana+y* quod k Plinio citetu#audtor, cui nomen Turanius Gracula, in indice libr* 3. ex auftoribus, *Turannio Graccula> Cor. Nefote, T.Livio. Catone Cenforio, &c.* Sequitur: *Favonianarubra , paulofuperbis major a.* Leguftt, *Favoniana, fuvra paulo fuperois majorai* utfitrubra genus perfe, quod Macrobius videtur appellare *rubile.* Nobis vulgata non difplicec. Favoniana dida videntur, quod favonio flante Itatim formentur. Belgis tijt-pCer6en3S/t©itCfegat. *hqteriana, Anitianas posJ autumnalia aciduto fapore jucunda.* Antiquus codex valdf corruptus. *Etqua ex Us natafunt^Tyranniana. poft^ autumnalia acciduo faporejucunda.* Macrobius hoc pyri genus vocat *laterefianum y* Columella, *lauritanum.* Alaterum colore nomen habere videtur. *Poire prevosl* Galli vocant. Anitianum Columella *anicianum* vocat,vel,ut in antiquo codice habetur, *anitanum.* Scribe*anitiana*‰ *poft autumnalia acidulo fapore jucunda.* Poft autumnalia Belgis jjf-faontC *Tiberiana appellants, qua maxime Tiberioprincipi placuere, colorantur magisfole, grandefeuntque*‰ *dioquxn eadem effent qua,Liceriana.* Tybefianum jtyrutn *Galli poireforeft* vocant. *Patria nomen habent, feriffvmaomnium, Amerina, Picentina, Numantia, Alexandrina, Numidia, Graca, & in Us Tarentina.* Et hoc loco corniptus antiquus codex. *Tiberiana appellantur,qua maxime Tibcrio principiplacuere, colorantur magisfole, grandefcuntque; qlioquin eadem effent qua liceriana y longitudine pediculi diflantia. Favoniana rubra. paulofuperbis majorajateriana^anitiana. prime nomina, feriffima omnium Ameriana, Picentina, Numantina, Alexandria,* N*wi*diana, Graca, & in Us Tarentina.* Vides omnia inverfo *8c* perturbato ordine fcrbta efle ? In utroqueSalmanv P/*centina minuta* habetur. Amerinum putant dodliffimi viri, quod^(CfiOma28ptttl^garum populus vocat; ego vcro pyrum iftud puto^quod Plinius Graecum vocar, Gra?culnm Macrobius. Plinius ad cap. finem. *Innsferotina ad hyimem ufque ad matrem pendentgelu maturepentia, Graca, ampullacea, laurea, ftcut in malts nmeriana fca?itiana.* Pyrum, quod Sandti Thomae vocant,Novembri demum menfe maturum eft , & per totam hyemem ufq; inmenfem Aprilem, fervari poteft. Signina, quae aIii a colore reftacea appellant, ficut onychina purpnrea. Signinum vulgotijt-peet vocant; ^ coloreteftxteftaceum, a colore arundinis ficcarae HCt-pftr. Onychina (ut docetDalecampius)Plinius purpnrea jnterpretari videtur, quod onyx tegumentum conchilii fit; ut ait Diofcoridc^purpuratum operculo *Untie-Prim'a onychina Columellacap- io. hbr. U.ficpurpurcaexpotiunt. Egovsro, (quiaalabaflrites lapis,onyx ditlus eft y unde Properties onychcmmurrheum pro poculo dixit:*

Etcroninonaresmurrheus ungat onyx-,

Quoniam ex alabaftro poculafierent, 0 *llorat, \onychem*
W ^aflro,
' Hardi farvut onyx,)

Qnychinum

Onychinum, hie interpretoy p]irum,alabaftro colore f\wile% vnlgo poire cuiiTemadamc : *furfureumque hie genus ah onychino diverfum effe reor, non autem onicbyni vcl cpitbeton vel interpret feionem, codemque modo apud Colume Ham onychinum exponendum arbitror. Hxc* Dalecampius,cujus nonimprobofententiam, &quid vero impedit dicere, onychinunn diduin, quod unguis inftar candicet ? Ab odore myrapea, laurea, nardina. *pvyliriov* ab odoris fragrantia,quafiunguentumredolentia. /»»W enimGraecis unguentumeft, & perfepe mofchi odorem unguentum dicant. Vereres *pvyf* vocabant unguentum pretiofum & aromaticum. In antiquis Macrobii codicibus peffime *marapium* legitur, §:apud Columellam libr. 12. mirappium. Myrapium pyri genus fle quo fupra mentionem fecimus, ac a *moichioAorefpoiresMôfchadellesvocm.* Parva ha?c admodum funt, fed quina, fena pluraque uno pediculo exeunt, icaut natura, dauinum,quod in magnitudine patitur colonus, rerribuat copia. Prarftantiflima effe pdore & fapore, fupra dixi. Laureum Plinius tarde maturefcere fcribit: pendet enim in aikore ulque in hyemem. Priftinum in Italia nomen adhuc obtinet: nam abltalis, utBaptifta.Porta fcribir, *peralaure* vocatur. Cum enim voratur, fauces lauri odorereplet, ficferotinumeft- Nardfrumputo, quod vulgo *f&tfCtdtfi-pCCC* vocatur, Odoremfpirat inter nardum & crocum medium : & croci enim odore nomen habet. Ad finem Septembris menfis maturelcit, magnum eft,fucciq; plenum. *A tempore bordearia, collp ampullacea & coriotana. Bruta gentilitatis cucurbitina , acidula fucci* Antiquus codex;, *a tempore bordearia; a cotlo ampullacea & cortolana. Brut* jrentiliMis cucurbitina, acidulajucci.* -Luxatus eft ver'bofumordo. Scrib#, *k temforebordexna, * collo ampulkcea, €ucurbitina* (apud Macrol. *cucurburoum.kd* in antiqifi'ori co^ice, *cuenrbitinum* , quomodoin utroque Salmanticenli legicur.) *Gennlitdtis Conalana, Brutta, acidulafuc-¿i9* Pyrum hordearium *£&lty* ^flCObS-IICCJC afpellamus, quod circa feftum Iacobi, quando hordei meffis, maturum fit; ampullaceum , quod inftar ampullae turner, quale quod tilfCl-pCtE vocant/' Cucurbitinum ab oblonga cucurbitae figura, K«lipbi-itvnS nominant. *Incetna nominum caufa eft bart'aricis, Vcnereifque , qua colorata dicunt.* Venereum©Cnil?S-WCtvocant, Galli *acciole.* J^cgiis *qua minimo pediculo fejfilia : patrictis, voconiis, viridibufque oblongis.* Antiquus codex, *viridibus obton*ifque.* Regium pyru, cjuod foppl&C gcocnfeCJt a colore viridi Sc fuccocopiofodicunt, vel bagcmattert *h* Bergamo, Italiae oppido. Colore eft herbido,minimo omnium pediculo, & compreffae rotunditatis; adeo ut feflile videatur, ferotinum eft,fapore praeftantiffimo, fucci pleno. Merito ergo ab antiquis regium norrten accepit. *Pneterea dixit volema Virgilius à Catonefumpta: qui &fementina* E$ »a«*ftea nominat.* Virgilii verfum lupra citavi. Non ait Cato volema pyramuftea & fementina vocari, ut verba Plinii fonare vidcntur,5c dodtos accipere videoj fedvolemum» fementinum, mufteum diverfum pyri genus.Catotap.7.. *Tyra volema, aniciana, & fementina, bac conditiva in Jap a bona erunt, larcntina, muftea> & cucurbitina.* Senfus ergo verborutn Plinii, volemum nominari a Catone; eundem muftei, 5c fementini mentionem facere. Volemum pyrum, quod volam manus impleat %«e9^«9f$, ©ICttltt, fnjC fillOUt-Wec Belgif. In crrore verfatur, qui lexicon illud condidit,in quo legitur, volema pyra, quae^Marone fecilndo Gorg. celebrantur , eTe ^*xoxuvBi^ca «*Uvu cucurbitina pyra.* Omnesqui cle Agricultura & plantis fcripferunt, cucurbirinum* & vplemum diverfum pyri genus docent. Falluntur item, qui cucurbitinum *k* magnitudine & amplitudine didum putant. A Forma nomen impofitum. Semertmum a fementinis,ut Dalecampiusdocet, feriis, (utitur hoc vocabulo Varrolibr. i.de re^ruft. ftatimin initio can. fecundi. *Sementitinis* falii^ntentivis) *feriis in adem Telluris veneram*) quae inclinante *ftate fationt«; caufa celebrabantur. Meminit alterius pyri generis Plinius lib. If. cap. 11. Nee *non e pyris qua^ dam tibralia appellata , ampfitudinem fibi ponderis^ nomine ajjerunt.* Librale pyrum Grtaecjs iwX«*7i«^i» «Vw», Belgisangui^p^ Gallis *poire de bon Cbreftien^* omnium Pyrorunvmaximum & gratiffim urn. Nomen impofitum a Callii, non folum quod in eximia fuavitate librale pondus wcjuet, fed quod tanta teneritudine fit, ut i guftatu, vel mpfo ore ftatim eliquefcat,& perennet,guftatumque toleret; ad NeapoFm ufque delatum Carplo

Campania iis do^ti-tas Hvemc cru^m codumquemanditur, unqucfui peropttmum: *grisinno^e (u^Baptifta Porta ait; prsebctur 5 ommium poftrcmum> nee prius, qtiam hyemenv experiatur, indomita acerbltate mitefcat. Apud Batavos rara arbor eft, rarius floret, rariifime fructum fert. unum alterumque intrs decem annorum fpatiuin frudum tulit. Mufteum pyrum a celeritate mitei* cendi dicitur. Male in vulgatis codicibus Macrobii w«r*teum* fcriptum eft, redeib antiquioribus *mufteum.* Apud eundem Macrobium ha?c pyrorum recenfentur genera, quorum apud Plinium non fit mentio;cirritum, cervilca, calculofum,lollianum, lanuvinumjinilefium, orbiculatum, precianum, fuilianum, titianum,rimofum,pr^coK, mefpillum ferum, fextilianum ferum,valerianum ierum; de quibus quod dicam fcribamque habeo nihil. Redco ad cap. Plinii citatum. *Pars bkc vita jam frtdem fervctnt ad culmen cxpcrtK cun&is bornintbus. Quipfecum Vtrgi^bus tnfitam nucibus arbutum, tnalisplatanum , xerafis ulmum dicat. Necquicquam amfhus excogitarifotcft.* N«/-. *lum cette pomttm novum jam diu mvenitur. Neque* 0* *mnia infita mifcerifas eftjicut neefpinas mfcriquandofulgura exfiari non queuntfacile : quodqucgenerainfitafut* rint^ tot fulgura uno iSiu pronunciantur\ Si* Plinii aevo quicquam amplius excogitarx non potuit , quid de faeculo noftro dicemus, in quo infinita alia excogitata funt. Duo pyra recentiores defcribunt,puorum primum, ut Dalecampius fcriptum reliquit, in vnla Iacobi Regii, pagi quam *Fontaines* vocant, naud pfocul i Luduno fiti, natum eft. E medio hujus corpore folium exoritur.Undc nonineptequis pyrifolium *dwtyvKv* nominarit.Dalecampio placet pyrophyllon, quia melophyllon apud Plinium reperitur,ubi de malorum agit generibus: nobis eadem de caufa *7ri<pvXhv* vel pynfolium placet. Alterum genus ex pyro moro infira natum eft. Frudtus eleganti rubore carnisfive pulpa interior^ placet, fed paucos fert ftudtus arbor; copia non exhilarat colonum,raritate tantnm gaudet poffeilor. Aliud genus pyri fapore gratum colunt Batavi ex pyro malo inferd natum, *fomapora* barbara voce appellant. Forma malum refers pyrum fapore, fucco plenum dulci-aqueo. Verba Plinii exatninanda. *lnfitam nucibus arbutum, malts platanum cerafis ulmurn dicat.* Apud Virgilium, unde h*c habet Plinius, *ultnis ilicibvs infirtam* legitur. Virg. libr.2. Georg.

Inferitur vero exfeetu nucit arbutus horriia,
Etfteriles platani males gefft re vaknte,
Cajttiftfeaquefagos, ornufque incanuit albo
floiefyriyglandemquefuesfregtrefubulmism

Qui pro *iheibus* fcrjpfit *eerafis*, deceptus forte eft illo vefficulo ejufdem Maronis.

Pullulat ab radice aliis denfijfimajyha,
Vt eerafis ultmfque.

De aha re loqo citatp agit Poeta, ncmpe,quot modis arbores provenire pofljnt. Miferc 8c illi labuntur, qui ex verfibus primdcitatis,malcintelledt.is, fcribunt, ornumeffeflore pyri. Nondeformis arborum fermonem habet Virgilius,fed deinfitione nonnullarum in alias dilfimiles,ac n3jtCra diffcrentes, veluti mali in platanum,nucis in arbutum, pyri in ornum ; atque hoc modo platanum fcribit poma ferre , fagos caftaneas, nucem arbu'ei fruAum,uhnum glandem,ofnum incanefcere flore pyri. Plinius, *neefpinas tnferi, quando fulgura expiari non quean? facile.* Simile quid reperitur lib. & cap. 17. demoro,ubi Plinius ait. *Morus talea tantum, quoniam ramoeamferi religio fulgurum frohibet.* Redius legetur, *nequeomnia tnfitu mifcerifas eft.* Quod fequitur, *facile*; *quotquevenerainfitafuemnt, quando tot fulgura uno iflu pronuncian*tur* i (ktflegi debet.) myfterium quoddam antiquitatis ,yecondiwm haber. Tria \ Fefto fulgurum effe genera tradituri poftulare, peftiferum, peremptale. Poftulare votornm aut facrificiorum fpretam religionem defiderat. Peftiferum denunciat mortem, aut exilium. Peremptale fuperiorum fulgurum portentorumque fignifioationem aboler aut perimit. Urbanse pyri arbor nemini incognita, mali eft magnitudine,eamque non raro fupe* rat, fimplici, craflbque fti'piteaffurgit, materies caudicisfubluteacrifpaque, admodum tradabilis, ^d typos ex ea fculpendos fan's idonea, ramis brachiatur plurirnis, qui non tarn in latitudinem effunduntur, quam ahum petunt. Folia ambitu leniter circinata, orbiculara, latiufcul^fupernelaevia.fplendida, & fan's viridia, infernfc aioicantia: flores foliati, candidijfrudusma^nitudinc, colore, figura, fpecie, fapore admodum diverfus; ma^na tamen ex parte oblongus & turbinatus, cute contegirur uc plunmum partirrj ex luteo virenti, inrcrdum rwbente,

non

Pyrus.

rion riro flrriien-o j Cam

nulliA';

f imsec*, tafter

cap. B. ttS ait, *MJfw^mi, W,T, ; i*
#n -rait Ib Mi i«MU' nil V o» -'

f A i H

ftfcasfesefSS«!!3fe

** """ '"' ''Tfi'lS; V*^*''™; ''^=6 tian exnj «r-

i. Mace

Ll Ufta

Μᾶλα μὲν Βακχεῖα συμφέρεται Θεοκρίτου Συρακουσίου.
Ἔστιν δ' ἔχειν λέξιν, Ἡσιόδειον ἦθος ἐμφαίνων.

**pwv. Mala Baccbum reperijfc bis verbis Theocritus Syracu fius ajjirmat.*

Infinu Bacchi quidem mala cuflodiens,
*In capite gefians album populum,facrum ratnum Her cullis**

NeoptolemmParianusin Dionyfiade refer t9 (£a Baecbo inventafuijfemala, & aliosomnesfruBusduro cortice teths. Sed non omnia mala invenit Bacchus, verum cydoniaVenerigrata, utfupraprobavimus. M?A«rTheocrito malum cydonium,ut Lidyl.f. £**« w «**•'«• vide cap. de cydoniis. Arbor cujusHiftoriam hoc capite proponimus Latinis malus^dic/tur, Tru&us malum fimilirer. Graecis *tn\U* arbor, *pirn* frudtus.Sedapud Grarcos vox *M*o** latius patet, quam malum apud Latinos; latius etiam fumitur quam pomum apud Romanos. Pomum fupra diximus denotare omnem frudkum molli cortice te&um, *on*>&v* Graeci vocant; fpecialXcer autem malum dequo nobisfermfl fignificat. Bonum, uthoc obiter addum, a potu quafipotonuin di&um eflè. Varro fcribit lib.flereruft.cap. 31. *In poma qua infita erunt > ficcitatibus aquam addtquotidie, a' quo quod indigent potu , forna diHa ejfe poffunt.* Dixi *f*i**v* vocem latius patere, quam pomi. Hoc negant viri in re botanica celeberrimi, *Etji,* inquiunt, *pomi nomen apud Latinos latius patet quam pfaov apud Gracos, tamen ufus obtinuit, ut pomuf pro mala arbore, pomum pro malifruftu capiatur.* Haec viri Do&iffimi. Notant alii quandoque pomum non pro fru&u, fed arbore neutro genere poni apud Plinium, ubi poma putanda eflè docet, ficur vites. Idem Plinius quoque pomum dicit, quod alii nuc^m.lib. 1y.cap.22. ubidenucum generibus agit. *Solum hoc pomum compaBili operimento claufit.* Idem apud Ovid, de nuce legitur.

Annua cultori poma reprre fuo.

Sed. non minus lacfr patet vox ^?Aa*. Graeci enim oai* nes arboris fruAus ^«AOV vocant, aliquando ad certain quandam fpeciem reftringuunt. Hefychius, *pix** •*«? iodine* Idem,/««?Afl6 *yS*iw*ffy* mvTU ret rtryt7n*At, *0 fiv* 1$ *7nc*otc fiv§m,i \n 7FUVH^tyy piXwrn Xiytizq. *&T i-lxiKtyizlcuf H* ra<*zff£Jfixm i&f et7)t;, K3H TMM*s Mvfy*v wpnssfyqynfis H iff p*\i*t, HSHTmv-ruTuJiffy*. Melum omnem denotat frutlum meld vulgojigmficat omncs quadrupedes,undeomnpi burfa,hoceft omne corium melote dicttur, peculiariter autem oves & cafras {* Gal.com. in UJX : *pfaocm <&&!§** ua) omniumauear'' borumfrutlusyimprtmis vero mali,& omnes ar bores.Exem*plum ex Homero peri pot eft, apud quern *pix*** pro quavis ponitur arbore. Iliad.

Πολλὰ δ' ὄγε κτερεΐζε λιλαιόμενος χαμάδις βάλλε βλήδρῃσι μακρῃσι
Ἀργείων· ἐλίσσετο καὶ ἀνὰ κλόνον ἀσπίδι μάρνα.

JAultas hicfunditus humi proftravit arbore j alt as
Cum ipfis radtcibus, & ipfis arborumfloribus.

Alia tamen Scholiaftis Theocr.Eidyl.y.fententia. Hie VukfMAo verfu citato accipi pro fummitate arborum. *prtXcC ^* inquit, *mrm r* *K& „5> Hvty„. UO^P^. CLVTHW fifyn w *vnis ocfyct who*.* Vides *fH\»p* vocem latius,vel faltem xque late fumi apud Giaecos, quam pomum apud Latinos- *H^MV* derivatur a v c r b a ^ ' ^ , quod idem atque *9&rn$*. euro, Jollicitusfum,* quod Prifci de malis admodum eflent folliciti, eafque omnicumdiligcntia & ftudio colerent. Latinis eadem de caufa malus a malo, defidero, expeto dicitur, propter infignem ufilm alimentaqum, cibariumque. Malorum tarn multae funt differenciae, ut nullaregio, nullaurbs, nullumoppidum , nuHum caflellum fit,quod non privatam quandam fuam auroriSll!?1, autinfitionem oftendat. Infiniti foret operis omniam^orum genera defcribere.

Non mihi si linguae centum sint oraque centum,
Ferrea vox, omnis scelerum comprendere formas,
Omnia poenarum *percurrere nommapojjem**

Quis poflet in

pro cujudibet r e ^ t ? m a I orum varietate, nominumquc pladtoacdiver(Sate^s> tam P ◦PPidi,hort ulani, acruftici fitionisingenio velurn praererem cun^ quotidienovo inrecenfere. InRenèJ27t!>ro9eanr, ornnia fine errore ferentiam. Alia funt mLS£cnfia r cmaIorum damus dilonga, plura rotunda: quaedam Candida, nonnulla lutea, viridia alia, maxima pars lutea; non pauca rubedinis aliquid habent, contra alia multutn, & in totum rubicunda: quaedam foris tantumrubra, alia pulpa rubenti prxdita, nonnulla rubric maculis, quaedam oblongisrubris afperfa. DifTerunt guftu,quippe plurima pars aqueo,non pauca acido, muka dulci, quaedam auftero, alia ex dulcifubacido vel vinolo, contra alia ex vinofo fubacido, quaedam inter dulcem &acefccntem mediofunr fapore.Sunr denique praecocia, ferotina,mcdia. Videamus quae veteres de malorum generibus tradiderunt. De mjalis armeniacis,perficis,citriis, &id genusaliis, fuperioribus capitibusabunde aftum; deraaHstantumagemus, quachoc nomine *w>Tl%o%iv* gaudent, Thcophraftus lib.^. de cauf. cap.24. Malum inquit urbanum &: fylveftre : Yernorum cineminit ScJerotinorum hoccap.tf. Cap.23.1.3' de caul", malum vernum cultura mitefcere ait , &.aliquando fine nucleo *tedd'u* Diofcoridcs malorum vefnoriun mentionem facit, ac ait fylveftna vernis effe fimilia.Credo quod naturafuk vernum fylveftre, ut ex Tireopfe. *l6$o* ciraco conftat. Hie tria maloruin genera deftribit?cap. *I6I9 l62>l6$** Plinius plurapornorumgenerawyit, cujus caput de m&lis, libri put^i 14, cxaminandurr^. *Malorum flurafuntgenera.de citrets cumfua arbortetfMmus,Medic* autem Graje+nominant pfarianomine.Mtftt&peregrin*funt \i^ipba © tuberes, qu&QtfJknvnfndemvènhe in lta~ham.Hdc ex Africa>tlla ex$jria.$cxt.Papinius,quem confulem vidimus, primus utraqueattulit,divi Auguftinoviffi* mis temperibps in caftrorumaggeribusfata,bacctsfimtliora, quam malis, fed aggeribus pracipue decora, quoniam © in tcfta Jdmfy Ivafcandunt,Tuberum duo genera, candidum ($ a colon fericium ditlum.* Ka^c ornnia cap. 4. hujus libri cxaminavimus. Quas defcribat Plinius tuberes,me ignorare fateor,ad noftram nondum p&yenerc cognitionerru *Vergit,pene peregrina funt m uno Italia agro Veronenjinafcentia, qua Unttta appellantur, lanugo ea obducttftrutbiis quidemperficifque plurima(de* ftruthiis & perficis fatis abunde adtuiii:) *His tamen peculiare nomen dedit, nulla aha eommendatione mfigmbus.* Nee hoc genus mali, fi non fit cotoneum,habemus. *Ugliqua cur pigeat nominatimindicare,cum conditoribusfuis aternam propagarint memoriam tanquamob egregiumabquod in vitafatlum, Nijfallorap» parebit in eo mgenium infertndi, njhilque tamfarvum effe, quod nongtyriam parerepoffit:Ergo hauent originem a Matio, Geftioque, (5 Manhojtem Claudia* Dodiffimi viri pro *flaudiolegantScandio,* turn ex Macrobio tertio Saturnalium, & Varronelib.i.cap.fp. Itemlib. 1. cap.fo, & Columella lib. f. fcandiana poma celebrante: turn« vetereutroqueexemplan. Nam fcantiana, de quibus ltifra,diverh funt generis eidem Macrobio &Columelte. Etftatimante verba, *aMatioGeftioqUe\y* viderur fcribendum *Sextia,* non *Gejiio* ex Columella ; qui voluminc quinto Sextianapomamemorat.Macrobiusetiam fextianorum pyrorum meminit. Apud Macrobium Satur. nb.2.cap. if. (ubi locus hie in vulgatis editionibus babetur) inter malorum genera Cloatius enumcrat fcantiana & fcandiana. *Hubrumyinqmtyfcandianum, fylveflre>Vru~thiumyfeantiamntyttbur.* —In antiquiiTimo Varronis codice anno 14*82Regiiexpre(To hb.i.cap.yg.fcantianum & fcandianum nu&eratur pomum. *Coniitivamala ftru* thea,cotonia,fcantiana,fcandiana,orbiculata.* Eadem etiam lecStioin editione anni 1498 reperitur. In vulgatis, fi poft *wfgfritf* a expreffis,habetur,*conditivamalaftruthea, cotonea, fcantiana,quiriniana,orbiculatii.VTofcandia^na* repofuerunt *quiritiiana.* Petrus Vidorius in do&ifTad

[illegible] differeppenfleteftaturquidem; fed [illegible] fiuaumptac; quiidcmvcrbnmima [illegible]

[illegible] en.m poteft, ut *qutna,* ab emendatore aliquo hie inculcatum fit. Haec V«ftoni fentenria. Ego Vi^orii viri Do(a.ff.probaremop.nionen, nifiimpe3ire^tcioatius, <jui utrutnquegeniKrecenfet Accedit,quodDaaiff.Pinrianus m utroque PlinianoMs.ejremplari pro *Ctaudio,Scan.*

toneomfitoabAppoeCUudiapnte mmatydor hts cotoneortm, magnit

[illegible]

pi

feifcarriiams color ruheus. Utrumfcandianis andaudu- fl/jleo-idebeat, non contendam; quilibecfua fruaturo-gnione. Qux Claudiana, aut Scandiana vocat Plinius. Sel** jOOPbcnS & falOOpjteatang vocant. Rofco coiore^perfufafunt, fapore non ingrato. Baptifta Porta Neapoli mali quoddam genus ait, Augufto maturefcere menfe, quod odorem cotoncorum fervat, colore rubro, tenerurri ac rotundum Plinius. *Ac neqms id ambitu valuijfc clantatis tifamiliaritatis futet, funt tffceptiana, ab mventore Libertino , infigmta rotunditate.* Codex urerque Salmat.6c Toletanus, *ac neqms ambitumvaluiffc.* Salmanticenf. *clantatis c farhilia.* AntiquuS nofter cb-*icXy fant&Jt'Biana. forte fixtiana* vel*Jiftiana,ut* apud Columellam libr. 12. habetur. Scribendurti, *(Smfigni rotundiMte^rojnfignia rotunditate.* Maxime rotundum quodtetlappdvocamus. Plinius, *Cato adjicit quiriana, & qua tradit in do ſus condt fc ant tana.* Apud Catonem cap.7. fcriptum eft, *quiriniana. Poma,* inquit, *malaftrutbea,'cotonea, Scantiana, quiriniana, item alia.jonditiva mala muftea fa punica.* Antiquiffimus codex,*ftru8ea* habet; quod corruptum. Alioquin in eodem *& quiriniana* legitur. Apud Macrobium vero *quirlanum* legitur. In vulgatisVarronis codicibus *quirmiarum* repeno.ScantianaCatoindoIiisfervarivukj cap. 143. *mala Jcantiana tndoliis,&c.* Legendum ergo apud Plinium. *Catoadjtat qutriana: t$ qua tradit m doliis condt fcanttana.* Scantiana tointec-QWfl&dUISen Hadrianus Iunius eife fcribit, ac pendere ait admatrem ufque hyemem. Per git Plinius, *Omnium autem nuperrime adopt ata funt pan va, gratiffimi^ faporis qua petifia nomtnantur.* Coliiifiella pelufianaait effe rtiala.Quae an eadem quae petifia afferere non aufim; quippe Plinius nuper adopta^a petifia inquit. Petifia Bel-e* puppeliltgtjcn vocant. gratiffimi faporis malum, & brumali tertipore expetitum. *Patrias nobilitavtre camerina ($ Gracula.* Apud Macrobium,8c Columellam *amerina* legitur; quomodo etiam ficripfic Hinius. Amerina, cave di&a credas ab America ndvo orbe. Ab Ameria urbe Italiae nomen habent. Amerina ha»c maxime durare fcribit Plin. libr. if. cap. 16*. Maximfe durant quae pfi=WQt)|S-app£fcn vocant,rubra lunt,8c ad menfem Majum incorrupta manent. Quae ab Agatha acgbCH?S-appriClt vocant, ea etiam non facile corrumpuntur. Seddiutius paradyfi poma fqpvan*;ur. *Catera e caufis traxere nomina, germanitatis cobarentid, &gemetla nunqua** fingula in fcetu i colorisferica,cognationis melappia.* Antiquus codex* 4 *colors ferica,cQgnatione melappia.Afud* Columellam %-*rica* legitilr^cripfit Plinius , *a colore Syrica, cognations tnelapia. S/ hs* color rutilus rub'cnfque. Vide caput de zizyphis,vjtilicdlorisfunt, quae faattttCfeen^-appClcn vocamus , quod canthari (vulgo *cannam* vocant) fint effigie. *Melapia* lego. Notlien non accepit fe-gente aut familia, fed a cognatione ipfa quain mala haec cum pyris habent. Nondubito,quinpomapdtafitit, five, utGalli *dicunijomtne poire, de quibus capite de pyto fermonem habuimus. Muftea a celeritatemitefcendi, qua nuhcmtlitnela dicuntur, a fapore melleo.* Varro libr. r. de re fuft. cap. 5*9. ({f *qua anteamuslea vocabantur, nuncmelimela appellant.* Plinium fcripfiffe contendunt, *mtftea* *aceleritntate maturefcendi*, acquae **jStnt** 3!ansS **ajipdCtt** vocamus, quod circa feftum Divi Ioanni$katura fint, *muftea fcribunt.* Horum fententia non placet; auod poma haec non fint fapore mellea; celeriter mite$unt, &Tapore iunt melleo, quae a fapore dulci 800-fOCteriVocantur. Diofc. lib. j. cap. *i6l* yfoxv'prix** vocari tradit. ^A«PWf

[illegible] *bicula afigura orbis mrotunditatem circumafti. Hac in £-firoprimumprovenijje argumentofunt Graci, (juiEpirottcavocant** Diofcoridesfib. 1. cap. 16*2. TW^.W'^71^ [illegible] *eproticamala, q„<e Latini orbiculata vocaniur\tomacth utiliafunt Jedalvumfiftunt.AndromzchvLS* apud Galenum ljb. 9.J5[1]WIIW cap.iy. titulo quae Andromachus ad dyienteriam Icnpfitjad malumjam memoratumcommenaat. *paa), KyMvict KfXxct ofiwvxj'm it *vm,* &c in margine [illegible] rom-appel fcljijbcrt, & [illegible] *r. Mammarum effigie orthomaftica.* In [illegible] ^elgse cabautoeit, vel, quod [illegible] vocant. *A conditione ca-*[illegible]

[illegible] *dicelegitur, aconditin*™ [illegible] Polioni enim unum ali-[illegible] do &c gebimum [illegible] medio. Corrigunt. *a emditioncrajlraiifcmini's , qua ffad'ohia applUni Belg*.* Sequitur, *Melophylhs folium unum aliquando (3gemmum erumpit e lateremedio.*Qua? sequfc ac pricya corrupta.Redius *fin'tqvKh*. vocarenr, quod unum erutnpat folium, certe inde melophyllon did non credo. Scribe, *a contrittonę caftratifiniinis, qu* fpadonia appellant, vel ge~mellaafolns, unttm altquando &gctninum erumpite late-* remedio. Lego contrmone*, quod caftrati non prxfe&is fed contritis itąc teftibus. Idcirco enim a Grjeci*S 9**ai*i* vel,utSuidasait, d>«^'«/; 6c ^Ci^ dicuntur. Supra diximus, pyra^eperiri, *b* quorum corpore medio folium cruinpit. Quod ii talc darctur malum, jam fciremquod Latini gemellum yocaffent. Spadonia Dalecampius vocari ait *pajjepomme & pommesgrilloftes* a Sabaudis & Allobrogibus. *Celemmein rugas marcefcunt pamittcea.quzii* in pannos fatifcentia 6c rugarum plicas, quod celerrime rugofa fine, velun in pannos multos marcelcant. Unde & panniceā quifpiam rugofam interprenaretur.Grxcl *pvmshs ijitev* vocant, quod celeriter rugis crifpetur. gc^fd)?mttpcl&cappcl a Belgis *T\om\nx\ir„StoUdetnment fulmonea.* bObfcCNf & pOt-appelCU quail ollaria Belg* vocant. *Sunt qnibusfxnguineus eft color , origmeexmoro infita tratta.* Rubelliana haec ruellio dicuntur, rubella Budaeo, Belga: fOOma–0UHnEriU!gl)rd Vocant, ut vulc Hadrianus Iunius. Sed ut pyra moro infira fucco pulgaque conftant rubra; ira mala moro infita rubra carne conftare putb, qualem non habent jam nominata mala. Apud Macrobium haec etiamnum malorum genera numerantur, *trofmum* (quod forte *pelufinum* Columellar, *pettfium ?\\mi) tilmr, itrianum , ($ ooranuni$_A$vd,* utiri ultima habetur editione, *ogratianurn.* Pro *t\hur%* lege */-*burtium* ex Horatio.

Picenis ceduntpomh tiburtiafuccti
Kam facie fraftant.

Matii malum a Macrobio mattianum vocatitr, quoTOoj gSc apud Athenaeum Ie^itur,libr.i3. *itf Jfr'dpfyf* ^i-[illegible]

[illegible] ^*n'*711^ *xapni ifyv-*[illegible] *ve:p$arnict viri,omnium maximefum admiratus mala Rgma venalia nomine Mattiana, qua advehiferunt quodamfago,Jito in Alptbus propi Aquiletam.* Fuerunt quaedam mordiana fetania & platania diAa.T« *Jvi 0*^* (inquit Athenaeus) *toyofb* «s&<n** [illegible] 3 [illegible] 8 v i d e quae {upra dixi. *Setania* £J *platanaria quanominantJUcci bonitate commendari, propterea quyi excemunturfacile, fedventriculummhil juvare ; qua Mordiana vocant, & optima £# fpeciofifpmaque nafcuntur Apollonia^quam Mordiam nominant,proportione rejpondere orbtculatts.* Noftrates I)OnilCrt-merCli vocant. Sunt fimilia orbiculatis, quae fcftijteUnofjen vocari diximus. Redeo ad Plinium; C«»-*cjis vero quafuerunt a file panes rubent.* Hoc an verum nefcio,multa tota lutea,in quibus rubedinis nihil. Plinius, *Sunt 0 parva gratia faporis, atque etiam acntior'a odore Jjlveftria. Id peculiare improbitatis & acerlfitatis convicifn* (archetypumToleranum,/>t?ctt/wre *improbitatis accrbitatis conviyium.) fed vis tanta i ut aciern perftringat. Dacis ferme vilifftmis* (Dalecamp. *vilifftmum) nomen quanquam primis adventu, decerpiqueproperantibits.* Diverfa le&io exempl&is Salmanticenfis , neè diilimulanda, ut optiinè Pintianite monet. *Dat & farina vilijfimis nomen.* Talia pauco & exiguo conftant fucco; nomen nonincidit. Malus arbor eft niediocris; quae tradhi temporis in altam etiam excrefcit arborem, caudice fimplici, mediocriter craffo, cortice *v\oh* valdfc (cabro, fed mediocriter aequali, colore foris cinereo,intus luteo,nitdiocrirer craffo: ramos ex ftipite ftatim miccit inconditos^ in latum, longumque fefe expandentes: folia virid'ta,rotundis lon^iora, mucronata, ut ait Plinius, carnofa; per ambitum leniter ferrata, inftante hyeme decidiia, Majo menfe renafcencia. Flores quinque folii, non parvi,colo-*tt* candicantes, fed frequentius ex albido *tk* diltxeo purpureorubentes.vere hos emit tit. Frudlus,ut dixi,>Ccolore,' fapore.magnitudine, forma differt. Hujus fuperior pars floris i|>ecimen retincc, imfenore^ qua finuofus eft pediculus adhaeret brevis, cum quo arbori ahneftitur ' Conftat frudfes exteriore cute, came & femine interiore, quod in membranaceis duriufculis loculis inclu-[illegible] ; [illegible] & cortice quidem nitpricar, medulla vero candicat. Radicibus [illegible] non irt profundu aikis, fed fumma trilurc vagancibus. S)[illegible]

malus forma i]on differt,fed minor, fru&ufque fert acerbos, aufteros, & adftringentes. Et haec de malo.

Mori hiftorijp fubjtingcmus. *Grxcis* antiquiflimis *avt^fuvQ** dicitur. Nomen accepiffc videtur, ©%* ™ <y«v live *mi)*™ *yj jyipnov, & movendo,expcllendo & robore,quod,* lig-pio cum fit validiffimo &firmiifimo,una no&e,magno cum impctuexpellat germina, florem frucT:umque,adea ut fonitum ctiam excicet. Vide cap. 20. libr. i.^decau-flS, *o^i* own fi/ði<pjcrEii oijpool (c fEp' (frigefe ytvo*Tf*i vwiww > «yzx^ i^ôQo* TfPUiy, unde* 0 *germina congefta magno cum impettt frornmpunty adeo ut ielfonitum edant.* Mori lignum durum, validun\, firmnm, docet Theoph.lib-4- cap.4. & ?. K«><§>- Graecis*firmus,filidus, robuftus.* Hcfych. K*H<F*, *d-akwQi pi£< i%v&) $ SJi%tok.* Aliud etymon a particula *<n>* & *K3iUi'&*; quafi dicerent, tu nigra es moms, vel ^ *nd* 0v«r, £ *wftuf&>*, quod cum impetu expellatur; ac nigrum fit morum. Frudtus enim nigerrimus, toraque fades arboris ad nigredinem vergit, adeo , ut fumo quafi exfucca videatur. Apiid HomeVu *xwKxunu wpnxs wptm^nus* foco affidensob nigrorem,quafi fuligine opplera.OdyfT. *<£ np< wftwon'tę®'* 2vwifco(&*,non* tantum morum fignificat , fed fycomorum; verurn quando fycomorum denotat,tum folet addi epitheron.A^»7iW velci A^V^.TheophraftllS lib. I. Caf. I. *in&, j* ^ c^ 5" Sf A^aw *chv i AiyurfIU <rvi&'uitof** Idem C. 2 3 *• t^wnlfn f)ičM$ &ię%ovf tuQvais asorip riis ç»%yi7r1a> wwpivov.* Sine adjecTio quando ponitur, morum fignificat. Idem Theophraftus Ito. f. cap. J. ^ ^ **«» A»T®*. Hxc de fycomoro inteiligi nee poflunt, nee debenc. wxaV»o» ergo fine epitheto morns eft. Viris tamen magnis aliter placet, cum *avxd^nv%* apud Euangeliftam Lucam exponunt morum. Locus eft cap. 17. verl. *6e* « *eorum\ fuccum recipit, quod autem ex* *fructibus autum-*

g/^STf wi«» «'? «'o4H» 01 w w w , Uti>6Te «v TJ *aywp>»*> Jovrvi* c*g*- *nalibus, quos dpnceps rfcenfebpnus,plerique homines ignorant,guo nommc ante annosfexcentos,ab Athenienfibutfuerint appellati.Artimadverpint enim hujus tempeftatts Athenienfestfru&us, omnts non alto nomine appellate, quam quo rehqui Gfaci appellant, fed & f**&ipfa , <rvx*fn,*nihilominus quam po& nomtnare, item perfica, nuces, pracocia, infummarehquaomnia,pro aUorumGracorumconjuetudine.* Archigenis jam aevo vox oW*ow abolita erat, ac ea raro urebamr. Quod ex eo colligi poteft quod o-yi^w voce cum utitnr, exponat per *?.*p& vojem,* tanquam notiorem & aagis ccgnitam. VideGaklibr. f. ^ n*n v ^ cap. 9. titulo quae Archigenes ad dentium fcripfit dolorem *i a-vxufiqpov'nvitn pt(p(M4yiXct'&s olvcv Q,*xu*'*Utfyu&i* *mini, hoc eft, mori arbor is lac in vinum infunde* Lac mori vocat fuccum feu lachrymam, quae ex radice arboris mori circumfofla &incifa colligitur.Supra lib. 3.cap. 1J. rubum *p*&v* etiam vocari, ait; fed cum rubum defignare volunt Graeci, &*& *p****, fcribere folent vel *farth,*. Galenus lib.tf. *K£ -riwvt*cap. primo titalo de confedt. Pharmaci ex malis punicis, *i' 'f* ft i %*

Poft Di'' ram deinceps eft aromattfera rcgio , & frima ejtts qu<e myrrhamfert -, froducit etiam ferfeam &f *morum /Egyptian, id* eft, fycomorum. Morus arbor ab Hippocrate oW per contraAionem pro *awM* , vel <&&* fignificat. Galenus in exegefi; w ^ , ci *<&QPTU -nSv yj*cu*.&on G Met** m*w* (fcribe *TTJ&tll* (rvxiif) ^n pifyf* , cif *'i<ru, TJ wxuae (* fcribe *e-VKlecs,* vel *mev*) rourtjl ffvwp'wov, e<z$% ertgaSi aearep t&tfVfdpot fy%* ^^ *pioxpifyu* id eft, *nx4<i in primo de morbis mulierum> &fomentum ex mori radicc, adhibctonrvx^ n. idem quod <rk«W hoc eft, ffvwpivov, valet, quod alias tanquam exf on ens ait moriradicis.* Ad finem libri primi de morbis mulierum loeas hic repert tumbi ulib^ agit, dC f aUt P U£londi mutie ns >i'' b us, ''f •«*•'?*' *£•©%? i ^ ^è^i? rwi^ *X* p&yi' T. . . *Tumt,fhuto, i &[ex fimri radice femen-tumexhibcto.* Interpretes, ut recfte Fcefius obfervavir, male fici radicem exponunt. Fici radix, propter fuccum acrem exulcerat citius, quam ulceVafanet. Falluntur etiam,qui fycomorum interpretantur, aud-oritate Diofc. nitentes qui air, fycomorum (ryje^opvocan. Nam idem & morum fie vocari tradit, praeterquam quod cW^o©-fine adjecio femper morum denotet. Ipfe Galenus *wiGs t*o&iovj>i$i<*exponit; qu^dde fycomoro intelligi nonpo-

Accedit, quod fycomorus in Graecia non habebatur tetnpore Hippocratis, ut nec Theophrafti Hippocrate recenfons. Infuper fycomorus ^trunco fuccum emittit emolliendi vi praeditum. Mori e radice manat humor «ndi & munclificadi vi prxftans. s*w* ; ergo apud Hippocratetn morus vulgaris, & **i(Mn* fine epitheto morus. Diofcorides lib.i. cap. 180. ^*U i wwwU.* Recife daracenus *pro arti£ui£* fi*feminio i difiunclivam partienlam * vel If ^reponit. Magi* enim & *crtypm*^ verba fynomma ,tcftc Athcnso libr. 2. deipnofophif. »&«>«.

rifruBu Alexandrian^*»i'.'jj' °mnes appellant mo-*

pelfat. PoftremS partem ™ *nomulUfcmorum* unircmim partem alibi exawnaVimiis. *fSolos*

inquit Alexandrinos fycamini frufium mora«vocarc, quod pr*ter veritatem eft; omncsGraeci recentiores fac vocarunt morifructum. Nicander,ur apud ipfum Athc-

Nicandcr in Georgicis turn arbor em tpfam femper vocdt fitpUf^ ut 0 Alexandrini, turn ettam declarat, ejus /r«-tium priufquam rchquarum omnium (vox *oLxtyfy»*>* late accipi debet, morus enim non inter *citK&fyvx*, fed *mi&f* numerari debec) *confpicL*

Ac more a pueris obletlamenta tenellis
Qua pnmum frtiEtum fuavem mortahbus offer t.

Satis clarfe Galenus Grxcos omnes mori frudhnn morum^ocaflé tradit, immo fuo faeculo ipfos Athenieufes frucilum hunc non *ffVf*(t»n,* ut antiquifBmi iolebant, fed *pôyi* vocaffe. Locus eft fatis memorabilis; reperitur

Mororum itaquenomen,vulgo eft cogntfum, y? wow *alia de caufa,fahem ob medicamentum vpetTiw, id eft, origratum, sjued* A^ *fcl&f appellant, quod*

fructibus

ftuib

fructibus

Peiiov.Mifcemus autem £$ ruborumfruBus,quos aliqui (jutdem \planta denomtnant, batina , hoc eft rubina appellantes, • *lilpfiticappellatin popifiid appellatione* /fti eft , cum eci-

tTetouf loq A n t V ^ r / V w , V « « « S

^ a%ro;»vuc^ r«t« ^ «c«» «r. JEginera lib. 7. cap. 18. ^ibi Syrupum vel confedionem de moro arboris frufla deferibit, praeponit ritulum *i'*.At vero, ubi mori rubifrioftum intelligir, *e&*ifu»* fcribit, ad diftindtionem alterius arborisfrudus, quem fitnplicitet vocat. &c. vide cap. derubo. Rubum hie morum vocat fylveftrem eiufque fruftum morum. Batodes, quod idem eft, ac fi ^i ? *pl*™* ^ceres. pfficinx morum *fidnm* morum rubi, morum

nomen ex Ovidii verfibus, *cm* can{

H*r«»« ^ *rubentn.*

Alterum ex Caelii Aureliani fcriptis habenr, fed mori frudlum non morum Celfi vocat, fed mora celfa. Vide cap. 7. lib. 4. tardarum paffionum, ubi Olius ait, *Fa-*

caverunt, Grtciverofycamina. A Celfo, ut Pharmacopoci exiftimant 5 nomen non habent , fed quod arbor refpecftu frunas celfa altaque fit. Maeno in cr-

verfatur Pollux cum libr. *6.* cap. 9. Ycribit ^-

vel ^ * &•** 5^fed ^ J ^ *gare /Efch,l*ummorn vocafTe ^ &™* *b aliquo vo-*

catum nceo. JEfchylus fjrcamindn dixie mori frudurri effe , fed non rubi; qu* eciam mortis dicitur, a mora live morando; quod arborum poftreirta frondes germinaqueproducat, Pliniuslibr. 18. cap. 27. *C*m germinate vïderis morum\iniuriampofieafrigoris timere noltto, eadem decaufafapientiffimafcrtur.* IdemPlin. lib. 1tf.cap.2J. *morus novifimaurbanarum pcrmnat, nee nifi nov iff ma, tbidfapientiflima arborum.* Tontianus.

Mox ubijamfapiens capitfrondefcere morus,
Ante quidem fapiens nunc ambit iofa, necullum*
QUA pariatpomum,fidfericd fenfa miniftrat.

Morï folia bombycutn alimentum effe nemo ignorar. Maiunt alii morum non amora, fed k Graeca voce *F>O*J&* *nigrum* nomen accepifle. Sed a Gratis mori vox ad Larinos'hon venit 5 verum contra a Romanis ad Graecos. ^ Belgis JjBOCt&Cfie dicitur,id eft, Lutofa bacca,quod mox quali in paluftre quoddam lutum folvatur, quod Grxcis *ft<w&' nigrum*; quippe paludof à & uliginof a nigra funt. Palus nigra eft, Belgs *tumtiti* vocanr. Non c^us ergo excutiarft Romani, excutiant Graeci omma fua fcrinia, nihilopusvolvantac revolvant omnes fuas anuquarias merce§;facileinvenire,oflânt, qnomon v^c^hnnreferri debeat. SelgV à Romaoa voce JjBOCtbCfie habent, Latini morum a Gr*co vocabulo *mpn* tttec caufa cur *t*w* aPudGr*cosbreveaPudLaunos longum,

_>.— Harentiamora rubetu.*

A Graeco *p*ô&f* contracts nttlUt & ntOCT, id eft,baccum, habes unde HSOCCDcflCBelgis dicatur, puta i nigredine. Quod Die ignorare voluir qui omnia à Belgis ßc Alemannis originé nabere fatis ftrenufe, iiigeniosfe tamen coot^ndic. Immaturus mori fruc,Jtus cum adhuc rubet, p.'oKdicitur. Credo quod eodem colore praedicus, quo mali punici fuccus. Trescolores antematuritaceni habet morns; primusviridis eft, fecundus albus, rertius ruber, quartus niger. Virideip five primum colorem nonfolenrrecenfereantiqui. Plinius libr. i£. cap. 24. *Moris fuccus in came vinofus, trini celores, caniiduspriwo, mox rubens, tnaturis niger. innovifjimisflorent, in* ter prima maturefcunt. Hingunt matins fuccomatura., elutint acerba.* Poftremum ipfa experientia verum docet. Delent immatura mora, cu adhuc viridia & cadida funt, maculas, non tantum Aianus, fedlinreorum, pannorumquekmaturis contratffcas, cjuae nullo fmef;.nate, nulla lapone deleri poflunt. Hoc rtiulierculis cognitum, qu* non amplius tamftudiofe collaria linrea, mappafque der fendere folent, ne *k* moris tingaqtur maturis; facili labore extinguere norunc labemquam morum illud dedir, Kotatu dignum; mori fucco rubro & fanguinolento exafperari elephantes^tque in hoftem atrociores fieri,ma-* jorique impdtu in prxlium ferri; ut docet facra pagina Machabaeorum primo cap. *6.* verf. 34. ^ ^7* *ixtQeliiw*

Pani paftores dedicarunt morum. Id inde colligitur, quodPana numen fuum precibus ac votis nunquam invocare foleant, nifi fanguineo hujus pomi fucco corpus antè tinxerint. Morifrudtum trinos, inquit, haberecolores Plinius; idem ante ipfum *&%»)&'* cfir^nit;

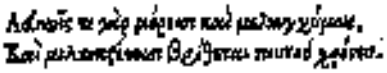

Candidis enim moris acfaccum nigrum fundent ihu,
Venuftoape rubric colore tinBis, onuftafunt ejus regionis arbores.*

Senfuseft, pendere in eadem arbore mora alia alba, aliarubra, alia nigra, id eft, quaedam omnino matura; quaedam immatura quidem, fed quae cito maturefcenti quasrdam plan* effe immatura. Sophocles. A

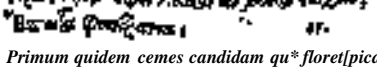

Primum quidem cemes candidam qu floret[picam*
Deinde teres atque puniceum morum.*

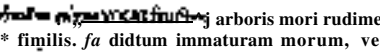
arboris mori rudimentum, fpic* fimilis. *fa* didtum immaturam morum, velquod rubrum inftar/ucci punici fit mali, vel'*k fa* fluo, quod Huxiones adftringendi fua vi prohibeat. Immaturum

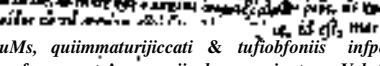
risfruMs, quiimmaturijiccati & tufiobfoniis infperguntuunonfecus ac ts^uzproprii rhus nominatur. Velut êtiam Djofcorides dicit libr, I. *de materia.* Quibus fart![1] verbis Galenus Diofcoridis verba ex cap. 181. libr. i. referre

fd cfyji uuyt, payn faty.tQJivTBLdtn 'pöof rSî ötyois ui-yvvTw.. immaturamoYapomalficca tufa, Scinorum rhots vice obfiniismificntur.* Hie locus docere videtur Y™ dictum immaturum morum,non à fluo, vel mali punici fucco,fed *"tin* patlf, rhocfumach m* offinis didfca. Sed nee dicit Dio(corides *fa** vocart itnitiaturam moruai (ut videntur innuere verbaQaleni,J fed ^»ri *p*U rhois vice* obfoniisinfpergi. Veteres uflum tamum morinoverunt genus, nierurn, quod magnitudine difterre tradit Plinius loco citato. *Minimum in hac arbore ingenia profeccrunt,nee nominibut* nec'infitti,necaliomodo, quampomimagnitndma. Differunt mora Ojitentia,* 0 *Tufculana lfyoma. Nafcuntur ht in rubis multum dijferente callo.* Non funt vera mora,nee ad mori arboris hiftoriam refen e poifunt mora, quse in rubo nafcuntur. Planta enim plane diverfa. Utrum mora Oftientia majora, Tufculanaminora fuerinr, non tradit Plinius, nee ego facile dicam. Recentiores morum aliamalbofru&u, aliam nigro dicunt, utramque in horns colunt. wSed audio Ovidium mora noviffe alba. Ita virismagnis placet; cum tamen ilia non videatur fentcntia Ovidii. Poëtarum more finxit alba mora, quod primum viridia,inde alba, rum rubra,der^um nip;ra fint mora. Hiric, ut fuam hiftoriam de Pyramo & Thyfbe illuftriorem faceret, finxit, ex fanguine amantium poma,qnè ante alba erant, tindta effe, indeque nigra reddita. curri tamen femper matura nigra effent 6c fuiffeht.

Cmveniat ad bufta Nini, lateantque fub umbra
Arboris^ arbor ubt niveis uberrimd pomis
*Ardua morus erat,gelido contcirtninafonti**

Mox fequitur-

ArboreifmtUs afpergine cadis in atrarri
Verttmturfaciem, madefaftaquefanzine radix
Purpureo tingit pendeqtik mora colore.

Quod fi Ovidii sevovel ante extitiflent, velfalteni nota ruiflent mora alba, y^terum alicjuis eorum mentionem feciflet.Nihil de moris albis apudTheophr. Diofcoridefli, Catonem, Varronê,Colume3am, qui genera fru6tuurn,eorumq; infitionem ftudiofe defcribere ac obfervarefolet: nunquam Plinlusfcripfiflet, *minimuminhad urbore ingenia profecijfe , ($ ex infitione nullanifi in magnitudine obfervatam divèrfitatem** Primus mororum alboruhi rnentionem fecit CaffianusBaflus, undeque n*ta fint tradidit, nempe ex moro infita populo albae. Locus eft libr. 10. Cap. 69. *Xdtxi \yxxn&&tiim: i h<p(')uXf*«>(')vno

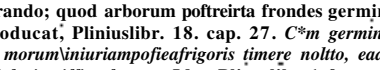
lè interpretantur. *fipopulus alba inferatur nut inoculetur in morum,alba morafacit.*Non tradit hocGraecus aucTror; falfum praeterea eft.Caftanea infita pyro folia & frucftum caftaneo forma fimilem fert, fie punica aurantiae,fi inferatur. Frudtum forma punicx fimilem, foliaque iidem fimilia feret. Idem de aliis dicere licet Fagus infita malo, non mala producer, fed fagi frudtum: contra fi malus fago inferatur, non fagos fed mala proferet. Verte, *mortis, fifopulo alba inferatur aut inoculetui\alba mora feret.*Propius accedit ad Gfaecam litteram, fi reddas, *populus cui infer ta autinoculata eft morus, mora alba feret.* Morus nigra arbor eft,quae tardfc crefcit,diu vivit,ac procera temporis tradtu evadit, ramos craflbs in latum ac longfi prorendens.Caudex ejig non rarocra(Tns,contortus, gibber, ac nodofus,cortice veftitur fcabro, lento,flexili ac craflb, cui materia fubeft robufta, firma, folida,dura, &c medullitus flavefcehs,qui coli3r temporis tradhi,in nigrum mu-i tatur. Folia lata, rotunda forent, nifi in fummo cflent acuminata; duriufcula funt, &craflTiufcula, exvindini^ gr?cantia,fcabra,& fecundum margines ferrata,nonnulla vitigineaaliquando,rarius tamen fpe(ftantur;flos parvus, lanuginofus, virens. Forma julo fimilis; fuccedit frudtus oblongus veluti ex granulis con^eftus ac coacervatus, moro in rubo nafcenti fimilis , fed craffior, lbngior, & multo major initio virens, deinde ex luteo Candidus; po* ftea rubens,nbi maturitatem affecurus eft; fc rnbro niger; fucco tamen quo fcate^rubens.Radicibusnititurmagnis acfirmis,fednon altè defcendentibus, verum fummo cefpite l<?ngiffimè divapantibils, ac in multas propap-ines fefefpargentibus. Radices *hx,* praefertirn cortices, flavefcunt, qui & guftu funt amaro. In hortis feritur, ac plantatur. calida & ficca loca defiderat,lktumq; amat folnm. in humido deterior redditur, 8c pauciora ^i gnit mora. Omnes uno ore affirunt, mora fanitati admodu adverfarî. morbos parere peftilentiales ac gravifTimos. Magni nominis Amftelodamcnfis Medicus, effete folebat, tot?

Moms. ftend'it.

nnnJrirufiici.re«rborcm;MMtvi«tM
iigcUmler jf-i: i r'.tlifiuriim tradii;OBJJ

jiw ^| j yhtrmsii, us inquu !J(^fmJtr, mrnarij indiiir.j-.'tfut naisi jnaii vigtnti,fru£tum)itn tdiJiffe , (Sftfttkran mutbinn fnLtgrJm 1M futffcg">ffi~ titm,tu*tnjtlumi>iTii),{iAttiii?tttrot,vintntj tvnitcbtn, tnuUtrei (turn n ntorbtit eenip'utrit. Folk menu media

Maji menfe novi proniit, OAobri Noi'embfjq; cadirot. Floret att fineroMijimtnfiijfniaus niaturosAuijuitoo- Albamwui ideatnquani;;ra 11011 afiiiigicpro- ceiiutem. nee ratnosarqufc laifc cspandir. Vuliaquoqut minors, imbcci)Jiwa,tcnuiorvt, finuaw, nJlwpojiuli, out fanbucimontaive albidaflaccida, & duni aJhui: liuinr- lisactcncIUctV, Jjcinisra, & aiuus luJciila quam nigra: f -In. Frucius minoriiSianri; ffiacuriraiim iubviridci.ail- iltriufciilufapotc, pctfctSi outxiri roellra prorltisfuuc dutccdide, riiuiiftrampotius, djuam ad alendum nati, Hanc tamen arborem colom plures quam nigræ faciunt, propter vellaris sericei opus. Bombyces enim hujus folijs nutriuntur ac sustinentur; gratiora non tantum his funt, fed mulms proficnw , & ad justam magnitudinem citiujptxveilium. B-imliycovocanturvMincs, r. fCumnenr, ac prxtwnt. lit cnicirum Junr hi gei^etc, fc- rfcd o'ntVx'lo in aurdias (null rai« popflfHKiiJj vnc-tnc, tranlconr J ir.de in J^apil:t>ui* f 3BIC voc^inr)mutan[tif$_T$, vduti&aliatomtie*erucx'. Pi^ilitmes i(U corpore gra- ves. eijftiflspu>r«tJOKe«»rpon« fabent ijai. tttunde non avolant, sed generationi interni eius permanent; tuas quidcra oiini, frniiiu ub' on EidnmCi

Verrum, ex sylvestribus ... Recte ... interpretantur. QncrcinnfyJrdbSuiti ... iu/.* oimmi]:an rakftB. priSo*Mas.Nee inter fylvtftret m u n n folcc , nee fur>u •••"••» figtu- ficat, vcnim ftwitwni, qna uboc ljhcfhra.

lependum sensus ex ... pt.

ftan«cft,utrupralibr. J. ubi taftiMui;hiftoriatnexa- minnvimui, abunde probatum eft. Hclrdiiin &Zw&>™ PBfni>" i -ide Sc caftanca t>i, ^»'*J»3^ diAa tft, ut eodeifc lociidcindjiftTavymtis.Senfijscft, in (jutbufdam lodiat- boreshasfrcquciKescfle, insliisnonrtperiri, in non- nu1l»Mrm;t(rc:c.ttaiiMni in Tmnlofc OlympoMyfio friqurnicm e$t • inldanon reperiridtca Macedonuun SOlyitifinm PiL-ricum raram rife j at vcro in Euboea niulras mvenin.

. Ttieodorui addtt ^r« I^its Qua ne- cessario addenda ...

ir$_K$n. Intellige majorcin coniferanij minorem Gallia Narbonensem ... tubec.

K£«. 7. CAP. VII.

Dt PUMHO , & algnrum gtiteribut, at bryo; item de mar'tttis, quetm, & itbiete, £ vite, ^ fie*, &patma.*

IMMVV<p*AiH*at' mrmtmr Ai w» c* cm.

HW KW

ITJB

4 tw|W^{p}no^»r«,)w5»»*f Tat* £it*i* KW T(*y

j * *AT*

M r,(

•pLarinurr: rrL-r ciTc in Airia DCgxnTi pnnrf- X^qounciraOiomedb ddubrum: inqueucnTf- Inlik

iajc dilitie S o o a pla- ... Dignyfia* tyranma tmjor, i u>Racgioctnfcttl ; none in gjmnafio fhnt , nee idlimjww it*T au capccc poftfflt. CaotTi, atulocaj^1* ""^l*^{1} phtanum habent phiriinani » alia ulmo & faJjce "* * *^{r}* ^ fcatcnt , alia tamirice , nt R-emas. HKcigituc,&7^ qucraadmodom ^ ^{m} l ? ' locorutn prcpria p c f a™ ^ Qcbcnr. piriter fa lyiveltribus, atque urbaiiis, Cs-eu'f* ""* temm it quibu&m fieri forfican putcft , ut ag« fi'W*'* culm diligentiftuno adhibiio ferrc qucar. Quod ^{mr}" vd nunc , & aniiraliom , & pbntarum qoujuf- dam evmire videmus. Sumiram vcro ilitfrccnti.'OT «J{ tuturx arborum. & ad fbrttnun pbaitarum cxi- ftimindom < ut inter pram rctoiiiUMj cfood atb tcnejM , alia *3polu ex pUntts qooqoe, ut « animaltbus coatonr. Etet^m non foiutn in p.ilu- dibos , laaAos , fanriijque , veruin«iain in nuti*" ' rnatcrii quidam pnNeannE bumUes , & in «-> - tcrocthm arbefes. Qyippe in boc nottroeeiguJ omnia nafcunnir , S: nitul fere Tupcr mare era!- + At •''' CM. t Ac in QIo, & hac eademcxcrfuTii, ft^J- g**jj

lia de arboribus majora longe aflurgunt. Noitri *ektentttiim* ixiqos cvidcntiffima communiffimaque al- garum gfenera funt: ignotiora verb , & abies ficus? quercuS) *imdm* vitis, palum. Homuna alia juxta terrain , alia pe- lagica, alia arbobcus locis communia : & quae- dam unicum genus *nifefiiffima* fortita. Nam alga* quoddam genus, folio * lato, colore herbiao eft, quod porrum quidam ap- lant , alii cingnlum: "radice hirta extrinfecus, fa fquamata injtrinfecus, longa admodum, craffaque *t abies.* plene, cepigethio nonabiimili. t Aliud folio cri- t *lato (3* nito j tense-lpfi adhaerens , faepeqne a mari ran- *longiore,cQ~* tum alluitur. Alterum altius degit. Nafcitur qui- dem in mari extero circa Herculis columnas, mi- *radice* ra magnitudine:" latitudineque, ut ferunt, amplius, quamut manu apprehendi poffit. t Fertur hoc ad f *Aliud je-* mare interrium fluxu extrinfecus, porrumque id *nusfolhca-* •Annuum effe gjunr? & nafci Yerede , *ut* linaxe , vigere xftate , minui autumno , atque decidere hyeme. Quae & reliqua omnia na- fcentia deteriora t obfcurioraque hyeme fieri. $ Haec itaque ceu terrena circa mare deprehen- duntur: alga vero proveniens in alto , quam fpon- *car ens, fed* giarii pelagicam deferunt, in Creta infula juxta *ferfeerigi-* terram, fuper faxa plurima, optimaque provenit: qua non folum vittas, fed etiam lanas, infjeiunt , & quandiu recens infedio fit, colo* *longe purpuram praeftat. Gignitur parteac nia tum copiofius, tum mehus, ut etiam giae, reliquaque limita *i* Sunt alia graminibus *1ue* & *enus* proxima, quippe folio Timili, & radice genicu- lata, longa , oblique ,adhaerente , modo grami- nis, & caule calaraaceo, ut gramen, magnitudi- *ipf,m quid** ne alga niulto minora. Eft aliud bryum didum, *capillaceum* folio colorisherbidi, amplo, nec laducis diffimi- le: rugofiori tamen , & veluti contrado; caret caule. Sedabuno initio plura folia hujufmodi eunt, &rurfus ab alio. Nafcitur fuper lapides fi- *ui,&* diliaque juxta terram. Et minora quidem haec *autem pro** ferme tfaduntur. Quercus autem & t abies *vn-fudiorimari* renas quidem ambae fpedantur;. nafcuntur vero *provenit.naf* fuper lapides atque $ fidilia : carent radicibus, fed modo patellarum adhaerent. Folium ambabus *caPiij{Jeo* velut carnofum, oblongius: crafiumque: *&doi&fimiculimo** ti craffius, frequens, nee leguminum filiquis ab- *do,colorenee* fimile: concavum intus , nee quicquam intra fe *herbaceo,nec* continens : quercui tenue , ac potius tamaricis: color ambobus accedens ad purpuram : forma to- ta * abietis ereda , quercus flexuofior , atque in *r/ipm,Jiol* latitudinem magis ampliata : ambae vel multicau les fiunt 5 fed fimplicior abies: rami abieti Ion- *rigitur.*- o- gi, redi, folutique: quercui breviores, contor- tff *temfo.* -^ujpoqq^, *faoufpfpuWb**. «o- ^ f*V«n{w *cf$* TO <*p^ov* » #) , 6 *laqff'nf^ m* eAa- I^jS*iIS?" *tffiGc** <**OUOM'im owe/m* * Ao- ***ddecZ*** ^ ^ U ^ ^ ^ J ^ ^ c , ^ . ^ ^

Tind.

t far A J.

lores, fpifliorefqtfi: magnitudo tota ambabus cu- bitalis, parumve altior", v,erum major , (ut fun- pliciter dicam) abieti. Quercus vel ad lanas infi- ciendas utilis mulieribus: ramis adnexa pendent

Plaque t animm ***r^vx^.J^^fi„[&lkf9***

quadam cauli]ji adhaerent : ad quorum ima- bera ingrediuntur millipedae, & alae quadam ge- neris ejusdem bellioke , quadoque polypi fpecu- men genic. Nam itaque terrena, exanimalibusque

e^ot ^ *mnialluatur tantum.altnum à littore longius diftat. nafdturquidlamfaniculaceus.* Vide utra magis arrideat. *latitudme u-* *Jtrw*,mnfhm quam ut fdmp ^uari to/fitt. t *Fertur hoc ad mare* (cum villicet trellium *fabintnfum.cum fluxu for as.Vel CicM* ***Mnumvm[w_emeditem_alligi*** *Oiji* *e Oceani in fluxu defertur.* vide utram eligas. *Affpellantque id forrum. llto lo*

*ilicum. Annuum. t imbecilliorajaccidwa. tH<tcigitur non lonre.a'terra circa mare,de**

content facilia. Quidam autem velalteramquer cum nafcentem in alto referunt, quae etiam &om fert, & glans ejus *i* commeda eli. Quibus alias magnitudine infignes quafdam compcrtas t homines nantes, feque Iummergentes refcrre, traditur. Vitis utroque nafcitur loco. Nam & terras proxima, & pelagica eft > & majora fcrt folia, iarmenta, fruftumque. Ficus folio caret, nee magnitudine prseftat. Color cortici puniceus. Palma pelagica eft caudice admodum brevi > virgis redlis fere, qux fubtus exeunt. Nee in ambitu, ficut rami virgarum, fed velut in latitudinem figillatim contmuatae, nonnunquam etiam winter feie differentes. Virgarum autem feu furculorum ipforum fimilis natura quodammodo eft, foliis fpinarum u acanicarutn ut foncis, atque ftnilibus. Hi taxftn eredi, nee quemadmodum ilia, juxta cuntteni, & foliis a mari cuntoti. Nunero, quod cnclius caulis tranlloeat pet tecran, reliquum quque afpeftus proximum"eft. Colc^r his bus, atque univerfe plants ruber Iccnsc, atque puniceus. Et ea quidem, qus hoc in mari proveniunt, tot effe videmur. Spongia namque, & quae aplyfix vocantur, & quicquid ejufmodi? naturam alteram plane fortiuntur. In extero autern circa Gaditanum fretum, porrum (utretuli-xnns)tafcicur, & ea quae in lapidem transfigurantur, ut thymum : & qua lauriformu funt, & liqua.

IU&H C^SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Ettifyfi irS<}&*• Diftinguit Adriam ab Italia Id quod quit, alia lingua nomen, quod Grtci vpcant Thycos: quo* tune fieri decuit,ut intelligat Adriamfialliam cis AU niam alga«Serbarum wcabutum magis intelligituu Qu* pes. Rom* (latanus eft > & in Sicilia etiam nunc, quam nonanimadverteret afudipfos quoque Gracos $*& illud vidimus. quod metuit alga nomine attingere, effe nemen herba*

0«A«tyA'f- *Sjc etiam fupra de Harpalo hiQfrllipty. £H Quippejic ait,* *ft 2#«F *umiku Non e$ igiturfemperfruteXm*

J^mviw *e&*' (*yti®** Tbeodorus*, nee ullam magnitudinem capere poffunti *Licuit Tbeophrasto: at non potuit Theodoro. Quid enim eft, nullam capere magnitudinemi* Nullum incrementum *dicere debuit: aut nullam infignem* ***magnitudinem.

Ibeodorus, aliter legit.- Neque enim ar\)oret 'm hie, attnbuit noftro mari, fed oceano. Sic igitur agnovit. ***Nam mox, fn*& 4*'W T « «fe' ipas. ut neque ant e'ffe arbores, fed Mp»T*. ubi lege J»Xci^,non autem *>M. Vufilla enim qua funt baud extant. Incifias autem caput novum ibi>F*tyi<pi*Jyi2lg,<poyly. Infcriptio.*** Naturse plantarum fecundum terram & aquam.

Ho Sc\aec eademexcedunt: & ali'a de arboribus majora longe affiirgunr. *Qonfudit $ ri -niou/Tcty cum fc vsr£p%Mr*'.* K *injucunda loquutio, item amhgua, quafiquadamajfurgantdearboribus, ut vifcum.* ***SimpUciJfimefic.*** At in illo & hxc talia, & quae etiam extent: turn autem alia.quae arboris sequent magnitudinem. ***Plinius*,** arborefque minores in noftro.

T(ty tuS t&A i,uk* Locus valde corruptus. Videturboc velle. Apudnosaquaticaplanta funt minores, inOceani partibus quibufdam etiam arbores: iccirco qua apud nos S^{TM} > *funtmanifeftiifima, & maxime communta: qua in* ***propria. Sic igitur fcribes. T*tfy\tur<sfe}ittus,***

twtŁ'i^-^' *Tbe*fon* c&m n°n'^Jr'tfifc expedire,con-ol7n' efn ab im° ' acftatim ab alga incept,*

vmvn Xhcodorus rtweette, (3 tamen neceffariUm votem, nomen,

Theodorus hircam. Pitnius tum modum, Minimi

fum ***fims.qmdm*** *hyemalcs. Hyeme prodit Maidraifra. Elleborum quoque mgrum faviente etiam heme adPoni" tidum miratifumus* ***vtnel*** *verna quidem ulla hcrba Jupcretuu*

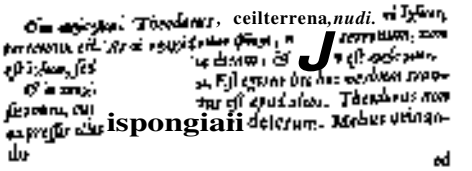

Theodorus, ceilterrena, *nudi.* **ispongiaii** *Jus dJnffct,* <**<*. *^eodorus* , color longe purpuram praeftat. *immo eft, qnim pnrpura fraftantkr. Mirum vero purpun-c genus alga numtumminons aftiman , Ji ex afoafucco fit color commendatijfimus -, fanefi hocgenere aloialaturillafurfura.*

"AA* 313«*$«« *Lege&pn.vrkk' yptviafoft&i* Theodoras legit, pv7wfo&** Quontam fit ointamrtfyn , contra&um*

'Ill ¥ *; r* fuper fi&ilibus. *Fortajfe* fuper teftisoftreaceis.

H'4)A£. *Explevitplantas minores marinas, tyuncaa*

mm tmfonum sass* £?? ^f"r^wft

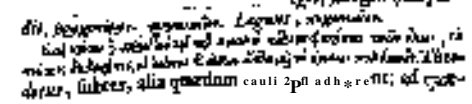

cauli 2pn adh*re nt; *Theodorus,* glans commoda, utilis *potius. Multafunt commoda, & inutilia, utfiderefiturumpatremfamilias,cujusuxor^aut villicus nihilifn.* Ne; *fciebat ille ilhYyHftinitatcmJucundum^gratum^comrr.odum, tittle, necejfarimrijfrugi: ttaquefape,* C5 *hic, (3 alibi conr fundit, ut variet.*

ZKIVV5% *n9*vp&i'>*u Theodoras,* homines nant;es, atque fe fwnmergenres. *Sane mH*Si$»figmficat, cwramo" vere,&calcitrare,* Natantes & vinatores. .. ,

*INw hjju*i 6 i% *>°°rit£ CMHM }§ 4t&Ktx**<r$ux. Dele tyvj.*

H1 yS *<worfixfi a) Tshvnuf ^XovfS^aj. Theodora s,S\>ong\x* namque quae phyiiae vocantur. *Non, fid fie* Spongia,namque, &quae phylia?. *Spongiafpeciesphjfiaeft,ex Arifiotele.*

vulgata, ut coraltus, ^C qua nibil. Sed Thuma lapidefcere dixtt. Fortaffe eft mnfeus ille, qui fuper corallo. Pratereafi non eft, error efto illius qui non dejeripjh : nonnoftcr, qttt non defcrifta ne agnofcere quidem dignamur. Videntur f nimpofutjje operam, utfemniemus.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

n?6cm$v Ktf«/ d« <JWig *Xi7mats. Sic ^ coraltiorumfrutex provenitjtcmfahx marina* quarum 0 hicfigura.* P/i-'nitfj Mr.2f. «;. *«/r.^3chocdccerpfittfed cenfura eget, mum indiftinfte tradit in alto nafci quercum fS abietem, auas Thcophrajlus a&vybm dixerat. nyptvixtoy Hefic*

ternantes. dwmaj-vide £n&<& in noslro lexico.'oficq nem fe tirtQiow*; GJ C3K« »f*, *numerum* ^JAA« ¥ flv'yiuw, ^«^/ii *terraminfleBunturperorbem* , «f j»j> fvm *exparteeffe fra8a* m\ -J* >c.* Mir^i *brevitas qua fniht dm tenebra: ojfudit. Ergo fie plenius (3 lucidius: \m)«$w% HStS •/'$ y* ^«A» rtSv* 0i?Ator jjx«y *Qupmodo* xdoAos *de pajrna* ? S«;.«^©- cer^. N^m *WsiteWsipfeejfeafferuit. TDivnaj. In Crifpinilexico aiajf^ legendum oftenditur;* J«/i *Mot ana,* «r j?»xi> wrerprw 4f«d ^rii?of. 'AVIAVJIV^M, 1i/«W. *hb.* 13. MJ. «/r. Extra Herculis columnas porri fron^c nafcitur frucex, & alius lauri & thymi, qui ambo ejefti in puniceum trahsfigurantur.

(*nempe paGJk* n *linQv<rsu>i) t&M*v>cufhm* 1(epOTiC *Qupmodo* xdoAos *de pajrna* ? S«;.«^©- cer^. N^m

IOANNIS BODEI A STAPEL NOTJE EX COMMENTARIUS.

EN ' ^ >S *tA'AjpU <srk*iunn* tjemo ignorat platanoa late difrufisramis/foliifquelatis, nomenimpolitum. IIA«TOW enim *Grxcis dilato ac fpeciofum reddo.* Propter hanc fpeciofam gratamque latitudinem magno in honore habita femper fuit platanus. Plin. lib. 12. cap. !• *Sed quis non jure ntiretur arborem- umbra gratik tantum ex alieno petitam orbe"> Platanus bac eft, per mare Ionium in Diomedis infulam ejufdem infnla tumuligratib -pTimuxninvtS* > ^nie in Siciliam tranjgrejpt, atqueinter primas donata Italia;* GJ *jam ad Morinos itfquepervefta,ad ttibutarium etiam fertinensfolum^utgentesvehigal 13 pro umbra pendant.* Ex alieno orbe platanum^^vediam in Italiatn ait. Hoc carpunt viri magni^ & cririci fummi. *Noftra>* inquiunt, *hac regio* (Hetruria) *Rgmanisho~minibus obafperitatem montium ^fylvarumque denfitatem, non valde not a frequent at aque erat. Quod multis modis intelligi ac certoperfpici poteft : In aliis enim huju\ rei argumentisftirpes quoque nonnulla hie vignuntur, qua vetersperegrwa Italia effe crediderunt. PlatanumcertePh* nius hue importatam ex alieno orbe dicit i ac de ilia , ut externa arbor e, loquitur ,($ quaanimi caufa expctitafit,ftu~diofeque hie confita I cujus tarn en fylva fponte fui nata in agro noftro eft. Namcura hominum platani tlUJifa credi, non debent, cum femper nova aliqua illic exoriantur: locufque ubi nafcuntur remotus ab urbe, & culture omni delicatiorefit. £ugdfilocab<eccelebrata quondamfuiffent, nunquam latuiffet tarn grata arbor% (3 mavnoftudio ex longinquis ufque terris petita. Sahus autemfubt exiftnnt ingenio ejus terr% platani eft, frope confluent em Sav*& Ami. quinuncpojfidetur a Sacris virginibus Rofano vocatis:indequcfumuntmulti, qui nobil^US]tirpibus delect ant un amtenamque hanc,ac tantopereprobatam veteribus umbram quarunt. Tbeophraftus fane m ltal'ia mm invenirinon negat: quamvis raram bic effecommemorat. Yereor tamen nedeimportatisahundelocutusfit, cum Mat, nonvidcri hancfedem nofiramjerramque earn* riwiw-Ficulnco plane &nullras?alons argumento utuntur. Ideone curS hominum in Hetruria plantar* non font platani, quod fernper novse aliquae illic oriantur? Ultimus dux Cliyiae ab gnnis 50. loco Emmerica remotiore inculto arido ac fterili juffit feri fylvam pineam: An'fergo quia quotannisexfemine deciduo ineadem fylva nafcuntur novae pini,dicetnus, fylvam iftam cura humaaa iftic non efle fatam? Adftudiofos Botanicae artis novellae quotannis iftinc adferri folent: neque enim longe a patna noltra abeft Clivia. Ipfa in Batavia in agro Zypiano, qui ante yo. annos lacus fatis fuit ingens, qucrcus fylvaelatae fiint, qux quotannis multas novellas proferunt qucrcus. In horto medico Lugdunenfi una tantum platanus a Clariff. & celeberrimo Botanico, anatomico, ac medico P. M. Petro Pavio, viro facundiflimo, plantata eft, qua* plures e radice emifit novas platanos; an ideo negabic quis. curaPavii iftic non effe plantatam j fed fponte prohliiffe, ut fylva Lafer^tii, de qua apud Theophraftum lecere eft. Illud negare nojim, fi locus five (ylva in Hetruria celebratafuiffet, future ^nunquamPlinium Jatuiffettam gratam arboreta iftic reperiri; led.mdc^iatum non effe eoloco, quis probabit ?. Plus mille mercedunt anni, interea quid non fieri potuit ? Qffo TM*1!^^ fata fit platanul, non fit dubium, 8c ex eo certo conclu^ potcftquodPlinii woadtributanum pcruncbac folum, adcoutecntes vedipal pro umbra penderenc. bed in cxemplo Toletanohabetur ; *ac tributanum enam dctivensfolum.* Harmeropulus fuo feculo non tantum pro fob fed etiam pro coelo & acre *ve&ip)* exadtum fiuITea Michaele Paphlagonc imperarore fcnbit,qui,ut

&W>>$. ^ 57nctuSt ^ ^ 'TM% Au TMn pro a^Te ^ VCnta

apud nos folvit molitor cum pro piftrino quorannis quinquagintapendctflorcnos. RedeoadPlinium; *Dwmfius prior Sicilia Jyrannus fyegium in urlem translulit eas domusfua miraculum, ubi pofte/tfaHum ^mnafium :ncc potuiffctn amplitudinem adolefccre,* fif *alias fmjfe in TtaIJa acnominatim Wfpanid,apttd auc'chresinventtur. llocaBum circa capta urbu atatem.* Pncceptoris mentcm non fatit

frfjnitnf

fequitur Plinius.'E* $»' *jffyU.upiue* *kclnmuld* eft, *Platinum enim negantejfem Aetna, fraterquamcir-caDiomedis dclubrum, tnqueuniverfa Italia raram ejfe affirmant^ quanqilam multi, magnique fluvii utrobique Ai** luunt* Se4 locus plane recufare videtur. Dionyfius Tyrannus major, ambitiofius contenders, in Rjjegio conferuit m hortiseas , qua nunc in gymnafioftant, nee ullam infignem magnitudinem capcrc fofjunt. Contra alia loca platanum habentplimmanu* Apud Theophrafhim m^e legitur *pvi-rJ.* Scribe T^. Rhegium Italic urbs in di£one Veneta, vel huic vicina, ut apud Strabonem libr. f. Geogr. legitur. In hac, uc apud eundem legitur, Dionyfius Sicilian Tyrannus Vixit. IIAitnof j >£ jSugfi; >£ *crff**! 7rvMS pvyh*', eAes-rWiS *aurum barbaric reliqttaque munera,nequeadplatan^neqtte alterius arboris generofi tat em qutcquamfaciunt.* Qua?-retquis,&meritó, utrumplatanumXerxesrpajorehohore affecerir, an Hortenfius? Is enim eft de quo Plinius hic,qui mero nutrivit platanum. Mactob. libr. 2. Satur. cap. 9. *Is hortenfius platanos fuas vino irrtgare conjueviti adeo utjn ahiione quadam,quam habuit cum Qiceronefufceptam ,precariopojlulaffa, ut locum dicendi perrnutaretfecum : abire enim in villam neceffanofe velle,ut vinumplatano, quam in Tufculano pfuer at,tpfefuffunder et,* Neutri, falvomeliorijudicio, finciput fanum fuic- Peffime Perils confuluit Xerxes. A Grxcis enim cantu regi imparibus, devidtus tuit j quod negligenti2e,aliifque rebus futilibus, magis intenlb Xerxi veceres adferibunt. Ab Hortcffifio rcfpublica magnum damnum non perpeffa. Plinius. C^-*lebrat&funtpnmuminambulatione academic Atheniscu* bitorum I6. uniusradice ramos antecedents Nunc eft claram Lyctageltdifortisfociaamvnitate, itineriappofita.dotoialii modo cava* So. *atque uniuspedum fpectt, numerofo vertice, ($fe vaftis protegens ramis, arbor urn inftar, agros longis obtinens umbris : ac ne quid defit fpelunc* imaging faxeaintuscrepidiniscoronamufcojoscoplexapumices: tarn dtgna miraculo,ut Lucius Mutianus ter.Cof* 0 *nuferpror vtnci* ejut Legatus, prodendum etiam pofteris putarit^ejulatum intra earn fe cum duodevicefimo comite larga ipfa toYOS pr*bente fronde, ab omni efflatufecurum, optantem imbrimmprfoha crepitus , Utioremquam m armor urn niton pictur*vartetate, laqueanum auro cubuiffein eadem.* H«C examinanda. Magna 8c larisdiffufis ramis fuic platanus qu^ cubitorum triginta fex umbram fecit, vel ramos expanlos habuit. Non immerito de platano Poeta.

Namque miniftrantem platanum potantibus umbram,

Cicero libr. de Orat.2. platanus qu^adopacandum locum patulis fit diffi^la ramis*

Nobilis afttvasflatanus diffuderat utnbrat.

Exemplaquae adfert Plinius, fatisoftendunt*x>.*&»»b *»«»», utdixi, nomen acccpiffe. Scripfiffe videtur Plinius, ut exUrfino oprime animadvertitDalecampiusjC^-*Itforum l^unius radice ramos agente. Nunc clara eft in Ly**% &c.* Putavi quondam *kp* oportere, *Nunc clara chin LydiaiQmz*Xerxes inLyia repefit,quam ot> pulchritudinem, ut jam dixi, monili aureo donavit. Sed nullam videcw:^(ione,cur rejiciatur vulgata. Quippe in Lycia gymma»ium quoddam fuit; & verifimile fir, Athletas fefe in Lydia fub plarani umbra exercuiffe. In antiquo codice male legitur, £? *fe vaftis protegens ramorum arboribus inftar agros longis obtinens umbris:* Sequitur^ *Epulaturn intra earn fe cum duodevicefimo comite large ipfa thom YOS brebente fronde.* In aliis codicibus, *large* ipfa thorn fr*bentefrondes.* Urraque lecftio ex Scholiafte Nicandri aucftoritatc defendi poteft, qui ad hunc in Theriacis verfutn.

aKnnJpeiOAniui'ivnw. Dionyfius quoque tyranntts Sicili<£> inde equorum ad certamina educatorum armenta inftituit. Non fuit t)iony(ius hie poftquam eje&us eft regno ludimagifter, qui pueros inftituit, ut quidam rradunt, nee gymnahum, quod extruxic, fuit fchola, in qua bonas artes, linguafque difcebant adolefcentes, fed fuit palarftra, ubi athletae nudabantur, & exercebantur, ac certabanc. In antiquis Plinii codicibus perperam fcriptum eft, *regiam in urbem trtfnftultt.* Ignorabant Librarii Rhegium Italiaeurbemfuiffe. *Domttsfu<emiyiculum.* InToletano cbdice non *domus, feddomut* habetur, ut forte legi debeat , *domui umbraculum.* Qux valde probabilis videtur ledtio. *oOi tiwmi* Aflt^^l^e]Bff.Vertunr^^c *ullam cape'' re magnitudinem pojfimt.* Quod falfum eft, ScaGraeci audoris ment%alienum. Melius Plinius, Nee *potuifft m amphtudinemadolejcere.* Interpretarej *nee ullam infignem capere magnitudinempojjunt. Et alias fuiffe in Italia, ac nominatim Htfpama , apud auclores invenitur.* Hsccorruptafunt. Nihil de HiFpania apud Theophraftum, cjiix ex aliorum fententia in Adria effe negat platanum, nifi apud Diomedis delubrvpi, ac in univerfa Italia raiam effetradit. Inantiquo codice habetur. *Haud alia fuiffe in Italia, ac nominatim Hifpania apud auElores invenitur.* Scrib6,H4rid *alias fuijft: inltAia acnominatim Adria apud auelores invenitur.* Vulc in Adria nullas fuiffe platanos, quafn quae circa d^lubrum Diomedis reperiebanturj nee in Italia alias repertas, quam quae Rhegii Dionyfius fcverat. Fortaffe non male legeretur, *& rarasfuiffe in Italia, acnominatim Adria apud auRores invenitur* m*na* *j £* TfOAac fqni. Non puto Plinium adeo amentem fuiffe, ur *a***** pro U**df* acceperit. In omnibus profedocodicibus,quos vidi, *Hifpania hzbztur.Hifpaniam* fi fcripferit Plinius, nonfatis diligenter autendic ad verba liberti. Sequitur, *Hoe ailum circa captae urbis atatem,* Et hoc fine fenfu. Mclius in M. S. legitur, *hoe attum circa, Capua urbis atatem.* Id eft, cum conderctur Capua, urbs ilia nobilis Italix. Pergit Plinius. *tantumque pottea honoris increvity ut mero infufo enutriantur; compertum id ma* xime prodejfe radicibus i docuimufque etiam arbores vina poure.* Martialisiib. o. epigram, lib. n.

Atque oluere Lares comtniffatore Lyico,
Crevu y effufi latior umbra mero

Narrant Xerxen potentiffimum Perfarumregem, umbra platani adeo deledatum fuiire,ut diem integrum fub eajCummaximo exercitu confumpferit, floccipendens tam brevi voluptdte tot copias remorari. Addunt, ob pulchritudinem monili aureo dondfle,cuftodemque praefeciffe. Sed^liahi ipfa prtftat adferre verba, apui

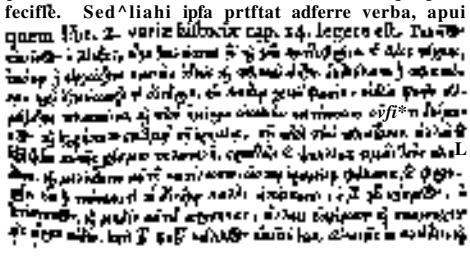

#1**1,1 «f 3|P|«w> - * .^w^c« 2T AdjCa'fOii. •£ ** *atxki'KWt* U7f *ra* I;'"™''''•*" •*&(**>•*> %}&» &y*m hi. %idendus frofetto Xerxe, ill[e fi, j ^ mmi tcrri que lov u pe-rtbusfoahabni,, novaninera, (3infolitammvigationem fipjj.fivit platano t y arbarm rt/w>- % Ljiia tptu.r,ut rumor fat, cum id ff et fr0Ceram platanum, $** tegrumdtem *> commoratuAft nulla poLlante necef.*

/if^tf, © *caftrapofuit infol* Sed *muttiflicem* 0 *pretiojum ornatum ineajufpendit-, torquibusy armillifque ramos veneratus : & curatorem ei reliquit, quafi cuftodem* G7 *propugnatorem amafia. Sed quid tandem ex his ad arbor em emolumenri rediit ? Nam oinatus appofitivus, & nihil ad ipfam pertinens.fruftra pependit, neque nilum emolumentum ad arboris pulchritudinem attulit. In arboribus commendantur generofi rami, coma denfa,ftirps firma acftabihs, radices mfrofundum aclx, ventorum agitatio, umbra* ex wprocedentisamflitudoy cedentes invtcem anni partes : aquapartim alveis inducia ad alendum* fartim de ccelo mijfa ad irrigandum. At chlamydes Xerxu,*

fcribit; $iS« ^v«»S $&& *pav *JTV.* Id eft, *fy«tex}&* *dixit,quafi umbrofa,quodl,ta habeat folia, adei, utfub,eorum umbra aftate cubari tegique quis poffit. veljuod ex ejtn foliis aftate letlus fternituu* Facile videt le£or,tltramque le&ionemfuurnhabere fautorem. Plinius, *optantemtmbrium fer folia crepitus.* Honeftior, inquit, Pintianus, quorundam codicum le&io. *captantemimbrium per folia crepitus. Utioremquam marmorum nit ore.* Codex antiquus hoc lo«o valde corruptus. *Latioremque marinorum nitore,pi&ur* vanetate laquearium auro cubuiffein eadem. AliudexemplumCajiprincipis inVeliterno ruremtratiu~nius tabulata, laxifiue ramorum trabibwfcamnapatula, & vi ea efulati, cum itfeprseffet umbr*, I J. convivarum.ac*

minift''*

• .1 nirttr *uiltim** > .^n«n *trndm ill* -tfftiltvit* to-*dmtu* Ech*c in am.iqgoctfrnjpi*. *Ljtxt^ut ntmetttm m-iinhi. auiuivcim txiviwntm itrninijirtu* i»f4*iemind—

, emlmhwiir *PMS* potuii die urabrar. Cimgunt, *tunimatt* Mr/rraraW, Miloeiim Dalccampiokwre, tii.-ji»!fiar/n(«ntfJ. lotitfil huiic Jocum m Itunctfttbc fcnfmn: *it/mil cJtmplimVfii fnaeif'u* w *Vtlitttthritt** ,ctt«f *uittoitilvLt'i, iMifqet ttitunum tr<ibibtii fcmatu p*J:W(J. tf "« rfii'i" i *zircitmfpirfi umbrt* i f emtrfo*. *rufgjcttiJitL'lfriitJpvKeitii-liKWt ifittaih (* pclTiinc Vllt^li -. jvtM J ;j'«jn *tjiptR/niit ilic miim, Hxc* win lunt nufjrrali toco Iwkenda. Amerfurti l e w in uliiqur ii'ttc atl multn^aiiniM eul» vft, ataibui nitQfK.rJOncgoloIm, led [flu* qiwin 1°. convivx alii mecum, qoos nmncs utia lilLi exeipiebst. 4c cc^'tb*!, rjdvcrfusvefitwtuii VDP, ip-• foils Sfdorein; tain denlis pjiulilquc ramii. ti>-liifquc eft, utadmenfaen nc raiiii ([indctn lu-TBiiireriUL-jnt.Cxfariifjlaisnum M-fitniis libr. p. epigr. *61*. Uudot.

1« *ijBttffafii JeoHinJiU'ti/Jiin* trrtit,
*Ofii Aititi fUcidum C*rdti,t Bttim Miutt*
*VtiSn **'*** Nil'''* »tt Jfatu *mtitll*,*
ini: Bcfp ctiumJitdlt -oivtpmu.*
.'.,. 11 pj nwrfjii f « « *Mnflrjtn prnurt:*
.itAim 1 iinfii Cxfirtina twin '.
Htfyitit invuii pofutt fltum drstn* fi-hx,

j
S/tT'f ft. £f *rimiifyitrt citfjptiit.*
KsvefiA btemtJiJi iitfinat arlewt fmnu
'Srftfubh.tc lnutt tuftit fteitie Dty*t,*
j jfcfiti ti
TnFPJJl t? *tttiTMtlfijttll* lit A tt*
jj not uuiln mttv.
Utftertlijifnc nit*»(*dc) cdi efi herb*
At/fiitfuJt pttuit dktre ntmp rtfti.
0 O\tfljt){it>Zmj£nt C-efititarUt,
tii wavuftrntm, fitfyfo
f
tiftfti

5edfittfil£»tuttetft&a ricino.im fniii,Jis (coiidtttllb. l.rar-. o^. Bdt'i'i.ip *istu) quittctx*

ntrn o *n i-iti.* Hn in i iti i :i m W -, turV Magna Scprocer* ad-

Platanus.

t dc C^icnu rr<|m]niur placanulib* 1. htft. e. if •*

Ismirttt fistxtnfftm vtctt, aeji ijuii itxr
ffu *nrmajhm.* *)!.n!ivtrJttTi!n,puUI>rii* rjmrn *ii*
bMft *Uzmi Xrrxrbmx*

qwtitt it.fucu! fabirtt. jElianusmatno tirercinjsdam r* H i Xerte ftftum air, eajiw, rjuofl anriquinr, migj -.remii, Ormen Homer), quod Pharori similhgnr, rtrrritur Iliad. *&•*

Prim* Mil *coroxtm tx baminjift tnte Ut**

Ef prim* j,t, fjr f^Mfetkxi^ /jrtirifu *ufigumttm*

Pltrtln: major, quae platanus

«i. FiUumw <,ii, t,h?n, vL,i , t t n) ^ R f f l • !jrilniltI,

mod nm arbor Wat anus, inulfutongirque ndjtiliustttxJi rams praelangis, patulii & amplitjunt liDrmijntihis pi-t«,ct>rtke crafltJVtftirur , umbraineffic/ens^dmudL'm fpatiolim, tujusgruria oJrm Rum •mi; gratiflTml rita & Ch^mm^ndAhllb fiiit; FoliAti:il7Crla!a,3JHfl''tJ,,rr'ci-nitnodo angulofa, ritieincijina|Dr3, eilri!!go& ttibrn-ti |wciiru]o jif ndentij. Flo.Jculu! edit ex limn aJboi,ci>ii-ft«ftc», parvni' FnMlu^ fikiiamm infiar rcitumloi, fin-Mt, nonnilnl lanupnorii'i ,-fcit nucii |'(>ni1r*lariMrfnif; in Alia tamfn maiw t(t & hirrniku, ad juj-'tandit iiuci* qmimrncnn jeeetlcm. Fofitts atnat & fluviov ApuJ nOJ peregrinji eft , *Ik* in hurti*quorundami;ol-:".r, io AJi« treqiicrM ril t[n] Hctnilia fvlv.1 pbraiforum eft provtrir, Apiid nMprocrf?^ Ifamei non ulijfQeid«iItti txp.irx:.: ramipni. Folia aunimrK> an.;;:- , cxrimefck.rfiijjf,', i fispmatii rnirc[?], colijatKSorBfUonrus- I'lmiis libt. 24. foli.i .idvrrfari veff^riiiioriLtus .lir. A'lu[11] fpctttlio •• quodnoArt vilet. Dcvcfpo *iivr,* iira'lii* ;'bi!tr,no(Sua,krc Jfitianiw M^-1-liijl. *zn\-fo£*\ty%irr* * *;*<* J»'«- 'Vnfl* " W »™ | f'H«*H>i i-*

•tf otif /afa J»*rw'titm *meHtwu vrfi 11*

*lens Jorma cjparijJinA, nomen accept t, quodinfluviis (*juxtafluvios] *nafcatur. Velplanta eft in campeftnbus fponte proveniens.* Qm *pveJi*iw* herbam agreftem, vel fponte in campis naicenrefch tradiderit, repperi neminem. Arbor eft, nonherba; graveolentiam quandatn haberedumviret noninticiaseo, formamque aliquam cypariflimam habere folia, non nego,fed unde ^v^W nomen acceperit, quod juxta fluvios affurgat, imaginari nequeo. Minus longe pctituin, ^ J A»/U»SI quod ftjll<? & fluo denotat. *Mves*y* nomen impofitum, quod flutforum origo fit exaquischiontibusfluentibus, ac ftillantibus. Becano, ingeniofagaciflimo, fi quis fidem adhibere velit, ac credere omnia vocabula ab Allemannis ac Bclgis originem trahcre, facile etymon inveniet. *uv&l*vi* turn fonabit tttCCtnjCfi,quod diviiias aquarum Belgis denorat. Certe ad ripasaquarum lubenter nafcitur, praefertim iis in locis ad quae torrcnte* & flumina nonnunquam reftagnantn nc ad Rhenum, adTagum, Iftrum, ahaque magnaflumina. Cum igitur reftagnantis aquae calvitiis frutex hie gaudeat, merito apud Grxcos unius vocalis mutatione, tnyrice nomen accepit. Quae de natali folo myricae fcribir, veriiiinu funr. Diofcorides lib. i. cap. n<J. ^vg^ J¥i}g»

nca nota arbor eft, apud paludes acrejidesftagnantefque aquas nafesns. Haec Botanicis DodliYfwnis minime placenta jnHtalia, inquiunc, oppofitum evenit. Nam reperitur in* fluminilm ripis non in ftagnis paludibufque. Q^are admirari fan's nequeunt,quodapud paludes nafci dixit Diofcorides. Itaque Diofcoridis codicetfi hoc loco depra?atum credunt, nut in Grarcia, fecus quam in Italia myricam proximo ftagna ac paludes oriri. Apud Amftelodamum mirum in motlu crefcit tamarix, fed adverfus hyemisinjuriasdefendidebet; per quam fecund^ alioquin crefcit, ac proftcit. Amftelodamenfiumveroterram paludofam effc, ncmoncgabit, nifi Amftelodamum ion vidcrit. *Sed* vox ;<>•» aped au&ores latfc fumitur; interdum pro ipfo man'. HefycMlis, *tipvn i* VA««T«, ^ *$ **i*~ *,as.* Hac fignificatione apud Homerum Iliad. j\ ponuur.

c

———*Evfy 3 QIKXVTU Sto/Actm (Zivfym A/jt

Aliquando fluvium denorat.

A44*9 *mare apud Homerum figmficat, aliquando pro Oceano ponitur^ nonnunquamfluvium denotat,itaquegenerate vir detur eJJ'e nomen.* Diofcorides itaque cum ©^ *tun >iuv#is* nafci tradit, intedfgit juxta fluvios maximfe provenire. Immo, nifi dicamixs Diofcoridem *7wt>T&ep9,* vox *\ip*«f* fluvios cxponi debet. S T * ^ * emm *$2*l* refidesftagnan* tefqueaqua,* a pafudibus, vel nihil, vel parum differunt. .Haec licet ica fe habeant, non tamen facile quis perfuadebit, Graecos vocem *PV&KIUJ, $* Belgica vel Allemannica v'oce UttCrtlJt,habere. Grxca lingua Belgica Allemanni caquc multo antinuior. Sed de hac re qui velit pluribus difputet: aliaHelychio fententia de voce^ve;*^ qui a* liud etymon verius in medium adfert.MvMx

. Myrica arboris genus, cui nomen, ^ oc ejt lugendo, quod, utfabuU tradunt, Cinyrifi liain hancconve,fa fit.* Cinyras hie, ut Suidas tradit, Cy* pri rex fuit. Sed & aliae caufae cur *&*wSpvpi£&* nomen huic arbori impofitum. AcprLmo, quod improborum effet corona. In Iegibus Cbarondae altero locojiaecjuiti Ut^qiii* caiumiu* ^uuii^uw »IUIL''V«I»II>I^ vvwviai tutmi per urbem circumvecT:arcntur, coronati myrica, ut omnibus innotefcerent,ficuri fingulari improbitate infignes.

w; ICWTVV; vn TBJ (SP

Gilumniafcu faljle criminatione convitlis hanepmam %avit? ut myrica coronati per urbem circumducerentur, quo minify adfummum nequitia yradum illos perveniffe civious apparent, nonnullos ergo ok hoc flagitium condemnatos.quod tant* ignominU decus perferre nonpojfeyt, viotentisjibi.manibus, fponte vitam abripuijfe tradunt.* Ergo myrica tuit conveniens & dirU coronamentum illorum, quieuentvaldcimprobi. Strabolib. iy.Perfarumtra-

^Li[ ]as diuturnas diras alicui imprecantur, tenrcrefafaculun virgarum myricarUrenuium^ *ricinarum tenuium tenentes.* Non folum inter *&p*w9* fteriles*numeratur plantas, fedinfaufta habetur. Iliniuslibr. 13. cap. 21. *In Syria & Mgjpto copiofahacetl,* (myrica ./Egyptia) *cujusinfeliciali%naappellamus,(icribe appellat vulgus,* vide Iibr. 23. cap". 9. *Vulgus infelicem earn arborem appellate ut diximus, quoniam nxhilftrat^ nee feratur unquarn,) qua tathen infeliciora funtGrfcia,* bo fpedht, quodantiquiffimusCato, arborem infelicem yocat quae nullum fercfrnftum; contrafelxcem, qua? frudifera eft. At vero Egyptia myrica fructum fert; quo nomine er^o infelix jfEgyptue & infecilior Graeca. Hoc docec hbr. *16.* cap. *26.* cum ait, *Infehces autem extftimantur , dawnataque religion?, qua nequefiruntur unquam^ nequefrutlumferunt.* Urraque myrica damnata, fed myrica-Itahca five vulgaris etiam fter*lis. ergo infelicior, quam vEpyptia. Duplici enim nomine infelix; quippe dainnatii & fterilisj <?um Egyptia tantum damnata fit, non autem fterilis* > Infelicem arborem Macrobius lil^ 2. cap. *16.* exandoritateTarquiniiprifcivocari ait,' quar frudtum fetf nigruni, atque in inferiorum deorum turela eft. *Arbores\ inqifir, qua infeyum deorum avertentiumqut in tutelafunt, eas infelkesnominant. aU ternumfanguincmfelicem£cum atram, fytfque btccam nigram, nigrofqusfruilusfi-runt ,&c.* Appellarunt &mrelicem, ad qiurri capitis reus laqueo vitam finiret obtetto velatoque capire, qucd ex sj&diro Sc^ntiqi^ carmine conftat,

recirato \ Cicerone in Orat.- proCajoRabirio. Fortaffe quis opinabicur, non Yuifle morem apud vetcres iviplicium id ad aham fumere arborem, quain quae; ex jnfelicium ^flet genere. Myrica neutra de caufa fuit infelix, acinfaufta: verifimilins quod.in inferorumdeorum tutela elfet'ln Rinere Achil,Jiscuio propofitum fuifletcertn:nrn curfus,TeMcer, qui ibieratjUt metam audngerer, myrica implicitus cum cecidi(fef, victoria Aiaci tradidit.

Calab. Iibr. 4.

———

Hunc Deus autfers noxia impegit
*In triftem ramum myrica, alta radice harcntis**
*Huic implicitus humi cadit**

Infauftaergo, & infelix arbor *pv^im,* & redte ei ^ *wvSfwptty,* a lugendo nomen inditum. Sed quid impedic dicamus,a contrario^t/f^qc >^! &/^fgi«3S,nomeninditum, quod melancholicis profit, xriftitiemque & ludlutn omnerri, quae melancholiam comitari iolenr,pellat? Omnes quippe myricam adverfum jam memoratum morbum cornmendant. ac extollunt. Nemoignofatjadferri dolia e tamarice nil Rhenum nafcentis concinnata, ad fextarium dimidiiim capacia, aqt paulo majora, quibuscontentus liquor, five cereyifia, five vinum fuerit, prodeft

Dinfcorides

*caudice edicts parent, g«^ib^u*pculorumvicefp[eneticSii~ tantur, ceudatus TMhuMTMdivafufotiusheniconfer4t.* Corrige-tous hac occafione Columellc codex Iibr *7 XQ.10.* de mcdicinafuum.Ubifcribi,>^/« *mamvitVft ffltnis dolor, eas tnfejtare, Wodaccidit^umficcitasmagna frovcntt&iUtBucolicon loquitur penia,*

StutijacentMmfaquttiuetuhfirloreiom.*

mm fecus infatUbile fi . fms mim dum dul
nem fabult confeSlantur fi/fra mcdum aftaie (plem:
tamanctbus 15 rufco , repl<sub>canturque aqua
tientibus admoveantur. I**in TU codicibus. fcribe cum Dodiff.

n ne^oeunc, mepta ad 4_{d p»anM>} y de Dio?co ,Semj vatiania quoque m **Lefto per Mvreces ramum fieri**

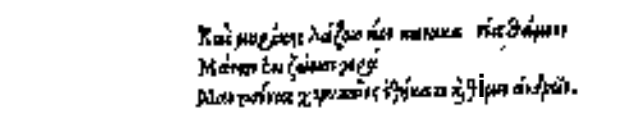

Frotinus &fterilis myrica virgulta legantur Fatidicum vatum numen. quo reddere fortes Etrefponfa deditfari Coryphaus Apollo.

Cur *7ncv*K*pmx* dixit, poftea examinabo. Ad hos verfus Scholiaftes^SwTycio^-rtjtrEr j ' A n ^ r u i ^ l i K ^ T^O'IO?- &° *$'wwp'' *'» W**W W MffiKff /K*Wr ^jjoir. * A « ,*}

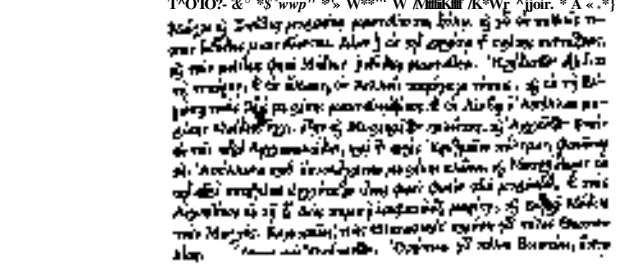

Toad vatkmta fua vates uterentur. Ideo tnfigne altquod AumetummyricinuTnvocabantplnif, vatem. MagiacScytha ad vaticintafua myricx virgis utebantur, & multis tn locis advirgasarborum vaticimafiebant.Dion inpimo ttr^ tjtjyñtaxeos (compofitionis) *Mcdos vans ad virgas vaticinari dixit. Herodotus in quarto {£ multis aliis locis traiit in Europa quofdam ad wyricam vaticinari. (3 in Lefbo jipollinem ramos myrices teners > unde Myricaus ditius eft. jircbeus, iniisqu^'memoriaprodidit, de archianafttde, (3 hello Erytbrao,* (Arabico, vel rubri *mms)tradit Apollinem infimno apparutjfe,* (Archagati fummo cjus expeditionis imperatori) *habentem myrica ramum.Metrodorus lib. de conjuetudine ait, myricam plantam ejfe anfiquhjjimam, JSLgyPtiofque in pompa lovis myrica coronari ficuti apud Medos, Mages. Orypheus, id eft, Theffalicus. Corype urbs Jhejfaliajcribitur & Orypaus. Oropia civitas Boeotia.ubi nobilijfimumfuit templumAfollini dicatum.* Myricam ab Hippocrate«©>*A« vocan dodiffimi viri contendunt. Bis VOX haec reperitur lib. 2. de morbis mulierum. *Wit*

^ *Quodfiadhucfluxusferatur? p\o malum torrefar Bum © tritum ex vino> aut forrifuccum exbibeto,xefi»s* \W T91S V(1)Gt, ZSt3p ^ o v KtEU4 CVQ MffttS > 1 Z fu/W. *Herdeumcumrefurgaverispr Omalum* 1, *&cornucervinum ex vinofuba&um adfujjitum exbibeto.* Hunc locum merito doftiff. Foefius fufpedum habet. Regiajinquir, manufcripta *&&)*!****** legunt. Quam leclionem etiam fecutus videtur Calvus. Cornarius *<ZB&p*.xn* myricam dixit. Verifimilibi ddlo corrupta videtur *&&dftduh* legi pro <G6<IE<AAS, aut *G&ZtbmJ.* Sic enim legirur libr. de natura mulebri cadem in re *£$$*didin%ei*< k*iv TH$ *%»*- -planta fit. Viri magni myricam effe contendunt, & hoc quidem argumento, quod Diofcorides myricam ad mulebria prafluvia, praefcribat, mulieribufq; "Vulvae fluxio- •ne laborantibus in defeflionibus prockffe tradat; J$K5« *feffu mulmlbus vulvafluxioniopportunus auxthatur.Qm* -contrarianrvprobant fententiam hoc argumento^uluntur; quod apud PJutarchum probl. I. libr. 4« fymp. *ntipaxov* ponatur iruibo. caprarum apud Eflipolum, cum *^Ufo* •ibidem apponat Plutarchus. *ovii*^^y 7S' Jtofy ** «AA«'TJ*

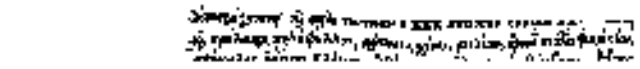

fcCorruptiiCina> & maximopeje lacera, nemo facile neS?bit: feddamnum hauci magnujn perpefliis hoc loco Plutarchi codex, facile reftitui ac refarciri poteft. Quippe apudMacrobium, ut ante nos do&iff. HenricusStephanusobfei;v^vit,Eupolidis Poetae elegantiffimi verfus, apud Plutarchum deperditi, reperinntur. Macrobiusitaque hbr. 7. >Saturnal cap. 7. fcriliic. N^w, inquit, *ommbm Eupahs-inter eleganteş babendus vet ens cmcedie Foetas, «Is mfabula qu* inferibitur Eves, iulutit upus jwoppatnhtcfiverbajatiantef.*

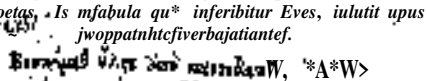

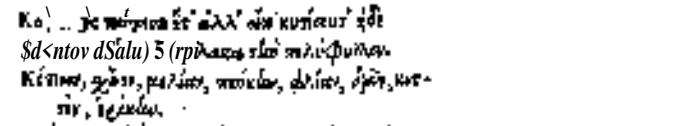

$d<ntov dSalu)* 5 *(rpiAaaoa* *Kcu* ... *Ke* *Kcu* ^ognvfioiv *ir* *aft! oiov* *KWROWT** *yJ'f,* *Kcu* ^ognvfioiv *ir* *aft! oiov* *KWROWT** *yJ'f,* *Neutrum* (ait Plutarchus)^er5 *ejl.aherum refcllum Eapolidn capra, alimentu fuum pradtcantes, &'a varietate omnibufqi generis materia laudantes. Sicemm loquentesfacit.* *Ommgena nosmateriapafcit. abietis,ilicis,arbutiifurcu+ los moilesac teneros decerpimus. turn ft<eter h<£c cytifus, ac boni odorisfalvia,* (vide caput de falvia,) *(0fmilax multifolia, oleaster, lentufzus^fraxinus.fizu^pyws^utrcxis, hedera, erica, myrica^ rhamnus^verbajcum^ajpbodelus, ciflus, fagus, thymumjTbymbra, nos opibus alum largefuis. n&- ^09* igitur & *win** non funt diverfae plamae. Quod fi quis acriter contendere velit *fiv^xlw*, non *\?tl*.lw* regendum, is *g'p«A«* exponat *agnurn,* id eft, *vittcem.* Utrum- in *7rypetKt»* fignificat. Hefychiusa-gsfpaAor.pvgixii, Apud Hippocratem myrican fignificat.Nam ad viticem 8c proiijalum praefcribit, *hZ cufa* *,sjv,δLy»wQvM*crivvohat{Ai}eLvi.SifangUlSCO- *-ftofiusexuterofluat, viticis folia ex vino nigro exbibeto. ndpctiot* ergo^wplwj; Latinis *tamarix* dicitur. Plinius lib. 13«cap.21. *Myricen & Italia, quam alii tawancé, Acbata autem bryan fylveftrem.* Reftituit exoptimis librisSalma- *R^is,Myricen Itaha^qujim tamaricem vocant.* Idem lib. 24. *X^cf,Myricen^quam ($ tamaricem vocat, Lenaeusfimikm fcopis amerinis dicit. Sanari ea carcinomata in vino decotta, tntaque cum melle illita. Arbitrantur quidam bane effe tamaricemjed ad henempracipua eft. H#c corrupta effe nemo non videt. Antiquus codex; *myricem quam & tamaricem vocat. Lenausfimilemfcopis amerinis. Janari dicit ea carcinomata in vino deco&a tritaque cum melle ilhta.Atbi^ trantur quidam bane effe tama$icam.fed ad lienempracipna eft.* In Toletano codice,^ ut Pintianus ait, fcgitur. *Myri- "cencamexicen vocat Lenaus, fimilem fcopts amerinisdlcit* fanari ea carcinomata in vino decoBa, tritaque cum melle itlit a. eandem ejje arbitrantur quidam tamaricem. fid ad henempracipuaeft.* Dodiffimus Pintianus legir. *Myricen •cbamericen vocat Lcnatis,fimilemfcopis amannis dicit* £Jc. Et cur chamcricen vocat Lenarus ? quod erica fruticofa arbor, tamarici fimifis, mulrotamenbreyior, au&ore Diofcoridc libr.j.fiaf)[1]. de ericcVocabat igitur myrieem Lenxus, propterhanc fimilitudinem cum erice 8c alludensad ipfum my^rices nomen, non myricen, fed chamericen, hoc eft, fecundariam ericeii 8c imitatricem crices. Vox *xffuj* nunquam in compofitionibus fimilitudinem fignificat,fed diminutions, 8c exiguitatem. Sk *httmifo velhumi reph quercus, rubus, laurus, cerajus, bectera, picea,* aliq; infinita,^*^ additum habenr quodminor'a yel humi repant^ Quomodo ergo myricen Lenxus vocavit chamericen? nec fin- ut pro fimilitudine, qusc inter myriceo

[1] Inmarjr.al. [1] *fum* paulo aliter fenptum reperio, [1] lur*

Altera praefeat. quinrus vero verfus plant alio fcnfu.in eodem legitur.

Kinva^vcffiii^lav^fiLui^iv^09/^V(/KLU.

In fequenti verfu x<<dv cum afpirata fcribitur, ©, eodem in verfu <pkyV« legitur. in Plutarchi variis lediombus annoratum eft in codiceTurn. 8c Vulcob.legere^- *{ix&»*m*r(t£Mi9f,ixi!iry9pluftn9M* Multa in his verfibu^ obfervanda, qu2e,data meliori occafione,examinabimus. Verfus vero ipfos in hunc fcribe fenfum.

&;«:i;wihjb«nr,hijjit;jtMrure)lli!nN:3,.fi [nindfoe Mi. u:itijrpti5j)tnifiiis, *Icgttar,* **y^** *iS* **Jinartfd, jftw** *tinttrix.* **Forte icrt&cndmtt, qiur &** *ttmttKt]ha* **fii/JiJrjjt. Totum liunc lucuni titltribir. JMTlhtm** *i.HNrticxm* **POM/** *tnuurjinnlmjitpij* **Jfflniui).** *fmtridicitta cjmrKmnH* **tn vino Jiwrfj** *t/mnji turn met-It-illtm. ta/hrranntrtniK quiAtm rjft ramaricimjid &A li{-sctpu.icji.* **Mafjisarridet, mjri«™M'M.<rti:w»»rj-fj;** *Leajcnr, finule>»fit/pit iimiiriiiii, fjn.tr/rJicti* **rJ&rrri-JKWw M :n villa** *J:;?lti. ml.'-.pit ;uinmcIle'Uli!J.je6 t&lit-ntm (TMijr*tft.V)e\ttk,frbirT4Mwri»UK ijitiiiun tfft U-mttitrn.* **Q; r^jiuto, rel neetikjentia exftri-Iwrctium, qm idem bis iWirierutu, in coaicem irrqiliOc. Otficin* nun Mmoicai stut** *totuxiam* **VOCiBt, fed rum,:-***rifc-nm,* **qunmado :i pntbutb criam vocatur ftudt PaJladius in Noveuibrt, cutit. 8. de awbu?. Hw/nj ri«t>-ylj inih'e «ti . /iani'H/** *rftiqmjqnt fytvt-Jirilui oulU* **ftnjtiianr. linictiiliiul us Columcll* t'udeje. lil). p.** cap. 4. ubi d > ™ agit. /(rf«rrj *vmfitv ne-tuijjiitot* **ran** *'ytjU-.is, nttmiwtt umarjniltut, limtttAtnmtjl&iS* iifcijltttttqutpri.* **Et p» ulo 1 ntra,** *McJuetris&n*A.tgtijitii<ii>i* 4nrt)in!,4C^ifhijlirrer. Ill hnhitrumctnfttittnitthofiiimtfiiiiftijstimjBptntujimtlia-qitt rcfcrenitlt fi'tf•r-ta.'lirtt ntutitjtitm* **w** *ithntam,"ttmut flip** eft, tMvert&nfirituT,* ed *txfemiuc Atctitore-njfcirur.* Anritjnifl'mui iwficr codex habes; <bbrH«-/(*fml/.itjftwu ruhU stqitt Mi fifiphin, nx minus* **«w-rirw, Scr:'M-.jr!-SFi-j** *frttmtifiintntil* atqut all>n^i^i-***f'liu, ««mir;u; :ji'i.ni:j (,^jj tjn;jfii J mni ctum** *unj£-.l.il*.* **AJterolocolwc .** *mt,h-:;itnleitiiegaHviiiumtriii-***BJ, <K ^ifljifl ij 1 confiindii laiiufireu COmerica PaUaLip: JricL'»» (TOrru:apoivit, nt itMyiii au> dam votunr viri Auci'.vtm lubet Columullam, qunn-rerarboreL-sa^iimpirtirtiiLirticratCMlukem. Tatnari-ccm.ve! tunantau ex Gneco fa(ft5 roIunci^sjViPW-jjnfita fjrUaba w, i; t lutSrjynur.iti in • tamarica- Hoc Bcpaooncrftrorwnji.JacEt.cui BcSga:& Alemand nomen nuicdcdcronc arhari. t«iRh inquit,** *dam timrrittm* **nom'wnt, woii/juj** *&£*TtviimAr,$um* tdfIridJi 13 mm-nlhuturimtti **J#vnw** *dtvltiti .ymf\ i* **tam- tner- ftjc** ***ftm]lrMi_ivmtitt«pftitttaatm :* **vd, fi innvis, domiii (Ustii inuiiii isj,, ,,JU (,, fc^ ^JJii, ^urm** *tijivrtjii-*Vrt' ''''?''''''J-''''*!~ci''''iirfi<iianitvIKitfinlif.* **QflM* MlKuKtOtu, & Elmrinuof, tipas uautn libcnicr cwfeii. (LI p ra (ati s p robaviinus. I den vent c 1 Urn flum i ni bu s 111-aeMmrairoiucitamari^iu incuii,Dios.Chrjrfotto-inusorar. aercg, viu»<d»>t}v^(,Vtr*in.>MM>^)»> Tii,-»jiij'<J^ < r^j.iaitj i.,Tji,#B(,rw,** *tit flttvim jmni". rtoihl, (jrulwr'u. mvttuir.juc frowijjt,* **mriri ™< druiJt-•»f«5»uioj. Placet jirius etymon- De Tamariw patiea ; braftut qmE a nob's jam examinK.a funt. be my-ri«h*c Difitt. lib (tf. M»^«if'fli'Hij»*9"-**

4 i ^

..MfU>.„ :r.»ttaM-cttfitftld vitt tirtfi i-l'i **« w i** *ttlfhtat, fruHum* **t j.**

f~rfr'r'g'••'•':* **i** *tipritntuttm.* **Duo de-itril":'** **• .vcttrc, alernundiv jmfticiim.** *lirt* **.' IUUK libr. 14-. cap. 9. rt'i,-j f/f rajfc frgrtAiam** *went, ejufjuc Ann •I tji 11 tlfpLw* **f^f rfiim,** *4 lit mm mit* **(V>r ng. , _ „ , • iatpiectism ihu >wfum trumguflu, tfHH mt.ii:i mmitur mlau^iiJi inthtw vacant.** **Srt--1- ct'm,T][in limpticiwi.icJp.'^pif /?<•.** uliil fi.-r.it; lea eniin noar prascudum *tmtiiermttm afftlhr, at Aiximtti, flr.t:urtiji'ffiwm. Iltdem* **cpctidib** *rbmtirtifold mii* **Httrti f.Tunt, hue rfl,** *tifstam* **njferrv. Hadeni jmaris •** i

Qnii!! *g(,* Nirandrmn,

«ftci->iiT:> **mEntetlip** e wefrtlRtii

: Sr MnV t TI *Mm-*

I/TIH £ rtl-

n.F>'J«e- Sdioliaffiet pnw diiitrc f^ribit quod ndlo nrv(]ium Mmpotc triiL^iimtniit.quat Stcnr«w»lc-tur, ftipr»lib. i.iiotuitmw. *UA* **quam panruo fib*owifti-t PEiniu)| tidiu iltiiiliaiivtTCcre [H>itfns, h ^J, utp-Jib. ^4-liiltgmiter perl^ciu. £odcm quali Ifiritu 5c ttmen-fcr-ic ti£gat,iSc icmtti adverfb) pfcuangia prttfcriiic.** *Simtm,* **inquit,** *drJeSoMfnAtre*4\trjui?i:,th-i£t-i* **-3*t*nt*tti~** *butiAdc* **Cenumcit. muitodiin terreHortin. ur ait Diolcaridiis," dc caulj, iir dipra^cx P 1 i i f** rrlhrit bc*a Jicituijquud arl>?r lit Ijilv **fcrjl,(i,'« kleJ • PUn.t& isp.jadi** lll iiin. C'«.'"."';» tf fit «• "• "• '•'•'•'

candidos, vel ei albo punkeos, qui deinde in exiguum femen toinento involutum effqrmanter, exiguis veluti valvulis inelufum, quibus maturitatc dehifcentibus, effiuit,utin(alice, populo & fimilibus. Referunt adverfariorum au<ftores,feobfervaflc per triduum acinulos foli objedosfub(ilicntes&tripudiantes,venniculointusorto agitante,qui pertufis,aut defiliennbus tandem granis, foras prodit. lèr plerumque in anno floret, (quod in no- UTO* ftre o nonfatnelidimus horto) vere,aeftate, autumno,recentibus floribus, femen jam evanefcens, Temper fubfequentibus. Folia menfe Februario cadunt > Martio, vel initioApnlisnovis fucccdentibus.Germanica menfe Majo ac lunio florere incipit, ac deinceps tota fere aeftate flores& femen ferre non definit. De fativa haecBelonius,lib. 2- cap. 2<S. *Poftridie a rivo tllo digrejji, per arenofaloca iterfecimus, inquibus mult* arbor escrefcunt, f'rater myricas, qua tn mgentem magmtudtnem attolluntur,gallafqueferunt,ab Arabibus* Chermafel *proprio nomine appellatas, magni ohm in medicma ufus, & non pccnitendummcrctmonium.* Profper Alpinus fativam l&nc myricam cap. ǫ. de plantis ^Egypti defcribit, vocariqueait ade, ncgatque vulgarem in *Mgypto* reperin. *De hoc* (vulgatoeenerej *non loquimur, quandoip,JoJEgyptusplani carcat,a!t,ritto veto tamarici domefttcum tn Jtgjrptofpe-Satur proceritate figuraque admodum afylveftrt diverfum, quodadmagnaolivxmav-nitudinem crefcat^audioque etiam fupraJEgyptum in loco* Sahit *ab tispopulisvocato, crefcere ad magna quercus magnitudmem , cujus ex lignis car bones faciunt, quibus tota Mgyptus (3 Arabia utitur,ex eoque /«-gno mult a vufa conficiunt,dd mult or um agrotantium ufum. JFoltafertJylveftrts tamarici foliis poxima, tamen longiora, ($gracihora> apparentquemu[tacapillamenta viridia,qualia m aliquibus eqmfitts vtfuntur, ramo appenfa.femper z>irentta -9 Frubliufertpaucos, raros, virides, nucummngnititdine> duros, hgnojbs, fine nucleo , t$ videntur ejujdem fubftantia effe cum guilts : omnes vero figtxa inter fe dijfe* runt, quanquam in omnibus afpera © inaqualis obfervetur, quando alii longi.alii breves, alii rotundi^alii laii, alii craf-JU alngraciks exiftant. Vfus tamarici turn in J&gvpto, turn magisjupra Mgyptum, ubt harum arborum copiojus eft pro* vcntus, eft ad ignem major, quando nulla feri alialignaad comburendum babeant.* Flammam myricaj Plutarchus ad vitrum efformandum^emolliendum maximfe idoneam cffe ad finem libr. 3. fymp. fcribit. «&V ^ *-rlw' rcS tfrw*

nyrica ad emolliendum {$ formandum vitrum ajunt ejfe accommedatijfimam.

K«f d» TO ?aAaT?*i. Theodorus *tXtptg-m materias humiles* eyponic, & legit *m«>*y tfa *?*:*:*>*»**H9A H» W &*$&>* Quid UAJJ^« , fupra expofui, & herbam vel fruticem figniticare probavi. Verte ergo, *etiam in mart apudnos herbce quadam proveniunt, apud exteros etiam arbores;* ut in nnri Indico.

£is eiim its ixd-rvi.* Omnino fcribendum, ut monuit Scaliger,^ %>*$** Plinius hunc locum paulo negligentlus exfcripfit. *Nafcuntur,* (inquit libr. 13. cap. 2y.) *& marifruttcesy,arborefque minores in noftro.* c* $/^ 7S x? ^fei *w^s ptictf, 7m»?&.* Vertit, *arbores minores* ^ cum debuiffet dicere, *qua in noslro najcuntur mart humtisfunt plant*, five berbx.* Non enim ftpJfe* fed »A«>«-» fubintelligendu. Quod an redfe *fruticcs* verterit, dubitatione non caret. Quipp^ mufci, phuci marini, ad herbarum potius, quam fruticumclaiTemreferri debent, quanquam^utverum fatear,eo eti?m referri poffunt. Qg?e fequuntur,lege Uti apud Scaligerum» W *$ tut «&« «^(5«.«« ^ *«'\€*"«&» *

pud nos reperiuntur, manifeftijjfimafun\ i$ vulgatijjfima , qua apud aliosfunt pro loci rationepropriafunt. In Bafileenfi codice, locum nunc corruptum afterifco indicatur, *> {jMm& w^ *imvshetffy,avxSi,^Ss.* Afterifcum.curfuftulerit cprredto^ non video.

K*3*«e? *• <2£*©>. Ita fcribendum, fed primum videbimus utrum *fip»*%xmrmu & tfx®** res eadem, an vero divsrfa fit. Ariftoteleslibr, 8. hift. Animal, tanquam diverfas ponit, cum fcribit, ^ #r*@- ^ ^ ^t/«r; Etiam dei

Iatius. Apulejus in Apologia.

1 vocat,ut mox aicam; ^ *cater* marts ejeBamena, qua ubique lit tor um expellentur* falo expuuntur, tempeftate reciprocantur, tranquillo defiruntur.* -Si unutn idemque genus ƷiJ« & «&»•, Apulejus leripfifler, *mufcum, quern (Salvam vocant.* Particula *($* facit difiundlionem & diverfuatem. Contrarium tamen, ndmne idem effe, ex ipfius Theophr. audoritate probarur. Nam cum fecundum phyci genus defcribens

ait, *b (pv^09y* &d.# iEtiu$ lib. t; ^©-, *fip** NeophytUS. *.ivxGh fyvat tpjpb ,5u**rW>* Hefych. *<pvxt* %Kmitm* fyt/a.Puto Grsecos quoidam indifferenter ft»« & *<pZK<&>* mufcos vocaftJ marines, idque fecutum iEtiuni; alios vero ^v« dixiffe,quod quidem iu man provenit, fed petris,*

tur, quodque tenuius eft & minusrH *tras nafatur,4tcitur®phycus* 0 *fbjcion.* Ortfc Diofcorides fyv» voeAt,quodfaxis, oftreis, fcopulisadnafciutur capillaceumSc gracilc;^ *herbarum genus acccdeny^hy-* cos vero quod longum & latum , & ad fruticum genus accedit,& in littus ejicitur.Meo Grarci <pf®- dicuiir, *habet lingua alia nomen , quod Graci uocant phycos, quomarn alga herbarum magis vocabulum intelligitur , hie atihm eft frutex.* Algam videtur vocare quod Diofcoridcs *p*w* JwA»V<ux. Vult enim Plinius, id quod Graeci $£*<£- appellant , Latino nomine carere; nam algam herbam potiusseffe, <pvx<&- autemfruticem. Diofcorides, &» , ut dixi, quod tenuius & minus, quod verqmajus & craflius ^vxC^vocar. Theophraftus vero <pvt&vs* alrerum genus herbacea planta, ut & Plinio. Cum aic, *Alterumgehu* ejufdemfolio captllaceo , fimihfceniculo ,infaxisnafcituu* Quin & ipfe Plinius *<pJw* algam vocat libr, 32. cap, *6.* ubi hunc verfum Nicandri exponit.

'Heir *Stj t&f Qoinosov KdTuQdlistt (pvK(@h.*

; Ubi Plinius. *Et algam maris iheriacem effe Nicander tradit. Pluraej us genera utidiximus, lonyp folio © latiort rubente.* Gloflae, *Alga* $£*©-.

Ti 4/ i* *<mKwrv<pv)*iv -n -mioeifc,* &C. Godex COTrUptUS-Bafileenfis&AIdinus habem, *-mhå.ru<pv^u^^H^* quod magis corruptum; corriguni *n&*-riq)v)&9v* 7K«M«^f,ia eft, *tenta modo exporrellum.* Afyi *»^«T^tAAlb7» ^ raw*jfr,&c vel *ntmxis folium latum, t$ in longum extenfum.* Nihil impedit eandem herbam folium & longius & latius habere. Le<ftio hasc Plinii munitur automate, cum libr# 32. cap. *6.* fcribat, *Plura ejusgenera, ut diximus, longo folto* 0 *latiore (3 rubente : ahave crtfpo laudatifsima , qua tn Creta infulajuxta terram in petns nafcitur. Sed* Diofcoridem fequitur hoc loco Plinius, non Theophraftum. Quare eorum opinionemnon rejicioqui7*ir«c«(fi*legurit. "Vidcdefcriptionem.

'O *Nv&m wioSn.* Plinius lib. 13. cap. 2f. *Frutex eft folia lata color eviridigignit, quidam <>V&mi vacant, alii %oft era.* In altero codice, ut monet Pintianus,/o//o *luto.colore vijidilgignit quod quidam* , 8cc Haec fi vera lectio, Plinius verba Theophr. male intellexit. Neque enim alga haecgignit, quod alii prafon, alii zoftera vocant, fed . ipfumalgse genus fie appellant. Rclativum enim • non folium, kd algse genus refert. Theodorus *%e/<n9 porrum* vertit: prarftat cum Plinio Grxcam fervare vocem, nc quisdecipiatur, ac porrum, allii genus, puteteffe fucum. Caeterumnonomnismufcus, algaque n^/^F dicitur, fed genus tantum primum Theophrafti. Malt ergo Hefychius, *v^cn TO (&pvec*&j* 7K *<pv^cict. n-tyoxv* dicitur quod viriais fit, inftar porri, dum adhuc in aquis eft, nee dum in littus ejedum.

Oi ^k *{u<£n&** Putavi qupfidam, quiadecolc»ribusagitur,legendum ^e^or> fed euro viderem vocem *&?&*^* pudPlinium reperiri, fententiammutavi. Doctiilimus Gaza vertit, *cingulum.* Plinius G«camfcrvavit, quod magis placet; £»«%* nomen fine dubioaccepit, quod cingulum refer ret.

nemo'negabit, *i^t* 5 *>ej&** Graecum non eft. DodioresGazam legiffe ajunt, *Infyr* vel *IPMV $***>&**. Male vertunt *ifquamat* intrinfecus.* Nullas lquamas habet fuciradix, fed tunicas; quaevelutintemellasdifparan- Scribunt leeunt, quod Diofcoridcs <^«<^ -^n^mcaz,* dicat: fed hoc de tota planta Diofcorides, non de radice. Lego, *pU {*» «lifc« hAtnieiM, H«fy* 3 * « w ^ - r**icem habetforis birtarn, intus multis tunicis conftantem.* Hefychius, *xiv-*

*nuy^* &c. Qimitur utrum (p Theophrafti primum, fit etiam primum Diofcoridis libr. 4. cap. 100.

uim/tutguu) t?*ijtmiimirtaie fUHittum, rcrriitt*
ji» Cir/*5 lufiitttt juxt* terMm,fakbii fUtU*
*r tvrrwlitumb/bhuNwiuM.I It*i in vhulgaiisl lcgirur eodv-*
:. Tria fim*w genera ngiwtclt , qiiod cttam lici: IHIII , involve re ac circi)mtq;n »ninraocol-
.lfihralhtcjfed pi.incviJfirrur COM facie (iivcrli.W'- Hlii fraiiganiiir. Hite prdtt- itKJta *a-iicvlx:,* Stqoi lis-
>*«. hoc crt, jima /n-wni *tupvtti** i!no inqu i t e(fe p;n t- tor.i idiolti n r, jom t t>i i pi u m u mm a; i \v<c« ram l a w cu j-
t», unatri'W«i»^o«$,t ejucxl irgd., yocari -lit; altenmi citr.vi (ims iukiujii, qtaem ulimi ipilil aniiquosadtui-
••e*X'#ii»«'jfollocapilbctojicTtiiini miiriliie"^^''. cictidmccmtmciinaitrishabafc Virrnviushb.lc '
P^^**t *tmito tn^ri* pr0?>f/;jflls; quiinqitatti & hoc jpfum nb^ rii: tcftadjfiis ct)liltrt^-honc aL^tt. Cx^csww f*
m Creu Btfn-i),.; ^/u^ farcacur. Tn optimo Diofconii K *cvllatenrur cratu t.c itwti.ui vhpi Cfthrrintti*
codicc uO^ilkmL oou **i>*^ih^ fed •Jcftd*i«o**' Icripfuin irrifxitne^rcf ic^ci(ti{'iif , *jti-Ttidir*, c^i'((j *dutlizitwi £Ht***
aiiuit. Lacuna in anrit;iti> codicc n™ ^JU»•.<**« !cp re- yum , *fmffct nl^c tut ftteii %» ustu* HWMTSUH cjf
(hinr. f^rirlcitio lUhiliciv aiiAoritate Onbalii, qoi jJfKr *«binrt DM. C'I'-
•w-k-isitjetiaml'linii.quilib.ltf.c.ip.J&.defocaTnari- ^i
no-ait; *PtinpHc Ptto liUrdi* c» ™»'« ^i/«' *tb,ttitjjitn,ii tjt,* i te
fff'Wj *Ntaritttm. P6JI trij tttttew genctit tjui : Ijtttm,(£ J/- p^*
rtrnm tetigiuj, tiuaiUnt* din *t ruCent, Tcr tmm mfpiifvh it, it*
$ui> in Creta utjlti tiitptitritr- 1 dtn111b.' 2• cap. *6. I iu-* o
r etui* jf «rr,i a< *Jtxiin/ti,* Jpufi ftA* flf *tttmt* mfcnur,
trwfrmj, tit Pin T>.'JH in fJ
i,ur. ii :
Fendam, iirmm puitmrn 4J^-r Dwfconda tcTTieophutt W I A I , «u *if'''* •«•«• ^ '
Icm.UterqncJanimdlc ;: frd mtjmbranrarc t»Mrwt3
nili'il CUododi potcft. Mtrutn. ti-Tniini' virt duiii, dt» TJ <)•
genera fjterc Dtulcnridr f •*•«<>. ! F i'' •. -rr''* euf oon in
unicumeftT'AMpryr.11'1. \ i m »m-J,.i.J tm iJli e*q*>l a c a r a p
Diafmridi vj»si<t<- An v;;trof, umuiuM , fenbcodinBir. cna>ilpirKa)tlcnbiHidum.KW
UioftoT i *^' 'i ? M't * J *i «* < *• w jtw*!' v as uuuuv UHKI Uii a xuc mhiJi • t ii *L* .
No'i piitamm , i'.;^1---. JLU not eouirtuiuia. *xuidtmtJ*. aUrt'*
tegjam. Wcm plant effi: rnftnunc. .;uod i Tiwn^nv h i -yi *itfixiim.* 7 m« f»»Jo»
dv >tiu>!ius jcECintjiurv! uRUUtrD.NMabftXi
t~corfd(.'S #vtj$f tfltiif cttcic HTe «•
"tin t»n«- Thw«*r»- i— *''r^>* <* ..l
Tiilu' •• • 4'o9ndi<fictrar.qat j
dc ilia Ijwcic id in ao i,Jio loco Ycrrit lnemn i,T«J O
illmii Dtofcoridb.qmri itpntr, T ?; »n« *m f ii
•m.Lihr. ;2. cnp.tf. P/BTJ *tjmtgtmnt, *t Jinmts, i*
fa!fa Gf fjjiort, rafirfuff **ti*vttnff*imAttifaa»a, K1&-* Ic^ilur* Hanc Iccbooo
ftinin!(Midi[[Ti,HECDoAiffi'wWBQfwouNorgDilc- raw fafia mbuic hetbjtei colmii, liSitcbnoo ('
csnpiuitn vi-rcn codice (cripnBa effr. «di *tmgtfwlitt at* Ii*. Cc '•• <i» «iA«, ficc rvni qjitJ
/i.il&tiwt tuhents, oJUttift. &•** QUKIc^icinlibc ((* mnintnfot) pluribu.;:
i fun rittro pftbnnir- en ITAIK bryon fbJio Uducz. H;i its fv&n .
'luofuciciinfiiridi.'rciTiwfJfc V T * uin vuj^j djditn re»n eTc Jn-›'»r.-ii.
dr, ndJceni tntdfoir, fcJroran ptatan. morn & ;i'« omcnltauH, lie
k & MUSkDkAi i
•phraftiu (quod ramen nanrrabo) *6*dicanut,Diofcoti-
dem jam cEficcarum & in litnw rejrehim fJ™ drferAr-
re,Thc.i;>li[.i(l:im veroquijd in msri at!hiicde^it,&fiib-
in crfum •• ft, vc|m ir i i nn at at. Ducer cu po ricnt i a, norunr
flot.inici.fiinni qui iitiora incnlunr, fnci qiwrdam gene-
r,i. (him in mari Ilmt, alia porrsceo furcltdu colors, alia
luieo fordtdn sirerejmox in lirtus re,JL'iftuni^iquaqiicdc-
ftirtni]incritn\impiintccum,dvmi!diniidiiiii m^rum fieri,
vclci)nlnScM niL,'runi. Its qwdnn cunciiiari pofleni:
nui Jefcribit, nee DiufcorjdL'j,ex uno duo tori! genera.
Facilins *hoc* didtot ou-roi proluntr. [atcrra pnmomp-
eit TheophralliKjidem dlti t»cnm»y fcfini, BM eoo-
i, eemnihilconclttdipawft- V^idtw ••»» i Thea-
ift> iiclcripruiii flli* q*xl Bejjf* D((Woi, id eft, Ii-
t sdlhHiftori^^ *o< .JT'** TWO m c u mrii nci i JJ^I
^ .Tl>nl'ris nihil VUJW* & rrit^»ffMn*nd«MPW a^
jJIr ''••tminen, .int arondif**didpoteft. quod naSoSt
""•Wieti.nlT.rl, , x m>ttiar«.fiicadodaes»-
'''« fi iftr dicta, jra renj»»irr«nt.
. ^ *n ti^xir; cofof e ctt AT i m Jicn?i' trjnc as*
it, & in ctmpoatpafireoi
i fiunt quæ tum prapa-

Mukus Matiutii vulgatiil"

tam lectios Theophrasto Dio-
d han-dcbeat, i
Non defcnbit > rufcra: Diofcwidcs, qiue de hp<:
fnw

Fucus marinus folio abrocxii raaris.

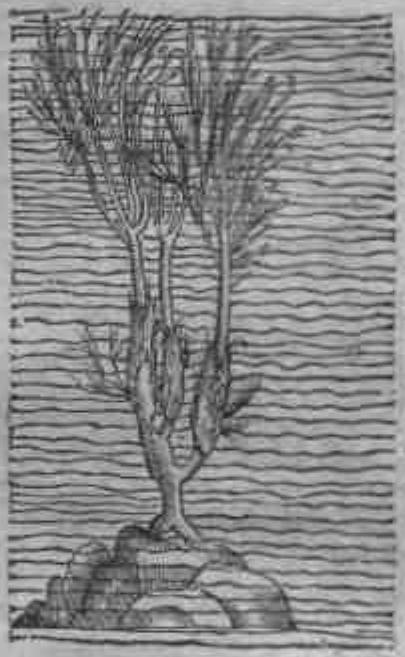

Hoc genus *Qvwvg* Nicander *tymiyiw* vocat; eodegi,ut Theophraftus teftatur,infed:ores utuntur. *<fS>v^vg* nomine etiam radicula quaedam praediu, qua mulieres exalbidae ^enarum colorefn puniceum rofeumque ementiuntur. Diofcorideslib.4. cap. 100.eos reprehendit, qui *<pZ*** quod radicula eft, putabant algam, Ni«»^i: *JUI&HW «vc/ TO Qomwtw. c<t$q sto£et* hici eivctf* *candcr puniceum* (Plinius *ru bens* vcrtit libr. 27. cap. 7. *alga rubrai$ fcorpionum "cciibus,) afferit adferfus ferpcntes valere : Id ipfumque eft quo exiftimavere nonnulli colorem fuum mentiri mulieres : cum tamen radicula fit ejufdem nominis, quafefefucant.* Negat Diofcorides alga ad fucandum mulieres uti. Anguillaraxame,fuci Cretenfis folia a Cretenfibus faeminis commanducari, & ad fucum adhiberi, rradit. Ergo ufum habet alga Cretenfis in fucis. Do&iores quidam *pifr** radiculam, qua colore fimm mentiuntur mulieres, anchufae radicem exiftimant. Celeberrimus Botanicus Dodonaeus anchufam a nonnullis fucum vocari fcribit; led unde hoc habeat, me ignorare fateor, nullum novi Graecum aucSorem, apud quern radix ca *Qvwvs* nomine fignificetur. Certe Pollux libr. f. cap. *l6-* ubi de ornamentis & fucis mulierum agit; 8c anchufae & <pt/'wyrientionem facit; *'I™$ J[' dv* TP$ *tyr^em JC&* Paulo infra; pt/«« *7wp<rulvti, fyppvSiu i4Ln&.Uei, fuco faciem igneo colore aut puniceofucat, ceruffa albo. Qvx®** ergo 5c anchufa in fucis res diverfa. Anchufae quoque radice colorem etiam nativum olim folitas mentiri muliere^extra omnem eft controverfiam. Hefychius; *Hy^watc pi£* »i <PV>&VVTU I aj yuteuxts** Male cdiderunt,*Qvn$Z*fc in ytlyaA*!* Eleganti purpuriffo malas commendat anchufa, fed de hac alibi. £ed *<pvxa* etiam fucabant mulieres. HefychillS, ^t;*jj (male *QVXH* legitur) d^<^ *toppa-nuB* ywcuxetai.* Diofcorides fucum hunc vult effe radiculam;Galenus inter metallica panir, [illegible] *Phycos autem fervata cerujfie fr&ditate tenuitatem aJJ'umfity ut per earn inprofyndum cor forum quibus admovetur, vis ej us fenetrare valeat.* ®Zx<&* ex recentipribus quidam metallum, aut remfadtitiam ex cerufla aliifque, negant; Galenumque valdfe errare; & eodem inerrore-ffitium qfle quoque fcribunt; alii fadtitium medicamentum efle probant, radiculamque effe negant. Placet aliis,Diofcoridis codicem corruptum, & quidem *A'm }$ov,tyfittydiof9* fcribendum ; cum nihil (it aliud *<pZx®*i* quam cerufla ipfa, varie lotura ad mulierum fucos praeparata. Sed cerufla album tingit C(Jorem, rubrum vel puniceum phycos, Alioquin enim, fi *QZ*®** albo inficeret colore, nemo *QmttyZv <pZ>c<&>* Nicandri, & quo faciem fucabant mulieres , idem putaffct. Certe rubrum indidifle cofbrern ^ [illegible] facra teftatur **pagina. Nam in fapientia Salomonis cap. 13. ita fcriptum, ubi agit de idolisqux artifices minio 8c phyco rubefactunt, V M ^ ' M** *rfayfiA* **:•«« w * W** *%£» «Uffn,* **&cH** Hanc difficultatem qnomodo folvam, non video. E^o, falvo meliori judicio, lapfum puto Diofcoridem,muliercfque & fuco Cretenfi,& anchufe radice fucafle, & has quidem fuco, alias anchufae radicejeol^remquc purpiireum, quern & *<pZx&* & anchufa dabat, fucum i Latinis vocatum." Fucum apud Latinos accipi prbomni mediçamine, quo faciem tingunt mulieres ^ *ex.* PlautO probatnr in Capt, *VetuU edentul*, qua vitia corporis fuco occultanfi ubifefefudbr cum unguentis conjociavit, illico itiiem otent, quaji cum una mulfajura confun^ ditcoquus.* Tibullus.

Quid fucofplenden.e comas ornare ? quid unguei
Artificis ioaafubfecuijfemanu}

Diofcoridem ignorafle puto vocem fucum , apud Latinos adeo late accipi, & pro quacunque re qua fucabant, poni. Corrigendus praeterea Plinii codex. Malfceftunti *A pane aq„ii„on,, aut cumfponpis;* Anriquus nofter codcic habet,*„aut fpougiis*; Scribendum, *laudatijjlmo a far'te a-$uttoms*f'?ipon?ja.* ex Theophrafto, *font a} carow'eq-. Qv*± ^iSiSf,^ B^ ^AV^Sovocanc, ceruleurh tingit colorem ; prifpis noneftfolns; ergononeft CreticaalgaTheophr4fti;de qua hoc unum dicere reftat, quod pent exciderat, *iros doCtili. contendpr^ i«[illegible] verii fcripferir TheophraftusT Spongis enirri, quod fciam, non tingunt. De totaplanta ejufquefubftantialoquitur Theophraftus. Pliniuslibr. 31. cap. II. *QuintS ejus qua ab Aquilonefunt genita*, (fpongiae) *fraferunt cateris, nee ufquam durarejpiritum medici affirmant.*

"A** *w w Zpoix* Tj *#»w,* &c. Corruptus coder, fed facile emendari hoc loco poteft. Qui enim linguam Graecam de limite falutayit, videtlegendum, *a^o^ iw ifMursldem* paulo infra fcribet, *i* w «e^««i^, non»,? w. Pliniuslibr. 13. *Tcrtium eilgramini fimile, radicegenicUlata © caule, qualiter caUmi.* Nee haec Plinius Tatis ad mentem Graeci au&oris reddidit. Fucum hunc Theo-* phraftus gramini inquit efle fimilem; rationem addit, quod folium habeat gramini fimilem, radicem genicul^tam,longam, oblique adhaerentem, ad inftar graminis Caulem ait effe arundinacem modo graminis; Plinius fimpliciter inquit gramini fimilem radicem effe, g«niculatam, & caulem qualiter calami. Nufquā tradidit Theophraftusj radicem hujus fuci geniculatam effe inftar calami. Alfb modo calami radix geniculata, alio graminis; quanquam arundinis genus reperiatur geniculatum inftar graminis. Nee caulem inftar arundinis geniculatum fcribit Theophraftus, fed fimpliciter ait effe arundini fimilem, qualis eft graminis. Sed in his fleife excufan poteft Plinius; nempequod prseter Graeci audtoris mentem nihil referat. Falluntur qui fucum folio gramineo putant corallinam. Nullam cum foliis corallinae fimilitudmem habent folia graminis. Major error illorum, qui contendunt, corallinam earn effe algam, quam Diolcorides *<pZ~xt&> xdims**, aut foliis crifpis tortifque, aut etiam mollibus *ctxov* nqminat. Corallinae folia non funt mollia; eadern ad tindiuram inepta, nee in-Creta, fed aliis locis maritimis reperitur, Galliae, Hifpanjae, Belgii.

v A«w» *Jfr piitvot,* &c. Plinius lib. 13. *Aliud genus fru~ticum Bryon vocatur, folio laclucce, rugofiore tantum, jam boc interiuj nafzensl* Haec Plinii verba confiderationc non parya indigent. Non commifit tot errores Plinius* ut multi ^ciftimant. *Grande peccatum*, inquiunt > *quod ait, aliud genus fruticum i Non ex fruticum genere illud fipvov 9 fed herbarum : Omnia ilia qua pra ccjjere, Qvxfi?. genera apud Tbeofhraftum,* 6c i*** erfe *dicuntur. t&)* ™ *j2y* inquit, *paulo tnferius, ixdrl* %%Hvnun i«y» i j fyZs,\e.c. Inter majorarmaris virgulta quercfis & abies, qua tamen cubit alem rpagnitudinem-non excedebant. Cat era de quibus ante trattavtt mufcorum velalgorumfpecies longe minores, (3 berbis foriiu, quanifru&ibus adnumeranda, auaru qua-Earn nee caulem habent, fed folis conftant foliis.* Haec virorum illorum dodiflirrforum fententia. Certe, fiita fcripfit Piinius, redife a viris magnis condemnatur. Sed videndum,utrum Plinius fcripferit, *aliud genus fruticum bryon vocatutizn vero,aliud genus fucorumbryon vocatur.* Supra diximas,quofdam nullam inifj ^v«®- *Scfyvoi* ponere differentiam. Vide quae dida funt. Fvilis *h^us^fucorum,* in *fruticum.* Pliniuslibr. *26.* cap. 10. *Pracipue liberat eo malopbycos tbaffalion, id eft, fucus marinus,laElucafimilis, quiconcbilitsfubfternitur* (forti legendum,C0»d!?*"j *infternitur) non modo podagra , fed omnibus articulorum morbis impofitus gratejquam exarefiat.* Satisaperte inquit, vocari algam, fucum. Ergo non praeter rationem colligere licet, Plinii *fucorUm^ nQnfruticum* fcripfifle. Eft aliudjhquit, *genus fucorum , bryon iocatur.* , In\ Theophrafti codicibus, *S*>Ad ^1 {3«cf«», legitur. Corrpptu$ codex. Nihil in hor fuco quod uvarm vel racemum referat. Idem Plinius lib. 27. cap. 8. *Bryon marina herba* f^rgo non frutex, ut male lib. 13. Scri'ptum eft) *fine dubitatione eft la-Bucafoliis fimilis.* Aliud mendum in verbis Theophrafti. **m i ^ ^ a w . id eft,** ***nifiquodaureo magis fit cohre**** quod vel jpfe expenentia falfum efle docet. ^adem *pi*** jr^KcS^^016?*11?.f0Cet: .Omnes Botanici porunt, lohoptlefeleganti,. vindis colons, fed rugofiore quam la&uca. Ita ex Plinii' locis duobus legendum probatur. Lib. 13. *z\jioliolaauca,rugofioretantum*; Malolegere, *tamen l* ^Iheophraftqslibr.lj. cap.'8. Bryon marina herba fine dubitatione ?ft ladlucae foliis finiilk, rugoia, veluti contrada, fine c^ul„ab ima radice exeuntibusfoliis.Scribenduergo^W^^^j.Doftiir.viri Plin.argnunt, quod ait, *hyon marinaberbafine dubitatione eft.* V'' inquiunt, *' Tbeopbrafto nulla berba marinaprivatifn traditur, fed inter genera Vm Pttw%)L*fji,cu* five *S Qvtyvt laRuceum » defcribit.* Non videtiir ea yerborum Plinii mens, quam tradunr;, fiqaidem jam ante dixit, bryon inter fucorum genera referendum. Non vult ergo privatim herbam efle ntarinara , led *X*T «^2o fyi»* vocari. Et aucStorem quidem habet Thcophrafturri. Graviffimb ergo illi erranr,

rant, quitnufcum cum fuco confundiaPliniotradunr. Idem Plinius, *im & /**;*»»,*Iegit,>W *P** WC« Verne *cnim,„bu»a radice,Sc* irafcribendum.nonut *edwx,abtma* [illegible] Theophraftus, [illegible] fcripfcrit, vulgata [illegible] edho praeftat. [illegible] nulli [illegible] codix [illegible] cua. *'A„JU* vocat id in quo nafcicur five cm adhxret hie fucus, live lapis, five telta, five aliud quid fuerit. Quod fequitur apud Plinium, libr. 13. corruptum eft, *rugojiore tantum i jam hoc intenus nafcens„m alto vero abies* 0 *quercus,* Antiquus codex habet, *rugofiore tantum. jam hoc nafcens i in alto vero abies* £2 *quercus. Abietem & quercum in alto nafci perperam affent*, inquiunt viri Dodiflimi. *Thcophraftus G&WW *p<P*, ejfetradit, id eft, mterius naftiy © non longe a terra. Aliud genus quercus , ibidem fcribit llOcoyhraJtus in alto nafci. fun ynvts £ *»Jw c^efv«* , [illegible] *duas quercusjpecies ille confundit, rlw tap*-J*** '*w *ww«o littoralem* 0 *in alto nafccntem.* HxcilJi. Norat verb Hermolaus in manufcripto legi, *jam hoc in terra&afcens.* Antiquus,ut dixi, codex habet, *jam hocnafcens',q*x* codicem corruptum offendunt. Dalecampn^opinio non o-

dius forte ex Theophrafto qms reftituet^c,* *tefiis nafcitur term vero abies vicma & quercus.* Latis ac tenuibus foliis hie fucus aliquantum cnfpis ac rugofis, eleganter virentibus; caule ac radicibus caret. Oceano Belgico inter faxofos fcopulos fatis hie familiaris eft, ipfis adhxrens , unde fimul cum mitulis , conehis, oftreifque fubin'de ad vicina defertur loca. Placet Botanicis algam hanc earn efle,cuju£ fit a^ud Ariftorelem mentio lib. 6. hift. animal, ubi hanc purgamentum effe ait maris, fieriqueinitioxftatis, eaque oftreas,& pifciculos ali. Locus Ariftotelis eft loco citato, cap. 13.fi Gazx capitum divifionem fequamur; (in vero Scaligeri [illegible]

[illegible] *t, TO'w* W$ *romis rums' Qao)* JV *Tint* T"S»AffT'«« 6 TIU» *7ng* [illegible] *ptf* [illegible] *nin rt'iv v u*Q&. Qum yurgatur pontus , fluitat fecundo mari ad Helhfpontum id quod appellant Greef ^x&*, Latini algum. *Color huic pallidus. nonnulli <pvK9** (male ^^winoTxco codice fcrloitur. QVK&9 ^Wsi^*, q»t{$v;,m* w7^^, 7«^i(^» w»^«u?) *ex quo etiam (pvx.ivfiat.* I»*eunte deflate fit hoc, quo (3 ofirea &pifciculi ea loca qui cotunt,aluntur. Mar is accola, nonnulli etiam purpuramfuun\ db hocflorem habere tradunt.* Dedarat his verbis Ariftoteles, ortum,tempus,colorem,naturam & ufus fuci. Ortum inqutt effe,quando purgatur Dontus, 5c fluitat fecundo mari ad HeHcipontutn. Plutarchus libr. deiracohibenda, mare purgari tradit, quando ventis exaritatum mufcum algamque ejicic. *-r*t 'pi $ %t*.tte3-**> Z^n* wmtyxr* <*$m Tin w&f***.* ™Ep« i$ *" *Q***®* «WW«iJ *(Sf-%^i^*>i-*L„nu* IdeoGrxci, ut fupra notaviraus, ^ K® - fcribunt *it ti&* C l Colorem inquit »

L flii

cus colore viridig *ft* q , ur arbitrantur nonnulli Botanici. ProbabiJf fit, capillaceum fucum defcribi a Philofopho. Hinc nofter inquit, *i vn^htt t'J[t l'faxyij nec viride> nee intenfepallidunt.* Terapus ait afeftatem e(Te;(xftivo enim temppre generatur) ufumut pifciculos & oftreas nutriat. Addit alias duas opiniones; florem eflealgxnon algam; &purpu^ramhinc haurire fuum Sorem. Sed quid florem purpurx vocat? [illegible] *6& [illegible] 'A&&*„ colorem 1 nit'bre7n,fflendorem*, vocat. [illegible] [illegible] *dulafilo colorecrocea contexta.textum colore crocfrm.* Solinus cap. 30. de colore & nitore hyacinthi lapidis. *SedeJ utroque temptramento luck & purpura fucatum fuaviter florem trahau* T^rtulliamis, & idemSolinus. *Lufitanum littus floret gemma^ certunioplurimum.* Dubitabit,aliquis'' quomodo flos five color purpurx ab alga, cum diverh utrumque coloris. Dicendutn, concodHone alium in ipfa purpura acquirere colorem. Purpuram mufco algaque MV ?'au<a or Plutarchus, libr.defolertiaanimalium.

[illegible] *fmtEt%cvmi,* [illegible] *& '*> Mufii IS aha quicquid eft efuutainfms teftqsrectpwnt, utii,in orbetnexfertis, quafi* [illegible] *dcfcnbcnt.* Nidam [illegible] *algx ocpipcnunt phycides, ut idem eodem libero fcribi.*

Ut vtorliuv [illegible] . Paulus Petavius,confiliarius Parilienfis reSius, legit, *\2ict j\) uj <p*xift,* c* TJ *^UK^I* fed vulgata letio prxftat; quia phycidis pifcis apu4 Ariftotelem 6C Athenxum fit mentio. Verba Plutarchi Latin^ fonaht. *Vecuhanter phycides ex alga veluti nidum quendam conftituentes, eofuumfatumab undis defendunt.* *

lH 4k *if/us*, &c. De quercu & abiete algx genere hxc Plinius lib. 13. cap. ult. *In alto abies* £5 *quercus (*fupra dixi legenduifr *terris vicina) cubitali altitudme. Ramis earum adherent concha. Quercu etiam tingi Unas tradunt. Glandem etiam quajdam ferre m alto naufragis hac depra-* *henfa urinantibufejue*, 0 *alia traduntur pragrandes circa Scyionem.* Non defcribit hie Plinius unum querci genus ut volunt,fed duo. De priori agit ufque verba *hxc,glandem etiam, t$c.* qux de altero debent accipi quercus eenere. In eo tamen errafle videtur Plinius,quod ait, *qua:damglandes ferre in alto* ; cum non ejufdem illud curri priore fit generis, fed diveffum. Proeo quod in antiquo codice fcriptum eft, *ramis earum adharent concha*, reititue, *rami earum adharent conehis.*

U&pviKtsiyt — ufque ad *TO'3i%s fyvh tenth £ ^V^AXOHU^ *tyv.* Hxc videntur corruptiffima; 6c plane contra omnemrationem. Siutriufque arboris faciem fpedeinus, quercus folia habet multolatiora, crai'Sora & longiora^ quam fiint abietis; cujus folium muko propius ad myHces accedit, quam quercinum, quod plank tota faci Ac habitu diffimile eft myricx folio. Non major inter ignem Sc aquam , coclum & terram eft diverfiras, quam qux in myricx & quercus fpe&atur folio. Tora folii facies, forma,diverfa,-alius habitus, color, pofito, latitudo, craffitudo, magnitudo. Omnia,ut verbo dicam, quam mrxime differunt. Verifimile autem valdt fit, quercum hanc marinam nomen accepifle,quod facie habcat quercinam; contra abierem nominari quod forma fit abiegna. Hoc fi verum, neceflaric^fequitur, codicem depr^ vatum, vel TheophraftUm*xjuercu*& abietis hiftoriam confudifle, multafque notas quercui tribuifle, qux abieti aUt ejus generis marinx ar^ori conveniunt. Non dubito^ quinin hunclenfum locus hie reftitui debeat. [illegible] *e/* [illegible] *i* 3 *hhfo* (ixa etiam in Aldino legitur codice) *m ovfi* ^x^ov <* «»W. T« ^ *rts ixcims MTFrh G pveAKuft&yu Folium vero quercui oblongius, craffiusy latius,frequens> necleguminumfiliquis abfimile, con* *cavumintus,nec quicquamtnfe conttnens : abieti tenue ac fotius tamaricis.*

fH *Jfc i>7i ptyQn <i^s* lA«Tv$.Nemini ignotum, abietis arborem reftam efle,ftipiteni fciJicet & ramos in redtum magis quam alcerius cujufdam arboris ftrri: in latitudinem vero magis diffundi quercum,& refpecftu abietis flexuofam effe. Omnia cjux fequuntur, abieti quercuique optime conveniunt,nih quod ait, multicaulem effe. Abies unum tantum habet caudicem: ad hnjus imitationem marina hxc planja debebat unicaulis effe, fed in eo abietem aliq d f d f i l i i f t caule

enim legendu, non *pi*&s*, ut in Aldino & Bafilienfi legitur. In utroque dele improbam vocem *tyJ*, & lege *w'j dxptftwtyf dQiiotK,* ut in vulgatis habetur codicibus. C«rerutn plantam quandam marinam, quercus marinx no* mine defcribit C. Chjfius libr. *6.* cap. 4. his verbis-

Marina quercus Theophfafti defcriptionead calcemcapi 13. *libr.* I. *mea rariorum planiarum Hiftoria exipfius au+ Boris cap.* 7. *lib.* 4. *Hift or t£ plantarurn defcriptam,adjiciebam,innuens% me aliquot ejus plat as in meis peregrinationibusobfervaffe,* 0*plurimas,'eafquegariamagnitudinis, ($ diver fi colons apud Imperatorem Maximilianum* ejus no* minisfecundum^confpexijfe, qua ad Theophrafti defcriptio* nem proxime accederent. Verum cum illius iconem turn exhibere non licuerit,* Cf *nunc unam plantam naBus fuerim a doBiJJimo ($ modeslijfimo juvene Joannede Laet, loannis* F. *in Occidentals Oceano erutam, jjuam mihi mutuo dabat utdefcriberepoffem , eidem opera illam expnniendam in tabellh curabam, ut in hoc capite* 4. *libr.* (J. *exoticorum locum obtineret. Pedalis auteilla erat hngitudmis% in multos eofqi phnos ramos expanfa,quemadmoduinpelarii,pl„dis magna exfnrtę obTervayemmini, tSihsdeinde inplures diosminoresdivtfos, multifque tuberculis quaquaverfum ibfitos, ut Munca five cufrejifi verius foliorum formam (3 exaBius referrent, quam altenus alicujus planta; coloris purpureifattm, quahs fire confpicitur in vini rubrifacibus, filfi prorfus faponL Ipf a fTUtich mteria dura &*

Qucrcus Marina cum fua bad *vel* palma marina.

*fyn»[*e<eatJma<;utfiairnm&f4X<*.Conm8a\p<>rTeinftmapdrte kxcpkntu, M faxo ne an eftraceet ttft<t* **MHMM** *fuerit, ntbilitffirtnaTcptiJfim: plurimtetiamrartii, ininft~riortfruticispatte, abrupti erant,* **Hare Clnliu5.**

K«j *yt'-m* j <B»C a«iJ r)f n«A». Corrufrus codei Aldinus S(Bafil. in iislcgitur. ^ l^™ 5 O4K MliJ-n/iauXi m-

^ *-rJ'insiv* m^'jj/i. Hunc locuJn quomodo correxcric Scaligcr, tjuoraodo Rob. Conft.int. eic annotadonibus Conflaiitini & Scaligcri videat Icdor. Quale iafedutn •©* five ;>io»®-, fypra cap. qmrco abundc docuimus. f» H'JILJVI ai i is d i ci tur. Ma rccll o c mpi rico curio. Cuf J one/, **mquit,** *btftlalj; faHtmuti, feder, cute dura acfilt&a^quie tatttitcomptKantji „„ orbanpiluh rotundiflim,**, **OTJIOWM** *Qr^ctappellant.* Eotanicis quid fit '<«,>&• lib. I. disimus; confunderefolentl.cxicographiiJUt dofti LSICO JtxrerConftinLinus in voce ."t«. .Hi-**'Cc ^i.>.«f, 4 ^ «., inquit¡ mil™., ?!^ iuni)ii-**j i£ T" '*J f™7s *H'pJtdAi'^y'op&ttwim m^uKofitt^* *y ty.ltZ<r.*> *QjttmfcfittitttT Suidas^ctti tatnen* **aiA«« ctitm ,'urmax dicemus, •vitiumver-*»i>. *Pliniui lihtt* **30. C4jr. «/f. his iierbis muttis crrandi oc-***Mftmim tttulit.* MillepeAt ,. *inqui:,* ab aliii centipeda, multineda, di *Hi,* aiiimal cft& vennibu.s terra:, piio-), mnIris pedibus arcuatim repens, taftuque f"S*-*r tuxm* rraduque*)* conrrahens fe, onifcon Gracd cant, aliitilon. Et*paulopojt* (!Uam autcm qua: non *ciiitur, fepa Gra;ci vficant, alii fcolopendram, minoetti, vernicrril"]mrrae. 2 " * *vcrbamulti tgtnt tmimadver-*™ *f£fcelspctt-lr<tm divrtficffcanim-Hifoa*

rfcinVia J *vcrmem fibfiim nan tfft arcutttim* » u o n i.-fi#w (vide cap. 4. lib. +- J *fit** *repem,efa,,,»i1Z* **Btqacefirl** *T* ** *ritmgt»cre,* **•oiutmtoitni** *brtut* **SSISSig* W^^jrf**

Atfue ab hirfucta, at Sclim voce/n ufurpem, <U3ifuatfiUfiverfrs,mgTi, rerrefirium ItimtiricOTUm fan , quod marts liitsrilim ejfodttur adfifcium efcam; tirfiititm Jive Txillepcdvm villa rtprsfemat. Numenius poeta.

Hjtrfus "'ti>n,iJ„J}, hirfittdm conftin Aunt aliqit&ndQ ftilpftudra -, qua «>>iiiij<i £ xtiim,J^ dicitur. **J^H*** *font diverfaMimttiiajpait) untunqu: amen vtnenatum, 1$ nwltiftt. Hue differentia ,* **^noJ** *utrimqat fiohpendra dtcunatjine traliv tSfttxu celerrimi froprer pedrm «»me« nfrniferiem^indtfTcprie centipede five mtlUptdavtictttitr, H qtidi. Uvis fit 15 non fihfa. ItaqutfalependntJ intcllige apud LjCBphroms interpret em, cum,iit, Uvkms pv&ix*iai i VyAe is nave; rtrnis injiru8as, ievhm^i iixit fji PitM ,afiinilitiidint or Aim 1 fcditm utritiftjuefcohpcjidra.* Nicandcr *1—tot* t? rei^mrJyi* iu ice rev it in Thcriacis. ,

H' it 5

pjtnm jfc fiifttnt luhi, Permacmqutftrtni vtjpa **S** *iuidfjrvtl!afcjfjtt I empbrtden, quid itttn dijffIU cafutfcolopendr* Quttfmfie, quanAe frrtfu. bmchiapufeit, Vrftoftr»»i, tuvifUluncq*

Ubi tnrcrpres, *U* ***SH. QQutrcctnpatrfunminiifiinlitiAtqutpromifcuc , pitemlMe h,, v)c^s sfuufit vlituit.*** **JJuoJ** *Ga^, Hu tiotio rnitltijpjue atiu indifirnmnatirn nomtitt ufutpantittt* *tiAudifuit.* Hadenus Conftandnns.Thcophrafti verba in **nunc Verce fenfum,** *R/onit unntxt fendent pteraqac* **a«i-** *m.tlium ttfrigenrum (fstprrjult, id cB, mitlcpedx qugdom tiult ipfi itdnsfcuatttr) in ipfis tcfin hofptunturon-jcifive fnultiptd*, **£sfaliaqaadamejufdimgenerii 1/iJiitU.**

Tiwj^ajJtij.^iy^t^Cfl^'^ijtc. Qualesfinc«iijilig-noro. Vertunr, *mwttsfefequcfubmcrgentet,* **PliniusliE. , 1}.** *in alts nattfrngis hac dcprcbsnfk unntmtiUtfatte.* **Qviam** vellemdoccrer, quo.paftonautragiTdinr,quidtrnuido gipnatur if fins maris. Quando reverfi *t* fun do maris vivi? Poft mortem, vel jam moribund; fund um pet unr, nee inde nifi fato funrti revertuntur, & *f.* forre aliquado corir;ngar,urvivi /upernatcnt itermn.ac fa I v emu r. Cere & aniinusipfisnonfuit: expJorare, quid in ipfo maris re pefi* cur fundo Aliud h b d cogitent ?' Unde I rnur PJmins *I* naufragish»c deprehenfj fa-ibir ? Vcrifimllc fit **TheOTihraftum** *nit* **j JL'I«,** *vel i*i< $ mritfZi* **^•Q***** Icrrpfide. *Z-riyfSt* dicunrur,qm fponffias vcnantur.Hi vivi fe mergunt fit emerpuni, & marium proiiinda fcrutantur, utqi'tdin rains fqndo pretidiim efturinando erLmanr- Ad raorerti quidtm nauFragorurn fundum petunt, fed non eodt aniiro, Stadvcrfujaquiinjuriastnuniti funt, <w cbufum ratinere norunr, flc ad tconporis fpatium novum non trahere ai rem, fpirimmtjue exhalare norunt.-icditiicerunt. Nempe pecuniseS: divitiarii « atia rtr.tos (ubeunt labores. Contrarium rajfragis evenit, qui necaqui; refiftertqueunr, nee lucium indeatiquod ad ipfos pervenire poteft; dc vita rantum coeitani faJvanda, regiumque diadema nadosfe putant.ffvel ufld* marin* ^enefiao in littus pellantur, vcl fupervenicnte alia navyiervenrnr. iidern Grsct *Xt^* dj*cun*, *n*n,*e*s quse lubmer^untur & pereunr. Hinc forte AW pro niufragis accepit. Sed prior opinio roagis arridei, & proxime ad vul^aram acccdit lectionem.

On £ ffl &&„.£„„. PHnius, *OS* ***eSUttAvnttttpTtgwdti c,rc, Sjciontm.*** **DtxSiduopo-**ftrema verbafuperHua ejnftimant, quod de fyciotie non fiat amid Theophr. mentio. Iidcm Jegont, *naufragis* nri-

P]inn, fenpfit Th=ophr. ^ . ^ ^ ^j^J (w

•H J ^ ^ X M . rlmms ken fjtato; f%u eujm f antique cod.i malt, W'*) *>•#*. n4/c,,,,r. « ^ m) J , - ^ i vertirpafTliri. KtrtiusGajraiitrdquc loco,*ter^fdlicecvum,* tf ,,, *ah, m*ri.* Scribe apud Thcnphr. ^ ^, *ftj «**i*.* Verce, *n*m® terrtpnxim** 0 ;•.«/» w-

'Hifi^. Plin.Iocacitatd, *Sedficmfmefpolijs, rubro coruce.* .^Antiquus codex, *Sed ?hy cos fine foliis cortice rubro.* Scribe *fed ficus fine foliis, cortice rubro. Qomīyw* id eft puniceus. Malunt alii *dm'iyv&ov* legere *hQvfoevfihis comofa.* fed vulgatam defendit Plinius.-

o $i <po7n%. Plin.loco citato, *Fit ($ palma fruticum generis.* Mirabreyitate inhisdefcribendisuliiseft Plinius, De pajma certe quaedara tradir,qu£ cum vulgata palma arbore nullam habentfinvilitudinem, quae negligere Plinius non debuerat. In antiquo codice fcriptum reperio. *Eft # ibi palma fruticum generis.* Qua* le&io vulgata prseftar.

T*X*pJZfov ufque ad *£f «*,'««. In Aldino& Bafileenfi adhunc modum haec habentur, vide Dalec. Scaligerd. Cardan. annotat. fcribe.

&s i^fcfBhnn. *fymulorumautem eorumquefroceffuum fimilis quodammodo natura eft, folmfpinaru acanacearum utfonchis atquejimilibusiBi* (fcilicet ramorum proceffus, ipfique rami) *tamen ereSli, nee quemadmodum ilia (TLC^* nacearum fpinarum *Mh) circumflex^ ut circumfra&i vidcantur.* (fonchi enim folia ad terrain inflectuntur per orbem ut quis putet ex parte dTe *haSa.) V foliis amirt corrofis Vtautm fonchi omits tfilumm orbemdto ex-*

fiSia *&jfktiht.* InAldino&Bafileenli p^^ ^ o^ J W di,iflet. Vox *writ* tamen magis arrider,quam *x«'A.y.]sj* ^ ^ ^ telligic ^C&N^f >»»^W. Atqui p«'^ & « A'« ^ f«pi idem. An non licet in fruticum genere ftipitem V»AOI VOcare? Ex fruticum enim genere palma h*c : dc arbore non liceret *&v?i** dicere,fed de palma maritimaiqua; ex humili genere eft. Non video, cur uwtf* fcribere non liceat. Quodfi non arridcar, fcribe «fv«w ,d WAQ«I:

• ^ *ui d^vmAi* Male in Aid. & Bafileenfi -ajW^fcriptum eft. Plinius lib.p. cap.45', *Peffimum omnium* (loquitur de fpargiisj *genus eft earum, qua aplyfut vocantnr% quiactui nonpoffunt, in quibus magpaftmtfiftula,* 0 *reliam denfitas Jpijfa.* Curaplufiae dicantur,docet Plinius. Sed cur elui non poflinc caufa,quodpraeter modum valde fordidae & inquinatsc funt. •

^ 'ir.JSwfig*. Plin.lib.iJ. *Extra Hercaliscotumnasparrifronde* (non *fronte,* ut ediderunt) *nafciturfrutex, & alifts lauri &bymi,qui ambo ejecli in pumiixem transfi^uranlur.* In aliis codicibus, *forri fronde nafcitur frutex* fif *alms lauro & Thymofimilis.* Forte fcribendum. *Extra, Herculis columnas porri fronde nafcitur frutex, & thymum* Gf *alius laurofimihs, qui ambo ejefti in fumkem transfi-*

K E Φ. H. . CAP. VIII.

Jpudman rubrum in AraUa nulkm arbo em

arboribus in infulis, quas ipfae habuit. Item circa Perſidem magnae ipſe arbores.

THA

\J[Ari autem rubro vocato fa Arabia p Mcoptofupedus, arbosnulla in terra prove- P laeter Pinam, qua; dipfas vocatur, & hsc pr o rer fervores & aqua penuriam: quippe rTqiTqUim0qUeamn0 Leant r e fr melaurum & oleam appellant, t Lau- rus, hs ex totQ

Huftum ex qua nidi

su nimedicarnentum componunt, t quod fieri laujauiJimum folet. Cum autem aqu* plures incef- lcnnt,^ fungi juxta mare quodam in loco eropunt, qui fole tadti in lapidem commutantur Ma-

jEgyptu laurus eft, & olea, & thymum:ver m non vuidia, fed lapidis fpecie parte a mari emi- ; ſimulia tamsn viridibus tam foliis, quaro germinibus. Colos quoque floris in thymo, tan-

dro mvi garunt, plantas marinas, quoad in aqua fint, colorem algaeminuts habere: cum vero exP ad Pomuntur,mox fali fimiles fieri ^raverunt. Iuncos quoque lapides apud m ld Proveni cernere, Eo mi «bilius rcferunt, nafci arbufcu

\\ctiow. 65i *$tq iBfi dv*i wot** rp^»U' Y\ AfAeg'*

c&v Si vSctm vheiu j^ra/, *pvKyns (pvovnq &&g* T5«Aflt7?j *%CIM itvA iim'jsm Si* awAfcMwa* Ozw'T»

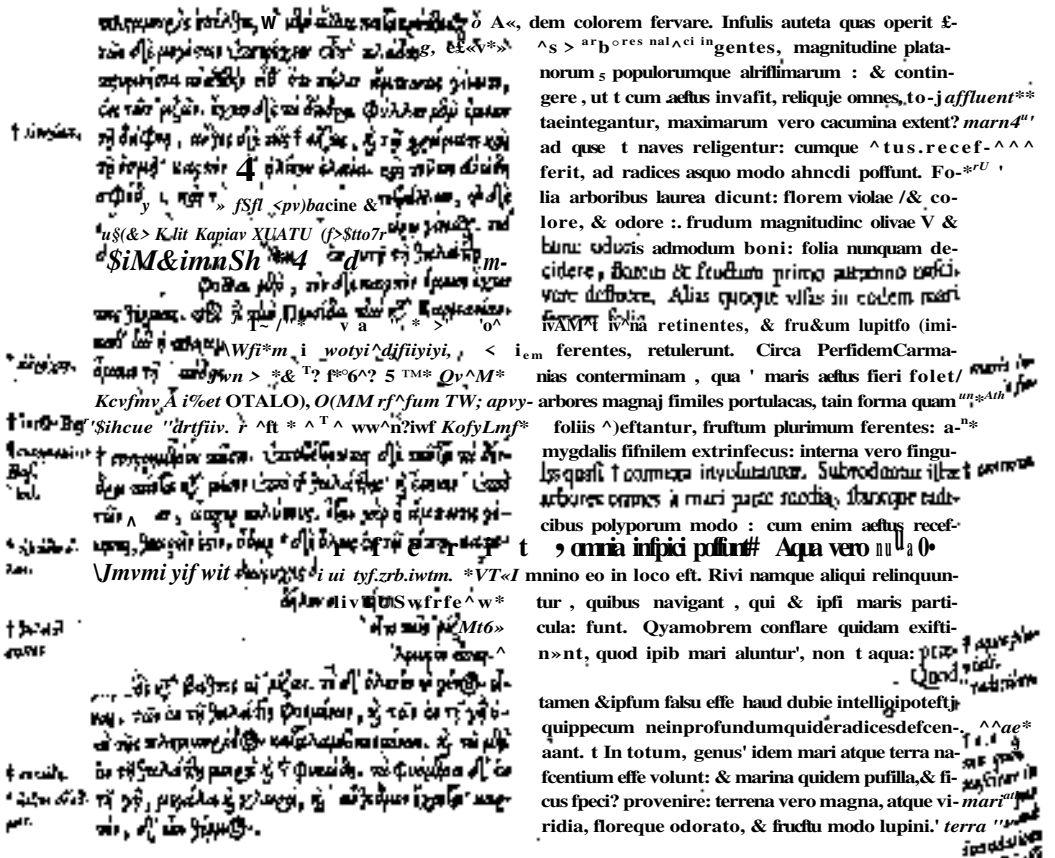

dem colorem fervare. Infulis auteta quas operit £- ^s > ar b°res nal^ci in gentes, magnitudine platanorum 5 populorumque alriflimarum : & contingere , ut t cum aeftus invafit, reliquje omnes, to-j *affluent*** taeintegantur, maximarum vero cacumina extent? *marn4u'* ad quse t naves religentur: cumque ^tus.recef-^^^ ferit, ad radices asquo modo ahncdi poffunt. Fo-*rU ' lia arboribus laurea dicunt: florem violae /& colore, & odore :. frudum magnitudinc olivae V & banc cdoris admodum boni: folia nunquam decidere, fiaucus & fcudum primo autumno cnfci- vare deflorare. Alias quoque vilas in eodem nari- ivAM't iv^na retinentes, & fru&um lupitfo (imi- ferentes, retulerunt. Circa PerfidemCarmanias conterminam , qua ' maris aeftus fieri folet/ arbores magnaj fimiles portulacas, tain forma quam foliis ^)eftantur, fruftum plurimum ferentes: a-n mygdalis fifnilem extrinfecus: interna vero fingu- lis quafi t communia involutarum. Subnodarum ilbae t cibus polyporum modo : cum enim aeftus recef- , omnia infpici poffunt# Aqua vero mnino eo in loco eft. Rivi namque aliqui relinquuntur , quibus navigant , qui & ipfi maris particula: funt. Qyamobrem conflare quidam exiftin»nt, quod ipib mari aluntur', non t aqua: tamen &ipfum falsu effe haud dubie intelligipotefti quippecum neinprofundumquideradicesdefcenaant. t In totum, genus' idem mari atque terra nafcentium effe volunt: & marina quidem pufilla,& ficus fpeci? provenire: terrena vero magna, atque vi- ridia, floreque odorato, & fructu modo lupini.' *terra*

IULII C^ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSI;ONES.

THftfyv$&f. Abftinde caput novum, tanquamEry* threumfinum a totoQceano. Etiam pejjime eonfuluit ef nobis, qui Hubrum^ mare navigavit: neque de hisjeripfit. (luicQuaitt* lege T iimiv H$7rlou, non% J^A^BU,

'AmXtJouSitti vsri ixiov,filis vi laptdeftunt.

*b*TN&y**$i>*<>Theodorus*, ut ferrumexardefcere. *Ferrum potius ignefcit, quam ardet.* K*#swo^. *Theodorus,* Tranquillari, *Hfftitui*,deftituiabigncdeponereignem, conftirui in priftina natura.

'HAiV *whjrutoi. Theodorus addit,* populorum altiffimorum. n/iy^ii<n*. *Theodopus,* Naves, *Fpffffsfunt. Haud* quutionem, Naves annedere & radices, *Prtterea nxippvus, eft cumreplentur vada* i *ipm-nt cum reforbetur im~*

tniffummtre. Vtrunque aeftum *interpretatuseft. Ataftus*

Theodorus legit mis. *Mali tamen expejfit%* connexa.

Efo«^Fj ^ « $ ' « A ^ » ^ *&nf9LegeapudTheodorum,* falfum, *non* falfum. *Hie cum tkpfignificet, rl v\utw' ty&' non licuit Latine bquentifeparare aquafignificatum a ma- fi:quodfecttTheodorus.GracipoJ[unt.'*htcnim<G$$ri fauci fure fciunt loqui. Theodorus legit_y <jvv*b\, non AUtem, $u*uh '!qui* ''MX,*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

yi IlfW *K3*l*v. Lege Plin. U«.«vtp. ultimo. (3 expunge t* fcribendum,* ^^ ut ferrum mardefcentes,iwpr(ynVi *y*ns' ft iffy** WvpbnSiit Locus munlatus, wrtit plinius,* candet ferrum 0 ignefdc *fotius quam* ar- *iS fie reftituendus, X» ifr* T ^ A ^ I J *t*<pvnui. Vide ?linium.T,S<pfa\». legendum-nS<pt\\m,* Aw- *tytyt*. babes hie corallmumjiomen tantum deeft* Lege* P/#- *nium, tSattende quod/tit,* ignibusdiu repugnat.

*'Exftiiuwt. foteft inteltgitjtytvfftw ; Sed meliusfi fro & legas *yu ® ante ^ deeft A. rurfufque pro* ^ g-

TvftGab, fcribendum mpGaimt. Kapnor' fl ixi^ \h%*.* Pft«. baccae ut *okis.Periculofa mutatio.* ty<r<<L *Haccon- vertitPlinius lib* I2»cap^.ubiincipit9* Gentes fupradidas, &c. *?,wnF*P»»>. Y*t* leSto uvt^minv9 idex'Suida ovHyUftpiviv** Et Plinius, pomum amygdalis extra, ^tnus ccWortis nucleis.

IOANNIS BODffil A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

*captoperfilitu- quafitiens vocatur, 0 bane rarum. *m*dum.* Et Plinii 8c Theophrafti codex corruptus. riinu ex antiquo codice facile corrigi poteft. In eo enim legitur. *At tn Qriente mirum eftftatim a Copto per t5bancraramadmodum.* ^fj ^ *ft \pvS&?* WAW^WJJJ expungunt. Pliniusvidetur legifle> ^T$ i«'«^w^l?>%Q«. An Arabia orientalis fit pars ea quae paulo fupra Copto eft, vid-ant in Geographia exercitati, quibus hoc committo. Scribe, *& *ft* ^ *iptfy£ ^A>wf*'? (?»A<VO-IJ) i, ' A ^ S * puty* \<niw nsxU* ?w^m pemare,ruh^{um} ^atum,i_n Arabiajaulofupracoptumar- *t*fUT'LZ'WPWerfpinam; qutfitiens vocatur> bos nulla in terra provenit.* Dicit fupra Coptum (male in Aid. &Baf. ^wuhabetur) *In Arabia prope mare ru- vrhum;* quia Coptus Urbs Arabibus & Jugyptiis coft munis > non procul *I* mari rubro. Strabo libr. I7-^

•'m*fa A»'[T£, xrt'tr 1&T& Atyrrtlitr
6ei»cteifun) CJ i}u* Trfhmud atctnlur, &fajft *}n* f *f-
tarn itfttt eatanunt'i /Ejjflnmrji b Ar*innt urktm.
Dctittipl t f i l f i p
mcat, urbtm. Winjw lib. 6. ap. 3 J. We B «O H « effi-
Jttm, ubifitt''' ">b'' ''''''' * C*ff c c L v 11 J. »«• fif-
faun!. Kt&t ergo cmcadzriniu* BOW i '? "CW1 &c- *>"
«?«. Scqiutur.-mi" til *»'.>« * « * w^.*«.Scri-
b ç •*&?*** w * " ^ * p q u-
j a n l fjm lud fpina ajit, nan tic Ipinj cjtuc alibi «iam
CttfdT. litciiPimiiiS, ntW ppo prxier ffmam qua fi-
titntvKiiaf' Ai*J'« velj((i(ui voearur, qutud in toa* ad-
tnoUumiicd . St liQmore caremibui, in Quihus raro ad-
nofiuai plait,teperiarur. Vin umen Ducliifinii tioitpu*
tant pcculiiri: genus fpim fuiflc. ncc proptcrea Ji^irSi
lumen iwbviiflc. t|uod in JOCK titicntibuf ^c liccti nafec-
fctur; & incJ ita, iiiqui urtc, ftit'piuniur tbiMmmtim ii~ A-
>m«tifa die earn I'pinjun vr(ordmitn. S^"1 ^"
ii Gncciuntn vocc apwilaiit. Q2pdffdicer«
inu l.wrem tUnrum Iki p , loqui
ideie i, (]u* hoc cognomen jn ^1 i 15
Scium rios ;'cra ltif^i
Gra-cie pert'ti. PottrenWB fentciitix parttm f ,ii
jamdis)nra*«i'l lllii() imfrol^m voccjti tit Jc
ou* (cioti eajufdjm tbiigenn • ant JVOLIUS IL'H
Kpfii- Nw> efl* Jipi.iLL'ii five Lihrum Vcnctis, Ji-ijm-.
Theophraftu* agit , vd C U T I robarur, iiuuiihst' (itis
idm ipudcac IocU. lnficl^tn cetrc Karnjdit limiri-
, jtntafliimia, X f:r->iic'ifiiushjlwnt«Te|«imt.
1 Italia icGalUa idem arrut ttOum,itl(]UL* in rejr^nibiis
juiitlt?' -ic tnailcnr« cttdm feqoinu .it1 illicit, fpontc-
juc narccru, jusia ftui'iujfii'.Ti i Icrobium niar^iiiL's rc-

'1 ^ pin wiifli. j™ f n»)i., ijtijp 'jfitmu, }i, t^t'
.1 (in altctocft r^''* /j . alii •j'W«) We- •» Ai ^
ilv»jr> ffenK aiJdic jK-ecir^jv, quodgi iC&rarispQto}
(lirf mm f turn atlji itsrtar, CAuIntibih.t iham.ffimi ' « -
tiitujit, £j fshdcjitUrti 4ti)fUHrnti*jAfiucjt f~
t\ Fui.im fwgulugini(hhi, frf!trng4,.juj is
Jiint ,tc-.eti quujtifOtt bw'iit in inrfi mt it-•
tuftt hn'ttfit, WKIIMJ <iutcaijmvt,qit4 ftrtt JUJJI/J/J-
/M tjgtniailomtepulitarur.aaAutai/utt r#Ttrt:(2 itnhn- riJ 1,
6irJ inftnllipuiit, uititnmntn frjjitr. jl(iiitt:,i,rtn ~
in, fmiuJiifurcBliifin^uliis/ernr c*ptivh,tr(i;nafimitij.
. Ptinhttlib. 17. cip. 9. Dippcwft/u tu-
lU^Jffi \
;, jV/tim: /Ji 1 bsrriimm^tMiefh mtftliii
fletic>t:iht., itrtifil-
hpmt rtfem, mr in ,r-
««/ir. Niin crjuitut Dime • Me. Ca-
r« flliild I IK JJ vetom-
pericr. t r«m(]iii
rGnrinc»m in t :,
idkmjn; anvGrim rr.^ut r orrtamo*
lent, Hinc ['liniiislovi *i1n...; ... pum
inllmi t'njionim rfiplaci n w.-..— cJCi i^iiniiM dwiat a. mottnui > u h-a-. -icw am \nft > rnfit«*i
eft. DipJ^ici [Ivc " v, , Q^I
[uoni^m, iir tti^ujt Di >fi - ;
ore m vc! i m' >rtm recipb- T
•*, Ubrvm \
rii Audtoi,
it.mi- , o„;v ft mf-raOi! , -Imrrl
Uvicn fpcciem conihtuqnr, ?,
Dicftin & piftorisvirga,
w p . m i d a n
Rtm Aicant-VocamT prmcrca ^r'h
lomml, qtW co nides jmnnoi t c k
lfiu»dctMJiIiioefi«aScarini

[ivus.aliui fyliielrm. \'ulgatatfcr«cef'tat1ftopii'fi1 iran
tiorttn He ciiltiiih, & butittmts ufit ,\
t miituisptuai.
vt-rbjitrnprobjiit Pilverl'priorttmii*-

LJipfacusdcrijf.

N«r««>, «K] ujunt, f 1 Jrjw^n/i cuhtte vrr. ijfr., w r
tifa lm adumn, rt gi
p n,\m,
anmtJ tmlta >nst!,vr* (J tfjii-i. •'ff'Ke-
• rrtfilrta. At bicjjiivat eifm
f , TT<U» T;H/B.
/jo/c f
Kct* 1 J7»;Ij, iuJIIAJro , JJUif-i//1 imttu 1
fiffi , Uludtici
tror not) r.uittiic tujcurar, icdqitoJjn u& mollu
k i l
in,
L
ailLs Folia emit 1 i[LItin , non modi) it
& cautetn ampkiloria, fimulque •—,
toerentia, nceB^iul^brimodotortm itnlirtrnqnc «i—
briumretincrtin, quctn cii^tn (blc mutinc Iplwidtr.lc
fervinr ; lonpl autmihxc luni. diln
Ctuti liniiiu, t(fii tn.iru n:htw ipmosi; d>-
aetttc<fanotth«cuim: •iinK.t-
**fT'' '*^'~T* 'VfTfi''* ui'iTtjj. morJiitiLus tftwsc-

tolli: valere non diutius anno, GJ *itafi terram non attigerit.* Dipfacus tertius capitulum habet fpinofum, quod quomodo ovo fimile did poflit,non video. Dipfacus fullonibusinfervit;i^*W *Kfxftx** nempe inftrumenta ex iis conficiunt, tra&andis rudioribus pannis, excitandifquc lanarum villk. Et hac de dipfaco. Alia plantaJty**.^-<*b*h** & Arabicam fpinam Diofcoridis eandem volunt. quam *M*

nap Hftif XHXVYII Ty tovjcj. Diofcorides a**'^ *'K&ki** ioiKviu, rL> Qimv «Va/ knit tyi \evrf UKUV^, &S*<>&•* *Spina Arabica natura fpina alba fimilis effe 'creditur , fiquidem adftringit.* Certfc utrum fpina hac Arabica fit dipfas a Theophraftodefcripta,necprobare, nec negarepoffum. Facit ad illorum fententiam qui eandem,credunt, quod in quibufdam codicibus ad capitis addatur finem, *Qvnzti* cVTg^'AoTTaWff. *nafcitur in locis afperis.* Diffuadet eandem effe, quod videatur ftirps fuiffe cognita fatis & nota.CorrigendusGaleni codex de Arabica fpina, loquentis. Ad finem capitis fcrijJtum eft,

cum-flitius his verbis exferipfit. w^T *^'i *Qvnopivfi its evXyv«yH.* Scripfit ergoGalenus, *'ityeurfju.QvcufSpoc, «fotAy ayetToi'faxn. & ulcerafedis infuffataUd cicatricemperducitAlibi* dixi,ex ipfis antiquis quofdam acaciam arborem & hanc fpinam confundere. Caterum non neceffe eft credamus fpinam *h-tydh** effe arborem ; quod dicat Theophraftus *ovfo Mvfy*v* in illo tra&u gigni, prater hoc genus fpinae. Non feguitur inquam ex eo arborem effe. Nihil arboris nafci ait in ilia fohtudine,fed Jty«fic« ibi tantum provenire, eamqueadmodum raram propter aeftus.

cv»£«?«'*• Strabo lib.ij.raras iftic pluvias ait; ex quo facile concludi poteft, non efle tain rarasac Theophraftus ait. *nati^ov*

rim-rut. Initio camelis ve&ifcr no£iem iter agebant.aftra cbfervantes, quc/nadmodum nauta, £? *aquamfecumportabant: nunc terra in profundumeffofaaquarumcopiamparaverunt, & pluviis quanquam rarafunt, cijternasfecerunt.* Fruftra cifternas facerent,fi quinto vel quarto tantum plueret anno. Quantum ex iis intelligere potui, qui loca fupra iEgyptum Arabiam verfus peragrarunt, quinto, fextoque menfe tantum caditimber. Anergoav* *Mimw.fmw* fcribendum ? Ego quidem mutare non audeb.

t£v ^T? 3HA'«^ ^vBpu. Vox poftrema in Aldina & Bafileenfi editione ddideratnr ; qua caufa eft cur Gaza, *at in mari* reddiderit, quod Do&iff. Heinfius non obfervavit. Verte, *at in mari rubro, &c** Nafcuntur arbores, non in ipfo man*, fed in infulis in mari rubro fitis nafci has arbores, docet Strabo. c»®ow«w3j 3 *vi<nn *?«* > Mo fip's-leucus x*&oKievf,pletv $ y-flov K*-moKUv,p.s\toiye,Jih)V jttrtv.Huic tres adjacent infula , duds ob olearumfrequentiam opacas, alt cram minus opacam, qua meleagrides aves p lures habet.*

KafKctx^Stneuiiuy&cc. Plinius lib. 13. cap. ult. *In mari vero rubrofyhas viverejaurummaxime* 0 *olivamferentern baccas.* Dolendum quod foliorum formam non adfcripferit Plinius.

9Apu. Vertit *ilicifxtnina.* Vide cap. *16.* lib. 30.

'H *Jyt hctict* TJ <*pu**. Vertunt, *laurus aria fimilis ex toto eft9 olea folio tantum.* Dtrum laurus aria, pro qua *Hid famina* oportebat dicere, £x toto, an ex parte fimilis fir, non tradit Theophraftus nec oleim folio tantum fimilem in Graco habetur codice. Placet Conftantini conjedura,pro <*py** fcribentis <fiA«. *Laurus ilicifosminafimilis% •leafubexu*

%E%ov ptiaryiQccepeci&vbcufiiev , &c. Plinius libr. 12* cap. 17. *In Arabia & olea dotatur lacbryma, qua medicamentumconficitur, Gracis inbamon di&umfingulan ejfeftu con trahendis vulnerum cicatricibus\ In maritimits eafrutlitus.afluque operiuntur. Nec bacca nocetur, cum conftet & fonts fai em rc n nc-u ip* Poftremam orationis partem aliun-

de ^am ? x Theophrafto haufit Plinius. Necinmariti- ar bores-operiri inquit, fed in Indicis infulis, ua aft

VlCinis; necu(guam tradi <fo, o'eas effe arbores ?.« ^d,r°? eriiitur,'' Scribe *enbamon,non inhamon.Grx-^Z*iS UmMn* Qawitur, an redtius Gaza feccrit, 2 , ^ 1 « PrCtatus fit ? E* l» *0 meii « fi»**d* fanguine*

S S Z S S ^ A » T° Pliniu V ^ *0dGrx A*

a.AputDiofco-exponunt. Apud eundem libr. 4. ™ *\wt*.** *quod ctuenris tnjicitur vulnenbus.* Celfus libr. f. cap. 19. *iix empUftni atitcm nulla majorem ufum prccjtant^quam qincrcruntuprotinus vulneribus tnjiciuntur. "Evwux* vocant. Vide G^aLi. de fradturis commentario terdo. Quxri folec, utrum olearhujuslachrymaa recen-ribribus cognira fit, & quod improprie elemi gummi vocant, hujus oleae kchryma fitPQupe inter lachrymam & gummi fit differenriacap.i. lib. 9. oftenditur. *Elcmi* .dicitum pucantquafi cnlrumd, quod apud Grxcos *y*t{C6»* forsat. Nomcn ergo non male convenit, uti nec natdle folunn. .Elemi ex Arabia Perfiaquc adfertur j vires utrique esedem. Sanandis c^uemis vulneribuselemi praeftantiifimum, fanguincm fluenrem liftit, inflammariones arcet ac reprimin Nihil enro irnpedit quo minus credamus,effe eandem lachrygijf.Qnxfitur verb etiamutrum fit oleae y£thiopicx ? Occa&ionem errandi Strabo lib. 16. Geographi. praebuiffe videtur. im

JEthiopica olea lacbryma 3 quodammoiofhammomoftrhtU tft >fu\va, ftilhs conftans exihbus , ntquc mordax. Qu? vero gummi* G? ammoJiiaci fimihtudine refert, colcre mgn~cans, necguftu mordens, mutihs cenfetur. K'oftratesulc* oleaftrique talent lacrymamferunt.— npp elicit ur autem ALthiopkaolea, etjffim ofeafylvcj ris.* Primum prenus inqw.'r. ftillis effe etrlibus,fcammonio fimilibus. Aliter legit *IEr* gineta,ac<flir, ammoniaco fimile effe lib.7. fW«« *AiSioTn-*

Olea JEthiopia lachryma fimilis eft ammoniaco tenui,cxrcrgentifacilitate pradita An ergo *dvn* ra*/^**v/a,«,&/«***$«• *xtxl$* fcribendum. Ea quidem intsrprctum Dlbfcoridk eftopinio. *Neqnevero,* inquiunt , *obftat, quod paulo p/Ji fubj ungit auEior,lacbrywarn ammofiiacojitmlem inutilcm 1$ inefficacerftejfe: Nam de ea lacbrymarfua ammonUcum vulgar e nimirumcr*Jfius9fordidwfyimpnnufvc refers,hocax* zipiendum exislimavenmiis.* E?o, falvo rneliorijudi-cxa, vul^atatn le&ionem mutare non audeo; quodeaftitarur audoritate Oribafii & Scrapionis, qui fua ex Dioicride tranferibere folent, cum ^Egineta Galenum fcqui foleat.Sed condfiari poflimt Diofcoiides&^iginaera,tidicamus,ipfuna fcamrnonium aliquam habcrccum ammoniaco fimilitudinem, Diofcoridcm dixiflc, *dm VIM W&P-p*>viec, quodammodo fctimmomo fxnnlis.* Lachrymam ofe* Athiopica? Diofcoridcs *V-7TKivTnquit, ^rf^'^^fnera. Qnauti nec plane funt fimilia, ita necomniuo Aiir;d4ffimilia. Extergentia vim habenr fecandi *cum* "partium tenuitatc, necrefertcnlidaanfrJpisda:fint. liludxoiiftsr, cahdaquae lin^uam etiam Ptingunt, ciTe extergcnti.i; mi aloes, centanreunj minus,eiemr refina,quam gumirw" *na-1^ dicunt. Dico male, quod igni expofitci itatini liquefcat hseclachryma, ac dirYundatur,non aliter ac r-eC«a pini, piceae, abietis, kricis, aliarumqtie refinanvfujuicntium pld-htarum. Nullum autem gummi^cmiš^igjiiii-quatur, nifi addito a<jeto, aut vino, liquoreve $[io.y ,<]i^ nifi addantur, uritur. Elemi refina nec mordax eft\ rice linguam tillo vellicat modo. AJterum eltrjii geruis^fcmoniaco fimjje ait. Scdiion fericendum, vcrU bac, *?gi *afic*pavtecxr?,* in Oribafij.ccdicibus defiderari, & **vjt,u!Kavir* ^v, fcrip?tum effe, *-i 3 Hf** *vJtf^ t*iyt%£ >*6y s' l^MY&.vi* 5

*Qu^a veroftmihs eftgummlmagna&Ux«: 'none*od,t- at qua nigricat grodens esl atque unlh^lcm mero apud nvs eleatlnferunt.ln* veteri codice, voces, £ « > ^ W , *KOU* haheri, teftis.Saracenusdodiffim^s Dioicpridip'imcr^ pres. In eodem *dri* ^ « ^ Wi) fcriptum effe"^w,A67o:; idem tcftarur, Mathiolusin ccdice qnoufWcft, aitfc reppenffe^>, *x«.i.* Serapiocap.f. *^dilhiA^uod^r^ mUturgummi in magmtudtne Unefmc punt'aoM-eft ».*-lum fine juvnmento ullo. & oUv<c Amdm tofiffaffrts qua funt tn terra noftra,fUm €X qtnhus coili&vunim tnfupra diBum modutn.* Qpw fa *in m^nu$nzlJla,* i^ noro , nec quid iftis terms'velit intcrPrcsV pcisicpcVc queo. CatcrumtamDiofcoridis, qua'mOnbjfiit*ftii** ncm corruptam puto, Vcram fcripx iram,-

U e A«», £ *cv* fond', <?#««'« *qua gummi fimilis lachryntá magnn* 0 *lavis*, *necguftu mordens*, MIM/I/U tafofwr. Elemi refina eft denfa & licca*, in grumos caftanearum maenitudine concreta, foris in flavo iordida, intus flava, maculis modice candicantibus diftin&a, & thuns modo pineuis- faporem habet neutiquam mordentem, fed medium inter thus & colophoniam; odorem vero quam colophonia habet vehementiorem & cum fuavitatequa^. damgraviorem. Eligito fynceram, pinguem & tranflucidiorem. Duo quippe genera re^eriuntur \ yulgatiffimum [illegible] alterum gummi magis refert, & hoc magis quam prius nigricat,magifq; tranflucidum eft; attamen nee nigrum, nee tranflucidum dici poteft, laevius quoque quam prius. Huicfim»llimam refinam oleaitri oleaeque tundunt; ex quibus non male fortaffis quis conjiciet, effe lachrymam gummi i£thiopicae deteriorem, five fecundo loco a Dioícoride defcriptam. Cum autem duo elemi fint genera, Oribafiufque alterius lachrymac ^Ethiopicae diu^guoque defcribat genera, cum quibus utrumq; elemi co'mparan poffet, fi poftremum non tradidiffet elfe mordax, non mate fortaffe quis opinaretur & Diofcondem & Onba-

S,r i J K S ^ * *«- W T J i r e inaru cerí 9 u j d fta -

tuere nequeo: conjediura hie mera.

"Qua,f ^i w^t&, &c. Plinius loco citato. *Et cum pluat /«"m qui file taEli mutantur in pumicem.* Nihil de pluvia Theophraftus, cujus haec fententia -, cum xftuspr*ter niorem invafit, in littore generari fungos. Pergit Plinius; *Fruticum ipforum magnitude ternorum eft cubitorum, caniculisrtferta, ut vix projpicere e navi tutum fit*; *remos plerumque ipfis invadentibus.* 'Haec fi cum Theophrafti verbisconferat Ledfcor, admodum confufa reperiet. Hie in mari rubro, ubi laurus & olea, de qui bus fupra fermo, fruticum magnitudinem rernum cubitorum effe, non dicit. *Caniculos quidem in Erythr^o n^ari reperiri docet;fed e navi non tutum profpicere, nufquamprodit, nee remos caniculos invadere fcribit; verum frutices quae infinuHeroum inveniuntur ternfim cubitorum refert,ac in mari rubro nqn turn nare tradit,quod belluis refertum fit, plurimafque caniculas ««^«e<i« habeat, five, ut vertit Plinius, caniculas. Hefychius *w?wt(m 0* J»A«V1 [illegible] .Caeterum videndum,utrumnegligentia ac incuria librarii vox *mar mis* omiff?)iit,fcripieritve Plinius, *caniculismarinis referta.* In M S. codicibus, *ternum eft cubitorum*^ pro *ternoru eft cubitorii,legitur*^

O< *Jfr*, *I'™* ***-*x\ws U* Plin. loco citato* *Quinavigare in Indos Alexandra milites*, *frondem marinarum arborum*

Urn arejeentem, j uncos quoque lapideos per quam fimiles veris per I'tttora,&c. Scribeex Theophrafto,^«i *navigarunt IX Indis vel ah Indis -9* Frondem inquit marinarum arborum in aqua viridem efTe, Theophraftus alga? minute colorem habere tradit. Capillacea alga , qu* inter minores numerari debet, colore eft neque viridi, neque intenfe pallido, qualis cinereus; alcyonia qusc ex mare Indicoad nos feruntur, colore funt cinereo,dum in aquis funt, ut ii, qui Indias peragrarunt, non fem^^retulerunt. nee fali vel duritia, vel colore fimilia funt, antequam foli expofita fint. *luncos* inquit, *lapideos,* i^pud mare Indicum, lapideos juncos, vulgaribusfimilliinosprovenire fcribit. Hippurim videtur defcribere, quam Clarifllmus Carolus Clufius libr. (J. exoticorum cap. 8. faxt$m vocat, qualemo\\sc\ k Petro Dommero feplafiariodiligentiffimo accepimus. *Tota,* inquit Clufius, *planta in unam fartem inclinabat, ut pleraque pelagica plantafilent, t$ frorfusfaxea apparebat, in imo mari fcopulo altquo, ut* ™. *debatur* adnata, *cujus fragmentum infimaparte adhuc re» tinebat.Ex Orient ah Oceano aliataferebatur* (ex imo mari decerptam 8c ex Orientali India allatam conftare fibi, dixitDomerus,) *eratquevigintiunciaslonva* (nofterramulus decem non fuperat uncias) Gf *in multos graciles r*m$s divifa,ac frequentibus nodis acarticulisdiftin&a. Candicabat forro* foM,(nofter ramulus inter viridc & candidum medifi obtinet colorem, fivec viridi candiduseft) *fingulique articuli ftriati & veluti canaliculati erant, ad ingula verogeniqtlafive nodos, graciliores tSfufcifpUndentis tamen coloris, ut ttiamfinguli articuli* (qui interdum uncialis longitudinis, magna vero ex parte femiunciales,autbreviores erant) *fufio aUnuo /tutine connexi viderentur, interior autem planta parsii£mo/a erat, quern-Mmodum exqmbufda abruptis articulis confpicere licebat.*

*»'4 £ > £ • * « , Corallum *i* Theophrafto defcribi putat dottiff. Conftanunus. Locu hunc Theophraftiprimum exammabimus, deinde an corallum ab ipfo defcri-

batur indagabimus. Graeci audtoris meiitem [illegible] Plin. lib. 13. cap. ultimo. *Et in alto (* man ; *ijujjaamar* *bufculas colore bubuh cornus rdmofas*, *ty cacumnibusru* *bentcs* : *cum trailarentur, viridi modo fragile**, *in tgnt au+ tern utferrummardefcentcs*, *refttnfits colore fuo redeunre.* Cornu bovini vel bubuli color nemmi ignotus; talis non eft corallo color. *Cacummibus,* inquit Plinius, *rubentcs.* Grsecus codex corruptus, ^ «v ^v *m£m* Scribe, *6* **' [illegible] , quosnodo etiam legit I heodorus. LJtrum [illegible] iis ' nsFu nt illi - a

VCi tuidin iaiiuuu3wuijq^x\:ruiTu/X'«^ *trtCiatttUr Viyuit modo fragile**. Scnbo ex anriquo codice, ? *itri rrodo' fragile**. Dodtiflimus Conftantinus *tivn ovy*** fcribit *'n-yx^yy.* Proprius ad vulgaram leftionem accedir *avyxXo^. ''Zvy^cnta* idem quod *evxyjuf, concutio, qttntio, vahtte com'-* *moveo. Bum* aic Plinius, *trdcidntur-,* intelh^e durius tra* Aantur. Pauca tarn fragilia , ut nulkim ferant taAtim. *In tgne autem utferrum inardcfce?tt s* ; in *ah\s,exardcfcmtes*, quod imitatus eft Theodorns. *Ferrum*, inquit Sca-*MvQXypotiusignefcn & candet,<juam uidet.* Fateor , fed habet Plinii auiloritatem Gaza. Mnle in-Aldino & Bafilienfi fcriptum eft ««{, fenbe •&& vel *alt m^. Bftiinctis colore fuo redcunte* j Theodorus, *reftindas tamen tranquil lan% ac eundem colorem fervare.* Redlius,u^monet Scaliger, *defonere ignem* dixiflet. Scribe *d,n yt^^pa, #>t&cu,* ur\-\ntc nos docuit Conftantinus. Nunc videamus an corallum hie defcribat Theophraftus. Non tantum nobis haec opinio ob caufas jam allatas improbatur, fed etiam, quod Grxcis opiiml* co[>nitum corallum,, faltem Theophrafti aevo. Nam lib. delapidibus, fatisIEiculentcFdefcribit,ejus hiftoriam. Grsecis antiquis *K9^?*H»* dicitur,uti Theophrafto loco citato. Dionifius libr. de orb. fitu.

Waivi yap A/S"@« *tsiv ifvS'bov wvyL* Ai; io»

Pajfim autem lapis eft rubri curaliu

Anriqui Latini curalium c}ixerunt.Ovidius>

Sic & curalium, quo primum contigit auras.

Recentiores Graeci ^J^A/W dixerunr. Diofcorides lib. f. cap.ijp. «& *totvfoiw. v*3 *w?*"*- Hefychius, i^-*tyfoiov* A<$^ *%XoLcsm i^JpcHos. Coralliu lapis marinus rubeu*

Avienus.

•— Fulvo tamen invenere corallo.
Quarere vivendi commercta.

A pud eundem Hefychium etiam per *(ciy** fcribi *$-[illegible]AA<r reperio. *xoyiMM imM&LW. typof.* K«^cAAfff *et x*x~* waiH jRnsiK B^f *Zmtte: Cmllm mtfcmllat qui afudSiculos corallum legmt.* Recipta jam lententia, [illegible] *tonfura, £ ^ propellone, quod in mari veluti tondeatur. ut ferramentopracidatur.* Hujusetymiinventor Pliniuslib. ?2. cap. 2. *Itaque occupari, evehque retibus , autacri ferramento pracidi. Hac de caufa curalium vocitatum interpttanturjkxfp v*. F K^l&l^M v**ti-* Experientia conftac urinando expifcari folitos, non (ecus ac fupra fpongias 8c fucos eximi diximus. Sed haec inrerpretatio non convenit, voci^Mcx;i'ev[illegible]ut recentiores appellaruntGrseci. magis arridet Euftathii etymon, qui ad verfum Dionyfii fupra citatum, ex fanguine Gorgonis natum docet Sccorallium, quafi *wpit utis*, *fupilla mar is* dici. i« 5 *n$i&*>& [illegible]

i KAJIOP TJ ^'3« *wv&fhnu Curalium ex fan^uine Gorgonif diffil Lire fabuLmtur, unde quafi Pupil la exiftens>nomen cw% raliiimpofitum.* Apud Th^Iocrytum eidyl, *6- *p?n* Dqricfe per *£ piyx* pro ««>] legitur.

[illegible]

Etfulchra mihi quide barba, purchr. *vtrA h$c und[illegible]*

Et ideo,ut notat Hefychius, ab aliquibus * ^ A ; « F per *6>* magnum fcribitur. Sed quid impedit dicamus non^n impofitum, *tin $ YS^9^^^-* , quod fit ornamentutn & pulchritudo maris. De corallii nominis etyrno h*c clariffimus tradit Salmafius. *Curalium Hie* (Plinius) *hoc eft, H9vy!>iov tin <? xevpif quodfirramento pracidatur^ac VBliiti tondeatur in mari; qua intcrfretatio nullo modo pofsit convenin*>voci, xo&M'''* *ut recentiores id apptilarunt-.* x«-g^AAd' *& xovguXi*' Graci vocantparvamj^plu,, pupa maxi—me,* 0 *imagttncula quibus luditpuellaris ata*, ua vocantur.* Hefychius *htyiyX6vp»>Xui> »*^ A ^ K^O K6l§«Ai* *qtlO^ quedicuntur Luciano % utolimobfervavimus. Dion Qhryfoftomus in fyodiaco.xyu? « Hhn -nv? [illegible] *ói m* **&* [illegible] *fmhK* Hefychius y*** [illegible] *apud Vhavorinum e*di inveni-*

*tur le&ioqud? in vulgalisHeJiMi codicibus. Si yiiyt** medū, *corrige 13 Phavorini codice) Idealio loco, yityA>itiin>eimi-SetjiHSvopXiev (apu^t Hejychum & Phavorinum lyvxd&ci legitur&ntiquumvideturreffemendum.) Graciproprie ^yn» vocant tninutasmerces, omnegenus, quas •xurn*£x*4 cir~cumfcxunt.* Koy^ᴗ«ᴗ igitur *(3 K9^^[01f* idem. *Parva nempc puella. Nee alia ratione moti recentiores.quod vetetibus erat t($v£pxioy9 dixerens^^cv, Nam x$v^n* O *ni& idem Grammatici, Tfo ,ᴓ& tyrnoviov TO^^ MpLMV@* xtfW*'&* d^o^st^ctj [Avfyvsruf, d(p* us ctct n£ᴓris otiw,s9i xXrjms* T&[1 Aii« gxe^'^i'"*- Coralliumetiam Gorgian vocanjm lego. Solinuscap. fecundo. Curalium alias dicunt. NamMetrodotus gorgian nommat.* Cur gorgian vocet, ex Euftathii loco jam bis citato,cognofcere licet. Plinio gorgonia dicitur lib. ^7. cap. 10. *Gorgonia miniaItud eft quam curalium. Nominis cauja, quodm duritiem lapidis mutatur. Emollit maria. Fulmintbus & Typbonirejiftere affirmant.* Antiquus codex, *nominis caufa, quod in duritiem lapidis mutatur.* £*mollit marina, fulminibus & Typhoni rejiftere affirmant.* Hunc locum emendavit Salmahus in hunc fenfum. No*tninis caufa,quod in duriciem lapidis mutatur e molli marina** Gorgonia inquir, ideo fie vocatur, cjuod e molli marina dura fir, & lapidea extra mare polita. Diofcorides *T| hxXiov {4£f,*.d)(9vg%ot*v yevo'fBpov' 'bjn\ijvvjiv_%* Plinii CodlCeitl cqrruptum ex eo probatur, quod mare illud, in quo corallium generatur,femper effet molle & placatumiquod falfumeft. Nec.ut Plinius ait, Gorgonia dicitur, quod *h* molli marina dura fit & lapidea, fed quod ex ftillis Gorgonii fanguinis nafcatur, ut refert Euftathius. Plinius autem CJorgoniasappellaritradit, quod e molli in duram convertantur fubftantiam, quod Gorgonas Poëtae in lapides verfas fingant. Ovid. lib. f. Metamorphof*

Hi Htmen ex merit0 ptemsfubiere, fed unus
Miles erat Perfei,p,o quo, dum pugnat Acontetts,
Gorgone confpetlafaSo concrevit oborto.
£uem ratus Aftiagesetiam dumviverejomo
Enfeferit: Jonntt tinnitibus evfis acutis.
Dumftupet Aftiages nattoam traxit e and em,
Marmoreoquemanet vultus mirantis in ore.

Reliqua apud ipfum vide Poëtam. Corallium Diofc.

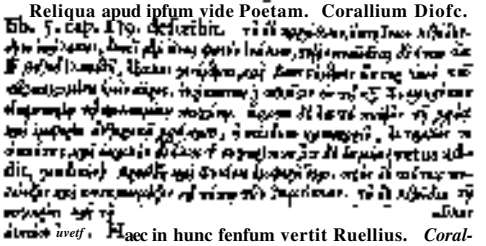

livetf Haec in hunc fenfum vertit Ruellius. *Corallium? quodaliqui litbodendrum appelldrunt, mar mum ejfe fruticem con ft at, qui alto extra&us, duraturftatim at que emergit, tanquam offufi aere protinus concrefcit* Pluri~mum inveniturad Syracufasjn promontorio> cuipachyno no* men eft. laudatiflimum rubcns_y colore antherici.autfandicisfaturata, neefecus terenti facile cedens_% aquabth ufqtie quaque concremento^urfus alga auefuci marini odore.quam ramofijfimumjormafruticisicinnamomi cemulum.Quod autem in lapidis duritiem coit_y fcrupulofum_y inane, ($ lacttnofam vitiofum exiftimatur.* De corallio haec Plinius lib. 52.tap-2. *Quantum apud nos Indicis margaritis pretium £_e quibus fuo locojatis diximus> tantum apud Indos in curalio. Marnque ifta perfuafione*gentium conjlant. Gigni-turquidem (3 tn rubro mafi, fed nigrius. Item* Gf *in Perfico_y vocatur jace, laud,atiffimum in Gallicofinu circa Stcechadas infulas^in Siculo circa Heliam ac Drepanum. Nafiitur* £5*apud Gravifcas,*G? *ante Neapolim Campania.ma* ximeque rubens,_yfed molle,& ideo vilijjimum Erythris.For-*** ^ft eifruticis, color viridis. Baca ejus Candida Jub aqua *^ niollcs : exempt* confefiim durantitr , & rubefcunt* quafi cornafativafpecie, atque magmtudine. Ajunt ta&u protinus Upidefcerefi vtvat. itaque occupari₉evellique retibus,, aut acri ferramento pracidi. Hac de caufa curalium vocitatum interpretantur. ProbatiJJimum quam maximc rubens, &quamrafnojiffimum, neefcabrofumautk*ideum_y velrur aiiindn*>amconc<ivitm. Auttoritas baccarum ejus non minus Iud*_{Or}Q _{vi}_{ris quoque} pretiofa eft, quamfvminis noftrtsumones India. JruLes mum vatelue imprimis religiofum id _geft_{amen} J0\knuis pericu!is _{ar}Utrantur. Itaque & decore 0 religione raudent. Priufquam hoc innotefceret,* Gtfijfc *tantapenunaeft vendibili rnercefutperyiam raro cernatur in orbefuo.* Ftec Plinius. Nunc qua? & in Plinii & Dio5* coridis verbis obfervanda videamus. Apud Indos in magno pretio & aeftimatione elle, ait Plinius. Scribe, *tantum apud Indos curalio,* deleta improba voce *in.Dioi-*corides A<?BJW^ ab aliquibus vocaiam fcribit; credo quod fubftanrm fit lapidea,ramufculofque ac radices mftararboris vel fruticis habeat. Verbah^c Diofcoruii?» *hucS/dp that <PVT*V ivdxioyjifque ad jpTv diq<&,* corrupta effe inter audhoresconvenit. Duas voces deefTe purat Dodt. Janus Cornarius, ut fit legendum, *kx£ $t w*i <Pv?cj'***-*

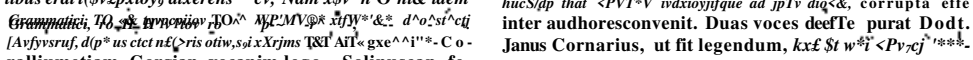

Quaeficconvertit, *Marinam plantamejfeconftat, qua qutUem alto marieXempta, & extra marepofita, ut qua a ctrcumfufi ncbis a'cre,velutfcr^ rumab aquatingitur, fivecompingitur.* Hujus emendationis occafionem non dubi:o dedifle vocem, *pav-Toffy**** quae aRuellioomifla eft. *B^rsm* autem *tingcre,tmmer* gere* fiffliificac^ unde fufpicatus eft, docJKflimus Cornazens hunc effe verboruin Uiofcorides fenfum: Quemadmodum ferrum candens, ve! igni emollitum, aquatemperatum, tnerfumve ftatim durefcit & folidatur. Ita 6c corallium in aquis molle, mari exemprum , quam primum ab offufo *Ci\o* ambiente acre tattiuti eft,, durari & concrefcere. Haec Iecftio quac nulla veterum auioritate confirmataeft, non probatur Saraceno, cujusfententiam cur improbem,cauf?.m habeo nullam. Idem Saracenus probabili duitus conjeiftura_y *turn* & vetuftum Diofcoridis interpretem imitatus, proi/3««rr«^o kgere mavult **t&i$!><»>>feu 7r.t^ov^jev_i* uc hiclitfenfus.M<m«rftf* *ejfe plant am conftat. qua quidem alto mari exempta^ diira~tur ftatim atque zmernt) qujji a circumfufo nobis aere lapidcfcat,concrejbatve.* £t haec quidé le&io habet au&orem Oribafiu«Sic enim vertit interpres. *marina ejfcplanta vi* detur_y qua frofundo extraEla rnari daratur, tanquam offufo nobis aere concrtfeat.* Hac de caufa quod fub aquis molle fit, extra&um lapidefcat, non omnino lapidem eife aic Theophraftus, fed *Sm^A/3^.* Verba Theophrafti habentur in libellode lapidibus. *r'e* jS[x] J^^ [illegible] ^^ [illegible]

\ium enim : nam hoc veluti lapis eft, cohre quide > rubrttm eft, teres autem tanquam radix. Satis apertfe Ovidius lib-^. Metamorph. cecinir curaliurn^dum in aquis eft, molle e(fe; mo^ubi aerisfentitaflatnm,durefcere.

Ntf *»<? quoque curaliis eadem natura remjuftt,*
Duritiem capto capiant ut ab aere, quodve
Vimen in aquoresrat, fiatfuper aquorafaxum:
Rnrfum lib. iy.
Sic © curalium quoprimum contigit auras
Tempore durefcit,mollisfuit herbafubundiim

Eadem Solini fententia cap.2* *Ligufticum marefruti* cesprocreat, qui quantifferfuerunt maquarumprofundis fluxifunt_t taBu quoque carnulento : deinde ubt infupera attolluntur_y naturdibits faxis derogati lapides fiunt •• nee qualitai ilhs tantum,fed & color vertitur* derogatos naturalilus Jaxis lapides vocat, genitali vel natalijolo detra&os (3 cxQptos.* N^turaliafaxa vocat, faxa in fundo tnaris,fub» quibus, aut inter qu* nafcitur curalium. Naturalis humor, genitalis mtteria eidetn Solino eodem cap. *Quod ft naturalis humor hafcrit, decimtis a` conceptu dies doUrt gravidas admonebit. Laudatiftimum* inquit effe Plinias^ *in Galfyo finu circa Stccchades infulas 9& in Sictth circa Heliam ac Drepanum. Nafci & ait apud Gravifas & ante Neapolim Campania** Diofcorides plurimmn inveniri aic in Promontorio Syracufis imrrjinente, cui Pachinp no* men eft. In Toletano eacemplarihabetur, *in Siculo'rirca * culias & Drepanum.* Vulgata prarftat le&io. videcap.f lib. j. ubi Sicilix oppidum Heliam dicit. Ecdemjibro. ":ap. 8.ait Drepanum effe Sicilian promuntorium.Eodem •ficcapite Pachynu ejufdem infulse promuntoriutn fcribit. Antiauus nofter codex corruptus admoduna, in eo fcriptum eft, *in Gallicofinu, circa Or chadaSinfu lot.* Orchadcsinfulae^coti«vtcinae, GallL-e Stocchades. Prol>a;iffimum coralhum Diofcorides inquit. TO ™%&' *?&** W *tpfrfa «f)&*!*&*f&'" y $ <nl*h,xi* w 7w»c?»« Dodiiflimus Cornarius.^nf **'W«.fcrife!t,«e^e5f^-P'^^t:^^^ jedlura Saraceno, idquequod S<yapioi:aJegic. Ruben* tern enim, *five* fc punicco rubefcentem colorctti ^xprimere voluit Diofcorides, qualis nufquam in al^hodelí. florc confpicicur, qu*e d* ^ ^ vocat, quiqUe'fecoritfario candidus. Cogitavi quandoque.utrurn vuigata Iec9:ionon poflit fervari, ac vox **fy&m*; q*j« 8c apudOribafium' reperitur,non poflit intclligi tie oandido coratp;ptJrfc^ tim cum apud Syracufasifte Siciliam coraUi? r^

Coraili primuiu mdimtntum.

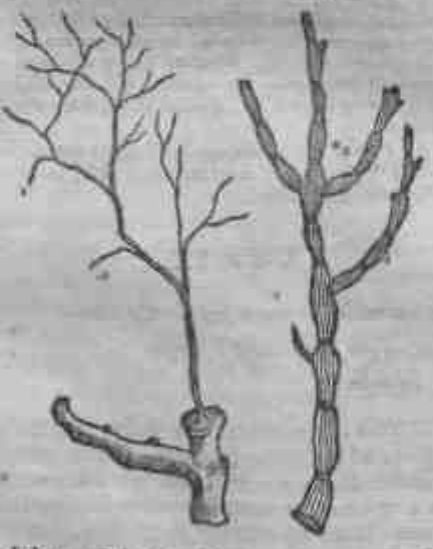

Iuncus, hippuris faxei.

Corallum.

De nigro corallio fan's dixi. Sub undis Tyrrheni pelagi, ubi & rubrutn reperiturjCoralliumcandidumextrahkur, fimilibus crebris, furculofis, anfra&ibus & flagellis, fed acetabulis infculpftim polypi pifcis aemulatione. Quandoque eft ftipite longe craffiore, brachium aequante, & materia irragis fungoïa , multis acetabulis inículpta aut infcripta. Univerfa planta pedemunumlongaeft, vixque cubitum proceritate fuperat. Variat etiam; quod quandoque afperum 8c ftriatumfit, quandoque non; non raro verrucofum eft,punftis notatum; interdum ftellatum eft. Corallii truncum exhibeocra(Tum,quale abomnibus ol> fervatum. Alterum corallium eft recens natum. ramulos adeotenueshaechabet, ut acus vulgaris craffitiem non fuperent. Truncus colore candidifsimus eft, ac pueri digiti minoris craffitie; ramulus ex eoquinafcjturtenuiffimus, colore non eft candido,fed pallido fubhilvefcentc. Anomniacoralli renuiffima,ac recenter nata virgulca tali colore, mihi non conftat. Et haec de corallo.

'D'j *iris tin** - ufque ad *Mw* ***™**t.* Non Theodorus de fuo addidit vocem populorum, fed ipfeTheophraftus fcripfit, iAíwurA-'fcwA^Mnn. Plinius lib. 13. cap. ult. *Eodem traftu infularumfilvas operit aftus, quanquam altioresplatanispopulifque altiffimis.* Librariorum negligentia vox AdO«f deperdita. Grecusau&or, *magnitude neplatanii* Lirinira, *altiores platani.*

f*'7*rtv(ui<n*> i<xti>winn* non eft ipfa navis, utrecfe monet Scaliger, fed funis quo navis ad terram vel 0ram à puppi religatur; rudentem vocat Plinius. Hefy-Chius *n$v(win*'tonyti* %oin*%* id eft, *funes nautici, quibus naves alligantur lit tori.* **á*)*i*,naviumretinacula.* Unde apud Lucianum, *rei'X'myti*xvm&uf^oranifolvere.vu'&nyiiei* Atti, *á ripa vel httorefolve*; Supple T* *%WU> funes.* Theodoro (fimodo peccavk) errandi occafionem dedit glinius.Loco enim citato ait: *Eodem traftuinfularumfylvas operit aftus, quanquam altiores phtanis,populifque altifsimis. Folia its lauri, flos yoU (S odore & colore, bacc* ut oleis, & ipfc odoris juctndi, autumno nafcentesfoliis nunquam dectduis. Harum minores totas integit mare, maximarum cacumina extant, ad qua naves reltgantur, (Scum recefsit aftus ad radicem.rx ^vfnin^vertit^navesi* Latinis loquendi hie modus fatis familiaris. Ex eodem Plinio «PII *elms* legit Theodorus *Ion.* Vera kftio, ut ftatim dicam, Aiv«lotf. Theophraftus non tantum baccas autumno nafci ait, fed flores frudufque primo autumno nafci, vere defluere; quod de folo fru&u accipiendum exiftimo. Non folent flores tarn diu vigere. Fru&um hunc Plinius olivae fimilem facit, cum olivx magnitudine eum tradat Theophraftus. Dixi legendum A^IMr, quod ex Arriano probp,lib.6- de expeditione Alexandri. ubi ex Ariftobuli auCloritate, in Gadroforu regione arborem hanc foliis lauri flore leucoy nafci tradit, his verbis.

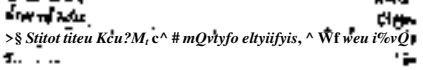

>§ *Stitot ïiteu Kču?M,* c^ # *mQvlyfo eltyiifyis,* ^ *Wf wëu i%vQ*

*J»s liitnpimSi * ***f•** i «j w*c‡j $ fys, % fytpv7f&r. Alia fraterea ibi nafci arborum genera, quarum folia lauri fohis funtfimilia,* d^Hif [MJ] *qtndem us locis quas mare alluit. nafci, f$ recedente fiftu inficco deftitui; accedente wo aft* inundari eas,qua inconcavis atque fmuofis locis nafcuntur* Vbi vero mare non recedit, ne its quidem locis natas arbores a mare coxrumpu Harum arborum altitudinem effe triginta cubitorum* i *ac turn quidem temporis floruijfe: jlorem alb* violce.perfimilemejf^odons tamtnfuavitate longe,Juferarc* Caulem quoque ejje exfptna or turn, eique adeo valtdamjfinam adnajct, utficujusadequitantisveftiimpKcatafuent, equet citius equo detrabatur, quam ipfa a caule avellatur. Leporumetiampratercurrentium ptlis itaadharefcerefpina dicuntur, ut perinde ac vifco aves, aut hamisfifces, tta lepor&jptnis iftts captantur.ferro tamen non difpculter inadt ifpnaque dijfeila multumfucci emttti, muhoque uberiorem quam ex ficubus verno tempore, ac magis acrem.* Duas videtur defcribere plantas; unam folio laurino, flore leucoii, de qua Theophraftusjaltefgrn caulem vocari, & ex ea fpinam nafci valde mirabilem. An fpinam defcribit,dequa Theophraftus lib. 4. cap. 4. cujus fuccum caecitatem inferre dick ? Acrimonia ilia fua viderur vifum lazdere ac necare.

Otumixi''9 ™ *fat''*'* P[linius i;^r, 2]3* [ca]P* [2]f• *Aliat quoque arbores m alto ab eifdem acceptmus, eodem in mart ejas, femperfolia retinentes , frutlu earumjupinofimilu* Non aft Theophraftus in alto nafci hancarborem, fed ad idem mare,ad quod ar6or folio lauri, flos leucoii. An haec arbor quam Arrianus *«WA» vocar?Non fit probabile. Equidem Theophraftus mentionem fpinae iftius mn rabilis feciffet.

*m^ *D -M tji^Aid rto,* &c. Plinius libr. 12. cap. 9« *Qentesfupia dicUsPerfis atttngit.rubro man(quod ibi Perficum vocavimus.) longe in terra aftus agente,mira arborum natura. Namque erojajak, invetlis dereliRifquefimtles, ficco littore radicibus nudis polyporum modo amplexa fieriUs harenas fpeftantur. Eadem mart advenienteflu8ibu$ fulfat*, refiftunt immobiles. Quin ©pleno aftu aperiuntux tota: apparetque rerum argurientK afperitate aquarum Ulasalu ^Aagnitudo miranda eft Jpecies fimilis unedoni, fomumamygdalisextra, intuscontortisnucleis.* Adrachnem *\etth,unedonem.* Vide qu*libr. 3. di&a funt. x*p»Mi·%3«*»M ufque ad, m w . *Vtxm,pomumamy9dAlis extra, intus contortis nuclei*.* Male ergo in Aldino & Bafilienfi codice, 7l *ft Ms uvuxtttTtti x<fiu<$ ntnpvt^'w.* ovjjCVMWi *contortum^onvoluiu. Suid^ffvt^tfimy.* ... *pint.* Lege apud eundem Theophraftum,*»; qi %ti*f w •itJvJkn.* Depravata vulgata *\&\o,i$<p*viw* ™*th apparetque* y ait Plinius, *rerum arguments afperitate aquarum illas alt. Marinam aquam afperamvocat*9 credo ob falfedinem. Male etiampaulo ante,*'v&ctyi**s* ci 7J 7»V«, legitur. Deeft t ^ . *vh>e J$* o^A« «v^i c# 7^f

kr*/ *QvK»foT* Theodorus, *w*A** Vulgata non difplicet ledio; quippe *c\px* in mari nafcuntur alto, fuci quandam fpeciem oftendunt.

KE*. Ö. CAP. IX.

De arboribus, qt/k in Tylo infula, quarum nonnulU lanigerafunt. Deplanits , qua in nmnibus, paludibus, fiagnifque proveniunt: deque Papyro , Sari, Mnafw.

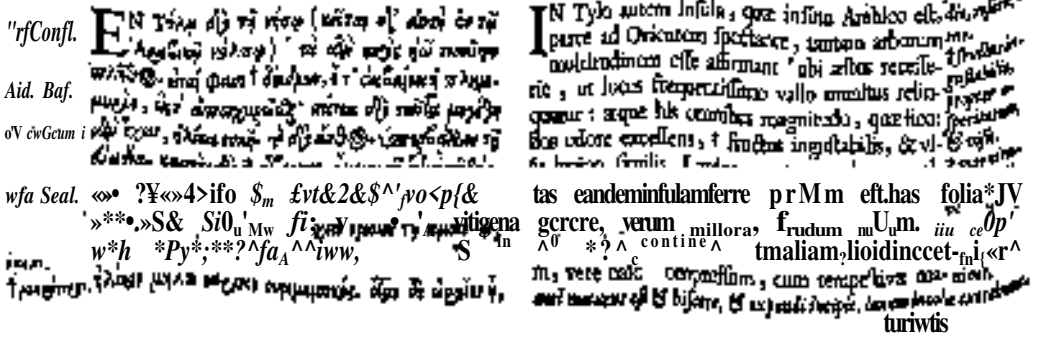

"rfConfl.

Aid. Baf.

oV ĉwGcum i

wfa Seal.

•itefa*

tas eandeminfulamferre prMm eft.has folia*JV gcrcre, verum millora, frudum muUum. *iiu ce Op'* ^0 *?^ continê^ tmaliam,lioidinccet-fn|«r^ m, vere dalc cerpcfiim, cum tenpe'iore turiwtis

[illegible]

turicatis fie, apdriri: & lanam excipi, quo telas texunt, alias viles, alias pretiofas. Hoc idem & in India (ficut didum eft) & in Arabia fieri affeverant. Effe eciam alias arbofe fiore violæ mifcfanalis affirmant, verum fine odore, magnitudine vel quadruplo viola majore. Eft & alia quadam arbor foliofa rofe modo, florifque rofci: hunc nodu comprimi, folis exortu aperiri, meridie in plenum expandi, * vefperi iterum colligi paulatim, t noduque concludi: incolae eum dormire tune dicere affolent. Quin & palmas, t & vites, & genera nucum, pomorumque, & ficos, quibus folia nunquam decidunt, nafci eadem in infula affirmant. Aquam ccleftem fieri quidem, fed non ad frudus ufui effe, fed fontes in infula effe permultos, t quibus omnia irrigentur: & earn aquam frumentfa* arboribufque magis prodeffe: qua de caufa, pod pluviam protinus hanc perfundunt, quafi illam abluere atque abftergere velint. Et arborcs quidem maris exreri, quae hadenus exploratce habentur, tot fere effe conftat.

De iis autem, quae in amnibus, palutlibus, ftagnifque proveniunt, dcinceps dicendum eft. Quae autem locis hujufcemodi proveniunt, tribus generibus confummari omnino videntur. Sum enim alia arbores, alia veluti hcrbacea, alia t fruticia. Harundinem, gladiolum, fleum, juncum, butomum, quae omnibus fere fluviis, locifque ejufmodi communia funt. Nonnufquam & rubi, liuri: & arbores, ut falix, populus, platanus: quaedam ufque adeo, ut nqua occultentur. quaedam ut parum excedant. Quorundam radicis & caudicis aliquid tantum in aqua, reliquum totum corpus extra patefcit. Hoc enim falici, alno, platano, tiliae, denique omnibus aquarum avidis evenit: quae & ipfae omnibus fere fluviis intelliguntur. Nam & in Nilo platanus provenit, non tamen multa. Atque etiam t populus eft rarior. At fraxinus, & quas t bubula fraxinus cognominatur, plurima eft. Quae itaque in Ægypto nafcuntur, in totum quidem numero plura utique funt, quam ut membratim enumerari queant. Caeterum (ut fimplici ac abfoluta ratione agamus) omnia cibo idonea, fuccofque dulces habere percipiuntur: fed praftare dulcedine copiaque alimoniae tria ilia videntur, papyrus, & quod vocatur fari, & tertium, quod mnafium appellant. Nafcitur papyrus non in alti aidine gargiturn, fed prope intra duo cubita, nonnufquam etiam minus: craffimdine radicis * qua vola viri robufti, longitudine fuper dena cubita provenit. Super t terram ipfam radices obliquas, tenues, denfafque in limum demittens furfum, quos papyros dixere, profert tri quetros, angulatos, magnitudine quaternorum ferme cubitorum, coma [illegible] que ex multis partibus emittit. Radicibus pro ligno utuntur, non tantum ignis gratia, fed ad vafa quoque plurifariam facienda. Quippe materiem amplam probamque praeftant. Papyrus ipfa ad plurima utilis. Etenim ex eo navigia faciunt, & è libro vela, tegetefque texunt: & veftem quandam, atque ftragula, ac funes, aliaque plura. Et quidem externis hominibus chartæ evidentiffimæ habentur: fed fummam frequentiffimamque opera & in re cibaria prxftat. Omnes enim incolae, crudum, & elixum, & affum manducant, fuccum devorant: id autem quod manducarunt, expuunt. Talis papyrus eft, talefque ufus. Nafcitur & in Syria circa lacum, quo & calamus odoratus: unde & Antigonus in re navali funes *cat papyros) ex multis partibus mittit* t hiblo alii.

 fecifTe

[illegible] rfcnfc fecifse proditur.

[illegible]

ludes pianaque, ubi apnms [illegible] flexupfamque: ex qua eaqux faria vocant, exeunt. His longitudo di[illegible] cubitorum [illegible] pollicatis. [illegible] que [illegible] modo? [illegible] similem generi [illegible] manducantur, ejus quoque manducamentum [illegible] Radice fabri ferrarii utuntur [illegible] carbo [illegible] enim optimum facit, propter ligni duritiem. [illegible] fium [illegible] annumerandum, itaque [illegible] [illegible]

IULII CAESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

An [illegible], *TheoAorttSyUt* locnsr[illegible] vallomu[illegible] nitus relinquitur. [illegible] aggerare. *Et oratio inversa est. Sic debdit* [illegible] *Etentm cum reeedit tumor, reforbtfux. id ett Ipim-ns.* [illegible] *in capite it Colocasia?* [illegible] amplitudinem: verum hafcens, compreffum. *Brwtjfnmigiiufomio* [illegible] *&minus latini* [illegible] num-naicens. (*Smali* [illegible]- compreffum. -*Rlactnt* *fkitglobus, pojleaexcompreffm^ccefipptamtiem.* [illegible] *fontndttm ccream^utrinque fatluluni^omprejjam. Galpm Miter iixit:* [illegible] *figyficat* clausutti aur concradum injinum. *Devenij,fivivafisHippocrate's* , *Anftoukide'matrice.* [illegible] *fr'imore mucrong,- ium turget: diinde* (MTMUWTUI. *SfcAe florehic* Illudattentius ammadvertuts.* • *Minimi arbitror* ixyri>; *figniftwt.hic tcmfus quo mfcaturfmBus Me: fid tjje differenttamfpeciei tngcneremalofum. Sunt enim ma* h qutedam verna, de quorum natura Theophrattus etiam in hoc libro.* [illegible] *i foii. In libris novarum navigationum, lanigerjs krbores legimiis, -qua lanamferant in folliculis.*

[illegible] *non autem* [illegible] *uhti iofy*[illegible]

[illegible] *Ibeodortis*, expandi. [illegible] igitur explicari, erugari. *Obfervabis pulchemmaverba, progrejfiones, apertwnes, Qonclufiones indicantia.* [illegible] *eft mmotu apertionis: ty.irlvcsi^ motus abfolutus:* [illegible] *motuscontrrfhonis** [illegible] contrahi. *Poftremo* [illegible] *Theodo*[illegible] *eftK$ fmyu fauUtimficuti* [illegible]

A[illegible]n. *Theodorus legit negative.* [illegible] *neque' enim pofuiffet verbum hoc. Quid enim mirum? Sed illud* i JU, non amittere folia.

[illegible] *Nemo fion videt, hancpattern effeafuperwribusfepayandam.* [illegible] *Iffe enim met dividit; Hoc negligenter Theodorus.* [illegible] *autem illud* [illegible] *cum banctllipoftpofuit. Quippebtccommunior', onotior.,* [illegible]

Aatfwffc, [illegible] *Sane infuavis voi.* [illegible] *po* [illegible] *ad Jdpm*, G? [illegible] virgultactea. [illegible] *At* [illegible]

[illegible] *Jobfervabis: non obfervatama Theo-* [illegible] *Neque enim tn genere fruticum quicquam* [illegible] *frutetitium. Sed terraapta adfrutetumfic queat did. Afxuttufiut ex nullus diddebct. Sed a frutice ea* [illegible] *faticiunaturam fapwnt. Fruticea & melius*, [illegible]

[illegible] *jfunt*, quamut membratiim [illegible] *cJtfintentt*Tbcopbr4-* [illegible] num^rofi numerafi.' [illegible] *Si*, quaein^^yproiiafcu»cur, omniacontem [illegible] invcnias mulritudinqaa a^ fingula [illegible]

[illegible] *vatyantis pars: unde^polema*, G? *voldres lafides. *OQ~ms autem eji .bracbit pjtrsfxppe manum. DePtolcmaoEuergrte* [illegible] *totcus'inpptimo Uiftoriarumficfcribit:* [illegible] IK. *Idetu-apud Anatomicasttterprctes, t$ Pollux infecun~ Jo.* [illegible] brachfclj [illegible] radiciscra/fitudine. *[illegible] Arabes did fur. Het* molaus vftunqucpcfuit vohri'y* [illegible] *bnchiali.*

[illegible] *Illudmajorisoperam Codtceiheophrafti,* [illegible] *fifert ex multis Partibus} Theo* [illegible] Eruivftus [illegible] nullius foecundos. *Pli* nius,* femine nullo, aut ufu ejus alio, quam ad Deos coronandcfc; *hie eft quod dubites. Aliud eft,* femine aullo: *ahud*, hullo ufu ejus. *Herodotus defruiiu tiihil Strabo quoquein xvtj. perpauxtlla de Byblo : de ejus coma tantum. PlrofeBb Theodorus caujfa atque autlorfuit erroris noftrl, 'qui K*pir<» frudtus in plurali pofuit. Etfubdidit: hofqute ex multis par tibus nrittit. Verum bauLita eft, fid frut'ium nullumgertt.* [illegible]

[illegible] *Theodorus*, Chart* cvidentiffime habenrur. *Nefcio, quid fit,* evidentiffimx. *Dicam,* nonflimx. *Namp/tpjri ufus reliquus ALgypto tantiim notus* [illegible] *charta\autem etiam jus* [illegible] *Nptaloquutionem exadverbio* [illegible] *nomine.* [illegible]

To [illegible] *Theodorus aptijfimo vocabnh*, [illegible] mentum. [illegible] *SicetHm de folio Mahbraibro fabulantur. Si h*c ita veraifunt: b* ver* aquatica plant* ditimereanin¥,quibuscumterranihii* [illegible] *TkudmJ omifit totailkverba^^* [illegible]

[illegible] N*/i, *quod ejusimpetuauferantur.* [illegible] *Oftentat foliorumfuftrtommabjeaionem. Subfunt igitm plurafolia*, [illegible] *quaitafup'erextant aliis /ut videantur velle tolli. Hoi'eft',* [illegible] *Eftige;* [illegible] *Quiafupradixerat r nafci inpaludibus. Iccirco addit*, [illegible] *quiaftagna amat.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATIONES.

[illegible] *PliniusUb.lZ.* [illegible]

[illegible] *&ns.* [illegible] *Locus mancusfie legidebe't* [illegible] P/in^^Nulliarborumfoliaibi [illegible] *hinCrifpinianoLewainotatum*fi«~*

pitfi

ummt.

f —I J<

:J! p/iniiu.4t'cnn i»»m-

[OASN15fu1)i!| A STAPEL NOTE ET COMMENTARIUS.

ir''s T. >•. fli:, I

. fat anno iu(Mu A
fcLO*«n:im ir

4

Xylon Gossypium.

air tiaulUMM/-4 *> M **

dj-'tj luce :

pern*

nx[r]:i noa admod

tj.UKi G i!-r

N n 4 bombycem

bombycem vocat Plinius. Graeci bambacem vocarunt, & pambacem.Suidas *&dp!Z&%. i* W ^ ^ 1 , ^ *7mpfixKi$* r« *ZW* *•*9&*7s Xipfljmfiecpfie LzMi,. id edbambdx, pambax & pambdtis a multis bambacion vocatur.* Apud Myrepfum fedl. I. de antidotis ^.*26* PxpymKup* leeitur. ab aliis /9«^*«»T§ ac*f*pf>Z* vocatur. Corona pretiosa. JJS^TTOTC bombyx /s^ow|. Bombycem hodie vocant vermem * qui fericum n£t. Pollux lib.?, cap. 17. *?*h<Mfapvxv$frx»M™èsioi9*

TOST oi^f ^ra 7*<avniF *iii^uf taoiv eijpdi&r <p<tn ™ vQarfW** Aliud ex bombyhhfiusfit. fiunt autem bombyC4S què telas aq modum aranearum tcxunt. Nonnulli Seres ab hujufmodp animalculo, coUnere telas volunt.* Servius apud Seres ver-

[illegible] Aiia Strabonis de Serico[illegible]

Serica etiam ejufdem generis effe, byjjo fcilicet ex cvmcibus quibufdam excarminata. Do&iff.viri Strabonis codicem corruptu fcribunt;& legunt,«m<p\oM>,$v*.M.fo-*Iris.* Huic ledtionifavec admodum Virgil. Lib.2.Georg.

Velleraque utfdliis depetlent tenuia Seres.

Plinius Libr. <?. cap. 17. *Seres lanicio Jylvarum nobiles, prfufam aqua def*H$ntesfrondium canictem, undegeminus femmsnojtrKiabory redordiendifila, rurfumque texendi. Jam multiflici opere, tarn longinquo otbe petitur, tit tnPu-'bhcomatronatranfluceat.* Mendum fi fit in verbis Straborti, anciquum admodum fit oportet. Ad Dyonifii ver-(um *116.* o^ tfiV *v<plum *m%ye^<*e^* haec Euftathius; <^«

Quae vel ex Strabone habet, vel ex ipfo audtore, ex quo Strabo: vel, ut dixi, in Strabone mendum ad* modum antiquum. Plinius ubi de arboribus mine natuhe agit, Ne *qmsjamfericarum arborum Unata folia miretur,* Maluerunculu (encum in^uldmis-ramis confid. Seneca

Qgifila ramis ultimis Seres legunt.

In ramis verò ultimis plurima funt folia. Ex ipfis fi-lum colligi Claudianus canit.

Stmitu quod molli undent deftipjtefer

bombyceTHUOd VUlgo *Aicam V0* «mus.ab animalcule bombyce dido generatur in mori arboribus; quod igno-

[illegible] mercS . Vidilnus « Perfia allata Lri

quod bomb yx mtus occultatus neverat. Ira *ut* ea fim in [illegible] fi candidumdefcribc-xc morum, nertasfidelitcr remipfi ab Alexandri Magm comicibus narratam, vel ab iofis ne^lieentiusbiffvata die, qu» ad ferici pertinerent hiftonam. Qua: d«i- lib-musde lenc[illegible] generation[illegible] ea veriflima illi norunt qui eK India revertiinrm-r»r;««.Ii: T_____nt;flimo&dib£ T ?' uf^ue adeo copiofe fit fericum, ut ignobilisqmfque fericeis induatur veftimentisjnec miles qmaem eregarius revertitur ex India, qui fericeo veftimento indutus non fit, exiguo pretio emunt talc veftimenturn. Byffum apud Indos lini genus ait Pollux libr. 7. Cap. 17. $ y^ *TJ&CMCCW * ' frern Xinv* TJ ff*®- **£\ •ByflumPaufanias&Philoftraujs ex arbore colligt

Mirabitur quifpiam quod in terra tantum elea, necahbim G w w *nafcatur byjfum* — Eleia byffus tenuitate nihil ab Hebra* differt/fed non eft aqueflave.* Philoftratus fn-*i£!bf* quae in ^SYP tun ? fert "r comparat pallio fufco foliin ** ^^ TC tf-wl- Variatergo color byfli pro ratione, d anus ^ ° na fcitur. Donavit quondam Bernardus Palumus, noS m Vi lveret rerum naturaliu m indagator accerrit'amen craff m folio * facie adianti ni E ri »c auliculis *ens* quidam oribi & vegetioribus. Ad hujus radices mufcente, bvfluin XCrefebat mollis colbre ex rubro flavefdeo. Hie lanif Vecerum ao "erebat. Ad Theophraftum reHniferam delink deferibir arborem. Supra cap.^uarto aliam liniferam Vlt;ubli ot bamus,aliam laniferam efle, Diverfam probatu? l P Ure Seandemarborcm putarcnt. phraftus capitibus quoddiv erfisdeutraque agat Theoyitis tradat. Lanif ^a qV od altcram mori fio > alteram *It!* Indicis. *am***, 3 ^ *£??m* Arrianus mentionerti facit

*rites*** iwi T?oj *yjy/QKr.p. 6i*~it{ nXii'mis* Arborum corUctbus vefiuntur i vocantur autem t&rtttnarbores tala. Innafcitur Us quemadmodtim mfummitatibus.palmar urn, glonurai id eft, ptla lanigera.* T<>.*nj *lanie glomus five globus** Gloffie *TvXwTnq^waqyx&i i&tov** Cum ait ArrianuSjicpJa'*11? T *Qtmwv vrizyn KsfvQiffff,* noluit dicejre. tanquam in fummJtatibus palmaruiri, ita in latiiferarum arborum vertice T*AV*W* iftas gigni; aut,quod magis abfurdum,fummjta)rc$ palm?? arboris, sales laoeas frere pilas, aut illas arbores fummas nefcioquidfimilepalmarumfru&ui producere: fed voluit Graecus au'dlor^TrcAwW? illas five.lanae glohos, fummo vertici earutn arborum lanigerarum fie vulgo innafci, ut da&yli proveniunt in fummitace palmarum arborum. Neminem botanicorum tatet^altaam arborenV**^^- ™ effe, fru&umque tantum ferre in fummiratc. Sed& palmarum frudtus non nihil firtiilitudinis habet cum rmcleo, five nuce laniger* arboris. Nam fparha tetfus eft, qu« connivet & claufa habetur priufquam maturefcat aadkylix^ deindc expadditur maturitate &dehifcit. Ita etiam arborum laniferarunr nux, five calix in quo lana continetur,ante maturitatem claufus eftjdfmum ubi maturitatem nadlus eft, pandkur, dehifcit •, .ac rumpitur. Theophrafti codicem corrupttnh effe, ^o&iflimi viri afferunt. Hunclocum fit Plinius lib. 12. cap. 10. *Ejufdeinfu/a excelfiorefuggeflu lamgera arbores alto modo, quamferum. His folia injotcunda, qua ni minor a effent, vinumpoterantvideri. Ferunt cotonei mali amplitudine cucurbttas, qua maturitate rufta, ojlendunt lanugmispilas, ex quibus veslespretiofo linteo factunt, &c. Ejufdem infula.* Addit Theophraftus, *yinttu J* w»r * <\» f1 »te utm^ hitf* * b* A^C-flf. Apud Indos & Arabes ait: ctil provenire hancarborem , quodrecentiorumoBfervacione veriffimum repei'tume'ft. Quod ipfePliniiisfatetnr lib. 19. cap. i. *SuPeriOY parsrJEffpt* *n Arabiam vergens gigntt frut teem.* AIpinuslibr. de plant, ^gypt. cap. i8» *GoJJypium JEgyPtiiad ipjorum ufurp 'allunde adferunt. Neque enim apud iffos her' baceaitlaphwta, ex qua Syri vel Qypri goffypium colltgunt% adnafcituric Sed tantum qiiet Arboreus frutex efl, quaqitt tantum in quibufdam provenit viridanis.* Ergo in ipfa M-

Bpto norT nafcitur," fecf Yl j<€gyptum adfertur, ex Arafciircet. Cyprus & Syria goifypii plantis fcatent; fed abArabicodiffertXylo, quod Arabicum arboreusfrutex > herbaceum vero Cyprium & Syriacum. *Mio modo, quam Serutu* Haec oftendunt Plinii farculo fericum a bombycino diftindlum fuifle. Bombycinum vocabatur,quod exbombice conteiebatur, yeftes ex bombycinoparatae promifcuac erant yiris ?c mulieribus. Sericum dicebatur, quod at Seribus invebebatqr , eratque inmultomajore pretio. Viros veftes Sericeas geftare non licebat, folis id feminis conceflbm. Dion. lib. *p y.* Ti^/©- «m m i<S?n w»-

<«t e**M* •&&**?; *Tiberius« C^fjr. edi0n pomulgavit,* d fr Plii

6. Tarn multiflci of ere , tarn longinquo orbe, petitur, ut in publico matrona tranfluceat. Seneca epiftola 12$. *Nonne videntur tibi contra naturam vivere, aut commutant cumfaminis vejlem ?* Tacitus Annal. libr. 3. *Tiberius accufkt pYomifcuas virorum (Sfeeminarum vettes.* Quod fi diligenter adcBombycis Coae & fericei fili a Seribus mve-&i hiftoriam attendants, quae Plinius de utroque tradir, animadvertemus & Coam bombycem, & fericcum filum a Sc/ibus invedum eandem rem fuiffe. Probat hanc fententiam, quod aetate Solini &Marciani Capellae fericum abombyrcino non difceioebatur. Nam fericum e bombyce fieri omnibus tune perfuafum fuit; iiec bombycini alterius ufus. Hinc Sfllinus & Marcianus Sericum dixere pro vefte e bombyce, ut Plinius dixit: cum tamen ejus tempore magna effet bombycini & ferici differentia. Bombycem non folum vocavere, quae ex vermibus bombycibus didtis texebatur, fed molliorem omnem lanae lidfque luniginem, ut fupra ex Plinio notavimus, cujus ex interiore bombyce lana netur. Interfcrem goffipii lanam bombycem vocat. Redeo ad Theophraftum, Folia inquit vitiginea ferre Xylon,fed efle minora. Scribendum enjm *tuxy*yv,* non &*&*, ut ediderunt. Plinius. *Folia his infceeunda,aua ni minora effent^ vitiumpoterantvideri.* Sed cur folia lanigerae arboris infacunda ? Propterea quod apud Seres, quorum in tracftu arbores perveniunt,qnae fericum producunt: folia funt fericea lanugine undiquc ob* duda, cum in lanigera arbore tale nihil appareat. Sed non videtur Plmius Grscj aucftoris mentem rede percepmc Nam ycrbailla »«p^\^ot;^ ^ ^ ^ad folia rettuht; quafi folia arborum lani?erarum nullum frnftum produceret fcfipfiflet Graecus iiuclor. Folioroir autc fradum vocat Ianwginem quam dixi^Et hxc caufa cur fcripfenr,

ferit, alio modo lanigeras effe xllas Indorutn arbores, quam Serum. Nam Serum arbores lanugine *five* lenco obdudla habent folia, cum lanigerae arbores lanam habeant in cucurbitis, aut malis. Plerique Botamci Theophrafti codicem corruptum effe contendunt. In Graeco, inquiant exdice ubi logicor nostro [illegible], &c. Loperflua didti'o •?'#».'& enim fertfrudhim magnitudine malt, in quo lana; quo tandem modo nullum ferre affirmaripoterit ? Eandem quandoque fovi fententiam, cum ex Plinio legendum putarem, ww 4; f«»» $?£«, o><«» T? [illegible] *J^7c4«»,flAiJ(9»A»<3»»» xvMnot cvtiptpvxct.* Sed aliam poftea inimadvertieffeTheophr. fententiam.VuIt puta nullum quidem ferre frudtmn, fed aliud quid ferre, in quo lana continetur, quod frudtus non eft. Sed hac in re mirum in modum dfeceptus eft. Verè frudlus eft, in quo lana nafcitur. Nam femen nigrum, oblongum, fub ipfa lana continetur, quod terrae etiam apud nos commiffurh pullular, novamque producit plantam. Frudtum hunc eleganter [illegible] *fiicitur nisri valdè :Omtlis , mfi quod tnjanam aivijajit,* C5 *trifariamhabeat put aminis cannam, mat ur efcent e mice, ac dehifientibus diffepimentis apparet Una mtus^quaextrahttur.Ex hacfilafiunt,ftamen autem ipfi lineumfubftituunt. TgAiPhõvf*s» *T&* $l$$v<nv* male vertunt, *tripUci munitum cortice*; Falfum eft triplici vel duplici munitum cortice lanam arborea. Plinius libr. 19. cap. 1. non juglandi, fed barbatae nuci comparat. *Parvus eft, fimilemque barbata nucis defert frutlum, cujus ex interiore bombycj lantigo netur, nee ullafunt eis candore mollitiave praferenda.* De quibu? verbis haec Salmafius; *In Phnianit exemplaribus verba ilia defunt^fimilemq; barbata nucis defert fruBuml* Sed tantum habent: *parvus eft, cujus ex interiore bombyce lanucetur:* Fortfe, *lana netur*, f *quod valaefrobabile vide'tur.) Pro illis autem i nee ullafunt eis candore mollitiave fraferenda ,fic iidem exhibent libri; nee nuHafunt cum candore molliorepixifora. Qua depravatijjima effe, omnes vident. Ego fie emendanda effe video : nee ullafint cu candore moltiora, & fpiffiora. Qua indubitattffimacorreftio eft.* [illegible] *gendum t$ diftinguendum.* Hadtenus Salmafius. Verba Pollucis fupra citavimus. Placet Dodtiff. viri corredtiQ; fed verba \\\^ *fimilemque barbata pucisfrutlu defert*, non funr negligenda. Nuci quippe frudtum hunc comparavit Pollux. Exterius fanb coriii nucis Byzantinae, quam barbatam putant, non malfe convenit cum corio five regmihe goffypii. Semen contineri fub lana ipfa, docet ex- [illegible] Idem tradit lanieeramm arborum florem nucleum habere,quo exempto, reliquum Ian* in morem carminetur. Flos non folet habere intus nucleum,fed frudlus. An ergo fcribendum, *0* ««p*wò** ? An vero florem vocavit ipfam lanam^quae fub corio nuci barbate fimili continetur ? Theophraftum illud in quo continetur lana,dum adhuc connivet,ac necdum expanfum eft, dicit effe magnitudine malo verno. ci J4] yi **%&**<> i*w* iw*^v i*o^AM<rvKpsf*^K°*-> &^c-* Vertunt: *idtn quo Una continetur\mali amplitudine cerni,vere yafcicomfrejfum;* quorfplanfe a Graeci audtoris mente alienum,qui hie mali verni magnitudine effe fcribfr, quandiu comprimiriur & coimiyet; fed ubi maturitatem adeptum eft, hifcere arque expandi, ac turn formam earn perire. Nee melius vertit Plinius, *Ferunt mali cotonei amplitudine cucurbit as ^ qua maturitate rupta oftendunt lanuginis pilas,ex quibus vefles pretiofo linteo faciunt.* Graecus audtor c2Scurbitarum mentionẽ non facit; nee cum cucurbitis ullă fimilitudĩnem habent mala verna; magnitudine quidem quam maximè differunt. Magnus fatis frudtus cucurbita, malum vernum parvus. De cydoneo nihil[Theophraftus, nee idem pomum, *Kvhlutf & tcc&w !**>%<>** Frudtus fapore, odore, colore, magnitudine, & forma diverfus. Sed libro hoe'duodecimo resduas diffimiles jungir, ac unam eandemque facit, quaelib. 19. cap. I. diftinxit ac diverfas fecit. *Mthiopes,* inquit, *Indique è malis, Arabes cucurbitis, in arboribm.ut diximus, g;enitis.* Vides, diftinguere Plmiummalalndorumlanifera b cucurbitis Arabum Indicis, vel Jamferis ? Male ergo Tyle insulae arbores ait ferre eosdem malis magnitudine cucurbitas. Duas res diversas, ut dixi, conjungit. Accessionum experientia conftat,lanam reperiri in frudhi nucis barbate cqritf, ac in frudtu,cjui eticurbitamquodammodo refcrt. Aliunde ergo Plinius cucurbitas illas laniferas Indicarum arborum expifcatus eft. Neque enim videtur id ipfius Plinii figmentum. Clufius exoticorum lib. 1. cap. 14. *CircaBantamlava infuU urbem cdebrcm (referentc F,anco Ftodigue^ e Bengala oriimdo, qm anno nonagefimo oil fin fupra rmllejimum (3 quingentefimum Amftehdamo cum Batavisin Bantam profe&u s y mjequente anno cum iifdem rediit) najcitur arborpoctra, multis ramis ffadtta^quos fipiunt numcrofafolia , utconfptcereefiinfnlice, fidillis lovge anguftiora, & Ubanotidis coronarUfohj fimihajongiora tamen Earn ferre dicebat fruttuj filtqunrum pens wftur* (quorum uno quern retulerat, Qufiumdonabat.) *fix uncuts longoSi quinque in ambitu crajjoj^ upediculo fenfim nugejeentes, cute verius quam cortice praditos, ci' nencei colons, rugofis, extimdparte mucronatos, in quinquc partes dchifcentes , plcnos tcnuijfimo molltjfimoque & candidijfimo tomento, in quo Utebantfemina multa nigra, legit imi xyli fimine minor a , tomentofivc lana non abharentu, ut in xylo, & circum quinque velutiajfulas longas mediamfiliquam occupantes, nafcentia. Ea lana negabat Franctfcus mcolas uti adftamina ducenda , quemadmodunl alto xylo, nimis enim brtvis eft ,fedpulvinana implen ajferebated* quam fane rem conimodiffii^a effe videbantur Clufio, ut quae vuUjaritomento, xmmo ^el ipfa etjam plumamolliorfit. Cxterumanno 1601 feptemillisnavibus ex Molluccis & lava infulis, alium fructum huic fimilem, fed majorem & magis integrum, adquirebat idem Clufius, fuum pediculum durum aclignofum,binas uncias longwm adhuc retinentem. Eum autem frudtum obfervabat, non ab imo mucrone in quinque partes dehiffere, ut putarat, fedafummo, videlicet pediculo, a quo procedunt quinque ill* , quarum meminit, affube, circa quas femina nafcuntur. Intellieebat prscterea ab Ifbrando,Hieron5'mifiho,chirurgio,qui nave, pro illi- niefive fymbolo folem haljen^cvedlus fuerat,incolaseo uti non modo ad implenda cervicalia, fed illud etiam ab ipfis in ftamina torqueri (alia tamen ratione, quam vulgo linum, lana, autxylurS) iifque ftaminibus luas veftes iarcire. Dubitat vero dodtiff. Clufiijs,an fit arbor ex qua tefte Philoftrato, Byflum nafci ferunt, bafi quidem populo perfimilẽ albse, fuliis autem falici. *M* 3 JSIWM ?«S- [illegible] *n* Trifax*. Bafifimi/zs quidem populo alba, folia verofert faligna.Vorro* que Ferdinandus Oyiedus tradir de frudtu Ceybae arboris cap. 11. lib. 9. primae partis hiftoria? generalis, plurimum cum hoc frudlu convenire videntur. Nam fuae ceyle frudtum tribuit fimilem filiquae, five lobo, digitalis longitudinis, & binorym digitorum craffitudinis,rotundum, plenum tenui quadamlana, quimaturus folis calore aperitur,lanamqueeffundir,quaẽaventoinaeremfpargitur, relidto femine rotundo, xyli femini non diffimili. De hoc igitur aut fimili intellexit Plinius. Nam *tpiicpag®** hie frudlus a forma cucurbit* non. multum difFert. Ex hac lana pretiofas veftes fieri,ait Plinius: Theophraftus verò non tantum pretiofas, fed etjam viles. Strabo libr. if. c* Aurdv 3 *Ki&pxis* ^jjoim$ «5CIJ- *T&'ovf vQeuvtoft dvhveti. rtvs J\t Metxihfets aim K*it>$oLh.cn 0W'T'9 %?$*% >* i$^w *oziy^ecttoTcynU* vel *KSH* 7»?t *vuyfcun vuyis* , Ut emendavit dodtiff. Salmafius. *Ex qua Nearchus aitfindo* nas fubtilis & reticulatioperis texi. ($ Macedonas eapro tomento ufos ac clitellas eo farfiffe.* Plinius, *Veftes inde^aceriotibusELgyptigrfaifJima.* Apulejus Apologia prima, de hneo texto, *PurijfimUm eft rebus divinis velamentumi quippe lanafegnifsimi cprporis excrementum pecori detra8a, jam inde Orfhei* G? *Pythagorafcitis, profanus vcftbus eft, fid etiam mundifsima Hnijeges, inter optimas fruges terra exorta, non modo indutui* ££ *amitlui fanBifsimis JEpyptiorumfacerdotibus, fed opertui quoque inde rebus facni* [illegible] ex byffo Philodtratus, [illegible] *& (poiT* i* [illegible]. *Veftes fieri i byjjo tradit Apo\\oniu,% Similis enim eft palltofufco; ex India in Rgyptwm adfertur, ad ufumfacer4otum, ut veftes ex eafierent, &facra operirentur.* Goflypii haec genera referunt recentiores. Goffypium frutefcens fcmine albo, golTypium arborem caule tevi, '^offypium arboreiim caule fpinofo. In Brafilia hoc genus reperitur. femina huju<; nigra funt, in dena vel duodena prana uv* modo congefta: cum Afiaticnm finjrula grana feparata habeat. Goflypinm Iavenfe falicis folio, [illegible] *rarkine arborefcit,* vel fumile manet. In Aegypto arboreus frutex cfi, ut fcribit Alpinus, plurimos annos vivens, diffimilis

^difTimilisabhcrbaceatantum proceritate caudicis, ramorum,atque foliorum figura. Crefcit auremad decem cubkorum akkudinem, ftipite, ramifque duris,lignofis. Contra in Syria,^ Crera herbacea eft planta, & annua, uti Honorius Bellus epift. quarta. Nam lanigerae Theophrafti nihil aliud funt, quam goflîpium, quod in Arabia & *JEgy*pto arborcfcit, 8c multos annos durar,fed in Crcta hyemc perk. Herbaceucn goffypium, adcubkialckudmem, fruncis inftar, attollkur, ramulifque brachiatur; folia trian^ula func, incifa vkis,aut alceae fimilia, fedminora, molnora, incana, adtomentaetiam utilia. Flores fere incanos, lureos, in medio nonnihil purpureos, per oras crenanos. FrucSus fuccedunt, nUcibus Ponticis compreffis & latisfere fimiles,aut malis exicruis,ariftolochiae rotund^ uniiis fru&ui haud abfimiles,qui & maturefcentes fpontefinduntur. In his molliifima ac candidiffima lanugo ex: ipfis hiantibus fruftuũ rimis non raro dependens, quae ad veftes ex ea conficiendas nctur. Sub Januginchac occulitur femen oblongum, copiofum, medulla plenum, alba, oleaginofa, non infuavi guftu, pineaj aut amygdalarum, prsdertim cum rccens eft. radix exigua, fibrofa.

Evaf 3 $ **>* JWe^> &^# Plinius libr. 12. cap. 11. *In Hylis Aut em alia arbor floret,alb<e viol<£fpecie,fed magnitudine quadrupl^ci$nc odore^quod miremur in eo tractu.* Male ergo in AMino&Bafilecnfi habetnr pro A^WV,A<&*«V,& *«¥7i{^Klu) alotyiof, vfrdevx Ufitv.To xdjHsw* male vertunr,i;j0-*lammaironalem.* Omnium Botanicorum confenfu conftat ra *bdjwot* effc florem , quern vulgo ttOCfe-ttOliCtCtt vocant, Arabes *Kçitu* Violam matronalcm Belgaj ba: [illegible] *;violettcsdcs dames,* vocant Galli. Hunc Ieucoium effe nemo unquam foiniiatviQQdodviola: ge- [illegible] *KJio**vocetTheophraftus,libro fextodbcetur.

K*) *'iitf -n*, &c. IPlinlib. 12. cap. 11. *Eft t$ aliafimilis, fohofior tamen, rofeiquefloris, qul nottu comfrimens> apertre incipit filis exortu** *neridie expandit,* Incolae dormire eum dicunt. Non dickT<heophraftus rofci effe floris, *i* fad®*^ £^«^ 6p6tl^ poh*, fed fimile effe arbori, qu« rofam fert,foliofcilicet, &frutice. *p*ptkvfrutcxeft, nonflos.* DodtnT.Conftantinus,«i'7J ^^^e?v, legit *H*)gv* in generandicafu. Idem pro ^iv7v«3S legk ^*iM^uf.* Nobis placet, *&*MCTI%, expands, explicari, aperirt.* ^ Idem pro *trvpQoü-* '«»quod, ut Aldino&Bafilcenficodicelegkur, fcribic *tntuouvetr.* Theodorus *w^vea* legit. Theodori ledlio minus placer, quod ante jam dixit Theophraftus, *noSlu com* *frimi ac conclude* Vulr nodkem brcvi fequi quandofefc clandere vefpertino tempore incipit hujus plantae fios. Fallitur Conftantinus, cum rofam Hierichuntinam exiftimat áTheophrafto delineari.Nec *7n>ti<pv*o<* rofa haec, id eft multis foliis,p?«dita, nee folia fert rofe fimilia,nec nodtu claufum habet florem, qui manè aperitur ; meridie expanfus eft, vefperi dauditur. Fabellam de hac rofa narrant mulierculae, quod pariendi indicet horani; quandoqnidem in aqua dimiflà, non prius fatifcit, quam fcrtus nafci incipiat. Fabulantur item nodtu, quandofeftum natale Scrvacoris noftri IefuChrifticelebramus, fpontc fua apcriri,ramulpfque exporrigere, nee ante feftum Pafchale claudi; cum qualibet hora, fi aqua: calidae imponatur, fefc pandat.

rim^4«^ TBiff, &c. Corruptus codex. Scribe ^i<3j *xqfy* $ p € Bef. *Quin"(3 falmas & vites* C?*oleas , aliaque nucumgenera, isficos quibysfolia nun~quam decidunt, nafciead*em *in infulaaffirmant.* Plin. lib* 12. cap. 11. *Ferteademininfula.iSpalmas, oleafque,ac* «w'fej, ££ *cum reliquo fomorum gtnereficos. nulli arborum ibi folia decidunt.* T« *uKytyvn* pcflime *fomum* vertk, vide quse fupra de hac voce diximus. Praeterea mentem Gracciauftorisnon percepit. Theophraftus ficus tantumin ea infula folia non detnktere dixit. Plinius ka accepit,ac fi de omni pomorum genere dixiflet. Quod decepit do- *ff- Conftantinum,qui hunc locum fie corrigit, m *ft! **

tradit Theophraftus ;quod de iis accipe arboribus^uibus ioha hyeme cadere folent. Mirum eft ficum ibi folia re- ^erejtenerrhriaenimarboreft, Sc foliis apprimeca-

tritf,^ yfxc fat;s negligcntcr Plinius lib. 12. cap. 11. [illegible] Theocliraitus imbres pluuiafve in infula Tylo cadere quidem tiefert. [illegible]

Si [illegible]? "Rantur plant*, eamquc aquam, qua *h* fonnbus hanntnr utiliorem & nxltanciorein efle, quam pluvialem, eaque de caufa incolas poftquam cecidir unbar, fbntana aqua agrosquafi abluerc.

Td d[\)%fu!bi.* Vertunt, *Aliafrutkia.* <[illegible] /zctf/i/j dixerk. Theophraftus cap. 12. hujus libri arundincm donacem *Xo%pv,3ifur** **«/ dixit. Plinius libr. rtfcap. 36'. *Fruticofifsimuseftquivocatur donax.* Canerum *xoxpiihis* planta non dickur, nifi ex fuo corpore fruticefcar, quamvis fit fimilium multitudine conferta & ftipata. Aic enimipfemet Grarcus audtor dc calamis\-*my*t*, vel, uc Plinius legit, *clegtis.* <*pvot7t*i* 4'e£[illegible]

[illegible]9r,&c. Illud notandum,quod pars ilia, alni, ialicifque qux extra aquam eft, non diu incorrupta manent; quae vero fub aquis eft,illaefa fit. Alni materie« fub aquis asterna 6cimmortalis permanet,«-difficiorum fundamentr.m eft, immaniaqne ftrudhirarum pondera fuftinet. Multa atdificia ex alrio palos fubditos habent. Et hacc caufa cur *h* Venetis cxpetatur,S'djaciendaPalatiorum a:diumquefundamenta,(juod crebrofixa, non modo ad seternitatcm permaneat immortalis, *icd* quod ing;cntes admodum ferat moles.Cur incorrupta fub aquis, iff libns de caufis, ratio redditur.

Q^tTcti J\Š 0 ?ru7rvi>&. Papyri aggredior hiftoriam. Dc papyro integrum libellum fcripfit Guillandinus, in quo multa & fatis dodla de papyro Icribit. Adverfus Guillandinum fcripfit Iofephus Scaliger. Qusi nd papyri hiftoriam pertinent,brcviter examinabimns. Papyrus duplex eft;^gyptia, & aliisinlocisnafccns. De >€gyptia agit Theophraftus ; alterius memink Strabo libr. [illegible] *tf* *naviganjtur, & multumfifcium ac pahfiriumaviumfroducunt, turn typhi, & pannicul* lucernaria copia fluminibus fymam devebiturjuos lacus ifttin Tiberim demittunt. 'Afy l&* exponunt, *pannicttlam lucernariam.* Credo quod apudPollucem lib. 10. Jegatur, *« fi* T^U w.*tvuv*'XU%*K **• tyn* c^c«A«5.Seel tale nihil hoc loco^^sjfignificat;planram vel florem, lanuginem plants denotat. *'Afy*L* paniculam vecant Botanici,ac ajunt,effe in frugibus aliquibus, ut in panico & milio, & in plantis quifiufdam lanofum florem , qualis in furnma arundine per atitumnum* Diofcorides libr. 1. ca^, dearnndine. *** *J[t* [illegible] laus, *fanicnU florem,* RutThus, *pamcufa lanuginem* vertit. **Uter redius, ex Plinio copnofcefledor hie Iib.23.c18.** *PanicuUfafiaurem intraveritexfufdat. K*v '\\tjw' Ty* [illegible] *fignificat. Diofcoridelib 3. cap. i y . ubi* de Typha agit, *^fyt mwh t&i cAtmmmiftiopi«'^Ao?« htci ăvfyilw. F/es denfusy qiiique in pafposfolvitur; eum aliqui antbelam, id eft, faniculam nominant.* Phlci etiam frudrus *Mi** dicitur. 5'' ^ <*ptevs TIW'*&hovpi\lw elvSfaLu.* Utrum Typha Diofcoridis & <*pte»* 1'heophrafti eadem planta, infra cap. 11. examinabimns, Apud Strabonem typhx florem non fignificat, quippe typhae paulo ante mentionem fecit. Anigitur floris paniculam fignificat; an corruptus Strabonis codex, Icgendiunq; *-n'<pw *»* ^ w w ^ u *fSi*ft nikhi wbK*pi£tT*4>* Papyrum hanc alterum,qui fari putanr, falluntur. Sari, ut Theophraftus paulo infra docet, plantaiEpypto peculiars, papyrus altera extra yEgyptum. Vflle quaecap. de fari dicuntur. Videtur <px<* effe Theophrafti.palenusin Gloflis *QxUv, QXoypShs* *»«« *nUrd <£mmz£hs <t>v7ov;* vide caput dephleo. Papyracenm inquit fruticetn; hoc de iEgyptia non poteft intelligi,fcd de papyro, qua in Italia nafcebatur- ^gyptiapapyrus nomen decepit, *^^ ? **'<*r w&, quod trkicum in fe continear, id eft, in re cibaria ulum praeft&t, non fecus ac **triticum. Theophraftus,^^"3 ^f tfy*wfom,w'iJt** T^'<?!«« ^«'*ifft ***** *&* *mv7&% Sy t% mtTru^oi* (forte *Hit* fcribendũ, apud reliquos Graecos faeminini generis eft. Sni-^das w * V ^ V"***"'' wKTrve^. vide Diofcoridem, Galeiium, Alexand. Aphrodifaeu,omnes fosminini generis ar- [illegible] »wV, &c. Vel papyrusdicitur, ©^ToW«vT3^Jpquod foco ignique accommodum habeat radicem, fedpriiis magis placet.

%ot A£*%*•**&*&>'Stc** Plinius libr. 13. cap. n. *Papyrum ergo nafcitur in paluftribus JEgyfaaut quiefcentibus Nili aquis, ubievagaujl„g„ant) duo cubit anon excedente altit u dine gurgi turn.*

n-&©- £ «'^ ^ #&« x«p^ff, &c. Vertunt, *crafsitudine radicisqua vola v*rtrobufti.v^lap„rsmanuscava;* Aliud *x(*p-*»s* Graecis; pars manus qusc cubitoper articulũ jungitur. Arift- libr. 1. hift. animal, cap. 14. Aphorif. 1?4^ carpum his verb's delink. [illegible]

Brachii mamfquē articufatio manus dicitur. Celfuspn-tnam palm* partem dicit, quam ex multis mmutis ofli-bus conftare tradit, quorum numerus , ut ille refcrr, eft incertus; cum Anatomici doceant, ex odto officulis con-ftare duris, parvis & fine medulla, differentibus magnn tudine fieura, fitu & ufu. Magnus Scaligcr *x*p?S' caputurn* vertiç a multarum,ut ait, rcruinfimilitudine, Plinius *Brachiale* interpretatur;*Brachialt radicis obliquecrafsitudine trianeulis tateribusjecem non amplius cubitorum Ionfitudine, he.* Ofcitanter admodum Plinius verba Thco- ac phrafti interpretatur. quod hie de radice refert, ille de caule dicit, hiftoriamque mirificfc turbat & confundit. Utrum redē *xw?™** *brachiale* verterit, non curiofe admodum inquiram; fuflicit monere, aliam elfe brachii craflitudinem quapartecubitohumeroquejungUur, aliam qua manui committirur. Falfum eft quod ait, *bracfoali radicis obliqua crafsitudine.* Hac craffitudine non funt radices qua? per fuperficiem repunt;fed ilia tantum qu* in ahum demittitur, Eadem radices alias emittit tenues Scdenfas, quae per limum divagantur. Kodriff. Guillandinus in Plinio duo verba fede non fua jacerte fcribit, & alio reponi debere; cjuippe cum,in Agypio pereerinaretur, * magna cura in cjus regionis ftirpes inquïreret, nuncfuam potnit in papyrum incidere, cujus Thyrfi, feu virgse ad fummum feptē cubita excederent: quare cogitarxr?ecum ccEpit,vel non intellexifle Plinium, qusc i Theophrafto dicuntur (cujus criminis tantum yi-rum reum agere pudet} vel ei certe tranferibentium incuria vel infeitia, vim efle faftam. Hos enim longitiidinerrr decem cubitorum radicibus attributam ad fcapos haftili ave,feu caules imperite nimis tranftulifle,fil^i per* fuadet Guillandinus. Corrigk ergo, *brachialt radicis obliqu* crafsitudine, decem non amplius cubitorum longitudine,triangulis>* 0c. Adverfusquamcorre&ionem nihil Iofephus Scaliger. Alia Salmafii opinio;qui nullam in verbis Plinii tranfpofitione, fed ipfius audtoris alliKinatione agnofcit,qui radicis longirudine, papyro ipfi, id eft cauli, tribuit, cum Theophraftus radicem decem Cubita Iongam faciat, papyros ipfos, ^^ *At -nt^-ihx^, quatuor cubitorum longitudine.* Male porro Plinius, papyri radicem obliquam, brachiali craifitudine, ait efle. Non una radix, obliqua in papyro,fed pluresē majore radice prodeuntes eaeque tenues 8c parvae.Scribitur in veteri lioro, *hrdebiati radices obliqua crafsitudine. nfkuytco;-pity* quidem dixit Theophraftus, fed conftru&io Pliniana legendum poftulat, *radicis.* Prxterea nee radices illae obliqua: ea

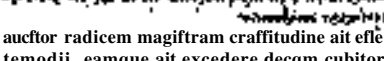

aucftor radicem magiftram craffitudine ait efle manus intemodii, eamque ait excedere decqm cubitorum longicudinem, *vzs-t^ Sing.*, inrjuit, ^'^«f• Hanc alias ettiittere fub terra in limum obliquas,parvas, tenues. Verba Theophrafti corrupta admodum mflt, nee redle verti folent. Vertunt quoqu'e. *Super terram ipfim radices obliquas,te-7iues,denfafqueein limum demit tens furfum, qyos papyros <lixcre,frofert, triquetros, {$c.* Quseplanfc funt abfurda. Nam fi radices demittit in limum, quonftSdo fuper terram ? Oppofita funt,terra, & limus; fyperficies rerrat 8c profunditis. Theophrafti codicē cbrruptum effeplures viderunt, Corrigit Iofephus Scaliger exadtiflimi judicii

R adix non eft radix, nifi terra tegattir.Corrigit ergo Salinafill S,0j«,3 IZTB T? *yit durn^iffKotya* pifa tk W ?rri>.e» qpStfiffM MKUS* «; * « » « , «» 4) n v, w ptyS®> *Aa m&miw* ,&c. Emir f i> f"»*lim Jm b*c radix fob terra alias obhquas, tenues acfpiifas. fupra terram caulrf ipfos qta papyri tocantur triquetros, magnitudtne qtiaternorumfare cubitorum.* Radix ilia quse craffitudinem habet ? <^<T, longirudmem decem cubitorum, fub terra quidem alias radiculas emittit in limum bbliquas, tenues fpKfos; fupra terram ycro, «"» *J[u* <p J« fcilicet & emittit rovs* TW^^W, *t^hw^ws, caules, nirnirum ipjos qui pa*pyriyocantur.* Iftud «»• apertfe arguit, fcriptum fuiffe t'-™ *wy*^„non &*&.* Radix illamagna *-J&n* T?*r* **multas** parvas ac tenues radiculas obhquas fundit, fupra terram ftirpes ipfas & caules, qui vocaiim* papyri. Scripiifle etiam Tnfcophraftum, *(fy& J\e*, non *Qynui,* quod fequitur oftendit, ***»Jk>?vi wttw@Kty*wfebovt.* Nam quo haed referas non habenes? nee enim cum *HSAU*** poflurit conftrui.

Tot* *mt'xi&vs Kpfouuirevf*, 8fc litfwv^v vox multas habet (ignificationes. Nam non folum totam ftirpem omnibus fuis partibusconftantemfignificat,fed *w*'«i*xl** ejufdem fcapum five caulem, ut docet Theophraftus. Plinius lib. 13. cap. *11. Praparantur ex co (* papyro) *char* to:, divifoacu. tn pratenues, fed quam latifsimas fhyluras.* Ibidem; *Ex ipfi quidem papyro navigia texunt.* Quibfcs in locis papyrum vocat, non radices, non folia, quae ambo turn ad textum, turn ad chartaxn faciendam inutilia funt, fed fcapum, qui folus utrique ei ufui defcrvit- Altera papyri fignificatio eft, qua Latinis£xtimus,fummulqne fcapus papyri cortex inftar fcirpi lenisglaberq; venir. Plinius lib. 13. cap, *iz. 1 aft hanc papyrum eft,cxtre+ muwqueejusfcirpo[imik,ac nead funes quidem,mji in bumore urile.* Tertio denotat papyrus fimplicem phyluram, quam etiam tzen.iam, brad-earn, laminamque nuncupamus, quae ab interiore fcapi garte detrada, & 2;lutine duplicata, praeihbat didjtara proprie chartam. Quarto accipitur papyrus, a Latinis, procharta perfedra, & omnibus fuis numeris abfoluja. Marrialis lib. 3. ad librum fuum.

Cordytas madida tegaspapyro."

Idem Xeniorum principio.

Perdite NilucasMufie mcd damnapapyros.

Apulcjus in exordia Afini aurei. *At ego tibi infermont iftoMilefio i>arias fabulas confiram, aurejque tuas bencvolaslepidefufurropermulceam, mo do ji papyrum /Egyptiam argutia Nilotici caUmiinfcriptam^ nonfprevens infpicere.* Quinto fignificat, ut refert Guilland:<nos, radicem papyxi,qua/Egypti etramnumpro lignaignisgfratiautuntur; quemadmodū quondam feciffe teftancur Theophraftus^ Diofcorides,Plinius. Proindc Martialis libr. 8- ad Titullum,innuens veteres uibs efle papyro nd rogum, d$nota-» vit non fuperficiem ejus ftirpis, led radices.

FarBus papyro dum tibi torus cjefcit.

Quae caufa eft, cur Iiiris confultus proximk citato cap. J3. papyrum contineti ligni appellatione cenfeat. *Lignorum,* inquit, *appelUtione in qutbufdam regiontbus, ut tit Mg)'fto3ubi arUndine pro ligno utuntur, (3 arundtnes , & papyrum combuntur, (f$ herbulx qu&dflm vel 'vepres contim nebtintur.* Hacc GilllandinuS; qu^improbat Clariffi Iofephus Scaliger, his verbis; *At quod in teflivr.oniumadm ducit Martialis locum, u^oftenliat,papyrum etiam fignfica? reradicem, idq-t itainterpretandumin verficuto Martial^*

FarBus papyro dum tibi torus crefcit,

non poffumfatis mirart\ qui hoc illi in mentem venerit. Nam papyrus quidem eo verficulo eft verumfari, quo tunicatus popellus J^oma toros farciebat i *ZSquia m Cncovenibat,to-mentumCircenfevocabatur. Nambeatiorcs ex Ungonico,-ium fagorum vzllis,derajis farciebant culcitas: pauperes ^x farijhufco cujus rnemimt Strabo, at papyrum 1 ocat. Ait ir> gitur Martialis Tiirilli l?£lumfunebu ftfjrofarclum, pror ftcrsapaupernmttm hominemfuiffe efprtet., FalUrisGuillundine? qui putas btc tnnui, ex radicibus papyri Upm*^ rff-Vs»W accendifolitum<% QHid,ta?ita ne^nuvta Horn Rpnute-7*/,-** opus vffctfncegnpipapyri rai\cibiu ^ ^nem accen^ Jexdum} Contra ttntuw MgypmHUrum fiiperfnit> tf p & % & m m lurts tus ait, eos ptntirM hgm coatios arunJtin^m, herbs*, />vepres mere.* Uwqweprrat. RecSt Scaliger renrehen* .GuillandinuiD, .qup4 ex Nilia papyw rorosaccenids fuiffe

yZvovs, &c. *Nafcitur hac ipfa (*magiftra radix) *fupra ter~tarn, tbhquas radiculas in limum demittens. Superius te~TIUPJ &fiijfas papyros vocatos triquetros* Voces* W©»$ *vruKvovs de radicibus intellih* , (inquit magnus Scaliger) *e$ueunt.* Ratio nonaddfcrtt, *(quod-mlit fuic* %* dixerit -IheopbraStis.» ita ut ex illis fabrilia muhafiant, & carbones. Sed fabrilia hpc non fiebant ex obliquis radicibus e pacipua radice exeuntibusjed ex ipfa radice magiftra, qua eft internodn menus crafsitudine > longitudine decem cubit v excedens, ad quod non attendit, Plinius cum dixit, de* cem non amplius cubitorū longitudine. vmt A'^dixit Theophraftus. Corruptus videtur codex \^e,decem & amplius. Cxterū nee Scahgeri emendatio Salmafio, virO in omni ltudiorumgenjreexercitato, arridet,quodq; quardeorfum, radicesdemittunt,red^ ^ ^ ^ J, *Ji&* dicantur,at

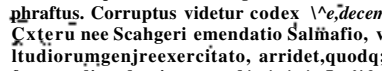

neutiquam dici queat,nifi fumma vertantur urns, & omnia flint retro. Kam &-

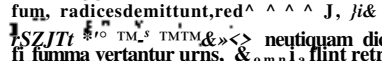

dicuntur. Deinde, quomodo *%hm w £ &* did poreft? Quopodo fieri poteft ucradix fupra terrain fit?

adiderit.cum ex papyro airera tori implerrntur. Papyrucnim fide ban: lectos aiortuorum.cumquibus K>goinfercbanL|jrac comburebantur, alitrrenimn ipj-bu*ex papyto ilia qujrcbanc ad cromjnda cadaver*.l'lintu* Ho. 16. cap. 57> NK *in fruticam*, »fv in *vtpiturn* ***tdnlixmvr, me in httbittim turvlttshtqujnifittgenere*** *numtrtamt jaic feirp i* ftta in antique babemr e dice; **ma|& in vulgatis ,** ***firipji J frJigtlet pAlufiufsund tt^tliatn ngtufaat. i*** **futfari** ***detTiHa urtite, ctriiib tnmaWau 3 fxittriliiti fcn/utat.Scitpus$*!•, Sittxn,,*** **CJolft,** ***StifV,*** fta>in'n{A<.U]rc ergo Staliytr, ™»»jj> dtf qua Mariatii, fcribit tfTe Sari. Pianca Kec ^gypto petuharis.ut Iioceodem capite docerThcophraiVui-'vidc cap.de Sari. Italic vero familiarts papyrus alt era, deqwirMboSc Mircijjit. Ubicunq^ue auc3ror« pro chart* papyrurti *po*num, ibj'd.> iEgypru wpyrocapi ticbet, at v«o uhipJpyrui ad lychm« Sc funerauruieiTenarrirur. de al:era P»fl]JTo IiaJir tamiliari, Iioc eft, fdrpointelligi oportct, *ft* in vetfu Mirtialis j»m citato. N« emm ad *hot* u-Tui eK/Eifypio vehch«itr papyrus, fed LIC Iralica vel iiidrgena [^pyrocandcl* tiebin[,uri fan's apcritac dflnct-de ^-ciPliniai. Idem Iioc epigraromatc docec Anti-

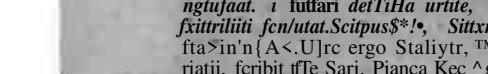

J^em ***ctrram tunit4m htibtiti Siiurmtrdrini Ijcbni, Itmn CS tttxit&nj)*** **riffJm** ***f*fft*<***
Atitif&UT Ptftmi frtt mtmitt **• • —**

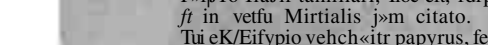

Ltfmi»4 ffM/tf ***ttdtUniitr linrttptppii.***

Id eft.ondf]c 4 phleo RIM: alren pipyto fiufhr.Redco d papyri liEuifiocioRcs. SCIEO p.ipvtu<i vi>c»rm wneu-nm eic byblo Jlgyptia eornornim/Colimiel. lib. & cap.

Aiaaf itA fatu,Jvdtfunguti amttiittn, tfui tumfoiitfra-ttt,tnkili£turvtptiIt&Mntnr. **Anacrcun,**

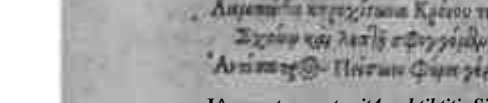

%ttigtim at fafyrs
TwiKnn *uj>ida n!te,
biihi ptcttlum tmniflrtt,

Dcnge papyruj vcxMtiir *th* omnibus dume ^cnu=. cxlimeis cijfifcium, guo volgourimur, ut Jittrarut" element a dcpinpimiw-

T&yiim, Aiiftoidcm rcprcKcndunt, quod fart, *jg,* problem, j. feripfcrk, ultiiwpt.inrjrtiiiiln, rruncofvc, tbrina crian^ulari, ant rnuluaugulari conftarc. Et autoffij qiudfm hanc li;ntrnt!amri;il.lri>iii ncpjjri.non pptvft. PapyricnimSccypcrnliJfuiiiiqucmfinitariifnplMiFjriini taulci ccm;rarium docent. *Scd* vittendum, utfuui Arjftmelej.ilc wnlibiis jitant»rum Mle c|iiid fcriprcrit?Scribir AnftoEcIci Incoci^to, jj, « *« u.tu.-nb fr*™.

vL-ruaiirefpondct, qu*TliEiifhr.il[1] 1 pjhm defendit. Pro qua ctiam Ifcii Sti iioruin ulunio, papyri) <*ri», id *tfk,fitini)tt.* M.Al qmnrum iittiifcrtracn inter comarn live juh.im, K SJI'J-bum.fpicatnvc, edam mtoque lumine orlii novenmr. Ccrte Tliyrlb modo glubiun, rotxlo fpicarti iirYHWit mnris tuiiTe, pr*tert]uam <juod asmqua matnwra oftcrviiutic,:nuh.iqaoguea iKiloru m luc.i litfetn fti LC re ffi(i,, 1; t.

• Siii veritrric, ffrj'Ji ***ir.cin<icin> tn*** **i«i** ***(aArtf.*** **& limneritci c;irpi Pliraum coticellcrim ; led fult:nend»v*-i^.witi.dDtttc coni'dnremus.tauliinL' L-cru Ptrnio cur iu**

VITIC: . I'l tm *li'p(,* 1,1111- ^;<>i^i vji'i • SJI'^B^L: (ctttm auiTheu}>tinlhitq ;ct;«rum,titqu.tii n»-diincnriim tjuuduJUi iloris, ant gcrtniiuJ panirulx moilif ccnufiitdtum , qitilc vifiriir in fadhbus. corjiis, nucibui, 3c aim. I'ji'yrm liabct *Z*TU,* qui.t i icautf*' jam iuuittur pro Jcapo*zdulr*iurt-, iui agnafecntu) virjitlra , <ju*n m.ri.«a,[vdni Theojihraftusprwcimui nidimnuwnianialK jiniir-i ii:ibcm. [n«O|<niia reprebendtajdoiiPli-**mus.^und ul'jlcril'tiiiiiL'in W M ^ I I ' " " ™ ' - ' ^ , cmiiiic-fcriptWHC ni i«riy« cuiifumitc- H\ic pentnebn wi fc-**rimm rci b«harbecpnlicieratL-iFf*(pn'mqof5£m/E-gypto papynitti vidcrif, &' cotmncncarinroiie fa;;yrorx firafcrto t(!fti:'-;cti:. [^lUtr Icapts idutiiwibus (-aprri

• bo: i^naM ainem *p:.pytis\\nco-itiinift^'r hot* cft.njdimcntiim N.m **fli^trcfti itiiiiSp-'nr Unri.<,*t:i in.[1]-**

Am. A forma Th y rfmo voca ris. N.Atn'llijtlmin to-nin:n Jclinit, pn>p[c_resi »•.•*?.©. II4cch* proji;i: dicwifur, Jc (lomtn taftiK'^tiim oltcndit annum c 1 -menvtrpiI:i. ReJteerwaPiiniiUimudononsonftidiiret TIK mn'oviCmnrnajori Irtpi). Quit) *j>jyw, ifaid lliyrlus,ad njulram ufa: Enculi^vinnujcpnd >^n-i rdurjeltmi. DepapyriSrrslxiEib.illt.lixc nadir.#(• SICJ^^JJF.J-**J*- irir ii'», ^ j r^,,,t. ^u.'yij,** ***kiblnif:otp.!j>fTui*** **imif< ••»'** ***g*tj)ll;*** **iTffjci'K'u'ii.** ***ll^kti.i*** **. llrv. rrucewn)S|ivccj'/iTi(-/, Kiifl'us. v ..-**

fu»dun; netful pramtmut, **Ic p'.jii[i-'^u:tijeirt li; do»** ter ThcucrkiScholiaJUs ail hi*nc ettlyll. lexti vcrtum.

'A *It i twiiBi tit* als^jt/'Ariq. f't (^r

Taj TOJTOJdJ Jtf"r«f'™M A »*fas*«*

I/.'j iirrs (£1 ***AthtUtn,*** **^c»t <tj** ***tasml***

vcrbu. MciirVmTlicor,Jhrjfti Bt PI nii rctftlm SjJmaGo? pereeptr. Verbal'liTii^irtjTjc*:\t4tsin fy}igiatum , Tlspfi wnda* **c,Jt»mr»** ***includtm .*** **nil verWseip;mit; hoc eft, r#-***c»tntn* **f»** ***rrtahtjlttn ik}*** **.";Jfnx.**

In«Bfrn£fbngiirtHium. eft capitw pi.

•niih-

VSTBT Idle

•jr in o « r « «r*»j, flc

mo-

ltet>-

pMocnart*i&£—

prim frft j-'''^. tit tonftart^rn ,

tec'BiirjthH . mm rair.en « « " "

fatrfiyrfum. Vid **riW3»•«*-**

DOB,

Jfwrpitifn *iltiam* ***Mnitfiarttttum*** **ja^** ***^*ttij twifin,*** ***riit dtf ut4t*fan c,innbevtfifi*** **«•»••**

[1] ***JDiJem cj:idtx iXrlmt'omifriia itinfiürm.'*** **(fnnu*-*** ***liumnitrajetmu. pif)iti,l*mi , tikmcim&tmfftam***

ur,tTtii'%'itii»>T-'<* **«»•'-'»»,<tf** ***mrliunrriitm*** **«•.'»** ,nf^i« *txtvte, m-jat a* Videnir intd&trfe

^- Hoc tnilicint vocci t.i'i»-.< «*..V. AiVortait c»u-*tts«i rom rjrfimi effc. Til •• ^i! mrm. »in tnd - ti"fe»,,.iuc^nfi^ t •• •-•vrrit CT e. ««'!ia ramiftiut- r^''. Jrbrr; m herbmsn ctrtu

iconem, & c-crq'.njuJiiiWs, nihil own cachrjr flmtli-**tudtnis Inhere, quod cnikin oftcndir imago.**

K^.«, /•. fcj*, 3tt. il:]jusltjci fenfum Gazsinnon[i-cis aii'jcururi)s anretios magtius Scaligcr, & K.ub^nt]S Conttindnai doooeie. VojCjTim^ruin *ad* **ftmlaa»refer-ridebet, fed id p m t m Verce i** *Fru'Aamfert* **M«HU<»;** *iuoyrci* ***ivu** <tv muliij tuitti; fJ/iilrut.* **Pliniuslocociraco, alio,fHJiw;JorJi JJ J«» toroaJuJfi. Dut2ilf. viri [egtlttt ac <Jiftiti'mnnc,** *Thyrji mt>;\<) ctKUHtea i*~lu.Uris f&ninc unite, jiucujhcjits alto JltiriJ fd dees t&isjiinl&s** **Dclv^o r> aad'Ji, quaQ nullum floretn ferret ad coronandos deos, lit n« ulluiti truftjin- O.nniiofqrib.'ii,Juin,** *in grjctiiuteM fjjligiüttim, Ibjrfimedn acumen inclaitm, nttlfo jioiJ'K* **, fc** *.u.l tilio ijium fiori] ufu id isot cototi.m-Ata.* **l^vifsiiiu mutaciojiiuf, in** *hjui.* **Comi papyri es** mulcts capilUmtntis *'amfix&is,* thyrii mjda corrftac, ntillum rert itrnen ; coma *hxc* null.nn uijin hater, niti ijuod J>ii *ct* coronancur. Plucarchus in Ajefilaa fcribic, cum papyro coronarb deleftituin fiafle , ob doronaruni [irnplicitacein, eamque [Bfccdcncem i ru-

Athenziu libr. if- ubi ridec cos qui coron*pi[>ynt«-dtflc^mtur, rheopompuna dt- Aijelilao illud Itribe-**rc tridir. riA»I« HJ «'.i ,0 i, /fjintf, R^n^wiVrWifi^ti-**

ougJWi e r& H £S 2«*irr *tutfti.q/ritiavcrjttimt cirnnti/tvpitteHtur pltxjm tx fjjfym anmoia , aJduceiiersTkeofcmpttttn til/n tentt rantm* **BrcctrC** *, aitifcnpjit Agtfit** La'.edmrwmo , cum trt)£cijjei in Argtptum aeiu> 'inlijfc 15 ithi mult* Aigytxoi , (3 eorejurmmyjfpum. tlgo vero quj>n votttptfttitt utilitatemqut pcrcipwt nlwms i corona fafjeftan , rof't tH'tn, »'"" vsdn^ tiijj ^jit r.J gmdenr, ,i juijimulcumallse nctiint.* **Ex hoc Athetixi lo-***a* conjitcrL' *iices,* papyri comam thyrli modo to:npj^tain , citnoiiim , injucunduBi, ingrauim , ac pnrrein qJtndam fpirare odorfim. Valeaiit ergo Be d<;-lcdij^urdii Pliniani, grato hoc papyti odort.

!;jj.Vrm.AnTc^:)jiiideiifii papyri fermuncm inftimam, ciptdtre vidstur, utdefcriptioiiem ac d^Itntacioncin pa» *yvn* pri-jnit^atn , quam det!crunr tccencitrfcs. Dfftrib':^ papyrum frolper Alpinui , defcribum eaiidtm Pcni

Papyrus.

& Lobdmt. Alpmu,]ibr. dcplan,f5 prf *CAt>*. J(f. P - » r ^ « * Bert ^ < i *tatifiuminti*

fix, fcftcmftta laliuntiKirtfjftitiitr
fiifu, nnumnu **f rt£lifii**£ cotttextus,**
">Jt4tiBitlrisreiiit, tttfifimtibtu,*
w^ni **, ttian^ulitthui ac trullibut.**
it* tttitHtttr itdjitecrHHi or* dil*t£H-
"'" ^ '"hcffQ piftxo p.tpyryn **Mi-***h'fcritwnt* **j** *quvn cjpcrQ entwine-*
""> tttginttorem,)«ncn hmm-*
'•', vt'Juitt fitrft iimtntteu,*
*'••'•'"ii.nitiiiijfurrtflii.jtniimjc-***iuentm** *, qt,ib»r nujpttnt mfi .i.t*

imumftlit infurtt cyttri itnt ftsrgnnii, ttpundd ; radicijmt itruniinmtit , fsbnfis , ^r/i; » Aegypti Auras nf-**jerebftit, tioti ifti: wttif ; Qrvpittt* fu** *frtfimt caret* ***jtoribui tonun f>TJ«*m {btckjil,** **t? latttlt&tain m** *iin_* ***bittt cjfjriem sfft^i<ttiri[jus : nurtttTcfis grjciftbits tbyr—fulls , denfi UJ ^jmbili tomtrwrt jiipaiu , (J "Picibut framinentibtii > ftwfein meJttrn cottetiit , nnn** *ttt r* ***jt^ftiArjii, quat crrcj otrum itmhiunr ndtatim fcitift,***
***lit mutn 'nit'rit itfij qitj font *& iitum , nti in crtr-TO.* Idcirco verilrmile fie, lime vcraifi 'I'licoplirjUi H-i -, & papyri dcfctiptiofictn .ipud PjJntton iremlnam** ^ifr, fed mjtilain , *xc\oi* duabus diverfi perverts pa-**pyris confulain , nfmp<r ex Atiryptij |,ac' Ijnii, cujjis ctia;n alii feipttue^ n»Emuie™«,**

Pa• yms e* ^gypto Sa IQUGO miflL Cautis papiri *J&gytlx* Salmafio mifl*.

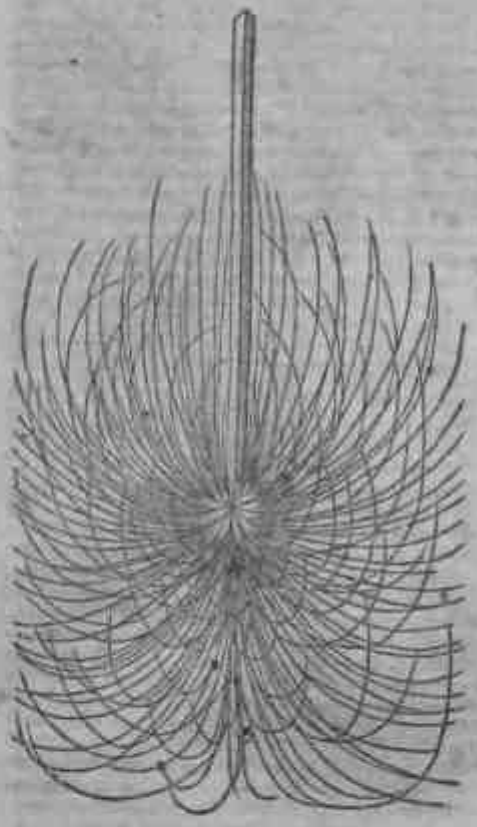

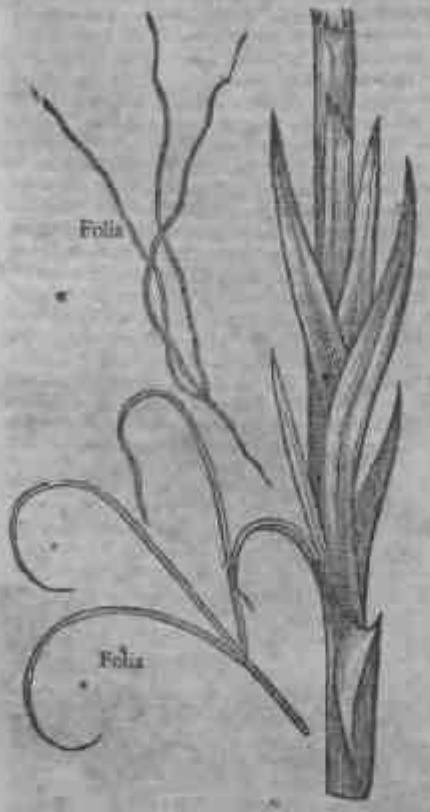

AccepiitvisSCIiir : Salmafio ieonem papyri ex Ag- - • *Atfupnfttqntxtu tTtnftn txlenimtt. tunntit rtrttmi**
f'totpfimilCirn, qu.tm i: .'-• ... I Cadithn.Jc *f-*
^rBonjj'urpurc.is, virili i » ' • •• atslto, crJ,TW. ore • ... iiaerpra,
.m acXobciii : ... *I'imA-* trjn!if. mahjji*
k'il miiirii.ljri',, ir^ : •- ... • *anrmtar.*
''^••irj, en./;' ... -u *ftfmMt, mifi* ... *attvrmttt,*
... *a Jam dtrwrfmm* Imr^rff/^rj/n-
(iiciuni, Rir., ... f
... ; -I .-tin nanqaato ?idt, uai C! ... L.l-
... >J rj-rr».
... *promt*
... *rn.sp«dattht>Cn'ii-'.^'* Tmu* ,,,,«
... r *rnailiim* ... •:.trtf later11 c"->-fi^oriUlt'
... :.:i,111.1: ... '. C.

batai

baturdifcum vitreutn, ne frangerentur in fcrculis ferendis. *Lmmś re pjjitonu'ndickai,* quod fuper vctermn meufas re^onebacur, ad fercu!acollocanda,qu2e fubinde cum ipi'o repoiitono & atferebantur & aurereban:ur. Pimn1slibr.28.cap- Z- *Bib ;nte convtva tnenf im v:l rtpojitonutn toll* , maufpicatiffimumjudicatur.* Idem Hbr. 9. cap* II* *Tzftudintun putamin tftcart in (arnmas,U'Ciofjuc, & fepojiton*bis veftire, Csrbiltus Pollio tnjhtuit, prodgi tfffjgacisad tuxunx injtrumsnta tngenii. &£M> •mirrj&u* in qua Moyfesrepoiitusfuic, dcfcnbit iofephus libr. 2. dc anaquitate Iudaica,& vocat *vfoi'yp* pioAivor, \u.ty(ui TA npTUTX'6'iH3'ii&, texturam papyraceamjimilemcompel cu~ #ar it m.Clemens* Alexand.hb. i.Stromatum. *6»^kw vj; l-m%*>&°v o*w'&* ynt;}7Z4>Sfjot, 79/M*>vricti Mrfjidpoi, expApyro J&tjpti&toas confticerunt, m quo Moyfcm repofuerunt.* Uii lime 3c veteres arundinum coma ad navium ftrufturain; auomjdo & papyro coininiffaris interjicientes,ad textus

[illegible]

zam, fcalioscrrare, quod c^o^vertermt, *exhbro,* quod inquiunt, Iijer (In *com** ettenor.Hacc mains am-Ba.ribusprobarecoiianwr,cxphcare camen nequeunt. Naviculasex toco & folido papyro tcxebanc^jyptii: unde papyracex Nili naves Plinio: at ex corcice mcerio re five hbro, furies, veftes, vela, *6c* caetera texebancur. Redtc ergo Pimius, 3c Gaza verterunt apudTheophraftutn, *&* -ri'>* B«AOW , *ex Hbro.* Nam *Sc frl*TM* iiide vocaca, id elt, *chart** , vel *Ubrt,* quod ex mcerions corricis philyris conficcrentur. Arborum corcicein dupliciter toniidcrari, extra fcilicec & intra T quis ignorac ? Foris correxelt, incus liber. Iliodaruscxanriquiscnricis : *Libir tft inter tor tuntca corcicts.quce ligno cohxret^m qua annqui fertbsl/dnt.* Ita papyrus duplicicer con(ideı;atur, quod eft extra, papyrum vocat Pliiiios Sc Theophraftusjquod intra, biblus djcitur.

K«J *ifiQ:m>um2i79itU*-mpM*.* Acrircrnimisin Plinium invehitur Gmllandinus^uoi hxc non verterk. *Verum,* inquit, *Ji voxfr.Zk & in illo Theopbraftt loco cum* p/*inio mtsrprezanda eft Uber: jam Tbeophraftus cum ibidem , ctiam.fubjungensjcribitjarari e biblo (I&H* exterms hom~nibus evidentifllrna; affi,)iat, ex cortice fieri char tarn materum volumtnum , ££ omnis generis cohcum. HJcvtro 2is 1 imTuvfecumpugnarc> qms nonvidet} Quodenim Piimusfans mantfejh negated Tbeopbraftusjuxta L'limi;«-; terpretJitionem conftanttjjims affirmat. Sed Plinius videtur h^cverbaprdtnjl'rticiij babuijft, ideoque etsam amninoneglexijfi.ubi hunc Tbeopbraftt locum Latmet moneta percuffum, tnfuum opus tranftu/it. Qvafi vero Piimvj hue rdttoncfatis excufatusjit in eo3 quodcredidit,fpurLt ejfi' ea ver~l>a, qiut tanen potiffimum ufitm plant* tUuis, de quo a^it TheopbraftuSytMe expedient. Djcuitne PUnium% tantoau-3orh cujus vcrbdpropemodiifinguU tnfuum opus traijl^ta> fuo open dscon effe txiftimxuit, bujufmodi not Am in urere : quoi nemfe pottfjimum quidiam omiferit} An vcro etiam is non fuit ifitus plant* ufus pottfsimus, quod ex ea vonfetia eft ckarta* Quibus igitur vei bis Tbeo'pnajlus hunc iffwn expofuit :fi bxc verbafunt inferring , £J alisna, & non ipfius Tbeopbratti. Vinumfin^quam ArtftoteUs cenfutr dan dam ejj'c Pbryni, & Timotheo, libenter ttiam dxmus Plinio^C# ajrnofcimus quod nimis fomnolentus fuent, dum hunc locum Tbiovbrafti mterprctxtus eft.* Quaj fcqliuntur fcommata funt,'Ideo a nobis omittunrur. Ad hare his ferė vcrbis, refpondet Scalig'er. *Sedpagtna izi.tndementer IP, Plimum invehitur, quod verba Tbeopbrafti,* w'm*g* -ah**> *$ if*po»i,u'& h fa *» ^ ^ a j * omifmt.Atqut b*c prttentioiiium potius quafi manu ducw debebat, adfyfpicandum id quod eft, nempc, verba Hit,* m$£MX *ejfs addita ab ilhs,quifincerum vas incruftare volant. NamjaneTbeofbraStus cum extrcma narrations dixit,* 6 *%-n& *&«», Hit's verbisfignificatfe nibil ahud diem, fid quia not a erant* 0 *Gr^cisjdeonon nominate Scripfu igitur,* ig *U& ^«'*. whifymfumtoiwill*. Etahaquaque, inquit, ex papyro faaunt forgptii, qt,tlc etiam in notniam exterarum nationum fervenerunt, mshtoms rnercntorum.At* W>£AUI *eft vlojfttnatlUnsftuMofi [qmfiiebatetUm char tarn ad libros ex ea fieri. Hancveram ejfe leHioncm Tbepbrafli quovis f ignore eontendertm ,turn quod earn Plinius,,,nfi vert it, turn quod debarbarifmofufpeqa eftvul^u* fc«w. *Al19qum quid opus eftTb'opbraftummonuWchartamficricx papyro\ cum &*

iftendtt haQenus mhiUliud rccenf,ere veue guia palam 0*tnnti nota ejfent. Prttereafi earn Icchonem rètinemus,* |8«. *V4*;refcre)iclitm a i '*

de chartac ^enerıbus, ejufq? prrparatione apud Plinium leguhcur, ea firis diligcncer à Guillandino & Scahgcro cxaminaraiiiint: cum autem hodie pa^yracea ch^rta ufu-n nullutn hnbeut, nee de ea agacTheo^hraftus, nee hujus (ir loci,de ea a-^ere non fert animus. Acramen,verba Plinii, ut in vulgaris habencur codicibus, de charts prxparaci^ne fubjungann, addam^ue *6c* Guillandini, *Sc* Scaligcri cmendanion^m. Plinius lib. 1^.cap. 12. *Texantur omnes ubuic madentes Ni/;a]uat* (Tolccanus coder*texitur omnis madents tabula Kili aqua.) Turlidus /> qtior vim glutini pfivbet, eum primo fupina* (utrutnqus Toleraniim *6i* Salmon:, exemplar , *m re cum primo fupina.* Forte le^endum , *inde cum primo) tabula fched.t adLnitur , longitudine papyri , qtt* pciuit effe fegminibus* fexemp. Toletan. *rcfegminibus) utrimque amputatism Xranfverfa poftiacratesptraguur. Premitur deinde fraht% & ficcantur file plagttl.e, atque inter fcjunguntur,proxi* mar um fewpet bomiitis diminutions ad dcterrimas.* Corrigit Guillandinus *; Texuntur omnes tabulae madentes* N;//' *aqua: turbidns hquor vicemglutinis pr,ebet,cumpri-* ma fupina tabula febida adhnitnr \ lonpitudme papyri, qu, <e potuit effe fegminibus utrimque amputatis) tranfvsrfapom Jhacuts pcragitur^prenuntur dcinde prosit s > &ficcantuf futx pit^ulx\ &'c.* icaliger veram lecftioher^ ex veftigiis Cuiacianicodiciseruit, *Texuntur omnes madentetaluit* Nf/i *aqua, turlndus liquor glutinis prjebct vicem. primo Jufina tabulafheXis aMmitur longitudine fapyri, qua: potuit effe refigmimbns utrimque amputatis* tranfvcrjh pojfoa crates peragitur. premitur deinde pr^hs7 &Jiccanturfo/e flaguU atque interfijunguntur.* Ex his veteres ad hunc fere inadum confeciffe chartam c^nftat. capiebant fchedan:iivephilyram, ea lon^itudine, quam papyri fcapus dederac. extendebant deincie in tabula live affere ligneo madida turbidis Nili aqiu,cujus liquor glutinis vim prc;-ftabat, & lixcprimaphilyra^jameneratcharta:. Huic deinde alias Tchcdas imponebant craniVerfas ad angulos reitos,in modum cratis, puta fex vel feptem fchedis tabulam primuin fternebant .^tondem tranfverfas fuperfternebant* Ad hanc'modum ftratus (chedarum, cum rranfverfos pofuiifent, cratem earn pftftea prado premebint, ut cxngeretur aquae Nilotica? humor, qua litaranc rabuhm. Denique fulpcnfo prarlo crates ilUs expriitiebant & deftrucbanc, ut folae ac leparaue plagulx per (e^ vel etiam folis vi iiccari poifent. Latirudo charrar optimae trcdecim digitorum , cxteris paulatim minor, fcripturam ea parte excipiebat, qua fegmema, qua? fubteminis locum habent,funtagp;lutinata,& raroaltera parte fcribebatur. Eft igitur quod nobis gratulemur , qui infinito meliorem chartam , quam fiierit papyracea, b tritis lineis & goilipin paramus: qua? tarn firma eft, uc ram a terero quam a frontclitteras aeque poifit fuftinere, &fin£ulisfoliis lunas paginascontinere, alteram anticam, akeram f>ofticam; adeo, ut nihil vetet, quo tnmirs flatim poft primam paginam in opiftographo cjus fcriliamus. Vulgaris charta quando repertafit, ignoro; papvraceatemporibus Alexandri Magfti reperta. Plinius Jih. 13. cap. *11. Et hanc (*chartam) *AlexJindri n agni viHoria revert am, autlor cfi M. Varro, coniua in Mgypto AU-x.indria^ntea non futffi cbartarum ufum : infalmarum foliis primo (criptitatum, deinde quarundam a>borum ii-'bris.* Hanc Varronis fententiam deftruerc & evertere conarur Guillandinus ,\oquod apud Anacreonrem, aliof^que Alexandro multo annquiores, *m-m*^* vox reperiarur. Anacreontis carmen fupracitavi. *Antiquiores,* inquit , *Alexandro Alcaus \' Plato Comicus.* Maximopere crrat, cum Alca?i carmen effedick quod eft Antipatri, Nam in eo eft Pifo, gentis Romanx nomen, & cercus Saturnalibus miilus eft ritus Romaniuit contra eum difputat Clariflimus Iofephus Scaliger,ad *rem* ipfaporro refpondens; non ieq ui charra ufum anrc Alexandri «vu fui(Te,quod papyri nomen ante notu fuerir;N(?» *magi^mc hercuky\uQ\mi,quA?n vinum fiericwptu ftatmifosl^ua vitis notafmt. ilamquot fxculis vitis nota fnit antequu vinu ex ea fiericceptum} Ilodte pars novi orbis , quam Floridam vacant, mult A vite pafsimfjnc ullo ufu humano ctnfita rft. Ex ea incol* nunquam vinum fecerunt. (* nee apta ad vinum uvajjnediu inter uva? *Sc* heder* genus eft.) *An lit* fbamqui earn par tern hodie colunt (puta* cum viveretScahlio-c-r; hodie fub Batavoru impeno erat) *ndhuc fecennt% nefcio. (* necduin Batavi fecerunt, non tcntarunt Hifpani J *Ua vitis frius cognita, quam vinum ex ea fadum-Sic papyrus, quspnusapud Graces vinculorum ufum tanturn prsbcbat.priusnotafuit.quamfinbi m eacaptum* Refpnndeo pro Guillandino, ufum chart* expapyroante Alcxandrum notwm fuiffe. Nam apud Platone Comicwm

legitur T* *yytppxrS* *nit tt %*p*< At^w^ccdiees chart afque exportans.* Varroni oppono Galenum. Hie commentarioiecundo i»libr. *6** Hipp. Epid. aphor. 13. fcribic.

fib , T*V yov civrsS QicxtaXof dJpoiozwTei (paat Town* TO /V'o j3<-

vupiov q>ctai. Script a namque ab Hippocrate mdiverfisyvel ebartiSyVeltabulis ejus fihum Thejfalum collcgiffe aj'unt, duofcjitte bos libros , fecundum videlicet atque fextum^integr\fje',nonnulliquartu/n addunt. Ex hoc Gale*ni loco pro-Dauurjmperatoris Commodi aevo praeftantifsimis medicis non conftitiffe, an Hippocratis asvo papyro,iive charta Niliaca, an ubulis e ligno confedis uterentur. Plato Comicus vixic circa Olympiads oduagefimam primam, ut enumerat Eufebius. Suidas vero Platonem Comicum fuiffe air,per tempora Ariftophanis. nA*W *djutmfw* **>*ptw w*s TMV *tfiw* *£ 'A&?i<P*>I«>-Voft* centefima Olympiada vixiffe Alexandrum Magnum Hiftorici teftanmr. Ante chart* inventionem, in palmarum foliis fcriptitatum,audor Plinius. Guillandinus pro, *palmarum^ malva-* rawjegendum contendit, ac probat ex Cinnae epigrammate:

Hac tibi jfrete'is multum invigilata lucernis
C<ftmina, queis ignes novimus aerios,
*L*vis in andulo malva defcripta libello,*
Prujiaca vexi munera navicula.

Omninofatendum,in MSS. exempt, qua? apud clariff. virum Gerardum Vollium Hiftoriarum & rolitices profeflbrem vidi,conftanter in verfibus citatis fcribi, *malva.* Attamen Plinii locum corruptum effe, nego. *i/era U&iojalmarum.* Ifiodoruslib.o^cap. 12. *Atierohiftoria majore modulofenbebantur, &nonfolumin charta.vel niembrams ;fed etiam* ££ *in omentis elepbantinis, texttlibufque malvarumfohis,atqfic palmarum.* In quibus verbis, tit rede obfervavit Iofephus Scahger, non folum veteres in palmarum foliis fcripuitafle apparet, fed & ilia folia texta& conglutinata fuille;quin palmarum folia malvaceislongè praefantiora. Nammalvacea inepta ad mucrones calamorum tolerandos.Sed huic malo remedium erat gluten, & fimilia alia. Palmarum folia ad fcribendum inidonea effe^fcribit Guillandinus, quod duriora & afperiora fint; cum tamen experientia doceat, aptiflima efle fcribendo, fi primumcultri doffello laevigaveris. Vidi litteras palm* foliis inferiptas. Talem epiftolam nobis dono dedit cognatus nofter 3©Cflirt 23acitCr. Palmarum in foliis fcriplifle veteres, ex Suida probatur. *<p*ivt-*

y&pfionu.Avkl j^ *^wm ret ỳ&ppetTu tin Qo'miy* 5* 'Aj^'-

*Pbccnicalittera. L/di& Joneslitteras acceperunt à fonifsimo Phcenice inventore. illis contradicunt Cretenfes, propterea quod in palma foliis dnferiberetur** Rede Epimenides.

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται. κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

Cretenfisfemper mendaces, mala fera, venires pigri.

y^fffTa litterae didae funt, vel quod à Phoenicibus repertse funt; vel > quod Cadmus Phoenix eas in Graeciam attulerit. Theophylus extremo lib. 3. ad Autolycum de gentibus tradit ^ litteras vel à Chaldaeis, vel ab;£gyptiis,vel Phanicib. repertas. O«swwcriT* *yytftpx-*

**Z Xxi<t>òiHK*)f.* Lucanus. a Phocnicibus inventas tradit,

Phcenices primi ifamafi creditur, aufi
Manpiram rudibus vocemfignare figuris.

Plinius lib. ?. cap. 12. *Ipfa gens Phanicum in gloria toagna litterarum inventionis, &fiderum> navaliumque, *tellicarumartium.* Cadmum Graecos litterarum figuramdiffe , confirmant verba Clementis Alexandrini

in editis legitur) *autem<zat Phx- , ut ait Ephorus.*

dicijfent, immutata quarundum forma Utebantur, & uteritestamamfparjerunt, (*quemadmodum ($ aquttas poftula* bat) quia phosnrces eas in Graciam mvexerant, Fhsenicias*

ionx TOTITI lavuQiiri. Qutn ipfe vidi apud ibebas Boeotias tn Ifinemi Apollmis templq , litteras Cadmeas %n mpodibus quibufdam tnoifas, magnaexparte fimiles lonicis. Plutarchuslib. Ii.probl.3.T* *ft N&&T*%f«»'x««^ KtfM«*

MVOftU&iVtet, TrTtyKlS JJ* TSTg^ht ^f'0^6EVJI *TTtUp^Zt PrittiaS aUt€ffl* (hoc eft,fexdecim litteras primo inventas*) qua Phccmcia propter Qadmum appellantur^quaternio quaterfumptus exbibet,* Plinius libr. 7. cap.tf. *Vtique volunt in Graciam intuhffe e L'botnice Cadmum* itf. *numwo: quibifS Trojano hello Palemedem adjecijfe quatuor bac, figura,* 0. 2. ⋖D. X. *Hotidvm poft cum Stmonidcm Mehchum* , Z, H,*,a. De litterarum inventione fads; pluraquiveht adeai^rcem Grairitnaricam Qerardi Voffii, legac & revolvat cap.8.9.10. & n. hba. Non male forteagam, fi Taciti locum, de Grxcarum litterarum inventione, ex Annaliumlib.12. adfcripfero.Hic Palamedem non quatuor, led fexdecitn licteras adjecid* Cadma^is fcribic his fere verbis; *Quippefama eft, Cadmum clajfc Phawicum, vetiumrudibus aefbue Gracorum popuhs artis ejusauBo~remfuiffe. quidam Cecropem Atbcnicnfem, vel Linn Tbebanii, & temporibus Trojanis Palamedem A^givum memo* rant,fexdecim litter arum formas^mox altos, acprcecipue* 5i-momdem^ easterns repenffe.* Hunc locum corruptti icribic Iuftus LipfiuSjlegitque, *Qecrope Athcnienfcm, vel Linum Tbebznum fcdecim litierarum formas, & temporibus Trojams, Palamedem Argivuh quatuor, memorant; nwx ajiost acpracipuum Simonidem, cat eras reperijfe.* Emendanonis hanc adfert rationem, quod veterum, quos auidem legerit, nemo hoc de Palamede tradiderit,quocl apud Taciturn legituf vulgo. Corredio Lipfiana non arridet Gerardoj^offio; quod antiquiffimus RhetorGorgias, in-Cer ca?tera Palamedis inventa reponat, *y&tAu*TM, ^i'' pn opyivov, litteras, memona mftrumentum. Quo patio,* inquit Vofiius, *neutiquam loqueretur fifutajfa, eumfolurtt tres vrt quatuor litteras, ac tales quidem , ut car ere its pojfimus, Cadmeislitterisaddidtjfe. Pratere*apudBygmum infabuhscap zyy.undecim dicitzir inveniffe litteras. Vbt,* inquit \Wfius *Ji pro* undecim, fexdeeim *reponum,propius a vuteata leBione reccdam, quam qui pro communion en-m niontquatprlubftituau Eft quoquepro bacfententia Scbo-* * *liaftes Euripidis in O\eftem : ut qui a Palamede refer at refer tas litteras feptendecim.quodiaciti numerum leviterad'' modumexcedit. Sed facile a Librariopotuit if.fexdeam in i$.feptemdecimct>mmutariiUt plane mibiperfuadeam,* IJ*Jiripfiffe Scboliaftem* *Eo magis, quia videam, quod de Valamede traditum eft a Tacito.Jimiliter legiapud Eufebii* five Georgii SynccBi cxfcriptorem.Georgium Cedrenum^qui ante annos quingentos & quinquaginta vixit.* Plura qui velit,adeat Voffium. Nobis tancum propofitum fuerat Suidae refellere fcntentiam. Utrum a Cccrbpe,an a Cadmo Graeci litteramm tiguras acceperint, nolo admodum diligenter inc^sirere»Nam ifta de Cadmo,& ilia de Cecrope fententia, non magno adeo diftant intervallo.Cecrops enim imperium'tenebat, iis temporibus quandoMofcs apud Iethronem focerum in terra Madian habitaret, Cadmus autem, ut Hieronymus in Chronico Eufebiano tradit^emporibus Iofue, una cum fratre Phoenice Thebis Aegyptiorum in Syriam profedusfifrr. Ut probabile admodum fit, Othnielis tempore d Phoenicia in Grxciam veniife, atque ibi in memoriam Thebarum Aegyptiarum Thebas Boeotias condidiffe. Hebraeos autem ante litteras noviffe, nemo facile indubiumvocabit. Addit Plinius, *cumfcripfiffet in palmarum foliis fcriptitatunr^ 'fofteafcripfi(fe*TMterc:,in quarundamarborumlibris.* Liber vocatur, tefte Ifiodoro, corticis pars interior, eftque me-^diumquoddam inter corticemfic lignum. Sed in quarum arborum libris fenptum ? In tjli* cortic* intepo-reveteres fcriplifle, extra controverfiam eft. Suidas.

arborisgenus, quod librum babetfimiUm iyblo papyri. Inlibro hoc fcripfifle veteres, exHerodian. libr. i.ubtdc Commodo agir, probatur. *vcQM&J*vuf. Sun** *pto in manns hbello, quaks ex tilia tenuijjimi # utrimque *cumeorunominafcripfiffet* Uipiamis, *Libroruma^pellationq*

continents

continentur omnla vblumina, five in charta,five in membranafint'five m quavts aha materia. Sed &fitn philura, aut in tilia, ut nonnulli conficiunt, aut in quo alio corio; idem em dicendum. Per git Piinius. *Poftea publica monumerit a plumbeis volummtbus , mox* £7 *privata linteis confici ccepta,aut ceris. Volumina,* impropric dixit pro laminis plumbeis: qux non volvuntur, unde volumini nomen; Laminarum plumbarū mentiofit apud Iobum cap. 19. *Quis mibi tribuat, ut fenbantur fermones mei ? guis mibi det> ut exarentur in libro,* G7 *fiyloferreo in plumbi lamina,vel certe fiulpantur in petra}* Suetonius in Nerone cap. 2o. *plumbeam chart am* vocat. *Sed* 0 *plumb, am char tarn fupmus fetlorefuftmere * & clysler?, vonntuquepurgari, & absltnerepomis, i$c.* Guillandinus damnat Suetonium, quod *chartam^on papyrū dixerit p'umbeam;* cum papyrus nomen material fit, quae planta eft, non plumbum: charta verodicitur abufu: eoqne & ex papyro & aliundefit charta. Redtè ergo Tranquillus chartam dixit plumbeam. Quomodo & locutus Lyfimachus Alexan/irinusj cujus apud Flavium Iofephum lib. 1. adverfus Appionem fitmentio. Hie inter caetera recenfet, quomodo Boçchoris, rexJEgyptius, Iudaeos lepra affe&os mandarit *Ele tco'AvGJivovs yel ^wz o^^Hm^ttt,* hoc eft, *plumbeis chart is involutos*, in mari dari praecipites. Mox & *privat linteis, (S5c.* Librorum linteorum meminit Liviusdecad. 1. libr. 4- *Wibil enim conslat, mfi in libros linteos utroque anno relatum inter magiftratusprafekli nomen.* Paulo infra. I* *tarn difcrepanti editione* , Gf *Tubero & Macer libros linteos autlorcs profitentnr : neuter tribunos militum eo annofuiffe, traditum a fenptoribus antiquis diffimulat* Licinio libros baud dubiefequi linteos placet.* Erant autem veterum lintei libri, norf'quales noftn, qui 3c lintei dici poflunt, 8c forte debent, led in telam lineam defcripti; non aliter quamhodie pidtores varias rerū imagines ac format in linteis depingunr. Denique in cera vcteres fcripfiffle, Piinius ait. Sed in antiquis codidbuS, ut optimè obfervavkHermnlaus,/cWw legitur. Quae le&io Scaligero arridet. Aliud autem eft fcribere in ceris, aliud in fchedis. Nam cerae deletiles erant, fchedac ribn item; quae nihil aliud erant, quampagelfcelignea?. Caffiodoruslibr. n. *Erat indecorum >fateor, dotlos fermones committere tabulis impolitis,* £? *inveternofis ramalibus impri* mere,quodfenfualis poterat elegantia reperire.* Schedae autem erat afferes *five* tabellae ledliles, non abfiniies fcandulis, quibus te&a, tegularum vice, in quibufdam locis teguntur. didfcae ^ *$ %i&**,* id eft, a difEndendo, *five* diffecando. Sed fortaffis Piinius per *ceram* intclligit, ceratam tabuiam. Prudentius Hymno nono de Cafliano martyre.

Inde alii [iimulos, (S acumina ferrea vibrant
Qua pane aratisfera fulcis fcribitur.
Et qua (elli apices abolentur, & aquoris hirti
Jtyrfus nitefcens invenitur area.

. Primo in verfu docet, ftylum quo in cera ufi, mucronem habuiffe ad literasformandas; in fecundo veroverfu tradit, eundem ftylum in fummo planum fuiffTe ad allquid delendnm. In tabulis his primum ferreo ftylo fcripferunt, deinde oflea cufpide, dum vetitum effet, ne quis

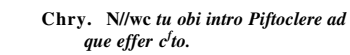

Chry. N//wc *tu obi intro Piftoclere ad Baccbijlem, atque effer c'to.*
Pitt. *Ruid?J}ylum, ceram, tahllas i3 linum.*

Atta in Satyra, *Vertamus vomerem in ceram, mucroneq; aremus. OJfeo.* Ifiodorus lib. *6.* c.9. *Graci & Thufcipnmumferro in ceris fcripferunt ; cum autem grapbiisferteis abuti incipercnt ad vulnerandos alios, graphii ujusfer » rei interdi&usfuit, cujus tamen poftea rediit ufus.* Martiah lib. 14. epigram. 21.

H<ec tibi crunt armatafuographiariaferYB.
Sipuero dones, non leve rnnnus erit.

. Reperio veteres in aliis rebus fcripfiOe, quam iis, qu* haaenusreçenfuimusexPl nio.Sviacufani oleagino folio nomen ejus infcribebanr,qui nimia valebat auiftoritate, acob poteftarem erat fufpedtior. Qumnucnnifi exulare debebat cujus nomen *te,\fc$_{mQ}$ anima* in foliis olivarum legeretur. Diodorus SicuLis libr. 11. »&, ff

itf vtam apud Athcnienfcs in tefiam unum~quemque civium infcribere oportebat, eju^omen qui ad ty< *ranmdemoccupandammaximi pot em vidcrctur. Sicafui Syracufanos m oliva folium qui potentia ma rime valeret refer endus erat. Upcenfitis ergo foliis, qui numero illorum, fuperabat,quinquennium exulare cogebatur.* Hoc vocatum

tof. Quod Athcntenfis igitur ab ipfius ret caufa bftraafmum dtxere, id Syracufini profua republic ratibne pela-Ufmumnuncuparunt.* His itapraemiffis, videndum, quid velit Hcfychius cum ait, *TMuhivpos S ^y, ^»«» l^uKicJM^ pnlfy®; pctatifmits, eft oftractfmus qui fit per folia.* Hoc non intellexit vir mao;riLis,cum *711%^^* dici fcribir,quod nomina in laminis fignarentur; imaginari non pornir, quod in arborum foliis fcriberent vcteres. In aere prseterea fcripferunt. Suetonius in Iulio afta publica aeriin* cifa tradit. Ad quod refpexit I. Metamorph. Ovid*

tiec vcrbaminantia fixo
JEre tigabantuu

Nihil vul^atius, quam lapidlbus, axis, marmoribuS litteras incidiife veteres. Nemo icfhoru decalogum Iapideis tabulis a Mofe inferiptum fuiffe. De Sethi d^aDUS columnis nihil dicam. -ffigyptios ante papyri ufum, notas fuas Hieroglyphicas faxis infculpfifle, canit Lucanuslib. %.

Nondumflumineas Memphiscontexerebybloi
Hoverat: (3 faxis tantumvolucrefquefer<eque
Sculptaque fervabant magicas animalia linguas.

• Refert Piinius lib. 7. cap.?6. Babylonios ac Phncmces leges atque inftituta fua infcripfilTe codtis laterculis. Columnx & tnonnmenta, quaebi)die fuperfunc, decent ipud Grsecos & Romanis m^rem fuifle, faxis inferibere* Horat. libr. 4. od. 8.

— Inciji s nota fnafmorapublicis

Sed ad papyrum revertamur. Illild in quo fcribebant veteres ex papyro confe&um *xdplw*, nominabant veteres. Nomen hoc inditum, ^ra *SK**^* id *eft,falutando,* quod in fronribus epiftolarnm apponerent antiqui ^«/f«r. *Kccp-m igiturjalutator.* IndeMarrialis lib-p* epigr.cap. I. epiftolam fie **sfeAfy<iZp%*

Marcus amat fioftras, Antonius Attice Mufas$
*Charta falutatrixfi modo vergrefert**

Primus Cleon in epiftolis #«d'e«» ufurpavit; primus eo rejedo, <£*?«'A«v, *beneagcre,* praetulit Plato. Materies autem ex qua charta fiebat,papyrus dicebatnr & ^»^^; Vel,ut aliis placet,/3^;®- per *v.* iiC^®- didta eft, ^ T* *ivve+QUvs cv cwTrn /3^S«JUJ , quod vita inca perfiriberetur.* vel *i^* TO TO)f *p/,,t,* cV *ewTrbi /3«'»£o5J,* quomodo Euftathiurn fcripfiffe puto, quod papyri tunicas difpefci folebant in tenues philuras, iis acu a le inviccm feparatis, itaut fuo quaeque ordine detraherentur. Piinius loco citato. *Prafarantur ex eo chart*> divifo acu in pratenucsjed latijjim** philuras.* Miror admodum,id non cepiffe Guillandinum> requiri contendit. Girtè,fi ferro alio opus fuit,«que reftéquadrabit etymon. B«^Graecis acus, nervus, %I T tJ[a> arcus. Caeterum *pvTvnpuxZs ram* papyrus, quam bibios pro papyri philuris in quibus fcribebarur, fumitur. *f*

Moimnrwi, &c. Hac de caufa nomen accepit w«w/^v, ^ WW«» *TO* w&* , qnod triticum, id eft ahmentum in fe corTtineat, ac poffideat; vel quod faporemprae beat tritici. n«'«v enim aliquando^vovfignificat. Hunc locum his verbis exferipfit Piinius. *Mandunt quoquecru* dum decoElumque , fuccum tan turn devorantes.* Diofcorides lib. I. cap. n>". nonipfi cauli, fedradici alimentum

(piuev

** Habet autem radix alimenti nonnibtl: quo fit, ut earn cemmandut antet Mgyhii, fuccum exugant,commanfum reliquum expuant.* Diolcoride & Thcophraftu Herodotus, utroque antiquior, eonciliare vide-

/}»#*#*<-<» *Aib«r« jy#<g*,u wfann* rf$_{w}$ *vfovn. Um verobyblum annuum ubi e paludibusexcerpferuntjupc-*

jiorcrn

rknm t/mft?', tin JtHptitxnt, ijtiim in **H.'Ill** *nt Ttjito.-itttiBum tjiinftnxt, bngitwlnu* ***•** *XI fanttr, « vfHHMdniir. Etfiijuititm tdmdutnfumi uh enfmai,* **in** *luevlc'tw ftirrta nntfsHam itjct>>n>/.dttu>it.* **Qtwd HcroJotmaii I'uptriiisainptttari, ac, qoixt reli-Auq cftciibiwli Ittngtcudtnc cdi, tnde Diofcoridts cot-**fcgtr panem radiei f'ro.ximanKdi; 8c pro pane radio proirimm, TudicempolUii.

"o *A 7$* t ^ l ^ , &c. Hie notandum.Theophnfto & Plinio pj^rnm dFe mafculini gencris.airo Diorcoridi« reliquis Gratis acLarims Jit firmiumi. Virg. inCcin.

DvtU V-tUfbitit rejlicur vstt fifijTUi,

Canin PiinJui,£,r *ipfipapyta mvigU ttxunt.* — Pne-*ptmturexnihi,!*.* Lidcm Plinio Stfi W dicuur. Papyrum tulcitur in psluftribi)! jf-sypt';

rWaj «Jl ti *Ztfjif* **Icribe, j>r™< »'j * cl £ « ; » ,** Plmius **loca ctwro,** *Njfiit'ur (£ in SjrU,* **'ircit f USWJ i^tMHU i/.;** *cjUmuj facum. Ticsiuc Jtitit »Jm *ft< ijuim indtfunibui nx Antigtmt m njrvitlihw rebus,ntmiumjp,ti-ia csmirnmrjto.* {inantiquocoJicc IcRttur. *HeyMt fi*Ji»i)tfiui(t)i,ipMm .•-,until in ttmilihit tifus efl icbut, nondniafptrt> uMtUUuHlCtU.) tiupcr i$ in EupiitMt n/ficr,;, ctfrt Bthttmtmttfirtimmtdlttttum cfi, tuniitm afumh*. ttrc cbmli. Bt fjtmn adiwc nut!tint Part hi vejhbut ti~ ttextra.*

Ti »(i *m$i,* **&c. Tl** *mity.* **Tiicnjiiir.iftus /Eg ypcci peculiarc frwJit.** *tdtm* **dwrct Hffycb. m's." «'*' f*«" n** *y>itfyiir* **w u« jftj Arjisrfn i«». Sarioii &fiiri plirit.-iin^fyfwiij mm paluiiitius. Plin.hh. r ^- ca^.2 J.** *Ftwn»/t* **feuri:.;Bnr.fi«.(.-;i/i)** *tjlgattrii tlftti,* **•***irej* **Nifuip***Bjfitnt, diiBram titrttm iUitu.imt, pelhttn rXitJJiitidtnc, mtr.itf^. u'ttwndi'wmede: noticeferrmiitfji-.tints* **pri.-iPfj** *t C4iiv*u nf» pepttr iumian.Sm* **crgomin eft jTai'yru»altcr.i Irjlie fjmilMris.quatorosfS: ftramtrii** fiiiancbjnt• ^jrcres, qndd'lari, utThcophraftus,PI'mi« ci i l.'iytnfcuoccm, fit£emopecu!iat». f i r r i G t i g t » A * i b d f ii ThtcvfhrjftuJ, eumn; *z u n d&,* cwiHinquc pdp^rarejrn tubere. Piinius manfum *Si ixh\ccJin* cxpui, <juod ccum dc jiajiyro tridiit.

Ti i^; fu«n>r,S:c. A Minus Sc BafiJecn(i5codex /•<•*'««. DcmnaJit! vd<temnauilo(Jlura cuuciJicani.nonhabGo.

Wpieot-hralto ddcrtbi exiftimat Strwiotem. Dtoliorj-dwbb, 4.- cap-. 1-2, s ^ ^ r ; M?*«l><«i» fabt*-.*[1]) **•nratir" i-.HaJrui rpAiujir iiiHin »*j ajj TJ miiij?<!j itrt •VMJ ig2«^it /i£,i £w. ^a*A>t j ii^i «'<,(*.» ^im", >t^« (•"-•Hi IJTIW'^ '«» *Jfi'tin,* ifj (»'*** nil cit >tff»' *mffmtt,* . iii^i *yfTtmymaii^i''. Sutiittts mittfuil najinn. jaflTttittanfJniiitiltmappctU'ir, tx c c^ tiint tr.ixit, quoi aqitirfupsr'i.uit,* **tSJSnf r.i.ii'f** *vitiit-Fatut b i / ' » n*fMtiomjutytfTigeumii •ii^r,cMitun.fw}ii'i'^ni^uidcjIuii J rtmUtsfetutnfyht, cx*etaautc: . • 'jitter* tf errSftUu,* **B<C»WB£S** *JUmmttiint vsnfacat, L* ft & alter ftrerwtt: ^ millefoliuv, de quu ycf ba Tlieophr. inttJIjgi ncqacunt, Mcminit prioris ftraticcu Plmiui Jib. 24,. cap. 18- C^/e-*I'I.UUT suttm {£ i GttaxisJirJiietii ;fcd* **rj in jE^'pia fiinrmn,** *i$ inimHtiiote tiiiintpirur, jei^ne (:A viiffH^n-vdtn I fimilit, uitaqtr* bi&trtt js.-i. rtfrtgBtt* **miri** *(S vutair* r,it,jt ex ictw itlitj.* **i\cizoo fulia ttimparat Pliniiis. malt** *ct^o* **viri dodtj Diiilc,** *nan *<,?*'•<!,* **fed in'<)g tcripfiir.- fnntcnduni. Idem Dlofcoridcs in Jijf«no mmid.viniie Nili narj fbratiuccn Meet. Dc Mnafju hoc : liraftus-.altiimicfreolwvcl'ltnuK.quamL'y Diofcoridel 12Urt. Q«{>d Wtcm Diiifcoridts rsdicem babetc ncpac, fiiitumridetur.quod folia fcfliii liia liaii. radicw ita occulunt, vis to ilia cemfptd pwErn. Platibradkc "rere nan fin vcriiirni^; ribras cnun p'anta[1], qitsc r.id:in: carere diointiir, raulicum loco liabi-Jit, quibiu vclut ore **"'"*•— fii]f'fiunr , <juoqni,J[:mduiii,vinirif,carcre pt JTunt. St ratiiucm** *fc^y* **^tium defcribit Pro-1 libr.deplaiKB j£Rypti e*p. 2f.** *Pdifiwa,* **• "uni DJOHJM twj-JfJ, ni/i«j m** */Etrf'' tinmititttt

fnnbtu, Uwrii/iu,auTUTi!ini, hnj'iiiimhnfiut ✕ *JUum. tiulh edare €Jl referta,* **ra tJtccf f*.. JW"** *j scctpit. Sapsrt t<tr>i affirmffiKti-at faceting"**" "• •* **/rau ™i jrjt[a fjo:ii. .U f.id«)(;'/jr?!j/i»H'«'[11]"f.^i[u]-t(t/** *pknt,JtgiMnt aniuttrt au»ytrtm» tji.* **E* 7»»** *aiaherei*

*fttttittm tx uitrt, *iqnt tHti fntil/Ui, tjm dciodtun .* **ft/jW-am,** *vrifutvetm per tt qumiAit aAAtuhtntc ftninffi' mwttf, Kjistti:i•pie.ptAdsuliiirtifannn.i<i fattis c*ntufiifa~ ferptfmi Hruniur.ntinfitrijiif tafun.mt,* **H E C I'laina Mn*-i ritofhrafti efTc neqiric, ([nod in ic cibar[i]« iiuliunl** exhfbeac uliim. **[aepa** cnim iii qknduni vidctur. C'*-

rStratioecs aguaticusEclgkus.

WHKB Si aliu ir.Hot foJia.iloej fidett i"»i ' •'imiJi.T; ftdbrcvioraitmifirtra.pcr ambitus dnris qnibuldam brtviUus aculcis fjiinofa ; inrcr quae *v»* cinrroruin fbmii **'"* ptrGmil 'tscteutitcaiK rrinm f,- • ipjf moriiKpcrfimilci, ntteolaex ftaminu in nivditi pcri'titn. Pr« rxdicitxis filine hi fatit. rotundar> taitHi^Jt, ciaiTiorilnnfiliranim fibris, a'u** *its;* **qnxabijifofoltocxcuritw** *Se* **ttrtvi cafitc dciccnJc!irts,aqne fimdum rtnmt.quen[1]. t a men r-irim sffcqmnvtnT. F.s eunt aV> t t>i cm & albc obtiquwfibrr, qmbia ltd T*«e morfus inuliipiicamr. Apiid [11]....o\ in ftsettwntm'n nqowum l.ivub'i.i^fojTisft** admodani. Maxima fialianitn pars unA cu **flim**us aquw fupcrat. rdip :n ipfim ftiqw rubaqui* condente!; InBto, lulio & Aupiftnfloret. Seiiiur.4 pdlan roH-ft aqtuttiit ar. Kamiquisi-**qiiarum ^ir.d-.'mdiriniir]^. r.- • • ,,i,;quer-dite criain niit: jatn & (rmrtrviv.-i ori.;cularo folioru** ambitu iiimli* eft.tolnrqne tju ,,Stlr-fT'tirihns. nee non rcfH(»tr,-.nri.(uariine. <in«i ii He (It J-**tiorci in . ^ y p i o iialcfjt^jr, tna«nam ciuudeltriL-aia i** Theo|i!ir.ifto|>!anra haberct fiinilirudincm. Srr.irime »h A!|'iiw efrfcnpti" , rn n rfl ea [Janta BMfn liic defcti-bit Thcorhrami*; qond folia cjusnms tunt vuldt vitidia, fed »!t>iciiora quam cyiiogloffi, *tit\mvd&* viridia Scd innuirendum 0 . L^Dicifcoridtsdefcn Sat Thcophraftii Folia fedi , v«li;ari |wrvS turn !iliactiihalicnr fitnilinidini 1 Uio *hiit* funt ittttftna. **atAaoM,** lita,cainQti \m-^x,m* Ivwtocco ac dilute coJore vircntia-5cmr>ciMvi vrro |>ar\,a, polliHt lati kmptudin*, line;"" limiJta,pingoi», cunoia, facd p i c l u cjy ljcu|orum falti-

gil

gta ambientiaioculi effigiem semulantia. Quae oftendunt diverfamadmodum figuram foliorumlilii & fempervivi. Ergoplantaqu* defcribiturkTheophrafto, nonpoteft effe ftratiores, nifi quis velit, «W w «e*WV.•«&r fcribere. Sed h*c le&io probati alicujus au&ons hde muniri dcbet, vel firmis probari rationibus. Certfe ftrariotis Batavic* folia, majorem habent cum liliaceis funilitudinem, quam fedi. Nam ftratiotis Batavici a liliaceis tantum differunt, quod duriora & crafliora fint, & per ambitum aculeispraedita; alioquin *»toty«fc« dici poteft, foliaque funt, s ^ a M a &9K'«$ ci *fw%m velut^ binaferie fibi ex adverfo rejpowfcntia.*

x\$s n m ^flMKHtfj&c.QuK fequuntur, ufqne ad capias finę, non ver'tit Gaza.credo quod corrupta. Scribe, w

**V-£^ adfraSuras. fytpttsfe uti'lem oftendit, quodwlut abrupta aquis defertnr Jubfuntqueiltaplura folia , quxi, tafuper extant aim, in minimi videmturruhta. Nafcitur influvio fi aquarum cur jus non extuknt.*

K.E<D. I.

CAP. X.

De faha, loto, tf *corfio ſrtt ttaſice , 6 mUnathalla.*

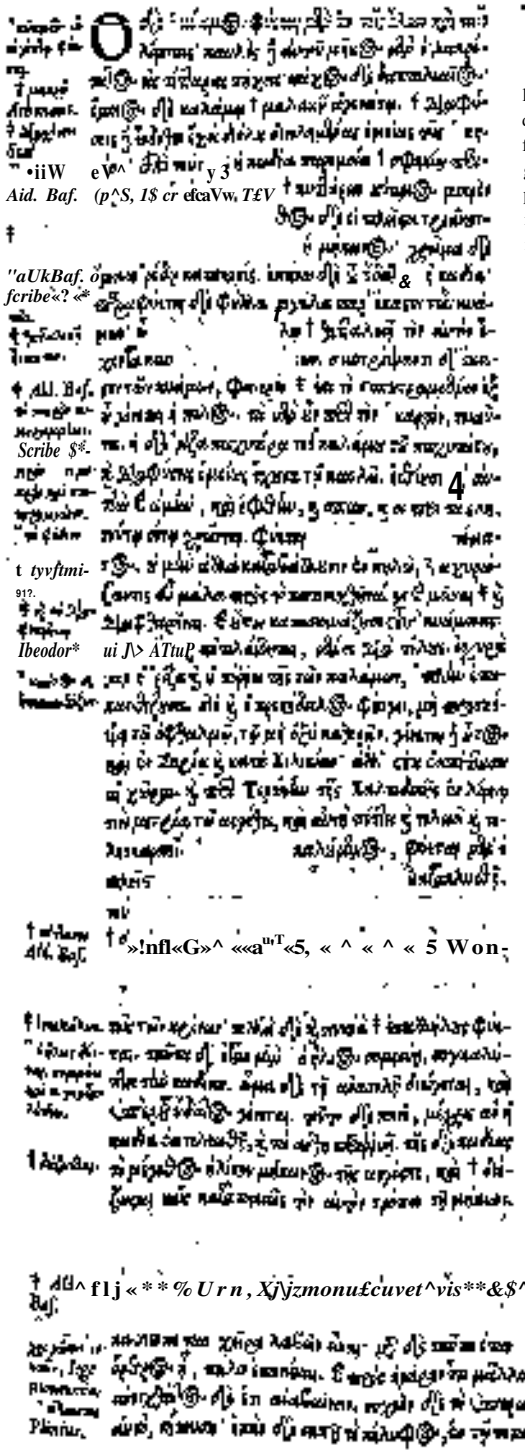

FAte in pqJHfliihns ftggnifqHP »if- fanlis sjas, * qui longiffimus 5 quaterna cubita perficit:^ craflitndo digitalis**eit,**fimilis calamo *tmo* li5non geniculato: * rimas intrinfecus habet ten- dentes per totum , lilii modo : caput iuper hunc favo orbiculato vefparumnonabfnpile. Inquefingulis cellis fingulx fabae continentur per id eminentcs : multitudine plurimum terdenae. t Flos duplex quam papaveris: color *vokus* in plenum. Super aquam folia ad fingulas fabas f amplexa exeunt: fabam quamquc contcrcntiama- rum illud , ex quo pilula fit 3 inflexnm patcfcit.p4^wr», Fri^dLs ita fe habet. Radix craffiffima, harandine plcnior, t rimas fimiliter atqucc caules habcns:- manditur & cruda 3 & elixa , & afla: coquc cibo , qui incolunt paludcs ^utuntur. Nafcitur itaque fponte vel plurima ? Cccccrum, &feritur t *in jus caulibus* limo, paleis large admiftis, ut defcendac 5 ir- ruptaque maneat > ficqie fabeta faciunt. 'Sin autem femel apprchenderit, perpotuo manet. Radix enim valida eft, nccproculharundinumitirpibus, verum fpinis fubhorrens. Quamobrem crocodi- lus earn refugit, ne occurrens oculo offendatur: *pedtculus* quoniam acute non videt. Nafcitur hsec ctiam in *cauls fir* Syria Ciliciaqnc > fed tra&us ipli non ficiunt. Et circa Toranam a^ri Chalcic in lacu exij>, Ui^agnitudinemediocri, ubi & per- coquitur, & {wficitur, & in plenum fruftificar. *Us, apfaret* Qui lotus vocitatur ? + planis parte maxima pro- venit 5 cum rura inundantur : huic natura caolis fimilis fab# , & • frudtus eodem modo , verum minores, oraciliorefque. Nafcitur frudus in capite, modo quo in faba \ flos carldidus, lilns rodem liorum anguttia proximus: multi, ac denfi t pi^o- mifcui exeunt. Sole occidente fe comprimunt, caputque intcgunt, ad ortum aperiuntur, & fuper aquam aflurgunt: idque facit dum caput perficitnr, florefque defluant. Capitis magnitudo qaanta papaveris maxuai, & pcrcingitur incifuris non alio modo, quam papaver: nifi quod in his frudus frequeiuior habetur ,° qui milio non abfimi- lis eft. In Euphrate caput florefque mergi runt, + atque defcendcre ufqyp in medias tanramquc abire in altum, ut ne demiffa manu capere fit: diluculo deinde redire , diem magis. Sole oriente jam e»tra gere , floremque patefacere: quo patefado amplius infurgcre," ut plane ab aqua abfit alte. /£. gyptii capita ipfa aceruis putrefaciunt. Cumque tegumenu purruerinc, in flominc lavando

*refe- nefubqRo^ «ndas etner- ot^wt ubi (3 qnitur, (3 adtncremi~ fepa-£jfr^ Susperfe8iontm dtiatar. t nafcitur plurima in m^ubi Silo mmdante ihoperti fuerint. * folia minor a © tenuiora. t cdhtimtafmcae fine interniiffione exeunt. ? atque vefpertino tempore defcendere ufyue tn mediam notkni. * multofquc confpict ab aqua extantcs.*

^nt fru&um, & ficcantes , pinfentefque panem ficiunt, eoqoe cibo utuntur. Radix loti coctuta appellata, rotunda eft , cotonei mali amplitudine, cprtice rfigro , quali nux caftanea tegitur: cor- Pus inte™ candidum. t Elixum, affumque v*J™^' f_pec_im_en albuminis vertitur, gratum cibis. Man- Jjj' ^ ditur etiam crudum, fed gratius decodum, t *kw_gUtum^* aqua_3 feu pruna. Q u s non nifi in aquis compe- *cum in cibo* riri queant , tot fere explorata habentur. *Lodsaffumitur^* autom arenofis, haud procul h fluvio nafcitur renum, quod cullinstkalkine appellant, figura ro- tundum, magnitudine metpili , fine nucleo, line *trj_ur.* corlice. Folia 1 ui gladiolus acuiuic, Hxc inco- _z Jegentes in t bruto ordeaceo decoquunt, qu^c t *vf#^U* dulcia admodum efficiuntur, hifque pro bellariisOrj/^- utuntur. Omnia nafcentia inibi bobus, pecori- que (5bo idonea funt. Sed inter omnia genus quoddam praritantius ltagnis_7 paludibufque exori- tur_3 quod & viride pafcit_5 & liccatum bobus hye- me " praebetur. Elt etiam aliud ffcimentis iponte *J_m* ^ internafcens, t quod cum (yncerum h frumento fe- *_m^ e'xqu* creverint , leviter pinfentes, hyeme, fob hume- *_eo corpora* ffcentee ferunt:: editum unctum, & ficcatum atque bene Ww ita bobus, equis, jumentifque_3 idl quoque cum *^ciU* frluftur fubnaicente, pabulo prxbent. Fruftus m a - ^ ^ *%m* gnitudinefefam^e, rotundus > colore viridis_7 t bo- *_caP_iumi** nX frUgiS ma_J_orem in ?P^odum . Ftec fcre fu_Per" ^m $ vacua in /Egypto notari poflunt. ^w^ t *quod excretum afxumentopurgato, ac decorticato.* *dumutihs. Macfereinfigmain.*

Ald.&Baf. A*w'', f M w ^ 5 a » M ,M j^ra, t * * £ * - *-fa. ,qdi) hi (& T_j vryrtpo^ iS-iiTcq 'j % cipcv. Vjfa* T *jle c* T« il^an co/7^ &?ffff *vgjfm$iC» 7ti$ VSCLOZ* *nwupmt c* *&<nrvvfaMphctmm xfrr iv 5 «a^o eutyQvop^* *vov(WTdfianv Of TS <nru' W7d ^[i i''Qvo <nT@^^* *Kefytps, + Gzrazr7)?£w7is %ct&£u7hxffi %%etiim(&* *mmslheod. vyyiv iti yUr $Kct<plmvr< jVt, npim<£ £W-* *vat-ng 7rvpix*" W ™™ $*<» 5 *»«« 5 W viro-*

IULII CfflSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

O'dfrvUpb'. Idhucfumus inEgypto. Quiabfcindct ham panem, efuperionbus multa quoque factat capita.

Aiiffpit. *Tarnhic,quaminfraderadtceTheodorus/e-* *mi item Hermolaus*: Rimas, *inquit,*tilii modo. *Fabam hanc etiam Colocafum nominant. Herodotus de loto, cum dixit,fine nomine de fabafcribit.* M 4} ^ *&u * ^ w *fohin iptypec 09* TJ *TniufiS piofy** ^ Tg^v^.' £; *qua fequuntur.*

"AvS& AwX«<n»». *Theodorus*, dupkK, *f^fflmi. Aliud eft duplum.* Kara^k, *Theodorus*, irf^lenum. *Plimus, quoque ita loquitur. Saturum colorem divmuspoetadixit m quarto Georgkon.*

Theodorus. Folia ad fingulasfabas amplexa exeunt. Fabam quanque conterenti amarum illud_f exquopilulafit, inflexum patefcit. *Sichabcsnoftrumcodicem,[anemutilum. Erroresautembu Nonamplectuntur fabas folia, neque idfignificat* ©iteptiraf, w^»e *Lstini dicas,* amplexa ad fabas. *Et omifit, uty***. *Et lego, pK&>, non mKyu Eft autem Latine,* hilum, *quo adharefcunt, itaftipau, utfuafreque).:iapilamefficiant. Eft autem ovvify/Lpttiw,* cum *faba eximuntur. Et attendes <equivocationem. Nanque toium Kuhw, five cafutilludfavaceum_y appeliat x-vaptv. Cum tamen intus Mttpof dicat multarn. Patet id ubi inquit _: agnafit prope fabas fingulas folia magna. Neque emm *is fabis, qutm favojunt,agna[ci queunt magnafingulis folia*: quippead triccnas narrat. P/J- nius pneteriit negligenter hanc diligentiam.*

H^J»p«»^, *Theodorus addtt*, w. incorrupca ma- *n n h , «» v*** W*v™ of tfw* Theodorus_y fed* tradtus lpfi ficiunrur,stametfi nullum alium capiunc cibum. *fiSh plen^* conficiunt. *5'4»? e4 verba nunyiam imellexif* cunt *y^JP^fic** Vernm illis in locis non maruef- *^MM^t'* *Me Illitc, tvdilu:}Pr<tterear,*i> ar-* *verba* TfT?«. *ionem. Quare Theodorus male, turfitfervacua*

percoquitur. *Nequeenimquodcoquitur,percoquitur.Hxc_em_m addmo prapojitionts: quemadmodum in libns de caufisdiBumeft.tantaefteffi_cacia^nt , fit praterriti temporisfigmficatuntantum admittat. Etenim rem faftamfignificat. Peregireum, dicam :perago,non dicam^neque^ferpoho^fed^ ferpolivi: cum jam amphus dolabra oferam non defiderat. Pauci emm pcrfefteJyuut loqui.* T«A«oi *ad increments fi~ncm duett, -nteoxafw, ad jummamfruHus perfeclionem. Theodorus mali,* in plenum txu&ificat. *Fruttificavit cnim etiam ea arbos, quxnon perfecit.*

Kaj cl mfoezt j *><jat/W. Theodorus*, FruAus. *male*fid>* folia. *Nam defruiiu ibidem.*

w{K_f Hara, f3 audax , 0 fine prof ortione tranflatio.

2y_p»o» flfe ua-s^e?' "{** *T«'^:* TfcwArw, ut planb ab aqua abfit alte. *Die tu,* mukolque confpici ab aqua extantes.

JAeV^ 4* ci v7f j'^*w «?7i *ufiL Theodorus legit_y* >§ tf^t- *n v» ius vhum,* eKxa, *vpfMYiy* a(Ta. *Hermolausnotavit,* AS-XI9»A; w<j/^ ejfjt j;er/«w ^ *Theodoro.fro* albumine.

'Et *e/\t ms ciwi»hai%o&iw** 5i *nonfepares caput: admit* *tes Jecundumproportionem corum, quatraftavimusfttpra. Qjtaquecedamalgaalluebatur tantiim mar?.: non in aqua radices agebat. Sic hue flint_7* O^^TO%W.

'E^ SSF . *Theodorus ufitata voce vetcre vcrtii:* *taviu P^numfuiffefotum ex hrdee fcrip&iAA^a7ex* *nienfes* w *sirfvix.*

n«^«v<n «J' *%up»** w favtrii.* ^aTw^flt/w^^i'r&A^^Va^j^,.' *Tlmdorusomifitea* *oww/*'CuDJhboranc,exquceocorporabenehabitaef-* *ioth plen^* conficiunt. *5'4»? e4 verba nunyiam imellexif* cunt *y^JP^fic** Vernm illis in locis non maruef- *^MM^t'* *Me Illitc, tvdilu:}Pr<tterear,*i> ar-* *verba* TfT?«. *ionem. Quare Theodorus male, turfitfervacua*

'o7> 0 £T& i*&& Theodorus* ^ quod cum finceriitn a frumento fecreverint. *Male attribuit excrements fin-* «T7K:««»7!? *Tbnforuslegiti&nrjertny.*^ leviter pinleviter torrentes. *ncutiquam nafceretur,* ^>

K$fata'imfehcttate, mnsfcrt. *Wy&alia* *Nonigi-*

IOANNIS

IOANNIS BODII A STAPEL NOT7E ET COMMENTARIUS.

O' *δ*p®', Sec.* Athenams ftatim in inirjo libri ter- *Theopbraftus tn opera deplantis itafcribit, in Mjppn iacabus & ftagnantibus aituis faba nafcitur,* Plinius lib. 21. cap. if. *In JEgypto no-* *iiliflima eft colocafia, quam cyamon aliqiu vacant.* Colocaiai vocem paulo infra, ubi de radice fermo erit, examinabo. Athenaeus & Plinius legiffe videntur, *0 Jfr Y.Up<& h Myiiflf 4>vtrui.* Vulgata tamen ledtio placet; quod de jKgy gti plantis agat Theophraftus. Verba ilia, *\v* A*> A, fubinccl ligunrur^ne iupernuaforcnr. Diofcorides lib. 2. cap. 123. *Ki!*tAa*> five rabam hanc n ^ n ^ vocarifcribir. Addit 6c in Afia,& Cilicia paluftribus locis reperiri. *ti JEgypnafaba, quam nonnulh Ponncam vocant, quidem magna copia provenitjed & in Afia quoque ZS Cilicia ptluftrtbus locis wvenitnr.* K«/^« nomen accepir, quod fate Grxcae figuram, frudtus imitaretur. Scrabo lib. 17. KW*Q~'^ oV ^ ^ p*yfy* f*** K3H *i6, Htfruftumfab<£ nftrapcrfimilem, ma- & gnftu difftrmtem.* Dixi fabx Grxca?, quod Graecorum faba, & vulgata admodum diflimiles {int. Vide hb. 7. cap. de faba. y£gyptia dicebatur,quod j„/Egyptofrequensreperiretur.Sednoninfola/£o;ypto* aliis enim in terris reperiri, auAor Dioicorides^ Ada, Cilicia- Nos ilia ex India Orientali,quae iub Batavorum poteftate, accepimus. Avifenacap. 4 ^. lib. z. Jupinum fabam ^yptiacain effe dicit. Vulgaris Lupinus non potdt dici ^gyptia faba.Sirn.ilior eft vulgatq fabaelupinus, quamGraecsc. Interpretis forte erratum.

*Kwx*sfycwTvf*, 6cc Athena,*us lococicato, *pp. Caulis ejus qui iong*ffitous,quAterna cubita perficn, crafsitudo digiteln eft,fim?liscalamolongo non gentcuUto.* Pro^*/««» Jegit *ficucfJ.* Vulgata Theophraiti ledio PJinii audoritate fulcitur. Hiclibr. 18. cap. 22. *Longituiojbapoqnatuot cubitornm efl,ampltjjima crafsicttdo,nec genicula habit multicalamofimilecaputpayaveri.* Haec corruptiffimaeflTe,vel codes videat, Antiquus codex, *Longitudo ftapo quattuor cubitorum* etf, *eft amphfstma crafsitudo. Otlona gtniatk hzbtt. molli calmofimile caputpapaveris.* Sed & haec valide contaminata, vel caeens juaicabit, eiodo lingnarn ihtclligatLatinam. Illudconftat,j?linium ^«>^*« legiffe; In omnibus enim legitur codicibus , *molli calamo.* Illud, o^^^eMfc«/^b^to,valdeineptur. Theophraftus, & ex eoAthenanis,^A««a> *dp%ctra, calamo nongentculato^cribunt.* Iidem caulem digitali craffitudtnc defcribunt; quodconfirmat Diolcorides,««a;Aa- ^i ^ w» , «efe,^'«7«*tot n^TTUX,®* caulem cubitalem digiti crafsitudine.* Ergo, *cttavo genicula* , valde corruptum. Corrigit Turnebus; *longitudo jcapo quatuor cubitorum eft, amphfsima crafsttuda digiti,in(p\izo* mendum effe Typography fcripfit Turttcbus,*ni) genicula abejfent molli calamo fiwlis, caput pafaveris*, &c. Scribe ac interpunge ; *Longitudo fcapo quatuor eft cubitorum amplifiima, craJAtudo digitU nigc~nicula abejfent^ molli calamo fimilis, caput papaverii&c* Non ait Theophraftus, ampliflimam craifnudinem effe digiti, ur corrigunt, fed caulis maximi loh^itudinem perficerequ*rerna cubita. /KJJ*^ /% *0 ptx&m'nt«?.*TEOT*-€5f *wxeis.* Vocem, awp///};wm,*ad craffitudinem magis percinere, quod amplum redtius de craffitudine dicatur.quamdelongicudine,notiim eft:fed nihil impedit, arripliffimam dicamus longitudinem, id eft maximam. Hoc fi non placet, erravit Plinius, qui vocem *fixK^m-nf vcvtkamplifsimam3c* craifitudinem adferipiit. Strab^, qui fe perluftraffe fcribic figypnim, caulem fabx hujus decem inquit pedum. *%jfo, „ invent i>olZhr in* ii&* ^'JW. *Horum virge allitudtnefere*cequales, deos pedes altafnnt.* Jiupra diximus, cubitos effe majores vel minores: majofesdnos habere pedes.minores effe fefquipedes. Si majores capias cubitos,altitudine erit fcapus fabae /Egyptia? quinque cubrorum: fin minores intelli^as, fex cubitos fuperabit: erit etenimfcx cabicorum & pedis unius Ion-, ^itudine. Ergo maxima longitudo quatuor excedit cu-

A,*0iW,4?, &c. Magnus Scaliger Theodorum afc-^i^legille lcnbic. Verrit enim, *rimas intrinfecm babet,* *iendentes per mum. Si* peccavit Theodoras , erravit & Athene mcerpres, fiimmiquealii, qui *vmnmu* ^apitedeebenaefi

*ty«>ƒ*ndidashabeti>£nas* lineas, fegmenta ihtcrvatli^ •pe&incs,pe&inum modovenasdc divifibnes. ^.^*vnr* qnandoque,r«w4iw *velfijjuram* figniflcare^ncgari non poteft. Diofcorides libr* 4. cap. 84. ^.<*pv^t p\?L»* %&'& /3J^A®-, *byblusfijpnam, divifionern, rimamhabet mediant.* Sed eo loco forte, ^V"", lcgendurri.Nam anriquiflimi codices ^*a-x*™ habent. *i^q^t** hoc loco interprcior, *fibras quafi diffcpimcntaintus habet, per mum tendentes** Propter has 2 ^ ^ ^ , qite veluri fibrae ac fila, totam in-'t^riorcm occupant fubftantiam, caulis in mandendo are-•nofus & lanofus eft; i'deoque morfa trahendus fuir, quod lane inftar fequacts effet, Adillud refpexit Martialis fub lemmate colocafix*

*Nitiacum ridcbtsolus, lanafquefeqttaces^*
lynproba cum morfufila m Miique trahes. .

Sed-hiverfus de arc videntur ^igyptic intelligehdf; Arum hoc colocalia dictum. Vide qua? infra dicuntur. Plinius lib. 21. cap. i>. *Hanc 2 Uilomctunt, caulecum neofi,* ideft, fibris, filifque nervofo. ^Oh^hanccaufam radicem praeferebant annqui, quod minim'c lanofa, 6I0-ia, fibrofa, araneofa foret. Hadem Claudii Iuhi fenren-,tia,cujus verba infra cicantur. Utcrque confundit ari *M*gyptii & fabaj hiftoriam.

- 'opoias iins xwoitiScc. Sic in vulgatis habetur Athen^J codicibns, nifi quod pro *ęuo'w,* J^«!«, parvo legatur diffcriminc. In Aldinofic Bafileenfi codice, *xejltifhabeiuvi* qromodo antiquus Athenaei legit interpres. Lilii caulem fibrcliim ac filolbm effe, nemo facile negabit.

'Ewi 3^ 7B»T* *i KU%*. K»$* caput papaveris. A papaverini capitis fimilitudine,capucfab^gypti9 in quo feme contine rur,^^[1]*, vel,quod majiris arnder,^A*«dicitur. Plinius Jib. 1 j. c. 17. ubi Theophrafti- hsec verba de loto *BL*gyptid/Evrj^u'fTOf e^' *Iftoiag 0* A»TT? 7^ ? xw*'[4]«««,expoincs,vertit *caput pitverti,* his verbis*; *Cuifrut}us m capitc papaveri fimilis.* Idem libr. 18. cap. 12. *Sfmile caput papaveri.* Hefychius, KA»A'«^w ^'^^(γ[1]lgo *ρKu^)Ki<ρphi* K«- *Caput fine corpore.* Caput fabne /Egy^tix Theophraftus fimile facit cr^«i«. *vefparu cellulis, TtxypoitAtrQni?.* Falluntuf, qui ipfum fru&uma Theophrafto *<r<pi*top* vocari arbitrantur. Diofcorides <pv-^/or, id eft, *uniculum* yocat, quod utriculo five fucculo fit fimilis. Nicander in Georgicis, iit apud Athena?um libr. V legitur, *X&J&M* vocat, quo faba continetur.Ver* fus Nicandri, ut ^b Atheftaeo citantqs

2TTE^«^ *Kvctpop AlyvTrltov t*

Rgyptiam tu fabam ferito, ut poft tnetai,
bfloribtiscoYonamtexas. delapfo
JAaturofruRu^ ciboria pranfurii
Pueris, &jampndem cufientibus in manum des[k]
Ego quidem radkem ehxam in cpults promo.

KiG»'&" vocatur a firqilitucline poculi,ea forma appellati,quod ab ambftu latiore fenfim decrefceret ufque ad imum pedicnlum, utipulchr^pidlurafabae, quamluftus Heurnius ex India mifit, oftendit. Nifi,placeat, ipfum potius poculum a vafculo fab* jEnyptia? quo femenfive fru&us continetur, nomen ciborii acceiffe. Athenaeus lib. I E. Diuc caturfcypbiumytianominatum quod in feim*EgyptHcibo^ *riimodoinaugnftumcontrahatur.* Certe & ipfum cibo-* rium, live valculum, in quofructus faba: continetur, <>ranisexcuffis &membraceisdiffepimentisejed:is, pbculi ufumicviccmprarbet; EchocvoluitNicander, cumin verfibus jamj:itatis, flores incorollis ufum habefe refert, ac T* *%A»n** in mahus adolcfcentum tradi ut pociv* la inde fiant, qnando fcihcet frndhis maturus inde extraftus fuent, aut decident; radicem autem in menfa eoc!:am adponi. K*Wwwproprii,wtdixi,vafculum,raccuIni, calix,quofemencontiinetnr. Nam xiC« apud *Ro\os,per* *yc\fieoulusi* unde & *<Cj»r«* pro eod«m acieris Gr^os.

Ind«

Inde *fci^tic* area, qua aliqm'd includitur. Aliud Etymon rradit Diofcorides, ac fabam ipiam videtur vocare, «£*'-e''> & *KG***™*, ^uod luto, velut arcula,condita feri foleret. ^ O/of *amnjinto* 0if« *Qvncist ZtfyvrKnhet fyXxKintots*, ay *sijtumpfr pups,* u n ^ * *»,«* «V *mfcfpoAvl* **>£T*I *fii*

tpiww zvUpiZuAy ₀ ov-m 72'«*' ? y^ «>i^4»«». /If *ubidefloruit utnculosgentJolltculisfimiles.inquibusfabapaulumjupraoperculum mftarbulUprommet: ctborium aut cihonum adço nommatur, quafi loculamentum, quodferatnrejufmoçbf,iba, ipfa hummtigleb* indita, atque na in aquam dimijja** Sed pro,«*W,legendum videtur, i*-' *ad-nf, in spfo,* xcihcet vaiculo ciborio. alioquin frigidiilima origination K<£»4i« hve «i£v$a«, ut dixi, vafculi *iivc* poculi genus eft. *in* qua figaificatione ufus eft Horatius lib.2.carm,od.7.

Qbhviofo levia Maffico
Ctbona exple.

Ipfi quoque fabae *xvCrnou* nomen tribuit Gal. libr. de Thenaca ad Pamphilianum.

G&S(P-tyil<fyoV*

Ocribe,o *Tim t7ti£M&us xtZano* t$ KtZaipor ^XãuTit. D.lttif ha ex pap, autagtu-mulfc in qu* dtihmnwn, aut ruta mccft*fit, fake /Egypti* mugaitudine, quam quidam vcrnacuia lingua cibotiun vet cibonum appellant.* Diolcorides hic,*<£«n«i<,& K^osipfam fabam vocari fenbit. K«J« qui fcribatappellari, nondum repperi. iEtius Diofcoridem & Gaientim fequitur, ac iplam fabain *fivt* fruc5tum **£«- VOCat, *tevx/uu,* ^Aew^n *k&*giop; FrUftum AL<iyptiJabx vocant cibonum, VLvufto,* ipfam vocat . plantam, quod etiam alii fecerunt. Magis placet

'*.]£ ^ ^ , ^ i*f ' « / * ^ *naf:untur,recentesfunt difficihs concottioms.* Claudius luliis,**^,,,vocare videtur ipfum cau!em,& quicquid ex radice fureir, Sc fuper-emmet anuis. ¡CaA***** Z, *g&£*.r/ ^ <di^ (itriDO W»«wJ *idbftfint Tt -Jut* tfAiffas 6^«r *Aiy,*lUn. Colocafiam vocant radicem, quodfuperna turciborium edules prtbens Mppttis venas acfila.Dixi* legendum,*,^ •>,/««*/«*. *fpdUculum.* Hoc exriicacScrabo.-Libre, i 7. i W * ^ ^, - ^ ^ ^

Xfi^fl f «-^«^*oA.«tA;r.»W(fcripta i ^ # i ^ *wquendamafpeaumacdeletUtionempr*bentconvivi* agttantibus; idfaoiunt infiapbis tbalamiferis.denfijjimafabetajubeuntes,* 0*eorumfoltisobumbrati. Hh*** ertoc^,* quod per Nilu navigantesin Thalmegis CC in denfiifima fabeta infinuati,foliifq; eorum inumbrati jucundiffime epularentur. Alii ipfarn fabae plantain K«fc^fl'yocanr. Diofc, lib. 3. cap. 148. denymphxa.^V ** *At *X« o'uoix KiQu&q effigy n&>folia babetfimilia cibono fid rninora.* Diodorus lib. I. *-n-n >&*vifyov *&»v*** A*-4''^b»'TOir *vTmpxo^cpiptt 709* ^Aot/^*' *Aty*™* xvetuov.tuwciborium hie uberrimum, unde JEgyptiafaba.* Vulgata & recepta fententia eft, TO *KIQU&O,* plantain vocari a Diodoro, ut fit fententia, ciborium, idelt, planta ipfa fert fabam;id eft femen ipfiim,fivc granum. Sed nihil obftat, quom^j^dicamus v««^e«« apud Diodorum cffe vafculum, qu'^ frudbus contmeturjquodde loco citato Diofcoridis dici non poteft.

Ux^a»iatcr(p^ia. Eodem mo^o vafculum cum frudlu fuo defenbit Diofcorides,^ **7m>Ji)at*cpipa cpvoxfl*

»»^u;uf. *atubidtfloruif, utriculosgerit,folliculisfimiles, ™quibus Uba paululum fupra opercttlum wfiar bulla prtnimet.* Videt led'o^me *eL™ fittx&r, pixoj,* adverbium re-P°nere. Nam faba h2ec.fi cum vul^ari Gra?ca compare-Scr V^a P?^a P^otlus ^^uam P^a 7^adici debet. Satis clare

PerfhSf *'''wav ^>w*ffl:2^Xfi «*'7M» *& frutlum faba nojira* *fori* *iIT^ &&*c*) magnitude[olum &gwftu dif-*

^g:p^e ^ neophraftusA«<je^» vut&ipafy aZ™ ~.it. Dodtiflimi vir *iMk9* **, qux cella? funt vefparum, verbr fortfc minus v u I ^ t ^ ^ ^ ^ - . S e d nullacftrarjo, quo quales *TM* lunt capita.

n. Inde tarn his vcrbis defcribit ^tUSfruAam ^mquc phn-

*ymm ft £ dim**TW»TU »^ew*. Sunt i5 alta lilu rofisfimiha, ($ ipfainfluminenajlemia : Quorum fruflus inalwcalyce adnafcentec radicejimtthmusjpecie eft fiivo vefparum.* Ira *eo ejculenta qaadammftar nuclei ohv<e coagmentata innafeuntur , quA & tenera commeduntur & arefatla.* Ipff plant* lilii nomen tribuit,. quod in .rnultis loto, quam **eÅ'''liliuM* vocat, fimilisfit. Caule , floris forma, *&C* conftitutione. Nam roRs coJore rubenti firrulis eft: illud in quo fru&us continetur lotofimile.Tiieophraftusenirn utriufq; *XM&*9* fimile, an;fedfi uclus qui intits continetur diverfus, uti & radix. Fru&um contineri à radice adnalcente, inquit Herodotus, ac fpecie fimillima vefparum favis. FruAus Herodoti feculo, nomê aliquod ^roprium non viderur habuiffe; faltem fabae nomen obtinuiffe,non fit verifimile. Optimecomparatubiolivarnucleo, Vide utriufque iconeni & juriicium fer. Nee recedit abeo Theof^raftus, cum fab« fimilem ait. Grxcorum faba rotunda, non p^ana, uti noftra, five vulgans. Vide caput de faba. Quod Herodotus 6c fabain iEgypriaro, *tic* Iotum *K»UW* nomine dêlcnpfit, errandi occaTionem graebuit Athenaeo, qui urrumque conf undil^ac eandem facie plantain libr, 3. & hh. 17

«»^®- 55^A*WTJH». ^AoJtn *j/ Aiyjiruai ft cc/Jro KUT**; ^<^wx ^f^ ^ 7i7*1* 3 *¡i ttid^t* »'JT(^- ^ *A'j4',a4&'ptXlA0fa, tif' d6 (tg\lh*~*

bonisflos emicat coronis aptus , inquit, *quern /tgjtptiiloturn vocant. Nxucratiticveivmactves > inqitit Jitbenaus* mehUton,a quo dicunturmehlotinx corona,odorisfuavifsi*mi (i magms jjfttbus valdc wfrigerintts.* Haec i'unt ablurda. Nemo loron vocari uncjuain dixit, florem qui ex cibonis emicat. Utrum lorus j£gypria melilorus di(5la, aliis jvidicandum relinquo. Certe non facile quis probaverit utrum fic vocarint Iotum Naucratits? Nulluni epitomes audor cdmmifit peccarum. Ipfius Athenasi error eft. Quod ex lib. if. probatur,ubiait,oJ« *w** '*

»^ ,,,«,,<c,#;,c;4x™&''* Sao m eapukbra* (Alexandria> *civilate coronam quandam textam ejoto ibi najecute vocari Aminoiam. In paludtbus lotus gignitur xfttttis tctnfore^ Floris duplex color : alterfwiilisroja:, ex hoc m&unturcQ* rona, quaspropru vocant Antinous : altenus cyaneus colot eft, Kquo htina fit corona.* Cur Anrinoia corona vocata fit, hie non referam: ptira ab Anixnoo Adriani j>uero de* licatulo nomen impofitum, cujus hiitoriam refcrc Athens us. Alia majoris momenti examinanda funt. Fabulofuni eft quod l'cnbit in paludibus Iotum nafci. Tieophraftusin campeftribus provenire tradir, quarNilo flumine quotannis innndante cooperiuntur.ldem Diofcori-, dcs.Habet hare Athena?us ex Herodoto nulcintellecto.- Dehacloto paiilo infra plura. Loti duo genera tradir* coloribus inter fe difcreta, rofeum unum^c^ruleumalterum. Herodotus duo genera lilii effe tradit, alterurtl rofeo, alterun^ualbocolore, Certe omnes Iotum ^Egyptiam candido fcolore fcribunt. Vide Thcophrattum, vide Diofcoridem. N«>nfir dubium,quin fcripferit Athenacus *%f>imr»nivro% albocolore.* De hac loto infra. Lotus rofeo florc Arhenxi, eft faba Afryptia. *v'^* Herodotum, Theophraftum & Diofcoridem , Floris fahK iEgypt» defcriprionetn mox examinabo. &

"tyfa''&c.* Re<£e hancaddidit vocem. Namyefparum favi* anjnilares, & ut plurimum fexanguli. Hujus fabse frnAus rotundus, ac in co a favo difcrt, Significanter ergo vox ha?c addita.

Tfin^'Mi. Loculoscapitis, in quibus fruftus contit^tur, fic vocat. f ivi cellule AriftoteliJibr. ;. *«&A{»»9 ytiir Kv-fixptec* dicuntur. *$* w 5'' **izUv* Kw^«<p/wi Forte fcribendum, *-m\< KVZOI&IU* Sed nihil muto. *o wPIXj><&*9* cavitas in favis. Hefychius, **VTI«&I₀ WT& T^S <%*£& ^K^»* **Jfn 'Axeuh. Tbx? fit <r$nK*4.* ipfos favos ait vocari à nonnullii; *xriaiyvf.* Achceutn vcro fic vocare favorum loculamenta & cavitates- Ab harum (imilicudine fabarum loculi vocantur *Kvri*&t-* Male legi in Aldino & Bafileenfi codicc, i«,TwV'>^^us conftare arbitror.

feondes,; *fi\ WyliAi** Idem, i *XVUpdf \% ol TÓ* Hefychius

Hefychius fru&um ipfum Kife^f vocat. *xvxfc^rd ti^utfov AiyivlM K&vptov.* Jpfa planta *y-iatu.*^ vocata, vel, quod fruftum ferret Graces fabae fimilem, vcl, *tin* 5* **«'', quod granis intus praegnans effet, vel quo^l facie praetumida viferetur. Falluntur qui *xUuc,* loti vel fabae /fcgyptiae vafculum exiftimanr. Nemo unqnam vafculnm pramimidum.quod fumim continet,Ki/«*0> dixir. Faba hxc in cibumrecipiebatur, uti Diolcorides fcriptum reliquit, ac exficcatam nigram efle aic. 'o 4« *** - *$£iuintvtaj\ ft*

£* *tpja quoquc cum recens eft comeditur, ficcatanigrefcit, major^ue eft Gneca.* Frudhis, quern nos ab Huernio accepimus,fabasincusconrinetnigras,incocruleumver8;entes, & vulgari faba Grseca majores & oblongiores. Vide vcrba Hejodori fupra citara.

^*Mt*&*-in&iivf arfsL* Aldinus codex & Ba'ilcenfa, «J-j?f. Scribe, el^T&^nempe,*^*^. E cellulispaululutn eminere, ipfa docec autopfia, & fateri cogebuncur, qui ipfum videriint fru&um.

II'SV^l*, &c Plinius libr. iS.cap. 12. *Caputpapavtri colore rofto : in eofabafupra tricenas*, Nemo non vi*deticribendum, fupratrijrinta* ; T£i«K9»''^>Theophraftus. *To c!\f«>>?,* &co Herodotus.!*& *Jj $* «W xgrfW poJ^ji? **fcQtp*% Sec Athenarus, wai* uvvo%%<>**) Ma> i j£ -uSpofy ««<-x«7«. Vide quae fupra dixi.JDiofcorides, *unfa fjy^oU^ujj $iwh*<Tit* pvixa>t<&',florem rofeum duplapapaverim flons amflitudine.* Hunc florem inter coronanos recenfer Nicander.

Xmtfttoce Kvctfiov Myv7fjiov;o

RgyptUm tufabamftrito.nt pofi met as y Efloribus coronam texas.

Antinoiam coronam ex hac fieri fupra diximus. De Aptinoia corona hsec Athenreus libr. El

*9''i ij? 'AMfafyiU,AiQvL h *vwyi*> W7»$£*KH'O'* A?g4« v«,p{-*yfk&.!*»$h tCjJro&u^a, wywiurfyvm TPXCWV T!W A&ilu,, fa* Kj ^« «W«JJ& J^fJ7wjf«« jJ,T0? « Ajftiir. jjc&gif ©i/, SOT TJ? T*ƒ £>»«IW *w%)7it tyy HQTiin* , 7/0,' *w p,ov<r£v otvrA o*nv)(rn* E^«F ^ ^ n , *Pancrates quifpiam indigent ?oe'ta\ nobis etiam cognitus\ Adriano Imperatori,cum effet Alexandria, velut ojlentum ingens ac miraculum,fpett*ndum prabuit lotum rofeum, & Antttnoium vocandum ejfe dixit ,illufhque terra procreatum, perfufa cruore Mauri Leonis.quem in Libya Alexandria finitima, dum venaretur, Ainanus proslraverat, belluam ingentem, quadiu Ltbyam ha vajUverat, utejusmagna fars ejfetdeferta.Deletiatus Imperator hominuinventione* quam novam excogitarat, annonum ex mufarum reditibus ei largitus eft.* Ad poftrema, *de mufarum reditibus*, Dalecampius,quos vel civitas, vel Imperator, mufarum cultoribus, & humanioris lirteraturae profeflbribus affignabat. *rlu/ h uovnt criitjo-tv^* fortaiBs, «*(Lv<vo*, Nam quod ait Pllllo[tratUS, *powtiov hi T$mfy, Myuwn* awywXovm rove h Tmtrvi* T? *y vj i^syiueu^ Mufeion erdt Mgyptia mefa^qna ex~cipiebanturviri toto tenant orbe elegantis,prxctan ($ elo* quentesyverbz* digna funt qu$ confiderentur.'H&k *am \-m~^fl6e4ff»7?,*nifi eft mendu librariorū,figurate dixit, s»voU, *^int^ ru7trn,pro, ivtoiot* d'opin' dvrtSnov* aW^Ut , *patera hbamtts &aura,* Omnino *dm* «v ^o«^,legendii, H>^w^>. ledi-eaT^f non hie fignificat «®* %>, *juventus*; nee eo dictum eft, quod juvenis effet Poet a: led ea figniticatione *voccmjiim* pofuit, quaLatininovitatem; quodoptime ammadvertit Interpres.

n«oj^«y W ^W ^>>k«. Pii*n*i*us* nb. 18. cap. 12./0-/ ^ 4 ^ . Idem hb. 21. cap. i,. *Thyrfi-autemjui inter fol^emic4t^abitiJoUisUtifrnis^imfi parentur, ad fimilitudinem eorum autpertonata innofith amnibusvocamuj-Adeoque Nili fmidonbusjraudent,utimpltxiscolocafi* foliis m variamfpecievaforu. potaregratif. fimumbabeant. Sentur htcjamin Uahi*Thyrfum vocat, [illegible] caphum dixit in faba *JR*>vptia, cujus radix colocatur. *Dux* plant* in iEgypto colocafix diit.v, pcimn, 8c fabam eodem cohiftoriaml confundit Plinius. TV hir Tt'.^TT "'«ng "'c^P'^a» nunquamfata in Italia. car. Th^oXaZ ™*- ^aulei^ hujusThyrfurrivo. J ^ 1 1 t ^ Sttabo^oi. Th^hraftus Tlu^phrtabi quaenodo V 7 mdebeant, mox dicani. Pef- *f*t>* vercunt j cum *cauUs* deb'erent dicere/^r«w. *Folia,* intuit, *amplffma, etiamfi arborlk comparentur.* IIW non eft magnum miraculum. infinite (unt herbap,quje omnes foho afbores,perpaucis exceptis, uperant: quod arborib. natura non dedit ampliffima fo-La.Solent elfe vel mediocna,vel parva & angufta,qnalii maxima pars. Corngunt, *folns latijfimu, fed jam ft af± boreiscomparentur.* Latiffima efTe diet folia colocaiis; fed fi arboreis comparentur: quamplnrimar enim funt herbs quarum foliis *d* conferantur folia colocafix, nori poilir diet ea habere latifsima; *Vtraquecolocafia tarn ampli habetfoha , ut fauc* fint herb*, qutrum folia barum execdunt magmtudmem Art enim genus , quod colocafi* nomen prafert, film eft nemipbtns longionbus, ari proximis,tSc.* ItaProfper Alpinus,quiin natali foloVidit hanc colocafiam. Si habetfoha nympheaelongjora, maf>na fint oportet; perpaucae admodum herbae foliorum magnitudine vincunt nemiphareiri: nee latiifima Folia tantum huic, \\ arboreis compalrentur,fed etiam fi herbaceis. immo refpedu magnirudims folidrurti nemipharis,arbol res folia quali nulla habent. id eft, plures arbdres aded exigua habent folia, ut cOmparan, quo ad maenitudinem, cum nymphsea: foliis nequeant. Idem de faba Aegyptia dico, cujus & iconem 5c defcriptionem. ante non exhibiram,mox exhibebo. Scribo. *Foliaamptfsima, etiamfi berbaceis comparentur.* In herbaceorxim genere' nymphxae folia ex latifiimis efTe nemo inficias ibjt: ami pliora nonputo dari perfonata?, *fi* exceperis. Subjunrit Plinius, *ad fimilitudinem eorum qua Perfinata in no'lris amnibus vocamus,* Hsec vel corruptifsima, vel multis erroribus involurti. Romani, *ferfonatum,* de Herba non dicunt, *fed pcrfonatam.* Deinde de foliis tantum a^it Pliniiw, qua? perfmati, vel perfonata: nomen-noh habenr. Infuper colocalie folia nymphaee comparat Diofcorides: arum etiam AcRyprium,qiiod colocafiam vdcari dixi,fo-lanemiphan fert fimilia. poftremo perfonata in amnibus non naicitur. Ne concitavSor videar in Plinium lego, *ad eorum fimilitudinem ,qua pralata in noftris amnibus notamus.* Hujus JeAionis vefti^ia quaedam in antiquo noftro codice habentur: *Affumhtudinem eorum qn<e perfarta in noflrajnambiisvocatnus.Ex,perfarta,fccerunt,per* jomta,* ex codice Romano, in *quope\fonatLe*, cum *pratata* reftituere deberent.Rec^autem^^te^in^/ww;-twxmutarunt. Dicit Plinius latifsima folia colocafiae, ad eorum fimilitudinem effe qua? praelata fpedantur in amnibus. Folia praelata quae in amnibus nafcuntur, non aha flint quam nymphex. Dodlifr. Salmafius fcribit *adfimihtudinem eorum, qua per fe nata in noftris amnibus no-> tamus.* Vide quae prxftet ledtio.

n'ou 5ifl*»ix?. Scribe ^'A« ^-AeW, vel *Jt-rixXtnJiiM:* pr>(^ enim apud caeteros Graecos auctores mafculini eff generis. Xeriophonde Cyaxeloquens,6W*TiA'^so» w-*#K9*ufyirix* ny^^djK*.* vide caput deMaloMedica. Diolorides *nw** comparat. *'i%<* ^, <pv*e* ^i^ it* ™/™- *<nv, foliumbabetamplummftar Vetafijwegal.ri,* In antiquo codice *mmxov* haberur. quam iciHonemfequitur Ruellius; nobis vuli>ata arridet, quod *7*™*®* & >m><& eandem rem quandoque fignificent. Tarn 7hAof,quam ™*mw* capitis inregumentfi, ro'jundum in modum gale* factum (ignificat: unde utraque vox, *galerus* exponitur. Qua « « « w formi fuerit, «5c«W docet; qux w w i w quad *mrwrihs* dicta eft, quod petafi fiofuram referat for huni. Ilf&m & *mk<&* res non valdt difsimiles, quod ve! ex hoc ipfo Theophr^i capite probatur, ubi eandein facece videtur. Loti enim r'dlium *hbx* Ae^yptio folio" comparat, *ac*™ [illegible] Pabdli ajiis [illegible] lia proiilc ricem praitere, aulchor eft Strahn libr. [illegible] *Kav, 0 fi e^iKvpiu(^ T6,ov,®*, Qut* (folia) adeo magna fiua ut poculorum & catmorum ufus fTxbuntfbabent enim conl cavitatem quand*m ad id idoneam) unde Alexandrine offfl ance iis plena funt, ($ p,0 vafis utnntur. agn quoq<te ex* hi fains redi*um hahent, ac faba qmdem talis.* A^rine foliis reditum habent ? at in iis non provcnit fab 1 f amnibus&paludibus. Deinde ab agris redit mum magiftratum tnbii:um:agri vero fed patrono porngunt. Scnbc,e i ^ J l S Mogyft [illegible] *editum genera uA* Plinius [illegible] bic libr.. 2E- [illegible] *Adeojuc* [illegible]

fotM

forum potafe grmffimum habeant. In co h Strabonc diifidcc, quod Strabo fpontc iua ac naturàcavitatem quandam haberc traHit poculisac vafis idooeam, qualem habent Nymphara? folia , quando non funt in totum fupra aquas expanfae. Nonraroenim oris per ambitū rephcatis repenuntur$_f$ nee rum malé catinorum & fcyphorum figuram oftendunr. Nonigitur,ut Plinius ait, iisimplexis opus, quae uatura concava, itaut catini fcyphiqueinftar ufum prxbere poifint.

To» àvrt i%ovitt x.wj>h TA *ỳvxtta**, &c. *Koujtis,* hie idem quod pediculus. Vult folia fabx eundem habere caulein cum fabx ipfius Thyrfo;quod non prodeant e caule cum longis pediculis, utinahis folenr, led preffius adhaerent, & nullo pediculo enafcuntur. Locum hunc neghgenter admodum inrerpretarur. Verte » *Flos duplo major quam papAverts,faturatx rojh coloris ; caput extra aqttam attoilitnr. Adfingulos faburam caules folia adnafcuntur, wagnitudtnepariatPtleisTb Jfiltcis; quorum pediculus & caults qni caput profert idem.*

ZiwreÀ^atn ft Ì«««i*, &c. In Aldino & Bafileenfi ha[illegible]

9H^{Sfi^-n ∠*c* «vf»^t/Sioay.Caeterum,ad annum dolores facie, quod *in* earuin medio viridc fpedtatur , guftu amarutn, fi cum rolaceo coftum initiilccur. Sed haec nihil ad praefensinftitutum- Nemo,quod fciam,ătnarŭinflexum eĭTe dixit- Imaginari nequeo, quomodo iaporaliquis dici poffir inflexus, nee fcio, quomodo ex eodem nilula nafcipoffic. Corrupcus ergo Theophrafti codex. Scribe, *4*n&* ** rt fUK&v ^ MK&wiYtv*, &c. Verte, *fi vero fingulosfahirumcaules contriveris,apparet qmdparvum & contortum imus$_y$ undent fileus five petafus,* id *k, folium.* Docer/quod paulo anre dixi, folia fab* >£gypti* cundem habere caulem cum fabar ip(i$_{us}$ capite. Id probat. hoc arpumento; quod non prodeant fc caule cum longis pedìcuhs,utinal^sfolct fieri plantis, fed preflius adhaereanr, & nullo riafcamur pediculo. Si quis autem fcire velit foliorum exortum, & ubi cauli adhaereant ,ipfum caulem neceffe eflè terat,confpici incus potent quid paryum & contorrum , quod quafi ortus 3c rudimentum eft ipfiusfolii. 4"ŕ7>(^*¡*folium*^ quod Diofcorides *IKT'*<TZV* VOcar. Vide guae fupra dixi.

*T*J2 awl <cfei'T*V Kxpriv*, Sec. Librarii cum ignorarenr* T^^»A« folium eflè, nee imaginari poffint folium pilci formam pofife refcrre , vel *th» **(»* ima^inarentur eĭTe pilulam,quae fip;ura folio non convenit;pro,«fe*ˣ ri ^ JA«^ repofuerunt,«%i *rh* fcapWv.cum de fru&u non agatl heophraftus, feddcfolio, quod pileo lato ac rotundofimile. C^ererum, qui epitomen concinnavit Athenari, quaedc folio rradit 1 heophraftus negligcnter omifit; ita habct-

"H *ft¡i*&* Radicem hanc Dioicorides, ^A«^v vocari ait, [illegible] **}» *xo&ot&h* n&iwpbii. F^tdixfubfacet harundims radice craffior*: *qua cocla crudaque eflur, & collocafia nominatur$_m$* "Dihsrenter attendendum ad e i quac diAun fumas. Duac plantae colocafia* nomine gaudent. Faba hxc^Egyptia, &aliaquxdam$_v$ dequamoxagemus. Haeccumexautiquioribus nonaulli nefcirent', cfeas p:antas confuclerunt. Ipfa planta, faba i£gyptia,raro vel nunquana vocabatnr *w*w*U,* fed radix noipcnillud habebat. Claudius Iolaus, qui utramquc colòcafiam confiundit, apud Stephanum in wocce„ *"Ala^^wni?^*** uit* TH *[illegible]* ** 3 *vmpnfvnU *£»&"*•*HaeC ^C ,,Ulla aĭfa* PJ*anta* pOffu.!!' inteliigi, quam i€gyptiafaba. utrumque dixcrunt vctc^es, *w\^ffi«%cx9>*t&ĵTu>v.* Dixi Claudium Iolaumcon'fundere utriufque colocafiae hiftoriam: vcrba hare quae,

[illegible] **«| *y^'ni^ invenit amnem & fati ticam hevbatn, cujus can| ts & radix ferpcntummaculisfimiltsconfpicitur. capi*ă^*ll* H [illegible] • ^*Ue arn ?ntaveris*» *dc novo femper renafcuntur* - i" *^1^quarn, in faba /Egyptia non rcperiuntur,fed [illegible] vide cap. o. Hi\ju<; caulis vcrficolor eft, [illegible] dracunculusarum dicehlfkwiam Tolaus ; fabae /Egyptiae, ari /Egyptii v.ulgo vocari , f quod erhiocilu dictum fuit, ut mox oftendamj & [illegible] de qua vide cap. o. Confuclcrcnam Plinius [illegible]

vobilifsima etuĭ colocafia qtuxm cytmon aliqni vocant. (Radicem fabae colocafiam vocabanr , non ipfam plantam; quodmitto.) *Hanc m Nilometunt. (* hocdc^Bgypna faba. J *caule cum wtlus eft araneojo.* Ha!C quanquam dc ^gyptiae fabae caule, ut fupra oftendimus, dici poflunc; tamen verifimilius fit de aro lEgyptio dido, Italic jam familiari, inrclligĭ debere. Certe de eo intelligendus verfus Martialis fupra citarus.

Niliacum ridebis olus [illegible]
Improbacum morfufila manurhque [illegible]

Loquitur de colocafia Italiae jam familiari. J^gyp[illegible]fiiba in iEgypti fluminibus, & paludibus nafcituri nc-cad Romanos delata iationis caula. Qpod dolatitudmc tbliorum ait>de utraque intelligi poteft, (ed poculuifi mentic-banturtantum /Epyptia? faoae. Permit Plinius, *Scntur jam bjec in Italia.* Hoc fabulofum eft:'altcra tantum CO' locafia in Italia (erebatur, qua? /Egyptiis *calcas* diciiur-De qdu verfus Virgilii intelligendus,

Miftaguc ridenti colocafia fundtt acdntho.

Ubi notat Servius, herbam eflè cofc>cafiam,qu3? P®ft devicftam ab Augufto iEgyptum innorucrit, Scroctam dicendo, *fundtt* ,°abundaiiuiam Horis oftendiflc. De hac Palladius in Februario titulo 24. *Hocmenje colocafia wl+bos poncmus$_y$ am ant humtdum locum, pingucm, rnaxime i*~rtguum. Circa font es Utuinur (3 riixos,nec dcfolt quality* curant: fi ferVetuofovcantur humore, frondcre prŏpel* per poffunt rfi't an q 11 dm citreta tegument is defendantur* f rigor*. Media rurjut terrene pars effe debet, utcoloatfitŠ conferatur, alitfquefaf/iilia^tbus aqua vindibus, qua tno~pacant avtumreceptacula. Hxc dc* nulla alia, quam art? ^gyptio, quc calcas dicitur,intelligi poflūnc, quod talf folotefte Alpino gaudear.Hfc raclicthabet bulbacearĭv cum fabse Aegypti2e$_s$audioreTheophrafto,arundinaccaPlint. Certe radix quae hodie culcasdicitur, ab antique nomine c5locafiūra, bulbacea eft, totaque facie diver tic ab Acgyptiae fab^e radice,qu»,quantum ex deferiptionc Theophrafti colligere licet, nymphaeae fimilis eft. Hi5 accedit,quod Plinius,ubi de colocafia agit,ncc floris,ncc capi^is,tive calycis,in quocontinebatur fruftus,aliquant turn fupereminens operculi inftar, mentionem faciat* quod optjmè congruit cumiis, quae Alpinus lib. de planus Acgypticap. 33-tradit. *Egoexinnumcrisillisviven* tibusy à mefape infpeths, nullum unquamflorentcm videre* *(vide qur infra dicuntur*) aut cum adtfuofruftu > velali<* quo caule, potui.* Norf'dubium, quin Plinius partem dcicriptionis colocaiiiae habeat ex audbore qui hodie non extat. Dux ergo plantae colocafia? nomen audiunt. Sed videntur veteres arum, Aegyptium vuli>o diitii, non x*-[illegible]fed *K9*oKu<no** vocafle. Ab Iolno^y& Aetio, ICPA»K«ria^ vocatur. Acrins fabam vocat **%*&»,* & ejus virtures iĉorfim explicat. At ubi dc colocafia tra&at, non memi-

[illegible] *hcafiji radicis fimilis vis eft rapis ac cepis$_y$ vifcofum ant em corpus ipfius efty unde exterforLn facultatis particeps eft,* © *tientn incibo fumptd accommodate* Idem i*Etius colocafium man/izaniimivocaritradit. *K.*xoi&<nŏw peutjZeivto*.* Apud Simeonem Sethi, ^(i^w^legirur. *To tĕptyov fi*§fc$_{Ui}$ fcuwifrwiZityf* ⅄$ *TU fi* ^S»s»ip». Dixit»us,colocafiuni arum Aegypnumeflfe. Hocdelcribit Pliniuslibr. 19. ad finemcap. quinti. *Eft inter genera bulborum (<} quod in. Aegypto aron vocant, foilla proximum amplitudinejohŭ la* patbi, caule rcch, duum cubit or urn, baculicraffitudine, ra~dicemolfioris nxtura, qua edatur crud<t.* Radix cakas'five xolocafii, fciltenecmagnitudincneccrafsirudinc, nee amplitudine cedir;deealoc]uor,quamdefcribk Alpinus. *Foliis lapatbii* Iatifolii maximi, intcllige, *caule retloduum cubitorum baculicraffitudine.* Hoc uniciftn, inquiunt,obftat, ne colocafium hodiernum polfet eflè Aegyptiufa. Nam qui colocafium Aegypti defcribunt, caulem habere neganr; quod fatemur, fed randem reccntiorem maximeprofperi Alpini, diligentiarepertum, & caulem 8c florem ferre* Vide defcriptionem ; fed duum cubitornm bacnli, non eft craflitudine. In antiqŭe codicc lepitur. *Caule recio : dunm cubitorum baculi crafsintdine** Magna haec herbacei caulis crafsitudo; paucae arbores duum cubitorum crafsitudine; Quod cum do&ifsimi animadvcrTerent,maluerunt fcribere, *caule re&o duum cubitorum , bacult crafsitudine.* Scd qua! baculi cfafsitndo? Quis baculos non novit crafsirie admodum differre?Fr*~

rerea

CulcascumAorc,

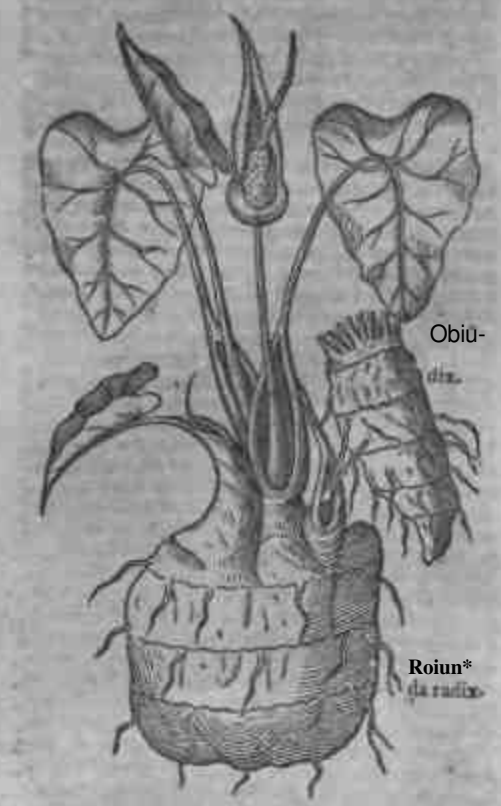

Culcas vulgarij
fine flore.

tern non eft diujtn oftmonim lonettudine «alii co-*Inctfix,* ftJpjlma:taiHuin uniui. Cumiprum puto codiccin *C let i bend nni , *<4it!i rtilt, iuumJifittriimkicvlt trajjiivdme,* Ntic t.iincn cam crafiiiudinem caufij lisbet. Qu^cuuque modo ftriffierit Plioiui, ex fc-(ioraui dine tollejjit . cattfan ianw mapnitudfiit! 3c cr4rsitt;dims die. Hoc inini. ut Plinius ait Tibr. 2 . quifiam drattintton efl'e diiemne. *Merfiiti*

Stximm *fum* *incmu.i Gti,.*

rt«m *fi.vjlrtrr. tflh freHimeumJi* ; (tf;jf>i rriknti «r»a *gffcllavtrtm , (twltm xtw Aimmism.* Inrer «» qta arum aim draconrio confundont, eft lolwt, ut fujira

illc CK q *o* tuber , ciuletn duorum elfctiibiiStum, crarsitis hatuli. Hm piitbrt draconuo vcl dracuncu!o convtirunt. Hoc sriTO eiiam it <iiiibuf<J*m vo-t. Vide «p. tie Jr.i«r,tit> ?c aro. Milmit alii ciulis nranwc itjtclligi foforiuo luugifsimos pedicu-*?*JL j -in fuL-jiit.

turn melluin , H«]UiE I'lmios , miiir* ij*. • -IIK *13 ztiii*.* \'uli;arc atutn rj-"ftTM,1 / fcrvenwpa. miiimlwc ino'iii it ^w?Q^ue rlinim IQI i ur c| u Me in iiaia-^yrenaico (, cap-dearo. A-^nda ,!11lls: catom At.du.-rti A.,^o,r

Hum o h t w n vocarunt , qnod folia cju» lint ij> v >*N»fa», id c(i parvorum tapctium, vel cortanmi Ucernamm, ab uiplitudinefirtlJcct. Qiatetna aut quina habet folia , carnofa , nymph*zx* fotiorum modtn, fed iwrvofa adtnodum, & plunbu* vems five fibris c-mincririoribiu, extcriore pane conrexra, intsvaque, afopli/simj , tit plerumque rerfonirii: folia fiipcrcnr, nanquam madenria, eiumfi aquis iinmwpaniur; lon-Rt* • crjfjis, fimitftiuc pediculis fubnrra. radict cra/-fa, magna, durlici ut piurinjuui, St lageiiu!* iiJUr *cf-*fortnata f <iual« emit Clufius ad monafttrimn pen lonpa) qu* aJjis ad latcra adnatis ft propagat, Stfibris aliquot nicitur- Rcccpta opin:n, hane effe faham At!]^ypti«m q ui ThcopKraftaj di* ftri Mr, ^i oi n nib u *i pej'* fijaiam minquam florrre. Ig-noraruntBotatiktduas pian» rascolocjfii nomen Eubnifle. arum Acgyptium, quod propric colcKalium dicchatur , cr qua vox Aegy calcas, & B_oedea alcoj«z deduc>a , & fiba Aeirypti, cojiis radix, tcfte Diofcoride, colocifia. Mulaim* Pttiiiint quo minus culcasfit tiba Aegypitia. Radii nul-l.im cum arundinij *lt iiymptata: rs;litc fimititudl-nctn habet; flo* , ftiAdus, & cauiis planfc diftimilefi Atqtti recepta jam opinjo, noi(flortrc. Alpini aiMSo* ritatem fupra addiatiinus ; hie ftribit fc nonqnam in Aefiypto Horcntcm vd frutSom ferc-titrm tulcaj yidi(ft. Idem refer: Bclloninslibr. a. cap. 28. >*g«, inquit , *plurimii hcii . my^t, fsflTt* , i«n|4 rt*W *ttt]w it ten fin , intrrJmn tcitm ittecjji*. guiatnt bu) ui ;s~ Itttfiit, ifnt tti*n> lotus* W *fifa Ae&fti*tffetliuur* fid; j.im fiitr»m oftendimiu) *ftaHtm i»*gn* Atlirtmu ptr*m *ituifivimui , iUiuf]ue imjuifuianr Ctori tt!;thi ridenJ^j mi prslmrntti, tfafivntm jumffinui rn^amtii.cmrVa. iirts ttrm faints Atgftitm n^mm*rmt,* f tiiiwiuajn (J , casificvncarutit) *aim ftbammfrrat. Tmimi bancerrursi or'gincm tfft dtfnbenjinnit.* (vcra profCTj,-, *eriOm* ris ipfitu Bfltoniiongn) *HtrrdotHt^riliarvtruiltWmte JnArvin f.wfivm* "" *Nth nnfifitium memntit /tusrirm shm fit tttunii rviiu , fii* aktafa fi* , ^ *fwn ditU* item captir. *Se lota* , „bi *fua* ^^ ctathii Pfotatur Rfawftune crrorc BeNonimn qui licrcdoti i-rrba nc^lttftifrenrer legft) „/«-« i u,J-P4>tn *atiwum nielfji $mih,* ifW,ini «»;., /•,,,, »*-

P

liqui fojl turn auBores, alter alterius verba fi^uuti^ ad avbitnum defer ifferunt. (mera calumnia , Iheophraiti fcripta contrarium docent) *Nam quod* Tfceo*fhraftus fpinofam et radicem tributt*, (hoc paulo infra examinabitur*) rem ahter fe babere if fa exferiemia docet. Dtojcoridcs de faba JE$yftia agens , Tbeophrafti verba fere eccfreffit, Z$ utrumque mierfretatus eft Phmus.* Hfcc Bellonius. Tandem diligentia Alpini obfervatum, florem ferre, lib.2. de Plantis exoticis cap.18. ubi radices • forma quoque differre obfervavir; nee tantum radices , fed folia; ac alteram quidem *H&*$£et»,* macrorhizam, alteram Strogylorizam, lcribe *tpotfvxep^* vel ftrongylorizam vocat. Id eft longain & rotunda radice praeditam. *Mcutyyfy* folia longe minora cernunrur, renuiora, 8cmagisin acutum definentia colorifque virentis dilutions ; pediculi itidem funt longe fubtiliores, guftus multo acrioris acutiorifque Radix vero longfc gracilior, exterius obfeurior, intus non ita alba^ut altera vifitur; faporis itidem acrioris; per redtum autem in terra manere videiur fid eft in ahum defcendere) feu jacet ut beta? radix. Hanc colocafiam non admodumfrequentem eflc tradir,nec florem hujus fibi confpedum. De rotunda haec tradit idem Al- "pinus hisf^rbis. Praefenti hoc anno *M DC. XII.* ex *' ^Egypto varfas radices colocafflarum accepimus vi- lc ventes; quafdam longas,quafdam rotundas, in quibus •* duas differentiae obfervavimus,fc.quafdam illarn magnum malum cotoneum rotundum a>mulantes, quales c accepi ab Antonio Antonini, ,qui multos annos & chi- "rurgiam, & pharmacopoliam in jEgypto fecerat, qui- c que proximo Venetias ex AlexandriaiEgypti venerat. " *Ux* radices germinant, ut omnes alia? bulbofae facfiunt 41 in apicis radicis medio: exterius rubefcunt, intus caric dicant, guftu,acres cum adftri&ione obfervantur.Poft ct aliquot menfes alias, 6c longas & rotundas accepimus "ex Cairo /Egypti aMattFieoCarbono Philofopho, 8c c Medico illuftri abhinc multos annos, ut fuperius qno- c(que diitum.eft, in /Egyprp Medicinae faciendae caufa, "morato, amico plurimo obfervando. Delongis fan's " fuperque diximus. Rotundas a prioribus differre vifae ** funt, quod prioribus longae majores in latitudine qua- "dantenusfuerunt, 8cveluticompreffie, 8clat«,qiueid *' proprii habent, ur non omnes in apicis radicis' medio *' germinenc,at circo circa in apice nihil germinis in apiJ c cis medio producentes. In colore,guftuq; aliis fimules 1* vife funt, Sed age dicamus,quae de his fcitu digna exi- c ftimavimus;Sc primo quod quaedam illarum in hortulo 64 noftrofloruerint;atqne poftea,anhaec colocaflia Aron c y€gyptium fit aSlimanda: de qua re tametfi fciam me 4t abande fatis difputaffe in noftra hiftoria i^gvptiaca, in ** prefenuia majori veritatis argumento(quod hanc plan- c tamflorui(reviderimus) rurfus acenrationem fermo- c nem habere inftituimus, 8c in hoc fenfu non dubitavi- C4 mus feptiesetiam repetita faftidjum ftudiofis nullum Ct allatura, quod id a nobis fiat veritatis duntaxat inda- !*gand3e ftudio. Neque immerito fane,cum haud nondu ^ earum ftirpium Aegyptiarum cognitio plane nobis in- i'notuerit, Sed ad rem venio. Hoc anno inquam I^I2» € c circa medium lulii menfis radix colocafflse rotunda,ex: ^iis, quae germinant in apicis medio, quam praeterito c anno acceperam ab Alexandria Aegypti ab Antonio *'Antonino , quae erat amp,Jit^Jine mali coronei, in Ct fecretiorimeohortulo tejrrae, menfe Aprili confita; |* non fine maxima, 8c raei, 8c aliorum multorum admi- £ ratione unicum florem prodtixit^x cauliculo rotundo . € per pediculi unius folii majoris fifturam exeuntem, fi- /gura&magnitudine Ariflori quam fimillimum , pal- /maremlongitudinem cauliculo cum florenon exce- |4 dente. Primumcauliculusexiitredus, rotundus, af- !' paragi crafhitie, cum foliisiftiufce plantis concolor, in •" cujus apice vagina feu involucum longum, ari involu- ^cris fimillimum cernebatur,minus qnam inAro,admo- ^dum infubtiledefinens, undique daufum, coloris au- <t r^i,cui viride fit permixtum. Quodbiduo fefe per lont« ^u1? Cx pHcuit,floremque excluflit digiti minoris longi- «ti -^ ^acropiperiscraflitic, colorecandido, acve- ^lutilerpentis caudam, quafi ferpentis linguam foris At exore Certain fimulantem , 8c poft tridiuum involute cru, ma S Um flore, fere totum emarcuit, (quod non fine moleftia tulil forfitan ab immodica irrigations Hoc ij> i;ur.inquam ianno jn noftro hortulo colocaflia rotunda floruit, 8c non fine multa ftudioforum, 8c admiranone, acterenonparvoftupore, quosprius nonlatuerat, ullam colocafliarum, vel in iEgypto, vel in ^ Creta vel in Cypro, cum flore yifam unquam fuifle.c* In 5Lgypto (at alias quoque dixi) mihiconlcius fum, ^ nunquam colocafliarum aliquam, caulem vel florem c^ prompfiffe, ^gyptioiu univerforum teftimonio longa *' experientia deprehenfuili effe conftare; JacpfrusMan- *^ nus medicns Salodienfis, qui ante me rnultos annos in ea Provincia magna cum laude ad Venetum nationem ^ Illuftriflimam fanandam,medicinam fecit, amicus mi- ^ ^ hi familiaris, fiepius quam fanfte juravit fe nunquam, ^ etfi magnoftudio perquifierit, potuifle aliquem florem^ ^ incolocaifiisvidere, 8c multo unius aliquem £gy- ^ ptium audire, qui forte florentem quampiam ex co- *' locafliis viderit. PetrusBellonius Cenomanus, °^m fimplicium medicamentorum indagator foiertifli- " mus, expreflit in fuis itinerariis obfervationibus, plu- " ries ex ^Egyptiis cum rogaffet, ut ipfi oftenderent co- ct locaifiarum flores 8c fru&us, fuiffe maxime denfum, " quafi /em ridiculam petiiflfet, qui ingenue, faterentur c* in eo folo nunquam vidiffe flores in illis plantis, neque ^ ab aliquo intellexiffe eas plantas flores prompfiffe, ^ neque ullos fructus. His vero teftir^oniis perfuafus, ^ nunquam ante hanc diem mihi potui perfuadere, mul- ^ to minus in aliis locis colocafliis alienigenis, unquam ^ in ipfis plantis flores confpeitos fuifTe, neque in alieno ^ folofloruifTe. Quis qnaefome dehac re former de-'^ prehendet? Quippequodmordicus negaverim in Ita- ^ liacolocafliasquofdam flores aliquando promerepo- ^ tuiffe, fi verumfitin^gypto, folo illis patrio, nun-" quarryflpruiffe. Nuncvero ingenue fateor, me falfo idcredidiffe, cuminme(?,hortouno,utdixi, excolo-'^ cafliis macrorizis hoc anno vivens unicum florem pro- ^ tulerit. Quern florem viderunt plures rei Botanicae ftudiofi, cum Patavini, tumaliarumnationum.Pri^ fuerunt Gernwni tres, fcilicet Henricus dePletten- ^ berch Livoniisjacobus Wolfangus, PomerusNorim- bergenfi§, 8c Ioannes Henricus Kirchbergerus No- ^ rimbergenfis,unup ex dodtiflimismeis auditoribus.Ex ^ Patavinis vero qui mulracum voluptate hunc florem * diligentercdnfpexerunt, fuit Paulus Gualdus Vin- 'c centinusPatavinseDioscefisEpifcopi Vicar ius ad mo- *' dum illuftris, generifque nobilitate, Sc propriis virtu- c tibusinter nobilespraefides plurimi aeftimatus; fimul«* cum admodum Reverendo Presbytero Laurentio Pi- " enoria, morum fuavitate, 8c reconditarum litterarum c fc 'ftudiis editifqucdodKffimis fcriprisapudGymnafii Pa- 41 tavini, 8c profefTorec, 8c ftudiofos maxime Celebris, cu " multum itidem Reverendo presbytero Martino San- c delli,D.Martini Patavii praefide, viroin bonarum lit- c terarum ftudiis exercitatiflimo. Quid amplius dicam? r'' Nonne fere innumeri medicinae ftudiofi ipfum fxpius, *| & videre 8c revidere voluerunt ? Suppofita vero hac *' veritate,fcilicet, quod aliquando vifum fir,colocaflia- || rum quafdam floruiflfefejuod 8c Ferrandus Imperatus, ^ 8c Fabius Columna,viri in naturae cognitione eminen- 5 tiflimi, annis proximis me per litter as certumfecc- runt; quippe non femel Neapoli aliquas ex colocafliis' floref prompfiffe) duo nunc cognofcenda proponimus: ic Unum, quamobrem qusedam colocafliarum in Italia cc aliquando floruerint, 8c in /Egypto, Creta Infula, 8c " Cypro locis iis plantis patriis, nuncruam. Alterum, cc an Colocaflia rotunda cjuseflorem fert, quod multis " viris (Je plantarum ftudio bene mentis ^ifum eft, Aron u dici debeat, aut pqffit. Quod ad primufn pertinet fci- " licet cur fit, quod ftirpes in Italia ipfis peregrina ali- " quandofloruerint, nunquam vero in .ffigypto,fol<)na-" tivo ac proprio; hoc aliquibus referendum placuit, fi in earum radicum ftirpiumprofertili fatu deffe&io- cC nem. .ffigyptii enim quotannis, ut eas multiplicent in " parvafrullula radices antiquas fecant, 8c iis radicum 4< fruftulis,veluti parvis terra confitis bulbis, eas ftirpes" conferunt, 8c hoc fatu colocafliarum, abundantiam u fibi incote quotannis comparant. Quo fit, ut radices'* colocafliarum quotannis culturae cauTa in partes reci- c dantur, atque ex iis nulla perenniter vivat, atque id- " circo ab ipfis riorum 8c fru&uum pmnem fecun- |' ditatem tolli. Quod tatnen ob earn caufum fieri mul- " ti haud injuria negant, cum multse ex iis ftirpibus ^ fint, quarum radices fatus caufa non fecantur; quip- ^ pe fylveftres perenniter viventes , quas tamen* c omnes fteriles fuiffe in eo folo conftat. Nos vero ^ iftiufce varii eventus caufam referendam putamus in a ^gyptium folum,in quoe* ftirpes vivunt p;nguiflR m i4

aqua

«* aquaNilifluminis , omniumaquarum optima abunde
" irri<murn, atque humens. In quo folo maxime hae ftir-
" pesiuxuriant, plirrimumque & in foliis 8c in radicibus
cc augentur, indeque radices maxime multiplicant, ut ob
" hanc caufarn Scflonbus Stfrudfcibus fteriles reddantur:
" nonfecus quam tiat in omnibus plantis bulbofis, ma-
46 ximeque in narcyfis, hyacinthis, balbis eryophoris,
cc hulbofiíqueiridibus, & aliis fimihbus. De quibusfc to-
" piariis quotannis obfervatur, quae ex iis plurium in ra-
4i dicjbus augentur, atque eas multiplicant in terra, mi-
cc nusflorum^vcl nullos ferre. Unde fit, quod qui ex bul-
cc bofis plantis plures flores videre cupiunt,bulbos fingu-
" lo triennio (quo tempore plurimum in radicibus mul-
"tiplicant) a terra eruunt, quos denuo in terra macra,
ct cretofa^ & mala conferentes,florum abundantiam fibi
"comparant; quoniam in macro Scficco folo neque in
" radicibus multum augentur, neque eas nvalcos multi-
" plicant ; unde Hirpinus barbae graecibus furfure in cau-
" les abundantius ex radicibus ferunt, ad flores vrcoda-
" cendos. Idem etiam evenire colocafliam bulbofis ra-
*1 dicibus credendum videtur, quia in ^gyptio folo na-
ct turo [illegible] optimo, maxime [illegible] aqua irrigato
[illegible] & ad eadem, quaebae caula, [illegible]
c1 confiti ipfarum bulbi, plurimum audh, plura eademq;
"ampliffima folia cum maximis fuis pediculis fuppe-
" tunr,atque ab ipfis radices fiunt maximae, crafliffimae-
" que 5c in numero plurimum multiplicantcs. In qurbus
" (quod in ipfis nutriendis, augedis,& multiplicandis fe-
" re ex toto humor ahmentalis abfumatur) mirum non
"eft, fifloribusfruvftibufque.fterilefcant. In folo vero
"Italiae illis peregrino, minufcjuc congruo, Scpingui,
i cc cum eae ftirpcs nedum in foliis, & radicibus multum
" non augeancur, at quinimo plurimum decrefcunt, mi-
** norefqite radices, numeroque pauciores ex ea incon-
" grua terra reddantur; mirum non eft fi humido al—
" mcntali partes fuperiores petete,aliquando flores pro-
" genuerunt. Itaque in radicibus colocaifiarum amplis,
s "cralfis, & multum ab eo foecundifllmo folo enutritis,
" quse ad nos ex -ffigypti, aut ex Cretae, aut Cypri aquis
"ftagnantibus eruwe, deferuntur, oppofitum fieri obier-
" vamus. Scilicet, ut didtum etiam eft, eafdem radices
cc magnas, crafliflimafqlie in Italico folo confitas, viven-
"tefque multum decrefcere, parumque vel nihil hafce
cc radices multiplicari. Quo mirari merito non oportear,
"fialicjua ipfarum foecundior in partibus fupra radices *
"pofitiseflfedta, vifa fit aliquando florem aut frudtum
"protulifle. Radix autem quas in meo horto hoc anno
cc unicum florem tulit, proximo anno ad me delata, e-
** rat magna, rotunda , ut maximum malum cotoneum'
cc cernebatur. Haec cum multis aliis radicibus in horto
" pofita, cito germinavit, multaque folia 8c ampla pi;o-
"duxit; hyemevero ineunte, ex terra eruta, perlota,
tc a terraque deterfa, & fole per dies aliquot probe fic-
cc cata, per totam hyemem in mco cubiculo lignea pyx j-
cc de claufa, confervata eft, quae i terra eruta longe mi-
cc nor quam fuerat pofita evalerat, nihilumque multipli-
*c caverat.Hoec vero, incipiente fcilicet merii^ Aprili,an-
*' ni pr2efentis,in eadem terra pofita > tajrdius, quam fe-
cc cerat anno praeterito, germinavit, vixque folia tria
cc neque ampla prompfit, tardiufque etiam au6l:a. Ex
" fiflura vero unius pediculi foliorum inferius,cauliculum
cc exclufit femipalmū altum, rotundum, craffitiocalami
** gallinacei,atque cum foliis concolorem,cumque caere-
^c ris notis nuper exprcflis. Alise colocaffiarum radices
cc eo^em tempore, quo ea, terrae confitae, folia longe
" plura, atque ampliora produxerunt; unde nullum for-
cf fitan ob id florem itidem produxerunt. Nos digna re-
"lationecertifadi fumus, ex colocaffiis tantummodo
*'ftrogylorizis,quafdam in Italia floresedidiflK^aliquan-
" do unum, interdum duos, & nonnunquam etiam tres,
"ex ipfis vero fmcaus, utfitin Aro in piftillo rotundo
" fTodudtos nunquam perfedam maturitatem acce-
cc piffe. Hadenus Alpinus; Utrum culcas,de qua hade-
" nus ferrno, petafites libr. 7. cap. de aro difputatur.

"HVl^i^t *7m%xyrity*, &c. Supra dixi, radicem hanc vocan uAoipfi'iM„ qua occafione de aro ^evptio, five culcas ejnmus. Cur culcas colocafium dicatur,expofuimus. cur fabae hujus radix hoc nomine P-audeat, non video: nullaeniminea tapetium,vel curtarum lacernarumfigura, toliatalem mentiuntur formam, quibus nomen illud mehus conveniret. An igi$_{tur}$ radid, tanquam parti pr*cipus,jiomen hoc datum, cum folio proprie deberetur? Itaquidemmagmsviris videtur: Nempe folia fa-*hxjEgyptixvtotfa* di^afunt, quodexiguaslacernas amplitudine fua imitarentur, indeque coiocafa ftirps to-* taappellatafuit. Ala radicem ita nijncuparunt * quafi partem praecipuam plantae. Sic *oix&o* Grxci radicem laferpitii proprie dixerunr , quum tamen tota planta eo gaudeat nomine. Radicem Theophraftus crafiiorem insquir, calami crafliflimi radice. Idem Diofcorides, *pi£**

dix autem fubjacet harundinis radice crajjior : *quacotU crudaqueeftur.* Plinius, *Sed radix perquam Uutaincolarum cibts, cruda iS omnino decotla, harundinum radicibus fimilis.* Immo crafiior, quam craffiffima harundinis radix. Male corrigunt, *fed radix per quar/i fata.* Radicem enim ta-ntum edulem aclautam inquit, ex l'heophrafto

' B ' ^ ^ W w , &c. Vcrtunc ;- *Etfiritunntim* *faleis large admiflis , utdejeendat.* Sed palcae impediimc quo minus dei'cendere poffit. Palearum natura eft fu^ pernatare. Scribo, c* WJAJ *Qvguewm*. In luto humedto Sc benefubadto *hbx* granum operiebant, ^c in flumen dejiciebanc. Et fie legendum ante nos obfervavic Dodtiff. Salmafius: quod ex Dibfcoride probatur, cum fabam ipfam *x&u&to** ^ veluti *x&»nov* didVam argutatur, quod luto humedto velut arcula feri foleat. *WXSTWI* *[illegible]

tK,uo£&?<t»,ov'jzki rk as ? *vJhfdtpiipivov.* Sic legendum fupra probavimus, *<pv&a*>8c *Q»vil*t*''4$_{m}$* *fermenloJuOtgo, macem, pinfoy tnollio, mmaffamago.* Diofcorides libr. 2. cap. 43* [illegible] c* Ts e§«, *acet0 maceratus.* Hefychius, *<pvpu»*, £v-[illegible]. Theodorus legit, [illegible]. Quod miror magnos viros probare. Si enim mcorrupta grana maneant,non poflunt novas producere plant as: femen,omne corrumpi neceflario debet, fi germen ex eo erumpet.

n/^ewa^>S^i»t;(TO, &c. Cur fuglj radicem crocodilus?quomodo oculis obeffc poteft terra undique teda? Nee fit verifimile, radicem h,inc aquis fuperfluitare; fed inftar nymphaeac, arundimsSc fimilium palnftnum plantarummodo, in ipfo aquarum fundo'terra tedbam effe« Crocodilus in aquis, & fulAquisdegit quidem.fed f?indum nee perforat, nee infodit, nee foramen aliquod facit. *'ApQiQm* animal eft / in rerra & aqua vivens, quod non folec perforare fundum. Caulis vero fupra terram exiftit, a cujus fpinis laedi poteft. Scribo ergo, ^^ *imKcuSiZpi.* Hanc ledlionem probat Plinius, libr. [illegible] *crocodili oculis timentes reftigiunt. 'Emw.v$i£vi,* hoc loco, *Icviteraculeatum, afprum* , uti fonchusafper , quod ipfa, oomprobat experientia. Hadtenus viri dodkiffimi crediderunt vel vulgarem nympheam, vekulcas jamde% iptum veteru fabam Aegyptiam effe: fed colocafium, five qulcas fatis probavi non e(fe fabam Aegyptiam, quod nee radix, nee caulis, nee flos, nee frudtus, nee ejus rece'ptacrulum , uJlam cum faba Aegvptia habeant fimiHtudinem,fed omnia, ut unoverbodicam, fintdiflimilia. Cselu & terra non magis differunt, qui faba AegyptiaSc culcas. Nymphaeae femen in ciborio, in quo favorum inftar cellulae funt, nee fabae Graecse firrjile, extra omneni controverfiam; nee tamen, ut recentiores tradunt," decepti in fabae hiftoria veteres fuere , nee fabulofa, uc exiftimant, prodiderunr. Inventa ha»c faba Aegyptia nuper a DodtifT. Iufto Huernio, verbi divini in Indfa Orientali miniftro fideliffimo, & medicirae Dodtore celeberrimo. Hicint^rplantarum icones& defcriptiones, quas mifit Clariffimo'fratri Othoni Heurnio, ma* gni Ioannis Heurnii fili^, in 'Academia Leidenfi filmma cum lande Medicinae Profeffori primario, Theatri Anatomici prsefidi, praeceptori noftro nunquam fan's laudando, defcripfit fabam Aegyptiam nymphaeae glandifer2e regni Iavae nomine, his fere verbis ; *Nymfhaa glandifera Batavica Javorum. Ejusfungofus, rugofus calix eft , globum dimtdium referent, vindiscoloris, qui* I2% *vel* 17. *loculis diftinftus ejl, loculorum quiyis glandijj*. milem fruBum continet$_{y}$ ex violaceo mgricantem, intus albiffimum, corculo viridi, adflringentit fapons* ££ *fubawarf, ut glanditim, ficcatum, ut aveltanarum. Caulis bicubitalisfiepe, rotundus, afperjuvgofus. Nafiiturinpa-Ittdofis,& ad ripasfluviorum.Fo/iaingentia Batavica mmpheaplahefimilta. Flos etiam noJiratiumfimiUs,odorifvalidi, ut oleianifi.Hxc* Heiirnius. Nemo ncgare aufit hanc eflè fabam #gyptiam,hunc fcrupulum,fi tollas,quod ait flore nymph^ae noftraefimilem.Huic enim flos vel luteus, vel albus: Theophraftus intenfo rofeo colore florem aic *hbz.* Sed quis nefcit ftorum colores, pro cceli folique ratione,admodurn vanarePEt fortaflis cum vulgari nymphaeae fimilem, ait Heurnius $_{f}$ vult pofitu ac forma fimi-

_£_ * P I .]n% 8fltf rifOTnttCrt t f c y |Hi

adorn aim tn.
JU jii ii tt; .•»•< .-H-vM ri/u. N<a>
jj.-i . HIM w J . ' u r i
d«iut.
i uudnr A
•rcinw
main : >|Ti.am,iim:m4m, ofitinum Jorum.
r-!T.fi-i*f emictti6wtax.il ip&
').r.
, Scribe «n» |
15> I milin.
14
' fllH.liP-
cwlrteKn

caule foliifiue denfa congerie ftipatis , brevioribus tamen gractlionbufjuc. *«•>•« fabae caulcm non vulgarisbportet intelligere, fed >£gyptiae;quod ex 1 heophrafto palam fit. Nam poftquam ALgyptiam def cripfit fabam ,.illico poft loti hujus partesomnes, nempc caulem,folia,flores, caput, & radicem quoque ipiam luculenter defcribit.

*Ka) *i™-f!*™′* Rede Aid. &Baf. *imm.* Malfevertunt. *frti&um.* Defru&u paulopoft agit Theophraftus *YUnius,Foiii,Jquedenfa congerieftipatis^reviovibus tamen, gractitoribujque.* Floris & caulis folia confundit Plinius; Theophraltus caulis folia fabae ^Egyptiae foliis comparat, fed minora & tenuiora ait. Floris vero foliola tenuitate proxima ait lihaceis, multa ac denfa congerie ftipata, continuaque ferie, ac fine intermiflione exire. Vides quod Gftecus audtor floris floliis tribuit, Latinum caulis adfcribere.

To &"3©-a«»'6cfp^j^r,8cc.Diofcorides,r^«p *ut.S®* pt*&», lAWf, iotw *&!», fioreparvo, candido, hliaceofimtU\ (Sc* Mate in Aldino codice, MM®" *e?$h* legitur. Vox *tu*&** in vetuftis codicibus non reperitur audtore Salmalio, & fuperflua eft; opa flos loti ^gyptiae parvus non eft. Poffis legere *paxy** 5 mediocris enim eft magnitudes. Sed prxftat deleatur vox *fu*&'-* Ex hisprobatur,nos re- $£ Athenaei cmendaflè codicem, Vulgo legitur,0 *flm-* «©- A*m*f•n/**£rw • #»$ia* «#*" 7&» %?"*>- id eft, *niveum colorem.* **Hefychius** *ii<p*>juhi. niveum,albumylucidum.*

H0Tfteif$SH Scribe, %****>&. Plinius, *denfa congerie ftipati.*

T&Zn fitf& PJ* wj, flic. Corruptus cbdex. **Scribe,** ™*fa ft•»'<* Plinius loco citato. Mm/01 *eft , quod prqter hac tradnur : file occidente papavera ea comprimt, <5 mtegtfoliis, ad ortum autem apertri, donee tnaturefcant ,ftofc qui eft candidus.decidat.* **Papavera** vocat capita, quacflorem continent. Papavera djjeit, quod florecaaente, frudlus apparet papaveri nondiffimilis. Diofcondes,* N4 w *>•*** 5' frf«y rf^.AWJ-*ftp***. Quemtradunt ad ortum folis aperiri & expandi, todem occidente compimi occludique :* **Theophraftus** floremcomprimi aitfoJeoccidente, caputinteei. Plinius rero papavera comprim^ait, & integi foliis.

T& *ft xaSicts i«nkytb®*,* **Diofcorides,** *U*iK$ ft ij^X* pimin/ufa wywtwus.xiytf®*, J^fcrt vao caput calycempapaveris maximum,in eo granafunt ceu milii.* **Plinius.;** *CuifruBus in capite papaveri fimilis jncifuris, omnique alio modo, intus grana ceu milium.*

9 '£•• ft , -nlrttafa&c-* **Scribe,** *<£<Pt™>& we* 'f***w%-•n»v,vt\pin» fvx-nSv,m* **lib.2. de cauf. cap. 2<f. Vox** *&t»w* defideratur in Aldino & Bafileenfi codicibus, addendam efle, docet Plinius. lib. *16.* cap. 18. *Hoc amphus in £«-phrate tradunt, (3 fcapum (***Theophraftus,** *x»Ma*,caput) iSfiorem vefperi fiergi ufque in medias noths, totumqnc 4bire in ahum, ut ne demtffa quidem manu poffft inveniri, verti,* **(fenbe** *reverti) demde, paulatimque fubrigt, k$ad exortumfolis emergere extra aquam, & florem patefacere, atqueetiamnumexurgere, ut plane 'ab aqua aljit alte.* **Diofcorides** idem refert, fed Euphratis non facit mentio-**flem.** *K.et) *\Vut rlw TLtaiittM xgvirlib!%* **ci** *-n$ JfobijjTmhtv *tt <Q&$?IUJ Jvet-nkZw* **f** *itiov'* **i55rs^«pt;V7«F,** *Hocque amplius caput ipftm vefpera mergi, aquifque condi, rurfumque ad exortum fobs emergere extra aquas.* **Hujus rei rationem reddit** Theophraftus lib. 2. de caufis cap.2<$. ubi non «»&**, fed ut Plinius habet, ****>>**,y fcapum>* alias'-afcendere, ait alias occidere & demergere 'a folis occafu ad mediam nodc. *%!*ud_niinndum de loto hac obfervarunt recentiores. Vide Profperum Alpinum lib. 2. de plantis exoticis cap. 16. Id propni hxc planta habere videtur, quod pertinet *guuuLiinem,* **ut XJarbonus oculata tide vidit;.** *quippe ipfam crefcere in aqua lacuftri, ufque ad aquae fuperficiem, adeo ut quanta fit in ea quae alijrqdo aquae, tanta tridem altitudine ejus planta effe videatur. Nam quae in aqua (*exempli gratia) fit hominis altitudinis, eadem mapiitudine lotus 'mdem deprehendetur. Undeconftar, hanc ftirpem ubique locorum aequalem akitudinem non *2bsere ;rP(ro P*fie»?f(3ueeft»uc* in aqua folummodo vivar, adejus folummodo fuperficiem afcendens, florefq; nunquammtraa^uamaperiens, fed fupra fuperficiem aqu^e; *fusque deprecandum eft ab ipfo , aequae ab iis quae fecum habent Magris ; ut flos & caput fuper aquae fuperficiem emittam ,fecundat , ac Theophraftus & Plinius locuti de mirabih iftms plants ad folis convcrfonc afErmarunt. Vide infraUi defcnptio ex Alpino traditur.

TmftfAm *Phmuslib.22. cap. 21. Excnjusfem U ncjimilimiliotfiunt panes in Mgypto a paftorihusjnaximi aqua vel Ltftejubafto. Ncgatur quicquam illo panefatubriui ejfe,aut leviusjum calcat: refrigerants dijjicihtrs concoquu tur,fitqueponderofus. conftat, eos qui illo vivant, nee dyfintena,ncctenefmo,neque aliis morbis ventrumfeftaru Itaqut inter remedia eorum babetur.*

*Zi&wnt ft £Mi**™* «'pTVVS,* **&C. Plinius lib'. 1 *.can. 17.** *incoLccapita in acervis putrefaciunt: JMox feparani Livando, &ficcata tundnnt, eoquepane utuntur. Siccata* inqufr, *tundunt.* An fcripfit Plinius, *ficcatatorrent? An* veroTheophrafti codex corrnptus? LeguTe videtur Plin, *|«^»0V7iV -n iCj vli<m»T*t,ficca'ta tundunt © pinfimt.* **Sic quidem** legit Gaza, Indian non parvu in MS S. quibus ufus eft Gaza, ita fcripru fuifle. Probabile magis, veteres ik-» catum frudtum pinfafle ac contudiffe, quam torruiffe, *ut* panes ex eo conficerenr. Sed vulgatam ledtionem de-**feildit HerodotUS.** *TeuJr' imetv Jptyw'nti auueuvovn <ss&s i'hiorm*

mejfuerttnt^adfolem exficatnt^dcmde^quoi medium loti eft, papaveri ajjimile, poftquam coxertint, ex eo faciunt panes ajfos. Quod valdfc abfurdum, ut recbe monet ClarilT; Salmafius; prius eft enim facere,quam coquere: nee locum heic habet mos rorrendi farns nriufquam ex eo panis fieret. Corrigir Salmafius, *ir\i<n*/jT*t Thiwnu\% <*»tel ufws ov%vf 7iv,*jJ. fiuod in medio Ion eft papavert fimile, ubt pinferunt, panes ex eo faciunt & coquunt.* **Ledhone hanc** confirmat Diofcoridis antiquus codex, in quolegitur,ôr *|^ h ci A\y»7,^a fieihevaiv «V *£T97n>tw,&C.qua JEgyptil flCcant ;> G? in panes cogunt.*

'H 5 p/^* **niiy.'WTuifSjif H?*du».* Radicem.loti corfium vocari fcribit. Apud Heiychium, *f'tKrimov* legitur, quod corruptum puto. Scribo *we.*™*^ vel K?e^' *)fil** ™*i >°~ fww* 7m(Aiytiflieis* **TC** *Ktpouto* >fp$pn. Corfion radix quadam, velnumifmaapud Aegyptws corfium dttlum.Women* illudimpofitum, quod capitis quandam ideam referati Hefychius, K^H «?**»» *"t-mfM**, K^Wl » *K&TUQ&J torfe caput, piopugnaculum , fcala qua ingyrym afcenditur,tempus* Ko^nc* **vel** *Hspr&ov,* **diminutivuai >***bn* w nipmif** **Dio**dorusSiculus lotum ^gyptiam a corfeioaperte feparat: lib. I; biblioth. ubi de herbis iEgypti eduhbus agit.T^'-*i* $ gtS tykxftov pi^atv > £ iif A»7IBF , «IJ ty rpt Myj7^mt K vet per, ^* ri t&Xovfyev ^aiav ,1$ infoei%<£$ ingp Ttytylw '!%iftluu mei%to% ™$yiw -nSi*'Jpu7TM. Nam radicem calami & lotum^ fabamque,* **0** *quod corfeon vocatur , ac muhn idgenus alia, adpromptum humanigeneris vi&umfuppeditat.* **Manifefte** fatis diverfam facit plantam. Puto cor^uptu codicem, ac fcribendum, *^n7ov,* quod eode loco,ubi plura de plantis ^gypti edulibus agit, corfeinullam faciat menrionem,, fed perfei. Hsec conjedhira. Audacfter earn aflerereiri leftionem, ni Strabo traderet, fruftum eTe piperi paulo **majorem.** *yimtti3 ^ M*w , x'*4*"s* T&yuetf*t^J*

pyfitq,,(tiyk_ & p. Scribe, e^f/t/V* *vu,* quod idem ac ^A»«««{M. Hefychius, i^iWa.ijfn^, **interpretatur.** *Eft autem buj us loti radix quoque efculcnta, etiam fuavitate praftanti, orbiculata, mali magnitude ne.* Haec vei-fio viris do-ilis errandi pracbuit occafionem: npn eft orbiculata, fed potius teresloti radix, quod ^y-*y>\r>* **proprie fignificat.'Verte,** *Radixfdulis eft, 1$ dulcem habetfaporem, rotunda, malt magnitudme.* **De voce^oy-**yhj>,alibi egimus. Diofcorides ?oco citato, *j%** ft h"* •"-

haec lotus habet malt coloncifimilitudine, qua ipfit cruda co-Baque manditur; **Plinius loco citatov** *Rgdiccm lotos luc*

ii

*Its is! caftancas tegit, tntenus candidum corpus,gratum ci~bis, fed cm do gratius decotlum, Jive aqua, jive pruna, nee ahundema^is, quam pur*amentts ejusfues crajjifcunt.*

. *Amfprif.* Aid. & Balil. ^*xlfihu* Appellatur eduliu^ ex Jeguminibus freds & fradtisjr^^ficut ex eorum fa-

appellatur, quod exfrcfis leguimtmbus utrnm redundare puto. quod tame inter *tcor* WK fit difcrimelib.8. oftenditur)wwj?CJ^/r *bxc ipfamoluntur, eorundem^e fari^m quo admifto tn aqua decoxens.M*kl$& *lumm* Gajenus ad Glauconcm.

*<pvoif. Ova gemella binis conftant vitellts,qut,ne invicē confundantur, facit?*onnulhs pratenue quoddamfeptum, albuminis medium : Alia (Untjine difcnmine medio.* **Aldinam** le&ionem probat Diofcorides,fi»0Afl^74e«4^V?**"'- *Ttiti* A.*;3« «o*coEU fane qualitate vitello ovi rejpondet.* Hefychius,>.i«»}Dv r£' **oi*>' *xtirihn.* Mate edunt, A«V3 *aov* quanquam apud Trallianum *hUvfy -nSf ūū** per y pfilon alibi legatur. Sed ittum locum corruptum puto! Vuk Theophraftus, alfum elixumque vitello ovi qualitate refpondere. Male interpretantur, *elixum affumque tnfpeciemalbuminisvertitur.* Naturam, fubftantiam, qualitate, efficaciam acquirit, quam vitellus ovi habet. Quanquam de colore intelligi vox haec,Ai*«3ayW,poffet. Vide defcriptionem Alpini,

[illegible] *cocia , velfuper punqs ajjata.* **Plinius,** *Sed crudogratius decotlum, five aqua five pruna**

Vulgata & recepta iententia eft, veteres fabulofa vanaquedelotofcnpiiirej&qusepairimexploduntur^quod loto tribuant, quae vulgari debemur nympheae albae, *NibilcertiitSj* **inquiunrviri etiam maximi,** *autexploratfus^quamfabam Mgyptiam, nympbaa fecund a effe fpsciem*‰ lot urn Aegypttam, alteram. unde etiam utraque Ion nomine cōnfentur Athenao. Graci plerafque plantas tn ALgyptonafeentes , licet in Gr<ecia nafcentibus congeneres , propter quandam virtutem coelifoltque JEgyptn propnam , & quod a his nomimbus apud fiLgyptios vocarentur^diverfietiam generis eas confiituerunt, &feorjim de Ins traftarunt ficut manifeftetn hoz loto JEgypna, & fabaMgyptta oftcndiuir, qua cum fint planta 'opopxaduabus nympbaa fpeciebus in Gtacia crefcentibus, tn ahum tamenfenfum eas retulerunt.* Graviter falluntur viri giagni , quibus tamen ignofcimemodebet, quod non-animo in veteres infenl'o ac concitato , fed fcriptis Profperi Alpini nimium addi<fti in eum inciderunt. Ait enim Alpinus libr. de **Plantis £gypti cap. 34.** *Prfximo de colocafia cognito errore,hic alius a nob^defabaMgyptiaanimadvertitur,quando kacplanta plant eademfit, quam nottrinymphaam appellant. In totoquidemflumine Nilo Mgyptia localambente, nulla alia plant a eft invent a, qua notas loti prafefera^ qu*m nympbaa ipfa, quaprofethplantafimilis eft, ut k loto affirmat Diofcorides, colocafia feu fab* J£gypti<e florem quefert album (loquor de majorinymphuea) liliovaldefimilem.quamclarius exprejfit Tbeophraftus, quidixit, ($ flos candidus, liliifquefoliorumanguftiaproximus. Vcreenim bicmajoris nymphaa flos eft, quifole Occidente claudit atquefub aqua occultatur , atque orientefupra aquam ajfitrgtt, 1$ foras exit aperiturque. Quod non mo do in Mgypto,veruynin multis Italia locis inTacplantaobfervatur maximeque in locis omnibus circa Venetian lacunofis velpaluftribus. Valles fiquidem Margera ac Meftri plurimas has plantas ferunt, in qinbus qttifque quod a Theopbrafto, Diofcoride atq\ah\s multis dcloto dtcitur^plani obfervare poteft. Et quid ? Nonne etiam exflerecaputproducttur, papaverorum capittbus v.xldc fimile; in quofemina multa minuta quahavtie milti exiftunt, continentur, radtxque crajja eft? Nonpojfum non vubementeradmitnriT!beophraftum Diofcoridemque^atque olios\qui omnes a nymphaa diftinftiffimis capitibus lotum Aegyptiam fe\unxerunt quando utraqueunam atque idefH plane fit, *&mirand<eadfblemconverfiones de loto celebrata eadem fint,quaincommum nymfhaa ah omnibus animadvertitu*. Ipfa enim occidentefole floremclaudit, deindetota cum foliisfub aqua occukatur, ioque oriente,florem primum extra aquam demittit, aperit, atque paulo poft cum omnibus foliis fupra ipfam uffurgit* Aegjptii cauUs crudos cum fuis capitibus per aftatis calores *nandunt: fubdukes emmjunt, atque hurnidi^ admodum refrigerant ac humeBant, quos appellant]{aveluil &c.*

Atq; haec ilia funt,quae omnibus perfuaferunt, veteres turpiter loco adfcripfiife, qux nymphex debebantur, & quod tnajus eft aliud nome eide plantar dedifle ac ex una aiuasfecifle. Sed is candor eft Alpini, eaque fummi vin integritas, ut reperta vera loco a Carbono, non dubirant, in lib. de plantis exoticis, palinodiam canere,ern> **remque Iuum** lngenut facerī. (W ergo dc loto Aegyptiatradit, adverbum ad fcribeJe placuir. Sedantequamorationem Ai[illegible] V* fcrupulum non parvum , ac diibicauonem injicmnt, Mvec£eres £ defcribenda loti Aegyptaradiacrraffe. *Vnum,* \nqilit Alpinus, *notatudignumefjevtdetur *t»dTbeophraftumle ideradice, amfbmdine mail cotonei earn fuffe. Diofcondes ex Theophrafto dixit, fimilitudint malt cotonei. Keutrumverum ejfe deprehenfum eft , fiquidem radix potius eft pynforwis, & magmtudine ovum gdllmaceum Magnum non exced;t. Ltbenter creMderirr^Tbeopbxaftum pro ion corfio radice, colocafia rotunda radicem cognovtjfc, qua vere & ampltudme tSfigurarotundamalum cotonewnamuUtur. Accedit ettam^quod addidit, inttts ejjecandidaw, cum lott radix extenus fit nigra,* **0** *intusflam colons:* **undt merrto decotla** *colore ovi luteum amulari, vel etiam Diofcorides exprefsit* Immo clarius Tbeopbraftits,quam Dwfcortdes.* **Ad primum** argumentum refpondeo: mala cydonia alia effe ma^na, alia parva : figura etiam differre, alia quippe orbicula-* ta , alia pyriformia , id eft , pyri modo oblonga. Supra" diximus«p*>^v;0',quod ex oblongo rotuhdo eft iiiveterc5, fignih'care,& maleab int^erprete He'rodoti verfum, *orbi~culatnm** Theophraftus ergo cydonii inquit effe magnitudine; figura verQ fimilem ait radicem loti Dioicondes; intellige pyriformem , parvum. Ad alrerum refpondeo ; feteres album quid dicere, quod refpeAu alterms' album apparer. fie violam albam & nigram dicunr, thy--mum al bam 8c nigram.cum nec ahbedo nee nigredoquaedaminfignisiniisappareat: Radix lc(fi ex pllore intus flavefcit" cur non refpe&u corii five corricis extcrions alba dici meretur ? Npniit venfimile,veteres culcas radicem defcriptiffe: ea'enim nee cruda nccdecora, ovi luteum xmiilatiir, quod de loti radice obfervarunt veteres. Unde argumentati licet, cum albatn inquiunt radicem, intellexiffe ex pallido flavefcentem. Exiftim^vi quandoque,Theophraftutn non *xAwJed *%g»* fcripfiff" Sed h^nc improbat opinionem Plinius, cum ait, *interius candidum corpus.* Quanqua*n idem alibi, TO «»£g», *falliduin* vertat. Lotum Aegyprianv his verbis ^lefcribit Alpinus-

Tametfi in noftra hiftoria Aegyptiaca fatis fuperque&de Ioro Ae^yptia feu Islilotica, & de colocaf-^ fia egerimus ,^i)ihilominus placuit nobis, ut denuo de ^ eadem plancaea occafione ageretur, quod Matthacus "^ Carbonu^(multos ab hinc annos in Aegypto moratus, " Medicus Venetaenationispercelebris, quoque in ea Provincia medicinam apud Tnrcas procejes , & apud alias gentes faciendo, praefertimque ad perfanandam nationem Venetam, magnam 8c laudem, & famam aflecutus eft) k me rogarus, magna inibi ufus diligentia,nullislaboribus, periculifque parcens, tandemNiloticam lotum haud procul a civitate Cayri, inquibufdam locis aquaNili fluminis, aeftate de more foli-to, audti, inundatis, ac veluti. lacunis effectis (quos'* **lacus Birchas Aegyp^ii vocant) offendit,ac nadtus eft,** '* ufque adeo copiofam, ut folia aquae fupernatantia '* iftiufce plantas undique aquam lacuum occultarent, audivitque prope Ro(Tetum(Aegyptii *fyfsit*appellant) in fimihbus lacunis aquas copiofae lotum provenire. ** Hujus plantae flore cum fuo caule vocant, *Arais el Nil.* ^ Folium cum kidem caule fine pediculo, *bcfeluil* atque ^ radicem *Biarum,* quo nomine etiam magnus Abinbetar fuo sevo radicem ab indit>enis vocatam fniffe in H- ^ brodeplantisincap.de Bifam Aecyptiis, fcriptum ^ reliquit. Hac inquam occafione (quod ad me Medicus ille perilluftris, & plancas loti cum floribus, fructibus, *c caulibus, foliis atq; radicibus miferit, & defcriptionem *c totius hujus ftirpis, & fin^ularum omnium partium ac- " curatiffime inibi cum aliis, quos fecnm duxerat Man- " risfacl:a,mihi per litteras fignificaverit) iterumhicde hac eacfem planta fumma voluptate agendum non imerito inftitui , ur. ipfius veritas mortalibus tandem certa, claraque eluceat ; atque etiam nonminus , ut ftudiofi rei botanicae ceffent amplius de Nilotica loto quidquam dub^are. Id proprii haec planta habere videtur, quod pertiret ad ipfius magnitudine, ,ut Carbonus oculata fide vidit; quippe ipfam crefcere in aqua lacuftri, ufque ad aquae fuperficiem ;adeo, ut quanta fit in lacuna altitudo aquae, tanca itidem iftiufce plants effe videatur- Namquefi'aqua (exempli gratia) fit hominis altitudine, cadem magnitudine lc*tus ibidem deprehendatur. Undcconftat,hanc ftirpem ubiq; locorum aequalemaltitudinem non habere; proprietafque eft , utin aquafolummodo^vivat, adejus (blummodo fuperficiem afcendens, florelique nunquum intra aquas aperiens , fed fupra. fuperficiem " aquae. Neque deprehenfum eft ab ipfo., arqueab" lisquos fecumhabuit Mauris, ut flos ck caput fupra" aquae fuperficiem multum afcendat, ut Theophraftus ^ & Plinius locuti de mirabili iftiufce planrae ad fo- '*lem converfione, affirmarut. Atque de hac toti pro- ^ prietate paulo poft aliquid diccmus , fed ad p^ntap ^ defcriptionem redeo. Primum diximus, tantam effe

• • i ,-iraeftit]uxlfiioclouf-

"Ice i
"go* ijnrerlii,majnopCTcab
i r i 1/1 r *\ Lc IIJ re re niu t * ti 1 ^
" mrin*,tiamm)li5. rjalbrnyroplixe
" fforibusrraximis- *Unit 11*^ cum .-Tvay[T> low periu-
" ftrarcmut, tune p!»nTarn in bcubus iarpiiuvil.i:n pro
niflim lisiiiU^V, li *ei* timilmidiw; Jccepti
** acccprrim
• xerhmis.!' Liiacni!«ra^c
"pedrc : jrmj iieailba. At
"neflmnfi. .<: limilra hsbcr, ted qu
"cipita : ;:i'j nympliL-i liabenn ra;!icrm
"ftH un.l.;:-,i Q^am ralicc'ti tod c>iriiam.'H n^llr i
"mAtnpN.Hl lr. . . .

" Si-

"fcUv tndidH , alKjti
"fldnris leviiTtmi art mclinwta , rtlpi-

Loti JEg>rptia: quacuor pritna **folia,**
Horcm totmu clauJcuua.

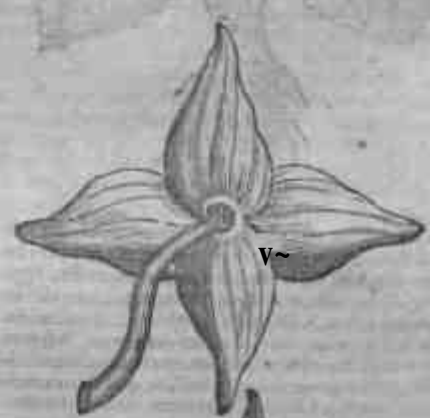

V~

I oti Ægypti>jca-
[iut in cjuo femi-
nacoDtnicntur.

ria atringam, quaruorpri-
•• miun loins oUlonj;w, j,alis t mi ipnitoaine florum
"Mii, & figura, cHtcfioj; circDmtlaiidimr, qiwcxte-
" nils vindi cnlorc in nigmni indmantc rredantar. li 1-
" bentqtic Brtfrius Ii^n* five (mas qmnquc.vtl reptem.
„ M ft"' rtr Lonpim vlikurrcnrci • fnrus vero bic folti
^leuiauxu.caiiiiiJaqiuj.UElsc, atiiqucullofifr'i , ^m^tii-
tudine, & figura externus cernuntur.
His quatuor foliis
«»»«,,™,.sjln m,nnra Tucccduni, oil*, « in nym-
plK« Jlwc. excludumur wteriw. fnruTqut c* tou.
? j /r rcl ,,e ulltlG 8Wvel macula; StqueUcdt
"kcundus toliorum otdo. Tcrtio fu«*dunc alw folu

liisexpanlisiad natn- Loti iEcyprii
^^ d i v*
"•>-&!« raaix.
UinciH.

V- i

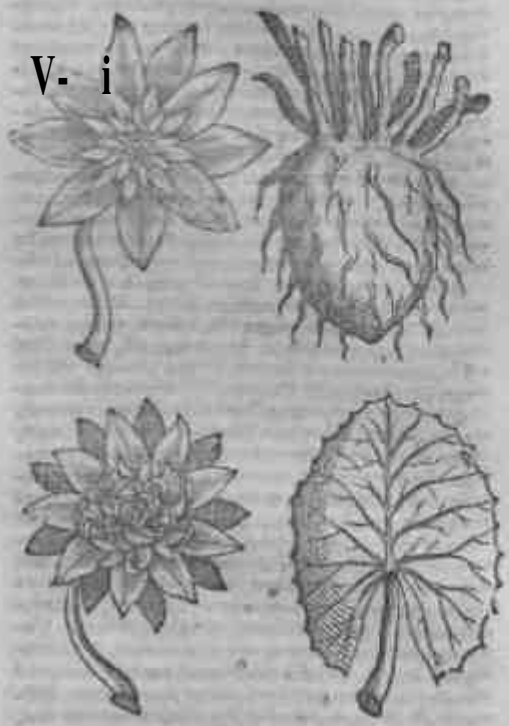

Flos loti Ægyptiæ me
diis fi>IioiiiirciH.m~ L"ci^Svpti*fo-
roqdoiaftexit. lmmmtL'i;rllm_

same TO Fere vi^'nti *q n\nq* u e .1.: 1, qn» Iotj* "
ga&acmaiiimangulirn L- prinsipio "
iifquead med'c:att-m .:i' ^teincs-"
uinric tttteo colore wrnunrur. fcr longum "
"uiK3Cttlumflcrefoliii, "
1, lciiijia , in obrufum jn^ulum dufineotij,"
• ;"l t](i."ir: LI:T; onij-"
nem. fc quwiliim minora quintuin ID Horc c 1
vend intfti MCm FTV>J^ tvilcii, '
al : '- *'. . •> fffltt ut fijfu all, vcrc, **
dunw. tudme «
ned«em< *t;* nu^ntmMps, fanintOM;»ei:v
tcrvallitm, AIIM j'nmurolucei defiuunc, idiqu:?flje- "
cc&cndbui , arquc paulu poft RiJtin dcciOGnubiis."
Iitrcr fiilia VL'tuomnk IL-JI qujtuweircriora [-crfiftur "
ufqirc »d frudiu *feu* a pit is p«rS;(ltonem. Flos vcro '*
(]mndo hnbet inttrtHfatitiij furlum armum modom- "
curvata. infltjta, ell iftiiifm^li *iKwr.* ••
FtevcriiEt niaEratiiJriie, it fi^uta natural m cnt- "
tatuscumomnitii!'Fr'lii< eujul atvrdiiei-*'
nj-mt-tv-r -imi.u
p cramen mmwum
nrafaffl Joor'^ trdTl.u
drcctn nusacto *tb* r*iitc cicttra -mnfite*"
tockiemqac fcM
Ftilil vena (nymtthlmc , & |j ^ m 3 ..i^ ••
f.iira *inuUri vtctentnr. iimtujuo acniufajit.atqi
Ittti'i; V3ricm;ido[H.'i

*' perSdetn,r eluri nerviilis difcurrcntrbus inlVifVa obftr-
*'unrnr. Galore vmli.ijnMnoblcurujninclinanic.iwi
*"<tiliintntliar.y:rt|-'heK fulionrm cobrc. In emm nntfv-
*"'hnt i.itin qiiijun (leu porius laca qusedam t'2:niv-
*' :. qux iC lacuna; per arftarcm ab aqua Nil: fiuminit
"jacfr iiiurubci aJiqu.Uiiiiru ituncnc] Ijn fijratii, ut to-
"taaquxfufwrficies, I'oliis conicAaoccuketui, virore-
*'tjueciiimami Iti mo undiq uc acj ue gaudea nc. Plinw-
"qucliscvivcni fupra ceiram ccimtur, fjuiiadtntam
*' a mum terra Tuem abforpw , atque ficcata, quodKen
*folct Ntivcinliri mciilc, qnuicmporc loti [>luu*fub
*[1] Krraoccultatimr, marc ciiemiinis'turn foUit, tLimfli>-
*[1] rtbtii, tumfriiflitvns, cum tons luitflaiitu, quocon-
" Iht.Itmini *cftv*annnam ptantiun.Hiedanttafoliumct
" iiMJori'ius amtbre ex vivo delineation.
" Radii vero qiu ttxa haic planta nititiir, rotunda in
' * oblongum, mjgnitudtnnatq-.risnntutlijfrus.parTi.tx-
"tL'riu^iii^rajiiJiinilaverceniS, pulpa fane cjrra:>laSciiu-
"ra, juita'adfttir. - lutds. Prorfin *vaoaults*
"tipniilperatmagmtuciincmmtgniovi g^Iiinacfi.lndi-
*" *tqtnx* ex jure coitim libentcr cotnedunr; vidctur
"cod-uitituscnlare.oHrubriitntmirari, Ablucradkc
"cr.f&Stcarnofiimiumer* fertfibrol*. ienu«, colo-
•'realbicantMproccJimr. Anroe lisc eft, *Atuitltiit*
"IS Marco Car bonodefcTjpt.1. ('Juam plan tarn eile lo-
"cum Dbfcoridis 5c TimophrailTnonvirietur dubttan-
"4UICT, cam omnti ntiai hie Itirj'i habcrt vidwtur,
"(jnai Thcoftir.iftu(luto Nilotic* rritjuitPe vifus *e*
" cum de ca ira fcTiplefit j 1 .ctm j£g>`pri in plants ma-
"xitna jiarre prnvettit, fuitinn-a Inundincar. Htricpian-
" tr caiilis ft milis fabx:, *ic* fruitus eodem rooJo, vcruni
" tninurM "licilirprcfqiu". N.ticititr rrncliis in ca^irc
*• ti piewimi multi ac dtnli prointlcuc exeunt, fblc
"occitienri.' (e comwittiMm, irjputquc iDCc8unr,aJ *at"*
[1] gitwr uJfo quam papaser, nili
*' :nn?j'ir
*" tttiUs^ft.In Eujihrate caput, finrtrfqtte.tiiet"! rcferanr,
" stqnr tlcfMmlcrc ufqacinrrifidta'srmJlcj, f ""UBITIB
" abire in almm , lit rn^emtfla rjuitlcm manweapcrefit;
" TiLidcindt: redirc, & addicnimo^is: foJeoricnic
"jam eitra.uDdjscincrperci fiortninuc pstclccrc, quo
" paccfaifto, «inplius mjuriJcre, «t plane ab aqua awit
" iltc. Aepyprii capita ipfjaceritn putrefaciunt; cumq;
" tcgitmcnta putrucnint , tn fltnnmc Isicanib (cparant
" f A n , & ticc&it« pinffnrefque puetn fadun:,
" iu[nRii!ctic orfiumajipellata
"J.tcft, coconeimaliamplirndinc, corttce ra'^ro, cjoalt
" *emt* caftanea **cegfatr; QOHHB** intemam mrtHfrW.efixwn
"afluntqne in fpeamon albtuninit vtrtrirar , *gji;*
" I us; m ^ ii L! i ruri- r in nn crnd um, I ed p ra till; decodnm fe
" atjua. Atquc !ia;c Tlicdpliritiht^dclcito Aepypria.Qui-
" bus cCKifhr.lotum pJancam rtafci in pianis Aepy^iti, a-
** qna per arftatcm imiti<Jac|j,hujufmodiquc pi.intam *fto~*
"res fcrrc alb« *S\in* proiinws , *i* quibus fiun; capita
*'ut papaverij capiu maj;na, plena trrninibin , nviiio
" h.mdabfirailibus; St radix eft n)tiinda,cxtcrins *tttficn*
'* incus Candida, cmunei mali ampliiutiir.e. Quod hie
*' pbnta lit ilia f qusm hac noftra^etate vocani *Atim tl*
** *ttil* orunc* AcKVpcii, qoc numirrc piropri m^it In-
"ouendo iircelliciini florem cumlut) pcdiculo,vclu:i rb"
[41] Ium vocatit it id em *Biftlnit,* & «i r/Ni/capiir, 8c ra-
"ikctn Hi.ifti>n) mi!liw rrofirftii dubitare (ictwbScjciim
" Bom Terat candtdrnjilii* limiki, a quibm capita pro-
^* ducuTirur , qvtanT4 litMt papaven^trjaffna, qua? teinen
I'continent mill nfimik; cum h«c plaraa haln-atraili-
", tern rowndam, corticc nif ro,& tram ccilorcflavrtV^r,
|| fitqoe & cruda Jt cofta cdnlis, & preferrim cum Ab-
:t»r me<ticu<; Accyptius in raiiite de tote
Bifnim ; ltier» nAotn eff-

Lotns ^gypti

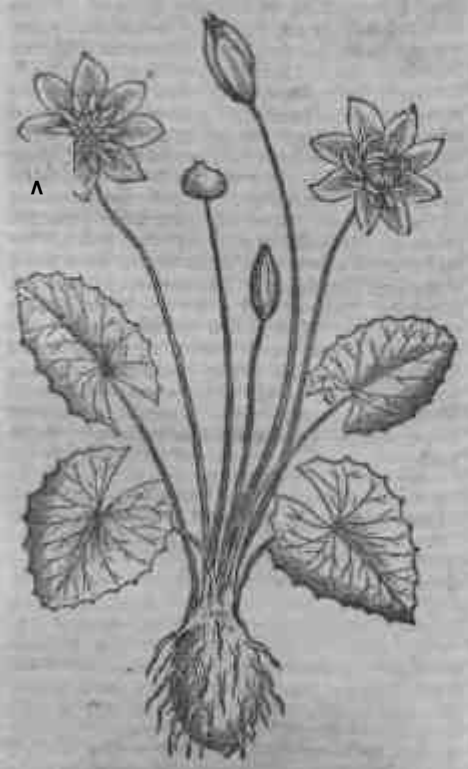

cfli candidam. cam loti radix exreriusficnigra, & *•
inins flari coioris; undc mcrito rtecodVa eo!ore<n-i In- "
tcum ann^lin. vel *ctiua* Ditiicuridi:?! crj^ciTir. Qui- "
buiiquidcincnilipo *jfrjiiiicINU* Ac^vptiorinn cffeTc- "
giiimuni loturu ftilrxcum Thcopliralb ScDiQlcrmdis. "
i^osvcroprtiiiqiia hanc plant am vidifTemtn, fufpicati "
fun nut, die Nymphca fpectcm,ex el ctiam famofail- "
liafee plsnnc com-crJiMtt nrJ Ible, de qua abutsde Icri- "
[rfimusinnollra hrftoria Aeg^-priaca,cuminMarghe- "
ncJacunjjinNymprtca dba "rnconvcffioiifticrife-'
dn!6 oblervaverimus; 8c etiarn irjibi invL'nimus, nym- *
pheam albam radice ranmda.qiiitmciuliicmfcrc'gU"" '
tbxs ette deprchtndimas,cu]usclc *Artit etNit,qax* eft'
ras Nitenca. Mir um *cent* oil, air v-ctcrcsknu nym- *
pUttcliinilem nnnfvcerint.Ec foliis, Jt caulifins, & fio- '
ribitSi ^capittbu*, aci-elctmaradiccratundrnym-'
phoc, aiinfpluimiilia^tipiraicniagnitudinjfinr, '
licttaliquaniiim miner.! !unt, 8c uniliqne fcrrata , fc '*
itabentta Jongc *fi»rn* nrrvotiarvm prr Inninimjc la- '*
turn folii Jiicurii'titos.Qijiddcfioribin? nmoncn IO- "
cofindlet i'um? ErncmhaSenretiaminnirdiofoliuh, "
lnnf>a, tertuia, furfuui oblique iiivrrfi ? quac Dinlcori- "
des dc syitipbca loeutu*! Crocum appcl^avjt. Caulcs"
iidem prorfusJoogi, itotundt, *Osi* Jcccitore vfridi, in'
nig ram ind i njtni c; Qui"

& migiwrwlinf, & ctiHiir, M CJHJ? j„ *nymphs* fimr,?> "
ubimir? liifetniric aliqumtum diffenint. tmnnUm"
tiymphtr capita hsbent lamina lonee major*; non"
tamen mJHra.w Dmicnrid^meminir. Railix vero nym- "
h a *bx* in Marplicrae lacimis pffbfla roturida baud "
isj lowCotliarobitvifaeft, Oijusimaeinrm"
ftnn.quciii *Ann tl fia* habwe

cotiMJ(^nU»)bMKlP-
ar-.rtWhurq; mindtBa, *Gtriif*«!U(upw *taamt"*
•^.rar^incmSttcrcirafiirar. "
ERft nr«fti$ni, rum pora. **Kan .**
iuit »
Joto Tsw, ex
Aegypto, a f-aitoribot.maxime 3quave] Jaftc (qfe
iirquicquam illi> pane filubriutrtTr , noi lenin^
dum

ca,Jc«;rtfr i-jiiiuscoquiiur, fuq! tnagnitudinc, fej ad mi-iiii!i miuoris CT trtncreSetaneff

* *Cfr/Jfax rt/t* tffi "'w OWWCi *9CC(fyfitTtvriA* , «r; <•

ucederCj iiuod Iiali. (^ma inoJIcs & ehi: liiibct nuekos

. opus tit, n

'•)iainittillct'«iirciiuWi:. j; rJ Nll.eil^Iniuiil

LHJ .tjfyptti proprct fcli opi ortmiii

I,r aiti. & 1 JiolCLirt iii* iJfirmai ernnuj,

Malhiathallc.

..ittLM i^rvT^urancciUltcwrcfernpoteen

IIIUJ

(it 4 «• t > i j w

tu P«

CLIIIIli'

atxa.itiinnw>

irf.. An RMJUC Ktxi

in v * -^nftiin nonl.jbtirbc ffouc

13Jctn C.1«KI *fm^n* upkx^aic ir

.*«CTEi»,ir<oof,t,iLjr.w*.»i»ftr;>vi-

Jolii k-i •

ccnent. EQaJt^Use lrctwlii, auitritwtjuc,t.cn

CMJ nini« in»)inathd!cn jtijiruie. Uttatt^Bcaod lota

proi>c Niiiim, an pf>cuj J NIIJ ftpcrisatur, qol /tgyp-

uim pciag rnm m affir Ill iilni 1 it. Dc Nil i fiucnwUi

Alpiniislib. deincJ. £gypt. cap.8. MJ/UJ *vim, ttt* -•

JIW(K nJi'jin. *ftititnefmn, *c timing* •.

prux.m-i. ,nctiiLwj, j. fiu/ • :

(H,i*tn."tiaraI*TO nn 111916 rcitKpa.LIndtciAgO,

outtum lrn:line. •><>*>«« £ T I > ^ ». .'-

nuiiooa.

lip-

•j *f^rmmm.* •»•• ."«••• M M , toA. • T»TT<.

iiraiKt en win c t t until, cyfft ••

Tl dctlinira m.i

• :rtmum dirJta:

mn *voi*f\ ! mtemttoft* obftat, quo minus an-

thilmm irtrrrnm sffirmoiur; ^j rfobaUflOO iulif mc-

r r!

;. pnMM

I

Jolet recent. Paruftl verifimilc, tarn brevi intervallo, a-Kani cyperum, nulla fadta differentiae menn'one, defcri>u Nee placetnopinio, quae *** *wmiyvwmyv* pro «' fine diphthongo, « reponic ; & exponit *gladiolum.* Hujusvradix ficcata, nee odorata, nee amara. Qui trafi jam defcriptum fifynrichiumelfe putant,falluntur. Horum fencentiam refello lib.7. cap. de Gfynrichio. Explodenda & eorum opinio, qui trafi holoconitidem Hippocratis fcribunt, Hippocrates libr. I. de morbis mulier. [illegible] *jfnrfu*yvtyMJI\tHi$itti**f**. Secundas expellere valet holoconitidos dulcis radix , quabulbumtefert, & parva eft veluti ohva: hanc ex vino tntam potui exhibet<>\qua ft cxigua quidem fuent, dua exhibenda. fin majufculay unafatis eft,* Duse videntur Hippocrati nota? fuifle radices holoconitides, altera dulcis, altera amara vel alterius faporis; alioquin non opus fuiflet addere,dulcis, nifi differentiae caufa. Trail hadtenus, praeter duke genus, nullum repertum. Facit ad rcm, quod ait, *pl fa <>.«««»'«« 2&y>vx.ms* radicem dulcis holoconitidos fecundas expellere.* Ergo non ipfa radix, fed planta dulcis. Radix dulcis cfTe nequit j nee dulcia habenc tarn vehementem expellendi *&c* movendi vim, amara &acriahacfacultate pr«aedita funtC Trafi planta dulcis non eft ;verum radix tantum, qua» nufquam alio, quam dulci haoetur fapore. Praeterea trafi inter bulbos numerari non meretur: globuli non funt fubftantia bulbofa, nee bulborum modo uliis velaminibuscircumteftijfed cortice quodamtenui, afpero &adftringente, qui pertinaciter admodum adhxrer,adeo,ut niicleos potius referat,quam bulbos.Ha?c caufacurnec bulbum, nee radicem dixie malinatfcal-Iciti Theophraftus, fed fimpliciter effe rotundumquid, magnirudine mefpili, fine cortice. Denique cum jubeat divinus fenex ad pejlendas fecundas unam tantum exhiberi holoconitidis racticem, vel duas ad fummum, fi exigua fuetk una; maximè quidem hoc ipfo indicare videtur, radicem hanc vehemens fatis effe medicamentum acre ac calidum, forwiris etiafc amarum, quo indigemus ad fecundas educen^as. Hoc etiam procul dubiocopfirrmt, holocitídem non cfle trafi, quod primutn caliditatísordinem nonexcedit, omnique provocandi facilitate caret, & adeo clemens exiftit, ut fine ulla noxa edatur 4 Veronenfibus mulieribus praegnantibus, ad fatietatem ufqvfe. Poftremo, hoc quoque adda,vox *i^^nhe k* Galeno in gloffis exponitur, JSOWPU n* *%!* *xctxatelhs-* (m^fejneditis,ixa«wiW.) *herla quxdam (ylveftris oleracefi.* Nicam trafi exiftimant. Alamera aliud Rhafis cap. 1. de pcde Icgitor, [illegible] Nicolaus habet. *t**f*t&t < f. *u»tiw < i,. %v9*firts,* C^C. AeginetaMbr.7. *PffU&i- AlplQb 71 TTBXf* WtEJ^* «V2D? ,£*#*«,W*M&» **€$ **/*% ^ Xivwpctm Xi7rnv€i9 m7n&vTotj9 fo**'171 pmn**s vzs''et^-X*9 huLpwu Mamiras veluti radtcula herba cujufdam eft, CMXeniculisfrequentibusnodqjis, qua cicatrices & albuginesexttnuarecreditur, exterg.ndimmirum facultatepradita.-* Apud Tratlianum libr. 2. cap. y. *p*pti&s* reperio, *HSH* W T I *>lotfii»oi)ia9 pëiueipat* JC **upuJH*H9v.f'i'*f**'®'. Vftvpm m* T?»yAfi j&», &c# *quod recipit mameira, fuffuminis ammoniaci, myrrh* tro°lodytica ,* 0c In editione Roberti Stephanile?hur, *ro\re**i&*w%*i*tipt»uMH9S%fttp[f*x?f9 ^«/»»S, Tpt/yxi-ni^dac.* Copula *wi* aviquid hie deeffe fignificat:-reftituit ex Aeo-inetaGr)iipyIus,T»rT« >.*pQ*ttr p*-VeWo* [illegible] Scribe [illegible] Vide cap. de ^yrrha. Suntqui p«'«igf- putant manna Thuris cfle; quod Scribonius, Galenns, Aetiusad oculorü cicatrices manna [illegible]indent: verü cum Aegiceta fatis aperte doceat,radicalter^ eTe exterp;endi facultate praeditam,tradatq; ad [illegible] albugines & cicatrices utilem; cur horutn [illegible]-iem, non video; maxime,cum audore'm habeam, qui *p*pi*?>* vel *px.ui&v* exponat manna batur K^ ^e manna, ex ^et i° libr. 12.*cap. 44* P^ro-»^ubUit5 *Aliui mixabile fro divitibus.mammeratn aqua maceratt>> deinde tritam illinito,* ££ *mirabërrt** Manna thuris aqua nee folyitur, nee naollius redditurj nee res tarn pretioia, quae folis divitibus praefcribatur. L'rrum •mamiradoronicnm fit, capite de aconito inquiremus; Thrafi nee abftergendi, ncc extenuandi cicatrices, albuginefque^ullam vim habet; plane ad illud inutile. Longius *k* mamira Avicenn*,recedit trafi. Avicenna hbr.2. cap. 487. *Eft lignum ficut nodi* (an mterpres male vertit? an ipfius audoris peccatum ? an Aegineta erravit ?) *de± clinans ad nigredmem, in quo eft reflettto parva, & eftacutius, quam vena tmftorum, caltdum 0fiQcum in fine fecundigradus, abflergit& purgat excrementacerebri- radix ejus dolori dentium medetur,purgat albuginem oculi,($ acuitvtfum, fiscum eo alcohol, ($ abfiergit humiditatem crajjam frofne fuccus ejus. radix etiam utihs efj} iBericu, dolori ventris pungentimedetur , & eft m ea provocatio.* H*c Avicenna. Plane difpares vires habet trafi. Vena cincftoria, id eft chelidonium, fatis acris & calida, neurrum tfafi. nili forte quis ad primum caloris gradum accedere contendat. Necmundat, necattrahit, necprovocat e capite pituitam trafi, nee vifum.acuit, nee reliqua prxftat, qua? Avicenna tribuii^mamira?. Fruftra ergo mamiram efflfe'trafi contendunt.' Nondefuntqui Trafi Habalrelin five granum relin effe conftanrer exiftimanc; quodtamen veritati non eft confentaneu. Nam habaJreJin Arabes inter frudus fivegranaconnumerant* nequaqu'am inter radiculas.. Serapio fiquidem cap. 3 37* fie haber; *Habalrelin granum eftfingue, acerisrnagnitu* dine, citrinum exterius, & album interius, &habctbonumfaporem*, Gf *defertur ex terris Barbaria,* Idem affirmat Avicenna cap. ?p?. h^verbis. *Granumat%elinquid eft ? granum e/us eft bonifaforis,($ oritttr in p'artibus Her' qur.* Ex quibus quod inter haec difcrimen, palamfit-Alii deniq; margaritas elfe Aegyptias ex Audtore librorum de pJantis,qui editi funt nomine Ariftotelis, contendunt. Hie lib. 1. cap. 4* *H5H* WRAO TWV *tyvrnumvoL ta^xpvsi [illegible] ffyw ptfe&q« &plantarum alia froducunt frutlus fuos -— alia e radice, velutpUtntal\\\x.QT\>rQS,arbores,<^\xqdj* abfurdum) *quas dicunt margaritas.* Hanc fententiam, nee probo, nee improbo ; nihil in tanta brevitate conclude. [illegible] Plinius loco citato Magnam ignorantiam ; Quod negligentiam [illegible] arguit. Forte ipfe [illegible] nihil muto. Bryton potionis genus ex hordeo. Athenaeus lib. 10. TW *Jlt xe/SIVO' 01969* ^ jfyvVF *TIVtS ty> WOl* — *£ft<f »@* *lity* [illegible] 9W», &c. *Vinurn ex hordeo confellum brytum quidam vocant* — *Hellanius in Aedificiis* (forte ci mi;KIJ^W<ll *Pradiis) brytum etiam ex radicibuspararitradit, adhuncmodum. Brytum ex radicibus confeBum bibunt, quemadmoduThraces ex hordeo (frugibus* Interpres.) Ex hordeo bryton fa&um , antiqui teftantur omnes. An radices ex quibus bryton parari tradit Hellanius, globuli trafi?

E> JV 71 y><&: Quale illud genus, ignore Theodorus omnia omjjRt ab»&» ipja^nT^uftj;*^. *Hyemeprabztur cum labor ant, exqueeo corpora robur acquirunt, licet nullum ahud alimentum acciptant**

K<j «*« *^ffpv^ov.* Nee ifta planta ad noftram pervenit cognitionem.

rTTBTtTii^Tis.Thtodorns^^Ti^euTtfJeviterpinfentes, Atenimvero, inquit magnus Scaliger, neirjiquamnafceretur, fed, *leviter torrintes.* Et turn ad CalendasGnecas prodibit. Forte *vaJi&Umi* legendum, *leviter macerantes.* Multa femina adeo dura, utnon nifi macerata nafcantur ac proveniant. Placet Theodori leclio, flifplicet verfio. Verte, *foftquam deconicarunt vel ferpunartint>* uv fit in oryza auferendo corticem. Vide cap. f. libr. 2. vide cap. de oryza. Ariftophanis Scholiaftcs.-*xveias* A'r-

*OuS n'™***- Theodorus, ^feflai.Red'e, fed male red-*dVdt Jupervacua.* Verte, *infignia.* Male idem, *fny&sifrzl&QiyhvubowfwgitnMJorcm in modum. Saibe,miwm in modum utilis.*

KEO. I A.

CAP. XL·

tofinguK quidprivatim ferant. De tribulo>acplantls lacus Orchomenii,qu<efuntfalix, ^^^fidajmrundotibialis^ladtolm.phltiumjipha^ mentiflora, icma, ipnum..

E [illegible] *& 7*»v ^tufiiy toh&ffiv IJih v ⁴Ptpetv,* T^Luviorum finguli privatim aliquid ferr^» videntur , ut & loca tcrrena. Nee enini tribulus in omnibus)

omnibus, necubique erumpiti, fedpaluftribusflu* minumtantum :.a|titudinecuim profundiflimaquinorum cubitor&m , aut paulo proftuidiore , ut in Stf j mone fluvio.' * Tanta pene & harundo j & relitjua prodeunt. Nihil autem ejus excedit, pr qdamipfa folia tinflexa quodammodc, & occultantia tribulum. Tribulus ipfe merfus in aquam, proriqs ad imurt vcrgit: folio amplo ad effigiem ulmci , pediculo admodum longo. Caule pdrtc fumma quidem crafliori. Vnde folia fruftufque dependent. Infefn^ autem gr'ačiliori. Continua ufque ad radicem capillamenfa quazdam invicem exorta gerente : qua? maxima ex parte adverfainter fe congruunt. Nonnulla ctiam difcrepant. Subtus ab radice ampla exeunt. Snperiora aflidue ad minus minufque procedunt: ut poftrema omnino cxigua fint, Sc differentia magna ab radice ad caulem fit : & pleraque Iateralia gcrmina infurgant. Quippe terna, quaternaque: quorum maximum aflidue, quod ab radice propius abfit, turn)quod poll id fequirur : & reliqua" dci,nceps pro ratione. Gcrmen ipfum, quod larere promitur, velut caulis alter elt. Primo quidem gracilior, fed folio , fruduque fimilis. Fnidus niger, durufque vehementcr : radicem quantam , qualemque habeat, quxrendum. Talis natura tribuli eft. Nafptur feminjs[1] decidente , germenque, in verc fuum emittit : radicem alii annuam, alii diuturniorem affirmant, & caulem ex ea oriri. t Hoc igitur quacrendum propriurg, prxter ea, quac reliquis infunt. Capillame.nta ilia cauli adnafceh tia imelliguntur: hxc enim nec folia , nec caules effe videntur: nam lateral is quidem ipfa ger.yi/w^^pi/minatio,CGmmuoisarundinialiifquehabetur. *Vto-lameta, ilia* prii itaque private , communia publice contcmplari congroom eft. Quin & fecundum loca dividendum: uffi alia paftuftria alia lacuftria, a* lia^fluvialia potius fint, aut etiaro-omnium loco-, rum cQmniunia ;.& quxnam in humido tantum. Vtque. fimpliciccr agam, ad ea quas volumine primo.expofuimus maxime communiter digcrendum eft. Lacu itaque Orchomcnio a?bores matcrixque humiles illae proveniunt, falix, oleagnus, fida, arundo cibialis, &akera, t gladiolus, phleum, "tipha. Ad hxc t menfiflora, icma , & quod ipnum appellant. Quod cnim lemna vocatur, altius mergicur in aqua, Horumreliqua quidem explorata habentur. De oleagno, fida, t menfiflora, icma , ipnoque , qux aliis quoque locis *iox-frutici fro* fitan proveniunt alus appcllata nominibus, refer- *frior, non* re.dcbcmus. [u] Ell oleagnus natura fruticofa, nee C3cteris a^erinis abiimilis folio , proxima ester is, (ed molli, uc malus,lanuginofo- *if* que: flore populi albx vernm irinori, frudtu nullo. Naft iturplurima/upei infuld fluitafli es. *Sun8 fjds lanugi-* cnim & in co quaedam fluitapces , ut in ^Egyp- *nofus, alba* to circa paludes, & in Thefprocide, aliifque ftg- *popultfimi-* onis. Sed ill* 1 minus aqua" implcntur. Talis oleagnus. Sida fpecie papavcri fimilis eft : tale etenim caput gerit, nifi quod amplius. Ad portionemmagnitndine mali towamplitudoj nee nu-pro dum , fed candidis membranis intc&um, Hifque forinfecus folia herbefcenpa proxima rofis adhuc contentis quaterna fe applicant. Apergrana rubra oftendit ftgura non modo majora. t Saporcmdilutnmqucrdam, reddit. Craflatur xftatc : tur. Flos calici rofe duplex magnitudine. Hunc itaque', & foliu fupra undas emicare affirmant: mox cnindcflo-ruerit, *i* fiuduque compilatus fit,

[u] -leclinari.

Similihul fere

mv eiim

Ihcol

c[i3 hpcûa,

OWJ rp 'A/ftvjj T^ srs< *0f jje^ofli/ TO ^ 62J TO ^uflf^wfc

••sabhScal-

iAll Baf.

All Baf.

t-mShi.

All BaC.

declinari, deniuin terram attingere, fructumque

butomum, & phleum > proditum eft. Fruftum butomi nigrum dicunt , magnitudine fids prixiimum. Phlei anthelam vocatam, quo ad **t lixivium utuntur. Id** placentaceum quoddam eft5mole, rubidum. Et phlei vero, & butomi famina (terilis eft, ad nexus utilise mas inudlis. De icma & t.menfiflora & ipno, quarrendum. Pecu- Hare inter hax maxime tipha eft; **partim** folio caret, partim quia non, ut reliqua, radice numerofaadharret. Nam ilia dcorfum vcrfus1 minus turg^nt, virefque intendunt : potiffiitium *quorum* t gladiolu?, ficot etiam gramen. <Qua de caufa difficile ha^c inrereunt, Scomnino genus, di unfc/erfum diuturnius eft. Radix gladioli plurimum inaequalitate *k* cxteris diitat > quod pafquaedam craffa carnofaque fit., quxdam graciln> atque lignofa. Quin & germinftione, genera tioneque refert. Nafcitur 1 cnim dc ramaceo illo *que.* radix altera tends, juxta latus:dcinde carnolum illud rurfus in eo conglobatur * ex quo caulis promit, in quo pofitum germen eft. I" profondum quoq; radices l<eodemdemittit: quamobrem omnium maxime mori contumax, eveL **lique difficilis** eft. **t** Proxime fere gramen egeni- culis oritur : radices enim senicuTatae. Atque iingulis germen furlum , radix iubtus erumpu. Pari^modo, & fpina qux ceanothos appellatur- germinat. Verum hujus radix non arundinofa? nequegenjculata eft. Hxc prolixius propterfuam affinitacemplacuit explicari. Vtroque autem loco, id eft & terra & aqua , falix, arundo (tibialis)? gladiolus, tupha, phleum, butornum 6ceunt. Sida in aqua tantum: de tupha ambigitur. Magica autem melioraque femper int/^r utroque fcentia >'.qua: in aqua nafcuntur, effe affirmant. Infulis quoque fluitantibus nonnulla eorum prove- **Hire**, **uc** t gladiolum, butomum , phleum; it **partes eafdem** omnino fervent. Cibo idonea ex nafcentibus lacu , fida; & ipfa , & folia ovibusj. germen- fuibus > fru&us hominibus: phlei > tiphae, butomique pars tenera ab radicibus proxima: ut quam pueri parvuli pptifsiinum mandunt. **Radix** fola phlei pecudibus pabulo eft. Cum autem ficcitas viget nee humor, qui perlueret cacumina, inceffit, omnia fqualent, quseftagniadegunf/fed pr^cipue arundo. De qua utique indicandum re- **ltat.** Nam cb cacteris fere omnibus fttis jam dictum eft.

IULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADV ERSIO NES,

E. **natanria.**

'0 4« xnMvfi. *Uota naturamalus dtverfim. Ab vm enim fida, difta communicum punici malt nomine. Et nonfru- *ribuli caulis tenutor. jtray*yTtw,nominavit. Itaque cum rubra dixit grana, &i*ipw ft yfi n'mvu Hine ordiarealiud eaput.* **J^e-** *petit quod fitpradixerat: ut ad certa procedat loca: atque inci Chomeno.*

C **leenimcaputgerir.**

paveris, quomoio aiverfativam fubdit, **fed orbiculata?**

Itaque legendum, **« « > * *, malis punicis.** *Namiccirco, diftinxitfigura: fropterea quid in punica funtf)Tamida"*

Lege4ytfw nohl^y^ov, **£ £ , Jg^/** *nJ-nonaut- tem* **frudtus compilatus fuerit.** *Compilare eft ex mulnis altews unumfuum facere. Etfaneprobrofumverbum. Namapihnonadmittitnus, prafertim cum v x*'m**pmv imQt* M tfelww nu **prw fignificet: w **?*it* **cl^wr. amittere.** *Jhsodoruf,* **fundere.** *At fundereejl, cum fruBus cditur.*

K?m4$t<t. 7beodorusaddit ryia, Et letii, non^i%y. Nota tnfamina Butomi,* **£*"-** *gunt*tix*ti*, fro eo quod eratferiftum, vKnxt*. Memi-* **Hi** *t amen ita legere Mi.*

Jltei J ntlw *'Mfiriptum. twifyvu Thtofom legit ttvpfrrti&inttrpretatur,* **menfiflora.** *Etfo-*

tefi

*Itfl wuftiUrt- Q*r'-' tfiiiifi'*! *" mtnjhejtiai jitrttt ? &rm ea ra^icis |>Mcc$_T$qiij inrcf Mdicula£<iUi£i^{n}KJ trit!iia,vi-*

•j£L' Jiii tit ii *^™ •*• •t^l*^* '*'• Ttewfo'^{1}'" i Non mi- 'i»j e%«x«rwi f'.'mr. «^«gi. Pctie aiioatidc ntodi*
nvunttEcnt,»cv«^"T/*-nth"*fiff>'fit***"*t>'" J«n/ir, wjwrirr.iiiii-.'.rtr ••(«•»(imfelicjffiitljlnfianik fir tgMincn*
*if ii y! •<"«'. (V'''''' ^(:: "•»'''"« ilk fiynijittivi : frozen' i geokidis orirttc. NJ™ innltigei Lxtinut pi*pt cifiru oriri*

IOANNIS BODtl A STAPEL NOT* £T COMMENTARIES.

E j , ; , ^f (HKS'I. Utnmifiuvronini linguli prlnuim fmdoafaj
iliquij fifl-inr,ficut liX'iircrrcflria, unini tonttmetiTa iu!dt; -
jiKI caret. NihilinMuJa riri'tTire cii.iiiiii". In Icnotl;. IIjrr ci| utaw
RlieiW.Uamibinrjuc.In tcrrcftribiucnncrn locii,M.;li Tt- oerioicntutsjii
(U jcj'criiiii!'it,qiiaiii Rhcna,lltrt>qi [TDxinnsiii* - Stt.
tTica, alii Hiipana fcrr rcilo*. Oteamnoa f'«wJ»t i>rt» jUra
hjbet Bauvia,caret M & Gtrmiiiii.CirL-c' utitnbiU . _rio«,
tj:HJfp3<Ma;vicJna,ubifftquviiiiKj't.-r"ur.'N['n[:uU.'>-i-
nwii fljivios ptculiare quid fwrt, nej^ari non dcbci
K j|u J [>ap j-ruin, fabam, lotum eju i ft nil" i» K ii c

']nb. Im Aqua

<i i dS.tf.ac.cndum-Ew" *TtMtan* Hoc utrum ne [errttri
iiribulo tnitSlrgi Jebnr.Jixreo: quamquj non d.imr.jnda
• ITIIUJ; volt, niilniMm a!i;<! mln, quaminNiloSc
*u*taint jjm abfolun.-i Diriro rtmiliJiir, quoj
rribiilus vtldc ppiijjc. TSJ«IA^ ^I r r^iTm diaiur,) h*
r^wJa, *turi.iaiJii,* quixi attrtrum , raOum^j. uon ^Jiuittat;
*Ct*pM,t)(wd,lftolrfbs3rfiifM&s fit; aflli:';^ n;imS vul-
j *tnfliii ctiffiit,* aJ (iinQjnidine ftrtuonim mitrtonn, qui
fonni trigOeia fw'^. Muncw KCK i tricjucna tufpilc m-
hultwvicarVcgecnii- Inqoamctifir|ucpsrttmvulvjniur,
tra fabita eqtiiiiMui irrcptitme fpiarpumur a mJiitb. circa
defticradii Plumis, t*nrutn rnzquisnaTci cribiilum; in Nil >
IT f •• *A* LI ; S ttynione amttibiis f r J inn n a I i: r, fat I uni. A f 11 d B a-
Mtacfspjiulbibus freqitcns.Niifqitiini tradiditiTieo"
•aftus incibis encipi juxuSwynicncatnni-: (cchntfa,
til Strj'iuniif n.ilckur amnc t it'll in nmtic
tuni cfit, *ytaasei ttiffiitt*pimictbtf.ScTibBjnt* *ii St\ tvc* *; cttbittriialtituiifir.* Scrijtyum
iiiir, f/t.quo iiu liilerent inipl' omca.
lefj. [ti
tfBJ, I
ZV;;JJ> ti Timiit*. Vcminr, T<er« *fevi* G! *hnimiafS tt-*
rtdaiBt. Quid vdfQE nd'eia. luccrpretor, ;J
iro
cG. T.'»ii,i>. hoc L< A1
•JHffciyi'
• ! Pliniu
tenn Mii •
Jrmtliti
fcquiturPlii ifle ,
'O j mur^n.Scc. ldcmDj.lUoTld$_{cv>,|}$J]^7

in fiitnmitare juitaactit* Tupfirfiotc W r t
•• i-rctra capit-
• brata, continenwr
filnc:
odimi fii'
CMtrtspcdinili? nitc;.iu. burr ;"'irvt,
randidi, Jc tuU ^CJLIA iRt r(i; hisTuccL tasttTOllanii
naribnsjvaulomaifrL'5.cLifIILI • nnrt
cimlTi, m.'lii'i rotmiiluiaagtl; i:n.l
Ji' fmirit", Jtmiii.iiWrCi »f i i-
•innifpen'nfltunr.'Mwiiuwrritrruvtfi i:i«rr can.
•'Jtninanr :«n. *SUQxn*foem. r
•
• iir
;
b
nr , *MA*
J}, Sec- Vtne, f)*tt* ffitifr. « m
i.... r.i, SnnKl t

codex; fcribe *itmwffei* & expone *trifdlium.* Trifolium aliud bituminofum, aliud vulgatum",quod incampis & locis humidis nafcitur.cVulgatum hie intelligit Theophraltus. Alteru enim cofragofis, id eft afperis & duris nafcitur locis. Hoc tame Diofcorides reliquiq^botanici *pma*fe* vocant. Fieri poteft, ut utrumq; tritbliu idem habueHt nome. De trifoho agereTheophraftum,probabile fit,quod nufquam trifolii meminerit,cumvuIgarisfirplanta,Sc nufquam non obvia.Trifolii nomine pluresgaudent plantae; medica fci-Ijcet & lotus, de quibus alibi. Vulgare, Diofcorides *bani* *rgi(pu)&69* VOCat.Cap. 112.lib.3. *<PV&Mopoiet *uTt$ n$T&<PV&»> TJVV za$iymiots ypufii^folus loti tnfoliapratenfis.* Idem cap.fequenti de cytifo,'<£& *w ™ *$»*'' ^0M ^^»i Xal4 *f r&4>v?&a,in quibus folia fcenigr<eci,aut loti tnfolne.* Utrumq; trifoJiQ^iH^jk diclum. Hefychius, *pvveutyt -*** do-ydx*™* jg veifr>*n> mmyanthes herba bituminofa, (3 trifoliu.In* Bafileenfi codice corrupte, ^'« «V*^A®-, habetur, uti apud Phavorin. *-mot u<r<pxxos.*Trifoliu vulgare noti/Timu eft:quilibetnoyit,figura mulrum variare.De eo plura non dicam. Trifoliu bituminofum defcribit Diofc. lib. 3. c. 123. Te-

^ot^sn, *Jupw* «f »»%«« *p*Zp* (verus codex, mfci*? *i* ^ ^«§»»> guomodo etiam legit Oribafius.J *j>*£fovs*e%u» xtvl** (vetus inferit, *(Ats*s) ptxaitut %tiufots, <&fy.(py*$*s t%ilmsi *$ u* ^«A-

up!i(dp4>vo(flpa>,7n)),cvv9v.cu>izvi'jiv'jZ.iv $* etrCffrX-nv. clvSGr j dvitjn 7n*<pyyvv. cqripftx* j \kj9-nfcc67v t$ uiri<lkau,CM § iii&v 'Tntytrt «-«rep_KStylut f%ov. flfa 5 Aear™, f***W> i%v&'* (vetUS ^e*.J Trifoliu Graci Triply lion, alii oxyphyllon, alumenyanthes, alii afphaltiii, alii demq. cmcium vocant. Frutex eftfupra cubiti altitudine affurgens (frutex eft cubiti altitudine, aut etiam Tna]ove)aGvtr%as habet tenues (plenasj nigrasjunceas, non fine ramulorum appendiculis , in quibus folia exeunt lok arboris fohor urn fin, ilit udme^eaq-, terna inflngulis germinibw. Color illorum, ubi recens natafunt, rutue^pofieaqua vero adolevegunt^bituminiproximur. Florem vero edit purpureum>ac fern-quadantenus latum acfufarfitu, ab alter a extremttate vetut corrmculumgerens. F^adixaute tenujijor?ga3firmavah^ datjue eft.Divert* nomina plaijt* huic ut tribuit Diofc. fie idem facit Galenus lib. g.fimpl. *r^vxxo^ it* 5 *dvQolx-no*, U*

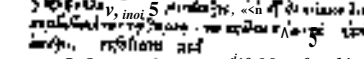

L *J i'fpMwmfeu bituminofum.quidam oxyphyllumnominant.nonnuUiminyantheSifunt & quicmctum vocitent. Tria quidem prirna nomina ab Us quafrutici acctdunt: reliqua duo haudfcio qua ex'caufa.* Unde nomina h« indita,mo, dicam. Reire apud Galenum ^i»«> legitur, fcmenda ergo Diofcoride,8c lege *»«*£*, non *Mt?r?Z* edldernnt. *MnvfSt* fcnbendum,non tantum ex neiychio & Galendprobatur, fedNicandro, apud quem *(eny*t$\s* fcribendum ratio carminis diftirat.

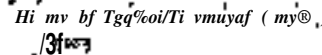

Hi mv bf Tgq%oi/Ti vmuyaf (my®,) % d

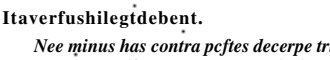

Itaverfushilegtdebent.

Nee minus has contra pcftes decerpe triply lion,
Scujuga celfa tenet, Jen per decliviafurgit,
Hie minyanthes, at tile vocat trqetehn.

ScholiafteS; *n'Tg'r<pvX>ev,Aietv<n&'/£* ci*pifyYtfMiCtt utrvuv-BK^AH. YLot,x\jACze<&jfc Te,on'j*>.*>.* **Scribendum ergo,** *fn-*Jw«$62. Ex tribus epithetis trifolii herbae,tria genera facit jhnius, contra omnium fcriptorum, turn Graecorum, tum Latinorum audloritatccn, libr. 21. cap. 9. *Folio cor on at & tr*foltum* tria ej us genera minyanthes vocant Graci,aliiaftwltion, majore folio, quo utuntur {*Dalecamp. *quo non utUnt ur) coronarii. Alterumacuto,oxytripbylion. Tertium ^oqnibus minutijfimum.* Perperam: nam ide genus quod *tofo^K%%VT?Q»to*9 **Q'rTM* &»«««•' dicitur. Trifolium a ignor ls ac fingulos pediculos exeuntibus foliisdici, nemo tarn^^°^v>My» a^ acu''s dicitur foliis. Apud ^Eginefegitur *Xul7*?mi?TM?rcm* iScciboniu Largum cap. 143. oxytriphvli e#Parumer g° intereft,utrum nius;*PrJlat^f''°*XV^Y'I™ leS^$.* HeminquicScribo-*4uoi^ipuxJ!r* (veronica;© *trifoliumacutUm,, rimum. Nam ?n£f* ^llat.Nafcitur (S hoc Sicili* plunifi in Luna portu clVT- *ft* *eam vidi bcf bam, C*fare,plurimum* *cumDeono*

His, ®fpecie^ZUT Oft;

hujw pleniora

jusfrutex, duorum peium interdu, aut etiam amplior confpi citm^odoremgravem emittit, quorum nihilctrcapratenfe trifolium mvemtur.* Non tantu docet, in quibus a pratenfi vulgare oxytriphyllon five bituminofum diflirat, fed cua cur oxytnphylion dicatur. Veru unde *fun>»fSks* nome accepit ? Sunt qui *pnvmtSk* millefoliu exponunt, & Theophraftum *fureutos* fcripfiffleopinantur.Mi^ enim fignificare ^e*«,ait Hefych. ^I'M/CV^M ^ *rvlu^ <£&. minamille&^ parvifict.M»v»fSks* legendum,jam abundfe probavimus,nec jMw$is millefolium,ied milleflofculum notat. Qui vulgatam^ledionem Diofcoridis fervant, *fct,'vx>BU* diciputant *** v *ttnfvett.n ^K^M &™ ^>«KJ;quod vel flore fuo fepro-aar, vel ipfum ftatim initio veris oftendat. Neutru de tri-*Sl bltumin o*To dic j Pot eft; pra-terquam quod feries al-phabet* Hefychn, & carme Nicandri conrrarfi doceanr. An ergo ^^ a coiore phaniceo vel purpureo floris appcllatum eft *} 'Afo m^v^9 ei rribuic* ^ 0 ^ ^ ^ *n»t,* undeLatinorum minium. Hefychius, K^'fiu, *Jwm, r^w*Aifewf, J W U minyonbhtutlusvelcinnabari.* 5ed,ut rede monet Salmafius,nomen illudHifpanum,nec Orxcis veteribus cognitum. Non admodum vetufta minii inventio apud Graecos. Addo florem non efle minii colore, led purpureo, ex cyaneo & nigro coSflato. Veriw ergo, *i^yfy* diftum, quod etiam probat Saracenus, ^ **ft»-'^™'*«,V*oiSfi&,ifr,t «iV, quod vel exiguus huic trtjobofitflos, velbrtvis durations. M»S\ %n>if*"# ^Ptf'uev,* ab antiquo *ui,U0Py* unde & Heiychius, *tof*

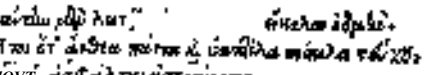

,ut o4««j£fc./pt9"«'^,& familia.Cur *dccbcc\X-ncv* voce-, qjalibet ex Diofcoridis verbis percipere poteftjquod cum adultum lit, bitumea redoleat. Idem Nicander.

Crine refert lotum, rutaque effundit odor em,
Cum vero totos florefque comajque decor AS
*Extulir, afpbaltoflagratgravis**

Columellalibr.tf. cap. 17. ubi adverfus ictus ferpentis remedia praefcribit. *VeljymoniaLum trifolium,quod ir.venitturconffugofis locis, efjjcacijjimu traditut,odowgravis> neq-9 abfinilts bitumini,* C5 *idcirco Grati eam ue-QJbTto*appellant] rtioftriautem proptexfiguram vocant acutumtrifolium(hiv^ <pv\A*i:) nam longn fSJrirfutis fohis viret,caulemq,obuftiori facit qua prannja.* In antiquiirimocodice^w:^wwww>cinxi i fcriptum reperio. Hadrianuslunius *corrigiz^ fit,montanumytnfoltum'&c.* Simonianu appellat trifoliu Columella, dudro cognomine a Simo medico , cujus meminit Plinius lib. 21. cap. 2J. ubi de trifolio hoc agit. *Praterea celebratu auFtonbus,contra omnia venenafufficere 2f*granae-> jus, quod mmyanthes ex eoappellavimus, tradi. Multaalia putterea in remediis ejus adjenbi. Sedme contra fententias eorumgravtjjlmt via autlorttas movet.Sophocles enim,venenatum id dtctt. Simus quoq^ medicw decoEli aut contritifuc* cum infufum'Zorpori.eadem ur e dines facer e, quasfipercuffis aferpente imponatur. Ergo non aliter utendum eo, quam contra venena djuerim.* Corruptus codex, antiquus nofter codex habet, *quafi percujfis a ferpenteimponatur.* Scribe, *tafc demuredinesjiimponaturfacere,quasjentiunt percuffia ftpnte.* vel *quatfitmtpercujjis aferpente.* Simi fententiarn ex parte probat Galenus lib. de fheriaca ad Pifonem. Ti tw-*<pu\Xtt* fITOP 7K «>^nVi| winjj riv TO *hiypctn %*

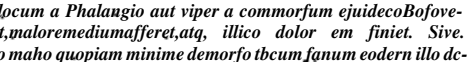

hyfo™*** to«A«. *Tnfoliu [iqu,plurimudifcoxerit\dein L locum a Phalangio aut viper a commorfum ejuidecoBofovent,maloremediumafferet,atq, illico dolor em finiet. Sive. ro maho quopiam minime demorfo tbcum fanum eodern illo dcoBofovcnt, f*remdo>oris{enfum,p,riaqueomnia exchabit in eojymptomate, atq;folent effe ambus dmorftsinfiftdtur.* Simum & Galenum conciliabimus, fi dicatnusfticcum trifolii intelhgere, qui venenato idui m^rfufq; prius adhibitusfiiit, nideq; parcm veneni labem contract. Scdde hac quxftione in copmentariis ad Diofc. Simonianum ergo vocat Columella a SimoMedico. Afphaltion dicitur ab odore bitummofo, uc dixi. Notandnm,plantam ez femine ex Italja alla^tefraeq; mandato,natam, odorem fervare bituminofum , faporemq; p«b^rc eundem, virefq; vel mh.lve parum habere infcriorcc nuamq«in ipfa provemt Italia: qua? vero ex femine nafcitur in Germania ant Bclgio collecto, *fapore & odore mulrum ab* italic* defacit. K«W, **vel ut aliis placet** *»iu»* **cur dicarur,** *it* nefcire

Liunlrlirodc TDwrrucs »d P:ibnemfeae figwam fylvtftriscnta babe- rn nontit , mfakfcinuwcnjco jimile

nifi fine in jforjln^.& wm£ hyacinthoiiiniic clfceo lo- co fctibfau i C;»lf no.citcn vcrnoinnporc i jj im i«b ivm conjtcmnt, g^ftJfJlQ «>#»Jr(> fJiiudM, . })<K t-)l , .'.jfj/r... ncuirieodorc. NltO S; rpfam innun Diaf. 3- * cum idolticri: (jliiimi; redo!ere.Hint que g ita m ab .£•' i ns la probari^intte r«iam mur.i i-imns -Falli- tur ramer ^incca,cuin dc Ibiyrin triphyllo Galen&lo- qni knbit. Omncs aaitofM adv'triusleriiewc^pralcri- mbi(um:ii(ii, eiq;vim mw. ScditeilsinnotUail DiuHoriJem. *Mi* r.-. cap.d« &mio- SmJ^w*«»!?*••. <4-<»'

*ujtioi *ai triplylltnlHtpndi cjl ttoipcrj/niti & (.(- U, ittm'Jla>iff<''''>''''''l' Vtatxii Mfftttntiificif,ruu/tnlli (I.J tutu -vint^Hfitrsf foitt,fjlitUTt tffe nt* uxr,G*k*Ki ini«tttttttttttttitit'lhnia.t,ttip^u.us l>,j- inth&fiwtie tffc ,jtrum ttttbttrtrftfieat fimen it* i*

t/a *JV.I.V tail;. iEgbrtam liiyrhin Trifolijin.cutn bj- afoTnfijfiocon:\iiiLlcrenemoinlJi:;stiliitGaLc:wt < nn Wtomiimrum ealidutn,\ iicaim ait ttrtwor- rinif. 'En •') i »V«*.J(*(& fttn'^if/ti,. *, (.« n^ T.J» «

1*«fi»flaniSfa im fum, (i « « Htione VcnerSa- tiam faciiint. hocmiim. Fa! riica a>1 PifiiKin Gil mi licvraivr, coocn> ium h a i *tperti JRtinrti*dsst. Fmftra cwri^jnt pro H>.

rnimtempoKncccumaAhalm, twram :-.y«injiwol-

mrn rnj-urnm cnicolini!

re, illu^quc, qu" Tcrmx c Swtpfic crc;o GJICTIUI ouimr m .,,>- ^ n ▷« • •"« « « *B« r«' .';;i a .»• •. bai cum hvacmihii ? l-iofculr. .i colorts 1'rrulei ftinc , five hyiiciiKfiim. >;i c«: ithite rcfert CJcrnlciK. A «*•<)•:.. Fatemyr. Ipfo 1' nc coifir.purpiirt'iiii tr>««f liii.4. c. ,i?u*wnV(,r» «- su,.v,. . . „ . r> Afo.i»

f!» nxjr*, ff/(i- *cxru!eo,e::i* HI ride, hyaclnthitms win: . . Qrnm l.iil'color purpurem apoJ T « < T « '• tnquit c(tc GtnUia totosibori. Dodi carfto; Nstaod: fcholuftcn.qnod lora *nhcrl • C* faletjijid ne fain!)iartt rjii^kt''. N t o

lft,(imHisriTeld»«rl .Wtrf- Mit h-init r.ilii TJr.-j'i.i: > f»« ScMnftci,

f r t . Folia

: at non *item*

Tf DtoTeOrtileBj]i T J id,, &xt, f nn ft-at. HoftO Scribft- L s p ! , trifinthmi jaitum t'' ttjj & fpte'e S numcrd' r (rrrtniMni Trif.i!:o, r>i; ^„,i,f Irtitm plcniwa , Sc (jtufi hflmrincm qoand fwt><it, °v in fma p>nr Tn vflui lin in:; ii:;Ti:J: *U* i c • ••

T. [irr.int eti vcrfi« ftrr^nttm rt

xrffin

fi-mini fed f.i! S,

|!a srarcm «um hAc r Trifoliuin fiwicoft e ! l, rcfqiwaHcriibm vci

Trifolium Picuminofmn, aut odoratum.

dafim cubitorum altitudine, alifqis ternibus, juncois, ma- zi- Vj,mtmo «intt,-4I ci-.u« praii-Bnt ort JRC^ronmL tins f onud. m»*^ftor ol'lEnrtnuiBntiBici *j* cinn v«ociutdat& • w t J pbKx.xwn-.nita redtlamff.aimcttinnn d«- ullttn, t • irtnu JMHC ajbrr caUwmR^i fl cnbi Crmi Amft. oddfttld, "[1] (x»n«:oc;iLoAi)rtfW . <*ptm* illicoap «d B u m t n n ntS in har- .i ! o t n- cnc:ur p'ruj.

^ i in

I rnatimi- impwit; quod Rfmfirtl htftorU

«ippuns Minor.

ioiiJisk Plirtiano diwrtumi-tfc,(}iiiini tdeni!cc*ottadu* I *i-*

nil

ton* ft lima fcn

cant NWn-n (t^iT^iB

It.idti iir-4

*fiimnmm tt*sirrtm, «rr a •*

lana . nsnz Zc. •

Equifetum Majni.

Iclygamum itttmina.

rum ml'u tin: im-triirrtnuJt) mftruitti
If fit vtra ttticultrem jztni^tiiii csnfara 1/1 rrin« apicri, *inifimlei*, rjJu *fuptrvjtuj* , *iuf.unr* in *Muufii.*

(Jmnci I'ljiiar, i alvganctirxtninadidlft , no:*' Licfcubn, nifi^uoJfhtriWnffurcnt cauliculs. AJqixxticfpti«d<;o;c ndiccqujd^m j>li:r?s tm'tn floltmes,IVdeofdefn in plut« nnn dMdt; nr in aliismulricni'libnsfitKcft ^ erfro Ololtatidem tl is i (Te fl ama, ^ 11 •• w, inn>*-/*m cfle. DanhT St alrwa rcfj nnfio.OribaRum.velnprjTftcm fiJctm *ep(Rr* S>u i« ^T J , . J*. . I »t i) »ji»^ e»)W ^><j£«>>« , ^ito quf''in alicro »jc(/t) TcilictT wti/ij. Vwtit Cirfcifit interfrcs;Pi"[rj!^{c(''}n *fttmhiJfunasfti/t.'X .ft, uu!tti •vMtfiftPLiMm ctulii tBtctiir. (imtri ft ttdtt*™> m«A> *itfitiu, &t-*^ VnlJMMin leftwnem defrrnit I'linitu, cui ptiiyOTtnini j ' [1 m] rftferi-Titoai ten him ell. Lib. 27. cap *it tirnttt'--g.<:nui [* ;-,••ivprtiii) arfSB-MMiiir, *iitw<mtiluii>ii[t<ifi.b«ii»iititst-5Jf, *tmptxute*, *ttrtfii frttitnh(i ttpfr*8if^ *i*™*, **d<riifi/penacnit.*

i t

Tcl.wr'''''' l''^[11]' (» caAr 6pir» , <*JDi for ririr *air*

ite trreri. .ic oilin! motto tnsni c, (u[ijr<)r nttvfflte, alpwtt,•&gcj p r n coktrrnribus articobiafiiiticeii a c tc-

fed tamen frabf jj. Rrpcrii;nrv<:rn& aLifqitc hi' cabtljl raniummmi ltryati!& sfj-fri?. Proftlut^ 'bus,veluilu'isurafranwriejus, nuiuiwcanthitdkfmr, BKtrairt w firctlUmi nmomt t-a'uliLiiln. Rsilisli'beft p^niciJat.1 & frrpcns, minor.; & cmilicolit in *fc* firdlis. rirrLfi-|uc jiincns ac icnuibus prioremfsmrrfen j led hnmibnr. acnun ram eomafidr, minnfiitio fcabr.n : juli minus octneafi fliiltulneprornunt rai:tltdi<*, radin mpican* ixttferjrii.^niail^nniMBcaMJnihr,. Ko\a:Li <%miji). radiwm akiorcm *dTe* lvverfofitndiw<!rin Innpiwakw rtwwum ivomiTmm, WHW.J. . . . .•rtsriu-

bJ b i

iy^altMnG^M<tfafa , . icliffcm

Hartmi rtfmmr polypwnim forninam, sc vocam equifemm piluftrt brevioriltia folii,. Mwi railvfonn (iiiti*em baudqujqanm firaile cfti

tii n- Cm simile* cpndc.-n fine frmtpe itrr

ftnu.iiic .»ljq«jcdo ad fiii| iitgi tmntV«^fn fpw,ip'^[rfJ]* *Vfft

ni • i d e -

• o%yiHt»-

tibo* nalcarur. r.irriit-ir Pltratro at«Srth fci

ribOsWlleius.(vfr.C.C « t v

r!i'ni«ai(tiur*)iiiiiiiiiini. Rfiiii»f[C]rilTcr.t « i w

,- ininS mmcut .nftnt. Adi,™, revmor. NS«

bippurim delmeatThcephraftus.queleJn de/cribat pi annul ingenue confrfliis lum me ignome. Placet ilits *It*-fKcflc, ijuatn lenticulim vocamuspaluftrftn, ficdiflam 1 Theopiiwitu *\6f X* Bceods, qut>d Gtnllil t camino tiirnoque evoljuiribtu fitffiilis lit. Hcty-ehiuj *•«•«•- rpaO't 9>i(>9-'* <?»gi, *•< £»•&•, &C. 'ivQ* ergo *ejoninuoH, fat* "um, vcirfibpiiuta* iignificat. Fiver do&iflimorum virotutn conjecture , quod mifquam aitbi huitis L'nttcsil* herba: fi-eqiieuijifime nntiiiimsque me mi tier it ThcOphnHai. I.enticti* yalultris mcmir.ir Diolc. lib 4. cap

g (CAi-n"

**^ Ltnt pMiiftruix »ifuts p'gr'i fljfniH-tttrafjktrtjiintuT,i!iufcuifcsltctt famicaUJtmiti 1.* PlinittS

Lens Faluflxis.

llbr. St. cjp, if. Efl tf *fduflrii lensfetftnaftsui it d~* fM *wnjliiturt rffrignatni* nature,* Be Lacuftris icrt- Demiai ignop. muiais qindira wiridii eft, mini mis fj|ioli*/eircin.H4 toiutiifiMW , Icniit magnirudine, tcjuoimn mcrfro infcri'ire psrre rcnuiifim* fibrsr irutn iti!>jr defceruiunt, qin ipfis radicum loco fimc. Mcm.-rabile quo.! tie i? a v in ma^ni refer int. H*c G (ntiod ruttsniinquam a^adic,J aquarum inumJarionibui i r>«m »quis m riueii" transferstur, cum littoribm tntjtlcrit . niirutn inrhodumpiopapirur. Nam fuhnarti (luibufdr.m capi!!.imcnti5, qn* radicnm vice e(Te videntiir , lefe tcrr* allif;*t . aiqoe iia .idnlt'fcrnl, tandem crefcit in plinMm , aquarc."[1] lilvtnbrio hand abfimilcm. id quod oarori oj^rum indjgatorcs non fine adjnirs-1 rone ob fcrv »n int.

(i AiiH,yjw<nu.sTiw nnW'ftiM, j v^jboAww.qitod fipf-

u v^cntur. q»od oftrAA conch if miTioribiwidhrrf jt, qn.v j-mi'Af (Jriti^dicuwr: v*la!>«trf)q: nom^ haher.iiutxi mhil tlifi mcmbranolum form follkulum, ?C Tuptrntlre.J. 5c conth," mitiorw Tjcra'; nafcatur, nt r>i' cliirq iffabri oftrndir. Ai>[lr.>i"ae«nvidetiir vocareDicfrnride<, iiro *quo sf.d* Hdyciiiiiim, ••^•.'Ai ma W«J<-p'tnT,qu(idcorTiip'.uiir[uull,jl^c,lter,cCcrem »<J»«*-«ir; probitwt Plinnrtmis. 9iii vulpaum fcqairar I<^2ic-"<'>• Krctjnrumin otnuitus DioicoridiscodicibLS *mr*-W-mtttjput , fcd ttijmciitlempcccOrJbafiiB, Pl'-3™N3I-G'I6*"" B rom Ur. Ervmoo GrpeAcimn. D ioieor'-ctis I t a i n w ^ nrobartdeber. Sed facile fieri poieft.

iL>antijiujoribT1S i ^ I r e <: e n t i o i t p ? A 0-

dici

Cprofit. Quod etymon non aibiiror 1 coridislibr. j. cap.]fo. 'A^^nii! ><n*r m^.aiFun*-, (male in iltero codice, V ? [1] * [3] >5

^ITA* rjui tMii < fj «^iij3^, tfrgp mj^Lt ITS *v£g/*t**i idnfjtti inmjrixiKu Sjritt lufittur, hstba vstt*

JLcmaia.Androfacts.

*ttmtibu ftjiucif, *«/fM, fiBtJt'Hh, fellnnlam Mew* "» cafMmmr, *qvtftmm amthwttir,* m *iuthnit Autbititn* etas pMd, *cefitfim tninfteu aiinttr. tut,* OmniiHi«>o *r*-«i. J^t; reftlwenttuin. Oobafits, r-gerutK. Plinrns 27. cap, f, */IndrsJ mtrj.fait foJai, felltatles in trrrit htbmi,* (J in *bisj*~ men (tufctttrr in wrrttwit Sjri**ptixtnrf. *bttuf b)At$fitn dvjfhtnii ditdi'ui tufa* t rffir ^'tf/d , in *atjtt^ vttaset* net vmi> i-vthcmttiitt tnm.* uriRJj fi«. In ira1quii CO* dicibuspr^, ijru, mate Jidinltpitur. Videtur quoqtie

«^«?f, i'i eft, *fvHirn/wm* pro *tapnala.* Volpata leftio mapitanidcr. Quipj'ejwj><j«»l«iift ••^•lit.ncwligniicat folticulus in cif'ttul.* babens, fed W «« *i«, idem quod i ^ •*cn' JH/IUJIK f M fc, rJ : a «r 11 *. fl i: (! t ofs c es, evi juu inareperilur pro;i- Urii'lam. ubi Mtifa fluvius rnari rur. Pernifilla (t rlcgans tit pJiDtolft, uttibiiicata, nrfllfc 4 quibufdam umbilicu[1] vocatut maritita. in funiio in if aqua, non iti ai'rc crcfee^3t vivcm.ut qi:itf:im pingu' ut plurimotn th^m*contl«e, qiis hi!mi obioluta c dorfo itinafeens, pciitrulii rirrilqoe glatiris, nitidk, par-*\h,* crthr)?, pnfb«, poW,Jccm n) I>inm prllices airii, Tinttulii fi nc;ul on: I v pfi >!rs itif m h r 3 tia cco> m td in cent ro fu-(Hnentilius. tirfiriaium umbitictan tu rftitiho;. Virct rrmutn in iqunei qnr.tmftn ah utidts in Ill lalfrt i. amaro, Semen (wnqMin \ iditiius; illo tameo carerc cnaclndi non poteft. Dint. nr p conch* innaici; prOfiterca quod & in 1 rereriatur , u: B»M»m«i' ftrifttiirn re|<]fl;i, Ex Ift'r bsbiiit, &a viilBitociriMJorwpriliiis, fiillirui: peolis (fed ferninc (arcntibuij in caeumitic *w* diffetr: #c vulcntm lr.fi ^'U![1] circa Mapitonsm S Fron-"(Hianam nbieiyavit. arcsft^mmu 1 , in Antiqoii Plinii ccidiciliut rr(3c Iftnaft: fifen alicrani well Mai quod in hnrtis t lemini; p-ultiit! platitaetni* armdj Ivd mirrra , hrmi Biiwnfc mier leBetei cirea Bad*iilvi tticrmas rafciiur , aliis VictiMnfi urbi vicinis.

•£W.y.»-, &c. AJil plautam ham: ficdidsm voJont, quod folia a?ni. fnidum tcro ,,|r» fer4t; aj;i ctinti» quod folia ole* ^bnt, ftijdlum apni, vel quod rcliqua fiicie apno five vittci limili^fir. Epniitijigiiwrircquto, wr.iic u»;>,.» FPtntn aeceperlt. nee fade, rec Mio.fiec tiore , nee friictii ullatn LEH tradit Theophraftus. Li-gtS... quodo)e«n&p!treperies. AsiwiuVevii

busfitnilis. Frutex eft ad inftar viticis & folia viticetn refenmt. Corruptus Theophrafti codex, Scribe [illegible] id eft, agnus falubris, ut [illegible] apium palufire, [illegible] nifi [illegible] apiaceum, [illegible] quod nafcatur [illegible] alibi [illegible] & locis humidis. Sic [illegible] agnus in fluvio Orchinmenio provenientis. Hanc rectam fcripturam effe, docet Hefychii feries alphabetice. [illegible] W; Idem Phavorinus. Vera igirur, quamdixi, lecto.

[illegible] Thcodorus addidit *Jyvns.* Ipfa ratio legendum diclitatj [illegible] *tots,* vel TJ *2*» *agnofimile.*

KIK *Spun*, &c. Haec corruptif sima. mali folium non eft lanuginofum; flos populi albae lanugine obdudtus. Scribe ergO. *fietXcttyv J\jt vcartg tys fwhi*s»X*6N̄Sts dVjt* T» *xtS&i-nf wif xdJKK opoiov. Verum malt inftar mo lie, flos Umtginofus^ fimilis populi alba,* Dodlifsimi Botanici oleam Bohemicam, quam zizyphum albam fupra diximus, heleagnum (iveviticem paluftremputant, guod folio & virgisagnum, fru&u oleam referat. Theophraftus non *a.***?™ hanc dixit plantam, fed **«?™** W/fc« *(pi^,fruclum, omntnonullumfirre.* N«c frutfus cum oleo fatis convenit, nee folium cum vitice. Vide utriufque defcriptionem, & &fer judicium, nee inpaluftribus Provemt^edlocisficcioribus & cultis. Flos populo albae nullam fimilitudinem cum zizypho hac habet. Populusalbajulosprofert initio purpurafcenres : olea Bohemicaflofculosoblongos, fecundum folia binos ternofque concavos,odoratiffimos-, in medio exiguis aliquot ftaminibus donatos,colore ex argenteo pallefcentts vel fubluteo. Alii myrtum Brfchanticam, SdJJCl Belgx vocant, heleagnum affirunt. Fdlium haec fert durum, myrto quam agno mulco fimiliusiflortmfertfpicatum,exiguum,luteolum,neutiquam lanuginofum 8c pappofum. Qui femen fructumque ferrcnegat, fe Botanicorum fchola ejiciatur. Agnummagnitudine multum cedit: quippe cubiti vel fefqui cubiti altitudinem non fupegat. Ego falicis quoddairsgenus defcribereTheophraftu exiftimo, ad lacum Orchomenium nafcens, necdum fatis cognitum. Salicem fru&um fcrre, negant antiqui, nee confpicuum oftendit femen: flos eft lanuginofus, populo alb* non difsimilis, fed minor: folia hsrbet agni foliis particularibus non difsimilia , fed mollipra. Et fortafsis falicis illud genus folia habet in toturn agno fim/lia,id eft quinque ex uno pediculcpendentia. Dalecanpius, falicem fdlio longifsimo, anguftifsimo,utrinqui albido, docet helpagnum. Hanc fententiartj probat Anguillara, & Patavinus ,reginplo dici fcribit. Qui faliceni Syriacam, Alpino Calef didam, heleagnum pucanc, fal'untur. Scio a Zawolphio tenuioribus depingi foliis. 'Calef vel calaf, ut ipfe teftatur Alpinus, foliisdonata eft crafsioribus, durioribus, viridioribus euonymo. Semeriferri, idem docet. ?Apud Batavos in infulis fluitantibus, quas 33CCUCH vocant, falicis quoddam genus reperkur, magnitudine agnum nonexcedens, ramulis & virgis non difsimilibus , foliis optime folife agni referentibus fed mollioribus ; julum fert reliquarum falicum modo, fed minorem lanuginofum, cito in albidos 8c Ianofos pappos abeuntem, qui, antequ^mfemen maturutn, vento abripiuntur; ita ut femen non ferre redfe ftatui pofsit. An haec heleagnus, dt&iorum efto judicium.

2ih vbJj fSp popQw \vv Sfttia 'If *piiujvi,* Sec. Sida? hiftoria confufa & perturbata admodum, quod viri mayimi jam animadverterunt. Mercurialis libr. 2. variarum ledHonum cap. 4. *Quarto I thro de hiftoria* plant, cap.* 11. *Theophrtfus narrans, in Orchomenio lacu multas arbores nafci^ velut oleagnum, fidam , &fimilia, defida in hunc modum loquitur l K cVjt mfoi TIUJ fop' UQPQIU! \^%V ou6t& TH puicaH , ffffjj y$ r'u>*> wnwh* Tiiovnvfyti. (ita Aid. & Baf codex legunt) aua verba transferee Ga%4-% ut fimilitudinem papavew Jervaret, vocen. illam xvnv»hs omifit, ficque err or em errori addidit. Quis wtem non videat , fidam arbor cm > nullam earn papavere fimilitudinem habere poffe ? ttaque textum Theophrafti corrupturn effefaciliter qtnvis 'inteiitget:eo*nagis, quod Athenaus Itbr.* 14. *deipnof. citanshuncjbeophrafti locum , fidam ex ipfiusfententia non papaveri, fed funica malofimilem facit: ut rationi mapnopere confentiat, itafuiffe appellatam obfimilitudinem punka, quam veteres fidam nommaffepater Athenaum, Plutarchus quoque (^idecap. dejunica) teftatuseft.* Hare Mercurialis, medicuslatisdo£tus & expertus. ;Utrum arbor, analterius generis plantar, fida, non exprimit Theophraftus. Malam punjeam fidam vocari fupra fatis probavimus. Hanc plantam fidam vocari i punk* maii fimilitudine, fatis, clark docet Julius Cxsar. [illegible] gens [illegible] Oppidum [illegible] [illegible] Corruptus Apicii codex. Illud [illegible] Forsan [illegible] [illegible] [illegible]

*amfiitixifit mmm . Itflwmfii. w tit **?*ji* cVfcwt rtilijurt; *ftkHinmjBi ftin-ittt* Die in, *ni-ittqtt i FiuJrrt,* »[rr^le Scalig<;r, *cum* .'4ur.

w*in, *itir.* . *nftn-*

BCcaptrtmn iji i;niicini;i[iir, (KCRraouin ru-1>"W. ~c[;j r*tert)tiam <]uod cx hetbaet'iruni geocrt lit ftymj h*aj Sotl hoc invJidS ar-eua»cn;u- Q^ifpc non twift.ir.urtumcx arbwS.an her-pa"[illegible] 'J. Nccminmivcrfi abfunt, quiai-tlurim] iftiitrem, \ el £cni j'crcpiinsni Dwirtisri Sidain Iciibunr. Nom«n hi:ic pl.im* nutmit imi^tirtim *iilo-*iltin cnncnlr.ri^iccibtimilijqualiTn vcimftutnin-JT.mii,althfi [^aJuitris cytiiii Jloro,utrici:!i.'; ^rtllolodii^, ntcfictbdcei *ctitiris,* fcJ albitanrii. FruClum haodqua-f[illegible]4-im plinum babf[1]

f a, n ii ii r i t a me n forma : nee cytinum, fi |»ui h:-! ('unica ir;-|n. F.tiandi cvcwtloQetnvi-dentr [rxhntflcRclIoiiiiij, lib. l.obferv. cap. C7. HHc Bavran fcrt flewm, qucmnduiixium ci cjiiam Thcofhrafri-; .irud .Athrn.isOrLiiomriu l.icu iiai'ci re-in Orchomeno I.icu ri.ifci i!th*a(t>, H:cif fcrit Tfiopfhraft\K. ApuJ Atcades nai'ci librti p. captte if. tradii. Inter ignwai igirnt fiJam —

Kjtfiudyin, Theodonw. wf»#*j«> «V W « T l^l.int',^ n^*vT»uif,^ii^'i*r. TlliiLT*VT*. V^itit" ,klittii.peeqtK>telerani video. ^^ dolcnbcre; *Mfa*

ric *ii, q«* in Ism nnJiimtttrfinBum ftnmt, fid,, butm tffliltet.*

f, q i (tore *dvm* iniDdut«iir. in ws p»nituf*t fecatwr, TC! , -cprod io baim «taemun» rcrndctor ac demniiur , *Ism wU* **•. «* «W'<* Htly-

H^M vecatcr, qood ».)»/A vaice lbffjtti hifceir, vcl quad Kttuit) hibcit *xitm nidc* fctin:<:in. i#-pirti-cuU nendre, & n,-. i*t*M.jtt**. Bntomaml heophrt-ftuslibr. 1, cap. 8. numcrar inter r»lu*lnJi,<j«f>(T'm cau-15 pecitliartm qajn Jain XQiili lniiiiiftLodetn librucap, t(J. reccnfei ir.icr ^., *q* & , iir Gaza ltx]unur, *unguiftitiitttttijblij.*

/!*if; p/'A*§4f0tw*, Jin*tdtti>jin:itil , 6it.:f/ttjlMtt&rt* Cap. p. lib 4.. Oinnilim in fluviis Iocifque fatullrlbL pcrirt rrailtt: hoc vrro ca[>iic, fmiSuaifcrri; nigrt naagnitudme lidx | roxiintini doect; addii r<Emin,tin *i* rilcsn c0i.'. Me mi nit batomi Ca til .l11111 Ballitj libr. cap* f. *fitrrtftttyinTtf* cr xtit fattiiffBm FJ t/ditx$i?M* **[illegible]* (t'jii.j! J[illegible]M< win BA'M Simi-mf. ifn eiSji'sw; *ik/ti*< fifc* xr*jiMr*^M<^Aja, *&c. Buteir.cn inf*la.iihis n j *ff folu limit!* pcfulnt.1! mgrii l-<tkr,%rj.u law fjt'iite <xun£*

louie*'"' (efhtuii: ; quaiia funt folia bmouji vulg-wis» M S.coJi*x J«e»'«« habtt.^ae'" /if/am. An Icp'cndum.At"-e*'«« ? Cuos liliactis comcararhTOlTutit, itdcupcrofi-miliora funt. Qua: Icqtiumurhaod Iwitcrcorruptalunt MS. COricj, M^i'ii-no <Jl *ti *rf* !r, •"»' « JiV"«i v'n'f

*nun 1^* y f (>, «»' til aft' ,'tt ^BJ"** « » »[illegible] ^ *•tnSvltit lut pldi* '(,^»t iiifijt aliniii. /'d.'ld *auttlt) nsmji* rtim*,-r/^ifr*ein>tttttntHr,fcdptnra(3 difperf*.p ,pfaur>t* rj- *unariitct tmfitii iMnolti.* Butoaton pu w cufus ufii^cm dimui, Vutgo i.Jannjriam vocam.i ftu-l cum [jlttsiii I'll'" $ BBulinidilie, Phrariiria angu-

Butomos dissecta panniculo.

Burooum alrcnwn.

ib h*l>« folia, i-i. jund ^t cj-fcrifirniiLi, d if*,ade fiia utrimqoe mi-les ISVM, rorundo^, hico-twnR alan Jivifos: ci-iii ti, csiguis ,Sc candi-i. Hafubideflonifrirr, in M i Pvi- diffimilij, colorc fatii-riir.mvjr, q..a- liinMjnafi tni-lrcrum femi-! rubfiinc fibrtift, 'ilftindant, fi<>r« mente Ro Sc Aiipifto menfibu* prf" i l , a t a b imoigtipi:, ica »'

infima in pane fruiSui, Tuprema flos PetieW' t ciit paluitTibiw, p< rennet aquas habentibust! reperintr *Si* jiuta rlMiloniniqiicinindaiiinue fiuviomtn maT^iiiM. Bft aurcm * hujuj f en?ri* *tiia* quarrfim, piiulai Sc circa «ulcm & in linnmo tttens; utramque b'"tcmon vocant. Dubitaripotcft. urrum cirulein halieat, adco iqualcm, lit deraTncofhraftuifcribat, peculiaremquandamat-qualttatem fortiri. Nil! in |acil Orctiorneno majora h*-bcat capimla bummotiThTOphraftieffericquit. Bot»* mon. inquit, tcrrcfnK2ummaenitudinc (K!*, aiqui 6> fi* fruftiu inapni™dinccftm«li.Vc] diccndiim.in Cr«-xccder* iturii myriftF« nsfg tudinero. Alii fpirganioo e(Tr rolmit, Diofcotiaw lib- 4-

cap. 2r. [illegible] *%« ikK9 w |«p's&«, 5w»i»of «D w '«* *cortex fubefi, ſ*rnollities quadam, tomenti inflate qua-*
''Karglnmm fohaTaVetgladioli, fed artliora & inclination, dc mfummo cattle velutt pilulas, m quibus femen. Negant viri etiam Do3iffimi butumon defcnptum efle, fparganium, quod quantum, inquiunt,ab ejus defcriptione abfit, vei folus pilularum (itus oftendit, quae non *W £*&*> TvZiKwXotiy five* in fummo caulis modo, fed & multo infra ejus faftigium, & alibi quoque exonunrur. Alterum majorem cum fparganio fimihtudinem habet, quod circa cautem 5c *W**&v* fru&urn ferat. Addit alterum arpumcnrum Mathiolus, quod folia gladiola ferat latiora 3c fiirfum fpe&antia, cum contrarium de fparganio tradat Diofcorides. *Vaga,* inquit Pena, *ilia latiorn & certiorisnota.fepe noncertd ftepe in contrarium accipienda, (ff ubidicit* iffixAuffig?, *rnagis quam gladioliinclinata, *-ferte mdicat.magis cffe difparata_y (SJparfa, (*ut fane funtj *quam fxntgladioli, quaplunmumrefta, Z$ proximecaulent farallelaaffurgunt.* Plantas procccliforiqueratione, latiora, majora, minora, anguftiora ferre folia nofi negamus: fed, cumbutomon, *five* potius platanaria, ubique terrarum, omnibus in locis paluftribus, latiora ferat folia quamgladiolus,^ihilfacitefFugium Penr. Auikorem adducat probatum, qui isnxAiM^^ pro*fparfo* ac *diftarato* accipiat alioquin fidem non damus. Firmum ergo ma- lib. neaf Mathioh argumentum. Errant & illi, qui tribulum paluftrem pro butomo habent, ubi folia ejus angularia, 5c harundinacea ? ubi fru&us magnitudine Sidac ? eadcmde caufa nee pfeudo iris paluftris butomon effe poteft.

TtSJ\jt ^>iV,8cc. Docximmiquidam viri *4»i*s& <p*»s* confundunt. Errandi occafionem dedit, quod pluribus apud Theophraftum in locis *<p\i*s* legatur, ubi *<p'w* fcribi oportebat. uti libr. <J. cap. i. ubi *&&lu** vocari tradic. Scribe *<pi»s* non *<pxi»s*, deleta littera A. Vide cap. i. & f-lib.tf. ubi multis rationibus demonftratu*;, *w£1w* plantain fpinofam non vocari ^e»?, fed^wg OA^J eft papyrus altera, cujus meminit Strabo lib. f. *vn^-n* ^7^^^ &-*%* '^TI *ng.run$pti£tnti 7rv{ef.,uo7i el? rLu'Yj^clcu,* Vide Cap de papyro. Ex hac Indi veftimenta antiquifllmis temporibus conficiebant. Herod, libr. 3. cap. c,8. *OvrottSp'3 -nS*5*b-* [illegible] *Indorum veftemgerunt*&pleo, quern ibi ifiumine demeffuerunt & contuderum, in modum (porta texuni^ Q! velut thoraceminduunt.* Pollux lib. 10- cap. 4? ubi ab Atticis [illegible] vocari docet, Ionibus vero ^AoJi' ^Aoiii*, inquit, «D [illegible] *elTT&Vl&'i 0Z}* TOUT* *V&*e%Gi Af^f V f^ f71% TUt0t>.*

'A-fl^t/V. ^Aa»n ergo veftis Herodoto ex phleo herba paluftri, & fluviatih flexa, quae texendis fportis erat idonea. Hanc herbam Attici *<p\i*,* Ionesi *(pxauS* nominabant. Eadem papyrus altera,de qua fupra cap.de papyro quaedam diximus. Galenus in gloffis ^AICV (lege *<pA,'«) $x_vy~* [illegible] ^TKfTuJVt *Myfis.xt&ftiois.* Vertunt. *Verbafco fimilis & pafvracea quadamplanta, qua etiam okaiiis vafts circumpo~mtur.* Scriprio, ajunt viri magni, nobisYaldk fufpe&a eft, & *<pA&''* aut *<ptip.®'* pro *q>*iov* forfelegendum videtur , & ^Ao^Jv* pro *$''>oypSfoi,* Eft enim *<pxi,u(^,* idem quod *<pAfl,u®- verbafcum*, & planta quaedam folia habens crafla, pineu'a, lanuginofa, quae & ^ A ^ ^ & *%v'*xxtt* dicitur, quibufdamlucernaria. Er,fi conjeAura valet, exiftimamus, loihim fub:ndicari a Galeno libr.«Jfei TA *C»T'*S vntjti*. de iwernis affctlionibus*, *J 8 Tf'*«^«A»5"vzro'wlf T^*!-^ olor <^AOCJ *Cm*. Et m capitejub pilis velut cortex fubeft.* [illegible] figuificet, hoc eft, *corticem* aut *futetn defquamatam,* vel- Jut de ferpenris exuvio dicitur. *Undefquamilas* dixit Calvus; & 0A©df Hefychio^*XtC^yi^tu^ ,* & Anng^^ exp v nitur. Verpm, ex Galeni ledione ^AE®-aut ^ A I ^ ^ fcribendum videt»,v; ut indicetur in capite fub pilis, lanugipem qnandam craffam & albam, qualis in verbafco videtur, fubefle, quae cutisdefquamationi, aut fquamiilis fimiliseft. Hxcmultiserroribus funtinvolata. Omnino aflennor, *(cr^bcndumMpx^ftStts^^fiSht.* Verbafco facie non eft fimilis ; fed verbafci inftar tomentum praebet, ex quo veftes aliafque res conficiebanr veteres. Omnino fenbendum ^AtWvel 0>,ft. Vide Pollucem, qui papyrum intelligit alteram, de qua Strabo, Martialis,cxten, vide cap. depp_rvro. Neutiquam ergo cpxt-^ a u t ^ quod *verbafcum* f i g n i f i c a t , fcribendum. Fieri poteft, Galenum fubindicaffe locum quem citant librode internis afteCtionibus. Sedmalfe vertunt. *nuU*

*Us ex papyro altera, qua <prt*s* GE£p>*»$ dicitur,ipqp at UT** Non vulc lanuginem quandam fubefle craflkm 8c candidam, qualis in verbafco cernitur ; ltd lanuginem tomentoiam,quahs e papyro fiebat altera, vide cap. de papyro, item qua? pauloWra dicuntur, ubi probatur,<pAi«f Latinis lcirpum fignificare. Tomenrn lllud papyraceum nondufimilclanugini, qua? in verbaico cernitur; Idco Galenus, *<ptop»Josrle** TOST©,*} Trumpv^s <pvro>. planta eft papyracea, ex qualanugomclhs, qualis in verbajio.* Vult ergo Galenus,verbafco timilcm molltiern, & papyri naturam habere,idemque *QM** textum ti<Stil bus circulariis circumponi, ut hodie buticulae vitreae urcumtedto vimine muniuntur. Poltremafuggerunt, Galenum iubindicare locum, qui libr. I. de natura mul^ebri rcj critur, ubi Hippocrates ait, *V àft(pc^ iXcuv&t* ™ ja-.J^* ^ OT,'. *Glwvsrv&iw.* Corrigunt, *W **<>«*&» *p$»tw.* Vertunt. *fuper olearix amphora opcrculoftoeben fucccndito.* 1u p_ro *lvtyipoi,* fcribe ^SXTJ^*, 8C rcliqua lege, ut in codicibus extant, docet earn ftoeben accendcndam e(fe , qu* oleareis amphoris circumponitur. Clare in glolfis, *taft eS&tTshms/Jtyjo* afeniJiTw nils thautyis xtaauias, qua? oleartts vafis circumponitur* Stoebe aha fpinofa, qua? *<$%»* ; alia non fpinofa (qua: <?*«» & paluftns. Tiberius mulo-medicus I . cap. f f. ««K ^ ** ™« *P*°''s«_^«»TOf «$* TO' a^y/xx_m> «»>" w i ^ ^ ^ * T0^ ***•$•&'* &*«• Ver Ant; *Stoebcn qux cortex eft, quo chtcllarus ammahbus ad mtcmaftra* gula utuntur.* Corruptus codex. ReA^ emendant viri Vlodi ^ift.Isi^WAi^^ Stoctee^^fc/eoj fid eft altera papyrus) *quoutuntur, adfaginata* (ideft *thecas) infaraen* da tomenti loco , quaammahbus dcjfiutriis (drotncdu\hjve>* ut vocant *hclgtejimpommtur.* Quonda exiftimavi Icgendu?n *(plus;* putabamenim folum *<piu* vocariStoeben, fed tandem contrarium repperi. Certe f[inofa|>lanraamphoras adverfus injurias fervare nequit. Apollonius Ale- [illegible] ; *Stoebcn five Qhiw ad componendas a*.'pborits ufum frabuijfe, extra omncm eftiubuauonem.* Utraq JC planta 0Ai«j& ^teappellatur «uSi, fed l^eophraftoirlum *<pi# &&n* didia, qu2e fpina eft vet fpinofa herba. yeftoebe pluraltbrofexto. ubidocetur, *iTnn>$'w<&&}*»* vocari, ac carnofa habere folia, qua? ad farciendu non videntur mepta. Hsereoitaque.utrum Hippocrates *<&&lu iv* n voca*r'n t*7rv<pia>t.* Prooabilior autem altera opinio, ^Jauntclligere ST««C4 dicitur ®^ *n'wZel?*** inftipando^cogtvdo.* vel ^J TBU c,Cto, quod idem lignificar. *2nG*t lettus ex paleis,foliis IS gramme.* Ariftophanes in Pluto, *An* ^i *xXivnt \%ti* flCa'Aft *%a*6i»_x pro letlo toyum habet junction** Placet aliis, *Mhs* efle' herbas aptas ad difcuinberidurr. [illegible] *dj^dtu. mQvuST®** LJ^A«^COIV. Hsec diverfo modo intcrpretantur viri dodi. nonnullific, domiebant in torts quis congerebant ex arundinibus apud Jiurotam natis.* Malmit alii, *dortniebanr fimul juvenes in herbis,quas conger\bant ex arundinibus apud Eurotam natis.* Late iumitur vox *-£«$, pro qualibet fcilicet herba tomentitia, qua infarciuntur culcitr*, & id genus alia, Eandem fignificationem habet apud Divum Marcum cap. 71. *d&oi dfr &£t-* [illegible] *frondes cxdebxnt ex arboribus (5 ftcrmbant m via* Apud Divum Ioannem cap. 12. vcrf. 13. «»«D* ™*fiai** T& <^«-*Axu**. T« /3*ut fupnPdiximus ramulos dleflorenrcspalmarum. vide quae cap. ds palma retulinW. Late ergo admodum vox sw6*f flLMnitui*, de qua plura *\\b-6-* cap. y# Verifimilc ergo admodum , ^AI* cognominarrm efle *w$ln* , quod f«Af ufum prxberet. ^w< dicirur *erfbo_ri* ^Ai«» *WT' ««J'$>A<JO'«_5* quod fignifix:at, *fUnusfun* *nbttndQ_y* *implco, vigeo, fcatco Jrondeo* Et frondet cprcg e ^i*f, & culcitras, aliafque resimplet. Latinis *Q->iu%* fcirpus vocatur. Gloffe. *Scirpus QhoZs,* waW^*- Plinius libr. ig''. cap. *2,7. Nee infrutkum nee in veprfum cauHumve*, «e- *fue in herbarum , aut aho ullo , flamfuog_Cnerc, nu- merentur jure fcirpi (* in altera edinonc/cn/yj) *fTagji_vs palufirejque , ad tegutum tegetefque*, e *quibus detraclo cortice candcUluminibus_7&funcnbusftrviunt. Tinler quibufdam in locis eorum rigor. Nan.cjve i_u velificant non* TP *Pado tantum nautici , verum ($ f_n nay- rp,r_gamm tor Africus, pnepoftero more vela intra tnalos fup-endenr. & mapaliajua Mauri tegunt ; proximcque afiuann hoc videantur tjf*, quo infenore* Nifi *partepapri funt ufu. Hxc* examinanda. *Ad tegulum, tvgetefqueDc&llTimus* Salmafius legit *ad tegillum t petejque.* Tei>ella cucul- *li* vel petafi ex fcirpo tadti. Feltus *tegillum cucuto**-*cult*

tiefiitfefjBai, OriA'uu ci ftirpo tewtcj, fe :-.it(« vacant fan *xtniii.* i.Faftot.

*At f>*mi>uiijifctAt:c, nit*
Sujiu't: , ta fliafinfurft nuitt fait.*

vi has brriih art ice tm it It, ($$. Cande 1 is ad Ju-

ftrcm run Kim *ktbtnttm Siiutai*
bt&tikm
Ptjtmfirt mvnta.

disi, iraclligic0»wi

tJ . nrjnt *mJtkxtotr abr*

trafc « eifiant f •(">

• !t faqio, tjqt ruiurtm habrt pj[7TKf

banac, »ccaab«ichaKur. Minula-

1. Qar lkq'BOD J
-1 -jao aoftroiuferar.

i.»(i j m m . Jra [Lanl Jk Rt,'j!ti»~ t, m6 ,
htber • aptiua. Tocmi hunc luvam fie rclt»-

t»f:r Jffilt:. J- , OV. JtWMttri. ioquit , ».:
ciutTtiKtHdwar e&. qood touriot m u r ' ''
{Mkt .'<infcaLag«iipr-' jr.w'i
fratqa

— Ei r J

ntft *<J-ve* rhlcum
l.r . *I''.* Mllintjr.

nt *immpmrm. ctmtm, f*

p ,

nncT

arirrr Y iMinlnm.

j _ •_. I
CT(CrFTT1>

lA «BT»J *a!cttlhmrmi*t.*
•Itrrh rtnm |-W %
- - c ii c e dtfciti facite po6»nt 3-
^««b«Bt Jh, . ,y^« *-,< ^i •••»••. M* m m f
:' nqomnt J mfcftew to rcnftml*

riirnuin <w cmluuwv

ant un.ij-.-,,.
pariT- . « t o e o O f a i , cmin

Male in Aldino. •«\>v'* *&>&?'' •
rfv | iur. d
'ttrsft. liUr,4- "P- 1J* •»')* ™'-"i*
^ w ^ r O . iA^«.O, Plin. lib. 21. up. *!!. *aiilift*
d vinli.t hohfctiKBui.

T.ip,, iStc. Scribe ji'f*. Tipha (ninjfrumenriKrrus. Dc tipbaaeit hbr. S. wp. j. lupra. Lib. 1 cap. ?.='<f& *wttti'pfi*^, ilijttt. T**iu hoc tapitencf,at m*t^<»<. ^ e | y" ctlius, nifu, oj iJi'jfi-- -ft'ipitj •>; « T«'[IMn.. It* lOCtS iftc JC'| gi debet. Oinncs C rseci aquatieam clmiam i>;t- j «f* frumentaccain j e r • fcribuw. J i) ba . ulcltJv^f.-4. (alh *far* exponunt. vi Jedp. 1. libr, S. J tyj-lia quoJ in aoui* nafcitur. «0 B dici'.iir j rylii;dri ffitn4 ic quili 1 j|h|uiiis lclf L>&Tj . > T M i i r b m < , cm ft at ur im fi^iurec. Vtl *-np, ofeS* »*'' - »*» f Aid in ouch. JJtri'; quam vocem Ruclij•.. i • iljoti delict, null :i»fmi aV:ppi qtiam vulj. tttmtnjjfrd typfct canln'-iibusnon at, k'l

fi.f

d T h
!i..m
.iriirti
: ' jm fnlujcarmr fjlfumcft, foin->r-

• icia-

Typba.

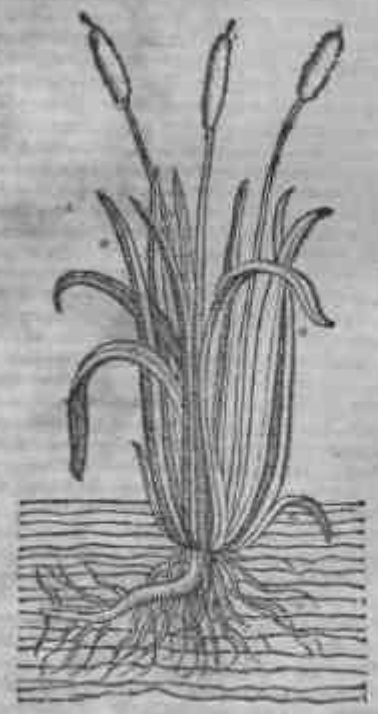

nata i tmicronara, olilnn^*, anpjftadorforminenriort trian JTHli, cypendi fata limilta; caulis inter eiesit re-wot , aJmt, intctdum Lominc pioccro troceritir. ten*.

glaber, laevifque & enodis, noninanis, cui fummocacumine primum tenuis gignitur fpica, mufcofos flores proferens, qua marcefcente acdecidete pannicula relinquitur, denfa compadlaque lanugine ftipata, pollicis craffitndine, palmo non raro longior, clavae rotundx fimilitudine,nigricantis punicei ac obfcuri colon's, in pappos tandem evanefcens: radices craffe,geniculatae, candidae, faporedulccs. Locis paluftribus,in ftagnantibus aquis,& juxta laxorum fluviorum ripas exit. Iulio & Augufto p&nniculae vigent, flofculoru fpica jam arida ac evanida. Reftant fubinde pannicula: ad alterius annizeftarem,atq; tune non raro pediculi in ipfa pannicularum lanugine nati reperiuntur, quod admiratione hand caret, (ut re&fc monet Dodonoeus) Cum enim caulis tune omnino fit ar»idus, & lanugo adeoficca,ut vento abripiatur,. animalcula hujufcemodi fub lanugine ifta gigni ac vivere pofle, mirumeft. Vends abrepta lanugo colligitur a mulierculis tomaclariis, & renibus,aeftuantibufquelumbis haud parum commodi adfernnt pulvilli toriq^adera far&i.Caulem cum fpica Belg* UfrtjtiOtl&cn/Donini yocanr, quod lanugo ejus inaures incidens, furdosefficiat. Eadem de caufaltalis *marrafordad*icitur. *GdWma,Jfcs* appellitant, &apfc/ofirequidem,ut inquit Ruelhus. Gallix r.uramaflas dixerunt, quod fceptra regum, maflas vulgo dicftas, perpolitus caulis lanofa floccorum denfitate fummatim faftigiatus aemuletur. Typham,quam Diofcorides delineavit, negant k Theophrafto defenptam, idque quod folia ferat. Codex corruptus erroris elt caufa. Nam non **pvxxer,* fed, ut di&um, *ttyvMotrfis* fcribendum. *Q»ia* effe contendunt. Nigricans,non fubrubrahuic pannicula. Folia typhae quando caule non promir.ad tegetes & ftoreas, *qinsmattas* Julgovocant, contexendas utilia fore tradunt;ubi vero caulem promt t,inut ilia. Defcribitur ahud Typhe genus ab Adverfariorum au&oribus, quodmagnitudine a vulgari differt; multoenim typha ilia minor eft quam vulgaris; aliam dava gracili obfervavit Clufius.

H[r]4[l]6 *apt -n'SKUTreiyv* , &C. VetuftiffimiG&C\ *xj*u@f* femper dkunt, Theophraftus, Theocritus, aliique: medii vero *vi Graeci, «Jm^» maluerunt fcribere. Sic ubiqne apud Diofcoridem in antiquis codicib. & Galenum legitur,infima vero Graeciaantiquiflimos fequitur. Caffianus Bafius lib. 2. cap, 7. *mi*«& U-nm* £^,' &c. Hefychius. *Kvne*&* *t6®* 'tirm; ijtiJipot. xvmy®* (^trumque dixerunt Graeci antiquiffj^r^o^^ «e&<w«a7e9»;quod moxr examinabo. Ide s'rl^ff, *^^^© ^ T«*Ztpuia i xU > %l$* eineq,fratum d e j e & u m q u e cyferum d i x i t quod herbafit humilis.* Utrumque itriitantur Latini, Marcellus *x-vyn^f* fecunda brevi extulit.

*Cyprum, Udanum,fagapenumque & tragachantum^*
*Scammoniam, cyferonymalabathron & ammoniacum**

Poi'ta *KVTni&f,* ait fecunda longa.

— Et molle cyjfcrum.

Apud Varronem in neurro genere libr. ;• cap. T<?. lepirur. *Si fabulum naturale non eft, eaofortet dominum fercre, qutmAximfequuntur afes.eafunt^ofayferfyllum^ apiajlrum, papaver, faba, lens, pifum^ cyferum, medita,* GT *maxime cythifum.* InantiquuT. codice pauio aliter hsec leguntur, & melius diftin&a & interpunda, & pro cyperoocymumfcriptum eft. *Si fabulum naturalenon eft: eaoportet dominum ferere, qua maxime fequuntuy apes : ea funtrofa >ferpillum, apiaftrum,fapaver,faba, lens,pifum, ocyrnum^medica^maximicytifum** I'heditione anni 1^23. cui Scaligeri & aliarum additse funt annotariones,utrumque *hzbemrjcrpyllun apiaft,um,papaverjaba lensjifum, ecymum,apefum* (ita fcriptum eftj *medica^maxime cyttfiis* Neutrum *k* Columella commendatur.hic origanum laudat, cujus apud Varrone non fit mentio. Origanum a^ibus grarior,quam ocymum vel cyperus. Latini, ut dixi, & *xvnyv & icihip,* legerunt, & pro eadem acceperunt terba. Contra Plinius diverfas putavit herbas, in quo,ut fupra hb.i.cap.io. dixi, fallitur. Lib.21. cap. 18. fi«i*dam etiamnumunum genusfaciunt junci trianguli, cyperon vacant; Muhi vero.non fecernunt a cypirovitinitatc nominis. Nosdiftinguemusutrvmctue. Cypirus eft gladiolus^ut hximussadicebtUbofaMuiatijnmu,ininfufis Creu, detn Naxo, & poftea in Phamice. Cretico candor;odorquc vtcmusnardo; Kaxioacrior, Hxnicio exifum firms, nullusKgyptio nampibinafiitur^c. Vnum,* inquit,«* *nusfaciunt juncs tnangutaris* , quod juncofimilem, fed tnangu^m Rerat caulcm? quanquam non raro quadran. gulumoftendat. M»Cdfu$Ub. 3. cap. id.c#«w;//»_ *a quadrati & rotundifemenjllud cypeyum, '%$** he Grd* *ciyocam.* K^I^V vero, vel *t™&* dicitur a radicis effigie, qux pyxidulam,poculum aut vafculum pufillmn t&* terc. *MQ* ,mquit Hdychms, vocabint *tnfiK*iyp* *o WC**K* ™*ja, concava & capacia.* Doris »v W # planta hare dicitur: pro «j w w r e i q u i ^ —·ʜ Kʜʜʜʜ* Jʜʜ & dixerunt. iupraulmi foll1Culum'x^e^ vocaridiximus, quod poculum, vaiculumve referat. Geoponic^n audor &*> vocari tradit ^ *fitite,* ^ *i_m&t V ^ #»*> w-*••«. &.*r contradum videtur ex *$^&9m* ^ ^t^L,Heiycnius, *?*&*&, wh* *xivnu* Loca, concava, 6c paludofa amat cyperus. qui de caula SA«;c«»di^us foit. Idem Helychius,U«^» *xvm^.* Diofcoridis codex non corruptus *iprimtwrlo** vocari audror eft.KJsn^©- ^ *<p\e fve iaKn ifiof us ilv* dcarx^otjot t&fooai.* Antiquus codex *xv7np(§>** (ita omnes MS. habere Do&iorestraduntjo<5 *\pv7%mt^J\^7 ct* ^i io^iy^.Cerre capite de afpalatho *t^vnoxn^l^ \eg\l* cum lLeTychius dicitur (fi modpantiqnum & verum illud nomen hujus planrx) ob lentorem & flexibilitatem : texendis enim fifcellis apta eft junci materics, ab *'ipvy?,* id eft *cala oxiTf^ovvirga.vimen.* Hefychius^jr^ovy-vgiw n$v 3 *ffv,*c£o?w.fceptru proprie omnisvirga cui mniti quiifo* *teft,* G? *regia majeftatis lignum.* Idem ^w©- *tarv^s*^'A«-*. Cyperum in vitilibus locum habuiffe, ex HefycKo *fenniculi cyjero texti.* Vox oxjjVrg^ non lentam vimineamque denotat virgam, fed folidam, duram, quse non facile cedic. Ergo non dicitur ^wo-io-x^^iov, quafi *dhvpfiv,* id *efk^vimim num lentori accomrnoda flanta.* Accedit,quod plantaç.quibus *\iv<n<rmn<r$o\>* nomen, redte affurgant, fceptrique allqud^n oftendant effigiem. Herbae capitatae, quasque re-*Clh* attolluntur nomen illud audiunt. vide cap.de afpalatho. Uti utriufque chamaeleonis caput fceptri imaginem imitatur ; ita cyperus in ere^torutn caulium fummitate difFufam gerii comam, fceptri iiguram aliquo modo repraefentantem. fed *ipva-tvniTF^ov* non eft huic nomen, faltem non afpalatho. Nugs funt quae de fceptri idea, quS cyperus mentitur,dicunt. 5go nullam cum regio fceptro cyperum haberefimilitudinem aud^der affero, utinec afpalathum. De chamaeleone nihil dico. Vide lib.p. Recite viri magni emendant, *xvn-ep&'jQi J ipieximTi* as rhu* wa^aV *w>o$<n. \pto-xv7r7u* vocantur loca & frutices, qua?, qnando arcus ccsleftis incumbit ac inititur , odoratiora exiſlunt. Sunt tres figurarum ſpecies, quæ meridiem appellatur; quod in eumiris, hoc eft arcus cceleftisincumbensodoratiorcmreddat. Vide cap. 2f. libr. *6.* cte cauf. Scribunt Graeci Sc *t^Wx^r*, pro ipUxwer* i* unde illud *ipvrirxmirTf** Hefychius, I^Vxu^oi'.igjs *^tjuvvi tU luuv'tgie \7nffxify.* Male edunt ^/VXJJ&; non tantum *^N? fed ep 8c tiglw* dixerunt,. Idem,i<(« *i & itiovw mis n<phMS%goot9 ra tepfyje* TO!;O».* Sed alia herba quam Hefychius *tp'rrmnrfr* vocat, in qua livor contentioque incumbit. Nemo cyperum facram herbam vocavit. Sacramherbam verbenacam fupinam vocamus,quanquam & ipfa verbena nomen illud habeat; nee fyy pro i> legere memini. Cypenis *Ipirxqicnv* di(Jtam, quod odoratior ab incubitu iridis fiat, concedimus. Pergit Plinius, reprehenditque eos qui cyperum & cypirum eandem puiant plantam.Hanc certemulti hodie probant ftntentiam, ipfnmquePlinium errare fenbunt, non fine map-nis rationibus, quas fupra libr. I. cap. ic. atnilimus, ubi horum probavimus fententiam. Duo certe gladioli genera hoc nomen tulere apud Graecos, quorum afterum Romanis gladiolus tantum dicebatur,fi Au(ftuarii*aucftori fidem adhibemus; alrerum {.>I.F, quod & ***y*™'& *rwr*'* d1caa ^K quod folia in mucronem definant; vide lib. 6.& 7. T«|/-*ft**,* fiLatinereddas advcrburA, eritgladiolus. Alterum genus, quod proprife apud Romanos gladioli obtinebat nomen, |i,e'jy vocat Diofccrides. Audluarii audlor *hoc ta-* men genus nee gladiolum,nec cypirum vocat Plinius,fed alterum quod *%<piov* Diofcorides appellat, a Magone cypirum vocari tradit. s^« enim radicem habet geniculatam,non bulbofam. Diofcorideshbr. 4. cap.22.11k*** Id eft, *Xyris folia babet—radix crebris cinHa \eniculi‰ longa'X* parva) *ac ruffa.* Xiphion vero radicem bulbofam habere eodem libro cap. 20. tradit. E'tpiov «3 *<pAffyini* *ci'j^ w , vel,ut aliis placer,u*x<t4pim* y&*ovs<n, afc ** nZ QiXhw jfift* — ft fa fi 7^*& P™*' 'm w infa xcfytpldfyrtty (Pvivm j fiuhifrt c# dpov^n,* conclufa deleri pof* funt, nihil ad fenfum faciunt. *Xiphion alii fhafganon alii*

tnacktrdnion f machxrionem) *afoliifigurd vacant — ra* ' dices babet gtmmas.quarumuna altcn wfidet, pufillorum bulborum figura. Ex bis inferiorgracilis ejifuperna^lenior & ubcrior m arm's maxirne nafcttur.* Xiphion illud a Magone cypirum vocafi, tradit Plinius. *Cypirus*, inquit, *eft gladiolus*, *ut diximus radicebulboj4,($c.* Quid de gladioio hoc, five cypiro ante dixit? Idem quod Diofcorides. *Hxc* capite precedent!. *Bulborum generi quidamadnutnerant & cypiri, hoc eft gladioli radicem. Dulcis ea eft, & qua dccofla pancm etiam gratior em faciat,ponder ofioremque Jimulfubatta.* Eodem capite. *Idem* (Mago) *& gladiolum a'.teru, querncjpirumvocant,& ipfumpaluftrem luliomenfc totofecari jubet ad radicem , tertwque die in foloficcari* donee candidorfiat. To* Ityw^quod bulbofas habet radices, in paluftribus non nafcitur, led in arvis: cyperus Grsecorum Iocis humidisrepemur.IIlud quoq;notandum quod *ait, gladiolum alterum^quem cypirum vocant.* Duo, ut dixi plaaioli, quorum alter |J^*,alter #e*« dicitur.PliniusJut Xiphium a Xyride, gladiolo proprie dido diftinguat, ait *gladiolum alterum, quern cypirum vocant.* Sed ifte, ut dixi, gladiolus in paluftrib. non provenit,uti nee Xyris. Neuterum ergo cypirus Magonis. Vulgaris cyperns paluftris. Hinc cypirum Magonis, & cyperum xtVwg^ Graecorum eandem ftatuunt plantam. Ipfum fiquidem cyperum radices haber bulbofas, quas olivae comparat Diofcorides,ut mox dicam;Quo ad vires, eafdem Diofcorides xwsnVf' fi^ve x«''r«e^ affignavit, quas Apollodorus cypiro, quern Plinius gladiolum vocat. *Quod ad cypirum* , inquit, attinet, *Apollodorum quidem fequar, qui negabat bibendum , quamvis profeffus efficacifsimum ejj'e adverts calculos i os eo fovet, fceminis quidem abortus facere nondubitat.* Diofc. lib. I. de cypero, *$ii*pis iitwerirn. Jipfccufnxh, ebt*fo,u07iK*li,* <^»^7IKJ, *XtSiaaz lyy JpvTnjyTs vnt^Sj/ili*

nn vvptvfyn »/yw£«, apvm t/tcpv' 7ni£ fo £ n7s zv' ftficom hxvn Anrwus &J Ar*; Vtrtiexcalfaciendi, vaforum ofcula recludendi (*unde Plinius doortum facere dixit) ^ //-*rmasmovendi. cakulofu © hydropicis pota auxilio eft, ut wafcorpioneitlis. quin* G? *vutyaperfrigeratiombw {§ obfiruchonibusfom accommodatur, menCefque evocat.ficca & ad Levore tritafacit aZ oris ukcra, etiam depafecntia.* Magonis ergo cypirus&Grxcorum^Vi/.©- vel *xv-nt^U* eadem planta. Sunt alia qux impediunt Xiphion Xyridaque elTe cypirum; quod ncutrumos fovendi facultate polleat; faltem nemo memoria: prodidit. Hadtenusabundeprobavimus cypirum Magonis efle cyperumKSrae«nim;oftendimus prarterea nee effe Xiphion,nec Xyrida. Si Xiphion forctj mirabilem quam de eo tradit Diofcorides efficaciam non reticuiflec Mago, tradidiffet ApoUodorus. Xyris rJdicem, uc dixi, plane dilfimilem haoet. Advcrfuscaquae haeicnus diximus unum hocobjici potefi\quod Scribonius Largus cypirum ^ Latinis gladioium vocari tradar cap. 72. *Ebifci radicisaridaprimo quadrantem, cypiri radicis; quern nos gladiolum appellamvs, frimofextant^ ferule pond, trientcm.* Aut igitur uno eodemq j nomine *XVTTiH&V* dux diverf* *f lantae vocars funr, quod non mirum eft; aut certe *xv7r«&f* ilium eundem Grxcorum Latini gladiolum vocitarunt, quod folia gladiolo funilia habcret. Longa fanc^ funt, & acuta, ncc male parvi giadii-imacrinem refewint. Sed Latinos «VXM^I> cypirn vocaire,ex ipfo Scribonioprobatur,cap.6'l. *Croci prime* u. *Cyperi*, *id eft junci radicis po.* n. *Galla*, fpc. Cypirum juncn vocac, juncum quadmngularc, vel trian-Rularcxh. Malj ergo Plinius cypirum divcrfum a cypero <iocer. Non culpandus Gn/a, guod *xv'Tr&yt gladiolum* i«terprctatusfir,quarnvis prxftet,ut errandi eviteturoccafio, *veljuncum triangular em,* vel *cyperum* vcrtere. Haclcnus uomen; nunc fatzicin examincmns. Radicem hoc capite defcribit Theophraftus, de qua mox plura. lib. 1. <*?• 8.caulernvnldearqualemrradit, cap. io.'quaedam de radice rrndit cap. 13- cauiemenodemait. cap.*16.* Wia anguiaria efie 5c arundinacea. libr. 9. cap. 7. inter °dorauVecenfer. lib. *6-* de cauf. cap. 1<J. & 17. de odor^plurarefert. Cyperu ek\j;anter defcribit Diofc. lib. I.

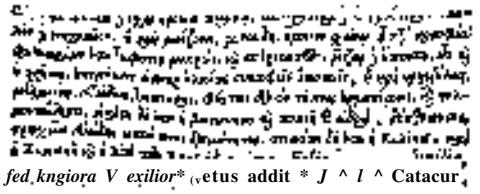

fed kngiora V exilior (vetus addit * *J ^ I ^* Catacur

Itm : cujus in cacuminetniqutd folia fefe proferufit, intet qu<£ eftfemen. Radices fubjacent, quarum etiam ufus eft oblonga, inftar olivarum interfe cobarentes, a ut etiam* (haec in antiquo codice defiderantur, in quo pro «A*'!* *cvwQiTs iMj-mis, iXoiiccf ovvoiirlovn OUTUT?) rotunda, nigr#,odoratae^ amarulent*. Nafciturm Iocis cttltis atquepaluftribus. Optima radix qua gravijjima eft, denfa, plena, agri fragilis, afpera © odor at a cum qua dam aenmonia. Bujufmodi vero cenfetur Qihcia^ itamque Syrtaca,* Gf *qua a Cycladibus tnjuhspetuur.* Defcribit hanc plantam CafianusBaffus libr. 2. cap. J. xnVw^*, *t i ! n* & *'& oftdtoi H9.pn , upncpv'ii'&%,*#, tyy xccu/iot vtort* «f (MS. duo iVE><7tE<JH) \K *'ufcgcv $ curipp** *eis oft \Xcuh04 p i i i f y rus, quam quidam %ernam appellant, folia habetfimilia car* to^ubirecensfunt enata,gractlia, cauliculumvelut junctts, graciliorem tamen* (MS. *inftar junci gracilioris) in cujus cacuminefemen esl^velutmilium. Radices nigrajunt,velut olea* (int.erpres 'w" non legit, *velut ojjlcula olivarum) aromaticumfaporem babentesl* Plinius loco citato. *Cyperus juncus s ejl,qualiter diximus angulofus,juxta t-erram candi'' dus, cacumine niger pinguifque. Folia ima porraceis exiliora, in cacumine rrnnuta, inter qua eftjhnen. Radixoliv<e nigrafimilii, quam cum oblonga eft, cyperida vocant>magni inmedecinaufus. LauscyperoprtmaHammomaco,fecunda Rhodto, tertia Tbravo, novtjfima Mgyptio,quod t$ conJunditintelletlum, quoniam & lypiros ibi nafcttur,fedcyper os duri'JJima.vixquefpirans.Cateris odor&ipfis nardutn imitans. n$<m,* (imilia, inquit Diofcorides folia; quod de imis intelhgere oportet, ut fecit Plinius. Addit,^*-*xpri&#<i*%>Q*n^glaciliora & majora, cum* Plinius *exihorfl* dicat. *Folia ima porraceis exiltora. Exile,* non pro *minuto, fed* pro ttn»f,;c*$»,capi debct.InCaracureni codice,longe optimo, non tantum, *gracihora* G? *minora* legitur, fed additnr, *jiccio'ra* 0 *anguftwra ejfe.* Probant hanc ledtionem barbari *xii* fcriprores. Pande&arius: *Babet folia ftmiliaporrifoMis, nffi quodftnt longiora eis, jubtiliora, & duriora.* Theophraftus angulofa traditj quod ipfa probat experientia. Caflianus Baflus *wpr** (imilia ait. Hanc vocem viri doctiifimi Gnecam negant, fatentur fe nefcire quid Latinis >&'?*>* fignificet , & corrigunt Galenicodicem libr. J2. Method, cap. 1. *%gaupv* -m i&fa. wXcvfyat* /ti? *an™ \Sifoujj* sc&ieiy. pro ^& *wijtx* vel *xgvjTi>&* fcribunt. Fruftra;v^x hxc apua alios occur ritGrxcos, Athenaeum,. Diofcoridem,^ginetam, Caffianum Baffum. Vide cap* dp cepa 8c porro. Si vulgatam fervare ledlionem Galeni velis, expone, *capas capitatas ditlas ad edendum cum pane exhibe. ri wpnt* Gfammatici W»w *>\a*ptyocXus* cxponunt, *capa capitatamagna.* Galenum fcripfifle puto *y-&/uftv* % TO *Koipnt i&.*ovp8p«*, id eft, *capas* Gf *qua cart a dicuntur.* T# *xupfoporrum'fetiile.* Porri genera duo,capitatnm& fecftile. Ifiodorus j *duo genera porri, capitaturn &feitile.* Iuvenaiis.

— Qr^is feBile porrum,*

Qt^is tecum elixi vervecis labra comedit.

Kiprtfporrum fetlileyfedivum, &} ? *fy«v,eadem analogia,qua tara$i%'iiri 5 ani^w.* Plura de hac voce capitibus citatis. Caulem Diofcorides angulofum, recte ait. Modo enitn quadrangularis eft,modo criagularis; unde a quibufdam cypemsjuncus triangnlaris,ab aliis quadrangularis diatur. Hanc cum obfervaflet Djpfcorides differentiam, dixit fimpjiciter angularem efle. Caflianus Baffus cauliculum hunc junci caule graciliorem inquir, vel, utinMS. altero legitur, *fimilem fundgracilioris.* Sane ipse cauliculogracilior c y pTaue di em, plane mode Diodorides sanctis addis describit quo I decipiebatis. *i ^j ' pit* $ KV7Tiipov7n»rnef cZ 0 'ZA* Ita haeclegenda; peffimeedunt,«^' *cSI xewtis <» Jop**~ W?. Vertunt; *Inquofcfecaulispromit in quogermenpofiturn eft,* led caul is in germine, non germed in caule continetur. Verteergo;e^ *quo germen fefe promit, inqtto fofituscauliseft.* Id eft occultatur, continetur. Duplex *creupKuhs* in radice cyperi conftituit, ex quo germen quod in fuperfice telluris eft,craflum,ac globofrm,& invicem fibi connexu, quod ^)iofcor. *"?<$ 'tx*ixs avvdfets 6 spoyrf*o4* dixit, *mutuo contatlufibi coharentes.* Plinius fimpliciter radicem cyperi oliv* nigrae fimilem efle docet,qu* cum oblonga eft cyperos vocatur, magni in medicina ufus. Caflianus Balfus non ipfiolivx, fedofli comparare maliut. Attamen majora funt & crafliora quam offa,minora & tenuira quam ipf* olivse. Cyperi radix qon tantum duabus carnofis partibus conftat,fed etiam tenuibus

lignofis*

de qiiibusegit Jibw r^rimn C3T-17-llbi *"'"**'"
rvcinOccarnoUniimlit. cypcn ttnuf, ncrvoDm.
inqBBD, d< Kiiuinnlici! 3c li^injlii,quis tux capita
mo defcnbtt, iiarcUius muQligi debut. *<H;<H,*IM*
vemm; .,JJ1ifHri^M^3*«*»Ja.cuin,utrcaL-niuiiL-[Sci-
licet, verrendinn fe. « « *r*dxitf*rtt, qu^tnitr rtditw*
I"i 4t>JJ' vturifJ.bm, tiictnucvtmpifrititiltiintt. "
««MwAt *ci«-iK<>f«m*, vci, uc I'Uutu* iMuitur, *cjudictte,*
anoA Itipicis, velc^i BOaobtiiet, DloTcoridet
radiccminquiccfle amiiuk-ncajn. Thcephnlta libr. *.
I„ tliikcraincjuitdfc.ciboiJoncam. «t«y J4» fij«f

o«,&c. Refpr>mlt»,Dio!;.crrid.cni agere <it- ridicc iicca-
n, Thi."uphrjiilum vcro dc viridi sc rcccnii. Dulccm fi-
fe rcccuctfm, e» ij'tbprohatur Dioiioriik lib. 4, c. If-
!c C t i 1i Si J *,

radkidenfn ($,ear vtrnrri nt£!t,i(mii,gu{luntmi
resrpciumx.juanit, txfuiJulti4uJitrKSnr\t^m CiimliJ-
iioHrcmradiccicyptTi recent el Juice S, *'ha* t as veto, 3-
maris rffic, nokewat tjtw dc ftpost tnitit Bofcntidcs,
ail eypcrmn reforrc. Qjjipw, inqimim, Diofeor-!
pcrmn dixic^marani^tquipaJamhicaHtrit Dioliwride*
dttylbtnd r*oienfc eflS ^•«rf>ft»irf'w«jf,fW, *txiuid*
qutJjmrnido tuftermi. VerJinvliui etgo, firar* rant«n»
'I"i"' ...•'•'•"lln-o:ii[>i»r.iri. Nalkunoim
cyp^ri tu«1inemhal ome, fed ?*-
potcm hab«t, ciitatemtecfneviritlirqiiccyptrus. Verbj
illi *A -nf ?>».»* w » n t " a^ &p t 1 ("uniW ie-
feretxJa, qu* (Tacctut TOI >I»C»4» latutrftcndit. DLO-
ICOIIILIM cyp I'tmn optimum repcriri ir-idn lnCiltcb.Sv-
• m ft CydadibtB inluliS. Pliniui ptimain laiidttii iriUiic
H.immnmjLii, icciitidam Rhodjo.tcttiam 1 liracuj. cum
i]u!lnm cypemm v etc rum quiTquatn laucUirti in I'hraciKt

Cypcruslongus,

Uatllccs cyperi rotundt
Ægyptii.

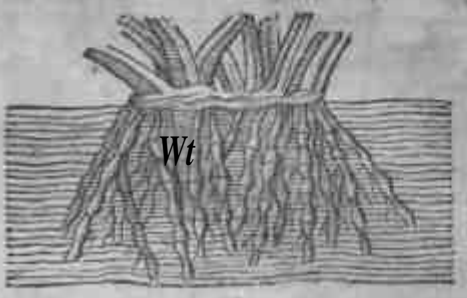

Kadiccs cyperi rotundi mlgam.

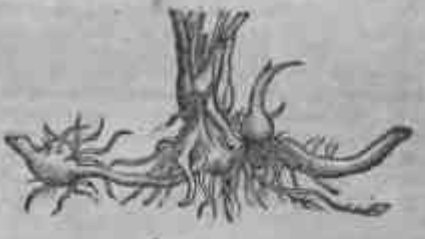

I. <j'mifoi CcrtKt, *tntU Ttttm. Vecetet* libri,

thffjn, i Then infida Ci-dvlam mtt, ret, nr airi, Spo-
tiJu'n. O.--«mtJTdr->tBt»JiH»<4Iangn*, M eft, mice
s;, e d 4 Jen-
uT- I .' ftrever-
. atntfor cypwo nn nxundb-
t\% Qu»ra Lmpamridid*, folia font Ume*. traciiia. a-
d d * *\aapm,* dnrto
lti t n5tB, etodB, ptii>cr, man-
SMhr.. t; Tio* qimiijiMMJui, m ftwonmc Cttftt folb

ciuTi

l w

idam aetdunt ?if» M Fru(lr»,n« folio we
Ttinili* j *$•){&(M t a* A
jH, BU*;.,aliicod.
rrunJucjtJctori vitu reiJtrc- (£ irnJftTi ptnisti tfft >«Bf'
mt&vcTtittir, tiki qvtqtie* }H*m *pimum itfsi.it.* Pliniut
\ingibsru tfftfft.- ivntbinJutttA crocs vm reJJ»f, *Cyfrrt*
viiin mdicifi fjihtliri, illmitsit fteijfiii, t$c.* Mi rum
pbcro prowiat fit, qaam rv;ri«. Srd qu* de IMIKQ
cypCTO m w , ab alai n d s i Kc«pt. fc «ptKt »!iun qr-
». uruatini
ipw jrmni *I* iiwii 11 ii
, 11 tttmu m
r, hoJi«t"»

5r^«y«T« T^^JI , tales curcuma: radices. Curcumam ergo vocarunt, qvjod fraeno vel lupato fimilis fir. Hefych. *6» «*,%« i* ci *Hsv^yfim.* Achines cap. 271. si 4) fopA • j V v ^ [1] *WWW*',* «s/^^a' lasre&^Wff *hAntiui* ci W&T. Vegetius artis Veterinarian lib. 2. cap. 33, C»yc«wd/w *conflnftqm oportet imponi.ne deprave* denies (3 labta.* In L. unica C. nulli lie. in fr*n. *Nullt prorfus liceat $nframsj3 equtfiribus fcltis*, w/ *in balthas juts margantas, tffmaragdos, (3 hyacinths aptarefoft hac, vel inJcrere. Aliis autem gemmis frena, (3 equeftresfellas*, © *baltheos fuos frivatos exornare permitttmus. de curcumis autem,omnem prorfus quahumcunque gemmarum habitum pMupmusfubmoveri.Curcumam* five Indicum cyperum Oarcias croci Indici nomine libr. 1. cap. 39. defcribere videcur. Eft autem haze radix recens, intuscrocea,foris zingiberi perfimilis, foliis milii majoribus, caulefoliaceo. Vehement! amaritudine & acrimonia dum recens eft caret, ob multam humiditatem; ficcata vero acris eft, fed non adeo ut zingiber. putoque fine noxa fumi pofle. Chrift. k Coftacap. 30. *Foliis orchis ferapias di£t<e, colore foliorumfcilla, caule efoliis fimul implicatis, iififemutuo ampkxantibus conftanteradicefori$qingiberisfimili> intus crocea.* Notas has omnes habet curcuma. Duplex hujus g*nus; unudirotundum, alterum oblongum. experientiadocet, partes efle diverfas unius ejufdemque radicis, ut in Zedoaria obfervare licet. Curcumae longs radices utplurimumfextantelongiores, minimo digito craflitudineaequales, zingiberi, Sclongicyperi radicibusfimiles, teretes, utroque latere radicibns aliis minonbus, quarum aliquae breves, & oculaceis bulbis fimiles funt brachiatx, & obfeuris foliorum veftigiis prscinaa foris pallidc & modice fcabr*, intus autem ex croceo colore in puniceumahquantulurudeclinantes, ponderofe, [illegible] magica tenuitate a [illegible] cres cc odoratae quae vino aut aqua macerate croceocolorenngunt. digito denfiorem, ponderofiorem nullis forammibusperviam, gufttffervidiffimam, atqueodora- ffimam. Fotun^ curcuma fubftantia, pondere, foli- [illegible] Odore Papyrio. [illegible] iiguram vero rotundam habet, aut modice obiongam & ©vatam,qualem oliva aut radix ari, quibus etiammagnitudine aequalis eft at plurimum, cadem fitas quoque ut longa nititur. Odore ac fapore priorem jmitatur| multo tamen acrior, fervidior, & tenuior exiitit,pra?iertim quaefubftantia conftat rariori ut zingiber, Wigito guftu fer vidiilimam, tenuiflimam, aromatum modo odoratam, diiwcrimoniarn in £Uftantispalatorelinquentem, orifq; halitum odoris gratia commendantem, & quae nondum teredinem fenferit. Curcuma hxc Gallis *terra merita* mafe dicitur. Radix enim eft. Si liber, ait Ruellius, libr. 2. cap. 4. *Hvenies partes pilofas ea perun8as confeftim gUbefcere, tamapertepiksdetrabit. pitloritus maxtme utilis, auri loco ea utuntur ad exornandas *-neas laminas, utiks etiam ils eft, quiprofhaleris equorUin arapolluunt.fiquidem indufta veram aunfulgorem mentitur.* Monendusle&or, aliamArabum effe curcumam, Chelidonium curcumae nomine defcribunt. Serapio cap. 296. *Cauroch,* id eft, *curcuma^ cufus duafuni JpecieSyinajor* G.J *minor.Dwfcorides.cbelidon monthomadicut quidam, quod nominetur hoc nomine^ eo quod mcipiat apparerequaiu do apparent htrundwes*, 6? *deficcatur quando rcciduntm* Haec fan's oftendunt, Arabiam curcumam , Graecorutn chelidonium efle.

'£ . Gc. Haec corrupta. In Aldino & Bafileenfi, ^TO§I» p'£«*, fcribe, \% *ttyw d[t*Qiqm ***>p>x<?iv ^ w'TO p-fyw. Atqu: e fwgults germenfurfum^ radicem fubtus emitnt.*

[1]H *ct^vjzc i Kioiw$&. Qnx* fit haec fpina non facile quis dicet. Nonnulli brancam urfinam putant. Sed hoec nee geniculatam, nee arundinofam habet radicem. Intanta brevitate nihil certi ftatui poteft.

'£rClf7J»V«7i, De plantis aquaticis hadtenusmemoratis haec Geoponic^ Audor. TdflOr J\/'™V *XOQDM £ /3©T#-* [illegible] *pi%c d» yis lowois ?»*I? (primum TB? dele^MJ ^cvm9 ##W ^!^rt imfpv^f. pin TnyacitH , pin tyt*™ cmv* jS «v *(* in pal. MS. non habetur *v) UVTW etffio'TUvcu Qalvoncu,* (vulgO *Qcuwvlat)*

r*&,^p,n 'z^fpovi^- oau (pal. I. *o'azg.* 2.«?» fcribe *ocu)* j [illegible] *G&p/n*y* ^jotJ»« «>.*Harum porrofeftucarum & herbarum omnium pradi&arumfigna fi non contemferur.us, nun~ quamfodiemus in locis, quineque influentem, nequrfontanam, neque puteanam aqttam habent. ubi enim hcrba ill* apparent, ibi aquamfub terra ejfefigmficant, quin 1$ ubi afpe&us illarum marcidus apparent, propius pavimento aquas indicant invahdas, (3 non fermanentes.qua vero lu~ xuriantis afp flus & viridtoresfuerint, aquas fubeffe altiffhnts^ (3 dgrabdcVftmper protendtmt.*

KvTTEiyf'Tvfa, $ś%>*, 5cc. Graeci fere femper cyperuni cumphleo jungunt, Arift. in Ilanis.

Ranas inter fefe Ioquentes adducit, admodum ktantes, quod totum diem confumpfiflent inter cyperum & phleum faltantes. Scylax Caryandacus.' *deijjTtixipb mfyxt W*uf*$s>* <c «»'«©?, ^ *Q>M»* <c *fact,* fcribe ^ *Kilvup®', wi Qxw/fi* ^ *fipn.* Plutarchus typham, phleum, & bryon five algam jungit iibr.quaeft. natur. qusft. i. *fa 6 T*';^-nS» TvQii KJ piuv ^ fyv,, j„fo ^ avx5>*<pjpim (A ystopW oufyuiKuO'd&t, quod etiam paluflres ftirpes utfunttjpha* (male Wu fcribunt) *phleum* ® *ulva, neque germinantneque augefcant, ubi imbnsfuo tern fore non decidunt.*

K E<&. I B. CAP. XII.

De arundinibus, quarum genera duo, deque fagittaria, qua appellatur c à quibufdam Cretica.

T OfSyj mXetftov Jwl *(puaiv wcy yivn livn do-*

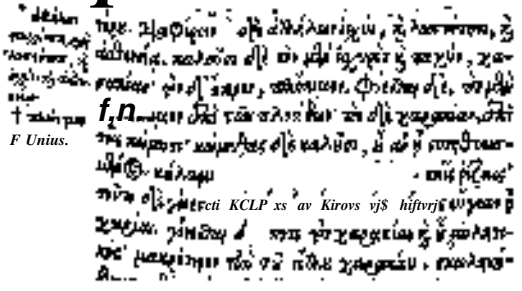

F Unius.

eJff-wSfl'lemsJT - ^ 0 ^ ' o - i v

^ ^ r P ^ . ^ f " ^ ^ ' * *ijn* os.«»w» T» ^ flAo> *ggifofay,,%Wi*^j

A Rundinis dub genera tradunt, tibialem & rcJiqoam. Quippe unum genus alteriusdoprehendi: fed inter fefe firmitate , crafsitate, tenuitate & cxilitate differre. CralTam, & vali- -jdam, "vallatoriam vocant: alteram autem, tad- lem. Nafci texilem fuper in/bias fluitantes. t Vallatoriam in comythibus. Comytheovocant,ubiacervata arundo, implexaquc niutua radicum c6n- ^jundione eft: quod fit locis ftagnorum, ubi tellus pinguis, laetaque eft. Nonnunquam ctiam ubi tibialis, vallatoriam gigui : longiorem quidem, quam rcliqua vallatoria, fed vermibus erodendam. Hujus quidem eas differentias tradunt. Tibialium quandam nono anno proverire nonnulli volunt. Hunc quoque ordi d &

^^i^^^mauaulacuenafcitur^

quoniam id fuperiori tcmpore nono anno potif-

nistalemeffe crftidcre; eventum fortuitum pro ordinecertocapientes. * W u r *ero copiofior nieliorque, cum poll imbres ffequenteS biennio minimum aqua permanfit: ut quod maxime potterio- n wmpore radum meminere, cum infaullum lud Cberonia: accidit. Quippe ante hoc annis plu- nbnslacum altitudinem cwendiffe: poll, ubi ve-

documentis. Sic & arundinem proventu fuo Vidcturqae auda altitudine lacu's, du- E f f r f tanteque ihundatione, craiiari arundinem. Etfie- ri craflatam quidem armamentariam, Bombyciam vero, cum non aqua permanicric. Gcnerationem itaque eaicm medidcre, r Dcfacquidem à reli arundinibus instrumentum (ut gepenhn loquatour praeftanoa quadam nutncaoonis naturalis confi;mant. Quippe pleniorem, carnofiorem, i n S, totumque facie fcemin* lafciviorem fpedari. Etenim folium t amplius, candidiufque habef e & minus lanugihis, quam casterx: quaiclam etiam nino nihil habere, quas & nomine fpadonum appellant. Hincparia optima fieri quidem'affirmant: pauca tamen in epere be[illegible]. Cdi temperiem solitas, ut ad Antigenidam, cum adhuc simplicibus tibis uterentur fob Archelao, menfe Septembri. [illegible] poft annis utiles effe indpere. • uka ue eXercitatione fonandi indige/e. Sed ora linguarum comprimi 5 t quod erat iliis thearrorunj moribus u- furamutataeft, [illegible] state, [illegible] fubiipfofolftitiio. Et fieri utiles in tnmaturefe- runt &breviexercitationeegere>linguafqi edifi- jedu deflecU Quod his nec^arium ?ft, qui fo-r«»W nos fingunt, & multifariam^ledunt. Hasc armen- tariae casdenda: tempora tradunt. Praparatio ve- ro» &confedio huncin modura fieri folet. Cum collegerint, hyeme fub divo exponunt fids vefti- cxpurgatain foli expandunr. /Eftate polthaccon- cifam in internodia, rurfum fub divo, ad tcm- pus quoddam e!xponunt ^ t rclifto internodiis fuperiori gchiculo. His longitudo palma nunquam miner. Optima ex internodiis adpariumconftru- dionem, media totius harundinis molliffima pa- ria gerunt, qus t adverfum germinaexeunt: riffima j qua proxima radici habentur, Linguas eodem internodio exemptas congruerc ? effe difcordes: proximam ab radice levam poni, dexteramque genr^ia verfus, incifo duas in partes internodio, Os linguae utriufque fecundum cami incifuram faciunr,. Quod fi alio modo linguae conficiantur, non fitis eas congruerc. Talis praeparatio atque confedio eft. Nafcitur pluricus hie nominatur. Hujus quxdam partes Chytri Vocati, laois altitudines funt, quibus arundiriem laud^tiffimam provenire affirmant. Quin & quo Probaria dida defertur. Is autem amnis elt exLebadia perfluens. Sed omnium optima nafcicredi-

Cephifioftium eft: vicinus ei campus pinguis

bilaris, quem Hippiam Vocant. Eft etiamalius locus Acjuilonius Oxex Campx Boiidrias nomincquo etiam ipfo nobilem arundinem nafci aflevcranc. In totumque ubi craffum , laetum 5 Foecofumqu^ folum fit, Ccphifufque fe pcrmifceat,atqueetiam altitudo lacus ampherur, arundinem optimam oriri. Nam circa Oxeam Campen , & Bocdriam hsec omnia comperiuntur. Quod autem Cephifus vim magnain ad faciendam harundinem laudabilem forciatur, argumento capiunt^ quod eo loco , ad quem Mclas 5 qui vocatur, influit. quanquam locus profundus, folumque craffum, atque foecofum eft, tamen aut omnino nulla, i'ut virio* Ta exurgit. Generationcm harundinis tibialis, naturam 9 confedionem, quibufquedifferemiisàreliquifediftec, fatis dixiffe arbitramur. Genera non hsc folum 5 fed plura harundinis etiam intelliguntur, qux difFerentiis vel fenfui manifeftis diiicernuntur: quxdam enim denfa 3 *t£m* carne , q''arn geniculis: qusedam rara, paucilque geniculis: & alia cavatota, quam fiitulariam quidam appellant (nihil enim fere ligni, carnifve habet) alia folida, & t^ta pene*ihtus 1 repleta. Item alia gracilia foliofaque, alia paucis foliis omnino. Ac multas omninodifferentiaspronatura ufuque intelliguntur. Singulx naitique sd fingula utiles. Nominibus alii aliis appel!^/ lant, t fedcannacomiftuniflimaquodammodoeft;*qne;*& quam& ᵛ fruteticiam maxime omnium ferantj&i^f' apudflumina lacufquepotiflimumnafci. Plurimuin tamen in qypque genere diltare inter fefe aquaticas 5 &ficco.^?ibentesperhibetur. Sagittaria quo- *ra* que, quàm Creticam quidam appellant, fui generis eft 3 nodis paucis geniculata, carnofior omnibus , maxime flexum rccipicns: atque omnino obfequens , quo libeat flefti calefada. Magnas & folia differentias reddunt „ quemadmodum dixinius: *wn* mukitudine magnitudineque tantum, fed etiam colore.. Quippe qu^Laconica cognomina-

,tur, verficolor elt. Item pofiru ipfo , atque annexu. Qyardam enim ab ima pane foliorumplurima ferunt, t ipfequc pcrinde atque *t* frutice fe attollunt. Quidam hoc difcrimen lacuftrium rffe volunt: fcilicet multa habere folia, & gladio- ^ li, phlei , alga, butomique foliis fimilia. Vcftv rum hoc amplius fcrutari oportet." Genus autem *hoc* w^ quoddam harundinis t vel terrenum nafcitur, quod *men* ^ non erigit caulem, fed fuper terram f p a r g i t u ^ graminis modo , atque ita fe ampliat. Maicula j folida eft , fernina inanis. Quippe & hanc mare *vcj p* foeminaquediftinguunt. Proveniunt ex eodemfun-y^ *I* do plufculae, non tamen fruticant; folio non Ion- *rcj^o* go , fed falici fimili: magnitudine praeftantes, at- ^ que robuftae, ut vicem 1 haftarum prxbeant, *Hzfa^u* circa Acefinam aninem oriuntur, *Omnis autem* arundo vivax eft *i* * atque adufta melius refurgit. Itemque ftirpc craffa , numerofaque eft , &,ᵂ ob id mori pervicax. Radix ipfa geniculata, quemadmodum graminis : verum non omnes'fimili^ ,.modo informantur, Sed de arundinibus haflc-^11* BUS.

*emittitgraminismd*i* t *t ejl cafi* *<** *&$** *tnoritux**

IULII CJESARIS SCALIGERt ANIMAD VERSIO NES*

MAA<5* Jk * « • ž * ś • T/^iof « . *Dicam,* **nono quoque anno. I//«4** *emmfemelfigmficat: hoc, recur(um..Enam Plmius melius addtdiff'et. DeCbaracta & Pbragmtte, an idem fit, afud Pltnium oftendimusm commentarUs.*

*V'm-m <K %& imfiSeA''** Vt fiatjudtctum de totius ret fumma: oportet hie exflicare univerfam fententiam. Cum lacus fubfidtt imbrium in of to.: calamum tibtalem non generari • cum exuberant aqua ita i tit exeat lactts e rifts, non ceneran : fed duo hac opus effe, Z3 aquacopiam, & earn in-%us bienmo faltem contmen. Quare quo temporeT imagines edidit ad Qheroneam infignemfugnam Mam ifuitproventus calamorum, ex Us , quibus dixtmus, rdtionibus. Ante id tempus> utrunque evenerat incommodum wty ut fubfideret lacus : deinde ut impleretur* **j** *fed ita , uffkiret. tfunc,* T/t *dori, Nos ulircofequimur vulgatatn leZttonem « ytnft. Exivit enim aqua,* **b™ *&«»*> h.Thzodorus, biennio cum minimum.** Biennio faltem. *Et adddtdt de fuo* (mfauftum) *Vlintumfequutus.* **«« * ^ «'' £« VJfraj.** *Tbeodorus legit fa wht'w, Bftie. Sed cater a inter Jretatioinfcslix.* **Altitudincm** *inquit,* extendifle. *Sic mtelligas,* exifle: atque in-undafle agrum. *At contra^* **fi»tfn&ai** <^,cdntrahi,& profundum percre. Quod aucem ita fit: vide difiundivarh **Sfu **«'• /3«S^»«/.** *Et mox, vM&w«i £ ovbtw*Se6j. Profefto funt contraria. lgitur cum v^^af w ph tispftwetj, fit* **augeri, & effundi:** *p*dtuffivaj, non ertt* **augeri.** *Quare iterum impmgtt, pttStwopim w* **Ai^,w. Auda,** *tnqmt,* **lacus alcituaine.** *Immb demiffa, i5 retra&a atjua eatenus, tinde effundi nequiret. Deccfit bominem dottifsimumfignificatus. B*fy* lacus *dtcitur,* cujusfuncfuarxiultN^mabeftab **fumma aquae fuperficie.** *Verurn ratio figmficandi latuit eum. Eft emmpofundus propter locum aquas ipjas capientern. Itaquecumabitaquainprofundumyaquaeprofundus lacus eft, quia aqua ab fummis labris diftatmultum. Et mall dixit,* **jKHWn^durante inundatione.** *Inundatio enim eft, cum exit, (5 oferit agrum. Iccirco dicebat, W& ph mft-&ffepfcelty ti OT>. Notatjbcietatem abeuntisaqua, i$ ® ^ » untoneml Igttur cum exundat lacus, bombyciam eo anno gigni,cum non exundat> fequente anno adolefcere. ^jyirl»^ Et Plintus male putavit inundatione proficere :fubfidentia gracilesfieri. Stc enimfcribit (***reciproco***) **#de/fc,fubfidente.** *Cum tamen, fi»(rvp&tfefpwy^ fignificet dbitum, atque excejfum exuberantis aqua: Q&ylafa* **armamentariam** *vocat* **arundinem** *Theodoras. Vilnius dicit y* **in aucupatoriam proficere crafli tudinem. At** *%Ajy\w eft twxwwis; ex quo tyjyifaciebant ad canendum. Plmius TO £dyi cum vocat* **armamenta,** *facit ut quaram.*

Aiet^ei **5 T'ol&en Wtepen. Scilicet** *0 fapGvKiccf* quid mi'' tius nutnatur: fropterea quod annua aqua ilia non manet* Et ratio fubeft.* **£w\$e** *entm manet, manendo crajfefcit aqua. Honmanens & efftuens tenuis eft, neque alii\ Itaquefernineum ftxum huic attribuunt, utpote invalids. At Theodor us tot urn conttanum deferiffitifenfum'l 4Otto<piu, dj7rXn-***5«ff^»i** *<tiC*pxs7*&: Deinde cumpervemt ad vocem tllam J»>iw, concinnavitfententiamfuam,addendo,* **lafciviorem.** *Idque addito etiam acpnepofito vocabulo,* **Armamentaria^.** *At ^dOyhvs hicrUllusinnoftris codicibus. Puto ita legit, quia mox,* **if** *& £&& ^ </>ctcrim y'm<Brcf m^O'y,. Notabfs* **Md** *quoque infra. Genus $ bhytiv.Mdfcuumfolidam, fceminam cavam.* **Now** *igitur fesmina convenit *!**&*&*, ^ depravabat pro co, quoderat,* **manior,**

ftof. Tbeodorus, **led oralinguarum comprimi: quod erat lllis theatrum m^nbus utilius.** *Plimum poftremis his verbis&quutus eft. Verums^neUMuiifi , quam* **Thea* trorum mores.** *Significat enim* **inerelfum nunciorum.** *Contention namqtte turn concentu opus eft : ita liguUtu tiarumfeje comfrimurt. Nota loqutionem minus can-Aidam. mw* ft ?„«, s*Qf A^i^cu Ham v*** fi dixiffet y intelligerem quod docebat. PUnfits ferfpicuij* **aliquot poft annos utiles effe incipiebant.** *Verum &v%»«it cum dicis i videaris velle, mult is Jimul annts continuatis utiles ejfe, poftquam pnmiim affaratafunh*

*ZU M ir*cim fa-iiSiC'''' Plmius i* **poftquam varietas acceffit.** *Theodorus,* **varietas & fi<Jho.** *Non* **fiftio:** *neque enim quicquam fingunt, fed* **figuratio:** *quia du&us fimplex cantionum Imea affinnlatur : at vartatus, figura pneftat rationem. Ac tametfi **«#«» eft* **fingere:** *non continuo* **wA«V«,** *eft* **fidtio.** *Quia* **Fingo** *verbum , duo habet figmficata * unum eft in figura, alrerum in eo quod, eft, pra fe ferre alitcr , quam fit : at fiBio alterum tantitm,*

'H *lifti (tiTtxtf®*. Cadendi tempus mutatum eft. Tbeodorus,* **caefura mutata eft.** *Noneftmutatacafura , quia eodem mo do cadebantur, fed non eodem tempore : at ea voces non funt ita inftituta ad tempus ,fed ad opusfignificandum.* **Curfura, fcriptura, caefura.**

Tiprovtn fifoM. Theodorus, **csedunt noftra aetate. Li-**

«y. Theodorus, ex P/iniV^trirnatii. *alibi Ntw. ~w7zuj*i<nas , fupra dicebat > <s&ncf.Twt\in»sm* **praeexercitatione , & domatione,** *Theodorus. Ad vcrbum dicerem* **praecentione, prxcentores***

*KcntLonrJcfwh ™t <y*d'o3-*e «^«».* **Lirigulas apertiores effe, adfledtendos fonos.** *Ita Plinius. Theodorus,* **lingualqiie difiecliu defiedi.** *Kocfic,* **Contrahique facile Sn^jLilas ad fonos variahdos. ^mfiw«V^*7tt** *interpretor9* **vibrationes. i^7wx^«V^«56** *acutius legas, ad infratliones modulorum lingulas accommodari. Sicb*?u*iiaf» '*

'H *J(' ffy*ai*. Tbeodorus,* **praeparatio, £?confe6lioi** *Mallem y* **Opera autem ad^ea!!? apparandas, fie impenditur.** *Nee pot es legete, tit feriptum eft,* **ri»** *euro* ryint. Sed* **7»VI5l'** *rh T$7TDV. Quippe nullum alium modum ftatuit : nifi intelhgas fie t* **tametfi mutatum eft caedendi tempus, tamen apparandi rpbdus idem.** *Videbatur enim mutato illo , hunc quoque alia rations fieri debcre. Caterum tametfi folftitio cadunt, tamert hyemc dm ant fub gelu eodem injiituto , quo qui cadebant autumno. Ita magis placet, ut feriptum eft, quamquem* admodum legit Tbeodorus.*

*TIy<r\iinvn J$* **7J,** *psQopvetTti* TO G&S rtit* **)3A«*»tf j/m.** *Theodorus,* **Relifto internodiis fuperiori geniculo.** *At nulli dubium eft 4 quin e geniculo inferiore prodeant germtna. Etfubesl ratio natural is. haber\t enim radicispro~portionem. Itaque cum rehnquunt geniculum , quod eft <n&s *nvs* **j8A«$jij,** *relinquunt illud, quod inferius eft* Ac fane non eft fine confilio. Nam relmqnunt ibi munimentum ejus partis, qua ori afplicanda eft.*

XVT&I. Acfidicas, Qlla. Sane propter altitudincm.

Aavaf. *Tbeodorus inierpretatur,* **canna.** *At canna eft grandifsima, © qua in ficco proven tat: unde* **££** *cana* Us a Graco,* **£o*y«r.** *ob amplitudinem. Nefcio an id nomen apud Pltnium fit. nondum enim memini. De hac idem dixit,* **non niii in aquaticisnafci:** *tamelfiTheophraftus^* **^«%rK,** *tantum.*

Knj it! hfMcuai ttuiiiv ntty* **^^«f«v.** *Tbeodorus,* **Quidam vel difcernendum pene lacuftrium effe volunt. A4i-***rabilis oratio. FofuiP,* **difcernendum ,** *pro fubftantivo:* **?** *uafi diceret,* **dilcrerioneni.** *E(agnofeise/us(fenc)fro* **'erfe:** *ut monuimus. Nam* **pent** *eft differentia. Vult dicer e : aliquantum abesl, quo minus fit vera differentia. ($ fignificatnon deberinatura lacuftrium : fed atfiftere, tteqiieconvemre.* **Penci fed.** *non f ecu Atier£ feci: e contrario, vix alwd, prater hoc , feci. Ita* **pene,** *non ftatuit* **fere,** *fiatuit, & aliud quid permit tit**

EVTmyiif. Tbeodorus, **robuftae.** *relU.* **compacStae. 'A^^** *ti*;. Tbeodorus, hztosinterpretatur:* **w>e/H/jjacula.**

Krf *iTnTip\vofy®** m xcc40f8p&* Tbeodorus, omifit*

Avrijp'® Tbeodorus, **moripervicax.** *Loquutioim<* flexa ex morte © vita: neque a Latino admit tenda.fonat enimferegrinum.*

ROBERTI CONSTANTINI ANNOTATiONES.

n7

^ & ! ! fabulbant craffioremfirmioremque, *mr'''mMi* **«tf«™«*.** *«'oftenditurin CnfpimLuat* h,* **E ZZ** *• 1Orcln>* **hancininfulis fluitamj-** *EtCotumllavchnsilia d«oTheotbrafii „„%»***»* **bus natam, Ulam m npisexpsuiamislaciis.** *t$*%*** t*trimtu.Jic^i.ivitkb.***4.** *wp. 2.dey*

*$cibus,Hxc*utem,* quae toto proftrata corporecum inferius folum quafi cancellavit (*quod a cancellis, id eft>* xrtpm^jatqueirretivit, cratem facit, Scpluribusradictbus inter fe connexis,angitur. *Etfupra^mem hce-*

«. mehus With Et infra JW, *malim* A«r«, **. leges w\pcmcwTt®*,fubaudi Wbr®*.*

De hoc habentur multa in Criffini Lexico.

*g> c/|'otp. repones ÎV*n Atx$f>(, & infra*#« mutabis in sl&ftzuf & Ê£«». h*c enim adhuc expracedenti aliorū narrations pendent. Et hie notabis Bombyciam ejfe eam,de qua fiefcribit Diofcoride^ o* A'TK TOAUS «£ ³ ₰ y>#%<H *& *MUG fyta> Z4vy>). Vide in Lexico Zdjpvis. 'Avnyji-Vilnius Lee convertit, &* Antigenem *vocat. fed eft culfalibmiu Dehoctibicinepermulti, ut, Cicero, Valer. Max. Gellius, Suidas. K.*faoorx<rp*& retle dicitur in eodem Lexico. Attende verd ^ynʼluf $ aiM-ntf nomine complecli.*

(fie enim legendum.) ³» » i « ^ . *Quamihifane non vide turaffecutus ejfe Vilnius, it a convertens:* Sed rum ex fua quanque tantum harundine congruere perfuafiim erac. *oedefto, intellexerit : at farum eft elocutus. NifiGrtca legeris, hoc necfoffis divinare* Tivnm muta in tfysoX. adhuc ahorumeftnarratoo, non ex autboris ferfona. Interfreti diligens adbiUnda cautio, ne narrationem permutet in fententiam, idefi^fafe^ in contrarium.*

K»j^iraÿ J§ T»(ÎÎ6K*»®*. *Leges Plin. lib,* 2. *cap.* i o j . Ubi, in Baeoria amnis Melas oves nigras, Cephifus ex eodem lacu profluens, albas, &c.

Xÿryt. Sic vQcantur ha voragines a forma ollarum. Talis locus occurrit pnmo die Geneua Lugdunum poficifecntibus: vacant vulgb le pone aux oulles, *id eft, pontem ollaftum, de quo ni vacillat memoria, etiam Cafar.*

Zi&yf. ?linws,calamum vocat, & [yringUm, utihjfi* mumfiftulisy* quoniam > *intuit,* nihil eft ei cartilaginis(/)c *enim bicfyhot expofuit)* atqifc carnis. *Diaturd Diofcoride mw'ljd ejus mendofus codex. Nam ubi Tntifons, debet ejfe hyC"?*®*»I'"⁰* Interprets ex thophafio iS Plinio obfervare potutffent.*

'O 3 *&ptU>* £ *cvpvhTiztf piKyv fol.Sic enim legendum. Eft verb hac arundojwe calamus etiamfagittalis. Vocatur >*w a Diojcorzde* Bafilea internodium vidi in adibus Doth" rislheodorimedici & Phibfophi eruditiffimu Obfervavi medulla flurmarepleri, minimumfungofa; totamquecompattam&fohdamejfe. lei us ejus ut hgnei bfticuli. Ejus generisfuiife credo,qua Servatoris caputferiebant.Sic enim Match. Euangelh cap.* 27. !!*«£« *w nsfxet^v, ^ttv^v «s rti xi<p**lw ewn>$. lypha perquam levior percuffio : fed feeptri inftar pannicula. Vtramvoles, nihiltmfedttrelig** Ex hoc loco dtxit Vlinius,* Eft alius craifiore lignő, & tcnui foramine f *debtnt intus apponere ns DtQnw** '&*&* Hunc rotum fungofa replet medulla. *Ergo nofcr ?Uni^ p**ös erit i qui igitur >xfis % &&ös* xj *piy-yv* A *wfttstotM* ^*

bhal. Donax,& arundo Cypria *Plinius.* Eft Latinom cannintie_ eft arundodegenergraciliorqifi comparetur, *ColuWQllal* paluftrem, longam, cra(Tam,tremulamque vocavit Ovidius, apud quern fiftula feptem cannis compada. *Nos vocamus vulgb* canne, & cane, *Exeamulierum colus. Habes decannetis apud Falkditwi, utde arundinetuapudalios.*

Atet$i;att. Plinius , Quoniam & haec differentia eft, multum praelataarundinequa? in ficcis proveniat. *Inquo diverfus abit a Tbeophrafti pnfu verbi ambiguity t~ tus.nonperpenfocontextu verborum.* TOC) ci *Tats veevn (pvc/utvs,*

(Avns j. *lego Kauris* 5. *Infra leges, mi$*S%>* 3 *%c •my*™. Uac eft arundo obhqua Phnii, quam (nifimendo* Jus coiex) Elegiam vocari tradit. Ov>.o^ea. In Oiff** ni Lexico hie locus exponithr. Vide* A ^ ? .

*'Axiniluf. Examines Pknium ubi de Indicis loquitur*inttuone quid ex hoc loco tllis affixerit. nonlevisfufpitioS conferasfingula, Et notabis eas arundines Jndicas,non%lh» effedequibus* fct.24. *cap.* 11. *ut oftendamquumdecalamo aromatiâ*.*

is. melius ihnm, quam -mfit'

IOANNI,S BODJEI A STAPEL NOTÆ ET COMMENTARIVS.

« V & V ^ dicitur ^ *4 x*xS* «>^ , quod pulchre demetatur arundo,* ut Ifiodorus lib, 12. onginum fenptum reliquit, quod cito arefcar. corncem calami, «&*«***», Galenus vocari tradit libr. i.

inprajens autcmpyualanritidem, calami cor He em diciputamus — quaproptercndibile eft , quoniam cortex calamo circumadhxret pericalamitin ifjum appellariMz^nzs olim praeftirit utilitates arundo, veJ, ut alii fcribunt, harundo. Plinius idcirco inter aquaticas principatum tribuit arundiniinlib. *16.* cap, *7,6. Intereaquatfrigidisgaudent, & aquaticosfrutices dixijjeconveniat. Principatum m his tenebunt hamndines , bellipacifque experiments necejfari** atqtte ctiam deliciisgrata, tegulo earum domus fuasfeptentnonalespopuli openunt, durantq-, avis teBa alta. & in nliquo vero orbe cameras leviffime fufpendunt, cbartifque ferviunt calami, Egyptvi maxime, cognationequadapaprii probations tamen Gmdii, &quiinAfia, circa Anaiticum hcum nafcuntur,* ©c. *Belli,* inquit, *pactfque experiments neceffaria, &c.* Belli fcilicet adjatula , de quibus infra pjura. Pacis, ad fcribendum/in deliciis tibiarium praeftabat ufum. De fiftulis ex Calamo fadis plura infra diennt ur.hodie etiamnum ruftici tegunt domus fuas arundine, &*ut Plinius ait, tedta ilia acvis durant. Arundo idcirco PJaqco in Milite dicitu'c pannicula ted:oria.

Cujus tu legiones difflavifti fpiritu ?
Quajiventus folia autpannicuhm teBoriam.

Idem in Rudente.

Qujn tu inpatndem is, exigifque hamndines,
Hlji pertegamus villam, dumfudum eft.

Pannicula ergo tedoria harundo leviffima, quainteguminavillaticse domus. Eodem'capite Plinius, *Caterum graciliorvodis diftMa, levifaftigio tenuatur incacumi-*

*fe (*IoniSus > *captam deriperet hoc obftttt. domus pleraque arundinacea: quaautemlateritta, tamen *x arundinibus lacunaria habebant. Earum unam quidam e militibus quum incendtifet, repente ignis* <r *domo in domum elapfus totam urbem abfumpfit.* Camera a Latinis fornix, & teftudo appellatur; arcus aedificium fuftinens,teclumque devexum 6c incurvatum. Ex arundine camerae fornicefque pergularum quam leviffimi & minime onerofi fiebant. Sequitur, *chartifque ferviunt calamiMd^^* calami's fcribebant veteres. Horat. lib. 2. epift.

Et prius orto
*Sole, vigil caUmum, 13 chartas, fjlfcriniapofc***

Per'ius Satius j.

lam liber, {? *bicolor pofitis membrana capillis*
Inquemamn charta nodofaque venit arundo.
lunc quenmur,craffus calamo quodpendeat humor>
Nigra quod infttfa vanefcat fepta lympha:
Dtjutas qttmmurgeminet quod fiftula guttas,

Iuvenilisfocordiceffe&a defcribit ; nempe alienus iftudiis lirterarum animus, cujus varios praetextus,& accufationes ex adjun&is calami, chartx & atramenti exquirit; atramentum nimis fpiffum efTe, calamumnon bene politum,aptum acornatum, id eft, ut vulgo loquimur, pennam non bene taliatam effe; atramentum nimis dilutu, 6cc. Non omnem ad fcribendū calamum laudabant veteres, fed, ut Plinius ait, figyptiacum & Gnidium, quique circa Anaiticum lacum nafcitur. Gnidia urbsihngnisinextremo cornu peninfulse Cari« adhaerentis fita, Veneris remplo & fimulachro * Praxitele fculpto in pnmis nobilis. Anaiticus lacus vicinus Anoe« urbi Can*. Anaitidis Diana? apud Lydios, ut Paufanias refcrr, terhplum eft. Miloticum tamen calamum prs caeterislaudabant veteres. Mart. lib. 14. epig. 36.

Ddt chartis habiles cakmos Memphiticatellus :

-ftxanturreliquateaapaludetibi.'

Miloticifs calamus celebratur Apuleio libi-r/Mec. *PapjrumM&ptiam argtuia Nilo4ici% Qalmiinfcpp*™*

pcnui s»d iciibcn,Jiim i"i]r- ajcctm.

; .noapr u

Crraiu trrf«?

Mm Pofn P«x in tx mnd-K

lib* o* A(jgu*i lv/w'»

altxncnl, mmJinu ctngti ecuoiu;

— Cm«>

«n tratj j[U*» wOi« J » K«

*fil, (S-TlMttl imh*f*rt£tUtJr*mdt.*

Lt ifrla a

Mnr. fcto*. Atben. lib. if. ti

•»• J>ff* »*? «^*—»t. •» *b* f**

***tummr tnmJtMt* H n n ^ Dottd*. J p reracw-**

l*m «ranrtinrfn lilxn diet M n , qae noa tfl odem-

u.eedflka. Nm imnSwi uiuisi m n i ! O-

***IK* Ci"<imii«ii (.Hwofciio, cap. fcpf.) 3f ,4sici> c-**

jus (W «n ^^rt'"' ofotn- loci* pOJfalwi Ttoo-

b Ytai at ic&i Jocebc^ 1 iliJci nrt*»

i p An

ivl.rii'sntnitditmcni t i n e * UmtJtKrm? AtuiMiti |u-

ventutE q«e iVci.icrn.sm nwarncshn. mjivlib

racam mdri AnAiipJum m Wubtbui. n#" >H *n*

Aint ti\m sum

***iejttih rtmftw.* Apolfini qrex**

im, quntn in (Ourc; ileiode

bb. **t.cap. i>4-qninqne**

: ; ; lib. ii. c. *16.*

lihc. 2 . , ,u irtiitra *W* niutiflrai^c

monc-. • let jriinvrtiruni c.ilamuin, Oe

lericnint,

A*" ' n , i

f$ **nfiornn.**

UiHM.

•lanirati:

S *fiu-tmttm, ptoixUiutf.*

^ i

I - IMAI .

jt«ar. Pcihsxmnifiir'..

«rftn». I' *wft t^mwmx lift ^!f i&w*

ibrm fifoi

d

t

d J i i p t J i i f &

Phragmites.

Aranilo

pdTticemprtribrtt. Hsc craffa & v.ilidaJitopwttfr, illA tennis & rfebiliJ, qtianuc Tacite fit-ffi mitctn ictiud" cflf aruntlnwin.nnn'wiituin eiDiofcori-Ue, fcJ exaniiSUiiiiiHi" Ff Hipfv-rrsrc. Hit Wwo di Hxtnonhotdibris ad tliaum [Otnprfcenduoi fewnor-

K.r *i* *u*u

*eiisS*yii* v** jigp'VS[6 TO] ^J&*. *Cauterium far are ofortet in modum parv^trundints vallatori<e(fhragmitem* vocant) *($ in ipfum ferramentum probe congruens accommodare^de^ inie tmmiffa infedemfiftula, canaens ferramentum in earn demittere, crebroque eximere, quo magis colorem toleret,neque ulcus excalorc contrahat & venala exficcata confanefcant. xcuhpjpct* legiin omnibus exemplaribus publicatis,ut & Italica manufcripta ex Calvi veriione probat Do&iff. Foefius. Idem norat,in quibufda regiis (GallicisJ ***>>*£* fcribi,ut apudGalenüin exegefi;qui *«<7??p^exponit#*A- *uiov xeiXecfiiaxov Titoc ntpipi*6v' Jf* r 7rv$,ui''^ A'* xcutn* id *xetv Tyejhov il$(p*M K*Siiv,* Sic legendum exiftimatidemFoefius; at indicet Galenus, aeneum quendam parvum calamum in fundo perforatum, per quern immiflb candenti ferramento uftio fit.Malfc ergo vir magnuslegit, **»&&; *malh* in omnibus codicibus pro *(p^y^rlw* legitur *<p*p,uccxhlw.* Arundo ergo phragmites tenuis & cava. Hanc Grseci barbari & ^%^ vocarunt. Neophytus , ^ ' A ^ ® - *fytytdms* */W*ei<?. Phragmites arundo ea cujus imaginem appofuimus; vulgaris & cognita multos profert culnaos, craffiores quidem quam ullius vulgans frumenti, fcd tenuiores, quam multarum aliarum arundinumj inanes genicula^os/candicantes, praefertim cum aruerunt, inferiore parte membrana tenui fubcindtos. Folia longa, lata, afpera; ex fuminocairiis effufa exit juba, mollis ac veluti lanu^inofa; radices fubfunt longae, numerofac,geniculatse, late ferpentes. Ad domos ha?c arundo operiendas utilis,fepimentis perquam idonea.Inftrumentum per quod ferrum candens in anu mitti vult Hippocrates, hac arundine craffior nee tenuior effe debet.

Kjftvjus y &c. Quid *xolpvf* fit ipfe Theophraftus We docet. *Cornys*, inquit *vocant*, *ubi acervata arundo implexaquemutua radicum conjunilione eft.* Kd^v? Theocrito fafciculum eidyl. 8. n.

Καὶ μαλακωὸν χig7dlO KCtXcὶ κεφαλοῦσι σἰδαμνα.

Et mollis feni pulchrumfafciculum prabeo.

Scholiaft. *Hip* * #'t* » *** * A^«w#» i *»pw.* ikV^i *x!>ZT<>vix&v*''it&<pM. Kcipvju,* Plinius in ripis exfpatiantis lacus interpretatus eft. Characiam vocabant craffiorem firmioremque, plotiam vero fubciliorem; hanc in infulis fluitantibus natam, illam in ripis exfpatiantis lacus. Ignoravit Plinius quid fignificaret vox «*ptv. Porro non tantum arundinis genus *x*p**l*e* dicitur,fed etiam tithymali quoddam genus fie nuncupatur. Idem & **»M-Jtn* vocatur. Diofcondes libr. 4. *Ti^/udxauu tih |' Zv ifBp' *ph' wi****** *«^A«^{2TK}t w *Hnta/* Kuuvjyit.* Lego corrupt^ **»pms* legicur. An *«/tt/><,quod inftar arundinis implexa mutua raclicutn conjundione nafcirur? an quod ad fafciculosapta? VidcLbr. 9.

riftT j i& impSe/i**,* &c. Hunc locum non fatis feliciter vertit Gaza, (vide DodiflT. Scaligeri annotationesj nee mentem Theophrafti fatis percepit Plinius, cum lib. *16.* c. 36. fcribit, *Tertia arundo eft tibiahs calami, quern auleticondicebant. Nono bic anno nafcebatur. Nam £3 lacus increment a hoc tew for is [fat JO fervabat^ frodigiofusfi quando amphtudinem biennio extendijjbt: quod notatum apud Cheromam infaiftlo Athenienfiprjelio* , 0 *apudLabadiafefe notatnr influents Cepijjo. Cum igitur anno per'' man fit inundatto,proficiunt in aucufatoriam quoqueamplitudinem, vocabantur \cugit<z. Contra Bombycia maturius reciproco^ graciks fesmmarum fatiorefolio atque candidiore, modica Tanugineaut omnino nulla,fpadonum nomine infigmbus.* Hxc nee (atis fana, nee ex mente Theophrafti. In antiquo codice legttur. *Tertia harundo eft tibiabs ea-Um i — qud notatum ap'itd Cheroniam infauslo Athemenfiumpr<eho,& apud Lebaidafape notatur influenteCephifi.* In optimo Thuanae Bibliothecae libro, *k* quo caeteri parum diflentiunt *& Ubaida* legebat quondam Clariffimus Salmafius: *quod notatum apud Cheroniam infaufto Athenicnfium exitu , (3 fape, Copaida vocatur influente Cepbijfo.* rjcjicat Orchomenium ilium lacum Conaidemvocari.inqueminfluit Cephifus. *Et verum quidem,* inquit yirClariifimus, *wmitlk fal* appMaru* Strabo, *alibi dtcit, Cephifum per Orchomenium agrum # crtonU-^mtncofqidempaludeminfluere. Olimquidem hie lacus qui maximus eft eodem tefte Strabone ab Afitis urbibus varjacognommafimebatur, & Ualiartius,* fr *Orchomenius*

i'F fe^'W m\ *iSftmilia, SeUum copto ikmm ^ ib^hrJllo mum illudfermi deHarundinibus caput tranffcriffijfe>magis inducor ut cen* feamfcribendum ex eodem Theophrafto:* Quod notatum apud Cheronia'm infaufto Athenienfium exitu. Pelecania vocatur, influente Cephifo. *Vt fitfenfus > earn far tern lacus , ubioftimi nafcttntur auletici calami, pelicaniamvocari, qua parte etiam influtt inpaludem Cephifus. Theephrafius. Qinu* 3 ***©- — w tipvns* &c. Hadenus Salmafi'us. Falfum eft quod ait Plinius, nono anno renafci. Theophraftus eos errare fcribit, qui tradunt, nono anno nafci, quoniameo remporisintervallo lacus augebatur* Reprehendic idem Theophraftus eos qui lacum incrementa hoc temporis fpatio fervare fcribunt: nee prodigiofum dicit, fed circa id tempus contigiflc: nee utrutn prselium fauftum,an infauftum fuerir, refert. Pergit Plinius; *Cum igitur anno per man/it tnundatio frcHciunttn aucufatoriam, &c.* Nee Plinius, nee Gaza, aliique magni viri mentem perceperunt Theophrafti;nec enim fi anno, fed fi biennio permanfit inundatio,in earn amplitudinc, qu^* requirirur proficere dicit. *<pan fi t§* ^x«<— *'^»- *9rf%,fi in annum alterumpermanferit tnundatio. \<m** *»*<*»* rh>annus eftfecundus qui froximiifequitur.Sic* apud H*ppocratem in Coacis cap. de facie, *imfm^n*\ *"{4"* proximumfequitur.«*

Fides ee tumefcetite refidens, vox idem blandior atque mollior, tumfpirilus rarior, atque facilior remiffionem poftidianam fere denuntiat. Idem libr. y. epidemic.Ji.5T? 5 *<5«<Y wzn *ievo-<&*\micAfcroxi'' mefequentiuftM^dtlet'afecfindumbrbusifvafit* Galenus libr. 7. *>C? riynvs* cap. y. iw^m^ *p**** us *yP& vlXeuS*

H<£cin vas vttreum conjiHa^fsr diem i$ nodem macerart JinitOyfequenti die > id eft *poftrtdie, pharmacum mollito**

Euripides.

Ei <r' ἦ ἰάσιμον τι πρόσπολον ἐξευρεῖν θεοῦ, Θανεῖν.

Quod Poëta Latinus vetus ita reddidit.

*Sitefecunio lumine heic ojfendero, Moriere**

Male ergo *imbm* ivi«imi» &>&&, apnd Platonem Iib« de legibus exponunt, *annofequcntijudicare.* Immo *anni) altero fecundo judicare.* Caeterum Theophraftus paulo ante fcripfera^inundantem aquam biennium minimo refidere debere, uc effet utilis calamus auleticus fi vero plus permanfi(fet,eo meliorem effe docet. Quae fequuntur, f^ v*«4 ™? *''tyuvfyiu {AyUiw*, peffime vertit Plinius. *Proficiunt in aucupatoriam quoque amplitudinem, vocabantur T^eugiU* contra bombyci* maturius rccifroco.* Graecus au&or refert arundinem non bonam fieri wft *tyjytn, tibiarum faribus*, ubi non biennio integro aqua permanfiffet, fed maturius receiliffet. additque, tantum i3e^St;i utilem turn effe. Plinius *wXctpof fayijlw, aucufa* torium,* hoc loco, vertit. Quod mirari fatis nequeo, cum alibi 7w *&'yn* redle reddiderit, de tibia utraque dextra & finiftra, deque arrpamentis tibiarum. Inaucupioquod arundine perficiebatur, calamus calamo jungebaturfic componebatur.ut fenfim crefceret, donee alitis ejus quac captabatnr, alas vifcum tangeret. Bion eidyll. 2.

—c. Ὡς σὶ τέκνον,
Χαίρων πτηξεῖ δὲ μάλα θρασὺς ἄμμιν ἀοιδᾶς
Τὰς καλαμοφθόγγους σύριγξ ἣν σὺν ἐλελιζόμενος στρέ-
φεις.
Καὶ σὺ τᾶς ταὶ Βύκωνα μεσαλίφλοιον ἀμαρυγάζεσθαι.

Vt igitur anjmadvertit
Caudens (quoniam avis eipermagn videbatur)*
Calamosfimtd omnes inter fi con)ungens,
Hue illuc tranfihentem obfervabat amorem.

Petronius, *textit arundinibus aves caftabamus.* Hoc genus aucupii arundo crefcens vocabatur. Martialis fub lemmace aucupatorii calami.

Now *tantum catamisfid cantu vinciturales*
Callida, dum tacita creftit harundo manu.

ZwyirL, &c. Gaza *armamentariam* vertit. ZtfiigiteS non omnibus armamentis aptus^ fedfoli* &?* ciDiarum paribuSf

paribus. *$fys tibiarum far dextra ISfimftra fimul jttn* tu'fimul mflata. {&ym** diaebatur, quod ex unointernodio bin* tibi? dextra Scfiniftra, quod eft tibiarum, &*-pf, compingerentur. *z^ywim* enim dicebant earn, quae craflitie & longitudine ad compingenda duarum tibiarum paria & conjugia, «£ *fry,* idonea & apta foret. Ideo *rv £vyhlutt jugalem* interpretandum efle, docet Dalecampius. Idem ob alias rationes jugalem potius Latinfcnominandam cenfet. Vel, quod ea vites in jugum alligarentur; quam nedken&e vitisrationem docet Columellalib. 4. cap. 17. *P ertica jugum firmiusfaciunt ^minujqiieoferofum, arundines fluribus oferisjungantur^quoniam & fluribus locis nettuntur.* Haec aliter in antiquo leguntur codice. Extremis verbis capitis fcriptum eft. *Cuj us unys palmes atque idem faucorum oculorum erit relinquendus.* Sequitur,*Pertic<ejugumfortius, minujq, one rofum eft.* Item fequitur cap. 18. cujus titulus; *quomodo ex arundinibus jugumfaciendu,* & initium capitis, *Arundines fluribus operis jungantur* : *quoniam tit plurifrw locis netluntur.* Vulgata praeftat. Ad hunc ufum etiam arundineta in Italia potiflimum culta fuifle, fcribit Plinius, lib. 16.03d. *Haiundmis Italic* ufus ad vineas maximc. Catoferi eamjubeflhumidis agris.* Vide Varronem,cap.8. libr. I de re ruft. Vel *fyyhn* dicitur, ut eidem placet Dalecampio, quod ex ejus internodiis conjugatis compineeretur feptenis , ut ait Ovid, fiftula cannis. *Zivyn* nantque vocabant anriqui conjun&a arundinum paria, & *punyn** fabricandis muficis inftrumentis idonea. Vel, *givy'ims* vocabatur , quod ad nuptiales five conjugales tibias effet accommodata. Apulejus libr. 4. afini, nnptiales tibias vocat zygias; quaii jugales, ficunlunonemzygiam jugam, five jugalem vocant,

Qui vinclajugalia cura>*

Ut loquitur Poeta. Illud tamen fcire oportct,veteres [illegible] *ad caftendas avtculas deftinatosieoG&^^s^ur* fupra dixi, calamis 8c amite in aucupiis ufos fuifle, verficulo illo Martialis indicante,

Galbula decifitur calamis, & retibus ales.

*36fiGv*U*y* &c. Bombyciam vocabant arundinem, vel quod ex eo bombyces,, genus quoddam tibiae, fierent; vel, quod ob ftrigofam maciem tibia diffnum frjnum non cderet, fed bombum tantum, vel quod bombyciis infedis corporis exilitate, & ftrigofa habitu arundo haec fimilis fit. Poftremum non fatis arridet, quod auctor Libelli 'ofei *K9vi»* tradatjongiffimum tibiae genus effejS^-*pvi&.* JJ ^i *UpmeAet fcuxgp (lip ČTKV %* [illegible] *Artena verofi longa fuerit* 0 *artla, difficult'er emittunt extra vocem, (2 vi multa, ob longitudmem latioms ipfiusfpiritus. manifeftum vcro eft. Omnia enim quce longa habent collajoncint violenter, velutianates^rues* GJ*galli. magis vero idperfpicuum in ipfis. omnes enim difficulter imp lent bombyces*, £? *cum diftentione rqulta, ob longitudinemfubftanti*.* Bombyciam arundine putant,quarn foeminam vocat Diofcorides. Nobis contra yidetur, alteram arundinem, quam foeminam vocat Diofcorides, effe eandem qu^m & Tbeophraftus fneminam veca*:.

Ewr^^ioe.Corruptus codex;Doc9:iir.Gaza legit ac cor- [illegible] *K?T.*2?, % i>»u* ;>ed male. Scribe , ut in Aldino & Bafi- Icepli codicibus, *ci-,^^ m] ^ QI^US- «^ufofy<nw fi ulaf *§ fiwzw-nWt x) l\»s.* Nihil vulgata leclione ineptius. *Alimcnticopia , nee inane quid nee jrracile reddit, fed* p/f-*num* C5 *carnofum.* Plinium italegiTfepalam eft; *Graciils famtnarum* i *latiore folio, atque candidiore, modica lanugine: atque onmtho nulla (padonum nomine infignibus.* Cortiptus Phnucodex;fcribeacdiftingue; *Gracilibusfaminarum, latiore folio atque candidiore, modica lanugme: aut omnjno nulla, fpadonum nomine infignibus. Spadonum nomme mfignibm,* puta quae omni carent lanugi ne;foeminaru vero nomincqu* graciles funt,& modicam habent lanre moiling ac hirfutiam. Hsc paulo aliter Theophraftus. Arundinem hie dividit in marem &feminam. Ubi ad ipecies 8c difterentias venit, tibialem a caeteris differe docet nutrimcmi cujufdam nativi penuria; inanior enim& ^racilior facieque fimilli*ma famine harundini; latiusquippefohu habet &candidius, minus etiam quam caeterae lanugmis: aliam mfuper reperiri aruiidinem, cui iiulla plane lanugo, quam *Ar6v%cu>* vocant. Aldinam kcftionem non tantum Plinius probat, fedipfeTheophraftus. Ad finem enim capitis, fo *J\jt0(tip *fi',k» &£&>«55»* *tosw*®'* *Mafcula folida, foemina maiJis.* Nonconve* nit ergo foemmae ^srA^'^ej''' 7 fed *d7r^^^v,inanior,* Scribe etiam TTA«TVn^3p^«^ non'c^«, ut ediderunt.

'E|& »&& *pi* Qua Tint,* &c. Haec feliciusGazavertit, quam Plinius. *Htnc erant armamenta ad inclufos cantus, nonfilendo © rehquo ctt,<e miraculo, ut vcni a fit argent 0 jam potius cani.* Graecusau&or ex fpecie fpeciem optime fieri fcribir, Latinus ex genere fieri genus; ex tibiali nempe arundine tibias confici; cum Theophraftus ex certa lpecie quam lpadonem vocat Plinius, optima fingi tibiarum paria doceat. Aliud £*vp, S* in tibiis, aliud /3<ye-/3«Kw,qu$&ipfae tibiae longiores. Armamenta ad inclufos cantus funt tibiae, irxclufi cantus funt tibiales, inclufi fcilicet tibits, ad difcrimen aptae vocis, quA cantus ftatim in aerem efFundit, non inftrumentis inclufis continet. Plinius Theophraftum non reddidit, cum *armamenta tibiarum , Tu^Ayn* vertit. Nam [illegible] non funt tibiarum paria, & tamen armamenta quoque funt,ad inclufos cantus: fed Graecosinterpretatur, quiW«««hS» dixerunt de tibiis. Pindarus, *'t^mia* ovhitnr*vh£f.* ad quern locum ScholiafteS, *3>l£'V* Wff *dv^vs bnsS^M iti QutM'* 'Er«* *itet* fumr r^-Aa, *oxtvq.* fie ad verbum *tvn»* ***&, funt armamenta,ad inclufos cantus. alii inclufos cantus dici voluiir, gui in Theatris ac templis muro circumfeptis, vel etiam in privatis «dibusperfonarent,non autem in aperto ederentur, velutitubis&cornibus. Alii *inclutos* fcriptum fuifle putant, pro *inclytos*; unde faclum fit *inclufos.* Ennius de Coclite , *Hie datus eft occafus, Horatius inclutti faltu.* Nolodevoce iftamultum contendere. Licentet Plinius, vel, quod mitius eft, pem^ogoto* *nt £tvyn*, quas erant in paribus geminifque tibiis compaita internodia^ armamenta ad inclufos vel inclutos cantus dixit; quod Gazae, ut fupra notavimus, enandi praebuit occafionem* Plura de tibiis qui velit, legat Do&iff. Salmafii exercitationes Plinianas. Verba Theophrafti in hunc verte fenfum; Ex *his optima tibiarum f aria fieri affirmant ,fed fau-* *ca in of ere benefuccedcre.*

ngfii *w"Avny»ifov,&c.* De AntigSnide hoc multa fcrxbuntPlutarchus,Gellius,Cicero,Suidas,Apuleju5.Quantus fuerit tibicen ex his Apulei verbis facile judicabit lector. *Tibicen quidafuit Antigenidas, omnis voculct mel* leus modulator, (3 idem omnu modi feritus modificatory feu tu velles JEoliumfimflex, feu Vaftium varium ,feu Ly~dium querulum^feu Phrygium religiofumjeu Dor'mm belli-* [illegible] *Vhiloxeni tibicen^qui frimus calceamcntis Milefiis ufus eft, fimbriatafq, veftes^^K6fn\in commejjationes attulit.* Plu* ra leges de hoc tibicine apud Plutarch, in Thefeo.

Bfljj^^ω^-. Hie locus probat, *&$*$•«&** menfem apud Atticos tertium fuifle, quiincipiebat 22. Augufti, & definebat 21. Septembris. Redt Gaza Septembrem vertit: quippe maxima pars menfis J3OJJ^«^®- in Septembrem incidit. Accedit,quod Arcturus Septembri oriatur menfe. Columella lib.21. cap.2. *Nonis Seftenh bris Artlurus oritur.* Galenus libr. 4. de fanitat. tuenda* [illegible] *Tlt^/uw* Ji wztf *iuiv <xzrt{PtpSTtti(&*, 'Afyym* J *ftwpipict. Bent maturum abietisfemen ctrciter ArSuri or turn, quod tempus Rgmce Septembrem vocant : ^ergami vero afud nos menfis Hyferberetaus: Atheniivero m\Jteria.* Aqui menfem, quo Arvfturis oritur jSo^^avocarijait Theophraftus. Non vult Galenus menfem Atticis dicji *»*$<«, *fed* eo tempore feftum quoddam Athenis celebrari. Plutarchus in Demetrio. 'A^a *W putyi pvvlpt** n«'*Aty9t?[#*& 'trtxrivn.* [illegible] *Parva myftena Anthefterio-* [illegible] *''^ngna Boedromione celebrantur.* "idem in Thefeo.' *i* [illegible] *L^ cfn tUw Ztntyopw®* tyt-n ptiw. if* f T5 *faitfm* tf* [illegible] *lunAjnwoL fyovffi. Vugnatum eft menfe Boedromione, quo die Boedromia hachnus celebrabant Athenienfes.* De fefto ifto vide plura apud Suidam. Notandus Suidas, quod menfem Hyperberetxum fcribatOdrobrem *'r^tU.* [illegible] quitui', B%j! *F>* M«in*i#i» 0 TI>^TOT(^ *pfo* J *UimnS. Vltinus afiid Macedones menfis.* Ignoravit Suidas Macedonum menfium rationem & modum, nee cum Romanis [illegible] *dictu prnbabo;* [illegible] lenufrlib. in comment, x, libr. aphorif. i.

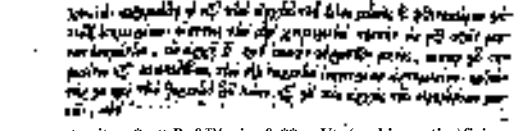

*<»r it m *»<>P»&™ rig &,**. Vt (*verbi gratia)fi jam cognofcasinpnncipium menfis dii autumnale incident-quinatium..mid .Phi^,Cv7i*

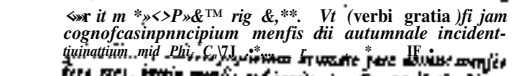

Wi denotatur apud Macedoncs. Vernum aquino-Biumprincifio ArtemijiuSic aftivumfifftitium initio Lot. Nam inprincifiis menfium, quorum meminimus,aquinotlia (3folftitia fiunt apud Macedones, qui tfto patio & nume* rant> & appellant menfes.* Videamus Suidae peccata, primum de menfe Loo conftat. Vide paulo infra *§ n^ovn* Augufto menfe non fit folftitium, quod extra omnem eft controverfianij initio menfis dii, autumnale aequinodium incidere, docet Galenus. Suidas, *Ai& hop* pwU ©J^*

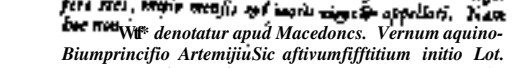

. Q£3B falfiflima funt: folftitium

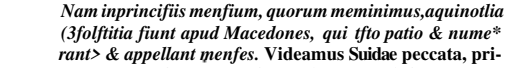

fubintelligej *wt&inwpiMf.* »v$, &c. 5c;tf *hyemale folftitium fieri quafift)ft trts menfes in pincipio menfisfecundtsm ipjbspefi'm,* Nempe hoc nomine à Macedonibus exprimitur. Suidas, *Tii&in<fr pb K£ Manthwò Qtfyovluy®:* Lippis & tonforibus notum, folftitium hybernum menfe Decembriefle. Vernum aequinodium docet idem Galenus, incur r ere in menfem Artemefium. Suidas Majum exponit.'A^iw©- ©^ *MtKttow* •'M*|«;.Nec pueros latet,2Bquinodium vernum menfe MartioefTe.Haec Suida: peccata viris dodiffimis errandi occafionem prapkierunt. Apud ^tium enim A«« Novembrem exponunt, uti*'Af>npi<n°f* Majum, Suidae audoritate fedudi. Galeno hac in re fides adhibenda^Pergamae natus eft, in Macedonia educatus, Rom*diu vixit, Medicus & Mathematicusinfignis; nulli *xq\&* cognita haec quam Galeno, nemini magis perfpeda. NotandusSc Euagrius,cum in Decret. can. difft.27. tradit, *Secundumveroconfiltumldibm OSobris habeatur^ qyi dies apud Gracos Hyperberetai menfisdecimusinvenitur.* IneditisH^erWhhaberurj quod corruptum. Menfis Hyperberetaeus, ut fupra demonftravi, September. Ardurum menfeSeptembri oriri,fupraexColumellaprobavimus. Idem loco citato Galenus. • *Toiftw -nwfu pxft,,«' *&niaiuAj% J, $ 'Apfoy* \-m-*

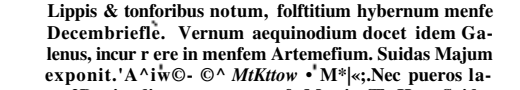

Decimafeptima ArHurus oritur, & alteratfequenti dieakrcm. Notandum, ,£tii «vo aequinodiu incidifle in vige£mum quintum Septembris. *pnn* 2^n^>x\\<mt*tpl* QBI. tcwu&fi.* Menfis itaque *p*ni&fii£f* incepit 22. die Auguftidefinebat 21. Septembris. De his prolixius quam Kopofueram, egi. vide libr. 3. cap. 8* item cap. 6* >r. 2. hift.

M«»£ Hacc Plinius ita reddidit. *Cadi folebant ternpefttve, ufque ad Antigen em ttbictnem, cum adhuc fimphci mufica uterentur, fub artturo. Simplici mnfica,* id eft, tibia. Theophraftus loquitur, <eVA«W^'A^. Olimcum fimplici mufica veteres uterentur, tibia ita eratcomparata & fada, ut fin^ulis paribus, unus tantum ac fingulan'scanererur modus; poftea ab Antigenide variae tibix , pro varietate modorum fuerunt excogitata?. vide qux fupra ex Apulejo de Anngenide dixi.

Th fi WTI» Tpujivfa — ^.K%^eu>.?\r\ms loco citato, *Sic fraparata aliquot foft fnnos utiles ejfe incipiebant. tune <]uoqut multa Aomanda *exercttatione*, 0 can ere tibia ip~U<hcend<e, cowfrimentibusfeltgulis (* redé in antiquo noftro *codktjtngu/is*, legitur j *quod erat illis theatrorum nonbus utthus.* T& *zfeKvpla** non interpretatus eft Plinius. uc$_{rutn}$ *zfexriia**, an vero 3^5^ fenbendum fir, videant dodiores. *^r?''** Poet* fcribuqt, verfus gratia. Homer us Iliad. /3. *$fo ten ^.Kii^ upycrfeny.* ubi interpres. A^KTB^^'^»7i™Sayftxw iu<TOV^S^,i^KT

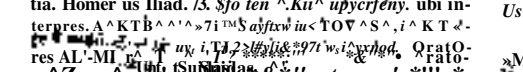

res AL'-MI_n^ T *Uhr, tSuidas, & *'' tow ' *'''»* acvehemens. Z>V *:Ures?en T*<, tono duo*c «•? fi™a*

*lataJtmplexpLun^* *V* > ^I*M »concinna,* e-d,ut faciunt i<\funttio perferendi mandacant. Hoxum

te & fimpliciter , ut gefta erânt, fed clara etiatn, concinna, & elata voce f Q<are à S W» wel1>>uuc **fcriftum** eft, ^K^Uf$ interpretor car«w , *concwnam* , r/<iw»f *fronunnationem* , ve/ *cant urn.* Sic vocem *S^v?*** cxponendam docet quod fequitur, *?ni *\« «* ^ ^«« '» &c. At**?* &c vfcaffis* opponuntur. In tibiarum & affe vocis cantu, qui *wpxois* flexus affedunt, & iiinutiones, vocem fubmittere coguntur, ut earn cumfpiritu poifint per varios fonorü flexus diftribuere: ex adverlo qui concinna, clara, *afeiipu* voce canere volunt, cfrufo largius habitu, nee tot flexibus lalcivire, nee varie vece ludereacJuxuriari pofliinr, ut illiqui fubmi/Tius canunt.

Emt Jjjt «V tn» sfr*<™, &C. Plinius : *PoJIquam vanetas aaceffit, & cantus quoque luxuna, cadi ante fo ftttta capta.* Male Gaza , *Sedpojlquam varietas fittuqye acctffit, cafuramutata.* Objiciet quis , *va-mhiHtn fingere* lignificac, *ergo vfrJffisfictio.* Vox^«^«>duohabet (igmficata. unam qua notat rem praeferre aliter quam elt; altera figuram refpicit ^quo in dgnificatu non fumitur lidio, ied formatiOjfive figuratio. Etenim propter flexus varios emittunt fonos. Qui *taKelm five ^waV, in tibiarum a/Toque cantu, /un>g(V*«3' *minurationeS)* IU; Cicero lib. de oratore exponit,affedare volüt, iivoceliibmittere coguntur: contra, qui elafte, clareq; canunt, non poifunt cfluio largius fpiritu tot lafcivire flexibus, tamq; vari^ voce ludere,ac luxuriari,ut iili qui fubiiiife canunr. Hie primus Gazae error. Alter,quod *n* To^i ^s-nwy^, vertent, *cafura rnutata elf.* Non eft caefura mutata,fed csedendi tempus. eodem enim modoquoante caedebatur arundo.

Tifcvcvn ^> H >uZ. vertunt. *Cadunt enim noftra atate menfe Uajo © lunio, quafi paulo ante folftitium* , vel, */«* ipfofifftitio.* Supra libr. 3.«cap. 7. probavimus Articosà iolftitii die anni initiü faccre.Hic locus oftendir,primiini anni menfem vocari *'ttyfyftQcum*.* Idem ex Demofthene probatur Olynth.3.75?1 *raviw,u^ h McupocKTvpait.* 6c

cis inter jedis^erbis,

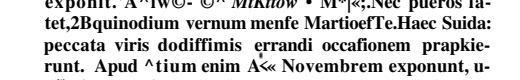

m e r á ^ w ^ j ' , , ; , *June ergo menjis erat MamaElerien — deinde vero eo annoetapfo, praterierc> Hecatomb*on% Metagettmon, Boedromion. hocdemum menfe vix poft my~fteria Chartdemum deeem naves habentem vacuas ablega* Jiis iS argentt decent talenta.* Menfem primum anni Hecatomba^onftatuit Orator, fecuriduMetageitnion, ter^ tiü Boedromion. Hecatombaeona menfem folftitio proximum e(Te,docet Ariftoteles lib. y. de nar. animal, c.2. *faltens KSH >.*£&iw *fipiW, fyfiiws efteftt&tiO:TOwbfGapO* euutiSis <efo r^yms fat***, fyeme quidem lupus t$ mugi* Us. aftate circa Uecatombaona, atque adeo circa folftitium aftivum, ?bynnum.* Menfis hie Macedonibus A«ir dice* bamr. Vide quae paulo ante ex Galeno attulimus fl#n-A^Plucarch. in Alexand. ^^

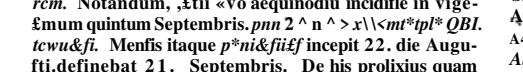

A4^V *p»U EKctropGnZw, A M^Hns* A«« ^A«VO11. *NatUS Alexander eft m initio menfis Hecatombat, quern Loon vocant Macedones.* Male ergo Suidas, ut fupra notavimus, Auguftum exponit. nee primo Augufti obiit Iuftinus, ut fcribit Euagrius hift. EccJef. cap. 9. Jibr. 4. *luftmusfufremum vita diem obiit primo die mejifis Loi, id eft% Auvufti.* Primus L0I dies 22. Iunii, quo folftitium eft. ^ L-po<pp«c menfis anni ultimus. Solftitio aeftivo quipre pro* ximus, praeceditque Hecatombeonem, annumque terminal. Hare ex Theophrafto patent. Suidas s«i/j>«0««Ji f J" '.&J**** h>X**™. Scirrhophorion incipiebat 22 Maji ▸ definebac 21. Iunii. Hunc igirur Theophrafti *lol* cumficverte, *Cadunfenim noftra atate file vel zeminos*

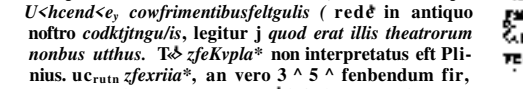

eft, qmfinasfingunt, & *Et fieri* *Us ,,, mmatu nferunt,*

»M».Ita loqnicnr Apulejus. ^.V^inW tibicinutn ^ i'Afe^{fon f US}r^{o @IS>&confo}«natioplacida, fedata,

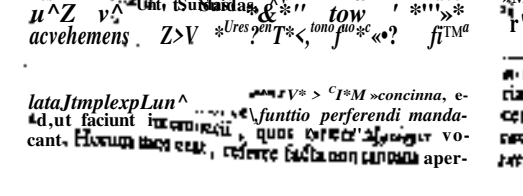

Theophrafto p| ••&.Jrp**®' eufJ\£v* eft *TroXvKxpvias uiA«V & Tnxvtylmn*, cui contrarium orA*** <•**<> , *fine ullofonorum vanetate Uflexu.* Pollux lib. 2. cap, 9. WAWM^-5?o» **\U* flexanimum, opponit TJ?«*&*» 6 ^ • ^ w. quale fu'it veteris, ut Plinius ait, muficae. A * A ^ « *ft* •**«» *2$ .I*_>w& :*$i&. *«*», ****•* W ^ « > *•»«*'»• *•'•-

yShs. if»'r Sec. Apud Perfium Satyr, prima W « v « pro voce fie eliquata & molli ponitur,ut per omnes,fonos mtencfonefque variari poifet. Verfus ita legit, & diftingmc Dodiff. Salmafius.

Scilicet bacpopulo, pexufque togaque recenti,
Et natalitia tandem cumfardonyebe albus
Sede Ifigcns celfa liquido cum plafmate guttur
*Mobile collueris, patrantifraBus ocello^*
Heic neque moreprobo videas, neque voceferena
Ingentestrepidare Titos.

Hsec fede lep-ens celfa cum liquida voce Sc benę nexibilipronunciaveris patrantibus oculis,heicvideasingen-es trenidare TitoL^ Quod liquido plafmate guttur collueris heic dicit, hoc eaSem fatyra, eliquare 8ctenero palato verba fupplantare dixit.

Vatum €? plorabile liquid,
Eliquat, & tenerofupplantat verba palato.

nxolff^ct viri magni fie exponunt. a *^eiriofingo,* quod illo potu vox fingeretur, quod erat liquida potio , quae bibebatur, adfuavitatem vocis, quarecreabantur fauces, clamore fauciate.Sic medici folent facere arterkcas, quas [illegible] vocem efficiunt lepidam, & liquidam. Hoc ipfum Quintilianus notat, & reprehendit,cum ait. non fit vox in canticum diffbluta, nee plafmate, ut mine a plerifque fit,effeminata. Hinc Caefar ad quendam *j ft canlas, male cantas :fi legis, cantas:* Tali plafmate*eaai^£''£g$o ufus eft.' Sanior Turnebi fententia libr. 28. cap. 26.

—Liquido cum plafmate guttur •
Mobile collueris.

*Cum molli (§ teneraficlaque vocula poema eliquaverit uio gutturCi eft enim plafma, ut alio loco docui, cury, vox eft tencra & mollis** Plutarchus de voce Ciceronis, *ift <pu^ M TroThl] /£ £, &yofy\ <™>)'/|'>jfi Jfi i(fff* a ^ r t f @K I t e r u m vfo ◊kyvf x*ft£einvtm tfrJa:**. Cum enim dulcis & fuavis vox effun-* ditur, guttur liquida, cum exeat, colluere videtur. Ma-*Ih* viri magni id pro medicamenti quodam genere accipiunt, leniendis faucibus fado. •za^«<er^, ut jam abunde probavi, vox quoe per omnes fonos intentionefque variari fledique poteft. nullum arteriarum medicamentum hoc praeftare poteft. Ad cantus non praefcribunt medici medicamenta,(ed ad exafperatas arterias humedandas, & emolliendas. Sequitur apud Plinium j *quaindefunt & hodie.* Vult Plinius, antiquitus lingulas fadas compreffiores, cum foni nonfledebantur; nunc vero apertiores fieri,quia compertum, ad id aptiores. ConSat ex Theophrafto, non folum numerum foraminum, fed etiam lingulas ad fledendos in tibiis fonos facep.

'H *ft i^aist.* VidedodiflT.Scaligerianimadverfiones. Sw^ftj?^ *ft m< yxu-rjx^* &c. vide dodifT. Conftantini notas. Item celeberrimi Dalecampii obfervationes in Plinium. vide IJUiodig. cap. 7. libr. 19. Vidor.->cap. 8» libr. 31- obfer. Item Salmafium 8t> alios qui de mufica, tibia,aliifque veterum cancibus Sc tibiis^ fiftulis, aliifque ejufciem generis inftrumentis fcripferunt.

[illegible] Scribe , [illegible] li>«w eft genus va(is,aut pelvis,lignex vel aeneae,fic nominauum, *%l& ii mmXlKi*^^ q*U0(j f*ecur* i dolatu & confediim fit. Alii volunt effe *fabL i^fo catinnm hgneum.* [illegible] *«&ot 1»^H* As*in. vide Athenaeum libr. I T. inde niA«<'n«i appellata loca profundiorapalndis, a pelvis profunditate, qua? & ^ W a n t i q u i, recentiores ^ r ^ W vocarunt • ab eaderfiratione. Hefychius, *we!''' ™ w*«* yv,h *v 4 myii* clsvTO, id *t^chnrinifunt loca terra con-* [illegible] Hefych us,

kw«f- Audlori PenplumarisErythrs, id eft rubri, &-r(v« dicuntur loca fluminis magis profunda & c a v a ^ V [illegible]

[illegible] *autem via vergit ad auroram.td h mari accipitur ac vadofis. in hoc autem tngrejfufunt %^ >ovJ&* id eft, *caltda lavaera, qu<ewT&vs quod inftar olla cavafnnt, indhenavo* cant.* AmmianusMarcdlinushb.22. de iEg-ypttis. *Sunt tberma lutra, quacytbras* (fortfe *rfryvs cbytros) indi»en<e vocant. XiT&t* ergo loca fluminum concava, qu^a cavitate, quod ollam refcranr, nomen acceperunt.

[illegible] *turn* [illegible] audor, [illegible] rum genus calami, ex quo lingulas compofuerunt vete-*\es,* foeminam vocaffe videtur Diofcorides, *1 ft* 7w3fo*WI* t§ *tv ccj yXuTlaf 'fcis oulxois ttyfaoKdjoiptTcq, alter A fesmina ex qua tibiis UnguU conficiuntur.*

[illegible] *ovov 9* Plinius loco citato. *Plttraautem genera, aliafptjhor denfiorquegemcuiis, brevibus interno* dus : altaranor [illegible]*.*

Kd *afS/j nsixosj»-)&Xov<ri Tins <n!&trf**. Corruptus codex; fcribe, *ft* i^AowVi *nns cvpyyitutSic* Diofcoridem fcrif-liffi?, Sic & Plinium legifle conitat loco citato. *Calamus vero totusconcavtts, quern vocant fyringiam, uUi£mu< fiflulis quoniam nihil ei cartilaginis atque carnis.* Putavit Plinius,' o i ^ / ^ d i d u m , quodfiftulxexcofierent; hinc in indice fiftulatorium appellat. De fapttariis &- fcriptonis, & fiftulatoriis calamis, antiquiffimis Graecis fi fidem adhibemus, fabulofa fcribit Plinius. Thepphraftus weiy-^ v o c a t u m fuilfe fcribit, non qnod fiftulis utilis fit, fed flHRri inqRisfip &FQtnsj:«n«Knjs,gdfiftKl3siKft2t; miGi-murri^ue habeat carnis 5c ligni. Conftat tamen, fiftulas ex calamis compingi folitas. unde &v>««eJvq au'^ylarud Ariftophanem &: *riw% <j*tyX*,um* apud Pollucem. Sed idem calamus, qui tibiis crat apus, idem & fiftulis eft utilis. *^e/.y^* PoctaelsJytnpharumNaiadum,qaae circa montes Arcadiae vagabantur fpeciofi/Uma produnt fuiffe,quam cum Pan Mercurii filius adamaffer, & earn perfequererur, acad amnem La'donaj Arcadi2e compulifTec, ne vi caftitatem deponere cogeretur^ororum auxilio in aiundinem converfam canunr, ex qua fiftula compofita, qnse nomine ejus Syrinx nuncupatur. Ovid. 1. Metamorph. Fab. 13.

Panaque, cum prenfamfibijam Syringa putaret
Corporcpro fymphte calamos tenuiffepaluftres,
Dumqne ibifufptrat, motos in arundine ventos
Effeciffi finum tenuem^fimilemque querenti,
Arte nova, vocifque deum dulcedihe captum,
Hoc miln t cendyhum tecum dixijfe manebit% t colloquiu,
Atque it a difyanbus calamis comfagine cera al» conli-
Inter Je j uncits nomen tenmJfepuelU. liuin*

Metrodorus apud Arhcnarum libr. 4. Marfyam fiftulam inveniffe tradit. *MriTg$h?p<&* ^ c %M V» i^vi^%uu^\y-yec lop <f)n<nv <&ps Met^tryeet£uv>h* ci *KiXuiveus ,TUV €St$Tityf tv* [illegible] *X ace OV^^ITU». EoQt^av J[o lmTrow. zv* TQ *4$*} uiXcxoiiaY%*

*'Tuvuxlw TIVS Mifovs. rlw ^fJt iro>vKol>uf*ov 'ZiXv^vh MapmJeuh* *lw w&h-mMetrodorus Cbnts in Jroicis fcribit,Marfyam fiftularn & tibiam QeUms invenifft, cum unocalamofupenoreycaneret. Euphayon, hexamctrorumfcriptor, librode Foetis lyricis tradit, fiftul<t,cui unicus (Sfimplex calamus efi, invent or em Metcurium fttrjje, vel, ut ahqui memori<A rnandarunt. Seuthen (S^tyonacen Medos. ejus vero qu<t rnultisefl compaRa calamis, Silenttm. illttisantequacera glutinatur Marfyam.* Diodcrus Sic^ulus libr. 3. Bibliothe-i c$. *iFrtvxuXxpov'&?}{**. Cybelcm invenifle tradit, Marfyamque hujus fonum imitatu e(Tc T^/TH S^ »* [illegible]

Qa?et [illegible] *T>p7Tttt*. Nam fijlulam multis context am calamis» excogJtavit, cymbalaque 13 tympana ad lufum choreaf** [illegible] *<rl 'v piifei & nXiviiis. U7nl&i*v pvi&aj* jjr *<PyJljfiM.* f*rtr-quens circaillamPbrjx UleMarjyasjrimufqueinterneceffauos erat. mira in homine illofolertia © caftttas.defolertiaindeconjeturamfaciunt, quod fiftula multis inflrutlA calamis fonos imitatus; totam ad tibtas harmonia traduxit, fro caftitate babent argumenturn, quod ad vita ufque finer* i ,e Venercafe mtegrum confervar it.Ulud* in verbis Athe-

njci Z& TVrandutit , quc*d **ffttf%t ti^tf* a TSA^F*^*^ dire rlwnfoaat. lix OviJii Ti-rfibiK riraiu fatis liqWo t* calamoi b tiftula plunfcmscampa-

j«f rf* *iifftribat tsitmh tmfagirt erfiitixiiu, ttamn tensifftptttlLt.

Tlicotiyius doc« Eitjrj. g.

*FtjinI*n qttmftti, fiiLfajm nevem vtai/u;*
Alii terj U l f l

Virgilius.

Tibullus.

FijtuU tui femptr itcrtfcit ArtmAimt trJn,
Cum CJ/JWBJ *cerajungttur ufyae* iwncr.

Cncus Pocta afiwt PJuurchum , cfti «'»i^i(r<ii(Jt re- »« (t>>fjj£iTH^ijpiJt>i *ffMi,at fitisrdtizcii)tni-Ufiflult, ifUIMHO fifvrt feint finiiu tut trviet.* Scd aJ Abaumm nvsnaomr. iwn uufaiw.quin Euy

JluUrfl 'X pturilm afagiii an if. HfrodntusSil^mfM.irlyaii *Mitafi Stl'ii M-irfix ftlltt* in *unetB fc reitt** D c fi fhila fjni. Arun&iwm. qu.imirjej«'«>vocant, i nan cm ft n» cuim »ic Hieopbrtfiia. cams Diolcoridc; came ple-

snjJw*-. *Alidprmntt/iA eH,fiiiultfa, mttttt cttmt pr*-m.* In anriqiMi c;v1icc mp'"('S- fcripcumctt, id tft, cr*JJsi. neutrum mm ^hcophralto convemi. reftitide* mulm recefitiorescaiimiism avatn jfl'o unt. Caflianut BJLIl'U^ [ibr. z. cap. 6.

tsanltntt, ji j/m *tihmbtliui, ij.fi f jf,g,ct«, 'utfct<* Itemqnc (Vtmgws htrfiiias & tencras figna clfe ijoot lodaqiuni hibeuti^. Hcc omitia iK^r^^i Icgendmn oftendunt. Hnic l&Sioai fsrel ifiifom n «nei r^iyyJw, 5JW.1OK/Siljfnificji, urcftctVi'f' Vo«h*c(lures hi bet ii .0[1], omnw i «v i tare. Home rtu *.'(1);_ ^•pcjculam.v^gin.itnqiic haft* vocm, Hiad.7.

Er oig/n(t *fstrtam cxrrjhit lajijon.*

Ariftotelcs lib. *A\:* Murnloconavos tcrr* mcatns ot-

Sfirirui ijni rtfen-jiHj *infinndni in tbjtrufii t/taf.ljm srru &cje*i* «»»wi iJi-il, in latentcs avernu. r i ^ ^ n. T*-> t/tii«i (M (wf«f, r^j.-,;^ Mcdicit, IN fi/ijufcrn r*. *onHli,* >• /gft'"™[1] "few- tfiwra inpctlic. qiioinmujjpiid Diofconitem luyjm ^ « » , quod snimitncm (k>-mccm Ji«E iavtm & inancm. Nihil impedit, utr»mque fuiffe civatn: fe J neftio BIKBO&JO calamus {>lenu<, mulUMC carni! *tdEbGDaiM* Itribenifiim urUiidiciptiifirPlirini Sc tavi ad hot opuipi. nonpoto r»uyj>f nomineDiafcoriJfin iotelltgere Cui fifttilis ficiejidisoptimiiseft.

'o^irtjtit. Seal duiD, K« J.'JHJ *ttxffttrt liftu, iff tcitxiferamiat, bum ttiumfwigtft rtplttmtdttt-*'J' *ill us tnvitr, dliut protiriot, txilier,crajfierqtte, He.*

"0 *M. *SU.* Theodo«» vcrrit, cjtuiam. canna gra- & & fr. l l l lib 4'Mp.

J,i«i« *ctnfinnit,* *} .twnttxmtitfi* *Jtnfuum tfl,* B,»r m tem j i vmefct. SuuU*.

3

I Jem ?>»»it*, pide astitcde mijwmi , tadetn dt outa fri«{ vocittir* De doiuce hies: 1'lini uj; *FrutKtifiJJimtH •jt* vtmtur dttux, turn nijim tqunnai MtMl, 1 hcotttTlum* afud licui *IX* flmnin.1 nalci rraJk. IdemUtcitDlDlcomfes, aliud jiixr* flumtua n»fci,aliuJ in infia atjuiit DioKondci laco citato, i At IF ™*V[>^ KJfA*- B^i I i u u i f>iril4'9'¡ •• »; J"»^ W >f?IK, u»t »•« ^ Kix^Qh. jf/jj *Antique a*$t <3 cavervM nrcum tntnti njficnt, •/((* ttiam imat, i .jutbufiUm Ctftitvotitur* Cypriam vocari ccitis Pjfiiiuslib. 2.4-c.ix. *lUntndt Cffti* qu** f/on*Jt* MeMir, *tmlkit cxntit jttfta* *^mtiuLtt. At)* itntjueHcfychnufcnpilt fc-^np n^fci^w K'' sfiu. an, ut Cihruin cft,^...,, i.Aaft.. E{*nt, quid a Crfricnlibiii etymon in«cnrunn?Cavjmt,tfc Jwnc uuHduian vcl hocl'Jitixryti cpigrjmnwtc probatur.

Djfhiii it/e wtiidm , j'flj JOT*fukht** *fiftula* *ttta*
Bticelttinbjfflvr, fc*f *dtditttiitP4ad.*
*Ptrtafit Jenarti. ftinm tcu;ttu>,}*tv:tim.*

Naftos five farda Rve to&ica gticitis & plicabilis.

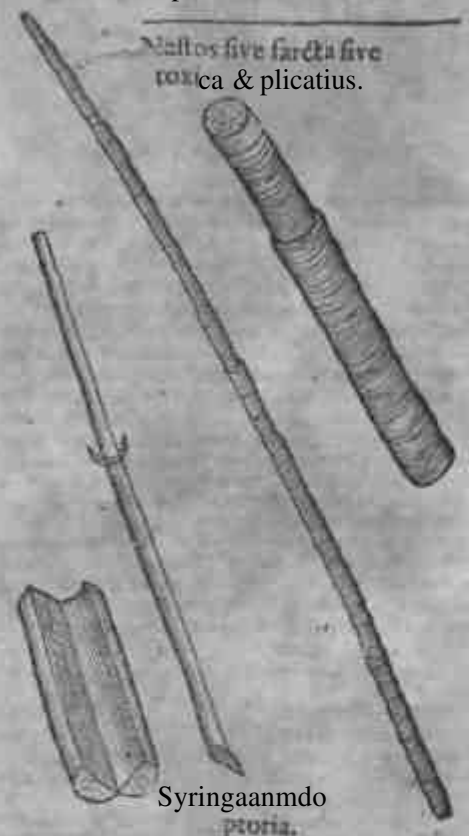

Valgo *'«..« Icpttur; malt vcrrant *rrt ti[ui.lm);amcx1-t.rMr1,leri.Tr(natiitiaroii-dmibtu oompwaarti. *HVK* „undinfm Dorfowtits, 4: adtferfartorum au«or«dcCcriburic. Noo psrf frcquens h*c hortii Si fjtisGallct.pfov1ac1r & NOThnnr,,il)i roliKadnendiim, &clicrufeiw|^rj>TllDicJlnulierru];tf»» c>iunt, flodutitquc ad fofnicci tomarus aimqiw vire-[.nim ornamtnta , adqiie fulcii-wlaj vitcshumi rtcf«»" guM.add«ec(t>cubtt««mahnDiliiK:m»tfaTp*.w''lt** *ta* fajft* craJiiudine, robuftj K finn, mwenr .-i tamen

Naftos, Far&atoxicaTheophrafti.

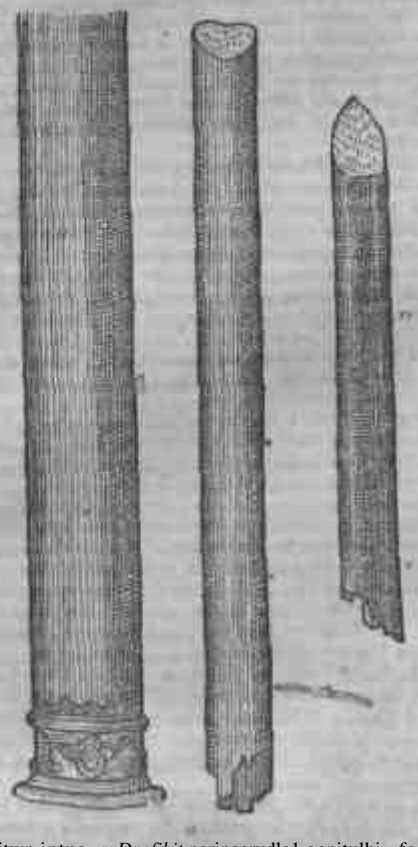

taitwn intus. *axDpsfikit* perincervdla1 gcnitulhi-, fc quo-**rum .tcc:aliiitfig.vel!cave-crnulisiLMTIS 1 ijtiorii? prottin ncrivm, cunftir. C^Atmtj, iiaqiDlPEmjiu,** ***Oriental popuUpHHkt*** **v*»-mtdin wnus Fff^amfiiiLTW calami fpacinm. Fulia illi (hot *ficiunt.* id c(t, fapitru t caliaiofa^ittarto confciiis. f 3ong^, mi lit Indicj xmuJa, fed latiorJ & lemjfwra, afpc-die etiatnnum aptid Invliw, iimJiquc One licit populii'S, U riuV<]L»; rupcrJicie, Sc acms circumfcremta. Rsdix iW drinuftwobcint;;. *PuttpJUtiJivifaim Crtt* *bttlMtrti* ell alba, forrs intqfquc dura, culfcrofi. cpntorMquc, in- *fttatfrwafittxit,* id dbpaMri^res.audsgiord'quc fecit,3c formis ac peniculata, ut iti irkle ac aeol-o, fed *longt* ma- rt' 1 n *cap* ftomams imjwlit jor sc robiiftior , lait >iuc & illuc iubtm porriJila, RU- qp ynt. *PtaSuJqaetmlucie;* Fi»(IcncJosi:ri o ft4tittiiu!i:i(;ei£^UJii(U Aralwin fjixlia pararm p wnm im in jaeitl itfmvc «f<-'titur. *Qrunqiumf'ttf™*n-* macopu!^ qujini'iurimis, (ametfiot wii acce&vio, ita *tnlnii.* Antian 14m exernplar , i»ii£>. Scribe, I»Jw/» noil m:i:;uo tninimiil ^qtuiidomcltus ac faciliiBcitmyr- Scd Je Indiciifigirtu infra. Cr«itai)4ijdinint aiuiqui W olcJic i tic in iiirif(.'oUju ma net Didfeori,Jcs) cunfice-

, Siliuili!1-

inmrJ. -Kifiaut tftimiincfl *mtem.*

Idem Ijbr.

Ti •"»•« , *(2'» mtJivto ferUlftUf*

mm **iurtrndiiui** Imiufce fubdunr tajices. Siddchrtin CUmTticiicarus ad DiolcoHdcin, Scfil^oru- aTiiudu cade tn cum iin.iceef[.«t ccrficrclicet inGallo-Pfovmctc, &Corfiot, *vuiiiic*pingaibus prow orbss**foeb:cotnpt-**(Sbre eft nnu, minore icpolfiecmvelinHiccmilipiturnx^uaate ciasFitie , ojt^num ilcnMni^e pedutn, in— ctucat-4 ccUm3tiaant5,uE donau,radicci & fiilia non difp-irij, pueriscriicrt**quzfiii**calami,adm»jufcul»charaaerura crura dtliniand*.

C y i] * >, C y , D t

tsr, "Didic Sc Cyd'Hw;. Jdyn Sitms Oeram cjrijuam potintn.' tn.iri at lie: Gc cnim dc raw *qaX* rcmi-

iivalcbat.

qff4fifp

i,., • *ovat) rntlar remv , mtlinqit*

riinum in quo,,; j^ncre dirferrc trsdir inter [c -,

& in liter, (**W u a .** A3 vcrhorum fcriem contoctumquc rwn aitencfit^u! fniet, Pllniiu.

Hocw-

. I" hie.

«^<* C«"nT"r"J *Htfftriiet fit*. fMXuutnfaiCTtre*

litiamiitnftii! saltM»i»

dtdcrimr-

il WWW e W /

rfr< (JM < O fximMiittTi KM

Curttttii:, VhtUfttAti i/Ulhtt', C«uc, pirnum Atriandi-

iidtpaftt* Cnrttim, & M (/ b

t_jFI'1[iP"'S\\\f j~Lillif'l"c Kl >h l^>-« b<j * • ' t T r*

cum calanam vocari fcribit. Long* altuf calimus «

curialiltfMWH[101] omiflum.

Sr

Quod

'OAjy'sT* /[1, 8rc. Plinius. *Swtmgrmitfttgittirietit-Inmt,* iff *dix>miti,fidCtcnct lengifitain taicrr»>iiu,ttfi-quentiifuc <jtio* /tfs.i.* (?r;f11*jlifitij.* Scr ihe •?J: 4nti q uo i*>-*nioay&itewi/fcquiumilticquthbtat jit&i adtfjde.* Arnndims «mi five rard^ genera tria. ArunJinc farrta maxima, atto rubcnit itnbccillcs prmcip«,atque Hieraichac, airique viri graves aciiivires ad xgram ieneClutemfuldeodaai pro Icipionc muniur.miterioin auro autargento tinge ntes. Sctpiorcj vel amndmeslis apud AtnlU'lod^mcTilcs *fais* fVcquenre-S *''*r °f*E*T'\nff T*^^^ f^:*:*:* *wot,* quod earum ingeu copu qaotaoob taundat jrur. Arund:nt!s In l"i ri, dLe^ancex. 8t tobaftx Sc flexilcs.tniJiorciltolDFtc ad jacuh; futit txilcklcn f*, meAill* pfeni, polio Sc purpura Ice fire nhen cei- Rcf*rm» Ac a!t* mfto* ; calimi tromjwc *ma* i (i I«M ix pallKnn fpauo totieem Savo vanegato. Afandjoa o«fti mAnka r p a e n , wiccicc coJoro flc cru&tiediSt-

AniDdoLaconicai Tetro Mullcno.

micodK«&Oafficdaao,e5^t»*rwrn tlM. Strtbe. *Digmmnuftn**! {Sjitmmm*

.& *nitn umiwm.* m S b M i i j-

fcd • <tleait nonni4gnicn(iittc3£niu1i!iO-

ml VfV?^1ctl)(1T* • ^ucmiam arnndo Laconics ver-

V Sub N" K't. ^i«" «iam in folii. srundi-

2iS

Plinius. g *nhimdfATiedettfsar**, id eft, plura fcrur.t folia, & Lac on i ex harunJirn jdlirriUt, cum dc aliogcnerc tradat hoclhcoj'hraitus.Cortuptus Theophrafti codex. Scribe cum Doiiit. Conitancino, c w ^ ^ w v » V^-*», &C. *tAl/tlJjjlit ftntlJr* Jtc *trmnejc tttettit.* LiCOFilcani arundincm viJi Groningai in iiorto Pctri Mullerii AcaJemiaj cjufdem profetToris Botauiccs. Har*. &CM a vulgatj arundini: non daffm, mii quod tolia firlaia & variegiia habear, iiilt.ir graminis Hifj'anici. Folij cramii! a t um, *nnisa.,* lioca *lbtt eionrau per tocum ui leu r-

mm atfitmt, Jt4 /ti

4M ft

S * t J t a

• proprram aomeadfe, *«>>*-, qooJ Ulfirfini iifl-TbcnfAnfetUqae tMK httt&, «•><•• ftnNt bwnc calamu»,qnodpet tmuatcpK, nee tttbredni in wrem nuH.quodaCrzciauclun f »r r *tTT.mm immlom emu tit,^* >»• m betbanan ccrtfj en, non *trmuxxn; nee* fuzta terlimfparptot, ted i» ipfo Into ac per •uuiiim fe fanJitPeTlutfiibbi Plicum, hj™xim«n lunc nootniltum crc* foew, led himulcin aucrte.aU ir.fUr rranca,qot noti alIK cx humoacrallttw.ledjtBtarsmiBBkBMBnBatiei'e dividitihat *cramlAm* V^MJKJ tapir. Idcmdegritrvnele^jiu»*fuJ DariCiittJem • «-iradiJit; aUmum bunc amnuiibat etfe in i'un iffinu D>-nerilU*d.* 1-,'.«n ytaincn mac «i pollcie v a l» , wAMB*. Verba Thnffaanb > « ^ • • > « n , K» QUO debrrer mendo intclkxirrluui «JTIT t t i e r c] |w i»br»-ftum, c^ji-*•. \'_^ii:alicn: xqJL- Jiii-,CTO die *tMOH'bus> n i t t g r a a c i. '»f— m »^»BjTjf—»iM»fa»«w<w> f j JWIJJJJ mcJi *Ajulum mmmjdiimt, camThc2ehti\hn* iJ dixeric drc»J»mi ori'tendi o«iuia,<Tajrpcr icrram rc-

**orientim*
Differ mat!

tt/inem 4ni«n awuW *m^eumr.* Keotujium arborw amjn'icudi> bjrua,Jim.qiuiadraAwfiaem imncm rafci, TcribiL Thcjfntiihn. NcgK cinuttAaiaffiiri'M. ycrum r«r terrain ad inrUr pranrmi repert «R, acqtte ttama^nrtudtnnDCaianacqnticTe. Hat arundtnej Strabo ^a^»n>t<«i vocat. fat de nrum longttudffir & ciaffi'' Eiulinc nurmdi pt^dkv.qus nan iubenrar ITV) I bec»-phrafhim. Itbr. I;. «J)I>HI /i. H^ ; - J - ' J T ((HUP "'

* « « • • » • - • * . M4mi fire.

*fX^^^cifritvAt**, *'tfvt:.nfi-im*

Dc Ioni-iiIHIJfie It cr-irtiitaW Rial '1 heofhrairu';er»f-fw St laop*cieipfJi WJ»4iaiui: fqwdnn nan ^Bl-nt alrtKjjwo cs ri» mngti o»5d De twngin tnrra. Ob;tLiet; qi^,VjTmneniTi*JeTC.Indk-iin hjnmduwu con valde mapenc&. Verfw*V»mmtpn*ftaiwwn 14,,.17. tap. 7. dnonr, *lr* rtlp* be Kganrar.

Jltiut i Itnttifrtmttmr tUitthm, bmmtt
Dmtastmi MMtmtat fm.tt ttmtt^irTt m'Jt.

Et *hmc* wipum *tfcd&nl* r^fe

T * * ^

w , --f-' I'«w,

: *Fm&u**ttmtthmnia*aJ

ET GC vrrfmhic in irrodort antiqmffimoSc t»primo Curtice MS. Cbnir viri Ctrardi Jojnni* Vofili p-[L] & hiftoric« ProfeffTont edeberrimi, Icgitw; vcrocodice.

Indica non magnum nimis arbores crefcit arundo.

Quod

Quod corruptum nemo inficias ibic. Meminic hujus arundinis Lucanus.

Quique bibunt tenera dukes abarundinefuccos.

De hoc calamo etiam verfus Diopyfii Afri.

"Αλλοι σημαίνουσι Ἐρυθραίου καλάμου.

Alibi itidemmilium crefcit, alibi infuper
Sylva vtrefcunt Erythrai calami.

Duas res fimul conjunxit in India nafcentes : quibus ad ciburo & ad potum utebantur Indi: milium, quo vefcebantur, & calamos, quorum luccum expreflum bib'ebanr. 'Ε^V[1] ip>.«pw, idem & juxAa^osWocò;. Nam Poeta illo paflim *'Epv%cSo9* pro Indico ufurpat,ut *'Epv̄jpeuop TTvrpf, 'EpvStyictf JuXocoreuf 'Epv&tyiovf ei&itovs** VulgatUS interpres, *'Epjpcuov tcaxdpuo rubra* vercic *canna* , Graeci *'E^vjpeuop* nulquam pro rubro pofuere. *'EBwiw* eft *'EpBgi* JKA«OT«5 hincerythraeus lapis, concha. *'tpd&iWi**** paffim k Dionyfio pro mari Indico poni, merito nego. quod vel ex his verfibus Dionyfii, qui ftatim in initioli- belli de orbe repeiiuntur, probatur.

[illegible]
9H£ov KctAiovai g 'Ινδικὴν
Ἀγχὺ δὲ καὶ Αἰθιόπων πελάσσας,
Τῶ ἐς πίσσαν.

At ubi frimum radiat hominibus
Eoum vocant, atque Indie urn j''return mârts.
Prope autem Erythraum ac HLthiojtcum appellant
Adauftrum.

Ergo Dionyfio non Temper ªEtv9g*ia Indicum fignificat mare. Utrum vero *'Epic?* JWA«OXJJ d colore, an à rege Erythra notnen trahat, nolo difpucare. Varronis fententria eft,Erythraeum ab Erythra r e g i o n *i* colore appellatum. Reprehenduntur a Curcio lib. *it*qaī£ colore nomen habere tradunt. Ab Erythra rege inditum eft nomen, cujus ignarirubere aquas dicunc. Idemlibr. 10. *Inter qua rubrum mare non à colore undarum, ut plerique credunt, fed ab Erytbra rege appellatum.* Male ergo Latini rubrum mare dicunc; Erythreumdicendumeft. Ad Grxcam fi attendant Vocem, alicer fe res habet. Principale nome eft'E^S^, quod mille locisTheopHrafti probari poteft. Vide cap. 8. hujus libri. Φ 5 ιjj *Juxd^ 'Epvttf x*xcvpuvi.* Semper apud antiquos legitur *tpu^*. Ab Ery^ thraYege *\e?$&* dici nequit.*«iB, ^ five n W ' w •*»>«* eft *tevfycuòt*, ut 8c urbium omnium, ut V?<*⁰?*ΤMy*t*>o{' *'IUIQCX.* urbs Romana pro Roma, fie *'Epfyatos* »'«*»»?, *Erytbrau mare,* quod *i^Se** antiquis. *ipS^** Xi9»r, pro«cic ^ *t£u$&s JUXXOTW* Aiiiiiii Certum eft,aquam maris Erythraei, non alio efle colore, quam ipfius Oceani. Non ieitur ab aqua: aut undarum colore nomen impofitum. Solet tamen mare illud,quando tempeftas ingruit, magnam vim arenae rubrae ejicere,quae & maximas,nifi portum oportunum naftae fint, naves obruit. Hoc Batavorum navigationibus 8c experimento conftat, qui per mare hoc in Arabiam navigarunt. Ab arenae ergo ruOrae colore nomen hoc ipfi impofitum videtur, quam ejicit, tempeftate faeviente. Inquirendum jam, an calarrilus, ex cujus radice, humor melleus exprimitur, idem fit cum eo, ex quo navigia fiunt. Ea Solini eft fententia, cap. lib. n. *Qua paluftriafunt, arundinem creant ita craffam, ut fifjls jitternodiis, lembi viče veBitct navigantes. E radicibus ejus exfrimitur humor dulcis admelleamfudyitatem.* Quanquam vcterum nemo hoc rradat, recentiorum tamen experimento probatur. Garcias lib. I. cap. 12. *Caterum ut ad rem redeamus, tabaxir vocabulum eft Perficum ab Avkenno, libr.* 2. *cap.6op9 (g ₐiᵢᵢs j{ᵣₐy^us } l₄pgᵥₐ Perfica defumptum, nihilque aliudfonat, quam latleus humor, tut) fuccus liquorque alicubt concretus : quo nomine etiam Arabibtss <$ Turns Jooc medicamentum cognitum eft. Vocatur avtem ablndigenu Sacar Mambu, quafi dicasfaccharum* ἀπ *ᵐᵃᵐᵇ*ˡ' ⁱᵐⁿ'ᴬᵐ* *}ndi arundines, five ramos arboris illudproferentes Mambu vacant. Arbor in quagigmtur,interdum magna eft, 0 inflarpopuli procera, interdum minor, ramtsutflurimum execUs (nifi quodpulcherriwos quofque interdum mcurvant, ad pergl* ᵤ ᴇɪ & *d*ᵢ*h* ᵏᵤ ᵉᵗᵉ, ᵃᵖᵒ*d h*ₒ- *dbt frequenter, confiderabile] accidi qudmi longitudinem ab extremum dijfeit, dijfimilem habent; fi/ifam olim Hungiam; ; Tabaxpᵣᵉᵉᵉ*ᵗ*ᵃᵗ ʃ*ᵒ*ᵒᵒ ?ᵐ*ᵗ*ᵃʳᵃ*, *\le* ttfalicis non valde dijfimile) inter Jmgula tnternodta liquor quidam dulcis generatu^ crajjusyvelun amylum congenitum & fimili candore, interdum multos, nonnunquam vero perpaucus, fed non omnes arundines, five rami cum humor em continent >% at it dun* taxat, qtics bifnagar, batecala, & pars provmcia Ualabat profert. Hie autem liquor concretus, interim nigncans l& cinerius reperitur, fed non ideo improbatur. Nam ob nimiant humiditatem,aut> quoddiutius ligno inclufus p£rmanfmt> huncfibi colorem conctliat: non autem ob arborum tncendium, veluti nonnulli putarunt 7 fiquidKm mult is ramis, quos non contigit ignis, niger etiam invemtur. Chriftophorus à Cofta, *Inventuntur inter du h* arhresfive arundines vocata Mambujn quibus nafcttur tabaxir,tanta amplitudmis & craffitudimsy ut ex ea cymbas faciant, quabi~ nos viros caperepojfmt, non quidem Mas excavantesyfed relittis folum duobus mternodiis per mediumfecantes. Confcendire vero folent fimiles cymbas bini Indi , iiique nudu (mamnndos mcedere in Hits regionibus moriseft) federčque fingulim ejus extremitatibusyjunftiscrunbus, tenentefquejingulis manibus remos trtum aut quatuor palmorum longitudims, quibus eas cymbas impellunt tantadexteritate, ut etiam adverfo raptdo flumine fumma celeritate navi* garepoffint.* Carolus Clufius lib. I. exoticorum cap. 18. *Admiranda magnitudtnis fuerat ilia harundo cujus fragmentum Odobn anno nonagefimo quinto fupra mtllefimum & qumgentefimumy lacobus Garetus,ad me Londino ufque mittebat^fatns Petri Amftelredami commqyantis opera, ut confpicenm. Nam fragmentum illud fex hihks conftabar, quorum finguli pedem Romanum & quatuor uncias inter Je diftabant. Ofto igiturpedes Romano s longum -9 ejus diame* ter infima parte qumque unciarum , circumferentia decent (SfeXy internodii longitudmi refpondens: ipfius vero Hgni five materiaffiffltudo paulo major uncia triente :fuperna autem parte diameter pene unciarum quinque; circumferentia quafi aquaiis infima parti; lignifpifsitudo triens uncia, ex quibus notis quilibet aflimare potcfjt, quanta fueri* totius harundmis longitudo.Eratporro totum fragment urn, bacca rubra, qua objignari folent epiftola, for is obdutlum, quemadmodum magna ex party ihons eft apud Sinenfes,vaf* cula,caniftra, ligneas lances, atque etiam ipfas haft as inducere, ut ab imbre alioque humoje non corrumpantur. Cate* rum harundmis illud fragmentum inventum fuerat in magnapratoria naviy qua vehebatur Pror^x India domumrefetens,quum ab Anglis quibufdam naucleris interceptus eft, anno redemptions humana* M. D. XCIII. *(5t Mud quidem (ut qui mittebaty ad mefenbebat) plenum Anil five Indico, quo caruleo colore inficere folent, cujus indicium^, interior fragmentipars adhuc confer vabat. Verum enimvero multo longiora referebant.qui anno fexentefimoprimo fupra milleftmum tu nativitate Qhriftinoftri falvatons ex Orientali India revertebantur nauta: quorum bina in Academici horti porticu apud Lugdunum Batavo^umfujpenfa conjpiciebamy Maque utrimque mutila: horum minus* vtginttfex pedes fymanos longum erat> acdecem (3 noveminternodiis conftabat, craffitudo infima parte decem &' feptem uncias ambitu comprehendebatyfuperna quatuordecim. Majus illud fefquipede longitudinefuperabat, © tribus uncits craffitudme ifingulorum internodiorum longitudo in utroque% circu\mferentia partis inferioris ut plunmum refpondebat, nonnunquam longior aut brevior erat: Materiajpiffitasfere par cum ea qua primo defcripta, hoc eft triens uncia. Eas harundines donabantfocietatis mercatorum prcfeHi Cl, V. Do&ori Fetro Pauwio profeffbri publico, Academici horti prafetlo Mo anno 1(ee hri magmfico. Quam vero procera fuerintintegraillaharundinesy exmutilis licet conjeHuram facer e. Caterurn harundmis Mud genus, toto Malabarenft mar in o traBu nafciy prZfertim autem circa Choromandel,teftiself Hugo LinfcCiius, qui ab incolis Mambu appcllanftribit, fcj adhuc tenellum 0 vinde infleftifolitum, ut magis aptum reddatur adgeftandum pendentes ex eo UElulos,tpfisPallankjns di&os,quibus inftdent cum viri turn muHe\ls, cum aliquo transferri cupiunt. Domos quoque fuos jndi ex Us adificant,ut in Heremteyfunduntque eas &fin^u[ari induftna torquent. In Civ\tate Bantam cuntta adtur publicia ex his arundimbus affulatim dijfetlis conftant. Nam vicu las duobus viris aptas covficiunt. vide India Orientan, bifteriographos.* Rede ergoSolinus ex nna eademque

ks hijtoriogrup ede s demque

arundine & navigia confici & fuccum dulcem colligi fcripfit. Sed fuccum five liquorem mambu concretum Garcias, ait. Ergo non ea eft arundo ex qua dulcem fuccum velerescolhgcbat.Hicliquidus, 8c potuiinferviebac.

Quorundam opinio eft à Varrtie confundi harundincra

Quorundam opinio eft à Varrtie confundi harundincra facchariferă,cum harundine mambu. Saccharu enim veterum colligebatur in ipfa harundine concierum, deindc facchartu mambu, quod veterù facchartu.in ipfa reperitur

arundinenonexpritnitur exradice. Calami ex quib.dulcisille liquor,potui accommodauiSjexprimebatur^idem plane funt cum rtlis,qui nobis hodie faccharū, fie vocatum generā:. Expreiiioneenim ex calamis fuccusifte elicitur, deinde co&ione concrefcit & faccharum fit. In ipfis harundinibus liia fponce vulgare faccharum non denfatur. nee liquor, quiprimumexprimitur, ad nos adferturjfolū coAum &. denfatum mittunt 5c reportant faccharum. Varro ergo & Lucanns primum faccuariferae harundmis fuccum nondum codtum ac denfatum noverunj:. Hoc fi ita eft , fervanda eft vulgata Varronis apud Ifiodorum Ie&io.

Indica non magna nimis arbore crefcit arundo.

Quam tamen improbat Strabo,-^P^'AW,intuit,><***-p, Sed, nihil impedit veteres ex harundine etiam mambu fuccum addita aqua expreififfe, potui aptum;utcunque eft, ex India Orientali five veteribus cognita India vulgarenon adfertur faccharum. novusorbis five occidentalis India, maximē regnum Brafiliae, mittit. Ex hac mundi parte armisSc virtute Batavorum Hifpano erepta adfertur Amftelodarruim. Quod vero veteres iaccharum

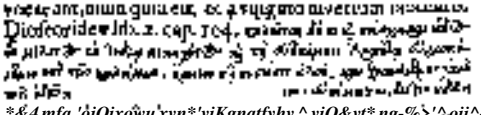

**&4 mfa.'ôjQixoŵu'xvn*'viKgnatfyhv^ viQ&vt* ng-%>'^oii^-nt ns xspxe iTnoxo-nuZru t-Tn^io^.Eft CS quoddam mellis concreti genus, quodfaccbarum nominatur , quodque in Indict &fehci Arabia in arundinibusreperitur , confiftentiafali fimiUy ac dentibus etiam fahs modo fragile. Eft illud atvb idoneurn &ftomacbo utile, ft aqua diluium bibatur : vexata wro veftca renibufjue auxihatur: quin (3 illitum ea difcutit.qu<epupilhs tenel?ra*.offundunt.Galen\is* lib.7.fimpl.

4' (ita fcribit) ?w &Køpw

$i-\>Z$ts 'bZmX'i%vpi)itis ĵjs o^xnee^ CWTOV Sed & Sacchar,ut vocant , quod ex India atquefelici Arabia convehitur in calamis, utiijunt) concrefcit*, G7 *iffum mellis eftfpecies: minus certe noftrate dulcius , fed ajfimiles ei vires obtinens* quod ad abftergendum^deficcandum, © digerendum obtinet. forro quatenus nee inimicum ftomacho eft ceu noftras,necfitimafferens, eatenus dbillofubftantia differt.* Plinius lib. 12. cap. 8. *Saccaron & Arabia fert, fed laudatius India. Eft autem mel tn trundimbus colle&itm (concretum* fcribe ex Diofcoride *) gummium modo, candidum,* (ita diftinguendum, non ut vulgo , *gummium modo candidum) dentibns fragile eft, ampltfsimum nucis avellana magnitudine ad median* tantum ufum.* Apud Diofcoride *mL*%*y** per £ in penultima legitur. Apud Plinium vero fine afpiratione per *x* fcribitur. Apud Hefych. vero per *T*

rupta eife, nemo facile negabit. ApudPhavorinum, qui fua ex Hefychio & aliis copcinnare folet,habetur, mx&-*yv iptptpis tnww>7*™fy6vwTf/lv£Ky,2j$>vTiwv;qvLX* quanquam veteris IcAionis veftigia oftendant, corrupta tamen. Nullam diffolvendi poteftatem habet faccharum. Corrigit Clarifljmus Salmafius. *oTfjnuw « » T*f*<P*vs •« ip'ituH ytwt&pn <*?'i^*»- wiXiect XVTII&L* Alvum folvere tradunt Arabes. Aboali fuccharum folvit alvnm, privatum vero illud quodficuti faKnvenitur fuper arundine. Gneci antiquiores hanc poteftatem non adferibunt faccharo, fed ficcandi, digcrendi, & abftergendi vim habere trradunt; quse ft alvum folvunt, adftridlionem qua roborant relinqunnt. Scribo. *<mxk&*y'ror>%tiA<ptpis**Kcitt-ft9t,ŷt»aJboi w TA''h&xy,* ^^Aw. Ita Diofcorides,fic Galenus. *Saccbamm fimile eft gummium nafcitur in India; aho utile eft.* Hoc de faccharo antiqui tradunt. Alii «*'-*X*ZAut fjLixt* fenbunt; quod declinarunt,ew^ **n&*Myrepfus in Drofato, A'bnJ$,s*»nl <rux,el* apud Achmetem. *ifyi -n &•>** 6. $* * eriph aiiilor,

calaminumvotat, quodin calamisgignatur. Diofcorides melhs, inquir, clfe genus concretum. Idem Calcnus. 1 ertulhanus lib. de judicio Dei. *Mella vindanticonfragrantjmguuicinn*.* Hac de caufa , quod manna quafi

Tnriiri «1 ;''!milc»P^cnit recentionbus Graecis,man-

them. Manna « T ^ ^ vulgare, Calabrinum. manna Indici calami, faccharum vecerum. Manna calamirium addi-tur,quod roborandi vim 6c abftergendihabeat, nfe hepatis tonus,cadar. Plures ex recentioribus,etiam botanici celeberrimi, credi^ere, faccharum antiquorū concrcfcere, ad hunc ufque diem , in arundinum quodaffl genere, roris caeleftis benificio, uti ilhd, quod vulgo manna yocamus. Sed Botanici Itali refpondent , planfc hallucinari doctiffimos illos viros, quodnullo, utputanr, probatorum auitorum teftimonio fententia ifta ftabiliatur. Quorum objecilioni facile fatisfieri poteft. Vetus aucftor,qui *<7s&iyt<n** orbis fcripfit fub Conftantino,mella: calamina de coelo originem habere tradit, 6c tnannatri planeputavit, DeSenbus, 8c vicinisaliisgentibus italoquitur *: Praditagentes viyunt pomis, & pipcri (3 mells cat ammo : fanem enim cceleftem quotidianum accipiunt** Calamina mella pro manna? genere accepit. ideoait,populos iftos apnd quos mella ifta reperiuntur, panem quotidiantm cadeftem accipere , quodde manna,accipiendum ccelo decidua. Quod fi hie non fatis idoneus videatur audtor, alium dabo majoris au(3;oritatis; Alexandrum nempe Aphrofidseum, hiclibri*2. problem.'79. icribit. *Quod autem facchar Indi appellant, mellis cofign~lum eft,file cogente rores, convertenteque ad mellis dwetdinem, quod idem monte Libano fiericrturn. Tit faccbar id proximumfalisglebulis, cnndidum.fragile, vim quoque dctergendi, purgandiqne metlifimilem bavct, & cotturn mel* lisritunoflratisy non aque ac incoBumpurgareporteft, cibo tamen ita aflumptum apti'us ad alendum eft.* Probatif Tiinornm ergo au&orum teftimonio conftat, effe rorem cccli, fohs vi concretum. Mel galaminum *Cwc* faccharum non

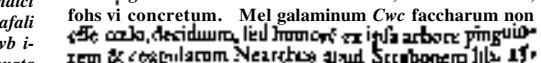

cā>9.'ov $ fittyv eltaj n&tTnQkp.' oft j* 8T *^mi psjuent. Tr*~dit idem, arnndigetixmel fine apibus gignerc y & cum non fit arborfrKirtjer'aVexfruthi tamen ebnumfacere.* Cafaubono locus hie merito fufpectus. Si non eft frn&ifera, quomodo frucftus inebriare poreft, qui in rerum non eft natura? Aliter hie locus ab Euftathio citatur, ubi de mele arundineo agit. Ita is legit, *w'xxpoi ntovo* piXt piXu&tk pit ovaŭv, ivvi Jfc Quarries uf.toS nvvv fisjvav. calami mel faciunt, fine ofe apum, qui crudo ho'çmelle vefcuntur , ebrii redduntur.* Ea certfe ledtio vulgata multum praeftat. Porro non tantum Nearchi au&oritate probatur, de coslo non cadere mel calaminum, vel veterum faccharum, fed ipfa experientia. Contrarinm compertum eft, ex ijffa harundine generari id genus mellis, & a'' manna aliud effe. Ratio etiam docet diverfum a manna vulgari: vulgarc liquefcit & lentefcit fub dentibus. Saccharum vel mel arundineum fragile eft; fie ex hammoniaco aliud 5p«J^^« aliud *<pv{p,u**, illud fragile & ficcum, hoc pingue, refinofum & lentefcens. manna ^W^TV, non *fyotvvi.* Seneca, an ros cseleftis concretus, an ipfius arundinis vi gcnitiim,<*u~bitatum fuo aevo fcriptum reliquit epiftola 8f. *Aj*** inveniri apud Indos mel m arundinum foliis, quod aut ros illitts co*li, aut ipfius harundinis humor dulcis% atlt pinguior gigdat. In noftros quoque herbis vim eandetn, fed minus manifeftam , & notabilem poni , quern perfiquatur* £? *contract animal huic reigeniturn.* Procomperco 6c certo habetur,non effe rorem coeli.Satis aperte Nearchus *->n*uvr. phi.* Verbum7rc<« fan's clare docet, in ipfo cafemo^mel illud gigni.Hanc fententiam probant Diofc. & Plinius,qui,ut ipfe etiam Galenus, in calamis concrefcere ajunt. Sequitiirapnd Diofcoridem. *tpttn tf &?*** *hn confifientiafali fimile,* & dentibus falls modo fragile. Hac de caufa ab iEgineta *ixi 'b&wt* dicitur; quod etiam feqnuntur Arabes, vel eorum Interpretes. *Iglinera lib. 2. cap. yj.de linguae afperitare. ' A ^ ^ W ^ ' ^

*(itxMhs- Arcmgenes aut m tradit, etiamfaLm Jndicum colorequidem (3 fubftantia communi fit.iikm, £«f**' ''^° melleo.* Sequitur. ^^cf5>t^<^, *fo_iy4 vhtuw *vxp*v ^U' «?*>%¥«* <r<p*}& x*Jvy&iw h'r»7tti. LenticuU inftar vel plurimum ad, fab<£ rnagnitudmem devoratum vehementet poffe bume&are.* Videndum nunc,utrun?. vulgare faccharum, 6c vererum fit unum idemqu^. Veterum faccharum in ipfo arundine concretum 8c condenfatum colligebatur: noftrum primo exprimitur liquidum, deinde ignis vi denfatur. Veterum faccharum dentibus falis modo fragile: noftrum ftatim liquefcit,& in fucch mutatur.nullaq; ratione fragile imaginaripotcft. Vulgare faccharum & ftomacho, Scinteftinis, 8c hepati inimicfi: contra veteru faccharum amicum, *d'wit**, dj?op*ysp.* ad rcoorandum hepar additur medicamentis alvum folventibus a Charitane.

Tlt ins. An uqnorum facchirtu n firrm *i cJ i* i?a M• u<ₙa r c ci i-eitat. Scd aiir.erniag:ni OTH vcrhaGaktii inwrpreianra;

Sic nempe fcnbunt. fiW «ty *tamtt tp^ahati* /irim;j-

f«j i//c, »BJ(fcf *difampfu* WWijcrt/fr IJ-J! «» f (nwfc *ejji* **iqntmtt jitiottajfui. t.t^c illisi verbs* i *wripxrMxjnci* vtvcmctianTJuiiMi, noafcuttiaum at/filmJi», (tutuJifuA Oitfii>iiii^fitijtfi^uj!t}nit. Gtitfti vert's i jtpimm.* ifn w>wjau»j:" k». »i " "of* iuwi «"i / Wiir; ip< /7 c /I^.j/i. *In ipfitjt Wtmufimmfitim, miitcrtni umsnfirim ,}ium f&it tut.* falluntnr. Null a in Galcni vcrhiscomparatiuf gljfofeaoiaiiom; utirnr. Vulgwc mcl flomacho noccr, potlcH licchsru[1]!, quoJ, ur docct Dioicon J. *dj&lija-. <£-«iiifx>[1]- -%*iel commune fitim eidtat, licchwum Itrim compefcit, & flullomudo *M*l«* elV. Sic vcrL'S Ci jltni accipictidaifcexp]icandi: vclomninocKplaritiiGakm jtatucndinrUaccbarum nosi wque lti>mnciioadvcr!»ti »c iimnicumelle, ac me I caimnmie. slii]«jit-iiu> i.irii.'n no-cntim effe. QJiod plant conrrn Dtolioriilein, *Sc w*

& reccuudiiimo ift. hanc (olmi die diifcrenriam ni:er fa«harum mcrum Bihijdimmjtjiiod illitt cj harundinc fucflte msfuibat;! wftrum cxprimu u c ^ iof[Hirur aJ eaniwreoi 8^ IpilTiludiiicm. Rdjvindclur vero,L-ntTiiem cutuntn & fttculiircmilltiiseae debtro cjood Ipoisc in harundiiic conaefcebat, & linjos f*£hni, quijd hndic ptcmi i'okr, iic excoqui; hoc ii rft, mm ctiam illad erit. Veru nnn iaris vlliiia h?c rcfpcnfiocft.coaftffl -iloen iiicmtn lomperviiitiHJDris effc, fuccin latncnicmpcrvivr rcceiucujTetrus l>ipilus,cili^a rim en aloe. Ncntirjiiiim concede ndum,i!ta *m* lobtn cite inter fact It a rum coramuBe 5c vecerum dufcrcnciiun. HIK ccxiccdi potcft. uc h— j rt iliiciiimus.iucctitnaruntiinis, aifusm«nnoaind Lucinum*c VMMMHI, \uli!it^ Gicctantncfle, vel Ipojue

n$', *ft* ajK4 *dilatum tiUtur.* Vcrfmritntoj dcfuccoaqtwditutocapicndo} nut <& prolwbile. Dili, twn wticc<lendism,iolim lll.im (Uferenttam eflt inter fitirchanim cetcrum Sc commune, rceeasexfreffiun, vel en arundine us atum, liquids, <u«»-c r c [m a vet<! rum. Hoc cum Botaniciquidam'ar. vcarterenr, hanc dc faccharo veccrum fcnreiriani m l o mn j ctfc iioflriris fjcthari amudinum Ucisiyinam, fc* liquorcm, qui (bed cbpta. sperm in Jittrc calaat! inje ac gutnmi, e«tenm coqercverit. Refpondco. Tu^ cnin hunt: rjaidem coocresmn, fed vifcidsim.U'tinim. ienscsin, neutiqujtnikin 1 tins fslii mode frwlvlnn ti;in)r aritiquoruin laicluruin, itliud con i

Suptadtii., i^cciisruiTi vi^tftuw cCtc,(iuc»d Niatrvbo l-iii vixant. *Hat* vidiro.iblndis Tacdwn. „ G«-» ci»libr, t-Sarom. luft. *ay.* IZ. Ko'otur */uttemri* t»-*UpMitJjIctT* rajm "tf, *qildfi Jieaifjah^riiDt it mt*bt_mfm • t»4m ladi stuniinti five ran • - .' yr*fat%ttt nt4m!mw(tttf.* Supnma . oa.'a Coiti,aliiftjue,fjU' [ndtaa chxrinn mainbu, in iffi !u;u:ii::ir rancrtnon fcperiri. . •;•) Lfit* fun-/•. ! jJcxJJmm, *ic* Jtrtk^tm? —* td iqftar &lis fr. ai mrdm}^ U P. eiunUlud quoded tab >. • •, Jet«,

riidrm faedian comtnunit *cagrnnonem* hihavrit. lutvt cm, ,,!! 4w. 6- CJp.fl. iWi<it *ftnwutu'* infutis) itj *inyitjiw.j&mtZSmf&Ul fgk, projw tfcafifttt *i purfurfti r* • rjJTWup *JL'mtnt*

mni q_w Ucthinrai frn« i»o

im awQcrfiwam fsr^nt? h,,Uu,. Cucciancx Jk* «pntnt folFtiun, & potuj j«gTOfflo j.,tian[;wi:. ScJ

Arundo Saccharii"era.

cG&Ici*ac(ncHri focd, qatrtalamis Frcncfc«at,acc«giaIi»&&,&« r f d4 ni awili» rrdrr Jua itKopnmii fmr. Arendsi Sartbarvfera, ttl, m <!» pticct. £!

[1] fit ii not imutctr^ | i.alK.U i tucuoj fcrt bngitadme, xn^vAujra tatofti nt diitwcn, nuncrofa. Cobn ft per Jocyu

Cl, qc, refa3»tooifim«. nun tal« w* r»d»ci rt>-, 8t tan frlicttcrodicanr *x* |WII6I !w< in Bdgio, T«d ttTcmn tiCols, itrc t, IT tefMbm a r t ; *ajfOalt* fponte potow hi

R

ll etummlire*. Omni m phamucnfnqnaoSciaii, M i ic rtiptw '. tiuUt oon rci JC toodiooot cnittua, • .V jiTu!(xt* craxtoal, fTtmtm cirwnx j ilnri gnuiiu»eJ.Iir, u u l u j fjcihito codftxnrur, toriCV9DT. wwi^Bnog. enonJi uwtw. RRpa&nrbdtarj fc «fc»col» Hiwfarnix. T«L fc*arte fjtichanBn pami tefitrifi * *dwta<rfmt «I ttifwwn j j j i' nirtla^ft &bprrb> cBcnir brpw, rj fru ifceoon. i

prratcm Ki^unwuiMiJiuiiu; Bbirrt - •.

fcS. R » note fit* ftpliM v^j ;• lii.«ninfai: frrrjmTnuliimeft,!"t> , rjj;itiradiemnili riOTeiinqnitiir , Tclor.itCiTOtsmimiUi niinrofliJii^'[1]'[11]'" fajtiairii fariliuscscai, cock" dicrurhimcfvallofli-'

finunt, inde Iuto ex figlina terra, & aqua fubacta dilutiore, metx latarri bafim inducnnt > & loricarn latam, duorum triumv^digitorum faciunt, quae cruftaubiaxuerit, demum & nova fuperinducitur, bis terve repetunt, quoufque probe coopercurri cognoverint. Modum quo purius redditur, tradunt adverfariorum au&ores hunc, in cortinam feu ahenum, facchari Thomaei; vel alterius, quantum volunt immittunt. lixivii fortis fola ex caloe viva parati, juftum modum, & quod ebullitioni, & iJefpumationi fuffe&urum fit, affundunt, turn agiratione, fcopulifque fpumas tumidas multorum albuminum ovorum fenfim affundunt, viciffim defpumando, &rurfum inftillando, donee fitulam plenam mellea & fordidiore pinguedine, defpumando exemerint. Tunc-probfe limpidum & fulvum fa&um fyrupum, lixivio ntfndum abfumpto tranfmittunt per cilicium, colum, vel ftamen, quoinibi feftucasquifquiliafq; relinquant. turn ferveat aenuo, doneeexpirarit in vaporemlixivium, quodfi (ut fere fit j fervens faccharu impetu, artifice invito,labrum efflufione, & ebullitione fuperet, non aquam; (nam fie, \Ut illi loquuntur, decoqueretur, recrudefceretve) fed butyri momentum illico addunt.atque aihi turn refident undantesfpumae. jam fc fyrupo ad duritiem exqodtum faccharum in cncvhs, infundibulave figlinavafa.f Veneti scfiea). quibus fubtus in anguftiore loco ineft forarrffnulum, prius fontana imbutas, faccharo adhuc calente, opplent, eodem obturato foraminulo, reconduntque primo cella, aut hypocaufto ficciore, tepidiorcque cum induruerit, metae ordine difpofitae latiorem bafim inducunt, Iuto ex figlina fufca aut pulla terra & aqua cfalida fuba&odilutiore, loricam latam duorum triumve digitorum; qu« cruftaubi partim Ioci,partim facchari t£porfc ficco Sc bibaci aruerir, demetitur, nova apponitur: id bis terve repetunt: fed fingula in mutatione fufi mucronem in foraminulum immirtunr,ut facilius effluat craflatnentum pinguius 8c fordidiia, quod fyrupum vulgo vocant. poftremo bis. aut rer ex metis erutum fontana liquefaclunt, rurfumque in metas infufo, referant fubtus foramen, fuperneque Iuftim addunt cujufmodi diximus. Saccharum di«idimus in concretum & molle, concretum in pyramidale, mifcellaneum, cantum, & penidrom. Pyramidale in Maderenfe, Canarium, finale, Me-

[illegible] Th ? maeum - Maderenfe nomen accepit ab infulaMadera, in qua plurimum reperitur, & ex Lufiania In alias regiones affertur in metis, id pr* carteris laudatur, & ad confe&iones propter infignem fuaviratem cxpetitur. Canarium vocatur a Canaria, inter Americam five novum orbem & Africam fita, infula etia in hac copiofiflim£ coj>itix-; candore, foliditate, puritate Thomatum & Meliifium fuperans. Laudatnr in hoc genere albiflimum,ficciffimum. minime lentum , fed quod percuflum malleo, infolidiffimadiiUlit fragmenta, quodq; licjuidum redditum, 5c defpumatum, aqueam habet limpitjudine ac puritatem. portatur in metas conglobatum. Finali nomen imnofituin, quod finem confecutum fit,extremamque acfummam puritatem habeat. Arteenim nulla albidius puriufve reddi poteft. Conficitur ^ Canario,pr£ftantiflimum eft, quod inter caetera albedine, puritate,limpitndineiA)lendore,ficcirate emicat. Canarium vincit,quod ad confecfliones praeftet & prae ca^teris praef^xatur.Mellifriuiri faccharum a Melirainfula man's mediterranei,alii a Meli Indiae occidei>ralis portari contendunt-; qttorum opinio probabilior. • Simile quidem eft Cafiario , fed huic candore cedit,; finali ab aliquibus tamc'ft praefertur, in. cibis exoetir^ir, unde cibalis facchari nomen obrinuit. ellge quod tarn foris qnam intus album <fft,quod fi intus fubruffum fuerit, pro certohabeto,fpuma fua intus commixta adulteratum cfle. Thomapum ab ipfula Divi Thoma?, ubi plurimum praepararur, nomen fortitur, Pradici^rubrum appellant faccharum, &ignobiliflimum eft, foris quidem albidum, vel in fluvium ver-J^ens, in mediis vero metis, prxfer.tim aure in fummitate, fubruffum cernitur. quod in eoalbu, facile friatur.contra rtjffum propter lentorem, pinguemque denfitatem friari-nequit: cumr.e&>lviturniffefcit; & plurimam fpumam £xcernit, cum rurfus ad foliditatern coquitur, diu retinere illarn non pQtttft.„fed propter pinguem melli vicinum humoretn femper humidum obfervatur; tdcirco mellis loco utuntur, ex eoque conficiuntur ferapia, conferva?, antidpta; clyft,,ibus non mate additur,quippeniaiori abftergendi vi prscditum. prifertur pinguc, albidtus ac denfum, ipfo finah falubrius eft, adulteratur £tiam fpuma propria admifta intus pyramidalibus,fraudem fufca rubedo-detegit, quandoquehoc faccharum lixivio eo modo quo Canarium depuratur. CandidiuS quidem fit, fed nunquam fatis ficcum, folidumque redditur aut durefcit. quodque albidius oft, plus amyli continet, quod impoftores indepurando admifcent, parvis metis'infundunt, caeruleaque involvunt papyro. Mifcellaneum faccharum quod vocatur, prsedi^lorutp generum funt fragmenta, quae fimul colleda in doliis advehuntur, hoc ut plurimum ad fyruporum confe&ionem, quandoque in cibis utuntur. Saccharaceum vel facchariniummel, liquido mollique fyrupo vel melli non diffimile eft,quale femper remanet,nihilque aliud eft quam fpuma faccnari in concodione congregata, quod ex regionibusin quibus faccharu praeparatur in doliisidfertur. minoriquepretioemitur. Hoc, nifi aliquando adulteratum foret,mellis vice prxftaret, ex infula Niadera in Lufitaniam, non raro etiam Amftelodamum defertur,ex hac placentulae,popularibus hominibus grataB,parantur. Cantum vel cantium, fie enim apud Myrepfum fe£. I-

[illegible] ftra interpres &>&&• reftituit. eft enim corruptus Nicolai codex. Barbari funt qui faccharum candi vel candidum vocant, a candore non habet notaen, ut nee ab infula Creta quam Candiam vocant. K*W vel *w*™*, ut apud Myrepfum legitur , Graeci Barbari vocarunt, auod angulofum fit, &, cum frangirur, in partes femper diliiliat anj>ulatas,id Greci recentiores *wrl** & *>&p79vv67ttvo*cant. Glo'ffe Grxco-Barbarar *tnr*&*vs* A|S(^ *i y*> *•»** *yiirni 'nrPat.fj fjnvvoTfi % HfT** %Mf-&Bi% o t%**<wiff **f*tf * hnis t@i Kwt<rA<!«t.* Ad eundum modura cyperumquod cauliculos ferat an^ulatos *t&wj**j**v* vocarunt. Demeriiis [illegible] *Jtnguanigr* in "naribus~eUas (*quid fit neicio, videtur tubercula quacdam fignificare, qua? in naribus reperiuntur j examinent illi, qui accipiftes colunt.) *in cauda tredecim aut undecim pennx, ped/u uAgtuarcs, five angulato calamofimiles.* Belgis Cdttttt)$ vel Cantiis vocatur , quod ex multis partibus angulatis ac cryftallinis glaciem mentientibus conftet. Fruftra ergo pro KaVno*, *nafahn* reftituunt. Semper *6c* conftanter Graeci- Barbari >&*™ fcribunt. Au&or qui de avibus libellum fcripfit, cui titulus, *hnoQ* [illegible] *iferum cape ipfum, ($ exbibe cantiumJimileJaJi,* (concreto ac in maflam redadlo) Idem cap. *<c& pXeiGw b^iw,de* A*-*JaaVe» K.CtfjlO"DV CWTOVKH ?Ml %i&^%%<JflfyTt %CtlXQT)V OUJT6]£ Q&Xb4 yjtvnor wftftccvx $bo > to/&&' £» E^f^r enf <pcc£tcr(&' uiyl$(&*t G mtov wSicrzv «V ri K ^ . Dspone ipfim?, ut bibat aquam, de~inceps cape ipfum* 0 *exbibe cantii particulas duas, finguU fint fab* magnitudinejoftea depone ad aquam.* N*#\ Grxcis Barbaris aqua.Gloff? *S&{ ofyew $ cvKiKrefsty* m^»^ fiivof,* sg *ovwjfan.* S«pe hac voce utitur Nicolauslib. de drofatis cap. f2. *n^^ht^u. ts^ai,m.* Ad hunc locum Do&ifT. interpres; *Grace eft vtpot@p&tpoL.* ^'pj^^or, *Gracu najiurtiufigmficati curadjecerit vipo divinarenequeo. Pdtt~lo poft etiam ve^oaikivei dixtt. Forte pro radice npo diSlicntm ufurpavit, qtium* V^TE^©* *Gratis idem quod inferior fit.* Ni-^on>tvov^itaque videturidem qupd inferior em par tern, hoe *eft,radicemapiijjgnificare. velcerre,* '«V®- *pro vU^ dixit, ut npxulimp* tilt fint recentia nafturtia. Et hacfintentia tnagis mihi arridet, tamen in re nobis non plane comperid," nibilaffi;marevolumus.* Ha&enusinterpies.,Omninofa-[illegible] re. Neutrum apud orneofophu auftorem locum habcrc ,otcft, *nu *ji* VIMF liquidum quoddam fit oportet , foli-^Jum enim «I M4 bibi nequit. N«eo„ ut dixj aquam fienincar. NMM«AMMvMfin^A<Firergo expone *nAIhtrtiuM *-quancum&apmma<iuaticum.* Idem Mvrepfus fee?:, x-antidoto quingenrclimo. 'A , ^ T A «*2fpfai,/2avtJj fyv ^m, y&Ui* >sfa Tfjs fru antidotus Latinis aaua vita diaax Gratis neron yes.* Ad hunc locum idem Interpres. *Nicolatcodexbabet, >t^i t7i)Mmj AZ ^ Hacver0 loquendi formula etiam tnaliis compofition'ibus utitur : iu tamen.utpro^cv^fcnbatur^ imerdum*vy*.- Ouidve-[illegible] *per bane vocem depravatam fit intelligtndum, nemo fa-[illegible] e divtnabit fufpuio tamen eft, hmic compofitionem Lati-[illegible] de fiaminafit , [illegible] [illegible] *QuodfiGracamvoctm [illegible] tellexijfet. extra omnem controverfiamfcribendun. dixiff** >A*fi* «pv* jSm, Latidfe aqua vita, *hoc enimGrtca verb*

[illegible]

[illegible] *Au&or Hippiatrices cap. 64.* ^ win^i- *nt 7i n^o> <niu>T$yij» , exhibe bibendum nitrum cum aqua.* Alii>ugfl/dixerunt.Suidas,MJ^W*JUXJ&Mwtfss* (fcribe [illegible]*. ex todcm *ni»*, quod nato dcSgnat',*n&>& >»&»>* pro quo & >*#» dixerunr, Hefy- [illegible] fcribe,vulgp/[illegible] fcribe, ft? w{«" «*/»*»«i/'f*f. *cum aqua tuffilaginis.* Interpres ; £ « ^ *«* «w *tlli vox n^v*, JH<* *hauddubie corrupta eftjignificctcirc non pojfum. pro xapmnvfa vero kgendzim e*t e*fl^cW£«*. *ha enim appellat tujfilagtnem, vel*, *ut hodie officina vocant*, *ungulam caballinam.* Ignorar quid >«p**; Std de hac voce faris,redeo ad *xelmov.quod* malfe faccharum candum vel candidum vocant; re&ias *%cu$** vel *xetvSw* reftituifflenr,quod oculi angulum npraefentet. *%»% oculi angulus, htrquus.* Ariftoteles *•» h 2- cit ti* Xftyjri *fiuxp)„xetw%vs m^cv, quibus oculorum anguli tongi, eos male mortis ejfepgmficat.* K«9» Hefychius *orhem oculi* exponit [illegible] *criftallinus.* Angular* & cryftallinae partes facchari canti oculi orbem non male referunt: fed inde non puto habere nomen. Abalbedine faltem nonhabet: nec enim omne faccharum cantum album, nec quod album eft, caerera candore vincit. Falluntur quoque,qui faccharum cantum tabaxir vel tabarreth (de barbara voce non difputoj Arabum putai\t; cantum arte tantum paratur. Tabaxir arti nihil debet. in ipfa enim harundine £ Oncretum colligitur, ut fupra diximus. Cantum hoc ferfe modo conficitur: oprimae not* five fiitalis facchari accipiunt viginti vel triginta libras, pauca aqua fontana addita, ut liquefcat, nam in aqua multa fi bulliat, flavefceret, & quiaparum aquae ineft, illxco in craflum ibit fyrupum: tune arundinaceos bacillos, aut^riakul'^fillas, quas priuscancellatim, decuffatimque ad ollaeimum, &latera aptarint > merfa faccharo fyrupove calente, & vas paulofuperius quam medio tenus t opplente, multum involutum bombace denfa, vafcula, aut officina calrfada reponunt fuper aflere, poft femimenfem ,''aut viginti diesaperiuntos, & no.idum concretum fyrupum prius eflFundunt,repenre affufa calida,ad fyrupi eluendam pinguedinem. qua denuo & illico efflufa, reponunt calidiore, aut quovis alio loco : effraftoque eodem die auc biduo vafe, pellucidi candoris cryftallinas bacilli's aggeftashabent glebas, multo duriffimas, quas citiusures, quam liquefacies igni, nifi liquore addito. Cantum duplex eft; aliad cryftallo fimile, ideoque cryftallinum di- (Sum, quod ex finali,ut dixi, faccharo paraiur , cum tamen recflius ex Maderenfi, vel Canario conficiatur. Finale enim a lixivio ex calce parato, decoclione aliam acquirit qualitatem , qnare id quod ex Maderenfi vel Canario fit, dulcius & candidius eft. Alterum fubrufFum, quod nunquitn clarum redditur, 8c-cxThomaeo conficitur. Unde fit, ut album praefcratur, quod colore, fubftantia, & viribus nativorefpondeat. Terti\im genus datur, purpureum violaceum, pulcherrimum quidem, aequc ac album pellucidum,nec minus utile. Q^iod fie j?aratur; Accipe finalis'' facchari libras *6.* liquefcant & bulliant [illegible] *fis, aut potius viqlacea ftillaticia (ne vires colorque de* leaturj decoquatur, ut accedat ad fyrupi iimplicisac. albi candi cramtiem. Et eodem loco, ^5 modo paretur clegantiffimum violaceumjdum faccharo percodlo mifcetur yiolarum dilutum, velexpreffio purpurea, qualem diximus;addendo aliquot guttas fucci limonum,vividiore colore, Sc lampidiore diaphano placAit. Saccharuta penidium ex pyramidali, velThomajo conficitur,quandoque & exmifcellaneo.elige candidiifimum,rariifimum, lucidiffimum, quodque temperate calidum .eft.

*''cist &utm%p&&** Nec *uwTioit* legit Plinius nee *haftas* vertit: Verba haec Plioii non ad arundinem, de qua Theophraftus agit, quamquc MI^M» dicit,pertinenr, led ad naftum calamum > quam Cafiianus Baifus Indicum > vocat. Sic ait; *Qudnquampwfcruntur Indict, quorum aliaquibufdam videtur natura, quando($ haftarum vicem prabent*, *additis cufpidibus.* H*C inquam intelligi. nequeunt de arundine,quae circa Acafinem amnem; led de calamo, quo principes 5c feniores pro fcipione utuntur. Hie Indicus dicitur, quod in India reperiatur, & haftas vicem praebere poteft. Quae fequuntur,de Indica harundine circa Acefitfem amnem intelligi debent. *Haruhdini quidem Indict arborea amflitudo*, £#c. De craflitudine & amplitudine fupra fans dixi, quae'£ mftfc perpendantur, abfurda omnino vulgata ledio. Qupmodo eniui tantae magnitudinis & cramtudinis calamus jaculi vel^ h'aftae vicem praebere pofsit non video. Iacula ex minoribusfiebant, Creticis, Belgicis, Iralicis.'Legit Plinius^ &t fiCK«Tioi?^o3$, *ut navigioru etiam vicem praftent.* Sic credimus, fingula internodia. Supra diximus,arundinem mambri adeo proceram & crarfam, ut ex eo lembi ac navigiafiant, quibus innavigandoGange utuntur Indi. Talis navicula in horto medico Lugduno Batavo confpicitur. Hunc vero ufum abarundine praeftari, non tantum Plinius, fed Diodorus Siculus, Solinus & Mela teftantur. Diodorus libr. 2. ubi de Indorum agit rege.: [illegible] *mum exarundimlus * millianavigiorum conftruxit. nam India circafluvios 0 paludes magnam arundinis copi&fext,ij cujus craffitiem homo non facile compleftatur-, ex hac materia naves concinnatas eximium habere ufum dicttur*, *quod cartefctlicet non infeflentur.* Mela, *arundinu'mfiffa internodia , velut lembi navitas linos*, fi? *qua dam etiam ternos vehunt.* Solinus. *Quapaluftria funs*, *arundinem cream ita crajjam, ut fijjis internodiis*, *lembi vce vetlitet navitas tres.* Plinius lib. 7. cap. 2. *Arundines vero tantaproceritatis, utfinguk internodia alveo navtgabili ternos inter dum homines fer ant**

^Tmi^txslxcettog. Plinius loco citato. *Harundo omnis exunaftirpe, atque etiam recifa fcecundius furgtt. radix natura vivaxyginiculata &ipfa. Folia Indicis tantum brevia, omnibus vero a nodeorfa*, {vulgo *ncdofaorfa) complexu tcnuesper ambituminducunt tunicas'> atque a medio internodio cumplurimum dtfinunt veHire^ procumbuntque. latera harundini calamoque in rotunditatem bina,fuper nodos alternofemfer inguine*, *ut alterum ad dexter a fiat* [illegible]

KEG: ir. CAP. XIII.

De junco, & infulis fflhitantibus in hcu Orchomo.

[illegible] *Ald.Baf.* *&Mi

REftatutde junco dicanlus, utpotc gencri ei-„ dein annumerando: nam. hie etiam inter a-'' quatica poni debet. Ttia hujus genera *'im^Sm* ut nonnulli diftinguunt: acutas, & fterilis, quem *vecitamut.* marerA appellant: frugifer,' quematriferumvo-t/Wo/cW- citamus, quoniam femen nigrum ftrat (crafliòr^WM, ''λ e.!t> hie, atque carnofior) tenins, magnitude ^^''Z'''.'it fitate carnofitateque infignis: tqi,Jimarifaisvoca-^'r/^.' tus ell Ex his f atrifer per fe f[illegible] genere prove- *''httofibocnit:* acutus atque '' marifcus eodem cefpite exeunt, *ntj.*

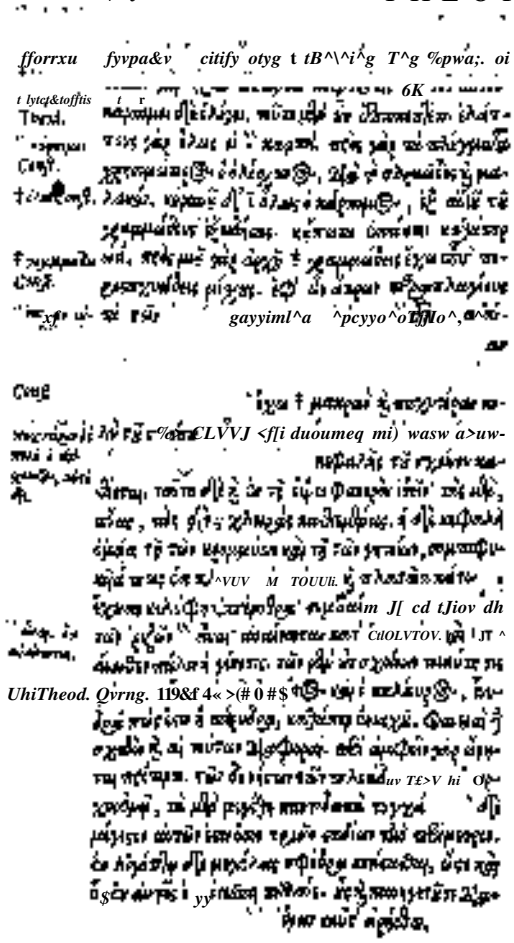

UhiTheod. Qvrng. 119&f 4« >(# 0 #$

Quod abfurdum apparet 5 vifuquc mirabile fuit, toto celpite junci deportato. Quippe pars major fteriles erant eodem exorti: fragiferi autem pauci. Igiturde hoc cogitandum. tFrudus omninominor habctur: commodior autem ad texendum t ma- rifcus, quia mollis carnofuique eft. * Omnino fru- eifer in callum de i^gulari lurculo ipfo tumef- cens, mox veluti ova parit. Circundantes enim fpicatim pcdiculos junco lineari affixos initio gerit : quorum fummitatibus paululo laterales bes vafculorum leviter hifcentes inducit. His fe- men exiguum effigie culpidis fagittailm ingerit. Nigrum non abfimile femini herbae inguiialis, verum exilius > t radice longa adhaeret 3 multoque craffEore, quam acutus. Ha?c omnibus annismoritur r dein altcra rurfus k junci cacymine defigitur. Quod vel vifu per dpi facile poteft : quippe aliae ficcas 5 alias virides demiffx cernuntur. put caepis, & gethyis fimile 5 ur^ote quod in unum ex pluribus conglobatum prslatumque inferius > tegumentifque fubrubris intedum conftet. Ergo proprium hoc radicibus evenit, t fiquidem per annos exarefcant, ac defuper denuo generentur. Talis juncorum natura intelligitur. Sin autem , & rubns , & paliurus in aquis vivere poffint 3 rut prope > ut quibufdam in locis percipitur, eorum quoque differentia jam exploratae habentur: quippe cum de ambobus volumine fuperiori dixerimus • Infulis autem fluitantibus, quae in Orchomeijo funt , magnitudo utique multifaria, fed qu^^pU-fsima ad ternorum ambitum ftadicrum fpedatur. At in ^Egypto magnae admodum coagmentantur, ut &fuespermiuti in eis nafcantur,tt quos incolae tranfeuntes venari confuevere. Atque de aquaticis hadenus.

IULII CJESARIS SCALIGEILI ANIMADVERSIONES.

MEX{tW&nffp\v,alibi fit'y*&nuSic (3 Plinius.lheo* tulus. Cetera ille ad unguem exprejfit. (3 legit \tf%*r(ici* dorus* atriferu^n, *quafx^<Lyit(^m^^fid%^n%potius quam xapms.* Atriceps *ad verbum.*

Theodorus Marifcum. *Plinius Marifcum to* quam Latinus intelligat, praelatum, wAaw. *Sed*% antelato genere diftinguit a Mirifco: cujus fegmenta genera. turn: *Verum m t&rm xifixfa iyflpmn*

Theodorus, prselatuminferius*:nu*»

Theodorus, omnia fruiferin callum de regulari furculo *folute pofitum, intelligat,* praeter- quas accolse tranfeuntes trajicientes.

ROBERII CONSTANTINI ANNOTATIONES.

K VideCrifpinianum Lexicon. Tovrov. Diofco- ^i. *Plinius libr.* 21. *cap.* 17. *ex hoc authore di-* *'>, Crafsiorhic & fruticofior. *SedQ^nihaliudquam fruticofu,, id eft, Jaw* fa- Lego autem nfa. cajtigatur exponiturque in eodem lexico in voce Kc^. Et dicis partem bulbofam (ft hoc (3 pro ^y *;x&, Nam (3 de holofchoeno tradit Minim, dum) MM^XU appellari, ut in ctepis omnibufque qua «- *!ruftum ferat ovoyum coharentium modo. (3 infra ym^H legendum non ^ h ^ *, corrupt* pro «*&**> »e Afterico herba cap.* 10. *& quod Jmfy infra ponitur adjunci eacumen five referxt non poteft aut dtbet nam bulbofam (3 cafitalem.*

IOANNIS

IOANNIS BODII A STAPEL NOTI ET COMMENTARIVS.

^T*X<J7*©*. Theophrafto mafculmr generis efir, Diofco X^riHi foeminini, quod & in aliis obfervavimus. 2;pir«r aloribusacfunibus di&um volunt, quod omnia conri-neanc funes & lora, %w^s aft; *QvrwftfT* oJ «BJXi»o«« TK$ <nrt/-e^'fe. 2£<>7v(^ ergo ^ri 5 <t£<<y, <r%Z, 7»wI^ en «^nJ. *Habeo, teneo, detineo.* Vinciendo enim & ligando omnia continet. Latinis juncus à jungendo dicitur, vel, quod jundlis hxreat radicibus. Excufari nequeunt, qui fcribunt, *#ai-

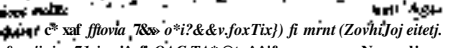

c* xaf *fftovia* 7&« *o*i?&&v.foxTix}) fi mrnt (Zovhi Joj eitetj. *>&cc 'iniyp 71 i* cxi^afi *QAC TA** ©to^^'fcw, nugae. Nonaliam icillam Theophraftus novit, quam cujus & Ariftophanes & Hippocrates meminerunt. nufquam Hippocrates, nufquam Ariftophanes fcillam *tr^lnv* vocarunt. s#v©- *lmtifcum&fcillumfignificti.* Apud Ariftophancm 6roHippocratem *vw*** legitur. vide cap. de fcilla. Vocnm vicinitas, vel maximis viris errandi non raro praebet occafionem. *'I* « _ _ ,„ A *.

^ I ^ W W T ^ A , acc."PliniusIib.2i.cap.i8. *Similiafracipit & dejunco, quern marijcumappellant*, *4 *texendas tegetes*, £0 i/j/ifln I«»w *menfe eximi*, ad I////aw *medium pracipiens. Catera de ficcando eadem qua de ulva fuo loco dtximus. Alterum genusJ uncorumfacit, quod marinum> & Gratis oxyfchoenon vocari tnvcnto. Triaejus genera, acuti,fierilis, quern marem* GJ *oxyn Graci vocant: rcliquafcemimni, ferentisfemen nigrum quern melancranin vocant. Crafsior hie* £*£ *fruticofior, magifque etiUmnum tertius qui vocatur holofchoenus.* Duo Plinius junci prima facit genera, unum marifcum, alcerum marinum, oxyfchoenon didhnn; cujus tria rurfum facit genera; marem, foeminam, & holofchoenum. DocSi perperam apud Plinium fcribi exiftimant, *tria.* fonbunt *bina* j ut fenfus fit, junci duo genera prima; manlcurii ^s^i, marinum akerum: hujus duo rurfum genera, mas & foemina: tertiutnvero, quern fubjungit holofchoenum eundemputant cum marifco primo loco.memorato. Vulgatamledionem probo, quod apud Plinium libr. I. in mdicelegatur; *dejuncogenerafex, & decypero,($ demedicamentis earum, & de cypiro*, £? *odoratojunco.'* Alteram fi quis probarit ledtionem, quatuor ad fumma tantunr.^reperiec genera. Vulgata ergo le&io fervanda. Primus'juncus marifcus, fecundus marinus, tertius mas, quartus fcemi? pa, quintus holofchoenus, fextus trfangularis, cyperum vnlgo vocant -y quern ineptfe Plinius junci generibus adnumerat. Plinius primo Magonemfequitur, pofteaex Theophrafto tria genera junci docet, atque ita omnia turbat,commifcet & confundit. De junci generibus haec Diofcorides libr. 4. cap. J2 S^7»@M> *w%v tior» JS&* -n

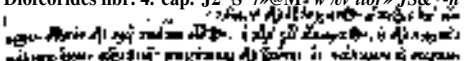

Mcxtiv® *tepfSfin.* e^« *J[t y0I,J OUT** *Kcupyrif iir UKfyv •pitv* TIST *&& ouj-mu lunci duo funt genera : unum \svis nominate alteruto oxyfehoeni di8i, qui quidem in mucronemfaftigiatur. Hujus rurfum duo ajfignantur gerxra*: *unum quidem Jlerite, alterum fern en profert nigrum, rotundu culmis craffwribus.carnofionbufque. Eft & tertius juncus, qui vocatur holofchoenu* *fibilli* *carnofior atque afpe-*

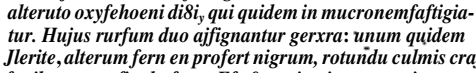

s^oi»flw *H**, *i fdp* *o£v<r%oiv<&>, *i i^l^vyfii^* (inter omnesconvenit fcribendum , JA^I*®*) JW^<I^TO».IV^MTF^ ^ W *oxXvyiiyf, K*olt/Vfcoi*®-, ^ ^ ^ */]) ^ x«c/re7rg?> 4 iAo-<r£W©". (VIllgO fcipV;^,®-) i ^^ ft *Jit lhw%«M* («A<-*VPB*®™* j" ^^^*^ ^ ^ UJ V «71W. *its tf llvtrxtivtv No* a01 v w-^i, 71 *paxapTnv , o&%fi,mg cjfopix* «&f TO? iVfftf. T» «fa 6IE<> ^ w f « ^ » . i W ^ ff $ W T ^ 0 *xctfTrostM rrfov* J T& oAo^oixw (i A ^ ^ w .) l//«c«j */*wjlavis.alius holofchoenusnuncufatur. graci liorjurior oxyfchoen*s, craffior, laxiorque quam holojchoenus. FruBus hdloftbvni fomnum adfert at oxyfchoent, id eft ^acuti junci dua funt fpecies ; altera fterilis cujus quidem in medicina nullus ufus eft, altera verofemen fert: concilia* vero & hujus femen fomnum, fed minus quamholofchoeni.* Monendus ledror, quod JEgineta,non uteditumeft, ^ A M V , legerit, fed*•*>" «««/«»« *paluftrts.* Xx**, W-*flii« W ^ r W ^ W n / r f . F^ 0 ^^ ysr'Ani^'W -*; *d[t h^x^ov !H*», 8cc. *Paluftris juncus duplex eft*fed ejus quivocatur oxyfehoenus, id eft, acutus^meneftfomnificum, holofchoeni autem di^i minus.* figincwleaionemprasfcrcndam ex iis qu* infra dicam, patebit. Dixi Diofcoridiscodicem corruptum; diftribuit enim juncum in laevem & acutum: acutum, in ftenlem, femen ferentem , & tertium holofchoenum. atque ita tertiam junci fpeciem itatuit holofchoenem. cumdivifionis totius alterum part em faciat. InAldina editione habetur, *vftw®* A%*. >?!$} n(avrS t&^ei'nxi e-^oivos* A««, 8cc. Emendant ex Gale^no. *a-^vos >,{i* UTTO^VS* «V a-

xtyv. mows tic/rev't$os. T5 ^ ^i *ttvvSo^vo-^oivosy'p efy oX>^^oivc?,9*

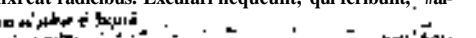

lunci Uvis in Acutum faftigiati duo funt genera>unum oxyfchoenos, alterum bolofchoenos. B^irfum oxyfehoeni duo a ffj%namur getiera, unum ftcrile, alterum femen, &c# \ZSL virimagm legunt & dividunt, velinquiunt, utTheo-\hraftus & Plinius dividunt, tria intelligamus junci larvis & acuti genera à Diofcoride conftitui, (itque idem o-^o7-*us i&* Thcophrafti,quio|yV^<»aj Diofcoridis. Igitur junci acuti, five oxyfehoeni duo funt genera, alterum fterile, alterum frugiferuni: tertium genus eft holofchoenos ex ™»*tfmliut ut' olzgy* genere , cui generi à Theophrafto etiam & Plinio fubjicitur. Haec *G.* quis cum Theophrafto conferat,maximfe confentire percipiet. fcjanc divifionem Aldinum exemplar,diverfum ab aliis quae fc?cuti funt in$T$ terpretes,videuirexprimere: (lc enim habet. *ayfiw* AI7«.

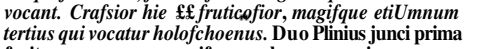

demjuncus Uvis vocatur, alter oxyfehoenus infammoacutus, duplex autem eft ejus genus. Eadem plane eft, quae apudTheophraftu-m diviiio; hoc excepto, quod juncum l«y^m & oxyfcHbennm veluti duo genera illic fiant,cum unicumfittefteGaleno. Arndet ledio nobiliif. &C1. Salmafii (*fa* libro vejuftifTimo, in quo legitur. S$&*tutr* t-

teieu& pb n o%v<r]>aj]roSiec7Fo?zvs \-n ei'xyv.* ^'oyflv ? j£ *Iguj7ijf ^iifos,*

np fi ei'xupiwt i 3 ^fsri* *tii>M]*^?%H <z$&Qtpvi* *luncipaluftrts genus quoddam h£v<r%oi)>os, id eft, acutus juncus ditium, in Jummo acutum. Hujus rurfum duo genera , unum fterile% alterumfatfruftum nigrum , rotundum.* Hare le&io cum Theoprafto optimfc convenit, cui tria genera, acutus qui & fterilis, melancranis five atriceps, vel, ut Gaza vertit, *atifer*; Sc holofchoenus. 2#<wov *ixaiuv, juncum paluftrem,* Diofcorides dicit, quern Theophraftus abfolutt; *%*»** vocat, & i»7ff *&vf&K, £ iipvdhtm, aquaticis & paluftribus* afllgnat. HuncGalenus,«/s7o»c-^<jtifov vocat,Romani;tt«-*cum marinu^ro* quo Dalecampius *aquaticum* Iegir,quam non improbo ledtionem. Malfe ergo Plinius alterum juncorum genus aquaticum vel marinum fcribit; nee earn Magonis fententiam fuiffe credo: Fruftra Srrabonis codicem emendant, cujus vulgata lecftio lib. 3. habet. #J-

*gefiv e/jt TIUU*TO fttoiyaicw *fcit<n, w fdfT ec^ccfyliv , TIUJ j carotfifecpo-*

Mediterraneahabent partim bona^tartimfpartiferacia, & junci paluftris ac minus utilis. (Jrrigunt, T«%£fgyfcTs;** *im teiev <r%oirv* Vide qux fupra cap. de fparto aixi. De junco vulgari agit Strabo,campumque, in quo provenit, ab incolis *ivy>x%x&'>* vocari fcribit, & manifeftfe juncarium campum à fportario diftingnit. Sed de fparto & hac quaeftione fnpra egi. Vulpjp ledtio fervanda. 'EA«7< dicitur<r^o7»of, quod WTT7JC*^^, ut ait Theophraftus, rcperiatur. lam probavimus,apud Diofcoridem legendum *tte'w* , pro *Mitx. <fi%gwT?pett* reponi pro **ypwti&** poife, non omnino ftiiptobarim. Nam ad plurima utilis juncus, & funes & lora e*eo conficiuntur.

"o-n *fa t dxuzvos.* Pftnius, *"Acuti, ft erilis,4t<em marem IS oxyn Graci vocant.* An fcripfit Thcophraftus, en CIVJ ; *ay.ctziro>g>o> H Kc%S<n uppttet*; An vero Plinius, *acuti* £7J?e-*rilis,quem marem (3 oxyn Graci vacant}* Poftremum pro^ babilius vidctur.

K«f « *Kappas CP pt)ceyxylvurpiv t&>oVf!hji** PHniuS IoCO Cl-tato, *J^Hquafccminini femenferentis nigrum, quern melancranin vocant. Heltqua,* inquit, *fcemimniferentis,* &c« Duo poftrema intelhgit genara melancranin & holofchoenum , utrumqne fert femen nigrwm. Diofcorides de holofchoeno , VE^« *J[t £ etvri xttgmi oftaiov* Tijf *q^ etvtf.* IJ *i3 femen gerit ante dittofimile.* Sed hie *pt%\u,yK^K* non fuit dicftus, ut viderur docere Plinius. Duo fumm a genera Junci i*Mi**, *marini* vel *aquatici*, unum *\#%WH dcutut juncus.* alrcrum *Mv%uus, lolefthoenus.* Acuti junci duae fpecies; altera fterili«vpn*. is eft, quem i^acutnm proprfe vocant, & marem; alrera incacumine femen habet ni^rum. Hare fpecies fola melancranis di(fta fuit, quod in fummonigra foret, propter femen. Sequitur *quern melancranin* vocant. C01 ri^e Theophrafti

b codicem

Juncus acutus vuJgaris.

Juncus McLmcranis, vulgo let-cm vocanr.

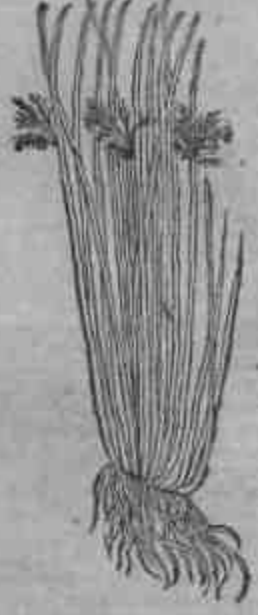

iJi™. Id [critic, *Junetis*tutur* (cilicer proper femen. Vulgo gitur, »i 1'"*' •i"V«(mW^mm Ma- ju aju Thcapliraflnun uripliue, obaahera mttttplawtlleftio,qtwd Mmfcq ius, & apici ndfchftaa ju^yujnij Icgatur, iratriniS i pMiln infra hsc vocr uratur Thcophraftus. Sed noviri masmi, Tn frriptis ltbris qiiibufilam fciibi, *Quem fonthytoiw tf?*!(nnt,* pro quo. *ayem aelMcrmi^ra Mlhtt:* , f eft i tu'ii n t- Cr teru m, meknc rin in puuin us, emvuloiibcvetnvocant juncum. [npratwWivinM- Tibia Fail la »m frtftjircns »= ftmitiaris eft ants , nuam jttnenf iarvis & acllcu!. Mucrone cnim hi cantuni d:ltanr; nifi quod juneui mucrane acutorarius fftnen frrat, ut plunmnm cnin) *itof-nt. Vv'iqae* culmimfti, l*r«, vircn^iutcMdtjucaherinmcremam (»idibiii,alceri obtufi* 8c femme nifp^j rn pufiljij«t- fi« plutnui wnrpicuis, mcrfulli comafi Candida & funfijarncrtnri medulUctiam candiita/cd ntigua.ut pinHum nwnititis. viticui ciilnits L-aulicii,Jtrvi-,Utcrqm: « u- ulosfcrc cnbitum aur ftfqtiicubitum aJtcs, merquead flticnduwn«:3i'nd\«i#]M idotwm.

"f9- *t> •>V»-,Acc. In Aldmo & Bafiiicnfi *miwt.* t. wfnw. Vnlgatini fcrva. Plinnn , *cr*]}isrhk (g fraiieefw-* 4n«f;of<Tipfit Iheorli-aftus nqgAiy*-^

,Y. VulgatJim Jtftt,Jilit Dioicoridcs, •"iunj>ntlWi« •> *ifi-w/t''* wi m{«*A'fi»«. »/n»S *crtjfmtibus , cjrtHju>ri~*

Tu'9- AWimu St Ba^leenra, ^ te»Vi>. T'lJuiuj. M J- *fffawettUwnam trmtii , <}*> vKMMrbeltftbteiui.* idtiV, a<ii iiilhuC CMtlU* & fiutictifus, (jmtm IDCLJIIcrania. DinCcoi, *4*** f «<"A»ff ^ 'tf x«"« "* i ii *&ttrtiBt}*mu, <}ui vtKJturMo-* »maj, *fr,mliui/lts MuliiamefiarMi^ tfperiet.* Corittt DjctTcoridis coilfi; Icribf, «;»/t(7f< ^ ••i W ^

"' V c t i ,M;m(*fnenhi etl»«'« antojier ttauc cr/if-* Ji.'S J J. G/rmin in j *•iii:iTit^rntntitt dtStfimue.* irejt*" TIV pro i^™,,^ l<f.j(in!„,,i, firio ijifa docrt. *&x™f»* s, e j t A Irerum cnim geniS *•**- A K , habefctradidic Dii>fcoridcs) Theophraftus etiam hoiochoenum carolocrum craffiorem ceteris dicit. Holofchoenus foliorum loco rectus, teretibus laevis, nodis, ceteris craffiores & carnofiores promit -io "cu , candid, el

cerumen fen, abunoUterc felimtcntc juneo, inparvis brsviboftjtw pcJicultj, oohae'etiUmii u vat tan me Jo, fc tjuibitt Icrnen ciigumn, ctifjudis cfEpie, nigmm ; i «nuis,1iib*o(a. ft.d tctepw Bt vi:ilia timnia *"'* juncus, locis aquoHii hmnidis rjifdnir.

'o rtW^i'H *VJpmt,* Tlieodorus , JUJ *tut.* AtP/i«t«;j,irquitMagDiiiScalig<r,» *ft,Jifte* di/Jingwir *a mjnni,, cufuiftar bac tridgmtta,* •**- *%uurfitnptr GrfttVect nemtndi. Sohimcumaicjrn, utf»~ tifttrtim, vet tttAm vajimtvoi, fi* m w , R«5t tameo l'"hcoJonu, tmiiYtuMj, teddidit. SiiptaTirobivitiMi5,[H*- Ii PJifijjm . huli>fclipcmim j inirtfco ifiinguere. plane jimciij mariTaii &; hololihoenus. Marifna ji major j u nt iu; nnarito (tens, major; fcon ilium fct ma jus. ride cai) dc lieu. Holofthciium omnium i mum & cralfi,Jinum juncum, nemu facil* i ttTunj *Uk&BH* aliquaiidti (Tiivetbialitcr afurparur 'dc duroSc procajo *fenaaacqtB* ndtni oia,Jiaai ptrcellbti[1]**; 'An^inViur T tin* «A<r^ilp# "•£$;;:•- jfic« *mtrifttaj qWfi tinjutte aique fitiuurt, id eft.* alicui iniiiimo negctio o* obftrner«atipjet>brnrwt, i[ifi iilcntium imponere. Hoc wlijnum, nURilHH Buwvrtrura lumen ttafmns. in Cl« ludibu* adagiomtn prapcer obfturitsccm, non Fans Jii ckiO ac clartcipohit'.. ak'ait. \ *iineo jicte ^ yit.tri* firm iuiir, fucJ r,lf JI^MJ *Jt-febmeni,* «fei vii o^

. Id eft. I«n Mt a *TMictimn ccpwfii fmtct bdbere Jc tmphtptttti, 4t>}<tt bclUtrtjint'Mt4 fi«s fitnt tbvtKllarsij tff,,. "AZ&zt fa fote^i H / /*

/m(iw»J(« *kaiptdo, & txhntniffi*vmttxll*niurfi>i *HtjyAiui infant* i l m m , irfew (jf, ^aoJ «Jw*;»": ''' *Jiincum nurtttttm : ad httyitQ^* wl*y^MI'rm> *dtni^ae* *&>+»$XfaM'ft • "" jtrrfmJjt *erudite ItSer,*

tfi tfni Cbnfijiontm. Htautm ErJInm^ erroris fed* Hd ychm«,^rfj;»"t & iftjj,,,,^ JQj^^ [j,vrt(U(palrcr inoliis, liwr iLCMus W i » w B) ^ £m^,K(>n rfirit 4^- *X.i>»,qOU jiiiiinit acn twc ft. pUnt,|r{}llc acUS 1ift ,r, cm'' viu(ii(, (id ;*.*£«'• ((jui moljij c[l jwiciisj ij3l''qi)c fi'*0 ncc madenw, »MI Jdhut nriiL'' w ret fccilitai ^tcndinir*

Veil[11]

Vcrba ^fchinis in hunc verte fenfum; *Fontesfanequidem tanonum uberesfe haberepollicebatur, turndejure Amfhtfolis, turn de belli origin, talia ditlurum ejfeajebat, ut vel ficcomarifiopojfetosl'htlippiconjuere.*

[f]H £ *tv̆S> fli*y*p*h — tfornt-* Corruptus codex, fcnbe, 0? *out fCtX*7>*&>)< — cic J cut*™utwrftfttT®*(pvow, eodem cefytte exeunt.* P.Jinius, *Ex his melancranispne aim genenbus nafcitur, oxys autcm & holojcboenos eodem ctfpite*.

o^ *w* *[im]» Q''**™* — #%«««. Scribe cum Roberto Conftant. \QMi-n.* lege cum Theodoro, n^o^W.

'Exdjiws fi has c\aw?™. Nemo non videt, ut monuit Conftanrinus, legendum *'a Kapmpoi.*

*.n& y*z* W *Tsktypant %£iw{tu'np& 1 hoff%oiv<&** Ita fcribe. Plmii^s. *utihfsimus ad vitiba holojcboenus, quia mollis (3 carnojus.*

Kogwflt. Male in aliis codicibus ^v^.Omnino fcribendum *ypwa.* Koh>fli; idem ac *ns^to^o^i TI* K^I/^S. <:&«» K«{t»*, *clava inftar faftigium edit.* \r\Jafttgiatje *(g velut tbyrfumprofert.* Gaza vercit. *omnino frugifer in callum de circulo if jo tumefcens.* Conftantin. *JKS** mavult pro •A«f legere, quodjde bolofchoeno prodat haecPlmius. Malo *wfnS, J[t I oxn%o»*®<. vel delere voces *0* w·n ^ . nifi placeai, vocem defiderari in Pliniicodice,ac legendum, *melancranisfertfructum.ovorum coharentium modo.* VelPliniusholofchoenoadfcribit, quod melancrani adfcribendum erac. Vulgatam ergo fervo ledionem. Fruftra corrigunt Plinium, & male fcribunt, *forborum coha* rentiummodo.* Theophraftus *&%i<$»**. Maifeantiquus codex, *uxarum cpharentium modo.*

*'Ev.%;*p *X*IHI»IM.* Robertus Conftancinus *y&wufoi. ThcoaoruSyCircumdantes enim fficatim fedtculosjunco li nean affixos imtiogerit. Vaulo* infra pro *'im%*#vff*i$*, Theodorus *t7n<rx*<rfi»ms* le^it. Alii *imxpnvms.* Totam hanc Periodum in hunc fenium redde. *Fcecundus juncus virgato lineis faftigio mtumefccns, velut clavamjnfumtnoprofert,detnde quafi ova fArit. Etenimrr.jm*.'initio lineari pediculorum virgas, fptcarummodocongeftasTpgmt*, Gf *tn earumverticepaulum alaterehtantia vafcula rotunda, in quibusfemcn cufpidis figura.*

'Anglicum. Corrigit Conftantinus « ».Plinius 'c. 22. cap. 17. *Perdtciumfiveparthemum* (namiideritisalia eft j *a noftris berba urceolaris vocatur *ab altts ajlericum.* Haec alibi examinabo, vulgatam fe?vo ledionem. Audtuarii audor,«ϑip 'A-fl*^, *hi d[t a*^'e^^^j" 5 Jfi&*ϑM* *Jyt povZeiHov, it J[t t]i<p%tXftev. F^vpau ἤypt*Xu. After at' ticus , ab aliis dicitur aftenjcus , aftetium, bubonium, hyophthalmum, id eft oculus Juts, Rfwani mguinalcm vocant.*

noXt) f <r#oiiflv. Theodorus, o|i;^a»,o$_{re}^. Plinius; *Nafcitur autem is quern may em appellamus ex feme t ipfo, cacummem terramdefixo : melancranis autemfuo fcmine$ alioquin omnium radices quotannis wtermonuntur.* Redft ergo Theodorus *\\vcwU»;* pro quo 5c ratio {tat. Nam, cum acutus juncus frudum non ferae, ex radicis bulbofocapite; is quotannis ut renafceretur, natura conftituit. Hanc periodum nee laris feliciter Plinius, nee ex menteTheophraftireddidit Gaza.Plinius enim reddidit, quad demilfo cacumme feipfum propagaret juncus, quod & alioqui, ut redè Conftantinus monet,falium eft. Vide Conftantini annotationes, & fie verba Theophrafti verte. *F^dicem longam ha bet manfeus, & multo crafsiorem junco acuto, quajinpulis annisperit. deinde altera rurfum exjuncicapiterenafcitur; id quod cuivis intuentiperfftcuum tjl, alias nimirum radicum fibras ficc\<s palias virides effe 3 caput capis © getbyisfimile, & plunbus coagmentatum, inferne latum 9 rubris tunicis open urn. Ergo his radicibus id peculiare eft, quodfinguhs unnis pereant, & rurfusfuperne ex radicis caprite pullulent.* HaecpravaPlinii & Theodori verfio, fummis Botanicis errandi occafionempraebuit, cum fcribunt; *Vhnins» & eo prior Theophraflus, j unci radices omnibus annis emori, nnafci autem eundem cxfemme, mar em vcrofterilem exfemet ipfo cacumine in terram defixo affirmant.* Tale tamen nihil à nobis obfervari poruit, nee Theophraftus tale quid fcripfit.

fey *w̆y*™**. alii *y$u>** ,V?de cap. 4. libr. 7. hiftor. Scribe pauloinfra, *M^ZCUM d[i «\ )Xv \m nit ^aV ^^1ϑn ajuounraji* ^CT' ci^avu'v. Paulo infra pro *ihi*, ícribe cum Theodoro, ii^.

K,E«. I A.

CAP. XIV.

Vitamplantarum aquatilium, quam terreflrium breviorem, ficut & in animal/um genere. In quibufdam turn urbanis , tumfylvejlnbus vita lonfftudinem fama a fabularum autonbus tradita tejlimoniopatere, ut oka Atbenis, in Delopalma 7 oleafiri in Olympia >fagorum in Troiafuper tumu lum lli.platanitn Delphts, atque alterius in Caphyis Arcadia , quasfevijje dyunt Jgamem-. nonem. Quaftio pulcherrima, an arbor eadem maneat cum caudcxpaulatimpraciditur, mutaturcpie univerfus.*

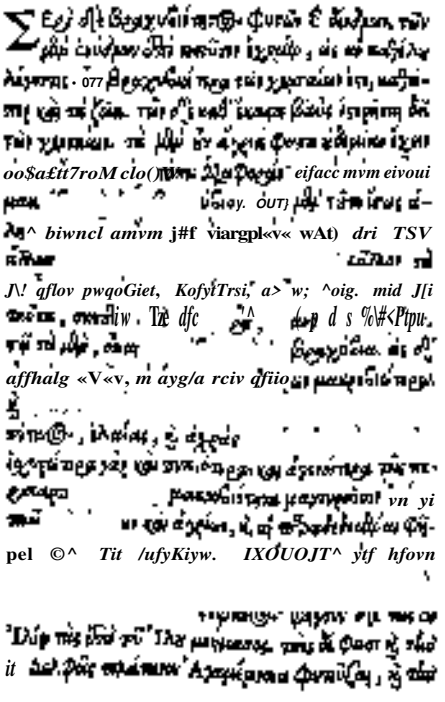

oo$a£tt7roM clo() *eifacc mvm eivoui*

biwncl amvm j#f viargpl«v« wAt) *dri TSV*

J\! qflov pwqoGiet, KofylTrsi," a>"w; ^oig. mid J[i *d s %#<Ptpur.*

affhalg «V«v, *m ayg/a rciv qfiio*

vn yi

pel ©^ *Tit /ufyKiyw. IXϑUOJT^ ytf hfovn*

it

DE brcvitate vitae plantarum aquatalium-in tantum ufque dicendum babemus : videlicet , quoad aliquatenus in univerfum poffimus cxprimere. Vita aquatilibus brevior, quam terreftribus eft: ficut etiam in animalium genere manifelto fentimus. Sed fingulatimterreitriumenarrare vitas, nimirum decct. Ergofylveltresnullam habere differentia^ rultici putant: fed omneslongxuas, nullamque effe .brevcm volunc. Sed hoc quidem ip(um vere f^rfita^i putant (omncs enim vitam reliquarum longe fuperant) veruntamen inter fe diitant. Quccdam enim magis > quaedam minus longa:v^, ur in genere firbanarum etiam deprehenditur; fed quamam fint iite quacrendum. Vrbanae aperte differunt ? eo quod alias longae vitx> alia: brcvis funt. Sed quoad fimpliciter dici poteft ? vita fylvcltribus longior 3 quam urbanis: atque omnino iis , quas genere opponi poffunt >'ut olealtro , quam olex : & piraltro , quam piro: & & caprifico 3 quam fico. Quippc robuftiores, fpiffiores^ * fruftuque infcccundiores funt. Vitae au- *ricarpio, hoc* tern longitudo in quibufdam turn urbanis, aim *eftpomicar-* fylveftribus, velfamx, ^ fabularum autoribus tra- ™*M«cun** dic« > teftimonio patet. Nam oleam Athenis r e - f j j ^ , j ferunt, palmam in Delo, oleaftrum t Olympic, *quo corona.* fagos Troia: fuper tumulum Ili, Sunt qui *ScDclfagus.*

ἄuCendὸ pem

phicam

phicam platanum , & alteram in Caphyis Arcadi* , Itantcm, fatas

terms forfitan intereft explorare. Quod autem fumma arborum differentia fit, pleneintelligipotcft. Vivunt enim prjdi&s , alijque complures Iongo tempore. + Breviprofe&opunica, ficus,malus, pr$cipue verna : & dulcis minus, quamaci-da,ut inter punicas , qug nucleo caret interiori. Genera quoque vitium nonnuila vitg brevis habentur: potiflimum, quae fcecundiflima funt. Videntur & qu$ aquis propinqu^ proveniunt, minus durare , quam qu£ in ficcis: ut fal^x > * populus, fambucus. Qu^dam fenefcuntquidem, putrefcuntque velocius, fed ex eifdem rurfus latere fuo gcrminant: ut lauri,mali,punicf, & t avidarum aquj pars major. De quibus eriam cum ratione quifpiam qugrat, egdcixi ne dici debeant, in

agricolj faciunt, + tarius gcnuina alSdue , xdcteque colendo invites: aut ii in radiccm cideris, vel deufferis (nam hoc etiam facere folent, nonnunquam & fponte accidunt) utrum, in- *ad r*** quam , ita arborem eandem dici oporteat, an al-[1]!^* tcram ? • Etenim fi partes incrementis, & minutionibus, atque etiam purgamencis naturalibus diftare affidue videantur, fic arborem cam appareat: cur enim in his potius, quam in illiswi referat ? Sin autem cauctx potifsimum veluti fentia, naturaque arboris effe credatur , cum hic permutatur ,• wtam quoque arborem alteram rede puca^rabv"1<jiii forte quia eadcm utriquei-^'. nitiafunc, idem effe ppfueris. Atqui fgpenumero evenit , ut & radices alterg fint permutenturque

tur, irridenda comparatio fortafsis appareat: modo caudex non perduret. Hie enim ficut fundamenturn naturaque arborum conftat. Sed hjc utro tandem modo dici debeant, nihil ad prjfens referat opus.

IUWI CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*volumims fgparatu Qtnnetiam pott omnium plantarumfpectescunmeratas Jeblit h*c refoni: etiam poft eam btftoriam, qua H.orborumfpcctes digeruntur. Vltimam veto contemplanoncm dauitftatui de ufu lignorum. Sedde his alibi.*

T« *jw* 7K *drn&wfy* w$ iww. iheodorus,* Quse in oppofitum generatim diftingai poifunt. *Immo verb,qux* hib eodem genere per conrrarias diffcrentias diftinguuntur. *Hie enim w$* eV?», *notat>* fpecies: *ut alibi fapL \gitur nonzeneratimjedfpeciatimdiftinguuntur.* *pJp^uidlo^utionisfit^oppVtumdift^^* *mutua oppofttionc*

fubintellige, aut 1;

dorus legb, . *In noftro codfre deeft negatio. Nota locutionem*

IOANNIS -BODiEI A STAPEL NOTI ET COMMENTARIVS.

Efi ^ % ^ C . ^ T (^ . De vita plantarum, ejufque orevitate Gc longicudine , vide cap. i j . libr. 2. de caufis.

*fyttx&u-rtty wltftmia*** Inter aquaticas nutneratur pop*u*i*us ni*g*ra§ *a*PL*li*i Amftelodamenfes in coemiterio vereri, *vulg*0 ^0 antiquo,confpicitur populus,haec centum e(t annorum, fortè ducentorum, quod quando plantata nemo facile dixerit. Sed una hirundonon facit ver.

(f ' H [1] '' ? ' . Cyv?nus animal aquaticum,cap;stercitrc ,ad majorem tamen aetatem pervenit cygnus. Sed l.neopnraltus cum aquatilia brevioris vi« fenbic, *4t hi* 7 » ^ A , i d a

, &c. Vertunt *Jrutluque* Ipfe Theophr«

«io, cap. 3. Frudum copiofiorem ferre fylveftrem arborem docuit, & id ipfum libr. i. de cauf. cap. 17. confirmat; ubi inter caufas, cur fylveftris arbor frudum non reddar maturum, dor,et effe copiam frudluum. M** A* W •** «^<*-* w^JJV TJV *x^m**. Corryptus ne ergo codex? an contraria fcribit Theophraftus? Interpretiseftculpa. *^k*^m»*, ut alibi dixi, frudus pars, quae femen ambit & protect, adverfus cneli, animaliumque injurias, ut in caftaneis,ruber purpureus cor? tex, in frumentis gluma, in nucibus refta; in pomis pulpa & caro. Sylveftres eo nomine dicuntur minus foecundae, quod frudus copiofos quidem ferant, fed quibus carnis pulpafque parum, & id quidem crudum > non concodlum, quae caufje,cur non expetanrur frd&us fylveftres. Verte ergo, *ac in produteniopericarpioj* hoc eft» carne & pulpa, *infvcundtoreu*

Plinius libr. itf. cap. 44. *Athenis suoque olea durare traditur^ in certamine edit a a Minerva.* Vide caput de olea.

<bomt& <fV ™. Plinius loco citato, *Nee nonpalma Deli, ab ejufdem Dei &tate confpicitur.*

KòTivor c/]t lit c 'o*vfÇ7nx»* Plinius, *Olympicoleafter, ex quo pnmum Htrcules coronatus eft,* (2 *mine cuftoditttr re-Itgtofe.* «v 0l *nietm£4&* TO "E^a^ TK (fcribitur SC 71) TIB ET. wf *<a£ *»** 12 0 ipiwp ew-nvg TOW™. 0l H <r<pl itep>. us* 'O- *rp aid'Aov'tot ?i(pa*op,dto! mll/as irift. Ilctirm n i . gui inconfiettum regis adduthy interrogatique turn ab altu Per/is, turn vero a quodam fracifue\ de Gracts, quid nam ills agercnt, refponderunt eos agere olymfia , &fpe£lare certamen gymnicu at'' que equeftre. j^itrjus eodem percuntlante quodnam ilhs ejjet framium profojitum propter quod certarent, oleaginem (%*eU«* vocac, quod caetcn *y&%haJuu>) coronam inqmunt effequadonarentur. Ibi Ttgranes Artabanifiliusgençrofiffimam dixitJententiam, propte? quafn a rvge pro timido eft habitus, audiens emm coronam ilhs premium ejje, nonpecuniam, filentium tenerenonfotuit^um coram omnibus dicertty Vap<* Mardom, m quos viros snduxtfli nosadpugnandum.qui nonpecuntarum certamen agitant^ fedvirtutis. hoc UL dixit.* Ridec Iovem Ariftopfeanesjin Plunone ac exproba*-«i paupertatem, quod certamnfr Olympici praemium oleaftrum confticuiffet.

w, wfc m£v aoivs *IF *oXvpmaw*

ümvms £H N tihvs m

wvaysipet,

Avitypwiliv r 66tyT6O9,nvg VIKUVTÇ Q

Jupiter fane ipfc pauper esl, quo te palam docebo.*
Hamfi dives ejfet, quo'nam patio faciens certamina olympi,
Vbi Gracos omnes femper quoq^quintb anno congregate
Hcriuncidvit Athletarum vithres coronatos
Oleaftrt corona, nam magis auro d ecu it, ft dives ejfet

Hunc oleaftrum defcribir,& <9t»/5i'0** vocat auitor Libelli de admir. audit, *'E* TJ newfyu ty *al*, ^A«TW, Jfr*

*TOVS unrig i pvprof sit rovg ftQainvs ovfutifets. "&i moms i*v yctQait* 'O 'HgtxAJK *if)v7tv<nv 'O>vp7nel<nv , d<p %s 01 si*

? ™ ^> ?«» calliftephanon vocant,, emmafoliareliqms ohvisçontraria forma producens, quippe qua inferior rent, nonjupenorem partem habet viridiorem : ramos mittu, quemadmodum myrtus , unde & fumptaplantula Hercules inQJympiisoleayplantavit, AthUtis coronamfuppeditanterf. Diftatab Vtfjofluviofladiisfexazinta, murocircumiedo, mmitac, dac tnc mis, tana, ^^% ,, vetur. Bpic r FJeidecerptumfurculum,in Olympiocamfoplantarunt, tvitlores indewonis donartntur.* Islemo non videt, hxc

vemus redtione,mhil avulgata oleacfifeet calliftephanus. arqm conrrano modo fe fo«a habcrc , difenfc ait. Scribe ergo fr^ *one,* .AA' dri y^ ^ ^ ^ J *quippe fo^liorum parsjuperiornoneftviridisjcd inferior:* Suida«V- *x*ph>»* legift vidctur. Sic cnim ait; «,%• n^W.

V- % A^wAv«? Afl^, *T« ^oi «& 7?n l ^nutJii'Ji i .

vvsnQxnvf. Tttrov nxiaio, $ wuvev nntfj NvftQcus flv^r, wtoirtpuHus h»ft$»u *_&J&. p ft fofiicnm maxime eft mdextra natusolea/ter. vocatur autem olta **x>*fi<pHt&* C5 *viHonbus olympiorum coyiftuutum eft ab tyfa dan coronas, prope hunc oleaftrum fada eft nymphts ara, KctXXi&Qd-*

1 *'ovsnommant&has.* Hoc oleae genus PindarusOlymp. ^ *y tXcMOA, yuvwtgoat* vocavit: quod epirhctonvul<>ati nori competit oleaifro.

Midget T&v O?w(A,7irgx, xaTkigw

Quicunque pirficiens inihtuta
Hercuhs antique
luftuscertammum-Gracia-judexpalpcbras
JEtoltts vtr fupra
Cncun/pofuent comis glau-
ctcolortt dectts ohvee, quam quondam
Iftri ab umbrofisfontsbys afportavit
nTiphityoniades, ^ (taminum.

Mo numentumfutttru Olympia pukherrimum cer-

Dodiflimi quidam viri oleaftrum Apollini facrtt fcribunt; quam opinionem verfiBusTheocriti, quiedyll.2J. reperiuntur, probant.

Viridifque oleafter, & Apollinis dpaftoribtts cultS
Sacellum inviolabile, o bofpes, perfetiifsimi Deil

Vertunt alii.

Atqiie birens oleafter Apollinis, ipfefacratus
Acpurus, comafacra Deofrondefiat adulto.

Ego ex his Theocriti verfibus Apollini facrum colligere nequeo. Conrrarium fermPoera canir;quod paulo diligencius hunc locum examinanti apparebit. Defcribit locum quendam vares, in quo platanum perenneni air, & oleaftrum & templuixl Apollini dicatum,quod vel verfus prsecedens ofteudit.

Keivyf o$i irXaiuvi&t\7r7rilcLvoui 7T%Qv(t9i%

llhc ubiplatani perennes nat<efunt%
Vtridifjue oleailer —

Duas adferunt rationes, quibus Apollini facrum probant : prima eft,quo9 folcm oleafter amet: frigidis enim non nafcirur locis. Altera, quod circa oleam & palmam natus Apollo. Utraq; fri\fpla. Infinity n.arbores quae folcm amant, frigidaoderunt, Apollini ramen non dicatx. Solemexpetunr, frigidafugiunt, acatia, cinnamomum, myrtus,ca(ria ; fed Apollini (acrara nemo prodidit. Plutarchus in vita Pelopid.Phxbum juxta palmam ac olearn natum, & inter fonres, fie didtos,vitalem auram primudi traxilfe-, commemorat. 'OwW j *rod i»oi Mopnytux Q m*

>d ptfy»f ™ dV n)i. *Vonefanum duo feat uriunt* fb«- *t 's,quidulcedine, cepia, & frtgorefingularcm laticem cffun~dunty quorum unum palmam, oleam alterum ciia,ri nunc vocant, ut non inter arbor es duas, fed fluent a videatur La~tonapeteriffefilittm Apollinem.* Aliam de oleaftri natali refert fabellam Ovid. lib. 14. Metamorph. Lavihiseregionis locum arboribus obqmbratum Pan Mercurii filius tcnuit, quern poltea fs[yinphx coluerunt: has paftor Appulu?, cum procacibus diftis tcrruiflet, ne amiJius linguam iiT propatulo haberct, numine eatrum iri arborcrfS oleaftrum extabuit: cujus fructus fuo amarore linguae paftbris afperitatem refetr,

Imprtbat has fafttr, filtuque imitatus agretti
Addtdit objctcnis convitia rufticadtftis.
tfecprius dbticuit, quamguttura condidit arfor:
*Arbor enimeft ,fuccoquclicetcognofceremores**
Quippe notam Itngux baccis oleafter Amaru
Exbibet, afpentas verborum cejfat in Hits.

•raw* jttnfecJ'iA/f. Piinius loco citato. *Sunthodiecx adverfo llienfmm urbis juxta Hellefpontum, m Protefilai feptdebro arbor es,qu* omnibus Ephebiis ejus cum in tantum accrevere.ut llinmafpiciantjnanjcunt rnrfufq,·adolefcunt. juxtaurbemattte quercusitn Ui tumulo tunefata dieuntur* cum ctpit Ilium vocari. Argis $Ieanunc etiamdurare dicttur, ad quam Io in vaccam mutatam Argus alligaverit. in Ponto circa Heracfeam arafunt lovis Stratii cognomine,* **i**-*bique qucrcus dux ab Herculefatac,* **&c. Primo indagandum quid verba ilia,** *omnibus ephebiis ejus cum in tantum accrcvere* **vclint. Ad hunc locum Dalecampius;** *'E<ptiG£*t locus in quo ifyZu cxercebuntur : epbeborum paleJlra. In Us Protefilai adificits multasfuiJfe ejufmodi arboribus con fit as frobabile, qua, ut inquit autor, arefcebant & rurfumadolefcebant.* **Haec Oalecampii fententia. Alia ClarifT. Salmafii opinio.** *In bis,* **inquir,** *frodigiofa ilia deformata funt,* **quae omnibus Ephebiis ejus,** *mbil quippe quod retlumfit fignrfitfre pojfunt. Codex tygaltianus, non multo mehor editus, in quo legitur,* **omnibus cfebis.** *In de ephebiisfaltem feciffe correttores confiat. At in optima ac vctuftijimo Tbuanxofic,* **cum omnibus ex foaebis cum in tantum accrevere ut Ilium adfpiciant, increfcunt,rurfufque adolefcunt. F.** *pro E. Japre in antiquis libris fcriptum defrebenditurfic Venus frutis, quxErutis eft. Abjque tllo wdice, jcternum in mendojacuiffet Plimi ille locus.* **Dicit omnibus aevis ex eo quo fatae fuerant ill* arbores /'id iis accidere, aevo quippe opus eft arboribus, priufquamin earn altttudmem increfcant. quum Ilium adfpexerant, ftatim funditus marefcetant ac peribant; rurfus \ folo crefcere incipiebant.aevuirrtjue itera interceditt,priufquam in priorem altitudinem attollerentur. ¶ H'o fcriptit,** *omnibus ex eoavis, cum in tantum accreverant, ut* **I-***lium adfpicerent.* **Quod ad rem ipfam attinet, Grxco EpigrammatePhilippi nondumedito,teftatamrepperi.cujus lemma fie habct:** *Us n^-nn^op r,' <^ Tyl* <o&»nt* **TI.** A^OTJJWTW, #77 ci *fi ·nvfyv-niQ" one <pivm fiXimi ftu 'i;*«y in^l-wmi* >$ '™> •"'»* rtis nip*< J i i ^ w n , in tumulo Protefitai qui primus ad Troiam oUit, quacunque planta Ilium vidcntficcantur,foliorumqi comas,* **id eft decus,** *abjiciunt.*

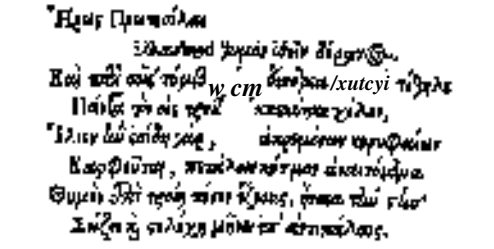

Nontotasarborcsinterire dicit, fed fummumduntaxatearumcacumen,& quantacunque pars Iliumafpexent inarefccrc, decuffis foliis. **VU*V^,», ^^ X^UTU*.* **pofita tamen aliter diftindio, eum fenl'um efficiet, quern voluit Piinius.**

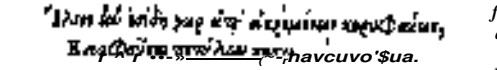

Sicnim vel fummis ramis Iliumprofpexerint, turn ynarcefcuntarefada, & decus foliorum perdunt. *Alias id naturale eft omniirtn arborum, prsecipuf? grandium & gUndiferarum, ut poft unum aut alterum svum, quum *in* **fenetfkutem abeunt, fumtfio cacuftiinc mori incipiant, & uno alteroque aevo fie durent, fummitate arida** *6c* **intermortua. Alterum notandum in verbis Plinii eft, quod ait** *yjuxta urbem autem quercus m lit tumulo.* **Theophraftus^iait, quapproprifequercusnoneft. Vide libr. 3. cap.p. &io. Sequitur** *arxfunt lovis Stratii.* **Antiquus codex,/ot;/j** *Stativi.* **Sed vulgata fervanda le#io. Quippe, ut recte monet Hcrmolaus, appellatio-Grxca lit:oportet, nonLatina. Ai^Sr^Tiey, lovis Stratii meminii Herodotus in Terpfichore. ciTfJ^** *J[% $, ^(pVpfrtt *»*»**

*ii*frrl*s*9«pvn. Exquibus qui effugerunt adLabranda tn lovis Miliraris templumfe receperunt, in magnum atqt facrum lucum ptatanorum. Soli autem ex its quot novimus, Cares funt, qui lovi Stratio, id eji, Militari boftias offer ant** **Hfcccumlibrarii ignorarent,** *Stratii,* **vel,ut in MS. quibuIdamhabetur,A>rd/i»i, mutarunt in** *Stativi.* **lovis enim ^tatoris menwo faepe apud Ciceroncm.**

'EJ **AiA^r? Ts^«T»«r. Piinius loco citato.** *Suntaullorcs IS Delphicamplatanum Azgmemnonis m an u fat am: t& teramtnCaphyis Arcadialuco, (gc.* **Gnphyse urbs Areadiat, patris Anchif3enomenhabens, quiCapysappellabatur.**

&x.fa« J[i T* matt*, &c. Piinius loco citato, £ A-verfo brtvijfima esl vttapunicis,fico, malis,* **© cxhisfr*-***cocibusprevior.quamjerotinis, dukibus quam acutis , & dulcion m pumcis. item in viubus, praciptuefertiliorifas. Graanus autlor eslfexagenisannis durafft vitas.* **Corruptus codex. Notat Hermolausin aliis codicibus** *\£\,dil'm tion ;/jus* **ledho nullum commodum habet ftnOim. Vox** *acutn* **luipeCta. Acutum enim non opponitur dulci; immo non raro contingit aliquid effe fimul dulce &acutum, ut de melle libr. n. cap. iy. retulit Piinius, & Diofco-**rfc **!« hbr 2 - i heophraftus, *% o{«W, dulcis minus quam acidae. Idem ".WIJ*** *w f,, i timi/v^ (3 inter pumcasW* nucleo cam[.^iber^Julcibus quam addis & dulcmii* fumcts.* **Malunt alii,** *dulcibus quam acidis (ff apyrenis,* **quod Theophraftus -***AiAiM^^.* **Plinium punid quoddamgenusita vocare negari aoapoteft,lib.n.cap.**

cleusabeft. **Vulgatam tamen fervo, quod icilm Piinius hb. 23. cap. 6. ienbat.** *Ex bis kki*ju*apjrtn*<dii>n*-mineappellavimus.* **Dulce ergo punicuin** *M^mi* **quod falium, ut fupra capite de punica oftendi.**

A«« ^i ^ W,w%e, &c. Piinius loco chato. *Videntut (5*

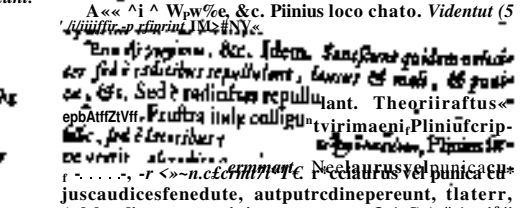

epbAtffZtVff. Frudtra iinlr calligu tvirimaeni, Pliniu fcrip- ermmant. Neelaurusvelpunicacu* **juscaudicesfenedute, autputrcdinepereunt, tlaterr, (ed £ radice novum mittir germen; ncc © ^ C A # ^ « '"" liuiyadnata emittere, quoefquandoque** *i* **latere, non raro** *h* **radice fit. Theophraftus libr. 2. cap. 8.** *WHS**'* tin TrJp'pigS''&%£&*<•*'•"<''• ** **Piinius libr. 13. cap. 4. W-***minaytis curfm ab, radice fuccif*.* **Vide cap. 4. lib. 1. hift#**

*n*x<p araji&v*'' ^ £*««*?*,* **&c. Aldinus & BafUeen-(is «'*''9tcf *»«« T0Vf j3A«fiJr Theodorus vertit.** *ruTJissgnmmaaffidui recleque colendo invites.* **Interprctare.** *rurfus colts propter germina, ($fi funditus adradicemufquf deciderAs. &c.*

n^ Jii rovg. q?rte cadem arbor, **fed** novicaudiccs & ra

S# ^ M. Vide animadverfioncs Scaligeri.

A,w,ow..Aldinus,Bafileenfi,^.T4X wf, IK monet Scahger.

'Em fHvn. Theodorus, y^

KE4. IE.

^^

De vita ole$, ac vitium.

CAP. XV.

Quoque modo colendtt vites.

Iuud.1utc1ndiuturniin.nuin foifitanfit, quod *xia0** **om^us rebus durarequeat, utolea, & caudi-^if tioS' af & Sermme^«li 5 nepotum queprocrea-&^ none, atque enam ft lrpe incorVupta. Vitam vero<^<> umus m qua pofito caudice,prop rindpioclpo-S^ g ; agimcnfuradebcat, annismaiduccntiscbn- <> fumman videmu, &n awtem crediraus (quod** j £ S < dam devmbusreferunt,) suod radicibL particu- J**

lacira

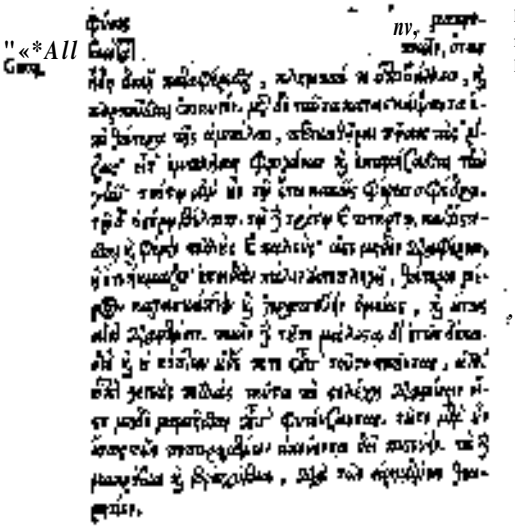

latim detraftis caudex > t naturaque totafimilis, ac t«M *natu** fimilifera quantumvis temporis permanfcre qucat, *ra tum* >** hax prorfus longaeva omnium pra^ipue conftat. *inat io* Golendam autem hunc in modum cenfcnt. Cum vi-^w,/Jt tis jam t delabi videtur , palmites admittendum, f *dcclmarc* frudumque anno capiendum. Deinde altera ex parte vitis futFodiendo radices omnes purgandum, poft feftucis implendum, terramqueaccumulandum: ifto itaque anno male admodum ferre ajunt, poftero melius: tertio& quarto ttabiliri: ferreque multas bo* nafque uvas, ut non alio modo fe habeat, qnam cum vigebat. Cum iterum langucfcereincipit, partem alteram fuftbdiendum , colendnmque fimili ablaqucationis ratione > arque ita femper durare pofle affirmant. Id autem anno maxime decimo fieri. Qundcciufa,*[1] nee praecidere unquam eos *debt-"qaiitac&** re 5 qui ira faciunt> fed per multas states caudices *font eos not* eofdem durare: ut ne meminifle quidem fit, qui fe- *a^uci u** verint. Hoc igitur ab expertis accipientes credere *TM[es c]*** fortaffe debemus. Quas autem vitadongaebrevifve fint, iis quae retulimus contemplar'j

JULII CJESARIS SCALtGERI ANIMADVERSIONES.

T^\% }'*> *t'm fMtyZatmnv. Demonftratio a tribus caufis. Sic, Diutifsime vtvtt, quodplurimas habet caufas, vel permanendty vel renovandi. Vnma caujfaj Con" ftitutiocorponsrefifitcorruftkni. Quiadenfum: quoleofum. Secunda. ^adicis pervicacia, eft caujfa in ft aurattorns. Quartus modus eft luncorum, qui confumptisab imo radicibut, a fummo novas reponunt. Prater hac videas vivacitatem, ut in Sempervivo , ttf Ctufcuta cum apponitur uva. I ternfunt quadam plantiFqua jkUfbricant terram : ut Iris. Efoltis enimputridisfitjblum novum, «»iefuccumrepetant.*

Tj«^C*«fl[qf. *Theodorus,* Genuine laterali, nepotutnque procreatione. *Soboles, fimplex & fignata diftio afubolendo: ficut adolefcens* Et proles ejufdem tumorigi* nis, tumfignificati.* ,>

. KOJ 7J fowtifyovs 'i%uv rdg pifa, Theodorus.htmit etiam ftirpe incorrupta. *Nonfemelanimadvertii Theodoroftirfem pro ndice pofitam. Et* Aotajptf, plus eft, quam incorruptum. Significatenimpoteftatem adverfantem cauffis mtereundi.

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS-

Q''SflafitA^. Pliniuslibr. itf.cap. 44. *Firmifsima ergo ad vivendum olea,utquas durare annis* C C J«*terauftoresconveniat.* Vide Scaligeri animadverfionesde voce ©^£A«W»W, lib. I. pluradixi. Vide cap.

&c. Pliniuslococitato. *Gracinm auUor eft yfexagems annis duraffe vites,*

Qxui 4i *hh* QÜIO *TRWU* In Aldino & Bafileenfi TWIWVUIgata magis arridet. de vitium cultura. yide libr. 2* de cauf. cap. *16.*17.18.19.20.21.22.

KE*. I?'.3 CAP. XVI.

demorbuarborum. §luiquecommunes9 & quiprwati fint. Qmdfidemtio , verminatio.radicatio, x%em fungus, olla,fcabies) cochlea, cradatw, cerafta. Quid invite hirculatio. Quidroratio. minationlm

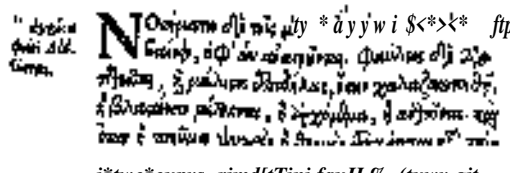

\ *It* Orbos fylveftribns accidere ncgant , *qui-tur vel in-*

LVLbus intcreant, tamcn,cas quoque male *zfo-choant,*

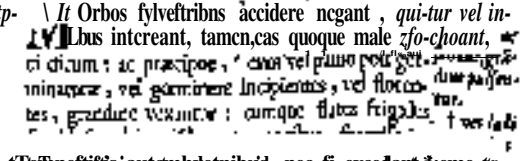

*i*twe*cunvs. rjmdJtTini.fauH %«(tuwv git*

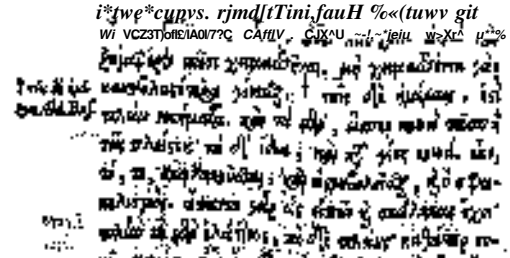

tIeTumpetivis autem Jevemis, pc, fi excedant, *forme tu-*

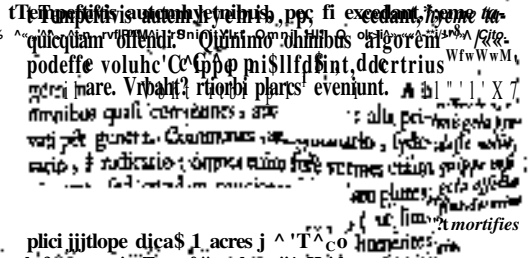

quicquam offendi. Quamimo ohnibus *argorem* ^«-

podeffe voluhc'C^fppo mi$llfdfint, ddertrius nare. Vrbant? rtiorbi plarts' eveniunt.

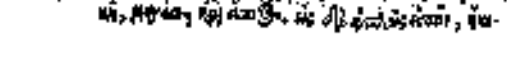

plici jjjtlope dica$ 1 acres j ^ 'T^co la&eo vermicuTantuf;" eodemqii^ Htido

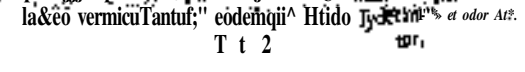

?t mortifies

et odor At?.

GoXetrcq ooouvTOog' fioifikov St liig bt aKfitj nvn wfi-

Plin.

uaart£ wg <£>W. *van'* <m[*OfUig*

©« ^omv o\ KKctSot. Kj yap KahSoinns TZV; vjg
†xylU. avKrjg %Kahvg 1 *KyiSov;' ojtv Kj TBVVO/JLOL* ip *tiro.*

t V»i«. ^ ^ i» 't J^rrt *7irtf XmGclfownv,* otfJi ioi evict

*/JLUTUV (Zha$t)($7rt)§y*i OTUV* itk^ait *My*
*Tyinv \JZTJ1** T^S-p' *YQOLQ Si yimai,*

nimSqnbe, y^^^g3h(&jjovwMy fuxg^V fvia ^g %

K wig ?%oQw *

eig

ftPfl^ TWV \i$v 7tv vivov. oioncu Si^ Svo
vwiiug eivcu poyctg vcorvg' GV \JLIUJ 'afka,

J^. Kjev, J
J^. @ , (Qa) Sow¯, ^ «^'
°A«f oMugeb^. yiwrcot Si ypm ^ T^r napwuv tv-

tur. Magis autem novellis, quam vigentibus id accidere folet : & omnium maxime hco & viti. Olea prater vermcs , qui & ficum interimunt t fcctiticantes in ea, clavum patitur. Quidam fungum appellant , alii t ollam , hoc eft veluti folis exuftio. Nonnunquam etiam [M] novelkpropterniamiam fertilitatem intereunt. Scabies, & cochleae« adnafci (blithe, ficorum peculiariá fun:. Non tamcn id accidit eis ubique, fed morbi his quoque rations locorum evenire videntur, quemadmodum animalibus, Nam apud aliquos fcabies nullo modo infeftac , ut nec circa /Enean, t ficus maxime radicationem cradationemque fentit. Vocantautem radicationem, cum radicesinairefcunt marcefcuntque \ cradationem , cum rami: crados enim ramos ficulneos quidam appellant, unde & morbc nomen. Caprificus neque radicatione [5] ne- que cradatione, vet fcabie infeftatur [3] neque radicibus vermiculatur. t Quaedam^nec faos groffos amittunt, etiam fi fico inferantur. Scabies fimum gignitur , cum aquae parum poft Vergilias inceflerit. Nam fi multum fuerit, caufa contrahendae fcabei omnis abluitur. Et accidit tune, ut & caprificus & groffi decidant. Vermium autern qui ficorum proprii funt, alii, ex ipfistfiaP cunrur t arboribus: alios parit, qui cerafta vocatur: omnes tamen in ceraftam figurantur. t Sonum edunt parvuli ftridOris inftar. Ficus laborat, fi 8c fi imbres nimii fuere. Sic enim ad radicem quafi " glabratur. Quod quidem vitium 1' appellant. Vitis hirculatur. quod ejus prater fyderationeinpoSflimJAieft. aut cum germinal tibus fuerint abfeifa , aut cum imperitia fuerint laefa. aut tertio cum in fupinum excifa. t Roratio , quod quidam ^w<2J dicunt, cum vitis deflorefcens irrorat, aut cum fieri folet genus afFedionis, hoc eft,, ut acini defluant, & remarentes parvuli conftent. Quaedam&cum alfere aegrotant, ut vitis : oculi namque primo pytatse hebetantur. Rurfufque ex calore nimio idem evenit: etenim eorum quoque temperamenturn pofcunt, ficut etiam alimenti omnino. De-^ nique omne quod praeter naturam fit, periculofum eft. Vulnera quoque idufque circumfodientium magnopere faciunt, ut mutationes aeftuum, aut frigorum non tolerentur. Cum ° enim perj luxationem laboremquedebilefit, facillime tporis exceffu devincitur. Porro, ut quidam exiftimant, maxima fere pars morborum idu injuriofo contrahitur. t Quippe, quf fiderata appellant, quaeque radice inareicunt, nac eademde cauU laborant. Credunt & hos duos effe morbosyj^ duntaxat. Sed id quidem haud confeffum fatis habetur. Ex omnibus vero infirmifUma eft verna maJus, & carum potiflimum dulcis. Q^jibufdam laeiiones nonnullae fterilitatem , non necem, irrunt. Vt fi quis " larici cacumen auferat m? , ftcrilcfque ambf videntur , nee penitus intcrire. /Egrotant aliquando & frudus ipfi, afflatus imbrefque tempeftivi non fuerint. Aditenim arboribus, ut alias frudus amittant, fiunt, aut non finnt pluvij : ut fici alias deteriores redduntur , putrefadj, ftrangulatjque humoris nimietate , aut contfa" exiccarj penuria ultra modum. Peflimum cum deflorefcentibus quibufdam, imber incefsif ? ut ole? , utiqùc Simul enim defluit frudus proptervt exilitatem.. In Mile-1 to, oleas cum florent , eru^ erodupt; alif fron-'''7** dem ^alif florem : genera diyerf^ Itaqqc arbores difpoli^nt. Nafcuntur tempbre auftriho : & t vento fi fol acr-ior inieculus fuerit > jjbrift)uriturf."f *Ltn*[9] Circa Tarditbna frudum tibcrem olec ftrtifer pr?- Plin[iu5#]

[illegible] monstrant, sed sub flore pars insignis perditur. Hæc ergo propria locorum.

[illegible]

jULIt CJESARIS SCALIGERI ANIMAD VERSIONE5.

N'Ootipttiu J'yjt r»Tl ft? *x̄tci* Qxa* ZvftGaiftiv. Theodorus legit negative. Hi tgttur dtcent jjlveftrcs arboresfenio, non morbo interire. Verum ijuntoribus, cum non pancas'perire videamus : illorum fententiam falfam ejje pa* lam eft*

*H /3A0$VW fifXKaiSi > £ tyzofyjee, »J *>Jvv*m, Theodorus. Cùmvel^aulopoft germmaturas, vel germinare incipientes. Addidit paulo poft non infeitc. Stc rotunde dtcas, fub germinandi tempus. Floridius ad hunc tnodum, cum germinationem vel meditantur, vel kicohanc.

X«A«^«i(9^^ Mirificumverbum. EtiamnumV^fcones dicunt: peirabatuc. Theodorus, grandine vexaiae. Son moventur grandine^ non tgitur vexantur, fed pulfan-

$UYm [illegible] IZi[illegible] Theodorus, tempeftivfshyemibus, necfi excedant, offendi. [illegible] xitindicium Ctceronis, cum dixtt. hyemibus. Qutneque fperiebus,aufus eft. Et ilia: nee fi excedant.obfeura func. Thelius fie, Nee tedi tempeftiva hyeme: tamecfi faerie violenca.

M£ £«p«&«r3t ^l>»w^CAafBTi^Ct Tbeodorus Plinii verUs, nifialferint. DuQiin bane audaciam tx altisquoque verbis Tbeopbrafti ptp'Qmm. Son tamen a/gent arbores: ut hquuntur Latini, de rebus fenfu praditis. laxiorevcrbo 0 cornmodiore, hyemisgeluaffc#a. & fr»'C«>fr, rigoreaftridta.

X^KMKurftis. Theodorus radicatio, pefsime. Sam tametfi is eft radicis affetlus : tamen quia nonph hoc a Latinis receptum eft pro commodis radicis:idmn'pw-inct>mmodofi acciptatur, fiat plufquam tquivocatio, a qua Phtlofophus, quoad fieri foteft, maximi debet tffealienus. 2^*fA©- wrdicis eft, chm membrum omittit naturamfuam. Efichami catenataquondamfententia ejl, ^^^mcft'*>j*,m$cu rr, ^ V^a{'xiA®*iig gytigj. Prttereafubeft ratio, qua nequeat interpretari radicationem:neque enim radicifoli,fed &fohis, (S ftipiti evenire filet: turn aut em omni naturawiventi* Flinius etiam Grxcum fubticuit nomen. Sed ntmis lafciv conatu appellavit agritudinem in arboribus» membrorum iolorem, idque nonJimeU

7Hxtn Clavttm & fungum. Ita etiam Plinius eft inter* fretatus. AowWJW. Theodorus, olla. Plinius, patella.ubi id animadverts. Cum Plinius catefias voces Gracas pr<tterivit ita, ufmponeret quidem, nedum inter fret are tur: nunc quam pofuit, puto fuiffe receptam Latinis. Hocde* huit obfervare Theodorus, & fervare. Non quod Uimshoc fignifice*: fed quod patclUfimiltus fit. Fidus interpresfic fcriberet, quemadmodum fcripfit : at ipfe fidus non e/l.

Tit legit- Sic enim interpretatur, folisexuftio. Lege i [illegible] G*\LuonymZ*xU

[illegible] Sane fie (3 in animahbus ubi membrum nigrefcit, atque corrumpitur, ift r0«'«iA^. Plinius aut legtt, aJutftn, aut addtt. Sam de nigrore nihil: mihilitemtheodorus.fed, inarefcunt, marceTcuntque-

K&l*: Se hoc quidem nomen pomre volutt Plintus. Sed habent, intuit, Grsci fua nomina: Theodorus,eradationem. Quare non, Ramationeih: ficuttfupra, Radicatiqnem,cr<p««iAig'>: ^uia radici obveniebat. Eqmdem fieutrumprobo.

Ot ftty e| muw ><H»Tttt, *J ft etnizTttrca *Jtri ? t&teuirw «iyiw. Itaquefupra, mt^nK%u t\ ^ ^ ^ w x ^ sUqfyipvm* cSm'iftvnr. Melius <*nKtidi*i quippequos I M&W W«WI. Sir toquinto, de vermibus : tipfr *££ *% cix^s cntyw- 4

[illegible] ttaqut non debet tolli, [illegible] «» w : JIM* *J «Wc ffv^t gignuntur: neque numerus dMit illtsfaceffere negotium, quoniam cvrff, duttrft. r*/fotm »* JM diaufi, &A iwjtr © Ariftoteh, t$ Theophrafto, ui numerus diverfusfubdatur. Et valde ambtguttm ejjet,. [illegible] TOV, vermefne, anficus referred.

QyrfnTaijcitvvtHrpb.TheodorusexPKnfa S6n\iih£dune parvuli ftridoris. qfy'yfintq abufus eft. arrofione enim ftridulafonant, non voce. At pftceptor jam dtft$nxerat [illegible]

[illegible] Hie aut em, c* T*V vsrepCgucf. j4fej f£f f tfr ctontradt&tonem r fiPhniumfequare. Ethduv^at, malisfupralegere. Obm fervabis etiam Grtcam inconflantiam, qm cum tria nomi* na clavo attribuerint: tranftulerunt unum ad longe dtvet* fammateriam. Theodorus Plautimffat. Aqla, magisartifit, nomen maxime obfoletum : ($ commune '3d sdfignifi^ candum, quod malum Deorum immortalium benignitatt at* bores vitarunt.

"SWtf fuiUf. Plinius, Ficuslabotat radicibus mauidis. futt& caluefcere eft. p*hyim&, apud Pollucem.

Te?v«, Arciculatio , Plinius. Corrigunt, hirculatio. rgpp'&u eft luxuriare. at hie contrarium.

'p^if 4{b yiutoj. Theodorus, roratio. Qgafi tos> f{«»ty ft* tie i **s eft capillorum affeHus, profluvtum dicunt. +*"i^f, eftejufdemfignificatus. VndetB fykku Sicut nitrumj**1p± Affetinm hunc tanquam fiderationis fpeciem fofutt PUmm^ quern rorationem nominavit^ Verum tnterpretatus eft, 4 vmuqfft. Theodorus, Cum vicis deflorefcens irrorat- dbfo* lute. Videbis an ex ufufit Latinitatis ifedvmnQffieft, aut abluatur,f'ifflu, unde Neptunps : non, utputavit Ciceroz etiam indignantibusfaUiofis, aut © ^ i <?* ncp*™.

*H omt%^u% Theodorus, ejfugirhuncfcopulum. Ex Phnio emendare queas. TvxJp}. Stc emm ait: aur cum acini, priufquamtnaturefcait, decoquunturincallum.

Tw <0Q»7*Ti»7<flv. Plinius Omifit.

"EAitgjffiF. Theodorus, Luxationeih. « N^ « SA«W». At etb ulcus hie. Dixie enim *&ip.*%. ^C^H^-mjit ra»t *£zzi&*~ **7s. Theophraftus duas factt vzrificKif. (S %*»&*•***, & x«u*>*,. Theodorus aftrinxitfuo arbitratu ad caUtem tanturn* Et abufus eft Latinitate. Sic enim fcriW'-» Ateporjs exceffu devincitur. Idem eft.acfi dicat,. A Mtdefti viti mfolenti*.

^'* TO >on tuvnii wcu *nn VQ^* rw io7nt* I oeoaOTUS, n a c ea de cauffa laborant. Vtdes quantum differant.

[illegible]

T« gi^'Mgi. Theodorus aftrinxit univerfamfententiam ai imbres. At ea voce, ($ frigus IS eftu* eomprebenditur- Ha} enim funt fades fiderationis. Sam quod fubdit: yH*p!vmr, v^*7wr. Eft exemplum unms tantum eventus. Frigus enim, & *ftUJ> ****** prater ventos > etiam fine pluvm tvtuirz p*eft*

»!»•».#«« $ i K^yrit A* «<&*««,. Tbeodotw male, p^ pterexiliratem. multaexiliavalidated nulla «ff. S$ ******$ profiuvit catifa ejfet, etiam fine pluviaditabercntur, Verum td c™t™&*, propterea quod fa8i funtactm4 ?luvta ^becilles, fuffocatocalory natural*, quo reHnentur. Swtpfefupr*>yftf.™yyfrm.

r^bintu i-na »j wia, v^ T« 4C&HPA, t*r g£'iinA««6 x*vp*fa f$m yitwraj. Theodorus; nafcicur tempore auftrtnO* 8c VentOt s*c mollem tempelfatem, ^My«r. dicerem. Nafcuntufr au* ftrinis teporibus: xftu fuperveniente deprehenfife rudi* puntur*

IOANNIS BOD£I A STAPEL KOTiE fet COMMEN TARIVS.

Or. f <p*ml\>i&aimK Recfte particulam negativam ad- [illegible] ^diderunquuodex libr. y. decauf. cap. io. proba- [illegible]cffipy™ I-J' **&m ^ tiynaA n»f J* imp* hiynas [illegible] riinius libr. 17. cdp. 24. Itifeftantur namque (£ [illegible] Et [illegible]

tium, quoniam non event t nip in frigido.itaijue perhjemch calirigvremprobamus, nonfolu Sec infirmijjimaatbores gelupertclitantut,fed maxima ; vexattfque ita cacumin* primainarefcunt, quoniapraftritlmgelueononpotuitpetvenire humor. [illegible] Theophr. [illegible] inde conjicio.Plinifl krwfiSc,aduriquoqifervidiore flatu autfrigvdiore> Paulo infra* Itaq^per hyemts car* rigor em probamuii .nonfoli.nccinfirmiflima,&c. Ahtiquus nofter code** I[illegible]mUs,n9n n.folu infirmijj>t»<*

*ariBoras periclitantur.** Dalecampius legit. *Nonautemfilum infirmifftma*, Gf c. Le&or ex duabits antiqui codicis & Dalecampii jjligac quam velit lécHonem. *Quoniam ferftriths gelu* , &C. Immopotiusquoniamfrigofefuffocata,licet nutrimentum fuggeratur,extin(ito ealido nativo, eo frui non pollunt.

TOMS'o\jt ipiyw , Aldinus & Bafileenfis, *ws* *« *ipi&is,* fcilicet *QvwMd&n.* Plinius loco citato. *Arborum qu'idam communes morb^quidam privatigenerum. Communis vermiculano eft,fidcratio, & dolor membrorum. unde par tium debilitasyfocictatenominum quoque cum homwummiferiis. *Z<p*Kthrf*<» vcrthJoloremmembrorum'yVelyUi* aliis placet, *doiorem nervorum*, quod infra fcribat. *verum, uthomini nervorum cruciatus , fie & arbori, acduobus aquimodis.* Utromodolegas,ineptum eft. vegetativam, non *kndzi*vamanimam habent plantae. unde igitur'plantis dolor? Theodorus *radicationem* vertit, quod paulo infra fcribat TheOphraftuS, ^A«7«f 4i «0« ^, *j p&pfi*n. Attamen cum lib. f. de cauf. cap.ij. folia, ipfumque

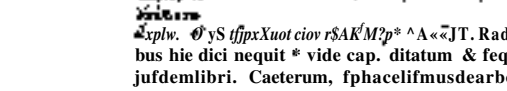

*xplw. *Of* yS *tfjpxXuot ciov r$AK'M?p** ^A«"JT. Radicatio morbus hie dici nequit * vide cap. ditatum & fequens 12. ejufdemlibri. Caeterum, fphacelifmusdearboribusdicicirur, cum radices, ftipitcs, folia nigrefcunt atque emoriuntur. cum verococli injuria tabefcunt, quod iideribus caufa imputctur, fyderatio nominatur. Eit igitur erp«gA^mortifkatio, amiifio anim* vegetative, proprer caloris nativi 8c inlici extinvaionem. vide lib. de caul. y. cap. 11. vk 12. r m #

'A^jtvTK yb'«? «TTT' ^ *tmvXtiKox i%a,* &c. Plinius loco cirаro; *vermituUnrur magis tnmujve quevdam^omnes tamen fere. Idque aves cavtcorticis fono expenumur. lam quidem £5 in hoc luxuna cjfe cepii ': fragrandefve roborum dehcatiore funt in ctbo, cojfos vocant, atque etiam far ma faginati hi quoque altiUs fiunty (3c. Fere* inquit, o/nww.Theophraftus, *mrr* us* «WF , *omxes, ut fie die am. Idque aves cayicarticis9&c.* Pr# caeteris hoc experiuntur pici Martii. *Priegrandes roborum delic&iorefunt in ctbo.* Alii codices , *delicatlores funt in cibo ,• cojfos vocant.* Idem Plinius libr. 11. cap. 33. *Sic quadam ex imbregenerantur in terra, qutedam* £2 *m ligno : nee enim cojfi tantum in eo , fed etiam tabani ex eo nafcitur , (5 alia ubicunque humor eft ntmiusy &c.* A (imilicudine horum vermium homines rugo(i corppris, ab antiquis coifi di&i funt, unde & Coffiitiomfamilia apud Romanos dida eft,exquafuit Coffuria Caefaris uxor,cujur meminic Suetonius in vita ejus. Coffum fTieronymils contra Iovianum IvAa^^v vocare viderur. Eft vermiculus Phrygia: *$c* Ponti in deliciis,albus, obefus, nigellocapite, nalcensin carie lignorum.

T* 4i *tsketovf.* v?»«f w*!» &c- Plinius loco citato, *maxime autem arborum hocJentumt pyri, mah\ fici.*

T foui* iCf £*h,* &c. Plinius, *minus qticc amarce (tint i3 odorat*. 1* heodorus , *acics & fucco bumentes latleo.* Uterque peccavit, fed maps Theodorus. TO' ^^«', *acres funt, qu* acri funt fafore,guftum habentes pungentem.* Hc*fycbiuSy }&p.vs o&;, wTritKis.rtpotyi fyw- mKoeji* Theophraftum non fcripfilfe, ex libr. y. cauf. cap. n. probatur. *ixtfu Aj ncofXvi*vrui -ni f&tiU.* Negari tamen non poteft, amara minus quam dulcia vermibus infeftari. Theodorus, *tirn^h'Ojmih* legit. Vulgatam leAionem Plinius defendir. *Fnttercaficus fucco fcatet lafteo. attamen inter eas refertur arlores , qux facile 't vermibus Uduntur.* Arqui ficus etiam acris. llefpondeb fuccum acrcm effe, fed non ipfum h'gnum, in quo vermis.

'H^itxaicty &c. Plinius loco citato. *Olea prater vermiculattoncm, qu*tm aqncac ficusfentit,clavum etutm patitur.fivefnngutn placet dtccre, five pat cllam Hac eft fobs exujlio.* JJV«S *clavum,*vertit, & hoc *IA<&* denotat. Eft etiam oculi vitium; clavo perfimilis albus rotundus cal-

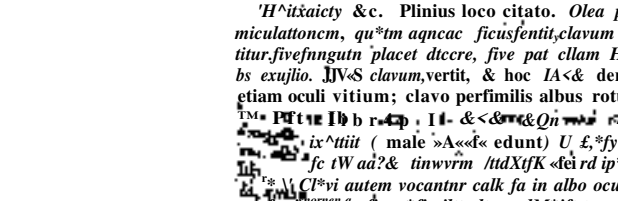

*ix^ttiit (male »A««f« edunt) U £,*fy ^ *fc tW aa?& tinwvrm /ttdXtfK «fei rd ip** Celflis *\\ CI*vi autem vocantnr calk fa in albo oculi tubercu- *morncn a figur*fimilttudtne. lM*ift< ergo,non t?-* metaphoric<ws pro morl^o oleae, Plinius wrf£wiinmilius eft,quam oU«. - Male in Aid. ft B.C fcri- *is 9xuT'* P^njuslegit, *«ftK\m*to,**mmu H*c eftfilis* arem, an Pif, inde eft ^mm fequaris Icdhoncm,

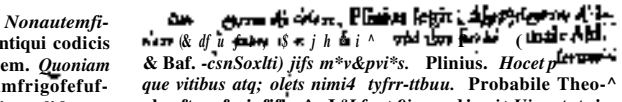

& Baf. *-csnSoxlti) jifs m*v&pvi*s.* Plinius. *Hocet p que vitibus atq; olets nimi4 tyfrr-ttbuu.* Probabile Theo-^ phraftum fcripfifle, ^ «J *§Lfnn>9i, quod in aj >Uj* mutatuin, eft. Theodorus«/ »«f *odiaj novellas* vertic

'H^-J/J^. Plinius loco citato. *Scabies communis omnium e&. I mpetigo © qua adnafct fileni, cochlea pecultanaficorum vttia; nee ubtque.Sunt enim quadam agritudines (3 locorum.* Theophraftus icabiem & cochleas ficQ* rum vitium tradit. Plinius impetiginem ficorum ra^it; Icabiem communem morbum. Scabies alioquin 8c impetigo res fere eadem, nee mulcuai diverfa.

K«A«T«C/ J\)t rcpaKi/ic-tcai,* Plinius. *Vertim ut homini nervorum cruciatus ,ftc & arbors, ac duobut aqiw foodis. Aut entmmfedesyhoc eft,radices erumpit vis morbi, aut in arttculosy hoc eft, cacummum digitos,qui longiffime atoto corpore exeunt. Inarefcunt ergo, © funt apud Gracosfua notmna unique vitio. Vndiquepnmo dolor, mox(3macies earur&partiumfragility pottremo tabes, morbufque (*code* Tolec. *tnors)non mtrantefucco,aut nonperveniente. maximequeidfictfintiunt. Qux* de dolpre a Plinio refeuntur, eo inepra & ttclida, ac planE Eoto viro Indigna- nemo nisi Indoti, plantas infenfi[unde ergo dolor. Male etiam pro [illegit. Arefcunt qnidem prius quam nigreicunr, fed *vQowhitrp\t* non antequam nigraerailaeiunt. Ut in animali membrum non dicitur iphacelolaborare priufquammortuum, exuecum, & nigrum fit -y ita nee radix fphacelifmo laborat, antequam exueca & nigra. Male ergo Theodorus ,*utA«>V« vertir, *tnarefcunt, marcefcuntque.* peffime'" *C-^UKIX^^* reddidic *radicationem.* Vide anitnadveriiones Scaligeri.

Kylhvf, Scribo «^5w. behac vocc pluradixilibr.i^ cap. 1 *$** non pauca capire de ticu. Nemo unquam fici raKinm *&h»* vcKavit. Ipfe Theophrailus libr. 2. cap-7» «» nominat. Galenus in Lcxico. G n^u s ^ ^ ^ , ^ , vide lotos citatos. K^c^, lib. primo verrucofa extuberatio, quae praecipue arborum divifuras occupat, quibus caudex primum velut in ramorum brachia diftinguitur* Kgjt7®- yero morbus maxime in ficu, cum in articulos & cacuxninum, ut Plinius loquitur, digitos vis inorbi erupit, ramique denigrantur.

'oJlei&fics. Plinius, loco citcto, *Caprificus omnibus immunised, quaadhucdiximus.*

'H^s-vJ/^, &c. Plinius. *Scabies gignitur roribus leniispoftVcrpitas. Namfirarioresfuere, pcrfundunt arborein, non ftalpunt fcabie. Caterurn fi cadunt, five imbres nimufuere.* Haec corruptiflima. Scribit Pintianus ex Theophrafto; *Namfirarioresfuere,perfunduntarborem nonfcalpunt fcabie. Caterumfi cadunt tmbrt4 nmni^eluunt roremautfcalpunt.* Nobis fimpliciilima piatet corre&Kn *Namfilargioresfuere, pcrfundunt arborem, non ftalpunt fcabie. Qaterumgrofft cadunt,fi imbres niniiifuerunt.* Haec le&ioTheophraiti auAoritate fulcituriP^/? *Vergilias:inr* tcllige,poft Vergiliarum ortum.Oriebantur autem Varronis *evo libr. 1. cap. 28. quadragefimo quarto die poft aequinodtium vernum; id eft, il noyum calculum fequar mur, quarto tflaij die: (in vero antiqmim teneamus, 24. Aprilisdie. Scribo,.namfiUrgioresfuere.* Theophraftus i*» «|> *vnXv "tinxvgraf.* Plinius, *perfundunt arbor em,* id eft eluunt cauiam I cabiei, non v itiant. Einendavimus praeterca, *groffi cadunt-1* heophraftus, *rj^cuih fy* W^ j^'T(j '*&*•'* >ir»^<>, ^ *w* **i»J*Ws © accidit tune, ut. © caprificus &gtojjitecidnnt-* nimirum fi coniofuvcadit imber; .:

'E^i^ ^ *wt istfrvi"* Scribe f^»f<. De his vocibus fuptft cap. tf. lib. 3. & iibr. 4. cap. deficu multa dixi. Hie lor CMS oftendit i<^& & *xu*J]n* diverfum effe. 'E^wbqt loco ficifylveftris immaturus frudus, :**,&. domefticа? imrnaturus. Galenus lib. 8. fi,jj. *ra fit v£f ipl>t»<,Z,r*

*AMVJMT f*TM*TM** fi [" 5 ^ ^«*c **°S.Porrofylvcftns ficifru-Rus immaturus acris ac digtrentis eftfacn/tatis. Sicutetia. domeftica immaturus. ineft enim is, mnm\il fucci ex fictt arbore.* Idem cap. fequenti, *© fa ^ «,jilat <*>**& *&''''''» »of**$voi iris* 7i w *writ*, &c. Plura nui velicjcgar loca citata.

T^^i <7*«A»'**>», &c, Idem repetit libr. f. de cauf. cap. 14. nih quod tradatin olea creari,in fico parere cerafteN. Pliniush>co citato. *Eorum* (vermium)*qniin ficis extftunt, ahi nafcuntur ex ipf, altos farit* (vuliro *parttcr) qui vocatur ceraftes Qmnes tamen in cerafteN figurantin, finumaue edunt parvuli ftridoris.* Pliniurn non fequitor Theodorus. Vermemcnim hanc ceraftam vocat, cu«fi cerafteN dicerc debcrcc. fed hoc nullius moirenci; videant

deantGrammaticj, uter redbius, Plinius, an Theodorus* *"Cleans pu&, TOVTO J\jt Hfilrin *om}».* CorruptUS codex; omnino fcribendum, ***** f*"$ *»»%• ft****»<* W<ft* vel A«I]»r. Plinius loco ciuto, *alio modo* (icribe, *aho morbo%* vel, *tnalo) ficus labor at radicibas madidss** Idem Plin. eodem capite ; *Et cum radices quoqu* pinguefcere caperunt, intereunt, ficut animahammio adipe.* Theophraft. libr. J. de cauf. cap. 12.™ 4* ™A"l 6 «'«i,*« * *oup&«9« *& *rots pi$*t'o K*> oZn X*THLS* (Aid. codex Ao*av, Gaza A«v leeit, quam ledlionem probamus. TOUT* ^i *ehv pith™ jit* i«!%>)iC*>. Videt ledtor fcribendum A^ & *pvte,* quod etiam lpfa probat ratio. Cur enim Theophraftus uno eodemque capice diceret, oleam laborare morbo qui lopas dicitur, morbique caufam cfle *itiov xouiaif y folis ardor em?* Paulo infra,ficum morbmn fentire,qui etiam lopas vocatur, eumcjue ortum habere *w $ *9p&&%s y\mbrium copia.* Manifefta contradicftio effet. Sed nee imber poceft efle 'corticis defluxionis caufa. Extra omnem controverfiam eft, fi cortex a ligno abfeedat, caufam illius fepararionis cfle, humoris, quo cortex 6c ipfe fibi & ligno arct^conjungebacur,abiumptionem, atqueadeoariditatem: imbrium autem copia ariditatem facere nequit. Ex accidenti tamen cortic & cafum fieri pofle ex nimio humore, non neeo; puta quando ab inutili copia humoris iuccus utilis diluitur,ac ad alendu ineptus redditur. Memini me obfervare ficum opaciori atque humidiori confitam loco, prius fitum circa partes radici proximas contraxiffe, poll vero putredinem, & corticis lapfum confecutum. Cafus hie non in humore referendus, fed in purredincm. Neque putredo ab folo humore, multo minus imbribus, fed ex humore, 6c defedtu caloris folaris, 5c flatuum penetratione.Neuter enim inutilem extraneumque humorem abfumerę potuit: in opafcoquod ubi nee folis radii, nee? venti pervenire queunt pofita hac ficus efler. Ex hac putredine abfumptio eft 8c defedtus, quo nativi humoris veluti glutine conjungebatur cortex 6c lignum. Ergo a folaficcitate corticum lapfus, quanqnarn exaccidente ab humore fiat. Caeterum *Xi*™ Theoph'f a^tps vocat, nimio turgere humore; nimirum cum eae largioris humoris copia diftentae putrefcunt, Sc arborem necant, vel extindto calore fuffocantur.

n^V Thof^fffA<d35.Vitem quandoque hoc malumpati, docet Cafljanus Baffus, lib. f. cap. ^4. cui titulus «& «*-ryzjhiiuv JpmX'm Bmtna^S.* M S. codex *KuitJyov.* Utrum praefter,videat le&or, nobis perinde eft- De fyckratis vitibuS hxc tradit. *'T«$ cifynhipus yuffj*; clfTInXevs, y«« J—* (alter, *»e*i)* *Uufaf %6A«T!«* vJWn. a^olVli ^ gfc«TOf W T«V *ClQ* Qiovkl' *py i* . (MS. Codex £*"" *pQ Q* *vt> tyi<7zt*Tt$ ^iXovin rd rottvfo* «A..Scribendumad hunc vel fimilem fenfum, *ihc*

xum%Uvo-i. Syderatas vites cognofces quidem ex eo^uod folia, valdefubrubra habent; curabis autemfi terebro tunicam valdepcrforaveris & per foramen quernum paxillum \ndideris, autfi parum de radice abruperis, fimiliterque palum intruferis, & terram circumaggefferis • atque fie fane, wtem curabis. ahiguti hujufmodi vites marina aqua rtgant: alii 0 hasy & qua a quocunque injirumento percufflefunt •leacumbitummcinunguenti formamcotlo obltnunt. alii veluein Buhyma experimento depfehenderunt^quomodofy^ deratisfitfubveniendum, clavo nimirum truncos penctrantess alii vero urinam bnmanam trunco & radicibus affundunt.*

H J[i etpm®* t%*yu..* Plinius loco citato, *Vitibus pra*> ter vermiculationem & fiderationem morbus peculiars atncuiatio.* Tribus de caufis: una vi tempeftatum germinibUs ablatis; altera, ut notavit Theophraftus, in fupinum excifis, tertia, culturae imperitia l«fis. Omnes enim earum injure in articulis fentiuntur. r ***** Plinius, *articulationem* votat. In altero codice *hirculatio* habetur; quodr7?^fignificat. Vulgatam tamen rejicere non auhm; quod fequatur, *Omnes enim earum injuria in ar-*

S S ± r r ^l^^vitibusdicitur, q«fi* SrrT.m *f* fe *Ioliis ram^que* luxuriant, & paupertatem fetuum compenfant follorum & ramoru multutuchne. Pallad.usl.br. inNovembricap. *9. Uchcali-^&^rtcuvtte,s,iu<fru9HcnentJrtndtlMxurimt,&*

paupctumfatuum cotnf enfant ubert&tefoliorum, nuncpu tarepreffius conveniet, frigtdis vero menfi Februarto.fi permambit hoc vnium, circumfojjas arena fiuvialt, velcinert debebimus aggregare, quidam lapides mferunt interfiexuofa radicum^* Hunc morbum Caifianus Baffus lib. f. cap. 38. t\>^*><* vocat, cujus codicem a mendis hac occafionerepurgabo, Vulgolegiturj w

pigotf Xfyvs nfyetei'^et uta^v^un M XfAinlov. Vertunt; £/- *fwdentts jc m it.ulta matcne vites brtvius prajtcare oportct, exfarme?itata tntmquiefcunt.fi veroadhuc nonTefftzntr% facia paginations, harenam fluvialem agger emus (3 modi~ cum cwerem : aln circa radicem lapides ponunt, quovitem pgfrfneent.* c«»/«^T«774»«9#3apr<j', Vertunt;e^riwe»- *tat* enim quiffcunt.* Quaero primum, qua in re quiefcant, 6tc. Folia tantu ferunt &ramos. Sed remedin adverius morbum iftum praifcribit Caflianus.Deinde quxro,utrum *toq>Mtp dgniticcz^quiefcent* ? Certe^«<p^unde *hocpiu* , apud Latinos idem eft quod *tumulus, collis, apex% cytfia,gdlerus,collum y vertex*

*Xos • Idem, K bQ*s r] ^ ^»pii S* *fftrcq. i\^zrt{iq(px»<&'iu v-^etv^v. crtka infignis, qua cervicem crign* 0 *crtftawfurrigit.*o<pi*fctajuba.unde* Ac'^ai/^, jumentaqua? caudam Sc jubam habent, utfupralibr. 3» cap. de taxo dixi. inde *^(pi^crtftas habeo, crtflatusfutm* Scribe *QTgo^cp^dCovo-^frubiumparientygenerabunt.* Hefy-Chius, Acfcrvw.tt'xTfl.yiMif. *Idem,*o%iu» viei dJryt,q>H yi>,* jptj *#$&vs tux** ! i x»pm>vs <pi£cvazc y terrafescunda, qua multat Jptcas frutiufque profert.* Et hoc primum mendum. *Ao<p£~vi* enim fenptum non fuit,nec pro *quiefco* memini me obiervare,iedinde non lequitur, alibi hac fignificatione non reptiriri. '£«" ^i *tTripeivao-i y^^owtu. Tn&ufenefco , Jentio fane etutero.* Idem quod *ynyioxo.* Hefychius, *W&CKH* ^3i- *wttiyei. tabefat, decrefat.* Quae locum hie habere nequeunt. MS.codex*yn^n^ru^*Scribe,y/f«Wn*. Palladius, *Si permanebit hoc vitiuyi, circumfoffas arena fiuvialt velcmere debenais aggregare.* Suidas, *yj^utntj, (pixx£gttj,?«-&<PZUffrfef* 7° y ^ k *mtu***rJ Z&jQyfertt*. AratUS. *1&4*

Nicander in Alcxiphar.

Ad hunc verfum commentator, *•vj/tttrtf.^t/'gwtf*. Veira ergo ledtio, y u i tes, paftmantes.* Et hoc alterum rnendum. Tertium i- *•mQotiiv info jg oAi^».* Hxc corrupta nemo, non videc. Scribe *vmyonntfyt i htyu* PorroGraeci vites quasfenimis profundunt,6c fine fructu luxuriant,*T&yJfte ifnlxwt* appellant; fumpta metaphora ab hirp moreacnatura. Nam hirci,qui *T&'pi* diciintur, quando Veneris ftimulan* tur incendio, ac cocunt; quod **&}l&i>i hit quitallire* vocatur. Quando macriores funt, femine fcatent uberiorc ac foccundiore. Obefiores ac pinguiores fadti, ad Venerem exercendam tardiores, minufque foscundi fiunt. ita nimiafolifoecunditas, vitibus fteriheatis caufa eft. i\riftotcles libr.i. degenerat. Animal, cap. 18. *Sf ZSJjo$l& rial ry<ptw* o-^.iwii £ 0* *ry/pt vims c\rss* J *toiUvrfwo-M ecvToif, 9&j* T«V* *ctftiribcvs tietyoiy* (^Jr] *rof T^tiyu^) *et)<o$tri. Similis (3 vitibus affetlio incidit, qua ni~mia alimenti copia luxuriant, © hirqmre tantifper dtcuntur : 910972 hircipinguefcentes minusferninis habent. Qi*a" ob rem eosfolent ante extenuare^ 0 vites hirquire^ab ea* ip- *fa hircorum affetlione dixertiut.* Hoc malum vitibus tribus de cayitis accidere Plinins refert ex Theophrafto; quarum prima, quando tempeftas germina abrupit; altera, cum in fupinum excifae funt vites. Codex Toletanus non legit *excifis,* fed *recifis :* vulgata praeftat. Cave intelligas genninibus excifis, ied ipfis vitibus, ut ex Theophrafto colligere licet. Tertia caufa, qnando cultur* imperitia funt facfse vites. Vide lib. f. de cauf. cap. 13.

•fit ft, &c- Plin. loco citato. *Siderationis genus eft in bis deflorefcenttbus roratio, aut cum acini priufquam cref* canty decoquuntur in callum.* id eft, fi non defluunt, vel fi remanenr, ftrigofiac-exiles funruv*. Idem eodem capite, *Pejjimum infer omnia, quum deflorefientem vitem tercufferit imber,quoniamfimufdefluitfruftum%* Ex Plini'O conftaO, Theophraftum non *e«T?^?fcripfi(Te, fed «>**- •BS.* lib. f. de caufis, ubi idem locus repetitur, **v<n,M* legitur;fed in Aldinis,8c Bafileenfib.codd.^H^^.Scribe, *xfv»By, 8c verte, Roratio, quod quidam ty,%yid'eji,acinos defluere vocant, fit vel cum deflatefcens vitis nive obruituu Vil,4u*ndoalgorl*dit.* ^w^nonfignificat *irrorare,* uc

vertunt, fed *nivecbrui* Hefychias, *'$« *tZhsi n$itym%eifti&i*#otvki*, *xwnfytfya.* Malfe ergo vertunr, irror^. Plinius, percuflfcritimber, *7VKpvt%algere.* Hefychius, **p&&*, Q&XT»,pisur* > %&%£*.'xp& piy®*, tytffr.* r/ftfr'./rigw/.CaflianusBaffuslib.J'.cap. 37. Vites non continentes, *pveifctiiriflfa* à defluendovocat.

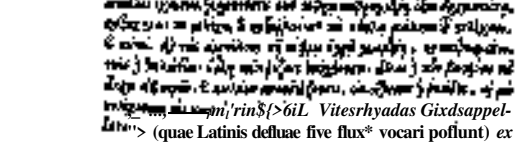

m,'rin${>6iL Vitesrhyadas Gixdsappel-

> (quae Latinis defluae five flux* vocari poflunt) *ex folns cognofcesfubalbtdis (ftfubarefa&is,fed SSfarmentum latum, & inftar loritra&ile, ac melle habent. Medeberis igitur cinere aceto acerrimofubalio tllinensftirpes, ($ irro»* TM**S) queinambitufunt trunci. ipfa etiam vites cinere li* quidofaSo refpergendtfunu quidam vero marinam aquam radicibus affundunt: aliiracemarumfummas fartesauferte & impedire ftudio habent, vocatx autem funt rhjades fruHum non continentes, a defiuxu.*

'Eux Jflpipxruifu, &c Plinius. *JEgrotant & cum alfere, kfis uredme attonfarum ocults. Et calore hoc eventt tw fteftivo: quoviarh omnino modo conftant. ccrtoque temperamentofiunt.*

MtylXx <flifi ZvpGd&nrti, Sec. Plinius loco citato, *& cutpa vinitorumcolentium,cumpraftringuntur, utdiBueJl. Aut circumfojfor injurtofo tdu verberavit. Vel etiam fubarater imprudens laxavit radices, corpufque defquamavit.Eft quadamcomufiofalcis bebetiorts. Quibus omnibus caufis aiffi- cilius tolerant frigora aut aslus: quoniam in ulcuspenetrat éforistnjuria.*

nirwi$A&vU%L* Scribe, «<3i«W, *mw* Plinius loco citato. *Infirmijfima malus maximeq, quadulcis */?.*Theophraftus, *tnfirmijfimam mAum, i«,>tw vernam* air, & in hoc genere, qux maximfc dulcis eft.

^ 3 5n^<**,&c.Plinius. *Quibufdam debilitasfierili' tatm non necem adfert, utfi quis pino cacumen auferat,vel falnue. Sterilefcunt enim, necmoriuntur. mi^imu* Vertit. *lentitates* Theodorus *lafionem*, multo redkius Hefychius WJJ^WJ, J3A«&, A«?nj, *ivQxvat.* Vide cap. 24. & 2f. lib. de cauf. B I W Theodorus *laricem,* Plinius *pinum* vertit. Neuter redfe. Vide cap. 10. lib. j. Vide libr. ?. de cauf. cap. 24. Caeterum hie locus eft Theophrafti, quem vertit verbis citatis Plinius, & errant viri graviffimi, qui fcribunt,PliniumhafcTheophraftiverbatranftuli(re.Hic qu« reperiuntur, lib. f. de cauf. cap. ultimo. JJU 3 ^ ^jy ir» ^IPIV ^ ^ 5nw. •we jpjj n ^A«t/3f, Tawge cix ^sri^vTKf JK, AopTw 3 >*»«TO£Verumiftis verbis nondicitTheophraftusfi cacumen palmae auferatur fterilefcere, verumfi quidexeomutilctur 8c amputetur. Hie fenfus iftorum yerborum TJieophrafti, fed aliud hoc capite docet. Vi^c->?ir f^nihilaliud, *quzm,fi quit cacumen aufcrat.* Heaf^ ^ *oacumen.* Caeterum poftetiorilocoThtophraftus de ea Unturt palma loquitur, qua? in Graecia nafcitur. Quia eojm ibi tardos 8c raros frudhisfertjideovelmodica mutilatione nefriKSificec impediri poffe, yult puta, quoniam in folo non fuo vivit. at in illis locis ubi nafci amat id non fieri, nee ramorum mutilatione fterilefcere ibidem aflerit. ci 3''>« *?*?*/&** *yus''urn* emMapir*.* otl^i *Juvpw* 11*t*n ***?**'&'&<*« W A#^«. *In nataltfilo non fterilefcit recifaac diminuta.* De cacuminatione palmam mori cap. 24. lib. J. de caufis docec.

rinrmt 3 F«W,8CC. Plinius. *Rgrotantaliquando & fonts iffaferfe line arboreji neceffariis temfortbus imbres aut tefores vel afflatus defuere, aut contra abundavere. Decidunt enim vel detenorafiunt.*

KafiTUjy &c. Plinius. *Sunt ex eadem caufa (imbre) na* fcentes (3 eruaedirumanimal^eroduntquefrondeiAjaltaflo* rent, olivarum quoque\ut in Mileto.ac depafiam arbore turfi facie relinquunt. Najcitur hoc animal tefore humido ac lento.* Aliis animalculis infeftari oleam, ex Caffiano Baf* fo cofligere licec, qui Jib. 9. cap. J 0. ita fcribit, « *e6<*

*fa»Gtu/> i»vS<G& *pni>Mi, tiy* >p»Aix*; 'Mu&(fy.* In 001- nibus M S.' cod. legitur, *e®$'* ^1 *m* ^M^» *fy&** 91^'' mi** >g *tU* X5w,8cc.Ita M S. C. nifi quod in uno pro 5«e^ 9rii«u5ifyTdO'«ilegatur.4r *vero,curam contra infeftantes,beftias,(5lafionemexambiente accedentem, in traftatude vitibus univerfaliter doemmus.* capite fcilicet 44. libr. *S*

ubi ait', Ajtf^gfiauTWf *ncaXjjxK 'a* Twlf *tlftxitoS* c^

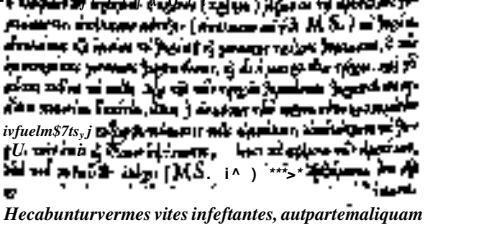

ivfuelm$7ts,j

Hecabunturvermes vites infeftantes, autparteraliquam vine inhabitations fua agrotam reddentes, fimo bubulo fecundumventumfuffito. quidamgalbamm, aut cornucer- «i, aut ungues caprinos, aut eborisjeobem, aut hlii* (croci) *radiceminvineafuffientes, beftiolas* 0 *frpentesindeab. ezcrunuexigcsfMhtn W** tales> *''behu phfuffitu, alqueindeetiamulieribus difficulter (3 fcnculofcfarien- Ubus, (3 ob id crudum partum ac abortum expetentibus ** pitulaberts* 0 *ds quarum uterus furjum repit. Nam (? h* mnes affeStones fer f t lor urn fuffi turn cur ant. Alii herbam p<eoniam> aut ferjonatiam, id eft, laffam major em apPella* tamfuffientcS) aut'juxta vites plant antes, ejumofdi peftias fugant, quidamfuccum Cjrenaicum, ut oleum coquunt, & truncosvitium illinunt, ifundopautofuperiits imtiofaSo, quo vero neque cruet mjuriam wferant, allio tntoarb*- res Mine**

KE<D. IZ. CAP. XVII.

De Arachinio morbo oka , deque tabe, uredine. Qweque mortis pnecipue infeftentur.

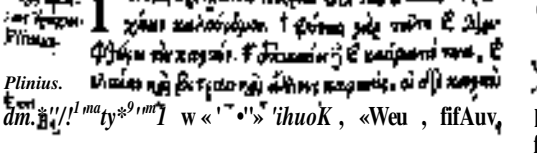

Plinius.

dm.

*'/!'ma ty*9 mm'l* w « ' ''» *'ihuoK* , «Weu , fifAuv,

*J(2^iPt**Ti mom* ^ * T ® - e»«r ^KW^OU ^ofiewu.

Pltnius,

ORitur * & alius morbos olds, qui Arachinium *ties* appellatur. Nafcitur enim hoc, & frudum abfumit. Adurunt & aeftus quidam & oli- j ucolesb j piri>ina*£0g, JN** li, mefpili, punicae. Vermis oleae natus fob cute *am**0*' $* frudum adimit: at fi in ipfo t nucleo erodat > ^ro-1 » *uclest* deft. Sub cute gigni prohibentur pluviis, *^^ff^* polt ardurum fequuntur. Et in drupis quoque 0- *,JafCiU'* leis vermes nafcuntur : t q*U* ad jr<9:undm ogio- res certe deprehenduntur, & "marckli omnino videntur. Hinc & aultrinis nafcuntur riguis magis. Gignuntur & culices in aliquibus *du* "arborum; ut in t robore, & fico: & con ex humore videntur, t corticibus fubdito dulci, Cignuntur iidem , .& in quibufdam

bus. Alibi vero erucar, diverfo fcilicet oftuS priri* cipio. Etmorbiquidem ii fere, atque in his funr» ^ Attedicncs autciu quas^am * tampons, aut alias **ju*iitii** per fe evenienres , necare affolent, quas nullusdi- xerit morbcs : ut tabes, & quod urcdincm q ^ - ^ ^ t f l / i dam appellant. Alii vero apud alioS flatus aut in- terimunc , aut exurunc. Vt in Chalcide Eubcex Olympias cum flaverit frigidus t ante folltitia, aut polt folitiua hybcrna, Arbores enim adeo aridas ficcaiquc facit, ut ne fol qui- longumreddcrcitapofsint. Quo- circa uredinem vocant. Hax ixpe alias, 18c Ar- chippo Athcnis magiltraw anno quadragefimo fa- 'da vchemcntiffima proditur. Laborant maxime t loca concava , & * inter vailcs ? & vicina flu- minibus, atque in fummam, qux ab omni affla- pue t ufcltur , Rcundo Jcuo obx , gis bboravit ? quanquam robuftior > quod mirum fuit. Amygdala penitus, mali, piri, punicx fine t noxa extiterunt. Quamobircm id quoque mirum. Exuruntur (tatim a caudice , atque in t^tum ma-, gis priufquam (ut ita dixerim) fentiunt partes in- feriores. Dcprehenduntur qusedam ftatim in ger- minatione. Olea vero quoniam fempe: vireattar- dius. Quaeitaque frondes amifcrint > revivifcunt: quae minus, penitus pcreunr. Nonnunquam qux- dam..cxu(bc , foliifque arefaftis regerminarunt t fine ulla jaftura , foliaque revixere. Id quibuf- dam in locis fepenumero evenit > ut mPhilippis. Qua: aurcm tabuere , mo^io non penitus perie- rint, citifsime poffunt regerminare , ira*ut vitis/«»r. (tatim frudificet; ficut in Theffalia fit. Ponto au- tem circa Pantocapxum % tabes bifariam inva- Aliquando frigore , cum annus frigidus eft: ali- quando gelu, fidiuduravit. Ambo poft brumam, diebus maxime quadraginta peradis, fieri folent.. Fit gelu fereno tempore: t frigus, quo tabes, praecipue cum in Ifereno fquamulae quaedam defe- runtut , patent : cafla vero non durant, quan- quam circa Thraciam concrefcant. Sed enim mor- bi, quot, qualefque fint, ac rurfum interitus, *quif^amula* exceffu hyemis ai?t aeitus eveniantj quique ab flatuum frigore caloreve proficifcantur ex his cum fylveftribus communes haberi, turn univer- fa arborum nece, turn etiam magis fruduum lue. Quod aperte evenirc videmus. Quippe cum fae- pe nee illae probe frudificent. Sedcredo haud ae- Suc id obfervatum haberi.

Ali.Germ.

m»p Aid.

civ fi tw$ ita-

imymtm.

Kdvpamv Iffy-

JULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Non elf igiturfeparanda pars hae tanquam dtverfum captttt. Eefellit litos feBores epilogusille. ™*$ni*™*Zm*™*9Timi'L&x. Verumeaad *tti&Tannninterpofitamfpe Banthiftoriam. At verute eam narrabat TIW }*«h>, communem locis omnibus *fcmdat (#Mtktum, & Ta Mtietiam, & Identum dtiferionbus. Arachnium autcm morbum ilium nominat tantitm, non etiam defcribit. Quinetiamverbum, (piirm, magnumfacejjitnegotium. N*n igitur *&xin*p, ut legit Theodoras: neque *&-, MM. *Et Theodorus rethusfecijfet, fi hie Plinium effet fequutus: Qm, Araneum,olearum morbum narrat, citm teld obduttafruchbuSy cos corrumfunv.*

Eav j f *vvtf''* 3^«Vy,«ty*A«- *Theodortis.* At fi in ipfo nucleo erodens>prodeft. *diceret utTheopbraftus:* Nucleu erodens. *aut addaet.-* cum : *quod Pltmus fecit. Si enim non indices quemadmodum erodat nucleum, ftatim putes trodere fructum ; non igiturfwdeft. Legc xutivmwon autem,>&i *\>vmex Plinio**

**Ai7rt$%l%bs tts TIM pvm. Theodorus,* Qju ad ja&uram pejores dej>fehcnduncur. *Verum> ttm^% refertur <sr&s* †M*s 'i>,aixf. Sic Plinius.* Quas maturefccntes.tunc funt praecipufe *Oidwcx.Tbeodorus legit^ &wtg. © refert ad vermes. Sic, Jx®&t. At Pltniusadoltvas.legit enim%t^eti,Eimyinquit,* fi nonceciderint,faftidienda?. *Et* caduca?> *verbumaptum ohvis'.nonMutem^SL&msi. Cadivasetiam vcteres dicebant.*

"Ex<£v%O'lv&J -csn' Ť <pAe<ir ffiwi&ipivns. TheodorUS, COrticibus fubdito guftu dulci *C^T>rh* guftum *eft interprets tnsi&ncgkxi* ^^^ : WP*''f& VZWITU^V^,* fubditó congeftiim,^ concretum *fignificat. Addidit.dvLkcm.propte* rea quod dulcedofactt adgencrationem.*

"EH j mki* $'K$TŤUS tfcw. Haftenus morbos percenfuit. Nuncquadam trafiat^ua rtzgat ejfemorbos.^ tamen ait, tnterficere. NoluiJJern tantum Flnlofophum tarn otiose /<?flu Quis neget'UT^4^ jfemoYbum}ltemH^v^t?^v6ju(i9* vredinem *Theodoras; valde'vene. Plinius vredinem, rubiginem,carbuncu[unt>idemait. Tbeodorus legit^U-m^ non vczak&s. Sic etiam Plinius^* macies, tabes. *Hocincommodumfubitaneum ingruit: qualea vento Olympia. Momenta enim unt. 'imtofc auteerit,uttin7rxy£ic. Sic rnoxinfra, qu Ibeodorus tamen* ww^';'"1 ,7«"- »v""6""— —. . . . , *etiam tbitabem interpretatur^ male, nanque ** &> clvctpx*retvei:tabefaBa>nunquam.*

*£«™T«sn**. Theodorus nimis amfl* verbo ájus esr,* Temporiae. *Omnia emmfiunt tn tcmpore.At hie »& cert**

*™*partem dicit,* (2 *monslrofam vocemalibtrejecimus.* « ^ w v f r i w f r . *Theodortts,* por foffiina hv betna. *Alibi meminimus apud Latinos,qui cafte integreque i* eloquendofuntverfati, non dicifolftitium ,nifide aftivo. Nam tametfimotus eademproportio cum hyberno : tamen id Upmam nunqttamdixere,fed Brumam* Rgtioncmfuo foco pofuimus.*

Ai ir TeorxyitQvfa. Tbeodorus,anno quadragefimo Non implevit Graca orationis vim. taS^y fignificat traBum timporis.* 'AVASVS?. P/j''wu/$,conualles. *Pcnidicamjnejus confameliam Theodorus,* interuallcs.

Narrat incommodum, qucdevenit:atque iccirco dixit Imvmr. *Qttare Theodorus male,* infe^atur. *Lege^s* ci^w: *non autem tlm*. nihil enim dixit.*

'Amfiifyutrwmi. l<gC> elvetjiid'QcvTai.

"Avdj 5* >^/3«'»«„ jh«odorus,* Sine ulla jaclura. *U *#»* tametfi antea folia non amiferint.

tipTnfou Tbeodorus'topmmuhs interpretatttr. hep igiturtewlhs. Plmiusfubticuit. HkTheodori codexvatde mutilus. Obfervabis qua defint.* Ha?c funt (juafi ramenta,caeteri\m latiora, quae vifuntur ferri per acrem. Ubi cecidere, (bluuntur. *mmfi* * zl$pim. Theodorus,* çafli non durant. *magno vitio [atinitatis: quafi cajfumfitact* do. eft enim a carendo. Caffum lumine, (Scajfa mix, non qua ceciditljed qua) inanis intus eft. Idem etymon Cafe M~xtmus in origimbus, excavatis rupibus: nifi eadem or'tg* qua 6? cavi, petit, %&'»&.*

JA^' *^' iftfkis dfcawnizvTw. Theodotus affirmative, fed credo teque id obfervatum habetur. immb econtrario. Nam tumfupri negarifcriberet morbos aggreftibus attribuendos: hie deftruit eamfententiam. Quinetiam, inquit, baud itJt femper ivt&pnw. Si fru£tumferre,obtinetproportionemepe» ris inplantis .fane id erit morbus. Ea enim eft morbi definitio. Verum id itajqHatum temere fuijfe, propterea quod am grefies minus,quam urbana obfefbatafunt*

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOT* ET COMMENTARIVS.

A'&wnw. Aldinus Sc Bafilienfis codex, ^ ^ » > . fcribe *d&w"i>.* Plirfuslib.i7.cap. 24. Eft *etiam peculiar-e oUvis & wtilnis (araneum vocant) cumveluti tcUinvolvuntfruilum t$ abfumunt.* Legit ergo Plinius

v ^ , Itafcribendum.Videcap.ij.lib.f- cauf. ubiait, Tj^'ocli *ihvi'* (adde ex PliniO *J^f nprnXu)* r« *ei^X!''*[10]* *ipQv*' TX{$ vtfccaiw v»oi 5' iiffi* 5'' *ask* MVTCIS- i*&[S^g-Qfyifc* j^WW. Pcifime vertuntj *Oritur & alius morbus oleis, qui Arachiuium appclktur, nafcitur enim hoc & fruBum ab' fumit* Interpretarej *Alio malo olea f$ vitcs laborant, quod araneum vocatur; irinafenur enim hoc, (SfruBum abfumit.* Araneum, textumeft, Redè Plinius (fi non ita fcripfit Theophraftus,J addidit ^ *d»ink^.* Vitiblis enim,(faltem apud nosj te!a arane* maximeinntfeitur.

ETI7^W«. Aldinus ^c Bafilirnfis 87n^« quodrnelius, vel *?7n>&irt.* Plin. loco citato,. *Adujunt & flatus quidam eas maxim}, fed & alios frttBus.* Legit er^o *tTnt&et* 3 *w m<<Jfi&T* mL* Plinianam praeferrcm lectioneui nifi libro J. dc cauf.cap. 14 le^cretnr *<UCW*KSH* W W * »»* w /[Je]V *&i i*xw, tin*®*** ^ t&i'***** i^f »»WEodem capitc &ventos urere docer. Mutare ergo nihil aufun.

°'3 *t&zTml (Piukrutsvv-nzj* Vermiculationem & pomaipfa Pcr fe quibufdam annis fenriunt, mala,pyra,mefpila, punica. Vide cap. 13. lib-v.de cauf.

~# *yi* T? *t*iat muitoi. ?\imus, In oliva ancipiti eventu> 4[tm]dofubcuntnatty fructumadimunt:augentfi m ipfo nucleo fro, erodentef cum. Gigni illos prohibmt pluvuc, I[u]*Jwntpo,JlarBurum. Eadem fi auftrina fuerint generant in drupis qua maturefcentes tune funt pracipjue cadu-[C]£*[in]&[ui5]™giseveniet,etiat7ifinonce^* *Idiendis.*

[illegible] Haec fenScribe . *quandocutem* [illegible] vel [illegible] Legl[Cer]g°a Pud Theophr. [illegible]

T 1? ^^^abfurdum. oL

Nonis Septemb. *In drupis quamaturefcentes.* Scribe *ex* antiquo codice, *In drupis quoque^ua maturefcentcs,tune funt pracipue' caduca.* Legit ergo *atl^^* non, ut fcriptum eft *<mntoi.* (contra Theodorus o«ng & *next•*) refert ad vermes, quod Plinius ad frudhis. Sic enim air; *(3 ** drupis quoque oleis vermes nafcuntur, qui ad jaBuram pejores certe deprehenduntur, & mamdi, putrefque omnid* videntur.* Tu verte, © *in drupis quoque oleis wrrnes #d~fcuntnr, qua adjafturam pejores certe deprebenduntur, & marcida,futr*fque omnino videntur.*

'ZfyiwTui j w *XH-JM.* Plinius loco citato, *Sunt S3 culicumgenera aliquihismolefta, utglandibus,fico,qui videntur ex humore nafei, tune dulci fubito corticibus. & agrotatiofereinhiseft.* Poftremacorrupta funt, fcribe *videntur ex bumore nafci tfme dulcis fubdito corticibus** Malea^ fructum refert, quodGrxcus nudorad arborem« ci T£ *tyvi KSM Zywx?* Plinius *fixXeivu lenity* vel liberturn hie legiffe imaginatus eft. Verba Theophraft.in hunc verte fenfum. *Gignuntur & culices in quibufdam ** horibnsyutinquercu (3 ficu,* Conftare videntur ex humore fub corricibus concreto. Humor hie culicibus nan's

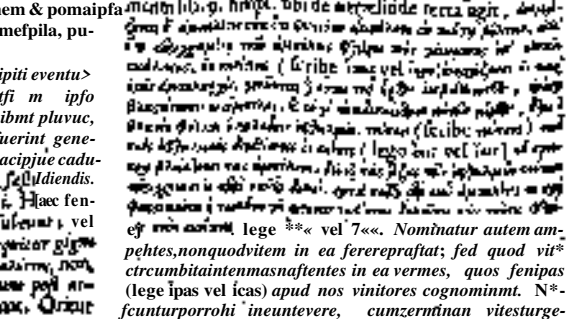

lege **« vel 7««. *Nominatur autem amphtes,nonquodvitem in ea fererepraftat; fed quod vit* ctrcumbitaintenmasnaftentes in ea vermes, quos fenipas* (lege ipas vel ícas) *apud nos vinitores cognominmt.* N*-*fcunturporrohi ineuntevere, cumzerminan vitesturgetequt*

tcjUe ekrum pars, undegeymeh exit (qinm oculum rtominant) inciptunt. Hos igitur oculos fcmpes (ipes vel ices) *depafcentes, non levem viti noxam afferunt: ac proinde* 0*culorum iflorum radices, qui hac faptunt , inunguni acil* HnUnt. Hac ttaque rattone ampelites Z3 pharmacitcs id genus terra appellata eft, quod fenipes* (ipas vel icas) *perdat.* Dixi legendum **ims* velfy**, non «*«'*«. Id profeat , quod praecedit, *W *vvu» maXi**** «$ *XMV«*. *Ku-*^ vel, nt alii fcribunt, *tnt>d* vermis non eft, fed infedbum pennatum.praetereax^proprievites nonrodit, fedty convolvulus&volvox & Pliniodictus. *nnms* alatoseife fupra cap. ultimo lib. fecundo probavi. culices alis pracditos docet Plinius lib. u. cap. 2. ubi naturae artificium in culice admirans, fcribit. *Vbi totfenfus collocAvtt in cu± lice, funt 1$ alia diftu minor a, fed ubi vifitm in eo prat en* dit? ubiguftatum applicavtt} ubi odoratum inferuit? ubi vero truculentam illam* E# *portione mnximam vocem ingcner&vit } qua fnbtilitate pennas adnexutt* ? *pralongavtt fedum crura} difpofuttjejunam cavcam utt alvum,*avitamfanguinis (3 potifsimum bumani fuim accendit} telum vero perfodiendo tergori , quo fpiculavtt ihgenio ? atque ut in capaci, cum ctjn* non pojjit exilitas^ita recipxocagerminavitarte, utfodiendo accumtnatum par her, Jaxbendoduefiftulofumejfet.* Sed quis ignorat, eulieem datum? *h* vero vermis eft cornu corrodens. Homerus Odyf. *Q* ubi dc Ulyfle fermonem habet,arcum mfpe&ahte. *»'*-?f) *eif*fp*$i»* mttvify*®* i*Jzc ?g\ hjzt.* fin xt^t *iim 'ihilv.* Ad h'unc locum commentator. *Ims fy&tL \£SM*+ T*M^TU* 7la*tytfrMn* rcuf^i. ipusfunt animalcula qua cornua edunt, fi'' tnilia funtpuhcibtts* Hefychius *l-\>* i!^2>- *oyceixtiicas xt&ietpxpf** Ita lege, male irt editis *xpuTOQetpv,* non earner, led cornua eft ips. Scripfit ergo Galenus *ixm.* Idem fermfc mendum apud ^Etium reperitur, ubi de ampelitide terta agit ; cic *J[t* J *<pji'i£eu* m; *x.vi<fxci , h>.c7o<rsv ptrrifi h/tdtLtof Qwp(A*K*hvs ouiffn* pro *xviQat* fcribo *"tnetf.Ex eo vero quod tpes penmat, fat is indicate quantum medicamentpctafacullatis pojjideat.* *KJ, porro *tin* ? W«» a nocerido i/citur. Plinius, ut dixi, volvocem vocat lib. 17. cap. ult. Alii volvocerrt appellant animal praerodens pubefcentes Uvas. quod ne accidat, fakes, cumfint exactuae, fibrina pelle deter-gent, atque ita putant. aut fanguin£ur(inoliniri volunt poft putationem eafdem. Columella , fi non mendum* Volucrum vocat. Lib. d,e arbor, cap. if. *Genus eft ant* taatis, volucra appellatur ^d fere prarodit tenerosadhuc fampinos & uvas.* Cato cap. 9$. convolvulurri vocar* *Convolvulus in vinea nefiat, amurcam condito puram^ &d* Cstcrum euliecs plantas IaedeYe non tantum Theophra-* ftus & Plinius tradunt,fed & Columella ad fincm lib.i I* JJtti *aftate islaferet, caveat ne propter ficeitates culex adhue tenera foha prorepentia confumat.Id quoque ut vitetux fulvis, etiam qui fupra earner am invenitur^ vel ctiamfuligo, quafuprafocos tetlis inharet,colligi debet, &c.* Plinius Tib. 19. cap. II. *Infejhant & culices hortos riguos,praci* fuefifunt arbufcula aliqua, htgalbano atcenjo fugantur** rJon tantum ergo arbores, fed Sc plantas humiles laedit culex.

*£»?« ^i *& flirty* f &c. Plinius locddtato. *Stint (S BX tadem caufa (*imbre) *nafecntes i3 eruca, jirum animal\ eroduntquefrondemi alUflorem** Columell. lib. 11. circa finem. *Vbi vero aprtcis regionibus poft plyvtas noxia inceffirunt animalia, Grace aut em wpvaj nominantur,yel manu colligi debent, velmatutmis temporibus fruticcs oterum concuti. Sic enim dum adhuc torpent nofturnofrigore ,fi deciderint, non tmplius infuperiorem p* orepant > H tamen fuperyacuum eftfacere* fi ante fatiopemfemina, utijam pradixi ,fucco herbafedi maceratafunt, nthil enim fie medicafis nocent eruca.* In antiquiflimo codice. *nihilenimfi* (fcribe*fie) maceratis nocent eruca;* quam cur rejiciant, non video. K«>WW >Sf ff ^^ f a flefondo dicuntur, ouod in arcum rependo curverur. Eruca vero'ab erodendo vocatur. Supra lib.2. cap. <J. plura de eruca dixi:'

£«« *J[i m) tv* TOV *HT; ^ tfa* o *fc*Ck p]i n i uS i oco citato. *$u/dam temporum caufa aut locorumnon proptie dicuntur fnorbi , quomam protmus necant.* Vide notas Scal^eri. *ft^ dlud enim tempos,in quo fruftus fugaces maturefcerefolent , &mcujusmedio canicula exoritur, quod tempus quadragmta eft dierum, & mediaaftate contin-

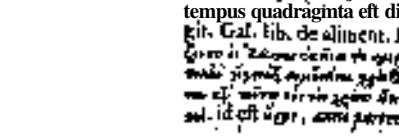

hoc itaque temporc, fruHusomnesfuLes , quos Graci J. . ^ w k f w w , Idea comment.|. in **libr.tf.**

. *peY* *3t

cellentiam dutem inter dum '»&t vacant anni tsrnpui Ultra

excejfus c ahqua repennna perturbatione fervent 'en)s.* Theodorustabem vertit. Idem fecit Plinius locOcira *Sicut tabes cummyafu arbor em,aut ttredo.* Ah igitur Th phraftus feripfit'ex^r. *Sed* tabes non necat, ne *penre>* fed renpon's t'ra&u: At *U^^ fnbitJ vertc difyfierdtionefi)vtlftnporem.* Mlle in Ald.& Baf. codice **arifut fietum* legitur. Plinius *dwem.*

*n>dp*mtir9wui,* Plinius loco citato. *VctflaVushUcn^ jus regioms profrius, ut eft in Apulia Atabalus* f *in EuboeJk 'Olymfias. Hicentmfi flavit circa brumam, frigote exurib arefactens, ut nullis pofteafilibu's rtcreari queant.* De A* pulia nihil Thedphraftus, Awbulus ventus Aputiae peculiaris, unde etiam ab Horatio 1. lerm. fat. f. Apulus pes» culiari epitheto nuncupatur.

> *Incipit ex illo monteis Apulia notos*
> *Oftentare mihi, quos torret Atabullts, & furi*
> *Wunquam ertpfemus**

Ad huhc vcrftjm Porphyrion. Atabulus ^^ r ^W *M»* 0«'*«> dicitur, hoc eft, a noxa dctrirdentoque inferendd nomen accepit. Venti hujus meminit Seneca lib. j. natural, quseft. *Atabulus Apuliam %nfeftat, Calabriam* 14* *pyxfAtbcnas Sctron.Pampbyliam Catagis. Galliam tircivh Catagis* in illis Sfcnecae verbis corruptum. turbini's cnirrk autprocellae, non peculiars aut localis vchtinbmeneft-Scri!>e, *Vamphyliam Gaurii.* Ariftoteles in Libello de yen* tis , *c» cfl' 'OA&at* t? j ^ ' *M'vty^lvu IlapQvtietf aHf*& T&upivt efts m>£* iinl *r^* NLJOTV , *n tyXiiTiti TcOfQjii** In editis *ikvyxbrtm* Vide Plinium libr. ^. cap. 31. Illud *rew&s* valde etiarrk (ufpeftum eft. Plinius libr. 5*. tap. 7. infulae rftentioherrk facit, quam Gaulon vocat. ubi infulas circa Africarh 8c ex adverfo Africae recenfet. *Mox>inc\uix>Gautos* C? *Gau± iata cujus tetra Scorpiomm 4irum animal Africa necar** Stephanas r«5><&*, *w®* <a&s* TJ *%o^x^ i**itf&' 4&n$:* OTU an ergo fcripfit Ariftoteles *Tiwx®:* Seneca *Gaulesf* Plinius lib. 3. cap. 8. *Infulafuntin Africam veifa Gau* losyMelira.* Agit cap.citato de Sicilia. Haze probabile faciunt Senecam ac Ariftotelem fcripfifle *TaZxcs & G Miles %* Utcunque eft, Senecae codex corruptus CataegiS Vdntus, qualis dixi. Ariftoteles, vel quifquis audtor eft libelli dc XHUndo;JV *y*pln'(Swbr Tniv/i&Tuv Wntipif fy* 9l *frivptt urn-* fy* TOW7«» *%euQnt. Cat enim'e genet e vix>lentor,um fiatuum, catagis, nomen esl flatus ingruentisfuqernc repenn^ue & verberantis.* Idem Hefychius, *n&miyit imQw'Mpt* <rQ&* ^ ^ 4 »»X/WTOV f^k *Impetusvehemtntisventi,* Q» 4- *qttarum tumult us.* Haec occaiione Atabuli, de vehtoO* lympia pauca dicenda. Ventus hie, ut docet Theophra* ftus libr. y. de cauf. cap. 16. in Graeciaflat, ab occafu.

o^fAmsm, &c. Vide ipfum Theophrafti locum. Idem libro *de* ventis docet. *B^UY* ^i ^ *'Apyi*

Gf *Boteam dd ortum ab Occidente fpirare. 'A^yipjt* non alius Idem Theophraftus *•x»ft\jfa* ^e^. i*^ Haec corrupts, fcribc *ZfW* T >i ? *X*i£m* vn*.* ita fcribendum dx au«ilore lS>ri de mundo probatur, qUi cap.4 fcribit. *v&l ttSf utarrim* {1 ^v'^| *'Agypj(f£« M nl %* fc ^b *Xvfi Finus* it ty 'Uiwy*. At ebrtm qui ex ebverfaparteprodeunt^quosFaionios vocamtts, ArgeftesaSf occafu aftivo, qui ettim oljmpias ab aliquibus ditlus eft, & abahiiJapyx.* Ariftoteles lib. 2. Meteorologicon cap.6* e«/*»7i0$ 5 TOV/f ?'%% ^ S * ? **ty* ***?* ° ^7 *&}* (id eft, Acr^i

*% $ *&i hvpnl fyeA'h **.COfttrarius aute huic eft, non qui kg. (id eft* Awp; x«pi0i>y *Occidents hyemali) libr.6.feA qui ab i, id eft tccidente aftivo. (* vide initium capitis) *quern vocant quidarn Argeftem, nonnulli Olympiam,* Jciro-? *nem, ifte enim ab occidtntt aftivo flat.Ergo* Iapy^Olym^ pins, Argeftes & Sciron idem ventus. Cert£ la ^ ^ &: ^ *jiw* eundem ventum docet loco citato idem Ariftoreles

« *lapyx iniarante ylktinusaretiont Scylletio vocatux, 4 multis vetoAxgeftes diel tut.* Alia tamen recentiorum fenrcntia. Phavorinus Apud Gelliuxri lil*. i. cap. 21. ubi *hmc* ex fententia Phavorini repenuntur. *tits oppofm & contrarttfunt alii txet&cidui £*** rits, quernfolent Graci 'Awwvocart, is adverfus Atfuil* ntmfiat. %tm sltn Favonius^ui Gd vocatux*pe advetfi**

ah erf Us Eurum flatter tins Africm^quivocaturxli: is ad-,terfus vulturnumflat. — 'tin)* ex ipfius Apulia ore pro-^fictfcentem quaj^finibus, Apputi eodem quo iffi nomine lapygem dicuut,eum effepropemodum Chaurum exiftimo.nam (3 ocadtnt*hs, {3 videtur adverfus Eurnmflare. Itaque Virgilius Cleopatram,J navah pralio in lEgyptufugientem, vento Iapyge fern an. equum quoqus Afpulum eodem quo ventum vocabulo lapygem appellavit.* Haec Phavorini fen-^Hqtia, iis vcl maxiihe repfcgnans, quaeex antiquiffimis proSte^jaius Grfcas. Hi enim alfcrunt lapygem 5c argeften eundem ventum. Quod *Ci* verum; malè Phavonnus diverfum facit vencum. "Illud extra omnem controveriiam poni debec; fi Argeftes fie LatinorumChaurus,uti eft, oinnino ftatuendumjapygem Chaurum etfe. Fruftra crgohrrec,an Cluurus fit lapyx; cum Gr»ci id doceant antiquiores. lapyx etgo , fi idem ventus cum Chauro, adverbs aquiionem flabit, nonEurum. Inlbpcrcidem Phavorino feurus idem cum Apehote, qui oequinodkialis ortusmanfionem obtinet; contra Vukurnus, quern c:ereri pro Eurohabent, ipii euronotus eft. Sic enim fcribir. *Qui ventus igitur ab onente verno, id eft aquinotiiali venit, nommatur Eurus% fitio vocabulo, ut ifti 'vrvp&oytw ajunty *S*i visw piw, inahoquoque a Gracis nomine Am^uim , a Rpmanis nauticis Subfolanws cvgwnmatur. — Terttum&eritwn qui ab Orients hybernofpirat, Vultur-%num I{omani vacant; eum plerique Gract mtfto nomine\quod inter Notum £J Eurum fit&v&fo appellant,* Hancfi opinionem & fementiam fervant, in iisquae de Chauro vel Iapyge fcripfit, non erir ventus is Euro contrarius, fed Euronoto, quern Vulturnum vocant Romani. Extra tamen controverliam eft, Chaurum vel lapygem, adverfus Eurum flare, ii modo per Eurum intelligamus jLatinorum Viilturnum, qui inter ortum aequinoiHalem, *&c* meridiem ftationem tenet. Plinius libr. 2. cap. 27. *Ab Orienti aquinottiah SubfoUnits^ab orientc brumali Vulturnus; ilium ApeHoten^hum Gr<cct Eurum appellant.* Columellalibr. &cap« J. *Quu% plerumque jidens canicuU tempore, qiudampartes ejus regtonisjic mftftantur Euro, quern incoU Vulturnum appellant, ut nifi tegminibus vites opacentur, veluthalituflammeofru&usurantur.* Ovidius primoMecamorpfe.

Eurus ad amor am Nabathaaque regna recejfit>
Perfidaque & radiisjugafubdita matutinis.

Haec oftendunr, Phavorinum ventorū genera, eorumque nomina confudifTe; adeoque rudem & exiguam eorundem cognitionem habuifle. Sed & argumenta, quibus Utitur, examinemus» *lapjga ex ipfius Apulia ore proficifcentem quafifinibus* Appuli wdem quoipji nomine lapygem dicunt.* Haec nifi forrupta fint, abfurda admodiun. Senfuseft: Apulifunt & vocan ur Iapyges, flatumexfua, terra provenientem eodem quo ip(i funt nomine lapygem appellarunt; hoccft^ Apulum. Ergo flatus lapyx ex Thavorini fentencia eft Apulus. Eodem modo Apuluin equum à Virgilio dici lapygem fcribit, à quo expifcatur lapygisventimenrionem, neculreriusinquirir, accredit, Poetam hujus nominis prnnmn fuifle au&orem. Quae inepta ac abfona. Nemioemlatet, argeftem ventum Athenienfes *Xxifmrn* vel s*«^^ vocaffe, quod fpirct à fax is, quae Sciro latro fde quo Plutarchus in Thefeo) incoluic,qucmTiie!eusinteremit. Strabolibr. 1. K«?à-*n$ %T? 'AAK2i *QM -nSv* 2«{«»H'J^ *TM^ZV slip'* Jr. ^ Z**^6"" *tytowrw ot ZiQv&i. £p*\ifu, ol 'Apyic^f. Quemadmodum & Attica a Scironiis^opidis a quibus & fctrones vocemtur %ephyr% maxims Argeft*.* tmenda Hefychii codicem; ubi malè legitur, *Xx^Ht'^yn -n<A^TW/.* ^x«, & C. Scribe,

™Av Vel fenbe, 2«SJ^ **tip*s -nt* (vel W«JJ) Åi^Tw. Prius magisplacet. Verte, *Sciron Argtflesdicitur* (vel, *ventus quidam) videtur a Scironis[axis fptrare.* Phavonius, qui lexicon, condidit Grascum ,*jMtipw* ^vg^®- *"tin TTS>* 2«^«W-J^v 91*7^ *wfomion** VideS Hefychium, *'Zm^m atnpis tii *k->«T«J,fcripfi(fe;* vel, *'ZK^UV d^i^js tiyi-nti.* Eodem modo Cirfium Hifpani Gallicum ventum vocant,quem ex Gal-^a venientem patiuncur Hifpani. Ifiodorus. *Circius di-&"seoquodchoro,idett, Chaurojunftus. Hunc Hifpani Gallicum vocant, quod eis à parte Galliaflat.* Errat ergo tnavorinus.cum fcribit; *Nojlrinamque Galli, ventum ex Jua,l terraftantem, quern fevijfimum patiuntur^ Ofcium dptenant.* Haecquam longiifim£ à veritate recedunt. Galli quippe ventumfefua regione proficifcentem, non patiun-

& Si W* Gaiiix i s G i H ife.-
Gli iawffniPnr*? fed abillis populis quieocx
ia vemente dive^bantur, quibufque molc&us erat.

Ex Seneca conftat Gallos pati ventum Cirfium, fed hie aliundeproficiicitur, neutiquam in Gallia gignitur. Senecae verba lupra citavi. Melius Apulejus. *Vt Galli Orfium appellant, à turbine ejus* G7 *vorttce.* Ergo nomen non tabet, quod ex terra flaret Gallica. Fortè fcripfit Phavonnus, *Noftn namque Galli, ventum infuam tcrramfian* tem, quern faviffimum patiuntur, Cirfium appellant. In fuam urram ftantem,* id eft > qua? almnde ad Gallos vcmt: vel fcribe, *infua terra fiantem.* id eft, qui alibi ortum ducens,. in ipfa Gallia fpirat.Sed afferere non aufim,P!uvorinum fie fcripliifè : Illudfcio, vulgatam lectionem effe falliffimam. Adremiterum. Narbonnenf;s GalliAqoilonem exBurgundiaipfisflantem, quoinfeitantur,Burgundicum nuncupant,quern Burgundi ipfi fie non noxninant. Belg£ ventum Borealem five fepteritrionalem vocant, qui ad iplbs ex Boreali vel feptentrionali orbis plaga venit. Sic meridionalem dicunt, qui e^c meridie: occidentalem,qui ex occidente; oricntalem, qui ex oraente. Kaecapud omnes nationes locum habent. Non fie ergo probabile, iplbs Apulos vento, ex fua terra nafcenti, hoc nomen feciife: led crcdibiUus, populos Apulis proximos, ad quos ex Apulia vcnieb\t ille ventus, nomen hoc ei dediife. Carcerum corraptum codicem Gellii,five Phavorini locum hunc exiftimo. Etenim Apulcias in Librode mundo, quern ex Grseco Latmum reddidir, totam hanc Phavorini difputationem de ventis fuo operi inferuir, nominarim laudato Phavorino, prxteritoGellio,quilittcris earn mandavic. Is locum de Iapyge ita retuht: *Vt Galli Cnfium appellant a turbine cjus,i3vertice, Apuh lapygem vero ex Iapygefinu,ideft^ exipfoGar~gano <$cnwntem.* In vulgatis codicibus locus hie quexno* tto retulimas extat,quem corruprum jam diximus.Qnid enim eft *os Apulia* ? & qui funt illi,qui lapygem dicunr? Optimus liber (uc monet nobiliff". (imul ac docbiifimuS Claudius SatmaL) *lapygia ijfius oreproficifcente quafifi* nibus Apuliar^odem quo ipfifunt nomne lapygem dkunt.* Planè legeridum, ut idem docet, ex Apulei loco ciiaro. *lapygia finus ore profictfeentem , qui ejl Garganus, Jpuli eodem quo ipfi funt nomine lapygem dicunt.* ScribendiUD etiarn in Apulei verbis fupra citdtis j *Apuli, lapygemcum ex lapigiafinuproveniente* ; ex veftigiis veteris ledionis. *Perperam,* inquit, *Sdmafiusjde'm Apulejus Japygemeumdem cum Ctrcio fieri putavit a Fa*jonto, lapyx idr* S? *ArgeJtes , /if Circius vel Cerfitfc alius , inter Argeftc* & Thrafaampofitus ; aln eundem cum Ihrafcia vdiunt. MaJe etiam Fhavorinus.velGelliusfinum lapygia, ex quo Id' pyx in C<tlabfosflabat, de Gargano finutntelligunt. McliuS fortaffe acciperetur de eofinu, in quo lapygta prominent**. 'Iturvyix* UK^V Gract dicunt,* £J *promontonis finus nonrind ferefcmper accipiunt, ut* 0 *ipfe Garganus finus a Gar go promontono appellatus, qui Garganus tamen etiam Vtrgilto dicitivt.*

— *Gargani condebat tapygis arvis**

Iapygia acrain ipfi orefinu Tarenti, qui etiam finus ea parte vocatus eft. Strabo lib. 6. depromontono pygia,* rotre *$f »vi wp* *ipv<n* j? *-m^-nvov nshmv. Vhn Japygiumpromontonum, difttnguit a Gargano. ergo py,yia finus a Garpano finu differ t* Tarentini ipfi dith* 1^-*pygesytefte Antiocho apttd Strabonem, hbr. 6* Ab to lapgtafinus oreyventus Argeftes refta in Calabnam ferebatur, quern Calabrt lapyga propterea nuncupabant. lapyx igitur peculiars & localis appellatto venti Argcftx^ non zpje ven* tuspeculiaris. 'A^yi^autem generate ilhus venti mmetii Upmam Qhaurum vocieant.* Ha&enus Salmalius, qui tinmen ad finem dilputationis de ventis fatetur Latinos Chaurum 5c Argeften facere ventos diverfos. Seneca loco citato. *Chaurus venit, quiapud quofdam Argeftes di~citur. mihi non videtur, quia Chaun violent a vis cft,&** *'[unampartemrapax^ Argeftes fere molhs eft, tftameu*-tibus commums qua redeuntibus.* Vitruvius quoq; cliftinguit. *Circa Favomum Argeftes (3 certis temponbus hUfi*. M later a Chauriy Cercias* c? *Chorus. Argeftes Favomo ft— fior. Chaurus feptentrioni,indidem tamen veniunt modica tantu inclination diverfi.* Supra ex magnis au&oribus probavimus Sciron & Argeften & olympiam eundem venrum. Qijod Plinio non placet; qui lib. 2. cap. 47. *Ab occafu aquinoEliali Favonius.ab occafufelflitiali Corus. %?~fhyrum & Argeften vocant. — Sunt etiam quidam pec*~Hares, quibufqucgcntibusventi, non ultracerturnprocedentes traBum, ut Athenienfibus Sciron, faultim ab Ar&fladeflexus , reliqua Grecsa ignotus. Alibi elatior idem - Olympias vocatur. Confuetudo omnibus his nomimbus Ar~gefien intelhgt.* Fallitur Plinius. Sciron nob eft ven-

MS Atttaettn* pcculiaris,fed peculiare hoc nomenAr*

Ls%odrefertta^^ de Argefte, qui & Ulympias & Sciron 8c Iapyx localiter vocabatur^/iti^wor.&c. metelliei Non confuetudo hoc efficiebat, fed terrarumfitus &c pofitus, quz apud fe ventis, ex ahquo loco proficifcenfibus nomen dederunt, ex eo ipfo loco undeflaturn corum accipiunc. at conluetudo farpe ex locali & peculiar! venti alicujus appellatione nomen fecit generale, ut Iapyx apud Virgihum pro Argefte.

Fecerat ignijotens fiammis # Upygefcrru

Krt) *biaJxiHu* Pliniuslib. 17. cap. 24. *Hocgenerecon* vtlles & apfofitafluminibus libonnu pracipueque vitis,* 0-fcrt, *ficus. quod cum evenerit, detegitur fiatim ingeryina* tione. in oliva wdius. fed in omnibus fignum cftrevivifcendi, fifolia mifm, diocjuin quas putts pravaluifcemoriuntuu* Hsc mJto nitidiora & minora apudTheophraftumhabentur. Hicficuminfeftan, deindeoleam, quanquam oleafter magis affedus fuent, cum tamen roSuftiorfit. InBafileenfi & Aldmopro.^M*/*, leguntur w**-^^ ^ d ? am $dala mo> Pun,ca malo tradit Theophraftus,neglexit Phnms.Etiam eafcw-.jindufqaeadw'w.omificidein Plinius. *In diva*, inquit *tardius;* intellige *detegitur*, caufam dat Theophraftus,quodfempervireau

'AvdwaiHTui. Male Aldino & BafilCenfi *txefifunt.* vulgatamierva. Plinius loco citato. NW j/ww *nurcefcuntfolu cademq; revivifcunt. Scd \n omntbui Jignum csl revtvijcendi,fi amtfere; alioqum quas fp.tesfr#valutjfe, emorinntuu* Tam paucis totam hanc periodum compleditur.

n^iw^^of. ScriDe,7rRV7i^flra^or. Videqua? fupra djxi, cap. de lauro. Plin. lib. *16.* cap. 32. *Orcn Bofpboram C^ mcrium in Fanttcapto urbe,* (2c.

A\fSf cifs^^lflf.Male Theodoru^ c^n,'**^ uti paulo an*-, te demonftravi.

'o 7T *tfl vm imyvn*, &c. Plinius libr. 17. cap. citato.

* *Alia infeptentnonalibus,ut ^onto^hrygia.fngor^Autge* ^ *lu laboranty fijofl brumAmconttnuavcre* 40. *dicbus*, © it* *Auteniy* ^ i» *nliquisfartibus*, /i frortwwj *editts fiutlibus geUtimagna confecuta eft> etim paucis diebus necat.* Notat Dalecampius in MS. *kgumagna velabundantia magna confecuta.* Corrigit, *vel afuarum abundantiam magnate* Mentem Theophrafti non expreflit Plinius.Grap* cusauaorconfternationem,W;^>, fieri aitduabusde caufis, frigore & gelu, Latinus laborare arbores fcribir* frigore aut gelu.

QM&. Hsec neglexit,Theodorus. Vide $caligeri animadvcrliones. Puto Icribendum pro ^«»f^,id *e&pataml ft tiigh per Acrem.*

•AM; M^' 0/io^s. Hie reAfc a D. Heynfe, negatio addita, guamneglexitTheodorus. Vide Scaligeri animadveruones.

KE 9. lit. CAP. XVIIL

§lu arbores, qitibtls detraWupartibus aut agrefcant % aut interimantur.*

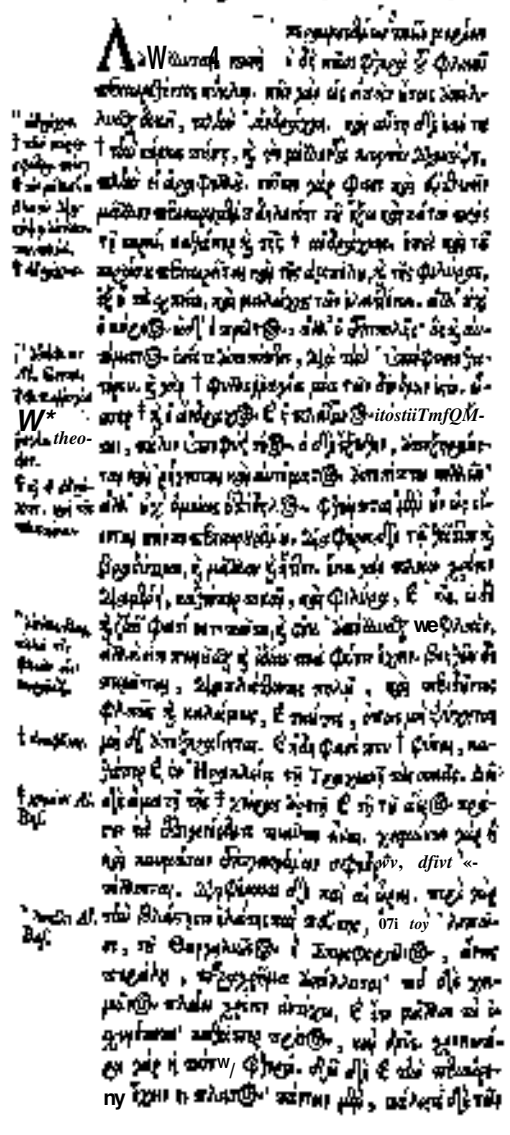

REftat, ut exponamus > quae partibus quibuf* dam iblatis, enecentur. Commuriis itaque omnibus mos, corjice circumclrca detracto. Omnes enim fere hoc modo nesari videntur, excepta portulaca: "qu£tamen &ipfa , fiquis car-* nem vehementer prefferit, germenque fi luxavcrit, morietur. Itaque verius forte , ta fubere dixerim. Hanc enim & juvari cortice detrado > afiifirmant, fcilicet tam extero^ quam interno carni propinquo , Hcut etiam portulacam. Nam & cerafo detrahitur, & viti *Scti-rumcomuli^* > ex quo funes, & ex minoriblis maluae. t non vitalis, neque princeps, fed fummus, plerumque fubnafcente alio decidit. CorticisV nim difruptio t communis arborum eft, ut tulacx, ut platani. Vt nonnulJi vero arbitrantur, *eft.* flovoitetum fubnafcente, exteruminarefcere,dif-+ *nonnullis* rumpique , multifque decidere fponte, fed non «4wfatf aeque in omnibus rem effe confpicuam. Ergo mnes f ut creditur) cottice detra&o intereunt: fed rcttrt , ; . tardiufc , & magis enufve. Quippe aliqua plus temporis permanent, ficut ficus, tilia, Jobur. Quidam eas, & vivere^ ? interdum, nee interire affirraant, * & cortic*em* ve- *\J*itmiu* luti Pumicisf Pecie corcalefoere,atq; naturampecu- liaremquandam haurire. His itaque medericonan-y tur,lutofovente,scbftruentefque:&arundinibus, regerminareq; potuiffe proditum eft 3 ut apud Heradiam Trachianam ficus. Sed prater virtutemfoli, temperapaentumq; cdi reliqua quoque refpcndeanc opus eft. Frigora enim, aut etiam calorcs nimiifi fupcrvcniant, ftatim intcreunt. Referttcmpus anni. Quippe in germinatione abietis piniquc, cum etiam mortice turgido funt 3 menfe M Februario? vclMartio ? li quis detraxerit, Hyeme diutius tolerant 3 & mag,!s quae robuftiffimae funt, Ut ilex, robur. Harum turniorcft. Latitudinem quoque aliqunm decotticatio habcat oportct s cmnium quidem, fed maxime robultifsiimrra, Nam fi anguftam admo-

V u duro

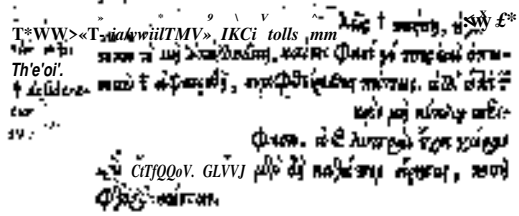

dum feceris, t nihil abfurdum 5 Quarnam tint, qi etiam fi ratur , necari penitus dicant. Sed huc de inmioribus quidem confentaneum dixerint. Quaidam enira, & fi in orbem non excorticentur, interire affirmant, qus vel folnm tenue * jejunum-t**** que tenent. **Igitur** hare , ut djudicaviinus 9 mors 4 commnnis omnium eft*

JULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

AOIIBF 4'"*w. *Hatlenus qua ctcli injuria evenire poffttnt. Nuncea commodorum, qua ab hominibus profieifciconfueverc, Plinius item fie* , **Qua: injuria hominum conftanr, fecundas habent caufas.**

'llwaxpwrfhj.'m'tw. **Theodorus,** *carmenvehementer prefierit. Plinius, Si* **non fimul incidatur, & corpus.** *Nam eximendo corticem non fit compreffio. Itaq; xtiw* **ferro./c///c^feccritimprcfsionem,** *Non autem fimpliciter,* **prefierit.** *b%* ^^ x*?™* **aj^e4y** *Theodorus,* **germen futurum luxaverit;** *ut KOQ™* **germen** *fit interpretatus* **ptafubere, dixerim:** *Vides calamijlros.*

[A&'fy **0 xt/Jpi^.** *Theodorus,* **non vitalis.** *Sic infra Theofhraflus. Kvysl&'hti $ pi*. Circttmfcnbas ad httnemodum,* **Eum corticem, qui vitae cuftos ac dominus eft.** *alibi vocem earn exaBius.*

*QvXoftoy**' Corrigunt* , **0»fca#«*ur.** *utrunque nali. <p\otoij>*yix* reponendumeft. corzids ruptio.utfiipra quoquedtcebamus. pmyw* **nit huic loco. Theodorus intertretatur,** , **communis.** *dele,* **Pefiffc.** *Inter* **vivere.utTin*4?c(itur% Scio enim quid Utigent calculate-** *nonfigMficabitfer\m\j fed* **diuturnum,**

'Eml £rnt 7mnt)<vt mwtyrify anmt TO **dorus, Nam fi anguftam admodum feceris; nihil abfur-** *iju9 &c.nS&f, hie* **gumicem** *interpretatur Theodorus. At* **inhiftoriaammahum , tofum. ^ e '** *ita videtur ex libra* **dum,fi non interierint.** *Dees! &*?*>. heque dicer em £n m>v Theophraftt de lapidtbus. -m^ enim* **denfus,** *pumex* **rams.** *abfurdum. Nunquam enim abfurdum eft, arborem non in**

K«j Sis 8MA«. *Theodorus addidit,* **ftramentis.** *ih 4>*- terire. Sed,* **non miru c f W ^ ^ ^ l** *P***'™*-

IOANNIS BOD^I A STAPEL N?OTiE ET COMMENTARIUS*

Oinif, **&c. Plinius lib. I. cap. 24.** *Quainjuriaho. mtnumconfian(Afecundas habent caufas — cortice in orbem detraBo necantur, excepto fibere, quod etiam juvatun Crajfefcens enimperftringitacftrangulat. nee adrachne offenditur, finon fimulinctdatur & corpus.'Afyfa* **fcribendum, fupra abunde probavi. Theodorus legit, ii« ^W pro** *xe*p7rDv,&Xotsiv* **pofuit. Frudu laefo non perit arbor, fed germine futuro ac nondum fans foras prbdudo lsefo, quandoque necatur. Futurum germen teditur, cum cacumen illud fe quo germen erumpir, detruncatur.** *UtU en* **malfe vertit pre/mf.** *Dk,magnaferrofeceritimprefsio. nem, & carnemferro vehementer laferit.* **Peffimfc** *igwt>i luxaverit.* **Redfe Scaliger.** *Futurum germen luxarinon poteft. luxattoubi transferor 05 efe 4e fua. a\$w*wt ~ tundo, difeumpo, frangi, dirimo9 com undo.*

Ketj 1$ fctpdnv, **&c. Plinius loco citato.** *Alioqnin & cerafus, (3 tilia, (3 vitis ctrtieerr mittunufed non vitalem, nee proximum corpori, verum eum quifubnafcente alio extellitur. Kv t*v vitalem,* **vertit Plinius, quod imitatur Theodorus. Culpari d g o non poteft. K^i®- cortex praecipuus, qui vitam cuftodit & fervar, quo ablato perit arbor. Rede, 'AW^w, ut in Aldino habetur codice, mutarunt in** *VBIQWII, •ijttpvet^fubnafcor.* **Theophraftus lib. 3. ^P* 21.** *ww> xmyvi TW, tunicafubnafcitur.*

QyxKptttyU. **Non melius Aldinusfxodex,** *QvXXvppoyi**. **Scribe, ut legit Theodorus,** *QimftayU.* **Pergeminump Icribitur apudTheophraftum Iib-3.de caufis,per fimplex capudDiofc. Hbr. 4. cap. 279*** *^i^^hr-M^-m^u^ ™*vfrupto,rimofo cortice.%* **Plinius loco citato.** *Quarunaam naturx rimofus cortex] utplatanis. Tiliaunafcitut fatt(>mi*usqu4ntotus. Ergo his qturum corpus cicatri-*

"0fl hi. t\vH ^Z'Mtow frhorum aut caloruin visfecuta

fe a' \r\ u' ™ enc*l fle, & pro ^%y^lu lntellexu- Acirachnes corticem rimofum effe libr. 3.8c I. Mxec menus in Aldino Iegitur codice *>}f*x\&.* **Scribe** *vary*

m»ffii<»zl#fi''H.* **Plinius.** *Qttadam tarditsitawa* *riuntur, ut robora (3 quercus.* **Theophraftus,** *utficus,* **rtlia,** *quercus.*

***A WAA«<SJ. Aldinus & Bafileenfis habent. KA/TK** *tinx*v2& rh* **^o»»,«I<p 9iaga«<Sj, ^** *liiaf* **7»«, 8cc.Scribe,ut docet Majus Scaliger,** *^y am &Mv<%, «AA« TO» <p\ah fin «^«5*& ip iXoa 7i* «&c* **verte,** *nee interire affirmant I fed corticem in modum tophi callefcere atqtte naturatn quandam peculiar remacquirere?n»i&callofa concretio, durities tophiinftau* **praefertim in articulis, artritin vulgo vocant.** *-xm^s •mtiar Xov, dmities tophi inftar in po'dagris.*

***»'*f, Scribe** *dtcctpZvaf.* **& %*z*% ferva. MaK in Aldino codice** *ipftlms.* **Malt in eodem, Aoa-««. Vide cap.** *16.* **hujiis Libru**

*Tn$*ty)uSr&.* **Eleganter Plinius.** *I(efert {$ temftit *nnu Abietienim & pino, fi quis Aetraxerit folegeminoi tranfeunte cumgerminant, jUnm moriuntur. eandem* **i«-** *juriamhyemepaffatolerant.* **Videquaefupracapiii.dixi. Ingreditur fol taurum 22. vel 21. Aprilis, geminos 21. vel 22. May die: exit 20. Iunii. Cancrum enim 21- ingreditur, tempore folftitii aeftivi. Illud etianj inter omnesconftat, 2 w ^ ^ «~w , ultimum anni aienfem effe* Suidas,2,^^oe*«»iM^** *'A%di_m ^_flteC7dU foe* **fi ita Ant, malfeDionyfiusHalicarnaffkusfcribit i Grsecis vid-ani Troiamfubfinem veris, diebus 17. ante folftitium «ftivum odavodie definentis** *%_iyti\m_m. Th'tow fa<* «;«««w»«f J t*pt hhv (PSiwrof* **0cep/X j»o5 _vJti ^\ hv* iftipW** *fa* **WKK. Hxc plane corrupta. Neutiquam fieri poteft , utSjJSjjWi'wwfffyyvi five;,fit dies decimus feptimus ante folftitium: immmo trigefimus fcptimus vel odavus eft dies ante folftitium. An ergo fcribendum, «Wigr&J n*proiKmtuStm? Hancfcriptnramimpcdit nA4«cMff * f*e^;mediu enim turn ver,non definens- Inter omnes convenir, mft*9,«J,» menfe effe qui *&#* folftitium prtPcedir. Theophr. Iib.4. caf^.** M

»mus menfis. Sub ipfo folfhtio mcipit •««7yeC«!„ Hax ©ftendunt vel negligenciam audoris,vel codiccm admodumcorruptum. Tnaillaverba,;;^'"'.*^'-"- »O, funt corrupt*- Scribendum forte, ut priora cum bofterioribusconv„eniant,«™'„T?w^.r.,z4. rum nihil mutareaudeo: vel fcribendum,i>'A'i)tfa'»«T®' *Xxiff $>&*>& ci«» (^ejM* w-, &C. *Captaeffirtiaadfi-* mm twr« *22.die menfnScirropborionn,nono antefiljlttium arttcattofult, mbitnicefurfujrtdiSlit. Lnfenores -quidOp die.* Ita nifi legamus, culpa penes auctorem eft. Facile equidem eft in menfium nominibus halloctnari, & nomen unius pro nomine alterius ufurpare; prsefcrtim authori res alias agenti, aur alias properanti.ututetiafcri- *"MQtp». iejunum,* vertuittj nialo, *r»acTm,fttrile,*

»anfcribendo fjdelis hihil mutarit, chographus fidclis ruerir

. K*» «,«»..« A- ' hi- • -JrJJAfcJmS'i'J" ? £ £ *r S T* T'^" f««*^ redundatv

fi^gufiamadmodumfccerit. Plinius; *Stood ft,..,*

K E *. I0t CAP. XIX;

Dedecacuminationei dequefalice, platano, populo, qua refurrexerunh

HN *oil K&XSm 3fa*9n$» ïu» Sttyut, fute»* wiuiojf, *'oiatnt»* W»TO@», *Qoim&, ù h\ w*

^V Vam vero dccacuminatioiiem appellant, tan* rum inter arbores, pino , abieti, picese.pal.[1] ^marque afsignatur: quidirh & ctedro, & cupreflo ferunt. *Hxc* enim detrada poma, idcc

aliqua fuerint. Reliqua autem omnia & p S S. olcas. Intereunt maxima ex partc vel fiflb (aodi- c Niiila enim tolerare videcur, tis ,oficus, ofidus puhica, malus Quisquam vel ulcerum! alterius inimicitias. Aliae nihil offerunt ex quibus refina coll \g'»Poteft, ut abies, & rebdndnes. Harum enim vu nerario ul profundo. Q^ippe ex infecundis , ex paudferis, multifeta^reddantor. Quadam etiam fecuriin ita tolerant tam ftgntes, quam a flaiipplis cvcitcnt. Cum enim plantam procidiflet nonis ampuraris , cruuacoque ftcuri luparo , rcfumpit noctu lerata cxcrc , atque acvicit , & cotter iterumeam circundedit. Erat duobus lateribus + circumdolata, longitudine d«cem cubitis majo- crafsitudine, ut quatuor viri n'6n facile ample- aere,,tur s^lix a,,tein, ^ui in detruncata, fed non circurodola-

mcMto *Ut"""*"* **%>*« n*«te-S!2E5 "^

baproddua. Medullaexemptanullaferearbosmo- ritur- Argumenjum, quod multse arbores maenitudirtc excellentes cavantur, inanefque fiunt. Ar- CadeS <H antcnu s fi .»»natur, vivcre difcunt: *to*ta vero ex univerfa arbore exemDta A'ninum *• abjetem,&reliqv«somneswterire.

JUL I I CJESARtS SCALIGERI ANI M ADVERS *lOtfES.*

Tbfdom prascifa. *addcrtdcbuit,* a cacumrup.

IOANNIS BODII A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

H£,tS531i^*!4Sw£a!^ ^^i^jj»*^fr'^^i^-com*.

tus codex. Sctibe, ; w « / W i«/«n««. Theophraftus *iiie>)}khvfl9pi»>,fit)us<]uumt*dadifeinditur.* *

'toMef. PHniuslib. iiJ. cap. 32. *Sedmximitninm Aritandri: flatanus etiam citcumdoUtis lateribus rehtbilit fpmtcfaBa mtmt rtddita longitudine qnindecimtubitK tum,CTafiitudt>eauaitie*

de salice? Idem quod de ulmo, de qua hæc Plitiili£.£S[J] quM&pTa- : toe ftfut,

tfttefiJr'i* Ltfrt r«Jt(Wir/, ff/jw,; atcttnit&dtnfttmtrti/i er,ii bl^Jt, irjltiutaj'pant!, it*-at prsltnllt dctudt

CAP. XX.

r, olmmqut necare omma, - Item tie cyt/fa: Ml ra, atqwmrQne.pzrttiu?fu. glwdq!tebra£ica.temuluittampiopu!J£t.

KOOK <$ <p^TOW»f, wr W f& r^w- /"*Ommuuis omnibus mor<:, & fi mUset am-

cwife'T'^mn ofiteia fecit* .ikn- tiur ' Auru eft. ili^1 rr.uii vti rycilum ijifiim u>- Ecrinni.. Qunidain ruai rie^wj > (id ft itdccetiora : u£ Sc i^11; rus vitcm orftuJuiit. Olfacere qu [raherc cl iciS^. Qugmotwo

IfmniCTin Atgfeiu ocforc i n. Ahdrocydts fe+ci hoc ufo dt »'d« uitdda amtrn vimnn coi trafeica vidcUccc ,. tctntJentkiu poflfc vQyipt

rV.-

]ULil C/tSARlS SCATIGERT ANTMADVER5IONI-S.

Tr<--.:!•.'.,•.'.-mii /HBf. fnK.i inn TtTritnbt4.ticd,,, l;,t *:ttu»ai»ix tit iu i pjrtiltiu,- j:.p ,,,,. 't c >/•

Tbtfdam^a! i in 11 u • rapjna, nai

O- i, svern; A-

t. SiMi

'f!

iMWr

'l. I>l 17.

IOANNIS BOD I A STATfeL NOT i r ; (COMMENTARIUS.

Ko..i*ti*S.gi',Kc. Iliniusiilirr.-»-. cap. 14- 7(• i h & l j i tm t -/: plmtijlirf.lt!:: l t merit) n:ur.

Xc.. PlititiiiloL-ociraro.

j ^ c * Pi'ii'tslocoeitatOu Kcemr in- nimira haiimi, qu I'tms IJI.IHUS halin

"•'•" 6<*• tmiumglw,.

'5^!»« Ill uTl;

i'i'. V

V alti lc*vi

tttctt vn* quotfkahme* yqcmit. Vidi Itb. J • i. H,

ram

Plinfl

X*, innHS-, Stc- feW.. Gracis Lttimiqm: *vtnic let** nt virimagni.cumtamcnapui) Laniws wmiranum re- O'lumcllaiib. 9. cap. 4. iVJ*/«f}rtytvtt *fir* iit/j». fi/* *£*$&**> ® ''''''•'J**JJ''''''''' «fr Frcqucn- natnincd nufculinuin eft; at e* iis qu* infra c* Loliifnctu,!' ⁵'>» OBierilijiic u ran rut, paJiitnficc. ApudGaleouin rarocii fonimiium fit. *\erl-a.* infra at libr. I. de anuiio:ticitjniur. Illud-fameti notandum, quodinvuU in anilquiliimo pec *r. m iywi* tclnju'-'i Laiinas, omoclq; *Ctxcas* Wpiur, li iininn inGcupoincu iixitm cxccpcut, Nam IIII. 3. cap. I. lubetur,»v^ji'Jp6''=(K*»D'- (3 *''>-ridtm cythifumdancttrt.* CylilutniCyihiuinlul^inqua jmentiisdt,*ia&asa*yotura, PtotuiItbr. 1 j. caf-.«4- tnquit. *invent«• impaifx* in *C''t'''''> tnjtiki,indt trtnlhiui* 1 *mrnnutCycUdti^mixtBitTiieiGrfcatni.tfntc^tpis'* /left *Bfgmm, nt I jhur, ttu Um,* ^7*?'« **il!*mgr*t*>* tori. Malunt alii J CynthyU inluJa, qi«^i CjTCUdibw eft, tiomcti a ccepiflc. /uu. *iSmnwm fMBti putttss* & ' Q i inif;is armlet ojtncn imjiolitum i 2 ' f l tijinfilll *itde liijhnf* «ti7/ii. Suiciis. n>i •/••&(, Aiu B«)B icribunr. He lychnis *•}•'. ui)t{,u**i'i «(j^«. Lie copijfinn gcnfrari; cyuiuin, (locet Coluincllitib.^.cip.ult. *fynfum* in igis ^ ,^4^ *fturimumituxiine jeftrti, queigtlhaii, 4pthus,C4prti,bn-J/ut* j«o.juf, *i} ar):m£cnCTt ptcuHum BitltfimrUt Jit. qiiol* «« *cit* *fiitgucfctt, & Udit fmimam fjtht cvibtu, tam rium,ijued nHomenfiku vm$t nf*b«lt us-., (Sftjltt trtde fofitj.Mutuiti qtwitmji UB» ''''fit prtmnmui, cjtifum *n£iirn m ajujm wtcttaii tWrta, (3 cum cost nocie fernifiiiiiirit, pnfrtrt die txprtfajiitsi tivttu tiinimtt ftitniftrrt mtMtevui*, etfut «* ptKtiuliim dttti; fie KZ if ft Vdltbutit, &fnaidttinliitiidUSticinfinuitinlur.* 1'liiiius tucu citJiOi Non *txdlii^nhah Uiin nujtr icftj,Jui tntitm.fvptt VtmiantftartaKitiliicmti mtrbtitmmufu, ƒ i ; ,'uin t?nmriciinr in *Atfeiiuhiiiiartdum itijue & i , , turn vnaiaijulet (juvti.*iuibeJ *fffifytufmiufaTt.* **A la Alt igiuir** gencratione comei) accepit.; fed WQCICE & aliit nomenclaturl!. Auiiluaiii attdur, .1 «i <n^irj»,« 't> » «•' *«>•'. .• <H T«I|VA' .».'r<)iM!Hreif«Ai»{i^aitn. Quamomina i iribus iiniu! jundiK folin 4<Mpit; qmntjuirtl i^tti, did pofllt, quod fcmeri i n J i 11 q :u, t*r n 11 i^ric 011011 J i'fi til ill i, ferat, AI i a no inaapudGrxtiiBlialJiiiirci JotctColnmclIa, vclalim qaisdc arboribuj cap. z8. *Qtkifum* (f*un G>«i, j«c i«(,<l(r»iii!rjiio, dp/ifs^i; »K4«f) *pain jitttnmvin hj. bete txfeitt ,anaigallitiit, tfibiu,* »nrluj, *(3 tmnigtniri fetiiditmtiultfiimvt tjl.fusd($cxeo atopiti£tiifctt,f3* /J- *Qtfltttanumfncltct roibfi, &cl*%ont* jlii,9«/umiji«a> *kitten,* Jce. UnJe(t^ni>mcnacceperi^,imagtnart lurtjilco: nuta (cripcuqi fuirtV- ^*»- Zi« noracn accept quod, ur £i'« tel -5« (hordci (>«nus, fpdtjm vaunt J ncHiiJDi alimcptuui bohu prxtljt, tutytiluspcLari, M M ' w 5>, qwdvivcrtl^tiifk-nt, Pliniitt, r«i/il« *i**enojti Kitt ftttttM ftrpumMviKepinau.fccnttitt'tdrvftde,* ifj •«*;i]Pi»n«» Avr/«j,«/Hi[J|V]nMH-r\[|]iw(jj(m»ia <•«* tprcvonr pcjtH, ut ait P)ini$M. «l a»<?ia[ur,qi)od *• vide roignotiiit cum ar<ion! «petatur i]>ecore, lit ^qucd/ivt JCpnifitnf. Hclycur. V, Iii fit, J) ves & capr* Ubcnier fojia ty,dG counncdani Virpl. *Ftetcmtm VPfcmjhpiitmi Ufitv* vpetl* T(t^i{» diciritr, qti mavoItT^jji. vacate, Ji«t, nmnt-nhociaapofiiiBn* q y p f o l i i } Dc cytili fadp calheopliraftu«, niliquadlibi. <. dp.4. fcribat, cytiA mattricm ni«am,3C ad cbcmim proiWs«ed«re. D»» lcribiiar i Diolroride libr. 4. cap. n 1. *ii,,.^-%^9- H* A*LI^ ;'*»• *t>-/«»-.«*»7.w •'../, ^ ' Me „«/«« WEI [Ucoiu in veten codieo legit, W] tl -i.«-;«in. *>«« i^iJi.S.t *x**g*<. Cjtifnfnao eft xUiut in tctum, sttt Avgf* Btii, nM ei *(fitgtm iubttaUi *c* cfummrm *unjoin*, *bufib*fc*up*ci ntrUtt trtfrUm, *,ji yuai mukM font, dcrfnJiic mteu frfbmenlmt, ti Jtgitu inn ttHtj''.* { Lacuiiii./oftHfl] *t,Uni,£i'P.it.iqttt dett vin£rfjp,unt.* Galcuut lib. ii ttexnodoi. i.3tf. 4. CyriSjm,»d mym aUitudiiwrm ercfccrc fcriUtt. qihiJ icl i^iiicx[icnentia reran compc•ttum. *w $''?'•?! *'''* A' *iptMjtiTm* Dfif * *tit* *A^-*»* *tSmt* J.>;T..7m. ew*Jn \i P ^ + fff • *»• f' ^•/.;"**' HK *fiqmdcm ic cjirjifcripitrti tmnri ntdunt.tptt tx tjrifijhttlii'' fturmuiiu »\rlttt ixctrftrt.fr*tuoji wro pL/itj riitjiii* , jjrn *titittttHcm *mvgtnmd* ^*ujiDirorrtuscrefiit.* rUtone arperieiRia m4giscon-litnuniui.r'iuUiutiKnidutdntrnf.u. Folia Pbniuiait lib. jiS-f J,'-i4. ramul Jla cfTi^mclru^ Dioltotidcs loco com-*pmxK.Pnttte** non capio quid rein I')iitiuj,cutn fcriBir, rjmuA/j *ultra (3 cyt ift* i <jui[I onuthtm Jrborum.fo^ iu iiinvc notieflctt ramukifa.O'rx cfliin St puuuli toliutn xquc ramiitoluED ac ulnis; lie gtmft*, cifti.aliorumque frm icuin ram ramulniiiim *c cyrifi- Et hare dc cytifo vclerc^iiirxjkicdStraholib. i<J. Geografhiacictibat.bill.miinn arlicxcm rffeodorjtam & frucicofain, cjrtifbfim.km riuq-iiluvero iiabcmt tujus itnagtncm exb*

Cytifus Maraath*.

s, qucm rrrniu)Baf[MpmitojMiMniha invernt. FrutLicfftdltdjhutistraduarlioretcrjitnyrtxfnod^.hiimanam altitu,Jmctn Juj^wn*, in ijidif 1 ramulos (cfe explicaus, totuicandidm.ptacfcrrim folonauli; iranfyUn* urns camiidum ilium crtotem nupna ei patie amitiic, iw ur vi rent cm pot in*. qitatn candicaatcm dieero . Ft^la finpulli ptJivolts icir:a , incatJ & |Jttcattri* , qu« irita cnicam Mttnihi] redolent. Grca Nctpobni vcro iu coll* qubdatn qua ad Ncfiriera itnr , hdieStiirrranturewca: [Jtoiirtmni aHortm tmictunt j pcftaia Jeguratft lapturi, naxitnS deer. Flora fcrt b *\V3BXUi* vuj'uliis ctciiantfi , aiwclu pulcherrimos, tuico famratoaun cdore teluccntts,cuemacitDOduHipaluftrii|.]»mniu* protaliha ofttnd? folet, fm-ms genill*.. i*d minores, & ampUui colwui. SctJ"" V n /

vilvii'*. five t'tlKja*, I'luue, TeCarv*. fatrine, crefceniis liir* firrmiin refcTtntw , in qnibos femen psrvuirt, vi* • - arftjte Trtiturdcrru. Camtex nijrrum tor retinct — Him : ex r^im hry.iriss prccn Nt'ipoli IIU- jnfici'Jtir, *xumt* apud artificer i ve'd civc d- qm«ir.i]iic h*c in- •;;n mediamTcpe- "ricrriiii'i svlhuc: frorict triilfra i. Atiam rytifi nonmic

Cvtifus Pena.

Pena & Lotaliu) dcfcTilHuit. Ou^faqdunt, no»

Pf *mi twin*

cclUtu u.trttt fi *,cj. ui* *ieramttt tMtdtm*

rw» i'. I' *ttuott;* (uitti. *tHtinttt.ji:!*

ftf *mti f* • i, *ytwg*itij ffr, cin* *mu.* *(•(//)\ jllllT dlfctfU.*

Jittturrit. ttiUm c *tttUftrn:* Njr/ujw ,

*qut *fiw til. font* *ijuttHimti (*

•M«t.

TfTiirjufs ,..

*athfat i*ttf tomifirw iStti (f nn}*rtt ttitttvirtffi** *Tutnqiie tmaMfftiu fxtiftndei aifrsffut fijcit ejUtiti** mm : *fifipthnhtakt /turgu fnttcajitt, iigiwfai vtgtii rcnutucrzimifii. F&!U inn4vn$ttUii Ditaxmr. dqann ;>, tens Qtifi* ma/aM, *rsitiniurs, "vind&ntiA txjst** I £•"•• *jisfojiti njuminti c.mitmtti luxntttnt, /«'t' p^Hii , f't Jltlt,rtNlm%ep}ur:> , *f»jmpra mjjjuwufiiflf/r/»f*,<;u,J *fl- vtftnt nKiffjftcttrrrm ,\fnm rxsn-am tjtj; tJsrgtatiti tlii, fcptr alter HIS , filiqiu i3 ftoirtt rmncrJ.* H*iien us * dver- fitriotum jiiicrv-ircs.Ncutrain plant am vcmtn tytiJum rf> Ic, radle wttbari poteft. Afirr» tinltj nun lubtt iiiL-in4, ififofbtfimiftx. Pm>r mat<'ricin mpraninon lubct.

.Ipgram nan 1 me ndof«m ertiii-. Ahuin .jiuuitt.iin planram cytili w>* .-fcribit Bvltut, epitt. i. »d (Jlufmn. *C):ifm,* to* qoft, *CtiSKuiJraitx tfi totttmbtifj utti *i i}ir*ftttr* r«f f"»'' i *tsrittntlutaJiticm tjptrqeiti, /»/« fwftrt tmMji' imi! juntli, HTgcnrca ,* fiiroin *mnnU , Jutft *tiiju*itivfait •lit: p.arti trifibl mt/srii . #lkfs tJunta nujtrai m quituurittr mi ill Jam at In ijaid<imvitli, iiutjiiuil>iec*~ intti ptnn.tr, tiji^ai in tninuii/Jiinnui pfrttt iivifii xmit~ [tutor. EJ T.uientfht rle^Mttjpmiti apfjtrtr: vtitttttt emm tA putpIIrj & .ifgrFtlfljHt'.ijwffHldlt +(nittNTAfstfTHTUI.SaC* ttJamfemntimiia m.tjet.t: rrMiriftli£>'' nigr*<tar<jfi*>*~ : :x c* i ftcriKi .iZSteattfi o/vfl dm hfen tfltnat.* O- rinir utiytfr r-i *tjbtrrhiU attiutnlmiii.* <5 *prxctfitni, w (itut'ju* •»(•;« , rfiiis/ i^noiife *hgnumfintt-* • ">, fif*fw*jf: tcgitviatrnjuiita.* Idem r]ii:t >!• r me *,jnit,jar trrJjf** JUJJE' *dtfebra^t,* • '• •'" C'f i"'Q"Tf>p^t,^^^F »^jr4>fi , *tiifiu fcwt" KI titi "n :* i 'J rfwrmn ^f"'< rj;«t *junjieril>Ht vmjle* mi/n, y*p«FWKi».'. t:'/•• f •/w:• r. N j * *dtfftul *hh<>zfilm qmtit»>' gioi.t 'S vifftftirrafimri nt.jue jemftr unt feditufo "md ' fbrt, fcisutttn* i*! Jjvitij , Mr aupfrtlf,i'rvjvi, {rnitujnf 'ifi itifi.t-}uu,fciirifififiratdt , ijnt-4 JigitfieiT* n.^tAzraw prvfttt, H*t*cttt caujkilt Ttfvjrtip/ttiiijlifw'* •wn <.'/^::,jpn •jicJudim cjfe biif fiirvtm crnft*- MOTBIfiiiwi Afnj , *flunmum mb cbtMumaccritt,ta'nti*

tcfurrn. De pfcudocirtitti vi df C a roluin CtuG u r i lium Cytiiiim Msrcctius trmprtci" deftTibit it Crxc.i- tnm& Lltinorum cin'<rrfum;rJii('ni nunjatncntOTum f>a- IHIIO hud at, aut sd liAi* ropiam aiigenttum cemmen- d»t, fedmimm efli? rcmedium tr^dit sdvcrluirfchiadctn &arthrliini. Cj'rifumfconcrap.if.dcrmlut.rwnediiini mi run i ndverfiu ifdatiemvd irhttttrm. Hcrba eft, vcl fttttedhira, guwl ma«ntit circa ftpes \it:carttni nvifcinir, Latme cyrifus dicimr: TirRiiItii tfr futiffirtii vcl curiii, • lirentibuj, ttorihusCi>ndu(is,oblon- V;IL'»l i'n rlbns, idcftowi- l.re; n 9 Jin leinjvr virctre, aHt4teai-

. DiBf«irer Mfaguenctani inter !><*» &-*^ • z i. 'Mr 21. 6t ^uA^rc

H^t drt fffc A ^'"'

'j«f»jfrit,rii/, Utium 'nilmiint ^enmriui f.'cncrii.vjdcaiitOrjintu.,- tk)Uu nt-c fcritiir, tn'CHifTisiir. Oefenliinit , i can. 12:'' hii

&k

r*fcx w» J-*;r*r* }v.-tr; i ,i tpu KUU> /*J . («wjh

.^i; B 11 ••. *mf», tAiaUttt *• kithtt fiartiffuLu. Q J J tt«

tibunii SCTJ;*JII1 ;ri'.ti.i»t>Cij • ii r/!. thtmttmi.]I]u4 migau* linv

-.uoorvlu cooaLcnrar biolwrwlci, X :ripn>. Ijkctam nt tLtciw tiioikin cifc hiHmnm.kJ (aoc bibcrc, Hie au:cm ptcci >lf* q"i

1 L

n]j:itur . iiuIU[no

*:. !?•»» n»a tr:i>uif. QjuMwfc ; eonbkire.iulal oj-n d£. Km «

: • .: ; r po > M

MM lirn.lw

jliist'lutiuris, afaqtia l^atUtion. QLiulbtur mripi

i, x Oriiutp a Sertrin. :-£5bOtuTc(\ideni, quodile

^-r'"- Onhaiiui aii.1i:, »(iMi«K,^fxraptu. 1 ,'num Halm

Halimns. '

fe";]c Dit,Jior. »jru :,bixuwgi*tU. H*-

itncmvatfiiicTUfu. Alii tint m*riaam rife Mi ttutitfii- /uir., iiT j nJr mmfn fe.'i 1/1 n mfH rj,{, • n, hut't. (tnrct. M - tiiMffm) /df/Jjium m •.•i!tf.1)(j1)Tom p&tretftnnmn. tjU.-if'eiiiuj. l''Tunqlle pycdcfr. Jyjipttttint, crinrn <kfT*t,,aimf,mt,lhmbz1»Kcva ;;;,,,. Mceribtit vtmthi I/I'''' n-wJfim , tri.u(nfr'',»ra r.««ffiHm imftiui U-

winAifiizudttmrnhia. Prtttttt nistrrm err* *jjtr CtJuttAi err

film tf /:'.'(in.ii«|u<r; <»fV,,,

• cwoiuia^rL'

not. f Lu«. up-

•iiw ramttr u f m n r - /M *U*mmptfrt, fifm. . tJtntsiaa im/mii tttat n4*Trf: 4n*^Vj«mr* ivum artfiKti. 4*t fttrrnljci. yum n n i u a ««/jftt»-

|mM *»)•«•> •MI1iJl»*- IM-

(•a ««/r frttxwt. V^fofta* TtomtffMr te.

fau.

• o St hadic rottuT} «J^ crfaiijmaifngo-

n tuntafailiaHmaxbi) M H B * » - - fun

.J»,(5 •mfint* mdui frtu. *r<

'i«wu, (ptao hoc alnrwtn^mai Plim, qomthv lm» in rnwhitui>UB I n n eft j f I./TJ tmm, *q#B

, dc U Vetn.Jbtw.TIM* i

'"•• — /-J~'i—»mijTrrf'rpn rir.pirniifiriJ«iiij'i Hfttmbtcrtimf r't, IIM.1 . j!r; atrijutmfitvtjtwm >l-iK,Mp!;nJ<]itf«ltitnit»iii,$itiijt>iiiidtttitfit>it!m,pT»h»-hrm fjuttzcfvftif'itiJkrr.j'fcTtt. HiUr.i gttiu

HI ju:Jfjjti)cuL'itjl<in uen ajjurgtt tin, tmj futoi rjtouj, tiit injirmn, ut fhrvtniut pro-I1 C7 buttii funAtstai, t&liidit quidtrn ittn , ytii

H r[J»]J J. HHJ ut fellJtbtongi, tjtvutta, pin-i, titterti IS itltcjntis citeni. F?i fimw.it JLgtliit rtctvuitirn ctb*reni inrmJiitnr, hrilwti fotiui fiiJmfurfitrjfrtMttt-tlcti, JemJeJcixtn fufcri'ti fttini Jiimte, pji4,'o ui/Kii D.iniM i Perec quit fupiritr lemfart. ta limit unit rr^nt i'jlertUKinafiim. Viittt {$ Ugtrt tium tiutnim$naf^trtbtu ilttui t*ijul,t, Quart* dut rhcMtttartiu* fdiiani, inter ptnum D. Agidiii© /fttUtett, turn Metif-gtlli* Antttex, (Si tittle MJ/JI/IOBI ptofictfterer, Altturmum * w]hii<h«! in titnis; */(Jjrtf tna<o Vtimt* in futktrta tulttftmt Cl. HIT Dtflsr Utntits AitMrtut, inJymiWf. diva, t? lium ; i,tii armtiii ctrifrvntt, 4ttta fnlificofmti-

c

Ilc utpiurmuiHi pUiitulx finf Jpente ttifitrt A d*h f i r i g f i Ij' lifUj, n m :. Butilimn tiitjitrrrititi man), fid ctwtn ti Omt-numfnti.fi in igg/nihai FLndrsx, j^cUniijc, (S hUlUn— du tuifcent, ptdSaai nunii, liumi pietumhtniil'iu , txii-ntte* itUrtf ttrpnr.tjin;it!rnt, ftliu fritrit fiitiitibttt.pwgBi-cuiui, jf tri'ifft Citn.'ifit; tr.inm ttn.tn onumi, IS en viriii foiiui c<U!tfttnf>bui:jliii ttturn txtror,<riitmiitts emlittt&~ tcwalim, ex Habitat ^rpanfcai), JeinJr frHieifrcumU ftmtr Cl. tn Usttm DJicur.fiui. (tffmt "[''• iHimpkutntim Utftett*, qttx fttximi) hunnii Lrig.iunf tf*4 Q/vilim i*ft<jf* rji, otSrrm tff /udio) f man Umfttiniii l i t o m 1 hthff in bettx tell Mt.jpdonnft*. Sum tibet vulgun ftmtltm n aJfingitt, JHWJ miln tji tjui fid~tt. Di*fc*rtitttwiminititafiltti*>•'> '><''o'jfwuwt. mmit •• tut ifft etijm PHnitu. Kj» 9tnfrinmrn,^u, m dr~ fnffi, Itgumwii\tH*fittii Aywjfl? W / M , fl miti r.'i<Ji- t'J?<M> SilgneJ* -- Hfr

Stivtfltttgenm I'IIKII i-tdtttir , cm tttmini ;o/j« iriitfft;

tmmn*4tdt*r Omtui mum, tmt'tuMfteaJepirn, tjf^<-{mi*ffi*cc»i WnpAw 6^«JW (("';«»? ttnti*. ft>ii<>ninnonplnli<<'':c 12 rxiiit*i,inte'i fedif-t.ltifittm Wt*O*sfrmtt, a,qut buturirAir:m(7-irKipin»t. H*ck-iiiwClu1iut,cuifloMniri(»-Tihunl. Crciaifcs haltinmu jj'ii tU-ic-•[•ri»fit hilinuiiara nppelJ»nt. Jttclloniiis lib.j.oU.-Jf'*1 '"

limifruttx, nune halimatia appe1Utttr,tota infula adeo fre quern eft, ut maxima ex partefepes eo conftent, hujus cyma edulesfunt.* Idem cap. <Jo. *Iterfectmus per planttiem valde herbofam cytifo halimo & rhamno (qui a groffularia dtf* fert) tetlam. licet autem halimus natura fua tn frut teem ramofum^fineffunisattollattir, tin mCretai mboctamen Praeo ctpparisfpinofe inftar, humi diffunditur.* Recepra 'hJ'ç fententia Botanicorum non placet viris inomni ftudioft;j% genere exercitatis. Halimum volunteflè Chali, Sc vulgo Soldam vocant. Hoc omnino difplicec. quippe nec/ruticis modofnifi forte in Arabia) nee ultra cubitum afflirgit. Non igitur ad myrti magnitudinem attollitur. Folia fert angufta, craffa, acuminata,nonjaro atumine pungentia: halimus folia fert olex fimilia,fed latiora, & ut neophytus addir molliora. Chali folia oleagineismultoauguftiora,immoolea duplovcltriplo latiora.Quod maximum eft,fuccoturget Chali falfo,ac mordaci adeo, ut ex hoc fiat lixivium acerrimum ac mordaciifimu. intra corpus exigux herbx quanntas affumpta, non modo urinas, fed & menfes potenter evocat, ftstum tam vivum quam mortuum ejicit, aquofos humores per alvmnducit, & hydropicos ipfo elaterio vehementius purgat. major quantiras perniciofa Sc exitialis. Aqua & ignis, facilitate non magis diverfa,quam virtute 8c <W*tin* chali & halimus. Vidcat ledor quid de hac tradant vereres. Halimos in cibos receperunt veteres, recipiunt recentiorcs, tormina fedat, ruptis convulfifque prodeft. Convulliones excirat chali. Quis herbam adeo mordace valideq; minima etiam quantitate purgantem in cibos reciperetPquis inter olera recenferet? V ideamus quibus utantur argumentis. *Quod ad nomen* , inquiunt, *attmtt> id apprimerefpondet. Plinius dc balimo.* Alii olusmarirutfi e(Te dixerunt, falfum & inde nomen. *Herb* Cbalifapore falfiefiy unde & ftlfoUmvocat Vandetlanus. Hoc etiam Gracefinat«\uo9.* Poftremum vcfum;fed inter olera numerari pofTe, necjo. *ikon* omnia quae falfum habent faporem,halfmus, alioquin omncsfcrmo marinae plantar, faltem plures, halimi nomine infigniri debent.C^/i/r»*tex eft cnim,baliinumquoq,fvitex.* Fruticem Chali nego, Ponamus fruticem , nufquam ad myrti altitudinem excrefcit.Pergunt.Iw *maritimis & juxtanpas aquarumfalfarum nafcitur,ceque & bahmus,unde& ci'hftop* ©^^JWA^V*cw, intcrpretantur Graci.* Concedo totu; nee inde quicquam ceftncludi poteft: abfynthium marinum in maritimis nafcitur,nec idcirco halimus dici meretur. Folium habet pingue,fpi(Tum aclevc,oblongumque.tale eft & halimo* quodfoliisoleae efle,fed mollioribusfcribitPliniusjDioIcorides de halimo: ^t/^«\xtM* zt^cf.Tftw** ww^anTrg^ *ffy* OTI. Fonte *7mx*-n& $-n<>* Ita fane legit Plinius. Sed reikè apud Plinium , *Ts^ctiv n^. &»& ^ «/r»>'«Tg^.* Et fane folia C^ali latiora funt foliisoleae. Teftes voco omnes Boranidos; uno ore fatcbuntur , Chali folia multo anguftiora , duplovel triplo latiora eife foliisolex. Hare qui vidit oleam & Chali, accnofcet, nullam vel perquam cxiguam cumolea? foliis folia Chali habent fimilitudinc. Pena 8c Lobel. *Foliis item denfis nnguftis fimbnofis.fedi tnedii vel fempervivi minor is ttretifoln dupfo longioribus,acutioribus Omm Chali genus fohts eft anguftts (empervivo minori fimilionbus , quam olca.* Ncc illud concedo, pro *jK*7*n&i dTrnXairtyi* legendum, quod Onbnfius & Serapio *ir*TVTj3y* legerint. lurum legatur non multutn contradicam, quippe & halimo moUjpra, & latiora quam oleae folia. Fruticem Chali abftergentem vim habcrc,Sc pannos eo Iavari, faponemqVie etiam prxbere opt/mum, quin etiaiw mulleres eo ini ad fncandam faciem, & nitorem corppri conciliandum,Neotcrici tradunt.Plinins inter halimi virtutes & hanc rccenfet; per eum nitorem corpori fieri, dentibufque candorem fi fricenrur r'adice ejus. Una,ut dici folet,hirundo non facit vcr. licet utraq; hanc facultatem habeat, inde tamen concludi nequit, candem eflè plantam. Alise dantur etiam plants qua? hac facilitate pollent. Hefychius, *7u*>tpa.* dicit effe *fZo7u»*s M&afiit «h JaA«on»i fy&is roTnn* nafcentcs. Arabes Axan velUfnen vocant fruticcmChali, & in Armenia in juftnm arborem afTurgere, refert Serapio; arenofis & ficcis locis gaudere, etiam memorant recentiores. Utrum Arabes he vocent Chali, ignoro, quippe in Arabum fcriptis minus exercicatus, partim quod malt tranflati , partim quod Arabic^ non intelligo linguam, Illud affero hactenus, Uiah genus non repertu, quod in juftam afflirgit K ire Periretur?tamen multa impedirent,quo S Ex omnibus herbis, vclfruticib. qui ^ n thM a m invenire eft,cujus defcri- FTMicem Chali magis conveniat, s mmonullum reperitilr quod minus ha-

limum repraefentet. Nee obft^t fortaflè quod halimuni Tpinis caref e,dicit Diofcorides, qu* funt in herba Chali, Namplura halimi genera; fed nullum fpinofum,&n fpinofum daretur, halimus non effet. Id etiam liquido apparet ex variis cognominibus, quibus halimum donatumfuifle,docent Graeci recentiores. Neophytus de halimo. *nyQifpej p*oi*t469>' opoias'Epov /3*W 0'4* ^ ' ^'•' ^*

*magnifica ££ illuftria cognomma abunde confirmant earn effe berbam, de qua fit fat lite, quern vocant falem Cbali, item alumen catma * quod idem eft cumfolda Narbonnenfium* Nam falem ilium bodieque magni faetunt Cbymifta noftrh quos cum vulgo fie appellamus, © frequenter eo utuntur. GracisQuoque wipel** artificibus plurimum commendatur,*

c *($ mini latidibtts ejfertur ad eos effetluspracipue^n quibus i 7&&s requmtur. Hmc 'E^ov pun* Propbeta vocarunt, quod co fixum fuum Mer curium redder em* SolHits aurum eft.inde halimum* kH*iov &$**&; quod eo etiam uterentur adargentufo commutandum m aurum. Stephanus Philofophus, vttus auftorxw^nrfuivixitlubHeracliQydeialco & Cbali mixtiS) >£ *n'&*M *OT'$ <rutJ*i,u*T®* 2c jL^f -rio) ffftvivlw ei'e i-)M p.%fo.7rufp}ii<m», £ }ulv,uunts, Ofyris irt lexico bujus art is expomtur, plumbum &fulphur. 'Onyis «« ^oAiC^(^* >£ ^Sm* A Pytbagora Halimum cognommatur % U&* ***}&, quod feiheet adfacram art em conduceret. Sic enirn %w**a* indiget ant cgregii flatores ityl, *ri%*iv>cu]us 0 Pythagoram fcientemfnffe volimt. Lexicon bujm artis injcribitur in* [illegible] *interprethntur, riw '%$£*** wvhmv*, Sec. Etyma haec ingeniofa 3c acuta effe nemo facile inficias ibir. Sed nomina illuftria ac divcrfa non faciunt plura genera tota facie diffcrctia.Iris multa & magnifica nomina habetjfed inde non fequitur,plura genera ejus eflfe in totu diverla. Ide de helenio, rhamno, ahilqne infinitis dicam, quibus nomina fj^eciofa, fancla. nee mde vel halimum elfe vel diverfas fpecies halimi^eperiri fequitur, Supradixi, Audtuarii audfcorem confundere aliinum & halimum, quod vel ex his liquet *Tau&oi diGovxuvp, it* 5 *ttp-mhovxtu*. Albuciim Latins aut ampvlucia vocant.''A>tpo** line afpiratione,albucum fe« afphodelu vocafTe Latinos,ex Plinio conftat. Apud Neophytlim VerOlegitur, 'YotpcMn *r<pt)&txtoVp,o J$dfC7rzvXeixiec,m* Pro *'ApmxovxUpyquoA* Latinum non eft, fcribo cum viris do&is, *Ufi7nv>MKict:* fed non concedo^c vocatum halimu» guod air'pullae vicre* ex eo fierent, vel, quod ampullae iracShae folidarentur & aialtharentur ; fed quod inftar cmpull? inflaret,acVenerem fua falfedine excitaret.Pro *uccpnhtxiel/Hy* quod Romanum non eft, fcribo, *AxGowvp.* C?terum magnifica ilia nomina,de quibus fupra egimus, indita huic plants puto, quod la&is, femini(que copiam generet, non a &&*< ftudiofis. Pythagorisaevoarshaec incognita fuit, recentiorum inventum eft.

*6io*ij>*<p»v<&' &c.* Plinjuslibr. 17. cap.24. *Quorundam natura non necat quidem^fed ladit odore.au t fucci miftura, ut raphanus i$ laurus vitem. Olfatlrix* (vulg©,*//*~ *flatrix) enimintelligitur>* C? *tangiodoremirutin modum: ideo cumjuxtafit.averti & reddere,faporemque inimicuW fugere. H tncJump fit Androcydes medicinam contra ebrie~tates%raphanu'inman&ipr*cipiens%* Cc. Nulla inimicitia raphano cum vite.Confundit femper,r«^«»« & *i*<p*nh*%* Plinius. Antiqui£imi Gr^ci *prQ**** Brajfsicam* vocarunt. Vide cap. de Braifica. Lib. 1. Experientia docet,Braflicam parnm, vel nihil virti vim propulfare. novi plures qui experimentu fecerunt. Odiu tame aliquod inter braffic5 & vinu Videtnr, quod facile vomant, quainter bibendum braffica afrumunt, vd ante ufi funt. Vide lib. f. de cauf.

'O [illegible] &A«fff. Scribe, [illegible]

[illegible] Caffianus Bajfus lib. f. Cap. 22. [illegible] (MS. [illegible] M S.) [illegible] *JjGpVfC-*

Jfit ttfvn <s6s Tiu) xzUpQlw. Maxime aut em brafsicam re~cufareoportet, velut naturaficcam, © nu'turahter contranam affectionem adverfus vitem habent cm. Vrofeclofi quis dum coqmtur Lraffica,vin»m vel paucifsimum inftijtct,ne<{; coquetur,neqi color ejus corrumpttur : (3 qui ruhovini fotufe largius invitare velunt, (3 non inebriari%tudd braficamprtusedunt. Si autem contnvat complantatd effeex vicino vitem (g brafficam , vitis ipfa auwefcens uli Irafsics appropin^uat.non amplius diretli procedit,fed retrovertiM contrary affetltepe ac brafifa habensMid* 'c. de braflica*

THEOPHRASTI

DE

HISTORIA PLANTARUM

LIBER QUINTUS.

ΚΕΦ. Α. CAP. I.

De caedenda materie, cum rotunda, tum quadrata: & quando caedendum robur.

F, raaterwtjcnjatmodi unatju quc fie, &; *tpa* cempote ICJTP t ULM opcribos conitccj& qua: tradam difficilis f^ulilVc, & qiiicquid hue fpe£tat,arcjuc acfliK luj'criora, expiicarctericandcrttriijncCft. Cadii, rutundsm qui-(\cm matcrii: .lam pitur, cum^L-iTninarfiiKvpit. Tuitc c!iim i rationc liuworis, qui fcb co coftice hcri Poftca 1 fpexrfcabilistyddn'uYi inatcricfcpe nigi;cfcir,LiifomLJ;LjUL: *fx.A* Qiiadrand.-im autempofl to rgoEcm. Stoi r is autf in d do)i iii taccm au fc rt. Denique *oxniic.*, t]U{fd -validum cflc dcbet, &tobev<; prsettaiHjtempr iHviusCi-dicur, n«n fchun hunger-min^icdilicrit'} liiittuun (.HIT. fViKruir, pagwcdt. Vteumdc

Btatadfibc:

turn, & pini posiifira

pott re c^dacoiir! citiii mnium

u/Iimuni

Eccug

vis noti turgidn lint; ino jrrtipra pi.T:lur;ii:r. Fr.v iW'filicbrtiecvermicoli toj caudic profi^illisnonnulliutuii:iit.

-njiffo.it, (ci

-•tiarawigcr dfe r^

arbor fact *quairttur.* *foili/uitm* *gcrcAcficrit* *tern.* *picea.* *Itxfmnf-* *rodirttr* *duramj'sif-* *~funique viti-* cr.i/iiomf-

tnaiwu.

Sit

im IOM^'H^.^^.,W

^> * ?y / ?T. BC,

,'< M * f ^ ^

^ffir^iiim^r<p^apov. Qaahnmvito*-

ICUOUMO* w J.I@^, afym%T&]Katetfrlwm*?

^».gt^*nw,d&'

9^*^iuw9wm,iiTmLUip9Tai.r mnw'$-

M^VjSiAiioiTO T<V £KU*?MM fob™, 9 ray

A^ ,

K*i mm w fit-

dus. Scripet eaiii eamm quae fmcuiae magis, ca-

[TM fcrior« Q**caukpartxdnQ^

finire conantur. Vtpinum, & abietemcaediopor-

«recumge^

acerem, carpinumtautumnorrobur (ucdiximusj \/t*m

poft autumnum. Sunt tamen, qui etiam id tcm-J*1"^

pcftivum in vete exiftimant, curh t amentum; T**< 7

quod vocant, gerit. Et piccam > cumuyacjusflo.^^.^

rcrc incipit. Qy* igitur tempeftiva ' omnibus

melior,quamnovellarum,velannofaruniriiateries

c(t Q^ippc cum earum akera, plus tcrra-o,alttCrx

plus aqU3e contincant; Vfus vero plurimos maxi*

mofquc pinus atquc abies ptsftant: harumqac matcrics ampliflima & pulcherrima cOnftac

JULII CJES'ARIS SCAL.IGETII ^ANIMADVERSIONES.

A Ow&u iheodorttSy turgere, «f in fuperiore. 13 mox ^?

7nSr?&7rr}nlf.CorYtge,'ni>>iin!nf,blanimaledixereyK97ni-

w. Iheodorusy Apw, wrgorcm. r.r/cc»« A^i., eftrc fnfava. <* tionem per genera. In

&m&*Apm. Theodorus, emicaru facilis. At cxtricantin ca, quapcrflexa funt, ntfila. A captlio fumftis pn-ntordiisjigmficattoms, 0 afptrattone dempta JEolum co?i-fuetudincy quosfequvnnu r^. Phmum time* autorem btbet. Dicam. Arbor facile deglubitur. imelltgcbam.

T<<#'lt'<>»<. Theodorus. Q'aadrandam autem poft

dityUtfintcontraria. Non enim tempus y quo %ermmanh rjl contrarium tempori, qifi-fruBns percolhs eft ,S^^'T.'. Now e»;/a fw;/// /rm^ri contrarium : ^//i^ff quanutas non habet contrarium, fiejne nmporttmilbrumqualitates omnes inter fe contr.trit, /e J.propter opus funt connaria. Propterea quod in uno quxntiur facilttas decorticatvmisy (3 agnofco % unde earn deducam, non video. Ignoro enim vercolor iecorus: inaltiro firmitas operis. Quie futt caujfa,ut contraria quoque nomina infttaertt, *gci>r,x) **yy. ($ ad*

<to/i>accidentia. £»&, **}* f *l»'' *$^7"'•^M'^'^1

y^ tiw <£nJicv>

fi^sie^ * * iA^r*- #»nc fig tlUi im s *E?'' wrrf*

codice eft :&*TM r> *&TM WW.

Q&dendi twpusfigntficat.

n^Wn, Thtodorusomifit. Supra erat in quarto capm tertii i mpr. Adnotavimus an effet (fnp(» - in- -

Om i^srui. Jbeodorus. Qu« apta obrui funt. Non OmnU enim funt apta obrut.Jedftc. (j^arum

linguam Lattnam.

"AAI^W »6 ion ^«JA«. Tlxodoru:, vincitur. Mendtim efi hharii, vifcatur. ^<i We ^ HalipbUo, Pltmusde Subere.

*I*t\nSm. Theodorus\ germinare incipiuntk Sententiarn bumxxr^Snu. Scio 0 alia qutdam * hoc ntfeio. Etxdnlw fcriptum eft, mimlui corrigunt.

•IOANNIS BODJEI A STAPEL NOT# ET COMMENTARIVS*

EX->n&u4{iT&, Sec. Plinius. C<*ditemptftivumqu*dewticentur, ut terete:, (fcribe, & terctcs) ad tsmpla exteraque ufus rotundi, cnmgvrminant, alias cortice incx* tricahiliy (3 carie fkbnafcmte ei, materiaque nigrefcente. £jjnrtf<wpiT®%Theodorus extveata fcrfaciihs. Reftius,/**-cili detrahitur. vide notas Scaliperi.

AiTAt. Male in Aldino ^T^». PejusBa(ileenn^,A«7ri«#. Quid Awt^, quid xt*^*, fuperiori libro cap.»6* docuimus. Avrjb turgere fignificat, id eft,ex copia humoris natnralij intumefcere. >^ decorticare fignificat. Sed de his fupra egi. AIT«» in arboribus dicitur,cum pinguefcunt, atque onguinoliorcs fiunr; quod maxime gcrminationis temppre accidie. Quae enim talis material naturalis ineft pinf>uttudo & (uccus, per id tempus augetur arque turgefcit: aperto quidem augmento; quia, fi turn ad imum caftrcntur, pertorulum effluet ille liquor, atquehumor pinguis, quafiquc falivarius lenjor emanabtt. Ergo, cum arbores ira funt affeAj?, AIT^-W AM^t dicunrur.

AwufTlli. Male in Aldino & Balileenfi laviS*; malt- item corrigunt Aaw7irw,nccSneliib nsw* Aiwuwanni tempus, quo liumore pin^ui naturali turgent,pra3gnanrefque fiunt arbores. Supra arbores has *<*>»W vocari dixit, quod fingulis annis verno temporc tali focco lurgeant. vide cap. ^.libr. 3.

'A^TW/, 8cc. Plinius loco citato. Ttgna 0 quibus dufert fecuris corticem a bruma ad Favonium. autfi prtvenirccegamur Artluri occafu, (3 ante cnmfidicuU. novifll-marattoncfolslttio. TiT^»*,vcrtit tigna, & $ ih A««J-»' > ut fupra, hxto ne^lexit. TITQI}»W quadratum, quadrangulum, mareria qnae petitur ut quadretur, & quadracatn accipiat figura, feu quadrangula fiat. Non omnes tigni quadrati. Tignus vel tignum trab^, qua variedifpofira domus cxtruitur: & proprie cui fuper por^tur teiftum, a tegendo nomine dudo. Nee melius h/mfia* corticem reddidit;defortnicatemdiceredebebat, deformisy turpis. Chryfoftomus^ &c# Hcfychiui, AwAV. w Nec bdelin rim% folflitium, interprecatas eft, negligenter, aiiar ^ ^ u ^ o i G m D c o r -

ttj & occafu Ardari alibi egi,cciam quando flare incipiat Favonius. Videlib.3.cap.(J.8c7.OfiturAr(luruspridic idus Septembris, occidit pridie idusManii, ante quod tempits occidit filicula, nempe, pridie nonasFebruarii-Flat Favonius circiterfextum idus Februarii. Vide qu« fupradidtafunt. Item Plinium libr. if. cap. 2. 8c 16» cap. if .& 18. Columella lib. 2. cap.2. ubi icptimoidui Februarii flare (cribic Favonium. Vitruvius lib. 2. cap<9» Mat cries cadenda a prime autumno, dd id tempus, quod exit antequam flare inctptt Favonius. Vere enim omnes arbores fiunt pragnantcs, © omnes fua profrietatis vhtutes efftrunt tnfronda, anniverfariofquef, uttus. Cum ergo inanes & humide temporum neeejjitatefucrunt, vanafiunt & rantatibus imbecill*. uti etiam corpora muliebria cumconcepermt, a fetu ad par turn nan judtcantur integra^ ncque in venahiusy eacum fintpragnantia.praftanturfana. Ideo quod in corporc Prafeminatio crefcens, ex omnibus cibispo* teftatihusdetrahitalimentnniinfe, (Squofirmtoreffieitufad maturhatem partus, eo minus tatitur iffefolidum id ipfum, ex quo procreatuf. Itaque eiitofatu,quodprius in galiudgeneris increment detrahebatur, cum ad dtfparatio* nem procreationis e(l liberatum^inanibus {$ patenttbus ve~nis infe recipity & lambendofucco etiamfolidefcit, & redit inprilhnamnaturafirmitatem. Eadem rationeautumn*-fi temporc maturitatefruUuumflaccefcentefronde, ex terra recipientes radices arborum tnfefuccum, recuperantur & reftituuntur in antiquamfohditatem. atv.roa'trisfybfirni vis comprimit Iff confolidat easper id tempus, &c> Ergo (i ea ratione & eo tempore, quo fupra fcriptum eft c*datur materies,erit tempeftiva.

Afiw. Plinius loco citato. Vulgofatis futjnt obfervtre, ne qua dolanda arbores ftemantur ante editosfuosfruftut: robur vere ctfum teredinemfentit, bruma autem neque vis* tur(MS. vitiatur) neque Pandatur, alias obnoxium etiam uttorqueatfefefundatque. Ncgligenter fan's hunc Theophrafti locum verfum i Plinio, nemo non, nifi caecus, videt. Illud addo er Pintiano, antiquum exemplar habcre, nequtdcdolandaftcTfuitur.

•AAifA#'f&c, Plinius. Sgimfubmtanfrfttoii**

que acfo evenit. QwdTheophraftus de craflicortice,hoc Pliniusdefubere; Male. NonfatisadverbaLibertiattendit, quern *fi&M*proaAi^xw'w,legcreexiftimavit.

Thtnriw, &c Plinius loco citato. *infinitumrefertlS lunaris ratio \nee nifi a vkefima ad tricifemam cadivolunt. Inter omnesvero convenit, uttlifsimem coituejusfierni; quern diem alii interlunium, ahifilentts luna appellant. Sic certe Tiberius Cafar concremato ponte naumacbiario, ladricesadrejiituendttm cadi ex Rhatta prafinivit. Quidam dicunt* Gf *in coitu iSfub terra fit luna: quod fieri non poteft tiifi no&u.* (quod folis fydus, cum quo luna coit, non nifi ho&u fub terra fit) *At fi competant coitus in novijsimum diem bruma, ilia fit aterna mdtenesproxime cumfupra diftisfideribus, Quidam* GJ*canis ortum addunt, (Osficcafas materias tnforum Auguslum. nee novella autem admate-,ietn> necveteresutiltfsima. circumcijas,quoqueadmedullam aliqui non inutihter relinquunt, ut omms humor ftantibus defluat.* Idem fere Caffianus Baffus lib. 3. cap. primo,ubidocet,quaAgricolamenfeIanuarioagere^porteat. *iJ twvSfw* KV (icribe ex MS S. ^«»^J) «i *<s&< *hsr* exortum. IMotandus hie locus, quod inrer *67m&i* & ^ *ihula* j^*tpJoi tvo \v\ •} *ftw> tntins* c# *ovtcty ov<w,* ^ *-M <fiu rm&'* dlftingUlt. £7 5 o|'« ^ *fyfa* ^ faa'gcf. *fym* 5 *Wf, (MS. pit*) *Eodemmcnfc* fc-

gnaad tdificandum i§ operas ctdenddfuni,JuhAincoh tuexiflente, & fub terra: luna enim lumen motlfora fecit hgna: qtitvero tune cafa funtligva^ a fwtredinete *noxiafervantur.* Idem cap. ult. ejuidem libri fcribit,ubi menfis Decembris opera recenfet; *w <tu&% n^h^U* £ih* TrpvHiri^pvW ^ m^n yit oy^f T£$ *ct>U/\. Ligna etum ad xdificationemcadere, definente t$ fub terra exijlente tuvn.* Eadem Palladii fententia: fed menfe Novembri cxdi vult ligna. Sic enim Titulo iy. in Novembri fcrifcfc *Nuncmateriesadfabricamcadendaeft, cum luywcrefcit, fed arbor es qua caduntur uffue ad medullamfec'uribus rectfas aliquandiu flare patierts, ut per eas panes humor, ft auts in vems continent, excurrat.*

Oia»A!»#»fc&c. Peflima Aldina & Bafilec'rifis le&io, *tlov \&xU £ £ O.a-my out* vmtoSnu* Scribe, *w •mixU* 4» *xj beirlw 6tta 'jsntoacnryCU turgefcere,germinareincfperint. 'OTnlyx, CTheodoius autumnum* vertit. De voce hac Hbr. 2. cap. 3. 7. & 8. epi, fupervacuum viderur r^pe'tcre. Anni ilia pars eft, qu* eft a canis ortu ad ardtim Male ergo, tunt. Pauloinfenusfcribe, 0/ itfs 497.

K E d>. B.

CAP. II.

De differentia, qua inter abietematquepinum. Turn qu# quadripartite, bipartiiaquc, acfimplices dicantur., Quafakri lignarii brcvia appellenL

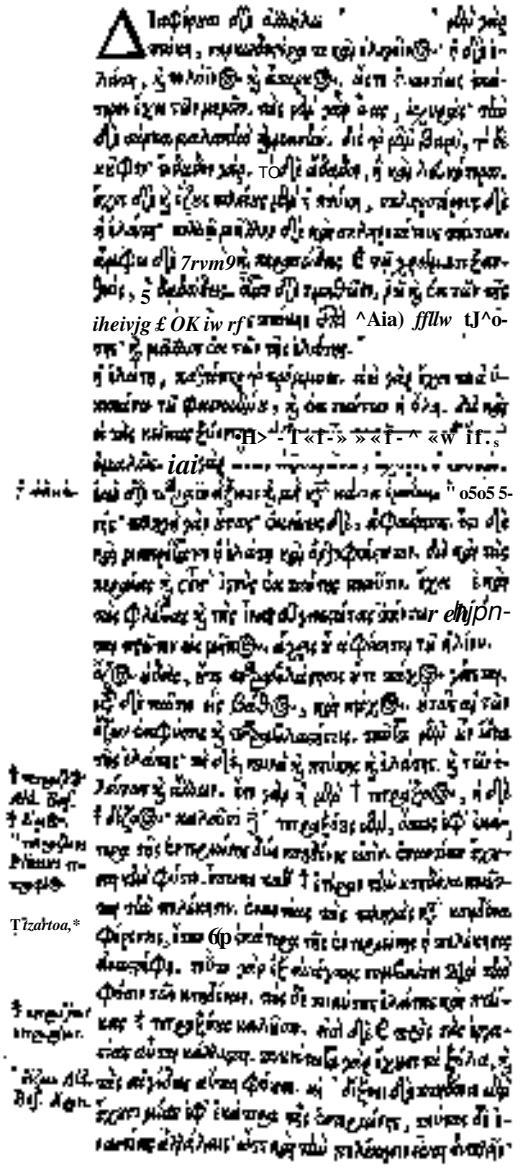

Differt iftx inter fe mnltifariami Pinus enim carnofior, nervifque paucis eft. Abies nervofior, atque * rigidior. Ita ut utrumque *h*l;* contrario habcat nervos^vSlidos, carnem mollem & raram. Qua de caufa altera gravis, altera levis eft. Altera enim teda referta eft , altera nullam ingerit tedam: atque 6b id eriam eft albior. Ad haec pino rami plures, abieti ldnge duriores, vcl potius & omnium ramorum duriffimi. Ambabus Ipiffi 3 & cornu fimiles, colore flavi, & tedx haud abfimiles. Qui cum abfeiffi fuerint tatn pinoqitam abieti, humor defluit , fed abieti largior. Prasterea tunica multiplici abies cingitur, modo cepx. Affiduo namque tunicae conlpeftac fubditam aliam gerit, atqde ex hi9 tota cpnftaf. Quapropter qui remos dolant, fingulatim t plenequeau-f *pldnequel* ferre conantur. Nam fi ita auferantur, remus va-

hdus rdi retur • fin autem Btaverint 9 nec

mm ln'mouum ictus 3 1110 dempno nti xnLtuam excelfior atque procerior abies. Ideoque antennas malofque ex ea facere aflblent. Habet & venas nervofque omnium nobiliffimos. Crefcit primum in excelfum , quod libere folem accipiat. Neque ramusullus, neque germinatiolateris, neque craffitudo interim fa^itatur. Poft in profundum latumque incrementa capefsit : atque ita ramorum *mroqueiX* exortus & laterales gerriiinationes fequuntur. Ha?c *teremeduU* abietis propria : ilia vero "& pino, & abieti, & *Ucontrarii* aliis communia conftant: alia enim qundripartia, *[*J arttbu* nlia bipartita , alia fimplex. "Quadripartitas pcllant 3 quibus in utramque pattern mcdulte, bini venarum curfus natura* contrariae pertendunt: *perutrumq-* atque per utrumque curfum adigunt i#us, curfi- *curfum do-* bus contraries inferentes 3 dum in utramque par- *htiofit.con-* tem medulla? fecuris remeat. Ita enim eveniat ne- *turminge,* ceffe eft ? naturae venarum ratione. Ergo talcs a- bietes pinofque quadripartitas appellant, &eafflem adopera vehementer probant. Materiem enim fpiffifsimam prarilant 5 & xgidem gigncre ifla folent. *tem medul-* t Bipartite illne curfum venarum unum tantum jn W ^ " ^ - utramque partein medulla gerunt, eofdemque in-1 J f S J i vicem contifarios habent > t ut Scfccuris duplex adigi debeat , fimplex per utrumque curfum *idudebcat.* *"* contrario. Mollem hanc matcriem rcfert, fed in

*Tizahoa,**

Lina fieri

opere

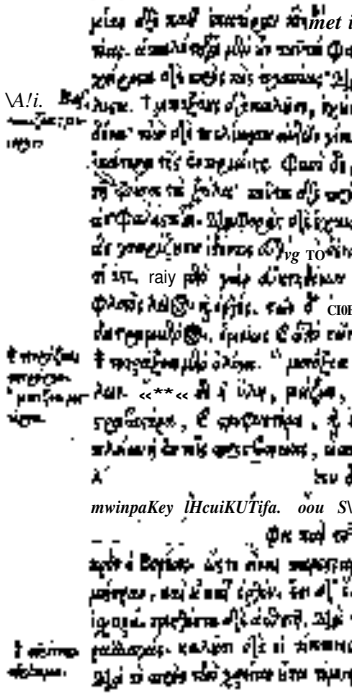

met iui; cvut- VA/i. mwinpaKey lHcuiKUTifa. oou S\ 7X 761CLVJU,

opere pefamam 5 qoonam majorcm in t pervcrcitur. Simplices vocant, qua? unum taxatvenarumhabentcurfuin. t Hisitidem utraque ex parte mcdulte adigitur. Laxiorcm natura materiem hanc effeaffirmant, fcdhtpcrvcr-^4rW *me* fione tutifsiiDam. Difcrimen arbores fuis cortici- *dull* busoftendunt. Quamobrem ubi prhxium arborem viderunt, cujufmodi fit, difcernere queunt. Quibus enim venae eguegise[n] perfluunt,quacquein, opere obediunt, his cortex la-vis rcftufque cft: quibus autem ê contrario3-his fcabcr contortufque. Atquedereliquis eadem ratio eft. Sedtqua-/ dripartitac paoc<e: fimplices, pluresquam'reliquxt comperiuntur. Omnis autem materies ampliorj proccrior, 4f obedientior,folidior, atque in turn «nelior, & copiollor, qu^ partibus Aquiloniis exit, ut etiam prius retulimus. Et ipfius arboris partes 5 quae aquilonem a/jpciunt, fpifsiores, " adulefcentiorcfquc conftant- latere aut in orbe perflantur, *hx* vertuntur torquenrurque Aquilone, ut medulla earum torta fit, nee in redum porrefta. Hxc integra quidem valida effe credunrur, cscfa autem imbecilia, quod plcrafquc habent diverfirates. t haec fabri lignarii, vocant 3 quoniam ita pro cxdets confueverunt.

JULII *CESAKIS* SCALIGERI ANIMADVERSIONES..

A2«gx®-. T/Wor«j,rigi(iior. ***Itionbene. Eftenimpi-*** *nusrigidier, quemadmodum mox ofiendtt in comparatione.* **£«£!(?,** *inquit, f4x\cc*lw,$ p*floJ. lecirco levis, quo* **niam albidior, juia tedam nohgerit.** *Sane de Abiete hac* **0-** *tnnia, Et profettd Ubietis carororaadmodum. itanatura comfenfavtti ut cui ejjet rara caro ea conftaret nervis, turn multis, turn robuslis. Pinus autem rigida caro efi: quiffe qua faucioribusfulciretur nervis**

W i n Sfi«A«f. ***Tbeodorus*** **fingulatim, plen^que.** *Puto* ***m K *$«*$*K•*** *TbeodoruS)* **hunc enim inmodumidus, illo demptio fit.** ***Nunquam fercefijfem. Simflictjfime*** **Sf** ***candidtflime:*** **hoc^enim modo tundi: illo decorticari.** ***Cbfervabis, qua de*Abiete dicithic, debitafutife narrattonibusiibrifuferioris.***

Aûo ***K-mftw «'. Attende verbum proprium arborumjum ramos edunt, eof*** ***n>oW** ***vocant. Theodorut ex Plinio,*** **venarum curfus.** ***Vndenwx dsx'pifiHf* Eft tamen Kitia^tyoynnij*** **r^wnf,** ***nonfolumvenamm. NequebeneTheodorw,tiaz\i-xx*** **contrari*.** ***Non entm hie Qv<nf,*** **natura,** ***fed*** **irf,** ***quod*** **«*-^v«s. 0** ***alns verbis excipienda. Sicpote, aut melius. Cum ex ntroque latere medulla contrariis ex partibus enafiuntur calli,***

fecuris duplex* **fecuris,** ***mxitiw.*** **Neqttefecuris ejje poteft duplex.** ***unatantnm efi,*** **C£** ***bis adigipotcflk non autem duflex.***

Ant*I,i<pvmt. **Pervertimr.** ***Theodorut,*** **contorquetur.**

Tut fi dxvttiwf, **ig** ***«<?ct&».*** ***Tbeodorus,*** **Quibus venae egregiae perfluunr: quarque in opere obedianc.** ***Quidferfluitin Ugnoimeliu:,Qon&ef\x. Et fane Theodorus verbi hujus efi-amantifstmus.*** 'Af^fo *refiftentiam, conftantkm, firmitatem.Eft pertmacia qua oppomtun idzj&ptyify.* Le *gepmfa, 1$ aliafimiliter.*

Nitfwi^'&gs. ***Tbeodorus,*** **Adolefcentiores.** ***Minimefcd,*** valenciores. *Anftoteles quoque nuny*,* pro, *robufto,*

nu&G4P*> i c* *al0&». ***Theodorw,*** **Qwe uno ab latere,** aut in orbe perflantur. *Cum arbores nequefrontl habcant* nequelateraeis afcribi debeant; femper afronte expo fit* erunt vento. Nequc efi a latere v zfytcfp*. Sedfic dices.* **Quas abietes Aquiloprsterradit, aut ingyrum perflat*** *Vtrumque borum evenit objeftu, aut refiexu rupium, aut ejufmodi.*

'Eminty, lege int-nfl*. ibeodorus, **brevia.** ***Quia eojufnw fus ad opera breviora comparatusfit.propterca quoddireSto* ties interpellankur, ?t%Q&iPhniusin*** **id. cap. 39* Nodifque concifa.**

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOT^ ET COMMENTARIUS.

-pMj}3w̃<n,&c. Plinius libr* itf. cap. 39.** ***Laricis&ma- JL *gisabietifuccifis, humor djudefimt: Ha omnium ariorumahifsima, acrellifsima.* Quod Graecusau&or de **pino; hoc de larice Latinus.**

Ev'&fw. **fcrib?ndum,praecedcntiadoccnt,** ***'w fi***

Kityitf. **Plinius loco citato.** ***Ha omnium arborum attiffima, ac reBtfsimai navium malisantennifquefropter levitatem frafertura bies.***

Tw In Aldino ***mp*&&9*** **TFT^^,** ***Ufa**** **A^MVC. &c. alibi** ***ivt^m*** **per «I. Vertunr,** ***quadrifarti^*** **malunt alii, quamvis non Latinfc fed exprefverbum convcrtere,** ***univiva.biviva.quadriviva.*** **id fit,fgnoro. AldinaIcttiofi vera, maloin-** ***Pr^'*J I'* quadrifidas venarum habent fracipftiones. fttnfidas venarum babent pacinUiones. qua Jimpticetn **bent ventrum prtcinSionem.*** **Nam antiquum verbum**

ApudDiofcoridem, KTJ^» aj^vW, ***Si^ifmm9*** **res eadem. Plinius vicktur legiile** ***n^«i^6s,X^s.*** **pn'^of. loco citato :** ***Communia bis pinoque , ut quadripartitosvenarum curfus bifidofp babeant^ velomntnofimplices****, Hujufmodi venarum curfus in arborib. fluvios etiam Latini vocarunt. & fluyiari arborem, quae venisdiftinguerecur. Plinius loco citato.** ***Abietis qua pars a terrafui* enodiseft. Hacqua dixvmui rat tone fluviatadecorticatur, atque it a faff inus vocatur. Fluviatam ah e ton,*** **exppno, quadrifluviam > quadripartitos venarum curfus habf ntern. Vitruvius, ex quo hunc locum admnbravir Plinius. libr. 2. cap. 9. uW dc abiete agit;** ***Imaautem cum excifs quadrifluvius diffaratur, ejeclo torulo ex tadem arboreal tntefiina opera comparatur & fafinea vocatur.***

'MiA'C''^[II]eodorus ***mXfai*** **fcribe** ***fip*s, n ^6 pripnf.***

KT^^'IK. De hac voce, fi rede memini, cap. dc ebeno egi. «»', rede vcrtit Theodorus,** ***venarumcurfums*** **quod vel ex Diofcoride probatur; qui libr. 3. cap. I.[1] <k aparico fcribit, ^Avtjp** ***difcurrentesintusbabet.*** **Plinius** modof^w^* «[tlb]* **itf. cap, 3?• modo** ***venarum curfum*** **vercit,** ***S*n**** **^-**

te0

*nminarboribus & earum mamiepeiMnes, per lonptudinem retlajeftintim modo linea (S tntervalla, Grace *nfku appellantur.* Non rantum in arboribus *xnftnt%* fed etiam inmembranis,tunicis, corporeque humano. Hippocrates lib.de cordeiK^'w *ckGelfoovnr* «V *vfw siplw* K«^«i».Interpres*ftria Scfcgmem* tranftulic. Rufus lib. 2.cap.3.fcribic *'oculi»«»iif *wn><?n,* ex eo fie appellarum, quod [illegible] interpres, *fibras* [illegible].

Bepa, &c. Plinius Iococitato: *Adfabrorum inteflina opera medulla feftilis. Optima quadripartitis materies, @ mollior quam cetera,* Corruptus codex, ex iis quae jam dixi,quomodo legendum fie facile collige poteft.Scribe, *Adfabrorum inteflina opera medulla peclilis optima qua&ri* partitis materiis, (g mollior quam cetera.* Antiquus codeX habet, *fabrorum infejiina operand medulk fetlilis ofnma quadripartitis materits, & mollior quam cetera.* VideS nos nihil aliud mutafle quam *fetlilis,* in *petlths* * & *opertoM>* in, *opera*, ut in vulgatis habetur codicibus.

UyrfyHOK. Plinius loeo citato: *Et m tffij autem arkr ribus robuftiores A,juilonta panes. Et in totum deterto-^ res ex humidis Opactfque: fpifnores ex apicis ac div''&-na. Ideo Upma nfernas abtcs Jupernan frafe)fur.* Ad quae Dalecamp. *Infernas abies , cafa in Apennini pane mart Thufcopro'xima-.fupernas^cafa in ea pane qua Adria* ticovicinaeft.* Vide cap. 4. libr. 1. hift.

KE*. r. CAP. lit.

§huetiequeadfabrilem, neque adignarjum commoda. f^uafabrili ufu materia, quihufque in terris prtjtantifsima Jit. Turn quid orbes in ligno. Deque flimulo in lapide, 6 oleaftro: in quo pmfcijfo invents dicuntur ocrea.

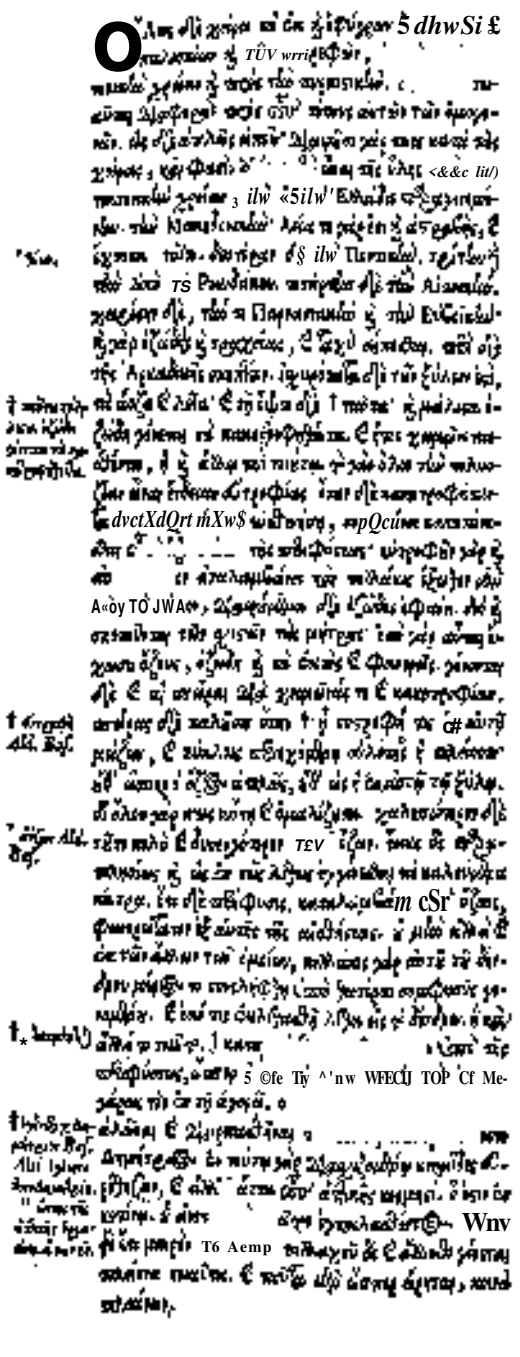

ADfummam, qua humidis, trai 7quj,Jlis,urhbrofis, conteclifque locis affurgunt , deteriora' cam ad fabriiem, quam ad ignarium ufum veniunt. Ergo hujufmodi differentiae, pro locis (ut fimpliciter loquar) unigenorumipforumadnotantur. Quidam enim per tradus dividunt, ajuntque maceriem optimam omnium qux in Grxciam adveh&ntur, Maccdonicam ad ufum xdificatorium effe. Laevis enimeit ,** obediens, & tyium nimi- *tevitenim rum continens* SecundamPonticamtradunt. Ter- ^ ^ tiamRhyndacicam. Quvrim /Eanicam. Deterrimam Parnaficam, atque Euboicam. Nodofa enim j ^ & afpera, &cito putrefcens. De Arcadicaell videndum. Robultiflimaqttkenodislxvifque, eademque vifu pulcherrima eft. Noddfa certe aut male 1 adulta, authyeme oppreffa, aut aliqua fimili ra-1 *nutritai* tione efficitur. In totum enim nodofitas probas nUtritionis indigentia eft. Sed poftquam nutrita improbe fuit, fi commodo nutrimento potita fe recreet, atque ita proficiat, fit ut nodi abforbeantur incremento obdudo. IProbe etenim coalefcens glifcenfque fuperne obducitur, & faepe quae foris laevis cerneretur, fciffa -nodatifsima exticit. Qua decaufa medullas confpicari fcifsilium folent. Nam fi nodis iftae transfixae fint^ extra quoque habeant nodos neceffe eft, Fiunt & * orbes, hyemis impro- *fyiwe. bseque nutritionis caufa. ' Orbes auem vocant, cum *i_m% fadaconvolutatioquxdamampla, circulis pluribus circumafta fit,quam neque nodum omnino dixerim, neq-, ipfius crifpitudincm ligni: hxc enim per totum fere atque aequaliter ampliatur. Longeidiniquius, tradatuque difficilius, quam nodus artifici obftat. Similiter atqi in lapide, qui t ftimulus vocitatur,naf- \ ^ ^ «. ci omnino videtur. Nodos autem obdudo incremento occupari > atque in plenum integi? fenfus ipfe pcrcipere evidentiisirne pcteft. Ctfterumvelcxaliis perquam fimilibus rebus, id ita fieri conftat, Saepe enim pars arboris comp/ehenfaabalteraproxima eft, atque in ejufdem corporismagnitudinem coagnwntata: & fi lapidem, aut aliquid fimile t ar- f_ayi_ori$ boris ak inculcaveris, demem infinuabitur , atque occultabituramplexu audionis obdudx, Quodetiaminoleaftro , qui Megaris inforoftabat, eveniffe accepimus. Quo fuccifo, urbem capiacdi- *f_MBmift ripi oraculum erat, ficuti '' adum eft. In hecenirn a Dmemo* perfciffo, rcperta ocrex funt, & alia quidam at- t £U*M- tici ritus.t Parte qua primu affixa fbere,ad rainorum *tmm olea, ambitum concavata. Hujus oleaftri, qaodadhucfu- *''$£! per eft,parum admodum extat. Aliis cjuoq; locis per- Lfi pj multis complura ejufmodi fada produntur.Sed hare, *mum, atqun* ut didum eft pluribus, publica habentur. *in cav% ti tmjreji**

JULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

K[illegible]*v. Notabis vocem, de qua nemo, neque eis fraudifit, qui posl ilium fuere. Sed ejus negligently afcrtbamus, quod n&que fcimus: neque nefcire maximi di~ fpenditeft.* 'o£A. *Hie Plinius*, ramofam; *Theodorus*, no-[illegible] *ifcvjn interpretatiobujus eumfallit. Male* adulta,*»2«if> mafc flUerita, *potius. Ante enim, quam adultafint, nodofafiunt.* ^

[illegible] *dorus. Plinius*, fpiras. *Idem eft** firms, *him™-*®* -nSy* «'« [illegible]

[illegible]. *Tbeodorus,* ftimulus, *male. Sipunclumnonvis^ aliud quires. Mir urn Graciam tamopuhntam , idem verbum affignajfs agenti*, *& patienti*: *idque eodem fiexu.* KsV-*&* *eft* fiimulus, qui pungit; *xivr&v eft,* puncftum,five nora, quae *k* ftimulo\ ftimulfve analogo fada eft. *In ligno, & alia matena,* davum *relle dicas, aut* verrucam. *Hac e-> tiam lapidumvittafunt. Plinius*, in marmore centra,duritia clavo fimilis.

[illegible] *?J)U£M eftpiopnumfundnorum. Theodorus*, inculcavens. *pajfivo fiexu matutt uti.*

Aiyit U «*»fai. Tbeodorus graciffat.* Quo fucaio urbem capi, ac diripi, oraculum crat. ^ . .

Aifinr&& .Mancus admodum Codex.&fane fliniusnon pefsime exphcat quantum fans eft.

*merit *yn9t»&iifa. Theodorus.* Et alia qiiaedam Atnci ritus, parcequa primumaffixa fuere, ad ramorum amtw* turn concavata. K^ «^« *OITTU TUS ccTuwisJcilicet OHA****** *non* ricus, apparatus. *Quod autemfequitur, *te.pw, fi* »*• *cas,* alia quaedam fruftulatim. *Et iege,-«* e«», qu« extant: yjw *inventafunt in oleaftro ea pane, quafunt appenfa primum, atque in cavitatem irripreffa* Appenfa ocfea corticem premm: itaque *yw**tp: deindzlatenbuscircumaccrefcenttbus, iyH3**£iTUi. Itajiatuas ifi* M^VCI *nonjit mendofa vox. NamTveodorusomifit. Qmmavfrb hac funy>exexcendi tngenii caujfa.*

IOANNIS BODÆI A STAPEL NOTJ& ET COMMENTARIUS.

Vr ATW nw x ^ . Plinius lib.itf. cap.39. *Eft per gentium j^quoqtte regiones in its differentia. Alfibus Apenninoque laudatijfima: in Galha lura, ac monte Vogefo : in Corfica, Bitbyma, Ponto, Macedonia : detenorcs ALneattca & Ar* cadica: pejfime Parnajjia & Euboica, quoniam ramofa ibt* 0 *contort*, putrefcentefque facile. At cedrus in Creta, A" fnca, Syria laudatijfima, &c.* Theodorus, pro tfVfe&f? quod fignificar, *non contortus,* quafi *w r&G'os, non convert fus, ereitus^ad depravandum difficihs*, quantum conjedlura affequi poffum,legit *A'r&Gkf,&.veTnt,obed$ens.Ei-*yfiks* mareria que facile £edtitur,quaeque TJ *?&&!* ogponitur. Ego vulgatam fervo. Malt^ Plinius Arcadicam deteriorem inquit, cum de Arcadica cogitandum ampliusdoceatTheophraftus. *p&hH* Plinius vertitr4»?»-*jus*, Theodorus *nodojus.* Utfumque vox •§»)* fignificat. Placet Theodori veftio, quod materies improbetur propter nodorutn multitudinem, Ramorum multitudo ab Architedris non vituperatur.

Ttfi«. Corruptus codex. Scribo *JJUP, Thyce arboris materiem fimilitudine referens.* Materies hujus arbores praeftantiffima ac pretigliriima, laevis nee contorta. Non fatis ad mentem Theophratti hunc locum Theodorus reddidit; Verte, *Uviseft , & in opertbus firmamrigiditatern habet, natur umque thy a.*

[illegible]

Corruptus codex. Scribe,^MTJ «ty« 5 [illegible] Af *vwui w wwryfafy*™» 1£*eft > ***fo*<\uc VI*f*u *pulcherrima rft. nodoja fiunt, male nutrita, aut byeme^aut ah qua fimtlt rationeopprejfa.*

Sw»7p«f, &c. Nimis laxfe *orbem* vertunt. diftinguit Ovid. de ferpente loquens Metamorph 3.

Imtnenfumfpiris facientibus orbem.

Spira flexuofa linea orbefqueinter fefe non recurrences, quales in fpiris ferpentum, & in fe complicates convolutilquc rudentibus. A qua figura vox fpira apud Gr«cos Larinofque mqlcis rtbusaifignataeft; ac inter caeteras de arborurn mareria dicitur, ubi convolutio quaedam fit in plures orbes Jnter fefe ntn recurrentes, quam nee n^dum nee crifpitudinepi inre vocaveris, fabris moleftirfima tra^atuque no4is diflJcilior.Plinius lib. 16*. cap. J ;. *Publicum omnium vitium vocantfpiras ubi convolvhe fivena atque nodi, &c.* Idem cap. praecedenti tubera vocare videtur. *Quibrfiamfunttubera, ficutfunt in carne %landia, in Us nee vena nee pulpa, quodam caflo carnis in feconvoluro. Hocpretiofifsimumincedro* (MS. *citro) & acere.* Ad hunc locum Do&iff. Dalecampius , 2 ^* ^ *vocat Tbeophraftus cap.* 3. *lib* f. *hi ft. quo locofpiram nee nodum* [illegible] *ejfe, nee crtfptm materiem ovXu^m ait, quemadmoduminacere* G? *citro interpretatur Flinitts. tubera dixit, 9uod foris prominear?t veluti gibbi.* Ex his mal£ dOV^A icnpruin elfe in Aldino editione,nemo non videt. Sv^^i *convolutio*: vitium, ut divi,in arbonbuscum (e convolvfeJ^ venae, velutqne nodum effecit collecfta &^ontorta materia. Has n ^ i ^ f ^ vocant Graeci, & Latini^j-£••TheoPhraftus lib. y. cap. 6. *Kn^m* ligna efTe ait, *Z-

[illegible] Theodorus

Vimlvms *Kb* 2 *P'wlum vcrtitlnodationis duritiem ris eduSlis in 'aeraTer,^ vero J^P /> dementia csb^* [illegible] *W* [illegible] *o l t ^* [illegible] *t^pter ndtionis duritiem dicitur effefu^*

fterna. Plinius Gr«cam fervavit vocem. *Inveniuntur in quibufdam Juut marmore, ctntra^ id eft, durities clavo fimilis mimica fcrris.* Centra in marmore funt quidam velnti duriores nodi ad clavifimilitudinem,quuntimaetiam lignorum par^e inveniuntur. Vitium hoc lapidibus rrequens. Plinius Jib.37. cap.2. *Infeftanturcryftalliplunmis vitiis,fcabro,ferrugine>mac(iloja nubcjnale occultaahquddd vomtca^pradurOyfragiltque centro,&Jale appcllato.*Idem de Iafpide eodem iibro. *Praterea inutiltsJtal^tur^ mttrvementibus cryftallmts centns.*

£K^«3«C&?. *4tf qu<edamforte accidnnt lapide(M S.* codex *acciduntin laptde.* fcribtt *acctdunt, ut lapide.) co«frehenfo autrecepto in corpus, aut alterius arboris ramo.Hxc* multo nitidiora & clariora apud Theophraftum habentur; [illegible]

Mtyil&tf. locus corruptus.Ex Plinio reftitui non poteft: ficille loco citato: *Megaris diuftetitoleafter inforo, cut vmfortes affixer ant arma, qua arttke ambient e atas longa occult aver at. Fuitque arbor ilia fatalis excidio urbis pramonita oraculo, cum arbor arma feperiffet, quodfuccifa accjdit ocrets* (mate *o&eis) galeifque intus repertis.* Haec nihil juvare poflunt. Bafileenfis codex afterifcumaddic,«T-*canp tyLn-n* A^ireA^.* Cur afterifcum fuftulerint,caufam non video. Legunt viri magni, fpuriis ac fuperfluis refe-

[illegible]

[illegible] *fyi to <&&vt>* i w 9 ^ » ^ ' ^ « Id eft , *'quod etiam in* [illegible] *ftro, qui Megaris inforo ftabat^ evenijfc accepimus,quofuc^ cifo urbem capi ac foripi oraculum erat, ficuti faBum a* Demetrio *In hoc enim perfciffo reperttefunt ocrea,* G?*alia qitadam Attici ritus, qua extant in oleaftro, eaparte quafunt appenfa primum, atq; in cavitatem impreJJa.Ad* hunc Gr«corum giorem, qui ante fana affigeDanfc'& fufpendebant dona in oleaftro,aJlu£t Virgilius, Graecorum imitator fedulus. libr. 12. Aineid.

For ti facer Faunifoliis oleafter amaris
Bicfteterat, nautis olirn venerabile lignum,
Servati ex undis, ubi figere donafolebant,
LaurentiDivo & votasfufpmdereveftes.

Oleaftri vivacitas tanta fertur,ut fi plurimis claviscon- figatur, nihil tamen laedatur. Ariftopharfes in Pluto^arip j^Wia O ^ F O T A A S ^ *Tw'rmt^feu oleaftro affivam ifti- U** ad Theophraftum redeam ; hic vult oraculum complctum Tuiffe, reenante Demetrio qui Megann expugnavit. Pro *mp/m**, quod Grrcum non eft, *K*T*W** ex Gazae verfione reftitui. Cur fenbendum, «;*> ci K9Wv, docet Scaliger. Caeterum Megarim urbem non t2tn expugnavir, quam libertati reftituit Demetrius. Diodorus Siculus llbr. 2C. *c h* [illegible]

[illegible] *vt*%m. Prafidto adhuc tencba*tur urbs Megarenfium, bane expurnat Demetrius, Itberamque populojunfdtaionem redd.dit. amplos igituphonores & beneficia k civibus reportat.* H*c fuggerunt, vocem *Aw**~

tg*« I fciolo quodā infertā textui ē margine. Notavit qnis adoram, McgarcnfcslibcrtatircftitucosiDemetriojGc vox poftremain textū cum vitio reccpta. Pericles vero is eft qui devaftavit Megaridcm. Diodorus Siculus lib. 12. *'Ajyiwbi 'j XltfKXU t$ htu/ttui t&npty* mXipinfo nit.* M[illegible] [illegible] *the'nenfes Periclem cum exercttu, ad bellum Megarcnfihusinferendum cmifirunt. is agro pervaftato, & foffcfsronibus illorum direptis ant corwptis, cum magms opibus Athenasinderediit.* Poftea a Dcmofthcne & Hippocratc Athenienfium ducibus capta Megaris, iterumque liberaraāBrafida. Idem Diodorus eodem libro duodecimo. [illegible] *rlw 7itor. it Jft* [illegible]

[illegible] *Aicetitw <riis 'Afaeuet; xx'ofifooyl'u*. ^ t* J >«* [illegible] ci 7IDV« iw. *Dum hacgertffturMegarenj-J belli,* }tfo<i *1$ cum Athsnienfibus* ČS c«^ *cxuhbus gercndnm erat> motefattfiebant.* cwmfwu /j^^zn' wrtr tii»f5 «^rtf *citroq; tmfsitarentur, nonnullicivcsexultbusinjvtifiyAtbe* menjium ducibus urberhfc prodituros polltcentur. Hippocrates ergo SJ DemoftbeiHts, Athtnkvfui impcratores, proditionem cum Megarcnfibits patlifexcauos nohumitues qdv/i beni mittunt, qiiQs proditores tntra mania recipiuntXetkiA autemfraude in dudsplebsjaftionesjLinditm.nam alns /1-tbenicnfiwnfoactatcm amplexan, ahis Lacedanoruorum panes tuert placet. Interim fua. Jponte ejuidam praiconiswcemfubiens, proclamat) utarma cum Atbemenjibus* © *Me* garenfibus^utcunqi vein con)ungat. DefartH igituraMcgafenfibushocniodo LaccdieH.wtistpraJidium quod fro longts nuembus exctib abater elicl a jhnonein Kifaam quam va* cant (Megarcnjium Inc naval* (ft j confugu. Scdfojfa A* tbenienf's circumdutl^ caflellum obfidtnt. nee multo pofl exercitis ex urbefauns,thUi0 Sifearn includunt. Veiuieygol elopontjh ne per vim eXfugmti trucidarentttr, certa Nifaamcondmone Athenienfivus dedidere. £7 in hoc turn ftatti res Megarenfutm crant.* Ad hanc, fi refpexerit, ey pedirionem iheophraftus, oiftnino pro, *Aipi^®**, fcribendum, *Smi iyiw* [illegible] Anuo&evw.* Prob^bilius cerr^ ad hanc refpexiife expcdicionem, quam Demerrii liberationem. Accedit, quod non conlter, utrum Theophraftus cum ilia exequererurDemetrius vixerir, ncc fatofuo fungus fueric.

KE4>. A.

CAP. IV.

bearhrum qualhatibus, (g qucefpifsifsima. aidurifsima, mollifsimave. [illegible] *Jima jfrigidifsitnave. JNecnon qua knta 6 rigidafint maferie.*

K[illegible] *m* [illegible] 4 [illegible] W [illegible] *fonts, mwo* [illegible] fig. [illegible] *ytii<8g Key KtiflsjiM i(0j fiihuvnoov. wcy oVi jjtik**

[illegible] &W WA«^a ^ ^ • </|; ^ ai;r^ w xA/^5

[illegible]

PRo natura autcm fingularcm arborum propria difcrimina afsignantur \ fjpiljitas, raritas, gra-[illegible], levitas;, duritia, mollitia > & fi quid e-[illegible] pici pbtcft. Qua; cum omnium [illegible] itcr & fylveftrium communia finè; de omnibus vcrba faciamus oportet. * Ergo fpiffiftima, graviffimaqoc bu^us t(Jra, ebenus fiia *ten-fif!.^ma >&^ram* turn medulla, in qna & coloris nigredo conftat, *J"^^e* Ex rehquis cehi pnmarus mdubie datur. Spma& *xusachebe*-roboris medulla 5 1 qu'od atrum cfignomlilant, at *numnaquis* que etiatn niagts cityfu Qyippe cum hrec proxi-[illegible] [illegible] capiilos qiioqnc pugior.um ex ca fieri j & pocuk thcricIcatornari, qua: à ftclilibus iecerninon pof-*meauila, in* fint. Verum cor rantum accipi > & perungi ma-j«« (3 «/a-ericmoportere voiunt. Sicenim&meliorem, &[illegible] nigriorem1 effioi poflb. Quin & alia[illegible] [illegible] am 5 ut afpedtus ebeni verficoluris apparent. Fieri cxhacledos, & fibellis &rcliqua Inntiora opera riarrant. AmpLim majorcm in inodum, & Frondibus condibm pulchris, limilemque pins cam afsignanj. Scd ha:c fpifsitatcm qnocjlic Una cunvnigrorc babent. Spilfe airtem, acer, & carpinus, atque in [illegible] crifp:e. t Ad hare olen 5 & oleafter. Rara? corpo-rc inter fylrcftrcs, tedifqfcc idoneas, abics inaxime. Inter feliqqas autfin fimbucus, ficus, *malus/* laurus. Durifsima rcboris, carpini, ° ancqut mar fcries. Hanc enim aptequam terebrenr, niadefa:iunt > quo fcilicct molliorem reddant. Mollcs in univerfiyn ? qn^e rara? corpore ac folutx conftent. Tilia inter carnofts praxipuc mollis 3 necne calldifsima cadem cfle videtur. t Indicium, quod acicm fcrri maxime habetat. Tincbram cnim vifui caloris. perlaxat. Edera qnoque cnlida e1l, & fi laurus, atquc in torum omnes, quibns facerei naria folent. Meneftor, & morum addidit Fri-

Xx z gicMm^

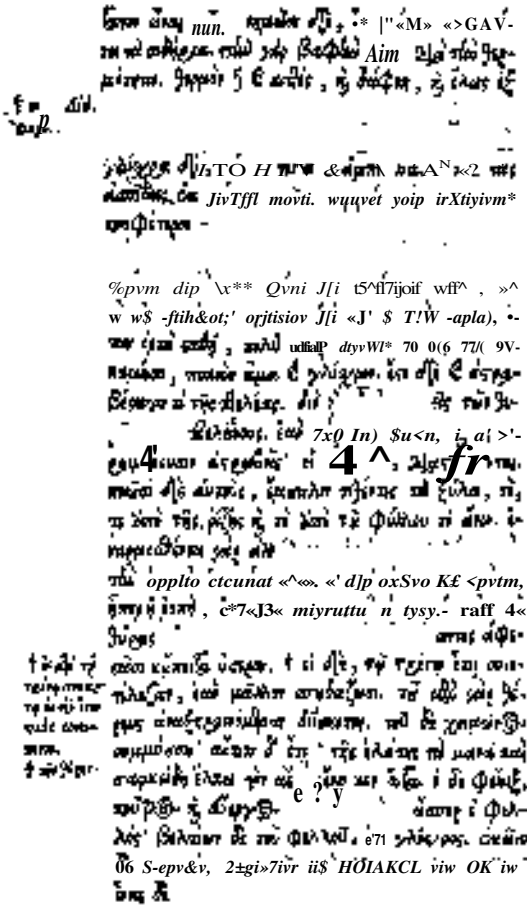

gidifsirriae ' qus aquatiles aquofaeque fint. Lenta falix, vitifque. Qua de caufa fcuta ex his facere folent. Ida enim protinusplagamcontrahunr. S e d * ^ , levior falix : rarior enim , & ob id ea.magis u- *cimu j,gna* tuntur. Platanus lentiore non caret. Sed hsec na- *contranodi** tura humidior, ficut etiam ulmus. Indicium, quodj^o«»^ *fi^* poft cxfuram , erefta materics multum humorist»^w/ emittit. Morus fpiffa, fimulque lenta eft: ''*'ri§0*^'r.Jc4c«- rem quoquc fortifsime ulmus fervat. Ob id ul- *mm fpetta** meos cardines valvarum facere folent. Nam Gip-hi*, */«ri* fi firmi permaneant, valvx quoque dare intort3er<?J>0»<fc'' poffunt; alioquin torqueantur neceffe eft., t *fa-f artir J U ff* ciunt eos ligna permutantes, quod radicem v c r - * ^ ^ | fusj quodque in cacumine fuit. Sic enim inter fc** *tc* coarclata , utrumque impetum alterius pi- cum^uapte natura adverfetur. ^Namfi alterum per naturam eodem tendat, quo momentum eft, ruina utique eodem fequi facile Nonnulli anno tenio confeccre, Namque cunt: hyemis vero humore oppletscoherent, t Ra- tio quod rara , carnofaque , facile aerem hanthumedum. Palma levis, tra&atu facilis,mol- lif que eft» quemadmodum fuber : fed bere,-quialenra. Suber enim rigidum eft. Qua- runt, fpretafuberismatene,utincommoda. Ner- vos per totum lixos *mm &t*, neque eodem pofitune modo cum- clos porrigit., fed raultifario. Siccari haec ries potelt, & cum dolatur, & ferratur.

Videsorationenmutilam: exquanihtlofaciliorimafficias à Iheodoro. Num fialterumfernaturam eodemtenddt,qti9 momentum eftruinautique eodem fcquiefibfit . Sic

naturam conftitutum fuiflet (*quiff e contra naturam fixum eft, djerfumlpeHante cacumine*), >>#« j**i, quapartc impetus cbspiflet lignum *ad* fledtendum, ex utriufque concordia, ««>?»? «^ • ^«e*: earn in partem tota contor- **tioincubuiflet.** ***Non loquimur igitur de ruina: utvult Jheodorus, fedde contortions Dicebat enim *?&%#. I[m ludfrnttma contemptabere, cum ulmum *?&&&& dice- ret : hoc oftenditeife falfum, quitantUfpfonatcurtiSo~ yer*, & artis, ne contorqueatnr.***

Tit 3 Vpp cw\d#* nm,t<n. *Theodoruj,* valvas non fta- tim apponunt. Perfiguntpotiuspotius. i d^i^^^^t^. *Iheodorus,* led compaCtas ftatuunt. *Immiretinquunt: tqfftquam compegerunt, abfiflunt. Etomifit Hmfi%%f.*

TJ pm trepatunto ppusa atque abfolvunt. Atticiffima bre- *Permutare ligna, eft cumfyrio, dutalia reputarant. tamen* , j cas. Vt apud Ariftophanem Nubibus. %*^M TM^i^M^C' *Winius ita loquutus eft. Verum ille nihilo fizlicius bane eft QU^ Item omifit*, ^ 1A«IU*. *Sedfuppreffo Abietis no- exequutus fuerem. Inquit enim,* permutanda tantum fi- *mine, dixit: quod* rara, carnofaque. *Valva ex *Abie~*

ut cacumen ab inferiore fit cardine, radix fuperior. N*- J"f *tnimfic fi f,df* bina aflamenta ad cardines cum co- *e. Cardmes ulmeu Qorrige in codice Jheodort. I* aci- •fint, contrariodifponunt fitu, uc uniusparsquaever- *Yb* aerem attrahunt humeftum. *Eft enim fcrijtumy*i&*

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOT£ £T COMME·N TAkl VS.

nY»ä07KT«. Plinius libr. 16. cap. 40. *Spijfiifima ex omni materiel ideo graviflimajudicatur cbenus (3 buxus, graciles natura : neutra in aquisfiuitat, nee fuber , fi icmatur cortex, nee Ianx.* Hacc partim ex Theophrafto, partim ex Vitruvio. *Neutram* , inquic *>tn aqujsfluitare.* Corruptus ergo codex Theophrafti; K«/'«J *fi mi®* fr* its* ^|>. Scribe, >g«j* wv[©* *hn or**]JTIFW. Periodum hanc nee Plinius, nee Gaza fatis feliciter interpretaci func. Vertej *Ergofpifitfsima gravifsimaque videpur buxus ac ebenus; m aquis enim non Jupematant, ac quidem buxus tot a fundum Petit i bebeni vero medulla, in qua* 0 *colons nigredojiat.* Piinius *gravifiimam* air, quod *Citfpifsifiima,* Sequitur Theophrafti locum libr. 1. hift. cap. 8. Vide quae ad locum iftum annotata funt. Cur fundum petat ebenus*

7«f ^), *ön ru ptipvi uvnS** Aiiw «'« *TTJKVOL t$ &$<*• Hebenus vc-ro i$ qua illifunt vreina, fundum petunt, quia in Hits fan* ca eft raritas, neque a'er in illis eft qui ea at toller epofstt. Merguntur autem fundumque fetunt, quia part es cor um multumdenfkfont * & fihda.* Idem ferme Ariftoreles libr. 4. Meteorologic. cap. 7. *T** 41 |ito« i* *fo* 3 ••Ç^'.

^ *f* i «ii;. ^ i« ·D^fTai' ci; »Ty ^f?. *Ligna autem font terra & aeris > quafrofterufttbilia, &nonli-quabiliä, nee mollificabiUa,* CJ *in aqua fufernatant, f rater tbenum. Hacautem non. Aliaemmaens habentpfasy ex ebeno autem nigra evaporavit a?r% (f! plus m ipja terra.* Falfutn, & quod Plinius aic , fuber decorticatum fundum petere. Lignum fuberis fungofum, neuciquamlblidum ac dènfum. Ebeni maceriem, id eft ebenum decorcica-tum, fundum petere,fcribit Theophraftus, buxum vero cum ipfo cortice. Somniabat Plinius cumhsec recirarec Libertus, & fbmnium illi repente pro ebeno fuber fubftituit: aeriis enim intentus, de aerio maxime cogicabat, Vitruviuslib.2. cap-9« *Cerrus>fuber,fagus,quodparvam habent mixtionem (3 ignis © terreni, aerts plurirnum»per-via raritate humores penitus redpiendo, celenter marcef* cunt.* Ex eodem Vitru^io Up. & lib. citato, habes laricetn fundum petere, non fupernatare: *Bumore^utem & ierrena eft materia fpijfefohdata, & non habenzjpatiafo-raminum, qua pofsit ignis penetrare, rejicitque ejus vim, necpatitur ab eofibicitonoceri, propterque pondusabaqua nonfoftineturyfed cumportatur, aut in navibus , autfufra nbiegnas rates collocatur.*

(, &c. Plinius loco citato. *Ex reliquis ficcifsi-*

cribe ex Theophrafto, ex reliquis fpijfiffimis. Ex

cornibus arboribus gravifiimum & ftabilifiimum refert cfle ebenum & buxum s ex reliquis loton 6c medullarti roboris.

*Tiw***ffri%i'ri9t)imph&** &c. Plinius loco citato. *Deinderobur exalburnatum: ($ huic nigrkans color magif-que eliam cytifo,quaproxime ebenum accedcre vide tm,Kt^ &&pi***fyvo9y* five *tyvh pii$cc*, robur exalburnatum* dicit. Idem lib. eodemcap. 38. *Humor* 0 *mticiarborumeft, quifanguis earum intelligi iebet.* Paulo poft. *Atqnc in to-tum corf ore arbor urn^t rcliquorum animalium cutis, fanguisjcaroy nervi , vena, ojfa, medulla. Pro cute cortex** rergit. *Proximiflerijqueadipes, ii vocantur a colqre alburnum, tnollu aepefsima pars ligni , etiam in robore facileputrefcensjeredini obnoxia quarefemper amputabitur,* Hinc, *cxtlburno,* quod eft, *albernum detraho.*

Ktm$v. Cave de omni intellieas; quippe nor nifi antiguis, caudicemque craffum habentibus partcm nigram invenies.

Plinius. *Qganquam non defmt, qui Sniacas* /tl *tebi* *gnares affirment.*

s'f Scribe, tf •.1/. & pro *xi*^\^ Plinius. *Celebratur (g tbtricla nomine ctlices exterebin-thofohtusfaceretorno, per quern probaturmateries, ownïu bacfila ungi wit meliorque dec fit.* Corruptus codex; Scribunt alu ex optimocodice, in quo erquam proba-

S J 2 J T * *ebinthofoluulfaceritorno, Perjuam pnbatos. Materies tmnium h*c folaMyvult.* Vafde probatos cahces, ex terebintho toriiare foficfi, di-

Thericlei *XW* nominati. Tfi *frcbatur* e ipfo imeffijjaiur artificę. Phnius hbr. 34 cap.g. dean!fidbus«5:ft *hmp Wdemtnfraprtdtaos, probati tamen, Ant*w.ftffi-*fiutus, fol>chs.* Placet aliis c«&« i *terebinth*fottiusf+. ceretomoycujus cor probatur, tnatrries.&mnium bacfi-la, k$c.* Sic certe Theophraftus, A«^C«\«r 5 t'lywfft",u^ que ad,^Viec £ ^^ai'Tj^^Scc.Theophraftuspoftquamde ebeni egilfet materie, & aliarum arborum^ quibus color vel nigervel nigricans, adjicic &terebinthiSyriacxma-teriem nigram elfe ac fpilfam, adeo ut vel ipfum ebenum vincat nigredine: ex ea cukellis manubria fieri,6c popa-i laThericlea tornari^qua; a ficT:ilib. dignofci no^ q Jcnnr* Plinius vero Thericlem e ligno terebinthino pocula ior-nafle tradit, indeque nomen accepiffe; quoct faJiiim eft. Satis aperte Theophraftus Thericlem rigilina vafa lorno cdnfeciflè declarat. Figulus fiiit Corinthius artate Theo-phraftopauloantiquior; utpote qui vixerit temporibus Ariftophanis. Athenaeuslibr.il. deipnofoph. ubimulta de Thericle> vafifqj figulinis ab eo confetti's profert. *i'-n*

r H9t''X9* 'A&wQavii. Qalices Tbericleapocula fuiffe aperte declarat TbtopbrafiHS in hbris de hi ft or ia plant arum > quo* loco de terebintho verbafacit, aitq; ex ejiil ligyocalices tor-* nan Thericleos, quos a p&ilibus nemo dijeernat. Eos calicei fama cft,a Corinthiofigulo "Tbencle fafios, unde & impofitil nomen Arislophanis comicifieculo.* Aperce Ararus†iveEbu-lus in campylione fi&orem figulinorum facie. Fuiffe hunc Ararum fcribunt fupparem, aucaequalem Theridis.

Ofiglina terra; olimffheiteles
*Tefabricatus eft cavi lateris dilatatofundo**
Cogmta ALdepol mulierum natura,
*Quapoculis exiguis nonddeSantur**

Hefychius, *ittvt.* id eft *Thaicleus, calicisgenus afigulo Thericlefatus.* Omnium comicorum teftimonia, quicunq; Thericlis, vel Thericleorum ppculorum meminerunt, figulum illuni fuiffe evincunt. Concludo ergo veros Thericleos calices fidiles fuiffe: ad quorum fimilitudinem & imitationem, Theophrafti aevo, e terebintho tornari folebant ade6 fimiles, ut a fidilibus, quos ipfe tornaflet Theric.Jes, vir dignofci poffent. Unde colligo, e nigra terra, & fummi fplendoris nitorifve calices fuos tornaife Thericlem: rerebinthi quippe materies nigra, (plendens, nitens. Monendus tamen lector, ne credat Thericlem inventorem calicum ficftilium, autprimum figlinam exercuiffe artem; fedprimum ea forma docuiffe e terra nigra ac nitenti calices tornare, qui ab ipfo nomen acceperunt. Thericleorum for mam loco citato defcribir Athenaeus. 0 ^ '-

c\ s^« /3£?£eM dos ut »v%|ot<n. lhericleum poculum ad later a deprejfum eft, fatis profundum , auribus hincilhnc prominenttbusy uttn vulgar* calfce.*

K«/<rd>i>$&ft*<&', &c. Plinius eodem cap. 40. *Omnibus qua diximusfpiJfitfirmitas.Ab his proxima eft comus% quan-quam non potent via Iri materies propter exiiiitatem, Jed li-gnum non alio pene, quam $d radios rot arum iuti/e: autfi quidcuneandumfitin Ihno , clavifve figendum ecu ferrets. Ilex item & oleafter, (Solea atque caftanea, carpinus, po-pulus, hac & crifpa aceris modo, fi ulla materies idonea ef. Jet ramis fape defutatis, caslratio Ufa eft, admit que vires* De torno, quod admodum miror, nihilTheppharftus, Talem vero habcre marericm, ipfe I heophraftus lib. 3. cap. 12. docuit. Apud eundem nihil de ilice, nihil de caftanea 5 tanrum de acere, carpino, olea & oleaftro;quorum materiem fpllam ait.Depopulo nihil apud eimdem acutrum huic fpiffa & crifpa' mareries, ego affirmare ncn aufim. Plinius trmenait. Credat qui vejit. Vide infra hoc ipfo capite.

l mente ßirdus Joltdus.* Scribe, «,«)vci Quo(J rtcv **piusaccedit,** **e«^«y tttrumqucfJca/w* fi *gniffc* Hefy-chius, **f*ti*tp*fad'npi.* Oleam ficcrm ex hb- 1. cap. 8. pnbatnr. *%a»w3 i h*Jd* y y^^^^ > ^^ voc* **«v4« utnr cap. fequem Theophraftus.*

Afflit •* Negligenter fatis hac Plvniusu *De catera plerifqua corum, [ed utiquz robon tanta eft durities> ut terebrari, mfi madcfaftem nan queat, ($nefic qmiem ada&us avelliclavusie divtrficlavum non tenet cedrus.* Re&fc ergo Theodorus pro^S^'V^quodfignificat *degravant, pra pondere® gravitate dwergunty* legit ^i%o««, *madefaciunt, macerant**

^4>i>iv&. Plinius loco citato; *MolUfsima lillage ademviaer*& & cahdtffima , argumemum afferunt, quod cttijfimi afcias rctrndat.* Rationem hujus rei adferr 1 heophraftus libr. i. decauf. cap.ulc. Afcia inftrumentum, quo fabrics materiae dolantur.

<plul nhiyv. Inter; res Plutarchi in Pyrrho exponit *tcmperaturamferri Malo *aciem* ; ilia enim obtunditur; rempetatura non item ; nifi quis forte temperaturam pro ipfa acie accipiat.

n«?:*. Ita lege: male^^in Aldino Bafileenfi; vida cap.ult.hujus libri,ubi plura de *«£«©«. Calida & morus, &laurus, &hedera, ficomnes fc quibuslignariafiunt. Vide cap. citatum.

' *%c>w&» Plinius loco citato. *Frigidijfirha quacunque aquaticailentijfimaautem & ideofcuttsfactendisaftifsima> quorum plaga contrabttfe protmus, cludttqtie fuum vulnus, {$ obid conturnacius tranfinttttit ferrum. In quofunt gene* teficiyfalix{iiliabctulla,fimbucusypopulus utraque. Lcvifsima ex his ficus & falix,idcoque utthfsima Omnesautemetiarn ad ciftas, quaquefletii crute.conjiant. Habcnt & candor em rigoremqne & infculfturisfacilitatem.* Hxc ofcitanter Plinius. Theophraftus falicem 3c vitem lentas ait, fed laxiorem (ive^eviorem falicem, ideoque eo magis uti fabros. De ftcu nihii Theophraftus^ de vite nihil Plinius. AnigiturprojS«8c,/*c«j, *vites* & *%itu* fcrilrendum? Hoc vidcant alii. Populum utramque cum inter lentiflima nurherat, parum eorum qua? paula ante tradidit fe memorem oftendit; quippe jam populi materiem fpiffam firmamcjue, dixerfr^yid. fupra hie.

nx«7aW. Plinius loco citato: *EftJenntiaflatano^ fed madidayJicutalno.Scribe* exTheophrafto^ci/f *ulmo.PU*cani materiem Ientam inqui;, fed naturam humidiorem, uc & ulmis.

'' **Zvi&ftiitv*m* Plinius ioco citato: *Siccior eadem ulmo (fortty alno) fraxino,moro,cerafo,fedponderofior.* Horum omnium nihil Theophraftus. De alno Vitruvius loco citato: *Alnusautem,qu<efroximafluminum rifis frocreatur, & tnimmi materies utilis videtur, habet infe egregias rationes. Etenim aere efi iS igniplurimo tempcrata, non rrrnlturn terreno, humore pauco. Itaque quia non nimis habet in corpore huworis, in paluftribus loots intra fundament a adificiornm palationiffus crebrefixa redpiens infe quod minus habet in corpore liquorisypermanet immortalis, (Sfuflinet immania ponder a Jlru Bur ce y &finevitiis confervat. Ita. quequ<£ non poteft extra terrain paulum temp us durare ea in humore obruta permanct ad diuturmtat m.*

*Uvicoh*ap* i$ yti%&'»* Supra mori materiem, *oMiiyv £ «/«wdixit.* Refpondeolibr. i. cap. 9. praeceptorem agere de medulla fola; hoc vero capite de ligno,five materie. Nihil impedit lignum efle fpiffum, folidum y lentum; medullam folidam, fpiffam, duramfive ficcam. Necomninoduramdixithabere medullam, feddurioremquam yitem & fambucum. Cacterum vox *y*i%&** alicer de fblidis, aliter de liquidis ihterpretanda eft.

TB? *'ufop<*ettiTV* pvirltifsr* as oi UP nsc<n»s ton ftgtur cw/ttetrvt #^-*

*nfii^«(i*u/tol-m*. *QuenadmodumprofeHoinglutinofis craijfisfuccisfaciunt. quippe craijfus fuccut ex oppofito habet tenuem,glunnofm vero,ficut ipfe Grace* nominavi,r' ptW^ir; f«aji diverfivum dicas ; ficutt aliquis dixerit, qui a folidis corporibus nominandi occafionem accipiet-A* %feui&*friabile. Siqmdem hoc patio fimper vidftur Ariftotcks o/pefitionem fácer e 4 verutn non infuccis fed Joliiis ipfis*

In folidis igitur T** y^U^t fradtu contumax 3 humore videlicet multo> & qui tenfiorii cedit, terrenas partes glutinante: ficnt in falice & coriis. Huici**^#e?F> *friabilt* oppofitum. In humoribus Hippocrates *•***%&* definite in quot-xvtm TO tn&» ^I$ %S iii^oS' Vna pars aliam per aliam *fequitur.* Id eft, quod ii trahatur, fuam quam longiffimc fervabit contumaciam, nee rumpetur facile, utmel, adeps. Mori lignum lentum & fpiffum. Poteft etiam exponi fra(!iu contumax: lenta enimfra&uconturnacia- Sed lentum vero, qualibr.tf. cap,

'Atpot&fB&f. Plinius; *Rfgoremfortiflimlefert.* (cavecredas feblilemrduritiem intellige & inflexibilitatem: Vult enim duriffimam Tquaeque fledi nequeat ulmi materiem* Virg. primo Georg.

Tumferri rigor, atque argut lamina fern***

Supra dixi «Vg*Gff, non *detortum*, quafi *I*p* f^tt^fed ad depravandum difficile Jignificare. fan Itfrriyt *J «V^Cisi& materies reEtior, quaque minus dlfravatur (3 contor~ quetur) ulrnus, ob idcardinibus,ajjamentifque portaru utilifsima, quoniarn minimi tor quetur : permutanda tanturn, fic y ut edeumen ab inferiorefit car din e y radix fupcrior.* Ulmum rigidiratem habere negat Vitruvius, lib. 2. cap.g* *Vlmus vero & fraxmus maximoshabenthtmores% mini* munque ahis S3 tgnis, terreni temper at A mixtione comparat*: funt in openbus cum fabricantur lenta, (Sfubpon* dere, propter humoris abundantiam ; non habent rigorem, fed cekruerpandunt ifimulautem vetuftatefunt and£fa~ 8a, aut in agropcrfeBa; qui eis ineft liquor fiantibus emo~ritur,fiuntque duriores, £3 in commijfurts, & in coagmentationibm ab Untitudine firmas retipiunt catenationes.Catenatioeftconjundtio & ar&atio ftrufU trabium vel aliarum inter (£. Pro,*perfeQa in agrOykhh^perfetla in 4-fro.* Senfus apertior, ^uam ut declaratione indigeat. Jegat Vitruvius rigorem ferre ; affirmat Plinius er Theophrafto, qui alio modo qua Plinius id tradit. Certe Vitruvii fententia probabrliot. Ipfe Theophraftus, ut animadvertit Scaliger, ulmutn «7e£ifiwnv efle deftruir, cum tantum ponat curae &oper»,& arri^necontorqueatur. A natura ergo non eft *4 dtvfitm** • fed arte. Vide Scalige*? animadverfiones, &attendeadlheodori verfionem. " * . « , - . ,

t Oi jfy -*nS ret** : LodJS tntltdus; fenbe,

Vult vaivas compadas non ftatim affigi folere, fed multos eas ubi compegerunt, fie finere per triennium,alios per quadriennium, priufquam eas foribus adaptent; per acftatem quippe humore ficcato dehifcere, per hyemem ardius connivere.

T« lA^f omiffit Thebderus, nobis vox haec nalli fufpeda; de valvis quippe in genere agit, ac In fpecie de abiete reddit rationem; quod abfurdum videtur, Putaremfcriptum fuifle m¥c** Rationem quippe reddit, curvalv* hyeme conniveant, aitque quod in valvis rarum,carnofun?-q; id facile attrahit aerem hume<au m>ca-quede caufa hyeme connivenr. Si non placet 7 ^ ^ icribere, ddc w.iA«W-

*o 4> <p*i*£- Plinius: *Palm* eft mollis fSfuberis : fpiife (S malus pyrufque, nee non acer,fedfragilis ($ quacunque crifpa.* Si fuberis materies mollis, quomodointer gravitfimas & fpiffimas, quae fundum petunt,«umerari poteft. Vide qd» ad initium cap. dixi. Cerre antiquus code* fuberem fpiffam fcribir.Ita enim fcriptum:p4/jw<i *eft moU Us, & fuberis materies fpiffa. & malus pymfque, nee non d* eer :fedfragilis & quacunque crifpa.* H*cTheodoro efrandi aufam prxbuerunt. e^^, Cni m *rfridum* vertir, cjuahs non eft fuberis materies, fed fragili$. Nullum reiinquiturdubium, quinfenpferit Plinius, *talma (Sfube* ris materies mollis, fed fragiUs fuberis. Spifa mains pyruf* que, necnonacer, (S quacunque ctiff a.

XEΦ. E. GAP- V.

Tmum, quod & Thuia dicitur, najei apudfanum Jmmonis. Ex quibtts itemjimulachrd dtorum jierifolita. Qua ponderofafimul at dura, quaque difcordenU De nuce Euboica, iifque qu# perpetua funt natura: turn qua cariem, ac tineamfentiatit, autnon{entiant> deque teredine, tinea: $ vermfbus, quiin materie nafcunfar.

THuium " quod thuia ab aliis appellatur , nafci- *xK* Θύον *quod* Θύα
A tur apud Ammonis Qnum , atque in Cyrenen- *ab alia* ορ
fi agro. Fcmm cupreffo fimilis, cum ramis, tum *pellatur.*
foliis, cradice, fhuiogue : vel potius ceu cupreffus
fylveftris. Copiofam velubi urbshoctemporeeft, compeririaffirmant: atque etiam memdtant contignationesquafdam Vetuftifsimas tthoia?. Perdurat enim materies *hxc* incorrupta omnino, Radice hujus arboris nihil crifpius
fuerit. Slmilachia ex his Iculpere folcntj ccdro, cupreffo?lot(;5buxo, minora etiam exolearum scabiebus : ramus eatin illis non cap$nt, *oc* carhis aequalitate quodammodo cqnftarc videntur. Hac igitur proprietatem quandam locorum naturae ufufque oftendunt, Ponderofa autem , leviaque ex fpifsitate, raritate, humiditate , lentitate , ficcitate, rigidirate, duritate, mollitudinequeaccepiffe oportet. Qusedam itaque fimul , & dura & pofiderofa funt: ut buxus, ut robur. Qua autem rigidae, atque durifsimse funt, has pondere ca* rent. Omnes lylveftres urbanis, & mafculs feeminis fpifsioresj duriorcs', ponderofiores$ in totumque robuftiores , quod etiam ante retulimus. Quin & minus fcecundx fcecundioribus, & deterius frudificantes, pfobius frudificantibus, toca quafi ex parte firmiores, nifi ufquam mas fruduofior eflelbleat, ut alias quafdam affirmant,& cupreffum corhumque. Verum inter vites quidemj quae minus frudificant, gemmis crebrioribus conftant, folidiorefque funt. Idem etiam inmalormn, ireliquarumque urbanarum genere patet. Natura perpetua > cupreffus, cedrus, ebenus, cekis, t buxus, olea, oleafter$ pinus, qua:tiedam gerit, t aria, robur, nuxEuboica. Sed diuturnior inter has cupreffus[M] videtur. Itaque in Ephefo cuprefsina materies, ex qua valuae templi Dianae, qwatuor aetares refervata duravit- Sola haec nitbrem etiam recipit, ideoquc ex hac condere operum lautiora conluevxre. Exreliquis poft cupreffum acthuiam$ morum xternam potifsimum effe arbitrantur: toulque validam,&inoperibusfadletn: atqueveluftate nigrefcere modo c^fis. t Item alia in aliud & in alio perpetua. Exempli gratia, ulmus in *Dianafafe* aiire, robur defojSum, atque in aquis demerfum./«w Putredinis quippe immune hoc omnino videtur. Ob id in fluviis lacubuTque naves hac etiam matetiecondunt. **Sed** in man **putrefcit** i quanquamreliqux magis durare valeant. Quod quidem & ratio vult; ntpote cum fale toacerata? condit(int. * Fagtis quoque$ five fcifsima > in aqua per- *His diuturmanere* poffe incorrupta videtur, madefadaque *fiunt* melior reddi. Quin & t nuxEuboicanequaquam putrefcit. Dicunt & pinum plus quam abietem cor todikteredine poffe: Hatic enim effe t a num vero dulcedinis non nihil habere$ gis, quo **fiierit** teda refertior. Pcntircaffirmant,praeterquam oleaftrum ataueo- huasamaritudinis,caufanequeteredo, neque rodu . Qus«.anputrefcere fUnt,erodi Sctereclineiolonltqusautemter^vermiculi^tineifque. Teredo enim non nifi in m enafcipoteft. Eft autem ipfa teredo corpore parva, capite flagno,&dentibus. TinHevermicutefimikseon-

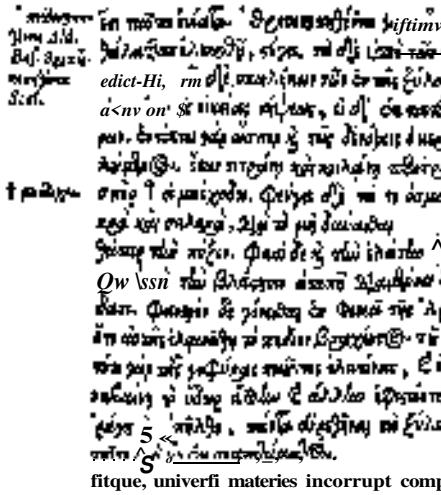

ftant, quibus paulatim materies perforator. Sea h*c curari facile poffunt. Nam fi offcnfa materies trahatur in mare ," durabit. Qua; vcro tcrc-' *coale[ceu* dinem fenferit, curari non poteft. Vcrmium ailtern , qui nafci in mate ipfamaterie generantur , alii, quemadmodum in arboribus, qui ccraite vocantur: cumfcilicet tameroferint atqueexcavaverint, fe circumagcre pofsint. Fugiunt ligna colorata amara, duraqne : quoniam fixe erodcre nequeant; ceu buxum. Tradunc etiarjn abietis cum germinat decorticatam materiam aquis inoffenfanf durare poffe. Patuit id apud Pheneum Arcadia?, t c u m, obftrufis faucibus campus in lacum redundavit. Turn enirrfdudis pontibus exabiete, cum amplius tumefceretaqua, aliis fuper aliis fabricacis, poftea- quam " extrufis obturamentis udla erupit fitque, univerfi materies incorrupt comperta. Sed forte hoc cafuque evenir.

JULII CiESARIS SCALIGERI-ANIMADVERSIOMES.

TO' *ft*)v«. *Pome debuit inter Mgyptias. in mari nafcitur it^hSt. Salfum autem $ amarum, affinid.*

*Te»& fSfl ov, \h*tnk vret -rim**, time alia materia, a- Imeam rt^m videtur Plmius interpretari. Teredinem liui exigit caput. Dedarat enim ajfcftioncs elementam. ttiam dicit%*

*Grave, *leve^ denfum^ rarum & ejufmodi, '"^, & nmtfrrmi ufT fti*&* ny |vA«^ Lego qtymAmw* AUt*

**AyK7tn ft Qym. Diven-fum caput, in quo affecluspersdu- 7n%aivnui,ficutmox'ni*<i>y*

*randi ,aut putrefutendu ^ ^ ^ Ti&tw-xfph *H ^JloHs^w, lego: 'Evict™* autem ut*

'Mi,mtwi »«fv in n» 'njntrew^f^fas li-fixf* tw% }*- fM^ ^ocet tnm eum mm Hoc efl &tf, non trafifitive.fed*

M. *Ligna cyparifsma e quibus valv* ler,ph Dtananovi aMu the fit urn - guod neutrahter rudes die tint. Sitmfic**

j^^^r^fiufH^m.taqMtwr^Mtsdm^ rtW^,coire^coalefcere,operirehiatum: quemadmodum

vere.w, Iheodorusomijil. Vetustemflumincenderat infrkdeAbiete.* Sihi^nadefiac: *tttm^H,inquit^*

'?.', . n .. n . *iy4* PUnhis httnc tratlans locum omjjit. Jheodorus diver-*

Aitrobur tnfluvns nonfutrefiere, mmanputrefcere: jusabnt., Durare, *tnquit,* nimirumvaleT.

*c&tera c- contrario. Condm 'Cmm quodammodo falfugine. «> • ^r si *ru*

Qtuerasporroquart, ktalia, robur noncondiatur. An quia ^ ^'ot f **u IC &% *beodorus alttrad ceptt. 7u*

Pfaineminjebabet} Dicebamus enim in l,brotcmo,ni- Cumitaexcavaver.nt.quema^odurnlatebrasfuas

iofumeffe eju.cintrm. Verim in Mm de amffiifiti TJ^^SH ST"*'' C ,, , , Cololaai*

diximus « p ^ '

thi $ fi Inyif, Tbeodorus legit WTX^F. *quiafubdit y\v- 'Z*tp*»J*i * w*" P&xbt& $ pipfyv. Tbeodorus,* Cutti

xif-wiK. *Etfttpra dicebat vtrmes ex humore dulci oriri.* D«* obftrufis faucibus lacus in campu redundavit. *At* j3g*#y-

*bitmtistamennos. Nequeenim amauabies, fedjiccior, *& $"fyflp* >*^ ft * obftrufis faucibus Jed,* flb imo c-

quam pinus. haque h&, kgo: ut wxtw non tarn dul- rumpentibus fcaturrigmibus. *Hoc enim* i g t a u, Ebullire.

cedinemfignificet pro cluffa, quam humor em primofigmfi- forvoleare aqua lomtu. Unde %^j« *in mari. Item *i* {;-*

catu, ut opponatur $ bp» , 0 *confignificet dulcorem, fro* ^.^i^^cJi^^ °bturamcntis: *potius,* difruptis

concaujja. Pratereatidamfcimusnosamarameffe. Ad hoc ~

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOT£ ET COMMENT^RIUS.

T+O^X Ji\ fv'ou* Scribe, *-n Jfr* 9»«,« *ft fyet. Sic in Aldino 1 &Bafileen(ihabeturcodice. Quae ledtio audorem habetPlinium lib. 13. cap, i(J. *Notaetiam Homerofuit.* ©t/ic, (vulgo *ytev*, male: & pejor antiqui codicis leiHio. trogete, *wyi-m* fcripferunt p r o s p e r antiphrafin;quod mandi non pofler citriunt: atque itaignorantia rei Botanicesduas; confbderunt arbores: fupra cap. demalomedica, dixitrms, antiquiffimos non <^meal(Te citria, fed inter veftes odoris gratia repofuifle) *Grace vocatur% ab a-*

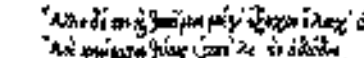

nyfiim Periegeten, in quo .W pro odoramenti quodam genere, & arbore citrti ponitur. Agit Pocta dc felicitate Arabia:.

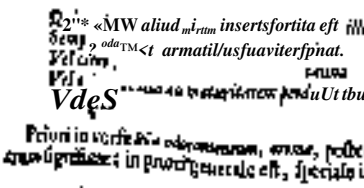

^ H *%OV* ^UBitf h KdhclUCW,

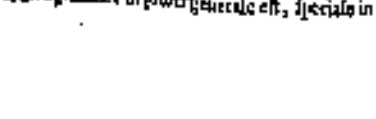

VdeS

riore. Eaftathius. 5«<», *Z*ti> Qa<n,AS&> M&v* <£*'&«. Nc-> gat vir Cl. Salmafius (ex quo hxc notamus) de Africanis citris accipi poffe j Nte ««w «-/>or, inquit *odorata, nee inter aromaPit numerator. Prateiea in Arabia earn napd, nemo dixit.* Pergit, *Avienus de ladano accept. Sic extm reddidit illos verfit).*

— Tcllus bicfemftrfragrat odore
Cefpite, frorumpt lacbrj/mofijlipitetnynba,
Mrrha quondamfuror Ctnyreus -. h&dadanivim
Vellera defenduiv, calami comafullulat almi
Gignit humus cafiam, concrefcunt tburafer agros.

Qiri Iadanum d*> vocari fcripferft, hadlenus reppe'ri heminem ; nee eft arbor, quod tamen de M. teftatur Theophraftus, linbit Euftathius. Ad alia areumenta mox ru'fpondebo, ubi ad Hoinerum perveneroT ©</wLatinis citrus dicitur. atquiatrum & &!* planoe dwerfle, Plinms enifti de utraq; feorfim diverfis egit capitibus. I«* *pofuit,* inquit CJ. Salmafius, *virismatnif, vulmis capitumfiaio, ,* 4 M M M M U *I'hniidivitum a.itoimaf ttpifsimis Ubru.nulkeSl, nee agnofiit Plhium aitSorem, ficutmultH locn oftendtmw,® exloeunoclarifsime patebit. Cafiigata curearum menfarum infania, in auibu, defiribendisflufculum tmmoratus eft, tandem itapfcribitj* tpfa arbore, unde menfi ilUfithmt:* Inter pauca nitidions vit* inftnunenra hac arbor eft, qua propter infiftendum eivuctur, nota etiamHomero fiiit: M» Grarce vocatur, abalusThya. *Iia, ie*mda httc y cmimanda fheferperam tn vulgatis diduU acdivulfareHipnecapiti Wtntm.* quod fie incipic: now etiam Homero fuit, <*fi*>

Grapcfe vocatur. *Cut capiti titulum imfofuerunt*, Thya arbor qua?. *In indice manufcripti hbn primi nthil tale, fed hac tantum*, Atlantica arbor, de citri ar bore, decitreis menfis, quae probentur, aut vituperentur in his,malum citrenum. *Quibus verbis tituh vice omnia complex ecus eft, qua dttobus Mis capitibus l$.& I<J. vulgar turn Ubrorum tra&antur. Sub nomine citri etiam rl* fluo* *vel rlw $vcu> comprehends.* Hadtenus Salmafius. Duas ar bores hoc nomen obtinuiife, ex ipfo probatur Plinio ad fine capitis, ubi ait: *Alia eft arbor eodem nomine, ma lum ferens txecratum aliquibus odore & amaritudine, aliis expetitum. To ftM>* intelligit; malus medica 8c Thya, citrus Latinis di&a. Sed quid ex Homero de citro vel Thya tradit Plinius ? *Nota*, inquir, *fuit Homero, &» Grace vocatur* *ab aliis Thya. Hanc igitur inter odores uri tradit in delicin Circes*; *quam deam volcbant intelligi, magno erroreeorum, quiodoramenta in eo vocabulo accipiunt, cumfrafcrtim eodem verfu cedrum laricemque una tradat.* In quo manifeftum eft de arboribus tantum locutum. *In deliciis.* ^5e«-/Jw, incjuit, Clariff. Salmafius poftulat, *in adibus Circes, iSforteanfcripferit* .fa aedibus iliius Circes. *Quam* ^<P««F *habeat* illius,/*m *norunt Latme eruditi. Emendabam allquando*^uri tradit in aediciliis Circa?, *cujus conjeblur* *neque nunc me pamtet.* ./Edicilium , *ut*, domicilium. *Cum hoc dicatur, quin ni (3 Mud pofsit dtci, non video. Compopofita vox ex domo &* co/o,domicolium;pro *quo* domicilium *fermocorruptus mduxit^tta* £# aedicilium. *Facile fuit ex ignorato vocabulo* in a'diciliis *notius ac tritius feciifc* in deliciis. Sed quid impedit legamus, *uri tradit in adificiis Circes* ? Certfc haec non magna mutatio. Ex mutilo *deficiisy* quodlibrarii negligentia, facite fieri potuit, conflatum *dtliciis,/*, in /, mutato. Infignis memoriae lapfus. Nam inter odores Circe nonurebat citrum cedrumque, fed Calypfo, cujus antrum, ut canit Homerus f. Ody(T. Mercurius Iovis mandato cum petiifflet, fadum ut thyx feu citri, cedrique odoremlong^perfentiret.

Πῦρ μὲν γὰρ ὀδωδὸς ἐνὶ μέγα κακέεται, καὶ τε δάῤῥει,
Κέδρου δ' ἀλλ' ἔτι καπνὸς ἀνὰ δρυὸς ἀθρήσειεν
ἐμπεφορημένος.

Ignis quidem ingent adfocum ardebatjrocul odor
Cedrifradufacilis thyxqueperinfuldm redolekant
Ardentium.

In eundem errorem incurfavit Divinus Poeta, cum 7. i£neid. canit.

Proxima Circe raduntur littora terra.*
Dives inaccejfos ubi Sohsfilialucos
Afsiduo refinatcantu, tetlifquefuperbis
Vrit odor at am no&urna in lumina cedrum.

Sequitur apud Plinium; *cum prafertim eodem verfu cedrum laricemque una tradat.* Deeftverbum , *omnino,* fcribendum,«»4 *tradat uri.* Laricis nementio quidem in verfibus Homeri incognitas Homero; nec tantum huic> fed etiam multorecentioribus. Unde ergo Plinius fcribk Laricem i Circe vel Calypfone uftam ? Non fatis attendit ad Liberti legends verba. Pro «^^ 4'' ^««*S»i *Bv6v,* intellexit *K$&V ft mins -n* ,W Nihil sequc notum, ac Plinium *mvxlw* quandoque *pinum,* nonraro *laricem* vertere. Vidimus Plinii fententiam, qui citrum & *Stot* Homeri eandeia facit arborem. Id hoc profeat argumento: quod cedro & larice rrad't Poeta uri 0J«: ergo 8c *My* ibi genns Kgni.Nullum hoc nomine Gr*c£ appellatur praeter citrum. Itaq; citrum eft. Aliis haec non placet fententia: idque quod citrum nemo tradiderit odoratum. *Cedrus,* inquiunt, *infoco Calypfusuriturtanquam odoramentum,* dc^Vijta* ; *bene quippe olet dumaccendi* *tur.* Virgilius.

Difie (3 odoratamftabulis accendere cedrum.
Et de Circe.
Vrit odoratam notturna in lumina cedrum.

An 9v'w, vei citrus arbor vice S«^«>«T(^incendi folita, aut ulla odoris crratia cemmendata Fuerit, nefcimus, INec lanb audrores id prodidere, necveroid tacuiffet 1 hecphraftus, fi fcivifTet. Nihil de odore,quum cuprefTo fimilem memoraret, foliatura^aiPis, caudice, 8c frucftu. Ir*terea rrequentetn inGr^da tcmrore Homeri fuiffe, fjon fit venfimile; quod apud Hammonis fanum , 8c in Cyrenenfiagro tantum nafci tradar Theophraftus. Ahud arp^mentum; citrum Libycam Homeri temporibus cognita GrsCisfinfle,verifimilcnon eft,quod eotemporc nondum nota erat Mauritania, n^c ferfe pars ulla Africa: citrus vcronullibi praeterquam in Africa nafcebatur, nee ufpiam in Grfaa reperiebatur.Romanis,itia fero admodum citrus nota fuit, quibus tamen ex vicinitate Africa. Lam prius & fuilFe notam oportuit. Menfe citreae ante Cicerone nullam czcitiOe memoriam, Plinius confitetur. Qiiaedelhya, hoc eft citro memoravit Theophraftus, eavidetur exauditu accepiffTe eorum qui cum Alexandro Cyrenaicam & Hammoniacam Libyam luftravere, vel ab his Gratis qui res Cyrenaicas compofucrant vel commercia millis Iocs exercebant, Citri in Mauritania nafcetis non meminit,quia earn neicivirjquod Romanorn tempore non amplius id genus arboris reperiretur in Cyrenaica regione, utpote jam exhaufta. Et hsc fere *fiint* argumenta, quibus Plinii argumenta impugnantur. Primum eft,odore carere citrum fiveMj'Theophrafti.Contrarium ex verfibus jam citatis Dionyfii patet. Sed nee illi *tvev* citrum. Cert^ arborem odoraram *Bvo,* fans exprefiS ait Euftathius. Diferte Plinius lib. 13. cap. i. ubi de unguentis agit. *Iliads temporibus non erant*; *nee thine fupplicabatur. Cedri tantum ($ citrifttorurn fruticum in faensfumo ccnvoltttum nidorem , verius quam odor em noverantjamrofafuccorepeni.* Utriufque ligni accenfi nidorem in facris turn Graecos tantum novifle ait,non alterius thymiamatis aut aromatis odor em. ©t/'o odoraram vel e» tymon ipfumdbcet. 0ve» enim >*n S 66*, dicitur, quod eft, *cdores accendere*; hinc *fyvfoiodoratum.* Idem Plinius libr. f. cap. 1. *Suetonius Paulmus (quern confulemvidimus) primus Rpmanoivm ducum tranfgrejfus quoque Atlantern aliquot milliumfpatio, prodidit quide de excel fit ate ejus qua cateri*: *imas radices denfis altifque rcpletasfylvis incvgmto gtnere arborum, procentatemfpetlabilem, enodi nitore, frondes cuprejfi<fimiles, prater que gravitatem odo" ris, tenui eas obducilanugine.quibusadditaarte, pojfe,quales e bombyce, veftes confici.* Arbor cupreffi fronde citrus; hanc gravem habere odor<?fl difertfe tradit Suetonius Paulinus conful Romanus. Fruftra ergo inodoram tradunt. FortaflisfcripfitTheophraftus, w^^rtpjrfwT^ *cfyy.* In re incerta nihil affe^ro. Vide quse paulo infra dicuntur. Ad alterum argumentum j tantum nafci apud Hammonis fsne 8c in Cyrenenfi agro^ refpondeojn ipfa Grsecia proveniffe. Quod ex ipfo probatur Theophrafto, qui libr. 4. cap. f. tradit in montium cacuminibu^ locifque algidis nafci.^ *dei Jftms K$?V<P*S* TJ» *hpiw, &] nvs -fyvftovs rimvs 3v'i* JS Qvtrttf $ fy<&''fatl'ni ^ ^ af^vJoS (pvs-*nti/2,ctnt Hsfy®* 4» > &c. Agit eocapire de arboribus Graeciae familiaribus, eorumque folum natale defcribit; 8c quia Theophraftus in Arabia nafci non tradit, vel alius quis Graecorum, cujus libri hodie extant; propterea non fequitur, in Arabia non nafci. Africam Gratis Homeri fa?culo ignotam fui(Te,affir mare, non ^ufim;maxime cum Sacra pagina doceat,Salamonem regemfapientiffimum mififfe in Ophir, id eft Africam, ut omnes fatentnr interpretes, indequc recepiffe ligna ^ain^7«, quod 0tky feptuaginta interprecatur. *Si* Salomon novit ex Africa petere aurum 8c lignum Thymum, non fit probabile id neglexifle jfcgyptios & Phocnices, Afric* quam Iudsi viciniores.Ex ^gypciiyrel Phoenicibns Homerus coj>nof«* cere quin potuerit; nondubito. Antiqui quippe Grxci in yfigyptum 8c Phoeniciam proficifcebantur dodrinx 8c ftudiorum gratia. Et quomodo Africa fugere potuit Homerum, qui Ul^flem fuum fingit in Lotophagorum infulam, apud Syrres, qnam nemo Africae negaverir, appuliffe, eaque in infula focios Ulyflis loti dnlcedine captos, dhnius manfiffle ? v*de cap.deloto. Potuit ergo Homero Thymum conftare lignum. €>*« Homeri Sabinam eflle , ne imapinari quidem pofliim, fetet igne inje<fta: quod fi ha?c SJ* foret,non neglexiflent Grseci, prsecjpufe auftnarii audor, 8c Apulejns, nomen hoc recenfere. De *fa&Bv* arbore vlde qusecap. de fabina dixi, & examina dilip-enter utrum fabina in Arabia nafcarur, ut dej3o^'$^ tradit Diodorus. Infuper fabinae materies fatis ineptal Nimis parva 8c coacT-x brevitatis arbor, quam ut ex eo fulcra domus Domini , aut regiae fieri poffent. Alia Macrobii opihio; an» itidem examinanda. Hie lifer 2 Saturn, cap. 1T- *Sic,* inquir .*vtdesbic&citremn vom'rnat* W, *& omnia figna W qua de eo Vergihus dixit, licet nowen dtrei Hie non dixerit. Ham* 0 *Howerus quicitreuin Bwet appellat, oftendit effe odoratumpomum.*

Qvov ὐzsv

Ex quadam Oppius citrea pefiem grani citreum, tibur figuefficat Plinius, cum dicit.

Ἐξ ἀμαλάκης Ὀππίου κίτρεα θεσπέσιον γρανὶ κίτρεον, τίθεον σίγνεφικεν Φλίνιος, ὅτε φησί.

Hinc ££ *Navius Poeta in hello Punico ait citrofam ve~flem** Homcro malum mcdicam incognitam, exeoli* quet, quod fe?o admodum ad Graecos'hujuscogciitio pervenerit; quod nee dum Roma? culra Augufti, Tiberii, Claudiique temporibus, uti fupra probavimus. Ignoravxc Macrobius duas arbores cicri nomen obtinuiffe ; nee de fruihi9i/«* agit Homerus,fed Kgno. Utrumreftiusin vuleatis Homeri codicibus, *fydSeivx' i*™* ðATJV*, & ?*«-fta8^Ww8pa,legatur; anvero, uti apud Macrobium,J*«i/ J[\as»V'Aô»(pro quo)&)&** fcribendum effet: prima enim fyllaba in *wti,* brevis) *UXfa, & fy*h* atyxtisvix,* non difpurabo; aliis hoc negotium quibus otium fuppetit, commicto. *Qm* non eft malus medica, fed citrus Atlantica; otramque conflmdit Macrobius; quo modo & aliarum arbornm hiftoriam perturbat. Vide qux cap. de nuce> niedicamalodi&afunt.

Afptm, Plinius loco citato: *Pracipuam autem effe earn arbor em circa Hammonis delubrum , nafii (3 tnteriore Cyrenaicapartc.* Nihil tale, inquiunt, maximiviri, Theophraftus,fed fimplicirer in iislocisarborem nafci, fcribit. Id omnino fatemur: fed dixit Plinius *pracipuam,* quod aliis etiam in locis nafci traderetur à Veteribus; in montium puta cacuminibus, ut fupra dixi. Alia accedit caufa, quod ex Mauritania etiam adferretur. Recife ergo 'dixit, praecipufe juxta Hammonis nafci delubrum.

*Kvim&Tl.** Plinius cap. if. *Sunt autem cupreffo famine etiamnumfylveftres,fimiles folio, odore, caudicc.* Videtur ergo legiffe, i§ *r»7s xXuhts, $ TU§*^JA»I;.6TJ.^A^«,»£ T»ßJ^»j. niii placeatTheophraftum fcripfiffe, ^TJO^JI,^ *ü W£VM.* A Virruvio citrum , cedrumque confundi fcribunt; quod is lib. 2. cap. 9. tradiderit, *Arbores* (jfcribe>*arboris) autem ejusfuntfimilcs cuprcfjeafoliatura,materies vena direfta. — Nafcuntur autem h# arbores maxifneCrcta, & Africa, (3 Syria nonnullisregiombus.* Nemo,inquiunt, eft Herbariorum qui non fateatur cedrum & juniperum adeoindifcreta e(fefacie,ut internofci non queant, nifi frudtus differentia. Cedrus igitur fimilem habet junipero foliaturam, non cupreffo ; at citrus cupreflfo gerit folia fimilia. Aft paulo poft, Cedri arbores nafci maxime in Ci'eta, Africa, &nonnullisSyriae regionibus. Sanfe & citrum in Africa nafcitur, non in Crcta, nee in Syria, ubi ce^ri proveniunt. Ita illi. Fateor illam tradi tantum differenriam inter cedrum & juniperum a Theophrafto, fed videndum de qua agat cedro; majore,anminore. Major quoad folia nullam omnino cum junipero fimilitudinem habet. Oxycedrus junipero fimilis, quam intelligit Theophraftus,&defcribit lib. 3. cap. 12. Vitruvius de Majore agit, ex qua cedriuna colligitur, quod früftra quis exfpedhibit ex minore.Majorifolia, capillata qnidem, neutiqunm aculeata, pino non difsimilia, fed breviora, quaeque cum cupreffo quodammodo comparari poflisnt. parvam enim cum cupreffo fimilitudinem habent. Idem de natali cedri tradit Plinius lib. itf. cap. 39. *Cedrus,z\mCreta, Aphrica,Syrialaudatijpma.* Si peccavit Vitruvius, erravit & Plinius* Notant prxterea Virruvium, quod *citrum* vertem, ubi *cedrus* poni debuit. Ariftoteles *z&i %v,ú*ffla/v utyveetclnvy de Mirabil. aufcult* «&V ^ *nv& rffromf K^V hcutv<p*<n* &v,ift lioif e/ft orpflw* H^HI J *K$@V'$ii ^tTrlla-fixatt oiboicw. luxta autem (*agit de monte quodam in Carthaginenfl ditione) *ettmfontem oleofiuentem ejfe, ac odore cedri guttis non abpnnlem* : Vitruvius lib. 8. cap. 3.'*item Carthaginifons e/?, in quo natatinfuper olcuni> odore uti fcobe citreo, quo ôho etiam pecorafolent ungu* Sic citrum appellant^qui xg-}& Ariftotcli. Nee enim'putandum eft fcripfiffe Ariftotelemr S fc/r^t/. Liber autem vetuftiflimus Vitruvii, *citreo* plnnfcprofert.Ariftotefrm audoremlibclli citati negant doftbrcs, multifque conjeduris demonftrant. Nee ego Ariftotelem autorem iftius libclli credo, propter nugas quafdam , & phrafin. Recentioris cujufdam potiusfcriptum videtur, quivixit cum malus medica citrus di&a eft. Facile itaque fieri poteft, *'*in izittfyv, v$ MT&v* fcriptum fuiffe: vel contra apud Vitruvium,pro *citwo, cedrino.* Corruptus codex Vitruvii; corrigunt alii: *Odor is utiftohis citre£,aut cineorum,* id eft odo're ramen-t (?rum2,J!vc fcobis citreorum, quibus odor acerrimus,au- aorcPImío. Arridct aliis, *odore, uti fcobe citreo.* ,Nobis F[illegible] re>u*!*Mecedrino.* Imaginari neqneotam 1WJ C0ln?? rui «"rorcm à Vitruvio. De citrio malo [illegible] 1inrC elliBi vix poffunt. Augufti temporibus, [illegible] Vitruvius, U nafcebftur in Italia, ut nee Claudii,c Cotra aPud Plurimos audores malē pro *HhŽtT fcri.Pllll» <*• Un apud PKnium loco citato: *Onfintseimtun, vnhifhnimiarborcedriiS mevfarurn infmia. citri* fcribendum, ex iis [illegible] dicenrur, patebit.

'o&cpeit Tim. Plinius loco citato: *Iheophraflus><iuifn+mus ab Akxandri magnt at ate fcribit, qua circa urbis Upma (fuadringentefimum quadragefimumgefta funt annum^ magnum jam huic arbon honorem tribmt, memoratas ex *a referens temphrum veterum contignationes, quandamque immortalitatem matena in tcftiscontra omniA vitiaincorrupta.Hxc* Plinius;fed male audit,quod non adjecerit,ubinam extarent iliac contignationes veterum templorum è citro fadtar. Atqui notum eft ex Theophrafto, in Cyrenaica civitate fuiffe > circa quam plurima citrus nafcebatur. Hoc diflimilavit Plinius, qui vult citrum nativam & indigenam Graeciae extitilfe arborem. Verborutn Theophrafti hie fenfus : Plurima citrus arboi'iis in locis nbi nunc Cyrene fita eft. Hoc refert > quod Theraei coloni alium locnm exftruxerant & incoluerant, quum primum in Africam advenrarent, antequam Cyrenen concferent. Hujus Cyrenes incolx, ut fcribit Theophraftus, referebantfupereffeadhuc& confervaricontignariones remplorum e citro fabricate à primo oppidi fui extrucli temporedurantes, vel à primi oppidi quod in Africa extruxere. Cyrene vero extrucila, ut docet ipfc Theophraftus , trecentisciriteranis antequam libros de plantarum hiftoria divulgaret. Nee verb tantum templorum contignationes ex hac fada?, fed etiam res aliae* De ledo Helens, haec Homerus Odyff.

[illegible]

Helena ex Thalamo citrato exceljb
Egrejfa eft

Perfius.

— S&cquid deniqne teftis
Scribitur in citrcis,

Negant tamen viri magni Helena Ieciutn ex citro ftructum fuiffe. *otiw* inquiunt dixiffet Poeta.non S»A. *At* quiTheophraftus hoc eodemcapite*Bvuh&**dixit,tir gna citrea, dri -dr* 4wrw. Mirantur maximi viri, ac hac ratione dici poffe *h*kfrl)i*ff9%£#enxur** Aliud tamen, ajunt, *6vZ$is* lignum, aliud opus *foZht*; quam phrafin non agnofcunt; puta quod nee *mhfckp' Grxel* dicant, *quod ex buxofaBum eft*, fed wJ?«»„ id eft *buxum*, non *buxofum.* Nam *buxofus* eft wvfA*- Igitur fc'A«p&> Jvwfa eft *odoratus & bonis rcpletus odoribus,& **fr Tfyuf&jtov&Oti citrata veftis*, quod effet abfurdum, fed *unguentis (3* 0-*doribus perfufa.* Et fane nihil *aliud* vox *M*>* apud Homerum fignificat,quam *odoramentum-*, unde omnis pofterior Graecia *%£fe, & &i6s>* pro *odorato* ufurpavit. Hfec,ut verii fatear, negari nequcunt. Supra dixi menfas ex citro pretiofiffimas fadas: id vero vel ex Petronio conftat.

— EcceAfriserutate+tis
Citrea menfa.

[illegible] repennntur.[illegible]

fas cotificiendas, *citro nihil deteriores.* [illegible] minit etiam Plutarchus. Plinius loco citato: *Atlas mont peculiari proditur fylva, de qua diximus. Confines ei Maurt.quibuiptunma arbor cedrifom* conftat,Jegendum *citri) & menfamm infaniarfiias fmmina contra Margaritas rejerunt. ExtAthodieM.Ckeronisinillapaupertate, {0, atod magis minim eft, emptailloavo H$. *x. MemoraturfS Galli Afinii H.S.xi.Verundatafunt* tf *dua luba rete vendente.quarum alteri putiumfuu H. S.* xv- *alteripaullo minus.* Antiquns nofter codex habet. *Extant hodieM.Ci-6<ronis in ilia pauper tat e, & quod magis mirum eftitloavo emptalibrisxi. cum htsmemorantur © Galli Afinii, qua librisxi. venun data funt. & dua la lubarege vendehte. quarum alteri fracium fuit libris* xv. *alteri paulo minus.* Budanis libr. 3. de affe, non procul à principio, hanc in modum legit: *Extant hodie M. Ciceronij in Ma pauper tate,* GJ *quod magis mirum eft % ifo avo empta* H. *S.* xl. *memorantur & Galli Afinii H.S,u.venundata. Sunt & dua à lubaregependentes:quarumalteripretiufuitH.* S.xil. *alteri paulo minus.* Scribo, *Extant hodie M. Ciceronis in iliapaupertate, &, quod magis mirum eft, Wo avoempta* H.5.xi. (idcftlibrisxi.) *cum his memoranturtf Galls MnnH.S.ii.venundata. Sunt® dua a' lubarege pendentes : quarumalteripretiumfuit H.S.xii. alteripad* minus. Ita fcripta poftrcma in codice & Salmant. &

Tolcc*

ToIetanô.Pergit Plinius; *interiit nuper incendio a Cetegis defcendens H. S.xlv.permutata , latifundii taxione, fi quis pradia tanti mercari malit.* Et hie locus magnis viris ufpedtus. Legit idem Budaeus; *Intcnit nuper incendio at* tegns defcendens* H .5.x 1111 *.fermutata latifundii taxatione, &c.* Ad hanc le&ionem Dalecampius; *ubi attegias^ mapalia^tugurtaintellige.* Qui locus mihi tamen fuipedtus,oftendit menfam earn ex attegiis paftorum, qui radicem Atlantis, citris frequentem incolunt, petitam & adve&am fuiffe. Sanior antiquitodicis lcitio. *Interiit nuper incendio quam Cetbegus decedens libris* XLI i *I, per* mutaverat latifundii taxattone,fi quis pradia tanti mercari malit.* Scribe; *Interiit nuper incendio , quamCAhegus decedens librts* XLIV. *permutaverat latifundii taxAttone, fi quispradih tanti mercari velit.* Qiuxl fi latifundia tanti nonfuerint pretii, poreritfcribi *libru-xiv.* ut in vulgato codice. Plura qui de menfis velit, ipfum adeat Plinium. Pretiofiffimas fiiifle vel ex hoc Martialis difticho cognofcere licet.

Accipe felicis ^Attlantica munera, men fas.
Aurea qui dederit dona, minor a dabit.

Varro libr. 3. de ruft. cap. 2. *Nunc ubi hie vides crtrum, aat aurum* ? Fores quoq; ex tabulis citreis fa&as, produnt antiqui. DiodorusSiculishbr. j*. Biblioth.ro 3

*ovv, *] txiQ***®**w4« W* (ma^ 9*«* edunt) fohpwry* foot, lanuatemplimirando artificio funt cwfrutia:*, argenutque & auro> necnonebore & euro (*interpres *tbure;* pefllme) *conewnat**. Athenaeus libr. f. *aj fit w *$&*& fffefs fy&ey i & A ddtfiwsel 6Vffzcjj jui[illegible] toQcwnMs *'w'(TUJ]l TMs KBfftovf, fores per ambitum numero viginti, ex talibus cttreis* (interprcs *Thy<z) coagmentata (uert, cum eburneis ornament is.* Varro.

Enquibus Libyjfa citrus fafijiis cingit fores.

oMmmt. Quaeritur utrum %'* recentioribus co^nita: Quicedrummajorem & *fya** eandem fcribuntarborem, Theophrafti fcripta non fatis attentt per legerunt. Eodem enim hoc libro quinto de ccdro & Thya, tauquam diverfa plane agit arbore, difertéque fcribit in Syriacedrutn reperiri. vide cap. 7. hujus libri. Accedit quod inter cedrum & cupreffliun tanta non fit fimilitudei, ut tota forma fimiles dici queant.Frudlus,caudex,rami,foliaque fimihora func pino,quam cupreflb.Eafdem ob caufas nee fabina %* dici poteft, ubi cupreflbfimilis frudbus?ire caudex longus, & redtus inftar cupreffi. baccam fert fabina & coadtae brevitatis eft. Alii arborem viwe pro thya habent. Nee horum probo fententiam; idque quod hie folia, non fatis cupreffinis refpondeant. Nam licet fquamatim ex foliolis cupreffi modo compa&a finr, omnino tamen plana funt;non rotunda,uti cuprelTo. Sed hoc exigui ponderis argumentum. Equide cum cupreffinis comparari poflunt; utpore compofitione eis 8cforma, nifi quod plana fint, fimilia. Frudtus cum cupreflb non convenit. Cupreffi larignis conis afilmilis craffior tamen, & compadkior, quique per maturitatem fporTte in rimas fatifcit: arbori vitae exiguus, nuclei pinei magnitudine, e tenellisfquamulis compaftus; quo de'lifcente, paleacea quaedam femina exigua excidunt. Cupreflus ramos furfum attollit 3 arbor vitae in planas veluti alas expenfosifl latitudinem diffundit. Arbor vitx vocatur , vel ob immortalem comam, quam tamen cum aliis cojflmunem habet, quaeque nee immortalis dici poteft: vel ob odoris vehementiam-. Dixi comam non poffe dici imtnortalem, idqne quod hyberno tempore elegantem amittat vxrorem. Folia enim & rami e fordido viridi fubluteo nigncant. vulgo *feiljemort* vocant. Priftinum nitorem viroremque vere novo recuperat. Caufa videtur, quod humidum craflum fenfm folis calore & vi, aeftate extraha«r; quo extvado viror perit; nigredo, qualem dixi, fejuitur. Humidum vero craffum quod folis vi amifit, hyberms pluvins recipit;fed non ftatim ad folia defertur, quod fngus corncem & lignum conclufa teneat; quae cum verno tempore aperiittur,fit ut humor ad folia item deteratur, atque ita priftinum acquirant virorem. Viridisquippe color, utait, philofophus, ex hnmidocraflb, nigricansabhumoreextrafro.Abodorisergovehemennanomenimpofitum. Odoratiffida eft arbor, quaeque ceterashujus generis odoris vehementia vincir. Foliorum contmorum odor itadiRitwadhatret, utdifEculter aWuiqueat. Nechunctantmnodorcmdum vircne, habent rairah ac folia, fed recifa, & ficcata diutiffime fervant. Hujus rei caufa videcurj quod aerea fubftantu copiofa , in qua odor, conclufa fit ac haereat in mater ia viicida aclenta,qu^ illu non tarn citoremittitjeddiuconferyat & retinet. Arborem hancGalli ex Canada,feptentrionalis American parte,primum attulerunt in Europam* Facillime femine nafcitur,& furculis propagatur:fcri debet in vafis terra optima & cribrata plenis,ut feme quarta parte digiti tegatur. Cum vero rigare oportet, terra linteo impofito irriganda, alioquin (emina furfum afcendunt, 5c nudanturjquod in aliis etiam eft obfervandum. Novellae plantulx a fole meridiano /per xftus 'jiajores, deferdend^; hyemes fert acerbiffimas. UtadThyam revertar; utrum*abbel,* frudluscujus meminit Guil'landinusmembro 24* probl. 18. fit thyse necafferere, nee negare audeo. De frudtu *abhel* hxc Guillandinus/ *Vertim enwvi'ro, ut tandem finem bmc difquifitioni imponam, cumjiipenonbus annis onentcm luftrarem, obfervavi, quad etiam Andreas Alpagus Bcllvnenfis htteris cornmendavit, vocariArabice abhe\fruchim,qtiendan} pi/arum cupreffi ma^ gmtudine, colore ex rufo in mgrum dtclivi, qui ex arbor* Jut generis 1 Jed cupreffo adeof\mi\i, ut non ntjj cuprejfusfylvefirn effe vide atur,decerpitur,Earn arbor em queniadmodum ohm thvam effepronunciavi* &c.*

T« *eft dyz^»-m.* Paufanias in Arcadicis, ubi materias recenfet, ex quibus ab antiquis heri folebant idola,principe loco enumerat ebenum, deinde cupreftm, mox ce-j, drum, &C. *ToU* ^ *[illegible] ear(& , Tt/ [illegible] baris, *ri Svov.*

K« *rtSyhowhi. 1* heodoruslegit, ^ I J) ^ " * ^ ^ ^ 7 1 JC; TJ>A«<*^«. Aldinus codex, ^««^«. ^A«I«J«9 Theodonisvertit, *lentitate>* cum *forditatem, tmbecillitatem,* vel *tardyatem* (ignificet. Hefychius, *yfows»\»%U, uS$v»^ pv7mys**

'AK^ZTB'K^. Plinius lib. i£>. cap. 40. *Inom7iibusfyhefiria & mafcula differentias cujufquegeneris augent. & infBcundafirmiora fertilibus,ni^uo w genere mares ferunt, ficut cuprejfus & cornus.*

'Aoxyrii. Plinius loco citato; *Qariem vetuftatemque non fentiunt, cupieffus, cedrus, ehenus, lotus, buxum, taxus, jumper us, okatier, & olea? Ex reliquis tardifline larix, robur,fuber,caftaneajuglans. i\imamjijfurai7ique non capit fponte cedrus, cupreffus, olea.* De junipero & taxo n hil Theophraftus: veriiimile, negligentia hbrorum deperditas has voces, aefcripfiffe Theophraftum, **<»TZS> nvfa.pi-* A ^ , fle^xdOS^, *Ihootol. 7&HV&. mvxvh}*$&*, laricem,* inierpretatus eft Plinius. & *d&w»fuberem* verrit. Utrumque male. Suberis matcries inter aeternas numerari nequit; fpongiofa eft, quaeque facile teredine interit. 'A^W i/i*cemfaminam* fignificare, fupra libr. 3, cap. i(f. probavimus. Re&c*wpvtr EvGoixlw, caftancam* reddidit.Vide cap. de caftanea.

T«y *J\i %ewi»miu.* Plinius loco citato: *Buxum maxime aternamputant, h ebenum & cupreffum, cedrumque , claro de omnibus materiis judicio in templo Epbejia Diana.* Corruptus codex, vultprobare, ligni materies omr.es aeternas effe ex quibus Ephefinum extrucftum remplum. Atqui inter materias ex quibus fabricatum, buxum non recenfet. Scribe ac diftingue, *Bjrnam fiffuramqite non captP fponte cedrus, cuprejfus, olea^ buxum. Maxime atemaputant hebenum, cupreffum © cedrum, claro de omnibus m<ttenis indicto in templo Ephejia Diati<e.*

To 35>K&CJ 'E^W,*, &C. Corruptus codex. Scribe ex Aldino & Bafileenfi, $ *^uZ cv 'Eft™ \%»,«/ && $ »*'W nd TIJUffuvpi(r/Sflaj.* Verte; *namin Epbefo cufrefsma ligna, ex quibus valv<e noviter , noviten%pli Diana faft* [isnt, refer'' vata per quatuor atates jacudre** Senfns verborum hic docet cupreffi nam materie reliquis lignis diuturniorem, & probat, quod fores templi Ephefinae Diana?, ex cupreflb fabricate, per quatuor *yini** reconditae ac refervatae jacuerint, antequam templum a Xerxe vel, ut aliis placet, Heroftrato accenfum fuit. Vult Philofophus;anriqras tetnpli valvas, poftquam earum diu incorrnptus fuit ufus, novis demum cedentes , inter alia antiqua & chara repofitas in ipfo templo & cuftoditas fuiffe per quatuor states , atque fie reconditas jacuiffe cum templum deflagraret. Probabilc admodum mulro rempore operam ufumque eas prsefHtifle priufquam ?rejicerentur, ac alia? in locum earum fubftitutaefuere. Veiuftate quippe inutiles faft^ funt & j ^ circo rejeclx, atque ita cum denuoaccenfum *i* Xerxe vel Heroftrato tettiplu reftauraretur, ad novum templff, nova? valve, ex nova matem1 fabricate,fuere & adhibit*. Ex his concludit Theophraftus, ad multum tempus incorruptam manere cupreffinam materiem. Er hie quidemiénüisflnloiophi,«x«r7i.,inq1ji1i non««>7w/. Ergo

ante

ante templi incendium refervata? jacebanc valv* iibein Ephefira Dianap arde, & eadem, qua templum, flamma combulta?. Ab^Icxandromagnoreftauracum templum, cum libros hos ederet Theophraftus, qui Ariftoteli in fchola incceffir; eode putaannocufato fuofun&us Alexander, UJympiade centefima&decima quarta.Referunt rhendbraftumomniafua opera poft earn Olympiadem octaude; led hac de re norxlaboro. *eiyu*, id eft, *valva*, quae *n^v^^uf* &*«^dicuntur*, alia? nequeunc xntelligir quam ilhpqua? rcjedb? erant, ~~ac recondit* cu~~ ftodiebantur. Haec aliter explicari non poffunt. Nemo valvas, qua? adhuc ferviunt aperiendo & claudendo templo, quaeque appofita? funt poftibus *Ttjumvetrfttws, nec xnpiw* Tecfe dixerit. Sed aliter haec interpretatur Plinius, libmtf. cap. 40. *Maxime aterna putantbebenum, cedrum,& cupreffumtdarode omnibus matcriis indidoin templo Ephefina Diana , utpote cum tota Afia extruente quadringcnns annis feraElumfit. Convemt tetium ejus effi e cedrtnis trabibus. De iffo fimulachro Dea ambigitur. Ceteri ex hebeno effe tradunt. Mutianus ter confult ex his qui proxime vifo eo (cripfare vitigineum, & nunquam mutatum fepties reftituto temfio\ Hanc mater iem elcgijjevandem, Canetiam nomen artijicis nuncupans, quod equidem miror> cum antiquiorem Minerva quoq-, non modo Liberofartjevctuftaterrreitribuat* Adjkitmultisforaminibusnardo rigariy ut medicatus humor alat, teneatquejuntturas, quas (3 ipfas ejje modico admodum miror. Valvas effc e cufre(fo, & jamquadringentis prope annis durare materiem omnem novafimilem. Id quoque notandtim, valvas inglutinis com— ifagequadnenniofuiffe. Quprcfsus m eas elefta, quonia prater cater a uno in genere materia nitor maxime valeat atcrnus. Nonnefimulacrum Vejovts, in arce cufrefjo durft, a condita urbe quingentefimo qumquagefimo fnmo anno dicatum ? Memorabile © Vtica temflum Apollinis, ubiNumicidarnm cedrorum trabes durant, ita ut pofitafuerefrima ejus urbisorigine , annis mile centum o&oginta 080. (Sin EifpaniaSaguntt ajunt templum Diana a fycyntho advefta cum conditoribus annis ducentis ante exidium Troia, ut atitlor eft Bochus.infraqueofpdum ipfumid haberi.Qui fefercit religione induftus Hannibal, juniferi trabibus adhuc durantibus Super omhia memoratuy ades in Aulide ejufdem Dea,feculis aliquot anteTrojanum bellum ex adificataiquoniam genera materia fcientia ob liter at a in flenum dicifoteft , utique qua odore fracellant, eaaternitatefraftare. Hxc* Plinius; *Vtfote cum tota Afia extruente quadringentis annis feraSum eft.* Ne Salomon quidem rantum temporisdivinoextruendo templo impendit, nec credo unuin fabrum fabricx eft praefuiffe. Probabilius fcripfiffe Plininm, *quadragintis annis ferahlum.* Nunquam frdem adhibeboquadragintorum annorū fpado opus fuiffe ad unutn fabricandum templum. Loqui videtur de templo Alexandra magni ju(Tureaedificato,6C ipfius Plinii etiamnum tempore exxante. Sed illud templum ante mortem Alexandri perfe#um erar.Ergo nec *quadragin^ tisannis{cnyhi* Plinius: fed mate cepitverbaMutiani vel alteriu.s,ex quohsec haufir.Scripfit ille,fuo aevo circiter quadringētos annos elapfos fuiffe ab ca reftauratione templi Ephefinae Diana? quae fub Alexandro &incepta & abfoluta eft. Mutianus is Claudio regnante Afiam luftravit, idem Vefpafianocapienteimperiumextitit.Magnitudinem templi libr. 5^. cap. 14. defcribit, ubiduccntos annos exiiflfe, antequam \fy opus abfolveretur tradit. *Magmficentiaveraadmiratiiextat , templum Efhefia Diana ducentis viginti annis fatlum a tota Afia. Idfoloinpaluftriftcere, n° terwmotusfentiret, aut hiatus timerct i rurfus ne in lubrico atque inftahlt fundamentatanta wo its locarentur, calcatis eafubfir aver e carbonibus, dein velleribtts Una. Vniverfo temfiolongitudo eft* 42f. *pedum , latitudo ducentorum viginti, columna centrum viginti feptem, afinoulisregibusfatla^o.fedum altitudine : Exits 1,6. calata a Scopa. Oferifraf"*t Cherfiphron architects.* Haec a ClariffT. examinantur Salmafio in E*ercitationibus Plinianis pagina oI?- Illudma^isad noftrum pertincr inftitutum , quod ait "L^lacrum"fui(re vitigineum, id eft fe vite facftum. XNelcio quomodo ex viti^inea materia fculpi potuerit uianae idolum , ad durandum quoque inepta. Libenter

*l„lauL't^n; Vite> 1«" *?ud M«s magmtudinc*

locis creatur ciparis; apud nos vitis nata brevis non incorrupta manet. Sed Varrile lectissimum

ndem inperat, nec eft ligno ulli xternior natura; immo nullummagis putredini obnoxium, quam vitislignum* Czterum Vitruviuslib. 2. cap. 19. *idolum Diana excufzejfofaaum docet. Arboris aut em ejusfuntfi miles cufrcfJeafoliatura, ntateries venadirelva,Efhefiinadefimulacrum Diana exea, ($ ihi (3 in cateris nobilibnsfanisfro-*

t^«^tatem Junt fafta.* Contra Xenophon non cupretiinum, non cedrinthn, non hebinum, nec vitigineum fuifle refert lib. quinto. *¥J«v J>»S*tr.* ubi fie, fcribit de tano Diana? Scilluntise. *o* *u wptxys w?.h*.*4

*7m0A6XlVOVi5VffS6)171 1U C#

JEdes if fa, oferis forma pro rat a quidem fortione Efkefina Diana templo fimillima. Dea etfcmjimulachrum quod cufrefsinnm eft, ab aurei illius fimilttudine, Lolarecedit materia. Ex his conftat primum Idolum antequam templum incenderat Xerxes, vel, uc alnftaluntHeroftratus, fuiflè ex auro, alterum vero, poitquam reftaurarst Alexander templum, ligneum. Utrum aurem illud cupreifinnm, cedrfoum, vitigineum, an nebmum, non conftat; exaurofuiffe non putarem. Nihil enim facilius,quam aurum k li^no difcernere. Sequitur apud Plinium ; 0 *nunqudm mutatum fepties reftituto templo.* Hoc jure miretur aliquis,ego faris nequeo. Praeter omnem fidem eft, quando templum deflagravit, non iimul eodcmigne coniumptum fuiflè idolum. Tantum potmt ethmcorum fuperftirio. Certe fi ante incendium templi aureum fuit, probabile admodum, poft reftauratum templum, cuprefeinum idolum, ad ideam fbrmamque Lrian* hmulachn in Scillunte repofitum fuiffe. *Seqmtur;bancn,ateriam elegiffe eandem Canetiam nomen artificisnuncufans.* Corruptus codex: Nomen *Canetiafiftum* nec Gr*cum eft. In Chiffletiano manufcripto coaice,*cmc* nomen arrificis, legitur. Liber Thuanzus antiquifsimu^, ut monet Clanff.Salmafius, itafcriptum *JrTiR nwiam etegifst eandem con ettam nomen artificisnuncufans.* Ita etiam habet vetus Rigaltianus-5ub ilhs verbis *eandem con* laret nomen anificis. nec enim *ihi candem,* fenfus tolerare poreft, aut mens audroris. l^nippcjfieandemhancmateriamelegiffetil,Jeartiiw fimulachro Diana? fadendo, fequerefur aliqnando mutatum fimulachrum , quod^neeabat Mutianus; at ^ W ^ t a t u m fepties reftituto templo. Scribit ergo.*UoCtilT.* Salmafius: *Hanc materiem elegifseDemonicon, tttam nomen artificis nuncufans.* fiuod equidem miror, cum antiquiorem Minerva quoque, nee modo Libero pane vetuftatem ei tribuat. Aut Demonicon, aut aliud nomen elegendum quod propius accedat ad veterem icripruraru. Cert^ mihi perinde quod nomen huic fuerit. Sed cur miratur Plinius nomen artificis qui

—«... nutLur,quoa antiquius proderet, quam Minerv* aut Bacchi, quorum fimulachra e caelo delapfa antiquitas credebat, nec ab ullo artifice dolata. Diana? quoque Ephefina? Idolum *h* ca?lo mifllim vulp-o perfuafum. Quod vel ex a&is Apoftolicis liquct, cum Beams Lucas ca. 19.

Xtv vtatnspi, oO<nu> wSfttyxXis 'Ap-nfii^^ g hwns.quiCnam eft hominum qui hefciat Ephefiorum urbem aditudm PUP tnagna Dea Diana, & e calo delaffifimulacri. Olim fac*Tr*dotes, & opifices fimulachrorum, qui ejjet fupertftiriojulgi, fingebant cslitus delapfa idnta, hoc eft, effe OWTS. Fierodianus lib. 1. *court $ Sy&m*

lure ergo Plinius mifatur audorem a Mutiano *rris 7?? 'ApTtfii^* nominari; maxime cum ratio sequitur illud idolum fjngeret, & ipfius Bacchi & Minervae fimulachro antiquius, fcripferit. Pergit Plinius; *cuprefjo , iS jam qua* Jheophrafto, ut religiosae praefationis splendore quprefsini Jigni fabricatorum ostentatio habita, immanis quantum pertinerit. Quis Theophrafti verbosit fenfus, fapere dimicem. Plinius hanc intagliarum eft ; valvas ligas per quadringentos annos fabricatas ac refervatas dorafe, ulque dum templum perfectum fuerit, cujus finibus valvae erant apposcendae. Sed verba Theophrafti male ac-

*n*ius Ton nHi Poft qui nS ^ IndecolIeS ItPJ

—— quadringentis annis fabricatam tradit. Hanc cum diversis locis aliunde quam ex varia regia, quid, interpretatione habet. Quidam enim putant idolum triginta cubitorum ipsius fictibuit, alii octo-

tmn, quanquam areumentis quabuildans Vwwiujs libr. $. c^p. $• *Letanbus <ibimdans, pa?*

w^* j duas taaaen pf i©W magis recep**. -Ex priori tentia quamjor aetaces, kUft, *M*|tf *»vuan,n,qs facnant, centum vigipu, ex pofteriQriqua.drin^entos. utranique fefKfc,nria.m tecutus eft Plihius^ verum locis diverfis. bed verbacitata hatifit ex Muciano ; cjuajre cumfuperioribus conneitenda * in hjncfenfum: *Adjicit Mucianus ihuttis foramin&us nardorrgari, utmedic*tns kunwrdat, gentis pvjre trims duraw.* Alium hxc feiifum habent, quam Theoph^aftea ilia , quibus tradk fo^es reconditaa Mucianus vero conful templi fores intelligic, *qnx* turn fiipereranr, qu*equeabillp ^mporeper qqadringin^os anno$ %<\ hMC 4ur^bam: 85 quum feptJes reftaur^tiim fie illud templam, fores femper e cupreffi lif^no fabricacas, afferit Mucianusv *IMPTO *et*X* ilia *ex* Muciani fenpeis prqcl'idti e(Te potius, quam Plinii, his rationibus probatur. Prime quod Mucianus decempl' refta«ratione agaf, qu3B *canx'mi* re^nante Alexandro: Plimus vero prater ^ntiqu^^ cui praefuit archite&us Chrefiphon nullam ag« nqfear ftbrication^m. Alternm argumentum; nunquani ^radidiffiet Phnius prope annis quadrin^encis durare fore^ ift^s , quia phi? quam quadrin^enti fijnt anni ab uJrima templi fabrica, ad eum annum, quo fcribebat Plin?us. Scrlpikenim circa Olympi^dem 4ucent^iin>amdceirrnm q«f *KAW* I id eft circa annum a condic? HArtt o- tri^efioiiim; templum. ver6 Diana: re- Sc.perfoihim^ nt fxpe dixi, ante obitum Ale- ri,qiii mortuuseftOlympiade cenr-efima decima quwa, VerBaer^ofunt Mpciani, qui vixit ante annum quadrin^enreflnrmm a r^ftaurationetempli^phefii, quae re^naute Alexandra incept^ &' perfeda eft; puta fub Claudio *Si* Vefpafiano Imperatoribus, Pergit Plinius; *Id fuoiue notanAum, valves inglutims compare yuadrenniosnffice.* Haec ex capice praecedenti habet. *-m$ 3 9%- ^ Gtnt tfyt — aTrovPtufyvn.* Quod in genere de omni lautiore opere Graecus au&or, Id Latinus in fpecie de cuprefsi materia. Scribi?enim Theophraftys valvas comparfias non ftatim affligi folvere; ftd quofdam'» ubieas compegqrqnt, fie finere per triennium, alios quadriennium, antecma.rn eas foribus adaptenr: nufquamtrad/.t, valvas Bi^henni templi quadrienio fuifle in ^litinis cornpage; Plinii illud fi^menrum. *Quowam prater cat era in genere m*terice nitor Mernus.* Haec ex capite v. haufit, «c recfl^ exlcripfit, *w** Sfr *& *x^U,* $H_{K\%}T^$. Cuprefsi materiem a^ternam luculento demonftrac argument©; quod ftmulachrum Vejovis ex cupreflb failum fit. Sed qualis ille Deus ? Veteribus dicebatur Deus, cui dempta ac detrada effet juvandi faculcas. Gellius libr. <;. can.Ifc. C«^ *lovem igitur, ($ Dy$vern a juvando nomi- toajp:nt, ejin qiieque contra. Oeum, qui nonjtdvtniifQiefti- tern 1 fed vim nocendi babberefinam Dees <ju#fdam,ut.proiejftnt^cekbratb^nt^quofdam^neobejfent^Ucabant) Vejovem* Simulachmm igitur Dei Vejovis, qudd in ade eft, de qua fupra dtxi,figittas, tenet, quafunt videlicet parata ad necndum, Quapropter eum Deum plerique Afollinem ejfe dfxerunti tfnmqlaturque ei ritu humane capra. ejufque ani*n*\is figmentum juxta fimulachrum ft*?.* Shftiliargutnento cedri nweriem aerernam d6cet:fed vereor fcriprum fui(Te, *citrorum.* Citrus enim in Africa,cedrusin Syria xwfcicur. *Numidicarum* , inquit, *cedromm trabes duT4nt.* Numidiam Africa? partem, nemo ipnorat. Sed alibi, ut fupra dixi, cedrumin Africa nafci tradidit; quod Vitruvii confirmatur auaoritate,quem cipri eedriquebJftoriam confudiffe, gravifsimi fcribunt viri, non aliismodti rationihis, cuam quod cedrum foliiscuprefsi, & in Afi^ca nafci fcribat. Quod fi Plinius, *Numidicarum chror«w,fcripferit,ornninopauln* antfe reftituendum; *maximi aternum puwn{ hebenum, cuprejfum,citrum,claro de omni~ *''h&c.* Vuigatam nonaufim tejicere, ob caufam quam dixi. Utrum omnn qua? odore prxcellunt maximi aeterfla, haereo; ut pjunmumid v«rum efla, concedo.

*%^A****i*vw.* Plmrus loco citato. *A pradjRis morus ma- ^nnlaudatu^ qufietuftate etiam nigrefcit.*

A*, «e^ **«* I imius iococjcato.*£/ *quadam tamen in aUtsdmturmorafuntnfibus, quamatia. uUusinperflatu firma.robtt,defojfum, at in aquis, quercus obruta. Eadem fupra terranmofafactt opera torquendo&feilarix in humore fracipua, {$alnusnigra,,oburmaximlajuacorrumpituu*

W%iJw fawnx Vif\n,\tam habetaternitatem ;excoquo$ aqvtwgttw bu^ore^non habens torantinum rant ate 3,pro*%*

iraiitur quifpiaro, cur querctis m^- acontra pi^uis ferverur. iCaufa vi- <aro4en$ VU Ja^s, qu* npn tam, CKO in pineuem renewic p\u\iD\^c ficcany querçum: ,pin''guibus emm rebus aqua non hae^et. Qu,ercus praetereaa (alelatdnur, quod falfedine habeat admiftam. Sailedo enim *G* faffed'fiff addatur, corrodituratqueacrem admittit, undeputredo, Indulcibus vero proper fuam adftndlioneni uiatefiseq; denfitatcrn, qua acris rePftit injunis, fub aquis humoris ^xrerni penetratio.nem. npn recipiens,calerique *iuo* (uum tranfpirationis modum confervans, putiedinis canfas non admittit, caloremque naturaJem diutilsim^ fervar. Sed ^ur piqusinduJcibusJa»ditur? Id temperamcnti fortaffis adfcrjbendum fimilitudmf,proprer quam calida arbor pinus, dulcis aqua; frigidiratem non ferat, qua quercus, frigidiorisrempcramenti arbor, confervatur.

fow ft ^ ^di„ ^ i Qi<ps Plinius, improbatur fagus in aqna 8c juglans:cquidem haeiniisqu*defodiuntur vel principales, itemjunipGr EU$: pdem &fuodivalibus apcifs.ma. Fagus & cerrus celeriter marccfcunt.Alia Palladii fentenria inNoiemb. tit. ^cv. *Fagttsinficeoutths, humore corrumpitur* Eadem ferrp^ Vitruvii opinio; *Cerrus, fuber^fa^us, quod farvam habent mixnovem bumprts & tgms terreni, apu pluywwna\ pervia rantate hijimorespenitus rccipicndo^ceLnter marctfr c//wr,CsTc.Eandem obperviam rantatem porospccludendo ab aqyis non laediw. Ve^^es $x f|go naves ftruxiffe, fqi'tarum teftimqnio cqriftar.* CJlaudianus.

*&c qui yefturus langirtqw f$r *qw.rq mexces*
ObjeBare parat fagos tiefitur & alnos.

Dicendum,aliam L^tinorum fap;\im,aliam Graecorurcu G»-aecos fequimr Plinius. Vel dicpn^um,fagnm ab humo^ re laed , quando nulla caufa adeft qua; ejus penetrationem impedit; (ub aqqis vero adefTe c,aufam, qua. prohjfcet pcnetration^m:contra infubdivalibusfieri;humorcm extraneum , quajis aqua pluvfalis ^c nivalis, propter perviam rarirate, qua? cidclufa non eft,penetrarc. Quum cxoptarem defender^ quod de juglande tradit ? Cder,rime fub aquis pntrefcit. Caufa, quod denfiores huic meatus, humoreque turgeat pingui. humore addito hu* mori, denfatifque ab humore extraneomeatibus rranfpiratio intercipitur; unde putredo. Pergit Plinius; *Efculus qitoque humoris impatiens,cerafunfifma,u!mus &fraxi~ nus, lenta; fed facile pandantur, flexifes tamen , ftantefque a circumcifuraficcatafideliores.* Scribe ex antiquo codice, & nuper edito, *Efiulus quoquehuworis impatient , e contra adatla in terram m jalujlrivus alnus aterha, onerifquequanriltbetpatiens,cerafusfirma,l$c.* De alno vide cap. I \ lib. ^. item cap. 17. lib. j de caufis.

Tie[1] *mvxlu>,* Plinius. *Lariam tn maruimis nayibus, obnoxiani teredini tradunt.*Negligenter fatisTheo^hraftum exponit. In Aldino ^ BaHleenli^n *mx^X^d-* ^fcriptum eft. Vide Scaligeri animadverfioncs; & qua fafra de pino dixi.

tiA&p K9n«v *vsri rifttii®'** Cormptus codex! AJdinus Jc Ba''ilecnfis habent, W>§t *c/\t?<&ii£% it^ihn, w^n» ng/xiny* ^ *£» T% %c*<*>-£? vKTnt&p*. izro-*n^h^^\Sec Cur afterifcuoi fuftulerint j ac reliqua expunxerint, ignoro, ut quo fublaro, ifta hiulca fint. Scribe, **W

*pX**. Ita Iegir Theodorus; negligentervertit Plinius, *Laricem in maritimis navibus pbnoxiam teredini tradunt omniaque praterquam oleaftrum & oUam. quadam enim in fpariy quad#m in terra vitiis oportuniora^* £ff.

•YW *tncvxiKVf K; Spi^wr,* &c Plinius lib. i4. cap.41 J«* *feftant/um gwrf quatuor, teredines c,pite a,i p,onem grafifsimo* ((fcnbe, *grandtfstvo, ,,*** Theophraftus) *rodttntdentibus. Hi* *necaliam futant terediffempropne diet terrejires tineas vacant, culicibus vere fimtlei thnfas. Quartum eft ($ } vermicuhrumgenerejimum qvidem ahic futrefcentefiiccp if (a' mdttrie^lii ex aimpanuntur.ficut in arborib.* (vox, *qui^m* in archetypo Toletario defideratur,for rt delejida.Mti en»m

voxfrcw. Legit De&ifT. Dafecampittf, *Quorum quidem ahi e ptttrefcentejnateria,aliiex almp*riuntur,ficut tn at* honbus qui cerafies vocatur) ex eo qui ceraftes vocatur.* Theofhrafto tna lignorum materie mfefta (unt, wpAV teredo, *Jpms ifuut «**#, tine<evsrmtbu:fimiles,* & vermes qui nuncex putrefcente materia gignuntur,nuncex aliis vermibus. Chryfoftomo vermis lignum rodens&S dicitur,'E««yiii TO» ^ayuxnt c« «^« TO* >ufi#*'»pi>»'o eihpcSt TJ» T«, T$> ff?5s, i' «a JH. *Vnaquaque res unumhabet, quo ladituracinfeftatur,fmum arugovittat, lanam,* *!*, id eft, *tmeai dex vermis genus intus in hgno natum-. if i vermis eft roimscoonuu, ix vitemferfo W, nibus inimicajefsficttt*

*Q&xowfyix** Aldinus & Bafileenfif, **rilmvm/fi* Emendat MaximusScaliger, *fymipvfyrm:* ficlege,vcl fcribe, fiTwn^iviHi *i tmeispertujus © derofus.* - .

'Il wif ^v^tA<: Scribe /tviftw vel *puihwt** Plinius, Gtf^ M»f«w *eroferit.utcircumagatfe^gentratAlium.* Vide Sea* ligeri animadverfioncs.

QiCpi. Plinius loco citato: *E<tc nafci frohibet in alii amarttudo, ut cufrejfoi aim duritieSyUt buxe**

'EXeirU. ¥\imus,Tradunt ($ tbiet cm circa germinations decomcttam, qua diximus luna aquu non corrumpU

K E 4>. Z« CAP. VI.

In Tylo infuh Arabia materiem ejje, ex qua fabricate naues incorrupt f em iti mariferdurent: turn de materijs cmdtendis inueterandifque: (S qua materi* faciles in opere, & qua difficile*; & cur cerdones expirojylvefin tabulas faciant, ac quomodo circi intorti per mane ai}t.*

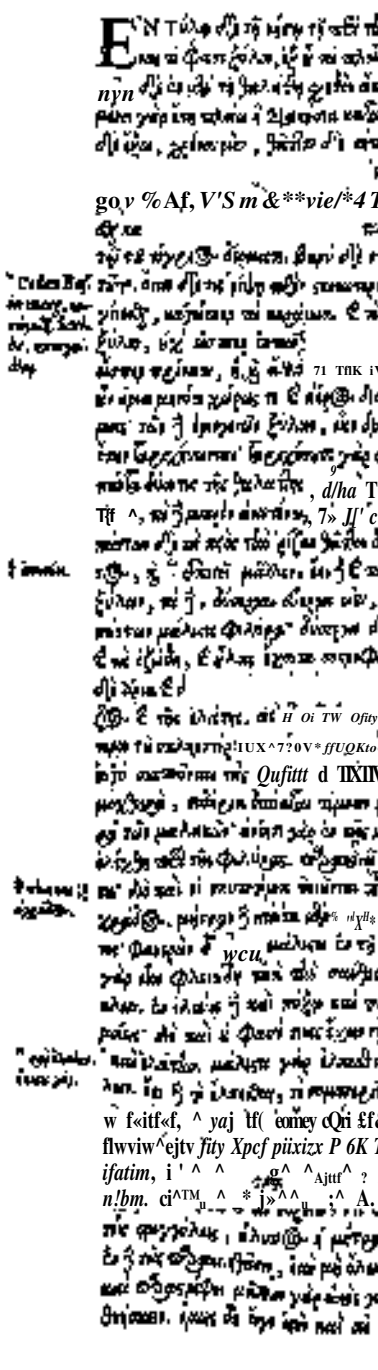

TNTyloatatemArabia?infula mateiiem effcaffirmanc,exqcanaves$dificant,Gu$ mariincorru. papcncpe$r$durct. Quippe cumannosphifquam ducentos deraerfa immunis ab omni offenfa fervctur: extra aquam diuturna quidem eadem eft, *fed* nontantundern. Ocpsenimputrereincipit. Quin &illu^traAus ejufdem mirandurnreferunt, quanS$uam id$ q$uid^m nil$ ad.?utrcdinem fgeder. Arbo- que admoduin faciunt > nee fine varie coloris, pellibus tigriura proxima. Pocdetaflen unice materi*n hanc afiirmant, cumque in folidiora quifquam projecerir, modo fiailium fragilem. Ad* aunt etiam tamaricis lignum, non ut apud nos, imbecillum, fed validum$_3$ ficut iligneum , aut aliquid fermemateriachujufmodi, ibidem comperki. Idigitur loci coelique difcrimina virefque indicat. Matsriem autem unigenam, ceu foboream pineamque, cumcondiunt(condircnamqueconfueverunj:, non altitudine marisuniverfamaut demittere$_2$fed aliam juxta terrain ? aliam pauJo fupcrius > aliam altitudine ampLore), quac radicipropria funt,citius defcendunt: vel ... plus decorum vertus tunc inclinatum. Materiarum locra alia in opere facilia, alia difficilia. Facilia, quae molles , & omnium praecipue tilia : difficiles, quae chare , nodofae, crifpae , cuniculariosaque perplexae. " Arbor robur- que omnium difficillimae. *Sed quoad particulatim ied- teddidere licear, pini, & abietis nodus difficillimus conitat. Semper autem inter nnigenasaiolliordu* riorcpraeftantior: carnofior enjm. Et quidem fa« bri hac de judic^ndis afferib. r ation e utuntur. t Fer- f *iu ut &* rum vitiatam duramq-, materia t magis, quam mol- *btuftf^{0}.$* lem exdere valet. Etenim in molli obtunditur,ut d c^{tum} ^ tilia diftum eft: contra in dura acuitur.Qija decaufa !^{4to}^ cerdones ex piro fylvettci fuas tabulas faciut.Medul- *rf$_9$ au&* lam (ut fabri ajtmt,) qmnis habet materies, fed con- *mile* fpicua pojifsimum in abicte. Ejus namq; orbiculorfl *deie-* compofitio corticca infpedatur, quod non xque in ... medulla ... carne ... nim diu videtur.Quamobre quidam undiqifimul *it-* mere folent,fed praccipue ex t circis^quo intorti per- maneant>ideoq; fcindunt. At vcro abfuVdu putaverisj rotunda: matcriei medullam Ulzfam atq; immotam poffe edurarc Immuta^ vero nifi totaextrahatur, ... Mali tame atq; antennae medulla exempta incommode relinquuntur.Sedhocperaccidens. Quoniamplcrifqi veftitur twiicis,fod fortiffima,tenuiflirraque po-

ftrem*

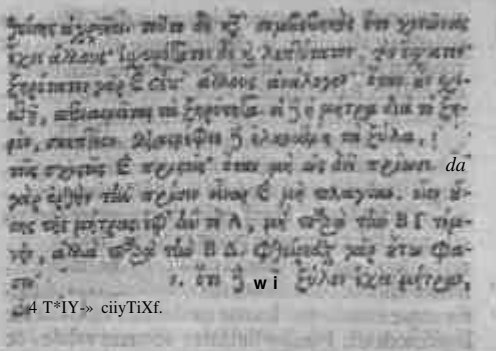

4 T*IY-» ciiyTiXf.

itr^nacft: fi*iif»jiiwt-nim. Acqueifa cfc rcb ,.. ijuique ad porcioncm cxiljimaii utftpic debcc. Lf- fcifla Inarcrie , fib lis tiinicw *mcSxit-* •i:;:u;r. An yoro ikci rationc medulla toa- cjuaccTi'dUffi.'Taaterlam autciirt dum tffll tthi Mam cjn#rr fti&mi jjetf&tec , ii id non , ut cp^tre.TC i I[1] i tam enini fieri lectioncwo- pwret, DEC ullo patto obltcpwnn, Kxeir.plj gratia, 5i nitdulld per A Liacpm eotUtet. liaud oiuqiidtri*^ I^,C Iccinduui^ fcJ per it *D,* Hc<; caiininodorric- dullairi perire , illq vi\ere pofTc -arbi(rannir. Se^ niilfam matcrkm medulla carerii' *ha<.* rafjpric.

]ULlI C/ESARIS SCALlGEai ANIMADVER5IONES.

T^TT*n??« *fy. Ht£c nttoqir? Trf&rtwd'it ftttte ittftr hijtcrutt tlntrltnnnperegrWarum.* l(g*wi*j»?. frangi: ««nw> Tiroderus. Ci- t i i is del i;cntiiuit; ve I li fi ui cam, ['I us Jt;«r liim vcr Ins inclinamur. *Ltt"'gi>'", <-"'-'•-*

'Ke ifi ti ptf ttiyjie ttv tiiav. Hinc aliud cepue de affeltih- hn, ijiiiarumfini) An eft.

T»^e\i p*xfo?* mft'e** *tiii*im* > TI'.U"" o»'.(^s 7jr ft»Xi<ii*f. *Dttji t**&e*:.atitfubttitttti£itttT, Tbeoiiertis sea rtfert fta- y^Toja arf mJ»s««; ft&ad mitttTtum.* fiiuiara, inJHK, dii[1] I. *TjmcH diiritiafjt effc tm-tm ?£confix ,/f^M ii&btmas. Meliur efi-rcfetn am ebtitjitmftrtuin pttu valcsi ad d«r-f,*

Tbeodorus legit, [illegible] *ttrfratit in jinpttari, qucnudmeJtim ThroJeriri, /hi in plureli,* rim di i/f) fwaw uc t«AC WIIVTO *cufimt* - t-/>j- *ohcihwem. Abittii cnirA iit pjttibiti qM circa me'dit!hm fimt , etiim dm qutuwvivtYt.* 'iTi *fttrtts appttttii* j*pJ* f » ", fiiMiiiirEiein *utcumfiant mettitit jm.*

IOANNIS BOD^EI A 5TAPEL NOTJE ET COMMtMARIVS,

ENW*»., Sec- Pliniuslib. 1(J. cap. 41. *Alcx<mdriti)a- ftiicotnijcjpypiiiderttit > iu Tyfoxuhfi TRiftisiTjfitlaar~ borertffi; ex ipttfati navctfierent, qtt$* j't *invtntas:(!ljimcrgerenwr.,in[Onuptai.* Verbum*Attrtat* *tit* va)dc fnfpcftum; juf^tvacaneum forte. Doiliflimu! I)alccam[.'ius in hunclL-iiIum txpouit. *qu.is (* arborcs, tlvcadiiJi-fs reteras J *Jutcntij annit duruiitci "tmientai% ft mrrgcTcniiir {*tnari*)* fif *iiicorruftas.*

*ba*neJ<K.* iSiirma'V > *biitvlusfukitns qu» quis imititur.* Flimus.In(jjem *tjfefmnctmhacutts tMturn idontJCCritf* *fitudinii, vitrium tigriiimnixculij, pondcioftmi,* O'CHJBIB *fpifiiora decidM,* *r(ri *mtitftafiltm.* Pauln diter 1 Ii co- phraftns, W «"" *infohditm mcutitur.fidHiitin modofta- gUtmii*»5W.iiS ™ *xitjtu*. Pro >^>ni>Iii<&dl, ut iavulgaro hibeturcorfice.fa-iLiCJe.wV^^. Putavi(juandoq; ba- culos Ll-riummodo vario<;, aujadtnes vaiiqrata* elTb, *i* huh.! .ulteruticur, dequibus tap. *dc* c.ilmnoj Jed fictilium modo nec fragiles [illegible]l c, nec pondetofa;. _ ' Theodorus, [illegible] «• fnAAw iaiuwt. Verirtr &fimplicilima lectio, [illegible] *citutsin squis 'demtrgunwr , ac fliti d/orp.m vetfut* i'n- *clinantiir.* Ht'C non (itfsti^ciTter Phnius liL>. Ttf.cvip.^t^ *pan / indict,* [illegible] *f* lit. HDC oblcr^;lri tcadic Cwcus auflor !h lignis qiut mari [illegible]. «"/%.•• Tr A»«J«i [illegible] animadrcrfionfs 5calii»L*ri. Plrnitis It. itfi c, ^ S. *Kcutrvni habetf* ttdipemSc carncm) *cermtt, olej,* mvmi*dnlijtnmt- nimumquc erinmjaitgiiinu.* ropufui-*Tiut.* V cr cuiit ft» tirf«i m ak^. rp(V«e™ fn lll vc [u- ti ^yri & flexus tticdiiKamambicntcs; tortiias vocac Vi- triiviuslib. 2. caj'. 8. & 2. *C-ciiiautemiunfortti^ot in- ciddiurarbtr,, crafiitufo ad itiediaiamedulUm, t$* rcttn-. *qu.itnr, at, ptr «,m eifuctrcaiJlillaitiffuKut.ituqutii^Ji* •• do mudVir /i^Na[illegible], *effluent per toruhtm* , won pjf itf nr f- *moriin etfmiem, nee mrruntpi rntteri* *qaalsmtem.* Idetn dc abieic loqiifusrlms ju/fffl cwm f-vej/j *qiwinfluviu di~* [illegible] *ejeHntstuh ex t»demAtboie, ddittrejiinaeptTa* [illegible]

KE4. H. CAP. VII.

In omm ligno fitam inejfe medulfom : at lignorum alia- effe fip'ba , alia dotatitia, alia iattmiia Quaqite fsondtri (edant •„ qws i&n.*

CONftatcmonveleasmedullanihabcrcquasca. mentiun quod valv.iruinlumptuoiarumtardu nes facere ex! tiundos ex mcdblla prxci [illegible]ant. Quod item, vel om- llcln mrdnllani dillrdhi [illegible] posse, etiam duriiiimorum materiem, quas nonnulli cerda appellunt , argumen- to fane accipi poteft. Materiei autem (ut fic loqiiar) univerfx quae duriiiima, rariiiima medulla eft, atque etiam ipfius ablet.is. Rariiiima quidem [illegible] ^P^lo ,l^nc" ^(ia^ibU rS"™^l^rtwqJ copiofroreconfer.DurLfsiim vcro^iuod . Vhc [illegible] dur[illegible]fJmiA-camdunfsi™eft Q l i d ^ f [illegible] piuHt, ut quotl Ipifli/Bmum [illegible]

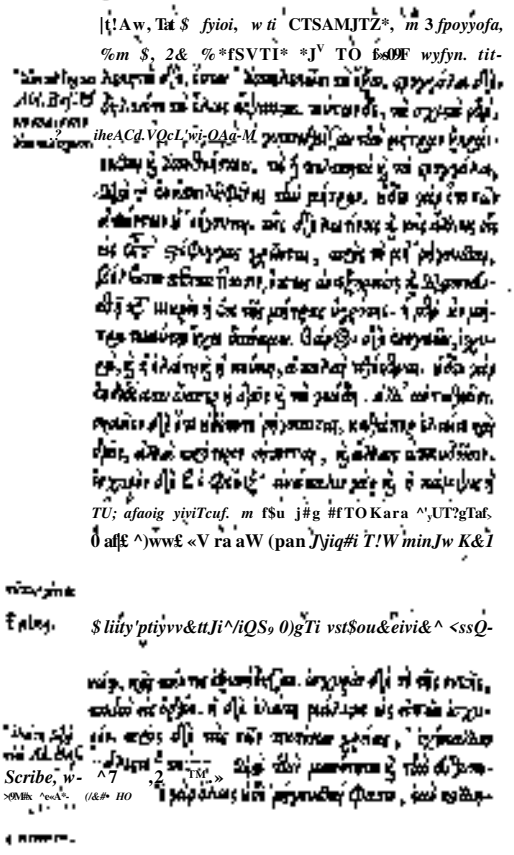

fit,tantum relinquatur. Lignorumaliafiifilia, alia dolatilia, alia rotunda. Fiffilia, qux dividentes per mediumfecant. Dolatalia, quorŭpartes exterascircundolant. Rotunda, qua feilicet intada omnino relinquunt; Ex hiŝ fifsilia nulla penitus rimam, patiuntur, quoniam enudata medulla exiccatur,atque emoritur: dolatilia, & rotunda rimas admittunt, longeq; magis rotunda, quod medulla in his lateribus plenioribuscircundatur. Haud enimquicquamexcundis eft, quod fiffura immune pofsit evadere. Itaqs loteis, reliquifque,quorumufusadcardines 5 nefindantur, fimum illinunt bubulum,ut ficcetur,fenfimque diffletur atque evaporetur humor medullae. Vis◦medullae hujufmodi eft. Pondus fuftinere abietem valide, & * pinum(nil enim ponderi caedunt,ut robur, & reliquaeferrenx, fed renituntur) argumentŭ, quod nunquam rumpyntur, ficut olea, & robur: t fed prius, quam viribus, carie, aliafve defkiujt. Palma quoque praevalida eft, & in diverfum quam cxteras incurvatur.Qyippe cum reliquae omnes in inferiora fledan- tur, palma *h* contrario fornicatim fe fledit. Quin & pinum atque abietem reniri affirmant. + Iuglans frangi fe fonitu praenunciat: eft enim vel ejus materies ampla , ufufque ad opus tedo^ium, ita ut prefentire homines pofsint: quod & in Antandro accidj/Te , omnefque e balneis terrefados profagiffe traditum eft. Valida etiam ficus, fed in redum pertendens. n Pinus omnium fere maxime^f viribus valet, & ad ufum xdificatorium t bilis eadem potifsimum eft, laxitatis reditumeatuum cābfa. Haqc enim ne findi quidem u i l o padopoqffe affirmanr, figlutinemuniatur. tC dicntifsima philyca eft, candorque ei celaftri m< Tilia inter reliquas praecipue talis eft. In totum enim praefacilis operibus eft, prae fua mollitia, ut retulimus. Fledi facile poffunt (quoad fimplicem redder^ rationem licet) omnei, quae lentse font: fed moro atq; caprifico primatus indubie datur. Qyam- Qbrem !x furculas, circos, denique ornamenta quecunque fieri folent, hifce conficiunt.

JULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES,

Qy»w w. Nondebuitabfuperioribusfeparari, De medulla enim etiamnum agit.

*Iheodorus legit^nynlvi 6 ^^WIOTTJ. Qtjafwon agat de lignis durifsimis, fid de omni ligno. Nam mox utranque partern de medulla exequiturittetvomrvt ^.TC^^TOTJ) #. Efdixit,*s fimlv. g*quarundam arborum denfifsima^ut Gaiaci. Plurima tamen eget animadverfionis, an r peuimfafit oK^wnt.Vtdetur enim h<edu£ naturaconjungi nonpoffe. cuitaftumNatur&, cumpotentia adartem. Dicomifcuiti quta ex aquo fecit ex his differentia: %. fpeciebus. Abufus igitur eft. NamvpetfvXv, ejlaftu, %w, eft aptitudine, Qf mtimnt. At hoc ipfum %w (3 WIAIKMIM, non eft nifi c* S tyoyfixy, ^ ci c*T$> Pneterea m\i*wt ufus, tarn ad decorticandum, ut relinquatur speyfviv, quamaddolandum in angulos.StyyfvXvTx debu%ldicerc.Verum quia teretesfunt, gf teretes relinquuntur, non autem tales fiunt- iccirco ufus eft voce primogema. Melius infra ^w^,. Adde quod mxUijns etiam ad rotunditatem exercetur. Multa enim columi* ro • tund*, non fob ablato cortice^fed etiam ad veram & reguhrem circinationem. Atque hinc caputaliud inftituito.*

la nullaj-l-ris> 'ateribus plenioribus circumdetur. In nofi"C°d>ctnullafunt!aterailla.

ld ob fervant J

tis ufum eligenium!9 la i uearibus > roboreas find i Abie-*

*tor,cumPlinio, latinitatis. Deficiunt carie, non deficiuntur;, deficiuntur viribus, non deficiunt eo modo quo deficiunt carie. I tuque quas vires addidit defuo, ea defententut viribus puritatemfuftulere. Notabis etiam tfityrpro caric; 0*m filent» *& ** etiam Diofcondes dicit; Plinius quoque cariem interpretatur. Alibi oi^ *& putrefcere, longti diverfa a carie ratione. P,?4tredo ex accefsione humoris peregrini, caries ex utriufque defeftu. Quod autem dicit Philofophus, *£i» 7$ vM*0», \utelligefane. Falfum enim eft,fi exacliui accipias. Immo vero adeo cedunt oneri, ut inambulantibus fubcutiantur, (gfluRuent. Sed ita cedunt oneri, nefuccumbant. Ablato enim onere addiretlionemredeuHt.*

*tfjwpp Iheodorus PVnium fequutus omifit cognomen, d£oi?M. Male. Nanquefi non addas, non eruntnecejfariaverbailla,ylni^ fi^, Vulgarisjuglandis noftratu non erat opus magnitudinem indicare. Legd i|*0o7. Plinius etiam almrfcribit, r« ylnna pyt. Fiunt ex ea trabes. <s®tMtp4»- Hjjod alibi \^tUo9. Ihtodorus, ad opus tedtorium. Male, yides apud Vitruvium, quidfit tefrorium opusy quid trullijjatio. Plinius fimplicifsime, firmiffimaintedum,*

*quefuumducem Phmum animadvertit, quod laudibus abietem extulerit. Etverbahacillis refpondebanti^^trdf « ^ » ^ ; *®m?*> W ' * « » ^ . Etflinius, fabric* artisgenerefpedabihs, Scglutinofociabilis. Vutomultos mores hoc in loco effe apudutrunque autorem.*

rhmusobedientifsimamquocunqueinopere fraxmttm dicit, qua faciturabarteadomnia opera.

*Tls*i>J.«.7beodorus,* circos. *Non intelligam flammum, aut maximum, fedorbes. Qua ratione lentam mate-*

rimadfmcukspr^alisidig^fiddeft

*Aμ&y*z'•«• Re&e addiderunt particular^ *fin,* qua? in Bafileenfi & Aldino defideratur. Plinius cornum lotum, ilicemj buxum inter ea numerat quibus oflea medulla. *Lib. 16. cap. tf.TotaoJfea efttlex.cornus, robur, cytifus, mows, ebenus,lotos, ££ quajine medulla diximus, &c.* Ea funt olea, buxus, cornus.

nsMiTfAflr, fcribe *7n*vnK£f,* Typographi mendum eft. SKAJJ^TWTM;. Theodorus, *mcM^™.^ \^ ^^*OTO'TIJ. Vide Scaligerum. Qua ratione„K*>ij £ *GKM&* dicatur medulla, ipfe docet Theophraftus. Quaeritur verum utru conjungi queant hae duae naturae. Infpongia, fungo glomeratae rotunditatis, *Bc-vijft* vulgo vocato, fumma ficcitas, iiimma raritis; fed durities, quod *v'ln&»* etiam fignificat, & raritas conjungi in una eademque parre nonpoffunt. In una tamen meaulla, diverfisinparticulis, 7*g^v^ ^wr, cur reperiri nequeat, non video. Contrariu docet Theophraftus. M**^ dicitur medulla, quodnervislongo^'nter fe diftin&ibus intervallo, carneq; media copiofiore conftet: *b?n* vero,qiicii nervi durimmi & caro duriifima fit; Pro'U« paulo infra fcribe «#«.

T<* *Gfes ih* fd'T&'v>* id eft, « '!&£*'&« *T7, i&i$iet, qua medullum cingunt.* Supra cap. praecedenti partes medullae viciniores, eaeq; quae ipfam cingunt *w»p*i** & *Q*Mml*$ XV'K^OVS* vocavit; Vitruvius torulos. ©^<>«» *m a&s piT&v,* Vitruvius vertit,e;*icere torulum ex arbore*, capite jam faepe citato. Ita qui ineft in his inutilis liquor, effluens per torulos, non patietur emori in eO faniem, nee corrumpi materiel fanitatem.

BixStnu Plinius libr. i<f. cap. 42. *Apttd nos niateria findttntu r ahquafponte: ob id dtchttetli eas fimo illitasficcari jubent , ut afffatus non noceat.* Male haec Plinius* Theophraftus, lotum 8c alias e quibus cardines fabricantur, fimo bubulo illini dicit, ne findantur, ut exficcetur & diffletur paulatim meduliae humor. *v*

B«'/»^, &c. Idem loco citato; *Vonduifuflinere valida, abies, larix, etiam in tranfverfum pofita.* Male *mvxlu* laricem* reddidit. Red Theodorus *ptnnm.* Deeft praeterea *voxpojjunt. Pondus valid*fujiinerepojfunt abies.* vel iaMj- *vie-pos* eft. /3<c^(^ *J|i myxift i%v(yi.* »

[H *tfiu* Idem loco *chzto: Portdusfuslinerevalida, abies, lariXy etiam tranfverfum pofita. Upbur, olea, incurvantur ceduntque ponderi-, ilia renituntur, nee temere ruvtpuntur, frinfji carte quam viribus deficiunt.* Vitruvius lib.2. ca.8- de abiete.Er*primum abies dens habens plurimum f£ tgnts* minnnumque humous & terreni, liviortbus xerurii natura foteftatibus comparata, non eft pvnderofa. Itaque rtgore naturali contenta, non citofle&itur ab onere, fed diretla pertnanet in contignatione :fed ea quod habet infe plus caloris, pocrtat* 0 *alit icrnutem, ab eoque vitiatur.* Vide Scaligeri animadverfiones. Male Theodorus, «WA«, *Tfyfo^ in tranfverfum jfofita^cgiexlz.Columnx* enim defubheae abiegnae oneri faciendo inutiles,quercinae aptifsimae. contra longurii &laquearia equercufinduntur, ex abiete tenitunturnecrumpuntur. Vitruvius libr. 7. cap. j.ubi de cam^rarum difpofitione agit : *Cum ergo camerarum foftulabittiY ratio, fie erunt faciend*. Affefts diretti dtfponantur inter fe, ne plus fpatium habentes bivospedes, is hi maxime enprefsini, quod abiegni ab ca-Me © ab vetuftate celeriter vitiantur.Hiqu afferes cum adfotmam circinatiotoisfuerint diflributi, catenis difpofitis, adcontignationes* (five tecta erunt) *crebriter clavis ferrets fixi,religentiir: ea* que catena ex ea ihatetia compatentur, cui nee cafiej,nec vctuflas,nechumorpofsit nocere, id eft buxojunipero,olea,ro± hore,cuprejfo,cateytfq,fimilibus,ptater quercWm, quod ea fe torquendo nmas facit quibus imji operibus.* Robur inter ea quae ad cameras faciendas apra, numerat. Camera,arcus aedificium fuftinens,tecT:umq; devexumSc curvatum.Camera ergo ex lignis in tranfverfii pofitis.Male etiam fcribunt laqueana ex robore findi. Laquear dicitur camera, hoc eft pars fuprior cubiculi^cccsnationisconnexu,qua» vanis adornari folet fculpturis &coloribus. Ipfaexpenentia Vitruvinm reprobat. Nam tarn roboris, quam quercus infinditur tnateries, ut Architecliobfervarunr. *m lcX>v&*#0'* • ^7»i|.* PIin*loc.cit. *Et talma arbor invalida: zn diverfum enimcurvatur,atpopulus contra omnia inferiora pandatur, palma I contrario fornicatur.* Corruptus codex. i neo^hraftus vahdainquit arborem.Scribe;Ef ^ /- *ma arvorvaiida-, m diverfum enim curvatur ■ nam cumjntnues'''mmfirura fandatur^lma } contrarioforhicatur.Pzn,* dare & fornicare quadantenus contraria. Fornicaredicturljonaqusfurf Dm menrvantur; fornicis enim cornua deorfnm folent inchnari. Pandare vero dicuntur.quando ponderi cedunt nee renitent, fed deorfum verfusincurvanrur. Quod palma oneri impofito forKlcatur,a Plutar-* choslib.S. fympof quaeft. 4. Athletis comparatur. *Wet J\jt ©^ ™£% -*d>-m,* £ *^hA ovpGtGmfs Irlpu ii pi&ot hi*

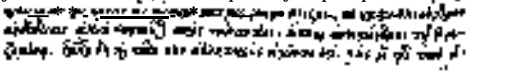

*fyert V7n>fyoflis TU amm * nowT?f <rup,*mi *7kJ^ TtlsQytKftxffit iimiytTw* J^ *eui%ovrmi* Pecuhare autcm prater hae* 0*mma eft quod dicam,* 0 *cumnulla aha plant a commune. V alma lignumfifupeme onerc impofito premas^ non deorfum affltgttur aut concedit, fed contra mcurvatur,quafi virenitens premenn. Eodem modo res habet in Atbleticts certammibwz qui enim ob imbectlUtati & molhciem concedunt, iifletluntur, atque depnmuntur : qui exeratationem fortiter fuftinent, eorum non corpora modo, fed animi quoque eriguntur & augentur.* Ob has aliafve caufas vi&orice Olympiaae fymbolum fuit,

Ecquis Olympica mireturgloria palma.

Sed Cur fornicatur palmae lignum ? An quod ignea & fpiritualis vis, qua maxime pollet, cum tentajur & irritatur, fefe exercens, magis ac magis erigit ? "An quonianV pondus ramos fubito urgens,acrem omnetnqui in his eft, tfpprefliim cedere retro cogat,qui deinde refumptis paulo viribus adverfus onus acrius rurfus inftat ? An molles & tenerae virgae impetum non fuftinentes, cum onus quiefcit, paulatim fe erigunt, & fpeciem quafi contra illudaflurgant, exhibent?

To 3 *4 djQo'Uw. Vert\\xju%lans frangifefoniltu pranun~* cidt. Errandi occdfiotiem,dedit Plinius,qui vocem ^Coi»^ heglexit; *Facile,* inquit, *pandaturjuglans*; *fiuntenim* Gf *ex ea trabes^frangiq.fepranuncidtfirtpitu.quod in Antandro accidit,cu e balneis territifoho profugerunt.* Supra probavi, *wpvu* dlGoiKti* caftaneam effTejviae cap.de caftanea. Iuglans *w£v<*, HS/LT t^L/finc* epithetovocatur.Utrum caftanea? materiespandatur, nc;fitradit Theophraftus. Probabile fcripfifle Grxcum autftoremoTo J'

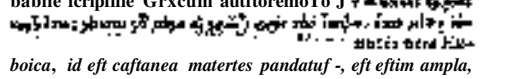

boica, id eft caftanea matertes pandatuf -, eft eftim ampla, Utunturquead tefta.frangifefonitu pranuticia't,ita jut pvajentire homines pojfunt. nysjkM 'ip^n vertit Plinius , *ad trabes*, quafi fcriptom fuiffet, «*$ -n^ htyh.* nee meliu$ Gaza, *opus teftorium,* id eft albarum. Quod *fi* quis neget

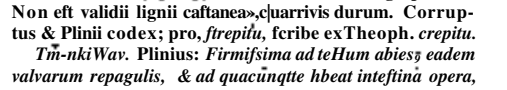

Sed alterum magis pL Non eft validii lignii caftanea»,cuarrivis durum. Corruptus & Plinii codex; pro, *ftrepitu,* fcribe exTheoph. *crepitu.*

Tm-nkiWav. Plinius: *Firmifsima ad teHum abies, eadem valvarum repagulis, & ad quacungtte hbeat inteftina opera, dptifsimafive Graco,five Campano, five Siculo fabrtca art'U generefpe&abtlis, ramentorum crinibus, pampinatofemper orbefe volvens, ad incitatos runcinarum raptus. Eadem* S? *curribus maxime fbciabilts glutino , in tantum ut findaturante, qua folida eft.* Maximi viri teftantur MSS. *firmifsima mn&um* legi. Et veriflimam hancinquiunt ledione, & firmiffimatn a Pliniodici abietem in operibus, cum redtaftatuitur: *Ip reftu, «*% eum habere exTheo^ »s HTnlv \%v&. Firmam ab todem ejje ficum , fi modo in retlum collocetur ; at fiyv.ijfin'am longe abietem hoc modo pofuam.* Non nego fcripfiffe Plinium, in fec*lum, & id "ex Theophrafto habere;fed male intellecao.Non eft haec iftamens autoris; qui alias uno, ut fie dicam, halitu contraria per ferret, quod ab eoaliehiim. Paulo ante fcripfit abieris lignum in tranfverfum pofitum pondus fuftinere : quomodo,erjro,quafi fui oblitus,tam cito pronnncjabir lignum abiegnumin longum pofitum effe validiflinru? Harc^contraria lunr. Verba *V fWnion debehtreferri ad

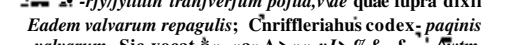

-rfy/fyttiitn tranfverfum pofita,v\de quae fupra dixil *Eadem valvarum repagulis*; Chriffleriahus codex- *paqinis valvarum.* Sic vocat,*« «a»A>«« *vJ> %&,* £ *wtm.* Sed paf *wx* proprie in valvis, nt redrb monet Salmafius- quia duplices funr, & complicanrur rq licanturque ntfibrorum pagini. *Et ad quacunque opera inteftina)ibeat aptifsitra* Or^inteftinu vocanr. qiii quidmaterie,ideft, ligno conftat. Nimis Jaxtrron mine quod ex lieno conftat intcftinum dicitur opus, ita bTopne vocatur, quod ex ligno pretiofiore & r ixftamiore ad ornarum xdiu,clegantiore fabrica, &r ea at re q tn minutiaria fcrinf-

ariam 8c capfiariam , fCiJjijtt - tetttS / WftotlfltftfiflK?- fc^rcfi/ Baravi vocant. Varrolibr. 3. de rerufticacap.i. *Cum enimvillaito baletes opere tctiono &inteftmo,acpavimentis nobtlibus luhoftrotts fpetlandam, parum putaffes ejfe nt tuis quoque htPcrts exornatipanetes cjftnt,* Inteitinum dicitur opus, quod intradomum tantum locum habeat, & in sedjum parte interiore fitum fit. Ad opus illud vetcres mediate ligni fumebant, quod & hodie etiam obfcrvatur. Graeci art cm hanc *texlevylew* vocarunt. D10doruslibr 17. Bibliothecx, ubi fumptuoliffimum funus Hephaeftionis defcribit ; AvV$ ^i >£#mVm^ *5p<^^ ''^ *H-flivopSfBitiit®: Jpfe afcitis tmdique architects* GJ *mteJitnorum opcrum artificibus* (fcriniariis) *magno numcro** Plutarchus, Erfftw c* 7J *-npvw* ^ Aisflw^'-Eurebius li. 10.

&&nj ^ . Pergic Plinius; *SiveGracoJivecampanofabricaartisgenercfpettabilis.* Haec addit, quoniam plurimi artificii inceftina hsec opera. Excelluerunt hacinane Callicrates & Myrmecides, de quibus Plinins libr. 7. cap. 21. & Varrolibr. <J. de lingua Latina. *Ad incitatos ruminarumraptus*: In fcripcis codicibus, *ruminant raptus.* Corrigit Clari(T.Salma(ius,^ *inatandos runcinarum aftus.* In inteftinis operibus locum habent,afci2e, runcinx &plan*;inalii\dolabrae. Sequitur apudeundem. *Eaiem&curnius rnaxime fociabilis glttttino.* Liber Thuanaeus,E^w *i turris.* Corrigic idem, *Eadem &fabrismaxime fociabilis glutino: &&s ws ifKrw #*&* Theophraftus. Sequirur, *intantum utfindatur atite, quafolida eft.* Scribe ex Thcopbraftoj *intantum ut findaturantequam ficiataeft,* fubintellige glutine. «»Ji *$ fi*s d/i piy>v&*j Q*m w* scfM^f, *Bane cnim ne fundi quidm ullo paEto pffe affirmant \ fi glutine muniatur.* Vult Plinius ^ndi antequamglutine munica fit, nonfindi poftquam munita eft.

*'ExfiW**9'* Corruptus locus. Alter, quern ad nosmifit Clariflimus MenelausWi«(emius,in quo paucaquaedam a viro Dodlifsimo Arcerio ad oram ad fcripta funt,habet, *'Exfw*''' > glutino fociabilis.* Hanc lecftionem probat excellentiff. SalmaiFiUS, nixam audoritate Plinii; *eadem* Q> *fabris maximefociabilis tfutino.*

'Rmv'Kt). AldinuSocBa(ileenris,«;^«^. De.abiete haec Plinius, non de pino, ut ea qua? ex eo de abiete recitavimus, docent. Scribe , * 4i &[illegible] TO, 8cc. omifsis illis *i mvw*, vel, ut in Aldino habetur, *i* IAJTV. Continuat• enim abiegni ligni hiftoriam.P.margine in codicem ifta irrepfere.

Evnr*&i>», Thcodorus, *dmenvr** *obedientifsimalepic, diftfowrigidifsima.* PlacetTheodori ledio. Sequitur cnim w «!• ^^fi" 0fo»06, >» >S^^ *&pp* a'™? hify ^ pdhcwhb.* Tiham obedientifsimatn fupra dixie. Quae plantaphilyramrcpratfentct, non fan's conftat. Variisin , loci^ *tyrim* meminit Theophraftus, formam nullibi defcribit:, fed alibi mature germinare & fero frudum rcdderc, alibi Philyc* honorem in alendo pecore, & f$_{em}$per fronde abundare tradit; hoc capite vel obedientiffimamefTe, fiinterpretem, vel rigidifsimam,fi Graecum fequamur codicem quern corruptum putamus, candoremque celaftro fimilem ait. Nonnulli alaternum Plinif volunt; cujus libr. i^>. cap. *26.* meminit. *Frutlumarborumfote'nullumferunt, hoc eft nefemen quidem, tamarix — alatemus.cuifolia inter ilicem & olivam,* €£c. Locum hunc Plinii alibi examinavi. Alate&um &philycam eandemarborem,afferit Bellopiuslibr.i. obfervat. cap.42. *Nemo eft in toto monte* (Athon } *cui arbor quam Plinius d* laternufo afpelUvit,vetert legttimo nomine, quo tpfe Thcofbrafius ujus eft, pbilyca, nbia non fit.* Corcyrenlibus vero & Cretenfibus**mv&H&* dkirur; quoniam, ut Plinius fcribit, folia habet inter ilicem & oleam media. Rcccntioresduas arbores alatcrni nomine dclcribunc, quarum altera elatior, altera huruilior vocatur; utraque defenbkur a Clufiolibr. I. hiftor. cap. 33. *Eujusfrutmsfcrpctuovirentii duo genera, m meapercgrinatione Hifpanica ebfervare memini* unum arborefcens interdumjongis ramis> non admodum crajfis, nequein mult as alas divijis flexihbut deindevirgultis, qua externo corttce c candido virefcente integuntur^ latentefub eo membrana quadamfiavefcente qua lignum ambit. Itymos ambiunt tncondito ordtne difpo* fit a folia , media inter olea atque ilicis folia magxitudiiie crajfiufcida Uviterper<irnbitumfcrrata,ex viridimgricantta> 0 cum amantudmepaululum mordicantia. Adjingu~ lorumfoliorum qui in ramuhs nafcuntur,exortus flores oled fimilli, colons exhtrbidopallefcentts ,racematim exoblon* gis pedicellis dependent vere, interdum etiam media byeme* nullumin hocfruHumvtdi. Alteyttrtimultohumilws eft, ramis brevionbus, cortice qm eos ambit exalbo> vtrtdh & purpurajcente col or thus fimul permixtis tnfefto. Folia illifupenore mmora, magis circinatg rotunditatts, in ambittt etiamferrata. Exfoltorum aluflores e lovgiujcuhs pediculis dependent^ infufmore^ Hits tamen majores^© co* Ions magis herbacei j Quibns fuccedu frutlus racematim cohxrens, lentifcim magnitudme , initio viridis, dcinde non nihtlrubejcens, qut tnbus nuclets conjiarevtdetttr,pk^m monm, £J mgn colons, maturitate fieri arbitror:nam im+ watufb yfruftu colligebam Apnli, (Sfionbus onuftum Februano (£ Martiiimtio. firimumgenus Vlyfsiponnenfia* gro,locifque vicims m Lttfitania objtrvabam,alternm etiam ujdemlocis;pratereamultisBoctica, turn Granatenfireg^m no & Valentino. Nullumilltus ufum nieutctmnovi. Sed Lufitani ajfaebant, ejus cortice in aqua death pfatores fuarettajubrutilo colore wficere, © tmliores ifragmentorum ligni, quod pallet,ctecotttone, nigrefientem e caruleo colorem concihare.* Alaternus in horto Lugdunenfi Batavo colitur: in noftro periit hyemis injuria.

*Zvt&pxl**.Plinius lib. 16. cap. 4; . *Cuicunqtie operifacilia , flexilia omnia, qua lent a diximus, prater que n.orfus l£ capnjicus.* ^^''''Theophraftus; quod non *dijjerre%* ut Plinius vertit, fed *excelle*redenotat.

l«fii«. *Furculas* vertit Gaza. Cert£ vox h*c earn habet fignificationem. Sed mori nteteries inepta ad furculas. Facile fle&i poteft,fed flexilis efle non debet,exquafurcute. Varias habet /*#'« fignificationes. Hefychius, *UeJi**

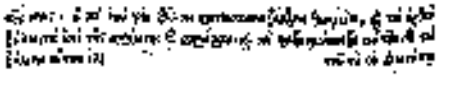

Icria ahicathedram navis gubewatons exponunt, alii vero later a, longaque tabulata navis ex lignisfatla hippodrome Ugnaqucre&aquafuntinpuppi & prora: ipfius tabulate navis fie vocabant Athenis Juper qua currebant antequam bacchiludus fierent. icnon tabellatum% vel lignum in quo malefici cruciabajitur. Suidas, i«ei« !»&&«' ™ S » ^ «^- *ojjtvffuv. Tabula cretla Servatorum ludai affecerunt.* Ver*te.quarnobremprimarias carina irabes cui affiguntur cojla* fif *circulos , denique quacunque concinne componifolent hifce copficiunt.* Vide cap. feqnens.

KE<D. 0.

CAP. VIII.

*£[a*facile difficilequc fecentur tenbrenturque. <jfotvque tornofculpturcrque conveniant: qua humi- ^difsima, qua navibus aptifsimfifmt: qua teUis]&plerifque aliis com?nodifsim<?, ut abies, pinus, cedrusypicea, robur, tilia, acer, tatpinus, taxus, ilexjeifsima, ulm?is buxus portulaca,jugians, ttrebinthus,philyce, apbarca, celafirus, laurusjalix.*

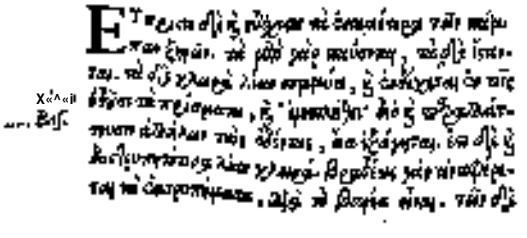

SEcantur findunturque facilius ^quae humidiora capiuntur, quamut ficcifsima fint: altera enim ceffant, altera conftant. Quarveronirnisviridia funt, IX *hxc* admodum coifunt, fegmciitaque inter dentesferrarumadmittunt,implcntque. dc adentes alterna inclinationc "tant , ut fponte cduci pofsint. Sunt & difficiliora, qua: nimis viridia, Terebwinenra c-

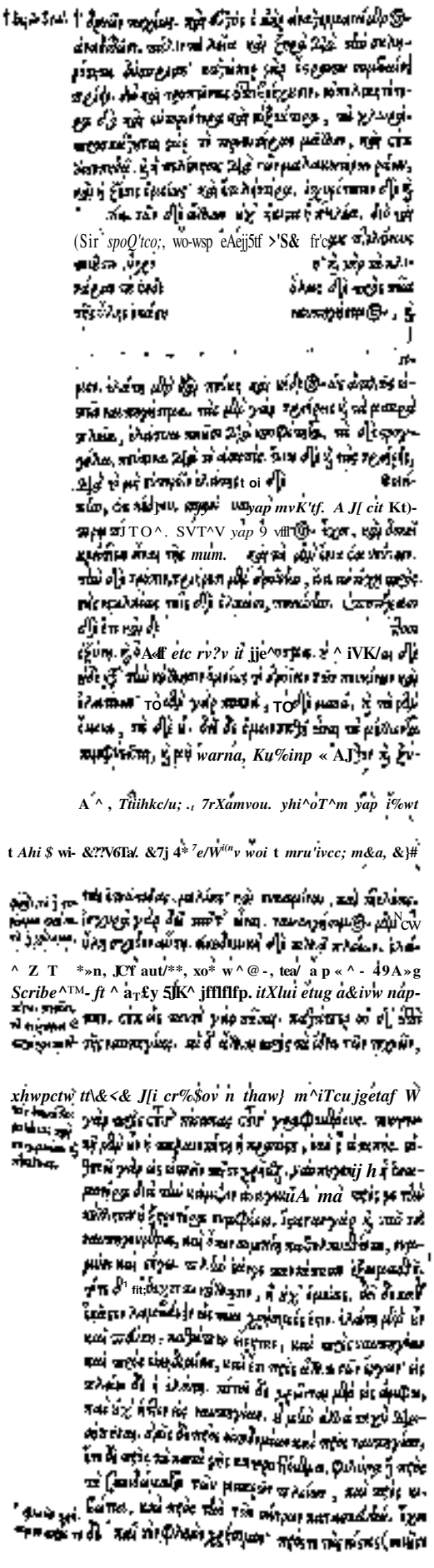

nim, ut ponderofa expui haud quaquatn cell- poffunt: liccorum e diverfo celcriter. ALT cnim fci- vcfaduscon feftimexpuit. Rurfusdifficilelevia, & (kca fccantur: evenit namque utvcluti fidili fedio inferatur. Quanx>breih lignis perforandis aquam iirfundunc. Securi, torno, fculptur^que faciliora, qusviridia: quippe cum t Fertum magis infidat, hsreatquc, ncc quicquamrefiliat. Securiquoquc *"molliorA molliora,* fculpturaque expeditius, leniuSjucFran- guntur. Quin & cornus validilsima elk. Reliquas ulmusvinbus fuis facile vincit. Quade dines (ut didum ft) foribes ulmcos addunt. Humi- difsima Fraxinus, t fcifsimaquc: ledulos cnim dereaprosex his conticiunt. Ad fumm^m,, quibus qu^que materies commoda , & qnas navibus, xdi- bufveidoneafnamhujufmodi ufus plurimus, fum- milqueoperibusadhibendus eft) explicaretentabi- mus quantumque commoditatis fingula. fortiantur, pro viribusaperiemus. Abies, pinus, cedrus(utfum- matim contingam) funt aptifsimse navibus: trire- mes enim, atque Ionga navigia ex iabiirte, levitatis gratia ftciunt. Rotunda vero ex pino, quoniam non putrefcat. Nonnulli etiam triremes ex eadem con- dunt, quod abiete carent. Qui Syriam Phanicem- que incolunt, ccdro utuntur, quia pino criam <;- gent. Cypriipicea. Hanc cnim ilia infula babet. Vi- deturque pino pradbancior. Et catera quidem ex his. Carinam vero triremibus quernam liibjiciunc ; ut cum in terrain t attrahitur, rcfiftere poflit. Navt- bus onerariis piheatn , atque etiam quernam iubjun- guht, cum extrahendas :i3ificiehf: minonbus vero " (cilsima deputara eft. Arque in totum ex hac teftu- dinem conderc affolent. t Nee pino atque abieti t aquercus conglucinari vaiet. Altera enim fpiffa, al- tera rara: & altera fimilis, altera minus. AfFedus autemfimilis ea effeoportet, quxfociari, confla- riquedebeant,non coritrariis ut fi ligno lapidem firmitatemqueadeffe oporter. Seddeterrimus,qui platano fuerit: celeriter enim putrefcit Suntqui' triremibus vel ex picea levitatis caufa tornandum ftatuuntfirmamentum. Teftudinem & auricuias ex fraxino, moro , ulmoque fabricant: valida enim hxc effe oportet. Hxc fere navalis annotaturma- teries. Sed tedis commoda, copiofior eft. Abies e- nim, pinus, cedrus, juniperus, utque in plenum refe- ram,commoda unaquxque materies eft,pr3eterquam fiqua t firmifsimapenitusconltet. Non enim que operi eidem accommodatur, quemadmodum nee in navium fabrica. Reliqua materies artium pro- priis redditur. Exempli gratia, vafis, ac inftrumen- tis, & (I quid aliu^ejufmodi habeant. Sed ad pluri- ma pene ufum abies prxftat. quippe qux ad tabellas etiam accommodari pjctorias poflit. iEditiciisita- que optima, quae veruftiflima, modo immunis carie & fit. Operibus enim (utitadixerim) omnibus aedi- ficatoriis aptifsima eft. Sed navibus propter flexum humidior capiatur necefle eft. Nam ad conglutina- tionem ficcior aptior eft. Navisenimcompada, ut extra mare firmiQr eft , ita in marc protrada, hu- more inhibiro, fe undique protinus comprimit, at- que nmis conjundis omnibus continuat. Nifi peni- tus exarucrit. Tune enim gluten aut omnino afper- natur,aucnonaequerccipit. Sed jam particulatim mater^cm qua: commoda fit,videamus oportet.Abies & pinus (ut propofuimus,) & doinibus, & navibus, & aliis plerifque commodifsimx fint,fcd plura abics expedit. Picex ufus qnidem ad utrunquc opus,&ma- ximcad navale, fed putrereeclriter incipit. f Ro- bur tarn navibus quam'domibus commodunr. nec- non & in terra obrutum durat, Tiliaforis navium

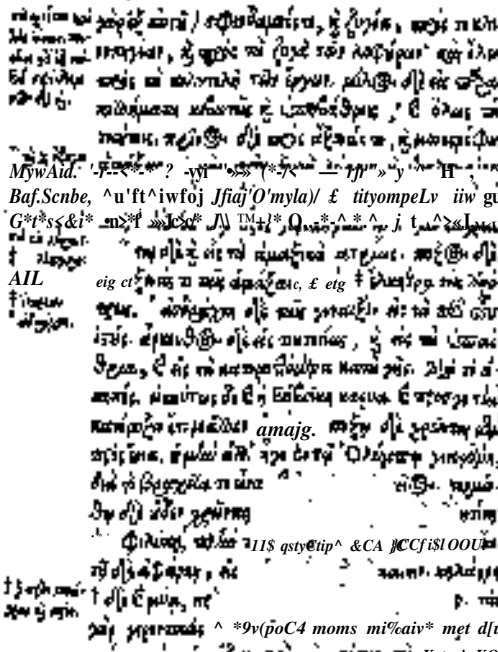

tongarum & arcarum menfurarumqae fabrics ex petenda eft. * Habet etiam corticem funibus cu- *nim cor* jufque percpmmodum. Acer, & carpinus, *le-funibus, a** dis jugifque jumemorum , atque in totum ope- rum fumptuofioribus caeditur. Taxus tcnuifedblia conglutinamenta- capfis, fcriniis, fubfeliiis, atque . in tocum fimilibus praeftat. Ilici honos t ad axes plauftrorum verticis fimplicis, & juga lyrarum pfalteriorumque. ** Scifsima ad plauftrorum vet bulorumque vilem fabricam. Vtilis ulmus ad res, t prsela & torcularia. Quin & ad carpenwrium opus > fed mediocriter. Buxus ad axerii plauftrorum , & ad burem aratrorum. Portulaca *ttM'j* Jiedbus ad opus textorium, Iuniperus ad rem dificatoriam , turn fubdivalem, turn obruendam t fub iprram. Durat enim immunis putredine. Parimodo t& juglans. Quinimo omnium prxcipue opcri fubterraneo "expetitur. Eg: & buxi ufus ad? nonnulla. Quae tamen monte Olympo provenit ob brevitatem nodofitacemque» eft inutilis. Terebinthusnon nifi frudurefinaqueutilis. Nequephilycar honor , praeterquam in aiendo pccore. Semper enim fronde abundat. Apharca vallis expetitur > & ad urendum commoda eft. t Cqlaftri ad baculos. Quidam etiam laurum addunt. Soles enjm , & pulchros, & praleves baculos ex hac ficiunt. Salicis ad fcuta, ciftellas, caniftra, & cjufmodi reliqua, Reliquas quoque arboresfingulatim perfequi pari modo pofliunus.

JDLII C^SARIS SGALIGERI ANI^ADVJERSIONES.

TA[1] ?r#V*7«. Tfce^or^jfegmenta. *Hefte: utramenta, t$Jlrijrmenta. Veteresfegmenta, pro lamellisfere.* P«/-*ver em ilium vulgusfta, raturam. tftz^d-fln. Theodorus,* implet. *Yefte. Sed non imflet Gracam vocem.* P/]»/KJ,replenti *vide Galenttm.*

'Amtfpnn, TWwtf/,expui; *nimis ambitiojl. neque verumeftpodaitlheofhraftus* > obpondus. *Quantillum enim eft tllni} Sed quemadmodum dtcebat de farratuns? ipvikJifa. lenta enimfunt t$ harem. Et notabis, V*TUW- terebramenta. lege* T 3"|up£; *non autem JpvSr.*

. TheodoruSy ferrum, *nimis communis vox.* ii^i i \ ' S ' *At fupra dicebat, fix)&n rt^lcu m oXXyyft 'lhw7ua*ax.oj)i.Sl fer~rum acu turn fit, meltusfecet molliora: Si non fit acutum, ef* fie anus agat in ea, qua duriorafunt. Proptcrea quod acies in molle agit. At hebetc durum rumpitur: mo He non recipit ,fed cedit.*

'O;w? J[% <'s&{ vktU. Hinc aliud caput. Namque ha&enus deaffeftiombus. ^Vg^w, *d*%w*y ^WIKJJTO,'^JJO*. *demceps de ttfuy ac fine.*

*'"!« <*W£« ©Qj WJ *iu*Ki*t, Iheodorus,* ur cum in terramatcrahitur, refifterepoflic : *Verbo Latino abftmuit.* fubducitur.

K«/ oA6? w« wit T>'%ih)9n*. *Pollux inprirm declarat quid*

,np. *Vides duphcem carin<e fpinam.*

41L Si non aque glutino junntur quercus cumpmo, ($ cum abiete, ent quiaalterutrumftmilius eftquercui.fcilicetpinus. Ratio fimilitu&inis eft ,, ii « » « . Hac eftfententia. Plinius earn nimis laxe exequutus eft. Glutinum abdicant qusdam, & inter fe, & cum aliis infociabili glutino , uc robur. *Non eft verum, quod ait: in omnigenere effe, qua interfi nonglutinantur. Nanque Abies ubiglutinataspai-**habet>ibidifficiliusdifsilit, quamubifohdaeft. Pra-** exemplum vanum eft roboris, vel auhoritate hoc loco Theofbnm : vel fubfequenti narratione fua: Similia e-mm met figlutini ,mgi Quippe laptdi lapidem, (3 quer-*

enim hie affirtxat.

,,s> fociari, &conflari. *Et conflatU eft metallorum, non flutmationh:*

*quid fit Anfignificatomne opus tornatile} Verum hefcio quare in Trocbleis yu%$*m velint, cum etiam anas in' fttttuan.us. Poffet aliquisfufpicari ejfeinfttumentum, quod* Arganam *vocant I tali, quafi organon, out ergata, quodeft etiam apud Vitruvium. Verum pyto PoUucemhujusfuiffc fatlurummentionem.*

TtJjjut^wftn^cmr^vffi. Sickge. &p*ft* videtut appellate TlwQ&ipGolh*, Aduncitatem definentis inpror'amfpina, ante roftra. Yfox®: Intelligofpinam, primariamcarwatrabem, cui cofta affiguntur; puto columbam d nautis appellan, '&m»nhi funt, qua eminent utnnqut panes, tnter quas etiam ocuh.- ibi quoque navij nomen vn~ Jbnbebatur. Infummortiedxoftatuebant, aut Delphinum% autPrifiin, autSirenem, aut Harpiam, aut Centaurttm, aut altud tale, td pro nafo habebatur. Quarc etiam apud Howerumlicuitponi, *»£«'«. JheoJerus aiatdit,* Navibus rotundis. *Et Lgit, mrtpn 7nnSn n $igi«rp«' $\$* v i A « ^ ** *J[t xiwpet, ('c lii tlnj*s* Ni/»c epinufacitid nullus :fed 0-lim, utapudCatufam> ^ Virgthum, atque altos legtmus.*

'Ae&iw Tfupipv. Corrige apud Iheodorum, infirmifsima. *Verum tnfeliciter addtdtt verbum,* conftet. *non enim cum eainfirmitateconyenit fignffiwus conjiantia > & rohoris.*

Theodorus. T « ^ , Kimis conjunais omnibus continual. *Pofuit verbum hoc, abjolutefmecafu. Kejhoandicam, rimam conjungere. Eft enim nma hiatus, (Scanalis in montibuu qua aqua fluit: ibifuitorigofimificatioms.* i^« *marumdidufta labia cpnjtmgere quis pojsit : hiatum non pofstt.* m£o'wln ^ywmcffin^Kftet^.*Theodorus^iR* quio quam penitus exaruerit. *ii* quicquam,«ow *eft hicneevjfa* num. *De Abiete enim loquitur.*

n&'n T< 'wu Theodoras addir,* funibus. *Et corri°c, quiaftriptum <?#,* cujufque.

<'> MiA(^«V©%K9^fV«&« *Thecdorus addit vocem felicif* fimam,* tenuifedtilia.

*Mnosptyw kfitfc- Pollux non docet bane differentikm. Uefcioanfintpauftrabirota. Pmerea nefcio quo confine dixit idem Pollux, *&** wQ'rfmu Axes enim neutiquam vertuntur. Theodorus >* ad axes fimplicis,verticis. *Etfr* h<ec* verticis*fignificatiofie. Putabam aliquando hie ri ^ <q*<p*t effepro rota, filtdum qutppiam ad modum phalangis: quia dixit, «*« ft*w. & addit, $ « > ^ , fiilicet,* pro rotis folidis fine *rzdns.Theodorus mendumfic deterjit, 1% $i* *»&, £ ^«AT«g> . A ^ " ! ^ interpretatuseft,* vedabuia. *Carpentum eft,h<p,<&.* Currus cum fella duos capientC, *tl/0 <p*£'t.'*

'4 Theodorus, Praela, & torcularia.

ccncei5ifi

TbHafotoTheodrtttS^batim. Nebttjus quidemmeminit vocis Pollux. Apud Hefiodnm non eft. fed 'frxvftx. burim *interpretantur. Alii* ftivam; *male. Nanque eft,* c* JcW^o**/ *J^.Atftivaeftmaniculaaratti.*

Kfe'sp'^igpta CorrigUnt, pi. Neuhtim dgnofcit Iheodorus.*

K«f T«* «W* ?j *« <?»«. rwjae x^ *hitlerius* , cunnas *eft interpretatus Theodorus. Nunc uhi ju?fa vz**> id efi> cite, Vczmbizt potcrat commodius* cunnas *dicere. i$ ciftas maluit.*

IOANNIS BODII A STAPEL NOTiE ET COMMENTARtujS*

Taw. Tdtam hanc periodum in hunc fenfum vet-J^tit Plinius libr. 16. cap. 45. *Quicunque operi facilid, flexibilia omnidqua lenta diximus prater que morns* **Gf M-***rificus. ^Durabilia acfcbWia > qua modice humida : arida enim latins quam veridiaferris cedunt, prater que robnr t£ buxum y qua fertinacius refiftunt, ferrarumque dentes reflent aqualitate inerti; qua de caufa alterna inclinatione Hgeruntfeobem. Durabilta,* inquir, *acftfttlia (*qua* praecedunt capite proximo examinata funt.) Corrigunt dolabi-*/wmalunt alii/##AA,ex Theophraftoa**CV^fa j £ rfmif* 7t WIK^OW. Nobis altcrum placet. Non vertit verba citata Plinius,fed quae paulo infra legumur,?* 5 ^ AT«$IH

*Y1Kcip&%\izly*ms*Mwt*s*, **i£p J *y »v5»"«(jjf»» •• .-•»*»*

*-nynu%*a>&'* Totam hanc Theophrdfti periodum confundit ac perturbat. *Aridaenim latius,* 0 c. Scribe: *art'' da enim lentiusferris cedunt, viridia prater robur ($ buxu y fertinacius refiftunt & committuntur, ferrarumque dentes p*< replent aqualitate inerti.* Id eft,ut ait Theophraftus, inefficaci dentium occuffu, Cum eorum inaequales projeAuras aequavit fcobs impada.

''EftnaKtyi, &c Ita legit Theodoras, in Aldino & Bafileenii, ifcraXaflw. Verte, *qua nimis viridia[unt, inter dentesftrrafcobem retinent y ($ crenas obfirttunt, fe&uramque* 5^^». w *Jfr %fovtfit* ^ w? *vmullut p$*fy#s,* x) *mmshtA*™*, $ moramur.* Gal. libr 88.Theophrafti ut w *7IAJIM«. Si/wf *qui trirembius enrinamproramque ex pice* *7ri&v<,iinw™f2l&7rncif, qua poros ohftruuni, impedimentatis caufa tornandumftatyiint, ftatumen vero & auriculas exfraxino, woro, ulmoque.* Z T*/^*, *carina.* Hanc exlevi materia veteres fabricate, aucftor Iulius Cacfar lib. i. de bello *civili} Carinaprimum, bincftatuminaex hvi fiebant materia.* Supra'dixi, *ftatumeto* effe, quod Grascis *xftorp*,:* ex valiaa & firma liaec fiebat materia, uti docet hoc loco Theophraftus & Pollux. 2T«VP«% ut dixi, *carina.* Hefychius, ^<>^« *®*ms.* idem *<&& o £-*5*^, *n*t' \fafite* (ita fcribe;vulgo, *w * *%w») ris <a&&* *tranftirationem.* Vulgata, five Theodori noti difplicet ledio.

'ZxTpvirnuafc, &c. Gaza nbvo fidoque vocabuto, *tere* *bramentum* vertit. ramenra funt quae terebra educit. Interpretare; *tar de fobs egeritnr.* Scobem enim fumpfit Columella pro his quse exterebrando educuhtur , cum lib. 4. cap. 19. ait; *Nam antiqua terebra, quamfilam veteresagricolandvetantyfiobemfaciebat, ferurebaVque earn fart em quamperforaverat,{3c.* In lignorum ergo terebracione, ut idem loquitur, fcobs eft *Q*itynip*, quod Gaza novo vocabulo *terebramentum* reddidir. Verum & *&*• ^«,Pliniusyc*ot«w vertit. Theophraftus hoc eodem capite, ci i>7« *ihjuot* m flre<V*&> Plinius lib.i^.cap.43. *Qua de caufa alterna inclinatione egerunt fcobem. tie**ftxfa tin $ *&Lw s* quaG a ferra dicas ferramentum. Eft enim fcobs eorum quae ferra fecantur ,ut v*Teymt**b* quae terebra educuntur, ^»«>tf7tf,qu* limadeteruntur, quae & *pm<r(i*~* w dicuntur; ut & *mtonif**!** qua» fecuri dolando decidunt refedla;7I^vii/ee«7Be vero torno fiunt. 'Exr^ymjft*'^ vm,-^rc.<'t^j(>*, quod terebrandoegerantur, vel velutiterebrando erumpnnt. Paulo inferiils lege, cum Theodorb & Scaligero, *b-n tym.* fo^. ^

Kaj i\Zdartyt vertunt, *fculpturaquefaciliora*; praeftat, *politttrafaciliora. ufas* enim *politus.* Homerus Iliad. ^. *Trarof tviotv alfftot TI nci'ui y* id ell, TO *I&IVS t^TtVKiv^fLtW > equus politum currum trahens.*

TopnvriyM. Verte, *infidet maps (3 refilit tornus. mot-Hera quoifuefacilifo fecuri fercutiuntur ac fculpuntAr.*

*'i%v&&™ Jfr £ i *&>*,* &c. Plinras libr. 16. cap. 4 $. *Cornummaximeauditforbus, carpinus, buxus.pofteatilia.* Haeccorrupttfsima. Vetus codex, *Qornum maxime odit forbus* icjuod xque ineptum. Nihil de odio forbi corniqne legitnr, nee resinanimata audit. Scribo, *Qtrnuswaxtmi valtda, poftea ulmus, buxus, carpinus, minimi titi*.* Ha?c enim molliffima. Theophraftus validiflimam cor-^

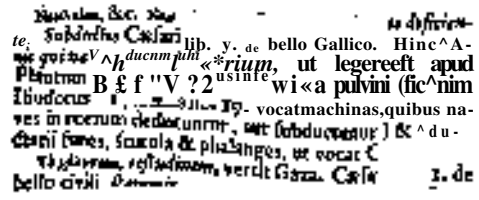

te. Fabricius Caflari lib. y. de bello Gallico. Hinc^A-*h ducnmt «*rium,* ut legereeft apud Plautum B £ f "V ?2 usinfe wi«a pulvini (fic^nim Theodocus [illegible] vocatmachinas,quibus naves in terram deducuntur, aut fubducuntur] & ^ duchni fanes, fcuicola & plaiangas, ut vocat C bello civili Caesar. I. de

ntenta qua poftrema clavis affiguntur 0 *fubftemuntur ca* *iina% rtefrangatur cumnavtsjubducituu*

K*/ m Jc ificfx. Hanc periodum fie verte j pj w0 £J 4j,>« *ti, quercus aque non adglutinatur: alt era enim* (pinus) $/#4, r^rtf d/«M (abies) 0 */r«v* (pinusj/Jwj/wr, a/^r4 (abies) *m'inus fimUisJimih vero natura efft oportet quacoalefcere c£ coire debent, non contraria,* »f *fi ligno laptiem conjungere velis.* Senfum, roefttemque Grsci audioris non percepit Plinius. In omni genere & glutinum abdicant quaedam & inter fe, & cum aliis infociabiha glurino, ficut robur; fed nee fere coherent,nifi fimilia natura^ ut fi quis lapidem lignumque conjungat. Vide anmadveriones icaiigen* »

KM) imvivat 7ni»va.Cotruptus codex jiegi^Theodorn^ 9rm»'' *mw»n ri* ji^w^a,^ W**<p@f.n ^%itoo-fut.* jg *TUC *-n)*sft)ii*ç,* &c. Placet aliis, *r fy &twp** &&**> v x,t*w-*£•*>)* exponunt, aduncitatemdefinentisin proram fpi-n* ante toftta? &intelligunt fpinam, primanam carinae trabem cui coffee affiguntur, putantque a nautis columba«^vocalri. Poftrema ledtio non arridet. Scribo, && ^ *&*&*> w« 6 *m-ntm muvn v silpap* w fin av&<'m> z4** ™ *Jfr %fovtfit* ^ w? *vmullut p$*fy#s,* x) *mmshtA*™*, $ *qui trirembius enrinamproramque ex pice* *caufa tornandumftatyiint, ftatumen vero & auriculas exfraxino, woro, ulmoque.* Z T*/^*, *carina.* Hanc exlevi materia veteres fabricate, aucftor Iulius Cacfar lib. i. de bello *civili} Carinaprimum, bincftatuminaex hvi fiebant materia.* Supra'dixi, *ftatumeto* effe, quod Grascis *xftorp*,:* ex valiaa & firma liaec fiebat materia, uti docet hoc loco Theophraftus & Pollux. 2T«VP«% ut dixi, *carina.* Hefychius, ^<>^« *®*ms.* idem *<&& o £-*5*^, *n*t' \fafite* (ita fcribe;vulgo, *w * *%w») ris <a&&* *'A&tAt.* Theodorus <£<&!*« legit, fed mendmn,ut Scaligerair.Typographi.

*'H'iKj<m *ufai7n4tf''''',* &c. Mofdovitae & Rufd domus & templa, ex lbloabietisextruunt ligno, nullis additis lapidibus. iidem procandelis utuntürlongis, ficcis, tenuiter fiffis ex abiete affulis, fuper fornacem penitus arefaftis, *lacinen* vocanti Haftas antiqui ex abiete jfecifle *con*ftat. Hefiodus in Afpyde, *''y%*™ W' «A«W a*7d%i$}> %, haft is ex abiete cominus certabant.*

Virgilius.

— ttijvsdpirtum
Adverfi longum tranfverberat abiete peBus.

Naves ex eadem fa&a, materia teftantur poëtce*

Ovidius*

Eft cafus abies vlfura marinos.

Claudianus.

ApUfretis abies, bellis accotmoiacornus.

Canit Ennius navem, (Jua Iafon·rum Graecis Heroibu^ in Colchidetn vedtus, abiegnain fiiifle.

Vtinam tie innetnorePeliofecttribuf
Cafa cecidtjfet abiegna ad terrain trales y
bJeque inde navis inchoanda exordium
Capijfci, qua nunc nominator nomim
Argo.

2 T I > : Supra capite quinto, *Zi*> & *& %l*tcda,* biwfif, *tiy*> \trui\namfioffenfa in man mtteriestrahatur, in maridünbit*: cttn *pfmG***** non fit pofuum, fed abfolute, quod neutralirer dicunt: i d e f t , ^ ^ nem-l pe foramina atque hiatum. Eandem fignificationem hoc loco haber, quod. yerbum confequens ff ^ f c , , *coire, coalefierç,* docet. Vide Scaligerunimadverfiones,

K«/ wwu, ççc Hodie naves ex pino non fabricantwr, nifi forte mali ac amenrar ex hac fiant materia. olim id fadlnmteftatur.

*****»IA^V^K^^SCTJK

Vjrgilius

Virgilias.

Dat utile lignum

Navigiis finw.

Idem Edoga 4.

Cedet (£ ipfe mari vetlor, nee nautica pinus
*Mutabit merces**

Pini tmteries in-aqua, praefertimfalfa, diutiffimedurat; ideddomus,templa, totaque Amftelodamenfisurbs, iuper malis arboris pini in imo-fundo fubagitatis, five n-ftucatiscondira.Q^od elegantiffimis hifce yerfibus lepidiflimfe noftri faeculi facife princeps exprimit Po'cta.

Invertasfit tatanpmus, ^0. *wndtia fundo*
Hicborwmqir pinus in wbtfuit%

Vel, ut in ultima edition^

Accedit altera csytfi , ciy: eligatur pinus, tjuodttoh rumpatur, pondufqtre ftiftinere.pp,%> wxsiptegrtftodente docuit.Theophraftus.

- H'wi, &c. Ex picea nave* fabrteatas, docet Pliitarchus .fymf ..cjflajft. ;ertia, ubi qu^rit cur prcea ccprontf-'«?entur Ifthmii certaminis vidores^ 'AAA* inqurc, *2$* *«s

Homerus Iliad,

vel pofulus alba, Velptcea alba, qiiam in monttbu^ offices wi *re.wnter acutts, navdlelig**

Non tantumia'rbrfris- rcfini&r^e Ijgnqm aavibus ftrvn rCndis ucile , fed & refina, ^uanifundunjc„ & £x qua pixj fine qua naves fahr cari neqqeiint. /

n W w ; Cprruptusucpilei. Scribe, acdiftin-

*7nn*v<n* jS *tZcu/Tw.crAuJkpt®* ^g ft'^1*4 jd *eft, bafat etiam evriieem funibus arculijquepercommoium -, ex eo enim UUs ftciunt.acer & carpjrius.Funes* exyliae corticefierilib.j. cap. 18. docuic. *XfoiinfQiXv&wv* meminic Diofcorides in praefetione libriprimi. Fruftra ergo negant Diofcc*-ri^em noviffe*J>f*yty^* Tiljae materiei nacuram defcribit Vitrqyius lib.7,. cap. p. *Popjtlus alba & nigra, itemfalix, iilia.vitexy ignis &ai?ri±fatietate, atque humoris temperar te'y'payumterrenrhabmtes , levioritemperaturecomparata, egregjamvidentur haberein ufu rigiditatem. Ergo cum non fintdura, terreni rnixtione fropter raritatemfunt candid^, iSinfculpturis co/nmo^amprJftant trattabihtatem.* Ira lo cushiclegidebet, qui in editis corruptus fie habetur; *ignis* GJ *aeris habendofatieta atque humoris temferata^ parum terreni habentes*. . - —

K«f ^yjc».De carpini materia haec Vicruvius loco citato : *Item carptnus, quod* eft *minima ignis & terreni mixtione> aUrisautem fif humoris fitmma continetur t mperatura.non eft fragilis.fed utiltfsimam habet traRcibihtatem. Itaque Graci ex ea mateyia jugk- jumentis cornparant, qua apud eos juga &?* vocitantur, > item & earn fyyla* apfellant>Z$c* Hodie etiamnum ex carpino ju£a,quibus boves junguntur con/ici ^ audlocRcnedidus CurtiusSymphorianus-.

^ *akflfiv* vertunt; re^ftius *fcabellis.* Xenophon, *h7nttolw ? . o* ... *>MU4 t@jj rcc* •*JsriGaSw itus KXIVMS Kj^wcevdfa; molhaftragula*, © *leSiuli molles*, *&'ea«qua letiulisfupponuntur, ut molliafintcuras.*

n^»(^ ^ ^.*dgaits*, &c. A|«f axis , id eft, ™ **l$ hS>* ... *tiniw* |J>.«ivsfei *0'spiQvTWy&cJignuyn illud tcres circa quod rota currus vertitur;* ica di&um ©^ *« ty», ab a-&* ,<iuod rou circa illud a{}atur, hoc eft moyearur. In ... m aXem VOCantmUodidiametron hoceft ... neam ... in ... tendit, ... *P4m; axis mundi vocdtur diameter ip-* ... AP"d Athenicnfcs *w crgnr ...

HV, in t ex tm decima veto Solpnii tabula, tex ofyva itafcrip; ta eft. Ibide.m? *'W «D&* ''«A*« *mm* «* t^«» ^«»rw %* spi ... I *ftatuit autem in centum annas leges Qmnes ram babert, queligncis in tabu Its,defer ip ta Junt ^qiias axonas appellant.* Gelliuslib. 2.'<;ap." 12. *In icgikuiSolonisUUs antiquifsi'mis, qua Athenis&xibw.ligneis wcifafunt, qua£-que latas ab eo Athenienfes*, 'utfempterni mancrent, pcems* © *rehgionibus fanxerunt*, fife. *Afy>* item, tabula in qua antiqui delinquent^ poenasJcnbebant. Unde Athenienfes legum fuarum tabulam (ut eft apud DemofthenemJ fie appellabant. Theodoras malnit *axes plauflrorum* veftere,qqam tabulas in quib. poena? inferibebantur. Theodori non difplicet verfio; Apud. Hefiodum legitur denf tale aratri exllice confecifl^ veteres. V^fuspauloinfr? citabo. , • -*u*

MwspQtui eLpc%ots, &c/$iint carri ,five,vehicula,qiiibus in eveheada terra ejedtitia^herbis evulfis, lapidibus, &c. utznftir. *hUrwtyn/s «p*U\ 4»»* ... ^arri biroti reperiantur^Iq^ad.difcriiienalioruincurr jtuum,qui veltiroti, vel'q^adr.irou.(JLHcia^uso^ *M*~ -'tfu£ew iTnfrccmSy totum outturn attrahes** Verte *> ad axes (S vebicula qua agunturunicatantum rfita.* Plin. lib. 1$. cap. 43. *Secatur in laminas pratenues ilex, colore quoque non ingrata ifedmaxime fidaiis qua teruntur, ut rot arum axibus:adquoslentore ftaxinus utility ficut duritiailex* Z$ utroque legitur ulmus.* Uicem laudat Theophraftus,ad axes 8c vehicula, quae unicacantum aguntur rota, item iuga lyrarum & pfalteriorum^

j *ys tpyi ivyw.* Corruptus codex. Bafileenfis, habet, ... *Hs* %, fcribe, *m*?& ty}d %* cvAv&is H&* ... *Xvgw w -tyctXTtoiait.* Prius magis placet. -, .'

K«*l &Q&7niyia* tlw* ^7iAiJ,&c. Supra, A^^w^y^Theodorus, *fubfellia.* Hoc vero capite, *veftabulorum vilcmfa* bricam. JiQ&s9biga,fides ^fubfellium.* Euftathius,^'^^ ... *i-njhqityf* «N. *No ptf $fiA rlw O^TIUH* 6 *JU iriWi &** fhros dic'itur quaji duos ferens* i *duos enim fert aungam (3 pugnatprem.* Pro fella fumitur apnd Platonem libr. I. dc republ. *Ksffif* wn $<p&v,fedebat in fella** Verte ergo „ *b%m garum velfillarum vilemfabricam**

*Qv&imyl** $j?*i*y&^* Aldinus corriiptfe, *i*i* ... Theodorus vertit, *ad fores*, *Prajta i3 torculkria. Tct* ... carcerjs genus. ^Athenaeus libr. 14. *o Ayoi* ...

... *ilium in careermconjicere^feraque tnodo circumagi>nutri~ri,funiri, & fie fecit ilium moru tuoVlpiane,fi quarts ubinam vox exftat y»M«y^t, apud Hyperidem orator em babes , ubiperquire.* Pollux libr. 10. inter *m%\ vafa*, recenfet: fed qualeinftrumentum feu vas fit, non explicat. *Si* quis pro careen's genere accipiat, exponat, *ututurai cancellatavelclathros.Snm* autem clathri vel dathra aibus trafverfim aliquid munimus, fepimufve, ut feneftra? qua viilgo ferratae dicuntur. Horatius.

ObjeEtos cavea voluitfifrangereclathros.

Cancelli autem ligna, modicis intervallis tranfverfim, inftar retis invicS annexa, quib. careeres,fcen«,tribunalia, acfeneftr«munirifolent,aditufquepr«cludi. Si placet, effe inftrumentum vel vas alrquod^verte,/!?//^///^^ qua feles capiuntur, vel *muflecipulamqpid.* muftelae decipiunttf:. ^Ai« five *y*M* utrumque fignificat,*mufielam*, & *felem, uyy>* vero *cafturam.*

•*Aptbwi* &c. Adaliaprxftatpraftereaulmus,Virgi, quibus fervi percutiebantur,ex ulmofiebant:Unde apud lautumfervus ulmiturba vocatur, & ulmorum acervus, ad ftivas aratri etiam ferviebat. Hefyodus2.'Ecy-

Loves %Kvfict ... *yolw**

E lauroaute.velalmo carieimaxime expertesflivasut, Equercuburim, exilicedentale.

Contra Virgilius ftivam exfago, temonemexulmo fieri tradit.

Continuo infyhis magna viflexa damatur
In burirn, & curviformam accipit ulmus Aratri.
Uvic afttrpepedesy temo protentus in otto,
Binaaures , *dupliciaptanturientaliadorfo,*
Ccedttur 15 tilia antejugo levis, altaque fagus,
Sttvaque Qua curvis i tergo torqueatimos,
tofufprnfaforisexproretrobortfumut. *

De

Deitlmi, frwinique mareria Iwc Vitnivim; *Vlmin vrte* W *fitxinut mtximtl intimt hamtrtt, »-i»tnrarr.i;at miritiStgnti , itireKttatfvtttttmxtantamfittt*. iunt* [illegible] *0 jhk ftmierc fTtittr* [illegible] *, «"> liiltrnt ngerem , fed ctteritttr* [illegible] *tiftuH* [illegible]

J •lri.3(f.* Qutilfit.igsMru: apud HcfroJum vcrfu [illegible] *uto hop** Itgiriur. Ail hunt vertum Produs; IJ *«/ut* [illegible]

5 ^ i HHI r, J i «, W a i ; m; J j *um* ı rJt n u [illegible] wr *Aeuu it nnntilit turn itnvntt. Ei;mi* Aflj * [illegible] T™ ^ [illegible] *ego,*

i aliger Ictcmllum narat ^i»»e». AaKJW #W= femper frondeiwn abomUE. Regius *.»r^i«, li mendo non CJrct codex.

***"'tf <• 5 ik^V- Corrigunr ulf; Ncutnmj agttoicir Theodtina. Scribe, .iA,'r(-^t ««i* [illegible] * *«> £"•"•- [illegible]

eft, decipola id cafrtindos roitrcj. De cdaftrn h*c Clu- "liiuis Cutii poftcrioributi Af-ud vetcrwnulloi! face- [11] re meiitionem rtpcrioCeliftri wborii, pr*tcr tuiuin " ThiWphrjfbiijn.Nam ncque Diorcoridtt.neqqud'luiiu' "fqui umon *ex* Thvophrafto plurima mutuari (»!«) "ejtn meminennn ; quctTradmodum ntc aiiitnm t\v*- "nlncUm it> ipfti meritofjiirä. Thcofhriftui veto,lia-c " plemm ejui hidortacn trou tradac, quod ctiam trani [illegible] [11] rifqiH: Hiftoriat for plant i nun locis, tquibi»Cr*'* arbVn-is nntitiam acquirers poffiimUi. It nan (it ttuln- "(*ndum,qain illirn .idhue in rentm vratutiwtftare, dc- " monftran [>ofrit. Primum enira CeF.iftri (qiwil modo " neutro pr nere effcrt, Ti UJIBVU'I moJo fKininino, • w- [illegible] "neceflceft)™.?;*! [illegible] Item lib. **III.** C3p. 4– J>tr- [illegible] *t y*K* # ^ V [illegible] (j CapiiC [illegible] **VSbr.14'** fummispclidifiimiirjuc locis Cclartrutn p[1n]** " sr fore fcribit: ^tjj) <k >t i niA«r(H ;,; ^r. a^.1 tj w- • (»i>uffTOj; defcendrre lamcn etiam in plana ajt cap.4, '• lib. 111.^f; T,7(»m,(in.(i><,)i<tmi>.Jr^,;,JIT[j,.Cap. '•vero.t. lib. I J I . brer tar dl111111! fi LI rente 1 & fraiSum [illegible] [1] Hi fu™ loci jfnidTticopbMftuin dc PUntafum bilbo- "ria, in quibit? Cclsflri arbori; He merino, Sc^nnibus " colll^crff lic« pcrperuci nirefe, (iimmis frifiäirtjiic •• monribiis provenite; traniSeni tiinen f* plata nitio- • raqne toca poffe: rardt adinudum flarere: 8t fru^lurti, "proptcr jam in^ruenrcm flicmem pcrfotrc rranpof- "fc, adcoque iniitilttn tflt, prircrquiini 4<i luculos pro *' fenibus. Difpidarntis nunc, »n prontmciarL'Tinn licear, " illim arbotetn perfectuo vifenicm, qu* in iWdi'miro " horto apud Laudanum Barawirum culitnr, d-5 ifiriim •' clTe. Tinti! ctrrc, pm qua hn&eno* habira cft,eflc rw- " I"*[1]* D,ffc"T"[un]i =nim iwif (e & fiorii ft>raia ccrloreqiie •'SfitU, attnicciiamfoliij, liccrutriquciilam* ta fine " perenna. Qaonijm smem 4 Neoterieis, cini *bbtoide* " plaiiU5ed]dcrmit[1W]r:c[jU5]liirt[m]i[am] dcfcriptiim,nccil- "lius iconrm propofitan, invenio, in rei herh*ri* ft«- " diororam **amtoUUimarbora**ramumenmflorin ro- • •Mitnemo in tabclla **ippaGd** e«,rimi **curwiriwi.** (ui •• ipffu* arbcris Kiftorwn fobjocimut. Arbor **fefcir** il- 1 1 ^ ^ [n]"^C [illegible] r"'t'UI w«"pinione. Theophr*- "fti CC!»(1(UJ nuncupmpoteft, hiinMnssn fuperat al- •'tu.idinem: lirtioque & duro caudicc conftat , n- " que "' rr^"cnrci y'[1]™[5] dwifo , qni dum **BWrlli** [illegible] "Nome [illegible] "derfaque ferie congefta, fupinä parte fatuni viridit are "praelata, proni autem dilatiora, perennia, hoc eft, quae "non deftuunt, aili novis & recentibus jam natis, ne in "arboribus perpetuo virentibus plerumque accidere fo- "let: fplendent vero prx livore ea folia, nec Alaterni "foliorum magnitudinem fuperant, imo plerxque funt

mam parr cm occupant five vcitiur.t. nee *in* amltiiu flint' cr«iaia,pra:ierquam nuvclla.qu* cr«t>ari.lti tjuindsm ' tot-mam exrrcnuparteliabcre videnmr;attaints*tii' crciiaca did ncqueuiitiamariufcuU ftiutfaforij, In no- '

Celaftrus.

icIKirutn rafnu^.'uloritm etttt nS patte imer Folia hat " cuniur uncialn longiciidinispetioJi, fuftiner.te* *c\mi.t-* [M] quc aut ffTi parvpsfloli'ul'js, **qi»ap«»** pknimque -sue " (jiiinque fDltoiiseiflavovirfftretsriouscoftiftantef, fu*- ' vitcTHiioratos, raternatim lentiln florculonun onxto| Jitjuifitcn, tiDn.m tini am tnmbnti,\iJrib<;Ha£iriftw ei- • paitfns; tjui fcio admixSmn apcf'iirmir, *It* rtifione-" moAunimno, **tat** hicinis jniw. iinoeiiatn /{ju;.ri<io* mittorauraj vcrisinino: nr antio Cjtrifti *€6* « ra- " mis fbrcmihus *a* Cl. V. *D.* P. P»uwio, merle Manir ' ad me milsi^, obfervare ponii. iam cbcaufiim firtK^rui * [illegible] ptimn, vii fiorcsaptricmur: errnim flofculon.m pin> " misdunri_T3t oftcndpiit OiiioVri ffifnte.Qualrip **iti-** '* tiMh frudurh I'toferar, diccrr ncqucoj^uia nul[i:tn ofi- qusrnobftnarcpotui, imp fit frviftus qniitrrti rudt- " memum: faedeporronmispahgipoflc, cerium tft-" Haft'.-.ins Clufiuj. Per7irTvpoi:rarrii>f,Pr(>tTn-ti. in ' Oanftimi Clufii idem' Cl. V. *D.P Pttrmm* rrurt **rwdiiunmia** inhortoMcdieoo [illegible] dram ipfutn. qualetn rcciaenEib;" li'fce **wttwAaanv.** fit: mias *d(ienda efle jiidicavimiis , utpow ad ahfniu- " t»m ht)jmarborisdefer[illegible] Etm Pavii fcsrc idfcribit. Anth) lrfl<~ rrKrift **Tunio** fru(2us nidimentum nft^.iJcre ^tcpi, producers he- vrm |irdic»lniri, r^ii adhtrebat *bxc&*noyrri iiari b eni[illegible] (iniiis. **Hl*c qBsindsa/n*oeretittie** eY ridtm: jottjni.iHipriiiiijf.nituttiticm, rubrum bebat t(^i?t£nt j <]ui pauiaiim ex puntccci Cf rc.JdgiM[ijr.«o»J«oiW arpa[r]« ^imarr.ni Wfcafflfinnt- ' nnrirau loquor] ti-vidcrcJiiWt-*. *ArfJ-*1^, ^[r]^tjiirf^. •• rntib« cotorc, ad Aupiiffi ufqHcimiiiLim, l>[a]cf[,; [l]t[,]t- Iim corcugari irctpir. niti[s]f[1rf%]*Se[r]'tv"* i^s, fimiilquc Sohwcin *tooxaic* : fufccdinfm" contfahebat, **undottqitc** aiiLiframr^rfrti- " firm. Simui ctism ipk fruftus figuraai ftuun trnjuic, "

" ac ex rotundo oblongus fieri cttpit. Poftquam dcci- feus) difirado, prodiit granwn quoqiie vniçum, te«
" diffet, repercum intas femen unicum, oblongum, quo- &um membranula crocei coloris,eaque ahlara^dul-
"dammodotntngulare, uvarum vinaceis admodum fi- la five caro durior, albican$,cifimilisqu3ninuxavel-
mile; cujuscorcice (durior is erat & quodammodo of- lanaoftenderefolet. Haeq Ci. vir Perrus Pauwiue.

KE ... Ci*;4;ix.

^ jaiior *infimmentis convmianU Cedrofque in Syria prafiantifsimas, ae tredtcim p&ffuum longitudinemfuiffe mam. ear urn, qw ad undeciremem Demetrn regis c*fo. h C&rfw athtfef : amplifsimas > magnoquz difcrimine caterasexcedentes^ fymanosin. Carfica^np^feSoi condwdi eppidigratia, 6 deptiffe ob vafiarum arborum mdtitudinem> ex hfqut ratem adifica^ qtm* - quaginta velis ducendam. Item de Latino agrb, 6 mante Circao.*

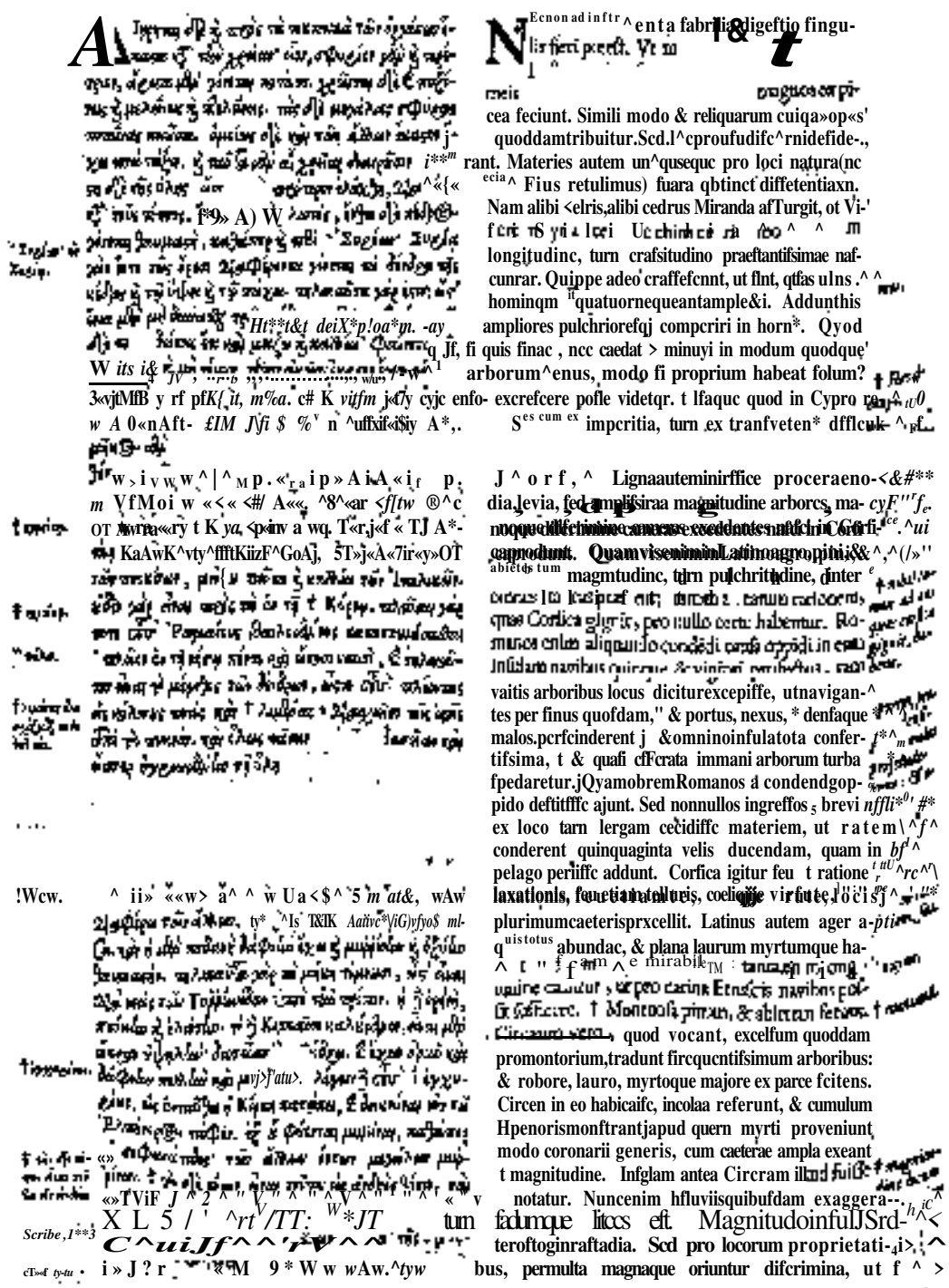

Necnon ad inftr^enta fabrili&digeftio fingulis fieri pneft. Vt in ... cea feciunt. Simili modo & reliquarum cuiqa»op«s' quoddamtribuitur.Scd.l^cproufudifc^rnidefide-., rant. Materies autem un^qusequc pro loci natura(nc ecia^ Fius retulimus) fuara qbtinct diffetentiaxn. Nam alibi <elris,alibi cedrus Miranda afTurgit, ot Vi-' f cnt rS yn a lcei Uc chinh cii ra rbo ^ ^ m longitudinc, turn crafsitudino praeftantifsimae nafcunrar. Quippe adeo craffefcnnt, ut flnt, qtfas ulns .^ hominqm quatuornequeantample&i. Addunthis ampliores pulchriorefqj compcriri in horn*. Qyod arborum^enus, modo fi proprium habeat folum? excrefcere pofle videtqr. t lfaquc quod in Cypro Ses cum ex impcritia, turn ex tranfveten* dfflcwk- ^ J ^ o r f , ^ Lignaauteminirffice proceraeno-<&#** dia,levia, fed amplifsiraa magnitudine arborcs, macyF'''fe- noquedifcrimine caeteras exceddntes nafci in Corfi- ce.^ui capnodunt. Quam visenimin Latinoagro pitii;& ^,^(/»'' abietis tum magmtudinc, turn pulchritudine, dnter vaitis arboribus locus diciturexcepiffe, utnavigan-^ tes per finus quofdam," & portus, nexus, * denfaque malos.pcrfcinderent j &omninoinfulatota conferti fsima, t & quafi cfFcrata immani arborum turba fpedaretur.jQyamobremRomanos a condendgoppido deftitffffc ajunt. Sed nonnullos ingreffos brevi ex loco tarn lergam ceiidiffc materiem, ut ratem conderent quinquaginta velis ducendam, quam in pelago periiffc addunt. Corfica igitur feu t ratione laxationis, feu etiam tcllutis, coeliqiie virtute, plurimumcaeterisprxcellit. Latinus autem ager aquistotus abundac, & plana laurum myrtumque ha- ^ t " f m ^ e mirabik : uaine caiiiur , ut pco cacina Etnifcis nasibus pof- Circaiii ... quod vocant, excelfum quoddam promontorium,tradunt fircqucntifsimum arboribus: & robore, lauro, myrtoque majore ex parce fcitens. Circen in eo habicaifc, incolaa referunt, & cumulum Hpenorismonftrantjapud quern myrti proveniunt modo coronarii generis, cum caeterae ampla exeant t magnitudine. Infglam antea Circram illud fuiffe notatur. Nuncenim hfluviisquibufdam exaggera- fadumque litcos eft. Magnitudoinfuljsrd- teroftoginraftadia. Scd pro locorum proprietati- bus, permulta magnaque oriuntur difcrimina, ut

JULII C-ESARIS SCALIGERI ANIMAD VERSIONE S.

*Atin-mi W «t»V « w W- N»» debuit h*c pars a fit-pcriore disjungi. Adhuc enimferjlat mnuieriarum fibdi»fh»meHtf*

Ncc eft dubium quinftatuatà kcTs differentia's. Sed pedem *pro loco nufquampofitum memint.* 11. i. n/

Tq«t « W ^, *Ibeodorus nnum addidit. Phnim, null^m.*

*oCxi7tpw 01 p*n>."s. Tbeodorus addidit* Jmpcritia. *Qua ex imperitiafit} cadendi, an tranjvebcndi?* gw/jnefcit C<?-drum>qut/iliamarborem c&dtre} *Quasfeparet vebendt imperittim a difficultate ? Nam tametji duofunt: tamen* JW>(S-pctwutrdmquecapit. *Ntque Pliniusquicquam, neque A' tbenaus : qui tamen ingentium navium flrufturas njrrat.*

Correxerunt, K*jfss*?-^«« *wp* ^f^'' ^P''^ *Stepbanum. Nunc ibi nonfunt e# miracuU arborum^ qua ja£latTheophra(lus.*

Oviir &af *6s6t 7*s u>* TJ 0pr«. *Thcodorus,* quas Corfica gignit, pro n5lo certo habentur. *Verbis Ciceronis Gracamfententiamfurius cxfrefiijfet life enifn;* Sed n?-hiladLsltum.

B^c^^wroiwVtff^F. *Sic le?e, nan vhtioi. Nam mox, tinw*i *M **to* oixi&P. Item Wge, A^i^ tit i*is \m -ri* ffvwov. *ibcodoYus,* Nexus, denlaque malos nerfcinderent. N^/cw *quiifit bic3 nexus, (3 mox,* TJVA?. Iaimani arborum curba: *Nunquam dicam turbam lapidum, aut arborum. Et Romanes fanios, quiahtore non (tbfiinerent*

nm. ibeodaYUs, ratione lasationis. Now *in*

Tey ^g 7*ae> eT^ TIfii «^ <i>^J ^*int. Tbeodorus omifit. videtur deejje quippiam ad bane fententiam.* Locqrn hunc à Circe adornatum, aut confitum ad viri, *fcittcet life-*, monumentmn.

IOANNIS *hODJEl* A STAPEL NOTiE ET COMMENTARIVS,

T'oTot <rQvèA>.* Pliniuslibr. *i6>* cap.43. *paYvi tifus fabriltum mtmfteriorum infignes^ Ideoque prodttum terebYU vaginas ex oleaftrojMxojlice,ulmOifraxino uttltpimas fierii ex etfdem malleolos, majorès quoque e finu&ilice-* Theophraftus malleos & terebella exoIcaftro optima fieri prodidit, quanquam Scbuxcis, ulineis, fraxineifve utantur, malleos vero magnos ei picea facerent.Dubitavir Plinius,utfulibertus 9n7vW,an 5r^»«*f&* legilet; utrumque ponere placait,quod ignoraret, u* trum *irepv** an *mvim* pronunciafTec. Male *mtvim* vertit *epinn;i Picca,* dicendum erat. In coniferarum plantarum hiftoriamultos commircere Plinium errore^, paffim notavi. *

*2vei*9*h* Scribe, w % ^, Ex hoc loco cognofcimus cedrum majorem notum fiiiffe Theophrafto. De cedro libr. J. cap. *ii.eQ.ftSs&i'yLfil&XupGtiu*.* Malevertunt, *quas ulnjt bominum quatuor nequeant ample fit,* quali 717?^«fcriptum fuiffer. Cedri hujus materiem Plinius libr. I<J. cap. 40. tradidit, neccariem, nee vctuftatem fentire,nec rimas fiflbramquefponte capere. Hrec caufa, cur domus Altiffimi & Area federis ex cedro fabricatae frrerific.Ex bac trabes templiEphefinaeDianae fadas tradit Plinius. Idem libr. 3. ftatuas Deorumex hacma* teriat:onfec5tas,docet. Sea de ftatuis cap. fequenti.

*E» Kvnt** >>* Plinius lib. *16.* cap. 40. *At in Mgypto &* 5>-*Ytareges inopiaabietis, cedro ad claffesferuntur ufi. Maximaca in Cypro traditur ad undeciremem Demetrii fuccifa, centum trigintapedum, CYafsitudimsveYo ad trium hominwn complexum.* T{«* *ncuhw ipyviSv* vertit, *centum trigin* tapedum.Ergo* unaquaeque *ipyvt** decetn valet pedes. Vide qusecap.de palmadixi. In Cypro cedros rriumhominumcrafsitudine nufquamtradidit Theophraftus; fed in Syria tales reperiri, idem docet. Confundit ergo Plinius Syriacas 8c Cyprias cedros.

*A<** r htnufuw.* Verte, *Hac de caufa, turn etiam pYopter tYanfvebendi difficultatem , in CypYO reges cedvi materiem nunquam cecidcrunt.* Duplici de caufa non caedebant cedrum : quarum prima, quod deledtabantur mira ejus altitudine & crafsitudine: mirum enim in modum excrefcebant, fi non cliderentur, pulchriorefque fiebant: altera, quod difficulter tranfvehi pot^ranr.

'EP'TH^^.Iugsex ig;;& verte,mirjjhamen ad eas.quas rficagignit, babent; vide Scaligeri animadverfiones. Paulo infra ex emendatione ejufdem fcribe, ^row6«O«qJ *5A», quomodo etiam legit Th«odorus

K«j *Xifdttut *$$$%i*in %s i&U ;* Aftcrifcuifl addiderunt., quern tollere ubique folenr. Porerant ex Scaligero cmcndare. Hie legit *als.%*$*& w iws em* w OTK»OV. V^rte, *& navigantcs perfmus quofdam & portus.popter arborum denfitatem mail perrumpcre?itur.* Paulo infra pro f ^»la»>-S. Idem legit,'^tW«sf/rFv^«wv7K ^fl<5.

Al^«v 5 7»}j iy^v^ow. Scribe, Xiyu fjjt nws iy%a&evs.*

•fy 5''EA^«g©*, 8cc. Plinius lib. i j. cap.19. *Arbor ipJa in Europa territorio Ciraco, quod a Ceraumts montibus wctpit, primum Cheats in Elpenoris tumnlo vifa tradiittr, Gracumque einomen remanet, quo peregrinam ejfeapparet* Sicleg cndum lib.4« cap. de iiiyrto docui. Theophraftus ad Elpenoris tumulum myftum quidem provenire tradit 5 fed non primum illic vifam.

Tlv e\t Tomt elveq. Bafileenfis Codex,*ptvfpltm3k TZV J[t Tcmt mi* «Jc£«'? M& fai.* Deeft verbujn.Scribe *pvftiw.*&-*moxivot&f Jyjt'•P* TOTTOV %Z?V wctf sis uvtys Jtn*, L-OCUm hlWC a CiYce adornatum ad viri* (Elpenoris) *moxumentum.*

Kaj&&'n&'. Verte, *Circaum veroittud, in quo Circes habitavit, infula primumfuit, nunc vero continentiadjun-Hum eft: fiuviorum enim eluvie fabuloque terra exaggerata & accumulataeft. Uyxup*,* locus in quern aqua confluit & eluvie fabuloque terram exaggerat arqueaccumular,. molefqueipfa nova acceflione tcrreni.quotidieau&ior 8c cumuiatior.

Jy 8cc. Plinius lib. 3. cap. y. *Cheat quondam infula, immenfo quidem mari circumdata (utcredttur Homero) atnuncplanitie. Mirum eft, quod bac de re trader e bominum notitix pojfumus. Theophraftus , qui prius externoru aliqua de Itymanis diligentius fcripfit, { nam Theopompus, ante <juem nemo mentione habuity urbem duntaxat aGalliscaptamdiat: Clitarchus abeo poximus, legationem tan turn ad Alexandrum mijjam) hie jam plufquam G? fama,* (id eft cercius, qua fi tantu auditione 8c fama comperiflet) *Circeiorum infula wen fur am pofuitftadia oftogin* ta, in eo wlumine quodferipfit Nicodoro Atbemenfxum magiftratui, quifuiturfy noftraquadringentefimcfexagefinio anno. Qutcquid eft e\o t err arum, prater decetn milliapaf^ fuum pope ambitus , adnexum infula.* In M. S. codice *qnadringentefwio quadra^efimoanno.* Quaeledio confir-

inaturexiior. iy.cap. 1. circa mitium, uoiait, vicam ibeophYoJluse celeberrimis Gracorum mBoribus.urbis Jty-TM*a anno circiter quadringentefmo quadragefimo > neg4-vit* » ®^*

E E ©. 1A. CAP. X.

*Qua ad ufum ignarium, adque carbones conficiendos commoda: quaquefumofi*fint% & quwumfumus acerkijsimus. Item quo modofumo immune^ evadant flammamque mltifsimamfaciant. De wtragma, (3 curftattue £ cedro fudent. Materiem item oleagineam velfrpe laboratam germinare.*

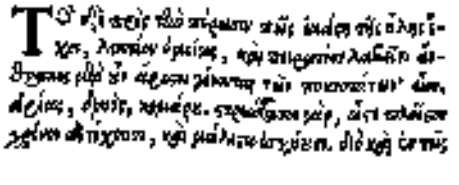

Qua autem pafta fcfe aauium ignarium quseque cnatcscs Jabtar, dxcendum mine eft , explcatissimque tobere cotnodo 11. Ergocarbones rgcicnos fpbisiiisimc rnsceries facius M , * utacia, *ifrx* robur, arbutus: fubdidiiimcs ertion, Jtt, utdiuromio-ww^ res, efficacimcfque fint. Qua de caufa in metallis

to Tatar «• argenteis hifce ad deco&ionem primam utuntur

Sec*deterrimi inter€OS roboris, quod terreftriores. Vetuftioris arboris$_3$& potifsinium annof^dereriores quam novellas eademdegaufafunt: fumma ctcnun iicciratt confbnc. Ideoq; cum ardent, difsiiiunt: humorisnamq^aliquidhabeantoportet. Opffmiquos atatcvigens materies t fcccrit. Sunr enim fpife, *Ifecerit,* terrenae, humidaeqj nature temperariores: commo- *niaximefi* dioresetiam,quiexapricis,ficcisaquiloniifque$_3$quam qui ^x umbrofis, humedis, auitrinifque, t Gi ^ fiorj commodwrodondecaii&eft. Vfusverodi- "^ verforum diverfus. Quibufdam enim operibus mol- ' j j j j lior« expeci folenc: ceu ferreis metallis, *juglas,cum ^ jam exarlerit: & argenteis, qiii confedi ex picea ^unr- Qii in eriam artes carbones&os defiderant.Et quideexcuforespineospotiusqua:runt,quamquer- ^'W^f^sM. Adlatumenime- ipondentcommodius, quoniam minusmarcelcant exringuanturque. Eft autem flamma eorumt cderior. Denique rarorum, & levium & aridorum,tam carbonum, quam lignorum acutior eft: contra fpiffi>rum, Sc humidorum, lentior atque craffior. Omniumacutifsimam humilis redditmateria,fed carbo- neS nullos relin quir, ^0qood corpulentia caret. *Cx-* d ^ ad carbonemconficiendum,qu2 nacem circum accenckrint ignemjveribusinterpun- ^^/^ gentes tranfmittunt, flammamque penitus excitant *nem accen"* omnibus corripiendis. FLec quasrere ad carbones fo- *dunW"00* lent.lv Fumofa generequidcm univerfo, qux humi- *tis a'I**** dafunt. Etviridiaquoque t fumofa eademdecaufajwtf^' experimur. Humida inquam, quse paluftria; ut plara- *H*Ct* nus, falft, t populus: nam& vi'tis "fumofa,dumhu- V ^ * * midaett. t Palmafuaptc nature fumofa dt. E x q u O x W ^ illud Chxremonis carmen, Ralma-que venas ufq^ fu- *[gfta.* • mofifsimse radice natas. Fumtjs acerbifsimus, fici$_3$ca- f *pF*** ** prifici, & cujufqi ladeo fucc^ humencis. Caufahu-tf mor eft. HEC tamcn decortic^ta,& aqua fuper infufa *

»M/lpftA, *Aa;~A*(:^+* ? / fumo evaduntjflammamq; mollifsimam faciunt: ut- r^ w a* pore cum proprins quoque, innatufqi humor exemp- *ma; V0* tus fit. Quinetiam cine/em eorum lixiviamqj acrem *fotifsi"^* fenrimus,ac precipue amygdalac.Quanquam ad for-jww **^ naces artefq-, reliquascommoda pcrdpiacur. Ad *ig-fl*m ar* nem excipiendum aptifsima ficus,olcaque.Ficus quia lenta & rara corpore: fit enim cxinde ut facile attrahat,neequicqufmdimittat. Oleaquiafpifla,&pinguis. Fomites tametfi ex multis fieri pofsint, tamen qptimi,qui ex nuce,ut Meneftor eft autor. celerrimc namqu^ lar gifsimeque refpirant. Ignwia commodiffime capi ex atragena vocata exiftimant. Arbor hsc vitis & labrufc^fimilisfurgit: modo enimillarum arbores fcandere folira eft. f Sed conceptaculum ex hacterebrum veroexlaurofaciundumcenfent.Non *T:;tus ex* enim ur ex eodem quod agit,quodque patitur,11 fed e^ *d f* uiverfis accipiancur \ STalterum efficiendi, altcrum *tn\tt^* patiendi vim obtineat,natura protinus exigit. Caete- *ro fact*** °* rum vel ex eodem nonnunquam conficiunt, nee'de- *fo* funt, qui nihil referre arbitrentur. Commoda etiam ex rhamno,qux quidem vel conceptaqulum prabere idoneum poteft.Non enim tantum humore exinaniturn arefadumque, fed etiam rarum efle oportet, ut *alwu*"* attritus efficacior efle pofsit. Terebru ad pane

p q a d e c a u P A h u r e u m f a c i u n t Id e m m P ro fua acnm onia valentius refiftens, opus comm^i$_{US}$expedic.Quin&exrhamno,ilice,tiUa, ^ quod certe abfurdum putaveris. Oleam enim duriorem

ncm. Quodqucautcm genus ig

nus: & i oc j s cdicis atq; fublimibus magis, quam con-

froqueforti ^^ j,('671-*m$n* ^ *OK WTUV. O* j)' *Kctfavimt \XSou* in plenum orrines quibus oleofus eft humor. Quam-

Hutm *WArfiif SpuJfew.varip Stf <*9»»«|«o»We

infiáSa ActpQciv'Y, (c *Ixv* ww t *vonpiv. damp v,h n$*

fepe laborata in opus,fi quem humore fentiat Jocum- *humidu fa-*

quc habcat humectum. Vtjam cardo quidam valvoe™M*Hf-

prodatur germin jffe, *8c* poculuin limo injcdum. *Turn*

JUltfl CiESARIS SCALIGERI ANI M AD VERS IONE S.

Tbeodorus apte inter frctatus eft-,Z3 antspofuit integrurh. Obfervabis verbitm \m,>iw, quia erat Tnmvit. Sic Anftotc-iesferefemper.*

Qxoyt&fr-ni. Theodorus, (pXeuB'tvTu, tlccorticata. *reRe\ oiHUHcvtoTq-nttypvpiitf.* Proprio humore ey≤empto. *Sane proptereafumum non facient. re$e. At enimverò quomodo* p*i«ic4*t7jjp *<pxlyt} Hoc eft fuperionbus contranum.*

Ok ci mg mhejiw Legt, oiŏv. Tbeodorus omifit^ dZoiw;, Jicutfepe baFtenus. Lego «tSs2Si^*.* Ntffll *hoc tYASat,quefn ad ufum oi pahcLKu 7i yt expetuntur.*

Tu dj^itt, xj tU.Tbeodwus legit ,.£*:* Is via. *Quia ex no-*oe\\U minusprobŭs carbo declarabatur. hem ex vetuftis.Et ratio eft T» >gi»: propterea quod hgna ipfa maximl contigua ejfe oportet. Idem legit, ^^'un'.nonautem ikfiAWirbon* Oblinendoftruem.obducuntfornaccm oblinunt ergo Itttopy-ramipjam. SicPlinius,* Acervi confertispaleis tecentibns luto caminantur. *Hoc eft* <&***tyoin:* accenfaque ftrue, *hoc eft) tZJiflxai.* s^xjv^vrts *oGeKoxots. boc eft, contispun* gitur. G&S M }&TtcT3Ky)Zir, lego wmiccujnv.*

Omifit Tbeodorus XXKIM ; ut toties alibi monuimus.

Cbaremonis. Carmen eft.jambtcumfenarium cum hemi± fticbiopwedente, ad bum modurh.

Tbeodorus apte inter frctatus eft-,Z3 antspofuit integrurh. Obfervabis verbitm \m,>iw, quia erat Tnmvit. Sic Anftotc-iesferefemper.*

Qxoyt&fr-ni. Theodorus, (pXeuB'tvTu, tlccorticata. *reRe\ oiHUHcvtoTq-nttypvpiitf.* Proprio humore ey≤empto. *Sane proptereafumum non facient. re$e. At enimverò quomodo* p*i«ic4*t7jjp *<pxlyt} Hoc eft fuperionbus contranum.*

Ok ci mg mhejiw Legt, oiŏv. Tbeodorus omifit^ dZoiw;, Jicutfepe baFtenus. Lego «tSs2Si^*.* Ntffll *hoc tYASat,quefn ad ufum oi pahcLKu 7i yt expetuntur.*

Tu dj^itt, xj tU.Tbeodwus legit ,.£*:* Is via. *Quia ex no-*oe\\U minusprobŭs carbo declarabatur. hem ex vetuftis.Et ratio eft T» >gi»: propterea quod hgna ipfa maximl contigua ejfe oportet. Idem legit, ^^'un'.nonautem ikfiAWirbon* Oblinendoftruem.obducuntfornaccm oblinunt ergo Itttopy-ramipjam. SicPlinius,* Acervi confertispaleis tecentibns luto caminantur. *Hoc eft* <&***tyoin:* accenfaque ftrue, *hoc eft) tZJiflxai.* s^xjv^vrts *oGeKoxots. boc eft, contispun* gitur. G&S M }&TtcT3Ky)Zir, lego wmiccujnv.*

Omifit Tbeodorus XXKIM ; ut toties alibi monuimus.

Cbaremonis. Carmen eft.jambtcumfenarium cum hemi± fticbiopwedente, ad bum modurh.

Hicanimt atque 'eruditionsgratia monendum cenfui, u-fum arborum atque herbarum / pratt r eos omncs qut vofiii font, ejfecttamtnvtventibus, quafi p_{J0} *materia. Qiialcm vtdeyhunnfalicibusadjpustopiarium : in ulmis ad vires, bifpmis, Sambuco, Niakgrancto^tbo.Cydomo, A farina, ad fqtes. A lureconfultis proditum eft in criminibus extra-ordinanispunin apud Aigypti'os qum, qui Sycotnorumfucci* derit: propterea quod us arboribus colligentur aggeres Ni± lonely quilus aquaxurn increment a tetinentur.*

vulctur vox hicqmcqmmfacere. gw,irc *Tbeodtrus omifit. Lege iu7rvpivfi»apud Anjiotdlem.* ®

jieinf. Theodorus, dimirrir. *Non : fed,* tranfmit-tit: *quia path 'i>Ket. 79 5 V>i%W* %"' & Vton Jiticnr.*

Uvfia 4<) ojr. Vidcntur vehfej ctiam alia rattone, quam fihciSy conccpijfe igficm. It rebwm faciebant ex lignofoli-dtore : dcinde eitahcllam fupponebant ex eamatoia, qua ignem conapere ex attritu poffet. Tabtllam bane ea de cauj-f ŧ/wW ^pfЄllabant,tanquamfocitm. Tbe'odorusobofficio^* concepraculum.

'Ev^vhl K$ Qvnu Theodorus omifit, lgoo, Waj Sfi.

'AVW 5 w |«A„if. Hoc ejfe dectt feparatum caput. Eft enim prater mattriam ignanorun.Et tiffeftus nature mplex declaratur, utbumorcm edant^ ut extuwefcant, ittregermi-nent. Lege i<J)>«»,(udare.

^{TOji^'n««, *Thcodorus? fiwplicitsr.* Quodvocanc Lucinam: & facrificiis obfervandurS arufpices jubenu. *0mifit,\M\cu>,ƒ3t<p,tyv>* © W»«. *Extatigiturtnhgnu tumor ahquando bumorem continent* iccmo non Lucmam vocant, idquodvult Tbeodorus ; fedtxja* Lncirns. Etetl* tyt/*V« *EtttMemhtUfiveMti* collecSio, acretenrio. *Homcn tnujitatumjeut* 0 *ram res.Et quia videbatur pio-digwm arbvrem pragnantem effe, De* att tbucyunt.* '£^-*litoi Hecatesfacerdo:ɪsl<j.u# ($ partui frttft, & interim* Tergemina eniw vjL*

lit pro eo, quod eft private office. Origo verb ab bpere fijf *pnvAtione, di^. Vnde ager Latinis, & fane tabs eft morbi dcfinnio, L*Jio, nut ablatto officiornrn. Hominem ejufmo-di milhus opera Thufci mira voce not am Sciopcroncm: quafi fine opera. Ad Grxcavetgn hgurum Taurinorum appelhtio,*

Cum dicta contendunt, quafi tofer-Cf U/quod Bel-gis eft averto & prohibeo frigus: quod praeci-puaNjuercuum unjitas fit, cafas & domos adverfus frigus munire; lpfos etiam muros & pavimenra folcant, ne tngore lxdantii«, iita materia tegerc; turn ignem ex ea,

drr,aiprcffi,domib.focoq;pr»ftannus,acnihilfalubriu5 ij>neex juniperi ligno: idemdomibus ^r>ti/Timu:ncmo ta-tiic a fri^cre arcendoeinomfiimpoHnl fenpfit FalCffimfi *pnererW,Latinam lingua c Bclpica vc! Allcuiannica ori-ginetraxi(Te;mimoAlk,mannica,Bel>icaq,*parrim *tin^pavnmexGrecacoflata,utiipfaGreçaexPli(rnicc.i.*

T^-fat. Plinius hb. 16. cap. 6. *hem c novcllis meltor.* IJ *quod in querno carbone quotidie expenmuř. Nam dui ex trunci aut craffiorQ ramoru taleis fie,* in ig

fubfilit, ncc nifi continue flatu accenditur; quo ceflanre, vel ft nonligni^facile flagranribus aflidufc foveatur, conceptus ignis ftatim extinguiturrquiveroexgracilioribus fie ramis, vel ignem facile concipit, vel exiguo raroque flatu accenfum conftantiffime alic, quoufquein cinerem redigatur.

Twftyhwju ' **MoIIes vocat carbones, quaenonadeò vehementem emittunt flammam. Noftri fabri ferrarii duriflimo ufuntnr carbone,qui flatu accenfns fatis vehementer flagrat. Vide quae paulo infra dicentur.**

K«/ ci *iris dtfuyiw.* **Apud nos argentarii fabri molliori utuntur carbone. Lycus apud Galenum,in libro quern contra illiuserrores fcribir, aurifabros palearum flamma aurum elaborare tradit,quod imbecilli igne opus illis fit, quiaauruni vehementiore liquatur, &effluit.** *Ovii^/Sii*

[illegible] *Nam tametfi ab igne ignis duntaxat qua ignis eft nihil differ at % majoristamenac minor is ratione dtffert. Cum fieri pofsit, ut alius alio vehementior infirmiorquc ignis fit, © eum qui" demcumfity effeinvalidifsimuarbitratur, adaurumq^ con* flandumcompofitumait.* aJ^TjWg *$ cwr>* *£ 2j##«* *i%v&-* Tig^s •a'jfcn##£,VTa *tphoyi. liquifieri enim.acdiffluere,fi vehementiorem expenatur flawmam.* Molli etiam utuntur igne **Pharmacopasi, quod olim Medicos obfervafle,exTheophrafti libro de igne probatur,ubiait,** *A™ ft #&***»* *ZKSH* [illegible] *& mollibus mollior quoque onturcalor.k duns* fif *denfisvehementior. itaque Medici vitice [* videlibr. 3. cap. *JJ.) chvos aduruntycujus calor mollifjimus eft, ttidem in fomentis* 6? *untliombus ab hujufmodt materiisvaforem fere flagitant.*

[illegible] *Theophraftus libro de igne ; [illegible]*

***£** *mJpoej'Tey/b wwtt&'mr®* ToS7nivf**T®*» Sic alicc artes pro rata portione. quarum enim adminiflratio vehementior is eft opens, velutfabrorumccrariorumarSy vaporemacerrimum defiderat* Proinde carbones omnium denftffimoi terrenofque maxime fumunt, ac nonnullos quoque ^m^* id eft, /?r/S/&-vos rcddunt, quo maj or vis fit, follefque adbibent. Sic enim acrior calor eft & flenior, praterea flatu accidente.* TJ^A-*xsvwvevtuntyferrariorumars.* idque, quod fabri ferrarii, **utdixi, duriflimo utanturcarbone. Necnego,ita poife exponi: fatis clarè Pollux lib. 7. cap. 24.. [illegible] n i paulo ante dixit, ferrarios molli.uti carbone, quod falfum dixi, Vox** *nh&M* **idcirco valde fufpe&a. An fcripfit ««T^K?K vel** *ixiseiois,* **ut in Libro de igne, loco jam citato?** *Sad* **turn fcribendum,** *o'ruv faovs xcuow.* **Sed poteft & vulfrata fcrvari, &** *%**K£S* **exponi,** *ferrarios.* **Nempe uti fabros duriilimo carbone, quando nondum arferit ferrum; molliori, cum jam fert exarferit. Sed nee hoc placet. Sequitur enim,^ TBJ «Jc0g^^»,pro quo Scaliger,** *u&tn>fr* ***yu* At ccrtk pinei„molliores,quam qnerni. Traftat praeterea, quern ad ulum molliores e^.Detantur,quod ad ftatum comn>odius refpondeant, mr.Viifque marcefcant & cxtinguanrur. Haec fi vera ledio , plane fibi contradicit Theophraftus. Tn libro cnim** *dp* **igne, ferrarios duro carbone uti tradin. Falfum etiam duriores citius marcefcere.** De fuo adclidit Gaza, *minus marcefcant, extinguanturque. Kx™wef"s* ^ J C ' rtco »*marCc f^CO* > id eft, *in cimres mutor.* **Ethocdedurioribusfnfaprobatexperientia: diu enim durant; cum molliores ncccdente flatu cito incineres vertantur, nee folles majores,vehemenrefq; flatus, qnibus utuntur ferrarii fabri, ferre poffint. Scriboergo,**

*»ofy,*t. Quibufdam enim operibus molliores expeti folent,* 5 *caftaneay quando calks aduruht Medici*

C5 *quidemferrarii fabri iliynos {* faxeos) *potius quorum* 1 *fi™i°res enim funt,* 0 *adflatum etiam re-* ***IZiZnZ?****^niamtardius in cineresmutantur; eSSZZtti*^*"* *ft experientia probat to-* **ne frrinn,« « • convenit, cum eo.quod lib. de igne, lenptmn repentur. Carbones ilignos duros elfe, do-cet Ariftophanes in Acharnenf. A&u i.Scen. ?. Ubi duros & agreftes homines vocat ilignes.**

[illegible]

*Acharnki, durifenes, ilignei, Pr*jratli, praliatores maratbunii, acerni**

Interpres,[illegible] *ffy*xtt.* **Acharnenfes deridet A* fiftophanes, ut carbonarios^ ideoque inter eos finpt *&-fententia, qui duros intelligunt homines, quales agreftes funt quos ad durum genus, & duro robore natos Poctae vocarit: nee probabile fit a carbonibjis potius, quam a lignis fie vocatos ab Ariftophane fuifle^ Quod 11 apud Graecos communi adagio dicitur** *OVXM i?nKsv&*i hoc&feulneadiligentid,* **de negligentioribusatque defiditeis, ut fcribit Suidas 3 non video, cur duri & agreftes aptifsimfe, &iligni, &quemi, 6c acerni non potuerinta lepidiflimo Poeta vocan.Nec «-*&<$ox propnfcepithetu carbonum, fed cujufvis rei durse, confardla:, conftipataer, & denfe. Cxterum Theophraftus «*w vocat carbones denfos, fumpta, ut ait Suidas,a vcftibus metaphora,qu« contexts dcnliores evadunc: aut duros, ac veluti conltxpatbs, ^ 5[1] ??i»«», quod eft *T*T*?*, nt ideimradit Suidas.**

im [illegible]

Vide animadyerfiones Scaligeti. Theodoru&Jegit *^d^ua-t.* **Plinius Iibr.itf. cap.(J.** *Acervicon** *fertis taleis recentibus luto caminantur : accenfaque firtte contis fungitur durefcens calix, atque ita fudorem emittiu* ***Luto caminantur* , id eft, in camini modum oblinuntur,** *^^Afcenfaqueftrueyhocc>i&7T7iva.Contisp gitur,* hoc eft, ©^*f»7*t;rTs$ *bZttirws; Durefcens calix, hoc* **eft,corium,feu tegume^tumjlutofa crufta;** ***Sudorcmemit* tit;* **hoc fieri Theophraftus vult, ut excitata flamma 0-mnia corripiat.**

***«M{. Theophraftus lib. de igne.** *Avon**™* **Al TOV** *'pto& •nils yfitity,* > ^ T* *oxo?ueL,G rei Ttnafo,* **i^9»«?** *o Qoivt!;* tv'rvov pcf ciei t§ dUfiate&v wctf* **rjf** *<px©<* **id eft,** *fumum excitant mole-Jium ligna viridia, to'rtuofa, tanias babentia, qualis eft palma : rohftfta (*nervofa) *enim eft Square b flamma non facile* ***carpitur.* Interpres legit,** *'*fo»* **w** *^ii^i-nv.* **Efle enim fnfirmifsimam oportet, & quam flamma facile carpar.** *p f yfy.* **vel,** [illegible] *i«-* Vel delenda VOX *tlvetf** **vel addendum a# Ta.& delendum ^>. Rationem reddic cur pal ma difficile ardeat, quod lignum validum & haud facile partibile. Nam facile finditur,quod nervofum eft. nervos ahtiqui** *™ovs* **vocarunt. Quod Cheraemon ^ 1 & v^mu vocat, hoc Theophraftus** *IVUM*, tenias.* **Intelligit crafsiores illas fibras in longum potredlas, qua? in palm* lignovidentur. Redius [illegible]« dixiffct, id eft** *nervos,* **Cheraemon. Sed cur propter nervos, taenias, vel venas fumofam dicit. Caufa videtur, quod humor non exficcetur, fed contumacjter inhacreat fibris: humida vero fumofa, five fiumo molefta. Alia accedit ratio, quod ignis difljculter penetret, propter nervofum in palma contumaciam, unde fumus, qui' plurimus fit, ufque dum flamma evicerlt, extiteritque , fubjungir rortuofam marericin fumofam, quod fit propter partium inaequalitatem. Nodofa enim tails materies, &tubero(a, quse^igni inaequalitas, partim facile, partim difficile ardens, fummn plurimum excitat.**

[illegible] **&c. Idem Ariftoph. in Vefpis.**

[illegible]

Nfj 7vv A*' *ecarip y* [illegible]

r [illegible]

Tumufne ? Ugni cujus eft ? ficulnei. Sane omnium qui fumus esl acerrimus.

Theophraftus libr. de igne. '**<# *fa* [illegible] *USH£* [illegible] *vytfinbrWvMi9v.J&* ^ W T *CVXM* ^ ' [illegible] .** Male edunt <W«y. *lam acrimoniafumiprovenit ex cujufque humore, proinde ficu acris eft: U3e enim* ***plurimoabundat.* Hoc nemo negabit, nifi yelit, contra experientiam ftatuere, fumum ex humore ligni non exhalare. Plutarchuslib.d. Sympof.quseft.ult. ubi quaerit, qua? caufa fit,quod macftatac carnes, fi de ficu fufpendantur, moxtenerefcant: ibidem docen«quod -aurusficm alliganis**

alligatus ferocitatem deponit, quod ipfutn etiam libr.2*

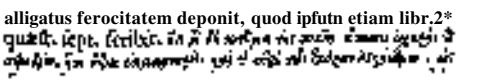

*SKT\ »f • w iv ffUW etuv *SH ?* 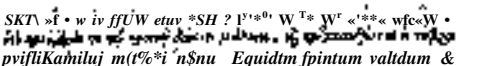

*pvifliKamiluj m(t%*i ^n$nu Equidtm fpintum valtdum & vehement em a ficu exbalara , c/ra V(/l/J plane teftatur9 turn id quod dc tauris firtur-fciliectficui alligatum taurumy etiamferocifsimum, quieftere, tattumqtie admit tere^ © o-mmnoferociamy quafi elanguefccntem deponerc. In acrtmoniam tamen arboris pars major caufie colUta eft. Eft enim hccc arbor omnium plantarum fucci pknifstma , quo& ficus ipf*> ($ tynum, & cortexplenus eft. itaque ficulnum lignum crematurn fumomaximè mordet, t$ combuSti ctnis /*-xivmm praba^fumma tergendi vi praditutn.* Haec vero orania funt caloris.

o<W*$ *ivgviT®*. Hoc,inquiunt, fuperioribus cohtrarium,o|t;7T^ <pAl| *i jjv pawˇ £ K9"$*» $* ^/a'^Nulla. contradidtio. Supra egit'^e carbonibus lignifque quae natura habent temperamentum ficcius 5c humidms:nunc autem de lignis non natura ficcis,fedarteexficcatis.Haec refpedluhumidorummollifsimamflammamexhibebant.Praeterea cumdicit flammam molliifimam facere, vultnon tarn copiofum fumŭ fibi adjundlŭ habere,uti viridiajquae idcircofunt moleftiffima; cum hxc minime molefta iit.

nv&- Scribe, wi^««, & paulo infra, *mejiov,* ex cap. 4* hujus libri. *nv^utc* vocant ligna ilia exquibus ignis concipiebatur. Id hoc fere modjpraeftabant: lignum altero Iigno tamdiu terebrabatu^dQ^nec ignem conciperet: terebrum faciebant ex Iigno folidiore, cui fuppofita tabclla ex leviore materia, attritione ignem eliciebant. Plato

plicius in Ariftot. libr. 5. decselis. *iiriZfovfty*

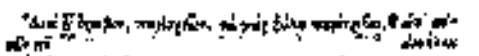

nŵofjunyv TŴ tyluv ûs Ťtpiryr* ci *Jtni^ça <rf&T£i<ponss. a hg~mi ignem eliciunt, alterum ex hgnis, ut terebrum in altero circumvertendo.* Scholiaftes Apolloniadhuncverfum,

——— *Totσ|' σἰμαζῳ: καφηρίσι δἰπαλόσσας.*

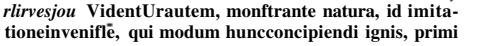

&ές δ&nh ΤΒ m^ wyotftb. Ligna enim'invicĕ conterunt, uf+que in ignem emit tant\ pureia haecvocant*; *ligna hgnisteruntur ufquc ignis ex Us generetur.* Latini TO *myW',* igniarium vocanc. Ifiodorus, *Igniarium ignem conctpiensy rlirvesjou* VidentUrautem, monftrante natura, id imitationeinveniflĕ, qui modum huncconcipiendi ignis, primi in vitae commoda retulerunt: quandoquidem Lucretius ignis inventionem, arborum accritioni tribuic, quinco de rerum Natura libro.

Et ramofi tamen, cum ventispulfa vacillans
Esftuat in ramos incumbens arboris arbos%
Exprimitur validis extritus viribus ignis
Et micat interdumflammaifervtdus ardor y
Mutua dum inter Je ramiftirpefque teruntuu

Plinius, *w nvtiitv* ex lignis, paftores inveniflfe docet lib* I<J. cap. 40. *Calida mows & laurus, edera^ ($ omnesĕ quibus lignariafiunt. Exploratonlhoc ufus in caftris>paftorumente rep exit, quoniam ad excudendum ignem nonfemper lapidis occafio eft. leritur ergo lignum ligno, ignem\ue con*-ctpit attrttu, excipiente materia aridijomitis, fungi velfoliorum, facillimi conceptus,& hedera nihilpr<fiftantius,qu<e teratm, lour0 qua terat.* Ferro etiam ufi vereres, & hoc ĭgniani genus ĭnventum Mercurio canit Homerus in ejus Hymno.

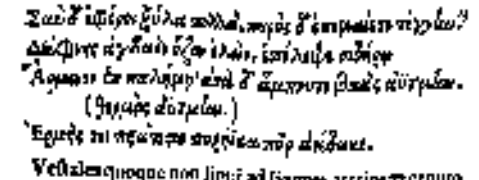

Vellalem quoque non Jipsi ad lignum accrescere: cenum reparandum ignem, fi quando extinctus eflet, quod conflgit Bello Mithridatico atque Romanum civili, (refbe Plutarcho in Numa, 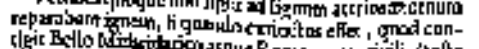

Tedmareoa ligni feUcis,q«ani f$erro ter^ebrabant. ^ftus,

HVIIIOJ *erat,tabulamfelicis material tamdiu terebrare^quQufquc exception ignem cavo avo* (vulgo cni»*o ĭgwo) *virgo in qdem firm,* lea legit Clariff. Salihafn\? ex Plntarcho,

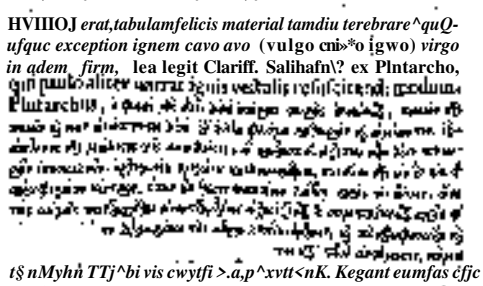

t$ nMyhn TTj^bi vis cwytfi >.a,p^xvtt<nK. Kegant eumfas effc dliofuccendi igne , fed novum 0 *tccentempatandum, e/i-ciendumque puram ac liquidamefole flammam. Succedunt eamfcapbiis cavatis in tqualia later a orthogoniajrigonaha, qua ex circumferentia in unum centrum font devexa. HH foliobverfiradiis , undique flagrant es coguntur (3 contrahuntur ad centrum^ ita cum ipjum acrem divtdunt atte?iua~tum, turn levijfimum qucdquc, atque ariiifstmum appvjhum foment urn mfiammant extemplo , quod accipiant reflexions radii corpus 1$ itturn tgneunuVLuj'uaAifu «?s oxctcpiUis.* Hunc locum interpres Xylander vertit , *Earn ad rcminfiru—mentis utttnturqua ex*Qti* nominant; funt autem excavata in modum turhnis rethwguli.* Atq; annotat purro, *Me-*minit Vitruvius hbr. £? cap.* p. *Uorolognfcapbn, quod eji\ Hemifphenum excavatum% quod genus etiam hodie ufur patur. Idem cap.* I. *Hbr.* 4* *Scaphci'onpro vafe altquo rotundo* Gf *cavopofuit.C&terum turbims five coni retlanguli^qua eft apud Euchdcm lib.* II, *defimtio occafiomm mill dedit hunc locum ita vertendi. Naih Lupus nequc perfpicue,neque veri extulerat. To crxctQih*,* vel, ut apud Hahcarnalfeum legi-*tursfceiQfv*, vas concavum veftalibus a Numa traditum> quo ignis facer extincftus accendebatur. Hoc ita excavatum crat, ut radiis folaribus hinc indeconjedis in centrum, aridaq; materia appofita ignis emicaret.* Alioquin foffaruminrtrumentum, quoo*terramproruunt,^ *$ n.»** *wlt/Jodto*: Iuven. Satyra *6.*

Et ritefcaphiumpofitis cum fumitur armis.

Interpres ridiculè pro valĕ vel matella, in quam mulieres meiere folent,poni fcribit.Tŏ «^<pĩ«v Latini *rutrum* vocant. Rucrŭ quo quid eruitur, *kruendo.* Catocap. n, *Oportet habere villicum pains fex,rutra quatuor,raftros qua* dridentes duos.* Plinius lib, J6, c. 25. *Experimentum mar' moratieftinfubigendo, donee rutro non cohareat.* Hocipfo verbo utitnr Feftus ; *Rutrum tenentis juvents effigies in Capitolio Ephebifuit, more Gracorum arenam ruentis, ex~ercitationis gratia.quodjignum deportavit ex Bitbyma fyniam Pompe/us Bithynicus.* Elegans carmen Pomponii apud NoniQ de homine *Jzs&H9**>>S<-* cui res retro currunr.

Sarculum bine illb profetlus, ilhnc rediifti rutrum.

Cum bine abiittt, fegetes tuajam in herba erant, & farculumfpe&abant, poftquam reverfus es, ad rutrum tibi res reditt, (& ad career es revocatus es, cum prope metamjam efi> fes. Vrimum enim *tf, *rutro terram vertere, turnfemen terra committere, detnglebas confringere, fataque opcrirc, po+fteafarrirc.* Ex his aliifquelocis,ut tandem undedigrefFircvertamur, conjicioFeftumfcripfiffĕ, *quoufqueexceptum ignem rutro aneo virgo in adem ferret.* Facilislaplus *rutro,*in. *cribro.* Haec fi minus arrideat leftio,alterā Cla-

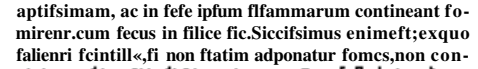

aneum rutrum. Crib&im, ad excipiendum ignem, ineptuffl; rutrum aptum. QuaeritTheophraftuslib. deigne, cur è lignis fiant igniaria; cum tamen nulla faliat fcintilli ex lignorum attritione; qui modus concipiendi ignis longĕ videtnr expeditior,ut in filice ufu venit. Negat id verum c(Te, docetque ex multis aliis rebus, Sc facilius & citius,quam ex filice concipi ignem;ex lignis autem attritis facilius, quod ilia naruram ad ignĕ accipiendam habeant aptifsimam, ac in fefe ipfum flfammarum contineant fomirenr.cum fecus in filice fic.Siccifsimus enimeft;exquo falienri fcintill«,fi non ftatim adponatur fomcs,non con-

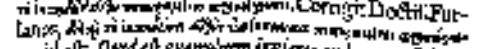

y ^, U c txiftimnb cmifieft,j}atim in mte eJaineff

mites quofiam igni cognates:. ac fi nulla alia de caufa, certe celenus accenditur propter infirmitateni; at lapis nullumfomitem habet, qutfi aret, exftccatifsimufque eft. proinde quod ptofilit ignitum caudenfque,ftatimfomiti admcvent.

"EK r&pov, &c. Puto fcribendum *kriS,* quod ex ipfo Theophrafto lib. de igne, ubi de igniariis agit,probatur, **&Tx[L]fyòip<MUTi»f<pxar.* Plinius loco citato: *Sedntbtl hedera fraftdnttus,qu& terat'ur lauro Jaur urn que terat.* pro*latur & vitisjylveftrisy &c.* Iuglandis nee apud Pliniuna, nee apud Theophraftum fir mentio.

'Mytjimt. Emenda Theophraftum libro de igne, ubi [illegible] *fy* [illegible] *Pd<p>w,* & fcribe ex hoc capite, *Ufy* **>*** *tyfavfififitf ecd&yivtx TLO.SCC.* Plinius lib. *16.* cap. 4^« *Probatur (3 vitis fylveftns, aha quam labrufca, © ipfa hedera modoarbores fcandtns.* Nugatur Plinius , cumvitemfylveftrem efle fcri bit; nufquam tradit Theophraftus vitem efle, fed viti aut labrufcae fimilem efle docct, & pa* riter arborcs fcandere. DocW. viri vit^lbam, athragenameflefcribunt; quorum cur vel probem, velimprobem opinionem, caufam habeo nullam. Vitalba caules farmentofos, mnltos,craffbs,rainofos,geniculatos, nonnihilrubcntes, ac fubinde lenros Scomequiofosemittit, fepibus,dumifq;feiinplicansatq;irretiens, vicinaomnia jjppetens ac fi.perans. Folia ad unum nervum e quinis feVe coalefcunc,corum eminente unojquaelata funt,hederaceis fimilia; nequaquafti tamen angulofa, verum per circumferenriam nonnihil crenata. Florcsin racemiaut umbellaeformamdigeruntur. candidi & odoraci,florum myrti xmuli; femen fubnafcitur exiguū triangulari fpecie, capillaccum , tenuifq; plum* inftar incanam veluti criftain gerens, guftuacre.

*"Of**TM**? « W A ? > & [C] - Corruptus codex. *oUlfar* Gra?ci florern labirulcae vocant, non ipfam plantam. Proprie frudtus rudimentum cum adhuc floret. Diofcorideslibr. f. cap. 3" & f- **i***j*ty&k&Tztic iff otyyicos oZumMv ^p7rof ÒT^OTI *fyt, oenantbc vitisfdveslrufrutlus cum floret.* Idem interpres Ariftophanis.Gal.libr.8. «$' *romvs* Cap.i. *olmfyri* « *ruQvXii' ytmui. oennnthe vitturn fylveftriumgermen* (fru&us rudimentum inttlligit) *una cum floribus, ex quofuccedentibus diebus uvafit.* Eft & humilis quaedam planta qua? *oUolvfa* vocatur [h] de qua libro fequenti. Hefychius, *ciiaify i tKtyvnt tipemkov, «si fy T$ snfyv QVTOV ÒVTŽ* K&Xotpwcv^ primum yitis germen. alia item planta idem nomen babet.* Mafc *i euQvms xfim?iovy forth , i fxQvmfrijsdpmkov typm$ fa* &c. vel vox *Ktymf,* fubintelligenda. Quandoq; ipfam vitem fignificat,ut apud Euripidem in Phoeniffis. "A ««?»*fti&iof fK&tS rh 7n>X^Kovp7rtf oivoitfae ««*w fio<T$v>. Quaquotldie exfidlas* (potum) *fcecundu vitisproducens botryn.* Ariftophanes, *olpoify Qlpet ih it&v poituv, oenanthe fertjacra uvam.* Priori fignifcatione fi fumatur, abfurda Theophrafti comparatio: fi vero pofteriori,ipfe tautologus. Scribe, *Zpaior iJaifnri**rf%*/&*.* Illud *«b*>Sy*goflatoriseft,quiadorā adferipfit; Vel fcribe, *rp* «iwSj» & die, *r?, <H^x» ynī<y&[** efle gloffaroris. alterutrum delendum. Paulo infra fcri*\yC,ojcmtp ĆAesivty^rvify ávxScuvet;* noil, *aaxrtf &xs7vtt £ TUVTO**

TLH fy f%«s»'>Scc. Duae in igniariis partes,una quse atterit,altcra quae atreritur. Ha?c*%*& vocatur,eadem [illegible] quia alteri fubjicitur ac fubfternitur. Apollonii [illegible] *ft'iQ»v<n>* id eft,7rw^r<« *vocant cum Ivgna lignis teruntur,* [illegible] *ignis exits generetur. Hoium pars alter a fupina, quavocatur ftoreus, alt era terebrc fimilis, quod cum tererevolunt w£si intorquent, ac imponunt.*

Tb 7?uW<>r, &c. *Lignum* five *pars qnaterit.* Idem in libro de i"pe legitur, *a fy <&>'T?? x^ovpiw? e&tpfAvn: IVM* J:%*&v TO *fy rtòrmvcv, iaQtns.* Doirifsirnus ramen Conftantinus in Lexico pro *itfHmw* reftituit •j^iCde^F, ^*m* 5* *<t%\-*^«» > id eft, *terere.* Rationem dat his verbis. *Nam ex hoc }°?°dixit Plinius :* Teritur lignum ligno, ignemque concipit attritu, excipiente materia aridi fomiris facillime conceptum. Nihilque hedera praeftantius quae teratur lauro, laurumque terat. *Nobis vero,pergh, noneftignota* [illegible] *ignem excitant, duobus lignis circa capita* [illegible] *mifsis% iS conftri&is, tertio vero tere-* [illegible] *materiam* [illegible] Igniana fiunt e ta-

bula atragenis (hederae haec fpecies eft)& fty!o lauri af* boris in rerebne morem , dum concitato motu circum^* agitur adjedto fulphure- *Eftautem;* pergic Conftantinus, *i$£cMov(beet {$ vepTmio, legaturin opufculo «£J m&<)terebello,* id eft, *ufrw* iive *r^ml** ftmtle.* Ha&enus Conftantinus. Certe *fi* exficcatae lauri ramus ramo confricetur,ac teratur fuperafpero (ulfuris pulvere, ignis ftatim exiliet, Utroq; modo, & terebrando Scterendo, quin ignjs elici poffic, nullū eft dubium. Sed artagenam hederx ipeciem effe, nee Theophraftus,nee Plinius tradidere,& faliu eflr.

To *wot,* ^ *miw.* Idem libro de igne. *oC $* c^5 *»<** *TTVlCVW t$ -jm<r%6v?x?&oi'{Ti&f tvfa K£ Qveiv.* In Aid. & Bai. cqdice, 2ti:JK'T ^ *<pv<n,.* Corrigunt, [illegible]<»/ ^T: malunt alii, «*y A?: nol3:s vurgata placet,i»^r«. *Sed aliud[ecundum natu* ram ordinetur, collocetur, acapiatur.* vel, ut TheodortlS, *fed $ diverfis pro nature ratwne accipiantur.* [

'Ap&fw j[\tCjVHQoipvn. Idem loco citato. *'A?xB** jl« W [illegible] *fy* ^ [illegible] ⌈ Ria]^ antiquiores codices, *<zs&s* 5 *TW[n]p X^ff[ov])* [illegible] tunt; *Optimafunt (3 e rhamno, pointsjamen adfocum, Jed f raterficcitatem fuccum ahquem & faxitatem tnejfe oportet, ut attritus valeat.* Die > *optima Jiunt e rhamno, Jed ad earn parte, qua fubfternitur utihor. Praterquam emmquod artdacft &Jinefucco, raritatem etiam haberc necejje eft, ut attritus efficaaor effepofsit.* Rhamnus inquit, adeamparrem quae arteritur utilior, quiaprseterquamquodarida & exlucca fit, rariori etiam conftat fubftantia.

T i ^ T ^ w w « « 5 i ' [W] i &c. Locus hie paulomehus, attamen corrnpte lib. de igne legitur, To *fy* T^'W»»« ^ « *-*n&%** I* redlius **v&'m&&** Interpres) *uv«f.* ^ « ** w *h»Q*n* upW* u/tcec $ eiimfe o\ ip^t^Tet^ [T]f *fofevrw.* Scribe, TO *fy* [illegible] *gvTmvcv u,irofy<rE£ov wey.*]M0 TO 7^f *fot$*M £^t. oiftot $ ***T* oh ttfutpw* Tji *fyipvTyjTj. Terebrum, five id quod perforacuh vtcemobtine't, adpatitndum fcrtinacius effe debet. proinde ex lauro optimum eft. nam fa hum fine noxafua etiam acrimonia agit**

Ti ' [illegible] Ita fcribe. Idem libro de igne. [illegible] *c/jt* [illegible] *pattew. Accendunt ignaria facilius aquilone quam auftro, propterea quod turn ficciora,facihus & minore attritu incalefcunt: quo etiam nomine nee ex quahbet,fed ex certa materia comparatut.quodfubejfe quanda moderations oporteat.*

'ApiipxTu, Plinius libr. i^. cap. 43. DianaeEphefiae tsmplum *i* cedrinis trabibus fuifle teftatur.Idem lib. 13. cap.J.fcribit. *Materia vero ipfiaternitas.itaque &fimulachra deorum ex eafaftitaverunt. Cedrinm eft E{ptna in delubro Apollo Sofianusy Seleucia adveBus.* Theocr.epigr.v*

K«f *-n c/|'* esV *<fiah>vs y>v<p*T u^cc^a x$&v, & iflud eX 0dorata fimulachrum fculpfit cedro.* Virgilius Laurenti regiam defcibens , in ejus veftibulo effigies avorum Latini regis e cedro fuifle canit.

> *Qfiin etiam veterum effigies ex ordine avorum*
> *Antiqua ex cedro , Italufque, paterque Sabmus,*
> *Vttifator, curvamfervans fub imagine falcem%*
> *Saturnuf$uefenex% lani Bifrontis imago*
> *Veftibulo adftabant.*

Quseritur cur ce drus coniferaeque arbores,nec cariem nee vetuftatem fentiant ? Caufa videtur,quod omnia infetfta pinguedo fuftbeat, cavitates lignorum, quafi bitumine conglutinat, quo minus aer meat^is fubire & interiora corrumpere poiiir.

**IXH*.* Scribe cum magno Scaligero, *$yw.* non *li&eir,* ut ediderunt; Nee enim ilta vox,quod fciam, Graeca eft.

'iA^a^&c.Quid id fit ignoro.Scaliger «'*^*# five ^ā ^, *Nomen,* inquit, *inufitatum , ficutres rara,* &fignificare *zkycolletlionem* SJ *retentionem.* Apud Hefychium legitur. Aw , *MM*, %xxnd, hvfui, Qtfi6\,* Afpf«. Sufpicor fcriprum tuiffe, *o c/jy^ovm «TAJO» iff ilMSfatyvd&u* id eft, *quodretentionem vel career em Lucina humidum vacant,* facri£ciis Hecates fervandum Arufpices juvant. Idem Helychi JS, *uXyftviw <wUn (8/1 ms* 9«« [illegible] *wort fy* TO$ «AW. Idem, *tfoityxf «/ fi* ™* *Tix&vmf fy«j,parientium Dea.* Ei'A^» *fyvP&v, tumor humidus & mollis, qualis ingravidis cernitur* •> Ad harum enim exemplar, *eh*™ di&us videtur.

'£«ƷArtyx'r« *fy* ^<*AH^C* eWv*. Vertunt; *germen potifsimum producit materies oleaginea.* die; *maxime tumoretn hunc, quern* if Aie- 7ptj'gv ^ *u^i^ vocant, producit,genera abiegna materies. 'A9n faauotixtunf*.* In abieris concretus hie humorconfpicitur materia, ceterifque refinieris. AtquehaecinLibrutn quintum dic^nda habui. pV *TriQty til* yq* 37*nt4t®*t*

THEOPHRA&II

DE

HISTORIA PIANTARUM

LIBER SEXTVS.

KE Φ. A. CAP. I.

De ^uffruticikus.berbifque^acfrugibus: turn quce maxima omnium generum differentia: deque aculeatis berbis, # quod tribuliproprium: item quibus defit aculeus.

E Arboribus atqiie frudibu?. didum jam eft.Nuncut de fiif-fruticibus3& herbis doceamus, confequitur: & fi qua in hifce alia genera comprchenduntur* ilia quoque adnotemus oporcetj utfruges. Nam hae quoque inter herbas deputari dcfiderantScdprimum verbade **fufFruticibus faciamus: id enim genus propius ad prxdida accedic: quod nimimm * furcdofum affurgat.** *fynofum.* **In omnib* forte plantarum generibus,fylveftre femper urbano copiofiie eft, uel E id multus exercis conftet.. In natura quidem fuffruticum ita procudibile eflc, facerl conuenit.** Pars enim exigua hoc in genere urbana notatur, qua? coronariis pene confumetur; t ut rofa, viola Jovis flos, t fampfucum3elium: item ferpyllum, fifymbrium,helenium, abrotanum. *Uxc* enimomnia "furculofi, minutifque condita **foliis** conftant, t frutkefque proinde redduntur. Item • *i,'gmfa0* etiam in olerum genere fimili ratione fentitur. Ex- *\fuffrutu* empli gratia3 * radix, ruta, quaeque fimilia. De *as.* quibus haud minus forte fecundum propriam appel- * *brajjica** lationem dixifle conveniptjcummentioncm coronamentorum atque olerum faciemus. Nunc de fylveltribus primum dicenduift eft. Horum igitur fpecies partefqueplures, cum fingulis genenbus, tumtotis fpeciebus exiitunt, quas ungue difcernamus oportet. • *j, AUmm* Sed maximam cundorum gis^erum acceperis diffe- *utnfiue du* rentiam,quod alia fine aculeo, alia aculeata. Et rur- *cendum efim* fum in eorum utroq^ permulta generum fpecierum-1 *afparagus* que difcrimina conjtant, * de quibus jam referre ten- *&fi°rpio.* ^ tandum ell Ergo^aculeatorum alia ex toto aculei *ffih* funt; t ceu corruda, & nepa: haec enim nullum *hahetfoliii* juxta aculeum folium^gertait. Alia foliis conftant *utononuff* aculeatis, utacanumjeringium,cnecum :bxcenim *fheos, quod* atque fimilia in foliis aculeum gerunt, quamobrem *nonnulli* foliis aculeigera dixeris. t Quacdam etiam juxta fo- *fl**h** *I~* lium aculcatum,altero quoque folio conduntur: ut o- *^llh^wrf* nonis,tribulus,phJcus, quam nonnulli ftocbam appel- *S;* lant. Tribalusvel femine aculeigerum eft: ^iabetwjC;£, eniminfemine aculeum. Qyade caufa, id quoque *habentacu-* proprium ei (ut fie loquar) prae omnibus licet utiq*, *^atu,ut tri** » adnotare. Nam in ramis quidem qua aculeum oe- *Mus alteT* rant, vel inter arbores fruticefque multa reperire W4r*: **poffis :<nt pirum fylveftrem, malum punicam5 palia- *T* rum,rubum, t rofam5capparim. Hxc in aculeatorum? *wwl* cenere difcrimina invenies: quat^nus ea obiter *did fpH° fi-* potiierunt. At eorum, quibus aculeus deeft, digcttio '*•**'££ nulla penitus generatim fieri poteft.Quippe cum fo-gJJJJi/ liorium diverfitas, amplitudine,parvitatc,figuraquc, t *donktn** *duwjg* *h* *1X07** *opo'iug.* *1~* *Y^* *Uxc* *Umm* *utnfiue du* *cendum efim* *afparagus* *brajjica** *hahetfoliii* *utononuff* *nonnulli* *fl**h** *I~* *^llh^wrf* *S;* *^iabetwjC;£,* *Mus alteT* *T* *wwl* *did fpH° fi-* *hagafc»-* *ii*m* *CfA?W* *Hgjj TSTB* *excpmog'* *etrniv.* *cvp* *kaff* *fte-* *Kiyutfyv.* *ivv dJIav et^* *w pip]* *vsXeta,* *vsQi T£V ely^m* *Si Tt^Sm* *plaui** *vwS* *fte-* *Jtcuf&v.* *SS* *K£I nig ohoig et$t<nv,a* *&* *</%* *ivv&* *Si Tt^Sm* *vsXeta,* *vsQi T£V ely^m* *plaui** *vwS* *fte-* *Jtcuf&v.* *SS* *K£I nig ohoig et$t<nv,a* *&* *</%* *ivv&*

V0aẁwAj©s ŝAg* immenfa incertaque fit, Quamobrem alio modo divideireliiatentandumprofedoeft. Sunt autemgc-

creta: ut e dcra, melothrum, rubeia, t fmerea, cafia, origanum> fatureia, t lens, falvia, M marrubium, pulicaria, apiaftrum, oeceraque fimilia. Atque etiam qua minus fimilia funt, frilicet qua? feru> lacea, ceneficulumiferulago, ferulaque, herba rotundis, ehe ommicida appellatum: volentaceraque fimilia. Haec enim omnia, atque in eorum quid fentiacerum, fuffraicum carex fingulis hifce indicatis habentur, aliis cvidentia, aliis occultiora.

JULII C/ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

mnaturahgnea, qua unique communis eft. Iccir- ci TJ «&,w0srff. *Theodorus,* Tribulu|vel femine aculei-

co de hifce, quam dicebam. Hinc ex Theodomi interpretatione nomina quaedam. illa interpretatur farcilofum. *Atnonpauci furculi non Juntlignofi* Omnequod i terrafurgit ftimttum , furculus eft ciiarn in herbaceis: yuarc milium ejuoque nigrum furgurh eft diSiirm.*

Khphanon hie tnterpretatus eft dadicem. p « ^ ^ *mcnfriequentius dicitura Theophyafto. i*Q*w autem* Braffica. *Vtrunquc a Hinio, uttfupra oftendimus.*

-nty. De quorum utrifque dicendum eft. Tie*dorusomifit.*

gera conftat.' Habet enim in femine aculeum. *Qua nguae>* Semina aculeigera *quae* femine aculeum geriit puerile. Et Theophraslt oratio morofa eft. O' fi TeCiA^-, *i «fav.ttQ'mx,quomodofubditrfv7&<iKu,fyv. Qupfalto <£&**?-*t»Qo»*U*fyt>fi/*afeij^gwcieft,*nonViM*?***&**?*& potius.*

*Vox*rarior, Atticis ram\mifignific<w*

TvTTtt. Theodorusy notatim: *ineptis*nius Higini automate : ahudd Qneoro TlymcUa.

T*fi t$ - a ^ ^ ***»1*9 'iny> *xi <pv^9*Theodorus;* A- S^oj^V. *Nefcio quamobre jmmifcuerit his lentem ? Lcgo,* liajufta /folium aculeatum, altero quoque condulitur folio. *Quia dixit^-ny* 1%* QvxJt. Si alter um folium >ergo habent, quafirpunt, qua fcandunt, aut abaliis babitibus* duo. Caterum hoc ncquapam vcrum eft. Ononis enim a *trtyznx& ^prudentius divider et in majora genera, Qu&ltf %'#<Pv&<*,t$ejttfmodi.Aculeumcultu cum multa deponant, fAt mentis edit aculcosfatis longos, ac teretes, quifoliolis ve- non videtur omnibus tjje differentia ejfcntialis. AfparagUS ftiuntur, neque aliufmodi fofivm habet. Qgare* - c ^ rlw *.- *quojue efpma fitfurcufos. Mctvjuf, non debttit interpretari,* folium aculeatum, *Quid MuoQcw; lege, non ftvoftw. Tbeedorus a mure,* lem; *pefsime. Nam a muro hoc, & non implevit, autem hie agat 'i-ny*, videndum.*

IOANNLS BODJEI A STAPEL NOT^ ET COMMENTARIUS.

AM^«(^;.] Theodorus fampfuchum interpretatur, quod Pliniuslib.21. cap.n. fcribat. *AmancumDiocles Medicus ($ Skid* gens avpellaverequod /Egyptus & Syria Sampfucbum.* Nicandri Scholiaftes ad hunc in Theriacaverfum.

*ndw <J|t § *fui&*K i% vtlft^v^* Diofcorides lib. i n . Cap. 47* *TsitC^V^ — tyXiiTty* j \ksV K.V§K1)VUV,*§* TOK Ol K<Kg- *>UoLpjiyM3v* Vocatur autem a Qy\icenis & Siculis amaraaim.* Galenustamcndifferentes tacit ftirpes, amaracum & fampfuchum, ^ de utroque locis feparatis, tancjuam diverfis cgir. Amaracum Galeni mc^Mi five matricaria eftDiofcoridislibr.nl. cap. iff. *wuflinaf,* « *fi d/Upw,* &c. Dc hac quseftione plura cap. uk. hujuslibri, ubi amaraci tra&Q hiftoriam.

'Hfci^^xk.] Nefcio qua au&oritateTheodorus,elium interpretetur. Nemo quod fciam,prodidit *&&**>**, vel, ut apud Diofcoridcm legitur, *iut@***>Af7* elium fignificare. Plinius Graecam fervavit vocem. libr. 21. cap. 10. *Ettantum folio wonant Iovis flos,$t'aracus,heinerocalles.* vocatar,ab unius diei pulchritudine. Hefych. *&> "3 tpiw fictftuct $n- ininyvh h Jf*. ufys <&&? &** HJM«^V **pxi& & 5 >*?*w*i /3OTO- i4#.* Ignoravit Grammaticusqualis fit flos: fed quid vult, cum ait i{iav ^«>lM« *fr»w»'* ? Vellus intelligit, auc lcmnificum puniceum & verficolorem,cujus nfus in facns,ut, auftor eft antiquus Grammaticus Thcodorus Panagcnes. Aliud etymon apud Athenaeum libr. if. reperitur. *§* p «- *WpHsfrovi ziXtvuitov etfyvf « *W ? ™*% p&opUmn* olp* 5 riS periwr.* Quod fie inrelhpi debet; floremhunc no&u in *[Q[Q* qua*fi collabi contrahiquc, incerdiu veropandere fefe, acqusfi revivifcere. quod plurimis contingit tlonbus, anemoidibus, tulipis, & aliis. Vide quod etymon magis arrideac. Hemerocallidem defcribit Diofco-

profaginibus.tetniquaterm veerunpunt, liliidivifm dehijcer^aperunt^faturatioreveroochra^crqaamlutto) colore.radixpragrandibulbofimilis eft:* Plinius lib. & cap* 2*1 . Hewrocalles pallidum e viridi* 67 *molk folium habet; radice odorata : atque' bulbofa, Pallidum i viridi-9* Diofcorides, *virideinftarporri^it.* n^W^^aconflariin* quic Plato in Timaeo, *mffw xiymvftinv p'i\m, exfulvo i3 mgro. Tiyiam* ergo ^*^« color, ad plenum & faturfe viridis ac merack Malfe ergo Plinius, pallidum *h* viridi folium habere tradit, cum fummi viroris folium dixeric Diofcorides, Ti ahquando pallidum fignificare, non nego; cum additur *i<nr^v^az9* , vel ^ẁ*?^'™, nonpotelt verri,ptf//^f/w^iaiculusefTet, qui verteret, *palliduquah eft porraceum.* Vel folus fmaragaus docet, porraceum colorem non e(fe pa-Uidum. Graeci s ^_^ y ^ AiS^* *v&mr »©-, #*t<C%' *s ™** Q*™ ty *L» %g^v v&ifiuxxuu* Plinius lib. J7- cap. f. *Herbas quoquevirentes, frondefqutavide fpeftamus. Smaragdos vero tanto libentius, quoniam nihil omnino yiridius , comparatum Mis virc* Theophraftus Chryfocollarn , & fjnaragdum ejufdem coloris e(Te tradit : *m >S TLO tflxv Tmypatet ivy^lmnv.* Diofcorides^«- *nujMl* optimam air, *ilu) KUTU^^ v^ffi^vmv,* id *tit, ft" turateprafwam.* Plinius vero chryfocollam pmbat, qu« colorem herbae fegetis lxte virenti quam fimillimum reddac. Color ergo prafinus, five porraceus eft, qui in-^enfeviret, Et hie prirnis error. Scquitur alter, *odoratd* ait *efradice.* Libertum i^ legere eyiftimavit, cum fv'aip'rti dixiflet. Alia hemerocalles Diofcorides, alia Theophrafti eft. Theophraftus hemerocallidem folia ait habere parva, cauiem lignofum, «'TO,w *fi 7afo frelh t p-HyQvM*.* Diofcorides folia lilii habere tradit: folia verd lilii parva dici nequeunt, neccaulislignofus. Theopbraftus infra cap. *6*itnw*Xs $ Ù*T«J $ «/* ^ {HAH'^. Omnis bulbus carnofus, nullus eft lignofus. Alia ergo^emerocallis Theophrafti, alia eft Dibfcoridis. *Qux* hemerocallisTheophrafti fit,ignorare me fateor.Diofcoridis hemerocallim Botanici afferunt, liliafphodelum, vel liliuin nonbulbofum. Radix quidem huic ma^na, nontamen bulbofaj fed plures afphodelo fimiles, nee folia cauKfque

7 J t W*kc.Hemerocalliscauiemfoliaque *r*m ™*dQ virentia. Fkres in fingulis fcqi*

porn

potri modo viridia, verumepallidovirentia, verius tamen e luteo viridia. Proxime accedit ad hemerocallidis delineationem , quod Iilium purpurocroceum vocanr, Vulgo jfECirtdQCrtU Caules huic funt proceri, longi, fubinde altiores quam lilii albi; folia tamcn nigriora & anguftiora , circa caulein multa, fed ante ejus exortum e radicibus nulla. Flores in fummo caule copiofi x. xil. auc plures, ad ufquexvin. xx. ac ultra, fupra inviccm incerro ordine digefti ; lilii alterius forma & magnitudine,colorevero rubro, ad croceum inclinante, muftis, exiguis,nigris quad puncftulis, litterarum quarundam veluti rudimenris, rcfperfi. Radices bulbi magni funr, ex multis quoque nucleis, ut lilii candidi, fed majores. Floret cumrofis, paulo ante lilium candidum. Nafciturinlralia, in atf/is inter fegeies , in momibus ctiam ac convallibus. Apud nos hortenfis eft. Hanc plantam negant alii hemerocallida eife. Hemerocallis, inquiunt, iniingulis apophyfibus,tresaut quatuor flores profert, colorcm habentes *ia^vpfaf kygh*, id eft , *valde luteum. 'AynQvtte* autem, five **&n<p«'«/, ramulares adnafcentia* , five *appendices* dicunrur. Ochraeaiblor melino fimilis6c citnno, a malo cirrio nomen habens. Lilium autem iftud ramulares adnafcentias nullas habet, & flores in caule non modo tres aut quatuor, fed non raro xvli I, xx, aut plures; fubinde dd L. vel LX. ufqj, coloris non lutei, fed purpurei, crocei. Quibus de caufis nonquidē hemerocallidem,fedliliūefTe apparer.Quod capite de *lilio,7m'pQvpet* five purpureum reperiri,ex relatu Diofc.fcribir, rubens Plinius lib.2l. c.f. *8c* Graeci eo auctore peregrinum vocant. *Florem vero cynorrbodon, & laudatifsimum in Antiochia, & Lao dice a* tyri*! rnox in Pbafelidc,quartum locum obtmet in Italia nafcms.* Nifi fortaflis duae hemerocallidis flores lint: una quidem apophyfes habens, & ea quidem purpureaj ita enim & lilium iftud hemerocallis fuerit, & praefertim *mpQvynfyf:* qna appellatione hemerocallida etiam didbam, inter nothas voces reperitur. Sed verifimilo^ft,hemercH callida non dfTe. Eft enim hemePocallis quaeda flore purpureo, cui *Tn^v^v^U* nomen proprie convenit. Hasc virorum maximorum fententia, quaMathioli, jamquafi recepram,impugnant fententiam.A^p^J^ff vocat Diofcoridesnon ramulares adnafcentias,qu2e£ radice pullulant, fed alas in fummo caule, quarum fingulae tres vel quatuor lilii forma 8c conftitutione prodeunt. Adeundem modurrtTheophraftuslibr. 4. cap. 7. dixit ax^uor^V **-TnQymsi* Ad altcrum de colore,refpondetur, *Ivwt** »%£*'* dixifTe Diofcorideni, cjuod rubro croceo *tit* colore; talis vero color intcnfe eft luteus, Confirrhat hanc 6pinioneni, quod ^uftuarii auilor fcribir, *0l ty i*

*eufit*7ixos*; *aliquihemcrocatalaElon* , *alii crinon agrion^quafi liliwnfilvcftre,ahi Porpbjrambes, alii bulbum finguweum.* Cur bulbum fanguineum,cur porphyranthes,nifi a croceo rubro, purpureoctue floris colore ? T« *J^«, quandoque pro luteo rubro accipi docet. *Tl a^ly* 2f *0b$, portellum luteumovi,* quod non raro, immo fsepius ex rubro luteo conftat. Hemerocaiidis jam dcfcripnfe varia reperiunrur eenera. D.imr flore candido, reperitur flore pleiio: defcribit Dodonxus^enus, quod minus ->ocar,caule rninore conftans, cubirali videlicet,foliis & floribus brevioribus.Hoc variat: communitcr flore p-aniceo& quafi rubente, numero paucioribus, aliquandoxx. & plures obfervanrur. Invenitur &pleno flore, duodecim, viginti, kut plurium foliorn rextura coriftans. Alind genus phcehiceum dicitur,quod fexag^inta nno caule floresj^rotulit. , *Afo $ (Pzu^nw*] Hie habemus dofinitioncm fuffruticis, qnae^libro primo cap. ,. omifla.

Tu^Birfly.] ,Scribe *mipete*, tuta.* p«^«>(^nuiaem vul?ro radix, Wbjj« dicitur, nt vertitGaza ; fedTheophrafto & antiquioribus Gra?ci^ *brnfficam* defignar. contra *h*<p*~v}?* , quod vulgo *rhaphanum,* five *radicem* vocamns. Theodorus *p*Qa*U* legjlfe viderur.Utrumque inter olerum *rr,* ceijfetur gener*.

*m4m*pp^Cav.* T I i.protabo fcribendii **rQil&ys* per<^. *4>v**Kt<*%. -)* Plants ita dicuntur, q"« fpinas in foliis & pro folns hnbent,ac fpinofo conftant folio, feu qua?folia rerunt omni ex parte fie in fpinas divifa, & abeuntia, ut tanpenn Rr^ter fpinas nihil occurrar; utacorna,eryhgium? cfimilia.

[illegible] T^"£^« ^«AOV,5CC.1 Cormprus - -o n. jr - j^* casern fervant leirionem, nifi qnod

WW- Exfcrnnfit hunc locum PlViuslibr. 21. cap. if.

Sfinofirum mult ffcticsTll ^t^^^Jt^S^*

fiorpid: nuUnm enim folium habent.^damfpinofifitltM funt, ut cdrduus^ eryngium, glycyrrhi^on, tntica. TJ *tilim »- ntmbus fcltis to'ftaculeatanwrdacitas.Alwua Vficuhd'ttm Jptndm fubentfoltum, ut tnbulus & onoms. Qittdatn in fo-> ho habent &* in *caule, utphleos, qutdaliqutjteben appelta* vere" Hippopbacsfpinis geniculatum : tnbutapropmtas* quod, tffrutlum fpinofhm habet. Hxc* partim torrupra, partimfalfa. In ahtiquo codice , *q**damfpmofifolio, ut carduus.* In aleero^;*qu*dam Jfinofafoliata.* Puto icripfiiePhnium, ac diftmxiffe, *quadamffinofa.foltaufunt.* Faliumeftglycyrrhizon,vel, ut aliisdicitur, clycyrrhizan pungens naberc folium. Echinatum frudum fert aitera glycyrrhiza, fpinoium folium neutra. raorder,& ardet urtica, fed non pungic; nee fpinas fert, ut tradit Plinius ; nee urticam, nee glycyrrhizam mortalium ullus in* •r plantas quibus vel cauhs, vel folium fpihofum, retulit. Sequitur, *aliqua &fecundum fpinam habent folium:* Eiriendant,tf/z''/7*/# *& fecundumfpinofitm habuntfolium.* Eft autem *iftud fecundum,* non praepofitio, fed numerale nomen. Hanc leclionem Theophrafti probant au^toritate: *quadam etiamjuxtafolium acaltatum, alterum quoque folium habint. -m G\JL& O^l *IM elxatjuv tngp* *%,& ^^AAo.Re^* dtius, *prater folium aculeatum* dixi(fent,f]uam;<jcw. Sed nee hoc Theophraftus. tantum prater fpinam quae afpa*rago pro folio,alterum folium habcre tradit.Eadem fermē ledlio capite tertio reperitur. His fubjungunt. At ii mavis, ut *illudfecundum* prarpofitio fir; neceffe erit addered/ww,verbum,ut legatur, *altqua & fecundum fpinam habent folium alterum :* Sequitur; *quaidam in folio habent © in caule.* Vetus codex , *quadam in folio non habent, fed in caule.* Utrocunque modo, inquiunt, ha?c legantur, adujterina nobis, & ab aliojuo argutatore falfo adjefta videntur. Nam & Theophraftus,nihilo plustribuit Phleo (pheo) quam ononj & tribulo,ut conftat excap.i.lib.d". Legatur noftro *per\cu\o;altqua&fecundumJpinaT?} habent folium alterum,ut tribulus, onyiis, & pbeos,* (nhleos)*quam aliqtii ftoeben appellavere.* Cetera qelenda. Probanr alii, antiqui codicis le&ionem. *Quadatn in folio non habent & in caule.ut pbeos.quod aliquiftoeben appellavere.* Nobis li*ec maximē arridet. *Aliqua&ficundufpinam habentfolhtm, ut onoms* GJ *Tbeos, quod aliquifioebch appellaverci quadam in folio habent & in caule, utenpparis.* Vide cap. v. hujuS libri. [illegible] Jhunc Theophrafti locum, [illegible], id eft, *Quadam etiam prater fpinam,* d//«d *ha* bent folium, utononis^ pheos, quodnonnulliftoeben vocant\ quadam prater folium btfpidum,caulcm habent aculeatum^ ut tnbulus alter,* ££ *cappans : tribulus vero prior frutlu fpinofo eft,Spinas enim habet in pericarpio,jd* eft,ambiente frudtus mvolucro. Vide cap.v. ciratu,& judica. Artende ad Aldinam leAionem, & fer judicium ; « *<&%wm<t <pv>*~ tuKeuJor'taJzet $ UKUVJUS'V» *zff&xc*p7n'a.* Heccorrupti/Iima, hdTYc^ negabit, nee alia quam dedi ledlio ex his colligi poteft* Vide cap. tcrrinm hujus libri. Agit de aculeatis plantis, & quot modis (*pinolx* dirantur/decet. *z&fil* «««9»r,* male vcrtunt, *fęctmdwn folium, xc\juxtafifium.* Cum s$y non *bx,juxta>\e\,fecundumSzd,prater.* ©%s-*{pvMotr-wJu turn ,qu a fpinas habent po foliis.* TO ©JKaS *tU «xu*J*''iz°'& QuAtoi. qua prater fpinam folium etiam habent: vninime fpinofum* F^f git Plinius, *Hippophaes fpinis geniiulatum.* Scribe, *hippopbeos fpinis eft argulatis.* j^ASf[1] **xil»}us* Diofcorides. *Pro.triiutaproprietas*, fcribe,m£7/-*liproprietas.*

OAfaJE'] Scribe, ^M;. <D>;f^ aquatica eft plahta, dequa fupraUbri4. cap. u. egi. ^^f.-fcribendiim ex cap. v. hujus libri probatur,ubiinquit, w «^J^oi» jTK«»S^B»f«<

[illegible] Soc. Compofira vox *IKTFOQIVS* , fatis declarat <fc*- leperaiim effe. Cacterum Cailenus [illegible] vocari cradit. [illegible] fey. fcries alpha betae alteram praifctt leftioncm) [illegible] rcc1:e,Theophrafti]s, an Galonus, nemo facile judicabit! Probabilior [illegible] fentcntia. vide c. v. hujusllbri. [illegible], &cc.] Smdas, [illegible] ergo, *rawos habensfpinofos.*

rw&.] Scribe ex hb.i.cap.23. ^^^ Vilnius libr. 21. cap. 9. *Ergo tn coronammta folio ven ere rrelorhr^fi. fpircon, trigonon* ('fcribe *origanum*) *cneoron, quod caftan Hyginus vocat: & quod cumlaginem, an* cony&, mehff*~*

fbllto

*fhyllon.quod apiaftrumymeliloturn, quodfertulam campanam vocamus** 2T«poei#,nomen invenit ^n'7ic *conies*, quod mu— tex fitlentus3c,yitilis, ita ut in fpiram torqueri pofsit. Theophraftus inter plantas,qu2e *v*.™V fafuM* XMOXOV?-™* funt, recenfet lib.i. cap. 2 ?. Spinacam plantam effe affe- runt, quam Mathiolus pro viburno pictura exprefsit. Inter humiles recenfetur frutices, virgaspromitlignofas, five tenues, caudices bicubitales, interdum altiores, nonnunquam humana altitudine majores , pro foli coeliqueratione,digitales, aut polhcaris crafsitudinis, lentos, fledtt faciles, frangiquecontumaces, conice albicantes. Folia vero magna, lata, craffa, ambitu feu marginibus crenata, ulmeis magnitudine & forma fere fimiha, fed pilofa, & dum vigent incana , rubentia cum cito capfura emarcefcunt, quae paribus internodiis, adverfis pediculis Gonjugantm adhaercnt. Flores racematim in umbella *0$* nafcunruf albidi. Acini fuccedunt in uvam congefti, lentis magninidine ac fimilitudine, utrimque leviter comprefsi, quiinitiovirent,inderubent,permatuntatem nigricant. Radix per fumma cefpitum hue ac illuc divagatur. InmontibusScfylvis, locisafperis,8cpetrofisreperitur. Italia*, Germanise, utrique Galliae nota. Vere novo promit folia, floret xftate, autumno frudhis maturi. Viburnum Virgilii effe volunt.

Verum h<ec tantum alias inter caput extulit urbes,
Quantum lentafolcnt inter Viberna Cyprefsi.

Viburnum volunt effe , id quod Ruellius Gallis *viorno* di&um fcribit; verum cum tota Calabria, 6c magnus Apuliae tradtus Vavornam appellet geniftam, qua? non minus lenta,flexilis,acobfequiofa quam Lantana vel Vi* burnum vulgo vocatum, nihil cerri ftatuere poffum.

M«'^3»»-]Sic antiquioribus Graecis^recentioribus vero, uti Simoni Sethi, Aftuario, aliifque *pd>*S&>* dicitur. Apud Aquarium tamen Ijbr. de fpir. anim. fcribitur, μυζηθηση πλημα ες κοιλότητα ῥηχίας, ης ὑπὸ, Μαίανθημα τοσαύτιores vocaruntquodfoliis teneris mollibufque fit, vel quod molliendi vim habeat.Mic^^i' antiqui dixerunt *in'$ ficcA^znYViV'T'* *xdpc7mt* J^'ijj>&, quod eft *videre,lucere;* quiavifusaciem excirac. Plinius lib.8. cap.n.& lib.2c. cap.2[1]. *FceniculumnobilitavereferpentcsguflatUy utdiximusfeneftam exuendo, oculorumque aciemfuccoejusreficiendo iiinde intelle&um eft hominum quoque caliginem pr<£cipue eo levaru* Haec partim ex Ariftotele lib.9. hift.anim* & de Mirab. aufc. Nicandro & Diofcoride habet. Nicander ftatim in initioTheriaces defcribit hanc hiftoriam.

Κα Ἀπὸ τοῦ,
Πρῶτον κἀνθεμοειδὲς ἐρweiet %Aociovm£ icifjLvsz.
Τῆμος δ', or[1] *cuoahim oti* πᾶσ' ὕδατος ῥεῖθρα
Ἀλλάσσει ἑκάστοτε ἄνθεα· φοινίσσει δὲ κόμας ἁβρὸν
Ὅππατον ἀκρωλόφοισιν, μεταχρώσσει δὲ ἑκάστης ἄκρης
Βεβυσμένα σὺν ἰῷ· ἐν αὐγῇσι δὲ τῇσιν.

Ant aquas non pUnities & denfa vipreta
*Qu<efrimumfurgens hsrbarumfoetus inumbra*i*
TranficriSificcam tune dorfi exutafineftam
Bejlta yfegne trahit mollicervice volumen,
Cum tcpidofub verefuuyn modo liquerit ant rum[4]
Et cahganti male cernit lumine, <£c4 cut
*Arrofus mox, fosnicuhfua robora caulis**
Atquc novum reddit qualisfuit ante vigorem.

Idem repetit Nicander cum dc Scytali agit.

Diofcoridcs libr. 3. lap. Si. "O *J|t* ἐπὶ σκόλοπος ἐπιτεθεὶς *ecvbSv ^ TU» $J)h*J* c# ΐνία ir,(^v'f*-tit* πῆξαι ἐπὶ σκόλοπος ἐφ' ᾧ ἐπιτεθείσc* *mtlx^-ncf %gy}TiecaX. SucCUS caullblis (3 folllS ex-* ἐξαιρεῖται *y & infoleficcatuSy ocuhrum medicamentis uttlitcr* ἐπιτίθεται *qua ad aciem vijus excitandam reficiendamq^ prafaratur.* Alii tamen ^a'^Jpo* di&um contendunt, *^srtw P"?**'^ a^marcefcendo,* quodejus ufus mulrus cuminaruent ac marcidus fucrit, ad condienda plurima. Foenicuiuindem nomen putant,quodquafi foenum inhyemes acmarc^" ni reponatur. Plinius lib. 19. ca.p. *ferul*ceinjis ωeeu fceniculum* (qutfam tamen tur Thcophraff) *condienda plural* didam putent, quod [illegible] cumfocnorefemen * idem *fa* quod focnicu-

lum; fiquidem Plinius libr. 8. cap. 27. marathrum tanquam foeniculo diverfum ponit. *Anguis hybernofitu mem* branacorpons obdutla, fmiiculifucco impedimentumtllud exuit,mtidufquevernat.Exuit autem a capite.* Paulo pofh *Idem hyberna latebra vifu obfeurato maratbro herbafeftfricansy oculos inungit ac refovet fivero fquamma obtorpuere, fpintsjuniperifefcabit.* Dicendum eandem effe plantam: Plinium vero modo Graecum, modo Latinum nomen pofuilfe. Quod ut pateat, verfusNicandn alios addam ex Theriaca, ubi idem de *pxyiypa*, quod Plinius de foeniculo refert.

Ot; *pz?* *[1]* ὃς ἐχεφρονέουσι λύσσῃ καὶ ἰοπλοκίῃσι πεφρίκῃ
Ἥρης ἐκθρῴσκων ὀφιώδεος ἐρπετὰ γαίης
Ἀκρήνων ἐπιβὰς ἑκατογκεφάλοιο χυτῆς ἐξεδέξατο λοιβῆς,
Ἐν τρὶ *ct[5]* *dur* ἀνὰ λάινα φυσιζόλεσσι *d\fta fid*ἄκρῃ-

*>te poflquamjuvenis venienti tempore veris^*
JMagna Deum quando prόfertferpentia mater,
*Liquerit obfeuram confueta cubiha^enam^*
Et nitidos tepidofubfole exuerit artus,
Pandentesfefeeniculi teneram exedtt berbam.

Plutarchus,De folertiaanfmi/o 5 JfcpWΦ[?$* ἐπὶ *ifpJuXfih ciftptéariotTu MM?M^S o^x^^f^' Dracooculum obtufe videntem, foeniculo compuntium acuit.* RecentioreS **wcu>* vocarunt. Hefychius *ii#* payfytv j*f*»ὸs*y *k* pluribus forte foliolis. Idem enim *neAviQ^*** ^ ^ > ^* i cxponic- Theophraftus has foeniculi notas tradidit lib. 1. cap. 18- femen nudum ferre nullo tegumentoobdu<ilum.cap.19- ejufdem libri fuaveolentiarm quandam praeftare ; quod libr. *6.* de cauf. cap. 13. repent. Locum adeat le<Stor* Lib.tf. cap. i* inter ferulacea recenfetj ac capite fequenti inter nervicaulia. lib.9. cap. 10. Thapfiaift folium faeniculi habewt fcribit. Diofcorides ejns notas fparfim quoque tradidit,capite citaro,ubi de viribus ejus agitj&quia nota fatis, defcriprionem non addit. Ac lib. 3. cap. do. de fefeli Mafsilienfi, <pv^« ?£« *w$fa* fta^^**[7]™^'[7]^ 4***
rp Kcwho) dJtpistyv.folia habet fceincuh,at crafstora,caulem~que vegetiorem.* Eodem lib. cap. 8 3. de Dauco, 0^J *-ns&~*

at creticum quidem foliis eft foenicu}ifimilitudine% at minorib us tenifionbufque. Eodem lib. cap. 80. de elaphobof- ἐστὶ πρόμαλλον τὸ πόαν ἔχον, ὅμοιον τῷ ἐλαφοβοσκῷ. καλεῖται *eaiibamtidiyautfceniculofimiiiSigenicuU^* Cap.gg.de lfguftlCO. «^' *ov[a]Y$* r *'eBX'£t*et f*i*U4>, fet&v , vsnwHtt (&&s TO ttS t^t&fyw. i quafemen dependetmgrumyfolidum^ oblongutn* *foeniculo proprium.* Has omnes notas in[4]vulgari fceniculo reperiri, nemoindubium vocavit.

IJlud notandum, quod caulem faeniculi in Iberide^ gummi emitrere fcribat Diofcorides. Ey j TJ *&&(lari&f* *'lZij&iot v$4 ὃ7ΤBV oitiifav o'ttaiov' typtuti tbnfag/ilpv'Tw cU Tytirjiltt* μάσσων τὸν καυλὸν ἐκ τῆς ῥίζης, ἐξ οὗ ἀφίησι[a]^inw^i *'it* vzsi i&* ἐκφυόμενον κἀπὶ πλεῖστον ὑψούμενον· ἐν τῷ κυρίως ἀφιέναι. Pcrre in Ιβεπά *qua ad Occidcntέfpectat, liquor em etiam reddit faniculum* gummi fimilem. caulem vero medium-, dum floret herb Ay dt~ metunt indigeng* ignique admovent, quofaciliuivicaloris , velut exudans, gummi emittat.* Genera Theophrar ftus novit duo; vulgarc,de quo *hzAenns,2<,i^7raftapm^n[t]* vel, ut Simeon Sethi, *i*7n>f&ecgxd&9. Gsteaequifoliutnveitit/cum,ut jam faepe didtum , vox <W(^- magnitudinem fignificet in compofitionibus. Galenuslib.7. defimpl. med. facult. *in 5 ^'iw uμgetfyov »^iov[t] ir^XtZui 2^ v'p*~ yet©* i7f™ux'f>*8&'. Eft & alutdfylveslre faniculutn% quodk magnitudinehippomarathrum vocant.* Simon Sethi idem refert. NicandriScoliaftes,ni codex depravatus, hippo- μαραθρου, ἱππομάραθρον δὲ καὶ ἱπποκρήδην καλεῖ τινες, ὃ καὶ ἔοικε pojus elt- vide cap. de hcppoδέσμη. Foeniculi vulgaris ge- ἐστὶ τὸ ποώδες καὶ λεπτόφυλλον. ἔνιοι δὲ καὶ ἄλλο τι φασὶν εἶναι τὸ ἱπποκρήδην. Foeniculi vulgaris ge- νερὰ πολλὰ ὁρίζουσιν· ἡμεῖς δὲ τὸ ἡμέτερον μόνον ἐξετάσομεν. Foliorum *y[t]ariar;* ajiud eft virentionbus, aliud fubnigricantibus,uubentibus. Eft & aliud quod vul^are Italicum vocant, fcmine oblongo, guftu acuro. Eft & dulce, quod faporc tantum diftinguitur. Et in femine h«c differentia reperitur; rotundiuseft, quod Romanum vel Florentinum <Kcitur, vel in rotunditateoblongum eft;- quod omniuift gratifsimum& dulcifsimu eft, &Bononii adfertur. F<cniculum omnibus notum ; hippomarathrum non defcribit Theophraftus: facit id Diofcorides,qui duo,ut &Galenus & Plinius, genera agnovit genera. *'Um ὁu^[u]il^ C*fyo> w x'xto, pig. 0ipa* 3 *m'ty** *riyxtvt I'ffHfji!;* 4* *it> svuhs^Tif Trinity* tpMyfaeJmt IXTTC,——x*Xf7iut' ἡ ttipf Ur* ἐπιμέλεσθαι, ἐ **v <ss6s'v» -nt wplov* (nota le∨ magni nomiiiis lirtcrator, negat hac voce unquam ufum Diofcoridem) *itM^h*

«»m, *Twtu Tiw.*- *Wffomarathum fieniculum eft fylve* /Jre, *p)ocerum-,<juod femenprofert cachryifimile* (idem Gal. lib. cit. TO caniff** w W ' *vfyptfrinw wcx^^imencacbtji afllmleeft) fydtxfubeftodorata, quabibitajnangwiame-detuY.* Pirnias lib. 20. cap. 23. *Eft & in hocgenerejyhe-ftntffffldaliifoppom&ratbrum*%*hi myrfineum vocantfmyr- rbynenm* > quod myrrhum forte oleat: 6c hinc Nicandri Scholiaftes hippofelinum a Theophrafto vocari fcripfir, quod is hippofelini radicem, Iachrymam myrrhofimilcmferre tradit)/o//w *ma}onbus,guftu acrtore, proems, byachialicrafsitudine, rad\ecandnia,nafcuur tn calidis,fed faxofis.* Ethaecde priori hippomarathro. Ejufdem nominis plantam quandam defcribit in prodromo Cl. Bauhinus, quam nunquam vidi, nee femen ejus habui, quoci tcrr? ma.idarem Trad itur & alterum hippomarathri genus, foliis anguftis, exilibus, & oblongs, iemme rotund© ceu coriandri, acri, odorato,& excalfaciendi vi praedito. Hujus etiam Galenus loco citato meminic.[4]E7?^^'^^ **' *ty Hfiaetiam aliud bippomaratbrum%cu) us femen ro± tundurn, acie, coriay%ifimle.* Pliniusloco citato; *Diodes* Gf *aliudhifpomarathrigenu: tradit, longo # anguftefelio, feminccoriandri.* Nee hoc genus novi , neque femen ejusad nos adfertur. Ad ferulaceorum claflem referri debent peucedamutn,ligufticum,fefeli. De quibus lib.p. Cxterum feniculum tam copiosi in Iberia provenit, ut incolaf campos nonnullos a fotniculo fognicularios vocarint. »£trabo Geo^raph. lib. 3* ^*cnn m ŤX^,KU>A"'%&?i 71 *vw. Tendit adTarracohem a trophais Pompeii per lunganum campum,&Vetteres, 0 campumfcsniculartum, Latine,ifamculiikinafeentiscopia>di&um.a'Tarracone4d tranfitum Ueri ad urbem Dertoffltm.* Addimus, proconfirmatione ejusquod diďu^^S^'.idem eft quod faniculunvd hunc locu notata a CF. Cafaubono: T* M « ^ - *Jůns* ^A^Í>*tt* T? *Amiiíif yňvy.*] *Hacfunt*, inquit, *commodă interpretatume juvanda: ahoqui videbitur Marathonē voci cjfe Latinam: verum tile bocpotius ait, appellari locum* Itymani voceju* refpondeat Grtas **?«%. *Sic autem exprimitjfnicularium campumlatinis* rfiflww.Poft pauca. *Quod autem putat doftifsimus bipfiusfcrtbi ndum Maytfyvlvjrorfus rattone caret. An ignoubat vir eruditus cum illafiriberet puiqfci did (g fU&fyt fro eödm.* Nempc & hoc bbfefvavimus ex Nicandri verfibus modo ciratis;& M*©> fi* he ^genere Malculiho herbameand£ vocari cumpe?V* genere neutrodicacor, ex Arhenseiiibr. i $. notar. Item Steph.K«; *r>p*&9wv&i*a«ayvs* f\>*A<*^*Ke«ius verfutrl *Ov\d.Ť rdfuť -@ marathos beneolentibw addere nyrrbisitobi* addit Stephanus.Ma^V'^locu Atric2e,etiam videri poffit didum ©%! w^«^Jw, quod maena ibi marathi feu fcfeniculi effet copia. Quod ipfum affirm at CafaubonuS dido loco. Qnnmodo eadem voce in textu citato Strabo uratur,Ledor obfervabiti

N«0u|. Hanc locum verut Pliniushb. 21. cap. 9. uM de coronariis agit floribus. *Inter bac nervoji cauhculi ijuiblifdam, ut marathi0, bipfoti arathro, inyopbono: utuntur I fcrulis © corpibus*, fif *bedertflore purpureo^Eft (3 in alto genere earumfyheftribus rcfufimths.* Tradtac hoc libro f heorhraftusde furTruticibns&herbaceis;& primoquidem de fufFruticibus; quoin genere tam in cofonanis, quam olerum generibus pauca tradit elfe domeftica. Et in coronariis, rofa?, viol*, fampfuchnm, ferpyllum, &c In olerum genere iimiliter,ut ruta, braflica,^ firnilia. Poftea urriufq; generis differentias ?c ipeciesfylveftriu, tam coronariorum, quam oleaceorum explicat, totrm-* que genus fylveftriu dividit in fpinola & fp^nis carentia. Inter non fpinofa recenfet ciftum, faeniculum, myophonum, ferulam. Mal<} ergo viri maeni corrigunt, *utuntur ifphcerulis & corymbus hedertfiore purpureo. Spharulit* & C0rv«/fcwj,reseit eadem j ad eande verorem firnificandamduas fynonymas voces non ufurpat Plinius. Scribe *\iTOyUtuntureferUliSi utuntur iSferulis, & corynibts beder£.* Duos tamen commifit errores Plinius; quod «««* *heiefomvztt\t;* & quod inter coronamenta rerert, quc nihil minus quam *si(pu*uftwnnc/i* funt.Immo nullum eorum fufftruticum quae ad finem cirantur capitis, inter coronarias recenfetur plantas. Quoc^vel ex cap. *6** hujus libri pater,ubi de coronariis agit plantis, nee horufacit mention?. De altero errorelib.tertioegi. Videcap.fequens.

*MvtyawMviQvo** fcribunt per ò^K^r|quomodo capite fequenti legitur. Nobis ranen vulgata placet; idque quod apud Hefychium reperiatur, *pyfmn *i* i ẇ '*wnl*i.* Fruftra corrigunt *dnjum.* Qualis *%wn*s* herba fit,[u] docet idem Hefychins, *%h$rn*s p>\fmn*m\ẅ™< wiwfAm,* ẁwj *genera ejje *ẁ fyytTrtvcpivii tin'?fc hew'r6n QQ\WV , berba qua canes cu» dicunt, ma* *rat dfcrpentibus demorjos.* Hancvimaconitumnonhab& *rem* ^>/ff-*tninam.*

t *cutis mo** *dotenue-jb-*

t *odoreque eft gravty nigra,odor&**

KE◊.B. CAP. II.

Ederie , & cafne duo effegenera. De origano, thytno, fphacelo> falvia, marrubio, puficaria, ferula ferulagine¡ mandragora, cieuta, elleboro, alhucojceniculo, muricida.

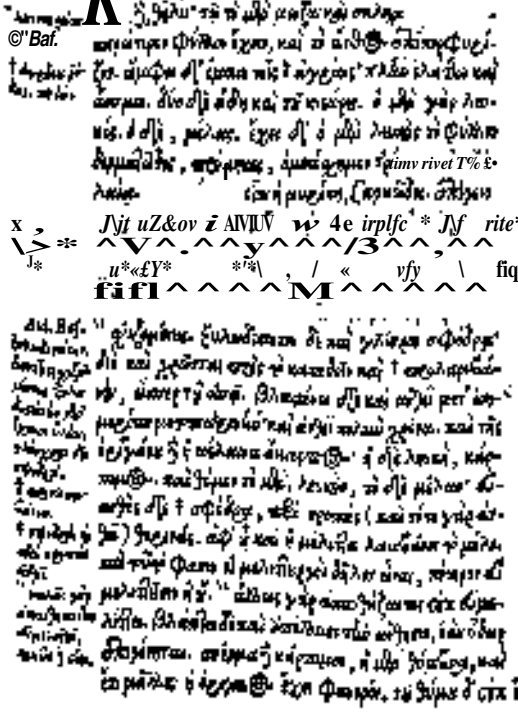

* F? Derae namque duo genera > mas, & fcemina. ₩,,idecom. jL^Quoniam altera majus, durius, piiiguiufquc'/ipw)!, *qui* folium habecfloremquead purpuram indina- turn : ambabus tamen flores rofis fylveftribus proximi, verum minores & fine odore. Cüfiae quoque duo genera: alia enini Candida ; alia nigra. Candid* folium 1 modo cuti? oblongnm, figuraquodamnftdoy/tfwr^wo. oleagineo fimilc. Nigr#, quale tamaricij carnofum. *di hgnofa%* Candida magis fe humi fpargit, t odorataqiie ell: m-/^ wWe gra odore caret. Radix ambabus, quae alte defcen- dit, randis K,nuquepermulti aut paulo fuperius ^^ *QtftVr ry* fqlii lentiadi'iodumfunt. Quamobresn hifce ad j colligandummodo junci utunnr Germinant, flo- admodum floret: nam circa atfivum folftitium in- cipir. Mel apes hinc capiunt, & hoc angurio apiarii *aftivurrfol-* tonftarc affirmanr, an probe melletur , nee *ncftitiiionu-* t Etenim fialiter defloruerit, inellatio minus pro- be fucccdet. Deftruitur , peritque flcs, fi imber incefsit. Semen foccundum fatweiae,Jatque etiam magis origani manifefto fentitar. Thymi nullum poteft,fcd floribus quodam modo. Flores etenim

mum. Qui tamen Athenis dejportare defideraiit, quaerunt, atque invcniunt. Peculiarc tarn priE iis ipfis, quam prse reliquis omnibus , vel ex locis fortiri thymum autumnant. Nam quo flatus e man nequeat pervenire, illic nafci durarequcpofleomnino negant. t Quadecaufa nee in Arcadia fatureia, & origanum provenire poffunt. Quanquam fimilia multa > multifque in locis gignuntur: proximum fane, quod etiam In oka evenire notatum eft. Nee enim t en trecentis 'a fnari ftadiis provenire poffe , videtur. ° Sphacelus , & felvia inter fCiC diitant, quafi altcrum urbanum ? alterum genus fiiveftre dixcris. t Sphacelo foliuni kvius, t contradius, minufque fqualens: falvix fcabrius. Sunt & marrubii duo genera. Aliud cnim folio herfeddo, ferratiori , incifurifque profandioribusjf & proinde confpedioribus difcrcto conibt, quo unguentarii uti ad nonnulla confoeverunt: alterum rotundius > fqualenfque vehementcr, ficut "fphaceli, incifurafque haben? obfeuriores, minufque ferratum. t Ptilicaria mafcula , & fcemina conftat: diftant quem'admodum cetera qux fie difcerni defidcrant. Foeminaenim tenuiori folio condituf> & comprcflior eft, atque in totum minor. Ma&amplior, crafRorique caule atque ramoflor, & folium amplius, pinguiufque habens. Necnon & flore iplendidior e(h Ambo frudifera funt. In totum ferotinagermine, floreque conftanp. Quippe cum circa ardurum, & poft ardurum t incipiant. Mari gravior o^or, fecminse acrior: " idcoque contra beftiarum morfus conimodior eft. Hxc igitur, & limiliadifcrepare quafi inter fe fentiu'ntur. Sedad- funt alia facie uniformi, turn in iis, quae ante cnumeravimus, tumincaeteris: plura namque prove-// niunt. Ferulaceum autem genus (nam id quoque inter fuffrutices eft J in plures fpecies fpargkur. Sedprjjnum de eo, quod commune omnium tonflat, dicendum eft; fcilicetdeferula, atquefcrulagine: feu idem genus ambabusdifferensmagnitudinetantum, feu etiam alterum fit, ut nonnulli putarunt. Ergo natura earum, quae conſpici poflit, confimilis certe fentituc, praeterquam rationemagnitudinis. Ferula enim grandis admodum furgit. Ferulago autem humflis. Sed unicaules ambae geniculatx funt. Folia & calicnli quidam geniculis erumpunt, ac alternatim exeunt: folia alternatim inquam, quod non ex eadem parte geniculornm, fed pcrmutatim caukm magna ex parte amplexa,/icuti arundineaproveniunt, nifiquod deflexa haec magis mollifve, magnitudinifque caufa. Folium cnim grande?molle,mulcifidum,utcapillamenti modo fere videatur: maximaque terrae proxima, & reliqua fubinde ad portionem. Flos mellinus, femen obfeurum, anetho fimik, fed majus finditur cacumine: ipque ftipites quofdam haud magnosdifpcrgitur,quibusflos femenque infidet: nee flore fruduve laterales caulcs carent^ fed modó anethi ferût. Annuo canle conftat.Et germinatio in vere titur. Talis ferula cft.Ex reliquis autem quaedam huic proximiora caule conftant: ceu mandragora, cichta, elleborum, albucum. Quidam veluti nervicaulit funt: nt foeniculum, muricida, & ejufmodi reliqua. Frudlusmandagroraepeculiaris, quiniger, t racematus j vinofufquefuo faporefentitur. Sedpraeclarafummequepeculiaris natura laferpitii, *Sc^py^fucco* £gyptii. Namhaec ferulaceafunt. Etdepapyrointer aquatiles prius retulimus.

JUtll CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES,

AM<p J£. ;>.≈ w **&*. Tb»dorHtaididit;ih„Quia*

ne colt cceptafuit ohm cdera ad delitias coronarum. Itaque alibi ŒT urbanam, & Jyhejlrem agncfcit. Meminerimus Theopbraftum, tametfi fuperionbus commentatiombus de edera longam expltcant narrattonem: tamen -mmciuijje^ quabicponeret. Tbeodoruf omtfit, htu&<n. Male. Oportet tnimfcne, autoris nefitfententia^ an aliorum. Itaque Qufi

*'O<l((ifuK*td*rit&: Theodorus retiè agnofcit, **/$&: quiadtfiungita candido.quemftatuebat odoratum. Stfi velit dicerr* «rp»hs*, olens, odore gravis. *Niger autcm>odoreborn.*

. Theoierus, furculofi : *utfuprà> malè, quiadi-* *Hocfigmficatfubjtantiamjicutfurculus. Ap-*

for- v , svwon , a ipherit*, i ransjer iVAwotfKTiM/ ^e ^ ui i «-dicemjic,psyx*lu* t%tsn, ^v>.uhftir!u* A'. & legemus> ?*<£;*?. quipfeadvtaaenqumaftos* Theodorus omiJit,<a&x*fAGsi»fit,*

"Clone nJ *oir*.Tbeodorus;mnco. Vtmen cin< eft;nonjun»* *Inscpra(cpntur* Cttttti uiotiqv, tstkm.

Tbeodorus Jnge, Ufuuyhi, Qcrjqpe vcdditt nanrtcnrtt. ij yuj. Fitrbonmaccrmdes patrtcam dtfpofitionem. Œ pnrvitucrfu. ufiji tqcnbi ij yE uirjij gpuqmcnoid.

Quidam ait "Acpoiflv pinrtcu Jnyiiqv n ij inqucnr. Mtnc Theophraftus: at non Lcrtus Tbeodorus. Gtnrcffiar ntionfpcc Nec In Arcadia facqrctis, & cnrfgnrcum pnrvcnisc pofftnc. Mtnc

tisftadibnonpoffeprovenire. I„vJ<5 w w J T i l S. M ^ S

IOANNIS BODJEt A STAPEL KOTA ET COMMENTARIUS,

K nonrepetam. Varia____. ris hederam , & ciftum fruticem confiindendi anfam praebuit. Frucex hie Theophrafto *^,- dicitur; etiã Diofcondi,quiabaliiscift'Uarort aut cilflaron vocari tradit. S<>^> ^ *irw-xi&a&f n'vLoarxQ* WKovn.* Contra Galeno *<-rif hedera, x^^* frutex, de quo nobis fermo. Hanc leAiohem probat Hefychius; nifi quod accentu fcribatrr in ultima; *xt&UJtLftv®* i type* ß,* J^AJ *fa.* Eandem probat & Diofcorides, cum ab aliquibus *&*& vocari tradit: fimilitcr & apud /Erium reperio, *xi<&®* i KI&*f®*. Contra £Lgineta, quiexa^e per feriem alphabeti fimplicia tn^dicam^nca ctefcripfit, iervaroe^amuffim licerarũ ordine, poft LTienrionem Ki5V£ß ftacim fubnecftit deciftho quern «W- vocavir. Nee emm ahter eo loco fede& ordinem habere potuiflet; *<w 9*<^«e»^rt*coftenduntipfos veteres non-fatis conveniffe in hac voce > vel utkroque & K*OW & *Kt&w* nomine hanc vocaffe plantam. Theophraftus,ut fupradixi, hederam conftanter «TB» vocavit; hunc vero fruticem «iW». Gaza mate verrit *hederam.* De cifto fuflfrutice, hoc capite agere Theophraftutn, facile probari poteft. K*T?<* five *hedera*^ arbor;^brW fuffrutex eft. Suffruricijm enim hoc capite tra&at hiftoria. Nee video, cum *it* arhoribusagens lib.;. cap. ult. hederam quam* diligentiflipidefcripferit,acdiviferit in duo fummage* nera, puta in huthi repentem,& in altum fe attc-Hentem^ aenuointriagenera, candidam , nigram , & qu« : capite, fui quafi oblitus,inter fuf* 10 recenfrer, ejufque duo dunta- *> marem &-fapminam, utrique florem Hederae flos nullam cum rofa mpLumdiS* *Diofcorides folia inquit«lle<fe*£, ' *Oc* *quodam* *modorantumrotunda.Sedfolnsadmod* *Quae* *utmafque obfervarunt* *fr* *gi debet*

fi *deha* dc «ilp«; o-ipotikiir ciiim alto, RoTjccuscoIiir **nonmultuni. ".", Jnui idemfcrmbeft.**

n*jfeeh«; Weeil-vti*. ThLtnk»ntaddidit , leftKque *ivdi^tf.,^it,f.IKedhPlmaal'\b.t^.ttp,p.* **ubtbc3e-Jm cum cillo ajtthintiit:** *Vturum tSfttuht t£* **cnjmiii fcjfc-** *rxfUrt purpiTco.fy m tliogMtrt r.irvfnfilvcfirilmi refitfi-tnili.,(2 in in i}Mquerjlt>r Unttim Aek&jt, iJor Mterxalr-tS.* **Scnbit L •.mltsmi, & beJcr*coryrnhis, qtn llurem [larpureum liafwTIC,** (**nui w: in** *ttot)* **> i :riuntur) &: iltoj-ciwra fj-lvcftribus**

*b-tb*Y4 JUrtm nf,t fimittm,* icftsnturLmini. qm iift)nn **^PJWlfftriNt roUii> cqmriim, & frlwno«qt. Sonhcinim utujui cj[>. Sr, -JSHIWIH fin ferihendutn -imiB'Jif j qui** *:os rofi* **tvl^icjcx.oiiatn ciuinam t-miiam vocanr. TJwocciuN. iftiirt! rfurc rofciim lubcrc t«Jtatitr £ydU. t.**

- 5s*'t'f'

tfitftltel-Tj enforce.

***T* aeon cft,q>'aJ Cor-**

t LC(

CiftujMat.

N

>u> kmoti niiimndii pa-

Ciitus Foemins-

ptrrrir v iiiili-niit: r.idiqrs-fipnof*.firBc, ftindivcrft trirdtwr*. Narcinir ctfhi- in Italia, Hifpania, Gsllta, ac wadmodtnn variat. AJibi cnint can- , injJii;minuscandidis, Wonb[ii,ina]ir.trariarifenS idrm rtv Ii pniritiiiltiir. 3c larinidifie dicerc liter. Incalt-dh rtjpcmftwi Main **ApriHg;** menfibus floret jfttnen Au-jruftitSt V'jitcmfinoiaiurBcftj apudnajiJrera idrio-ntaw,Tumr,,1iilbqnc

ubindc iiib irfo frotice hypociflin voranc^qtifil -r. i. cap.TsT-

feltat.tr.* Hcrtm*

e.vtdLiiim ctmitvr*

'«"mt, *Ttbttuxautvt*

v-rnn **Pln**

f »fj/cBii/ar, *nvnft cjiinoTitm ,futon tji rntAttsmmttimtA fiila *jfr8m* **iffiutifim™, *tfpmlfirn*** *cubifk-eetjobttrttui.* **Fillirur Scnboniui.cBtii Hy[*jct[hnn liie-cum tofie fytiancr tftc fcrebi:. Nonefl it**'* t''l«c tnecus, fed ejui fiijod id ridicct I'ubstdtuicitur xWiwWte-; qui eft fuccm mfie lyKadc*,quam caninaniqiwlaui vct-r. Iguor»vir quid fffet Afcuili lexiti liirid vcirru or. *T«Mrt<r, im pi**- rM«<> •)<irm pimi wx''^"''^-r. Fdfumonirimtftypocilbdafloriiptnus elTe, net tbainiciftarii adnaltitur; fiw cham«iftaroii hedcram exptsiat rtrreftrem, (Ivc cilium humilcm, qmrm cbjm*-ait urn yceaiKH, ptrimie eft; fub nciitro nalaiur. *Cx-*tcruin qnae DiofMiriJ.es de hypodftidos confc&ione rradii, hicdelulaBOre.fi: it. Deboc errorc paulo infra. A** vero eliain difcedunt, qui hjrpcdfhdafungfi cjilhinant.

Ciftus mas cum Hj'pociftide.

Ntutiquam fungus tft, fed vcluti ptrnun qaod c« cifll pcllulit radicuTiJ. limndnri qut>ddam genus vidcrur, eriffamcft. jjitigue, tamofum, fucci plenum, M multii veluti li/ofehmmi atricuiiri.antmalifiURicx cytini* torum CjnftsM.HujusttiageneraDiofcoriitcsiltrcpcriri.rufi-fuai, hcrbaccum, ciiuJkliin-iL DuotantS pencra a^rofcit Plinins, [ococjiflto. *0uegc«t7*t]tu cihAvli (3 rttffit-* **ti M J N I vidctitr tcimi a tjuopiam aiiditO. Ncc Plinms.nec Oritttiiu* viddiihypociUii)o*memitii;riit.l,'ndeqiut r*-i b c r h y r S f b r c v i j f o m i a [r j e v p j n h i s n p o C] i i * flitufatur iiypociflii, qiiamhisftrtrverbii-lio. % hiftor. p..ff. ifi'lriieat.** *AAhujUi radi:ij?w,tfu»0t»' ctfiritititbt <$iffit!)Autnw [3 c n h . c r e n t f f h l i f i indtr*

ti, turp^ot ISUuiffoca tlnti Miifmtufim-* *til b*f**»r& h,* **ii/Hn ^ r , . , ^ : > fa haltmt folui radics liyj«oc:ftini, tdrm cWirv«iit, ft-mnino** *taiai, fn£* **ochr* onl<^r m Tcfe-rcmf,& lamiariii trpj 11 maJ Wi Kaxboo-nenfe r»dic« nafci hyrr, j l ^ r e - d e-1 enb?t:** *iidbtt'tiiT'tdifttpri,,* **^ «« ,ia**

f,. fumm f*

dUatemnw. **Ourijliyjiiciftym'i jurdiMli ntockii rrariit relirriin umbra iradri** *diift^n,* **fff, Mitlto nnidnu tittirj:** *cii.* **3c tap.i''. lilvtf. Mudic j tium eyriman eTOtumltmireraiiemVexc^ei^diciuni lutcum, cjtu lubinot infi'lacurar dtnlittir.ltri'jrurqucad tilnai. l:JiidcmUd4iii|;r*parjn(lir4tiori ''^pfnmrf**** lairici li'jiri

pf tifile, dentc anjifttnmm—''f—r

mil ladjnum hocmodo collij^i untjunn tr*ijd ^t calligimr hypucyftrt, trd vcfno trrmmrr: otnufiii ! itam confunife. imiv)(ttifcj hvfacifthMk*tsco, Iwsan

frd fnui fidte dctt^itur.Saptirr cnim Dcndt nlq;ii)m adlh-:ngent<r.cjiiiain vdtujc lrf;trima hypotiftha. AtAa ad Udift Hujut mciiiiiinnrin non fieri * Theo-i i (0 r [3 f h D f t lib.] -

r' f ah. «•*} fi*

t.i; .gSiwsJnii lAifivn [Marc, lept,

Bios. ««'i)(v ,i JnV*

f (•?£".-J-•».'••» { alt- IVJ»«) • i

t)i.* ES & *slitfirifli gtnut UitsmingtimUt- tfftlitnm, frutex eadem IJIIS cijhn «;aJ» tiireens f f

***(Z g , f miO tttqfott quiidtm frmgmt Jjunf. Hu;HJ/O/.-ort;in -uti liiijhitigttti.ttfia* fun ajUi f. jtiltispratn. fit juicm « t» t}uiiUdwtm4l£ qttidem aim ctjMfvli* dcptjcvrittir,* **»fr« bittif**

tMfjncfitmtit) (Xtipiurtt.ctiisrthuntt. i ,it i t itftxs e, tS sntffji tfftrtmtit rtfmirur. Alii itt**Htifm frmnm "'» nicnlii, mhxttnrtir> n I fmzucluAixirt imixmt t$ i*igii cngmt. Mtxiifti %ttapmirMur tdaturm, fmivnit. fitnU metlcjcrjir,* **fiif°Hr,** *unit*ftftutltrtfijkt igfa141 rrpmtfam. tilt tunm rjl* **„j.mJ in** *Cjprrgigniiui. AnbUum %m* Lit-cttrr-vt vtiiui ,Ji.* **£/!, inquit, {£** *tlttivm ti6Ugt*a*- Qilt-rus lib. J, iimj-l. ». K-^fll''f Wu-rj. uj**

lAiviinth; V . Ctjlbui nilljJ**m>!* tjii **j; wn (fan te «yj (in J** ***pn*i>ittrti/:** turner fi b**4 * list fit gent* ant, ijutm i^vi i najdtiir-, tximi&n ttmen i r n» «feevtiirewn,. irotrmqat ctHJitit tji; tt-gne ttctptti i rtcffrttt iiffen ^lemijiini/lcj't,fuii frigid.. Kin, runt fttn citl'Ttin *fflitr>j>fi',iti;ijfie crtcrtiiMitiati kti) ill tijibtjtiu i)«i* **in** *ncfljr.ytvifitrturjiiiitti.iftiHtjiaAcm A'.t\i*

•/(IT- ***immmsU-txfti^iiitf r,« i i ^-^ (« ^ V/«n,-***

w t s t c j f f

lu!*T«in tfc«t in Lrhi ***ib th fihd»nb«s. djmwtj U o d j y p***

H M

I , rf

maleficum alias froniibus animal, odoratorum verofruticumappctentius , tanquammtelligant fretta, carperegermimtm caulcs, fkrddulci /square turgentes, difiillantemque aHhis (cajus mifttir a) fuccumimprobobarbarumvilloabjlergere. Huncglomerartpulvere9 mcoquifole; **£££** *ideo in ladano cappawmpilas ejje. Sed hoc non alibi fieri, quam in* Ndbatais, *qui Jiint ex Arabia contermtni Syria. Recentiores ex autionbus firobon hoc vocant, traduntque fylvas Arabum pafiu caprarum infnngi, atque ita fuccum vilhs inharefcere: vexum autem tadanum Qypn mfuUeffe : ut obiter qugquegenera odorum dicantur,quamvis non terrarum ordine. Stmiliter hoc ibi fieri tradunt, & ejfe ccfypum hircorum barbis genibufque inllofis inherent, Jed ederaflorc derofitpajtibusmatutinis, cum ejlrorulenta Cypros. Dande nebtiLijola d:fcujjk , pulverem madentibiis villis adhuirefcere% atque in hdanum depech. Sunt qinhcrbam in Qyproex qua id fiat, Isd.tn appeltent : (etemm Hit ledanwn vocant) hujusrpmgue mfidere : itaque attraths funkulis h:rbam earnconvolvi,atque itaojfasfie ui. Ergo m utraque geme binxgenera , terremnn & fattitium : idquoi terrtnum ejt% fnabile-.fachnwn, lentum* Haec Plinii verba maltis mendjslAlx>ranc,qjaE:, prnifqaam adladani coliechonem venjam as, emendabimus. *Forte* ait *cafuque hoc*, c£ *mjuna ami odoriSt&c* .Antiquus codex,© *mj urta fieri odortspluri(s tradidere.'*Corrigunt. *injuriafieri audores> plures tradidere.* Scribo', 0 *injuria fieri odoris , plures tradidere.* Sic Solinus, injuria religionis licare hoftus humanis GalIQS, dixit. Injuria odoris ludanum cum fieri icnbit, exjplicae Hcrodotum apud quern lib. 3. legicur, *n fy Nrt*

c'r fi h^fTW 'mp yaAiA wf aiid hw> ", *At ledanitm, quod Arabes ladanum vocant, etUm cmamomo mirabihus uomtiaratur.Quippe quod ingraveolentifsimo loco nafcens^tamen fragrantifstmc olet,* Hiuc PJinius injuria odoris ladanum rierifcripfir, quod frutices, in quorum foliis generatur, carpaacur a fosnidifsiau qu^a^rupedehirco; & fie fit ladanum, ut Pliniusair,ex fucco diftillante, & hircorum barbis adhere fee nte. Ex hoc Plinii loco apud Fupolim, cujus verfus libr. 4. capl de njyrica emendavunus, prabatur,«i(do»9vel ut alii rnalunt^tsov non fignificare hederam, fed ledivn. Vide etiSm an non re&iusapud Plinium eodem hoc loco, pro, *carperegerminum caules*, legas , *carfere^ermmacauliumpradulciliquoreturgentia.* Pro;*appetentms,* antiquus nofter codex habet *expetentius.* Vulgata magis arridet. *DiftMantemque ab his cafus mifturafuccum improbo barbarum villo abftergere:* Duo ilia verba,<w*ftis mixtura* , negat Plinii efle Pintianus ,• quod probar Salmafius. Certe gloflatoris videntur, qui fcripfit ad oram, notandi gratia, *cafus mixtura*, quod in textum ab aliis receptum eft. Nullus omnino cafus in fucco diftillante ab his germinibus quae hirci carpferunt: fedcafu forteque ladanum fieri ibidem fcripfit, qimdexpaftu hircorum vel caprarum, & fucco diftillanre, ac viliis earum adhaerefcente, concinnatur. Unde aliquis ad marginem notavit, *cafus mixtura.* Lejrebat aliquando ClarifH Salmafias: *diftillantem ab his efus mixtura fuccum* ^ Uc lunt omnicarpae caprae,omnigena edunt germina,ex quibus fuccum diftillantem efus mixtura barbarum villoabfter^unr Non ^ fucco unius certiq; fruticis, quern caprae deroferint, ladanum in Arabia conficiebatur, fed ex pluribusodoratisgenninibusdefraciis ac derofis, efufque mixtura, fucco inde diftillanre, 5;:.barbis hircorumadhasrefcenre. Prius ma?is arrider, iiti 3c Clarifs. Salmafio. Corrigunt alii ; *ab his quafi cafura fuccum improbo barbarum villo abjlergere,* Arridet aliis, *diflillantemque ab his morfu ccefis fuccum improbo barbarum villo abftergere. Improbum barbarum villum* dixit, *pro grandi* & *promiffo* Sic *improbe natus* Suetonius de homine enormis proceritatis dixit. Eodem modo Marcellinus, © *podex improbiusextans*^ id eft, Iongius. Antiquus nofter codex,uti etiamParmenfis, proeo quod *Ceqiiitur,glomerdri pulvere,* habent, *gbmcrari in. pulverem. Quifuntin Arabia contermini Syria. l(ecentiorts ex autloribm , firobon hoc vocant.* Strobon eodem hoc capite alia vocatur arbor, Guam ad fufiitus accendebant Arabes, vino pahneo perruiam, ^crobolon vcl ftabalon, inquiunt virimaximi,illud gens iaaaqi vocabant, quo villi caprarum inhorrefcerent, fcCVlerJciericf?a^ntur. namSnbxiieft^. He-

mSice fcribirur *?deflobolo,enh*mo*y ftobolon eft ladanum* frobonindicant, cum y-

refcere. Recepta eft vdttibi^S-fententia^ niri ir^;'caprarura barbis., .Klerodotus libr* 3. TI> T^V*

'A^'Bioi. Vertunt; *In barbis hircorum invcnitiir innatun\ , velutimucor hgm , cum ad cenficienda varta unguent a utt* le , turn pracipuc ad fuffitionem qua Arabes utuntur.*

ohv yXow tiri w'vM'. Perperam \errant, *velutt mucot* Hgm;* Inrerpretatse *velutmf , thumor ejyha qua*

*&ov Kvwpitv rod' Wbv&^&c. Ladanon ex ciftbo Cypnofrutice kdom ditto, nafcitur, quern capr*pafcentes, barbis i$ femoribut quadpinguius i$ liquonfimile eft ab eoauferunt.* Galenus lib. & cap. 1. *t£v*™vs*Tod ?:&ir&*p'm»w®'* £*m*

er&f ins <?IOU)TU$ tyfyms '»^iU\wty i§ i 2»s<w CUITCV X$* m 34-

Ei

Hffifcamentiim 3 gratifsimus itln Succqif e'eifii folio decerptus amico. Imbuii. he, vdli menti laterumque maiefcunt* -Non tamtn ad morbds hoc frtftat, laudem ab odore Egregnquofpirdt habep, ju*d$lurimawixta Pharmaca Erembi' habymt divinis viribus autla, Ortafote&carnfo longeflateque patents.*

*An quidem hocfolum ladanon, isquipharnikcum cotnp** fuit, inttcerejubct, nonfatismanifefium eft:fierifoteft f^r unamfpeciem, tot urn genus ab eodefignaru* Vox^ewg^^-*mpi®'*, errardioccafionemprsebuit Arabibus, Graecifque recentioribus, ac iisqui fe rragopogi radicisfucco confici ladartum fcribunt. Erembi ^tnlopiaei populi; qui 5c Troglodyte, utroque fimili nominis etyrnoappellantur, fiqu'dem *'EgtficGov?"'>w g ykn rlw t^v ipSdtetv* appellatOS volunt; ficut *rp»yXoftTM tin 'g* JCJ' *IKS t%dy*ut &jtQ%,* Troglo^dyt* nome acceperunt ji fubeu'.idis cavernisi cavernas enim incolunj. Ruphus tame Erembos Arabfee incolas vocat, quod vel ex Diofcoride, Plinibque conftar, qui Ladanu non miEthiopia, fed Arabia provenire fcribunt. Pofidoniusapud Stranonem/E^f^ ^A^H^M^O^ demeffedicit, levinominurh.c6mmutatiome&corruptela. Strabo lib. I. ««Jr? *ft* 'iMW'e« *«tf'VAp*ZC« 6 'Ee^ote.* Caulahuhus ingvulc, *convenient Armenii 3 i3 Arabes** 0 *Eremhi fie enim fortaffeveteres Gr<ecizocebant Arabes. Uamplenqueindeducunt nomintsrat ion em* y *jjuod terrain fulirety, quod eft* ** *posleriores apertiore vor cabulo Iroglodytat, quod eft, qui tavemas intrant, appeI~ Unt. Sum mem it Arabes, quialterum latusfinus Arabia vergunty quod eft ad Mgyptium* 0 *Mtbiopiam.Eodetn* loco idem Scrabo ;< ft «x«A*w 'E^CI^ *iM n \nfo** *quidamautem fingunt Erembos eji J*

[illegible] *familiar em.* Idem lib; itf. [illegible] *tyXiw*T&*. Sed Major tamen quaftio dckrembts eft, an Troglodyte intelligi debeant (quod vi* 0*riginis vocabuli qwdam pervmcere volunt, inde Erembos dief autumantes, quod terram [ub'eant) an Arabes. Acnofter Zenoficferipturam mutat% $idomos Arabefque Probabilius eitqitodjcripfit Pofidonius% Eremboș leviter deflexo vocabulo i Poitajic nominatosyqui nunc Arabes vocant ur.* Revertor qfd Plinium, unde digreffus fum; *Verum autem ladanum* ai£ *Qpri infula effe. Verum* vocat, quod Diofcorides *optimum* dixit. Falfumigitur quod lib. 26. cap. 8. *Ledon appellatur hcrba% ex qua ladanum fit in CyPro, barbis caprarumadh<erefcens, nobiliusin Arabia.* Poftrenaum ex ipfo Plinio faHifsimum evincitur. Contrarium probat 'Diofcof ipe-S I TO *u>iv TO ț 'APXGIKS* £ AiQvxbv dj?ilkk&p&• Aravicum vero Libycnmque viHus eft. k&Anmw** male vertit Plinius? an pro *nobihus,* fcribendum *vtliusi Etoefypum hircorum barbis gembufque villofu inharens. Ojcrvv&eft c$lletta ptnguedo in lanafuccida.* Diofcorides, o<<n&ro? *My* TO* *VA* *oitrvTnifu* tpi»>* A*ar®-. *Oefipus dicitur fucctdatum lanarum pinguttudo,* ut vertit Ruellius, vel, ut *Hermo\^a$ yfordtdarum lanarum pinguitudo.* Pergit Plinius. *Sed heder<£ flore derofo, &c.* Haec inepta. Diofcorides duos eolligendi ladani modos tradit, utrumqtie e ledo frutice fieri fcribit, & effe cifti genus: Plinius vero alterum e ledo herba, alterum ex hederas flore depafto, a capris ladanum colligi doceti Vocumvicinitatedeceptus eft Plinius. Vide qua* cap. de hedera, & cifto di&a funt* *Deinde nebula dijeuffa,* ufque *zd^atque ita depetli.* Hoc habet Plinius exDiofcoride,qni ad huncferm^ modum ladanum colligi docec. *Femonbus;* inq^it, ® *barbis adhtret , quoniam vifcofa.eft ; tdh<erefcentem excipiunt contrahuntque bunc inmodum^primumdepeilunty deinde col ant y pojtea in offas efformant, acdeponunt. Suntqui herbamin Cypro.* ex *<juaidfiat,Ledam appellant ;et enim tlU ledanumvocant,* Antiquus codex, *laden appellant.* Scribe, *ledon.* Simile mendum lib.2tf .cap. 8. *lada appellatur herba.* Reftitue ex antiqip codice, *ledon appellatur herba.* Diofcorides *Jtc^ov* ait effe, Plinius herbam; quo^ falfum; effe autopfia docet:frutex enim eft. *Hujus pingue infidere^ atque attracts funiculis :* corrigit Doftifsimus Pincianus, *huk pingue injidere,* ex Diofcoride, Sj/n^inquit, *qui traftisper fruticemfumbuSy inhartntem Hits pinguedinem de* trahunt. Aliter, quod magisplacet, Salmaiiuscorrigk. *Etenim iSi ladanum vocant hujus pingue: ei infidere, tdque attracts y (3c* Vel, quod non difplicet. *Ladanum vocant hujus pingue infidere id, atque attratlis,* ££c. Herbam ipfam a Cyprfts ledon appellari'fcribit, pingue vero hujus herbae, ledanum. Pingue vocat,vi A/W®- vel *TIW A<WW^«V* qu?J foliis cauUbufque inhaeren. Diofcorides ^ * * ^ ' T 5 ^ ^1 [illegible] &c. *Ideqtne attracts funiculis herbam earn convolvi > atque if a offas fieyi.*Hunc locum viri maximi fit exPOnunt/Htfc *exDiofcoride tranferibebat i (3 injuriam vpimo fcriptori facit, turn quia herbam vocat, quam ipfe }tapnv vocaverat,* £& *nosfcimusfruticemtfft; turn etiam quia non intellexit quid fcribeb.it. l$am attrfltlis funiculis dicit earn herbam convolviy itaobfeure,^ HTOTHU^ ut quid vdie Diofcorides, manifeslum fit, quidipfevelh\neipfequidem intellexerit. Qiw unquam intellexijfet illud ,* attracts funic^lis ? *Deinde pervertit verbaGrircifcriptorisy vMfyvo-t, mutans in tfrifyvTi. Tolerabile eratfi dtxiffet ladanum,* Gf *pingue illud convolvi, non autemplantam iffam.ErgoJibicontradicitfiatim.Nam non multo ante dixit Jingui ex herba coll&um ladanum vocari. Vides nthilpotuiffe&iciinconslantius: nififorlaffe autfimiliSyautmajorisinconflantiafuerity non memimffeafefy fertusfiriptumj ladanum, quod ipfe toxicon ait vocari, non 'druieffe quam hoc, quod at traHis funiculis colligebatur. • ProfeHo dtcere Ucet, Plinium © Ladanon & cifthon ignore.* Hanccpnjecl:uramalii.i$_{impr}$obanti necverifimile [illegible]nur, Plinium IIAJ£W,I legjfle amid Diofcoridem, pro [illegible] locum habebat *yfed meo quod e* fiircorum barbis de• cerpebatur.*Qupcl enim o^^tfwTpr, & fordin plenum, [illegible] pro *tries*** Graec^n t,v«^t$_{rt}$, p.»^uc vero muet q$_{uod}$ ex foliis colligebatur *trzcfofiadlierbarn* funicnKs pctrca ipfos funicnlos vo- v 2 % i * i^{n}v^- ^{preffilftl} ^{co}?^{ab}at,ur in offa<;. Sed men-^do!a plinii-ledtio & mterpunaio viros; iftos deccpit, -Corrtgmnfirgaal**H:** *Ei infidere iidque attraBisfunkuln htrham earn .convolvi atqwe off asfieri*[illegible] pingue rofcidum quod inhzrec folii & ftis«u$_{DUS}$ ieai, act ractis aa nerDam earn funiculis convolvicur, id eft,$_{tr}$ca fifticulos volvitur, ^c mde exemptu m ortas redigitur. Hanc ledlione probat [illegible] le c a m icgeretur 5C eodem lenfu, *infidere id, atque attratUsju^uhs herbam earn convolvt.* Tralatitia autem locutio *; attrathsfimiQuiis herbam caw* [illegible] bcribi tamen polfet, [illegible] *eamjuntculis.* Sed nihilneccffc. Idem*p]miusTb cap. 8. dc* confedtione ladani in Syria & Africa. *li'cj»?n* (3 in Syria* & *Africa, quod toxicon vocant (* antiquus noftercodex^Xflw, forte, *toxon) nervos enim inarcumcircumuatos lams trahunt\adh<enjJterofcida lanugme.* Nulla iidem viri magni mquiunt, roicidalanugo; & corrigunr* *adbartjeeme rojcidu lanugini.* Lanae lanugini adharrefcebat pingue rolcidum, quod abfolutc rolcidum hie vocat. Non lgitur ipfa herba convolvebatur, ut vin magni fcribunt, led pingue lplum trails ad herbam funiculi5,unde *ofix* fiebaut, DioiconUi, *p»yiU* Hacftenus baftiflimorum virorum argumenta *$L* lententias lupcr hoc Plinii loco attulimus. Poftenor fententia videtur nobis probabihor. Poflet in eunde-m lenfum Plinii codex fie rcftitui,5««^ *qui bcrbam intyproycx qua idfi*t,ledon appellant. Etenim tilt ledanum vocant. Hujus fo/us pingue wjiderci idque attraftos funtculos ei herbaadvolvi, atque itaoffat fieri,* yel, *tdque Mttracttsfuniculisfuper herbam earn convolviy atque ita off<u fieri.* Hoc ladani genus toxicon vocatur a eolligendi modo. To!** enim Graecis dra/wifignificat. Concludit tandem Phnius,£r^o;w *utraquegente bin* genOrayterrenum t$ fachtwm : id quod t err en um efifriabi* ley fatlittum lentum.* Aliunde hoc habet quam ex Diofcoride. Bina genera ladani funt; alterum ex hircorunrt caprarumque barbis generibufque depedtebatur, alterum ex ipfa herba tradlis.o runiculis decerpebatur. fed nee fatis convenit inter dodos,quale tcrrennm ant faditiamfit. Scribunt nonnulli. *Alius error, {* Ruellii, qui cum Plinio pro *v/i&vn legit #hi£wn.) cum dicit multipli* cctn Plinio ladani legendi rationem effy. ipfe enim duas tanturn agnovity unamfponte, hoc esl ex villts caprarvm, alteram atte, hoc eft^funibus attraftis, vel nervo arcus ad illat plant as attraHo. Prius vocavit terrenuniyquiafere olwiriihs, alteruYnfit&itiumy quia ingenio hominum^ nonfponte,colligitur, #, ut verius dicitur, quia non <p*W, ut illud fuperiusyfedfyort.* Alii contra. *Certe,* inquiunr, *multo vertfinnlius yfaflitium propne 'appellatum , in quo conficiendo plus opera fumptum fu'erit. Tale erat quod hircorum barbis adharebatyquodqueepaftu germinum rorulentorum depetl&batur. unde posleafaccabatur. ergo hocproprle fatlitium. Alterum vero terrenumyquod ex ipfis fruricibus traSlofimiculo colligebatur* hocfhnflifsimum^ nullius fere 'art is indigum. Colligitur tantum ex ipfo frutice ideo terrcnu'm vocat. Pneterea terrenumfriabilt effe dicit-, fatlitiii lentum.* Si hircorum ladanum , quod cerrcnum, qui contrariam fententiam defendunt vocari putant, friabile fuit; quomodo verum erit,quod tradit Diofcorides, id colo liquari folirum ? *Tlw >i7m.ji$_{M}$> —t vtityvm.* Air, ergo lentum, & *\\Zht,* quod ex caprarum villis abftergebanir, & proinde fadhtium Plinio dicitur. Id confirmabirur ex alrcro loco Pliniano.qui eft libro *26.* capice 8. *Et ladanofiftitur alvus utroque : quo^in fegetibus nafcitur contufoac cnbrato.* Utroque ladano,faditio fcilicet &c terreno,alvum fifti lcribit,quod in feeetibus nafcitur conrufo & cribrato; id eft terreno,quod friaiiile elfe dixir.Nam fadh'tium eft, quod lentum erat, ^ *twm**xit,* rec contundi,nec cribrari poterat. Segeres hie nrva hnrjfeges enim aliqnando pro ipfa poninir terra. Poera, Nee *Cereri epportunafe* gesy nee comwodaBaccho.* Cicero in Horrenfio , *Vtenim figetes agricola fubigunt aratris, multo antequamfcrant* Ita hoc loco Plinii, *in fegetibus,* fignificat; *in arvis.* Ladanum quod in fe^eribns provenit, terrenum vocavit, & in arvo ex frutice ipfo colligitur, diverfnm utique a faditio,quoddnnrii,feilicer,ex hircorum villfscaroi'-nr Ladanum fane illud nafcirur in arvis & eol!ioi$_{tur?}$ f$_{o}$]j;$_{s}$ f$_{ru}$ticum infidens, & flnribus leda? herba?. Illud poftremiTirl verumpn eft; caudicibus & foliis infidet, non floribus. Aliis placet hnnc Plinii locum corrnptnrn effe. Reftituamns, inquinnr.^{p}l''nirm niron fuo,oni fine r»,$_{T}$^$_{o}$ j$_{ra}$ f$_{C}$ipfir, *& ladano fiftitur alvus, vitroque quod in fegetibus nafcitur contufo ac cribrato.* Plinius non taxit pemliarker de ladano, fed de iis qu* alvntn adftrihgunr. *Vitrum* eft 7.«7»c, excujus paftilli\«,non parutn compendii percipiu^ TeclofagesLauracienfes* Vitruvius, lVkla,C*far,Mar-

relte Empiricus," alii difertifti *Intw*, herbaifl à Lftini* *vitrtimvocai'i* fcribunr. Pliniuya Romanis*glafium* vocatum fcribic (vicfe caput de glafto,fi\re Ifatide.) *id eorum lingua & ohm & hodie vitrumfignificat.* Vitri herbae duae fpecies; alterafpontenafcitur, akera faciva eft, quam infegetibusnafoi, ait PJinius. Falluntur qui fegeres tanturn did putanr,frumenrum facum. Nam omne, quod *in* arvo frumenti more feritur, dicitur feges. Deindc & in fegfetibus frumenti poteft fua fponte nafcii fatisjquod tamen hadeiius.ur quidem arbicror, non repertum* Quod fi objicitur, Plinium inrelligere plantam quandam quae ladanum vocacur, non ladanum quod *b* ciftho colligirur; *(*& quippe ipfe recentiorii improbo fententiam, qui ladanum fegetema{Terunt,fideritinarvenfem augufti fo* Iiorubrain,vcl rerrahi^auguftifolium di&um; nee video quotnodo virens plancacontundi & Cribrari poflit) fanè PJinius non debuic qjus defcriptionem omirtere, cum facile confundi poflit cum veto ladanoj idque velobid maximc quod duas fpecies ejus facerevideretur, cum ait *utroque.* Sed Plinmm de veto ladano intelligere, dubium non eft , ab eo poftea defcripto, quod omnibus norum non efler,cum vitru non defcripferit, turn quia erat vulgaris herba,tum etiaquia ibi non rra&atftirpium hiftoriam: alibi eriim abunde hoc facit.Non igicur Plinius per ladanum plantam ullam intelligic: defcripfiflet enim, ut jam clixi, vel eo nomine, ut ne cum vero ladano confunderctur.Hanc corre&ionem meritoNobilifT.Salmafiusrejicic, idque quod vitrum herba quidem fie, qua2 contundi poceft, fed quae cribrari nequit; hoc enim folis friabilibusconvenit. Vulgatam ergo fervamus le&ionem, eamque quo diftum eft modo, cum eodem exponimus Salmafio. Caetcrum qua ratione hodie a CreL'enfibus colligatur ladanon^ocet Belloniuslibr. T. Obferv. cap. 7. Graeci colligendo ladapo peculiare inftrumentum paranr, vernaculo fermone illis ergaftiri didum. Eft vero inftrumentum raftro deiirium experti fimile; cui affixse funtmukasligulae,fiveZon«, ^coriorudi, neque praeparato confeebe. Eas leniter adfricant ladaniferis fruticibus, ut inhaereat liquidus ille liquor, circa folia concretus, qui deincje A ligulis per fummos folis ardores cultris eftabiadendus. Itaqufeladanum colligendi (ummus, immointolerabilis eft laborjeum totos dies ardentiiHmo caniciils aeftu in montibushaerere coHigentib.necefle fit. Neque vero facile alii ad id colligendu operam fumunr,pr$rer Calohieris,hoc ^ft monachbs Grafcos. Ladanum, air Diofcorides,maxime probari odoratum,fubviride, facile mollefcens,pingue,arena fqualorifque expers, ac refinofum. Huic cum maximb diflimile fit officinarum ladanum, facile intelligitur, id minimfe fincerum efTe,fed fabulo,aliifve adulterinis vitiatum; adeout parvi vel nullhre valoris fit. Vidi tamen fincerum apudPetrum Dommenum feplafiarium dilisrenri/Timum , cui odor gratuiimus ; fed rale raro ad nos advehirur ; quod plurimis mapi« cordi fitrem minoris cpmparare, quam praeftantiffima a vitiatis feligere. Ec hxc de cifto, ladano que

^I«Î^W,&C.] *K'iaty* T$*f^'7v.x̃vti9 ^ u^t,* quod ad l*Bdendum , & pun»endnm impellatur. Cneori nomine pluresgandent planta?, chamelasa, thynetea, alia?que,de quibus Hbr. Q. cap. ult. *Krisy* *cafiam* vertunt. Plinius lib-2.1. cap. 9. *Ergo in coronamenta folio venere me'otbron, ftireonoriganum,Cneoran quodcafiaMMyginusvocat* Cana cneoron dicitur; non quod cum'aromatica cafia aliquam habeat limilicudinem , fed quod juxta cafasai^ricolarum n.ifcarur. Pliiuiw libr^iz. cap. 20. ubi cafiam

[illegible] *fole, iS ob idflmul idem tile odor.*

'o tfyfi MvK9f> &c.] Ducrcneori genera,album & niSrum. Idcmlibr. 21. *cap-* 9. Plinius. *Cneori duo genera, "W* atque candidi; hoc ($ odoratum, ramofa ambo, florent ffft *huinoEtiumautumnum. Hoc,* air, 0 *odoratum:* quod ze cabid accipi deber,non de ni$ro.Re(5& ergo Theo-

[illegible] viris map-nos antiquam probare Ic&ionem, *aum 0f* [illegible] * *err am minus fe attollit, nee admo-*

rinrlirlV ^^^^*alde odoratum eft.* Alterum,&buidem

[illegible] candidum Thcophra-

didum ait Plini [illegible] fenfum; Cw.rJ.iT [illegible] *rnttipum „!/ ~ *f* , a l b u m .* t>'*ttwrum : albo fólium ifuale tamarids carnofum,- album fupu terram minusfe At*. tolht* (vel, ut Gaza, *magisfe humifpargit) odoratumqu* *eft,nigrum odore caret.*

2#<*AW. *Zv>»H?n*™.] Aldinus & BaiGleenfis codex JV^^JV^'rL Ita etiam magnus Scaliger & *ad radscem* transfert. Alii vocem hanc expungunt, vertuntque, rd- , *dixutriufque in profundumdefcenditmagna^ ramimultt breves* t? *lignofi, qui* a *terra, velpaulofupradividuntuu tenti admodum . Quam ob caufam hifce ad colligendum & comprebendendu utuntur,vitilium* »W^Legunrergo,#J#>-

[illegible] *Si V Wmoin Kj 43&c^tt^M»eiV, maorSP 7z] «/Vf.* Id eft \ *JOTM* [illegible] *rmulti,craffi,lignoji, quia terra^velpauhfupra dividun* tur. Materia quidem conjlant admodum tignafa, fid v*ldt lenta, idcirco ad colligandum & comprebendendum, viti* *Hum modo utuntur.* Quid *elri»* fit, fupra libro tertiodixi* Malè Gaza *juncum* vertit, quafi *%oiv»*, fcriptum effet*

B^if*ir«,&c.] Indagandum,anrecentioribus cognitus fitcneoros. UtrumqueGrseci dicunvy »*foyu & ixntf Z&. Non eft cafia aromatica, cum qua Plinius tonfiundit, cneoron. Omnis cafia aromatica, eftrubra, & odorata: nufquam etiam cafia aromatica provenit,quam in India, vel,ut veteribus etiam placuit, Arabia. Cneoron vulgataplantaeft, inGrxcia, regionibufquevicinisfamiliaris.Utramque cafiam non tantum Plinius,fedetian* Grammaticorum filii confundunu

Virgilius Edoga 2.

*turn cafia atque aliis intexit fuavibus herbii**

Ad hunc verfum Servius-Maurus: *Cafia, bertafitavif* jimiodoris, ut fequentia indicant, quam Graciwaeu>vo* cant.* Fabulofum hoc eft. Quod Graeci ^ vocanr, arboris cortex eft, nonherba: contra quod Latinivocant caGam, herba eft, qua? Graecis *%vi»?&&xn%/tfv.* CaliaiA corticem arboris intelligit libr. 2. Georgi«^

pec cafie liquidi corrumpitur ufus olivu

Hunc verfum imitatus eft Perfius Satyra 2*

** tiacfibi corrupto cafiam diffolvit olivo.*

Scrvms cafiam pro he-rba acccpir. *Htrbd eH*, inqufo *fuavifsiviodoris, de qua fit uHguentum.* Cafia arboris eft cortex, & pretiofis ungueritis olim addebatur; quibus cafiam herbacri additam fuifle,nufguam legi. Vide cap./-

pup K, T? *K9-qiec.* Paulo poft. *els $ovr us m £aptLTU%g£rrm (r%s?*>> m ty i* i&vl*.* De eadem cafia intelligi debec vcrfus incerti audtoris ad Moecenatem.

Bic tibicorycium, cajias hie donatolentes,
Hicipalmiferis baljamamijjajugis.

Hcrbam intelligit Poera libr. 2. Georg. ubi wnit*

*Vixhumiksapibuscafias roremque tniniftrat**

Ad hunc locum redb Servius, *herb*funt apibusgrat* £andem in Ceiri cafiam intelligic.

Atnutrixpatula componentfulpbura tejla,
Narcijjfum,cafiamqueberbas componit olentej.

MittoServium.Bocanici cneoron album, contendunt effe lavendulum; nigrum, rofmarinum. Coronariam vero Theophrafto eo nomine inepgnitam. Hanc in cqronis expetitamfuifle, exAthenxilib.if. (ubi verfusNicandri ex Libro fecundoGeorp-. citat) probatun *X*pty%"> >;W««7»»w««Wk* Idem Galenns^ idemDiofcorides, quibus tria libanotidis.genera. Deduobus qu* nonfunt roronaria lib.9. agit Theophraftus, de coronarialibanotide nobis hoc capite fermo. NomenAi^»«i**»- a thure, cujus odorem nonnihilreferr, impofitum. NonomneJ*banotidis genus Rornanis rofmarinus dicitur , fed illod tantum, quo coronarii utuntUr. Galenus libr, 7

[illegible] *£'0*. Libanptidis tria genera, unumfierile, fruElusferunt. quodincoronis ufum habet, R$maniu?ofiMrrinum dicitur.* Lego *hw*ë"*9* ex Diofcojride.-MaJè ergo Plinius»lib. 24. cap. *H. Eft & rofmarinum. Duo genera** *jus, alterumfterile.aherum cuicaulis iSfemen refinaceurn, quod cachrys vocatur, foliis odor thuris.* H*c de libanorjdeprirna & fecunda Diofcorides & Theophraftus; vide cap. i2. lib/II. hift* JLatinisquandoque *\gacid\Sdooe*

• ririini:ctUU, uliinxl Plenum l(n.o citato legitur. *ll?M* lib. *to.*

*•j nfitiu fiiuii fi*a*i* **)*„„ *mid**

ticfcnfai. Y n f e W T-

bit fertno, niucm kabtt «(gtauo i uluuni:

bniottrt

f ihii Lotion q

bodiccre rntinjtimmi.hocrrm obfenram P

Horat lib. J. carni-

Parvae cvonaeum navim
Reve Deus, fragilique reyrto,

Virpiliut in Calict.

Elit rhodida hae
Lillaeae & reri/ njn »:'i''j rwr< *miritii,*

Siilmonenfi Potitx marii res dictcur [ibr. 12. Me-

umorpfa.

Vi multi vire marit, mafo fiiiaJe
ItnpHctr, interdum tiincatij Itiugtjhr.

Nonnunqaam iidem runplktrcr tficiror ro>, mm adiino marinus. O»td. lihr. 4. Faftontm.

Ptr 1 thmu. furi ntim.fmi mliUtm — t .

jr. cap. 4a obin 4eT<pvHl pdKaAej j p i. R.fl (Je ft,„«rt(*fi> iatTtrmntiai *ht ftnmimi* , M *nfmmmm tf mum**

f L Rufaanmr «on»cn i m r f t n a TMfcroc, qaoef fete qqa parte ondi'nridu fiirr, <jt»iKjnqur

n ifpnt smt, asr nwti rtdetur tnmtin: ditr jftwfa qwAiaw nim » partg rrr»fr*e cwer-, Vrf m M i W Mcrfk, quad eqftibtt, rartbuf-

I t-

v.cn

fitw iM-P.^ftrcir.

f

SearilVl «. vir n i i ^

IT, il«ri re: ii • i

imptutaml nrc

END paldihmliaC

1 , MI: mm.

>CT1

Recronwrt Cm

M W i o k f.f l 1 fjfl i'-

-mi-CJftf CM *i.S.* .'., ...f.trt v; he.

W fanil:»r<m fiiiiBe ft- IVHOT . fj IIUJ tcJrt)Jj mod no

4oecti Cid w M. Tha-n arbor iaGrxoa tucqaam cnl-

btttt,«rtUiu t!jfiftim ItibrtB. *Sd bee that* nam i£e-

faa»mifana,Dyiofattoai6>e dcndrcJituno h»oc

p/dfE'j. j*lbIffntiitt* MA tun m< i o n - (*t»i «-

AJ> , J«J! Mvr/nn .-#£•*•« t»rim, (5 m« *mawta* . *-

wr .•»•('.mticAttm*

ldtififth

Refeurinus Latifolius.

vocatur, quod ex Actuario & Nicolao habeat, qui per excellentiam ejus flaretn vocarunt. Dellcnbit rotmarinum a Dioicoride lib. 3. cap. 87. Adiunxit,

ftMt vA^*>- iii^'oiit& •* ndwtAitfi *ftSrnt, puZtu* «J *m* (h.»« JtwftJ t Orihalius non legtE i jm«A *Lahanus, qua*n J(i)»jjiuVo/nur(»iiw wwof, J««J«« « - *lirguhn (jl tewiibut, eirc4 qutfete exeant* niinttii, itnfi, aihri£* *i3grteilia,fahti* tarJ«J, *fitptriti t/ttntM,Fr4T!teJ«rt.* Tt3a(mnut, *naiapmittptafrtide diftpeTffaaereJeJftrei,/juntJvtstfnptft,* Duo rflfmariul liint ^cTifr^; quorum attcrutn Ht;no, elide, totiis 8c florc -r.——turn ojwlius eft, nujus, SceStcackis, fumiiofq; ft, .Scfolialarkiraobtinl'c. MjjuJrofmarinufru- iienaful, caudicc pollicari craJfitie, cubital! aar v-».al(aicitmfjfic; ramis mdus tenuibus; faliiiiciini gravitate non mjut:imdat>doratij, circa riigasbrevim- tcrtallo rrcqacnubus, obJont;ti, anpuftis parvK dtR-iut- <ulis,tnodicurn ah uirtiqiic iaccrc inrtcxis, alto Icdo t'o- liisrofmarini ferrugifiiliin, live ledo SiicRaco non dixfi- milibtu, (ubtuicaiiaicaiitibtis, fuptrim vero fiieri vittv ris. fliire* fen t foliorum Sno prinieunt^ parvos, hi.in- [«, denticulatii ac triariguiarrbus caJtculis inildcnto, paucaftamiriaexercntes. es ctruleoalbicantcj. S^ccedix feftien exile, ntgruJB: radkibuinititur tenuib«s,nt>ro- —fl«rtdeorilMi5. OJorem fpiranc folia fra- n.llinulque!jraveni:lapcrem haberrt r^ nuem, mr>d|e<: frrriflum.ruaiinartiin, *ik* Ulivam dicten-> wm. Btsquacannisrioret. vcre&autumnOj led verno nn:ijtnfli>ri .tpud i)M fenen fticeeJit, acrnaturumnN fcJiti non ciuititt j fed perftetuo viret. Minus leu tcuni-

Jlofriiarinus Tcnuifolius.

folium virgi*. fotiiv, f)ori!nif, fem in e.&relimiij ficuliaribei majort (imtk clt, i'i*icrqu«n quix! miwirihus bifct cortittt piriit>u«; t>dorem c(iam grstviorcm nee 2- decdui

Qa,)ocis^ ‘j>r!"»* HiNarbonnenfi Gallia, ur ™ 'Molu urarur.Tantse ctum crailirujims t.niiiice pro- -: fm k'(»ri:nti*refrapantitr Adver- Kon t-iUTeri in«nfas, evrkarafve ex Hl* , r n Ji rtb as. fo rculi f[11c fanne r*- dcre'licui. 1 I ro^arcinui, luilibrio Fuimnt. Apod Italos h'ortorto

vafis planmur, ur folio quo femper contamr, *9c* odoft fut>;ediuin ftndtras erornet: net l'olum medicament is eft titilc, fed etiarn m cutinis ad ciboruln condiownt* tDiictntiiiiida. iiundem rj«iiL!eai ilium apud Batayoi liabec; led hyberno (cinpartr adverto frigoris injures w- nir'r debct.VcmraunUe dijjrdfifumusrcccrtainnt- P^ rolaiaritwin, r^-c lavendul *t* cneoran d t. Candido encurafolium cutaccum eft, tiigroumarici camolum. L J- vciiiluLs loliujn nan eftcur.iccurn, fed dufiiu. R o w *™ mhil cum myrica liniilimdinis habet: nciitri radii mag" iia.qoafquo ilti (ielctii.Jar. Roliaartnum Hs floret & *vc*re3t auimri'Mj.lavtiJdiilaicft-ate untutn. Ncntriusv M'ftv adco lenti qui ad coflij;arirfii,v!Cziiurn modo,afti dici pol" lint, Koinjarinnni qnideai in topanisojicnbiijiani pr*- ftatobedicfitiain, ut qtjodvis t t c o atiimaHrf>£l««ropotii efformari ptjllic, i"d Ifniirwm , ut viiihlium^n>* do in collijjam-io ufbert prseftet, non balwt. Nee ro" num.ncelavendula diu florent; diuiius ttmeri Savt—— Mitmt alii cfwmetean,J g*rmini«m encwon a,lram elfe,tsureolam vcroiiigrum. Utrnjucplantalaur<!olavoc«ur, *fed* cum dWerla cpitheto; i quidem ch»nn:l« Gcrm.inkM,)aureo!atolrijd«dduo,ftort piirpureodicitur; aliera Imreola femper vir*ns,flwe virtdt; hrc ma», ilia fmininaPtaartiMCDptttS. Utramq; daphnoitlcm Dio- (boritBivohimj 8c birquidcinjlliim, slccfaaiturri iwber tiefenlbrem. Danlmoi.Jes a Diofe. lib.*, tap.14!- ^»#- fvetuf.

jii-nu 1011 p i n TUMH'M , CCCJ *Daflinstdci aiitjvt tisftt*' ton, <*tuzt>4ti>itdiifhnett,'»hi ftplitun vacant. rxipwffri' We'ft, tvhtxtn, rmnii timltit i itttdtt fttrfum verfui loti medojlt!X}iiiiui t$ tbfmjuuifit. iifiutfelttfii. Rfmitloi VC jUtnt c«mx,fuprit mtJum vtfcijtu tfi* 1 Mj'elti [urn Uitii. urr«vmtU\,txiiaritfraliB^tnfaatuttiMi*l jUm tifaa<tjqutnatdentut> (5 jtccfndtiiitar: fioiijejmt/i- J^fraduitinnrmtsiuruit% uigrr. rudixfuptrvicua. S,ifsttar iir-ntnicfit. F&htiuifin Jridum, feu rtleni , fotttfiluiiofi f" "111") dcjiiii vwnitui qutqut i$ mtnfet tirt, ^uirtiS wmfanAuiMUm fituttun i CJfitt txnaliit. Jltrnutjnttnti ftummm msvtt. Cttaum 0 i^umieme iffitti biKctfst'-purgant.* Curdaphnoidcs, cnrcfiamardapW, cur eupetalon (Jicatux, netniuem latere arbjtror: quod icilicer launim tntottatur hunulein, foltaquc pulchra ac c r p l e n d e t i t i a l i j i b a r

iA ititerprtiari debtc, Lactuu in vctcti codice *ity* *i/iW< feciptwn (tfeft. Q l a i M t n »'f* potius, qium*irx^ntf* Icgiflevidctur: liquid e in ;l1 ins mrcrprts trtiaciora vtrcit. Ego cur vulgaram rejiciam InSioiic.cauiJm riullam video; fed & lianc dcfenJirOjibaliuJ. Sida^linoidcjca, quamtulgo cxiitiirarii, plant J , *onmor** exiiioraque cjuam l.inrut halxrt ffilta, ncc oc I'linioprDban potcft *Sroi&itQp* 'crip. tmn *fiiSii.Crtfiiar*, *ir.yiM,rjJi&* WUJWJ. NihJ impeJit qun mttttii (Tafnura mollioramie firtiul ftii[&temitfira& *rx* i liorajq uod ti *ityjki* jj'^snirtcai. Tcnariara d i xi t Serapionii iiiierpres. qUfMlfrafh) corttumafia JCTIWM; Dkv fcorrdct.Ue ijipbnoifc Jijcc Plinius lib. 1 j, cult, *Siqutt, MidfajbttKiJtiwanrr.jrtntt,, ,,, nemimim itmbitu itl.ait$ tmim ffltJgHm, slit tufti^n , tltijltphjmi, Aleloniti* MMW *F.tltitf'ii'ixeRr.miffuisrtfnerc* GTwomow.J"*'" J4«rwJ,/i/«, ••*ujuJgnlltntant.'tnJun, e; MMC* F»"W.*«- twj nj^ro *rii/fii-* Peiifriim 5c S^phaiui .Mcxjndri d-?11- najiien vocan tradic. Supra uti. 1. ™i. i7.Jiuruui «'e- xaiidnnjui.STeptjar»riAlLTandnviKaridi*i.qiiDfl c°fl- lesau,Jer.ron Macettu, i>d p4nj, cyranams f.k-nr. Pclafgc. rjdcitx Jftfci, tjuod b -)>oij. amreritms armMlif *takercrnr.* InemJ! ergo daphr.otdt adVcribft. qawl Al roJirlwcitr. Utrutn eftffius. antem.iUJ f •»y~™—-•—"•"•"n» i n j] 1 uioi conic 5-xj. urc'i J ^«..,i daphnoi.l«. (CTibuni, tr.-uforibuscfifoliis. Baccast ri^rorultjs Iwrc tradjt 1 quod dc baecis noodum viri tnaximi fijlb'tn»»fnlPliniut,

i: ut us c nij>io ruffaj lijce« ad'ilU-,
i ' .'••; [JS- eoon'nt
iunB/5/uft,*j/rt-i-ri;
. q w r i -
• t>rnmi»,cnrr!crf-!iriurt viridstitcdr-
onhmE", Utiufcnlis, niollibus:

•jenwVuw, y-.u.-.-. •"* tmtlik. ft: • ictnt>i par-
Hxc <
•^tuu nofUr codex; ifidti Jim l>u
Liiaffn. tfr. AJ;er codex, DJ^A,
aitc&ximiv- Sctibe, D*f\<nsnfft, m ncaiuaim
,ij",tiin//j,/**irKi,5/r^iri*r)i i \iSvnm fohis vtirettHrifilie
^(.rriJo, Imjimtf trilai' • ctmtfik in bjJmnufitt »wt.tu-
cj.tJ fttttiitAt extrxhir, foftatn i3 ^otmti/i^ 0*ttu*lnj itintUcT
fit is1J(M 7«i':* <Ua*vefKTgetitnii ±4itJ.ifuK!~ttit,. <j>mf~
fii,im]uit, swmbtii, rjuarrccinvi liirr.i,-, JIUijtii[ittr^
run J i;>l)i. Jiji, jijiciin Uuro lUcxaniiruuc sriLura. Lau-

Laureob.

Chamelaea Germania.

5C oblcuA Mteniilmjt flntcutt fecitruium wmuJo! cxtunt oJdrao, ciilift 'iiluiE rubentw, pur purci; (luibuscadcn-titw», feijuii'itur bacc* rocund* , och* teri maf^Mttxtt-riej ijiimaifltiiriivie, ruUcnte?: refitcjta: nignamt. In-tegnor -.iruin tsiclwis aiiHubafcmus (ioutii.tneJullarp* fertits C4ndiJ-i, r.iiiiv]t>npj , ilrcqiic ditn'tttiiur. Hyems attvwitanti: foha wdunt: Honm iji-tmina ((.intii ftill .iu-tumnum iiruinit.qtiiji h l i f t V t rio (WDttu'titni , in'i jj^ Folia port florcs i i u t u f f c. Mapti-inrts; ridem flore at-orrtnfw ett; repCTT-

& bicubifAti nltirudinc ilrimiritcTamn aojpl drtftioilinir, qtiiltnri, .bdll crtflore,perquam *c :.:•.*.' ttcwaw jtt»' i i mcd» ode fill An pmgrovirennXacniterria , ad itrtjnrttmyt" ncccdef"i» . n.tibiinKurrrunr.wiJif*, i, nudooJMgtc -Jnllm new Iienoti, lenta, mulsu V„i iir, -vdJutiwr fntW" hytmi6]lJe injurus" ' • itt tr.if.tilvre, ut artTii l innw.nn b t v n • *c i*"* t $C ctsnif l,cv : , . -^^ g|P(irt- indeortrrftefumpfifli;,! r«»<1«Vete,T*JlwiiBJ!»re'. .linrm Iwbr*- ann «&•» dio mctww. G« r«(Tnfo;O3F(7»«!f

deamus qu« contrarium docent. Thytnelxa multas tc* nues 8c redas fere virgasjfed craflas* & humi fparfas cneoron. Thymels? non ftatim a terra > vel paulo fupra in plures dividitur ramos, fed circa medium ftipitisj contra cneoron. Item radices magnas & alte defcendentes habet; per fuperficiem repentes thymelaea, nee magnas. Cneoron poft aequinodhum autumni floret; thymelaea menfelunio. Chamehea oleatfimilis, non myric« aut inyrto;floret Aprili, tenues quoqne,& rcttas fert virgas, nee radicem altfe defcendentem habet. Mathiolus aham plantain Cneori nomine oftendir, quam Clufius libr. r. hift. cap. Jp. his verbis defcribit: *Tlinfubjiciendum exi* ftimavi elegantem huncfujfruticem, cut multifunt ramigraciles, (*Theophraftus 7n%iiV,crafl£) *flextbites, lenti,furculofi.ab ipfa protinus Ullure emergentes* ($ humi diffufi$Qlia nullo ordtne dtfpofita ramulos ambiunt» viridu,cutanea, thymelaa ver*proxima,ingratiprimum,dein amarifaptrvs% vulla, aut perexigua acrimonia pradita. Flores infummn furcultsfex,feptem, aut plures, confer id, quatuor foliolis conft antes, exrubro purpurafcentes, centaurei minor is fio* rumpene cemuli, ingrati etiam & amarifaporis, afpetlu tamen pulcherrimi, atque odor at i, caput (fi diutius naribus admoveatur) tentantes. Hsfacceditfru£tusexiguus% T6>tnelaa frtttttui baud diffimilis, non ruber quidem,fed candijdus, oblongiufulus, Jemcn oontinens cinerea membrana te-Hum, rotundum,thi/meU<egrano far. Radixlonga, minimi digiti ut plurimum crafsitudme, inter dum nigricans, majori vcro ex parte flavefcensjenta,fuperna parte nonnunquam gracilior> unde ramifiexiles & humi difperfi emergunt, (& fubindefeettndum alarum cava,fatis craffas fibras fiavefcentcs agunt. Apnli pkrumquc florerefolet, nonnunquam ctiam Majo; fruiltts maturus esl lunio. Adeo autemfctfun. dus eft hie fuffrutex^ut fcpe-numero tereodem anno floreat% no> isflonbus femenfemfcr confequentibus, quod probe ma* turn, bis eodem anno de una eadetnque plant a colligere Vienna memini. Provenit in maltis montibus Vienna vicinis, Uafcitur etiam in' Pannonu jylvts edit tore locofitis , ultra fiumen ^babum, five Arabonem. Frequens etiam crefcit, quibufdamficcionbuipratii Francofurto ad Momumvicinis, frffertimfjlvaquadamquerfiibus confita , circiter miliare infra earn urbem adfibijham, inter ericas; ibi etiam Mam candtdisfloribus variantem confpidebam.* Omnino fatendum proxime ad Cneoram hanc plantam accedcre, quern pro Cneoro albo, capite de cinnamonio commenriis in Diofcortdem oftendit do&iflimus Mathiolus.

Tfc S^Saw.] Fceminino genere profertTheophraftuif idem facit Diofcorides,idem Plato,tefte Athen^o *lib.zu* [illegible] *i&ytnv,F(erninino genere protulitPlato,(ivc Cambarus. EX Arcadia hie origanum acerrimam.* Alii Mafculino gerterc pronunciant,tefte eodem Athenxo lib. 11* "o* [illegible] *ty+* [illegible] *Origanum i3 thy mum genere mafculino dixerunt. Anaxandrides. afparagum concidit acfcillimi (*Inrerpres, *lentifcum) & origa* num, <jui <idrnixtus coriandro, falfamentis gratiam addit, & ornamentum. Ion. ejus manu ohditus esl ftatim origanus.* Verbi« Kttfyi tempus eft mutatum, ut in origano genus m&Iculinum indicetur; aliis placet neutriuseffe generis. Id tn Athenxus, *wh-n^ 'ZTAXH*0* W 'A|»«^«, neutto, Epicharmus* (£ i4»2ejp/j^.Po(trcmumreccntiores(equuntur: hodie enim paffim, TC S;^»oF d^imus. Origani nomen accepit, quod montanis gaudeat locis; fed turn per diphthongum *l^y»^* fcribendum. Phavorinus, *hyytw, fytow'Aiiw^ ^h^\ k'y*»» ^nlm' A»><Å«^ b<pyrf>v* [illegible] *&*ylpn»op}<*9*9* Origanum Attict muhebn genere pro-m nunciant. origanum hsrba. praftatper diphthongumfcribcre: oreigani cnimvox conflataesl ex dativo Spa monti* , G/ >«»«*, *quodfignificatgandere.* Locis montofis nafci, extra conrroverfiam eft Herodianus dictum origanum con-^endit, c« £ Jp*r, *viderc% £ y*v*> clartfico* ; quod aciem oculorutn illuftret. Idem *Phavorinus, i ?Il '$ a?.?* G $? ^*» « *>*,unify*a -0^, £ t&l£s Trvtii* If *tyyet'ov.* Hoc CtyillOn pa* rumarridct. Hippocrates lib. f.Epidem. *li{iyu*s'•$*** fl'l™?*!*** *9}A*** (* fcribe ™*iA'"*- MS. Codex haber, [illegible] *origanum oculis f3 dentibus* [illegible] *''um*oc9tm* Rananocmdat Ariftotelcsfca. V [illegible] Cleat *cm aoutius videantt an quia purif-*

tAtiocu1ifunt}Fitenimfape% ut exterior ienfitdtj aciem arceat, qua lachryma emiffa laxatur,atquc rephitur, quamobrem frofunt inter dum qua mordent, tachryntamque evocant, ut cepe: obfunt qua tantummodo afficacnt ut ori* fanum.* Errant ergo viri magni.qui cunilam Gallinaceaix* 'linii origani genus effe putant. Peffiml'ipfe PJjnws a Graecis heracleoticum origanum vocari traditt Plimus lib.20. cap. itf. *Eft alia cunilagallinaceaapPelldtf,noftr» Gracis origanum Heracleoticum. prodeft eeutis tritaaceto** Nemo Grscorum hoc tradidit. Gallinacca dida videtur, quod ejus femen galli gallinacei appetartt. AliaApuIei videtur opinio. *Origanum, inquic cap. 112. a GracU Heracleoticum, Onms, Afclepium t panAces, conila appellatur. Latins cunilam Galli cam (3 origanum nmtnant** Nemo afclepion genus quoddam origani vocari dixit; necGallia cunila, quafiinGallica proveniat,did* tur, fed Gallinacea.Sed demus Librarii mendumefle.Io Gallia cuoila ifta non proveniebat, fed ex Ponto affer** bacur. Plaucus in Trinumtno,

*— Non eft UUc ubi thusgi^*

Sub ubi abfwtbiumfit, atquccenil

Abfinthmm ex Ponto. ergo& indidem conila g cea, quam Heracleum origanum vocari, Plinjus ait. Re. Aius ergo a contrario nomen impofitum fcripfiffet, vci quod intuentibus torva (it & inamabilis. Suidas rcferc hoccarmeex Ariftophane.n«^|^*a*Jrhtitty*wr*T#>V^^ ^A* *mtrei T**'oyjarw, prxbebo me ipfum animo vkileti9,AC tuen* tern origanum.* B*jwr» fy/;„«i*r, pro, ttrwi *oculisintueri,di^m* batur ae iis qui robur & mafculQ animum prarfcrebant* nempe ab acrimonia herba. Refpdndet adagio, *tu*ifi~napi,* aut *nafturtium.* Aliud etymon excogitavit Theodo* fius grammaticus- Idem Phavorinu^'o j *y&np*'**i*dl#** [illegible] *ripens^ adanoque*farvumfa&umoriganum, quafifrigUS aftquod> per antiphraftn : caifacit enim.* Hinc apud Athenaeum lib. 3. *&.€&* i*&%*t'd»***&*»** f<^iT, putridafal* *famenta amant origanum.* Acri fuo fucco fie odore fuav| facit, neputrisodor percipiarui;. HefychiusOriganum [illegible] cetur,ignoro. Quaeritur,utrumorotitium,cujus meminit Archi^enes apud Ga!|num lib. 9. ^ «'« w cap. 1. ubi *de* [illegible] *&vi fy y% p %?&*, aut herbam oronticn dpfclUtam coquito, & cum decoBo lavato, & dicoBum confeftm viride redda.* Ad hunc locum dodiffimus Cornarius; *Rtam hie Arthigenes Orontion herbam afpellat^duf^ bito equidem an hie re8i legatur in Grot* exempla^ n *** Xtpftitt* 9&V1M* jSfTaiAu, *quum orontium biTbamdpudntllum utriufque lingua firiptordp reperiam* Qtare merit* mihi diu locus fufpeHus fMit,domc tandem in earn opinioMP* vencrim,orontv*n herbam nullam aliam effe,quam origanum altas appellatam. Et fortaffis etiam *&*/**»fro 1&*™*eft legendumi nifi &hac una eft appellatio%<jua crtganumfignicatur. Hujus cnimfupicionis gratia leaionem mutate noluimusx hoc turn en ajxtc afferentes, nullam aliam effe oron^ tionfivere&ejivc coffuftc di&am%quam *origanunijacuha* tisfeEloria,attenuatoria (S calfaBoria a (?aleno defcriptam. Ob quas vires utique hoc praflat, quod hoc toco de ea Archh* genes teftatur t mmirum quoddecoHum ejus in balnei ufurn t&ericis vitiatum cotorem detrahit i itautipfa decoBi aqud ftatim vindis reddatur. Atque hujus rei teffimonium nobis ex Diofcortdefuppent, qui tibro* 3. *de Origanofic ait,* w

Drurigini autem pforae, ac morbo regio decocftum ipfius ill balneo prodeft. *Quin {$ ejus rei ego teftis effepojjum, qui & antea quam hunc locum legerim,ac foftea.as nuptr ab ejusleElione, confidentius ej ufmodi dec0H0 frohturailhrtcorum ufus, erigamI hanc facultatem effefum exfertus.* Hanc fententiam qui improbec,repperi rttminem. Unum tamenautalrcrum impedit, quo minus earn amplecftar. Primumeft, quod origanum plantafit vulgaris, ^»«<», minime. Quod fi vulgare cffer,non opus effet addere vocem *Mppivluj*; utpote quje vox non apponitur cognitis plantis. Alterum eft, quod air, deco&n orontio confeftim viride reddi, cum rale nihil origanum prxftet. If [illegible] plora de eeuncie cap. de [illegible]

mno

nino planta eft, qua? vel /3^ , vel *y*w» yocatur. Pulcgium, ut fuo loco dicam, f3»a« Graecis dittitur.

'H^fetfiM.] D*o inquit genera origani, nigrum& album; nigrum fterile, tru&uofum candidum. Plinius lib. 21. cap.io. *TotidemfS origani in coronamentisfpeciesialtenus enim nullumfemen, id cui odor eft, Creticum vocatur. Tocidem,* inquit, 0 *origani,* id eft, totidem ac cneoro genera origani: cneoro duo, ergo & origano. *Id cm odor eft Creticum vocatur.* Nemo veternm memoriae prodidir, alrerum origani genus odoratiui^akeruminodorum cflèromnia origini genera font odorata. Diofcorides pluranovit origani genera, i. Heracleoticum. 2. quodappellatur onitis, 3. fylveftre, 4. tragoriganumprimum & fecundum. Heracleoticum lib.3. cap. 32. defcribir.'Oe*'-

*trzJira oxiet&ov Jt cv 'TfiOy.oc-i§is ((Catat*m. ...*

*...wci. Origanum heracleoticu, quod nonnulli cunilam ap" ...Itant, folium habet hyjfopo non dijfimile : nmbetlam &Utem ...ton in rotafpeciem orbiculatamjed vefutt divifam^femen infummis vtrgis bau\)quaquam denfum. Vim babet excalfaciendi. ou # *sn>J" *&**** > ait.* Ha?c reserrandi occafio- hemPliniodcdit; quilib.20.cap.16. cunilam vulgodi- (ftam turpiter cum origano confiindit, cunilaeque adferibit, qu* Graeci de origano tradiderunt. *Cunila>* inquit, *fiater fativa plura funt in medicina genera — Item tefttt~dines cum ferpentibtts pugnazura, hacfemuniunt% quidamdue in bunc ufum panacem vocant.* Ariftoteles, ex quo haec habet tlinius,lib.9.Hift.anim.c.6'.teftudine,cumviperam

...elitare...

;»»». Teślndo cum viper am devoravit, mox efi tat (vertunt Plinii au&oritate *frtti,cunilam bubulam) origanum, atque hoc obfervatum eft. Quidatn igitur cum id conjpcxijjht >fafe hoc earn facer e utguftato origano di viperam remcaret> ex-* tirpavit herbam. quo fafto teftudo inleriit.T*? gg%*y«f Qxrih

...vv'y.J™ 7nifawffi>* ft? *pixy* CUJTIW bp*o% "tenSfr.tncctimv. Tefiudinesajunty quandofirpentem deglutiveYunt^ox origa* num infuper vorare, id nffi promptumftatim inveniant, ineertre, multofjuefuriagentescumidexperiii vcllent, cap~tataoportunttate originum evulftarh quarenti praripuijfe^ eoq,animans in ipforuconfpetlufubito inter iiJfe.Ant\gonus, tlm'y\it xfiXmlut or £9 cQiat <p*yy tTn&iew 0Q/i'\ut6t, ze mii m<&* ...iwBf. Teftudinem ubifer pint c edtt> onganufuper edederey & quodam tempore fuiffe, qui re obfervata, origanum evelleret.ttaqi teftudinem todrftitutamperiijfe.* Plutarchus in Brutorum dialogo. 7f; **[% ids %%A«W iiu\%*4t%ta$ <p*- pvans rluiu fyiygw iTm&ien; quis docttit tefttidinem devorata vipera, origanum fuperedere* ? Caflianus Bafliis lib. 1 f.c.i.

do a ferpentinm ufu egrotat , fi vero origanum fuperinge,Jfentfanareddiiur.Malc ergo Plinius cijnilam bubilam efitare fcribit, malt teftudint cum ferpenfe pugnaturam origano fe munire tradit. Muftelam rucam pra? commedere,tradunt Ariftoteles & Antigonus. Ariftoteles lib. 9. hift. anim. cap. *6* i y*>l 'imv «*« P*M™* > «^scCi« ii iiyu*6t. 7nHfcU $ i orfth ?A<cQtTiv. JAuslela pugnatura cum jerpente rtstapra r^mmedit. infeftus enim odor fcrpentibus* Idem Antigonus; *TU <|> yablcS ortn ueiwmi (£$ •nJcQwt* gl* *myavoy* *5r©8<0*«. *fn\\^cv $ mefJ T£ '£$* rldl orTLtlu/. v&i er&s

Muftelam^ priuftuam cumfcrpentepuvnam ineaty rutamedere,cujus odorferpenti eft inimicus; Ijui IS contra ferpentum ictus, merum per rutam dc col at urn, & potum prodejfe. Nihil aeque clarum, qu a m duas diverfas hiitorias confundia Plmio , 8cquod akerius eft, ad alterum traduftnm.• Sed verba Plini,-non videntur fans fana, quod oftendunt libiivereres, utiNobiliff. monet Salmafius. Itaoptimus *Thuznxus;FJ contra ferpentes in vino bibitur', ac tntnm pjagaimponitun tulmra abbi,facitu perfrigent; item tefttt~dines cumferpentibus pugnatura.* In Rigaftiano fcribitlir: *vulnera ab his fatta perfrigtnte teftudinem turn fapentibus pugnatura.* In altero recentiori; *vulnera ab bis facia perfncantur. Item teftudines cumferpentibus pu*natur<c.Nul*us liber ea verba agnofcit: hacfi munit.* qu^ a corredoribusattextaelfehquido, inquit idem Salmafius, mihi conftat. Monet doftiff. Pintianus, in vcteri codice *perfricantUp;* non, *pcrfnçAntur.* Idem Pintianus, erratum effe inordme verborum exiftimat,f,cribendun3q; ad hunc Uiodum. *Contra ferpentesquoqiin vino bibituu ac tritiiplag* impomturiitem teftudines cumfirpentibwpugwurabac femufiiunt, vulneraqueabhisfa&ahacperfricdrit.* Clariff. Salmafius fie farciendam illius loci labem judicat: *vulnera ab bis facia ibesfricant 4 cute teftudines cuto ferpentibns pugnatura.* Ariftoteleslib.de hiftoria animal, lib. & cap.quo *...pints timfyetai rlw i^yuvct 7 Ciconia atque aves acceptis tn pugna vulnetibus origanu* (Interpr. *cvnilam bubulatn) imponunt.* Nee dubium ciconias faepe vulnerari à ferpenrib. quasvenantur. Ibesquoq; ab ffigyptiis fuis contra ferpentes invocantur,eafq; graiiffimu habent paSulu, & eft *7n><*pyZhs tytof.* Verifimile autem eft & Ciconias & Ibes, dum ferpcres appetunt & capiunt, faepe ab his vulnerari! Teftudines etiam quae ferpentes commedunt, vixaliter fieri potcft , quin faepenumero ab his vulnera accipianc dum eas captant, 6c vorareparanr.Ideo cutem fuam origano fricant. Quod tamen credo Plinius ab aliquo hodie incognito audore habet, ut Sc ilia omniade variisgencribusSc ditFcrentiis cuni!aru.Propemodum,inquit ^ 1 - mafius, aufim praeftare, Pliniani illius loci vera ea effe qua pofuimus emendationc. *Ut* ut fitjCertu eft *de* origano ab audioribus, h?c ptodita effe,que hie de cunila bubula narrat. *Sequitur.quidamqiinbuncufumpanacivocant.* Didcorides origanum, panacem à quibufdam vocari tradit*

Turp c efi docìori cum culpa redarguit itfum.

Paulo ante ad finem capitis reprehendit eos, qui cunilam bibulam appellant, quod alii vocant panacem. Sunc & qui cunilam bubulam appellaverunt,ut diximus,falfo« Cratevam reprehendit Plinius^ idem de liguftico pahace id intellexit. Cratevas enim liguftictt nomine cunila? bubula: vocandu cenfuit. Plinius lib. 19. cap.8«deliguftico. *Panacem aliqtti vocant. Cratevas apud Graces cunilam* t«- *bnlaeo nomine appsllatii.CxatzsiLS* Falfo liguftictt putavir, appellari^ nomine cunilae bubila?,cum ha?c fit origanu fylveftrejUt'infra oftedam. Ex his qua? attuli,conftat,cunilae bubuld? appellatione apud Pl^ium origanum debere intelligi. Sed origanum fen^f ulegii non habet.quale Plinius cunilam bubulam habere tradit.PuIegium minimum habet femen, exiguis & denticulatis caliculis,quibus origanum caret, infidens.Videarcnus reliquosPlinii deorigano heracleotico errores.Hfw/«/»j,iTiquit lib.2c.cap. *17. quoq% triagenera habet,nigrius,latioribusfoliis,glutinofum, alttrum exitioribus^moilius^fampjuchofion dijfimile,quod* 4» *liquiprafion vocare malunt. Tertium eft inter bac medium, minus quam cat era efficax.Optimum aute Creticum mam & jucundeolet.proximumfmyrnaum: deinde heracleoticum ad potum utiliw,quod onitin vocant.* Augia?ftabulu:quot verba , tot ferfe errores , vix fcio unde exordiar. *Tria>* in- *q m^ ...h e r a c l is.* ...*X>* ...*BeracUoticum.* Diofcorides, Galenus,caeteri,tria inquiunc origani generajheracleoticu,onitis/ylveftrc;quib. quarrum addunt, quod tragoriganum vocant. An ergo quod in genere Diofcorides, Galenus, caetep', de origano, foli heracleoadfcribit Plinius?Non puto. Pro *Heraclium,*non *Heraclcoticum,* utdixi,fcribendum, fed, *tragoriganuAxq\x* duo tra<>origani genera. Fateor; fed ex verbis Diofcoridis male inteile&is, tria genera finxit Plinius. Diofcorides lib 3.cap. jif. *T&p#a$** V ' ^ e J (vjetus 9a^«) Wv,ig4- *...nsfcu/hif'* Vulgatam leciionem probo,quam fequitur Plinius, nixam ic Oiiiafii audtoritate. Virmagnus^*- *Ks* legendum contenditj quod yel ea fola de caufa improbo,quod,utdixi,Oribafius&pliniusvulgatam defendant.) *iMTK>$if!bi&e<P<& %to*lfytHI\W>tSt*&*»MHI&~ *oZn. Ufa 3* ? KIAIJBI^-, ^ *i, <U K»* (vetUS KJ«?) ^ *rfpiij* S^uern,^ u; K^ifTjj. *Uragoriganu exiguus efi frutexjolw & ramuUs origano autfylveftri fcrpyllofimilis.Quoddampro locorum rationc latins acfpcciofiusfohifqi atrioribw invenitur,fati$ glutinofum:* (Aldinum *f* fequamur exemplar, vertendum *gummofum.* DoftiflT. virornm ledionem fi probamus, *Fcliojum 13 comofu, comis velfolifi denfum.Rrdem* Plinium viri maximi, quod *IQUPVUS,* ut Aldinum habet exemplar, ...VcrumnonAldinamlecaionem,fed vnl^atam,qinveram,legitimamque,dixi,fequitur Plinius.) *Alterumgracilibus eftfurculis^exilioribusfoliis, quodeciam prafium aliqui vocant. Optimum eft Cilicium.quodquein Co> & cbio;Sn:jrna,Cretaqueprovemt.* Omne tragoriganum Diofcorides folio & ramulis ongano,auc fylveftri ferpyl* lofimile ait: deinSedividitin duo genera, latifolium, *&C* tcnuifolium. Inde tria genera finxit Plinius, ad Anagnpftes verba non fatis attendens. Falluntur qui Plinium ha?c ex diverfis auaoribus Gr?cis,vel ejus Libeitos collegiife arbirrantur: ex Diofcor. male,ut dixi intelledloid haber. Primum igirur tragorigani yel heraclii (ut vulganis codex haber,) genus, quod fpeciofius ac l*rius propter *ccch*

tellurifque praeftantiatn provenire, fcribic Dbfcorides, idque foliis atrioribus *elfc*, & fatis glutinofum. N/-*grtus** inquit Pknius, *lattonbus folitsglutinofum.* Vides *hxc* ex Diofcoride defumpfiffe Plinium ? Alterum,inquic Diofcorides, propter aeris folique infcecunditatem effc foliis exilioribus,furculis gracilibus;hoc genus prafion vocari tradic Plinius. *AlterumexiUoribus,mollms* (antiquus codex, *mollibufque) fampjucho non difsimile ^ quodahqui prafion vocare malunt.* Sampfucho fimile efle non cradic Diofcorid?s, de fuo hoc addzdit Plinius.. Idem nee mollius effe tradidit. Aliunde habethoc Plinius; nee verifimilefit mollius efle. Qu<e folo fteriliori proveniunt, ca duriorafunt, nonmollio'ra. Molha fnecundus producit ager. Tertium genus , inquit, inter medium effe, quod ex his Diofcoridis habet *vtrbiSyTragoriganum exiguus eft frutex^ folio & ramuhs ongano autfyhejtriferpjllofimilts.* Ex his, ioquam , verbis, certium & medium quoddam genus imaginatuseft. Quae fequuntur corrupta videntur. *Optimum Creticum,nam & jucunde olet: proximumSmyr-**um ; detnde Heraclcottcum,ad fotum uttlius.* Salmanri* cenfiscodex,tefte Pintiano,habec. *Optima Qrencummam i3 jucunde otet, poximum Smyrmum odortus. HeracLottcum ad fotum uttlius** Scribe. *Optimum Qreticummam c£ jucunde olet, proximum Stnyrnaurn odoratius. -Herachoti-ccum adpotum'atihus. VelproxwiumSmyrn<eum modorattus* yel *inodonus*, fi ita loqui licet. Dico inodoratius, quod infra lib. 21. cap. ic. fcribat; *Totidem & origant in coronamentisfpectes — id cut odor eft,Crettcum vocatur. Vbi* indicare videtur, folnin Creticum odoratum, reliqua inodora effe. Contra Diofcorides tarn Smyrn^um, quam Crerenfe origanum optimum fcnbic.Unus haeret fcrupulus; an pro°*Heraclio* fcripferit *tragonganum.* Paulc^ ante enim fcripfit, *tragoriganum fimihus eft ferpyllojylve-Jlri.* Sed nihil impedit fenpiifle Plinium, *tragoriganum Jimilius eft ferpyllo fylveftri*; *Vrinam ciet, tumores dtftutn. — Travonganum quoque trtMfi&iera* ta^.Tragoriganum Latinc hircinum origanum ifflfet; fie di&um, non quod hircum oleac, fed quod gratum fit hircis pabulum, ut onicisafinis. Nicandri Scholiaftes in Alexipharmacis ad

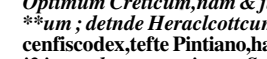

ylaqTC wmQits,.i *pKTxi. Tragoriganum, monta* numtft origanum , quod ab hircis nomen babet, quoniam idguftantes ima\ nonfumma^ noncacuminamontiumfe^ tant.* De onite origano haec Diofcorides. *i ^> hint &-bovflpn, tevK97t{* r7? Qv&tK* lSil 1^ pei&ot UlKVT* v'crâirf. *&} rdcarip/Ltx'ucar%^ wpiptwe<n>txfistm*6t(fyovi\%H. Qttodotiitis appellatur, film eftcandtdtoribus, hyjfopoquejimihus: atfemen habet, veluti corymbos coh<erentes, ac'fibs invicem incumbentes.* Plinius loco citato. *Origanum, quod infapore cunila amulantur (* vetus, *quod tn fapore cunulamamulatur) ut diximus, plura in medidnagenera habet: onittn velprafion appellant, non difsimile hyffopo.* Nemo onitin prafion appellari dixit. Diofcorides onitin origanum fimilius quam heracleoticum,origanofcripfit,non fimile. Sed hoc nullius moment!. Onitin dicit vocari hoc origani genus, cum apud Diofcoridem ÎÎ5™ legatur. Sed corruptus Diofcoridis codex.Scribe *i e/\'ifi*™ ^A«t4°'».Gallis ƴ. fimpl.

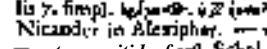

Nicandcr in Alexiphar. — montanaonitidosfaeti, Schol.altes

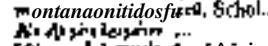

ô^ôvi-nK^fyt-rui. Puto fcribendum, *tt§ ifx xiytrui.* Onidfjk cum dixit,intelhgit origanum. Duobus origani generibusutimur, quod domefticum dicitur, &quod afinicommedunt. PriusJiefacleoticti,akerum onitin i^ocamusOnitida inquit vocari, tyiod afini eo pafcttur. Idem Scholiaftes in Theriacis id-*6icohiQv*»8cSM> mw^tiof* vocaritradit, adhunc verfu.

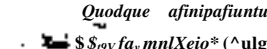

Quodque afinipafiuntur origanum.

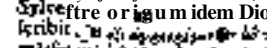

$ *$_{9V}fa, mnlXeio** (^ulgO, *miùXav) ng.>*Ttt*^otom* i- 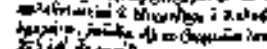

y afini folium vocatur, quafi nvQvKov afinifolium. Sylveftre origanum idem Diofcorides lib), cap. 54. de- 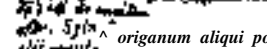

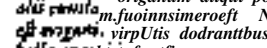

origanum aliqui pomaces her ac Hum vacant^ m.fuoinnsimeroeft Ntcdnder Colaphonius. Fclii virpUtis dodranttbus, tenuibus, in qmbus umbi tnfuntfi 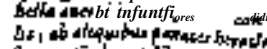

•H^*X««, #i4t *W*k*> <*x.D*. *Sed agrefte, quodquidem panaces UcrtGUum* nln cumlam want* VAUHHUS utr^ue eft,* Ita locus nicGateni legi clebe- codices alii *with*, alii *K9%viNw* habent. Nicandrum teftem vocat DioTcorides. Verfus NicanQri in Theriaca reperiuntyr,ubi came.

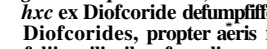

Hv

*Corcorum inflexum, pana&eamque conilum% Quam & alto nomine Heracleum origanum dicunt**

Ad hos verfus Scholiaftes, 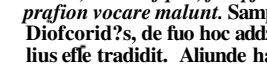

afy ci *7&l OQIXKJQw/o'n* KonAo* *tip -M pwilv. Panaftau* quefimile panaci; *nonnulh* WK»*»T«OV, *per epithetum, diet putaxtf, quafi m>dx«i>v omnibus medentem. ejfequev$nter~ pofitumper lvixfam verfus gratia. Diodes amxm tradit* qmbuldam Heracleum origanum, *a qv;bitfdamjylveftre origanum vocari. Panatteum igitur eft cuntla eadem plan* ta,un Heracleum & origanum. Petracbus in Serpent aria fuo^comUtn fie ab invent ore Conilo nominate memoriaprodtdit.* Simile inquit panaci chironio, quod folia habet fampfuchi,hylfopique.Falfum>inquiunt viri magni,quod aitille Grammaticus, wvy«*T«o» metri gratia pofitumi Poe'ta, imina'mwjT' , pro *mtmtcaoi.* Vehementer, iidem ajunt, errarunt veteres Grammatici, quiwwaKTH^pro TO>«'««O» acceperunt, didtionum fimilitudinedecepti. IIlud etiam addemusj videri falfum Diofcoridem, & fi qui alii origanum iylveftre *Tn^x**?* & wav«««^ cognominatum tradiderunt. FefelHt eos ex vicino nominis fonus-*nu>a.Kr(&~* flc 7TO'W«i^ hxt O0i3*v<&', non su/*«x«,aut *m* *vuxau* apj ellata; quod diferte teftantur verfus Nicandri: quern auct^rem citat illo ipfo loco Diofcorides. Hefycbius differentiam monftrat horun> nominum, *imvxKts SC*

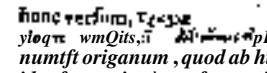

panaces her^ ba quadattiy q:<x plura babet nomina. panatlos origanum,{£ locus Ann**. Ab hoi oppido f Harpocration , iiaL***&t TtiMs* U»} \ :x dubium eft, quin origanum dicSkum fit panadeon> quod lbi)'.urianum nafceretur. Hsecadverfus Diofcor.dem viri maximi. Qu»iitur,cui hac in re major fides deljeatur. Dioicoridi,audrontateGaleni, medicorumque omnium, ad quo* bounicum pertinet ftudium, ifii?.nito;an Hefychio Grammatico, in re botanica nihjl> aut par um esercitato?n«Ww hoc origani genus didruin, quod ad pi ares morbos utilefir,prasfertim ad morfus venenatorum* 1^$ «ti *faty* %&°bi*'&*s m'<pv?A»* ^ TW £$*• *ojv* *sm *iu 4^«« *Privatim venenatorum morfibus folia t$fio+ res ex vino in potu auxiliantur*;Falfum eft quod ait Hefychius, mulca habere nomina panaces. Audtuarii au<5lor» qui n xmina ipuria, quse plantis ab aliis indita,recenfer,de panacen·ilium memorat: contra plurimae plant* panacea nomen audiunt. AuAuarii audtor de legu'nico,^ ^ *rw>* *xtt** *wx»vnv, ot J[t myantf.* Plura funt etiam panacis genera, forma plane diffiinilia; vide lib. 9. Probabilior nobis videtur Scholiaftes fententia, qui T' interpofitum per t«t-*xrumv* tradit. Attiqum origanu hadrenus qui laudarit,repperi neminem. Tenedium probat Athenaeus lib. 1. *lei?** *V9** rl rt^oi, *origanum tenedium** Tenedos infula in mari *M-*geo, inter Mitylenem & Hellefpontum, contra Troiam, propeSigaeum. Corruptus praeterea codex Diofcoridis. Scribe, *i J[\ *'y#*<>}>''>&*" *****«>'% 'H&tiiu^j wixb* *K#>*Zn.* Haec videtur cumia, qaamCraterascunilam bubulam appeilavit. Hxreo utrum ille Grarci dixerir w/-A» &*«*lm* dnabus, an vero unica voce (*Uvum^* ut majus origanu,vel potius major cuniJa hac voce defignetur. *Sid* /J«tA«V«V.iS««*'''' P^iA/^, fraxinum, apium, lapathum magnu dixere veteres. Vide cap.de fraxino. fico, ubi iSrf-^*KSf-* ficos diximus maiores. Placet nobilifl''. Salmafii opi-inio. *Bxw* nominavit Crateras cunilam , *uc* vertit Pliniusj bubulam Hefychhis;S*w,(f$n£ *fiSnt^^ut-arit Jf* *y-AwfiTw *w /3*««x®-, *Boutes Cydoniaufive Cretenfes , origanum vacant & boucolum.* Cunila bubul? *&w,&o**\<&*. duauiti origanum , quod fcabiem pecoris buceri eo curarent bubulci.GoIumeUa lib.tf.cap. 1;. de bourn medicmU. *Et adfeabttptjefemior$_{a me}dkinaeft, cunilabubu-U iSfulphur conteruiur, &c.* Antiquiffimus nofter codex; *eumeulabula & fulftw conteruntur.* Alter codex anno H98. expreffuf: *„cunitabula (Sifulfhurconteruntur.* At Ub„ ?. cap. f. ubidemorbis pecoris ovilliagit, fcriptutn eft w utroque, *cuneUhubuU, Atfimoleflapituita eft>c»-n*Ub*bul*j velfutcuh nepeta fylveftris lanainwlutinartbus infermtur.* In Indicc, qui obfeuriora explicat vocabuh, *«unhuUhub*U:* Herha eft,qua fctuentur teftudine«

„ ,^?n«iine (vidr qi«t («prf<Ew,J inmc dkrearcemii Sc bmittralu-;, St flosejuc major tft cbimsmilla. Corabmlte ootlum Ixwis vocamm S chammneli fpcdtm, qnam alii pro buplitltalmd oftettdlmr. Nemo Boranicortim chnmarmrli gerat qutxldam botnl- Jam cumlJ vwenri trddidir, & migatur aiKfhw iwtirft Co- Iumf11(. Ciinilani bubiilsm fatiirci^ geniw cft,in: moi dic*m. CnnFIabnbttta ColnmeU* Mvcffastbtbicin faudat. Diofcoritlrt quoqiie tiH^num fcabiei fanarnir (Yntiiiii *ftccrc* fcribir. KIFC»' <J W TJ«'«" 15 !'"'(jtT •*- ^Wo-« onii ei ><»tf» •jhjft *Prarigini aatmt t$pfir*,*' Mtrht rtpa ic-rsSara ipjiui m btlnn fnitfi.* Soldi) eft ColomtllKCiiniU:slia i)rteanu<nDnic.Tr.ia ptanu.Ci^ ni!a Cotiimrllx, faiuicb i-tt COIOTIKIU lib*. 9- ear- 4- •*fUiim rtgyifsmtii \fitfriitta:* m f n . (J auxf*^ -'fr-«i, ,ott *erigaxi, lain etuoH th-'r^-tt mftr*:u camiU. nsm pterttamnflitiretiiHt.* M:mftftr m»g*iwi Atrrtnni oir i ia ft c i t pi jnt.im. I*i inin* lib.» • «p. K. T W " .?•*

dit Plinius: alibitWnntlJ rrjJJtcjaBdfc (60711 Owfcorides. Sal Jr ifti qnxlb'ooc *hoc* rad ufwc *gm dum Otntm auccm.n[fenbit H c··hii i Be ^»<jiO< dicamr, i"t«I btwc* i lobie Co vcro utriulquc coti funds: h(Jlori*ni Gi me frgtc Sylvcftrehoc germ Dtolbnridci »otari tradir, pinKCMiW'ltar I'!" a, psntcm la

1 J nomnw **canfin-** fticum psnxces hie nanvoenrft, r i p t m i m y, t[iiod Sc HcMclmm Sc Mruccsnuncupah^rur. Vereor in- i c n n i q ' i i d c m fylvcftic 4 Craters cu nil am vDCirum. fed *vcJ* conyweqiKxidathptnus , vcl , quam fKurTinm voc.ir Plinius; cum lamen Eliymbrama f*!uretj<ii(Ktt|mat, accunilami niftict? fiturciam vociri iradst. Scd dc hacjqiueftinne cap. *Atconna,* thvmbra. ratur^que. LipSticom pa- in Tun loco ofttffiylam, Di'ifcoridcs tradir fimilc o, r*di«, ciuic, cfFtclil. Rurfusfyl- **nicf^cfffti** S Scnitucea, ut ficlignfticam. Sicci>nfudcmnr twenonima. Trfsforte J>lure!.tJanacisnnmincfaudenc plants;; pinseesfic ptopiicdiiftum, cujustriaecnera, dequibu^aiibr; liguftiicum, Sc origanum fy ivcitre, q utx) £t He ra dtp: i cu m J:

Origanum Heracleoticum.

panacesvocatur. De origano itaque fyiseitz) imdligebat C

non Jef Jegufcco.cjuod pnad Bewdwtio mfinUci UMBMrio, J ^ i L l d origanum, vel vero tradit Hefychius, dictum eft*

C*rcri)in tirrarn origanum Hcrac!t-t>ticnm a▷ Hercule tinmen rralm.an ali Her»dca,urbc Pont:, me fugii.Rccentiorn j-lura oL-ilV-rvarnrt orifjiiu'' ',r*nct3. Hertclwticutn vocatum, cujus imApincm cxhibennis, , coiirtitroi-undoi. jjnaniit-njuc fubmbemes, Mt dim ['lus miniK allcs: fojia fiint lats, rotunda 1 giora quam fylneftril orifjni iltiidinr qtumoiajwMix ; Bo«i ,-fbre infnftiw, non in nmbcjlam cirtinaram.fcd lnpani= tnyrfisfpicaii?, Iqusmanm compaAistCTiitsbiiic mdr tlrtii-ati^, ut Thrmi: flofciflieicimtcandiiti, aliquando«x j|bonirparafrtmtn. Oilurc nufurjftj;, qwtna fcn«n niu ^ B 11 Jqcee.

Crcn. Htfj«ni«, Lufiruri. liiirior c j - WkxiWltx-t. e qndjnt ad nm Trfinatn **iftnvt, Om~ ridetoripmi oomin*. Bctmici drfcnbimr HrObpit C n -

dtHjCnpo, AltadjteMi Wcrt* Cofpr L annntnifHT jd MatbwJjen; qood oult fft purpwtf.

DocVntv lamrw Hcarica Ckerfara

AlMidan CjtcTl

in. ditCIl'tnti ab to (pad Mutuabf 4e

SyIwftre (ripntt «aoe» (jauque t< • ---

Agriorigauum, five Onitis major.

60s haber caulicultB, <lodnncc'»Jtior«; folia (tibronmd», tnijoraSt hitrttriciraquampuli^'i; HoresinumhcUis dilute Hbcnus, qimndoquc aUvdas^iiibasrucceduiii: femina p«rva fubruhentia. Variit Tolns lonjnonbuj «dioribiti[lorihu<;rrMnJyonc<hbnJ[, R Floret*ft»re, i«mmodo in calidionbtarcgiooitms, fed Stfofemwifi* rcr marp.in«s sgroraro, nanimft bortorurn j [wnsfrf tur «i3 id hortosK lotaculta. Prarter hstc Vcro^aJiudorigarsigenwinBelgiucolinn[1], qnodAnelJcanu ccgtMjrninanr, Advet ftrionim aut^orw fylyeftrcorfeanu Syriacnin, Creticnm alii. Huic caulicuJi txii«, fnliis mincfribii*, virtdwtibiw, & miunnrjwTis, c<pj™Hnamcrofi^colteOtf, ainbim iimbdlam imitairt.iyiieftrr jam defcriptoproiii5 frdnonpcrindeacciimuJans, flnfoJis afhisparfcciitibi". duraraditc,G»ftantiti...ig; Ccaromatica. JiAamnj acrimoma. Aiftatc flout; Tpoflicubi av. ipwro: apudnos in hortis , urdtxi, «linn ipim genera quatnor olifcrfjjynj norr*>

fibbi Fri'mum

Tragoriganutn primnm Clufii.

Primumtragorigitttbnbri?6lium. pftUli.aurftfqoipe- dali ahinidtDL'.frnnMc muJris Lenuibai ac liffnoTit furcu- Jn.atquccirtum illos folia fingida mtfinicdiabina UK atl- veribrslpoiTderiria h*b«t, minora qiurn *turn* majoraiu: foli4 tncdii inter opganutii & fcrpylltwi fylvcftre m»- £;m£tK):ms,ornTiinoir»caiu, odorisigcundi , Scacrisfa- pori). f fores verririiJatim oftrcrofts furodos imbiunt y d *m earn*inlident eiJRui, candidi, f_{emw}minutum ificaiim!islu:s ocodcaram 2crenrc!r radii li$_{S}$noli,mul- t f i b [illegible] M [illegible] B [illegible] arido

Tragoriganam Orecenf tertium.

Sc petroso solo, cum fluxchade permista : nunc etiam in- quilina facta multorum hortorum, cum in Gallia, tum in Anglia, item in Belgio. Hoc genus alii Marum conten-

d unr, alii brio nium Theopb raft i, de quibas alibi nnblj fenno. Minores funt afteri lurcult & candtdiorcs, tcnuin- ra 3c liXigtora folia , alujnaiicufurn mean*, arris puftus, odor in:nui juaindus q jam m priori:: florei eciam vcr- ttciHai'fnc,Jrcalnmmoi r.ifiiuiusi nakimrur, rttnrioiBi prodcontci, majoros jhi? & fjaleari, candrdt. Strncn, laquir Clufins lib. J. hift. c.ip. 45. ebfervarc ntm potui, radix priori (iniilisilignola.oura, mukifica- *Trt*'''''''''- num auguftifolium vocant. Tortiiim Cretcufc ap pellant, aiii ihymurtiCrfticumrncciue forma.ncc [illegible] I prrcetlenti mulciitnditrcr^furcultifi.il- [illegible] dod rant all bus : foliisntagif htfpidtsBi arris.F [illegible] Thymi Cfcicnfis mafdribus ^ Hcjribus per im [illegible] vertitillts purpureis, UtraiTJcptrpecooviretjliMipDiic- rior *hxc* longcodoraticir ilia qua; album floremftn, la- pofeferveni. Utramquc tpeciccn fclo Valcrc-inn_apo Martio florenrcm & tpofire nafecnitm obftnarit Cl. Cbjiluj. Quwto caulicuJi funtremiet,d«ri;atHgooli,

TragorigaoQin qu^cotn.

colorc fubnigricamct: fob minoraqiwjn fylicftrworr garii, qu3in»uIgirMm>KiTa$_{t}$ odoraca. afpera. & riMrt- liil hrrhiM; fiofdili cxigui *in vcit'wittit* caulitulns lupci^- na partf ambiunt, toli>rc purpuraTtrnrcc radix parva ligni duriticrn Imbcr. In Fiiroltricnfi afro traporiffatiurn nafd, Mathiolus iradir. Vertun cujus fit geii<rris,in ra»- ta quia tfthvii Vsevit«e . itttetnKn iditicjtti;. CUrifT. E>oduti*o trajrorigani primt nomine dclincatttr. Sunc qui rmcaiiE cragciriganumqaafnirn.aMathiolo [jroMam ciftfniii. Aquotamcnmuliomcitrren.Marutncnimnpn orbitufa;!* vcrriciltix fl«« 1 fid oris'jni HeracJeotiti modo, atxrsipiis veluti (pios, flofi:ulos pnnnii, Anud Bellas in hDTtwfiA»ff**»», &/rirpiiim coipii[mr,:.; tlu. [illegible] ronini otim tibfervavit C)«il7: Dodonaws, JtAugu- [illegible] mcnltcumftoteconfrwua. rtecdeorieani, nago- [illegible] ganiqne forma & genenbui.

'Kml $(.>•, JtclThymt nwncnaliit eciam indiiumpliui- F(. HefycniiBft^H aiimm c*ponit. U ^ t i o V ^ Sri- (tophaiii= quoqueinterftes. f c ^ , , b u l S H i i pn ^ ctpam urponit agrcirem, ffij., fc^,^ , ;$_{c}$ ^ $_{v}$ » l a.if r *ttfagmff)\jm4fwni.* Lonnqmjq$_{ttc}$ Aiiftophinil in Pfa- cononpptcftacapi,(mfi(I$_{P}$planta [illegible] jadixefteduli*. [illegible] J ft$_{y}$^{mi} radfl ad efiim eft plant in cpta [illegible] Ijcnirn acdora. Auft$_{lur}$;j a u a o r l r a m 1 [illegible] n, tradit. ^p«,i</.r' [illegible] Ari(ln[>hawra pnnu [illegible] p«,& allis ir« Tooiunt.»(»sniBwtajeTiinoaii: [illegible] Gal.lib.1.ad Claucom.-. [illegible]

Sufficit autemfi eiš dedertmus melicratt potum, in quo ebulliverit thymtts, vel origanum vel fnhgium , velbyffops. Alii ab excitando,quod :Wdicunr, nomen invcnitie tradunc, vel quod lethargicos à fomno cxcirct, vel quod lachrymas eliciat. Galenus lib. ij. MethodiMedcndi cap. 20.

[illegible] *incoquentes igituraccto thymum, & pukgium, <& origanum, aliaqueidgenu*, nanbus affetlorum fie admovebimus , quo vapor ad cerebrum (itblatus, crajfttudinem humorts dijfecet.* Dico vel quod lachrymas exciter;unde illud,*? Ji/>* <$Sw *wZu.t*i* .Thymum conterentijachrym? erunipunt. Placet aliisV/*" did quafi $»'«!/««, fanguinem impellens. Malunt nomulli *5raT*$J«»dici,ob odoris fragrantiam.Virgilius —- *redolentque thymo fragrantia mclla* Suavitate odoris ab Ovidio commendaturlib. if. Metamorph.

— Nee vobis lafteus humor
*Eripitur, nee mella thymi redolentia flore**

Tarn gratus,tamque adlubefcens floseft,ut fit fymbolum e)us gratis quae cuique rei eft mdita. Horat. ad Iulium Florum epiit. libr. i.

Qaj ctrcumvolitas agilts thyma.

Id eft, quas venuftates ftatim, lit collibitum eft, port affequeris. Fortafle noineh accepit,^ *ivtfyw«a»5 *w* w 5»V,quod veterej in facris,'qu£ igneaccenfo fiebant, primumeouii fint.HincThymi ljgnum *9n$Z*w* di&um.&ui-

[illegible] *<pitmMephaliumfacrifyciu quod Athemsperagebatur Mnemofina, Aurora, Soli, Lun&t Nymph::, Vencri* £2 *Vranix, utaitPolemon, ligna autemNcphalia,nonfthtvitjginca aut ficulnea,fed ex Thymo. Hoi enim infactifictis qua igne peragebantur ufi veteres^unde thymum nomcrr accepit, z>fef *dw Svvia*, ufacrisin quibus ufum habebat.* Graea Barbari Sityw vocarunt* *Jptpfa **¥&** & ptrfyvHifyfiG&i** Gloffe Iatricae. 0v'jot@^ « *"Jpvft£&>.* Neophytus, ©J^S^, <*n «I[i*

>»TP?» *wvZs pctTfyvnisfyvpS®*.* ot 4« frn><®*- Hem de efvthymo, Ewg SyV« ©» i^ *peLifyvnifyvf&W* « Tnj^oJ *w*ovr.>-Khlu} ftetKwn&vs ravs' K$QVfk£ovs !%&. fyvpGov* vocari fcribic. Hierophilus Philofophus ipter condimenta enumerat *iv&*^>* *JtoQvix; erucam, nafturtium,finapi& tripton, ideftfiifum, origanum* fira vbcat origanum Heracleoticum,quod umbellam habeat divifam &fi(Tatn) *mentham , thymum Z$ chamedaphnam. &^v,u^,* loco citato non eft thymbra, ut dodkiores exiftimant, fed thyrpimi. Tliymbram cnim, ut fuoloco dicam, non ad condimenta, fed ad cibos ufurparunt, & praecipue ruftici, & magis fativam quarn agreftem. Diofcondes libr. 3. cap. *tf *'tttfwrl& 5 ts&s /3^ffj»* 2^ *w fA lTrnnl^M Jptuv¹mm. Qua tamen fropter initiorem acrimoniam commoditus in cil&s recipitur.* Conra *yipov Thymum non* in cibos, Ied in codimenta recipiebamr. Diofcorideslib. 3. cap. 44. «»&'*» *ft w ®0* *h> w Cyti*%finv *'*T} *"%T*P*T<&. Eft denique pro condmcntoadfan* [illegible] Alild eft fun# aliquid [illegible] cmdimcntorii Alexis Comings recenfit: qvoid Athenaeus thymum; *leiy*w > yi$i9*y £U(rz>, titicv, *$*&.* Idem facit Eubulus, w «A^LIP *Siftm* ^7, *vltn-P.w.* Thvmum ercro *Jpv^v* dixcrunt. CaOiano tamen Baflb V>** vcl [illegible] cap. 2. Locus inliginter accrupres, [illegible] *mel conficmint,&fibolen>Wiut,t:* [illegible] Culumella lib.9. cap. 4. [illegible]

ftfi btefrtfuaufit tncremnti mjorisfurculus, ut rofind-

rinus £2 *utraque tytifitlu* Cephalótos dicitur , quod in fummitate non fpicas , fed capicula ferat. Eadcm de *caulaf**T$vtijBtvpG9,* vocarunt, quod caput inftar maifu*cx* habeat. Vulgus Grecorum ,6«t£W^, S C ^ T W tumappeliabac, hodicque vocat davum.five baculum in fummocapitatum; mafliicamquoque vulgodicimus. I*izhma^oca* Abcadcm ucique caufa hoc thymi genus [illegible] Ollil [illegible] Jpra libro qui[illegible] capite de papyro dixit. Qui [illegible] candem arbxtrantur effe plantam, lallmitur Eodem errorc Qribaijus^/i.F Sc *tipn **e**>*,* idem eife fcri[illegible] *, yi»&ip*L* Male inter thymi capitati cognomina *m'^ulv* , recenfent Ncophytu's, & Audluarii audbor. EpithymuS Diofcoridi flos thymi durioris, hodie epithymqm vocanc qood rhyino innafcitur capiilaccum. Sed de Jhac quxihone mox plura.

To^fitxeuf, & c] Diio inquireffe thymi genera, ajbuni •^ nigrum. Thymum nigrum fpecie non differt à candido ŷ fie divftum à foliorum, vol, ut vult Piinius, fiorum colore. Quam diffrcrcntiam recentiores in capirato nondum invenerunr,at in duriore obfervarunt, Piinius Jib. *IV.* cap. 21.*1h)mum colhyi opoiteunflorc, & in* ww*b'rapecan. Duo autem fun: genera cjus: cuhdidum radice Hgmfa; in col lib us nafcens , quodl$ prafcrtur*: alto um ntgwisfionfjuentrri,* Niger flos non datur. Nam niger color in cralia tit fubftanria, flose plantae tenuiffimo fit fucco. Nigrum Botanici vocant, vel quod ad nigrcdinem vergit', vel quod refpectu alrerins candidioris eft nigrum. Sic vaccinia.Tw *i/«Vi»>^ni^ra* dixere Poetfcs Nfloris colore ex purpu'ra nigricantis*: fie liliumaliud alburn, aliud nigrum dicimus. Et hoc fenfu nigrum acrepit Piinius; alias omr.inb notandus, quod florem nigrum ihymotribuit. Sed nee thymum nigrum, candinumve dicirtkr obfloris velj%ndoreni, vel nigrcdinem: f^dprbpter folia qua*. huic nigriora, illi candidiora; id eft magis ad nigrcdinem, vel albcdinem vcrgcntia.Quoniodo paflim aliud candidum , aliud nigrum dicirur. Eodem motlo origanum, afti^. album, aliud nigrum dicitur. Vide caput de violin Diofc'&rides has differentias (quod nihil,aut parum inde utilitaris, ad medicam praxin accedat) non tradidit, n'?c obfervare eas folet, nifi ubi in viVium praeftantia ; aut in ip/a etiam facultate eft divcrfitas. Ided anagallidis leucoi differentias ttadk, cum relfcjuarum negligat. Mcdicis fcripfit , nee deiis??,it *qux* ufui medico non inferviunt. Duo tamen novit thymi genera; capitdtum, quod nigrum & candidum dixit Theophraftus, 6c durius five fpicatum. Capiratwm Jjbr. 3. cap. 44. defcripfit. [illegible] *Qvsnti on ynx^ihci *&-'. towi6woi< TOTTZX. Thymum ab omnibus cognofcitur, exiguitsfrittcxjitrculofu^e'xilibusfoliismultiz & anguflts circumdiUtts, habens in cacuminefloris cafim tulaptirpurafcenria. maximè vcropetrofo.temriquefolonafcitur.* Comam vel caput hoc thymi.genus habet ad inftar ftccchadik IdemDioicorideseodem11brocap.31.de ilOech.ide; *'Oti''icw'f%ov<mK9F'&'j'$vf*M,uaxg)(!)v)k6'Tf(>'p>(upimy £ ti&p&x* ci T5 *«tvcii, 6cc. Coma thymi, fed folio longiore, gujlu aens.* Alrcrum genus *ex* profeflb non defcribitjnoviffe tamen ex eapir^de epithymolib.4.cap.i79.proba-

[illegible] *e%& ĕ'jt xsQsikici)t?T!Jtl)yv(f)ĉtt xpoty'oys kvovm &$t&iWX* Eplthy~mum flos eft thy mi durioris, &fatureucfimilis,capitulaau* tern habet ten ma ac levia, cauHas aut em fpargentia quafi capllaceas.* Thy mbrse fimile ait, non ergo capitatum,fed fpicarum : talis enim thymbra* Diofcorides libr. }« [illegible] *camfcrens florum pkn^m,vircntnm.* Hujus thymi memipit Nicander in Alexipharm. [illegible] jimile icr:bit,nonintellig:itthy mbrsin ca ptair, u t tnaximis placet viris, fed vulgarcm,quae fpicam haber. Nec prohibet quod apud eundem fequitur, %«a/|) xs^«%a *Xgmt *lm,H9fy*>ri&xw* ''wfe* «kr0/;&«,Capitu!ail!a thymi vulgaris *five* durioris & thymbr* fimihs, neutiquam comparari debent ciun capirulis illis quae in fumm o thymi.«^7.J capirati exiftunt, fed qualia in thymbra videnrur. Summos ramps verticillatim ambiunt aliquot capitula multis foliolis conftantiaquibus di[illegible] quarnin

qmram in&dtlt l«ior eft & rtfpand*, faprema etiam lata, ltd brcvjur, re liquor du* *minutes,* prodnincibusi mc-c'H miinque ftaminilms c.imlk^mibus, quorum apices fillet cfilont, ft.mcdio It Jo LiUiJn. itathywbrunCre-tcni'-mdetcribit ClariT: CMiKjibr. 3. htftor.cap. fa. Setjuimrltf*"', pro quo Jcribtfwimn *tifm^Utjgntm* ,^-*g*^. Do&iflitniis acerrimkjui: judtcii vir hoc loco *ran* q u idem e pithy mi, (cd rhymi diimaxa; durwris fWDpom e 11 ft' i n 1: li g ii r»in: ideoq *ae* rcponendtitn ten let, *1)0Hm*tm*gtq* quafi ciiymi ciunnra fpicim volutrit au-—(To jriut Mtuiii cufpiJe. n ire I it eft [tn*<hati; putamipris lrj«ram mutirv appcltatuur. Haw: cW j idque quLid Ben Je fpif* i l n m. ipfo hie a;n, veriGmilNa fo. Ac q »J<«n V^ aj Ictofai f qn:u qunicm c fminr J (igniiicart putant; 1 utrnm valptrr ijDrhjimMI (i; ten bit Dk>rgoriJet, voi c t i i h j HiMncrUCS, feu qtiilipij eft *tuSux tim^i ^filtt, driii autism* ~ I'liiM fordiI Jrui i^ ""W"")!*! fcu.ut alibi, • • •

Its Mrpiittti. T« llolojL rlrnus id '.ft pilcoiu*, ciirtc Komadip fciujtiliiK> ii riihymu reperiimtur. *f)-er*

rioriiSc fpicariihymi exetaK. N ii pbeett KM. -mum, Trd ipum dnriut thnnum defcnhi a Dio' A qua win abhorremiii opMMoe. Ccttcde utrtyj^i in-wlii,'i rtrht DiolcnnJis potfnt- Qgrrnnr otnm Uwv rcortifa eprthymi Daunt intetlMtBc«cm d ^ w d m - ti<.:inid qiiud thymo umttuiur & i ^ n u r . D w t M f pi thy mi Cencra die,*rx* Plaflo c JUAK.HK lib i 1-up,|, rrnrw,*filed hie hrrbicritj eft. at—rim ilxmnsfait. f^mUmm hifftphtmvtUHt. Quidmi tlitrr rrnIrmm mmmmfm tadittntfht, rcnue.firnititu.Jnttfilmth, nivmi; fieort bm iimkrt. Hxz* max «iatninat«iKH.>Vatniitt<«fuqiit trtrinioeft i «ptthymum Gracnrvm 3t Anbom urann X idnn efle; fcilicet invoiucntm rhymi capilUccum:cni ta-m^nflos ipfe thymi tnrerdum implifatur. qiTipppquil ca^llamenri^ i]ii^fL'^c ltc*cni[vit pofTct-Spd StipfoAu-Ai-irlibri de iTmplicibiwad Paiernannm.cfithymiim ili-, fcrtc defcribie, florcm affimilrm feta:, Pub viridrtn 8c ' nauleoltmi. Quoniim cnim epiihymurn triniiim vd tin-dnntmim modo cipitula ihymt quadam Hontm imagine cwnart cQnfpieitur, flnretn idcirco diet cooftir: idq: no-tnintj rariune minimi rofrapsrrc. Qitanff xiimitrni fi *lifat* . ari yihiit E[yn«i]ni;iort. *n*~ •. * «« ^«, TW >T>fwfi"4t qu'd ni cjufmi^ticapillamenro , hocdt fjorii, Boroanapctcaweiiftn? Cercnim ca capilljtmema tion tnchymoliilo. fed & inthymlitt, ftoebe, lino, hyfTopo, TerpyiJo, urii«.polio,Kn)ft«, cha-mrdfi. iL cwipluribm aliii pijtvrl* rcperiri certumeft, Vcrum quoJ thy ma inrufcitiir. petv.ljaritiTrTtf^^w dici-*ur; itti qii^l thymbr* , ™J^uy., {,nod ftooh* iwff ix ca fcri;iliT PBnjnf, qiwd nuHim rvidtnTcm haticni radi-eem; ut! deque vijciim. *qumi* artioribttitnnardnir, ("cili-cet cui infident pljntr: *r** ill is eft fedes pit) terM, & qua |wrte infidenr, *at* eft prr. radice. Harr rtJg*M «c rerepia AJiis tanren er drucrffj vtdetur, Diorcoridcin noa pro ilia infertirio & nfdtititi epithvinn *n,* ftwbtc, [inum, irwok'imr, ffd pro Siore th]?mi iiriorii ac fpieati acecrnlfc. Nfr eiiim a!itrr hie ipoffmt. *iwfrft*>,J*»f*i'v>®: Epittymum* niDdaateai WMMI, quo pul^.ito utimur, *~Jbe* 1 i nn, th vm o ml ff*ri ciroimvol vi tur. Has

ntrfltthjnu, N»mflnsGr*«i!iviniBn wxaturf«ftau-rfej^*!* !"'!*' f olli(vulpm placet opnio. {"•^TL"f^^^^1iHdqn™*tii: in hoc flm-

Smiutfrmcmvettit itiihj»lun> ftngit, iiuHfitttt hituf-citrrr d tbjmbja, ^tioJepabymtm'i vscii'iiT^vtnimtTBV-qutvtiAuihhtUuscll. Nee Dinfcaitciti aJtut) cpiihy-mddioMvitquamvuIg.are. l-losenimvuljrtriithy-mi purpaiidi nulliun *iaixifatemiaai*, nte bilem.ncc pi-tui.

Mtmpt MUH> pn D ^ W * Talc nilul flo* AfW d''f™'s pDteft. "Ai^»-TiKavit ci'iihymum quo lupra milimodi>. Alualiierrerpontleni. quuJ, inquium, DiofcondMepi-ilivmum thymt flfirwn dix«rit,haud inepti diduin puia-N'am cam ti fekct *pitlijrm«a tbf mo mwlii, nuJ-liT4d:cc JTOMM, (bdthjrni wfamfltolo Wwtn. nor«-qae per)e I b f tbrao & B t M *

M W u m w m wrott qai nodmtbrwo.

^ , *pf^mfmU$_{ti}$UK*

diciw Jbr. *. kpd. *pln. Be fc«- *%• <W>)*

ir*. *te*\ id wtiUjfaVr. *ttqitt iittum: ihunt.* Quandoq; etiam prarucoreliimiiur. ^fchyl. in Prometh. *i «i' ^ J^^* •*wi)P>i -»f>t nii«,td cft,«^i*(•^••. «t <tt thymi ••9w,r»-A«i-l? c« i^jimi. Netsaqiwm unumqt e pithy mum con-£jmiu Ncophytus; unumtantum »cteribui cognimme-

EpithymumArabom ScGnecormn.

pithymi genus. Euchium, inquit Neophytus, in

a rttnnullii ceJn (

rtm fitt&outyaiatbrumbum tlurc: w'JM,ft£ cmjmbti I'd-ini milterri. fin eji, ttymi awriarii t? *tbp»lti&fimt!it.* c*» *tauUhtbatvaiUilsvu, tfntji <*fiilti f*tfnnni.* Involu-eruai vwam quad fefe thjino im-Wvcrw. Semeniij Neophyti hecvidctui-jeimhymu repasts* in thjfnwviil-rari live (picuio, Sc tiroile *rl* ca:t>tgU) vcl ccrymboihy-mi e.ipitlti, W ^ bwwfc M«J* «[-itJ!o 1 hymfrci in-
fawmr iniellcxtt. Vcn«p jill'liniuni- Hiccum ignorsiet, ^ j;^>s. tmuipro ^eritiiuirjotie vf I coiurc VL'J mquiuus Jiii fipniiicJttotiibin, icifL-tvc, e;'itkytiiiiinquovii[goih' tebaiicur Medici, win eflc Thy tni (lur cm; Juueinthymi ge-nera eiiwgitivit. Diofcoridw fentcmta dl j lllod efTe e-
vQlvinu- Pfiniosfioremclfe aitj adtfitve! ci fc.Td n a-Jia A"ftirc, rumccflcdifferenttamimer mriufquc thymi florem, tjitod ihytnitm tiurjusfionmhjbct licrbact-uin, ilrerurtiTero thymuin capuacum Hare ell albii. Nee ca-pitato thymo flos albus j ni'j vuigari hcrbaccus. Cupi-
d i« r u befc em cm habcr. Scri bt n d urn a fju d PI i (i ium;Di/-*fartnlu qiloi bit bltvdttui tfl*; a/(m«fi *irf(t jfisi. Air thyinunl inquocpiTfayniufnna.k"iiur tJoretn haberthtl-V^cetin^ id eft ei purpar^o a,lbtcatttctxi» Hctvacemxi Be btlueuni colofem Feltus inter ruffbm *Sc* album tiTe tra-dit Hclitif* u"* dicunrur, tjujc iiJier album Sc rtifuin rolorrm media;. Col. lib. ICC II. *Sunt t$ belvaUqtw rttnttitilt virill VtHttlt, ttrtjUC fIiTf>rtT£.r, TIC/]itr nivi.t.t}> beht {mfifiHoT) tolnt vnautt.* Varro lib. ui.de Ke ruiljcs, cap. *6.* de bourn corio loquens, Cinvni *ttt*8)i ntnMJfcTttm *cdurum, tohrtfQtiffimum ttijrro, Attmitrii-*i«t, *rcrtit btfco, oiurnnliii. 1* hyroi vulearis Bo* hunc habetcobrem : auc enim esipurpuraaibiicaiisefr, nut pur pure u>; hcrbnteut nan eft. Docetquidcm Diofco-rides fpicain [hymbrx live fuurcia* *eSTe i;yj*®i* Ted hie drfitrre fcrmo, non dt ipfn fpici ihyrot. Flos ut disi,ri-riJis Don eft, fed ei purjiura altiicanj, Alcclijtti cpithy-muin Pliniiu cenue ait, (imilirudine pallioli ruben?. Vcr-bi Klinii til liiilie i'cribc fenfum. *QutiLm* j/ncr, *tfithjinamftttc r.tiiccHjJii, tcHxt.fiiniltuiitttfdUaltj-u-btnt-* Quid am libri hahent, *fihitri.* Vewt codex, ffmi-*UtuMntpih.* Quam ledionctn Dwaifltmi viriprobant: fcdToljjstirejicioortdcber. PallicJumverovuIgatiifi-cnificationeacripi non -(cbtt pio parvo paUia,Fed cit pi-ligliW- t.'tapudOvidium,

Ptiliolum niiiJit imftfuifft amis,

Hinciptjd Senecam palliolaii & fucaiati stgroMnt«, qmpillinir), ideft, pilcowjuit hsbent twautn, St fo«-le circj faucn. Eptchymttm parvi inftar glomcris hiHct vel pilioli, qiu!i ttomani in valctudine ca[>ut, icgebinr; ftiaum cru ad modultitn ciptrij . illudquc imUiquc ptc-mcbat, Giicr urn apiid eimdcin PHrium prvi *r^f ^ir»m,6'ff4iP^w<:i>[Tijrunt. Stocbaiinnafa c pithy mum. doccc *Rx'ua.* Epithvmum (juodl ftoebsc,qitoi1c)in: tbymo innafcitur, necft)rma,nccviribusmiil«irri diiiiiniJe. Fluc»d< epithymo Itbr. i r. dc «uf« tap. 13. lib! de mlyt* apt Theopliraftut. Dodtior« cufcuttim eiponunt.qood & cpirhyrai fpeciei. Ccjhilmon five caphiium thymum fuJVrutcit eft, pedem inierctiim altm, mwlris famis Hc;no-fi*,«naibuj&<^ndidi*pr**ms,ciuos»cnnrcrval!aam biunt fo!U, fibi inricem oppafira, angufta, teniiia, cin-dic*otia, acris t^aftos, qir* (jnibnfdAm locij hvemede-cidrtnt. Nam *uhtamijttt,* iftduit Clufius libr. 1. hiift. cap-

... Surculi capito-lis fpicatis, ftoechadis ritu, floribus operti ex pallido pur-purafcentibus, atque numerofis cirris implicantur, ut Ad-verfariorum obfervarunt Auctores. Thymum durius quod in hortis colitur, frutex eft parvus, furculofus, pedis alti-tudinem non excedens; ... minus folia habet per-quam pufilla, modice oblonga, acuminata & hirta, bre-vi intervallo furculis circum adnata, colore, quod vulga-tiffimum eft, virentia & fuaviter odorata, candida vero

Thyninm Capitatnm.

& gravedcnriora.^iiod riribseft.rcperiiuriE brioribai, fie icnuitiribus foliis. In fumtni! iurculii camiula funt, non ttoochadi; in{lu-,qu£ in (umota unicum *wi* capiru-lum, fed) inta folia, pi ur a *m* unoq uoq ue *c 2* ul kulo. Poft medium **ven** minimonirn in canaido modice rubclcen-tium Horuin, *it.* ciuliailis in Ubro fciratii irfd<mium plena. QuitHudefUientihus femen in ccittroJis pipniior, adeoctile.utvtfum ft re fugi«,inniflfb tiipricam. Raili-Ccninwi ltgnea,renui, tn fibra* diftMfla.ac irntili- Folia tenet 14; cum Sate col i cult, ^racatn inguhuacrirttOmuB, & jucundum admodum odorcm hahent.

!«*>< <i *i^Of/i.]* TTwodorm leeii h)«wjif. Vide mi-pni Smltgeri iHimiiivCTdoncs.VerbaTheophrafH inver-UeaftiBiwj Bt leeitjy &™' *4* •£ J>>r«"W'«'//»-
r^i.ii(. dclcits, *fuhkrii *itK*kanftml>)ii* or-*cmjitttnfortt[elai'ium.* Fjlfum eft reroflcrtrej dtea i'ollhtium iftinjin floribiis or.ufta confpicitur. Maj'o. lo-icnribiMficrrt panduntuf.Hxc condlijnota Bo-RaNonibus idem pfotari poieft. Ap«nnnhye-tllititicit, ledajftatd ; apes etiain ihymo maxime p.ird.estr.i omn«nconrTO^rriiameft; Be mel iHod opti-mum elTc, r>mnounoore vcterejtectntiorcfqjTradunt, quorftilivmi fiore confc&um. lnfupcr, fibrLima.vtlfe-*10* jdmotiu floret rhymiw, ijua rjtionc atijruriu ex thymo cspi [>ocerir,futurujripr()hc mtllificctu^nec nrfPu'chrc adtnoduflorerc, exiisqucluj'ra djii cortftarearbiiror * Tliyraum dmiui f ^wid dtlinciie videtm Trieoj't™-ihit, J eft rloribusci albo purpurafcenrihui, ctiloreSc o-dme [rratitfnoculis,& naribm: alicrum oprranim ftorea putebcrrimoj afpctihi prafos, purpurenu Fere. Servo ipi-nir <t'»%. quai vmc rmp tjnretn julchricudinop, !rd «?-piam & fT*ilanriam flmim dcfigroit: ita m nonopus fit cxponere pulchrii floribus onuftum thyraum, *ica* copio-fi), pncflaniibm.

•H^jwfla JUI^M'B. Omne^rfi nilTHte ScriprorM rhy-mum mMintoprie laudaot, illudque nrtel optimum fcri-btmt, quod ex *thvntn* ab ttfibnt cnUif inif. Varr« hbr. 1, *ctp.* Iff. SrJ iff W f rtrhvtum) **fiifflaum eti fmiutvn *}'ium,fit*&mtN>fc<it»>tbjmtn*.* P«f *t'r btc Situ/urn met ftttpitfmJvB*, ^UK(fit *thjtnum komtm (Sfrt/jami efl.lt*-qutijtli^itt rlijtnunt cstttiiaiuni'" fiU, tg Aituunt* in *tan* t,pit, etcmifttTpmt eir.widfewbttnticimfittttmm ctttf*.* Pill»ilm5!ih. I.O»p. 51 ?. Fnmt *fyerii llj thmifmttm effundit. SttttnJimtriii tfomh*, fircjilunxtlirit'timi. ttTtiivHtitinfnurtBw&fainaa,* Columeila *\Ait. I'-* Cap. K• *Tl>r»i"H & tnmfit>*riit* tujtiln, i$ fr pint til/Ttjan muli, mtffi tl*,ru nwttbm, yu<* *"*

«**«* U&uVmbT* m»lt<r'*"tTMl*rgil£ef- § £ ? "H ".A?' ad 9« afH«us marinuspertingere
Urri, cmTX£^fT,'''TeJiffrCm- K^4verti r> W "and^°nemprobatPJinius, & vefbaTheo-
l&^pfiS^^^/t!!dl0cre deb"iff«- -Scripfit f&r m eSXrehtUS t- .Scd Theophrafti fentcntiam
^e,Uga pe. thyme ... Japufei campi in Narbonnensi Gallia thymo referri ...
Plinius loco citato; Sed alio ... in Pre-

irmodo IJatyue co ntfttur. quid non ttnt^Jh^L.i l»mv«u re?tonibus tecudim *,ilUh,,,L»LJ.7L7 1\
Tuleranus cadem, Vide quæ supra dixi.
Plinius loco citato. Mellis Attici in ... Ergo ... Sed alia ratio natura obsistit, non durante Attico thymo, nisi ex afflatu maris. Vex flore (ut decemus) fatum. Hæc corruptissima; scribe, sed vox flevit decies fatum, vel decimo fatum, vel decimo fatum: vel, vox flore, ut decemus, fatum provenit. Sanctus ratio provenit, plantis melius nascitur. Palladius in Septemb. ... Hæc ... ultimo 'b'''''*
firemusjedradius pkntuVI;

h lib. i,. ap.f, TS1Z um >T itimm'-Qol »m*-

i»horti,b*b ere locum nTMh?'''' *ltenum t«*TMus, et.am

'Jl'bjminovelUstLnZ?J%,rnum fert>n''«•">elius tame),

ed

AlexHapudeundeml.br.ir. ''**« 4 ...
21TVI'' *4 ... V * S ...

haberifotefi ''*5* W*'''TM « Sf^JW. Deberautem,Ji
**t plane ex Uu.T^L C mtn^: ^ w « « « * i*f *«»«,

fenfum: T h y i t J ^ J Vulgata lecftio hunc agnofcit
Arcadia fponte fu, ''*^ganrnn ea folum de caufa in
ibi neque«durare, quo§ e P,rOve n«>e, quod thymum
iatus e nwri pervenire non pof-

...illic nafci durarequ'e
de caafa in Arcadia non nafcuur
in locis alio gignantur, &c. Cum ubique locorum ait
Theophrastus thymbra & origanum copiose sua sponte
proveniat, thymi ... locis sponte nasci recusat quæ lon-
... ''H ''.A?' ad 9« afH«us marinuspertingere
W ''and^°nemprobatPJinius, & vefbaTheo-
f&r m eSXrehtUS t- .Scd Theophrafti fentcntiam
^e,Uga pe. thyme ... Japufei campi in Narbonnensi Gallia thymo referri ...
Plinius loco citato; Sed alio ... in Pre-

... Fallum, ihquiuit viri mercati, quod ... alicui: Plinius, hanc fuisse opinionem antiquam de omni thymo, non vivere nisi ex afflatu maris. De Attico thymo & Græco hoc tantum prodidit Theophrastus, quod capitatum esse constat: at thymum illud, quo referti sunt campi Narbonnensis Provinciæ, aliud à Græco & capitato, in nostra Gallia (etiam Bavaria) passim conspicitur (ponte nascens apud nos colitur in Hortis, sed solum pingue cinis odit) & in hortis dativum. Græcum thymum capitatum fuisse non ... ...w,,^. .»i»TMu[, nonaumaibi nignque
fXnV'T 1''eore Per''' veruminrpicato obferyata. De
folonacal. thymorumhscClufius:c*^r«wfew modocit-
Mfli^a/wf»,,/«>«r, fthymutncdpitatWhJft-iG<i-

4ue,te!te ettam ?hn,o hbro 21. «p.10. Mtirr«fi< *;»««#,
7«/ii«c«np(f» N'rbtnnenfiprovkiarefrtifuntffMc-
dnerrane,, .(qumadmodum Sdmmiconfi Lo)%Mit
Htfpamtloc fponte crefiit graeili & falebrofofilo£nl

alhcanttflore. Natum nobis Amftelodami amoiS
thymum capitatum ex fembe a Guilhelmo Bbelio Ufiff
foponemiflb, quodfubfequenshyems fuftuliu n S m
horuculturam adm.fTurmn fuiifci, me ftS, InltalS

... vulgatis agnit
maritimis opti-
mum; ^nh ma croqne fob deledari & planus propo-
gatur ecubu P^jdenimdecapicaS, f ^nona planta, in-
fecundi ... Atque ita fi fefe res habet, nostram in Pli-
nium emendationem probaremus; Vix flore, ut decemus,
fatum provenit, sed & alia ratio natura obsistit. Verum an-
nus planta non est. Quippe veris initio & hyeme viventem
observavit plantam Clusius, verum solis viduam. Ego, ut
verum dicam, à Theophrasto vulgare Thymum descri-
bi, puto; in quo differentia albi & nigri observatur,
quodque adeo minutum semen habet, ut visum fugiat, &
maritimis gaudet, quamvis & aliis locis reperiatur. Nec
Theophrastus negat alias quam maritimis locis provenire,
sed ex aliorum relatu hoc refert, qui vel quod in Ar-
cadia ob soli fœcunditatem non proveniat, vel ab ipsis non
... Certe quod ... olea
fequitur, expenentic refra?atur, Amat quidemmariti-
maoleajfedlocisetiamlong à mari dissitis nascitur, fra-

... &c.] Corrumpus codex. Scribe, ... Plinius lib. 22. cap. ult. Est & ... Scribe, ... ex Indice libr. 1. ... Ita hunc locum Clariss. emendavit Salmasius. Hanc lectionem probat Apuleius; apud quem cap. 101. de salvia vulgatus codex habet, Græci alii ... alii ... alii ... Latini salviam, alii ... alii ... salvium ... Alii ...
JC' nZ'L'Jr''* w* iV i«^S, cod. legit idem Sal-

^i^ov. Emenda .Diofcoridis codicem Iibr. 3. cap. 40. 'EMA/V^*^, « ifo iA«f•&«•>, «* «tt *$**»: fcribe,^*H9»* Hefychius, *•*«•*, fc*i*>*n^*w

IKHI(^ ^^iflMkAf^m. *Sphafcon herba.quam pecus cornmedit. nonnulli qvLodarboribus intiafcitur mile phafcon vocant\ cumilludphafcos dicatur.* De quo vide lib 4. Conftat"ergo *<r<p***>* fcribendum. Apulejus alia nomina hanc plantam habere tradit. Apud Audhiarii audorem aliter fcriptum reperio. O* #Ji WW^F, 01 ^ *fdyf>Ai)ixlM &*''*> Tm-* L ^ ^ o '^ U ^ ^ ^ ^ ^ . Hsec corruptiffima. jB,W, iEgyptium non eft nomen. Pro MV vutgatus Apulei codex «0^»/ppo^yer),Apuleus^tf<ri. Auduarii au&orem fcripfiffe exiftimo, iB^^Ai^^'o/^raus-'^vel aW),utapud Apulejumhabetur. *'T**&H*i n?ppotl>&ict*>Qi Jyffxxtiot.* Apulejum vero; *Grxci elelifphacum vocant, alii croftion, alii bechion, alii elaphobofcum, aliifphacon, aliiphafcon ; JEgyptiiamfi , Lattnifal*iam> alii tufsilaginem, altt cor falviam.* 'EASAJ^**®- dicitur, quafi in tabetn reda&a, fy derata, fole afflaca. Folia enim ex arenci & cinereo fqualore fempcr recorrida, 5c exfucca videntur. Slelifphacos ergo nomen accepit ab «Atfu£«i8Cc-p«!«ff, duabus vocibus in unam coalefcentibus. *Ztpetxiv* didtum volunt a medendis fphacelo pene dettiortuis partibus, narivum colorem, roburque infitum revocanao. *K&OSIOP* vocarunt a foliis fcabris, rugofis, afperis, acrritorum ex lana veftimentorum fcabritiem referenda. *K.&<*osfimbria.* Pollux *xpaos-a** nomine villos intelligit, qui im« veftis orae affiui- folebanr. Scribir enim Iibr. 7. cap. 14* *Kyttme&t did. -ms -n>tviuio#tyQus $ ifi*ii*,* 9iw*'»ouf vero-rotls Ai^/t^W *x&os-ts;* qui *fy&ecvoi* funt villi quidam *qux* exrremae veftiafluuntur. *CtffionexM.S** legit Salmafius: force *ciflhion* fOribendum,quod folia falviaeciftinon valde diflSmilia. Prius magis placet. Vide paulo inferius deli neat ionem ex Diofcoride. Curelaphobofcon dicatur, ut vere dicam, ignoro: an i foliis afperijs.elaphobofcoparticulanbus, nonnihil fin?ilibus: an quod cervi hujus deledentur patlib, Certfc Eupolis,cujus verfus capite de tam.irice correximus, inter cibos capris gratos rcccnfet. 'H^ c#*wv *jJaih.* EJ«J^ ab odore quern fpirat falvia. Phafcon, ut docet Hefychius, vocarunt vocis vicinitate decepci; /Sv^iw vocarunt quod tuifientibus, fanguinem rejicientibus, & tabefcentibus profit. Apud Galenum libr, 7. *^jimvs* cap. f. mentio fir, *fiv** /JomV^in confe&ione ad fedandosdolorespedtor^in altera adeundem affedtum, eodem capite ftmpliciter ^SIIK habetur. Doi3tiffimusCornariusfalviamv^rtit? &/8«^»V pro *faaiov* fubftituendum cenfec; quod Plinius falviam]3«- *X*[M]* vocari tradat, & alterius *fa%lov* Diofcorides 6c Galenus, & Plihius in fufFufionibus rantum probent, ut ea loco citato non fie accipienda, fed altera, elelifphacos videlicet & falvia appellata. Inrerea tamen non ignorandum, /3fe'«", qwod tulfilaginem vulpo vocamus, pedtoris morbis conducere, adeo ut de vulgari forte tuflilaftine locus Galeniaccipiendusfic. Salviam vocarunt, quod falvos & incolumes homines praeftat, & admulca,praefertim faecunditatem fit falutaris. ifitiuslibr. 1. 'A^^VwafA[1] ^»n* ...

cb VLOTTIW lit Alyv7rlovy we <w rf %opq ... *.AgrippA autem vocatfalviam berbamfacram<, te*n<tpr<egnantesvjrant: nam vi talent concept urn contitiet; quartfifuccie)u*s heminam unam cum modtco fale*mutier bthat,quarta a puerperii purgationisdie, (3 viro condormut, fine dubio concipiet: ajuntcum in Cop to JEgyptipefttsghifaretur, eosquifuptrfuerunt in ea redone, coigife ... fucciafleopotentdmujum,* ~j=<ywyervemjje.~ Ubi ... , Micandro ^ « y dicitur, «?»*# 4' • Scholiaftes. ... *%*ti Omnibus notus verficulus eft

CurmorJattw homo, cuifiivia Ceffcit in hortis.

Theophraftus duo falviae defcribit genera; alterum urbanum, alterum quafi fylveftre; ac quidem falviae fphacos foliis ... effe, & minus fqualens quam falviae elelifphacon. ... codex 5 5pi'e fenfus docet fcriben- ... *«*U"&*v>,* utedideruntt. C^oddeelehfphacofeqmtur, etiam corrupt urn. Re(ftfc fW*!*'.?*^ emend*, w 7 w, . Plinius falviar ...

dit cum lente, triaque facit genera, quafi falvia i Diofcoride delineata aliud falviae genus effet. Salviam defcripfit Diofcorides Iibr. 3. cap. 40. 0*,w>@-1*' *vmpwnu ptitiec KvShvi* ioi*ofa, ifn^w^i^ ffyj <nt* £ T ^ ^ W ' T ^ £ WW^JOTIqe, Aiitoflirofi »«**£ w *'*T&IIFI* TO* i^aWft" JW*, (vet ... ^ *y&«> «*«• <hw 3 .«* *<&&<* wei**> Frutex eft obtong»* > www numerous, virgas habens quadrangulas* 0 */W*cantes : folia mali cotonei effigiejed longiora^afperiora* crajfioraque* , Gf *attntarum veftium modo,* (und e, ut dixi fupra, impofitum nomen x ^ w , j *itaparumvillo-* A^ *vixutquifquumvillosammadvertat, fubalbida , vehe~ \tnenter odorata, fed virofa : femenfummis in cauhbus, fylveftri hormino fimtle gerit. in afperis nafcitur.* DoctifT, viri pro *pi*U Kvihri**, legunt *ifoirpp*, & fie apud Crateram legi,afferunt. Ira quoque legendum contendutt ex Plinio; qui Iibr. 2f. cap.22. fenbit; *Noftriquinuncfunt herbaxiij elelifphacon Grace, Latinufalviam vocant, menta* fimilem^ canam, odor at am.* Non dicam Pliniutn falviae hiftoriam confundere , nee mentas falviam pofle cotnparari; fedipfum Plinium paulo ante, ubi fingulatim foliorum mentionem facit, tradere folia elelifphaci fimilia effe malo cydonio. Habet id ex Diofcoride , cujus vulgatam le&ionem Sc Oribafius & Serapio defendunr. Item Serapio legiffe videtur, *Kaj* T ^ J T I , ^ , *K *wòTiyi, M-* Au^W, &c. *Etfolia ej us funt fimilia foliis citontorum, nifi qui A funt longiora &ftri8iora, (3 rugofa, ficut eft rugofitas panni poftquam abluitur, ante quam extend at ur* 0 *repona~ tur,* e?c. [Jtraque ledio facile tolerari poteft, fed vulgata Oribafii nititur au&oritate. Cxterum locum hunc Diofcoridis ex optimo codice fie legit Clariff. Salmafius. ... *tvevrtg 7it dtdr&tirleo v£>v* /^OCT*^?, JWrtf ,15571 ASu- ... i,*Xf&Qw* Quae totidem, inquit, verbis in fcripta fua tranftulit /Etius. ^Apud -ffitium non nemini me hanc leAionem invenire; memorise fortl; lapfus. Apud alium quendam hanc ledtionem repperit vir fummus. Homines fumus,facile quid exciderepoteft.Eandem quam Salmafius tradit ledtionem, apud Mathiolum legi, qui in fuo codice fie legi teftantur; *'£vtttn*i?s&* 4« *$* (poftrema vox negligentia librarii apud Clariff Salmafium omiffa,idem *ptx&Ts&)* ^ i x ^ ' ^ f t T O * *to^ifiiiuf* (Salrnaf. A«A»J3«V<^, Typographi error eft*) im%^ Tt/****%i** ivt ifignittf^c. Longiora aute (3 minora, &ajpera, taftum fallentia, ut veftium* (ut ita dicam) *attritions.* Ruelliu9 vertit, *quafenfim quafi veftium fcabritiem referant,* Oribafii interpres , *($qu#fenfim attritat veRis jmodofcabra Jhnt.* Eandem & Clariffimus Ianus Saracenus ledtionem in altero codice haberi teftatur; nobis vulgata placet, quam & Oribafius & Serapio probant- A quorum leCtione, nifi contrarium doceat experientia, non facile recedere licet. Elelifphacos Diofcoridis, qux cydonio malo,quantum ad folium,fimilis, magis cum elelifphaco. Theophrafti convenitjquialatiora habet foliajquam cum fphaco, quse minora , nee tarn fqualentia , &larviora# Plinius ex duobus aut pluribus audtoribus,quodquandoque facit, unius plantae hiftoriam contexens, mW omnia confudit, perturbavir, mifcuit. Hie hb. & cap. jam faepe citato fcribit. *Eft (3 paluflris lens per fe nafcensinaqu* nonfluente — Eft ISfylveftris,elelifphacos difta a Gratis, ab aliisjphacos. Eft eafitiva lente levior > (3folio minore, atqueficciorei$ odoraHore. Eft iS alterumgenus ejusfilveslrts, odore gravi; hac mitior. folia habet cotonei mali effigie, fedminora & Candida, quacumjamisdecoquuntur — Noftri qui nunc funt herbarii elelifphacon GradyLatmi falviam vocant, mentafimilem, canam, odoratam, &c.* lib. 2<J. cap. 6. *Altera (* bechion fcilictt J *i quibufdamfalvia appellaturjimilis verbafco, conteritur ea > & colata catefit, atqucitaadtuffim laterifque dolores bibitur.* DodHffimus Dalecnmpius, ut Pliniunum ab hoc turn turpi & infigni errore vindicet, & nee videtur lentem cum falvia confundere, locum hunc fie legit & reftituit. *Esl (SJylveftri pbacos Gratis diftus, ab aliis aphace; ea eftfativa lente aU tier, folio tenui. Elelifphacos folia habet cotonea mali effigie, fedminora, Candida, longiora, afptriorA, odorata,ha, minor. Eft (3 alterum genus ej usfyhefire, odore gravi. folia cum umis de^quumnr.* Pergit Dalecampius, *Corruptifftmus hie locus ex Diofcoride fie eft reftituendus. Quam niveftem* ... vir docaiflimus. Hanc quidem probarem ledtionem. 6 alicuius codicis anaoritate diet munita ; verum cum conftct

eiPIiniuin pfaflta*,qu$ *e.mtn* virinutnac fim* idem jbent. ccnfuodercacpettqihjre , Sc^Lodfiuicdcbc- ir, .ikeri adfcribtrc, currecliouem viri fummtprobarc ncqiK-o i Acted it quod corrc&ii 1 iiarc, nimtitin ik v ulgar a «ccd« Icctionr. DedtiflimmPimiaimsex aniinuoTo- Irmnoendiceeuiulein locum ficctnendniJJi/J *fSMv'P"' tUUffhactt, JiBit i* Cr*f», *iliitflwetjiiitu Itntt* frersr, *SSfiU*mbmtfhftmititr. Efl& tlttrwn* jf«w*lf;fctjfiii adetegravi : ftUt hihtt retmttimdi tjfigit* , 6ft. Reliqur autem pjrrtcuia; redundant *e*. codjce antrquo Hate •~» tontre rc}idcnd;i: mpote piirtim cxThto- . pantm ex Diolcoridraincinntta. Alittrcorri^it Nobiliir Silmafius; *f.fi Jjfotjhii, dtkfftttMtt JitU GriKit: Mitt jfhsai chUifjttivtJcntt l^visrt.tSftUerni'* -B*ttt, /UijotficctcTtd tiottnert. Eft (3 'tittum gnun ijut fllvifit* IKI, • Jurt jri«ii, *U.t; rawer fuliA hiiittcetsndmili *$£**•* Stc. incjwt, rcftituimuj bunc locnm ei vticiibui nalla *itirniL* liricrs ma:ita , ejui in valt^tij perturbstt)7imm,v corro;>11f7tnus. Viacerqoidcaitix; It*Aio,* fiM unuin in *CA* difphcrc . qaod corrigit vir

«le)ilpKacos 1 liftf 1 nrani,Tdi:;*fft,JMI einTrpHie«j i-f nili f'mdl j'laccJt h^oc diSrretitiam (ton obdervatatn i Ptiiiio, ac plane quodl dc af-wriori tradit DmfcorideS, mifiort idlLjii'tunt' Scribo: *£Hf}tv{Jlriiitlttifpbicti&- Ht Grfcv , ihuffbttei iHUfifV*, k"t' Ignore (5 folitt* minorf *Jtjtuefiumrt.* {5 *eAtTJlinre. htt a-iiti-r. F.fi & */-* f *nuiphtjhiut,niitt^rtvictt •. falit hibtcc»*- f i ^ w . Hare Itdlio catn ii» qu*dr frhaco S e- lelirplwcfl iTadklcrunt Dioferatfics *ie.* Tbcapltfaftm fattsconventt- MaJtPlinii«inrcT!rn;i<5<nfnr<;ccn(ere-

Q t U d f Fft d

re K r: m r. P1 a :ii' Jilli m i Its , live fr-irm im f*ga n niv c* five i& virtLiicscon(iJ*crr!,f*ot,*rlei]iiS:(:leIrri>tiac(«, I; illuiltinsum fimilciwbent, (jood *lent$**it,* •»•(dicanir, Prfcmin dc lcn?c le^utninea'lii. [palitftri lenrf; cui lubjicis. *Eftjthejbii tttltf- fbtMtduf* Gntds*, qua.lt fjlviaajpcfiw . q o i clclirphaiftritjflnodl perTidiculuni eft. Ad-]ii, *,i!iitfpli4.ii* rfiffj/^rfcj, /tMff f™or*, tibi ir*didit *e-* Iclentcm rylvefcem, Gracin'ta vocatttn; :riocm jpfitfUari Taf^vaITi, qua: lensetn babeat Ifviorcm,hocefti Tfi'n«jyiiij(i, &fo]iiTm mfmn, Mttflernqnc cflc mitiftrem Hoc « Tbtophrafto; qui <*<- *l<f^»» «ff**eJrtwdiftim;aii, ut ilrersm iiTbani icmittcrtspcncru*h* a*tT^TIT r)"k*e(trt* & afperinri^ [^cnTr^ ficijt. Theophrifti r$n*lc. UT ttnti, miri< eft & fjrivus; s~ l«]ifrha<:oi-al|jcr$;ajrfcftis. Tneprt PJinins »*«•' cum *«>, falvjittn cum lentc cnnftidit: Sc »i#««J', n n ^ abfurtlidlmum cfl, tentcm fitiram elle Icrifii' Lf»rt *Init-y*, tSfetiti mitwte.* cum m d)' GrTamtiJ>f rfmui h*- riTT, t"p| femtm (f nrF *Smile* (too I i h'Tnimfi.infraclirDtOfemidfs. *Re&Z* hocpenitifmiliiB df-rir. tA< au^ung. tra- *Tnjlruu.tdetcgrwitrt.* !nvuI^tisT>ii;nptira(H codicit>us fl»f-ti 3)^•|!i'tll;!1.;1r'^q[^•^(^rl(inipfc[H^ft!]hrlcuetidum v?j;"f" NJlHIT^ m f ?: ?T!« jo'^tsf'fppofi" fimt. U>(vti(ii itro &T^J» V):«,si. ndlam enncrarferatem li.it>£nt. ViilrThcnphraihufpiiaconminuj rqualenLim et Piiniiis *tltrj* • •• m !c(>cre *faetntn* txilHmjvit.^ Scd tlnirci'irMrm ft-rjuiTurPMfitw*- Hicrtcl • ~'$i*s **:*K *y*n*in* dhrit, id eft, rif *liii <ri<n*t* ••• • • •. Tidi nlinm *f<rmrm* hal«re diomrar.l'linm* DWpi)rar» fcnrtft fft. or ntt>bani fe«jiKti.i. F»fij. inq«r fafcf iuft w i m rffijir. V-i- tttDiofcoridit fnrri • wi PJnpn fc ft^t farcr PIi- G e]elifph«con Hn m»b frdivmr tirriixTm nc- ''anciiffer. Oinfton ^«qrt«lein«jiTtT>dn,ti*™in!cin»- ^!'a h.ibct major*, l • w CTMBWTl . Bt to i t e a vV- Jiintii I

'Efr[s]

pit *niujmbtti iS qutiittit, tumftiutt<uil**ff<nt, odmi %s«i, (SfruSut fivt fiminefnfitii^nttAtt Tdnseruinjjntiti cTirsiw tgnfii- n^atur rfftit htii. Et dt vttwt'i rt* itrvuaitis* cwn acrirfiimij. Salvii *iih* toijor, alia minoT. Mijorquadrfliif'uisribu^ ligtwfis taulilius, in als* cfTuiis luxurui, circa quo* Mia lata, ob!on<ja$T nigcla, a/pcra, rut>»!btcant!a,vcrtiafci ryivcft«jfa]iisuti*Gimli.i,(cd trabrion ac minus candicantia, attrirortitnc* [anavctomrntwisni fnbruirm rcfert ntia; pwfertim cuintonfcmicrunr ; ram emm fuhalltida , cinertaqii*, hirlura, rugofa , &exofei« atuirxqur liner veltii modo kabr* cotifpici jniur; ft(*m iti luttimis ram u) is cm mem fulcati, lamiimt nnalxfimiles, tolorc «iulfopurfurakcrtcs; fuirccdcnte in rcwptaculri feminc fubrufriranw: raduc dmi tignofa fibr« detninit. Variai fn foliis & floribtK>

Saivia Scabrior Diorcoridis,

*eft ylridiUrs * cfi pis, purtmtTcentibus,* veelioribus, (Ic ve| toot,v«I f b d j e parum viridibus, pirtimrurpuraFccntibw. Rtfciiiur Btgctasj •.•inre iii ctil 1 ac nc m, a c rece ns erj t a, Jii lia a 110 rub«in; flfwibii!j.commiKiiier ctrulcis, ririmcantiidij.rli^ Kt lunio, lulitHinc iniMifibds.aliqiiantlci ttiatn rerhu-Lorisariicriii V rraleraii' io C^Tmaniaiertntur. Salviam haocquidoui r^t.l'.vfl.ut vul^aniscod™ hibfr,c(ta'»t-x*t voiuni t(Tc. Horum rctiimuam p[h-l]r™ rcntftitucn. jS«;n«r, inciuit Tbcophraftui, r Mu ff T^M*(j#*.i>.«))S ^ B A) , if JT'' ""W^f"' Sfhaco foleim liviuj, minu* *ate* raw fquaiens: nw;ori< ac j^m dcfc^i^^a; faKHz folia, nwjora, laripra, fqHalcritiofa, nftitfquam Ijpviora. *V.rfp*

JOHftlriatXCBOfIfjAKWteliilactfcc Mi-

taUdcftT&cint; *fttpJltttji . I** tf ctrwrit.i*

i(euniur.Fri-narin"»i"

Salvia Minor.

iuricuUrum quad am funilttudine: Horn fpiori, vclini (upcrioris cxrulei: laiiinjiiiKjucII^HDII:ft, cuin^avuaie quadam, fed mitiimcmokft^, Odotaiautra^uc eft; fed pralltt minor. Variac foliis anriris, vel pinn,iis, & non auritis, foliis atimtwda lavendul* aincoloriLms, fedlitioribiM, ScrtMMomadori*, rsriu* luieolis, flare csrulco.MrHHaibo. Floretquo prior tern pore. In campcftribus riifiJjm* , in Mi'tilioiu? agru. in edmphmlius lu1i* provijidiUpomc crc!cir,apiKl iios hortfnlij. Haiif r^«jtTIieof*rjrti aflcrn.fulLs eft mLnoritv.rs,tevioribu5, thintii:afticKs, ut fVrrbic Theapb ra fl u s. Aliiffihiicelwn, five filviim agrcrtem vnlunt (cumdoriuinCoriii. Cw* licultrt c rig it quail rin(»«d<M, nonniliil hrfnttw, circa quo* folia fklvie, rbrtoninclimiiior* J Ted bteykua, laciora rtiollioriqtrt-' fl^fculi e esmlkiiliJtadtuKirumtamiil^ftim unoifrumpynt Inert lii ante sac fillcati, v«[uti IJIIHI. f r f i .'. fnnlWa jijltcntcs. Succeduntr iniiu, in ricird'isquatL'rna nigrieantia. R^dtn fibronuiil.^atn fpirar. In fylvis frcqaerK reperirur, 3c |nrr.t ftfptmenrij, & a|»r<jfum margjinw. Srfo gaudet aliqaannitani macro, non tame n nmniiw ttctiii aclicco. lurno, Tul.'o 3c Augnftn menllbus cum (ir>re nc l'emitn; vfeet,4ctunc cjuidem eoUigcnda ac repontodieft. No* biin^n viiictiii fpfticos , quod faKiK non lit ticis ilnnlif, folia (j; hibear [jriori. Duocitidi illifjlvl* genera, qtja: rfcline*iTliwrohriftus, catanrum difffrim:, qutfdatrcri folium minm.fatviiWj nec*qiiiVf(]U3km;alrcri ver.i COOrramqjnr,3rr-/rior,iicms;' j^cMOiuffl fcorodotiU-n Coidnt vocat,niro(om i wrara S fj. fafvixKccdit. Ht<Talvii Cr(-:crtuftordrubtKdonw, H*r, ut Bdltintuilibr.i. o M m K. ctr.:6. fciL. n.'ic fin Greta}™-.., jftfw*, fmi.f fffni, *tftn a?ti*, ^j,^ r.rfjf, f«e • *i',«rli f-

aasCtc^rp'in-iinpTtximti u,b„ „ i

»*•-, ut rx

d *LwxgiBcfimt e!>fin. FalU cxtivtr tvu* ifi

rentia, & valeti arvica, fabrae latifolia, felinum inftar, appendices utrinque ferunderm pediculum habentia, & veluti auria, nonnunquam etiam appendicibus exporrtis, nec tam ampla ac in latifolia vulgari, nec eiiam adeo angufta, ut in vulgari minori, quae auria habet fubi. Extremus earum ambitus vcrticillatim fena & plures calycula, in quibus flores, vulgaris floribus forma quidem fimiles , fed coloris ex alto

SalviaPomifcra,

purpureicentri: quibus caducis, fcmina nafcuntur in ea-

Itcalit Imwtiit qn.ittnu, Cr4j/i''t ipiam in rtliqttis fiilvu ttlieri,JU), (S llias itjtcptmtw , lit in*j> buff* gfptrttnt.* Toniri *plnntx edar fun It vtiiwcntw.yHtni ttrtnulfahi*. lKCTttAi<Kciii,ff«fomt {quadtmttxM qugitm ttiniitm excrtp.<ntt*fi(tis* J /Nre *unsUtu rtterdii niAttniraiitnii^utuUnugiti; otrfiti,'/itri(HUri4, 4MH**X aLgfpftahmictipt re* ttirujiDt, *(3 ubiimtti* fit lie i Crcta ttcctfti, in prop&* fi:t tibttlf tx^nnti* rtfrti**''. JVJI *a ba fnviMCit, utfott minus frigid*. nt'lh tMiuc lulir, VttMi.ijue dtjfcriHtiini, tsfoUii turtni, {? ytif mil it n uttict itheiU txfrimctt*

OHM. 0

Tiffi', SK.* fraliruii rum, am nrnfc virorMOflor, lidtrur api.c!»!; ;abjo (*u:* viris roagni* pUtnjiauinicrnfanA*. S*di. '. q«?m ilboiJoro. .VwnAlnwguoiuri^lrifm inRrttW. MM

pcrilio valde fimile. Pane, ocream appio invidiam à cauliculis quadrangularibus. Hgnat, inquit Hefychius, ... Interpretem Homeri ... In Columella vero. Fiunt enim ... quadrant dilpofitiones, ... collifortium. ... fert. Vel ... Diofcoride de marubio albo; ... Latini marrubium vocant. Plinius cap. 22. lib. ... plenique inter primas herbas commendavere, quod Graci ... alia imaginem, nonnulli ... laudavere, autores, ... ceafis porro multit mlocu «mfm,dK.p)in;,u? St ... Dioicoridcs, lib. 3. cap. 20. ... Plinius

Plinius lib. tbf.. cap. if. porri limilittidinem hjbere tt*« dit; »* * (* " • *poWt t* Ti Tja'm* *waruitiHm.* Idem flintus tiltrtipWn, rtiilupedaroJc phiJiSiharcn utmmqtie nu- huiai voaci (triort j turn au&imii miar album tan- i philapcdam & pfiilocharen yocvi fcribat. 'OJ *tl *- : *Aiiqni enpatmixm, tltifh'" ,...."/, afi J *tripidilmm,* aW, *cMichpmliam.qiiitfi ,*».... *ftdtm i* «Jn *phihfbdtei, R?m4ni pjirrvhum.* Propfc/.'o- fi<r«Pliniui^ti/«Ajr«. pro *fbiiaphxTtt, phittptd** Pli- fiius. Lfte'rrcAiw.nonfictl'iq^airetct.FcrKiftX?^- fi^, quodji]uribus rtilits flipamm lit; vd ^u'A^^f.qiiod folia vjritffit, *leili* albs ljnar>ine, gratia in quandom lia- beanr. Philophjre! icJ phi'lppc(!acurdi«tiir,mc<.]ii> uem fugir. LuioftophMdicirur.quoi ci[iaoni,circT,kini- culicjtPctficrent, qui cxIifto^'Ai ridcrcntur. Lanupi" oo&qu* habet folia, lanoiavklenrur. Vcl linoftrophos, quod rotunda »c incuwhahcAt folia; vet qiwd folU "b iVmginerttcontofta ^ uit.'3nitir- Marrubhur»> quod mar* cefcentibus *Si* tsbcfcendbns profir. Diofcoridw.Trt f*V-

tnul tlJ *ftmitiii dfcpihim. ,;III ciiom Te-'eittumfolieiumfuc- cmunj turn wtlifitibifoicxhi helur.* VcJ/narobtum rtlci- ror, quod pjlia matcidiSctqaalcniUlitit. , quifi a rti- bi^ioo ciefa *fotent.*

*Axty'ni.'i Piin'.oicthm*duo agryifcft genera- libr. 2oi Cap.Z2. *Ciftttt'narrubii duagtntt* trtiit , nignim.* ftf, *Mgh pnbtt,* i*4uJ«BH>. DioTcorides etiam Jun aw- tnum Uiiliorum Itmilitudin? incirn: iSlit-; tnarrubiam votift, album \iilc- turdK . ! Hajmduo oWcrvivirccnera; al:c- rum ciii IMirnn hcrlwcctitn, qmujquc ma^s IcrratuiU ac incifiiti* profiitidwibus.m.igjfque coofpicuiseft. Scrilw, ^^A'Ct Of^p fe ^v^itaf; delcrayocc rex fiiAftin^ jn tcttitfn irrrpfit, Al- temm, inqtnt, fitlimn rotund™ tulitre, Sc cildc Tqna- c? v *>*Jw^*^»* Sphicos riucn , *y^* m vill'^ati codices habent, fphaccl(?s tivnutfotialetij J;]-c-,iits. Matmbioiw alteritmvaldi (qualms. Hanc candidi Marrubii diffi.- ttmiaainon obfnvarit Diofcorides, qaod nullius ufutilt i DcfcrifMiMamit.iumlib.3. cap.ri?.

Marrubium Candidum.

ccsi aiiifin^i **j if tins,* fairer ijn'srjcd pcrpWJni.jM^* *rvbiuniffutix tjl tiitina r*dkt t4mo[us ,fiilihirfiiiiii, cw Jic&is , virfit qittdrmfcvtzribui -. /wiiraftllKem ttqii-M* fuUtrundum, vitiifim^* rujr<t(iiin, ^ujfw idnurun'. *Scmtn ty in itshhm ex itstenmtiis: forts* **vtrlkitUn tmUtu** *ifpni- Njfiuvr* n>f4 ii»j*wuiB arcAi, Gf *mdrll4.* Dm3i pro ijc«<*> legutic Ifi/un.,fed pr*(lat >™ri- Ifpi-rc. Supra ilixi.uiium f< quidem album dfPiniMrem»Trabm,fed fortna & Facie variins; aliis tamen alia eft femenria. Hi» placet «rJi.i- eamvulpodHiam.iiiamjtiiuinfriiniitnTficopliraftiefio; qiUfirinpaUics ntwmit CMitc<„ctiffDi,(ltitt>S, dut>s trclvf pedesaitos, obfeure ac M nigrn rfllxTitc?: folia nsgn- cnmiavtluti writer,majnra l,itioi*ncjUL' inultn qwmmar- r u bii, 1 aei niofa, ic pr ofund is hict fi 1 rts dlffe&a - Calyct s iiuri ac pungente* Cirhicutebi c.iulcs artiplcirtuninr.i *c.uNnn<i* ftacV s-xcunt *ex*albidopqrpurei velnri lartii, ted m' nor w. 5 enwn parviitnacntgricinj- Phifio** pro r*- dicibu»fibrKaHmv*vc\\iT\ cipie drfcemlttni-1 ouher- baftravifatbodnrepridfra, ptftusanaricai. 1 Innioi" nnuitiim i)(que Autumnum vipet. fl-^et, ac fcmen perfi- cit. CauIcshj'tnrieint(!fddun*;'|'id!n|i(:)Tflt.Riittert- bui !ipidalis,aralii<s ircultis & af^crislom gauaecjujfa fcpes Jc t'ctcrw muroi fuliiiidc mvenirur; in li^rrtsitrtnis ftcile coalcfdt. Nttn mate cum The^phrnfti pnmo roar* •nife cwroerot. FoJSJwiwieftbtrbKlis, pofiindis f«tt inciluris. Sed hanc apud fctcrci; ^tariwcppofai iifum habuilfc, mm poro. Equidem Diorcoridts tlelincafftc- Sciotjnofddm pro Herciilan.i h^tirrc lldt-'rirtrtc; frdubl fblta Islvie (imilia .' Diofcarides lib.4. cap. 1^. Jihji'fi

numibii fnitMenfienbtii , {£ jilfithta K j.f *qutrcuifi'* ***iioTLm fiitittiT:itii:\rir.,tniKi/rtt'lti tttmeJi Gf afptYll.*** **Carciia-** ces foNaeom fatvu cawpurari jitqut'iiin, nt<r folia affe- ra, miiiorfirjiie ftlfia am inarrabio. Cariliacam liiclj n' volnnt, <*vnxl* fnrtfii mtcii^tiir **tnptbij.** Prnj'ius ad M^3" rnhium Thcoj'iialli accedii, miam *id* firleritiii Hcrctrla- iii«n- Fieri potert TtteapbritVi atvo uliitn id mtdici"* iibtiraiiflc, Oiofcoridit verti (eicpore ncgleiriim, Rciiti Horariui.

M«fr* *rtitafcmtur*, (M* ;'*B nn"iir< *caJen,'ijwe,* g^^ xnise d/iit *jfr/ *nitJicamlnt, fi* 1 o^rt i//r,

tlind tamen caTdbcam prafiwm 1 irnprdit tfiV, qund folia hflb (ednemferrau. Vutgareac: Ijailot, pedem altos, ttnutquc lanuE'ie a! bi can to: f°* liapcrimervjllilvn.i, fdbrcrnniJa, rugffa, ainliitu incf- fa, & tpft Mndicantc lanugine pubefwntin. Flottuli W ncm nihil pungcntiUw concceptnmlis fubcwiJiJi caul*0* vertt'cil/atim per *iniCf*valla amhiimr; feint fubrLi[nnd^lirn, atVcriurculurn. Radijt fibrofa nigricir. Tora hcrli^ fiia* vis, & (ir»rr eft pjioris, St naniiihil mordium **redok'i** prxferdtn nvb^nis itietifibtis. Folia hyeme non cjtluni. ita paritres, viw. (emtiai, sjr»rum margine!!, locis he- nir. Omnibus regjonibus fj to iliare, fed pro CJC!I foliquc ririonc variat, nnutattfincmq; fubinde accipit, Q«ud Hi* fpinicum vncaut, fi>lrit eft *lonptortmittnsfcilqtKcairn?"* variat H'ifraJto'femtrttnaturri.ComrsCraiciitiiTriliiiscIt **a^nftioribal** 5 f™f<«r CMIIC conicitto, pracili, roiumlP; nlifiiuin-Lnut'.i* **cj3Bwi** a!U donato, polii montarii Dcwdi" !Jtaribu<;, Jt quam praflii noftraris multo cajididjnribtA tcneriufculiI.iriupitieoWiris, mi Be *folh* anvfuftitiw. °t^ Ifingiora, leciter ferrara, *m* angnllatn abeiititi". mdifl* r»vcrti«I1i, (idefitidis am ritrahit (km difpir« b** w n t. Ffofc u 11 p ra tcmi c E i ndi Jem, mica nt al bltii njirnl- Ixi.qvit'id qy^wn qiianta eft cufore & larmcirtcpTxftu. A* fla duo itcr^ r3 inprori ronrto ft to doj c rirlAB3ttl>inuS|Q ut** mm prlmutn crifpum 1 ocat, altcrum aJhim villmunri" *t. Btlteie.ftu mcrrtthium nifrum* w"l* *w, n i k it , fulbirfaitt,* « WD* ***

diet numerofis, foliiš marrubii, at majoribus, rotundioribm, nigns fif *birfutts, caulem perintervalla cingentibus, apiaftrifimtluudine. Vnde bane aliqui apiaftrumvocavere. fid (3 fiorts candidi,una cum foliis orbiculatim caules ipfos avnbiunt&c.* B**«w nomen aecepit, *<GJ$ n £«'*«>* <c Jms quod ad veteratos auriumdolores fit efticax. Galenus lib. 7.fimpl. K«* *<B&s"i™ Mi-sibi xtypno-ftifces m-n ® ^ A * ^ - pjnvai. \Q Z™ v*<p&£«j>* £ Žfr&Jn&t wn Tii&i twnr, 1$ TU9 ii!t ttvtf"9 ti*Q'™tiiijgH*. Etad aunum dolor** invete* ratosadbtbenty tnquibusfane obftrutlionesdejicere, meatumque ipfum <$ ramos membranarum eft ufus* h»^»-rn* ergo quod aures obftrudas penecrando, non fecus ac jaculum corpus aliquod, aperiat; marrubium *i* fimihtudine foliorum; nigru à colore, qui ad colorexn fufcum magis vergic^quam in marrubio, dicJla eft ballote. Ex. Oribafio&vetuftoLacunx codiceSaracenus* ^^Aecr«,addidit; quod non improbamus. Idem pro *Bli«-n«f A^iwTf, legit, A<</^ , ut ad praecedens, *v>,referatur. Nam quod acfcaulesfpedatjaminprincipio capitis audtor mgricantescoselTe admonuit. Videamus quam felicitcrhunc demarubio nigro 10cum exferipierit Plinius librr. 27. cap. 8* *Bdloten alto nomine metamprafion Gr*civocant% kerbamfruticofam, angulofis caultbus, nigris, hirfutis foliis veftientibus, majoribus qttam porri,& mgrioribus.gravo* 0*lentibus.* Vocis fimilitudine, ut fupra annoravimus, & miUiesoftendimus,deceptus. Porro majus foliuai ballotes fcribit;quod eft falfiflimum. *To *&** 8c ? v&ao,* non diftinguitPlinius, velaliudagens, ahud cogitans ad Liberti legentis, *&ri*v,* verba non fatis attendit. Balloten Diofcorides *pt*tosi<pv)&ot* vocariait. Qijaeri folet quomodo verfus hi Nicandri intelhgi debeanc.

Ἠμὲν ἑ σπερμήτιν χλοεσσήεις ἔριπε πέτηλα,
Χερμαδίοισιν ὁμοῖον, ἐπὴν ἀρχῆσι σταχύεσσιν.
Ἠτοι ἑ σκληρὴν κατεπίνοσον ὀζώδεα μαζὸν
Πρωτογόνοιο, σάμμιν ὀϊζυρὸν ἀμφιπολεύσης,
Ἴδοι, ἢ μὴ μελίφυλλον ἐπιπλώουσαν ἔθειραν,
Οὐ γὰρ μαλθακίοισιν ἐφ' ὕλεσι φυομένοισιν
Ὀφθαλμὸν βλαφερὸν μελέτω, μηδ' ἐγκύρσιμον ἔστω.

Quin (S marrubii viridantia germina tundens
frofueris, JS mifta merofimul hauferis albo.
Jumfoboli infinfam, dum mammas fugit manes >
Compofitis odiis qua reflet laSejuvencamt
Agreftes meliph/llon earn dixere bubulci%
Stve melittanam, quod capta melluvdore
Stridereapes circumfoleant iSfidtrt ramis.

Scholiaftae fententia eft, unam eandemq; efle plantam, *crpti pirns f%«r miiu meliphyllon {£ melittanamprajium vocaruntpaftores, quodmelodore referat.* Contra prafii odore non dele&antur apes, nee prafium mellis odorc habet. Infuper Galenus, Diofcorides, prafium & meliffam diverfas ftatuunt plantas. Galenus libr. 7- [illegible] Diofcorides Nicandri recfiis [icexponunt: [illegible] praeter marrubium etiam melliphyllum five melifTophyllum vino dilutum bibere. Video tamen dubicari poffe, an hi verfus de ipfo prafio,hoc eft marrubio, intelligendifinr; quafi Nicander prafium dicat etiam meliphyllum & melittaenam appellari,eique tribuat facultatem Iadis generandi, (quod cap^eri non fecerunc) turn quod ita vifum fie Graeco Scholiafta?, turn quod ipfe Nicander in Alexipharmacis agens de cynii curatione, *&*i<» & f«*tw*„ praecordiam accipiat, hoc

Καὶ χλωρῷ κρόμμοιο *n* ἐπὶ μελίφυλλον ἐόντος.
[illegible] *pjtrtntis.*

^iofcoridestamenaperta Prafio,meliphylIon&meLtcxnam diftinguic j qmbus duobus nominibns T«*/utoffi-f*»* v o « r l *&*!* .*I*cui & nos aflenrimur. Nam hoc loeoprafiumkmeliflbphyll$ necNicandro, necremedijs venenatorum repugnar. Nicander enim ipfe videtur diftinxifle, dicens *nn*, cum dicere debuifletrM< vel i',*it* f f J [illegible] S & ? ' F [illegible] S'' [illegible] Wte bibitur. Quodautcm cap. 16. *Hostmoum villam,eam alvearianfttgiSi&VZ-*

rationem aconiti, id prafii genus, quod meliphyllon appellacur. Contra alii, hec audioritate, nee cfoftrina cc^ deiKesiisquidiaanifcntentianifovent, .'tribune 5 animadvertendum, quod^fA/^»o,vel *fca^i^?^* a prafia feu Marrubio iccernant Diofcorides, Plinias; Virgilius; Marcellus, efTcque meliphyllon velmelittarnarti, quam Latimapiaftrum & cicraginem dixere. Nicander qua: de meliphyllo adfert, fuperibribus ita tonnedlit, Uc cum iifdem idem eife poifinc vel diverfum. Certe Interpres Nicandri *ptti<f>\>xx*v,$ rlw piM-flem,**, eandem facit cum marrubio, dum ea quz Poeta de melitc*na dicir,de *&* *aim* intelligic, dicens ^IAI^A^4^— ^^ Numuni interpreri, vel potius clariffimis pluribus au&oribus adhibenda fides,« *fi&oxomt* dijudicent. Quod *ti de* apiaftro jntdligatur, erit antidotum non omnino redditum, & ab audore perfe(ftum;quamquam ex fuperionbus fie cotnpleri poifit: *apiajtrum cum vino biben&um.* Nam & Dioscorides, [illegible] *QA*

Foha cum vinopota, atque etiam impojlta , profunt contra [illegible] jracclarisme-dicus &c [illegible] feparctur. Nos in hociiimus, ut cenfeamus referri ad marrubiuoi per amplificatiopem, qu* de melitcapna dicit. Quod exsftius rimanti fitigula, pacebitjeum Pocta ftatim poit Marrubii antidoturn fubdiderit, *m KSH *fyp* Ksntipnv, tvju-nt fti%cv; qua. filet enix* lac htrba augere juuenca. h'-n* fubaudiendunt *nyino**. Sed hie eruditiorum calculo libencer fubfcribemus. Praeterea quod marrubium & ^^^vx^w idem fuit, ipfe Nicander teftitur in Alexipharmacis; ubi air, *i$ antipharmaco haufti aconiti, refica fruticis abrotani caulem, viridifquemarrubii, quod jam mehphy Hum dicunt** Vidimus argiuhenta, qua? abutraque producuntur parte. Nobis prior placet opinio , idque ob caufam modo expofitam. Nammarrubic^nigro, quod melilfophyllon Diofcori Jes vocari tradit, non eft odor mellis, ut vuh Scholiaftes, nee apes eodeledantur.Foctet,8cab odoregravi Scfoctore prafTmm & marrubium foetidum recentioribusdicitur. Deindej utreft^ viri fummi animandvertunt, vox,««, fatis docet ron ad praflium referendum, fed ad aliam her bam, quafc fequitur, nempe melifliam. NeciSfw^w^Boiw fubintelli^i poteft, utvolunt, quod Nicander fie loqui non foleat. tfFugifi id merumeft; nihil enim ex verfu qui in Alexipharmacis habetur probanr. VuItPoeta,ne error fiat, illud praffii genusaccipiendum quod improprife praflium, & ab aliis meliphyllon dicitur. Adverfus aconiturn,air,valer, non album,led nigrum praflium. Meliffophyllum defcribit Diofcorides lib. *2.* Cap. 118. [illegible] *Melijjbfbyllon, quod alii mclittanam vocant, quomam apes ea herba deletion;ur, foliis* 0 *cauliculis ante memorata ballot*fimilis eft: attamen majoribus & tenuioribus, netjne ita hirfutis, citreum vero malum redolentibus** Cur rtieliflbphyllondicatur, docet Diofcorides, guod apes ea herba deleftentur. Eadem Nicandri opinio. Fallitur Scholiaftes, cum meliflbphyllu didtum fcribit,quod mellis referat odorem. Contrarium docet Diofcorides,, docet experientia,rerum magiftra. Eadem planta eadem de caufa ^IA^UXAO ^S dicitur.Nicander verfibus citati?, [illegible] *melittanampajtores (3 meliphyllon appellant.* In quibufdam Nicandri codicibus ^IAHUJW legitur, cum etymon doceat legendum *uiu'rlrtw,* quomodo apud Diofcoridetn aliofdue legitur. Hcfychius, *Mt^TJiuttTritiifynhioifit-Mijituf,* «V" *pt*tori<pv>M».* ita locus ifte legi debet. vulgo, *fuii^ct* ™*' 4V. lu hm (itXiKift**.* MAI?«M« Nicandrunt fcripfifle prater Diofcoridem,Hefychius,qui feriemIkterarum lervar, docet. Emenda Maronis codicem.

•— *Hue tu injuffos infpergefapores*
jrita meliphylla, (2 cerinth ignoblegramen.*

Scribe, *tritamelifphylta.* Melifphylla dixit verfus gratia. Phylargyrusad carmen citatum: *Melifphyllonberba eil, quam, utait Varro, alii apiaftrum, alii melinum appellant.* Varroms querncitat, locus eft libr. *2.* de reruft. cap. [illegible]

S l t ^ ^ y ' [1] ™ aemdic, fid *pe, quod aliii tc*^'', ^''^^L,Z^mX

ntum & teneriore,nec adeo Iunii expreiius,naDer, *<5 a piajtro, quod alii meliphilon:shi*
ninuto, «i^nau aicat JMicander *deliqum Jimn^Ilu ad ru- toclafophilon; quadam mellinon appellant.* Eadem lecio in
w, dcfigendum efle ad cu-

S. ibklem enpreffb reptriuir, nili quod ^Jrff^ft^rolcgatiLr.UtraqiieJe-ilio corruptajlet»endum ur in vul^ato Icriptum ell cod ice, Dordrecht i tx^rellbannoiSij). Acutiliirni ingenii litterator ex veignbus libris *prap&w* emendat *mtUimm.* g^ Graicuinenim, i *•*<••. Nicander melilfophyllum eriam ptM<»M&i vocat in Theriaca.

Σαμμὺς θλιψ ποτὶ τὸν μελισσόφυλλον δασυπόϱ.

Miſta melilſ cui ſelliti, hirſuto capillo.

llaii inetri ratio non adinitiebai, ergo ma««;7,, dicerc. Myrcpfus feel. 1 • anridot.^f. fii! vocnvir,<]UoJ apum pabulum foitac. Theocryrc J

Λίγλινον Θ', ἑρπύλλα, ἑρ' ἐλίσσε μελίσσια.

odoriferarnclileJ.

Scholiaſtes vocari, ait.

bjgtnusqiitd valgo mtliffobotttmn apitm her bam vacant, .WJMCT fcjtStf /df«™. Idem Theocrytus Eidyl. t.

Τὰν δ' ἰρπὼ τὰν ἁπὸ πρίνω μὲν ἀ μελίσσα

Θυμβρίδα.

Ovib *aptafirunt*

nut duke. Odore quidein grata herba.fed lapore non adeddeldiM-Ovibusgracain fortaiie.voimt icholUtes. clirtam vocantoS.ini; Latini apiaftrum. Pliiiitis lib. **i. cap* 9.** ***BrgoittiorоinamentA folio verier t —encoror), qutdatfism Hj£tn«! seat, & quadCttnilttgintm tottj^tt^*** *meliffopliylluin, qaod 4pt4JirKrn.* Hyginus non fuit primus quimelilibl'hyllonficappcllaridocuit. Apudantiquiffimum Varroneinlegcte eit, *Aftaftrum,qu<id tlii mclipbjllon,A.iii meUjfophyiion.Yaxtn* auteai longi ante Hyginum vix'it. ficne fcciirL-tJ'linius, li Hygino mails fidem adhibuilftt. Malé libr.21. cap. iz. diftinguir apialtrum 4 me h(fophyllo. Harum *cvgc ctiifi fire r e 0fortct, thy mit* m, *it*r, *corty^im, wfiim, inthhtum,meUfji>fiiy!n, cenntlnm.* Error hie cicufarl poteft, fi dicaalus altutrum e tnargine in centum irrcpfilTe. Magnus error t jpiaftru cum ba:rachio planta vencnata, quam *iye*** **'jpjiquiitjLii vi)Miic,cciitfundere. Lib. 10. cap.] I. fcric, *Apufiruin Hjgtnus qui&em mciijJiphjUiin affleltatjti t innfeff.i Umtiauone vtneTMtam cjt in Sardinia.*** **Apia**rum iMcavitapiwn elfe fylveftrc, 3C ab apio mW.apiairuindici, ac lylveltrc efleapium.uti pyraftrum.filiqiwrom,ocy[iiaftrum,oci[nuin,filiqiia,pyrus fylveftris: cum piallrutt) Latinis dicatur, non ab apio *n>i>?,* fed ab apius,quod us gratum lit pabulu. Malt pr*cerea inter frli- i genera, apialtrum,quod veiicnatum inquir, recenfet. s'ullmn felini **geous deteteriwp**, ncc i quoquam Jamlacum. Diofcornics a It c- rum A*'^*:'" live ranunculi genus, quod in Sardmia nafcitur , *eikt*** ty&ivr,* kt eft, *agrtfte iptttm,* vucari fenbit, quod folia habear, apio fylidtri n jn diirimilia. Diofcoridt-s libr. 2. cap. 1c6. 'Ef. *Jfr* w

; [forte i*(Ji'>0 >t»"i^»> ^e*- ***Ahtrust tfl Unugi»o~] , i***

.. Jinij *frtveaitnt^eniaatm, quod etijmjylvcjlre tfwm* *pel taut.* Hue **ranuncjlii genm,** fceleracam herb am vo- Apulcjus; aiii i[)imnnfus, quod in cibo fumprum Mis alietiatioiieui cuiu labrorum contra(Si'jnc , eas ulfioncs facial, qu* rifus fpecietn videntibus pra;-**. \ixl^a miiift"m»»a>, cenvulfionem caaintm, vo-**, quod ri&um canis rcpratfentet. Rifus Sardonic us ut idimi1 iccbam r. Ciceroitiepifloli?, *Sri ketu tu* r > i A *tiitjmui.* Hujus herbi meminit Potca.

Strdcis videat tibitmaritT htrbis.

erba plor

f. gunqlK: Servius,

Mumpx lit, *citnt&m qu,* **lft apiaftrum** ***or a fit.***

» « • • , NemoapiaftrHm,Vfl ijjVcl olufarrum vocari tradidir. MeJiifophyllon, u atii vocavcre, quem fi nares confulas, rbliuinqnc trices, percipies. Audtuarii Au<SorPwit««'«iii*i^iu (lcnbew«-*iftvic)i,\;, xir&p.* Palladius , (i mendum abeit, citreagmem vocat in Aprili Tit. g. Kt/j *auttm quibai rceifiuit***tur,prfricnnd» Jitttt citrtagtnc, lid htrbts iuavtbus,* 49 ***tenfpttzendaimbft meltit txigui.*** **I ca niam i 11 anilquifli**mocodice, Regii eipreffb, legitur. Dodti quidam cicraginc, vcl dcreawncm a meliflophyllo diverfam plancam volunt, ac quid em quod in honis fcrirurtac, uti cradunr, timicum odorem magis renVr^mrlillbphyllumjquod »e-10 ocimum cirracum,ciciaginem, Probant (uam lentenriam, quod Palladius chraginem a meiiflbphj'Ilo dillinxic, herbas enumerando, quibus apes dclectai.tur, Apri-11 & Iunio. Alicujus momenti argumentum forer, (i uno eodemque capite, vd uno eodemque lenfu ac bcodiftinguerct inrer melilTophyllon *Sc* citragincm.Srpitfime antiqui diverlis capitibus , aliis atque altis nomiiubat candem tlelignanr planram. In h'.nio de mclillopbyllo hie Palladius: *Vbi^hbotafmmfriquenikrtsvidtrti, an-Samtmifucnmetifopkylli, t>elafitregtirequital.* Ita«C inantiquiirimocudice legitur: puco tamen vel *ofitri* fcTiptum fuiife. Gloffie apitra W *p*jtji",©-. Melifla nemini incognita, quadrant, caulibus, foliislaris, fubnigricsnribus, wgofis, aliquan-

ApiaftrtimCitrago.

rulum afperis, ballots fimilirudmem re ferret, nifi minus hirfuca elfet, ajtior fubindfe & fuaviter odorata. Folia fiquidem minui afpera funt, pauloque longiora,& citrium malum redolenr: coronx aut verricilli inftar, cauliculcs quoque circumdant calyces, ē quibus ftofculi albidi: femen minutum nigricat: radix hbris mulris mmajtiii". ploret Iunio, lulio, 3c Au$>uft$,f$[, hicmern tota niarcefcir radice reftibili.quae primo vere nova folia, atquei<"te cauliculos promit. In hortis fa;pe melifla coliTiir; in ^"'1J'S acmontibus.ve! aliisnegleitis locisfponte tinraquandoqu^occurrir.pro loci diverfirate odoraripr.Nam frigid is lociigraveoleiitiorelt. Seritur autem uti liter urPlinius lib.21.cap.I2- circa apam alvcaria,qn* hac herba dcleiftantur,8i: aberranresad (ua revocanrnr. Balknc t'crojur undc di^rcfli revmamHT,rnaru bio can dido Emitft app»reret.nifi nigr(cans,nonalbida,acgravisacingrati.haiio vero jucumli odoris cfTt-r. Caules illi aflurtJunr complore?, htrfuci,anpilofi, Mii^ircumdaci, Facif, nipolis, a"'" bitu ferraris, paulo m«jorfcoj *c lon^ionbus, qiiam cindidj msrrubii: flofculj in verricillis fubjnde rubent; (» " *ex Hbr'a* conftac. Viget acflorecaodemquo t*ndk1o«"

cempore;

Marrubium Nigrum.

tempoM; iifd«neiiamlod>tep«rit«r,nonraTO»ridioribui, ac minus bero fob: folia nftiat, qmcdoquc miioribni, quandoque minoribuj.

*..;£,, *eUj."i&V) Maft c'duni ws;^. <,W- dida eft fe « g • ?"•* ^' *""""• ^ ^ f, «• «P- ?- quod«JM*IH, w/ietj fUo kntorc capiit", CaiTianui Balltis tib. 1 ^. esp-11. ubi <& »u'n., Je *culntbut*apt. •nJja.w •TAnt^itf. ««''•>• S^inti, (<.-» ji^ <;.U, ^ A^« mui-(mt. i^iiran JJ«4 mi«/ato, «ur «nj^jm rotjKK11, *mdtauc* Minniuflirrtrjfi, W *cuticutxtmia** (to. Mih.ir ismctt Gi7,i j puiicibiB nomen acceprtlb ; *puhcjn&r.* enim vertit. Cert^ & polices pcllit,qt ideroBaflos eodfmitb.cap. 1 -. A»««i^ *Jfy aJri* «m>£ A- SMi £/«•?.', i W'J-J«W^t'w 5{w»-*ytfi—f***. *CwiSptm* codex. Pafatinus coiJe x. £n^i/; ~ j; *u* »»(fnU> A«*it** n, &c. Scribe,AJV*>i>*tJ ••'•'J' «wi>«:; ^ uMm 'JUw, t•»&'•• T*'l'"/f—•-('«. Dijjim-A/Inifewi »D/S *I ptmOil meltn tin am iifui miter j tum& x'efperfum nut* ctM^^* J«flHm« *imtttum.* Dimrcorittes lib. 3. cap. 1-;<f. AJ.«M/ j i JuV*- -jrtu»m;Bi>»- *tit* nil ftuw,;j, ^. f,li*-J«ei«AM«r.ewjf»M«»t^,a,-E,WiBy[tl:^^A-(• ;«n -• *Fruttx cumfoliitfu'jjiTtra futfitiique Tittitmru btfiiti fitgt>cvlicltsaUgu, leptuUtiquintntw.* Nonfictamen (cerittml Le„tibiimcnc! I mppfiftunnfu1 ffic(hUiT*Ih»ttf(i)'•'»«i /KM, fed quod «[iiiumi *when* pelUt. Fonafle Daftif- <•---•- *r-^-fa^* qU3(ilitinrius *mpitlKntmm* mutavtt.Utcunqucfercjha!>eai,*feHctriim*probare ncqueo;qurtfl co nomine pfyllium tntelligatur^uia nomen i'lud [ilylliu ma'!* convenit.#u>i\« cnim pii.'ji',unJc4*j.-?n» *futicxrti,* qit^d nultert nccct, vel qutvd femen pulitikru iwn difTimik. Placci aliis •infef I*r 1 fcribere ; nobis vulpata arrfiler, quott)7c apud omnes firrme fcripmm rcpLTiaiur. Aleerajirobfltiii-, quod magisetymetconfenitat, acconveniar. vide piulo infra. Nicander,metrt gra- *,.....'""TM*'^'"Tfvcriacii.

" *•**' '*%>*&, fire. *HiithJjviriiei rttmt* ia ?*• Nunnulli per coiirraCliortcm, •••/T' vocant" Ably^c. lib. 1, cap. 32, artiivctctinarijc ; JtJ ii- Theocritus Eidyl.

Et thorus densatus erit ad cubitum usque
Cnyza, asphodelo, & flexibilis apio.

Utrum autem ... & ... eadem planta fit, infra examinabo. Porro recepta quidem ac vulgata est sententia, ... dici, quod pulices necet; an vera, haud scio. ... quomodo derivetur ..., non video: magna enim differentia. Ego, salvo meliori judicio, dictum puto, ... quod pulvere fœdetur, pulvisque glutine quasi ac pinguedine oblitis caulibus & foliis,

inhæreat, quæ ideirco obsoleti non raro videntur coloris. Hesychius ... Vel ... nouicn Keep* o^i..,,»,.&;j*,p q^vj caninum 11 JC 1c tcrat odortm. n>eo afc i m ^ A i iliutur. Auctuarii audor, ».«<- jn^M.ij -».^..«,,, ,deft, ^ r f w, •AuMk auod dum coquitw. & ,i>dta eft, odorem quera diri reddat. Helychius aliud a et ymm, W ^ len debct. Vulgarus co3e^ balet, „»?.,, ^ tur, vrl quuda cam bus twti amUium Icrat, Certtad cur. acdenuirfiiauiiliimftfrtt, *team*j'todiiiit, Forte nomtfii iJluJ ucci'it, quod canes ,.ulierc c.vcitando hanc, idcftrttent, qusli icabic Jab rarer, *<•{•• cnim, _/«*,•,.,,,_ *ftftt, fadt. dtntifo,* figumcat, Pliuiu* qilandoquc Gr«>-*Ktia* lervat vocom. quanioq; cutiitam intcrprrtator; ntm »ti)(tiami'onyzx Juflumin cumctri^ano thymbricjue eimiiindit. Vufctjiix lii|.>rai.aj>. (leoriganodini, Ti, *i. '.*.' LUIIIIJIII ucrcst lib. io- cap. 1«. *kt>iipv:cj! pttjii*-. vtllipo/jpui iJtir. tu..ilj jdriii'U, nil eitit frs-itim r.jifit.* Ariffoirlci libr. 4. toft. Aurrnal. cap. 8 Hf •'. >J n U w h *n>i$i' setR^rat. <*lAiui*)&•*£•&•;. •tA'im^aif W-*Tttmpfu ,<i' It* nr «<i^t =W-n'iV«f, »t fam !VJM M #(*»•_ A" •>•». *Ptlyfifdtiftrt«u,iter nn ft€bvtjtim* ri naif, wf prlOi *fJHlW0HJ ftfi Iflititn tvitiipjt i,;/in* 1 r. *turrfl fjiut* Pro msn^-wof, lege BO^fT^. Mili in qi did bus«f*5", l^itur. Ni;c in dim apod, i pro «t»f« edijerant *»(Sf.ThcrHiuriij *Ttsmfaliflne* Plinius *eutDijtti.* ldemrlmtui tibr, I,. cap. g. *Cwcr* dearigano J Btffifvrrj *corijretiej aaitipnm, >l>fmbrJi rjn qiifjit isimlt,* Anrtquuj poilcf *codex, CtMeitMtfud. cuwiUmhuhutvnctnmittttetfpclhf, ctttrri fire* w- TM»|"JTM • TM»*tUyncm, T,,nham vtnqfirttmtU.* Scnbc • cTM'TM> *ai GrjliA* <<»"<*» *¥*«'*» «mm me «(>J>eH<', «•*» W» (J W * . "*««. niifflwww 1 Tiw ""I, k, nlentia: aiM-torcirt «c« Hyginum. qucm djcic conywm rtponerc cunilagincm. v«rarim<, *ijHsicafum* Hjgj«w wKJ». *tSqufdcuHiUgiHtm, futunn^.mtliffv. fk/uam qtiai tfufinmt.* Cunila ergo, uc vulL P1 iniiis. 5c cunilsao conj-a. Haneopiniotitra mn fcrvnt ifile Ph-miu- Aiibi enini. ttt Tupra decuimui, orieanuit. cunihm vocac altbi chymbtam, m mfri diens. Conyjam & cti-IIIIim a'''''l''^'' Ubr.zi. cap, 12. ubi herbal* fraw es numcrac apibusgritas. *VtituMum^thiftir,. Mtmjr-wnViPi aatiUm, ptftrrr, en yput, cufitm, nth lonn.* AI ia igiturcunila cliam in.Gu.Ce rgargo ito lot. A Ariffttotdtle« citato *unfr* rcddiE cutiilatn ? Rrl'! on.fi-r vir maxraiirs o: timt tlclitKrtsPltiilctquereUitUtoineririw; Nonrfi/Iiniiilari-^"n* in iiiis lerim yetcfej & Opimfti «dic**'(trib*rc [Uti 8c in Tioftroantiqiw/triptum) *cvniculmi, nantutu-• AdnnttcsnituU ttfiln.* Skcunih eri t cony ra, non Cunila, *Ik* faitt ciimliefTe ihymbnini, ij fic alibi dJrit.Ve* terrequequeRIiMfx cuniculam eftpinimit cnfiyza«. Itaj ttlim!'bgmJumn:ca^/CUJ ™«r^i,*m/wtw* ,u j'viirr^',®,,,^^ pulej eiitm noftri ccxtti anriqujffimus, capiralibus litre— til (cripius, ttabci: *Outtfaj tfui Grtcts cunitjm tubt-/«"wJnn nomineafpttM,* ftwiJHHB: *thmbr* «ntv fk*w J?r miw/*. His ac«e q Tnuanatui uxtbci ii^itidioc lib.ic.ficjiUrifcTibir. *L flirdfivfpjtijr4* 4. cmiYbMWU, f, ^BJb» *GtlliM*?".* jfrve *etigtne.* J'. eim/dgHH. g. tj/ni/4 m«/,V. ^. *hbmttiit.* 4. omi/j *fitivs.* 3. t«nr/iiw«h»M S. Eadctn hstvrt Rt-(ralti.nimsit: hbr. prtnKi, qui eft Index; nifiqmxf rimi/4 *bubala,* Jepit *fyrt cunictiU.* Quimcdo ctiam alit>: frrip> mmeftinipfocomesiu- Profn3iMnrcreaainrti:i>cno-qUK cngtvwntnibus .ulditu rfiirin^Uuttrrtr, recenfet 8c cunil-imbiibuhm . live catuniculieft. fc abfqm: cognomrnto pofira, TTiymbram Plir cat. nt ltl>- *2c.* cap. 17, *Orijiiiiutn quid in f'f* *fmuUtur , tit dixtmtti, pint ftntm itt mtdicittt imbtT* Id verodixitlity. ip. cap, 7. thymbramqua-ertCTinila." inuiiJiti effi! ori|r»no. Noniptcurcum tiicnnili twtdt „Te endetn ilia mmlaaWUIurtditla.qitj ^f., ft,S,lt_. t«red,didit lib..o Earn cunicul.tt.indiptaptin^dfj^ POTTO curscitlam,firc «Ofy tsaftat modern Plin cmilab«buta ifc cunilagme, Lbr. 19. cap. g. ihu d«" larir.i, Grwonnn (bymbram • Græcorum Lan™ voc.rt wnili ... cum cunila bubula, cum tamen Cratevas significatque ... eo nomine appellasset. Cæterum Plinium cunivocasse vel reddidisse ... p'^ cubin

vulgati codices habent, *cunilam.* Quod ex cap. 1(5. lib* 20. probo; ubi ait, *Tertium genus eft ejus qua'a Gratis ntafcula,anoftrl; cumlago vocatur, &c. Tertium genus,* fcilicet cunilae. Vides, *cony%am>* Plinium vertiffe *cunilam,* Malè ergo in antiquis codicibus *cunicula.* Satis apertfe Plinius tertiam cunilam conyz* genus facit. Nihil ergo muto. Interim magnis viris, qui primum obfervarunt c«-*ntculam* haberi in anriquis codicibus , gratias agimus, quod pro virili, do&è & ingenioſe Plinium defendere conati (int..

_ T i/$«>«r,&c] Duo, inquit, genera conyzae, mas & fcemmar; & quainter utrumque differentia fit, fatis clareexpliçat. Duo genera etiam agnofcit Nicandn Scho-i-, , omefticnm ac fylveftre. A»« 4% i\n *P*y&**i h Yr'.i^'. AnH i /£ eiy&iee Jpipwrtvcp* iuiyo 1(9-*»&. *Duo cmiy^egenera, unumfylveftre, atterum domefticutn fylviflr* domeftko acrius eft.* Odore vult acrius effe. Hoc de foemina Theophraftus,« <ſ\j* WJuXtioa tytpvTèyfi. •• J'nius duo itidem genera conyzx tradit, tria Diofcori-es; quorum primum rrtajus vocat, eftque mas Theophrafti; alrerum minus, & eft foemina Theophrafti; tertium inrer urrumque medium.

Ta t*)ff 9»A*>3cc. 1 Ptrumque genus Plinius Iib.2i.cap. ic. defcribithisverbis, *Et conyza duo genera in coronafnentis, mas affvmina. differentia in folio; tenuiusftemi-** . & conftriftius ,anguftiufque.* Hoc genus Nicandri Scholiaftes>S7TT/5P«» vocari audtor eft, ad hunc Nicandri verfum in Theriacis,

Velflorens minima coma farva cony%£.

Ad verbum, *velfalubria teneras frondes babentes cony-{£folia* Scholiaftes. K«/i n&A>tp

We nicvhin.* Id *t^Qony\aherbà quam dixitleptothrion, id eft temtifoham , nxlt&fm, idem eft,acfi dicas tntoQàyAfiWidd mult a medicamenta util^medicamentofam. Scribitur, in aliis exemflaribus polychnoa, lanuginofa, quod multa lanugine folia piadita Jint.* Pofterior Ie&io magis "quatnvulgataarridet, Non enim tarn falubria, quam lanuginofa conyz* folia. Hefychius quod foeminse folia pauca tenuraque,mari vero multa, eaque lata Sc pinguiora, faeminam *xQu^ov* vocat, marem *wfpv^of. Kotv& $<™*~>n *<pv*<&*-w\s 3 Q'i™'-n iv0v*tov i$&f»ry* &c. Foemina videtur effe qua? *m^^&'illi* dicitur, quod tenuia & angufta habeat folia: marem autem inquit efle nIT »AAH9 quod folia huic latiora & ampliora.

T* ^f ** &c' 3 Marem folio latiore & amplioreait, ideo, recentioribiw *fayz*? ?c <sh*-i»'(Pv>XK* dida-Neophytus, *nswfyt tITtyt 01 Jfcft%y*>i,wkci'rvQvkx®*.* Plinius, ut nioxdicam, cuni!at>inem vocat, acquidem marem loco citato fie defcribit; *Imbricatum marts (*folhimj *(3 ramofiitt) flosquoque magis fplendet* f^c. Ramofum qua ratione folium dicatur , non capio; nee imaeinari poflfum, unde imbricarum effe maris conyzae folium habeat, nee quo fenfu iddixeric,fcio. Theophraftum fi fecutus eft Plinius, exqno habet, quae hoc capite de conyza ; fcribe, *Maris ampHus, ead?m ravrojior, flos quoque ejus magis fplendet.* Placet aliis; *imbrtcatus mas 13 ramofior.* Sed hujus le&ion?s ne veftifi^um quidem apud Theopl«r^ftum;quod etiam ^••entur qui earn probant. Unde igittfi- lecftionis memoratae auftoritarem petunt ? Ex Hefychio, apud quē haec habentnr, Kōiv^e ŠOIWWJ ^^yXA®-. -pec *Jfc Qvrb* 71. ĕi<^vAAo? *SP*

>niqiherbauQvM®', (finer foliis) alii p Ian tarn fatisfoliatam fcribunt. Idcircoftramenta ex eafaciunt, i^Zomftramentum ex gramme, paleis, foliis) etiam imbricum vice teBis tegendis utuntur. infuper fcopas ex Us parant. De mare inquiunt, intellisrendum, quod ait *Qvrh* efle <*?»«?%v$f>v>*w-W ? 8 *firamenta ex eafarciebant, 0fcopas faciebant.* Sed &> ^bricum vice,tecftis tep-endis utebantur, *uvh ntxiw*.* 2«>a„5> 5i *nyctjjg;*- H O C p]i n i us cum forte legiflet, conyzammarciiUmurum WAIJWf pr^bere tegendis cafis; i-ma^inatus ft,f olueamhabereimbricata. Equidem foil TmKll Candem hiftoriam fepe ex pluribus conrexe-

*lTZ^* S & tabulate

catoseffe,i

Cypri

SSbrtatum

doresouidamfrrinr ^ ^ conyzs, quod au-Ctorcs qmdam fmpfennt, ofUInpr»ftfiiIfc «>" rad te-

da tegenda. Id vero maximfe eft ridiculum. Imbricatum alio fenfu apud Vitruvium legitur libr. 2. cap. %• *Incerta vero camenta alia fuper ahafidentia, interfique imbricata, non fpeciofam,fed firmiorem quam reticulatapraftantftrutluram.* Sed vetuftifllmns liber eo loco fcriptum habet: *interfeque implicata,* quod melius eft. Ulva paluftri, frondibus, harundine, ftramentis tegi olim teguria folita, notius, eft quam ut debeat doceri. Ergp conyza ad eundem ufum adhibita. Etfic quidem intelligenda verba Hefychii I *fn* T ^ *imfiaXov bri 7ms fiy**? *ct*-ri rmXi" va>v.* Had:enns viri magni. Haecfi fententia Plimi, did:aque de caufa dixie imbricatufolium conyzaej ineptusadmodum eft. Sed quid fi leganus, *imbricatum maris, eadem* 0 *ramofior,flos quoque ejus magis fplendet. Ax* quomodo, inquiet quis , imbricacum maris folium diopoteft? Eodem quo lauri Gypriac. *Imbricatum,* idem eft quod enfpum. Laurus Cypria margine crifpo. Plinius libr. if • cap. 3 j. *Cypriam ejfe folio brevi, nigro, per margines im+bncato.crifpiam.* Crifpiam inquir effe 5c probat,quod per margines folia fint imbricata id eft Jmbricismodocurva & obtorta. H*c fi vera lectio, ac £jufdem explicatio, ex parce Hippocratem, ex pane Theophraftum fequitur Plinius. Hippocrates lib. 2. de inorbis mulien E^i ^ * *2i-*

%£>«%»* *'iff:f KW\& iroin' o/uotov fi t^i <n<> ivat ovM %t*aosr}S* air *x,a>eJLoi<n -tyoffiftAafocnv, ofyii fVt TVVTV Kcnis®*. *cvv fii>m »£ otpu arti&is. Atfx uterus femen non retineat,fed emit tit, neque calorem in ft habet, -— (& rhoes rubri parent fortionem. Cony^aherbaapio crifpofimihs eft , ad mare in lor is arenofis nafsens, at) us odio mtolerabilis^banc cum tnelle & vino mfubdititio apfonito** Corruptus codex Hippocratis: nullum conyzae genus cum apio fimiliitttdinis quid haber,necilludo>fl/o»quoreferridebear, video. Diofcorides olivx folia fimiha ait. Idem recentiorum obfervatione conftat. An ergo fcripfit Hippocrates, « > » 3 «^ *-ri 0vXXov iXeub.* ŠAov • <pj6TB^,&C. An vero, *ttfWf H i** (fubjintellie;e *QUA****)* <*«<« 6^-> *f^i*um habit fimile olea crifpu** vel *fimilefert[folium) oliva crifpa.* Sed nullum olese genus crifpnm- Utcunque fe res habear: illud *o*x'»»* ferri non poteft'Pr*161'' omnem veritatem eft,cum apio quandam vel exig"am habere fimilitudine. Cogitaram quandoaue fcribendunv#iM« ^M^« *QVX\Q*¥* i;.fn>9 «JA)F. *Folium habetbebeniofimiUy enfpum.* Cette conyzx genus foliis helenii la^niatis repentur. Sed hoc in Batavia provenit locis paluftribus,& humidis, procul i mari; cum in maritiiPisnafci fcribat conyzam Hippocrates Fortaffis illud, vel fimile genus in Graeciae locis mari proximfs provenit. Parvacertè mutatio, fifcribatur, i^^'EAe^oy'^vel *ep*i6fW*x** 4>\yxx*p* (ilia vox defiderari videtur) CEW*I et/A«,^T«f,&c.Fortaflis rnajus defcripfit Hippocrates,& helenio comparavit, quod hirfuta funt, & duplo quam olivae majora , ex viridi pallentia & nonnihil crifpa. EJC hifce, quas attuli, ledlionum varietatibus, hanc praefero, *efitoiov Jff 6%*<pvxxot* (adde,vel,fi placer, fubintellige j *'%**• *pla, rixh, (pis-nti.* Ex Hippocrate ergo habet Plinius,cum fcribit, maris conyzae folium imbricatum, id eft crifpurn, vel marine crifpo. Ego tamen, ut ingenuè quod fentio fatear,PliniumTI-eophraftum fequi exiftimo,acfcribendum,ut fupra dixi, *Folium martš amplius,eadem & ramofior * flos quoqueej us magisfplendet.* Sed & alio modo imbricatum dici poteft conyza folium. Imbrex aquae du&us, veltegula curva & obtorta, per quam imber defluit. Mediae, prsefertim, conyzae folia canalis quandamideam oftendunt ea parte qua caulem ambiunt; ad modum tegulae curvae & obrorr*r.A" idcirco imbricatum folium dixit Plinius? Sed,quam dixi,opinionemfervo: fc. .Plinium Theophraftum fequi, eiufquc codicem corruptum.

Kcy>ir *'Ae&ivp** A^S«V«,&C] Corrigunt- *K, ptf'A tdy* (ix«f*T«* -Quippe cum circa Ardhiru & pft loco citato fcribit, F/w *quoque ejus magis fplendet, ferotinis unique poft Artlurum.* Florent, inquit Theophraftus, circa Ar&urutn & poft Ardurutn. Seroctia germinant, fed non poft, aut circa Ar&urum, ut viri magni volunt. ^rdurus tempore Columellse oriebatur if. Cal. Oft- Columella libr. u- de re ruftica cap. 2. it. *Cal. Oclob. ArRurusexoritur^Favonius.aut Africus interdum. Eurus, quem quidem Vulturnum appellant.* Idem Columella pnuloante, Non. *Sepnmb.Arfturusexoritur,FAvonius,vr}Corus.* Nulla planta Septembri menfe germinare incipir. plures jam periere: nee poteft de priori exortu Theophrafti locus intelligi. Nam turn marnre fatis & floreret, & germinaret. Idem Columella libro & capite citato undecimo; *Calend. Martii' ArBurus prima mele *-ritur, frigidus dies Aquilom^ velCoro, interdun>fluvia-*

H*c ut melius a Le&of ibus intelligantur, notandum eft, duplicem eflè occafuai*£c orcum fyderum, «AI««;> & *Wfuwa* Plinius libr. 18. cap. 2^. *Exortus occafujque binis modis jvtolltguntur: aut enim advcntufolis occultanturftelUy & coujpicidefinunp, aut cjufdemabfcejfu profcruntfe. Emcrfum hoc melius, qu.vn exurtum confuetudo dixiffct9(£i!hid occultationem potius,quam occafum.Ahomodo quo die incifiunt apparerc, velde/munt. Orientefole.aut occidente, matntinivtjperunique cognomtnati, pro ut ahcrutris enrum mjinc, vcl crepujculo contigu. 'll?j*yj>* occafum vocat cum foUs advenru itellac occultantur & occidunt: ortum ***»<$ *, cum iolis abfceffu profcrunt fc *2c* oriuntur. Alter modus oriendi Scoccidendi *tyrfunji* dicirur. Ortus ^V"KS> > eft quando oriuntur cum fole & & mundp: occafus, quandocumiifdemocciduhr. Ar&urus if. Calendis Ocftobris *i**£s* oritur, W^x*?occidit. Orirur Ar&urus *$*•,««&, duia cum fole & mundo orinir acprovenic. Occiait %/<*»?;, quoniairi ibl vfcinior ftellam occulcat Sc vilibus noftris fubftrahit. Conyza fcro gcrminat &fero floret, pofr, vel circa Ar&urutn. De florc tantum accipi j&teft , quod de conyz* tardo proventu fcribic. Si enim *dc* vernali 6c cofmico loquitur oftii, prxmaturfc admodum floret & mature gcrminat; at* qui fero florerc, fero germinare ait, Ergo heliacum folarem Arduri orrum, id eft,qiis: fole deicendente fit,intelliqit; *5c* quiderti florendi tanrum cempusdefignau,non germiiandi; quippe turn omnis germinatioperada eft. Vulgata ergo Thcophrafti ledlio fervanda, *wi* ^ 'A?*-mj* xapGxht -*, fciliccr, r'a^S^, *quippe cum circa Artltirum,&poft Artlurum fiorcre inciniarit*

'H *W« V^** *2*twi*&9* & c] Hippocrates conyzam ait odoreeireintolerando. PliniiM libr. 21. cap. u. fentenliamTheoph.ficreddidiclib.n.c. n. *MM odoregravior, femtnaaciitior, {$ ideo contra befitarumniorfus aptlor.* Ad haecvirifunnii; *lmwdadfugandosfirpentesapnor% quid cdorem habct vehewentiortm* Diofcoridcs dc coiiy^n : Au'tct-*

fypjjj Frutex cuirt foliis fubftratu fuffituq; venenatas beftias fugac. *ExphcatquoddixitTheofbrajlusjccminam conyfafa, ideo* %p*P*' ®&s ™ V>&* ^ *bcri9 quiagrhviaris fit* 0 *acuttmsodoris, quammafcnla. Quod IHimus tnati cxplicat de morfibus bejiiarum.* To *i&pj intentiomm atquc e^upc^autiam odoris^tam boni quam met'' lifjgmficat. Cum igiturJicit Theopbraftus mafcube conyty fixntitt*ejjdbrplvj^famina verotiytpviiy* y non fluaviorem cdoremfemin<e adfttuit quam mafcula, fed in graveolentia. longe acutiorem ac penctrantiorstn.* Hcfychius, ^ / M M) ^, *trtpttyt. Diofcorides tavnen fominam conyzam duh&?* facit : n'tfyl-ns fv*@p r^IH-not,'tZahsioy ovcze,. Qu<€tlOYl eft mensTheophrafli* Idem* Diofcorides tertiam fpeciem adjungit, quam dicit utroque priori, frxzvwp&Tityv J\Ji m&§ t^*nhsi&\Ergoingrati & infuavis odoris priorcs. Sans rjtu* ^ifc73(3» fiparat ''tin ufc dj'vXces Theophraflus , ubi de fuccorum diffejentiis agit. At il %h P&UVTHTK* nv^^ovn. w 9a«§ i-SfyKoli vjft)ufnZyK%ajty G £»$**. Diofcorides ipfe de pofyfacHii foliis, fe/ptvn (£} W ^'wAWiJwsrww. Quarc fyipv-rns etiam ejf&pct'ejl abfque djufrict* Etfane haec vox imforts W tio>Nc*4 ^ fa fon>Ji*s, ex *<]uo fignficat. Myrepftts memnit Qony^e odorita , H9«^* d»h&* H*c erit conj^i libanotis cognominata. Sane quidam Nfotcrici baccharum pro cony^a obtrudufit ; alii baccharum Monfpelienfium vocant. Forte* Gf *in Hefychto\ubi decony^a loquitur, corrigendum,* £ «V w *x\afixtu^avrtq. Vtittfit,baccony^a odoratA diverfa eft ab utnquegenere Theophrafti, quodfeetidum eft.* HaKffceruis viri tnagni. Duonotanda: ununi quid volunc vocem *Aipiivnu* intenfionem figniScare : alterum quod Incophrafti mentè de odoribusnon fatisintellexerunt. Umrano probandum,^ *fy^* intcnlionem fignificarcHeiychu locus.ut mox declarabo.nihil fadr ad *Ttm.&t*uim* odor^^^&^^dg. ThcopHraftus lib. de

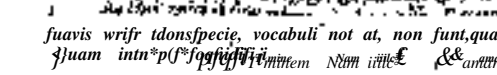

fuavis wrifr tdonsfpecie, vocabuli not at, non funt,quan-

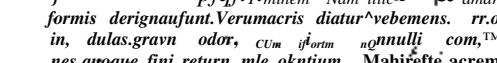

formis derignaufunt.Verumacris diatur^vebemens. rr.oU in, dulas.gravn odor, cUm ifortm nonnulli com,™ *nes quoque fini return mle okntium.* Mahirefte acrem a gravi diftinguic- Acns fetiam odor gravi fuavior^acris mo-

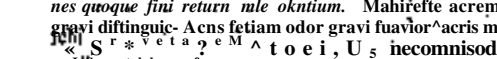

« S r * v e t a ? e M ^ t o e i , U 5 necomnisodor ^ ^ K t t l s ; f u m ™ rofmarinum odore innate effet- Diolcondes ut ftp^ notavimus, ^ *c* ^ clixit, cxperientia tamen fuawter odOrat um doc?t; fed, ut monet Diofcondcs,cum grotate quadam; Porro, ut ad alterum veniamuis, non •agitTheophraftnslocoacia'rifllmis viris citato.deodoris.fed de faporis fuavitate; E**#* enim capite 19. lib. i. non flgnificat odrftris, fed faporis fuavxtatcm; qi?od ca qua? prarcedwu & fequuntur oftendunt. Ad finem enim capitfs, A.** ^ ^ *<X?**K* opponit."£«

*trpet t'j aJahi > ix d\e aoe-pU 6 *%p>M* wwv/was *intf -fixf ? twTiS y.c£wy.* Vidt qua? adctput citatum annotavimus. Cxterum Diolcorides &»&&£«* dixie alt cram conyzam, lion quod«/JAj; firmed quod minus quam caeterft fpecies foctcat: tnmquod non tarn /3«^,quam ^if&v fpirat. Alius cdor gravis, alms acris. Acris enim poteft eife fine gravirate; quod vcl (inapi docet. Eodcm fenfu & Myrepfus fiuwem dixxt conyzam, Scd yidendum quibus nocis conyzam fuamdclineet Diofcorides lib. 3. cap. i3(f. K«»5#

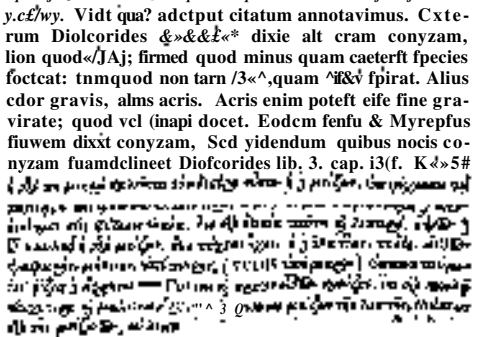

Qony\a qusdomparva vocattir, bdofepraftantior9 major alterd^ qugfruticcaltior cftyfoltifqucLitiontws & graveolsns. Vtriujquefolia ole<e fimilia, at hirfuta (Si pinguid. E? major is quidem cor*j^<& cauhs tn binum cubitorwt* aititudinem affurgitjninoris vcropedemaquat. Flosfqnahdus* { friabihs) *eft, luteicoloris, ($fubamartts>acinpappos tbit-.Radiccsautcf%fupervacua,m •— hit (Si tertium cohy^e genus caule crajfiore molhoreque, foliis media inter ma) or em ($ minor em amplitudinis* ''MfAirne an tern finguis ea eft, at odore longegrnviory atque tdeo ifijucundtorfwml & tnefficacicr. Locis aquofis prove* nit. 'JLvafofE&v* dijrit minorcm conyzam, non quod odoratafit, fed quod minus quam caster* fbeteat. Hanc mentem Diofcoiidis^x iis cjux de tertiaprodidit Conyza facilC'eft ColligeVe. *''B^vGTfiori^v eft -niftn Vf civfofityr.* Idem de tertia Conyfra tradit Galenus libr. 7. fimpl. ''£51

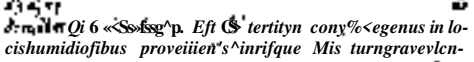

Qi 6 «<S»fssg^p. *Eft ($' tertityn cony%<egenus in locishumidiofibus proveiiien^s^inrifque Mis turngravevlcnthis I'tumimbecillius.* Conyfca «rgo oninis graviorrs & mali odoris. [Tndc ergo Plinius mellis odorc habere traditjcum mel nee gTaveolens fir,nec faetidu? Dodi corruptum codicem cxiftimant, ac reftituunt; *Foliafiememinki meliorcm odoremMbent,mafcul^radix libdnotn appellatur* dequ'adiximus** Fruftra corriguntj vulgata fervanda. Satis clare mellis odorem fpirarelib.2c.cap.ii5. fcribir,ubi turpitercumorigano , thymbraque, qufe cuhila difta^ confundic cony/am. *Te'rtium,* ir.quir, *genus eft* (cunilx) *ejus qu:e a Gracis n:afcu!a9 a noftris cumlago vocatur, odo+ nsftedii radicis ligncfe, folio afpero. Vires ejus vehementiffimas in omnibusgeneribus earum (* fcribe,^*earn rem) tyjdunt. Manipulo quoque ejus abjefto (* alter *codex obje-Sto) omncs e tota domo blattas convenire ad cam. Privatim adverfusft'orpipnes ex pofcapolkre. Iribus foliis ex oleo* pcr*unEio homine,fugai ifcrfentes. E contrario, qua mollis vocatur,pilofioribus foliis & ramis aculfatis* trita mellis odorem babeiy digitis tratluejus *coharefccntibus.Altera tburvs^ quam hbanotiditn appellamus. Medctur utraque contrafirpjmtes ex vino v'elaccto. Vulices etiam contrita* (adde particular copulativaij?, CJ) *cum aquafpavfanecant. Sativi qttcqi fu07 ufus habct. Succus ejus cum rofaceo auriculasjit rat.lpfa ad IEIUZ Ubitur. Fit ex ea rnontana,ferpillo fimilii, tfficax contraferpc?2tes. Vrinatn movet, &c. Tertian*, iw t\u\t genus, qua h Gratis wafcula.* Ha&enus de duobus genenbus origini cirit, & cunjlam vocavit ; tertium eunilae genus mafculam vocari ait, ^ Romanis Italifve cunilagihem. Supra diximiis ex PJihio, Hyginurn cunilagincm vocare conyzam. Arqui ccnyza Grarca planfe diverfa eft a tunila five origsno: 6c ramen addit Plinius; *Vires ejus vehementifsimas in.omnibus hisgeneribus ad cam rem tradunt.* Id eft, *ad* morfus ferpentum. Ergo conyza ,vcl potius cunilago, in generibus cuniliarumjid eft originofnni, vires prar cxreris haber. maximas. Sedconyza , vel ciinila^o Hypini noneftex origanor.um renerc. Similem quidem obrinet potentiam ac facuitarefn &qnk?cm adverfus ferpentes majorem vim habet • fed inde non fequitur conyzam ongano i^rj e(Te. Nemo

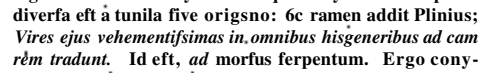

phraftus & piofcondes. Origanum omne fuaveolens, neutiquam toetens • Cuni.Jaginis radix PJinio *lignofe**

j.'«i» eSe fkribk. Sdct &PJImas plants rum radices uofUa n'iccrcj qui fiidioe haec cunila mol rur. Diofawides u-rriiUqueconiiJt mjtij ,Jc iitsiir* folia hit fuw cflc dicit.S: -j »# *(i»nr, Tertmm (jtfnus .1 uv^il n^nrii QJ iiitiuiTifii,, KrgO COnvXHni ti aim ; r. l r-Ui. /(J^MJ *Actihitiii* D^ wlul flu; ipiirjiiuj, dihil D mi cor ides. Sr union Ipii^fam ellc eonyanttrtditPotltoc, atquc inrcrcanumcrat ciquibujJeperf'c' f« Pollux. Sed m . : :,doi«i!, ciii dnum eubironini aJocudincm de« W ti*ti^ a«ltc4t Jin lion trjdiil;t I'li''tirt, ntc «cult;oj fpiiiofve ferruHa*. Mine* akiicmnullo d«in qitippe nun fujwrat, SL'LI nemp [ir*cer Piinium r])i» nnfjim imq mm tradit conj'M in; ijnnis et iam caret- Sed crrupttn codex Fit!luc;?. Pioymf*)cnb< »if.V- IChf^a Jimilia. Scd & ^rfrf ctum ^n *rjywjiti* dicititr ''Op^'*, ^e?-H-iJT,«, ,j'hi^« >yrtv)**«'. It si lie its ifte leiji debfr. Du* npi pJinn *ttv'rr* mole »udiunr,fpin 1 :.arcn*. Urrata^Lieco^fufidn Pluiittl, H:PL'J*>SH iT »*f^t*'* inier iicylocarum locum habet, ea ipsa lepes parasitus, aut vtf o, que & mV.f. ,e t q U» ft ra roe 1 it a ti mii:, Illll: r 4 eule jr 15 rfccnrcttn'wipnrefl O ••irt daftrtbii Pllnnrt: at tn lctis& fnrlrla. Dc meUwodnri? nil i 1 11, niliil Diofcuridis. Alunde tricar habet Plinius), K lilicrt[1] (Htccat diccre, exThcscriti icifiim.-ilcinrdltriAo, Ql Eidyl. *i.*

libertura'ilircr Ic^crC ciiiVuiaiir- Non foktdiligcntfradeaqu«pr*i. I'iinttis- *Alter**, iitqak , Tftjirii, f» 1 :1 *tfftitJnms,* Puto PfijLuin atiW IcgilTb, • a *tirark* itiflir [iitfumigari adfajianda^rerperitej, indrquc tlium odorem huic sdfcripflfTe; ft'd inreincet:-) corti ninil (hi.ii r"rcfh Petin ie eft tin t!^ hxi d;; mc!!ft & rhuris odoj-e habcat *j* nc-)):n eOfe. kx rccen" Mtophvtus,& An* L ;.;».*.-:.-, vtl i PEiniobatKrir, vcl ab alfo, crui fimrlTtcr C>n^'/3t luiionun cum <idot^^a pla,,-1 , ! un ^<>*ftVAi [pod,,: haHfa: cum Itbanutide: sed omnia plane dissimilia habent libi :.tis&cony-2a. St • *fit}r!'« pfitlii*, (Sr. Kit Gmtlii. H^c p^rtiin Drnicnndrt de [mgorijpt-(13. parcimdc bei .iim ewmi- .v nanr <-ju3 - • -ht Scholia- -.crfumci- iruecIiiTi-rrr. .^^ir-

in W/d' «• 'A-rtJuSl. Cnv^J *fl*xt»btr- quiftftj Centu ccielrrMi, fnpicr cajtiutem, firntiint. frigiddcnioi bnbtvMtttir, mtfitmtaffttiituainUActe. Ltx Atbtait tfi , JMJ *wj^iniivt nuil>e~tikiu,* a *qtixei-ifn uXtm *%ux:,[inguti> annii frtlimi Cttiu pcrfi;*$_{b_e}$ B«Bii/ur Kf ifi?c« ^if fun fi/iuM fiwr *eifii- ••'.*kt &/iwflw /(frwj wrtMJ i«^»ttti»f, f^^Mfifuf- fTtd,*ni*$_{UT}$ JJ *EttujiiW*. Eiiufuiutm eft At-*M I ft Eidfi. <- id hunt **vtrfito.**

ini'jlum exfemient ac txttr.gtunt. Duo trijvc confidcr.tndj. Ancoriyi.1 .U. Affirmai id NicaiMti •. K>>. ^> *t.t*O- fl mi •« »»»ifW!'«J - ofli< mafbr. ,S> MJ BiTi'Jir/tiF^jil i(f*r'M>. *Herb** • lij f jre/J.ifj *-jcnrrcci impciuf rtfatra. d* *» Tl)efnfiifhnfvlfuljhim:nr.Sed* [ikSdid ftS :t JwSorttariiquani jher, Wajujar Apoilonio Jtdferiitii. quiapudGalcnum lib. 2. «J t<n« cap. i sJvcrlu'ic.iuiti* dolorem c» aidorc conj,waj pt*-fcribir. Sic cnimliibettapiusutute. T* VC- A t

ri^HJ *ht'MiMi a flu ctnjeHum fut dio per neeiem* ; *it>,i51ti>utt tiqtum tffnrt&iie,* Ad hoc sigtirneruum riiulo Icqncmc rcljawdt-: G*knuj,Ti n***^''*^''[1] iiA:"«m

t•:11 '.< ni? > B"»iu BV tii'i yi-i;;•• f i• *Ct>t)\Jtft rtfri-*

f n f.<!um impeffblt tfl. vtrum O &fif m'nrJMt :«r f»«r *fi^f follcniui tttnterii.* Caltdaiti clFf cor.yijiii.rJ:gari not? pot[1] hj w cjlidatn rtftjistiu. Non i.imftumrot Apolloniu nlvcrfus cipitis ddores ei c.iliJn taiii'a p[1:'' fcripliiic. Per fc nonrcfvigcrat.i'cd y«racdc]c»*,uti *croois.* Notitm(ati5,crocumocii[is inftiKina' prodttTu. *Vt* crncm ctftmiuic fiaotL i icperlpirjljilcsirartd,JiL, ULiitur;: j:nro»-tbniscauCt, cihalariSidiftuu | .-^ij tunuitr , j p di t i (b f t i p Jfer us !iiiinor ardmetn bcicnt, cvaporac, tcnurfoucabtie in sure; j'ofllt. Vtitirrcti) confn ir.f.iSni STiijodrt & Trieocnti Sclioliaftn icrtbuni • nemo- Non rcfri^crando vtnejcoj itrtpfluj tiiun tenuttttcj nun fetus ac captlota *evuKlCete tadt* otnuc quud eft in Icmtne -ii'rtti; quo diiTipiio, penr rani;i5 V tire til libido. Stitniiljjatam efle acrecctam fe- lentiam, caphMamfrigidamtlfc.iijtti: quod l*nguinc

Cony za Major.

futfimacft) cof»eeler. Hocfrisotiseft, i r ^ , caJoris. Imnjo caloris eft, IKM, f,ij»oris, & hoc idfi [ffai, qtwd viicjus tou penetret J«nguiiv?.« PW

tio omnisa calore eft.Frigus cninrijUtait Philofophm, non jntrrcdituropcranatursc, vel consclac fanguincm, quod lajrctScaperiac viam fpitititibus. Docet expcrientia.fanguiricm in patcllis ob fpiriruuin amtflioncm coagulari. PI lira de ha c qu;eftione alibi. Conyzi gene ra pi ura obfervavir. rveniionras.Major^ivemas Fheophraiti,que pro Icgitinv conyr.a habetur, piures es eadG radice promit caules.fcfquicubitales plerumquc, aur. nia]ores,teretes, duros, lignolbs, hiriiitos, pingues, obfoleii coloris. Fsliaex virorc pallem, frequcncia.inordiiiata, alccrnis eaulem amplei5lcntia, crafli.denfa,oblonga veluti olivx, fcdaropliora, liuplo^uc ut plurimummajora, nonnihi! trifpa, acferraia, hit fa; a 5c pinguia, feu glutinequadam & pi ngued i ne obfita. Ei t re mj c.iults m nl c is o t na n-ₜur fccundiw Jon^ittitlincm fpic^ inftar floribuslureis, rotundis, hieracio,aut lenccionis fere <imilibus,Sc in pap-(tutn.m: ilIiiK,evanefceniibus.His fubeft ictncneTiguum, Hthieracii, ciuerei colons: radfscr.ifla, fibrola, vivax & millers annis perftans, qiiocannis novos plurcfque cjuksproferens. Tora pUnta pinguis, glunnpla, &ltnro glu:ine otciipa[a,^ti¥«olens cum luavitatetjuatiatn-Tepidigre aiifttinoque tslo & at're mantiino obltflacurj etijufmodi eft Hctrnriac inter Klorenriacn, Aquafpcndulas, &Romam, alQueNitiobrigum in mar in mis Venttuui Bcarvorummarginibus. Lucc]te,Maililar5tes,Moninellii. Super Olyfipponem frequennffima ad collium Tago flumini imtnincntium rsdiccs.Murdano, item Valentino regdo, atque eiiam Narbonnenfi agro juxta vias Scvinearummar^iiies. ApudBaravosii(Tlilibusfatinafcitnr, &iftacc florcs prodiicit;fed adverfus hyemisinjunam munienda. Medium conyzaegenus, Candida quoq; lanugitiepubefciir, ae gravis o<Joris virofum cjuoddf fpi-

ConyzaNIedia.

»t, caulcsemutit pedam.autdufimdodrantoin aliitiidine, rorundos,reaos, graciles, tblidos & fubhirfutos. Folia dusoblonga, digitum lata, mucronata, hirfnta, marEinenonniiiil ttenafo; flores in fafti^iisramulorumor j bic;Jati,fnbrus *!peri, charn*meli firoiles:r«l non in mediu'orbjcHb five tlifco unmmmodo,vcrum5c ambitu lucc,,& Mutomjjiores , qui & in pappefam lamiRincm abcLitjr. Jiubcft f_c:i,c_S ob $_{ang}$um, f^{um}, $_{quo}$d cum r»ppofepius avolat. flad.ee$_{n}$l$_{titur}$ ^^ft, fibma, tii$_{g}$n-«me, & perenm. Saporcm flot^habemamarutn Btacrem. folia $g_u$ft$_u$ mitiora funt; $_{odorern}$ fp$_{irar}$sravem,

£&7Fpprimi Bifl otti, qui wio Aus uftoq,c men-

fed raulto minora, margincs *ctetpn*; urde *ti>h* di-jr «. nctandus ftnex rt ^'»»$_{w(}$i^$_{(}$. Defatwe nemo dubi$_{ta[}$-vulgo ta:ridam conyyam vocsnt. Minor sony/a$_{ra}$-o$_{n}$Jui unoafllirgit caulc, cubitali, plenunque mmorc ramofu hirfutj ctiiim & glwinofo, fed magis etreore $_{q}$^$_{ira}$ f'_ rioris. Foii« font tnplo minora ad linarie f^a acceden-

Cocyza Minima.

tli, villofa tamen pin|>uiaqne etiarn ilia. Extrctni ramu* jifecunduin'longitudinem, veJuri in majorc flofculos iilftiJienc, minorcs Si longfe minus fplendidos; radii (omnium quidenit quas obff rvavitdiligenriflimusCluGus, ejus generis ft[rpimnj iitijrul.lTis & annua. tota plants niajoreodoratior eft. Crclcir autcm fr<qiictitiiTim£ ifiagris non procul Madritio, viaqua Toletum itnr; reprriuir & inNarbonnenri G.illia infrarylvuUtnillam,fcCQfidum quam via eft, h Mompclio Pcraul, ftagnis adjacentem papim. Ex Hirpanico lcmine nata eft ClariflT. Clufio Viennaej ctiam aliquot annis in horto pctflitit, ex femlne decidiin rcdiviva. Floret autem cum majore; fob aucumiiumvidelicet, & fubindc femen prnfert. Pracrer hane &alia oftenditur non aqutodorata^ied graveolenlior, eacjue dc caufa turn delineationeDiofcoridis magis conveniens. Exigu*-Sft hcrba , palmutn aut dodrantem aha, in can] quoq lie & lanuginoia, adoreque cartcris re- > ferens. Folia eiigua *farit,* fiotes chamaemeli mediisorbiculis aut tanaceti fitnilts, fc loldrc luteo lubnigricant, qui,ut aliorum, in lanuginofos acrnolles pappospcreunt. Radii tcnuis eft. HtJmidis ac riguis locis crebenitna estt. Defcribuntur Sc alia *ccnyjx* gen era, ac quid em *3*-liud tnajoris fjcncrij a plLiritnisoftenditur,quod folia Iiabct priirio anno fe femine prodcu!itia,q«am jam defer 11 tc tonyisslariora,inft.ir verbafculi, five primula: veris, Ted tamen minors, nigtiora, lanupinofiora, five molliora, j_n terramrcfratfa&in tniifroncm definentia. Alccrodeinde anno caulem fcrt rotundiim, fefqui cubital cm, nonriirn; 1Llm alluna radicc plurcs > graciks, folidos , fbllis jam diftisniinonhusvcftitss. interdutn inadnatidivifos. Inquorum faftigiis funt capitula, i qui bus exeunt ftarnins Ittea, aui^x luteo nonnihil purpurafcemia, florem conftituentia, longitudinc plerumque unciali, un'diqur in roturdum, radionimir.ftar.cxplicita, qnse in pappos abtun;:: fnbeft femen oblongum.fufcum, parvum. Radi« nititur lignofa, fibrataSc perenni;faporem habeni flores & folia atnamrH. Nee ingrato odore ftirps, fed arcmatico; nee glutinofa, ftd ticca. Qijar$_e$ conyia major *eSe*

nequit! unde aliis baccharis videtur. Sed de hac quaeftione alibi. Locis apricis & aridis frequens, petroia & veteres etiam txiifos non retugit. Media etiam Ipecies altera apud Batavos reperitur -, caules proferens -cratfos leviter ftriatos, fed rnterius manes, vacuoiqu£, circa faftigia in ramulosdivilos: folia, quapcaulem ^kirima ambiunt, margme crifpa ac veluti mcifa , Helenio alioquin non diflimilia; unde conyzaHelenitisincifis foliis a Lobeliovocatur. Floreslucei funt; fibrae fimilkerpro radicibus nigrae, molli renuique lanugine,& haec tota incanefcit, led minus graveolens; flos in lanuginem etiam perit, mcllis odorem quadantenus referens. quare legitimae conyzae genus efle nequit. Flor t zeftate. plurimis HoIIandiaraquofis locis reperinur, 5c circa Arrebatum fi-, neslocis pal'jftrbas. Invenirur Scaliudgenushuic odore totaquc forma non diiUmile, niiiquod folia non funt incifa: iefquicubitalibus cauLbus aifurgit, incanisaclanuginofis, foliis vcftitis dpitahbus vuhrari non ditfjniilibus, parte fuprcma viiidioribus, averla mcanis ac candidis, rhafolii<etails? fimihbus. Florescoriyzae,!utei,qui 5c in pappos abeunt, odore melleo, fapore .Icriufculo. Radix fiorofa, vulgari bacchari non difiinv.hs. Locis paluftribus apud Baravosexit, floret adtare. Hadlenusde conyza. Cujus pljra genera delineaninc fummi Botanici CarolosClufas, Lobelias, Bauhinus,quos£uriofusadeat

Lc(ft*#

N*VS*S-] Sic clicitur, tcfte Phavorino, ©$JJP r'«e9*'> * **pZ* w-rotyi'S UuZut'&>* «Hi3j, *idcftfubter, infra, quod ex edito loco'deorfum verfus dejeclusfit.* Refpicit ad furtum **Promethei $ quern Poerre fingunt, Minervae auxiho fretum, afcendilfe coelum > ibique ferula ad currum folis admota , igncm rurfns in terras detulifle, ut docet t^>ratius lrbr. I. iarminum.**

Audax lapsti genus
Ignemfratidt maltgeutibus intulit,
Poft ignctn HLthma&owo
SubduRum.

Idem canit Nicander.

[illegible]

Caeter« defiderantur. Scholiaftes, [illegible] *y uf fri lsyn co)Ur'mb** Femlam **a furto Promethei commendat, quod ea ignem Iovi abftulerit, & ad homines in tnundum tranftulerit. Verfus fupra citatos in hunc fenfum reddidic Gorrseus.**

Uxime f3 interno fertilce de ventre Tnedqllam,
Qu<e quondam fur two incandwt ignt Prometbei.

Vel *tdfol* **dicitur o ^ r 'tf^isqnod bacilli ex eofianr, quibus fuftcncantur fencs,. aliique corpore debiles. Malunt alii »'«$w dici,qitod rhyrfum ferat.** *Tie&ointmfayj-<pt>Qt,™v&i K-nfi*xtfi, flures thyrfigeros, paucos eft cernere bicchos.* **Supra carmen illud a nobis expofirum. Ferula thyrfum non gem, fed umbellam.Ferula a ferendo, quod icapi illius pedamenta fruticibusSc fenibus baculi ac fcipiones efTent. Plinius lib. 13. cap.22. N«//; fr«-** *ticum levitas major, ob idgeftatu fact/ior, baculortim ufunl* ***fenettuti fr^bet.*** **Baccho etiam facra & Silcno.Virio cnim titubantes fulcit, neconerat rameif%Eft enim, ut idem ?linius ait, ligno duri/Tuno for is, licet intus lignum non habeat. Grammatici ferulse nomen aferiendo impofitutn contendunt. Antiquitus enim difcipulorum manus ferula oedebatur. Elcgantcr Columella in Hortulo.**

Necmanibus mitefifertdas., neccrunbus apte,
lerga rubi fpinifque ferat f.thuronacutis.*

Idem eodem Libello.

Cap farts, & tvfiesiwilx, ferulaqtte minaces
Vl[illegible]

luvenal. Satyf. *t.*

*Fsmos ergo manumferula fubduximus, &nos, (3c**

[illegible] **q"oc[ue literas didicimus & praeceptorum** [illegible] **agiftn hac magisquam Iicdunc.**

[illegible]

AufoniusadTheonem.

[illegible]

Innuit fc Imperatorufn pr»ceptorem efle, ve) regium magiftrum. Sic Ovid. lib. de arte Amand. de Achille.

Pofeente magxftro
Verbtribui Jujfas prxiwit ilk mart us.

Idem libris Amorum ad Auroram.

Iu puerosfomnofraudaj, tradifquemagijlris,
Vtfubeant unera verberafava manus.

[illegible] **Duo agnofcit ferulae genera^** *tdtyiw* **, & quam** *v*$9*via** **vocant,** *ferulaginem* **Gaza* Plinius loco citato.** *Ferulacahdisnfctturlocts, atq,' trans mana, gemculatis nodata fcapts. Duo ej us genera, nartbecd Qr^i vocant, ajfurgentem in altitudinem, narthecyan vero femperburiiiUm.* **Idem 19. cap. 9.** *Ferula duo genera in pcregrims fruticibus dtxirnus. Semen ejus in Italia cibus eft. Conditur quippe duratquein urceis>velanmfpacio. Duo ej us genera: caules* **0** *raccmt. Corymbiam bane vocant,* **d—** *rymbofquequoscondiunt. Pro ,Jemen*jvs in Italia cibus eft* **i Scribo ,** *germen ejus m Italia cfdus eft.* **Pritnis germinibus, fiveafparagis,incibisutebantur,5c caule. Antiqui codices pro,** *duoeju genera,* **habent*** *duocagenerai caules & racemu* **Force legendum ,** *dih altagweya, (faciunt) caules & racev.i.* **Ut fit fenfus; duo ferute fumma genera, cadem in duo alia fubdividi, in id quod caulem ferre permittunt, & cm adhuc tenellus cauLs demetitur. Ac quidem prius corymbiam ferulam vocabant, quod in caulem affurgere permittebant,utcorymbos five umbellas nafcentes ad condituram colligcrent. Alterius,cujus nomen tacet Plinius, caulemglifcemeln, tefiellum; Sc adhuc convolutum denietobant, ut vel recent em coinederenr,vel in conduneixto fervarent. Ferulse condituram docet Columella JiW 12. pap. ->.** *Olufatrum ($feru~lam, IS fceniculum cum legeris, fub tetlo expomto dumfltf* cefcat: dci+de folia,, & corticem on.ntm folliculorum drtra~htto: caules fifuerint polljcc crafstore's, ar undine fee at 0,* **£p** *in duas vartesdividito : if fos quoque flores, nefmtimrt.odici, diduci* **t£** *purtin oportebit, atqueita in vafa condi; deW~ite jus quod juprafenptum eft* **(ficbat hoc ex aceti duabuS partibus, & una dura?muria?J** *infundi, & pducas radicu-las laferis,quod Graci* **0><pi»** *vocant> adjeftas, itafptjfamen'' tofosmcuh artdi contegi, utjitsfupervenmt.* **Aliam praeter datam ferulae difFerentiam tradit idem*Plinius, maris** *8c* **fneminselib. 2^.cap.23»** *Ferula femen anetho fw.ile habet* Qua abuno caule divtditur in cacumine, fceminaputatur* caules eduntur decotli, commendatiturque nufto ac melle, ftomacho utiles , fed frlurcsfumpti cafitts dolor em faciuntm* **Mas er^o eft quae a pluribus in cacumine dividitur caulibus; foemina, quae ab uno. Hanc difFerentiam Plinius nee ex Theophrafto, nee ex Diofcoride habet.**

*At*9i&9,* **5cc. 1 Ferulae ferulaginifque diiFerenriatn oftendir, utramque eleganter adeo defcribens, ut melius abalio defcribinequeat. Id fecit,nou quod rara admodij phnta ferula?, fed quod multae plantae huic comparari foleant. In ferulae hiftoria haec obfervanda. Scribe eX/ Aldino &Bafilienfe codice pro,^t/A«'tih vJw'^,&c.** *w* XM nn TniTiv w]*<tft>* **&c. pro** *p£{o* **r,| £*&v, &c.** *i^tiv p«-(ot.ti u%&v,* **&c.** *'ApoLvywiTn,* **ait, Gaza vertit,** *femen ob~fcurum.* **Cave cr^das femen adeo minutnm efTe ac parvum , adeoque tunicis aliifque involucrjs tecaum,ut confpici nequeat. Sed fhteilige fetnen efle colore obfeuro, trifti, neutiquam venufto, fplendido, ^grato. Quod aic iffiTrifiwA« efle, id verum eft; fed fitigul.s annis apud nos novum** *xton* **promit caulem, in quo flos & femen,fed folet demum tertio, quartOve anno caule ferre, florere, femen producere; quodubiperaclum, interit tora planta, nee revivifcit unquam.Semel.aut bis tantum obfervavi plaotam proximo vere nova folia promfifle. Videamus quid de ferula Plinius tradat. lib. 13. cap. 22.** *Et ferulam inter externas dixijje conveniet, arborumque generi adferiffiff6'* qwniamquorundam natura (ficut diftingnemus) l*gnum omne corticis loco babent, hoc eft forwfecus : ligniautefn hcofungofaminWmcduUamiUtfimluQiiquxdmveroinAnttatem\ut barundines. Ferulacaltdisnafejfurfocis, atque trans mftna.geniculatis nodatafcapis.Duo ejusgener0:Nar~theca Grtcivocant, ajfurgentem inaltitudinem^artbe* chiam verofemper humilem, Agenibus exeuntia. Folia mdxima, utquaque terra proxima-. Catero natura eadew q»* anetho (Sfrucluflmilis. Nuilifruticumlevitas majors obii geflatufacilior, bacttlorum ufum fene&uti frabet. Semen feruU tbapfiamquidam vocavere , decepti eo quod ferula fi" ne dubio eft thapfia, fedfnig*eneris%* **Plinius** brevis in ferula? **hiftoria, copiofior, clarior & dilncidior Theophraft[us]> quem fequi debuiflet. Ar borum generi adferibit ferulam;**

rotnonuitf arbor eautotfifcnt ixrpewuin. *natit* annu

uJlu-

kMbKlix

l*I

i n-i s m>* £l J t U d i d QrMJan POO

*** - ; •

»Un» | r f " pTOten Jernjui ple-

a ___ l:...

l\rj.x.

5

tum: i mode fo&i ton to-

S. V r.

• Folia Rnmi-n *(ion* moll!] & muliifich in

U»en ftapaquc IIKCO *ia:f~,,\i.* acLvem Tcbrmemcm *ibrsn. list.

mJc coda. <»h smuts rit. Sfontc prct cr

bwfx

tcetfitfi'i •

1 btcif*f afttinft •

n f; uAiEn fcri fut'ji.alien frnffam fimitfpi <jnalc f

i, i. . Ldo tube! jtvddd facce

i, *6* Dwto>-

CCO, ifc*T4calec*rr«s.b

^ t i r i J n cum

ict - Scd nobn qi^

d

mcBHumm iwOiin'fji tuw, GW>>

Wa</* iaiiVc.'-^ •?'"» '.'<,' *>•*!(* [quidscode*poif ^'",ail<i[[,«^tT/n ()(«»Jit?) ««ijfT»f* f vulg excteph #v F, vccuiquidsni, *Kg'nj« .^i*gTT;«, prolwtOri-

'"'•, ^i»(^1 (TCtn*,if*nifc } W *t*,l*$'-M* h-ti^oj^iAu <<) U ^ j i t, ^,j «!(' uW /!#'• >IMT (vet US

Dioftorifiesfilrittififrariuscllevc'w. Oribarti LiterprfiS

buci probd Uv'tn'i-.rtr. J i»WA *iA S<i* ««f n^ *«rl(w n .

(vet in M rcnbcmlum J v'^iw, ^t

tf^i'j re, Si c. A l*

*0urrftUtf*r*4: nigtr, qm fenm-' nilUmniur rbtidt-cttt jpfrl!.triiJ.fi?'ri tfi qtitmUHu-' appuRimbrn [$/,,,,,,* i;wWi *in trr>*ff*rfi, : atijm inter ipT*nul*gtntfnbtt fimilu, tx htaftilidt, eAtttt*, S5 u>bnfimtn,ccu pfrerum. Htd'tib'"' *'''''» ir.knei* I'.-ne iwflf«ij, (-ifrtj *tttnifijtn im/fttm tmftiB'ii>* •«« ! ftm, i > * (4 «, tra/tnrtiM ««/i u» i *«wf< i*"' *««»< */!- Aitm»tttxii4i, «,,,- @ ^,,* r i *HMiMiiJlit mttitm ticitui tji,fttl$_{Mf}$ unf warn*, *t-*

*elmti** f

: MifiX *tnltdltltt f)milt:,&*

rnan&rdgotam qua morion etlam nominatur * nafcitur is in opacis & juxtafpecus, fohis albi mandragora, at minorf bus: pene dodraktaltbus, Candida\radicem ambtentibus.qu* quidem teneraesl candidaque, paulomajorfalmo,pollicemque craffitudme aquat.* Ex his nemo non videt aliã Theophrafti,aliam Diofcofldis effe mandragoram. Diofcoridis mandragora *mrfp**ifu{Qv9* Pythagoras vocavit, quod radice hominis figuram repraefentet.'Eleganter inhortulo Columella.

Quamvisferni hominis vefano gramineíata
Mandragora pariat flares, mcejlamque cicutam.

Semi hominis dixit, quod mandragorae radices ut plurimum a medio ad imum bifurcataz nafcanrur, adeo ut Ciura hominum modo habere videantur. Quapropter fi eo ?fK>dianrur rempore, quo fructum ferunr, qui mali inftarfuper folia ad terrain procumbehcia brevi pediculo appenfus paruin a radice diftat, hominis brachiis carentis eflgiem referunr. Columelbe rnentem non expreifit annquL'fiinusinterpres: negat (ícilicet hortulos) ferre mandragoram, quaenaturam quandamcurti homiftibus mix tain habeat,cum mas fit & fcemina. Ad formam, non ad ger/era refpexit Columella, Mate Aibertus Magnus fcribit, mandragoram fie hominis figuram pr* fe ferre , ut fexus & aliorum accidentium difterentias oftendat. Impoftores & nebulones funt, qui tales figuras in bryon»"ːe radicibus fculpunt. Vana & fabulofa Aibertus tradidit: crednnt muliercula?, & cerro affirmanr, quod mandragorae radices humanam effigiem repraefentent. Ignarum vulgus fabulatur nafci mandragorae radices (pifDiCtoen vocant) ex urina furum , quibus lagueo vita adempta; ac hinc perfuafum habet eas haud quaqua^ effodi poffe, nifi magno vitae difcriminc, cane qui extrahat, radicibus adallurato, Scauribusp iceocclunsacobturatis, ne radicis epůlaruii>, percipient fodientes, quod audito; plan& J ac lamentatfone periclicentur, intereantque. Hanc puer faepius audivi fabellam. Nee radices humanam form am mentientes mandragorae funt, fed bryoniae. Nebulones flint • qui has, ut infoecundas mulierculasdecipiant,venalescircumferunr. Credunt quippe mandragoram fixcundirari prodefle, quippe facra pagina docet, Patriarchs IacobitiKorêm Rachaelem ſterilem, pomomandragorse (ut vulgatus interpres habet: nam utrum cucurbitam, an aliarti planram vox '**yn dudaim* defigner,non conftat) redditam foecundam. Scribit D rStiflimus Langius Epift.lib. 2. *Et fycbael venutta, fedflerilis Iacobi Patriarcha uxor, quamvisfoecunditatem a Deopecanb obtinuerat, non tamen Prius conciperepotuit, quam poma mandragora a for ore Lya acceptaguftajj'et, quorum facundas vires pleraque Bononenpum uxores, me confule, expertafunt* .Ergo ex fencentia Langii dudaim rhandraeora. Eadem quoque, ut idem obfervavit,intacundis proleft; fed c* caufa calida. Non imponunt ac fallunt tantum mulierculis nebulones ifti, qui Bryonise radicem pro mandragora vendunt, fed in fummum etiam vita? difcrimen eas inducunr* Turbat enim valde & mover bryonia radix, partus necat, mentem fubturbat. Cxterum in hunc ferm^ mocium bryoniae radicem fculpunt, ut figuram mcntiatur humanam,& formasram virorn,quam mulierum. Caelant, dum adhuc virent, infixis hordei aut milii granis, iis in partibus ubi crin^s enafci volunt, poft fadla fcobe tenui fabulo obruunt, qt'oufq; grana ilia ra- ' wices agant, ac germina cmittant, id quod xx. ad fummum peragitur diebus. Turn eas eruunt, & adnatasb granis radices & germing, acntiflimocultello fcindunr, aptantque ita,ut capillos, bar bam, & caeteros corporis pilos referant. Mitto feipoftores. Mandragora antimalum-dicicur , quod malo feu porno adsequetur. Circaeaj nomena Circe invenit: quoniam, ut ait Diofcorides,radix videtur ad venerem conducere. *Fnzm'ina SeA^uxius* vocatur, quod folia la&ucam referant. Fruc^umjnquir, fimilcm *tvonforbisy* quomodo Oribafius & Serapio legerunt. Interpretem enim malfe· *mefpilum* vertifle puto, cum *firbum* dicere deberet. Malunt tamen alii »Vr *ovis,*

[illegible] rum& ^ s vu ? ata P iacec > C 1 UO(* eamaximorum viro- nrnn» ^ rientiat nitatur audtoritate. Marepi^w, pro QUO ů°°M ie ^ ° ' vocan tradit, nomine impofito quodfatuit ram bibiffe d!SaJ ^ ucac ^ ^ omnum ' Unde mandragofpideidi, fom ^ ^ ^ kganter ii dicuntur, qui velut ata quodamtnodo Ul ^ ri ni mi ^ ue (? efi ^ es func » ar quei- qucant.IulianusC«I fenfl ? deftituti , ut excitari^ ne- *pflTut* TVACC* *TTtitv uan* ^ ^ P^ft°l^a ad Calixenem. OJ ^*- ~9&>*totrnimuitian non videtur mul-*

tam haufiffe mandragoram ?Sic& Demofthencs Philippicaquarta. *'Axki'čvJiôcnyffi* [illegible] *nee quimus excitan,fed confimiles hominibus videmur* qui mandragoram, aut id genus pharmacum aliud biberunt** ln- dem qui dormitant in negotio, lub mandragora dormire dicuntur. Lucianus in Timone. *n£s* [illegible] *hit, cš fa wv ťmoptQUji'mtoiwvM , S-n %# «'*-* [illegible] n&. *quo,* inquit, *modo lupiter, tanquamfub mandragora dormisy qui neque pej ěr antes audis, mquejur^ violatores advertis* ? Idem quoque Luciarius inter jnagnificasDemofthenislaudes, abillo inquit folitos excitari Athenienies, velut ex mandragora dormientes. Ratio iftorum eft, quoniam fru&us mandragor* hypnoticus eft,quo fignificatur fomni conciliator. T« ^ *?%** c*4&t~ ,«4u« >S •& * A** wemwtpoma & olfatlu &ctbofuntjoponfera.* Plutarchus & vinum,qucd ex vitecui mandragoras vicinus, fomniferum fcribit libr. de audiendis Poctis. [illegible] *madnodum aut em mandragoras juxta vites nafcens,fuamque m vinum vim diffundens, efficit utjuavius dormiant.qui idbiberint* Novit & hanc mandragorae virtutem Hannibal. Non injucunda relatu hiftona eft, quam tradit Iuhus Frontinus Stratagematon iecundo* . *Hannibal** inquir,*miffus a Carthagtnenfibus adverfw rebel* lantes Aphros, cum Jciret gen tern effe avidam vim\magnutn e]us modummandragorapermifcuit , ciijus inter venenutrt & Joporem media vis eft. Tune praho levi commtffo, ex m~ duftriacejfit: notle deinde imempefia , reltRis tntracaftr* quibufdamfárcinis, ($ omnivino mfeElo, fugamfimulavit* quumque Barbari occupatis caftris, ingaudtum effufi medt* catum merum avide haufiffent, ac m defitnStoritm moduf* ftratijacerent, reverfus cepit eos actrucidavit.* Plinius urriufque Diofcoridis & Theophrafti mandragoram mifcuit, aceaFldem fecit libr. 2f. cap. 15. *Mandragoram ali* Circeium vocant. Duo ejus genera, candidus qui (0 mas-, ni* gero qua fcemina extftimatur* anguftiorsbusJoins, quam la* clue a ^ hirfutis 0 caulibus, radicibus bmis termjqtie rufU'' lis, intus albis, carnofis,1enenfque , pene cubualibUs. Pert mala avellanarum nucum magmtudine, & in lisfemen cell pyrorum. Album,hocaliiarjen, alii motion,aliibippophlo'* mdn vocant.Hujusfolia alba, qua*) alterius latiora,ut lapa~ thtfativr** Qavent effoffuri contrarium ventum, & trxbui circculis antegladio circumfenbunt: pofteafodiunt ad occa* fimfpetlantes. — Odorgravjs ejus* (fucci) *fed radicis & mahgravior.* Ha&enusPliniuS. *Hirfutus,* inquit *& canlibus.* Neuter mandragoras a Diofcoride delineatus caulem habet; Theophrafti ferulaceum caulem,habet; Ferulae caulis non eft hirfutus, fed glaber. Nihil de hirfutieT heophraftus, nihil Diofcorides.Quod de caule fcribit, id exTheophrafto habet, quod de hirfutie, ex Diofcoridis verbis male intellects. Libertus legit, /3<***MJ *fistpci* *?' T&G *oo-plu),* Plinius pro *fimfw,* Awi'« intellexit,& ad caulem,quern non habet,retulit. Sed non diffimulandum, in antiquo codice *fcriptum, & aquahbus.* Alterius folia Diofcorides laevia inquit,deaequalitate nihil. Laevia quide funt,fed kion^equalia;rugofa enim & crifpa.Quatn vellem fcribere,/(7/n> *auguftioribus quam laHuca, ($ bitfutis, fine caulibus. radice, &c.* Vel, *& hirfutis, ex cauli* bus. radice, ($c.* Sed quod fequitur omnem hanc conjedkuram impedit. Succus fit ex malis & caule, decifo *c*** cumine, *&c. Kadicibusbinisternifqueruffuils, Zslc.* Antiquuscofjex, ut moi>et venerandus Aquileienfis Patriarcha, habet, *radicibus hnis ternifquefoltis.* Scribe ex Diofcoride, *radicibus binis ternifque nigris forts , intus at'' bis, ($c. Fert mala avellanarum nucum magnitudine.* Hoc nee ex Diofcoride, nee Theophrafto fumpfit, nifi fortfc pro *p*yuhs* wiwht* legerit Anagnoftes, vel libertum fie legere exiftimaverit Plinius. Ex alio audore hoc haufiffe puto. nifi hoc fcripferit, quod forbi & avellanae frudlus, «ion multum invicetn cedant magnitudire. Sed hoc frivolum videtur. Sequitur, *aliihippophlomonvocant. Ttiffophlomon*; fi non *hippomoron* ex antiquo codice fcribendum, quod folia verbafco majori,albedrnis gratia,fimilia fint. Hippomoron vero, quod infignem fatuitatem adferat. *Latiora,inquh,quaml,patbifativa.* Diofcorides folia ait effe alba, magna, lata, lsevia, ceu beta?. Qu 0(1dc colligendi modo fequitur, habet ex Theophrafti-fib. &j cap.'o. Mandragorae mari folia funt numerofa, nonnihi* rugola.magna, longa, lara, l*via, dilutfe virentia, velutt betap,fedmajora, ampliora, humiftrata. Crifpainft^ dipfaci, olida. Flofculiingracilibus, &fingulanbuspediculis inter folia exeunt, herbaceo caudicantes colore, mali infani non diflimilesi mala Hide rotunda,aurei lute-

ve colors

vecaWu tt, fc™riUio«io:e,Swvci>
/ iitia, m mbiuieminattiodice p! ana, cornet!* , Beat utapartcremin) tnttu lima, et IM cubical] Ha, a uc c i-lia. Rjdiiproiija,cartiofj,C4niNcjns.,iur in pallidu iuh- •i -. si. cat; J ii *, crilE) com i:c eunibtH, i pwqiw radj x roaiuimeraflkuJinc WP'"! fubindc bifida, Jut mfiiia, implcxi, cntra bin*. 8t dun£| quali Ji!;'.ir:i:s ollcnura. Omul ad fonnam ilUiilic *noa* rnfaii I'etJurntTionalttno-m«rfknutiis inier(preutjo,qiuc roandr.igdr.I tjualJ mm ,S D:a!.Jffl,i-iHgfMm,liv(1 hijmlim:cM;n connour.Qiun-quitnfiortalleJiiitittt alii renncti illud wctitom, qoodTce-(Utidai redjlat Armtnat fhriiL's. Fdtnircc folia anjpiltio-t j funr, Sftnioora, HjtricvAqoe, prr ttrrrnm criam fpir-(a: frudluc pajfidiaies, nuaoitt, turbirjii, lorbi aut pyri tfli^ie, frtino,Ji tniniis miotsti:cadt*pralixd iju«ft'in,liid toiiior. foru »tnplimni™<:aii< inttrius aibida. Carum-torque CJUIC, Si foiia ab ipiispeanut raHirih'"; mttare (lurct, AprilI(ihvL-ra*ckinetitior, Sever tcjiidius, aJio-(juiii M»to. Fns^asluliii.Auriiilocjlic matutiis; odver-) Ill h j-vtn is inju ruw m jnie nila. Memo r a U(l51{ u-*-i u r 111 i; -gni fcitbun:, quo iwctifiiK *ftsgas* iinctnum fiitaruiii ell, comsgis iutctram VILI1 mall Jr^"'-T[3]ni fo-lia novam«ifibusO-2utiri,N[fr]>fctntnnnl. Uc-wmhri prii-duxilK:; oblervaH OitD[i]lwT«i"il'l&. *ted* hycincm ad-HKMIUIO inclemcntcm fuift tcitt: mtmii^ : m»vt in Mjr-timn utq; menfem folia Utuiirp, cum mitit in i: *ix*\ a fuil-fecItyems. AfiiJoosf)wnrei«ntialcitur,K^uiiltitiiJa-ui tantummodo repcritur, &ii£jn::M ijuiitcHt^' fimfe. In caJiiiiiri.-^r.jrnibuv fytvtftrthutS Buj r . vcfuii in Git,*^no .Ajjiiha; HKJO^C, Rbde r.ilium ; nui manfragiaraui cauUmfvfitlaii h.ibere ail, & tnidum *im-yi.%* \ f.ri! *qw> vtri* mirfmi [r]ti«(umfritlVrat'eftituum. Ntctriitnfii convefIftDio fi rti cum Theoph rjito, D Mftf ri *'in* tnanJ ra.T

aiJThophfhwca

pinretn ait, Thcopfstaftus *n\pwit. 't*y*h* malt vcrtunc

pp

n:id eft «M . Vcrtc **etgc*.** *pt*

f Q maridtai^>r jin T1«o-ptuiftt *aark>* BittaTiici nsigni Dwndragor.itntcniii Dio-Jcofidis,5cThe«f hrafti cundem afGavtnt, ac qui'Uoi bcl-**Jador;iin vujgt) iliCtJsn ni3ud[,~ti;oiam tcniuni iTntim. Equidiitn nun ncg*cnus tielilriiJtism manJrajmr-i Tfaco-(hritb die fed iwuam** [")**tnkjridis** *tfTe* **infiLUSitnus. iiivm wnriw, in** *CfalOK Oicicottiie*S-**, man-drap lirmiiii"':** lnunijacc»-**ria, r.Klicemamhiciuw. I\ iisinPiiltrst net btllndotijm, (Kt niaiplt • • x^hralh , tcrfiitni o iicm d c!'c rrbij, cfTc. BellaJona fotuto fi[m] i 1 ia |>t odutk ftilu , ueutkjuain bnini jaccntia, rtccrairitemambi™-**ria.ldcmdcmandrafcuraTlieophralti ditct&iliemfert*:* nuit (TOO cuultrn proriucunt j prccipur m^;nauj qiialn *tctulx, sA* Imntnom radios iblj.i iron lutwnc > fed lauli f t a t ex taulc protJtiuiit. Sed tcrch"[ll] i"[lnll] vidit Diofccwidc:*, & dc aiwru tt'latn *g £* Accolic ; rp lixi. ^ trad!i!icariti4«drag(.ira, DinJcoridis cTu Don vulcantur. **Defidettumr** cnim in njteiibusnmmulliscodiobus, ncc refctiinrnr all Oi il>ilio, Plinioquc ; quart mcrito fulpc-cl»- Alii fniant genus efft COnttnnmiEi Scdciiiiwi mm fr-lani ™f ims?Placet ("ummj & ttobiliS; viriFabiiColitm-* i[qu]f o l a r i u i n t n a n i a c u m prinmm niofcoridw, r a m i j u a r a m a n j t a a T h p h i f t i r f 6 di-£9, dcmatrfrcplanrM,. AraiiaraimMinumiubni maniaci Rcnisdclcntiit Diofcorife. Attcndf ad verbi, & fiogria .iihgenret OBBniwjduo folaoj maniaei adtroduii,; < ™ l g o ^ ^ H,r. 4>c4p. ,+ g ^ , -

dci/iltHrt.riitiffj utiB j rail^poiiniiicroiftfrdtMmrtsif *Hundtam , uliuc JttiwduitAiitleJceritti • tjpntjn ncutnitu tliwrjigjirj, jicfljit.iai piiufartt/n infix hirfuiiiti, mnjui ttmtntil.i jtque erjfsivi.^citjnnigrurr., cuijhcctdii ftuKts Txnwftu, T»tu»dut,nitet,dc»il 4U> Jxodniu conflimiMrirM,* *cvTjmbitbtdrrxfi,Mhht<s,<$seutivxh<>tto<:. f^Aixfil-**jdtttictnitAn, cr*Jfii,c<>7u:.ivj, lifni iubiiiilit.ivijcitttria rnotiiefit Itat <oe»t« fnji*tit, itijuelititxiltbiijpetnt, (3c.* **Diws flicdcfCTibipliUicajs extra nmnS Luiitroverjlim eit. per? quij^penMjuiMircadi- [ilana frudus riatani fimiles, atq; 1['iniih(>rn<tut pri;iiiiii,ac «iam limuiadnosm|^a^ mollw, utura. Hoc indium tmjioJKbik, "Hi infitionc fil<Slltnfuerit;quOnnodo pyjqnwluinnijiii novifniu.Sfd de lis qui artc ac infitkniir liunr, ndti agit Diofcoridej. Ptsetcrts ncc ulluin Iblani ficnus ill mlitipncm jpum. His ita pofirjipOuir.ino com.tJcndura, aot corTUptum ad-matlmn cijjjtcm, aut Diotufi.Jcin diurucn plants rum h ifh»riatii,ttia ct; P [mLmo, imiiuro mife Dl fi\ac otu nia per-turbafrc. Alicrumiat coricldacur opoiter ; noliis mi-**tior plaa-t fciutittu. Curr^it K^bili/T.FabiusCulucnna. *Xrfix'" futr^nui* **I«J«. ftit noooidibai hi€ loci) noncro

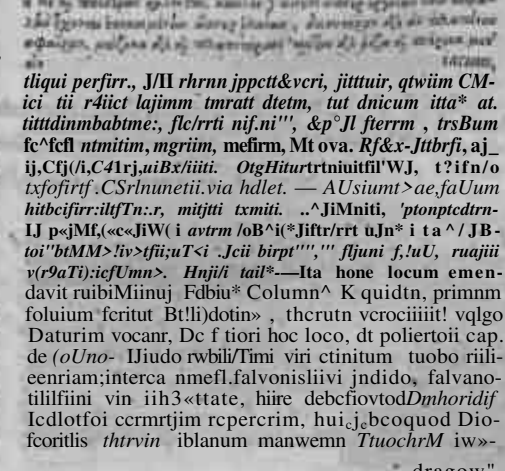

tliqui perfirr., **J/II** *rhrnn jppctt&vcri, jitttuir, qtwiim CM-ici tii r4iict lajimm tmratt dtetm, tut dnicum itta* at. titttdinmbabtme:, flc/rrti nif.ni'", &p°Jl fterrm , trsBum* **fc^fcfl** *ntmitim, mgriim,* **mefirm, Mt ova.** *Rf&x-Jttbrfi,* **aj_ij,Cfj(/i,***C41***rj,***uiBx/iiiti. OtgHitur* **trtniuitfil'WJ, t?ifn/o** *txfofirtf .CSrlnunetii.via hdlet. — AUsiumt>ae,faUm* **hitbcifirr:iltfTn:.r, mitjtti txmiti. ..^JiMniti,** *'ptonptcdtrn-***IJ p«jMf,(«c«JiW(i** *avtrm* **/oB^i(*Jiftr/rrt ujn* i t a ^ / JB-***toi"btMM>!iv>tfii;uT<i .Jcii birpt"",'" fljuni f,!uU, ruajiii v(r9aTi):icfUmn>. Hnji/i tail*-—Ita hone locum emen-**davit ruibiMiinuj Fdbiu* Column^ K quidtn, primnm foluium fcritut Bt!li)dotin» , thcrutn vcrociiiiiit! vqlgo Daturim vocanr, Dc f tiori hoc loco, dt poliertoii cap. de *(oUno-* IJiudo rwbili/Timi viri ctinitum tuobo riili-eenriam;interca nmefl.falvonisliivi jndido, falvano-tililfiini vin iih3«ttate, hiire debcfiovtod*Dmhoridif* Icdlotfoi ccrmrtjim rcpercrim, hui,j,bcoquod Dio-fcoritlis *thtrvin* iblanum manwemn *TtuochrM* iw»-

dragow"

Belladona.

dragoram judicat«m *iuii gi^via^a^D, quod, diwna fa- venire benguicat^, Manum afrcniin Diolcoridii, man- dragoram i rttn. Ignofcsc vi r lummus li quio aliter legam. Scribe.

lin T»[*ftfr* .fjjjjiV Jinn • ^' >x»-*f &£(*•' rlo

». *Tn^mi. tpuim ri IftniuZ'(^'"' • *i* #»1(*iif»f,% »*••(*»- *m.* !fl »ti i^ tit(j|p < ^ i B < i i •»M» IWWM *$ii*.ti* mui».««V'i

fMm *mmsnihpcrufn, tin thrvnan veeinr, huicj'alium em' tApnximum, tnjjnt ttuttnt, \3*l*ct»ihi, qurm faderut* vouUtrJMiam tUMitns.Cmtitm cmittit i rJMct fongitudint*

tifutincxmlitnt J/JI/*figird,feihitjuuttt, atfUtani*fi/«- *U,tnA}ui inmtn &<tjptritu, fydt* fi/kjf cMtJiiia,CTiijj't,*

*fiiiilotuiS pi*tJHt:ir,Eft t$*ktrum}oLtmm47tisci genus, fjniu-iicet emi;tnpUiits. Ftituni bmc nymijeiini3{ui. F'erem Iraiiiti ttigrtnn, tipi}}flertrnfraBitat* jrjna *vKcfum- ttm, lotuniumtnfhr htitttt:ftiI'ljtir uutmotlnn.* H.ltic lediioncm "nagis probo, partial qjod prapim ad vulga- tim accedar IL-CIIOHC m, partini qtux! tpl'ac u in pi ant arum ddineatiaiiwveriusrrfciai. *Dv* priori lib.p. aga,ubi pro- babo tea iioiniuiruniifujnelalanu abamiquu, Jit rationts adjjm:de fecuti.lo tojatto hoc caphe again. A dtlidi, po*i. W^w»,^B5»il»,c«PJifiio, qui lib. 1i. cap. Jl. *TtTtitfo- lufimt*»- ?mJ. *mtnwtt diligcnttr,lrttu}njlr*tii'j,rev)tdi±,mx veatiu irjR*iti, C£c.* >MJ»(I? pro ><p«V« i (jd ex Tlieo- ihraft^i fi-nti!'ui; vot^iufniiir, Jlc ijti^'n, dfieij' quod belladonia nos: raccmuliitii tent fni-tmn, tier ctirymbii bederæ simile

^lio, ingenui fatcmur nnlia mniniMm d(c audtaricu- te. BtlllttonnjdKLturtjL-hJ irnaginationesTtoninjacun- dw tfBd*t,v<l,ut twneftt Paris Pliiiius,quod huTum genc- J« lib, 21, tap, JI. *Qutmquins GIJK> anliare*

cemibns. Eiccinolcs finglr, ptdindotlepcndeni, di9eOTbrcitqurolyculoflifCTio- fc pirteccmprehcnfa, acmo uv* rimilliiiu.fplL-ndtdc (i:- ericjiiii, rtUucida , fdtco vinofij, mapuinidipefiire ine* Sioeri)ccri*<i i crif;uo ftrminc grnsn'ib. Ridjcern fimdit longafc.magnain. matbicantrm, diiirurtiam tcritMM fiied rieiMin. to jTopapinw plurc? diftribncmi), Adfq ..vjraKCft & imporcuna.iit fcincl in hortisafeita.vii cn'S delcriquc qucat; immo TC! tantillo fruftillo rcli'do, «W infbflbrcpullulct. Rnret ImwoIulioqiK.bacaeAugii- ftd mitur* funt. Cirti fy!v»s, jmtapartetc*, fcpinirnta- qoe aproiutn, a!ii(qiwperinde pa rum culris ac defenis repenrar locij,uiiibrola amat. Bacc* comtneftx i» *fa"'* rrmai vir* pericuhirn hnmincmconjiciunt. & plcruonq[116] moirrtn tencllisadferunr; quod Tnulritcrpcnnicntiji eicniplis conftar. Kon reft[1] ram ab aliis obfrrvata: fldo- isfireJituli duo Lucdnni Baiavorum in horto *mewco,* quandoci praefleif CI-irifTPerriKPavJusMeittcin* Pf°'' fcflbr in eicjem Acadcmia primario*, ^niiotnicos & Botanicus finnn>us, *ex* imprudcmiabacaudiiaan-fflVtN opinamiM riljcliosclc nigros, devorarunr, ac altern om- dctndtc alter ubiir. jltrro admodum pcriculosi h(w Pliira, aliiquc ciempla tcferiuit Ad» 's ann Oirrffiri

. Vrfe «p. il. iS. j. biiUia mim»eo folms »i TVorhrft bra num sdfcnbit: Hd nil.il

plurej, Ndem Fermi.' sltitudirc ilfiirgctH[M] tTici]b[riles5caic!Or«,rottindoj.rfftcs,mcdi tuifinw, ramofot, »Iwconcavoi,Lt.lor[Cc] inbrubr «ntct. Folia caules drcutni-cftjuntobloniia, *liti, nioU \t»*, Sc nonnrhil l.inuginnfj, tviridi ad nicredirie vergen- tia, majof*[T][atioraqueqiMm Tolatij. Flores c folicrum i- *la,* oblongi, latei, dtgitali dia*imuli, Ted *piala*. majo- rtS, proliio pediculo'8: campanula mftar ccnuvi. colo-

obfolcsi , capi!bc i toj,Jb P f o b fcdcf-

K'E ».* r.

CAP- IIL

De hfirpitto, many dart, quidqur differattt inter fe. Item de Mp, torruAa, fivt afyaraga[t] & qu& acatutea fint. tie htrha lanaria, fateo, cntc», acarita, ^frjna Candida, trari*, Muleof*jfafi*g[f]tfc[t] buxaafftfinii, eafdustpima, verniltgint.*

<i!**'"tU"1|Pj[li]* 'W(»u ^e »*ww. » 5 «A<P«««««V- 'di»>«- ^"^waja; ^jre;s««#, Tir^iwuAJf, i-Ai[1]- *** ^ T'L*^ ft^« 5 w *'"*&« «^ji«M'nw- T 5

pvEliferpitlonunc iudicaneiutneft. Cafe[12]?'[1]^ L^radis multa, craf&nuc, ^ i s nuancus few- [13]r, & c"'i [ljd inc fc« proxirms. Folium

i foi£[i];[i11"-MI*:^ ^T* nufpetum hoc [CTit, &] pccipargBor.plr

^"^^"©•.^wxjtertSwfUHd modam fiart'« redduncar. PoJUuc caulcm «**

hominum cibo idoncum omnibus modis, elixum affumque: corpora$_{eo}$ quoque purgari ferunt. Qua-

alterumradicarium vocanc. Radix nigrocorticetegitur, cumquc detrahere folent. Sunt veluti cer-

tae menfurz caedendx radicis. Quibus conferre putetur ad futuram Cœfuram reliquum abfcindunt. Nee enim devie conltituto casdere licet. Corrumpitur citque, fi diu manfir. Praeparantid conficiuntque in Pyr^eum portum adveftum, hoc modo. invafisconjecerint,farinamque admifcuerint, tiuntlongo fpatio temporis. Hinc etiamcolorem aflumit, & conditum jam incorruptum perdurat. Prseparatio C2efuraque ita fehabet. Locum amplum occupat ampliorem , quam quatuor diorum millia in hortis t Hefperidum ferunt. majorem partem colligiapudSyrtes. Peculiajus culta fugere loca proditur. Qyamobremfiexolatur, mitefcatque folum, deviat. Atsque degenerat : utpote natura culture afpernans, rocitatifque conftans vernaculum. Cyrenenfes annis fcptem prius, quam ipfiurbemhabitarent, ferpitium extitifle affirmant. Habitant vero maximetrecentos ufque ad Simonidae Athenis magifl^atum. Illi fie referunt. Alii radicem laferpitii cubitalem fieri tradunt, aut paulo Hanc in medio exuberare t in caput, quod fublime penitus extat. Vtferefuper * terrameffeap- pareat. t Vnde primum c^od lac appellant, pit. Dein caulis affurgic, ex quo mappydaris, & quod folium dicitur, exeunt Folium id femen eft, quod cum Aufter ingenufepoft caniculam flaverit, difcutitur: atqueita laferpitiuifl nafcitur. que anno radix confummatur, & caulis. haud quaquam peculiarenotatur: nam aliis quoque idemtribuitur. Ni dixeris, quoddifcuflumidpro- tinus nafcipoteft , ideoque ortumpecdiaremfor- tiri, fupradidifque propterea diverfum accipi poflc. totum proferri, & deteriora tarn ha?c, quam radicemreddiexiftimant. * Defoffaautem fieri melio- ra: fcilicet folo fuba&o beneque gluto. Sedhujus contrarium illi volunt,qui cultarecufare id inquiunt. Mandi quoque radices in aceto recens decifas t refe- runt. Folium colore aurum aemulatur. Contrarium etiam, quod folium oves cumcomedunt, ajunt. Nam & vere, &hyeme,pecus ad montem dimittit affirmant, Sed cibo nonfolumhoc, tiamalteroquodamabrotano fimilipafci. bocalefadoriam^rtiri plane videntur, & requidem nequaquam valere: exiccare a u t concoquerc unice poflē. Quod fi qua pecus agrefcens, aut alias minus ben'e fē habens ingrefla fit, mox earn fanari, aut emori ajunt: fed magna parte poflē fervari. Hasc igituf utro tandem fint do,quxrendum. Quod vero magydarim vocant, nimirum a laferpitio difiert. Tenerius enim, quevehemens. Idfentirc&fmelafereefi. Nec non&afpeaumanifeftaexpertohommieft. Nafd tur in Syria: nam apud Cyrenam, & in monte Parnaffo large provenire eandem affirmant.Sed quidam laferpitium&appellant, quod fi ita eft, le extra oximum habet. adolw confiftat ratio, nem; &fiquamullo pacto emittatkchrymam,id inveftigandum. Ergo-naturamferulaceamhifcecontemplari oportet. De aculeata vero, fequitur ut hoc cxponamus, quoniam diftindum fuperius eft: totum effefpinofum, t aliud fpinofe foliatum. & *flare.*

fcorfim deutroque dicendunrti atqueitertiumillud addendum >, .t quod juxta aculeum folium

Phleus enim, tribulus , capparifque peculiare nimirum obtinent, ut non folum caulemaculeatum fed etiam folium habeant hifpidum, diftinda genera plurimum quod conftat, nimirum dixerim. Quod ex toro fpmofun infpicitur, exiguo id eft numero, modum diximus. Et difficile quicquam veneris, t prater corrudam > & nepam squinoftium autumni florefcunt. Nepa rem in carne extuberante t fub extremo aculei profert initio candidum, poftea lcviter accedefctem ad purpuram, t corruda propter aculeos quendam producit peciolum, ex quo flofculus dem ipfe erumpit. Nepa radice fingulari, quae t brevi adhaeret, t Corruda radice longe alta fuperna radicum tota conncxa & continua tur, exquavelipforum caulium faditatur proventus. Exit caulis de " cofrudagine vere, ciboque doneus eft : deinde durefcit, florefcitque todies. t Flos non folum ex hoc, verumetiam de primonbus emergit caulibus. Haec annuo conftat caule. Igitur quae fpinofa in totum funt, naturam ejulmodi obtinent. Illorum vero quae folio conftant aculeato, genus fut(ficloquar) magnaex naceumelt. Acanaceum inquam, quoniamconceptus idcuiflosinh rct, art etiam frudus, velfpinaceum quicquamfir. SeddiiFeruntinter fe, magnitudine , figura, colore, multitudine, pauc itatequefpinarum, reliquarumqueremfl fa, fcoco, & fi qua fint alia. Reliqua (ut ita loquar) omnia ejufmodi fortiuntur naturam. Nam & omnium earum fpinofum eft , quancunque difcerpas femine. Verum haec ducuntur omnia ejufmodi funt, acarna , fpina candida , acarla , cnecum , acorna , fufus agreftis , lnque alimus , carduus pilofa , ferrulago. Haec tamen non aculeatis foliis conftat. t Carduus etiam nimirum ejufmodi foliis eft, & beta fyiveitns. tt alia piura nujuiccuju percipiuntur. Sed prater ea pr difta difcrimina libus, ramofquefundunt, utcnecum: alia fuperne cacumine tantum fparguntur, quemadmodum ... i-oiinbribusgerminant, alia poft. Nec ... ate , ut qua; tetti-... ux a quiDwu*u v«w— . . . . Etcarduuspineapa- ri modo & flores diffttentiam faciunt. Carduus enim t pulchre diuque floret. Acarnis differentiae non funt.

JULII CAESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

M... Autbi?c*uffic*retmt,autibi,. ... tinuaremfubtitulo TS»*r ... r. Manque in fine capitis fiedten- ...

... Lege ... Quare illud ...

... cedere prater inftitutam ... fedpa ... tecfa.mal}.

... jhe$iorusaddidu ... devii.

Theodorus, Theodorus, quatuor ftadiorum ... ftadiorum ... ftadm, /ow^w C C C, ... fummum>dili?entiafin- ... w corollario quic- ... Auxit moumTheodorus, qui j cattle nafecbatur* Theodorus legit ... non ... Praclaros profeBo bortos ... At Thcophraftus & Vliniui ... In Codice Theodori: Nam apud ... Vidimftrikendum, nooapud,

fcriptumejfinonfemel ... hu guodnes, Hefperides. Euifmit* timinMelf>men, Berodoti.

... ferfefuperterram. Pent in fuperficie. Aetiitrrortm babes, aui l& Q' ... fuuo.Hiceft, ...

... nant:alteri docent culltaffrigm. Praterea ... icntgatur a b alii. ... Theodorus legit ... fedfupra.

... Ergo alia a Silphio. ... fg alii prodiderd & ipfe in primo. Atfupra hoc ent> ... ny*, Vliniumfequutus.

*ffcJi;%m*M$Su3s. Uonfolum hie error Theodori, qui non divijent capite novo: fed etiam Jheophrafti , qui cum fpinofarum narrationem mftitu'tjfet , intermtfit uthicrepe* uret*. Divifionisautem panes cumtresftnt:* «W9»ifco-A**, <pu*****?" , & *W' **fa' ®%f- * ^•^«t *Theodorus nonexprefftt. Pnmum membrum ejt, fpinarum: neque cmm aut foliumUbet, aut foliifiguram Jedfpma. Altewmfoltotoinofoiut &foliifigurajh, & fpinaJimul. Theodora, Pllniumfequutus, peffimi* dix//,fpino(um fohatum. *Ham tertium membrum divtfionis tale eft. Sed diceret,* fpinofolratum: *autmelius,* fohofpinatum. *Illudnon prateribit acutius judtcium. vfy? viut iwJut* ^v'afco»r%*nnu* Me-*Hus* ©&£ *v* f J»«F *&K9.9JK9* i£«T®*. *Prior enimacpottornaturaejt fo hi, quam fpina.* N«//<* *enim planta habet folium frofjmajed quadamfpinam pro folio. Prater hoc, quarta natura eft,* rơ» x W W p S *tribuli** *Et ingeneyeQinara non abfimilis-*

Theoiorus. Corrudam. *(icfilveftrem.*

l«Cge *TJ iTmhvm* iiii TO *AK&L*

Movoppttov, £*fityxp^hfy*** fi*')vph&' Quomodopofsit effe radice brevi [eademque profunda ?* I ^ « ^ *Theodorus omi-Jit. Pctytiify. Lego tgitur 4fyiH»£». Ajparagus contra,* TO-

fi ivfTc-iOKtuf^v ffi. *NeceJJe habutt dicere hac : quia ow- piw VH T*79V, quifciltcet vere exit: fed etiam c** Ify «r©-^n^v^ftihect qui ante ver ex tab ant. Neque enim caulis vim ta annuo terminofinitur. Itaque corrigo in codice Theodori,* Nee annuo conftat caule: *Vbi erat hac (3 addes-.t-*nim: *ut ratio reddatur. In noftns tamen hortis Afparagw* tS tn agns Corruda caulem amittit.-*

Aiya 5 a'jtawAf, *on* 70 *xvypx,* j^ocv *fro %cvfi<, $ %X 0Ka$7r^f, *ipt®* ^ **w>aifo{. Theophraftus,genus Qvfoxiyifat *t&f£hf* Propterea quod pars turgem infiorem, & infruRum, eft *'-W&> aut* «WJW. *Theodorus legit>£&&»* *iwfiShs* £r-*go etiam fupra leget* *w%ht,* non « v ^ '· *idquemali* *Sunt igitur™ <pv*«K*»frc* -a^"«^ **K*v*h. qxohiam ii Mn«&% (&fedt:sfloris> atfrutius it a funt. Quid autem fit £t&*®*t^A~ *pud altos non invent: neque ex Pltnio quicquam memirtu Videtttrfignificarc conceptaculumillud capitatum.quvd extatinEryngio, (It Scolymts^ genere untverfo Qhamale'on* turn, Cartamaceorum, & «^«x7vAf^jr. & ejufmodi.* Sícetiam leges rnox*y* *»'»&> »>&**J* > non awtyh.

*TH3*vti<&. Theodorus 1* carduus *non male. Verumcatduusy aut eft nmengeneris•-, autfpeciei : ejusfchicet, quoi appellant Labrum Veneris. Scolymus autem eft,Cinara.Duumgenerum, agrtftis, t$ mitts. Quidntfere, ut effent* dl-*perfa Sco'ywus, & Qmara.fuo id feceresrbitrate. Atbenaus tamen Qinaram carduum a ^omanis ditlamfcribir* •*mweifcwi*. Tbeodorus,* Beta fylveftris. *Betamfyfoefinm Lattni Limon'ion vocant. Verum ea non eft aculeata. Scolymum etiam Limomam appellatam cum trddant, nonpotun tanquam diverfum genus digeri, fed ita kgendum eft.*

*Tafyfas v&tm.Theodorus legit vidn*re£tf. Sic eft in-* *fra m htftoria de Croco.*

AiaQopaj 3 *j*> ft etxxvSy dx «V/. Multafuntpartes* £>,*» *vims* K*o><>), ufy, empMPi ***>*<&•. Itaqm dtfferentias cum dixit ifioris in Scolymo: fc*vina, in tetrahft: caulium in cneco -.fethints in eodem : acani9 „bi dicebat^ zfaQo^ ^ ' \xH w t*vn>. f£uare non putavtt hic9 axxw kgendum Tbeo~ dorusifei **w?*»u Nujquam tamen memini mult as effe *« wptfdifferentias fed'unam tantumfpeciem. Neque* ax**-9w *reponendum. Eft enim una ex partibus fpina, ficut* / W-*fttTis & caterA,qu<s fupra dicebamus. Etfatie fpina different tiaquam plurima funt: neque enim fecundum, aut locum^ autjuum, autfiguram, aut fubftantiam, aut quantitatem% aut ordinem> aut officia inter eas commit. Delebis $/•*

IOANNIS BODJEI A STAPEL NOTiE ET COMI^EN TARIUS.

To' 4) *<ri*Qm9* & cl Diligentiffime Theophraftus nofterdefcribit Laferpitium > idque duabus decaufis; quod rara admoduin,& pretiofa fit planta. Succum enim, utPlinius tradit, libr. 19. cap. 3. multi pretii emittit. *Quo minusomittendum vjdetur,* C. *Valmo, MHerennio Coff. Cyrenis advetla Upmam publicè laferpttii pfydo* 30. *Cajarem vero Dtclatorem initte belli civilis, inter aurum argentumqueprotuhffe ex arario laferpitiifondo* cxl. *Dp* hoc Laferpitio nobis nunc agendum, ac primum de nomine. An TO *c-ixQm* didtum , quod, ficut verno remporc irifedlum filpha fenectam deponit, iiovamque cutem recuperat, nova folia promit ? An vero quod folia fplendeant inftar culicis, cujus genus eft filpha? Meminit hujus infe&i Ariftoteles lib. 8. cap. 23. problem. 191. TJ» *Eodem mvdo ex infeiiorumgenere exttuntfenettutem, quaexuere confuevvre, ut filpha* ££ *afpis, ($ quibusalainvaginisfunty qualis eftfearabeus.* Inter culicesfilphae mentionem facit Lucianus in SomniÓ. *ris* OT'A^JJ;,J^ *riis tp.mS®' cvjfa ecp&vov pteuõTtf.* Vel filphii nomen accepit in memoriam imbris picofae, triftis ac craflk. Plinius loco citato, *Id opud auSores Gracia evidentiffimos invenimus natutn imbrepiceo repente madefacla tellure, &c>* Vide cap. 2 lib. 3. &cap, y. lib. 1. decaufis. An, inquam, in memoriam hujus imbris, qu« planè terribilis e:2titit, ac quafi funefta, planrx jiuic nomen filphii impoiitum? Hefychius *astyw* |«^,<* 5 *tix d'*-Ego Barbarum vocabulu puto, fadfiimque ex *<n*<pi* quod exotitum eft,ut *nippi,m-n^* qua Graci rerinuerunt, aut modicum inflexerunt. Barbarum vocabulum efle, docuit Clanffimus Gerardus Io. Vofllus. Ex cujus Etymologico ^ W n o n d u edico,haec exccrpfi.Sfiye *velfyrfe (ftd prm mahm) eft aGraco* «ft$,, *vei* ^ ^ *d jdem mMm* ^ ^ *forte a* W *Smfbztd Arabic},* nobilem effe. *Nemfc t>b ejtfc virfulfifraftantia. Kifi non tarn attentive virfuhi, quark fuccum, utfit ab Araoico Tsf.faab* , forbere. Hadcnus Voffius. Succupi in iummo pretio ac honore fuiffe veteres, omnes tradunt, quare poftremum etymon magis arndcfc SedI ortines hiijus plantę partes mapno pretio fuere. VetusScholiaftes Anftophanis de filphio > € « f v'AA«.

Mm &&m. Ef fiehf& r u a & cauhs> &fuccus, verbo ut dicam, omnes panes nagm in honore funt. fit

prcftabaç. Diofcondcs loco citato. *&^M< K <«>* i *U* ™ *fc* m ^, «TO 0 *vMi, efficaci filths, ttfrm* cauhs.* Ex ^ *cerunt. ui^t* etiam &<rf'A7j»rdicitur. Hefych *Qic.* Ex <n^i, Latinorum fir^e manavit* Plautus,

— Tequs ofd, 1$ qudfo, fifperas tibi
Hoc anno multumfutururn ftrpe% & laferfitiutnl

tjbi firpe torus frutex cum radice, laferpitium fuccus dlcitur. Cseterum T« *oiMpw* aliquando pro ilitegra planta **fumitur, quandoque pro radice tantum. Pro** Integra planta in initio hujus capitiSjUti & lib. 1.cap. ir.™ « ^ *i wxovpvv petythtpis.* Diofcorides lib. 3. cap. 94. *ytnu-nti*, &c. Proprie raiien *TO oihQw* eft radix plant** Galenus in Lexico, *i ft 'tffc -vs m*i ritopvf Mut* ^«^TOf. *radix herba filphium proprie vocatur.* Idem eodem loco Wi ^ A ^ *mtyi», $* dW '^*M pirn.* Anftophanis1 Scholia* ftes *bitytov \tft wid ma* Morp@* c» AiZvy pvopivv 'fyivv** *Stlphium radix in Libya nata ad ytum menarum.iSmedelas.* Columella libr. *6.* cap. 17. *Et radix quam Graci* <lA<pi» *vocant, vulgus autem noftra confuetudine laferpitium appeUat.* Propri^ tamen,ut fuo loco dicam, laferpitium fuccus. & aliquando TO *m*$tor* caulem plantas vocanr* Diofcorides loco citato , ?»/«! jr>» *«c>A2'a'Af'?* ^Kil Affoir. Sed de hac quaeftionc infra. Non raro,ut dixi> pro tota ponitur planta. Satis apeitfc hoc docet Galenus, Comment. <; J. libr^ 4. de morbis acutis. *rlu>* '?&\^F*~

radicem aquivoct homines cum tota herba vocareconfuevimt runt. Columella lib. 12, *cap.7.Etpaucasradiculas Life~ris, quod Gracifilj)hionvocant/($c.* todemlibr. cap. y^# *laferis radicem, quodfilphion Graci vocant.* Recentiores quoque Graeci, Lafer *U**w voc^runt, & P[«ota plan* ta ufurparuht, cum lafer & ™ *hdm&9* ut poft dicam, alua fignificet fuccum ipfum Pelagon. Hippiatric. hb. 1. cap. *cwtum magnitudweparvi nucis Ponticain vino fo foe .Swtp-p** femen fert ^A^rion coccum. Eumelus lib,i.cap.29# *pWf^ m £ uiri ex crurjb/acctpe~tpjafariradicequajinja^ fnuttdinefaba.* ApudMyrepfumfedt. de Zulapiis ca.26, ****& legirur. «&x^rw ^>IT« W^ *WWV** xA«»; 4 A«c-*mp.* A^ hunc locn Dcdtiflimus Interpres, *Qua vero her* barugentrtwvocibw intelligat,fcire nequco. Suntenim,vt emnib. afparet^oces corrupta.* Depravatu codice Myreffi fareor;at quomodo reftituedusfit,fatisnonvideo.Saibe vel *xnco* periculo,

*$ x*cr<i,*,vel>*nciv:* fed;«»oT«^apud Orneofophiaeaudorem legitur:*fcn>ptrvtviaccipeeon>amjortu?aca,cor9an~dri viridis> © Ufinu* Zulapium praefenbit adverfus fervores,

vorcs,inflammationes totius corporis,&eryfipelata,&c. Refrigeratfempervivumjidem faciunt portulaca,coriandrum. Lafer\^ro non refrigerat, fed ad difcuflionem, ac ne nimiutn *repellatur* humor additum fortaffis. x«- & *fc*** portulacum effe libr. 7. docetur. Lafer autem proprieeft fuccus, non ipfaplanta. Alii filphii plantam, *n0.v>h* vocant. Pollux lib.7. *i* ?% *<ii\<pt»y* 41 *<pd)»* V. *]]adfilphium vocatur > plant a caulis.* Veteresquoqueconjici*oe^flF vocarunc. Alexis <* *xiQmt* *

——— Νάπυ, κακλὶς, σίλφιον.

Τὸ πλάQtei radix, *zawtiv* vero TO *Qvrlf,* id eft caulis, quae ex radice exit. Fruftra ergo viri magni corrigunt *i*™, *xcutxb nx<piw.* Ebulus in Glauco.

———Koj *KctvXov ÔK Kap%yi$oov@»*
Kofi OTA^IOP, Ἐμοὶ τὸ τεῖν Ἴσα μεγάλα.

— Caulem Cartbaginenfem
Etfilphium, thymumque Hymettium.

Antiphanes ci *We»«, de Cyrenaicaregione,cui valecficebat ille, quifquis apud eum fie loquitur.

——· Ἐλλὰς λέγων
Ἄκανθ' ὑποκαυστὰς, σίλφιον, σπαραγάνους
Ἐλάφου

Quibusverbis, non ut caeteri , *xcwxh* pro tota ponit planta, fed pro thyrfo. Diftinguit enim *xtw\a* ftdmi-nu riXQm'iTrou* Idemquoque fecit Theophraftus, uti ex iis qu* dicentur palam fiet. Eadem divini fenis fententi? lib. ne ratione vi&us in morbis acutis. *$ n\<pUv, i ôTrisJ *eu>Xos. '?%** *F* ™*&ti* , &c.] Radicem non defcribit Diofcorides.Plinius tradit, radicem multam craffamque habere. lib. 19. cap. 3. Caeterum tf^utiquatn reticendum, duas opiniones fequi Theophraftum , & ex variorum relatu hanc hiftoriam contexuiffe.

T«3 *Kew\ov,&ccl* Ferulaceumdat caulem filphio; idem facit Diofcorides lib. 3. cap. ,4- *f*<P™ T*.!'™ *?* *? *carin, ns.yZi«iw&& W . Silphiumfeu laferpitiumarea Syriam, Armentam, Medicam © Lybiam nafatur.* Hujus caulis ferulaceus mafpetum appellatur.Theophraftus folium fie vocari tradit; fed de hac quaeftione,ubi de folio erit fermo. Plinius, *Cauleferulaceo, haudjimili crafsitudtne.* Diofcorides & Theophraftus fimile faciunt ferul*. Re<fft nam revera fimilis eft, Male ergo Plinius, *baud fimilicYaflitudine,* dixit. Sedlibrarii hie error, non Plinii, qui cum *baud dtjjimili,* vel *abfimili* fcribere deberet, fcripfit, *baudfimili.*

$t/*u>v[Id eft apio, non vulgari five aquatico, cuiin officinis^r*ifcg&J apii nomen, fed quod vulgo petrofelinum perperam vocant. Diofcorides, *4>v**jfr ?%« nxi*uZft6tx. Folia habet apio fimilia.* Idem Plinius, *huj us folia afio maxime fimilia.*

M*<WI$V & c] Plinius loco citato, *Bujus folia mafpetum vocabant, apio maxime fimilia.* Eadem Pollucisfen- *i a' jf% wfe*. Diofcorides caulem fie vocari docet,o5 *0 t&* *eartfa w>&Taj.* Idem tamen folfu fie didfcum,eodem capite docet, Ἔωοι *J$ rhi&vXn aixQw vitetMrt*,Tf* j pi^euf puyiht'*f.o» *TU <K* 4>v*<* P**™ *&• *Sunt vero quLcaulemfilpbium^ radicem magudarim-i & folia mafpeta vocaverint.* Supra dixi ipfam radicem filphion vocari, conrra caulem, ipfamque plantum *&vti>.* Pollux, i <# *?'*& WA^«», TO *Jfcipvw Kxv-* Ak. Columclla libr. *6.- RadixquamGrxciehQwvocant.* Vide qux fupra dixi. K«c fatis oftendunt, ipfos vetci'es non fatis in nominibus* filphii conveniffe. Hefychius mafpetum caulis fuccum vocan ait, ut & prima folia ^«Vjn- **i ilia prima folia filphii, qux Grammaticus mafpeta vocari tradit ? Nobiliff. Salmafius corruptum codicem icnbit, & co rr igit ; M « W T * *TU fyenu g cnXQUv -mfa* » *SL nLJiic "P^™"- Mafpeta , edulialaferpitiifolia, nsn* *Grmnn^'fy ******* ἑrmeρrctatio eft* atquc tw^W pfif Unde a VOnnus • qwip'uraexHefychioexfcnprio'ra Folia fic^vS'"m "endum effe colligo. Fortaffis lepi nifi forte « M Fo at ,?mP○re Hefychii,Eduha nufquam *reviwm, hoc*'^ollni* i m I'^ "P'w ?T- *JfhfttW*didlisconcludo anti«?" ^c *iHis ediille fl** C*terume* tdem, HippocratS^.P^cos Theophraftum, Anftow

mediae vero aetatis auctores, Diofcoridem, Galenum, ca?teros cauli nomen illud dediffe; at Barbaros Graecos fuccum fie vocaffe. An itaque fcripfit Grammaticus /«»V^?3i, Ταῦτα ἐστι, &c j Diofcorides loco ciraro, *vm^* vh*~ tv. femen latum.* Addit Oribafius, *QvtoZfos OX***TUI* *}*p#s, foliaceum , quod vocatur magydarts.* Illud *tpvi* agnofcit Theophraftus, probat Plinius. *Semen >iuqwt foliaceum.* Magydarim vocari neuter tradiu. Sea de nac voce infra.

oln TO *topfSpov (pvAw*, &c. Sic vocatum femen filphii extra controverfiam eft; fie fcripfiffe Theophraftum nemo facile concedet, Vulgata ledtio hunc habet fenfnm, femen filphii foliaceum effe , quale eft quod proprie vocatur folium. Verba *Jo*** *Qv&ot. & quod folum vocetur folium** Folia fert filphium,qu2e mafpeta dicuntur; at femen ejus,quod foliaceum Theophraftus, Plinius, Diofcorides fcribunt, abfolute pvAAov appellatur. Melior,ledtio, o-sri^* •a^awf, *<pvM£ht,ro Kyotfym <p£x>6, femen latum,foliaceum,quodvocatur pbyllum.* Praeftat, inquiunt viri tnagni; hxcyerba dor TO *Myltdpt* <pixx*tv* expungere, quae nee Plinius infuo codice reperit, necDiofcorides. Additatextui videntur, & fe margine attexta, quae ibi ledtor aliquis notavefat, ex pofteriore defcriptione,ubiTo *xtyi^fcf <pv\>o** filphii femen eft. Hanc probarem opinionem,nifi conftaret & ip-j fum Hippocratem femen filphii *(pfaxot* folium ««f ἡ•&•* vocafTe. quare *QvxxZfc to M<pfipof QfaKw* lego.

^WAAOP.1 Vox hsec plures apud Botanicos habet fignificationes. Neminemfugit^t/'AAoy vocari plantarū folium^ pars plantar humore & cirne conftans, tegumenti frudlum, nutritionis animalium, & medicationis caufa procreatum. *Qv'xxot* etiam vocatur olus viride,aut herba viridis condin^entis idonea, quae au&uarii loco olera ementibus adjici folet. <P^;.«, T« *xw'ruh t&j* *ftetfa. QvXXct ihiVfloiTU x*)7ru7ec * a Tits' avovjuirort* *cfTrrnfytmi, tie* ty eject rot , Moirp.QV, irr,y*vov* Id eft» *Pbylla* bortenfia, herbacea viridia odoramenta. Pbyllaodo* ramenta bortenfia, qu* ementibus olera addunt, ut ceriandrum>menta,ruta%apium.* Sie ^JMO* planta eft,quseaDiofcorid. libr. 3. cap. 140. defcribirur, & aThcophrafto lib. 9. cap. 19. Folium praeterec eft aromaricum, cuju9 mencionsm facit Diofcorides lib. 2. cap. 18. 'A^TJ^T^ *^ *op&x&**, *ac interdum quo jucunditu orifapiat, fpica nardi,autfolii,aut malabathri momentum immifietur** An malobathrum & <*pix*n* aromaticum res eadem fit, fuo loco & tempore examinabo. K*T' *l^L* per excellentiamTo ^UAAW dicitur Silf)hii femen. Galenusin Glof^ fis modo citatis. *QvXXov re* g[1] *<n\(flov vxktp* ^ T0n>*-rf* J*y«, 6» -nSfov-ripu yvvcuKCiSv.'aj&sifyn* j ^ *tt^Tog* ci *trSXc'ya mis fji AtQvins** frvre') AidioTmy*. Phyllum filphii femen, eo quod latum eft, infecundo de morbis mu I serum ; addit autexn & iffe in oratione, aliquando & Libycum, aliqnando /Etbiop*cum.* Non tantum <pA>« vocari tradit filphii (emen, fed unde nomen hoc impofitum addit. Alii femen non 0I/'AA«S fed *pccylhie*'* vocant, ut ex Oribafio conftat, qui ad verba DiofcoridlS TO *eiripp** 9TA«T», addit, *QvXKufos txu^Hittj p*yJh*ztt.* Utrunvhsec Oribafii addiramentum, an Diofcorides fie fcripferit,non fatis conftat. Pollux femen imgudarim vocari autftor eft lib. 6. cap. 10. Sedcorruptus codex: vulgolegitur, T«*fpbv*m>^Uv vò f£b-W^as XZJ

ht^u Silphiifcmenmagydaris vocatur, radixfilphium, folium mafpetum.Eft & ahud condimentigenusfimtlefilphio, *alterum filphii genus W tradunt rarius.* Dè magydari infra agendum.

*"AM^/StcuJrJS^* &c Hunc locum fie reddidit Plinius. *Semen erat foliaceum folium ipf*uni* *vere deciduum. Hxc* corrupra, vel mepnffiina funt. Alibi abunde docuimus7i *'^« femper pom d Theophrafto, Diofcoride aliifq; Botanicis pro *edo,emittojrofero.* Theophraftus lib. 8. cap. ?-

caulem e medio emittunt. Vide capite fecundo libro quarto. Infuper PJinn hxc leftio cunftarum ferm^ planra^i^iltt, non tamen omnium paturae repugnat, folia quip" pe vel autuinno, vel poft autumnn amittunt. Theophraftus

Kbr. **i. cap. 15.** *fi»S*s* * mfiw rf. Dietfefe omngiin plarttarutn naturae adverfan Plinu fencenna. Qua?*-damenim folia vcre amittunc, uc crocusjqui autumnoTub ipfo folftitio, vel paulo poft floret,ftatim a flore folia proxnit, vereperdic, aeftare nufquam confpicitur. Utunde diereffiis uun revertor, Plinii codicem corruptum puto. Antiquus codex habet, *folium iffum deciduum*, *vere renafcitur.* Vox poftcrior negligentia librariorum, dcperdita*

6* v » ^ > & CB 3 *Vilnius* loco citato, F*/ci *pecorafolita, primoquepurgari, mox pinguefcere, carnemirabilcvn in rno-* Poftquam fcihcet folium abfumpferunt pecora> caulem ipfum homines mandunt. Cum lgitur Phfiius ait, *p oft folid a mijfa, caule ipfo*y *(Sc.* vulccaulem non *ihte* commedi ab hominibus, quam cum deperdita folia font, Scdevorata a^ecoribus. Folia quippe primum da* bantur animantibus, quibus & purgabantur & faginabanrur, caule deinde ipfo homines vefcebantur. Fortafle ftinius fcripfit, *P oft folia emifa cauluipfe frodit, quo homines vcfcebantufydeccclo, ($c.* Quod fequitur extra omnemcontroverfiam corruptum eit, *decotlo, ajfo, elixoque eorum a vitiis omnibus fuccus duobus modis capitur*% Xautologus Plinius. Idem Latinis eft *elixum (Sdeco&um.* Illud, *eltxo,* gloflema eft interpretantis *-ridecotlo.* Scribe, dcletoe/jjca; *caule ipfo vefcebantur homines^ decQ&o,aJ* *fique** Theophraftus, *tyfyiM*.* Quod fequitur ineptum *Sc* corruptum. *Purgante,* inquct,* *vttiis omnibus** Graecus audtor folia filphii purgando & faginando pecori praeftantifllma efle, fitnpliciter tradit; non a vitiis omnibus, quod abfurdum,tanta vinon pollet filphium. Optima foret panacea, qualis in rerum non datur naturij. Infuper *vitium* pro humorc vitiante & vitiato, vix Latinum. Antiquus codex habet, *Eorum quoque corpora ^o.frimu diebus purgante a vitiis.Ex Us omnibus fuccus cafiebatur,&c** Aliusvcro codex, ut DodkiT. monet Salmafius, *furgant turn his omnibus.* Sctibit idem ac diftinguit, *affo elixoque, eorum quoque corpora* 40. *ditbus primis purgante. cum his mmibus fuccus duobus mqdis capiebatur, (Sic.* Folia Silphii purgando 8c faginando pecori Optima, caulis ipfe homi*-nibusedulis, omnimodo decodtus,6caflus. Cum hisom-kxbus utilitatibus > etiam fuccus *d* radice atque caule C&? piebatur, pluribus rebus ufui futurus.

*oW».] Hujus fuccum **h* vocari ^T*f|^&\ notum fatisarbitror, quod fuccorum omnium pr*ftantiflimusd Veteribus habitus fuit. Calenus in-glofiis, *g rtf m*$ &T k%o%Lb. '0*0:* alioquin vox generalis , qua omnium plantarum fuccus denotatur, pracipu^ tamen la<aeus,ut lib. 19. cap. 1. dicam, non fponte, ut lachryma, id eft, *ii* JWxptv emanans, fed caftratione, facrificatione, tere^ bratione> aut alio quovis vulnere effluens. Per excellentiame^, veleftfici, vel filphii fuccus : ma^is tamen filphii, quam fici. Galenus lib. 7. Simpl. *O«-«J *$ K ^ -

*yS h ™M *uS,* *ZveA*w» Oposjive fuecus Cyrenaicus omnium eft calidifftmus — porro complures habenturfucci. quavis namque radice incifa, aut caule, quod ex yulnere crtfumiS lentumeffluit, fuccus eft. Caterumfpeciahus, (g velutper excellentiam quandam Cyrenat-* ™TM'''*?*Uncufant\ *gMedicum, ($"Syriacum.* Quaeritur nlnrfnr^f*a rPUd ^Ppwatciii,mfi cum proomni pocm fiSDWS *n*T*S* frtde *mc*ti«\i*ofi* lecinr, uidrffi5 iecfur. Ei«iiji ^ *nl% r* ™S& >«*«?*, *g* *pffatuSfentmeft.* Certf^™ lococitato non pcneralem, fed fpecialem habetfignifi-

i. LTtrum hanc imdligac Hcfychius plantam,ignoro,Vetereshancfacukatem cardaonon tribuunt. Ftei fuccumlaccoagulare, audoreft Diofcorideslib.*u*cap, 184* *° *ty* °**\ W'ciyojlui *} -fit ipiyv <rvxfo\imWtyS'«» V*- ^«KT®-, «<wip *i inti*., /t/'« <JyjI 0 vnvmips Haxri^ tl"c{(^*. Porto tAmfylveftris , quam fat,va> fici la&eus futcus coa^uli mbdo, laccontrahit.coagulatumqutacetimododijjolvit^* Fici, ut dixi, fuccus «r* *t%oxlv)* etiam *Iri$* dicitur, utiEuftathiUs ad hunc Homeri verfum Iliad. 1 docet*

Vt cum Uc album fici fuccus cozens congelavit.

Ad hunc verfum Inrerpres,

acetum > *& afpergunt item aliu aliquot rebus, quod Graci* ***appellant alii t:*s, alii Je\™**.* **Antiquus codex** habet *draconon.* •Scribe ex Petri Vi&orii •emendatione•fcgtw. Cur lac à fici fucco coaguletur, docet Plurarchus ih Sympo

fu?> »gis. Nam quod fuccus ejus lac coa^ulet injeftns% *funt qui dicant fieri non in aqualitdte figuraru Uftn*y *qua ab eo appendantur (3 figurentur*, *0 conglutinentur\ elifisiti fuperficiem lavibus ac rotundis, fed quod ob calorem eliquet humores inftabiles, & aquofiu partes.* Cum itaque fici lac quod & oVo» vocant> coagulare tradant veteres, quod de filphii fucco tacuerunt, probabile admodu,Hippocratem non filphii, fed fici intelligere. Latini fuccum hunc lafer vocarunt. Plinius loco citato, *Ab bis proximum dicetut auBoritatc clartfsimum laferpitium*y *quodGrtcifilphion* vd*cant, in Cyrenaica Provincia repertum [* optimutn quideftl tradunt Graeci, fed non repenum} *cujus fuccum vocant lafer^magnificum in ufu, medicamentifque ad pondus argent ti denarttpenfum.* Idem codem loco, *Lafer cfilphiofluens quo diximus modo inter eximia natura dona numeral wr.* Pro *lafer* dixerunt etiam7*/ir. Apicius de re culinaria, *ut condimentis nthil defit*, *croc'hm*, *piper*f *%ingiber*% *lafer»folium.* Recentiores Grzci *Xtlntyv* Sc *\vtd?* vocarunt. Glotia? LanhoGra?c2e,lafcr *h™*f *kum&br.* Lexicon Neophyti, ^*Mffue9* ^ *«*«?, • «VxV wv nx^iw.* Pelagohius cap. 11. lib. 1. artis veterinarian, T? *<4i inutfo ch** «©f»y^ ^ *Attnl&v p** *quarto die vino f$ oleo laferis unc'iam adjicito.* Plautus fuccum laferpicium vocavit f per c & per c fcribiturj

— Tequeoro, &qudfoftfperasttbt, tioc anno multnmfuturumfirpe, i$ laferpitiant.

Ifidotus fuccum lacStir prirtiurti diAutri tradit, plan* tam & fuccum etiam lafer. *Lafir*, inquit, *h?rba nafcitur in monte Ofcobagi*, *ubi Gdngtsfluvius oritur*, *cujuifuccus primum diBus Ia8ir*y *quoniam manat in modum laSis* , *de* *inde ufu derivante lafer ndminatum eft. Hoc & a quibufdam fob (\u\go opum) Cyrenaicum nominatum.* Miror quod circaGahgetnnafci tradit, cum nemo veterum prodi* derit in India provenire. Forte benzoin, aut afam recentiorem confundft cum lafere, five filphii fucco.

&c. Plinius loco citato. *Succut* *Juo*i*us mo*H*s capieba^r, e radice atque caulej^hac duo e-*Yant *nomina, rhifias. ^ue caulias, vilior illeacputrefcens,* * Notat Dodiffimus Dalecampius in Chiffletii Medici M. S. codice legi, *vilior silo acputrefcetis.* • Quafi caulias fuccus> qUifeCaule, vilior cffctfillo, quieradicibuscolligitur. Vulfiiata wtncn ledio probaKIior;qwin confirmat,tefteMobiliff.Sa!mafic,codek Apuleivetuftiffimus, capitularibus, ut vocant, litteris fcriptus. Sic in eo legi* tur, *SuccUs duobus modis capiebatur* i *i radice, atque can* *le. (S h*c duo grant nomina, ptOat ($ ***/*!*<• vilior ille ac*

Theophraftt verbis male intellectis defcripfit Plinius, uti iafira demonftrabo. Dum etiam fuccus nogis Diofcoridis loco citatus obi fuccri ac aculeat ati fuccl macra defcribit. (vecus

in vet. codic. addicum legit) (Glofiatoris duae voces poftremae videntur)

THhint*'Collifftur liquor & i radtce & caulibusincifis<• *Prefertur is modice ruber^ atque tran(lucens> myrrh* amu* lus, odoreque valems, minimi forraceus {aut terrenus) nequefaporis immitis &ajperi.- qui deniquecum hquefcit ac dtluitur, facile albefcit. At Cyrenaicus>etiamfi tannllurn quH ipfumdeguftaverit , madorem toto corporeciet, ejiqueo* dore blandifsimo : adeb ut ne os quidemgu(tanti,niji paululumfpret.Medicus vero £7 Syriacusviribus minus valent, t$ magis virofum reddunt odorem. Porro liquor omms antequamficcefcat, addttofagapeno, aut faba lomento adult eratur: quod maleficiumgus}u,odore, ac vifu, ac diluendo quoque deprehendes.* Succum colligi ex caule 5c radice tradic Diofcorides, fed utcr pneftet, non dicit; pro regionum tamen differentia praeftantiorem effe docct, ac quidem Cyrenaicum optimum, deterius Medicum. ^ $ ^ « 5 *»-*m;praferturmodicirubens,&c.* Plinius quoque notas optimi laferis tradit,ac defcribit loco citatojPro^ojfiw- *ceriprima, in colore modice ruffo, & cum frangstur Candida intus, mox tranjlucente: gutta aquafahvaque hquefcit, «-fus in multis medicamimbus.* Corruptus codex; fcribe ac diftingue, *Probanofincenprima tn coloremodice ruffo^ SS cumfrangitur caudido intus, mox tranjlucente gutta, quaquefahvahfiefcit.* Sagapenum, quo Diofcorides aitadulterari filphii fuccum /tranflucidum eft, tons rurhim, intus candiduir. Diofcorides cap.

c Prafcrtur idquodtranjlucet,foris quidem fulvo't intus vero albo colore , medio triter lafar XSgalbanum odore. Quod de fagapeno Diofcorides, quo vitiabatur lafer, hoc de optimolafere Plinius. Nufo.uam tradidit Diofcorides fagapenum quando frangitur^ intus albu effe; nee ideo album effe fequitur, quod fagapenum quo vitiabatur intus fit candidum. Nullum etiä dubium Iquin Cyrenaicum intelligi Diofcorides, quando illud eligendutn praecipic, quod *varipvfat G 3J&tyx, modice ruffum & tranjlucens.* De Medico intelligi nequit quod Diofcorides illud *fy»puhs%<&* •*&», magis virofum* reddere *odorem* referat, cum optimum fit quod modice ruFum effe ait atque tr&'nflucens, odore valeat, neutiquam forraceum, id eft graveolens, quid fpirans. An aetate Diofcoridis allatum lafer, inferius inquiremus. Ait idem Medicum & Syriacum lafer minus viribus valere, (* 8c magis virofum reddere odorem; at contrarium docere videtur Strabo libr. II. Geograph. Ofi« 3 6

MvlU ficn ˇG t% *lp^h ium quoqifertMedia, unde Medico ficco nomen, islonge detertorCyrenatco, interdum ei anteit bonitate.* TW # ^ «t fi fpedles, ut recfte viri maximi, videbitur legendum, <>*v* ™*uMn,>$p®*,non tnultum dan-tor* Cyrenaico, interdum praeftantior. quod planfe effet contra Diofcoridem, & veteresomnes. Omnes tamen, uc iidem obfervarunr, codices habent ™*xv* x«7rd^^,nullas vocem •>' agnofcit, ne quidem epitome. Contra apud Stephanū *«8si *&**> •egitur Mih*—0* M^.

Media— Medicus fuccus, vel Medica berba. Strabo ait Mediamferrefilphtum,cujus fuccus vocatur Medicus, fraftantia, non multum a Cyrenaico recedens. - Vulgata ergo ledh'o corrupta, quod & fenfus docet. Non tamen contradicit Diofcoridi. Suffict «ni ^ 'T ?^ parum detenor rt fuccus medicus; nee aliter docuit Diofcorides, qui tamen tacet quandoa;pr*cellere« Strabonis fenfus videtur effe, ut plurimum tonitate cedereCyrenaico, quandoque tamen antecclereirationcm cur ut plunftium pejor, aliquando melior idera qu*rit, & hie tradit Strabo.

*9k*6s M.tvifyiv, % -M*%>«« Stveidlocornm differentiafatit, fwefpecies plant* variat, five qm fuccum col-"Z«nt« ($ conficiunt ad reponendum, (3 ad ufum hocpra-Sos* cxiftimamus omnes has caufas (imul concurre-

Nam de Cyrenaico Medicum lafer; unde maps virofum

Diofcorides. Recentiores ta-

Aliis judicandum relinquir, utrum intelligi de Cyrenaico, an Medico debeat. Re&ius Medico adfcriberetur; quanquam nee medicum, nee Syriacu, nee Cyrenaicftn lafer unqua otffta«#»&» vocatfi fuit, ut paulo infra pro* babo ;• atq; ibi etfa ubi difputatur an afa foetida fit Idler, Cyrenaicum lafer fie vocari tradiderunt exPbarmacO* poeorum relatu; qui cum optimo lafer^e carerent, nee tamen fefe eo deftitutos fateri.vellent, quod «#e>***?** ©I vocabatur, lafer cyrenaicum pronunciarant 5 Meaicis tamen magis exercitans illud perfuadere non poterant* Hi <*n*oefo*attm&if* vocarunt, qupd allium odore rrferrer, SMt&AcWp&t quafi allii lafer.bicebant etiam w ^ a ^ ^ * *pv* corrupt^ pro *(rKo^hUm^f.* Vetus lexicon Iatricum,,

Vertunt5i/c^«,^ *niaci, myrrb<e, tragacanth<e, opopanacn.* Malfe *vxoffot fcordium* interpretantur; nee tamen fuis rationibus ftituuntur. (^ippeMyrepfus<nB«e^V^'^*5*^dV ponit. Antidoto enim xxt 11. *h* Caitprio fcribit, ^wp^jj- *(m^ot, TO Mp^ot 'ifaMxn *m(pmh*>jcordorafarum,quod* I- *tahci afafostida vocatur.* At vero fed. 2 j. de Hieris capite 4. fcribit *^m<pl7*<^10 tnti^cv.* Haec caufa,cur pluribus in locis, uti Sed. 17. enemare Ip. *vxo^im^* exponant *fcordium* i cum tamen nihil minus quam fcordium fit; quod vel ex Antidoto *J<(>&&S* probatur. Ineptus fo-: Myrepfus fi herbam inter gummi recenferet;praefer-

ByJJopumybetonicam, carum. Idem etiam facit Antidoto citato ex Caftorio, ubi *vxeph^uva^v* exponit, *afamfvti* *dam.* Inter myrrham enint, euphorbium,& aloen recenfet. Recite ergo officinae afam foetidam *fie* hodife didram, non fcordium in Nicolai compofitionibus ufurpant. Hi* addo, quod nemo unquam fcordium afam foetidam vocarit, nee ulla eft ratio cur fie vocari mereatur. Quod ad locum Myrepfi in Hieris, corruptum dico, ac pro *VKO$U¥* lego ex aliis locis jam citatis, *<?xop$opct<r*&*.* Quin & ex locis Nicomedis & Neophyti citatis *o-xe^pdo-x^* non effe herbam, fed fuccum conftat: fecus *H* foret, non interpretati fuiffent *Wh Kv&tatxo'v.* Matfe ergo viri magni officinas notanc, quod afam faetidam capianc, ubi a Myrepfo *Sa* aliis Qraecis *cKo$opd<r*o,v* praefcribitur. Nunc videamus utrum filphii fuceus ad recentiorutn cogniticH nem pervenerit. Multi Diofcoridis jam faeculoLaferpirji Cyrenaici fuccum deperditum fuiffe tradunt.Sed qua ratione id probant? Plinius, inquiunt, fcribit loco citato, *Multis jam annis in ea terra non invenitur: quoniam Pit* blicani, quipafcua cpnducunt, majus ita lucrumfentientef, depopulanturpecorum fabula. Vnus omnino caulis nofirS Yepertusmemoria, Neroniprincipimijfus eft. Si quando incidit fecus in fpemnafcentisy hocdeprehenditurfigno : ovt, cumemmederit dormtenteprotinus, caprafternuente** (al- *tcrfiernutante) Diuque non aliud ad nos invehitur lafi'* *quam quod in Perfide,aut Media, & Armenia nafcitur lar~ giy fed multo infra Cyrenaicum. idquoqne adulteratu,gwtn~* mi, *aut fagapeno autfabafraSta.* Rarum quidem Plinii £~ voVuiffe non infkior;fed nihil planfe finceri Cyrenaici laferis fuiffem allatum, nego. Quomodo Diofcorides, fi non vidiffet, maivbus rradaffet, & guftaffet. diftinguere potuit inter Cyrenaicum & Medicum lafer.Facilfe crediderim filphio accidiffe, quod opobalfamo, & illi ftyracis generi quodGalenus defcribit, nolqueaPetroDommero feplafiario diligentifSmo habemns. Semel tan^um illud videre licuit; Scnorurn eft, quam rarum fit opobalfamum, non tamen deperditum. Turcarum Imperator fibi & Magnatibus fuis fervat. Fieri inquam poteft, Diofcoridemvelfemel tantum vidiffe. Caeterum quod Plinius depecoribus&pubhcanis dicit , utrum verum

jxpreffo & coagulatdfuc'' co dat. Id propemodum defecit, cum aliquando Barbari itnprefstonefabia, radices ejus fenbomnesodioimpulperutf'' Jem. Vixit Strabo temporibus Augufti,Tiberiique;paulo antiquior Diofcorides, Suidse fi credirnus. Nam Antonio & Cleopatra?,ut refertSuidas,famiIiaris fuit.Maluqc alii paulo ante Plinium vixiffe. Alii Plinium *Diofcorw* antiquiorem volunt, ac quidem Suidam duos confundere Diofcorides. Horum fententiam ipfe refelJ

; Hjrnaithrde-libr-5tf. cap.ao. fcribit, *tisdeft •it mftrrtmi ferijifcre, fiilSettcitiivt' 'trifttfiimiauHaribuJi ijHitojue gemr* ixsmatuttumtridit.* Confcrartt oa -^iist 'Djotcorkk*!-, &qua? rlimuscrft [1]h«mami de fcnpferii ni, & iadi e viddbiim: aputf -B wfcoTitietn » qoani citac PIttmj*$_T$ k'ntcnriam rt'j^rifi* Forte-^ *ftrp* ^umv'i[1] > r i des d am num i Hud, 'o uod J M t u* lorrlnr Barbari rdarcirii qnodammodofmt.acjain deiiuo bltJpjm'facaK jJlacm. Si rcrqporibus AntpniJ&Cleopatet viirt[1] Diolcori<Jcs, quidimpedir, quo minus viderit caiinCyTcn.ikHmprepararitjaiitcqusrnBarbari radirftt. Nnnruitli benivi UlVr [tarmtnt. Cei % forisniber, friWs candtdbrh eft, ^-ranfllicct, rdcumberiiwmjndtjttfteGiiKta libJ T. cap. £. tv vafta, ptijecra, pulchra, uitUiram [ait ditfund en re artwre; tpod 8i rdhnrur rrugrji & vilidt corticcs qn! pleriimnueinbffnLvimvciiiim'mr. Non pbflliin honnii opinion! fubfcribCTc. N.im for-d.iccam plan Gailenus rraatiiit .TaTcr citidi/fiinnm eBfeoe teniuffirrniriii partiii; qund in bcrtiifi nemo facile perctpfet: ^uftamibiB enim nullamTelingiMf acrimnniam. Galfnii? lib. ?.fimpl.-

Maium alii , iinmo alTerunt, 3ffam trfiT-Wain !afLT ufTe. His favent <ju*fupra CIC Myrqifo, Nenphyto, Nieoiinde, GWfisattuiiiiiiiis. Hgoafamr fetrdam laferisgenus effe, nunqiram •coiicerfilnri; Cyrcnijicum die nemo pcr-(nsfcfic- Siiaviffimn, blandidimo, ^htiffimoodoreeft Cyrfnaicntn : afil fterida ptffimo, tetcrrjnio, p;r.Jvt;olcnrifliino; taliqukiemur a furore luo ala fcrida liel;>is Hi)tipticl^-*XiZtC*h, ftercoris Diahoii riomrh acquihvtTstr Diofc(Jri<Ii;sdcC5'renaico¡i5i(>«<ti«fii53r"'.«ti ><tntfiK ,j T« ^a fniV ™«, ii ^i \r* i>.lj?», *ut ei ijnig«flMt* o> *ne'qni • Aemdlf'at, ruft f<trvo ttrmpore.* SuavitM Ipirnnna hnc pra:-(V.int.tju* inoretiiMidiuduranr, n*c (iiiilum fui ottoris mulcum-exhalanrj a:l oris foavirar.etn wli.icoiiiimoiniantur. Contra fucci fejui Tune odore acriorc, *Si* dfurius permanent:, &m^isfentinntur. AflFcctidi, utdi*i, iiihil ftftdiu;, nihU fti^atius; liyltericisfurTocatiotiibusadhibet«r,qnibu?odoresrii tcterrittiitnatime-prorunt. Nee Mediaimeffe lafer poteft. DioIcoridesquideiu ^•fwA-'^*sfit'fUti* haberc tradit, non fcetidum ac maieolens.fed \lroftoris fra^ranti?,& acrioris.cum piftarur.quam Gyrenaicum cum tarnen reipfa imbectHiia fit. Ti *firfiisht* onfignificat tetrum; fijtudunv, peffimurnqite odorem, bd in rebus odoratis.eatn qu^ guftu Tcniricur odori-i gra-•irafcm EEverrtortnriam.Id mulnsfxDiofcofide (scm-HF; prubari poteft. Videcapurde Ucca & cancamo,ubi, , quod idem eftj ei

Jw/"lp(e

Dtofcoridct inrer / f ^ ^ d i j ^ P dc enftoreo. De hac TOCC ride qliK eapire cie Phy, five valeriana dicuntur. E^o cjuanquam nolim negare *tifyii*-Liuftfodort^ravitatcm lignilkire, a Cam ramen foetidam litHmclTe irna^inarinequeo. Seddtt),denorct ^ — > / i *i* *feiidum,* anne tarn afa fceodalafer erit J Non air Diofcorides fimpticiter ^**^fti, fed (Jjut^wftite?' *irfiU* habere | CjHam Cyrenaicum, id eft, magis Mirofnm rjnam lafer cyrcnaicum,quod fuaviffimli fptrat. Nihil odoris boni in aft ftrtida; unum fretoretn percipere liccr^umquefriFtiminn. Lafercolligitnr explanta ferulacca, fdiiilel lini; afafirtida,-*m*Garcias ait, Ci planta quadam foliis coryli, concifo caule , deinde in bubuta coria cinjicmir, priiisilliraranpiinc enmtriticifarinapermifto, canfcN v.inrtvnsffrati:[1]: eamqiic ob canfam (i tjiiid in lafcrc furfonbus fimik wnfticianir, ncm adulterarionis, fed puri-Mds pnnus elTe indicium. P_{Drro} *hferii duo* « « w «d J»-*dt»«dfar»vt«r, *ltrr,$_{mf}$ $_{lnCerum}$ & tjanjlttcens, atteritm tHrbdHoi (Simfurum, ^uediBmcimih/trtp«r!iat»r,iin-iH **tihtt&mHitir.** Sinccrum cettrc tft Vmo, JM fi.ifo, ' ^ ' ' X f o ' t c o h b ^ t ; t? • *um;mq*,t t<nr,$_{en}$ Tnthsfatet, ttdtAmavts Hlc Garcias]ibr.I. cap. ?. virott, Ioannem Walmm Medi-

^ di

ToIhnsMed. doftor, dum viveret in pmirim'cndis ftudiis fans S l f m , plantam « Cjua «p n $J_{t\,l\,l\,r\,a}f_3$ fo:tid$_a$,d$_U$-

mint[JUXaquatica 'excujtufiltiticj}o!onibuiiacipi,isfi fetidtiper tore!tlerex}rst!ntiir, qua, ut rtliquijuttijott IH-*AurJiat»tt*fifichn£rHevaiit;quxlitejiaby.* Illeflf&ccW

/"'«'"'" rtrf^iwaii nJmrf.Tis: hoiejtiiris colligere poteft, aranonclTelalero.iicitif.Diioiali.'mE'fneMoittiidurit.il-UKI para (Scaliquo-inoTlb rHhOuceW; dre« impimnn & iorduliim. Addo, folebancvorcresIalfcrisMtd'L'i 'wco, ubi deride Cyrt-naicum.ad condnnenca uti. Apiciusde tc

bet, Ufa, folium. Apud t'lindem *Utitfrtunt'perci/Uim, 1*~farttumtxtAmt* te^itut. Apukjus Ufare iutertas carries Icribit, AlarofucLuian] 'vorum cqndimotttis (Veatddirj idem de Gallic ^Hifpanisauilrndiccrc. **(iJTLiaS loCOcitatO;** ***Namqiis:'. :,*= 'Vitliinti/citrnwi ificibom&mifftii rjje ajtttlt, afim verifttttdsm "ic<licni7irnhi jf'ohiHi utftfmjidgjierate, incibii~'cr"dairm,niobtrtrnoi'&. Atircm , ptitiu):in): mthi falli videmnr. St qni-Jtm tniliinn meltctunoitmiifiir.ytcx per tvrjrh indi.-im mjjore cfi hnifu qiumaja(atidd,c!nr, in m?,1icarnctiis,t<tr»* HI *eohdt^ndi bis, Splent£*ae*Ba l£ Qmneigcntttci provincif* c.,-*afainjiiisjufculii i5 /ilcrikiu coinintf(.at,cottfr'K.it!>f ex eahliett; net alio canitmMto utunttir vmtiibn • CwnmendiiTnns tnibi tiiiilti ci>n.bmciit<rijlorn>uli ••".:'atn cumifiporir, iun>*l>odiirisfua*ittti. Hermit oration: • fjiijiii aitqutwdti tjnfmcdi ttndhnetit* degujlavi -, quj.' fisJAtii faUiaiirri:iei'j)it,nmi lamc.iAcc u: tltipr-i-iicj quoniamforri nequc] itfcitliJerque iendjrncntix valii delei' ilot: edore certi fuo tion vtant intlvjta^ tainetfi nultmodor mibixqui iafefiui fit* JC *afefiriiJg. Lepidam forrobifio—rum, qua hi Bijhagir comtgit, pr^tiTiuittere ntqneo.* Lff« *fitan\ui quiff iinnjiic viucrti tquiitu habuit* mj.timi *fret* if, *qiitn: ilfiui PrtvuictjerexItbemtr tmijftt, niji tnirftisfl&tiiaipijioxium compenjfet. Ltifitettut afirni faring firrnifrain eqfloprxbti edtniu, (Sfljiutiin morba liberal. Equitm, jamfaittim emir TCX,& qif-i r^jtiortecura!ujJjt,peTcfititaiur.* i^c/jwn*det Lufitttntts inigi flic aftm tdendam dedtjf?. Turn Rfx : liAud fine mirum ft curatus, cum deoyum citio ilium paverii, AdhatcLiiptaniis.fadniuJJitiDis, ntexMiiriptffit, iSLltfltamtoquidcmferr'AoTtty•otriuscacodtmoirim* d-*ittmnuiKUpftjfci. DcLB<:ntur ho: cibigcMcre lndi,egonb~ horrtQi dicwit Deo/urn tibum, ego,ium L>ufitatjo,§ ^C<»XIO &t*mtre/cram.* Majoris pouiicrisargumetitutnaddp, lix tabula jam uirrata quatiquam probari iaris poflir aftin foetidam flatus diTcutcre; tamen placer, ipfius Garcix vt rba proferre,quod ea inajivis valoris videantuc, *Sotetit etiain flerique Co ad fiamncht torrsborathnem ^Jlanijjfue dtftuiiotdtj mtdieaineriii loco nti.* Contrarium *de* la/ere ktibn GaJenna libr. 7- limp!. 2^if»it^i(^«7Bi(J-^iiisii S

lidifiimtit eftliquor.vcruni enimvero Ofolia, (Staulii iJ *radix fit jlrtnuc txcjlfadimt, quoftittutentxmagii emma. ejfentijfunt,* 4c *provide concot}" Affiiciti*. Exrns affirmo aiam fectidam nnti pofle dicilafrrisgenusquoddaui. *Sed* refpondenc.iareris liiccuoi fixtidii dlc.Sc proliant aufloritate Scholiaft; ad curtmliS AriiViipliani? Rcjuicc; inrcripra> *oi>.Ci3T etig tptnveitt* i^'ujrfun. Iirgojnquiunc, duo (but genera (ilphii:odoratu,Sc in ait tikn5,quudafaf(itida eft. SiC fcribil ScholiaftS, B'* « 'f\i-*m.z*t*< in *r&nwiu**. 'AgjfmrM

usurBJifAfr®'. Fac<-^usprofeftoScholjaftc5$_1$& plant ridiculus. K anjf/it • -»*•/* o Jor» J pi a tit a ni dixi t, q nod gc n i> rct produeatque illud quod pejus olet, quam fonat. t: c Tcias leSbor me veta fcrifjerc, verfus Ariftophahis addam c s Como:diicitat2. A

PO. Ebem,

N « tu bine dbk in rem malam, qui corium oles maligned*
AG. Sane baud inepte tibicircumdedir, ut teflrangulet.
Nam (3 ante hac tibi mfididiftruxitfcH caulem,opinor%
Sjium laferpitii, parvo venalemfaftum. PQ. Ego novi.
AG. Non ah re vohiit ilium tarn vili venire nuper
Pretio ; ut qui emitis> comedatis : ac foji in forofe-
dentes
Pedatisjudices, fif *vofinet invicem enecetis.*
PO. Ha per Neptunu. Hoc dixit idem ad mefiercorcfus.
AG. Nunquamne pedendofuffufi eflis rubore?

locator hac in Scena aliquis, Cleonem Athenienfibus caulis iilphii annonam procuraffe,ideo viliorem.ut eo copiofius & liberalius comedentes, fefe invicem in concionibus flatus emittendo & pedendo enecarcnt.Caulem lilphii flatuofum efle,flatufq;excitare omnes planr^ partes,exGalenoprobavi. Non alia ergo dc caufalepidus Scholiaftes filphii plantam *0vmz»>* w w w dixit, quam quod ßA&A** *Tntn-nw* fit.

OsKifi^W^W/fMiv.] Loci matt interpun&i, utmox dicam , fenfuxn nee internes percepit, nee Plinius. *Succus,* inquit Plinius loco citato, *duobtts capiebatur modis, e radios afquecaule. Et b<ec duo erant nomina, rbi^ias ttquecaulias. Vilior tile acputrefcens.* Vilior, inquit, fie fcribendnm puto, ille fuccus, qui <i radice colligitur. Ertat Plinius, mala interpun&ione in errorem indudtus. Abfurdum eft, radicis fuccum, qui jufto, defignato, 8c definito colligitur modo, magis putrefcere. Ilia enim moderatio & cautela incidendae radicis ad excipiendum liquorem, non adhibebaturut vilior, 8tputredini magis obnoxiuseflet. Praeftantiorem egofuiffe contenddim. Haec Theophrafti mens eft. Silphium quotannis novum emittit caulem, radicem habet perennem, quae non facile, nifi laefa interit. In caule, ut eliceretur fuccus, nullum crat periculum,abfumebatir vel ab hominibus,vel a pecore; fed homines caule, pecus folio potius vefcebatur: ideoquenulla adhibebatur cura, nullus praefcribebatur modus, aut tempus; quidqu?d fucci elici,aut exprimi poterat, eliciebatur; avjcumno enim peribat. Radicis vero incidendx certus erat modus & conftitutu tempus; quia facile, fi non caute fatis incideretur,interiret,qu* natura fua perennis eft,& quam mori nolebanr. Ideoq; interdi-Aumerat, neeam obliqub inciderent, nee plus Iaferis quamconftitutum erat extraherent. Timebant enim,ne obliqui incifa, nimia fucci copia edmfla, perderetur radix , quae quotannis vere novo novos causes promebat-Sic ergo diftingue verba Theophrafti;Oi?* *I* fi tofyiip-*

^W^ tMW/& Wty??TM* 3 *V971* > & c # Nec oblique radicem incidere, nee plus,aut pluribus in locis quam conflitutum eft, licet. Alioquin interit. Succus ipfifi rudis diu relinquatur, putrefcit; ideo interpolant, (3 c* Verba ilia, ^ *fi* afe^5i»WTMf, de radice intelligenda funt, quse tota perit,fi plus quam conftitutum eft fucci extrahatur,aut obliqufc incidatur. Qua? fequuntur, *$ aim-m it* «Vp\&c.de fucco tarn qui e ra3ice, qunm qui ex caule colligitur accipiendafunt. Corrumpituruterque fi diutius rudis permanferir, ideo ad alias regioncs,Italiam, Galliam, Graecam exportare,nifi pra»p<Vratum lice bat. Prsparandi mo* dum invenit Ariftaeus. Ariftophanis Scholiaftes ad EquiteS. *^f* 3 & j£ *Kvpnyn/Z&To pyctoi*» TU E*\QUVfyvptv, vBTtz £rt pl?uT<&'.AriR*'us Apollonos* Gf Ç/- *renes pr&pavandi filphii & mellis modum invenernnt.*

To Jyp> Sec] To **(pt crpdum* Latini vocant, quod laefo caule & radice effluit, neeprseparatum eft. Thus «>^» quod adfertur, ficut ex arbore manavit, naturali lachryma. *h&i*t&ujana rude'stf impolit*,* ficut ex vellere captae funt. Ovidius, *Land* necfimt ejfe ruies.d^ idxv* apud Arrianum in Peripl. *incrs iS rude vitrum, m^sn^^ "ttivumfuccinum*, Plinius fuccinum rude nuncupat libro 37 [illegible] *s incofitum.* Sic *m&is hy*]® argentum nonfaSum,* quale ex fodit^s adfertur. *dp»s h$o^fine arte IS rudis laf »>©« T^i»ɒqui a(j* fculpcoris manus nondum venit- **?y}s &'%»&> Wulta'terTay regio.* Eodem modo fuccus .l'lphii, qui P«[?paratus nondwn erat *itf** W» dicebatur,faAithis S^2T[illegible]q»»puuta, carminata, & purgata eft.

[illegible] advehebatur porlios, HiWlcertius, quaminSiciliain, Jcaliam, iEgyptum, aliafquc pftites regiones alUtum-Scribit nobiliu. Salmafius *h w ™& * perficiunt & ad maturitatem perducunt, cum in tranfmarina illud evehunr. *Ex* w **&,*, T»» ^^ 7« fecere Correftores. *id **&i trans> ultra ,fuprq e regione.* « *m&* t^*Wpa Arriano ultra marina empona, m&» 'h$»>y* apud Ariftotelem lib. de mundo, *fuper lndosy* id eft, vafy'hJfr. Mathaeus Euangelifta cap. 8, ix5»»7i *CQUTJ IU r 5«e^J> venienti in trqnfinarinam rsfawy my* JuXtiostf tram mare.* Hinc Aiff«»^ • an#i««Jf, a-pudeundem, quod aliunde adyehitur thus nccinipia regione nafcitun Corruptus etiam Plinii codex libr. u cap. 3. tu idem Salmafius obfervavit. *Kjtdici cortex niger (3 aclfflercjsaduheria. fuccum ipfum in vafe conjedi, f$c** Haec-fine dubio corruptiffima. NecDiofcorides,nec Galenus, nee Theophraftus,veterumve quifquam radicis ufum in alterando iucco aliquem fuifle tradunt; necafta ad id radix, yel ejus cortex. Adulterabatur lafcr, ut Dio* fcorides fcribit, gummi, aut fagapeno,aut faba fradta, aut alterius laferpitii fucco, quod in monte Parnaflb copiosfc nafcitur. Certum pr3eterea,curam hanc& diligcntiam adhibitam non vitiandi gratia,"fed confervandi, ut in alias longius difflcaspoflit transferri terras. Illud enim cui opera haec non adhibitaerat, putrefcebat. Theophraftum fequitur Plinius. Scripfit ergo, *Ad metces ad uhcra fuccum ipfum y ($c. Ad merces aduhera*, ideft, quumhujus fucci merces in ulteras & tranfmarinas regiones deferre volunc. Ad ultcra dicimus, ut, ad extera, infera,citera. ExPlinio ergo Theophrafti, ex Theophrafto PiinS codicem corruptum & reftkutum conftat.

"oStr *p*&wny* Sec.] Plinius loco citato. *Ad merces ad »/-terafuccum ipfum in vafa conjeSum admixto furfurefubinde concutiendo ad maturitatem perducebant. T* *h&&** vertit, *furfures*, cumfint^riii»y &quidem propri^tritici, ut m «A^im hordei/ed, ut dixi, non raro generaliter fumitur, pro onjni fatina. TO ^ funt *furfures.* Forrfc Plinii tem^ore furfutibus ad conficiendum & prxparan* dum Inter utebantur. Sed Theophraftum fequitur Plinius, ac quidem differe ait, [illegible] perditas fuifle. Sedhsereo, quid voluerit quum maturcatem appellat, operam, curam, *\py*via** if lam, qua filphii fuccus ad vetuftatern ferendam praeparabatur.Quin *wnpylfrmti* fie verterit» non dubito. Q\iid **pyfr* & quid *ipy*59j* fir,fupra docuimus. Ti *wn&*$Sl* apud Theophraftum, ubi de prseparatione Iaferis agit,nullam habet maturitatis iigniiicationem, fed certo modo quid prarpararz, ut yetuftatis patiens efle queat, denotat. Quis ergo matui'iracis inccUedus in nidi & nativo lafere, quod arte quadam praeparatur 8c medicatur, adverfus putredinem? Omnes norunt, maturitatem proprie efle perfeftam *co*cftionem in frucftibus,vel maturitatem perfecftionfequandam efle in *us* rebus, quibus id nominis convenit, five proprife *dye* tralatiti^. Ea maturatio temporis tradu fit; quod ubi attig£re,perfe<fbe putantur,deinde retro feruntur, &abillogradu perfeAionis decidunt, 8ccorrumpuntur. Maturitas haec de fruftibus propri£, quosGr*-1 ciTIA««S:<25, dicitur,quummaturefcant. Perfedioporro, *n TtXtiunt,* corruption! & putrefadtionj contraria. An igitur Plinius ad jnaturitatem perduci dixir, quae ad earn perfedlionem perducuntur ut putrefcere non poflint? Cert^ maturum vocat Ariftoteles guidquid eft perfedtti. "H *nimffwk fi\m-Bw*. Hygiiius cujus,fxpe apud Plinium fit nientio, codtasficus dixit maturas^Cibus quoque qui in ventriculo concoquitur, perfici dicitur. Ita & Graeci eodem [illegible] r t f A t *!4"ffecundum [illegible] iem flrii;otelem,Ti*«*«w.»»* y> »*jp*y *rtTiMamtot wyr W** Similiter Latini, perfici maturitate fru&um dicunr. Ifiodorus de palmis : ft£* *dum in mukis locisnafiitur, non in omnibus fruBus ferficit maturitate.* Grasci quoque *nstpn* wTw&vaf* ac TiAw^r^ dicunt, de frudbu qui maturitate perficitur. Apud Theophraftum paflimoccutrit *rtXeians id* tyi*f>maturitas,autadmaturitatemftrdeElio.* Haec omnia cum fatis cognitaeflent Plinio, eique F.obfeconftaretTheophraftumlafer *wtfraifSL* fcribere, antequam in alias mitteretur terras, y T ^ f W veir-.it, *ad maturitate perducebant*, *(g matuntate *tppc<ria*,qu** iputredinedefenditur; quodprofecJopr'ieter rarionem eft. Eodem enim modo,8c ad maturitatem perduci poffet dici thus Indicum, quod *fy^crudum,* non adfertur, ficut Arabicum quod natura fua rotundum eft. Atjndicum.quod naturaliter tale non eft, arte fit, Eadem ratioNeScmyrrham, 8c ladanumquod ex barbis pilifque ct* prarum colligitur, purgatur, praeparatur.quidquiddeni-' quequocunque attificio medicatum 4 naturae fuae qualitate 8c forma priftina recedit, ad maturitatem ea ac perdmaum dicerc quis poffet, Sed hxc non eft nipns P*r:

nii, nee ad illud attendit; vult matnritatem earn efle* p- *yttFlcut* qua; vitiofum,tenuemque nimis in fucco filphii humorem excoquit, expellir, & ficcat,quo modo in fruftibus humor , putredinis amicus, ficcatur exco&us maturitate? humore inuti,i fublato minus putredini lafer obnoxium redditur,nec facile corrumpitur. Haec quamvis long£ petita, Plinii tamen fententia, quod ex iis quae fequuntur probatur. *Argumentum* , inqiut, *erat maturitatis color, ficcitafquefudore fimto, &c.* In pomis maturis & color eft Scficcieas. Acerba enim magis uvida. Ideo Servius Maurus matura poma vocari ait,qiise nee acerba funt, nee putrida. Putrida vocat, qua? ex maturis putrida exiftunt. Hie enim ordo eft,acerba poma,deinde matura, mox putrida; acerba humidiora, marura ficciora: humor Quippe excoquitur maturitate. Eadem Anftote- [illegible] Acerba ergo poma qua* magis humida, eaque de caufa facilius putref cunt, quippe putrefedfco ab humore nimio. Eadem etiam de caufa lafer illud facilius corrumpitur, quod humore plurimo tenui, ac crudo redundat. Atqui pomum macurum putrefcit. Re&fc, non a naturali,ut in> maturum, fed extraneo, ita quoque filphii fuccus, fi aere locoque humidiori reponacur putrefcit, ut eciam ficcifljtna qu*eque.Diutius ergo quam crudum fervari poterat, fi loco ficciore, ab aere humidiore libero reponeretur.

"ojxr £ T< tfZp ActpGeifei*, &c.] Plinius. *Argumentum erat maturitatiscolor*, *ficcitafque fudore finito.* Quis ille color ? Diofcorides lafer \raefert modicfe rubrum , 8c tranflucens, *2\$<piz*i* j «wVt7 I ♁vGripvfy®* ^ .aj^uyjjr,* &c. Plinius, *probatioJinccn frima in colore modicf ruffo.* Ergo finceri laferis color rufus. Atqui Theophraftus fcribit, fuccum eum in vafa conjedlum admifta farina concuti folitum, donee & colorem aflumeret & exficcaretur. Colorem alium ex farina fumere non poruir, nifi candidum. At modicf rufum in extima cute probari Plinius ait, intus candidum. Ideo *furfures* pro *farinis* fubftitiriflc videtur in convertendo Theophrafti loco, quia furfures rufi, qui color & frumenti. Inde & hunc colorem capere fuccumquiadmixto furfure concutiebatur.Quod eft abfurdum, cum farina diu in vafe verfatus & concuffus humidus filphii fuccus haud alium trahere colorem poterat, prajter candidum, ne cum furfuribusquidem. Naturalis filphii fuccus,atque, ut Theophraftus vocat, **pyU_y* colons modicfe rufi videtur fuifle. Certfe Diofcorides fcrlbitjOptimum haberi *v vmpvjpev $ aJj&vy!* modice rufum ($ tranjlucidum.* Sed quis judicabit an de Cyrenaico hoc tradat Diofcorides, non potius de Medico aut Perfico? Hoc profedto verifimilius. Optimum Lafer Cyrenaicum fuifle fupra diximus. Optimum in unoquoque genere ^efcribere Diofcoridem,hoc magis notum,quamut probari debeat. Eundem Cyrenaicum vidifle extra cbnrroverfiameft. Nam *fi* quando quxdam defcribit qua? relatuaccepit, folet addere *(parllv&Zn* aut fimilequid. Malf filphii fuccum candidum fuifle contendunt ab addita farina. Haec herbarum, fuccorumque non mutat colores,fed colorem acquirit,quem habent fucci & herbae. In oleribus muliercula; hocnovum, in quibus farina addita colorem viridem nihil mutat. Sic°liueo fi addatur fucco, fit lutea, fi rubro mifceatur, rubrum accjuirit colorem. Nigra redditur nigro imbuta, cindem ungit violaceo violaceus;purpureaevadit purpureo infecfta,fufca fufco. Verbo ut dicam, omnes recipit colores, nullum refpuit, ab omnibus mutatur, nullum mutat. Nativi er- R° & pr*parati taferis color ruber; recentis v<jro & ex ftipite manantis albus, uti omnium jliccorum qui oTnrdnomcnaudiunt. Csterum colorem ilium modic^ rubrum acquintaconcuffione. Sic Indfcum thus fubfulvumfit, quodinficftilibustamdiu verferur, aeitetur,ac volutetur donee formam contraxerit rotundam. Tempore vero colorhicpent & _{th}_{us} flavefdt. Ctrum autem color modicfe rnber laferis temporis tradu pereat, non refert Dipfcondes, facet hoc Plinius. De thure vide cap.;! libr. p.

- 'Ep-^O P Jj"?"s: *Argumentum maturitatis color, fi^ cttafiuefudore fimto* " Deficcitate &.fudore ne verbum [illegible] lin?i«impcritu$vidc- vulgatis habetur codici- v?I legerit ipfc, t el li- «s & aquofusin iaferpi- corrumpebatur, & putref- in vas conjiciebatur, A concuflione

li&sss^^1^^fi^"0*ficcondi-

rum & f teparatum ad alias mittebatur terras, perdurabat, nee putredinem facite fentiebat. Hujus ficcitatis indicium capiebant, cum inter quatiendum omnis fudor ab erat, a farina & concullione exhauftus,*Probabile ergo admodum, Plinium *i&y&&_s* legifle, pro *%&*&*. Hinc imaginem maturitatis concepiffe videcur. Poma enim acerba & unmatura humore magis fcatent; qux dum per* coquuntur folari & naturali calore <frye*"'"»»» *humorquc,* ut loquitur Pocta, *tenues evanefcit in auras.* Sed hxc abfurda.

Ti^*%«X'«,8cc.] Bafileenfis codex. m«'«;^ftai»»«- [illegible] w^«««,&c. Defolonataliagir, fimulque quibuslocU gaudeat Diofcorides circa Syriam, Armeniam,Mediam & Libyam nafci refert. Optimu tamen effe Cyrenaicum [illegible] **. Strabo in Media & Libya. *Vide* qua; fupra dixi, ubidifputatum eft, utrumMedicum,anCyrenaicum lafer optimum. Arrianus in afpero Afiae monte [illegible] *".MonsCaucajus, nulli montium qui in Afiafunt altitudinefecundus eft% ut Ariftobulus author eft — at in hoc Caucafo mbil prater terebmthum &filphium nafcitur,ut aut^br eft Anftobulus.* Sed, ut dixi, omnes Cyrenaicum laudant. Loci ma-' gnitudinem & Iatitudinem,in quo circa Syrenen filphium nafcitur, ad finem libr. i. ultimi cap. de Geograph. defcribit Strabo.' T ^ *Jfc WTW i_v** OTA^IOK *l%ovm tw. eiS i* J- [illegible] */UVKG^ ft £s \m 7kS oivctivXois lovjt, e'mm rQfiaHSa-iuv $ f*iX£«» t&tovav* T» *y. yttiVltrahancesl regio quafilfhiumfert, deincepsqua) funt^non k abit ant ur>& funt Garamanthorum^ qua filphium fert terra angufta esl, ($ longa, & arida. longitudo verfus ortumfolis eunti circiter M.ftadiajatit'udo CCC. vel paulo plura quantum omnino cdpntum eft.* Theophrafti fententia elt, filphii feracem tradtom majorem efle, & quatuor millia ftadium in Africa occupare, & majorem partem tenere «Sei TW *'Zv^nv titi -nS* Eviavse,flMiy* ab Hefperidibusoppido, quod in extimo c^rnu Syrtis fitum er^t. Ergo circa Sirtim omnem extendebatur *i mbftoQtyos* juxta eundem. Nam Syrtis ab EfperidibuS initium capdebat. Scylax, [illegible] *Xu,as.* Ergo ab Hefperidibus circa finum ilium Syrticum major pars laferpicifera; regionis. Alia Herodoti eft fententia, qui filphia; feracem terrain vult incipere ab inftda Platea, & ufque ad Hefperidas protendi. Sic in Melpomene. *£v j'TU-(ittg£v'%»W Ttvtm ifn n^ecreicc t%ns lrnxliTWyitui 'Kxrowv Kvgij»«ffli. i£ ^ tn* 'Hsrw'p* *MmA«'<®- Mftlui* iff, >§ *'A$gU* [illegible] *loci medio eft infula Platea, ubi urbem condidere tyrenati. atque m continente eft portus Menelaus & A^irus^ quam Cyrenai incoluere , (3 dchinc filphium incifit, ab infula Platea pertingens ufque ad fauces Syrtis.* Herodoti fententiam & alii defendunt, fed de hac quaeftione videant Geographic periti.

Tie Sn'fwl Plinius loco citaro, *Idapud auRores Gracia evidendiffimos invenimus tmtu imbreficeo repente madefatla tellure, circum Hefperidum hortos> Syrtimque rnajc* rem^feftem annis an$e oppidum Cyrenarum, quod conditum eft urbis noftra ann^i/^. vim autem illamper quatuor millia ftadium Africe'valuifle.* Quod de imbre picofo'& [illegible] Hefperidum Barras. Nutat vir lectionem, in M. S. codicibus [illegible] Sic legifle Plinium, negari non poteft. Similcm fern* lcCfaoncin habuit DocftiffimusGaza. *Locum,* inquit, *Africa ampum occupat, ampliorem quam quatuor ft adiorum milhajn hortis Hefperidum ferunt. Sed majorem partem colligi afud Syrtes.* Sic Gaza; & melinsquidem Plinius. Iongiusenim diffiti horti Hefperidum a Syrte. Quod cum prob^ nofle *intervres,duobus has* ^/r;V^,interpretatus eft.Quod contra mentem Theophrafti eft. qui non circa Hortos Hefperidum, fed circa urbem Hefperiam, Syrtivicinam dixir. *'£vtr™&h** apud Theophraftu de hortis Hefperidū capi n?c debent, nee poffunt. Horti Hefperidum fabulofi fuifle dicuntur ad Oceanum, non long^ a Lixo oppido. Plinius libro 19. cap. 4. *Sed & arbor eft maha , in Mauritania Lixi oppidi afluario , ubi Hefperidum bomi futffe fraducuntur,* 200. *pajfus ab Oceanojuxta delubrtim Berculis* antiqmus Gadttano, utferunt.* Idem ferfe Jib-4- cap. I. *Etdbea* }2. *millibuspajf. colonitaClaudioCafirf faSa Lixos, velfabttlofijfimi ab antiquis narwta. W r'g'f*

Antai, certamenque cum Hercute, & Hefperidum bwū Virgilius ad Oceanum fuifle canit.

Oceanifitoem juxtafolemque cadentem
Vltimus SLthiopum locus eft, ubi maximus Atlas
Axemhumero torque tjlellis ardentibus aptum
Hicmihi Majfylagentis monfiratafacerdos,
Hefperidum templicujlos.

Antiquifllmus ultra Oceanum fuifle ait iin

KXVTIV

Hefpcridefquequibus mala ultra inclytum Oceanum
Aurea pulchra curafunt.ferentefque ar bores fruilus.

Apollodorusin Libya fuifle negat, fed in Atlantein Hyperboreis. gwās *ft IZ ov% »s -tins (A* Ai&fyi aAA SJ SF'^T-A«»T(^ ci *'rGifaetw.* Nobis perinde eft, ubinam horti illi fuifle fingantur , nihil inde uriliratis Medico accedit. Hefperis urbs Liby?, quae poftea Berenice di&a.Stepha-

nus «ſk« *7FoXiuf, 'Ea-7nQ4s ToMi AiZvns, i* yu£ Bigiiixfl. *o7nj\7ns*

'Erm&ivtf. Idem in voce BI^I»<**, ubi rationem reddit, cur oppidum ante He/peris, poftea *Btpt*i*n* didtu. BI^IXH KK^

wiytBiewKW. Berenice fextaprius Hefteri) ditla Berenice ab uxore Ptolemai Berentca.* Ammianus libr. 22. *Darius* fif *Berenice, quas Hefperidas appellant.* Ptolomaeus in Cyrenaic^e defcriptione B S G *'^earteJiht.* Antiquilf. Graecis *R&art&s* & *'Ettoojeplfe* dicebatur. StephanusE»-

e *'Euſeſ*

&xiyrws x<p,xveio%. A majoris itaque Syrtis recejju, qua tuor dierum etiam lento itinere ad Hefperidum bortos dicunturpervenire. Forte fcribendum, *nTu^Taiovs J2* «MJ $a«i>

*rets, *7 itri 'Erm&hjv snmvi xQiKtS*^. A majoris itaque Syrtis recejjli quatuor dierū itinere ab Automalaco ad Hefperidum hortos dicuntur pervenire. Avfypxx**** caftellum fiiit, quod cJ rtifAvxy its Zv-npus* ab eodem Strabone locatur libr. 2. w JvjJLiydw *Zvp-nos <py)si* 'E^tf^w *tit KVH^OV &af*

. Majoris Syrtis circulum Eratofienes ait effefladio- *rum* ioo. *frofunditatem ciO* rDccc *ab Hefperidum infulii ad Automala.* Idem libro ultimo repetere videtur. Scd *de* Hefperidum hortis &Syrre fatis.Male Plinius *divmghw* apud Theophraftum vertit, *Hefperidum hortos.* Gaza quoque erravit, quod Plinio fidem adhibuit. Aliud eft *''Evvrxr^s* & EJj(T7iigiA9,alind E5-wigtJ^v^9r^'. Theophrafti locum fie verte, *Locum Africa ampltwī occupat, ampliorem quam quatuor fiadiorum millia ferunt > fed major em colKjri par tern circa Syrtes ab Euefperides oppido.*

*''l%6v ^gT (pvjyetr TLA *ytQ$*h>.]* Scribc,^«i/>in' *yti iw fytdvL.* Plinius, *Inealaftrpitiumgignifolitumremferam *c contumaccm : &fi colfletur in defertafugientem.* Dua? fuerunt apud Grxcos fententi*, quarum altera incultum gmnem fpernere filphium ftatuebat; altera admittere. riorem Arrianus ad finem lib. de rebus India's probar,

*I .*I '' ^ r ^ *• ^ w W^ W $*f*p»h*. Cyrena tamen Lip* urbs quanquam defertioribus in locisfitafunt, her-* *2*«tty* ®irriguafunt ifaltus etiam frequentia-lit Id, 6W>21 ^ gwrisfruaus , Vjumefitafe-ITL/f fl I^>I>us filphiumgianitur. ufieriora* Strabo lib•

*bitantur. f^S^^^JT^' *** ''o'' T*

dia? regione fic didam: Africa Meditulliuili five partem, qua? in Media fita eft fterilem ait*) qua filphium producit, majoriexpartedejerta, afpera& arenofa** Prior ergo fententia probabilior. Quanquam planta ab Alpino defcripta, quae verum filphium eft, culturam admittat. Ininculcis tamen, quanquam folia minora, minufquelaetajUti caulis, & flos,copiofiori tamen abundat fucco, quern perpaucum in cultis habet. In defertis tamen non nafcitur, fed locis, ut redfe Strabo, deferto vicinis. Dixit quidem Theophraftus, laferpitium fecundum quofdam «v pp^'w-*1-M <pivy*»*, non propterea tamen in deferta & fterili terra nafci affirmat. Deferta vel ^O dicitur tellus, qu« plaafe fterilis & infeecunda eft, quse ne gramen quidem producit. Mal^ igitur Plinius fcribit, laferpirium in deferta fugere>fi coleretur. Graecus audtor reced^re^ terra dixit quae paratur & colitur. Nam non tantumcultam terram odit filphium, fed & cultum omnem; hoc eft non tantum culturam afpernatur, fed^tiam in terra culta& ad alias res aptata, nafci recufat. Haec eft quam TM*n&*Z&w* & *MYiiAiyviwiw* ait Theophraftus. Tellus *ifyetnp©** vel'j ^ ^ w ea eft quae rafcris aut vomere verfatur. Silphium, ut fponte nafcens planra, Scintorum fylveftris, cultum omnem averfabatur, Sccultaloca, ut fegetes, *uS oufoopvv* ^JAONJLJ ^i^ejnjW, *«^' utfi®* oStm** At fi cultura accederet, non fugiebat in deferta, fed & culra & verfata terra recedebat in pafcua; & hujufmodiloca fponte provenientium & nafcentium herbarum fertilia funt. Sed Ptolomaeus pro Plinio ftat. Nam in deferto ei *rū* « W T « prorfus ponit. ig *tyi&t* TO'^I *ft fomhis, ^ i «*** QjoQop®** Ignofcendum hoc Ptolomaeo, *rid <nXQii<p«&u* *1 k*M* £« W f «, yjyindicavit, quod ejus temporibus pemtus periiflet in Africa haec planta, nee jam amplius co* gnofceretur.

c/£w7rt,] Plinius, *Circa Hefperidum hortos, Syrtimqi MA-Jorem,fepttmannis ante oppidum Qyrenarum, quodunditurn eft urfisnoftra anno* 14$. Vir fummus corrigit 13?. Fruftra; nihil mutandum. Theophraftus Cyrenen conditam fcribit ^«Aiyw *^mns^mv s-nw. circiter trecentis annti* antequam maeiftratū gereret Simonides, qui imperium tenuit anno fecundo Olympiadis decimal feptima? *Sc* centefimae. Hoc eft anno V. C. quadringentefimo quadragefimo tertio. Si trecentis annis exa&fe rotundis ante Simonidis magiftratum fundat^e fuere Cyrena?, extra omnem ^ubitationem poni debet', conditas fuiffe Olympiadis fecundae & quadragefimae anno altero^ Tot enim anni *h* quadragefima f ecundaOlympiade, ad decimam feptimam cum centefima cucurrerunt. Nihil verius,quam Plininm intellexiCTe annos rotund^ exaftcs > cum locum hunc Theophrafti interpretarerur; cum tamen *Grxcus* audtor fcripferir, *pdhtu <£& ^ittnina* , hoc eft, *circiter trecentis.* Tradit idem Plinius, anno urbis 440. Theophraftum hiftoriam fcripfifle. *Qleam,* inquir, *Theopbrajlut e celeberrimis GracorumauBorib. urbis Upma anno circiter* 44° « *tiegavit nifi infra* 40. *p. d mart nafci.* Ergo a Cyrenis conditis ad tempus illud quo ha?cfcribebat Theophraftus, anni funt trecenti, tribus minus. Ideo enim *pclus** *& *i$t*nj<ri** dixit. Sed in Simonidis «^ » T < ^ annum tot annos computat a Syrenarum urbis fundatione. Sic rotunda fiunt anni rrecenti- Scripfit autem haec Theophraftus quando Praetor efffet Simonides, non fub Nicodoro, cujus magiftratus incidit in annum urHs 440. quo anno hiftoriam fuam Theophraftum fcripfifle, docet Plinius.

KI0«AW.l Prxftat fcribere *KtQdtocuGrxQi* librarii more fuo fcripferant xe<P«A''. Ita enim vulg,i loqux folent,ut piA«»i> pro *pi**»*f,* hinc *x«p**u»* propagatum. Plinius loco citato, *Aliitradurii, laferpitii radicemfuiffe major em cubitali, tuberque in eafufec terram.* Notat Clariff. Salmafius,fcriptum in Optimo Thuanseo, *Tubertique in ea fupra terram.* An legendum,T//for *edique in ea fupra terram,* pro *tuberque edi.* An, quod magis placet; *Aliitradunt Laferpitii radicem fuiffe major em cubitali 7>tuber<ireque caf ilt fuper terram.*

* 'E| *h* ^i <P«^» & c : J PImil« hunc locum fie reddfdft, *Aliitradunt laferpitii radicemfuijfe my orern cubitali,tuterq in eafuper terram, hocincifoprofluere folitumjuccufn ceu tatlis fupernato cattle, quern magydarimvocarunt. Folia aurei coloris pro femine fuiffe, cadentiacanisortu, Aufiroflante; ex his laferpicium nafci.* Aut Plinius haec peffimfereddidit, aut Theophrafti codex corruptus- Haec corrupta effc nemo fanus negavit, i| *h ft fvJ%, w*£&*l ft* Totam periodum in hunc fcribe fenfum. 'Ej <>»

[illegible]

*«Akpp«Vfi7Wf. %% •$'<pvt&''i ridtyfi** Id eft, *Aliiradictm filphiicubitalem fieri tradunt, autpaulo majorem, hancin tnedio extuberare in capitulum, quodfublime penitus extat, ut in fuperficie telluris ejfe appareat, quo* (eg oJ, fub. «<p«- AU, id eft, *ex quo cafitulo) tnctfofuccus effluit ceu laftis, vocantque lac. dein caulis nafcitur; ex hoc magydaris, quod phyllonjd eftifolium vocant, quod colore auru amulatur. Folium id femen eft, quod cum Aujier vehemenspoft caniculam fiaverit, difcutitur% atqueita laferpittum nafcitur.*

*H*Xil&*t c$* y$A«, &C.] Scripfi \\ of, fcilicet *xtQetXitv,* T/M«9tPT®-o?n^i«&«fiV^«^«/^«. Plinius *hoc incifi i frofluerefelitumfuccum, ceu latlis.* Vides ica legifle Plinium? Poterit, tftdixi, etiani fcribi if & (fcilicet « $ « A ; 0 *N ifufylms* '«» *ÓTTOI #s yeix**. Prior magis arridet ledkio, quod propius ad vulgatam accedat. Vox *9fuQi9r&* librarii negligentiadeperdita. Facilislapfus, *»i£f&yin fi$&af.*

[illegible]] Scripfi, ^? *J[* [illegible] ro ctfttffe, *quern magydarim vocarnnt, folia aurei colons fro feminefuiffe.Re&ms,fuperenatocaule,quem* ©c. Caulem vocari/e^^^ait. Cum ergo Graecus audtormagydarim ex caule nafci dicac, caulis non eft. Supra probavimus,ju<*^/^ii' e(Te TO *Qv&of,* femen ipfius filphium; quod & hoc capite tradit Theophraftus. Galenus in gloff. *imS* [illegible] *carpon,(ilfhiifemen^uod & folium fingulariter* (S magydaris d quih\ifdam vocatur.* Diofcorides lib. i. Euporilt cap. 69. 'oTn^v^or vocat. *wi°* &**> ^ *i pi&, ciXQiot, O?ro<pv)&oy «J Co*UTnv ^ *TfvK9u. *Mori folia & radix* taferfitium ejufquefemen cum hijfopo (3ficu.* Dodliflinaorum virorutn fententia hie variat. Alii vulgatam laudant, ac *o?Tricpvfoof* pro filphii accipiunt felnine: alii « A- ^/•v ö*n? fftC7»,&c. alii *cihQiov,'oxoSQv&ovlegunt,* ut eodem hoc lib.C.l8.o^(T^vAA0V, q *ms avv t^yjXu^ettCfSjf/^,* &C« *laferpitiifemen, autipfe liquor in cibisfumptus.* Egonullam harum rejicio, fed praefero vulgatam. 'OW>AAO,vel ?TIBCT^IAAOF idem quod apud Galenum drotf K«PTOF. T3 *Xpl*W<nnjis,* ex Plinio aadidi, idque ex eodem hoc capite paulo infra, ubi extfa ordinem. Quare hie adferibenda,illicdelenda.

oMt 3 ™>*% *lAov* &c.] Reftat, ut inquiramus utrum filphii plantam repererint recentiores. Sunt qui imperato*" riam,funt qui angelicam filphium efle fcribunt. Urramq; planb improbo opinionemj quod nee imperacoria,nec angelica caulem ferat efui agtum, neutra folia ferat felino, id eft, apio fimilia, neutra incifo caule ac radice lac emittat, neutta radicem habeat nigro te&am cortice, altera quippe purpurafcentem, alcera foris minus qua intui* fert candidam. Imperatoriae quoque caulis tnulto minor ferulae. Idemdelevifticodixerim: fed huic folia apio fimiliora. Aliam plantam laferpitii nomine defcribunt Adverfariora audlores. E regione Maflileae, & non procul ab infulis, quas videtur vocafle Diofcori^s Stoechades (quae tamen putantur hodie illae e regione Olbiae, a MaOfileaferme diei navigatione,) inter mult^s raras nafcitur Ferulacea&vifeildaplanta, cujusradixpraeerandis, intus alba, foris cineritia, fucco praegnans, mollis, pinguis, odorata, major quam thapfiae, aut ferulae.Caulis proceritate & craflitieferulaxquat. Folia paludapii,fed crafflora,rigidiora, nigridiora, aliquando profundius kciniata.Magnae&praegrandesumbellxftrul« , autlatiores quam anethi; femen angelic* foliaceum, & colore buxeo. Hanc Iacobus Rainandus Maffileenfis pharmacopoeus,ftirpium, e valde cupidus & peritus,nobismifit:demde attuht Monfpehum quatuor ab hinc annis; quae praecepton eximu ingenii Rondeletio vifa fnit laferpitio apcius congruere, quam qua»vis alia ex muitis, quis ille, Vidiffet, feruhs. Minus exafte fatis cum defcriptione ve-< terum convenit. Succum enim non fert Iacfteum, iiec radicem habet cortjce nigro teftam; caulis prxterea diflimiihs omnino ei, qui in antiq$u$is Cyretienfiu nummis confpicitur, &c. Meminic hujus nummi vetuftiflimus Ariftdphams Scholiaftes, qui tradit,in nummis Cyrenenfin,ipfos Cyreneitfes infculpcos oftendi filphion Batto offerenres. [illegible] riftotclis. Auenimlnterpres; B«'jfr. Kfttf* fa*'h- [illegible] *Battus'a Thmjuxt**

Cretaminfulamprafe3us7 Cyrenen condidit, cuicutnAfri^ beneficii memores fummum honor em exhibere fi'uderent^ donarunt illi filphium herbam, okrum omritumpukherrimamjimulque numifmaferientes, in cujus altera Varte re» giafades erat tnfculpta, altera filphium quofuerat d civitate donatiiSi cujus ret meminit Anftotehs in Republica Cj*rcntorum.* Idem ferme Tretzes. Chiliad. 7. hift. 48*

[illegible] j) *7d o-lhJpMt 2vn<nog pot* Agj^. [illegible] *3fayevcriv ox&vo mQvKivcq* [illegible] *npimipv, Kajye T£V Svcrsvpiraiy* [illegible]

&vo $' eir) m crlXtyi. T£ *(J$p 6K TUV djuvW)* To *$\ mhvTiiiiiuTw, Imp* [illegible] *$Ev TS vopirp* [illegible] *X^^* [illegible] *g,*

*Multa autem beneficiacumfecijffet Cyren*ir%*
Hdbuit d'onum ab illis plantam filphii.
nlus autem filphium Synefius mihi dicit.
Omnes vero plantam dicunt illudfuijfe,
Plantam tnulto pretiofiffima, 0 *invent u difficillimami*
Cujus & fiipes fufpenfus eft temflo Apollinis.
Qua negleEta magis comatqtque pullulat.
Sm autem colatur9fugit hcum (3 regionem.
Duo autem funt filphia> alterum quidem ex *vilioribuii*
Alterum verofretiofijfimum, quodCyrenai
Batto aitulerunty gratia bmeficii,
Battus autem vices rependens, ivftitutum bortttii
In numifmatefu9'exprejfit infculptum%
Cyrenaos afferentes filphium illu

Ahtiquus alter Ariftophanis Scholiaftes, noft vult Cyrenaeis num'mum ea effigie oblatum fuiffe, fed ftatua, aut annulo earn figuram repraefentaffe. [illegible] *pccfftto!Po* WA^iov. *Incoloe Cyreninfes pro beneficio accepto% Hegigratificareftudentes, tifeceruntfatuam, vel, utqui~dam volunt, annulumjn quo urbs Qyrene I^gi offer t filphiii* Annnli hujus mentionemfacitSuidas. ZJ*4'&| /W [illegible] *toyftuiw Kvpivlut 'ixfinv. 0I*j Kvpnwoi /3ot/Ao'P'o' cnuvroheif w djiiyi<Tictt* ^^(nt(d«f TJ /3««A<, *tiroWf hfi*™A<o»,* ci «„H JroAl [illegible] (VulgojtA«^) J§ * *Mt* ™*MK *f£< ''ZM-Silphium herba magna &ftimationis. Caufa h<£C,Battus,qui (3 Ariftotelesy urbem in Lybia Cyrenen condidit; Syrenen* fes tale beneficium recompenfare volentes , Hggi annulumfecerunt, in quo civitas affert I{egi filphium, & ejus% folium: Semen 1 cau&Rfuccu Jque, omniatnagno inpretiom* Sed probabilius^ummufuiffle.Nummi genus,inquoBat^ •to filphium offertur,nunquam vidi,fedcui IovisHammonis efKgies infculpta eft ,3 quakm defcribit Hefychms* [illegible] ,iVov^''Awc^$«$oVöi/jo-/A^w»«^w^e^*$ Idem Zenodotus, ^ *3* IO^'V^T©- *\in P J*ii&'*4W"'*> *™ 5'' 9«-viyv o-/A^« w'jtwwf. *Mumifmatis altera jafte Hat»m$Om nem, altera vero filphium exprefferant.* Tale numif$m$* non unum vidi apud Ioachimum Wickerortium, viruin Clariffimum, & exfeulpi curavi. In alteraTacie Hammon corniger confpicitur, in altera, cauUs laferpitii, cum florisrudimento, nimirum umbellaadhuc conclufa,antcquam pandatur. Globofa enimilla congeries granorura, uvse motta fibi connexorum, quae in lumino vifitur caule^ nonprofemine habendaeft, fed pro umbella nonduin expanfa. Duplicia antiquiffimis teiflporibus videntur excufa numifmata: alterum in QUO abunolatereBatti confpiciebaturimago, abaltero Cyrenenfesreenum& filphium Batto offerentes. Inde prombium «*MO* 'I* d>&,* Ariftophanes in Pluto.

Ούδ' αὖ ἡ δάφνη γε ὡσαύτως
Τὸν πλοῦτον αὐτῶν, ἢ τὸ βαίσιον εἰς ἅμαξαν.

N« *Jtmihi iantviM, lffmtt/)stc Pltifttm, ifjiittbjue Btuifilfhium.*

Poft deJetum Bartiaiiiirum impcrium, in fuis nutiinm; cauiem filptiii, & Rammonis efffipcm inftuipi'erunt iidem Cvrenedes. Hujuftnodi mimmCi vidtrutuZenodorus 3c Iftfydmts. Haittnut dc nummo.Edidit amo pantos annos,LaItrfi[ii nomine , rl.tniam quandam fcratatcam, iimbclla nondmncxpatifa, Profpcr AlpfrtH, quam dctcribit libr. n.ilc plant, eiotic. c4|>. IT- Eandem& no* vivam, iiorc cipatifo aetJito, cxhibemui& ttintn :i(ljun*irruis. I"oliaill,i , *c\\ot* AJplni addka fij;ura,feri; Mteqium in cJiifera frantic (cat. *PlrntMn in bsname-*

Ain,* mqtiii Aipnus, *a(uimvt-,<lit*mtriMiiiiimut PA

i *B b l f i h*

bttitt HerJtttt) Beoitm,* *& p t f J f

jp txritribpt iiuxtmieenffime. In/jut bor-

mtnfsitiin earn j>Unt*m<:<mfyeiiefirr>its, auihfrt-

" Lafcrpiriumcx Alpioo.

***gitniinttiiitmcubitnum, refit, e«vi>,braMi crtf. flit, mtgnnaiinr, fangimdmtjjueftnr.'it ceuhftmiU, Jiiin ttUmiSetJnncoiaretnfetio , I(J til vidtrftnr inmrntbus tiqumnfimiltimttt, (Sfoiiefm 4b* **rj,Ji«** *• foiij^foSinifoili&ffrat, t til folia mwttiatjphtfhu xrnaUmu, t- najHTatffint^ttqatipfiirrTJdiCembrirhijtticralftiie, f! lenpmdm p;.iu> in ipfi umbettd erufartit br.ichUlii* **cfj/ii-**

ZtStZ. nxS* » fW* ? ™!" »t*fj'p1rti,t*

***7ii:ttr* , fek**

**** primum tnhrt vert I tliqiumiin firvitfum* «fc***

fl/tvejctirt, (S tfi oitnatumeiituios txt*tf*iii<mitimtX« ftr$)* Time *qwppe ex iiifirrui aifentMit tan f!am*tn tjfe Uferpitiumihctftirtflf , Dtefceri.Jit i£Plmti, finlttttit- Xvntiuii. Qittdccrtifi Thmfhrj/lc , Diaftoridi, p'' Vlmialquifotitxvctenbm Ufa ft: liflmtttmitp: ripfcru ") cieiicttdtim fa, j i,it torn. nonalh<i,Tebii,ui tnmibaiftrfua- iameri teitanesipftm pUntsm nomimfft. turn pjtjtrtimesrvm vtterumicfiirnmiocenfiti, o'im Ufnfitium fatjfe plantem ftTuSacram.cauhmqut lutimjfthneittidtxt, (Siemfiim, af fault, incvjai ctcunUfitptcduceiittittTfi'Tfcntittvtn^Sf^" liirtitm, qualis in burrenfi MrifltCc (jmtltrr Tietplinftt) Mtfitnr,]th,ique kxkiitjfc iiidtm if it foUiiJimih*, & "•*" ttm cjjX i ex qua (<j tx M\tUcTUtt\petetfnetot liS

VOtAvtrimui.AnQm CyrtiitKint)fit,ttim tuittrtwi rc,*tftiTtaffcqut>& ticliH Sjriit, titt Armcttii, vtlMe hmn*[ctb*iur. Nasin 4ptrtix>teht111Mediciiatmisf rJ"'* nut it htc fUnuiltfcatfum a-'plipimum* **fafcwiwr. Tfl«

f'''JJ' i f *»" /H' P**»tmi» UbtXttt vtvit, ip tnfoi'

iOc.Ha&emis Alpinu*. NaLa 8c nobbh*cpunM.

Lafci^ici um ad vivuin delineatuin ex horto noitro cum flore.

Cumpriraum fc feminc pullul$_{at}$ fo|;$_{a}$ f$_{eft}$ ftlino farivo '• finiilia; majora ramen,& vtndiora, mu'toq; rnagU'(f'^en* (dentia, ncmf«3ttaefiv«rniccvijJijodii3afnc«ai-T^{ent}, viftici, adnaodum vtridia Sc fplendentia. Terrio anno cauJctn cm/ccir magnicudine bicubiiali, ran us [ricuNraliferulae craflitic, auipacilo craffiore. Jn fummo umbclla ficrculis lutcolts refctta; quitu? fucccdit foliaccum (*• men, iur«idtJutiorecoJor«p«ditum. Utramquefir" ram Be Alpini. & in horto nofiro nati, dtfferentix «J ciprimi CttBWl. Soccurn copiodirn l*2emn, fi st(*** vidior fticrit, fert;(in vero tepidior.paucujn. Hyeitw*

turn indcmetni/Jitnaai tulii, fed ut *Aiv'tfiittqbkiv^iU* ubi Icmcn lutit, pcrit,

Xaferpitium ad vivum dclineatumexhorro noftroantcSorcin.

f A , & c . l Scribe, TfipflHt. Adiuec quod paftin.ndumid antiuatim ce

| i , f T r j f i M j g (j n « l (t i i ^ . j H , pM q U t> d i li \<x o i a paiiend i. N on 4g i t h oc loco (Je facie, Fed vinbu$|.i].tt>tiE.

i-.iKi.^.viil.'xt,;,;^] Rcdc doitJfr. Gai», K«&-

'E,Mn» ***« *; «i ipfrlpag, SW.] CdrruptUS codes. Nemo noil videt Icgentfutn <=l«^„ .',t ^.'Ti »>, wJw[ti3[. Prior cwm apinto.purjrjri pet JS (ilphiodrtic: ergfl.fi comrarta aliera, aJi-ionia fwrkuk *i, rdeft, nonpurparipecus filphio. PliuiiK loca** *t.* **irato. Sac /nj** *Ijfctpuum tufa (iU-$U>n>*si>tuffp*ti9, &T*di<:t (3 cwtt cvnfamrvtiibsfifi, buC iS tircutnftit fblitum froiidtre nttfurgiri jrccorA. ftj 4grjfiMtT>,ailtpn>tintttttiari,q-ti{!t:?j tuju-cidc*c, Pttfieifitplim prior apinie tongruit.* **Moo fnnr.** *fed* **pofterior opinio Ptrlico toilvi'nit lilplito**

ycoveCyrtnMTO.f»t]*ipe pbraftus. PerficumvocatMedicam & *Mtdii>* Armeniaquc Tub Pcrfmiw fit *jfrctixte.* Smbii Anianut in EKpcdicionc A!«andrr litr. ;. Cjucalon montem filptuo fciietc , eoqw yctnda lifaeeser «cfcL

j^ *einfur,* ***V ll^t 71 gjiCnM. »*), £** *ii* **H a n** *miXul .*

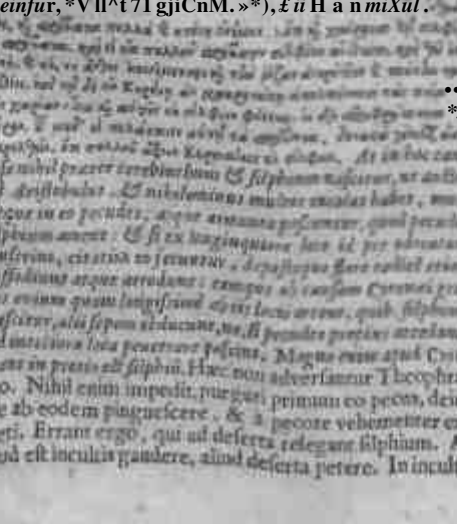

& *nohihffimt* provtniunt jilar.rXt indefcn» pcrpauc*. in deferris non pingiicrcum iiveSiConciain inoiltis. Docet hoc Velayii- Caetcrun) fj veraaiArfWnus nirr3t,fiibululiin> erit,c]uOil ttaJit Plinioili filf'hii nnltam planca-m apud CytciiKiitstittfle.acfMamw ptotfu* depcrdituin.Arrwnw recentiorPMiiiu.SuljAJriano eflun vixir.iiib Vcfijaltarti Plinioj. Scd fit'n puttft, novas plancas crevi,Jle t Icmine deridno, non fie vcrifimtle, neunaro qmdem riimanfiffe plitoum. Scd pntarim Plinii codicem corntpruio. Vulpi legkur , *Mutrtijjm tnt>u* **in M /(irr* non** *itmtnitut,* **Strsbe , m«//u ;J«I *IIHII tx tJierfd ntn irtvthtttit, lcilicct Ktunam, 6c cunc rc^i: inferotitr,** *ijite-Ktdtrx I'ubiic&Ht,* **fltfi** *pttfcui cvndocunt, trhtjuiIticttttmJcn-*
fjtnto, d*po^ul*»1wr>>ccaTKmpji«*f» UcCcn&tfit, leimii s?[i'c Piibhcintis t(js]U? EMIILJIII raccrc, li ^regei Lilerpi* titint deftfeerc peroiittcrent, i^oam fi fuccum esprimen* tcs. jiharmacoputis ipfom venutrtnt: quod cam AnMnitihxcrcrtbciia: , ((MBeveoitf

ijlerpjciRome J»borarc:p qni pcmJe(iii auratto rtfcfttu imtnitK'bant, ut iilicfatiirarcmnr. Sitnilem frrmt-caiiiamdatGaitrim.cur juntj odor.ni noil idvciicruncur fiurt"- j< *c-unel" dtpafct .tit;* tjuod an vciam, quisiiMoitct?

J**O,MO» •'»»"•». id:.] Vert*,** *icpttfci *rre* **i /^rBr*nri«** *fitam him,ft I tturujhrrurn q;:siM,tm*hr*tait*Jimifc zjtmt,* **CJiiod li pJLifo pJenim; Hani dctcriplitret, jam conjicere liccrei, qu»lis, &c** *f\ax* **dTetJ'l •!**

vox. Scribe, mj^ ioff nAjt.o*yt&.* **PlimuslococitatOi** *Alterant gtnui tjt.ijued nugjdatii ^««HI<, tentiius tS vnnasvtbemnntjintjiiictt, quad cir&t Syriam ntfcimr, n<m frsvtf»t»t in* **CjTcr;ji(r4** *Tegiow. (iignismiZ* **JH** *p j f monrlctpwfius, ijniliuftjm Uftrfiriutrt\<tii\n!ih>t omnii jtiuitcniur ut filuiicrrtvu: wstttjin.g^nea*

Mcmimc & hiijus Dinltnri.Jc-s liicociiato. A^ HTQI «»>"'^?' >l'*Hl*1 ci *i&i^jfo* ***dltfJUUI* Ct^.U,^' •; t •snj:'"*', J>LUIM, £ x * ^ - * nrir Jiv 'jjinoi. iruu <i HUTS mfr*A-4u«. 5cJ J?** *ilttfafrrtur Pia^jdins in Lifaj lujn^.tiixU-' firpitiafirxilil; »t imntii ertfft, *crii vert tcfungafa, nullsjut prttn&iifttct; tjufdtm t.vntitcum Uprfittafuiitlttiii.* **Ad hunc Dtofcoridis locum luce viri m^gnij** *Ea if ft tjt quitm Aefcrtbit tbtefhrAQttt, US i* Sym IS VATRA^»ftnnniiim prtvenirt irmiit. Failiiur Die/ccrndti qui tioitjin Li' l/jx nsfij.* **£jf** *ntmiiit n/ttur trrar. Nan ntigyisttm tit C t filfbit id vKtbast, qiioiettrftmtn. Df it qj'd ff Hi i3*

ttm in L'bj.i nafecntem , Ufctfstm fimtie/n dtxit. ACjui mgyjAirii i Bit, **^tfj** *divtlji j Ufirpttts ptjatu tli, licttfiw.t'ii.)W* **J^n/i** *mf;tl4ttrr. fine Sjrtntam LjfcrpHiitm. H*m* **Of** *mafihnm Mem qitiiam apfuffabint fitfhum,* **T/M«** *pbrjfiiti, "E„J« ,^t {txa<T»5S*w*.\»vfi. *?eTStr:"» igitur* **Owfiortdet ti .iAf jM li'<.«<»-,** *&t!u* K^yliUt" fontdivctfi.* **Haftcnus viri farami. NeparqiiidemTlicophraftii*. in Cyretittilt a»rc> proveni::- : ronlecjuitur, tnLibjranoiinalct. Ncanegu D nee «ii ia CyreaaHn TT fieri p o c A * in Liby*. B; „n Si tlw pci wwifltm** *VL,* **tKccBvofi .''«lepiretur, jUarf AW i fie UuHcoridem (cripTift con doratti** *Gi7ia* **pt.**

5 ,

f i r , Tmtrmj.JtKjirr, 8 • n n n J U r te. *Ttittrfl rmtm *.-ik*fyn tji trt-rmr»i,Ufrrrjmt.* **idtft** facoo. «•«'. t»pn5i reto vel ipfo zffedhi a ftptM ph^nc ITS Bofcitw. M»fr Ald d i

i fir, qnam a»rct ianonun anAont prabrrtpttio j)«frnpfeiuw?an wrcil«-:ftirunv? Atim«|t7ibrtt«(ilf*ion rjJcin fit *fhma ,* **icdptoftrfi Wiqo« rtttotic di-**

. idttitar. taM3

inter tit ir.wct, in r jniuloj rimnullw lu ha apn r*Juftm *aajvn,* **Iactnc£tK** *ttluti* **m p j** *w r* **fcAi paitrt. nJraiqnF ntrpmibat mcHj , 1^;, ^in^^ dum & rdWtm: !«tirficaules. Rare* io timl#!:w fcrnkctii lui i i, fa^,** *o t v* **Jonyjum . t r a m . flftTiw«m, Rttninnm, fordidf Ions. Crnnd,, cr-iBai, nltrt Rravtuf***c0***l***0** **,,,(/,, cajnofa radix , fonsfufcaacfliRncatu m***?t***«iU-. T fti^rKc ac «ct<W«T***e***<tefcnt***eA***Fe e**

germina; atnat loca pinguia & nonnihil humentia. Apud Beigas horreniiseit,&late0dicitur.Magydarin effe nec afferimns, nec*icgamus. Plures equidem notas haber, quibus earn refcrr. Et haec de magydari, filphioque.

*, &o] Vide quae fupra cap. i. hums libri rcddidit,audorcmhabens Plinium. Hiclib.21. cap.ij. *In totumfpina eft afparagus^ fcorpio. nullum enim folium hjbet. Quadamfpinofa,foliatafunt, ut carduus,cringium.* Hag *afa%9 t%nw *expoRiitrfuodjuxta acuUum fohurngerit.* PJinius, loco citato. *Aliqua* 0 *fecundumfpinam hahentfolia, tit tnbulus & ononis ;* cum *Qvfciw.Ju* dicantur^qua&fpinofiim habent folium, & ™ - © ^ *-dri* ****- *fay tz*v7u* py&flr, quae folium etiam habent, praeter fpinam minime fpinofum. Nam vox, **£*' ibi, ut voluit Phnius, non *eilfecundum vdjuxta, fed prater;* Nam qua* in folio nonhabentfpinam,fed incaule,ea plane fum, quae © j ^ [1] *?!w KKx*%tv iwm* (po^o vocat Philofophns, quae non mere *<P'J>.*CCKCC>%C* funt: nec *PvhXxxv.Jx,* funt, ut vult vir fummus; quaefpinisfoliatafunt,,quse fpinam fcilicct habent pro folio, fedquaefoliu habent fpinisprxditu.Theophrattus Cap. I. hujus libri. *Tao&* jS <£m htouj-m t-m Tt$» Q*M#* s#« *lie* *Ka*Ju,v.ho ^ QyXtoliQL'h* WXHTW. Hac & fimilld mfollis acukumgernni, quare phyllacantba vocantur.* Quae vero tantum ipinas^ro foliis habent, *•&<$**'&*%* idem vocat.

9. Alia in totum aculei funt^ ceu afpharagus dffcorptojiac enim nullum,prater acuhunty folium gerunt. Inter phyllacanthat recenfet eryngium,carthamu. Neminem latet haec fpinis praedita folia habere,neutiquam fpinas pro foliis gerere, uti afparagus fylveftris, 5cquamfcorpionem vulgovocant.

"sizxrtp on ^As«?,&c] In altero Aldino codice, *^sitms^%-n <pxia>s,£'*Te,i €o*<&'. }§ i wTTTTK&is.Ujtitra;* codex corruptus. Scribe, ^ *&*» *d[t^a& $ ygjf ^5^ M ittowjuv 'i%oV7rt* (pi/^oP, *UCTTnf 0 <Pf»S,0* 5 T^J^AOf |Tg«f^ *i* ?&*™*&S>^<»«« ™ (A>* & C. ^^we *tertium Mud addendif.n quod prater aculeum folium gerit,utpheos, tnbulusaute &capparzs, peculiaremmirum* o/tf/'wewf.Hanccorre&ionem ex cap.f.hujus libri probo. ubi ftoebes, vel pheos foliifm carnofum, ait, caulemque habere fpinis praeditim. Eodem loco & tribulum alterum & capparim, folia Sc caulem ferre fpinis armatum.

'Aazra'e^s.] Scribe, 'Ae-^a^^?. Galenus libr. i<J. fimplic. 'AJJJV^W *H 2^ J* <p' xfyvn cirtp%opy,v* Athenienfes pef *<pph* fcribuntafpharagum. Idem Suidas, *oS™ pv>»'* A A - ? *x xipvn.Sk* enim Attici cum alpjrarione per *<p* efFerunr. cum reliqui line afpiratione per *p* pronunciarir. Athenaeus —— 'A>7i$«'»)K 3 ^L 5 *7F (Puiai eicareipgtyov. CratintiS cum lit'* *ter** ph *afpbaragum nominat, itemque Theopompus Antiphanes cum littern $ afparagnm protulit.* Quid fit «V- Galenus libr. 2. de Aliment, facult. cap. ?8. *&KaTW O7C07Ti7*. *Qurl rvfs ivtUivav «-* 5' T , *ru folium* euiTzfv* E- *-i/nfysipai* o **v®* *$ «sw/,&c. *VtruiAfyllabafecundanomi" nis afparagifsr fhjit fronuncianda^tn perp (ut omnes nunc proferunt)dtfquirereniincnoneft.propofitum.Ha!cenimfcribimus Us, quibusfinitatem eft tueriproposfttum, nonfermonis Atttci ajfecl<ttoribus\quifarie in eo vtdentur, neque PlatonisfcriptAy neque ipjiuswentem intelligere. Cumigitur Graciproposmodum omnes, tencros caules,quo tempore adfeminis &ftuftuum produfttonem augefiunt,afparagos per* jp, *appellant, ipforum facult ate exponemus, Us, qui ipfis utun-*ur,quo Inlet nomine appellare per mitt entes. Multa [aneolera, y infumma plants multa , fuapte natura hujufmodi* gcrniinaproddauntquidem nonnonnatantamen manduntur. *Ob earn canf^ ^ ut in al^ns antea fecimus) de ufitatioribus verbafacicmus.* Eft ergo afparagus, quod primum in lucemproditoleris Eermen, priufquam in foliaexplicetur, !lve recentiffimus turio qui edendus eft,ut ladulae,lupuli. Detae omnia etiam germina , & recentes cauliculi *Z> ^ g i c l i c u m . Galenus lib. 2. de aliment, fa- paragis fruticum *tixWHiiifm*

*y%£ dm Sjinny *O$Qvrod.* *yacantha. Ab us pratereaahi funt diverfi, quorum aliusre* gius, aliuspaluftris nominantur> quemadmodum & alius eft bryonia ab us diverfus. Omnes autem ftomacbumjuvant,u* rmafque cunt, © parum nutriunt. Si tamen ii belli confix aantur, tantofirmius alunt quam olerum afparagi, quo ipfi funtficciores. Porro arborum & fruticumgermina interfe quodammodofuntfimilia^non tamen omnino eadem-.arborutn enim germina funt lignoftora. proinde^uoq^ deiffisfeorfurn detneeps eft dicendum.* Capitc (equente. *Arborum tSfruti* cum germina olerum afparagis proportione refpondent. Sunt enim hac quoque produttiones quadam, cumplantaipfafruftum par at producere. Ineo tamen differ tint, quod arborutn quidem ftipes (qui cauli oleraceorum & herbaceorum propor~ttone refpodetfperpetuo manet: in tilts eft autl annuus.Qu*-* tuor ergo genera afparagi nomine donata: quorum illucl primli,quod omnia olerm germina, aut caules tenerrimos fub fe continetj qui primum e planta ad flqres, feminaq; procreanda,aut frudus fuftentandos emittuntur* talefqj funt qui cocfti, crudique ejTui aptfc accommodari poflunt; veluti in braiTica, ladluca fmalva, blito, beta,fimilibufqj accidit oleribus. Secundum, omnia fub fe germina,aut recentes cauliculos *-nSr JU^uvfruticum* comple&itur; q^U dum primem erumpunt ac teneri funt,efui apti funt.Tertium genus addamus,quod in quibufdam plantisquas *?xt" retixeww* funt,neque inter olera,aut domeftica,aut fylv^ftria, neque inter frutices communerantur, provenit; Suntque tenerrimaillorum germina, aut caliculi, antequam flores vel frudus protulerint;albf enim vitis bryb* nise dicfta?, & vitis nigrae viticulae afparagi nomine kveteribus in cibosaffumebanturjut & teneri hippofelini^ elaphobofci caules; noftra etia «as lupuli afparago gaudet. Plants hse, neque olera funt, neq; caulem annofiorem proferunt, & tamen illarum partes tenerrimae dum Erumpunt, pro afparagis admenfas veniunt; improprie tamen afparagi vocantur. Proprife autem afparagus *did"* tur de quo nobis hoc capite fermo, & hunc dividit Galenus, & *H&T \byjuj* afparagum vocat. Arborum,fruticumvc «S 6 hodie afparagi nomine non recenfentur. *'A'-* *iyKyUt* vult Phavorinus,quafi *temp** dicitur.

gus. afperum quod ex fpinis nafcitur. proprie de montan- citur afparagus,quafi afparattjs,id eft *nonfatus,quifa*u non provcnit.V&Wimr* Grammaticus,nec primum rudimenturn afparagi *wribpcJ"* fi di<5ti,nec quod ex fpinofis nafcitu plantis°afperu eft, fed tenerm & molle. An fcripfit ft*^? refpedtucaulisbrevis,&nifi cito decerpatur in caulem a(Turgit.ApudStiidarri,exquo,ut&Hefychio,fuumcornpofuit lexicon Phavorinus,legitur «V(p<>«^®-. *<p*pvy{x, *-P*W». >kyw* 3 ™ *ixuAfr *Snfvi/iMnfP**np*. An ergo pro *itoiyj^oivift* fcribendum,vel ^«V^? Sed cur c^ ^ £~ *wfev* fcribit?Quod afparagus, quorfi veteres mentionem faciunt,fpinofi erant»; culturaquippe non noverunt. Cultus diligens *d* accedat, fpinofiffima etiam planta,tpmpo-; ris tradu, ferocitatem deponit, nec priftinam pungendi vim rerinet; non tamen fpinas in totu perdit, nifi tempore longiflimo, puta centum aut ducentum,milleve annorum fpatio. Afparagnm quafi non fatum dictum vglr;non quod planta fatione non proveniat, fed quod gul* illud blandimentum,ftatim a fatione non emitta^necad e.dendumaptum *fit,* ante tertium quartumve a fatione annum. 'Accedit quod afparagus fatus non aequfc, acnon fatus praeftans fit. Athenaeus libr. 2. *A It xel&w* •# ^'OJ- TO/ , ?n^7Z» *ovns TtSv* cJioj *fa*m^7it($i. « Jfr rTTupfy) HSH *$** *fa vzspptytyx ylnvm*. *Praftantiffimi* G? *ad omnes in» teraneorum morbos efficaces non feruntur qui vero fo^ tu proveniunt , crefcunt eximia quadam mag.iitudinfr* Aliud etymon excogitavit dodtiff. Romanorum Varro libr. de lingua Lat. 4. *Afparagi quod ex afperis virgul*" nafcantur, &iffifc^tiafperifunti nonleves : nifiGracUfn» illic enim quoquf dicitur «<mx,#<p,.* Caeterum poftrernum illud verius, prius veroingenio fius, & redlfe improbatur

ab Adverfaridrum Au&oribus. Tenellae & primuta a ſatione erumpentes bodes appellantur, quia ſtercorationes, aſparagi dicebantur, quia ea apud Graecos ſers, & ἀσπαράσσειν dicitur. Proinde potius quiſpiam conje&et afparagos *h* GrscoLatinisdedudtos, pace muInlcuVarrows, quam quia ea alpera ſint, ἀσπαρτὰ dicta ſint, ſed quia ſpargendi, hoc eſt, ſerendi gratia ſeparentur, quod patet demibus accommodatum ſemen. Diofcorides lib. 2. cap. 142. καὶ ἀσπάραγος δὲ ἡ ἀγριομήκων καὶ ἀφεδρυόπτερις ἡ καὶ κανθὸς ἡ ἀκανθώδης. *Sic & dolore dentiurn infeftatis,ſi modo decoftumfupcrajfe-Bo dente contineatur. femen quoque potum ad eadem valet.* Melius, ©^ *v udüS^ Quźvyfet, quodgrato fuo fapore (3 humorefanet, & afperitatesgutturis lemat.* Non difplicebic fortaſſis ſi fingamus nomen indidfcum ©^ ™ *&*£*£& £pupvō%, quod contretlantes ac falutantes mantis findat, ffinifquefuis ladat.* Antiqui enim non alium, quam fpinofum novere afpharagum. Ideo nee Phavorini etymon rejici meretur. Dodtiffimus Gaza *corudam* vertit. (vel ut alij *It^an^cofudam)* Redtęrnam praeter fylveftrem, nullum novit Theophraftus. Plinius lib. 2c. c. 10. *Sylvcftrem afparagum, aliqui corrudam , aliqui libycum vocant, At tici Orminum.* Corudam vocatum fuiſſe libr. 19. etiam traditoap. 8- *Indicavimus & corudam. Hunc enimintelligo fylveftrem afparagum,quem Graci orminum aut myacanthon vocant, aliifvenominibus.* Non omnes corrudam fylveftrem vocarunt. Immo fativo hoc nomę tribui ait,qui de rerufticaoptimſe meruit Columella lib. 11. cap. 3. *Sativi afparagi, quam corudam ruftici vocant, femina fere biennio fraparantur-* Ita codex Parifiis apud Robertum Stephanumimprefliis, ita Colonise apud Ioannem Gymnicum excufus. Vera 5c legitima antiquiflimi codicis,cujus ſsepe mentionem fecimus, ledlio, *'Sativi afparagi, & quam cor'' rudam ruftici vocant , femina fere biennio praparantur.* Redtę ergo Plinius fylveftrem corrudam vocari tradir. Sed corruda non eft afparagus fylveftris, verſPaliud quid ab afparago diverfum. Cato. cap. 6. *Ibique corrudamfetito, unde afparagi fiant. nam convenit arundinetum cum coruda,eoquiafoditur > & inceditur > f$ umbrampertemfus habet.* Columella in hortulo.

Prodit, ($ afparagi corruda fimillimafilo.

Non poſſimi quin explodam ahtiquiflimi interpretis Columellą commentuift-ad hos verſus.

Etfcilla, hirfutafepes,nunc horrida rufco
Prodiftia afparagi corruda fimillimafilo.

Antiquus codex.

Etfcyla tyrfutofiepe nunc borrida rufco
Prodit, (5 afparagi corruda fimillimafU.*

Rufcus, inquit,eft,ubi includitur femen afparagi,afparagus femper crefcit in thyrfum, ideo dicic tyrfuto rufco. Gorruda genus eft afparagi. Corrupta, depravataquc le<5lio virum optimum fefellit.Nec afparagus in thyrfum [illegible] Quid thyrſus ſit,illi dixi Tnec rufcus eſt in quo afparagi includitur femen, fed fpinofa planta, feipibas non inepta. nee unquam fie Columella fcripfit.Nemo fcylam pro fcillam dixie, & ultimaift/*f t brevis.

Ovidiui.;

S ape pater dixitftudium quid inutlie tent as}

',Inutiles addidit notas interpres ille antiquus, nee rufticae ^reiftudium intellexit, Schortorum curam ignoravit. Af-* paragi corrudan^dixit Cato, quod corruda planta fit, afparagus primum germen, gulae blandimentum. Corruda quaſi corrada, quod ſpinis horridis^ungar, vulneret, laeadoleverit,facilecorruat Libycum vocari ait;quod unde habeat lenoro. Nec apud Auctorem, nee apud Apulejum, qui nomina plantarum [illegible] diligen[illegible] collegerunt, legere eſt ,afparaguiAibycum vocabulum fuiſſe: ſic nec Diofcorides; nee TheopKraftuS, nec Graecorum quiſquam n [illegible] ſcribit. Uulis Arhe[illegible] Libyae Gerulia, [illegible] Cyprie fama eſt craſſeſcere, aſſurgentesque arbitrias altitudine [illegible] Omnes laeti ejus regionis, qui ſtridie usque craſſiorem angeſcere, & ad ambitum procerem. Mazni certe aſparagi, quales nusquam ſert orbis Chriſtianus. An ideo Libycis aſparagos dixit Plicius, quod in Libya maxime generentur, magnoſque ideirco Libycos vocavit? Arcefi, inquit, ideo Orminium. Vocat. Antiquus codex hominem. Apud Helychiū, ἀσπάραγος lcgitur.

fjheftrem ajfaragufie vacant, ahiprmugermen'antequam frorumfatcauhjfoliaq; expanduntur. IuJius.Polluxhb.6. cap. 9, [illegible] Verumtamen aſſpharagos ſjuſkuſſer, omnes ſolos [illegible] ajpharagus^ *omne efflorejcens quod caulem vocant illi ortnenum vocarunt.* Idem lib. *I.* cap. 12. •V?«Lsai$- **V-*Q*&yyU A» m I u*u»3i*s tip-ny.* e^©- ^ *fyeel&o tin w K&pZn** ^ A * ^ © - . Interpretantur, *rfpharagus ^afpbaran*. gis vero acanthus vocatur. Eft* 6f *hortenfis afparaitis hot-* menos , acrambevocatus** Mulcahicconfideranda. Primum*d<r<pxtbjfa& 'Ik.* tfeV^at^^geminatOQ/legitur. JsJo tat [illegible] [illegible] Soberi uę [illegible] ſimplici *y* fcribi, fed in priore voce fupra *y* pofitum 1, quod A. in ipfocontextu habet, fie fcribens, *ťcv7m^y Ko9 oio-im&yx-U*, Scribe, utin P. N. habetur, **vQ*&yos* «V-<^«^f, Reliqua corrupra. Domefticum ormenum vocari ait; Plinius, & Hefychius fylveftrem fie vocari tradunt. Nihil hie M. SS. codices jnvare poffunt. omnes vulgatam habent diftiudlionem. Pliiris eft HefychiiSc Plinii audtoritas , quam MSS. interpUidtio. Pundla, commata, caeteraequediftincliones, facillimfe nulloque negotio rranfponunrur, nihilq; facilius, quam mala diftindticne in exferibendo peccare. Scribo ac diftinguo, «V- *(Papayas b ctxutSncts cptitvof.* i^s^o? *cc<r<pccgetyof.* 7*mfe/\jk ro* iJsrfff- *Zlu/)nn8t*, iWf *anxixaohwys ng.)*vm ,tfptm avoftuSpu Afparagus fpmofus ormencs. fativus afparagus. Omne atitem quod porefcens five cauliculos emit tens vocant, ormenum appellant*.* Sic locus ille interpretandus. Mox rationes dabo« Altero loco lege *dvcpx^xyos. ci<T<pxgx}l$ pi*w 0 ctxstvSlus* >i-[illegible] Helychium, & Plinium. Quae lequuntur fana non videntur. '0 *tin r'x&pGvis wxcvpivou* Abfunt k M S.S. Sylbnrgiuslcgicpro *wov/d/tostxoujti}.* Sed nee fie fenfusfatis bonus. Scribo, [illegible] *Aſſbaragus aſparagis ſjlveſtris dicitur, ſaeciua aſpharagus, [illegible] qpbe* and ita coaſtenſus *frumpit^dwOio* nomine aBraffica. cujus cyma,id primu germen,ormenos dicitur.Hanc ledionem ipfe Pollux libr, 6. probat. Bra/ficaecymam **zA>»* vocari, docet Athenaeus lib. 2. ubi etiam brafficae afparagum ormenum *did* tradir. [illegible] βλαστὸν«v. Vertunt & emendant. *Diphilusfcribit,afpharagumBrafsic<£, quern hormenon peculiariter vocant — ^ftict hormenu vocant Brafsica cum defloruerit cymam. Sophocles ἐπ*ρcn^ribus ? i chuliculos ėmittit, nee unquam ceſſat ggerniinare.* Sic antem dicitur, ©^ ri #01$ «W« [illegible] id eft, *quod ad germinations obnixe properet.* Haecemendatio planſe a vero alieru eft. Nam *ffptPts* non deducitur [illegible] ſed ab ἔρις, certamine, ἐπιτρέπω, ἀπαλλάττω, ἐκκλίνω, ἐκκρούω, exuito. Inde ἀφεκτέον, & ex eo ἄφεκτος, ἀφεκτικὸς, ἀφεκτικῶς, ἀφέκτως, vel per [illegible] ab ἀφίημι. Alii ἀπὸ ἔρεως [illegible] ^vdcriv2nt; wrwo, quod facile ubi adolevit, corruar. Malunt alii c^ Tbj^quiaVeneremexciret,«^^aifl|-*tW9ś tst** Plinius loco citato. *Veneris caufa aquas eorum ilcottam bibijubent ad heminas. Ad idem & Jem en valet cum anetho, ternis utrumque dbolis** Facilfc fieri poteft, nomen accepifTe,vcl quod Venerem excitet,vel,quod facile corruat, vel, quod ad germinationen? obnix^ properet.Nam utrum ἀ^av afpiratfe, an *SfAw,* fine fpiritu fcripferit Plinius, nonfatisconftat. Athena?tim tamen, non fcripfifTe, ut viri magni emendant, ex Euftathio probatur, qui *\uU* gatam defendit ledlione ®*fy?* ™\%[illegible] [illegible] Vicliciet è braffice [illegible] Omnes eſt, ἐξ ἀναφύσεως aſparagus , quod ſemper crescat ἐξ ἀγρωστεως, quaſi ſtirpibus ſimilem ſerunt. Sophocles. Adulti ſarmenti eſt, non exſtirpare, id eſt, ἀναιρεῖν : gignere rursus non ſuffrait. ſed [illegible] ἀπὸ ῥίζης ἀναφύσεως , novus — nascitur ἐκ ῥίζης. *mina.novaverbafroducit* Do caiffimiviriskw&vertunt *,ucm deflvruem cyma,* Braffica quando defloruir,

quid boni aut grati faporis ferat, ignoro. Cirle \Wtfb non poteft ex verti *deflorefcere,* & accipi pro «W9i7», nee *tUtyvtel** pro *cat*'* marcefiente. Eft,* inquiunt, *& contraria} fignificationis, ut Pollux indicat libr.* 6. *Dicitur enim c*-jpvAgir *quorum cau'es marcefcunt.* Iidem, *Domefticus veto afparagus, o»rim&y<&<fimplicitervocatur,* (quonomine tamen proprie vocatur brafficx cyma,id eft,caulisj & *optwtK*Hw<fr a Polluce Zfe -ri \\>gi*w 1$* /3A«^«f. Eodem tamen audtore, omne,quod caulem amifit atque defloruit, *oppifo** appellatur, id eft, *v&m%yfaKBf ^ &H*iKtwM-t@s** Unde exoluifle, *£'\zs-i^^y ytyi&af* dicitur, e|«^fw^. *& fyffy** Twr *x*%etw¥aj»v9uf* Phrynich. *Plantarurn germina nondumin folia exphcata.* Haec, ucdixi, planfc videntur abfbna. *'E£a*yiv & Mtxewtolw* Athen£o,Euftathio, Polluci *t$t erumpere, ($ for as prodire, impellent e germinandivi, '* Rec3£cauliculi, qaos afparagos videamus vere pleno «|-w^rFdicuhtur. Brafficse afparagus xS^quafi *xv*ip*t* dicitur, idem *Sci^sv^.* Sed de BraiTica alibi. Male ergo viri.magni *itlwjwj-m* vertunt,. *cum defloruerttcymb.* Nam *fV<> leugw<*/?*ft* ipfe afparagus, horio, cauliculusqui vere pleno pullwiat,& afparagus dicitur, antequam in folia explicetur. Afparagus, ut unde digrefli fumus revertamur, corruda Latinis dicitur, Graecis *ormenos.* Lib. 19. cap. 8. *ludicavimtis ££ corrudam-, bunc enimintelligo fyI'-ve fir em afparagum, quern Graci ormenum aut myacantbon vocant, ahifve nominibus.* Diofcorides libr. 2. cap. f2. *'AffTntyiy®' mrgfi®** (Marc. *ye*&*) *LipvBX&fyn* ^Ad*-w, *yt*&[*<&. Afparagus in petrofis natus^quem myacanthwn vocant, vulgaris eft nctitia* ; pro *Id py*>&jj**.* Aldus, & *$ py*ty*% yyu&i/tc®*, 8* c.* Plinius *pvaKutfa* legit. Galenus &><&*. *Mu****fa* eft fpina,quae prxter fpinam folium alterum habet. Vide cap.fequens. Sedeo loco,ut dicam^non *ftvx>&*$<&'Sed /UVKUHJW*)®** legi debet. *MvaKtwJu* vel /uv«-*Ka*B&* dicitur, vel quodtenues fpiffafque adeo fpinashabeat, ut mures etiam parvo* facile arceat, aut immunes ipunduris eos non admitt&t, vel *pv**cu%.* dicfta quafi *pctxpj *xu4>Ju, parvafpina,* quoniam veluti *'kms* 8c /3oJ? in compofitione rei magnitudinem notant. Ita *pj's* animal minutum, parvitatem ac tvnuitatetn fignificare poteft; *Mvcixeufaf* ergo,muris^pina,id eft,parva & minuta di&us eft hac ratione afparagus. *MZ09* vocari tradit Auduarii Aucftor , *ot* 4i *!*»** *w*w<n»* Marcellus *o^«9* reftituir. ni-*^:£- dicitur, quod in petris faxifque naicatur. H*c de nominibus. Theophraftus unum tanrum aipar^ri genus novit. Duo an unum defcribat DJofcorides*, mox videbimns. Duo Galenus obfervavit lib.2. de aliment, facult.

Columella afparagum alium fativum, alium domefticum effedocet, Plinius alterum praeter fativum & fylveftre genus memorat, medium fcilicet. *Eft & aliud genu s in~cultius afparago y mitius corruda, paffiminmontibus nafcens.* Recentior «tas plura obfervavit genera. Qu?e de fingulis generib. aucftores jam memorati tradunt, ert examinanda jam funt.Theophraftum fylveftrem delinoare, extra omnem controverfiam eft, [illegible] w, quae Plinius fie vertit. lib.2i. cap. iy. I^: *totumfpina eft afparagus iSfcorpio; nullum enim folium habent.* Afparagus ergo Theophrafti fylveftris eft. Quern Diofcorides m*?*^, & /tev«x«»9>y>Athenseus «»«»» PI i^ius» & Columella, corrudam, Attici, *ZpA>*** vocant. quod nopien in quibufdam Gallise locis hcfd;e etiamnum audit. Avenionenfesenim corropta voce hSzurioconim vocant. Hoc ffenus.Theophraftus ait poft autumni arquinoCtium fiorere, fimileque efle fiwrpidtoiplanwaculearseficdi-[illegible] nfpi«iora,neutrafoliaferteft,fedprofoliisfpi-[illegible] Ald. Bal. codex. [illegible] Scribe, [illegible] w* *d^Jm.* Poteft etiam legi, [illegible] •Vijw. Id eft, *Scorpio enim florem in carncextu* [illegible] *Qw'iJs** ''**ccorrup:iflima.* Scribe, *0«![% *<rmp*psc^-*

[illegible] *ifU^ erlmpiiv* [illegible] *fiigtum /uoddlZT >^f?*ragusjuxu aculeos exiffumf^*

vel praeter aculeo$£a! ^on Prop teraculeos» f£djnxta tioluai vertunt. Ko,S^lg-mm *erit' Ka^^peffimbpe-*'*» virga clavse firnilis.capiuu, faltx-

giata. *KopvrShs* ergo faftigium davae *Citnite* eft- Plinima fecutus *fnm,Scfa Jiigium* verto. Sic enim ille lib. ip.cS. *Eft enim plurima radicis, altijfimeque germinate vixettbyrfoprimum emicante > qui caulem educens, tempore ipfifaftigiatus in torosftriatur. Kopwfos* ergo thyrfus in acutum faftigium definens. Sequitur, *Jj atopnts fiarepptS &\to*ieih K» ^ /3*>»'C«''.* Haec corrupta efle^quilibet'fatis judicare potelt. Dele ergo *£«$&&** vel fcribe <</>'#<£'• Radicein habet fingularerti, brevem, redtam. Poftremum rnagis placet* quod afpharagus *oMcxiv'ppife,7nxvppifys & petfylppslfa** radice conftat flexuoia, multa, & alta. ***&«*»>« *W i xeouhos w w d<r<px£cfyi&; g ips 9* Vertunt,EjtiV *caulis de corrudaginevere.* Quid corrudago fit, me ignorare fatcor barbarum eft. *'AtrTmsvi** afparagi plantarium five plan* taria* eft, ut Latinis rofaria, violaria, aut planta ipfa cum fuocefpite& fylva. Sic *%wi** libr. 4. hift. capi- i j. prq junci planta cum fuo cefpite fumitur. Caulis hie, qui vere novo e radice furgit, initio mollis eft, ciboque idoneu5, afparagum i^f *%%$** vocant. *i ii ffyin* <** <* wfajiinu «»* ^ 6t* TO> *tsr&Ttyi,.* Scribe, *n* 4> *9*«* * ^ **>'': 4 *cfnc \\K^OH T£V G&7*y9m* Flos ex ipf° folum, non ex pnoribus emergit, •«'ys *tm-mòKccuX^ •«• Scd omnis afparagui hyeme caules amitrit. Scribe ergo,7*«r >S *min*tm*mli** Hie enim annuo conftat caule. A Theophrafto ad y i o fcoridem venio: hie afparagum fylveftrem^ five corradam a Theophraflo deliqeatam cognitam fans ait, (pinofi illius generis, quod corrudam & ^w«*»V vocant mortice , fponf* olim, tefte Plutarcho, libello de pr*ceptj« fponlalibus coronabantur, rationem addit. *'E>* B«I#H* w [illegible] *aztpilw x*Xt7rim1gi £ *[ipt* [illegible] *y ufi*,™.* lit *Boeotiaffonfam veld*'' *ies afparago coronant ibac enim planta dulctffimum ex* *f *ferrimaffimaf Sunte pernanti, fuodpnmo in-fuavewfe fS difficilem ipfipr*be?t manfuetam ac dulcem viufbeiamfeprabet.* Aliuagenil defcribit eodem capite. *wBm$ *#iv^ffu* on *v m** *eA™?''* (vetus addit *xmau-1* Av-ixwoMio'pMtr. *Afparagum quoque altilem nafciprod** *dere nonnulli, fi quis arietts cornua contufa defoderit: quod tamen mibi probabtU non eft. AMis autsm hie ajbaragui, frutex elk ramofus, foliis nuwerofis, lopgisjemcuhpraxw mis : radice rotunda, grandi, tnberculumbabente.* Qu*rittr utru^haec fpuria, an legitima verba Diofcoridis fint« No'n omnibus eadem fententia. Nonnulli capitis parteta pofteriorem mendofam fcribunt, & in totnm redundar* contendunt. Nam quicquid ultra vanam illam hiftoriam a Diofcoride reprobatam de cornibus arietinis legitur, ^quodam plantarum ignaro, tanquam glofl£ma addi* turn eft, quod poftea ab indocftiori in textus ipfius vej» rum fenfum J^rum eft. Et hanc quidem fententiam hii probant rationibus. I. Quod non confuevit Diofcorides defcribere notas plantas; notacn autem efle *ft****9'' Jwr in ipfo ftatim principio teftatus eft. 11. Quod eadenj repetit in hac fecunda parte, quae in prima dixerat^quod ad immemorefl? fcriptorem pertinet. Neque valet ratio ilia, quod de fativo loquatur, non autem de fylveftri no-to; cum ille quinferiperit dicat, i *Af* *py* Qua voce infert, fe de fuperiori loqui atque intelligerc, id eft,fylveftri. Prsterea fi agreftis, quia notus erat,non defcriptus eft,multo minus fuit cultus defcribendus.cum domeftica fint femper notioraipfisagrtftibus. III.Quod antiquus interpres,cpii''Latinum Diofcoridemfecit, hare minimevidic, nee in Diofcoride vetuftioris Latinitatis repcriantur. IV. Quocl Serapio (addo Oribafium) *cpi* fideliter admodum omnia delumpfit ex Diofcoride, nullam pofterioris illius partis, cum tamen fuperiorem defcripferit, mentionem fecit. V. Quod Rhafis qui ''**-Lib. continen. omnia ex Diofcoride referens • totam ^ftam parrem tanquam notam praetern?ifit. VI; QS^^ Aiccnnaus i;fcnlates medicamentorum plurim^s ex Diofcoride recenfet, nullam in afparago ex iis,qu^contineniur in ultima parte, quam dicunt il,Jegitiniani,3nnotarit; veluti quod deliriurr. fedet, quod articulos luxatOS juvet, quodque infoecundos, ac fteriles homines reddau Ex quibus colligunt,nullos Arabes, vetuftiorefque interpret es habuiffe hanc partem pro legitima didfr capjti^ parte. Quod & ratione comprobare poflunt: quoniam cum dixiflet, ww^fw/wa/af ^ *fomveA**, vixinterpo^to unoautalteroverfu,addir,^7mJ repetitio ut indecora, fi, Diofcoridi indigna. Idem convinci turpiifimu^illud mcndacium,quod Ic.infocundas ac

-fteriles muliere&reddat afparagusj cum fatis aperte confter, moncanum afparagum, 8c paluftrem, aututrumque 'cultuui,& fy.lveftrem,veneficam hanc vim minimi habere, neque ullum afparagi genus,etiam improprie diftuin> id faciacr Arque hapc funt argumenta, quibus fpuna efle quae in akèra capitis parte habentur, viri do&i probant. Nunc contraria videamus. *ol pi* ™ dxru&ps QZI<&.* Viri xnagni quse fequuntur ad capitis ufque calcem, non redundare, 8c^quodam additumgloflema, 8c perperam in Diofcoridis contextum irrepfiffe fufpicantur:quia fortaffis *XTSTMIOV* feu *KTivivrcd* vocem, quas in vetuftis codicibus proximfc praecederc compenmr , haudquaquam animadverterant. Sed fpretis , ceu haud itafirmis, quibus illi inituntur arguments a exiftimo priore capiris parte deafparago fylveftri, tanquam praeftantiore 8c efficacior^, autorcm egiffe: hanc vero pofteriorem fativo tribuiffe, 8c hujus fruucem defcribere,ceu illo minus»notum, quandoquidem quas fylveftres fecerat natura corrudas (verba funt Plinii, libr. 20. cap. 10.) uc quiique demeterec paflim,non ita pridem fortaflis altiles lpedtari cocperant.Certfe flobis priora argumenta majoris ponderis videntur, quam ut folvi facile pofiint. Si lcgitima forent, nunquam Oribafius, nunquam Serapio,nunquam Rhafes neglexiffent in fuos transterre codices. Inepuihmum 8c planfc abfurdum,8c praeter veritatc hoc, «&«*]*-

rum amuleti ratione alligata radix, itemque hauftiflu ipfius decodtum, partum impediunt, fterilitatemque inducunt. Non difputabo utrum, #VK«> legi debeat. quippe **4%M £>aj* fignificat, fpempartus adimere, partum prohibere, fterilitatem facere. Atocium Plinio eft medicamentum omne, quod fterilijatem inducit, 8c vim concipiendi adjuvat. «W©- vero*fterilts, quaque nondumfeperit** Ferme ergo idem 8c *u-hvoi*, 8c **nw «V«* denotat. Neutrum praeftat afparagus. Contrarium docet experientia, obferravit Simeon, ^^*3^ytm* T*J j^i*, ^ •*nl^tav* •TOP *Xoi^mv Xec%oltw «*V <*Atf& ^W7»f,8cc. *t$ adfemengenitaieadjiciunt, ceUriufque quam cater a olera in fanguinem tranfeunt, d$ mutantur.* Addit Avicenna, coitum eosadjuvare, 8c conferre difficultati impra?gnationis. Plinius quoqueapert^ locis citatis Venercm promovere docet, ideoque, ur fupra dixi, nonnulli ^^'' dici afparagum contendunt, *^inWo^nf* quod Venerem excitet. Diofcoridi ergo indigna eft ftntentia, quaj tradit fterilitatem inducere afparagum. Explodendus ChryfippuiJ qui, ut Plinius libr. 20. cap. 10, tradit, *Sic & bydropicis contrarium ejfe> quam vis urinam moveat, docet: item Veneri: vefica quoque nifi decoElum, qua aqua (i canibus detur occidi eos,(&c.* Antiquus codex habet, *veficaquoque nifi cotlum aqua*: *fi canibus detur,occidit eos.* Quae nobis ledtto priori vulgatae prxferenda videtur. Nunc lingula quae Diofcoridesfcribitexaminemus. Aitigitur, ex aliorum fententia, nafci afparagum hortenfem , fi quis arietum cornua contufadefoderit. Idem apud Plinium legereeft.lib.19. cap. 7. *Invenio, nafci & arietis cornibus tufis ac defofsis.* Quod 8c Cafllanus Baffus libr. 12. cap. 18. docet. *«dp*

HS^co; pjfag if? TO? *Trances*, ^ *ccpfovs. mis* [illegible] *en* H^ *ÒXOKXWJL x^sii xiyi& i^tfy'iy*, J^ *xxrtyy* [illegible] *y^*

Siverbisafparagum multumpovenire^arietumfylvefirium cornua tenuifsims contufafulcis committitb, & rigato. qui'' dam magis prater opinionem tradunt, quod fi Integra arietum cornua, non in tenues partes tufa &]#*, pcrforentur Otpangantur, afparagum producent.* Indagandum, utrum afparagus ille,quem Diofcorides, five alius quis^uifquis Ille fuerit, defcribit,fit fativus,quo vulgo utimur. Ait auctor hie, afparagum *vn**xx*kr* ramofum elfe. Afparagns vulgans ramofus did non poteft.Sed vox *mrix**t&* fo*fmmulhcMuhs,* fignificat;8c talis eft afparagus. *Folia,\n-W*Jn*b"&** *muhajamiculofimilia. Vulgatusafparagusfo Uafert mollia, copiefa quidem, fed exigua & cafillamenu inftar tenuta,alioquinfosnicu\o non difjimilia.* An ergo pro p««e?' poo! reftiruendum, 8cc. Radicem inquit, habfere rotundam,grandem, tuberculum habentem. Vulgans alparagusnumerofis nititur radicibns, lon^is, teretibus. Neutiquam w JS-W, ac tuberculum habentibus. fix hifce nemo non conducet, non cflc afparagum, vul-

[illegible] At cum iHe fpinofus fir, nofter *VluTT* rt[illegible]*«enti*am probare nequeo. Columella lib. 11, cap. 3. de facivo afparaco. *Csterum* W ! *novrfime autumnali tempore nafcitur, non emni ejitollenduj;fidahjuapars ej«si*n*fi*men*f*ummitten*da eft.*

nes ita utifunt 1 in fuo loco perurendi funt, & dtindefulci omnes confarrendi, kerbaque eximenda^ moxvelftercus> vel cinis injiciendus , ut totahyeme Jhdcus e&is manansadra^ dicemperveniat^c Scorf tones, inquit, *ita utjunt ,infuo loco perurendtfunt** Scorpiones hoc loco funt virgae fpinofa 5 fcorpiones enim 8c fcorpios vcteres acceperunt, pro genere tormenti, ut funt rubi acculeati, vel flagellum virgarum , vel fcutica habens in fummitate glandes plumbeas. Plinius hbr. 7. cap. *$6. Ptfeum venabula, & in tormentis fcorpionem Cretas*; *catapultum Syros; Phcenicas balifiam tffundan?, invemjfe dicunt.* Scorpio'erpoeft afparagi ramus fpinofus, quo in tormentis utebantur. afparagus ergo Columell* iginofus. Caeterum afparagi illud genus quod Columella fativum vocat,licet cum vingarinon fatis conveniat, duriufquefit, tamen cultu, ac iatione nonnihil mitigatum crediderim; non tamen eandemmollitiem habuilfcquam habet vulgaris nofter. Hie enim cemporis rradlu, 8c cultoris arte ac diligencia, fpinas omnes, fpinofumquc omne depofuit. Sed dodtiores vcrifimiliusexiftimant, vulgatum ^ paluftri proveniflej Immo reperiuntur, qui paluftrem veterum *h^ov* dfdbam atferunt. Hujus mentionem tacit Galenus libr. 11. de almenr. faculc. Meminit 8c lib. 9. *K$ limvs* cap* 1. aliifque locis. Prsefcribit Sc /Etius IA«« paluftrem afparagum lib. 6. cap. 10. Sed pro *e*ei*r* corrupte ?A«^legitur. T* 4e *fytftV Ttga ul* QcipfActiiSt Tnri h'Aot. olov tXi(&>, da*rxy/ips, mr^m, * aiXivee,* j$ *Tz h'ftot*.* Scribe *olop* ?A«(^, *dcarslyty,®*, ntryrihvo*,>§ iu opoix. Acriora vcro ahquando danda funt pharmaci loco, velut eft afparaguspaluflris , petiofelinum & Jjmilia*M Hunc coluiflc antiquiores ex Cafsiano Baffo probatur,qui hbr. 3. cap. 12. *In* 4[illegible] *^Amd^^^<?> i*n* (*fcribe, IA«OII) *fw^JC^HV.Infuperautem & afparagum paluftrem, nunc* (inehfe Odobri *) purgare oportet.* Hunc afparagum 8c vulgarem diverfum efle ex Martialis carmine probatur.

Mellis in aquorea qua crevitfpina Havenna,
Now *erit incultis grat^or afparagus.*

Spinofus ergo paluftris afparagus,fpinis caret valgaris Spinofum fatis apcrt£ innuit Poeta. Molles fpinasrefpedufylveftrisSc montani diiic , nifi placeat fpinam vocafle'Poëcam, quod reliqui omnes afparagi fpinofi, ideoque 8c hinc fpinam dixilfe , 8c ut i caeteris aculeatis diminguerer,mollis epitheton addidiffe. Vulgarem afparagum vetenbus incognitum fniffe, Simeon Sethi docet.

[illegible] *v1w font ixfy* [illegible]* (Scribe , [illegible] *ft* [illegible] *dfy*[illegible]

fparagus, quern nos afparagum vocamus : hoc genus oleris non fuit hie antea cognitum , fed ti tantum qui di~ cuntur elaodaphni, amartafparagi. Nunc vero proveniunt fubvernum tempus , & a plerifque dignofcuntur. Eft au tern olerum omnium afparagus, qui maxime nutrit, ita ut fi quis dicat, ejusfubftantia naturam pofitam effe me* diam inter olera IS carnes, non multum a vero devius erit«* Sativus afparagus caules emit tit primo vere teneros,longos, teretes, virides, glabros, 8c fine foliis,abunocefpite plures, qui paulatim,nifi refcindatur,in altitudinem affurgunt, fiuntque bicubitales,aut altiores, craffi,duri, rotundi inmultosdiffufi ramos , qui foliolis conveftiuntur mollibus,virentibus^opiofis quidem, fed exiguis, 8c capillamenti inftar tenuibus, cum foeniculo quandam fimi'J litudinem habentibus. Flofculi fecundum ramulos exeunt copiofi, minuti, 8c pallicJi. Succedunt baccae pifi vulgaris magnitudine, aut majores,rotunda?, initio virides,per matnritatem coralli fimilitudine,rubcntes, intuscarne fua duo aut tria nigra, 8c corneaefoliditatis femina claudenres. Radices liabet craflas, longas, tereteş, molles, perennes, numerofas,abunotranfverfo, 8c propter caulumveftigia afpero villofoque dorfo, utrimque in obliquum defcendentes, foris cineraceas,intus Candidas, fapore glutinofo 8c dulci. Floret menfe Iulio; baccae Augufto Septembrique, maturae; cauliculorum prima rudimenta Aprili erumpunt,8c dum adhuc tenera funt eduntur, ac nifi cito decerpantur in canlem aflurgunt.Seritur autem afparagus in hortis, pingui, humido,fieneque fubatfto locb. Hieme vel ftercus, vel cinis injiciendus,ut fuccus ejus pluviis manans ad radicem perveniat, utdocec Columella, loco jam fepfc citato. Contingk vcro 8c hujufmodi afparagum quandeque fponte, &citraculturam provenire, Sc locis quidem humentibusac herbofi$, veluti in pratis, m quibus haud proculMo^untia, frequens rej>criri ferrur. Exiguum hie ab hortenfi, flee ab *eo* ge-

Afparagus Hortenfis.

ncrc tut (necic, fed cultura. qua: fjiecioJiora&ampliora ©tnnia tcadi:, dUftrt, Nafdtiir porro & 1'p^nrantus apud Holhndtw, in convallious cutnoJorum arenoforum ad Ocean: litiora, rjui fativoctianicrafTior fubinde eft. Carterum, tjuem man'ram vocant, caule brcriore eft, firmiore, fnliis ctaifioribus.'firmioribns, ex cxruleo virentibus; bacris majbribas, quatn vnlgaris horrenfij, noo adeo corjlli inilar incenfc rubenttbus. *Convdx* ge-

Corradadifferens abalciliAfparago-

Prior fruticofa eft planra; vi rtfts «nilidis,(innis', ramop«s fundicur; circa quasqiLna, amfenafolio], *f* njurnfia, nafcunrur.hrcirM.rigidiufaih ^ ft. Marti*; B^hter viridi ni . t ctJoretn cootrakuit, femenque conanew u; radicesabunocapit

t*, crafta?) inftar afparagi altiJis, fed hriviores nafcuntor. Abunde crefcic agioSalmanncenii, !ocispcutvfis> toto^as Caftcllo & Grartatenfi regno,non *taodoin fep*b*», led plefumque ctiatn in arvis cuitis- Reperirar flc in Narbonncnfi Galita jujta fepes. FJorcr nrt mattirefccnte, hoc eft, Augufto nwnfc: fetiwn Ofiobri mitorDm eft. Altcrumcortudaf^enra,quodafparagweftTlwo-

Afpara^us fpinofus alter Clufii live Theophrafti.

phrafti . plants eft froticoraf inrfridibus &mo!h'bi«r*« mis five virgis ratnufis, trcs sur quatuor fpinas, abeodem fer& excrcu prodctintes, hinc jnde fparfas pro folit* feroni, vi rides iridcm,ut rami funr. Florem nullum in hoc confpeiit CiarilT. Clufius, fed frcqncmej bsccasrpnind«, ucin fuperiore, initioviricics, deindepcrmaturiwtem nijrricantCM fucco & pulpa pi rente pfeoas, cjua ft* men induditor durorti, fori! niprum, Inrus cani3id:im(ur plurimum unrcttip, interdiim bm^: radices habei p!ur«, crafTas, lonfas , fuperioribiisnonvalticdrflimifcs. Freoucti? eft ad Tagum fluviam in Lufitimia, atquc ctfain in Boctica, fob petrofo , in *cdlibqs* Sc fepibus. Novcmbri femineonufrum invenii idt-m Cliifius.' Teniiu fylvdlris afparagus, cubitalcshabct virgas, rsmofas, cmditlas li-.imofM, priori Hmtlcs, candicantej, firmis dectrfbm Inc* aantibus fpinis altcrtiitirxi, & frctindum virgarnm ramarumquc inarquaimm tnfleiionem borridas ad anas

Iroraqiic, lannpsfblns nandrflJmiiia; *qux* eoinmaodoca«, fubdykM, & a ttjiiantnlam grWmcft deprehendurtur. Flos inter folia *n ahrum* finu loneo wnu q»e penolod-pendet. « virid: paUofccn^ 'Delude frudiw penfe rocundus, fed qui tricocewt yjde-ur f tanwtfi unienm tjrjnum magnai cx parr<: *ma*^*am* ram ;,ina,fori* nwrum incus candidom, firm*ulT>iUr*in* fupcrioribus J itiff.o m b l t l M t l l t e mbdicnf, & ctrnoftM, five ftc cwn & pu pam connnens l«iram & vifddam, Ri-Jiccfirtnatur mulnpfici, .nftar ,|iorilm ryjv(·ftri3 afparagorum, Joni^a (-r:iMa in'n*: aJKi C^ « ·/r- ns als ipot turiones, inftar altilis afparagi, qui, illorum modo, manducur crudi & cocti, cum olco, aceto, & faliinfaitam abundantrus, quam lupr.a Olyfiipponeni filebrofis locujuxta vMs^n procul a Tago fluvic, etiam sub ea

Corruda tercia Clufa.

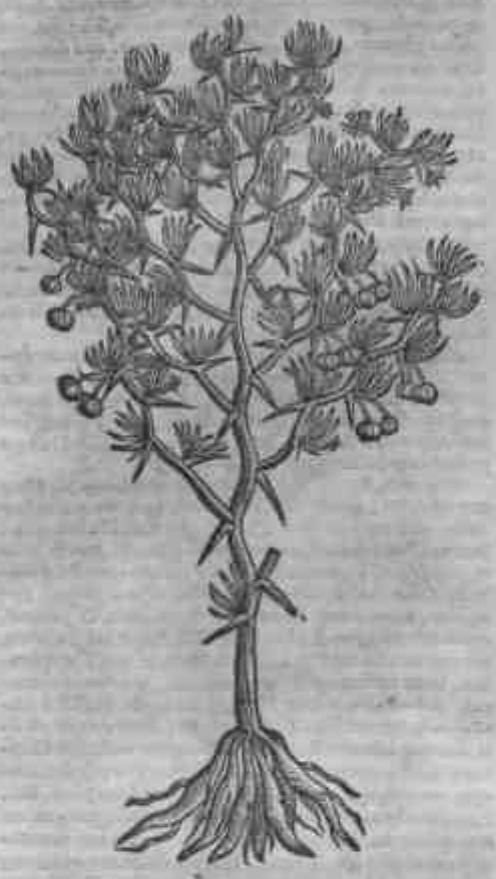

el mbe, publicâ vii Tago imminente, anrequans in Oceanam fir enonertt.Nafcmir carneri 3c altis I.nttMMB locis, & iota fere Bofcica, Novtmbri cum friflti m.icum in Luficania legebn Do-HiifCUifii", rar)5 aliquot flivifius hinc mde per ramulos fparfti eriam onnftinn. In Rclfcio ornnt culrurs 3c dtlij^enrii adhibit*, nafci recufavir: duo ver6 prioreseicfcniincnAii fum . Tertium hunc af"£Jr». gumvidetur in Creta obfervafTe Beltanim; qtii libr. *U* obfer. cap. iS. fie fcribit. *VtiMotj Cttt* imtmuu* J//> i- *raeum tliiUm • filvefirtm &nnt<tx*t kibtm. corrudam va~ tattm , Jjaepafjim nsfunr. Prtter* MM *ttmen a/iudgcnttt ifitcmvsnitur, nomint vutgari, & unt.Palfiriebiift if cttuibKi,enfill4mfiiatfo!itlit.*

S K > ™ , & C , 1 SicdtC&lir, vclqaoJ I wnss *tent* aculeo fcorpionisnondiflimilef, **ntandaeriter** purest, fcorpionis mndo. Dofti!Tim'« Ga/a w^ow verrit , quod ThcopfitJftuslib. 9- cap- Jb. alrerim *i»*tx"n,* facotifti eft genus) meminerit. Utriulqu- hiftori*™^ inagnis video eonfandi viris. Scorptit^, d-qti->hic«pire *tcrmo,* plan- M eft fo!i« ntra.iod foltonHd locofpinit pr«dira. Niiltum sconiti penus fpittol'iimcft- T»*»'*«« *&•&>•* aconiii genuiqnod o^-n,,, nraptet rail item fcorpicmi (imilem, vocat Tlwophraihw, fpinii armJitum "0" eft- Nf pa idem {jiiodfcorpiu*, Feihn. *figfa Afnnmlinffiafiim. qu»d cancer *f?tlUtn*, ur/, *tit quid**, *voiuntjtatfiut Ckero* ltb.^.definib Strptrt*itprie»tsi.*mnn«Mt>"iV«t.tin'*- *je mrtubf, tomthni mi tuica, fovet, * fHnetilcis.fitam*

Cancer P=;- ros non tedic. Cotumella in Hc-rtnlo-

Sed vrepidus prafugit Chat.

DiraNfjJrf, fogoju* *Cntiftfii*** tatiine.*

Jdcmlibr. 11. cap. 2. cJ/. j*;n7. K*; S Caocnima nepa fydus divcrfum. H«fttefi;oG nem jam allatam , mija,.. ,,,,,,,, v(rti(, pii,,.i

m tji affarqiujcerfia: '•.t>itu$_m^_rnim,'f9)f_u^hsba. CoVrignnt, *.Htosumffmtfl"f?*ragtttf«ir}io,* lu, inquiunt, fubUtadtftindionis nou, leKe;at nnam, non duas hcrbat cfle jmtes atparagum.IcorpirNHmi, aiiuinq; abeo qui no- «w eft omnibus. Vul^arKaJparassusoniiiibu^ii'V.ii?, fpinofus, fine rofiis aThci)|)jirafto, tescribmquedtl neAQit paucb. Aliactiafcorplos, aliaarpa^anupfann, V tramquc (JUS dari Sc apent hoc i(-lb tipitc tiiitinguit Theol'hraftiis; utnqu. EWiis dJc idem afferit. Ma!£ idem Pfinius alt bi; *Sptnojifitni jfpjr<v'i ex to to fere ut [carpus. I'tt.ic .jti/yurfcoTjximfi* i *ClamttU nemiiunrut}* Qujtnqiutn alparapi»,coj;;nL:niiento fccrphu fiyefcorpio, abud gt-nus eft. ut in Icorpio hcrba difputabfiur. Nemo ali'ar.ij;iir!i iiorpium votdvit; diverfc [lancas dfe cr *1* henplirafto contlat, nee iifquim afpariipis Icorpioncs yocivit ColuiiiL'lla , veritm caulvr; tpinofos ficnomfnavii:, ob ration es fupra allatas. Neorrrici dun oblerv:inmt fcorpii genera , penifafqnt; fpi nt, ac qiiiidcm priuta[jpc!latici;L>i]-(biii Ipinof; gforibusaculers; alt cram, [jjeniP aculetsbrcvioribiit Posterior fcorpascnDtt* riiore altjtudineaflunjiijnoltis virejsex airo virentibus, ltr:i:i5,*lenfi(rtmcifpinarum *vitio* •.•rrifisfruticofus, tjuje dcindc fplinsaUijtnHlon bus font ciTcurnfepia:. Folia nul. la, mii pnnmvi'tt, apparenr,brevideridua. Floicsgenift* in mores, pallidi: imerdum rrro, m.iximt in regiotubth; catMioribaB, art c >' nifrrftentes, *uz t* u be re v idp ,tnrur, i'ra;fertifTi fub aiunmnum. Siliqusc dcimte 1 brcies. cylindracra:. ma^na*ex* patrc inanes,; ut genifta vujzaru fcpu-ntnonaliitm. R.idir linijularis in alias Ecnucs \e fp.ir^ens, St intfrdum latfc fe pr°P*fvi(. Rationeli'wnvarint ni3gnit\idin« *ft* acuk'orum multitudine, paudtlteque. FJorer Majo & lunio, & quandoq; toiasilnrc: Circ.iaiifumniim vcro, demiofioritnn omifta cdnfpicitur, toque temporL- laturatiorc^. *Si.* mijri^ rutili fiint nt plurtitiLjm Jlorcs. Scd iKjrant Innc g*niftatn edc fcorpiinn Thcophraftt, qui in re boiartics mini" cxerciraii funt. Nort eft *Z<ti»>n* mquiunt: vere cnim folia fcrt,Theophra(tusvcro folii? caTcre("cripfit.R.efp3deo, nihil iin|iodire , qnomiims genifta jam del'cnpta lie fcorpius ThtophralVi. M"|ta oblcrvarunr rccennores, qux ignorarurii **vecetes. Fo)**« quidtm *fen* vcre, fed q u * cito dccidnnr, **acedia** duranc, aded, ucnifi quoridiequis planram iiifj'iriat, difficile, ntcnificaTucibIcrvare [vliir. keilSergu«**M(S>- didrur, quod toto fere anrio foliis vidua fit. **Prwenic** var^ Bdgii , Germin'a, Gallie, HiTpani*, Anitlt^tixis: ntiltruamtamenrreqnenrius, DC monet DruftiiT. Orcilus Clufiui, quain inciiJrit fIli* locis fnpra B urged ahm, Ba7onenfi iHncre.St a pud Cati:a!>ros PvrenEomm ju^orum accolai ; nbi ranra mafrnirudinc affiirgic, nt duoniffl licmitiuni alriruLlmem square nonnunquatn idem viderir Cimlus.craflitudinr ver;i brachiu Ktimainnn. Bt!jt«45a(pcU)OTIltvocti«, Alterum fctj'ii *vel* ^enift* ^enus pedit akitudincm riro (iiperat, tottim ilcnfirtimis fjrinis horrens, qua; nan confulo oniin ut in fupenort^nafcDiimr, fed feriem quandam fetrar & fern per conrrario inter fc ex^rtu birwe nafcimnir; virentciquitlcm, fcdlanpoidiosqi'amfupcritiris.nccjneajixexafiit, fummi r.nmuli inhwenr bini auc tcrni, flores fupcriorj fimilM, Intei eolnris, me ufe Mi m o : quo iemporc n i g u u , breveftjnc fflrquas, *vei* potfaM f«nina,ervi rnacnituditie,intlufa membrani quadam multS, tncanSp : iw Isinnpinc Wrliaa, dcprchendic Clufuis.denMImtjipplariGt ffrnis ijicultata, tn exfujieriore arftaiedcdarfeorero rariefrebanr, ut intrio araneanin -tefttitriaTcc. Rsdix linpiilarissfedin rl^wdjeindcn Tparfa , dBra, & li^uofa eft. Q>'i priorem genHNm negant feorpum & w nr^abunt. Qnippe & b*c qi'ando pHtDnm t femitiejriillular.inionta ferr folia, qurcum annua Hr, amirtir. wee rfcuperat. Sed tlico, T h | [l l d t a i n q H d . !

t [tineri CoTdutwTifi. Nobi* aVquardo *nt* a Bnctic miffr nata, fed byrtrit fcnvens fuPtilir: cin; canfa cur d<-pin;;i on curarim. SpetaKim id u,, faAorft veriw *te* mporf.qitai'dn folia ca('crcnr,«rHj(ciT-» v.iri pofTrr, frd, ut dijii, ftnfls* Dubim Clarif *Tii* dum vivern, *nalt* prircrrs. an t BflliwCydoniarCKW erill^!, alimfMrcferihir.

ytj tvttQt pftfrrt, tattfte to'ort viri&x ctrnitur. m i difftftft, £f *niniKftm minim in v.tAum muliituint/?''>*'

ruin reprafentzns.X2\i)\i$ & haec fant. Hujusftirpismemi* nit Plurarchus Sympofi libr. I. quaeft. 4. &lib. deautlitionecircafin^m, qnriquum hujufmodi diftichumcitans.

[illegible] (JLUhctKCOV [illegible]

*Inter echinopodas, afperam & inter onanim^*
Inter dum crefcunt mollia leticoia.

Meminit etiam hu jus Athenaens libr. deipnofophift. tertio, perinde ac fi femper inter echinopodas, & afperam Ononim yerferis. Sed falhtur in margine Dalecampius, Athenari interpres, qucxl echinopodam cardui Chiz genus intelJigit: nam echmopoda tarn hie Cretae, quam ininfti,JaChio , totaque Grxcia vulgatidlma eft, non cardui genus, fed fruticis cenfenda. Et hanc fub chenopodis nomine intellexiffe Pliniurn exiftimo,libr.Natural. Hift. ii. cap. 8. quod etiam ante me animadverterac Turnebus, vir fumma laude dignus,adverfariorɯ lib. 13. cap. 12. Nam licet haec planta copiofifllmos flores proferat, & ubique oriatur; ejus tamen flores apes non attingunt, ut quotidie obfervari poteft. £xcellentifsimus P. M. Melchior Guillandinus echinopodam nonnovit. -Nam epiftola ad Langium earn inter ignotas ftirpes enumerat, Bellonius vero libr. 1. obferv. cap. 18. ipfamnoviffe videtur, fed non defcripfit, neque ita congener eft afpalatho, ut ipfe putat. Nam afpalathus frutex fatis magnus vifitur, folia terna fimul jun&a ferens, licet seftate ipfa amittat, ut autumno aliis induatur; nee fpinis adeo crebris fcatet, ut ifta. Hadtenus Honorius. Geniftarri fupra defcriptam & echinopodam Cretenfein pla^tas diverfas effe,ex Alpino probatur,qui earn his verbis lib. i. cap. 8. defcribit: *EchinopodaGratisvocata plantafrutex ejt yjpinojus, cubitalis, & ampltor, multis furculis$_y$ ab una radice proficifcentibus, refertys , duris aclignofis; colort flavefcentibus, fSficcatis albicantibus, fohis plan$_ę$ car ens perpetub tempore ifpinas mult as longas virga habent, feu ramuhsfpinarum inflar,* C? *fi^ura , qui quoad planta vivit non dun funt$_s$ ea vero mortua , iidem furculi mdurantur$_%$ (S acuta duraquefpin^evadunt, qua aliquibusferefpatiis trina in or dine in ram is fimulapparent, plures acutos triangulosfacientes. Planta totaficcata albicat, Hgnofa, dura$_%$ quadantenus afpalatho fecundo fimilis ; at ejus fpina funt tnultoplures, longior es, furfum fere ex totoatla. Floresfert parvulosjuteos, afpalathi flores amulantes, fed tamen mi'' nores; quibusfuccedunt tecbnaparvula,figuratriangula, quamexigua femina continentes. Mirum eft Honortum, Bellum Vicentinum, virum alioquin eruditum,feripfijfe ad Carolum Qlufium, uti ex ipfius epiftolis ad ipfum feriptis conjlat, hanc plantam flores ferre copiofijfimos j cum earn paucifsimos produceref inguhs annis videnmus, in ahqmbus plantis, qua mihi mult as annos vixerunt. Neque Petrus Bellonius, qui hanc plantam afpalatho fecundo quadantenus Jimilemfecerity videtur reprehendendus, cum ipfa & fpinis, &floribus, &filiquis,at<{ue totofrutice$_%$ ac hgno ab eo afpalatho non videatur dtfsimilis* Aliqui exiflimarunt ipfam quodfoliiscareat, ($ floribus , tffiliquis adfpartium Diofcoridis accedere-, eoque magis, quoniam viventis ejus furculi funt trablabiles. Quodan verumfit, nolo inprafentia deliberare , aliis lubens jttdicium remittens. Nafcitur hac planta in Qrtta infula, non in montanis^ quia frigor a non fa-tur : unde apud nos (Patavinos) ex*feminibus orta,hyenie,niincalidislocis a frigore tueatur, exarefcit. lignum aliquantulum amarefcit$_y$ no?tabfqae odore etiam grato; qui'tus$_y$ hominihus amicam effe conjicitur, viribusatqueufibus admedicinam ab afpalatlw fecundo non differ ens.* Hadbefius Alpinus. Utrum ad jpartium Diofcoridis planta haec ʳeferridebcat, non poflum affirmare, quod nunqua earn ^derim. Quantum ad formam,quam ei tribuit Alpinus, £ᵃʳ ʳˡˡ ᵉnus e(ie videtur ; *i^cd* cum vires fint difsimiles ^aipalatho proximx, nee facies ab ea abhorreat, ad a-^i?ᵗʰumreferre malim.QuodBellum notat male traniame,copᵢₒfoₛ proferre flores, in eo Bella peccaffe, non -nᵁʳ' iᵀᵉ ᵗᵉʳⁱ Pᵒᶜeft ut in Italia paucos producat, ᵗ·ᵂ ·ᵀ ᵘⁿⁱmos, Acccdit,quodcum calidiorem amenc aerem talespUnt*, i$_n$frigidisnonaequxcooiofeflorent; ᵖʳᵉⁱᵃʳᵗⁱᵐᶜᵘʳ^pianit^infri^idisnonaequaccopiofeflorem,h iiSnn^ᵃᵈIᵉʳᶠᵘshyemis injurias in cella.shy^cau-

Us facere Athena:um·Verba Athenaei ad fenbere placet. I?

JLd nnguem exammas qukqmi in medium adduxerintii quitecumdijjerunt, fpinas colligens] perinde ac fi femper inter echinopodas &J afperam Ononim verferisyflavifsinjorum fiorum nihil cotcervans. Ad hunc locuta' Dalecampius- *Quidam tribulos reddunt^quidam echionyieutiirefte. Echu nopus cardui genus efl$_%$frequerftifsimum in infula Chio, ca* pitibusplurimis^amplifsimis, fpinofifsimis, quademcjfa, & in acervos congefia tigni vice uruntur* Graci nomen ad'' hucretinent.* Si non datur alia planta, qua? esbinopodos nomen habet, & cardui vocē ftridius fumas, fatendum eft Dalecampium erraffe. Emenda Pliniicodicem libr. *IU* cap. 8. &fcribe, *Ceras ex omnium arborum fatorumque floribtis confingunt, except a rumice&echinopode.* Sic ante nos legeudum hunc locum, docuit Do&ifsimus Turnebus adverf. lib. 18. cap. 13.

Ayy cf\jiv dxcuJuJis,* &c.] Scribe, *>*yu Jfc -&'A*tyoi$K*
Qiud *<*>&/<& & »K3f.ituh?,* fupra lib. 1. c. J *6** dixi. ''Nempc illud effe quod fpinis praeditum,, velut malum exruberac in carduorum genere , & à Diofc. «^«, vel *ᵃ**fl*h* »8-*<p*\iuj* voeari*

*olov \uxcvp**,&cc.YAKjplvj* Hefychius *h*tyktjawum* exponit. Laurus fpinis caret; inter atanacea refttfri nee poteft, needebet. Scribe ^ u . IdemHefych.**nsp*>* *ai&fjufos (pitᵀᴹ*, acorna, fpinafa planta.* Hanc Plinius probat ledtioriem. libr. 21. cap. i d. Irem *leucantbos.* Ergo pro *x&Koi>&>Ju.* fcribendum, A X x ^ ^ f,

Ait/xfl6^vJ»,&c.] Plinius,ut,dixi, legit A^xaV>9»^ ᵀᵀ * ᶜ non eft fpina, quam Laţini fpinam albam vocant: arbor enim,vel frutex eft fpina alba. Columella lib. 7* cap. P- *Nemorafunt convenientifsima^qua^ veftiuntur quercufubere, fago, ceris, thcibus, oleaftris, tamaricibus,corylis, pomtferifquejylveftribusy utfunt albafpina, Graca filiqu**•, *)Uniperus, lotus, pinus> cornuy, arbutus, primus,* 0 *paliurus* atque achradespri.Ex* hoc loco Columelte vel fruticem, vel arboṟ effe conftat.Leucacanthos,de quaTheophra-

[illegible]

cea. *AdjxecZcuJu,* vel, ut Plinius, *xdj**K<tfys* alia eft ^ >^J~ *yJi* weWv^de qua libr. 4. cap. f. egit. Arbor enim eft ilia , ex qua baculos faciunt. *A4bKdK*v%>* defcribit Dioicorides libr. 3. cap. 22. *Adjxctxuvfa> Toons i pig* o(**i* *v~ *ue$*7uK&*i%vvi.ictcaribzacq%hfaritlo**Cc(pfaplnJ7ici* & C. *Leucacantha radice eft cyperiy amara* 0 *valida, qua quident commanducata dentium dolores fedat.* Capuc hoc in vetuftifsimo codice alio legitur fenfu, uti Dodtifsimus monec Salmafius. *AAxdxuvfa «^ 7n*yy!}*™>'' 0 l%i*2*:ot 3 <pv*~*

*aLwrftf'B'hfa**** Leucacanthan nonnulltfolygonaton, aliitfihiada^ quidam phyllon, aliqui ladanon>ra~ dtcem habet cypero fimilem,amaram valde, quaquidem com* manducata dentium Unit dolores* Illud, *ot* j AaJJWov, valde fufpedum. Cur *l%w* vocetur, facile explicare poflum* Scribit DiofcOrideS , To 5 ^^*tftet cauw ovp ohm KVcifyv vti»*

tots,2zc. Antiquiff. code*, *Ipfius vero decoftu cyathis tribus ex*ᵛⁱⁿ* *po'tum, vctcrilaterum dolorivexatis, ifchiadicis, rupti*& convulfis auxiliatur.* *** ergo, quod ifchiaticis opem rerat. Sed cur A*A*^?HOC ignorare me fateor. Hujus nominis nee Aud:uarii audlor, nee Plinius mentionem faciunt Plinius lib. 22. cap. 16. *Leucacanthan.aliiphyllon, alii ifchiada,aliipolfgonaton appellat,radice cyperi.qua commanducata dentium doloresfedat, item laterum f$ lumborum, utllicefiustradit. Tli*&**wi»** vel,ut in vulgati^ ™&* *W&* neglexit. Ladanon,quod fci/im,nemo vocavit. Quorf fi carduus Marix, quern leucographum *k* maculis albis vocant, effec leucacantha, fcribendum A«$*P fci^A«$ *fim$ valde fluens.* A«A{«F,qiiafi A « ^ , pleonaʳmo *$Jl'.A*tyw*i* maculis veniique plurimis albis,,quae per totum folium flnunt ac currunt. Non defunt viri magnf, qui carduum leucographum leucacantham effe docenr. Carduus hie folia fundit magna,pinguia,Iata, ampla,amWtu crenata , acutis tenuibufque aculeis circumquaque i/zpata, veluti cacanthn Dodonei, nifi quc J lanugine ca-*-ant, omninoglabra, dilute virentia, noti$,Hnc[ms]^mac^* /.is varib dudus, lifque candidis & lacarei coloris maculata. Caulis bicubitalis, nonnunquam tricilbitalis, digito crafflor, rotundus,ipimshorrens,brachiatufque, in fummo, edliinatis aculeatifque capitulis donatus, qu«« tate media florent cynarae modo, floribuspurpureisac

minus, radice nititur valida, alte defcendente, amaro fapore. A Iunio in Auguftum ufque floret, alteroà quo enatum eft anno; femen A$_U$g$_u$ft$_{o\,\&}$ Septembri maturam. Quo maturo pent$_r$ ut plerique cardui folent, quibus diuturmor vita non eft,quam ad feminis perfeaionem- *pica* plerique,

Cardous Mariæ.

Carlina caulescens

pteriqae, anod non omn« produflo fcrnine wrean:, Er.ngVMaiplanumMAtiuoli, item Cnkus alter floreaeruleo, pciftfemen mntarum , plares annos fdpcrfiiere. In hdttiSjin qtsibus olcra. (enmtm, tvon tato «iim fecui vias,lods itKulttijcxicquem vulgo carduii Mari? vocancj fottel jiteftantiociti. Uculuubus, Bc[j£* onftt JDttUtne bl(iri. Aliileucographum, ^randidisfolioruiiJ.lmcisac rrndt^ urric & leucacamhi fofife vocata. Mfttntnic her*br*]eut)3gTa;ilt!ili^Piiniuf libr. 2A cap. n. fcJqnalii fit non acprdfit. DifScilc idcirco fueric, hare cum orduo leacographci O"*Jcm effe aflircre. *Ltumgrafbus,* inquit **Pli ni us.** *ijtit li i fjfet, fiTiftnai nan rrfptji, q ttQ 4* **to m.ie I / mi -** r, *tjumrtm utiiufnmin fmguinem txettttttibut tnbat* <*ilst carncrta , (3c.* Nt-c mis facile invcnicmui;, quali* iciii berlia. W« (pinatn ilbim vocant, ptniwqiic *"•>- Sifk^Cmia[1] Diolwridif cflfe- Seddchacquatftione raulo infia- Alii fifybom rttewm *naat. 'OfcJfc'anAn* libr. 4.

CSl^rl J 9 ' iW.Ir*^*^**« *^.«^"i. ^^** IjK»VC^ ^*^*«/^ «*tfl** >(i«*T^f»^|«?. io>« •f fl«i< i"3imw t^J[1]" *»' <*"'• »yi «*«'• •"!• (tif-j^ltiiwif*«•• *'«i **ifjtfrf** nil fifjc^'n IUJTCUF «»«• 5i^- i«iB /9j»4 cj? *Uti), fbliii* 0 < m M «/iw *faith*, 4 CM IIJ/JKC wo^H« *aunoi«i&f>h cadi,* *ff«r. *SntUru s rtaicc liquor dxithms fondett jetur* « KJMI mu.^j , *xnmiitiontt citt.* Utnim chamslcomi albo 12 in ilia, ferae folia, fpin.ique fata fit, «cMnlilr>iKabiinus. Ncgamuj radiccm ladtom fuctum fiimiere, negamus *t*adLicem i-omendi aljquam *facaU* tarem habcre : taicfacit, sbftwgtt, aperie • ^fovocat Brartciujjt. D««2um ottliierda'tarad jodneris, vafo-rumquc of'ftruAirHicii *St. rtmattnikl* urittas.Sunr tjui radirij ;icaepulvercm, stddfro fisnicnit fcmiiie Si lonei piperis mnnmio, *tx* pdfan.i piopincnt mirricibiu.isai augendo. Folra ivncrn. d«jiptis [(linis, aliqoandn nen incommodi adhibiiur. Eo pa'Joatfiri bLfctfVantur; quarc noo mak quJfFilm cjrdimm alirinnm vocarir. U-

MM tyF[c]"im tum (atL? referr- Alii cwTrMt prolencaennihahabciK. Carlinj, quafi earoltnJ, 1 Ofi> lpMapnopTimnt)UiTwinini;|R$_{oln}J_{11,on,m}i_{BJ}P$ enjus wcrcitii* ol;ro Mvratus. & pnfemnn .1 lmflekTtirt,n!iil\mu5raiJ

J K cnujfitirTis^ a-

- Priori valdc fjitnofa funt folia, inciU, Sper anjmldscfi "ficiWs rcftionitnu frofinuliuii nis nwnna , quorum m« imf^niibusfpi-hsdodraiitalj^imrln rcra

dio dtfeo ex mulns ftatnuiibuj

oWongafolioh dngunc, fepe albieantia, wiffime nr b-nlh. Semen vnue & aneuftum Tubeft, Radii *ohkmzt,* digitalis criftrtulmis, luinigricans, fufeique colon*,

amaricans. Qu* caule caret, folii quo<j«c eft valdC fpt-t^ofa, iIwriurFcrmc fimilibus ctrcurnqnaque per irrram Pfocuaibem Jbus; inter qu» medium orbiculatnm enraj-[>]c capitulmn, cxtcrius eodeffi fppoilnn mode, fed m»-

Carlioa («

M mcaio uamincus,ti«M:tit[1]b\» Uioli*. qwar j candiflis, ambuucircumfcpmicft. Screw amem <«'«. turiinmos, torn fut^tioriiflojex^itcittir. Ijreqiic P*[1]*' J [nubll]° C[C]W vduti Te recfudeps eoOHfl>*"

I>JIT inriit, fbns ftifca, Ibtdi, non *nmofa,X)Z&iT»*, fapofe ynouuatn minus acris jut atrraricans, idctrco in mirdicina ctritni mmus expvut.i. f^ ^kicitur Btnlxi.in mont*-btmlcft, la ,ac qua iidoq ue circa vias: fed «pi* cjulcmtm Gcrmani* frcqueiitior. alrcrain Panrtanis, Anftrie, & Stirise montib. etaJivibits repcritur. I Jtr.i tuque lArliitam, chatrHelciwm ciiltimaiit viri njagm, 8t quiiicm cmile carentcm c ti J nu*! eon etn album, cauicfcenteni veronijp-um,SeddehacqiiiBftionccap.lequenti &libro9. Neurrare&fclcui^.iii-lici Jrtipoteft. Ksdii qutppc>cyf%Todi/Timiti*;pricicrLM tiult.iin video cauftiii, curlcucaeantft* nixnen metamu ; nee m folii*. tiec in c*ule,necirtflore, ncc in lemine. net in ridicc ta albc- : It, tit A candorc nn^ien impont naenjerir. Prosimfe aliis ad leucacatitlta; hilt wiam accederc vidttnr pUnw, quamcarduombulbntumMonipclicnliumvocant, Dc- (tribitor ab *Ad<mt*Ihriormn aiivtoribus, Lobrfto, Pcnicer ret aculcararam trirpium genera, unam I qiBE vcrt-icticacanihai) *tepn;(enta.* Gctcram j mi* trrjnt,qui itiicr lEttQcairtbati & » V ' ? " ^A*^ dirFercnriampciniuic. De ntraquc tnira tariquam diverfa cyiL Dtafcondcs, Peccant ctiam, qui rpinam candjdam vertunc. Tarn*JuC^MV^t^aum«^f»;*«'*Latinfcfonsr fpina Candida. De acanrha alba Diolcoridis agit libr. 3- **cap. rj.^Ajt**^! *Mb*** **f veins adtiit.ci *i*•>&****ximftiyf****

(n*;:. «,<mf« ^ e ^A^of*. wJk'n-{venu W «) -••««*-J*J)(. Mrfir Wli(tff. :oi'xfli , *Jtu-nXm 5 fay*™<; <£ t*« ?'''

CJH)ha4tfaJiUTiJir>it>)!ibuj&latisjjhc *t uih n ,hum t (tit,* 1 epe ndfi i ufpicaturJ /ff/u /* *us jlbi.fidjngtt/iinra, iS ttnhdtora, ttiquMittttntn hiifw* 14 *t£itutt5ra:cautemjupiibiaiitsibits*(*•«*, *foHicttrr *M ctunKemptarcatfiituimt, ttiiAittnttm^cintuKs.viwen; m iv ejeumiue cjf itulum til fpinapim, echini tnartni •*-multim, At minui (S^ihstum, Fhrf. ptirpurti, m if nth' fimtn ten cni:i,f«i jatvnltui.* Pro acAiuha alba ifpinam *• ftcrtdonr, tujus imaginem danui, aiii aoaruliion vocanu

Cardnut Bulbofus Monfpclienfesau Lcucantha Diofcorides.

Spiiu alba.

**y^ ^-^V^;Uv^;* Sc pr.H«ifi!wi ManTjidiam circutn, caraumhicortcur frequcm inter nirciffiu, & artftolochiaf, cutfoliipalnyim aha , piujruia, autcraffinra, in imNtu nitambicntibiiT. Gin! * •rilit.triti in 1 ummLIi:sfi]rula,iJoriKw purpiircufta(iiintiioppl(;ti,fcuiit;- rii'iccs multa;, *axiienx.* cruno i^ntibus, miflatn id lcucacamhitit. Mandcnci multuni gfanntt ejrriibtS radix, nunnili'l calnrii !c »-nuiu .rorisps^i nthil. Scd tnaJuitruii >• craS: nut>iscntr; —."qtiam rrratn natUras appiratu mtiKJatrfortmi ad nofhdin gl^rtam ilctnrqucro, an: rerefjrltfr. Eautiem plantain <U— r-ftr iretiera rcfercridani 'Cta. J<J Cff/* , tmjuit,*'pnxnldtt&it refttttn,ium gtittntti t*r&i.fN'-fiiiit£ tixsUi;* 7rrmj, *qusiix bittihttMtm, f$ m*~ '.'.ren!i>"<:'lu>n4!iit:hl:ri'!tt excreftit. ttHictrii cnfiitti-*

:['iis[ciTfii]izneTibtti,toM"

• •mmliiiu irtttJU, mtUi-

tma

o. Nulb meImi ciimde"* Li.quam M.rJini!! M.invi "Cret. C#rcrutn, coni ncc twenior, dtfiJtilc crit in-

Jaca, lungaqtir ttrt tolia, utrimqaf •enris dutilqilc roomilurn marpinum crepiditi« ! horrcTitra otut tnolli Iano^nptotac3ndicsnt j ^i| roeilitjs oi'uJij-^ r^as«||1-'sct]bii:c>s; .lilnariitncmbrnnis aneiilolUJac Ipinafos: cipvali ulcer i jJrm•>;i; J C W « » » VPUjaukw "adrum riiV^ ininenc: ftorf s CK tnuIt.tspjrpurci talaris (Urninibn? [!i>U-runt. Semen fuccedctis fluorine cfiiidtrar, *' jtam, (ilabrum, diluti puttied colorii,miinwnuiiit'* \ Jutiio in ftngoftnai ufquc floret,' altcro i i-ft anno; incertM & femen maniritatem CCB inaiuro perir. Spitia h*c non angufcioN h»bet, diamxltion iilbusfuiia. fed lariora tnulio.fcmcn (jniJcin pro atari tin alba. Ipin* gentts Advcrfarinrtun Aiiclorrt-*Atabic*. inqailmr, *Uismatt ffinam album bi&t$K*t&W amt,KM I4me>i vlti$mtii MHJiranficjtmtMcftier,*** *rapionit iMttrfra. Qfurnam atittm verier fi;,* <* ffT *muiitii,* jud *fTod'tJtfxat , fjusit ditauittm- P^f***^ fuparitriitii *»»>) in I mo I'ttjrixt jltutttifi Vtnmtrttm, iniietnu MdAitrrGxitSttukn*, i **fle** [jui *iltjlirpum **biSnit** qtttmxfit pititU,* ».'*w/if^'

SpinAflfba,bcJcguartl Arabibui,-

AkSj (tinMBr) *vifiisfiat cArJiws touts atbtitU, infant lit' ntigsm ittCiimer, .jujmftipcni: : falu thunskontU minors in regieniiatjiccimtss.* N««t *qtum in An^iUfcvimut, U-* (iitra Jnfrumo Ij.itmit: frtit jm ^m!i; Incut itaii;, intnimn *ttkubtulu , digit urn crJJjitt,* {# I«CJJI;« to;«/. *Etbiitot tHtruthjimitci, iS retmiltsi h^bct, qtun-lo jlurcnt ex* a/to *furfitraficntcs ; ixttrqueidrflucnttsfcjc infurr.nimiiho aitiuscrtgant ttitiit, q»Atttnjtve p»fpiijkglumj tanfift*,* rifit'if, *witcrnnitts nttritii, fimep cUudtxtihnjii'i!a>ipBUt iivcnxcxarttcjtj:xyujtt {JSJimiU. tl,ctpoBeritrib.tS'ttti-TJftvni- ftruttrSfriaiiiis omntu* DMjtimc *qujdrJTtvidtiKr ^liiix dibit. Stixtn ttme clijafumii dixH/iausin^ .tutfiealt fimiiut.fti mtuniius* cut;«.Aliam uslctn 5c iconcm e»lnbcni, acanthi alb* nomine. Vulgo tomcntalujn cariiuu ,UCfu hjn^.Tii iiicu |am de- alb* luiititLim nerve niat. *i, tacpihttXiib&igtJiimu Dicf.QnJisfpinuj!-* ,, , *zjmfvpmarmtnmAtti, facie.* £jnk *tenmaqu*-ttmSmvecubuonim, incsuutLtnainttDbfit^ffittJuittrx* !*<-*tuvitt.c, nutfcoijinifilvcftriifwiilifois. t'hvim ttfi;* *ttmd/t,eempreff4, ttlmtnm sturinmn {qttum nondu#> but) btlU Tcfaunt, ncuteit me&vribiu, viShjijqtie, t^utji *r*tl* neisjcrictifvi! filii canciitni reti cuUlim iikf li^itj. I tnts per nuturiraittnfttunnic* purpnrc<tflttni:.* fljiiiininwwwrwwi) *cxnuntur, futxitji-: I until ore,* corf *ulenittnrc, fydtxpingitJ, .utinM-t*, ptijiiuujcjimiiii.riujlii* mnfl *:n«ui • litcitt Ayigltx e&llihut jlrigofu *gw Stu11r.tr!:- gc*lr«fl "Ujm hijiarit perqium nidi Zjls, Minrtw.* Wobis prior carduus n:d:i '''^'^ letw. Nihilimrt Jaii* menlimilccl! j_m ^.^ f_{cmcn}i.-amnartriaii» uua kiiu ne potcft. Dinfcoridcsdixi: *Tomndiui i Si.*ialc cfr lUius /CUICII r- cali: compnrrtlfu , ; ^^ $_{ij}$^ $_t$ <julppe if-li^ tucognksj. 5 cilia,nigiicaittia;fie Si trid • dc

16. *Catiims is* It, mWcoawccait. Meat idemltbii&-

ctiKpgei,ln>ijitif. fitljmet. In inttice mannrcrlpto Rigal* ciani codicis, lenient, *Acetnajivtfl-.iinos, l4tic&anth$i,b*t' ctout I us.* Stribe; 1 *ttm a'.<im,t,Jtn»*flyhi^nefhaims,*th<sl~* ihlstmus Gn/.n *.tTiinam* vert it. Malo Grsccam Icrvarc vtrctm, quod cam rciiituent Flmius; & dubiw innimab *nt!o colott, -m ,i duriria nomm illud tmpofinim.

•Otijtvf«.Sc.1 Vert ant, *bitxutrtiijininiim.* Quitlbusui jfinimis, (juid *UiMt&i,* ignoro. invulgjiisFliniieodi-citw «ifi NO J k"¦«<K> in antique nofti o uxSice, e»i^»i kripmmcit, in;i)tticunt>^ej. An *ex* Aihciitfoiib.a. ar-*c.*\hntm rtitiiucuiWi, i"">{;'i>, &&&*, «'*,cn>iJL, *mti/tt, i^tr^OiiwiftujUC* liicii.ir.tjiuni ifin^qui llbestaljime car-<tuoliacvcicuntur,eociLia" pedant, l'iiniuslib.27. c.12, *OiH'i<ir.if»/i ainintdrriiit jfim, crrfiittt rtdJert ditumur.* Hatu- k-aionem .nipfdit Hcfychitij, apud q«cm legirut, t«i,;i;. [jiii lege , milt; fen bunt, J^srffu) *jW i^.fc. !$_n$ •1* *Jx*f «/6.« OH 'J^{l}» is WS**^{110}! Id <.'ft,»in>/'«d«n, WJr»-fff. *&jl »tni$hieflrt, (3 wnclyhigtnti).* Dclielxinevicte caput (equens. Hetxincl'linio, u I fjuij 11icoj.hr.ifti, vcl pariccarin. Ccr:: . i CKtitat. \'L: :.::' . . • • 10k-rcrni:in, ejiiaaiiftwtitn. I [eft. Arii- rddujinntmiN dIT, cjnlqiii. *S^* ' cantief i" I'hureMfc

duun, alintnum tu3r*:«n onopyrin dft. NitBO'JoJ ut-*QH* foveas nafcunr, ac Tuip iiio at-ditic rim; vcl tj:x>J lfinos atulrM I'aa]toh bcv afjuain E tbvea bibLTc, Mcnvn.T hujus pUmz iimijs, fed cum a-nagyri CtmtiinJcn: rkletia. *'c-ty^S- $rr'* **#i-w.ie? $*_{f}$A.^{t}4$_{0}$.F ;£,.. ,, ^.. .'-».*< •» f« ^ On^ir» fiixf* frf-iftjj.wlilrttrttriiuJj , rmiuJwnprwiitM.**™*™***-rim wcjn.*. Prn.«idci»£^yri;i»cllrgtd«beiu,poacTso-ra de an-myn-ii:. tlm-gytn cujul meotintt NkiTidcr, pcliU & .U-'t-i: brft-.11 vcneoltx^ dfiut oe bedjnc , ar-cet mal,i. ; i ra* j-j/r/w *miint.* anaRyri-ilic.'uivi`i]i.r..-.'.>iaKori<ici. • *i$4*

›• I'LIT itn« fti iiiiWi <n> •IIIIII ilH"' ^ *grron,i(tt Mtfx** wsotf; *frwtts tfi ufar.* •*!* •• *itm j'tir.:tii. firtfaam grnvtJm* neino,t],ii Icnpfit.n tlulit. i[1] •• apud Tbt-ji>br^ • tMOpCttooc tiiitnr^ror '''' 5crh'ii4rtn(||i: -unon dclcrra, i.icl-lipnielw:- in A-leiurhjri : .u.iuvi-(OT ii* 5Ebolufics*diwncNicintIfi

Jibr-1- ;f«J

;brrti« SihJ *f.tf.,ittr, fg i itttBna*

Athenienfes loniam, Euboicifideritim vocant. Pro *mw*%*s* ergo *Qviy/g&[1]* fcribo.

[1]i|»'M,&c] I^oc5tifr. Gaza *carduitpineam* vertit. Plinius, helxinen. *Owgyros, helxim,fcolymos.* Pofterior vox in Theophrafti *editis* codicibus defiderata, addi dcbet, ex Plinio. Lege ergo *otiyvpn,* ijfr*, *sxbvp&;%*pa4*M9*, &c. Do^iffimi, luramiq; viri PJmii cod i cem corr upturn exiftimant,quodhelxina parietarialic, & reftituunrjO/iffgyws, *ixine,fioiymos.* Fruftra *in* omnibus codicibus Plinii *belfi*we, vel *belxine*legitur. In Indice'quoq; libri primi*belxu ne* fcripturn eft, Ipfe etiam Plihius aperte fatctur,fe helixinenfcripfifle, Libro enim fequenti 22. cap. 17. ubi de helixine agit, quam vulgo paricfariam vocant, haec tradit. *Helxinen ahqui perdtcium vocant, quantum perdiceseapracipue vcjcsntur, ahtfideritin, nonnulh partheniu.' — Semina in capitibus lappaceaadbicrenttbi/s veftibus'.«»- de & belxine diftam volunt. Sed nos quahe vex a effcthclxine, diximus priori libro.* Librum mielligit antecedentem 2i. ubi helxinen vocavic,quam *i&'l»* appella&Theophraftus. Hanc veram exiftimavit helxinen. Errat PJinius. Falfiirimum eft, aquopiam *i&l** helxinen di&am fuiffe. Negligenter ad anagnotfce verba artendit, quern «A|;,£* legere'opinatus eft, cum legerer, *%hlw.* Sic folet Plinius. De ixine plura cap. fequenti.

Xxueuxiw ,<Scc. PJinius Graecaitt fcrvavit vocem. Doftiifimus Gazi , *vernihginem* reddidit. Uterque rede. Latini chamsdeonte nigram, de qua agit Theophraftus, quod jam non probabo,vernilaginem vocant. Audtuarii audlor. *ci J\t TniyKebpmv — Totpcuoi i&thvs (* Scribe , *xxphvf Si%tc, 01 J[i ovipiX3*/* • Nonnullt pancarpum — Rpmani carduum nigrum^ feu vernilaginem vocant* Sed cum vulgatior fit, <:hamxleontis vox, ac planta eo nomine magis fit nota, placuit earn fervare* Plura de chamaeleonte lib. 9. cap. 13. Quod (equitur examinabimus. *<zahlw'* OJT®-, fcilicet *xetpeuxiav.ov <pvx>ciKM<fl<.* Pliniuslib.21.cap. 16. *cbatmeleon infoliis non habet aculeos.* In Theophraftoinquiunt viri magni cap. *3.* libr. 6. lijft. legendum *v& U OZT<& <pv>.-* AaW^cw** **Kotvdhs.* CaeterumjCum fpinofis hie fit foliis, acano caret. Vitiofus codex, qualis ad nos pervenit, fefejlit Plinium. Chamxleoriquidem niger, ut alii cardui fpinofi* foliis eft, verum aliorum modo «»»», id eft, fpinofum capitulum non habet,fed florem in umbella,quod ei peculiare eft. H«c viri dodtiffimi non tradidiflent *y R* recfte perpendiffent, ac attendiflent ad ea qua? capite feauenti tradit Theophraftus. *%n f^^^ (* loquitur de

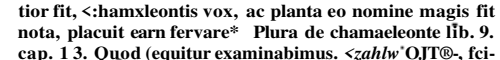

vlfr. Ha?c fatis declarant, vulgatam le(ftionemminimecorruptam, omniqucmendo, labeque hoc loco carerc.Sed audio alios etiam virosmaximos objicere, utriufque chama?leontis folia fpinofa effe^ ^ *fcolymo* fimilia. *wAA« quidem, inqniunt, utriufque chama> leonis *cxtXyttvh* agnofcit Theophraftus, libr.9. cap. 13. atramen alias jungat, illis efle aculeata folia. Siquide lib. <J. cap. 3. & 4. chamacleonem *d^w^xw^* eife prodidit, atquehuncfecutus Pliniuslibr. 2r. cap. i<J. *cbamaleon,* inquit, *infoliisnon habet aculeos. Nee* hi quid Theophraftus dicat, fatis diligenter examinarunt. i^i/ciA**, ait, TO

(nempe^«Aw>w) *ox.o>v,uZits* *%*

'srklw'' ©A«T?oy ;c; *XH*T%QV. Folium quidem* (fcolymo) *affimile% fcoly'mi enim figuram habet, nifi quod brevius ac leviusfit.* Id eftjfpinis carere videatnr,nec pun^at,ut fcolymos.hoc enim T«*«««# &«, fignificat. AdFJo infignem1 Galeni l^cum, ex quo alterarii chamaeleonf'm tantum fpinofam effe probo. Is eft lib. 2. de aliment, facult. c. 39- >A>6«*- *%h* 3

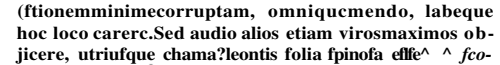

\vpo4i $, &c. Infra cap. ult. anemonudem >«!*«->U*vocarii tradiit. AVdJMdFWDDifdoniddijjbr- 44- cBp. *'Tb.* planta efft, quam Plinius hetcam fylveftrem vocat, nomen *'!*«»* vel *XHUV'IO** pluribus herbis tribuenint veteres. Male in Aldino & Bafileenfi^irfAi^* **»*«**'!«• Scribe, *°*VA"SO5^ *>tifti!¥ow y* ^cc. *Scolymos qui <3 leimonium dicitur.* ^lii?mslib. 22.[r]cap."22. *Scolymonquoqueincibotreci* Orieaj, © ^fe *nomine limonion appellation*** quasi pear, «!,,,,,,em Cardui Jnn, quod pratorum gnudium (it: vel quoe ar°:.^1od el«s fu >/^, id cft,£ mes expleatur,ideo- "n<rm* i ,,- ab ^rientis populis receptum. n falfiflimutti.>I>[V .8cc<^ ^^am ^ar^um^oce ft' qnam quod carthamum'>u^^s unc l uam *vtw*''*09* vidit cnicon five carthamum hor^^111111 emitt,r cai^em» uti folcnt annua. rotres emittit, f,?F^uJe,°perenne, quandoque duos radici meretur, Alir ***Icere tiam legit Plinius, lib. 21. cap. *16.*

Eft (S ilia differentia, quod qu&fam in Hi tnukicanlia,ramo+ jaque[unt,ut carduus,uno autem caule nee ramofum cnicos, quadam cacumine tantum fpinofa funt. Neutiquam ha?c mendofa funr, aut praepofter<^ locata; innb male viri magni reftituunt. Eft& ilia differentia, quod quaedamin his muhicaulia ramofaque funt, ut cnecos. urio autem caule & ramofum, ut carduus. Rationes adduntduas. Prima eft, quod particula negativa, *nee,* in veteri codice non legatur; altera quod Theophraftus cnecum mul-

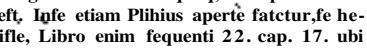

Plinii Theophrafti corrigendus codex. Scribe:

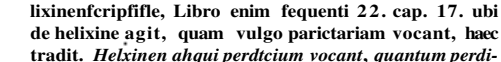

a<rmz 6 oxokvpos. T

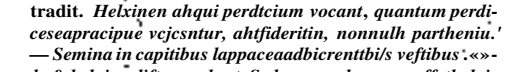

*tW™) *>™? o *>iK9<* Sed prater pradttta difenmtna diftant, quod aha multajobole conflent* (Plinius multis ramis vertit, vide qu* lib.pnmo did:a funtj *tnultojq-, canlts habent.alia unicoconftant caule, fcbolequecarent, utcntcus. Xxfovutf* Gaza & Plinius vertunt,carduus; vox quidem generally qua? omni ipinofo herbaceo generi convenit, ied *w** 'If*%l** fcolymo. Caetcrum duoicolymi funt genera, multicaule , & unicaule. PJinius libr. 2cfv cap. 23. *Etdccarduts late' inter bortenfia diximus : quapiopter medicinam ex its non differamus, fylveftrium duo genera, unumfruticojius a trrraftatirn * alterum umcaule ciafsius-, uniquefo^ hitpaucaffmofa—fcclynan Graci vocant.* Haeccap. 1^'' quenti cximinabo. Scohmos ergo, vel, ut Plinius verrir* carduus alter muicicauks.

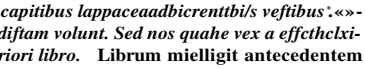

« ? *v*] Quid hoc fit ignoro. Plinius, ut in vulgatis codicibus habe:ur,eryngium vertit.quaedam cacumine tan:u::i fpinofa funt, ut eringium. Hoc certe felfum. ipmou iit-3 eringii folia, non femel manuspedefq; laderunt. ipfc Theophraftus lib. hocfextocap. 1. Ofpi* nofadixit, idem Diofcorides docrer. lib. 3. cap.24.

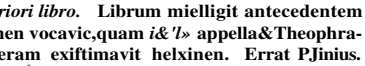

ff?V (vetUS

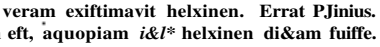

h

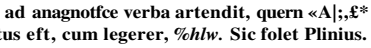

[alter

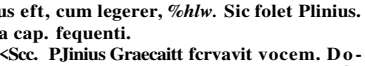

ted vulgata fcripturn melior;

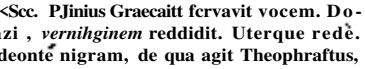

(Sambocus) legit, e

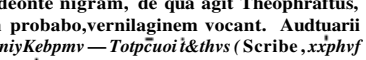

xlidr

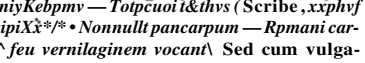

tUS pro *TsKa,T*ix> cQcd^p&cum K£rfo i7nQave4cw>*

jei, *Jb*-rv>.«' fiiy***v vnux,*® (vetUSaddit *pttx.y/i) ψ) OUT* ttiv'fot >W cc^vfi^ii^ovtnt (pus-mi J'jt & mSioti t&*r^t^tai limtf. Erynri;Win eft in aculeatarum ftirfiutn genere > cujusfolia prtmogerrmnatu muria condita in cibos>oleru vice recipiunrar. Ut a autem funt, iS extreme ambitu afpera, guftu aro~ matica.ftd ubi augefcunt, circa complures caultum eminent tias injpwasaculeantur, in quorum fummitatibus globofi funt capitulaifpinarum acutiffimarum dunjfimarumque am~ bituftellatim circumvallata.Horum color alias viridts^nune palhdus, ahasalbusy interdum etiam caruleusinvenitur* radixoblanga, lata, infuperficie quidem7iigra,intusveto albicans, pollicis crafsttudine: qua (3 ipfa odorata eft, & aromaticum quiddam rectpit. nafcitur in campeftnbus & afperis locis.* Erymjium ergo ruthrum eife non poteir* H©>^©», vel, ut apud Theophraftum lib. 6. cap. 1. ubi inter ea recenfetur, qua: fpinofa habent folia, legirur, *w'"/~* p*w, nomen accepit ut virido&i fcribunr, ab *t^yttv* erudando. quod caprse,qua? morfu furculum eryngii prseciderint vel deglutivcrint, cundlum gregem pone fequentem,quafi ftuporeattonitum fiftant, donee eryngium rudlu rejecerint. Plutatchuslibr. 7. fympof. quaft. 2, *Kaf v tyrfo** (male inquiunt viri magni ^ ««) *hfuS^ tu^ «** r fi'«<^ *XiZov'w y Jtm' i<pi*wntt T eu7n>i<»>. Eryngium fiunS capraritmidin osfur*at , univerfum gregem fijht.* Idem Plutarchus libr. de his qui fero a Num. Pun. *i TRLX», X U* e[i]xp oi\>ps rl» ipvyyiriit ^x^e^vnjt «V n'<£[& ,cXcv i<plfu-nq r* w'W>^.«^'«»*f*«AJI <&&<nxjuv '6« V A ® - . *Aut qua caufe eft* quod capra eryngium in osfumente, totusfubfislitgrex,tan~ tifpcrjumaccedenscaprariuseximat.* Idem repetit libellomaxime cum principibus viris Philofonh. effedifput. zied ibi i ^ « male legicur. To *l^f,§9 ,i* ^«Vwr **h>'[m']i?¥*

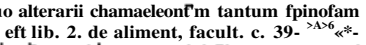

ts&nyfc- Erynginm herbam ajunt, fi una capella in os jumai ipfnm primttm,*

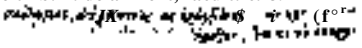

met. Cur capra fumpto ore eryngio, # ipfa manet >'Z$ alias immanerefaciat. Atque hsccYunr, e quibus etymon jam narratum compofuerunt dodtiffimi Botanici. Sedloca ifta omnia corrupta. Non *itf}[w%* fed *i'pvy*<&** fcribendun^ vel, ut apud Plutarchum legitur, j; 1/3*1" lib.7. fyrnp.Ubi malfc corrigunt j f J ^ 9 quomodo & interprcs legir. An*

iXatcks;.!). ?. hist. Animal, cap. 4. *ptwrif.fib*.

pr.t Jli/cin lie- *•**• " s » "

emmltui

' Hfwin._SM rryn-
gium n • vnguitirit, ftjrim T

eft. **Err-:**
adjuiv:- **.rnn .M**

Philotoj
ca. Sicadhn-ncrcriian-
jnciuit• i*r^^ #*••* **

l

fttt
ur.!. »t! tianlc Icolarn **fci**

.» **Si**

Jibro 22. Cap- 8. liocer. *F.xh.-t*rT*Jim m*/hn rrtrgm-*
t Kumero capuuni ijtae ttt itanmo 6b-

Eryngium.

rinet. Vel dicitur quod quod verno etiam tempore molestus sit suis spinis, quibus facile lædit, vel, quod radicem habeat longe lateque per agros serpcorcm, nifticis admwtom **jOMeBam.*TUtHceaSet axAa umm,t$W*** mcnumt. Plioms !ibr.2i. COP. ?• duo QOfit

pf *til ffoc* rTtt*i3H — t^S *£ur&frnt!tef> ffinnf:*
tnkaltre, aibitt!i m.v.trt ulimatiti, ttmlbiwnt,

p f
hjbeatur. I'. Jrtnt.twr. j
timpcftre TiXatnc*. Mitrni £t4u nrttno Ectnr i

f i f b i i W t

tculi fuiwncn orfeituijrrttf bi
•uxuca com i
re: ftufiili in 11111 i.mil 1 hiinli 11 1 rn
I 1 : • tut p

•'•iiinr rarn, jfaju-n locn nodda • ttndk^m, w-
p j« U r n dc p u n. Apd BdgjJ m tnsmii* atrootis
linorc mntnn nafettsr, telau & in *lull** 8^ ihfai. lnruo
Id T f l m Air trio* tr fth hipfci-

f' <3ottv ^n CHjui|'futC4 Alii dittUW d^tnf* prfumc
t, fri ntitm mxffm mioori, **iqattai** & floiiuti
mi cicuir, ttrolurci- Subfuc! 8 t f a y n l i i h u r B m fnt
sfpera pnn£imtu<tac f.^i-'^jju:: ptwri*, w tcnuiotj, nu-

:;Hiim LMiTa ,'fiporc *H* orfore
vetu:i 9c. t i j « ifJi t^iftn iromnica, *aax* t t a » etora, Ac
aJ!=K t*n-Ifo, *fui'«iim apta funt. Pet utrwujuc Oer-
iKnttMnlocitincnhn. ifprtri ctam qtundoqnc lisotit
fecaiqac **<rij^** :wffir. Rntw quo pwr tcm-
port. J' :ryngis rile Dodonran,
Mathii
gjumnoaefle rhuihrumTbeoplinfti- p
vertircrym::am. Fortafc*at*tcnbfntitktertt-r.
rynpium Ici>ic1<un rhunum fcripnitddTtii PJini
rcrum, *rjax* planni ex drdnoriun genenbas > « y iitil»
FiKtit.diffidic afcmuT; poc eft. quad ooctm t u a m m-

Carduus Stellatns.

tntnliujustradiflcri: Theophraftiw. O t e m m dust tJjn.
diii nomine Amaia , qw [r*tfrtacuntt;
ll Iwbeiic Kolera, Carduut ftdlanit, &fpt-
i d Stdl«u»canliius,iamct(iardt«Biip(wl-
Ucuf, imrquam mmcii l|ina<;, quamiji foliscapitiilii RC-
ric. Folia ejus trntw oblonpa.dodramalia.uidli Unopn*

hirfuta, fecundum margines grandibus incifuris laciniofa: inter quae cauliculi cubitales,aut altiores, in alas quam plurimas diviff , faftigiantibus oblongis, haud magnis, nuinerofiscapirulis, principioex viridi rubentibus^oftea albicantibus, quae longae, acutae, durifljmxque ffinae in modum radiantis ftellae ambiunt: flofculis purpurei jcommuniter fubrubentibus, aliquando albis. Prolixa radix & tenuiseft, foris nigricans,intus Candida, carnofa, fubdulcis. Paflim inZelandiae, Frîn>,aliifque marinis locis reperitur,&jn Germania.Galliaque frequens Carduus ftellatus five^ttttt-fciffcldicitur, quod fpinae,quae capitulum ambiunt.ftellam reprafentent.Utrum hypophaeftum Diofcoridishiccarduus, cap. 5. examinabo. Fallunrur *qmv8\vctw%ƒvel7TB*vetw>%tr* exiftimanc. Nam fpinofa folia polyacanthae font, quibus hie carduus caret. Spinae,' qua? folftitialis dicitur, quod circa folftitium aeftivum florear,veJ,quod poft folftitium fpin? ejus maxime pungant. Cardui ftellati altera quaedam fpecies efle videtur. Neque enim alibi quam circa capitulum fpinofa eft, fpinse quoque ejus ftellatim quoque digeruntur: caules cubitales, in ramulos pauciores quam ftellatidiftribuuntur, membranaceas, fecundum longitudinem appendices habent, quibus quadrangulares apparent: folia longiufcula funt incana, ab urraque parte profundis fe&ionibuslaciniofa: Flofcii'fi ex ftaminibas compadi lutei, femen exiguum: radix oblonga, tenuis. Inhortis apud nosferitur,& ex deciduo femine facile renafcitur. In agro Monfpelienfi fponre provenit. Facere hnc videtur & alia jacta? lutese nomine defcripta, folia fecundum radiceprofundius diffedla habet, iuperiora yero, quse per virgas fparfafunt, jace* nigraffimiliajdurioraaliquiantulum^ candicantia, guftu utcuncjue acido. Capita in fwmmis virgis cnici fylveftris majora, perquam fpinofa, equibusflosluteusAttraftyiTdii. Semen incapitibusciqeycei colons, exiguum, multalanugine invblutuin: radix eftlonga, alba, fucculenta, dulcis, eryngii vulgaris inftar.' flore fenefcente, & evanèftente, ex medio capite, veluti gummiquoddamruficoloris flori permfrtumprotuberat vermiculorum modo convolutum, aut inftar oragacanthzofficinarum. Apud Belgas fata provenit, fpome Salmanticenfi agro nafcitur, juxta vine^s, andololo. Floret Iulio, femen autumno maturum. Huic non multum abfimilis abundantiflimfc invenitur agro Granateniv &Valentino,locishumeais,&umbrofis,tôliisferidiscandicantibus, ramis cubitalibus & flexifibus, in quorum fummo capita fquamata florc dewomehtiapurpureunu radix valdfe craffa longaque & glutinofa. H* quatuor plantae non alibi quam in fummo fpinas habent ideocjue rutron dici poffunt. Carduus aut fphxrocephalis,& eriocephalusrutronTheophrafti dTle nequeunt, guodtolia fpinis horrent. Plura de his carduis alibi. Qui fphaerocephaluixi *xcixxw* exiftimant falluntur: nee fatis attend-Theoplirafti verba perpenderunt, aui ajunt > Theophra* ftumfcribere^Wi non habere foiia aculeata,Chameleontis folia fpinis carere docet, reliqua qusibidem recenfet fpinofa ait.

ne^f W « » » .] Scribe cum Theodoro & Scaligero, v-*%<n.* Negligenter hunc locum vertit Pliniushb. 21. cap* *16. Quadam aftateflorent,' ut tetralix&helxme,* ^% An fpina folftitialis tetralix, & carduus ftellatus *'?*&** In tanta brevitate certi nihil concludi poteft*

EMiJ»ri &c.Plinius *lty*fy<* Scolymus quoqueflorrtftro ($diu,&c.* Non tarnpulchrfe quidem,quamdiufloret Ipfaetiam ratio fie legendum docet. pulchritudioe florendi ag/u

KE4>. A. CAP. IV.

De cnecofylvefiri, ejufque generibus, ac de acarnaiterum, &fufoagreJH, carduoque, &CardW pinea: de ca'clo i't.iam, quatantumin Sicilia nafcitur. Turn eorum, quafpinofisfiliis constant, juxta aculeum quadam folium gerere.

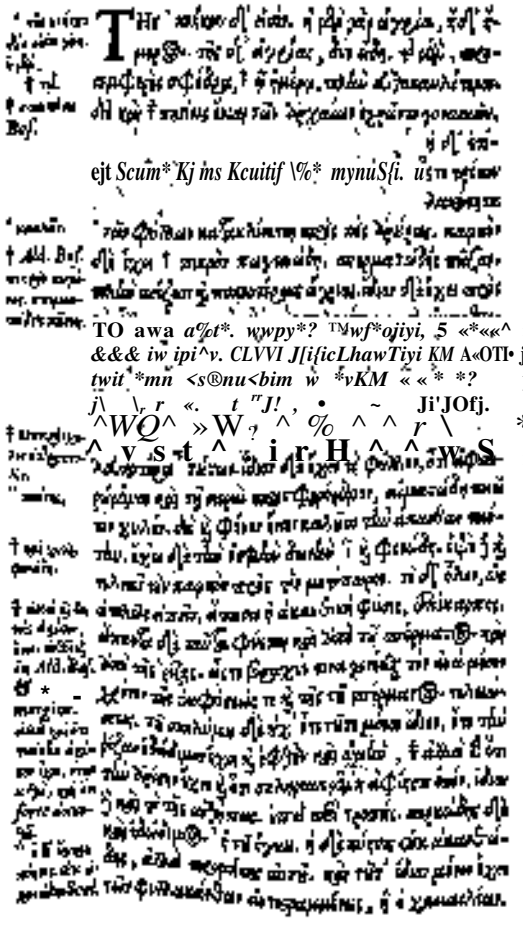

THr ejt *Scum* Kj ims Kcuitif \%* mynuSfi. TO awa *a%t*. wpy*? wf*ojiyi, 5 «*««^ &&& iw ipi^v. CLVVI JfificLhawTiyi KM* A«OTI• *twit *mn <s®nu<bim w *vKM « « * *? j\ \ r «. t J! , • ~ Ji'JOfj. ^WQ^ »W ^ % ^ ^ r \ ^ v s t ^ i r H ^ ^ W S

CNeoum fylveftri , ueeanogne diiccrnuntur. Sylveftris genera duo notantur , alteram urbanum adiocdum fimile , neglcctuilus tamen ^ anobcrra ex eo ordiemur pfiicrnum nocmuilae ^ i u u t e b a . Fru<aumnigruffi;jufculum, ro aruinqueparit. Alterumgenusdenfumeft, que fonceos profert,& quodammodo humicaule Namproptertfoliorummolliciemdeclinatur,procumbcnqucfra & barbeape modo hirfutum gignit. Sunt ambo ferafola, verum fylveftre capitulum fert. Ejus peculiare prae aliis fylvcftribus eft, quod illa duriora fpinofio- »ur b a nis'proveniunt: noc autem, moiiius > « * * j e v j u s conftat. t Acarna quoad fimplici ratione ex*f *tf** primiUcet, afpeaucnecourbanolimiUseft,colore Lvicans fucco oin<mis, * Fufus agreftishiscan-f^J^-*Sl£fkX ^ ^ a r e , quofin foliiseve^^ nit: decc;ptae nim,cW''llatt,fuccu mfangui-^ neum efftindunt. Qua de caufa *Qiyfy,* id eft,cruor> h quibufdam fpina eft bxc nominata. Gravis etiam 0-dore,cruoremque reprafentans, fero perficitfm-(ftum. Autumno enim &quidem in totum (utfutnmatimproponam) univerfaTpinacc orunatuwf dus, ferotinaexiftit. H^c autem omnia tarn ferine, ;. quam radice proveniunt,ita ut brevcquoddam yiter ' ortum & feminum perfeftionem labatuf fpatium temporis. Cardui nonfolumpeculi^reilludnotatur, ^uod radicem vefcendam turn decodam ? turn cruamobtinuit,fedetiam,quodeandemoptimamha- ^ locum cuiarit. Flora quoque proventum peculia- nofam, ciboque idoneam partem titur. Ortus autem ejus «on fpinofus, fieri affolet.

num. genere, quæ foliis conflatæ accedunt. E diversis, quum † vermilaginem, habeat rubicundam. Illa enim † tactu non acri catu filio conflat, tamen acri spiciem gerit; loco lectoque sua, in lucis gignitur, quæ vocatam, communiter, quodo Sanini, myrini, & cæteroruin generis ejusdem. Pergichxcadxlta-" tern ufque aliud partunens, aliud florefcens Semen illud humoris aliquantulum continet, aculeoque ar- matur. Foliunl cum arefcit, r cmittitur5ntcqiiic-2S- quamampliuspungit. tCarduus pinea haud multisi,^.- provenire in loeis poteft. Eft ab radice foligera, qua de media feminalis acanns, veluri malum extuberat: foliis nimiru occulcatus. Hie lachrymam jucundi fa- parte profert poftrema, t quam fpinalem ma- iticham vocant. Ha'c igitur ejufmodi genera omni- bus fcrc terris poflunt comperiri. Quæ autem ca- cupata eft, in Sicilia tantum nafcitur. [xx] In Grjecia nufquamhabeturfuigeneris planta. ticfbliolatcatqucfpinofo. Caulefhos c a d e s a g ricantes, & rcfirrvare eos aqua falfa conditos confue- verunt.Alium verocaulemeredumproducit,quem pternicem vocant. Is qnoque cibo aptus excrefcit fed refcrvari non patitur. t Frudus in quo femen, palmaeifimilisclt/Scaliam Teumappellant, Ergo q » fpfnofis f o l i i s c o n f t a n t , difFeren perfeqili congruum - Qu^daixi vero folium jux- ta aculeum ^erunt: ut phlgtim, inturis, ononis, tri- bulus, lappago, fpinamunlis, aha pleraque.

\ decor ticatu % tegument urn." Idquoquevefcendum. ifimile. t id, "Qucdam vero prater fpinamfolium habent, utfbiepion, ttibulus, bippopheosfpinasgerit incurvasjolio^ue conflat carnojo,

JULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERStONES.

^r^ TtkwUiu Colu, Theodorus Pliniumfequutus* Qui ^notam Cnkm Italia fcribebat. Qaterum jylveftrem Cnicon non potuit ignotam qnifpiam frofiteri: flwflpe qua vel frequentiflima eft, tifque. Primum Atx^ttcttensn&wQv'&MtymxtiKw.NQnfoteftmi' hiperfuaderi,plantam Mam infletli propter fohorum molli tiam. nip quid deeft aliud: legerem r£v xetu\£u orus etiamvidetur lepere?

'HJ£*i&t>*.AcamimfacithicfimilemmiHcartamo.A* tornaminfrimo, docuithabere ffinam fro folio. Erro 'mo4«f »o« tew eandemfecit,cum dicit, Acamajwe Acer- M. I» Indicts navgtionibus agnofiunt aim Acarnm: millinontbfimil ffinam fro folio. Erro ns diver fa, ac notanda, adverius vulgatvwmnes 'eitoni*. florefcentibus enim ultima radix deterior.

Chamaleonte.idqueduabusexparttbus. ntferiptum eft, «cj«e A a ^ , uTemendant.

Her- l ^ l f j «*«» <A» j ® ^ w » » * r ^ n'. Tc<r mutfarts, «<ff /«rf watt/^ne verbo, fic, Grwenurtquamhabetur fuigenerisplanta. T ^ ^ ICm "Ceil * H&XWVS'KetAiiai i IBV^C XcujXkS. KHXTIUC* ht ^i) .. Tcd $ tSv Qv&tintoy*, Hinc aliud caput. Jheodorus otr»% fit, wmlSm. Et ffinamurilis ab eo J|g4f Mufpina concinnius: ut; Mufsipula.

IOANNIS hODEl A STAPEL NOTiE ET COMME-NTARtUS.

Kev«« & c j Modo per i, modo per i fcripttim alibi plures legens. Per i apud Theophraftum, & E&- necam, Galenum, jCtium, Ari- faffitonumgamsqutiUm, Jiuod eih imm car &Crttic, omnesprsferunt, propter fcriem alphabet!- cam Hefychn, fenpturatn meliori jp- Pp , & Pti.mejnftimo,librarium- mtandy.de fimine. Hinc Grammatici mw» mod6 mi'pb rufum , modò M>« tandiJum vertunt, & exponunt. Hcfychius. *%* >«h^ , ^ tik i nw^quod pB >q •«».Cnicigenerarrianovit f Dit

fimul ea qnae Plinius, turn qnae Diofcoridesdocet examinabimus. *th My»yv J\ «WF.* Scribe , w"**wv ii!o slat ^n. i ft* j£,8cc. Vertec *Cneci duogenera,fylveftre © domefticum% fylveftris item duo genera notantur, alterum urbano, &c.* Plinius lib. 2*i*. cap. if. *Multas prater ea ignobiles habent> fed maxime celebrant (JEgyptii) cnicon, Italia ignotam, ipfis autem oleo,non cibogratam. Hocfaciunt efimme ejus. Differentia prtma,Jylvejirif&fativa. Sylveslnum duccfpecies, una minor cjt.* TurpiterKu/,quod Graecialiter K^'-*7op,* Latini *rjcinum* vocant, cum cneco confundit. Ex K»« oleum fiebar,quoutebantur ZEgyptii. Vide Diofcoridem lib. I. cap. 38. Hocltaliaeignocum. Idem abifcgyptiis expetitum. Hujusplura genera Greci non tradunt, fed carthami Italic fatis noti, nee ab ^^yptiis celebrati. Male ergo vjr magnus corrigit; *Sed maxime celebrant act , Italia tgnotum.Ex* cici leminc apud ^gyptios,tefte Diofcoride,exprimebatur oleum, *hi o* Aiylmiu 2^, r* AJ^AW *(1 2LY.^^iXais)^yi^eit,iTe^ui auq° oxtvoiQuTi* At JEgyptll quoniamcopiofumipfum cxpetunt, aliter conficiunt.* Certum ergo,iEgyptios ex ricino expreflifle oleum. Sed Plinium K«« fcripfiife, quae fequuntur proiiibent: de ricino quippe accipiintelligiquenequeunt. Cnecum plane ex Theophrafto defcribit. *'Differentia,* inquit, *pnma>fylveftris* Gf *fativa.* Scripfit ergoTheophraftus, ut dixi, *'wwjyvfo'* . tint yew* i* j£, Stfc. I* /£ *as&npcpigis crQafyec* T&Fji^Aij&C. Ita fcribe, non, utediderunt. Pergit Plinius. *Sylveftrum duafpecieSyima mitior esljimili caule, tamen rigido.* Nihil de cauli$rigiditate Theophraftus,fed de redtitudine.Scribendum ergo, *fimih caule, tamen retliore. JfrGmitUKiv*ai T&, upx*i*>9 'itfurn yjvauKu^* Plinius; *Itaque (3 colu a[tiqua mulieres utebantur ex Mis. quare quidam attrac\ylida vrcant.nin** vertit colum. Atqui W'<*funt/i/i. maantiquum.

II«VM. Catullus, ^

Cunite ducentesfuBtemina, curritefufi.

Cnecuin attra&ylida vocari, air. At attradlylis, Sc cnecus, tefte Theophrafto & Diofcoride,plantx lunt di• verfiflSmae. Unde igiuir habet Plinius attradlylida vocari ? 'ATp«x7v;i7i«didam autumat, quod *minus* ex ea fa&is uterentur mulieres. *'Arynx-nxU* enim idem quod W'"", parvus nempe ar^xT^. Suidas. *uinn 0 \'tTp*xT<& «$* Sv «-* A«TW' « x^fx», Fufusquo revolvitur irama.* Fefellit etiam Plinium,quodDiorcorides,Galenus, Hefychius tradanr, atra^iylida fylveftrem vocari cnecum. Sed utrum enccus fylveftris prior, Scatradylis unaeademque, andiverfa planta fit, capire hoc codem, ubi de atradtylide nobis erit fermo , difputabitur. In Aldino & Bafilienfi codice non^»»e«. fed *minrus* legitur. Plurimi Aldinam lecStionem improbant, 8c *minus* reftituunt, aliqui earn probant. Sic enim Columna, Nw *autem quianommts etymonfacit, (3 nominis attraStylidis rationem reddere videtur, verbutn Mud etiam wr**nut confideranfym cenjttimus, quod minus ufitatum videtur , (3 a lingua Graca obfervatoribus corruptum putatur, ut non eorXvtius ^fid Tnjvio/s legt oporteat. Sed win varie etiam accipitur, ut tarn* fufum *qua* licinium 0 ftame*figmficet,& m*nuw tarn Cplen>quam* emplaftrum, *put illud aliud medicament urn accipere po/Jit, ut aeinde apte collocari imponique poffit. In hac igittir varia verborumfignificatione* minufque cognita, magisantiquum atquegravem auBorem Tlmiu^jnultaru Itnguarum interpret em, quibus auftores,quorii opefuam htftonam compiiavit, variafuo idiomate conferipfcrant volumina,fequendum,ac rctinendaminterpntatidhem cenfemus: in qua non minus verfionem vcrbi, quam rei hifloriam attendendam: nee, tit alii, I^uelUum in l/ac partefetiuendum curanws.hJam iS planta bujus caulis ab imonudus, & propne'fummttm foliofus ac divifus , capitatufque, cneci modo, ut ilium Dtofcorides defenpfit • colum potius, quam fufum refrafentare *>*detur. Rgtulitnobis Gracus natione litteratus, pro colu ''ccifi verbum oiT*inov,quiafpleni bar ens colusjat* rifigitur dnendum.* HaAenus Columna, Vulgata tamen magis placet lectio; quod Hefychius, Suidas, Pollux, caereriS"e Gramttiatici tradant «»«» colum fignificare. Nuf-

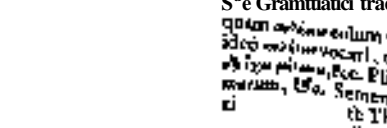

cum fativo cxm£tcntfa eft,Plmium cnecum fylveftrem hint alii, Plini$um Tc^ei cu$usfemen candidum eft. Maphraftum veromatiT nirnmaturumdefcribei:c, T "icuriuu 5 qUod primo ex albo purpurafcit, deinde flavefcit, pofteanigrefcit. Sednonfoletpltinius ex autopfia, verum ex Graecorum codicibus defcribere plantas. Probabilius ergo, utriufque cneci hiftoriam lpfum confundere, nifi fortfe,quod *& mjfiw* color albus fit, putarit & cneci femen album efle. **H J[t Vnt** JW*ntxySiCc.* Plinius, *altera btrfotor, torofiore caule, (Squipene ififerpat), minu tufemine.* Aut ppro *ny^tusy* bendum, aut male Jegic Plinius. Poftremum probabihus*Zwtiiftis* caules dicuntur fonchi modo fragiles,leves,jnanes. Pauci ex carduorii genere carnofi, plures fonchu J^mulantur.Lego^um magno Scaligero«»'7i *Qv&weutiiSp** Nulla quippe planta propter foliorum,fed cauliu fledirur mollitiem. K^«Bb^6e\«2ir&&7mi*)*aht<arteF^M7&*^ei*7T*~ **j,* &c. InAldino & Bafilcenfi, w ^>^-. *eBritp**tl)us.* Red'e Scaliger deefle **&irv>* aut ^V, fcribit. Thepdoruslegit,:**^«'<c7rv*'''". Corrigtint alii,

*pti&vs J\]t^ 7iuK*07t£af -nls iy&uis jk.c* Frutium amarumgigmty barbatumfemen, omnibus radices multa, majores Z$ denfioresJylveJinbus.Sed* cnicis omnibus unica radix; nullum genus *WMfcfyu* Nos vulgatam ptobamus, nifi quod pro *TivKfo-rez*t?, mxtoTtyis* reitituamus. sn/»»«»^« feiheec *emppecn.* Verte, *Frutium am arum barbaque modo birfutum gent, omnibus femen copiofum , fedflura&majorafylvejlribus.Eorum peculiarepraaliisfyhcftnbus eft, (gc.* Caererum Plinius **»n. •*%*&, fUK&v* legit. *Mmuto,* inquit,yJ«** *ne,* quod falfiffimum. A Theophrafto,Plinioque ad Diofcoridem, devenio, qui carthamum defcnbii fativurn lib. 4- cap. 190. K»ix0; *(pvfo* !%& imftiKi, v%TtTM$*<?z*'W** Mathioli codex habet, *mtx/ut,* utraque ledtio rolerabilis: funt enim alpera, & craffiora) **xa*%fa **»»•** j ^ xv#iovs (* vetus *JlmixF''ws «w%!f*s,* fie & Lacuna: vulgaram probat Oribaiius) *\<j> Z*xxp*>U* (Aid. **§$****) & ** *p.ws,y*ytina>tfy6v* Cnicusfolus conftat oblongis , p.r ambiturn divifis\a/per is, aculeatis, cauhbus cubitalibus, & in eorum cacumtne capitulis th alii as magnitudtne.flore crocijemmecandidofulvoque^oblongo, angulofo.* Recfte RuelHuS *«'»?i KccuX0vf <S\jt 7mx,*ei4ous* reftituit **ow\t>v 7ft%ye''ov.* Plures non fert caules; uno fe terra aflurgit, qui in fuperficie in plures ramulos dividitur. In fummo fert *KtQetblw'H$ piyBos* 5«A->*W. Supra 9*»w dixi, oleaeramumgermenqueeffle.Ineptus foret qui huic compararet capitulum carthami. Interpretes Iegerunt,vel *K(<p*xl* &)**&* !*|**>* h*i*,ca« putmzmtudtnegrandisohva,* vel *x«p«M . &?*}*& h \ctiu4 caputmeinitudineohva.* Poftremae ledioni faveC Cfribafius, vel ialtem ejus interpres. Hanc cur improbem caufam video nullam. FortaflisproJaW^piofcorides',quod propius ad vulgatam le&ionem accedit,fcripfit *fan&M* eft.nucis amygdalae magnitudine. VA>3^ X^-*xfiftti*'.* capillamenta intellige crocina, qu« quondam obfoniis mifcebantur, uti fcribit Diofcorides;Wx«'TJ**-**PW**™i «* ™ <at3™tywfa* Mo flore in obfoniis utuntur.* Noftris mulierculisinfervit, crocino fplendente colore, pavimentis, murifque quercinis poliendis ac infiaendis* Elos hicrecentiorib. Graecis, maxime Chymtcis, ^^r dicitur. Rofimus «^'*^^«W'^«F.. Gloflarium Ghymjcum 'WK«4*«» *WW&0'-* Sequitur, *rmepBiAHi'wmftf** Hsec maximam habent difKcultatem. Quidam >>ij « v ^ vel *m*&>* vel •»«»•» reftituendum exiftimant. Neutrum probo. Dulce cartliami femen eft, nullam habet amaritudinem. Ergo^n^ locum non habet. «ife*»» noni ienpfiffle Diofcoridem, quod fequitur fatis docer. Quorfum enim Mm diceret,fi «Jfli»» tradidiflet? Qiijsignora tritid femen oblongum? Fruftra ergo dixiffet, efle tnticeum & oblongum. Perpefam, inquiunt alii, yerba haec fufpedlafunt. His enim verbis clariflime Diofcorides irnuir, cneci femen ex albo &rufo mixtumefle. Nee enim dicere vult hoc femen alibi candidum, alibi rufum reperiri. Ita quippe fcripfiflet, ™#«« *x^„ $ my^,* ut de leucoip & eryngio,& aliisfcripfit. VetuftiflSmus Diofcoridis codex fie plane fcriptum exhibet, *x^v* £ ^ « . Frequen*h* in ufu carthami femen terraecommitto, nuncjdances /4lbo, rufoque colore mixtum videre licuit; albinwdin eft. Illud tamen fatendum, in inveteratis feminibus, ad earn partem quae in acutum magis definit, lineamaut maculam ignei obfenrioris colons confpici;quod non puto obfervalfe Diofcoridem, qui non inveter^tum,fed recensdefcripfit. Ego vel voces, *$ *vfp*>,* delendas puro, vel fcribendum.A^w.J^5r> *album, aut rufum.* Norunc Botanici duo reperiri cneci fativi genera; unum afperius, flore ceruleo, feminerufefcenre,plurib. caulibus: altera flore croceo, caule fingulari,femine albo.Et h?c caufa cur *w**< *wvcti6v;* fcripferit.Objicietquis;Er£o Diofcorides non unum genus, fed duo delineavitj 8c fi duo^ maK

quodnonadmonnirit. *Sed*Di ofotridefinonfoletdiffe- annopcric. Scritur in hort is Sc agris. A pud nw HIM pro-

itnccs ficcte ylsuttSHiti kvis tsntnindiSctetiria, nullum- venst,fcd rard lcin^» (.;r(\ctl ftutitfuni:cddk. CiTttift-
qacinvirit>w(itdifi:rira(!ri. Porrocarchamus florectu- migrgmictn,*Bvt* , ft [frn i rajicijr tr^ii.binis,
ceo, ctulcailurgit fiagulari, rt^lo, Iclqutculiicilt, autal- tcrnii, aut fjuitcrnis caulii^jlii pcdalibm !te culmjlibus
dori, tcreri(dura,lJE^ni:)Ci>.cici'fioaHiic!rncftriatOira- firmit,dniK,lifi^wlis, pcrquam tariffiml' aliislamis,UI
rants vulgatis pr*diius. Fcba pini ciiict vulgaris, candidioia,

Cnicus, feu Carthamus.

Carchaniiiscxruleus. Cnicus alter CluEi,

loiigioribus, rwaifipw. Q^ae *atalem* aaibinnr folia, non magnis tntcrvatlij ttilfctm , lun^iiudr'ne ferfr tncntatis font, tarttudFiteunciam excedcpriJ, poflcriircfui pjrte in obwfum mttaWKtndeGncnrfj , ariteriore vcro In nb- longutn acumen , prscfisci *bitvi* 5: r'nfirmo ncufco fafti- giaca, cotore rinttta, (jUbr; oofa, iwrai«b:- tam pic rum.] u e minim is, innaanribttT-jntaailrii borri- dull. &firicpL'(I:culi(E csu!c«runru; q^* wwmr*- njultK veftiuii; *hh* iitnilti fu >:, fed mtnart. E Timatorjm fummiatibm tapituh cmLioic rorunJ it Kinncc*, in Ii- cura rutbincm fj .• jitaiiac rufort* otrx. *ur ajiquanni'iun inajori, oMmgit. acienrrtnct, & 1.]' i j miJ coal pol i u, r JJ ij -ribw circtKncjiuq •: •• acultwparicu i J b' : 1) c r i i f * 9 e n i rcpfdcfltjn parrioi inobiiquu'n-:r. vtrfutn aciimiiuitqin cut] pjwlisoruacdetriLiTa, a, - ,r»Tcr 3 /iorem locum obtiiicn;. ,

punr ftaminei, g^adlw, eopfc^ oms cap:NI« amnli r « l

. pavitnciun-iuc qutrdna j Unc infichuwqw- Info

naca, oodida,>«. - * « ,, w L

V'i'. ltlu' corticc,i»ow Mtv- r.mj.5: a! lunga, gr*.

j p r a , S c p l o r b j . CapimUcnh t i t Icjiiatnis imbrioim inftar, libi roviodn imiiofitw.eon- Hata, m quiinit (bunba WKOlet, tionnmnjnwn nlttu Sc- Jrten cnici viilgaris frmiM minus & lubrurmn. Radix t'OlliMriscnfiicudiniscft, •: itlentt, forisFur- e*, taianmia.u- mnitiiitef-

c f J . e n f a .-rc-CirCt Cotdobnn in fe- ptflnMC» ^; floret. . nxfiorctn«»FTuliini,Aii- t i r i

A;-jJ not is boras nih r

Etit:;n, fru5amrwo hjbctir.Li cariinain oc»w»ciu1cm rtnon »liqooc jiw *tA* fanwwmuft) ue -.^abuiafp-eris, . catfiraf a 'tancracco, in ! jTiHa, (n rimol!' ™°* • fcd onnwj- urn f ^ t?J fiji mclSoltiWBtrtrt, fbrml fa* fttB anra. ocattcntpc yy i riprriMnj Seicencummsw eymtfafn*oftnSe, crartltnr,-

SotrthdMoc rn ? r • .-•; , farfquc fi pril vocita, Pia , ,,UOil cx |(K·O fltn· Ll» recatenwr C ^, recorc, Ucati ceaddO bcllum, aut feJu? faciendum urofit

VideFeftum. Verbenae,tefteSerio,Turnebo,aliifque viris clariflimis, non herbae privatum genus dicuntur, fed rami, virgae, frcndes omnium facrarum arborum,ut'laun\ olivae, myrti; quin etiam herbae ex puro loco decerpr*, quibus feftis diebus arae coronabancur. Terent, in Andria.

Ex ara hac fume verbenas tibli

Plinius lib. 22. cap. 2. *Quoniam non aliunde famina m remednsfublicisfuere, & m facris legatiombus quam verbena.Certeutroquenomine idem figmficatur.hoc eft,gra-* TM*u €X a, f€ acum fila terra evulfum.* Vide Livium lib. 1. ab urbe, & lib. i0.Bell.Punici.H2ec obiter. Pra: carteris autē verbems vulgus eos quaerit carduos,qui tres tantū ramu-10s in iuperficie habent, eofque, ut optimos praeftantiffi-21[01]I^», relrquis anteponit. Hincin utraque Germania 3p?P-ulfKl#, quod carduum trium furculorum fonat, nomenaccepit. Eadem ©?DUtocn-D!(lrf,Divae virginis carduus, vocatur; quod una cum caeteris verbenis die Diva? V jrgini facro, in templis confecrari foJeat. Proinde filentio praetereundum non eft, quod in hujufmodi genere carduum olim obfervavit doctifT. Tragus , qui duorum digitorum latitudinemhabebat, utrimque crifpis & aculeatis foliis veftitū, & cum ei unicus, & fingularibusefletcamis, unicumquoquelatiffimumquecapitulum , aureo fulgens flore, admixto modico candore, oItendebat , miraculum ab omnibus haud vulgare exiitirnatus Hunc cnecum fylveftrem primirtn Theophrafti elle volunt, quod nobis non placet. Prim6,quod cnico urbano non fit fatis fimilis, deinde quod frudhis non fit magnus, fedyulgato minor, nec amarus, fed dulcis. Pluradehoc cnico capite de attradylide. SuntBotanici qui carduum Benedidtum aflerunt effe alterum cnecf fylveftrisgennsi quorum fententiam probo, quia omnes notas habet, q uas de cneco fylveftri altero tradit Theo-PhrIlf', Varduus Ben5di^us vocatur, ob admirabiles contra vanos morbos vires.^Carduus Benedicts caules aliquot ab una radice profert cubitales, aliquando majores, teretes, lentos &obfequiofos, in alas nonnullas efrufos, rubentes, hirfutos, imusfungofos, & modice concavos (*quos* idcirco ^y^9 rea e dixit Theophraftus) cum locum acfpacium na^i fuerint humi quodammodo accumbentes.Fohaprope terram & circa caulem habet [illegible] n, aut odlounciarum longitudine, mediocriter la- [illegible] fut^modicepmguia, utrimque laciniata, & inae- [illegible] everint,per ambitum tene- *hhn t .* ^On, adeo P ^ n *.- arm ita. Ramulos ē caulibuscmitcir plures, foiiw inferioribus multò minoribus veititos; in quorum fummitare acanacea funt capitula, Miisparvisfpinofisacpungentibus, maximeque hirfucis itipata, longitudinc unciam excedentia, craflitudine digitum, fuperius turbinata, fquamis acuminatis compofi*ta.* Flores ē capitulorum mucrone per medium aculeorumemicant, reliquorum carduorum modo capillacei, colore luteo, ad croceum vergente.Semina habet ohlonga, ftriata, teretia , colore cacfia , quibus fuperius pappi barbae fimiles funt. Radice nititur annua, Ionga, gracili, pnmum carnofa, autumni vero initio li^nofa,tranfverfis fibris brachiata,& inutili. Tota herba,folia, capitula, flores, femē, amara. Eadem tenera pingui & taftu aliquantulumglutinofa lanugine veftitur, maxime ea pars quae inter capitula, & his circumdata folia. Herbam hanc fcribit Ruellius fuccum fundere fa^uineum j quodnefcatMathiolus. Experientia didici (quod ante nos obfervavit Fabius Columna,nobilis Neapolitanus, vir fummus) capitula hujuscardw, anfequam flores pandantur, &floridaMajomenfe (apud nos Iulio, Iunioque) recift fuccum fanguinemiv paucum fundere. Spontenafci- [illegible] frequenfque occurrit inLemno, man's mediterra- [illegible] fula, locis campeftribus, *vocziurque ga'tderacantba,* [illegible] y Afinina fpina. Belloniuslib. 1. obfer. C.2J. g«i [illegible] *'if vulgo carduus benediftus.appellaturfponte in agris* [illegible] *Gr act nomine corr up to* [illegible] ftoque [illegible] cur, Iulio Augu- coiV:0-pn?rec>quo tempore ad medicinae ufus maximē [illegible] Falluntur, quicmcum [illegible]

haec nota [ ] concur***** *««'•*•] Vulgata exetnplaria *Us triangularis)foH* no n m,bent. *Acanthium (huic caucminemias aculeata* 1 & *f?*"* albafimi/ia, infummo vero* aSt *Unugine obdiftas.* Cornarius, vir fammus, [illegible] I[w] *quibus eft lanugo inslar araneat tel*.* Hanc fequuntur Interpretes, eadem Oribafii nititur au&oritate, quare probabilior: altera vero, quae in Saraceni codice exrat,habetur in Gonpyli codice. Sequitur, *ov <rv&$pt8ficv'6 vp* & 71 *fyftinv* j3*«Ce6^«^V ^Tuef.HxC fic reftituit Saracenus, *d av^tp^ivou w vcpcuvopinv p*pG*-r&eifcis 'uBtinct yirt&aj q>*<n* (verbum poftremum in altero additur codice, e *qua collegia textaq-, veftes bombycinis* /?- *miles fieri ajunt.* Plinius libr. 24. cap. 12. *Buic (*fcilicet fpin* albae) *fimilis eft fpina ilia quam Gr<eci acantbion vocant^mmonbus multofoliis, aculeatis per extremitates, (3 araneofa lanugine obduEtis: qua collegia etiam vesles quadarn bombycinis fimiles fiunt in Oriente.* Si minus placet ifta leftio, paucioribus immutatis, Wer e poifis; *is ***•*» *p$l>®* ^ fy'ii ifyniv®* faf&auoaU*; yTtsTTXj, qua* ^lanugo) *collegia & in unum coatta bombycisfpeciemprafefert.* Verilfima ledlio,©? *av^i^^%Jw C(pu^ nt* yimBaj Qx<n. qua* ffcilicet lanugine) *colhBa etiarn vesles quadd/bombycmisfimiles fiunt.* Ita Plinius legit, non/3*^&»0«JS', utvulgatus codex habet. Quamlediione etiam interpretes fervant. Reftat Plinii verba examinemus. Hie *\w uxpJe/le Jxtufyifast%oxxs,* vertit & expofuit de foliis: cum verbahaec *<pv?k* !%H Tyx&Kvi**V»3»;,de foliis tantum accipi debeanc, Secus quae fequuntur,^ *W *hpu* 3 ***&%$&$ \fc*x*sjnfummo habet fpinofas eminentias.* Quod vel ex ipfo probatur Diofcoride. Nam cum dixit, *folia fpina albajimili*%* fatis apertē innuit effe fpinofa; fpinae autem albae folia funr aculeata. Ergo illud \v' «xp5,de fummitate caulis intelligi debet. Sic de fpina alba; I*'«;« 4* a nr; *?"*« *Gstjfftw uxttvJuhs** Multa fpinarum carduorumque genera funr, quae illud **&> habent aculeatum. Male ergoSC ridicule fcripfit, veftes ex acanthii lanugine confici qu* in foliis colligitur. In carduis quam plurimis flos, qui in capitulo *W* «x^« emicat, in pappofam abit lanuginem^ed non omnis'colligebatur; acanthii decerpebatur, & *t% &* veftes fiebant. §ed de hac re alibi plura. Acanthion hoc, & cnicus alter fylveftris diverfa, ut dixi, planta. Quippe carduus benedidcus, quern alterum cnicum Botanici rerfc omnes afferunr, folia habet chamaeleoni plane diflimilia, nec lanuginem veftibus faciendis fert aptam. Nunquam tacuiffet Tfeeophraftus ex cnici alterius lanugine veftes rexi,fiadidaptaefler.

[H^ *w*, &c.] Male in Aldino & Bafileenfi legitur *jwf** Supra docuimus ex Hefychio,aliud « V ^ , aliud *insyU* efle. " A ^ ^ « laurus eft: fpinofa planta *insect.* Sei fpinofa fi fit , cur *w* dicitur ? *Tö* * in compofitionibus privationem denotat, ^p®- aculeum. HefychiuJ *xip©*, %ur&*.* Ut plurimum quidem particula *A* privative accipitur, fed non femper; Immo multiplicis & commutabilis ejus ufus exiftit. Aliquando didtionis fignificationemcompletjiwiTaTixAjid eft,intenfivefumptum. Unde *xL* «wA«i Homerus vocat, quafij^te^iwJ *nemorofarn9 &elx*ftt*WF'A«J/©-, *pelagus immenjum \$ vaftum, rip*?* mvA tin TTBXV xifflvos.* Sic apud Nicandrum; *awnm* ^ C* pro *Tn*v%v*i7t*, per muhumfyatiumfufum* reddunt Interpretes. Sic *tQi®** apud Antiphontem pro dives, id eft> *mW pi» xtK7vity&.* Nonnuriquam n<TM exponitur, ut «7WA«*T»», pro *I<ni****>n^e]ufdemp9nderis,aquale,aquifd" randum.* Non raro fupervacaneum eft, atque id maximē apud Atticos,fignificationem neque mutans,neque complens, necminuens. *Sk*^v5 eft, ya^w, hoc *dkyfpica.* [illegible] jufdem funt fignificationis,uti & *u* [illegible] *K9?<&*. in *wpm* hiftoria haec confideranda/Primo^uod cneco fativo fimilent'dicat,deinde quod colore ait hn£4~ *Bpn9* id eft, *flavefcente* efle. Ad neutrum -attendit Plinius. cum fimilem fcolymo tradat, colore ruffo Sic enim is lib. 21. cap. *16. Scolymus quoquefloretfero (g diu. acorn* colore tantum ruffo difttnguitur, © pinguiori fucco.* Scripfic ergo, *xSr* * •««-*•* V., *a* H: *zM;*, veI ^ Tale enim quid deeft. Malē fcolymo fimilem dixit, male /wt&wV ruffum vertit. De hac voce non f^mel egi, videat *He&or* quae dixi. Caeterunn color ille flavefcens, de flbris colore intelhgi non poteft; f nam & enjei fativi *Aos* flavus) fed de totius plantae folbrum cauliumve colore afpedruque. Quod ex Theophrafti verbis q i a fequuntur fans conftar, A****,*]* jy ^ n9.\«*Fwi*A>w>n&-ni~* ^ , & c . Plinius. *Idem tratattraMis quoque, nificandidiot tffet.* Nonminoriseftponderis,quodait, cnecdurbano afpedu acornam fimilem efle; cum lib. i.eap. *16.* «*xir »j»* numeret inter ea quae folia omni ex parre fic in fpina* divifa,& abeuntia habet, ut nihil prseter fpinas^ccurr^ *Qvtofofyf* 4't *d**»*f* — *ji*wn *j* w * & c# x a i e folium cnicus fativus non habet.Ergo T?O ^« urbano cnico acor-

tn fimili* nnn eft. Dicen Jam,Th«|>ura[him nun ad folia if nriffe, fed **adfcraw"majrftarrmqoewtim**plintx; **iiau).-, sii.tue iiiffcriorc ctulis i [jUjiutediwihinrartinquiiHacsfituIa.fli 1L:' jhmni; J. AJ ':4nc iJcaii^ii^uramq; JUemiii TJMSJ-riin'fhu. DoSiiiiimi qu.JstnBwaiiivJ.'.CPnuinfataii;, vialunt iliiallyi»m Mjjtflrfyivtftrijfiemis, a da-• L!i'jii.iinHilfani»r«()ertiiiii. eiie. Palnuolam-*nab* **lupertt, caulicuJotemn, tuiieo, carujanugi-ne ubficf>,f'ulii i!"[1] ctrlawc lylvillrisfoltomrnirmilaiiii-oora, mcanj , fptnk Iv trriJj; tammo oukaii lifiigio, I iij ut plmtittum fert capaali tpiatu (onnuinifium uujJia lantigmc pallidj , qoim«nfa«mt ngidiufnii 8c L , cotota 9wi: raiiis tenoit. vivaxnun eft, ttfi fingBiii pcrrt iixua. Arida, dciotii, pttroSfque drca SiltturniMnfrm ttrbtm kxHtu&tar, floret mcofc Auguflo, V^ara cvbna o encco fi mi i i tad in r m ii i b babilior, qaiillain t'ro acTUB ktbent-b-^c^uia huuiilii^ cntcum no-**

vitrit hacTbcifhriflui **tj/. f** *tirnm mi tmvm tf*

LM **i^rsfctmu/,** *iuiimpi+ddtm iiamu, fijktta fr*-**JMJJII»M». -;<''•'"""""J »*/' " ''•*• /'^*M- Pormcirlini hrc vitfi tor nim [«il c re: r rr« erjrt^tn Ardufeoo, JErinslib.** *6.* **C3j)- <£ dvltnl ;. dm pi**

tflldun **(trfui, (** *ttmtwlUt, cujttifDlu tmnf* tS ;^r t.-uforufpectmpi.c „• -.'r-ani.* **dfilafj c r-un p Sotevjnsir, (M card f >)orii, ocali roprxicntinj, Ali***im* **plmitam rant nommc**

FibiusCulumn.1 Vtt>r. 1. d L* f 11 rf ub u \ mrnii^ cngni tfj cap. J, l/i/ rtrM *ytfendiTt wttttir fUnU ilU in CsmftiUji*

Acoriia I^abii Columns.

Fiuf fum a d t f t k Jij, *detninsanttt iihd rirrn. m fiiz-*

nrni, je*Jtail turnctf iafitm* **i'' ue»i^ fr**Jni ,,, (j ^ MD *ifcępmji- Ittdtt tttTtS}Uthn haftifi vui iffu ft Ait. Ejtu emm CMI-vt p'Hgutm. Il/imquiicmp^n:,ef**ri,^IW]*gitiftmiHtvtit-Us rtBui'ft* **Wlei}i/,nm^uw«rn cxpelmft** *ffrt, Intjin bum, utmjifupu diiln *»t4fawibu,nt*vmati*tifiqaU ptmtn* barilla minimi dig'ti etffsiittihtfta nun 4ij<-fotmtfleribiu dbtictunextrtis. NutlainqmAempropTit- Jed *qxt*h nUtjttt utmtur| euifmttm tumuli ftjini rem net Aifltrrnritrn aj-ncvimui, ttpitibm ft.iut* tulhue medo fermttium iufiffMt, at Jilum ampttbtfubt, i jiteM*' ttttttlii, ilia, a* **To«fir^/7« {J** *flmifebftrvM^aiojufii- dependent.* **I Jem Bdlonitis lib. eodem cap-18. «IM«9T"**

litti niffificnitj sUtu u.pit tenth fixfntim tcctxit* **11''** *MI > i&> h it vet* **g** *niincjHits,* **ti /** *Tbeitplirtjl HI netrtiti, (Sfuf)-* *MxtMi, f54U4m tile tc Ditifortiict ern\£tuni m r.***Jm** *ii txmufictmJiffnttstim) , tnn^fm, ,lh',n C*Utit nTC* «-f,rtiU l*n»jri»ti*i,* **C4«a** *gumn^^), five vifuttjia. ttqui odaugt*P>:* **IH** *jteirrj ytie* **Virt(r,** *,-f., feiwrumqnt rtttunum tfperitjriHt* **tfM/*ic«j** *ebferv*ormn . iAutififiie rufit,,a (3 *& TubtiiHctn aidiattutiit ctl/tr,* **TO, J/^H.-** *wtutjfUittfftaatm emtJiiKm,fmgmtm , *i* **:l- ^,1^„: m r | t n , l (W |**

Jafvrt diikt •• ntdm tog, ff&njkpfnuue, cte/SntJtrui A . artuuvnlgcrijttuJa, t/utrZ*

iifinntn **wmti, rim WCTM**

*rtitx tfimr tUxj, itt*4r *ta fnx*,itm* txntfit* **fWdbw** *d i i t Fkih*

Tbm^&tot^BdrM. A ^ ^ ^ S

waj««<'C»a««BM *A:* **-**

ranft: on « Dfflfcondn tcrtui, <)» mit* **OCMKU (te. Sedrtdcj nujnni nrwduljitiw, ntrunat^ /»/«, «n«hf cxpant debm. Ala q nn«; W n**t **aJu »-/wirrnunt, jlii qxnmki iqrcrprctmdaniio. hwent, K ipdcm . y . U v«t bom** *.ijt>* **~** *tarn i*jii~am*i *SLfajim fntfuu* **tr-*i icn» tario vcm ad capu; Ditricdridti de atrach'lidc, pro tulo fictolujtrji-t;, ti :h cwle uri pofft mnlici«, ajufiE. Quod aatcm cohiin natticu, & tin mil .i^^fetn vcrtura, ei her-b* figuri faftum clt;** *qux* **(flabro nudoqiicpcintiii taule furiti.-i!-;, Sccum aruit intieiiltduntietig«ntc,aliquatn3o cobhalialticudinc, plcruaitjuc.nitctn minur, ticcnifun** *faaeaoBjiiolkBciKnliaa*, **m rt)iit>!f.' airitudmc culum, inmiiiort tuft>srunici<; fiiiiiinisad larafictttim dcdii.Oin-nnJobiLa;iL>r[[5.** *tttorHtrae* **cufo PlinitK. lcb.it,cap. ip turn de a)ico, ut iuptailiKJ, fcnl?". f**rd *mirier ejl ftmili CJUIC, timer) riiidf, uj.irit t$ ttl* •vitifti-t ruglierri aitbtntar tx lilis, quart* **jf«iJ*w** *air4(ltliJj vuciar.* **Atra&y-**lidi cncciiti) **mean an, quod** cjv^ cmlis **oola Bfwn** pr.r-**(tarct triiiiiicrcLiiis, trim itrj^v^f, u m!c * »fFmr> if** T**G nee is** fufum tiwwtet.Coluscft irLTlniroeniun'.quodpcnra con-**tniet.i quo fu(tHi|j iJui:iinturjnriL<isf))ini'Wll diciiur-Fu-fui,m(Virnncnmmc]uod uiuiicti-s ncudo tli^itis volitmr. 8t fplllf didnir Beltii. 'jitw«$>** *faCom* **effir.docn Pollux libr. K. r**

pfiff **. Idetnlib.7-**

•BtJf'Mff (Ji ' **i**

Dnu[1] **f** *Aitkitnim* **i** *Hft* **f!K«r»r Idem cun-Aiicj[, .fitjiiin rn>f«irt. «(?•«« erjio** *fufiiii* **Ha bet 4c atfis fiRntficaiionc; aVfjnnA'- Somnt'r ciiim pro pane itwti fufraantcunam. PaMux Itbr. j. Ti**

Evmon cxcogitai-it Fjbtw CCIUIDM; Aiwiaylidsi nempe d;d,quod,ncn liens ae colus,cafttata,3cvrllofj clt,atq[1,JC **Iioc maximi.**[1] **prim* fade ** *tneeotc* **acorni, quibu^ fnjj. coiui. Scd b»iM: Mrtm muticrntlisdifimcndiin rdin'quo, qusctufo tcluqiieiuunniriit^**[1]**'''' fi''**[1 nu]**rurit, Inrcrim aiidctidum vidcrur, quod crtdiE rctrusBcHnnJus Mir. t. oWc-rv. cap. 47.** *Mima igittn ntmtfiji vtrtra Kvr,nul'*i fiiifti&liUmfi'Ji, (3 Qtticilli notoiiu ittnartint.* **Njrn tJ**

tlderti ardacfcyb,cf)rrnpH) vocabulo, vocari fcribif. He/w-

trtpwmnoM''- tttri. !

tbitja I

Gsln tdte

(SyWa tw r . *iimtli*

itnturtxiHtt. futt i nuar.

i

i crnSBXlut <.ar;iiinr.'ii.

hetlum. c.iJi-:i

can. j fii •»*J**"* mflj

/•M *ifarfa*

|A]«r. *IliitHif.liJ , {QmiZjjhmsn, tntjf-e-*

*t*j<tt;ttm fiftlt «• 7tn<>, ifttttfhnt ftnvjfitJiKcnuniii' tuJimt (SnmutitH, pircuffu) , qrunim hetimm c.u* I ..- *Kuctint. cwciMwn* ra *ftntttte,fcd it'* at^tjitifijiuiB dtlt-*

i:sl I*rmi4ju5fl3tb.iru*, & Ruefjius , pritnam ipfatatb, ac attrataylidem <an-dc/ndixorlinteffirplintam, qnnd ctistneic Galcnopro-

I br. *6.* limpl. 'Ar^.m*ir a* . « < > «vs**- M a l t r

V>'ii>> ji/rj5j/(jj yjw *cnKtii tx fptftt CAtdwfriim tfl.*

• d qiacTbeopfaa-

ijiiir, c.ireicra; Di

i isrniL>sad-

-i atr*3ylioeotm

t^ TtjKiiuntur, quac Diitlc.irnte & Thcopbraftus dc [iri'iri <mcy> & atr.iAyli,Je rradtint. Cumra, alii *daetSm*

r!j''lta5 • t:it. ijiji ntrc liii^i deltituuntur rau'ij-

-. Rdpwidco, Theo-

i non Unquundc

a, iiMicaifcti) [il.iti::a,Vico tnnn mquit,JrjB»T»>;r jy

f : quod

< iL J

.lAyliiiL[1] t'orbis, il-

l ' . •« *ttu&i i*

pc«lit«rKimi:qi«<<.G»za?

tti.uKt.ioi- i'/Tnfjnj. Maluiujlii,

f ir, 6f f :. Fi m *Itntnct-nu.* Hi inrtoc S r i

inti

icmlijiiii- : !ni t t c q'] j

iMuncmJMri. SeJbocj^4»fl''. AiiicKponitii-, e.V-

f •.-, *iS in tibwB}3ia m,trctniitfvtidum*

Iqne aJimitJ!.n>iic;iil.iiL'itii, <jui litr. 7. t

"em canit,

TM CHI *fattfmtut in hwmitt fvnettgmrei*
*£*idfn£ij bias nU Um z t^mi ttauts dtfer*

Bijienit venae ttiji,
*C*du*i*r4titS*

Quibos ^rw«tnwC(ArJa», njfef .'f«n* dtik: & in

[a]i- V'clut ll.r .idt.

UD.j.'l'ju'hic nimdicunr,VL . iliguiit dc CMW-*

re, ur potricot spud VirgOiura, —*wiLjueitztnttm*

«Je.'*c«m, Sec. Iotcrpretaiio hrc sd'auiKiritft''[1] aptinrqtrdrin eft, DC* tan<*n vcra. Attrafflyliicnmi, o-

•iti, (Mnpnfngracum: thus

• inckantr, Corruprus eft t « d « ,

J>i *pjiiefteJort, &fuc;um*

}'"4tt>Jcrii?tir!itF:~ Tbcaplirafhixiibfv P' **P' ,'-:

,7/''ri- »jon) 34/M-

.;in <itw foJct fide, hacvmit lilir. ^i.

^,,;>''' *,.,Ji,',,.,u<>qnc.>iifu:*n£idii>rtffa,&*

re(/F'U '"* J 7*3 rfr L-jHp *pbmtu titeMUTj quiintfJiiTn,nila~*

•«, j,.,.,.,. . *mtm,q«jptqKaoT id d; vrnmiiiuff'tM-*

•• • urn illinruillLijn) 3 VttcriboS

b. I- *ATffm>jf •»•''-

AiTdByfit fin citivu

hitikm dc caaTa i

*H MK«&- «Vs«, «A<

tfhidron , 1J t/!, *nttBJlruMn fmfattenerti. &f<txg*

co qntmfotta senfrtCJtJ itidunt. Ci!r **fo^ ?* an £*

k'l'L'udisiti. Ci-'rtt cumcti null.itti lubcc ljm'jitutiV'

|aod fit pianta. An «>ity 1*1 b* humoris t'cj -

cillUS, <.iii^i,Tiir3tiii>y'?-JV{9ii * *ipm iitrtilti^t $/•»('", '•''*

i-j *tdt jiu c u t c 1, j fiut it tin. A a* k'gc n d um !'«•«« *u*

ifui.\ i'linio at! Uiolcoridem \'Cii(iunus«

Hicatract\'li(lcmlit»r. J-tap. 1-7. elderibsc* 'A

(a d d i i O n W B t (i a k n n s) wSil

M « in'

;\xjue «Mmpl3Ttkj>it *&!* \ •>•* ••c^ta*

J'y>. «r>»| Wjfi. f AldllHIS III IKKhM >

jH'- q u* *vtxha* qoidam i:;r^: H(r*P

»,-^r®-. *AtniijtufpKjtjifm-.iluCiitv,Jtd's*^''*

Vtrgttfyit fi/hi mu in) /t>igr<trJ (ncMM) *J*f<>f*^ert:

m^er4Ottm fMi WHJJ ffl £5 .I/JWJ , ^M* *autnfa-Hit''-' P*

fuftutuutiiT. c.'pimh {(sir.itvi 1 ttUt.jrrririMtjKwHW'•

c«ttAu,jioT<m.-{uefitU>ium: {qttibufiittK vtt

J (*1jA*

(cripiirTcatr-v-iylulcin; OUIKI G^dcnienri,

mentiiicm iwn tccerit Diufeofidfs. Refj

hocnon oliferyafle, relnegjcxiile Diolcoridem, I'tJ''^

jd estit/rurif , nonmiiltuniaitiliMVi! <aceo*°C?Z^

medico. Nwt folcr DtoTcorides omnes ('lantarutn nw*

pi ;

conftat, nut£Oi::- , it. Oi'' "e.''

gant atra&yliilem, cujui .inupnctii ilaniii?, minus rcCti-

caulcm, fln»tncmc5,cnant,ii ?d cam Don wderunri*6''

rcprcbcnficFtiiscsu^ jd fatiinnt. Conrr.Jrintn'Tv'fi»i^

Dodcuisus, Clixi.-iis, Baniunw, 13111 reprchendir ilp»* iji

reficsis duliliis piogtait airaiiij-ltd;. Lticulcntcr * «•**

Acra<5t}'lts Fabii Columuoe.

bilifr. Eibici Catnmna atraviylij dcfcrilwnr lih r. I<

hr|ibi14miiiuSIS<'Kritiscap.2ahwtrliif, fl£''"

jfuinttan re (tut ierti cum nm in*vtnij]i*t in}'

pfffiia , rtgtunil 'rxrict.lti jt.pit t?>-,

tribuer'int, NMI U H I jMrnw rfRKi f w f

ent, fi rW avide bane plantam quafijfent ac

veriM"»» inquirentes. Unjus planta radix,

ritula virenttaavulfa quovts anni tempore,ab

ftfrerminattoneadfiorum ufq;producliomm>

^ S r A « » « * *fuccuJfemper emit-*

M^wrii. N« «* *carneaqLm,velvi-*

u'infra in Aloe dicemus, atque hoc Ormol,*

la Februano menfe.ex autumnalijemtne deciduo

%, cujus radix tenuis atque parva erat, durocorti-

ci, fibris paulo, alias longior, crassior, extenditur.

cauce corticem exuit ac. Sive fibrillas, cruentafiilla emicante

ottendwy»«»»l, lucem clinante; nondum enim in rubo-

tern concotlo colore. Foliaprimacarnofa humi harentta ex

panfa in orbem, lata, oblongs triuncialia, vel longiora, per

ambitum aculeata,qu poftea lacinitspaulatim diffefantur,*

calcitrapavulgans Maliorum carduorum modo.vncntta

fedalbLfuLbf^magifqueinfe^ *Lnpungenttaduminterrajacent.atquedifrupta^*

'ntuineumfuccumfundnn.atquepluviamar-

caulis erumpat. In vetufliore vero planta

dtq; folia dodrantem longa c# majora.cum

nilmenfeltvia, profund&lactniofainlo-

di^Muleatamagu, durioraatquepungentiaMfeit-

l_m caulemaltematimamb'ientiaiquifohdusjotunduSi bn-

Cutussraffus, atque infummo, alisdivifuspauciSi inquibus

minora habentur folia Cneci forma, 0 modo harentia, inter

aualanofior, araneofavelutiac longa lanugine dependente

bfitusek (ficutitS ali&} tafagummofus, odoratus,gravt

aromatico odore^tque recifus rubmtemfanguims modo fuc-

cum fundit, ex fibril five venulis circum corticem, ficut e-

tiicapttula exfummis virgis excifa lunio menfe^antequam

Memexplicent ac etiam explicatis recenterflonbusun*

cuorum etiam imaparte, ut in fummis virgis, oblonga de-

Lndet Idnugo, ut ex colufolet,ad nendum aptata, Ob cujus

*fimilttudinem Atraaylis h*c diaa fuit. Hujus odor quodam-*

modo thurem imitatur, fed gravior, non tamen ingratus.

Qapitula m, autquatuorj)lve[iris planta profert luho*

tnenfe.flores luteosobfoletos, mmutisfoliolis,ut Cneci, &

Cbalmaleonis a nobis de[tai7ct>nftruaos,paucos 13 m cnn~

cinnos edentia ifoliaque tune magis rigent atquefungiint,

& etiam capitula, nee fuccum ampliusfundunt affrittis ve-

*nulis auamquam in illisfanguineus color cernatur, of?'m**

null] iquwnywww ••» ''',f;,&, hrni^K,™ *tmiP tune circa cor-*

moris dimmutionem, atque ficcitatem, atque tune circa corticemcapituhs recifis veluti puntla rubentia circumfenpta

venuUilU confpiciuntur. Singultsfloribur, Cneci thodo (3

Acanaceorum/fmgulafeminafubfunt^ mtnutavero^ nee

pappumbirfutum &plumofum.utm aliisjed radiatum>ve-

lutflell radios Utos in acutum defmenpes, fuhefce?ites,*

splendidoSiinaquales. Semen vero quadratum rhomboides,

Cnecitemulum, exalh purpurafcensprimium. (Quarenon

*mirum fi * Plwio candidum defcribatur ibi, Semen candi-*

duin.Grande, Amarum.) *deindefiavefcens atqueptrfe-*

8umnnfum, fplendidum, punais velutiJefcnptum. In

eavituhsvermiculigignuntur.utetiam , praterdtpjacum,

inmultis acanaceis obfervavimus. Caulis cum florerewci-

sit tam denudatus ab imo mcipiens, paucS tandem circa ca-

pitula folia relinquit, eaque maxime pungentia^ehquus ve-

to nudus, durus, atque cacumine birfutus > ut eoliisvteem de

*feprabeat atque ^uletur,dependente,velutiflamina,can^*

dicante ilia oblonga lanugine. Septembrimenfefin:tur. In

jifqlelocfsmvntaul HadciiusFabiusColumnajqui fatis diligenter planta delineavit;nulli, meojudicio, relinquensdubi[um> quinveterum fit atra-<ftylis. Quae de iucco fanguinco fcribit, ea vera eife obfervavimus, in planta nobis ex Italico femine nata.

libr.-4« cap. 7.

moseftTheophrafti, eadem decarcluo Palladius. Sed de hac quxihone infra. In Theophrafti verbis animad-

,upta nemo inficias ihic. In Aldino & Baiihenf. legjtur*

alii, in ^ ' *Mhpm* »Jg,t Dodhff. Gaza. Vemt *.-

niiii, wrAri *nov folum peculiarc iHudnotatiirquodudi-*

cm, *«» ^«H«f, r«w crirfcw okIW««, / ^ « , « ^ ^*

Sed hoc wutraum-

dem optimam habet

1. Hoc in lcolymi radice verum comperi. Vide qux infra.ubidefcribicur.dicuntur. Quando floret plant«, radices lignofae font, eiuique ineptae. Oaeterum antiqua radix cibo non eft idonea, fed recenter ad natze carnofe funt,& fa pore non ingrato. Pliniuslib.2i. *c.\6.* h*c fatis negligenrer reddidit. *Scolymus carduorumge~ncns.ab iis dijUt,quod radix ejus vefcendo eft decoaa.* Gr$-cusa'udtor peculiare (colymo tradit, non^tantum quod radicem ferat cibo crudam,codamq; idoneam,fed quod eadem efui fit accommodata cum floretjquod contra reliauarum radicum naturam eft Secjuitur apud Theo-

Scribe,

carncfi G.J *tn cibo grata tumefiemis capins moles* (five partis craflions conceptus) *mimmc a* *canactaSed oblonga.'U** pUw h« ^ <Pf**w>}>v •>F«f18^* uUff *i ö x*(t**wf, Q$ 7$ <pvK*d**frt m, twit;*.* Aldinus ScBafileenfis ^^«'"(«. "Corrigunt fummi Botanici, *0$* S *Qvxli*'&fi*»'<** ««w'C« W*c planfe_ contra mentem & fententiam philoiophi nofM. Sqperiore enim capite» fatis difert« dixie,chamadeontis folia noneffe fpinofa,;]i-*n Ytucuhiutivfrti ovfa*v'4>vM*x*fyg.* Praeterea vox,«W-« ^ »'^ , vul^atam probat I^dionem. Nam, fi fummi viri* corredionetn fequamur, inteiachpmaeleonte & fcolymondiverfitaseritnulla; uterque enim folio fpinofo, caput ambo ferunt acanis carens. Vulgatam fi retinca-mus, differentia fumma. Chameleon quippe-folio non (binofo>capiteacanaceo: contra fcolymus folio fpinofo^ capice minime acanaceo. De chamaeleonte vide cap.IJ« libr 9» *Tn&oKaf fy'n*&$&:* Haec de fcolymo, non chamxleonte intelligi debent, M W r f »'w ^ » W ' W "' A ^Jm?. Nee lauri,nec myrti flos in paj>pos refolvitur;fed acorna: & ixines, vel., ut Plinius vertit, helxines. Sen-

bo ergo, y»<><nc*j, 'Jyit 7l' Xfys ($ cx»vpov) MtTmvTnZTW, xot-*

&% F n< *'*&*'5*J *™$m. Scolymiflosfenefcens infappos abit, quemadmodim acorn*, & ixines,* & aliarum quarundam. Sctiptum fuit vitiose, «Wf*«. Notavit quis ad oram, «^"» W«»«;altcr pro «««p^, quod idem cum *M&* rj, *bd$m* in textum recepit; tertius vero cum videret divfurfumA ineptam comparationem lauri & helxines, #-m$ mutavit in *pnftiw*, quod vicinae plantae,& congencres laurus myitufque. Utraque frutex, facile arboris naturam affluniensjambx bacciferae,neutra fpinofa;tam myrtus,quam laurusfua

r«» ?ov. Aldinus Sc^afileeniis *finy**. Scribe;

Confequuntur inter fe h*cad

tia: mox etiam aculeum adcitit. rpimm cum elcit de-ponitrigorem,nec quicquam amplius pungit. Phmus loco citato; Afirr> *Mod fine intervalb tota ^late ahui*

b/wdfzif»ii*0«»j5OT.Dcfcribit&Droicondesfco-n- fed an idem aTheophrafto defcriptutn,non fatis

air,

ait, negat Theophraftus. Diofcorides herbam recens natam bleris vicem praeftare fcribic. Theophraftus radicem cibis idoneatimadit. PJmius fcolymi plura genertLefle tradir, libr. 20. cap. penukimo. *Et de carduorum fatu, inter hortcnji* diximus .quapropter & medicinam ex iis non dijferamus. Sylveftr turn genera funt duo : unum fruticopus a terraftatim, (3c.* Scolymus videtur Theophrafti que infra lib. & cap. 22. defcribir; *Scolymon quoque m cibis re* cipit Onens,* ££ *alio nomine limonwn appellat, Frutex cft> hunquam cubit ah altior, tnftifquefohorum,ac radice nigra,* (hoc nufqtiamTheop'hraftusinigram craflamque Dioicorides dixit, fed limonium vocari, Theophraftus refert confundit er£o duo fcolymi genera)/^ *dulci. Eraftbofteni quoque laudata in pauperurn ccena. Vnnam ciere pracipue traditur^fanarc lichenas,* £f *lepras ex aceto, veneremjli-' tnularc in vino, Hefwdo & Alceo tcftibus; quifiorente ea cicadas acerrimi cautuseffe^ & mulieres Ubidinis avidiffi* tnas, virofque in coitu pigerrimosftripjerc, velutprovidentianatttra hoc adjamento tune vahdiffimo* Item graven tentiamaliamm emendat radtcis emedutktx uncia, in vini falernibemtms tribits decotlaad tertias>* 0 *abalneojejuno: itemquefoftcibumcyathisfmgulispota. Mirii eft quod Xenocrates promittit experiment0, vitium id ex alisfer «xinas effluere.* Poftrema hsec de fcolymo Diofcoridis intelligi debenCi Hcfiodi verfusadferibam ex 'E[illegible].

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] *i^cw^G7u)cci Si*71 [illegible]
Ji'unv, [illegible]
[illegible]

gutmvero carduusjloift > £? *canora cicada*
Arbori infidemftridulum efundit cantum
Frequenterfub alis, aft a t is labtnofi temp ore,
7uncpingnefquecaprah(2f Dinum optimum,
Salacijfim<£ vero mulieres, & viri imbecilhmi
Sunt, quoniam iafut (3 genua Sirius exiccat,
Siccum vero corpus ob ceflum.

Non tradit Hefiodus.ut vulc Plinius, cicadas acerrimi cfle cantus cum floret fcolymus, fed quando floridus eft fcolymus, cicadaque gratum acatumque emirtit fonum, capraseflc pingues, optimum vinum, in Venerem maximfe pronas faeminas , tardiffimos viros. Ariftoceles, fed. 4. problem. *26.* ^ *-n* [illegible] *fa* [illegible] *U* 4 [illegible] JA [illegible] [illegible]

[illegible]

Vertunt, *Cur per afta'tem viri minus , mulieres magis ctmcumbere valeant? quod Hefiodus quoque Peetainquit:*

Tcemineo Venus eft t/fu magis efferafexti:
Minor ilia viris, tSfape accita relanguet.

Neglexit interpresW TJ ««*!?/*». Viri maximi locum hunc corrupcutn exiftimant. Scribunt alii M>.»W > nonnulli *wXuZu*: K«At;G© enim inquiunt *limv^t* exponitur ab Hefychio. Miror dodiffimos virosTjuibus fummi Philoffiphibreviloquentia, Sc fermonis compendiu cogmtum perfpedum [illegible] e codice minime [illegible] [illegible] fufpi[illegible] [illegible] conftituit *1-m ewtfr*™ & w?'^i qua™ cicada cato> & fcolymus floret.' Hac ratione eleganter Ariftorelesfcripfit,Hefiodum falacitatem mulierum,virorum vero imbecillitatem conftituere i*i ri&AvpM , *quando floret fybpnts.* Non placuit Philofopho,aliis in rebus occupato, cuarg vcrfus ilfos, *$*& ty* **»*>& * «^ī, & quae fequun- *V*sT?*'5iT«f ^ *ptmfam* Eleganti er^o ratione fcripfit, *citdt* n-l-,7lff **>*"5w *rK9*vtM>>ficvt* Pce>tf,Hefiodus, <fithefin e"^ore *P° floret carduus.* Et haec quad per paren- -4/rtr«w quitur a ml PIinlumdi(a lib.20. cap.primo; *folia paucah*. *U Crtl^LUS:* (f col V mus Diofcoridis) *Vtrique furpureuml* no l a\njltr 'catis cacuminibus. Sed aWCrflorem tern* (marcore"*' *'f 0* medtoS acu!eos celeriter caneften-* «Graeci, ut pal" ?nce!T?' obicl *>«&*' 7*&'f"v*> WW*~* ™; *ftolymon Gra* atini vocant) *(3 abeuntem cum au~* centcm fcolymi *Cl{°\c*n*** Theophraftus florem fenefvertiau&oreft 'nLJ^^.papPumvocatam, contro- [illegible]

qui florem fere purpureum, carduum fylveftrem,f>ratcnfem vulgatiffimum exiftimat. Cardui hujus genera funt tria. Primum fupra cubkalem aut bipedalem altitudinem raroaflurgit: caules proinit complures, rotundos; alis multis ramofos: folia acanthii aemula,fed minora,nigrioraque, Scn^nlanuginofa: in faftigio cauliculoruih fpinofa, echini inftar, capitula prodeunt; fe quibus nores eleganteyurpurei exeunt, qui in pappofam lanuginem tandem commutati, femina aliorum fimilia relinquunt. Radix ex mnltis fibris commiffa eft. Alterum genus caule affurgit altiore, fubinde bicubitali, rotundo, minus ramofo , paucioribus foliis conveftito, qua? ficuti prions, fpinofa ac mordacia funt, fed minora & anguftiora: capitula quoque minora, oblongiora, non ufque adeo fp lri0fa: flofculi purpurei, in pappos abeuntes: radix nigra?ac pedem longa. Tertium genus altirudine, aliafum paucitate, nee non & foliis, item & floribus fecundum refert, fed caules ei multo fpinofiores, & radices magis nbrofae«Paflim circa vias&femitas exeunt , praefertim primum: relixjua duo non raro in gratis reperiuntur. tlorentmenfibus Iulio & Augufto, Sfcptembri pappofa la- [illegible] Nemini haec genera incognita [illegible] [illegible]
folio praeditum , interdum foliis viduum: nee nigriora hu?c, quam hameleonti funt folia,fed candidiora,nec recens nata afparagi modo oleris vicem praeftat. 1 "e [illegible]
fhrafti fcolymon aflerunt carduum chryfanthemum* luic caules a radice fubinde complures cfFerunturro-
[illegible]
[illegible]
[illegible] a: Floresafoliorum alis b parvOacanaceocapituloK^ liofi prodeunt, cnici floribus perfimiles, fedauricolorc lutei, latum,planum,palaceumquc femen, non magnum, nulialanugineimplicitumfuccedit^ fed fquamatimç<£ hxrens: Radix longa, digitalis crairitadinis,carno(a,aui cis,acmollis, efuiqueidonea,qua& fues deleCtantur.c* fluit autem ex hoc carduo, quacunque parte vulnerata, albidus & ladleus fuccus. Variar carduus hie ratione ip* ci Quippcqui circa Monfpelium provenit magis luxunat rarniTlatius fparfis.longioribus: cujus folia ladeis macu- 1;c nnwta funt: floribus eft paucxoribus,quam in e^ plan- a S Hifpania proferr. Diutihfe & fero in Belgii hortis florufit; k menfe videlicet Iunio ad Autumnum ufque# ApudBatavos *I* femine nafcitur. Frequens eft iniCrect iffula • nafcitur & pletifque Italiae locis. Clufius in Hiipanixlscprarfertim regni Caftellae agrisiferepertum teftatur. Invenitnt & in MonfpelienG agro, fed ea,qu* dixi, diverfitare. Hunc effe fcolymum multa funt qu« fuadent; ac inter caetera, quod Petrus Bellonius libr- *u* obfervat. cap. ig. tradat, antiquum in Creta obtinerc nomen. fyimt,inquit, *genus e£t in Creta, quamornnes vulgar* Graco idiomate afcolimbres appellare norunt.* [illegible]** *res Latini etiam nomine Grocco glycyrrhiqon vocantA&l^ rhitatamen diverfum. Spontepaffim najcitur.flavopr^ aeofucco abundant. Hadix&folia edtfolent, antequ^n caulem abeat. Ravenna cum aliis herbis in foro venaiem confpextmus, & Ancon*i ubimuliercul* earn eruentes* riuCf *nominabanu Sed & agro Romano colligi obfervavimus , (5 ab incolis* fpina b&da *nuncupari. Ea. eft qua recentionbut Gratis afcolimbrous dicitur. Plinius variis bets* ST *hb.* 21. *cap.* i<J. *defpinisagens , ubicarduum afcofymo diftinguit, per carduum artkocam intelligere videtuv, dum ait;* Scolymus queque floret fero &diu. *Pofteafubjicit,* fcolymus carduorum generis £b iis diftat, quod radix ejus vefcendo eft decora. *SedGalenus ipfc, nonne de fcolymo & cindra eodem capite meminit ? Itaque ajfentiri poffumus iis, q** artichocamfylveflrem nominari debere carduum contendunt% IS hortenfem cultumque fcolymum, yuoniamfyheftris faster fpinis horridus eft.* Idem Bellonius eodem lib. cap.2*- ubi de Lemno infula agit. *Qua in Creta afcolymbros d$c*~ Mr.iftic* fcombrovolo vocatur, *hoc eftfeombri carduus: tp t autem UReofuccopragnansille carduus, cichor'e't modo fla*™ *flore, cfui admodum aptus, adeb ut nulUtv radicem in hortis cultam noverimus,qua cum afalymbrojapore conferri queat9 etiamfi in earum numerofifer %paftinacam comprehendas** Ha&enus Bellonius, Carduum hunc afcolymbron voca-^ ri tradit. Certfc hoc eorum valdfe firmar opinionfm, q131 fcolymum carduum chryfanthemu contendunt. ALetivni incolis *fcombrovolo* vocari tradit. Iudicium variarC pro regionum diverfitate nomen. Alii enim Graeci rw*^ *G&f* vocant. Gloffae Iatricaj , *XHJ>VP&* • **/*¥•%^^ 5 *rnsxipG&v* natum *im&itptg,.* Atque haec funt argumenta, quibus viri magni, Bptanici fummi, probant car*

Scolymus Theophrafti non videtur.

dumichrj-Giu&liomutncffe Scalymum Titeophraftr j Ma-*ffu* quijiru jionJi;rts,ftJ fame ex iis nihifprolmri p oteft, qilamfcolymi genus effc. Graves tamen fuw caula:, cur «cskin,i-ar4iwin,de<jLi[! frrmo, ooqefle Icolymii Thcopliratti. Pritui eft , quod eapitnlo conftct acgiixccadai incpto ,'-HEnimequs carnafo. cum Theophraftus hu-**jus Jj^fk nluii mfiwfc ^ *'ijliifui am dtf»h* (cribac, 8c iJ** quidem ptoiliarc huicdicaccumcatcrii, quibus folium (pinafim. cspindian lit jCHincgiiH. 1' cr > *JBB«-< n> i n- tor , 'mcJuLIJETi m capiiecinari.qiravcfcicntjr. D o G K » i>rwm Inrttfuewvdtt liortuswmincimelitpt afraragiitfl, vd priinitm £erracn,nihil pc-culiarc wattK i fiLvipiiiralhw. On-m:a *f<i**^fy>* jirima , fpinij carcnt. nnllinn csrdui, nullumfpiiiucgt- j p p i m produdcfpidufiim. Scribit rrxtcrva Bcl-lonius, ritiiccm & *(alia* cdi antranam in ciulcin abcant, quod Be CfariiTimiH t<flatur Clulius libr. Var. Plaiit. [lift, f. cap. 4 J. *Stim^ntUtnftt. ttnttUm <>AhttcfLtnitm, (Sfriatum gtrmittmtcm*, dim ipji *rn&itt ctntrni,crni1nn>,aBt cmtibin whim tiling ipjljtt Ijtdtt, fu&M owne Ufti g Moguljnr: trtjwtjtiifltirt tr^emp aduticrmt [tamesjivi-*riwii *htit IXUA JUUOI crocatii abtintti nafcjuir) it: ,ptjt.i,m 41 i*J nJi«nc> on *t i ftt>i* r. Contra ThciiphTafe:, mm apt i-mam innuft rudicem, *tjiumA fierei,* vel.uc legeadiim |'U-tOj^ujtn* *iiformt.* ntcdmii te<rcns eft, fiiLciim emit tore laAcum traJir, fcd quando durtliit. Contra Jcolymus jantmcinoratiij, quaniii) fiortt acdtfli)ruit,ligiujram acquirit radtecm, ftuxoomnfcarctitciu, mi roltcjua *car-*dudium e«nfra , quie Ihtim i flore fni&uquc mar urn pereenr. Wafer fuliujn carJgj Chryfattdieau, quando peric.pun^cntem vim non amirtft, rif;iircmquc cicponit. IcJ irtajoretnacquirir, qiiodfjinacfinrduriDrtis. Profiiiw priafcAoad fcolj'iDum Diufcuridis acccdit. DiofcoriJis etiia folia trwjuit hibtrc mcJii lisstr cii ngc tpinam albam , fed nitriora Re cniltota. ^t1uo cnryfiraheina folia. Vide oiriutijuc ic>':'.cin. Vkle *At-*fcnptionem&fcr (eutenttam 1 rniM, qund tjiubadlam in l o t i mactilis cintficantibus afpera {int.Catilcm fcolymos tubctkmgttfD) fi^Imobfitum. cubicilw (mitcit «ules&]i?ngiores, rnuliifqueorttatos fiilit?, ut vult Diofcoridcs afcolimbros CrctenQbiis diftus. Niliil i m f T d i r ^ J n

ttonc Thcophrafli convene. Non fpintifa folia ferr *tea* k'jri lituilia, null is aut omtiinp pauds fpinisoblita. Dif-ferun: nonnihil cinarae taj'itis foroii & magiiitudinc-Ntinnunquam entm in gracilcfceritemmetam crigttart

**ft aw ftMo,(ji,C.tHltin rimtitt bmjum,* non dicain in Ca-tacur.fii vetcri codkc fctijHuni tlic ^umgV.yuljfMun) de> fendit OribaAas,ca;tcri<)ite ctviiccs, 3c oibtralci quidem Idii^ittutiriic did mcrctur tauln. SL-;! inqiticcqais, res habct «uJcs cardum jitm mvmoratus; Diafcortdt;) u*U>, id eft, ii tin in en uk in foil/mum ft-rrc sit. h'acilu refpottfi *a:* pioftorid M ptxti mam daTcribft CWletn, If-fique ftmiliarc eft «-u*» ptidptosd j>ro Tclitpis Jtfcrt-bere, vocsmquc: "E ^ [1] i« finjml.irr rumcro ppopjttriliiis Sic lib. \> cjj'. S- dc ccntaurcu mijurc «»!„-„ i *»5™ Qtf* veto «ftqui IHLI ii-.ivit.j.lurestimill u p r u f e c r t. idsm dcfjiiiita alln.iii-.iijjiiilia, aInU|UC plurimtjdicam. Capiwlooi cardun jam ovemontti [wforn effe, tjui vidcctrplanmn, fd qw Bowracorq • pti»fidst, nonnepbit, nee^tofijiwinudttrmlo"|t*m c*moGun h w c Uberc intiriii :». t. OJerft l i t o u (a*ft*-re doceni Ctnlius, 8c Bdlomu*. E ran nan icotiraia D o-rcoridisfatisconi'cjiic. ThpophrMt *(aiymco* jwtamut planram illam clfe, quam »owo ctnitam. firt^awenaa vrwsnt. Prims qua k-ritur *i i t e ^tlodia &)*tijf fert folia,crafta, anspilofa, oMon^*, anura&craahof hiafpina, utrimqneindjJr'Mnfci. r u * * 6 1 v ; * ^ ^ f * ; riceo cttinrc csvai parr«. si bar *d, i f i m fpntfcfcft^ qitaScipfieftus iwculurt'.diwfiiw* bibent, Imgnta*• c u d t a n m t n : I'..i hyome fiihiriwUtrtii, fe^oeoti *r*~ rosfftatecaulcin pttiduc.t (t-i.-.iuTd^taleni, 4ri*WB>* incumim.incujui ctcumi|< I M H M I *^lob*w><* capai,_}HMConofimi|Cp t·, fquaraif, quafruiJu ^tiini, ,-. < ..ioi5uSistrcanx.it to-pe rut vifttu, votcritu VCII> 3c iafcrw c*rto*e fact fie lb:d a n d c n i t : v e r o f c & i | f & i f l d f t nc»i», ci fobewuteo '• fftnen oblangum, cnito fimitr. pauloquhirihihnscnlrirccilju. :^ , .,.:.J u m fpcrl'uiti,tn(jl!itiu5 ac I. ifrndiOti ctuitintmur. Radium luUi ciUiiukm mt (*dJetn, craflhodinc fu«nimsiitnitai • . , :•••.• t.inVulnm, tarnofam, aniini. ,jj^. C u v J aba Inlnl eftnon jeioiJeacis, alia fpiiii. | generis dixnir, nnn arahitf \ ,m acutentaec (pinofa non nifi dej*cn trans cinaia eft, #x«jnfdcm fiquideni 11 jr-pisfetTiinc ittraque, tam fpirujft qu a t n ncm fpinnta naf-citur. fpiiiofaoi defcripfi qwoU ea it ouJtlinca

ft aw ftMo,(ji,C.tHltin rimtitt bmjum, non dicain in Ca-tacur.fii vetcri codkc fctijHuni tlic ^umgV.yuljfMun) de> fendit OribaAas,ca;tcri<)ite ctviiccs, 3c oibtralci quidem Idii^ittutiriic did mcrctur tauln. SL-;! inqiticcqais, res habct «uJcs cardum jitm mvmoratus; Diafcortdt;) u*U>, id eft, ii tin in en uk in foil/mum ft-rrc sit. h'acilu refpottfi *a:* pioftorid M ptxti mam daTcribft CWletn, If-fique ftmiliarc eft «-u*» ptidptosd j>ro Tclitpis Jtfcrt-bere, vocsmquc: "E ^ [1] i« finjml.irr rumcro ppopjttriliiis Sic lib. \> cjj'. S- dc ccntaurcu mijurc «»!„-„ i *»5™ Qtf* veto «ftqui IHLI ii-.ivit.j.lurestimill u p r u f e c r t. idsm dcfjiiiita alln.iii-.iijjiiilia, aInU|UC plurimtjdicam. Capiwlooi cardun jam ovemontti [wforn effe, tjui vidcctrplanmn, fd qw Bowracorq • pti»fidst, nonnepbit, nee^tofijiwinudttrmlo"|t*m c*moGun h w c Uberc intiriii :». t. OJerft l i t o u (a*ft*-re doceni Ctnlius, 8c Bdlomu*. E ran nan icotiraia D o-rcoridisfatisconi'cjiic. ThpophrMt *(aiymco* jwtamut planram illam clfe, quam »owo ctnitam. firt^awenaa vrwsnt. Prims qua k-ritur *i i t e ^tlodia &)*tijf fert folia,crafta, anspilofa, oMon^*, anura&craahof hiafpina, utrimqneindjJr'Mnfci. r u * * 6 1 v ; * ^ ^ f * ; riceo cttinrc csvai parr«. si bar *d, i f i m fpntfcfcft^ qitaScipfieftus iwculurt'.diwfiiw* bibent, Imgnta*• c u d t a n m t n : I'..i hyome fiihiriwUtrtii, fe^oeoti *r*~ rosfftatecaulcin pttiduc.t (t-i.-.iuTd^taleni, 4ri*WB>* incumim.incujui ctcumi|< I M H M I *^lob*w><* capai,_}HMConofimi|Cp t·, fquaraif, quafruiJu ^tiini, ,-. < ..ioi5uSistrcanx.it to-pe rut vifttu, votcritu VCII> 3c iafcrw c*rto*e fact fie lb:d a n d c n i t : v e r o f c & i | f & i f l d f t nc»i», ci fobewuteo '• fftnen oblangum, cnito fimitr. pauloquhirihihnscnlrirccilju. :^ , .,.:.J u m fpcrl'uiti,tn(jl!itiu5 ac I. ifrndiOti ctuitintmur. Radium luUi ciUiiukm mt (*dJetn, craflhodinc fu«nimsiitnitai • . , :•••.• t.inVulnm, tarnofam, aniini. ,jj^. C u v J aba Inlnl eftnon jeioiJeacis, alia fpiiii. | generis dixnir, nnn arahitf \ ,m acutentaec (pinofa non nifi dej*cn trans cinaia eft, #x«jnfdcm fiquideni 11 jr-pisfetTiinc ittraque, tam fpirujft qu a t n ncm fpinnta naf-citur. fpiiiofaoi defcripfi qwoU ea it ouJtlinca

Affnbt, tadltm de ctrdoo PilbAut eujos N & k irninaiTheopbtaS, q

fo c«fando« o«Pliwiiw. W fi^^ MpMom,injealrnBi*fiB«c, vel **ifltiao«b«m-rW»nflM«V**

twmo wiuTq **i*r «n* J J a» at csrialcn rvrpuJCMB, *d&X-* Fc

, fc Uli»,8c pfriu poUipe f«uo-

mwarfcnlc, r

ifpctkfcolom Tcddenirt ttam nxfocw* fc jw e(um fapida fit pemo, quod notavft Colwoclh.

H»^»A« p»«*"fr WWW, *Jm Antes Lucbe*

FoMrt'' *utttitt.*

Theophraftus

Theophraftus radices optimas, ciboque aptiflimas disk, *cmt *7rxv%~*, quod veriflimumeft. Sed ca^vecredas, ant'iquam ab co intelligi radicem. Soboles intelligit radiciveteriadnatas. Hae fingulis annis autumnoacaudice aufcrendx & avellendae cum aliqua antiquae radicisparte, optimas has effe docet Caffianus Balfusloco citato, ubi de planratione cinarae agit, *iv$ xn**&s* [illegible] *tire lif yyf* [illegible] *Ctnaras Novembn menfe fUntabis, tune ennn plant at a verefrutium dabunt. Verum plant at £ m vtxe, vix fequenti anno frucium ferent,* G? *ipfa quiderihjrraciles erunt^frucius autem brevis. cinarantpUntaaccipia7Uur,qu#ma]onbusftirpibus adnaufunt,i5 acutafakiamputentur, effojfa pritts circumfitaterra, ablata etiam fitful aliqua r adieu parte. plant entur ant cm in ten am radice fubaftam, vetenftercoreaffufo. reflate rigabis ipfas, f£ quidemfreffiienter. Sic enim vernum (3 plemorem frustum hdbebu.* Cinarae radix, ut de fcolymonotat Theophraftus, ubi defloruitac durefcit.fcahficara *M,* five/wc*cum* tenuiorem & quodammodo la&eum emittit. *'ovU Grxtis us i™ it rnXv fuccus latleus*, non tamen femper: non raro fuccum quemcunque non fponte mananrem,ut lachryma, fed fcarificâtionc, terebratione, velalio quovis vulnere effluentemdenorat. Panaci fuccusluteu*, opopanax dicftus, W'eri, & papaveri albus. Cinaram didam volunt à cinere quo ftercorari anfat. Columella lib. 11. cap. 3. *Cinara fobolem tneltus.per autumniaquinoElium difponcmuf, femen c^rmodiuicirca calendas Martiiferemus; ejufqucplantanfcirca calendas Novembris deprimemus, (3 mujto cinere Jiercorabimus. id enim ftercoris huie olen videtur aptijjimum.* Sed Graeca vox eft, non, Latina. Pollux lib. <J. cap/9. [illegible] lenus lib. 2. de aliment, facul. cap. 51. K*W« ^' *uiM fuetudinemfugitantpkntam bane xrJv^ appellant, non perx&i, fed per * & v 'primam fyllabam pronunciantes.* Graeca eri^o vox non Latina. Male etiam viri maximi à canedicftam volunt: quod Apollinem confulenti Locro redditum eftoraculum, urbem ibicondcret, ubi lignea cane mordcrctur,tandemin crure cynara vulneratus,oppidum conftruxit. Athcnaei locum ex quohaechabenr, libr. J. cap. 18. cxaminavi. Quae dixi non repetam, decynnfbatoagerc videtur, velcinaramSccynofbatum confundir. Sed Antiqui Grxci, ut notat Galenus, non *xim^ ted Khu&r* vocarunt; Quomodo ergo & £ «»»« nomen ? Male ergo Athenxus, fi non fit mendum librarii. KiV«^ ™*ZTU £o<poK*K* w K^>I« *KV>*&* vAH. ci'4» *u*t. M,*^ Z_K*v}u w'fa <s*nfa yllu>.* Id eft. *Cinara. Hanc Sophocles in Cocbleis Cynaram vocat, & in Pbcsnice, cynarusfpina totum 0 pplet jttgerum. Y allhur* Arhenaeus,antiqui, nc dixi, Gr«ci *'ivx&9* vocarunt; & ex veteribusquidem eft SophocIcs.Nugantur,qui cinarâ difft.1 volunt,à Puella cjufdem nominis in hanc converfS'Oierbam. Cinyram Qvid.in m'yrrhammutatam lib.2o.Metamorph. fab. 10. canit. Vide caput de myrrha. *xU<t^* vocarunt Graeci TJ«*&' -n XIVM »&'*, q[u0](* imprudefiter mota nocumentum fpinis fuis inferat. Vcl ab Infula,cujus mentio fit apud Athenaeum. olA* *ty y$fi p**&> K^^^VO** PW, f*s ptipufdj& *Z*fi&. E^o qmdem baud ignoro nominatam quoque Cinaramfiiijjèv fulam quanda memoratam a Semo.* Infulae huJusmeminitPlinius lib. 4. cap. 12. Sed male apud eundem Cynara per *v* Iegitnr. Caput cinarae fpondylum vocari loco citato tradit Galenus. T«f 4R *xiQxXais euirStis* ><«HDoi *aaroiNhtvs.* Sic vocaruut, quod pars quavefcimur,fit verticilli *dye* fpondylt figura,qux columnis ornamcntilocoponitur. Alexander Trallianus libr.7- cap.3: ntulo curatio retcntricis facultatis ex frigiditatc infirma [illegible] *Vt marcenu lcv,* [illegible]

in Alexipharmacis,

Old J[i ty w%& vwv n&pvpfiivct, mirmv*
Hi [illegible]

Ac vejut, etfcujfi volitant per inania faffi
Et vento diverji abeunt.

*ri*H**, inquit, *VTO typ™*e*™*yiJ/fi,* *lfy^ >i. y*t** 4^ ifin* w *HV4* ^ ™»*Mfri*, (ita fenbe; vulgo fine fenfu ™;*«WCarduorum fl?s albus & incanus.I ^co- babilc, omnium carduorum pappos *yi?*** vocatos fuifle* TWW^W mentio tanrnm fit apud Diofcoridem libr. 3# cap. 10. ubi de Chamaeleonte agit albo. KtfuAii^a*[1]" »«';*. Hunc locum fie vertit Pliniuslibr. 12. cap. 17. *** *maflkhequoquegemina eft, qtipniam Z3 in Afiafiraeiaque refcritur, radice folia emitten's, & carduofimile malumje* minis plenum, lacbrymaque erumpit incifa parte fummaut vix a vera mafiiche difcernt queat.* liHf. $• hunc Plinii locum *examinabo..TlvJxtv*&vcarduum* vertit. Supranotavimus,™ *auto/ib* fie iHterprctari eundemjergo fcolymos Theophrafti & cinara una eademque planta. tleganter cinaram delineavit in hortulo Columella.

Hifpidaponatur cinara qua" dulcis laccho
potantit veniat, neePbabogratacanenti:
Hcec modopurpnreofurgitglomerata corymbo,
t *Myrtiolomodocrweviret, " deflexaque colto*
Nam7 adoperta manet, nunc tinea vertice pungtt,
Nunc fimilis calatho ,feinifque minantibus bortet,
Tallida nonnunquam t *tortos imitaturacanthos**

Hxc von dole*** chum-

Elegans legitur epigramma *y&<p»fos, \s xirx&f,* quod heic apportam.

[illegible] *(fiopic* KP[illegible]*

[illegible] cum [illegible] quod [illegible] intus eft, pater eft matris. nam inde planta feritur 8c iwf-

[illegible] hoc eft, vircum, ad ejus reperiatur radices, quo pro m*ftice utuntur mulieres. *tli W>h* dodiffimus Gaza nuiw exemplo in *carduumfineam* trartsformavit. *i ty* nunc Theophraftus . ♦-W f*>*,&<». Emcjndant, m uc $ ^*OIM* » ^ . Hanc excogitarunt.™ e™ a t i 0 ^ S ; chameleonte Theophrafti & Diofcondis album & candem probarent plantam. Tradtt enim Ueophrau rhamseleontem album ubique naici. Vide lib.q. cap.*?> [illegible] *Zumfuafronde, Lj us vertex fummus lacbrymam contmet, jucundifaporh acantbieen mafiicben apfellatam.* Legendum er&v* *9*~« *&*»$£* ?^m *W?*^™? PT batur,Theophraftum fcriPiifle, % TWO *W * «*«&*« v*w ga. Porro idem Pliniuslibr. 12. cap. 17. herb* meminic HI Afia Grxciaque nafcentis, qu« incifa mafticen reddit; hxc velixincvel fimilis omnino,ficait.5^Jw^/fi^<r^- *qnezetninaeft: quoniam (3 in Afia, Graciafue referttur berba, radice folia emittens, t$ earduumfimilem n>alo ,je~ minis 'plenum lacbrymaque erumpit incifa ppirtefurnma^ix* [illegible] Diofcoridis. Differuit [illegible] hocdefcribic capite Theophraftus, & chameleon quetn delineat lib. 9. cap. H. fit unaeademque,an vero diver* fa planta? Deindean ij/^ Theophrafti 8c chamxleon *fy** Diofcoridis? Poftremo, an cujus Theophrafti, & chamaleon ixiae Diofcoridis, fit ixia cujus idem Diofcorides meminit lib. 6. in praefatione, an vero chamaeleontis nigri radix ixia? an ab utraque planta diverfa? Ad primuti dicendum: *Ttel&'k* & chamaeleontem Theophrafti album plantas efle diverfas, quod de utraque tanquain^iverfa Theophraftus agit, Chamaeleon, ut docte inter Philofophus

Philofophus, ubiquenafcitur: contra ixine, haudmultis locis provenit. Neutiquam,ut dixi.corruptus Theophrafti codex. Vulgatam ledionem defendit Plinius. Sed ponamuscorruptam,legamus ut volunt, nondum camen chamarieon albus & *i&n* eadem planta erit. '\%>*n* lachrymam emittit, quod non facit chamaeleon, ejus enim meminiflet Theophraftus. Idem etiam ni diverfae forenc plantae, chamaeleontem ixinem vocari tradidiflet, maximfe cum a quibufdam *x'w*** nuncupari referar. Venio ad alteram quaeftionem. 'H *i$y* prima fconte a chamfcleonte albo Diofcoridis diverfa videtur planta,cum tamen eade fir. Defcribitur a Diofcoride libr. 3. cap. 10. *Xotftouxiu* hd&HQf 9 l^tsUf 7V0TBV GMXAWZtf i OIX 7* iP TiH TOTHHf l%0f obQfitDtlOJ^*

[illegible]

jfip T»7? *djytiois ytoXoQois imyjlwit** c* j *TSTS opavot; \<%»*-A?cfii "kdj-xU* fox $xfyjs> V7m9e*uxii£*vffzur, Qxg-Socruov, y\v*eiew* Chamxleontem album ideo ixiam vocarnnt^quod quibufdam m locis, vifium ad ipfius radices inveniatur, quo etuvn pro^ maflicbe utuntur muheres. Folia habetfilybo, ant canluo fimihafcd chamtleonisnigrifoltaafperiora, acutiora atqu;validiora, Caulem non promit: verum ex mediofpinam echino marino^ aut cinarafimilem erigit: flores vcro emittit purpurafcentes, capillorumfigura,quiin pappos evanefcunt: femen cnicipmile: radiccnfin l<etis quidem colltbus crajfam, in montofis verograciliorem, in prof undo albam, ahquatenus <tro-% maticam, odoregravi> dulcem.* Chamaeleonem album,ifi«» vocari tradic, 8c rationem cur fie vocetur reddit. Plinius lib. 22. cap. 18. *Cba naleontem aliqui ixiam vocant. duo ejus genera, candidior afptriora folia habet: ferpit in terra, echini in modofpinas erigen:, radice dulci, odore gravtfsimo quibufdam in locis vifcumgignit album, fub ahsjoliorum, tnaximicircacanisorturn , quomodo thura nafcidicuntur, unde & ixiaappellatur. bacut mafiiche utuntur mulicres. quare* Gf *chameleon vocetur, varietas foliar urn evlnit. mu~tat enim cum terra colores, hie nigcr> illic viridis,* 4/1(1 *cynereuSy alibi croceus,atque aliis coloribus.* Poftremum de nigro chamaeleonte Diofcorides. idem album tantum if(** vocari audtor eft. Puto fcripfifle Pliniu, *chamaleontis duo genera. Candidior, $uem ixiam vocant, afperiora folia habet y^Sc.* Ixian vocari tradic. Dubitavi aliqu^ndo, utrum apud Diofcoridem *vxoi!;ia* -, i&lw* reponi deberet, fed Plinius contrarium docec : Idem facie Hefychius. 'Ifw W* *ns i* ^ ^ac^^Awv.Galenus in gloflis, folia chamaeleonrisalbi fie vocari au&or. *'liwiQvf&tn* (meliorledtio fgiav ftfctov) 2? AaOr'S ^*fe«<^a»'T»j. An ergo apud Theophraftum pro igiv* *l&*t* reponendum? Nee illud videtur. Ex Plinio '«S*f fcripfifle ilium cognofcere licet, quanquam helxinen interpretatus fit. Nim videtur hunc in adverfariis fuis perperam i^|i»i» pro *'il»,* nptafle, nimis properante calamo, aut oculo ufus. IHiui rioiandu, quod ait, *h -nn ii*iK> '*&* ^y«i^t.Theophraftus quoquc *' «»•-•*mxw 'iffclv* nafci tradic Diferte quoque Plinius quibufdam in locis vifcum gigni alferic. Quorundam DoAifsimorum virorum fententia eft, *\%vlw* vooari fpinam earn, quae vifcum illii producit; at ubi eum non profert, non effe *\%*lw>nzc \%*** eft,ideo a chamarieqpte feparari,quod non ubique chameleon maftichen illam generet,fed certis tantum locis. Ideoque 'I{M* tantum dicendum i{»», ubi'*?^ emittit;quando vero non producit, *w&w* dici.Sed alia eft differentia inter chamaeleontem Theophrafti, ^c ejufdem'^iruf, ut paulo infra dicam.Carolina,qaam chamaeleontem aflerunt,nufqua gutnrfii emittit. Contra ex jfc'»j ubicunque nafcitur, vifcus manat. OJ^« o><« «AJ-*puv onxywT&tfny,:* Maj6in AMino ***x,in&.* Vul^atum Onbafius ScSerapio defendunt.K^,^ 5 *cm l^kc.* Diolcondes caule carere tradit; verum caput ftatim fe medioproterre, echini modo, aculeismunitum, cinarar fimile; hicelt^e^Ti^^c^, malifpecie, qnodroiqh folusoccuitan Theophraftus refert. Ex illo capicuIo fummo lachrymam five vifcum emittere hie docer. Plinius fub al?rutn folus, quia folia hunc vcrticcmabfcondunt, unde vifcum prodit. Diofcorides «* «f >i^, *adradicem* vifcumproferretradit, quodvcrueft. Caule enim caret,& in terra ferpit, & a radice ftatim capitu-^em narrat rheophraftus. Sic co^ciliandi funt ill! ain [illegible] ^ ^ ^ ^ wria tradcrc videncur. *'Opci«* [illegible] *milemmal^femims plenum; h^^vtkxi radice folia e^mittens.* Quod fequitur, *Vcarduumfimilem mil;'comptum;* /intiquuscodex, ®***Uuun\fimiUmalofeminis% plenum lachryma: qua erumpit, &c.* Scribe ex Diofcoride, & antiquo codice.Ec *carduofimile malum,femtms plenum* lacbrymxque, qua* erumpit,tncifafumma.* C&rduum vocat *xhx&f.* HuicfimJem fcrre fruJum five fpinam chamaeleontem album,tradidit Diofcorides,'AA<«*dQinn* <* ff ^e-*m foti*** •>!»» *%'»». fox«raim S M^u*, Theophraftus vero,fflri^«iwF *x&,ov vane* (^Aay habere *\i;*L* tradit. Ex utroque audore, vel,ex tertio habet Plinius, *malum carduo fimilejemimsplenum.* Nam & carduus , hoc eft, X/F«MI pomumhaberfquamacimcompadturn, quod r,apiit Vt JJOOft Belga! vocant. *Lachrymam*, inquic, *erumperepaVte fuprema incifa.Dt* incifione nihil Theophraftus,nihil Diofcorides; Incifomaio vifcum emanare non nego, fedSc i^once, non lxfo po:no erumpere, ac circa radicem *live* >caput concrefcere experienfia docet. Caeteruin utru legas, & *carduofimile walurn ,fiminis j/lenumjacbrymaque^ quacru/npity* [illegible]

Sed jamabfurdum ent,quod aic Diofcondes. Non eniin capilli, cum ccniies jam funt, in pappos iterum abire pof-fnnt, ut vulgarahabecledtio, *veluticapillipappefecntesm* Corruptus cr^o codex. Scribe c^TnMrTT^enc ablator, neutro gencre , utverbo «VJv refpondeat ? ut fenflis fit, *Flores vero emittitpiirpurafcenn-t, capillorum figura, quiin pappos evancfcunt. vn\florespurpurafcentes (3pappefcentes ut captlhi* capillonun lcilicet modo tenues & divifos effe, adeour pap,>oii videantur, & tales quidem proferre ixinen docet cxperienrin. Antequam ad tertiam venia quaeftionem, dicendu,Plinium quatuor locis diverfis ifiWfacere§nenti')n(:, Sc quod maxim^ mireris,in hifce cundlis qua^i de diverfis fpinis hetbifq; loqui, quum una eademque lib. 12. *In Afia Gneciaque invenirifcnbit herbam qua maflicben fert.* Lib.Z2. refert *ixian chamalcontem vifcum gignere album.Ruri\\%* lib. *lZ>ahelxinen nzrrztfurnmo verttcecontinerelacbrymamjucuiidiodcris.* Deniq; *mafiicbem cardui fylveslns odorem oris commendare* ait. Iibr.2o.c23. Sed aliam lcdhoncm editi codices habent, aliam fcripti. *Ediu,manducatus carduus,odo?e commendat oris*. Antiquus code•:; *manducatus carduus, hie odor em commendat oris** Aliam tefte nobihfT. Salmafio fcripti leilionem habent. Optimus Vigaltianus. *Mafletha carduis odor cm commenm datoris.* Cnde verifsima emendatione lego, *Mafiiche cardui odor em commendat oris.* Vel etiam, *mafiiche cardui fiheftris;* fcriptum crat, *cardui,* id eft, *carduijyfoejlris.* Earn le&ione mihi confirmavit Apulejus meus,qui haber, *mafiiche carduis oris commendat odor em.Tot* modis variam exiftimavit herbam, ex qua maftiche, quot aucflores, qui aliqnid dc ilia retulerunt. Venio ad tertiam quasftionem. ut rum if t<«, cujus mentionem facit Diofcorides, in pra%-fatione lib. *6.* fit ex genere chamaeleontis. Hujusmeminit Nicander in Alexipharmacis.

[illegible]
Ov*A.o(povov Xqmtv,* 0, r' *oo* [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Nt *vero adrnotum labrisfallare bibendo*
Vifcofum ulophwon, quod pnefert ocima guftu.
*x\lox tumor &jitmmamgravis inflammatiolinguam^*
Accendit, cordis vires animufque recedunt
Turn hnguam rabidfslaceratam dente remordet.

Hallucinantur,qui \y\& e chamxleontum clafle exiftimant,non potefteire albus cha^aeleon; fiquidemalbi radix alexipharmacum eft contra latas tineas, & in vino pota theriace contra venenata, teftibusNicandro,Diofcorideque. Utrumque chameleonta luculenter inTheriacis defcribit Nicander.

[illegible] *$i ipeivov.*
[illegible]
[illegible]
•p^5» \ *0* [illegible] *h* [illegible]
[illegible]
Tcv [illegible]
[illegible] *c** xfi$4A* *(pv* [illegible]
[illegible]
[illegible] *$i Kvaviop/tifiavouvio.* ^ *ft* [illegible]
[illegible]

Montanum differre, nonnu ttbm<t!t«}t!bj±*
Nam vetus ambigua fuit.
Nec ftalyna affinitis, diffundit caule rotundum
Cafanum, nigro colore, et,
E

J p p q

fUiu visj>u ri^iJn inftdthus exit.
*Hitfifo(*tiit tumet fflnm,*
Stfiitidtmitttt mala dc petto,
AH^tmttHttd ;
Alunu

EE h;i fojuirar, dwmaHconcem album linn cfTc ixtj. mifctoram refagium, jjumreu five vtfeum iklctcriutn d- fc. radicc m in'm irii. Sird m- .• c rat) i x o*dot* on •vifniqiirociinili,ilH.'{, uEUbr.p. pluriburdiwm. cct- tnoai fapjxc iimiro, 3t ii.ijre fuayi ett. ch im clean albiu odjre KTa»i, Ciporedulci. Nu^i ltinr,qu:>d dc vtfco tra- *dwv..* leltiinLLrB^llits, Bclljn"j!qiie,nrii]liera)!aiCfc- tenfes *hmeaH*, Jc 6n* pericqjo illJ UU. PrJCterea, J'ucctw riferfejair, qit.i.i liiti= ap^rtc DiufcoridirT !c dhdei -i'-«p \fin r:<:jm r.i.iicc-n e!fj Icriljamj htncmtm inter vcncnaw.f radi.-e* rccenltrnr. Nee nign wrn ritriJ if ••* ; vjaoJ nrpo cjiufi Ipirituutriufqnc & D [." i ! f r "

Qiiod (i una eadcinquc *ta£x eSci, htiftd&i, j>%m* - fui «i» *it* *'<i'i* > utl dc cphiNn e r Ncutcrtr- gofldwmeleouixixs. Vide piuradc luc quxftiotitilibr.p. cap. IJ. '!£« vid^turplaut.i, qasA.NopiIiJ£ FabioCo- lumna lib. i.d« plaints minus cogiikisi :sde- fcribuur. Hutc deicriptioni inagii accedere *videtnt"* plama ilia Citrinolas fn.-quemilii[na, itcrilibus *dcvcxii* " Iod5occi(icmalit>wseditis,acertampj-i: ccnte flare i eapillai i cyntnt rtnulu; cujuseffi^iei pa- " rjm:»vul^ata cafliua, pn> cliim*lfn^ «lba rccc|tu^ difUt. Huju^ridiicralfaeftatirmjduiTiSciiJii^. ruircfceru, intus alba, *s^fc'pvt,* ot Diorcuridci norat, ^ kitefcens, aromKico, ^rat'i p.irum odore, nan Ijjw— *' cuiicta, cerebrum petenrc: dulci laporc. eduliSi ID*^ cum exdrjiarur , fiLin pot eft ilia acibiberi dilii^enrit, quin min;; la an? aliquo roodo non finda- tur i qua parte ftarim lac *pamos ob* \ *caSuucm* concrefcens , ctumquc ^ m i i tutn'nribus ^ inveititar effbrta circa fumtnas raditulsrum *faboles,* cr qua fruticart obfavavimus . *St. in* plancas pluret^ dividi vauthte i in qaibm ftnguk capita orbicataa mili pjrvi migpituduic, (ingulis foUwam umbilicis^ *kxtetttia imertimnaa* echituiH, «t invulgara carlisu,^ florc (Mllcnte, & bmnohirencij. Huic vero fpinofum^ cajjiit. *6vtmemtot t* fitenim .1*1* lieopiiraito appellant ^ fpwofutncapiu cjrdwrum'in quotiuj conciwtur, «*•

Ixitie Fabij Columnæ.

«', ut iti VL-: -'Jntibtisfnlbtiiillit, vduti II^'" *t* capit, & fulu mai^na circum- ™-*:1 Net ffvriiurnbopiamis. aiquc I *ewes* !>irbul.ii tltw m*- ' •" radiaincs, iltutuqac chrrfamhenu rim <••*, rutfaj, miniitalquc 1 (u* fquaitiiis occukani. art'; [tvfns. FloTcuirquidrm mqnidqiit- ilidivi- •'JuiictK, [<miMadmt>dum,u[cartiferesfercvideitntiiri Unon Teens SCE ,,([j. > nnri iiatfrrul •• ^enrrt. IJ,'irco-.i niniaiu iti'triarccrtcntibiw.tandidiiin pappuro cmitmn!, in'erna ftmina fingult! florit>n« (ub- (iJtmia , uitnryhara , *tc*icanace ralla.lcdcniri *:-:x,* fplendiJi, iMiiutci. ^'iwxlo c-.imcrita *c cftiijic. I acanum pto- "fcir, "miliorf divif.,' "infer "Olfl 1. In "albo »»m*l«mi D, . fine^haml i

mon , aiqpc ftdiorum variecaunt tradidcrit;, fici«'" „ inicio ejuldtm nigriChatnxlconis hittorix; cjusfalta^ it caiJem rebeferc tiixit, 8; 1101 na efle ceafonos. ^ Chanwk-onis criiin mgri utnbc!!aracwnj, in alii^can- dicjns alii5 »dc*rul<:utriiijclinanj,ajiii virefcciiS.qilM -il monriito qupqiie ncntc, uc nco in Apulia^ Ci- rinofi uhif0!>iost' ttrcrqueoricur, rcpfritu.", antc- qiiamflorc; Jelufccri.- incipient: * folia qtioquero- befecoria, fieuri&cauletn iMrancalcmadlummtKn, * ctiarn ruU'fccnwin, inaliiscandicanrciri,aa[virentem ** dataor^ra obfertwimo*. Objiccbartir enim iMac-" dmdo, caniem bnievl*"* "F^on furpurafccre.atqiie " 1 j>r*ier cxreiajnoras, utilli videbatur, Drofcori- '* dis hiftorii mm tcfpondMc. At ptanta abipfo prorffi- " ta, iicclupailiila*™>tM, necuuihellam, nuc (Tores" NyatinLtiin™r^^^^.rt:c ^^i'eft, npcincai " tlrvfifis, qualiscftApuli; '^*j™ twnemibafme ^—— •c i *tvlx*** orim» paran, , 1 ^ ^^le, frtn il. • • mi q -J: • J tn jcano b l i U t

** čic, & deinde collectum cerae modo concrefcit, con-
"tre&arumqueinficitur, nigrefcitque. Hanc plantain
" in Apaliae Cirinola, 3c vicmis locis obfervavimus, ubi
niger fimal invenitur, Chamaeleo verior, c*ruleisflo-
" nbus,albis incus ftaminibus, umbellam habens confer-
tarn 3c lacam, * dodtiifimo Maranta ,orimum obferva-
" tus; qui locis clivofis, (iccis> campeftnbus,maritimif-
que,ut D'ofcorides notat,oritur. Vulgarem vero Car-
hna'm pallentemcoronatoque barbulis flure, (non qui-
de*ii purpurafcencem noftris regionibns, uta plantа-
" rum audfcore Lugdun. refemir, qui forfan re ipfa non
" vidir,) inMatefio Campoclarentium monte, & Rafci-
n6^quicoloru aliifq exceliisjugis,5cApenninisrnon-
"tibus faepius obfervavimus. Nee verum effe animad-
vertitflus,vulgarem Carlmam,ut alii cradiderunt,caule
" carere,fed aliquandoilium emittere. Quae caulem ha-
bee, nunqium humilis eft florida, uc vulgaris; at ge-
" nere diverfo folia proferc,anguftiora, virencia, magif-
que fpinofa; florem in minoribus barbulis, ilhfq; can-
"dicantibiiSj umbcwie incus flofculis purpuro rubenti-
bus.quamvis anrequam expandantur,lutei confpician-
tur. Quod nifi quis animadvercar, plantam obfervans,
ad perfe&ionem ufque diverfas, judicabit eafdem. A-
lias quidc lureo umbone parvo, alias purpureo ruben-
tecoloreconfpiciens: in ipfa etiam planta hocinve-
« niens. Plura namque capita proferc, fingulis caulibus
" quos plures emirtit, fingula proferens. utfiquicolorum
moncibus, in quibus copiose fruticabat, oblervavimus,
" atque capras hujus caulefcentis plantae capita mandere
" vidimus. Radix huic nigracrar, cxefa, caulis pedalis,
rubefcens. Tota placa vifcofo candido lacic manat dif-
rupta, ut in vulgari humili, concrefcitquc gummi mo-
do, odore nihirdifFerens. Qi^are ni fallimur, deceptos
illos putamus, qui eandem humilem Carlinam & cau-
lefcentem eTe tradiderunt. Gummi etiam ia capitibus
haerens invenitur. Nos autem congenerem effedici-
^uSjacappinximus, fe regione noftri Chamaeleonis i-
mitaturum Echinum, demptis acanaceis foliolis ilium
vallentibus, ut fquamofa interna foliola,five barbulse,
quae florem continent calycis, five cinarae modo, ante
" oculos poneremus. Addidimus etiam flores diftindlos,
feminibusparvis infidentes, ac etiam grumos aliquod
gummi concreti circa radicem excifam Scdetrunca-
tam;ut omnia quam facillimeconfiderari queanr. Hu-
jus folia naturae luxu crifpa, atque denfa aliquando in-
yenimus Majo menfe Cirinolae, prope Reguli vinea^i
in editis illis locis ; quae ob humoris abundantiam,
utinaliis plantis evenire obfervavimus, etiamdege-
nerant: 8c apud nos ficca • memoriae caufa, fervamus.
colore purpuro-ceruleis floribus etiam depicflum vi-
dimus album chamaeleonem, in ajntiqui/JImo herbario
manu fcripto Grsecis literis majufculis, Alphaberico di-
gefto ordine, coloratis iconibus; quod Neapoli in San-
Si Ioannis Carbonari? nuncupati ornatiffima librorum
"copiabibliorhecafervatur, membranacea paginaex-
tru&ojquod nuper anno lo'of. Neapoli praetereuntes
obfervavimus, evolvetes illud. Quare hie referre in ftu*-
dioforum gratiam libuit. Invenimus^quidem & alia
quaedam noftris fententiis,atque iconibus quodammo-
docongruere, tarn ante a nobis Pbycobafano editis,
quam nunc hoc volumine defcriptis, non fine animi no-
ftri jucunditate. Reftat nunc ad majorem hujus plan-
"txdeclarationem^utdodliffimorum.Matthioli & Ma-
ran:as controverfias dirimamus.Non parum de^Jhac dif-
ceptafle inter fe videntur: qua? v(?ro f^erit hujus con-
tro^erfi^ caufa, paucis exponemus. Matrhioli igitur
albus ĖnamaeleodepicaLis, cujus notas, ut folet in ar-
duis cogmtione plantis, omifit, illaeademplanta eft,
qua? vulgo Carlina humihs didrur^xcelfioribus, frigi-
difque montibusNeapolitan!* Recmi frequens,a quibus
utrinque flumina ortumducunt? ad utrumque mare,
"Tfryrrhenumjcilicet, atque Adriaticum decurrentia,
tjnquam^ terraecontinentisdorfo elatiore, utramque
" P[1]^?[1]i[dyle]5"C[fi]?V[is]- flore praedita eft pallido, ma?nis
barbuhs^ve fcliolis oblontfs.levibu^mcidis, fplenden-
^tibus ngidis obliaueradiorum ritu difpofitis, ut in
Ehry&ntemifloreobfervatur, coronato, umbonem
3 [e] S[h]^ent[e] minutis ac denfis flofculis luteis
[illegible]. Eandem plantam exadtius depin&xre do-
[illegible] Rembertus Dodonws, Lobelius, 8c Pe-
[illegible]
[illegible] Rve Ac^TM & folia magna,hu.
« mi jacentia plura intermedia foliola, tertiapartebre-
viora,&a^uft,ora,minufqueindfa qu^e Acanum,fi-
-ve cap^ulum illorum pofitu undi[que] radiante co[ro]-
nare videntur. Quamobrem, planta h«c triplici radio-
rum ordine ornari videtur. Primo foliorum majorum,
quae humi fparguntiir. Secundo folrorufn, ut diximus,
anguftiorum, tenuium ac frequentiorum, quae Acanum
ciramdant. Tertiodenique barbularum floris, quae ex
ipfo Acano five Echinato capite caLcis vicem, ante-
quam flos hjaret, cxplente, obliquė ac densė circum
exert* contpiciuntur, ex aculeaxisadmodum illis caly-
cis folus elaris florem fepientibus, radi.inris pyxidis ef-
figiem praeferentium. Qu^ vero a Maranta ctefcnbitur
non enim pidturis ufus elt, ilia eadem videtur, quam
nos dercripfimas, atque depinximus, foliolis illis me-
diiscarens, arquebarbulasoccultans, quibus maime
> praeter floris cplorem ab illa diftat. Caufa vero qux
* Marantanj ut Fuchfii depkftu, Cham&lcone probaret
magis videcilt impuhffe, quamquam illius etiam nicluram argu.it; illam nos fuilfe cenli*mus,quia Matthioli,
& Fuchfii depidtum chamaeleonem album , eandern
plantam exprirncre voIuiiTecercfuit, quam idem Ma-
ranra in Venufino agro frequentem obiervarac, Purans
forfitan, alia eiufdfcrn fer^effigiei flore lureicente non
alibi inveniri. Illorum quidem vitium fuit,notasomit-
tere phntx propofita:, atque Diolcondis hiftoria uti,
qui purpureo flore Cham^Iconem elTede(c,ribit,ut Ve-
nufina prat. Sed heu humana cam^,Jiras! ea eft homi-
num verfutia,ut ne facile argui poirent,ea quae ab ipfis
tamquam indagatoribus, cjmmenratoribus, & expo-
fitoribus, ut ita dicamus, neccfTirioadreideclaratio-
nem exprimi deberent, filentio plernmq; involvnntur,
6c occultentur,antiquoru verba fupponentcs,arque hi-
ftoriam, tanquam rei propofit2e,aut depicft? congruen-
tein? aliorum verba & dida referentes, propria dicen-
dd vero omitrcntes. Id etiam, ut brev mns aliorum ver-
bis perquam Latinc loqui videantur. Non enim ex
eorum fcripris colhgere potejat privatam plamc hifto-
riamacdiffcrentiam,quinu Jamexprel Ferunt nifi Dio-
fcorideam. Fuchfius quide plantcc formam ex Diofco-
ridetranferiptamappofuit; Matthiolus veropidhiram
tantum, & vulgo notamltalis efle rerulit. Quapro-
pter, illorumChamaeleonespurpureiseffefloribus, era
Diofcoride traditur, & ab ipfo in ^cnufina planta ob-
fervatum crat, eandemque illos exprimcre voluilfe fibi
perfuafum; in ca prorupit verba, ut Marthiolo pidfcu-
rae rantum objiccret erratum, quod floris fcilicet aca-
num ftatim fupra cralTam radicem appofuerit haeren-
tern, atque Fuchfii magis probandam porius iconem,
quia non ftatim radici, fed illius adnatis elatum ab ilia
caput expreiTerit: verum 5c ilium errafle, quia in illis
furculis, caulis modo folia difpofita h^rere finxerit,ut
caulis fpeciem potius,quam radicularum habere vidca-
tur. Veriorem veio iconem effe, utex craflaradice,
ac veluti marrc^aliae radiculae vel foboles pullulenr^qu^
Graecis <ssfc<$,£h*wwm dicuntur,inqnibuscapirula infi-
deant inter fola,terra! proxima. Vera quidem ha:c
eft planta? hiftoria; ncc fimilia objecifTer, fi ab ilia di-
verfas, illos depinxifTe animadverrifTet. At in quibus
deceptus fit Maranta prserer fupra didln^^plicabimus.
Dodus quidem vir, fubtili, acrique ingenio fuit, & in
ftirpium, obfervatione , iifq; in examinandisciiligenria
profedlo admirabilis, ut ex ejus Merhodi & 7heriacae
voluminum ledlione patet. (Utinamq; plures Maran-
tae nuncviverent.) ^cbura: vcrodignofcendx, acdi-
ftinguendae non admodum naturae dore ornatnm ex fu-
pra'didis fufpicamur. Porerat quidem ex illorurp ico-
nibus 3c picfturis fatis animadverrere, acputareillo-
rum Chamaeleones inter fe diverfos eiTe, ac etiam ab
ea, quam ipfe Venufino agro reperierar longfe diftare:
atque non minus errare illos poruilie in illarum expref-
fione,quam etiam diverfas afua voluifle exprimercjco^
girare. Fuchfiii quidem caulis, & floris effigie; Ma-
thioli vero expyxidato, & barbulis coronato magno
flore, ut etiam Fucrmi : *qux* Venufina planta, & reli-
quis Apuliae locis prodeunte minime exeruntur, flo-
re Cinarae modo intnmefcenre. Haec fi ex pi(5rura
nofcere non ignoraffet , non ea, fed quae nos dixi-
mus , protulifle forfan opinamur. Verum non ran-
turn pidturae inobfervatione , ac earundem depiAa-
rum plarttarumfrigidis irrmonribusorientium ignora*
none , fed potius, quia docliflimos illos virospurpu-
reoflore, juxta Diofcoridis textum plantam expref-
filTefirmiflime opinarętur ; non ab hiftoria alienam.
At quia locus eft opportunus,non tacebimus; non mi-
nus natnralium rernm indagatori, ut perfedtior eva-
dcrc poflit, difciplinarum fcicntiarnm linguarnmqne
variecatcmeffe conquirendam, quam ipfampingendi

"ic de&ntao&i niKincm.vel fatreinilliusquandam agni- " *aoaaa.* Novnim mente eoncepiK rcrum hiftotns[r] ac "earum [illegible] idcaveraseHigieJci

"nccpiAura ciprcliiitefuntiicotie*, illasitkaad tiarn- *'rJem Juurfi jtiJiiidjnm apcarcpcreft: ace earomdif- •* fercuriis, St mini mm qusfquc paries confene & e*a- [k]rninare, Qusre iliam nobil alll-qiii peri turn ncccili ^vid«iir:mcipiiSi]rireminp!atnttJ;'ivtderepurci:,(i- q pi- [»W«JIC8E, Siccmm q Matiuoti Cupra emrrauu Japfus pro- ** 'Ci^-' cftabtt Hie enirri de «:i! j doSilfimi ptenqoe '"liiblofihi ac Medici limplicium mcdicamenrcmim "•ijiiti-fnem afperncie vidisri maiiinc, cum o«d ill " neikendj , atijuc crammninda nacure defcfti^ mi- "oasidoneosfcoietipfojfentjtnt, l»»c fiipra did "urcnrci: quod ii f.ircri veiinc, rera diitSendebiabtr- 'I Hxcj'rofeta [Kicitlim* igiKuvionh huii«Mi.'4idnr "•15 primariat cormctC occalto, fiimmi) hmninum "daman, utMediconim qtinnmdam pruvemar fujwr- [11] bio, aciroidis, tjmne i[:loshsc partc defieere vidMn- [1] * fur, il 1 jin rpcrnu n t[1] yd n; i ignobunn. *Scd* node M c d t- "ci :li *»b* ipfo meJendi *ad* I: tnc- ||debit-]r Medicm,)i toctJ awtinga Pharnueopoliiica- " rcntibus arrtm eserccrc? annevcrbb? anfuftider, •|no_r«rt(njfbum? Medid quid^m nomine ei (L ij icbirur, ranc cnim re ipEi tnedicimrRta no- "viiH tacendam. Nunc aii- "fcin :. Primumeft, quod ocrrifiis & Marao- *'a ilia niter media iniiiora "tninnfque tncitb, at fnpra reralimaj; quialiisti " bus wfdin fccrunc .'c JaSiff; Cal>ar Bauhimu in Qia "ftwmmis ornata Marhroti ownim edickwt ciran 't a ::o!i, rraiUpii inappofuit, KJV "<rnm«nortn S ^ i d «!Cl"c p 'a. Svcdrniuni quod i:qn iln Acani fiorit nmis:tan- •* quam [•urpirwini ft iran ptoferwtcm [•Untam poftc- * ris inipolucfit. Tcrtium, quod in Epiflola lihr. *X.* ad .rein, piilorcrn linun *nBerit, ex* viva plants ko- "tKtedelnmpftflc, qtum nosrdmus, &rcliqui,ouiil- vis planns nuoqta deficert flofcntibus i rim cum fdiino rcpcriintw. Quod [W]r[em],.....,, •* Mara tin Hi plufe*j-mttfTits radtctr diri- Gnpnti Echini fingulw radirts | am, minim* impaKoarevafcwfe,[r]ertc ft arliiiraiiuir, njm 8c to planra abipHi nniroKu rtamct-ciiftnonraro. IkutAwnan fua- Fncfai phn- Udtprdafit prKfercmfa poftcrii judiiium telmque- rcltpiotf rciihanimt ligna) <ft peWpfaiuin. I ' L | f C l l d A "twin harfirare quidem ccnleinns,qoin ilbn "eltcenftft^uwCariinacauKt ir. abco- Mitihiob pto nigro CbaiDclcone dcpiAa & nectMci *mm**. Nonpiir- KJiidtTC,! ptamaritm l.u^rfiicerif. hirtorix ^auclore rt cadttu Manhioli iK»a«tmoniHIi<»efio- runa CharnAslwinn *forfan* cogftaflir plantain illam pnr- " purcum • ,.,[n)] [at]-j.j.j[n]<fe, btftoria aiWiaiflir, 'V quod ni it* fi)rct,;wk)iure flaijrjiiwir Plant Jin Gmilem "confpc^lani hatn-re; *quato* o crriorc? *txttttii ptiirit* «j»r '•! ^ Kratn en Creta acceptUIIK prr>i ~[IL]~ Qiiic ab uriira raJ: ti[d]——Kit, fonfta, multa, Gmnl i radicc prodcum „P;iHi num afta, paj^ri fro CTf«ift!l« „P"'*»ima, led albidiora, tluriora, latiura & k'via, in iparaamKcnai[00]" ,dciifij,mcrucisn»dwn i tjnuginem albam.dciv- •lirnW ns.malHchi ;*>!l<:x, Icin^a fbnflinacfen- t[n(,n]J' -xcrcmumqiii'in tcnuilfituamdefi- « plantain video r[B]Jaril'^[l]'''lu![A]i,>r!(I[m!,]'[1] odori:, Hanc •< uiJR, quo iwmifc [e11]^ •V"*!"'"*''' album credit quam

tatnwi qiinroni- ntmqtlani lattdarc pntnim!K, <.••• - argiimcntopcr^wli.rjuiid hart platita neuriquamCBa- ^ mxlkmi altw *D* •> conveniat, aim 1'raderrnn ^ Clinnw • t feral (ytibo limilis, fed ritirs &aiittiora.S: caput ij-inofum cinnir*modi dicemque habcat iiuadantcniK aroma oknt«n, t4tticn[n]^[n]n. S Jiilrcm. Noftra vcro I'lanta folw "** Jta ab raditc longa, Mnrm Lira acdentpnMttaLnUilwtncifiirisiicqDeaciit^tif[1] fedlevui, fitMputrerat.uiidictumrit, Wto

:JVIIIII pw»'. cc,urtfe Channel oafrtmtwfr,, sj, cnjannt, tLJ totum circa taput concretcic. let* M licet,circa rnimiIaa,eapiitetIiifyiMtKniTefiicnr«,attl[uc] t. in fiiprcrm psrtc alba , onnnlkain, papp[0]"[re]?"~« conrincntc. Addo.huturtc planiar pimroi non cnnitari; vim mortiftrrani habere , mi conftat d^imimi L11 S, qucid jamGracci vocaCIC KnumndTe Diolcwidwexprcinr JHiriwp^rw Chamefionc amtilns credits earned ooL'd m.i.hcftcni fimulK. mu!ief«Cr«fcas pjafticha loco dennbns «- H terere, Prtnu BcUfen^i oft «i l' """f[L^]'" >< Kane pfantamdTe album Chsmarl"-"- imnicriptis, recital >" pwros ttufti«re, romplicatumq; in vdituli fbrmani *hi* mm fiwtitcr impeltfittes,edcrrr. 1 nuipucrit I l£xtiira^rnun].ir I " ... IIjttceriamAfl m,« &Jlom ilus W – S

Carduus pinea Theophrafti cum radice ab Alpino delineata.

csm^vclmimalum OtrobcHt. l l m i d i i : tna, qiiatn (")'ina!fm m/.fti, ltnsharcplan»aThenph cnent.ftui"- m maps pjtc.it.lmc p|gi,t«m non *e(Tc*Chamurk.nawtn albS.de hacpi'inuiprum Thru! hr.iftu d • nt<[m] nevefbtmtqniJi'tn.dcixi denim, ixi.iin ;ninmn i I libi ncqite eilut piitfirnis, quod aJiiat'"- " uu *»

"b:is vifum He hancplautam ixi^venenatigummi,}?Ian* tarn i Cliamseleone diftin&am.Quoniam codex Graeens Theophrafti iftiafce plants gummi, icilicec cardui *' pirteae ixinim habeac; ex quo aliqui hoc nomine deceptei exiftitnarunc effe ixiam, de quo Diofcorides in fexco "librodemaceriamedica inter venena comprehenfa e- "gic. Namque fi carduo pineaixiaeflec,procul dubio "haberetvim venenatam , cujus quidem expercem effe *' nuperrimis fatis aperce deprehendi oftendimus. Neque "poteft effe, uc percarcum, pineam, Chamxleonem " album, uc perperam (quia Graecus codex Theophrafti " \fylw habec) Dalecampio fuic perfaafum/rheophraftus incelligi volueric. Nunquam enim pKmtam bis Theo- «phraftus defcribere confuevit. Ecenim fihicChamaeleonefti album defcripfic, & de ipfo e^ic, qiumobrein icerum poftea.quippe in libro nono hittori? plancarum, " accuranffimē Icripfic? Sc cur hie folummodo albi me- minic & non nigri, uc fecic in pofteriori libro ? Omnes quidem confueverunc dc albo & denigro-Cha-

"albo, fed dealio carduo, quern cardum pineam Theo- " dorus Gaza eft interpretatus. Cerce, uc eriain de albo " Ch imtfleone dicam,fu(picor abfq; dubio Petrum Bel- "lonium (qui dixie fe vidifle juxca Idam montemin "Creta vernm Chamadeonem»Sc album, & nigrum.al- "bumquehabere radicem hutnanx coxae craflitie, atq; «*apud nos nufquam hofce veros Chamxliones naici, •'rolummodoqueinCrecainfulaJ decepcum fuiffe, qui •'aliam profewto plancam pro alboChamseleone videric. " Ad noslofeph Aromacarius Afifenfis, juvenis doitiifi- mus,ex Aflbmoncemiffi̇Cjiv fallimur,legicimum Cha- '* mseleonem album, Diolcoridis defcripcioni plane con- " venicneem; quo cogno/imus, non differre album Ch.i- "mxleonem a nigro, ni(i c Moris foltorum diffrrencia; quoniam albus folia alba, niger,innigra hafteac. [Jnde vulgarcm Carlinam,ex foliorum nigro colore, nigrum *' effe Chimseleonem non dubicamus. Quod cum fie ve- rum, cur & Bellonius, & Bcllus, plantain carduum pineami Gazavocaram, quod nonnullasChamaeleo- '* nisngcas habet,credidi(Tent cOle ligicimum Chamxleonem album.queplanta Ktndn folia non habec filibi,fed potius papyri,auc caricis, non afpera, non acuca, fed be- "via,nullisfpiniscrenȧca: neque circi radicemlacry- mam fert, ut decham^leone expredic DioTcorides, " fed in capite. Ec haec de carduo pinea didl fufficianc, Hadtenus Alpinus. Reite negac, chamxleoncem album, & malē \%*IJJ Theophrafti effe concendic. Eadem, uc fupra probavimus, planta chamaeleon \£i*t Diofcoridis, & *il;'nt)* Theophrafti. Chamreleon effe nequit, quod fpinofis careat foliis; eadem de caufa nee *i&m.* Capite enim prsecedenti inter plantas fpinofo folio recenfer Philofophus nofter i&'ffo. Quod de gummi,five vifco fevibir, fupra ex* aminavi. Falhtur cumvifcumchamxleontis venenatum fcribir. Longē alia plancai&W cujus venenata radix. Nee hanc plantarh Bellus Belloniufque chamaeleontem Diofcoridis fcripferunc, fed quam doftiff. Fabius delineavit Columns. De chamxleone haec Bellusyepiftola prima ad Carolum Clufinm. Chamaeleon albus, gummi, uc maftix, fcrens, copiofifsimns eft; radicem habec maximam.odoracam: Iunio, 8cIulio circa echinū ^limmidiftillacqiiod puerilegunt, Scaliqumculummifticanc, poftea digitis tevigant, & complanant, complicatumque in veficulae forinam,.fiiper^alcerani mmum formerimpellunt, ita utexi&u veficula rumpatur, & crepicum edat>: quo ludiRenere,fummoperepucri dele'^ancur. Quodautem, utftribic Bellouius, loco maftichis id gummi atceranr, nondum fdre pocui. NamhicCydjniae ncquelcgitur, neque curatur: Radices vocantur ^ ? - & fie quidem vocancur,quod vifcofap fm K ^ ^ *Grxchgluten,* unde ^- *}i»aiglutino,glunnemunio, i9*nvsg!titinandivipraditns, tenax.* Ec h#c de if.'p», & chamrleon-e *%ix.*

tt 4's *W*T<& witvitlj^* 5^c>-| j t a* loquitur Theophraftus, quod vox h*c Grxcias Barbara, planta vero pcregrina. Cur «**r&> d-wur.haud facile dixerim. An *w*r®*qua(i j»nK%»^. Grfp*K*mK>nit«,intcrficere, occidere,* quod pappiejusnoceant,necpericulo careant? Certe Diofcondcvnter plantas talcs, ScpaDposca&irecenfet, lib. dc

Alexipharc. cap. 3 *Kjlty^\;MtjoM*

codiccs c o r rupti, habenc, *y* ^> y *:Neque veto nezlijrenda,qu* Pan-*

vacant -.quo innumcrofuntfyl, mLthium, & rectntetpappt, ko: eft,floresfpm quA caitos dPfdllatur.* lea Diofcoridem fcripfifle ex ^£gineta probatur, qui libr. r* **cap. penultimo (cribir,»** *-d, n »yeA^ TnUuvei^ v ^SA «-*

An vero *W*T&* **pleonafmo r , quod ^ s - malus (ic, dicitur. Quae enim nocenc, mala dici polfunc. Duplici enim nomine mali nomen merecur. I. Quod pappos habeac qui intro affTumpci penculofi (inc. 11. Quod fpinis acriter tedac. Si qaxs vocem barbaram, vel ex Latina corrupcam concendere velic, nonrepugnabo. Sedaliavidetur fencencia Achenari, quam mox examinabep.**

*Th f\i Q-JtoMP "I%H v&*rwy&c.]* **Ha:c corruptiifima , nee meliori fenfu apud Atnenrum leguncur. Athensei verba**

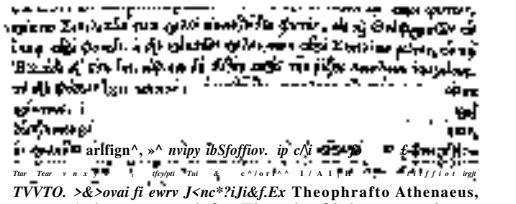

TVVTO. >&>ovai fi ewrv J<nc?iJi&f.Ex* **Theophrafto Athenaeus,** uc ex Achenxo mendofus Theophrafti locus corrigendus. Scripfit Theophraftus, *'AQfan fi dfys ©%2 fifys*

\&hpoi ft tin <5k*\i7rvfiffitn* **(male Aid.**

oikpy **(male cV** *xuy* **Aldin.)** *tre^v d[i KcwXh bftnf oityiiinvyiv x&Xoyji 7niptiii&' yin~™\ Jyf t§ OVT®* itofoftof* *erhtw aJyjoKV&tfes*

>itJt **Verce,** *Qua ait tern callus nuncupata eft^ inSkiliatan~ turn nafcitur, in Gracia verofpontefua nonprovenit. Peculuris eft huic planta, & abaLis diver fa natura. Hacenint fidtim ab radice caules repentes in terram mittit, folio lato atqucfpinofo: (C&ules has cmosappellant:) decorticaticibo iddneifunt, paulumfubamari, quos* **£?** *muriafervant. caulem ahum retlum cdit, quern pternicem appellant. Is quoque cibo aptuSjfedfavari nequit. fruSus* **(ad verbum/***egumertturn) in quofemen acanaceamforyam gerit: fed detraUis pappofisjemintbus, is (id) quoque vefcus {vefcum) eft, & palmacerebrofimilis, (Jimile)afculiam appellant.* **Achen«umin hunc reftitue fenfum.**

pivot, on rn

tcctuXbf

(Theophraftus

(c «<«onrippx uKcuahs TU ft? w<plw* **Theophraftus**

<pd>a,t tSatipov **K** *TouTo>K*XoZot d*t aozo ecoxccXietp.Pbanias Hbrfi quinto deplantis, caEion Siculam vocat, fpinofam quandam plantam, ut* **£2** *Theophraftus libro fexto deplantis : quam cafton nminant, inquit, in Sicilia tantum vifitur, in Gra+ cianufquzm: pecuharishuic &abaliis iiverfum>quodJla~ tim a radice caules emittat,foliaq; humiftratafpinofa. Cau~ lescachs vocant, in cibo gratos fi decorticentur, nonnihil fubamaros, quos muria condiunt & inveterant. Prater cos alius quoque reRus^Jfurgit caulis.pternica nominantjn ci~ bossxpetitusifedfiifervari non pojfit. frutlus^quife^em ambit, acanifigura detratlispappis tenellifquefeminibus c- duhs eft,& palma cerebwfimile.* **(male yertunt***guftu quaUs eft palmar urn cerebro* **De guftu nihil Graeci au&ores^ ut infra dicam)** *afcaliam vocant.* **Vertit & exferipfit hunc locum Pliniuslib.** *Zu* **cap. id.** *£t CaEtosquoque in Sicilia tantum nafcttur,fua proprietatis & ipfa, cujus in terra fcrpunt caules a radice emijjl, lato folio ©fpinofo, caules vocant caftos, nee fajiidiunt in cibis inveteratos ^oqueiunum tfiuUm retlum habent, quern vocant pternica, tjufdemfuavitatis, fid vetuftatis impatient?*'*femen ei Unuginis, quern pappon vocant, quo detrafto & cortice teneritasfmiiliscerebro palma eft. vocant afcaliam. Hxc* **examinabo.** *Keu/fove* **procinusa radice inquit haberc ^ > « ^ id eft** *in terram repentes, humiproftratos.* **Malē audit doftiffT. Gaza quod** *in terram repentes* **verte'm,***cum in terram vergentes,***nter**prccandurn cfTet. Certe Thcophrafto *fquatf ne^oob-* **fervare porui, femper n ^ fignificat, ut vertit Gaza,** *hnmirepens, vtlproftratus.* **Suprai^** *xdx* **,dixiearundmem,qu* per humum ferpit,nec attollitur in aercm •fubrecta. Nemoignorat, chamepithyos cauliculnm humi proftratumeffe. Hunc Theophraftus libr. 7. cap. 8- ubi de caulmm diFerentiisagit,\7n^JC^oi' dicic. Ibidem**

qu* *lmy$!ozeu»i#* fintdocet, *fint&im ft* [illegible] Vide fcrutn, vide exercita. Felices, inquit, habere fpinas Kai Gr plantam fpinofam effe veteres tradunt omnes. Theocritus Eidylio 10.

Clrmp oig mlfivag mg TZV niPct KUTCI[illegible]

Sed relinquerfi
Kuemaimodum ovis agrege cujuspedem cáclos funxit.

Philetas Cous,antiquus Poēta,cujus verfus apud Arhenaeum reperinntur lib. 2.

viQpog
Et lament etur qui perdidit hinnulus. auram
Pungentis catli, vulnera dum rnetuit.

Hnjus diftichi fenfus eft, hinnulum, five hinnuli offa, ad tibias efle apta,fi modo dum viveret,fedulo profpexerit, ne a cado fauciaretur. Refert Athenaeushbr.4. veteres ex hinnulorum, hinnularumque offibus tibias fecifle, has reperifle Thebanis, & ab his accepiflere-

pimofuit, oflahmnuli mebta faciendae nb«, eft, a qua fi Udatur hinnulus, inutilia ad tibias offa habet.

guemcad6svulneraffet. Hefychius; Lamentatur hinnulus ergo mortuus a vulnere cadi,q'iod offa ejus inepta fint ad tibias. Atque hie verficuli fenfus. Spinofa ergo planta cados. Caeterum Theophrafti verba.quibus folia & caulem defcribit, admodum corrupta 8c lacera efle ex Plinio & Atfienaeo conftat, reftituenda eadem, quo dixifenfu & methodo, cc iifdem probatur.

mveteratos quoque. Theopnralti, inquiunt viri maxim?, fenfus eft, edules elfe caules illos, detrado corrice fubamaros, & muria condiri condiquefolitos; quiafcilicet fubamarieffent, ideofa-Icmacerabanrur, nee propterea aliter videntur edules fuifle , nifi muria domiti & macerari. Ita intellexifle Theophraftum, patet exfequentibusillis: *tmytJI* KOtv*

cateri caules caBi.non aliter edebantur nifi & poftquam xtatem in fale tulerant, plernix, etiam cdetatur , fed *»%tm* muria nmiliter^ond* * r C ac fervari» fed lia recens melior. ^tiiiniushaecvertit: *Vnum caulem recam habent;quern*

*ve7i*7r / impatiens ? Nifi certe eft, quod Cur 'Sh^ . ^ " ^ " ? fa'e condiatur. Sff; *I* x?-L-iV muria fervari non si vcrum eft omni-2$n- ¥P . q«um Plinius torum eum locum de caao in advcrfiria fua rransferret, omifit, fortè propefnlil'rnnr ?J u *Xerha ilh* "V?, qu* calami acumen fugerunt. Nobis enim conftat, dumfilvamfibiadfcribendumcompararec, omnia quxcuegue apudaudores luper unaquaqne materielegebat, c«rtis titulisaflignafle^nterdurn ferie afphaberica redegifT^herbarum^rborum, lapidum, pifcium, & meclicinarum exiis nomina, arquc mde fumpfifle, quufn fcriptioni manum admoliri coepit. Cum igitnr de adverfariis locū ilium tranferiberk Yerterer» *h eo vicferur legiflē tantum, ficut propeoundus fcripferat, W ; * « * « ^ x ! ** g frmvsi&um eutrve,* pratermiflis illis, *App.* Iexprefsit, quum reddidit: *necfa-* *inveteratosquoque* quod alioquin, opor- *inveterari* eft, herbae reponuntur, ut non haben? ufurpavit Plinius lib fine fale fervantur *capamqueinveterarelih* P- d. *Qupdfi diutius allium gendafunt, itadiutu* - Alium veperantur abque fale, fed

ut diucrnacora fiant , aqua falfa, gngrcnda funt. Ita libri, uno ut habeac edili, [illegible] Hinc nihil ad [illegible], quae conditantur herbarum radices. Eaedem aliae virides & recentesefuifunt: alia? reponuntur, Sc fervantur utficcae ufui efle pofsint. Sicca vocat Apicius. De ficcishajc: *Lafans radices,menta,nepeta,falvia, cupreffum,origanum,iSc* Cepas & allia in eo albo recenfet. Atqui inveterari haec proprie dicebantur, quia non virides & recentes, fed ficcx & inveterate fumebantur;7rKA«#»5»»«Gr?ci deiiidem dicunt; alia porro in muria & aceto fervabantur condita-Patet igitur, Plinium legifle in Theophrafti verbis *fr**''-2K* *vetujtatis impattentem.* Madenus viri magni. Praeter veritatem accufatur Plinius, nihilq; peccavir,quod ex iis,qu* didurus fum facile concedes. Notat dodifsimus Pintianus aliter legi in Salmanticenfi codice. *In terraferpunt caules a radice emijfi i lato folio iS fpinofi. Caules vocant ca8ous, necfaftidmnt in cibts mveteratos. Condunt muria. caulem retum babent, quern vocant pternica.* Scribendum reorj *Necfaftidiunti?icibistnveteratis. condunt muria. Aliutn caulem return habent, quern vocant pternica,* &c Vide, *SC* fer fententia, utrum rede Plinius *Jy,<Kcv&$%** « V ? reddiderit. Confiderare oportet, an audoris, an exfenbentis, an librarii culpa error contigerir. Hie exferibenns, vel librarii negligentia peccatum eft. Praeterea cum aic Plinius, *vetnftatis impatientem;* illud ira accipi non oportet, quafi fale conditus, durare non pofsit, fed quodpri- *Jitatem* on *krku* Haecmens, hie fenfus verborum Plinii. Nee falhcur Winius, ut quidam afferunc, quod fui generis effe, cc Sicilia tantum nafci cadum fcribic, Theophraftum lequitur. 'Ev r JBAA^ft *M <&x W- dXhd 4&A -rlw Z**li*> P'^'** Carduus Romanorum & cadus Sicilia: neutiquam res eadem,fed diverfa. Non fequitur, cadus in Hellade non fuit, ergo «ec cinara. Nee Grxci vocarunt «U^',q" ain Siculi *xdwpf*, fed alibi quam in Grarcia nafcentem. Umnino alia planta, ut inox dicam, cinara. Sed de hac qu#* ftione inferius. Pternica caulem cadi redum vocanlcribunt. An nomen illud accepit, quod mali cahcem retcrat ? «%»« enim pars dicitur, ut fcribit, Pollux, qu» m *to**JW aut *wUxlw* immittitur: An verb a dolore & fraude nomen accepir? Suidas, *Mr**i*&>,*K&**i** quodfpinas habeat latentcs. An ir7^qn6d verus fit caulis, ex A particulat* *p«*. 1* non ^rofyllabica adjedio, fada per fyncopen a** «.« *? & ramus , xx*#(&> cauhs.* Apud Theophraftum libr. *2.* cap. 7. *hn frf-mi.* Vereor Siccu-lam efte vocem, & » » « » « *iRk^nxm* cum fcribit Theophraftus , non exponendum *\ <n b* T.EAA«'A, fed *h ei b tn* *et,* dec Vertit PJinius; *Semen ei lanuginis, quern pappun* vocant, quo detraSo & fcortice, teneritas fimilis cerebro* *ma eft* H*c vel Inligniter depravata, vel lapfus vehementer Plinius. Theophraftus lanuginem quidem, qj"J femen ambit detrahendum & abjiciendum corticis nullam facit mentionem. Quid velit Plinius, non fatis capio. Theophraftus *xetvXtvs imyeievs*, quos ****v\$* vocant,decortican fcribit. Num igitur Plinius in yertendis Theophrafti yerbis corticis detradionem,ubi neceffaria erar, neglexit, eamque repofuit,ubi locum non habet? vel placet prupter multiplicem vocis **$p>Kapmw* fignificationem lapfum Plinium? Haec enim,licet in omnibus cadem fit nominis ratio, tamen pro diverfitate fruduum aliud atque aliud fignificat ,* frudus pars eft, quae femen aipbit, adverfus caeli, animaliumque injurias, in caftaneis'echinatus cortex, in juglande calyx viridis quo continents nux, in frumentis gluma, in leguminibus filiqua, in pomis pulpa & caro. Vide quae lib. primo dida funt. Hefychius, *Je^x^ww* exponit ^ ^ ^ *cxi**rf&. «§eAx*z*M*, ergo quod in frudu extra eft, & femen ambit ; hoc in aliis efui aptum, in aliis ineptum, pro natura & genere frudus. In ***r« ^x«f[illegible] non videturpomum ipfum fignificare, fed extimum aliqjaem corticem, cum ipfo porno vel carne, vel fine eo. Nam pomum,five potius caro quae femen ambit, fpinofa vix effe poteft>verum cortex exterior qui circumdac carnem. Hunc exriorem ac fpinofum corticem Plinius cum pappofo femine detrahendum & abjiciendum fcribit. Quod non eft praererrationem, quamvisidvelnonfcripfent, yeles:-prefferit Theophraftus ; qqi dulem extimum fpinofum corticem, fed pomum,five carnem qiueinterius continetur, ac etiam *<deautfinn* dicitur quod femen ambit. Palms cerebro fimilem huic reneritatem ait effe pappo & cortice detrado. Hot excufari non poteft. "**-*frfa* dixit Theophraftus, id *efr,fimile,* Ergo de forma, non quahtateacapi oportet. Male etiam Athenaeituerpres

vercic

vertit guftu,qualis eftcerebro palmarum.quod nee apud PIinium,nec Theophraftum habetur. Forma referre paltnae cerebrum tradit Theophraftus. teneritatem fimilem habere Plinius. Reftacinquiramus, utrum ca&osadrecentiorum cognitionem perveneric. Omnes fermfe uno ore clamicant, *&%** & cinaram,five articocam eandem effe plantam. Qui hant probant fententiam Athenaei audkoricate nicuntur. *TU J[t* Ww *ov%l* sm^'/^®'' *Jüppw* «v «- *ynt T&V x.ÜKf' «™«/ TBWTIUU vbJj tin 'Papcuav fwp xcet\ovfAivIw,Kell ?- Jbo* (mallint alii x«£^W) *ov ftotxyiv* ov-rov 7ZV 2<x3Aia6S>*sfe«p«- fils* <4' UZJV'TO# *£AAiJV6v *xircc?c\u> ovoyucc£p[>twl/JJ, cchhccyvj ft* JVd *yyipfAcLw* **$(&* <c *xttKTos TICUTOV UV* <£>*«/. Ecquis his verbis perfuafus confidenter non affaattention hanc ejfi, quatn ity maniirevi[patio a Sicuhs divifi carduum ^x-xfat cardum) appellant, Graci vero aperte cinaram ? mutatis emm duabus hteris cardos, (3 catlos idemfuerit.* Duabus quoque litteris mutatis & tranfpofitis,p/*Mf4g0 Met p]atanus,po//w,porum, Apios tithymali genus, ent apium felinum, malva malus, lotus, morus,rubes,ribes.Inde ergonihil concludi poteft. Nemo pJaeter Athenaeum cacton 8c cardon Romanorum eandem dixie plantam. Fallitur etiain Athenaeus cum fcribic. *Yjnu&.*™*Zfo ZOQOXAM tv w%>>fat'wot-P&9* JCpAs*;!* *JV Qoinui', YLvvagiS izecyyzc mint* 'SIA?3>'« *yilw** Athenxi fencencia eft earn herbam,quam alii per \ vocanc, Sophoclem per *v* appellare, *xi***&u* £t hoc quidem tarn fal(um,qaam quod ralfiffimum.Contrarium docec Galenus,aitque, antiquos, inter quos Sophocles, *»*&)> (cripfiffle *zl& S* * w"» ^uosvero aeq^ales novitatis amore *%l$" *$ *^ v. quod etiam, velit nolic, fateri debet Athenaeus. Vide quae fupra dixi. Cinaram carduum Romani vocarunc, quod vel ex Virgilio patet,qui verfum Sophoclis in hunc vertit fenfum,y£g»z|^tte *horret in arvis Carduus.* Cinaram Romanos carduum vocaffe, ex Palladio conftat, quidecarduo eadem recenfet, quae de «iv«^« Graeci.Palladius in Martio tit. 9. *Men[e Martto[eritur cavduus. terramftercoratam &[olutam diligit, quamvis inpingui melius pofsit provenire.* Paulo infra. *Si cacumina[eminu confringas, [pinis carebunt.* Haec Caffianus BaffTus, haec Columella,caeterique de cinara. Ergo cinara, fivefcolymus Theophrafti, carduus Latinorum. Videamus an cinara cum aelineatione Theophrafti fatis conveniat. *Ca&um>* inquit Botanicus nofter, *in Gracia non reperitur ,[edin Sicilia tantum nafcitur* • Cinara t em pore Columellae Icalix fatis familiaris. Sed hoc frivolum argumentum, *Sc* nullius valoris* Cadlus ftatima radice emittit *K*VXW* *™- *yeicvt*, his caret cinara. Quod cum videret fummus Bc*tanicus, novam quandam vocis *HXVXOVS* expofitionem excogitavit. Quod autem *(ait)* de caulibus fcribunt, mox in terram a radice miflis, quiefuifunc idonei, forcafsis foliorum func coftae, quae fublatis utrimque foliofis additamentis (quemadmodum menfis inferuntur)caulem referre poffunc. Nifi vel in Sicilia, ubi cancum Theophrafti actate nafcebantur, 8c caules quofdam *iniyetov: ,five in terram procumbentes*, &alium return quoque proferat: poftea vero inlraliam,aut Germaniam tranflatus e^V«^ illosemitrcre definat. Solum fiquidem accaelum ad ftirpium mutationem plurimum poffe,non njodo Theophraftus auftor, fed & lpfa rerum experientia oftendic. Prudenter addidit vocem *fortajfis.* Nam fi has coftas intellexiflet Theophraftus,omnino abfurdfc itripfiffTet. *Jfm vues7K«AA«T?<pt/Lo'.* Infinicae planta? tales coftas cauliculofque ferunt,centaurium rnagnnm,paftinaca,levifticum, hippofelinum.Pr.aeterea cauliculi hi,fivecoftae, humi non procumbunc, nee per terram ferpunc , fed eriguntur & attolluntur, nonnihil tamen curvanjur; fed quae curvanturi«i^MK«vx« dici nequeunr. Aliud curvari, aliud humi procumpere, acpertelluremrepere. Quod fi in Sicilia tales caulicu os ferret quales defcribit Theophraftus,)am dudum aliquis prodidiflet,nec res hsec lateret Baptiftam PortarnNeapolitanum, Botanicum fummum.Caulem cadti rectum ^ w , ^ , f$_{cribk}$ jheophraftus, cinarae;ad rempus'aliquot fervari poteft priftina bonitate' priftanriaqae. yaCti fructus te^umentum facie, inquit, acanacea five fp\nofa, Ht vul_{g0} vertunt, talis non eft cina-*TX* ficet finguic fquama? in $_{ac}$utam definant fpinam.Spinofurnyelacanaceumcaput dici non poteft nequeexcmptislanngmcfis femmibus commedi folet, fed antequam ip Horem erumpat, feminaque ferat; nee recentes cmdit.

4• rf*³^^ rnoleltiam aliquam adferunt, ut de ca&o tradit Diof$_{C}$ondes& ex eoffig$_{ineta}$# HJ ddo quod vox cadtos apud Tcrcullianuin reperiatur3uti dodbffT. monecSalmafiusi qua is nun$_{qua}$i ufuseffet, ficattus Romaniscarduus, velGrxcis cinara, didusfuiflet. Ec haecdecacto, planta hadenusincognita, exfpeftandum ufque duJn eara aliqms ex Sicilia rructar

Tai <illegible> Corruptos codices Scribe, <illegible> *i^«r<zpwfc;(lfj<edain vero prater[pinam folium habent, ut phcum, ononis, tnbulus,bippopheos[pmasgentmcurvasjolioqueconsJatfpmofo.* Videat ledtor qux lib. hoc (J.cap.l. & 3. & lib. 4. cap. 11. de phleo & pheo dixi. Vocf ^p-*•mkuua,* tanquam fpuriam rejeci. Nemogquod fciam, veterum ejus tacit mentionem. Scripfit qms ad oram de tribulo & anonide, *HUITH&S<f>vt%$_{y\,ve}$\$_{TOW}$^'rf^ubique repenuntur* ; hoc cum vitio receptum in textum, & inde naca vox *Tmvruhvkc.* Docilifsimus Gaza *«Vww^legit. Hancle&ionem probare,nequeojquod cap. fequen->i capparim 6c folio & caule ipinofa fenbat. Quod h quis svclicw»»wicf«»ff»»p!antameire, per me licet. Defcribitur ab Alpino planta gaidarochymo , cui praerer fpinam folium minime fpinofnm- Attuliteam nobis RomaMarcinusBlocklandiusMedicus.HujusmeminitHonoriusBellus epiftola ^ ad CarolumCJufium.Gaidarothymo planta elegantiffima cft,& prorfus nova,pedalisin orbem per terram diffufa, mulris fpinis five aculeis horrida^ folia longa, digitali magnitudine,aliquantulum anguftaabl'q,- « petiolis proferens, qua? caules undique, fed inordinati ambiunr;caules quadranguli funr,incani,q^emadmodum folia, ita ut tota colore cinens appareat, rarnos utrimque proferens lij^ura quafi crucis, qui in fpinas deilnunt, & in aliosramulos omnes dividuntur; fpina qua? medium locum obtinec, majorealiisTemper exiftente: flores falviae colore, magnitudine & figura fimiles profert, in hiipidis quibufdam caliculis ternos aut quaternos fimul jundlos, quibus(ucccduntfemina in^qualia colore nigra: perpecuo virer, & Iulio florer, totaquc odore caret. Radicem habet magnam pro portione plantas, & lignofam. Echinopoda mirum in modum emulatur multitudine fpinarum, fed colore tota alba apparet. Nafcitur occidental! parte infulae circa pagum Sarpa vocatum,qui triginta fex millium palfuumdiftat i Cydonia, locis ficcifsimis, inter thy mum 8c Thymbram,neque alibi vidiffe nemini, ignotam prorfus antiquis fuiffe cr^do. Vocatnr a rufticis ^*-&6g9>«o, quodalininum thynaum fonat, licet nihil cum thymo commune habeat, nifi folu,inquooritur. Sic Bellus.Haec planta anno M.D.XCVII.fatis frequens Clufio femine nata: qua? eo anno multis duntaxac foliis praedita fuic incanis & lanugine obfitis, falvia? minori nondiffimilibus.nullo petiolo,auteobreviflimo fultis,nec in caulem abiit.Omnes autem plantas, hiems corrupit,praeter tres.qua? fequente anno caules protulerunt frequetes ab eadem radice prodeuntes, fedfaciesvaldtiimmutata. Nam folia prioribus longfc minora fuerunt, £c omnes rami,qui in alios ramulos exadverfo fempernafcentes finduntur,in fpinas definunt, quarum media femper craffior & firmi or eft. In ramulorum feparatione bina femper nata fuerunt foliola, thymbrae foliis aequaliafer^,& incana. In firmioribusfpinis circum medium natifunt inter foliola fingularesduntaxar cauliculi, quinque laciniis divifi,Septembri menfe, inquibus flos falviae florinondiflimilis , fed fuperna parte rQpandus& dilutioris coloris. Cum vero tardfe admodum flores protulerit,femen ad frugem pervenire nequivit. An porro hanc plantam in proximum annum confervare poflim, dies me t?bcebit. Hsec verba funt Clufii. Nobisalteroafatioheannofloruit,eodemque P^er»^n menfe Odlobri, aut Novembrisinitio. Clariff. Clufius in appendice ad hiftoriapi plantarum ftachiis vo* cavit fpinofam, eoque defcripfit nomine.

MyaW&^&c.] *Vzxiuni,fpine>murilis.* Supra notavimus,afparagum dici *(tv*K*ffr^* fedafparago folium non eft carnofum \ nee folium aliud praeter fpinam profert, uc Theophraftus cap. 3I hujuslibri tradit. Scribe ex Plinio

popbeos [pinas gerit incurvas , folioque conflat carno[o$_{m}$ A.Jiter vertit Plinius, libr. 21. cap. 35. *Hipp°theos[pinis geniculatum.* Diofcoridesinquit, virmagnus, *ifjiii* Hippophee tribuit [illegible] fcor^idein non fequitur Plinius,fed Theophraftum , quod vel ex iis quae praecedunt 6c fequuntur conftat. Ea enim apud Tl'leophraftimi leguntur. *pvMclxufy*^ *(pins veniculatum* vertit. *MvXaK*t%v tiri* TJJ [illegible] Hedychiis [illegible] Idem [illegible] Myle parellum, os quod genu opent, latum eft & rotundum genii fuper impofitmrbamolae afinariae fimilitudine fie didturo, quod rotundum fit. Saepius apud Hippocratein vox *hxc*

occiirrir. Hinc Pliniia, quod valtfe incptnm, fpinis geni- retx* <P*fil»* Nam <p*$ eft herba. Hefychim, fiffi fi* cuJauum hippcjpheodixit. At ^aW^n'dem quod «wo- TO'^. Latini antiqui dicebant/ir&f, utfircus, foedus, ex >.u»V, quae fpmatn habent incurvam, & inflexam hami ffiolico ^. Hippophaes flores habet racemofos, ut hc- inftar, qua? haqiatis & incurvis fpinis armaca func. M^AAW dera. Ideo in corollis locum hand fccus atque hederae co- cnim Grid's OMAMV,JXJPOTAW, Hefychius *U'AA«, ««>**«>, rymbi habuerit. Radix incifa fuccum fcndjt j nam i*?** .«»A«Sr,MfAAii'9iff;/F,&c. Hancfpinam Meleager in coro- earn fcribic Diofcorides. Hinc p*&s tp*if* [illegible] ;ja, epigrammatum ^QU cwo/aVgi^^ vocar. Archilochi appellar, paucula excepra è vafto oceano [illegible]

£I/ J[i Kj,CM <poffis<ntofazTg/w<; afys uKcufa, [illegible]

ptaillius confert, quae hnQmi, & ejusfuccus [illegible] branis ^VFldfHlènrusicu [illegible]

1 otidem, inqaic ClanfT. Saltmfius, flonbus compa- [illegible] S[illegible]s Poetas. unde epigrammacom- poavit & coronam fuam contexuic. Propter virulcntiam quja herba ipfa tota fpinis horrida, ideo\M« ejus iuw $(vocac. Mordacia porro carmina & dentata, qualia e- rant Archilochi, ritfc fulloni* fpin comparat. Nam &

KE*, E. CAP. V.,

De phleo, inturi, ide pappari. De tribub^jufqucduobus generibus. Deque ononi, /;tr^« acukioera.

[illegible]

PHleum folio conftat camofo, multifidum, nwl- [illegible] Mirat eum Vergiliis, primo ... [illegible] folii id dimittit. [illegible] eft. [illegible] candida, peculiare [illegible] & eadem [illegible] mus habet quod & folium, [illegible] phleum, & [illegible] quae foliis [illegible] Vnifirps, humilis, [illegible] caule eft. Germinat, florecque aeftate, & folium ufque Vergilias viride perducit. Gaudet locis a- [illegible] atque tenuibus: [illegible] dicitur, cum apud oppida, & loca plana [illegible] non [illegible] modo [illegible] Hoc igitur [illegible] nus verè putarunt. Tribulus vero peculiare [illegible] quod: fructu aculeigero conftat. Ejus duo genera funt. Vnus enim folio [illegible] alter [illegible] foliatus conflat: ambo terreni, atque mulrifidi fanc [illegible] ferius germinat, qui fpinofus foliis eft, & apud fepcar Villarum, folet crumpere. S e m [illegible] p [illegible] mae vicinum: ferotini rotundum, nigricans, [illegible] tum in filiqua. Atque ea quidem, quae folio quafi orbentur, fpinaeque gerunt, hafce fere conftare a- [illegible] introducemus. Onoris caulis aculeigerum eft, [illegible] no tenture perdurans, folio [illegible] fimilis, fed per [illegible] rum oppofito caulem: ut veluti coronam ex interval- lis tota fpecies repraefentet. Florem [illegible] in [illegible] non [illegible] fepcem edit. [illegible] lento pleraque folo, & praecipue in fegetibus atque col- tis. Quare [illegible] agricolis inimica exit. Vivax ad- modum eft. Cum enim alcum nacta tellurem fuerit, [illegible] fua radice pellit. Et fingulis annis, [illegible] ls in locus emiffa [illegible] deorfum ver- fus, [illegible] folla eft. Effodiunda tota exftirpanda- que penitus eft, quod folo madefacto agendum. Sic enim facilius interit. Nam fi vel [illegible] volum relinqua- tur^xhocafurgere iterum potcft. Incipit germi- narca (t,te, perficicur autumno. Ergo [illegible] fuffruticum intelligendum ex his eft.

f [illegible] ?^V [illegible]

*M. WOT, Jt0awm 7***1· W w, Xjton&vm, piov. icu J[i fUKiiv ^pha PH ,&n wrtv mthv* [illegible]

IULII CÆSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

O[illegible] Sic lege: [illegible] Theodorus.

[illegible] Theodorus [illegible] De locufiis.

[illegible] Theodorus, loca plana; [illegible]

[illegible] Theodorus, [illegible] utroque folus, Ffiftario, & [illegible], & [illegible] ado, [illegible]

[illegible] Theodorus, [illegible] fua radice pel- lit. [illegible]

[illegible] Theodorus, effodienda tota, exftir- pandaque eft. Dicit igitur [illegible]

IOANNIS

iOANNIS *BODJEI* A STAPEL *NOTM* ET COMMEN T ARtUS.

Abunde lib. quartocap. ir. probavi, aliud ^AeW, aliud 0i**efTe. $>*«** aquarica planra eft, fpinis carens. <*pi*>* vero in campis nafcitur, 6c eft fpinofa. Supra libro''hoc eodemcap. J« Theophraftus <*pius inGldv* vocari tradidk. ubi,uti & cap.il. lib.4. notavimus non tanrum *Qw?*, fed & uw[1]^; s*Cw vocari. Has duas ftoebas potentia facukateque mukum differre, ex Galeno non difficile probari poteft; fiquidem lib. 1. de antidotiscap. in. Scoeben acrem inquir, & calidam, contra libr. de fimpl. medicament, facult. 7. adftringentem & mordacitatis expertem ait. De acri prius agam, dein deadftpingente. 27»<fijacris, hanc Theophraftus -*in*$w vocat. de hac Galenus loco citato. 'Ł$i *$i us m*^ *ip*$ y**-

*7nttoiw/five*j. Herbaquadam apudnosinveniturfruticofa, calida> &acrisvalde>^f arumfer aroma re do lens, quam incoUcolymbadem, aliiftoebevrapfellant, adprafervandumvina aptijjima. Inhacitaquefidelias ruftici collocant, atque farietem unumfuperions cellaqui in atrium refpicit[7] in quo furnum &focum ejfe diximus, amplts fenejlris aperittnt, agnofcentes calorem perfeneftntf ingrejfttrti in cellamjnqua fideliatrepofitefunt. Cellaitaquevinaria partim caloreex atrio afcendente calefafta, partim herbaftoebe tepefa£ta,vinum. quodcunque repofitum acefcere non finit.* Meminit idertiStoebes lib. de formatione foetus cap. $• item lib. de anatom. adminift. *6** cap. 11. & libr. 7. de ufu pare, cap. I. ubi de pulmone agit. Do&iflimorum virorum fuper locis citatis fententia mukum variat. Alii quippe Galenum, locis duobus citatis,ftoebes folia hepati comparare afferunt, ideoque hepatis quandam ideam in ftoebes folia quaerunt. Malunt alii Galenum demonftrare hepatis wwpiVw*6«)fpatia inter ipforum vaforum divifuras ininia, perinde acftoebesImplere ac farcire. Horum fententiam ipfe Galenus pròbat lib:de ufu partium»ubi *m-€*y%'P** pulmonis eadem ratione ftcebae comparat, qua hepati comparavit, id eft, fulcire inania fparia, non fec^s ac ftoebe facit res quaflibet. Verba ipfa fubferibam Gaieni. cjui lib. de foetus formatione haec tradik *i $,IUT^*

f%%h»ŷ oLvoL'ustoiyi xeijù7rig u s wGi.Quibus poftea profriajecorisfubftantia, de qua mox diximus, circ urn circa ad'' nafiitur, it a ut ramulorum tnterftitia perinde ac ftoebe qua'' dam impleat atque obturet. Libro de anatom. adminift. *KecXovo-t'j euj*dui'01 *sle< rh 'Ey.oifgcl'fct* wapeŷ^v^. *TWJILU OUA) TIM o'oiecv lui Hjt <mi £%; (*vulgO *sv£y)S)* *xi^aipnv olov *A <n\ %k TUV^S $XK?XO* *im ?!o£ov CAisbov* *xct6' ov dv <&fŷ?v ipZoiXw TO Ttupirxdj Gurifyt* 0£p>tV69. Earn V0<m cant Erafjftrati ftttatores parenchyma, hxnc igiturfubftantiam, Jive carnem mavis appellare, Jive parenchyma, ftoebes tnodo, omnibus inter vajafcijjà regtombus ,expofitum, tuiftnet digitispoteris eximere, utvafa unam illamfibram cut prius inslrumentum praparatum indideris, amplcx/i, nuda relinquatur.* Libro de ufu partim. .TlA«yw 4' ^ [7]TM[T]M[St TO *mtijytfov* Jaxrsp <£,ŷ%7mp £yyii»ŷ 7r*fA7roMa>v, pctlctxy atcpx) xefize<s]§ *>»CIJ Tl»} -ms fungi* ^^ «WiflfatJ»pfo'r.H0Cl**. *que vtjeus quemadmodum hepar, vafis quam plurimis veluti eftçontextum, quorumintervalla cărnemolliinslarftoebes cujufdamopplentur.* E_x hisftoeben carnofamcraffamque effe, facile percipi poteft; verum formam aut effigiem iiirm hepatis Jia here e tg o colligere nequeo. 'E A's £«'.*«> < W ^ M habere tradir, Theophraftus.inde conjicio, ftoeben locis mèmoratis defcripfiffe Galenum, quatm*-pi<pi« vocat Theophraftus. Diofcorides duas deferibic go*. Sed altera hippophcftu vul

cnna ex veteri codice interferic

(Sic legic Lacuna ex veteri codice

Hippophaes, quo veftes a fullontbusinterpolantur,m mantints,Jabulofijque nafcitur. Eft autem frutex j;'*crermorum genere dtnfus (parvus) qucquovcrfus txpandens. Foliaque habens longa , oleagims proxima :fedar}guJUora,molhoraque, [tenmora) inter qua can die antes fpma emicantjicca, angulofa, dill antes iriterfe : flores btdera corymbisĩmiles, ac veluti racematim fibi invicem cobarentes.tmnores tamen &molles, candidos fimul* 0 *expartepuniceocolore rubentes : radtcem craffam, rìnollem, la£Uifucctplenam,guftu amaram. Ex hac perinde AC 'e thapfia liquor excipuun qut &pcrfe,& cum ervi farina fit bad us ficcatur, p)'ad* N*fum reconditur. fincerusis bihoja, aquofa, pituitofaque detrahit,obolipondcae,(5c.* PJiniuslibr.22.cap. 12. *Hipj>0± phyesinfabulofis maritiqnifque nafcitur, fpinis albis. Hederamodo racemofa eft 3 candidis c# exparte rubentibus a~ctms* radixfucco madct, quiaut per feconduur,autpaftil*Us farina, hac bilem detrahit obolo ponderisjaluberrWii' cum mujfo. Eft altera hippopc, fine caule,fmcfiore,folns tantum minutis. Hujus quoquc jticcus hjdropuis rmreprodtft.debent accommodate cfjc equorurn natura, ncque aha ex caufa nomen accepifje. qmpfe quadam amnvalium remediis nafQuntur locupkti divimtate ad gcrenda prafjdia .- ut non Jit mtrarifatisingeniurn e)us, dijponcntis auxilta tngencra,m caufns > in tempora, ut alus profit atque nlns bans, dicjque nullus propefineprafidns reperiatur.* Hippophyes in fabulofis, mquit, naici. Diofcoridi non hippophyes, fed hippophaes dicitur, & ficviri magni Plinmmicripiiire contendunt. Ita libro 21. cap.Pl5. fcriptiun *hippophaes fpinis gemculatum.* Iidem etiam legunt, *Eft © ahaa hippo-phaesjine caulejmeflore, &c.* Diofcorides *Wc<p*,V> hanc plantam yocant, Sed hippophaes ab aliquibus vocari tradit, Delcribitur ab eodem rlis fere'ver bis. Woiprtw *U

quodahqutetiambtpfophaes appellant, nafcituriifdemlocis, quibus($hippophaes, eftque fpinafulloniagenus. Humt vero fternitur, fine caule acflore (&fruc~lu) minutis tantumfoliohs^ iifquefpinefis, ($capituhs inanibus (fungofis) radtcecrajfa &mollu Atque ha?c fere (untargumenta, quibus viri doctifT. probant *Hippophaes* fcripfiffTe Plinium. £go malo hanc probarefenteruia,quam afferere, Plinium pro *hippophaes* pcrpcram *fcapfiffchippoplyes** Illud tamen etymon, quod tradit, fufpicioncm hand Jcvem dat,fic fcripfBfe Plinium. Aut nomen acccrifle ab equorum natura. Hippophyes ergo ex *'tir*®* & *QCuyequis nafcory* inde *imlQvtu* Nifi forte place at, Plinium nomen inditum putaffe, *m S 'ixmv* & ^*®- quod eft, *lux, lumen, fplendor equorum.* Sed ha?c jf pace Plinii fi dicere liceat) inepta. Nomen impofitum *Tni £ ''h'/rpv,* quod in compofitionibusmagnitudinemdenotat,ut alibipluribuS probavi, Hippofelihum, ^polaparhum, vocamus lapathum, felinum five apiumjjnapnuni.- *'iTrwlQcLts* ergoquafi »W« *$<*<&>* a multo magnoqne fplendore,nitore, aclumine d?citur ab effedtu, quod ii\ccus radicis vel fpin« fplendida, nitida, luminofa, veftes & latiificia efficiat, hocdetergendivipraeftat. Hoc etymon ipfe Diofcorides proba^ Cum *ait,'lirirôQttts 3ygàQavrt mipeihet. Hippophaes\quovefles d' fullonibus mundantur.* Eadem *xmiqw* ab aliquibus vocatur. Galenus in gloffis, *'h^o^taŝTovyov^oti^^^*

tur, quod ea in accrvum compofita, fullones veftimenta peclebant. S«iffi enim, tefte Suida, *m&u* s^G*[1] ^ *MS* docTriffimus Gaza *Lappaginem* venit. Idq;

>»l(u&& Cur hippopheos&hippophanesdicaturi quilibet facile divmare poteft. tadem n_{empe} d_{ecauf_a}, qua hippophaes. <p«« pleonafmoi* qaafi ^ j_{iime} npe_{-} lioris font & tenons gratia add.ta *hneta\/***,<$p_{ω}$* quod valdè fplendida & niuda efficiat veftirnenta. *'i**!<»* non dubitoqum ab equis vocarunt, quod equisaccomodatam crediderint plantam,quod fuprà abfurdum diximus. *'iffthn* forte a fpinis, interprcs equiniim reddidit, qnali

iylw fcripratn fortft. Nolo digladiari, quilibet fua fruarurOpinione. *ntuwfr,* quod fecurisinftar pungat, vel, quod fpinas fecfiti fimiles habeat. Pro a*jr*»A*>«^» \&*v malto&* legit incerpres. Lappaginis nomine aha? plants gaudenc. Quare ne committatur error , pr#ftat Gra> cam fervare vocem. Galenus ab incolis KS *<'***'&* vocari dicit. *KoXvttSxs oliva condita*, ©^ *ri >y\uuGuv, ab inna* tando,* quod conditura; innaret. *faxvp**** enim *urtnare 8c fubaquaeffe,* & *tnnatando aquamergi* fignificar. Ana tali facultare nsmen accepit ? an veroquodolivae firnile frudum ferat, me fugit. Fruftum non defcnbit Diofcorides; quare certi nihii ftarui poteft. Folia inquit habere oJeaefimiliajfed anguftiora; TJieophraftus carnofa effe dicit hippopheos folia. Utrumq; verum effepoteft. Nam fempervivum minus folia fert oleae auguftiora & minora, qua? tamen valde funt carnofa. Idem dehac planta dici poreft. Qmn etiam hoc innuere videtur Galenus, cumcarnisinftarmollem ait ftoeben,hbrode ufupartiu; quod in ramulis, radiceque locum non habet. Igitur quo ad folii delineationem fatis conveniunt Diofcorides & Theophraftus. Uterq; enim fpinofum negat; fed pra> ter folium fpinam ferre, au&or eft 1 heophraftus; quod ' etiam confif mat Diofcorides, qui fpinas ait effe Candicarites , ficcas, *y>mufoif,* inter fe diftantes. MwA«V»V Theophraftus' plantatn dixit. Quid <Mt/»*V>V ^ ^upra expoiuimus. *TotvU* angulus dicirur, five id quod refulcat ex duabus lineis in unum definentibus. Quo fenfu apud Theophraftumlib.i. cap. *16.* accipitur. *Tu*U* etiam pro fiexu viarum fumitur. Quo fenfu vox haec apud D. Matharum occurrit cap. 6. verf. f. Hi C**A<O* five *curvi* effe folent. Hoc fenfu li accipiarur vox *pu^hj^* idem dicunc Diofcorides & Theophraftns. Diofcorides flore^.hippophaescandidos, & ex parre rubenres fcribir. Plinius racemofam bederae modo fcribir, candidis, & ex parre rubentibus acinis, quod eft contra Graeci audoris mentem. Hippophaeftum dicitur, *tiri$'i**9s* & *$*lt»*, quod veftimenta (plendidanitidaque reddar. Hippophyftialiis etiam in Iocis meminir Plinius. lib. *16* cap. 44. *Quod vc% to infpinisfullomis Hippophsfinm, ca'yculis inanibusjoliis pnrvis, radice alba, cujusfutcus ad detra&iones in comma{imorbounhfsimusha'0etur.* Idem lib. 27. cap. 10. *Hip* pophafton nafcitur in fpints, ex quibusfiuntaneafullonta, fine cauliculo,finefiore, cnpitults tantum inanibus** Ofcitanter Pliniushippophaeftum recenfet inter plantas, quse aliisfubnix* vivunr. HumjJisquidem herba,humi ftrara, ut ferpillum & fimilia, fed in vicina dolichi, aut hedera modo non fcandir. Fruftra vir magnus libr. *17.* corrijjit. *ftippoph&fium, fpinz in maritimis nafcitur, hacimplentur cortina fullonU fine caule.* Dinfcoridcs iifdem Iocis nafci hippophaeftu, quo hippophaes,dixit, Hippophaes.a. in maritimis nafci, idem tradit. Ergo 6c hippophaeftum. Totum illud argumentum concedo^fed Plinium fie fcripfi(fe, nego; quod vel ex libro *16.* conftar. Sed unde PliniuihaLi^t^ippoph^ftuminfpinisnafcifullonliisiCumhippophxfton fit ipfa fpina. Habct hoc e% Diofcoride male intcllcvlo. Hie hippophaes 5c hippophaeftum genera aic effe fpinaru, quibus'urunrur fullones ad veftimenta mun-

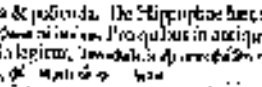

£ j _ *ycfM* ^ ' *JuuM*,_ 8cc. Verba haec, *?*>**nvnmiftdm,* PlimuchipporUitfftoadfcriplit, qu'a.ftatim capite fequence wbjicic Diofcorides, [illegible] *7*****3**. Graeci reccntior?? cj », pf [illegible] quod non fecere antiqui. Hoc Plinio impofuit, qui verba Grseci an<Sfcoris eo fenfu accepit , ac (i iraderer, hipPophaes vel hippophaeftu' in fpina fullonia nafci. if X»«'T-

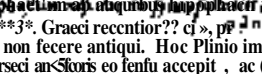

*t/n Ta 'IM«77CB. ticmQxtf ve\' iitfritiowfr** ci *u. xveiv^uot TK Ipcxvcc QwTwi, In ea fpina qua interpolantur veftimenta, nafcitur bi?pophAes,velhf)pophjeftum.* Hippophseftum enim Plinio & hippophaes una cade nque eft herba, quod utraque enndem prxbenc ufum : cum dua? fint diverfa?, ut ex IJioicorMe probatur, qui diverfis capitibus ens defcripfit, *Ilaiihus** inquit, *anea finnt fullonia:* Diofcorides

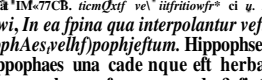

SISTrS *UM rotnae 'imiiTM* ffe«'aic, «'to n'v'^r m - [illegible] necq«nainane« [illegible] admoaum • [illegible] inftrumentum ' *ijindc'fo***ine* *uilonia* In [illegible] '"* in veftibus erioeb? [illegible] licicsiahiiforeeret [illegible] abantur, utpexamol- Flocci molles & tcnues veftium. quos pedlen fpineus exclcabat&pollebar, »njcvocatx iunt. Latini inas dixere.quos Graeci *Im;* hoc eft, fubcihifimas intercurfantes venas, qualesin chirtis vererum, 6c aliquando noftra, Feftus, *Ilia ditta nb ina, qua pars char* ta eft tenmjsima.* Marcellus empiricus capite 31. *Aanlcera in anofatta chart* combuft<e,feu inarurn cjus draw* J* Male in vulgatis codicibus *enarum* legitnr, Ina? quippe funt minuta filamenta ribrarum, quae in chartis vicien* tur. Rede ergo Iofephus Scaliger Varronis codiccm lib. ?. deruft. cap. Io.correxic/Vulgolegitur , etiam in antiquiflimo. *Ova plena fint atc\ue utilta nee ne, ant'' madverti ajunt pojfe, fi dennferis in aquam: quod inane, natat: plenum , defidit: qui [ut hoc intelligent) covcuttant, errare: quod m eis vitales venas confidant.* 'N in w *venas* eft gloifema, quo quid lit ina, exponeba: ftudiofusle&or. Inas autem w^/«i»«vwelegantiflime, ut alia, Grxcus interpres vertit; TSiW« ^o?V^- Hipophaeftum idem Plinius radicem album habere tradir.cum nihii de albedine apud Dioicoridem legarur. Forte *albam* dixit,quod vefics albas nitidafque reddac. Male ifigmcr ta -*ZniQmw* hanc fpinam vocari exiftimavit.*'£?***£ M$ B» *>*itxnt* «W»K *Zm*i ^ r imffMu* Doftirtlmus«; NobiliiTimus Fabius Cofcimna Lymaeus dubitat, utrum rhamnus primus, ab aliis oleafter diftus Germanicus, we hippophaes five hippopheos veterum. Tanra viri lumn^ integritas, ur fponte fua farearur, fe nunqu.i yivam F^lan'ram vid/fle, ideoque nihii fefc^crri de en fcribere porte. Utrum fucco fcateat radix, alfis apod quos planta ipon re provenit,obfcrvandum relincjuit. Apud nos Iocis arenofis frequens. Succi nih:l hadenus in radice repenrnus. Sed afia impediunt, quo minus hippophaes vererum effe po/Tit: quod flos hederae dbrymbis non fit fimilis, ac veFuti racematim fibi coharens, fed inftar olea?hcrbaceus circa ramos frequens, ncc furculos habeac quoquoverfum expa^dentes, fed ramulos in alrum fe erigenre>. Doaiffimus An^uillara, uti fummi Botanici l«iDw (An^uillara quippe fcrinra nunquam vidimus; r h ^ y catharticuin ole* folio hippophacneflelcnbit, Vu^a, remcatharticum rhamnfi facpeconfpeximus, h,,,,cnUrn quam. De hoc Dodor,*us; *AngutlUra radtctm refertjal mamc(Telon?arnvetnui]orem, tfexhacfratla tutvulne mam eye g* ^ *aneeldTeMt gtiffiu amanf-*

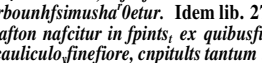

ofis &t»toarittmis loci sin Pelo- ertamjcnvit. Clariff. Dodonaeus iconein [illegible] innaes ex codice Grfareo depingi raravit. Haecft [illegible] rerum narura; optime noftro judicio cum notis* veteribus traditis convenit, & fortaflls hanc, aut firm' letn in Peloponnefo obfervavit Anguilhra. Etha^cd hipp^phae, quam inter ignotas referimus. Illud addendum , quod hippophaen «WJ»» w v W « ', id* *mjpi'*m purtratricem,* vocari tradatidemAnguillara. Hippopn*ftum Botanici, quam calcitrapam, vel ftellatum carduuni vocamus, effe contendunt. Multa tamen funt au*«n pediunt. Humilis quippe dici planta non potcil. *S Jpondent humilem dixit, quod ignoravit caulem, v florem ferre. Humilisergoantequam cauhs, floiq rumpat. Hocfrivolum. Quippe Diofcorides capitu^ inaneferre ait. Oulis capitula fcqnr non folct, fedca pitula canle,vel fimul cum caulc erumpunt. Slne ullo aubio planta *quxdom* eft, qux fert capitulum,qnale in carlina & ixine confpiatur. Folia prserera magna funt.fpinifque carenr. Refpondent; veluti fonchus, per extremos fmus aculeos habet (quos nunquam nobis videre, auc obfervare licuit) quibus **w%ft* effe, uici poflunt. Prae-' terea ajunt, in Plinio nihii de fpinis in folio haberf, & in Diofcoridis textu inter verba *ftnyl* & *fafyh* comma effe fignatum,quare Marcellum Vergilium,folia wntum parva, capitulaqj fpinofa habens, vertiffe. Quod ad Pliniuminemoignorar,hunc plura omittere,que ad plants cognitionem, ac exa&am delineationem pertinenr. SarisnegligenterGrecorum fcripta vertit, &plu'rm?> quae tamen optima, rejicit. Ad Diofcoridem qu°d #!?* net; concedimus,poft voccm ^^ comma pofinim ejiie, fed indc fequi •%***%* ad XI^AM$(fe referendum, noc negamus. Particula, quaefequitur, ^ f<tis expn^ir^o'' ccm jam di&am ad capirula referendam effe. Debutfct; fcribere Diofcorides, *''*%** pi$, q*;?k*&tei piK&,*****fy****>*&* x*Zfxxt<p*M** Nuncauremcumair,^*^^'^'£*'\ *h, G Kt<p*to* x*Z>** faris oftendir, Jwfyh* non jx>fle ** *<pato*i* fed *Qv>x*p** referri. Duo,ut dixi,adjecSiva conjunxiffer, non autcmin medio fubftantivum cum conjundione po/iiifet. Praeterca folia qua profert fan's lunt magna. OWonga enim funt,dodrancalia, fecundum m*r'' gines grandibus incifuris laciniofa. Denique, radices n0n habet craffam & molleai, fed tenuem, prolixam, li^*

fam "erius, quam mollem. Poftremo nullam plan£ vim purgdncem habet. Diofcorides, TO^'H;* -*m $***?&* ^ M Y^t [illegible] *Succus fohis, radice,& capitulo exprimttur.qut qmdem exJiccatur^atqui datus cui voluerts obohs trtbus in aqua mulja, aquampituitamque detrabit.* Haec non poteft calcitrapa vel calcitrippa. Caecerum utrum fpina fullonia, cujus meminic Plato in *Politico,* fit hippophaes, an hippophc̈ftum difficile quis affirmabit. Verba Platonis funt, <Pa *J[% y <w [illegible]

m/«j. Scribendum monet dodliffT. Salmaf. *I'm J\e̋y 'a*Trvi* [illegible] *na fallow* traftut & politur* accommodatam habentmolltt iem, eapoftquam netafunt, fubtegmtnis nomine vocantur.* Senfus eft:infubtegmine nendo itarationem haberi floccorum excitandorum, ut poffint commodè pecfti & polliri fullonis fpinis. cum igitur fubtegme fit *p*>>aKaTf&v* ftamine, quo denfius fufetegmen,8c crebrius,eo veitis fc*A« -*x*7l#i* & pexior. ut crocos in fubtegmine,quod malacam veftem facit; ita 3c pexitas,quae arte pohturae concinnatur, hoc eft, T J V ^ * . Sed quam defignet fpinam Plato, utdixi, hand facile quis divinabit. Hadtenus de hippopheo,nuncPheihiftoriamexaminareincipio.Supralib.4. cap. (J. &cap. I. hujus libri *>'£&w* yocari dixi, eodem loco duas diverlas plantas confundi <*ptias* Sc <*piai* docui: ^AiV eft aquatica planta, fpinis carens , *(pica* fpinofa eft, locis arenofis proveniens. Nominis haec vicinitas Botanicis,criticifquedo&iflimis errandi occafionem pra?buit, Solenc enim <*pw* & <*pxi*s* confundere,' eafdemque putare, dum diverfiffim* fint. Th^ophrafti quoque corrupt! codices erroris caufae fuerunt. OA^? ftirpem aquaticam, eflè &£lw* fpinofam, ex Plutarcho probatur de phyficis quxftionibus, quxftione fecunda. H" *wife ft'<xv> ^^.d.^ bx\hoL-n Tfv Aoc̈mv o͡n xX -m̃ >I(*.V*CM& tŷum̃* TI^[] % $*%»* (*fcnbe

Z^u* An hoc verum non eit, *Sed ignoravit Latins,quod etiampalufiresftirpcSy utfunttipha, fhleos, bryon,mufcus nequegcrminent, negue augefount, ubt irnbres fuo tempore non decidunt.* Idem in Thefeo. H[r] 5 *«s rôm» dmxjtv̈ni ti%- [illegible] *Opwrm tjjs ds Kct&tcif "bvnucit&s /utri%tv%O' [illegible] *trpiov wriftj fi*MTt ÛKUPJUV ao-Qeégpopv ftirt* [illegible] *ripm. Ea* (Perigrine Sinnidis fil?a) *in locum fecefferat frequentibus virgultis, multaqucftoebe & ajparagis obfitum. H#c ilia admodumfimpliciter & puertltterprecans velut fententia vota cum jurejurando nuncupavit, fi fervajfent&texijfentife'nunquamlafuram ea neccrematuram* Quam cum altavoce appellant Ibejeus, fidemque daretyfe egregiam ejusgeftaturum cur am , neque re ulla violaturum, prodiit,atque ex Jbefei complexufdidit Melanipfum. EapoflDeioni Euryti OEchalenfisfilto^ Thefeo elocante, nupfit. Melanippo Jbefei genitus loxus Qrnytifocius deducendain Cartam coloniafuit> unde originemducunt I oxides. Hinc folemne loxidibus eft , neque fpinam afparagi , neque ftoeben comburere, fed honor are hac (3 ve- [illegible] Cur ftoehs dicatur, libr. 4. expofuimus; nempe [illegible] quafi *rp^s, luzaeus* quod [illegible] fplendidaque reddit reflorescentia. Verba Theophrafti examinanda. [illegible] *pify» V* [illegible] Scribe, [illegible] ut fupra diximus, [illegible] *t ™*ja&U £&*•%,. if d<p^n ,,;;; f 0toM.* Interpre- [illegible] mtur, *rhleumfoliocon ftat carnofo, multifidum.multifttrffque eft, non tamen alii defiendit. Germmat cam Vergiliis, frtmoqueawro una, necidfohadimittit.* Non enim annjpui, fed dramhmis eft. Theophraftus hippopheos fcripfit, efle fpinis mcurvis, ac hamatis, folio carnofo. *.'•* vero quale fert f^inm, non tradit. Quod ergo de hippopheo theophraftus, hoc de pheo Tfeodorus. *nJfrC* maie *itcmmulttiftrps* reddidit.Verte *Pbeum muhifidum, [illegible] *L* *r/c'', ha f;ec >™n tamen altt dependentes.* Legit ?*'»„ Necmeliustranftulit. *GerZJmt''mrnVngiUufnmoque aratro una,necid folia dimittit.* "Ap.W fu Jra I16.4. cap. 2. docui apod Theophraftun„ non pro *dimittere,kd amittere* poni;Nufquam 1 heophraftus pro *dimitto* ea voceufuseft. Videcap^. 8. lib. 7.8ccap.'J. libr. 8. Malè ergocorrigunt, ^ . ' A,j , , & plane contra mentem Theophrafti negativam addunt particulam. Nam fi, ut

[illegible] non emittat? Planta qu« hodie à Crecenfibus, recte Hcnono Bello,ftoebes vocatur, folia no [illegible] quod contra plurnarum pl [illegible] *xQtwro <p»*ov. GerminatcumVergilij>occidunt,primum fatioms tempore, quo enam folia nova emittit.* Pro «w4>* Iege *m&w, .&expono,pnm<efaeionis tempore i* Quod intelligi nequit, mla ea legantur, quse lib. 8. cat), iTfcribit Theophraftus, caque *qxatk* nobis ad locum citatum annotantur. Quando Vergiha? cadunt, non eft arandi primum tempus, fed fationis, c|uod ex his Hefiodi verfibus xronftat, qui ftatim in initio ^£^i/3^X reperiuntur.

Πλειάδεσσι 'Ατλαγενέων θυγατρῶν ἐρχομένοιο δύεσθαι
'Αρξαμένου ἀμήτοιο ' *UfOTOIOj) SvOS'O^cUOK*

Pleiadibus Atlante natis exorientibus
Inctpe wejfcm;fementem occidentibus.

Dotiliflimus interpres *atationem* vertit. An fementem anarationeminterpretandum , hseret Grascus interpres. Ei *fxovS %faiov Qvoi'', Uvriov i. «JV x^o-nn TO* avl^v <Pnai,TovKu*>- /3I|M^'*V- *&H°d *&$' dwotet arationem, ingreffum Jolts ex Tauro in Geminos intelhgit, qui Jit Junto: fin verofationem, quandofol Ottobri aut Novembrimenfe Jiorpium tngreditur.* Serendi tempus Poetam intelligere exTheophrafto probatur loco citato, ubi ait.ᵀn^« *J\s 5 axro&v* ™*S [illegible] *Bi&i. JVo whovvi 7MS clow xyfav. Semen tis aut cm tempora ut pluximum duo obfervantur i fed primum at que pot iffl mum, circa Vergiliarum occafum eji, quod Hejiodus (3 auftoresplurimifequuntur, idqueper excel lent tam ct&nv appellant.* iA^™* fementem efle, vidic Plinius libr. 18. cap. 24. *Hefiodus.quiprinceps omnium, de Agriculture pracepit, unum tempus ferendi trddidit i Vergiliarum occafu.* Cadunt Mergiliae hyemis initio, oriuntur aeftate. Plinius lib. 18. cap. jp. *Namque Vergihe frivatim attinent adfrutlus, ut quarum exortu ajias tnciptat, occafu hyems.* Idem lib.2. cap, 4.7. *Vergiliarum oceans hyemem inchoat, quod tempus in* 3. *Idus Novembris* JW*cidereconfuevit.* Hoc eodem, ut dixi, tempore ftoebes nova germina novaque folia emittit. cum reliqua? (paucis exceptis) plantse foleant verno tempore novapromere. Redfce ergo emendavimus,/a7©»7»<lfi*d&rois, >$ *TOTS dep^n TO ^lAAoq ov yip* Ea t^ffiff, &c. Redle» pro arationem, fementeftiruimus. *'AJQVMOS* eft ftoebe, tefte code Bello, nova eaim folia fuccrefcere ait, antequam antiqua decidant.Stoebe Theophraftus his notis defcribit,quod plara fit radicibus muhis, non tamen alte defcendentibus, & in ramos fpargatur, Hoc enim *m^v^^y* quod pratter fpinas folium habeat non fpinofum, fed mite, quod etiam germinet, foliaque novaproferat autumno. De ftoebe haec apud Diofcoridem leguntur, lib.4.ᶜᵃP* !?• ^lfS» ^ « - [illegible] j$ *clpop&yia* l<r%et. Stoebe vulgans eji notitia. Semen & folia adftnngunt. quapropter eorum decoHum djfentericis infunditur : aunbtis jSoque purulentisinjiillatur. folia vero impofita oculis iftu huentatis profuntJS erumpentisfa**guinis impetus cobibent.* Refert .ffitius, huicurthymoe-" pithymum,epiftoebeinnafciUbr. 3. cap. 2 9 . © ^ ^ - *aius ^e rtS imfypat t§ TO ïm'*rhs wi&if QvitSpoi t ^ Tl vn% yi% Juu - *htvput. Similiter autcm velut epitt>ymumfUYgat,quodJloebe* (utrum 9os an involucrum dici debeat lib. 1. de cauf. cap. 25. difpuratur) *& quodTbymbr<einnafcitur,($ epithymbron vocatur,verum utrumqueviribus debilius eft* Involucrum hoc,vel,fi placet florem vocare, **i&iGlu,* Grace! vocant. Et hare de pheo five ftoebe veteres. Do&jfl]mj viri Stoeben recentiorum fatis belle cum hippophaes defcriptione convenire afflerunt. Vellem quam intelliganc ftoeben expreffiffent, an vulgo fie di&am Salmanticenfem, an verò quam Honorius Bellus defcribit. Sed perinde eft^tram intelligant,neutradelineationem veterum fatis refert. Carcnt omnes olea fohls, nee florem hede*rx* corymbis fimJIcm producunt, nee fuccum lacfteum purgandi quadam vi pr?ditutn emittunt. Qui porro ftoeben vulgo didum, fcalbiofepienus^ro veterum pheo habent,longiffimé à veroabfunt. Neqnaquamfpinofa eft, necullam adftringendi van habet; manifefttis in ea percipicur calor. Nee melius Salnunticenfis ftoebe pheo

ʳ veteraw

vtic/umdici nuJretur. Prefer (*ymim* ^ u m rpinofutn non fert. Scd comra folio conftat Ipincifa, rice rr*- for hocfpiniAuHimhibec; Mauifcftuiquoqocin tblii* amjroriencirar.qiu dc$_M$ula, alitidecntaurcimajoris itS ad cyanorum claflcm refcrunt. ii$_t,_t$^> prxtetti aut cf^fwAic dia non potdt. Quapropter vetcrum ftoebe Vti phcoseOit rwguic. Stocbcs nmwcn atccpir, quod Mia utnmquc ttuleatagerar cumvctcrmn ftocfea. fotnbridarfinj. Honorim BclUw Creicniis Medicus Mfkbi.adCvajini Cfofam, iiliuiram. quam w t w bnormi *iibr« Patenj nommc defcribi: , ftoebeti Mai cffc iftJi, cnngR Its fai. vcrbisdeferibat.

'''•*«•«£; *P tin tun.*

U «ir«r
i *Uitt i*

tuAuttii

tmiimmtffr.- **wji, OIB**

•wwJiUMAUUBT,/<-J inn WMTJ, *fat umimf*atjTa*

ttoplhf

ttntti
/ ^b it f. J,

J ftjf.MM, frttti, mpa Sntto »»r

5J ***Tthft*** ***h***
, C4f-

ilttttt
fi.l,

/v' /'*****^{f}ft * Stit*. &&**ijmi Gr*n> am i«»**

iiiwrn *L/iojcorinij tjji itltetm* l *turn a*: (>»•'"* r«"J-*
Thtephrtai dtfiriftUni nnytmt,<um tx MttUtu-num
fitgt>,ert, v.i.v:tf,w<trttmixt.t.fa;tul}.uttr<«ijdnn£___ aibnc in jUntudti dvi jitior.bui u:.!tlhh& j* **nMW**
femr. hi am tj ut ieeaHiimiin, ftjwniiibMtJfS'tum
djmtl, hbtmimr: pr4ttw,,i>jrijuttm it tin; it qu,tfi retit
mm **it^Aiifi •£.** *itntnttim fit* **fci/ra. [-lacii-nuft ikU**
llll (cnrcntitiiifKainina-
ltimu>, Dein fidli, PotcriunJ.jUrjLn Diofcortdeslib.J-

Porerion. Stocbe.Theophraftt.

C3p.i6. r \"A^s» f vttus qua dam *"f I*

f3 a pi legit, «««« "/VA.,*-

J

h,; An »• i»<>•'" *.''''i .

/<t<* jiT35£?;*^"•*"*/*« » »¥« <M» iff J . « Jinn *fydveif** ••/»«•• *,™ "i "«**«»»«»>! ***uliiU.fit***

lib.* 4 !-jn: *fr*?:?:<jlbKlfcf* jilnjiifin J____-. . . . *iuf*$_{tMltim}$*jr,liir.t,fi.t,^<ilx^f
chemtmtjii,^^l2*^{f}- $^{s'''}$F*^{IUM}*- Pikammttr Umi Or-***
fiffr«™. a/cBiii^?^"?? "fq«tgtnt,4jffjtutt, mire fm-
fiuSuihujtt, Bblti /.TL „• ** ** du«tJX41* **MV«Wr**
q „
Bfr i i f i t u r if a i W
m/, .
. . J:L)1C

nem fecerit Diofcorides. Typographicum mendum efle puto. Scripferunt \in magni, irovjptov, forte quafi wris^ quod paludofi riguique foli amans fit, ut dicit DiofcorideSi qui fruticem hunc ramulis & foliis tragacanthae apte confert. Verum locis riguis & paludofis non nafcitur, led arenofis&collib. Male in nonnulhspro*dpfiuhn, \>Jhn* legitur. *navjpHH* Grammatici poculum exponunt.. An poterion di&um exiftnnant, quod pocula ex ligno hujus rornanturPAn quod in poculis poterii planta cejari ab artificibus (oleau ? Neutrum apud vetcrem quendamauctoremlegi, ncc indc nomen accepilfe puto. Imoaffero *xwf* quafi jro/vl^a*, vel *Trin*#&did* , duabus brevibus vocibus in longam mutatis ; quod lanugine obducauir lanofa. Diofcorides, O'A@- *O Jupv®* tfowTwi ?.txTo> &*t™'pvh** Favet huic etymoPhavorinus, qui -*n* [illegible] *tfiu* Puto lcribendum, rio-n^a*. *xiy.-mi TTOWK^* [illegible] *hfyuot, \in m-n't^t l£) Zhfep ii rlw'zron» up sit* Id eft, [' *otenon. poterion dicitir^ (3 ex lam indumentum quod quondam lana erat) quodpotarnfervet. Hiv&)&'* nomen ei dederunc, quod &? ^J^«, *nervis* adjumencum ferae, iifque laefis ac vulneratis opitulerur * ucdocec ad finem capicis Diofcorides. Audtuarii auitor W«A»s id *cufpidacumjeu aculeatum*, à fpini? aculeifque. ^*Jfw* vocacur a rubetis, quas^w^^vocanc, quod adverfus eas auxilio fit. Pliñiuslibr. 2J*. cap- 10. *Auxiliatur eisphrynion* (qui rubetarum venenum hauferunt) *in vino pota , aliqui neurada appellant, a Hi poterion fionbus parvis, radictbus multis, nervofisy beneolentibus.* Diofcorides frudfcum bene* olere tradic, radicem verò odoracain non fcripfit. IdemPlinius poterion lib, 27. cap. 12. fterutn deicribit. *Poterion autyUt alii vocantjhrymon, vel neurada large fruticat >fpi-* [illegible] *binumcubitoruminaltitudine, nervo[as, Candidas, firmas. Circumfoditur autumno, & pracififrutice datfuccum gumr mifimilem* Spinis*, inquit, *retornda.* Vetus codex, W*rida*, forte melius. Diofcorides tenui ait effe lanugine, fbiffa Plinius. Flores fupra lib. 2 5. dixit effe parvos;idem Graecus audtor. Longos lit effe Latinus, cum ex Oribafioconftet,Diofcoridem *tweyi* 'fcripfiffe. Male virAmagni ex hoc Plinii I§>co *dni pny}* corrigunt jf**^'. Pugnantia cum tradat Plinius,quis ipfi fidenVadhibebic? Semen,ait^ nuliius ufusi Diofcorides fru^um aic ufum nullum habere.Hic error nuliius moment i: folent audlores quandoque pro femine frudtum fcribere, 3c contra pro fru&u femen. Herbacei, inquit, effe coloris flores. Diofcorides *x<6»&* [illegible] *ffy* ait. Sed cum apud Oribafium fimiliter *x\t»&*rn* A^^legaturj probabile admodum,fic fcripfiffe Diofcoridem. Mate tamen *y* fe^d, *acutum, prcfaeri* reddidit. Quod Diofcorides *<ppw»* poterion vocari tradit , errandi occafionem prxbuit fummo viro, qui in dodifsimisfuisnotisadGalenum *# rimvs* libr. 6. cap. 1. ubi haec Galenus, J£ *£n x^n»v Jfc $ ^iiixon,^* (interpres prudenter neglexit ^) *mv w*ovpiw?7rd£ itfv wipt6»;* contendit, prunum fylveftrem,vulgo fdjCC]entiOO?n/ effe poterion Diofcoridis*;* cum prunus *\\xc* plane tragacanthodifsimilisfit.Nullahuic lanugo,prater cam qiiatn nonnunquam praetereuntes oves invicae rapientibus fpinis concedere coguntur.Nec foliis conftat parvis, fed propemodum eiufderr? cum pruni fativa? foliis magnicudine fiunt.Nec flos exiguus,fed cerafi floribusaequalis;&quod maximus. Fructus ejus inodoru^onfnique acrimonia carens, multiquem medecina ufus. Pharmacopcei enim ex hocacaciam fuutn fiftam conficere folent, eaqueMedici, ubraltera deftituuntur,pro veraIe,itimaque utunrur. Eafdem enim propemodum vires halm; quod veteres e- [illegible] *pro* [illegible] *bapdum* eflet. Nego unquam Diofcoridem hos duos fapores inter fe diverfifsimos fi, confudiffe, ut alterum pro altero ufurpare. Botanicorum plurium fentcntia eft, potenum earn efle plantain, quamdiligentifsimus teriusS? Bota,n^ s Carolu, C l L s tragacanthx al- 2 ^ [illegible] J£ ^ribitf *Tragacan.*

lanuginofaque, primo vereper inter valla exeunt, dulcisfaporis: folns hieme decidentibus, nervi illimedii quibus folia inbtrebant, in rigidas & acntas [pinas e'9adunt, ut ea temporetota plantajine foliis confpiciatur, contra quam in tragacantha, qua by ems etiam folia retinet, ncc ea abjicit donee nova fequenteanno adquifierit: turn demum dectduus vctuts is foliis, nervi ilh rnedn in fpinas abeunt. mam, inquit idem Clufius, *ncqueflorentcm, neque femenferentem vidi ifidfubeajlurimosfolliculos, bombycinisfimilcs, aut alcea illms, quamMathiolus byperoemappellat „follicuhs fere pares ,itunes inveni, quos ab ilia excidijfe] (Sflorem exjimtlibus prodire album, non magnum incoU refere bxnt. Dcfimme mini certi intelhgere potui. ^adix lento,, longa% i(i radios ramos divifi, nigro cortice foris obdufta, mat me vntus Candida, fungvfa, dulci, interior parsgummdfum quippiam &fnbdulcc refer*. Nafcitur plurima circa Giiadtxfy la venta el petal, Granatenfi regno, in collibus,arido & mutilifilomec olio loco confpexi. Vulgare nomen non intellexu fid cum adtofit tragacantba fimilis, facile tnihiper[uaderemjegitimum ejjc noiipav, quodab lonibus idty/iih vocari Diofcorides ait, large fruticare, ffinis horrere , Jpijja lanugine effe, ramulis longis,mollibus, lent is, tenuibus, traga** cantbde proximi's, in collibus ££ aquofis nafii (*vulgatam ledbioncm vir magnus, Botanicorum, dum vjveret, facite princeps , fequitur *) (3 radicem recifam Proxime terrain [uccumgummifimilem reddere tradit: cujufque Vilnius lib. Z7. nat* biftor* cap.* 12. *meminit, illam etiam a quibufdam pbrymonvocarifinbens. Bellonius lib. i*Obfirv. cap** 16". *duotragacanthcegenera obfervajfe refert in'Cretenfiumontium verticibus; ear urn forte altera huicfimilis erit. Certd Hauivolpbius lib. l.fittperegrinationis cap* .12. *firibit^ trial tragaoxntha genera in Libano monte invenijfi, quorU unum meam bane referret> alterum humilnis, HH ferefimile, [ei* [illegible] *,*,,,* . !/*£*„ jfirn^^Nj^uiyuTUjccnuuus ajjurgens, mcanct lanugine poterii capitulafiiftinentibus, & furpureisfioribus [peEtabile.* Hadtenus Clufius. ¡De tragacanthae generic bus paulo infra agam. Omnino fatendum, hanc plantarr* plurimas notas habere quibus poterium refert. Nos tanturn duos trefve ejus ramos vidimus, quos in horto hyemali, abipfo Clufio confe&o, quern nobis donodedin do&iff. medicus Ioannes Pavius,magni Petri Pavii quon«dam profefloris Median* primarii Botanici,& anatomici celeberrimi filius, invenimus.Hortum Hyemalem vocamus in quo plantae ad vivum exficcatre fervantur. Unum tantum obfervavi, quo minus pi?o poterio accipere poflum,- quod foliola non erant «fe<^«, utide poterio tradit Diofcorides. Huic enim tragacanthse funt fimilia, id eft oblonga; qua: orbiculata aut rotunda dici non pofiunt. Indagandum etiam, an frudlus odoratus & acris-Dubitat clarifimus Clufius utru tragacantha altera quac pro poterio oftenditur, fit planta ea, ex qua telas pulcherrimas confici traditStrabo. *Strata,* inquit,*feribit,circai novam Carthaginem plant am quandam effe, de cujus cortice teU pulcberrim* conficiantur. An hac me a fit, ignoro** N«/-lam enim,qualem HU defcribit, dum ifiac iterfacerem, obfirvaba, aut iflic nafii ab incolis intelligebam.* Hujus plantae mentionem facit Strabo lib. 3. circa finem. n^ 3 *n***

nim x««vifa. *Et afu^rthaginem novam arbor em ef[e,qua\ e[pinacorticem emit\Mt, unde teUpulcherrimaconfician,* tur. Arbor non eft planta à Clufio defcripta,fed quis frit, utrum plantam hanc re&earborem dixerit Strabo, aa verò deceptus fit ab aliquo, qiffarborc vocavit, quod verè frutex. Ctfterum tragacantham alteram, aut huic fimilem plantam libr. de plantiseioticis 1. cap. 22. pro vero poterio defcribit profper Alpinus. Sed fatetur,cum delinearione veterum non fan's convenire. Ipfa verba audiamus. Poterii planra nafcitur in mulris locis Cretse[tc] infulse fruticofa, foliis, & fpinis tragacanthae perquam[cc] fimilis. Quo mirum non *Q&yCI* poteriu pro Tragacantha " ex iis locis,ad me non femel mifliim fit. Larjge verò fru-«• ticatramisaliquandotenuibus,utexprefsit Diofcorides" & aliquandocrafsis, nigro cortice, quafi fquamma-[ce] tim cum fpinis obducftis, non longis, fed brevibus & *[e] denfis, fpinis albis, acutis, horrentibus, non red^ [ce] fed obliquè adtis, in fummitatibus crafsis, crafloque to-[ce] mento candido inaequalirer obdudis: In Quar nm^nm <« flofculi tenues. leves, oblongi, colore a l b S S« tur, a quibus (emenmmutujn, rotundum, albicans, ea« Ianueine obdudrum fit. Haec olam-a fin *u~~~.~e-.U~** [illegible] a Tragacantha differre videntur, [illegible] Tragacantha neqi [illegible] in [illegible] crafsiores* haber *fed potius "* fubciliores»

Tragacactha altera CluGi, aa potcrioo.

Dc fcnsine etiam credidi, tcitmn Diofcoridis habere JJ vicium , viuarumcjuc ab aiiquo (Implicium raeilica-^ niLiitorum innncpcrto, fiii/Itr. Quod cxejuldtrmDiof- |(curiJis vcrba fciak conjici potcntjcum ipfc prtefcrtira ^ dicat ; jcmjnisnullusulus, I*TJ guituocuto.&udowro^ qunrnodo iftud vcruiti elfe potett, quod femeu potc- ni acnnun.aiq;aronuticuro nuUiusfuerh:udis? Quod ^ crtdiniujnuUiuidrcurtis, Cjuiainltpidnni fit minime- M flue acuium . aique aromaticum, qualc ita cflc in no- ^ rfro porecta dcgutlavimus. Quibw co!!igimus,noilrMn ^ hartc plantaai, pro poterio mtirjjn. non abhorrcre a _t • potcno rods. Aceidit cium, ut hzc vcriuj mag's ^ c-icatur, quod hscaurvcrc potcriunicrit, utni»if- fHMnny,aCTir TnrgKtnthii, ignamfiimHeil" u dinem quam portrmm liaU-'rc cum tragscamhfl. Oio* ((ftorides tr»didit,&in fpiniij S: in ramulis, a«]ue lt qaadintenus etiam in foliis. Non eft auttmXraga- u caiuha, ut nos in ipfa plama, quiitn nos olim in *Cttix* ^ duobusfcopulis, quo* volgns *Gt>$i* appell« . ol'ie"-(, v .iv i nut.(. L) ifii; i: *ansni* put c r to. U tfffwqueBtt a pit* ((ireram dcrnonilrabimuj, q»™l ipfifil prbecflO|i 8**^ vtria a *foatia*, fpinilque conltai longioribui, •& *po-* u teriomai>istu foli.ita, aiqut ira,ur Diofcotiiicsconiir- u mavic,, quoiun tcmporc. quippe in vert (IUOC ^ ^ »i(ipfa regcrminat) foliis ipils lpina: oeulwt. Dci'WJ*,. planue radtceBcfitcc-o »b ipja nunanu , q»'.'.J(]ui|"?.< enm hate non vidcrim, cer:i non habcu, u.t(t^ X" *iwmtlXo&Oti&ta,* radLccrajir.-eciramncnlii *, X , i ntrnbusgJutinaiiJi; illinin. t'udc Ncurui etiam 111C' u lute rtanEa fuit i dccrtituin quoquc cjus ncwonim at- ((fi-diwisuicdL'tiu-.Galcnnj niqiut habcrc deficcanot^ facultvitem abfqut morfui ftdca.W & Dervoa lll£!™.< f^luttiure creditor, prarrortimcjucipiius radiwni11*

J & H d Al

^SfcrVd«ai(f, Alpinus, ciaminafio. Non rcquitui; on fcrt rarrtos iT3R.i«mh* futiiici: at breves auiim ""tr^can.h^r ram., trgo & pattrfi. Id^o - *- ^ ^ i d a j ^ &«o$, ceouer. : indicjrt^uinoris i c: poicrion fert (IIWIM rimu- jbu idcovocc v

dukt news- Hie mns Diclcoridi. Quo lorcfcribir, U notiilimmn HI. Ntinincm firtim «tc^> prfl il-li caliqut' rationc admodum variare florcs; JT*" rnqiiam quod Jv Hoiistulou ocrd mhilftJiuipo«K, aiwl diverfi fim, alwique *•*»•, alt" ^ -;3*'^!, 'at. T. *fa.* Pliiiimn (ion rcSfc -«««> vfrnlTc, ftp« - cutmw. Plmiua foquitur Wpiims. Mem DM M-I!>: Diorcr-

hot rnffitfni cJIr

jusfjusCr ^-rrcfali

-c;n;i I, k|

mabtlansai.siktl

jimSrinini

T haSeix ra-

rtteif'

6 leptmiam potcriwn,

nomen

w V. GaM *Iftnijpautn,* vcrtir. In codtcc

imniintno, m% . ut Pliiiius tradidit: ho* fc t»mftt,I basfcl

cfli *voa »if'^i* *cl
iiimiruiu *y!'5"> rprf" F!acct • U
provcniit.iion docet piofroridc*. I p
fibr,g. hift cap. if- it Arcadia ncmpe 8cCrew. Plumn
lib. 13, cap. 21- 6*i«n {Creu J £<£*'f 45 *f*i*statbim^*
(binxiUf rjJiin, mutt urn pndtUBM* «p«i *McJer, nut* la
*Acb*ii">iifcfri-* Lignofam hahct radLremfragicanrtia,
nualwn nun h*bcnt Gttinoraia genera, uiti nwnfc 1
wr. Diolcoridcs TJJI^»«»SH. *AUput&n.* cum Thco-
b. 9. hilt. « p . I. f[>onte (UJ. fine tricili i«ii.-m,'-
c. Sett vox Ai«?w lati [mniEur, m libro it
cimtcdta[£>iiIti;nJiLiir. Ofririnx gummi Drag*g.3i!;tii
vocint. Glu:inj|umeft, per crtbrum, JU: nrumlintcuni
eiprtmitur, c.wJitlutn.peilutiidHii), nitidom, liter Sifla-
veiccni S mbrarfu.11 rcpCTWtur. Slbftaitti* eft i;Imin!j-
fa, *tmx* ditrii;ii]tv:r ccric.ir , & aquim.quj diflblyitnr , til
tlenfiun muctbglncin, inttiri;Iii tints, convi-rttt. liligea-
dumcantiidiflimuji, tnnflueeni, ^vcuji^-nriiiniapor-
ttunculj m.isiaviin *i<\:ix* co vut-
gare bragacantlix yu-nroi, •
fcrum lineuK TL; i!i, unftDiafcpridei, ralJi-
quefcat. Vulgare v«t> nj Li i
f'trnn aJeolciitfi.Sc tinax *exiiilt,* ,
fcri tcmfKJrii traiiu dsJ&lvi, li^.isriqtie pcslit- Scil hi
Diofcoridi! fcnrentwtn pcrpcram intcrptecanmr. Sic]-.ii-
dcmPwrcoridesncmdefolo gummi.vcl.li ptqeet, laehty-
ma lingua !UWi[3, *&A* in e Jc^mwe cuui incllc t™for-
a, Jlud fieri l"c;ibk, com inquit: *yfi*« qaaih* «b ui

f f > j]
etitttnnft meiiovoitntt, utmijitt i.l tajftin, fy
fiucii, W n:t'!> inrcrttfiim^ atqite itj\\iUiisntt titmmeU
ttin jjltnSti. ft-'- I iltiiAit Iryutjiercfiiiitur.* Ex
hiipalamcft, Diorcoridhf (inrenciiindre, iraitaeamh*

i c o i indlep:iwT.tiingtu?c;!'-' lulij.tiL'iiJstn. Quimo-
do fc hodie a praiilitis prrfcribiwr; cammittetoT cnim
btcDici^caBpDti:!,&: ti >pOTT« coun medkt-
tncn«,quibus pedut,pulm >, p q p
ganctir, 3d tetnpy! qu *idlua*.«, far^we fflbdua, tenne-
rc, uc Iwiter fcntiinqits *qidctat, tL* ronaaoifc in «Tpe-
ram pcrcnSernnr -rriui. :. iinvioe *1 IJCDOI af-
fih A r i D i f i ' • •
fcriplcric, c i q u c g
dim
triculuin, . vffirt
i per fc
i; ' : :
diet, nhe-
p , exqui • •-
r^s. Ei hi? fpieula folutj, otian-
crien
p i |icrpetui 1 '.-, na
nofttispiJere Jicc[1] I bt
unum nzrvii
FoliciriiLiilcntis, ciuoruin
f t a .I f i i l f
iw
jrnicudine.
diciri
cefpitch«rentcm.
g
him proven 1 c ccfllibii
cdus lurcinm.

Tragacantiia.

dtfcriblt Alptnii5;diKiqiie roteriigenera, *qwe* ad traga-
Lanefu: biftoriam rfr«ri ocb^ti.C tcrum^juarrumtri-
gdcanthx ;• •*sxa* ab Alptno defcripmnj , r«artus qua^i
i-i fi/iir,i co'liiri I w, ad fpamum rcftfri poteft; qaad
;nis. SeJ arvjc di^reffi funttu reveni-
rsur. !nJj»aclaai,iaplitc2, cujusimapirtccxlibfrtius,
aq : ;tmpsfLIEU fpraolim vi^ant, lit poteriun; an
xl«e». Piiier ion elff nequic, quod ncc
: l i f j b > t i i d d l i f o f
»F««ntJ«equc,
JeciMffu: tr«,niG (
ntwx noentu ac
, tomn n. Semen
pfedbrtc-
.ctH TtS 1U i pOtCW ^crn bsnu tcr*
PKirmicorrtrmRkix!n[^i7ijt Vl"alf»
••*it*; veriia nnini 'jjlife^nein mtni-
nt.eriaarf " inJJCSTIIjfftrvjrcat. Id«mde
-/i i *if*
yfl»ttt. HMK hcoorna "ESSM (
wBcffij
ftmfic, ifecr fir rrtft fuKrcmCrcta.*M* fporarnufci-
KH *J<juircrc, (t4 ot nn«
i
inws » ra;cns, mi apud AriHo-

^ ^fulegiumythymnm^ afp4tagum« picem, fphace lum« tympanum.* Quid tympanum ? cjuid pix ? quid fphacelas in herbaru'm cenfu?Tympanus inftrumentum,fphacelusmorbus,pix res ex pinguedine&fuccoconiferatum arborum confeda. Ha^c notifsima. 'AMJ9riA»corriguntaiTOK, 8c **rri T\i*7mw,7nl]eew.* riw» aute cum pinum exponunt, errant, non tantum quod *ninv* pinum exponant, cum veftere deberent, fe^quod inter culinarias plantas recenfent arborem. Eadem de caufa nee *f*iu&* inter memoratas plantas locu habere poteft. Toturn hunc locum fie fcribe; KMmu&ir, /3AJJ#*. >|«« Jmd~ &V9,™w«,ii8ot4iM1(rQaiw;7rf[yotnf.* Id eft, *capppann, puhgiu>n,tbymum, afparagum, cbamepityn, rbaphanumlfaU viam, rutam.* n/wr, aliquando chamaepityn fignificare,, libr. p. probabo. Hoc ii minus placet, pro **w»* fenbe » S ^ , vel aliam quandam culinariam planram. Sufficir, quod capparis vox apud antiqnifsimos Graecps invenitur. Altera ratiOjquod culta fugiar, ut Theophraftus c#terique rei rufticae fcriptores tradunt. Ergo non quod in campisproveniat, nomenaccepit, verum quod melancholia? , furorique medearur, ©^ *r\wir7mv*i *&*,* Diofcorides lib. 2. Cap. 204. *O $"«.J\x#p'rcs cwivjs axr^tet ih%u« tit* hit* fitr'ohev mriffyj®* h jufyxs p. Frutlus drachma" rum duarumpondere ex vino potus,ad dies'quadraginta lienem ahfumtt, KxTtTshx5os-fTw, J|* yg\ihrT Cahnntiti cu» upy Al\W<. Splenjticis quoque cum hordeacea farina imponituu* A Galeno j ^Egineta, aliifque m^Jicis celeberrimis, adverfus maniam, melancholiam, aliofque tales morbos quoridieprsefcribitur, Pliniushb. 20.cap. if, *Innocentius Italkumeft- ferunt, eosquiquotidieiedunt, paralyfi nonpericlttari, me limit doloribus.* Verum ergo etymon diximus > fi modo Grxca fit vox, non Phcenice* aut Arabica. Caeterurti n** »»«<»idem quod *t^ftmw.* Pindams inNemeislibr. e.

Praflantior enimfedat litem
Priorem vir.

Lapis quoque in Laconia, tribus a Gythio ftadiis, in quo Oreften fedifle, & & furore ceflfatum, fcribit Paufanias, ex Doric*; linguae proprietate dicitur Iupiter WTO-«?»id eft, Iupiter *fedator*, qui fedat furorem. Latinis capparis,&cappar dicitur. Columellalib.n.c. J. *Cap' farisplurimisprovinciisfuafpontenovahbus nnfeitur. Sed quibus loch ejus inopia eft, fiferendafuerit, ficcum locum defiderabit.* PallacfiusinOitobriTir. II. *Cepullaferunturetia.mbocmenfe« velmenta, &paftmaca , tbymuml3 origanum, &cappar menfu initio.* In omnibus, quos vidi,codicibus,etiamantiquifsimis anno 1482. &anno *498. Regii exprefsis, cappar* legitur. DoclifsimusGaza *inturim* vertit. Auduarii auclor fie à Roimnis vocatam refert. *'Pattteun motm* lifpn^^^cl ^*>***&*• Aldinus codex, *bn&lu* Malo Graecam, vel, fi placet, Arabicam fervarevocem, quod a probatifsimis aucloribus Latinis Temper capparis vocetur. Aliam capparis delineationem, quam Theophraftus tradere vidctur, Diofcorides lib.2. cap.2o4-dedit. K«a

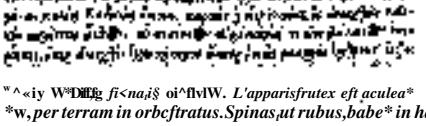

*w^«iy W*Diffg fi<na,i§ oi^flvlW. L'apparisfrutex eft aculea* *w, per terram in orbcftratus.Spinas,ut rubus,babe* in hatoimodtim^aduncas: foka mali cotanea, rotunda, fruBum Wr6o.!iv<ti„ftar •zwi cum dehifcens panditur, florem pro*candidum. Hoc verb dihpfo.nonntbilglandis obbngafiZ"ra tnvenitur, quod apertum grana, tanquam punici mali, exi gua,ruberitiaque intrafe oftendie. Indices Hgnofe funt, i r? ^ ' *cnu*nerofie. Afferis plerumqne locis, tenuiquefo-*

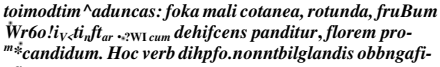

lHs,domorumqueareisnafcitur. Diofcoridescap-Acul rutic em dTe tradir; Theophraftus fuffruticem. phraft tU?*Cau^n abere,refert Diofcorides; idem Theokm,fcriKi?Tv Per terram morbe ftratum eundem caucap.^. ^j-^fcoride^idetn apud Theophraftum lib. *6.* fcntwW,?¦ J,'ca P-8. legitur. Verurrt *mm imy»i*»**>* petuocapp^ lces hibent. Male; fiquidem caule pernatur, probatV ?llu(^eciam ^°^ refticaulibus oppoipfocapite *i,J.T.7?''?''* Agendum. Accedit, quod hoc tia* In Arabia ve? rerdc hvcnrfruc fdia. fertat. necapite citato Theophtaftus; qualesvcroferatfpinfe non recenfet. Efiofcorides inftar rubi, in hami modum aduncas ait dTe. Folia, ex Diofcoridis fententia, ad, cotone^ mali fimilitudinem rotunda funt. Theophraftus fubhif[)idaeademfcribit. Frudus Diofcorides cappantribuit,inftar OIIV^.K^TTOF vocat non ipfum fruc T:um,vel lemen intus contentum,fed capitulum,five potius Sons ru* dimentum, hoc eft,nondum completum norem,nt ex iequentibus apparet. Ait enim, quando dehifcens panditur florem promere.Ergo ante florem frudlus; quod ablurdum eft. FrudumeVgo vocat,quod vulgoappetitus,gulseque gratia commedimus. Sic fophylus,ut infra dicatn; papyri Thyrfum frudlum vocavit. Cappares,quae adnos fcrunrur, multooliva funt minores. Sunc tamenfrucius (liceat ita cum Diofcoride appellare) alii majrres, alu minores, qui in praecipua, primaq; funt commendatione, muhoque funt pretioliores, quam majores; quiijd, drco ad nos advehi defierunt. Minores ergo, quod palato melius fapiant,meliores habentur, fed falubriores iunt majores. Sic delicis homines fallun*, fanitatis detrimento. Sapor,qui in illis percipitur k muria, vel aceto, alcititius eft. Utriufque frudus, feu viridis, (eu maturus, guftanti prsbet faporem fatis acrem, & ingratum. Minor facilius, at penitius imbuitur conditura, quod P?1??1^ fuccocarnequeconftat; major conditUram non «a r a le conrrahit, fed melioris cftfucci, & melioris alimenti. Sed hie culin« error. Rede olim Philofophus, nihil medico, valetudinique magis adverfatur, quam bonus coquus, & delicatum palatum. *Flore,* inquitDiofcorides, *ildpfo>nonnihilglandi$ oblong<efigurainvenitur,quodapcY' turner ana, tanquam punici malt, exigua, rttbentiaquenti feoftendit.* Hoc frudrum Vocat Theophraftus, & J*re fru&us eft. Quid fruitus fitjib.i. docuimus. Theophraftus capparis fruclu Balani unguentari* frudui comp*'' rat. libr. 4. hift. cap. 2. Granorum,quod fciam^non meminit Theophraftus. Radices capparis Diofcorides ingnofas,p-randes,&numerofaseiTefcribit. Contraju*ftis &. cradit Theophraftus-Dodi Theophraftum 5c Diolco; ridem conciliare conantur. Ajunt verba hare p»»; K''JTJ & ouse fequuntur, ad pheos hippopheofque pertinere infton.ia Sed valde errant. Eodem enim hoc capite 1'heoJhraftus pheon n x M efle.inquic.De cappantec apod Edium in Septembri titul. IJ. repenuntur. *Buufi*

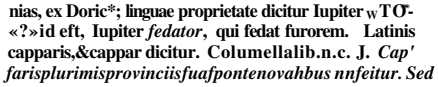

eft ergwepocedat ultmus, ctrcumvemente

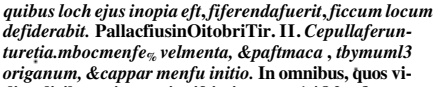

pparis arefcit. Poftenora haec ex Theophrafto habe-, q£ fatis oftendunt, verba ilia ^^ Sec adcappaj liftoriam referenda. Quod in totum Theophratto aaverfaretur, quipluribusinlocisfcripfit, «.p.p a.m c^ fugere, quod veterum nemo de phcotradidic. W rim afperis locis tenuique folo in infulis,domormnq^ areisnafci, tradit Diofcotides. Idemaffcnt.eaiij* J

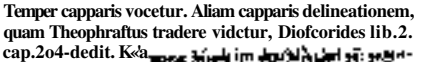

quidnifi lignum rf, *gypnoi papyn cauk: cruduffl mandere,

ve Thyrfum dficultas qui regnabat Xerxes commemat— eft, vocabulo Thyrfum, quod papyri fubjicitur. Vide cap. 15. lib. 4. ubi de papyro egit Theophraftus. Dodi gridam aliamTheophraftum ucunedtic. ndremfibene attendant unum tantum genus ab utroq; defcriptum animaaverrent. Capparis alia domeftica, & aliquo modo culca* hoc eft locis proveniens minus afperis *sc* incuhis: * fylveftris; qu* folio eft acuro, id eft, fubhifpido, q^ non habet domeftica, qu« mali corone* rotunditate vt-Quod adradicem.idem dicere licet; nempe in culns pl»* in incultis raro *xAura* nuiim unam naoe quamquam. eciam hculcis, fimiliter ran plantes hoc loar. De generibus haec Diofcocides. tu

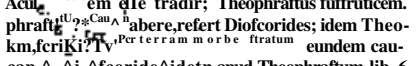

Mniihtfr. Porro Capparis Africa prtferthn, V«-yVg *Margaritas appellatos nafcitur> vehementer vomitumfacit: quaautem,* rubro mxri & Africa defer acerrim*, fi{uidem in ore fuftulas cxtitat,*

*te*usix<fi* Twf

f e" J Jiii. in ar .1 115 d 11 in m midtStiabcwilib.17-

i-,(Jj'rt;ui»

t, .p « i w » rf' £*.•••*>• Mi.i.j«quia». *tumtt»fqai* ffigj-

piut p:rri"i: • .

titm&ibt • 3- •!»• ^

(Mir.Jj.i.' iim. f. t-i|'.tf. Ji*

on* *Jt-fuitiir* /rgiii Ai^iriflrij , Lii.;u *jpttt!Mnr , Myp-*

tt cmieimw , .\,*iftuUUchiia*$_y$ *dctn*

Coqlpuc cotici; Ictibi; ex Galena, E. At «'F *'tjvSfit*

S*imginp!£ 'Ajyiii *ifp/uimf.* CialfltUi lib. 7. limpl- 'il 4',J*

if ii van jEnj|Mif *)tnufii't* •UT9iMf.«raif 6 * *» *j**'f

ami if*" in .-- itljiif •nnoiif fc"*"11"" T^.. A..W., il iceft: *fmtMfturittfmti** '*'H «ft.Ju*

ffrvtnttbujifu? rtgttntbai prevctut, »/ flMB* / W'

maiie <;! nojfrjteai ftaramim tti '''' bjbiut *-*

JurmrufKuttaiit.PIhuo&Vb. it.atp. ^J. 1«ftn/Esr-

*BtO)t$cjippitrufirman*itgsi fimtx, (tintntftiii*

f aJ«jfj,cj»l< /"• J"' '"*'' jifHii'i'JlK ilrttrjijo.

[fn'cuM

. *Mhmtricum vutvti Q* MHUM in/fj-

.;. *Aj>iiUitnvsmtmif,ttit, Jimaibum&«hiumfil-*

, iJ cjnu/iti«en tmntat , j(ii *cfhtuJiaptyStn.*

Scribe ei Dii>lcoriik-, jfroirtoga *peS'tilcm*, *»*ri

•,'fi, *prtetpul* Atir«j«ti™, na/vu t5 irr™-

Ditm iufUtianubia, (Sc- Cynoftamn cot;irunc. tjuLiil ha-

pjtos rwi-i QKklo ipiiias lnljca:. Pro *tpbtefltflvlen* , a-

puJ Auiltuatii aii^iein #»«.,i>.i. IcgitUf. L)c cultura

Cappavis Folio acato.

csppratnmdc Ith r. iw$_m$,,,,,,r. m,,. decanfis- Cap-

p n s alia (ppnofa.frmlu mtno'rc.fuljo r'wur I

fiafolioacLirn,f!unKcur,. Aadams^scexcft, tujtan-

tni'li iwn minu* ^euck &,hantii

l rubi, [.rrtrrr^-L..-'

riiqui :

fcretttes c;i lhinvnnta

ftmiles.m qnibt, fen

iifibmilioniiiidiiii.,-..

. craliiorr rortice convcft-inis, cujn? In mecKins rrc-

nsudt^ floret sftatc.viRct inautiimmim uftiuc. Ru-

3imcntanormnanrequamdehifcant ti1|j(^nt)j*:

tiqIccntdidjIC

obtitrv. cap. 17. eltii.ac rirtonihil faluri vctxlurtur. ti>-

ifc MJJU J ca|jtp*ruai fbtta it:./ 1

at 141lc in torovciui-... .ii$_tt$ n$_u1$| ciiiditi, k-d cli »i

tlmiuxartKnariiiiihii UiiLi. DB Arabicistappanb '

tib. ^.abfL'rv. cap.t>o. BdlumuS; J^1,; j/i« .'W.VJ *-i.ni'i-*

ICJ, ttfftUtl mnaumiti ,liiti/>iLtu>riJht,i.>K-jlii</<Jintm-*

.'. *«aat«Jjfnetiui ..•.* .iutt

*lmi)iil$_ls$lilb^»aUrli*mJtl>Uludnte.iji Jhr.i>.*u:rilJCt7>tt-*

. r

numvetMitffJiiijtu.Mtlutmdif

ce.ii/iLM ittitteM :fie Awtbet 'tlitamtappara$_m$ juiin 1

j:nt vmil anuntfctttfaknt, ut AukUm temftmtnt ± Ja*

*citjin Avian"** MWMK. Aipmuilibr, Jc pfont. -*gy

1 tl. *(.'.ippiret Mexjudrixt^iet/*U f(

, juot ctpf&t (j jppclUitt. Unoni

l«Cj[jpttrcivcvinit

.1 ii>jRajnt i repcritur. *Vc*

«aU,wtciSiMithtolai,h^fj;uUawltUddu$_mi$d -

hut: lettiitcsii virirtcj, nturi»quc nondum ccimiiti lunc.

H-iAeniwde cipp.icibus; qiiiiajnjseit luliaHiJpiiyj-

quf condit* act :o, am ainria adfcrutimr.

friidj luo tna vulnufculs infligac, icl quod cufyidaium

f fist. Maiunt *lii_, a fcrniim HI^UL-I ta figura,

inftrniiioliiiiiii, mniicti impolitil. Tn-

h l i > l Bdinquarnmo-

quc partctn vnlvat, Ictnp^i mucronciii IpitulunujUt: in-

tttiiim oftendir. Hujniiivvli mii: • 01 Princepi

AutuaisMiiinriiit LII nlmtlione urbs(jecruudil'ber^*

atli'c-riUs cotnitis Minl^tldicifubiiam equiiatus irrup-

tioiuvn ij^rtfi *atcuw.* Inttrumcmi huju' metmoocta t'»-

cit P'lutardiiij in rids, BcValeriuiMitKiamSjiCurttos

eo ufi firife tndunc Nobi* pri its etytnua imgts arridet,

cKiltimamulijue, tiiltrxiraemoljcllicuiiomenimpo'ltmD,

rtu^ui fit Rmitco Tnliulus erinn $_3$i«c$_u$i'$_uttt$

j f p l a n r j . Trtbulm

aii is pAlaftrK,aii«stL'trcltnt,U(;pa!u)trilib.4,cgi. Jer-

rcittis a Virgil io ians frugum moibw, & is Flitnii inttr

tertKpeflrt recciiletur, libr^i. Ceorg.

i$_i$al *>;SLJ culmu

LufpjeiJHt, iTihduttt: interque mttntUculiM

lafilixhlium (vfieriUtbtaitumur ftIK,

Divas ftpafofcu M! B^br^M cap. 6. vcrf- fe.'E.^'^

I««VB., *At/jug p$_r$frjt ffintt i3 tributes ryetfintitft,*

& nulndiSivm ptaxittMi en}nt tuttn tenditai (suH)O'

Ji-nr. Pliniiisltbr, 18. cap. I''- *Numlaltum, f$tribulet,*

CJc.ir.i'voj, *lefftfqmt, rwnnugiiquiirn tuber, tHUtfta^mu*

OMIIMJ *potim, ijujr/i inter ifjiut terra f*ft$^c'$ tttimtrtvctim**

'J (.-nvltriitribttli duo genera deJcribtcTbeophr. quoriim

prius folio eft ciccrts, altirum ffinufb. UtTutn<juc«i!«-

wtvmfiju^i.., *Maik vettunt, foul}/* <K*ligtxe conilK. Utti-*

»'»»'''' ?ft ijuod fraiilus cingit;^oi.ipiid Latinos ufurpa-

1 a. Red<lo, *ifunt penttrfmm oeuhttim hthtat*: Uniltn

gonusDioicondwdefcribii Jibr. 4. cap. 15. Stduirtini

Uit'ftfot>»U(i,

**tttr.uivribui;\>itittiltivtfi>l*ngitmt<Tr*flt*tis,($f!>>r<--<*

fteunittm iff: dafbil u bt*tork*jmtHi*>*^{m}''&***X*T**

area tufivuT. UtrutH pritw,maltenun, an isftium ab u-

troqui; riivLTfmn ilclcrjbat Diofcmriiics, inter dexfriorps

iwnlarijconvenit- No* (faiyo mcliori judido) csifti-

matnut>D» mum i 1 h

ptmftai fi»Ko Hcfi-nbtt dcunj -, ponBtte*

I' t r i 0 LL - - ergo ruin iiiv$_t$-fi,i. Sdl pro •

liH"ii f I

leg • • Ay>#- kfP

enccun foe«i i vide o>, *». 14*.

do fnl p p

.' ""rctina.A

tiG nj>li^tia neeJiiTrj. quod *vo*

iihh 3

occurred*, in herbatrt cagnicam facis vcrbatn hoc mutarunc, & fto *ax?.*i&)pt* loipiorunt. Illud vcrum efic fuggeritPhniuf.cjmirbr.ar. cap.16. abi rnbalomm, udupra moitiumui.hiftorijia confundcns.te rrcftrem tribiilfifcribit folio dcercater *At in reliant wbcgeitiuduo: ua, tktretUM^tMni mMluua&k afititufirMjm* '>('- fefi* sb)U;t'jilUrum ,fimt» migntm* toft-

non teycindidnra.^^pwe Plinii Icripnun fuiidma • « « • iV^i, ,,, H »n ani •£ ^w>g-. Q^itt norius.gnirntehyrumcictfculatncri'onr? H»cli 1 nor atntiwnt, o.Tinmo fjtcnJnm,almnj citbuliiin I phriftum, .ilium Diofcottdki.Ti defcriber.- ' iltorum fejteicndj opinio, quiprowf^rit,!;^. ic^c. Talii tblralLi crltiulum Vc:; 'et. Altcrmrum Jc^cnJ'im, 3c fccibc-i J H ' AoriuremOribiiiii, & vulgKtjtum csli 1 cJ Wrxx*I vcl, vul^-ati ftfrv.iiiJi IcCtij , .K

D r t h T h U jn i.iriLcre tnba lum. Scnuif/tir, >^-«»A»>i" . Mili' in in iflin.m)«^ui{«lcgiti,Jr. I n v u l g s t ccib:i*v Mtur, (lintniitdidit «x Or.l)afii>,& cciuftoqauft doaifr.Sjrice(iu*.Loiijpse:fcttibali rer; Us.ipfit 4v"i->iit tfiilii;3t. T4 <>4.iuin vocat ft i. ex foliorum aJts njfermes, tint «m *—&*, ic. crt]ne_ interpres Serapionu Sc Oribafii «I.J~« t-..ri»J t> ;!•*;. Jed n:l yv'MAf retulenintiidquc . tribuli jenus fjiiiMlum cr.nljt Thco;<liraftm, Kiibn j-;ob^ bilc/ad jirciiint'.'p^-*.Iwirtfiii vc<crn ,;• . dfc, a i - i .. s . . ' • I t i d m H p if e r tribuli fruAut rribuunr TJk italubercomnibgi reiher)

redun&ire.idemSaraccnus, vir iutnmiii;, oiftinut, w. fciolo qoodam ex proxirof frqiicntt *rxrioAn* h«e rVii8b tranflatum. Vi* eniuffuerit vcrijitnj$_e$$ uiutn Sceandcm planwm , 8c jiutta Bumina, Sci$_n$ douiorum vcando roliram. Pliniiw cent quidem in horris terreftrem tritalum tura prodidit, im atjuttiaim in r]un,inibi]^ *hbt,* 20. cap. 10. Nob;! tamtn nortvidetwrqidendateL 1 qood *a* apud Oribafiutn & Serapranem repcriatur. Fic-

ftnbasKpaludofiscopiasaprovemt; uettus tamenioct* aqtioiis, quamarenolis.lihid[amen Ettcoduffl. tnbulum tcrreftrctn.qui a<> ommbuscognorcirnr pro tcejtpno, rariuiailflumirtarcpcnrj. (Jnumrcftat; quodPiiniu'r[11]* ^pmi^AiapudThcopllralliinl legerit «^,uiJif. *AUenin* q ui E , *It•ITCHJ carm.* V ul i^at a tn i''ervamuf I (r^ionc :n • q[TM] •itien fcUmo, lion arense llmiL- St. I rii';[11]'' ^'- rtiltns, cltiicfba tnultis viticulis, gracitibin, pr. !r I'L-rumcjuc. qua* ftc4]!ientest

valic fiT.-iUiunt

ct8Sdr.iuo?Tf tn'Juljg inccxi *'

iiTtlurat, (jure':

fica. qt de(>Uic

[•lunui ^ rn. mawnotKtnn. BCBWIM*- • [i]*

OUov.

.' » Jam *rniefajt txtthmtm* tjfe itrdxxm hhum** Brl

(f>fl»jti a ; - • • ' . . . , : , .. - ! r *CM)f*lttr, t tit.:MS tMtrat is .* tin.<o>(duft«|^)c« d rattaaac^ciauij P<r™, 1 *inUnfmc litmim wmf- <Ur;ju, •»tmptiit tnim fhrJii ttgttimmm rti,fe* —W»< OTMH *frrfkn. Snimtcfbtaftijfl*ifTjzati* w ^ f , f »J .*nrf .*« * riwW.-f^- ,^n^, *rrffr.i* Jttmtfentimfrxnxfit* • f «m

«oiell«»Bpp«n.«'a[rfdI]>[D,fte!I]r»«»r» [orTll] »[1])J„ ,«cd«rrcVr . Vjis eoun carrc, occ iliier **nJMta eft.** qjaod fofaJpT

TribulusTerreftris.

Medici folLictilofpinofb ad tnfbtr Tritbliuui Lochlcatum tnioos *IX^*

!?.*[n]II!',[pQte(^] "I'lem plancam in domrrram a«is, &«- ni* hnnii v, [w]7""[1] "wtoTMdcftiffiliw apod Bauwasin m-nt iwSw!^ [otntn]u!nHccabnnj;^ eadem tat" fli>-JjrtonTTi™ *liffiV*Nuftri^ frcqucm. Viol* Ciar- mf» ftJ ^ .•,^0',*^" B*wia«* fefcnur rpcort. in "[e™][SJ]"J"'[w][U]**i«fci[uriead«i*i«>wp»i*- 0lrt*M; Ad prior is tribuli *duTcm* V Iri m «imi ref<^ rant trifolit genus, qwod arvcnfe minus viilpo « » . « £ Miror.quwl mtdicam. quam tmfohuin cofbleatuia J"[1]*" rumvociw. tribulum nor,dircrine, qiuxll Cr«enfib|f rribulut rocctur. Bwlbniiwli*L* li. Obfer. tap- 2^- 7* «p»,f«wi«riwh««ir, *«t itrivdlo,* — i i — « * ^

*turn terrettrem nomine. Cauliculos habet tenues, rotundos, nonerec̆los «fed per terras repwtes ifolui mfblto fimtlta, fid minor.i.teneriora: port lilacs folia nonmhil, tferunt.atta • men multo nunora, & <**«*'' carnofafunt. Injummo pediculorum {lores profert, exjlavopuUentes, parvos>fequuntur frudusjivc valvuU in fpiras contort*,cochlea modojpmu-Its aliquot horrid* , exoblongo rotund* * in quibttsfemma parva, Candida, nonmhil recurva. In Hifpam* locisficcioribus, (3 m agns reperitur.*

•H ^«̆now. J Scribe, *i* 4f ^«><̆* per *' *piy*. Planta haec & ă***9* & *«itmU* dicitur. Diofcorides hbr. 3• cap. 21. 'A- I Scribe, *'Avavkyoi Ql[i onMoct W-* Apud Oiofccridem 5c Theophraftum oxyton^s legicur **wU & ^toapudGalenum vero 8c ^Egineum, *''Awns &C*MUS,* accentu in ancepenukima. *'AvwU* vocatur, & non juvando, quod inutilis fie, aur, quod null-am uulitatem praebeat: aracro enim ipfifque araronbus inimica. Nam non tantum fuo ramorum &: radicum implexuaratra, invicis bubulcis, in mediis ngrorum fulcis remoratur; (unde & ipfi refte bovis, remorse aratri nomen impolitu, Giiod arantes bŏves in opere fiftat) fed etiam mdfores, fcenifecas, ac aratores fpinis fuis acuuis admodum U'dat; Vivax prxterea nimis, fruges opprimit, fuifque aculcis nocet. *'Owii}®'* nomen impofitum nb unlicate quam adfert afinis, *&*$Zvov„i$* ovijpr,quod ad cam afini prurigmofi fefe libenter fricenc, & fcalpanc,ur nonnulli veteres tradunr. Ruellius. *Complures quoque herbarn fie vocart tradiderunt , quod in ea fefe volutantes afini fpinis ejus dorfum Itbenter affricent {$ fcabant.* Phavorinus- *'Owns,* (fenbe *ovavU)* -5>|b^TO *ova,rmo(pt*ia/ itj* TO *O'V®*, *i rovg ovous* o^i-*hoCTX.* ill *tft cct&vjufe QV̆TOV.* Ononis dicicur ab *os^jtivo, & ev®>, afinus*, quod afinis opitulferur. Apud Nicandrum in Theriaca, circa fiuem, mentiofit *hwM.*

Dodliflimus ad hunc verfutn interpres. *Qmimomfis neque apud Diofcondem occurrat, neque Nicandn interpres,* (Grae'cus) *ejus mentionemfaciat,tnterim accipiendum.quod Hejychius annotavit, onejin, ejfelegumwisfpeciem : bwn; ̆arbon) tametfi Hefycbius in penulnma vjcrtbat* eW*<r; *Nicander « bami. At cum Pbetas in fyllabarum menfurafemper oporteat ejfe oculatoorej, aujim fere dicere , Hefychtum Niotndroortographia debereajfentiri. Qttanquamfacileaociderefotuem, ut librariorum incu*riadithoiftaperoparvum ubiquefit exarata.Sed h#c eruditoribus judicanda re? linquo. Ego isla mahm fentire, quam dtcere , Po'etam per t̆K-ntw o in e) mutajfe. Confimilem ad modum cum* TA» *v*<riv w̆hvyaw^ dicat, penulnma per'a ah angelo malui deducere^quem y£v\a*,quam ă p*v quodgenu 'dtcunt Gract'i quum non poffit effe propnum herb*, *qua* W ^ v ^ m ^ ' w n f *alias appclietur. Nam etiamfi ix7&>ns admittatnr hoc loci, *•*-hŭyavov pro 7ro\vptQt legendo^prohibet turn neceffarui* 5' *<»v-yw@* *cum cvaaris conslrutho: quandoquidem oporteat hie epithetonnon propnum effe, nifi appellative accipiatur, onofin geniculatam effe, (3 multagenua nodofve haberc.* Hadtenus interpres. Ego, falvo meliori judicio, ŭwsnv plane rejicio,& omnino (cribendŭ *Qx\ft\mo,iwntfovo<n<&* yel i»*-«©• Botanicorum nemo mentionem fecit, nee quifquam adverfus venenatos i&us aliqua facultare tradidit pollere. Anonis vero nota planta, quae radicem habet abftergendi, Scincidendi vi praeđnam. Hanc Plinius comitiali morbo laboranti dan ex oxymelite ad dimidias decoiStam jubet. Hauc>mirum, fi eandem Nicander adverfus venenatarum beftiarum morliis praefcripferit. Liferariorum uaque incuria «>*«?, pro *Iwn** v̆el *hwiu* fcripttm hodie rdjemur. Theophraftus ononidis hiftoriam idcamq; fansdiligenter defcrijfic, fed mendo non caret codex.

*«*nxm:* ^ » « ^ rr *ft $* i»iCw^, *MUQ&KW. HXC* confula & perturbata , nemo non videt. Corrigunt viri ma-

**** .. Placet alus *v$?n<p„H}s* w *£& *«»xh ^.x*?-

£<>«)>*, &c. Id eft, annuo folio rut* fimUi,juxta totum cauiem, alternate fohorum tnterceptu ex<ntum,ut veluti co-*

etiam^ij ^^ *?hn rnsl*>- ^i. ca*p. I(J. *Spinoforum V l t l ?en r''ST mS rln ^senimfpinashabet,appo^*

Hxc .. *troini ^ca , vivaquepr^uL*

inquit. *Vw, ife. Annuus^ quod lex^ fpings habetoppofuo folio rutffimilu* Theophraftus fe *Vj folium dfa £ 'An* **if f / %V T ^** *Videi^rfatisfana. Ap?ofito,*

ergo fcribendum, *annuo folio.* Et certfe fie videtur. Scriplit quis *fuper annuo* ex Theophralto' *tTniy*, \z\epaio«* quod indodtus poftea librarius,vel correctior potius,cum vitioderafislatinis litteris in textum recepit. *Ex annuo & epetio* natum *appotew,* & pro *appoteio*, quod nee *Gvx*cum,nec Latinum, fcripferunt *appofito* Sequitur *zfrugi* bus aratro inimicum.* Et hie locus mutilatus : Antiques codex habet; figitur *r&r*ta, frugibus mimic a.* Scribe, vel, *nafcitur termmatajrugibus tmmica* j *\cl,fecatur aratro,frugibus inimica*, vel, *jcquum aratra, frugibus inimica.* Theophrafti verba, ex quibushaec Plinius habet, fie verte, *Nafcitur udoUtoquefolo,* cs *practpuc tnfegetibus atque cultis. Qnare agricolis inimica cftiprcettrea vivax adfnodu eft. Cum enim altam tellurem occupavent^retia deorfum illico ftfe iwpellu^fingulis annis e latenbusfunulos fundens, rurfusjequente anno,in profundum agitur** Sequitur *svefyi<ngk ov-m$* «AJJ. Theodorus: *ejfodnnda tot a exjtirpandaquepemtus eft.* Scribe ergo, *^TumcecTr^ioK $ OZTUS OXA."* Nonnulli anonin, five ononin, echinopoda Athenxi • effeafTcrunti de qua agit lib- de deipnofophift.3.Nulluin addunt argumencum, quo fuam ftabiliant fententiam. Quare probari a nobis poteft.Deechinopode ahbi agani. Maluntalii,ononin,5c *oZ̆iwyv* Thcocntijunam eandemque eife plantam. Theocrytus eidyl. 8.

Ad hunc verfnm Scholiaftes/Efiv *alwjufos <pvrh, i £3**

Aigipyrosplanta, aut herbage^ nusfpmofum, folium lentis injlar latum, glauco eft colore, & a&pituttoja ulcer a utile. H<3C cum Theophrafto & Diofcoride conferenda. Ononin defcribit Diofcorides lib. 3.

(non habe: Onbafius)

(deeft VOX hasc in altero codice, addendum eft ex Galeno conltat)

?.t7TTW7i>cl(J. is 0 QX̆otos ?nto/J)pos jvv ğivot ovtv ayn j^ >'fyv$ *Jpv-7fl&>\%*z&z'<z£eAtfvTie^^nonis, quam aliqut ononida appellant, radios habet do^ffhtales, ac etiamnum majores^frutkofos.frcquentibus gemculis cmtlos , multis alarum cavis praditos, itemque capitulis rotundis: foliolts veropufillis* tenmbus ceu lenticula, ad rut* aut pratenfis lotifolia accedentibus tfubbirfutis, odoratis, nccinjucunde olentibus. Muria conditur antequam fpinas producat, eftque cibisgrattjfima.famuliporrofpinisacutioribus, acfptculorum inftat folidisjiorrent.Hadix vero Candida eft^quaexcalfacit* 0*e x-tenuat. Huj us cortex ex vino pot us urinam ciet, & calculos comminuit: idem ulcerum crnftas emarginat.* Exfcripfit hunc Diofcoridis Ipcum Plinius libr 27. cap. 4. *Anom nin> quidam anonida malunt vocare,ramofam,fimilem fcenu* Gracoy nifi fruticoJJor, birfutiorque fffet, odorejucundo« poft ver fpinofa,es~tur etiam muria condita, recens vero marginumulceraerodit.* Diofcorides ononim aithabererамulos dodrantales, aut majores, frequentibus cindlos genicuhs. Apud nos ut plurimum dodrante longiores; vidi cubicales, fed rarius. *Frequentibus geniculis dn&os.* Nicander igitur cum -^*vyavos b»ns* fcribit, ™*xvyuv*s* pro *7n>xvp><&* metri gratis dixit. Sed *7roX̆vyanv* dixit, quoc^ nodi, geniculaque in plantis foleant efle angulofa: vel *7n>Xvya<ftv*, pro *noXvpvov, FQ?cundum7fo*tificumperivm<r.v* dixit; quod admodum vivax Jit, nee facile pereat, 8c difficile exftirpari poflit , quodre mukas novas proles producat: rum etiam , quod floret, feminaque plurima, ex quibus nov« plantar, habeat. Sed alterum magis placet. *Capitula,* inquic, *ferre rotunda.* Intelligit folia.quae caulem cingunt, capiruli, coronseque inftar. Capitulo enim,qualis ftoechadi,thymo, fimihbufqae caret. Theophraftus & Plinius folium rut« comparant; Diofcorides foliola, inquic, habere lenticnlae, & ad rutae latique pratenfis folia accedere. Hsec examinanda. Lenn'culae, rutseque optime comparari poffunt; fed qua? finnilitudo foliorum laripratenfis cumanonide?Magnitudine cert& non poffunt; quippfe triplo majora loti folia. Figura ereo & pofitionc lotum referunt.Utrigue enim tcrna fimul tx uno pediculo dependent folia,ut in tnfolio; eadem etiam de caufa fen«-£ra?co comparavit Plinius. Sed fi #«»«fa« fcrt anonis,ut ait Diofcorides, & refte, qui erp-o Theo- *tjii Qvtetty** lata non funt, nee lends lenticularque lata- Confundit *f**i** & **Q*t&*, quod & Plinium fcciffe,fupra

? / « f o l i a laiufaih, fionlemn vcl . Eadcm Mwfa Ibbhirfiica sit Dtofcorides Non j l a W & l f l h f i I

re nigricamfafiwt, ramnliquc purpareo rlibronuc tolo- •;. Glaucus mhr o!>,ıJr ait PlauyE-«»;£>.uwj:

iliii., nwltaldce pcrfafus. Se ononif nuxtaft y>w.'. • cadence? Hoc fit, q<iod iltwiine 5c rad , quod i» wind birfutura eff ele i •! picuum reddatur. « * «r "'r' • color, qui in faliis eft, ac fubjiicct hirfuttei, (^nft-kucitr;

lib, *tart&t* Plato, exalpo & eyjnco. Altwdoab hir- (uticcj'ineuoldr ex !uckto,& (erircr nrgrtt. E T l i f o , nijrrcJine, Sliirlutic ^Isiic

nnnis. Scquitur, ifc'ji'JitisH .l *JHnjv-*

cu •) £ t ten tiJ fol i a i *n*<\ u i r c!. .-<«- «!f» ncc v * ^ * ' i" M ' • tentrt obterv.irc potui. VoIg»Eattiner!ledioPlini5,Ocobafiitjaem(ftoritOfl m inicur. Not.n Mnthiolus in Caucurcm codicc '*i*™Jl> *fttitttifU,* lefi. Q^a a J r t pert eutj am, 1 «aio ilia to Ic r *t-b*\ 1 ior, 1 'ciJ i] r>i ':; Oi i("eorities, non au(i m al- Grercjqooti lediotftandllofn Nbcat fenfum. Alir««- A'Jl» 1 cgu m • 4(vertqnt e»tor* «t»m* I -I aec \e& io m i n i *mi Wcei.Gacttm* bntccoiorab hirfiitin; f'cJ aIig;rPii> niiu&Or) id me antopfi*, iffum- qn cxcio'i imcrft:i 1 • n"'^n.'''Win Mil.lv«. FoRaffitta ! i q iiippc & *cct*\ i raric: i te,

qui;db'sgr,i-'Ti.iM. B t. ApqdCreten-

C. r8. Anonidiicym*5conJi .ipidCrc-

rur> r,->n i

libr. I?, cip. 4. «bi air; *Oiorc ,Uqm&, nfl ttrffinof*. 5 T " T T" •""••'< Pi,;71^Pud'f PJini*Cqxiod pott i*er ipinnfrn diwnt. Haciure, iuquiunt, erratfc depreficnditurPimiu-; Hwfkred- f^irnf ; *"«:,« ,uaoreft,i n au[Um-

EC-minare .vftare rradu , pcrfici aurumnofcri- :• jiirumrv', nu!(jiiam rmtlit. aliuJ id, al:tll| rplh<:t(ann rcJJt. VuttThcopljraltns > pcrminare, ;! t rjrc, intumno fcmen peril. acram folij ramjlqu; inter™. ,rlcrr| »\>*vi* rjnin crmJ:l vfljtc flirer, autumno wr- "Cttur, &rumrprtofiitmwmfarcinur: *k&x*\ do fl-3rcc,non fpinuCim clFc, hoc iiL-gamm: qui vein ex- pcnnTcntumrujnir. ! : -"x]ne mi-nliWfrinis manit.ttn acuril - ([mmo liifire ibfcrvarc nnn b'cdtt, [uqne *tion* comd(tit, pofl vt-r rputoAmj (]uoJ vc- it.qniPfinin

mcflciribuiac fir , .utmfxlutn tnfjR.imctT-. Q

t.c n ifii feel - ii' ? 'l J i *K* l' i • > m • ad Batavoj ffitiirecium inodii in Iunium, Inlium jnc menftvnj mrl- [>rrfit':ur. Serf anihtaJvcrrendumprrterra CMC , an *run* corniprti* Pfiuii fir cvl^r. Dodifsimi riri :, *chTiiuntindo, foji ttrfpmepi,* id eft, poftea fit M.ilunc ^lii 1 *aJere jurandt, ffintft, eflur* eru-ju *fit}* •*jtrmarUeatitu.* Aliij placet fie Ji'tin^iierc; *h"fnti*r<jue tjjit 4c ffitoft, oitrtjiitunit, ejittrpofl :i,*

Ononis Spinofa.'

cm, fpiculicjHC inftjr folidi fine. drantalibus, auc altitrribus. nan rarocubitalilmi ctir.g** niculis aliquot prow mi: & (iibtcr folia a nicul.it is, rat"*'' fis, oblcquiofis, duris, acuiirsimilque fpitii>i borrcniibi^} 1 :cnuia, parva.hyptricoidK rutr nt.xpii- ne Jc forma fitnilia, pjrttcularilws lenti* fWiofe m3,''' jora, colorc faiurato virenria, Flofcnlilcou>dun>catMi calos qucique enatcunciir , forma veluri ucliri, f'"™*^ lure d(plurimurn j'urpurci , rary albtdi, rariffimt' '** tei. Subfcqminrurvalvkexigisr, in quibns Itmi"* r'a* na- Radix lonjit, lai^, fiwTumtna. torn; prngrwitw' It-rirj admtMlmn & fraiigi cxinrumax- In airrit ac J0K« FimitM,live mar)T»>« Uero. pfiiRur. ac reftibtli *(o\o* gip nl* Kcpcritnr.iinGermiraa, 5: Beliito ac Italia , tut" Jtaitl'i. Srirps antcm a<l/nndinn vivax eft., qturncefs* ; era : fed jicc cilHrpari, ni(i diffiti;)lmt', potrft* Agricottsiipcmolefta eft , quatnlci dur« ac lent* radi* cejaratrumremorantur, &l»ve«liftuot. Nova Tub fi- ne m vcrisgeraiinaemittir, aurumno pcrficitur , 8c time quldctn, ut dixi, (pioofifinwL lulbtV ABmftcicumfl^ re vtdefjr. Cattcrum ontmu alia fpinis pra:dt[a, alia *ip"* nil caret. De ononi ftnc ({finis alibi, fi detur occafio, ape* mm. R.cperin3r(piniicarenffliircpur{ntreo,lutev>, In* tciivarte^aro,eriamfiorem.ijrire&rt)iiiore. Seddehaf lEbi. CarterS.nr hoc obiter adiiam,t'lcj?jrtcri'hrophra- ftu5«uCM*Vf duttt onanis. Semper enim mui(Ju*i aCt,e,, truncatus oblirvsair.

KE*. Z. CAP. VI.

Ve fuffruticibus urbanis 6 coronariis. Be viola nigta , & rofu , # earum differentiis. Deque lilio, narcijfo, croco.

*Tti J$ fayi@&X*iout Tiva l%et fag/cu, %m£ yr* rRhana *yfm>* anguftam quandam obfervatio*

cv TH; &(puvc»7iwis \v. iu J[i xa^'Aa TOgjc. y nem obtinuere,iiquidem numero tanium confttop' *d® *Q*n>p£tm* «VA. 7 m ; *imv* o&Aqp- fummentur coronariorum. Quamobrem inu-
8nn p&- 1 W«Q«*WJi &*t M«*™* nive|frdecoronis agereteiitandum eft, utgenu9
*' *t • 'EL 0' jp · * o* - ,* amplccti cotum poflimus. Emmvero ratio coronaicaucparcim fuffruticibus fie, partimherbaceisper-
m; md[i, rw *mttbin.ft* *a^mwaflpsgfAf- mifta. Qjapropter comprehendere ilk quoquedew)w» f *3hfii[*ttine(Sfi0Vi uf at* j«o ««« j6f, *"%£*f**- bemus j mencionem utique faciendo, quoad opporfsv;· <x$£nv* ibro T»K /^fl«j«wK«ii' *Jijjfl·Jf t n nvrui* tune fieri poffit, fumpto a fuffruticibus initio. Divi-
*hu*tnf,nK£dil.%H«" * runty ™*fytX&«f* di autem *kxchli**TM*m* exi gunt > r «w nef «licctufus.
mum. w won li(ty, £«rpn, umv> car. <£ JI* + y " V Q a ^ ; j t u / J 1 i Aliorum enim flores tantumufuifunt & eorum-
tum unIverfa natur<1 odorau fentitur j ut ferpilli, w-J*. helenii, fifymbrii, & aliorum quorundam. Sed u. trnmque genus"annumerandum fufFruticibus cohttac. 1 Necnon &illorumflorigenorum naturama- t *mction*
diuturnior, viola nigra execpta, Hsc enimramohs caret, fedabradicefoliataconftat, &perpetuovi- ret.Vtiqaeahquiferunt. Etiamflorcmfemperpro- mere p teft, fi modo quodam colatur< fd J proprium ifta habent. ReliQuorum autem, vel potius omnium tots quidem formae fere omnes perfpicua: funt. Quamobrem, fi quas alias babeant proprietates, hafce exponamus opor*t. Quippe aliafimpli- cif Pe cie conlbr, e differentlis variant videmus. Simplicia qua; lianofa; utferpyllum,fifymbrluin, hdeLm. Pr^efquamfialia#eftria,aliaurbana, & alia o dorata,alia minus odoratafint. Quorum quidem&cultura,& terradiverfaeft, atquetiam ccclumdiverfum. Quidam vero ex floribus nulla parte difcerni poffunt, ceu viola; nigrs. Ha; oamqM<UfeentiamnuUamhabetevidcnoBr,qaanquam albasnimirumhabcanc. Colorcm enim earum nariliquidb patet, atque etiam masis liliorum. Si- filop rove- (purpureaqufdcmliliadefmt. Rofarum autem differentiae permultse : foliorum multitadine, paucitate, afpericate, lxvitace, colore > t odore. Quippe cumplurimisquina folia funt, doriscjUnm quibufdam duoHena, vicenaque 3 ahis longe plura. *dunt.*
Suntenimquas centifolias vocant, quae circa Phi- lippos pluriiiKe nafcuntur > eafque incolse ex Pang$o transfcrentes ferunt. Ulic enim multae ejufmodi nafcuntur. Sed-i'olia interna parVa admodum funt. Ita etenim dJiuntur, ut alia intus, alii cmicent. Non tamen jucundi odoris 5 nee ampls *divinus*, magnitudinis funt. Od6ratijres funt inter amplas, quibus pars ima fcabra. Adfummam (utdidum eft) & odoris, & coloris praftantia locorum rationc cuntingit. Nam & quae in eadem tellure provenerunt, diverfitatem boni exiliive odoris nullam obtendunt. Odoratiffimas, quae apud Cyrenen gignuntur, &proinde unguentis accommodatiffimas, illic aut tbiafiicinnt. t In plenum vero 5 & violarum3 & reliquorum florum odores ibidem finceri prxcipui fentiuntut. Nafcitur rofa etiam ex femine, quod fiori fubditumfuoinmalo contentum, cncccum vel acana- cum 5 ianugine quadam obdudum gerit, ut primis feminibus proximum fit. C^terum quoniam, tard^ perficitur femine, fatacauleconcifo (ut didumeft) ferunt

*ei*oaiiQu)k.ct.«* ^ eti OT^« «iA«9V \saipcu(>wm*

phmj(OKIMU *df o*1^ afct^T®.

affirmantt

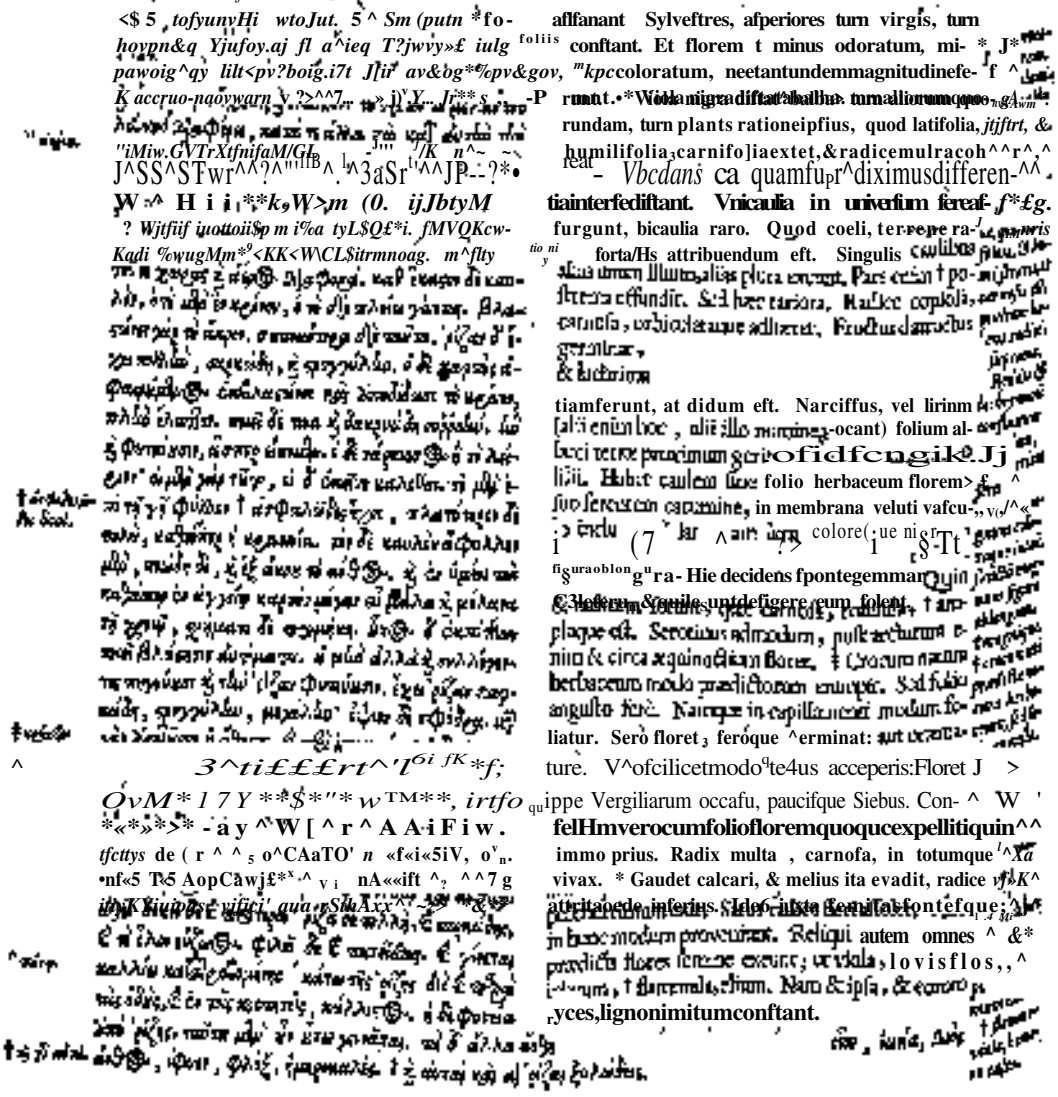

JULII CiESARIs SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

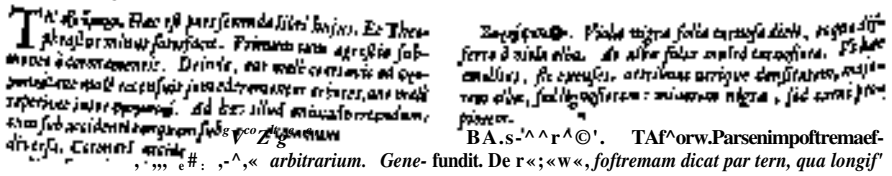

IOANNIS *BODMI* A STAPEL NOTÆ ET COMMENTARIDS.

TA[1]4,>*»&c] Hoc & Tequentj capite agit Theophraftus de plantis urbanis, feu domefticis, quae ufumhabentincoronis , fie hxc quidemlibrihujusfexti parsaltera.Magno Scaligero minus fatisfacitTheophraftus Ita enitn ilic; *primum cum agreftiafubmovet a coro-"amentts. Detude aut male coartavitad (p^v^vtU: aut makrecenfutt jam ederam inter arbores, aut malerepetivit inter <P?"?*[ik]<*" ddbtcillad animadvertendum: cumjub aczidenti tanquamfubgenere communi cogit genera divcrfa. Coronari acctdans esl: idque arbitrarium. Genera diverfa,* [illegible] *vum H Athiopem.* Ad primum refpondeo \ non omnino philofophiim noftrUm fylveftria fubmovere a coronamentis. Capite quippe fequenti inter coronarias numetat eliochryfon, lerpyllum fylveftre,anemonem,aliaque. Alterum eciam argumentum facite folvitur. Nufquam enim Theophraftus inter fuffrutices hederam receniuiu Codex corruptus errahdi occafione praebuit: Libro tertiocap. ult. hederam defcripfit, ejufque hiftoriam tradidit, 8c K9OI<* > vel *<T?<^ vocavit; hoc vero libro de cifto XOIA> ao-it, flore rofeo planta, ab hedera diverfiiima. VocumihaVumvicinitate deceptus Plinius, magnufque Gaza • eadem omnis erroris caufa. Non ignoravit Theophraftus, ciftum fuffFruticem, vel fruticem, hedei'am vero arboream plantam effe. Infanientis eft, inter fuffrutices 3c plantas humiles arbores recenfere. Reliqua ledoris Judicio committo.

Aw"<f\S n hviav, &c.] Coronarias ait platitas bifariam dividi,ratione ufus. Aliarum enira flores tantum; aliarum verd etiam partesomnes, folia, flores, rami odorata funt, univerfaqjejusnaturaodoratafentitur.Harumergopartes onrtnes, illarum vero flores tantū ufum habent. Hinc qucftionafcitur , an coronaria tantum planta'dicenda qu* odore placet ? Contrarium docet Pollux. lib.6.c.8.

[illegible] ox®[0] (puto *cirrift»99* icriptum fuiflfe) f^[illegible]

hfeas ōrQpviāp £^«.Coronarios ait flores,qui vel oculosdeledant, vel jucundum fpirant odorem. Ovidius etiam inter coronarias plantas' quafdam recenfet odpratas, quafdammalfeolences, noanullas omni odore carentes. libr. 4. Faitorum.

Comites acceditedixit.
Et mecttm flenos ore refertefinus.
Pr<ed fuellares animos dele&at inanis%*
Et nonfentitur feduiitate labor.
H&c implet calathos lento de vimine nexos,
Htfcgremium, laxor degravat illafinus
Ilia legit calthas, huicfunt violana cune,
Ilia pap aver easfubfecat ungue comas.
Rtshyacmthe tenes; illas amaranth moraris,
Pars thyma^ pars rorem, pars meliloton amanu
Plurima le&a roja eft.funt &fine nomine floret,
Ipfa crocos tenues, liliaque alba legiL

Amaranthus omni odore caret; calthq,, ut Plinius 21. libr. cap. 6* ait, ^raveolens, papaver nefe'o quid infuavefpirat, & nielilotos viridis inodora. Dicendum oddris tanturn Theophraftum meminiffe , quod ob odoris praeftantiam praecipufc in coronis locum habeant, fecundariōqae ob pulchritudiriem iifdem addantur.

Af<p» cfe nc tppv^ccuKci*, 8cc. 1 Verba haec non funt pneteromhemcontroverfiam. Utrumque,inquit,genus fuffruticibus annumerandum. Si intelii^at plantas quae floj-em tantum,2c quae pra!ter florem ramos & folia odorata habent,haud verutn eft quod fcribit.Viola enim.quam *uKxt'vnnv* hoc eodem capite air,fuffrutex dici poteft;quippe cauliculis lignofis vidua eft. Suffruticeni enim ferre lignojbs caules, tohifque minutis conftare,hoc eodem dixit libro. Sed ipfe violam excipic, cum ait, ^«<W" T*A*-*BIK*^[v] ^. *vrbK* i <pi<>ts QWA'MK.* Si ryJurimx plant* coronari*,fuffrutices , ergo non otnnes. Senfasergo hujus loahic-eft; ucrumque genus annumerandum fufiruticibus, & quorum flostancum, & quorum eciam rc ii qu« panes«TO foliaauc odorata, exceptis nonnullis, qux floreexhilarant. Horumaha inquit annua, diuturniora aha. Annua vocat, non quae in totum intereunt.fed quorum folia raenique quotanms cadunt, radice fuperftite, qux vere nova germina mitrit.Diuturniora,qu« nee folia ncc ramos amittunt. Annua planta lilium, hyacinthus, narciffus: diuturnior rofmarmus, livendula, ciftus. Violamnigramexharum daffTe eximir, quod folia tantum cum pcdiculo fervat, caule hieme careat.Reliquxenitn perpetuo folio p,W caules per hyemem retinent.

A-^^t^r-rS^&c.] Violamait.fiftudiosfcalatut, femper promerc florc. Apud Batavos nulla adhibita curaquandoque bis floret, vere & aunimno, ranuster. Scd verm odoratifsimi , autumnales f*pi[us o]d9rc deftitut*. Viola quam ex Indus accepimus, ter ut plurimmrl floret; Scd hyeme foliis fpoliatur, quae primo vere cum florc recipit. Caeterum in colendis violisnoftratesdiligentes minimfc funt. Vulgaris nimis planta; tulipas aliafc^e inodoras , fed caras & pretiofas tantum curanc plantas.

o»^'f^«ji^K<T»iJ7o,&c.] Negat in violisullahiobfervari difle#entiam,cum ramen flores colore varient.albi enim & purpurei dantur. Indica non tanturn flore variat,fed & folio, ut fupra dixi. Sed de Graecis fuoque ae-* vo cognitis agit Philofophus, non exoticis plantis. Virginia enim ipfi incognita.

KaJaWp <?«» «'%« Nota vocem''^«<h. Ergo vulgare U* Hum pnrpureum non fuir,nec hyacinthus Poëtarum: vulgaris hie & nemini incognjtus.

15v 4*[%]*okf*, &c. 1 De rofa liceat Leftor, nobis paulo fufiusagere. Notifsimaquidem, fed nobilifsima planta, propterfummumquam habet *majeslatem* dignitatemquc *wr* \%*%*ti* AS©-, *fios* didla.' Quod ad hunc Ariftophanis locum confirmat Scholiaftes; *amtp w&wiv<&*!%»»d<p*-tav* [illegible] *lt^ttov, Qucmadmodum pttltts habens coronamflorum: -ji* [illegible] *>%uM, dm 7&v *tfh,* (cribi afferit. Dracontius amnes nores^ocat rofeos in his verfibus.

Qut rofeisftellare nemus, velftor'thus agros
Imperat, «utumniqaidrfciapomafapi>rat<

Hinc rofa di&a eft regina florum, ut in hoc ejus per eleganti encomio, quod fuit rant* celebritatis, uc vulgo caneretur, haec quidem verba Leucippe,lepidifsima virgo,canat apud Achillem Tatium. rif *us k'fya** iV*' *h Zm* [illegible] *pitcrfloribus confiituere voluiffet^mon ahum certe quam ro~ Jam tali, dignatus ejfet honore* btcefl terra ornamentum, plantarumJplendor, octilus florum, pratipurpura,Vulchrituio corufcans. Hate amoremfpirat, Venerem conciliate fpc~ ciofis foliis luxuriate tremulifjue deletlat; ejusfrondes ^ e-fhyri afflatu rident.* Elegantifsimi verficuli > quos de rofae majeftate, & honore canit Anacreon.

Xpfa, hwjecufque florum,
fyfaiciiba, amorqueveris,
fjj/i, caHtum voluptas.
Hpfeis pucr Qithares
Caput implicat cefollis,
Charitum chows frefflentans,

Tanto quondam in honq»e fuit rofa[s] ut coronal roGfi prseter caetera defignaritpotentiam, regnum,imperiunS Cleon ille humilis adorator populi Athertienfis apud Ari • ftophanemdicitilliino^

[illegible]

Id eft: *At oracula mihi dicunt fore ut impcret uni* [illegible] *regioni, coronatus rofis.*

Rofa fparfa publicae Iartiti* fuit index. Lucret.libr.fci
Ergo cum primum rnagnas inveHa perurhes
JAunificat tacita mortates mutafalute,
Ere atquc argento obfternunt itenjunguntq; rofarum
floribus umbrtntcs mttrem, comitumaue catervas.*

Priyat* cri.im latitue teftis tofajdco Anacreon ctiwn redimiriviiltrofe,

fyfi; vtr& ciput corena,
1 'e 7,1 itttttm Amtcjm.

Rofeam coronafti veteres in convmw dabani, qua fi« gnittcalwtir *bxistriuttm.* Propcrtius,

Mejavit t$ mho wiente,

Martialis.

HM titrn eft tu,i, dumfurit Ltxiit,
COM rtput nft, cum maitni ufills.
T« « *mt v?l rtgtJt Ug*nt Cttenti.

Mcnla; ctiam iJifp.irgcluntur. Ovid. Jibr. 5. Faft,

*Tt' far*fut>tttiu' fingaxtur teSj&rottii,*
*Etlittt injcFti ffltndii*meaja rcji.*

Paulo pod;

An/m't &'imtii jlirei titiiert upilfh,
Otcidnt m menfit, at nfi ratjftfitit.

Horatiu$!ii?r.%. Carm.OdaJ.

Ferfiin <>.ii,j>-i:r,afpaT4'Ml,
Difp!ice»r ntx.r Vhtljr ttnm*,*
AitttefiH.tri Ttftqut lK»Tiim

Id eft. ubi prorrahatiir conviViuiu. In tpfoDconim fblcunf cultu, &inapt>aratu fjcrificali nonmininjujrufe fuit locus. Coliimclla in Hurmlo,

*Cfat at*i?;

t *S*l>*nmn,,fctthont7tm>*

Ei Ui niliil tJarip.s. quim Piinii codi«m depraTatnm liW. M. cap. 4. *Vfu* „ut m «**»*»* minwlnTo*

*Pj*tirejMU>igBtnutT*nfii*

grtnitfnmi ffhi

Nan incpti- antiquiti! nrtt:eutn cnim tou 1 ftrciCTisjiivtiijIVjitc

j-mA*.. *U»i.rrtnfirtti* rsjl wrfliL*/iHt4«m tf *mtllituta.* Aareit r.ila & UipnU>comaiimr enmbiw. fpiiMt rofa p« Kadis geftit; pro tacibiu fu>roj,n;ces, rulgoremqiif; foii* pro all's rot* d;ita; nique Cuptdo. neqoc rola tempwnnrwn:. Elepanie; Fulgcfltiut libr.a. Mytholocie "1 Venereal- *Rffx (£ ri.leut* CJ *fiinjtunr , ut trUmhbi-* *viTttitndix tpfteIrMt, fungi: rtijm picctti 4-* *f1"uUm,Jtd itlni metu rent.* *trxrnicnuUnr* tf *fit-*

Curwtel PMI9.

Curitti quuquc nobij documi'nrum eft, cvtnc&ers, mapna hominum ccrter<. tj^1'','! relitjutmiin fl.iram cobrctn "ecirtfttmin, j '*nc omnet Dewtmccdlh. fttfui. CortipUG^11^ cmdor, noaaliquontbOM fiif-

Hanc POW^ *ante* 4/1'w *filiviniiem iff** «fcr«w, OiA^iV *Sffletm CjfTis ubiqvtfuum,*

Taciitsdc vultn Leucippes, *Tltituifi*

fiTUtnfles rrat, oat incifii jo/4 jftrire Uh'f Theocritm Hclcnatn PMpta pulchntudineni, rofeam fen *!<>•* fei coloris dL-fcrimr. £iA».V. Virgilius 12, *lEwiA.* vugini Lavinisr taltm tribuic colorcm. Nccnntumobpu!-critudincm color liicarnittitt.fcd potrisimum quodwirumcnnirt]eft pndoris cjus , qnivirgin^, iniillieres,act> Icfccnitilafcjiii? tlcccc. Tcrcnrhu tti Andtia. *UmlmU',fi!' vt r«* tfi.* Inter potteaa ddicbtrmri fok.Vencri opcr^ dare in rofa. CLTII- Horjiius (lib. 1. Car. Od. f- •nrfcros efie inquit P l ;

<5«# muftogritilit it pan- m r/a
Ptrfttfij hjtddit tortu ttkrittli,
Cr yrr Pbfb

Dormire in rofa diccbanrur dclicarnlr, qni fotmna vivcbant in volupiatc venorca. Epigr. in Obit. Mxcen,

p , , f
r«flo r *cdaraU dnmtAt inijut rofj.*

Ex bit oprimo jure meres rot* cuptdinrm VcncrcmqnccomparafTcprobarui. Thcoaicuj [jcrrof»nihitin»-fiatvtt* fragifiuK i t t i.

In hanc fenrcnttam carmen loannis M<ij*["Crqium tit-pans.

Sic ixtiU ijutfaimu; eras hmt umbra ftontii

j Ambrofius rofam liotnaiis viis N 3 m lice: in »f a film m 1 *tit* fua v tta s: habct t a me n 1 mnaritoAncni. Facileenim fiinalivfit; itatjitotjiic vit[1] hutnina fiHnni[1] <-1 dukedu muitisfblicitudimbtw obJi^[3], iia ut triftitia (it juttiia hitaritati.Catullus V'encrem.Qii* paudii iiiiariiatifque auclrix pra.-cirua hAbcrtir, Tpinofaf, air, in fcitore *coin* pcrere. Qiutiw in honors apud vc ter'cs fterir rof», vc] iodccolligt f-oicft, quod omnitnW ribus nomenaliqitod propr turn impi^utrint.QiJ? rfa ^ > Rfa vccur abofco, vcl per antip qtioii ininimfc oleat, cum odorai* etiftat. Plijurclnis 3* Sympof. qtixft. 2. Tl 4l "«ft, *mi/^r^ H**fy'*'* V[1]^ 7'"'

) GMCIJ IUIIJ i/uii^ *tiidlkr,. quit malium o.farts tx* *ijutsfii,at ri!4<n cetttriml miuttfiiu* Latini ro(im runt,vcU G(*af,,q 4l1 hoc eximio cdorc ac juoindo odare compariit aurDrtr M did turned tt. L'tenimr conicrKlircum.rubart .i huj«i floris ouOr 1:tr-*m* cum fuavifsimo odore lurgciuu did.

rtfftntnfis aarcra ruforevt,
Au^thret. flidi}

Hunt pcrouam elegant em ruborefn, It Jiurtus rofa ftlisdidquciftum patratwrtsciJc amittnQi^quiido*' DvnscalarLcnelcfti«dfucos, evehir calorcm namWtte ad tertum ^adum.fld qoem, fine ejusadjiimenc[0] venire twfquit! iIIoopiTepcr/ciio, peref rinnf c>[or] •[b] Tumpro homida, tenoes pattcs, in quibu-'colur f[5] hibcr, (fcptijuib?ur. Sed undc rofr rubed J-' Vult PJutsrehus, qutxi in *hvtrfick tcmt* efflcrefcat calor, col frigtirc nararaii role Wpiillns. •**,*& *it >" i**?** • T?

altr', flfiignetxfalfe I)c luc tjuwAiaia,' inLibrH decaulis Mr»ntv«M«, ro&llorcin on* album, poftw lunc catoris fusmajem a Venerti vulnaato P aocepfflfc CaOianm BanT» Itbr. *n.* cap. ip. *o.<«'''

TiSi' out. A'ffff,«'«*i v A^JWIA'MI» *ipr&* TO* *A'Mn* Ji^ <>«*»- A *0*>*79V.Kp6bvffx* 3 *rim/ndi*i Oios cipvw Uiiyi%^n^ turey-* J^v ^j3«A©^a 7»*fpQ%»*<7*hhc*os OVOZCTUIS *dw>6xis m'po'hv TV9 m^rif Tvv Tnfc'<&ti*apntti&* A<ff^ *V pihvef6^ot* or,r«?(«'' f ©* T« *A'<P&MTVS *?n>ppVOVT'&ₙ Hi 09* jM ^TE«f jljv %&& *fCSIt' P*^*, Cz<49^ 0AW$i*vTvid* *%?0%&deonpfa* g 3 /" *rifiqplH- chritudmem miratur, ei Venerts plagam confidera^dam ejfe ajunt. Amabat emm Adonidem Dea_y amabat autc& ipfam Venerem Mars.yEmulatione igitur accefus Mars Adonidem fuftu/tty folutionem amor is mortem Adonidis fore arbttatus* Quitm atttern fatlum cognoviffit Dea%fe de Marte ulcifci jtatuit, & de induftrum rofa{ irruens difcalceata, ad ipfiiis rofafpina$,tarfumpedit* (eft poft calcem veftigii pars anterior,ubi prima arciculatio quinque ofllum, qua? *n^vo&ou* id eft,ve'tigium,five plantain folumque con(titnunr,incipit.iiuidas T[1] *SJSDCT^JS 7rofo;* interpretatur,ijeo mccrpres plantam pedis vercitj *impcgit^ & cum albaptnis cffct rofa_y excruore qui exfaucia Ventre dtjtillavit, in eumqui nunc in ipfa cermtur,color em tranjiit.ex eo temportei rubcdo, & odor a jucunditas accejit.*

Jpfa quidemfiuiiofafuum defendst Adonim
Gradivmftri Ro quern petit enfeferox.
Affixit dura veftigia dura rofetis,
Albaque divino pitta cruore rofa eft.

Idem Geoponi^m Au&or aliam de rofa? colore nar-

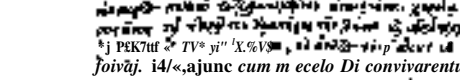

Joivaj. i4/«,ajunc *cum m ecelo Di convivarentum, ($ neftar multumaftarst^amoremchoream duxijje ac trepudtajfe^ (3 cumala cratefKfulcrum concujfijife, eumq-, everttjfe,atq; fie ne&ar in terram effufum rofa jiorem rubicandum reddidiffe.* Philofophi veteres rofe colorem orcum fcribunt ex infltienria ftellae Veneris. Aufonius a fanguine cupjdinis rubram taitam rofam fabulatur. Turcae.uci refere'epift. i. Bufbecms , exfudore 5c fanguine Mahumetis, qua de caufa lilia rofarum humi jacere non patiuntur. Bion in Adonidis Epirh.cx Adonidis fanguine natâ rofam fcribit.

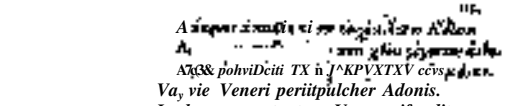

Va_y vie Veneri periitpulcher Adonis.
Lacbrymarum tantum Venus ejfundit, quantum Adonis Sanguinnfundit.Hdc verb in terra covertuntur inflow: Sanguis rofam gignitjed lachryma anemonem.

Ab Arcadibus roi'a,uc fcribit Athenseus,^'^**®* vocauir. Sic divSta videtur , vel ^w *-nu h^dxov ab umbilico;* vel ^w 7^5 *ohf^fyh divino afflatu.* Pofterior fententia ab Athen^O lib. I f. probatur. Ti/e^t^r JVK^OV *-nls PetmoTs vpofov <pti<r[rode fi^ns/ihis KetXeiv <JUoLi(pxhoi>>cii7i vvtvoQuov.* Priorfententia a nobis non improbarur, quod interior rofae pars umbilicummentirur. Eademrofa^^dicitut; Theocriti ScholiafteS Eidyl./3'. *Qfujvet^SOS-ctkb) fMVjoi7n7n'KiX^ueb Zfffl^ Kv^tot j,receiv6ty^LtfAXTio6.* AJTC»*6l*J *(pct'^ueiKeii's Qqn* KAw'rag- %<&*. *(fpnysjTee p oik,* ©4^^T^« « *'^a 6o^v ^* wsyt/* Id eft, *Throna^TheJfalivocantammaliavarietate^dtftinc'ia, maculofaque-%Qyptii vefies floridas ($ variegata* vocant* Mtoli ut Cleitarcbustradit,venenu,pigmentum; Moments rofam, quod extra terram\fitrfusfaliat^* HadfcenuS'de rof?,nunc de partium noininibus agemus;ac pritnum de calyce. Calycem plurimi vocant,quod ftamina 8cflorum foliola compleca'itur aciconcipec- Literatioribus tamen calyx quid aliud,ac Graecis quide,ut tradit Suidas, ^'Avi<y^ *P*M» pepvitf;.* Idem, *wiuxcet pif* xsKfitowv** (in hanc fenfum voce hac uf_us eft Divus Hieronymus cap.35. *Ehix)cafyx tumens rofa necdufoliis* AV^aw.Hefychius, w**«S " « ^ ^ *rov frtw.ri fii, <M7rtTUT<#, «*vfl®-,^ nfjuffcfg *to MM. Florrofa nondum expanfus.Idetn* »«><>p^ didtii refertrquodl&Bldas

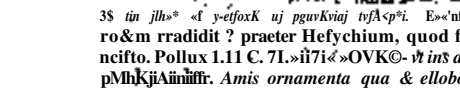

3$ *tin jlh»** «f *y-etfoxK uj pguvKviaj tvfA<p*i.* E»«'nfl» qui vocari ro&m rradidit ? praeter Hefychium, quod fciam, fcripfit ncifto. Pollux 1.11 C. 7I.»i7i<'»OVK©- *vi ins aaiv* ,i^>g IAA0'. pMh^KjiAiiniffr. *Amis ornamenta qua & ellobora & heliftcresdicuntur.'SoSiri* feculi botanici calycem vocant,invo- Jucrum,quo dehifcente flos in fua folia fe pandit, vel folliculum.quo flos primum,deinde femen,vel frudlus continecur,vel calyx componitur ex denfis foliis, quibus fufunencur florum divifur*. Vide cap.de narciflb. Stamina, iunt apices qui *h* medio calycis erumpunt.Sunt filamenta

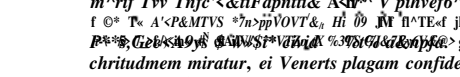

theras vocant[Gnwi4 ,*Vn*. Vn^ues .'.'.^fldris ipfius* fohorum panes decolores, quib ^ cai*ycesinferuntur.* Afclepiades apud Galenum lib. 4.^^^ gg ,, *y.& g_mf^9*

fi. Extremitatesrofarii AoSm appellat,quasDiofcorides i'^^j f_unr> _uc dixi,decol6):es (vel ut aliisplacet,candid#) foliorum partes,qrfbus detradtis rof$ *9»%wpb*i ^ i^vu^o-piv^* dicuntur,qua(i exungues,Sc refedisunguibus. Plin.lib. 21. c^.^.alaballm vocaffe videtur, quod Graeci calycem. ££0,inquiv?;0jc »»-*tumefcente, & in virides alabajiros faftigtato,paulatim y«-befces debijcit,ac fife pandit in cafycis medio fui,ftantes amplexa luteos apices.*^Florus poeta non ignobilis, pyramides vocar,quod Plin.alabaftros,& calathos^qaosille calyces,

^ _ — *Prtrna dies oftenditfpiculaflorum*
Alt era pyramides no do ma] ore tumentes>
Tertiajam calathos.

Ahbaftrosreqentioresvocant calycis partes laciniofas, conum floris priufqua pandicur complccftentesi hae quinSjue iunt; duae barbatute, duae imberbes; quinta partim 'bsrbata^arnm imberbis. Officinae cortices vocant; Divus Hieronymus, papillatos corymbos.KfCpfltAo/,'$ *xt<poi?u** dicuntur capitula in quibus femen gignitur, quae fcilicet flonbus & femini fubfunt. Rofae virgas Strabo, Gallus in fuo hortulo viburna vocat.

lam nifi mefeffum via longior indupediret
Scrupens, atque novi terretur carmmis ordo,
Debueram viburna rofa pretiofa metallo
Patloliy^ niveis Arabum circumdaregemmis.

Aliud eft viburnum,dc quo Virgilius, fui generis planta« Et haecde rofae parcibusdixiflfeiufficiant. Variisin locis Theophraflus rofae horas tradidit, quae fuo loco examinavimus. Vide lib. 1.021.I.1 c.ijT.l.d.c. i.& 3.I.2.C.6. FJoc vero capite de generibus tradtat, atque difFerentias pennultaseffe, & hoc extra omncm eft controverfiam* Differunt magnitudine & multitudine foliorum. Alia enim parva,alia magna, quaedam quinque conftant foliis^ quaecVim decem, nonnullae centum habent.In colore non minor obfervarur varietas;datur candida> reperiturcarnea^ofpicitur lutea,videtur pallida, invenitur purpurea. Subviridis a natura non eft,fed fir,fi rofae vertex imteneram agrifolii arbufculam inf^atur. Si vero veruA, seftivumque tempus frigidius humidiufq; fuerit, florem fine calyce producit viridifeu herbaceo colore, ut ante nos obiervavit fummus Philofophus& Botanicus Coftaeus lib. 2.c. ii.Herbacei profedo illi flores fine calice,quos rofae quandpqne ferunt, funt crudicJVis minufq; concodti fucci roboles. Nam frigidiori humidiorique anni conftitutione prodeunt frequentiores. Carent hi vero calyce, ejus materia ob nimiam quafi humiditatem defluenre in flores.Qu,? magis minufq; odorat^,ut recefet nofter philoiophus de odore infra, & in libris de caufis, quae de rofarum differentiis tradit Theophraftus, Plinius his verbis reddidiclib.31. cap. 4. *Differunt etiam multitudinefoliorum,afperitatejavore,colore,odore.* Inter rofarum varietatem recenfet Theophraftus rofam centifoliam.De centi* foliaehaec Plinius. *Paucijfimaquina foliage deindenumero~ fior.t. cum fit genus ejus , quam centifoliam vocant: qua esl in Campania Italia, Gratia vero circa Phihppos :fed ibi non fua terraproventu. Pangausmons in vicinofert, numerofis foltit ac partis: unde accola transferentes conferunt, ipfaque plantatione froficiunt; nonautem tain odoratifsima eft, nee cui latifsimtm, maximumquefoliu.Theophralius ** horfc** ait eife, non odoratifsima* Plinius. Cum tamen rofa centifolia Batavica haud injucundum/cd catis fuavem fpiret odorem. Meminit rofae fexaginta foliorum Herodotus lib. 8. Oi *^BpKJA^'' * «**!''> yl£ we MxKthviq$ cixtimt m^M**

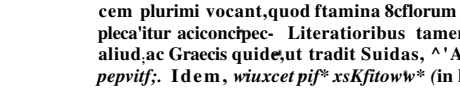

menida in aliam Macedonia plagam tranfgrefsi, habitaruni prope hortos.quiferebanturjffe Mida Gordiogeniti, quibus in hortisfuafpontenafcutur roty fexagenumfoliorum, fragrantiori odore quam catera.Hxc alia videtur quam centifoliaThcophrafti\lla quippeodori non excellir.haec reliquas fuperat,Rofam centifoliam Theophrafti nonulli afferuntjCiijus imaginem damus,quae clariff. Caroli Clufii aevo admodum iuit rara, nunc vulgata fatis : Haeret idem Clufius,an fit rofa centifoliaXheophrafti,his verbis lib.hift.l.cap.81. *Anporro qua apudBatavos Centifoliai nomine dicitur Hpfa,ea fit.cujuspradicli AuSores mentions faciunt, hareo.Nam illi centifoliam inodoram effe_y & pufilla habere folia,fcribunt. Quod aiitem apud Batavos alitur, non tnodo refercntcN. V. loanne ab Hogbelande, (qui linos ejus plazas fub anni lffy.ininummihi mifit,qu<xcum fravaluiffeputarem, corrupias effe deprcbendi, prater unius radiculafragmcntu>?>)Praneftinisfnajores> © perindefere odoratasintellexi: fed etiam Francoftmi adManum apud Baltafarem,® Carolum Hoyksrfelgasjratres Germanos\il~lo tpfo anno confpexi -.fequente vero ex nenlcfto Mo, & veluti ab)eflofragrrfcto nata mihi ellftirps, qua altero anno, nmfi y\circiterquadragenosflores tulit.non omnes tamen ejuf& plitudims , Sed in nonnullis numeravt centena vtcena*

Roia cpntifolia.

S5<1

fali extrinfieui majora .intfinfcus pufslU flasninum locum explentia,t2in ipfumlahtrem refiexa: odorem autem defrthtndi Pr<tnejlinj,ad nil/am nennihil4cceJrntem,co!orem*

lbttm]UrtmJtt*t, htbere ft ait idem Hojibelandus, tnedU mttriUam tSproximefiquentem mtgn)tudinii,qua>» dbam ma/or em provinciate appeitatam ait, ut fuperi<>rem,majtrtm PrsneJltnam,Sed (3 rarius .iltudcennfrlUgenus apud tefdem Bttavns inveniri, nuper ad tnefiriffit Me ipfi lioghelandui,priorealiijiitntominui, hocmedia inttr ilium (3 vulgartm Pronejlinammafftitudinii ; alwqui, ctlor ,odor, forma eiaveniunt: quid verumeffi, ex ejuspLnta tb ilia I%tj1..mi$j.fiqutntt arnto deprebendi. Prioriigeneris aliquot parvjs ft irfts poftta accept, abornato viro, ademiji de-3o (3 diltgenti pharmocopaa Delphenji, Theeinrico Clutmrfutrum pjur,t qu<cdam belle fermintruitt.ut permanfutaj fivt : feqitente amio una florctn tulit.* **HaiXenus ClarilTim. Carolus Clufius. Omnino fatendum, hac non effe centifoliamTheojihrafti; nififoufeobcocli, folique; rice non culture diverfitatem odorata fit apud Bativos; apudPhilipposveroiifdetn de caufisvel inodora,vfl eiiguopracJita odore.Sc pro terrae aerifquc varieratc, & culcura, odore iirjeftare rafis, auc^pfjCft ipfe Thcophra-I^u5, h'JC eociem capire. RofaeviK; quinquennium eft, lion redfse.necaduftE: reliclia pluribu5 annis fylveftris evadit.prioretnqije exuir ^rat/ia/n (plcndorcmque,& minus odorata percipitur. Ivi autem fit alimenti ratione, quod in mult as var iafqjic partesdifpergirur, ncc in ra dice faris concoquitur; contra in refcila, aliinerttum omne quod anre in plurimos diffundebatur caules ftolonelque, ' ad radicem revneatur, in eaque melius fa;liciufque concoriuitur, & deliinc sd ftiperficicm prxftantius & largius mktitur.' Notat Ca'fianui Baflfes, rofas odoratiores cITe, 1^*iuitaalli'.im*nilti]nrLir. Lib.Ii.cap. Ip. i*» *anight ifttuitiemKntfJ^. Sialliutn juxttt rofii •natiojcs ertmt.*Caula videtur, quod alliitm ' terrain calefaciat, "nJc nutrimenrum quod per ertur in rafim.dabiiratius . calidttts, ma^ifque concDL um redditur; vel (xlnratior eiiftit, quod -Ilium (i

qUICt tk£t[Qi T——•

mare, CertciHud dicendum videtur.aut fafcdurnjofam BauvicamnoneffcTheophrafticentifoliam.Intereatamen nedubita, quit) fit ea, quam Herodotus defcribir, valdfq; odotata tradit, Scquiiurapud Theophraftrj.i jS bum ; lege ex Atheiuso, apud quc idem locus,*i* jS u^un* »JTOI M« n>,.'n *Ann* r«/.i>.Corrigenius & Athensi codex , legendumque ut in vulgatis Thcopiirafti codicibus tcriptum eft, nifi fottfe placeaiAthenxutn cirare quidem loca Thcophrafti,fed non tifdem exfcribcre verbis, qua; apud Theophraltum leguntur. BVJTST *fttfii.it* rt«j*i- Hsec male,fi non mendrt.exicripfit Athemus. Ta Ji m>T<f o^»« |w1!i^Uii,ii^it> *n* •^•m.Vertunt, *Suaviu; olet quibui i filiitqmn!i,jijcabcr eft cortex inferior.* **De coriice, inferio-** rc,vel fuperiore nihil Theophraftuj.niliil Athciixus. Errandi occaliortem dedii Plinius.Ioc.cit. *Non* Kfc,inqaiti *edarnt'fiitna eii, nee cut httjsimum maxmmmque folium, brcviterqiic indicium eft oAorn fcabritia cert ids.* **McJiiis** *(jA7.&.Odoratiores niter AiKplas^quthtti partimafiabra** **T#** w-ro 1 heophraftus vocar,qund Arilloteles «/*^«Ai>, hodife *calktm* vocanc. Ariftoreles Problem. fe<ft. ii.qua:ft. 8« *rofirfitaviu: t>lc»t,qutbus umbilicus afper, quam quibus favis?* Rationed! dat. H*tn^i)iAi>i<>^« *IJ&Jrn. tlnQitiv Mmt-*

J tpvw iJkn Zfyt. fin quoAJuavius olent, qux moduin confi-curafuntfuj: nature ; rofa autem fpiuofi natum eft-.fua-vif-Jimi erge olet, quod fptnofi mugts fe^tttidstm naturam con-Jliterum.* Illudomnino verum eft, quo fpinofiores.eo odoratiores funt roiie.Hoc docet, egeleniira vulgo dida, & dunenfisBatava- Sed cur rpinofiffima odorarior?ld fii quod plitatotaterrea & (Vcca fic.Terreum id,quo magis expellitur, eoqtiodremanetfubtilius,ienuius,e]aboratius efficitur,& nine odoratior ilia rofa. *Csm*rum terreu illudpereoniceexpellitur. Necenim debt'liat.ncc pocerat per aliam evptIJi parreirt.rion debebat in radice remanerc. Citoemmexardcerer planca: nee fiiit uti!e W folia mitterc qni ctlerrimfe excidiBent, nee inflorem qui modorus, & illjco corruptus finITet.tr^&pcr cortices quern cu hand fine mucronefemdere po/Iet, futuruj humor in fpinasformatuserumpit.Ethfc caufa,cur fpinola fit rola.trrat Philorophus, cum fpinis corticetn difrumpi fcribii:abeocnimproducuniur,;)ccdur*fnr)t cu exciit. Citerufn,nucratiohaudobfcura,currofaodoratiorc«i calyx fpinofus; nempe quod terreftis humor magis exralfiiiselt.quam in aliis,quibus live alabaftrum.C^teroM Plinius Fer corticem no lnteljigit.corcicem iptius plantar, fed calycem, qui femen continec.Quod ex ipfo probatur Plinio.Eode enim hoc capitepauip infra fcribit.TflrIi^T"* **we *provtniuntfemine, qusd in ipfi cortice cS ,fub ipfi fore vpexti tanugitte.Cilyx* enim.quoprimilm flos,dein femen continctur, PJinius cortice vocar, quodmagni ignorariir. virijerrorifque caufa fuit.C<eccrnm vulgar am ledltoneBi Theophrafti,oi fj *tsTt ^tjfi/^M* legitima, Athenii fpriam e(re,exeoprohatur,quodpentaphylli,fii'equinquefolt* rola; non faciat menrioncuiiturn,quod in majoribus rofis dirFerentiamagnofcarltieophraltus.cum nullaquinqucfolii varietal Joceat. Kefert porro Theophrathis.iPro foli coriiq; ratione odoratiores efTe plantas.Scd codex no

^•^"•'iurTiiw ^*Jwf^tln* Albino 5c *&tftUr«*™<*i*™£ *?f* **Tunvii** *jtiifSpn* **""« Vertuc.** *Nam qute* **fif** *in eadi tellure provcniKnt,divtrfitatem bon*,cxilifque tlerttU nulla cftenidpa.Nam & endemjf-divtrfi in feloprovcmont,diverjitati quandam boaitnaliqueodsm fjioitiunt.* **Hanc no improbo** leiftionem ; vcru quia ad vul^.itam propiusaccedirGazseledio-eam magis probo. Cm) ergo, irt.[1] £ T* n w » w cB,'т^j.ii?i»4""«[7h]"""[1]ii(t, Ideft, *tiam &etdemfi* ii» *nno' eodemque file* **/"wmiJtr,** *nulkm diverfitatem beni matiijucoiorisojlendtmt,* **Eundcm** *hxc* **correilio fenfum** haber, quem Scaligeri eontiret cmendario. Idem eaim ciljac fi dicas: ideo tellurem fa cere ad odoris prieflijiftanLiam , quod ey>ericniia doceat, efiqu* [m] diverfo folo proven i m it, differ re *A'tt(d*,z. iiTfi*',* indicas! ideo folum facere ad odori? bonitatem, quod quoridie obfer^ verur, e.i qui eadem rerra provenlitnt, nullam habere varieiatcm <*»[f]^*!* w •wftias. Plinius htinc locum hi> **verbis evferipfir. Ef** *alias tierx eutq, plerirmimfilepriev*-' let,* Rofe odorariflimac *spud* Cyrcnas, Idem & Plinius. *Cyr'fis cdoratifssnia eji ; tdcttjut ibi iwtuentum puUherri" mum.* VcrbaJiaecTheophralti corruptiiUma. »*#i«.5[1]S

Vt'rtitGaza; *tnphnum viri & vie/arum Qrett-* **i** *flerttm odores*

rus. Mulca verrenda reftant,ea non reddidit vir fummus, quod corruptiffima. Corrigit Botanicus fummus, *d-nihSs* j £ 7iJ> *'iuvjk TOl^otv **%* itcxpt-ni ftctXijn. ixei inv aj* 0rieaf,&C. Id *e&yProrfusauts & vtolarum, & reltquorumflorum exiwins odor iltic eft, fi tempus commodiimfuentiid enimplutimum immutat.* Plinius. *Hefert & call temperies: qutbufdam enim annts minus odorataprovenit.* Haec ledtio,quanquam tolerari potett; difplicet camen duabus de caufis; quod veram (crvavit Athenxus, quodq; nimis muka expunguntur.Sed qux apud Athenaeum habetur le&io?K«/ *^'im'K^i* T «»«" **ty*>* (i heophraltus ***%») XK&TU pxtof* Gfyiai *i oG-paj' 2ajef.(t)ityv7z.is ef|'* $'* xgp'sgv. Ha&enus Athenaeus. lea ik: apud *1* hejphraftum lege, & verte, *In plenu verb & vtqUrum, 13 rehquorum florum odor ibi divwus ac eximius, f r* cater is crocus : conftat enim cateros plunmum bomtatevmcere.* Haec leCho interpreti Athenaei non placuit. Legit enim pro *&ttQtytTw* *V *i *nv K&yov.TrtJw & *&-* ^tf.T^e?^»» *$* «£T(^- ^«£r©^^flfcTf«v.Interprctatus quippe eft, *f raft ant ijfimus o (for Cyrenty: quamobrem nobihfsimum 'eft rofaceum illtc unguentum ^ £5 uno verbo turn violaru ^tum reliquorum florum odor tbi exitntus ac divmus, praterquam Croci\diverfi ejusarehquts natura.* Videamus rationes quibushsecle&ioconfirmari poffit. Prima eft; quodPlinius lib.21. cap.tf. fcribat; *contra Qyrenatco vitium ^qnod omni crocomgrius eft, 1$ celer rime marc efcit.* Alterajquod apud Diofcoridem lib. I. cap. 25, legatur. 'oj Kt/^v^?, *h* c* [illegible]

Cyrenaicumvero^ & quod Centuperino Sicihaagro, viribus minus pollent. Non nego viribus minus pollere, colore deterius effe, ac seque dm non (ervari poife : haec omnia concedo; fed dico,magis veger^un efle & odore reliqua croci genera iiiperare.Hoc faris a|erteTheophraftus lib. 6,de caufis c.zz.docet. ETIB) *-m ^SSA viv^lw ^ iuZ^ dlwfip. TUT ol^x i§ pechfx r poht £,0 *&K<&*i Nam ea qu<e apud Qyrenam provemunt, non mfi rationeficcitatis odofatajunt, xum C(Mera>tum vel maxime rofa* 0 *crocum.* Ratione praeraterea reddit,cur plante memorat? circa C> renen odotiores fint. 'H yS%'[illegible] *nq. TV* 5 *pohv j§ o teg*®** OAX^'T^^,'Aa >§ [illegible] *Agerenim ilktenuis, ficcus, nee* [illegible] *we tamen puro ficcnque ambitm, qua quidem ad odori creanduapttfsima. ^pjavero &£rocu parvo alimento contetafunt, & proinde cater is odoratiora creantur.* Nihil ergo clarius, quam quod crocu & rofam circa Cyrenen odore prepare ex hoc loco, non ex libro hiftoriarum fexto dixit Pliniusi *JRgfert & cosli temperies; quibufdam enim annis minus odowataprovenit, praterea locis omnis* (fcilicet rofa) *ficcis qua humidis odorattor.* Boranici itaque fummi correcflio Plinii audtoritate non munitur.At'hxn^iinterpretisverliOjprxter mentem & fententiam Theophrafti, ipfiufque Athenaei eft; noftra vero vera, legitimaq; ac ut fcripfit Theophraftus. Diofcdndes autem, crocum Cyrenenfe odoratiflimum, invalidum fcripfitjquod,ut Plinius ait,celeriter marcefcat,nec bonitate priltinam diu retineat;ob fumma quam habet,partiu tenuitatem,qu3e facile a fole extrahitur,tenuefq; evanefcit in auras,ut loquitur Pocta. De viridi.autflorentenon agit Diofcorides, *ted* ficco: contra Theophraftus viride intelligit.Vide caput de croco. Caeterum^ofam^quae ficcis locis provenit^ddoratiorem efle, probat rofa Dunenfis Batava.Haec pene ficcifllmis locis, arenofis fcilicet,invenitur,8codoratiifima,fed 5c fpinofiffimaeft. Contrary tarnen docere videtur Theophraftus *\ib.6.* de cauf. cap.ult. To *fy pifov, ^ 0* VJBTTUA^, J§ *Zqu opou* -nvfos. uy&cc fy* ^TBS *by-no* fyfievfAwryv yivtTiq. ^ V ffy* [illegible] r<?.Eodem etiam capite ratione reddit,cur iofa domefticafylveftn fit odoratio,quod indigeat ad temperatione fuam mediocre paulo meiioris humoris condition?. «nof [illegible] *ttaj.* Contranum,, utdixi, rofa Dunenfis docec. Rcdius Elirt. *Praterea locis omnibus JCciSt quam humidis odoratior.* C>.eoponic«» aiuftor, «*,*, 4 ^ , wV ^ ci «ft **&&* itik.* •/««•« *J\f* iej ™! «g4'M «0«A«»ge *h. Nolle autem convenit^noi rofem locis ficcis povenient, quemadmodum etiam hits, odoranores extjlum.* Hs.c facile cum Theaphrafto concilian po_flTuntfi d.camus;.n locisficciorib. odoratiores,non in mimu ficcis. Eft quidem h*c Theophrafti fententia,fed odoranfsima rofa Dunenfis ficcifsi,^ locis proveniens. An dicemus,in Grxaa folum ficci US)quamin^ 1 , ,& quamvis ficcifsimum tamen temperatius? Hoc probare nequeo. *&p* tgitur codex corrupts ? Mendi fufpicionem non levem prxbet, quodeodem capite ferpyllum fylveftre acrius dicat. [illegible] fra. 'O *CI\JL tp*[illegible] *biviov,* [illegible] §r. *Serpyllum, helenium, & reliqua generis ejufdem, acres reddunt odores; caufaficatates.cum tamen in urbanum habitumtraducunttir.rnollius redolent. Symmetriam autem* i/*lam.caufam turn odor is, turn cotlionis ejje, nulli dubium eft.* Si acriore odore, quomodo imbecillior & pene nullo odore «WfM & **&»"*, ficc. An ergo fciolus quidafh,qui ignoravit *x'orpov* aliquando pro odore graviponi, pro' *<£&m9* Icripiit *xtSitU? "Aorfitov* ipfe Theophraftus oCW^* opponit lib.d de cauf.c.2<J.fr» *TI *&* Kxitahs, <£ UW/AOV* C^«»OIS *dfcv-ftov zufTcu^quod nobisfcctidu* 0 *maleolens, hoc illisfit gratu.* 'Fatendumomnino,ro(aml)unenfem acriore & validiore quidem,led (uaviore Sc mt-liore odore efle.Hocnifi dicamos,non video, quomodo excufhri pofsit Theophraftus. Idem quoqj dicendum ad verba haec Theophrafti libr.6. [illegible] *Sylveftres afpar tores turn virgisyturh folns con ft ant, Et florem graveo* lcntan,mtnufqi coloratum, nee tantundem mngnttudinecedit. 'Ao<riuo7i&i>* dixit, non quod odore carcnt, fed quod ea odoris fuaveol£tia, jucundirare^c pra'ftantia non (it praedita,qua culta & urbana; fed graveolencem potius, vehementem,acriorem,minu^ gratuin habcat odore. Quin etiam *-n Uoo-fton^hoc*capite exponi non poteftdeodoris privatiore,qnod opponaturrji *&uH** rofbe cultae urbanaeque.Ev«JV« *o ior* ^r^r«j"jucundus,bonus.fcxperientia praeterea docet,rofam,quamdixi fylveftrem^doremfpirare vehementc &: acrcm, non tamen fine gravitate quadarru Haec il forte no arridcant;dic,eam roiam fylveftreminodoram,quae paucis fpinisdonataeft, propterea quodob loli ftenlitatem, calorifve defeclum expelli nequeat faris terreftris humor; Dunenfem Batavicam idco odoratam, quod fpinofifsima,paucoci; cojiftet humore ficco. Hadkenus de odore. **'£) ^ *oiw 'eofojvU.* De rhodonia fupra plura dixi^quse non repetam. Vulgaris ncbifq; ha&enus cognita rofa, acanacenm vel cnegofimile femen,vel capitulum non habet.Cneci pugit,rofe vqdinnocens eft. Utru cultura mitior fadum fit,an in Grarcia capitulum aculeaturn ferat,me fugit.Seine etiam diverfumicnici oblongu, laeve,candidum, nonnihil angulofu, hordei grano majus: rofae rorundum, minutum, per maturitatem rubens.Alterutrum dicendum , vel negandum *'pihAm* effe rofarru Neutiquam tamen reticendum,rof?cinamoneaefimplicis capitulum modic£ fpincfum efle. Sed cum de omni rofa hoc tradat Theophraftus, non dubito, quin pofsint,& debeant aliter verba Theophrafti verti & legi : Scribe *KV9j)cai^s qcixetvuJlSg 't%ov yi 7ivet wolw>eo& iyfvs eiuetf* T *hrm* artppxTuv,* vel *xwHubi % aixtMvWw* nvx.* £>oa«7. In vulgata codice *xKcuJzSfe* fcriptum eft, pro quo in Bafileenfi *x^fo** legitur.Utrumq; corruptum. *Vtne,Nafcitur rvfaetiaex, femine.quodfubflore malo inclufum babet,lanugine quadam cnici medo,aut echini car duorUtObduftuMyOmniafemina proxime ambient e .Hoc* pa<5to fi locus hie legatur, & vertatur. nihil impedit,rhodonia efle rofam, quod fuprJ mala ver-" fione decepti negavitnus. Plinius, *Tardifsime proveniunt femine, quod in ipfi cortice eft,fub ipfoflore opertum Itoiugi* ne; ob id potius caule concifo inferuntur , & ocellis radicis* Utharundo^unu genus infer it ur fallidafpinofie, longifsimis virgis quinquefoli<z,ty<?e Gratis all at a eft.* Quod ait ocellis radicum feri,id deftlio fcripfit Theophraftus.Rofae radix ocellos non habet. quod Theophraftus*•!*•» vocat* Plinius loc. cit. cortice appellat, Ariftoteles *H?**" dixit« Seme rofa: quid fit,docet Palhdius in Februario Tit.2i. *Semina autem rofaru non put emus medios flofculos ejfe aurei colons, quos rojceferunt,fed baccas nutriunt,quas in brevif. fimi pyrifimilitudtnem plenas feminibuspoft vindemid* reddunt *tnaturas : quarum tamen maturitas ex colore fufco, (3 mollitie poterit aftimari, &c.* Semen baccaehae continent, qualefupra *dixi* Innugineâd inftar cneci,vel cardui involutum. Efeminedifficulter provenire, affirmareaufim. Non femel terr^ comifi,fed vix una alteraq;prodiic pltTta;quae multo iridigct tepore, antequa flores proferat, [illegible] ^ (iiVO * w - *Cateru^rofe variiplantantur. Aliienimvivi radices tntegras flantant,* ,,/,"• *extraclasunicum radicibusinfalmaresmagmtudines, hoc eft, altitudines% quatuor digitorum, concidunt turnipfas radices, tumquic~ quid ex eis eft& enatii,& omnia famentaplantant, cubiti.*

fjtcitiittcT fi itflivttia, Varrode re raft. Jib. I. *csq>.* 3". *ffittiitm coagditur rjilnnaiw virgiiUs fjimtrr:.* frruHtrr. *hjecetina 7-^citnp»{ntxift±tvit3tivkif.'twt-*_*A.-U,,* *m.OmMU Jmttm rtctjiliu sitjlit* gjlww *fnfictt: trim/Mmm* f > ; . Ic urti-
nnumiter urk**,,unnii)) *ffttnnttaffiinnpptp.***
fimulti, fHMnM *ntttnmm tn,tt*iau, tta fift {'rrplunm Kafwmfi**4nM frr* ^«MTUI *fJ>t!iit*trrr*!>frJ,atfr*i,nrc*Mr,]Ji* **Pixa6uocu|**
1 TOvcnciun t w i n n t n <> ttnnb Jubta:-.-stirm.
fciic;ninquaan,iiit **lctt,JMru4tnr4. rial •**
plum n u n s k & i f ^ & f b

fit,<] jaJdimenrii.

***rocxat,* in etit**
wcjuc IHBC «J
***ttnr«ob;erM™n:K-.**

co ciuf • >. *Aididat Mtlrfi*m, tm*tfii*
B n i f M R l J b «c lim.)c ». 91 mabi) Jci o>-
ro Inc rrftti w n fl

i Cj.TierJruiriro GniijJiPint
alu,
rcc dc!)-frrrM(iifl maw
rnilis, f«iflicn»r.

A: f<;
Plinth <•••••«'•«

WKM-
rticda-
lei. Hi*
V.
alrcra pyi-j iie,vd vuiusGmt-

Rola volgaris iolio plcno,

-.t,.imi,.r ft^S M rfbo rub«.
tl. rofi
oicdi*

ccntifulia TtaHkla Clufit VJH. Maj p CiulT i*;
albavulgaris major, Campana Phnii qai
iitncotta die. ncnrailir abtuadtcun-
,. <;.,- Hi ci ;'i- r^ 1 twrfa

XonrdMtnivC' •., *t
I- r'*~*~'* ª " - y " unurn L Jcule***

, *l ; ;„*•». *f.*
la • >i isjKiili <
r *tm mr*
n : toi mjJ» »dulicr»*T **
liar, aftutir
pumcnm noonhil vnccnt. RofafMc
!03B<kimrfticzi
Ar cnfeara tneminn Btlkn.i -

[.- .
I : , I (u . , . . , ^ ! , x t r I , ; , .;.';..V. [) .: : ;.. .•• 1>

taMfetpa^k
***Sc,* rot*.**

rarporca ftrit cawiicx. <,Ri>ft fylr*
bra Sort. *. R06 SJvefhH odorec
Grrculjm fjmiam rrtiunr. 7. Rota adore animooi fimplex. Prdlychnide Piinii D^tlf. Gefntrus iialwr: & in Albio monte nijjorem & roirinvein naici trrttiit; ilium fcemirain, h.incmari: t«icns. Winiut; *Ctpw T&er'n* **C*»**
_JC»/ prituipjiu, lugtvitcwutfilumiaem 4turn ocntmtu, Vilutitd Urdum, ntc si btlrite,i$'.piitGrtu.ipttih:uTi noflrii, tianmfi in humidii hnifrmUMU, TKCIII'JU^ ,Jutnijti? folia. vieU **[Wwi'ₜ vel us 1:0 J «) /JJJ^I; J f #ii ,**
••••'•'. SiodoWi i« Pliniti;*ir,niiltoi coft.jani.ini.'fiiiirit*
mwiit **lychnoieffci tjiiippcodciwc. Quare idfi ini«lir.iu Sc pufillamrcl-tir mbrT Indkari «Jnoi,teK Sc amurnno prodninrfrn . qaimGalli** *Annul mtgt* **vonm. MoJunt**
,li lychnidcm Dioftiwi'Iis rrtroiiorutm bd ' ise purpuraftetirc i Plinii> uitewpdBirf rc«nfir) inter rofintw e<mcra. 8. Rola ojorc dnimntni fioro plcnn. plosdtluttpurpurafcti. Btinii>ed»fi««et«nlat; ncm-nutti fpineofa Plmn •flcrtmc 9-ᴿ_ᴰᵀ« ru'irs.precnKrflorc funplicifofigno odore, K foliis larioribm j prtdifta dif-cerneocU- i :, K >lt m nnr rubeibSore. qii* vulgol nn-nff iR* dicirar. 1 r. Roft IIIVLM (irr,pTe*-Mcminit DoiBfl^ GefiiertB tiofantm.que mukhum fiw Srcnt, *t<* lorerlinc. Talc? nunnuam vidimus uec*au folia C".W.it3 obTerv«*k Glarifr; BwhimiK. ia. »•<*-fa Hiren omlt»pl«ᵓ « dupter, altcra florem rotiim cxpandic, alrcr.i verofe,i)icjiur(jflci$_{r(}$. ptrtnanet • f!ᴵᴵ·*·ᵎᴵ Enoftb«im(inhnnocolaio», *jy* Ka&'ctmpcftrifR"-• :i.i.fl -^ alboodoraaKm^ f.,ijj,pimpiiiellr,qti»tn '' .''--n, fupn BatjuicanuMcjivimiii'. Hitfusfnwul lifjer.aan csi'.ttaTiirti ruhcjt.i4-.R.olafi!veftiti5 t unr.b nibeniifru^u) msnimus eft, Jt p>-ri *matin* **turbt-**

^ tilej^.f,;.],^ mrH'^riLm^ 1
mntduj, locislianiidna:.- | | ʟ-(, nt cr.nlirBau-
prtwtoi'- i^.l'. ra minor. HancI.olieliu[3]
ciidirem, nc raben*n\fwitinu(ftitroTiin ninpir, u-
1 mrrimus 8mihi not. XVII. RoT«»"*r
fiiMmltJa. XVIII. Ro(a campdtns rcpem altw- XIX-
Knfa cJj-vltriirpinitcirensblrlijra. forced lanpri'i J'ᴵ ʳᶠ,,
alia niurisc*-
pcn.

pert, alia fullis exiguis fnaxiffimd odoris. in fflontt PiUri

jut«i>efiart,<l«ruetocttinti-

i-ci* [ti.it Jrtfitn'libia, Hof*a)ix>

iicjitrmljri Oiot;

gjlto!! • • .•

vcre prmtai muictfncar. Adver u* Syeimi :tJ"Jruf rx»v

Larici *iot*n raesnc Viobra'.

OtKCI Diljt! .

i« unriratll m u t n *T-Jjra*_ l».iSrv'j'n hjru- kj!w-

fit Jfr

rij, , >9>i> • 7—. ***** tX *J • • * • « -

r« *Uitrtt, u*lg tr£**ft* fttau , *utt\£ irtufmitxiumna*

(Sfioiifiuf Nfttriffan ft.iti, <% jji/i i n n rw'tr. Ftrtm oto)* p»r'« ?»r»* ^u i.f/f *:*!ft'tut fttu *jlr*du. Mpitfttt inim*, ft.'(w» I'ir^f*. *[Krfmifctt* M1M , UAMI i»f»ii tf *tlttftii. mjignfctn**tm,tmi liutU tm *jtn tfi t,n titj, iStfaam*^;ftrmt»^nili. mum*

tus coJortboi iwn fit pr?diti,fe4<h! *&* mia(<»c,q nan 11criplici vocin; colore, renfwm J!II, Tlieo- cJiti. Haic vio!* folia exiguaiiinc, ac

Viola tricolor,flos Triuitatis.

initio quidem rotundiufcula, deinde oblongiora, per ambitum modicè ferrata: caules infirmi, teretes, angulofi, geniculati, palmi longitudine: flores longiufculis pedi- culis infident, purpureæ viola formæ fimiles, eadem, ut plurimum pares, triplici colore fi purpureo videlicet, luteo, candidoque, vel ces rum elegantia ac varietate maximè placent; comodorem

e*)gu«a> a!Jt nuUum hibejiit. In ftimmliduobiK floTculr

I, ft lubiode in inrcnora, &

p

men nJeaa in tofttoirtatc *atHongt** .•imin , txhd

Tifme corcnciitf , qo* dctkitntitrat fucccdunt flunbiH,XuiTti.t(tniiietjinin4ittta,iiebji.-ut.A4idic4uf n;ti:itr ftYOta. In irt n rluribui loot exit; BtftJFar ft Mt

ro quidctn im fpontr, td\c<hi *(fcoahat*

deta IDU. Itinnmi anuanMtc,

i bt *me. fi<-fd. Hue itfcrcrdj itdrtur

S rcAl cemGftit 1 <]oc* fobuale

ctttnulcs. FU^ « UtndcuU, i

1 oilonMn; (opcflrae a m m c diii S'jf««cap«i*e. Sdpehori floril p v j m f c nara *1 tmcora Mcedwa: flafcata becttbn

, *ijtj m xiolm- In*

, laiio BBOIKC repeni htw, M I M U I rciwt. L^ U r] n u n j 6 G i l J i r « : Ar^lismoctiuttjtKa. N*lV±«i ttrb It in SaictiiBohctnix monubai, o> him c b l & in *IS» Pannqont, fire A ufttn; low. Net ILK Bxt*>

nonland loca ncttrii«iei»6ibrocm-

f

Booipipcopfttrpeliirtpotift. i

tefcent; at potpncfmckniiuttidinciB, iur tiaidirud*- m iltcB*. PrucuttoUc Omcoturc 3c ttUfUtndi vifut. Eft flow forpareu Be cxrulco: Jbo 3c latto.r

tundnqiK twtw quibufd*i.\

l b D d]

p;

ilolenu mtence, vclpallido: Hucre- ffrri debet Violj bicoJor arvtiitis. qaam kiilcnm trttnu cobmtn obfcrvjrc.nobi; nee Clai^r. Biuhiiw Cant; kd caadido & lutco, ctrrulco& I a ceo, cocruleo & candido.

hlu t»mcn vclitorus lutcusfnuntjiiam vitiimmj vd llwsoccurrit.NiiLanctcrt.l.Gcoreiii'jpudAiht:- lib. IJ. Iu'i viobtn diAam vult, iionquod Ion Nympha in yaccl muuia, fed quoJ Nymrli* loni* flcw remliunc ptiinnni *Iqm* munera deiicre. Verfosfimtcot'' pdflimi} fie vulga Ju^uiicur AC I ertuntur.

'Αλλά τὶ αλλ' σπλήχνα τι * aJ ρῶμα φρενῶσις
'Αλλη, λαὶσπ ηχεῖν χαμαὶ σι διαστα,
'Ωχεῖτο χαμάζε τι φιλῶ σι ἐ' αἰ πατρὸς ἐάν.
Σαυτὸ' ἰωτιάδας πίμφρας σιφῶ-ἀγαὶν ἰωτ
Πατρὸς πεζόμενος εἰς πλήτιστα ἐ^tPtu.
'Ηνυν γὰρ χλαιῶ, ἰδὲ σὶ μαπαστυμφῶ- εκυ-
'Αλφὶ, " 5 Au^or tw» *htkvtiL-n yijat,*

^f *taftmtfiiji<mfirt(£ ptmgt*
Fbrit vinltumi Aup linn ra *hri gt net**:
*pJihduitt<?f-'T'iltfln, tffftilii fin tip Mro**
*ltni&ei t*tir>l>l<£purjmat rttiiittiutw* WM*B»f»flV

T/eMtl],
Suarutn wirmtrow* *fur Jet Miafai I* Alfha,*
Ad vffftmm turn Utxibui Kjmphu d»rni%cntut.

Ad hos vcrfus ClirtlT Caitfabmus. *Ofte primis verfi- hm it* tu<l)iJ *tfittGnm ti:imj!i:rti)i',i'4pftItaHt\ MVH litertti* f'i'ie* ; t*j ivfcttoit'i" lujui ttngmctn , ex an 1 iq* nj/iiu *U tSft it iliitn'* f 0»J4-J «, *fi It* Ltd,t» K,n:j,i,jj :in;<! CHJOMN tj; *ijte fftrt drfijfr, etitn pfi di tutt, pejt setifam tpum, i i u Pfanum, qua fluit Alh me, i/flihttivKi

'Αλλά τὶ αλλ' σπλήχνα τι ἐ ἰλιγγία φρενῶσις
'Αλλη λαιὶσπ' χάνε χα χάμ λάεν διστα.

*tlc&vere nulla fere mutatione, editam fcripturam, qua perverfifsima e& lofipbus Scaligcr correxit. In tertiojcribitCanterus , *%&rnft»*V ™ k*l»«V $m *<»&. Propius ad vefligia dcpravat* letiionis accejferis, fifinbas, «$ £•** •V¥* Obfervemus, yfyfwi bocverfi iK& & wntiftcoiorem: ,uifi decftaliquidpofti Jlumverfum.Nammtrumfani eft, cum fin* viola quadam lute* (xyKiutiftasvocantGraci,) quadam alba, Nicandrum m luteas & auro fimiles eas dittrnguere, Nibil enim, aut par urn difirimmis eft inter «'-* Vj[11"'®$"r; «&r«». T<KW, ^M*/purpurearum viol arum nullam facial mentions. Qujus omijjionis caufam ajferemus aliquam adyerfum ^9. In quart o^U-n quid fit nejčw: forte ,* sort 3/ MN«A; ŋ/«<pa/. *Jn quinto*, ^ ^ ' ^ 4 , £»«H *»9ffamf wzrfi/«/j Scaltger. at pro'u\ xxi&m, Dalecampius'"< *&-f ww*. Sine can fa (quod K>i£<&* aliquando pro horto accipiatur veljugero ,ficut Latim hceredium fro pradio intelhgunt: fropterea.quod hujufmodi res haredemfequatur. Hancfignificationem apud Platonem & Paufamam babet.) Sextum *ta emendamus > 'H*vn >£ ;gWv2c* yi ptnart»pv®* oxvXxKSort. tprurnjnquit, confecerat, perfecutus cumcambus. Potes etiamfic, ($ fortajfisvertus , Βασ ◂V \xto5f,utfe imperapudHomerum.kia&enus* Caufaubonus. Inter r* *%&9 5c^t/^«^'colorem,par5 auc nihil difcriminis&efle, aic. Quod verum, fi -n »%& proluteo accipiatur: fed fi pro pallore, magna inter utrumq; differentia. Ariftoteles in Pr^dicamento qualitatis,A;^ta;5Ei$ y*Z us. ipvS&s tyin-n :* KJ *(p&ifyU% »%&*. R&bicundus fit qui fudore afficitur, pallidus qui timore.* Hie certe color aiverfns fatis ab aureo, albo proximus eft. Per pallidam violam Poëta intelligit album leucoion. Ad eundem modum Maro albam violam , pallidam dixit in Bucolicis-

Pallentes violas^ G?fummapapaveracarpit.

Per auream luteŭ inrelligic leucoion,vel phlogion Theophrafti, five triniratis herbam,ut vuk Dodtiflimus Dalecampius. Nobis prius placec;de utroq;, puta leucoio agegere Poctam. Phlogion nofi intelligir, quod huic triplex color. Praeterea *fi* in'genere de violis agit, cur nigrae vulgati/fim» mentionem non facit ? Leuccii plura genera: duo novit Nicander, pkiraDiofcorides. Sed de his alibi. T«"<w viola dicitur, noli a vacca, five potius puella ion, vel Ioniis Nymphis, ut Poëtae volunt, fed, ut Medicis placet, ©«^-*n ciuitctf TK^Vy* quod hyeme,foluta ftatim furgat,aut appareat. Theophraftuscap-fequenti. *T£I$*$£*$ ft*

*Wt&%*ft£r®;8zc.* Plinius lib.21. cap. 11. *Florumprima ver nuntiantmm viola alba, tepidionbus verb locis etiam hyeme emicat, pofteaque appellatur purpurea,* &c. Apud nos terra vix frigore, geluque foluca,floret viola alba : yidi florentem niye undique tedia terra. Nee hoc Horatium latuit; diferte enim libro primo carminum ita tradit,

*Nunc decet aut viridi caput impedire myrto^*
Autflore, terrxqitemferuntfoluta.

Violam intelligir, qua? primo vere floret. Violarumulra genera. Plinius hbr. 21. cap. *6. Violis honos proximus.* (a liliis) *Earum genera plura; purpurea, lute*, alba : plantisomnes, utolusfata.* Fallitur Plinius; neclutea, nee alba viola frutex, quas *x&tyfot* Diofcorides vocat, planta propagantur» fed femine. purpura vero planta. Nos violas diftinguimus in albam 5c nigram. Alba, quam *XAHSM* Grrci vocant, velfrutesc, velbulhokfa. De alba infra agemus, hoc loco nigrae hiftoriam trʞdtabimus. In quibus viola nigra ab alba difFerat, hoc capite docet Theophraftus. Ejus verba fie lege & verte. Tŏ *dfr* I«r, i$ *pika* & x&-*$$2l$<plp6i&7U i*« ^ * 1 nSH W"' ai-rlut -riw Ht®'*'* (VljlgO nnlle inline ' ' th. -nKti Inven ekifr*. Viola nigra ab alba differt,* G? *per a~HA* C5 per *it>(amfpeciern, feu formam viola, quod latisfoliis% ® carnofis, & humi flratis eft,mult am babens radice.* Hunc l^cum fie reddidit Plinius, loco citato. *Ex Us verŏ, qua\ jP°nte ajktičis* E£ *macris locis proveniunt, purpurea, latiore J£M^o>flatim ab radice carnofa exeunt, folaque Graco nomine a Cjtteris difcemuntur , appellata la% ut ab bis janthina* ™ J. Haec corrupta. Nihil aeque falfum, quam violam K[* i^,'vel pnr puream radtcem habere carnofam. Scri-

& S K & » *c'rnefiMirnabradiceexeunt.* Nee ce Mate P[in *'hi<tcmthtn% in* antiquo lej>vur codimi'ne dixie. T S ^ G H ™ 1 k c, sce J"is tantum <3r*co no-

5lamridicfiT

cap. 122. V

inclufis caret) *xcu»Sv* (vet. xoi/Aia *tin*) *pin** tin w plfyu

lg ^ I%H ^VKTIKIW, & C. *Violafoltum babethaderaceo minus, tenuius, atque nigrius: alioquibaud ita diJfimile.Cauliculus a radicemediusproditjnquoflofculus perquamfuaviter olens purpureus. Locis nafcitur opacis (3 afperis; refrigerandi vim habet.Vioh* haec nigra dicitur, vel,quod refpedu albae nigra fit, vel,quod nigredotjuaedam in foliis appareat, vel ? quod flofculo fie purpureo# *Iic£<pvyv enim pixea>y* ut alibi dixi, exponit Suidas. Inter coronarias plantas retenfetur a Theophrafto.- In coronis multis de caufis locum obtinuit; ac quidem pra?cipu£, quod exhauftoliberius vino capitis doloribus medearur. liniuslibr. 21. cap. 19. *Purpurea refrigerant: crapulam & grave dines capitis impofuis coronis olfa&uve difcutiunt.* Redlius Plutarchus Iibr. 3. fympof. quarft. 1. M « A w *ft*

TU f& *TO* %VS 7T0yvf % XfUTTVoU J&f Oil* AHJTUV. COZC Jfr iwtfi^VJgCO rtSfiiT&L*, tTn^xvav eituxyvoptwv mS dvcfyp.u**niuu<m%p o rtSv • *im 1$ poJi? fi<pa*<&*! *>$« jS dfipoTt&y & W»« T^O^TUS &~ wQ«eA#s* Maxime enim merum, quando caputferit, © intendit corpora, perturbat, fenfuum principio perculfo. At florum exbalationes, mtrabiliter contra hoc malum prafidio funt, caputque veluti arcem muniunt,ad ebrietatem pellendam. Nam & cahdiflores molliter aperiendis meatibusfaciunt, ut perfpirare vinum non pojfit: (3 qua leviterfrigi* dafuntjnediocri contaBu vapores repellunt, ut violacea (Sf rofacea corona. Vtrumque enim horum adftringit,reprimitque odorefuo ea quibus capittgravatur.* Objiciet quis, Athen^um ad capitis gravitates ex mero,improbare corollam ex violis. Kefpondeo, Athenaeum de alba agere viola,five lei*coio, Plutarchum de nigraj *>><AJH$IO* ty xttinxs[9] efju xiQ*rtfi.* Vertit interpres; *turn etiam violas qua odor* caput feriunt,*cum *x&woe* Latinis viola alba, vel leucoiuin dicatur. Ubicunque autem apud eofdem viola fine epi* thetolegitur, violam fignificat nigram. Altera cauła,cur coronis additur,eft pulchritudo. Certarunt antiqui fcriptores,quis plurimum tribuat viofce pulchritudini. Homerus ut doceat quanta huic flori gratia, ipfam Venerem vocat *'Usicpcttof^iola coronatam*, (hoc eft, comptam & ornatam* iocus eft in ult. Hym. ^

Speciem admirantes viola redimit Cy there*.*

Hoc ipfo epitheto fapientiflimus Graecorum Solon,ad exemplar Homeri,eandem Venerem donat, in his verfibus, qua? apud Plutarchum in vita Solonis leguntur«

hvm(> tt&Ztw fyij KXetvfo ^7n vqo

Verum me cum navi celeri ab inclyta infula
Incolumem mittat Cypris viola coronata.

Ariftophanes in Equite Athenas hoc decorat appofito#

Viola coyonatis antiquis habitat Athenis.

Idem in Acharnenfibus.

*Primum quidem vos (Athenienfes) vocaruntU***-*>ovs,coronis violaceis praditos.*
*Et cum quis hoc diceret^ * '*
Statim fropter coronas, vix pedibus
Terr am contingebatis,

Veteres etiam Mufas vocarunt *Uvhwlfin* violaceoc** pillitiopraditas.* Theognisin fententiis.

*PUUV QH&QA ioff@uv&v**

Idem epithe ton Mufis datur *k* Summio Rhodio Eidylcui nomen Syrinx.

JJ*r« Pan M»/* «»»r»iw *eamptgit viotit&mpl**
Htitmi dilettjmiwtu'a tmaru ignti.

Oiiloeapod Longutilibr. 3.ple-ftrr. taraltam tyjolis, camqUL- ncmi't: virgitialc mumis, Daphnidi imponii- *Mt* vir"iiiiiåsdttnreg«t»s itnpolliiLi carpamjiia hitfluscoroiwmencii integer inferuur. Ut vir^iiiitas coinprcrtu amtttirar, ita flw hie conenfiaamWcir. Cur florcs conniGdcteriutoIcjnc, qiwcrit Anliacdcs in problem. fed. IJ, qilltt, tfttia, ubl ait. *1*ratify** maijn, *tliinii-*

flirt' twin ft itttnut tltiii ? an qvodpM ttntna, qui j.irt iftlucrH, o'Ur! pcrimfieitijife, nun htitliu edttiittii. **M»-** ftj jiorro client de caut'a vi-ab curonarunt ycteret. **j B l** viigincs' qnartiquamnanoinncsnrgit>csltUL'iju: A. •!-lomiu tin m lUiDJius knbic, Tcrpiychocctn COOCUL>JIX' cum Aclieloo , & c< eo coaciriiitu conccptat Syreni*. ApuJ TheocrytUMj ut ad pulLhrtiudinem note rCTerc*" mjr,vou:n cirjc ID Ttiyrii.ut rubi *3c* Ipin? Fcrant vtolw.

Nuï in ὄρ' Φρίσιν βάσι, Φρίσιον δ' ἀκαθάς.

Opcat Pocta, utS rebusarperrim;3, ingrauirimi%dc-formtbus, cratirtimsc, liuvi:1ir:ie, puldicfrimz njlcin-Mr. TantVin gftinntiofw fuic violic polchntudoi ut jam mtrddij fivuarefcen* viola, aiihucjn»Lhra habits fno rtt. Oculorum pultliritudincm Adiillcs **Tat lib.** J. aifi-**miln hatt viol^£t<>**[mlrc:cjr'] **- *n «(F i^>i)ifu> »i>t iw**[a] **'^j-UI<«.<^'IMI 4i '"n**[l] ***twi'MU'Mt "'<• NfjMf tculiromfltt <lfint(iit-t ;JtdfimUu ••ji vidi), quxpwb dine mutrutu.*** luie initiOfJifit''! pallori piulo putt 11 omen pulchri iadtt timaris. Tortiacaulacurinccroi 1 i(reccptaviola, cftodoris (iiavitai, uc pare; *sx* Ins Oppiani vttfibu , qui fuai de (inclta Icgentc bunc florcm.ciitic fe coronainc.

Ως δ' ὅτε πεζὸς γλαυκῶπις Θεὸς ἐσσομένησιν
Ἀλλάσσηται πόδας ἠδὲ καὶ ἀμφὶ μάλ' ἄλλοι
Ἀστὴρ ἀλλοῖος· τῷ δὲ τε μάλα τερπέσθην
Κεῖνοι μιν σημάντορ' ἰδόντες ἐσσομένησιν,
Τῷ δὲ μάλ' ἐκπάγλως, μεθέμεν δὲ βροτὸς ἀλκαθόῃ.
Αἰολόμυθος ἀνὴρ Θ·. ἀπαμείβετο δὲ κεδνὴν
Εἰσιν ἐς ἀγὼν ἀνδρῶν ἀέθλων πεπνυμένων.

T(i«in» («™ f *lull, *UHei* in t r a *ttmporc, Haiti 1 ftiibui fcrutontsj emntt tbtrntt* F/orrjfUMWH. J-fjiu jo**[f]**(nj uj/Ji prucui r WM**

Eiquev-ttJt itrjtur, riitvfuetaimKt levit-
Errata ***i inexflebiiii Ji rfoincitiu cjpuc***
Valerium ... ***... parentum.***

Et hæc causæ, cur in coronis fic expetita. Vnum reftat, quod Theophraftus! violinigne Inliaciunuljait, [L]ique difftrrc ab alba-, cum riolx albx folia carnotiorii tc DifcoiiLlvs viol* folia iizdEraccis cenuiora traJat. *Vi l>*z* **tnqnh tn.iiinus Scali|>cr,** ***tmaUi*s,fic excufct: attribuji utriqm derifiutcoi[k] m*j*wa M*, fti Ugnnfinrent j mmrcmnigr*,fticamipnpiorem.*** ***Hxc*** **ingenblakns• tion** tamL'Ttoc rei vcncite. Ai<ncji«ThiO[jh.iitiherba, Diofcoridisvcrofruccit.utcapite fcq uen ce oftenda ai. B u 1 ti nfl leucoi folium, niprx violx cjrnnlius. M<iidi tamen nulls fufpicio.x»^«s^if*4i fcri[j;uin t'uiiil[h],eK VI mio demon (Ira-tur: niG in magna Gmcia res *(eie* alitcr liabcat Theoptiraftum cicul'are nequeo; vd (iquod nonprobo J dicencbiin, usriulq; oxlicirin carrupium,«el fait cm "I 'hcolihrafli depravatum. Dc Pliniano non !iim Ibliciiiis. qitodinaltScpneter Gncoruin mtnrem nlura reddident. trgo Icrtpfit liieopliralhu , *&&»* »=;»•#»»*•• quod in *tv* i > n « A » . mutarem Miilut quam *hxditr^* carnDfi cflc viijlae uigrar f,,)j[a] , docet «ltop6«. Vfcfa nigr: mox a radice promit folia multa, lata, venofa, mediocriter carnifa. per ambitum bnicer cernara, hedcra foliis rotundiora, icnniora, nigrioraauc, pr*l"cnim parrc superiora. [mc(i'.'[r]"»i" tncu.it ftyli, **&in** fubinzero purpurei; nonnunquam, fed rart), eanJiiti, ex quiuque parvis foliolis compoliti , glunrum **infimmn** majus, ac deinde penfiles caulicuh, qui per maturitatem in tres partes dehifcunt. Semina oblongum eft, radicitus tenuibus, [s, aclibrriis] firmatur. Viret hyeme pariter ac æftate, frigoris patientiffima, locis opacis jxxta domos, muros, aprorum , hortorumque margi[nes] [co]quentibus; ernieat, Floribus autem pJunmum Mamc, ubi [Ap]rili prtxkiint

•B parvum.Sc in rorundirate

Viola ntgraMartia."

oicofc. Efthujusgtnerts quxdam flonim foliol 1 multipltcant,cum purputca,mm C2noii!.i. Hiurcniisuiraq; c It, *Sc* genus qu odd am lilv dire foliis minnribus, fioribu* j jllidjorjbwniinm, aut nun oduratis. Nafeirur in loeis quidtfrrt opacis , ac fecus *viis Sc* margines JlgrortirTi, vc« ruRIarido ftrrii iqne Itilo. Viola: nipra; *ux* TCrcriuntur genera j I. Viola Mania purpurea, florc iitn[ilici odorc. Flos cornnmniter coEori^inccccnilcofubni^r^purrureil qtii cultura grandror fir, quandocjuc foliii lutonbtu cal-[ha; irnulis! U, Viola MartM inndora fyli<eftris. ***Plot*** cxrulcus, aliquandopallidus, Duplex tft, alters major, foliis nujtiritms Jt rocundioribvis: alters minor, foliis mucrotiinis, oblotigis, ac ftii3ioribui: EE Gcfncras in monte fr.ifici nieni Illl inonvana:, quxltiluui follis mrnoribm *SC* fi'liihonbLit.ivulif,iri ditr?rt.Eft& violp Mmiaflorc mbfo purpurafctntc. III. Viola Mania alba. Hare all— quand• nu! In, aut languido odorc: St tire foliis eft gracilioribw. III. Viola Mania mu I rip I id, albo: ut viola varirgari dici pofsit. Eft & birlora. Viols qoardam fpecie*,ut_G)!ta;us & Cameratins fcribnBT.BygIlDd colinir, Marti* fimilts, ictl Horc uifinitL; foliolit crnftri&o , 6c rofam D.imafcEnajn aequamc, nori foltlai tnagntmdirifcfcd Ft ^dore noftrat<j rupcrante. V. Viola alpina,folio in plurts panesdiflcdlo,, Viola alpirta puqmtea, e«ipti? foliis. **VII.** Viola.ilpinartitun(iifi-'li3,l[in.M.

Tj /[t] K£J'9 . ficc* Li 1 HIm rofz nrbiiirurt prc^ioiTiTi:, tjufLiDc flos non ultimum in corollis locpm ("bet. Dir>-fcorid« 1 ib. ^. C. IJ *6.* K^'n. *p** n*«i', 71 m« « *m'SSf* (if «-**ia i«< s •«t«t:** ***LUii rtriiflvt tartrurius tfi.*** **Plimusclej Mrnt** rfodootie artificio depimir lilium lib. 2 i.eap. f. *Li Ham* ***rife nAiUtttt ftxioinm ell, (S ^Biimi t^f^itime nugnenti etciquc fled Ityrteti tpfxllkiiiT ,J3 impefitutn*** <tl4rr>

___Velmiftj riihrnt Htitili* mulrj
fyfitlb*: rjltsvirgs dibit en celoret)

MaJi" pr«f*>/« *tArttm mcifif"* , nee sfli /tirtmi rxttl-***/, i***iim tuliiomm mum , /A?ot Jr/rm^rr***
***t**f*fi*u>U»<*tttUmitri* CJ**
fvtiiiflni ft™"- ® « mwjl'" •"*

ttiiuujvefibaJttnm. (icnt'C, flmtme} fr am thai innic-
jiii<T«r» >[M] ****^**[w] ***ettnque duplex, ($ MM, rtftii _ ifhtl JltmtBi). iiffdmii* m^ujli,*** **Cf[e]. Sed vtdcnalirerhonc** locum ClariiTSilmjrium Ic^crc, i[n]s, Candor et eximius, fuit ftriati . ***(S 4t mtguHih •***

tlypWjperamHtum tauris. Eleganter deicnbit florem Jilij PJinius, quern vuk cflcinftar calathi. Nobis itaque vulgata placer Jeflicquad folia,ex quibus lihi flos confer, calathi quandam figoram reprafentanc, nee almdin_],l,o reperire poflumus, quod infer calarhi leieiaxet. Mamma emm qU» intliscontinentur, nihil minus qnami calathutn, vel calicem,reprefenranr, nee aliud pneterfoha Candida, qu* florem efficiunt, quod calicem aircalathirin inlilioreferat, invenire licec. *Nee ullt,* rnqme PIIIULIS, *fimm excelfita,major.* Hac de caufa Virg«lius i o.ecloga.grand.a dixie lilia.

Florentes fevalen, (Sgrandia liliaquapnj.

Non dixit jpvwn/M.qnod florum lilium maximum effet.' i^amHos loiis Peruvianus multo grandior,& quadrupb major; utproindeflorumgigas aquibufdam vocctur, Magmtudine quoquelilio non cedit iris; ampHtudine poeoniafuperat, pwfertiifcquiueflorepleno. Grandt uti breve Horatiuslibr. i. Carm. Oda. *tf.*

Neu dejint efulis rope
Neu vivax apium, neu breve lilium.

Rstee lilium vocat, non ob cmditatem, vel humilitatem plantae. fed qiiiel elt vitae brevis, Val er.Flaccushb. fexto Argon.

Lilia per vernos lucent velut alba colores,
Praapue qutis vita brevu, totufque patumper
Floret honos.

Divus Bafilius in explicatione Pfalmi 4}. nullum florem mehus expnmere fragilem human* vice cbnditionem refert.Id quod etiamTheocrit.Eidyll^.innuit.

Candidum efl lilium, tUefiit verb cum decidit,

JLTk Pudixir V°Tbfum«^»quairihabet,excelfita* tem&majeftatem. HjiCfumma conjunda pulchritudo adeo ut Servator jofter,acDominus IefusMathari6. Tarn mfignem, tarn adminindam facit Dominus lilu pulchritudinem , ut ne quidem regum fapientilsimus Solomon, cum omni fuo fplendore, gloria, & ornatu, cumillocompararimereatur. Nee primo intuitu nocmagnificum &fufpidendum naturaartificium incurrit oculos: fed *R* quis novo *WTOJ&V* fpeculi genere,quod res,mmutas ante oculos proximd pofiras aggrandelcere facit, utatur, & per id conrempletur ftamina ilia exilia, itemquefilamenta;& fiffuras Jilii, fatebitur nulla humana lingua, illam artetn, ilium fplendorem, illud miraculum» hunccandorem , iftjni elegantiam effFerri, & fatis praedicari poffe. Candor Hlii tani eximius, ut cum qualibet re.etiam candidifsima, certare poflit. La&ei candoriseft, hoc eft, alborisinconcaminati; ufq;eo,ut fi quidpiamnotabilicandorevifendum dicimus, id, quicquid eft, cum lilio comparemus; aut lilium albedine anteire hyperbolic^ affirmemus.Ut apud Propertiumiib.J.com-i mendantem pulchritudinem Cynthis fuse,

Lilia non dominafmt magis alba mea.

Martialis recenfens ea qu* judicantur candidifsima, lilii meminit.

Toto candidior puella cygno.

Mart. libr.«.

Argento, nive, lilio, liguftro.

Frstncigenis fceptris aufpfcatiflimum fymboluffi quod icontaminato fulgeat candore. Narrat Strabo, Babylonios [illegible] n» * infigne fceptrum, in cujus fupe- [illegible] *non rude, fed infigne : in vel lilio, veldliquoejufmodi* reornatum. Pud encius defcribens fcriptum fapiehciae.illud ornat lilii,

In manibus bQmt
Sed lignum T politum,*
Qwamvis nu\lUs
*Fronde tamen vire Vi**
inteuextarofis^TntL

Cum lilio comparari folet virginitas* I. Rationede* coris: Ut flos eft miri fplendoris & pulchritudinis, ob albedinem, nitoremejue; ficvirginicasfpeciofaeft,puritate carnis, 8c candore animi. 11. Ratione odoris: uti flos lilii,quando integer & intadlus eft,redolet fuaviter: contufus vero, vel fricatus foctet quim maximfe; ita hominurticarodum intadba & integra per virginitatem permanet, redolet fuaviter in facie Dei Schominum; fed dum per luxuriam confricatur, tam fpirituaft,quam corporalem odorem ami trie. III. Ratione fulgoris: In lilio aurea quacdam graoa fulgent, quae feptem haftuliS ^iiftentantur, juxta feptem candidiffima folia: itafepterfl tirtutibus (qse feptem foliisrefpondent) piae vii-ginei drnacaefunt: juftitid, temperantia, fortitudinc,:prudentia, fide, fpe,charitate: juxtaq; aim ipfispotifsimum feptem grana aurea; id eft,fanch Spiritus dona, feu facrutn ftptenarium,fapientiam, fcientiam, intelligentiam, confolarionem , pietatem, timorem, conftantiam. Urirofa hibedinemex Venerisfanguine acppit; fie candoreiil ex lade lunonis lilium. Cafsianus Baffius lib.ii.cap.2o-

rerHerculem ex Alcumena genutjfet, effetque mortalis ea gratia Hercules, immortahtatis panticipem facere cupiebat, % propterea ipfum adhuc infantem lunonis uberibus dormientts admovit. Infans \gitur lade fat ur, os a papilla amoviti lac tamen nihilominus ubertimfluebat, etiampuero amoto, & quicquid ejus in calo diffufum elf, iatleum circulum galaxiun Gracis appellatum effecit: quod verb in terram tilapfum eft, ejufqueglchas tmxit, idipfumflorem lilii produxit, quod fimtlttudine lattis cotorem exprimit.

Ovidius.

Dum puer Alcides diva vagus uberafuxit
lunonis, dulci prajfafoporefuit :
Ambrofiumque alto lac diftillavit Olympo,
In terras fufum hliapiuichra dedit.

Hum? candorem, hanc pulchritudinem cum vidiflet Venus, indignata, quod forma & colore rofam aemularetur, 8cfuperaret, mediis ejus foliis probra indidit; deformem illic rudentis afini clavam, id eft genitalia crefcere faciens. Nicander in Alexipharmacis.

SimuliridafumaSy
Lirineumquc caput, Dea quod Cytharaa perofi,
De forma quoniamfecum contender vellet
lllius in mediis, probro ceff'ura perrenni,
ImpreJJitfoliis pudibunda rudentis afelli.

£*ndem fabulam,in Georgicis paulo aliter repetir. Verfus citantur ab Athenaeolibro if. fed func corrwpuffimi. Sicvulgoleguntur.

Oi 5 *dpJopooitw, ^us ft p*

Scribe,

^AQvqw Trtmhom K^U, pace tfou&eicuf ,
^A Kg/vct,, ^eig/ct, ^ flT»ci 3hffiyj>T'' Imi*
Oi5 dfiGpcailw, wAwftp%4(iA'AQpoJi

In

Infcecttndis calicibus feminis plena capita attollunt.
Argenteisfiorisfohis, colore in medio tinfta,
Lilta-, qualeinanuncupantalii Poet:*
Ambrofiam alii, muln Veneris oble'clamentum, turpe
Quoniam diva color is placmtiatfloris medio
Armamentum rudentts afiniprominet,qiiod membrttm
Dicitur.

'AWtioK dixit, quod argentum inter res albiifimas numeretur. Propertius Nicandrum aemulatus eft, 5c argentea dixit lilia libr. 4.

Sape tulit blandis argentea hlia Nymphis
RgmuUi nefaciem laderet hafta Tati.

"o^d* *fy»pi&6.Eam,vel\izi* clavam in medio luteornm apicum aifurgentem, utcunque fimilem aiini pudendo innuir. •

Dicitur Graecis x«fe*« 8c *w'o,*. Diofcorides lib. 3. cap. *126.* [illegible]

ACI^FW, *'a'd\jt <n>v<n»*> «*•»*>. *Liln regiiflos coronanus eftjiriumnonnulhvocant.ex eoque p ar at ur unguent urn, quod aliqui lirinum , alufufinum appellant.* Sed Homerus n2 *x&ipict* omnes flores vocavit. Scholiaftes Apollonii Rhodii, *w&*ov,* inquit, ™ *>J>t A«g^ AS^TZK/,* ubi interpretatur hos pulcherrimos verfus..

**£ls J[on XHPJCL K[illegible]*
Eqvuetj [illegible], Toy Jyit yuhKuuj OC^OT
*K[illegible] oig && TOLJ j * .*

Id eft,

Vt verb cum lilia pulchra circum fremunt apes effnfe five aggefta, ad faxum fympleidum , circa verb pratnm rofcidumUtatuu at ha hic& illk fru&um fremunt volantes. Hoc eodem capite Theophraftus narcifflim *x*?n* vocari tradit. Plura itaque de hac voce vide cap. de narciffo.Abaeqiialitate & levitate, qQafi A«O» *^ pleonafmo 5[1] *(teipo* lilium* dicitur. Mem K^W dicitur. Plures quoqueplantae hoc nomen obtinent. Hyacinthus *&''>> dicitur. VetUS lexicon, *vxoi\xnjai* 7K *x&l>* 7K *p'tXavct* i'fl'S QtlZVCi x&Lw* VOCatur. NeophytUS, *nvnivav* TO *xyvoitypop,* >£ *fietffiXL-XCV K&IVOV,* TO *'ITofiv&V X&lVoV, 0 1$* <£? A^TBC/. Idem *I 1#$* 'l«UJ-£«« *w pl%* $ irotfpv&v* xg<W. Apud Hefychiu legitur,*t;^fl-*hv xpifav ifAaw' v*w$»fFlinl\is* lilii rubentis florem *xwiftb** vocari tradit. Flos etiam colocynthidos »^»ot, nomen habet, S^lidaS#?*(» T« *fy* -ten *Ss &»*eiav.. h ^ W ^ ft[illegible]*

XOKIWJJ pihtot \w ovopx. Lilium, flosfic dtelus, quod facile dijfohatur ,frqpter dtjfolutionem is dicitur facile marcefscens, & celeriter cadens. Hanc ob caufam & colocynthis lilium dicitur, ipfifoue mendicos lilia vocant: colocynthis medicum eft nomen.* Ego,falva Suidae auctoikate, lilium «pj-id» di&um puto, non quod ciio diflblvatur, fed ©^ ™ ^pj^^apulchritudineSc majeftateiquod caereriscam floribus certet, judiciumque petat ac ferati *S* Latini lilium dicunt. *Lilia,* inquit Iuodorus lib. 17* cap. 19. *quafi Holia> quorum &fi candor eft infoliis, ami tamen fpecies intus effulget.* Alia Varronis fententia lib. 4. de 1ingua Latina.Item Latina,lilium,*5w A«^O» &.£• Lilium a leirio,* una licer aniutata, 5c, ut balbientes foleiit pueri, pro r. 1 pronunciando. Phaenices *<n>V<n»* vocarunt. *ZOVTZC imhs tin* 9f0»«*i»' *xpivaKSufaurbs a circumjacentibus hliis.* K«J ^ o' fi **$»** « « Tege. *Et lilium Sufum a\ Vhrygibm vocatur.* Vide Stephanum de urbibus. Um?ucntum,quod ex hlioparamr, «*...., vocari, tradit Diofcorides. Sufa nrbsvicma Babylonia?, quondam, fi ben^ memini.fub poteft?te Anynoram. Apud Babylonios ma^no in honore fuiffe lilia , fupra imdlexunui. Athensus libr. IJ• fcri-

[illegible] *pa nominari fc,iUt Uicander in linguis.* [illegible] Hbro, pag. fequenti.

[illegible]

*Lihaqutleiriannuncupant aHiPog^*
AmJfxofumaln, mnlti VantruobleZiamentum.

Ambrofiae nomen, refte Diofcoride, obtinent Botrys & Arthemifia. Datur &aliaplanta, quae ^ «i^i» ambrofia vocatur, de qua alibi. Ambrofiam Poets fabulantur deorum cibutn. An Libero nomen hoc datum quod Deos Deafve obledet,oculorumque non infuave ac nunquam non venuftumpabulum fit? Lilium planta notifsima,eaq; de caufanullas ejus notas tradidit Diofcorides. Mennonemhliidiveriisin locisfecitTheophraftus,Jib.i.hift. cap. 21. hbr. *2.* cap, 2. libr. 9. cap. *16.* quse omnialocis citatis a nobis examinata funt. DifFerunt ergo, ex Theophrafti fencentia, colore& multitudine. Colored quod alia fint purpurea, fed raraialia alba, fed vulgatiora. Multitudine; quod quaedam pluribus, nonnulla unito affurgant caule. Differunt praeterea, quod in fingulis caolibusplures exeunt flores,vel unicum tantum finguli caules promant florem. Utriufq; lilii meminit Plinius,ac de rubro ha:c tradic, *Eft t$ rubens• lilium, quod Gradcrinon vocant, alii florem ejus cynorrhodon.* Rubens lilium crinon vocari tradit; quafi album nomen illud non audireu Quire dodtifsimi Botanici codicem corruptu exiftimat; ac [illegible];vel,quod magis placet, compofita *vocespyfyix&vov.* Vetns tamen codex *Hypo** habet; quafi voluitiec Plinius rubrum lilium fylveftreefle, vel in fylveftribus tantum reperiri;cum tauen & domefticum & fylveftre lilium detur purpureum; utrumque ramen fylveftre purpureum, nifi alterum magis minio eife dixeris colore. Minius quoque color ruber. Vocetn cynorrhodon quidam fervant nonnulli, corrigunt* Prior opinio Hefychii ftabilitur aucftotitate ; Karoppo^ *.(*<» Zp>M UKb&a.* Aliis tamen vulgata Plinii ledio fufped:a; quod paulo ante lilium *x&n** vocari dixerit, cynorrhodi-* que Ippellatio nihil cum lilio commune habeat. Scribunt cynorrhodon, quod lilii rofam & florem fonat.Vox hsec apt^ fatis & commodfe rubentis corci fplendorent exprimit.Lilium quippe cum,ry6fa exprimir,non alba, fed rubente 5c purpura fulgentaPofterior lediio admodum placeret, ni prior & vulgata Hefychijaudoritateeflet minura. *Laudatifsimu,* ait Plinius, *hoc lilii genus in Antiochia,& LaodiceaSyrt^mox h Vhafelide.* Sequitur;£«#r*tum locum obtinet in Italia nafcens.Qux* ilia quatuor genera? 1. Lilium album. 2. convolvulus, 3> Lilium rubens. 4. Lilium Italicum. Ineptfe Plinius convolvulum; qui iafione Theophrafti, inter lilii recenfet genera. Florem habet lilio fimilem, caetera plane difsimilia.Sed *nee* Italicum HJium a rubente vel albo diverfum. TheopBraftuslilium pro cceli foliq; rarione unum cauienfgoremque, vel plures ferre fcripfit.Hinc Plinius imaginatus eft lilium Italicum kGraeco diverfum. *Sed* nee diverfitaa ilia, quae eft a multitudine caulis florifque,fit ob cceli folique diverfitatem. Eodem quippe in horto lilium ^ a *y.cwxcn & flovoeujw, rnXvcuJif & pwa/fis* obfervatur. Diverfitas haecfitabaetate bulbique magnitudine. Veterei quippe bulbi magnique caules & flores plures proferunt: parvi 5c juniores unico affiirgunt caule,pro xtatis ratione plures, pauciorefque proferens flores. Ergo aeri terraeq; foli haec attfibuenda non funt; Quod ait, raro lilium binos ferre caules, id verum eft. Tres tamen ex uno bulbo prodiifle,obfervavi. Sed hocrariflimum. Caeteru.quod de caulium ttiulcicudine Theophraftus in genere de lilio fcribit, id Plinius privatim purpureo attribuit, videturque a rubro diverfum facere genus. S*/w*,inquit, *(3purpurea lilia aliquant} 'pmino caule, carnofiore tantum ra~dice, majonfque bulbi, fedunius; narciffum vocant.* Theophraftus narciflum ^«e^«v vocari tradit. A«e«w etiam /«-*Hum* dicitur. Hinc Pliniu?,quod Graecus aucftor delilio^ narciffoadferibit; quod valdfc ineptum eft. Priuspeccatnmexcufari poteft, fidicamns, PJiniumfcripfifle;J]wH* *(3 pmterea hlia.* Sed puto Plinii verba mal& diftinAa e(Te. Scribo ac diftinguo. *Sunt &pr<zterea lilia aliquan* do gemino caule , carnofiore radice : major que bulbi^ fed unius; narciffum vocant.* Hoc fenfu fi Plinii legantur verba, abomni errorc lapfique immuniserir. Sedle-Aioncm hanc nulla aiidoritate confirmare poflfum. Legebamaliqnando; *Sunt praterea lilia aliquando gemim caule, carnofiore tantum radice,majorifquc bulbifid unius. narciffnm vocant hu}us{>*&*) alterum genusflore candido.* Sed nullnm eft lilii senus,quod pluribus non conftat bulbis. Buibos enim Plinius vocat particulas, in quibus radix dividitur. Nihilque,inquit,hoc eodem capite foecundius eft, una radice quinquagenos fep emittentte bulbos. NarcifTusunoalteroque tantum conftat bnlbo.Fortbferipfit Plinius; *Sunt praterea* A«'r« *aliquando gemino caule, carnofiore tantum radice. Major is bulbi,* f *«?"«> *fed unius narciffum vocant, alterum hujus* (A«e[illegible]) *S[illegible] flore candido, calice>i$e.* Lilium album-arte rubruoi redditradunt

4) tntefetriH »C>fliuDt Bafe.Piinjui, ... (are. ur, m came pamrw Mitu.Jmis, hunai p ^ f-

tuntur nti",

g^Ww*«ft^ res obftmvic. QaoJ **9M; Hsw«tf itJli pifchri albl

fim,:'«i<,,(.ln,- o ntimjftra- &rgnocjf^dc- lli^ >: hr.ilti vacat.Niinquit vrdi.lWap-

•«-^w^»}t»»i»hi,inJtKtnijfn pen Ike Lugd. h tUiw rin ntur. Pnrpmeo lilio scner*

• im- bnantsfitt* circnir.- pJora. ('iv.™ dcicrihi-nms,"iSt relinu.i rcce nfcbimiis ge-

t.niwaiiiftt [ufuinnesIti ii at lilt] dbt: (i)iia.ratnen ntsrioi" i *

rLa«mcn.TiiUitni.leajh«rjuiciar(.

Fl««* luwmo tJult eopiofi t o . J «

i^lK.&at.Scnhrrj,'' lalKriusktrnia&miwtnnidin

Mftt{i.tmt:.- „-A i funr, cx multii

iTCs.Fh) rer u n-i cu tn r<iil*i

fii]-t i; j ao.Jitur. [nlaliaioiirvil

Net mnmxwe rerUnrur errors . ,—

c tonten.Jitnt: qaod (:inim litn J rimu-

BcaraK.ft flo«» m mile, noa B»odo

i r . U i m nro iS'.&Sc jut floret Itf-

•'. Lntd «B f llisdi *#»

aaclbaaeeaptcd«hctnapcdbderhira. liU wnp««

croce: brc nx<tx»rci o U a r m x pewra. 1. LJUOOI

pwpotwn) ooccum mijw. qt»d C W H W W W "

allx. titiif fk**. II. LOratn purj»i*«oenie«Bti fere P6''

no. III. Binim

(nuni*jrfic»c [t

riba ribM : i an lotara (i*4*

-.fycii cotnrc »><n*n

tltrt^r.m."'- "

»dcIibiii^Dbalbifeh».QaC M>

laritpelilntoeeTV

Si cap.

aeanimmim frwm,,,

•it licmcii bom:dtim fua

i •, itit'a-

r i , « .'...:: . •: C13-

i-ereiaulBerumpi*.. lit

imur filb Mtta. Aliquamla

a i c e (p | p g

nSrurjat.iix' niti.AJiq-j

i n, Uto , nnmcrod flnres cxitr-

rcri|irn

S! Ad

r« in 3 faf

Lilitim floribus rtflciis.

qnunrui- bulbiftrra vocat [, Lilian bolbiftnim tar'fo!in»

mi jus: Lobeliu* iilram tnicntum, bulbw roajnlb>lo*

lelitainatiin coinpaiSos Rtrctis, fuuuBO atis divifo CJDIC,

vocanr. I [.Lilium bulbifcrum aiigiiftifulium. H1. *I*''*

*Ham*bullirffriifTt minus, fi|(. jjjj$un, purpureum tcrtif[1]

Dodomi.tV.I-ilium butbifemm in cai-nemiLobclioSc

Clulio depi^um. *Umau* Stilu Jilii genera^u^r^.[cl]

Sylveftrftnis Dodonaeus haber, vocanturque lilia floribus reflexis.Lilium,cujusimaginem damus,promit bicubitales.aut altiores, rotundos, folia longa,lata, acuminata, non fupra invicem incerto ordine difpolita, fed fupra caulem quibufdã locis, ftellarmodo radiata, circundiuitia flores e fuis pediculis deorfum dependent,lilti divirwk, fed minores,colore purpureo,frequenter obfoletoj quandoque elegantiore, purpureifque aliquot inaculis iplendentes, 6c ftaminibus ejuidem coloris in medio > quorum foliola recrorfumreflexa incirculum,autorbem fere recurvantur: radices bulbofae,veluciex multis nucleis conjundtae, aurei vel flavi coloris,ex quibus fibras dependent. Floret fub finem Maij, aut initio)unu Apud Batavos hortenfij eft; apud Germanos in fylvisSc nuntibus reperitur. Hujus quoqueplura dantur genera. Lilium floribus reflexis,motanum jam deicriptum, quod malt proafphodelo quidain pingunt. Radices enim non habet oblongas, teretes, glanoibus fimiles,guftu acres. Vide cap. deafphodelo Variatliliummontanumfloriscolore,quiplerumque fubruber,aliquandodilurus albicanfque: lie & macute rubrae inordmatae florum foliis, & intus & foris,maximfc circa foliorum exortuin, intrinfecus afperCuntur. Hujus tres ditFerentias Clufius agnofcit. Hue reterre oportet Martagon Pannonicum florc fuave rubente,ipfius Bry. Reperitur etiam longiore fpica, & dicitur martagon montanum longiore (pica , Bry; & etiam quafi duplici corolla ab eodem pidkum,Francofurti natum.II.Liliumfloribus reflexis alterum,lanugine hirfutum. Flores fert priore plures,faturate purpurafcentes,macul«nigricantibusdiftindtos:aliquando dilute purpurafcentes,inaculis carentes. Pingit infuper Br^martagaonexoticum flore fpaiiceo, & martagon (fie lilia purpurea & reflexa vocant)nore carneo. III. Lilium floribus reflexis, varijs,a fivetertium. Flos antequam explitetur, foriscarneus,"' explicatus, intus albus, notis purpureis infignitus. Clufius 8c quartum genus addidit,floribus iaturatfe purpurafcenribus,feriusflorentibus,8c odore non infuavi praeditis.IV.Liliumflorib. reflexis, albis, non puniiacis.V. Lilium floribus reflexis albis pundUtis.VI.Liliumflor. reflex. Polyanth. alb. pundtat. VII. Lilium Byzantinutn munitatum. Flos colore elegantifii mi minii,aut cerae rubraerecenn$,rarius prorfus nivei, aliquando flavi coloris: modõunus, modòduo, gifatuor,quinque, fex,tredecim, IIX. Lilium Byzant. minitatum, polyanthos. Flores quinos,fenos,denos,uc plurimumprofert,rarius X X . X A X * vel XXXX. in caule duorum triumve digitorum latitudine^liquando faturatioris, aliquando dilution's coloris: hocque hhi Byzantini miniati delutiori floris nomine pingitur ã Clufio in hiftoria. Hoc florum foliorũ numero duodenariode ftaminum multitudine *k* priore difcrepar, Varietas in foliis. Qu * flore eft dilutiore, caulem & folia viridiora habet: quae vero faturatiore, hujus caulis 8c folia plerumque, & purpura nigricant. Aliquando flores in modum corollae dilpofiti nafcuntur,ut Bry pingit, nominans Martagoncorollam praebens. IX.Lilium purpuro fanguineum, flore reflexo.X.Lihum pyramidale mofchatuin. Eft florum centum & viginti,8c plurium, rofae mofchataeodore, quidiluti& lividi coloris maculis ex fufco purpureis notati: florum 2io.ferax,in horto Eyft, confpe&um fuit lilium floribus reflexis anguftifolium. I.Lilium rubrumangufti folium. Uno,duobus, tribus eft floribus:&quia aliquando anguftioribus eft foliis, vel latioribus. Idcirco,Clufius in hiftjilium rubrum praecox i & 2 fade II.Lilium brevi & gramineo folio.Floribus aliquando 5y.45.y1.8c y8.Sedin plaaocaule,vel miniati, vel ciuenti colon's. III. Lilium miniatum odorum anguftifolium. IV. Lilium flavum anguftifolium. Variat flos colore flavo vel dilutiore, quafi pallente, in alio maculisnign$diffinCto: in alteroflores nullis pundtis internaediftinguntur, fed omnino flavi funt: rarius quadraginta 8c plures flores penfe fla,os, fed in caule piano profeit,cjuod mu'ti florum Clufius in hift. ap. alt. nominat. Variat etiam fub viridi flore,8c dicitur Martagon fub viridi flore Bry. -

O' A *«.'^«»a Inter coronarias plantas non infimum locum. obtinec narcifui, idque prõptcrodorcm 8c pul-

ch. P[illegible] ? ™ " ? ™ ^fl orcm f a t i s difertfe tradit Sotlz dixit Theo[illegible] Ub. [illegible] coronamentorum [illegible] Falfifsimum eft,narcifsum Cl[illegible] I narciffo ^fcribit,quodde

Tαὶ μὲν δὴ ἄ ἄνθεα, H' δ' ἄνω, ἡ ... κασίνητα.

Harum quidem h&a narct'Jfum hyacinthum odoratum, Hacvero violan^hacJerfyllum decerpebant.

Narcifsi nomen impofitum volunt à Narciffo adolefcente,inrlorem fuinominisconver(b.«CafWanusBa(ru lib. 2T-Cap. 2f.

wash itj ἰμείρεται tyivin' t^uv'j ὁte'ris %aw%v', ἐμοὶ δὲ νῦν ἐς σὲ ἵμερος ἐπῆλθε fy b w ees ἐπὶ δὲ καὶ ἔρως ἐπῆλθε ἐπὶ δὲ καὶ ἔρως ἐπῆλθε ἐπὶ δὲ καὶ ἔρως ἐπῆλθε djx J ὅτ/,&eis • ἔavv us «»S^» ὄψιμον μὲν ἡ νύμφη(Maws pnufrMtowai. *Inopinati affeftus magis mopmatus rumor ex tat. Narcijfusenim domefitco futpfiu! amore flagrant donn t£ exfefi periit. Erat enim pulchritudine corporis excellenti, unds enam amor* C? *de"'* *fideriumfui additum eft. Fontem etenim aliqando velut fotaturus mdeoccupavit, [peculator autempropria forma confiftens ipfefetpfum amorcjui corrumpit. Ad fontem itaque fubinde frogreffus^ umbrawfuam veluti am at or dilexit, fuperatus aut'ern ab amore, &fetpfum in aquis apprehendere tentansjerramtnfuper amtjit, itqueficajfeclusrefrigerium quareSiVU^ptivattonerninvenit^Tantumfanelucn morte jha adeptus, quantum inflorem mutatus eft, qui nomine fuo jllius memonam ajfeit& conjirvat.* Idipfum Virgil, in ₍aule teftacur. n»

Now *Mine Narciffts abeft cui gloria forma*
Igne cupidineopropnos exarfu tn artus.

Hanc etiam fabulam recenfet Ovidius lib. 16*. Metam« quõ.fi plurade NarciffTo hoc adolefcente quis velir,ledtorem remitto. Verum nominis etymon apud Piutarchum lib. j. Συμπ. qu. cap. t. repetitur. Καὶ τὸν Νάρκισσον δὲ ἀπὸ τοῦ ναρκᾶν, ὃ ἐστὶ μηδὲν αἰσθάνεσθαι τῶν ἔξω διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἀσχολίαν, ὡς ἐκεῖνος οὐκ ἐπαισθόμενος τῶν ἔξω διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἀσχολίαν ἐπαθε. Ἐφ' ὑγροῦ γὰρ ἐκλιθεὶς ἐπὶ τὴν πηγὴν ἐθεᾶτο τὸ εἶδος ἐν ὑδατι)ρρ^ΚΙ. *Et Narctjfum quia torpor em (qui vei^» Gratis eft) nervis incutiat,gravedinemque torpidam: unde & Sophocles earn vet ex em magnorum deorum coronam ap* *fellat^nimirummanium. DefunSi&'morte torpidi,torpdo flore merito coronantur.* Sophodis locus quemcitat, Plutarchus,extat in Oedipo.

Θαλλοῖσι δ' ἐρεμνοῖς τὸν ἀγχιστεφῆ
Ὁ παῖς Ἰάκχου τοῦ KUT' ἔξοχα σέβει
Νάρκισσον, ἡμερίδεσσι ταὐτὸν ἡλικα
Ἀρχαῖον ἐπιθρώσκων.

Floreat vero'a'rqre ccelefli
Pulchros flores gQneus quotidie
NarctjfuSyUnde magnis Deabus
*Corona de more pnfeo yleSumur**

Ad hunc locum Scholiaftes,exprifcis commenrarifs, Narciflùm coronametum Cereris,§c ProfcrpiK efle ait. Proferpinae quidã, quã Poëtae fabulantur,quod,antequam caperetur, eo defecta retur flore. Scholiaft. Ὅτι τοῦτο ἐστὶ τὸ ναρκᾶν καὶ ἀναισθητεῖν διὰ τὴν ἐν τοῖς ἰδίοις πάθεσιν ἀσχολίαν ἐπαθε. *rev* «,«««<> ◇<«<&◇« Huicde* dicavit antiquitas Narciffum,vel,quia prop'e fepulchra nafceretur, yel,quod nmoris torporifque efletDea;quod cum nomine Narcifsi convenit.Idem etymon apud Clementem Alexandrinum 8c Plinium reperitur. Pliniuslib.2i.cap. 19. *Hunc* (Narciflfum) *Jtomacho inuttlem , & idei vomitorium, alvofquc johentem,nervis immicum , caput gravantem , & i* ?«V? *Na)*iffum ditlum , non a fabulofi puero.* Clemens Alexandrinus Paedag. lib. 2. cap. 8. ναρκῶσι γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ οἱ ὑπὸ τῶν ἐρώτων ἐπαιρόμενοι. √ff *nvyK.N.Jfkl* ut *eftgraveolẽs flos.Hocprobat appellatio, fiuporemmjiciens nervis.* Adhunclocu dodustomentator. *Vndemiror, quid ita Clemens Alexandrinus in locofufra citato eum vocet Ἀναίσθητον» Rraveolentem Id quod cum non probcrn, multo magis rejicio caufam, quam itfc ajf[illegible]*

ix, vwpKaiv \pmiovv vis'nvyiu Quid enim hie torfy commune habet cum odore} Virgilius frequens imitator Theocriti,cum cafia^herba odorata,facit eum olentem,hoceft^bene olentem& odoratum. **Virg. in Cein,**

At nutnx patula componasfulphura tefla
NarciJJum cafiamque,hcrbas incendit olentes.

Cur miratqr Clemenrem commentator PCaufa,quod Theocritus *df*nt»* **dixit narciffum. Magnum profe&o argumei?tum, & admiratione dignum.** *Re£th* **Clemens** *Pctpuofyo** **dixit:cum gravitate quadam odoratus eft Narciflus.Hoc reftatur experientia,fcribit Diofcorideslib.4.**

00 miioif'% oLpuufon.) Probatijjimus nafcitur in montibus,© odore fu4vi,rehqui(a\bus)porrum imttqntur^ & herbaceum quemadmodum refipiunt. **(In campeftribus &arenofis.) Deledtetur qui velit herbaceo porraceoque odore^ mihi non placet.Odor hie gravis Narcifli,vapores craflbs mittit,qui cxreleum nervorum,fenfuumque principiumimplenc-, eaqne ratione impediunt quo minus in neryos mittantur (piritus,& fie torporem indicar. Nee Virgilio femperherbae olenres, &odorata» bene clentes& odoratae funt fin£ ulla gravitate, fed fsepius.foetidae, & graveolentes,qnod ex Ecloga 2 probatur.**

A Viaferpyllumque herbas contundit olentes.

Allium olet,fed non fine infigni gravitate & fetore.

Idem alibi:

Vrit odoratum noElurna in lumina cedrttm.

Qiiis nefcit cedrum cum gravitate quadam odoratum. Vide cap.de cedro. Animadverte qu* tradit Dicficorides. Narciffum Theophraftus A«'g^ vocari tradit. Idem refert Diofcorides, loco citato. N^iMor®-,?^^ <c^1%a<meg ti K&W*&&> <£nol\s7u.y. Narciffwru funt qui, haudfecus ac hlium, lirtum appel/arint.^jpb]ic\et quisTheophraftum** *Nctttxios-o*,Soci&v* **cap. ult.hb.focti taquam diverlafacere,^J** *mv% 0 K*£Kio?®>,£ TO tei&ov.* **Ad hunc locum capite citato refpondetur. Ex^eo certe concludi non poteft Nargflum ab eodem non fuiffe lirium vocatum. Cui ignotum, unam eandeinque herbam diverfa nomina habere,& diverfas plantas unum idemqne nomen ? Obfervavit Athenasus Theophraftum Narciflium lirium vocare, &c eundem a Lvndi^^^ dicere. lib. 4 F. Τὸ δὲ Ναρκισσος**

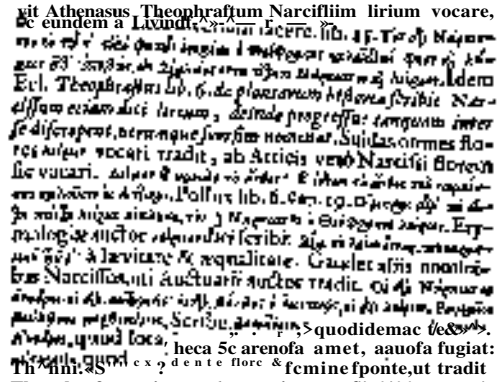

heca 5c arenofa amet, aauofa fugiat: Th nni.^S

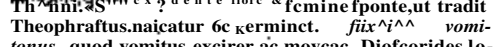

Theophraftus.naicatur 6c κerminct. *fiix^i^^ vomitonus,* **quod vomitus excirer.ac moycac. Diofcorides loco Citato** *T,fr*r&, $$** ^a»9,7«* *i<pV'£ w^7am i^ircv, mn7. *Hpdtx cotla: \eu edatur, feu etiam btbatur , vomitoria eft.* **Dicitur 5c Naraffiis,uti vocet Afhen*us,Aw»^ & *&&-** ** Athenaeus lib. 25*. E^V«C^«/4««** *Kogxv&Tot o»"pi£oTutux*,*

^hus Corcyre/us in chirotomico (**id eft inopere de excindendis radicibus herbario) £££** *acacallidem & crotaIon vocari Narciffum tradit.* **AV^%<« VOX Cretica , & Pj°prie nonipfum Narciflum, fed ejus florem fignificar. ^efjichius «Vpjp*Jf,«»£&* N^p«/«rot;,K^. *Qretenfesflo-^n Narcifsi acacallidem vocant. Uww&is* quafi «V^-** *nepulcher.* **Sed puto legendum, ^^A.V.Ethanc rit** *emlefti* **onemferies alphabet* Hefychianse fugge-** *kr>inc]]air,N^J,,fl3,,^,, Acacalis* **femen plant* eft qwonosain** *cn,,s»cu)* **emin!t Diofcorides lib.i.de bus nobis ** ^^enusde nominibus, nuncde generic genera aatiflor** *1,* **Theophraftus duo novit Narcifli cap.lz.lib.7** *coi Um>& tenuifoIium* **- De tenuifolio vide** *mr^l^ 1,3,,1 diferi Jnc- Au* **c enim intus croceum illud non calicem, fed florem vocat.**

Nujquam corptQ erat,croceum pro corpore florem
Inveniuntfolm medium cingentibus albis.

(vetus *tvxs-fnxQnyi* **5** *$* **fEWn-**

$. VetuS, quod non rejicie-QUm, izr'itiavfy wopQv&eifos* ptg* <!$ A^CXJJ trhjiv , ?p*yyito> poipoeifoi? xx£7ri$* **ci** *vpw>vkx«* a&piiW. NarciJJum funt quijjaudfecusacliliumjtriumappellarint. Voltis quidem porrum refei^at tenuiafunt, minoraque multo t$ anguftiora : cauhs* **9 ? Ż J ,** *acfinefoliis fupra dodrantem attolhtur. Flos in ipfius cacumine albus,intus croceus, & in quibufdam purpureus{intus cavitatem habetcroceam.* **Vetus codex:. Certe quod in medio Narciffi croceum cat urn) radi&ntus Candida ^rotunda, bulboja : femen velut in membrana>feu pellicula,nigrum & oblo>igum. Hanc diverfitatem Plinius ^bfervavitlib.2i.cap. 19.** *Narciffi duo genera in ufumemkifenbunt: unum purpureo flore, & alterum herbaceum. Wy\i* **Plinius in medio purpureum efte. Sed nullusNarcifflismedio"herbaceus. Dodti/Jimi viricorrigunt** *croceurn.* **Verum,inquiunt, eo loco non** *herbaceum,* **fed** *cro~ceum,kucroceo* **potius legendum fufpicarernur. Eteniin NarciffiiSjCaulem quidem haber herbaceum ,utimonuic Theophraftus, ac forte tota planta etiam quiddam herbaceum recipit,tefte Diofcoride.A^fi de flore fermo eft, id hauddubte quod medium calicem cingit album quidem eft.Medium vero ipium five calicem, alias luteum, alias purpureum. Haecleutiopraecaeteris arrideret, nifi nimiuma vulgaradifcederet.Malunt alii,quod nobis minime placet, Plinium alterum genus herbaceum dixiffe: putant, quod Narciffiim Theophraftus herbaceo defenbat caule.To» 4i «<«/>o» »<pv^cv nouh H*** **Ex quo, inquiunr, potuit Plinius non a florc herbaceum alterum id genus appellaip. Nobis perplacet Clariffi Salmafii corredlio, qui fcribit,** *Vnum purpureo flore, (3 alterum Belvaceumm* **Helvaceus color helvus,#ut helveus eit inter ruffum & album, utiaitFeftus. Sic plane eft milinus& Julius color, vel croceus. Varro lib.11. de re ruftica cap.tf. dc** *co+* **'/io'boum loquens. Con«w,inquit,** *attracju non afperum ac durum, dblore potiffimum nigro, deinde rubro, tertio helw* quarto albo.* **Simile mendum apud eundem Plinium eo* dem hoc libro cap. f.L«** *rion(v\de* **quae fupra de lilio dixi)** *tnajoriseft bulbijedunius Narciffum vocant, hujusl*et&i°') alterum genus flore candido cahce purpureo.' Differentia & liliis eft t$ h<ec,quod Narciffis folia in radtcefunt, probatiffimitW Lyciawontibus tertiogenericetera eadem, call* herbaceus.* **Differre ait lilio Narciffum , qnod lilium caulem ferat foliar um, £&>*•* ver6 fit Narciffi caulis. Verum fcftia habent ad radicem.** *Tertio,* **inquit,^»m, DocJliflimi Botanici corrigunt, a/*m.** *Nam* **^w^«iw,fcribunr,** *Huo Narciffi genera funt: alterum quodflorem furfur eum habet iconemnoJlram*rotfv&*c/lU, alterum, quod croceum %y*,Zhs.* **Hancomnino probo,fi emendationem noftram fequamur. Verum fi vulgatam fervamus, Plinium cofundere Narcifsi, &lilii hiftoriam. Utrumque enimA«c^^> Grqcis dicitur^quod errandi occafionededit Plinio.Nam primu lirium vocare viderur lilium purpureum.Alteruni Narciffum purpureo calyce, tertium helvaceo, fie enim legendum. Nam ™** *5hs* **pro *^*«JW Plinium legiflc,non arbirror. Id quod in medio floris extat calicem vocat* An Grxcicujufdamaudtorisexemplo, an (ecus non mquiram** *i* **fed illud indagabo, an redte , an male calicem vocarit. Si cahcem fumamus pro eo, quod in rofa calicem effe fupra diximus,mal£ Plinius calicem dixit, quod in Narciflb folik albis cingirur. Imo corrigendus foret Plinius,ac reftituendum, calice candido, flore purpureo. Sed aliter fe res habet in Narciffb.Nam purpureum,croceumque illud, quod folia cingunt alba, facie calicis eft, & qua/i corona,quae in circulum currit helvaceum.Neutiquam ergo notandus Plinius, quod calicem vocarir, quod in Narciflb luteum Pnrpureumquc confpicitur* Aliud calix in rofa, ahud in Narciflb. Calix florum non eft ex Gracco ^'At;|. quod inter caetera** d_{eno} **tat florem rofae nondum apertu,fed adhuc conniventem.** *Vide* **cap* de rofa. Sed calix flcrum ducitur a Grxco *»%{. K ^ * « vafa,quibus bibitur, quiLatinfe calices. K ^ * ! ^ ^ 6 ^ * rotunditate. Ab hujufinodi calicum fimilitudine 6c forma didli in flonbus calices. Calathos etiam aliter v'ocavere. Calathi enim idem quod calices. Virgilius.**

Vina novumfttndam calathis Arvifia netlar.

Servius calices exponit. I_{n}*ljij*$_{oca}$*]*$_{ix}$ **folia alba,quae ftamina cingunt lutea.Haec enim calicem, vel calathum poculumve referunt. Contra in Narciflb, non folia qua? Candida funt, calicis figuramreddunt; nimis quippe refupinantur. Sed orbis,qui in medio vel pnrpureus, vel helvaceus eft calicem optime mentitur. Ovidius croceum illud non calicem, fed florem vocat.**

Idem & Virgflius fecit in amello.

Eft etiam flos in pratis, cui nomen amclh
Fecerc agriccUJacilis quarentibus hcrba.
Namqu uno ingemcnftolUt de cejpitefylvam:*
Aurem iffe (fulicet flosj *fed in foliis, qua flurima ctrcum*
Funduntur>violafublucet furfur a nigrj.

FaIIuntur,quiNarciflbs totos luteos, Pocrarym exiftimant. Flos narciffi albuseft,inmedioluteus. DiofcorideS *'tfi**f^ >&W& ftiv** 5 X0X»AK- W«* «K« mpQv&eifc.* Et hxedegeneribusvetenbuscognitis. ReftanrTheophrafti examinanda verba. Ot^ov, inquit, *a€<p**2fot* ixg| Hoc corruptume(Te,nemoinficias ibit. Legit Gaza, mendawt Scaliger, «V<p«JWJW. Hanc nos probamus, quod tali facie fint Narciffi folia. Porro *n&Q»* comparat Diofcorides, non ita magnodifcrimine, quod vef ex eopatet, quod afphodelus, ipfo Diofcoride tefte, foliis eft majoris porri. T« ^i *xao*ba<pv&ov9 *m>*h fy.* He|J>aceum inquit effe cadem.Utrum de colore,an fubftantia capias,perinde eft.Subftantia enim herbacea,id eft.molli,noh lignofa eft. Colore herbaceo, id eft viridi. A^0V»» caulem Narciffi uterque fcribit. Diofcorides cavum obfervavit. An idcirco *#W©* dkftus Narciffus ? Quod caulis manibus tradlatus fonitum quendam emittat? *Kejntin* enim calumusfciffus, extefta, ligno,xre ita concinnatus,ut efficere fonum quear,fi quis verfet manibus. w lj «** ™'•,*©*• *5 <**A"* &c. Haec corruptiflima in Aldino Sc Bafileenfi habentur. 6 «| i' ^ u TO «»0©- ^ *6»* *Gd* V f V *(ln* iBafileenfis^f^w) *s.* Totam

florem fcrtfuo cacumine colore intenfe luteo (id eft croceo) *frvEtum nigrum, figura oblongum in membrana,velutivafculo inclufum.* Nunc fcribo, ^ i|**g« a>ff@- JV vplm *<vi igs-

*pixxt nip** tft GJ&H'W- Floremfuo cacumine fcrentem in membrana veluti vafculo inclufum intenfe lutcum, id eft, creceu$n,fru8umnigrum,&figura oblongum.* Vulgaris Narciffi flos,antequam expadatur aperiaturq«, in membrana inclufus eft; quag cum panditur, rumpitur, colhimque tegir. Vulgatarn non probo, quod fru#us non includatur vafculo membranaceo , fed capitulo contineatur carneo.Praererea,fi per *t&frif* intelligas inregrum fru&um, nego effe *p\\w**: fi femen exponas ,*dico non effe 47jie4t« pf?«v.Poteft etiam legi pro^e^«,^A«v«:purpureum enim florem nigrum Graed dicunt, ut fupra oblervavimusjfed turn legendum *d2ptl?i»> $ n'ouva,.* Unum impedit,quo minus hanc ledtionem pro certa ac Iegitima habere queam ; quod Diofcorides fru&um ferre ait in membrana, five pellicula. Hoc ipfum facit,ne in totnm vulgatam rejiciaa ledl.Jonem.Res tamen habet ut dixi,& experientia flat pro noftra ledtione. Quilibet fua fruatnr opinione.C*terum,florem vocat,quod Plinius calycem. Vide quae fupra di&a funt, Flores porro.quales Narciffis aliifque nujufmodi plantis funt, *&u'v*#s* vocare folet. Si placeat, Narciflos vulgares non effe Theophraftj, id affirmare non aufim. Radicem inquit h^bere carnofam, rotundatr^magnam. Diofcorides bulbofam, rotundam, medio albam/Quodfequitur dubitationc non caret. Ait ferd florere,&quidem poftardturum. Ar&urus qwando oriatur,cadatque>alibi diximus. Capite feqtienti maturfe N^rciffum florere' ait.Theocritus quoq; Eidyl. Ic5. Naciffum cum hyacintho florere tradit^ubi Europam cum fuis prata ingreffam bene fpirantem Narciffura carpfiffe fcribit.

*His £h*ç alnsfefioribus obleBabant,*
tlla quidem bene olente, atque ilia hyacintho.

ptcrea,quod in iis, quae extant exemplaribus, hujuS defcriptionem mox hare fubfequuntur verba: *t£}$* A'^XTJ-*&v i a'vhoit.*Verum ad Narciffi hiftoriam fee non faciiit. Inter Narciffi fiquidem defcriptionem, & verba ifta defedtus & hiatus eft. Nee fpe&at etiam ad croci,uti Conradus Gefnerus in appendice fcribit, quam Germanise fu? hortis fubjecit; fed ad lirij alterius hiftoriam pertinent, quod eodem libro, paulo inferius Theophraftus una cum **us/srepTtts* i*W>hoc eft, *primis imbribus*, five autumno* florere ait; utdiligenter utrumque locum expendentibus manifeftum fiet. Hajcingeniofa, fed nonfiefcripfic Theophraftus \ quod vel ex Plinii verbis conftat,qm falfo & prater veritatcm,fententiamq; Thcouhrafti omncs Jslarcifios fero florere tradit.Nullum ego defevfium, hiatum, aut quid hiulcum video. Si duos Narciffos *five* lirius hoc capite defcripfiffet,jam ante id monuitfet.Ipfe fenfus verba haec ad lilium referenda docet. Malo ergo dicere, Narciffos effe plures, & pro cceli folique ratione fero matur<?que florere. Narrant Pena & Lobclius, Narciffum rorum luteum, quern Theophrafti non fine ratione putant,Februario, Martioque menfibus in Anglia, Belgioque florerei in regionibus ad meridiem proprioribir, utHifpania,Gallia >5arbonnenfi,MajoIunioque, ac non nifi in ediris reperiri locis.Ide de Narciffo ^rsccoci calyce flavo,flore albo obfervavit Clufius.F/ore^inquit, *in calidioribtis regionibus menfe Vebruario: eruere etiam memini quafdam plantas lanuario in fratis Boutoneto fuburbano vicinis. [ut interdum inter ejujdem generis ftirfes alia aim maturiusgerminat) Afvd Bclgnsyeri non nifi Martio & Apnh.* tortaffis in Graecia feinusflorent, Aug;ufto,Septembrique,vel Odlobri,Novembriaue menfibus.Narrat fyisbecjuius Epiftol. I. fe circa Coftantinopolim Narciffos vidilfe florentes media hyeme. *Per hacloca^ait tranfeunttbus.ingensubiqueflorumcofiaofferebatur,* N*r*cifforum , Hyacinthorum , (& eorum quos Turca tulifan vocant, non fine magna admfratione noftra , prepteranm temfus, media f lane hyeme, floribus minimi amicum.* In Artica fortaffis regione floret Narciffus hie autumno, in aliis hyeme, in reliquis primo vere, & ad acftatis initium. Quod G Plinii non olKlaret audoritas, qui ferd omnes florere dixie, & poft Ardhrum, levi mutatione fcriberem,^? *yS kml^ * pxdnns.* Statim enim ab ipfo autumni sequinoctio foliorum germina radix emittitv Sed hanc impedit lec^ionem Plinius, cujus perqnam exigua apud me audoritas. Facile fieri poteft, libertum /3A« W legiffe, Plinium *>*tom** intellexifle. Pro Narciflb Diofcoridis omnes habent plantam, cujus imaginem damus. Narciffus medio purpureus , folia habet virentia oblonga, porri foliis fimjlia,caulem angulofum, abfque foliis aodrante aut pede altiorem, & in fummo florem *k* membrana erumpentem, ut plurimum unicura, fubindegemmum,meaiocriter amplum , odoratum,ex f« candidis foliolis congeftufn, in quorum medio brevis calixeftcircmataBrotunditatis.purpurei per oras colon's, intra quern ftahiina brevia, cum apicibus fubluteis: capitula inde angulofa, femen in his nigruum : radix bulbofa,Cep*fimilis, quae nucleos ex fedemittens in multos facile bulbos multiplicatur. Reperiuntur autem hujus generis r/es, forma, colore, aut odore nequaquam,fed florendi rempore differentes, magnitudine etiam nonnihil,fed parum diffidentes.Majores, medii,pnecoces,& ferius prodeuntes minores funt. Alter Narciffus medio luteus,folia habet lorgiora, latiora, & aliquanrulum minus virentia : caulesproQeriores,craffiores, & in finguli flores tres,aut quatuor,prioribus fimiles, *fed* medio ca-1 lyce luteo, femen & radice bulbofam fimilia.'Set & nar-1 ciffi multiplicibus floribus, cum primi, tu alterius generis , foliis fe bulbis aliis haud diffimilcs. Ita varia femper natura,& ad ftirpium herbarumq; genera multiplicands f(fcunda,turri ad ea permutanda ra-ona, praefertim fi cultus mangonio adjuvetur ^vel in alium locum ftirpes transferantur. Haecetenim plurimum poffe ad ftirpium mutationem,& alibi fcripfimus. Exeunt qui medio pu,« purei funt plcrifque Galliaelocis,& apud Heduos acSe* quanos in pratis. Florent in Belgii hortis, prioris generis praecoces Narciffi,initio Aprilis, medii fub finem, feriosMajo menfe: medio lutei,eodemferfc,quo primi generis medjii tempore.Nonnulli Narcifsi florem totum nigrum voiunr, quod ^A«F« dixeat Theophr. Id vero in *pi**** mutarunt doitiores. Qinda narciffum totum luteu fylveftrem, Theo;;hrafti. Narciffum volunr.cii Theophr interiorem floris partem 1 uteum vel nigrum, id eft, purpureum rantum fcriplerit. Narciffus hie Ititeus fylveftris foliajporri, aut Narciffi fimilia promit,fed breviora

Narcissus.

Narciffiis flore pleno.

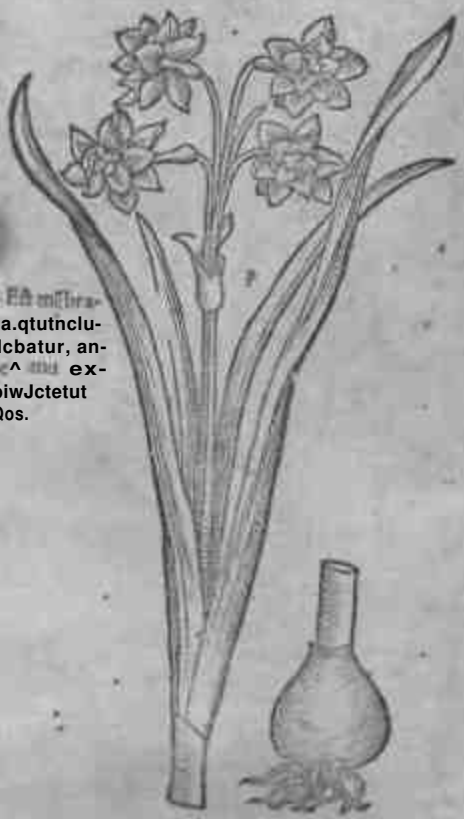

† Est mlbra-
na.qtutnclu-
dcbatur, an-
te^ mu ex-
piwJctetut
Qos.

ac minorarci'ilef (tyrantj|«,arque in Impute flor«
singulis, NaralTi Smiles, (cd rocJioeoninjcalyce lon-
gatus, ob U ^ o 5 cdathi CjnUtruiinc.ajloxepa 10-

Ffeudo Narciflus.

tum luteo, absque odore; capitula rotunda, oblonga, in
quibus semen radix bulbosa, ut aliorum Narcissorum.
Contingit verò, & hoc, quod aliis, quando ... ue floribus,
& candidis K... accidit, ut videlicet floris foliola
main;'licentur. ... medio calyce caret,
fsxnwuribtufojjojj, '1™ ... em (Kn ... occupantibus. Folia autem

ac bulbi cum alterius conversione: flos quoque totus lu-
teus. Reperitur compactis Belgii locis circa margine:
prel ... & vere ... & in
... arboribus consitis: & ... quoque
... Her 111'"•'• i-anjm H>l; 111,1: transfecnn reram fil
hurt"?-! ... Februario ac Martio quandoque ineufe.
Qermaw ettdee«n& hu ... iJrft
nostrate ... Februarius cu hi Germa: ... t
... p ... himr Narcissum Belgæ
... Ffeudo-narcilr.n JiLimt- Do^ifli.noi i
fam,idquc-d,i. ... nature flor cant, cu
fldiT ... Aittrmn jr^Juwtmim ... ! qmnJ non (acts f=-
sponsum ... I '.

F4 N-tr:>jJoq; tvfnit.C*-
... it C4titi: exiijin bn -on
... "flow IJHI f4.v/j
... ej«fi icmfito pjeytmt
... u CaroJoClu
... i'i™ ...

fift dream tjtnit. RptixtruJftMlbafi, •) IMJJ [qti mutlil fibrililt,)U.t4<jrIJ'^[1]-*'''''''-[1]''''' ''''''' cmdida, ftra f»ihAiiiT<ptultin,}tAatt-}:ii'utim tritm fiitritjtta. Semei Juntjxtf C*»fl*[ll]»''''e>h Atittum eft htc t/ntb' gttve tiiihi-iuc eerinrufn?-irit*rt j F!>r'tbtrii> de Bruxtilu^ it]at unit mtmi''',*»>•> M. D. LX X V. mitie; .jatst, fa-Is J verm unitu . -''''[1] •'' £>.-/jr;i , turn <:, Gtinwoi ijiriiui, iititio ittrffli'in •lummnjlem »ujnie//iji /uea-*

f *, rx hulln fiifiM tfft L.-,*

i/Jf Hir OBjliMwtitf *jtvj j'tb fiiitm Sefttmi-m un \ ScA l-i>Jl}ita>n feiia WKf\i{ift,\ui *-nizmayrrti , iS incantt fomttm vert pi^iim vgftrtitm, finite *b illivf fbiiii colort differritti* .- turn* **exjci** *hi* i»ter ft* **«f*JWe** *yh/uj, dtfarei tjj'c nwiiftfli i^L ft&odt.i* **/Ej^.tfc** *breva inter ftfu* **LJ;ur,** *ptUtctot n.<j^ fuuitSircv) pi.ittttb inhtrriu,* **i?/u;«nu** *rtltmtvixemng(B?,fcrrtiifii]ii<>tiriBt>firvj<,i; ,juvd* **cmiMw** *cjfci,fimirutanffincnjli fpti* **uitm** *j'uthtJ.* **NunrH** *ftutJjr it!i silJit* irifcrrpttitaerM* **Ziitiiua JjPtriwniJ.iJr^, N*rq/7«J** *Ptrjittt!, bit&am vtri (txttmrt viiitwt turn flat I* pLmijr'tm Hit* fix''* **> «p<« /fJf/» , ^arfm wffew 1ljl** *irilutns , ttlartmyue* **f «: fru./utprd t»a/»nr]** *mcttm/m,* **MM** *airrim,Jtist* a^tVimfeTatinmnjue,* ***Jpieiitm wfl /IIBWOHI ttf ctr«** *E<juii)ttiittt» Jcjt tfitnittatm,* **vcf , ''*** *ftaiuntcctpite .til. tvtuami, pn mil imiittlui; qtumqnt libta fefome hiflmiit, zifiti dunittiiKV i^iutfro univ[in] fltrii nature tlrtit ,* **Mr** *crccitxn cum amntiiuf tUtuffurgitr.* **Alt arguments hue ficitli tdbotl-**Go, Corrupt us tft Thcoj.hrifli ctxlcx, Flinhis Ict^t •y.'y , a ft^H-. Nullum NJtcifli eenus «n:c folia .flitrcm prodjjeit: fade h^ croCut. Vidi planunt, quarn ptrrlicitin N-rcifTwn vocanr, a Clufio <;o nomine dc-• fcriptain. Flotilhe ftit voMiiturJ Njicifai genus effe irepntj nee ad NarcuIbrHin d^ro referri pcfiftaflcrunt,

N.irciftis obfrrvarc mm Iket. Foliii L[M]*co* **liiniliiira, tjitam NntctiTo.** *Idem* **de H^te dico Vide |>lura de rue L.jujrlljotir; . libw fexti?ca^tc dood(.'cun, P. Njrcillorum plura olitrv.inmt genera rccentuitcs. Qii*onf''i'areci:o(« CiiyMu* BiAbraiBinPUytn(iinacc,cnuni>-T.Tn<; aif,&t,|11r,j. Hutic adeai Jctfor-Al;iju.i5 corinn tiL;uTiiaJcJcrt viluni fan. (3mnes I'cni lix [ilansa-ad Narcilliirunihifton.irutV-iTi non j'liHunt.** Ploretalrcrioi generitflotej 'nut. Nain Dodimjn arniiliiigalum nwjus NarcilTuin fkdcquartuin. Qnintutn

Narciffusjonci foliis major.

ejufdem NarcilTiun omn« tuiipsun irotaoc. Sexcas Sc fciuiniiL[1]) Irucoia fimi bijbofa. *He* tcttio Mathiolt Nardilb, nti rcliq^uis miriniiagcm'J*, ubi de |> ant ratio Term unobiicnt, Long^iii-iJfo.ibn.Tiiiii, tjni liyacinthum ltd la rein bi folium Germain cum itroNirciUb lubtnt. Hitnc alii narailimi Mstrttum, .ilii NardlTuni carulcumvoLJUK. FoiiismmlobiniSjitiodo irrnij,aut pluribus, litimculis, purri mtnoribut: florilms drcum canliculi (uinmuni'ffarli*, multum & ruiiwtis fttilae ferfe fimiliiudiiw patcntibiis .colore cerulew, »nt c»> dicta. C^ttits fticcedunt »J itnl.t n'tunda , orhri m»-gninidiee, in quibu* I'eilicn mil 10 limile : rarficc bulbora, totuniia. Viri»[autctn : flare cnim eft cxruteo, in aliis cnlorc mag« fatuio, ati« majjis dilucido, ra-**rius ad wmcuin verqente. fiwvrrer mWme. Eltcmm** ex albido , & vduti cirwriccn . (nbcvrnilcove flore. Sum qui & flaw* tioramnr: itonnulli hyacmrhum liifo_tium ir'htop'irifticxtftimara.Sed Jcl««: tjmOionc a]jbi, o' *tl »J/W »wiAf, Nemo ignorat Jcpeiniutn, i 41 .fU®-. Il1 AUinw •fiiia- babeiur; *qnod* cur in jp^^f[mu]_tarint, ni4of*P[0]' **•"* iiwenew OviJiiM lih. ^ MccamorpfcoC* Veaere l;! Borcm (ii ''''''''ismntatDmu't.et Srnilactfta rirginemob amotcmCiocijaTEnisin ftnilaectn he<lcr*t

Narcifliii ludicui bifolius.

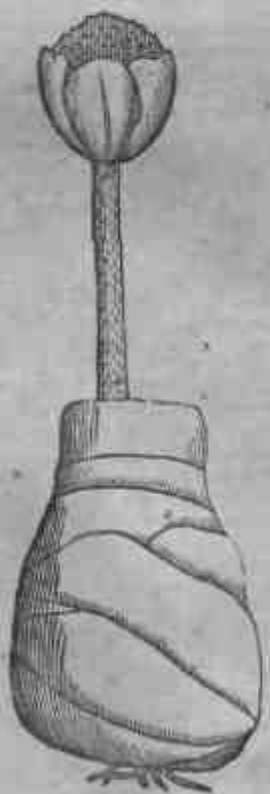

£1' crei''™ t» pj<rw/ *vttfitm turn SmiltKtfeitt.*

Cotcb [illegible] Colchico, & Narciffo valde diffimilis. Proban[1]; cdhi[illegible] to-ret autumno, foliaque primo vere emittit : quod in

DoiHfsimu* I.obclim Pot nm hacfahutSindicarf vclIc ait, ejutxl croco tit qiwdain bfit ftimahndi Vcnerem. Atiam narrat fibulani de croroGiilenai libro nono, [illegible] capite quarto, utn verigs Philocii recenfet.

Fragrant em fulvarnque comam pueri cape, cnjus
Fulget adbuc campis[herbis)Mercum ille cruor>
Pondus ad humanosfenfus perpendito pyttdens •

Ad hos verfus Galenus, *oify* «Jr /s^-*ni* *%*, TO» xgfxty

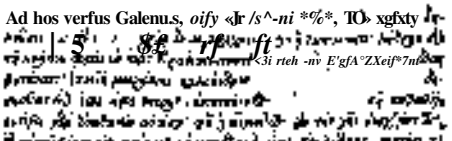

^ SIP*. Prx^j *quid cm igitur duo verfus crocum indicant\ ut qmfulvus colorefity {$ tcnuis adformam pilorum, cruo* rem autem croci fulgere incampis Mercuni dicit. Adolefiens enim Crocus appellants cum Mercurio difco ludens, 1$ incurlofius conjijiens, illapfo in caput ipfius difco, fiatim mortuus eft. Ex fanguine autem ipfius in terram atio crocus natus eft. Fulgere autem cruorem dtxit, hoc eft fanguinem jamoccifi , yropter coloris crocifplendorem: Scribitur autem non folum herbis, fed & campts in verfu hoc modo, Fulget adbuc herbis Mercurii rle cruor. C<eterum pondus croct drachmas f. ejfe vult cum ad humanos fenfus perpendere juffit , qm qumque numero extftjmt* Quod verodrachmas yuinque velit, & neque obolos, mque libras altttd quicquam tale per confequentta commonftrat*m* K&oV&- ex fencentia Scholiaftis Callimachidicitur, ©^ *4 c* xpj*i 6*x>6i¥. Ex eo quod vi fngore floreat,* PliniuS Jibro vigelimo uno, capite fe/co, *bruma crocus viret.* Vel x^*®- dicitur, quafi *&*U*, vel *&**, id eft, *trama, filum,villum,feu' fubtegwn :* id quod ttamini inferitur, inrcxiturve; cujufmodi funPcroci (lamina, (eu villi, qui *g«*«df appellantur: qai cumlbli in ufum veniant,.per excellennam croci nomine donamur ; plerumque terni, nonnunquam plures in medio floris confpiciunrur. Poetajhacdecaulå crocum *1]!*&w* vocarunc. Gloffa medic* *ZxtJoT&xei^bxtoKof.* Filamenta haec, five ftamina Geoponi*«y autftor %**%*& vocac, hbro undecimo, capite vigefimofeptimo.

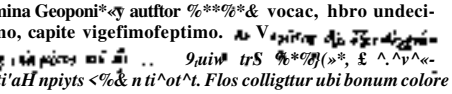

fti'aH npiyts <%& n ti^ot^t. Flos colligttur ubi bonum colore indeptus fuerit , cufptdtbus ex medio floris extraths ad tnduum, aut quatriduum perfrigeratis. Latini fpicas vocant lutea haec fila, qua? dc medio floris furgunt, quafi quidam mncrones, auu cufpides, qua? tanquam in fpica arift'x, ita & ipfa faciunc ,ut crocus fpica vocetur. Propertius, lib.4.Eclog. 31.

Ovidius.

Jerque lavet noftras fpica Cilijfa comas
Et fonet accenfis fpica Cthjfdfocis.

Do&iorum fuper hos verfus non eadem fencentia. Quidam nardum fpicam Ciliflam concendunc, nonnulli crocum exponunt. Nee nardus Indica, nee Celtica in^Cilicia nafcicur. Neutra ergo fpica Ciliffa. Si ex nardorum genere eft Tpica Ciliffa, monrana fit; oportet, Sed hsecutj&reliquanar* genera, facrificiis, unguentiisque pard adhibebatur addebatur. Dicendum, quod apud Galenum lthra ptiino et nlnore capite nuinco legatur , K«/*H vfrxctiu*

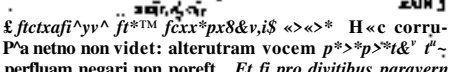

£ ftctxafi^yv^ ft™ fcxx*px8&v,i$* «>«>* H«c corrupta netno non videt: alterutram vocem *p*>*p>*t&' t"* perfluam negari non poreft. *Et fi pro divitibus paravern* *ardt Indicam .Celticamque ,& montanam injt-* *ex eo* probatur, quo Od *gnid* limile ferens. *?ancarpia* legi.

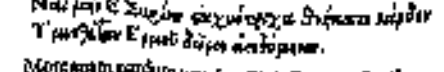

Vcs ? ® *terram eretryada. Addes etiam foliorum mala-* «»i. Raró erjo nardus , nee nifi pro divinbus UnRUemi addebatur. InCuper non intellexiffe nardum riumnexus Poftea » hoc fpicam habtnx , euic

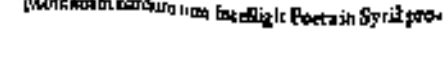

venientem , fedlndicam; qn* tefte Diofcoride libro primo,capite feptimo, Syriaca vocatur, H^ Sve<*«*; <»* *in <» W* &ejiTMTMi • «*'•« ™ fa*0* * *?*"*• w"/ *d,*,et~™v*H riftritt'to*-* Locus hicexpomnitur hbro nono,capite feptimo,ubi aromatum hiitonam tradlat Theophraftus. Nardus, utdixi, montana ipca omni caret. De nardo ergo montana non agit Poeta. Vir iummuscroci bulbos fpicam Ciliffam effe icnbit. taUitur: croci enim bulbis, nee odor, nee fuaveqlentia uiia> Ovidius lib. deFaftis.

Cernis odoratis ut luceat ignibus ather,
*Et fonat accenfo fpica Cihjafoco**

Fauftus.

Nunc ubifuntfpicam redolentia membra CUffim.

Mate ergo vir fummus fpicam Ciliffam croci bulbum tradit. Spica Cilifla quidem crocus eft, fed ftamma ma

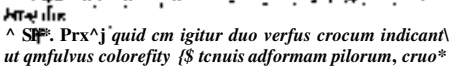

appellatum, quafi in r... capillos, &c ardtes, fpe- ve tirem. ji.wia Atquittamin filia, vel fpica ipca injeda fotenc. Fateor; fed poeta unguen nibus crocinis confedum intelligit, non iplas ipi ftaminaqne. Unguentum crocinum igni mjeCtum.qv fuaviffimé fpirat. Unguentum intelligere poetam qx probatur, quod fpicam Ciliflam fonum e^mltte^infu. bat. Olea unguentaque inflammas injedta, am fa.fonant ftridentque. Objicietquis, crocum non de.incommode'q; capitislotionibus.authnrtientisa, I. deliciarum gratia; quod Galenus lib. 11.«£ ?f ^macho in hieram picram, medicamentum purgando ^maffiu utile, crocum moderate injiciendum moneat •, ejus en ufunimio caput taii. illadqne ipfum non raro « ftto croci odore accidere. Aflerit idem.crocum *«memuff* bare, w *M* "• •$ * «»-'**• ?'w71 " "«?*• ^ " T, ^

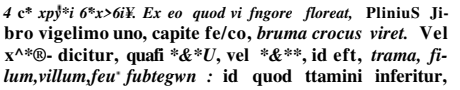

nonTuifle, & à delicatiffimis odoris, fuaveolentiarqi; gra Sa nonufurpatum. Contrariumermulns probatur auSoribus. Propertius lib.3. Eleg.8.

Sit menfe ratie,moxque inteifoeula currat,
$t crocino nates muneus Ungtt onyx.

ft PIotarcho;IlbcMtem,qiii^ron«er-

S5?nutneratcrocuminterea)quafervmtl?fu,.Hjr

7 *Smtr%u ofcaU.* Qux.ucllxait, ffiuntcolumba-

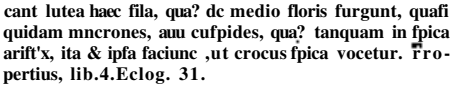

dnc ut ton theatta croco fluerent.quod fparno & *<«

Lucretius:

EtcumfcenacrocoCiliciperfufarecenseH

Propertius de prifcis Romanorum moribus.

Kecfinuofa cavo pendebant vela theatre,
pulpitafolnnes non oluere erects.

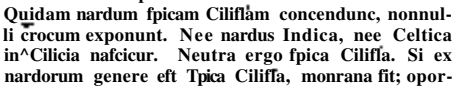

d^m croco. Quern morem effe vetuftuTimum, diícimus ex loco Tryphiodori, ubi mulieres Trojanae ter^m perfundunt vino odoraco *i* nempe quod eft mixtum croca.

Tryphiod. 2o."

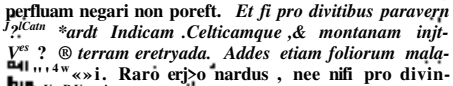

Tcuocv rt

Ah<e verb mammillariafila tranfmarin mitra**
Solventes, connexis flonbus undique coronabant t quum.*
Et aliqua refohens vittam immenfi dofii%
Profundens vinum miftum aureo croco,
Ptrfudit terram liquidam odorato vino,

ProJufr7« *mix?* legendum videtiu ,*h»teoi>*. De croci fparfione intelligendum Martialis carmen in lib.de fpe- &aculis, Epigram. 3.

*JFeflinavit Arab:f*ftinavere Sabsi,*
*~ £/• Cilices nimbn hie maduerefuis**

Lilium,Coryciumque,crocum optimum, croco vina mixra theatra, ut Plinius ait, replebant. Spargitur quoque crocus in ledto nuptiaJi. Martianus Capella,

Confciajam Verier is novafcrta fur ate Napaa,
Crocumque letio fpargite.

Fatendum tamen,minusluxurioG3, ac delicatulis gra^ tius fuiffo crocinum unguentum, quod ceram magis, qua crocum faperet- Cicero lib. }.de Oratore. *Licet hoc vtdere in reliquisfenjj bus, unguent is minus diu nos dcleElari,fumma & acernma fuavttatc condttis, quam bis moderatis,& magis laudari quod ceram , quam quod crocum olete videatur.* Jbx hoc C'Xeronis loco dodtilsimus Salmafius Plinium emendac, apud quern pro *cera, terra* legicur , libro 13. cap. 3. ubi ait. *In Marci Ciccronts tnonumemis invemtur , unguent a granora effe , qiice terrain , quam qua crocum Jap t ant: quando etiam corruptijsimo in genere, magis tamen juvat quadam ipjius vitn feventas.* Nemo tarn ftupidus eft, tamque iners, quin fciat, unguencis ceram, non rerram addi. Granusergo unguentum , quod ceram magis quam crocum olebat, quod croci odoris fuavitas acerrima, 8c fumma. Malebant temperatiores crocinum unguentum , quod plus ceram, quam crocum fpirabat, variis decaulis, ac quidem imprimis ; quod odor ctoci nimius caput laedat, nientem turbet, fpiritus difsipet ; cum crocinum unguentum , cui plufculum cerae additum, capiri medeatiir, mentem fedet & alacrem reddat, fpiritus refocillet. Et hae quidem caufae , cur Galenus croci ufum nimium prohibeac. Sed haec delicatiores, molles, effeminaci nihil morabantur. Recife Cicero praeitantiora disk unguenta , in quibus plus cerae , quam croci effej. Sed de crocino folo hoc pronuntiat Cicero, cujusapud Graecos Romanofque ufus plurimus & nimius, & adluzum 8c delicias magis, quam medelas. Athenaeus libro ?• ubi Ptokamaei Philadelphi pompam deiCribit. *TlVTi (dp nit (Gf&iToif c* TZI yofnetpim mvrtq w x?'~ *£> ohKslijv fadqtovn xpiKhd pt>£*. Primis quinque poftea die'' bus omnes in Gymnafio ex aureis arculis unguento cro* eino illttifune.* Idem libro 1. ubi de Archilocho loquitur : *VKX^HrtM oX.K*luT%XeiQi JC£2ufaa>ji0) xiri^p^'A,^ vapfttq , i&iX&»m<?'* Croci ergo ufus plurimus, 5c male vir fummus crocinum minus fuave ait, & medicinae wntura utile« Immo vero crocino nihil fuavius , nihil odoratius,nec ufus ejus tam ad medelas, quam adluxus & delicias. Crocinum unguentum non.unoiiebat modo. Vide Diofcoridem libro 1. ubi optimum ait. E''* *J\jk eutnv x&TiWy 4 tyrtygM xytyv Mio»* j *07np us* IHK' «- «£«*%' *XC*m *?P°& »* ^'w^v *effi TO* T? *rpiipw 7ntgtu<pi&i.* (Lege ex Veteri codice , T?'^ *vpitm 7mpsp<p<*im >* ut cap. de cinamomo , metopio, telmo ,) £tf *forro pr<eftantiffimum, quod abundi crocum ffirat, eflque id ufui tnedicina upturn : froximum verb quod tpyrrham redo let.* Tertium genus ficbat, ut Diofcorides docet , *wnxn. t?* H9A *&*?* *W ttvityw'f*a*»&*****•». Cum cera, croco^ medulla* , (^ *oleo duplo.* Cicero prse caeteris laudat 8c praefert, quod pius cerx quam croci continet , non ulla feveritate aut luxurise odio , ut vult Plinius, fed folis fenfibus magiftris. Ea ehim reliquis praeftare Sicebat, quae moderate effent fuavitatis ; quae vero acerrima* acmeraca?, ob caufas jam allatas repudiabat. Sunt vero maxim^ temperata unguenta, minufque acria , quibus plurimum cer« admixtum eft. Sed de hac quajftione fatis. Spica ereo Cilifla eft crocus, five ftamma croci. De croco Cilifla plura infra. Inter jcoronanas plantas crocum recenfet Theophraftus; quod afpedtu pulchrum fit, & odore prarftans. Acceditahacaufa, quod crapulam arceat. PJinius lib. 21. cap. 20. *Qui crocum prius biberint , crapulam non finttunt. Ebnetati eo refiflunt, corona quoque ex eo multent ebnetatem.* Hoc (i verum, cur eodem hoc libro capite4.''ait de croco ,. *ufus ejus in coroms nufquam!* Dioicondes libro primo , capite vigefimo quinto, n*- e%« «>X&M *& uKyliimtis * ^ ^ *fvK^ ^ ^if^m Elegantem colorem praftat , crapulamque arcet ex paffo .biluus.* AnidDraeftat , quod vapo'res ^ ventric'ui, cohibeatalcendere ad cerebrum? An quod paflumacredmem ficcitatemque halituumtemperet? An quod vU ni vaporesdifcutiat ? Certknonleyem virri difcutiendf habet. Sed ha?c contra Serapionem, qui crocum non arcere , fed efficere ebrietatem^audlor eft. *Crocus*, inquit, *incbriat inebriatio?iefortiy quando ponittir in vino, &J<etificat adeb , donee faciat lufamam excellent Iantta.* Dicendum ; medicamenta pro diverfo aifumendi modo, alias atque alias virtures obrinere. Cicuta fi cum vino fumatur, praefcLuaneom cftvenenum s'fifuperbibatur vinuui cicurie, veneno rcfiftit. Sic crocus fi praefumatur , vapores afcendciucs difcutif., eofqnd ad cerebrum pervenireprohibet; fi vero cum info vino bibatur, cerebrum 8c cor niniiumexhilarat, ebrietatcm promover, vin;gufeviminadhiniducit. Scnbunt tjonnullijmicftori indie naturalem facultatem adverfus crocodilum, eofque qui in /Egypto mel colJigunr, ne edatura crocodilis , obiicere eis crocum ; eoque confpe&o fugere ipfos. Phavorir.us, K ^ ^ « A ® - ._- © ^ *7%*

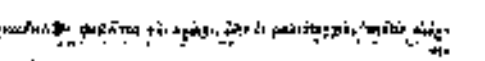

Ego a croco crocodilum non plus fugere puto, quam a nafturtio canem. Vidcamus quarlheophraftus, quai Diofcorides 8c Plinius de croco tradiderint. Theo-» phraftus crocum oprime delineat ; quojl non facie Diofcorides, *kd* quod crocum ptaeftanrius, docet: quae libro primo,capice nono & undecimoexnminavimus. Ea quae libro fepnmo aliilque locis rradit, fuis locis ponderabimus. Quae cap.hocfextoproponit,ea modo hie ex-* plicabimus, & llluftrabimus.*Crocum* , inquir, *naturahcrbaceum%folium angttjlurn.Idem* repetit lib. 7- cap. II.ubi poftquam fcripfu NarciflTum folio angufto, addit, croco anguftius *dh.* Eodem libro cap.z.tragopogum folia croci habere ait longiora. Nt nmalb feciHet, iiaddidiffet,8c anguftiora elfe croci, latiora tragopogi. De croci foliis haec Plinius, lib. 21. cap, *6. Vfus ejus incoronisnufquam. Hinc enim eft folio angufto , pttie tn capillamenti modum. Sed vino mire congruiv, pracipue dulci, tritufn adTbeatra implenda.* oV|<«§%?o *&$*. Idem Plinius,*Floret Vergiliarum occafu paucis diebus ^folxonue ftorem expellit. Viret bruma (3 colligitur. Siccatur in umbra,melius etiam hyerwd.IdetnCalsianusBaflTus. T o·j·^ ® - <E3&n&* **h<n n «» Qv&ov. Florem emittit ante folium.* Quod ipfa autopfia probatur. Objicit quis quofdam crocos primo vere.cum leucoio florere, Martio Aprilique menfibus. Refponfio facilisjcrocos illos effe fylveftres, quique crocum five filamenta,ftaminave odorata non ferunr,ideoqHe pfeudocrocosbafJflCrti&nffcrocn^Belgis vocari. Verusautem crocus ante folia, florem edit autumno, poft ^quinodfcium, cui ftatim fubfequuntur folia, rotaque hyeme virent,aeftatenullibi, magno naturae miraculo, confpicua. Flos hie pulcher,colore c?ruleo,Colchici flori fimilis,fed majori fatura purpura nitet ; in fingulo flore ftamina terna , quaternaque coloreflammeofubrubentia,odore, cum inaruerinr,forti, 8c caput implente,quae caeteris partibus praeferuntur, crociqne proprie nomen obtinent. Skcari tradit in umbra PJinius. Idem Caflianus Baffus. *in umbra crocum ficcandum effe tradit.* Idem qua ratione colligi debeat, docet. A

*Xopivvv ipipots y r, ·«*w nsfM^yTU^ ouJmv Tò ult*

Flos colligitur ubi bohyn colorem adeftus fuerit,cufpidtbus ex medio floris extratlis, (3 ad txiduum perfrigeratis aP ficcatis (verte *ad trtdum ficcatis) deinde fumma ejus pars purgatur, & album qtiidem adimitur ; componiturin vafis quantum fieri poteft obturatis.* Radicem multam *<»»» & carnofam 8c vivacem,inqnit. Idem docuit lib.i. cap.9. 8c II. Plinius loco citato, *carnofa *(3 Mi radix, *vaciorque, quam tateris. zraK* ncglexir, cum conftet copiofam habere radicem crocum. K^X *rivim, n^lu **&&- popivtf nSv ?&>* Plinius,^4«^ *calcari* G? *atteri>pereundoque rnehus provemt.* Antiquus riofter codex: *gaudet calcari (3 atteripede : pereundoque meliusprovenit.* M. S. codex: *atteripedoque,qvomeltus.* Corri^unt*atteripede, quo mcliusr* Scribe, ut in antiquo noftro : *atteri· pede : pereundoque metius provenit.* An planra pereun*do* melior redditur? Ita. Ratio^^eft, quod Foliis (non e- iiplatt radicem vult penre Plinius, fed folia) attri- ltu corruptisac necatis tli tu 8c calcatu corruptisac necatis, totum alimenrum in radice retineatur quae anno iequcnti, idcirro plenior, ures>me liores, &.praftantiorcs flores edit. Radix prxterea alimento turgida , quod in foliis ,exhauftum non eft , diutius, laetiufque vivet , 8c tsrdius flaccefcit, Theophrafti codex corruftus Non

video, quarationeatteri calcarique inferius poflit radix, humo te&a. Re<3£ dodi/fimiRobertusConftantinus,Sc Turnofeus corrigunt, *Ksn*ii*pipt9& -W™w pitys, Gaude: calcan pedibus^ radiceque pede attrita melius provenit.* Non ipfa radix atteritur,fed folia,& humus,cui fubeft radix. A<a ^ g> ^ *ms *hvs,£ c* nit* fc^W-ra.Iidem quos modonom,JnaviClariflimiLitteratores ac Medici affe- * runt,aui3:oritate Plinii, Theophraftum ci ^yv«&proci *K&mivis* fcripftfe. Falluntur: illud enim *dKyv^ in fontibus;* aliyd *juxta fontes.* In fontibus aquatic* proveniunt herbje, ranae morfus, lens paluftns, potamogeiton, &fimiles. Quod Theophraftus dixir » x^wrfVieleganter,&fubcilicer reididic Plinius : *Ideojuxta femitastS fontes latifsimum. luxta fontes* vertit, quod circa fontes *£9^7afinc,& *7TooriKy%8c* trita pedibus euntiumad fon- res&jndeaquanrium. Semitar pedibus euntium acredcuncium trite funt: fie loca circa fontes retardantium, & manentium, quod proprib eft *K^-mr'"™ *&TWU , loca qua pedibus faltantium pulfantur* : atque ira indurefcunc,uc volgiolis & cylindris complanara efle videantur. Theophraftiitaque locum ficverte: *Idcoque juxta femitds, ahaque loca pedibus trita commeantium% pulchemmum exit.* Hodie ruftici diligenrius crocum colunt, nee patiuntur in hujufmodi locis nafci. Capite fequenti croci plura agnofcit generate ait,crocum efle facivum & montanum,8cidquidemodDrisexpers. Recentiores,ut infra dicam, plura obfervarunt genera. Et hxc quse de croco Theophraftus, & ex eo Plinius. Ad Diofcoridem venio, quihasdepraeftantiflimo croco cradic notas lib. *ix.zj_m* K ^ K ^ fii *%yin<w 1* in veteri codice non legitur *&lnns_t* fed deinceps habetur, *iajinp&*ftf <s>&r<px1®') b i^uef*

me fragile antpingutjlenumsujus dilutum manusinficit non canofum aut humtfum, odoreilhctens ac leviter acre Ham quod tale non eft, aut vetufium esl, am rnaceratum Corycium crocum Marrialis lib. 1 i..epxgram,o.

quod befiernifpirant ofobalfama

Vltima quod Coryco qua cadit aura croco.

Caftigandum hunc locum cenfuic nofter Petrus Scrivenus,fupenoribufque annis excudendum *\\ittii_y ultima quod* c«n»,idque ex fide membranarum, & conatus eft, pwvrfgacalcftione erudito le&ori commendare , J W N u n c : mavulr,jiwrf *Corico,* quam *quod curve.* Idem Martiahs lib.3. Epigram. 6y.

Quidfpirat tenera malum mordente puella,
Quod de Corycio qua Venn aura croco.

^^ococ\wo_y,Sednecubiq:fce_cundum_etiamCyrenis, ubijemper flores laudatifsimi Prima nobilitas Cilicio, & ibt m Coryco monte.* Quod de Cyrenenfi croco fcribir,inira exammabo. Supra cap.de rofa di,imus,*rocum Cyrenenfe excellere.Hoc fi verum,quomodo prima nobilitas Cilicio debetur, & in Coryco monte. Prxftat Cyrenenfe ad nngenda, imbuendaque liapa, thyina, aliafque IES; pr^ftat & aliis ufibus. At verfrexcellit in medio ufu Corycium, & quidem,ut Plinius ait, quod in montibus provenit. Duo funt genera Corycii croci; alter urn in jnontibusprovenit,alterum in fpecubus,ut Galenus & a-« docet.Qjpd in fpecubus.ut infra dicam,provenir,ma-8isvegetum,ideoqne'ad alios ufus, uti & Cyrenaicutn K*ltantius, contra medicinae haud commodum. Quare Winius recle, *(3 quod in Corycio monte*, dixit. Optimum ^ocum.Dioicorides ^*^« ait, bono ac pulchro efle core, dy«ffiw Marcellus interpretatur, quod colons fui* Fortaffis.quodapud Galenum legatur *crocum* |^'m&, *Jfe,&plurimum* rummfc flivum interpretatu^ qualis fortfcquis yelit ejusdilutum ma-

ferc_aAlpinus oculatus teftis carpobalfarrium rufefcerc inquit.Quod ipfa probat autopfia,&ex ipfo probatur Theophrafto,cumlib.9. cap.6. balfami fru&um magnitudine, figura, colore, terebinthi frudui fimilem facir. Terebinthi frudtus, utipfelib. 3. cap. if.tradit *ip$fk_9* Idem Diofcorideslib,i.cap.72. ftyracem optimun*!^-^"docet.Pliniuslibroi2. cap. *2$. ruffum* interpretatus eft.Ruffus color flavo obfeurior, qualem fereinbobus videmus. Ti *Uty** ruffum efle, probatur ex Suida. *&9& ft 0 nmpk'l#fys ft 0 mppif.* HefychiuS,|«»9B» *Ttvffou S\X"* pradixi,crocum,|*v3^« vocari. Poetae Latini *rubrafi** /aexponunt. Ovidius lib.i* faftorum. "

Necfuerant rubri cognita fila croci.

Alibi ipfum crocum rubrum ait.

Hecfuerant liqmdo pulpita rubra croco.

Virgilius.

Hecglaucas calices, cafiamque.crocumquerubentem.
Ft Tjriodignum terga rubere croco.

Lucan.lib.p. ft

Vtquefolet pariter totis effunderefignis
Corycii prejfura croci-^fic omnia membra
E mtferofimul rutilum profanguine virus,

Non male itaque Marcellus <rf>t/> reddidit, qui colons iui bonitate *hip*«xA&!%« Vm w U&.* Capreoli funt claviculi intorti in vitibus,& veluti quidamCinni,in tenerioribus pampinisapparentes,quibus vitis veluti manibus quibufdam adminicula compleditur. Croci capreolos vocat,quorum ufus eft in re medica. Hi no vere,capreoli/ed eorum formam aliquo modo imitantur. Optima*[1] Corycium crocum DiofcOrides paulum candidi haberc fcribir. Plinius novum genus *k* Corycio diverfum formavit,aitque loco *azatOyEft per fe genus fativi blandifsimutn vulgo , ami fit medto oandidum, dialeucon vocant.* Scripc ex antiquo noftrocodice. *Eft per fe genus fativi blandsjstmum vulgo, cum fitmediocre : dialeucon vocant.* (Italege* codex habet, *Deli aeon vocat.)* Ait genus illud fativl blandiflimum vulgo eife, cum tantum fit mediocre, id eft,d« optimisnon fit. Cur dialeucnn appelletur non tradit. Notum id ex vocabulo. Docet tamenunde nomen illud acceperit, cum ait. *Contra Cyrenaico, vitium.quod omni crocd nhrius.* Ergoabalbedinf, q|iddtnaiore albo diftin&u&fa. Diofcorides ramen opttmuitt air, quod paulum candidi in capreolo gerit. A > « , ^ita apud Oribafium&#« igitur. , In Aldino tamen legitur fenfu plane contrario,r^^.Quam leCtionem probare videtur *Plinius.Probatiojnquit Jinceri,fi impofita manu crepat, veluti fragile .humidum enim quod evenit adulteratione,ce" dit.* Ita vulgati codices habent: in antiquo noftrolegitur, *Probatiofinceri impofita manu crepat veluti fragile: burnt-'dum enim quod evenit adulteranone fedit.* In altero ex- cmplari,ut notarCIariflT-Salmafius fcriptum *t^creptt & fedit.* do&iff.Turnebus corrigit.bwwidi/w *enim,quod evenit adulteration, filet* , ut verbo,inquit, *crepatopponatuu* Et fi enim qu* cedunt,non fonat.nec crepant: ramen Illet aptius aliquanto videtur. Corrigunt alii: *humidu entrn quod evenit adutitrationefidit.* Sincerum, ajunt, crocuni quod eft *tujpewfi* impofita manu prematur, ftatim crcpitat veluti fragile *8c* rumpirur. Quod humidum eft ex: adulteratione, rnanu preflum fubfidit nee crepitat, veluc fragile. Non vult Plinius, crocum fragile efle, & facile rumpi,fed crepare tanqua fragile eflet,fic glacies crepat quidem,non ramen frangitur. Contra Omnium probatiffimorunh fcriptorum andtoritatem fcriberet Plinius, fi velletcrocu fragile effe, ac facile rumpi.Lege Gallium, JEtium,Oribafium,omnes habent *£$fm>n**. Ait ergo Plinius , fincerum crocum crepare: non aliter ac fi fragile eflet.Quod hodie etiam in Optimo obfervatur croco,nec adulteratum fubfidet,fed filet, fonumqur nullum emittic. Rede ergo Turnebus pro/e^>ve i^/>jU1inanriqui8 codicibus,/J/^repofuit. Cxterum,ut unique fenrentiae fatisfaciam, dico«^58F efTecrocim,dumadhucft:>ridum, & naturali humore uvidum eft. *\ify<**>*»* vero cum exficcatum eft. Turn enim (res nota fan's pharmacopseis) & facile comminui,& in pulverem reddi poreft, cum uvidum naturali humore minimi fit friabile fed tenax.Se-*<\wtur>«to*if,rninimepingtie.l_nJ>_ayirien{i* codice fcribi-* *tur^ftKeiwcuinihildeeJi,^erfrfrM.* Aldin. codex hajiet «^A«ric: quomodo & Marceili codex ,- fed legic idem ft'Aiirir. V-ernt e m_m / ^ W / / w 1 *&fi_ne anguine.* Apud Onbafium colledl.lib. u. *inAfivis* repe ritur, interpres *vemt,nonmM*cum.* Synop. vero lib. u.cap, *54. !**&• qtutnledhonem fecutus cft.iEtiuslib.il.* ^nf e ^r

Diofcorides lib. Boranico^^mfignificat.

fa_mutn lib.i. cap. 18? *W** re-

Q&,'t&ipK,«6&vf &'*5*>*> Parifienfiscodicis Iedionem alii probant,alii improbant. Qui probanr,fuam ftabiliunc opimonem hoc argumento. Quod pulchre cum iequenti attributo,^>fConveniat,uthtt'a^«p^,ideit,p/tf««j.Vulc enim Diofcorides, florem feu comam & ipium croeum fuumimplere fcaphum^t nihil delit,fed plena fit, & vel-

ut per totum fcaphumdenfacroci coma,ut iit •B^JJ^?,vel-

uti interpretario praeceaeus *intisimuifow** Hanc qui rejiciunt,hoc utuntur argumento,quod *AwtA-ms & 6*opi>us*y* vel,ut apud i£tium,o^fl*g^f,idem fignificant. Alterutrum ergo,inquiit,abundat. Quare,ex alteroOribafii loco,& iEtio«Ai^legunt. Huic ledioni refragatur Plinius, qui MDRf vel *i&mm* legiffe videtur*Nam *z\i,optimum ubique*

nop. & i£tio 9n«7^ *attritu digitos facile tmgens.* Hanc probat ledionem NidcMjus, cum fenbit; *& cum carpuur manus tingensMoxbum* *H£«» fumplit,ut vulgo turn in Gra> cia fumebatur, pro *car fere* vel *capere.* Ut eciam A&or. cap. 3.verf.7.&cap.i2.ver fu4 accipidebet. Sedparum intereft, utro fenfu exponatur. Nam £c dum teritur Sc carpitur,manus inficit. Facile teritur9(i,ut ^tius 5c OribaQus fc'ribiintjin fole contineatur, aut in (idhli novo (iccetur« *n&t'5*T* fori*^79' «'«&»^« «* iA<« •V(/^«J» «» I^CUKU KMv£.* Laudac croeum Diofcorides non canofum aut humidum. Adulteratum enim hoc,vel corruptum.Probat deniquc illud croeum quod odore illiciens 6c Ieviter acre eit. Plinius , *humidum enim , quod evenit aduherafione filet.* Alteraprobatio,(iinanu«prolata ad ora, leniter faciem oculofque mordeat. Diofcorides odore hoc vult praeftarecrocum.Sednihil impedit,utrumq; prajftar.De croci odore vide lib. 4. de cauf. cap. 22. Atque hasc de priori croco. A4G7fEgv'« *Si I* C^T^ ^? *AVK'IUV KU^VKHOV^ 0 ^n'r»'AVKWOV Okvpmo.* Non parum negotii dodtiffimis quibufdam viris hie fecit locus, aliter atq; aliter aliis legentibus ac interpretantibus. Nonulli vertunt,S<?c«»^«/ *locusdatur Qoryciae trattu Lycia cotermino.Qnzfi* fcriptu eflet, *0 CM Tci;* ©©*?AVK'W Kupiiyv,* Negant alii ex fententia Strabonis I.i4.ejufce nominis &. littus& oppidulum in Lycia effe, fedipfis w-4^$'*AVKU** fuppletibus^«e« aliter vertere vifum fuit, quafi (quod eft vero (Iraiiiusj yolueric audkor,fecundum a Corycio prius commemorato locum obtinere,quie tradlu Lyci* contermino devehitur* Placet dodlillimi Salmafii conjedlura, *fownpvH <U $ &&<'S«-*iPKHx»* K^wwdu. Nihil propius videtur. Primatum dat croco Corycio, ex monte feiheet Coryco. Nam *Muni' KvpvKio^t&i* J K0£j*os. Secundas tenet, *^'^? c* T5? «T©$ *EixdjKUfjaupvKiov,* fubintellige *w\dht.* Coryciam inteiligic vallem,vel antrum Corycium. Haec vallis baud longe a SeleuciaTrachea,qua? ad Calycadmim amnem fita eft. Corycos mons ad mare: at Corycia vallis viginti fupra cam ftadiis introrfum a mari recedit, Sc Seleuciam accedit,Ptolomxusinoramaritima ordine wcenfet, K*A«-*H&fox m-miMV c^<3aA(®V, Ze^v'gfor CCK^V, K^*pvtyv** In Mediterraneo ad Calycadnum pofita Seleucia, pii vicina eft Corycia,vallisduobus millibus,& quingentis paflibus i mari diftans. Stephanus tamen Gramma^icus K V^X ; '' an,, trum prope oppidum Corycon collocat. *Kup**s ™*is* K«-*iKi**t7ntp* J *th K*>zi*t<»i'vifty ^^^.* Salmafius Stephanum antrum & montem Ciliciae Corycum confundcre fcribit.Huic rei non tofiftam. Strabo lib. i4-ubi antrum hoc defcribit, dicit effe 20 ftadia fupra Corycum promonto-

-n K} «pigv. **rf**r™* o € ^ > , ^ *'tfy,^ jh utfw.* Scribe*J»«^r.vel lege fupra \, *f0 fym ^u* In foeminino genere «Cifi9f apud alium, quod fciam, non reperitur, quamapudStrabonem. *PoSiCalycandum eftpetraPoeci-ie> tde ft varta>, dia*>, cuiinc*ffffiatuvtiduis qua itur Seleuaam. uemde Anemurium, jujfdem cum piore nominis protnontortumfupraquodad* 2o *ftadia antrum eft Corydumjn qu»opttmu,crocusjnafcnut.Eftautemcavernaingens,rotunda, fixofa» cm8a fufercilio undiquaque fatis alto, in quam uhdefcendfnsplumft ft* *plenum vnguliwfiufer vireutiib\ acdimejilci. JJuxta confitafunt qu* filum crocumferunt.* Vides antrum illud propiSeleuciam efle.Certfe ergo,

cium. Corycium antrum longe a Lycia. Item Corycus mons. Straboni facile ignofcrpoteit, quftlixit optimum in antro jam memorato na(ti crocum. Diofcondes fecundum locum huic tribuit; nee optimus fuir, quanqua à miilus prooptuno haberecur.Galenus lib.primode An-

anttquitas, r//w Poeta quoque laudant. Ego verb antrum Corycium , in qmgignnur, C? *croeum ipfum acuratius in-*

*dicare confulo non aut em quod fupra modum vegetum eft**

Hanc ob caufam Diofcorides croeum Corycium , quod in monte provenit,prxftanrius dicit, cjuam quod in antro nafcitur.. Ratio eft,quod crocus, ut Theophraftus *6* docer,parvo alimento iit contentus, locifque minus humidis (iccioribufque odomtior. *Vide* lib 6.de cauf. cap. 23. Antri Corycii folum humidius, (umbrofuli enim) totus quippe interior fitus antri lucis ex fummovertice impendentibus inumbratur.Loca umbrofa, quia halitibus plena, humore abundate lolenr.Cxterum pra?ter Corycium antrum Sc montem Cicilici Dionyfius de fituorbis, aliam habet Corycium urbem Pampbilae j de qua in his verfibus:

Alia aut em deinceps Pamfhylicafunt urbes, Corycus,Pergaque,& vQitis apt a. Pbafelis.

Ad hos verfus Euftathius ex Strabone haec refert.

An igitur verba Diofcoridis accipi debet de croco Pamphyliae ? Nullum certe dubium quin poflint & de Corycio antro Ciciliae,6c de Coryco Pamphylico accipi. Pofterior (i magis arrideat fententia, lege,A<fCm^t/« ^) *VK rnt gu&t Avtciett Kvpn(ngv,^ 0 tin'TVV Axxetnv 'OhiffATmv.* Prajftanri Himum ait crocum, quod circa Corycum Cilici* nafcitur; ob hoc optimum ait, quod ex Coryco prope Lyciam advehatur, & ex Lyciaco Olympo. Corycus autem.Sc Olympus loca funt vicina. Olympum Lycia? montem effe & urbem ejufdem nominis, docent Geographi. Huic adjacet littns Corycium, vel,ut alii volunt, oppidum. K«f-*$>*.<&»iiu> a&s Avxixt 'Kvpvw* dixit , quod quidam Paphyliae tribuerent. Totus ille tracftus Olympi Lyciae & Coryci ad Lyciam ufque croco refertus fuit; quod tamS cedebat Corycio Cilia's?. Lycia eft regio Afiae minoris inter Pamphyliam & Cariam fita. Facile ergo.fieri potuit,alios Corycum oppidum Pamphyli«,alios Lyciae adfcripfiffe.Plinius lib. & capite citato- *Prima nobilitas CiHciQ&ibi in Coryc* monte: deinde Lycio, monte Olympo**

Legit ergo nec inepte, nec indodfcé; *idjnqiu *nv&H$<!a&t*

dem crocum laudat exLydia,fed quod colligitur in Tmolo monte. B

Nowwe *videsiroceos ut mittat Tmolus odores, * *India mittat ehur**

Commentator cum legiffet crocum CiHcium optimum, Tmolum montem Cilicium fcripfir. Quod valdc abfurdum.Docet Pitnius, Tmolum montem inLydia 5ardibus vicinum.Ide Pcolomxus affTerit tabula i. Afi«.5equitur; *i-m v \\ A\& f*t* AiwA/«. *MCX quod ex &g"&"o"* *&-*fertur.* -ffiga, ut ait Strabo, promontorium eit iEohodos

*ixes nec inepte, nec indodfcé; idjnqiu *nv&H$<!a&t*

Ye9i0 ufqtie ad Argimufas pertinet, Hfque imminent fro montorium., quod JEga nonnulli appellant, quafi capram.* Plinius lib. yf. cap. 30, *JRgx* oppidi in Pcolio meminit. tfufquam l,gi Sgam ^tolia: oppidum vel promonto-

Cyrenaicum vero, fif^quod ex CMtuferino Sicilia agro, vinbut minus I

qutppe cumfint olerutn injlar omnia fativa. Verumtamen fropter fucci copiam & colons bomtatem,qui in Italia ligna Jbyina infictupt.Hoc pojiremo utuntur: atque ided etiam miyno venditur,fed ad medicamentu^quodpnmo loco defcriptum eftjttilifssmumexifttt. Do&ifT.Lonicerus legit;O'3 • *j£vp'*i*ii*&*ite'%s*f fi' wow Tt»vi($2,iKixUv. Cyrenaicus crocus & Centupcnnus cum omniqui per tota Siciliam crefcit** Clariif. vero Saracenus refhtuit. o'jKvpfvaf'jpp *t£9wK.i9Tv&ioc{f* J TV* Si«iAi«v. Aut etiam, *Ci* mavis $ ut provocabulovocabulumreftituatur, fcnbe. *o'9*K.ureJixs mtyTtvw nS» K$ ik* 2«»*JAW». Qiiad voluerit DiolcorideSjCentuperinum crocum inter Tehqua bicilica, Sicula fiveSicania primum IDCUM obtinere,quamvis alioqni aequ^ac Cyrenaicum vinbusignavum eife fateatur Plinius loco citato. *Mox Centuripmo Siciluc, ahqut Pble grcco fecundum locum dedcre.* Do&ilfunus Tumebus ex Diofcoride corrigit, *ahqui flLgao.* Malunt alii *Herico,* alii *Tber<eo,* Vulgutali non placer.Turnebifequere, Phlegra oppidum Macedonia? maritimuin. Phlcgraeus ager Campanus, liveLaborienfis.Purcolis vicinus, ferriliifiinus panici, farris, rofarum. Ex iis duobus locis, vel forta/fisalterutro,crocusnobiliswcexcellens fuit. Laudac idem Plinius crocum fylveftre, hbro 21. cap.tf. *Crocum, inq\ilt,jylveftreoptimum, fererein Italiaminime, expedit,adfcrupi!a ufque Jimilia areis decoquennbus, Sentur radicis bulbo. Sativum latius , majufque & nitidius^fed multo Uvius,dtgenerans. Sal nee ubique foscundum, etiam Cyrems,ubifemperfioreslandatifsimu Hxc* cornptiflima & fine fenfu. Alii alitcr arque aliterhunc locum exponunt. Arexjnquit Dalecampius,(ingiilae vigefimaquarta parte minus fru&us reddunr., quam impenfae fa&urn eft. Scrupulum vicefimaqiiartaunci* pars eft. Quodfi ad drachmam id e*igas, cujus fcrupulum tertia pars eft, fenfus eft, tertia parte minus frudtus percipi, quam impenfa conftiterit. AliaSalmafii fententia. *Hoc,* inquiry *quid fit nefcio: mquinatijfirna tantum efje fcio, nee ignoro quouodo exphcent. Optimum & vetuflifstmum exemplar Bibliothecce Thuanea, difertimfcriptuprafert,zcYispro areis.Ommnolegendu,ad* fcrupula ulq; hngula arcis decoquens. *Segescomparaturdebitors; quiji bonum nomeneft, cum fanorereddit quo$ accepit-.fi minus, credttorifuo decoquit. Columella^naresipfi dominodecoxit. PUmus^dumrnodo notumfit,eum,quiacceperitboc cognomen ,decoxiffe debitoribusfms. Seneca debitor ttbi decoxit\ Ita tgitur ££ crocifeges ireis decoqueredicitur eleganter, quaimpenfam domimfyuftratur. Ait crocum 'decoquere ad fcrupula ufque fingula. Quomodo hoc tntelligendum? Minus vagi laxequc hoc conciui videtur, (3 locutio ipfa vixfatis mihi probatur. Nullum propius eft nummi genus, quodrefolvi pofsit in fcrupula,quam denarius. Ita ergo mtellexerit: Iriaargenti fcrupula m denano, five dragma croci feges mala nomina tmitatur, 0 tertia parte minus reddst quam creditum eft. Sicufqne ad fcrupula fingula decoxit, cumin Italia feritur, i$ pro tribus qux impenfa font fcrupula tantum redditbina. Sed hoc fenfu mehm Ugenm,* ad fcrupula ufque in fingula 10. *Infingulos denanos ufque ad fcrupula decoxit.Nibilveritts;nota denarii loco corrumpendo anfam pra:buit,qu<e fexcentis locis apud Phnium pofita a librariis vel correctorsbus depravata eft. Arcx pono receptacula nummorum juvenalis, Pofita fed luditur area. Inde duplex folvenda pecunia ratio; domi ex area, aut in foro de menfa. Ab area qui pecuniam difpenfat arcartus ditlus. Valerius Maximus lib-* I. *cap.i. Inde abOceaniUEioribus attracts pifces,indeinfuft cw'inis arce, cenfibufque edendi atque Ubendi voluptas reperta. Qui locus editur corruptifsime. Perfiftit in eadem metapbora Plinius de croco, addtquf ativum latius magifque & nitidius, fed multo lenius; denegans ubique, necfacundum.Etiam Cyrenis ubipmperflares laudatifsimi. Denegat creditum malus debitor & deco&or : fie crocum non tantum «» Italia decoquer • arcis ejus, a quofentur, fed ubique de"^are dicit,etiam Cyrenis, ubifiores ladatipimt bodie leguntur.Sativu Utius fnu)tifq\,&nitidusjedlevius degenewsfed necubtquefacundum,etiam Cyrenis. Hxc* Clanfl. galmafii fententia a nobis improbari non poteft. Crocum mmi*fe fuecundum Cyrenis, cum air, planfc contra lententiam f*cribic Jheophrafti, qui capite pr*cedenti optimumeflc diwt,*ut *k* nobis annotatum eft.Cur ergai Uiolcondepro optimo non habetur? Dicendum.Diofcondem croci pr*ft*antiam zftimare,quatenus ad ufum medicum uferpatur, Theophraftum veroquatenus vegcnun*«adalio*sufnsficpraeftans. Dioftorides Cyrenaicum & ^entiiperinum viribus minus polleretradit, quod fine omnium olemm inftar fativa. An i^itur fativum,&culcam crocum ided minus bonum, quod fan*um fic ? Ita videtur: *ca* & PUnii fententuu Crocura fylveftre optimum.Sativum latius, tfiajufque ac riitidius, fed multo lenius. Dodiff.viri per fylveftre crocum Plinium intelligere volunt, non quod fponte nafcitur, agrefte,in urbanum,fed exoticum, aliunde adveftum. Italicu enim fruduofum & quaeftuofum non eft. Nobis haudprobabilis haec videtur fentenria; quod fequatur, *fativum latius,majufquc.Oppomt* ergo Plinius iylveftri fativo, fylveftre melius, quod loca fylveftria minus humida & pingnia, crocum autem,quia paucoparvoqnealimento contentum,in fylveftribusodoratiusnt, quam culcis pinguibufque. Alimentum enim concoquere nequit,utlib. 4# de caufis,cap.ult. docct. Verumtamen propter fucci copiam 8ccolon's bonitatem Itali hoc,ut aix Diofcorides* *Ma** inliciunt. Sw«vel (ut in aliis legitur codicibus) ^«* *mortarium eft.* Ariftophanes in nubibus. *E'y'jj&x?p*'yyo> *J y dvs/ttdTiiT^in rotunda pilapinfebat.* Sed qua? in tingend.s croco mortariis urilitas? aiitquisufus crocei coloris ex mortario? Corrigunt idcirco nonnulJi, legunrque ex Plinio,0s«*. Corycium,inquiunt crocum, urpraeftantiffimum,in Medicina tantum lefcum habebat. Centuperinum vero crocum > quod multi fucci e(fer„& valde coloratum,theatris replendis & inficiendisadhibebatur. Crocum ufum habuiffe in Theatris, fupra diximus. Yeriim,eo theatranon tingebantur,fediniifdemfpargebatur odoris ac fuavitatis caufa. Sed ponamus,tincia fume croco: tamen pro *ivU*,H*t* legi non poteft, quod lenius non fatis fit bonus. Lego ergo,cum do&iflimi virisvicelho &Saraceno,0w«v,6c *veno,quiin Italia ligna thyinainficiuntjjocpojiremo utuntur.* Ex hacenim materia tanquam incorrupta, memoratas veterum temploruni contignationes, aliaque pretiofiora opera,ut lib.y.tradi* dit 1 heophraftus, conficlebant. Ea verb ligna ornatus pratia croceo aureoque colore infici folira,mihi fit vcrifimile: quemadmodum & hodie variis coloribus inn-

1 etiam multo viliorum lignoruzn varia pafsiai

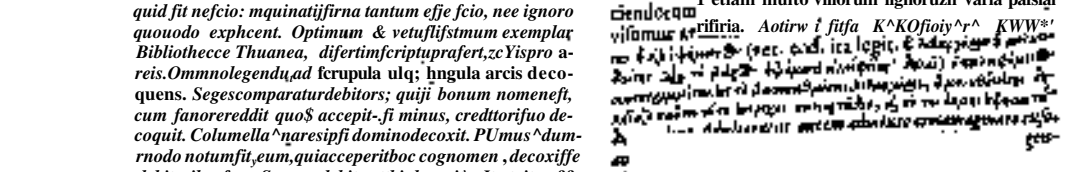

rifiria. *Aotirw i' fitfa K^KOfioiy^r^ KWW*'*

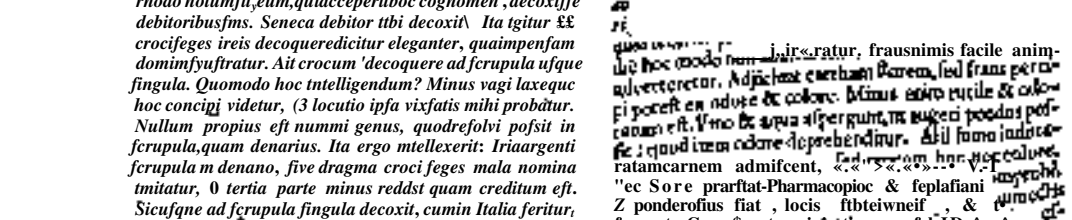

ratamcarnem admifcent, «.«"»«.«»--• v.-f "ec Sore prarftat-Pharmacopioc & feplafiani Z ponderofius fiat , locis ftbteiwneif , & fervant. Crocu$..autamni imtio cum fol ID ^ ^ fused, cauliculum emitnt P ?'5 ' f f ^ K i u- !n cuius fummo flos eft *k%* folns conftans, belmionp Sn-runrpTuloanguftioribus.utrimqueacuminat..^ aine,_unv. ^nmr omnino purourei's. intus

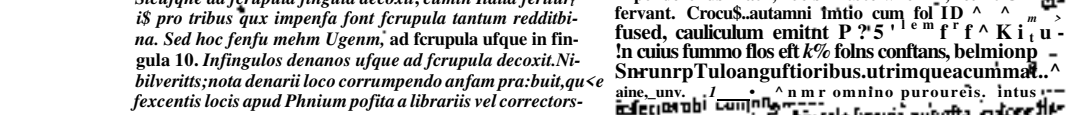

tria longituaine g l l ue ff or e ^ ^ jam ex terra pro- etiamexclaufoconvoiu tum eademinferhis ^ *d e ^ / x m ^ c ^ b ^* gafta^penu^verolajm^ lu^exifru unt,ac fubtiliflimi$ Jncife

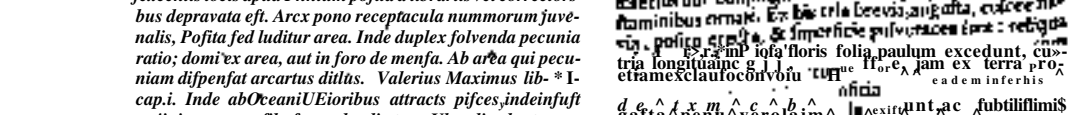

puniceus* Eacolleda aroma celebre nilius crocum, vel crocus appellatum, imariufculum, odore jucundo, acri, late fpirante, oriulos aliquantum mordicante, lachrymas profunderc rncrente & modicc cum fuavitate non ingrata caput agravante, fomnumque conciliate. Ejus tarn triti,q^in *fnroo-r'i* oarva portiomagna aquae ant viniquantitatem, KnrdtrinScoIoTc, ad puniceum irjclinante tuicpt: flores unum atque alterum tanrum diem poftquam- aperti fuerint,durant. Colchico fimilis pmnino flos eft, Serquam quod croci floris color magis ad purpuram vereat & quod Colchum trita ilia lonpa, pumceave ftamin? ; q« in croco funt, minimb habeat. Floret etiam cum Colchico, aut paulo poft cum ultimis Colchici floribus.Cum defloruit,vel cum adhuc floret folfa emergunt,multaoblon^a,valde angufta,acuminata, & venoia propeterram aut in ipfa terra conjun&a fafciculorum, aurfcoparum infiar, ac membrana tenui involuta. *torn* hxc hyeme non flaccefcunt, fed fub ipfa nive virent, proximtSquevere incrementum capiunt, donee ad initm™ agftatis^vel vcris finemadjufturn ftatumperveniant-'^

quo longimdinem habenc pcdalem, Jacirud;ne aatcrn quartam npciz pan em lien cxccdunt, cadem lubltatnia venoU, iJ eft, reifttvema font , & abuni parte stnguftis adiiiLUlumcarunicu[is ftria[3,abalteravcrofu!cum habent minimi profundiim , modkicandicamem j Scper eortim medium ufq; ad raucrancm tranfeuntein. Kadicc niritur rotuda, bulboia.cum floret ante in latiiudmera oncialem.aac major! comnrclia,inuliis cenuibus capillitisfer^qj twrcohtis tMfcis vi&orialis modo involutis, dttrattis tunicis tarn foris, quam intus canlhda carnnla fuecofaqueiii fuperficic mulcis circulis eitufh. A quibus ipfsc turn iniciu funiunnautiimnociim floret fingulari.fequentiautem vcrc&aEftarcditplici, arque altera altcri lufcriiisiniidete.Cum enim veris initio ndia in crcfcuiit, iiipenortadicispars^ qua folia exeunt, increfci^donei:

Crocus.

Eftare parentem fubferetentatnquanrii;ate*tjuet.Hac j taq J e vi ^enteun, fol i d a m fu c to! amq uc 'confticutionem nadta, ipfa parens taijguida & flaccida redditur, atque aunimin-i coca eMnefLit. Propagat fe bulbofis oculis,ipli radici adnatis: fibres a[i inferiori partc in terra agic tsnuescandidafque n rtrime;>turn actrahentcs. Saporem *radix,* habe: dulcern nliquantuluin naufco'lum 5c reuuem. Ideoque falivam modice elicientem.CoIitur apud nos in aiftis. Setitut crocus in pluribus regnis ^C provindis ubi inagrb feirensmoJalate viret: utiti Cilicia, Cyrenisin Sicilia,halia, Paniionia.GcrrnaniajGallia.Uricania. Gaudet.inquit: Thcoplyaftus.calcari pedibus: ideoque juwa fumitas & fontes puldierrimu; exit. Seritur d^pofua radicumbulbis.Optimus,inq[ii:Oiofk;oridt:s,Cory'ceiis: fecundum Jocum tenec, qui juita Corycu:n vetlus I.yciarn,5c in \yc\x Olympo: dein^e ei vEgibus jttholia:, Cyrinaceus.&Centirupynusomnium inSicilia vinbus minis poJlenc. QiLt Aquila Veftitiorum urbe idferrar pnmum fibi locum in Italia vindicate, Mactheolus ait: fed Aqnilinotamcnpra;ftjntbr,niii circa VieunamPannonii Leu,urvul:ra,Aufr.ria; i,af,i,ur. In Gailia nufauam yegt;ior quam in AgenenR ae$_{rOj}$ & Narboncnfi , Riiellio tefte.Propaga'ur etiam in Britannia: mfulrmcridio.^ naupartCT^ij^ni Angliam vfi^snt riitus EIC ilrcra veto ^Septentrional! quam Piai & Scoti tenent reprobus

)re colore rucilo': peffinius fqualis & fitam redoleus. V^{ocIIs} autumno fiorcreindpir. pennnum flores vere & (loip$_r$« qua? *mmt* fubfequumrur. ibi cenfpi. Gi &

cti.imcrocumditimr: Mautitanis ZafFarani atqueindc inh.ilia Zarfarano. HilpanisA^afran , Safra atalraon: Germanis. *Stffrtn* ,Gallis *Stfrtn.* Pr.\tfr*cr.^cum qn* ttaminum csma colicur funr, & eomplures Glrcftr*»al"i liiivuinarraulantes, led hand ui.ks C nus»Hnunnbflo> rct,re!iqui veredrnter vernales tionnulli majorcs, lauorifolia habet oblonga.i-ircntia.croci aimiilj : *Ud* in uuibus ftrii qmdjin inalbicant. Fioj d:littioris ecloris' Novtmbri vi^ct: ftaminacroceafuccedum. Majo liiiqua; ai)gulolae,in quibus icmen : bulbus fativum refctc.

Montaimm liunc ap[K.l]anc Luli tan i *Ttcdt Bur re.* Meminitcrocirnontaiiiiheopliraftuslib.S.CrociiSjii^ujr, tamniontntiusinodurus, qoamfativn*, autumno [t$_{at}$im 'primis imbribus floret. Jntet vemales agrelies trocos majoris ac lations folu prior l,l! ivo roliis reftoodet; fed umen paulo brctioribusi tifkutusformafitnilis, albican*, cujusextencra foris (atiiratac ['Ut['m4f, acviulacei coloris liiitolisltnata: Icmen in liiiqnisangulotisjproradicc bill bus in liar aliorum, Itamiria lutca, veluti auiumnalis Proniinusfoliiscft pauki latioribusacbrcvioribus. Species hujus dua:: untusflofculus atbidus,purpureo nitilur pediculo: altctio) purputeuseft; (tlnima palleltunc: bulbus minor quam troci lativi. Minotu'n lilveftrium prior folia ob!orip;a 8c gracilis proinir, angnftiora quai iativi : flofculum in brcvi podiiulo roiriorcm lubirt am liibinde candidum, Cfcpe purpurt-um Jons ramen albicantem, Sc quapirtecalyciinliderjlureohim ; buibus avc'lanx magnitudine,albus , guftiiaditrinL;cns. Ahcr ttiinorum folhs antedida fimilis: inbreiiadmoducn pedicub extern prumiiici:flofculus ei otfto folkiliscompoiitHSlcurn aliorurn finis conftentjes atbido purpurafceiis: radix gemiru.nnj alteti impolita, inftar gladioli, qua rum fuperior tiukis ac edulii,inft-rior flacruia. Tertins borum foliil paulo pluribus, & paulo crai^ioribus affurgit: dofculns esiguus purpurciis;foristaTteiitribusciiterioribus*(o*Iioln dilutius.quali virelcennbus. Exrernt autjm hi om> nes Bei^io func: autumndis in LuHtanix quibufdirupib'js haud procul a rriari tiafcicnf: rcliqui partim ex Italia miiji, partimjes Hifpanis, o; era ac^l.ligentia docliff. C. Clulii ad nos pervencri!nr,o: cujus oblervationibus hori defcriptioDes hue cranitulimus. Silveflrcs croci vemalct flares fnbinde Ianaario.aut Fcbruario in nativo folo proieninr.Horum crocorum pluresdifferentias obfervarunr. rccentiores, quosacfeat dili^ens Icftor,utpote ex quibn5 omnia genera & vatietaies difcere *pctoir.*

A§c •rf©' verrunt, *hvijfioi.Qaod* nomi-.propt^r fplcndorem rul^orernqj$_t$ an formam venuftam impolitum fir^ haud facilt quis dizerit. Tribus quaiuorve in locis hujus Horis mentionem facir Theojihra(tns,lib.4.cap. i. ubi inter fuffruticesrccenfettir. Hoccapite fetnincfirbvcnire air,& odore carcre, cap. 7. arlbue fli)rere feribir. Siiidas & Hd^chius fpiiiolam elTe plantam volunr. Suidas^. Aiit «f*3-,f ™F <Vl>Ai. Helychius,AiSt *u>t&',wr ia)i*x±nr,*

M>ntjltxtleranigenerejetipiantiifpitt<ifi,ttt{cri!!tmtiiqui in Thief hrtjle vtrfitifiiujjbi fpinis pnedicam hunc floiemtradidfrit,rondum reperio:cap. 5. 4. & 5. hujus libri,ubi de fpfnoiis & acanorfis agit planris, ilium de eo filentium.Intcri'ifpinofani non eflTe planram.refrarcnon aii(im.S:lptnc>ra;non rcftoviri doitiiTimiconjiciunt,!ychnidem coronoriar$_i$, cariophylleum florem, armerium, aut aqui!eim,^«f *ail& e*ire. Scd ponamus,fpinis carcro* nee rum Itrhnis coronaria crit iiS$_f$ *>f a<. Capite enim fequenti corJem quad falra, Sclovisflrjris,&!$^{vl:;nn}$^i* meminit. Lonpinsaberraiir.quicarj'ophylleumfloretn, lovis florem ctlc vo!unt.Odoraru*nenim,ionf;aque & an(!ufta tiabct folia. AquilciaMajomenfefive vereflorer, scftarislovisflos. ArmcriuEflosAiJtBif^-norncn forte meretur, proptcr infignem florisvenuftatcm.nitorem, nee n>n color is vanetatem. De armcrio, caryophylleortneflorchoclr-cononnihildiccnda. Armeriusincaryophylleoruin mimcrum rccipi deber. CaricphyIleus dici- tur ab odore caryiiphyllorum ; nonnuili bctoniairn vcl •letonicam Diofcortdis alccmm *efie* fcrihiitit. Hiijus de

/xifintcrpTes«ui$_W$r,opacisjMiiiffm^i,$_{fr}$^$_{ami}$·(fi(B^W) *(£t edorittm, filu perrtctt, (3 medium tnium funteeiimm* rtSKn'W *nt*»$uh,(S'" 'ff"fines purpurtti.* CaryOpliyllei

fihyllci rtJir tori rubeni non eft: folia quid tin porracea
. i1 y n! i ti ,i.id re ite d id polFunr, nee i n me di *o*
eorutnpm"Ai (jiud a,'}nrct. Alu duAilf. lurnebi eft
fenumta. Hit e.irvu|i!iy!lcuin t'liir, ctiiubricam Plinii
lih.X'.C.8< InrjJcn *Hij'fjnu tntinittfi Ctutmbnt*, fcr*
dim /t«£Hjli *iftfiftrt* j C'nttirti *riperta: tufatur vbtqae,*
wilt i mutt ftijtt,m ijiriJsDtfiiiJculittiligi ctlur <ilttibi,
inhitj'eiiMitftT'jiuuiniiHutMiu. Ncccaiyjfihyt Jei kmen
pcrqu4tnn>itiumjii,t,ecfl.jsobloiii'usvdiuical«hiii,iii-
fi forte *itSktm mutatis* ndts Piiuium pro

tpfo ft >rc J u- ic *r* i, ii i &. lleil^ Ruclliiisflorcmliuntincn-
i vcfsriUwtJiKit. Mim •;. ,&,•«/«
^fli, *tjrjiqrte jtttttudui*, f'H'f ^ v/m*Mj j
cits t]iiijum (unit
,mcra I'corfinntuhitn ,fjux
ruinMi]
cf, nioilnorai. gEtncuLtti: Mi
bi
ijii, tttei : i
i8 font. Mnhipiwei t e; o omiv>
nnnplar'lv;*) BUjae lca:t BrnSrutii "^ruifrli. odeve
tdapdam I a.i, 8t
-> pmrnvto; «It*s wfamrato
ubenres, Citwide ca;i kli, *tar*«v
an oifiiotfin
irlon-
*. Habontur ID
iiMi.vt. *Setanwt*
emS.rwiLi^nt.&iucdodra »rmn rnwinwin
CM! JbitiMlwnit*reanercnttnt. Viv** eft r | J m it
tadutu aufiu, rihiWiiiMiienlilnul fimjiiri! injur.Jsa
um in cclluvinjriiifiiit alii*Lunilibiii loci* tcpijjj

Armerius dios aathos flore pleno.

blotltttR/KLatini pJcritque *O:ttlm,* Ocellus Datnafte-
nut, Ocellus B»r baric us, & Barbnica nuncupuur- Stint
ctiiSin, qui bctiHiiciin, am vctiiniom, five vetconira"[1]
appellcnr, akilem, au: taromriam tognnmento (Mai'
rfnolus vciiotjicdin tonsnamm diucre rrnluit) a.l dsrfr"
rentiain alrcrius beiotiic*, qu* Gnecif^ii^n fi •*ivtff*^"
diarucatquchintcii.-iin herkirn mnicaw divltam, Iwnc
elfc pleriijiie exilkiuunt. Sg! BcrittrdiB Cor.l^»!
hcrbam tuiiicnm DiolctrndiJ^fclemomQcncffemididtr.
Aitera it minor Caiyoitfiytltotam ij'ecies, priori rcnai-
bas UJ!.1).I: iiiilimscft.utnuiquciamcrim!-
DCT *tx* obloopi*. [taji it St icrt"
bur- •, :«r.
Icai.fite corcMrum i
mtftvit: Crraurji
bine cntnijieTriqacftpnfcaH
* " "watt ruLo nmbnam* P*"""^[1]
t, & Una«tn^|l.«'»««*•
pdttmftiJM

Armertiu dios antho* Sore

nrt-j u.v.^rJ gcnicitlajUrpturimmnruliHiirt cnbitfl
brCTima. foli" J'ljrirr>i partcoWoriBa , l,-d jii^uantu-
|UHi qiuim mute™ Caryii •livllt-r la-iipra ; colorc hrrb**
ceo virentia: flofrulwrri loTuno eauticolnrnm parv«lo*
rirKwJnHfltrriaifere^rruin f,nf>ir. Provemt 8t al-
cubiiiiBclpcolocisdirenis.jnxiaquc irvnnim& rn*-
tonim tnarftin« ae fcrobw.fod mnlto qus
minor Sc tenaicrr.Matu^ Be Auriti Itfpe mtnlc.--i.ii M»l<»
floret, Caryophyllco* Unrw antece»:!cra- pianirrt irw^
aftath '|arte viget - G»ili ^rmnirtJ.VcI *Aimtmit* app«'t
tant: Rm-iliuiarnicricH floret bine nnncupac: Geiw*?
SimtET'l"'O^rlln.' .f.fftm.igcfm: Bclpc Stpiicil^' l"
dicu fifcituhim.Florumcteniin CaloctilcM noftfl I[1] "V
prialingua,tWpflW|(ooiiiHuinE,CwyoFl'yl|*MOI5 - :

fpeciesquaedamfilveftris videtur; quam obcaufam, & a recentiorum quibuidana vettonica ugreitis; aiu filveitris dicitur.Nec deiunt,quiTunicam herbam elFe volunt: fed nihilomagis hie, quam Caryophylleus cum Vettonica altera,a-.Ki^jienuiiioconvenit. Altera armeriorumfpeciesfoiiadrcuai caulcs gcniculatos muko fere latiora, majors, & crebriora, nee non canduliora, Conftantinopoliwni ilDris,haud multuna di/fimilia. Flores in umbella unapltiresfimulcongeft^pulchrijrubentes.exiguiscandiduiis pundhs ornati, priori bus Armeriis (itniles Tune. In pecrolis coiiibus, & afperis fabulolis, apricifque locis apuJGennanos, & alias nationes nafcicur, in Jiel^io in hortis feritur, ubi fecundo anno cum aliis Caryophylleis aeftate floret.Genrurfi;&tem-uagetM vocac.aliqm icarlatanv ru^eofloris colore,coccS referente. Et iiiveitris hicCaryophyleuseft,veluti Scpraecedens: uterquecer-, *th* nulla cura egct: fed natura lua vivax hyemis injuriam nondifficulter luftiner.Tercia& hujus fpecies,cui pauca, a radice fibrof^angufta, duriufcula,& acuminata foliola prodeunt,atqueh*ci^tercoliculi brevcs,teretes, ambus quandoque unicus,fubinde duo, aut tresinlident nofculi,mediocris magnirudinis, Armeriis primis paulb majores,nonnihil odoraci, colore ut plurimum eleganter ruhences. Arido *6c* inculco (bio, quandoque juxta marginesatvoruininpleri/queGermaniae,Bohcmi*,Sile(ia?, & Moravian locis frequens reperitur. In multam aeftatem floret acviget. Iain& quartaquasdam eft Armeriorum florum- fpecies, cauliculis rotundis, geniculatis, tadu glutinofis, pedis akicudine, foliis ex iingulis genicolis bmis, oblongis, anguftis, aewminacis, in virore can-' dicantibus,quafi caefiis: Horibus in umbellaiiinihter pluribus iimul,congeftis,pulchris, At meriis fimilibus, veruin minoribus, 6c rubenns dilutae purpur* colore: femine in oblongis vafculis pufillo : radicibus renuibus ac tibrofis. S^kur in horcis^ floret a Majo,aut Iunio menfein autumBn uii^ue, 8c eodem quo fata eft anno. Sunt qui velintB^f»,liveAec»,vLiIgo nuncdidi, fpeciem aliquam c(fe,propter earn quam cum behen rubentis floris, (Valeriana didta rubraJ fimiluudinehabeat.I^amcaaliculisgeniculatis, & foliis i!li aliquantulum, fed colore fimilior eft; caules tamen breviores & tenenores, foliaque minora: color verb levitafque foliorum in utrifque fer£ eadem. Carolus Clijfius hunc inter (jlv.eftres Lych«iidesnumeravit,utfupramonuimus,Mafcipulam,&Vifcariam M. Lobellius vocitat. At nos inter Americos flores libentius retinemus. Praeter has vero,& aliaqua:-^dam eft,vel Caryophylleorum, vel Armeriorum fpecies/ omnino,ubique & apudBcIgasquoque tilveftris : cauiiculos habet dodrantales : folia·e (*in*gulis geniculis bina, parva,acuminata: flores in cauliculorunV iutnnio finguios,per ambitum fimbriatos, Caryophylleis minonbus,& forma,8c magnitudine fatis fimiles, colore verb cocci diluto rubentes. Exit paflim in pratis & locis riguis. Majo &Iunio menfibus flores potiflimum cofifpicui. Belgcc CW^nbiOmttiCnS appellant, id eft, cornicis flores. Caeterum Armeriorum omnium iftorum flores, nee ullum qnoque aut in medicina.aut in cibatu ufum habenr: fed coronarii funt,8c hortos,8c corollas e^ornant.Caryophylleorum florum Armeriorn pluragenerac)bfervarunt recentiores.quseomniaordine a Clariff. Caiparo Bauhino,in Phytiponace recenfenturiquem adeat lecftor.

i>o»,Inter plantar radice lignofa, quaeque ex femine prodeunt,5caeftate florent^numerattyvfl', pro quo apud Pliniumlib.2i. cop. n. *tifbyon* legitur. Theophraftus tamen lib.7.cap. 12. *$»» inter ea recenfet, quae florem & caulem ante folia emittunt. MtW'nit & *$* libro primo;decauf.cap. io.airquecapitatam habere radicem, qua lignofii effe non folet. Male ergo Plinius tiphyonxftate florere dixit, cum 7^»«r acftatefloreat. Sed mendum forefe typography Haec prxmittcrc placuit, nequis vocum vanitate deceprus eandem exiftimaret plantam. Male viri Magni ex Plinio hunc locujn corrigunf;ieguntque p.ro^ ... eft diverfa. Quae lignofam habent radicem,nec poffunt,nec debencinrer capita radice herbas referri. Corruptus tamen Theophrafti codex. Nam apud Ariftophanis Scholiaftcn, Suidam, & Hefychium Iegitur <>«, quomodq Theophraftu fcnpfilTe^dmodu fit probabile.Suidas., I^*eifa*.V. >.*... *A*m^u* *tli*3 ^W? n p c*w,I *(pvav.* Quida Boraincl <Vu» fnfpicatur c(Tc Caryopnylleumtlorem,dequo fnp'raegi .Horum fentemia minus arndet, quod flosifte folia habeat longdSc angufta. Maluntaluafphodelum lutcumeDTelphuam. Nee horum opinio place;thgnofam non habet radicem, fed carnofam, fohaque longa & angufta, cum Iphyc brevia fint. Quod Game, folia florem mitterct, Tipbyon dicerein: fed conftat florem, caulemque emittere pott folia. Ego Iphyam lavcndulartcfiedico, ldquc e.\ Hefychii autoritatej apud qucmlegitur, *l'$vcci,vtfi$ &.$'&>inn* ... *ivu^l\%*corruptiilima; Icribe, *I'QU**,vel*i<pvii** ... *ti&Jtot %, hp eL$a»iioK >&tevffy/.<> ci yiV d%ci$ tat a* *tff3pv%* id eft, *JphyA lychnis ^flos, honwtllioluquocidtov% quod nos labantidii zodimnj^ucdm agris jeritur* Lychnidem & *ifvii* diverfam plantam elfe, prubatur, quod utriufque capite fequentimentionemfeccrit Theophraftus, 6c utramque xftace florere tradit. *>a£ct»*™ a Lanri voce *tavandtila,* vel *iavendula* dicitur. Graecienim per *B.* exprimunt,quod Latini per *V.* lavendulam vel lavandalam recenttores yocarunt, quod lavacris expetatur. Eadem J^T ^*b*_1 pica dicitur, quod flos in fpicam mucronemque deiinat, vel fpicx quandaniimagincm referat. Nonnulli pfcudo-nardum vocant: ad nardcnim ta-* men claifem referri non poteft. Alii pfeudonardum Plinii efle fenbunr, de qua haec Plinius lib. J O. 3C cap. 12. *Adulteratur, &pfeudo nardo hvrba, qua ubiquc najn:ur% crajjiore,atquc lanore folio, & colore laaguido in candidum vergente.* Lavendulx folia latiora nardo non funt, fed anguttiora,& craifiora.Non effc cneoron fupra fans probavimus. Nonnulli rofmarini genus eile vqlunr. Q^od nobis haud verifimil e videtur. Rofmanniim emm coronariumnon fert flores fpicatos, vel lpicam aliquo iakcm modo aemulantes, fed ex foliorum finubus binos, raro plures limul jundos erumpentcs. Koimarinus prxtcrea folia fert fuperne yirentia, five faturi viroris, fubtus in *z* cana vel candicantia; lavendulae vero utraqueparte albicantia fiint, tenuiora& minora. Alii ad Itcchados ciaffem rtferre malunt, his addudti rationibus: quud ftcechas cum primum c femine prodit,/it ramulis,foliis, odore,fapore, ramulorum foliorumque pofitu lavendulae per omnia fimilis. Fragrantior tamen (quod non femel obfervavijftcschas,quam lavej?duJa. Nee tantum his notis,ait Valerius Cordus,c6tentus fui. Obfervavi etia fiore^5c(cminain utraque (imillimaeflTe,qu3eutraque in oblongis (picis gerunt: fpica tgmen' lavendulx longior, & tenuior,itcechadis brevior,den(ior,8c craflior. DifTerune prxtcrea, quodftcechas amarorem habeat, qui in Iavendula nonsequb evidenter percipitur. Lavendulae florescaerulsi ilnt,purpurei ficechados.Spica? lavendulae fragrantiorajquaftoechados major & gravior,contra folia iteechados iuavius,quam lavendute olent. Et,ut *dixi* e femine recens nata (tcechas odore jucundiore, & gratiore. Majora,etiam latiora pauJo, & craffiora lavendulae folia. Stcechados in capins affecftibus ufus tutior: caput nimis implet Iavendula. Utnufque iconem exhibco, ut qu« inter utrarhque differentia fit,dignofci queat. Lavendula, ur dixi, optime notas, q uas de Iphya tradit Theophraftus,refert. Lignofa tota quippe conftat radice,5c caulkulis. Folia parva'funt,floret aeftate, e femine facile nafcitur. Lavendula alia major, alia minor, qua? & latifolia, & tenuifolia. Lavendula 'major odorata, & coronaria Itirps eft * cubitalis pleruifrque, i brev i & fcabrocaudice inplurimos foliatos iurculos divifa, villas aeftate proterens numerofas , norinunquam cubitalcs, juncogracilitires,quadrangulares, geniculis longo intervallo mterfeptas: ^ fingulis geniculis fo1:a, ut plurinuim jpina prodeunt, duarum unciarum longitudine, renuia, angufta,oblonga,cawiqfa, utraque partealbicantia,nonniliil hirta,rofmarini crjronarii foliisrr.ultolongiora, 1^ tioraque. Flores fummis virgis fert parvos, hiantes, & purpureos, in gracili & digitali longitudine fpita difpofitos, anguftis llriatilquecaliculis infidentes, quibusexigua,n.;e;ra, & fplcndentialemina fucccdunt: vjrgx maturo femine exarefcunt; qui verb circa terram e caudice prodeunt furculi perennes funt,& tota hyeme loins cii)creicoloiisveftiuntur. Radice nititur lignea 6c fibrata. Saporem habent folia cC flores fubamarnm, (ubacrcm, aromaticum,tenuem & totum palatum penctrantem; odorem quoque vehementem, acrem, tcnuem, jucundnm,caputquejmplentem. Apuc^ nos in hortis eolievsr, in Hifpania.GaJliaque Marboncnfi,tanta copia fponte provenit, ut non tcmere alia materies accendendo igni adhibeatur. Iunio, Iulicque floret. Lavendula minor majori in cuntfis fimilis eft,minoribus tamen furcnlis & foliis, brevioribufque fpcis conftat ; odore quoque 6c fapore retniffiore,olfadumrecreat.Non civm adco gravcm odorcm fpirat; minufque pinguis exiftit; colirnr & h^c in hortis. Lavendulae recentiorcs has obfrrvarunc differentias. Lavendula latifolia; qnam marcin vownt-Huic flos,ut plurimum cjeruleus;reperitur tamen albo *8C*

Lavendula.

Purpureo floret sed quæ florem ferat albuth, folia habet vulgari paulo longiora. Lavendula angustifolia flore ejusdem plurimum cæruleo, sed & eadem flore albo reperitur. Tertium lavendulæ genus diligentissimus, & summus botanicus Carolus Clusius describit. Quoniam autem in Hyechados mentionem supra incidimus, sitque lavendulæ valde similis, nec male agam, si hujus quoque ex Dioscoride meminero. Dioscorides lib. 3. [illegible] Stœchas in insulis Galliæ gignitur, quæ quoque nomen accepit. Herba est tenuibus foveolis, cum thymi, sed folio longiori, gusto acri & aliquantulum amaro. Apud Galenum, Aëtiocæam, aliosque sæpe legitur. Sic quoque apud Plinium legimus, lib. 27. cap. 12. Stœchas in insulis tantum ejusdem nominis gignitur, odoratæ herbæ, [illegible] amaro gusto: Perinde est autem [illegible] utraque enim vox ejusdem est originis, idemque [illegible] ordinem. [illegible] Stœchades à vicinitate Massiliensium [illegible] Massiliæ [illegible] Plinius lib. 3. cap. 5. Gallia autem ora, in Rhodani ostio Marina, mox quæ Hispani vocantur. Tres [illegible] Stœchades à vicinis Massiliensibus dictæ propter ordinem, quia sunt nominatæ singulis vocabulis Prote, & Meson, quæ & Pomponiana cognatur, tertia Hyeres. Ab his Tertium, Phœnice, Phile, Lero, & Lerina ad [illegible] Antipolin, in ea Virgo templum habuisse memoratur. [illegible] meliori solo [illegible] Tres Stœchades à vicinitate Massiliensium, [illegible] per ordinem, quæ Nomina singula, Prote & Meso. Prote quasi prima, hyeres [illegible] ne. Altera Meso, id est, Media nuncupata. Hodie Diei Stephani. Tertium Hyeræam appellarunt, id est Sacram, hodie Pomigue, & Pipigue. [illegible] rem, & Pipigue [illegible] quinque, duæ parvæ, tres sat magnæ, [illegible] ac Planesia. Strabo lib. 4. [illegible]

D^ kgnt. gaa j f ^ fune. diettur • Srralxini sa- acpoft

»Hum.

-: fi4nificai; *l&b*

Jpej unmtaiuat M/Jiiitnfri. jjtbou rj} PUiutji*, ti Urcn,ir,qi>ihK>jtini mi.* Fro A^«,aj;ud Pttjlotnxum A»ß»ß» Icgimr: aiiWuin Ptolatnacu; cum Smbotw ccitvctiit.Sc cum Plinio, &<-phairnj. Std Mda ttcs item parrot *gnoftic, ciu» vitlgo *iet Ifltt* Dirrei; flcmonio, Pono Cr02o,& Porw Khiw, fi?e Rhibadeo- QuaruoneioSiccd'atiikij ririnaSt*-nutn.Plitfmce.Phila, Lwo,JicdicAirc, Hiare, Prowlw, Keo. His adjacent & a!ic dtnj.quj.nunuiiaai nil>r*m Micant , WaleonMn , taJiedici Ciancam (oliim: *Sc* Ae*-*ihim* Ptolcmxo iticmorstatti. *IxxlieL'ijlc D'tdt Ltri-*M,iq qua Ltronis icmrfum fLiic, hodieSanfli Hunontr: tlaimlTa vcro IScrahonc tncmrtrati huic rJdnt.kodie pivx MarEarccx. Netjant idTCTtimorfflnwdnret, inTu-iMhasCtajcflcMadvcrroMajJiii*. Nobite-aerd.te-quiiuit, & ratiffimarum ftirpum altimn* Sttcthades in-late,hurcf5i<Echa<IiJcM,nflm;nes,nor *ex* sdverlo Midi-la, UE pcrpeMm c» Diprcnride perluaJum eft Wi [illegible] & f/itcreijiditinWinirdr .gy T r M . u r b c c n U iJitc. tam Iiura.cji:.-m Wbili, iqua (.•[tamiianihinlitfnlulrncmpnrennfrr.wn M > fir] Iiar ii it urn ur, nannj u« H yeres inlu I*. H *c d« i nt«-lit Srotchidibiw recenriorcsrqit^nro /crrer.ra ar. seriar tjuam vctcrutn,nn; fattr. Kunqiinmin.'r.('ult* mcfiinfa-tu ftt. Diolcrtrirfes UccchaciplincTromfnicnpofiEoni fcribir ab infill is Snrcbacbbui C T K » * SrtrchKicm in iifticm crc(''cere, crnlo, Jed jn tancuni m m/olis hi*, ut Ptix)iu> *ir , dutmo, M*ii:es wiim Jibro dr 6n Cip.l J. AraWcaiTi f>r»fcrt. Certumvtrjn) cft.ir *Gtiia* Nirbfinenfi cf iosc crefewe. In *Cirtt* prOTrtiircrefta)' tur Bil.JoniwI'h, i. Ohtm.it. Stcrdrt[11] ffcmepfuriiBii Jocii Oifciiur. Hixtie Cfunnium 5rtc<:h«j *f\ nos Aleiin-dria cum sliri mtfrinioniii ci Oiifiiite ad/crttir.fj''[11] ram a tried) d», flttan; frj Isfiariii, :rd;to «b Arabia co-

adi ergo MelnernqiLf'j cum •. illica) ;m raOMH btfti r Tucrar,Aribrc<qiW incoeutr*. Si ifcoridemaliwr rfeferaii;-*tt* ctAral ti irftnttnienifigtnipentrafitbo-njfidf cr1 • •. : ; ramiit, d maifmr duifti Coo-j<ift»i* qnod verifintue n>n irHrrtmur. Prrfcnridem cam bctSufTifiibrrinirt. Ha^cc«ijrtSiirain falfam cfTc. lib. }.MqrA rffcvtinn *carfmbtHi* • Harcr rt-r, ar fbt inviVrai immai-bcntM, VWc ca r •'¶ *OI* i franr, A M:<t ftachadis *itmini*« fi^uradivrrfi, Nam aritoirt:nirij,& tenuerfhurv'i rt-frrat fcmiris formam, & rer fine rarionc Wcfuej icm'^ re c*rcFeicrirft-'rfc. Fallunruryiri (narnfjtjuifrtccbadl romen ffnpnwi.rii fcritiun: a fpes, quod fprmm *Sos rf* fenr. X*c£«r, p(>rjfjr*m, utyolunr. fed»fJ/n«n feiifi-cit, im'^w firarcisVetr*, f»%«f orJ«. Satis r)arcPi»'"* ordinu limti tV'iirc pp li'' 6c hu)C planijf tinmen irdrrttm, (;it(.iiluritii)L-fiuoJani> fiorci tonMtqgc'rafcannir.rc in Lsmpisouaftmifhariorritne difpolTta *tint Rmchadm* ptar,;*. AJltpr, m dixi, Dicfccindn, mi roa^" d' 11 rfftrar ron-jeAnr-Aj-VW"''. Dv.rcfTiV-s, KUO, *itvtti fimm* * *fl''* WcoMBfued«it, & M.,,j(w/,^ , ,7 ^ ^ j^icu *ftigi*** tfiijimt tri-cttrei ftufintttte?* An vero dtrit fine frmmceUir* <jord mirimtm fit ^men? t'trun-na. ncc H« IcnLcrc I liofioridc, f; d quc Me lii« *ftfih* p *ti»f»ptrttrrm eB ,n* m ^ Sowa ^ Ma* mditMefues. Non tolio^tm, iixrmjinr, '-a-t'lfiin,. air DWioridw, fed lfpioc*r|»j.. qpal. di,tCr.i tontiiim fefliicaniHS. Her-1 W H e i p r f tatut. *loupanm* folbram, *mm* •nnlram d,ffi.

Rnechatfi rribuit nan ncglc»i, stm^rf JKJOBftM eulpari dcbet quod r'cniorent dcdcru ,k-icrn»tio«em ovvam vi^litkiai Diofcoride-i. Redti addidit folia e Hi fhlijftip«tcmcirctiu«ricnun, cubitialmodine, tjo* »|Jini Dioltoritii'in delldcranmr. Prasferendus (l.d i i * JHcripiinnc MCIUM Dinicoridi. W"j" jjn^j^jinjiiiifAfMfBcOpar.ivit Diofcoride*. Pli coina hj'tfop effi IM<-C 9 bjrflbpj coma aliquainiqurde *t ii(nil!tit(tinc[O,tcJ an vuls^aris hyllbj-iB, taitn vcccdtfaipiKinc toutcniat, aJ fitiem Imjus libiiyideac ib'r. Pi"(ipriilcs folia Itrcthadt's Kin^tnra incfuit thyi folii«,Mcfbrt obl'inga iir-llrcrqui; refttsSc [urtcobhy mo longicta. x*>»)-« ™ y £, *gujli!tm.t, (3alitiiijoiulumjnlmut'i* Pliniu! jamaradisit. Mcliii[1] Gak

Qiue fie Wffuel; *CJJf4*nctJfiifTjmt,/ictjfitunJfi, ttii conjlMf fnlijUnrtii, uaj in':* • • • J"*»"•••fit[64] *f&uzi itrrrf* Mjnra, frm/r ,tw i

Itiedtidcvctcrcs. StxeclmOi' -•«caJkulos emictii cubiralei, X: li.-Li-: li|(tH>ta, « qnaml.ii"=ndiil3 temuorw, rsmulu me •. .r-nht multT». i rcmiibm i.ratilirm. In«ultjh» «ru-*i:(q^ f.Lu hi-

Stcechas.

p e o t p . r>Kecltttob*exS

e e s fto(ch*t d*xt A «. <jai GIIIM N«booo< idferw, qnnd fit ckoIteulis fntiii (it m n i : * CinGoQq ifa«fe> ntw*akhor.Dnm Be ft««*«laiifolia,fl,«dr»1 fbB5(

.flore niagno alba Hancin Morena Caftili«D.A(b,Jnwlcgit.Stj:i:ha> folio)crrata,ron (emd nobis i fenniit ii.ua fuit, iu|ls foljii j tiallica iiffen, quod hie marginc lirrata proftrt. Spoate fna m Hilf[linia] nrovenit. V icirx adinodum ('urr voces dy^i & n.^«; de hac etiam pauca no bis dicenda. Zi-^n tacatur quod verticil !ato ambitu florum, St orbibus fpicarum caulcs cJnecotibiu coronetur. DdcribirttriDUcoride capiw i*c. lib. j. s™^, S>-«W./j(»e,mvv^,JUlit,ej(^

*FelUa intncapti%*t,* W *iatrrvalia fitlrnttt»(U.* Hire ledioracriro Saraccno futf-cfli eft.Njm nee aputiOribalium, nee spud aiium qtwodj probatuin au^orrm rcpcritur, ntc hue ufque platita inveiua *et*\ ()m cum hat titltneaiitmefatisconveiiiai:

(ret. -uatJAiw i JtBui, B-I* m '"' *tf^w • <'•• n vntgaca nitimr Oribitii juftoriintc . itijnr ipfa

Stietyi frilltxta mtrrtitiiafimitii, (eti .1I1.j11.1nto l j i fi ff fi f f J l h f h mitrii ftmjt, ttn-itS . lS'fff'ti'' 't vitptm* riiicimafii, <ti^aumluc<siiiiiinf, *wtt.f La*, iniu JJ! n|ljcr *ftjlii,jU • 1 mtmnfit 13 *?J*rii itrii* Pinwi I.h.? ' *f irfiltht* nan>, *furiimtiittifmtm* i jiff, Jin/i *fi, ftutthfftt. (S *d*rii!»:s*Ji, ttkrtf-m ialmt mni.* ViKom fimtliruHiw d«Titu*Phrani

qa*fi D T d

1 rcctftvtfvtbot dfTctitxw* Q312 4 .jwniinirc ttcfe ibitsr, <ia»ir«M.d:nt, trcfte fedwfubinde tbcaoilklnrci & iL t

h] w p » . Ffarniot uilif fmltm cnhirftnbw fjit porrurecu , nro »Iboj, mrrabo.au IsmS rito fpwto*, b)r0bf>j, «• vd^ir BeWirira moda.Hisfhcceait femrn imiindumflc nipricans, radix dim, S: lublmei colon* JElHvis liorcr mcnGbiis, cauJcs Tub hyenwrn intcradunt, *fed* radix ili^uandin vivas permancr. Locis quiburdam Gcrmant* incultis 8c afperis repcritat, & in boras colitur. Alters marn*-bJocdun fimil!5.C.iu!« lutic.l rn JICL- ncunt conoplure*, altjorei.genicutan, atqnc t-fingtjisarriculit folia bina fibi mutua opfmta , duritifnila, loneiora panto nujlm marrubii, anjue uni rum caulibos *atndt& Of**, DWUjccf liirfura,ac/navircr r>dorata. FJ«rc*>'ffiiqiifi marruhfi c.iulcs ctngurr nicdo, T<I eofcre liror Itinr, & vcrricilli g i f t w r d i l J l *tarn* * *>clfpo* peregrin a eft- . • fi faiuamtir dclincarioncm , nnn crii legitima ftachyst qOM fi-irs;* habcat Jutcos, cum fubpurpurens habcre trsda; Dinlkiridcs.qualcs in alicrs.fivi: Fuchfii, videntur ft'chyiR*. Xc^nnt ftji;hvfi iMlicatn^^el qoaai GeritlatTia? pcrctftinarndisriraos, Icptiinam e(Tt adverftrioronj Ati-(Siircs.FoIiU fitjuideni eft prwitnis tnyolixidi, piloiis vel cell ii, ron marubjj.neuci^iiam tand,Jdionbi)s,red virkliocribusf non vrdentor n:>!n<!i]ariiKifi i-iriiiiora , fci! s^oe Candida] aeriotiutrhL-uiJ:*, nujmcralfiotibu^, aucn'gidifirilHi^nufpiatn ferrato ambitu: ^uatti politic qiurpiani alrctinn cchiunv lutcum merird purer: minuscnime»dor.ira eft.iuccoque aejft^ *pTXgnti. Qw* fplacelooii veli[ur] Icpcndum diximuii,(phjcum exiftimant, viWtmaW. Sphaatm ftlvLe folium hab«, fed miiiu!i,nec«qu^ *fyu**-li?ot, Irriuirjiic time, TtlnA foEa niutto majora. Spiciio ctiam flcfe eft Bertmi&fun»hifte>ilom. qutnl in acfcri-

MIw-

i huj i m a.

pod Tlu.mhi.JttUi Ext mentis , *turn* (amis lavniibus nmlttti crlft>ri: Mufa, Au^tifti *t a* talntegrinn fctipfo. ntEbrGsm. $ed Gcjru—miinwuiit gmta, (juod rTmhs farii aiHirart tidetar, ecmfcnbit |j£ j.y. cap.4. fawwitfl,Jwii,—>»<•/»•?Wrfawl JWJ uuf—f* /WW»T 1* G J/u.« IM&I *Btifajmnti, i Qnt-*

• ^ •*• Cw m r l H i 11 aibuid cw • ':—•- ••••(- tc docct Diniccraw. (=«•©. minnuili bcionicam dfdlam ' ' I ii>lunt.

* StachysFufchi/.

' SracliysLidinitis.fiveSpuria,

volant, à varietate & copia remediorum. Variis enim & plurimis morbis accommodata eſt. Sed hoc alii rectè improbant. Κύφων vocatur, à floris ſpicata & mucronata acutie, verticillum, ſeu, ut apud Plinium in vulgatis codicibus & exemplaribus legitur, viricilli præferente. Sic enim ille ait: interpretatur libro 25. cap. 11. Excuſſis pinguedinibus ſuis ſimul exprimitur genera conſtat, aera & in eloco veſtro, id eſt, viricule (nuper expreſſus codex habet ερυγγιακὸν. Scribe ἐρυσιμὸν) donec elaſſet pingi capere. Eodem capite, Lala Cericema, perpetuæ virgæ M. Varronis ceruſæ Roma & penicillo pinxit, veſtro in ebore imagines matrum maximè. Suidas. Κύφων lino ſi μέρος ἐστὶ τοῦ ὅπλου, Cyphus genus eſt teli, Perſica bellicoſum. Heſychius κύφων, ὁ ὀξὺς ἢ ἄκανθος τοῦ σταφυλίου, ἢ ἀκρόκομος ἄγγειον. Prima

• **reddit** hnmii.ct.' y^fychiui #p*i f volgo fljtn*, ted in ancijui's **codidbjisnt** dixi> ftrf») "WmDi i R.cininii.M^nfeJ'Wt. **Mfftt rf** • Hit cradiT. i'ft [j men alia plants ttium vul-P[5]ro'itwrtnumdicebxnrtSt J^I ttiflitidioncm (iuju?, rp-'mariiiiian corcnariuia iu>minab*nt. Bctonicam rorifma-'"n noitn-n juJitiiR. t ci Grxcis recenrioriUii Ctiam |°t»iur. An<aor qai inccrpfctjtur quafitam locw.qui-? Ut,t N I I M V " J » ™ « 7*. Myrepfns ie-

•.•inl*eampi,bie*B Bet MM . Nen puio, m didam fiiille ; ncc unijtuni fie mto fr,l T ^ [1] ^ imaKiiwrijoirmn. Menduai laterc

Sf,

t. An

quam Myrepfi m ſcripſiſſe ellarnnt, ut

fto l5S) probavimus. Apud Myrepfam, oiquc Jum « melioribtis codicibus edoftw diwr fuero.fJnbo *U&*

il f *£i&Z

vowri, miwavi fr Be|ot)iMm;.(-.A™(",nomi raru V[tt Scri n nos Vettcinl-op. **150.** codcin m'xto M ^ m w j **CJD** dicimus. alia **nunw** ctUJ^.W-,, ™£»™ vulgo libro vtvcatmis. Serf d.:*3 alibi, Ilrtomw a Diofcorcdc corrigtffflt vin ^ | 4 « * Y"[111]* t™cn h[e]rbaq frutci) *i** -™^- W » [A e] *mim* vocc folia, fed re-*fnoEba* **qnereni** *mo\ln* f J habct Oribr

f^ n, Hf*rid cR <j[K]!tm pr*&">' tcmtetn, cubiti alrimdint, tut tturni itujtrem, yuad">"g"[um] :fi>tt* IUtiijjinKi!fimilU, Jm;,,fM imifhm Jtvifd. fa-*ii vorajfiintjjji i fttn* MMJWi *ihmkrj niodi^ $]c* lwum htmc inrff-prctor. ***nfy&St*** »^>,qu| hie eft w'x«,ti!'cft./p'f". ArchiE[creJ] -'i Bin *iS* r«»- lil'r-[1] <iiurio, c t a quarto, dc myricae loq Hens, h-udu inJiffiTeui ^r uru ntjdc&ItIB ti.-Ci.runt, itr jfHii JemiinflMvi-VirI(*?* *»j.U*»,iii penf r.indi calu, turn Dsli-cainn'[1]- J" [fiim] , Ciltbiu rhymbr* mwlo **fpiesd) &nftul eft , »d**

cum Ruelliomto/rmfn, fi incclltjai fyicttum fi....,
in caulisfpica dirpoUciun.qiwli'; 5c i'' thymbra Diofcori*
dU, tliyma. iitrtk«fc,»cfeailw»<teioeTOOT, Ingum
ctrMliumlpionJ qoodanwnodorr* fc tcrtr*. 5e<j«-

^ M i w r i ^, era *htil&n.* Dtofamdn fo-

taJ fimfe Sfe *.!*;«. a; «. htwrta£ « r « ? -
Wo <-«« *tiibir*Ta*1**~Jr*j>ct£Mqpip*

piie Tequemi * Oioknnie i£(Hanr: *d enofondw
Britannic* * Bttnnk* Hrft(wun„»d (jpwM foliistot-
pllr efle Bnoniowi, *tf»oi* (wait BctomcMn i bracen
tda foliii fjiod perquamroefinun eft. Mift idem frmen
Betonitij j'Ji y«i enwi tcnbu. Inmrrpw tHpfcotnin tc-
gtrurftoranpaffarRimdrc-Semenvocvett Pl(os»l'f»-
eim finnbiu & fcannr onuftim. Vuftran Be I
Bcicmict *I* nJiciJCJFite foti* anirat ffan, I
c^Dldnatitla. poffttrpre (*fi* pAtte beSem 1*
cinccfttja r rK*njwir*[*^\rtiao, QUMft *'' "*
croncm atqoe faWuWufcwi Jeiuiejm*, (in
ulotn «tpct< . I'' anbitsai fei» MOW inafi,
i Cjnflw.rrdtanxiuninort. fpartc*

Betooica.

cr<bns& torraofis vrni? in rug« contra t2a, trwnrtlibiB
juclongioribns hirrtfquc pedicnJis finoi corum immiffis
a. partim bmni proftrara, partim er«Sa. p-trcim
rs.ihtucriEcnriMtr.fn i^™ — m r. . . » J o in*
rctfitctctcm rcfaentre. Qu*
rum mcdio cadis lirpit r_C_nui\, ciciui, aliqnsntn-
!uih birlutus, pilai d f — l i) l
in^id nm & hir(utn$ tmoain_UC a_ tt/_0 mrcrt-jKo. bins
folia 1 wmrariJ duobuj literibiisprofcrens. inrsortu
brevibuf fibi tnvitcm pedicn];,; adverla.R <tul propeter-
rain fnm mulmmnora. In f^MwMdlMtfaTOriWli..
ara MI eft jefUtis mum, b_,_r_e_||_r_vtid blaWW. i
terorh-ilmac major* not, <)iim|itw ; arque in rjffo
rpi»u plcm: *qmhu* qua-
WtM plenmuw / fthtanp fA,
& col ore nigra f Radice et perennem,
m.nihm d_ie_,co graciliorem, brevem fcam, in myoi-

ras tcnucs, nfgrgnteTqtie fibra* Jflrairaro. Sapient
menft floret: u w U i op*ct. rq4ritw. rjnm in pra-
tH fpil opofcni, *led* buxnentibu* » A^iolclci & ui tior'
to. NceaW qmfpwun hanc rUmun tt& Lm-mrjm.
qood folia fl« odorcormit. JUIIIKKIIO . inittrrt
[Ddiwiion *^i. ItJix^ltp, icd Uiivcra, raw ruorti

Mnlm odof* rffv-nri* Apwi nntquod cv'f r-rj m-n
trnt,ficit calif. Jitjocfnpdii Mcum tn»i»'n i n mcii
Id FCI c* co p s n, q*od pf<i Ccciant loci ftfft&ic, «tv-
none fcsnpLTr«n tcJ4mm_n msyxmt cflWL3tit i^ii*-
ttm. Betanica daplci ctt. i.tcrt f|ka bte«Kw, altc-
n kmgMt, muUinn!. lcrt-»fto«ore . Jk »lrn» o t i c-
fame: Janr * fljrt ilho. C«t«1» uman tai»fl«r, (x.
ridetnr CHafccridci j pfitr» #-
ha ftd timimiu , U n»;»nJ«M , ji ,
*at fen*ft.* f«J tf « rra*a iMdwmu *mttmnr.* ££ *«•

L'namqoe «mn Giicnu.
Acqujtkni dc DioCwn
r.libroj.fimplicuan.
4ffVf TfltfiM 5 p#w*w« - Ur UCCfl -DSC a
lanaait mend*, hibrt ' b ^ m •

forte M /ifimrf *ftfnfthnmm,*
(id
eft iU manorum) Betonicæ) quod in Gallis nafcitur, vo-
gat dt fjxilngo «tu qan&n p,''°» uifirrnn *-
} *vtidinf fi trjAemmmnm htttri* w/ii . <*«. fti-
achtrbam. Fruft_ra_ v.,j m«™_(_m Gilcnom i DioT-
coriJem conciliejit, ptocopofstivsj-sfTitula wj disjur-
&ivim (rcponentfam fcribratt. Homm Ictttenriatn te-
fcllit iEgitienc Itif^s chat us, <^ui toncepcii vcrbi* S<v
[unicam duplicera Facit, unatn tenuifulism , alteram
cjuam Diofcorides ccftron vocat. Eaitdcipopirjiraicnfi
im[Tobit A;riut, qui locum titamm Catcni libroqoat-
tn.cspiietrtgcfinrobispttbisexieripfir (fWIvA^iww,
<) Alum atTliis divcrlant Bctonicjm de-
It ri bit Atidtuarij *woCtar,* tlcqoi? f:;[<t:i:4 C;T. OariS-
mnsDodonauw «\ilg rainVcn a t
camalceram ^ p n ^ i c enjn* fur in,) robcm o(Mmi»itjn,
rattoncm haoeo nulljin, \ rronicr ^rncra p'''[11] <*We*-
varunt rccentic>rn, Veronica alia ma*, alia ftrtnsoa.
Mascrcdia, dup!«i tfl, OMJCK & minor: illilaiwtfo-
folio. & Wgwre !,VJ: b«c an^tJtictc fbtu.ft fcrc
VWte fpica vtdeal ledor fii ubmi j- h» toputcc. ^
las Verrucas his T«bo ddcnbn DokMnM: *Tatmtt
Cinilihtit utdrMBtJihtt mkt Umgitnimt fi*pt. tS* fn-
rffMi *tit pluritotim prttmam* : jWi* ij« *Ivtajcmb* cfcA
iiierlryti rtfnn; u m , c«»4uuwiff*r *.fltnmd*m msr-
*fines , utt i/ltw , Jtirtfi , 'txig** Umtpm fthfcnt
flefc«lt,* in *fpii.->,lii rriimr digrjli*, A our <*r«/u ffwm
fmvum , mmfca , m^niin* , *nfthpat flaw * txi.*
jjuiwn *tecufavt pr* ft fimnimi ttwflttwi* r*iii ry,,

i ijtteiitn ffttut

rVeroalca mas ftrpens. Veronica pratenfisi

Elatiue Veronica focmina Fochfii, & Matthioli.

lietcoihil iimilitudinis babcai- Antrgo i**-«*.quod folia quDdammodo foUiailura, five palniz &a-*dtia* inrolucniiu referJmt ? An vcro cjuod mtnubriuin Temi, glidtiqoe *qaad* eTpaim* fieri fulcr, folia, quit .hslxiruilimilu (unr.referant? Anqnod pJanu jucuoaam 'quendarn id TC:II. q[1]" [wliseswi unguennun rcfenr, e-

fbtia palms in?olncto campar*ri <jurunf. nee fortnun m»nubriircfni,^Udiiqncr*C(menuQncur. Aoerco"— n.^.qiiafi iu.^ix*ifli"i.ij'ii,p4ro# miuor *btlxtne'i* H. i ciyin.iniiocct elatiHfm»Jicr*iii Dodotuti, yer*m *tf.* le-Kiiimii" rtwfnwn cfIcr ccccrum. In *vetcti* coiiicc etn-dcmluKieeUrinctiU'ucitain nephriticain , '•••J.:IKJK-(jefUMi &c.!ej>itor. A pud fecera rime »J ialoiloi cliti-ncin utilen cJtc,non rcpwiiur. Folij iiujutt Diofcorides, hibcttiefmne/cJniinQrj- Q^eriturqoilis hdn'nc in-rdligcniU? An parrctsxia,? *m* »crohelii(ie oiTampelcMF? Poftcnm mtgii placet, nuod *fltmt,* ou* JTS flitinc; oftendituri IJodofMei), aljifquc fuimnis faoumdf heliinx eiflampeb fit titpjtior, quara paxictari*. Tmti ecsnn

Elatine Cordi, Hclxine ciflampclos, *po*-lygontunhedera ceum-Columua:.

fiuod Diorcori(j«rfchcJrioeciflii[npcr". qu*Siei!cracea Viabn folia, pr««Jenu capiti: i'j»ent. Mall> jpui Ori-tj.iiHim fTii *fifx(j-n&,fiM*t?-n& aujtra k* Ritm-. Sari* tla-ri- Plinius folia (felxines.S: inifillahabcrciradir. A.^a 1 IHHUI piMi iurcrjrrcratiir; pmeftverri <'<'/« ,ifedprii»s Tl^er. Port ^,4,ln vei^-ri coiiicomdilitur ijjt(j«'« »',*•

d 3 O i-

ciKfoiusnonfir.rqdcirciiB. iiitsiis; pnttcrca

qunJ WiiM"**tttriiaftj pbl'ra & viirnib, turn

: fed [iltrnniijuc infoo-

«»m> li"r'ollh "r« > « £ exit Icnfii plwiW

S^i,t, i- V "'llIlcllc^ w «Bbitn UnduM&e.

pi[1] chlrirc n(tcni3iiot. SiinthuicquMt'm faKl TOfUmfev linla, 6c Junnta.fcJ «u* psrlcuri*m non reftTiirit, nul-,<clbcistfKtbuic*enovtn ili>i rntcf

qcttn Dodtirjw tbrip-tn alrctun ««a. ft fcte clAitm nantnc dr|m0t. H»e fatu bedrtc.

i fll

(«wfvf, J x n i c : cnnclinm

Elatine alters Dodnnti.

quamcflplicultw emiitat. Vi

V> in bati anriculito vocatur i fiorc til In [to. Qinc vul-, -<jam ddcripia eft, rewrinut&Sow c*tnl«o. Haci pnorc diifcrt.qutK! fotirs fft ronmtfioribat, »d bafin minui aurkulitif , fioribuMur, utdisi , fubfjr-riilcitjvclrarnifcis. *Sttfn* tli*i PBo&mdcftriberebe-toniMm folk) Uf-ithi. finorij ciuftm pe.Tanii»,<]uu<l DiofcoriiVi Bnrjfi^iticn, cui folu Ispathi, bctonirani lOCW tr.i.jart, J1K-04. tap.J. 8,iiiiimi j fdetflin vetcri ccdirr) Jrfwi.J Wa tc> i&rm *v>« l/ifi(« 1 veins fpi'a)

•^LT^r ^t**.itt» ^^> # ir.g/*i(d

*U*k* leibitfi ftli'tt'filvsflnr Ufatbi ,et;*

*filtftiihuj , gwfitittljtiixgentiltii ; t*uiin,"vtii fitn.it mt*MVUfgnam,r*dicemttmtmui,'itviqi:ttatititr.* iV *tiii tifiimiturfvccvi, cutJclrmti^Kice^utiT, £,' filar, v!* 1 n i us hnj us j 13 utr mem

IB ComiiBM rriin) *l(Lt"iira (ipttJ 2 Gnittjiniit C<t(it'rr frtmtrii , rrunwtte tttBu fern n*t* i-jw.r, *enksi fil,,^ qtiiftt* intrt innrturn* dwim *Atttil* '^*tfyv'i* ,n ^*tmtKifihrrtntm.* 5<mrtf«» **tAo*Bcsh*t,* *letyjt-ta tt mtU. RffrrMrxtf' «!? »»' > J-. am ve^wiirji,,-.*

, w»w *rttrritir*,!/, (£ er,.'* •

(N ^m«?**T«*. t *JrrfittT. Ti/ultl,*

*gtA , tdJicnx mnr.-at $** , ei>

rjJirr.

ttnrn 11

f jKi;i.r B« *rtfmqu*.** ,m B|)^ *mfttlU-*

iuwti libra. A , VrM.

fi «w tnitn L'«

•Lli ?

marepropinquwn iiabcnc, icBntWni] nomen i f»rina,non 5i,fci„«nn.y«iGB,iIi(M,*b *rcc,nu tcnfie Brarcfl want Bitavi, cjuod id oitium J?i™»a C«f«eXMrnumtt condimm fi.it, vd, fi cochlc.™ vc- *taw Baumn* fit, (quod idbi) nomen à

™ f«a«-">|wh reperiatur. **Diofeorife** «- brc«m& tenucm alt PJinfw nj£ratu fcribit,

Billorta ferpcntaria mas Fuchfii.

triangtt!4ti», 8e rp_lcudeotia, vcluti oialiJii. Radixfijb- p/tcralla, oblonpior, peniculata i nantiunquatn rctorta, Mnon inters* rubcr«nj,ciiftiiaiiri«geris.Fuchliii5 MM tiujiu fpcciu facit.unam fojii* rugofioribus.aliam larvjp- ribas: 3t radice bane magis in lc Mnrorta, illarn vein rhajwc fictninwcomplicata', multumquc fibivsa. Repcnturbiftortalods (lumcruibus, in opaeis iilvrs.pin- gui «c lutofo folo, Matihiotus in monrtbus ciire ri-frrr. rtdolcfcit ctiam fclicitrrin liortisjpcrcnni radice ntti ur. Ma jo ac I unio- flores fpicast vi^cnt: ft' men foilc-j ina- wrcicii. Biftorta: rtcenttor« *vitu* nbfervarum pemrra. Malunt alii Perficariam, ciijm imaj.*incm *amiemstS,* Britanicam efT^quf copioliffimi in cSnllitna Inriipn'- pearcctti Brittcrirepcrttur.Hxc c*uI:biK,fci!i;.fluril*iis fcraci) hyd rope peri fitailltro* eft: caules habtt rocondci

rerficariatragi^ulicariamafculj.

r. comptr„ laf^I.P.OH

j n BiftoT«in,„ip di«i,Britariiiiciim/:frcyr«dijnt. ac enc«*,...»j. & A™TTw cxpononr m himc fcnfiim.

; Pofttemnnoewil *Wtf* r»,Mibl pmmvimttt, Sr detdCe fMkAvM', (fond o rum .t'tifj r intmrerfiitn i-inimnt. S«o ilu fimr, q u* Ivftoitam i , tm; *ntmpe.qnoA* ra- r*iiira!ii hib«K. RcfponJcnt; DioJccrWem biftoita radm-m inrrllcxifTe , qur nun ail- ^ « f l i eft, aut locansliMicl qta^em rci bon- - 'Rnaiv! tctneri inui«nm: quicom radiccm brewm nmarft in *xanh*: quia, qua- tier,- nV ' ' ' ' ' tcnrrB ' ' ' ' '

Soffelhnut; <£ XOKlctupi: *-'"» c«eM«*. *n**.Vticribui,nif*tItir,i*ctg«trj. KarncumTtlrpbis,<iiit Br>uxnK»i'l>t*dMtqm*li'JKjt>'-*<'?«'"'<"> mmfonvcsit, CtuUtmm iSfilw ptnUum* M r«/«rr, itit~Itlfhtutu, JKC tjlit*l''" > ••'* ltftll»» fxuttttt jfftmilu, vclun Briun is uhl*.* "p'tmeratfifittufli* fota Gtm ijrKcltri Janadw tMouli» , deoft amdcm . lied ooo pilula, J>IJta*, iiKCHior r*«n«- RJkeni qwqoe BOB mgratn, led a!bam balwt.Alii al iim quondam plmum, cony715 limiI em, j r'i llriianuicautKiuJiiiit. Dticribnur his vubunb idiciUriurum mCtoribuj. *CtuttftuTimitm finiuUri,ttnantiuil* animau Merftn* DaWi *mi>tsi4 , *UI* Ctnire *truiam, llettijir, nvnmhit HigrKtmiii. tints mfufillu*' til fitmrr-it ItiUi.cirtirtdti.* Ccrti^ *mtjirtl.ftd tun jlifiit;iiti, tbcV"! miturnfttnint Inptppvi :* Nee *femen Jijjiimli* Cm^tf »f/sr*. ^*JM iiffii, *ttnun, tlbic*™, fil'rtjj,* »«-*ir,r*Aiit Satcipt, tut Bellidn ftr,* iSnunnica bxc adftringendi ^n[\um rjJIumpribet, vehemenser ainara eft,acnoi]mhil caJidj, oiioic Be (aporc conictin *rcftn.* Ka^li 1 practerca albicajc, nijjrajdici non)-i«tf It. EiiHiiiu»iquiiKitique briinclJain,iul^oduL'lam Briramircamcffe, quod nun in convallibu*, nt Periieirta, IMm tdlibw beuttiiqut locisrirciarcemBrMieit repcrtatur. Accedebn. quod nomen lubc-tct a tnalo, quod 6u" 5&lSUH Gcrmajii vocant, Oris viniim e(t, priltrtim Lngux, COIJ^ timoicik iu>mmlJ4tnal;"i'[ifn>i;c, nigtedinc St Ccitaic iunfi:!'rt. ScnKnritpcnijrbxiQDC Huic maio, **; Uii^tiirHiiiiiiniticrjitvrnis ;ub)iti|;ua,hiijuj ex coAtun,adifito quindoqucaceti inuitienio.»ut exiguotitcllurutacci, fuccorr^] I'maUaisilurvcflrBrttannicatn t ftec ab bac (catemu ilcttahrbac Plimus, qui adverfus ilomaceit five fceloiyrbfti praffcriiic j quod aliii'i in at tun eITe DOti. Hoc enim adltriii^ctitibuj HOD coratur, renba cilidisBt Beds, nt (lint cotblcaria, rafturrium aquaticom, anaj^alis sqiiaitM.lx-oaburtga Gmi-

61 maiura caftrcnie, fciTmamiuiiiin, cuaicoqaod trt£ JBTJlttl vocaE, qui caflra ftquuninr Jabtvcnt, Verilm cum rc&BS&acuratitisomnia pcrpcnLliirem,& fingnla credo, ex ftintis aqur pofo.roilites hoc morbo Jaborafit, redabacremaricmio.SanscontUt ex riciw.cicrcituin Csefarij Gcrmaniti, dam in FrifiisclTet, miilcnm pcrpeP-Fumcdcib ittund*iiuncmari5, aiL'i'i, uti **refart** STacico, infumtno [wriculo ip(c Czfar furrit, vixquc mutto miliic Romano *(a* bin crib dtiigcttc. Fa II it ur quoqtic Plimus cam fcfil^r, tuaUiuifli minlii jJcni maliim *fuet'ni* hoc (olItaJftf indentibus, iminofirmatut i-orum ufu. **Sed** ipfim pranclbr Tjcicm vii)eamu.«. Fotis liuk nonTuw lapatbii fylveftri limilia, neeadftringit; **reactlidaiiagit.St** licca eil, nuiiniliil abftcrgem , (apotc amaro. c«ftj, inquii *ttrrtrnvfuiretliaalizpirfe riemm wfijitrc ntqumut, tinfutu ifHHt,JJp<riuf.-tiU , !S hsud rfiraqtism adorn* . in *»j?" (Sfncgrotn / in orocn 1 ^jSwa mtfitttilmi* bugo-Ia. J(l((,'i B j b u gl um»i *ai,n*ai i uMHl rtjt ri. MjHihietai laurmtiuttn, t$ } Srntnfitus* marantliilam,Jifj *»*BST tfi. *fy*"]i)><xijitmit, Sywfbfli UiuAgenui tjjttiutda Diefcmidft nit^Ui tfgimoaiuiMir. Vtrum hi HSII ftium ftlluotar.STmpljtumfiquiAtm fttrjitm Ttmules wmttkfki Ojigaiifcfai Ut, up,ti.^vtri t>tSmtiT:bjmiJii warn tipia-jSiw , iS edtr/uimiijt. At tatiiqaideris ntn tfi Bup't-', (*ft nttlignofit tfi, ntcedtutit*, £5 c*i//« framit dtjfrrrnrti ab Ojigtm, IS ttfiwl* ntqit&fitain babel* Tlywi mnit'l*- Bl»gtili multa quo^uc rcceiuiot ts obfervaruw gtnen, qnae omn:a Biulmiui rccenfet.*

Prunelln.

ncifa varm. Repcriuntur 8c ilia genera,uti ex Pliytopanaec Bauhini cogncfctrc)kc^. Fenur Bruncl|jm eadi'm folfc, quxtuj;ul*.lifdtinccirt&inlot;;frovenir. Hanc quoque fie tldcribi: Dodpiueus: *llugutefottifiint htiufiiiU.ebhfigi, nujmt ^uamOrij^ni,irttliU,*mbitu* •**HHKtKInti/j, (S i)tfiiiw»|m**t> *ixfaefi, wnltm iS a-*

tw&ui hrfiin, **muz,** *gmitum txqtit J**fif&th fa~ (1* emvtjfatniiir,^ ptrtim brngiuamAtMttfirfmUM f*rt'"l VTii-fff'ngr»rrifiifn iethmttm mtoHunruT 1 fle~ tisbojit fftiftUaanhwit, t£f*Jfiftutnfeitmt, (ultreta* ruin:* **rofcrrj nrir/»j /Krfa** *UKjUttt. Sattfi, nun rtri quoqutktitrtilier,bit;^ftt:tjuri>iiui tfttttii (£ aprrm* **ifKOI** *oftat tats pigiittur. rtivjhtu ad hcrtet !:,xinitt: amplu-***Tjt»i** *rijticmbui fitmilijrti. Af tilt tcftfltritit cum pert ,f fttmjittfi. Ir.iu ,ppc!Ut<* Stli&ginu, fivt C**f*tii*ii rtemituntui nsmtTttxr - Cmfit'it* media* **J** *fwiafitmbtrumdialer, Ctm^ii iff* **Ctltntyl/ &** *QVSit<0mii^l*

Ia. J(l((,'i B j b u gl um»i *ai,n*ai i uMHl rtjt ri. MjHihietai laurmtiuttn, t$ } Srntnfitus* **marantliilam,Jifj** *»*BST tfi. fy*"]i)><xijitmit, Sywfbfli UiuAgenui tjjttiutda Diefcmidft nit^Ui tfgimoaiuiMir. Vtrum hi HSII ftium ftlluotar.STmpljtumfiquiAtm fttrjitm Ttmules wmttkfki Ojigaiifcfai Ut, up,ti.^vtri t>tSmtiT:bjmiJii warn tipia-***jSiw** *, iS edtr/uimiijt. At tatiiqaideris ntn tfi Bup't-', (****ft** *nttlignofit tfi, ntcedtutit*, £5 c*i//« framit dtjfrrrnrti ab Ojigtm, IS ttfiwl* ntqit&fitain babel* **Tlywi** *mnit'l*-***Bl»gtili multa quo^uc rcceiuiot ts obfervaruw gtnen, qnae omn:a Biulmiui rccenfet.*

KE*-H. CAP. VII.

De eranthis, nbrotano et anthemide. Jpf^fpyJfyho.Tu^ quæ flores virent, quæ efflorescant. Etdeviokacrofavita.Tumdemyrto£gyptiaminodoris.

**H$iKitf}itctmi$itK,ms* *Kffiim* O Enantha hic W6 femine obferenda eft. Nec cxdudi a floribus debet. Ergoqua: l''bfbnt, hifceacque fimilibusp'eneintelligi debent. Rcliqna&floron &fimenomna ferunt. Quanquam non omnia ferre patuerunt quod fructus quotidiam: haudquaquam euenire eft, Nam & ftas inmultorum "incemor Qijmetiam quodlentiusdifficiliufquefeminataper' *TIW'US* > *ncmntuu* Planta proptcrea uti potius confucverunt Qy^od vel in«r micia propofuimus. Quanquan' fant, qui ea omnia fructu carere affeverent. eriim exfiftcrent. utraque fuccuffe: fe toqiitant, latari, eaque fiftyrbcij, nequc mutare. Nam hujus

difrmmu exflatM- 7 ^%™<P™? VWPHn(« W o^i l^Tivm . w ^•'''%'« JW«-'» HfuQrns c ruv ipi Qvnvxti, w a **£iZ\i- * 7 W ^A V?«'<*rff "!>$«•, m(' a"»w <ft fi&U, j «^»* «fl fAiff 4 £M n' w Kcfylm% ct n Sffam' «gi ^ '' ^ ^ ^ T ' ^ U_ ' 5 KM o ^AJ@SI*

quoque periculum fe feciffe affirmant. Attamen illud venus eft. Neque defunt, qui & tec illud venus eft. Neque defunt, qui & tec expertly, niattcflari «*«•. genus eft, Sicut videtnr. ScrpyUi etcnira filveftre etiam deferentes ex raonribus ferunt. Sicut Syciencraffertfolcet, atqueetiaraAthenis... etiamthj-mum penitusredder. Conftatergo,qu omnia iui onus primordium ex femine pio Sdabrtonum radice, autavulfionepotius,

iiiXI wnAwwAo-T5«.if«&'*«,^ K i*ucet.* robuftum, atque arboraceumeft, quemadmodum Nigrum quod hoc lignofius, & ficcius, & fqual- lidius ett. t Sanfucum utroque modo nafcitur, vide-- licet, & femine, & avulfione. Praeftat feminis *co-* pia, &jucundiodorisfemeneft» &qaidemmolli- oris odoris. Nccnon plants ejus transfcrripoteft- AbrotanuiTi quoque femine jbundat, nee fine odo- re eft. Sed id radices reftas akafque agit. Ett & vc- luti * uniftirps, crafla fcilicct **ilia** radice. vcrð dc ea exeuntibus fpargitur. Qijodnon^l^jfc^* fuco, ncc fcrpyllo, nee fifymbrio, nechelenioda- tumelt. f Harf enim in fummo terra: adhcrcnt, dice multifida torridaque. Radices omnesli^ofe^L/> font, Sedlongcmagisabrot^ni, magnitudinis fi* citatifque caufa. Scrpyllo pcculinris audio germi- num. tQuippe cum in quantumvis longircdinepro- cedere valeac, naftum fcilicec acfminiculum, aut juxta fcpes ahcnas, Quum Crefcit praecipue in pu- tcis. Genera urbana tcdiare cum eit, ut acuili- mus. Agrcolas vcr- inmonribus tum faiurete (imilem, atque vehementiffimum: alijm vero gracum odore , molliorem- que comperi. Tempus ierendi plurimum autumnus: hoc enim priifiumferere nimirum properant. Cxterum&vcrenonnullaferuntur. Omniaautcmumbram aquam,fimumque ut fquallorem'patitnr: atque in torum aqu« pauca: indigum eft. Sed fimo prxcipue gaudet, 8rjumento- rum potifsimum. Tranrferencium quoqu^id *fe-firmM* degenem facile, nifi transftratur, utdi- P*™ viola alba fe odendit.

Etdeviokacrofavita.Tumdemyrto£gyptiaminodoris.

O Enantha hic W6 femine obferenda eft. Nec cxdudi a floribus debet. Ergoqua: l''bfbnt, hifceacque fimilibusp'eneintelligi debent. Rcliqna&floron &fimenomna ferunt. Quanquam non omnia ferre patuerunt quod fructus quotidiam: haudquaquam euenire eft, Nam & ftas inmultorum "incemor Qijmetiam quodlentiusdifficiliufquefeminataper' *TIW'US* > *ncmntuu* Planta proptcrea uti potius confucverunt Qy^od vel in«r micia propofuimus. Quanquan' fant, qui ea omnia fructu carere affeverent. eriim exfiftcrent. utraque fuccuffe: fe toqiitant, latari, eaque fiftyrbcij, nequc mutare. Nam hujus quoque periculum fe feciffe affirmant. Attamen illud venus eft. Neque defunt, qui & tec illud venus eft. Neque defunt, qui & tec expertly, niattcflari «*«•. genus eft, Sicut videtnr. ScrpyUi etcnira filveftre etiam deferentes ex raonribus ferunt. Sicut Syciencraffertfolcet, atqueetiaraAthenis... etiamthj-mum penitusredder. Conftatergo,qu omnia iui onus primordium ex femine pio Sdabrtonum radice, autavulfionepotius,

iiiXI wnAwwAo-T5«.if«&'*«,^ K i*ucet.* robuftum, atque arboraceumeft, quemadmodum Nigrum quod hoc lignofius, & ficcius, & fqual- lidius ett. t Sanfucum utroque modo nafcitur, vide-- licet, & femine, & avulfione. Praeftat feminis *co-* pia, &jucundiodorisfemeneft» &qaidemmolli- oris odoris. Nccnon plants ejus transfcrripoteft- AbrotanuiTi quoque femine jbundat, nee fine odo- re eft. Sed id radices reftas akafque agit. Ett & vc- luti * uniftirps, crafla fcilicct **ilia** radice. vcrð dc ea exeuntibus fpargitur. Qijodnon^l^jfc^* fuco, ncc fcrpyllo, nee fifymbrio, nechelenioda- tumelt. f Harf enim in fummo terra: adhcrcnt, dice multifida torridaque. Radices omnesli^ofe^L/> font, Sedlongcmagisabrot^ni, magnitudinis fi* citatifque caufa. Scrpyllo pcculinris audio germi- num. tQuippe cum in quantumvis longircdinepro- cedere valeac, naftum fcilicec acfminiculum, aut juxta fcpes ahcnas, Quum Crefcit praecipue in pu- tcis. Genera urbana tcdiare cum eit, ut acuili- mus. Agrcolas vcr- inmonribus tum faiurete (imilem, atque vehementiffimum: alijm vero gracum odore , molliorem- que comperi. Tempus ierendi plurimum autumnus: hoc enim priifiumferere nimirum properant. Cxterum&vcrenonnullaferuntur. Omniaautcmumbram aquam,fimumque ut fquallorem'patitnr: atque in torum aqu« pauca: indigum eft. Sed fimo prxcipue gaudet, 8rjumento- rum potifsimum. Tranrferencium quoqu^id *fe-firmM* degenem facile, nifi transftratur, utdi- P*™ viola alba fe odendit.

k t ^^0K9«>f«T^OTXwc^^sj;«TttyaAA«v.ayjT«60-
^ e *, i§ ^ ← mm7c(&> £ V het&ovfl TO TS (3OA6£ MWVW.

dum hyeme exacta r ubi vero immitius, poftea.
Vere nonnunquam cum viola alba, ant paulo poft
liliurn #*vir ‘>Vrnn-»r,;rtLfl.,_____JL,_ i',rUT«/i-^o IUtUfH^Xli

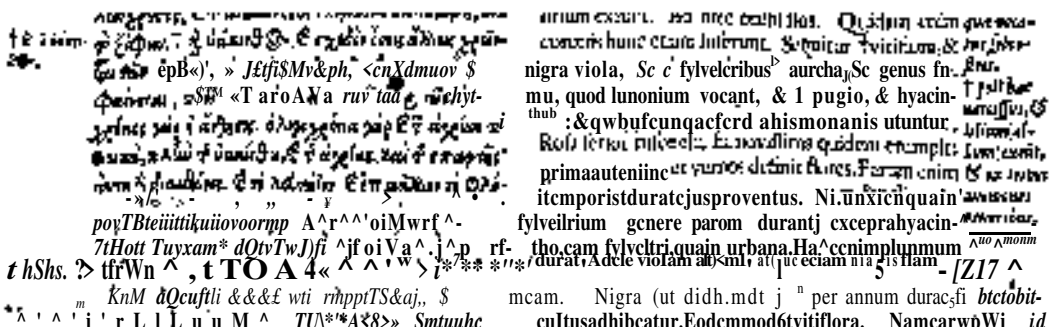

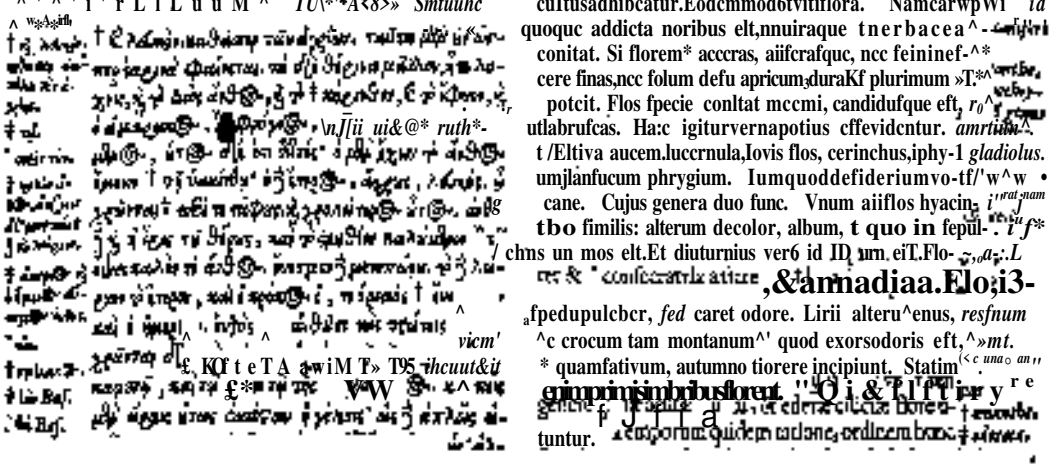

epB«)', » J£tfi$Mv&ph, <cnXdmuov $
nigra viola, Sc c fylvelcribus aurcha Sc genus fn-
mu, quod lunonium vocant, & 1 pugio, & hyacin-
thub :&qwbufcunqacfcrd ahismonanis utuntur.
primaauteniinc
itcmporistduratcjusproventus. Ni.unxicnquain
fylveilrium gcnere parom durantj cxceprahyacin-
tho,cam fylvcltri,quain urbana.Ha^ccnimplunmum
durat,Adcle violam alt)<mI, at(luc eciam nia is flam
- [Z17 ^
mcam. Nigra (ut didh.mdt j n per annum durac fi btctobit-
cuItusadhibcatur.Eodcmmod6tvitiflora. NamcarwpWi id
quoquc addicta noribus elt,nnuiraque tnerbacea^-
conitat. Si florem* acccras, aiifcrafquc, ncc feininef-^*
cere finas,ncc folum defu apricum,duraKf plurimum »T.*^
potcit. Flos fpecie conltat mccmi, candidufque eft, r0^
utlabrufcas. Ha:c igiturvernapotius cffevidcntur. amrtium^
t /Eltiva aucem.luccrnula,Iovis flos, cerinchus,iphy-1 gladiolus.
umjlanfucum phrygium. Iumquoddefideriumvo-tf/'w^w •
cane. Cujus genera duo func. Vnum aiiflos hyacin-
tbo fimilis: alterum decolor, album, t quo in fepul-
chns un mos elt.Et diuturnius ver6 id ID urn. eiT.Flo-
,&amadiaa.Flo;i3-
afpedupulcbcr, fed caret odore. Lirii alteru^enus, resfnum
^c crocum tam montanum^' quod exorsodoris eft,^»mt.
* quamfativum, autumno tiorere incipiunt. Statim
gnimprimisimbribusflorent. "Oi&flftiry
tuntur.

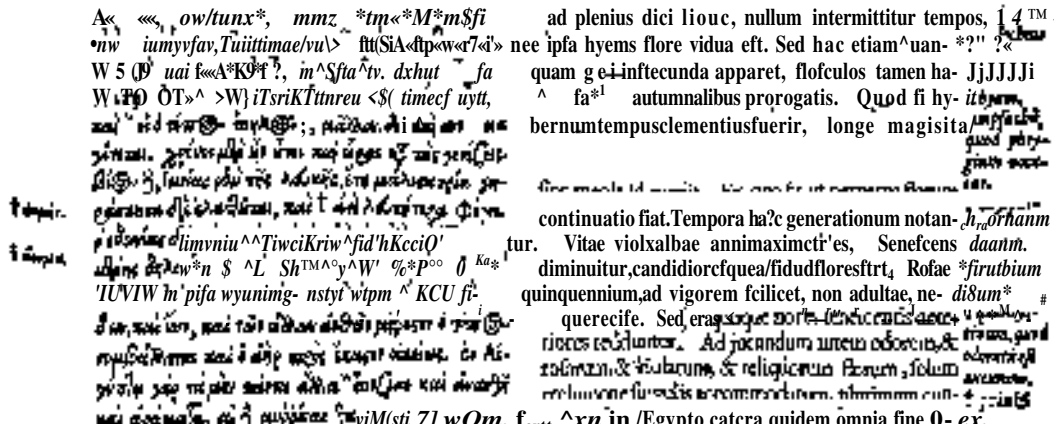

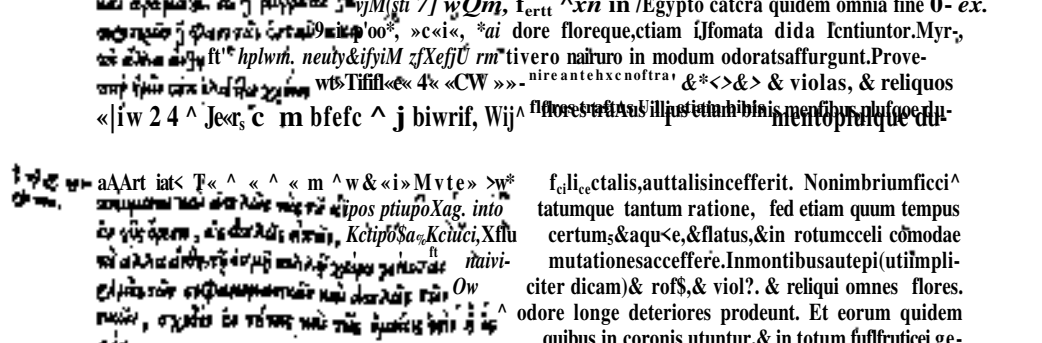

A« ««, ow/tunx*, mmz *tm«*M*m$fi
•nw iumyvfav,Tuiittimae/vu\> ftt(SiA«ftp«w«r7«i'»
W 5 (J9 uai f«A*K9*f ?, m^Sfta^tv. dxhut fa
W TO OT»^ >W} iTsriKTttnreu <$(timecf uytt,
limvniu^^TiwciKriw^fid'hKcciQ'
w*n $ ^L Sh™^°y^W' %*P°° 0 Ka*
'IUVIW m'pifa wyunimg- nstyt wtpm ^ KCU fi-
vjM(sti 7] wQm, fertt ^xn in /Egypto catcra quidem omnia fine 0- ex.
9 ic p'oo*, »c«i«, *ai dore floreque,ctiam iJfomata dida Icntiuntor.Myr-,
ft'' hplwm. neuty&ifyiM zfXefjU rm tivero nairuro in modum odoratsaffurgunt.Prove-
wt»Tififl«e« 4« «CW »»- nire antehxc noftra, &*<>&> & violas, & reliquos
«|iw 2 4 ^ Je«rs c m bfefc ^ j biwrif, Wij^ flores tractus Ulliustiam bibiis mentoplulque du-

aAArt iat< T« ^ « ^ « m ^w&«i»Mvte» >w*
ipos ptiupoXag. into
Kctipo$a%Kciuci,Xflu
naivi-
Ow
^ odore longe deteriores prodeunt. Et eorum quidem
quibus in coronis utuntur,& in totum fuflfruticei ge-
neris biftoria,hifce,fimilibufqiie eft tradenda.

IULII OS5ARI5 SCALIGfiRI ANIJrfAD V'£ RS I ONES.

^ IV **'"«. Scpara fit, 'fi ad ^ t r * ; fi non fir mendu ti i

*;- Qu« lenti-iiM convcnit cum is;, quar alibi qoaMCTOiilcronr.exeofcinjiicgenerarepoHe. Atque h*c ell mjjfir propolijio dcinonStratiuiiL;, <^ua condudac adverlus iva.qui di«bat« *tt&-*! • £ >*****)/*,. *Cxfttdm* cum ao:cat minui« ra^<iO< provenire; quart: fubdat$_{ii}$:«A««i j iW™'y«i*- f Iraq tic lir lcgc> i;«Jiw(3 w *» a^j-mWS-.Jjfta wsfH^^w*^*! 1. ^^iijH.Mclius igilur avuUone,tjn,Jiml'c;Tmnc: quid rtiam avtilFione , haqd ltafacilt. Uetiarat difttuliam rationem: quia in teftas in June fiircultii ailliuc ti* rentes raairici, Dt fjoftw quam rid item emiterim .tranvferanrur.Hoc ^ f g ^ u u w : id men in icihi. inirtat, ut fiat vtvfredix. Fict coimplania potiiw. At cjtw i'Cfba font h*c. *Semite tmm difficulttr txn : (S hecHjUl MtttitHVxriiutcttifftttmimiti.* Auilis etiain vf rbiim, iflf)«wr«. at tnox, */tdtnidv kirtulai ctxt-*IIMUT, Nilii I .mil imur q iitsl molcm nan (it habitunim. Q^sre AJonidjJ hortis rntnimt convenit : minus igitur num h.irtiilis. Tiv5i[«F,adde ™ijfuii«

fwuini. Thcoiiorus. *'''» tentittutrit.* Qiita di- i,. *Qiiaifi non-ipttjiciit; p e* ixcomttiodi vi-

B <w» M i H. Lege, U eft,

fiptrfidtriv: quia dixcrat < *fi^Stc -miidht.* Thcodom* *ttittim. i*fpi$_t$ (vat JifcelU, i3 cfl*

£'v'"'>. *F.xquifirus.* At ThctHioros 1<

£« » 4 Corrige : nbieft^

Tir 5 •.*;*. Hinc lecato aliud caput. Flarum q r 3 *it.* Item >p

tiorct lilium.Sanfc pojt ror»m: aut qneroadiflodum crnfet Plinius, nwdio *qus* provtntii. Scnccbineiimc unde & mmitn.

o" wfw©-, -i Ti »«W. Qni? due fant fpc««- (IIDI, ouas cum nondum dcehravit, Sc fupra "•«.«» quc nomtn attnbocrii! ftcit hie nos ai dubi'"™>"7 » tcntiorcs. Supra cnim diccbar: *i 4* »(«»*"• * £ H S «j ^ JfT«wi < 6-„7,. «r>;«. T(icodoru5 qq jun&um legit, w.non aurcm«'. NoJibi* *v*^{m} ^''

'- Item f™ •

oxyacanchi qmaqae frUtJuad coron$_1$nufto«Hi<-]'^{1}

Item , « o»(-*M* -^i., ^ on«i•"•*'''" % , iltalie. ™*™'™ A * - * 0 » . « «••'-"•^{tc}ta^5**** •»

ICANM5 BODiEI A *SJAPEL* NOT£ ET COMMENT ARIOS.

OVitiit. QUJE dc hac vcftecrreafinem libriquiiiri dt- *&t* i Jni,t)e nnulcain Ictlwi tnorcani.iian rcpctani> *ointAr^Aim* volunt, >«»* •!••& •">*«, WIN W J?w, quafi HQS vinofiis, cfand odorc, & q uailaiiti-nus c<v Jorcin yirifimtlti. Plinii*iiiiib. zi-cap. II, ubidcrcmu «i; it ftaribui, Sc q ui c* iii *maxi* ratdnrcnt, £ *ctterii*, in- q w, *hiein* rbiu raJKimi i!uw>, f? HJIPLI *Jfrj, Q *xrumibe$_t$ ftit*cir«,fidi* trwl/# *crtinc ftvbibettUT infemtnibtft-H*- *{iiiKrhcM tff til it, tin idtm titqutvenr.Jumtibui UVM, tt~ 1U(mjrmmtn.* Malunt alii fie didam.quod AUiinilvm fl^uaiferai, vd quoi cum vire fioicn, Bt hinWorTaiTi^, •I'ltmCi-rt *w>jTor<inir]tcrpr«*tuieft. Quodctvm.ii minus iiUcertquoit Thcophrafttwhop ipfo eapire, iniCT veroos floret tarn re«nf<3»r.Vm*vcro (eriia.^ftaU,(c3icet toofo, lulioque menfibus fiorer. Dh hed TThli!fi fri

vrrnfi iJhilieatur cimniannt tempttre fiorear. Re- • maffinns Scalier pro *a'"*ol.'iiii^ rdHrnit.Smnofji lippe, nor eft ,*x* nan the, *nee* inter ej) re lira *1* Thco- .rafto. Qniditn IV.r.miL-innithenJTheophrafti.iDior- *c* TWa (Tiiamhi.' diverJJm efTe ttadunt- *Dc* rcnanthc

(tirr non *it*J;5ttir in A!<)int>codie« nift internotfu} »*»-

*Irucstt^nm fiamitunt, fditciir pxfliytjcf fi'r*t CJnJ'dai, c••ttttinSTajfumfatmiuttituAiiit• fimtntiriftifii* IWWWI *A*'ni,pn mjfy nnm,\K ntutu ret»»" tifituU extuterjatem. *ifatut* in fcfrij. Bialcorllfel folia (wiftjnacjt hiberc 'triSn . Tlie ophwftus qualia (»(« . n>m *xprimii. *(ei* e» • 'iteincolli(titurfiiliispwtcli[*mpirvi5, tiKnulifqi caujbaj.tntLT lurtrutfLi;* quippc niimffit; fed & paftinaca; •'•U parricnUrta haud magna funt. IHJL- *ersp* nihil con- •di pwteftJri>i-;iTiihr_*fTvM*'b alhiiitliettBrHcvribul.De '"•ffithBcPImrtwlib.*!.cap.**. O^M.mfir *hattrn-*

•IT £' «n rmlieem nunnrrollitn.lcd mignani '' ?'''''''''wrnfj rotunda MpitiiliMtubcrare. Sum ocmur | nom$_{ett}$ • dcrp yf- <»]'iie i»i,'i$_{cil}$-)''''^"'-,'''nuirinoiMtamatcs inmci! esinietvittobr* Pontit.admiiitutn trnuc*, utrimque tcmiuncia longioribus, & fcrrat u>

Filipendula.

ftjrdicilis, foliisalatit. Cncperblo, pcdtcillo jilna'Miu fummispcdiculis. PcfttctnumfoiicnimvetuH muiadiviilitiir. ita iit duo ad urnm.ijue lams incline[1]*,'mc.Jtuii' vcro rcfta (jromincai.Omnibu* *tattto (vhorum* rfter* vatlis, vtltitt puvn.Ji Wiorum rudtmcmaimiritta funtciulcs Pro foli rarioae plares vel pauciprcs profen.[1]'''[11] ran>finpularem, cubit*lcm, ititcrdummnJOTem, j'''[l]*™ graciUuiis.rotundum.diiruin, modicirubentctn.[K]'^

nimfe profund* ftriatum , geniculis Iongo intervallo prxcin&iw. E gcniculis fingula prodeunt folia,iupra diCtis fimilia.ex fegmentiscompluribus,longiufculis, & ambituferratis compofira, veluti potentill* five argentine, duriora camen-, nigriora, faturatiusvirentia, minoratenuiufquedivifa,juxtaexortum latiufculis duabus laciniis ucrimque caulem ampledkentia. Flores medio,vere in fummis proferc caulibus, corymbi figura alfervatos, qui antequam aperiantur in ruffo candicant. Totus deinde corymbus in plures graciles, & inaequali longitudine furculos dividitur, florib'us parvis,candidis, exiexfeptemque,ut plurimum,foliolis,tenuiter odoratis, inftsr radiantis ftellae ftaminibus, in medio concoloribus, plenos. Florum foliolis delabencibus, femen remanet parvum, oblongum, gracile, copiofum, fquamofum, inrotundum capitulum coadtum, veluci reginae prari,five,ut vulgo vocarur, ulmariae; fed non ur illius involucum. In omnibus furculorum majoribus finnbus, & evidentioribus furcis finc?ularis eftflos,& poftea feminibus conftanscapimlumfinei^diculo,relacudigno,alarumcavis annexum. Radicem habet in fuperficie terrse minimi digitrcraffitudine, oblorifcam, a qua undique exeunt graciles, teretefque fibrae;inquaram extremitace fingulae plerumque veluti candatae glandulae, inftar poeonix Foeminx , auc afphodeli, fubftantia carnofae.Foris color eft niger, intus vero in cadido modico ruffus. Toca herba diverfisconftatqualicacibus: partimenimadftringit, partim tenuem quendam faporem, & veluci vinofum palato imprimic, capuc odore etiam, cum guftacurn fencantetn. Flores infer optimum mel,vinum,6cpGeoniam,medium habonc odorem , non injucundum, ulmariaj floribusomnino fimilem, cui totaetiam aequalis eft temperamento.In afperis,aridis,ac petrolis apud Germanos,ac Britannos humilior exit; in hortis luxuriac, ac altius attollitur. lunio ac Iulio in flore eft, fuccedente mox femine. Vulgo filupendula, ac philupendula: a Nicolao Mitepfo fc5:. i. art. 40. *QtXnri<fo>** appellatur: tJermanis JlDtCrftCinbtCCf). I, Saxifragarubra,item &3©!lDgacfrcti.i.c Millefolium filveftrejtalisac Hifpanis,necnon Gallis *filopendula.* Prxter hanc vero, & aliam quandam filupendulam in alcorum moncium jugis reperiri Lobeliusreferr, cau/e dodrancali, rocundo, nonnihil ftriato, floribus in cacumine albiciantibus, cuculli aut gabericuli forma,foliisfilupendula: minoribus: cujusradices jblongae, glandulofa?, qua? non ex fibris, fed cauli proximae adhaerenc. Defcribic autem à Clariff.C. Clufio *\yxc ear* dem, fed non filupendulae, verum Ale&orolophi Alpinae nomine, in prsealtis Pannoniae montibus à fe reperta* Matthiolus 5c alias depin^ir, quas appellatOenanthes; quarum una vel Bulbo-caftanon,vel ei proxima, reliquae ad<Sij genus referenda?, quod Iuncum odoratum fcripfimus appellari, & pro loci ratione non exiguum formam commucare. Filupendulas haec recentior^s obfervarunt genera I. Ocnantheapii folio. II. Oenanthe paftinacae Sij folio feminea triplicis. Ill.Ocnanthechaerephilli foliis. IV. Ocnmrheaquatica. Iuncus odoratus aquacilis Dodonaei, dirTerentia? ratione, magnitijdinis & parvitatis mulcx rcperiuntur. Sic aliquando-iDulbuli carens, quemadmodum Dodonasus pincric , 8c Lobelius duas aliasicones fubjungit.' Sic apud Monfpeli/?nfes, capitulo eft majore, per omnia hifpidiore: apud nos minore, nec# hifpido. V.Oenanthe hederae foliis. VI. Oenanrhe prolifera Apula. VII.FilupenduIa vulgaris. VIII. Filupendula minor in prod', defcripta. IX.Filupendula montana flore pedicularlae. X. Filupendula montana alteft, floribus eft njodò pallidis, modo purpufeis. Dixi,Botanitanicorum aliquos negare , filupendulam efle oenanthem. Illijd his moti rationibus probant, quodnufquam earn invenerint, magna prxditam radice, quae rotundis extuberetcapitibus, quod femen nonferatatriplicis, quod denique non in petris, fed in pratis, & lafto

[illegible]

cujgfmod,plaeneh,cfunt,&c.Ne^rinonpcKeft,(quan: quam yin miximi concranun, fcrfbant) caJ,em pr Jma. gnundinc fans tenuem & grade* effe: tenuToreft ipfo anifo,anethoque, inftlro tamendurior & quandoque bigedalis. Semenlaliquo modo atnplici comparari poceit; lquamofum enim & in rotundum coacftuift capitulum. Radix quae nigricans, falvo meliori judicio,' haud commod^ cum defcriptioneconveniti fibras hinc indc fpargit, quae in rocundos nodulos extuberanc, inftar af[hodeli, aut poeonix fasminae, fed his minores. Non video quomodo haec radix magna dici poffit, aut extuberans, nili quis velit magnam cum omnibus nodulis dici. £xtuberans neutiquam dici poteft. Extuberant a^emonis, fymphyti tuberofi,bulbocaftani,& iimilium radices,cum quibuslimilitudinem nullam filipendula habet, nifi quatenus fit radix, nee nodulis, five globulis,qualis in fiiipendvilajObfeFvantur. *iu<p**s* vocat Diofcorides,fed ©^at- *yv*j*s,vd $*>*vois* comparat. Sic lib. 3. cap. 1J7. ubi de paeonise agit fceminae radicibus, *tm'j w e^naf, <&2fey<pve.i. $*t o>77n£pxkcc'iss'%8ou% * H virmf* dQpofcx®*,* Idem lib. 2, Cap. IIO. IOjL *pi&fjvzretffivfTnpixHS, ?p*y\w\uf (Zeikoifoi's e- /Auoti* &c. Vide cap de cypero, item vide cap de chelidonio minore,qu2e nodulos pendulos,ut filipendula,habenr. Attende ad anemonis, aliafque tuberofas radices, 6c fer exaequojudicium. Vulgaris ergo filipendula non utoenanthe depingunt, quorum opinionem improbant adverfariorum Au<flores,quod bulbocaftani ra^ix tuberculis non emineat,nifi fit admodum vetus & antiqua,uti rotunda ariftolochia.Ponamus ita rem habere, quisafferere aufit, utrum Diofcoridesantiquiacyetufti bulbocaftani radicem defcripferit,an vero recentis; & nuper ^ femine nati? Sed non eft valdfc vetufta,quando radix incipit effe tuberofa. vidi anniculi radicis tuberofas. Bnlbocaftani folia funt tunica, diffe&a, atque divifa , apii renuiora acminora, Crithmi,autpotius Anethi,fimilia, cpliculus tenuis & dodrantalis, flofculi parvi, in umbellis candicantes, femen non magnum, oblongum,anguftius quam focniculi, odoratum, obfoleto cymini adore nigricans. radix rotunda, exigui rapifoi Aia,foris nigra, & ubi inaruerit rugofa, intus pulpa Candida, fapore inter caftaneam & paftinacam medio. In arvis & agris nonnullis Zelandia? ac Hn!landias Bolbocaftanon reperitur. Item & in Graecia, Chio, & Rhodoiaudlore Guilandino.Fertur in Britannia, five Anglfa provenire. Nee deftituitur eo quoque Germania,fi non fallimur. Nam radices quas ad Renum Moguntin? in arvis & hortis inveniri Lonicerustradit. Bulbocaftani funt,non autem,ut ipfe opinatur, Orinthogali. Scribit autem has effe rotundas, Caftaneaarummagnitudine,pullo extrinfecus cortice, intus carne Candida,guftu dulci,crudas cocftafque in aqua edi: cauliculum efle fingularem, reneruir^ab imo nudum, folia cumini,flores in umb*ellis veluti anethi: quale Bolbocaftanu non e(Te,jamdiximus. Vigent Bolbocaftani flores Innio: femen poftea ad perfedtionem venit. *Boifawfuv** nomen accepit à radice bulbofa,caftaneae quadam facie. Primus

[illegible]

p Interpres* *&***toi&fuw'9* pro *fa > G w f*** » f* legit. Vertit quippe; *fin autem furus tibiappareat,ttmc exglandihus quoque caftane*y & libumfuminale, aut halica tnde» tut.* V6cem,inquitIoannesGuinterus, in animadverfionibus adTnllianum, hancdepravatam fuilfe £defcriptoribus, vel ex eointelligi poteft, quod caftanese neque

[illegible]

genere fint, neque bulbis fimile quicquarn habeant.wPglandium^nim genere funt. Ex quo conjicio, veterem fcripturuiA fuiffe *f*etXxn&&fure>K* Nqsantiquam fervamus lelhoniemhpartim quod *bu*<tnt&5*'«»* que barbarum fit, ac *(ZvxGoKet?unv:* partim, quodplanta reperta fit, cujus bulbofa radix, caftaneam mentiatur. Caeterum, utrum bulbocaftanum fit cenanthe veterum, aflererenon aufim,licet radice ><£** *ptylblw* nQuXus!&cuv-uktlovc** habeat. 'Cauliculum quippe non habet valde craflum,crafliorem tamen, quam filupendula. Sed & femen foeniculo,cuminogue fimilius quam anetho.Sed nee oenanthe ftellam Cretica ab Alpino delineata, fatis cum delineationeDiofcoridis convenit.K6<p«^p'«^ enim non eft, fed *mtiifiQfr** Etenim fex,feptemve radicibus nititur,lonf>is,craflis,carnofis;CiimDiofcoridesfcribat,magnam habere radicem, pluribusdonltam capitibus. Sed prscftat ipfum audire Alpinum: *Planta olim mthi ex CreticKfemiiftbus nata eft. Oenanthe alter** Mattheolt quam fimillima, pott multosannoscaulemimicum pronat reftum, rotundumJodrantalem, nonadmodumcrajfuniiquiitijimmitatein quinque ramulos divtditur> graciles itidem refloj, reftique aftosjui umbellam albam Oenanthes no do prodw cunt,qu* ugnbelU poft flores mutantur, veluti in quinque JlclUs, babentes ofto, © quandoque plures radios, longos, lates*

Oenaothe CreticaAlpint *

Bribocaftanoa

latas, acutas, fcilicet in acutum definentes, & in medio fuae florei parvuli in arbum compactas, qui poftea in fructum, & maturatur in femina parva, oblonga, rotunda, fcabrofa Umbiliae familia, fimul compacta, & durifima, atq; ea ftella magnitudine nigra voldantur, folia cernuntur conjugata fimul unum hinc fecunda, fed parvula, & magis in ore vifuntur, & aftivo mutuum fimilibus decidunt, & vera humus fub terra latens, undique plantas regerminat. Tota planta nitida fex feptemve radicibus longis, craffis, carnofis, in acutum definentibus, ab eadem principio proficifcentibus, quam praeter vulgaris fibrendula, aut radicibus aftenfa, fed minoribus tantum. Capita in fummitate caulium cum primo colore nonfunt cum nigrore, & eandem ubi femina perfecta furrexit, nigra eandem & lignofa, & dura. Auctorem affirmare, hanc plantam effe legitimam Oenanthen, cujus meminit Diofcorides verbotti ita expreffit, dicens, Oenanthe folia habet paftinacae, florem eandem, caulem crafiorem, paucis divaricatibus, femen atrophicis, radicem magnam, multis tenuibus fimul capitula contubernium. Naftitur in petris: caule ejus, & folia cum naffa una pene fecunda exeunt. Radix e vino vetere ftillaticia ex

vtnii. Hxc «b rattonejallawsdrci ntnjmt atur be i-cr$_{L}$.rum.C«ttntiii qui otnimhem Then-1'iiratti ac DwicuridB dtverfas faciunt plums, ii lilmin «Mivairium T b r o h f t i pj' «mincbc b f l i d m f o t d i, ii IVMI ciit tiumcrofa, fed in niimtroft rotun- «Dijctin. AlijqltpttiantnftwonjrilThnv. , Otpra racmoratacap, n. flore$_{a}$Jtp$_{r}$ radtctiahe, ^$^{l>}$, $^{miHIOLI[}$$_{rr}$crvan$_{J}$uni i $_{n}$JKlt h«n fiEnifinre rune mfm $_{rll}$,:arn>imnc c$_{rr}$$_{TM}$"<i»m flDrcmimJo h v ' r ™ " ^{1} q«f in liltmn cmiMIlium efli panmu^mm • *'!••-•in. I [IL nobii non j.I$_{Sc_{ct}O_{J1}}$[$_{ul_{o}}$. q$_{DIK}$i$_{a}$. phtafta, i i * • * " " $^{Vlrct\,0llTd_{o}}$Tum e(Tccriiiir Tlica- $_{n}$ eVi- "eratotivallii flos fowittr fpirct. fuavco- ^{Tllcj}1'lir,ift», i^{l}'* *nailam* ^{ht}5^{c}*t- Mem p«te«t raiurtnic ^*'" en cenanihcs, (. *HM* deccri'atiir, aufc- temport noram rromere flctremj $_{1111j}$,. "'"'•••'Taonconvalli.C.ow.Hfflicen. « novoiproinit floro , fi prior dotcr- J^lneinotj! hjbet. $_{go}$«decejianthc « vert Mijo ntciile , tuicr*

vtnii. Hxc «b rattonejallawsdrci ntnjmt atur be i-cr$_{L}$.rum.C«ttntiii qui otnimhem Then-1'iiratti ac DwicuridB dtverfas faciunt plums, ii lilmin «Mivairium T b r o h f t i pj' «mincbc b f l i d m f o t d i, ii IVMI ciit tiumcrofa, fed in niimtroft rotun- «Dijctin. AlijqltpttiantnftwonjrilThnv. , Otpra racmoratacap, n. flore$_{a}$Jtp$_{r}$ radtctiahe, ^$^{l>}$, $^{miHIOLI[}$$_{rr}$crvan$_{J}$uni i $_{n}$JKlt h«n fiEnifinre rune mfm $_{rll}$,:arn>imnc c$_{rr}$$_{TM}$"<i»m flDrcmimJo h v ' r ™ " ^{1} q«f in liltmn cmiMIlium efli panmu^mm • *'!••-•in. I [IL nobii non j.I$_{Sc_{ct}O_{J1}}$[$_{ul_{o}}$. q$_{DIK}$i$_{a}$. phtafta, i i * • * " " $^{Vlrct\,0llTd_{o}}$Tum e(Tccriiiir Tlica- $_{n}$ eVi- "eratotivallii flos fowittr fpirct. fuavco- ^{Tllcj}1'lir,ift», i^{l}'* *nailam* ^{ht}5^{c}*t- Mem p«te«t raiurtnic ^*'" en cenanihcs, (. *HM* deccri'atiir, aufc- temport noram rromere flctremj $_{1111j}$,. "'"'•••'Taonconvalli.C.ow.Hfflicen. « novoiproinit floro , fi prior dotcr- J^lneinotj! hjbet. $_{go}$«decejianthc « vert Mijo ntciile , tuicr*

fuffrutices mmcrari debet, flos wwi yaltR riti M jiH vcrmnRiinQsMCCinofiH, viridis rccenfque*o*~ dori'nis quidctn. 'cd riccacus odoratiorj ex /eminc ctrim lit, qaod hatfenus de liliorojidum vidi convallio- «men negire noncx Icmine nafri, uti nee rciii'' aJlererc filipynJulam ffitianchcrn efle- Magnus Scaliger lcpt> Mrur"a<M(tTnin4tioneni. Nob's Tlicodnri jilaccc Jc^w,

fuffrutices mmcrari debet, flos wwi yaltR riti M jiH vcrmnRiinQsMCCinofiH, viridis rccenfque*o*~ dori'nis quidctn. 'cd riccacus odoratiorj ex /eminc ctrim lit, qaod hatfenus de liliorojidum vidi convallio- «men negire noncx Icmine nafri, uti nee rciii'' aJlererc filipynJulam ffitianchcrn efle- Magnus Scaliger lcpt> Mrur"a<M(tTnin4tioneni. Nob's Tlicodnri jilaccc Jc^w,

ritinrm reddir . curpraftct I were plahti, quamk'tt''''*'. I. Quod lemcd quandwjue jdcturiilcfit $_{T}$ uc co"^{l}ri^{tl} ocqimuu 1 I» Qiif' ficwdcbjijijuorundjinfit, au'C* men biinum, iaitoni i^oncum irtiit-randiim , ineptus. 111. Qnoil pJanta; £ frminc EUdias & difficifius alfur- perficianMrque. Cattcrum itsto iioc upitc apir fliraltiit de r'aiitij Olfonarfa, vrrtuu partc priorc $_{t^{1}}$ Mrnm laru.poftLTi^re de dorendi Wfnjwre.id eft qiK»

.. fSfortnt, (SJtmtnftmtt. An fta* (jiietjiiiilain fetrieq Hnrctn<7iic niSi ferunt. Flo enron*" n_{r}» cxmiMifa, fed atnuu omnnttn flo* coroni«apsus *da-* .Sfttii'ii nrai cidcxitr fcrrc crocus. I den cutm dixir, Irri radins lwlU>. Sembe cartr,quodHo*»J afitxldcccrpatur ufm,^cacjiic rstionc pburr prohitwacur lemco fctttr. l-'siacfwmtjMihoccapircrecenlw.qo*"'* d^m femen fern- nc?af. Iddiiobn, -.anent's; *(pioti* fruttus in qui!>uldjin ^{u}j tnanifefttu I«»™« ^{cr}* jam quod Icminc terra; comtniffTo *uon* PM gentfttor pianta-Prittiii!narpuniL'tttmniii,|jj$_{1K}$p,$_{n}$rir.Siipraca[>.2. thyini fcnjtn ade6«iguura fixr.nr cwifpici neqoeiKlt* oncen fato, planttfl] cnafci. Altmim trROHWiawn Tcrpytli probw «empli),& cv.ili,>$_{n}$Hii ircl«u "e)*c$^{h()C}$e* Icmine nalit. C'ontrarinni dtma Palladiw m M«rti< Tit. p. *NgntttimftrfyUenjrrirartUxtM 8jhnmi,fit miujlstemelnn.* Quag fi PjHadim run fafts Rrtril a*

Cu,Jmndh, (jut lib. n $_{C4r_{r}}$. • h:ecr*dir. T'TWW*** *irtiifmiTiiuamiU (2farfrltum ,fitttt pntit ttfr* *Uti, m*gn aburh cvr/midtti* , $_{;ff4}$w

*CdnferuHtur,fcd*oj,eacondimcntorum c<tufa(namfunt quihufdam efculentifaptifftma) non alienum putamus in hortis etiam babere locum, neque pjnguem, neque ftercoraturn,fed africutn deader ant > ttt qua macerrimo felo per fe mdrittmis plerumque regiontbu's nafcuntur, bares* (fcribc, *tres) & femine> &plantis circa aquivoBium vernum feruntur* &c. Sed quorfum teftes Columellam & Palladium voco ? Iple Theophraftus Iibro undecimo hi* ftoriarum, capirc primo, menrham & fifymbrium ex femine nafci doccc. Et mentham ex femine nafci docet cxperientia : fifymbrium verò Geoponic** au&or, ex femine provenire tradit, Iibro duodecimo, capite trigefimo quinto, ubi de fifymbrio agit, r?n<TTO* *y& '(purAi-midti* fca» *A* riricHPT®** T^ *^iru UH itfoi it >&p7ii>t* &C. *Seritux (3 plantatur, veriim a femine tertio annofruttum dabit.* *

ETÀIVIW. Helenium ex Iachrymis Helen* natum fcribunt Plinius & Ptolftraeus Hepheftion. n*e* w *»*» ^ *tyPJQ£Jift4tyJ* Mèmo herba, qua m Bjoodo nafcttur , ab Helena nomen hoc fumpfiife: vifum enim ad tandem nafci quercum^ ex qua fe Hclenajlrangulavit.?lin\us* Iibro vigefimo primo.capite decimo: *Helenium e lachrymis Helen* dicitur natum © idea in Helena tnfula laudanffimum.* Eodem Iibro vigefimo primo: *Helenium ab Helena.ut diximus, natumrfavere cre~ditur forma : cut em mulierum in facie re/iquoquecorpore nutnre mcorruptam. Fraterea putant ufu ejusquandam gratiam iis> Vcneremqueconcthari.Attribuunt & bilaritatis effetlum cidempota in vino, eumque quern babuerit nefentbes illud praatcatum ab Homero, quo triftitia omnes tbolcntur* Ex Helenas lachryrpis natum fcribit, nempe dum gubernarorem Canopum Haemorrhoi ferpentis i£tu exammatum fleviirec, quae hiftoriola apud Nica»^ drum in Theriacis legitur.

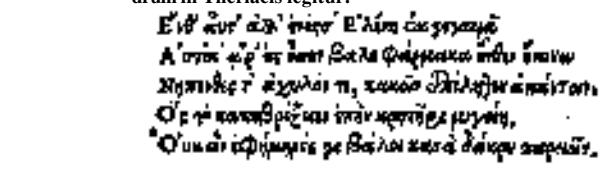

Jumflore nata [lUUna) hicmeditatacHpharrnacA ţotu>
Acfubito injecit medicamina rat a Lyao
Vnde btbunt proceres nepenthes inclytafucco
Gramina^qua ir arum five omniscladis,& etnnn
Vfque mail berbarum ducunt oblivia potu.
*H*cfi mixtafcypbis aliquis prafumpferity We*
Luce ilia nunquam lacbrymas effundet obortds

Sed ha?c fabula legitur 8c apud Phayorinum. 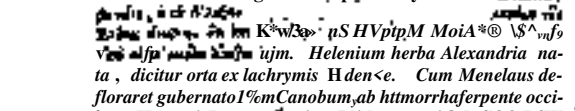 *ţuS HVptpM MoiA*® \$^vnf9 vfoc alfpa'* K*w/3a» *ujm. Helenium herba Alexandria nata , dicitur orta ex lachrymis* H*den<e. Cum Menelaus defloraret gubernato1%mCanobum,ab httmorrhaferpente occifum* Homeri Iocus,que cicatPlidus,extajOdyflf.8.BfW 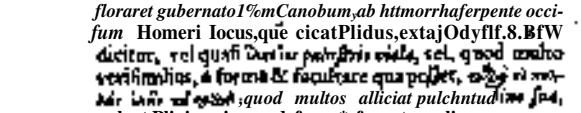 *;quod multos alliciat pulchntudine* vel.ut Plinius air,quod form* faveat, mulierumque cutem in facie incorruptam nutriat, quo fit ut pulchricres videantur,'& adaroientur,aliofq;in fui amor em allicianr. Malunc alii, Helenium vocari, quod ab Helena actocrfus ferpentum ictus inventum *fit.* Alii at Helena infula, ubi longfebptimnmluxuriat. Helenium aliud eft majus, aliud minus. De majorenon agit Theopbraftus, huiccwm folia magnate hac Iibro nono, capite de panace asam. Heleniumminus,five Theophrafti fuffrurex eft,uti fuprahb.hoc eodem, capite primo.tradidit. Idem Theophraftus hb. *9.* de cauf. cap. 1 ?. helenium foliis & ramis odo'i-atis elfie Ic;ibit, utrum *ex* femine non nafcarur me fugit. Alias hujus Helenii notas rradit Plinius loco citato.ubi ait: *Eft autim frutex bun>if,e(h4mns dodrantaUhus ramulisMiofimiliferpyllo.* Luculentius a Diofcoride de 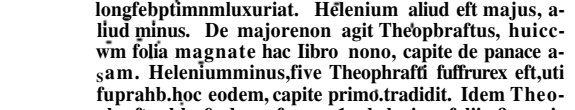 *quidam adbit* 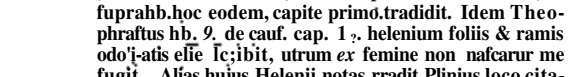 *nus dterum m M^fto gigni Cmev«msmm. Hnba vero eft ramis cubit alibus, ferpylli tnodo humi fe Jpargentibus, foliis itnticuU proxtmts, fed longioribus numeiofifque circa ramulos : radice pallida* (addit airer codex iwrf£»d) 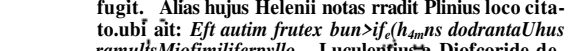 *minimi crafsitudine, *c per iwi* quidem tcnui, fupernc vero crafstore, nigro ucfiitacortice. Nafcttur locis^ maritimis 13 tumulofis.* Diofcorides Helenium alrerum, five minus ait efle ramulis cubitalibus : dodnntalibus Plinius. Folia idem lenticular comparat, Plinius ferpyllo. Pro *awc^TT^i* Anguillara &»*&**& legit. Credo,quod folia Plinius ferpyllo fimilia faciac. Huic folia rut* oblongiora. Comparatio iraque non valdediflitnilis. Idem Angufllara,nefcioquaau(5loritate,pro «V<fy» *▷ TOxv'^r legit **y*i9iir Jfr 9>.*7vrtyt.* Extra omnem controverfiam eft, radices pane fuperiore, quam inferiore craffiores tfle.Qnae de natali folotradit Diofcorides.ea in Cartevse codice defiderari, au&oreft Anguillara. Nunc videamus,an à recentioribus reperta fit planta,qnae cum helenio hoc conveniat. Nonnulli Onobrychin Dodonaei alreram, Helenium minus efle fcribunt. Sa?pius nobis ex femine nata fuit haecplanta. Afpe&q pulcherrirha eft, Helenium tamen effe nego ; quod omni careat odore , fed prior Dodon*i onobr* chis mclitis cum helenii convenit hiftoria. Huic folia ealegs fimilia, five lentis longiora , alterius verb ampliora , latioraquc funt: prioris radix aliquo modo nigrican3 dici poteftj pofterioris vero albicat, Malunt alii, medicam mari^ nam Clufii Helenium efle. Et haec anno M DC XXXIL ex femine Hifpanico , a Guilielmo Bcelio mifla, nata eft, peritiffimo pharmacopoeo Pennino. Inodora, nee folia lentis longiora, vel, urAnguillara legit, minora habet, fed rotundiora, ejufdem magnitudinis. Sed nee Diofcorides praetermififfet lanuginefti , qua praedita funt folia; tomentofa enim funt; radix infuper non nigra,fed albicans. Nonnulli clinopodiqm Dodon*i, vulgo Gallorum maftic, pro helenio habent. Hoc aridis & defertis provenit Iqcis , maririmis & tnmulofis. Sed hoc nullius valorts argumentum , fi modo caetera convenient: deferta quippe non raro tumulo-*fa funt. Sed dinopodii radix tenuis admodum, exilis, &lignofa, cum helenii minimi digiti fint crafTicie, cauliculi cubito minores, vix dodrantales, neclenticulae folia longiora > fed ferpylli aut thymi vulgaris fimilia. Rotundiora ergo, non longiora. Quorundam fententia eft, Helianthemum Helenium eflc." Sed & huic radix tenuis lignofaque, cauliculi praeterea cubito mulro minora, foliaque lente non longiora. Plu* ra de helianthemo capite de panace. Plantam, qua? h Lugdunenfi, Helenii nomine defcribitur, hacienus videre non liciiit. Quantum ex icone conjicere licet# eft helianthemi genus, radice craffiore. Nifi quis velit efle plantam, quam chamaecifti nomine in libello de plantis exoticis delineavit Alpinus. Neutram vidi, Alpini chamaeciftus non eft helenium, quod folia habeac ciftiledi longiora, fed crifpa : quodque de odore nihil prodident idem Alpinus: und^ inodoramplanram efle conjicere licet; ramulis prxterea eft cubito multo minoribus. Helenium Lugdunenfis his ferè verbis defcribit : *Aliud à fuperiore Helenii genus in IFgypto giffii Cratevat tradit; auRore Diofcoride , quod plant* hie depiSa, xptius competere, quam ulli alii quidam exiJiimant. Eft enim radice palmum longa,fupernc craffa% inferne gracilt , muftis fibrts captllata , hgnofa, cortice fubrubente,intus pallida, cauliculis* plurimis * rotundis, burnt quaque verfum fu^is , ferpylli modo , cubitalibus^ foliis lentis ferpylli, fed majoribus, lengiortbus, amplioribus, circa, ramulos crebri$,nonnibil villojis, flore viol* aureo, quinque foliis conftante, multis in media filis extantibusypallidts, ante quam debtftaicorticofo loculo abdito. Jn aridis agrisjapidofis i$fabulofis.*

VfXvxw. Locum huncAthenaeus & Plinius citant, fed apud utrumque corruptus legitur. Apud Athenaeum Iibro quindecimo. T? *J[* fg*J»«v,* $•« 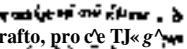 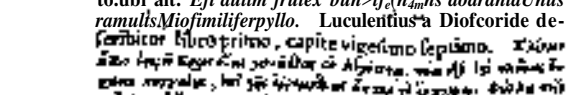 ©^[L?.fNemo non videt ex Theophrafto, pro c^e TJ« *g^* 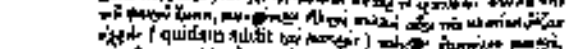 fcribendum, &* *i*** IP** »& p r° w^*^* *i* T» **9$6V{* P*ftituendum, w»c « ^^«« * &** **V* ^ W ' ! ! J^w «#^#4-Quae vox poftrema , & in Theophrafti defideratur codici* bus. Verba Theophrafti fie verte: *Apud altos ve,o,ut in Trdcia,montes&fylvejlria locafcatcntjerpyllo, f\$fifymbrio% reliquifquipriori odorepraditis\$cx\bz* ergo apud Theophraftum,w 3§G « w > ^ /' ^ *'«^ ^* &c.Apud Plinium locus hie lib. 19- ^aP>^8- ^in huncienfum leptur. *Serpylb fifymbrio montes flcriquefcatent, ficut in Thracia, ubi & aqua*

'quadefertmt , ex in avutfos ramos feruntque. hem Sicyone ex fuis montibus (£ Athenis ex Hymetto. Hsc corruptiflima*. nihil ineptius, quam aquas deferrc, & fercrc avulfos ex ferpyllo ramos. Scribe ; *ferpyllo* tf *fifymbrto montes, planaque* (fie mfe *dyeJLm* vocat TTW*) ficut in Tracia, ubi agncola deferunt ex hisavulfis ramos, feruntque. ItemSiyone ex fun montibus, © Athenis ex Hymetto.*

[illegible] Corruptus codex, nee melior le&io in Aldino & Bafileenfi reperitur. [illegible] —cv^ &c. Haec corruptifiima efle vidit Theodo^ rus, qui legfr, ut in vulgatis eft codicibus, 8c in margme codicis Baiileenfis fcriptum eft. Mavult Iulius Scaliger legere, *%*\i>7rZ$ J[t tin <s>ffep<i7m}&>,*&* <s&-tn>%djotfyn>'v wUfy,ws.* Rationem corre&ionis hancadfett , quod doceat minus *tin cm^^r^* provenire# Hocfi verum: male fubdit, *x*>niZi J$ tin mi^fixr^.* Quare, ut jam dixi, reftituit , *nempe melius avulfione provenire, quam femine; quin etiam avulfione, baud ita facile.* Difficulcatis rationem ipfe dedarat Theophraftus , quia yi teftas indunt furculos adliuc haerentes m^trici, ut, poftquam radicememiferint, transferanwr. Hanc curimprobem le&ionem.caufam habeo nullam ;nifi forte quod Plinius aliam fecutus fit ,cujus codex non minus, quamTheophrafti corruptus. Sic ait libro vigefimo primo^apite dicimo: *Vacuum fpontt provenit, cacumine fuo fe propagat,feritur autemjeminc me~ lius quam radice aut furculo X femine quoque non fine negotio , plantaria transferuntur : fie CS adoniun\, K-trumque aft ate, alfioft enim &dmodum funt, i$fole tamen mintmo laduntur. Sed ubi convaluere, ritu vitis frutificant.* Plinius fi fie fcripferit. falfum eft femine melius provenire abrotorfam. Saepfc femen terra? commifi fruftra, nunquam protulit germen. Nee tamen nep-are velim femine non pofle aliquando nafci, fed difficulter ex eo generari novam plantam , dico, Radice facift propagatur , avulfione etiam quando* que,fedrarius,nifi radicis quid habeat. Etenimnropter ligni duririem ac ficcitarem hand farilfe radiculos emirtit. Cacumine tamen aliquando propagatur; quod illud lignofum quidem , fea non aqufe durum acficcum fit. *Hxc* experientia didici. Ex iemine difficulter nafci, innuere ipfe Theophraftus videtur, cum hoc eodem capite fcrbat, fampfuchum & furculo,8c feijine provenire; addarque abrotonum femineabundare,racet, atq; femine generari: quod non dubium quin addidiflet , fi facile ex femine nafceretur. Hadenus falfam Plinii lc&ionem docuimus ; nunc 8c abfurdam eandem efle demonftrabimus. Si femine melius provenit ; 8c difficulter ex eodem nafcitur, quo tandem modo p^opagabitur abrotonon? Videamus 8c Theodori verfionem. *Qonftat ergo , quod omnia ortus Jui primordium ex femine capiunt.* Sed abrotonon radice, aut avulfione potius , quam femine germinat. Semine enim difficulter exit. Et hoc teftis antea viviradicis caufo intimato: quemadnjodum Adonidis hortulos emoliuntur. Haec fane mirificafuntljmul Sc monftrofa: videanimadverfionesScaligeri. Dicam quid obfervarim. Surculosadhacrentes matri teftis Jndidi,animadverti haud facil^adices egifle, longoquetemporeopusfaifle, antequam radices emitterent. Caufa eft, qnod tellus quar in teftis eft, minus humoris habeat. Tellus vero huftiida , id eft temperata fit oportet , in qua propagetur ex avulfione abrotonon; quia durum ejus ligtfum, 8c ficcum eft. Sed nee hxc eft fententia Theophrafti , aut Plinii, quivolunt difficulter in teftis ex pullis , five ftolonibus 'propagari , quod ve-r«m eflejexperientia didici. Plinii codicem in hunc fentiimcmenda. *Vacuts Jponte provenit (* id eft incultis 8c £^eifci) *cacuminefuo propagatur* (ita in antiquo ha-..codice.) *Seritur etiam radice aut furculo melius^ qu**n famine.* I« *teftis quoque non fine nevotio planta- r.ansreruntur : quemadmodum in Adonidis bortis* ™*!*J*un' *Rftate ferttttr. Eft enim alfiofum admodum, (Z4m*% **!*''** nirnio ladif't , fed ubi convaluit ruta* ThTfmlf"Ta?.! n(?n «'v™*"_Theophraftus) *vite frutica* [illegible] fie reftitUO. AjjAar^rcnTraW *itui yi**-* [illegible] Id eft, *Qonftat ergo > quod omnia*

onus frimordium ex femine capiunt. JSed abmonum rd dice , aut avulfione , aut cacumine potius quam femine germinate Difficulter etiam in teftu ex pullis, five ftolonibus propagatur, ut in Adonidis horti< fieri folet. Se~ ritur afiate.* Addidi *tw* *«£*>* ex capite quarto libri primi de caufis", ubi de fatione abrotoni aliorumque coronariorum & olerum agit- Sed 8c locus vald£ lacecerus. Vide notas noftras. Lego pro *Gr&pt%<&of8fio*. €9&fu>f%&f8p*9* ex Plinio. *In teftis quoque non fine *e~ gotio plantaria transferuntur.* Vide de verbo hoc do-(fliflimas notas Roberti Conftantini, in capire feptimo, libri undecimi hift. Delevi voces %w *tin* '&'%&*- T^*, (juod fpurias eas, 8c a fciolo additas etfe, non dubitem. lautologus forfit Theophraftus. Negligentia ex* fcribentis id accidifleputo , qui bis, fine juefcio, & *aripiutT®"* fcripfit , quod 8c nobis, fi quando quaedana exfcribimus.evenit,quales 8c a typographis errores quotidie committi videmus. Quod iKjuitur *Smtf '* *M* Hi®**?™* , nemo tarn barbarusqui corruptum non fateatur. HortienimnecferAt.necuetunt, fed in hortis feritur 8c metitur.

A/3#>«>8cc. Nicandri Scholiaftesdidlumait,^^ «>«j. Hoc eft, *quod confpeSu tenerum, nolle, & aet catum appareat etiam , aut quod gravem, acremve,* O *difficilem halitum ftiret.* Afpedtu molle 8c dclicatulum efle, quivis oculiscernere poteft. Acrem *dmc}-* lemque fpirare halitum , odoratus teftatur. Tradit in libris de caufis Theophraftus acrem emitterc odorem abrotonum. Plinius librovigefimo primo, capite decimo- *Alrotonum odore jucunde\ vravi floret aft ate.* Emcnda dodiffimus Cornarius, *abrotonon jucundi odoris esf, & gravis; floret aftate.* Alii, ex ipfo Plinio *prograv*. *c"* Tegunt. Eodem enim hoc libro capite feptimo, inquit, *amaracus & abrotonum acres habent odores.* Vulpata icdio Diofcoridismunita eft audoritate, ut mox patebirRecentiores Gr*ci, ut innotis dodtiffT. ad Myrepiun" feih 3.ung.46.docet Fuchfius , abrotonum w*<P*d' vocaruntherbam;fic legitnr unguento citato , «¦»«*'' ^ 5««W: *Si* illud nomen audient, non dubiuin,. cuin ab odore impofitum. Camphor?.enim auodammodo fpirat odorem. Duoveteres agnovere abrotoni ge nera^alterum marcm, alterum feminam vocat Dio/corides.' Nicandef domefticum 8c fylveftre nominttin Theriac.

[illegible]

Abrotonique
Agrcjlemfibolem qua month vallefubims
Cdndtcat.

Scholiaftes, Tii [illegible] *Impeftreftve hortenfe,& monmnumJuodfpUn*

tibusreperitur melius actraflantiusjudtcart.quambot tenfejivecamfepeimajorsqutfpesnufu.' Abrotonumerg fylieftre intellect. Ex hoc. vef aho Gnco auftore. Wj nius loco citato, abrotonum duorum traditur generum [illegible] intelligi volumus. Mas ergo campeftre, montanutn temina.f Theophraftus quoque due•genera novit ute^c fcriptis ejus colligi ^oteft.. Nam hoc capite, ubi de u£ banis agit coronariis, dedomeftico agit abrotofJO» *cy* lib.6.de cauf.cap.24. fylveftrismeminit,uti viris fum^15 placet. Quanqaam qui loca paulo diligenrius examin^-runt ? de uno tantum abrotoni genere eum agere contendant. De femina abrotono h«c Diofcorides lib. 3 [illegible] xiA^7,^ [illegible] *Abrotonum duorum generum ejje tra* ditur.aefamina quidem frutex eft arborisjpecie, candtcans, foltiscirca ramulosferiphiimodo minutim incifis Jlortbus refertos babens in fummo quafi corymbos, auri, fulgort* aftate provenientes, jucundiores cum gravitate quadarn, atguftuamaro.* Hoc genus Siculum efle credirur. *Dc* mari hxc ab eodem traduntur. T«'j'We*" *ph>* [illegible] AWr, [illegible]

7 Lit^Lilt —*ftr^'rrmf/* iii.i nun *Tjtf -k-v-*
af*Tfirm€M*fiim,F*iilifi*tof*i*[1] *thfiutliwin. ptutimuiain C*ppJJMU g>P[ul)ft]- & V^hiu* ***4JUttM,St''*** J« *ta i'yri* lherdfal'.* Ljfr.i(limUri SaraccnuS pro *urn*api,„)vwTvi?t,t.\d<:H tcnuHrUiTxmtthiksn.Qnhi-*fiuf *—[i'il>»» *itmmbui fili*. Sc* fni&it **eft** ^JMcili, SC **tenuibus ramulii, 5; fuliu tenm. Hennde cvgo quacunquc ntoJo letr;imtK. DcuinxjuL- bxc Plumts, libro VIgelimo uuo,capitc vig;«(5mo.** ***AtrtfUHtum duerum trtiuut gtnerxm,c*mpijlrc £f vunuaum JFUJ, fimndO,*** *iltuiumrtin initllifi* **wfMatt,** jm-iniiuf* *abjimhn in uirajjut. Si-fti"" Uuitttttfjimvnt, ifinitCttnUum.* Dmf-CiifiJuf (jiuJcm am irurn JcrTb[t abr*>tortiim. SL"J non **sbiinthii miKtt), verum in fcemirca foliorum candorein, ac jncifuramcuirtfcrtpliiacomlvirar ,jit mare ve* **roramulimirn. vel.ut VBI.MHH axle*, kninuim, vcl,at Otibtliai leffit, full arum jjoci I irate rtt ablinthin rimilein diiit. Qnod ambotanium tUtuont furninim cam effe [ihnratn, qium vul^,> fantnlnum vocisnas, ht>rum (bMeariam imvobu Doctjtiaus, hisfcrtvorbis.** *Sam.* **ramen nnnmiHi Bi ci tawo«fc.. ui (1 abrotatium fismfnam cllc veiint, oceuoawi cipiotit, quod in fummo vir^uiiruminroT (._ rum (nreoj pwfcrJt f?Jr«. 5^1 ti DufeoridK rtrara** ** iipentins citJ^nililK"[11] .in h»ne fawy yiqaMB** vcnilTctir. Oioi'-Ofiilct 'inrJid^tl **liwlffl> fnTBirny** IWi** **to«i fiojctilot circa Mmufoi rfe *J. (p tt'eflfeet flc4aitij**

btant[h] Jc I'iri **coioreltiTei« Mfleolttti liurtft m** bncaw **vir^i?, u mer im'.** *3 n* **r um '1 i Tcalam ptpw- A h at m «4da**
non rnftar fcriphii: hujm «vnn^)!iit
fotntEi circittndjw fmt.
fivc nfpiipwim, *\nm l ; , f p.*
***,dtir<.-<it** **idtw ncijueunr. Hint crfj^t vcariir,[1]l^ittnuibus X>b)an§<mi**
(ii,qitii;l''jn!ici ordincvelutt parvnsradtmt l quit i ir verfm diff*ifi;i«, in Icm^iirlintr qaih Itbri* o-irinquc finaosa rcfieaione fimbrtaiii aurci dJ

Santolina abrououm fœmina.

corymb[j]t. Santolin[w] n[QOqilcveluri] Ellochryfon & Stœchas cur™ pwfat,oj[ot«,clt,&f] r^jBi aliquot Im [Kcneta>] p[ri(mclo]j[iccfurg]t

ligoiii, ex quo virgulæ, ramulorum inftar, tenues, cibtales compliitiitue, fc|jj, circtimdata |iar^ts , obiaiKji* **anguftis ttenticiiiatos : ^ ftnnmo Tir^ulanun, lin^uli cmincne orbiculi.cxbreribtis ftamiiiibi:- fraili, Ziojaceti fliiribtK . & medus difcii fiuruni dntMMncli fiiinlfs. TcJ tamen alifjuamulomlatiiffi cnlure** ***UK),*** **qui in feminai obfeuri eolorit p'ermirtnmur : radii !ifjnofa L>H , i|>fe frutcx caul i cut is, 8t foliis alliicanf, Sc luavitcr cum gravitate (juiditti ojoratuj. Hmc iimilil eft , Scalrcra fpCCJes, f>li:s r[amcl)] l.mctorjfiin, viri-mioribui, ac in in us cjnJiJis.** *Han* **pnlitliore. Tettia fuliii brci:['Tiin:' '••• iilim • '•: Erica '-rrrinwc Horibm lutcis , ?; I'MT . nl; > i , *xrt\ i-Jm* eft mimn dcnrtculam . & • .(o» flonhoi j^rindc u: alu-um Quint* cadrtult n« *rnaarc* 'tur. fed]'t*>a«mS>enMt, per tttrnr tnde«titu[.i cra/ii'in, 9c Iiti!t[*no6ura mtH oarfrantfio> r« in c.irymVs aaret aiaiicn Sa In Belgio ranun pereprin« ftinr , ncifue »Gb i in h"rf« ri*. ^mwr. Prunim Kfim fitntlurt-'rima-n, rciiiqsw nfjotfc FlotxW IulioSt Aitoo Sn. Arp hz omnci uno SanteJnBr nomine :**

ec proiu

cri. I

rr. lll.Sjr:-

< crinr. IV. Sonolim fiJiit V. Sntviiini f 4ut fabtox. V I. SntiiJjra nefrfM. VII. Santoim* »Ulo!> \ incxm? •:itnra»jnc2nis. IX. Samol ndw.'X SMCOJITJ iijonba*. Xt.Sar*loim) ftjlm nAunoi mraorihut. C*rciuTi,fjui Sir un pro polio vile mot hsberH[v] xnar TI cnocc, cjown n • qi« pro ^aftxoon (^| ride libra am) *ft&nm* frrte* . tmail eft dodramxlfl. Samnfifta cufciula. Poltam *m naunrne Mpiulum bah«,c bi qianJam fperiem prxCrrrM , nvtnn , i cino fimtc Saxrolmj orbxalaan iDremtalm. ex finpiin vnpn'R ontiat , nex tipiroUan five Sot raoo tuanoo aptlk> Gmile. Dfrc^j pmerea (anfutibos frr^an* n b n wraiw Imi 0t cspur Ivdit : snan^ OKKM to robant ftom»dBBn S*ntofin» , nee ullo w* <^™ ^ a r. PoHom *I™m cine feribfe D of. conk*, <J«od J[c] t'antoltrM rtadidn anf obfcnjvic bactenns *ntmo.* Nee enim PIinii, ut yolimr , polio convenit : qnanqunm & polium , 8c trtft,Jium turpjitr cnnfunda:. Palme eft alcior, rcc [irotimis a radicc foliis [irSil-M. T!ienphr*fti polium c(Te ncqurr, quod iater ficrbas a Tlieorhrafto nnmcrctur, libra priino, capitc vifefimo fti:o > fanrnlina *ft*ntcx rel fufftu-[1] *tcx[t]* quod vmimcjiie carnoTa habcat folia , fem|.ierque v treat , inde cinclurfi non pot eft, fanrolinarji *Zc* poliiim idem cfTe. Arabum etiam edi; ncquit polium, ouijd licc[vuljjatsm (eqinmnr verfionem f meliorctn dabh Clatiflimus Vn)iifcui Fortunatui Pltmpiuj Lo-^anienfii ptofetTm- Mcdicins Kcpnis} floj Taniotiiix pi-*1[i]*% csvra Jlbis, nccihyrfimnJo fjicfletur(quid thyr* fiw,liliro cjiiario docuiinm J qumkiuc non cieclivis fit sd citrjnlUiem, fet) vere *Jmtm* (pu flivos , deniqsie palmi mcnfi.ritj excednt. Fro abroiorro ftemina CInililmiH DcKtnmus, plantam, quamalii abi&romiin latifoitnm Jirbnrcfcenrcm vocanr. Malunt aJii abfinrbium arborcfccnsi vocare. Mcmi»i int *ex* Ftifia ciim illut amic<<t tnvifciwli prat is profrftui edcrn, ei msritimtj AmftcWqmum a'tulilFE at^nthiura marinum, iut>d in huttctarborit naturam inumpGc, fmtciqiie arboris tnrtar fa^tum eft. Hanc tmapncm.cjuarn oftendir *Dodcmrus*, rcferrbat, & cum t'«erum tic, fcrinione pnlchrc conicnii'hjr. Huic firnile in horto Mtdico LeiJenfi coliuir. Afflrmari; iifquit clartlTttniis Addphus Vorftiui, Mtdicin*tTofcffor,liortique nwdid pr*f<;s. nrrmn ex (crjphio. an ex vutpa,; naiam, an aliundc allatym, quipf* a tempore Pctri Parii bownict . & aturnmici (timmi culmm in cwlem Uorco. DefcribituT i Dodorura blJ fete verbis: ***Maiuahn-***
*ienttm{ *ttiK> >ni>nT*T<iinme4iim, till/tint tcuitme* aoV
tefcit*; *J fowmv** ***(ttttttMum time tttclUtur *(^ MUJJC^/ p^firiptffit»cr*/[umtim, *«tam>ii[eit]- rmulitvetotx TnictmftHTiniti fitiiitttcmmtftinj muU,a!,[clt]tr , « mi-*

*preforitrvs ctrymbt, i ttuite a4 f*flt%[lum] uftilt*

itfittJitit, tthrt tutti, inftatu ahirurti .• radix fihopt tS. DeifWrL- ahrocario controvert nulla ell. Fr lite* eft odorattiscuiiirrnitjrL- .pijilam, vir^as ab uno radicb truncu *(err* Hum:r>fj< , & fitnjoGH , 1 quibiu plura criyfc cubiulw & griolesTortuloi , tj-

Abrotanum mas.

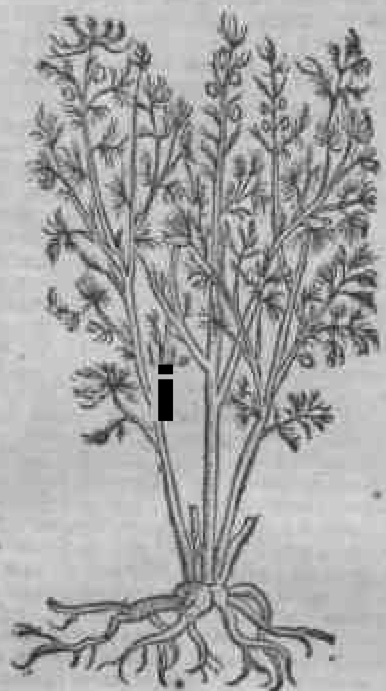

xmittS-idcncs. PlottiSc nnioa *xittft m ciiuitor.bfa* rcpkniUa fwad mm fifitj -<!cfiJ)t *cm* TarcuJcn mnwraiot, rvfuttiitct, % «« iMnrfM Oonbm. • .Ijxm.lrnrrv Ridne nnitcr Ijjwjfi & r.l-inofa , i'.vlu 6t (imniM iurcuJarnrn part« hyttneaaw-is-. O *'I'-u-n* iubew nm men* vdtnaeaer Km*. • tmrolam (-rat-cm , fiprtrctn «to anunan. rr» nnit: ' <*>'r-roon:x miitoni Cciiiot unfcottiv Afervtcmi hujis nortUm, n t n oU-;* rccmborn. J. Abronman Urtfbtiom ico-dorur.i. I I Abroann nut anggfti feUpot oajyi-III. A1WWW™iangttfcfaU«nWirmiarI V. A-un anpAtfulJcm *mcttnan.* V. Abrotanom •»-.trni m.nw. VI.AbratmwM ennftK. CSpJ iluplcxcft; nim tftiric-rficrfi iV altticwun - ««ri nibcww: iIl«ljrttm«bieoBfJu pnoui. -d iocjm at tcvumlj in kftarit: *bx* «ri fc«B»-.cm in P«un. JT mhift. icnu»T irrur. V 11. AbtWHMg CMPfdhg mcannin rjrlpriftjiiri*, i Biuhmi .ti proJromcdefcn-*ifkr»-ta** , iom»j PbnuM IJC. citar. >au[r»J»-f ^* W*. *jbUjkm.* Mmiit do-f'r.'rffi !q^»r, >l *H, Mioln J*T oi rnt.lni twiacuUinn LnKeiwitiu^

^rrbrtmnn fbfkrwn rftcimr. x fie . j* ' " <tUt:in-sjn:nr , *tlmtnm fmi'-t Ljtcnrii** •• • - ' «»** . /"«/«/««. Lrawnthffltom trwxl rocat, ddcribrturabccdc

cap. 11

(Marc. AaBS*S^ ... *wjfit* ... Brt'vlpt w

nejn ^..(«. »«TJ ™»'—iiu.<rxI*,n!'<; *TrtiJt,* •**-

ntuunn , fiwauM fm *pntjt* , J/J. /tif/i, *queniiiKt-Uifm m*liL*t-tjc, *ttt*n:iiwKU»t> ir.um, 4ltt cbyfi* —W, */« in>if*r at'im (Kaon. Ha t.j jff-Hf r<l int,/fetT «J«t*. I iflU *Al^rJMtjItt fiU~ t>-u,-* a MM1< fWtx, M*«M . v.«o/j ! *rttttxdJ* iira« *tsftttU,* tw«i fctiMi «•(« •>•'*' *nfutgtmii* , /W« wti *iriKnlM* ***Um ,/htiimt tir-ciiitdnt* rimitin* , <>f *mtluui ,*mt futfitai. m*g*itti-dtnr foliarim nn* ». tj _;•*« jr».(-r.n *ctihguat* MM, AnibeOMli» bftiKittD (r*J-*r f*11 - ti'iu libra iz. tt|>. i.. uUan : ,-J«?!•««* »w J(il;j *citcl/tAier ii Aftlcjtat , *it** ««4»r, «£3AMM4«W.^btiHmim**,*famam TeJlcreM, tin* .'UiuMrln, fnuM ^lil«^a& fcj *tio/iaolttmrJMibammtresitt. Gimr* tfm* tn*. fmf* I fwni *JtJljKt. fttmMm* iwa *ottJimtu* , *fjntjjo** /*" fff r«M CJOJIJJJ . «n IMAMW HI *p-rfmttu.* J• ' *trefib,*i>t jmxufiimttij alhptmr+trt, (3* *• I tn/B« *rtP*H.'itt,* In chwnrmrli bit nat r4nda. I. Quod cum MJTI. >«»» ltf^ua>n ^.ILUJH, Sun tii & Sci vdettir : A. t* i«r.ncndiim aaata ip(» rics.iicrl . - indjts. LtfT" etui <»«.-•' -w—•». fniu I

cxxCct J!JI« . quatn m ratc«a kgunwr. t«"*r* *" /Vi fFM , *t'**dt i4*t*m dtfttmt : filmim MM ft*" denim : prmfyat flit** , M r»f# *vnUU'i* , *>« "»" /.nu, «r/ *forfmrni :* i« un /U» , «/7««i« ^**J* *aSintar* MM (S <• WIMWH *ttfmumr.* Sen be ac diltirigce. C«UT4 »;« «ni , <m «»4«i AJ?«Wi. *filmum nan riitjintit,* junta *{ftrtr fHim* , •* »*'*' •*cjttJiJu , *ut mtlimu , tat fmrmnii* . «• ««w» J*" /c Btt. Ho. fart li legaowa.ttiovcint Plioso OUB Diulcoride. Uterquc eiitm tn» anrhcmidti ciTcEcne-*ti* fcribu: flore differentia . frwicera DiolcondcS U0-drantalctn aic , oil* ra»ooii:inlo palmumnon accc.Jlc-Itkaiiiote* eooftire ail toliu nrae mJ(;ni[uJitie, col" J.tudte flores referc effe . vtl melinos , *el albcA vd rurnureos. Quod de foBoli* orl>cm vcl capitulum onzcntfljus inwBige* opoitet; qusnquim & deto-g- acciw poieft. Alexander porro Trallwnui ctiara anthcmtJiuin vocari fcribit libro

^/fijum. ^ f 11J *A»rf *txtftu.* Rccenriorcs piura ob-icrvartim pr«ri,o4* votgocQt* lunc, & i Ctaritf'. Do-(fcmx 'Ictfrrt verbniefcnbrntur: *Chin***' fi"* '** aurt oriumi *mm fit, ptfttr fre-juemtm t*>w>,* J*^* «, »/j.-ou i/w UH . iw«r/•«' / *vendwtt.*

H t f St

'4-

O / I *H.tlix*'i**-'&i* . Ext/ *f*£m in* *t fiintltvt tH..*

lr,i Cmimitb: G^b Ctmotwlk: m.,fact<|Mw *umdtiu* , ffcrtl

nmUifli ftrtiw—firmiimi umiUmi, *** •""•"

/«•*« , *vndv r*mn* "*"**•' . *wtnrti , fnnUt 15 fmi»atm* r 11 M **Utmmlni int fit , tu/if"* . *&f'f**"

"»•'-' ••-.••'•....••.(• ••.,*,:.< , *ft*, fmm»* & *if**

*fxtii** *ctgntmtn djtmn. Njfcirur* in «m» , 7 «*'•* J** *tnitm Of ftgnrum uur^mn. t'tttt ttJernijus chirn*"'**' lam tttnftft. Olfi.m** (j *htrbtrn f-ifwn atuhtn* {"''' J*n *nwuaftM , p!trt$ut C<mtmii<im fixti&»m<* G(rnW|" JjDtttl'-

blocmen/ ftmcftenDe Canute : G^WiEfpargoutte, *a monnullis Kvwfythy ab aim wofamn. Leonhardus Fuchpus Parthenium effe volunt. Sed Parthenium verum^ G? legitimum eftvulgo diftaMatricaria,qu* odore longe eft gravtcre>& fapore admodum amaro,foUis tenuibus, © Cotiandrifimilibus. Cotula autem fattda minusgrdvttcr olet, {$ folixs Conundrum non amulatur. Alter a Cotula albanon fietida,qua a plerifque etiam oculus bovts dtcttur> cauhculos edit complures, tenutores, durtores ,fiextbiliorefque, quam cotula fcctida-, tycvtca eos folia tenuia, Chamamili folns paulo longtora 0 candtdiora: flores in medio luteos, GJ per circumferentiam candtdos, Chamamih, f$ Cotula fatida florihusfimiles , fed majores, extgutaut nullius odoris '-radices dur$s, & lignofat, non abfque adnatis fibris , qua aliquot annis permanent es , vere regermmant. lnarvtf& agrisfrumentarns una cum Cbamamelo reperitur. ALfttvis menfibus floret. Nojtra <ctas Cotulam non foetidam app ell At, (5 cotulam albam , plerique oculum bovis & Buphthalmum. Germani* ffcipDll/ igan&fatig / Ulljaug: Belgtf C0Ci}fIle/i30C00gl)£:H///>4«j Mancamillaloca Ojo de buey: Italt Occhio de bove.fi* verum quide effe Buphthalmum Leonhardi Fucbfii fententta fun. At nobss verum 0 legitimum folumillud effe videtur, quod infra fub Buphtbalmi nomine defcribitur. Nam Buphthalmo qutdem, ut Diofcorides autlor eft, folia funt &*&$&*$$, id egt.fanicuh foliorumfimilttudinem babentta^ flos mellinus.huic veroyfoltanonfuntfccniculifimilliayneque flos totus luteuSy five melltnusyjed plunmapartemper circumferentiam videlicetyCandidus 5 qui etiam veljolus Mathioli n movit, ut cotulam hanc albam yfive vulgare Buphthalmum, verum & legitimum effe Buphthalmum negavertt. Proinde non Buphthalmum{quo nomine a plerifque appellatur)fed cotula & Chamameh filveftns fpecies quadam eft. Phnius lib. 26. cap. 7. Melandry herba me mini t infegete^ ac pratts nafcentisyflore albo ($ odorato : an Mekndrum autem iftudy cotula an fa tida fit, diligenttus wquirendum : propter etenim Phnit brevitatem nemo facile qualis herb* Melandrium fit, ajfirmaverit. lertia cotula lutea cauliculis exit,non paucis; fohis Botula alke majoribuSyCraffioribuSyCandidioribu,Jgue^ flores & medio y (3 orbiculato ambitu mellini, fiventtei funt: radix dura, lignofa,diuturna. Nafcitur in Germania & Gallia, iifdem ac fimilibus quibus cotula alba locis: apud Beigas bortenfis eftflunio ac luho florem prompt. Ger* tnani &tCltttjf)lumeu/& ^tCihblUtnCH appellant. Belga 4$tCDChbl0Ctilltt* Fuchfius anthemidis fpeciem, &c£g. wamnlum Chryfanthemumfacit. Folio tamen parvum^odorenullatenus Anthemidem , fiveChamamelum.leucanthetnum refert. Matthiolus pro legitimo Buphthalmo depinxijfe videtur: defideratur tamen in eo folium Marathroeides, quod Bjtphthalmo effe Diofcorides teftatur : nos his de caufis inter cotulas i$ filveftna Chamamela pot ins repomniam duximus, quam alurutrum ttmeje afferere. Odoratum Chamamelum duorum eft generum: quorum alterum Leucanthemwn, alterum, Cbryfanthemum cognominari potefi-, Leucanthemo odorato caules exeunt multi, non ere&i, fed procumbent es, €£ quafiper t err am repentes, folia tenuia, diffefta, uti Cbamameli vulgaris,fed major a, virenttoraque: flos quoque fimilis, medio videlicet luteus, 0 per circumferentiam, candidis foliolis cintlus : radix fibrofa,j durabilis natura. Rgferunty folia (3 flores pergratum ac jucundum , cum gratoque odore , aromatum odoribus perfimilem , qui etiam in arida diutius perma* net. Eft (3hujts generis quoddam foliola medium floris ambientia denfijjimi -nultiplicans, luteo in angufium orhem coatlo , quod odore & forma* pracedenti per om_ ma flrntle alias eft. Chryfanthemum odor at um Chamame_ lum cauhculos fimihter profert tenues, invalidos , G? in terram profiratos : folia quoque tenuia, uti prioris , fed candtdiora, 0 paululum minor a -.pro flore, qui aliis omnibus Cbamameli , ac cotularum genenbus medius , luteus eft orbiculus ; nudit © nu%s circU mambientibus folfolis cinBus - radix fimili,. Et hujus herba odorata quo^ queeft,odore&facultate priori firmly Vtrumque inBelgtohortenfeeft. Horetlulio® Augufto menfibus. Chamamelurn odoratum propne appdUtur : Tragus Chamamelumnobtle nominat ivulgu, n

quidem, (Sficcatequalitatemil Ltmvivenhfamiliarem, & temperaram, qua Charnxmelóa Galcno thbumir, quamquc ipjumhabcrequotidiana ofienditt expenentia vfnultum txcedunt,utpotefecundoordmecahda& ficca" Cum autcm (3 tpfafubfiantia tenuitatem habeat cotijunclam, dtgerendi acrarefuciendipotentiam habent awphorem : molhtndi ve~ rd dolorefque fedandi aut muigandt, remiffioum ; protndc ubimagu quam vuigaru ufiu Cbawan.eluw fotefi ,fi calefacere, aut rarefacereopus eft, utihtcradhiben poffunt. utiin balneiSy quafudonsevocandi, CJ rtuefaciendt cutis caufa parantur, in quibus horum Qhan^rndorum ufus baud negltgendus. Nam & cutimnimis aftrnUw ranorem fa~ aunt. fudorem evocant , bonttmque coipor* odprcrn concilium*

0 o' 4} */**&*& &c% Amaracum femine, & avulfione nafciteftatur Caflianus Bqlfuslib. u. cap.28. *Tomiu-*

Mcua iPSmw 7J» h$p.n> t%ov >£ Qifpo?tfn ov. Samp fin hum ex femineferitur% & tranfplantatur Apnh & Majo, jucundum odor em habens , (5 calidijfirr.um.* Supra cap. 1. hujus hbri rationem reddidlmus, qua andloritate do&ifiimus Gaza *p*&H3ffampfuchum* interprerarusfic. Hoc capire inveftigabimus,utrum amaracus & iampfuchi m una eademque,an vero diveria fit planra. Quidam diverfas effe volunt plantas, & hocferfc utunrur arguihento: quod Diofcorides, Galenus,/Eginetas de utraque egerinr,ranquam planta omnino divcrfa. Diofcorides quidem libro primo,cap.s8 & (J8. unguentum Sanipfuchinum,& amaracinum defcribic: & ieorlim de utrrque agit,ergo tanquam de planta diverfa, (ed relpondent, Diofcoridem id duabus feciffe de caufis, quarum prima compofitionis difenmen, & prasftantia. Diverfa namque piar*G*quedifcrepanteprarpararenturratione : alterum etiam altero praeftantius, & odoratius. Amaracum enim fuavius & carins fampfuchino, pra?tereaodoratius, & aliter quam (ampfuchinum compofyurn. Diverfa igitur nomina clarioris doftrin* gratia omponere ipfis neceflefuir. Alioquin minus probatumà probanffimo vix dignofd pomiffet. Altera, quod, ut (upra dictum eft, Cyzieri fampfuchum vocaveric amaracum , & ex Cyzico unguentum hoc praeftamiffimum 8c ma-imte fuaveolens adferebatur; ab iifdem amaracinum dicebatur. Neceffe ergo habuit Diofcorides eandem retinere nomenclaturam,nec permutare volujt, ne propter diverfumcomponendi modum error fieret. Addunt, quod Galenus & &gineta iitrique diverfas adferibunt facultates, amaracum enimcalidumordine tertio, ficcum fecundo : fampfuchum verocalidum & ficcum tertio ordine tradunr.

Ad hacc diverfimodfe refpondetur à viris magnis.Quidam amaracum Galeni parthenium , five matricariam effe fcribunt, quia tarn praeftantis herbx nufquam mentionemfecerit Galenus: parthenium autem amaracumdici fcribit Diofcorides. *Uevfiinw c* 3 «V«Ø''(5»«< 3 AdO«©5« ^a». ^Hanc folutionem plurimi botanici probant, pauci rejiciunt, quibns favet Galeni locus, libro de antidot. T. Cap. p*

W'' *ty*''' QiL^fi^em Hedychroi dejenptiones abiit tradiufunt, qui medicamentorutnexpencntia dant ope-* *ram »rerum in Jeaarum tondere ab ba c r e***TMnt, alia vtro,*

*peratnr. Murum enim valde redolet, putaretqueforfan aliquifjola nommis appellatione dutlus, unguentum amaricum, quodm Q)$icofaciunt, amaraci plurtmum capere,fiequcforfitan ab anttquis id unguentum conficiebatur ,fed nuncjolum mar urn imponunt. Hanc her barn aliquando cum ipfe degujiajfem, ac earn amaram qutdem plurimum, fed acrem parum deprehendtjfem, hortatmfum quendam eorum, qui amaracinum confrere folent , ut amaraci tantum immitteret, quantum £2 man, vtfumque eft mihi id unguentum minusyjindem redolere, fed pr jus nihil operari. H<ec itaque a nobis obiter dictajjnt.* Ex his Galeni verbis aliatn atque aliam amaraci unguenti apud veteres fuilfe confe-&ionem,fatisconftat; mfuper exiiidem prqbaturamaracum etiam in Italia nalci, Ted rariifime reperiri, odoxeque&maro vinci. Parthenium, five matricaria in Italia latis frequens, nee fine virore odoratum. Malunt alii * amaraci nomine rnarum defcripiiifle Galenum, nee dubitant, quin librariorumculpa *r**Help* tirulus in *Jpoiylxx* abierit.quandoquidem in ejusturn gradibus, tumfacultatibus affii>nandis Galenus a Diofcoridis maro non long£ rece.Tit. Ego nu'llam vulere pofliim librariorum culpam. Quod vel hoc folo evincam argumento , quod Galenusfequaturferiem alphabet!. Debuiflet ergoamaraci.feu, ut volunr,mari facilitates tradidifle lib.7. litera M. non LbSo 6. litera A. Sed nee marum,& amaracum ejufdem funt facultatis. Satis enim aperte Galenus, loco jam memorato, amaraco marum odoratius dixit. Volunt alii Galenum bis unam eandemq? delineafle plantain, nee contraria effe qux de utraque haber. Siquidem cum inquit,fecundoordineficcum,intelligit fecundocompleto; Gumvero tcrtioait, vult inincipiente elfeficcumtcrtio, qusefan^ facultas nonadeo diverfal Negari non poteft Galenum de aftere Attico bis'eodem in libro (exto fimpl. egiffe, primum litera A. deinde litera B. Utrumdeabfynthio bisegeric,lib.9.examinabo. Nondifpl cet eor^m opinfo qui volunt Galenum amaraci nomine defcripfiffTe amaracum in Italia nafcencem .• fampiuchilvero inCypro cS:Cyzico proven'ientem.Nec moveorquod Artennodoruslib. i.c.yi. diveriam amaracinatn & fampfuchinam dixerit coronam. Fuit hie rei medicae ignarns ,*ignoravit etiam plantas pluribus nomini bus donatas , eademque nomina allquandodiverfisindita plantis. Amaracum diftum volunc abAmaraco piiero regio.Fabellaa narrat Servius. Amaracus CvnarxCypri regis$_{puc}$r,unguentarms fuit, qui cafu lanfiis dum ferret unguenta, fradbo alabaftro, majorem ex confuhone odorem crcavit. Unde optima unguenra amaracma dicuntur. Hie poftea cum afmto odore contabuifiet, in herbam fampfuchum mutatus eft qua? poftea ab ejus nomine coepta eft amaracum appellan.Gr^ci recentiores amaracu, five fampfuchum vocarunt *fUMfy&imi.* Ex Graeco barb. M*#T£^'»«. Italicum *magiorana.* Amaracus, corona pretiofa, *ttmnfytfm.* Amaracus,amaracos. Vuleomajoranam vocant,quod nomen habuit ante multa fxcula. Etenim apud Au&orem Auduariilegirur, *n^e^rui **«& hpas, It jfc i*ipf‹&>* i£«*. *?»fc£*t fta4&e«,x;\d* eft, *Magi facertotis afmum , alii Ifidu genituram. Uatinimaioranam.* Corrige Myrepfi codicem fe£t. 1. de Antidot. 2 j. *TTUTTU^ICG KiT‹Br&*,pciyxupxvxf* fcribe *m^c^i^iV^»ᵣ ^ T ^ « ' w v*el **mfyp*im.* Ex Audtore audtuarii.mavult Fuchfius ^^«\«,quod ex A&ua*'' antidoro emofchofatis comprobatur , in qua fampfuchi etiam mantio fit.quod^»Ji6 nomine etiam maj&rana vocatur. Sampfuchum delcitbit Diofcondes libro 3. cap-47- Sed praeftat quae de eodem tradit Theophraftus prius examinare. HitferpylJi, helenii, fifymoriique ait habere, radices *'mnaXajnr ^ 7ro>v%3£f* &c. Vertit Gaza, *quod nonSampfucho, necferpyllo, nee helenio datum e(l: hac enimfummo terra adherent, radice multifida.torridaque* : *radices omnes lignofefunt.* Pro *i-TnynXajovt* inBafileenf.8c Alden. codice legirur *%m* ™*«i)s.* T^>«^,f, *torridas* vertit Theodorus. Mavult Scaliger , *perplexas;* fed mendum cffe putat;qu? & aliorum eft fententia.Qui

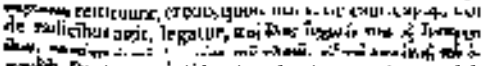

Deeiyue carnisfuccique bonitate carere non debent, '^*rTV*ᵐ *Gecens*>*ut liritm*> & *c*‹*tera ejufdemgeneris.* Facilw l a p i u , . . ^ ^ ;ₙ ™ ^ , . Sed majorrn*, five Bonus rampfuchi nomine defcripta? plants a recentioribus non habent radicem carnofam:i$_{p}$fe Theophraftus lignofasi effe amaraci radices fcriWc. Quippc cum dixerit c{e«j|W«#' fubiongi^ $_{iv}$>^^ *J£r*$_{u}$ Quare locus ex l,b. 1. de caufis citatus corruptus videtur,& pro *df^d^* legenduin' *^m^v*% vel dicendum lib.de caufis Theophraftum loqui de terjf lla, nondurnque adulta radicula, quae in omnibus plantis folet effe'carjiofior, mollior, delicatior,tenerior. Hoc vero capite de radice adulta , & antiqua agere Theephraftum. *Sed* nee novella radix amaraci hailenus cogniti carnofa dici poteft. *Txppufets* Theodoru«rnal^re^m^, interpretatur *radio*. t*rt»h** adje&ivum a *mftk*, id eft, *impiicitus, cratis modo con-. textus,perflexus.* Totam hanc periodum in hunc verte fenfum *Quod nee faynpfucho,necferpyllo, necfifyn^rio.nec helenio datum eft. Hue enim radices ha\ntfuperficiartas, multiftdas* > £2 *perplexat ,funtque horum omnium lignoj*. Idem 1 heophraftus amara'cum, (emine&avulfionc IMfci tradidit, quod fupra ex Geoponicis Cafliani Bani probavimus. ^ftate prxterea fampfuchum florere ait. Verba Theophrafti infra examinabo. Idem ait, (imPi^u-chum copiolum ferre femen.quodque jucundo niollique eft odore.De fampfucho,haecPliniuslib.2i.cap.H'^-*ritur utroque%enere,& femme,t5 ramo, vivaciusprrfdtttu, ($ odore meliut; copiofum amaraco ,aq^ atque abiotonojc~men. Sed abrotono radix una & alte defiendens, catcrtstn fummo terra levtter hecrens.* In antiquillimo, & optitn° codice legitur *odore molhus.Qux* kario Theophrafti munitur audloritate Idem feracius, non vivacius *eSc* inquif-Nufquam rradidit Theophraftus unam effe radicem Lbroton^), fed plures habere radices ait, ac ob craiiituanem maxime radicis iingulari veliui conftare raaic£.

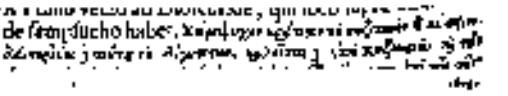

^ªA(,i£ li#u«»7i*i (quidam $_{w}$*w«y*fc«w*« *5"*$_{r}$''* £m *Sampfuchum m CjQco ac Qypno laudanum Jecundnm ab hoc locum ALgyptiumfibi vendicavit. Vocatur autem* CyZicenis & stculis amaracum. Herba eft ramofa, perterram repens, folns birfutu ac rotundis, tenuions Join* mintha amulis, vehementer odorata &* libufaue coroms inferitur. In Cynco & Cyprio fa*foJJfnrhmm* firentur veteres omnes.* decuncium iotüü* ^jfe^TMuto5S«ifcribit Galenushb.de Anridoht Ss fupra citatis fcribit in Afia aliifque regionibus tis>ver? ? L-n , c-A nr*ftantia odons a maro vinci. Nicander

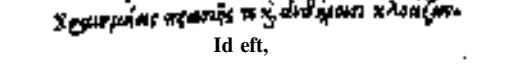

amnium;

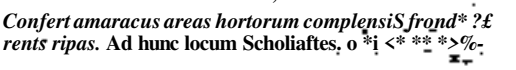

Id eft,

Confert amaracus areas hortorum complensiS frond ?£ rents ripas.* Ad hunc locum Scholiaftes, o *i <* ** *>%-

%,%n <pww.Ucet* nee Galenus nectonder au dent fampfuchum JEgypnum,tamen a Columella liur decimo in hortuloprobatur:

Grataquejam veniat hilarifampfucha Canapo.

Canopus urbs JEgypti, fatis Celebris. Diofcorides herbam inquit effe per- terrain repentem , folns hiri»tis , tenuioris calaminthae aemulis. Licet *Tt*°phraftus,qualia fiabeat folia non tradat, attamcn parv effe, ipfamque ftirpem ramofam,ex eodem probari faw poteft.Nam inter fuffrunces recefet fampfuchum-Ide''[1] Diofcorides lib. i. cap. yS. qux folia^ligenda fintdocet: oW^v 5\" ^-Vr^Of "*F «•> « W w W '*'T^ «iT^'»f <J&''. *Verum{ampfuchum colhgtta ex virid* mff** *'' plurimum odoratum.acmediocntcr acre.* De fampfuchi odore vide Theophraftum lib. A. de cauf.cap. 22. Ob odoris prxftantiam a Theophrafto inter aromata,& ea *c%* quibus unguenta parantur pretioliffima,& fuaveolentia, lib.o cap.7. recenfetur.&adnnmcratur.Eademdecaufain'rercoronarias plantas non ultimum locum nabe[c], maximbnuptialibus. Catullus Hymenvi temp^ora €in'' git amaraco.

Cinge tempora flortbus
Suaveolentis amaract.

Floris umbram laudat i.iEneid.Virgiliusin his verfibus:

_____- Vbi mollis amaracus ilium
Floribus>& dulci adjpirans amplettitur umbu.

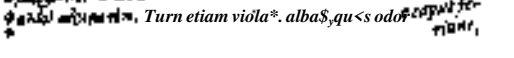

Turn etiam viola. alba$,qu<s odor*

*riiiaiv.(£caeiitemtx*m<<r#t>,&<iut<quiil<>pi>terc ac^rwa-Jioquin capat pcfltejtjccetiint.* Atqiic nic de amaraco veiercs.An ad reccritioriim cognitianera amaracus pcrvenerit: indagandum.' Botanici,m;noran3aj,fic dictrav quodmajoricura diligemiaquc, quamcxterae colatur, (cracurquc ^>ro fampiucho habciu. Malunt alii tandem majuraiiam marum, & maro nomen inditum contend u ut, ncga nt tl uc fam pfuc huii 1 L- Ue. Hi s moti ra [iuni bus, quod cauliculis fiirgat rcflis, tuin lerperc per terram veteres tradant fampluduun. R.elpondeo, in rciitum alt unique aiiurgere majoranam , ficrcbrotondeatur, ac lumriare imncdiarur : vcrum , ſ\ negligatur.humi procuEnberL*,ac ferpercrlcxili mollctic nuranribus itircuh?, & in terram cnrvir.is.Sed aliter adverfariorum auCtores. Pena & Lobdius refpondeni, reperiri majoran* (pecicm,tnii?to rariorem.humi rcpetirem, quod non eretSis' cripiur aur fruticar rainulm.uti vulgaris, led ii) cefpitem catlucis,fcrpii!i[nojo,euialtix]nii)jcrliinilisfolio, c9ii;ic Be ma^nit'udini:; cujulinodi, qua; iii Belgiu Ncrni cri> vcrac ledulo phavmacoj>i£O Ioanni MUUCOH. & Antverpi* Coudenbcrgio, itirpium perkillimo. Hujus femeu Hicrofol ymis liiii allatuin ab aitibulone i in hiftoriis fctibit Lobdius. Sed aliiJdquid vctat majoranatn e(Tc fampfuchum. Sampfuchi folia, urDiotcorides lib. I. tradir, colore lunt CK virorc tiiu;rJcarn:ia. M.i|Drani vero incanrtLvirorealbicantiaj oualiactiamhabcr , amaracus repenB;cu][H meminit LofcelhiS. Atnaraci hujus ramulos fajiaqae eleganrer eificcata in horro hycmali Clufii, fumini botanici ii]venimtis.M:ijorjnahuiiiilis& fruticofa ftirp"; eft candicans,& *i'oa:* is admodLim odoris, fefquipcc!rm,autpalmum aka, canlicalts, five furculistenuibus in plures ala; divifis, & **iniariradinefn** eupands, circa quo* fuliola luitr pent rotunda , mollia Scincana, fed hystni; mJirisvitenriaiSc iniummo flofculi cantiidi.pcrpufillr, ilpicis hcracleotid origaui liiniiiibus.eieuntcs, ttiguisvidelicet.oblonps, icftjuamatimcunfipaiSilibus. Succedir (emen ndmodti parvum.colorc fpadictii.radicc **otdtnr** multilida. Kgnoia, Scpcrenni. Semine (atumeadem fcftaic frilftificat,&binisS lin^uli^ ^uniculjs tamulos profcrr; pflquain veroado'etcrit incertus fit ra.miiloium ordtj, Odn re mil abet fragraiirem, adiriodum .juciindum,ac luivein; (aporcoi vcro Eenili:ni & fubacrcm. Caput tain j>nftu, quatti olfatftu-veluti fumro fomno in ulcer Sc micigat.Uncieiterum colligitur.iicni elle vetcrum amaracuuitnam hsc putatoribus inimica, mijorans •mica. Vino iddita gratiam conctliat, ac ne vini vapores cerebrum tcntcnt, impedux Repcntur rnajorana ha!G quandotjue major, fubindeteuuiorac minor, odotequc praeft.intior ^ quandoque la^tioribus, quandoquc anp^lftitirib:is foliis,ut pturimum creila,rar6 re pens. Quid am botanicihancmarum Diofcandiscrtb **aSernnt,** quodlibro *y* cap, 49, defcribit. ***Kigti--***

^SJ'KSCC. Adfirjemcapiium addituni eft, j«>ii™(j 4 Msijwn'a' 4 *tixMms* lAnvir. M^rHW, *fe» byfobiium herbs* trHfjo *cognita, furculofo, fivre nigini, uttamtnfuliis multo candidioribui, 4c{loreedtratiore, vim hitbetfihmbticcenfiimtcm; jttxt* Magntfum & TrulUis cofi+fiffime gitfiitur,* **Sed** hoc ca put adult en num.acrpurium efft cxiftimant, ciuodhi^ fete raiionibus probant; quotj Mar cell us coJkesanriquiflimosvidcnt.inquibuscaput hoc dcTideratur ; turn quod prim a Dioicoridis verba parum porttemis. refponileanr. rJam omnibus cogtiitam effe tradit herbam, cum tan ien non in noft.ro orbe, ledjuiraMagnefiamScI.yriijcTralieisplurimutn nafcatur. Accedir infolejis aucftoris fcribetidi modus, **dtf** cum Temper cony;cnere5 herbas uno loco recenfeae, hanc ab origan! fami I ia disjunct ,& inter-alias noftratcS hcrbas oiloiatal, ut mebbton.baccarim^mmcravii.ctfi ad Magncfiam *Sc* Tralleis nafci fcribar. *Ad* hie facilis, & in prompt" refponfio. Caput hoc tieglijfentia eifcribcntis in codicibus me m 0 r.) t i; in i Ifc pr* tcr m:(Tum. Nam apud O riba fi u m, **qqiBioTcoridet)]** quamfidelifii-mfe exfcrip(it,habeiui. Vtrba ilia ^T.'* J * " 6 < ^ adjc&itia fpuria funr.S: ex mai£'ne, vel aliunde in codicem irrepfcrunr. Ea enim non agnofcit Oribalius.Nec verba Diofcoridis uci in vuljiatis kgumur codicibus, ad«6 clitTona^ aut parum **rerpfendentia.** ut volunr. Facifc Fieri potuit marum fuifTc herbam vulgo^nitam. & camenex ma[pn]»tia ad Gr*cos alUtsm.Acorus vulgo cognita, & tatnen *ex* Ponro, Galatia-

adfmm quam ex Crcta, & ra[mcnm];u; pharmacopceo, **vd** TeplafiatiQ jgnotum. Idem de Maro diccre licet. Marum Galcni er eo herbam **fait** vul^arem fu!(Te conftat.quod loco amarici,in amaracin'o ailderetur unguento. **Tertians** obje&um null ins eft valoris. Kaniamaracum squ^ pcregrinum **ItatiiGrecilqoefinT,** ac marum, Sitamen urrutiiquc conjimgir. Diolcorides: niliquodcaputdemdilotoimerjeauni fit; ncchctbas congeneres disjuiiitit.qiiia baccans,melilotus,ruta,latnpfuchum fruticer, vel loffrutices fiint, plantaeque fiercnlefae, nec omnia, qua; invicem comrarantur (ratim a Diofcoride fubiiciihiiitur. N.imftccdiasfaiurciaqiie fimjjj comantuT folioj ferpyllo cliiiopodium fianle. Idem *de* fib'ribus diccrc licer, mulrifque pottft proliari cxctnplis. Marum clitiium volunt i re^e quod am Thracie,cui nomen Maro fuit. Sed verifimilius ab amaraco pcrapocopeti nomen i-Tpoltrum. Idem marum tWjJfti>Fvocaturn fuit. Iii $q_L$ii. 'buidam codicibus Ic^itur,« *yi^eM[1]'" 3 i&y*t>h,.* Marcelluslc^it *mwfipeit,,* idcjiic qnod fifymbrisfiiniJetn f_a cultatcm marum ob tine re fcribat.Florcm elTeaicorigane; iddeheracleorico origano intelli^cndum augiiror. Pro •id©*)i*Jis7cji apud Oribafimn (cripium cft«i>&. *Ulic*, non tnuliurn dilfitnili Ittifu. Cum delincationc Diofcoridis maioranam convenire, negari vix pot eft. Suftrutei enim candidinribusquam origanum fbliis,flore queodoratoori^anoheracleotico^on diHimilis. ReperiunrurramenBoianici, qui majoranam ceterum ne[;ant cili ma ruin. Sed cum fuam null is rationibm proponart fcii[entiam,cuream probem. Malunriidem Syriacum vuIi;odiAum marum'gtaci!ioribus farmentis , minoribuscipitulis& foliis, quamGallorummaltici Pena & Alpino dcrcriptum, eTe vetetum marum. Ptodiiihoc ex feminibus c Creta Syriave um marum: Ptodiir hoc de^is. Sufftutes eft,

Marum Syriacum.

crefcirque altiwdine palmi.foliolis parvis, rninutis,candicantibus,faporcacutis,maxinieodoratis: fcrtqued radiceli^nofa.gracili.parva.furculosplurcsrciaos.rorunJos,tctiues» iignoCos, cjui ab ratiice ufque ad lmnmitates fcrunte^'incervallobinosrainulcs, **Foliis bioia** utrimque ex oppofiro denfe veftitos, in cacuminc **ver6** flolculi iutic putpurci, oritrani hcracleotici modo idmodum odorati. Marum Corthufi, quod rra^originum alii dicunt, cujus delincationcm capite de iragorigano (3cditnus,v«erum

marum non eft, quod flos origano non fit fimilis. Floret enim in verticillis or&iculatis, origanum verò promit flofculos ab exiguis veluti ípicis. Sapore infuper non eft accrrimo, fecfodore fragrantifffimo,urente,tritum enim digitis eminus,nonfecus, acflammula cerebrum ferit, percellicque nares. Nee Gallorum maftic, five Dodonaei clinopodium, cujus mentionem cap. de helenio feci marum eft veterum. Flofculos enim fert origano non ufque adeo fimiles, nam in fummo gerit veluti capitula lanuginofa,5c ambientes iimiles vercicillos, fcquibus perpuiilli flofculi afe*: odorem quidem fpirat fuavem, led qui *«« *hst^y* origano dici non poreft , ac armaracum fuperet. Mari -ffigypiii meminit Plinius lib. 12.cap.24. *In JEgypto nafcitur & marum, pejusquam Lydium, majoribus foliis,ac variujlla breviora,ac minuta.acodorata.Ex* qu© *h$t* Plinius habear, me latet% *Nunquam*, inquit Alpinas, *in l&gypto marum inibi provenientem videre potttimus, nifi per marum eamfiirpem Vilniusintelhgivoluertt, quamnos mlibrisdtplantis JEgypti nomine \atarcndidepitiam dedimus : audsrem affirmare,Lydtum(quod folia brevia habere fcnbit)effe unam candemque cum Cretico : Galenusfatetur,* fif *ipfe [e hanc plantam vidtjfc m Afia nafcentem.Eodem tamen hoc libro de plant is Exot,cap.* 20. Idem Alpinus plantam mari iEgyptii nomine deicn bit, verum Plinii marum effe neg*r,nec ullo modocum delineatione Diofcoridis convenit,quare defcriptioneip ab Alpino datam omit to.

Xtffvpfyuv, Sifymbrium'exVarronis aucSoritate tradunt nomen accepiife a Sifymbrio, qu« fuit in veteribus comxdiismeretricula. Apud Nicandrum pro *vaipfyw* mctri gratia [illegible]

[illegible]

*His etiam fifymbria malts funt mite levamen**

Idem fifymbrium a Gra?cis barbaris *mipPyi* vocatur. T& *cxif*$W Zmif (rvtrtufyvi&Xiirn.* PalatinuS Codex *aiffvpfyVt* Scribo *<n Tvpfyicv.Sifymbri <bao* genera noviffe Theophraitum ex cap. 22. d. 11. de cauf. cognofcere licet, ubi de nfyinbrii mutatione inmenrham agit; locum adeat leAor;& videat ,quae a n(fbis dkcuntur. Duo fifymbrii genera defcribit Diofcorides , ac quidem Theophraiteam ab aliquibus, ferpyllum fylveftre dici tradir, alrerum verb cardamine. Nos prius diftin&ionis ergo coronarium vocabimus Coronis enim addebatur nuptialibus, eoque fponfi coronabaptur.Phavorinus. 2^>^.«, ^'A;« *ii'tntm'i'01'tvpQttt.* Veneris hac de caufa nomen acquifivir, Venerique dicarum fuit. Myrto hac de caufa fociacatur, quae coca eft Veneris. Ovidius *Tib.* 4. FSftorum puellas alloquens,vult eas ofFerre Veneri coronas textas t fifymbriis, myrto, rofa.

Cumquefua Doming date grata fifymbria myrto;
Textaque compofitajuncea vincla rofa.

Coronarium, hoc fifymbrium defcribit Diofcorides libro II^ap. Iff. *ZUTVP&'I** (0l'y^7nJ^M9 *XM ĩyXtViTif) O*

A'sfe«>, 9i^»«fe«7i^». *fifymbrium (aliiferpyllum fylveftre vocant)infoloinculto nafcitur, menuhortenfisfimihtudine,(edlatioribusfohis,atqueodoratius, quod quidem coronis infentur.* Non reticendum,in quibufdam antiquis codicibus caput hoc non reperiri; inahis verolibro rertio locari,8c quadragefimum nonum vocari, pro«'#«>»in Aldina *i^la** legitur, at apud Oribafium *ukyec* Apud eun- [illegible] terum fifvmbrii genus, quod cardaminem vocat, delineatur \ Diofcoride libro feci^ndo, cap. 1?6. S^V^ [illegible] *euim*

(alter codex ^fei^S, terrae inhaerentia, & quidem re&ius ex Sambuci fententia, nobis tamen propter ea q«x fequuntur, vulgata placet) *»&$« ft wi*™ •« T« ^*»&uov.* ?* 3 *fywnKWcvpnnxov* &c. *Sifytnbrium alterum f^n^t qui cardaminem , altifwn qppellant. Eft autem herba *<l''*tic„ qua in iijdem qutbus fwnhcisprovenit, cardami-ne *deo nonnullis dtcU,quodguJlu cardamum,* 1. *e.nafturtiu r*j>r<efentet. Folia primum rotunda frodeunt: augefcentia* \,^ ''^''*nodofundunturjorro excalefacit.urinai movet.* Pi nV^i^c fifVmbrium confudit , ni corruptus codex *JJuJilL* 5;- ?P- ''. ubi fie ait: *Sifymbriumjylveftre* i *Vdl OlT^hr<eum *PPM»»». fedafi non amplm altiZteek* S '' 1 >''''h«t»rfi»Henafturtioetl Vtrum- *Zh! O l£:f^acul''<*^a»™*!'» * ** ''abrones Ufiwului. *i°*»>ficoonumoior4tumesl, &inferituxconnis anguliorefolig.^emo.quod* fciam,fifymbil8ni thymbraeum vocari tradidit, Diofcorides ab aliquibus ferpyllum fylveftre vocari audor eft. Nemo quoque fenpixr, jifedali effe altitudine, fed hoc collegir Plmius,quod prius fifymbrium Diofcorides referat effe menrae horrenfis nmilitudine. Aliud eft, forma fimile quid facer?,aliud magnitudine; formam intelligit Diofcorides. Quod fequitur de natali folo, de altero fifymbrio capi debet, quod nafturtium refert, fedguftum nafturtionon diffimilem oftendit. Quare,aut vehementer erravir in fifymbrii hiftoria Plinius, aut corruptus codex. Mancum & aliqwd deeffe, quod fequitur fuadet. Vtrumque, inquir, efficax adverfus,aculeata animalia. *Si utrumque* adverfus malum jam memoratum idoneum, duofuntfifymbriige' cra.cum unum tantum def'cnbeie videatur. Quafedeelie quid judico, an fcripfit Plinius. *Sifymbrium, fyhtftve a quibufdam ferpyllum appellatum\pedalinonamphusalntu* dine. Alterum tn riguu nafcitur, &guflu nafiurtio fiwil* ett,utrumque efficax adverfusaculeataantmaha.ut crabro-^ nes f$fimilia,quod mficco or turn odor* turn elt> & wfcrttur coronis anguliorefolio.* Sedant utraque dolorcm capitis. Poftremum tamen Diofcorides de coronario dixir. Nee illud quod coronis addirur anguftiore eft *tòho,* quod vel ex eo colligi poteft, quod folio menrse Jariore tradat eiTe. Diofcorides. Meminit & fifymbrii idem Plinius In-lp# cap. 8.his verbis: *Serpyllo & fifymbrio montespkrtW intent.* Quod ex Theophrafti hoc capite habet. \ ide qu* fupra de ferpyllo diAa funt. Meminit fiJymbm vnrns in locisTheophraftus,utilib. 11.cap. T.& *S-* [illegible] colaturdiligenrer.facile inmentam degenerare. *q^ua^* hocrepetit capite, uti etiam libro 11.de cauf. cap.^2rquern locum adeaf leftop, & noftrum commentum yideat,&qu«lib.y.dccauf.cap.B.difanrur. Plmlus,utinpra lib. 11 .demonftratum eft, in calamentam degenerare fifymbriflm docer,quot) nobis haud probabilc videwr, turn, quod in mem&ratis locis conftanter ^ [illegible] tur.tumquodnimis ma„na ^etmutatio, fifymbrn in calamentam. Porro, ex hoc cognofcimus 1 heopbraftuP non de fifymbrio cardamineagere, fed *^onmo.m^xx* fimili.IHud etiam j.robar coronanam. ilium lnwlligere auod tradat lib.i.dc cauf.cap.^avulflone nafciXa^-Saminc fifymbrium, avulfione non pronagatur. IlJud etfam facit ad propofitum , quod Diofcorides fifymbrn

famines f5»fc«™?^^dS3SS

£ diffl»a cffc-Nunquam hoc recicuiffet Theophraftus ubi de mutatione fifymbrii in mentam agir. Sed nemo Smiuam in dubium vocavir, Ihcophraftum de coronario ae?re fiymbrio. Illud guzrunt viri magm, urrum Diof-j S e s de fifymbrio fy/veftri a Dodon^o defenpto, an **toteff MIEIb** [illegible] Degerit. Diianetiam Theophraftus fifymbria novit, unum fylveftre, alterum cultuLTtraque opinio fuas habet rationes. Doftiffimorum ^ rororumopinioeft, Diofcoridem ageredefylveltrin fymbrioTheo^hrafti , idque ob hanc rationem , auo Theophraftus referat in hortis provenire. [illegible] turn, uti idem docet locis fupra citan, niff ci[illegible] tor.in mentam mutetur. Diofcondis vero fi^Jfi [illegible] ura non indi„et,ne in mentair, tranfeat,tota,*m W natura fylveftns eft. Contra de horrenfi loqui Diofc* dem illidfuadet, quod dicat, fifymbrium odore *Q*** mepy efle fuav^ore, ftabilit hanc opinionem, quod JP referat Theophraftus, locis fupra citatis, fifymbrium mentam tranfire, fuavioreque, ac prxftanciore efle *odo^* re cumque depenerat.mentaeacciper^ odorem, j [illegible] amiflb, Sifymbrium autem filveftre, mentanon [illegible] *Xvy^odoratius,* fed^raveolentius multo. Adverfus hanc fententiam illud adferri poteft, fifymbrium cum gr^V^T rate quadam odoratum, quod Diofcorides lib?. [illegible] mentafcribat,i$W^?*&n<n>pp&lov, *t*If^o\o*!'*'*' *&„ $ «•> «V^^*»^W»«^9«8F. *Et prorfus tnent fylvftrii major fifymbrio, at odore magis virofi,quai'''''''''? *ACtnnrum ufus utik.* Dicendum, omnes menr* tpeo- [illegible] fymbrium [illegible] fpondeo, nufqnam tradidifle, Theophraftum, in horn* provenire fifymbrinm.Quod autem dicat: *fi non c°l*™r> fed negligatur,tranfmigrare in mentam*, inde concludi noi^ poteft,in hortis provenircverum^ill^tantnmjijy'' brinm ex locis fyh'eftribus allatum, ac in hortis lociiq^ cultis,ubi folum pinRue,t^afplantatum,fi negligatur,n diligenter alatur, in mentam abire,priftinamque amitt re fuaveolentiam. In hortis enim.paucum illud.quoi^ dige^alimentum, quod optim^ concoquebatur,novo^

«.^e jtctvvlenre dijpur^inir in rinuw, nec,ut ante, conco&uin fcJcruJ • nmtimir. LertHooj

cim-to-

bcenr, an MM

i. to-

•faase^r l>icrfcond«. FmcmiK fituui.N-

Sifymbru mentha ac;rcft» Lob-

noj i Lobelia '<W amsm, menne, aberan TpiCKX nomine ctluber.

rcrulwiitrm.flatrtrdiqasrnminenneiiiftji'rpcar do re, gnlhejuf mean *icrkx, faiviiw-yte*, & m Ji' , ftotrmtul.jjTimjbLi nyrnun, iftjuc rrtrfrW hrimn fylvelht

it>ic

fnmj! intrr Imimjii

funtu

Cvmtttu mntiat (bin,

$eTpilf,amd,n ficutiu

mm Jiff,ti -ntamt tatmatbm rttmttt .

D i fit yralxiurn edc b He-

iftruai (pfotwn eft, rpicnrcrorarrt fiirmbrrain

ii«S i;r

tu furfC rjrunJ.iil»al» . *mtt* qac IT

Ax SVJ»J eft. Niltuw ntw urn rn iquc faautwribei. Sc q«ri.rebcma>t, oao

Sif. iubnum Ordamine.

p!itrut.fcd & rntrforam

(rtnbrikwiwitae

c*n«u^MWaiU>«*km-*

t tn fniTii n Tfrnrn

w o o iJ ti.ia, iju. JO

[irium pin memar.nutn obtuieac. 1:

wri>klib.K.ap. i)|. ^ ' " i i W

iws #$&*T«* >O cMx&ft*< Sinutn aquaticumjrutex eft publus^ qui in aquit in €nitur;retlus,pin%uisf oliis hippojehno fimilihus, fed minor ibus ££ aromattci odor is : qva quid em feu coBa ,feu crtida efu calculos rumpunt* 0 *ejicittnt.* Ab haç facultatenomenhuicplanrximpofitum, *^nitZ c*&r, a calculu excutiendii.* Nifi placear, ncmen hoc accepiffe ab eodem c-ew, quod in aquis vacillando,ab aquis praeterlabentibus fuccutiatur. Foliis, inquit, effe hippofelinofi-ttilibus,isljq;ihfdam coelum margimbus *frfiolmm*-Ai^ñ^'^legirurjinaliisjiAflCfitf, utrumqueex fiiCratevae hiftoria petitum. Sion hoc eodcm libro quo prius defcribitDiofcorides. *&•** & 3 JSfi«de«««*7i**V#. W* modo & apud Oribafium legitur *De eodem Sioagens Crateuat, herbam tjje tradttfruttctsjpccie, exiguam,fohnpr<£ditamrotundu{multis) quam mentamajortbus,nigris, (pinguibus) # ad erucam accedentshus.* De hoc fiocap.de Naiturtio. Sii prioris meminit Plinius libro 22. cap. 22.H/J, *\nqmt,ad"'Mt™fiuM> Latins apio,in aquis nafcens pingums nigriufque, copiofum femine, fapore nafturtii.* Utrumque fion confundere videtur. Dioiçoride«hippofelipo comparat fii folia, fed ait efleminora. PJinius;Ipio inquit cflc latiora hippofelini folia latiora & majora multo effe, quam apium nemo in dubium vocabic, nigriora effe non tradit Diofcorides, fed Cratevas folia fii majora quam mentae inquit & nigra, & *?*$-ty-m ^u*,quod Plinius fapore nafturtii vertit,duo(que commitic errores. Primó, quod *ri dG£*ptr tiafturtium* verterit. Sed hoc haud magnum erratum, fiquidem nafturtio, erucaeque fapor vicinus, nonramen idem. Majus *fccc^tum^qMo^ fapore nafturtii* verterit,cum verbaDiofcoridis.velpotiusCratevaede fapore intelligi, nee debeant.nec poffint,fed de figura.Vult enim mentaefimilia effe,& ad erucam accederé, Sij prioris iconem hanctxhibetCamerarius. Duo ejus genera defcribit Dodona?us,utrumque fatis apud Baravos frequens.Vulgopaftinacam aquaticam, 6c pajuftre apium vocanr.Sium lo-'gis,tricubitalibus, aut amplioribus,craflis,ftriatisangulofis,& inanibus affurgit caulibus, cjui fuperius attenuati, in alas quafdam dividuntur, folia ei oblonga,ex pluribus aliis commifla, quorum fingu!aria,pinguia,glabra,& per circumferentiam ferrae modoincifa, particularibus hippofelini foliit minora: flores in umbelliscandidi, radices tenues, nbr3e& capillaceaf, veluti fibrxfunt,qux non modo fubfunt, fed & caulium geniculis admifcenturjisquibusaqnisccndunrnrjautlimoinfiguntur partibus. Apio, aur etiam hippofelino, tota herba odorarior eft. Naphthc (vulgo Petrolei) odore vicina. Huic autem affine eft,quod Lobelius in paluftribus fcrobibus nonnullishnudprocul Antverpiareperiri refert, foliis, (utpingitur) magis diflc&is, fingularibus,per marginem quoque crenatis: cujus flores in umbellis fe luteo virent: femen fapore nonnihil habet acredinis, radix multis fibris fundo adhacret. In perennibus rafcitur rivulis, & fubinde, fed rarius in refedibus exit aquis. Iulio & Augufto floret.

E'^'Air&c. Inter coronarias plantasmerito recenferur ferpyllum.planra quippe odoratiffima. Heliconiadibus dicatum fui^uri canit Theocritus Epigr. i.

Set iU ẏeoonirm, Ć i nyrtiuoro Ćnéiiros
Fpnuñ Ć nérvoy roiiy E'xatoiiiiiov

Serpyllum denfisfoliis prafi^nejofafyue
Errantes Divupono Novenfitibus.

Veteribus duo ferpyllj genera eognita, fativum unum, alterum fylveftre. utriufqne hoc capite mennonemfacic, uc & lib. <J. de cauf. cap. ulc. ubi fylveftre odore acriore,fativum molliore refert. Sativum Theophrafti,eft fylveftre ferpyllum, fed cultu domitum, ac in locis cultis hortifque tranfplantitum. De ferpyllo variis in locis eg«T^eop^h«ftusjiba.cap.iy.&lib.6.cap.i.inter fufiruticesrecenfe^perpetuoquevircredocet. Lib.2. cap. i-inter fuffrutices, qua? avulfionc & femine nafcuntur numeratu_{r>ut& hoc capite, vide qu* fupra diximus, item 6c cap.4.lib. i. de caufis. De cultura ferpylli, coronanorumque *agit* |ib. de cauf. cap. 2+. *\foM.de* cauf. "P.'J;;^{noc}ii?}utii facile de^enerare narrat, nifi cultura Z "5 *r* ^{dilli}^{en}^ue adhibeatur cura, lib. (J.de cauf. *Jll' II* Vi?,w^{Tm} P l^{antam} odoratam dicit, More excepto, 2}.fi mmium cxficcatu_m fuerit, odore duro air.omoifq* dulcedinisexpers. Hscc otrnia funt.yel CTaminabnntnr,qi.* hoc loco de ferp^bnaww fcrlbit in hue yene fcnfum.Ra quoddameftincrcrrcntim tam voluerislongitcdinemtrahi, liqucs, aut,fi pcrcpe lcrpes plantetur> brs(lus,ramulo< germinaquciccrpylll , ac ,mamcunque voluerii lcngiwineinextendi,, novis radicsbus; verum caul.culcsftat.m, novas emittere fibras, *vb* terrain atrigennt, quar BOVS inftar funt radicis, & fie in quamcutquc voiuens Jongtudincm extendetur.quemadmodumro feme in vuig toobfervavi ferpyllo. Eleganrcrhanclerrylhnat«|| exprimit Nicander in! heriacis, wminatqi-e "/<g>'gnificans, ipfum continue in anteriorcm *r*^n ς^{TM}t;^{o*}{Mt} aXeorum animalmtn more.qux_F« agros r-aicuntu r, ulcerum, que etiam in noftriscorponbus lerpnnt. r chrè etiam *4*ify»* aprdlat, quod vitam *h*^{TM*TMTM''} ^{dicatur,} ichecqoe le cjdum nova perpetan lebcle & propagatioce conferret, fquidem qe terrae parte ejus fo- la adhaefecire , in ca radices agunt, ea^uc_w~, it, hoc eft, *radices dmttttntia.* 1«Sr cTuemadrordum vite, ut cecinit Mato,//«» F J ^ |ani *arctts*: fie in ferpyllo, ramuli veluti wppagine* qu radicantur.Sed ipfum Nicandrum audiamus-

& umosferpyllnnquireperarva
Serpentisjuod illnio nu
fydkesfohtswlta}

Ad verbum hie redde, *nimannbusnon ingratum,*

usper terrà latifiargantur ex,l>* *emttnt,tS hoc* *etymon tradit Varrolib.i.de re ru{t.cqp*tf.AbFavw''* *pjque ad ArBuriexortum reBe ferpyllum efeminario tr**r* *Serpyllum *fl iutiim bortenfe, quod qu*

refătTvu^ fylveftre, nec aliud eflcanr hoc tenfe, five Stura, quam fylveftre inhortostranllatum. *V** rtim Sne«?defcribit Diofcorides, unum fatimin** fens, S S S n eredlum fylveftre- Quam differentiam K obfcrfavit Theophraftus, ut exHs, qu* paulo ante de ferpyllo *ex* morubus allato copnofcere licet.. u Snjicttnc botanici fummi, ali Jferjpyl i f y » ^ £ i nuS defcripfiTe Diofcowdem, auget W ^ L d i - cognomentum rygis different,* g/ati^ddider

Serpyllo hec apud Diofcoridem Ch. 4.6. leguntur.

*Urn imiiiiut (£ '" «ron« *J.d Jiltt.- itj AiQttm i Jcr. pndorfuad r4ditttt"ƒ^>tiKti«jvrfui ftrtt ttmm 4ttiisg<ir. Ifdbtt juttmftit* i$ rJtfttttct 61 tgiirsi, vcrum colorti t-m.-ii-<timi,(Si mittriii icniitfuir. hn±i*i lntu).;uc frrfjg^tur. Aitmtmfytvtjiie, %«*& iiiMa^jgit tfpttittiir, Kiui'ntfcr~ fit: at •» aitum &ifurgent ramities edit ttunes tsfamihfi), fotut TUt.tfiimltbu) itfnru,vnam vtcuaijurdngu j)ti,ttn-funtmitijaediirttnhw. ftarnfttifltnii tcrei,}iicumUo' AVTU* i riirx nttlltst ttfm. H.ifiitur* **In** *pttrtt tfficjciui,* **vu.** *gfjueatfiKiem, f3 *A mtittlit afam ifttni, ijutm fit bn~ itnft.* Pritmim ari iti-ncralia atTendtOBB, dem fpurialia. AitDiofcoridciduD clft Ir. • »ltcrumiyH'dtrc: fatnti

I-.l . nic .22.

*nii,inpttrii auxo)iifaw*m* **IW*/IT> .** *tuiintmincrrfm. i'tnguwt* **r.***Uf^rrixm.* **{J <***ttd,inrtUii* **J: •** *njiiftrfeairt rffctx SLt.* **Plaw. fi nan caN** ruf^n, I'liiit qb(b/:j r;detsr;qinf^t rulgzii Dktf-eorictis Icflio ainfltjTicstc minor, (jMniqac modnn fert vcrbis labfcripftc ^rius. Af ud qn«n h»c *it* feTfTrtl h entnr.b V — J » > V

,i/4.>t.fl"«>-*!'<;™*'-:

TU uif"'>r y*i«• irm«iie"f®-,* *%nffiimmcitfilttnim vim gmfttttfitiiton. Dti.tt}iiifuwfrfatiXtn* krrtn±ijim-ffutliumeiltitrrftTiHt. •!'•*

JiirniH*j~lntifcuflu tats,* **oJrrt, refnia. H.|J| ...** *Utillltli.Ktjittur i» p***"i< r'jUtatr, (9* **MMMT faos Iriajii,** *ittitujut *i ufsfi ii- titctm *x—ami*m. h pad* DiofcoHJtfm ergo menJam naButr.. Plme cades ft ax-ropttis, non prva cnicruljttow, detor, Corti**R**ue* DiofcfndcO pwJfTp>.l««ti *ftrftnAe futmi iiBum , iu*it*fi*nt* **mm , n fttru** *tntximi jjtvtjin, *t wlxrnmm* **KM /n^t, JU «4 ^W-mj** *tiSsiutStsem mafcit. SSttimm tt^jm jfiiiiilr, ftba rsitifpfttc Jed* **c ju,Ji.fiinilf,J** *«t. "Cn ftrptmtti,* **(5c(-faK le-ftio cum DiofcoriJeCi,Jrveiiit.fii'i <^nd Diul«jrUct, in idem aacavh Dal«»tn|iiu», a ro:n:cfui ticnaiiim : xius errkere dicjt: amsitur|jjo)n^t*fn, ina rn** *mijfw** **Icgrmo!? N'tni* tona nnrRii.itio. JMtt'rufin p*-lU Hi ibfenare dcbetnus , ell quott Diofiorirfc* vcrliaThfOplitifturtetidcfit, cnm><«*»))•*> folba radici-tur quicuiKjuc (ui punettF***

u>Hl ThcofhriftU* Jit ,& i f ctinquc voiocris longinuji incm ira-hi. Q miiWtcrrjmatfirtKum. mnt filwjf.fiverpi ticulas. SufMdisi aliud Dioftortdcm fylvcftrr dclaiiK-rc 5>em» , aliud l heophrafhrm. M *ex ferhb* Thcdplirjfk rupracxaminatispaff, ubi docet ferry 11 um ryiv*flrcdcf*rri ex nwntibHM, *aiquc* .ut hor-»ctik fiit.iii finni* Tn-i.TC iranff [intsri.'Ha.iSeniisgctie-nlta,nuncjMntnl.irta vidramM. AirDioftofidcnftr-jw !!om Wtrnfc *t*»<lvx,* >"> *j iC«i cflt^id eft.eJwf/jm-*pfutbitmimitirt* Ad (juod Grici Grammarid ™K> irtcn-dcrunt, SrnhimrMiimfloreiHdTc ftrnpfiichormiilm, ri-fi| 0.pitiii q u à qnc in idtmnpad Pbovorimun, sUoffllU f ruMl^m npninnrrn. SLT]<>-lit fo!i« DiofawftM lev"'1* cnmfarai. Cdrrigitnt viriimenL itnawf/, qucxltra-pitigani f<liiiin (wpyll.i fylveftii ftnBitacwt. VolgJ-tam probat amaoiitasOribarii , interim bi

dedib.T.rar-

turn fount yfcTpllutn UtijjiiXtm vtjcilar in cum

4. Sr.i ortt aiun e,quam ex Theophrafto id h»btt.in **fit**, i.vc

fifh%

an f t . r e t

jprf Hcroaonm ltbeo i. T, .>)~

•u" *c%* **kttM*n '•!:-**

! TCfltBtl CTtpCVIHV t pro tf tCtlUA

(jam. Ueunw> Acant, tpmJ twllom rimd fatiy(tt etaatfi lulU rrprratnr: qaaii (ion r<'»-ocrit,Cobmel-! E D**M**bofidti inifdmbus et **C**miii. «**d**ili repio-itltabjm dcf«rri,ac lilt in horr-i roi i. Sed ndctiuu* IT. Ser^yJ-**lam**

P«KT»W umd Atitmpim L *%^.dnn* «V ^ ^ v j , itweferjiftfen ™oennum deferwme, tudeom *nemo* iibwrovit.cuJmra thytni Junonin«Br»Biaflam«cci-perientia, Adki, ramoli ibtiaqtv onpno noo **htbn** on-djdiort, led ntgrinr*. Cte « mj^o rirrwn. **Qtn«** »«

SerpyUom vnlgarc.

vt£rijtmiiii, -y. 3 • w w &C-Martcllus *M* iii li-gic M.JKfi&u,qU(>d **4rii.)** Th**copliraftmn repertatur** ,' *w&<* *•<**•<*. fyn^t He V.mntx* **codeni Thc^hrartr Into** Icrihu, bri .>»«;. *«ftU?^* I M » Theof'hraft i verbs •i 4|(r^,t! i Ijttcno «tf*ww. Q,ıV **Theonhrttw de irr-**r **H** rfvmln,ni it,cpJ!ro, t**V**t Plinius lib. **IO.OP.S.** *Similimi*JtJrmbri*mfi,,t.*

Kenw ^robrfom betiflimuw h

fjiir.qu* impediunt rfTewerum ferpyllum. Nam in **nit-er** H:s ron provemt ,f cd justa a(rtirum margmes, [•ingui warlcrtim *Sc* pecrofo fclo;<)uandi^ue taint ti locn ettam «ilinir pCTTOM. Serj-yllum t-ulpsre ha fcri vcrbts de-fer ibiiDodtmajus, aedecodem hanc fert H;rnerii:am, **PMT)** *iffjth mtttifutit txilti t*« nuli,di,7,* **,jw,,,,;(5** *t. nmniilli in rtlttim filn.i jlstutiint furfpnttj* **, «S»** *(3*!tcuiitJptTfitiiex fihi*

hu,jttunid,i<}Uibai Mcilti txtiint **reW** *,u',.ttilt pur?u-*

*Hujus vero, & fpecies quaddm,cujus caulieu H non ftrpunt: radix craftier, tignofa tenui lanugine. Hac quandoqut tot a canefcit, utin Bohemia*nonnuilncollibus, ac locis defer tts. J^afcitur paffim locis multujuxtd agrorum margmes^ptngui prefertim & f&cundo folo ; fubind* etiam locn p. trofis, (3 non modo in Germania, Bohemia & Betgio^ftd & m lta~lia & GAlliafponteeunt, totafereaftate, flora ejusproventus.Germam&utubtl* G7 ftumel:B*#f,<©uenDel/iHl* 6en «I)pa?u0 ® onfer rjjoutocn b\Dftroo. Hifpani* Serpel *($* Serpillo. *It alt* Serpillo, G*///Pillolet, *AnglL* Wild *TyrAcyBohemi* Materi Daufta, *Officina Serpyllum% pteraque verb etiam Prilegum montanum nuncupant.* Ec paffim quidem etiam Serpyllum vererum exiftimatur.no tamen tarn Serpyllis quam Saxifrag* Diofcoridjs refpondens:Sienimdiligenter &ad Serpylli utriufcj;& ad Saxifrage defcriptionem expendatur exiguum ferpyllis , plurimum vero faxifrangae fimile erfe comperietur. *Veterum etemm Serpyllum.quod quidemfrius% prater quod yamuhs ($ foliisfimile eft,in quantgmcunque altitudinem admimculo fultum aut vicinis fiirpibus mixtum erefcit,& quandoque ex Ocimo per nimiam ficcit at em mutato gignitur : alterum verb nan ferpit, & folio eft rut*, id eft Hyperium kiQentaun nations (ut alibi oftendimw) longtore, Serpyllum vero vulgare humtle efijfrutices non confcendit, ex Qcymo non provenit, t$ folus eft multo quam Byperici aut Centaun mmoribus & brevionbus, omnino videlicet exiguts, ac Thymi , ut diximus, foliisfimilibus. Ex his ferpyllum vulgare, non ferpjHi veterumaliquam jpeciem, fed faxifraga Diofortdis ejfepalam eft.Saxiphrangiam enim ait ejfi berbam thymai fimiUm tn petris nafcentem. Serpyllum aute vulgare thymumfolus* Gf *capitulis refert, (3 non raro in locis petrofis reperitur ipropter eamfiquxdem aliquam cum thymo fimilitudinemhabetfylvbftre thy mum, t5 a Belgis IS abalns nominatur. Verba Diofcoridis defaxifraga btcfunt. Z*#9&yr,* « j' fB&pp'pu, •# w * W * «.''•* « ^ ^ *w M^vtc>hoc eft, *Saxipfcagon* alnfaxiphnngen , alii empetrum, Hpmanifaxifrangafrutex eft furculaneus in petris, & of pens nafcens locis thymofimil*. Exemplaciaauadam ***,, ^fa iefftm\ fed emendatiora* thymo *habet.* Ha&enus Dodonsus. Caput hoc de faxiphraga in nonnullis Diofcoridis Codil cibus lib.4. cap.itf. reperitur. inaliisinter fpuria,& re-^quidemrejeftum 'quod Latinumnomccontra G»-Cl f^ro ns morem Gr.*c|p ro fenur, nee ipfum caput apiidOnbfiumrepentur.Saxiphran^aRomanK^r. *cct* adfinecapitis,*calculum quoque tn vefica frangit* -ffiginetam *auto&pt* legitur pro ****?*&& y vcj- Apod <P&>f*>* Phmus tuchemanen faxifrang* nomen habere tradit,lib.2i.cap.2i.Eandem faxiphragam Diofcorides empetrum vocari air.Hujus quidem empetriPlmius meminit lib.27. cap.9. led calcifragam Romanis ait anpellari. *Empetrum, quamnoftricalcifragam vocant, nafcitur minus Jaffa* Scribe, *ma'gtsfalfa.* Empe'trum hocin uraecia,fe vidifle fcnbir Aloyfius Anguillnra; aliud verb efU faxiphranga Diofcoridis. Quippe Plinii empetrum frangitcalculos, quod nee Dioicorides, necGalenus, apud quod ejus extat hiftoria.de eofcribunt.Plinii verba funt, *calculofque frangit,qui fidemdtBo huic qutrunt affirmantjapidesquifubter petram ttnk rumpi.Si* non duas ronfunditplanras, h r c Plinius^iundfc haber, quam ex Diofcoride. In vulgatis codicibus *$vift>®> €\u$t(m^* legitur; pro quo in veteri codice rswif *Q*fy&** Awrwi legitur, legitur. Apud iEginetam **ix?n* • id eft. id dflc quod Plinius ait vitem pituitamque educere, qua facultatefanfe epirhymum pollet. Poftrema ledtio *i* ve-*", ferpyllum vulgare non erit faxif hrangajpurgandi e-n»m vim nullam tinbet, Dodon*i *G* fequamur correftio-J^'ferpyllurr, vulearеconvenir cumlaxiphranga.Narr. B»»um duris tapitulis & foliis quodammodorefert. run^Fl ores allis P lant?is f axi phrangx notrien impofuevenit- c*uirum nu,,! ^xiphrag* vererum hiftoria con-

dicans exiguis fiofcutis: umlelU fcmenquale Afiihorten fis>acre,fcrventifqueguftu: radix oblotiga, tercs,canatda, faporis acris, Z$ falivam commanducata ciens. Minor primts ac radhcibus froximu fol\ts pnorem refert. Sunt tamen multo teneriora ac minora, circa caultculos verb tenuiffirn**ncC prioribusfimtlta. Flofculi t3feminavelutimajoxis\radicul* tenuiores quoque ac minores,fed minus acres. Germam<£ ac Belgio utraquefatts familiar is, fed minorfrequentior* L*-turn acpingue requiruntfolum/ftd tamen incultum , vetutt agrorum margines% & aliafimilia, quaaratro nonprofit*-duntur. lultofS Auguftofiores acfeminaprcfandunt. V* tramque recentior atasjaxiphragam, autfaxiphragiamap" pcllat,qu<edam Petrafindulam, aliiBilbefnellam autBifennulam : Baptifia Sard us, detnde (3 Leonhardus Fuchfius Pimptnellam, Quamobrcm a nonnullis Ptmpinella Saxiftaga nominatur. Eft etenim ($ alia Pimpmella cognomin* fanguiforba. Extat tamen 1$ vetus vtrficului , quspimpi" neilam afaxtfraga differte oftendit, qualis% eft :*

Pimpinella pilos, faxifraga non habet ullos.

Eftpquidem fanguiforba, quam fimpinellam vocat, non" ntbil hirfuta:faxifraga verb hacneauaquam : folu>rumau~tern pnmoiumfaxifraga mmoris £9* *pimpinell*fangui J°T~ba qutdamfimtlttude. Ma) or em Germam* Biberno, *Brabanti* Bevenaert>2M*mi *Bedruyff,Latmijaxifr*g*mm*~gnar,\ feu major em vocant. Mmoremfaxtfragamhircw <juidam, alii Pimjinellamfaxtfragam minor em BraHnti* Bevernelle. *Quiauti hancfaxifragam pyrethrum ejfeext' Jiimant%non pa urn a vero recedunt,Legittmum Pyrethrum Pemptadis tertian lib.primo defenptum eft, quod ft atttern aa aliquam Diofcoridis referenda videatur% cumnullo cttti^ quam cum Brunioconvenirc.poterit: caulisfiquidern **£*£ lofm efl, & majoris digitalis fere crdfitudims. Folia tnfe* nor a dpti comparan pofjunt, fupenora,frafertim minors longa tenuiora, flores in umbellis amethifimihbm, Jemen cdoratum minus quom hyofcyami,acrt & exca!faaens, qua* Bunion effe Diofcondej ofiendit&c.Hz&wus* D^°n*u*J qui dc faxifraga alba fequente capite hsc tradit,No* *e)t lecumbetlifera , fed nomen illi cum faxfaga commune* focietatl ejuspertraxit. Fromtt aute iftafolta altquotm hir~funs 0 medtocritcrhngispcdtculis rotunda, per margines crenata bedera t err cfir is molhora & albidiera, inter qu* cant: ii'dixn<u flum . Cornutis maghttuame, aut fault ** JLw«berbofisjncultisinmontibw, <inGermama, turn in Bohemia multis locis gignitur; nonnullis quidem locis altior&majonbuifoliis: altts frequentiw minor. Majomenfecumflortbus reperitur,pau~lo poftfibrx caulefque inarejeurtt, relsBis circa radicemgr*' nis , qu* temptftivl cotligenda, tlioqui & cvanidafutura Saxtfragam recent tores appellant, alb ********* differentiam cjus, qua capite fuperiore Brabamis Gallis Saxifrage blanche Hus al felins ahaquadamSaxifraga dt&a repeutur , menaccepit. Folia fiquidem ei quoque funt rotundiufcvj*. H ambit uferr at a : eauliculi, autememnmb breves , paw altitudine, in quorum ramofis cacuminibwflofculi extgv auriluteo colore refplendent -.fuccedunt exigua rotunda va)~cuU,in tpiibm rubens pufillumquefemen. Bfpcrtturin qur bufdam pal u fin but ac rtguis BrabantUtc Flandriahct Sr folo arerwfo acftenli. Majo ac Aprili cumflore acfimine exit.* Ha&enus rurfrs Dodonacus. Harum dicimus plantarum nullam cum veterum faxifraga con venire , ijaod thymo fint diffimilcs.nullamq,- ut vult Plinius, purgandi vim habeant. Ad ferpyllum redimus, cujus non fa<jrhragae hiftoriam Theophraftus tradlat.Sativum ferp»-lum, quod defcriptioni Diofcoridis refpondeat hadtenus nondum repperi.SyIveftre ejufdem ferpyllum ^^V^ catur, *&**&y«9t*g*fi<lo,(cuvincicndo;* quodeo Ugarenturvites , quodque ramuli nativo Icnrore ramiiiis ad vinciendum & vitilium ufum idondtts habere crederetur. Id vero cum de ferpyllo nemo tradiderit,non fubfcribo ifti crymologi*. Alii a rrutina, quam *Ziyc G**~ct* vocant, reditudine cjus ad redlitudinem ramiorum in ferpyllo fylveftri vocem tranflatam malunt. Fortb meliusmde nomen impoficum, quod plura folia *t%* lie,

pyllo, vulaaum ramcn ledlianfmab Oribalio dcfcn-fasn & amiU jEriuei estmtein *ptxtera.* Apiii hnnc pro *vmiwmfilm tj'«)4A*ift<f* IJr«».«j)njji habetur -jaJfim it innmjw*- Interpret vertit *fulxngnjh*, longicrj.tc <iu-imrj,vcl* DFofcWKUS »erbt,»d,roeitarein firtt ft cut us Icifiionfni, cum i»»H(*tmntfucttim, trncm,* iiijue *4<juurn* lignificcr- Diaieori Jem dcfcndir N:carwJtr:

Hi w y

Vel Serpyllum ...similc, vel etiam ...

altr, ctrnutum dtil:im , -jutdfilu luteat ivjtit turwa* Non ligora put*, fe d d orit i g. Itautcoiei^tiiiitccr-ruptus. Scribe ex Diolcoridc pio iamnnnt, hnfiwnet. quo.ntKlo & tegii in re tp res. Fbr«sitt UEUIcvndc*d-(c ju^uudi o.Jotis, iiiodoros Theophralltti; iiucm prom-dc dkeodum cic ittrroioguiSerpylto, veltorin»ar-nivt feliormnrerjjeduiddiKilTe ;liirdi modoqao ihymi *U-*Dudcabrotoni^tnWiqt *fkBtutpa* Hotej, Bcrtodaw lusvi nan carcTHesirwJcro* Jixn>

Serpyllum Zygis.

Serpyllum ... xj quodnam fir inqmrcitdum. NondTc vulgare Serpyllum inde probatur,[1] quod (erpar, & folia noiitonKiora,anifaftiOTiac duriora folits rutifim.Nir-bonnenlcScrjjyljBm fiatjuscfligicmtianms) anZypii, dubitatjonenon cjrct.N jm aliquo modo femt.tWBttltM umen cn»it,rolia tvmhjbtc rat* fimilia, fe JtK^mi Ki-gali jiauw lauorj, mjimsotiorita, fedgra«o»oonnilul otcntia;utpocc quorum ixiorfit fcrt inter abrotoiinm &: ftdchadciti.tncdiii: etiam rarois & radice.Egnra, Stidti-tudine pwqratimiic, tlivmo duriuti fcuvu^ari.Vertlm florumdifiiofiitor.c&ciiore.juljjtj jvulpari ihj'nrnidi-fcerm pote ft, Virg* cnitn rsmulique flnribittvenicuh-timnjrcefitibtis ireftiun*rar* ei / ^ 4/fc) *fUTpar«fimta* ... quw aliqiud adllriAionis arfnauim ha-bear.

Serpyllum ergo utrunque inter ... referemus planum. Serpylli vulgaris plura oldcrvatum recentio-res genera , quæ a Bauhino in Phytopinace recenscntur. I. Serpyllum majus latifolium. II. Serpy Uuij, latifo-

Hum JiirCurum. Qitnd in prodrome tfelcfiplit B>ulttnus. It I. Strpyllum lativiim. IV. Serpyllimi viilrfire majus.Hi'vrc rcptrmir eel candido, vet pti."parco. V.S«i-pvlliim faiiWMarc citri. ci famine utilr provtnit, ad-vrriiis hyrtnu (njiiniinotiniliil refiidcb". Vu'gatiBi-rno Setpyllo farii fimile, cntdiora tamen, & TlWHB atra *bibnv.* tuiia,q»* trira.cttriiirwli, ant ir.ctiHophylliodo-remrefcrunt, iju* aUmuttos immn esHccua rercarii t cariTclis iiuocittt* paiilu n\ijor^ Tmit, m^^inoviL* "iirMiira-i, (tin i Hi but Tamcn fl»iculi<t frmttit j : ci niiicrt-i ra-

miiltilldam.fibrorinfKjiis.numcrnros profetmwa] enriH colas,(iimmatellurereifinrhemrparfjcmcj. VI. *Set-*pyjlum vulgircminiis;.Tlin i folHteft rnrtiiiti'jluj minatii, 8c anenflioribtu, fliisliilijitirpurcH^roli iiiJni;r>M cadi 5; bd dt»erft«ieo<{oieni(oui«(5 donimrepcrirui, «Ilc|r*oA>tkwnMurt dnrim i» Ium (.It'gcncMt, uc titiin i^iHoa) tratfii v»iitTheopliraaui Occurru idttn *vx,* ^ wncaui-t ulis I uiu |j inrfi. VII. SCT™ 1] jm iopi<i:ol»u bTurn;ilii]ii3iiii'i -d.nijanrB *. tiiquio,Ju odotnti tc-linrum rfntii reCen. VIII Serp^llaa anpuftifctiim liirltnutn,vpl nwnuoamrrprni batuium. IX- Strj>y|-Ium folio shynm.qu'ni, ui did ft i O f t

T*' j a'i*«f t u - . • - f i i] Fempera Plitlofoplnis nnftrr n a d a/t tndpr lid cwitt to-1 Isccfin & dcprjviHnj. E»fenp6t hone locum Atht-iixitt, rcttit cuiulcEnl'ltnius, (cd rani Attaint & Pli mi. un ipims Thcuphrafli codei roeodofin elt. Apid A-nsnim liisVefBii Rituslliccitciipiiuiep Eriturlit) xi-.

inn

T?fr I.Hi •

Tratim. Pliiiiuslib.sii.cai'.si- *t'lirvmfritiu vsrnun-ciwltiim, vteLalbA: ttftdiaritin vert* /ten C[][JM /?jr(m« *emk»t,fiil1eii}aj:affellatiitfutfuiu. froxirr.ijljrmntt, ym t$fh)o^vnc*tnr,^tvr JI.TH iumAXti. CnJijniawa l-M , nerttS *utmrme : rfittei tyrmtfyvtfugit. Stristtl fF cjjit.'ffiuft3titituj»tr«mtnmin-fmlt**i t l litquidcm,uc iltxmui,pejtrifjrn. HumindttUttrditn trttmratni tnassm. Efl'titttmlute.Jyictfliium httbcnm ftm^aqm quam ^iu Jiciturtiit mr.Jicini, Seqmturtrn M-the, mJ,tnUn,tx.fy [veftrit'Bi b tliec brjfii, Dtuidt cittrum y<nw inmanri, juj/rtBa«4w«*f»r. Peftbjtiegudh-lutsimiuatwfyiKintht. tittijfinMToJi, EjJimqut prima deficit, Txccptjfnivj : t cttttui-.j.ictntliui ntaxtmi ditut, (?™/* *iba* Gf *tnunthc. Std h*c* if*, fi dnulftcitltafje-l:\btuur in fatten aki,t;njiftiiVT lota itpi.Ju.* HsCc inquam longfc conuptifliinn.l h«pbr»Ji dicemh

;,,,,•,•; T> fiS<A»» wfjf^ Qust lequmiriir Integra ftfnt.ni-fifode (egereplaccir.^ij^,,,^;^.^*.. Ri^o-ncm bujm correftionts dsbo ubi plantw mcmoraMs cxaminabo, Vtrtc. F/ 7«m in *Raiium pum* vuU alia (I tfitr, iit.* N *itftitm, u lit'< alum clfir.tntim tp, ttiim non in m \ritint exjeij : tibi veri umniti. pojitt. Vert ntnnu •jttjm,* c«m *viol* *ib*. Autfaihpofi hlium exu for iifi-'Violi, qunvKatiiTJjfotfttiidtmUxiit, Hxe m^uitmttrsHtrif Hijin)tiT,lmgtprtctirrum. Pofi lute nutctjftu,* y *Ithum {dtkum) e stunt, £$ t_x nib ,,,,r.i,nttgerieMuqu,Jli»e*t4nmKtt<iun. AA kxzlui tritfhin, idtfl,* AtKi/crif vide cap. I; Jib.?.; *fi_{tim} Q* dam enim CMOWIhipicctamufimof. S i ^ ibe, K n i ^ vioJi, &tfihefe*«fceI» nuianennwetywdtnnaiiiMt roam .

h : & b *tonBnru*

**w<"M, CJC Plinin probatur, qui vemt, A"

Nun r«»f«-*

at nitm bytme emicAt. ts,^'., a|ja*d* bufcofum, aliud BCCI. Prim a«oris candore riMDenaccepit: Poftcrius *i fodcnum* d i m e, cinereaque albedine; umufque Jliilo- *nx?* hoc loco eniftabitWK. A W U fruticij meutirmciH fcatTUBophnfluifflnFiiHift Cap. ix.uDU.(.i^«if>- i c r U w ^, roceufcuBaUwftfriiUintaulituloDon tubci. Frueci foiutii cmJicniii cft;gu« dc odort leuaiij ill. vi. tietaofij cap. ntt-Scribft Tbeophialtus , eadt: frjtice icuKiocommodfcitJtdligitmfltmt. HOCTCTO capucvii.lib.i'i.Hift.deteocojfi bulbofoasfit. Fkrrmn \ern.ii'urn iTUnotJoirojori bu*bo(um;cum hot Cum!, aur pwilo poft c r o w pt rodrocrocu s 8c acontrwn hy rmaJc.

p p Tpcap

intcrcocen*ri*< rtiimii i efem ncm deber, fed an *trrt-* ributodpnrwntib- 'i.mquticniuj. Lrccotoo bnlbotmn apod Dot ad fawn Februarif, «K Alimi *tanw ,* fi hvemi incleincDbor.&YtT. Dc hoc tei^c. fuH . . » . i C

*Itttt tmt Ttriiietfat imtt&rt mrre, Amfirrttrrr*pirm frtmrnfiutm.*

Inter c o m a r i a ptanrn *tmmim* a fetw. Qood i^ con ffi o KCCB>

*Ant tx *!bti litlit tmmam)»t*ptftg'fi*

Leocoion bulbo/um.

Lucoij hujn* ffpriCTa plu« obCcrcarunr recentiore! ; SMwa, qaxtjoe in Bct^ii hortij coluntor, \i *CttoXa* CluGo Watcncllj conarchj'lib. i t. Hiftor. plantar, cap. ^*<-<!cfcribtitKiir. Lib) biftoriam rideat lo«or. *DeFra-*

fcciinnncm „J *medicina* a/ur. Leucojj frmitis de» pl.iniaK,i,notiffiJ'*[d]: D''*orid« . quod *(no* *vo fcTI?avi t iiiftcremi,' JJ> IMXI ic eft- 1'tfioTcquaiuot obfut medico inlcrulsn' v''[tccen],,[lflt' qoodnonnmncj Brco* Medicii in oW [d].'V[luni] (^"usquod Horc eft lumcdicini ufm effc i t ^ ' S " . " * [i d e ? e u o t] « pwiipoi in '"[v] K d i q u cnira genera net *ho-*

die inmedicina uliun atiquemob:incnt pcculiitcm. 1 i Botanicis,maiimt lis qui flares curant, fions *fjn'n* tcilunnir. Hoc genus Virgiitus palicni vocavic Ecci.i I.

Tli'l fjnJi.Jj NJH

Pdit»tts viaLtt, (jfttaimef

Nan Lemper pallor in a[i>t> eft, fed *\r*'m* a!iis odoribas; ficaurtimpalJcre lib. si.Mcutnorph. ktipfit O- Ji

S4xam jutJfai ftliu

Idem froodef frudn*]ucqucrciK pal ICTC fcribir, cunt latofint. *m..M«amoipli.

E fruitfnmtu . j*

Lmrum j

pr*fo(I:i3que anioJo«/;fcnfi: cyawum lire tiunquam vid). Vox MM-HTI Boramcis ,-dmodum p 1 dq oe q ood fiorc c * r u I eo hjd:c BUS nond um obi fr Ti n n t, n t t n a [r] t [q] [u] t [o] [r] [d] [i] [b] [h] [d] [r] [q] i u !- Cloc tandem ron icgeritOiibafiifs, nee St'rapio. jW quoquc lib.Kji.cap.vt. ubi vioUmmpci'-«adefcnbn, cyamtmention*m nor facie,Du i-iol.iriimgcrnihiehate ibidem tradic. Fitf/i/()(;riw^rp.vm!/^. *Biivm fturii* ((«'• r*, *furtttnex*, W * , 4«-^. | Hxc tie frurice Itotojo aci-| idebenr, bulbolumenim hawion sftnofdt diBercotiiS) plmiii msnti si tluifju, rx in vtiiiiinitfpimti *fr*~ tit (S "merit Itcuf rmtxiuat, put pun*, tatieic fit's ft*- tim *b rtdiit csnttfit txnni ,fiUaut Crttt'* rwwiwr *f[c rtlf]~. ril iifctT7)U«ttn^App:IUtai*, urob kts fMlbt'i'wft[''*j]™ fsmm B,4XMT,4 auHeriia h: •" tufcnUnd[t] W

r *mitrin* tfptBtttut ,fttic thqutntt) Utiin Jed minwo- *munut tutun ",, t*ur*-t] jit.* Ccnftiodit PliniuiuHUinquc Icticojon. Etenim Inttcw Icwfflfi radtccm tarnofeni nan habrt. nee buiboism, mi n«:nieT4vio]j dtlftrciitiamillam mfli>ie«e[n^lt-^lond''T'ml:lantIum> Da cnsHum annorarir, in vctcrici>d'cf (iTiptum efic, *at rtdi-t t.irnof* ixtunt. font* fcripfil Ptinms. *}urf«n*p*' r [d]^,fi!w cjmefc tttttrtqftxtunt.* Serf hoc incer- V i t i ' [a r J C l j i M r w I i p a n Sc ri p cundem, p «. fnSalmanE. r l iff fcnbir do- Milan jvrrOTUMm lireris *ctiiiLrr^j* t. t-uju* mftoria ftarw apui^ Plinu-in (equitw. *I* liijna fr.rtfrat3l.ithrrfi<-'iur{ij?iira Quod £ quiMtN't lijMiiKcnrchaticrnepare, j *cordi,* (ive «mp3rrl(tm.io[f]i.Jirnjlr Di;di jaoicalithian^m, Sfrf drharqiurflintv violair , fite Ffucoinmpo'i'jli!teoficire in > ptial ibus pr* c*ttri=lorumhjhuit,i [1] vm color efln nvpriuDutateajnsft lib.xTi.c^p viii,lw/"7C([1]Wij]i *fimum, tnnuptMl Qffstlffiii idte* n<» fiKnffTJr.J •*nierpnnafjln, I mtmei mmbtit f^firntimt, •jmxissn ficitr,s ptmeif iiiit. Fljtnmtii* irtquft *mtpimliltu* Fiammco nov» on* eoflaminica. cut dlvorrium ficcre i* eoqnc indicabanr .fim: (liffTio»i> matrimonium forcjnoi am (joe nuptam Fcrpetoo *cam* virotmnfurim. Ncc w [1] flammcc vdamioeiiftirpabafint , fed I quod"hitLc"*<ri5tiuidi«:« Seneca.

Cmt AiHinSo rtlirmit ttm, Luna fUm tehthcnitfirct*.*

Primn «rfu dncei, foftiis cntralibul jnro inc«tis, q"^ bui libi* Sc feminaoblipabaniurufisfuifTc nervai ""P* ns:iltero vero.foccislntw^uOTiim mentio fit ap»d Cattillumincpithahmioi Ql- &Mal. *Ltttttm.* in<jui[,f<^ i. Ad hocaltuJirApul. Tb. u.dcfaude afiii.c"*- fi *pin tuttu miuBicAktit.* Vtrgiti« rOCOW lotcif pridie mrptiai[um], at ex bocTibulu apparctloco.

Nonmirutti crgo.fi hircron leucoium in corcinh p builuaimhabucrit' 1 ,cn c o j i j>] u ra frc tic ra receori or af us obftrvavit. quae a CbnlT. Dodonxodcftribunti" . quem vid«f« itiSwr.

>«AVTf. Cotficemcoiritptum cfll' arTte olitc"" nwt riii magiii, fed quomodorcftiiui debwt boeoi[1]""

Dens caniiius.

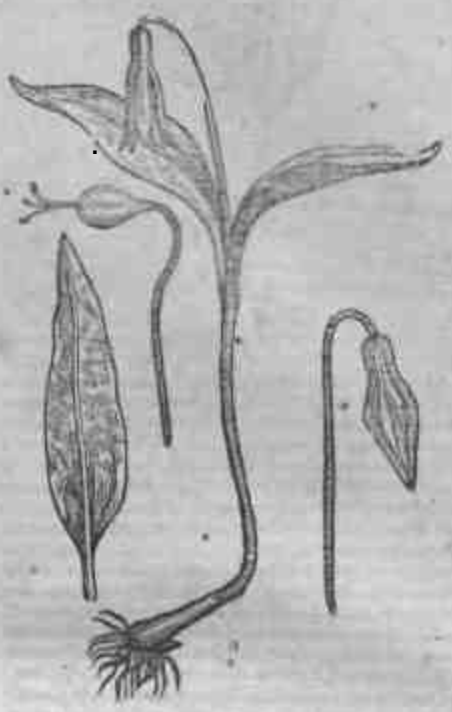

Hxc lectio

di I pliC C t Scaligcr i), q u i 1 egi t. *H?* A' V ' • > ' V ' * © • • ffl» ,} 4<3i&> ^, ri#**ji*<>. *Tin Jem i,* in quit, ne» V>»£f>./(<J r j.'u.,/c^i/, '"'JF- *itittnim fiortt tititim. jjtt/ftfl rtfun : tut. ^utnuiliraiam ctnftt Flint at, rrtijm «;«/ pnvtntu. StHtciiiittuHtevtrt: attic ij!* norritn.GiM: LjuaiiqimB in Ksmnmwl probe* toiioncm, probability «mi: vidciur, qium Scatter!, quod in <M vctcrw le&ioniJ veltigb ic- jxsrianmr. Coirigii Scaliger i^^f*, cum fenecio sion lit coronii ia (Jl wna, u iqnacjueaJcoronis. D r o n e d unc vide lib-v i t. GiM,ut itixi,C(xlicc uliisclt, in ijiiu anriquxr ; reliquiae exftarcm. EjiifJcin leAkmii, Stin 6B- ni i in; tiJii i/Iino op; j m jq UI; ci>j k c, t cite CI a nir. Pi ntia - t 0, isp«riannirTtfiina. Scrtjirutn^jippeineo; *fiirum vtrnuitasit ii, vah atbj. itfiltirilna vtri hen trtsm bjtm: tmicjl , fatft*, qux tiiu jpj>ctl.tiiitir ptrrfart* J, In optim >TI)j4aso tefeit cljn(T.&:nab;li[["Sjim»imi Lug.J. Sjt.firitftnbr honourtu* primirmi fcriptutn cfi'c ; Poj!i\t qux tfftlUiunr hux fifttrfart*, ftiximijiammeiun, ifuiA vetitUT ,fjfatjlrc AuntjxJt. Stcr*mtmo,* JIV i.Jem , *pijhin ccnttaitrt, fdipfiiT* PUnium; pjhfjirxifftfatiir itn 13 ptirftnret, pnrximi fi,tnui)tam* jm>d wtti *Mr fitvejUt dun-IJXAI ,* i i) *\ijw interpret a tat t/t jUmintum^qiium fii ft-irn- rnuU. ,*<f III'J r'i(ipim(*ntmtn Gtjttum, obt Tbtepbrjjla Aituat f-'i- u!c3pitt?t«ccdin>t: tttorctjniuntpljcet* la- *nr (jS iilc,ijtti Gr&S fbfat vttattr* A* J i # f j *i d f a i f f t.* t S *in i vert it. 'Thtuphufivt* rl pri- *f wnvtrnuittUmiiimtjfiipTiidit, jut t font a bjtmr tmt;JC. fift, d lit ft* „-uiiril'j an/4 JK* *pr^tfin, iitil, JIU, Plinuti Hit fit it ea vula quxpriprii* la fljfliiiMiur, (S *purpnrt* ejl. QttHTmmtnitm I'htifbrd- p.i. NimfJuUpoftt/ujvieUmtminir, t$* ^>A«M« 4^^/- tdr , i|a4 ej! molapuipntd , tjinifur nun cum nwUfll'jj /lo- *jem problem dku•, fiipifl lurtiffum & >np'i, ^ui flnet ttumrfufUinw ftrtorei fu*t vuld jli/j (3 (Uinmult, PliniHtvtri tptiiH vcrttit Tbtaptirttfii* ui nf7» Jr *vinUfurpttrijum iiKtiicxcrit, utnptiuic in fcqittntibm it eidtm viol* mt<tl>£trc,* nfci ^» :,f -DKatwr i *Phitofybt, fid dt itefih queatio flnt ntifitsle id ncmtn fumffit, quti i/ft*

j *Itlri en litofiributlt :Stq\IH\it* ICVMMLJIC ac nL-luutiliilm. luWi't: ttiiiartijaibc *dun Oil p"lfci [i fc'ipftffft mtUnieti. mil ptnfutcdm dtlrutjjetiiUtT?. ft* T! ' *ilixijfrt Ldtixi v'tUmjtttm, H«t futti itiiuinuttjfitt,:.* HJtitcnii^S.ilrrnhus. CuinanfublcriAmui.idquc.qu^i adcoftupirium fuiHc Flinium npn ciiftimcmw, ut dilHogjucrt inter alham 5; nitrnm viol am (ton ivotlcr. LetSionit aniiqua vcftigia contr4riam tJoceni.Eit iifttcm fcrip- fiffcriinium ciWjicinWi- *Flttmnfiimivn* nim.-mKiiiitt *siaU t'.bt, Tepidifnliui vrri beit eiiam ir/emt emicxt. Pejiti /['iicn ,tfpt{I*ium pntputewv. Proximi fitmmta mtU, iS phltxva<:atiiT,fjhrJlnidunt4Xtt.* ApottThcoff ^ n <J)«'j»>''. fVr< *nwnunjhiim cum vitU •illi.i itufttils pelt Itliitm extl furpurtum* ; (2 ib 7 *Jjhjirtidumixit.* [d illudlitiurnpiirpiircum, qiwdtamm«urfefl'Jret:devu!- gsrocnirainttlti^Mionpotvft.

itofe, mulrumagnif rnaciilijcxstrorriirpurms vwicfiata, bad argufla, j-aulatiniqiiiE in Jatum circnfn ,dein in mutronrni ttcfineriiia. Foliijeipiilisftcimnicat (hharan?3h pediculo,eri[>di& v3aK>.pjTpuT'a(i:eriTfr}iie innitens , fcx oblcnpinlculu foliiscriftan::;. deorlim inflejwt &fj»«3a.n!:, quineruf'blK Tahiti calcfi At) ca'ore aperitur, fpliaque fiirfum rtflcdlit, cyclanuni)t:flar, tieE»ni is 8; dilutions purpurei color is, tcnisintuiftaminibus purporcis, Sicardidcrrrifijlfo ftilp.nolloodofi? i.: J - tia placcw, frd *foh* clcgsmia ccmmcrdabi.Ji?. FftM-iTucfdic rrifjonnm capitulilfn , vominrnj aliutmt Itiniua irLicoji bulL'oli pixcocis .ilrcriu.1 Itminilmi*liti:* rcfpci!-. drntia, fed lonpiora, craciliT^qut', StrcfcentU C Radix lonp^i infima *fedecttfRar,* iiin'iiiijcccar.JiJi'.S-

ribns, donatajtyix vduii riJicum rBpftieTfssnni ft cedemiuifl aliquot vtftipia fiiTii, pane autcm (u|i:.-ioTe ~TJ undfMuliscmcrpt, tiimttu telriircbin;i folia [-roferMis- Qnindin millLm florcm *dii* hrcpt.inta, uinc>(^stware\it fol-L'. -Ajruii Batatopin

T».,r ii» • »i ffi'f *u;... Ximulciiinlcucojnfitfeviolnalba* h(iri«coli(ur,^]!ORren3ficntetJH'[ifi^n*svt[Cli'r'T-.J3- i liuip^ jpiiejiuiurcuin^Jrgrcfc TibuntPliniiKSci^cpphra- rcIwClMfiujatlmoctintnquotuiidainrailtccs.hcibitlitJc s. Vulgarc liltmn riiiifum rn pia!<i ante edd Ibla,nui prcojl Gr mlo Sriri^ fwriodr rar! •

fI B

v erf imik eJTc i[>ft faccmur. vcru purpurtom Tl««K*ra- tcqoc *ueiai* in Ar*n«no i £nr«ri» m«u*oi.

dutn nCDK, Botroi etiiv

-ulinarbt

nulli aju ?,,««, qajkruopan.

ji pparenc. *Uhvm*

turn repjwdis Tex cstrotioaictuc fotHii. wi- dcsiwjo ^meelin p r o m m l csribm ftinuHCK. PiiiivoiMiim it I b*a rfe-

Jinum iwnnihJ refctan:, a,|iom ur.

CythroniojpjDcns caninus herbarioruin.

rum, ,juo.i tti-IDr jgteiteonnm afftlitnt,__ ,-
'babttlxli; ,fidhjtt toutht . fhtti etmAiAof,mi<HH •• J'~*
fen malic i witetm umtm ,Aigitalt cTjJfiniiliHt, iirnz'"'>
{ffrmreHttm.oittttitai. Sjfotur in fl'f" *iS optcit.* In ai-
p^ ,> «, w S q confmftt
ScapuilScrapionem, tjui uiruintjii
rtm. Hant [edionctn'mpmbii.qt

ii Svo.Jiii. *Ephnrierum* uns *tllui ictttttnum quad Cokhti-am vtxmt ;fi tiButt, pud trn tjhtejbu did tut. feliii ($ actifa Iiliejimilcmtiuwt.* rj (IMMI n>n ns(iHiJ<if», u/ *Catc> icum, iiptipmfjtmtmcT*$t*iitu,*ij1 i'"!g"'>' (3turnf**>if-qutaiDra. Deiictatim . t nlt;tm •itiptprajm,THHf-Um Vtriuiaa+H U*%*nt,* carer *t^S*H<if.ftl f/.licuhmfift tt~ , i^;ofinitfcnitt.* idepbemen.foruffi* *daaaa* pert inn ptarici, qjim Lyfimuhum Vir^inianam voca- (am, libro nturro J-.-lcntjUm «; Ephemerutn liici In*" cemr, tjiM.) n.» ultra diem nnn Jjrct ; *fab* vcipiraffl B" nim apericur, &»J rcom-nri* tfici ocafum flaccelcic, «m incptfequrslylLinacniitn (ilqut* thododendri *j/oc*-* btr, qaoil iV$_u$ J I B rh;id tiendri lu^J n m di.Tin, |j,, Sed !c *vulctrli lySaixthi* %*!<&* «••' «nd«n obciafam <ii-

lie Ipncojo fimili^, liiper imquitn dcfcribit Diolcorideiiih iv.cnp.i 11. *tumttix/*,*«4)*v- •'••» «*£•»•'»« J % ttM^»«, Airr'"f, [1] *i> n*

atcMj *fittuntjppflUm,* ««/«*ttnit'titu^italtt,* **Uierei, 1 mat 1.* frnfifnpj , 4 *ijuerwiigcwcalH filit fit-*

**ftiu. Tfiffuttut in ffujiiniirw(SffM* 4?.iuMi ^ ?ttnttun - dcx^ue *ruffum,* <5Uindoqtn;/Hfetfi»!,hiiid ira migna flifcrf- minc , eipoount eoloictn Rufiusin tsurocftoonphftc ftibcnj, (eJ *<! 1'vedirjetn det!mans , fulvus in leoue . Fulviim volpinSorfam, in pnnms H tr eofarcm Iconjtiun voca«[. Cfurta-ureTflapifiifciquccoaiparatior!!;ruffuit; ruif-^ viriJi. Invctcri tod'Cir pro«.»»-in.^'i$_1$ *fC,* fcriptfl (?ft; «h *xpd«U* Ji!. mklb /To/ *turem*

ation e DiofforiiKi contcnit I.ffimathia vtilpata, magmem in h ib" mus Zed ct iam fi I iq un la«i ri 0$_n$ cfle ptifhirj nftcrwfit- Quippc quod non in um- fljrcs, W in fummis virguli5, Htiquis <»!- au* infidenre? , <jui rirr> albcfcunc, TeJ

Inveft (S Li/inttrbia itibam Lyfi- ntmtn rctintt. ccltbut BtifiHtttt. IT"' urn, fmrieefi,t^- irt tjatfit. Vn tint eatiti* [1] *ittfofitt, ijp?rit4*w* "finui hram *noa* tain

rumen etymon quod dixi, nempe hotiles aciei, pui^nanKjucmnu]"! cjufa ic AiftfB dtfta dt, quoJ abigai malum, it literot i dift^rdia animal. Idem Plmiiu vtl tibrrtum legttjima-

fiifuteuin. PrcmvfVi-triimaf.udDiciIcontlcrTi !»<•?•#«• rcUittii ncc Jebet nee potcft : vulpatj ciu'm It-ctiti ap^iiii OriLuiium fepctimt. StduwwiolosPlinii codex. I**** ut in marginc Dalccamp. i n vetcji coiiice iiriptiun iih% pro «ur«rm, *fvrfattiim.* Quod nan ram I'liiiium crtJllc pwfuidet, quam ifloi , qui cotiit«f]U^e*f"'P"[t:ll]''''1'' UtcHiiqaelit, ncc ™.(f$_S&V$« Jcripfir DiofcoriJes 1 [rlt]^ •R^Vii, *fntpuitum* cx|-l)LicJ poiefh Atricumlcribi'[cl]'e foiore , ftbulofi tradti, net **d* Cizu sut^ori* men- tern facis Mtendic, *mtHum tyfim*chtxgnus.* Hwlii toe ex Diolcondis verbis ntaH intclleiiis, qui acri adore cJfc non Icnbn . led acerrimuin tudoretn fufii'u d re trad 11; [1] J)l.

*ii jltn natim v • ta I;jfrtt tt'aVTQ**

chiani rcccmioics .ili.i venm , alism fpTBHP*****/***?£ V<rj tlotc luceodt, liiciturque falicatia , *tc,* ggWWWU Belgu. RucliiLihanciGalliinrn.^, *u,,nei}Ir.*t°-* loncalam vnnri auftor *t&.* htite.ftdirmcft, rcirjp[a-] mr Stnedlis.qiiii R ue lfi D j >r o l.yf-machine * priu[lfc0]''* tenditcereitJin litfonn nr j-cniftarfpccics'fl- oinni lainenerroreimruunisditi ocquil RucliiuS. Ly''' machuro cnim iutcannult c(Tc htrUsn^lnturn vtl w- [cjmdi(S*ni : aquamultLinti.fferciw dt; pm [3l,'' [ll]v]: rturaui intpta cit. 5ei1 f»rii ius ermcmit eoriinj, qu' fcribimr, appdliti peliihofram, qL-afi p*ftifit«U»» ?«»'' bolfa fiijuiJ*m Ly(Traat],ii *iyecics* BOU eft, Ted *niui»m}.* quifl*mtnuf«voc4tut , fotinobjunpo, arguft»i ^*J?* • ciifipura. in *yntit* apud ntw (alii frrqurm j ulc<rr»od' »• ff*diu., queiiquecareoriadinoiabre^i temtmris fp[3]'' (io vclkat eicjfat, virufq uc p^ftilcntrmn liubortiin *•'' rrahir. teRttimamLyfinutfiiam Di-vdimi'iii ,ld cubic tin iL-rt vrrbis. *Ltgtrtmitm Lyfifjchtutn fnttittifum tftt multit cxultiiutii .ijjutgtt reHii, plurijKj fxttr ttttiniil , mtmmhil anguh/u , «CKHUUHI\ iitenut nti ttiti Mt- filn- £ JitigatirtvJuhi ttrnii . qujitrnifvc,cUtn£i*,**- giiiliit. fjttisfiailtbut umltitutjmtn Uu,' iifiti £bfin!im fumminln txeaue* llrtcti

• LylUnachium.

firpti y *pint fat lotii fregtrvtniJi,P<ili)liTl('»l &*

•*Riorum gigtiitur, itnig* i_{Mfy}*»at (am fi,r trrprr't«*[r] *I'Mtfl''*

Put}ana bah YpuishfvnjAhnuiKaHhUiiHttU} ,ff tsnmai csmfittiti, rtttmft, JC *tmtei-.fJia Angntl* , Per i luifiiHi fajiutiinfiivmti* **th£utir plujaii txiiau tint* mtlit, iafidtM T4titlHtjititti. frc-jHtnitjUmJ ruhnu celtrt tttgmta f»tf»jn, tx qtitttun ivliita ,tf»4»J*f>" itngufftoriirui, inttiium tjticrttiin,infi-Ji4n^txigttafin'''''< mtUtf tinui, eaniitd&jttt UiiHgiiieini-fltcfxcitt.i'rti Ttiuibtit tenntifibrx but illtt; rtfciitet- Hn-)mi$ Mid miner tjl fyttui, i priartfil* mtgnxtoAiet ilif-fetBu:jlefcttlivcTi& rtinttrcj. 65 iuittim ntkttitei. taxi* fcjabiuin , foffirum, fiuv'frui'', rnuletiin que mjrfintl, 4htjqu$tK>ibumida rtfctittir : qujwkqut Hmtn © i«** *f l n x i r , frtjirtimauaAUtiirsjehjf i t r e m g i g n i r .* *Tttafari ^utt jieret. Ly/imtcbij fptan bahetur, t3 i* *Fadijh antt nstpro LyfiiMthn furfur*M *defirift*: nan cji* *tamn leg timuLjifioHKkiumfidfpumicPf&olffimi* **<i(/i.***Qntdt uufi (S ihil nuiluit iffum ntmtniim Gifnctm*

Pfeudolyfimachium.-

cunpellare. (3 F.pilabttn Ml **C'M<r*ii***rrtcn oncirare; lm3eSuit* *quidem, quid fist fit kucaja fimti*, fiptrjitiq* *Item niltut:* **few** «(rit J *fimititttiint tfiqtu eftm Merit* *(/«, prxftrtimiititKjJfurgtns, ctti*ujfucfioi* **i** *lititrihvS* **i>con)pojl;uiexigKi!HiT>fim fnntldiur. ldtm vcri f$** *fa iici i iwimutln rrfert ifiJ i'jmra ($ gtum sit* **.mrfff, quddtmiuniinSttimcietiUr- NtwiVn-***%ttveti & f*.tjti7>,filial ante pnre»>; pj'pmta ,quttlfili-* **f«j** *apptremprij/iiqujnifiei, qtiiji fitlti ftrtnu prior. Cofeimnijmi'qmbuflam Ontfr*vrttrum;* **^W[** *fSOt-ttethtT*fit>e* **Onjfro.** *EtuJctriJti vtt& hg*t Jtt tjftftutuem prjpaJtm, atherii infin. Lyfitrwktum veii tjluJfUJPU-*

"*"*"«tf*«k'M«>«^w«*«/«««. *uuaim *U*

en,utfrnttxfii,aut irborim tnnltri ifiictt. Pftudobfim*-tbm farjtittuin iltrrumnulti prnmit TtBvi.frrt hcubitt, Ut.ytodtMguhn+MM,^. *.Ua i fi /„ j,t»lcM bin* >*x*totrft h»w* rffo™ *(/^ i£,t i veri Lj fiwthn fin,* **witntU**, *fitful,* **fiptHm vtnidltom** **n b«wuct»lmtom>rft,an, , c^e^jmiruttntn, S^* **mt» kuijtutqMm in filiquHjtJ „„/ ^ ^ jl** *Atnbm^nti* ***xHi*n*t,finil*T***xiz*»m,reiit*mff4 iuxa, fai, ni-£''****. *4*nb>ii>* **ruiKh***. *Ltii ,p«dtxt't Mttffii ju.ru*

t?P&pttntiftunt. 4C itittJ ptrtnd /,»*jinii,Atl! IJHJPne cuo. thil*

- • 'I l-*finiMl,,tp,,purn notPtn tic-*

dere:F

i r?t"7Lrrtq,,,ji,sjrfjlf>"n Lr-

fimo kinm ,five P[ualifi]mation. Apud Belgas plerique

partim appellant. Fallunt eos qui pro Hispanico colligunt,

fed malo magis, quia ipfum contrarii ipotium effe ventur. Ce-

vatus Pfeudofyfimachy vel malis fimus oculos, fefquiuulnerat

fltnilia i/uiJem quarafiinit Vftuitltfmtfy) piriftrrtt , ;«-fmtfjrtt vjrrniia, mftriert -jiio **jr'J-iiisrj , jsitsi ««-ie»** *rtmitliquf canvtfiiunrvr* **: j?ei« in** *fwttmu wiultsfpi-*

itufigMTfi **quo,** *amiuffftaxnircapvtila,* **("i** *qvi-tuj ftmtn BnnatijfmMm. Hjdijttnttliufibru ctfiffjtj* **pis-***f'gtntttmmu, i;vib»i Lit ftrpntjcijfjim [Utfi w,eii,j)-t*i. Hjfiiwr *f«d Gcrrr.iutet tnfijf,tA/ti,4m tttiucr.tibut, «t* **Gtfiitrtiitit ,mhertii e}itdB*fo, j\ui!i lusumi,/,J.«** *t, sen ift-niHijtiiu^mbnijij. nmfrificu,dtil fiLfil*

a quoi-

r'iiti txgniuneti

iitendtnn

. tleht L}/i. aiktxm t-Ktntffic

K [fro batur,cumajrin/•- - Duninutivum pneteret *Atitl»m ,*fai</f.* 5ed ijumi-nj'idetnriinpcili-tum « »' •»« #*•>< fit !••,quod cx v»ol« St ge'lf rf,fiurcni-que in quo flamme q f , Iwbtat. Apud Atbe-, quomodttft; cipitcfracrdentea-imd ipfum Tht.'Of:hrs(lum,(cd cottiipii,fcri(ium eft. U-bi inter ta *ffi MOttiM M,* qi * floir plsrti t, ac odore carenr. Hoc Capiic icrnumcflc flortni Icritit. Sifnier vcrnalc*, qitfcprircfMcreflorfnt, rccc rlct, ph)rimu«i-

vct,mu-'. Hujus yit»l(t dtkr-pr.n mi, [n[ra, uliide violrn ingcfitrr epimus. <lrd,n u'. Krn isnicmhi no-ftri* »T<mofif frrqurrs Ictit, /cd fiiam hoftii, iyl-r i C l t, & i!flj*i.tipr, vertpaiJoanre tii-, d fi'tn if la nipra Bare omjflfa cotilpicitur. nr« htcfer twsn rfhu m.autuirriqiic-pmm ri axJ-mam, atlco, m itlnlijtnvipiriiticifloroircmvukr.'tr.Scd idemflo* nert:ft)(HLipftEBr.i.ci, fci[uro I cituntf fuc-crdii alier.hnic lettius, illiqasriui.& /it/c.meps. \ io-ji hatcflair.irM yulporricclcrrFdicinrr, 1 iri| colore, <iij!<. 'pivdult'jjcdjctiljiinrdt f tra finili* & msprtti:dire, n pInrircm tlfrCci 'co-rure jn«drt«5, fljvfivcfotiui'fiiirDieoniriJamc.] ur-pirft\ albcnc) ryanro. 5ctf intrprfim plani* dtferi-pioni-m ftipra df cTh c» <JB« *fidit* c^gnc/tet JccSor, om-hes phlopii llicfphrafltTTcrtashaLwrr; odoreflrffpeo-rci, mafurf- faiijftcirtt, florrqrc)!;crtrmruhu!, tuli-partis (tills Mffptft, qi'i rulloifiifi taros, biulrigul prec2 colunt florrs, vulgatos (tram elegantiflimoj, quique cotote admodi-rrnarrant, |•tacemtjiiecxfcrisfcotn.Wro genrribiutnihil tnorantiir. lillcfiorcropit hjhcrt.ut *tpi-*nia *htc* lihenri ppfllttiit. Copiraram cjiunrioquf. amrcu-I*TTl Urfi f»tjm 'I hcophrafh f(Tf, niiBt! fton-m fiaberct rubiroflamnnntcmtotnte, (cd rpnlaiijcum dclireaiio-ne Ot»ci nofll"! aufloris cnm'rnirt ileprdircidi. HujiiS tjuodilain ccntis tuliparii noflri itadcnun toliietiini^on-dom dcftrifitum. Florc (juippc f(t vsrru, ex ticpanti riibrrr.nieeoqureaTidrdrt, afpccnBqiif prsro.

r e m c l t u r a p ,

qHe ncpli^emia facile 3miLtr,ffirTTCu)(emttc re-curwat. Viilpari*i>'Vl<;frec<rpit,5: aTuliparii'u'dcrno hddtcnrpliffimr. RaratantLunaj^ud irfps rliart. >Uni-culaHrfiadprfmwl*<fr:!f)a(rt:m rtferrlJct'ef. Folia ljfa, r i b h i r f r i J

diculu! temris, tfrej, qui i medi.* riTcrtur, ftokulos fj.

• rofor cpm p I ii res, primu Ix; v *r ris* ata enris armii-. los, pifrirque |pci« luti-os, autalh'dcw, (Otmvcot, alibi j'ur)>uri;iwautdilintnibfnt«,nonniitimiamriitelrefi-IT^ (aiipiinii m"rtt>, ano^oettifert Radix (cm; Ii th^, cra/lis, ohlnnpi*filirn £r-t r, I- •• viiritu varieratftn . qmd ill* lir^i* ft itTik!

w'm. *Alifti* *liij«i 4tctMi, ahiSimsftinium, tliitcpon, * !i idtn ijut f>* rj» *ifftUnt. FelU n p Unug insAti tut tt-ftt*ri,te*t*3Mfa* m trrnm. C<wla teaun, Jimpttr.tnhia *!titr, tbyrpjpttit, biibmi in cttatmint ejfitiiU. Flmejte-*»»f j, *cjnhii, Julliftaitet, r*Aktt,vt vtwn nipt, teiuiet,*

Alifina.

*^tettttmtiictpngut, T*jiufhi nut traSii.* JU. *drttbmt anwi* *ur j/rr riiit ^riuterc in *xint* pot* t« (•»- if, y#i *Uytrna mtrinitm dts>T*rimt*, u/i«r *am i mt* **TM»*tM*TM*W &its juiyi h(\vn,*. Defcri- · cap·le< J/nil ^ j ^ J *tmapmiDB.iKilpen appttttm. Felntr*nt f'''' **&**'fi>%*nguftar*tgt>* Qmigutuiutiufo, (««» <• *fil- AUatHxttn* t»filvii,ai;rSa,'nv»niiMft!i>t.* Duo alilrajtu fcner* otiicrvavit etgo PinusiJ; unum Dtolco- "UM; »lterum»!ifiqij (Gr*cw feqaDr) iidem BoMittd p-m;]4p Temvulpoer Um nortum cxift"n«nt. Primil* veri* alia major, aU minor m»j(W> fpoJyawbcw, quod p'uf« in fintiulis fcrat c*diculii, folu proaiir Jiw, ro. tundij tjrKcn Iongion,riMpif»,inftlrfulionitn Bewmr* (imdciBclgiiBeronicadicurur.JbaJ qiiibusiamcnm*-jora funr, *: dilutiin tnulto tircntia , pcrmargineJ ''^'1 autcxiguiitnadinodwn fcrvata. AfTurgtt t mcdioft>lui tennis, nudui, dodramenon ittior, cicuniineflolculos alitjiK't promenj, ambitudenticuh''''! frwiocotcr itearforhnuuti!«. R.»dii fibrofi in diirerii fpirgitur. In flofibtuhuiuinoneiigiii differenti» : qujnJoqoc eleWD- i Ttf^TvunlUT'. fieptOJ falllidi, »£ dilutitis coiocizuiGilbi^i. No(irarfj&ni«dvidcntur : aliquando o. ti funt, plcrumijuc ndore carcntes : prolifera ctum 8tit™ltfffljj(;sr'.mir(}t infocis, MiRor qu*unicumiii ™Rult> fcrt fauliculiifl-ifcm > Mii* majorem rcfenti fed jjxnmtn.jntHijimulto: pediculi ICTIOTS in mdli« ffo- PLWntDiititar hrevo, TII palmi iltitndine j inqtwruui j['«».flofiidi fingnti patiidc lutd, priorii fimilei. Ra. .jj^'^ii'infibri? abif. Hujusfpeticm tidimus florituicfof ^eill '"^'cutiiuc nrenobai, quiScquandDmid!otV^mmrl:rplrlnant- Anwni:priwolw «rii loc* hutarrunt ' T>tnUirlnctl cmniniirigiw, in fylvisfK('iuS <repitcntibu^KS'''''''*^ur VCI? * S'"^^"*? in apen« & mmtftaerit r f j A j ! H y f i H d-

'A."el.quodiiieerprimotvefntM *con-* .^mur 3£jrth«ic*. &herb*pa- *'''' '''J'oniinqiJt dolori medcaninr. tnntur. **^'^ir(»i!a *fida,4 ftferilquc *t*f<*-* c,'ul. ttcc hiriiica, titenxnndafirt,

grfe eo pcrtrahuntur. Phloraides fulii #W» q l i r i t n u l K i d i d t c i c u : . Pliniuslib. 5«a/ *tSfkbmidts* Jurf *Hitfma, Tituniii feliit,* Diofcof ides I ill 4. ca p. 4. T£m j 1^ ^ t " A(A«t«. AmI«r. .nfe^i»if if yj r^fjw* 1 M I « ™ #t,Jto. Swnt !• niiifci.Jv*, *hirfut*, humid tttunjifytt folin* Dc verbafco v uica [q uar 111.9. ti ieura ur I t d o r. tna rcvenor. 'A*.r_W di(Sum volunt avocc «A» mafisallifionemlbnat atqucja^ationct alii'mati conic nduat; quod jo (tqmjjdtpic Sed i rum cijman &. noauois Mtio, ;'xi»^« turn ftri[>ft(r«ic vercref,noii Icni *I'pit*itu p Dicitur autetn *mMsfiM* cjuafi t c » T »Arr qiioJ vinif malitiam venciuttirmn inimalium franprre & ll re noviCi vd o^ rt «.•«» C tq«a quod Iffit pr l m t r i n i a c M T O t u b t . - i dem *tf $ y qmidemti ntxiaahparit imrini,* A'W«noi!u:n tj4yt**A*«., quod libertf demorfoi & ab ctflo 'Ax«*m luttm pTtipnt iwm alifma tft ,"ftd maty*<JH fylveftris, utluoloco.Jicam. Alifmarit foil* *Dioico*riots lit effc plantiRini fimilia, fed 3fi£;iifticir4, cow**** qucini^rram. Addit Pliniuiladniolsrlfi:, quculnecio \'ulgaiis Grxcis ctidkibus, net Oribafio rccctitit r, adortunamfni quibufdam interiKettbu*. Vetuf «vJ«ca*dtip* foJiaiwr/.. iradic , qtiOCtiec inaliit reptrimi[1]. aeqnitar «««« >in«, •«£*, Ir vcreri cotlirc liabcuir.

*r, tta*h,titl>ui dtitttitue.* Mjloncalii w^w* ^ •VAn* to plural) nutnero; Mu/ri *rmin, pmfhed.* 5<a cum vulgaraOnb.fiiniunijtur luAoritate , huic aliain pr*ferrevifiimnoneft. NftncviJo*mui,Jrtaoricii!» oj'' •tifmacfle po/Bc Radicetifivr (ircaiai.lU'fitccfntcs <*• feceris, More omnJ csrent- Eadetn auricuia fbJiJ qo>-*tcra h«b« rlcnu^inU magnitudiae, fed forma pla^e differentia, crafliora. hittlisnervifvcinrquc, qwml W'[1]* ptantaginitprtipttum, diftirda, tele phi! five fa bari* 1|' miliora quim planuginit, c»uliailuni, five potim pedltulum, fcrt cuHto mulco minorem. j-slmarijeft, veJ po* tiui uncinniiirtiuni. Uiram tJijrrcrti plants lircfcrit, e* its qu* lib.4. dnti ficile jnimadverret IcSor. 1 IIJTfum non ferrc uuricolam urfi, *ncaxi* infictuibiti Dili qui aoncrf*'" h*(ft«u>t noo ^idiCv.ijTntctquc qua. f«cie rhvrfis fuerit. Alii rroilifmite pUataxtDem jqinriram halH-nr. Folia hrchtbet in pr»Ion^s& enflisped/culi*. *longi.* lara, furfum fpefl«ntij, in mucronem defifleoi hotaeinismajorisWiu Grnilia fatu; fed longu>n>, ora, minulque oercpfj. Caulo inter csejennt|^, trungyJirw, ir>ttBfijnf;(?fi, incompluresramnloidivi(i;inquibujfiur(sc»ndtdt, ptrvi, rribusconftante* folii*, 8c frnfli}? deini.Jc *ptrvi,* fc crianRLilares.i'i' rentes j radices fnbfunt fibre!*. *Lacii* rtperimr huinidioribus&aquo(Is, in fofTTijuxta lacunm Jc i l m marginc;- Floret [unio, lulio, Aupuftoque Vuleoplant3^incaqolfcmcnc; aim pf« modutnlimtliidirinanqucat. Prxtcrenim t>lium n>*h* J habet cum plamaginc fimile , quod nee ipfiim ip/i fwitrefpondec: prm bn(»iui. majui faCbgncum & minmfierfofnm eft. enm ilifmarenoji conrenit. Qutppe Tulia planrapinis con ^[m] an^uftiora, nee in terrain conveji, oowi odore acninonu pingtiedmt^ue^cnt rjdic«; multirlicietiiiiniiafrurgitcaule, qm thytlumntm fert.fedlbyrfi hibcrc *fcrmun* eontcndiuit, nondutn eiplicatif *ezrcSi^i* floribus, Acintdoslnirnnlrcnditrotundew [.ufillos.pTfiE-jirw modo. Ego quidem acinolos illos obfcrvifi. fedwyrrumrtferw, ylKseoego. *StS* ftmuvrtriri'e e, ftlfraop orcctconvtninrAlii piwaliTmi>« (^ " 5 fafwnjrram.Cc ditann, qu^ nii v'ic!(]i>c[1]lmmcrrrrcl,rrrll™r- Fuliaquippe abfl rlivipollcnt, Jum(jucconfHc,jrntjr Jijctmn emittunc, *AftH^moia* cxrerijvweirK Ntr riTe ilifm*, <Jk™ nrnlcis cinjkijlis affurRar, hatvar virsrro crtfJiorcs. Sed cum L» quar de *rendit* DfeAon*[1] • [a]r«d Oribafiutn ipn repcriantur. HMI fari#'v*lidiJni argumentum ib eo fitmt pot eft, ra[j] ponariim non eTe alifina. Quod dc canfc *(afoft, a>»'* gni viderar menuetiti. quipfit|>ro caN foliquc tatiocie plnrrtpaucinrcfquefcrt. Furrsrlis in [orijpd^riDribitf unicorantum JiTur^it: Sedincenum, uttumlociiiiiumi* dKnnicoWti^fimj'tftpo^aTia. Huicfaulo furrt ysla*' bri>tcnuei. rfltundt, penjculio, eutvftald iut jitictc*: foliatara, renofa, I'UntafrJnisUtifoJa foliii fimill»n3. mtoora, «uguft>o><qar, e*finputis penicufii biiu ut pluftmiimA pr? fertun ridicitut vicimo«,d«irfinn rcieif Flor« I* fummoMuljcuJotran, & circa rup«iortB*[r];-

Saponaria.

cula nwlri, ottonri.ccJop; alias putehro rofeonibcnt«, alias dilutt purpuTafcentet, auc candidi, qut ex [ertribui, 3c oblongis calicibuj <*eunt, ex cjuinque foliolit commilli, inouoruramedioeiigua <jn;edain Oimina: radices cirtfTajJong*; oblique fcrj>fteVT-[illegible] fibrarqu?dam adbzrent, verarrin^i ndfc:btu fimilrs. Apud fla-

rialioqujn (smile. Sponte locis aoriciB juita fluvrota? rorretitcs nslcitur. Inhormdiudurat 8c pertinacif vi-«ce(t. lunioScluliofloret, caul icul it) ue t hyr (i Jam re-fcruirc fisuratn: fed, utdixi, caulii, radicdque non la-i i s conv en inn t. An amen me] t *an* dcfcri(itioni Didl corldii rejpoiidei, quainthryCirithemniii Utifoiioiii Dodonan. E[httic enim, nee caul it thyrforidei, ncc folium, i ai inilir plancaj>ini', oervolntn ; radices habei oua* nee piajTues, ncc odoratz didracrentnr. Nomembauteif orbicidatii floribu* accepit. Sed de hae tlibi.

nwdurnqoidcmdiffieulwrrreftitut pofTer^nli apud Athecuetim ancicjuxledtiomiveftt^'a extarent. Apud quern **(iclepitur, «wjiimttl#>4).#t^iJii(tdr** *•

*vt'.ptuh ptji qtum \ett*mfrotft*nmu*m vieUm xu#-ni,hlvtSiisni •jutilmi i ftft lutrtijjum It him & bulH todttn.* TtJelcio cur verba h*£,«:•»'*J *it'** ma/ufa*>«9*

• •zmt parenrhefi intercSuIerini,

non rcddideriot.oifi fortt.qitod cornriijudicirern,oec quumoJoreftituremur, vidcienn Le^O, Im'Si *tdfna* -

f^>»*A.i. Verto , *Pcjl xitrctffiim (4 tttrium, (Stx aim liiflarei (3 halbm Laiftrtu,* Nir>c lideamitt quomodoh«cPltnms!ih.ti.C3p.ii. *ProximtfUaanii,qux*

***vyt&<Lutvm,\o* ; rf^rr. *Hvtmrfautfttttit. Sttttm fti~diliti Mliqiunti ttdrcjjjh, © /,(,«»i«rt/onm-i, Ml I M-**

btltmnm

. GrammaiieoTom jodicio re-

flnquam. Rocfiius ce

Tavtc vocero. COI<T-- tantum placet I os is flos, odor ab-

eft: ficus & illi qui Grsecc flor, codicibus

fcribi vocantur. Sojica pro

line, PUHC* I iium apfcuwun, purpttrcum, proiimt lUntiHtuin,quod votariir, fylveftre dBni«»r, >|mium an-

tcmadtorudeminrc B«atii« imagmari iwquco , ut

florum ver minciannum eBe prodit, qu*" tcpidiDribu* locis etiam hycnie emicat. A^T» r« qond vocatur ^»-«•», fed fylrellre durcaiat Borere ait, id f ft.cum ilia viola, d c q ua d i*e rat.i d eft, */U. r]irnuiiicciiiidtef quxproprit To nominiiur, S(purparea tft. Contra mentcm plant Theopfcrafti. Nam paulDpoftejuj viol* meminit, & *pitv'.ir* apMBu . qua: eft viola purjiurea, eamqife iim cum viola a I few (inrem produce tc dicic, fe4 poft narcirtiiir, & *>t1e—i* qui flccc< ectam aliquanto feiio. resTuntviolialba Jcflimtiinh. Plinimveto, qitiinverbisTheophrJfti ^anT i» Je ilirfa ptirpurca, jatn in-**tellexrrai, non potiittHi (tjiientibu* de eaJtm viola in-**telltgcrc, ubi *to**'•"* cocaiur *h* Philofojibo. Sed dc, nefcio quo, alio nore idufitato **tt** nonien Sjmpfic, quod ipfc etiam corrupit & mclanrhion tel melianrbam indi_T geravit. Sic cnim otrmrs libri co loco fcribunt. Scquitor (rnantbe ac me!i3i)thum injndice, *dr iudnitube.At-*qmncipnorci quidem ill is pofTet ,fi ItripfilTci *miLrnmH,* Nam viol am nig ram, aut porputcam dcbuifTet dicerc. *XJi»*.xAmtv non I.cuwion.disit, fed I^itiui, —

Uc ti **uMIa** non I.cucoiiinditii, fed I.atiivi, *vitttmidibum,* H j!c non funt, ut i volunt, indubita 1 !fTima, led i-tantihceniffima. ScripfitcmtnPlinimit.iut, j.im uixi, Cujiii Itiftionis non qbicura extant vestigia in ojuiq^o fie tntiqiiTiiiiuKKcodice, **in quo hab«ur. *PeJ)<* *qua***

tffilUiurttiU (S purport, p/txime fftmmtam, qvai* -JWJI-. *turfifotjlrt duntexit.* Ha-]4 mafrna muHtio; *PifjitiiiUlivmxffttU-tttmptrrpurtunt, fraxintcfijmmeum, SJUOiyo* tttur, fylvtflft iur.t*xAt.* Ipioiarurtviri ttiaihni, quat naro plant a lilium purpurcsira fuerit v ere rum. Vulgatutn qniprie lerius floret quam album. Echsc in deft'nfTor.em PlJmi. Inanciqaocddice, tefti,'Pin[isno, icjHtur, *ir-'iatvtncs bit* *»no; pro quo ma June alii lepere, *tytlwinum.* XJupd GrammauconjDi judicio commit to. CydJimmim bufloret.vere Be amutnno. Sednen iJem *cychmtc;* quippequodvere floret, tternaiequevoMiur, floreeft (iiuratomapis, Altciumflorc *H* piirpureo. five, *m* aJibi PI inius, coin (lino, quod auiumnilc vocsne .Fuptxftiteni antumrjale, quod foIiiiApnEiMaj«iae mtnfceiuatur, lareatque ufque snmmnunn , tutn *eiii*fi>lia recuperet, virtatqoe wta Hyeow. Contr.ivrrn.-vlc fuliaatftaiccon^f pi cm PTEDC t, cad emqncadfincmautummainitrir.; to«taque Hyemc non vidervir. Inter coronaries flpr« Ni* canAcfponic*tvo<mru>*,.Cujuivtifu5abAlheneoLibjtv. dtantur. dtantur.

Kai γεραὸν πάγωνα τὸν ἐστεφανίας κυκλωτέλειον
Εστιχεν ἐ χθονιον σαφάνοις εἰς ©-Η γενελιν.

Vt nec fimilem barbam, nec ſpeciſum cyclamenum,
Ntc *naſturtium*, *Agellas vernaculam ſtriffi coronam*
ajunt.

CyciamitKKcrfrovermti&ctirwiarrM, rale* coronan« recettftntar 3 Plinm. Sed« qua auclore Fltrans inter coronaiiot vernos numerac Cydamfnu[«ftor« ? Non videtur id e^Throj'br*fto habcre, quippene weftigia quidcm illiiw Icchanis apnd eunclem aut iipudAtbefnutrijqui hunc locum eTfcripfit,J!ittniun" **tur.** De funerpo inferuit hanc vocem J'linius, 1 Ifi dicai, ivcnTrin codicibu jlliis Theophrafti outeius re tnpore «rabant. Sequitut apud Plinm. *SScntrtt fhtti*

ttfBtt *li"" *"«ffutfStitiMntTrt-mtrU, m **ttfJit,***

.ftSiieftfi. Cmnguntm Theopfrfc;^r* n / w S t o ! ', Mjfc, Videquzcaptcdelib), if. loque diitmus. Lilium & njrciffu^ 75 »*tg;,ij namen au» diunt. FriiltraerjrticniTipim. In amiquo nnftm codVe proji«fiVo/jra, j>f r rii/^n feriptmn **eft.** Pcf rofam, til eft rof* temporc. Cmerumfinrediliinn, quodadfintro, capirisipledowtPlirtiM, Hie eft tranfm-ria ortl^. flc-**rum.** InJwlMMolitfuccednrofa: huic intenenit. Miutn-rofam (^ami*ncipn, cyarmni anwramui. Inqwi* interretrfre lifrum rod, amuf eodem tcmpote i:: lore pafiartoCnics, quo fofcorofa; id ell, dwp * "

re cum rofa floreonpftum confpicitur lilium; florente ergo rofa, ut Plinius ait, intervenit. Vcra igicur antiqui noftricodicisfc&io Pergit Plinius. *NammGraciatardius etiamniw anemone eft. Eftautem hacfylvejlrtum buU bcrumfios alia, quam qnz dicetur in medtcina.* M.S. Co* dex> ut not.it Dalecampius. *Verb in* Gr«ec/>, pro quo Dodtiff. Salfajfius legit, *Verumin Gracia tar dius etiamnum anemonę* Ad hunc locum Dalecamjius. *Inepte PU/nus (lo>€ov Kail,, anemonem effe interpretatur. Incptius idem interferes vernos recenfet duos anemonai.cum umcam tanturn refcrxt Tbeophraftus , quam >«nm» «» cognominavit. Eaporroeftpulfatitjantiftra: catera quidem anemonuw generatfttttsprineipioflorent.* Fefellit virum fummum vulgarus Theophrafti codex, in quo nihil talede anemone, haberifateor. SedmutilaineditisGr.Jecaeffe, A-thenari codex docer, ex quo hunc Theophraiti locum correxiitms. Verbahare vertit Plinius, *t^wtur ^id* *.nu»vm *w>*Vfttvct ozGtop* ™ *TtZ/iaA&v***>&*** , vertit Plinius, *ex tribvsanemonum genertbus, quod montanum vocatur, (3 bulbus laniferus.* Et funt quidem ifia verba ex qui bus collegit Plinius anemonem aliam effe fylveftn-m, bulbofam aliam. Nam paftlo poft Theo; hraftus mentionem facit animonidis, qua: dicitur A«a<w»^, id eft , *pratenfis,* five, ut Plinius dixir, *Sylveftrts. Sed* PJinius locum hunc ex mente *Grxil* auAoris non reddidit, magnoque erro re illud genus *inputs Ipaov montanum^ &o %o»,**>ho** pro unoaccepitflore, cum fit diverfiiilmus. Qu3?rauJa eft cur tradiderit,aqemonidem iljarn fylvdftriiim bulborum florem effe; quod perquam ridiculum eft. Sed q-1e florum genus *fi*x*ov **&*** Hoc primus animadvmir DoAi(r.°Robertus Conftantinus. Nempe efle florem quern bulbum *i?i*9£&»* Lib. VII. Cap. *y* in. Vprat Theophraftus. Nomen accepir, quod lanam ferar, five .quod tunicas habeat lanatas. K*A«F eft pells cimvillis, ftragulum laneum , villofa pellis, ad ufum vefti

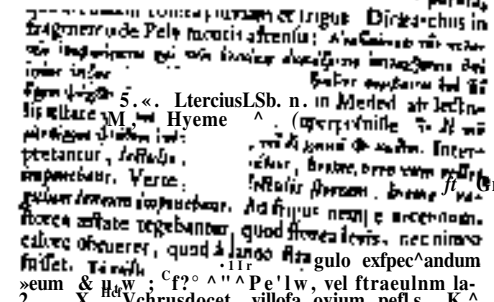

5.«. LterciusLSb. n. in Meded atr lect Hyeme ^ . (q nille pretantur, , Verte: ftoreca aftate tegebantur, quod ftrnea levis, nec nimis caluce obfueret, quod a lango ftragulo exfpec^andum »eum & Hew ; Cf?° ^"^Pe'lw, vel ftraeulnm la- 2 , X Vchrusdocet, villofa ovium pefl.s. K^ CHSI^M- ' 'Unique caput ^gyptix fab* alibi doeuimus Nuncdemonftrafefufficir r'MW^X. effe, www *lamferum,* fi^ ^•#;^.. Qiiem cum rofa lifioque; '"^"^""•Maij, vel Iunij imtioaliquotiesflorem-^ vldl -.Quandoque fi hvems & verinclemenrior fue-)nnemcumrofalilioquefloruit. De hocbul*. boLibrovu.cap.fepecitato?

*A'lpJiis.*Nomen *iuumw* quondam ram late paruiffle,ut vagum communeque muhis& plantis & flnnibus fuer.r, dosa.orescontendunr. Quod nobis non probatur. Kc gamus enim,aliam plantam anemonidem vocatam fuiffe, P'r?'"'"^equanobishoccapi^fcmo,&papaver,uri apcdHerychmmlcgitur.Falluntur cum>«^^,m male cap. tertio hujus libri Iegitur , anemones genus faciant lpinoium.Supra capite citato *c»<f>i,/u**x*4p»p,«p* vocari diximus rationemque cur fie vecetur addidimus. Sir ruquamDiofcoridesoThonnam vorari anemonam tradidir, ied ex quornndam fenrcntia fcribir, fneciem anemon* Ve othiinnam Lib. II. Cap. ccxf n. ft *;%{*, *%* *P' '"'J* "'^ J ' ^ «»«f &H^{are} <!utd*m anemones fp ciem* ^ '*i(7iwwr«»f. Illud ramen non nego, pofle flores cari P?u odfll^aces & brevfsvit* fin t»anemonicfesvo- ^ flocfari t docet Hefyrhius. A'FI^, ^' .

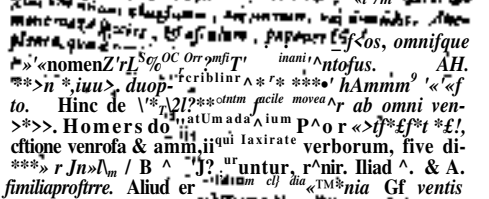

>n*,iuu>, duop- fcriblinr^*'* *•' *hAmmm' '«'«f to.* Hinc de \'**?\?l?***otntm *jucile movea*^r *ab omni ven*>*>>. Homers do atUmada^ium P^or«>*if*£f*t *£!,* cftione venrofa & amm,ii quì Iaxirate verborum, five di***» *r Jn»l\m* / B ^ "J? untur, r^nir. Iliad ^. & A. *fimiliaproftrre.* Aliud er *m clj dia «TM*nia* Gf *ventis*

Cap. xxiir. *Flos nunquam aferit fe nifi vento fpiran* tt.* Faliiffimum id eft, Non iemel iterumque, *ied*millies, cceloferenо, & quam maxime tranquillo, utne vel minima aura percipi poffet, florem anemonicjis apertum vidi; eundemque , tempeftate ac procella imminenre vel perire,vel claudi iterum florem obfervavi; & quidem vel vento paulo vehementiori inreriiffe, foliaque in terram lapfa fuiifc. Anemone enim dicitur «*» vp «>l(''' * *»« five ***vp,* quod flos facile *k* ventis deijciatur,acperJatur : Ideoemmanftiqui Gr*ci non^f^Vjjy, fed «>«-/**>*/'*,dixerunt, uti apud Theophraftum Lib VII. Hift. Cap.X. legitur.Hoc etymon probat & Theocryti Schohaftes eidyl *i.* ubi *jlh>* eadem de caufa vocari tradit,f«*'

dos vocatur anemone quod Juiuo jlos cadat. Cadmus enim eji &faciUcontitopttur.bi h$c caufa,cur in Hieroglyphicis morbum homim denotat. "«^-JV *ditf>.*w 'nmMt*** mpat-H.* Capterum etymon rcflrtm) n bat OvidiusLib* x Metamorj h.ubi Adonidisflorem dcfcribit,quemBotaoici anemonem effe afieruijt.

Sic fata cruorem
Ucftare odorato fparfit, quita&us abiHo
Intumuit, ficut fulvo per lucida cctlo
Surgere bulla Jo'et, nee plena bngier bora
Fa&a mot a tji, cuv.flos de [anguine eonctUrortus,
*Qutlem qu# lento cKlantfubconicegrAntffl**
Punicaferre folent; Brevis efttamen ufus inilh:
Namqueimale' harentem, ($nitnialevitatecaducuM
Excutiunttidem quiperflam ommaventt.

Fabulantur Poet* > anemonidem narumex lachrymi* Veneris. Theocryt. eydil.

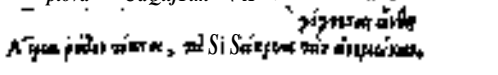

Ho* i erfus Latinos ftcir Eobanus Hefliis, fedquoJ ft Grxcus Poeia dc anemone, hoc JLatinus de papavcrc.

Fbwbeti Venermerjijtfomofut Adonis.
Tantum diva putres lachrymarum fundit in herbaf
Quantum Myrrhigeno decorfgrefanguinisexit.
Qua fmml ad tar am full hn labentiaflores
Fiunt i namque rofanfavgtiisparit ipfi rubentem,
Dw *lachryna Veneris procer* fapaverefurgunt.*

Scribe. *De lacbryma Veneris fulgens anemone refur**

Malnnr ramen alii, ex fanguine Adonidisnaram ant* monem. Theocryri Scholiaftes eidyl, i.*A'>iju*m d*4&*

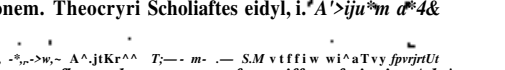

Anemone flos wodorus, quern refurrexiffe ex fatiguing Ado mdua'unt, Ahte't. AncnonemHicandercccinitnatumex fanfume Adonidis,* Ver/us Kicandri feriifleputo. De ar emora ouod inodora, rofamquecolore, figuraque non rib I mit^rur natim adagium; *pehv i»,^y„ „**&!,&9 afgr gai,. hoc <#, aqtaiancncnerofam. ^ M^nm ov^fim^ *«t, nuequalia conpenrj,* veluti plumbi m argento,3esauro,aremonidcm roi^hominem fimi*. Theochrytuieydyll. i.

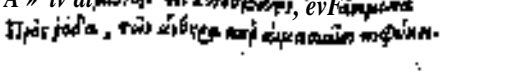

Sed n$n conferenda funt rubus caninus IS anemone
Cum rofis, quarum flores circafepes nafcuntux.

Nihilominus ramen hunc quoque florem inter pulchros & VenereosJune darur intelligi, quod naruS veJex fanRuine Adonidis. vel VenerisIachrymis, qui fangms fletus autlamentatio tanti (utcmniaqia? font ab Venere)decons eft, utproprium nomen ^rtira fir.

#A %,& Fncntem fplcndidum florem cflc canie in Georg.c.s Nicander, cujus verfus ab Athene Lib. xv. cuantur,

AUTCU T q

*Etanemonides , fulgentes ipf*antequam conneilen-*
tnr f
Splendidtore frocul colore allicicntes.

Splendore, colorifque venuftate nomen *$&?!}&,* ***Jni 5" <p*'ivaui y** *fplendendo*, **accepit. Theocryti Scholiaftesi** eidyl* Clt. *"2>ovoii&i(&* ft ^f ecvsfitejpxs z&M Axxvoj Quivi^as K*xei5eu <pn^» Sofibtus a Lacedtcmoniis anemones ph#nidds vocan tradit.* **Plinius loco citato.** *Anemone cor on arias tantumdtximus: nunc reddemus & medicdS.Sunt* **qui phcenion vQcent. Phocnion depravatores in fremium mutarunt, quod Theodoro errandi piaebuit occafionem, qui non raro anemonem fremium reddit. Scribe ex antiquo codice , & Sofibio,** *funt qutphenion vocant.* **Phaenion Graecis** *Qaino** **fonat. Graeci recentiones ab eminente, ut credo, capitulo, quod in flore confpicitur *»-** *vtctybtiiiQVV* VOCarunt. *Kvioxaity******>* *i ir* uus fru tttis ctPtftu-* **III»** *xct*6v<n, capitulum caminum, herba qu*dam , aliis anemone vocafit. ProKvfoKt<p***"> "* **apud Auduà<ii auttorem** *iH*pKtptt* **legitur > id eft ,** *cornu bird* **Utrumque fatis bene refert,** **i ft p.******** **« ^ > ***as*«£*S « foyi* **&**.** **Folium tarn papaverisquam anemonidis** *'wh*'by[Snn* **vocarunc , -SNJ^'* ^•w"w<» i^w «£«» id eft,** *afono y quern colltfi faewnt.* **Theocryti Schohaft. eidyll.** *i*** **& ex eo**

flatagoniajd eft, papaverts & anemones foha,fic dtfta ajono> qusm collifafaciunt; iisfiquidem periditab^ntur^ ecquid amafusfuisforentgrati, ejfetque afftiftus mutuus, fiquidem polltci imponentes ea & indici dtgito, mox collide bantalter manu; quodfipercrepuijient,amarije ittgurabanturjm minus jruftratiingemtfeebant.* **Cogitaveram quondatrijanemonidis capitulum non inepte pofle** *vxtmrfvuv* **dici; quod placani pilulam referat, nifi quod in angulura dejfitiat.** *Ex* **Aihenseo conftat, Theophraftum tria anemones genera novi(Te.o'p«^v five montanutr^quod vere cum bulbo lanifero & narciffo floret. Alterum genus, quod AH,tErk',id eft,pratenfem anemonem vocari fcriUit, quod cum oenanthe,hyacinthe ajftatis inicio floret. Et fativum, quod hyemeautverisinitio florem producat. VernaPis anemonidis Cratinus in effeminatis meminit. VerbaCracini ab Athenaeo lib. xv. citantur,** *^ trKWfcp&iots, dnpaw* »06>\|< ii^vctis 6p«»6j fifymbrtis.anemonarum verniscalycibw* ferpyllo* **.Diofcorides duo inquit anemon$ eflfe genera,fyl* veftre unum,fativvim alterum,quibus tertium fubjungit* quod acrius ait foliisque nigri3. Luculenter fatis anemonides defcribic genera Diqfcorides^ Lib. u. Cap* CCVI I. A ^ *'n** *ttrgj , i (Sfl tlygjoc , i ft $*

x { alter codex xXvah **, quarn ledionem confirmant Oribafius, SerapioSc Hermolaus, Hftrumledtioftabilitur experientia, virides magis quam lanuginofi anemones canliculi.Pergit Diofcod.) JWTK, tap»** *Amufa £mn£-*

gjytvTjtyi ' õven. Anemone duubi eftgenerum : Sylveftris quidem una , fatitia altera. Et infativa quidemgenere eft qux phcentceosflores habeat, altera qua candicantes «, out Idtleos am pur pur to<. Harum folia conandro Jimiha, fedproximi t^ramfciffa tenutm. Qauhculilanugwqfi (virentes **Hermolaus;)** *tenues in qutbus flores velutipapavens, &inmedio capitula nigra ant c<crulea: radix ohvee majmtudine, aut etiam maJ0%y vetuaJgeniculis dittpnBa. Atfyhefln. amplitudo porfus major, quamfativ* fohifque eft lationbus, ac duriorihus : captte obi on? I ore, florg phxmceo, tenuibus acflurtbas radicults. Eft quadam joins nignsqutquidcm acric, ft.* **Sativ* anemonidis quafdam in flore agnofcit dfflfeIcntia« Diofcorides; aliofque fibres ait effephqcniceos,** *qnoldu** **candienntes , nonnulliOacaeos ▸ aliquospurpur^os. Anemonam fiore**

adfinemcapir. prima

Vertnnr, *fremijluteum florembaben.*

y quippe jam *fupra* **voccm harccorruptamelTe probavi, fedutrum** *4 &*»,*

verterinc. Lhceuni dari anemonem qut hepa^> inplanrarum hiftoria parum verfacus dici mcr^rur. Attamert **(>»•' putarim quod Dioicorides** *vai*wf* **dixie Po-Ctiiiiimorum vjrorum opinio fi vera,** *pi>»&* **color candicans. Vulgata fatis opinio, M«'/»«», a terra ^>U dici; Hinccolorcinerius,qniiubalbidus. Diofcorides Lib. v. d p. clxxy.** *H'N pnti* *ni> fixy„ ^ ^^ tUV t^^f \p. &ufo TJJ cm oh*i*. Imitatur & Melia colore uneream Eretnatn.* **Male Plinius Lib.xxxv. Cap.vi.** *Mchntnn candidum* **GJ** *ipfum , eft optimum in Mela mfula. mkulk x&sp* color cinereus.candidus* **wowe/.Auguror icripfiffe Plinium.** *Mehnum candicans* **G7** *ipJumMelmm* **non hutfe candidam esPlauto inMoftel. cognofcere licet, ubi ait;** *Keque wrujfanti nequejnelinum^ueqtiealiam ullam offuciam.* **Ccruffa candidius nihil, melia tantum candicans. Sed potuit T© pVAtfo*%pvtM, appe4Iationem fumpfiflfc ^ TJ> ^JJ-><^, malis,** qua* **foli oppofitaparte rubekunr, altcra vero ex luteo pallida funt, faepius tota pallida. M^i,@-cenfc** *mt&ins* **apud Orpheum ca eft, quce -nf' ^'><w ^«« haber, id eft.mala pallida eclore imicatur,** *ro%f*** M^*O,* **apud Diofcoridempropallido,Juteoaccipitur. it' i** *luaw,'?i«»r(^* ^«'p fav 5 TTi/gc/f.Idem. ftyXoyct* **colore melino dicitur. Hefychius^«A«w*.** *ftvioM** **Frumentorum nobiliiTimumtriticumquilfbei: novit.Hoc flavum efTefcribunt Botanicij omnes farentut* piftores & molitores. Redl^ ergo T!** *pfatvo** **vertit Galeniinterpres, quod Diofcorides** *faiKtw* **dixit. Nam&** *fallidum* **pro /i/feo ponitur, &** *luteum* **pro p4/i^0 five fub, candidocolore. AnemohamDiofcorides, Cratevas, ut apud Theuctiu Scholiaften legiiit, nigrum anemonicn florum ohfervavit. Rubrum** *Crateuas, quern alij Crattdcn vocant,duo dixit effe anemon& genera, & bane quidem florem nigrum habere, tllam fbteniceum.* **Nigrum vocant flojjem, quem Diofcorides purpureum dixit. Alitji probavmus,To** *pile** **apud Botanicos accipipro purpureo. In medio flore Diofcorides ait efle capitulum nigrum aut cyaneum. Hoc maxime confpicitur in anemonis flore fimpj^ci, qui pltm rn habent florem, in iis foliis te^um eft, nee aequfe fe conlpiciendurn .praebet. Hadtenus de flore, in quo recentior aetas miram obfervavit diverfitatem, ut infra dicam. Nee parva in radicibus differentia, omnes tamen ferine tuberofae. In radicibus diverfitatem quandam obfervaflc vereres, Adverfariorum fufpicantut Au&ores, ac quidem unius radicem tuberofam effe , alterius rhocadi papaveri fmilfe fcribunr,hi$ fere verbis.** *Minor{anemone)aut.tn dehcatiore caule non iiffimili^ rrinutiore folio iS divifura quam coriandri\ admodum hirfutts, &fatisrigidis ^birfutacapitula, flore elegantirelinquente multo minore quadantenus fimiliarloeadtspapaueris, femine nigro hyofcyami, radice pufilla, fuperiori baud difiari, quibus fi tuberculum adejfet ? null* not* deeffent. at fi nonfint anemones, fane vix fint nil* proprioresaut illis, autajrgemon*, autnov*putand<e fint, vel fufpicandum, cap. de anemone duo genera defer tpfiffe Diofcoridem, quorum unumraikefit tuberoft; alterum non diffimili rhoeadi • quod videntttrinnuert verba inhio, deinde confirmare.uh difcrimenpohttpapaveris,argemona, & anemona?, hujw tuberculi interim vullafafta mentionc t cum tamen maxime oportuit: quare forte idem illicontin-^i>, qnoddrabaradici% qu*alicubitubctofa, ahcubipland t$aquabilisvifitur«>* E<y>, pace doftiifimorum virorum, unum tantum genusl]iofcoridem defcripfiffe arb^rcr: quod autemunus radix major, alterius minor fit, diffcrentiam quidem facit, ftd non diverfam fpecicm , hoc Cnim atatis , foli, caelique ratione eyenit: alioquin omnium anemonarnm radices Diof<;oride* quafi pcniculrf diftindas vulc. Rede «•»«, idem dixit. non enlin verb geniculatsefont, fed quafi geniculis pr*dlra. Regius tuberofas habere radices fcripfiftet. Nee fnde concludj poteft, quod ubi difcrimen papaveris, anemonar, & argemonae refert, radicisnon meminerit, idcircoanecnonam dari radice papaverina. Abund^ (ufEcere putavit, fi notas manifeftiores, quaequeut plurimum medicum fallan.t, tradidiffet. Csterum tantahisplantis vicinitas, ut plurimiquondammedicicrediderint , anemonam, argemonarn , & rhoeas papaver idem. Ex recentioribusf dicunt S«eraccionis i^terpretem & Brafavolam credidiffe papaver rhoeas, 5c anemonam eandem eife plantam. Scd iofum audiamus Diofcoridem, E^»W** *ft u^ ^auuti.*

oWrh *twiw a'pi4ti:*™** **(vftllS**

(in altcro codice

icmfirnfuJcgi

***f "'i**"" » { - «lff-*»/>»««, Wtfut O&jmfjtl. <s.™,**

•i>>itiier;
iwW «f/sre .

itifilmum trrnc dlttU

™ *Offe!tm, Vtrun t*<i w «, f ii m rrgenicnt tun(S t htm

/f*W. *gtuia awn irytr-eni creccum gtitiitqut aJoicdat/i mmkqiwrtmrtd-ht* :' riwattr/d uMiiwrw *($ tctrm. Ufiftret ri.]ut inn mtiitfu ntcaft*uU,{j!vifi rit ftfftt-rirfimiSu, ntfi quai trgtmt nti fPtdm capitufum juptrni tr*j{iiifiiihm tji,* riWjfo *jttrtin ttiqusnti tngB/lim. At <tntm»>»ciye«cr#i ntqut fajuwtm rtddunt, mqut ctfuitttt c-'tystp{iie%sbt>tt, ftd ttlm ofpMtgi catumcD. Penifut (Jj iturwtcuiitfyiit til* p!erim»ine lufinnitir.* Primum no-undiim, nor cimncm antmcn.im papavwi rlmatli arsrc-moimtjue limilcrn. led lylveftremj *prxtcrn ttr.urxuU-x* ncmornibs, quos pro (yivtftribusanemonisquidani habem , noicfteverasljJveftrfsaRetnonas, qucuiUoicm habcant.quim jiaraier rhtraj, argcmontq;colort diluiwrcmulr6,piuitcco,ajm DiofcDrrdosconiTariu letibat. tademdecauUniic jJb* anemone didfjtvcfliis j' teft. Drfficultacc non caret, qnott oil, quoldam crrore dnd« argemonam capatoriom VOOte. Vox toparorium bctaniefsadmodutn fufp^fVafft, *tc vra itmaifu Aqunm* fcftitunt: idque quia ferfus ira lefcndum poftulw; Be PJintut 1 ib.x*i- f ap.xx J11. fie *ltpjlfc* tidttar; qur poftquam dc ancmonarum dirferetma cf;iH«, (ubjurgir: **Hjxtefrrmrf dleHi *gifrmmtm pttttnt mullt •. tin ratfstf4-•favcr, ijundrhas sfpttltbitf.w. Scd diftinEtt mtgita[ft/tit mtTdijtit hucftftltiflertt^ tifemt fudumillnutti mtvim* Tcddunt.iwttdltrerbtlrcHt, ntcnifi*jp*r*p* r««m#».Hac. ratbnemoti MM.'.rff tvfn^BW lctutit : quafi id anum volucrit DinTcorid*i, rrrore man t fir (la ccrfundi anemcocm cum argcmcirie. Ncgari hauH poteft, id inmiiffcDiofcori(ici& cerium rff.qupritrdiim errortm rc«. gcre&crwmjcrctundcm volniflc. Arbttramurtamen, votgaum Itaronem ftrvanJam, quod ea spud Oribsli-

fitgxfit. Gifitcujjjrormm «ponunt. qoi Arabic* linfiujpcritiamhabeiir.Apuci RfiafenpTOgaiTteupaioriuin fegiiur.Atquehoc primum argumenrnm,qijo pipbo.vulpitam les:itimart). Acccdit&alterum, qtKJdDiofcmfdes non rartorn crrorern corum *Aext*gere »oluir, qnt »rB«npnem, pattvcrrhoESS, R snemonidtm coofiir- . fed & eorom eirattan palam *fTc voluit, qia vcte ac legitiaot arpemoi'f5 i(^nDr.irinne, euparorio nouwn afgemoiMt filfo atrribuebjnt. Siccnimlib iv. cap.ili.

***ir«t. rriflt >«'(i»lt, *it* Sl^if«v4». *CtHtTtm hiacwmxtillt**

***fit, uti drmeafirfvimat,* Apud Omnej in CPrr^fTocIF, pcTperamillicIqri V*un'»- Cafitccnim dc anemifia tale nitul hibetur, vtruinboccapucdc anemaria. Car'ffrurr) licet Diofcoridci non *femtl* illos caftigatit, qtri ctipa-**

•mriunj idem trror. Vuljnn (jutppc Mciiicorum eurat[0]-rium, detorta argcmntiM in aerinioniatti *IOCC ,* f»»oa-Rrimonism appdlit. Prr. ..>,. wm Dcxaifiimui Sar*cenit>ltpit iin'»A«Ti; turn tjiiocj Oriljafiu*, Scraptoquc iu rcripferini. rrtn, rjaojaptiu(cioppf[1]n«m-[1]j[tl0(', fttjuitar •*uaitnn.* Aci!c,ljr, quod capitc fruucnn' > quod**

fjtwnt papavcris ttwciilijioUloriRiia, & fiimma pane latifl*e,difen* ftTibatur Sr^uitur dc jncmor*,.»r« | HFC i-ft*nr nr "Litciat quifpM cenrraria fcricorijc. *fcodc* enitn hoc capiic trsdit,/*n < l ^ *

iw, iT[Cm] qux cspm

r i ^ .it. fed latfcus. quallfmlia-

[dco,i!l'tl:i"» .. 6ew, mhymaUut.a a

ij T^.;l;[9];[a]V' 'ocwm viridem, qiii in Curtis

• lttttus.vd ruber^"/ [tnut>us, paurifque altis, itnibis

» «rti S u, hic frridi, (pome

Tua !asfoc«ule, « d i « , aur alia (--tants pact? i filler, utiiisaircidit qut i«i *liquerem* (ut loqumir (' niwj habcm; ledexprimi foler. Fgitcrgo jmedeiucco qoi cxprimitcr , mine ruilpemc msiut. AJia diSculus; t«r^at»wt!o«M:tritJ[inuli!t)iKilcrc. *cam* auredisCnt, hasctflecapirnlmiio^niinmt txiulenta. Rcfjiondcn. Hoc noo rtTufcdtflc can «fc'1jr}vtl!fi mtiiut, dc qu» Runclen»a, ftd (itux Std pttiamtu, Je ctniii hoccufn (iripfiffc mera i <***, iliud ti«?««"-Ka««> halxrr dicorlBr, qut papave'i fimilc cajJttulum habenr, utifupra \.*h.* tv.cap.».annotan. Kun ufg[11] ergo Diofeondcs, arcni(i!i.i!(iiicnpiiiuluniliab«te, I™ iv»jfAr'«F. Quodipfacon(irmaturc«Fcritntta- .Jn«uh! f apacCTmtfunwno capfnl,!rn ritkauii globolsm. rcui, nonr.ihil *ttmet*filKigam,infbpeificiet*b cpcrcDlom, granari mali iu^odt m, inteiiuinitral ncm paucis in lecubs(iilrreitiin, in eju;bts fctDdi ftra quis tannin uttfMmqoxtec. (tdj roeali'ib pitulutn circunffptiim fl.ninibue. qiicdt-jili in Ftloloflofco, cuiiubtfKtrrcn. £*' liis ccsp[r] rareconftat, qai pafaverit-*ra* ancmonatu (; cJTc fcribuflt.£[hicde3n(motmC)

PJirium, quilib. »xi- cap. j i n i.. — i ^v[u]-bcr, *jfmwtna atmatim* Mlmll *JixiirM*: fln»« "W"*

fcfli. *Ht.jujqtit ptmti fftatj. Jut emm fihrntttW[i] fif Ttinhttitt, gti/e (2 :cfii>fiff.iK,i eft , tut ptufuttum* , ^"J *UHtnus. liar mm* nti/tlM **fieftnnli*}u»t.* N« f[f"'rt] *femtftitm sltiitis&tnt ttceJont, carvn.mt* */jfw*Jt'- * *nunqiimftiiftrtt, niji* ? tn/p *Jpinnrt*, int/t C *nemtntteiftt. SjlvtfitmiflHudb&iqer, Utiirtbuifcl'", ("'f'TL mm.* Fp1ia auc mtoeiairr(f*t*.itiof!mi!ia: «iri='j.[df'"] cadem comp4tat Diofcotidoi, tail to dikrimiiic. Dioit'*" rid«en:nnmnair;(n.i i.cs folfi CtlMsdri) llfriiha l-atntoon or[lflacafclio!a] 'tiTcJliEir. qtiinrciiulc itliintur, rullum cnimaxitmoiics genus t^ialiaLci, icd q M***: (unt prcjima : liarf ajsom-n diiLmila, vcicnie)f«ni plant forniiin hat«iu. NoncmMmantmereinDIOKO" rides cactHrrn arparaeilabcieiHdir.JcJ uoiumlyivtftrr, adtii.fil r,onattet:dit J'lintii^ qm fatnz bir,quodGr*ci fylvefttt. Harriet Jam i[d]

Aoenaoce felioi folio, coloreamarauthioo,

Anemone coluinbina,five violacea.

papai etiquc thocatli fitnilctn efle tniiil

tax. Afolmttun umliiwditw cenrifcbcraun *r*

B m a n t t t e c . nJe&nmnni. Ooinimri pt
ttum BoOmt Hulranfo toin. <}ou» en cnetnw
init. Umm<tjiniiii(olai. tiJi<t, csule. Intcqucd-
eutrtn; folu qm Bortntdnftmt JC oSawtt »wi* f#r,
porrtmrobrt,p«umraTM. mtrj r j r o r x i « « « « . * /-
oSavk In radcm Bnffit bfrn> ndi f«-
iOnfio d d b ^,

Bm

i mgm Ma

i fai in globoK Knnwm coltedut naftentj
quodimmado (intifo vigor, Setl lutconontft Rote, oii
ranunculus i Dodcmieo deienf tn<,vetntn mricg»co,par-
tim flavo, partim rubro,& medio flore capitulum,quale in
anemona conl[iicitiiT,cmicai. Hare per iraniinn^tii.Aix>-
monidG Jus recent ions obfervaruni (JiiTe rent ins, reccn-
(«q;m [drftofnwce Biuiitro; Anemone laiifeliitimplid,
flore. Antmotie Cyclamin^teu tnalvx folio Iuteo»flos lo,
aut ['Inribusfoliis (oiiibns, e^terii^flavus, intcrui au-,
rws. Anemone Gtranti roruncbfitJiopurpuiafccni. fici
fWTpureaniieflribui cntnfipniiur: quareiti dilutiore pw- J
fmeaniber .-tliisinieriiu mienGore, excctiui rtmitTio-,

Ranunculus Bore globofo Afiaticuj

Anemone tuberofarAiiice Lob,

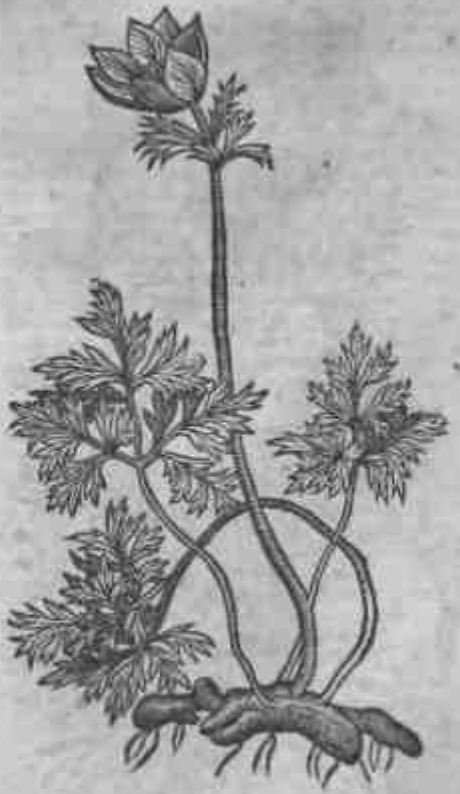

" re : rariustorusalber. i n . Anemone Geranet rotundo
" folio.dilutc purpurafcens. Flos ex tctnLexalbidiobfcleti
" coloris .intcniL-txpurpurcodilqtiorealbicatD.lv. Anc-
" moneGeranei rotundo folio, dilntc rubcns. Floris folia
'odtcna, foris ob(olete,rubenr,lanugine pulitfciirn : inte-
" run.lilutioreruborc&ajcarneuro rendeme nit*nr, un-
" frjibusalbic.intit.us. v. Anemonelatifoliiiimplici cameo
[1] n ire. Flos 10 am 12 foliorum.purpurei ferfc colons. un-
• Riubusalbjcantihus. vi. Anemone laufolia flore porpu-
• reofecufc, flos 8 fblionim, cnloris purpurcoraru'ri, ex-
| ceruis (plendentis,imguibusmasnis,& ad pediculum pur-
pureis. rri. Anemone htifolia purpureoviolaceo Hure.
' Hoi ocla (oliis conlhns, cxtertit dilnre purpurafcens
" . . . - interne violacens imguibusiiiagnis,Sc argentci
^'^colorij. iix.Ancmonelatif. flore luirpnrcb,violaceoal-
^'^^i^ra-_ Flos qui er 12 foliis cnnitar: foris expurpureo
" albefdt & *fpicader*.inrerius cic violaceopurptreo Iplon •
" act, ufi«mbi:salbis. i*. Anemonelatifoliavioiace"fto-
re. Flos octovel plurimum foliorum, externe fulpur-
pureus & fplendens, interne ex purpura violaceus, in-
guibus rubefcentibus, orbe albicante cinctus. x. Anemo-
" ««larifolia flore vtolaceo, faturocolore. Flos fex fuliis
" pTEtiicus, viofacci raturationscolotis, unfritibu?majori-
"bus,matfifquccandidis. x(. AnemoneJatifbliaflore va-
" r legato. Flos, qui cdlifolius, fons e* purpureo fanira-
*' tins rubcc, inrerius ad ungues ufquc allms, fativa *purya-
" ™? & [']^us'" Kermefina niter: oris coccineis, in qiia[1] ra-
" difpurpurarcentesfpargimtiir; unpues msj;rosKalbos
" habec.iii. Anemonelatifolta, pnnttatoflore. Flos oc-
" tifolius, violaceus, interns pane rnntri-li s *a* fperfi =, x 111.
" Anemone latifolia flore cartieo: flnris modo majoris,
'" modominoris, ocflo folia cirrinfecus nonnihil purpuraf-
" cant, incrinfecus fere carnei, vcl faturatioris, vel di[u-
"tioris[F]uneuibusalbj5. *siv.* Anemone *huMh* fanicnlje
"folio, iv. Anemone latifo, flore orange! coloris. ftoris
"oflove novem folia, *extc-nii* carnei *colons*, iirembus
" (acurace purpurafcemjbus, Interne carnwdiluri. Habc-
" rurmajor, & minor, xvi. Anemone latitbl. florecoc-
" cineo. flonsoiftofolia, interne elecintiUlmo coccineo
" micnt, un[F]ues orbis pallefcens ambit, c.ttrnt [qU3t]la[m]
" laiMgme (nbdwoc. Hnc pertinet Anemone latifolia
» flore coccintoCmplici. Floscoccinei colons medium?

Anemone flore multipHci.cocciaeoXob.

fufconigricans&cipitulummultisfoliii ftarninulis pal- 1
iidi: vircntibus feptum. xv 11, Anemonclatif. flore ma- .<
Rnococcineo,floris ofto folia,interne elegant: fii mo coc- ,4
cmeocolore fulgent, nullis unguibusapparcntibus, ei- it
tcrne color dilutior, Sd/imiginofa. xi ix. Anemone la- «
lifolia flore coccineophneniceo, Flosamplus, oCtifolius,..
coloris ex coccinco rWnicei , utlnrhoeade, iinguibus »
parvis fuppallidis. Anemone tenui-folia,ftmplici *fi&[e]*- ••
I. Anemone Geranei Roperriani folio catrulea: an Dun- «
coridis? floscx 14am if folioUs mucronaiis compou- .4
rus, coloriseltcr-itlei, yel rubri ,vel exurroqtic raixt'i ••
emcrnapartefubcairiilei^nteriiaalbi: ficflnrcnuncca' ..
ruleo, nuncrubro.nurcalbo reperiiur: rjuarclaber; u
ires (pecies, alba, carrulea & nibra. 11 • Anemone tC"n
miifolia, tlore multifido, i!iluttpnr(uralrcrite.;-Flos« *n*
i4&plur:bns foliolisdilutL-purpuicr,?, &quaficarneisi •<
nullisunj»uiumveftigiis[1]coii(tat. 111. AnemoneOcnan-«
Hies foliis flore lialaceo hexaphyllo. Flastjui" (Jin-"
terdKn 7 Sc 8 foliis compefirut eft, commur.iterefl *\w-*
" pureus, feu violaceus .estcrna par*> lanup'tiofus: eitK *a*
albus: cjuareapmi Tiber: Anemone coral iina^iolacM .,
& alba: & Anemone atifruttifolia, 8c 4, & arud Gerard...
Fig.rrcs. *iv.* Anemone tt'nuifolia flore pallid* coccineo. „
Flos be»aphyllus, foris icnui lanut'inc pubdcens, coio- ,1
risd.lme mliefcentis, imeHiEcoccmei,vaMedilmi,u"-.>
puibusamplis, albis. v. Artemor.etfniiif.coccinconor[c] «
Hciarhyilo.fiosfloridicoccir.eocoJoris.utigu
fni.t, cipallitjo,fufto[1]8ca]borr:Tti?. vi. Anemone tc-
nui folioCf)Ccitieo,flore((3ophyllo. Flosinternccoce-.
neus, uneuibm albis, & erternt cotcineus.temu ;[an]"S "
nepubefMnsStlplciidcrs. viii. Anemor.erenuit. nor
tnagno cc&rtieo hesaphyllo, flos mtmelegaDU
ccccineo cflcre oitM, foris Umieioe pjbdcn : »[n]
albi font. 11 v. Anemone tcnuif. flore Core into, w g ^
neo. Ffosf*'.6.*(rtcrdum 7rrliornm,cc«Joiiistcrtine^,*
iamjuifwum «rpemif,ui RUtbus magnus «|«;[tlll]"-*.*
nra't nm rli«ftd,i: aj.ouando flqs id cr«"l«c rijeo-
L d i r f r > t « J « . "v- Anemone renn ./.flf«
e Floris ft> **Ul** i **pt«ot** latrine *
p
s. Anrmrnc tc-
n u c Hcs [ma]orl.e
"arhvllus ranfiuircccolore &, ,interunm ccccir.com K
Si L medo . .nedtibi mino.b & ^
bui * 1- Anerrone icndfrlia.flotc « fa
Rh*lte
eenrei i n . Anemone renuifolia, flore ample, g
nec.besaphvlloifloscolcrisfanguinci, elegantiflirni.uu- "
pubusmagnis, alMf, xi.i- Anemcne tenu.fptia *£•<
fmplo, atrorobente. Flos hwaphyllu., colons6n^
[w]i & arro r[U]b.r.is, ft qurf (cricei P*™
tnefinocolorep.rdiii. c*iulei. iiv.
folia fl- re rubrofaturc flcs b e M ^
tins fanpuinem, unguib^ m g M J ? ; p[l o s]

Anyone en « ^1 « "n'pl« « "<) «)o flosh « a-
candidusuhpdbus.e. ncmcmc tenuifolia creti- .
15
cft H * f M ° . candicar.te, ftamini-.,
£» «pi«'W*'f^*^lri*- ?.[l3C]- Anemone te-«
r flore « dhido maja1 e. Flos miftniu. « « : ••
rhvllus, cHoris primum exalbidi, virefcentis, dcinaa.t
carneurn tendenris, unguibus exrerno virefcentibus, m- «
rerntalbis ftaniinilins, carnei colon's, x*. An«nP-<(
ne tenuifoli" , flore eialbido minore. Flos minor ex „
x o&o, & pluribusfolioliscmfofitus, colons ex-.,
rriimfecus carTiei.albomiiti, iranmfec>JS\er6prorlf " "
re albi: unguibus & venis e[K] albo paululum virefcen- ,(
tibui xxi. Anemone tenuifolfa flpfe furvoalbican- „
te. Flos occinericiofive fiirvoalbiesuw, & tenm vcluc ,.
tubedine perfufus, nt ferb eft Cappuci[n(lrum] r[an]£r^ "
xxii. Anemcrc tcnuifolio, (lore enrren ftnato. rios ,,
licxapbyllus. exrerne carneus, <^risalbicanrib^^^: inter- ,.
ne exalbidus, venis carneis, ad medium folium 1p- "
fis , ftaminibtis rTpurafccntibus , apicibus nijrrican- „
tibus. xxiii- Anemonetenuifolm,fl<3r[rm-]?[nC11,] = " "
verubenie,unguibusalt)is. Has varioates f.itione o ,<
ricrcdibiteeft, cura in a|ii» quibufdam plant is et» <•
contin-

contlru>crefiliftrMfum fit. Nam <uiurj inflorrraanc-
, mi)iic*\ .• •jiisin in l nips St f ridibus
[in .. . . •. ma dikriniirjiin cu!ore,auc
, un ."iniinniiieroobferriufiie-
. rihr AiwmoncW l *umoct Anemona,* liiipi
1 wu'ft, iiirerdum dumaut rrr*. rri *fbttv*", milligr
, prxd totprofisrreobfervatua) fiitr, mfifwtcidnattltat
Jufit cominjiac, BDoaltetoijutraiBuJointer fuicrr i
. Nsi fmnmutn eauletn eiuto Quarr, Qiitd
, Mantiinlu* '"" Anctnonii tjuatucr pwpdJtM vem,
H) alTicjuitnur : ntnirmc CUPCQ wluirnui. i. Aru.*-
,iTionr prima MMtb.Logd. li. Ancmnne
, Mati'l-apd-iin rnmiiRciilujfl"rei;lc*t)rifr>,
. iicquatsMa'rli tv. AntCTUDC qoinu Marth. v. Anc
t m rpr f i c tpf f icb r ni r ieA f r
. *nna,9ot»* rt fti, Jurfi, purpiirci^-snc- a .if*
pcflii pnlthra: ^finll(}riSCDli)rc,a!iisru!irti,ilLis pur-
, nutta iK>iiTiiLnt]uaiLi lutcfl obfcrFavii: Ravwolfiu* in
[iiniiimrcilicrorolyuwtnvcrlil!, 8t nbiicr (upd. htrb.
. ittigit. Anemone 3orcplrtio. f. Anemone larifoJtam*-
. xirrf.i icrlTcoJiir. Ti>tU ftoruth reiniw & m.ijura drna,
.^Dt rliiMi-na viriitU font ..cfrum mwcronidus coccinco
colort !• . '<. inNMir* tnirtora 3c
angullior nttnt. Alicjijan-
, Jo rcm flo-
i fcmtx(doJaiitwumtiiltcntm partim viriifiitm, par-
i rim aucincorum totnpnnuim , (nftirct . quam pro
(jtutta[fofuiinui. Il. Ancmi't" LtiF.itinflt^e crcd-
. ntfj- Difiin h in hoc Duns umbilionn jilo-
i mentt^Sc tcfleM fflianoftoccupant. m. Antnii •
i jaiifolijCKtyicn(lnrtf dnj-trtvel triplodmliorcft
• lie, ijuam prior fir Cluf Cjir.foft.lv. Ancmr-i i ••••! .i
parli&innajjorf.lsusw! ?c itiifluibf)
, dej;flr>rr JkruraTp fflttftdtdoqnc, (
.i lorcfrjcdiiftis unijiliboj (iiieuincis orttc [ijJlfdo ctndlii.
,• v. Anemone luifolin P3V(.>{liAj,maior ptolirera. v i .A-
nemonttlarif. Pwomtmu pr>tv|i>vlb. H.te flutes i-
toosptcwj [Totcrtiiitfrdutn (ittfrfl:i.ioiofr;pvn!!:

> foli.i flnva. Hx.AniMnoivtennif'.tnultiflcx.tt'tra.iiore
» eft ruVrorinleoa!bo, *IT,* Anemone icniiif. multiples
n [jurpurMi tft«i[.':i]iqm pifpitoi'stiiirinn'^orrmAliA
> qua: ftiaiTrubcntcm 8; wtWum profcrr. x. AremtiTie
• tcnuif.muttiplfK aero j*wpurileerf,* XJ. Ar:<ipprc Gc-
1 rancf Wtmidfi fi>![q;']ctia. i. j\ *na*monc *(yUtftm a}h**
majrir .11. Anemone lyl.il*hi* iriwd froinpnd. dt-
> fcrii'La, in. Anenu-j'e alp'ns alhamajoj t. (]i'is. in
> proilrom". tv. Anemone shiinq <ji.» f. th
.'••,IUiexim rjJiira mini • tn-
i tcnllcirc ircl-jf rfub Cut»1co rJm.
> rr« fi^itrij fi0bct Rtma rrtill ill j^ ,yTti
. hri purj'urct nomine E[Tl.al'itt icrfif pf r
flof.crft cat:Hidii,

rrl>

rcir

cud

V

iltHLpaJFidetc/Eceni

Pulfatilla.

t;uc eorporis partem eontipcfit csulccrar *ti* crodic, quadecaiifa ab aliis inter anttrmiwm & i.iuuc.culum qn.ll! nc.luhaL-.cuir. AiiuKqui^iwDit nisni^noratinc Mia ipia intopGadcciebii inctia lui " (ire iii^rtomcSamoTiltomni vidttur ltMci«i»,qw' meoa-
t m l heorbiafli rfit ioieni>lnrupibui>io-
f tt'men'i'ti' bunjfsiiurj-
; 1 M : ^ffcullcrcin-am
arimiitii, if. hon *'p i • • • i ' r • -, n r m i *m*
(cminrm rrctci •mhot irtrr srpttroDra itiiic—
arrirora c • :• . .
» t.K i l dp i n n . *>v».-. - «.Jt ?*vt—

*rtn tj^i.txrutnmim- ':.:*rrrr ~.. t ttilaetaalitt.*

f
ti<«i»i inir

J«b«, n« cajmutfm ptpmeri tl ttr,:. ^ j ,
Oon • iiui

Argetitina.

hinc radix fibrosa, quæ rotunda dici non potest. Verbo ut dicam, flos, folium, radix, omnia dissimilia. Ignoscat auctor, quisquis ille sit, si alia sit quã argentina. Alii papaver rhœas dictum pro argemone agnoscunt. Huic lacteus liquor, croceus argemonæ, nec rotunda semi- dix. Lobelius aliam plantã

Argemone.

diia!igoftiDM,Iongiora. codio r majori *ke* <• cchitwrt, & bifpida.fcd glomerata, & tori i[is camit-ta•• capiruia.incujuivcrticc 1|ecimcn qu cvl | rdinquit; utrique lemen pa^avcris r **Martini me** hanc pbnum v**jdHTcmftm** an croceum *t* mittatfiicciim,nonrt.'C"rilor.Hi!ic fimilcm, (i iioncan denvtefcribit Conlus lib. 11. Hiftor. Argcmonc km fcrc lubct cubiralem , i(Ktem , & htrjanim, tirci quctn fulta fimt **infer ins** majora, fuj^rius vero *nataara*, crebropTofiinilif Be oWt<jnisin<:iruris divifii.hirrutain"-', minori rhttaJi fimili».Florcm iiem folc gcromos inpedientc.in fummii fttrcQlis fcrr rimilero ficarquilrinj <\u° deflueotCjObtongwn capiiulii rtniiinet.papaveri i|ue»-di fimtle.pmiUriin incicfucntum fumcjis, donee untc»"> longnudinc fupcrer, m fumtnitatc latum, inferidi MW l h i qaofemen c b l a c c tniiui[co!a]* re roffiim.Radicem **tubct** annuatvi. h'" Ka cilcm.tc-rctcm&fibrata'n, ctilcreH.ivam. 1 or a he f D* lure itm J:quor!m mtif*rpmi[rit.d)clidonii maion*"[1]?" do, ptiftu ***turn,* & anuiiim**. Nafcitur in *•"•* "" *«' guiiiolo. AlteriuJ arj»ero(mti /iiiA narii auctc

Marcellus defiderari

mon improbo.

Alteri argemonem quidã artemonem, alii argelam, feu fatracellam, Romani argemonem vocant. & ea quidem foliis ftirpi ri papaveri fimilis eft. Vam habet hæc viride, ad lacteum cæfia & impolita, incifuras fa-

»*HJ<fncrTOJiimje«i.te«fmii«^tm»'*'»^'[1]"^"'"

genttna tolwellet papavcrts fylye [1tr,5,cn„EC•] ^ j r -

Sed rationes quas adferunt videamus? Alia, inquiunt, herba eft, quam Græci ἄργεμον, vel ἀργεμῶνα vocant, alia quam Latini gladiolum appellant. In eo tamẽ errore omnes Pofteriores herbarii verſati ſunt, ἄργεμον Græcorum eſſe, quam Latini gladiolum appellant. Sed falluntur, Latinis gladiolus dicitur, quæ Græcis ἶρις, vel ἶρις. Diſertè hoc oſtendunt Dioſcoridis verba, quæ ex antiquiſſimo codice ita ſunt

eſſe noſtrum gladiolum deſcripto fidem facit:

Aſt quod Græci ἄργεμον, eam

gladiolum illi genus appellarunt. Sed Græca nomina aſphion, & phalangion. Dioſcoridæ in eo conſentiunt, ex eodem radicis

Reliqua omnia ut ſpuria ſunt re-

Plinius multis locis gladiolum nominat, eundem eſſe cum alio aſphio, vel phalangio, quod ex profeſſo deſcribit lib. xxv cap. xi. Nec enim ubi Latini gladiolum vocari nomen, nec alio in loco, ubi medicinæ ex eo refert, aliter vocat quam aſphion, nuſquam gladiolum nominat, at cyprium, Theophraſti gladiolum utrique interpretatur, & ſeparat à cypero. Quæ ita ſe habent, ut aliud ſit utrique, aliud alteri. Hoc gladiolus, ille ſuccus, unde & ſuccum fiebant. Heſychius: Κύπειρος, ὁ εὐώδης

Idem adſcribit, cyprium eſſe diuretum gladiolum. Ergo ἶρις ſylveſtris alter gladiolus. Ita ſæpe alia loco ſuo Theophraſti veteris gladiolum; quæ ſuo Dioſcoridis & Theophraſti diverſa ſint. De quo alibi videbimus. Illud ſatis conſtat, quid volumus, alium hedychroum Græcis vocari, alium gladiolum Latinis. Hactenus noſtrorum dictum virorum judicium. Nunc videamus, an Botanin **fiwwtboc** bulboſam plantam, quam Græci ἶριν vocant, gladiolum appellarint. Omnes quotquot hactenus fuerunt Botanici, ſi ἶριν gladiolum dixerunt; uterque Cordus, Marcellus, Ruellius, Hermolaus, Leonicenus, Fuchſius, Matthiolus, Dodonæus

ftfiooifaifti'wtA«"pfi»«meAfidflfe- rlini[1]- j

ipfifjicimrc, qni contrariim Ocfcndunt icntctuwm^

t ^ h c n p h r a f t ^ t i t . Sic citimlwncTheophrafti iotum h b . x s i l
tl<(, mtUiun, ti ftlvrfinem Uittij)

w . c p
- IJem Plmwiwdeni li-

JJ , j J
c/ftnm w a u.*Main* * • f # • « ili/
mttmmima.S!*-atlnjumj*rr««r.pr
diatvt, utd f l i h U f)

cypCIW Grxc:.G: 111 ui wirerjmnaot:j.
mod pfcalu«(fihbr i X r i b
nof»o-

si; I.

«^4v -».Njacex«(fiiaraJki,b«-
NaSiM
l f t

Rons*» •• <••* two nnram g| idttfm, AnKt Af«
lejnt. in RanwoBi«wm edicam. ntam feriwr.

re Ink) nutor eebntttr idg
i9ttiQdtra& fdbi csfFni

wod -• «n«n • . rentarji • g h-
.. Mid BocspcHoaiQifci o a c b o a w a f e

bitror; *dxxt bx* Thco{>briftm ho t.ti

' a.
11— O*'''' tUtcnus larnS re f c tt.Parr opIfltlioiotblufiincoMonga,

vtrfrnut ttriejlrns, in j

itt f^Uttrwm Mimmftg»rt,
(ipni(twr(J lijYf
Oriiumi, 5« DwtctnW-m nfo jtcr can-
lrt deicribir. KJ»IJ* I> *'•-*'' •mWw.Jaw^^.^Tifi^
Tnrftet. Hanc impro^o Iniimwii. qao-J Uilca focrct
cmM «i»U jtt4iw*i.fite xipfasj.LKiiM.fni Ww i j^n'
•y'-Msi^;;«.. ci Mciqaa coiiice legit ;•'•»••Ji»'«T^.

b l

ptara KEon«b4w« ftrripfir.Ra
ptara KEon«b4w« ftrripfir.RarfiT quicpecx goitiiqi*
conltat bulbis. cpi<irimi alter atteri tnfubi, quoruci fii-
fetinii «.-vcB«nar, ir-

j-litBui-etim crpa I hmfhrjJhn mJr.M bcJ!
lb tiaMI<ifa>MaiT»Amf«
leribii .

iuMwoblcn'mr.PlMBsbxiiTbca-
*minip«gnnifH**tS*

{T *gLJmhnma.'t**
i*K«J4Ji *iaifi.::*
w'eiliiiHBKliSm't/™, ««r-

dido
ton *V*
bwndk Adfc Ofc>rearUeotrpfwn onsptJlK wgire m

tm afum f»b; icantir. t "ironvpe " » "^ frgr-ifitarcfx

Bmurc WHnrnf Dc

C ,(f ^*Jff*
ptt (TiwfT,.»f, ^ find n mfrrt */ufftwai.vl.fiitiitu*
**#&»*!* «*••»•« "f tf^ vrp*
»«•», ifxjart:fjjt.*gUia ifftirmifr iir.* noc xanaMer-
icrti>anpatnr, Oftttrnptto.iif fitaidjtk&faPtoig,

Jit ncmcyirc?i::j ircli* cinneJcamj iiaii pacdft: quj-

Gladiolus xiphioa in quo &rs$iV«j.
vcrcappircncjconfpiciuhtur.

(poo i

Gladiolus pSM'sg^., in quo bulbus gemioiH apparcr.

angusta, ftraca, gladij modo mucronata, inde minora

^EXSSttfi£

tamcn raro,) Mpdicanres: fucccdunt inde foil etifi in

f.penorv^m.tm mmor, w verier; inferior

in fturicoCs

major acprocenor, ahis «ro minor **ntnr.** Ma,o ac i_{Un},o flor jvgentfub

qmtdmoUenrinn, «rq,e furmnt a florum fitu, r™"°'aut™fMne; Aliw **efi»** ^joins imim **habetflwum fenein, aim, $jj_{em}j_{naJh}$ florem ma_ Jorem, ilscr minorem. tl, Acolore- imrrureui, rubcl-IiB,albus. ill.aloconarali; By_{xa}ntinus, InJicuj. IV. * tolns,anguftifiilim,!.iiifr)iitn.Hf ieitur sladidi Tpeciw**

ppurwis ^.Aij

***t'urtovtrfu ordintqiu diffofitifant^ Variat magmtudi |'e; noibufdam Iocis major ac procrrior 3 alizsminor & uniiltor; floris colore purpureo ruticrc.aliquandn can-uandcxitte nivco. 11, Qadiolm *fittyQ-*, ift-eft, *eTicatrernitiwi dirtM Cunt* : titriincjoe carni $^{\wedge\circ\wedge cIna!<:)}$ vocatur. Variac florc rudro 8c in-fc. >v ^r?^{11}_^{1} G^{rai,,o,lis} Byzancimis.atrojiurpureoflo-*»• iti Ijl^{adlo,lls} Indicus,{ive poriusrromotirortiiwW-ca i'utn *Jl?"ffc'>* ^{lir} "dgo vocant, florc eft riibrti.ln-K^{1} $_{1,,\%lui}$ «* Candia: flore eft adco fcincii— " repcrire fimilt, au: (ccurnlum, Evulfa planca com bulbe$^{c>rii\circ}$ • ^("'''''''Foiiiolis, quibiis conibat, inftar fig- '.^Spritiici potcirpcraerem. v Gla-diolus anguflo fo: ™..R"mineo.**

' '••'•'" aJius tncdicus, aliasPocrtcys.

De Pnuico videcur ajferc 1 heophraftus, u(n,ir.(;; **men novitfut poft dicanijMeLiitusrr.imtratijritMViii," lio, Apriliquemcnle turn violis floret, (friusPotntus, de quo nobis hat capitc icrtn^Hjacimhus hie ab Hyacintho puero nomco accepit. hunt, ur Plifiiuihthkjl' cap.11.ait,duplex ct>miuiuf iahula.** ***ffytetntitmtCHli «f*r fat/alt duflcxJuEtum prirfcretu cjui,qut»» slfetlediilltcmti tut ex A) mas ci litre raiti.*** **Scribe,** ***(X A jam*** **(VPO-** ***rs tdenj:*** **ic. [abulam. Prior fabula apud NicaoJruin in 1 henacis reperitur.**

Ffilet'mumqut, tstjloi Hyaci»tbif}ibihi,acres fiui Phabt tnovitgcmitus.UiSirjmnfijite iklttnti, Pojiqttam ad Eurata tKatiavit flb,i,mt titlent Tfnjridem impubcm.ctrelruKijue **B** ***mtltufi** Forte repercujfaiptUBpit tetnpeiai'***

AdtaoiTerfus Scoliaftes. Ti. ***MiixnUt-mMlpi'''*** ***'''''•**

lit II^IT , rimTi mf «*?T»J ***itimttim, *si*** **x^tiKi** ***iftitm*** **0B5H. It! e(i,** ***DutU muU*** ***tmtbuta,au&ii mutism UaientfnAumftTlii&f tus , qui Ucbrjmji att.at,*** **f quuinodo verlus hie Treiran legicur hiftor. Chiliad; }** ***vil^ijlu^Kod Tsfut. jipoUacitimimidefltvitJuptrmeitmuj fihmfm: Amjctai*** **Diomtdu ,** ***quern Apollo add MIMV ut {£ioHttdtTtt,&flHiitt en m tejtfc extrcerct car peris prc-mKafrr. •ins ,imie cum Jtfio fi/deiec, Apollo pjojtciinu dtf-m, tnvstmtcddtt huge itlciiifimvtnfibt puernm, quei» Huii nthtmenteritftlvtt,Expaiffii»t ijytittmbtiit-tiherha, tjuem Rjacintkum ab etdemmomuavit Apolfo. Htc igitur tjJhaU^qiiinipofyth.xeno^ttpJ^tdiiinoH^<*• tat SSISH qvafi difcum dixit, X§>.n*** **& ill'.-u ^undctn** ***it'***

cirlapidem r cum umenScholiaftes Homeri inter u-uc diffcrenciam fadat Iliad. $>. ubiaji:. Ai^;«i'

(&. in i /&/! /il*»f «A«U[ia.tw

roXw ***vy^i.vi rtp*t&nli(*Di0iru>itfittri(***

dtfcut fctis/lt, (5 'nagit ctvusjelutdusfphjtntqitefer

Tatn graiushic flusi tinker Apoliini **finc.nl** co corona ft volucrit. Lucianus in DiakiKoDcotu.ubi tie Daphne *X* Hyacinthoqucftus fuosadycncrftnerttn, quod f*" ruin felii ii: in amonbus fuij, *B-^ii* $_{B}$'"»»f «.^o|ifir(•*

tl, i

amtrum.Et itutdeoi tx duobm^uos untie atnw liufhucia iS Byatinthum ,ffUm»fiV* & ^{od}'^ "fi'$^{'eci,}$ »'p^'t-tint fieri irlor, **W«w** ***mtcum efc, tit v*li i difape,i,< * {$nu»cprcittis*** **(Daphne. &Hyacinth'oJ** ***I'tbcacerctits.***

Vil jjjuehi'cfloicApullintmcolitEdtiga

——— phebojutfempcr sfud me Munera fi U tSfutve rubetii bjucmihm.

Ovid: lib

•Xf !JT* putf* »>*>>», >' catmint noft in Ji nubunt, Flofaue nevinfiripto gentitut imitfkttt atfirtt, Tempuf & iiluderit,q,,t>fe fortifilmns lere' jiddit in huncforcmJuUitpt fr^tur crdt TaliadsmvirimeiKOTaittHr Apo'li,riu me, EcteerKcrqu'fifiit kiimi jignavirdi h:rl'*l, Dcfia iieff<:cr'''r,Tj **rufj$_{e}$** ***,, ,,rntivr tjl rt Flat oritit r.***

Et hjcTemis dc priori fibula, nlrcn apud Throcty" fcholiafte Iwbctur Eidyl. io.Ti.t.«rfP.,^<n, *i*ii*^f'-"

T« ***m A'i*t*H •'•^'i'*,iFi>T£f.iift«n>5f «*«5'''•'''•^{K}'''***

[illegible]

Ὑάκινθος ἄρπαγι ἐοικυῖα ἐπὶ κορυφῇ Αἴαντος,
Ἥτις ἐπιφλοίσβῳ ἐαρινῷ γίγνεται ἀνθεμώνη. *iva KUKVGVOUV.*

Id eft :

Hyacinthum n'arrant ex fanguine Ajacts proveniffe , quiadTrojam occifus eft $ idcircoautem hnic flori injcrtftumeffhaf, «*f, initiumnominis Ajacis, eaque de caufa eumfioremfotptum Hyacinthum vocat Poita, cum can it «X*VTU S***«fl&\ Littcras emm babee infcriptas higubres, videliget ecf >cq, qua teftes font eorum, quads Afaceftbulantur, cujus exfingitinenatumllyacinthum canunt. Ceciditenimad'Trojam, & fcfe gladio inter emit y undeaffe&us $ mijciia Ajacis apparet. Ad verfus Euphor'ionis reJpexit^uicecinit.*

Purpuree Hyacinthe te (olrnn canfintPoeta
Hhosteo in litore ovcifi flebilis AjactW
Quindo verepulluldi deftere qua de eo traduntur.

Fabularum fatfs. Hyacfnthum hunc Larini vaccinium vocarunc. Sed videndum, ne cum magnis Jabantur Me-' dicis,qui Hyacinthum Medicorum exiftimarunt fie vocari,cumiolusPoeticus fie appellctur. Poüarum Hyacinthum, vaccinium vocari ex Theocrito probarur, qui eidyl. x. canic.

Keu re tov (ii ἅλιον ἐστὶ κρὶν ὁ γεραιτὲ ὑάκινθος
Ἀἰὼν ἐγκεκομμένος ἐν τοῖς σκαφιδέεσσι τὸ πρῶτον λέγοντες

Hos verfus Virgilius partim reddidit Ecloga n .& quidem poftremum; partim, x.

*Alba liguftra cadunt, vaccinia nigra legttntur**

Priorem ecloga, x.

Et viola nigra funt, & vaccinia nigra.

Viri magni Thepcrirnm , Virgiliumque f vulgarem five Medicum defcribere hyacinthum exiftimarunt, fed pronomerf,five potius articulus * fefelHt eos, quern putarunt effe privativam particulam'. Legelunt quippe *U^UVTU* , & verterunt, *non fcripu. Sed* fcriptum Poeram intelligere fcholiaftes verbis citafis docet. Neophytus, *vJ*nt®* y Tvpttiot &xxxint*vfA.* Aufiuarij auAor» *VXk»9<&> , StS*f, f*i*f, d Jli -mipQvyufa f T»ftM9tfi*KK6ii*i* (VUlgO /3«KWI*^, mäle) *el ft hv>xitevp. 'Nonnulli heloniam, alii porphyrantes, Upmani vaccinium aliiulcinum vacant.* Haec nomina vulgari medicoque Hyacintho non conveniunt, *nefv&riis* dici non poreft; cocruleum cnim florem habet, non puVpureum. Quin ctiam vox vaccinium ex hyacintho derivata»eft. Graecis, *v*w6®-* & *v**Mnf,* quod Latini mutarunt in vaccidium, & vaccinium ut arvipendium; ?c arvipennium. poftea melioris foni gratia, vaccinium dixerunt. Hyacinthus itaque Poetarum & vaccinirfm idem. Videamus quas notas vetcresde Hyacintho hj^radiderint. APIinib, qui utumque confundit, iuitium faciemus. Lib.xvi. cap.xviii, in aquofis provenire ait , ac inter arbores ineptfe numerat. *Non nifi in aquofis proveniunt Jalices, ajni, populi, filer* Hgtftr* tejferis utitiffima. 11em vaccinia, ItalU in aucupibin fata : Galli* veto etiampurpurea, tingendi caufa gd fervitiorum veftes.* Nee filer nee genifta inter arbores memorari debent. Conftarinus,e Turnebo *kghJtalianiancipiufata.Qma* mangomo vaccinii tardatur corporis pubertas, quod cratvenahtiisutile. Quod Diofcorides dc hvacintho medico tradidit, ut mox dicam. Sed alia DodlilR Dalecampij opinio. **Ego verb,* inquit, *fi eata letlionem probnemsanoncypotiM exfequentibus verbis afferrem>quia vdecinii fucco tmgantur fervitiorum veftes in purpura color em. Prater. %, tardior pubertas Us utilis non erat, fed dominis & mangombus, quod pluris eos non barbatos venderent.* Conftannus putat, vaccinium fuilfe hyacinthum : ego vero arbufculum, ;n fepibus frcquentem, quam Tw^Wciuidamvocant. Satis admirari nequeo Dalccampiumin rcbotanica exercitatiffimtim , quod vehtex magaleb, vcrl, ut alii fcribunc, mahaleb vac ciniumeffe cumnontingat purpuram. Ex Theocriti verfu cum Virgihano collato cognovimus, vaccinium herbam& hyacinthum efle Poetarum. Lege torum Jocum cum Turnebo, aliifque viris magnis. *hem vaccinia I tali* n.ancupiisfata, Galltx verb i tiarn purpuree ungend* cauft adfervitiorum veftes.* ldcö *fahrn mamuptis* dick, quod mancupiorum pubertarem tardaret, idque urile erat dominis & mangonibus, ucquam diutiffim^ venales fuosimpuberes confervarer; carius enim impubercs.barbaqj carentes vendebantur. IdenrPliniuslib. xxi.cap.xxvl. *Hyacir.thmin Gailia eximieprovemt: hoc ihi prococco Hyfgimtm tingitur Radix eft bullacea, mangontcis venalims pulchre nota; qn<e vino drtlct ili)ta,pubertatemcoercet^ZB nonparitur erutr.fere.* Poftremade hyacintho medico Diofcorides lib. 1 v.cap,xni.«nri9,,:>*>

) *H<ec,ut creditor, pueris,e vino albo tl/ita, fubertatcm coercet,* 0 *nonparitur erumpere.* Hoc hyacinrhi genus hyfgino non imbuir lanas colore. Cceruleiun eft,cademqne inficitlinteamina. Mal^eriamlct>iiiT. *Hocibtproccccoly jginum tingitur.* Coccinus color alius ab hyfgino, 1demPHniushb.ix.cap.xli.ς2«^ *(3 terrenarnijcere\coccoque tintlum Tyrio lingere,ut fieret Hyjgi?wm. Coccurn Galatia rubens granum,nt dtcen.w in terreftribw^aut circa Em exit am %ufitania>,tn maxima laude eft.* Clare fatis coccinum diverfum colorem ab hyfgino facit.Si cocco tindam lanam Tyria purpuTa tinpebant, *sat* redderetur hyfgina,nece(Te eft colorem hyfginum inter pnrpureum & coccineu fuiiFe. Hoc cum animadvertiflet Dalecampius, corruptum Plinii codicem judicavir. Reftituitque* *Hoc ibi e rubra pro cocco hyfginum tingitur.* Nempe color fimilis hyfgino vero, quod fit primum *i* cocco, deinde e Tyria purpura. Huicle&ionifavet Vitruvius,apud quc legitur : *Fiunt etiam purpurei colores infticla creta rubra radice* 0 *byfgino.* Rubra haec radix eft, quam Grseci v«-^oAtvoy^Latini rubram vocanc In antiquo noftro codice locus Plinii alio planfe & meliori fenfu habetur,ex eodequefacile reftitui poterir. Sic autem in eodem legitur. *Byacintbus in Gailia exint$ provenit : hoc ibi loco hyfginum tingit* fydix elf bulbacea, mangonicis venalitiis fulchre nota.* Scribe ergo: *B'yacinthus in Gailia eximic* (vel *optimi) Provenit. Hoc ifylocorum hyfginum tingtmt.* Hyfginus color inter coccinum & purpuram accedebat. Atqui cum hyacinthi color effet purpureus, facile hyacinthus hyfginum tingere poterant. Hyacinthi color, ut dixi, eft purpureus. Idem Plicius lib. xxi. cap* VIII. ubide tribus'praecipuis agit coloribus.*'Ametfyfium,qui in viola,($ipfe in furfur cum, quemque hyacintfifiumappeltavimus.* Idem loco fupra citato. *Galliot vero etiam purpura tingenda adfervitiorum veftes.* Vitruvius* *Eadem ratione vazciniyfn temper antes, & lac mifcentes furfur am faciunt elegant em.* Ideo *'«W«i ^IA«V, *vaccinittm nigram* dixerunt Theocritus & Virgilius, quod purpureonigricanteconftaret colore. nigro?& Iucenresln-dorum e purpura crines. Eadem de caufa hyacinthi flori comparat Dionyfius de fitu orbis.

ἐπαμφιέσσας δ' ὑάκινθον
Πορφύρεαν Φρυγίοιο νέοι κεφαλὴν ἐθείρης.

Similes vero hyacintho,
Tingtpfftmos gerunt in cafitibm cincinnos.-

Homerusquoq;, comas nigras *vawtivu £ifa* S^oUfacir, quas *pt*U*i* exponunt Grammatici. Qu? de colore hadenus diximus, eq^de vulgari hyacintho dici nequeunr. Hyacinthus, qui [illegible] nigri capillicii. Fuit quoq; Poetarum hyacinthus, [illegible] cufrentibus venis notatus.Mofchusin epiraphioBionis*

NCv* *vdnvGt* Att* A^H *TH* [illegible]

Ἀφρόεσσα χόη ποτὶ λειμακα. **Malunt alii *mm* legere,**

Nunc Hyacinthefonet tua litteiafcilicet aj',*/*,
Now *tamen hocjatis eft fffi^Plus ergo loquantur*
Litterulafque velisfoliis inferibere plures.

Virgil, eel. tertia.

• *Die quibus in terris > & eris mihi magnus Apollo,*
Nafcanturfiores infenpti nomina regn.,:%

Plinius hb.xxi. cap.x *i.Hyacinthum comitaturfabula duplex, lutlumpraferens ejus quern Apollo dUexerat, aut ex Ajacis cruore edensjta dtfeurrentibusveni^ut Gracarum litterarumfizuraM lergtur infcripia.* Idem hyacinihus lilii flpma ab Ovidio dcfcrxbitur. x Metamorph.

Eccecruor,qiiifitjui bumifignaveratherbas,
Defmit effe cruor, Tyrioque nitentior oftro
Flos orttrfr: formdmque capity quam lilia,fi non
Purpurem color bis, argenteus ejiet in tlhs.
Nonfatis hoc Plcebo eft (is enimfuit auElor honors)
Ipfe fuosgemmtsfoliis infcribit, Q» «/, «/.
Flos habet inferipturn,funejiaque litera dutla eft.

Nicander in Georgicis,cujus verfus apud Athenaeum lib. xv. extant, hyacinthum iridi fimilem canit.

[illegible]

It is radicibus lafciviens hyacimho
Ecru ore Aj acts natojirmhs.

Atque hae funt notae, qnibns vetcres hyacinthum five vaccinium defcripferunt. Nuganrur, qui pro vaccinio habent baccas liguftri- Nigrum plane hae tingunt colorem, & ea de caufa ab iis, qui charts luforias parant, leguntur.Teftatur Tragus,fe atramentum fuum non femel ex hifce baccis confecifle. Abfurduf pranerea Poetaeflet, fi florem fru&ui comparaffet. Semper floribus jungic vaccinium. Ecl.x.

Et viola nignefunt, ($ vaccinia nigra.

Nee audiendi, qui vulgarem medicum hyacinthum &Poetarum, unum eundemque florem contendunt. Ubi liter* inferiptae? ubi figura iridis ? Nunquairlanas, vel linteamina eleganti purpareo, fed ccrruleo tingit colore. Alii pro hyacintho agnofcunt confolidum regalem, florem cujus fi inrertas; inferiptum videbis Ai, Ai. A. Hos charadleres 6ccultat in folio quodam implicato. Horum opinioni Vabfcriberem , fi reliquas flos hie notas haberet, plane diflimilis iridi, nee purpuram tingit. Quidam liliutn purpurcum pro hyacintho habent, quod canatOvidfus,

Formdmque capit, quam lilia, fi non
Purfureus color hts, argenteus effet in ill is.

•ServiusetiamAjacis hyacinthum, quafi liliiim efflc rubrum ait, fedmulta impediunt lilium rubrumeffe hyacinthum, In luteum enim colorem vergit ifte, qui longfe abeft ab hyacinthino nigro. Poets omnes hyacinthum £ purpura nigrutn dixerunt. Claudianus lib. 11. de raptu Proferpinse.

Sanguineofplendore rofas : vaccinia nigr$
Induit, (3 dulci violas ferrugine fingtt.

Dulciferrugine, id eft, cum gfato quodam colore Iugubri & obfeuro: ferrugineus enim lugubris 8c obfeurus. Catullus.

Koftros ut luRm; noilraque ineendia mentis
Carbafuiobfcuradtcatferrugine her a.

Ovid:

Quorum per collajubdfque
Excutit obfeur a tinElus ferrugine habena.

Sed ferrugineus duplex fuiffe apud veteres videtur color; alter lividus,/ive ex cocruleo lividus, quomodo Virgilium accipitur fext. Aneid.

Ipfe ratem contofubigit, velifque tninijlrat,
Etferrugineafubvetlat corpora cymba

odetti libro candem cymbam cocruleam canir,

*C*ruUam advectat puppim, ripaque profinquat.*

[illegible] ferrugineus, qui ferri imitatur rubiginem, [illegible] Eo fciVcrfiSri? r r 6 ^ ^ obfc ura eft > ac Pu«;purca- hortulo. umel|a hyacinthum ferrugineum dixit in

Sjrticulum *f*rrugineis cumulate hyacinth*

Lilium ergo rubrum non eft hyacinthus. Accent, quod Potta non rubrum dixit aut luieum , fed purjjfreum , novenunque hoc genus hhj, non tub hyaai:ih', led tub nomine lilij rubri. Kyacintus Pcctarumvuigaris fuit, lilium purpureum rarum. "J heophraitus cap. [ra-ccdenti, ubi lilij recenfet genera, *um^ K&*+*** <p*al, 'in* KM -nt^v^ h* Djolcur:des lib. ill. cap. cxyl • (paff:' *Ji 7iv,?_ £ Tntfvty u*6>t &'x' yiHfSai.* Sed 11 tX *W* jam memoratism lineisinrercurreiitibus eft diftir.Lli^ qualcsnoiaruiit prifci. Noc Xyrin,quamfparulafcKn^ vocant, Hyachinthum cfle Paaarum affenipus. Hujus flosconruius chartas tingit purpura elegariti. Hicelt hyacinthusille , quo & chymicijLuuntur, ad iirgex^as vitreas gemmas hyncinihino culoie, ad hyaoinihos-Wciendas. ZofimuS : *\n* ft *v«xir*w> jn** , JJW *lanni^* \.^

paulo poft I iwi *Cetxitfov ,f\t 7rzu4," vx'xwfa*, "r$ 'pi*** iwty.» ^itTUTii®' pi£*u* huic flos eft lineis dilcurrentibus vems, veluti literarum dudu, id eft, maculofas haJbQt nOtas quibus *Al* Aidelgnantur. Hie iridi fitnillimus, adco, ut iris didtus fit fylvefty's. AuduarVjaudor ,»'^« *&' [illegible] gladiolum,five potius Xyrin fylveftrem iridem, ^°J^*" ni, utidem Salmafius primus obfervavit, hyacintHum vocarunt. Palladium-lib, i.cap.xxxv11. ubi terW busgratasreceifet, hanc Xyrin numcrar. *citraginem, amaracum , byacinthnw, qui ir* *lmdicitur,fimihtudinefoliorum, narcttfum* *rafqueherb*, fuaviffimi odoru(5 fioiu.* ab altero diftinggeret hyachinto , qui eft mjdic*. Quod fi cuiPall&us nonfatif idoncusauaor videatu aTum audoritate gfaviffimum adda»; ^ gtas rejici non poteft:is eft Columella, fen fimus ! ct ^ l i - ^I ^ - f f i [illegible] *numtnis* (lege *vommu*) Ccsleftis nominis hyacin- [illegible] iridis habuit. Atqu [illegible] bolis celebratus, difS« uriqueabaltero hyacintho , ut abhoc difcernerct, cogno-

fe^^cs.'iSSffiSiSi

S Sed unum ohftare vidctur, puta,quod^Ovid* Sent,florel.liocfle fimilem, ouem vel'«»* g. dum.aut, Xyrin ncn effchyac.nrhum. D | c e n W o tarn Gr?cos imirarijiliiq; vocem quam nlceo opas effugio, flose«™ ?um lilio comparari fans poteft. Sed, imitarus eit, *o^\%^wx* —- *A^I**

T! •«•'" "'"'T'-SSi vetus ,y»»«»lilium ait vpcan m-W>**m ^ ' L , , ^ , , . Pelagonius h.ppiater lib, I. Cap. I. *ft**l*T ^ >JW ^yS ^«>«w mriHHiiO- yo faav,* "^'^^cMedicis Iegere eft. iV *r*v#4* TJ

phytus': ^rfC>U«<. Grsccos ergo imiwrus eftOvi- ?^V'' «nuKs rater, Xyrin effe hyacinthiim PoSta- Jms« nXbituraDiofcorideloco citato his verbis, -T'1S5 ••'«- '«-">•* ^0f -» ***»«««• *• •§t' fL. Sw^e'"*'''' •]•}_• i,,J,«M«- »-*,«;,. rt#l'r? [illegible] Oribal. [illegible] Xyrii folia luter jrndu, al tarrtcm, [illegible] fab* fcrvis) *rotundum, rubent, (Sacre: r.. inaagenicul^, longaac ruffa. Ea contrac^tur* innuic quod folia habeat cacumme acum.nata. fitfc pri?ciobfolii fimilitudinem W* q«»fi

tulirum au; *»m\tcuUm* ilixerur.c. Eft enim illi foliurh ancipiti navicula similes, acutore acie, & tenuiore, rigidioreqtie qiiam £)adia)lis,aut iris mucrone.SpatuU fustids, a ream riori bus, rum ol> eandem folii figsiram, flpaia enim giadimnfigriificai.Jcum.qiiodgraveui e i-liibecoioretn,ntincuparaeft. Maiumalii, contra.m-Ctori^attm Diofcoridis, *isf'su* porius appellatameffe, nuod utrimque folium in aciem attenuatum habeat, quam quoil cjus fjmmitasln acumen definat.=vj)i enim proprit litrnificat d nuod acie adeo eft tcmperata, ut rdndat;i<idc f»^».pfo riovacuta. Taliafunt folia gls-dioli, vel j«»iJV> - Nnvacularorcferrclufto-folia nc-gamus. nov^-'ilainflrumentumcft , quoraduntur pii Sibarba. Nee utrimque func aciua, fed in .iciuncn. pongewdtSnant. Hit Galeno, & j£?ineta cognofci-j;-iu^ *riulfyp*** Iji^jflB per IJ vncaram fuilfe. *Zxfif i&pif *i*"* ^^lyaf -n. Male ipud Galenum lepitur. j^jf, *htu* *ll it-(iJWMvfIHIQOC. Series alphabets;) quamfcquitLitGalenuSj le^cndum oftendit *£r,ptt*1 *'not* ^i {r(.A*Ain"p^j^*f' Apud Suidam *i*fh^^ Qunax'{#uetT.n$»]<:%iri]r,yro* quo jreftitoenduin videtur, £*c<s , i'J®' Iv't ftr« «'{«^^«-snju. Sed vulgatam non aufiinrejiterej quod apii i Hefychium (cripium eft,f«A. *(*«iflts"-" pcfV Quantum animatWrterc poffutn, dixernnr Gr*ci {s^'Ai,- f«>;<k Deletentur Suidas *:Hefvcliii]saro-maricoX!ridi5odore,mihinonpIacet, Sed Spumam fttridam quidam j»e;A "(Te negsnE. Quod rparu]* folia quidem iinc iridis , (ea non anguftiora, verum squali.1. Ad Terba Diofcoridis fi acrendamus, arffumencum nulliiwCTitvsloris. Ait enimfolis Xyridis laciora iridi, fed in acumine acutbra; qualia Xiridis folia *Vir^'« docebic. Ul)i ™^«Tvnyi folja & cacmnine aaitioradi-cit Diofcorides, innuirmedmni folium latius, aucven-tricofius efre.fummtmn verb multo an^ uftiore tnucrone, cujufmodi prorfum fpatuli, tiafcemis fpontcquibufda, prsfeniin Galloprovincia; Be Anfliae locis, ubi quam ubsrrima, propeudaprara, &!ittoreosmarisae^eres inbicere licet. Objiaunc , 8c fenien fabse eft dilTi'mile. Fabajquippelatum&oblon^mn, rorundum fpatuls, Rcfpondent nonnulit, apiid Oribafjum non *ntum,* fed *i&$M]ci>i*; aduiuirque, Xyridis Temen non fipura, fed odorc fabas referre. Sed non opns eft eo refuser-. Affero fabae effe fimile figura. Veterum enim faba non fuir law, plana, oblongaque, *Ctd* rotunda, -jt lib.vm. doceba. Denique Spatulam Xyridern effi 'negant,

Xyris annofa cum flore, fpatula patula.

nuod rad'«m habeat multiMumac capillaretn.. Qiije ctifficultas facilefblvi poteft Legunt nonnJli *i'li/nx-*ngiy. ft«p'', facilis, inquiunc, & frequens liter* tnuratiuncula. Malodicete, profoIicttlivcTationc n^aiores minotefve Xyrtdis effe radices. .State ctiam (Jiffcrunt. D\imfnitnjovencae(tplanta,^ibtofaitiSrpracilem habetradicem, i;bivcr63dolcvir,craflEiin. Etharc caufa,curduse^ nobis ejhibeamurfipurar.Meminithujus fpatuli five Xyridis ThcrfhrafitiS I:b. *tit.* cjuolcr (Sorem miito. Plinius Inter iridis genera rccctifet.irimque^tylvcftremvocar. Sunr.ait, quifylveftrettiXyrin vocant, qund alibi Tnepphraftus de Xyrtrfe iririi adfcribir. Qtiilibetnovtt,Pliniumfajpeduasconl'L;ndere filanras- Spatula foetida , caule fojiifque iridi fimilis.nifi qurci rigriore(ir[,& cactiinineiUt diii.acmiore, gravcni forthmque fpirant odorcm, prstfertitn fi conFricentur^tqiiiedigitisattcrantur. FlDrcsquoquiridi fl miles, fed minorcs,rurpurci, fordidi Scobfoleti eoloris, vd , nt Valwiu^JLordut, [atura putfuca arridenr tes ; qui filiquonim Tudimcntis triargularitus, quflfi ab ipfis csoriemes, infident ; qua; rarrdem defiuentihus floribus , tnajores *Ss&x* dehifeentes in tres finJuntur partes. Srmenin his rorntidum cchrifive ervilix magnituttine, rubens, fplrn^cns, qucd rcficcatutn conrranitur & ni^refcit. Radices novel 1 is plantis rotundaF, ftrvrlurl bu!bi, am ccr* slxujus fa^ut, e\ q_{ua} craffiorcs 6brsc dependent, yereribiisvtin&multornm aiinomm plnntis, rrultsE' ir;dr fmile^ fcfitu &: fi. gtira longa-, craffe, peniculata;, fbi jrvicom iir.plicirar, imEnutnve'uticerpitem conftitotnres, guflufef^^^ urfeipfurofetnen. Jn Herruria Ga!lo-;rc«incia Italia fpente citit: apud RcIgasvixalfelpCK.qu.m. in hcrtis rcferitur. fldveiTasfiymis injur'aj, ^ttas non fcrt, dili^enrcrmuniri dchet. Florctn edit tnlm Jr Atieoito': fe^irnautLrrinotnariirarDr. PrfTm fpaiulam {W-tidam appellant: Bclg«aPftii)-[tP'ir Itlpt/.lt-oientj.i, i" i cimices necat. Hsdenuj de I tia, nra d, hvadmhoP imn. QirotLfiquisramcnvflit, uri fabnla durieit ita & di, is effeVontlms .pet me liter, mor!6Ajaci(bya-" cwihnra iridi fimilem ftatuat Xyrin , altctam auttrt

Xyris juventa infeiniue.

htqDobkSbu Apoljists inicripibiliffi, thai turifolidaiu • m. In lucenitn litter* h* rtperiuntur. *M,**\, Hy acint hunyfUmo,Joduptcxde rur,) a 11 c r D ni tiicti con-(nlidsia reuJtem. *Hxc* fi delphinium vcttrum: nun aliustjiumhtijiisfius liyjcintliLjs dici mtrctiir. Conftac enimjclftiuiiuinhyacinthiiinfniffcvacuum . S j ft*hit* ,'utt. Afar!}', „ *H*

dfo/J/, **tih Hitthytm, this fxruhfu, *hu j, *hu dutphimm*, i/ji/ *lhnfon, tttii ncrcitjiam, jlut fiftndni, lisiii crenisa, $frt:atu iucchtut minor* OriUfi Ii A i «fl, Jb^t*«»'. > it, ** 4* q q u C | ^ S f f [iUm fneriE (SHWIUU. Sed in re i t i « m certi nihil (t^tiw DeJcribitur delphinium i Diofcoride Jib. i t i. « p.

Capitc

**». D'tlfhifiuv fitwhi mitttt i\> UK* Ttiioe iu»m Acdrtntum iUttuime, e»i ttiim mujtrei,* (rrc» *qunt txilirmrt>i,ntii*fit'*J>X'fiirii ditifi, twit, i3<tbU«g*. 'jtt* drtfbintrum *^'-'™ rffrtftnttnt. VnAt (2 ntmtn 8itm eS. F!'' vttlit tthcfimilii,* '»inp«r«» *tulort* i *in fa)$uis milfo prtxinwm,* (Cap. Ictjuenti J *Bttfhixmm tlttnm, quoldhthyjnnthum, Reitiitmbucciiium i* tbrrc *[quit*™ *tfifimtc, trfiHit & utuknge gnciUrrihtu.* Deiphimi utmmgue KiTimui Boaniow fpuriofn,l fallfaque Diofcoridi ttdfcriptiim jiuticst ; quodnccCJaleraii, n«c*pii:cta, ntc JEtios, nrc Pliraui,ul!amejii*fcccrint mention cm: ium,c(iiod capu; hoc non legatur in antiquocodice.loitgobifdicii litre/is frripto, aijtis fef^ (idem cir»r & probat doitiiT, Marcellu,J^irigibuj. rcprobire non aodtrem, fiifi cipit c c p h i Oritaljutn Jegewmr. Diofcoridit fi non fit, qui falretpfcTiptomefrefatcfldaiTi nobii. Cetenim, capnt dcpiioridcIfhiniDconnptu»rbitror. Non ridea.qnomcuJofoliiminura, incifurii dij^fa . ttnviia, Scoblonga ' ullara delphiny pofliitt habcrt 6[;Hram. Qttire Jego,

py p g

CifC4 ^KKM\o\to *U'fiffC', ' fiffk*, eiJu»j*, fafiwiily'i, tefidJ*)),* ***Purfwtttti, ittfbitifjfctic, wmit tS ™ m™ jn-cpii f,rr«*.*** Sicinvctuflisquibasdaiti ccdtdtu^lep, olhn ci Gelardo-Vclt-ttrck C-iroli V. apudTurcorttmTtnpcr»i. Oratnre intelloit Cbtiff. Dodoturw. Hie fibi Conflintinopoli vifum wcemplai eidrtti rcferebat, quod rfelphinio, non fiJi», *icd* Ports ddphinorura fpecic lubcrct. *Q<vc* Ictffio fi vcra tft . conrolid»m r«2i-Icrodelpiiimutneffe fan's cvidenter demonItrar. N»m flortj quidem . S(. jjotiffimum (TTIUI quam cotnpjoi funt, fptciem qujndjm & {imilitudintnj eorumlid-p h i h i Dent, qacwrecurya, rejiantt&qaeiift^rl. vettres piAiiMc, &robilium aliquot familijrum avi' t4iniignia eipritnunr; quactumimJEinctCElcnisdc)-lihin repnefentawr. Cnnfrlfda rtgalu, (Tv*ref iusflo* vntgnris.oulliiiKopnina, Hdc Mule* ncunt cubito attfDr«,rotundi, in rttnulos complntei (iivtfi; circa quo? foiia tenuia , mulciplici fefijocc diyifa , abrot-mi foliis ma]ora, e virotc ni^^cani ia: 5c ad fup*rior« « orumdempirrcs florcs polchri ,ordinc& fpicatijndii»cfti, qtubos A itrgo pan'tim veluii conteuam, fl<iuin, Sticumiiiaiom, veterum ttfcnjfaffitnffirtffreris: tnlore au; i •irjiirn, aut cxrulci r Si!itode oblonpa. rCKumlx, ftibnijjr*: in *juibu* fra l r ! cijnjrom Inbdnci'&&cdtirn,r&&itw nmf ,qui major eft. Exit « « m in 4Bri* ^imcatarii*, lirwii fries filvciVris, qui folio, floribui,

R[H]« * triim rsmulii florM haber pauciorc*, & colore '"n;»«icamdeos. In urrmfqitcflorc folium qit«dd«n ™Mpll tJtutn,iii allnj chiralucres babcn*occulMK», Vrsiii li p i : florMrius floret xftiv-is mcnfibtis,

Confolida regalis.

Anthora.

dicere.

dicere. Cauiiculuin habec dodrantalem, aur pauló altiorem* folia crebris&profundisincilurisfiffd. Florcs hiantem ac jurentem galeam omnibus fuis partibus propemodiim referunt.q unique cdnftant particLilis>quarum major ac *iu* enor cucaJlo, aut caflidis capicis cavo operíméiico (inilis. Mdiocresduselatera contegunt; mtnorcsreliquaeanguftaeSc inferiores. Coloredluteo func pallences. Geminae uc plurimum fubfunt radiculx, nonniinquam tern^.Memini me quinque,fcx & feptem rcperire, olivas,autorchidosglobulo* referentes! Vidi aliqaando anemonae radicibus non diflimiles. Foris fubflorefcunt, inrerdum ruffefcunr, intus candidiores fun^reficcatsejn frangendb contumaces funt,fricabiles tamen. Semen figura milio fimile, ni^rum & aliquo modo angulofum. Tota nlanca , fed praecipufe ficcata radix,adverfus venena efficaciffim.Inde equidem habec nomem.Nam anthora,idem eft, ac fi drceresjemedium adverfus thoram, venenum pefTimum. Contra fcorpiones non fegniter valer. Sed tirrum tarn praeftans femen (it, quamdelphiniivpn fcribit DioTcorides, non aufim af-y. fere. *o ßo»}3<~mSt* hn'lbs* mco^ttahnicnts, tSs «vh* t7i&*m qaoi it i&j 79vg oxopmwf Ghfepn,Seicw int ?**'"*§ lb 7S^ vot£xv}a{ ?ivtr$et4,vq>a4vui'w 9t «* to 4vrg xe$-Bi&ivai.* gw 0 *non ahud utilius in vino bibi poteft afc'orfione fercujfis. Aiunt & admota herbafcorpiones refolvi atqueignavos torpefcere, remota verb eademfefe recollegete.* Has fi haberet vires, & florem quali dixi colore, vel juramenro aflererem effe delphinium. Forcaflfe alibi tali confpicitur colore. Delphini imagineiti melius rerepraefemac,quamconfolida. Afpice urriufqueiconem. Puradeanchor,ahaber lib. *ix.* hift.Hyacinthus medicus defcnbicur a Diofcoride lib. iv. cap.lxi 11. » *^0@-

*pQyi*pty ^ dvni» ip$%& /BoAb*. Hyacinthtisfolia habet bulbo fimilia , caulem dodrantalem, lavem, mini' mo digito graciliorem , & herbacei colons , cui'coma incumbit incurva, florumpurpurafcentium plena : radicem quoquebulbaceam.Hyacinthoryiminfimta,* ur icadicam, recencior aecas obfervavic genera,& quae i Clariff.Bauhiho in phytopinace recenfentur, quern videat le&or,

Keti o&v T07nv/ivti\oj. Corruptus & macus codex. Scribe u t legit dodkiffimus Gaza.^ **TM* T«W*h* ^ *&*ftivei(vel h*Tix£*ex lib. i .de cauf.) T« ft ^ X)';,ii/x}v *(tovxoTt&i* Theodorus) *wietntp upTrifov* TJS Aye*-«j.Etfidefic folum apricil, durare plurimum poteft,ilos fpeciecowftac racemi, candidufqueeft, uc labrufca:. Plinius lib.xzi.cap.xi. £ *cater is hyacinthus maxime durat, (3 viola alba, (Scenanthe fed b<ec ita, fi devulfacrebrojrobibeatur in femen abire. Nafcttur locis tepidis. Odor idemeiquigerminantibusatrn , atque inde nomen.* Non aic Theophraftus, in tepidis nafci, fed *fi* tepidum locum nadta fit \ crebroqueflos auferatur, atteraturque, nee in femen abire permittatur, turn plurimtim durare. Loçus hie a Theoohrafto repetitur lib. i. de cauf. cap. xv. *o ^ w iiri Vfav fiQcvupoi'mp avfittt'im* ro'avvf *%wm ivaxtxHS*

m TO Jiv^a ^ivg«. gtt«2 e/wm *quibufdam coronariii evemt,qui locis circum obfeptts apricifque ccntinentur. Ham knantbe, 1$ viola nigra> & alta quaddm affidue florere videmurifin autem i$ culm adbibeatur, longeamplius. Locum vero plurimum valere cum aprtcus efi& circumclufus vel arborum ipfirllm tefiimonio fatet.* Pro *ivmv&s* «g **<> a*iXovs* editi codices habent Aldino *Proquo* in Aldino *if* iniifdemlegitur In Aldino vero *vyni*®*; quod

^.Hefychins, «^, „ 5 «^tf ^^ ^ *Ah*^SwA^ & ^ ^ ^ d ^ ' 5 ' 5 ' f f > *''W*h«*Mdfilem eonverfut.*

-J.*fAp «*..] Npfiffimfc rofam erumpere inter flores verno?, eandJmque primatndefinerc, ait. Rofam qua, nodu panditur < *k* meridieflaccefcere, no-

hflr 7T xpenentia didici, nq vo ramen fe apetre eere flore<, quod eriam in rofis fiepe videre fuet. Inrer vernos flores ; rorona citius folia flocis amittat , Ellium , an verb rofe, mercb quis quaerat ? Rofa citius perit. Lilium enim plures una caule ferre flores , quorum alter altero flaccefcente pandiiur: corona in rofis fiepe flores pauciores fiunt, ac plures simul aperit : citius ergb flores

re definit. Addit, reliqnonini fylveftrium flore* parvo tempore durare j hyacinthum excipic ram fylveftremquam fativum. Hyacinthos, uti & wolam, fiam-

Tltl domeffioi verna eft planta; eademque ad menfem & amplus flores pr ftmamque elegantutn, & nitorem non amirtic Id

Tl H AeiMi ^ » .] E t hunc locū exferipfit Athenrus lib

ftateflorentjychms, lovuflosjphyon, atnaracus PbryauJ , fSquernpotbon vacant. Plmius lib.xxi. cap.xi. W ^ l *duntillis* (vcrnalibusfloribus)*<e!hvi, lychnis* ,"© *j* ^ *flos, & alterumgenus hhi, item Tipbyon , & aWaracus quern Pbrygiumcognominant. Sed niaximc$cE\abihs p' thos.* Pro ««6<"» apud Plinium, & Athenseum duobns locis *x&r* legitur; J?ro V^ov, Plmius W^»» fcripfit. Utrai leCfcD ventati ma,.,s confona, ex fequentibus patebit

A^iO Lychnfs.unde primum nata,apud Athenaeu'm hb.xv. docct.Amerias 5 *.[Jil*piajWA,^^A>lc;-(l 5

Amerias [Macedom i rhrtotoniico ex aqua natam, m qua Venus lavit, poftquam cum Vulcanoconcubuit Extmiam in Lenm (3 *quae in Strongyla, Erica, Crithenis. Cytliera nppidolu &* ica, exadyerfoCretx, Veneri facra. Plinius lib. iv. cap. j. *M&l*aautemxv.M,p„Jf. atytbera, eademque i CretePbalafarumopfidoxxv.M.paff.* Ifi *Cmalherj latereadauslrum, altero adfeptentnonem verfa, inter ortum occafumque porrtgitur. Ecdvm* capi*re. In Ahn*>' finu nes Ibyndes : inLaconi^ Teganufa, C.thon SSL racum oppido, ante a Vorpbyns apfellaL* EryT, utJdeS Plmms lib. iii. cip.viii.tr.dit, Sicili* mons/ft Strongyla infulaeft, mqua, ni fabulda tradit P h W alumen repentur. Sicenimaitlib.xxxv. cap. xv. *jnrul Sardinia, Kiel. Lipara, Strwgyle.* Eadetn, utidem Jio. xin. docet, vinearum fertiliseft, fjtain mei2Eeeo.una ex^olidis. *Avyih** nomen accepiffe conten-

vel, quod *tm^ttMnnm$lttmrt$zdlucSi:* rum ufum pro elychniis utenentur.Antiquir us cirim%offipu eopia non dabatur; ejus vicem quamndam herbaram folia, verbafci, lychnidis, pr*0abant. Placet aliis nomen lychnidis huic datum , non a frondium toitiento* fed a flammeorutilanteque floris cojpre. Lychnis ered quafi lucidus', luculcntufque flos. Alii, uti veteres Romani, lucernam pifcem in mari, *ixpi* nautis vifain, appellarunt, quod tranquillis ncdibus luctmprxbeat ignea lingua exerta. Itaenam harclychnidcm vocatam credunt, quod rodu lucear, igneoque quodani fulgoreviden,iumoculosinfeconvertat, nbnfecus ac felium oculi nammarum modo in tenebris ful^entes. Columella (utfummis placet viris; Corymbcn vocat.

Uunc veniatquamvis oculis mimic, a Corymbe.

Corymben oculis immicam disric, quod coronis inferu igneomicans afpeau ,noculorum acicm obtundar. In utroque antique codice (ut etiam aliis exernplaribus') pro corymbe, coramble fcirip Tum eft,- ouse fan^ ledio prxalreraarridet. Ko^V^« dinrur, ^ f i v ^ « > - *GtifurSeu, quodpiipilldshebeteti* Ideo Columella oculis. inimicam coramblen dixit. *Sed* uec coramb,Je lychnis eft,verbin braffica.quae comrade vuJgo *#>j3*dkiuir-Braffica oculis inimicacredirnr, non lychnis* Diftinguendum quoqae, inrer *ivxvk*, «f >I#»<'"f/» . *;vyfi^*enim, ut fuo loco dicam, verbafci fpecie.^ Porro lychnidis & alia tnulta nomina, inter nora & fuppofititia relata: dicitur enim & A'^^TIJ, quafi *immbrtalis,* quod diutin£ fuam pulchrirudinem rerineat. Item *dK^ftof £*>>api*f* id eft *vallariayotpiwnciuiz* AuiStuarii audlor' >4fiX«vA«^^ i « ^ 1 , *?*>**&*• Dodiffimus Ga^a Atyv/^ /wcrrwjw interpretatus eft. Ex ante memoraris fari^ li* quet cu« fie vcrterit: Acccdit&alt quod apud Macrobium lib.v 1. cap, i v *Saturn.Legatur, Lac ciliusinprimo.*

Porrcpdatiinopadai, lychnifque Vtdixmwsjomnos antepede: Ufliatnue inttnMi

Tn

In anuqLiocoJiccvcrlus hi pauloaliterlcguntur.

tpiMi clinopiias lychntfyt c,
lit Jixi&Hitctmtvmnicpidti Uaiitque lucent s.

Audio D<mfa in purrem ftos Lucilii comiptiifimos ver-(us icaretutinalG:,

Pout ckcntpJui, ut clinopt&ta, /jchnvfrjttt
Dictnn' *" i pdltfi t

Non mnft ergo DoiW. Gaza lucernam verrit. Nos t3menGric3in lerramusvocem, partim, tjiiod palfim nomen ijlad obtineat, partim.quod verbalism fie «watunifcism Marcellns Einpyricus cap. xx. *Vtttxhab* luctmt*, ,^jm Crjci ? jfm *vacant.* **f(tS* *verbjjeum* fi^nilicac. Ne ergo error coufuficiquc ii.rt , maltti (Vr.-ecam appdliibnem rctinere. Lychnis alia coronaiii, alia fylvcftris; de coronariaTk-'ophraftum as;cre /Jin diibicamus, aperrum id ratisjudicamtis. Coronaria tiefcrtbituri Diofcoride l;*b.* 111,cap,tx 1 v. A^ncnp«• nr«ynt»i, »"><« i(if **£•«» *ximtf,*** *ifnrS(<t*&'it*, **I*I*«^I* >nr';**(7K rjJaiia. *J.i.lini! ooronariitftmt efl i\bx tiiolie*, *fid* ***pvrpnrco, fliqaiii in wallas ndiitur.*** **Capite fcquenri-***Ai%rh *x'mtr,U n ipi{** j^-nt Wn«. *LychnisJjlvrfirv* ***erHnitxpttrtcfctivxfimiiu tft,*** **Plinius iiitempdtivfcad-**modtim inter rofasrccenluirlychnid em, nu'la alia motusrarione, c]uam<iti;iilflosaliqu;"iC[;n-. rola halitat fim9itudin5.Locus eft lib.jtTi.cap. iv.C'p"«T<tmi'Crf-***f&rb princip.tttt ntgtvit cmtift>lUm{toUm)in cortniiai-***A\ prxtaqntm ixtremos vtimt ai ctriinti, ncc eAott,nct* ***fptciepnbabilcm,*** **£? ijn^Gr^ca** ***/tppeHatur £ nsfitti, i***
Grttcii !jchnts, r.cn niji in htimidii locii fiovcnitntj **nrc an<7«4W** ***(xcedtns quin/ju; ftl,.t, visUrmgnitadixc, edtrt***
Tiulto. Lychnis corona rianulli non noci. Folia fert oblonga;poIlicislatituJine,(aut paulolatiora, mollia, la-

Lycltnis.

nofa, earn
diora,Bt lar

Jicibus fuis, afpeftu pulcliri, fed inodoti, viol* matroralisHoribusmajorcs, colorc rubro, & vtluri fiatumco hil^cnccj, (ubirdc, ltd rarius cardidi, ant diluterubences, ex t'oliolij ut phirinuniquinis, rariffimfc fenis, ncc Muribusconeefti: nili Htiristoliclis (quoduti afiis flonous hortenlibus , ita Sc hoic sliquar.do toiitingit) tnultiplic3[is:in mediofioiutn apiceifuin atuci,&pttr.-getnes. radices fubitiiu leniics. icriturin hortis; Jtslil, Germanise .Gailiac, Edgilque familians : afmd ADanitnfejauccrti , tin Mathidiis tefert, *nisja* fylveftns, **fi** ſont tque ezit. luiiio, Iulio, Auguilo, «(livi$ menfibHS florum exortus. Floretn hunc Bauvi noflri vocanr, «tj3lltlljS OOBljni / id *e&, eculc, Chrifii,* Lychnis h*rc ritirum jclorc variat, quancit'xjuc rubrofldmmai)-te fulpt, nonnunqnain diJuti- rubct* datnr & albu», f.inpuiiicus, lutcnm an vidcrim hsrcti. PundiS lutcis, rubris incarnatis, varicgarum fapius *tovfpem ;* rcperirur & flure pleno. Sylvcftrcs j.Jmes danttj lycfamdtimfpecies, fed cmncsbaud macnam cum dcmcfti« fimilitudinem habent •, folus CotsSaminopolitanos fl« farivx limilis eft , quanquam fimiHimus dici nequcat. Caulcsfloiefunteradiceplures,bicuL>it3les,rei niculsti.inanes: Folia t licpujis bma,ob!onp;[a] tulumlata, acuminata, oblcurtvircniia , ronr.i pera & hirfma, lictiti & taules . fl$_{or}$rs in latis wn rnulri fimul rpnEfefti.afjxfliipuJdiri, catterum inodori, colore Boris calciidul*, vel purrurfi lilii, live circle maiuri mali anarantiicorticis, fubinJt candi Ji * nei: femen in obloiigis acuminatis varculi fubruffam: radices **uneiE,-inpI(sntewic$(lin** ft u aliquant ulu acres Bct^is prreprinusoft flo«, Baravos iiihorlis COIITI I;JI.!;•• hjiu^iFcalitro i re anno floret, dcimle **ptoriku** /cmientibiis a!iis. Radiccctcnirnconftat vivact, ditiqueourat, hyemts *Si* "'' porispatiens. Eft bu jus pcncrisali«fpeciesfloreplcriO purpurco; aptid uostnliortiscolitiir. AliaetiomS: minor **data)** ffecics, cubital is, am raiiloaJrior, r.irio[m]-Innfloribts. qua; primoannoflorcsprofert, GcfnerO lefte. Corft.intiiiocolitanum ajpcllnnt flortm: Gettnani flpfcm Icrofclytnoriim : Aldrovandus Cretifiini copnomtnat ; alii ccronariam lychnidrin, nos fylveftrcm. **tjtnunpoAo«,«'*toothioil**$_{l}$ innr.i videbimus» Aliiid peniis fylv(rtrislychnidis,ar[u]1 nos fain ilia ris & frequens. flore & boc variar : Miqusr^oenim eft **can*** £idn, a-pius rutro, videlicet, & pitnoflore.

Kn'a"""] ApodArhenjenm duobusinJociSjqm'riaiic mfcripfic periodum pto *xigptst, *gjm* Icgitur. *K»eA'li'* alterum penus lilji fecit Plinius. Siccnim vcrtit. *Sue* ec* **Jfint iliinrflivii Ijcbnis, (3 Jcvhfiei, (Stheromgt^** *hhi. J>"» xiplym.* Ccrinthe, quod idem Plinius capfcquetiti defenbic , lilij genujnone/t, utpoft ciicamt Atbenri cotlicein corruprurti credidcrim , quod"^'*" aftivus fit flos, rercvcl ad finem cjufdem floret lilium, Ipfe 1 hcophraflus inter vernosrecenfuit flores, <5"[0]^ imitamscftPlijiiiiif. Latinicerintbedicimt. GtXfi *' W »•{<>(•• vel **i** «V«^- K»i>"('*'ve! *xi*$_{(i}$*h,* ArtKDK npum cibtim efle (eriMtlib. **tLbift.** Animal.cap.sl. E

thum vacant t,p o» «"" —> *"•••<•.....•———" fi"* "-[1] ***ktnt Gtiu«thKCTtiTibm,qan*ai»»4um«««»•*** **Qi!*"** rttnr, utrum cerimhe hoc JocoliCTbsm qiwndam deno-**tet** an vero aliiid quid ? Poftenomn opmonem non improhat Julius Senlipcr. *Sumvtrt.* niqmt, $_{r}$ai ;«-***tttit toe in Iteofbiltjofbam ten bahnminttlKgtrt, fid***
tiuid'dum t'"'^ '''''''''''®"[T1m] '• &"$<''''''!* qr&ti*
ctntad eicnium, mtllt vero inftrmt, **jjwerf** ***impjsbsat *'"#***
fcffuir.iX' **Nam** ***etitan id gcrtrcex olea infradktt.*** **Cc-**rinthuin hoc Plinius lib. ii.cap.vn. erithacen vocf" ait 8: (andaraca, quamvisalia Bi Tandaraca *Diofcot"*
tl\s'pr*ttr[h]^ convtbtivr triibiur ,qu*m iU*vi I**[iar]*~
ctm ttiictiinihwwumt. Hie trit Apttm,dim*¥[tma]L[Y]
cibm , i)ui ff **''**'''' tnf'voTvminamtMibxsfcH'''
tits ($ipfe<a>*''<fi?°[TU]- Gignittn ariter* rireverm, &
trbettmijucct,X''''[m>]'''>[id]*t-Africi miner, Av$rifut»
Kitrivt Aquihnibui mt!itr& rtibeni, **(& idco)** *** • _' vo-**cjtamcrcrfo. [uc] * *"'''''. quod el floribus cerimhe berrar JiatJP'o«'»wJ in Gr«A n,«ok«,fjmygds.-s)W ***Iterates flown tffedicst^utvrtc mtffis indicium ,fidni''»***
prmcrtum. Ccrmthii-ox crithaccti (ignifkar.s, & herl-ani Mcnecrati impofuit. F$_{u}$j$_{t}$ (licMenecrrcsantiq^ui'S fcrtpcor,qni*Varronelib. i ii.dere ruft.cmr. C«mtli'nlie:bsmdcfcril)iiPJiniuj l

rotundos, RC-

*jam) trgiuu,JitfOTttifirtri thytntim *fijf}tum,iefjia, vitliH, ttiium, cjiifum,fjbjm , rrvuLtm* •fejviliam Jcft*? *ntwilaa,pifjvrT,ttm!i%3in,c*ft*m, Duiiletum. mthgtfhflun,* towfcnr *Eji *titm itrnaht ftln ttndiii,* Mnrw, *attuiia. OOUt* E I U » , *tmtUufnam kthm Hmwmpn,* f MS Axam? *mUgmmfim^*.* jlie r n a j i "f". f wi •oroKBT, <w> i/jr<r /irrw it *hu mittt.* H«bchuiB»i»eotiuiiraifu3t Vn-

Savin im»f a can

-nibmiliqbaOCBKBBBWHHU W>-inik .irarfqanaflefcarprifcanooi, . .imwikwo, »e on Ikjat* {ofictccnni *nnnw* mttHniLulitti • uitde tiomen atccptt; caiUcs fcrt rotundot it runofo- orundo* bus fold! [rniitnarrenuatiiconveftiroSi b quorum caguitu oü inlnjvcs ac fubdLiteef.CoJorc qtumloquetou

CeriDthe.

T ureifunt,iliqmndij ex nibro purpurarcent urfurei verf.Jcoiorcs, tnacutJ atbii nauii, q , c^icmincnjicucolui. SxpiinJotei *Cam,*

.aoaulola nigriwntia.incus —xionaKini .i nt J- baoiiiajiiiQf^^,,,,^,^,[i^i.-d i« ciW""- g», mediocritc/mrta. HojusvcroSt minor*qaxd*am r—:., t.i.:——n.:.,«. ni|utomjnosoblonpis,C3ti- **111** T>riu-.rifiinil»-b«c atinaa eft. aiicraperperw. **Cfe folio vfayt eft** ,fl nwculofb, hac- ***i;ni»»ri]ni!iimiMvti:j. Inltti* «• i,,.^knfitinlUhMiniri** nn **t, in Bob«nM,** qnc _i.Miuib.iifr„],.,m complu*fimi.*, Apud Bawws in boTtrecolitiir. Vigct ac flo[a Majo m We in tnolcam a;Kito[n.Apmir JJ].,jfl oret Iulio Augutoque

mcnfibai. Reccnrjur *xns* **mitu^ppellai. Mtminic** *intctn* **marII hcrlii" Aviceima tapitc cccchriv. qmiiqiie tju*rrwcietenuuKran«j qtunm pinu** *H* **(ceoi.ii oilidjr. tJoritinnc. qturw 6mitiicrf*Lj,'. . K**

bog!JOBS: q m t t refngcran>, irai$_{C}$W jJJ; i. (. urnqa autctn Bvua> IgecienHti ccnotbe ^un Jc rcn pt A c u m c tur,<tific ' ' nr 'jnr/.-

poccntcflemifcbir. Nim parctpotmut. txut rc:i ibta fU

iherfarnMnm.bkxsyti.ctp.ci.ctvcQaiacf-

rt nosun* ftirptfitB wdtt*, h»« oon *U r* **diccmr; fiiltj ctin**

n^»-] **Gizi** *Jyfiifrnm* **«ctu .**

9^^ff«'•'*»!'.qoatli platarty in lororumnm nluai icx- « n a v , acapit: Scd cmnvcnil^LJnmvafaulur beu ianilciULiiu, tefttuc PliruaillflieMB f<r» n - v (Kern I itx. n t. of. (I. Lta hunt Thcof br «4J lotctn

hufUtlttitiiai, mifUiifMimhi tit. d'ann*»»>iim ,

dlii *fm^ Hjjiritut tm tHwmht* **, « u n u firf:tn Th heophraftus . . . * * T (fl e r , W**

riui vivcre froAdir. «lrcnacaHl«'idcinc3nttidiQ.

, Poih menoo fit «pml A:h*n*um Lb, sv . ubi hanc ITieophrafti locum citat.

n o e o l , !

i

(Thcophraftun «'.««) J.J^ ;^Tit»(yeSi;af*tt, Defunt in Aiht-tiwi coditc *cpx* **fcqauiifur ijtud Tlieophraftum, >JJjpwnjjt iSr* Veniint. Fodtoj. Jiafjw»«ro OTIW , W** *Nictitticr C«hpkuati$fiiibit in tin gun, tomfmafitf) ifMtai pert ficafttUiayiRiint,* **T'** *tofhruflat tjuifiorii memtmt, lib.* **i v.** *htH. hit vtrbtt. El ijatm ftlbta vecmit. h 4ufltx */?, tltmai fktfimilii lyseiniha: *tttrutt,qu0 umutiir inftpuklim, itu'tr.* T<?«Aiw«negleii: iniCTprei. pcftitiiftorum fepukbr* non tanttim oliimfloribtB, fctdt, coronis r$_{F}$ar|-ebjnt, fed hodicetum»pud Biiavtu mm iftc fcnaLur , (iunricsvfr,T. m-*enit, am jovencuJa fcpclkur. Hnjufmodi corona; 6v« eotollz (Jiccbintur qooijuc** *ien**. **Ovid, lib. 111.** *aim turn**

T# f Jnara *trn'mBo ferdtij munntfimptr,*
IVjse /HJJ *Ucbrjmu humid*ftrln Ub*

Virgil, in Epigram.

QmA eineri inpati f
Ante cnetiMs **tif** *Uffie iji* ttgi.*

Botanici florem Conftantinopolitanum, cujus crism 3nb[**mcntiotieiiifccitnus, purhon TfiL-tj lirnlii exifttmstit;** <juod huic flpri color ad hyacinthi Poetic? mniiutn i; fal turo purpureus , idemquerepcriaturftibcandijus & de. tolor, id eft, romiHioie colorc. Scd Theof hraltus ni>n dixie mfa' ajlcrreeflTefimilemhyacirnho . led forma, Malunc alii aqoiliniln p.o«»J. babcrc. Hi poihumhya. cintho medico fimilcm conrcndnut, cuicobre *Si* qojl dant enus forma fimiJ is atjuil ina, H faciw bo Bo* o blongm , tercj, concavu* (>n liiiusfe pandens. p^rora* reflraus, colorc mpluriiniiin«enileus, fubinjeslbicans, candidut.-niveiw, camn*, vto!x«tsm nigr* putfiuram dijutairi reftrens. TaJem alitpio modo formatn oftciidii arjuilieac ftos. Atjirilma, (iv*i utvulgo vni^tniL.AQULleiria, nopacn acccpit iflorum fnucrtini-

busaduncis, jntiarm-^uiimm aquilirwrtim- Eadcm*' ,™fl-iti(.f.ifnj-toluiniiiittnlif lo i r. Florcs en TO do? (J£ i fn. i;$_{OT}$umKene{ccottftani .quinisvidelicet tiilinlispirvit, St angoftts, in ftellrmcidoin tadiatis, K cjutnis aliie $_{sx}$

infcntMlwte. ntinconfcB*im

furlumtcflwis. **gtacilitate CCVIWW**, & roftdlaco-**lutnbirunn refcrcntibiis. Quiintam cntn hy " tnili[»d.ticfii luLk-Mt, i^uilibei**

.tniniadverat. AquiHnam U;..$_{ILUllut}$,,,$_{(,\ VTJ\ Kl^{-}}$,$_{m\cdot re}$ lilm.iv.cap.ww. defenbtt. Hnncifopyrum dTt pri-*mm* **IJJkC*.** « "'« vidiioobjliffimiiis B$_{s}$ m*t«& ; di Arina rabii»Cotumiu.Un tit wx&tfinK, cj>ctc,tui 1 itulr»

QvTvpaicruv®-, conftar* Verba Diofcoridis, ut vu!go eduntur , examinabimus, dem Aquilmse defcriprionem dabimns, Sjc ergo Diofcorides loco citato, iW ^ ^ *,

*$\ Qeceietov t^/oZffivtin r» iottivccf Qatnfoa, <p ^ T axyv ri nivxtppa-riat T&wen 'ofyyuftijiav* ^!A«>0.» *xfr yivn*. TO ft QUA-thxviir*. lfiyjriim vacant altquiphajiolutn, quomam ad pb.ijiolt fimihtudinem in fummo folio pampinum,jive cla. viculamgertt. Qapitula funt in fummo caule tcnina*, w;-*nutorumfeminum plena, mLinthnfiporem imuantium.At fohumjfl amfofimile.Ifopyrum* non dicitur,quod *'iatv* tit *Jr*™*tf* ^odtriticumamuletur^ auttritico finite Jit,* fed *v&t quod florem edat flamma: fimilem , ob -um runlanremque coloretn , nee non formam. 'im ira congeftos apiceshaber,ut ignis repraefentcr flanimas. Nam ex lara ba:i in acutum definunt quinque ilia? fwnma? parres contortae, mque *i'cic* iiitlcxa?, ira ut vento agitatanj flammam demonltrent. Py. ramidales quidem funt fiores, unde *tin m^s*, r 7n/*««-^i ignis fciJicet fpeciem habens d citur, mdeque 71^,-*pihs** quia in modum flamma? in auitum, exlatoprodeuntcs, definunt. Nee minim, fi Fabius primus ifopyru mvenerit. Ex nobiinTima enim Column? cardinajis, ducifquefamiliaortus, flimmanremcolumniim proinfigni habet.rCa?rerum ii aquilma porhos eft,nrn alia de caa fa, qnam ab hac floris Hgura, coloi ?que nomen accepir, aca veteribjs expetitus eft. GawoAovcurdicatur, Jpfe D;ofcoridesdocer, quod in fummo folio pampimirrf vel clavicu!;«m gerat. *Vox* ™*&>of* interprcti Diofcor:di>Sara*ceno 2dmodum iufpeda *elt.slJJiMulat enim,* inquit audtor,^/\7/Jc/tf *ifipyrum, quomam adfirnilitudinern phalioli ir. fummo vel extrewo folio claviculam gerat. At certe eft quidem p afioh fylvcfirK quoddam genus ** ci/-&tdemefl*[ih]*tividetur. Nufjuam (quod ante in cap. de Jutlace hortenfi admonuimus) in ipfim folio,fed neq-, tn alia wwpartibus claviculam, fed pampinum liceat ammadver-*ere: nip forte velimus cauhs extremitatem, qua vicints partibus,fruticibufq, advojvitur, ab ufmfxmilitudine* IA<«I *nuncupare. Sedfactamus ita rife: attamenfi ifopyt$n phaJiolobujufmodt claviuih rat tone aftimilatur , turn quoquf hoc loco non*sr *J^o.* W«»r*A«F, *fed potius &T**£x*, »rii *"%") legendum erit · Dodontus, qui promptius ab hac dfficuhatefefe exfedtat , nobifque facilius perfuadeat fratenfi (error eftrr.nenonicus , paluflre vult effe ififyrum) trifolium, effe Diofcoridis ifofyrum, una fitura ijta Diofcoridis verba expungmda cenfet*: *-nS* *«T' aV»»r «fStA«»VA«r *(ps'-uv.* HadlenusSciracenus. Dodonaifententiadefendi non poteil: :.vecbaquippeifta , IIQIJ tanturn in omnibus rerenuntur codicibus, fed apud Oribafiam,Plinifiaique legnntur. An crrat Saracenusquod fmilaca Diofcoridis hortenfem, 6c 0«n>Aa ejufdem, nnamcandemque faciat plantam? De utraque cnim Diofcondcs ranquam divcrfaplantalib. n. capitulis CXXK. & clxxv i. e^'fTe vidctur. Sed de hac quaeftione lib. o&avo nobis agendu:n erit. Non fequitur • rhafioli clavicnlse funt in fummo caulis : Ergo etiam ifopyri. Nihil impedir, claviculas ifopyri & phafioli fimiles effe , & tamen alreratr. in caulis extremitate', alterain in folio claviculas habere Sed videndum , quid'roi; ^nTO *ov* voce hoc loco Diofcorides iignificct. Notum *i'a*tis, Enftaf hium ™ ws'^Aor expopere-V^«f *a***™*'**''!*' ^ *TBKCLTO ,folium expanfum (3 latum.* Non intelligit Diofcorides folium ftipitis,vel cauliculi, (nam turn manifeftaft>ret contradidio,) feJ floris folium WITWA** VOcat. Quo fenfu ufurpatur aBionc in Adonidis epitaphio

[illegible Greek verse] cu , cu
[illegible Greek verse]

pet *t V* * ^ Alibi in cpiirraaimarc H - ^ ^ A «, cis de rof flo [illegible]

A [illegible Greek verse]

[illegible] ^*^ *ug*fcnnt folin ctrumcirca co**

Idem de lilii flore,

'm [illegible Greek verse]

*Niveiifiortifohis, croceo coloretn mediotincla**

Eodem fenfu vox haei apud ipfum Diofcoridcm lib. I. cap. 1111 rcperitur, i3«'Ae{*%>*»&%<»>**etf t W*hci77tiet*\ *^ct.Rgfarum numero milk non madcfattar urn fohola cor/jicito.* Sic-etiam hoccapite *mfaioi* pro floris lolio ulurpavitDiofcorides.H2ec mens verborum ejufdero,floris foJium in fummo, fi politum ipfius confideraveris ,• fi vero partcm in ipfius extremo, producit^iw,^^'"" * capreoli quidem modo inflcditur. Qiiod ex Plini tcxtu fit clarius. Ait enim : *Folium m pdrnpinos toratietur:* floris feiheet extremum in pampinum,capreoli icilicet, viticula?que modo tortnofum definit.Similitudo autein inter phafiolum& ifopyrum erit, ut ifopyri Hoies in [»ampinos inflexi, phafioli florum ex petiolis fimul dcpend^nrium pofitum pent referanr* Hanc formam tabellaanobisappofita optimfc exprimit. Videamus ut Pliniuscaputde ifopyro expreflenrlib.xxvii-cap.j'- *Jfipyron aliqm phafelion vocant, quomam folium, quod ejt anifo finite, in par pmos torquetur. C^ptrulajunt wfumvw caule tcnuia, plenafeminis melanthu* H#c P«ml \C'' riodus, interpretantibusquibufda, Diofcoridcm errandi occafionem piabuit, vel, murilu^Plinii codex,^ci, infcitiaqur.dam folii florifque folium confrdir Plinius, ignoravitq; *v'zrt7u*c»* pro floris folio poni. Floris *rrhum* in pampinum , ur dixi, torcji'etur." Extrcmimi [illegible] pampinum capreol;que modfi torruofi m dehn:r, [illegible] omp.es, qui aquilinac florts liderunu, teiiari *cofi* [illegible] :o fimile dixir Diofcorides, [illegible] fapore & figura melanrhium rcftrr. Verba Plinii corrupta, & mutila cxiftimo. Annquusncfter codexhabet : *Ifophyifon vocantaliquifhafilion : quenx'amfolium , quod eft amfo finite, in pampinosjtoirquetur** CapituU funt in inn *wo* empire tcnuia. J^via feminis melanthii" parvm corruf.ta *Sec]* r.ec meliorifenfa dice SaJnianticcnfi , tcfte Clar.ff. Pinciano, locus *hpyron aliqui fhafelion vocant, qucniam Atom, quod eft anifo finite fi, in p*ff* Mi fa tnquttur.* 'lMud *fffohi* necLatinum, nec Grarcim eft led JampB?'IlbafBinCompitidcmPintianM. *Ififyron diqui hafiolon vocant, quomam folium · quod eft rrtte / tn fhafioh panpfvos torquetur.* Non rorquctur folium anifo fimile in pair.pinos, led floris fofi^um. *Set ibn, Jfopjrr en, qtwdep anifo fimile* fcauli« folio *w\c\\\ge)aliqifihc.J:chm* [illegible] *fhafioli fanpitics torquetur.* [illegible] *le tenuia.p/enafin inn welanthii* DodHfiTimus Bora *ti*^t/AA«. *uric** in Diofcoridis coJice accreviffe exiftn quod apud Oribafinm non legatur. Nobis hoc non videtur probabile, rumquod in omnibus,etiam anriquif" fimis re.peritur, (nm· quod Plinius verba iftaagnoverit* Verifimile e^pcniapis, verba jam citata, exferiiria apud Oribafirm efTe omiflfa. His ica [illegible] •, nee trifolium paloftre , nee crviliam, [illegible] foliis anifi a Marhiolo ad verba Dioi- [illegible] tfSS.Scpi^nu&· [illegible] anifi non habct ervilia. Melanthium depictum (Pecac ita fcribere bona veiiia Marhioli) claviculas non ferr, faltem adpi&as non habet^ Aquflina folia fcrt forma foliorum aniti, fed majora , colorcque caefia,·*ex* viridi laevia , petiolo longo, tenui, purpureo, & hirfuro adnifcentia: triparrira, utterna folia habere-vkleatur: fedunumquodquefQlium, cunaplantaeft bimf-.^1^ ^ ^ i f t /non trious peciolis , fed uno ortu prodeunria. Caulein edit cubit.ilem, altic^rem, tenuem, rubenrem , rotundum , angulofum, ftriarnm, & levirer hirfuriini; incnju* fummo, ut & ramulorum , ex *'.tow** illishxrentibu^cauliabfquepctioli^ internadivilis, ir.i ut trifolia yideantnr, Venues pctioli phafeoli moxloprodcunti qui propcer florum pra\ itntem ex illorumeKtreraodependentium curvi, dum flores viV,cnr, fpiciuntur: qui, ex quinque coafolid* [illegible]

Aquilegia.

Clematis attcra, pothos quorundam.

Roribus fimni conjtm&is, fingult compofm v i d r dcpcndentquc ita, LIC riorum capr<ro(r, tcnaiores fcilitet p « t « contort*, fujvciioros (Tot bifi: i'rarj>)r Him-(niruii rpcctem qnMidani.rePriBfentBrt; ndtantur.non falummrmn. cam quinine iw£«rt»e*rr«iii«fifp*-fiomiim rfticulf " Jui (vn oil c:dii. flam-nurumqiiefimtiKf • iamti'torc quefum rubri-Na-i. ncur, tunrq; vel carrqlei.in tuhr • pnr.iCrenits, Cindidi, lutct, fubtudc Mulea cindid<iqiie l oquevarie-

l t i L V i l i i i i f t

f , p p c t noratM- Fotrorusn tii'Jin nolilrodine t fatvt pntm qni rocintur (irnpltcfj.f]ni *ex* tjuinifi ut . lurimf: t'llihciinfhtm. *iim>.;.* li(2i, qtrici ptiiritwennffrafli f.'lii< O n i n e s c a b f (S itiiertsm. rn(f»mqitr n r p r c p) j jmfit^.ui, £' f) irn'J mrriintpunc, t rpi !nw part'i tptce' Im dent. f t dfficii'itt i|iU', Cf iffiinrur M U I I I M n-lr.ii.--h enr«rtraiiUPiniliailli parii fo-m.i 5t f] • eviN

Galena* «ulr,Bier mrfatntu fc iihui; »r.(i vcl nullam fcmtrnati idfmRii-ftjvtrit, nifi rhinmir rc i frd ncc r.iru niifn nu-lanrlui fcinitiihin ia.tf'tc Dio-nJc ptrfcmitu ffi

p

B^, p E , t)i,^ plnnbn? annii cinranr. In ?c Galni-hirn>s irrfert,,,^{„Gcrmina,*(alibi.in Softie l-ignimi, Flnro M$_a$j$_o$ vN ,,,,,;,, 3UWIfpni vocatiir. Reri. n. Q

t, f«| cJcntirWcm altcrim

binin *ocgri rvnn f-otcftj frj m hyarintho rimFii*. mri.

perta(15l p,.

damenta {camlcndti In ahum [•rotcpii.fL.lia plura,priori flammuk raodo divi(a,(iW tan en n raqj: Hurt's pcrquam clcpjinfd.l[ii'pii& tcruitiuiiit(cx.ilvm p p • tamenmajurot,& «<iu»iuurtitnuii . :r!iitn» IsrioribtH ccaSi, cr>lniifl*| *t* tctrulei, ouacJ^a tubentet, (UniiniliLti olrqum mtJ is: lcnuti pkna, bta, riTiinila.acutnmatainplfUliimcwlrirunair: rddicciprr>!i»ae, ter.ncs. inomirrm | ai Gjudcr fofi rTrffiiK, Jed Jjmri-fHiii i'n'ninoandis, \x-tfp.Cctiaud ifr'ei'nMo mrlim pri'litir . • >- hiii-[cnli^, *if* Hr![-an:3 urto jima lcpc* 5t auroi um i> net lpontr exit. An)>uit» mcnfCi &t)uaiid^:-r;ue l ulio liotcj, lcmsnSeftt n-l<r< n en(r [i rficiiur. Aliudjiciius J-puci Bitavojcnlinir, quotl eft *Rate* plcno, a Carolo Clufin in ap^ndice ah era dclwij>[um(iconc auictn cshibct;Corftat ex ttinltiplii-i foljorunjitjruu.tolfiiceft (ct (Trulro.i'rlfiiirTUreniSinlo, tncarf:Jtoad,|'iir|'U-rcii cotntfiBffed tdmodnntdBnniin *acceiiefo,* .ili'oijiiLn qunad folia,8t [erpendi motJutn.alierifiiiiilis.Hxt dt-binir non a!i i r f.i UiolvtiritJc. frti at) AuiflmrIj audiorc.

ftTOMtn

ArcH.thtctcuir.t

A>fc> Ag *;-.Corni]pnw codnt^kgJt^^rJttti lib.

fifil,,-

T-, {,i»

t'i'i >4m.» ,t

raT^i3 i i « » * « f • » • • Tautn tone lotJ„

'PP

Kul ...] ... nas purget candidafqne reddac, nomen accepir. Sed vox *r&vBllfO'Bto'* >xw *vvi-yv^cv* derivara eft, quod herba hac lanae mun Jarentur Verifimilius nomen *Mud* impofitum a rloris pulcbritudine & fimitudme alarum paiferis, qaam (itus foliorum (truthij prae fe ferr, «'^« TO ^& *ti>d*8&'* eiTefcrip'itTheophraftus, folia, qualiadixu Recentiores *&**?&$>* vocarunc. Neophytus *r&v&ov, 70 n$t*<*< K9-K*<;yv$i** Idem in Lexico, r@v$iop TO t&*6?&»- 8ii b* floris, ucdixi,fplcndore. PJiniushb.xix. cap.i *i* i. *StrutbionGract vocwtforet aftat^grata aJpeftu.Cxtera* veritimile eft ftru:hium nomen inuitum cffealimilitudine quam dixi.Farendiimtamen,nemmcm vecerum de eo hoc tractere , quod fj&am pucamus, nonaliadecaufa, qiiamquod vul^aris fuic planta, Scubique in horn's culra. Sed hanc n-jflram fenccntiam rcfellit Plinius, qui lib.xix.cap.ixi. ftruchij foliao!exfimilia fenbic. Sed dicendum, Plinium (truthij hiftoriam cum radicula Syriaca confundere, ut infra. Qua[1] de eo vercres tradidereeanarrabo. A Theophraito lib. vi. cap. m. inter fpinofas recenfecur plantas, hoc capite fiorem afpe&u pulchruinhabereair, seftateque flofcre. lib. ix. cap. XI i's papaver Heracleumfolia ftruth ofinailiabahere. Uiofcondes jib. 11. cap. cxci i. f^ ... *yj «? w ', ... U*

Strutbiumvulgo notum^ quo fit I tones purgandis Unis utuntur. Hujus radix aens eft, urmamque ciet. Plinius loco citato. *At qua vocatur radicula , tavandts demum lanisfuccum habet: minim quantum confirens can* dorimollitiaque. Nafciturfattva ubtquejedfponteprxcipue in Afia, Syriaqtie, faxofis $$ afpnis locis. Trans £//-phratem tamen luudatif)ima,cauleferulaceo, tenui, i3jp. fo cibis indigenarum expetito , 0 tmgentt qncquid(it, cum quo decoquatur, folio olea : Strutbion Graci vocant-, floret attate, grata afpeclu : verumfine odote, Jptnofa, & cattle lanuginofo.Semcn ei nuPwnjadix magnajua conct* ditur aiquern diHum eft ufitni.* Confundic Plinius itruthij hiftoriam cum radicula quadam Syriaca, ex qua mulieres medicamentum parabant \>enis rubro colore inficiendis aptum. Democrfcus.non llle cuju^ menrio fie anud Hippocratem , fed fubditicius, antique tamen

potefl radiculam Syriacam *Q™&>* fuiffe vocatanr Quare probabile admodum fit, Theophraftum fcripfiffe *id* ... Sed de radicula hac latis. Probandum , Pliniurr* radicula: & ftruchij confundere hiftoriam. Quod operofumnon eft. Struthio veteres utebantur ad candotern conciliandum lanis,eafdemque purgandas& mandandas. Radicula Syriaca tingebant mulieres faciem» lanafque purprep rubroque colore imbuebant, quod de ftruthio nemo prodidit, ut nee altetum de radictila. Radiculam Plinius in cibis receptam ait. Srurhij radix propter fummam acrimoniam efui incpta videtur. Nee radix ftruthij radicula *did* poteft. Nam, tefte ipfo Pljnio& Serapione, magna eft> Ncc Latini eandem radiculam, fed radicemlanariam vocnruntab effettulanarumpurgandarum. Au&uarii au&or *tyiS** v*t****i* ... Gloflfc. *Radix lanaria W»* &•; 0«ni»«. Ifiodorus. *Strutbion quidamberbam lanariam vocantjuod pleritjue ex eo tanas lavvnt.* Struthion vulgaris planta,quas ubique nafcebatur, raJicula *ex* Syria aiiifquelocisexterisadvehebatur. Sed illud haud validum argumentum. Nam licet Syria natalefolum radiculx, non fcquitur tamen, apudRomnnosGrxcosque non potuiffe feri.ac in hortis coli. H*c fatisconfirmant utratnque plantam confudiflè Plinium. Sed alia notanda.Negat Plinius ftnuhion ferre femfen,cumColumella apertè femen ferre radiccm Syriacam ceftetur in hortulo

Iamfifer, Affyrioque vetiit qttafemine radix,
Setlaque prabetur madtdofociata luptno,
Vt Pcfufiaaprontet pocu...

Idem li.xl.cap. 11 f • *Mtnfeautem Februarto vetplant*, vclfemme ruta.atqueafparagns, (3 iterum capefemen,® f^*'* ' .nee struts /I vnnuw, 1$ ajlivum fruclum ''''*J** bcrc.Syrtaca radtcts, & rapa.napiqueJtthtnaobruts Mag[n]* r.ominis litcratrr radicem Syriacam Coluincll^ * Jjmgidium Diofcoridis effc exiftifnat. Hoc in ..yria nafci autfor Diofcoridesjincibos; receptum tcftamr_Uau lib- u. dealim.fac* De gingidio hbro ftquenre. Lotanici quidam ttrurhion exi(iimanr,quod Gracci recentiores *xiuiw* \ocat unc. Hanc feutentiam tuerur inter cacteros DoAifllHonpriusEdlus, cpiftolaalccraadda-

fus hanc radiilim ex SvHa' a^ehitibeiio d'eodori- riffimam ^ P W J I T ^^*b^SL i-bus tradir. *XtwJfa* h-mft*„*£^ rf§§n t;4 w$y n* ... *knbiz.Strutbtumltguhnum Dtofiortats bane hertam pu...*

«> cic S J ^ . Verrunr, *Urn rubra infictunt anchufcamaracinum , chron ithj quod vocatur,ea radicula ex Syria adfertur,* Non novi amaracinum colorem. DoiliffT. Fur-Janus in co.rrncntario ad locum citatum, *Amaracinum rnbens non erat , fed alto colore tingebatur, ft quid per S^riacam radiculam tnte[1] tiger et not urn ejfet, jiecjm color e firtaftn non ejfet dubium.* Locus hie mihi valde fufpecrus,quippe, ut rc&£ Furlanus, amaracusrubens nonefer,necullaparsinamaratoad rubrum, autalium colorem tingendum apta. An fcripfit Theophraftus Xf«u«-wfuwi ft *7u # %[H]v^ -nS* ^]T dywiw*. W h Jf*«&>™''' «Jw'W/»«'f ^•>«.T.Sl/i[f]J *p'^fi^vn^^veA^A?^ chufi rubro colore tnficit medicamenta amarannno, quod per excellentiam chroma vocatur\ hac radicula eft, qu* ex Syria advehitur** Rubrum colorem tinj>ere radiculam conftat;amaranti color intensb ritber.' Ut fit Theophrafti vcrborum fenfus, ut anchufa rubro inficit colore;ita radiculaSyriaca tingit medicamenta intenfiori rubro colore. Meminit hujus radicuU Diofcorides[f] lib. i v. cap.c.ubi fucum marinum tingere eodem ait colore,(ed eo inficere faciem mulieres ncj>at *Sixm^ h <?>**i <*j W**b** irf«Ti^ifi«m ; l<$lbb%*»t* n^ , dt ytJMKt, >%Z>TCUJ,T(&* tKeinv'p#wtuwvfteis ft ^•vfivw<pvK$t>f candcr puniceum ajfertt adverfm ferpentes vahre : idipfonquecft, quocxiftimawrenonnullicolorem fuum men-*

Vi: C?*itammanvJcriptoantiquoexempUrt legitur. interpresqmdcm i^norns quanamberbaefietx^^ repojuif ... Ntcr[n]retem reprehendit. Verba Actuarii, ... w xvjiinr. *xi*»,...* *Sed cum infici urina ctr?cti*t a nw ta crudttate recedes tes fubpallida fiunt, amphusautem coctapaltida, atque alia quidemfimtles fucco herba, qua xvu*>» dtcitur, qt* [m]dtocnter ejferbuertt, alia ejufdem fucco qua[e] omnme* Ni- *incotlafit.* Alibi eriam voxxw>»* apud Aduanum *occurrit, ubi* ... vertunt, qu* mediocrirer infufahumori''fuentiquod, ut verum farear, nonnihil ... boic jas cinctuicum, fed adhuc crudum eft, nec ... coctum. Macenas Mifecrus de urinis ; ... v&SW^/JV&w , a'*0'» v*t[M]. Poftea n'ngirur unna« 4 bile (i mediocriter rmfta Fiicric fubpallida fie, qua-u- eft decorum Chymenes , quando nondum laa efferbuit : intenfiorcm , fi tinfturam acccpenc ... pallida. Ioannes Epifcopus Pryfdryanorum in t ... *Jf^ ... ^ ... ^mim ... £*

Jf" ^ulier es.cum tamen radicula fit ejufdem nomtnis , qua ... ^ucan' °c fuco hoc libro quarto ec>i, locum adcac ector. Unumalterumqueaddam. Primum Democri ... Pra ciravi, fucum numerare inter ea quac ... hic ... «coin ... lana.ahaf- ... radicula Syriaca^quodex verrandumdixi , ... P[3]lam fit. Alterum quod confidegunt, ejufdem ... muhcrcs fefe tin- ... Indc fequitur & concludi*

nt <5«oftum riiymciic: *)vwJ nawluavi fmiscSctboii.
Scholilltc':. >^^"<*#* K<ti/Sim*rt . ; * f«#"(M « T » . • >• *imfii mmc «•' *»•«!*< W "»*)< i-Ch'tttntlfi^ut* iMbrvf ttnwr . w»8im« itujmjul'ptllids iS aqitu. XTiffiph)[1]!c«"i lib. de urinis. f, .'l fi.jir^.fj.T.T..'^^ ;Si ri Amu' •&*» * "' ' A' •»>«n[t] *e»" > "zgw w(«WiJ*«*t mvwjiViHI- 5ctli»!ilft«% ^f/B^in.ni'u ,4.m'<,, J U C - jn< J » I ™. Viilci oinncs eadcm romparationc uios tiiiflcex chj-mcnc hrrLn tin Aorta ad huncurimcoio- t em indie and um. ZcY.imu*ititi;r tiffbis qoaf IUECO tin- gum celore nominat *%uititt.* TV h f»S»>™ JB,TJ ^ *h* ^inMifiiait'jiifii^, i*»^'i' fiywiunf. *Qua [lire* pjltitle* cue ethic fupdaut inter litrliM hx futu enicifiot, tht- lideiuui''*£?ci»*Moi»um. E» his!Jtt(confVatrliymencn DM effij ftntthion, ram ftruthto nun inRcicbapiur lana;, fed Bur»t>Mmi 8t mui^atwmim ;tingehinmr cbyine- ne. rfelyd...., ^titu »A« fi£- io*)fS- i»[r*] ;a<»r liv^von, ftruthiuTK bcrkf jtiix ftpttti Urns pelirniti.* HI all' Jezi— cichpnia aucim fgyt&wnpqmtav'wwffr') ""c mo- do: ii;-m'.<».i<• xv'-ijt •il*-. R« plini diierU rhyme- nc,vf] cclicmenton, Sc etiici flos. Dcmocntus.oiju! t'u- pra meiaiOOCia f*O . mrcr i'K<j.fn« (tic cnim apud curn legiiurj & ,.iQn>W'<^'(Ji(hiipuL[: tinoliaiiru utrunique memorat,^-crV.<& •*«••'}'w.ff'"'*•«*•, ^;*nV>iw,

ii». ChymeneCJ punta eft tujus jmipnicm dimiis: ho- dic erwmnuntintrrtathjrnitiif vocatur. ml IIHCOCO- lore imbuenria* l»n» *"'* «ft; sb Alpino Cmspis tntei Crerier nomine dercrioitur lib, II. tie pUmts exotic is tip.nl. Apud rro eadein in hotTo colitur, florett]ue mciifrScptcmbii. Sttl riverfta liycmis injuri» mu- niri debet. *facile* jb«_dcinl^i!iti)r. Lute* Creiiti nomine primum 1 CtoritT Mullerio Mcd. di>A.& pfo- fellbtc accepim[01]1 f'>ft*s a cclcbcrrimo viro Aujjcrio ClutioP.M. Mcd-oodinrc.bonnjcoquc fuaimo-De- fcrt^itiir ab Alpinoliis vtriiis. *Cam vtri in bane Hi- tch* r Ci">''rff>' t *?*!'"•> Vtnsti \tvitri{Jiini* itrw </«* *lutMp!4nt^dtitiitf,* i» .;m7'« -'rV, ij'/r *mfttfjiiumttgnt-*

rione maxime studiosi, plura scitu digna de illius planta

Lutca Cret ica fine flore.

S

LutcaCrcttca fiorefcens

otfrrvsvfTii; $ ad not &u* ipfmjlirpa Imtglnti (tillnm, r«, ff. pirilii.(5fcrtilnavipjhvewmijtrtt, bmitom jtttunium B*timit*ficti!t*tiijiiidu)fijfbie trrdimw,/! ntt *rx ipfitii vtn nQbiU{jitr.iteiiitiiint, ijimfct pt^ntahijinum aciuaii confcitberBztB.QvoA libtntrrnfttificiirjH,(3 tri-mumitSttt tl/tufit pUnixi/tfsc* tMFB *hie q<"Ji reprinwet,ft if Tim iftiufce ptmr.c pitml*jji *diifinittette qixxt* jw*- *djmfiiJItrilM- (3 quedar.fcrttttr. AiqucJune ffrrt dim JlftiltHfTffitiBuftfm^pfjfuHhefiJirjiiTiitta^iiiHiiicnn- rtrtti ,M<mge, *i rt/ffuni mclt*4*tt, sieveilhm, mfit- pTtJidum, C"»[la]f"iftHolfrrotsit. Sttummedo jiofiults parvei etruibii fieritaijimiltt, qutbtrt tmlU fmtlin, v.i jtmitutjiicctdunt. HttvttifUnt* prims unnis Max an vidtturitnittrii quenium tlirdilict unxm fatxithriciiH- dicem, cr/Jptte frri £ r « W i , fn/u^nrf.: partc, m nbvret, TMmfmn, himinieptmttmmttpreiiKtnttm, aut**nt/t-** TI *w ad Tndt'»m fn yuf> <Mtm t n I • i v JIIV m, t* win *itm* 11, *tw> fftitt tti/dicum nbmum junto rudsm. In Cm4 I»f#fc* cjuAietm [tmgititiiitit*J *fix culitnbtii ad dtcrm irfjitt tX- **mfirrtiU** *Her* (ff Po»*, *(Shtciisfnh ttttaia a ipfnmjtx miptdri KJqac «»*S»m *oiifcrvitiim tit* time *t forttjftfi pf. xent Jiu atiitrti cmlti yttfetet. Imqut r-tlit <jt tjittrjee fltvtj; euihictudicifre binn , ($ irigiiitt, (Stlntudt. Nwbn ttrdfert 'J) *d mtditMi* m *fttte mftrnn, xJttifJnt •trriripigtinc/ictnHrn. Cir^ituximtamtnt <jtndtm rmiti ttifaueordiBr, dettfixttintitm>,ftnfav>qu*[i in* tfrj;;m, *vtt rxelittt »* fjrttmdtut ifliijjrigiihi* **WWV** < '•" *huga fti- (ardefiHcntibas ,fi^tiifntnum cjtntl'imi.* 0 ***frfttlipist*** *a&tKUtrtin** fortifciu, *pervir, in Jt»tfi Aefinmtili,rj[JUII]^ ri* fimiltbiH, timmiftttt ,x efpcfut bum, denfi* ran: *,,(on. vtjheitiibat | <"'« fm fit/aih mult, txtfui ,i,*]!.,,,•; *fUnt* .t& luttut**infitmti,v*li>tt>ii fftcatuv,t,,m (,,,. **pjiputfrjl f*h<traittic4w*fc>ii!fi<!Je!,l,i Peiftmdu tt- imnttur-infttttilt vnifinvm Itno v..jct.!., Hf,tj,d« ftmitt* jlqftuht vtridti pcTtxtit* ndtntiitim fuftrfnom* iKttw** *folii ddrrn medt fun fitfi"'''«" J'"''" Ww/u ftd cum fail ftJicuHi &*"p •"JFv* '"'gi mhtrtfomt , <)r f"* ***Mi vrripriKtiii** fit" hog[11] ftditnlu tx<tuiuibti>***

Pi'p *i* *mat*

n«» *ex rtmii KMUm, tan.il/Msfimilti tjfe litimai, uipt.* **qood vul go** *\mcal** **MOOT, ftrutbiUM fount. Rf £:w**

rt *turn faun, turn* **imgiwaiime.** *Qu*f*

Matliiolus pTeudoftruthion gocarit.Nim nee*(v;r*

dicuh,<uitMJaumnt.{fnhattxiifft/int«n, **Ji^irrtn HCC caulc ftrulacco. acJsuniginofo przditunv-SC - - • -**

MWITOe«««4^l *qutdpnmi tutnmnpUma miiln petialu*

r,je£4lttt fKiut fucetlcnubiM faei peimltx quiBHjtia ffdizuit Ittktrtni, **nji:eijcupnut)** *JUt tjuiljju» tut (if tem Tuimcwaccrnuniar, fun pttieta ptiieulit tx af~ fifiteutnmj-j; fmt, fingith fsfttticumana ftlu in tx- uema fciKuii, Sum vtri amnttettcum* **/J«B*>M ^"W**

mtgmtkiixtyut untbiriijfimi'U, vmiu.in lutcuma'teW **IUHIU** *, iuctiii. Frlitvtri^mfiiund}m rmm ctrnmttut lin*ri*pr«xiix4appjtrtut > ut AiSttm t&i rtmt, ttaitxqttt c47ttctrt4Jfttstmciiiiinsii'T, wfcifo, nta fjctltfrtgittut ctxjirniaJiritfnarH ci>ljrn,rxtKiUj''iJ:t'tidintl,tinttftott fUnta c&ubi iiurifimilH viitttitr* **j** *autfinnlitxiine pcr- fujfia Illnjhifi. Ctutaftntu c*t*biQ>tuttti tfftU-nnt. H$- Alti nimiir* **ii.ri-** *pUtiU bint icnm, ''t mahai mdicts itngM tiniitftfut iiififi,ia **n«J<t wnftirptfty ttjje trjjfi m m <tg - *j«f;«** *eon crab it ;ut in teane & Acfcrtf:itmt iuitte, i Pant tx UciSt iiotin itiu ; ctrmtur, H^thx veti lengi anutitr tli a-itvifvnt lit* iMxfct pUnu pints. Nit Hi itmtn ufm Vila mniictJUm, vtl ti tint trrtet ns'.''ij tnHetitrruni. /fJ fitmmni ijtiufa ftsitttc ca/ritirunnm etUmtmigiatm »• lf» ex ?»ni itttrn hie dm vetuimw ; ui itfftrtmU iiin b*/u iS C'»*f;itam interffmHit Iigntfcdni HT'.nai qunqut i\tisU*m ptMtm ex Crtticiifiaimim htcmns tttr* ct>n- fiii nun in fittihbui* **4/WWJ,** *qux rum hue ufjut fum*

••*It , ftttftftu I* **J.K.i** *fuKI.* **ru** *fAin-un vtt fiTlim tm,t*mfttui rkmjniftpttin, ptnmjut t't-i txaffn- jit*, cwm ftlir (• txit* **raM, fa«** *1 rrUqm> mtjtncui -iufts milmj • tti p4nmfimt,ut ntn ff*

ru *tia*fumt.imgmjii* **11.***JJrtlumfirmrtm tx ftnaurn- tm timttwi.* **A • . in qua**

•it. ** d*

•'• '.(tt^Wtnult; (jjKKunioi eff'.*ftra-

11 L>'-i>n*j *thd* **que** *itrtt* **probittun, cum**

:: c irei: dffettpdoMm^rra dedi,ut>i de imjloittttthiftiwiur. o

•la '- ;tmM!npr!> ftrottn lubere N.imen antpit , « i U *r, amlfm •: -f '..••!•* **1«fJf«J<|i<irTM> . Galcnai lib.**

adrr^duui conftat *ndke.* **eadrmour tiec r««acr«in**

Ptarmica, pyrctrum f; 1 \:

Murice, fam crocei mutabis vellera lana.

Virruvius, Plinius, aliique huius herbæ mentionem fa- ctùM, ar_q »id em nf^ Plinium lutea legimus, apud Vi- truvtum lutcum t'nuinquf fotrufiuni. Pliri truvtum lutcum. Natura duorum maxime differt, lutcum vo- cant. Et tamen ille quoque herba, quam lutcum appellant tingitur. Natura eft quæ lana lutcum, ad faccum biberidum. Eodem cap i , . Lutcum, quoniam eft materia pinguif- fimum, propter lutcum tenuiffimum, atramentis afpero- ginur, ne paruconis candor pallorem cbrifocollæ afferat. Lutcum putant ? lutea herba dictum, quam ipfam cæruleo fubrotam pro chryfocolla vendunt, nifi fumo genere atque fallacifiima. Clarius hoc Vitruuius lib. VII. Architect. Item qui non paffunt chryfocolla propter cæritatem uti, her- ba quæ lutcum eft . . cærulcum inficiunt. & utuntur ad eam colore. **ExbocVfmwii** loco **nonnaffi** apud Virgilium legeu t . , mutalir lutea dudum pofi rem **»ry!labisir** und contracii. **Ncb;s »IM**

; Pliiiictuc llocum corruptum legendum- oot. Valgira r!t f',r«r.^!Ltu[r,4li7tfcidid, enmcor- jr^lamTCnanridcifBf. » Iurt>[cil/c<:rIiitcu''1O)r<::(Ct cm Ititum i fir*^P * '' ' ' '

I iiftrum Hift vtilt qu>

•Inns.

mtetst. Nut mmx* fftntt *etrtt.tcattt-* **EiaiCiri ncn pcAiim radn & tnr-**

IJ.IN

. prvrrqtivn ,

o tpudBnimtooa

. oAntiort, cKcnon. Pwnni-

Lutum.

fperioiflolculs p p .]
fcqaantnr capiiuliciipu, trtbunnJeuii fonnoirnbui *pattaaa,* inquitKiiremciiminDnjm nigricaiw R»ms lunga camiitUqiie. Tora lierba, ubiitttJUJt, ftivafive JIl'.;'i ipalletcir colore- Scritur i-ini'iii &. rrftibili gl'ba • rl^iribus in Belpo locis nifcitu'r. fc innnrc nonmodi> ia KelaMVctsim 8c !' ,tmn & alibi. Ma- • coUeft«berbiGccaiurinnfan rinfl -T hac herb* pannt, iliitjuc ex 1-iiu ojvra, & line* tcl« ,cnl tea Etv I rente. L-Uicoquidcm cttiSdfc, Be nu]lo ,Jilit> itnbat*: *fitted* teroawnlto a sires; inch. N«m liitci lie tlwcolor a s m I™ toper induct us »ivideincracit. Quod obl''erva»it Vimiiriij*, ut *ex* loco fupr» citato viJerelicer. NameiTe tianc herh«n.ftruthimnn«iu* arbJifor.qnimutprebaridrbeai. Spinisi; iwcmundai.retl punjjit.Nnndeiuni quijiiiiiuem Dioi- •coridU cffccontcndiint, iw c horfi op^j^ [' ' Vva,'' ru arrulcnm tim;!t, luteo lurunt am virtdc.n.tro,ui d)Xi, D r i b i i U i i D (i l l i c * .' ™? *fumtim nijiriiitqueicjulc turi tJtit*' *{ f' f* : cut-Ut fete ttnuittti.* .JW-Cl *numtrwUxt.* .CBisoarrcrtiJn e.nectJcir- • quod Diofcwdialylwafis 1l^

lia prixlidtrit. Errorctn hiinc atierrt cljjm cu« rttn poit fj'Jvcftieti! iljsim laiivam taflucK »J i Sativam ilitrintdot f>bllum mean *Vota* tix u«», *qmJgt.tftuti.* i ti.juo cififtio ccdicc dt r.neriuM&teOib.elani! iiio.Pimui]O,aIi!lc!Uc,tc)>ctiumuT: fjlfcnot Afvultjui, nui filuract I'liuro Ktfcopfir. i:t k w h c »puii cundrin lcgittir. *Ttrtimi i ixSLata:* fcmii) Vdfnr, ijri.tr JO *infttftTCs* /jnjtmtn (iiwit(«f, jj *Lpit vtit'iJimile.* Vow? mcctorttai ih<*hil.»iri etc ic in [citU(niiii"pHiri;.Cialli [,mien UICUHILI Ijiniiulib.XKll.fn;', I, *UlinUMtatiihitaltii faitnum papula Btrltirorina farmnx, t'tirtfyuc at*m\tpud{J*

Jftim 10 GJJ/JJ MeMrr: *qw* B' *lunscmin toning, nitistj-<]ut iem carptrrttttu,* -j;»i'n/"j»- '•' /)*«* U BK *Untcrdwtt, jliluspu a aiarem unutntti.* Truitia Utencorts *:j}trm . lutmt.* toiri^unt. Jiverlum ctvltn ftn fugji iliic. *Cxl'it* Itb.v. ilt bello Gail.in. *O». Briftrmit Me infit ia n i ,* ja.iJ fj r a /*w IM «JI>:« *« h u m ,* l u i n c H u i s] o c i i s i l U '] t i ; i ; o r . M . S S . K apod Mctam tulictor. *$nu*ti,i*e*rrtt* *decorum,mtifiiiidaltui ,a!tT»ti>Tp<rt<in\]'eiU.* A l t ; x » n (ab Alexraittrn I ulc Priijtinmid feril-r. tjiipdturtniiialulcs foreot, Prno/fnviriitmiini/ii.'ii tcpunc, 5cd luroin, in <n> d t f urn t i l, non ticiukum U'd rcl tmeiini vel vitiJem ccrL^ ririfii crrforcin.Mtii'it eo$,(]uod a^mt Anfluirti auftorcm Icrircury fir, nj *it Af0>* • •• Ji, *hn»,*

rfc.O'i ft, I^ri/iiag^F^jigjtiiifitcup *futiflft* Vl'K O»ili^ Tupam Ik nos iitdtcmmis, *kdl* lUEUIU ifftitttttcdlmn nepimia. An (criflic .»:ci(*r *(Tt •wr(ft,ti1 t-fltri-wns. Vc« *n \c£tiom*i*m, ApAepi** C4p.liIT. C W I tjjum, r « -*fbttMafifitu. 1-jaituxIntmi* .itfi.J.'j; ,/i .-iluia dumcrl. * (iLIPx ilura omel''. Sic iSiciatlarrKjuori lOltai alicriu; sluiiiiinii gemu cacnttffflBc itlgro ci fliniu' loco citato, qtoBrittnnortai qiietoioeorfinreobtita;, qtribnftiain in(ai i cedum, Aituopmtoldrtniiniitar tei, frctcTibJi,qiiod carukiri color ad fulcum & obfcurutii iflefltnei, Ciacci cnirn colctcmiviito intciprciamur *u,>*<.* Hniychiui

O i ''. S3lnn(io!& 1 urnttn) kguntpro *ol/rt,* w/r«. *ContAia* iflar|tiibi(!i!imili(ilicfr!- Iril nuiIo nrutuur weinacinn, tjtw tmrrotx tftitinem Nnbisdarilliviioruiuconi u'umqtihi, ui i pli Fltentut {• .MhcoJtohJtn^ju^.-nliinifatinuu'lain \ -tiiin fa Be, !r?nur. twin tft 1 il'.i ' ii -or, M*I>I* baunki. itimeLonJuutodtctot, qnakm ictxrui rtt Kifariiu, vrrbuRadtUcT^- • « • « onic cnnilsT, Km corrapramjmIt. Ctrtt M*itceSJm hmrfticci.: tctl.llur, I'J' n t i n a n f ; I'd *('trka, qsim* t ritwi rcit! ru andcat rift. Maicdto ncnphK <tefc««iilwri 17' nio. VcnCmiluK itiortcfiri*ittcc'.'* Galltcanaan pcrgpra krifWiifc. or Jn [Plinmm po v t t r o G i i i i w uci <M*W tot Jt 1 l in vi-" ;i • idl«K: cur liunc ' tiruj^s fiiitfc lann leyismt, Jsf • Il:r.S-tinuPa»TUTt><)t ' "ifi- , *a* lodsvi <xi!->t^i. \ i?mir>H«f- fcvitrr taottmi .,! jum 1 in? *hr*5* atrum Juafhjinm cl«fl»

bendurafir. Illudfufficit, quod in omnibus codicibus glaiium fcriptnm *(it.* Caeterum glaftum, liveguaftam, •vel vitrum hgc herba didta fuin, à vitreo colore. Color vitreus fubviridis, qui Gra?cis *«Ai»S>\ Virgilius *C*>mt* pro intenfo accipit colore, lib.iv. Georgi,

Millefia vellera Njmpha
Carpebant ỳvalijaturofucata colore.

Ura:c\eundem colorem & *Innuhi w»w* vocanr, ncc

*Qu*** *Vown*fat ibtfpecies eft viridis colons qua prafmo fubest, mi arugtnofus (3 fmtragdinnf.* Iiatistamen, ut dixi, viridem non tingit, fed caeruleum colorem. Plinius hb.xxxiv.cap.xii. ubi de calchanto agir, *Immobihbusfuperbos tranfirv dependent refies lapllis extents , quibus adharefcens limits vitrcis acinis imaginem quandam uva reddit. Exemptum tta ficcatur diebus* xxx. *color eft cceruleus, perquamjpettabilt nit ore, vitrumque ejjl'creditur.* Vulgo utrumque efle creditur: quod corrupcum nemo non videc, ritrum efle creditur à perfpicuirare & fplendore pellucido* Idem Plinius Jib. xxxv. dip. vi. *Qui adulterant verb, Indtco ttngunt slercora columbina, aūt cretam Sehnufmam^ vel annulariam vitro infictunt.* Vitruvius. *Item qui propter wopiam Indict colons cretam Selinufvnam vitro quod Gract ĩoum appellant inficientes, iwitationem factunt Indict coloris.* Ita hunc locum emendarunt, Salmaf. #c Turnebus. Creta Selinufina vel annularia virro mfedta Indicnm imitabatur, cujuscolor *Kv*f*$_{06}$bJt cceruleus.* Idem JJlmius, *Indicumcum teritur* (Salmaf. *cernitur) mgrum, at in diluendo mixturam purpura cartilique nitrabilem reddit.* Haec fivera, *quomodoim^i$ ftuft*>* viridis efle ppterit color. Dicendum- vicreum, aut potius ifatidis colorem alirer atquealiter fumi. Quiatenus viridis herbalfadis,ejufque.fuccns, viride vitreumqucdicitur « *iffUTvht:* quatenus vero cocruleum cingit ifatis, «/«»-•*mhs* accipitur procoerultfocolore.Cum autem vindem fignificat colorem pro remifliore ac clariore accipi debet. Contra cum coeruleutn denotat, pro intenfiore. Galenus enim *w Qm**w\\p fujcambtlem,lib** x. fimpl. tradic vocari ioaw^i. K«/ *i'mv p'm* *$S* *vimfa*

UZfos i%w(m , Wn ^f *xvx̃wf, if ten 3ϒj^ xtyftfat. Et ubianimali&calida, autfame, aut fiti torquentur, adatrum color e% vergit, interim tllum babens aruginofum, interim caerukum, interim ifatidis. qui quidem magts efl colore brajficoefufcw.* Bilis hscc coefio intenfiori eft colore , eadem *6c* acerrima. Idem de urina qu* glafteum habet colorem dicendum. SicApocalyp. iv. *t'*>>»i9K-iHory* fcribitur, guodde intenfiore coeruleo, five viridi remifliore accipi oporret. Belgae Eee-grom vocant, qui eft color remifTus viridis,8c faturatus coeruleui.Oribafius helxincn vitraginem diftam refert. Sic Hclxinen appellatam quidam tradnnt, quod vel vitro herbr, five ifatidi fimilis virtute pr^dita.Utriufque plant* formam plane diffimilem icones oftendunt. Parietaria foliis eft Mercurialis, aut potiusocymi, ifatidis verQ folia plantaginemreferunt anguftifoliam, nifi quod majora fint faturatoaue caeruleo colore virentia. Ifatis caulem jnroferr bicubitalem, qui in <ata(h effufus umbellam flofculos promit exiguos: parietaria ncc umbellam,nee umbellae quid fimile profert. Vires haud valde diffimiles habet utroq;,attamen di^erfr funt. Valenter hexacantisfacultaris, amara, fimul Sc adftringenseft ifatis. Pariet.irixineft abftergendi,leviter conftringendi cum humiditate fubfri^ida vis. Parietariam vitrariam differre crediderim T quod abftergendis vitreis vafis fit idonea. Ab eadem ratione urceolaris vocatur : urceolis enim purgandis apta.Parietaria autem,velcorrupt^ paria appellarur!quod in parietibusexear.atq; eadem «xcauf$_{amura}$|i$_s$4 $_{nonnll}$llis dieitur : muralis vero Celfo 8c?!

arT''-V'' polyonymon appellant, nafcituri <runbm. *Ucuhs profert tnues, ac leviter rubentes, folia mercurialis, lirfuta & circa catties velut exiguafemina afpera, veftibus adherentia.* PJiniuS lib.xxil. cap. xvil. *Helxinen aliqui perdictum vocant, qu9niam per dices ea pracipue vefcantur,aln fideritin,nonnulltparthenium , folia habet miftjefimihtndtnisplantagini & marubio, cauhculos denfos Icvtter rubentes, feminamcapttibus lappaceisadbcerentu* (alecod. *adharefcentin) veftibus, unde i$ helxinen ditlam volunt. Sed nos qualis vera ejfet helxine, dixnnuspriori libro*: *bacautem infictt Unas ^fanat ignes facros.* De voce Helxine iupra cap.in. plura diximus, nempe Plinium helxines *Sc* ixines confundere hiltoriam; garietaria helxine dicta, ut etiam monet Plinius, quod afpera foliorum hirfutie, afperoque femine tenaci nexu veftimenns obviis adhaereat. tandem Helxinen Diofcorides parthenipn vocari fcribit. Et hoc Plinio errandi dedit occafioncm.Scribic enim lib.xxi.cap.xxx. *Partbemum, alii teucanthen, alii tamnacum vocant. Celfus apud nos perdictum t$ M^{U}~ralium. Nafcttur in honorum fepibus, flore albo,odore n?f^{m}^ It, fapore amaro.* Confundit chan.uemeli & parietariX hiftoriam. Parietaria muralium dicitur, ied nonhabec Uorem album,ncc odore mali.Ita enim letri debet,non ut.in veten & recentiorc excufo habetur cōdice, *Jāpw^ tnalo.* Contra chamrmelum odore eft mail, fapore amaro , flore per ambitumcan.dido. Sed hoc perdicn aut muraln nomen non obtinuit, faltem a ncmine prodirurn eft. De voce parthenii alibi cgimus , cap. feihect tic fampfucho, fibenememini : *# ft* ***&*' :* Haecvo corrupta, pro qua Plinius & Apuiejus leperunr *fnt^*^{tou} Nomen lllud fumpfit,quod perdices herba hac alantuij pafcanrurque. Diofcorides eandem parietariam abaijquibiisfideritim appellari iradit. Ethoc Plinium fefcilit, quippe parietariae adfcnbTt, quod Grarci fideriñoi Heracle^. Diofcorides folia parierarifMcrcunalicoinparat. Plinius planragini & marubio fimilia*efeaocci** Quod eft falfiffimumlimul, & ineptum. Diverh P»nc colon's figuraeque folia plantaginis & marubii: *e^{lCC} !* tidis Heraclex folia marubio comparatDiolcoridcs.icu ea Mercurali comparari nequcunt, ut necMercuriaW plantaeim. O'I *fi *»«** *w«>.* lllud auoque depravarum extra omne dubium eir$_e$ puto. Corngrt ex Apuicio Do&hT. Saracenus, *hi ^f, i£w *&»'-* ItadicSa videtur auod ipfiusfemina capitulis lappaceis inclufafint, quę qt-dem tenaci nexu inftar vifci veftes , quibus ad-

ELS. *id fe trahant.*'' Eadem de caufa & ^ ' ', dicla videtur. Idem Apulejus urceolariam & vitrariam hanc dictam teftatur , Jabro de vitreis herbarum rapiens, ubi ait, Herbam prædictam , Graci Lyfimachium (non puto fie fuifle vocatum) Cderitin,alfinen, helxinen, parthenion vocant, Latini muralem & parietariam^aliiHerculanam.alii nrceolariam,alii vitnariam appellant. Sednomen fumpfitaperdicibus, fiquiden* *ipCx* ea aluntur-, Vocatur etiam ipfa Heraclea,& *w«* jgrinon & alytis, & clvbatis^ polvonymos. N j f o j ticofos rubros, in quibus femina afpera, & folia Iy^{nn}Jof?. (id eft Mercuriali) herb* fimilii, rotundiora taroiti, (ia «J.^ f||ra & afperaj qua$_i$icate remordentia,atmea ... ia. Reft^ Apuiejus hiftoriam parietaria ... male Plinius. Sequitur apud Diofcoridem* ... JL Apud Apulejum verbis jam memoran« ... *Hxc le&io* Nicandri munitur auftorifatcapud quern habetur.

Te^rcfybt.

jlt/jue etiam helxinen, clybatin pleriquc vocarunt. Gaudet aquis, & fronds j upper cult virfcit.*

AdhosverfusScholiaftes•

*wm(*bm,* W **f***'''> *vocatur, qvoi adfe trahat; odorcm enim babet attrathvamvelqutd probibeat, nequidprope earn nafcatur* S *clyMts veri dtcttu**, qtwd fuccum babeatglutinojum, quilem b*~bet cera, S3 quod pr<etereuntem n tmeat. Helxine autetH & clybatts (3 fidemis & parthetiton, & pcrdicia, t<»'J^{s} plant* ntminafunt.* Pofteriora vera funt, pnora,rajia. Caret odore attradivo, nihil ad fe trahit, ncc pronifct, nequidprope earaproyeniat, ncc huc fuccus g««

Parietaria.

Ifatis gtaftuco fftti v urn.

'a.iitelicia.cur, qua: pfincipTO nigra atramcmi ftii-ino-
.jo.in OTruIemii j'Ott co!Jfcm abit, yloboscx lietba tu-
LckwcjjamHum capcre ft aroplc&i mra^iiL n.,i-
int ,K nas jiar:i:ti mioIuLu, li (slum lutliuii
ipe Dwhfli *St ire&m* vicsnaaij parsiui, (i
itotltat *tempt&qf huattJict*, inpcraos ;
i n affixis, & ad orientetn vcl fep-
v^mrtiincin rc/ln, ur.Jmt: ii|l]'i:JitDS, quos duratoj &
& atlulum cjitsiin&urx lcr-
jnljOJIlltiiJIU An-
niuiiiu pru\, :n ,ii;fo maiiJatur, qni
. . . . . i lir.lol
ljiii::jiri!r rot-i;. ^'~x rajicitnis, quisiirinis&aluu*
ticqiuc pfofcmilflc & *ctv*
cauL-5 gl iiii, qui in altrram [»-
rfaqnam crkicniapi
___inCT , vol *iliis U;:o,* i*A*:ilr> Jiq-iorc ma^eJa
arct ttauth CJiorecstFulcw purpuufcctLs, qutt *I*
*u[uatac*tani txmaat^oondxm* fbrdidu, titipurit. tft
cnimiljis, Uliollin tritiums, cra;i:!(;i)ii3cjuscoJoi-is
is. CErulMm,Jpumiim intutame», qt»»ra igni
fL-™^ff-™-o ».»A«»* ciittiru:, imfiim irtfcdorw yo-
w. Ad iracidijhiltortam
Mn'ain, quam iti)hc ,S; Jelirriptici-.
•licrirari [••Jttefrcit
.: *i* i. tap. i

fMM

t.

*frtfmjm**
i mm,

on »nnaan dsr«t

•nltiu- DiiurS:

mulu

™am vjderur. a fslaino:Jc I ,,,,,,,,, ,ij cn,

tie lie

•!«. inrjuit, imnort. -l
(.-nor,, n»-

"Wmtntucml
!«« 8c fin

Sesamoides parva an chondrilla.

ntironit»tti,meroinet

Pifcriuj'
L;C ii oote.
irfcriliitGiltiiB*
[tlucti.L?lihiS, v™""
imbai, t ilxia ad litam-

i-r
ad o p
"T"'11!
jrcCatur

Ergo ft t-hfffpj'tet otmr, lujl
Frxmiit itfttrfit -.macn!aqvettd,
icut:inrtm itinti>tj'jmttnt
i'lirj Jut ,i/(t».

tn ,.r.ni.
nni! iulf
r. cam, 1 -tilln i k

uJ.ijm liaud
11 lank trtiitt.qirie

htrhnulli
tiitum tflgtxtrtrm : tsoKtmtum tnim
J^B*, - *htntf-f- jUttBltl.* *I* ,.,:.:•:; ii.,,,,, ,•:
,-./r, Votparii, nr:a!iiK taifc P
in nciitiquain'ilijiij cfSjjicni ha W-
: fans iffirtnari
i inn-
1'tir.ml-
tnt pnnwiniTiincdiom*. ,j,inanaJfC«n-
!£ ,»!!-.. to
r
pat

pxppp n\, ;.,.. ..3i *Chryfbcomefrutex eft exiguus, palmi altttudtne, ctmafjrecie corymborum. J-Iyfopifimsle.\/hn\\/S lib* xx. cap. xvii. *Origanum piura genera in medtcina habet,omtin velfrafion appellant, hypfoponondijfimtle.* (Videledtor cap.de origano fupra cap.j f. hujus Jibri} Idem lib. xxvu. *cap. xu. ftacbas ininfulu ejufdemnominisgignitur, odor at a herba,corna hyjfbpi, amara.* (Adeac Jedor cap de ftocchade Jib. xxvi. ca.x*A Wyffof* baccatern*comufe IS in aquapota diebus Jed earn,* cap. fequent. *Hy JJopi bacca cum aqua pot**. Nicandri fcholiaftes, ad hunc verfum.

j^ ^a w r ^, inquit, pomm *ó/^iaozcu^vx^^* Et haecde hyffopjj tradideruntveteres. Nili quod'facra pagina doceat, herbam effe parvam ac in muris parietibuique nafci: Regum enim in cap. i v. Iegitur. *E'***iinf ć* s<e*« *fiei? *£& rtSr %vkvv ^ri T^(xifydv 79c* ir rf *AtfZćtv*, £ '{as tnt *V-rtimv tit tK7n)£tvoqvt)i h* 'TWV &%OV. Dijferutt Salomon fufeflignis a cedro qvp eft tn Libano, ttfque ad hyffopum qua egreditur de pariete.* Locus hie aliter atque alicer explicatur , ut norunt ii qui in Theologia verfati funt. Alii' enim hyffopum vulgarem, alii mufctim, quidam adiantum, ac aliam aliquam interprerantur humilem plantam/Nobisilforumprobabilisopinio, quigfop/ uti in Hebraico codice habecur, plures denotare plancas afferunt, thy mum» hyflbpum, ferpillum, thymbram. Loci citati fenfushic eft; fieri nempe oppoficionem *rcrum ofw*** non genere differentium. Eftautem genus commune ucriufque plants in fcapium afTurgens, vel caulpfcens: quo in genere certum eft cedrum maximam^fop minimam appell^ri.Exaquibus aliam hyifopwm Diofcoridem, aliam Plinium delineare videmus. Diofcoridis enim & Graecorum hyflbpus umbellifert, fpicata Plinii, vel potius capitata. Quorundam opinio eft. capite de ftaechade non *hvffbpo* legendum, fed, ut apud Diofcoridem habetur^tywo.Horum opinionem,quanquam ego ncn rejiciam, improbare tamen videtur Nicandri Scholiafte Sj Cum fampfuchum hyffopo comparat, hnlc capitulum ftoechadi, tnymoquefimilius,quam ambellse. Vulgaris hyffopus fpicam ftoechadi, thymoque haud difflmile fert, de quafortaflls loquitur Plinius. Ad argumentum allatum exNicandriScholiafti refponderi poteft,eum nonfampfucho similemfecifTehyfrocfi,quod comam vel fpicam fampfuchjferat, fed quod folia totaque fades hyflbpus repraefentet. Indagandum etiam eft ntrum vulparis hyflbpus eadem fit qua? veterum. Hyffopus yulgaris caules fert dodrantales , duros, lignofos, geniculatos, quad ran gulares, in virgulas aliquot divifos# E geniculis bini,& area ezortum conjunctxiprodeunt furculi alterno& cruciformi pofitu. Caules furculique ab imo ad faftigium ufquefoliisconveftiti funt, quae ex geniculis oriuntur quaterna, bitia aut plura, Jongitudine unci alia,odorata,angufta,& utritnque acuminata,glabra, & veluti acu pundta,non tamen perforata, polygoni aut Iavenduhe referenda, fed minora, fatnra*-ciufq; virentia, quae furfum verfus, fenfim minora funt fex feptemve conjundi juxta folia, exiguos corymbos conftituunt,in fpica difpofitos,qui tanfen cauliculos non orbiculariter ambiunt,fed ad unum tantum Iatus exeunt: flores ex hifce cauliculis finguli prodeuv'tt hianres,colore rarius albidi, aliquando in purpura,cocrulei, fappius eleganter coerulei, ethii, falvi^quefloribusquodammcdo fimiles, fed minpres, ftaminibus etiam aliquot mediis,fc quibus minutiflima ftamina dependent purpurea. Singuli flores feminautplurimum qujterna relinquunt,nigrai& admodum parva: hyeme fummas virgas amittit, falvisinferioribus: radice nititur lignofa, dura, perenni. Comaejusodoretnacrem, aromaticum, &jucundumfpiratja poremhabetamarum, fervidum & tenuitate fua totum palatnm penetrantem. Floret xftate Iuho Auguftoque menfibus. In hortis Germaniae Belgi«que colitqj:: fponte nafcentem in murorum coronis oBfervavi. Huic hmilem aliam reperiri contingit,cauliculis brevionbus, &; plurima pane bnmum verfus rechnatis: folns paulo ni^rioribus ac craflioribus: flofculiscauliculosambientibus in fpi« modum digeftis, colore quoc^ue pulchre coeruleis, & fuperioris forma fimilibus.^Vcrmn tec fpecies rarior, vocaturque hyffopus utrmque flonfera. Hanc qui ne^ant veterum effe hyfiopum, hrisrationibusutuntur: Quod folium non ferat organo Heracleotico fatis fimile^ec ad inftar onitidis fatiscandidum, quodque careat umbella in rota: fpeciem circumadta, comam praetcrea chryfocomx fimilem non habeat. Ad ha?c, qui vul^arem hyflJ>num pro veterum vera hyfifopo agnofcun^his ferfc vcrbis refponoenc. Caeterum , inquiunr, nobis jarp conpercinn effe purnmushos omnes in dubio 5c errorc vcrfari, pervcrfi Marcelli interprerarione decepros, quandoquidem alitcr habet vulgaca Diofcoridis Itftio (cui etiam Oriba(lus& vetufti,aliquot codices adftipulanrur) quam ver^ tcrir Marcellus: ita enimGraecc le^icur: Oφ >Φ -J [illegible] eft,*Origanum* He*racleoticttm, quod aliicunilam vocant ,fohurn habet* H>7^ *fopofimife* : *umbeltam atitem non in rotafpecium orbicula? tamped veluti muln'fidam :* Haec Diofcorides. *Ex* quibus palam eft non comparaffe Diofcoridem origa'ni flores ipfius hyffopi floribus, ut perperam Rdarcellus vertir,cum abfolntb dixerir, nulla fad;a cum hyflbpo comparatione, ori^ano umbellam effe non in rorse modum orbieulatarti, fed veluti multifidam. Illud infuper hac in re non parvam ambigendi anfam praebuit,quod Dio* fcorides Iib.vi. in chryfocomes capite prodidit,cum inquit, *Chryjocome palmi altitudine frnticat, comam halens Jpecie corymborum , hyffopo fimilem.* Verunramen fi quis praeftanti judicioDioicoridis verba accurate perpendit, ilia fanfc tiihil illorum fenrentiap refragari com* perier,qui hyffopum quo paflim utimur, le^itimum effe contendunt. Siqnide in plantiscoma, probatiflimornm andborum teftimonio, non (olum de floribus,& corymbis intelligitur, fed etiam de foliis, & ramufcnlis^ dummodo haec hilari quadam venuftate plantam toram , vei fumma ejus exornent.Unde rede Plinius li xii.ca.Txv Balfamo folium proximu rurae perperua coma reddidir. itcmVirgilius lib.iv.Georgicorum perpulchr^ cecinir*

lite comam mollisjam turn tondebat acanthi.

fex his perfpicuu fieri arbitramur, chryfocomch comi, hoc eft,foliis & ramufculis hyffopo effe firtiilem,non autem ipfis corymbisfortaffe *JQ* univerfum rcatet.Quammobrem hie nullus, quantum equidem fenrimus, relinqnitur amplius dubirandi locus. Sed quod Hyffopus comrtiunis ufus,vemm lepitinjumqne fit, nobis manifeftfe commonftrat fymphitum petrseum, a nobis Cut fperatnus) proximis annis repertum, quod folia, vulgar! hvffopofimilia proferac. Nam cum fcribat Diofcorides fymphytum petrdeum folio effe origani, originum vero fbliahabere hyffopi, clariffimum pracbet argumentum, quod hyffopum quo paflim utitnur,fit verum. Quin criam cum idem au<5tor rradiderit, hyffopum duorum effe generum, nempe montanum & hortenfe, & utrumguc genus in noftrate paffim habeatur omnibus notis fimile, noh modo opinionem auger, hoc Iegitimuni effe hyffopum, fed otnnemquoquelitetn dirimit. Hue praerc rea alia accedit ratio, quod cum Diofcorides congeneres, vel fimilesplantas feriatim conjundlfque defcribere confueverit, ftatimque poft hyffopnm ftoccha* dem reprscfentaverit, quae folio, & fpicato flore hyffopum noftrum admodutn ^mulatur,oftendit quidem hallucinari eos, qui hyffopum hoc non legitimum effe hactenusiverunt inficias. Addeetiam,quodidem(utexperienria comprobat) iis omnibus calleat viribus, quas illi teddidit Dlfbfcorides.Poftremo cum idem fcribat Diofcorides , hyffopum nulli non cognitum effe , miramur fant, cur quidam, qui vulgare noftrum illegitimumfaciunt, legitimum apn a^lferant in medium: & praefertim cum nonfolum in hortis Diofcoridis habeatur, fei etiam in montibus. Diximus noftram fententiam ^ qua ne minimo quidem ungne,recedemns, quoufqne illi qui nobis refragantur,utrumque adferant hyffopum,quibus ntnbcll? infint.Haec funt ar^ume^ta.qnibus viri graviffimi prioremfcnrentiam debellant, ac vulgarem hvffopum legitimam afferunt. Miror admodum, quod Nicandri Scholiaftes locum, quern fupracitavimus, non produxerit; fententiam enim fuam valde roborat. Ad earn qnamferuntfolutionemrefpondeo, Verba ilia, *lv ieo%o&fc,*»^A*a<rinp,tjon in rotafteciem turbinatum,fi<t* 471/4/?,fuperflua fore,nifi ad hyffopum fpedtarent.Dixifferenimfimpliciter Diofcorides, cxmXvft (^ ^ *piw , umbelUm habet divifamfive multiplicetn.* Hie fenfus verborum Diofcoridis, Cum tradidifTet fitnilitudinem fol'prum origani heraclcotici referentium hyffopi folia,& fie majus prornliffet,excipiten quse diflimilitudinem inferebant inter origani & hyffopi umbel!y effigiem: ac ne minor ex ma jore fequeretur propofitio, &

(5m?liiiidotacitcillata, fubdit, *ilu f t ,i &* *umbelUm autem non rotundam effigU,* ur hyffopus haberi intelligendc*

inrelligendp ex coiifequentia: «AV<™fe *hy^pi****, *Sed jnplurcspartesdivij4tn:Et* hoc magis>quod lecundaorigalii (pcrsiq,uatfHyffopopeftffiniiloirf femen habeat vehui denfos corymbos:& congener tercia fpecics,fylvedrior femen proferar in umbella.Huncloquendi modnm DiofcoridesplLirypus inlocis obfcrvavit. Sic cap. xxT. lib.j i i. ftoechadem fcribic comam habere thymo fimiiem; ut autem poftmodum differentiam inter ihymum & ftoechadem notarer, cum fimiles effent comae, capicnl-'s referr* *(* nifi quodftoechadiscapitulamajora & oblongiorafpeftenturjfubjunxir, folia huiccflc longiora''& amariufcula. Vide cap. de ftoechade. Similiter lib. *11*1. cap. cv111. data foliorum polycnemonis cum ongano fimilirndincumbellae e diverfo notavit difflimilitudinem. Verba ipfa fcribam,«roAuK^woir J^ui^id *ycf»h'4f%*> 0l/AA* *hyty**** tpQifi* rtufo xpvXov voXvp* (vel ut Cornarius ex Plinio legit ** *ft cm puce fi) iitanp y**x#9<&', lvy}x^H A'''7ii tw'*%p&>lyovpf&i^ UAT\»»Siots wos fytfAtlat. Polycnemofrutex eft furculofuiy folia origam, cattle gentcults multu intercept to* (ferine *) ttti pidegii Neque vero umbellam habet, Jed parvos in cacumine corymbos, cumacri quadam odorisjucunJitate.* Eodem modo lib. lv\ cap.lv 11. Helichryfon ' folia ex intervallo abrotono fiimhahabere fcribit: Ut autem differentiam intpr abrotomum & helichryfon tradat, ait , helichryfoefTe comam in orbemcircumaSam aurear Iucis fulgore, umbellam rotundam veluti corynibis aridisdependentibus. *h.* Ad alterum argumentum refpondeo; omnino farendum voc£m *comam* , a Latinis Poctisaccipi pro fo'.iisfrondcque arborum, herbarumqueut apud Poetam

•———*Rgdeuntjamgramina camfi,*
Arboribufquecoma. Virgil, de vite,
-——*»Tuncftringe ct.nas, tuncbrachia tunde.*

Idem alibi de alia arbore.'

·•——— *Pofuitque comas, (3 brachiajerr*
OUrn arbor. r.

Pllnius eriam comam pro foliis accepit lib.xvi.cap.xix *Prtterea arborum aliis decidunt folia: aha fempiterna comavirent.* Latini erpocomam pro foliis acceperunt. Eandem fignificationem apudGraecos obcinuiffe vocem *H9f*v,vel* hinc ccgnofcere licet,quod Grammatici **§?£§* interpretentur ,^A#»^«»- ˙K«>U» pro folio Galenum pofuifle, fcribunt lib.I. ad Glaucon cap. x. ubj interpres; *Maximi vero poft dies feptem danda eft, jugiter abfinthii coma.* Vox *ww* in Graeco non repentur codice. M&A/f» *i{Ts>Z'u^udiov* AAffiff oi/vfAfyatK *f*<7U imtS,Jifti* *vugpi.Citant & Theophraftum lib. in. decauf. cap.vf if. ubiait nee apud GJeni interptctem , *xixxi/ui* pro folio accipitur, fed plantse parte fuprema, five cacumine adultar jam pl*nr$,vel fronde. Quo fenfu Graeci & Botatini atfccperunt^uod frondes coma mentiantur.Sic apud Homcrū xo'ttif^xponi deber. *im**^* xlm* nctvQvXXcv* ;>«W, NemoLatinorum Graecorumque pro fingulari folio, vcl conopa rationis gratia *nip*** pro folio ufrprpatur.Ubi Pocta ait arboribus redire comas, frondesintelligif, cundtaquc arborum folia.ldem ad Plinii locum citatum dico, cum fcribit, cum fempiterna coma arbores vircre fcribir. vult folia non decigercf, fiSS femper foliis pr?ditas dTe iftas arbores. Sed ponamus, pro fingulari folio vocc hocaliqu£ufum fuiffe. Anne turn eo fenfu ufurpavit Diofcorides? An locus *'de* chryfocome idcircodc folio fineulari intelli^i debct ? Ad verba fi attendants, contrarin rcperiemu<. E>^ ‰«> w ^ f ^ w «?«- ^·inquit. Quis unquam vidit folium *fit**** w&pG»ftu hgo faltem hactenus corymbi fpecie folium nondum S°nfpexi. Nee folia in planris tali folent effe figura* Q^od de fymphyto petraro fcribunt, id probandum eft. [1] Iu rimorum Botanicorum (ententia eft, quod pro petr[a]9idit Diofcorides fymphyti petraei folia origanoeffe [fi]mili[a];ne per [C]lymphyt[e] iftud lib. iv. can.ix. his verbis : rv>^T» *«fcitu?*T ********yTM' $]mfiy[tmm] petraunfinpetris fitulis thy£?)>3 [ori]gano fi[m!ibus] y foliis tcnuibus, & cagani foliis fed [c]^m Parat pcrrxu fymphyti folia ori-. [fra]grantiora. Folia [lulo]s <'[i]aIes habet origanum habere non effe organof [in]-7^[c]elfe><[TM]i''WWM> fat is oftendit femen in pollincm pultcmque dudnm, cUe Vcncns m- ^uu.Nam ilia tcnuia non funt,quan- cenfivum & feminis genitalis quafi fermentum <[u]a[n]

quam nee craffTa, lataque dici mercantur. Nihil deniqueexeoconcludi poteft, iinenirihyflopum montanam *6c* hortenfem , reliqua conveniant oportet. IHud majoris ponderisargnmentum; quod vulgans hyffoptis ealdem vires habeat, quas vereres dehyffbpo tradiderunt. Sed ncc hoc fans probat vulgarem effe legiciinam, omncs habc?r, non quafdam tantum notas oportet. IHud concedimus,tuto ^c fine ul¦o periculo, a Mcdicis, pharmacopceifquepofTeufurpariprovera le^itimaque hyflbpo. Ultimutn argumentum eft^quod Diolcorides foleat congenercs planrasfeparatimconjunctimq jdefcribere .Sed nee hoc omni ex parte verum eft, faltem dubitatione non caret; ego certe illud nfTererc non aufim.Qu^ mei cum acoro,cypero,iridc fimilitudo? quas pulegii cum rraprorigano ac didamno ? Af ramen inter tragoriganum&didtamnnm pulegi rccenfethiftoriam.Id fecit non quod figura formaque jam niemoratisplantisfimile fitpulegium , fed quod viribus dixerit, a verimre non longc aberit.«:Vulgarisergohyf' fopus Iegitimanon eft;quod vel eo rantum probatur argumento, quod foliis origano onitidi non fie candidioribus,quodque baccas non ferar. Sed indngandum qi'"* per baccas intelligat Pliniiis:M^w4,inq^iit idem hb;*.[7]' cap.xx i v. *H baccis differentia. Alice namquefunt olrots^ Cauris, & alio modo Ioto cornis, alio myxtisjentifeo. Aq[u]%* *folio rnim ac fpin<e finefucco, medtoque ehamnurn g^[ere] inter baccas actnofquc cerajis. Pemtim bisprtmo candidutn* *& fere omni bus baccis.Mox aliis virefcitjit olivis.kurts*: *rubet vero moris, cerafi^cornis.Dcindenigrcfcit morisfC' rafis.oiivis.* Hujufmodi baccas hyflbpum ferre non erediderim.Baccap verohyfffepi funt,capituJa orbiculara,et conglobata,urriculis compadaac rcferta.Eodemy\w modo quo idem Plinius pfyllium baccas ferre tradir.Jib-xxv *c2Lp.xi.SemineautempN!ici,UT?denomen: hoctnb* *cis,ipfaherbainvimisreperitur.* Pfyllii bacc* captuW funr thymo proxima, qu* brcvirate nb onganc^difterunt. Alii ori-anum Anglxumgenninum Grxcorum exiftimant. Et Jai *I* vero reccdunt.Ongnnum emm iH'' folia habet viridiora,nigrioraque quam heraclcoticum,

cumonitidisorigani *fol^* fimiliora fint hyfTopo, quoa finr candidiora. nee umbcllâ habet m rorr effigicm or* biculatom, fed reliquis organis fimiiem, magis tamen JSiftaii. Et qui polium montanum quartum Clulii ac Dodn S five purpurecm Lobelii pro Grxcomm habenr falluntur. Non video quomodo ongani foliis comp[a]«[ri] P[offint] P[olii f]?![ia]; *Ori&mror* wndaftnt in oblongum dclincntia.qualia funt,tefteL»-ofcoride,centaurei minor is,hypericoq. lib. f i i. ç a p.» ubi centaurium minus herb?m ait origano hypcricoque [si]milem. ^ - ******* *J*JW*. v&****nif «W«*" WJ*** Nec hyperico, nec origano folia fonr [si]mila, ncc centaurei minoris, quae rotunda, ferrata fimbriata /ue, alie vero parva, oblonga, ferrata fimbriata centaurco vel origano [si]milia, ruti ex utrio j£ Plan^ difflimilia. Figura polii exhiberur lib. *jx. c*** xx. PoSprxrereaumbdfa divifa eft, neotiquai ro rotunda, [ob]longa-Con-lobata-Preterea polmm amnrum eft,qu£ [no]minica, ut [de]fcribere non [fo]lebant. Nec defunt qui Graecogenum abundare fanio- rum auctoribus defcriptum pro hyffopo habeant. De quo cratcogono hxc eruditus Pena & Lobelius. Cratcogonon arbor eft, quae de inter meiilia dicitur, vel cranogon arbor eft, quae de inter meiilia dicitur eft. Cratcogonum vero herba cerealis videtur, & affinis melampyro, cujus ufus, & cdns, femen vivchum & pernicialc reddere - id enim ab [ge]nere nomen [fi]gnificat,) lecnen roborcaeu^.^ qualis variolus imbuere. Nullius vero in menrem, planrr cm aptms qundrarent, notx, quam er, [q]ux propter fimilirudincm recentioribu^, alrerum mMamnyri eenns pntatur. In fylvofis collibus, & dire- SS umbrofis, Norbonx, Anglico, *$A^***«£* montis paffim malta arftate fruticat,cuWtum fergoicu^ bicimoque phifculis ,'& pctacnfatis pcrzn:nitcs, in eq tcalcas dirilis, cnfiabus rnue: fed rnulco crafiioribus & ainribu^»Quas nh imo tores folia, nclatim:pri,fcus tri- dicfae, phyllo *vS* vocati,vcl late* criftx gallinace aut linarir ambiunt. Florcs in fnmmis hcrbacci *ex* lutco, calati'culis minoribus,quam albar digitalw,'cd !imiIirer di>cftis, ut & melampyri ant linari? cffigiatrt. *<£ men in folliculo cxiguo mili'o non difpari, cnj'js odor *. fapor acre nonnihil teftantur, nti & folia ficcata. Ac ta- ^etfi videatur hie locus lacanofusfc hians, ramcniftud

Cratsogenon Dal.

dart &eotem,nor) absre renr.Ha&enus fldverfarioni audtores. Decrsiamgonoj luraJib, *it.* Hanc non rile hylic*; umeximapme «pp»rttj Ft'la enim nun fort oriffarujfedljiuri^ iiinilu. ncc umhclliin, jinbelizvc lirni-j lequidfert: Verbout dicam, nihJhabetqunhyirupLUTj veterum referac. Imago, quamClariir.DodoneMjsex codice (.(ffjreoe? hjbec,li nousdvorba & fernentiamDiofcoridis quondam plfla jOpcimt rererre hyflbpuin vidctur. Folns pinginir latis.origam fim'libus, & captculit in futnmis virgis riiiint'ndbiis.iiusumtjclliim in rues ef-(giett) circu.iiadt ,m mcnriiiniur.Prolper Alpinus aliam * quandam plaiitairt hyll^jpi Crecict nomine dclcribic, cjuas plutes oftendic notas, i vetcribus tr»dit«. V crt)4 ipfa AJpinitubjunijsD). *Pltntum nt/bitifiimim fupt hibuimm Crcticaii ex f-mmibm in berto •mbit nttitm, cubitilisfert Mdrniludtois erigitnocmti puns fitmlem IS fitribuit & foi'u, <£t umbtlltt stryi'baium ».i>di>jatjSii,jua eb erigint td&efttAiori, & vliiiwri diJlinjFiicbttrir nice, vtfiquit digit us dun) asm »!f*ci4t, p" pttintam tctigetint vtUiiorem edirem ftniiit, qu&mfi origanum oificsiit. Use plant* fructt ab HW raditt tnitltii futcw ti;, vcl ab unico cuttle txtuntibw nsn ex ictertttii^ at ebltquin'dtifoliis migani HiracUottciJeiiciaitiiiiCTibm,^ in cWtHJffl cucwntnil/HJ umixllx Corymbum mode in mtx medum ctrmimur, ftofciilis a!t>ii, jnj/ij iri'origins unite jqpartnt, i quibtu femtn tr.inuwm nigrefcent fit. Tec a plant a enimii tdsmta, (3 guflm cum valida ammonia tcteftipima, totoqtit tibicat, cum Itvi Imagine, arqat Life*

*byemeftti ex tttafycttm mutzre videtujf, ti.tmqueex unit TaJiciflu Tctctu Iiculia Jfurguiitfurfum Miiiiliixurini' ttsfoitis pulcgii miimau! btluj ex optsfieo t>efit is, <tc»fiui *b unj cMle adfummiutim afque cJuism vifitenttbm*

dum Cfeiimas. Vehtmtxter caff.Ait ($ fwat, ttntiioriirji tffcnliit, incidit, extemustqut burnerti trujfoi, rtfdemqnt dtterpi. I'riik ejtn dccufitivi fctlcnsfu'aeunti qt" viriit mtxime tsxtlw eB adjf'tnii turf.mei emiilajlrurr exfotiis hjff' fiesta, iS tntro trsxstnefrf[iat,siqutti:\ hjinfm vcntri afjmfilum, fclitmm ieteSitm livnc»- jubmulistn tnaliertbm,fi eoptrs livoreaffrtltifwHtwrdtgtrit.Ad'Bt. ntntfrigid cfl nuxM-jvvimeKti, (Sfetia I'm dt'cdurn iSfolia ttiam ftr osajitf-ptit. Jniiging. 'mmhcort/m.itt ynbut Hyifcfus *burid'ttt,i rfcur.t,., familutittr foliis te-*

nttrimii tumftU <ul txettmfiZ afvtimritm, Pliruam ip. fam viict.iitiii nuiiii t.iin ndimus.icuDeoi r.mtr appofui-

. in.

mulicutHakr.iJt

HylTopus arabuin iucfirc pcofficina.

jriim in H»f«,fcipititi f«!r«tjac flo» tiui pttrfureiK.

iKiti |Jotcft.&>nirs polium.qtini lupradnimav rajfidfe nyObpum Graftorum.catn Antmn ddinc^cone mini-IDCtOOWiOTt<joadqui none, iiderttqiicplaniam.f.iirti tfigebmif .Folinai cmm *\Atnt3* pilmini cubtuiii hiUopi»,poiiumihym.if5m: fun\tKcm ihymi, ncicowmn , «t ci *r;uD judtciuni fcr«. Net cum Ifad lien fcmratflidehnemope mum vir fummiwidfert tonvc

fi"'"mt£"<"Jmmtjt>r 4 ftitatArtbn Umtprtv*„„* j incrrKjue fdu r«mK|oe cjus cum mjjorana lumiitudincm tubenr. Vul-

n E hyflbpo mulco majorf m fitnilitudinem com I p wlev. Exfcripha c e p m

rntrtn- **mai** U | , ..fffcm *tjttiri.m . prut-it* mni.l *ttmtrt* <***• • n **Lib.**vH.cap.vi II. «•*•'* •If' - ••-<?", '**'• TUWW 'L' *»'"'*'.'**> •mihiitfn. I't **cmntn** *umodttmuni, quJtn* fjwj**'**! *t3 jgJtictltuiitxpiri,ijii.ittrtHtedtrc.* Scribe Wf;'*"

. httroctim cam moncatiuniquotl e*W°'' dori! ett, qnam fatii um qmxt odiiramm eff. anttin"»° norcre incjpiuttt. Mtinranuminodorum effeio^'?" P«icfiiia. SatirumodorepTaftarr.probsit

dict. L^rumqut autumtiu floret, Menfe fc JIDNocm] m. ,

& hu nc leu um PliniusTw: cit. Co^Wf»(;(fiJfW '',/*i *^*rf Htutat: quifft ran fytn* *ib* cjtuluaU tniftiua*-mintsgtiUquujuf (tnii'umat.* **Nun jniflWihertuI •''''' (u dc {t»ya_Mmha id Icnt-fiffe 1 heophraltum, &**

li! l[)ici allur, quwf DinfcnridM dr icrcltis i prudwln. H' *i m *'j9f*i> Km ^^•

-: T InAidtiuPcB.il: **rcstns i Pollux-**

. Scgnitur,

O.I«t c(V«J,H»T,1«rxe.»-.i Vcrum eB omni -'''' poreSor«< jfuci dHycms cttamsf-inlcai tos, apuitouos 1.1'i' at iqusmlair.ekmeia.flutit•«cdelt nutur. Hycmr Hoiei Helleborw nip*, ac q"^"1;£ fcrum.ca n^ieoua if rvaior mandicarrroi '''' liaiiunaw florW fura j-andir; quod tamen Oobii o .arc ncm licuir. Vcmm lanwn eft cirra n«aiem •bumini nottri lefuChrini, 13 hycmsdrmi'iinor l^ fiorcre. Dc Jrucotoquorl alitttttlixi "wrt,tuui. He''' d« flcient Dec*mbri.I^mtarfo, Fclwuarfo. Manic. » priliquc mcnfibul. Media hyetne vincaretvinw •"

ii, Ki« icHfiSirru viol *lb* tji trimatu. At ta !?r r%{nerJH. Rffi IS qatnqvennium ftrfirt, nte retij* •** au(i*. Hfo tnim jr aitit)vtvtjttt,*

V fr-.l Corruptus codex. Scfilwutlcpitlj« Plintus Lac tit. Otjrim* tfc.w.

rtmum. Ssm (S in Rffl'o £'''''''' U tn<m i»au

ttuhtgeimtnitic ctr.ntvm. fipftriti Fmtemo **PM*'f** *psutt.itcrimque frijlitit. Ft id *gmdumut* **w/rJ*»**

non ifchuncnua *vttbt* **ITjtoj'titafl**

FTHIS LI•• VS.

THEO-

THEO PHRASTX

DE

HISTORIA PLANTARUM

LIBER .SEPTIMVS-

KE*. A. CA*t.* I.

De berbaceis, # coloribus: treifque ejje fementes hortenfium: & quidquoque tempore ft ratur: necnonquafero, quavekciterexoleribusprQveniant.*

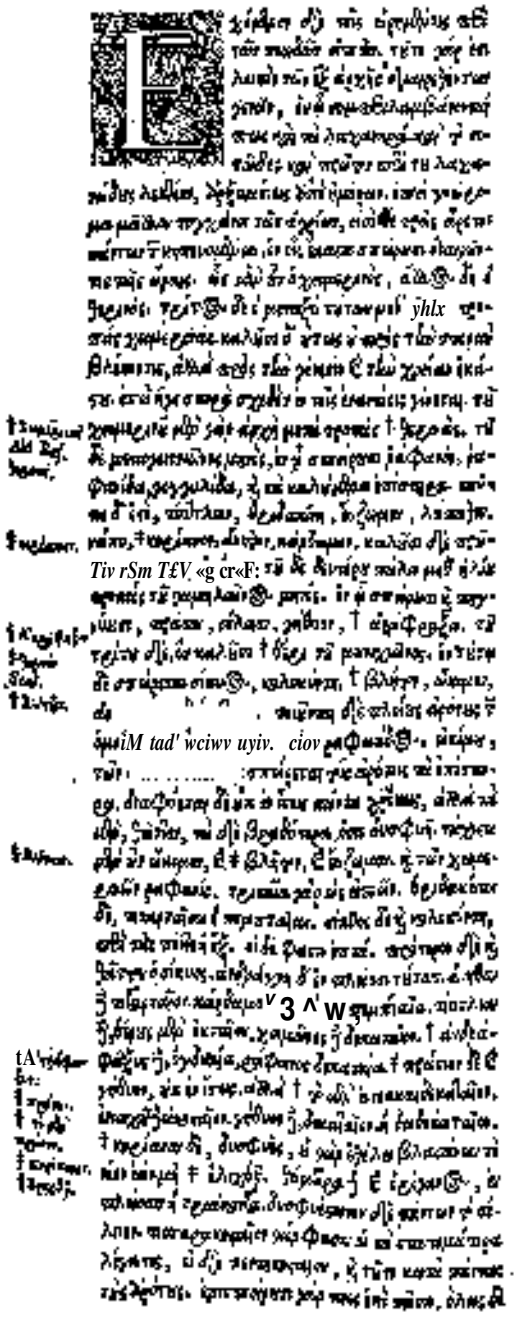

EQ^VITVR, ut dc herbacei^ doc^amos ; id enim ieliquum ^ generibuseftj in quae principio plantas omnes digdEmus: quo in genere olera etiato$_3$& frumenta quodammodo comprehendi vidcntur. *At* primum de oleribus indicandum, fumpco ab urbanis principio : fed enim hxc fylveftribus longe notiora. Sememes hortenfium, quibusCerifingulafolent[1], tres certe notanturjunahyberna, aliaapftiva , tertia qsx intet eas, poft hybernum folftJcium. Quas it^ appellant , non ratione fatus j fed ortus, ufufque cujufque. Satus enim in contrariis ferme confiltic temporibus. Quippe cum hyberni principium poll aeftivum folftitium fit, * menfe Iulio$_5$ quo braffi- * *Sole ext** cam, t radiculam, rapam, & + qua fementis po- *Rente in* itcr} vocant, ceu betam, laducam, t rumicem, fi- *Leone*: napi, coriannum, anethum, nafturtium fercre af- f *W*^{mU}* folent. Primamquefementemiftam appellant. Sc-^ifiirl" cundapoft brumam • lanuario incipit menfe. Qua *cam erUm* feminant > defiguntqne porrum$_3$ apium, gethyum, *cam]rumi** atnplicem. Tertia > quam'aeftivam appellant, 1 *cemjmapi.* mwifeMartioagiturj qua cucumis, curcurbita, * *Cum fit* blitum, ocimum, portulaca$_5$ t fatureja feruntur. *efttnaquA** Quin & alias plures fementes iunijinm fingulis *rw*^{tUm}* temporibusfaciunt^ ut t radicis,ocimi,&alio- *\cumfol* rum quorundam j fed omnibus fementibus$_5$ *t* quae *fxiftit m* pofteravocitantjferioptime poffunt. Omniapa-«n«e4gi* ri tempore nequaqnam proveniunt, fed alia cele- *fur-turn* rius,alia forius, quae fcilicet proventu contuma- J. cioraconfiftunt. Celqrrime ocimum^ blitum, *' ruca: & de hybernis t radix. Die namque (ut icaloquar) tertiotruiapit* Laduca quarto , y quinto. Cucumis, & cucurbita circa quintum, aut fexto: vel, ut alii volunt;, feptimo: fed prius, celeriufque cucumis. Portulaca feriorhifce exit• Anethum quarto. Nafturcium, &$napi$_3$ quinto, Beta aeftate, fexto: byeme , decimo. Atriplix, 0* davo: Braflica, decimo; Porrum, & gethyum, non conveniunf, fed porrum decimonono, nonnunquam etiam vicefimo die provenit. Gethyum decimo$_3$ aut duodecimo, Coriannum provenpi contumax eft j quippe t quod fi novum fit, nafci recufec^ t nifi convolvatur. Saturcjs atque origar,odiesplufquam triginta dantur. Omnium difficillime apium nafcitur: quadragefimo enim die affirmant, quicelerrimumejus proventum tradi-^w^. dcre: fed funt, qui quinquagefimo vclint, t quod * *Jd*^{tt}* etiam omnibus fementibus feri $_{pot}$cft. Quidam^S enim omnibus id adjungunt. Ad fummam , *qu*Spore,* locis pluribus fen patiuntur, h$cnihilo *cdmus jut*** ''''' *ttfeM***

ex majore parte proveniunt. Quod autem, si fit aqua, tenuius, aiunt, nihil conficiat ad celeritatem. At oleum, si imprecta, frigida, cocloque multi circumdare solent, ferius proficiunt: tum & temptatas, fortasse tafvefementifuccedens, fkitut alias ferius, ita & hic maturius germinetur. Difchmen iUud quoque in«rW<; fementibus tt fingulis, quod loeis ipricis, carnosis, tempora t difFerant,atque inquibusconveniant; radicem tyeme quidam proverare afSrmant * Ad hasc temporum (ut retulimus) diverfitatc plu" diflidenr. Ergo tempora germinandi hare^ addicuntur. R dam enim macunus ex reccntionbus exe'"nC , porrum,gethy_UM,c_UC_Umis,cuc_0rbita. ^em non *ulli feiren__ cucumcrjs Jadc , prsemaceratum ferunt, quo celerius exeat. Contra *fiuio* qusdam ex vetere celerius, ut apium, heta, na- lturtium , 1 Jatureia , coriannum , ^orlSa"urn ' tll,/»»» qaemadmodum dicturi erit. Peculiare in betis in- quiunt evenire, quod non feinen eamre pertinet ,lu] ^fe(f]ongo ten-pore poit, anno >u»- «, .• L-a|centej &tertiS: quadecaulaexlargacopw^y feminiscxiguumprodircfolerc. Quodque autem^i feminum fi audora in plenum deciderit, ad *ttra-^i*

^c ^^aiones aurem fructuum omnium s- ftarccontinent. Sedprius, celeriufque (utfim- nliciusagam j illapcrfjciunrur,qu«priusiaaruc- rure. R^et Cim ff^ ^^ SW Cmli S celalis , celerius crcdiiur, ferenique ocyus ^um,porrum, geth^m^uxquidem v... phas tem- poris educare queunt. Nec semina dici debent. Ma- jor enim eorum pars ftirul atque ferum perfectum fru fit, eapredicit. Cimcibus pene, quae caule cruillo fructum perficiunt, facies eo perfici folet: quod ex caulibus lateralcs furculos edunt. Eteeptis, quae unicaulia conftant, ut porrum, weiayum, capc, allium. Omnia autem .quam f rur-que deflde- rare: fed magisj quae infinniorafunt,curaqueegc- ere majore alimento copiofwre.

IVL1I CiESARIS SCALIGERI AD CAP. I⁵

Exafnfy Vides hifiorum dfcettum. Quiffe jvr- rat hie herbal & berbacea. At fnore libro jam c«- ronamtntacumfmfiteTetur.fsrtiebatur mfruticet ◦ h»bm. Praurea fridem dtxtrat de ffinofis : qua- tV-vlttdniiceftitim folia emit tun" Ad bac, M »-:. comtrtbendi A**** dicit. Verum tnimvtri gfnere oppofitum fubjiat : at tenuicem*

•AS^W Vix de/ir/ar 9/ ir«, pe/i«/ m «,»,,,» , «« 4r4»-

*Amend, fed *<> « P<>re dtnemtnMTUR. p fit in contraws ttmfmhs ; «»' Zt-cum men- dtbtbunt, tafirenturm ate. jdqucfatet. cum intuit , I >> i centrario tnox, v> J , Nti comtcvtiiiur. Quid ut nafcerentur in»^J «*

©mnibus fementibus feri poteft. *Non esl ajfequutusfen* tenttam Theopbralli. Sed eft proportio fententta illiusl quejrovemunt celertus. At upturn tammorofum eft ad pro* ventendum, ut citra quinquagefimum, neaftatcqtndem. Igiturita* dice/jldque vel quocunque tempore iationis. ishWp** , *Theodorus,* adjungunt, adferunf. *Inde enim verbt tratlus &Jigntficano, (3 ufus.* .

3\'ov\$\". Etenim de in loquitur, qua vrn 7rii<ni oigjnts t7neartic>T#f. Sententia. Quaadmittunt cujufvtsfementis occafioncm , eorum pleraque nibilo cclerius propterea aftatc froveniunt. Id quod profetto minim eft a fijllius vi tern- . peftattsnibiljuventur.

Leg&n, «fe*wwr«, *in tertiocafu.* Aere^inus libero. *Fajfive Tbeodorus interpretatus eft in pntno cafu*, «fe«>*g-»i*, aerecircumdata. *Iccirco eft coatlus addere,* trifti.

*»š(*7tlf.Thtodorusaddit(eiLempli gratia.)* Now *eft exemphim hocjediffumet res, & ratio. Itaque enumerat omnes caufas : locum, tempus, aerem, turn autem & aeris,J$ temporis eventa.*

E'ọ' ... Io quibus tempora differant, &inquibus convemant* N^n *ex<> frejfu verba : defentiaviderit. Non enimpgmficatw eft d* temporum differentia : fed monet in qutbusgerrpora tnutentcelentdtemprovemendi £{bapham excmplo utitur > qm cum die tertia bibema proveniat, nibilo celerius exit aftate. Ntlihgitur rmtavtt aftas.*

Tbeodorus, Ad haec temporum, ut retulimus, diverfitateplurimumdifferunt. Adhxc, *pro eo quod aln dieting* in fumma. *Et videtur fie Salluftius loquutus. Rft autem conclufio,quam non poteft tndtcare oratio ilia* ad haec : *pra~fcrtim cum fit yhi-n^^i^Contrarium buicpoftremo exemplo de rbapbano, non autem additio. At verba ilia,* ad hsec, *fpnt nota additamwtorumfimilitudinis.*

LcgC, Jyjt <sr&i 1 Qtcfi**** Gf *cc^vfnt^t ; nom*

*E^ıп6 ^ jy JudJrHt <p^* J. *xapriy f afoci. J[iuot. liic eft disjunBiva.* Non anno protinus, quo funt fata, fed fequen* te iemen gerere. *Tbeodorus conjunxtt.* Non folum anno, fed etiam birhatu: *atqwe eifavet afii exemplum.* Eo*dcm enim anno fert. Theodoras legit y nfcin^ non* , fjj^cr/^. *Et paulo poft item.*

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOTJE ET COMMENTARIUS.

DE herbaceis ac herbis fe a&urum promittit Theophraftus; inter herbacea herbafque numerans olera &frumenta. Deoleribushoclib vn. agit In olerum,autem clalfem multa referr,quse herbae did nequeunc,ut origanum,rucam,apium,aliaque, quae vel frutices, vel fuffrutices funt, fi definkionem fequamur, quam libris prioTibus dedit.

A%<tf»ji>os-* Infr[a] cap.vi i. quae >«^*y« vocentur do*Olerum enim vocamns^quanobii ufuifunt quotidiano.* Sed frumentum,pifa> cerafa^nala,pyra,quotidianoufui inferviunr, &incibos recipiuntur. Mehor eorum definitio , qui *xdx&ov* dicunc oinnem herbam fativam,qu2e edendo eft. Eadem fermeTheophrafti fententia. A«^«>* enim vulr eflfeherbas, quae in culinaeufum recipiuntnr. *A<%uf** dicitaeffe volunt, *z$$ v kazolvn**. Qu^od fodiatur terra in plantatione oleris. Forte; quod olera foffione, fimo, terraquebenfe culta gaudeant.Hefychius.A«^iW,»p«V-<r«» , *<7X.oivTti>* , *fyjff* TO A«^«»tff TO *fMyoi'Kmt %euW** OIUS apud Latinos dicitur omnis herba, qua; in ufu culinarfb eft. Olusabalendo, quod oleribusalerentur homines, antequam fruges effent reperci. Alia ramen Varronis eft fententia lib. i v-de lingua Latina,ubi ab olla fadum olus contendit, *Ab olla olera ditla: quorum a genere cruda olera, e quen ad ceq mndum, quod rueret e rure, ruapa: undc rapa.* Poftrema corrupta^cribe, *quod e terra ruerent*, I^w^pt, unde *rapa.* Vide orp,de ra'^a.

1*^7S, «^S«<1 Tpdr inquit effe *dynvf.* Jdem fernifc infra reperit cap. x 11. ubi de fcilla agit, *Apl-nvt* femencis tempus exponi debet, non arandi. Scio «^T»» accentu in antepenultima five prima,fignificare, arationem, fegetem^erramque fubadkam; *dytb* mo accentu in ultima ferendi tempus. Vulgatam tamen fervavi Ie&ionem , quodanimadverterirn, ha*cab>ipfis auSoribus Graecis, etiam antiquiffimis, confundi. Uti apud Theophraftam lib. i n . decaufiscap. xxiv. An triatantum tempora funt ferendi ? Videtur hoc docere Theophraftus. Verum tamen effe non videtur. Columella enim Iib.xi.cap. iii.quaefingulismenfibusferendaTnntdocet. Jdem facit lib.II. Palladius.Mem lib.xi I Caffianns Baffus. Dicendum, tria tantum tempora numerare Theophraftum , quod tribus hifce omnis generis femina mandari terras foleant, aliis vero pauca Sic Columclla loco jam citato duo tan'tum praecipua tempora fementis effe ^ocet , cum per totum caput, qua? fingulis. menfibus ferenda fint, praefcribat. Et halfcmentem cfo Theophrafti, quae fequuntur oftendunt *mtovnai J[**

^kctxovn J[i^writs Iyirfoc] A[o]fo» noh a femeritis, fed ab ortus tempore, ut aitThcophraft[us],denominarunt. Contra Latini a (atus ratione nominarunt. Quod aptem ait, iarumconrrariistemporibus inftituenflum, Latiniimitatifunt. Namqu«in hyemem nafci debent, id'eft quorum ufus eft hybernotempore, ea xftare feri debent* cum fol inercditur, vel jam ingreffiw eft Lconem. Maft CFRO in Aldino cod,ce *rcr\m* e f t ^ ^ R e - .aèGaza,utetiam obfervavit Scaiipcr, ^ le^ir. Dubiranone tamen non caret q[uo]d fcribic Theophraftus. Nam felinumvulgo petroftlinum vocant, quod aeftateferitur, autumno prdvenit, eodemque tempore ufum praebet: quod autumno feritur, hyeme in ufus culinarios recipitur. Rhaphanusminor verefata, ipio adhuc vere fimiles praebet ufos,\ major ante hyemem non expetitur. Idem de rumice , la&uca, iimilibufque dico. Fortaffis intelligit, turn demum caulem emirte-*e. Sed nee hoc verum , nee mentem effe magiftri vox *wvtw* oftendit: Ocimum, portulaca , menle Martio lara, aeftate caulem producu^ft, immomenfe Majofata, IuKo cum caule florcqne cohfpexLColumeUalococitato. *Menfe autem Fcbruario velplant a, velfemineruta^ atque jifparagus, © iterum cave femen f& porri: nee mi~nusfiyernum&<eftivum fruitum vples kabere , Syriaca radicu & rapanapique feminaohuesl nam*li%$3 ulpki ultima eft hujus temp or u pejitio.*

E'W ffwtlpovn*] Migti«7»^ menfis initium capiebar,' quando fol in Leonem ingrediebatur , qucd hodic fit xx 11. menfis Inlii die. Columella loco citato parvo^. immonullo difcrimine Auguftomerfefemina rhaphani, rapx terra? commit,tend um praecipit. *Cater urn*, inquit , *Augvfto circa Vulcanalia tertiafario eft (* femenris tempus non ab ufu ortuque, fed ratione fatus, ut dixi^ apud Latinos incipit *) eaque optima radicis,* (fie rhaphanum vocatj *& rapa, itemque napi^ t$fifer*5, neemmut olerts atri: atque hacfunt fatimum tempora**

cat femen non nudum terra? committere, fed intra aliquod conditum deponere. Q[u]°[m]°^°[p]Q^ Theophraflum lib.11. de cauf. cap xxi J*• verbum'*imyw'fu**ac^ ci[p]tur.

*sum** wi itw d&*upGxi*r >QH w «*«'»fl>jy.*Hunc locum fie vcitit Phnius lib.xi 11. cap. xxiv. *Non omittendum eft ($ quod Babylonc feritur injpinis.quoniam non altcubt vi~vit.ficut vifcum in arboribm : fdilludin jpinatantum^ qua regia vocatur. lAiiilm quod codem die germinet, flyo injeRum eft : in]kitur autem ipfoianis ortu, (S celemmi arborem occupat.* IdemTheopbraftus eodem lib. cap, XXIV.

ª7?g^f , ÖftfC^yZ, TOTSSTSxclfiltVOV # f f ^ » ftVJ[1]*, ^ " " ^ «fej «<^«w. In his autem ,qwbw femen impomrctiihmus > accidens illud locum habere non pejfit. Ex praeletlione enim agunt. Verum teirpus Jubferendi cafiunt, cum fubjacens planta turgefcere incipit. Stcutjpina ilia dumfidus o,itur intumefcere plane videtur.* Sed longealiofenfu vox i[w]vl *my** hoc accipi debet capite, videlicet pro altera , live fecundnfatione.CoIrmellalib.xi.cap in . *Kuncquii quoqi tempore vel colendunr, telfSre9Jdumfit,pracipiamus, & frirtjumdehis generibtis loquendum eft^ q[ua] n[o]rf[un]\ duobusfcri temporibustytc™*& Graeci vocant) *id gft v r* 1$ autu?nnojunt autem fetaina braffica (3 lac~luca,[c]inara[p] eruca,nat}urtit, conandru cbareplylh. anethi pafiinaca, ftferu,papaveris:Hac enim vel circa calendas Sepun.br is] vel neltus ante calendasMartias 'Febwanoferuntur LOCK vert ficcisauttcpdis,qualiafunt Calabria, & A\puhamaritinajoffunt circa idns lanuarias terra committi.* EW*-«>«'

Q[ ] Plinius

Vlinias refereYeverthWb.xvi M.ca.x.x. *Namcuwbyeme pragehda capta fegetes ffffent , refevefunt\ r£farnentes campos mr*Jc Martio.'Emcaro^* voccm de alcera fatio-. neaccipiendam effe, ex ipfo Theophraftohoceodcin probatur capice,**** t o ^w& *ig%l% ^ i^V^Jdc̄ Codem cap.J^vf'sm'ftirovm* v *nMpot.-norxepKS&t** jS

ywvw ™y i^r.t/j. ^(ITH^VCTI *$nus* 1^7^™. Arhenagoras in Apologia o *ym^t* **,&**» «*,,* ^ ^ *whww ,,;Agricola quifemen ten a mandate fruge n exfpetiat,non iteransfationem.* Hefiodus ^ v .

•-• Tov S7 cvv vtWTip© uTKog dfiefyuv*
2m^uu7i6 SctorffzuB'cui K£H tTnanog/fiv ahictcS'cu.
*Hoc verb neque junior alms melior^*
ddjpargendumfemma & iterata fationem evitandam.

Ad hos verlliS MofcopuJuS. *rovrov cvA*,u£{ §*l\d'foes n*-r*

*Eptlp*ri4,inqu\t,eft it er at a'fat io .quando ahttdjemen in eandem injiciunt t err am, hoc fit quando fatio*

Idem

ex alcer

T«AW»« «^e4#u. *luncigiturmenfis eratMamaTierlcon temdevtro eo anno eUpfo (freteriere) HecatombaonMetagunion Bcedromton. Hoc dewummenje, vtx föil initia Cereris, Q\u\,idemum decent naves habentem vacua able-*
£fl*, 0 ar^»f, v. ^fc«/4. Qno loco Orator M*maflcrionc nuncutum fuifle dicit Philippum Hrreum caltrum obfidcrcAthcnienfesquc multis verbis & tumnltu tac^o tandem decrevifTe qnadraginta triremes producere.Poft quod decretum menfe anni quarto faAumanrms affediis fuir, & ad finem non folum deduaus, fed & prxrerca de fequente anno & novo effluxerunt Hecatombxon, Metageitnion, &; Boadromion tres anni p:imimcnfes, priufquam Athenienfes quod decreverant exequerenrur. MIT*-,*™*, ergo menfis fecundus, fie huic conranus *rm/uiu*,* odkavus. Hujus initium crat, fi veterem ftylumfequamur xl i. Ianuarii die, fin vcrb novum calculum xacn Ianuar.Solent quippe Atticiantiqui initium anni fumcreab ipfo folftitii die; annum dividere in xi i. menfes, quorum intium erat, quando Jol in novum ingrederetur zodiaci fTgnum. Cum ergo

MT'C in f^«-Vidc qu? fupra li.in.&iv.dida funt.

m?ni & d^C ent Graecide Hyemali loqui ftfTlfitd.Ro-
Meteor Ariftoteles Jib. ii. Mophrafto pu Pro ex Theo- s&c/ *Mpparitt cornet* pofi*

*brumam*i, *file exiftente in* Aquario. Contra quando folft'itium'sel tivum mdicerevellcnt, acidebantvoccm fy><-*voU* , uti hoc ipfocapice, aliifqueplurimi^loci-sJegcre cftapudTheophraftum. Lanniseftivumiolftitium *w** *%*&* folftitium vocabant hyemale; Brumafn, velbrumale folftitium, uti viri magni obfervarunt exColumella cum hunccitant locum, xvi. *Calend. lanu. quun* *fil in Caprtcornum tranfitum facit, brumale folslitiuvu* Non memini ubi hex Columella dicat. Locum corrupt" fcio;xvi.Calend.ianuar. noneritBruma,aut brumale lolftitium, fed vin. Calcnd.Ianuar.Columcllalib.ixcap. xiv. *AboccajuVtrgiliarum ad bruwam, qua fir*# conficitur circay* n. Calend. lanuant in cfiava farfe Caprtcorni jtmrecondttomelle utuntur examina , eoqut ujque ad ArtWriortum fttfitmntur. Nee me fallit Ihfparchi ratio, qua docet,Joljiitia & aqmnoflta, non cttavtr, •Jedprimit fartibwfignorum confici. Verum in bacrnrts di~ fciplina fequor nuncEudoxi^ ($ Metoms, antiqttorumquc fatfus ajirologorum, qui ftint aptati pullicis faenfiens, quia (3 notior eft ifta vetus agricolis Concept a opinio.* N<* *tamenHipparcbijubtihtaspingmoribus^ utAjunt, xufti" corupi hterts necejjana esl.* Chriftiani Hipparchi raWnem icquuntur. Bruma autem dicitur hyemale Jolftitium, quod turn anni dies breviffiirus. *Brum* <pm brevima dies,* id eft *breTiJJima,* inde *breuwa & bruma. H** antiqui dicebant, brens, brevior, brevimus, fie plus» plunor, plunmus. Ira darus , clarior, clarimus. I^0* dorigloflar, clanmum, ciarifi mum.

Quiaquolibet temporcferidebeatlegesapud Colurriellum lib.xi.cap. TWOF.] iamanrcnos obfervavit magn ger, profcfi/liffcrnbehum. *vtl* fub inteJJigi del et vox *fwU-* Sic fupra Mi^ >i *iM*rn*

Mowi^riy^menkin cdecujusinitio arquinodiufltyerrū^x hoc! heo{·hrafti Joco parere rorefr.cnjus h^c ien-

>^,i*i M«Mfci^<fr.Pnnci,ium reuii fatns.abarquinoaio verno,quem *iti\ū vocant fbfe exiftente in Ariete con*, tingir.M#*»^«*»«menlem effe in quoaequinodtium conuneit vernum *cx* Anftotele probaturjubi fcribir,plurim*o$*pifces circaapquinodtium parere, aclurimapar* re tnbus his mcnlibus Ivlunjch'one, Thargelione, Scir* rophorione. Scirroj>horicna effe menfem,qui folftitium nfiecedit ex hb.iv.cap.xi I. Theopbrafti latis clare liquet. Vide, quae ad locum ilium notavimus-Verba Anftore'lisrejenunrur lib v.hift.Animal.ca.xiii -*fnV

*Panuht plunn iptfces tnbm menfilw jAunjchtone , Thargelione, ($ Scinophorione, autumno patter** Vulgo vertimt: *Pariunt ptfcesplurtnuifui pane menfibu* hi'tnbm Martio, Apri/i, Majo : autumnopauct.Mcliu** Plinius, quern frqm ojftrrcbar, hb.ix.cap.Li. *fifewff* tribm menlibu:, Aprth, Majo, lunio. Apnlent* vertit,qiu)d *M*V*VX**'*&* menfis tic menfe conrireretur, *dux* reliquar Aprili. A*|» ad parrtmulrimpm A| rilis incipiebat cxfp^ra^at autem ad firtm alterius partis menfis Maij- Ita quoque *9Mtpcc<pv^tHf(* initium incidebar in parrtm ultimarxi menfis Adaij, finis em xx*- I''11'' die, id eft, ad finem partis alrcrius menfis Iunii.C^terum ad Ariftotelis locum citatum haec Scaliper, *Dtxtrat vere parere. tluncponit mefifuim ncn.tna! far ere ($ coir e pi fees verno timpore cap.\\\i. ejufdemlibritradidit. ErnenUSuidacodicem tn quo babethjiUuvww** ° M**f®~ P*'^'A'fyteuon.E'*ft rvi* A'frizes live pew**'* Menfis fecundus apud Athenienfes, m quo Muntcbia Diana celebrintur.* Falfum eft *MWPV#**»* anni fecundum effe menfem. Dccimuscft-Quare fcribe ut apud Hiavorinum & Varinum legirur, *Mwtw*itiH*j&**c Ah>aiw Decwws Atbenier,fiutn menfu.* Hujus inmum eft xxii. Martii dies,cum fol Ariecem irgcditur. Verrb ergo *Jole exiftente in Ariete.*

Taw W X>. #Doc«.Theophraftus quo *dieh* fario^c pro\eniant femma. Hunc locum male exferipfitPlinius lib. xir.cap. vii. *Inhorto fatorurn cchrrimc nOfcuntur ccitrMm , blttum, nafmaff|ff4j teYio die erurnpunt. Anethum quarto; Uaucaquintotrapbavrnfexto atcumts ^^curbttaieptimo-pafturtitiacfinapiquinto'. Beta qjlatefextobjeme decimo: atriphxctlavo: cape decimo nono^ut v<gefmo:gethju decirtoiaut duodecimo.* Napum inquir tert.odie provenire,ra,hanum fexto;Theo,hrafti raphanum certio, naptm quinrodie primumgermenemittere rradit.Er hie primus Pliniicrror;nifi forte quisvelit contendere Pliniana verba effedifpofita ac

loco

loco napi Iegcndiim raphani, & ubi raphanus habetur fcribendum napus. Absolutè quoque non dixir Theophraftus certio à iationc diepullulare, fed addidic *v$* «-9r*r. Necfcmper rertiodicerumpic raphanus,quam radiculam vocarnus, fed fiepius cjuarrc, quintoque; femper tamẽ citius quam alia femina à, fatione germen producic. Idem de bliro, Iadtuca,& caeteris dicondum. Alter PJinii error, quod napum & finapi divcrfas faciac *plantas, cum unaeademquefit, ut infra, ubi definapi nobis eric fermo,demonftrabo. Ladtucam Plinius quarto die e terra profilire fcribic, cum quarto, aucquinto dicat Graecus audtor; quod ad veritatem propius accedit. lea quoque Plinius cucumerem & cucurbitam feptimodie pullulare tradit; cum quinto, aux fexto, &, ex aliorum fententia,feptimo die nafci referat Theophraftus. *Uc* protulaca nihilPlinius.Porrum & gethyum non convenireait.Porrumquidcmaliqiiiandoxix.alrquandoxx. gethyurn x autxii. provenire commemorat •Theophraftus, Plinius autem caepe ait xix aut xx. provenirej gethyum;jdecimo aut duodecimo. Redẽ Gaza pro 9r^6o?or, quod *marubium album* denotat, *n^n** reftituit.Idvelexl.iv.decaufiscur.rJatet.Dccimoquinro die porrum e femine nafci fcribit ™ *ft 9&) Tmni&Jftty-TuTct, w 6*7np *&<n>».* Verifimile fit pro *wnxcufot&m'i** legenduin bn«x«,<JW&"«. Sic enim legic Plinias,qui ubique *ire?*™* oleris genus, 6c w^I™* plantam coronariam, de qua fupra lib.vi. cap. n. egimus , confunditj hoc vero loco pro w^W legit *x&pftvtv.*

K«6«««'"'ft *hrcpvis.* Corruptus codex. Vertunt, *Coriannum proventu contumax eft.quippe* quod fi novum fir, nafci recufet, nificonvolvatur. Non video quid convolutioad celeriorem feminutiy)roventum poific. Ex Plinio nihil fperandum ; *is* negligentius hunc locum reddidit. *Contumacius*» inquit, *coriandrum** Scaliger Iulius reftitait IOTTW^ ac inter*pretzturfubttftuletur. Theodoyus,* inquir, *nificonv$lvantur*•. Quid eft convolvi?^ *uti fuprafeminaainedamfubttftulabantur^ ut nafierenturl \x* fth* ^Br^^.oic lego^ita etiam *'xr&iajemina exficcantur.* Locus quern citat, reperitur lib. v. ubi eum examinavimus/videat noftras notas le&ar. *I'-mx-ńta** an *leviter torteo, znfubuftulor* fignificet, non inquiram; raro admodum eo (ignificatu reperitur. Illud dico rationi contrarium efle/ubuftulari femina,ut citius meliusque proreniant. Dum enim torrentur, & fubuftulantur, evanefcit ac perit humldum quod habent radicale *J* cortex etiarn durior redditur, cum mollipr fieri deberet. Nemini incognitum, femina duriori cortice macerari, tit celerius germen emittanr,coriandri autem femen,quia cortice tegitur, ficciore ac duriore quam reliquà olera^ ideõ macerarî debet. Sic etiam lupinos, phafelos, aliaque plura femina olitores macerant, ut citius germen emittant.Scribo ergo: n\^)c\ ft %.*? nifi *inde* e*lur. Hanc emendationem ipfe probat Theophraftus lib. iv de cauf. cap.n I. -Aurfnk *Jitf* ri *wlJcv, h,$B£j*m W f* fti^. *cirri*?iox*ti&7>it*u<r<!g ^S fyxZfit* i« TI de«iv«r. *Coriannum quoque difficileprovem. Btud enim germen emit tit nifi aqua pramaceratum, caufa*y *duritiembabet$ ligneo enim quafi tegmine tegitur.*

Qvpfiyt ft. Plinius; *Cunila quidenftS origanum foil yncxMem.GsLZZ.* vertic: *Satureja atque origano plus quam trigintadiesdantur.* De cunila? voce vfde quse fupra dixi*mus,* capitede origano. *tifi&i Gvzzfaturejamvzitit;* credo ex audkoritate Plinii qui lib. xix. cap. vi 1 *u* fcriBit. *Cratevtff apud Gracos cunilam bubulam eonomi^ neapjtellat. Cateriveroconyroides (* vide quae fupra dixi) *cunilaginem-.thymbram verd, qua fit cunila. HaPapudnos kabtt vocabulum (3 aliud, faturejidiSa in condimentario* gfJim.CoIumella autem,cujus audoritas apud me major, thymbram à fatureia diftingint lib. ix. cap. iv. *Eadem regiofcecundafitfruticis exhui, & maxime thymy dtqueongant, turn tttam thymbra, vel no fir at is cunila* fattende ad verbum *nofiratu) faturejamrutticivocant. Idem eodem f*pite.Tbyn,o deinde proxima thymbra^ fyttumque & origanum.* Terfi* *notajed adbucgenerofa fnarnusns, (3nojlrascunila, quamdixifatureim.* Idem

*Et fatureia thymi referens,thymbr*quefiiforem*

Placidus LaAantius in primam Theb.Srntii,ait thymbr.im Latine appellari poliam.Sed graviteT* errat. Nam vox urraque Graeca eft, ^^^ *vrixw* , res tamen diveifa.Vcrba ipfa Placidi Ladaimi addam.ad hunc Sutii verfufti

Seu Trojam Thymbraus habes.

Thyrnbra locus efi Troja ah heybacegnominatus,quam La tinipulejumdtctwus. llluc Admetiregupecw patct.* ha editus, quern yidi, codex habet. fn annorationibus, auc potius variis ledionibus, quas viri dcdJiffimiad calccm hbri adjecerunt, reperi, in alterocodice *ptilejnm,* in aU *\eropollium.* in MS. *vnbenam.* Ex*polUum* formarunc *folium.* Sed perinde utrum *pollium ,fnlcjum,* an *verbenam* legamus. Omnes à Thymbra funt plantae diveriàe, locifquediverfis,de(ingulisagitDiofcoridcs, ScTheoI phraftus. De polio Diofcorides lib. *I*1. cap.cxxlv. de thymbra lib. in.cap.xlv. Iheofhrailuslibrohocfeptimode th5*mbra,faturejaque infra plura.

AwrQuifx-nt. plinius loco citato, *Othnium dificillhr.e apium : <}uadragefin*o enim die cum celerrime, quwqungQfitng ma/ore exparte emergit.* Poftremam cJaufuism hujus periodiomifit Plinius, quam ita tra^ftulit Gsza: *Qgod enim omnibus(ementibusfieri pottft y quidam enim td adjungunt.Sed rejeminant* vel *refhunt* dicenduxn iuit, id enim eft 'w w «^f«.

K«n» **fr&wf %&f.* I n Aldino & Bafileenfi *%*?*<. Pro quo Scaliger*tf»*vs.* Placet vulgata ledio, o^f* > quod proximè adantiquam accedat. Sspe in antiquis Theophrafti codicibus pro *Spt,* ^« & *yj^* pro«i|i« ¸fcriptumeft. C«terum mentem hnjus loci re&£ percepic Scaliger. vide ejufdem animadverfiones.

n^iW&n» *fi ov &7, ivfais to, wea%7s.* Male in Aldino kK£«<iv. Caufas recenfet Theophraftus cur femina eodẽ modo fata tardius , vel ccleriius proveniant. Sunt autenv IOCUSL, coclum, aetas, tempos, fcrenitas, tempeftas, de quibus omnibus cum in libris de caufis luculentius agat: eó leftorcm remiuimus, acjuc cominentaria Scaligcri perlegat rogamus*

iwmtiftAwimhmlm. Hunc locum exferipfit Plinius his verbis, *Aliquidfiminum ataiconfert,quoniam* rfl*centioramaturiwgignuntur y inporro, getbyo, cucumere, cucurbitalex vetere autem aleriw proveniunt,apiun?, beta* cardamum, cunila, origanum, coriandrum.* Apii, *five* felini femen bimum terr* commifi bis, terve,fed quam anniculum citius provenire ha&enus non obfervavi. Nafturtii femen recens aeque cito ac antiquum provenir. Sed hoc folo, coeloque forte adferibendum.

Mi JV <p'<i<n*M%%vvvfw*Plinius loco citato: Af/-*
VT? be'ff^emne > mn entm mum eodem anno &£mt»

*wl5 m0*tc* ?a fc*tur.* Non putarim ex eodem lemine dx- verfis annis beta, alias atque alias plantas naki, fed esc deciduo.

li'tttt A1$ *IVK \nmin*m* Vertunt: *Quaiam non anno tantumfruBipcant, verum etiam bmatu\ ceu apiumjorrum.* JvlenteraT^heophrafti, utre&è monet Scaliger, non percepitGaza, uti nee Plinius, qui Iib.xix.cap. vi i. fie hunc locum tranftulitrgi/rfAm* *anno fno tantumparittnt, tjuadamfepmjicut apium3porrum,ge*hyum. Htcenimfi-ĭnelfata pluribut Otnis^reSlibili fertilitate proveniunt.* Falfum eft apium fxpius Ferre femen. Perire folet plaħta, quando lemen maturum reddidir. nifi forr^cultnra accedat, & rum etiam fa?pius perit. Noy* ^unt plantse quae ex deciduo nafcuntur femine;nec fcio quid fit *anno fuo pariunt** An alio anno quar© fuo parere poffunt ? Theophrafti verba fie verre. *Nonnutla non eodem quo fata funt anno femen ferunt,fed proximo7ut* *pff»».Videamus rem ipfam. Apium fi maturè admodum feratur^eftafque fequatur, conveniens eodem anno femen reddet. Idem faciet fi ante finem anni prsecedentis fernen terrse commiflùm eft, Majo Aprilique menfibusrèrrar mandatum poftero anno feret. Ut plurimum tamen altero à farione anno femen fert: rariflrne eodem.

ΚΕΦ. Β. CAP. II.

gusokraequibusnafcantur: nafcherb e femine, avulfwne, ramo, atquera-due. £<*u*<*ecaulemiforegerminent. Quaqupradicesperdurent: tf queeregerminent, quccnon**

[illegible]

NAfcuntur omnia b femine. Nonnulla etiam avulfione, ramo, radiceque. Avulfione, braffica: femper enim vel aliquid radicis cjus accipitur, Germine, rata, & origanum defiguntur, nee non & ocimum: nam id quoque transferor .curoad palmum , aut plus altitudinis venerit, dimidio abfeiffo. Radice allium feritur, & coepe, & bulbus, & 1f arrus: & in plenum? quaein capitatorumgenere cjufmodi fint. Nafci etiam ea pc-fiunt, quorum radices plus temporis durant, quanquam annuo conttent caule. Sed quod omnia provenire femine poffunt, manifeftum hinc eft. Ruta enim fie nafcitur, quodquidam negant: verumtarde, quadecaufa furculo ferere earn folent. IUorum vero quae radice provenium, radix quidem diuturna eft: ipfaautem annicaulia confiftunt. Itaque radices talium ft° lateregerminant, plurefque redduntur, non tantum in urbanis, atque hortenfibus, verum etiam in fylveftribus (ut didum jam eft) ceu in bulbis> gethyis, fcyllis , aliifque quibufdam. Qyzdani etiam non capitata, verum diuturniora, geritunare poffe cernuntur, ut apium i beta : mittunt enim radices, quibus folia , caulefque proveniunt, Gethyum quoque latere germinat, &porrumfubtusfuolatere promit, veluti quoddamcaput bulbaceum , ex quo foliorum ortus: caulc tamen arefadto , feminequc fublato. Sed quoniam eorum ca[illegible] fint idcirco fie* [illegible] tniirime leguntur ac proinde nunquam feruntur. Sed haec forfitan , & fimilia genere, proxima quodam modo nature caeparumcon-*Gihmt* : Quamobrem mirum eft [illegible] [illegible] bus 5 quaecunque diuturniora, [illegible] propiora conftent horum radices t[illegible] facile poffunt, ut vel in fruticum, atcpe [illegible] ticum genere fieri novimus Verum incsEpisTal-Sr^ liis, bulbifque , *vel numero hsc quodamino-t do ampledi potueris. Proventus autem (utre-? tulimus) trifarius eft, Semine , qui communis omnium eft : caule , radiceque qui prae-[illegible] tributnr* Caule vero recifb [illegible] omnia regerminant, exceptis, t [illegible] vocant.' Sed evidentiffima quafi & [illegible] ocimum, laduca> braffica. Et quidem [illegible] regerminatos caules fuaviores affirmant. ' prinios enim laduofos efle , atque amaros, utpote minus concotfos. Alii e contrario voluntfccundos, fcilicet lade refertiores conftare , *&d* dulciores fentiri, quamdiu teneri fint. [illegible] braffica csteris efle fuaviores caules [illegible] tos confeflum habetur, fi antequam t excaide-'fc, feat , folia detrahantur. Radices t plurimum certe perdurant , & alias regerr.iinant , [illegible] non. Radix, & rapa, fi terra cooperiantur, of-^^k, que ad sftatem durare , & crefcere poffunt: [illegible] quod olitorum nonnulli de indruftria faciunt. * Non enim regerminant, neque folium mittuntj nifi accumulatam humum femoueas , qubd [illegible] in reliquis deprehendi facile poteft. [illegible] [illegible] late- in profundum. tEtenimqua: illas*quecraffas [illegible] refuo

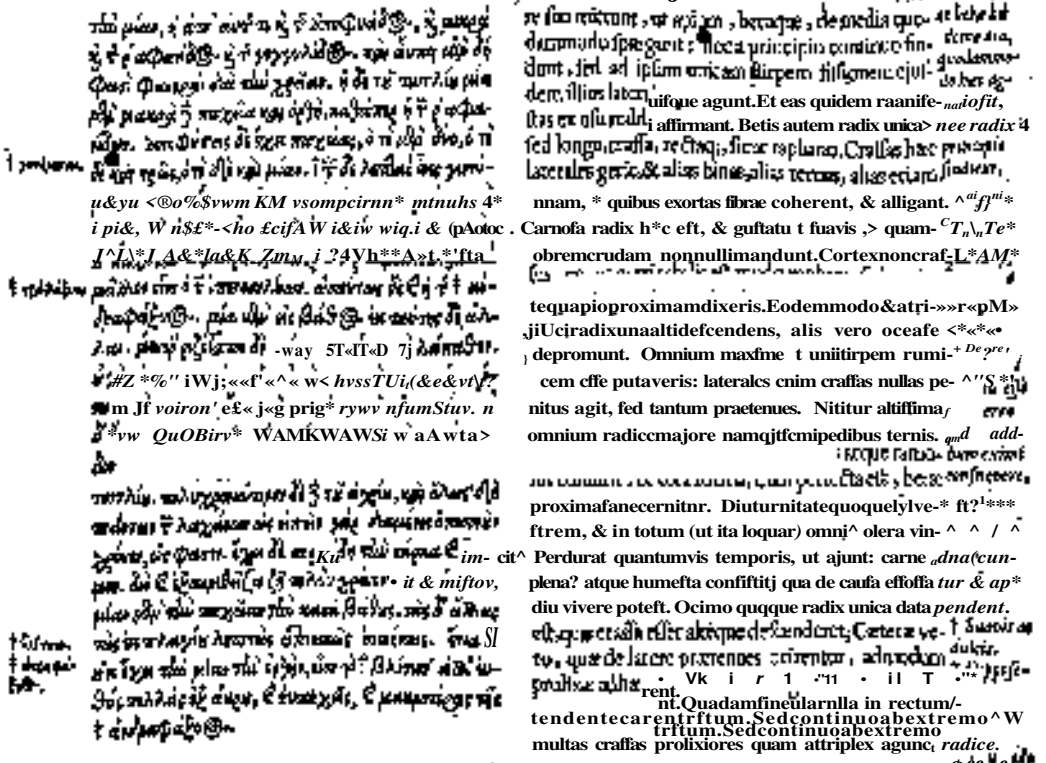

u&yu <®o%$vwm KM vsompcirnn mtnuhs 4* nnam, * quibus exortas fibrae coherent, & alligant. ^ai fj ni*
i pi&, W n$£*-<ho £cifAW i&iw wiq.i & (pAotoc . Carnofa radix h*c eft, & guftatu t fuavis ,> quam- CTn\nTe*
I^I*I A&*Ja&K Zmw i ?4Vh**A»t.*'fta obremcrudam nonnullimandunt.Cortexnoncraf-L*AM*
tequapioproximamdixeris.Eodemmodo&atri-»»r«pM»
jiUciradixunaaltidefcendens, alis vero oceafe <*«*«*
depromunt. Omnium maxfme t uniitirpem rumi- + De?re'
-way 5T<IT«D 7j
*/#Z *%'' iWj;««f'«^« w< hvssTUi,(&e&vtV
m Jf voiron' e£« j«g prig* rywv nfumStuv. n
vw QuOBirv* WAMKWAWSi w aAwta>
cem cffe putaveris: lateralcs cnim craffas nullas pe- ^''S*
nitus agit, fed tantum praetenues. Nititur altiffima
omnium radiccmajore namqjtfcmipedibus ternis.
proximafanecernitnr. Diuturnitatequoquelylve-* ft?'***
ftrem, & in totum (ut ita loquar) omni^ olera vin- ^ ^ / ^
im- cit^ Perdurat quantumvis temporis, ut ajunt: carne dna(cun-
plena? atque humefta confiftitj qua de caufa effoffa tur & ap*
diu vivere poteft. Ocimo quqque radix unica data pendent.
nt.Quadamfineularnlla in rectum/-
tendentecarentrftum.Sedcontinuoabextremo^W
trftum.Sedcontinuoabextremo
multas craffas prolixiores quam attriplex agunc radice.
it & miftov,
SI
rent.
uifque agunt.Et eas quidem raanife-
i affirmant. Betis autem radix unica> nee radix 4
fed longa,craffa, re Chaq;,ficae replana.Craffas hae praecipue
lateralesgenit&aliasbinas,alias ternas, aliascjuinas,
\$fftif

IVLII SCALIGERI AD GAP. IL

Aw w tf ^«5iS. *Jheodom legit affirmative. Cmittit enim negationem** Mirum, *inqutt*, quare capi* tula ea,quae ab larere primorum oriuntur,non ferantur. *Caterum cum dixit*, T^«, *magis frobo negationem** Non dft, Mjfi»>, mirum: a porri capite majori cap^ula de^ promi: pr&pterea quod fortafle generis ejuldem (unt cumcepa. *Quare cum ea commune id babeam. Et quia generis eft amlogi, non autem ffeciei contndiftMtfub eodemgenereftattm univoco: degeneravit ita, ut inutilis fit adfationem.*

, *E*i'yeto'n&. Tlfeodorus*, terrae propiora conftant. *QgomodoplantaaliitaUispofiint ejfe propius terram, ne~% fcio-3quippeomnes9 utex Platone dtdicimusj ''ifatM. ut non tamreprebendas Vieodorum: quamifeftes Gracorum licentim.*

Kai Smt u^ts us yinreu vim.* Iheodorus 9* vel numeroquodammodo haec compledi poflis. *Veteres votern bane*, numero, *pweUntpn to, quod eft,* fsepe. *Qui fignificatus buic loco nullus cenvenit. Affi accipias ex vulgar* confuetudine; fane mifera erit fehtentia. Quippe in natura quid ejfe queat, quod numero riequeat comprehendi. Enam id, quod appellant, tranfeendens, intelligitur fub unit at e^ adeo, ut ipfum quoque defignet Deum. Diligentius fie eliciemus. Cum duo generafaetat ¥ tim* i?fS* rotaliaejfedicit. Alterorum xyppivu fScongenctufn: in tosnaturamaitfrequentiorem. Hooett, imy*&lfi*f *? • Atttcijiim L Tanquamturbaquadam. itv*&*!»"m-%ln proverbio.*

AWAVA**. *Jheodorus,* fecaulia *:utfecordia. Vehm tamcnjctreguafint&ivvx*. Non enimfuntJ*eu,*«. fed quorum caults cum recifus fyerit non verminat. In Ylmncodtce:* exceptis,q u * n o n fcabrumhabent cau- *It^lambocfaljum: neque convenit cum hocfigmficatu. qttelhusdtjitmulato eo errore fie [cnbtt:* excepris, qu* ca^lemftorfumbabentNo* *ciperecujufmodifit non defignavit;* *faipfit*, plnrima.

libwius mendose, plurimutru

»J* «7tf *Jqixoi M njjiyffylw yiu • Ihtodorus legit affirmative fie dpim. Hftic. Honenimgerminant^ntft Juper ingefta terra dimovtatur.*

*Tat in**x«s itulnu.Lego, TUJIWS , tffitata numeri mu+ tatione.*

Els 5 *M fMM i* aVatWTF*; ^)ZnQ\»hs,i$ *Xftla*. Theodorus,* Sedadipfam unicam ffrpem, tiflionem ejufdemillius, lateralifque agunc; &easquidcm ex ufu manifeftas reddi affirmanc. *Fnncipio videmus quot omijent verba. Deinde quo confilio conttadicat Theo* phraitt). We enim: in ivGvs^i&n4^ffi %?<ns* «^'^», apellat initium ftirfisfurfum, (St radicis deoijum At Tbeodoxus tamprimaria (hac enim e#, quam ilia wee, ejufdem notat)quhnaccejforia,five, utiffevocat,Laterahs,aitagere fiflionem ad fiirfem ipfam. Verum non fie eft : fed fie*.* Non ftatimiprincipio radix finditur. Sed ad unicam illatn pertinet*ea, quse ab ipfa exit parva in rhaphano, & rapa, Et conJunSio ilia Iwt''*!?, habet efficaciam, ut non fciam nyjorem, Jed abilla ortam dicat alterant, qua etiam parva fit. Exempla autem ponit rbaphani, & rafa : popterea quod eorum radices potifiimum inter olera exi« muntur ad vefcendum. lecirco dixit^ ifa^w*a*.E vet'' bis Jheodori nihil Mtell%as ex ufu reddi manifeftas. Sed fie: Deprehenfum autem hoc ejfe, profterca quodadcibum eximi conjuere. Jheodorurvero, qui nulla ponit txempta, non poteft dicerehancextrtmamfententiam: ncque enim in Brafoca, Beta, kHura, aliis flurimss eft radicis ujus. Quare obfeurior in illis hiftoria ^ poro} \$«*> in his autem tvidentior*

clot 0 v!r \v™<ntim. Adverte diligentius ; videtut enim falli.' &{'«>' rhaphanifubftanna tres: ita (3 hip. pofelini. Lignofum in medio ,qnafi medulla. Circum earn coriaceum quiddam acrius. Extremo ambitucuticulate nuiflima. Facile eximttur coriaceum. CMMtlanonnifiradendo. far natura in intubis t$ aliis. Non igit$UT n8t ta diifer\intiajijjuntius eft ab Bippofelino fyaphanus.*

T*j* wf'' &'', TWflrw.Semipedalibus term's* *fro* fclquipede; *ut alibi.*

IOANMIS BODfl A STAPEL NOTiE ET COMMENTARIES,

*j?^ virwi to run**. Agit hoc capite Theophraftus de (J y plantandisoleribus, ac quomodo proveniant, optimfcque nafcantur. Haereo'utrum hunc locum latis feliciter exprefferit Plinius lib.xix. cap.v i r. *Nafcuntur omnia Jemine aut avulfione, Quadam femine & farculo, utruta, origanum, ocimum : pracidunt enim & hoccumpcrvemtadpalmum altitudinis, Quadam* 0 wff*ce ($femine, ut cape, album, bulbi^(5 fi quorum radicem anniferorum relinqinmt, Eorum verb qua a radice nafcuntur, radix diuturna & fruticofa eft, ut bulbi>gethyi,fctntiHa. Fruticant alia (3 non capite> ut apium* 0 *beta,* R eliquamoxadferam. Multahieomifit Plinius, nonnul- , laetiamcorrapca funt, quxfuoloco corrigere conabimur\

A'm [illegible] *if.* Olera, inquit, omnia & femine nafci,iUud,pau!6infra hoc probat argumeto.Id quod ruta, licet id muki negant, quanquam tarde, attamen fc femine nafcatur. Rutam lemine exire,cxperientia didici: fed omnia olera lemine provenire dubiratione non caret *;* praefertim cum fcillam inter ea recenfere infra videatur. Egocerteexolerumclafleexpellerem. Scillae femenfaepiui terras fruftracommifi, quodcoclo, telluriquefrigidiQri imputo. Adiantum autem & trichomanem, de quibus cap. x i n . agit, fi inter oleracea, non autem herbacea referat,malfc fcribir,omnia olera femine nafci. Verum non putaremhasplantasaPhilofopho noftro inter olera referri.

vtyiQw. Avulfione, inquit, *yfQaw* provenir. Addit rationem, quod femper aliquid ejus radicis accipiatur. Quoddeomnibraflicamihi non facile quis perfuadec. Capitata braflica quomodo avulfione propagari poflir, tieimaginationequidem capere poffum. Selinoides, crifpaque hoc paefco defigi fortafle porerunt, Batavis tamen resinfelicirerfucc&lit. An itaquepro *'&<p*>*s* > £$»p«nVlegenduin?Cerrfc raphanus major rufticana plures radices habet; [illegible] *hoc ipfo capite docet.* [illegible] €ft dotata fibris, adeo ut facile avulfione fen poflit, uti ea omnia quibus radices plures. Columella lib.xi.cap. H i . *I{aphani radix bit anno reSeJentur, Februariomenfe €umvernumfruRum exfpeftamiu, (3 Augufio menfe area Vulcanalia, cum maturim. Sed hscfatiofine dubio metier Mbetnr : euro, ell ejus, ut terraftercorata, (Sfubatta ol>ruatur ,poft hbict*peritaliquodincrcmentum, f"^de% geretar. Samfifupra terram emcrferit.dura* 0 *fmgofs*

[illegible] . ft a r [illegible] . quod idem de[illegible] crerminenafcuntur, rop&-

bus utrum perpetua planta fit, me ftgt. Nee ICIO— *ex* germinTnova alteraque prodocatui• £ » " • £ mendonulla cadit fufpicio. namapud ^ ^ *f f t* gitur.lib.xix.cap.vii. *Quadam,* ™*W}*F*™®*JZc cub, ut ruta , origanum, ocimum \fractdunt* <™%°? *atmpervenitad palmum altitudtms.* Mehuspro *prandunt enim* ‰ legeretur, *pracidurrj etu.m hoc.*

[illegible] *"AW-0JS** ftox^^.Pliniusloco.citato*JOf*^dum^r^* [illegible] *adixdiuturna&fr*icojaeft,f«o^* *tilla.* Hie locuscorr^ptusfatis ? ^ ^ K v e r b a ^ i *quoru anniferorum relinquunt.* Da1ecamP1US *er ;* * ^ fa fie exponit; *Amifera vocat* *» M M *w q u o r u m c*ui;* *a .M«*»fite. hujdim, fid fignificatu minus* [illegible] *quorum radices vivunt diutius,* [illegible] *Talis eft beta & oxalii.* Hanc [illegible] Pnmus. revarie Hermolaus in caftigationi- [illegible] ni$; ubi ad parmenfem ledtionem (in quo haE f 5 ^fi^*um radicem minimi ftorum relpquunt)* S n b l t t v *«m leElio :* minimi fcrorum. *{Al» codices,* -S & M anniferorum. *Theophraftus^ « » - fi^fu^a7^^«--^: hoceftadverbufn: & Gracivnam-* [illegible] p™anent anni-caulium. *Quod enim* ***pmm vomZ?***^nos* *^nnif'ra & annul caulta* m-

In quo notandum eft, eidem audori lib. v 11- alia <ffc qux i5ftr«*, id eft , /r»w^dicuntur : alia qwae «wr»«*-**i/;«, id eft, *annuicaulia.* Annua funtquzpereunr, Annuicaulia five annuiferiaqua? inarefcunt, ^ccxqjffcuntquidem: fed radices fuas relinquunr. Qui locn^ inTheodoritranilationedepravatus eft. Dalccampius fcribit, *&fi qua radicem anmfera relinqttunt.*. Scd nee hxc placet ledio. Scribo, *(3 fi quorum radices minme caulemfioremquc relinquunt.* Ira fi legamus,reth: wiw#*xuvxa,* reddidit. *E'*neti>&v\ct* enim dicuntur *,qiu*Jwgu-IK annit veterem amittunt caulem, novtm.qu? frownnt.* Fruftra, meo judicio, Hermolaus 1 heodorum ^cuiat, quod loegm hunc Theophrafti minus redte vcrterjr. Parvum eft inter Hermolai acTheodoriverfionem difcrimen. Nefciourermeluis reddidenr. Theodoriramen interpretatio magis arridet. Nee tamen idcirco

HC[illegible]o™I!'S^%'«w.PKnius loco *dtzio.E*rumqn* *h radice nafcuntur,radix diuturna & fruncofa eilut buthi, hthii ifiilU.* Nemo non videt ira fenbendum pro *fcinilla.nL* hoc nomine planta nullagaudetin rerum natura. Illud, *fruticofa,* defuonddidit PlmiUS nccfacit ad rem. Fruticofa radix dicitut, quac longMartquc fruticat, & multos haber fruticantes ramos. INec gethy urn, necbulbus, nee fcilla plures, lartque frimcanres ramos haber. Scilla unicum, carnofumquefcrt caulem, rarb binos: ternos tuiiffle nonquam ob[illegible]ervavi> ncc quenquam vidiffc arbitrdr.idem de cethyo bulbofisque caeteris dicere licet.

[illegible] Plinius loco citato, *Proferunt* [illegible] *lia (3 non capite, ut apium* tf *beta,* IMHUUT1WTV[illegible] *ticant H aha non capitata, uti.* A n apium, bctaque nuticaredicipofllnt.in mcdiorclinquam. Fruticarc djicuntur, qux lignofos durofqnecaulcs emutunt, tci ^ndocaules jam duri lignofique fiunt, «»IUI WJxvir. *Quodftipraterram eftj matte radtuihttur.nefrtt" ticet.* Col lib.v. *Teteftannicu* [illegible] *duospedeiy ut e truncofruticet.* [illegible] *tic ays*, de herbis dici potcft.

E V ^ l E'mVii-, dicuntur giant*, *qux* repunt in rerrany & humi proftatx funt. Sic bnymffia* plant* funt, quW folia homifparfa habent.

*Tib-d** AuM^w.HancIcdioneni probat Plinius loco citato. *Caule,* inquit, *recifo fere quidem omniavegernitiavt, excepf quanonfeabrum habent caulem.* Hsecfunc falfiffima. Levem habet caulem fcilla, apium,Iapathum decifo tamen caule faepius regermiharunt. Corrignnc , *qua non crebrum habent caulem.* Sed unico caule lcilla* * porrum , gethyma, faerula, foeniculum, apium hortcnfe furgunr,nov^ tamen germina decifo caule emittunt. Fallunturergo qui pro A«#««JA»F apud'Theophraftum, wdvaw't/A^&apudPlinium » *non crebrum,* reftituunr. In Aldino & Bafilenfi codice fcriptum eft *W«i/;*»jTheodorusvertit/^rW/rft qu°d >2n*«/*SHP *&Xnx4w>aZ<rS#<* fignificet, *caulem abfeindere, amputare*, vel, ut Plinius *loquhuT.decaulefiere.* Plinius lib.xix.cap.vi I. *Hbaphanus utiquejucundior detratlis foliU^ntequam decaulefcat** Hoc, ut mox di'cam , Theophraftus dc BrafliA. A'W*xctvto** dicunrur , qu* caule recifo non regerminanr# QHxretquifpiam, fed quaenam ilia quae caule recifo non repulluant?Refpondeo,illa caule aTiiflb novum non emitrere, qu« altero i fationeanno caulem promunt, ac femine maturo pereunt. Qualia funt Blatraria, *M*thiopis, verbafcum. Haec caule decifo non rcnafcui*rur, fed pereunt.

E>9«»ff»8i ft •V«?,Plinius loco citato. *Etin ufum vt* *rd oiimum>rhaphanui, tatluca. Bane etiamfuaviorctn pw* [illegible] Antiquus noftcr codex habet, *ex* quuntur delicatiora&fuaviora effe expenus fum. Caule detracfto periit. Caulis apud nos in u(u now eft: q[illegible] E^^ men tenerior, ac rccentior,eo dulcior c^ Quare facile credo fecundum caulem, quandiu tencr eft, iuaviorem efle, quamfuitprimus, vetuftior jam fa#us. [illegible] quomodo dulcior fpeciofiorque evadar, docet ueopo-nic^auaor. **Lib.xii.cap.xm.** *Hl^^a f^J*

[illegible] *W.Si vero & bonafpecie haberivelis URucasM^^, iw antes quam cdt ablatum es, cotnaf ipfirum,* ^ *1* ^

f f mCli pr*r« *tit/itB.jk tmm $&t$fitei*fafrtt>U** f« J •-
tj; -ntoj ia *ijifiihintiuftipttnlixM*.Tcuzritirti.jin-^ue fsiiifitfJi* crJbw ri^mr. ColiirndU '••'• *<r!ucJttft.t:r;fdiiTit»n;itcJI>rtffse* tnmfferri dthtf.* Sti
• 1,1 ijatqat riJut fimn Hum itbtl. •'.litrta'.yn M-

A'J>' wi *if i*<?<'"'>' rlhiull I *() cii ai". f *ffnavimii-j:ie)uai«4i<ir ditntixftltit *mt.p,*r. ittmttftii* Qut*J Gianwai'&f"[1] '^Braiiiica, h.ic J-Jtirmi de raplian.aii-vc utvtifeoloqunnrar,raditc. ParumvcTifiinilcvide-turqaodPliiinu kribit ;/_.,.: •• fflufj mm eft. fed radix. H*c ; ra, [ij^iofj,miniifc|ucfu1[:t ri! lutio locii^liir intclligt *dtbc*

***wtiu^itrcmfc* Si**

cauleni emiti JT plsnij, ikrrah dicceftmeliuscontixnijtiir,! ftinarns erat, quart fuccalnu ccrrmn clt dc tviliica liiqni I n'lntncitorosfuriJt JeiraCti : noactipi nun poteft; bcn;iiicuJm;*.GjJeni

*fei caxiiiffin)quwrt vtlw ngetjmmart»fu»wne*r*

fblramltrertiur in rad.'(

f. P'lHel

liu'liirjict cuncoquuHT. «J(»*i«: titur.

cap. M- Bw*ftfin;;t* m doahr* a 11 td «ton.* i n n t i c u o *bertmfitm) mmiaftr/JiigMU itiKt, mt rtfi\a», bt-nt, *}tt,mthM,* iliad fioiLnaiuBitnttbit. ScfMm pra-

Raphiou* ruflicaoui.

Io infra; *qtiihufiism amm fyfiHgtt* pillatainli.ilji.-j. -nlarum d;cuu effisipcc.ebus aris maKwiffl hjecwtelligtndii. Cent d<nl«iinuin wi plullreap-um, 5: milv.1 lytvdtrii crifpeque ciulUtiu hibcut rj-dicet.

rmwfiiWm. Kitpoirir, docraqne gufflne-Horlern

•'•"«•• r-ii'liJin rnf>team addiili-mm. HTcfiflpaljiocoflftw raditc, eicojujintdurar-r ifin xqarcriliar nufcuciVT • -r.t, tkiftmuiri; I'tiUKuir. £• h»< *ttlmi* Tkco* . pb r ift i loco co^nrifBiwmBd

• tnim npiim fine tad waJ« Man*.

.-rum *ik* qur !vx Mpitc tnJit Theof*iiftn«. Gr»n.tij - bti, icammtra, *Unmocdhtr* mcrtnt,bi|<pnUf>cduaOML L J ,j*t* J n ajori \ J ITTB i. JTJ . Out cm i t- qiUMO ptton J rdft (r r, drtn. mfj nr m n • ritftiu Slioiiw; radii KUgnailbi<iirft . puftmad rfnm icrw. HaawBiibui hortorwo loot g Jtrif» Mim*rid«jfibmiaemdit«dc .-t i ppT*nr>1iqw p* •:«L Aito VMO ranan bnc fft, at I m a out-lam frrtnf- rna; *tfm* N o m n t n . D n m . iin, bauJdP, Frtarturta. (dciiaaiMjraairmtfrfcn-,-it iante»lM *tamdn*, ic *in filiform* fali-dimpfc tftTim rfrff c«dja. «m»e tit b o l t napra*.

• ->t {abaafdcnrti n a k a . Votft" ra^turwn ma- • us nifticiiuHo.iln n4icuUm napiMB, qtulAm

n hifr«ifrtiru caocnU i i F

Codex <

«—--, plum e^. t,tirnj:ir ^tvili^ei Julius. " " i w . SLTILIC, T«j(A'i(tTI, ,,,.t>,..,«.i_w • M f ' i w ^ a a N r ' Tiitiaf njj«*Ji!<. J_{r:)} _{ct}J4_m Jc^it *I* lici'durus, De tadir-eum diffcrcmii* vide Oi«r lib, i. Hiftsrr. cap.)i. ii:cl» iunr,

Ti »•'«?», Pliniuj loco cit.ito. *AmfUfftttnt Uffttht*, «f *qtl*dlfcrnJjc titrittuhit*.* l'»/wr/i r» BMJWW» MlBiaW, *ejfiijf* ijunqut do. sMt.* Thcoph Mil us fj fquipeJe n u i o-*K* ltiquit «p»chi rarficcni.Pliniusai! tm ciibita de(cen-rlore air, qnaFi x«%J» ^ *< fcrii'tum fijiltci:. Totem h i-f l l h a d i i d t b J i i

trad r b a ha<t>i n i fn ciie ci >nr end u n t duu t u m ped u n i m i-MO uinji- ha beat.

A>^«^J(E><-Sup»Iib.i,cap.xitt!. .Ji_'tw[ir in 111 fitcenli editmtic tcplur, p r a ^ o o u ^ i ^ t a I «gdunen-i i s cditto h.ibct. Coitupris code i jC i tm vcl *Tfi/^*f+fdticrunt. Joncsquidi?«>J>*rnin.Hjppocrarcs 1 it>. 11. df viAus rationc. A*»I^»^*JI(^•> • '* ^ ^. ^ · X*fin *Atjifitxliumtidtft i'Mfrjut timtnilvitm drjictt.* A'jj)W«afc*, quafi «.Vt «,J«. Qiiod ftacim iaanrp&ttdi-ni-mj •! :cfu:cjp. i* tttlcmci proficere cooipicnur: Jt ti.itm tcJcriiaujimciiti fadt, efCi'mm in corinnio carter is hcrlvdi'men ruin. *xc* nc in bsrti! fjuidern jus ta cum naft' q'»cqium tradtmt ilitl lari'^tiiHiiir*. Apuil ^IcivchtLinn k'ptfttr , A f^'^i^_{vr} ?iKstm«ys|«.iTv*iq'.ii-i fcribesdntOiV[1] *i'[an]>Phai'omiijj Ic^tt .«'j>«'*»f«. All aim /tjjV«{" dirirLir. (_'n! tm_L-|]_s 1 ili.»I. cap. I »I. If*ef/uftttttfmMriflicii*, jft«J Gr«t»•.

trenr c

/cn/ ^(»tt(<f mi J tttt *ir.ifnitu<tiarin tcijluni* ,StC Al iici fiv. oiuiimr. 1-cBim in T muiaiit. Scri]n, | , ', „ (,,,. ftm i«*>*i©* Eatlem & uwi^.'xns ii'c'.tur,qu«l fo-

Sides lib VZ'lTTf

P«icar frequennustamenhortenfis. Infao tf solftorif frcquenterfariva.etiamnonfataprovef.it: fylvefires W » . femitas, fcrobes & marines agroU fc-P». &. Maritimismedite Leis&Adriatic* repentur: caule, fem.ne, folus ... fedlarioribtfcriT-... nonnunquan.

...cubitaliaut altiore ... le ... ftriat0 ...

f^i«i^£?sSdiaBsr:ar

)*v.orainterim mollioraque, qutpoftqum d S e runtflores fubcandidoreLnWrc.l velut,& relparfafarinaconfpiciuntur.procedenteauemem Pore in Juteam fubinde nonnihil elanguefcunt flofS exigui, fublutei, coacemti oumerofi: ...'n fo turn ifaddi fimile, tenui corti e obdudum SSmJ'm coh^ret • radiv iiUltum AefmAl a. • racem3t m

... Secusyeteres pane e, ...defert.skment.bu. ... V>g«Jun.^ Iul.o Augu-fto menfibus cum reliquw atriphcifcus. Nomeh recen* tior«apedianferinSdedit, quem angulisfic... vocant ... & aliaAtriplicsgenera.quo-rum in ...

CAP. III.

Quibus lignofa, & quibus carnofa, & quibus breves radices. Deque diverfs feminumfiguris, ®eorum differentiistitemque feracioro femina.

... radicem lignofiffima ocimo data eft, ... VJficutiedamcaulis. Blitienimacquetatripli- ... cisminuslignofe. Uteuimbreviterdicam, ... Carnofa, ... t equapij, rumicis,raphani,& omnium maxim^ Ca-pitatorum. Itts namque ne ficcat* quidem omnino durefcunt. Lignofe, ocimi, bliti, atriplicis, eru-... >>coriannii atqueiiji t fommam • ... AmD0mu.Iistamiuu»"iu'ui4uc ramiSCOnilitUDt. ...

Quapropternnlliparseorum fuperior prorationefi... in^rioris extat. Brevi radice ilta conftare notan-tur, la^uca, portolaca: brevi in quantum ea refta, ... porrig. folent. Laduca «, ipfa mu]ti ,id fadice ... iummarnoui-... ma cffava brevem radicem habent. Etenirn t pepo, ... cvcprbita, ofcnnustafe habent': turn prop-tertem pusi ium&tan^g:sratione natu«, ... qu« tenipus fecuta elt.Laduca tranflata radicis eft ... brevioris ... fuperne ... Ocimum ... uucuus)UC ... de cumeaaenoraentparte, florere fuoeri'us inci-y ... pit. Vndefit,utdiutiusiftudfloreat. ... emadino. ... dumfaba,&interherbas, tquajfolarisnorninatat^i » eft^^damdefylveftribus ... etetia ... cucurnereummodum, qui ... ognOminatus ... accidio ... alus ad ... purpurarri kvitcr accedenres • t rubri nullisemer- ... gunt ... non de ... anguli ... fiftunt. ... angulata, & canaliculata, ut ... cumino. Colore quoque differentiam fadt : fum ... edio

Aw A» 7^ $•;«,,'™ ... wA^. ^j ti$tiv,&*nhm,&m *&tr ... yw<t»<ivtev-Kctfy*i»j»n& ^tmatri ... Z n Z 7 r ...

£ ytyyo?\fao&o<r™?l**™′ WV**™^5 f**O»J''
t K« ą»7u. j ^ g jcJpiiw, * yrjfAvatr'a-ippa'tU'' phl?fJs.j *nv-
jl^L*'* TAIOK£ aiSyipafat, $ u*ifiw₀ ipQhowsriofiar-beck,atriplidi,ocimoque co-
jrï#<««. 7a# fojaxini ii, mmrwir'miawi mi/fa Si wAw-
gccim £ 7nhv(Sha<pj. mhvKapTrinpov Si w' wpiw*

wocim mo faowPjlvm wtKwuqvl'nyiL}iyvovrcu,

Aov.MQV(
(bo-rlfitiS, MM (Zfinv, civoeji<pa£vc.. aptpoTiy/L y*g

P * t c\ y ft
irrw. »J
A<^ I^**^*^C P^*p*mv, *™ J*? I*T^ ^C?w» ??
ivr™''
wA«w. Tzd'fiW C[E Kdy w Gr TiT rS'oyw Wrn^.ci',

eni,m alia nigra, alia csndida, alialigno prdxima. qj^*** Publica differentia, quod aliaincluia filiquacon- J,tdunb ftanc, alia nuda adherent: ut quod alia c&tice, alia $ QumnM' nlipi,& capo, fenet.ipfii filiqua: corianno, focni- \^^m cuio, anetho, t cummoqc nudum adtaeret: bliro, *u''y£^m cse. lauguje uiuiuetur. Omnia feminis germinm- f prctwus ^ude large fecunda : fed fecundiffimum omnium emmfemin cuininum eft. Peculiarc etiam quod de hoc dicunt, fturm,um r^affirmanr > quo latius copiofiuique proveniat. msrac€,, Difficile (ut ica loquarj omnia cxiccantur, cumino exccptb. Nee modo frumenti fe habet. Quod cum f FM enim primum in plenum creverit, mox exiccatur & de- 0 torum cidir, Sed qux cortice continentur jdifEciliusexic- wtutem* cantur, & inter ca maxime ocimum* Omnia ficca- f'*ifii>e*tn u foecundiora redduntur: qua de caufa detrada %%£''' antea exiccare confueverunt. Omnia feracia, lar- «wM«C./J geque fcecunda funt: fed fcx?cundi/I3mum t oci- &uttm#qui mum) porrum5 & ca'pe funt, t quse la^ere potius rite coUn- apta fint fruclum parere, ur radix, rapa & reliqua tu*>q** * generis ejufdem. Qua:damparte utraque ferunt, w * ' '' t ® ut blituin?arriplex. Ha^cenimfrufiificare? velex ^**Jp*p*? fuo latere poflunt: ficque copiofius, t Protinus ^nitl(fe\ enim nodis fingulis femen incidens racematitn ni- r?jM;^j ; ' mirumgerunt. Qua: feminibus vetuftioribus fatafc*ci//« funt, eclerius excaulefcunt. Celerrimc ver6 quse tamofune vigentibus. t Eft enim &eorum vigor q u i d a m? * quo provenire confcmmarique cptime pcflunt. ZZ!iorin Fukhntudoquoqueadporvcnemiequitur. Quin vgmh & fj acervatim ferantur, melius quardam nafci au- quam \n af* geriqeepoffevidentur : fie enim porrurn , & a- piumferunt in laciniis colli^atum, atque ita am- pliora redduntur. Locus qucque ad incrementum aliquid conferre videtur. Quamobrcm t cum a* pium transfertur, palum tantum adigerc, quantum apium facere volucris, jubent. Nee non Sc femen fr*apUmt₀ ejus colJigatum in laciniispalo adado, & fimo ter- quamapiu raque ingefta, ferendum cenfent, Quacdam etiam &''»''& nil figuram fubditi loci imitantur. Cucumis enim for- ^T*'1g um

rata. UtcucumcnsfiIademaceratumferatur.SedP«»»icw/a
lmforcecultuiaccoromodaripotiusdebent.)?ercor^^ ray; phno, tn cavernia faxtllojam anteareclu-

IULII C^SARIS SCALIGERI AD CAP. III;

VJdetUT minus commode fepdrata fars he a fuperiore tanquam cafut'a capite diverfo. ^Quin potius ejufdem captis pars hac alterajit; in qua mbilifeclus dg%% de radtcumnatura. Ac primum qutdem de natu- w, acgerminaticwejlipitis abea: mox degexminamne radicuUrum aprimaria.

OIOF i rS «C/TA/«. *Aut deeft, htmhi* $ > ' *brevita eft tsnetjd.* i > s ^

*Tbeodorus legit, ommfi*x *mnfi* *A'M* 3 ^ « '' w ^ ****&<&*. *Theodorus addit* > U, r^flc: 4//^ /«<? f«M. © *adftwgtt paraphnifw** Cucumer, i«^i>, qoi pepo cognctnmatus eft. S^ «c wnfwx fX *PlwihJent'Mttia. We enim ait* , Cucumeres'ubi magnitudine exceffere, peponcs appella-» ri; *At tnagnitudo non variat genus. Nullum enim ac+cidens rnutXt Jubftantinm^ Alibi fufws oftendimus c* *juflem Pliniinegligentiw , qvi genera cum ftatuat trio, cucumervm , nomma appoint fol&>: vtbiI praterca do* cet. Quare dedit occafionem dcBionlus ft/Jpicandi , en Mcbnumgenera Qucumenbus attribuerit. Melonir enim nufquam mentio. Peponts autan fub cucumere. Pra* Urea errandi catiffm a!us , qui Angurinm , qua AU batheca dtcitttr ab Arabia , pro Qucumere agnoveritp l{ationem addunt ex ilhs verbu l* crefceretin venrrem cucumis. Sarie% inqujunt,grandiJJIrfitt fit angu,j# ^ frofeclo minus confederate. Prtncipio cum gtnere Ctf- cumcruti tlli nilil convenit. non esl- figura totius ff- milis , non partium.* Now *enim ftmnum , ton fa- por , no\) color , non caro , non folwm.* fy,J0 AU\m *nulla. non enim ventriofa , qua tota anualiter tur* get , fed Qucumeris fpecies , quern Komani* Cirrul- Tum , *LombarAi* Lccumolum *vacant , collo tenui ac lonno cum fit , in vevtrem excrefcit. nui fint* Mr- *lopepones , quo* Melonum *genera* , j^ *Quturbi* *mum*

*tarn ati , Afferent**,td- *ul tmmuibili) CM ume.*

tarum differentia, an Bathecdnotafueritantiquis, #» w$/?r Ai/^ri/z exatlijffimepcrfequutifumus. Theodorus hie,* i5r/£A«&»v«r £ *interpretatur* praepofterè germinare. *Sententiam exprefiit, vocemfuofigmficatu defraudavit.* Prxpoiten *autem vox minus apta. Propius emm nature legibus eft ut prius ab imis imtiumflorefeendifiat. Minus emm diftat ab ongine, td eft ab radice.*

. Ev%oy,$,t>siy. Hocfalfum eft, Itaque Tbeodorus legittfrt&u Mirum verb, quadam emm olera tot a Çunt Jangutnva , ut fpecies beta , (g atnplicit. Omifit item cajiumtncichorip. quidam ettam Uneis variantur, ut £-

T« 3 ™*pw™. *Non elf dubitandum, quinfit bine aliud caput aufptcandum.*

r&Wtih. Jheodorus canaliculata, *[cite admodum ex Ilimo. Quippe ^cp^primofignific'atufuit,* fcalpere* *Veteresemmflilo %n cerisfcnbebant.Conftat id exNubibus Anfiophanis.* Graver *Gallica vox ex iifdem lineamenns.*

T« j !tA«'^. Ligni colore *intelligipojfa. De coloribus tnimagit. Plinius tamen ad duritiam accepit. Quodfi tta eft, negligentiaarguaturTheopbraftus, quiin mediiscolonbus longe diverfam tntermifcuent rem. lecitco Tbeodorusp«ftpojuit,atque ambiguo reliquitfigmficatti.* Quaedam, *mquit,* ligno proxima. *Sanè qm hvni color intelligatur, non eslfacili didu. Nifj quis pallor emvelit : cujujmodi profeBd multa, ut panacea, anetbt, cymmi : qaia omifitfuluum, & mbr urn color em. 'Zpjpuh,malimlegere. Prxfertim cum m floribus non agnoverit, in nafturno notare potuit, rbaphano, & aliis. Vt non fint ipvSy!, fed ^ptihu. Scribe i^^^-nk^tj^., ut in primo inter arborum differentia*,* inclufa filiquis. *Sic i3 PUnius,* in foJIicu-lo. *Qwire malè corrigerevoluere,* toijrersn/^m, *Ea nan-*

j ^ *vv. De Cymino hie fcriptum eft. Item hb.ix.apud Phmum li.xix.* Cyminum,quiferunt precanrur.neexeanc. *At ^i^^f44y vw^^atnon Cymino, fdOcymo ibidem attributt ille. &uare videbis anjiclegas. ^v^^mT»* j *ri J*vu*,. Sic emm refpondent tlUPmian*.* NiTiil Ocy^iio fcccmidius. *Hermolausm corollano nihil, nthilin cJthganombus. Rjtellius cum* P/i-*nnfententiam de Ocymo referret,addit a Theophrafto fumptam. Injequenti quoque hbro Cyminum, ut fcecundiflimum,lenticomparat.*

IOANNIS BODffil A STAPEL

Ji A *'fity»* Scaligcr emnos cßcnndè patrem hanc fepatucd à liqvenore jpdica,vic. Quierto adeatledor. Utrumocimi radix maximb hgnofa, dubiratione minimb carec. Rutae enim durior, ficciorque, ad ligni naruram propius accedens* Blici, atriplicifque minus lignofas efle quam ocimi, non negamns/

A'I *afc* {WA»7«?. Corruptus codex, quod anrenosvidit Scaligcr. Scribe, «f ^i *Zvx»S_M <nc^J^ $p*, «» n rty* ~~*~~ *fftiw.* Pauciswerbis hunc locum reddic Pliniuslib.xixcap.vi. *Quibufdam* (radices) *furculofa, ut ocimo. Alits carnofe, ut beta , aut etiamnum rnagts crqco.* Vide cap. *xi lib.* I. Hift. *Inter olera crocus numerart non filet.* Pro *croco* forte fcribendum *aroh* inter olera enim a Theophrafto refertur. *Zv>*2e<s* Plinius *furculofat* vertit, *Gzinlignofdt.* Nobis Gaz*placet verfio Surculofa dicuntur,quae furculis abundgnt.quod propne de redicibus dici non poteft; faltem non de ocimo. ^xtQm ram an redtefurculofasverterit radices,JudicioGrammaticorum relinquam,tracaent fabrilia fafcm

. A«»9.f. Intercarnofas.lignofasqueradicesnumerat rumicem five lapathum. Corruptus ergo codex.Superiore capite dixit utrumque laparum carnofa confta-i reradice, quod ipfademonftrac anropfia. Malè ergo infra inter lienofas A « W « refertur. Scribo: *w n&Mav ^ •»«••,* i$ *fmtQJiiv, >$ *9& **>™-E** oleribus nullum occurrit quod propius ad *x*mx%v* vocem accedit. Braflicae radicem lignofam efle, extra omnem eft dubitationem. A—Jlic& LIQC J braflic« radicis non fecerit mcntio-

Theophraftus.

legit '^ow* Quibufdam codicibus,parva difFerentia.aw Uf, Utru mqueradicem habet lignofam ;plantaeque radicum funt vicinse: prsefertim *fi* facilitates conquehifto^ follo&feminc maximedifFerunt. Utriufrarpn n l^ ^ J 100 locoexaminabimus. Anethnm oleter olera rec' ? Ul & c o r o n a r i a e f t - * Theophraftc inftat, *Coronx£*** eundemque ufnm in culinis praeSimpl. J. T. S ? Untam > effic d ^ et Galenus lib, iv, hiviresrecenfet,

*V & *<Z™. Theodorus,ncc* modo frumenti confiftunt. *Immb verb confiftunt: quia neque exiccantur, &fetd decidunt.*

Kuj tiim t§ fg£#/v*j7.TheodorUS legit,

*Theodorus omifit, p*to#i male.*

Ilyr>&6ituov. Notabis verbum. Tbeodorus incident i»terpretatur, an verb fit, iryrty.dif]tyot £ ; tile* nodum Aic* *potius* ramum.

E^i >S' w? ***pn* jg T»7&I'. *Certum tempusfive atas,in qu* plus valent, vtgentve. Theodorus^* provcnire,confumarique Ojtirne poffunt, *laxioreparaphrafi. Etverbum^xo*venire, *non habet bic locum. Non enim de provetUu nunc agitur, fed de feminum atate fiat a , ejufque ejjicacia.ad producendum olus : Itaque ne alterum qutdem verbum,* confumari, *explet judtcium acuti viri. Uam vetula quoq; femina confumatafunt. At ea ab t*s qua ipfe confumatain* terpretatur, dtftinguuntur hie per Vdquod ipfe confumaturn appeliari vult, idesl,per k*pw.*

*Si, i»itfft, aequerice colantur, quae^* vecuftis, &quaeabftaraeaetatisproveniunt feminibus: haec illis tanto funt pulchnora ,quanto ratio potior m yigenti, quam in affedta setare agnofcitur. *Neque verb *tem*r* addidit hac. Propterea quod cum c novelhs enafcantur difficilliwe* c vetutisfacihus ; qua effent media quoque rationefefi habere debuijfent. at non ita eft. Et eft Atticum. \mw* 9M*x**id eft,oLhhus, five & aÃxois. Lege, us ri CUJJO xjp*'* *<frfti>»L Pbniusy oBiun,* Laciniis: fif *cumfequutus7btodorus**

M«i J w ^ ^W/V «WT wA«». *Theodorus addit,* Semen, *fubmtelligitur enim. Quippe, iT>f>.fupraeratcuni femine. Iccirco dixit, -nS. id eft* , iupradiAo.

*H'finxU. Theodorus legit, n*vs. Nihilfanerefett. Vtrun :ue enim verum eft,*

*A*t*£*>*i K£ T*fX*>p*f' Loquutus eft dc nafcendi celert* tjtte iddue a natura. Item de arte% quameliorafiant.Turfl defi?ura mutatione Nunc defaporibus. Sicigitur i^^ dum videtur: utadd^mus aliquid ante verbum illud, *»p* Q*>*. Theodoroplacuttprudentet Jicapponc*

NOT°>E ET COMM&NTARIUS-

*eufA™**. Caterum virtde humidius eft ($ minus calidurH : itaque magis concoqmt &Jomnum conciliat, fed minus di~gent, idctrco mibi videntur veteres ex eo corontsplexts M conviviis utifohre.* Theocrit.EidylJ. 3.

Egoque Mo die anethinam, vel rofaceam ,
Aut ex albu viofa coronam in capitegeftans
Vmum in Ptelea natum £ cratere hauriam
Ad ignem recubans.

Scholiaftes ET^f *«>6ov *p A \biws ^i \M»?% 0~ (p*,o« sis* A^«&»* *> *2«*<P''.FlorhJpeciesanethum.Anctbi~niscoronis utebantur, ut Alcaus © Sappho tradunt.Vit** giliusLgl.n.

NarciJJum (Sfioremjungit beneolentis anetbu ,

Viridiaetianiufnbracula veteres ex anethoi feciflcr apudlheocritumEidyll. « legimus-

Viridia quoque umbracula molli te8a anetho Extruilafunt.*

Scholiaftes *mm rfev xX»&\ exit*) w HfiXvGai* ***** '''*£ T« J &ev» nsfofottfin* imnL Viridia*

•|»,qaafi Vlltiti tttegi iStagurid ex anetbo cumfruBu tnv8*fta*.£ni"* quart *iim/tM* di&um voltint.id eftinei8i™,quod cibt cxcitat appetenriam.Diorci) rides lib.

IIl.tapJSTII- Π*™* "'S^ *iftxtiut&Tav*!* mti'fi , HJ.XI'B. S T *ipif*

{edit «alvttm, & "rum <fuf m fammo fiuUantvtntrictt is votnuirniticohibtt,* AJiud «iam etymon alii excogitarunt, AKI«romenimpofitmn inquiunr, quod anetht e fus 1 »cefl»t id Ve nc rein, ut am i q u i p rod id c r unt, tatnetfi plurimoufu geniruratn r and cm exhauriat *A'mti!** **enim *cmgttffiu, ftmiturirm, coitie Votcrtt.*** **Nullum** auctorem produnc , apud qucm ad Vcnerctn excitandam prrcirurur. Coniranum Diofcoiidei docet,

qutnt'/ta pstum etuhs htbttus **iff** *gtnituram cxtinguit.* Quoddeoculis fcribit Diofcoride5,i!liici CailianusLaffus lib.3c 11 .cap.xxxiv. confirmat, r AvJo W'.SIII,«IFB,«»-**JIAV>» T>Il rjJiK.** *AattltumcotmRejlumvtfumhcbitst.* **Vc**rius ««#«dicftur IB^^TJ «m*»», vcl «pit*t>, quod fine curfu rponce fmfrfaiur, id eft, quod cito crclcat; rcl, ut apud Theocriti Scholiaften habeiur,toA» *r in* n"if-Saf.fiapi Mn/quod farfom afcemi.ic, five ear, id eft ***qundereaumjieifiiH: inrctlitm jffurgit.*** **Qua: dtioeryma** anethocor.venjjnc. Idem Schottaftcs aiietlium fctierale nomen fuifTetradit, ac florrs nomen illiid obtcmiiiTe referc. ?•"^l'"•< »« ^">

De anetho variis in locis egu Tlieophraftus lib. i.eap. jiirtii.& lib. vii.hift. cap. m. nudumfemen tcrre ait lib. i.cap.itjt. odorcfHccumeTcellere, at fuaveo» tentiampraeftare. Vide cap xlil.lib.ix.tiifi. cap.vii. Inter aroma ta rccentetur, qui unguent is apta funt. Anethum odciratiliifflum e(fe cum gravitate quadim olfadtus.probat.il v 11 .ca. i.Quo tempore TCH debcat, & quote *i* facione die (ur;;at, doctt. cap.t II. ejufdetn librijlignofa conftare radicc Icribir.Diofcorid.es li. n i. cap. Ixv ir, de auerho na;it, led nulPis not is depingit. Qutbufdatn tamen capitibus, aliis plantis folia, radices, femina comprat. Sic itaaucex Diofcoride delineamus anethun); Cauliculum habct liguftici Ii. 111 .cap.Im i. **VIJAJM** *d\f ipifu* **APTTJF,** *Itfum* **ij)(3>,** *yytrxTiifur,, otlizulum frtfitttawtm, etutmttbi,g!nicuUtuv>.* **Cap.fequenti**

Anetlium.

pafinacæ umbellam anetho affimilat. ... Cap. lxx. ejufdem libri de fefeli Æthiopico, ... : & capitulis velut anethi. Cap. lxxix. ubi de fœnyrnio agit, ... Habet & umbellam fuyra caulem qualis anethi mafc. Cap. fequenti elaphoboſci umbellam & femen anetho fimile ſcribit. ... Paulli infra, ... Habet verò caulis ipſe agnatos ramulos

multos, rnii quidemumbellas p.erunr a net hi fi miles. Et ft men iliac anerhi ca.lysx I > I. ubi dauci tradat hiftoliam fr*aitu*in dauci rertii.ut 3c Icmcn aneijioadi'quat:

thi.Lib.1T. cap.clxv. dc tiihvtnalo lidr.ilcopio «0*,i ***Jfitirrtt H&it,Ciipitt tnttri,* J:[jcbumocap, cxxiv (%&«** *mi*v,jlerein habtt anethi,*{•olia fceniculi ad to funt limilia, urqunndoque fallarpharmacopceos, fed minus virentjad lute urn enim nonnihil indinant. Cap ore qunquc (unt ingratiore ac cahdiore. Aneihum cubital;-nut ptocerion caulkulo.tcretc.ac peniculato confurgit: fobii fculi* in inuftario lm.ck; ferhine ddnHe rorundo,piano, fenui, acfoliato:radkefibrofa. In hortit fetitor fimnl cumoleribus : floresStfemenafflatcpcrncit, hyi'tr.c ptrit. Aliud aoeilii genus reppcrit Cicfalpil»S , iarivo grandius.foliis f<mHuli,cidor« arcitii, umbellijamplioribuj,florc Iurco,exi8uo,ferm(; ut amfneoi, iul'acri ie-

Bauhino in prodrome dclcribitur, nos nurqu^ vidimus, Abanei ho venio ad anifum.AnilumanictiumetKm vocal ur. Plinius Ii.sx.ca.ivi i. *El amfum dwrfoifitipinties ex vino bibitm.Vuhii junior cm pmlltt,itifiTniii4* /rrat *fttfpctifttttn in pahmo, ut dormirrilitalfacUnt. Afpetcntii ciborutnprttrjij^qu^nde idqueque ituer itTtifici4dtticitefcccrctxtjiteUbcrdcfiitcibtsp'ftcrc- Ob hat cauf* 1 Juiditn anicetbum id vocncit.* A'uxwVK fuf.ra.dixi, *invitiu* denotatjquod aJiisomnibuiprivaleat mcdicamcntis, Scd illud nomen non anifo, fed anciho Aucftuarit iriburt auclor.A'»iJiJ ii ii£u>iii>,oi ***^ii ti dtia/rtr, Jlncthum***

?/i^L. *hi k... i^i'i-* Li™ *•,„,. uafi ,V,,4, d[-*ftum voluntrquod cibi appetenriam prfftetPlacetaliii fia dictum, i"« «fiVij M!< *ifimiftuwmiiM, quod remittai ac laxct tttffioneij!aiiitenia< itita«,ii (S 1* 'jr/franf.Verifimilc tamen ficvocaium.qujfiTiliBri m Suidas A'nmi "^S J'Tni, mfitu'i« il *rCf* ifsii C«w»f. *Anifttttit ijuifi itwqMalt,dr~tint At etUm* ftrrtjinj, Nomen illud impofitum vel ab in«-qualitatc feminum.velquod folia di(Hmiliafer«. Folia enim tnferioratotunda ac 1 at iora, minus diffefta (media minus rotunda,magifque *(c&z* •. lupcrioradiffefta velut apii, fedcandidiora, rieutiquam rotunda. Ab Afluario *y-^t^nnt* appellatur, quod in femine manifefta quaeda duicedorcperiarur.Eft enim faporc miftorx acri&tliilci.e^er oleraceis feminibui venrricul(Contrarium ramen docet Galenus. J

m*t* ***/tu'fijemen maxime utih cjl, serf tt aAuTtntinTn accede! caliditaum.Eft auteaiin defiecgndo itrtii vrdinis,jiatt (5> in clfidcnde..*** Ego, quod fummietij teitanrur Boranici, Dodonaruj. & Lob*lius,tantSacrimoma, ut urentiuqunfi calidirari Emile fit,in anifi femine euftu percipere ncqueo. Idem de amarimdine dico.miliiesgtiftavi.devoravi anifi feme dulccdinernanitnadverti, ainarLtudrticmcei&nullatn; quamvisidferibat Ferdinandi Bohemi* iegis, poftea Cifarismedicusin dodtifllmis ad Diofcoridem comment ariis.' Doftifiimorum virorum fentenris tic hoc Galcni loco variant. Alii de anifb Syriaco, auc in quads calidiori rcgione id fcripfille Galenum cradunt. Sed anirumqiwcfad nojciFsleftina, Syriaqueccipiffi'l'_rnc deportatur,manifeftamdij|ccdin<:acrimoni;conimii}.iha bet. Quprunda fententia eft vwlgarc anifutn,non eiTe Icgitimum veterum. No* clariilimi Boranici Dodonaei opinionem probamii5,ac Gaff num in anifi facutrate dc^fci ibei)da,(veniam dctitGalenosddiilwrcsJlapriim rutamus.Quod vel exDiofcoride palam fieri poteft.Is lilv)Ii,c.lv7Tcribitj£ ,.'ji.i0ii«w5.i5»v(«n«™»O(/"*/<iH» ^ I'Vnfrfn^'WW^'.Simco Seihi idem

***vtnlTtm fifl't* S/«fl(j *afiam fToftrtfJW* lac Rencrant,** ttfte Galcno.non vatde iiccat.iic cap.cle feeniculo,fire

**&*! wx«r*

ordimt fefutru, fwndr iicpncrur, quod ft ad- *fW •/'"f '$<"fftf ri i* r.idemde anifi femmtcenlcndvim.vcl lac non p remove re, vel rertioorriine non effe litcnm. Vulparo anilum primuinfitcitatisordinem, feenndumtj; calidi-

p p a f t n l b . I . in . Nuriuivi fcmen terra tradit. Scd difouta- 'n*t> legctniomfK: Diof- ides nutaj auiCr pwrerrit, now i]nippc ae vulgaii* t* Lib, lamcfi iv. cap it. CIXI. folia ifoprri fit umjf.7,r V i m rii rr.tn. «f rrtWl /t 14 lift nij) ,(.*«> ft *jvd wee/tt, f i vtbcotentilfHe ij!* Were. *La*LLiiaitfTIiiiufii eft frtoiLamm y£g)-ptium. Antfi rotumlui fit Ic-

Anisum.

rrfora

vjf ,#. *ttttltin* cmi^tii M*

-TK.C____.____- ~_____.

*>'.• •• '.?i!— t n.i -*vfz* i!.i.!-J'.^v '••"-

•• la A;-uJOr:bi£m:

' « « . Kfem znOor dL &i hoc J-

• onJiciljoi. Ioi«r«n cram - I

••***. I ^ M I » «i«(»». ApoJOnbi fiton »•*

iTtopft*Sf<:«:am*fad

-Vnm anr'.jaijUujTtoiKi^«rm-

i J . . l<T.»ar. Qgr poi trocars

&9M

thmfki,hK eji,

*•> arum eft. Caiot ycl can nomcn indiuim TiJoni * Ciriaiegioot,^«ifcUciilicn!ifi»iJ.&l oput»e nilcitor. Plmius, *'LitmSiuijjiniaifi tamtn m* C J I «. Catum vitlgartt rocitir iicrba, caulioilo affwgit cubirali, vclaloore» rjmdrinijuIan.tFiiiii. ^eniculis Fnt*n*J«Oi,i:';'br'

inani,ac in ramolos Jutribaw; cirri qutw *i^'l* f*»IIII-

cx Tylvcftris, fed rcnertura «£ mintiro, ntc adeoift Ian- ludjnrm c*[flkar», nrquf htrfmafrflolcuiKattduii inlil'' xij mufcarin: liemcti l«bntericaii*,an.:iilofi»ii, lon^ius (jmmanifi: radiidodrantilit, carnoij. *fedg*1'^ pore paftiiucsc ancrquam canlem tulit: runL'' etiini 1iT'' nofa fit, fepius aodtJa, raro Iut«, (\M plurimum<f^c~ Jcdancurspri, atquciclropritactro rvferta arfm'.-dinfj vafbanc. Alteroi tartotic .innolMajomrrtfou^]0*1'1 Aiijritftntn^llnrts&remen profcrt. In pinguibu;« *txm* ratiip^hcrbofi!, Sc PMris, qux fsjbu'dc ri(rantur. apud Germanojflo!iemofe]tit frftiticns nafcitur. Rcve- rendi parr«c(m inMefucrncommrntariJ cdiiteruri! i rohentem ratlicctn.tjtistn c.irora«i Acarnuscsrom *c'ne* deqoo fwbi*(era»o clr,cirfltimrun::r,r citl Icvibus mt>-

Carum.

tenimlib, n.deali- '

v-l[t u!o «

„«. VerbaGiftTii3d!crib,im; Ew^n"^,j,^;;;„;;

Hoc WoGalcnum de vul^.-ri«ro>(,onpjifti,aca r DioCcoridc pro!iatur,t)iij ad finein cap. de d- • ft ><« i*^J i«Vl,<»- ,'jn-^ re^rti.O- H/f (P- 3* *t^tx titiiis tqHticprfinK*. *Idem de* Inco G»I*m 11 critiif lib.de linn. & maJ-ftjcdribii . . ,ij''. M i i.)TM m *Zaxmitf, frm'* trw*''''

crhJs! TO (Kiif am rife cli»e rffflb

B, COiM »*

liatur.qmlili.eji.l • r.lcndo fuw <

T%*< ;»f^rt»?!»'»i{" wfc jf M*^'&« "'*'" ' ' (f i '^ •& •(•.'0™" Jnrn^ «•£« ^ •'(!=*« F,i,riii*rj oird ,dii(c(, 0 w f 'W¹-*co mini* **JIM** *T.ifit,"iitrui'ii,ciUat t^ntnvtwixjjunt, tgmnmvnauiaifi^ici>nt.Carumn6eaerttenns* **Jims, fiuiim catota'B viKam ritlicS.lib. i** *x* **luffl,ubidc ^jttiija-***CU* **li-rtnn ciLptolutilr. Caror* enimliujus fiKhiniiaitU aieo icte eH, ut rertinordmi eicjlfadtntium &cxlic-cjntium adnuincralfi pufTIt Galenas Itb.vl • Sunpl. «•'-i vinutcihiber, qua? de caro itadit Di-**

iJctinu³t*t-'*¹*-¹'^*'oiifin nortmulm 2i[TLJv~ariur$KCC]aLH ^avianeft- ncc J IHi'ptatn anridocis jidimr. Decora, jus iBftiiio fit spud Csrlirem li t c uif [lum lib. 111 .De !ljci.iii.!jb.iz. ij^etiiT.

»x I *rwv***. li L i u in at) infullo fat u«j tK fapOTS nomfn ht-t, i Cr*Ci) If«l, qU'.'J** *btriuta* **aut** *Haftium* **deflout.**

ptitMt«"-J"'"/^C"'"* **Ji.Vileta muliercsft»«JW veteiet»oi;»hant. S**

¹ʃiAWiJ w'wrfl >iwii("«iM^t **[dell),** 6 l

Plaittm in I ruculcnio.

])/>/H *ii tut ft tfi ItltTttjUt,*
tiifi flu *(if it i* vin* td lemfutm.*

mei nail.11 **piverikloto** f»Ai; Blftei. ftoIida.infiiK*, iimof; rivui jpuJ Nonium Mirccl I urn. bipcdem X hli-Ut bellam appe Ut inlnlium Ji ttwrdera. C»iullus

Ki» **$ifus i Utitti* tuftntu*

^r [u m *n tii um *c nm r t a um t) ten m.* **B lychius ii»»*i<i" etponit. ji**

3* X r t { j A I J *btituifyiittsttit.vtl.qwi t x* **; *«trc mmirr.Rclpdit ad huncHippOcnlis locum qu' Jib.I i.dern'irbithjtwiuf. 1n> M» K'I^IWJJIDHI**

j,m-m ••>•»"< ri

^ j S , l/i'M eieriar, *f i f n t r t* *fi&crt iSm tofttiir,* **initnnf** *apit*fan: itltr ttnidtr, ft* ftiltt*itit/, **fif /ofBM** *ittmttrr&tn*ftlwut* , *feralauza dninitf£Opra* **^Jtfw'um** *i f t i* *, Jdem ergo ea caula quam dixi nomi accepit. Apud Theo-p h r a ^ T a i o d d 6 / « I e | Jur Idcmcriim, rro codicimi divertir.ue, ipud Dial coxi Jem obfenite jit (t. A pud Suid»m geroino •flAH»r« icgitur.Apud He-

Cltromsue t»mcn diitruntGnd. R-i **(ai fi H V(i» runt. H c fychi m M)'«».«#** t. Idem apud Ph *orinamlee rur Qui,ut etiä tradi; He!yth.aromi()iloddJ lie voCJlu' fi'ribit <!«»»' •(**•«-^« **e.An** fie voc«mnr b!ittl,quo) piivuw eiilf ro rainu-qihabcat fafwrcmfEuftstUi JS Aitict >m». vuli di$ci; **ifidttuni rion eUi.Je^nr dixr a f4|>ure,q**] **it*dicatn,ndllmji. Df Blitovnrrnsin LictscRtt Thco-I-hrillUJ , ac qmdrm fcri vutr rcian<to ful eft in Aric tc Jib.** *vi* **i- cjp. i. Qunt! rtiamiPaMioiii Martiotitul.** *tx.* **fonflrmrur.tilii l-li.mrn» Wiriim'«;««.Fr««««ii-**

/ Hituifirtmt- .felt fiHfwmu,,,* **JJJ** *r*|**tJ**M***. Oto- isr n«-fmrvHrM&mtlt.* **n** *?u* **/!.*,,/,,,),,,,** **(•«»** *ft>r{twto fiiurt, iffimfipt** *Wn,/r ,, a r,(nilt!J /•„ d./effiore |>™4« *uttiunfi* *l* B i i ***fcn*y njtfejC, bit 1 h«)rFhr»ft,ls,**

/iwirtn OTII WiVwm *htrkim Kngujifuiiiltm, txvtltttc* **faJJJS-AVi'um fwjjkm :.:i I uliutn non lEejitt lin^Mfrt bcQafniiii rcfott,t)i(ircotit,Jt« rsoiatn ttfc hnbam ait.K hodie vulgatis tlotitt* dcrbacU, filui^uc cbfcricmm' prucia nugitiindtncGc tKitniticlifftrttnj^ Qui-ii nujuj appellsiur , I«pradutvsa«rtreipede<a:niliinif: caulii**

Blitum majus.

Uta, atutnrrtaiata. vcluri iti!ji]jc», Te<t yircmiora ae gUbra: Hun u< ic lemma tatismcmbrnnii indnfa in ra-**mu)nraiT)[jlt)i:iisri«ir.cita: radii muttipliabmfibris dcorfum drniEticiir. Mmui blirum huitiilim eft** *io!iii* **anjzulLiunbii?: NiiicnU bujit* oblcut^ rubfrc : ft mi'** *tii* **lit RripHril ac maprii bliti : radix cjuldem mo-di. I*iriiifc|uc rubem quid*m lepcritur Ifccin j itiaj lutem uulrt potililtnutn rubcot** *t*

Biitum minus.

ris vcrofvcaulij, foliaqne, acradices, qui&fepur- **robicmiem** futcuin atrritu reddunt. Bliti ha;c geneia **vuigam** lu:n lods inculrix, non raro quoquc in **liortis fpacK fiMkjrrtut. Una cum arrit>Licibus vij^ent florcorqtie Eft** *Hi.* **blitum I'ariegaium.cujui folia prioribus bJtusma^itudine&%nn litniliagunr, itiWbru, virenri. & lurraiiiadiftm^uiinnircolore, ur plittacuin xmolcnrrir. Untie inonnuilis herbie papapalli, aur rccrmspfirtaci herbs tinmen accepit, abaliis vero blicmn tmcL.liru;n vcl matu'i-.fiiindicitur jquibufdam vero arruranrhut tricolor. Colore variac: in** *akcro* **hifanor eitrenno flays, rneriio purocco. roliqtioviridi: aliqtanoo ririd^Juterj,»ubroj insltero obfatriot. NluJ [(leniiiran.Iiocmaretn fiiciunt.TbcDir. brut ion Plinii eifequidam con readout, q?ini) I.b.xitiv.cap. xvii.tieCtribic.** *Tbrtrnbrotio/i xxi.fs.hcenii a Chlatfpc tufci.pavoHu piilu-Tiijhniltm,tiare tximto. HJHC aattm a rsgtbus Perjirum tmiedi am fo-ji cerUTt omnta ctrjmrotn mcmjnrod* ,in* ftJbdtmtin,* **j.-if** *min11s i tmdtmfmnion a pQtentumdjtfliitte vK4ri.* **Maciiloiura bliiu odore carer, nee ad mentis inftabilirat^idnn^um. Malunralii Ivinphoniam Plinifeue. Pliniujrlib.xKvr. cap. wi.** *Symphaata- veigrum. fb:n« a!tern u vmitbm refnfaue ytrcauien, filtir, inpejct fanguintm ttjioittibui medeiur.* **Blitum matulolum in - lionooeftprstdtiBrii aiccrnoordme rileo, nridiqae, Sed p.trriailaria omnia triplicicnlorc font infi^nira. Ad bliti genus referendum atnarantm indetnr. Nugantiir** *qsuniU&pi» ib«'»*> &amorediAuui nofcufr.Noroen* **eiimpoG[Limij>r»r* privatwa particula, ^^nwi^aii quodnon marcefcar jgt flaccefcat. Pfinius lib. m. cap.vi 1 I.** *Amaranths* **HOH** *diibit vincimur. Eft AUtctti Jpi~ « purpartaveriuj . qiitm fim ahqms, (g ,pf_e fine oJere. Mirum in ct, gaudere decctf i* **£J** *Utat) waft,•, Prevente August mtnji, dum in amumnum. Alexandrine pii/na qui dtejrftn, offirvttur. M,rumq_{sl} ptftaum iefirtr't tuHeltfltrti.mtdrf^ui<n,u*vnifdt, (3 hji_{trn}« cm** *fmt. Summ ,t]us natu,* in nomixe eft , apptlUtt, qtan*. am tun mtreejeat.* **Q^ein amarlnti nomine coli muj floremenmwvenuftatiseft.&ndnrccens, led eirilccatns din rabrum fl immeii.n colorem eonfervai.eumque rnn facile iftperdn. aptiiHin^ad hybemas corollas.**

i&H,ifiw™>t. Aaunntmnt; ouod urfvmpineapatefis mgrMtujbtritex <j_{ft4} corotl* fkauntur.* **Amarsntina coTOll*infaens *litteta* **coticftts & inrnarcercibilis. DivnsPerms i. eptft.cap.v.verl.iv,** *£ o,*™^^ **«<«>- » ^ ° * W-«Sir» a/H^oHpiit him* **Wp-w.. £r** *cum mufptiufiifaftm f_{an}i_t ,j_fe p^floruro pnnceps, nportabttil* **«H>«r«nfi«4»** *ilUmghri* coronam.* **Philoftrates m Heroicis rationem <Jat, cur prrmiThelfali coronas amarancini5conftituerint in funebris : nrmpe, urfi navts i\-la^mjif qu*lacradefercbatad Achillem, venrrs detinerertir , naviifante* non purriJi fiprrrt ant intempeftivi. Verba Pliiloftrati fubjiciam o'fk« it** *tupxnm* ***'H"»"- fl'<«; if ni *ij](^f«TIP SiTTK^ii** *bifcunt',***T.a tai** *»HfUt* **w ••»' Xa> i«ft_ «1 ~-^,u', im^ioBn ,** *ftil iSii&*t* >"*•"'f"* **N n«fi.a'^ii-***nsyit.* **Qua;Phili)ftri-^uantur div'i Perri locum proii"'^i nobisi citatum. Tibullus Jiliis amarantum jungit lib-** *>11-*

VtWetufnmiim virgo deiss dilecta marite
lafictiiir rencrjt njerubtf.te ge
Vt earn conttxunt nmarantis a/fa
*LitU, & autumn**

5ed alia* etiam planws amaranti nomine donaraj **Iqjjnwj. •^.I'xt^MlJutinomcniudEt. DiDlcoridct lib.. IV. cap. LVl** *I. tofan , ;, A , ^ •ni*J. .^.'ef-t" «*•«-•.i« w i . * i* **(alt. cod. n«f JHWJ n*-"'''''' He"** *lichTifin , qmdam thr,funtijtmnm ,* **</u ««"»** *amtrm-* **«jm w m i ,** *?uo Decfumfimu Ucbri tenrunt.* **An itaquc '''''iPetrt locus de hoc am^ranro acelpl debet ? Cent**

D P"'' R Oifcrfrfs™ AA»» fQ*''' Sempcrvivuec.am 7 " i'^."'J*>'- pureusdici_tu; ftrinto, troditc ,"_n t"l^e forpr** cnbimli, vet alt.ore. rubente, l*vi,io»£ iiu, 1luus fmigo£o,ar-

ca, quem folia **oblortgf**, lotigis pedfeuiii hirenria, *-cuminara, mollia, glabra, colrre virentia, aut in vin>re nonnihil tubentia : pro floribus exeunt I pics *tCpt€hl* grariffimi, [edinodor^, nnilaiuipurpuraful£tenies, cocctim (aturatum qui in hololerico viilnlo micat,rcfetentes, ac quodamimido color is gratia [upersnte^qua: in attritu (imilem colore iaccum reddnnr, & decerpes, exficcata; adhybernas coronas repoimrtur, q<ioniam diutine **pttqiona** fulgnrcm retineant. aliquotetjam annisnonmarctlctntes; niide nomeninvenir.Si.-men maturatisiiuribus inlidet parvum,rotundum,modiceiiila-

Atnarauthus purpurcus.

rJriiidinem comprelTum, oierum, & f_{IIpr}, modum fplen- Jum rubfiulce.R^tctmhafa«brevem,tencram,fuc- am'r^nnihi! fibratam,qu*qne fir^ulis aonis inccrit- 'i l e l e *' - caule m»1"' proceriore _quinquectibitorumaIci(Btl'-n-: **foirs Emtlitrt** jotibus, _{cu}i r_{pjcJe func}]_{on}g_{ior}« fed obloleti admodum rubortj. n_te_rq_{uf} *amatMt Mia* hortis feriW. led pr;^ar f«quentius. Alter enimamaranrusnu!'^"^ v(l «»S"^am Eratiam obtinet. Proveni- unc Auguftomenle, durarin amumnum.] M j-b^{[urfo}mfl,_s qtrifpiain, quod The^ **_phr»itus id** 3er & Diof ih

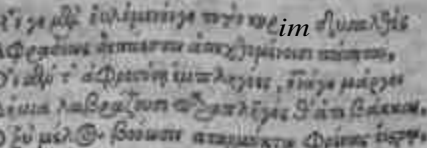

HoxU qiteififuu biberit aritndt tip*** Ablate exagitur fertfit •, ftridenteqve voct F.Jit atuta vltlitfantftjubiU B*K>»t,* > *Sut Stjgi* ihjtat quaft fircitut *«g^{ui} **«**

Dioreorides lib.Ill,cap.tsxl. Ti Aanpw ^{iA'}**3» A ' 5 i**

f M y f , *Stmen exg I ptffo bihttum, tttmfaieet p,ll,, &genitur* tbunde facit. Atfil<tTptnsft,mptim,fui:rit,W<tt^m™ⁿfj''' cult ifutftdt &fl*iu dtmntt.quwhtm si igjl** ji*r*.*

jnnx, *frcqucntiorejue ufu carendum.* Dicendum coriandri herbam, auc cocam, auc fcmen ejus in ufum venire, & id quidem, aut aridum auc virens. Virentis ufus plurimumnocec ; contra exficcata nullo cum periculo af» fumitur, quod quoridiana probatur experientia; omnibus enim epulis adnaifcetur. Katio prarrerea docec liccarum valetudini conducere; viride deleterium efle: dum virec odoremingfatum & foctidum fpirat, contra cum exficcatum eft fuavicer cum gravitate quadam olet. Objiciec quis; Nicander noniemen, fed totam herbam venenatam effc air, quod velexodore foetido malignoque cognofci poteft. Fcstor fi veneni indicium forec, jam afafejetida, caftorium^liaque faetida venerata forent; cum camen quotidie utcro laboranubus exhibednturjafaque faetida,ut fupra retulimiis, innoxte &avide ab Indis devorctur, Sed de hac qux'ttione alibi. Ad alcerum refpondeo j non toram plantain coriandri venenum efle, fedtantum fuccum. Quod experimentoLobelii confirmatur, apudquern haec legunrur Innoxium eflTe.certchnfc habere nobisafleruit D. DionyfiusThomas Luiitanus, apud Antuerpienfesmedicus doctiflimus,qui earn virentcm cerefoJii,6c felini Tirpjufculis iuis &liiorum inferuir, nullo percepto incommodo.Simon Sethi. *vsr*$XP & iv&t&%or y^t pawy*. \my^* *W iw» *T&QXS C*TI$ wf*u%*> *>ft *tQ>J%vcu)&?<£$,* Ad finem capitlS J *« fi iovT*v%v*ot -mvopgtof* , rfVWfio'j' ffi *>&] Ottawa. u<p»-vot h yiwm ot TOUT** yrivovrtf yp) ZhfcxQyvis. Stomacbo bomm eft Qfalubre: ctbarta tamdtu tnfiomacho rennet do* nee probe concoquantur.* adcaleem capitis, & *injiitsfuc-€us fi fotetur venenum eif, £J perimit- Jn namque -vocem a-lluimty & defipitnt.* Succus ergo diminuique ufus venenum. Idem de hiuca tradunt recentiores. Herba ob quam eft boni alimenti,fed (uccus homincm nccat. Porrifiiccus perniciofus; ipfum porrumiinchoxa editur. Hujusreiratioaduabuspendetcaufis : quarum prima eft parciumtenuiras,ob quam facile penetrat:alrcraeft qualitaslibera, &facultas *nd* l*dendum in ipfo fucco. Pofteaquam folutaeft focietas, quam inierac cum terreftri parte a primordiis ortus ipfius plantse: quse pars adverfa ferociam ejus ira cohibebat, qucmadmodumfna craffitic tardabac celeritatem. Porrum itaque fi liceat inter o lera recenfere, & coriandrum inter ilia numerari poteft;quod non alio modo veneni eft, quam fi porri modo fumatur. *KepiUwov* dicitur quod fciia caulesq; cimices redoleantj^f enim *dmexGrxa* recentiores [illegible] *K<,»(t*c,ovmw>»'>"V*s>a»n«v&itolf.* *coriannonjive torion, aututcunquevocarelubet: vetuJlioresGraicicoriantwn nominabant: atrecentioresotnnes medici corion* [illegible] qui ex antiquiflimis eft Graecis fcriptoribus [illegible] legitur. [illegible]

5rr/»r, *m'suQihu* Afu»c:ff. *Apiijemen, cucumern fimen, fccnicultfemen; cuminum JEthtopicum, adiantum, coriandrum herba, uvapajft alba.* I dem -sfe* n * ^ *K^icum* c i ^ - Ao», >g *C*lcf.%u(>wi3>> *&4 lQji'y KSH *P*V* CorianSrum turn ce-Bum y turn crudum, ori ventriculigratum eft,* 0 ^/-ywwi *fniQet.* Utrumqueergodixeruntantiqui. PutoGaleni verba de folis Atticis accipi oportcre : non de Ionibus. Caeterumin vulgatis Diofcon"4is codicibus habetur; *Kfyttf £ wzitunw yvtipipdv* Qoritim five coriannon vulgaiis notiti**. NonnullidodlioresDiofcoridem hufq^am *9-^Fcyfcripfifle, additumque hanc^vocem textui à fciolo qaodairj,contendunt. Kfc.r, inquiunt,^ *coriandrum, Diofcondes ubiquc fie «ocat>non* ^ o u V\ha eJm in *antiqmjfimo exemflaribusconcipiuntur* K^^,VW6,,rJW *rg"**?™ ln™lg*t«additur, KHLWJ«*»>.* Sed Aucflor ipTe ubicunque facit coriandri mendonem fernper w- appellat- Vulfatam tamen prcbo ledionem: ver,ba,, *nuu** « add,ta effe nego ^on eft mos Diof- [illegible] nufnii-,^ * o * *J.* ^eminit, >^W fcripfifle , tantur palam fiet, *i-cJ?*^ « ex locis quae infra ci- [illegible] vcn»s/«^(.«»dixerunt, *Xri* „ . Li oculoshebetet. Quod *tm?nT-'vJ*V1''''*)<*'.? •onmemini. Helychius *K 2* , '' r andro mele S'!T

ApudSimohemSethi frnprum eft,^/«*Jpi V«t'* *y.:* Anftophams Scholiaftes ad Equites. i ^ w ii»» *•"»•», * "" *»>!*,}& i *Coriannurr, herb* fades , nur.C coltandrum vacant..* Hoc nomen hodie etiamnum apud Batavos audit, qm *Cohandcr* vocnnt. Idem coriannum v»«» vocatum fuit, Hefychius: fc^.. UIK^, ^ W j *i net*™ « A«x*.«. J heophraftus variis in locisde cdnannoegit, ac^atfimhjfecdecotradit. Lib. i. can. xvIIii. nudumferrefemenait. Jib.vu. cat,.I. fenu'rt ejus ferendum prarcipic cum fol eft in Leone, rroventu contumax cfle.necnifi tnaceratum naf^i Quod lib. i. I. decauf.cap.iii. ref-etit, caufarr.qucaddir.quolecaoremitto, PalladiusinMarrio Tit. ix.Ab hoc tnenfe ufqueinOdlobremtotum.coriannumfcritur; amat ter*ampingtiem, fed & macrofolo nafcitnr, femen melius putatur,fi veniftios Fueritldeledatur hutnore. Vide quae fupradixi. Cap.!11. lib.111..Theophraitusradtcemcorianniinquiteflelignofarn. Diofcoridcs, quanquam capite citato, vbidocoriannoacrir, nullas ejus notas tradat.quod herba fit vulgaris,& fan'scognita.tatnen variis in locisaliispiantis corianmun comparavit. JlD.IV. cap.CX.^ X«jr>« |3«7KW iri*%p.natii, xcg^uUixis t «fvq>t&,mtfi.* W J^1 ^ti»a *touting ^ <i%t<poafci.*] *Fuma'ria fruticofa herbula coriandrifimiltttidine, fratenera, foliit candtdtortbus &cineraceico/orts.Cotiandrum* ergo foliis nigrioribus, quam fumaria. Eodem Jibro cap. xevi 11. *txtoxtso.* f»'*« *nfefviin* *>&* itTmp'itfp. fhalitlrum folia cortandrtbabetj>ingtiiora.Ub.i i.cap.ccyi.de* priori ranunculo *conjtatjdlationibus* ... *xofuaK* AtsrSj^Veje «jj y >?. *Folia coriandrojimiliajed froximeterramfciffa tenuia.* Lib. iv. cap. cxiv. de parthemo ... *foli s cortandri tenuiut.* Lib.iv.cap.cxxiv.d [illegible] ^*andnnnproxima.* Eodem lib.cap. exxxy. de adiantho^•'e*^ii *&&,*>** (nota lector) *•tm+imwtH** i*'**&v. Folio/a coriandrofimilia in exi trenotnetjurtsdivifa.* Eodem lib.cap.axxv.defidcrkide tertia, *i#v* yj»u ^^ M ^pf^e -<o'UOI* &>* (attende) *frit* ab una radice multtscoriandro fmiili* bus.* Capire fequenti dc achillca. w ^ «•«!*,*•-

H«.eif: *Eohucmiimda,* minutulu, excbliquo crebras halvnnbus maOnm coriandro p^mi*.* LibA,, cap! Ixxxi 11. dc dauc.o.J Jl *veiw a+ x* [illegible] eaquxdcfolus exDiofcorideprotulitmeJiuspercipiat lector, notandum eft, folia coriandri pro gratis ratione vanare. Etcnim dum adhuc recens eft, folia habet ranunculi, fed poftquam caulem protulit, fcinditur, adc6 ut foeniculo Cmillima fiant. Umbellam coriandri Dioicoridesjib.m.cap.lxxxiv- daucocemparatCrerico. *exiu&ev^uvKty^* VidesDiofcoridem*itybnv*voce uliimeflTe. Theophraftuslib.vii.hift.cap.iv.pluraaic efle coriandri genera; fedea non recenfet. Nicandri Scholiaftes [illegible]

<i*u Lor^pdri duo genera, fativum & fylveftre, faityum odorApm&fuavc, fylveftre fiirivo fimilc, foliis lationbus &multo'Jcng^ribns, multahabensadnara, multisprxdirumradiculis, floribnfque: cemmeftum^ porurn , autfflioquodamiViodoufum lethale. Contrannm PlinnS docet, nem^e fylveftre nondari coriandrum lib.xx. cap.xx. *Cortaridrum interfyheSriancnreferitur. Pracipuum tamen effe confiat JE.gyptium-* Falfnm hoc cflcnocantlrali^qui inHetrnria ranT iminpratis& campeftribusfua fponre provenire fcribunt. Illud interim non puto verum efle quod defarivotradit Scholiaftes, odoratum nempeefTe. Quod npud nosin horn's colitur, foetidum admodum eft: eificcatum tamen fernen odoratum evadit. Caeterrm ne hemonymia vo^cum fallamus, alae plants fnnt quas **ete<&* nomine donarnt veteres. Vide cap.de hypcrico [illegible] Hefychius K^ *Itfhmfo* { ^ M M . [illegible] janrnmnd differeciam [illegible] dicitur. Coriandrum circa inferior* caulis rartcm, folia in fin^Iis pediculis quina plcrumquc infcriusniremia prcdicit, eoordine utbinaper mtervalla contrarns nit antllr PC VCD1,S, in pediculorum fummnare miinto intercedente, & parent numerum turbante. Habent h$c [illegible]

Coriandrom.

ncm, miilrrj timcn Oitnora. tStcrebriwtr.w....——»— rero in fummo *aa\e* funt foiinla infcrionbuj *ataiio* icnuiora&faiiiculi modn fed* ridewar. Cwfa M eft tercs, r— ——

M (wn ronnunqujm t«irpu. xedii, Rlo-

d, ---- . . . . . r-r- . . . . . »..... ', aWp"Jo

s, niKliitn, jniac, airod initio vtret. rcficcatum *rx* Iot*olubalbji-.i:. 5v nildfclevc rcdtiimr. Radicetittitur tcniii, obionp; iMipnofi. Odoretn habfl iota herb* inter cimic^s & cicotam medium. Inayri*. 5c hunt* miilri^fertiot JucjJ : (olom amat l«t gm ac ptnK"c. macrotamenetiatn provenir. Ajrilt, Uif^at *t«** fcri dctrtt, fub canis cxortirm flurefcit: lemrn inantrutn auiuinno colliffitur. Coriandtom D«rfoorio«*

Gf«CM »n*tI;cic ir , Fi jrtj I^rini tnim fuecus ociilis imlitui, veluri fiimus bdii m*»

vet. Galenu! lib, vu. Simp!, c-j J ; i f ^

itfilgmm :

biite^ijf/jfjjtjerfliififi, l,tetn aj-ud Di"lltcritllom & pli- nium Icpttir. Galena^ >> cttam *hm»«fidhrii fluifle .hii,iB- fcft ^tililii^J'arr f'" Atimilirudiiie JuiifnliabfCcmiicoriantlro.M^iwn^fieinccepit Ai-

i , ^ , ^ Ntlcio cm iipiii,„ 4 Diokwittc lib. I n t, cap-cx. M, !f™^J i n V ™ * " fin vrrcri cod ret Lacuna •

pr<KB#M(

tmtrMtnhri, vndiqucntiTReriifi], fltrtfttrpttre. futcm ACT* eji {$c* a.i .arusj c h p t o i w y g /jctf vwHibui e-culit i3itli,bry>t>Jti*ntm, i'*u fumte* i ivndc fcf /mJjf* ***

1'li 11 iiis if110 Turns r n gc rw ra d e-Per-i Iwr. b ▷• *n-. caf>.x i n . Capntt ftim* , in Jin fedci gttlistcttt wemr, rufttni mjMMtfnM igfrpiim, r*mu renu: fptrfinite, fitre j/urpurto, *m&,j*etacatigitttra4t]at&t. njfuc hiBniic^incni j senior am jjJtfir. SJMJIIU tJ "•" mm* 0 efftiis,feiAtt4 tji MpHStfrUticofa. prattnmifo* till (trundr i, CJ rirrt111 ca/ori t, Jferr purfiirte, N*/"'f'^ir '• bcrtii&jcgeriinii heritactn. Ct*rtt.tftmf*ctti>> iiwfi*'*" citVfj, JelJcbiym/itiatiern^Ht, cea f'umm : unit Mttttt^ Primi capon* eft , (jaam ari(toluch;« rotund* ncimine dctcripfic Fuchllus; Vu|garafw>n febaccam poctnft tie hie alibi agcniium crit. A Iiera, cjuam omnei lu W» riam pocsnt, valde tencra herWaHl[1], refttbili rcriili-

tattomnibus *nemflim**. CantiLiiliciustcnucj, genrcla h a b e n t M i-) f d i , vii furfiim,ntf! iu-miniculofulciamur, i t i m o drclinant. Fuliacircumquaqu g «t. m«rgines4irila, vtluct couaiKtri, qae fidMila culo, lubcindidocolore, rirtl*. Ploi«fpfc«limfflg«ttl curuiMrti altiyiiramulLirumMpiirprJifuh : tcraumMttifti illnrii futi:, ali^iwndorubclJi; **>''''* luttcdunt TOiumte, mmuruJ*, in qiirtiu* lemsn PM'' vuni,tad(xiTOQ»rc(-'tiJ:fT,nri::ir hi -i«ris frumfntariis inrer hortlca, & poll incllf rii in vint-is K borti*, *• Jiifque | cnntle cuiti! mfotnr. 8tlpi4Plpft'rm lK

fiatjem film /I^rc rt-T"''tllr • a;<3ue tulrv c0"'^1 ri, acrf^tiu m.-iMiDi-CitnTcnii- Aliud pctm? m hab«mu(, qncKl autumno puMalat, totaque *tr"* ret, Horf:c^ue, ac vercpenr, yulgaiaralioquiii fcrLitmiiatjii ilc".

pamcula K nrbi .quafi

E***b<

AdcoVctitrcm f romwet.ut frapo antiqui d$_{et}$) j$_{cal}$ „it. ColumclUinHortulo.

*F,t qu*ftsf.tptn>J'"'''''''tini> 'i>*p>,*

Frucs, inquir. (ertrurprope Priaf-i ftatwm, nnod V»" **nefemincitct.Mjniaiis.**

——— *Et Vtntrtm rcviumit trucamertntm.*

ci teat or , q twit ilk J» wacim*. S tv";$_{f}$ i • HIT <jif

ftrilTecntirrt ' - .'- x . - • . ,h; rhraftu*, Nb.i.cip. n.A Irh,*ti.ap-J habci\- n i • *tstipnc* fficprovewrera}- i Tcr , auc p!un *e,-* *Upturn* or j~or- mcnfili.n. jtic fyJ»r

Tijftitur i3 fytvtft'' t*''^> • fBiX''>-i* **B»** *ttrru* **f** *».r *«»- I'feuAabumumpalmi tltitiiAwt frun:it* **IU** *C'Ht, f>'U dmtcHtfttH/t, 0iHimSmamluitl/iui iirroltpttfinapi* **{rimulofque» f>nmj/rrem ,** **ariguttu. Cufy-tlt'aWtni-utunlUTiiiipiti*,1it*[n]fttii<4^d irntit>Jjmaniuim_* **rffi-** *fiurmim^fttlmitliiitiiintin* **tu.r** *Ivfttanrpfttaeiianutsu-cinatiSmulisteiio''* **Otnnng« DodaniBi his vetbia** *tti.* **Ntc Esiia njHuri ii hycmalis rcftrunt bonn folia, Id** *Itfxtivi *_(ftrjtt criKi ;j*IttU>>£*,* **ciiimtcftcDtofcariJc, I;** *h.* **i v. c»p, t j 11 v. f e** *x* **r le] 11 ;»**

Eruca fylveftris.

Barbarea pfcudobunias, .

^tTfjii) fivt ffhtfl ri> rritci unit fttrifqut fiai jf;fi«rei luici i ftlt/)<tt vtri ttij **nuwra • laitra** *tttndtxt, SdUv^in btftil ctil'tKT,*

f i j g gf j

t lath inttiliti njfiimr. Viget ^t Jimrm ultique ptftrt limieu lulin mtnfihia. **I nrcr ctncain ft irionen media platna vidctnr, quam fylveftrtpj an^iiftirolia votant. Prnmit quinpc inflcxfs cubitilibas caulicolitflorcstuceostracj! (ylvcftrB. Cortiicob liEranar***am* **finipl futit,aut[iiHuitiiiylvtfiri>-,iHi fcha atipiftiora ;emcR fylvcftrii conn>ioria, fct! mtnilM^ Jivliifl, taraconi* fcffc paria .qnacrucamSiirioncm fa punt i (Juibn) ittctrco affiun Eiamrj putatur- AH t'riic* tlffffttm rcftnur, quam bwbareim & enicam laicam liirifoliatn vncanr. Raptrm ac napun, folii atmulamr qit» rJttien]*vbra , ac MimuMpen funr: ca«l;**[sr] ^ [m] **ftriiore, cuhit»1is, f)iii j medio Icri nii faftipium urquetani ip&.aawn c]<5 timu)i floretrromunt l**[Wc(wi 3C]* **fjiiq**[Oaso]**bititJC«*. "ret« tnquibuseiMj'nwn 8cci>!or<rufuffl femen: radii m r b l a n e ; a c (t . Variacfolloramma-Enitudiiic. n»fn m bnrcis ad** *tcetsai** **culta, acutiora hibet .ifin: fanitimdicituriTilrermnwntano ! notfIiUTi-**

b rtfernntor, ram 8c ajfy ^Q [recM] **rf,,, & fe-** [1U] [r] [tJr] [Tol] **» hyewe >ircr, fioru**

erri 4/1 i<w tt/aunt, **t-mrf'' rnriittra** *trni't fr:xin>*'* **Serf liuic ici mtdirimm fcttc conatitur. In ahefo <iuipj.e ctdicc «.»»>„, hsbcuir. LegiiLatnnae*rrterir(>iinc** *mfft^HS^mti>itiw^fin. AAtrAuh* **rtrwnJiijir** *Mitdtniu.* **f j**[oa] video quam fimilnudincm folia iribuli cum toriandriTii*habesnr, Corritrunt a!'', Jcpiitque Pio x»(T»"[r]; «Af», .[o]-.fli ;.,,, quail vctlcipiotcondesin fummo folia cflr fdioo 6mi1i*, fmf remijora. Fr hanc itnproUmus Icdiratm, Vulpatam quiffe Orihii-(i? trcutaseft. Scd p o i t . i n l l **Tumr.t :[jiturti<j]]-, hyhfi** (

iniiifima, n« in rupreoiacoulufiartr foliofdinoJive a pio limiljalialtfr. *Scd* ipfa fummt Eoratiiri verbs a udiamus. *fKtfitriJtt,ir^vii,-it^ifi^'>i'',l<xiRfolfetnbu-***ni'mnt** *rJf'Vtdttirr : jiltt fiqmdrit nc riaxttlc; sum fifttlui*

i'dum vidctur. A'' fcripfit

Ddi£B

mcfitinntiti facir Dioftorittrt Buniai rafc Cmilia ha-Setfoiia, Errori^rmnis canfsPtmiiu, qwoe Biiniude Iib.jx.tsp.tv.utnLiunii&buniadcsJiHtorismconfuri. drt,Icrtbfr< *Ahtrum it&fiarwn)ge>wihani*A*atttttt*tit,* *tfbta** f? *r*ptjfanlt.* Vidro bnufede piura Mp[te] i.

in Bs^lcenfi * A Idinr /«**>.•. fcripturt (ju iti fit ienoto. DoctifTimus Ga/,i |[f]^j[t] ^?A*n *ki* hanc kftionem prob« lolios Scalitrcr, lcvisefl quxdir^ utnimomnia qu^runrTi^',^, tiatwanr radicem fu>«J» fignifbu. It») vint.;•[tc]ft cl1!iL>-rinm; carnafa tamen huic Tioht, Idem de taraiiro.rafliiuM"faro , aliirqueinramerisdiccrplJcct *l&L* **qua;** dicjntur iRnpro.Ano>tVa»)«vocafirur nua; Itgtwfum hitie'it caulcm, iri eft, radid litnilcm ? Stribo ex AlditiO SBafilccfi ccdice, "'O'w^.f*'.»,»,, rra itimila, or caput d«urfatum cfl. Sid nee hie lc(5lio dilfidilutenice. Lib. quippti'L-caf. II. focniceluTn i

merit inter •wiitie'tsta* jfdtniculi tauten raJisc carnofa eft, A J line dico, focnieuli radicein ex jwte tanwm efretmi»f*tnrRaJ*c«oenimluber ilium, *thi* dtiVcndentwn, M I W « I O bpwfo daroquc, qu, csuli nervoforeff mucl.

eft,

nem.

AoctbalDftllccl*«*"*«>.

p imrio,

q q i , ramacttbui,

fcnaaSiailc.* Is ar<« *ftxottetetioobiv.fnietttu* Grxcu, ubi Titit Tbeojjhriftw, ptwei fount <aulit». I >r.

% f g f s t « i JtHnti Staltcen Bon rt]K»nas.

(f *udrtil-mr rtrttwr*, NOV /I.

mciKiiunoi

p* :i feihonr . ^«

.!. Hincfirntcoriiin cr H-

MUHC10B.

tltjjsi J»irtc

/Ift ;

pC:c

tici lineu 1 i

tut- Vide *opx*

C$

vocau

nil)'

, jiHitrjttmt, ,i j}, fmirol^J %-ntatat tnth/ii», i?

iiris & tt\tit. i,y>.%* dianr. quod Tolneribi*

tTiponstur. Dfi'lt ortcle»

.C3P.CT

.mi-

pepUanfca»(o f«fc

Tijr. *A* *Ittatn* , crjy-

(umfinpit, rj'i.il:;; 7iie. Spunii

flurctn in marina pornjli nfpicirur cftjam fativa; rjn* quid,n i ubt()tte colicuf, ted aura fpumcinonitaae mirina affiit'"r> '•>*'"" porflacim,

* im ditutjr qu«l f^liiif p^OTru;'" tmiretnr,

TirlMtur.Altorurnfcrtenriacflpor-

ndl'L- qnati imTCiilJCdm, nomine i

, ijjllispnrcelta v«l por-

^Ktt!:' -xpestriftm fSicenim

^."^ffWltii-T: ::i)>>qOO-

^ut' ^fTtVt ovlec lejitur. *trtli ftmlxM, ttii* fwrif

*i'"'l*TM • -^—1,'rffmii — ***t*mi.* ConfuncLt A pule-

*T*******aaai** Inratgwit Apd«««'i<:il1«s

^^ntftnWc**. *4lufrt*6T*m . thiiSttf*

*,'T^*mMiMuh.m9^arm. Proftcjjttum.*vcl

^"wondet iet<™fcf"wtt*™*.JA Gr«-

ti! habct..r K«^2JJ; >•'••-•>»*"»". imleribe, in vul^a-

fr><rdicimr, fdJlictne d<deem

corrurru? Pucm rcftiruimujn

^odicitmidcrrtfiosxrl.

Mlt* , »V»«W»*y,>*ty~ lie.•

jfnorwe Cncrnr. qua her hiTunrjxtt** real

Mrrepd:*. i en lie.

ftttaUt, cttmait %i,* ut; o .J w.-

oonanoc

t. h-joicdtra, Joowwrcw.l-U-

d mala tan *tntiw?*11***

ft«mlftan«aani»fSfcpB ~3 : r : . . . . r:–i;?

dcfcflmir.

rul»cim fcr'f 61<

new n m r '

r" '"-. ' -'

- , rslla

• ftT*

irfnt-i *furrfcri*

Saii«ipotiui«4

Tortulaca.

ies, luccolbj . levc*. refptendewts *tat,* quiquc in dlaj qitardsm diilribaumur: fbltaurciili'lougutidinis, la-Liufcula, crafla , pinplia, srlabrJ, ?iremra, i tcrpo.il-buBcn^Jlafcull minoti, jiallidi! lurei aJ annexum Jb-liorumpprjunmr, ItKcedentc coacquculoni^tocxi-gtn>ihfftb5Cti,JcvircTitiicolorii.ttift«ftTt;L)iiniu ni hordijcci, in qpti icmtrn jnilii,Jucr;, itii^rutn : Radix libra* hab«. In hart is ac eurum art: is InWtis ae fter-t.iriiif L-drnniodtieriTur: lolum defidertt jHiii'ne, nori a rtd um V ip;« t, fi o re tq ue a: Il i vii m c n li [>UJ, u! o Uf lll j a - mmrmm. Quam fylveitrern vacanc fmrtuUcanu caulicuSiscnnftat luni)ibi«,rubcnribit*. ltd mmoribus, per humum ftcrniuir: folia priori forraa, culore, larvorci c ra J fi cuetincq uc t c 1 pou j« nt, ft J tn i miu tna! i o. I :i le-mirii horwriim ac ymeiritm, at quaniioque in peiroiij fpofitepRnitiir: rigtu fi; luc JL'CJ amit : lau iiad fecniriisinaMciutcmrclinquitur, fscili ttwts aliquut poftfequcndbujteiujcimr. I'rarrcr lunc alisinqiiitidam ponulacam FylvVdrcm delcribii Diofci3iit(«5cd capm lix djil'.mnii flntaKici ffHjriiim eiiltntunr, :tc ei libro IT, ;rjf!(limm inlibrum ictmidum. cajwqtie defiim[1,1]; I'.irTii^i^aniicxuin. N^'huin cifcca^ui *a-*tatom ptobalh , qihidltb *if.* cap. xtt- CJJ-pernvo icrtio repctJi, qux iili. tl-dc pwrulaw Jiiic ia. Accfidtiqi»dcapu« Had OribaGusBeStnpio riiNi^c«ni Jc>ftii)''impi vtrimpci illudts*-i infenrpcrvivt hiti-Jrianri itujrifriiiiiiu. lutulcJn f.u its lib. t i l.

lj, ^. (•(•" >.i»-m>. *Cep&ipsttv)*£* fimiti*irft , j.frn'< irtgrWM M 4 « /itti. *nStttmft* *irnumi.* Id era frtWiwottibAKTi.cap.vm, S«JhKi» Envnlgatit bn eonroptw eft, lie enim Ugiciir j w/ NM^M *cefMi finuliipjriafM.ee.* Aotijaus codet hal'er *i/thfigH ftfimili tptriuhcj.* Scribe cum Cornjrio j f«j!« nw-j *miirtur ctf*ljh*itii <artnLtei€xigriert y&iicrjtd m-Mliti. Htfitni. irrtnfit* .^fiSit corrnpulunt, DtofcondctOMDtoEo, qoit t(Tc niffrlOTc ScTibo^rwj/i; *fnnln!t<Mjs>lis nigrkrc, TtAitt inutiii. Kt* imik, lj q iii d « P li nii v c r bi? c i latu con-cludere Ike;, 1 Litur per ••n#^«>, quuiiinliorridiw na!«tur,u: plmailu, qu*in iiitonbus repeiiuiuur. Vel miner) icceptt, quod honenti tulo ganiteat j ac in hortijtantnrnlusurict: nifi font *¥•>••«naineniccepit o^l n«'wiwnn«Hv^irs , qui>d flftui difcutiM ,-fed hiic de ceft^i nccDioltorideit, (MC Plinius tradunt. Cl«iillimu« L>odnn3e«i injfraliiJem iiquatitain fed p»-rius becabungam *rah eSe* Becertim c*pi«m. *PUIMUT* , jntjnir , iiM^Jfn cjre. *cefftfft. yiiivn* D»/c(triJ$_M$ pario.

inB tfutm cum <JHJ *an niipfatfin* , f *Htnf>* : *P'rum tt ha tvsgttlti ttfp'i&t'i-','}** *aufijitmn rninut qutm* •» *hurt** wjcimr: *rtaiur*fit* in ittumfrht-flnt, 4ijitefi tnjntTfOJ teti.ftnnmttrfit* tiftiftfivitni.* In notlrodorcofarisfrequeDircfcritw ; led folia.non videnrur ftti) p o q t u l a c a f i a, l a » , o f t a i g r a f i i t i t.Simili« oni<letn porculacx. Sed fnlioc*ndidiore quam Mathioluj cepeaj Tjomine pinRtt fedflnndefcribk: quod Ad?erfariomm frtcrunt •mftore*. Tcrcribus, twhlibun, 6t iefquipcdalibn* namerofis, icjnilibitj, Itjrculii *fiuocu* '• feitiperTivi mr-norisfteUirrj n^lculii alris totiierck. Foliola aiinors poru'laoe agreftii, anguftiori *C' loiiginra , tenera, camora, futco Ftapumia, non tsmen nipriora tjuatn ponulaca;. Radix eiUi^l,, Be]gio liauri« Pauvio de-

A'F»« A!. R^fti monet Scali$_K$r ncreum hi damcapat. VidrcinHcmjn^^fone, , M paium fclictter lib.xK-«p, *t.^ *Fltitnt* tuw/tajnuo *fbfytlMm. shrotttnatn* : Brt/. r*-f fi«ii, mePI/J, TiftJ . fif i-ifo, ouiitrn cum *c*f*Tt itfat-fctmt: Qcimum suitm* Mn,>,,/.,,,•,,, _ y 4fr ,mn mnfit: JUJ Jr «w^i *imijpm! f.trit. fttt* fcf IH *Htiieerifu> herb* tvnti. *FlouluKitKii Jni.altu'luHut, tliiifurfineiit.* FaUiiiT eft cum frMinr. ai'f sbrctiaiom fcrpyUwn f floret: l«6abrotmom fcrpyt-

, f' *

: an\ipiinh>«MeiH

oe. Alud fnen3am m vcrbitPI.nii eharii, am M-•, inqah, *iOmfcttir.* Scribe cum «4]«Tr.pio. ne

.Jem fab* compere atiidi^ropio. AllttdM vd w->

CcpiaMatliioIi.

A'II^AK) inwft*. HarcinFllniopon hsbcntur.VideScaligcri inimad-vcrii ores.

F. i>("•«to, Hcc falfttm *c(Te* cum conftaret tiodHP. fimoGaBe,le;;ii *\p,tpt.* Plurium enimderomflorwcp-chorei. tieitcii, aji or unique. Sed ncc Theodori Itftio vera. Nam atriplicii quoddam penmfiare rubro apod nMColtiur, bcta:ciDc ij^ciestKa fanpoinea conffijci-TUT. Malvf (jucddairi t't'U' rubmm icrrcdorennctt-pnitutn lippii ic totiloribut irbictor. Malvajn rcfe»m fiore admodntn variarc quis tgnoric ? Modo candidcsi fert Hor«,»tnwJ6 rubentes, wodo faruratiut, model rfiuuus, a$BipuTpur» modortutemcs$_f$ &« rubro nipriCjiiii* \ Vide cap. deirtalva. I.r^o *et$o ulr /,'i */*-«ia Bran*:t|^Atr»i qualcs dcibiadii iiipi & imaranthi fpicr.

T« /$_1$i «w>». Et hie nomtn aufpicacdam cipor, tnotict Scallfr. Rcdfr.de Irminiini ci>;jn dtjcteiitiil apn. EikiipEi Iwrc locum Hiiiius lib.iix.cap. vi i. *UtTKinjvluTiffiH raiunda, ihattibm tiltnf*, ftMM fetim-cet {$ lut, lit tiinplici. fZuttufiiViM tvgafi** i *(H cannti'* cu/n(j. *ist comma. Differnut d etltrr, n'^r't ctnAi&sqiit; ttrm iuutit. Surest.jcrjin fullnulti JunrrMphint/iii4fi,* Tllpo. *f^uiiw*fmin afii,taTimdri,4ntttit fmn:uli,<.Kt>ii»* ««in /flvp

Kw$_M$«fi^.'^. Scribe n Bal1I«nfi Sc Alilinti »(r^ f *tit, Hhniita *ttnitictt Ut** vtrtir Quod tmiia;ti$ < ft^i$_a$. ?a i enm liK iv. tap. xn t. nt> hac vott ccfam ufm ,ft Thcoi'hraftus.ubi tincaTe reddidit 1 hemjonn. Caitili-* eiiiamm dicimm , quciicMialit *m* "'wlutrt fiQmncfr. Ncin taU'cvminifrnifii, ltd Kncare prrhn. ^qwredj»iw«««i»retDr\ ^ , - ,,. quod rton nmom fcribere.M cal|*$_r$,. *tta;m £(, t* ^ Vttcres emra fty lo (ens (enrwbant. Sed alter urn magi* placer.

j^t W h . MM coBcoqact-e nottpoteftSnligrr ? *

certfe durum eft. Negligent!* tamen argui Theophraftus non debet. Exfcribentis incuria facile contingere pocuir,qucf J in mediis coloribus res longfc diverfa intermifta fie. Vide Scaligcrianimadverfiones.R'e&fe fcribir, *qui Hgni color intelhutur non eft facile diftu : nifi qui pallor em velit: cujujmoiiProfeElo mult a, at panacea, anethi,cuminiMzvuh* idem legcre ^ A pro *fyx* A,quod rubrum, fulvumque Theophraftas omiferit colorem, qualiseft nafturtii & raphani feminis color. Cafaubonustamen vulgatam mavult fervare leflionem. Sic in notis ad Athxnzi lib.xi v.cap.xx.fcribit. *Mdebatur ante 7$rmi,t&£vX6nfit. Scripfimm X**H& cum omnibus MSS. Ineo commentario quern fcripfimut, de coloribus docemus etiam Theophraftum lignei color if meminijje lib.* vi I. f/-*ftoriarum cap .tertio. Differ unt* .inquit,*femina* {£ *coloribus:* TO *V *pixa**»iu ik\vx^hi,* W *ft Xwjiyi. Quern locum do* *tlijfimivtri depravatum cenfuerunt:* Fruftra.Optimfc fefet Cafaubonus, fi docuiflet qnalis color foret ligneus. Ebeni nigrum eft, rubrum brafilienfc j datur buxeum, lureum.candidum.Ego, falvo melfori judicio, corruptu quidemcodicemjudico, fedvocem *ivXtih* non muto. Tranfpofitam pnto, *ic* fcribo,r« *$ pixa**^ hxtv^rt^. *tf>i* fi* JVAA. *Alia enim nigrafunt, alia candidiora % qua-*

fi cuipiam non arridcant, legar cum Scaligero, Dalccampio,aliifque virismagnis *y*°l**»h*yv%0B*** Ligufus color non eft in rerum natura. DiverfiiSmo quippe lignafunccolore.

Plinius *y* ^u humeratapium, quod in Theophrafti codicibus defideratur, addique debet. Certain quippe eft nudum femen ferrc n-

Quod de enmino Theopnraftus, id de ocimo Plinius, de ruta Palladius *i* qui in Martio fcribir.Tit.ix. *Hocmenfe, inquit>rutaferiturto-Cis apricisjoliut cineris iHfperfiene content*. Paulo infra, *Trofequuntur etiam maledi B*, (3 maximi in terra foluti lateruponunt.quodprodeffe certiffmu eft. Sed.ut afftrunt% meliusfurtitdproveniet. Sub arboriumbulibcntim acquiefctt. Noneffodiberbdjedoptatavelli. Immunitmutierisformtdat* <f"4a«m.PHnius lib.xix.cap.vl I. *H&H *cimof*cundiw:cum maledi Sn ac probris ferenium pr*ci~fiunt.utUtiwpmmiat zfatopavitu? terra. Etcuminum quiferuntprecdntur ne exeat.* Plinii fratentiam confirmare Peruus videtur Satyr. iv«

hum n edcteriusfapiat fannueid Jtauei,
Cum bene difcinSo cdntavtrit ocima tern.*

Vulgatam tamen Theophrafti fervo le&ionem, quod

Mud etiam vulgatam leftioncip ion parum confirmat, quod apud Demetrtum Phalar^ta legatur, *rupHto* •»rfi^pr«.CA«r^ncj^mv&,Hfi*i\<?nt»l#a, Jura, md-*. Irijfi*, *improbaferit. A%^tut-nZr\ *<pn, ^ «^t '.Zv$tht*<> Wn V him n i$dk) rv nXlfv,^ Jci V* xvpif^* fiftftu Xi^t% 2* ri fSjp if,rJ Gxmf&m* wmmwint ,t&) avfr£(&6vuc iUtmi QiX-ntf mv%tin&M4»Tl A n&fmpifi aft&vn f§ Xuh&vntf. De quibtufi tnquifitione fufcipiat, ilico Euthjdemus abs ee pefiulabit rat tonedeapio IS cumino. Quorum iUud inter gervrinandum fi calcetur (f? conteratur, ajunt melius augefee** .bocfiferantdiris imprecationibus Cf cnvieii adbtbttn. R^le ergo apud Theophraftum cJ^n$ legitur. Quare d^^lfimii viri fententia eft, Plinii codfem corruptum c»ac quidem legendum, *Mhilcumino fetcundiut: cum* »f/«*»,-,*ac probrisferendum.* Mox ubi habetur, *Et cu-***num quifiruntprecantur* reftituit. *Et Qcimum quife-*** Ita, inquit, hie contrarla ratione Ocendum fuit, ubi *cuminum* pofitum eft. Ego non fau's a f? deceptum Plinium, /pfumquc eeret Pli m ^ * ? ? » qui cum *xyptw* lecifleimaf>in! " intellexic. Vel ucrumqueeum le-

SEvSES^vAdPerffiloom citar Jm refpon-
» referenda euc ad mulicrcm **#•/•**'-

AJA* *olerum venditricem,* qu« blera, ocima»& alias herbas odoratas & hortenfes aha & clara voce ementibus, quafioccinit, &cumclamore fervosademendaolera invitat,uti dpud nos quotidie fit. Solebant autem vetu-1* paupcrcute ad res vilcs vendehdas fe conferre, & eo cjuaeftuvivere, qnse utiqueindeliciis,quibus career, lummum bonum ponebant.Inducitur ergo Baucis, pro o'mni vetula in foro olitorio,herbas odoraras vendenre* *Cum,* inquit Pocta, *bene cantarit* id exponi debet, elata voce tanquam canens fuas merccs commendarit, & vendideric. Horatius

Laudat venales qui vult extruders merces.

Scripfit ergo Theophraftus *utfum.* hoc fcecunifiiTimuin elTe ex allatis non tanrum probatur locis, fed etiam ex etymo. *kv^f>* enimdicitur *i$>? *»*»«> tragnans eff** *Sato*, inquit Plinius, *pavitum terra.* Hoc de ocimo, no'' cumino Columella.Itavides confundere utrurnqnerl-nium. CoIumell.Lib.ix.cap.ili. *Fere etiam htsdiebus ecimaferumur, quorum femen obrutum eft diltgenter*, i»-*cukatur pavicula vel cjlindro.namfi terramfuffenpim W~linquai.plerumquecorrumpituu* Idem in hortulo.

Turn quoque profciffo riguoque injparfa noyali
*Octma comprimite%i3gravibus denfate cjlindrts**
Exuratfaia ne refoluti pulveris dftuu

Cumini etymon jam enarravimus; ocimpe Hocfc corcap. i n. *olfy fi*

*his nominibus p tduifunt, ut dtcuntur p*rci> tenaees, re^ftriai, err.nej tn Jandt defiewnt.* Paulo poft* *W^xL Kvpvvtiw,* £ *w£t # vtoZrfr, *,ifi*&i K tin* «f^'$"?* *w^wM I hfr*,. Inter hos etiam efi cumtmfeca,* <5» *nufauifquealius bujufmodi, qui nomen firtitus eft at>c* *cejfu, quUneminiquicqudm datum eft.* Theocritus *i-

*Lentieulam coquerejafler tiHpratl** av*n% hefodi* digitoSjCppiemfecvij/e cuminum**

Scholiaftesnondiflimulat vulgo fiedici homines *?x** *ter* modum fordidoi *tc* par cos. *d fo »•?* ^V^L

An parcos wawnc, 9 caco. Fundus olte fi^ilw fordidus ab let. Prius tamen etymon magis placet. riis in locis cumini Tbeophraftus hb.l. cap. xvi i x_t ** dum ferre femen tradidit, hoc capitc linearc inquit *c)* fc 8c anguftum, alift etiam repent in locis vide cap£ xvi. lib?iv. vide cap. II.M* "• utiradicemha^re exieuw ait. De fativo a^ere cumino Theophraftum ex eo liquet, quod cudum ferre femen ait & anguftu^ & Iineare. Diofcorides unum ait effe cuminum lativuP* fylveftriaduo. Sativum Diofcoridisaevo familiars videtur fuiffle, Nullas quippe ejus notas tradit Lib; *i»f •*

*Cap.lxV III. XvfWir T# ffu&> fv*v<s»* ig Tev'revftf*'' Tf M-*

vjim % c £*$is •^••« ***•*. Cuminumft*vtiin or%P turn 'eft: fed vnulto magis JEthiopicum, qu»d tftppocrdtct regium appellavit. Secundum locum tenet &ppnw* moxrelifmafiquuntur. P Provenitin Galatia Apa cia> Tarenttndregionc, alitfque locis complunbus. fc* thiopici cumini non *fettiel* mentio fit apud Hippocratem lib. de fuperfoctatione. *** ''*inif w7nP ?** *-iucu , *j ***** A\$tovnK9z W7rif f ^ HfiMfmth * **£ ftr. *Etapii femen contufum% iS cumin* Atbtoptct }c men*

iw

thmit

£ t U t U j f ! , *:in am fciiwpiam invitta*

f Drum tenter
pic tun, unm

*num *pfrtUmr,*tu di.rtw turns Ajbwfm*

r, »»(rj *mimu turnntr,* K •"/•«» *ft*

minum wdgaic$_n$.ui "ruimrai, noc hale c •
decap. Jciiaroi- Hjfpnconwniabi momneie Hippo-

Gat ha: ^ w id A
emir, 1 hjciifinv
;fr *num,* **»elpro>••*•••**
oijlb Nocstlao
***tntiiit g ntitm* Sftmfcj'**
Fliniuji • •
/ill, mlla-r.1 h **"K.oW** rrw^nj
repio tu: c•.-. r.
j11cundo,

Cumin

m *J* **fcp**

***mLae* q sun *1 m* uacbt putctn xquutc gu •**

Cumiaum fuivud.

fin, fubamaro, tenui, mediocriter, , 5. $_c$ im grauitate fuauiter odorato. Elegito pinnum, magnum, flauum, aut pallidum, porum, intus pingue, veluti liquore aut oleo madefactum, minimeque acetolum. Radice vti-

turnhlting».tenui,ec eummaturaic remcn.JKKMntc la
l[alLj,Hilwiiii,aIiiUj;cjiulis ,,
:ur.AptJ "its [enwn uutordronoa *redd* c. I

: **otrrt dcix ^**
mwiic. A *frtgiaoit* atrc, *Sc-.t:*
tit; lied Mr U peril ; •
L i•.:-:-ti:iil»B«"• •

MM p
cjar^natcum; caa Cr(jipim nccpto, qa

DOB fit *pit* -4m i luni
Cfodlaneri - mm ten!
TTlJ.1- iicinittm.

MM r»/iij«wr»r. Ap»l i
***cm,* net t mum,**
Bnt*n

***mm* »gr. «fc<lnm**
g , fabaigi an, y r » * ,
Upore ach. ncnogtum biKwrnn. & hoc Mri :rnfet
n—Mjw. hoc rft. lylrrfitc tnratnaai rocant, Dulcc,
fTWntnt*m»eft, l , i
n a , hrf«nn, lubdalrcfsfinquclaiibre, & bacci*
***mmyn Mu* vq jig- l-ttoqoc ad parnm ca**
n-rtr»:cic'-J-T-jt. Scdgm -r; bfcRpMCqp
rfcritonJnwtll. Mclitcnlei bntcolutn Be lctwtt.K
idpmetn coodtradm &

•iaxl difa i hi Said* *c r'frmffi .j<Mil
D pntnf.itivun. Ad tefuum tc(prndf^uf , or:
rfc «ii«iiit rafillnn. Nun man fane n Oinjcctidn,
vetki iopMiiiatn.$_t$-i;iri» unhoriTaj tffe ait. An-mi
latcm uacr u i *i t* tiiiu]'tmir-» r^r.K-jTi ton j|Otc&'.
1 Thioj i.-iitum ul> t --L.. LIT sit cumtni lr~
• «nrcj ciao Budtm kri—
i tctei dc eo uadidct*. I

utantur. Diolcontici, T,tf r, «;p». 1,»;, mi ri •%9T>o

t T t t m p . **Hontius,**

Putintraufu, **trier tit t *tx-titgiic tumistim.***

Exingue, <5ttod p»IIor«n induciJ. PetiJtu S<tyr. v.

o-iif. Ur.

•rmmmmmtamtMT-
ifait t-Jtria noil iHiretiin, qu« s

HI>. *ttiCttitfinm* P m n b n w : *ttmmatr* i

Jm *cmtrtSh imustn is f" **t< 1*0 Tmittt**
fntorcm illttm i Kmrnt- hlcrtsi>
' «W*
^c / W W I B H " - £4ff*f !»«• i rant' i**
menru, ac iKtreditatcm Nerocapu:' n^n,
fuiiTc , Ncroms rupidiori & \ nq , ul
cjui amicicia 5c benevolent ta lummis In rJ'ri *m* pritJoi
ccinfctincrt'ir> dum pallidocd^fel'niulaitt adveif*
cumino. Syl^ftris Dioftoridrt, ut fufra djij,
ncra deftr'^'f l^'' n*. cap. Ix'x. oc pTirniini($cpj'
aKcmo!, moxdeajicto. Inquit ergo pbfccriij

^ini A *}iy^iJii>,illpi>ia Sil%ft* **iff'** **f{ jy; i[n'mt ft « >)v^nr.** ***Syltieftre titminum flunmatn tfi.-txvpfnt in LjtU iS GaUti* A fin at.jut lint tiifyatihtpgnuuT. Eft vtri ftvtex exiguus, dtanttli an ttmn, in qus qitAttrna niwH fant tnmfiliit, ttnuitvtlttttifiTrtttt,i£pngidiilitvifum. CetitiUttm :nritcuir:trte quint tut fin* cupitu'.n, tftWtti* $Srr:ilUa T 7n ijittbiKJemen ttccrofum, & pa&u acritis qu$m*** *fetivKw. tijjhirur in telltbut.* Hoc genus Nicaodct in 1 he riaces ‹δ‹$›>‹cf vocir, quod capitula ejus ipicarum cjucdimmodocieint,

SpicatiijuiJjinulfntHiim dtcerpecumini.

Non porcft vcrfus ciratus de fativo intcllipi, quod umbellifenim illud penusfit ; necde fylveftriahcro," quo d fem c n in corn iculu ferat. Ergo de priori fylveftri inrdlrgidcbcnr, Scholiaftes. *A'stpiyiu&- i^t^^-aU Kttutnu* ***rtixyt*** *ei8i$*s*1^H,E«!«(^*sf.^w. Qvod* ***eurvtntfpic****«ri/r<w/irr*, *quites hcrdcum,* Cuminuin iroprife fpicam, sriframvc non fere, fed capitulum mol e *H* rotundum. Co^iravi ifjrjuando an«^f«A*- pofiet icribi -, fed cum verfiis prohiberenr. deftitiabillaopinione. Citminum fyjveftrepriuscau!tculuinferrparvutn,tenuem,iiifleiu, fcandicis, *ten* pedtiris vtnerei modo, in fumtno in alas quafdani Jivifufti.Folia habet Rintjidii vcl fylveflris paftaiac*rnodudivifa, in fummo cauliculorum emtcanc

Cyrainura fylyeftrc.

», qua^ bellt delmeavit Diof«»rid«, rcnera, p,i- [ae lanngine cindtar, ad inftar dcnlir fph*rul*, litudinc punpinella:, platan! modo, plobolaristve lotifr-etienlibusdiA*. Srmen denti;Icnnis «l plita- >fcdrnnltfim™i«, radir parvaSt candid i eft. Crefcit bonrcnfiGiilia,cciam in Ltrtino.tcfte Bellonio; I *tnn* » elFe , led malt puWMt. F.tenim umbetfifcra 1 " ?& »mmi. hzc caritula ferr. Sed ipfum audiamui BdhMip...———, lib. l.obfwv. <=£.»«. I

*funt yfoliaqut mitfifali**

fimii^fcmengUbsfam, M pilule time fytntte'* lMa>(* ***Lm diligtnicrqutptrpcndimui,iS ie^ufitvttnui:«(»»'''' vttijiiam ctmperimus quod Icgititnum tmmi magis tcfit'tl,*** *ifta flanta.* Fallens Belloni, ftt!leris,alia, ut diii, | tadtammi. De qua alibi font agam. Alterum cumnum fylveftrehistertverbijdeicribit Diofeondes. E* **j£ i'rlf« J*J@- a'viui il(iJ'oU,f^?((![*lJ* **iMlf* *i •*•'*" f^l '*'''** *pvS I.K,)* **ipitm «fi«'ij« *ftnistty, lit* oi(if) ari^i* <><'«''''** *£y? a alttrumfrlvefltu cumini gtt>«> fctivejimf le: qaoi quiiem i fir.gulitjlariiui trdUfutfumqne Jpttt- tamiactnntculaprcmii: inijuibuifi'r.eiieftnttlantbiQ}" milt.* De hoc cumini genere ccrtant receneiorss, a" hanc, aliis rllam plamam cuminumpronuncianiiouf- Nonnuili pianiamquamClariffimiviri Dodor*"'^" beliui.Clufius aliiq; pro hypecoo agnofcunt, (Sieac. noftroquidemjudjcio.Jfrocuniino fylteftri habci. r lia funt huic plants multis intiliiris divila, figu'a, *co* re, afecflu rur* foliis admodunt fimilia, molUof* ' * men&intcrdtimlongi(ira:canJiculi aliquot.qui inrnR tosramulosdivifi, Pufil'is floribut onufti (uM, *if.'.* fatisodoraiis, fenis foliis conftantibus . *ted* wra, SiatWiquisfiorib^direrfa. Nam J" berrL-linuiimalora, ncrvoviridi, floriscxtrem f (qiue obtuiior eft, & vcluucomi'efli) prsdita; qoat««

Cyminumfylveftre filiquofum.

ali cornicula ingulis i tiliirV longa, pi*"* > *!u(l(' ^'fficulter adJnodum « i roteft* continentia^ "di« fingularis, fvibflava, inrer- Sum bin Ja. annua ramen, nee m « : tota plafira j"g"™ arfmodum (apnris. Sponre crcfcic in NarbonerC Gf*" lia • copiole in Salmanticenfi agro, Granarenfi, Mur" noqnc regno. Floret iftic Martio, April! j *frmen* Majo tnarufum eft. Ar,™ Eel R»s *ata, provenit qmdff?>'™ difficnlter, lonpv queque tcnerior. quam "P'-.J",., mfcitur. Seriu< quoque floret,attamen ferric T J !1 do ad maroritnrcm perducit. Hanc hyreroni fcripf t CUiPus. Diofcorides lib. i, eap. I**!''• *J"*''

s. Katur ti eiii atutpdfiwmjii"* tidelineaunorafomiifshashabet, <\M^ ?f° rno accipr poteft .Non e(Te curninum fylvrftre ™ 6cultcrprohatur ; quodplanncmninofatiTO b mills, folia, florefque fi rpt<2cs. Cuminum

nicuto& (itntliafcrt folia,haterut*. Cuminum Grimm in umbcJU fli>f cr, ha»c nee iKnbdlain , ncc ^ajbcll* quid limiJt jjroJucit; lciihoc non irnpedirci, quo mi- w pro cumins hiberi potfcr. Aliam AJfcrlariotmn audroTM I'lant^incumini fyivcftrisaltcrtujnonline defctibniit hisverbis. *Atttrtvatfifarftrxiusfunifltntic, 414* cffx'rjh fait (5 smtqut centrum v&tocr. it* ***rtj/r.fie,* a»j *isinui tctaHJ, tvtsiij '(SpvLbrm, ntrt* fr*-*cut A.jiiii f niii'ortitrtjj. AmfStUmtnt crmcuU ,fili-* ***' aitajd. «ittnt4,fi:'iiT?it>idci diU^mtJe.fidcTjJjiDr^, fimtnt tfjaam.* **Sic in tjrr.iqueRep! enprefo hsbctur , An-**

MIIII pifflfMli'diff"'ft', "lore fiava. Mango; cjutL'uli gtasiies. iciitnufitili, fSfriitftrv, tArai, *urftj/nJiCti; pcftims Ventrtifurntrtfijue mcijatii ,f Tofumiiv. txigM

r.tJi*, ***iuitijisres*** **Majomtn/c, clxfiiinilmiijOT,*!!! nu-**

([yiminore.CitiAttniifdfr^acntitthbialihqaefifit-auim futilii Jbcit'UT tttetekx;, net ,<''fi fiHi* ttr.ututt; Mnva!}i're,frf-!i Mijfitttnfn Jivifurt, & *i mum radicit albilit ctrtftliifiuntxuin ntfcsms Aft* , t4n\ittt'i ftrme * vtiitnif SUtvt It^mitrfi **Jnwrtit>"*****taumtettleg*,***

ji<i-*H(<w- Ue pollcriore I:JC ipfiut Lobclii, qm advertniopH»c«ittreni»«ftoT<ft, juJ'tinramJiamus. Sic wobfervationibus , dt tyfw-oo.iamdefcripwasens,

*JrJlr'p'u£g™e'xx^.'f£t'firi«Tumi into fih G*ilo Mj^li4ia'Btf$ii,mtri»7mif' uU[ttiMir*»*t*£*JP'' pti'ilttn wmi Clvftui ntfitr.* Dc ifta «gf plnnta plitr* diccuda nnnhabemm. Altccant i-Iintukm, ^taffl^* mini nomine dclincatu Advcrlartorum aui2orw nooqu.im vidimus. Ent$r«ipt(onc colllBimus, Icinen melanthio.cui Oiafcoridcs lumitij compvat, "f'' fi""' 6mik etfe- Mclamhio femen rotuniura , nonnihil an-Ci.1ofilmoy^{in}^{l}S^{(ltn}huic.Exurtiiirqui.'ici'i'' i^{u}^c^{l},,^{lt} Lfiaor. an fotia hiijus cumini feiw f«i* r#rpoidciitt. Alii ainfbliclvim"rcgatem, tlt-qg, nujfcacap. ^ hyacintho disimiK, procumiro fyficitri akero aenofcunt. Hoium ftnrencis pvobabilis arfmojum plures imfi """WlMbetnntMquiisexieitDioreorides. Etttcn-iibt«fcJM$ra.it»ciaiminofatv6$toijjlu(^ ifjTi^-ulisfloribuicwnicula in fiiblinic ctij^it. l^,^Jeinilemilanthi$Jiofcrt, Eilwy, deciiriiirtii

Ocvmuia pabuli Mini

ftnjulnni, antiijHt ippcl/a, ***qwi tiitriitrpretcitui.*** **Ocinmim** ***mieai*** **ni-tnu adon»-ca. Lkyaimn pabulum veccrej pet i Icribuiit «m.^« , hcrbaiii vcro pur I *«<,»„„ ^eJ biie spi.J vcterM ipfiw fluri .idto Itndte oMcrvatutn fine. Vatra lib. i .de re ru-(licacjp.«xi. iibJocyini$U$trriii;$\cdot U[,$,,i<.$_{tt}$ tiytnm, O-ymitra,** **inqmt,** ***itiituai Or^a vcrh*** **•V'-'t, ju« i «/« ci-W.** ***Stmtlittr queqte ocymum ,H bnit. Hnsmpimi ditium lemur, J gtau, pj(?u/i fine frgtrrj vtridrt JiiU *nu, i/ujui gtrjnt Jili/fuji. In \otuf*** **hie in Comi c JuuHiL't.x(a?. AliEtr in [anfunii edition^ i fam aotx Scjiigeri junioris St Turnebi, babt numdnilum a Ufi'Ci) verb J *»)•>[qn,id t^lercuo. Si-' mititcr qiio (in margmc, quoqucj uemmin m horto. Hue Jinpliu? Jitfbum otinUOb quo,J ciwi ill um bubiu^ •• & tifcu [tjtur ut jiurgiTCur, id** ***vx*** **pi bull iegcre ririJe " k'^um imctjiuiti ijciiiu liliqua^. In marg.ne** ***tciii*** **$_{u}$ •' C•mimeliniiiij adkripu ctt: Vtift Imjr.s ediiKintiau. ddrotmum jn;r « fiWig^nai clft: •, utimum pec)»' hcrbjiTi aUirjuiii. Jr* aiKitjiiillimo codicclt>cns u$_{L}$- valei fi/J , timiiitcr qm^que** ***asimum*** **i. ira. Hoc am|.'Jj- << tts dliLluui oilimOfn; quoJ ai.it a'mmbuUH: !i idto iis <• , (Uturutpwgeii[ur,id<!rt,pat>u]i lcget«viridelicSi :.. jutcqiiain genercni liliquas. Vciba Virronis lie lego. •• *Ocjmtim ittium iGtttti mr&o*MM, J$_{B}$OJ tfj/nf c>'i> i'i-*** ***ntiliitr tfttt$itc ecimam •* iietts.*** **Hdc*** ***amfiius k'dumKj,. mum,quid nttt thum tmlixt<& td<o dtturttt f idj>mBifal>iil>fitrir, ftg't't ftR-t vMda *ntrqntintgcnt-*** **r«W{nl** ***genim fiUquia,*** **Vult urruini^iK; ocimutn fieri & otuntim per •> coucn acccpiltc al]** ***mAm*** **(If quudi; in ocitnuin, quod cii6<rdcat, ocymiiVn quod citoatvum ciici biibus, Puftea dfdarat quid fii ocymmn. Exlcripfe hiav\c VittoftiiVocum^ Pliant. Ub. x v m . cap. iv i-yff ud** ***tmii.juil era pdwli genii, quid Qua ocymem*** **oai** ***IJUS fijhbiwrahum bi'bui. lilrrjri pjlijtltifbgtre vim deft tit, an I1 quint ^c'-trti. Sur J M in It u t f A *ht trinr CT-frti4[iir,{$ir*dttfj!/xnuitioi 4tcejn, viet*dttsf.fumn-***

J a*en A\i iumna ir-ificrt t5 ft< ifi hiu m. M e~

p fn/t

ewv-Hxc **enrruprulri™ r$_{n}$nt.Catonw\l*xm* cap.l 1111. rcptnrur, Lu)us«rt», mindiima edmonc extant, h*e** ***faat. VbiKinum nmp$_{d}$},o*m trtt,*** **i*« <}uimp,- *num.* **PjulO Inlta ;** ***Vfyu:t4iifiutfi sliU, Asacc *icjc4i.*** **Corrigunr** ***samunt,*** **Scrtbo** ***e%*** **iiiiiquiffimij codicibu , Eincitm lefftioncnj liabe- CuDini'!miari3 cdicio. Vcmo ad Pjinium, qui contra Varroncin ocynwm vocatuin ait pabuti ycraw, qiw Webiint aivum bubys, Muli itsque PItntiii Incura Varrcniiicifcrip(it> vd iiWfap. eft ccniejC. Scribe** ***ex*** **Vat row, rtftlfcoM, vel sir-***

ttnt ilvilm hubai. IA trut i ptbuth ftfttt vtridi AcfiSa, . mttjumrngthTCi. **>! ec hac i'ii_jo vacant. ^3 elcio quid illud fie, 4flfftjo*n** ***geUtti.*** **Cico dan vulc otymiim** uiqur duaj arcicar. An voluit Plinias afefecte ton demumrv^ndogclar. In antinuo codict li'gitur. f.'c-

rjt 1 fib tffl£ l'''''''''J<'J'''''''i'>ie<;<'Mgfl*'''': ***Urct'.*** J inone. ***\Atniiptbol", Px'.!'* ****

tiquo codi.jjfc Mam*ui kgimr , Mafum atii W">»-/iu/. Ad ocimsm herbam redeo. Hi*c vairo nfmen acctpi(Tc"di<ii ex Gneco ***rngtm.*** B P^^j-t" "fjSj' Theuphrtihis ceftatur , tcrrio » l.iuont dit proifern-^{rlr} "P- •• &oias ttbri - & B»; '"• ™ " rLrtw! ^"^ ViTronis Teritentiam «lii* eonlirmat. UoCTio. its [amen BWJrari hw: wyiiraii My'™ ^{l}^"^{JW} ^"^{yl}^_ ^{tllr}* Icribunt : Hortenfc TtrO >»»<(« *4«', *TiiDlfrr, tdwitum tffe* . dtrivanc. Eft entm Iwfbuls cntnii o-doraca , qu^{r} * cerebruw 00«*«w ^{ftrlt}> Sc fternuiatiwrita excitit. Sigtiincann'" qupque •5*»i per Z (crihewtu'" eriftinwwt. No^{t3}"c al" apuu probsmm luiftorem fie IteiJ \™f "™^{m} "ön citartr. In Tbpoj^{l}hwttU Nic»ndn, WKWOraw; Oalcni, /Epnctr, P'i™' oodfdbw e»caS» » eJUancfcpie e^raris jntiquifTimis • optimi* « a< caltipaciffirnif comlanrcr per - Av« Scripram eft. Bawvi fl..yil$j«$_{,n}$ voc^.i.

% TO *Aiyiuws* p&a>jit£iv.* Suidas, A'W-*fcov fz'Jpo*, 'V QuTtv TO Kditof Mpuivo* Gxetfajy-i* Id eft, OO-*mum arbor, yflpLtnta, qu<evtilgo bxfihcumvocatur.* Arborem qua! he vocetur novi nullam: quarc exiftimo fcrip\iife Suidam, *vziuonuaJot $VT* ri lyttois /tyiutw G*tn~ ?is&». Bxoi*tK9v* vocarunc, ab inligni 6c flagrant! odore, qujj regia domo & re^iis manibus geftari dignum (itocimum. CalfianusB.ilfiislib.xt.crap. xxix. *hv\<»* vocatum fiiiffe ait r« ofa^o* • *%vii<n* TO AI^S™* ^J-*<rihv*y.* Abodio fervorum hoc nomen accepilfe volunt, *juoj iervi nonfibi, fed heris fuis emerent ocimum.* tgo codicem corruptum puto, ac fcribendum, *tun*

IT9&•'«,«»» Maxim: antem mnlieribus wfiftum exiftit, tantum haben's adverfus ipfis naturalem *ntrarieiatem, utfiquis ignorante muhere ,fub patinant *o\onii tntegrnm cum radice ocimum fupponat, mulicr non Prim obfonium contingere audeat quam ocimum auferatur.* Nemo non vid'et *fttri^tK* fcribendum. Alia non minus miranda de eodera ocimo idem tradit. *w ivJifiy-*

i&Uvffici, fthov ei7ri%v&cq,

>» tilitatis eife novi^Naminfanos & lethargicos & hepa-
" ticosfacit, quico vefcuntur. Signum autemejus ma-
" lignicatis eft quod capra omnia depafcens, *k* folo oci-
" nio abftmeat, Manium auteni & in Cole expofitum
»» fcoipiosgignit. Plinius lib. xx. cap. *KiuOcimumquoque ChryfippM gravitir increpuit, inutile ft omacho, uritu oculorutnque claritati. I*raterea infamamfacere & lethalges,* G? *tocinoris vitia : ideoque caprcts idafpernari; bomi* *mbus quoquefugiendum cwjet. Adlunt qutdam, tritumji operiatur lapide, [corpionet.igignere, 'commanducatum & in file pofitum, vermes ajferre. Afn yero fi co die quif' quamfitiatura.'fcorpione, quo edent ocimum^fervor* Hon pojfe. Qnimmo tradunt tsliqui manipujd oebnicum can* ens decem marinis vel fluviatilibus tnt'o » convenire ad id fiorpiones a proximo omnes. Dtoderns in Kmptricis etiam pediculos facere ocunt cibum. Seciitaatai acritcr defendit: nam id effe cap\ts: nee cuiquammentem mot am : utfcorj pionum itibtis^marinortimque venenis medert eX vino ad* dito aceto exiguo. Vfu qucque compertum.deficientibus ex aceto odoratumfamilian effe. Item lethargicts* G? *inflantmatis refrigerattoni.' iHttum capitis doloribus cum rofaceo <ut myrteo, aut aceto: itemoculorumepipboris impo~ fttumex vino, ftomicbo quoqne utile, t'nflamtnationes O ruthim diffohere. ex aceto fnmptam. Alvnm Jiftere impofuum , unnam dere. Sic & morbo regio & hidnpticisprodeffe. Choices & defiiUxtiones ftonucbi tnbtberu* Hare cxamirianda nobis *i\mt.Oculorumclaritati(ex,* ChryUppi fcntcntia *inutile*, inquic Copwfum ocimi ufum id pr*-ftareteftatur D.ofcor.des. *fi^fiyf* Ifi. *Copiofiore cibo 4ciemo\culorum bebetat.* Sequinir. *Aiy dunt quid am tritumfi bperia?"*

*uoy Sfr >$ y?H3&"«.*t,'w ^aarSTTTvi it.'m X^^eix^ai ** «-trw eivri. Vitiofi antem eftfttcci: q§* res ir^ulit quojclam, utfulfa de eo prodidennt, affirmantes, ipfunVpattcis dtcbns fcorpioncs ^encrare, ft tritum in ollam intnem immittatur&poujfimumfi fuis qttotidie ollam adfilem calfecent. Verum id qnidem faffum eft; ver) nutem ipfum dixeris olus flomacbo ejfe noxium ,pravique fucci, & concochi difficile.* Adniiranda hiftoria eft,qua! apnd Hollerium & Duretu legitur.Lib.De morbis internis ca.i.ubi hanc hiftorinm ^arratHollerius.gw/tff/H^ *vermes gener antur incerebro* f rarum ejfi fcripfiuAvicenndi;quod tame memori*noflra ™fn*n eft. Ec cuidam Italoex frequenti odoratu bafilica verb* n.uusfcorpio in eml'to , vehementes dolores & Ion* &os*™ortemdeniqneattttlit.* Durems in notis ad capuc citatimvPofl *hunc hcumfcribit Hollerius qwbitfdam vcr-*

incer tbrof, , *, In cjusccrebronatum & pott mortem rep cr-*
&nte, vermes ipfos; in ccrebro procreari ab ocimi,
*I f.u J»*odi cephalicarum herbarnm odorevc-*
*i«*iii>a pr<eterquam quod^ fuo vapor*, ce+*

**rebrum humor e quodam pinritofvperfftuo mttdens, imptentquc pUthencis caufis; mot urn c'ttam in ipfo*pblegmate Juo calore excitant, tiinc ant cm vcrmes yroducuntin'y ut cernitur tn fiwo.* Memorabilis ccf:^ hiftoria* Casterum fcorpioncs me ocimo arre generari poffe^qui-* dam nobis atferunc. Illud credimus, quod CJariilimus Ioachimus Camerarius refern , fcorpiones iub fictili— businquibus ocimum coliiurlibencer (tabulari. JLepid.un&non injucundam addam liiltoriam, quae apud Anguftinuiti Juftinianum Genuenfem lib.vi. iegitur# *Francticns Marchio Inrifconfultus mijjusa Genuenfibus orator ad ducem Medtolanenfem cumeum nonvtllet audire, nee pa&ts cum republic* Genuenfi flare. Captataoc~ cafwne cbtufit Duci manipulum herba bafilici. gui admirabundm, "quid fibihoc donum vellet, qmefivit, *:ui ilk refpondet: ejufmodi proprietatem huicplants tnejfe tit le~ niter & fuauiter contxrfiata prxbeatgratum odotem nt~ tnisautem dunter comprejfa atque contnta, tandem produ^ cere fiorpiones : .vero fifnile ejfeingenium Genttenjium* Dux mgeniofo hoc refponfo admoclrtm ^eletlatus,* 6? *fen" tentiam prior em tnutavtt & legatum Iwiortfict ditnifit* PergitPliniuSjComrrianducatur &infole poiicum fermes procreareJdem f e r f

Eamfugmnt nvnnulli 0 *cderc verentur, quod eommaducatat$ infilepofitavermiculos gignat.* Plinius. 4P* *verofieo die* * Contrariutn Diofcondes. *Alfivts* ft *?&#"

foi zfeuivovinv. In cibnp vero receperunt Afri) quUpjtp antur * fcorpione qui ocimum ederint, ineolumes conjer* ventur.* Malfe ergo Plinius, eosfervarinonpofleicribit, qui ocimum comedertunc, eodemque die Scorpiones edunt. Mendum falsiffe in Plinii verbis videtur. In Toletano codice, teste Pintiano, scriptum eft: Cortianduc.iturn, & in fole pofitum, vermes. (Sfe nerc) Affirmancvero fieodie, &c- Sed nec hxçlccp* concradidionemtollic; nifi q»is vellec dicers, in Italia aliifquc tcrris non poffe leryan, conrra in Alcica non Ixdi. Sed h:ec (atis incerta. Nee tamen aliter riinius cum Dioicoride conciliari poteft » nifi quis vehc particulam *non* delere, vel, pro*fervari*, *ferire* + *eeedi* , vet tale verbum, fcribere. Egovixaiifim tanta libertate, audaciaqucuri.. W ^ f / - w w * A i i * ^ Antiauusnofter odex, nondiffimilifcnnisftcirw*/^tf-*lacriterdifcndtt. Namidefft* fcjr*. H*cnoncapraau f-dhircumolent; focda admodum & depravau func. Maftin aj»riquocodice icgitur.N^wrf *effe capras. Nee minus, quam mentam ac rutam fcorpionum terrefirium itlibus marmorumque venenk** Hare fordido luto coeno-' qua confparfa funt, Scribo. *Secuta atat alacmer defer** *dit .negavitqueufncj'us cm$uam mentem tnceam , fcor* pionumterrcftriumitlihtis ^marinorumque venenistnedr tur ex vine adfcte aceto exiguo. Cmpertum.* Senfus eft, Chrylippusaf Srmaverar ocimum infaniam facere. Secucaartasalacrirerrefiftens negavit, ufu ejusmentem cuiquainmotam, hoc eft, alienatam. Mafefortiffcp? *marinorumque venenis, dracontunque marinornm* fcn-; beretur. Iliudmonere tantum volui. Diofcorides; *?H jhxnsfa* 9*Aafljiw *) *'W**™ ***tf*Vt (Sdracoms marini® fcorpionU iRibty. Addito aceto exiguo.Fcbivins* ac tnagf «nitorcPlinuno, *ad*ttoacetexiguo.* Reliqua *fa"]** ramifque extremis, lignofiimque effe rcfcrt.Lib.i^«^ caufis cap. 111 .ficcum effe & debile,idfcoque*ftarcic-. rendum. Lib. tamen hoc vi i.eap-1. inter ea numcrac, qu« feri dcfidcrat,quando fol eft in Aricte, Marno, -^ prilique mcnfibiis.cap.u[IC]ju(dem libri, effe 8c diu & particulatinj florere, lib^M- infirmum cflc, ac non diu durare, lib.vn. fcmcn[contineri.lib.vn.cap.ni.8c Hb.i. cap.ix.hilt- «snofamhabereradicem.lib.i-cap.xvi.caulcmcnitttci foliisjampcrfc<ftislib.vii.cap.v. fab caws o r t u P^ fcere(h«cc?.uftcurmoneat piofecricks operis onanes plant as exaniinandas

• :::nf!ntci!t, dfintini cum (••?-
rijimc, !•. i tridir, lib,
V. dC£ "cncr-trc. Vitlcqt
tun. L
i cccntet
ritar
dfiptTfxnin. J\i>nmtT,tm4tnsrtm<>hl
urn inteUigc Mar i'oi'iam) ijy
VHQ&W furpurtcj p n.c.i<}s.Hi&ifUm ,rnt?di rnjtv.ipui^t, f?
ii'Lttrfc'Jt:,
itififf: •••IT. Rtfcentrdr *raj pi
mum diffirum i
lioruin, qn* ra, media, l.iu.ir.,.
J^u,],. FlateivcJcandidi.i
poiutn
miiffi
i AH- •r.ntu jttitn-

Ocymum rulgatiu

y*rS-

b£mv ,,!i4t mino
> Pufimitii; mfi y-woJ FB*/«WJ ^c-
,'' j '''' 'itrum tntium tilers rtfirr.

M rncifi*•
liirr Ditran-
t ;uali!

•••irtim jivii!••[; I
maltri live . ! vctiJo biftorum. i

Baifilicuta aqoat. Caftoris Durai

:1L) tJ f'vri J e 1 ill • r v. c p, TXC H I. C n^ i.Sr,:. 1\:
i futnj, /ilujj.
*»r. C • IBT tmitt p fypnrJttia, In 3!-
Imjiiii^rlptki, «m ^d Jn^nApr,
• A>''f, Hoc occationcan ritii
edit, utirL'dtrenr.rcimadriimiam i
fcoridt; Jelirjeatmn, Alcibum ahciunieiTe Nicandri in
Tberiec ubi tjtik

A Aiji' ^ A%M/3WW ^IEJWI vutt aw mujv
f i'»«T;rMI
Krr^vV' '••' 'f E^A** \xu(/n
K at li
emi jiunramftieitt eaffirmtrt bxtri.
Citil'''] ''' mtTtfoflitm ctltt «*»S
HrfftT't h*Bt ohm jjni.Uni vttntltr,«/ J/witf,
^yiitmli>PlijU(rittifctpulii Cr''?:r.xiper $TV4,
Es /'(' *>"»»« Grj/i CAU»B/M> njuiqtti riret.s,
fycktrt/mu eoMm Utrttui vettucTa.
171; v i ri Ji is Jr i'e j tcltrii v/Jiigitfifjf
St8th.ii> iX4.it Jun, fnpr lumtMt vtjtstm Ifitiwtm
Viftrttm it Jmiil/m iRum.
•'•4''''t(!t»i,|.j,,ww
1 if«o IM/trlfHr)] ttUmtitttnttntfttiil

IJaflilTini'irum, ut diTi,v!rsnmi ferwenrijefti Nicandriimreriibust»:i!:'j »gvTcde ocimaftro, Turn quod tituius alters cojjrii fit & i ^ , -,x:n ; iJIN u«f-;f, Tiimqmid QioftoriJt! *Cliwi,* ubi tttij ahlokii litftolc odmaftm agu. AftcJittquixlAuiftfui nbir.pcfmoidt!* inimailrum i Krmaius "j,r.• vcjtiabalii*«oeati. ciJi.iiWm •"•»O^P- *'TmmmfnmumiiifHiH iutimapptlItnt,* abi *jcsrfiBrm. RJW* i •• hoc r'isiu uiiiiiiur mjuintmo- Qinxj.il; tji.i!ii mvuuneril I >i U *przkr* I isrpen:[1] ..fmtail.n(Hia commefictei NrwndLT.

j« *movtunfi(mn>jut tin lit jctrbiun.*

Alcibij

to I":

Etta j'tV t^isc: ^j J*rxw.t?t Ji w' f^u »: *a*

Jkn* uifrr • *tbu.tt*

ttf4

Rtfaffum IHTJ. i

V

•• *tjl, fcmpei*

rur qmdsai nomine-

6b

tin

r^tiin.iii ^ iiujritcm lirihir*

finn-v-

sTKIMlKulimihir?,;

OcymaftrumFLich.ocymuin *ijlvea**

.'.•^iiiulrTtAnbt;

rehcrba L*t nnihmnc,

|ocimc>dor-

Dodon*m ,a!t4m *ex*

futiffim* eft . aliqnindo ffiw Ia:vts. I

r.irhn atbfs. Eiit multi? Ctrmaiiis:

fpoote,"pnffcrtim incnltis & ariTicifiv. ,-EOstc cma Boret, *Si* non raro Septcmbri tiiam mt nfc. Non c(!r ^c!-nisftunu vci imlc apfarct, o

fint .vakulilnue incluf.:

(CU!J timilitudintmcum hyotcumi cyrinis. Mati

LproncymaftrfhabeiT , ffd frt'if

I !^rum cti«n rentcmiam imrrotiimus. Nim ft

umfecundon • *^tm.tJ^pF^0"*

i rettir; mult* alia

-nine; ut (plamentlu > orcah, borapiniiiii. I^J"

niriiim. raiarirhfiTij, ••iilepiurtn, fains,

itmin , Inipila ,j!' • • (juamm omnium th''

oilaiim caulicul(« circiiindjnr, miihs Tatntn rlin

•"<" r"ri;ir&,

• *imcjimif".*

nii!lo?trlini

I |jm dt-(rr;j-J. Norm

dhiani miSor adiwm wfari •

cjinappulfiirnin aq

rritnam (ir

bularia anas

icfutxpaectil

livf c-x nlil'i'mtore piirf" :

cuii.Folioah iBW vi

! , [jia , aciitnfnatn

it Irmilia. Wmaiorj.iiBrrki

JtrjLtu iirrnri.i, (ice piiivpntta :'

-.itli.cnfwe ojifoirj"i-nrpuir

Scrophvllaria;

Betpnica a

mrif capiuilis, fcmen fucctdic ctitruunv Radix albid*, **vdiui nf.Jos at tubercu'a multa proferc, St oblirjiu ur ..iro lurdrur. qtwndciqift; idcircoBc pn>|ii nafiS.Mcinmabile rfl quod quiiljtn icfcrunt, vnr altinj ri bcrtMst.ttuediatiusvtrcH, & a> intern uvjiviiliittui. GerinsniaroiuKljm aiuliciculx ill vipilia Jivi Tctitmii in ialiul»i mrietiinvquotjifi nuct,rupii j.iniwt eollacl n lorit Intigti icmpore vigci, viridifcjue permanct Sc continao rcfmlliiUfcu, *idto Ik* ut circa feftum njtiritatii Dumint noftri** pirns, inrcrobibieificcioon rsrqprtwaut, sc Jn Tylvit. Paflim fcjophnlariJin yocant major em, ad diffcrentiam minoris chdidnnii, quod fnoptmtarum irnnoipaur nii»orem. Si camdiu daretTttiditJttniqoc acvigorem ramdiu retincat, oti *diikam* eft, non it!cptt«i.^»n nuneuparf jifjfit;oec vidt&cnr *mitjlifihiifp* cllai c cam nun Jtiquardoq; psiiki crilliorcs, folia ctiam fiitiindc cii-Suummajnra, Rid:cc: aoi^m emus I'.cqt'-iquaro nodef«. aut wbcrrain emir.entis lubcftfcs, fca ex mulrit tcnatbui fibih cotojnillat, tjuiliiwa fiipcriorcjwifljciam di&rcni eft. Hn; juxia aqaas profluenrrt cttucat* at tccuftcrobnim, rivulmUHKjue marpmf-s , .ic flutiotnm ripas; inartdiivixrcriciitur. Nullanjvidpo Miifam.uir bftonicam vc'srint aqitaitlciDjUm bctoniradicc, feinloereftrt Milierpo.Iymcnrniiiii J; edc.Sitl nee fcaicn Fcrt httlerte,miileclrmcnon tiabere tradit Diokaodef. Dcvly$_{mcn}$^ plan infrj.Ocima-« nim v e l.l ci mo j *d et* clTc i>eq nit. Hitnolidodr.trirciua-. jor«fDtn,<iuati]ordtiJr.inti;i(upi;$_{rilr}$j,p$_{li}$ljj pla m^diffiniiliaiiirif, tree flli^ixu feiT hrnlt>'arnuin rc1V rentes.. NulUnn ([Ul :iqur tyrhnidjs t^rms vaiViila f«t; **lilt** ocimi elfis patn,fh1rem **befaeo** «m **Ttftbcfc<n** «jtt»! radices

mad ram & InunlcDfi hsb*rs radicun tndit. N qui lenimoidesSalmjtiijfcnfeiClufii piootiirs bent, ViJeciTOtupradbiiBus. Odauftiam **re«** -. In co**dice apud.ildt fi|j(»M.o.i,i i.npif (Ib lecia hie Biitdiuy, qujin In Bolilcunfi kgiinr; A'tiefT^f*? A™ yifn««-**

•t"*0«•6tr"«.P1iBiitj]i.x11•ca.vr1.£«*1nf«.«*four*,**

(4BHircfr.ret4ar/»n(_fncivi)J4.C'Jfn!ptDS& PUnn codex. Antiquttt codex h,it;er. J^t'J in ***ttriictfoat difieiltmtt txjtuTtfcu'it:DUjj^t/jac tttmum tSlpit.SualhlUTcw.ni* ttcfmitfttcttnH^^Rpbi*** **pj,'nms,** ***QuZinctriictfimt hj-*** **" B ,** ***wexinit ijnc tiimttm (Sgitb fjt<tut****

inaie.

Miar idttn qowl x^wfri, ijb, iv. *itkym lagi*

Cap.VIII *i7,K^n(m tip i&ntro ffzurtdte[T]4. Vaio* **[amen noo ph[a(fiijnivr'"'ninhLin(** ***fttiiuti -*** **ruiiinl^ijiii , Id eft,** ***utm***

•"B^Htc

I iui friiaturopiiiionc; 1 leflio f tnleran rmeft- liia autrm qu* v;ifciili lufii; femen i arbitror,

(inruin 7/Vi*' Cfpitfutn (etK<i)i<tstat*trm atih.trtf

^«eK*«;. H*c in Aldiiw 3c EtaeiucuG dcfidfrintur. I

ta, an Scalfgeriana melior, Utraque

Vnque mciion talcumur acervatim fatofemme, quam fpurfo. Itatoertcpornm & allium firunttn lacinin colligatum. 1 hcophraihis non allium, fed apium lie feri docet. Qware pro all um iubitirui potent apium. Quod fcquitur. *Apium etimpapitlocavern*.* Nonprohibet, *YTOallium* icnbere *apium,* Utrumque enim de apio, ut mox dicam,tradidic eodem capite.ebdemquequali fpintu I heophraftus. Porrum apiumquen" acervanmlerantur mclms provemre ceftatur Caiiianus Batfus, lib. X11. Cap.XX IX. £'fw/ h#u&vu 7mw TO */eimti*t ii$?m^ov

,in MS. fcircumfregeris nullis *iv&wt^UJHS* (apJWpfMS. redo) «'A«$ <*

Wv'tWiti V ctdly ityirtr ^3TO.T*AH >*petvjo auffruhtet 'tm*

Vail Autan ma]ores porfufit, fiin pannhulum hneum protntum & vetcrem, ftmen quantum tribus digi" Wapprehendtpotesl ilhgator, deinieftercore intexerts•, ftatimque rigavem** Tor/tf *enimfeminurn acervus unit us, unum magnum porrum ejficiet* Idem contirtgitmamin apto.* PalJadius *in* Fcbruano tit. xxiv- *Itemflurafemin& in unum hgatafi depofueru, grandis porrus nafcetur ex omnibus.* Idem in ApnJi tic. 111« *Aptos majoresfacies,fi femen quantum tribus digitis comprehend*potejl, Itnteolo claufens rartoge, i$ brevi fojfaobruerit. Iu omnium femi* num get men capitts uniusfolidit^te necletur.* Allium autem acervatim feri, nee Palladius, nee Caffianus fcribit. Quare apud Plinium pro allio apium lego. Acervatim &afparagusfent,ur,ut crafliores turiones proferat. Idem Cafllanus. lib.xi i.cap.xvi j i.

^^a r m ^ i ^ ' i *ff-*ttp*'* 'T' ^* &^ 9r^'^'' 'Sw i«J o^A«^, •2DA4»&«C0t«^^tff* M U « w w » f c 1 *SemnAtur autt,m vere* Scrobes tuque diguorum triur.ftcito,* (9 *infingulos feminti grana duo aut tria impomto. Dtftent fcrobes inter fe fpacio dodrantali. * Semnan autem primo anno fnn vexentur , puterqnam quod ruwentur** Palladius in Martio. Tit.iX. *Hoc menfiajparagosfere^usetrca Afnlis calendar pinguilocilbu^idoj'ubiith^ta ut mmoribus fojfulis ad lineam diretlis, Una aut ternagrana femipedis fpacio difcretaponantur. Dein ftercore folumtegatut, ($ berbafubinde vellantur, vel per hyemem fupra (iramtna jactanturprimo vere tollenda. Hincpoft triennium najccn~tur afparagi. Sed expedmor ratio e/f , fi afparagorum fpongias pons, qua ctto fruBum miniftrent. Bsficient. Serrpna afparagi quanta tribus digitis comprehended pof* fit, poft idusfebruarias pmgui & ftercorato folo infingulk fojfis poms,* Gf *leviter obruts, bis coeuntibus,radix annex* nafcetur.quaappeSaturfpongia.*

Ti n'/niF, Caffianus Balfas lib.xi i.cap.xx/ 11.

rlf ^i«i JWIOAOU *WMAZM vbiwfir* n$vtf* -sfc^Jw',^ *tvikthvn** (ag&W) *cfU'M diftipf9»f<3*Hritow dvfi [*»m 'rut* MS.) *tut fifo* , q p p **&SAtyf* , t **$»?*< (ifovw) Magnum evadet apium fijenanu'ejus quantum tnous dt~gitis apprehendipotesl in panniculum vetuslumilhgaverts, dein ftercore injetto ftatim ttgaveris. Stmiliter n aximurn irit apium, fi ctrcum fvffis udtcibus pahas adjeceru # **' gaveris.* Plinius locc citato.*Apitim etiampaxdlo caverna fa8a/($fimo ingefto. Ad increment umjnqwt* Theophra, ftus, *locus co?ifert** Ideo cum apium tranifertur, adig* tam alte paxillum praecipiunt, quam apium fieri magnum placet. Quin etiam & apii iemen exceptum papniculo ftercoie terraque pleno, in cavernam paxiJlojam antea reclufam demitti idem fcribic.

T<* #x«fc«0i. Quodde cucumere narrat, experientia confirmatur. EademCaflianusBaflustradic *hb *ll;*

1&4 TW

*o\ov$i$ptixovs, *sfr*eet<r** T« ^'A*^,. *Jranjjiguquuncunque voluemjiguram, /j t eft ace a fee- ris VAJ¹* »^ *queparvn adhuc circuwpofueru, i$ obhgaveru , forma enim & c'haratieres impltbunt. Quare (3 arundine* i» *l»«-gumfeth, excavataquc S3 compofita* flf *coartlata,fitr* earn cucumerem aut cucurbuun dum adbuc parva eft w tniferis% au^efcens per onnim longttudinem arundim^ explebit.* Palladiusj^artioTit.ix. *AU<p*

cumeris cum vitisf^^^capite ccannainfigemur omnes nodosperforavim/k^bi cucumis najcetur in nimtam longttudinem tenfus.Si ejus fiorem-ficut infua vita eft, M forma fitiilt claufens, ac ligaveris, qualem wltumjotm* velkomtmsy vel awmalis babuerit, talem cucumis figM^{am} prajiabit. Hac omnia Gargilius Mamalis afferuit.* ^

A'Wiif?. Aldinuscodez&Bafileenfishabenr, «i-w *x*ftGx>«* VTO'«w. Aher Ald.codex ci f£fifjA«f«G"'f *tfj >*p£*>" i&mfvt.* Vulgata pra?ftat#

*rJixecn&M** Supra cap. i. hujus libri, cucurbitam fidem enim an <n«w*»an ««iJ le^as, de utroque enim CUcumere&cucurbita verum eft } lafte pr*maceratuin citius provenire. Hoc capite meliorem, ac iapore pr«-ftanuorem aii, quod hb.fi i. de caufis repetir cap.xi».« auo leftorem mitto. Idem teftatur Columtlla lib. *xu* cap, if i- *Cucumis tener (ft jucundtfftmus fit, fi ante-Jamfer*, fmtn ejus Ige metres, nonnullietiam g» kulciorexitlat, aqua mulfa tdemfaaunt.* Pallad. loc cir. *femina fiovillo laHc^mulfo maceres, dufcesnaf tntwt Mcandidi* Idem demelone eodem capite rradir *bemi* naejus mulfr &latleper triduum macranAa funt & tune jam ftccataponenda: bincfuaves tfficientur. Qdorati an* temfiunt, ft eorum femina multts diebus inter rojtfoH* ficcamergantuu*

KE*.A, CAP. IIIL

*Qua olera plurima babe[illegible]hupaucivra. ut radix, ideft, hphanits, r_ap_{a%} braffua, beta, cucumis ycucurbita[illegible]i laUuca, apium, c*pa, afcalonia.gethyum, allium.*

Jor,

£«». T cfg *aictmMv* my

Ao« *« nit*

KA«« *ri> J* * * *• ' •- • ^ ' ' verfus protruditur, non ut cetcw in terrap an-1 ^ / ^

Wtomw^TM**'''' ~ A*fit BWII-P, ^ocanc , validiffima adverfus fngora tmdioir.tj*u ^

)C f ^ ^ T w j ^ w i 7 & 3 B w w ^ y ; ^ BoBOoaduIciffinacil, &fi urarotundi : necutj.^

i~l Enera autem aliis plura, alfe minime. Pl^

I jrautocimi, ramicis , bliti, nafturcii? c- ^^ ruca:, atripJicis, corianni , anethi,. &* tae : his enim diverfitatem generis deeffe omnino volunt. Qijxdam e contrario pluribus con- *dnnt* generibus : ut t radix, braffica , beca,t*W* cucumis, cucurbit*, cuminum , allium , *hdV^{mUS}** ca. Dividunthc-ec foliis, radicibus ,* coloribus, faporibus, reliquifque ejijfinodi. * Vi radidsi genera Corinthium, Cleonxum, t rjotbalaifium,

Boeotium. Ampliffime Conrinthia adolefcir > qoas,

6

Cleo-

Cleonaa, prolongs. Qyibus folia lavia , clul-ciores, fuaviorefque funt: quibus autcm fcabra, snores. Genus pwetcrea red.iitur , qupd foliis, icique ajnbas ex eodem fcmine. ^ed ut ncntur,raras deponcre oportcrc. Namfidcnfe pofitaifunt , omnes mafculefccreajunt. Qyod.i-dcm futurum etiam fi in terra vitipfa fcveris. * Qua dccaufa feminefatasp1an:atinl transferences deponunc. Semen quoque detenus mcliufve vifu jK?rdpi poteft. Quod enim probum fit , tenue lenties: quodvitioium , craffum. Gaudetfrigo-ribus & rapa & radix, & fie cas dulccfccre putant: fimulqueincrementum in radiccm non in folin vcr-ti. Aultrinis atque t ferenis temporibus celeri ter caulefcunt. Hoc igitur rationem fane exigit, quarenus in ambobus differentia? fimilitudinis con-ltant, Braflicas aurem tnfariam datur divifio: ali-am enim crifpam, aliamlsevem,[1] aliam^lveltrem notarunt. Sylveftri folium leve, fed parvum> at* querotundum : &ramis foliifquepermultiscon-dita ett. Ad haec fuccum t aiperum , & inltarf niedicamenti habet. quamobrcm eo medici ad al-in fepeutuntur , & * illud diffle-fcrcim facit. Genus enim quoddam eariim clt? qpfol multum aor parvtem fcncen prnhucir. In to-tom crifpa facci dunitatc & foiii amplitudine ; lo-vi praltantior clt. Inter betas vetu candida fapo-quamSiculamquidam appellarunt. Pari modo in genere Jaducarum 3 Candida dulcior atque tene-rior. t Cujus tria genera ?ddunt, laticaule, ro-tundicaule, &Laconicum. Iluic folium t carduo caulesfiunt, utpro t valvis hortorumhifLenon-nulli utantur : Qua ver6 ladis ad modum cOpio-& folio pufillo, & caule candidiori eft , iyl-fi^ifis eft. Apiorum cum in foliis turn ip cr imenutique conftat. Aliud enim folio aliud purpurei, aut verficolons: vcrum adfuromam, ejufoodiomne fylveftri proximum * Cucumeris atque cucurbits partim exiftimant, partim negant. Quemadmo-genere alias meliores, alias effedeterio-evadic j relicp non rigrit & capse &allia nere, Sedc^aruiii^eherapluraj utquae * nomina ac^pere: t Gajdis, Cnidix, Samothra-' Cte: item Setanic*, & FiflSlcs: &c Afcaloni*. Ex his Setanicoe minima, fed adnx)dum dulces, Fif-files ver6, & Afcaloni*, turn cultu, turn natura inter fe different. Fiffilem ctcnim hyeme fua cum comainertemrelinquunt. Vere*xterna folia de-trahunt,&reliquacolunt. Detradis his foliis, al-teragerminant, fimulque inferius finditur: fiffiles appellate funt, Quidam vel omnibus detra-henda folia cenfent, ut viin ft'am imo coi.tineant, feminefcanc. Afcaloniarum

parteJSL

Qyaroobrcm non

germinatum lit j transferuat. Perficiuntur *ade&* celeritcr, uc cum citcris , aut etiampriusevelli Poffint< Plus£emPoris d™ifl* in terra ' PuCref* CU"J . Pla ntate«ulertiedu«' femenquerancun> modofundunt: turn exmanfuntur, atque inare* fcunt. Harumigiturcallsnatura eft. Differunt& coloreinonHullx, t Ecomm apud Tfum carera qui- demcandidisfimileSconftant. Scdcolorecandid* admodum proveniant, Sardianifquc fimiliier ferre affirmant. Cretenfium peculiaris ina?inoe no< f« *i* <f[d afcalo niis quodammodo pr ni forte vel eadem did debear. EitenimCie- ta us ddam tonto radicccrairacur. Depofitum ver6, in caulem *b-* menque totum fonditur: flnc capite, faporeque duke eft, "Id enim quafi *h* contrario casreris habet. Omnes namque depofitae ,/neliuscleriufqae perficiuntur. Omnes poft Ardurum proveniunc

Seruntur&totocapite, &cicuncifo, nauones haud fimL fieri folent. inferiorccspjftnafcuntur: fuperioreherbatantum erumpit. Sejfta; in redum germinate omnino queunt. Getbyum didum Cne capitc efc, & longa cervice confiftens. Ob idgerminatio tota de cacna fcmine ccrtiue ja nec dcpomitur. bifce fere diffcrentiis difcernere licet. Alhum tefolftitia,autpai!l6 poft folfticia ferio timdivifinf. Difcrimeneorum, quod aliud cox, aliud ferotinum. Eft enim genus ejufoodi,ucf«ag«ttdiebosperficipoffic fcmne praeterea toago vocabum macimc tab

rentiam racic, ijuuu mentaW. t Dulcedoautem^odor^craffi ftminepotdt, fed tarde, Primo ctenimanno capur accipit porri, fequentc difccrni in incipit, tercio redditur pcrfeftum: ncc qaic dererius. Sedctiamquidam veldcpoficomeliusi exiftimant. Radicis autemalliiaurcarpaejhand itiilisbrtus fieri folct. Allii namque cum cxtumuerit, tota incorquetur: & nine auda in cleosrurfusdifcernitur, atqucexuno plura effici untur, dum caput confummacur. At cspe con- tinuoabradice&liud>atque aliud * obducit: &bulbus, &fcylla, & ejufmodi omnia. Eten allia,&ca8pa! finon evellantur, plura in finnt, t Super fiftula quoquc, & allium capita poffc&cspeaffirmant. Vcrtim 4? generibu*

genera effediverfa hi am Ocymi ge- fillo. Gcntilcmwwtfwf *Itali. Pnonsfpeciesdu*: wgve, (g Aranciatum. Olet enim Aranctum; idqut tnamifatumnofira. Praterea blitum aliud* WW/JIWI, *aliud non, item Lapathi differentia eadem.*

rheodorUS

£»tf«isi *Lege* , W&tf# *Neque dicas cum Theodoro** ferenis /ed tepidis. N«w >4«/?fr, n'm, &$:? xk[1] »iiA. Hoc */i« « W J /4ft« *difceptatum* *ff•

Ti j*;«<p**. *Braflicam paucis nimium cmpxthend.it different^. Nosnigramhabemus, & fparfam, &colletUm, & capitatam. Hie in bortis. & praterea agrefies. 'mcoffonit* A» & *«*, *male, fifuperfictemfpe ties. Sed ors ipj<e confiderandafunt. Esl emm <n*yymt* faa/am or4r<>w *i £*>™. H*c Aw™, Theodorus interf matnr* afpcrum,P<#"c. *Miniumtamenfequutus eft : Qualibifaporem afperumafpellavit. Veriim id neque refte\nequ* ex »ht Philofopborum.*

K.&9[3] t-n^ew. Tbcodorus id omifit, Fortajfefignificat, ^ 3'

E%v%u:w7t&f 3 T TEfxAitfr. *Theodorus omifit conjunciionem ^ male. Etenim difiunthvam fiponasfine cofuUtiva, videatur fenjum difiungere. At nonfactt. Alba enim Brajficamelioreft. ita etiam Beta. Iccircodixtt, *g.* £J

K«i'd6p«fj^Ji^^. *'Theodoras* provalvis. *Plinius ait,* oftiola olicona, fiwuiMtfavalvas. *Vt posies intelligas, non fores,* aw* IM/M* O/IMIIW *WII» eft *vacuum inter pqfitosantes, unde* poftes.rft oreoltium. S*c«* januaafr/jj*-/«, 0 porta *tranfitu. Valva autem,* 0/or<?J , *materia iffk,quibus wane tlludoppletur.*

3 y f p [illegible] *Rfftundtfi*[illegible] *loquutio. Theodoras ahter tranftuht.* Cucumeris, arque cucurbitae parcim geneFa effe exiftimanc: partim negant. *Vtrique attnbuit, quodfoli cucurbit* Fhilofifhus.* £? *pomtdiverfa judiciaaqualta de utroque. Tbeophraftwumcumjudiciumde diverfis* Sententiam de Cucurbita falfam effe'vulgb no turn eft. Earum genera fumma non fauca,ffecies etiam fermultas in noftrtt hiftoriis exattifttmeperfequutifumus. Sylveftria, Efculenta. Sylveftria duo. Medicamentarium, i3 hocpenfilibus hortulis topiario receptum of ere. Efculenti generis vulgare, bybernum, indicum, ££ unumquod Melonis in moaum extumentibusconftatcoftis laptafigurafefiile. Differentiain colore^figura.ufumulta.*

[illegible] *o7tT$ Qvai fi v%ifi*. Lege,* ^ [illegible]

[illegible] *equutifilum orAtionisTh'eo-*[illegible] *vpnid™«fyov* Et fro,* [illegible] *lego* [illegible]^*Sn. Animadvertemus brevi*wtem.* [illegible] *Deeft enim,* ^^f0iWw, *fcilJ* [illegible]

[illegible] *fiuga Siita eft i to %tw i' non eft genus dittinBum ab Ajcaloniis,fidaffe&w. Quareduo tantumgenera fuprifecerit %fic. V ***'*, ^ y*m <*oK**»nx. Si ttafit, nequeat Theodorus addere conjunttionem ad huncmodum,* & Afcaloniae. *Veriim non fie fe habet res. Nammox* T* *ty %f»i$ do***»vt*. Itaque addenda negatio^ fie, pb*a* ^* *%fu Et re&e: quia tllicofubdit: n> img xyettin $ j>ifyt* Eftigitur menduminlibris, & error Jheodori. Pimm quiGracavoceuftUeft tanquam proprio nomine fpeciei, nontanquamappellativo:* Schifta *enim vocat: cum hoc inter fret aretur omifit Ma, 'fuiAfii%i*» E* reliqua pofuit: velut flerilesfunt ab radice. Legas igitur* [illegible] *non,* *W.

[illegible] *3* [illegible] **! 41+. H<ec omifit* [illegible]

men necejfariafunt. Namfi cum aliis exitnuntur: (3 ait eas celenter perfici ergo fenus fatafont. Nota hquutionem. «>«»TOf 3 TO« *«'*[illegible] *Hftheodorits omifit* TWJ *»^on,quia* [illegible]

Eyji<ra». *Theodorus legit,* <^. *ApudPliniumfcriptum eft,* Samo. m ^ «^tfw« w A#WCP%T. m'^x *to*, fct licet jigura ($ magmtudinf, & ejufimodi: colore autem tllasfii-Jtcrare. Icctrcoaddidtt, o-tpbfyx.*

[illegible] j [illegible] 1^· [illegible]

*Ateu^Sp^t$ 2**vi.Tbeodorus,ni\clczt* [illegible] *Plimwnucleosappcllat. Scrtbendume*[illegible] *yiXyifos,* f/ww *dicuntur% Itaque etiar^ffx,* TO? *yXyets. Quod dum voluntmutiirein , }*?<&?9 corrvperé.- Sic tnfrā*

[illegible] *py^l&i ptyw* [illegible]lter a differentia. Namuvam dixitjam. fewhtyfAm. Etmox , ^ tfi-n$^h «^«i7w*f yfryas. I taque Theodorus male omifit. Sic igitur qua'fcquunturfcrtbes.Kcu'?#g -n$μiy'iH yi^®* n 2\$tyi&vin:*

MvfiBTx$. Quid fit, Diofcondes in fecundo. Aihxneus infeptimo non [cmeL Suidas interpretatur ex allio, cafeo, ovo, Pulmentaria *runt appellat Plinius. Hermolaus ab odortsfaftidio diftiimprodif,inale fcquutw grammaticos: fotius ab acrimonia,* ®$^ TO^V««. *Tbeodorw atque Hermolaus Pliny veibn, fyw*,* fpumam *font interpretati. Sani vox ilia jTTvtvf&rttfy'**' itaptrfoafit. intnmefcit concepto fpiritu**

H' 3 */>*vw*ts* Theodorusaddit:* Eorumque caufartw^/^ *Neque enim cauffa a tempore, aut cultura eft, fed tpfommet tern pus, caujfA. Mox iti*lw ntitr*. Theodorus,* caput accipit porri, *non infuavt qmdem oratione. fed periculofa, tamen apud exercitatos m bfftoria Plantarum. Quippe qui notam habeat tranfitionem, atque trans for mationem plantarum in plantas alias; ex his verbu putet, ex allio porrum fieri. Itaque ihH*t»% fccircumfcribemus. In caput crefcere, quantum porro effe canfaevit. Plinius quoque* circumfpeftius. Porri craffitudine gapite efficitur.

Tfc *ilpifys i yivens itfhflit*, Theodorus addit,* allii aut cep*.

®fy$'wn> TbeodoYus>obd\icit.Melius producit. *Nam,* ob, *hoctn verbofigmficat,* circum.

h (fan w re (ntoyfo vm $ c<pi&yy& <ncipht,}$* Tit *xyppvx* Corrupt a,& omittenda fotius, quam dislottquenda. Theodorus legit a\^os. Nefcio tamen quomodofoppo* fita fiSiula ferat allium : neque confilti ratlonemfae. Et ambitiofe yip*,* capitari. *Ex Plinio nihil horum colligere <juivi. Ej us err-or eft, qui allii differentias 'atemporeagnovit. Principioipfemet Vlpicumfub diverfo ponitgenere^ Habemus nos major em amplitudinem, quam quantum vola capipofiit. Deindeduo genera videmus : alter urn candid dum marinum vocant; ulterum rubidum, duriore calk% fapore,* Gf odoro, longe acriore. *Turn autem lyemahbusgelationibus longe minus obnoxium. Praterea eft in Mgypto allium^quod nucleatum non eslfedfolido conftat cap'ite. Ita erravit Plinius. Nam cumexTheophraftocolligeret hac, quod ccepit, non perfeciu Theophraftus enim ($ a'temp ore jol tynp* vgi TO, rrtaU: ($a*magmtudine ,* TO *vv\rtuv. ($9 abufu i!($*%i-by7iv* (^ ab accidente, mivH&ttsptw. Et qua eft differentia, autfubftantialis, aut non longe diverfa, TO UK Itf* red yhynt. plinius duo tantum , tempus (3 magnitudinetj): etiam defpuma addit, quod diximus.*

IOANNIS BODiEI A STAP%L NOT/B [illegible]COMMENTARIUS.

rimXiJifc U. Genera plantis aliis plura , aliis nulla efle ait. Inter ea quae generis nullah admittunt diverfitatem recenfet*ju*dam», quorum ipfi Graeci generum diverfitatem agnovere. Rut* plura genera etiam antiquifli[illegible]mos Grxcos obfervafle, quis negare aufit ? Idem de ocymo, blyto,rumice, nafturtio alnfquedicerehcet, Q^od cum animadvertiffet Gaza legit *ruv h WK' v* T«V h ishtiv ym «» i*Apw.* Hanc lcion^m veramjon effet cxiisqux fequuntur probatu *Jifty* *'''**** %aoiv}^vti 1 ^«<» y'm lv h 0m $&•&> wbfo*vx7m*»irXv* yiv*n. TAV* A'«. In Bafileenfi locus hie corruptus extat *U<mt ^ lv <peioi,\i9ut4 * im H*w.* Vulgata leaio in altera etiam Aldina editione ext'at , nifi quod pro ^^«legatur. Theodori ereo leaiotoleran nor roteft.Theophraftiis ut nockm hunc effugerer, *ttt\?'''^^ J> [illegible]* oclfbereindicat, fe autem tacitfe arguit id non approbare.

KopA^ftv. De Nafturtio hoc caoirp [illegible]

parumatridet^ Jonttafrutn docent Plinius ScCaffianus Baffus. P[Lniaslib.xx.cap.xl11. *Econtrarionafturtium Venerenlinhibet (*contranum apud 0iofcoridcm legitur# EVfpt/a<p^w^'" W< «w»tf *wvaia* im&wav, ««*i ft wiira fCf tvfyfyfiu* Foetus in uiero necat, menfts cit ac Veneremftimulat.Eii* ei denique natura finapis & erucx feminisfimilij. Apud Diofcoridem ne mendi quidem fufpicionem imaginari poffTum: Plinii ledlionem improbare nequeo, quod idem apud Caffianum legatuTbaffumlib!xli-cap.xxvn.A'^AW» ^tyftcWng't vi* (ita ex MS-lege codice) *res Venereas magiscohtbet.* Uterqueconciliaripoterir,fi dicamus, natturtium modice fumptum propter acrimoniam Venereas libidines excitare, immodic^ vero, propter diflipanrem vim & calfeftoriam acreum diilipare fpiritum, arque ita inutilem redai Venerem. Poflem & aliud adferre, recens natum nafturtiumcalidum& humidum effTe,faltem non primum ficcitatisgradumexcedere. Ad Plinium revertor) *animum exacuit,ut dixmus.duo ejusgenera.Se** quirur. *Alterum eft nigrius, quodcapitis vttiapur?at.*

ff ***J4;***

Iurn. **Deiriei : c ,S c** *x!* **i i.** *C^pn is do lire > r.o at < i :a iS ilafaiM* **li*#y?n*pi.Veiba Ciiliani infra. Mali'- rfiu«Bi,i dichun , (JU^L! ttrulorura pai)ifhria jbfcocdajLutpmac- I'1m :•' re 1 JWtt.i. quod eenm- ver«Lsitnjii anuus; K ^J a '**

> .j·ₙₙpi*TUt, VfS «t;fM- rn *movert ne chtt- al/tti unmttir fwisfU fi- qtitm ji <]uu* **.nfwcvp*^**

ob pwdm^niaml D3(lnrtio(]atinnc,ht rha [arrs\ ili.iv· fcnlpai ii JitiEiir , J - AfiHu noin e:i huic ii facilt ncga- vcritr. Il faventCaf- II. NV *flu fig'''!'• upiz'it, viliitirer-* **(WHO, ;t ram Car- ,** *avrrlia tjtn tfi tnfttemtx- tttffjn' ,*mr,provcr- iflild -* **.itur. Ariftn; ' uRuttitttl- FtC* .irttiquosPerfstf. fuiUJn i Hiciri ampleaxrcircur. Xenophon dL-Cv**

(ii w\u t vo JI> , :« if J J/ ; I1 :•• ***iirtit vtfiun- tur- Quotft q'''i cxiflimtt ant t «mt-***

IttiAntSnifr^'ci njjhtitiit tiimi-

Xentifhenft

fr.rttt.\ r,tteT'']BJtn>ujhuttiftiiruhhh.'.ij. 11

n Sjwfinti •nenfn, q :,ixtur : fit ntiju.nn um ftriUi :• cn/nf.rr.ifin , Qmidtdtttrtdi-

- CiTcntra p^ncm & n^tturtioiff quoridtanoin

-.-i'liini, •: •>«', %;•!/<&•. San- ***ereitjlituem eft*** **, W*J{J. (J .,..•;. Non i iipencanlaprimi- fuiflc.cuT I'L-rl* utt'rentur ru-**

V•"•-»'•''' J» K ,, ^ ,,,,,,: : n,w '''» . r w

m>mAShi^3ih

/i J»tjnp/urtj! .vicvtap:. irf/, j/,r ₑu/i

***It->it,* nj/i c> i•-•;;« moJiio *utrrentur,* tf/j»r«j./if.ifr«i ^r**

Hlll C ir „K.»ₜsV^»iTU;iltn<« '•

fi »^n», >; jinui!j'i..Cf,u. LJ ^ CJCAWH 11 urtifi *figure*! co, , „MH* **, ££ o/j"j /Ii/^r/."**

flu'in vrriiHt, qtian • • uruumrmittere, f

IHiUci Ii nl | irn,pr*ft:itkt,$][JC

rcnia onliimirqnc. ScriiritiJcirouAn fliitMarL-ei;

ItSii *iui{t*fu'* **uii liiit Gr,-cii. iune fuilfi- caufani**

IBUJC< mitni ciciui ctxrrccrc, iJl.im t diverlii *Vcnerem* **promoro":.*• rilm menwm hcbtcarc. Hue duccn: viJ^lir ' lii;;_ tis lib. xx.«p.xiir. ubi de emea Knadwi⁰ ai»it' N'jrn (if** *PenerffiimuUiuU diximtn. E ctntr.nm* **ⁿJJ™^| ri/c/i r'rwfrcm io/iiiri , wiainm w » w . Supra (Irtt conrrarium fcribere Diofcorideni. ncmpepromi)V'-'"ᶜ Vcncrt-m naftorrium, qinxi trianiSimon Sethi prnu*¹;**

r«u_W't. Trtiiou tiuidsm, qui wtfturliMi <j::J'ᵉ~ Tii, ftn.ii AC •nemttViii'inrtoipert, Vcncrifijtm iSfecicy" tem. **Exfefit'mia&auftoriciiie Diofcoridis Simoon]i St'^h! • :'(ctu¹;, Tcribit, vd Plinii codict;^ ccr- ;:, vtl Plini«m nalturtiinaturam non noriOc.I " tcrnin.¹ rtuon ;i»ari pofTtr. fupra di»i. nemi* niicm i**

,, at pnRJp* li-meii catWimi ,"fi TcrL- aJuio.^ini fieri. caqi <tc « u f i copioTlus rum, fflbftanciai •' tfeltuiarain ficcire ac didiparufpiritus. Hujus IitrLii'ua-

Vel narestortium, 4

H"C Jpcdat iltad Moett

«^uf *tfthnmacriiiuhui ttaflurrU morfo-*

N c r t T p q^ q ^ fjₙEL.lari ; ,lc eft, ut lupra diii.i Gr«is <J(;« idam comemiunt. An/t_ul,h_a'_nes ii, Vclpis;

tt mtit q«i txhii

Plinmslocoerww. . R««nttor«

Cnrrnptus vcrfiis. Scribe.

. nern voci$.prxcedencis legit·

«W pro ilupnv, vel mivfv ? neque «'«** w * , af arbitrtff· fententia.videntnrenim veteres c loliomortuisfcYta* 0'' a>- *ronas texcrejoliti. Son feme! apud Vtrgilinm legos jnfcliXmultojemine inferior eft:* (in calfaciendo & exliccando) *lolium. Quod ad tnorem httnc referrt pot eft.* I gnoravit vir fummus (weu'herbamfuiffe. Hefythiu*. Save*'?/* »»'* ™>£ ravf* **£•'' 'Ex his quidem conftat owJ^v her bam efle, fed non qualis fit. lnterpres Athenaei nafturtiuin interpretatur. Sic enim vcrfum citatum vertit. *Nee na^ &ur$ium quam Agefilai vernaculamfutjfe coronam ajunt ATI davpn* di&um nafturtium quod inftar lacertae mordeat fua aewmonia.An quod lacertx hac herba dele&entur. Apud Hippocratem *enveAJiov* mentio fit $ 8c aafturtium exponunslib. deulceribus. To? *KWCO-QXTW™ $*>&*ilanif-*

h. Vertunt, *Rttbi canini folia, eo modo cjuo lenticu- lamprtparate, vet nafturtium (auv&&*i* dicitur) *vini (& lini femen contritum commifcentur.* Alia videtur fententia Galeni in <jldflis,<*bi fcribit. *2«*>Qi&">>*

*itbn, tid -nit ty-ru ro'<r$t& ofioid-mits , « *vrn £*

^TKf. *Sauridiotiy Cardamts her baa figure eadem & cardamum vocatur.* ClariusErotianus

ftafltf JWJICH- *Sauridion nonnuUi cardamida appellant^, £turtiofimil*m,fM)iJtatc calfaQivam. Si* nafturtio fimilis planta fauridium, ipfum nafturtium effe nequit. Clare boc Erotianus.Ego.falva meliori fententiajaawei^ puto efle plantam, quam idei'fti & *w$*tt*>n*w* vocari fcribit Diofcorides, ac pro *w&*t***™** apud eundem *v*$*uU* fcribendum rcor vel vf JV'm, ut apud ^Etxum leritur, ex fententia Cornarii 5 quihunc ^Ethii locum naff ni.tetrabibli ni.ferm.iv,cap.ii.citat,ubihajc habentur. De herba iberide , qu* & catrdarriine appellatuf, ^jufejuefinapiffnocap. 11. Quod fi veftigium quoddam affedlionis relinquatur, herbae ibcridis qu* & cardamineappellatur-IcainterpresLatinus verba Attii vertit. Quomodo in Graecocodice legantur, ignoro. JEtii parshxc nondumGraecc impreffa. Non tamen diffimulandum,.tetrabibli prima, fermone m. cap. cjxxxiv.fcriptumeflc. *jst ^ Itoeifo** f w« jE»^«^«*inw* *fa xfikZw w MTii&ou* Ex cjuibus vulgatam ledionem i)iofcoridis non tentandam judico* Hac occafione,quia in iberidis incidimas mentionem,Marc^Ili codicem corripemus, Capite ergo depodagra-xxxvi. ha^cribit. Adpones herbam qu« in aqua jugis decurfu nafcitur ^ quam Latinfe berulam , Gr^c^.tardaminen vocant: Scribo, quam Latini hiberim vel iberim vocant, Grxci cardaminen. Vox iberis Latina eft ab'lber,iberis,vel hiberis, quod in Hifpania copiofa nafcerecur. Simile mendum apud Neophyrum;^*, WAw,^ *k^K^J[^*

.Corrieut Cigifa-Scnbo exytgtneta,Galeno,cxteris

*x*p4*M, «oi* wet-* facultate & facie adeo fimilis, ut a Ualeno & aliis lib. *\n.*xi***if*i*' didka fit,Galenus \ib,x.**n*yinvs* vocarifcripfefit, *C™w* ^w** *v* *>? ''^ ^«T*'' > * *-* *xu*j,i*fun* Nafturtium autem ipfum *nap** dittum exiftimo, *UUXJPJI*?'''* nafturtium, « c ^ m & *xccp^U* planta minor, qu*nafturtiumrefert *-ficwpnaftur^ 'tium,* & W J W *nafturtium favum-* Utrum autem Hefychius w ^ . a n ™;^A« fcripfcnc,do(aioribus >udicandumrelinquo. Probabilefit rcccnnorcs Graccos pro w»e4Ao»cw»tfJft,dixi(re.Scdqma ^ f ^ e x Hefichio tandem inveni. Noft eft Iberis, ut dixi.jieceft nafturtium, ur yiri maj>ni exiftimant. Thlafpi eft» Hefychni S ®*xamf mi* (Scribo 0A«'ffW, TWil) V'«*« *(TUvpW;* ***Thtafpiplanta eft^quA & facie f$ viribus nafturtiofr^oxtimdi eft:-*

cftum fuifle Audluarii fcribit auAor. *d* ft **vr6xdpe/l*fiov* *gato, aliaquefatla temfmi Janitas reiit,omnia erata redtgensatquejucunda.putnimh'eriova, *mylum,?aneAi rej^uehat bodie ctbanum Unem cum diva Vntflurnocmeiitiahcriterttruaviter.* Supradixi, Pcrfas pro obfonio vdci nsfturtiorQ^m eriam morcm

*«er*A* *A;J*;c»« ^^'^ ^ « . Httmidum vert <id~ hue, «© -vir/V^J />ro;rer ^ # / ^ humiditatis adrlhjilonem,* «rf«ji/tf yic *mordacttas ejiU ternfetata eft, :/^ cfc^ pane eo uti liceat,ce*tobfonio.* Eundem ufumreceusnaaim n.ifturtium afnid nos obtinet. Batavi eifim cum pane & butyro Majo menfe frequenter nafturtium'comedunt. Inditur & acetariis, veliiti draco *6c* eruca: ^tque hujufcecaufamaxim^ feritur, Nafturtium variisin JocisáTheophrailodefcribitur lib.vii.cap.vm. inter eanumerat quxfemina ferunt firmiora. Lib. icap.xix: fucco conftareacrifcribit. Lib.vi'i.cap i,quinto!aia-*iGnc* die germinare,ex veteri melius provenire femine; qwodvis aiini tempus ad ejus fationcm commodum efie,hyemeexccpta, celerirer nafci, & ciiotir? caulcnl affdrgere, femenquè petficere, attamen obfervatum clfe, feriu< fatum non ram cito attolli. Diofcorides lib, n.cap.dxxxv* ubi nafturtii virfes recenfet, nullas notas tradidit; quod fuoseyo notafatis planta^defcriptionerri tamen ejus ex aliis capitibus petere non ita operofurrt eft.Lib.ii. cap.clv. filymbrnmalterumguftunaiturtiiim reprsfentare docet. K«^«/«I^»* *fohia ?i^v<nv 2>lg?* T» *Hxivcu wth&pàtnvyivnt.* Lib.I. cap.ult. tradlt ibendeirt'folio effe nafturtii,?^« *TU $v&ct mi&fa* ^'^Eodem *6igpmie WS* , Radices binas haber nafturtio limiles calfaciendi & adurendi vi praeditas. Hoc alitcr Damocratej & ^Etius.

Odor em habet radix £.£ *Wj acerrimum Verefimilemquam maxirng nafturtio**

. J. *i:£dtiJ£l]titbto>i'!»**tidprt'* Radices hafturtium odorc referunt.Anitaque icripfit Diofcorides «# ile *No pigat* T J *ZXpy 7tktyt*.i*4* xapW^*? An vcro de guftu verba Diofcoridis intelligenda (unc. Vulgatalecitio apud Oribafinm reperitur. Sed uterque codex corruptnseft. ldcm'Diofcorides lib.n.cap clxxxv l u- de ery fim'o ei *its Jtatreppaiii*p\Kty ,xctpfyu? &Qefna*ii<n* ,* wt/*t*hxcc-m w r^nt.* Qgibus cxigua concluduntur femina nafturtii fimilia, fervidoquc guftu. Thcopbraftttts, ut J fupra dixi,intcr ea recenfer ndturtium,qini? generis *di-* icrfitatem non co]>nofcant. Diofcorides ramen varia genera nafturtii novir, quod ex his vcrbis conftac. K^-

p4.. ^ mbif

*Ve «i earieptu. fypp&nityt, JbtpC, &**&>lp*x,o9» Nafturtium optimum ctfnftat cjfc- Baby I outturn : cujufvts.autem najlurt^ femen excalfacit-.acre eft & iiomacl^o* wVcr/ig.NicindCT non quidem Babylonicum laudat,icdMedicum : creda quodprope Mediam lira fit Babylonia, vel quod fub Mcdorum quondam poteftate fuir.

Sap aiit nafturtia tunds Medic*.*

Scholiafte.^ *««^^pity* *fo^h^, h>* ™*Z*fa*»™9 *v fan.* Cum dicir Meclicum nafturtium non intelligit Babylon, (cd Pcrfuum Quorrariucnedoiquod Diofcorides laudet Babylonicuna? Perficum qui commendant repperi neminem.Plinius Arabicum prxferre videtur. lib.x ix.cap.vl 1 x. *In Arabia mir* mflgnitndi** *dicituTgignu* Idem lib.xx. cap. x 111. duo nafturtii generl defenbit, albidius, & nigridius ilUul fativum, hoc fylyeftre:optimum tamen fiabylonicum effe tradit. Recentiorcs dividant in hortenfe, pratenfe, aquaticum & montanum. De pratenfi alibi cgi, ut & de aquatico; Hoc capite de fativo nobis fcrmo.Angufta, laciniata, ac di(Teaa,non tamen magna funt nafturtio foliola: cauliculi roturjdi, pedealtiores, flofculi«p,iiiuim albidis deinde valvulis parvis rorundiufculis gravidi, in quibus femen ruffo colore rubens- In hortis fcritur; quocunquc provenit folo, praeferrim fi nptur. Notandum, amcquamcaulcicat, nafturtium nabercNia modicclara,divifaque: poitquam caulem edidit folia mutaie, ac ob-

Narfturtium hortenfe, Narftumuia Babyiooicum?

ttmnii **A\ti,'t** • r

n ,t f?nV *V ^T *W™fiert„F<>:

o^w lunt vcl Uifon, v,| teimiora . nnj«r« vel «,Ue*n>ra,albtdt9n, fubh.'tfuta. maijiimlnul-ivir;i.Rtp,Titura:<:rifpiim,cui«fo!!.i(utitcri(pJ. jenusquiAtnj, nefdnqm juft.iritarc duAi. Baby-

)cmicum,->anT. Altidra^m Diofcorklie, niftiirrium »«anr Babj-lonicum,!!,; Oriental v^anc. Er N.ifturnt PewnbiKannumenri dcbfr. Dercribir.ir i Diorco-

ulpm

ir MJiwrriiu.J ***Orib*htib**te**** ***mtnhit. (£ fthit ex uittijiir fitrittl H etniUierthl!.*** **l» «-**

Cf nOUriA% cite

i l pr ba- J[1] s t. .-.]. . i Drihu ncc Gr*-rwiV«i«LarinBBiStroc.i!'ii!uiM. u. QJ.-K! nrc ipuil Oi ' r--:T. KMn :•;! /Ectneont, iEtamnlf'bf S*[1] HO. t i i. rjjr^inMS. Or»mrtw.nlJii in Te-hcct , .tjf, •cprl-»paftil> \jlil>ric*l-trm; nonlotnnqndriln Ted i- mque illi *tdferhmtar tfur Anbx.* I ' Af^J-fit hoc capatciim ritur. At! hiec argument! noovertviVHjuTKIAur, vi-rumhu-j b nripn non«fTr dr*ban». aut Jtabem , fed • iip)7ihrrsO (atur, <jnac Dtoftoridetdrib*, rar,foper«-n.f.nprtft.

'• Pliniom Sam e ^irHiiuji liti. IJIVI i. rsp. J i. I "In jviffmnm de <lry«-r rr. Di?«f'»»*« ffwiW/ 'J«** *rji cw* **™'««miiiiri, *cukinlil<nt, tinttmJLui tttrlmfae Miit

I™"'*i 4trfUtttAint 4u4ii»*xr^'"fi>"t. f A wt'di*"-**

'*•"'"'".' ..,•.,.. (J[ort] *antititftmluti.* Bral'am, [ivc

[nf]n*anbarnl Mi» ferr* lcpidii »iftq»« «B

'jwiVfruiTt rCKnpnui poffint nanim B«#nid.

?!'|»hi!t!trlam cujtH imn;intr(i obibc-

t*t'lf<(n»li!nis

f

. f)tjtcin , flor w in

anunen minoresi

fetn»nacrc

lemtn aere, luwocuniuim, imnw.....

« . *:nor»at fcn-^r.mo jniftu, q^m |

jahtda Sc rwoirihil lubcrcutiJ mtcr.lu

wi[tire»dmodutnft<>fet, ad Msntt.A • uj,iucfi"e"i J fapeMiij. Cl*nir»uiDo

[4]

DrabaDodoOPO.

plantam

plantim drab* «i p«t<" i>"lNt comioccxhibei, qua i uleoihkfpi dndiar voeanc. Dr4-a, inqnit, *u»tt ../-*

ittJJfr:ftl

niifiiTatdi 1 ttoet

•tj/frnui <&^W ftiJf.irij EKWIMJIW, IB .JBI/'UI /rmot Jimi/wer w ot'»» »«/!•»»•'• «W«J»«•' £S/P'-*

In tidrci* i"P"f IKJI> co!imr,S*0Birf« *Pfimaatifupttisrr, AuflittixnctiiS*, tixit insultu, 1$ftmi vt<xfitc njfii* finAslwM August mtJi^bwfiirtm Jtfrn.npnfut.Cm I* hUl'p' tliciicitr.docer fJiilenus lib. t.de Anndous cjp. xiv. ubi qu lifpioprimamfii prrJeribit.fe quat gnxnpiBftaonara die tradit* MnnAhtAh

n^ri,;*! (%!«»?.Pol he ui-ittirriipia cite vel Gt*c*liii-itiur parum pcrfcut ridcbic. Scnbta'AM tiJVaw « T W -(i> jm^i"""1- H« trJium Br.r.'fr^r.iirtii nrjufo , «junior o-*mtuiftfi thljjfi, quna i Crrti tidftriur. ant ttbujtit »*-/cj;wr, c«'<rr(mtn Intrum t$ ruffum oifdut (><iep,<tx lit-tit xvffsm) fit•"••> Tttvu*Jam, *exigauBt, *dt& mgftxt in»-*fit e*i" •" "«.';"• Jolim (/I c *C*ppjJ!cct* jlUttnn imfsnii'*

Rnn*iiiignttuaiijhptrmxlftrttifuprttt, <(^wc<t anoint-it firtrimi)tt*nd*>nvelliticomfrt$8t)tmpJtfe fitt, unile t£ tttir.cn clnrtuii. tttvttttt 4ti,'r« ut iioc., fieut* fif iV/uJ *in Ciff*^oa*<j»tmflmimjim, iAt*i]Htnenalfelmtqut& illiMjfpcrriitiriiftimiHtttnfrndtmirfi : ftd ijmd ftcu-Utrittr* in Jj«(s | «4i *interpret*, utrt; JH Tmirii *CdffAds^-*

'i. Ntme fgp icctfitibiniHJt^ iafnn^trt,i ftuSvM* |«rtn« vt JUI c^f«« *uifrttiut (S confufus eft iriit/ulatedi thus qmm 'i drtlt fiyckiba iDoimue dtfcrteu firt, tun ineftti* ft *Tbhifyi cljjjeni reftTTifctrfl. ThUffi d*fmbit Dufurit* *' *dtjlxb* I *t* ClpJniV*I* QJT f f^1 TT^' *^^ ^v^*

Id *ttdcm «mn]U9 codict pro lunnbi/""""* > wiju^m^ii /(ji-fifrjfiff13' mjt^r >^ W ^v«*i' *tens .lifirtT.iti?* >C 3?*W* rifl.>Oif D w , Jfiv««riTiifMt. *'Ihltfp hetkiSt iS m-tit-itt fehi?*, jfi^iJo/< *Unfiiuiuit, in ttrr-tt verjii ,>n* C.T-*ttimtne divifis ,*e(ubfingiiibur Ciuttmlum ,wttrt\ eminit itnuent, bmumdfdr<mtKi!t<tititiuin*,etli f utciednafcitrt-tin rtmuli: ctrrs vtti iffiim tttntfniUvf e®, Jumnafai futitmdiciUtus: ijiitjimcn ir.riudiittr rsi^uum.niijinr— tiafimitc , JJ/IJ cfjw , t.:iuti tnfuBmn (anfrtjjumqut, unit* fit *HvHitnMcctpit, FUislbicti: J<ajiitviinfcmitir,* „ *pirttttbtitatfipibut. SfntuMm, exulfuiou. Ctftrum* *P!tHittf a fytclliw p,e bn.,Hii, QAjH&t lt£CW'l,>>°C ,^Ji,U«ticHUfm»MmjtfwTtnf,fsmsuttmn>[vtiil>i* „ *vh rede Una Siricntui} UnticuU VK« (viluit* 0 f-XJ« '„ *ttfud* S r « w i i / i) l *tqud&ium^x tur. PhnmsUb.xf* tlqui?codinbus[egiinr. J Ga]wo,ec il t

tiatiirtm>ilit;tiratauejflefiufiptiiriima!lrUi,pefl topUtbt, Tetvniiufsitl&vitfauts, fopmtnt P'tlcJ inrfr*fl^, 6» *laibut femtn «i£r«jr*J, dlTlf ttfftvitu tBiimttummWiirHrififitmt, tsttn tsnttH ifi. A*

* Tblapfios prtmiim ceous.

^O,

Tiilapfioa fecuadum genos.

*folia minorafont & acumiwta, cdulu (imilitcr ramofas ($ para altitudinis : cauhculi quoque rdmofi, flofculi albidt, v*lvii!*pUn&> rotund* ac infratl^fed minaret multb: fe- menacre,mord.ix,njjlurtiojimile. Tsrtiumcauliculis te- nutjji num eft, fed rmgis ramofam : folia exilis valvuU minimje.femen v&ldb exiguum;non tarnen minus quamfw feriorum dacre autftrvens; juxta vias ,f<epe in agris> locis non raroftxo/is ac mcultis thlafpi gigmtur. In Bohemia & Germaniafrequtntiafunt,nec Batavia Us deftituta eft: I&enifaxofiim ammt npam. Prirnum genus* MfCCl CCUpt/ *dtfeorodo thlafpi in Batavia vocatur , tertiumgtnm* befs *fzittttupt.* Supra cap.de naftturcio probavimus Thlafpi efle *ruv&itiaf* cujus apud Hippocracem fit mentio. Por- ro&ahud Thlafpi genus Diofcorides ad finem capi&!S defcibit, quod thlaipi Cratevae vocat. \^ 3 K^JTIW *I$ iityi <dXoi<77n o Tins Ilspntyr ffitnin t&X*n, iahonv(pv»,of *&) fUptXiffHlfv. i.e. Porro alterumjetiamthlafpi recenfet Cra- tevas, quod aliqui Perficumfinapi vocant latii foliv (£ radicibm magnvt.* Plinius loco citato, *Alterum thlafpi^ Verficum napi(vetVLS fmaipi,q\iodidem)latisfoliis,radici- bus magnus, ($ ipfum utile tfcbiadtcoxum infufioni.* Diffi- cile ex paucis his quifpiam judicabit,quodnam Crateva? thlafpi fit.CIariflimus Dodon^us viohm latifoliam, five bolbonac rh^fpiCratevaeeflTeexiftimat. *Folia,* inquir, *vi$la latifolia promit, virentia, lata, per ambiturn crenata, alliaria vocata herba fimitia, fed major a: caules rotundos, ramofos : florcs leucoii; colorepurfureos, fubcaruleos; quos fequunturlata, plan*, ($fropemodum rotundafiliqua,ex tenuiffimis membranis, veluti laminis compaft* ; intr* squosfemmaplana,lata, obfcurt coloris, forma quodammodo ^WTipulunie, inter qua media tertia membrana. radices fubfunt craffa, Candida, in Idiverfa tendentes, fetonia fe- mina alteriut,radictbus quodamodofimilesjed minores> & tenutores, intusporofa. Belga bane violam und cum aliis inbortisferunt. Flores 4pnli prodeunt menfe, altera à quo fata esf anno vocatur. credo'a bulbofis radtctbus bolbo- n*c, vocebarbara. Alii* pgtUiUiC *blOttntn / afihquarum form<f% denanum quodammodo referente, £f f^aifCl)-blO?* men/ *quod area Pafcha Jplemmtatemftre femper fioreat, nominant. Recenttorurn plerique I u nan am : alii lunar tarn Gracam appellant, vel ab ipfiusfeminisfigura, autfehqua- rum media membrana argemeofplendore, quo,decidentt- ^perfummamficcitatemcumfemine ex utraque parte membranis, nitet. Veterum autem thlafpi alterum vide- *»r,quod videlicet a Crattvadefcribnur, a nonnulh finapi Perficumappellatum. Nam.ut Diofcorides ait, Cratevas quoidam thlafpi recenfet* srA*™^*^ *ptytxif fa»id elt Ittijohum (3 magnis radicibm : qualisomnino viola eft,*

• *Warn latifoliam cognominavimus.* Ha&enus Dodonasus. Videt fatis Lecaor,unde thlafpi nomc accepit.Attamen guibufdam hanc fentenuaiji non placere video.Galido, Jnquiunt, acriqueguftu eft, praefertim femine, fed ta- men radices acetariis, ut rapuntia, manduntur, nee pe- nde funt acres, ut Cratavae thlafpi radices traduntur. ^ufquam de radicibus hoc fcripGr Cratev* nomine Diofcorides^ufquam Plinius. Diofcorides *K*j -nvbffc WyivTm rpi? «ffi icrtfciht ^.KXvTfioit. quod ipfum ifchia- ticorum infufionibus admifcetur.* Plinius , *Et ipfum utile ifchiaticorum infufioni. 4 ruvipfum,>* non\e radice in- telligitur,jed tota planta. Nee alterius thlVpi radicem DioicondesSc Plinius utilem ifchiadicifrij^erunt. fed femen. *VyfJfam p £> **}< ^«A«^*5iiiu5 Vrodeft* f femen) *ifchiadicis infufum doneefanjritmem trahat.* Ei- demrhaphanumrufticanum, fiveaerelUm, cujus fi- Ruram fupra exhibuimnus^hlafpi Cratcv* putant. Ego nullamthlafpiosfiguram, ideam, autformam, inra- phano rufticana obfwvare nofTum, nee imaginari poffu, quo nomine thlafpi d Sinapios fimile lemen ed femine hujus ifchiaticos curatos nese vidi, nee Jegi. Adeo raro fert femen,ut Petrus Crefcentius fcripferir, femenhwllum producers

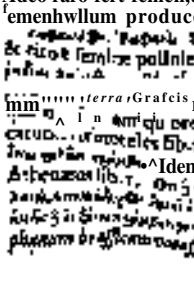

terra Grafcis reccntioribus *f»<f>*f&'* dicitur, hiftor. animalium, ^Idem ex Apollodoro Caryftio doccr, 3 7i; *Antiquosra- e monftrat Apollodorns*

IRaphanumfciovocarenosathofpites vos brajficam : quid inter effe hocfaemtnu putas ? Galenus lib. 2. cap.44- f *** Allmentt'acul'.Ter ("e^i^") ****%***" *nj* «ri«fiwS"H&;

0iv, oif «?rw(nv (Jos w ur *** Qv$ TO tit H*t*P** *''W f*^'' *Quiperdiffinmacfiffinm Mimum confidtuntobs hoc f>** cpctvc9 brafficam cqntenduntappellari, perindeacfi jam cum Athenienfibusjui ante fexcentos annosfuerunt notos effetfermo\ non cum Gratis quinuncfunt,qiribusomn>M tnoseft, & in alia planta, brafiica nomen uti.* Hdy* Chius *'V*<poa\f $ ><<poy©- ^fi^i © %' r& ^#10 fr- V*?*?j fit fi i*pfitb:,*q>*tU3 **?' if** 'p*<p*'&- Waphantsv rhapbanos differunt apud Atticcs. Rhapbanos em brafiica, rhafhanis quodnos rapba minor vocamUt.* tantum antiqui Attici fed & alii Grffci />*>«''' b. cam vocant. Nicander qui i£tolus, vel, ut alns placer, Colophonius fuit, ac Attali temporUbus, quem Roman fuftulerunt, vixit, ;«' ^ «» brsfficam vocav-r-

Caput multofernine abundant rafhanitradas.

Ad hunc Tm Scholiaftcf^w^\^7E*^2 *id e^ceaulem caput vel brafic caput* feg ignoravit Plinius, vel parum ad anagnoftcm g attendit. Turpiter raphani,bramc*,n«i'jH— confundens,ut ex iifqu? infra dicuntur pal^n tit. ma Gr*cia raphani femen *pfon'* Stephani editioncm fecfUamur lib.H

Imi eft r»3 1)

g f i S j S a in Paukin iEgineram, & *«.».. etiam fufpicor alicujus gloflam e(ft, vocem earn deci

'are volentis, quam poftea jpdoOii Uranus in leg* mum contextumiuculcarit. Hsc Goupyte. Ant J^ inrerpres AlbanusTorinus aliterlegit. R^r^. Iliud caput apud i^umlib.3.eap.it.ficauteinv^rnt^ diadaphnidon^hoceft.ex bacalaun.accipit.wcc Jauri, cofti uniufcujufquedenaritimpondoa«o. pondo decem, fpic? nardi denarium *Vooioja*:, quantum ad ea.excip.enda fufficit. Leg'titaque pr

ciunt hepar qfiam rhaphan. fem.na qu* ve, nitanti- turbant. Sufpicor. Trall.anum fcrmfifle, utleg^ quus interpre$,fciolum autenr, quendam ad oraffij» Mtfw ?«'«A-'-CJ- ^-««',q uod pofteacum vino reO.K^ in textum,& ex bacca formatum ^v,.,. H*cot mera conjecaura^om irritavi & vanam ydetur I reMarcellosEmpvricuscap.2a.dbifcnbic.. upa- ris dolorem potio ialubns conficitur Gcpipent -j torii-icofti ^bacani-afcenigreci-iy. trita & creta fervabis, & cum ufus exegerit vini potione cochleare plenum jejuno, ^ Ecu laterc tenfo brachio jaceat cu acceperit. tetral.j-ferm. r.cap.2. Bacani fit mctio, uW legit cacani. Pr ad hepar ob f t u ^ cr nemConnariifubiiciam, parsenim. non eft. Aliud ad hepatisof pilationem. Cacani losduos, aliiodohabent, cofti fcrupulos nardiis iridis phillilliupiorumficicorum lauri, fcrni grxci, rhei pontici losfeacphu, afari, cujufque drachmas quatuor, allatis aucilorum teftimoniis apud *JRimm* aum. /5«*y» cxiuimanm braffic* femen exponit. Recentiores Trallianus, femper ^«'0«0r, *}{$»** pro raphano, braffica ponunt,& rephanon pro raphano

eurritbecTCx apud Myrcplum in drofatis C3p.4f^«tn-n'»*rmf?&.T®;rji.*<(JT»*- Gratct, in quit i n E c rpr cs. cit *inn****. Quid aurctn illi (IL repaniimi, nondmn w m-pemtm liabco- Refer it iir & aptyj Orueoloj.liiK auitorcin Ucmctriuni ConftdnLintipoliEaiitiiTi. *.Ai w •iiWWiiC/' ••'' VcwaW. *Velenum, verse pulverent, viljimiit ctnirits* , um CJ&I mt^j jrciprrt OWJ ti/a, «/ *r^d'CM" fiffii (3 rat it. rOiif/m* menu clt, jt^j»r,»rr»|'l"fiis. Sira pi et raptunuj ca I dem fer - mt qualities tubene , ripa vc/o limilej iaeukstej mm luber. DdenceceiKiOKl Grxci ptnt« *totta* diccrniK. Corona pretiola. >•*•»» r»|iiunut, V«-qucnt. Not at Heiydiius Atitcof raphanoi *4^'HA'JI* vocatur fuiflc- 0nA<£iB'i. u'fi^iH >m rri "AA«it. Ti-paphoidis 'llieodorns ex w&onvve incqiitilii eorum & prohJtilTinioHim luitormn serrit, *nuiiaxt.* Varra !ib.(juarto d<r lingua L.l! 1 rw. *Ittm CJKl><, raphanum, rxdix. Sit tnim tmttsjui Greet* jr/jm *nune rrf* H^cobfcuratunt.ficccafitti capiu. Ant«)tiiricQi*ci rJJiicm vocariint/quim Varronu JcioTa^ hsi;umj['~ pellabant? *Vox* Latin* MHUC eft, n« quod kisrn.ib antiquis Grxcis ulurpata. Puto vocem d i d i f c i - ptom fuitte. I«w ««'»> *bptbum, r*tix, -,* raphaniiij *want.* Sic cnim andqui Grxci q>latn nu>c fa.phanam . \c\ fie radix,id eft, >.*I".J. Sic eiiim antiqui Gno. **Force pro** iad«t ftriptnm foit rtpbjnis. Item uulisjapatiiiutn, nrpkanit. Sic cnim awiqui Grxci quim nvincriph>ritim,Vidcq»f fupri diximus.Pamdiut

^ In A u RU (to 1'itul.'. *«if* J i«'.f=r ft i n ini*gtnerti rjfc p mni-tvt, qux minusACHSJimi*, 0 *habtntfeht !*ti!>ra,{5 ttvit, *1$ camjttmit-i't-itc m$nti**. Ka-!ices QCD fmit tbco cimo ranhani. Vor JJIJ cciiTalirer, nonparticutjnter accipt acber. Ut plantx plurimx jividtmturiti nurcs fit f(xminaj,lic S ridwes, yult ergo radices qua; ftrun-*nx* vocantur mimis acres LfTc, f'oluque latlorSr&Ievia, Stcum juenndiute viremiaelTc : qu* vert) in ires appellantur.acriorf s eiTe, folia tnguftior.i, miriui !cTia,& virttitia prod *at* ere- De raph.ino qua cit at a. funtnon poffe intelli|i « en ptobatur, quod eodcm titulo, p»ufo infra ten bat, *fypbtuvm tfmen<ficut brafftccn, CDH-(laejftTiitiiiwiituiuciim.* Plantam hanc «t'ijijii radicis nomen obcinuifle Aui,Juarii diKt't auftor. oiJijn*u«i* itnt *riiiccm ntfirurm.* Norneti illud hu'c p(*nia impofiEum,ve!qnodinobfoniisufumplurimiiradixhabeat.

K acpre c(teri« erpttratitrjvel.quodcgcrcraiCiirpTij Jim* rlitudinc liifercr.];aijcirque cedar. Miiit ad ncs Clariftimus TIT Matbuj Orerbtkiot, litcrirum aQlaF• i i iliiutts anno *t6* jS.raiihani rjiliccm, qui fen in rail era C craflitudine, JangiindincftTquicubit.-Ji ax. Iiluaipcndcbit, faporcgriEiflimt), mefifte •liermbelUnt loco (crvieb^ Plinias lib. 19. *civ-* ?. utn rsphani bt»flici» Krstlk-iiSyriafc.itemhapiHtftfriamcOnfurtdit. *Scti unit rffbJHUi nnjfvlm&Jiumida. Fitiuat cdirjtlf* ttntevtut- Fti£tre jJfijr4uit(,ui* i» (7m)Mn« *infimi iamfite-rtrum m*JJ; ni *ruiitii* J.J *111r,* S re i 0 regpo Coogta no cr»ffitiuiii tic humiRx tibii.prarq^iie lift** ptw eniiePipj,-fctiLjj in ejiis reffii dA-rir-igmeftb-fc eap.i.rridrt. Gazi, lit diii, *'f*Q*tlht* ndiceta tfriff id ndkolaii, communem IecmUi LIlitm, Ep>tmw• I**' & mtgno riacuir.Scali£~ero,smbijTiiitaMW*JwI*.p[11]t>ai*<>cr? J « - , CJ"< b Grsecim renoere mala Dc rjplunowrio p f t s • l i bfj .hiffi. c«nf9'.J carndfjm,tnind lib.7.cjp. i ll. rcpc'il, ubiioesfcnwfimir»diccindcrcribir, vide<Ji«wioowtmittcip- 1 olib.l, hift. R eirne !(conifeconthrcdixii.qoadPfi- Gc reddidit, *mma* tf enw e ^ctamfcum indurcfr-; Jsm«4e»4i.iit(*-I.htftor.cap.4.rri« qaodirn de cauf. cap. 17, faporcm r, *n,u m HTe BbJ atif c«p« Cur Marfjffii di n S«ca% «i, ljl>.-7,cjo. 1 . cto empc a fttbne dtt ri» « ipi* s:item]L-r. . .ji ca_P.}, 7. fcanenin filio ,.,t ,.r,K(i Th h f t i. N

phanuin rn q umq oe- Ji vidn geoer*. Idem lelhrorhriiaiiatitLki. Athenwn*. Plinim.urmoi *tadiemia,* qrec dcrai)lianoThi.o,*r.ift,i,i, Mdrnaj-o refcrt D(okond« Juo rapb i ,.t,m |,ii-vmnunom.alterII MvHlte. KttnraiernuonueiiiGcnrgicuduoobfcrvivn gencrfcCoeom *aaa* S

flty nfbnii p^me,

HTuitifittvints.

Raphanus Coryiuhia.

tfIr torreptt W ^rcew qW fcq«nnwr dncer-. ttefiiffl, *CtrreJTifhtm Ctta fttrrt tnx.* CL dlifti Jcbfnr, tu npde bt«'Ec»(''cn''' ^'' effm f r n M ^ p W "* ^ " £ * " »- *tUwm.ma£ifrri itivt.Si.'m* ran *imrntrnfafrrmt i dit.mnt it <*t_n* in irrr**.* St *eo3** et rf^-do fupri capt'e rrcnioiirxft. hniw «« fc*bfJ' (in craifbcoriKr. iirnpkuim. Infft qwxjcr li.tibit -t iccdiiura conttirr-Ali t4i Jr tot j n r t ^ -.TeBif«BdrfK«nal! TV. > , ntti cnrrjjf fartrc. Se-. • cfle«no)WTtKn.& extraicrrioicoWpta. KuJicfgp radu. cjind ie m lrd4 ooo fit. Alt eras rjphanS Cln<-nrnn «i>c*t. <'" rnriort-jm i *m,Ut* a Aihenorum i *?&*& teprur.m* frihkjN n.iti r*i''W''-H)'i ; ,* •-r .-I-; :i :--.. • j - aneW Dndwixi. qnun Maiiuohn raj-imiutn ton^ afperi.urrogueljrtrc , •• ..,-..< >i, r*p£ foliishaud iliflimilia.fal ftritW*:caul»teTefe*&ni inqueahsfparfij* quibusff^cultqH.itQot fohommdilu-

•ttpurpurei,aliquandocandido fuccedentibus filiquis *t* raflis, acutninaiis, imerius fungofis, in quibus duo ant mafemina, majora quam rapi aut braificae; radix fons inrufqueallfida, nifiqitod pars fupcriorfe terra fajpius crnincrft furisrubefcac.'tra/fa&Ionga, fi convenient folum naftafucrit; fubinrievcrocralfior & bretior. Diubenequefuba&amacfolutam terra" raphanus requinrjSctnediocriter pinguetn:in arenofa crismquandoqucnoninfeliciterprovenit Polt seftatis folftitium Iunioac Tulio inenrecnmtnodi/Hfnfe& optim&ndicula fetitur. Vere tempeftiye fat*, parnm radice probntnr aut proficit: nimisenim cito incaulem a(Turgens,flores remtnaqucproferEiferiusfataradicegrandefcit, hybernis menfibus infertur, vere fequence ft*ores feminaqpefacir. SequityrAM.J»«« «-»>" 3 »«»V**"-f».v '•"', ***wKiai*^jiwji'aj, Hxcvatdccorrupt*elTe,-qtiiliber fatts videc Aliudsfcimj, a><«oJnA(torissdi¥crrumcftbacotia raphanus. Pto *BUKVK** a pud Athera"tim ©j^iis* legitur.** ™1J'' _ t'~'——r AMIJHJIKJ *Gtyxim.* yAtiarnrqt].<7MI

voctri ~£brt:iim. Bxotiam tjfg dukiRimam omnium, figura rotundam, 9y«i»eriain]n Aid. & Btiileenfi codi^ cibus legicur. Non *(ah* vorsta hac raphanus ©JJHUK, (W 3«i«, ur ex iis quae dicam paLm fier. Videndum <JUOque, ut nfm ri'»V*ai=-i«r urapndTheopliraftum.anvero >"•?»«», ut a pud Athen«uin,Iegi delieac. Athenei !eftionem probat Pfinius, Liorhaiiiim quidam Tliraciuin »ppellanr. ProThricinmTreiciu !ci>it Dalecaropius. Tuiir diiJcrilidthalijin.Athcnsus !ib.2. *i t ^ i tri>m* •**iftuii pQ*iUn,£i^ e«ii«.rjfi»^.'.Pec(il!aris iJrilwkvTvr nempe ilfattrun .rtiiculi appell.tnc- efi*t* <*juas rbjfirt wal-tnt.* Helichiasediw««*^,i«j!.,"i4 ;»TO^«Ta«r9. £ £**>'>• JAt.T£«£«,i3 eft muria.iw ^«a •**i/enn»ffaC4 intinguntitr, demidt* **W fwnniiruthaniht.** *aim.* PJU us: J .^. c.!1 o. ^ =„,« ;'A^, ^ ^*u* •.,^;1(h. fex his (onftac & et^a.iiw^a,,^ legendii. Vmis eft locus apud Hefychium *ex* qtip)*•!»...„,« legendum quts conicndere:.'AIAUT. >»?•• At JW ;,.... ^ i, „„„,«,, „', **i^ a«Xajr;« nrVlAijft.i.e.** *AfkteiMtfi, illitafic quidam*

Raphauus niger.

o7i? ; ^c(t rapiwnu5,qu5 nigra vocamtis, radtili, A '««ft.intusCandida; alioquin jaij)delcrip**tur«i** notnit Jon^a Pliniw r;tiseft *c ro[SJ* f) e=1ur Cleonfj,pre, JiMrt «<*m W^L'C fc/f* c0 Bmfmm"•*ivtct* $<"><"<»-

***»fbitt*t *»tquc,ntCltimxum,p<xttn£u.**

Hoc viJetur altcrum raphani gerius PHnii;bisenmi uno eodcmquecapitcderaphanoegic, fcmtl fub nomine napi j & fcmel fub raphani nomine. Noffri *ilia genet** ***ficere. Algidenfhtityo Itmgum attmt tranfiucidum. Attcrum raftfigutj,quoi •vocaat Sjriaciim,Jiidvifiintt<mfert arqntfinerntmim,Hjetmfqitefattens. Pnecipuumtumtt eji,ijue& e'Syri* non pridem adviftumaffttrtt, qutmuitt dpudjuitorei nun rtftritur : idttutcm tot*lijemedurtt' litiimnum ttnum Sjtvtjlre, Graoiagran want, Pontiti trtnsti, noflriJtrrfiaraciam, frattdt ttipiefiw, qu&tn cutport'•** Primum genus Corynthia,aur forttCleonata eft raphanus. Altrum genus Boetia raphinus videtur. Menduia quoque eft in ver bis Pii»ii. fiaod *i SyrU adveHam ""> pridem.iffuret -,' quoniom afud auHnrcs non refcrituu* Hie quali contraria funt. fi non pridem advcctuffl.C'J miUam cj us menrionem feccrunt auftores.ScriEio fl"»» ***i Snttlimpridcm adveSumdppitier.qmrtiamitpttdtua"*** *ret notijepentUT.*]deo jam pridem aLJatum probatur, quod vetere? nihil de ea prodiderinr. Quod fi nota ipius tuiffic.aliqui, velomnesejusmenynffleit* Deterti" --•••--- idequ*libranonodicunrur, ubidt pa"""4 p q icunrur, ubi p Tennocft. Secundum raphani genus Boeotica Mph»n"s e ft,'orbic u la rem v o ca n t, ra ps e for m J, fipore d u 1 eiore.

Quinrum genus Theophraftus cruca? folweffe fcnoic* omen reticuit. Refertur ab Athcn(EO,qui •><«p*v **carifaibit. Plinius, £f** *quad per jiviride iixetu«'-y* nonparumcorrupca. Dalerampiuslcgii:, *L"""'l' BrctKiim /juodiSftrft j-*M*f *fipliciter)** **W™' *** ra»f. Sed cur genos hoc per ft- viride diierutit.' ginaw hoc requeo.Scribo ei Theopbrafto,&?<""ffJ ^mi^(me* *dixcrunt,* Hanc Icciionem probant qurie-| **quuntur.** *Eftpraterc*gtmwjjhtfire, /flUp'"" aefirtnlU.* Bis, imorer.deiinoeq

fenere hoccapite egit Plinius. Nullius momenti e^ rcere, Jeirio iftaimprobartir.quodmm bis deuna e tlemqfie egifTet plants. Priori enim loco namina rece fer, pofteriori defcriptioncm addir. Dc fuoquoque a didic hoc genus fylvcftre efle. Sed idcirco apreltc «s nonnegamus. Arhcmum «>^vocaredixii. I"'" **W.** *Rtixmnvm iiaumgenut fjhejlre egtten «* ufcriptus *cberam,cherism*anciqmis codex.V' ***Pontififarmon, uliihuetn, ttcjlri***

***fron&e ctfiofiw quatn corpcrc.* Armaraciamvocari amflc-'**

• ***fsXM '*%» ZfU* tjli/'iff o&sm'f aa^if-nViji fiS».u. j<$t /I***

a rim rad ***MVi ocant,fatiffbabttt[*tfw*fi'Mta 4 fcdf*** ***f m ptfriat stctimt, ratlixgracilii>'nolli!,f'>lrw*** **Verba** ***K>'r*fc*iai>aptzu*iar&*in*** **in vulgatiscodicitiu** non exranr,&pro ,u«A«»*«»habeELr Lacuna ex alcero veteri codice ***& refticuir.Nuj * eatatn fervamus.Armoriciam Pilladius in Oiftobr.m- > i. / ***me nan drmor'aciumfirwui, vtttransftrtmw adcu metarfiit : nam btctgrtft* cjl Ttphonm.*** **Pro ^** rapbaro nonmilli raphanum oftendunr rufticaS*^ quam fupra defcripfimuf. Hi cum viderenL cumi? ncacione Diofcowfc non fans COfimrire ccdic^; lit fuam ftabiliftni fenrennam, dixerunr corrupt"1^ fedneemendare qnidem const! funr, Raphaous r" fticanaacriortftqua111 unva; eadem radicem no"BJ. cilcm, fed fans craïTam habct, foliaque qUar ad lamp" nam nullo modo accedunt. Proiimfe ad dofcriFti°ncm! mcninLlicio, rapiftrum (at* fedneelongam, « mollcm haber radiccm , led albam : ut in vercri co0i ce ha 6*mr. Fol^,"nn "tis afTab rfc expre flit pi«0. f d a m m c d o a t t . Planrahicrw-

non diffimilia four, iara, cblonga, afpera, vclun rapi *c napi, fed lareribus mdmfa: radir en'Jis , tcnulS' T fa, candida; femen fere in rcnuibus, obbngi?, p«rV» »* liquid, veloct rapt, fed fervens , &acrisgufti35' vc finapis , cujus ufom ctiam ruftic'is eipl«- V^^Ue" in agris, dum requiekunt,& aratro """ *prof* fponce nafcirur, non minus tamen & ^ u svias veteres mur05 & aliis fntulcis & a/peris. A- mcnfer r i t t a m * f t f l i t H r i » 8c femeo perficitur. roctnir Ei r p l e n b n s d u k i / I i m i i ftuijcujus folia Ijctia-acriorem autemcuju.'. fol P ra font. Quod etram ah Athrnen referrtir, & «*P tientia comprobatur, Pliniut, *In totum quittem,* f <"

tenuiorafoUaipfjquoquedulciores : quorum fcabra & angulofaZS homda amariores. Falfum eft raphanos foliis tenuioribus dulciores effe. Scribe, *quorum laviora folia ipfiquoque dulciores.* Nee ufquam dixie Theophraftus, amariores effe raphanos, quorum folia horrida, fcabra & angulofa. Nihil de^ngulis apud Theophraftum. Nee quicquam ad rem facrc , magis an minus angulo(a fint. Scribe ex Theophrafto, *Quorum fcabra, afpera, (3 horrida acrtores.* Ita tamen icripfiffe Plmium afferere no- . litm Aflirmo raphanos foliis afperioribus, effe acriores. amariores autem non funt. Geoponic** au&or ut dulciores reddantur raphani, artem docet,

dicisledtio *Ifpopfrm) . i^S^ipi^pl^S^x^^y^^s Y.litot*3*% ^paphani dulces erunt quorum fan en vino mul- fo (fer'omellts*, id eft, in liquido quod melli fupernatat J *aut/uvarum pajfarum fucco fuent rnaceratum* : *pituitofis commodant.* Nefcioan verum fit, quod fcnbic Plfnius. *Amaritudoplurima illiefl (vetus,tllts)& pro craffitndinecorticis.* ^maritudonullainrsphano, acrimonia vero infignis. Notandum qimquein Aldino priore & Bafilenfi codice vocem >*»« defiderari, qua? in altero apud Aldifilics expreflb codice *TcyyuhiA&Xvyy/As* • dicicur a rotunda orbiculaiique radice. Nam quod in rotundiratem circum aitum eft^^Aov hoc eft, *e&yyl'* >«> dixerunt veteres,Hefychius *ptfuto^resyTfaw ox.*r,&9.* Suidas <*pyfi*6v. ?&?ji>*6*.* Antiquiffimi Gt aeci */pyfv^^J^* •pro globulis orbiculifque qui devorantur, dixerunt. *rorfvAm*&yy>*o>*w vyy*ti2l$* (ita lege, non p?j*AiJW) *id <rpt*yL <r<p*f&* ifang^r^nx Gongyiion, rotundum : gonplidtajdula parv*, vefat_catapotta.* Grotianus r«.y-

gyhdta, parvafuntpilul, fie dida a figura fimihudine.* roy^A/JitGeoponic^audlor^^^vvocatlib. 12. cap. *2.U fi ynyy»M *fe< * Ji&nvei* 7i@@h %%x™,IiU d ^ . Hapa nullo bumam vitio curando commoda* tf/?.Hoc apertfe falfu eft,nee ref[x«nlb opus habet. Simon Sethi pro *yy>\U>yotfv>i*v disit. , -m ycyyiXtcc fcftfttanip 'w hvil&f >*if*<T»,vx* .1 *$ * «f«W. Hapa calida Cunt or dine* fo *cundoprmo humtia.* A Lacedamrn is ^o rapa dida fuit, ab alu^ zaceltis, fuic & raphys vo, ata. Athenseus ilb9' *3puQvv r>OvK9f* ci.*nS *-b*zw-?M& 5 *'^(Ais'^ > H*pxTnp. Rapa, inhbrodeurbibusFeloponnefih Lavedar, ontis vocan ?**&;, id eft, vemres, ApolUSfcribit. Ntcander Cahpbomus mGloffis, apudBvotas ^c^s brafTicas noyiman, rapa vero ^ecehidas. Amenas autem & Timachtddi appeHari, cucurbit* ^aceltidas ajunt. Speufippus tibrofecundoSimilium, x^aplanus inquit? rapum, rapbys, dnarrbmonfimiliafunt. Glaucus libro de obfoniorwh coniimra.fine afpirationecump.firibitrapijn.* Apud Hefychium pro^sijg,;*^ le<>itur, *ru&zK>y6yy^*is* fxj«'^ I*. *Gaftoris rapum & braflicam den0tat.* Idem apud Phavorinum legitur. An ex Athentfo corrigi debeat Hefychius, an ex Hefychio Athcnafns haereo. Fortaffis utrumejue nomen obrinuit; fin nrnu$, Hefychii prxfero ledionem. r«^<^» vel *yxn^fos* no'men accepic rapa, vel quod ventofa fie, flatufque parrat; vel quod inftar ventriculi repleri exruberet Non omnem brafficam nomen illud obtinuifffe arbitror, ftd tantum capitatam.Nomen hoc eandem ob caufam quair* rapa ei impofitum, ngm[>e quod ventricu!um mentiatur.A Bcsoticis rapasJRsA^ dicftas fcribit Arhenzus. Scribo

dcsfuntcucurbit^aut rap $*n & &* ucula intenfiva, w «A-to qUOd infixes ftfepitus, clamorefque panunt in ventre ; flatus enim ncicat.* Auc ^ *"JP & k^l^o°* Wiq«ri, admodum conftet nerνnifque.Hefychms *z^ Ik^u^ „& # tf p. ^^gnu^validum outturn dicitur quo^ ^ ^ Idem. Quz apud Athenaeum qu.Speufippo fequuntur, Corpora exiDiofcorides. Reff- id eft, itahun/lpcum ecam IUS *hdnt* lvfm* Diofcoridis, *atce.* Vellem docerec, qu«nam raphannsfitvulgaris, « W a a radfcula. Regius ad hunc locum Caiaobonus. *Nthtlcmfeomuandu,*. if* Epo quoque chil ium Kapam & dictoni fuiffe docet Hefychius *ytrga.fib_ulacon,a,ra^a^cl,utali_ts placet I JpL^ (£m*

tmmtum, acts, olus ajrrejle hmpfi^fir^ &

eft,nee video quomodo rapa: vo_x ilia_con V4 p S i. auderem,voccmconflarem ex •r«fi«*{>_w« quodpropril>fi_snificat, i>nem pfopfc extindum flatu exu/awre&reaccefkdcre.Expohitur etiam flatus excic_f q_llod flatus excirdr. Dodliorum hoc jcrorelinquarn. Latinis rapa dicirur& rapum. Non a ^rxco ^fil_flvel >«^>_Ut qn'idani exftimant. Nam aputl Grxcos antiquiores voces ifta? non vepcriuntur, cum rapa& rapum apud anriquiffimds Latinos Catonem, ^ V arronem legacur, >«^V;.autem & >«0* apud inhmxGrxcia: aud:ores tantum repcritur, quando Owea lingua corrupta , ab Italis multas voces mutuatfet. Verifimilius ereo >«*^ & ^U natum ex Romana voce rapa vel rapo, corrupta ac ^ in <p murata. *vl* rapPm» C3liafii ruapi.m vel ruapa dicitur. VarroJib.4.dehn./uai.ar.ina. *Qnod rueret e rure ruapa: tmde rapa.* Ad hunc locum Scaliger; *i\omana editio & Vertragnus,* fefe *tt* legendum era*. *Quod Hesy* gus exponat a Varrone. ^/f*e ^40 *terreffris fit & plena runs, (jra^ unde etiam* f5<^«><^. ^f/.^- *naus lib.., Stiit* Ipo'w.* Saniuscertd' Varronis etymon. Vox WayGracoBarBaraeft, qua: necarudHippocratem, Anftr-telem, Theophraftum, Nicandrum, Diofcondem nee alium fcriptorem rcpentur, quivixitanrequatnGrarciaaRomanis fuBadla, linguaqueGrarca nihil co_rrurta effet. Rapa non eft vox Grawie,c a Gr^co >a^ff ^ *I t Aa Serif* ifa, nicJ ra tatinaeft, ita vocata,ut Varroait,quod facileexSaterram ruat; vel,quod magis placer, quod paffim in 3-bos rapiatur. Rapa ergo *it rnpiendo* nomen accepit. Kapae multis in locis meminit Theophraftus lib. r.cap4 9. radicem carnc'fam habere rrsdit, cap. fequent'i,excarne & corrice ennftare, corticemque tenuem effe & dilutum. lib. 1 de cnufis cap.4. & lib.7.cap.9.corticem carni adhaerere, feri cum fol in Leone eft,calidis diebus latumciriusin caujemaffurgere» t^rraque fi operiatur radix, ad arftate durare. c. 7.I.7. Vi temporis quo feritur mutatione accipcre Quodintellipi debet de faporc mollitie & fimilibus. Nam cum ex femine rapi braffica nafci tut , id non ex ventpons, fed acucis raticeae. Gerpomicos auctor lib. *y K,*u$n* 4$™,*) Ad***,.* I. *e. At vero femen rapi posl annos tresbraficam product (g vice verfa.* Idem ferfc Varro lib. r. cap.XL. de re ruftlca.Aton *ex femine braffiça veterejato naft aju.y rapam, & contra exraporum brajjicam.* Plinius lib TJX. cap.x. *Namque &ocimum JeneaadegeneYatinferpyllum, & fifin>brium incalamehtam.Et exfyminebrajpeaveteris rapafiunt,atqueinvict.* Cur filymbrium degeneret in mentam, alibi diVimus. At cur braflica in rapum, & rapt.tn in braflicam mure* tur,difficile eft rationem reddere : Sifymbrium enim & *menta affines funt plantaerfacHe ergo pro alimenti, ccadi,* ratione aliam hand multum diverfam affuniuht formam. At braflica & rapa praeter genus nihil habent commune.Itlud unum dicendum; uti in exficcatisquotidie, quibushnllacumplantaeftaffinitas, poftn)lUa- tiones varias plantas etiam diverfas exoriri vidcrnus. Sic terrapcommiffumfemen rapi, cum brafficafimilil tudo major eft , quam nova; teme cumplanta ' roft quam purruit,varias que fubiir mutationcs, braflfc* faciem foraiamq; ac ideā affTumere poterit. Verifimiliuq tamen quod docet Palladium in Iulio tfr. i r H- *locoiniguo , naposferetnus^rapajotoptitri necftiff°-* *Locis humidK I^a ranfur* 6T *catnpL Sed napu Iiccoi3pio]>etenui>atquedc*

Mr. Loci propriety uttumpe femen in durum mutat, Nam rapa m ahofiloper henniumfata mutantur in nafos, ahovcronapustranfitmrnpum. SubaHumfilun,

fuvatumrnrfatumqueco^uiruntqd&pfttV

%unZ frapusfc

UC infra dicam: quare eon

eiur. Apud Hefychium

rapa ex finapios

Jegen dum pro

quod eft

prodiiffe, vulgatam

Porum & enera duo

»«em &fcminam. Pliniu;

*ico„d™du„facihora,A«*fiepius fata tranfium in nTa-*

em. Hem lib. 18. cap. *i}. Genera eorum duo prim**

in Georgicis lib. 2. ut ze-

ftator Athenaeus, doc navit genetn. Citantur verfus

Nicandri ab Athenaeo dictos locis lib. 4. & 9. ubi po-

rapei hic legunetur.

— Ἀλλ' ὅταν βαφίνου σπόρος ἀνδράσιν ἐπιμήσῃ
Ἡγρολέτης. ὁ δ' ἔπειτα χαρὴ ἐπὶ βαφάνου ῥιζῇ
Μακρῇ, σφύρῃ φλοιὸν ἐπιτρίψας ἀγαυοῖο. *vertunr,*

"rSim.ulqueHifbanitum.rapH

Primum Hemiftichii fie reftituit Cafaubonus. Ita locum citatum emendavit Cafaubonus, ut aliquis effet fenfus, ego verfum integrum deeffe puto, nec video qui verfus emendari poffint. Quanta diverfitate Geoponicorum etiam obfervatum fuerit lib. 12. cap. 1. — Dioſcorides rapum aliud ſativum, aliud ſylveſtre facit lib. 2. cap. 144 & 136 eſſe ſcribit.

Sativum non deſcribit, de hoc primo loco nobis agendum erit. Hujus marem & feminam his verbis agnoſcit Plinius lib. 18. cap. 12. *Genera eorum Graeci duo primum faciunt, maſculum femininumque. Et ea ſexualis mundi, ex eadem femina.* Dioſcorides *ſativum* & *ſylveſtre* dicit. Semen *ſativi* ait *ſylveſtre* adjuvari. Species earum communes tres: Aut enim in latitudinem ſunditur, aut in rotunditatem globatur, Tertium

ſpeoem fyheftrem appel-

liuudme, molioanpuhfk ri

*rneffemexZpmocX^*

Diofcoridem; Verum raphani ſylveſtris ſpeciem ſubjicit. Sine ullo dubio, eam alia aliqua plantarum confundit Plinius. Sylveſtre napum; cum bonis nempe ejus humidis, uti ſequentia docebunt, quod ex capitis quarto lib. 20. probat, ubi inquit. *Napporum alia differentia, & in medicina Graeci ſeruant, rapholis ſolimum conſimilibus ſerarum, quod Graecis vocant, parparatiuoſum feminarum vocant.* Videtur hic quod ſupra capui diverſum ab hoc

3S9S nian vocare.

dit'SidT fy r lveftris hiftoriam

onam^ ^ ^i L kbif Be fm S S K

dunt in longum. & circoqdam, orbiculari am, Amandum quae ex Plinii verbis hauriamus.

Recentbre?r ap as d?,i"! rotundaminfflem & e m vocantTn«m » &S

Inquih.de Sabldi

1 . ra? DUMC

dixiffepoteramus videri\ nifi medici wafculini genewfe xusfacerent in bu rotunda-^latiora vero concava (Sfami* mm, praijlantiorafuavitate, © ad condiendum faciliora,' qua /spliits fata tranfeunt in mar em.*

^ Sed aliter Athenxus lib. io. *Gefy&w $&**<*& cht i»*Hsi&kmfft»*.$ ^A« met pyù\i&t, $ trnS aw'w n £*-»'*s.Jbeopbraftuf nullam mentiolkmfacit buniadisjed rapum quoddam mafculinum ejfe tradic, quod for taflis eft bu-»/<».*Huicopiniorii faverevidetur Gaien.l.2.dealimento facult. fire 2»PAMW ^A^F.Em £w*h* ri Qvw $ vihs.* Idemlib.de cib.boni & mali fucci.

Hujusplan t*y quamgongulida ant bouniada'apelles licet oleaceum* Sedan carsque radix & rapt quod buniada, id eft napum appellant,inihqui boni praviquefucciftint medialabetur.* Hisaccedit Columella,qui hb.de re rufti i.cap.io. *Ab bfs leguminibm ratio eft babenda naporum raporumque, nam utraque ruflicos implent! Magts tamen utilia rapa fnnty quia ô majoreincrementoprovcniunt, ($nonhominemfolum, verum etiam boves pafcunt. Fnecipueïn GaU Ha, ubi Hyberna cibaria fraditlupecudibus idolui prabet* Solumputre® folutum res utraqüe defiderat, necdenfa nafcitur humô. Sed rapa campu, locifque humid/s Utantur. Napus devexam amat iSficcam tenuique propiorem terram. Itaqueglareofis fabulofifque arvfs melior exit, locir que propriety utriufque (emen commutat. Samque in aho Jolo rapa bienniofata, convertuntur in napum* (hoc de ra« pis Theophraftus, ftPlinius^ecparvumargumentum rapas foeminas rotundaseffe, napum verô mafculum rapum, Scoblongum) *in olio napus raporumaccipitfp'* ciem. B^iguK IOCK utrumqtereBe ab filftitioferitur,feccîs ultima^parte menfis Augufti, velprima Septembris, fi*f aftumfolum plunbw iteratiombus aratri, velraslri, largeque (fercorefatiatumpoftulanh Nam id plurimum reftrh nonfolu*n quod melius eaproveniunt, fed quod etiam poSt frutlum eorumfie traftatumfolumfegetesopimasfecit.!#* gerum agri non amp H us quatuovfextariis raporum femtnis 'obferendum es?* ; *quart a parte amplius napis fpargendurth quia non inventrem latefcunt,* (arrendc Le&or rotunda rapa vocat, Jonganapos) *fed tenuem radicem deorfuM a/unt.* Idem Pallad. lib. 8. *t*itulcf2. *Vt vnfit,fi* mafculurti rapum non fit napus, vicinas admodum efle plantaS; , prater dicla f probatquod Diofcorides napi caputrapis fubfunxerit. Natms Grxcis/3*>/«* dfcitur,a tumentf fipura deduda fignincatione, ut viris placet dodlis.SeJ rapishoc nomen magjs competit, fiquidem rapa tument, uti ex Columellajam audivimus, napi non tument, fed tenuem deorfutn mittunt radicem. FortafTis nomen illud accepit, quod facile extuberet, acin rapum mutetur. Diligenter cavendum, ne cum Plin'^0 bunium cum buniade confundamuSi diverfeenim pJai»*tx,* admodumquedifFerentesfunt* De buniade ag^ Diofcorides li6.2.c.i36'.xJe.bunio verô Iib4.cap.124* Illud nôtandura,Grecorum r«9v fioapieflfe Latinorum; napum fi non mafculum rapum, proxiVe tamen ad longqm accedere rapum. ^Pidelinearionemnon trawdie Diofcoridesiquia iuo *sevo* cognira fan's. Napus vulgaris hodle notui non elt,fi rapa mafcula,five longa non fit. Recentiores hanc, [illegible] addidi, porro [illegible] mineque rapum referred radix qu« rapo in orbiculatam longitudinem exuberar, napo in loneitudin^ni porrigitur.Napi fiquidem craffa fCoIqmclla tdm»'fed

LcreW^tLiberantis^intelligiSt;&longa radix eft; hujus adverb tom & rapi fyheftris habetur fpecies, qoè Gallice rava ravetam, reftr ßuellis, appellatur, quas ex non crassplantarum ordine rapeti, five rapeum (omine mafcitur, & foëtis, caule, reliquisque rapum ac napum accolatur. Sed radice non crafla, cibisque quidem & humi nafcens eft. Aliam agnofcit differentiam dcat'dculos; alteram nigrorum albi, alteram flava conftare radice, flavis craffitie aliis fuperare magis placere, inlipidiores tamen effe, & minus grates. Ettant Romani qui ferlbunt

M

P^ITn/-1f ranov ffe- HoS_deCp r ma

Lkbif Be fm S S K !,ap rhanO fau .rap hanid . Ut Pliniumexcufent men-

^am.c^ co,dl «m fefcribunt. Sed Piinium (cr«P-fi^ntivnIgolegirur,Ii,Ecverbafatisoftendant.hb.J7

**'I-If m»*t™>"<l«in≤,uegenerafecereVo.?oW»'*

*C\Vd T^K T*An l^U.*TMTM'daJ,indeXmfimt.%'''*

noftrattbus.CtteradeJatueommînrapudmafunt.ttr

mo if'''

Bunias.

Coiutnclla in hortulo,

Qutcqut Miittrninis defer tut buniat arvi

Hujus judicio (ubfcribit Martialis,

Uurfinat peteris parcit* flf

Amitern urn Campania: urbseft, hodie Aquila Nurfin* pill napi func. ApudGalenum lib. *de* cap.ia.mentto fit napi fylvcftris,t]i»e ex Crcta adfero bamr.Hinc colligunt napijm fiiifle aliam Ucivam,aliam (y 1V eftre m. R efponde ni d ;->aiore s, fi du p!e it n a pi fpeeieifufflec.idve! Diofcoriiies vet Galenns prodidiffem. Siquidem Diofcorides de plantis.quarurn fariva Jciylveflrisfpeeiesdatur, eodem immctii.iti Joe di£ferere folcr. Sed potuk Gale ni SCYO adferri ex Cret* nipusfylveitris qiucdam, quiDiofcoridis temper ibus incognita fuir; quire facile fieri poteft napum aham fylveftrem.aliam fattvam fuilfe. Aecjditquod Hononils Bel Ins Baufrno plantam hiferit,napi fykeftmCrericae nomine, &, ut Rucltius rcftatnt. «n Gailia tiapos fyiveftris reperirur. Ad rapas rcdeo; Liudac rapum AthcnKui Thebanum, nurfinum Columellna hortulo.

£MIM y *tariiptdiptcrii jamritt folutis*
N«ie *ttanilhritur,* rnvi *pendtntibtx undii,*
- *GtmgilisiUufln mitttt iftistm titiifi* camfo,*
SHaqxe amiumim: Jeferlur bunias srvii.

Ex hoc icerum loco difcimus cognatas admodum plantas napum rapunnjiiefujife. Athcn*us rapum laudat circa Magnefiacn, A.^f$ pro Mape t rasampliffimas pi^ii sc infup inulitats magni-i tnJinis , dulcia ^ftomachoutilia,. Referc Mathiolus innumerarapa(tri-idi(re,qiiaetriginta!ibra5 pendtrenc, &ce_ntumtjuibufd.-)mlocis. Magnnnatur* miraculo, qn*e)ttani parvo feminc, tribus pent mciifiHus, tan) in(isn<ft, erandefquc ^ignat radices. Apod nos qus libraspendent JQgrandcsfunt.minorcstame duldores, S: tamen apuct nos gtandiflim oportet. liverumatmqmtastradu. Pliniuslib rg 3Te-

tntrtbili tiiii xl. Hlras excedentia. **Rationed** Theophraftus.quad incremencum in railicem no'" i" E> lia vcrtarur. CobuaeUauperientia hoc iibicomprobatamiSeric. NechocMamA-m i.itisit. .,

Hue tibi britmati g.itidrt;ti<if,i]>t,ra npa
Qu* damns, in calu Rgmulw tflthkt.

Crediditantitjuitas non tantum Deos Deafve netSare & ambrofia VLki , verum cciam vilibus qui bu [dan cibis,ut Komuluin tapisccIteMamali* Seneca in Apo **colocyntoli.** ***Sitijuc i republic* cjji liifuem qui cum H?*** **null** ***pofjit ferventi<t yip* -vorsae,*** **Palladius docet quo** ***pewm ijitaruorftitttiii*, "«P> *utem qmaquc ftjjict: fi •Jfafutii,itititirvetUs aliqua, at cetera Tobori"!ur;ut««.*** *ternjetnitui tnjtJotaT^dtf3tjtUf, cfutj tape fofaif otrtnibm pVTgtit, & ail durudti dtgktcrajjitudinem in oiulefiitciiti. Tune Cgfmlcii JihgexttrJsibiidiii.ecinni; digit is fefiratii obruei, (2 initctet terrant {$ cakabis, U*PMgtt*}ufuntur.* Notagtadverfari'orum auilores, oblongam ra.-pamVeneiis olitoiibus visnutn t'crri in forum h ye me, putpura,t)itida,acpeNucitfaraJn.e,gu(l:u'rentfriore,-(ua- iiticelluariloliia. Talem merapam lemtl vidifTeineroini. Sylveftre rapum I^iolcorides his fe'i verbis de~ fctibit:* A "1 «Vf« *V'V"* ^f i % ? > *£4®*

ftya rtfitni i" artiis njfcitiir, frill ex cutittfi alcitudini, ramofut,in caci<piine L vis.felm •jueque Uvibns,dig;ta!i craf-0tndifte,aue etiam ma} ore!W\wVMl% nfcaïS^* *ictyxjdtitttt-' AIM, hi.* IU apudSerapiontin icripnim rci'cnrur, apud onbalium W>;®-. Saratt'imsvulpatam lervat ledionem; veruni iitanon foliis.fed radici potius.cujus alioquin nonnefflinitaLiflor,'riiiiui judicatrita ut ddidererurvoxfJ^o., quod fortaffis'non ineptuoi, vcrifimilius cnim radices digirali tiaflltudinc efle.quairvfolia)/rj^- *ElufflverQgent Wflhtjuiicafyctotatii. apertii Mttctnfrtim Uminvelucrt! intui tlia fpehatur fltiqua capitii fptcic :* Qua quidem paryula fcmina nigra contini;niur,qua; tarncn fra^a intrinfeem alba confpidijntur. Meniinit *b u j* us ra pi P1 in. 1. 2O. cap. 3. *Sylvcfl re rup urt, in ar v* lr *maxioit nafiitur, fruriccfam,fcn,ine candtdt, duple majert* !ili,7 hift.cap.6.ubi!ongamhabereintj|!t ratlicem, raphanique mndo conftare, caulcqtie breui. Vide icflor qui lupra dixi. Errani qui rapuncdum *fyhcttie* ftatuunt rapum. Capicula trim in quibus femen conclu-^ d i'ltr non i'unrdupltcia,caret etiamradice Ionga.raphanimodo, necrambfum cjtnitur. Kcc viola mariana ullo *yt\&o* dici pottft, rjpurn fylveftre: folia enim habet obJonj;a law , fubni^ra , alpera, nonrtihil hirfuta, vulgarri buglofli fojiis mpriora, minora , minu/que afpcrajcaulcs delude fecuncfoannoprofcrt roiuiidos.re-(Stos, ramolb), aliqtiantultim etiam hirfiirra, cirea quos •folia fimilia, led ini[rora. Poftfloresui pjuriinum cacruleo purpureos, canitulum nlfcnur, /11 peri ore par re latius, quinque anffulo!:, ut ethm flcircs hsb<;n!,& quinque loculis, veluti caliguli? afpetis 8* hirfiuis tleorlumdependcntibu5 circumveftitnm, inquofemenexiK"un!>. •iubruffi ,3c ejus cujtis caftancae , fnifSus echino eiemptus propemodum colnns". Conferat hie Leiror c»:r) defcriptione Diofcoridi?, vidcbit facile in quibn rant. R e I iw nd e n t ta m en, q ua; de lac vita re fu m mo ru m caulium, ac foliorum,& femitiis nipredine, ac inreriorc ejus medulla Candida traduntur. ad fjlvelinsrapi, bu-, jus prajfertim dslcriptionem non perrinere;Scd.iffirmact hie quidem; rat i ore ni tamen nullam addunt. Cur rejicienda li^c non putcnitfaeiunt Oribafiiis & Serapio apud quosharc reperiunmr. Et quid notius quarri hocei DiofcoriJetranrcriptum, nei: rapiim fylveftre non bulbofum, a pud nos fat is frequen*. Rapum eft aercfte Diofcoridts Luxuriat hnc tanto folicirum roero.iitradiinontubcrofj.aup, ecven ufpiam fit, fed exilisjfarivse roruiidsrurbirja-y no mUij, fed difcretu aliomiin facilis; erifptor^ que & uberiore eft folio. Cora folio *h* Diolcoiide NecleTncniniiiiqtai\-y| c que eminis p-crit. Videt ipfc leftor f*n aputrr antiqiioruirt fvlvcftre. *ties* id admfa riorum Auaorcs foipferunt.Hicdc rapo dmife fuffeeerit. A<Jgcio oodd lofepbosaCofta lib-4-cap. iS. fcribir (olum in Idi

raparurn tarn ferax efle, tit ea in viis publicis , fponte provenfant: ita ut dim Indi in nonnullis locis agros frugibus confituri effent, propter ingentem raparuoi propaginem^ly-nfticuto deiiftendum fuerit.

BraflicamGrascisantiqui >«9«p«v didam effe, fupra diximus , recentioribus vero)*'0**#v raphanum fignificatfe, ac ira duas diverfafque plantas uno nomina iniignitasobmutuam quandainaffinitatein, acamicitiam feminisutriufque,vetuftioris prefer tim,u tram vis plantarn generantis. Geopon; audtor *uHvaj^xgn* *wi*>?>w *ffmp/ty'mlotiovifyto'peiQetvev'Qvati. Verum nojf? expedite quod brajfiaefcmen inveteratum rhaphannm producit.*\kzcentiores Gr*ci *xoyppv* dixerunt,quafi «9e?>0A9y,tefte Suida, ® ^ W *n$&$ dufixvv\c-iy* quod oculorum pupillas quasGraeci *njkt* vocant,heberet,obtundatque Simon Serhi,*butfit apfyiteiioculorum aciem bebttat.* ColumeIJa[r] inHortulo,

*Ntmcveniat quamvis oculis inimica cor amble**

Hoc etymon fortaflis cuipam non placebit, quod Diofcorid.es Iib.2.cap. *i$6. aiu.$xva7roZn* 3 *poqjt? *& v%o tt»hw \&iotfy'w,qinbus obtufior eft oculorum aciesactrewufa, in cibisauxiltatur.* Plinius lib.20. cap.9. [ex] fententia Catonis. *Hunc cibum & oculorum claritati confcrre multurri olim rlfuccum vero cruda, velangulis tantum tafl/jcum Attico melle,plurimum.SoW\i* h'.inc nodum Galenus, qui adverfus hebetudines prodeffe brafficam dicit cum oculi humidiores jufto funt. Jd quod his verbis declarat,lib. \dc aliment.facult. cap. 44. *lw"'''lfyj'"*[9]

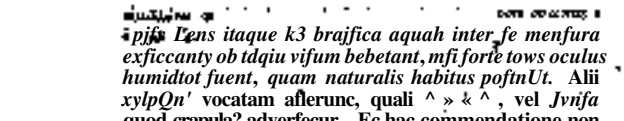

pjfa Lens itaque k3 brajfica aquah inter fe menfura exficcanty ob tdqiu vifum bebetant, mfi forte tows oculus humidtot fuent, quam naturalis habitus poftnUt. Alii *xylpQn'* vocatam afferunc, quali ^ » « ^ , vel *Jvnifa* quod crapula? adverfecur., Ec hac commendatione non tantum apud Grsecos verepes, & recentiores.fcd.cn^in Latinos Belgalque notiflima.Diofcurides *^rum* x&n*iQi'W ^ 'in* wtiat <rfcm><n* •wiX*pifa*piln funtmo Qtbojum[n]ftu, noxas ex crapula, largtprequevthipottt pell it atquc re~ftmguit.* Rationem dat Galciusslib.2. *K£* WV»W cap. *i.* ex fententia Apollonii , ^ *Ws*#iw JprfttKivn ftt »* *lvxvios -n* j§ ^*vKvx^xplfi^* 3 *jrpSr* {»©B>w*iildem eodesi capire, J§ *eivm* j m *QvK* ^ *KylpPns tinP'r/fivm- faf** W

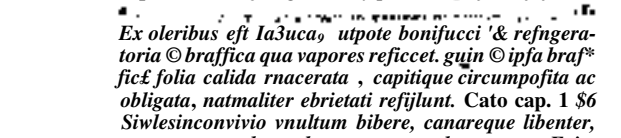

Ex oleribus eft Ia3uca, utpote bonifucci '& refngeratoria © braffica qua vapores reficcet. guin © ipfa braf fic£ folia calida rnacerata , capitique circumpofita ac obligata, natmaliter ebrietati refijlunt.* Cato cap. 1 *$6 Siwlesinconvivio vnultum bibere, canareque libenter, ante ccsnam eslo crudam quantum voles ex aceto. Et item tibiccenaveris.comefto alia quytque {braffic*\)foliajeddent te quafi nthil ederis, biberifque, bibefque quantum voles.* Ex hoc loco Plin.lib.2o. cap.9. *vino earn adverfari, ut immicam vitibus, antecedente in cibis, ebrietatem caveri: poflea vero fumta crapula difcuti.* Earn ob rem Athenaeus ad finem lib. 1. narrat iEgyf?tiis olimiid fuiife folenne, c'n 3 *Qi*'''[90]* *iy*n*i cyuuff $* r C£>^ *pivots ecvfyis* #V *vifZinit*

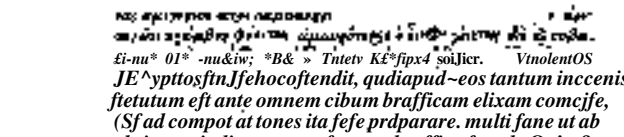

£i-nu 01* -nu&iw; *B& » Tntetv K£*fipx4* soiJicr. *VtnolentOS JE^ypttosftnJfehocoftendit, qudiapud~eos tantum inccenis ftetutum eft ante omnem cibum brafficam elixam comcjfe, (Sf ad compot at tones ita fefe prdparare. multi fane ut ab ebrietatevindicentur,prxfumunt braffica femeh.* Quin & in qua vite braflica na(citur,inde vinum exilius.Quamobremsibaritae, ut inquit Timaeus , antequam potarenr, brafflcarum efu fe muniebanr. Alexis.

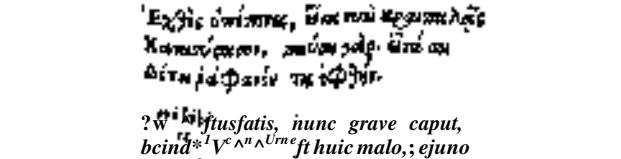

?w *ftusfatis, nunc grave caput, bcind*'V^n^Urne ft huic malo,; ejuno* *ebr «JFcam tibi dabit quifpiam elixam.*

is non tant^ brafficam poll cibos fumptam craetiam ante eofdem ebrietatem praecavere. [uae] [uc] Reoponic£i audiofica lib, 12. ta^ j ^ U ! «Jjulta eaque admiranda de braf-

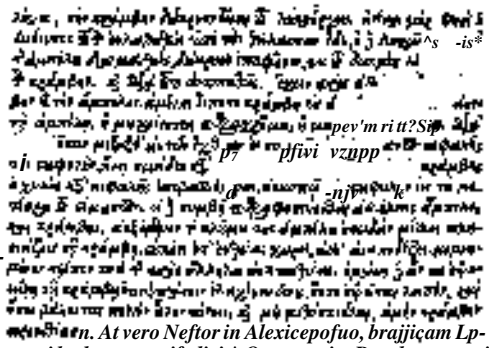

pfivi vzppp -nj[k]

en. At vero Neftor in Alexicepofuo, brajjiçam Lpcurgi lachrymam ejfedicit Quurn enim Bacchus eum rive~titw,inquit, marefuhiffet, Lycurgus vero vite vintlus la* chrymam emtfiffet>ex lachtyma brafficam enatam ejjedicit, & ob id contrarietatem inter fe brafficam &vitem hab*re» ProfcSofi quando brajiica in arvu ap[ropinquaverit vith aut ft at im tabefcit, aut far men turn vitn tabefacit.Ob hanc autem inimicitiam inter h*c ipfa,]ft contigerit atapitu deftillatione uvam aut columellam m guttur laxari crud* • brajiicafuccm capiti impojjtus, uvam retrahit in fublimem oru partem. St vero'contingat plantari ex vicino,vitemac brafiicam, farmentum vitvs augefcens, ubi jaw brajiica? appropinquaturum eft, non ampfius dirèfte procedit,fedre~tiovertitur, refninifcensquoda modomutua contrarietaw* Similiter fi quù brajiica dum coquitur, vinum velwodicif[0] fimè inftdlet, neq; coquitur de catero>& color ejm corrum~pitur. Et qui tnultumwinum bibere volunt, ($ nanme-[m] briari crudam brafiicam pftefumunt.* Novi quofdam qui remedii hujus experimentü fecere, inebriati non f'"[c]^»

Sed cùm plus aequo vini aflumpfiflent, evomere coattt

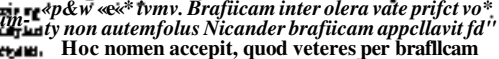

«p&w «e« tvmv. Brafiicam inter olera vate prifct vo* ty non autemfolus Nicander brafiicam appcllavit fd''* Hoc nomen accepit, quod veteres per braflicam jurarent. Athenxus loco citato, >&] 'Amh<& J\j, <pnn, A*

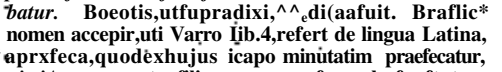

*j §1**

ita 3 *iuwds tivaf• ipw* Ex multts bommjvus, per braf* ficam, te maxime diligp, inquit Ananins, Telectides in pra* toribus,per brafiicas bocjuro dixit.^ Epicharmes in terra & mari, itider/i per brafiicam hoc ajfivera, Eupolus in baptis* per brafiicam ita eft- lufiurandumvero lonicum hoc vide* batur.* Boeotis,utfupradixi,^^[e]di(aafuit. Braflic* nomen accepir,uti Varro Iib.4,refert de lingua Latina, aprxfeca,quodèxhujus icapo minutatim praefecatur, caulem nunc ,tonfili, nunc cymofo caule fpeftatur: Nbn defunt qui braffican contendant & *rando* nomen accepme , liltur enim a rota plebecula, mm cofta.tum cruda, vel muria fervata. Non defunc tumc nominatam referunr, caule vipeat. Alibi etiam DodlifT. Gaza *i*Q*n>* intermetatur *caulempos brafiicam* malnimus vertere,ambi-^uitatis fugiendae. gratia.[v]K«'«Al[b] Hefychius olus fylvef[ocat] *i&trH3**0'''*[tc7]'''K*[9] **%*'*'•* Sed de braflicae[r] [et] mofatis fuperque. IHud addendutl'i, quid braflica? [cau]mafit« Sxpius[enimtuma]P[ud] Latinos turn Graecos vox *hxc* occurric. ™«* velut *xi*p** vel *wu*™ dicitur, *ml* apud Diofcorid.Iegitur.In plantis foetus eft,qui|?rimovereeditur, ruriones& afparagos vulgo vocant. Nam cum vernum tempus appetit, primo quoque foliorumpullulatu, pra^clufis adhuc florum calycibus, ouofdam quafi turiones olus fubrrjiniftrar,in quibus floris primfi. mox remjnis foetus concluditur. *Cy**^ traffie*colleulus five cauliculus, qui[pp] [mu]tione producitur. Galenus Jib. [2]. de alifiient- ficultaf. •oA' &p* *H*&[9] ([subaudi] W « y W '• $ ***** *£*''''

2>tde'$**E!**&*.*Phi.Brafiicarigir^^ervien^uoa nonnulli etiam cyma nominantjer conwatiohem*vitrum noministnffyUdi* *t/*V-«r($KP[j]ij[us] j.b. ip.cap.S,Tr^-*ferturcumquinquefoliorumeft : cymas i pnma fettton* fr*slat proximo vere.(noz[a]* quod **>« foeniiiuno p*-n«e vocat,cum Graeci neutro, ut etiam Columella,

FrigorihiHcauhs (? *vert cymata mittit)*

Hic

Hie ejl quidttm ipflram caulium dtlUacior teneriorque Braffi C a te *a a* ifn.1 ttalicuius. — POJIJJMHI tx ezdtm brajffict contingunt ~ejhvi nutu7»rukf^"t Muliculi , max hybtrvi, itcrumqtte cyma, nails qmerenere muttiftri dontcfuitfcrtHiwt confamtcuT. ArchigcncsapudGalenuinlib.lo. ij'litavs cap.I. Kv/Lum atvnvfttt *sw»f vocat. Locus inlijfniter depravatus, (ic vulKolegiturji;^.!^ ^iinijai i &$?

[illegible]

Wt* S.j.eiGftenan AntiocUus apudPhry linophobum, paldc juita naturalcm contnrietatemauiilio faiflc ait, ad imlr everflancm protomicaoli> (id eft, cymaits bralficaej decoifticyaihoj duos jejuno ad dies novem cihibins. Sic legendum veleiDiofcorideprobatur , li^mrmm^t*. — ,yi i i y i , Hujus caul is meminit Marciaiis lib. 10.

Et f.ibaftberttm protoiomiijue raits. Idem *lib.* 14.
filwn) ra:^J Wffi *itderint tamnobilitiomen,*
Protctomus, pndet hett,ftrvie t H l i .

Protaromi dicuntiirapria aione.quando videlicet ad generation em ic minis angefcenres facciduncur, & in cibnrum nlum veniunt.
Alibi ctiam OTST^I?' <&*>•** eodem ITgniRcarii tegitur> Apud.Thccphraftumlib.4.c»p.i<J. «}&vrri/U, a>^A» repcritur.cui i+iu^tci.X^ymata braffleE Marcel I us Empiricus gnca appell atione vocat cap. 20. HaplafiJes, 3 tenerttudine , Variis in locis Thcophr. braffica; notas tratlitficLib 1.cap.ij.inter«i'^ua« numcratur.cap.itf carnofa effe folia- cap.1j. utraquc partc germinare lib.7. Hift.cap.i.&lib.f. de caul. cap. j.decimoafattonc provcniie tlie.Lib.7.c»p.2 & lib.r.decaul.cap.^. Avulfione eioriri lit. 7. c.2. regerminacos cautes i'usviores bquit, fi antequam decaulefcac folia dctrahantar. Vidca[lK2:oct]u«a nobis adhunc locutn ditfta func. Lib.j.de c3uf.cap.24- tonfam.detufamque brafficam fieri meliorem.' VideatJocurtiIciSorlib-J.de cauf.cap. 3. Inter ea qiue fpeciem mutant refert.lib.y tiift.cap.j. erucos innafci fcribit', a quibus defenditur, **fi joxca** crvutn ferarur. Lib. j. *d$* caul! cap. 1 *f.* lib. i. de cauf.c3p.1J. vicemerodore braflkaledi.Atkat leftor loemn & anuptata eiamincc. Ha:cPliniusnapis, btaffic:e, Sc raphanis adferipfit, ut fupra notad. Braflica: tria inquit Thcaphraftus rffe genera, crilpiitti, laeve.& Sflvcftrc,Trcsetiambra£lic:a5 novit Atfitn*ns,halmy-Hdem, livemjk filufinam.Vetum ubivf rb.i Thcophr. refert recen(ct dut> genera , crifpam K fylveftrem, quafiapud Thcophraftulaivisnullafieret mentio.Pliniuslib.19.cap.5r. turpiterbraflicicum rhapham genet ibus confundic , artainen ca t]ux Theophraftus de bnffica fcribit, ad verbum exferipfit. Capit'e vcro mSavoplnra brlfltca genera recetifet.de quibus a^am uhi Theophrafti verba examinavcrimiis.Cato cap.] f 7 tria ctiam defcribic penera. Diofcorides ctiam tria gcreta novit,fa[ivum'.^^yptiiiin.&rylvcfttc:additqtiarturn marinunn.de quo alibi.Non enim nertinet ad braifici; clsffcni; Facie enim & viribus difpar. Illud de hoc genere quarto addendum, cjutid Hiftoriographns Emanucl de Mercrcn **faibat,** SfilJanella,fic VUIRO vocacur, fervos quofdam cum Slufa Flmdrii urbs, ah **Olntnfl.** Principe Auraico Mauritio obfidetetur.ad miiltu ternpus viiam fine pane eel fale fola hac licrba fuftinuifle. Ncclavem,neckabram, defctibit Theopttaftos, fed f i i d f f i b m e n i m

[illegible]

vel vitiofum ferrc, ttiam.crifpam fucci bonitate St tolii implicudine , Isvcm prajftantiorem e(Te. crifpamfelinam vocitam fcribit, fquodfoliisapi; fibiis conT **idamr.** *i* *ii B*»»«U ^ i,./o>'» V* *w ™" **i«».misi. ift M« >& '« fTAf.ji, ^ , T ' , { , .Jft,, H^HMI*. Wile** *riitiiim apfflUtunt ob crijp,*
W *prceter aHtfaUeTfin ndttnlJtate.* CarolccocitaM , *Ai-rajftrtjptqii i fimUitudine tfil tfirtiKt vocatur.* fFifiisfoliiseft , iii vaniarque caisneuti crtfpis) *Mac ejl* Of *afpeBu, (Snahra hffta "i curAti TxdidioiqHc* sff, *yumituafupafciifla (ft.* I^vis "n accent, quod f^tiisIevibus rit, becubique rafciinr. Athenjeus H J ; B^U»&. *<i,£* m-TO', ^^ ^r *^-/ivm* Cato levco cit»to. *Ptima efi* **Ink,** *«tHtcwnmii»*tttt},«*,gr4n-«™M* i*t*fotm, caulc uiavna , vMum b< & htbttntttu-**«M &** Bin, maj^rtm *bbet,* p|jnjus][b. *ZQ.* cap,9. J n *tretjfeaes tarn dmijere* « i f hxc lib. 19- Mp. 2 de raphanoj *mnqai{pmi,crtff«m,qKtmfilminU*

lacianiata fcletii folio.

ajimih tuJine a f f f i dice mullitnttm. Alterant learn Uwfolitt, c cattle exeun-tbia : : ui)J{ eau'hitm quiitm vscttvcre,nullitts sn medici-

Eraflica vulgarisfativa Lobel.

fM *mantnii-* ContTa.uti audivIatui,Caio,qut vim ms;;-\ *um* huic jdftTibu, fed null *i]ue ic* ilcstn j-neftin-etn. lii diilis vulgacas eodicesTheophraEtidcpravatoi cfli faiii vj Jere c(t, JC ctwreAtoncm quatn d« Jimu) Jc-gitirtil dJe.L?VJi bic.fjtiva Dodon^: eft.Bclpf 8tWK taoftf Uolni L-ocant, i.J eft tnagntm rubr,miBriKicaiti. Rjne*P! in life, alibi cumatuoi vocuc.lib. i9.cap.8,C«m«-u na inq-.ii t _5]f u fj/jj c.iynr *fnutum.* Priorcm apianam i iimilitudine apii vocat eoJem eap.Gtwrii *e)utf*dt* tfw, *wijtn atttitufulur, MSiltmjtiM*tter<micrifffftlii>qii''m ifitainsvteit.* Di^lyac duas l>ratfi«i nsriint. qoarum nnam ctlehranftdoe uaol ewant, five e r i f F i i i I i i b S i

fii dufajjlmtptrbwinintx (wn»t4«[genciibui itiLcIIi-gej. Columclia in honuio.

S f i y p f

SabeNici pafuli liint.qoi monies inco loot, inter Sabi-(K» ScMirfoi, *i* S*binii orti. Aiceram Bdgat vocaitc QttatbOlt ftool; live t'oliis iiifis. I'lraThcouhrafti Tit lti*loritefttt> juJicium: N * »ddivcr(j,qma oinrtc! Litini& A t h p lio apii dilcribunt, Tertiam *fykefktem Theopbnfh* u i. Huic folium parvum.lcvc at ronji^iutn inquic taawfijuc a c folia tnulw hibcfe . f t ^ rum & racdicjineriroAirii lib.?, cap.6. Mi!* rnmi.iri[>nseau-libufijuc fcabnuribLMCcinftirc, {uccoacTiufi,vei((;ttien-rionq-Jc. t .iJ<tti cap, braiAcmi lylvcftreai rotundia-*n** ac icviorrttiuainritivamgeretecaalcJi toltorutn appendiccin Uli latacn. hjec iiabet rorumKoicm, foli--umque ipfam itrniuwpilunm. ViJcr *le&or* ttianj. fft am cou*dt^ioncm,fcd & vidcst I]UJC 3J capin boc . Pfiiiiits lib. tp.cap. *t.Ttttwm,Jjlvrpte AI-l (%\} ftl brtiimi *t ttittnJt ct-ir uttrm *Jfc f ^ idemlib.JO. *Tcrn tttuarritmftli • ix,iiuijijjt-l r$:t&jfiiiii.* Carolocuciiato. *Item ,qu£*(f>' e*«mr f"i"w» MIT/Itut, Mtiujeniui *ftliii, & tctnitnittmtium tft iil&um.* faminorPlirtm-*./ irnut facet vtbcticntijjtind. Haswdattl* t)t«Kl Cato 5t « eoPlmiui ;eiGr;ccisenim mriquiiiiinis o n h S) (cribanchocgenus *ijalv* vocart. A n i u gCMra»«iiiMriK»mcn itoaobiiniicmruPCaCtrsrium *e%* Galcnopfohaei[nit<.Dicenilum htK genw IF*' ^>^lO tia-meo hoc audiviflc. Dt- hie imi'Itigi debci vulgatum GrJtcorutnida^iumin u^uCr <«.«f3>- *ertmtci,n jiofittt nun.* Ad hoc id 1^1 um jllulic luvcn.iiis fjtyr^. *udiribt rtpititj nitftfi*

Expanitadigsiitit hot magnum ill uddotjyrodjtnenfe tumcii. Anirtjuiaa fcnbunLiii ivnvivii* atlfiibrre f*-fere, Mnlm rtto-'t ifwm idfertc,w Gr*cfs in prcvcrbium atiicnr. Qiiotici Lfiim rem itr-ram aiqyc itinmi tepetitam nontmenv.ilcftiaindica-*b*jui >*i i *$•>?* •«•»«*•, id cK *&& *-c** • S v I *vi-*ftrcm briiSicain In* m b u Jdcribit Dioltorid t.I .7. *Kfffil^li*

'iiLl tfii—ij *SjthtfliM BI f Itirimitm t*tm* nfrj-rufn^iM(t/i p Jitcr *dtnfur,f<tqi>cmw* uriiora. Th»»i--hHftiiSiC*o, Pi i P i •i-i , -stutc i-iriot forct; fi>liafit]'''- i HE iaus refpiindeiit. Acce&tquod ! . ri-.iiiT -ihi.Tiliti^ jujfta majre Ttirnii-; !ii (vlvclitu cum Tbcophrafti ftrem afo l*ve ai ruluiiiWm. kt ell minus Cum ex larivit nuilum halwa

Braffica campeftris Clufiu

Braffitacauliflora*autFlorida Botriitis LobcU

rU EudeiO! apuJ Atiwnrum fit *fylt&UH* braflica Diorcnrijí*, aut CJIOOB- Viris daftII fie placet, quiaDiorcoriifcs lytveftrcin in m.iritimts mfct fcripdt: f!ifficrrc um'cn probarur. qucxJ DiofcwMtt lylveftrerti .liiwsin lirctt . Bilmjritfon fcuJciiLiisfapi^regniLiin. 'Euh

'fl/ii in j *telfy. m '9"t • liudfbuit* /Iffitiijfnjij *hire dc* rrit* <"•/"" *tjjefri-ifryitrj* **hr*$LA** *ninontm quad hatytiJtv<HMtt,<Ju-* *'fsliii, (3 ifwniim. Ht\-yrifom#*P** "" *ur.ruum.* N'j/ii-

C f^W (*efa* H

j effe poccftjruccuTn hfcifperan Jc medicajutntolum ha bet. For c a(Ti 5 Hjl in y rii ij j fta , q u r;tt (oos U Hi s fn'-venui:, Theophraftus !)l>. 2. Jecaul". cap.rf. braii:VJIII Immorc fatlb nivari, 3tc op: imam fieri foibit. *Loam* aJeacleiSlor3tvidc^t jraiuuta. I;x Plfnjolib.i^.cap.

paHtK,eJmeflV ^ujmciutttl jrt;n vo* cartt. ijuod jffirm.ire Kqittfa, (cii iumc-)relirtqao. Nelaoaum urrum procertto hoc genus mlcator. Hycmcm. luperaltc tKKtduoiohfcrv.in, iprrmoaiinorertqujs non m.tjiw.- Illud probire [cLdr^CJuiiR^rainn^ncfTu Pi;rTxrej4iiii;^:i .1 IcaJta; gft r-rfgriiu fie coiiQ tiicta rft 1 natili loco* ColuTiit!fj4f

Qut dittcn Vemfcj f••'« «i«iJ Stftaa.*

VOCM Pomfejattatn a PntnpniawiC.impanic f-opulis. «j ptopeNeapolim foerunt. Scdc*ulitloi,* Gemert,A- :podefenfr: qnodfingalaricuracoli vuk 1 atioquin aulem ftitim produeir &*mcn,ct qut Sabaodanaicitur. Qwe bruciana *Se* aricinis,vocacur Bdgii , mihiquc incognita eft. Ex Phmu iumm Hiftoriam pctu icAor,

Braffica capitata alba.

« Cotumdl* Hornnlo. Qtt.,vii|go cpitsus vocamusad Cmnanampfnincre arbitranmr- nili forte ad Incuturtes , ut Columtlla v^Kar, &c mtni liens itiqmtt I limns loco citato, *Kcffbrfiibim Ututunet* M KUW/I

yhn-mu, ttbi funnd^a fait ttrtvt ttrtijqu qu* zctr* I *tittft*ppiiti,fduimt»tmtTi,Mif* •• *rtBt^h in i.,,,n,<t-K lyafi, Net plM ,* *tRTtuiamtm* I m *ptdnk AtiqtundttenlfititUT.F.t <y»>.t •:,,/!;,]c,t0T.h\e<* NicandroacGjtcno .,*.*,,;, ^ d,c y, b f ficomcaiilcrapumsrcrentemvoMrit, ciinriti..: GcKifltiv'»ni^^tttt(featduirt(lnwnvnon:

Rapa b«Ii

brafficK rcpofitam *(cmen* produdcur, qiram etiatitrsi eft, bralfica itifideiit ra^a: qua fuo tc in pore floret, ac, pagatur planta. Et *hxc* de braff

TitfTAtl.TiiTAiH.nifrju, abim['illtu<!idiur. quod fact* capefdt, tefteprarccptorc Iib.I-hift.cap 5.K 14. Be*tx* notnen accfipit, qnod ilpiram Inters B dura remttic target r e fcr a t. Co I um c Ih f ib. 10.

Nnmnj «m Cruft.cru ti)ttr.iprextmapriin,t
PingitttT in ttr ttniti wutenne txtgtflri,*
Sic t? humtpintntferrttit cujpdii iflu

cant. Bctanidicem Simc^v S«thi n"-**;^" arP*H«c riacuit.Inter oltra a Theoplirafto«c vetcribus mimeta-Wt , fed proptcr infmidkarcm i.on«ifii«« P P K condi[.5 anti quicus utcbaturMarcialtJ*

O qaamfcpeftttf vina. vipnqutteqm»- *
A *\-Jx* moirici£bcriiiredi«i!tur qm Ltng^: apiul Anpiftum fab* Catuiliw,
I, j«£«ii"r *t cnct** eni *fun$tm* & * « « ",
*Hunqs,tmftmtii*mfujiutu ti* /uniWW-

i fitutatn de virilirareclici, f^ftnj diminuta l ^ r i & officira: Gdm dixi.i fit*,non,nb quidam^itant, d)ctib prKlUrciirima beta, ctii notneti a Skilix inlula, in q:u antEnjfc firovenit. B«»«™ now « »*«« Throjilirjltj Ind* l>clend*. Ltb.pnmoc4p.i6.carnora Mia, ledcsmcroin ijtffriddutudiiftifieicidiiomiiKOOtumdfitare mffart. CapJI caukm cansofuftfte(Cip, 9. radii« cobjbee *CmwM*

lib. 7. cap. 2. Incidemer betæ discrib[illegible] radicem[illegible] esse ci-
cerem esse singularem, longam, rectam, videat lector io-
cosio. Cur illaclis beta radix [illegible]

[illegible] Legendum sic hoc loco.

corticeexuti,, a c c S f fife* bet *rubrJB "dicibus,

^melTeconcedo 2 fT*'"A V W Jatfucfn, <lui-

Wliqwt. l. 7. c. I. quo Tf^n, ' cm -7- ca P-4^criptuni

Y««Vproparvaa Sdam ^ pro vu ^taladaca, & foliis lactuc * P

5»ta pro&euSSffil ^ ' w<feat lector fnfra 2S^ P 1 0 > { Cribit, Verba Galeni

Jem, aliasf nemo detrnum explio. videat lector quæ an-
notationes ad locum citata. His fere modis beta a defineat
Theophrastus, cui duo betæ genera cognita, candida
& nigra: candidam licebam appellat, ac nigra præstan-
tiorem esse, sed nigram [illegible] i ponons esse f emin ; ; H cis Peti

^'"'alacaisexuire^^ fi "^ f «ibir,quodabun-

^aacaifadeSS" fSt? Var ' ' ib-4-vernacula

acc iff c fcribi? quo"/S 2 betIac- ApulejV nomen

tualiter bus super. P [illegible] a ^ IS coP'amcommanduca

[illegible] uV«defc S ttior vanronic Deiu^ Vti«

<Het lib. Leap K J " ?*"" Theophrafti Io-

[illegible] quidam in libro jam deper dito fcrip-
sit. Ab leone Lomallichio: Gentorici [illegible] caph-
te, fi

Theophraft. lib, 9. caput, caules regerminantes esse fua-
tiores ait: cap. 8. [illegible]

Bb,2. fcctth'caJSo .y^'neobdudlumefle.

^eruLacaucaaliaffiftS 111 „ 30 ? etonf a«> meliorem

•"•b ana,atilib, 7 «„ , ?„ •' "^ mba TM eft. Differtab

habeacradic?, % & '. ^ ^ bwkwm fylveftri*

" efle, quod cum S 11 S S *& £^ tf * folio brev I 0-

remque [illegible] eft aculcatur.brevio-

"V* lacTuca? pener* & [illegible] Ipfuni adcac Ie<*or_Sau

^'ealii^SSfcaBkiS"- AJ u dcandidu ro> lati-

ths nigrum vuwuvima «:?r [illegible] I'biexpo-

tisfidelite^SnioS 1 "' Pi »"w.nec Atheneos fa-

fSUwfintur. Recennioresbetaj *noJffS?*
cunt genera; eft alba beta, five pal/efcen, f S S f :
grandjonbus,atnplicisauthortenfisrumcisfeSf
libus, pcrambitumleviterfibriatis. T S H S T
coioreviridi, velobfcuromagis vJefceni i? ruin
gram vocant.adverfariorum *l&ores.* R S J S K
rubra vulgar*,* radice rape.qnam SeuftoCKn

Sectusas genera tria eft e t?p [illegible] Theo Phraftus a jb*

[illegible] alias esse

Theoph. degeneribusIaducSJ",*!'^- J 9 c-8.&e

[illegible] & in ofqiivj «c^ [illegible] A Uc-
ulestro. Delicampius,

Laduca Gra-cis *JtM* 5c S^«b

W»»^qu a snung amvid:, nec lenden labpi.
[illegible] for traffit [illegible]
quod Ifalio bicuiueo fic, ut pdce Ifalis nom expectes. A
etymon ethymobgici adferr auclor, & verifim£

rotundicaulis, tertium file, quod Lacuicam vocat: Theo-
[illegible] plinius non ita, sed 4 recenset genera: Nonarten-
dix Plinius ad octobant Galia, vel angenuites nos lez-
Alia tria prater candidum ingnit esse: ergo sunt qua-
nunc, de lactucapde addit Plinius, [illegible]

verbjs Theophraftj male inrTS 1 "'."0"„ le Suntur. Ex
nentibus,ea(icconcepiflePfo [illegible] «aliorfumperri-
Jis yir Claudius Salmafius. J,"- ' cnblt '"comparabi-
*#'«• *Pejlrema b'ac quafi adfutirL*"T*?" "«* — ««e*
«»& genere accept/, fif JdZ?*%!''''''''''>d*l«»~
nll'giaudiviAndeimagZfi'f%?"!'"'>» legit,
caulisidcd an g up0mafolithall fi lif U T m ^m «#

vsvt^xu,. Notandum tamen, fylveftremlScam
proprie ^«,',,,> fanVam..9,/^w vor^; o!?ar u cam
[illegible]

Irtuctfuccu, eft, tum^nfll turn hortenfu t a l'"

*nomine [illegible] m**(l,*>rJ/-*L-i^: "'™ y J*<*tbnd4C4*
[illegible] appellantes. Antu
Quis itaque Græcis tam docten ingnium fylvestrem chi-
[illegible] "flwai [illegible] Recen-
Gorgon lylvestris magnis dicta est. Helychio magnis
[illegible] ilsem teslatur Pamphylus apud Athe-
[illegible] Græco-Barbaris etiam
[illegible] lactucam dictam hgo. Suidas [illegible]
[illegible] Helych. [illegible] Alii hoc [illegible], sed
[illegible] un [illegible] progenies [illegible] quod quem lib,
12. cap. 8. [illegible] legitur. Objicies quæ, mer.
[illegible] non denotare lactucam, quia Geopo-
loquebantur [illegible]

rat genera; genus Mud quod mult r J?!"'f* mme ~.*
[illegible] Nam agrestis Latuca brevi habet folium. Subjicitur hinc
Dodonæus, Salmasius. Hæc dp nomenclature scripsisse
Theophrastum, de tertio genere Lactucæ non posse in-
telligi, satis clarum, est. Stratius ecilin adiecit. [illegible]
sequimur si [illegible] ad secundum genus referenda
Cretensium cognomento pervenit. Inepte omnes ad
oleracea olitoria, rotundicaulia ni fir, quam Cappadocii
Columella vocat. Sed hæc facile candidior, an meæ di-
cam. Lactucam latifoliam fossilis inquit. Angni Theo-
phrastus Lacanicam recto & processo illi so describit,
[illegible] carcere. Angni sessilis lactuca distat quod lo
alium non allingat, nec in caulem crescat, sed in latu-
diem patulus, & in plano de spargat. Dicendum pu
Plinio; sessilem non natura, sed arte fieri, quod Theo-
phrasti temporibus fortasse ignotum fuit. Ac cognosci-
bant quæ Græci botanici hoc solum sessile arte reddi.

Negare

Negare tamen nolim candidum non efle feflile.Sed h?c

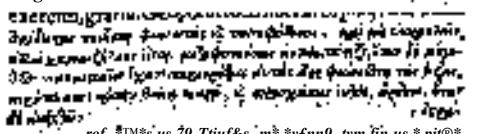

*rof, ™*s us 79 Ttiuf&s -m* *v£nn9, tym fin us * pit®* kxfifiocwn* ? S* "« latlucasfacerefejfiles Z$fohof*s & in caulem non excrefcere , Jed humites* Gf *d f crraw *deprejfas* *Jfe* fl antatas "S^i cum autem altitudmemparvi palmi babuerint, circumfodies ipfas,utapareant radices', &ftercore bubulo recenti oblitas obrues, &flatim rigabu ubi aittern increvennt, germen acutiflimo ferr o finds, (3 teflam non pitntam impone.quo in latmidtnem & non in longitudwemaugmentumcapiant.* Idem Columella docetlib. j I. cap.·}. *Qua quo tar dim caulem faciat^ cum aliquod in'' crernentum babuent,exiguam tcftam mediaparte accipiat, to quafi on'ere coexcita in latitudmemfe diffundit.* Hoc genus ladtucselbicu^eunuchum vocavicAthen.libri. 1/3/-

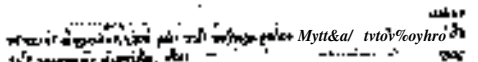

*Mytt&a/ tvtov%oyhro *R&S·™ eipfiaw Ibycus Pytbagoricw earn lattucam qua latis eft naturafolits, ac dtftentis, & fine caule eunucbum a Pythagoricis vocarifcribit; a muheribus vero afytida; qvia cict lotium&Venerem babetatA\)U& geoponic* Ji' au-(9-orem non *aftytida,* fed *affyda* legitur,«rwvov«nW >jsrw$w« *i'9'tr oi Trvju^paot twii%e» cevryjy I^CAOVOIV , dt h yuvcùKit oi^ihc.* Legendum exiftimo «VTJ^». Apud Plinium^ib. 19. c.8. *aftylida* legitur« fed codex ejus depravacus admodum videtur. *Fiptundam vefo ac minima radicejatisfoliis,afly lida,quidamque eunuchion, quoniam htec maxime refrage~tur Veneru Eft quidam natura omnibus refrigeratrix, t$ ideo <eftategrat*,ftomachofaftidtum auferunt,cibique appetenttam faciunt. Divus certe Auguftw latluca confervatw in agritudine fertur,prudentia*Mufa Medici* Cum priores caverent, reiigione nunc omni caret, in tantum reeepta-commendatione ($c.* Locum hunc corruptum efle quilibet *ndcV;* partem pofteriorem fie reftituit Pintianus. *PrudentiaMufa Medicifui.cum prior es earn Medici mimnecommendarem;* reliqua fuperflua efle putat. Ad hujus fententiam proxime accedit Dodtiff. Claudius Salmafins. *Apuleiw,* inquit, *nobis integram%le&*onemac finceram confervavit, in cujus anttquifitmo exeptplari, de remediisjaltitaribus, itafenptum invenio. Divus certe b tc iaBuca cpnfervatus in <egritudine fertur, prudentia Mupe Medtci , cum priori* Cameli religio nimia ei abnegaret.* Cdmelus velCameliusnomenfuKpnoris Medici. In priore hujus loci parte *aftytida* legendum efle, extra dubium eft. Nam aftylis herba eft qu* vifcum fert,refte Hefichio. A'SVA^ *<pv?>* ofcr *h v'fa.* De hac alibi. *K'vrn** lacfluca dicitur,quodVenerem moratur Sc nervos laxat. Vel fie didh f^Tilis ladluca, quod in caulem non affurgat. Nam 5V'A®! *caudicem,* vel *truncum* denotat. Hefychius 5% ^, *fiKx!®*'* Prior em fententiam antiquiores omnesampledtuntur. Euftathius àWc^w^'fenex qui W«F,hoc eft.intendere priapum nequft. Elegant er Amphisin Alemo.

c» mi; $-g/$ciKivcus rule. KaK'

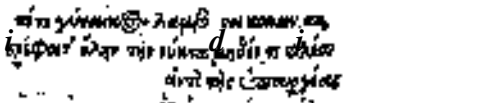

Inter laHucas quapeffimi pereant,
Uasfi quis edat velnondumfexavenarius;
Confuetudtnem cumfamina is nunquam babitur W eft,
Verum totamnotiemhucilluc convertitur, nee ideo magis
Ptrficit quodoptat ejus opera vice (concubitus Veneris)
Nwejfanam for tern manu terensAd eft pudendū fricans.

m Hincadagmm,nece(rariamfortunamteijt. Contranu fortaflequisprobabit, nempe la&ucam ad ven conducere > qma fangui llem copiofum generat. Columella.

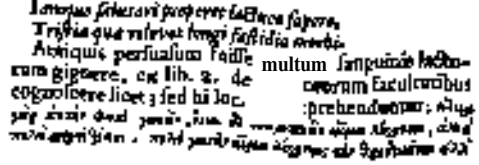

multum ſanguinis hoc-
rum Exculentibus
:prehendere, atque

tov.Sanguinem enim ajunt laftucam generare, alivero non (implicit erfangumemdicunt, fed multum adiungunt, laftucam multum fanguinem generare affirmahies.at etiamfi prudentim if Jam accufant , magu tamen mentiuntur. Venerem fua frigiditare extinguere.nōtū eft. Nee dubitatGalenuslib.3. defimpl.med.fac.cap.18. aflSrmare, fucco Jaducae tarn facile tolli poife aliquem quam cicutae. Adv

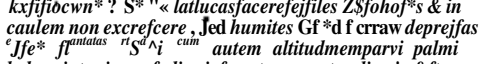

*ZVTKS vtvs Mpeimvt k Sx'rLou <W. its Jbcib'**** V* *vnv i%o*

nit yv"&»v. Sed qualeiatlucis accidtt, quijppe qua mode* rato efu hominetn nutriant,atfi quifpiam expreffum earum fuccum largiter bauferit, non /ecus profetlo morietur^quam qui papaver aut ctcutarnfumpferint. Sic laftucafi cor reftigeraveritlinterimiti fi concoquatu¥alimentum animali efficitur.* Non de omni ladjuca hoc accipiendum, fed de ladtuca fylveftri, quae odore eft opii, de qua mox. Et hsec de ladlacae generibus antiquis Graecis cognitis,videamus quselatini defcribunt. Fliniusloco citato.* *Alii colore & temporefatusgenera difcrevere : EJfe enim ntgrasy quarumfemen menfe lanuanoferatur : albas qua* rum Mar no rubentes quarum Apr Hi. Et ohnium earum plantai poft btnos menfes differru Dili gent tores plura genera faciunt Jur pur eat crtfpas,cappadocas Gracas: longtorishasfohi, caulifque latt\pr*terea longi(&anguftt intubi fimiles : Pejpmum autem genus cum exprobratione amantudinis appcllavere pienda. Eft etiamnum alia dim ftintlio atra qua meconis vocaturtfi copia laQisfoporiferi% quanquam emnes fomnum parere credantur. Apudantim quos Italia hoc folum genus earum futt, t$ ideo laStucai nomen adepta. Purpuream maxima radicis Cacihanam vocant,rotundamvero &c.* Sequitur,Etf *etiamnum qua* voca'tur caprina U8uca.de quadtcemm inter medicos Ecce cum maxime capit irrepere fathis admodum probata, \ua\-Cilicia vocatur.folioCappadoca^nifi crifpum latiufve ejjet.* Haec examinanda. *Altos,* inquit, *colore &fatus tempore difcernere.* Columellam tangere videtur, apud quern puriora nitidiora acclarioraomnia.Hiclib.ii«cap.3. *Sunt autem complura latluca genera, quafuo quoque tempore feri oportet. Earum quafufci {$ velutipurpurei, aut etiam viridiscolorij, & crifpifolii,ut Qeciliana.menfe lanuanose&edifferiturz at Cappadocia,quapallido & pexo denfoque folib,viret menfe Februario; quadeinde Candida eft & crifpiffimi folii, ut in Provincia Boetica eSlfinibui Gaditani municipii, menfe Martio reEte pangitur. EJU$ cyprii generis ex albo rubicunda, levi($ tenerrimofotio, qua in liibus Apr ill s commode difpomtur.* Idem in Hortulo,

Alter a creha vireijufco nitet alter a crim%
Vtraque Cacilii de nomine d$8a Metelli,
Tertia qu<efpijfo,fed puro v'er tic e pallet.
Hac fua Qappadoca fervat cognomina gent is,
Et mea,quam generant Tartfoefi littore Gades,
(Candida vibrato dtftrimine,candida Tbyrfoeft.
Cypras item Papbio,quam'pingui nutritin arvo
Punicea depexa coma Jed la&ea crure eft.
Quotfades,totidemfunt tempora, quanqueferendi
Cceciliam primo deponit Aquarius anno,
Cappadocamque premi, ijerali menfe lupercusl
Tuque tuts Mavors Tarthefia pange Calendis,
*Huquefuis Paphien iterumjam pange Calendit**
Dumcupjt & cupide qu^ritfejungerematru
Et mater facilimollijfimafubiacet arvo.

Ex his viridem.fufcamque Caecilias didraseflecognofcimus, uti pallidam Cappadocam; qu« ex Plinii verbis neutiquam colligere licet. Geoponic** audtor lib. 12. cap. i. quo docet quid fingulis menfibus ferendum fir, & quid plantandum juxtaConftantinopolitanum clima, diverfa laducae genera recenfer,& quo menfe feride- ™Vnfl «W>A', (forte eJWpAo*, U i^ra) ftnc«W(j», *funnel tô*.* Qux haec fint genera,explicari yix poteft. Nomina enim nuda ponit, nee id ex fationis tempore cognofci poteft. Etenim *&£&»* & *jtytw*'* menfibus Martio 8c Aprili fc-rendum fcribit, & Aw>Aor non tantum illis menfibus, fed.Maio& Junio euam ferendum praecipit. Si divinare licet, dixerim *tn&ptm* capitatum lacftucsun efle fie di&am à duplici corde ita & hodie hujus ladtu! *ex* cor vocamus, iljud quod intus habct fpiflhm & coa-<aum.C*ciliansi laduca videtur, quana Dodonxuscri-

La&uca Crifpa.

UCtaca acra, mecoois PlinH.

' **vircnit. B. . [a n DivWrus^urarHlcquani**
• : ;, i[1] ilurnella
, il>L'tha-t *to-*
Num. iqaain
Mid

, Faltodtcr
per Jmlbitmt :ii »u, ccnct rima ,ac om-
niuih dukiflima pcrhiberur. Es Hifpama advehirar.
•ifirncft, eialbidoriibttumb,
fufei at i'tint i t"jr;>utti ti.iIuris.Fnne ruben* hxc Fliuil,
BtcathinlC, ,j aiiu.iAftcnatumlL^itar. ubi

el *j »-t...

i f *mm 1* ıs

• Cttof*«'«" "' *I'otfrftbro %. . tcmt* j
~,,..J vetrt bmihin, tmfetfott mi cum
****pi4fmtiiam (K'nfJ'fir.jbtprsfl intrrfcBai. CJIlirnt-***
***fkui rtftft, Vonrem AUnuM "> UBadt tttnUuffi, t.i* j«i.**
dim Jlc^ctU PMn inttutmilmt, qui4lfi4ttiltHut*vt^
***• •• ,tJ fetitrta tffe in whist- CTMH m in ,jm t,* f*r*tnc-**
***•u Pbxtncm icftrirrt, in faltiiri, Liiiicii cum* 4^.**
'"'if, *ftfpmum,* irrlllll l*lil:ill5.^IM(t, *ipudfitrtdt^Qn*
I'ipcrmicfti
neotmtu Plfniia.EciQ.
1 iif:ur Kb. Si rap, 22, Qiij bitucaf
Mtir, prrter Pljnlum & ApnWitm
erinftninL'tii A[i{j(j ArutL-mmnon
ir.I-achica all's .i,«,rt,, vocatur j| co»
bttnum pawe
Piittii rntli'

f^Mf, Huiclcn-
nil! noti Itck nTcc nobw

1 jgrellis, opg odorc. Haecprinovere'
ab intint'tLiliJi emit tit obl(mj;a,cctjera,nio.
diet per umbicnrnlii'"*[1]-' . t fjuorum medid oulfs ciii
6 eulwis, Iff']iiicabiwli*. aurimerdtim bicubitaiis ct-
& finlidufi,ft4riin a terra Icrc ad caco-
ntiidinFfifopciiodumtiodru
ne hcl&m, fut plurimum) eicedcncia. *u-*
tmnqae in rrotondisbri:vib>il<jiiefpinBliiii,j;qu*r«5E
ferrtras bpus otcavata, wlore fupcrms airnivirentf*
mi iiat^oc A fulfill, non Plinmtcj
.licincrM,itfri>nM,ft
:'r,i;tliliu!il»c3f]ilc!5li.ir!
fum habenria: atirerior foiii pars in mucronem definit,
ronimnquamtamcn in romod its tern cxtt.rnmi
lu fujira Im medium producit numcrofos, in
fu.tnmiratc copiofi, psn[1]!, Imeiqur florcs caritlam c mis
vcr is eittu If prolerunt, ablcmgis caliculis ean-
fpnti.oui in pjpros refnluri uni cum u'-[1] '-'••
ntrtoleuiineai'Mint-Raditciiitirmf. . . . .
forii in con *h* 1 trn r ia ru (c.i,: ni u 5 aute cjitdtdfl. 1
caulcm edat tenc ra, p<'i k'a if tr6 lig no fa, A bu n d *t [pti
hcr!?.i c(ij-iijlit,Jjiil«,& craflbJtqaore.-'Sapofcm habet
Mhcmenter imarttm, Srcvidemeracrem.ndorepapi-
vcr imitatur.in incnlri* afjierifque nifdtur. Et *hrc* eft
laditca atr»,m«onts Plin.i. Si-quftur © *idte UFiucJn*'*
*ttM*julcp'*- DeaaS.* Piari*nus fciibendum tlncct.y *if*
***JtcigMmtn j hilt tu tnjin/m.* SalmaHii! *vtm.* Sc *i&**
- • *irimiin tit) tBum.* l.tiftortjij.inivolucriiclipit
Itfiaictrifm.Ciindnriri vijfuircft.tjunJ ijpritiaiD 'J^[11]'
cam it.tcr l.iiSuc* genera ntimctaf. Ejf tfnitn flanti
Htm fat if rum viriboidifliminiiM. Plini*< Ub.2* f^f[1]
J.<SurJ ^»M« ***fit*fit primtm ,n gtnaj tj*'i*
frnnarn* ;joL-tB* , f«M *ft/cti mmart dtjtB
l»t,niii font m pnximt. Hujtu Utftij}
ftnJfrt vbvUtum duorum itditfa twtd— y
***pitit duar. LOOM* Di , *abea&h* feti* Je wiip[1]**
Kin-rare r>ifte*

pfi,t,id*i<*S&m
ftr*trt iujtt,,/ f,{ Jfcfcrititur Udut*tf
\i rr Celfo l>h T.r.-. Mjrni<,T.«/^'rt*[1f1];
iu* titljmdtti i GT*CH n<tmi*aw-

lib.2. C.I2, Non minori poena muldtandus quod lib.2o. cap.7. ifatis tertium ladtuca? genus faciat. De fide fupra egi.Eodem cap. Ladtucam alteram Oefopos Graecis didtam afferit. *ct'invrt** viri doSi didtam volunt *Xvi* Sw i'icr«f *<* M> quodfucco turgeat.* Alii *tin'* xjs *<?*i*M* eft, *viif ivvnjf y&j'OTTVVacmzrof* didtam volunt, quod fuccofit ob amarorem ingrato, & deSylreftri jam defcripro Plinium loqui fcnbunt. Alii a verbo **©«/ implere,* Afodos *iqazSifucco lafteoplenam* didtam malunt. Secundaopinio maximc arridet.- Et hare dc Jadtucis.

Animadverterunt viri dodti nomen *div©** generale efle omnium Horariorum frudhium , peppnum, cucumerum , &caeterorum generis ejufdem:"quandoquidem Galenus lib. 2. de aliment, facult. tradir, negare ex media's nonnullos, frndlum qui pepon dicitur , fimpliciter appellandum *7*™*** > led cum additione *TixvoTnTnvx,* id eft, *cucumeralem peponem* ac fi »»-*»? ex generer* «***> effer. VerbaipiaGaleniadferamrnamfenfumhorum verborum virieüamdodtifli* mi non percepiffi mihi videntur. *i*

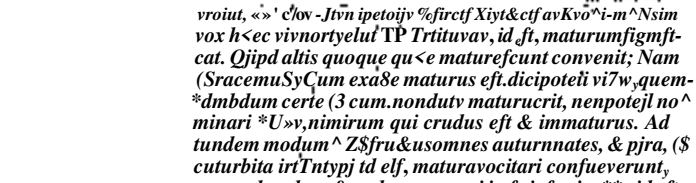

vroiut, «»' c'lov -Jtvn ipetoijv %firctf Xiyt&ctf avKvo^i-m^Nsim vox h<ec vivnortyelut TP *Trtituvav, id ft, maturumfigmftcat. Qjipd altis quoque qu<e maturefcunt convenit; Nam (SracemuSyCum exa8e maturus eft.dicipoteti vi7w,quem-*dmbdum certe (3 cum.nondutv maturucrit, nenpotejl no^ minari *U»v,nimirum qui crudus eft & immaturus. Ad tundem modum^ Z$fru&usomnes auturnnates, & pjra, ($ cuturbita irtTntypj td elf, maturavocitari confueverunt, quemadmodum & mehpepon , qui in fe ipfo vivo** , id eft waturumcontinet. Vnde tnedici qutdam, non fimpliciter nominate voluerunteponas, fedtotumidovKvovtirov*, id eft cucumerem maturum, nomtnari oportere contenderunt.*

Probare vulc hoc loco Galenus,omnes fru&us maturos, vocan *nimw,* ideoque quofdam medico$,ne error fiat maturos cucumeres ' T h h

ttMlib.^cap.i2.taft.pIant.fatisapcrtfeoftcndic$_1$««F-f tamen Erafrniexpofitio, quiverba inquit effemaritf frudtus maturosefle. Hippocrates non unoloco, *aim* nirtvee maturum cucumerem* vocat.ut lib.de fiftl A'AAO «-*%vov irtTnf®* Tohhf TyKpots AgTov **&*•,'etas«».* Idem lib. J. de, morbis ****ov 7ri7n»<&* 'm\^y cucumens ma'ri**&.* Idem lib. *2>* de diaeca, *OIKVCI &UO wimm ovztorrui t&4 ^xfi»^^4^u$_m$^_Kft_m cufumeres cru< difrigidifunt, & <egre coEttles ; maturi mintuntur i$ per ahumfecedunt, verumflatuofifunt.* Nulltbi Gr*ci *0iK_VO_f* fine additione pro pepone vel melopepone pofuerunt.Ex his aliifq; locis mal^ *intettc&is/cripfn* Plinius, lib. 19.cap.5- *In Italia virides (cttCnm&es) & quam mihimiiin Provinciis quammaxin?i:& citrim aut mgri.P lacent copiofifiimi Africa\grandifiimi Moejhe; cummagnitudine excefftre pepone s vocaniur;M*zuri* pepones dicuntur,utiGr?corumfcriptaperhibent.Fortaflis id fcripfic Plinius quod maturi immaturis fotenc efle majores.' Graeci tamen Barbari-cucumerem peponem vocarunt

Mofcopulus$,?ii xi/« *ol fZ* l&ia>$?rimvtf,H&M ri K9'™t rtrgcfyKSV-* & Et hie fol^alUs errandi occafionem praebuit,ac ex eo recentiores medici *oi*vo** nomen generale purarunt cu fecus apud antiquos Graecos Temper <nW(^ *yrimof cucumeremmaturum* denotat.acirarai'turn non lilbftantivurn fed adjedtivum eft. Videndum.qua?planta *?ntixyp* referat. Ex Theophrafto vix palan^hoc fiptex Diofcorideproban poteft cucumerem effe. Is lib. 4. cap. IJ^

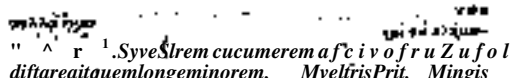

'' ^ r ^1^ *.SyveSlrem cucumerem afcivofruZufolo diftareaitquemlongeminorem, MveltrisPrit. Mingis gUndtbusfwlem.* Folia,f_armenr^ f_ari_vi^P_rcferre,hunc Tylveftrem cucumererri q_Uem afi^imim vocanr, omnes uno ore affirmant Botanici. Hie folia & farmenta fere fativocucumeri fimilia_s fed f_rU(a_us> ut Diofcorides in^ quit, diflfert-Noiriraq^^.7e, ^ ^ p'aceti W-, ^ eft

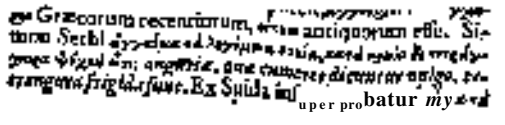

Graecorum recentiorum, [illegible] adtigerunt effe. Sitorno Sectbi [illegible] Ex Sylla [illegible] uper probatur *myr*

rtTpoiyycvyt, Conftantinus d^ adminiftrationeimperil *rtT&yyoyyw* ft *K*Mi<nq <hci TO ihuf UVTC MKW uyyovyiw-*^ *i* vel *k<rr***&«(fi* enim tefte\Athenxo Attici dicunt) no-^en accent *m^x TO avs&af KM) xv&w.avopatfdffctibit* Athe-

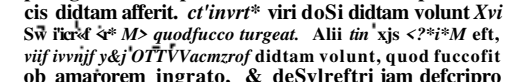

lib. 1. *etymologiarum fenbtt n*vw di&osfuijfe , a verbo etie&cti quod concitari fignificat*_% & *xvetv quad eft vel* 0-*(culan\ velutero gerere.* Quoniam eo cibo Venus accenditur. Nihil hoc etymo fal/ius. fri^idum cnim effe cucumerem^tota medjeorum fchola affirmat. Galenus lib i.defacult.fimpl.quinto cap 23

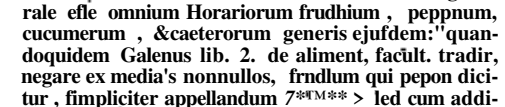

refrigera/efunt nata, turn edulia, turn medicamerita\femen. cogentia, incrajjantia, 0*ftabiltreddentia, vim haUnt ip* fumfupprimentem^non autemco)rrutnpentem$nenpe QIUUTbita,mora,metopepones,9 cucumeres, tarn mattmquam immaturt.TA* ipfe Athenaeus ex Diphili teftatur aud^o^itat6

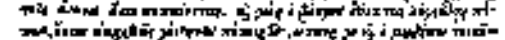

01KV(^ *$VKTIK)$ vmc*%a* — UQ&StriouTiQSKTixii.* Refpondent viridodli ex adverfo,ficdidtam,;iem; e quod concubitus fedet.aperte ramen facis,ô^9n«» inquicDetnetrius.picendumjAthcnsci.cocidemhoclcrocorruptum effe, litteramque unam alterius locopofitam. Litters itaque unius mutatione dico, *aifcvevk* avf^^xwwvdi-(flum, quod motum & progreflum in ulreriora iignificar, quia cucumer *opftwxof* f«, *late funditur. o'pp** eninl alacritas, impetus vis qu^dam, qua ad agend um iinpellimur, *opftsopaiproficifcor,* fie fenbendum eft & hoc verum ejus etymon efle ex Euftathio lib. qijjnto Iliad. probatur, U *w wnScy i pw o^uciv ^ <n>v *l<* i wmyfy •«THW*

vav. tixc in memoriam revocant adagium, quod apud Achenaeum eft libro citato *rixyot tiei^vtm. ytvaf ^ %\eti_i*p tf<po4vt cucumeres vejeens mutter Unam texe.* Hoc adagium fie exponunc Botanici, textrices, ex Ariftotele *ut* dicunt,parte plurima venereae & impudicae funtjut er-. go impetus illefraenetur & elanguefcat, adagium edendos cucumeres textricibus confulebat. Venereorum aviditatem cohibefeloi fapraci[illegible] te [illegible]. Al[illegible]

jubentis atuxortemfcontentavidtu, opusfuurtiperagar.3 Venor prior nobis viderur fententia,nec contemoenua Cafauboni; admonitas fuiffe hoc adagio mul£. res, cuiaramopertvcftesolimconfcftai, uccummj. turus, *torettnuvfr,* dehyeme cogitent, & parandis lamiliap hybernis veftibus; cujufmodi eft Jsena. *xXcu,«* enim GIra?cis *indumentum hjemale* ut in proverbio # W-*'''' f* ^ff« *r&'fas.* Heraclitus Tarentirius, ut loco citato Athenaeus, cucumerem *iiii^^* vbcat. *i&xXeihsX'i*

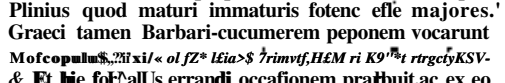

*convivto cucumerem hMy*iov vocat. An* nc dicta quod fuavis e terra prodeat ? an verb quod aberolfctoque pfoveniat folo? Sicappellare licet, tartquam *iifi***. feu ><^, \^^ *W-* Prius etymon noftrates probant, qui cucumeribusdigito parvo minoribuscon-^ dins hbenter vefcuntnr. Cucumer, uti Varro lib.4. fcribit, quafi curvimer a curvore dicitur. Cucumeres dicuntur&curvoreutcurvimeresdidti. Cucumerisdeli* neano ex varus Thcophrafti perehda locis Lib. 1. c. 17. frudtum cucumens ex carne, nervo, &humoreconftareait, cap. 18. difcrfeum acdiftans femen habes*. hocelt, ut inter femen & femen aliud quid inter fir. aquolo conftarefucco; C3[p.22. fuper frudtuum integumentuirf, fioreminGdenrememirtere.Iib.7. cap.j. qiio mndo ac ordine floret, lib ^ cap. 18. de cauf. fructum fuperna parte ampliare, 5c luxuriare. cap. 14. i_rt lanupinofis partibus amaritudinem quandam percipi.vide lcdtorannotata.Lib.y.hift.cnp.j.eftivamplantarn effeSc radice brevi,Iib.2.de caufcap. jf .cur annua fir, caufamdat. lib,?, de caufis tamen cap. *6.*. radices diy vivere, adhibita cura air^fed locum 8c annotata videat fedfror. Eodem capire de cultu eorum ,ij>it • J_P_ia^I commenranaadeat,« videarqi^feanobisdicuntur Fndem capite Ariftotelica'nonnullacxpenduntur lih can. i. quoifationeproveniatdie, acterendum fol eft in Arietc addit, ut citius proveniar femen la^te macerarelib. vero*. decauf ci2 3 fieri utfrudusdulciorfiar, cjuod Columdla^ *&\hat* dius probant. Videat annotationes lefl-or *PWJ L* libro cap. if. amplexi-caulem efle

qua rtiione 8c drjJdor & tendrior pulrij fiat docct. Admirandum quod de encumere fcribit PalUdiiu in Man.Tit.a *Ohuaipcmtimt, utfi tuxtn pojucru. •at' tut hdmHs pticttur, QeotitS tmte, vtlut timutt ptrttr-nitti, atnvtriam.* CJontra aqua idmodum gauilic; adeourCfeJuUKjJaiib.tj.cap.j.fcribJt , *tuiumit (3 euntrliHdtutH afutfi tqut, MiiMttmturtH) dtfi.ittnit*: sum *fluT&nttus juvimiar iuimic*, vide Plinium lib. ij>. «}i ^. Gt»ponicJ» gudor lib. ia, cup. *tf- /&*&•" •>*

i»mj#Jj;»Brl. /_4<j<jj *tultmfltltf It*« moid, >J I« "W • *«•)», JM» 4/<j *qmpUm v*ft,4qa*>ii prtpt ilifii Jpfefuerit-dtjhntu* f *<tut6tyitaitim- Sefuitt cmm i tJHturofXimientuT.St* "Jlno *nfuum BOH tia tKcumetct (f rttreerduat (3 incurotntur. itt gwittit bmiditjie, iSfugienijieatttttn.* NoiLtattH'n wnnc hamidiute anunt. Nitn.tjuod humidiiii mum eft,oleum fugiunt. Cat]fa videtiir, quod icjucci hiim^re pcrmulto ctinfini/nror. Aqu.i ulcum fugir;quix non poic*A* com eo initclocitweittltinioncmeninic iperu nrrcstiiiuralix. Ncc minus jdmir*ndutn quod icnbii j-^tJicDf us ex Di~phili Sipfanti auAoritacc.'Atlt-TBi jii nj,n» *i <r*»» •$ tat i «>'.tinmJ><'.wJ«»t{«i iJJuAa-ft"'^'" fnHimUH/iyi* iBge/cHM« *hurt triers (u-*f ,juiirrt *echtni* uzjrtni. l.uninl lidiii i i t n c f r e . novit 1 c(2ur , accaulain Jui.tur turn mixing crefcjric NtCiJmnei pcrtohumore juvanrur titcimierts, fiqiiidrm lacuntos Mntum tnclius bi[rheophraftnS. Cuai.TKT JIILJS S ittt rvrum *crist* afjnoreunr pe-iJqriim.Bocijricum. £«»IJ*JI tubc-natn4cfla^i-llumdcrvowt. Vocatam ink cueumerit tioegtntts, aut quo*i ex^jiis firmerttis (icfen; lut>enx, t-nriquc fci^ticaru t vet *</aM* its fanncnta fimilu drcut, Tbf&reftai lib, 4. In it. fjp f. r i m , ^ mom inn, quod fcucica; baculom fipuiitat. Rcccmiofw I'as Jl>-fcrvirunt ditfcrcncnciii. Majores,itiioorc;.1e*i[oll]> py-f i i d l b i l a v « , a r p r n Cui;iMi>cruin[S]irtB,,, p p , mc/oiia. f i t anguritf- *D ?* ^"'^ Hiceniii. Mel«ii« mcminit P»ftadit3 in

nine, idqucfottaiSs, qai-d^J*^— di<2u*Gt, quod Rial' fa 5gura*rcituAis fd.ui «!Hv6Iu«,otoe.*ullir,,,* »r sins m m t w w. Hrfrcbiw «"©- «!(" •-*

ind mdjmi, ttjtict Htin~ tthjltnt *afpirKnipittfi, ncumitimcdlotcviritjfiiiitttir, viridtj*, d/jir/n«ro, a/yj *ptilt.it, tlti dutn,#tii vtitii.Dif* *ftruntis put?*, in wmnulln rujft, vmnwl* «m/iJj. r*rjm i>i«»r *ttDOtttr. Qtttr, dim tnnt>,aim tmfihit linjui dtniyut: .tfli:>, tUijui *4 itjtmttn ptjditr*nttt. A&'_, firuntur ex Anierk*, ($ Italu, tx ifutitm titdftUtXiu tititenui cmfliila itgwutuj, ut txwttcM viaeditut. Bgfku luftpbiu 4 CO/JJ *lil/.* 4. *rtf* .I9--» *"'« PT«[JIM] *tjitu fetid file (ttrnniff, us T*AIX cjudtat ctjjpiuainrm djftqttAIHT, & Vcu.i aitquet anna* in *filevigciu, 1}«•* <i[tit]'' *itaniHncltnxi pvfnt. Hit]to luxuifem nvitfctm&t*''' ttrarn rirl'Wam, qmtannti dmfut4ri idtm ttiittor *}'•»*'' ponum Dtidorttui Tft-ticS alitjuot defcribir. *MJ,'" crtffhi. ifpitti. Jiittjffvr XPWJI//I>J ebfiioii P*~ nui,pntltir>gn,f)tttl*t>iaiftt£mt ciipieeliijut frcbcnitHta, f.-rttbit, Jitn4i, meJepimtnt* t<wfit qujcmji\Mxt.t ptjita fittttnt, bifthi rtfutt. toil* *»•?<* flint, v*!d* jj[r]peri.dlijUOiprofiiii,iitinciliiTitdntfi,[m]i'~ gmbui ftTTMtj * fltrcijdnmlumnidghifuiti, ciUMf**' m/,<n'ri nh>e!niei,„ ftteta dninqucpnm'nct'l''[r]f*~ yalu ilrntifulMi ; 'fruciirt nutgni, er^j[Ji,Ta(Ht!iii-[1]rm, gt, cjjffurihntfiriis vttiti Jiigutoji- fiturtimpulf*[mt]'~ ci fu&;acenj tttidiJj,* piwftocn'Wujft *JkrJcft,[a]'JV''I mt4ttltiifun%iifi 1 fmtn ntAgnutttUtiim, fUsui», /'.. j bitlam, n-ulta -jaxm cucmnsrii majtu, / «™nJifJ''' "f. difftrtni 1 cohr ttirti^u, fMN&JKf oiifcare v%it8>) t^r nlhidui. Virtntii nutcm prpemi cirrtxttmier r]l • "^T vrrATnaltitrjetwcner* Vulgapcfti >m;st tbfrBg"! f''' ntut, vntju m^ttimdirtC: mmyr* IUJKHU , *mtj*«r «««•*. rti. *AtteritmpeptHttRgtmiiCtililiMfcfitiit,* wramj"

Perpo major oblongus.

asperis, tum & elevitalis prinri fimile eft, fed foliorum fijfura minus fune profunda, canlefque tenerrimi. Flores fimiliter lutei, patentes, & antennis angulofi volati proxtes: femina quoque eyjdem forma, fed Aliquanto minora. Vulgo pepo verundus major, ab aliis maximus indicus. Cortices virides & fubfpadicei variat, qui enim albidi eft colore, fubfpadicus eft nonnulli, qui alfcare virescit, dicitur, Kit primis horum generis. Tertium eft pepo afperis caulibus, foliisque fijfis , ac ferratis, proinde rejtcrus, flos magnus, luteus quafi colori aliorum : Fructus media magnitudine , cujus cortex rubescens nonnullis exafperatur, colori mali citrei cutis, qui per maturitatem fimiliter luteus eft . gravide & citrium olere, tum afperitate refirens. Vulgo if/io *eompttf' fus minor. Cortices olere & bic varios, vel crocei, lutei , cirrinos ac niger conjpicuus. Quarti generis peponis fruftus , haud longus aut globofus,*

Pepo minor rotundus

•i cmrtino latusac platius, fcutoalicuiprapcmodini)fiiv.i-. *in:*iitmerfiu^urdcnicriflior.pcrcircHmtcrtfiiciatnve-„ torenuiot, ?c rjuibufdamiocisrcflejw , criipommin-Itar.Ctirterhujui inullis, remits, ac Candidas eft ,caro ,',' interior dura latis *u dm Mis*, ftrmen quam eveumens nHiJJu^formar&colcireconvcDrcrj, Sylvcftrcs,Jmit cti-„ ampeponcs, prciftrunt caulcsafperas.fpinisobfitoj.fo-„ lia arpcra,(lorcs lot cos vctutijariri, fed minoM lingub: H f lnalitatu(t f^ei,ohdolngpx«fttil,s(luiri)rii a>i'sic,is , a c i, cobrevirenf«,redmirior«niii[[a,[>u]ffafttiv<«ii irtflar, „ fed anrmra wlde.fcmicn minui.Seqtiiinr *3}>?atii,* ciirullum vocant, adcri tuceocolorc, on* his ^-'rc vctbis^ J > d J ! r i b J t i *S { i l j * f f t T M, fchami rcptniihviMnlhui, turn i3 tlttrtcntii mcitmcKi Ttftftjvlt* illltvn* mJ/orj/wnf, .& *frafundii nniaqm mcifirii difie&ii. FlarmmtcHethifniHajj^lehofi, {linti, eeltrtfupiTtiu vitmttt, in ft tins ijai trnmjat#v,in*li& O*ttS, tjtnrinacXtenar* cum *Unit, init,iercare mtimerittrditT/i, ptpaniim qutm mtlnnurnJimilUr* ; *mtdulk* /if *npfit, in* if *lift m in ebhn%mn,* (i/itu *urn nvtjm quom* e«-*citmtTam tut uufomim, mmu 'jmrn ftftnum , co/vt extents totttx mgtiani,ttti.Juhiuiitni,«iluwi tflMan pat* hujuifruSui fit* »tfinnr,fti di'':mi* fcrww *f'JJw, fufetttm triticiacrr-jii tmpofiti.Novit © UffitilNti iiffcTcistuijCini.tcairn quanioijutvitiii- J\u&det}aet;miiiti rmcnlif.ijbrtjoinvemrur. C4tt &<> tvtina & dufcier , atiit cadtda (win*, nltrt ntmuuquam* nigro, *mm•xunmuim ilhv, v*)at4m fufoo, r,triKtwnf'>>'1t *'f-vitCfptlpiMtu.* Rcftji cucurbica.Hanc vttcnhusctt gni ti ftn Ile Jstenr.aroinr>ci. w Jtit.Jul A TV Tocirtlnt. Aihtiwmlib. 2. Aiuii^W nVW <_•)»«'" i* i, i, r *jblum At tin !elt(yilt*"> iixau* Jiturvirmitgnus.qiiiiAtticoscum I ^i^<*v C c r i , c^toros cu i line atpcratione ,*K,wi<iv;* Aperte hitic conrndtcn Atbtrwus. In Galcni sjj-)j pporrari11 il>ris yai-firn.wAi»>> cnth arpentioni; lccjiiur.. *Unmf ex* artierfokidir3, icrt?,Rm'lb,c|uodpum iti&bTevMfint partuC'qutM ipfa pailitn cniEtrur.cmi cottons mole.omtics licrbarara arborirmve fraftus vide nnir fuperafc- Noiitidum,s!iuaapuclSra!ccs w.w Si'At; alitnt nfJ"«'^'. cfUi.De cojfjcvtuhi sue cuturtijtj *350* [ioc c^pitcColocyntlns^veto fylvcftrt* cucurbit vnieo vfic'atur . bujus Fruitu ad phlegm? ctafflirqu,. Bumores eKporf»andos -» Bumores ntporeandos uinnur. atn cocnrbitain mt.'^Gceatiiitarni: SS'ni*2!!l!^:",t"TI1e^lllraft 0 &*&* '• p j *ritmtnftft* cuntcocrimercm, uti

potat, ubi (tram cjuld Giscis n*r*. lir, expofuinttti. Si-craunerem vcnit Hefydi,ius,a«« Wsa-o cucurbit* »••*•• Hoc dcceE Arlierwuilib. *I.* *fUllcfa)Tttit tjUit* *gffi* *nunettpMt* -Jcr J y *ghtyk* co-*hcjntjt-* Menodunis.Ht ipud i;undiirn legitur, indicas »HbJH VOCirffffT^fS*-j « .gf1^'i*,©- i,,M p^gj. m'm-(f»W tuJjjiTJfitrt , *tlut/l* ,\}utbt, l (trim? Aihcnwnfu lulgaiem =• i p e r r a c, d ift'f 11 c e Jt (udicatn. *Vi* tverfa cft,i v u> jr *Jicjnniam vtcirmt.* «* ukjawnboi Crt. incKgcfi, plot* denotata. .- n in «TT» •«• Utim^Al •'• •'• »r?»lill'» *riiims,i,4tutrb*t figKtjLtr. tt'jcpuhilt* fijr* *Jimitrm,* nmr,Jil iwifi'j •• n i • / «B Jo «r r nrr m, tfotu *ftrmm ft*ft fern: cm.* A J J ti

figmficm. Sutti.-jp d= r*pa cocorbttu tf«l:i::iJ HJcin ilinmus Lirini cocnrailm rocwam 1 concurviru, quodfaote, 6q«dobftircrir, qncun il.iuir, concuTvricji, DUVIITO ItK^. deli Latina, Cue uibit jt df bncnio rariij ex l o c n T p pttcndj.Lib 4-c-18. praced&antu (ctnina a:t habeic, v ut e 1 *tiiii* or annot.cap. i j»iucco m d b i c *qw>fo tip .S x florem (k'ii lecwf-tap. if. fitK fufiini liri at luwri. »lih »n:j :cxii.aa]rmrilc&. £nc»d-uanpede . *led* pet t e r r a feperc.ltba. cap.J. immarufT, fc immarabtcmanctc, tide locum, Sc fomtncntun;. Jc cnlto Lb-I. cap- tf. **gii.lib.7-* tuft. cap. i. fcrcrvdumcum Sat eft i n m n t, triefime* rc-gri i.irc; quod lib.}- dcnttf «p-4- rfpni;, abtaadiccm ex bnc fococrrnrnsa tt tur lunt ROCK, qaiba* ciiturbi*t3I* TDccfbitD drfcri bis-nr, qc« vrrfgant t n-ameucumcri c=n»«B0Ot; 1900 bit feredtffen,-micid ' folio,lit ainpl'j. perfoaa* bwd diffiaaH, B^gnuy tttc; .uiiniiii:iio,ih laaJborntreliKi toawwo.onie libusacfaliorum pc.Jwata, andicanti iaftir »lthe*. florefqoe cmitiat i f^mrnm fino alb«. Genera cucur hit a: pi UM rife ftithit Thcapbrafhu fedioquibia diffFiirani: tion ad!ir: codea tamed capitc. b Icntetma, cncni t rffc plan, fed in HIM eode[nquci>i-;ir Huuc lucurn l'!>.2 *Tkttjbtjftm/mfHrr* *mm* *tffe* *ff* *fiiiiii* *d* *"Set* At G«* ioatm p r c a e t dt Theoplnftka d ; u j lll; i Vttlcat lertirctatur, *i s ** *fftitx$* 1,11 cucurbit* , a d w i m l c t * ! a bit^ genet * jam toc« riat* Aihcny often)?* mnr,ipfequo In ; i .-mm ifitmax iaa(>iftet. C^ bita*li»v«tpiia , aJa \'r*U. *Y^ncm* ta , I«nc*nroctm i catne con ndimr,icQfri>:c«>oiCT;iror lavclircnte nu-r *0 (cm r: V ,,,c . i r e q , thombi)ip«r» tmpoon. c:tiij;U fatuo, *tiote* lutco. Vaiift idnicd Lltironxdicam. Piifi.l9.l1b 19 (de fylvcftri cucurbira colofym

Cucurbtta.angaria longa.

Cucurbits fylvcftris.

Cucurbira lagenarU rotun *da*

lire in tnajorcm'ion (Julifto quincrecilTec **longi** wm, nihyeai'Cupcrt-ci-iJic'i- **fpdijfiaqgbftwr**«I fiuvocwr, in **Iddn us' lofcphui** aCoita IlIl.4, cap.p. **fcrcbit,** ***dt>tirjcuhi« ufre Mjftfium, (J in fit* l'»* Tin;M Ttifc ntfiunttttr . (3 updlei nuMaifaruur. I«-*** *ifyjftint-ijii ji-tm* **tf** *rtfajt* *extJVdntvr, (£ ex Hi vaiU* *<>ntMif<-.ul«<turf"i!rrdt,nge>,i-* (Jem **(j:ri**PaludariBS tn r. N> ad 1 jnltlwtum. ***fi atutLUm gtnm eft,*** ***Jwifr'i--»l»» •*'* **pl>Bipetrft, &i» tnfuU S. Ljurtn" tlu'n.n.ii^hrcrul>ts , fltvo, dbv,(S ftftrt left* ,,,,,,,,,, j/ jut n tflrttet, slier tun ptc vtni :i n i.*** **I'l ura ufi** generibusleAorinPhytojimateBauhtDirepericr.

dicitur, ***qUodtiithiMulMii dum***

fum naribuspcBSVeaAnowat, Hmc apo **j Ulumd-Um (ac li r** *U* cxpe.

Sequa lucrffoues fletum fallere finapis,
Atque oleum pallo radice, lachrymaſaque expa.

Ab Alyatte rege Byzantiorum ex ſepram ſapientiſſimum accerſitum fabulantur, at is philoſophico ſupercilio numen, & regnantiorum deſpicatui habens, ipſi quam dixerit, quibus illi fletum eſſe imperatum docti referunt. Quaſi dixerit Apud Agathoclitum quærit ille an Dionyſio, Olfacis caepa. Has acriter mordere oculos, & lachrymas excitare, cui ignotum? Idem in problematibus docet Ariſtoteles, cur quæque addit. ſcil. 20. probl. 22. Cur, inquit, caepe magis tam acriter mordent oculos putent? Unde nomen quoque à Græcis impoſitum putant, de eo quod oculos perinde ac ſi pupillam compungere cogerent. Origanum vero nihil lachrymandi facit, nec Neque enim

naflnrt.iim, qowi mordiciw ft _ oblatutn oculis <f™ t ut Jachrym* profltw,,f p ,CCJT<r & cum *admo-* q r. S cuincomcJintr, lachryfm? movet. A" quo<>,, **toiHrofeort dUomiiDeetamt** numcrolo.qim fua cm-,, **qne «ict>nfi(Ht,** raraqm. habctur. N"a(h)niinncrro ,,

jfotcft. NamwrrudcrcLnciuvma aLlmotutntamenadoculras, niliil i> nullummitiir wpiiiiiin. Efficaci id OKcraque id gcnu* calida funt leniwi** *

„^IIat ri tatneti a<l <[i ffe ren ti a m appofai] *dm ftitn*j>e- ,,,B TM I " «n™ & t>M>tfnm , ^a J *bumirrfit. Imfri-*

ittu!"l""V" '"".11 rmnJe fjfiiigij/HT, ***vugtnk gitu*fir,"« F°f« W°rw. Crr/citguA t»-***

ficca; quod lachrymas autem moveat, mordax id efle debet,& humidu,& lentum; quam ob rem oleum quo- que lachrymam excutit,quamvis leniter mofdeat: fub- iens enim irreptanfque iuarnob lentitiam , atquere- nuitatem, dolorem movet, ac proinde humorem rabi- ficat. At caepe vim ejufmodi fane habet, ut quod & hu- more,& vapore fit calido, tenui ac lento. Itaque oculis admotum,eoquod vapor ejufmodi eft, humor que tenuis «commeat, lachrymas movet, cumque editur id itidem « tranfmifla refpiratione facere poteih Allium calidum "quidemeft, &acre, &humorisaliquidcontinens; fed «« lentum non eft 5 itaque lachrymas movere nonpoteft.

Contra raphanus rufticanacum teritu^non fecusac caepa lachryma's movet, quod evaporet acre fimul & lentum ac tenue^quare facile commeat lachrymaique movet. Dicetquis, Plinium contrarium docere lib- '£• cap.?, ubi tradit,caepasdilachrymaiiioni 5c caligini oculorum mederi. Sed hoc non pugnat cum his qu* diximus,liquidem edycendo purgant. Caepa latinis à capitis magnitudine dicitur. Dixi"lupra,cuciimeres, cucurbitafque pleniluniomaximeaugeri. Contrarium nee minus mirandum de caepa docet PJutarchus. lib [illegible] & Ofiride-ubi inqnit, 015 [illegible] Mirum quod caepe revivilcat & congerminet decedente luna, co»ntra marcefcat à crefcente luna , folumque olerum omnium contra fyderisincretnenta damnaque vices minuendi ', & augendi habeat contrarias. Siquidem tabefcant omnia luna fenefcenrfc, augeanturque eadem crefcente , uti in cucumeribus aperte fatis cernitur.Norum illud Lucilii,

Luna alit oftrea, ££ implet ecbinos, muribus fibfas, Etpecuiaddit.

Hanc ob caufomfacerdores iEgiptii caepe non edebant, & id olus averfabantur, eoque cibo fimul & feriatis 6c cafte degentibusinterdicefcant, his quod fitim invitarer, illis quod lachrymas erocansfenarum celebrateminterpellaret, quibus j£gyptiafuperftitione imburis,e3» ridiculae rationes fatiffaciebant. Hunc PIutarchi locum Agellius ex tare fcribit in 4. in^efiodum commentario. •Caufa hujus rei viderur,quod calor caeparum nativus adolefcentis lunae intus calore, glutino- Tum concoquat humor em, nee non permifcat conftantius cum aereo, aqueove rerreum; quod officiu non poteft exequi, quum aquoti magnum fiat damnum. Glutinofus enim lentor hand facile difcuti poteft. Quo fir, ut caeparum partes, quae prius humoue diftendebantur, eo nunc orbatae flaccefcant & velut paflae, & in fugas contract* tabefcant. Sed cum plane,ra haec orbe totd refulfit,& ad inter-menftruum fped:at,praegnansaqueum gignit humorem,quem velut nutrimentum ex aere perinde,ac terra, cjuum haerent,exurae avidius hauriunt, quo vernaculum lentorem jejunae foveant, priufque damnum illo liquoris raptu refarciant, quo-veluti latiataefurgunt, ac fere revivifcunt. Siquidem extra terram,diutius humi,vel in laquearibus penfiles in.aere yivunt; quafi ancipitis vitae modo e te^a, modo ex aere alimentum accipiant. Nam exrra folum germen emittere & humoris deledu hilarari confta t: fed produdo colicuio ftatirr^languefcere; tune cum non faris fuperfit craffioris nutriment!, quo fcapus excitetur, depadas cartilagoin cervicem abft.Quin & increment\im falivae ca.pis dedaratur, hoc illuni temporis curriculo , quum edomita paululu acrimonia fubdulcefcat, quae tune aliquantum afcito humorediluitur. Videamusquibusnotis caepam defcribatTheophraftus lib. i.Hift.cap.8. corticem multiplies tunicis ait effe.HincPerfiuj: fatjfr 4 *Tunicatum cumfallmordens.Cape.Cap-lo.cxpe* corpus ftinicatu elc% quuiri fernper aliquid eximi poffit. Quod duplex genus radicis quodamftiodoexhibere videtur: Habet enim carnofam illam ,& corticofam, & eas quae ex illaprovemunt. Idem fere repetit lib.7. cap. n. Eodem cap.radiculas de latere non emttere. Contrarwrn^tamen lib.7.cap. 12. docere viderur Drcendum, priori loconegare praeceptorem, quod emittat radicu- S [illegible] ^ a [illegible] i7 [illegible] re quod perme emitrar, &icacontradiOionulla. Italib.4!cap.Idecauf.germenabimoemittereait lib. 7 Z [illegible] ra- uiicccxire, pecticno carentia, &concava lib 7# cap 1. Umcaulem effenec ex caule Utcralcs furculos ctoittc rc, altcroque ferre frudtum anno^Quomodo proveqiat lib.7. cap.12. docet.Lib.i. de cauf.cap.4. quaedam de cultu cepae tradic. Locum adeat lecT:or.Lib.6. ca^i7. & 18. de fapore agityjuo ledrorem remjfto. Caeparum Theophraftus multfa inquit eflē genera , ac à locis nomen accepifle fcribit, ver-baejusexaminanda ^ Sardi-» am primo loco recenfet, fie diciam a Sardi, urbe l.ydiae.m *Plinius JSardia* legit lib. 19. cap. 6. *Allmm c<zpafque inter deos injurejurando habet Mpyptus. Cape genera apud.Gr<£cos,Sardia* 5cc.Botanicusfhagnu$K«feJy« aburbeThraci^ legit.Hunc refellit Plinii codex,cVipfcTheophraftus,cum eodem hoc capire albas admodiunSardianis fimiles inquit efle.AIteram Cnidiam vocat. Piinius alfidenā.Cnidiam Piinius ex omnibus caepis minime la- > chrymofam*inqiut.Omnibus odorUcbrymofw,& pracitiA CypriK.minimeCnidiKfimnibui corfwtotu'tutuvetus codcx)pingu-edinKearumcdrtilagine* Magnus Botanicus le- %\t,*omnibm radicum corpus tettumpmgut carttlagtne.Mzgisarridet, *omnibus corpus totitpene tunicatu cartilagine** SequiturThamocracu. Hanc Athenacus lib.2. laudat. Sētanicamminirrwinquir,fed admodumdulcem.Piinius loco citato, *Et cunElufetama minima, except a Tufcula-* «tf,£^tt/c/i.Afcaloniasir.qiiit Theophraftus, & fifties turn cultu, turn natura inter fe differre, peci:liareir»que habere naturam, Sola? enim non fiffilc^ (quod Piinius non obfervavit, omifitfalcem) 6c quafi ftenJes , abraradice funt, nee ea parte crefcere.iut proficere poflunr, quare & eas nō deponunt,fed famine lerunt,& cū dem-' degerminatū fit tranfferunr. Perficiunt adeoce lender, ut cum caeteris,aut etiam priys evelli poiiint. plus temporis dimiflae in terra 'pwrefcunr,p]antat?caulem edunt, femenque tantummodo fundunt,tumexinaniuntur,atque inarefcunt Idem fere Piinius loco cirar. *Afcaloniarum propria natura. etcnim velut flerites funt ab radtce^ &obid feminefejriillas,nondeponijvjfefe Graci.Praterea ferius circaver cum germinan&tranfferr.ijta craffefcerefS tune proper are prateriti temfyrit pevfitatione. Feslmandum autem m his eft.quonia matureceleriterputrefcunt. Sidefonantur, Gkaulem emittunt {$ftmtn^ ipfeq\ evanefcunt.* Afcalonia ab urbe ludeae nomiriata. Aicalonicam pu-' tant viri dodti, quam fteriflcm alii vocant. Afcaloniti-* dem antiquorum exhibuit Lobelius a priori fortfediverfam. De fiflili haec Theophraftus, *Hyemefua cum coma mertem relinquunt , vere externa folia detrahynt (lego ex Plinio -m<%%» m&aitxo-t) & reliqua colunt. Detra8isbisfoliis'alteragerminant , fimul que in ferius fin? ditur unde fiffiles appellate funt. Idem fere Plm.* 19. *loco cit febiftam hieme cum com/a fua relinquunt* , ttere/0-/i*4 de*r*fctt»f(Theophraftus TO *?» *exterior^) &ahafubnafcuntur cjufdem divifuris: unde ($ nomen.* Paulo aliter,ut videt ledlor,haec Theophraftus.Ad harum exemplum quofdam omnibus detrahenda folfa inquit praeceptor. Idem Piinius, *Hoc exetnplum reliquis quoq, genenbus detrahijulent.ut in capitapotius crefcant qudJemina.Co-* lore differre air. Quam differentia etiam obfervavit Diofc0rideslib.2.C.l *I^&ppvo* tyfivnyv <? ftpjeph ff^pcyfu^* jgr* *ieujif S'lAifi'Capa longa açriortji quam rotundajtemque ruffaqitamCandida.* Has differentias obfervarunt recentiores. Candidas in *»i<ra* proven ire inquit. quae ilia *vim infula* non dicit.Piinius loco citato. *Eft £$colorum differentia. Samo enim ($ Sardibus candidijfima proveniunt.* Sardianas albas efle ex Theophrafto colligi non fatis apertè poteft, llie enim Sardianis quidem fimiles dicit; fed,ut ex praecedentibus apparer, figura, nori colore, magnitudine & ejufmodi. Legit infuper Plihius. *Sauro,* T^eodorus *Va*. -Proquo/«•»lego, Iflus oppidum Ciliciae non procul ab Amamo monte,circa quod Alexander Darium vidit. 5fus quid fitignoro Iflà infula eft in mari Adriatico, adiacens Dalmatia?,de qua non loquitur praeceptor. Credo incognitam ipfi; Samos duaruminfularum nomen eft,quarum altera in mari Ioniojuxta Ephefum 5 altera in mari Epaeo Thraciae adjacens,quae ex commifti>Thraciar populis Samothracia di&aeft, uti Strabo lib. K fcribit.. An itaque o»>« legendum, ac dicendum Samothraciam, aceam qiair in Samo infula nafciturunam eandernque effe? ludicium aequo ledlori committo. Lego tarnen, ut clixi, ci '/<#*,*idque* quia in oprimo Plinii codice Salmanticenfi * ut fcnintum reliquit Dodiff. Pintianufc, le^itur *amiffo enim & Sardibus.* Nemo non videt fcripfifle Plinium *afud* Ijf/i/w.Urbs,utidixi,clara viftoriaAlexandri Magniadverfus E>arium Codomannum Perf^rum *reeem.* Creticam etiam quandam defcribit Theophraftus' Hujus memmit his verbis Piinius. *Sunt in h on ore &Cretic<e, dequibm dubitant an eadem fwt>qu<e Afcalonia quoniam*

fitd crsjifiiun t (**al i its code** *X, fit * rdices *£ mri) fa, jTtpjufi;/t rttitnirtuf at ftmim.*

M^fiicGjI lib.li. M«th,Med. up. I. Cepe qtlam *Geibjumytxifiirtaipirtrft, tcrvicu* **ti*'»™** *ioi£J* **i ^**

loan **l«quJt, w a r n i>vV& •&**i<k>*f& '?**''** *iAntetiimatftnide, frpjitffuc rtfec*tar,nr forrttin.Kt'i*

&«» £j wint' «*'JJ' • ™f# «'* -• Crff* iJ ^«Bw '/tifJ *& tUudfiraat,QSno« diftaunt. 1* **hcophrait m pUiifc •'''c**

imw «CJIW , «nw Jif *rampwe* **jiHWrfwrf* J J W , cafiirtinquittflc.nbii.ut plur«,pa;iir fii« cflpitc,i*f^-**

0p»«fn *fArutti.* **Migni noTiinij fionomenfis medicus j,-, niT.^.lllnd-riaccepiirliniujqiafi idem valerciq^od**

JegenJlincommdii J-WHHOIJ* *•'&*. vt,-,-,-„—F „~* *A* **—Tit.CipjmfcdaemMaF.hioli.viriDoiitioreirri'ec-**

Jjnid nall<« wilorci eenui lilod ic* vocatum itivcntrk. , o hibtnc.Fitie afcaloriamrcfert.niti qliod omfiibus

Egovulg|ta!iirettoleA'oncin, t'l^oti quia vox h*c Cnij piitibus m»jor jpedletur , bnfbi plurc* ab UEII EJB-

amid jbo, Gfiecns retentiOTCf rc|ieriF:ttr.Geopon.and. IUIII radicutn coma ormntur longa, teruiquc fervice

ltb,2.c«f ^. [!lngt^ a.it $fw wn. •••** '»•', •"<•'" nitiri)tM,arcalaniK mudo, led «creaine** **h^c d i T b h f t u Piii**

w';iii a^af,i.Qm5 cyperi folu rcccnter natis carti (live cspitrioloiofcutas, dnoc*p»ri;m pru

poFTuni.livf;* ,>*m vtlii iuttTprctar'J f'^i^5 "'E*"'1 "* La^iiitJ, fmfl, (ctibit, ^ethyum ccpulh,vcrca;F--l^i

ftib*? FjtcntMr'flotanici *ex* L>iofcoridi« lib.J.op. 16i., ca^piMturn , Bt altcrutn Mpitatiim. FrulUa itn^ue

porrig(inuseire,w><»>diaiim.qucidcolliifitadiepmelt. niagnu; in notijact Morerotn conttndii, nullutn a

****>»"» *f'ii*>*'ix.u* »{*« !»>*!• ••« ' • ! wu'ppl w^'f pro qua gen!1J cirffqaodeipicaturononiit. No(iro!uinPii»i^r**

voceaIii*«w^»F,utirvcri.Tic.\'i«,Aiii,fielciiiquaau. j,d etiamliiwIiMfhis wthvum fine «ptteeHt"'^r

ao(:t4tc,w>.!.iW.JA!jiMqileKcrKtuapudG*lenu .©>«« .^..r»«.....^, *AfricmMyGilli&.Titfcttt*''*

^' (>iBt r&>.ivj!f,..qurxi U>cas hie Diolcoridis Hdetur pro- PEntiinusexantiquo codite /f/"',*/«iM,qu"d n0"-',,, ,

bare. Ativcr6.exGalenOff>'»jt^« ^iCM i vff •/*•>•• fiquidtm PlmiiB dtArwIoma jam egit|>

porrigenn*ift^(ni?Nj!tnull fund «um» ^«x *t6ttin4i0itn*, item wff<* t*

Ufnqiie incerpt«Mntur. N»ni, di.i.t: (h*c ex Diokoibicjyict'ji JU^F» tri

futnnntaccicw.umft: «udi b ^a.rm i u?7jt, /ecu j«r*m *tm&tta. Strum*

pun. met. op. }i. lib.!*. gtdti tf *hnmiAn hen, fffil* eltti itieh 9*fitt.* W

•mil lOT ••' *i^«ji»^i7 r^f *r^ *y mim«; *prtxitm* JB* ^ 4 / C *tiu'-lumfcmcii pnittuvt*

. MiJ« *ipptnt'rt, f$ txtttmtUtti svferti, tS attffut* , *fattmtt,m.qutdiu/n4ltitjt4«»>"*

i|% Thei>phr.ifio [unfioelt. lib. 4. decaul. ca

>?(«'T- -1.1 ^ i a i w Sedquidobclt,

quo ni

It

*»A*m. C*.Hno,* **eft** re[1 **Crii«. quatcAfirolo-** ~ pimm O.i

**p...., —• • • • " — • ' • ' ' '

Cfepafotuoda. Ca:paoblonga.

Cepa,ut valgo veaditar fine, capite adtequara cxcaulefcat.

um <?7 T

ciimfcrcnttam bui baccam abit. Carpas portueas vacant ftotonci, qui primovrrc d_{H}m tcnclli Jiffir , antequameaulc)'cani,inciboseniuniur. Sriurifladt.niiara c*pam«blongam Dudonxiu vocat, I.t^Wius Hih-ariicatn obloogam. Tcrtia radicc caraiid.idt & duici. Qu-irrn;(t plufiurn C4uliutn , ovatami raditiiri«ur» Cordus vtfat. Q^iinft tft Cc&lis. Sett*. elHifliUs 5(.-prim*lJcriiis yd Afcalwiia , dequibui leiSor vidcat Baiihini l'Siy(i>!>ma£6m,

Mrumirri ' vncatum , feminemultum cxpis fit ntttmife. Dccoboc Io v i. A nt m ad ver tt iidum im p nm i j. altud *rfjt,»*vb* 11 uJ ^«rn>,tin.'Enainbiurticffc. Vncum list victratatc I'li. niatn dc^cptuin f alibi dL''Tti-,iti!irj[iiiftLui^ ctK ATIUJ,

mo marubiiun captticmu efle unquub fctiptit. hrgo o»D i p W loco cicaio omnino llnl»ent!iint <r^'n>. Nomcn acccjiti a cdorc n(»'ji>*- cman cotur virnlis, porrateu*. S it vitiiicm toloFtni ntiit if): nmm atfe I latir.

carnr.Lapfdeiioc acuiiu[1] i idiuj. DiMdiHdcj, & I'Isniui uptiinam ciin ' Arlni'piaoaldcradunt, CoinmtnJji Dioitoriiks m $_{w}$™,i$_{(}$« rerci^mf i.c.quf pralinum 8; porraccQ colored) .id flftium (ibttncar. I'tiniusitriinlaminqiiit.iit col^rvm herb*fiftecis la;rt vitf titisijuam fimilltm* r^JJ^it. Hrc iummiiri &; 3CUUlHintisvirftrL3 gr^dus v^rxnlwdicinif spud Hippocrarem.quoddt coja i fralini, lit «•{?<!.

Cclfo lib.i.cap. 4. vindu '.onmw,lljpR«Jia ni A«i^i[i-*f&U.deieriiiHtct tin,-.ci.Quid x'-"* • wwmMf (ir.dncc'tiiItnas Ciin,Jlccundo in Pruj>(ioibca.HuticcolDKm Platd *cer.s'\l(*iff•*>!<•*/liMn, Ca»pjrn.\fulHlud nun recicej.dum./itK™ 1 hcoplirafto ii[i.a/'Cap.7- algx eii;im efle ijicctcm, quam alii ^^ vocaut, H(ii«« AtlieHEUi hb.7. y*>W» sppellari te-

y^Q/titfttf Ef^mlUS ttv.de ObJjniQTHW 'OrtdltuTJ dpttih. turn jw*um ftihjUiii *«jf*tfculi;*. Laiinis T^VT> f»r* r«m. KeuphyiusinbcrbaTJOT(n'ni •nmi», 1 j->i$»x»?r,

»TVf'f- An iraque (t.)uni cajijtaium pornim (iiiftujp? Uimmqae Coluindla & Palladium portum vocant, ut inox&cam. PurH varii(jfi locii mcuiinit Tlieof'hra-(til^j Utl lil>-^iC^p. I* ubj <Jdf inOOCIf^o * cl v^fliaiOL^ic 3L la[u frovtuirc mciiiit: [ib« jidc c^nl'tMj[1]. ^deci^iin cjuifiro, lib.7. cap.i. etrctcn" lcmi"-e niaiufiusprovenire, unicaule cfle, *nee* la[crtbui liiteulot law rales cmitrche. I ib. 7 <ip 4 .fapius rettindcndom. lib, i. d •: cau r.u p. a 3, dcbc.it. Uctn lib* ^» *dc* canf. cap. 14- codem ftp. difficiilteicut [terrainet dotjr,lib f.cap-7- qufim-j-Jo, uc ledpT. Porrnmaliuii fylvr'ftie , »liadf.uivum , fativi *duo* f;encr.i iignivit amiquiras, por.crc tatnen nnndiffemnr; *ex* coderncfiirnli'mine pcnrritniur, & ciiltu'ra foliinidifcre[>am> Columcll.i iib.n.cap.j. *Pornmifi fiBmum /Mem vctii, itnfiaiftnm pucefcnini prime 1 ttliu.pt* :(i!w *cttix iinevetit, feeJii.Sci net daemt ufut Imgi mtlim fieri fi differtt,{3 ndem a:vie, quotsfitMum ttimcttt*vt turrit defew. InicintemijuadrMgBtcipiii:; ejfiittre titlei , ferjstniur^ fit, tit inieijujm tunjljtar Septn*,* Mmjei r*dictifa> mfyutei, & fibritur''jmntx. f^rttiintend/M. TurntefiuUcetctnctix , qutfiftioi fitiguU) fubjtS,e femintbm jdtbiuitotvt, ut ft*"t <aj-ii Umril mrnneiii. Cultunutemptrrivfiuit, mi\ ftrriiie &Jlenorstio eit.Hec jiiu: tjnitu fintw;uiji pi tctiet tit&ii$_{f}$&J}eTtotJTt,fsTTirt-1utdetfet^ffctftJ at,* lifSI *JemtH fj«i, inciiciliilii.nir'lf-* [«*"»,/ri^ *VittoRtritftrttur -^{cu}) ut i»ernneniuaaiii> mtfuifm . mhmtQ\t\<smtim*%Ti™t\tyMm,ityuett*<>{,Tuuni$_{m}$. Ematmam>ttminttil»('i)«« Jul"»i»tr!rjrr ltmi :*ti}*

e$i httmoitmf,

FiUaiiiuiinFcbfu.u.Tn,14. ii (Ik

vitm d,$_{uiiltf}$ **,,,,,*

i t i f A t i .

•feverts OSlobri tnetlfe tranfjerre iebebis, ferendus esl loco rotundiofifque, incifuris levioribus. Retention vum aliud agnofcunt latifoliumjamid junciifolium. Differt hoc a veterum fecftivo, cum illi folia laca, huic pro foliis junci inAes fint; hincpomineex junco&porrei cotnpofito *rwiriv&ow fchoenoprafum* yocarunc Qjwdam gethyllida,cujusNicandrimeminic fcholiaftes,fta* tuunc. Verba cap.de caepa,ledtor reperiec ego in tanra brevirace certi'quid affirmare nequeo. Porru fedivto juncifolium majus & minus haberur, illud rarius *Sc* ad condimenta micius. Norandum, quod Pliniusloco citato referc, *Pr<efertimcumfe£livonuperau8oritatem dederitprinceps Nero, VOCPS gratia ex olea ftatU menfijtfn vmniuyn diebus> nihilque aliud ac ne panequidem vefctndQ* Idem Jfb.2 .cap.tf.' *feRivum vocijplendoremadfert. Q*" modo id prafter ex Ariftotele petendum. Hie *i- problem. 39. *Ad n m^m* a^M?ie«*ef«W J*

pfft, , & maxime campeftri, areafplana,pfffitaataalti,", (3 4iufubatta,i$ftercorata. SifeRivum facer eveltsjpijffius, fi capitatum ^rartusferes. Sarculo frequent andus eft, & herbis hberandus. "Cum digiti crajfttudinem babuerit, k mtdU pane prtafis foliis, t$ truncaiis radicibus tranfcrattir, oblitusfimoliquido, quateinis vel quinis digitis feparetur. Cum radices agetjnodicd comprebendendus, & allevandus eftjarculo, utjhfpenfus a terra quodjpath vacuum fibter invenerat,cdtttatis vafttttttecogaturimplere. Itemptur afemin&inunurnligatajidtpojuens , grandit forms nafetur ex omnibus. 1 *temfi captti ejus rapafemen tmmittasfine ferro. Et pangas jnttl turn fer tut increfcere, vielius fi frequenter hoc facias.* Videt leftor,porrunr <juodadculinari<i jufculafaepiuscfeconderi fofer, fe&i* viitn aut fertile vocan,quod.capitacum fieri debet, non rondei)dum,&-auruiTinali tempcre tranfferendu. Idem fert Plinms lib.2o. cap 5. fed locus adniodum depravatus.Sic refiicuic-eani DodiffT. *Sa\mai\u$;Seriturfemi± ne ai tequmofitib atttiuitono :fifeEltvumfacete libuit,den+ fins. In eadem area fecatnr, donee deficutt,ftercoraturqit$ femptr, nutritnr in ctpna, bntequamfecetur, cHm mtrevit , in aliam aream trtnffertur, ftimmisfohis levirer Ucifis>anti no;dnllam,&capitibi?s retratlis,tunictfque extremis. Quam Jetlifmm inquh face re volueris, in eadem area, faafatusprimofuerit, fecandus eft, doneedeficiat. Atfi nutntann capitt, id eftji capitatum facer e voles, ubi increvent, antequ*mfecmir , in aliam aream tranfferri tiebetyfumtoisfolin Icvittr recifis.* De capiraro verba il* fa iruelligenda eflTcpalam eft efc-iis quae feqauniar.^w-*Uquifihce veltegnla* (idem f^.quod perincte) *fubjetla capita dil'atabant. Hociteminbulbis. Nuncfitrcufo le-*

*•mm'S%H ljvxrfvTniKSf ft vv <p*fvyps. Cttrforrumpro^ vocem fonoram?nam t$ per diet commodumeainrenoyt* IHM> *an quod allium qtioque elixunfdelinit, &iutdtt* forrum Untitiam quandam obtinet, qua fauces detergett^ pojfc?* Pprtum ad vocem fonoram prodefle for rafts vcrum:illud fuperac fidem,quod de eodetn Plimus loc.otat. *Fama esl Melam equeftrM ordtnisreum,ex t* *nedTiberioprincipeaccerfitum , tnfu^madejpetation^ Jucco porriad tritim denariorum argenteorumpondw 0 fto, confeslim expirajfe, fine cruciatu, A*™*t* *negant mxium effe.* Sylveftreporrum am^cloprai ^ *upmhoTryurif* VOCatUr; lie didum ^w *VV *f*****" ^r^nirm.* Plin.lib.24,cap.ir. ^*ploprafiiiiretu^ajcttur foliis porrijuclugratis.* Ampelop

ifdgtn. Amfelo"

yxAfn t&(tiny% capitatum pgYrum infil Jtctivum acrius elf. KX^TZV*idem quod r ^jfJ/c, ^w ^vxHstifatondendo* deduftmn, efldein ana-Jogiaqua *Tmtpros* ^ ™ <r7ni«<r.Vulgo apudDiofcondern iegicur i A *xxpvi*s *fa^n&u* Hanc ledlionem illegitimam probavit his argumentis Sarracenus lib.2o,cap. *6* • cxPlinio. quippe apud eundem dcfecftivoleguntuf, Quae apud Diofcoridem de *KU^T*. Addocjuod ex porri foliis quam ex femine, exprimi eft verifimilius fuccum. Etiam jEgincta vires hafce fupprimendi Hxmorragiam, non feminis, fed foliorum fucco tribuic. Addo cwod Serapioqui fua ex Diofcoride tranferipfit, de fedtivo porro h*c referat. Ec porri quidem nabati funt acutionsfapon^nabatijdeft,fecitivi,tcn(ihis. Commiffus hie error videturper librarii cujufdam ignorantiam, qui quid *«^T«I; nomine fignificaretur hxfitanf,vocifqufc vicinitatedeceptus, **'{*ri/auj}after nimiumicaeTouloco iVpofuirj&fimuIarticufigeCiismutavit.Ignoravirquid k«^Toi(ignificaret interpres yEginer^.Currt enim Paulus lib f.cap«2.inquiat **/K^juvvdo-v*uXip'ru i£%v*xujTry!-v» xx'pnt pi? *\u* • ille incerpVetatur, *(3 'cjpe cum polenta* 6f*pane, item porxanbnnde cum fait, YL^TU;* exHefychio hoc figniiicare fupra^ixi, fed *de* fcdili porro loquitur •ffigineta. Seitilis porri duo inquit Plinius loc c.it. e(Tc *SzntTz.Landatijjfirr.us in JEgypto mo>: Orthia (*Ofti* refticuitDoai(T.Ptnuanus,exopiimo Salmanticenfi codi-

nUmnbus « » « « *nuiicMmentmi:* *rum genus Juavioris folti (in Hbris* inquit Salmafius *? ft* fuavidioris , pnrtim favidRris, *Itgebat vir do-* *quodinevtum.Scripfi* pallidioris.p. in f. 2a' H*lUri dcinde e^ duobusI^disabbreviatis f«-Karpn'm ^Pvalidioris,* qniaprxccilit ftatimherhaceum foli foliumjd eft.mollius.alterum valicijlum ac molle.Poteft etiam exponi erx, pallidius, dilution's viridi-Wtis.non puto umenullurn ploiido foHo porrum fuiffc)

Odorts fotditate carebit alliutn, fi rerarur Scextrahamr luna fub terra exiftenre.Quidam tradunt Jpfutn graven,

Jft, *rudem (3 tnjuriofam rofam*, quod afrere fupra modum redoleat, *Sc* olfacientium nares offendai. Suida*

*™**Z&v. Pom genus capitatum appellart idem Diphilus *uctor,mehorisfucii quam tonfile.\Jt)"fan? niofcorides* meminitlib.2.cap.i79. *&,,, *$*

nis *capitatum pgYrum infil* *Jtctivum acrius elf.* *KX^TZV*idem quod r* *^jfJ/c,* *^w* *^vxHstifatondendo* *deduftmn,* *efldein ana-* *Jogiaqua* *Tmtpros* *^ ™* *<r7ni«<r.Vulgo* *apudDiofcondern* *iegicur i A* *xxpvi*s* *fa^n&u* Hanc ledlionem illegitimam probavit his argumentis Sarracenus lib.2o,cap. *6* • cxPlinio. quippe apud eundem dcfecftivoleguntuf, Quae apud Diofcoridem de *KU^T*. Addocjuod ex porri foliis quam ex femine, exprimi eft verifimilius fuccum. Etiam jEgincta vires hafce fupprimendi Hxmorragiam, non feminis, fed foliorum fucco tribuic. Addo cwod Serapioqui fua ex Diofcoride tranferipfit, de fedtivo porro h*c referat. Ec porri quidem nabati funt acutionsfapon^nabatijdeft,fecitivi,tcn(ihis. Commiffus hie error videturper librarii cujufdam ignorantiam, qui quid *«^T«I; nomine fignificaretur hxfitanf,vocifqufc vicinitatedeceptus, **'{*ri/auj}after nimiumicaeTouloco iVpofuirj&fimuIarticufigeCiismutavit.Ignoravirquid k«^Toi(ignificaret interpres yEginer^.Currt enim Paulus lib f.cap«2.inquiat **/K^juvvdo-v*uXip'ru i£%v*xujTry!-v» xx'pnt pi? *\u* • ille incerpVetatur, *(3 'cjpe cum polenta* 6f*pane, item porxanbnnde cum fait, YL^TU;* exHefychio hoc figniiicare fupra^ixi, fed *de* fcdili porro loquitur •ffigineta. Seitilis porri duo inquit Plinius loc c.it. e(Tc *SzntTz.Landatijjfirr.us in JEgypto mo>: Orthia (*Ofti* refticuitDoai(T.Ptnuanus,exopiimo Salmanticenfi codi-

nUmnbus « » « « *nuiicMmentmi:* *rum genus Juavioris folti (in Hbris* inquit Salmafius *? ft* fuavidioris , pnrtim favidRris, *Itgebat vir do-* *quodinevtum.Scripfi* pallidioris.p. in f. 2a' H*lUri dcinde e^ duobusI^disabbreviatis f«-Karpn'm ^Pvalidioris,* qniaprxccilit ftatimherhaceum foli foliumjd eft.mollius.alterum valicijlum ac molle.Poteft etiam exponi erx, pallidius, dilution's viridi-Wtis.non puto umenullurn ploiido foHo porrum fuiffc)

f>f«'Alaaucafid:ns,y,onfileporr»m.MoTCti™&oi *(vide cap. ra:<fedens; Athen*«s lib. p. -V^r^ W«

*cnan Gract twy** *I-UJU.

*ipforam acrimoma lequitur pafaicuiauojTed J porofaexcrcmentainferdurr»cxcitenc, Kao prooctlanr. qu« quidem uti difBentur.naturadiiL

nem, quam ^'^.hoccft.^^JJJJ moliri confucvic. Allium dicitur a *Grfcos* id eft, *exilire,* quod nimium cxiliendo capite dcThymo allinm h Grxcis nonnu

dixi.IHud obfervandum, ubi tip mam fyllabam brcvem, & accentum • " « ; ^ effe. ubirbymym.accentum in ukima,pnmam long*-

r Non raro tamen eo fignificatu accentum in prima habere obfervarur. Allfum nomen illud accepiffe videtur ab animofa acrimoriia. Veteres, quod etiam Batavis non incognicum , gallis gallinaceis pugnaturisanimos facicbant ab efu allii. Suidas *icr%op£<rph<&, oxt&Jtc cp** *eivrls • we fyipvie&i dxrit is 7JIV udfflv.* id eft, *allia comedit ,fumfturn a gallis, quart do enim pitgnatitri funt a/lta ipfis dabantur ut acnores & dnimofiores adpugnam effent*, hinc eciam *ioxogfospiv®* pro forti&animofo en 7m^vv9vTocf 01 aAUrpss va&* 7ttsf.ict%0c4.J11 ipQxyain iH^ns^hiv. Hos oo£o]»tovs* vocabantjatini eciam fcordalos.Perronius.Ego *attic nathts occafionem vindiEt* Eurnolpbum excludo^redditaquc fcordalo vice, fine mnlofcilicet* C? *cella utor&notte.Sencai* Epiit. *^j.Adjice 'nuncfcordnlum (Sfurem deprebendes* IdemEp1ft.84.Fw/- *UiisCimber fSnimim erat in vino &fcordalu$,k* eft *animo* fus,audax.Scordalum* ramen Qoctiff.Tuniebus interpretatur velut Jcoro^ifaw, id ett *bominem alltatum, & illti* *ie, ffudlorequefceduhijordidum^impurum.* [7traque interpreuatio tolerari poteft ; fed prior verifimilioc. Gloffe *veteTiin,fcordalus,fcrox.* Variisin Jocisallii horae ex Theophrafto perendx, lib. 1. hift. cap. *16.* folia ab radiceillicoexire,lib.7.^p.l. unicaule eTe, (vide cap. dcporroj cap. 12. be proventu alliiagir, germenque laterale emittere air.lib.2. decauf.cap.tf. quaratione melius proveni.u docet. lib *6.* cap. 17. & 18 de *ftpore* agic,tui& cap.fequenci. Loca adcac le<3;or. Quo cempore 6c quo modo (en debcat, hoc capire docec Codex tamcn depravatus, legitur, *(pvnvirt* (S^fAixy*— K$ye*i)j. Theodorus*K$ *yi'vus* reftituic;red:^.Sic Phnius hb.9. cap.6*4 Allium ad multa,runs practpue medicamenta^pro* dejfe creditur, tenutfiimis & qu<efeparantur,velut in univerfum velatur membranu : mox plunbus coagmentatur nuclei*, t£ hufeparatim veftitH.* 1 heophraftus eodem hoc ca p$ ^W* S ullt aucleo i .y f , (i ve *tcohxrcnies* bulli in-quos allii capun extumuir,qui feorfim confiti novam creant fobolem. Kefychius *yjyi-*JW, **iTJ9VM@fy*i$oLXaj,* bulbos velnucJeos intdlligit. Gr?ciemminallio&c^pa,idquodomneshucleoscom-I>rehendit,xe<paA« ut plurimfi vocanc^ aliquando tamen folilm nucleum.Diofcorides Iib.2.cap.i8.p^«j & *iy** 9$ £ryxiSocf. allium quoddam eftfativttm* G" *bortenfe: tyod quidem %n Mgypto.porrimodo.fingularicapite^ repentur, parvum ac purpurafcens : alibi vero multiplici capite> feu nucleo coagmentatum v\fwir, atque candidum; p£yea & §Ly\n*4 vocant.* Repericur c^ alia ledtio in veteri codice, *CTio&ht TV fa tft npt&» f&£Xij7nvTh,omp c* rjt^xiyuzrra iv&i-cxsTWyfMvvKitpxM* 1$ toutyv:*TKS poiyotq JyXiJzcs '&Aov<ri',HxC* lane ledho nititur auftoritate Oribalii: Vulgatam omnes inter pretes,uno excfcpto RueHio,fecutiYunti idquc quia allii genus,quod fingulari fimplicique capite nalcitur, nullis ejufmodi nucleis conftare certurn eft, 8c verifimifc de hocloqui hoc eodem capire Th6ophraftum# *Kcu In* TO *ph '%&* hx'-rui ylhyM.* Nicandri fchol. pag.67. nucleum vocavit '>(?(&*«»& *yfiybiht, Aa fikii fa fc\m vri *ttp*?df i* w(*pi&yj* TO *-da* (lege cnmDodiff. *Szlmzfio *y* *vvyy-e^rccf^vt^* o-*t^A« »j *owiB*** <p»«, *yfr^fo* cepagenus* (apud Nicandrum legitur *yz%*ij*<) videlicet capita feu radices, vel qua ab aliquibui fylveflriagethya dicuntur f$ cualgis quod pulcbros nucleos habet.Agltte\s enimcocci funt ex quibus capita alliorum conftant,qucfcelidia velfynethia* vocantur. *,mu pvis&pucnu no^TH ^ JyMa<,ut mwes fjilvejlres fodite alliorum nucleus pJftino, &pamilodepaElos.* Idem ichobaffes m A M &c*E*/<&* hos nucleos vocatos»affcnt.figineta verolib.4.c ?. non A f d *. Deconicatos alliorum nucleos , acidem ichobaffes tridu. fignificat. Attius Iiu, &cap. nucleos vocat. Columella fpiessaprnellavit, lib. 11, cap. 3. Habet enim tunat alliums plurias cohaerentes fpicas : allii nucleis fit fimulitudo, imaginati nequeo. Summus Philofoph Iulius Scaliger ad c.6.1, t. De cauli.Plan. fpkam.dicit vocari quod in mucronem definat, at quic-quid in mucronem definft, hon ftatfm eft fplca: Arift bars eftfpicae.qux In mucronem non defimt,nonta nH U T deosallionin1, & '''Pi^rum etiam p.cula, & mucrones & cufpides,& haltas vdcare poflemus: qu.ajn acumen definutit.Ergo *«4**®-* 8C fpica idem eft / a | 3c fpica: nucleus & r pica.qus tamett omnes rotunditans'ac pil* fignificarionem potiushabenr.quam micrems Partes quaedam in nucleis allii in acumen quoddam definnnr, fed nihil fimile gerlnr Luc pntferunt cum fpica, qu* corpus integrum eft.ex grams-ordme difpodtls & anftiv conftans. Totum itaaue dllu caput majore jure fpica diceretur, qua,n particula ems vel nucleus.PropcereaDocaiflT.Salmaliusprorp.c* *yttca^fcnb.endum alferir.* Sticae proprie funr follicu,li all Jii.Colume/la tad»en nucleos fie vocav'ic.idque quod finl guli nuclei fepaiatim fuis tunicis, ac fticis five folliculis'' veftui funr,ideo fticas pro nucleis fuo foJJiculofnvoluri** pofuit. ColumellainHortulo,

-^ Um-ttneriifrohAens UEluculafibril
Alkague infrnZtitflicuJS olentia Ute
*Vlpca**

Dfe fticа ad finem capitis ptura. *tixc* addidi, quii qiwftioni de nardo indIca mulruni lucis prsebenc. A1? lium ahudfativum, aliud fylveflre effe ex.Diofcoride diximus, fjiEivum aliud/*»****>, alhid *WM~M,»* Alias dat differentiasTheophraftus: difcrimeninquir quod aliud praecox, aliud ferorinum, eriam magnicudine & parvirate differre ait, ac genus quoddam reperiri quod magnuudine excrcfcat.HocCyprigm vocat.hujus meaiinit Columella^b.i i.ca 1M. *Vlpkumquodqmim allium fumcum vacant.. Gr*c, d*or&J>, appellam, Ionge major is eft increment, quam att,uwiidii kh*

^ n s f o e d t . G « M t ^ *Vlficum quoquetn hoc gtnmGrad tppdUver&lliumCyfnum, alnanttjcorodonjrtctpex AfricaceltbrarUm inlet pilmentam runs, grandm allio, tmutn m oleo & aceto mmm quantum increfcatffuma.* Videtledor PJiniurrI Gaza?, virpnationiG«co,errandi occafione ptKbuiffe fie 5c alceri magni nominis viro ni '* ' V j i t * rito mirum in hno mbiranda. Ea Co *cypnum, an abprofcorodon (ge. Int* G1 c n u s . n gloda, Galeni Jeco depravarum Diofcoridis ejficiem ejfe quiJiber videt,ac facile rcltituere veram beftanum poccft, tcm Plinf Jeu & & Allio parat III- & S o *u£?l?*cero.AlCparantexaHio,o* & cafeo. Lngdunenfes, nt audor eft Dalecampus, Cx al/<o & nuce juglande recenrf, aut alioqui in aqua t tarn doio eft. Nqmen acce nr fir \ ' ^ r f — *wofninan, ntalutn odo-*

o,W . ab^°TM nand O & dcteflando ejuS ft *{A *T-* us Coni em,.num fuifle efculentum conttat., *^TMihinqnt quantum increfcatfpuma,* quod eft prater mentem rheophrafti, qu/nullamfpumaemen. tionem.recu.led concepto /piritu inrumefcere cum tuni-Gitur. Unde ergo *«<pe,s^fch,* dicftum illud allii genus > Kefpondeo quod tel ex eo inrritum infipidum, & inl eptum pararetur.Hefychius *#&,£&*,* . W , vel ab Aphrorum gente, quod in Africa nafcererur. Quod non diffitetur I/linms, cum Afric* prxcipoe celebwum inquit. Allium cyprium; vel ulpicum eft allium fark- Dodonaei tertium.* AliuH crpniK innnir TI.« quod nucleis non evagmentetur. Hinc genus Diofcorides *Acypewm vocat,* & abHippocrate *Abcellarium*

^ *tf ho^iw i,f* «VA«S«. *allium fimpuJT V^^''' ^''* neque in. nucleo, divifum. A^dk ** £''* TM.b e ^ ' T ' ' autemmoly.* An ergo moly idem nnm'J!''!*'''. R2'''<'» allium *puXvfr* moly ntium

hoc

hoc eft in maffam cfmpeftnm , neque in nuclMJsrfipi-fum.SL-onainPlcJIm^i^* *tKpaair&jii+fa* a.nFrnu. *ffiti'^.Mi,* Venlinuh.ir Gajcnilemetitia. £rintbni «Um croic^n (icpravjiam jqdico. *Si JntpSxttiai-*brcut;iin *»»"»„v el ^^{<,C)Baii£tm null us in Hippucme locus,uDI «V B|vel^•«ylcgirur. RecentiorirsGrid

lemabicrit. HatcThropbrafti.hxc Columdla;men*, ex iiiKKjue malt Plinius. Scquitur apudThcophraltum. ^»*ftn Ji* pin ^^ ft «Mtj^/t Hri^i^xAKf iiri Tir riptinj^y^' Dtr^iir. Gaza *rJ&iyr®-fuiirrfifttttj.* Qitomode nudeiM fupcr filtuUferrc pollir alliinti& cKpi, nonvideo, id pr*ter rationcnicft. Lego cum viris Dwftifr CauJjbano Be Salmalio ft«j.>*. *»ny|membrtm, tunica eft altiitm. •"e"!. . . . . .

iuUnfeitntilltmtrifaavKam. Dutufomim Itfiplt-rtt furi^o. Hoc jllij$_{ge}$nu.t fari™n tadice fimplid vul^o vrtcanr. >f jtitulus «//JW« n><in *HttrurU, Jnfjm lialu Uat pttnimtim prtveai:, cigmmfjiiit.* Dulccdinem, odorcm 5f crafltttudincm. proteeli (oliqucrauoncac culm for: fcn[i:t. De udtwc fup« qussdam diaJ, De craliitudine oihildico.litjuidcniWKum iatis,inpinpui, lrnviui!L)l(iIitigts, majui ft: Craifius provenjrc,

*f SUvttsni, nwnuUt *".<iu>n. tvglavir"'', & tit tibi* nucuU txpenunt. Priusnon l-*r^bo, u ifi dicainui fie capita diSa quod folliculij tontineniur, pftriu* e*wti* Hippocrari , oon <*fv„y(* vticaatr. Gale

p a i f

II cap. Jit"/u *Juicier* ilht rffi, cm$-*

™?IB #lll n/t Idem todem Up.

i >

tjuidtm tnitbut Tubi\ tb tgnefurgmttt'cirtuli.o ftrntu' fiuum rtltqui. Aliud *q„„v\ c*(t Galenus lMacit»r.

pp que *rr>4 cv^Jii allii ca

cff. Jrb I dc tilhihs , quovclutt ftilofift>"l

::n cxplurat. J-rotiamis *twi^-yt* «ponit«

wJ«. J - f H f O w '> " " « . ' Ariltapliithi st"5cl5oIiil«S1^{lt}J"

2m-

*iumw, nrt>rf»j~i.mm*tat (fmiektaffu tilt txifitai pilam lajumji txtr* qtn dritt.fid ntrtftm i*»l*.ft.*

#>iv}{ *iotmur nlhtiiuintxttriiTmcmbTiint.* Suiti"*[1]"

•:••- *txtgu* (faJlitur.niii (JiMimw.** pod nCnui Crscix lutu li^mhcaiionctn tiabnilit)

. - : f

':r«. *milirr$y*t*jta,f*itm at fHmafwftr frmnmfitQtm-*

*4lp.4b**it* iui ic-or, minim,^MJ

fi

^ « * j f o , i t in, radiii,"lrpiiur i male[1] %ioM i .u bus Jibrw iun t['lifle o • us p.pta }• obieperr • [a]"\ OUCTVJOTC l*tt(Tiit«rf» 1<:rifwni,mi:is LeAw aJe-t, L-' m lir,itfud w m n eft, ailium ^lun biis veituii tunins. t»"

et CoiapcOi cilcririincitja* mba u-

Flai»Cr[b. intqjhe*po« « , «

fMB ml J X .: : j.r.:m fcut. S .c .c Mm C >iu-

melliltb.it.ctp.j. !"

• •<*,£*„. *i* fKticfSTixiur* tn *urnvtrfom V*'*'?! mttnbtnu. rr.exfliributtMgmrHrmirHucfm. a "> •>" ftptnnm velhru.* Super h» membranij capilln al'""" fit taaiim -i-ftor eftTlieojihrattitt. RfCemiores pwr« olfi [«ivi gencr* dclcribunti rulgarc ootmn.de Cyp"[a]

slum ?im, u *akmmttifium (fd* eft, nudeos)

.'V"'

.™*ltl!**fUkmv*ixntii

Allium.

ftem fenttpt&rftfputo, demit rum ttriua ftinM wilt runt

ftiffi[illegible]

ru CJJIMII incrtmintum• JriiJe *j»ir.]mm ejiiltm* Ui<nr, *tmatfi i irtJtinjvpcrfittem intoiqmrt,* (tf i» *ttrrsm mflrTHtrtaHVtHiet.jMii viflur* cafutfimi •.\ gut m ha i MM. tctnfimxtiu,* ituwrom *htrumptr witumnumftxi itbtt : m*m brut/ijli MmftMjimpiWtBhlr : fuoi nrc mrtlft Itriujnt mttifat: :^ iincQffif,tiultciiit>»f»>tp)tmiim* iilmm.vel *vffitmaftntnittne* Hits pxiith mtr.fit • *i A qum&ttttnqut vtl anftrtiiMS ,vtl jam tmiitm <n tjt-n~ taunt rtfJHtmoft, f;riijhi>i,tt> in tti hai,* JBI/W; 4«f ot-

rtUHtmr, Mi tnummr, uc tana infx tet'tiun fit uaaiftif*-*

ttiun fit uaaiftif-*

U, tSm'fut fi(rt:pit,iitt

f u mt'itTc,iKqatm3icjitiainb4i:iiitna JtrJre. Multi ttmtn /•••' •'"'" tittniM \am\tim mt.Jut ttlitir menft DcctmbTt.fuicU riftr (ffitmt i/rjtpeimirli df cultu& linonealliomtijCuIgiticJIa. Qiuelutriex PUnio diximoi dc allii odgrr, ea c* h^t QilumelW toto tftfcripfiflc eutn palim fit, "iiuevcraJe gtnninithnt «(emineetTPiOj>Iiiafti>.Ea lamcn inrninu

ir«i)codiceal!icrl«B[11]nriirtireiiD[11]tP

ir«i)codiceal!icrl«B[11]nriir. tireiiDirginalitm

jjjgi potefV, atiCbuiio Salmsltocw Uir

dtlnjm (3 {mine fttvtmttfiitdtit.Vnmt tttim ju *icT4fJltudiiitrncJfitetift:it-frqt>tntidniditti T,ieittocm, tmttur.fuUhriiifijae* M'« *rxiitimitrt:* jfuiian. Thcw-

raftuj -J>AI*<, *fr.tilmtim,* Sfqiiituripid Plinium.iw

(1") MM wa *Atbtt-Pdttdi** jut.* [n ittqro cod ice tcflc

'i>nolcpi,[or] *tmarijueri zmia fitm trui*'* Se(i ffr.

"eri" ur, noift jul is. E th*c e«ofi cur Sal m *« ™'e-

. fM <nc»,^[lirr, <tu]*tisfjtit!i ei^rjii f vtid*

. IJL-mmc rqne dic reifluicqaod

Thhnft

gllii, fed w j ^ * m, viridii w. piiafijtuun in can- fuc uudtw gign«- Hujiti bulbas »

ac As prio diximus, reflat de amphicarpo nonnihil

> f ^ - l o f u r , d

ndd.m.

pro-

pjocioribni nudcti , ipftfqiw niidit, ae iwa convcd it is compofinK.membnnartmep icnmffima sc dilute purpurafccrite.builsum ipfwn quoq; cwitegentc. Folia hu|u) qiulia iacivi wllgwtifea nonnihil miiiorai elultcnliu \xro terc»icabitalw,glaber,faftigio capitulum profcrens acaniinaram , candi J.i mcmbV-iiia yelatum j qua •per mMut'Wtctndifnipra, fruAiw apparent inftar piluUrum.arbicularem figorarti tab ei ices, pita inajores,ra-'cctmt'tm cnlifcrencw, colofe forisputpuralcentiv, led jxjjpa inrcriote Candida , faport- &. odarc bulbi nudeLi. I jpn] (j, qu t' n t c r ram defcet in pTamas fuc c t e ft m it. 111-ric u i n i/aiti'". p r*tc r not a *s* tra (! i I a I i Col unic!! .1 ti llicoj'hrilto; difTerr, quod cau lea dole fca c multo proc«iore, plabto& u-reti, iiJiw loii);H.ntotit.MH. O d o re ctitro cil praviort, quod obfcrvavrc C6lumclta, & o!cuc lilt ulpica, ^uyptiuin nc^aiu nlicores j;ci;i;re a> aliis dtvcilmn, fed vulgarc allium dcnfius la cum, vcl ccnuori (bio caput unum accipe re, quod mi (cutefcertdicuni. EL h*c de (atiyij aUii^.»SnpradiiicicDii>-fciwiOe, allium V4l domcflicum vel fylvcRre cne ^ ophiofcorw!aal>DCtrocjuur.Diottor)diacitaiolocorw A •pi •'»» «M<» i[|i»n^ft. «FJII!I4"« , «B Sf *diuAfylwfirt mini efbiofioTiia** , **W ** tm£aiittim nilium tpptil'atut.* **idem codem** *cap. nt* **M « m.irtgt, T ;^IW.^A» <^H«>-Q^>n;° »W l'»Hll""'[*~ J f i ^ . f ' o il** *ffit'Ut Ijitisum* **mt-***vttinum,qtt*A i$ tlffhajarAm, hstrjictrrnnumvotatttr.* rice jnCat^ar.codice Ionise alto Lcnfir Ingnrrfnr.ti'i^i

Y«,T(w T<.i:ij:«««"(,'/<^ii Tii^iitHHQj^jfc'iw^i A ***" lfiKi>m<$t-* **id** *B&.,tt*fhnk»wdm,qiiBAt§jt\ittftTtJctradt*, Iffirutiiti4ltw<ncmvmutr) , KJJCIIUI m mantjttn <$ tfferii ctlUtnii* Simile tR afbufontda , iritmuitati faint tatm.* Duo iraquv- Cunt allu lylvdtria , anguicum, !f ccrfinum. <• .ror ununr. lantura rylvcJhcaf>af>lcii. * «wik» ri A' 1 **»f »>j inmntf. Tt it a>e<«^ i • W «Jaa«>in ^l..Fs:., (n A •< sv • i_____.;:, _j.r,_...i...6.____-.** *Cttltrum *llimnei; -nfi . i 3 h J b i cfi fcj{ ttir; filvtQn out cm frtt**iui & v ft** *Huittm.* Plinim prefer (stivnnalliumiiiquiteffequod in aTTBnartinirlj'lvcftre. *Attiunt, incpit, tjl & in .unit fftiinwtfctnt, tltm* (lego *a>izttinum,vdjjivrjhf* **/JBC** *jilitim* **; mm :n veteri cooice** *ttiium* **li'piiur, alum lymphytoneft perrMln»)'»e^MM^{Bic} • flwi «fwj/Vuiui-***fntu4lo» ilictim Jrf,ijirniia»>fiMi*at*it*B,.* **Bc** ***rty* Jit pegii abjkiiur, SHtittottt pi* iftstravire ovet, flu* ftnttt mMu cjpiwtmr, fSjiftuiium ctmomtvett,*** **/cpir*. Eft** ***(Sfjh'efiie.ipte.tatfinBnft.-tfiint, tnhtr tr.cilt. Coptic pTXtcliu, filiiigrtn.Ubte.*** **Angtonum4c»ul« feliiffiue i''eq>efitjriat moila maeuloffs nonifo lubet. C»ule(prurnit citbi«lcii,ftriar«,ilioito cniTiorej.infermi pur-**poTafecntFS , (Uperias vsrOvirenrM; folia, ttfrni, ijgaccruave, oblmpa, la:a,& nenrara,- ftolcnltit caadijos, & ferns qooqucfotiortini.'fdm nrfiui inob> longii i canlis faftigio. pediculis jdmodom frccjucnt«Kcopiofos, Capir.T deindc trianfjutana, iiftjaibas femen nigrum- Pfonciice bulbuscftoHongior.owltiptict 8c tcricdlaco cfltttce implicaiuf, mftriote fede lariot craflior<iuc > iibrasaJi^uaicitiirttnsj natitnrin moiiwfis Alpium jiieis. Huicma;& =ffiitiina, Dl*htiaribus, % angiifliaribus cD: HtH ; volgu viclorwlii long* didttjr, ad Jiffirrentiani Riadiftlf, ^]u* idem **noincti babc[. CstiLiuJii 3c iicCQtri Kft.non mmni qitun** fatirum, quododprc & fapOTC rcfetc. CornWrtidaror adverru* cormpti & p^fttlcnris KriscontflgUJnec *nan* cntitra dimonutn qdsMndanf fiilvrcmscCDTum invifiones, tjiii in FwJinit, p$_r$»itrtini arM(M-i>C*w'lc*frfantur ac hoonnibut j_{Dr}«fti f$_{,,,E}$, $_{ut}$ Gcor^w Agricola in Berginan- -.$_{jm}$ $_{tt}$tjqUi$_t$. Ali i i f liift iimlgionkM. dnoidi doAannli.r, **m line**

menti Cc«dbiw((inp$_{ra}$|jj.hcccIaphofcorodonviN dottioresereauni. Metninerunt V erores fcorodopnU *M* laiqaodporriallii,]; Mtnrampanidpu.Ditt **lp. l».t-** ***n.$_B$h,$_{i9n}$ Qi,$_{tat}$*** **,-;, ^ n , ^^ y,^^„ ,,-:**

perri mtgnittidme, t!n & prtiftr ttsifta) quequt vir'tt«, **dtfiftm** ***jiitritcr is fa rim*** **Eft.**

roJopra/tmJj.'Utgttfiu ISid tern poflidtt.iiefS nVtta. rtioitenduin aniitlopra prnutn Dclonari.Fa--Sum certcillud mediam cjuamfam mniram [wriaij j habcrt:.E«(«n Stjfu^u JCXin fncmorijxoca^rcSoortliutn; ticrba coonita facts. Dt^{l} hie paticaatld.itH: *na,ii,, Mti* <y'>>>cl^i>i *Jtit,* nomw a rMj-tcr acrimomaroatlii f_{ut} fcnbtt.Lib.7 DL- finjpljncdJacuL **CJaiJ(imilftn,K[^ v ^ ^ ai^'a •On'mi'if "J)niiv** ***iiu iiftat*** **ij I*, c^nt^*stjtit* •air>l^ni&,i^j7:iij::JW** ***slUtifmilH iji ej ui Mcrimnui , unitfmt, tncaftntt(nrt.i, wmcmUlmam ;:» rft.*** **Alii n*>i« didattivcilunt.qiW illiutn ali-**qtwnmin rcddeatJd qum! tcft$_{atur}$0iolc.& ct-pcricnfui^iiseiiamortctni.taailirrillb **t«j?H(i*i' ciwiu ""t-^inrcjiiitridarcinTNacur.yu. ft.** lur qiaPlanra fit ^t.**«™(«jcujixvC;f*d bwban iwmincre. Majrraim illudGenn«iE lumen FuthiTus i Cl J -tiff. cxtdJentiffimoque viroinlittcrisesercitaiiflimo notatut,quod rtortiiumcfTc Implcm J'dq; qBiainlcsi-

2[1]" ^>"/v».-i(,vcEut lexicon jatticum iarfi -tttp««f, »iTH9^.»™(,,.Ni.$_{O}$pl,$_{VUJS}$ OB>CW<=(.< 5 w^aoor hmr NiccJincd« Jvrolopliifta *i*tt -mm*},.',* r»;J.J-raj©', &cdcur OOTadfcrilut qdod ai-..J WumMyrcpfu lib.de *Aatidqditi&A,.* legimr?eorFiicl,(ii$_{T}$iri CbtllTareun-.encum rerfcjt.qnv.i monis*;(l fSordium vcficrc. Amid Myrepiutn Icgitnr ou,?i^'m,-«^ j i i k j B i i w . fmJk iMficj *tfybttuU Hidiur.Sid* quid Fuchfim? p« alatnaacirm fEtidafn. noniii qiiod hndieficofficmivocant.acdpietidumcrit.fcd ftirps potiuB^uatn ii'iGrcd, tum 1,mjni [jordiuin vocani.Nam infra *ix*pt*admodnm nanc di&ioncai •'<•« iiJn(ilccDii7i reribendotn cratjin-• cq rcta_tm-$_{j}$pn$_{?}$ rc^rdi^u$_r$ in entm jee in hicraThewlo-•godii i4-&ercbroialfti.II]udpriifiww Fiichitnt,fctipiiim J«tr*'»liflC

S cord i urn.

*i'ttiw,mc hipiit.Gn-cocTcmplari circj. IJcni FiirMiiti fcrtbfi ip intifprctarione t»»nramt3brtnrcin(n)j Nt<»-

lai fcripru inveniVi *mmfivu* « A M . H C C fie vera, (nee de veritatednbitojLeonhard.Fuckfius quo nominierrafle deprehendi polfit,non video.Hoc addo,unius Ni* colai auc J^yrepfi reftimonium hac in re plus'apud me valer^quam decem lexicorum.Errant itaque pharmacopai qui in compofitionibu^MyrepfiacNicolaipro Aiaphetjda non Scordium, fed rem,quam ipfi fie hodie appellant.ufurpant. Et fortaifis *wtupbatmpf* aiti in Nicolai & Myrepfi fcribiruT codicibus,eft Scordium, *nqhxdmfiv* vero fuccustyrenaicus; quod tamen afferere non aufim. Scordii defcriprionem ex Diofcoride addo.

Hie lib. J. C.12 J. • *fftŷ$9p Qvtivti <& iptuM röynts % 'fruhot, 4to*l%ar* W & ^ ^ ^ ^ ei ^ falrerAld.codex *hpiyih*

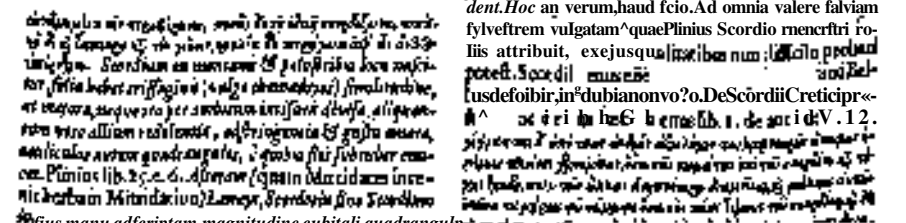

fiica,harent;quibu(fucceditfemennigrum;totaplantama jort$ crajfior eft Scordio vulgari* Nafcitur 'ubique inter ftxa,fecmvids,&in margimbmagrorum. Alliiodorem,ut Scordium refert,& in totaCreta,Jeplafiariipro Scordiopro* mifcui hac her ba utuntur.Hanc Herbam legit imam Plinit Scordotim ejfe afjero.Nam rcBtjfimt difcripttoniipftutqua* drat, t$fortajfe hemini ad hue cognita eft, licet jam oft* aut novem ab htnc annisjemina Vicentiam, Patavtuwquc mifevim. Lolelius,Pena, 1$ DalecampiwProScordotifta* chynDiofc. (hoc non e^mino)falViamjfvlveftrSy &£*l litricum ojjicinarum defcribum.Qtfa quidem mnesjtir'pts nothafpunaqijunt;namneq; atliiodoremprjnt, fquod nee dixit P.JiniusJ *neque vinbw à Plinio attributis rejpondent.Hoc* an verum,haud fcio.Ad omnia valere falviam fylveftrem vulgatam^quaePlinius Scordio rnencrftri roIiis attribuit, exejusqua

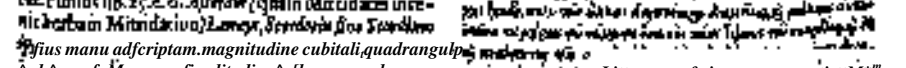

fius manu adfcriptam.magnitudine cubitali,quadrangulp ^uk^umofaM.quernafirmlitudine^ [kgoquercula, quo nomine chamedryn intelligo,J/Wi* *lanuginofisjeperitur in tonto,campKpinguibui'humidifque\ f* Diofcorides *mon« tanu ppaluhribtu.Qmd* obeft,quo minus in montibus, campi ejufmodi. pingues humidique reperiantur,in quibus Scordium nafci *foffit;)guftus amari.* Idem Plinius alterumScordiigenus defenbit.Hoc viriDocli alterum Salviae genus efle putant, quod *\u\gojphacelw* dicitur. dequbc.2.1ib.6 egi.falluntur cameri.Verba Plinii addefe placet: *Eft tSahrm genem, latioribusfoliis,menta^ Mimiltjlurimofq; utraq; ad ufcpnfe. fSmtn aliajn*

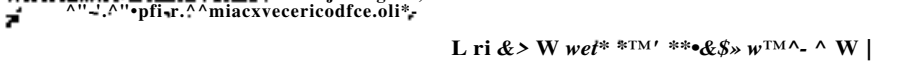

*de OS Tbcriacam ajrreftium bominum (3 rufticorU** genus dUismfmiuutVufknt.* Narrator

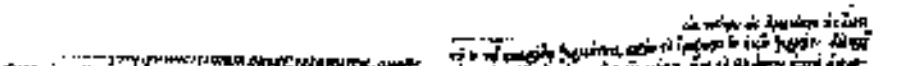

Litter arum£uippemonumentisttM turn, à quibujdam celebnbut mis, cum in pralio interemptoru cadaver a, multos dies infepultajacuijfent% quacunq; fupra Scordiumfortefortuna ceciderant, multo mini* aMs compunuijfe.eaprafertim ex parte qua herbam attigeranh Ob quam r em fane perfuafum eft omnibus, tarn reftili'' *'''' quam noxus jnedtcarmnibus faciunt.Scordium advcrfari.Augems* Buibequms j reap majeftatis legatus adSolimannumTurcarum Jio,unde digrefli fumus.fcribitSimonSethi,.

L ri &> W *wet** *™' **•&$» w™^- ^ W |*

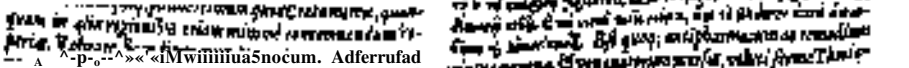

^-p-o.--^»«'«iMwiiiiiiuà5nocum. Adferrufad «osex LretaScordium^uodlvulRatodifferr.folia eius UlP^'Mupnofa 3c majora,ad mentaftri acc^den-''a-u«cnbitur hoc ab Honorio Bello, cpift. f. ad CaroiumClofium. *s^dotis \nqmt folia tomtntofa mentaftro n*rithoque albo* (huic non u)q, adeo fimilia*(mx)finlu pnjtrtfer terram in orbem diffinditur% multu ramu'e radi~ e,dua tnagna 0 perennit */?*(quod in horto colo,exCand'aa-accepi,fed radice non eft magna: in eo quod Vulgo adtertur, ramuli vidtntur, quorum radix majorem magn'tu'diDcmhabere videtur quam *yu\garis)pradeuntibm luadranguhs temento obfitis, utmarubiljn quorumfummatiliK fioresmarubiialbi, inquaJkmmagnaiSdenfi*

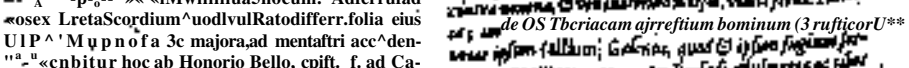

iimilitudinem quandam calonsin[a] » bisineftiwcuralitcr, &»d<>eumfufc·tat particulas roborat, adeo at eas l*dat, c

E £ «. E. C A P. V.

Qua, quae cura cyfhonaque gaudeant. Quae aqua alendis pmgtat Tranjlatime olera meliorafieri Qua bydatide oleribus inna fcantur.*

OI'Av^t ‹g *mv& 7* aft* Ad£*#a $ 6iAo'xo*

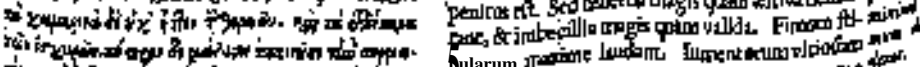

icofjbiB.

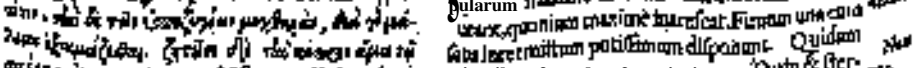

Mf. codice

#vr«

AQuas; fimiaque omnia olera fane diligunt, nunc excepea. † Haec enim fani aspernatur † pemtus eft. Sed bibenda magis quam aestiva deiide- Dulce, & imbecillis magis quam valida. Fimum ftularum maxime laudant. Imprimis autem vicinum oleribus, quorum mitem cruentum deiicat. Fimum uti cum fabis fere omnium potiffimum diligunt. Quidam etiamihcerfetendumfuperjaciunt. Quin & ftercore humano crudo ad fuccum probe coquuntur. Hibcrna aquae cupidiorafunt; quam aestiva: & infirma, quamvalida. * Item qu* ahmento quanquam nonnullinegant,fiprincipiobis,aut c c r imber inceffit. Aquarum *bpnm* dulces gidae funt pellucnae, quae fallae & rarefactu difficiles, notan-

herbarum enim femina invehunt. Sed omnium ribusSccspiscasprodeffeminimeputent. turcxteraquidemhoramatutina.autadvefperam, WUQLMJII nit Kpoftiwotf^iivnn StmfOfi «Mas„e aqua ferveris fole officiat. Ocimo etiam dlc aqua datur. Germinare tuinque colcrias id cxi- adtnadam multa ceoferre credimus , praefertim li

tranflata^neliora grandioraque fiunt: Porrorum enim t radicumque magnitudo ex jrans- latione. Potiffimum autem transferunt ad nationes. Et cetera quidem tolerant; ceu gethyum, porrumteflka,cucumis,apium,rapa,laauca. Omnia au«9:u faciliora prandioraque veniunt feminibusdepofitis,quamfufimfatis. Beftiok mnafcuntnt*iiidba?,policcs,bnffic«,erac«atquever.*^«*, &laaucis,porris,aliifquephribus:porri- appellatae.. Has igitur humor colledus interimit,& *fimusacervatiminjedus. Indoftria enim w ejficabeftiola condens fefe, utinftramentoquiefcitin ftercore. Quamobremvenarifacileeft,aliternul- lavenandidaturfacoltas. t Radicibuscontrap li^ cesneno eantremedium,int rfererereruum S e d nc mfcantur, nullummedicamencompertumrefalefcit. Ergo qux accidere folent ex his intellisere.

o

J.ULII SCALIGERI AD CAP. V.

T'& %upteftf& 3 *f* Sf** T fy&ifa Non tnmu$.Tbeodo- rtu magis. ApcrtiusmoXj$&vtyoTi&<M %«&&»•% Jfpwwi. Illud non eft tniruntjUt fint Qfrvtynfy ik #«f«gW. Sed quotfint tpiXu^in^ - nfffds* £*v7orta'^^iyj*"^™i.cVs$<%fs.Adde^vh>£. aquam fngidam. At doftiflimi quique olitorum e futeis bauftam permittunt infole.qua vejpertina utantur irrigatione. Jfvrpm* Theodorus,rzreh&i difficiles, divmitus. Tcfcilicet auia nonfubeunt. Perpendes & ilia ,M$& i& O%IT$* Mffl/ifr* Intellige per, it*, quia -honfunt ifyrpmn* Turn infert caufacauffam.mwfipfi ** «fr»&.I'<f£;'ir'» M> e(lfuperfiuum:autaddendacopulativa, w ^ « 3 j§ T« 'ariepafa. Bifputabis etiam, anfrofterea erivis aquapr<ztantior fit,quiafecum defertfemina. Eafiqutdem adprata utili expetitur. Atbortis,velhancipfamobcaujfamma-Ximenoxta* T« 5»fi4*, pviffy* pwt*, wn&iw*\ fibeodorus omifit, yritSp* pvtftx. Ego adder em etiam articulum, 7* ?$*$?** fimum &ervatum deprehendat beftiola, fubit: & quifcilicet femina. Defluviis vero aquis quod hie aity non tarn fcit in ftercore. Qua^e venari facile eft. Idem eft, befacit adhancfenfwtiam, quam contra, N am fi interficit^ etiam gignit: quippe Erucas, (3 HmaculdS, GJ ali,d. e«frfrinffw^ 0 ^ . Theodorus, fervent! agua, fnak. Calidam namque dicere, fins eft* Honfolumvero tnertdie rigamus ocymumfed afpofito panno laneo propefitem ad eum i pelvi aquamperpetuam derivamus interdw.nonuautejnamovemus.

Idque animadverfum ah aliis quoque ante nos eft.

^i^^^^^mn^i^affi^oen^. Theodorus Idfpwwi. Illud non eft tniruntjUt fint Qfrvtynfy ik #«f«gW. omifit bancpoHremam vocem. Lego vero, utfupra,<Brifft*~ Sed quotfint tpiXu^in^ - nfffds* Animadvertemus,fi nihtldcfit, brevttatem oratio- £*v7orta'^^iyj*"^™i.cVs$<%fs.Adde^vh>£. Laudatbic nis» Aitenim^ra$-cmpn{. Nonpofuitalterummemaquam fngidam. At doftiflimi quique olitorum e futeis hum eorum, qua*% wpH V'^1) yA/^®-. Theodorus bauftam permittunt infole.qua vejpertina utantur irriga- hoc ultimu non agnovit, Nefcio an y*ixfi»Jcribendumfit. tione. Jfvrpm* Theodorus,rzreh&i difficiles, divmitus. VL'K^WK Myt&iiffx* Tbeodorus, Humor colleitus, refcilicet auia nonfubeunt. Perpendes & ilia ,M$& i& 8e. Ham eo verbo luxuriat Thcophraftus. O%IT$* Mffl/ifr* Intellige per, it*, quia -honfunt ifyrpmn* QHtimfn ri fy&iov tivMrmn. Lege,dmNrm. Intelligamusfane, acervatofimo non interim beftiolamjed defre- Turn infert caufacauffam.mwfipfi ** «fr»&.I'<f£;'ir'» bcndi,ut interficiatitr. Iccircominusfidelitera Theodora M> e(lfuperfiuum:autaddendacopulativa, w ^ « 3 j§ T« tranflatum eft. Sic enimfiripfcHumox colleftus interi- 'ariepafa. Bifputabis etiam, anfrofterea erivis aquapr<zniit,&fimus acervatim injedus.Induftria namqjbeftiotftantior fit,quiafecum defertfemina. Eafiqutdem adprata hcondensfefejUtinftramento^uiefcicinftercore.Nort utili expetitur. Atbortis,velhancipfamobcaujfamma- igiturftercus eftquodinterficitfiineo quiefcit.SedTheo- Ximenoxta* phraftusfic ait, Humor colledtus interficit, turn aurem fimum: (Sfihtotsw-rnXufybeftiolam. AtiHui fimum ilia invenit, noniU fimus.Animadverts piculum adfubftantivum fal tifyfa.Etobfervabis>w &. Fortaffefuit c#AV. Emqtdarunt ex aliis Codidbus <es&vQ*v* rl tmtmimu Uihi magisplacet,®&<mnm*g«v. Tbeodorus interferere. Negat inventumremedium adprohibendampulicumnationem. Noftratesfulicesqua adfubftantivum fal tifyfa.Etobfervabis>w &. Fortaffefuit c#AV. Emqtdarunt ex aliis Codidbus <es&vQ*v* rl tmtmimu Uihi magisplacet,®&<mnm*g«v. Tbeodorus interferere. Negat inventumremedium adprohibendampulicumnationem. Noftratesfulicesqua aitrrandiorem. Idem Plinius. Nos vidimus ac quotidie ratione non naftantur, docetfuperftitiose Plinius in xxx wdemus genus quoddam , qmi tranflatumpejusbabet. Kq id TUV fa<pe»i&,,. fyaphanum tranflatione fieri aitrrandiorem. Idem Plinius. Nos vidimus ac quotidie ratione non naftantur, docetfuperftitiose Plinius in xxx wdemus genus quoddam , qmi tranflatumpejusbabet. jtyiM*" A«V«rq. SiccorriguntexTbeodoro

IOANNI BODJEI A STAPEL NOT# ET COMMENTARIUS.

Obfrija olera fimum aqu amque diligere ait, rutam eamque omnium minimefimum amare Plinius lib. contagione fcripfit Theophraftus Palladius in Martio ait, Rutam contentajoca defide- rat altiora unde humor elabitur. Oleribus quare aquaiopro(it,caufamredditlib.3.deCauf.cap.i2.

Defimorumgeneribus&qualitatibusvideatLea-or cap.8.1ib.2.hift. Quo Ledorem remitto, Videat etiam qusc in libris de caulis Preceptor docet.

HbM* «W* ™t>^f «JI« wqmt quam tftiva, ti imbecillia maguquam valida. roftremum rationi confen-

taneutn eft. Secundo, ut alibi fufius dicam, placere aqua nutriunmr. unDecuila, qma ftumorem inutiliorem: utique tarn diu quam validioraretinere nequeunt, aquam ippetunt, tan^uamalimentumnotum. Sed cur hiberna magis cupiunt aquas? An quodaffuetacopiofioribus imbribus? An quodhumore majoreindigent, ad radicis totmique nutntionem.nec non confervationem; xftiva vero,quia quotannispereunt,minus aquas amant, contra magis diligur* hyberna,quia fuperfunt ?

Optimo* inqqic *aquas dukes &frigidas.* At diligentiffimi quique olrtorum è puteis hauftam permittunt in loie,qua vejpertinae utanturirrigationi. Idem aliquando f5? r^ed non *?ne damno*didici* frigidam meliorem. i^ahdafolum facilius in rimasfecatur, quare folfut*-lens, non tantum extrahit humidum vefpertinum, fed' etiam *tacilms* in fundum terr* penetrando, humorem a natura confervatum &abditum, in terr* penetralibus mixi consumit. Adde, quod in vaporem fervens facilius ... Palmae inquit, fefe; ... ... Aliud jiuinn, anuajuvan. Amantaainem ... fedo,uti lib.2. de caufis cap.7. dicam.

Plinius lib.19 cap.11. *Cateris dulciumaquarumrigua projunt. Vtihffimaexiis,, quafrigidiflima*&qua ptujuaviffima : minus utiUs eftagno, (£ quas elices (tllice s)**aucunt, quoniamberbarumjemina,,invehunt. Pracipui tamen imbres alum, nam (3 beffio'ta innajcentes necantur.* Ex his Aldinum & in Germania excufum codicem mendofum ac depravatum effe, vel Plinius ... nusrecte hunc locum exfcripfiffe, apparet. In codice ... pretatur tamen Gaza, ... quod depravatum ... hanc mentem effe Theophrafti ... aquas illas terrae etiam ... Quod fi praeftant ... ive<Jto earum femi-... fperanduminhc ... cruda non fit, etiam pluvia ... ... Plinius ... quomodo & Theophraftum ... herbae aliae ... *K*,,?A «wuico; quod ... Quod quidem in prato ... ... De hortenfibus ... agit Theophraftus. Legit praeterea Plinius ... ... ventis proficiuntur.

Optima inquit ... ... credatur: Jlegligenter cuam hunc ... *nun & bdiiolx tnnafcentes necantur.* Theoohraftu* h*

... ...

diana etiamfatumeelerrXl«JZ^T1

... ... Scaliger ... Sed hic non eam Gazae, qui Plinii error. Plinius loco citato. ... *U,maximeforri.napique,* f alibi* jam dixi s»ve*p*<p*»$)** Plinium confundere.nec ... Theophrafti ... Theodorus ... Plinius & quid Scaliger ... ... ra non numerat Thrnn»1~a ...

Plinius l.*.io^.^V ... ... Theophraftus ... ... hanc beftiolas ... Satis aperte Ariftoteles lib.5. Hift.animal. c.19 ... ...

rinpanh vi k ... ... Vnde qui ... & nuL4»Nocajigerij viaeocremeuiaadverluslIJam, apua Columellamlib.il. circa finem. vide 8c Geoponic«> audloremlib. 12, & Palladium Jib.i. de re ruftica.cap. ^fj *eruca &vermiculi. ItemUcluas (3 oleri, utrtfque hoc amp It us limaces i3 cochlea.*

Plinius loco citato. *Porro vero privatimanimalia, qu* fact I lime Jiercore injetlo capittntur condcntta. m tdjefe** Theophrafti verba de hoc animakulo, feu potius iofe- *&o,* doilliff. Gaza non recite percepit. Credo quia clepravata admodum.Re&c *x&nxv&iht vertitpomridd** Etenim diftum hoc infedi genus ... *rum,* ... five ... tondtre. Hehchius ...

Depravatus icaq; Palladii codex J.i. de re ruft. tit. *fr *&nn<9eih* Graci vocant ammalia, qttcefilent hortu nowe.* Formam faciemque defcribit Ariftorelcs lib f. de hift.animal. cap.18. ... ... Interpres Hermolaus, aliique ... vertunt. De blattis Plinius lib.11. cap.28. Non fatis, ut dixi, fideliter hunc locum Gaza reddidit. Sic enim legit ... *acervattm LolleSus. lnduflfr namque befiioU condens fefe, ut infiramento qutejbtt in Jiercore.* Si quiefcit in fimo, non itaque quod mterficitilhm, ftercuseft* Senfus verborum Theophrafti hic, prafocouridem ab humore colle... facile intcrimi,ite facile effe earu ve-... liquidem in fimo acervata exiftat, ac in eo incus dormiat. Vulgo legitur *a>ahvi1«J, mifcetur , mad^ ... fimbuitur.* Quod eft prxter veriwem: Senfus ipfc ... *cxisllt.* Legitur in Aldino Codice ... *laborii arnica.* In Lugdunenli *Qhwfommiarnans.* Utrunque falfum, ... *corisdiliginslegcndameBeGcopon.* Audi, lib.i^.c.9; docet» *MS ...* ... ... *ovillum recenteJiercorefhnum, tfi ... in profyndum, fid infuferficie^ inv... ricidis rep let urn. Si vero iterum idf... Eft ...* ... Videt lector cur ... Adverfus hanc beftiolam idem remedium ... Palladius praefcribit. ... *%uu reveries ivi antrnauu* ... *reyis, genus omne quod nocebtt extingues**

Ervum inquit remedium effe contra pulices. Ineptc fatis hunc locum ... Plinius lib. ... *ficutolerumctc*,* ... Tres fatis craflbs paucis in vcrbis contmificerrores: Primus, quod ... *napumverterit.* Alter quod ... Sedfcriptumfortaffi* ... Veniflimilitu tamen anagnofteni ... ettKgiffftcFhnmiu non fans attcndifle ad. Tertius error quod adyerfus crucas pra?- jTt.««nKraftusadverfusruhces. Utcerto fciat letforTheophrafti codicem mendo carere, adfcri-

... ... *Olera a pulicibui non corrodentur, Ji femintbui ipforum parUm erviinfeminandoadmifcueris^hoc veto vel maxim* raphanis & rapis conveni™s cxiftit. Ahimagis neural**

Vrafertim cum braflicis ... ... J9fifito ... isjilvefir£pr ... t4fimmavtris,mcorrof4Autemmaneminjefiudimtefit^*

confe$_{m}$*j*$_{nat}$*4.VideztCohmtlhm6L* Palladium lociscic. ledor. Nep *hxc* adverfantur Theophrafti verbis, qui nullum compertum medicamencum aic, ne nafcantur. Aliadnafci,aliuderodcre.

Pliniuslib.io.ca||iib. *Etocitoumfubcanifimpaltt* fcit.* De coriandro nihil. Lego cum Thcodoro c;>«rin. legfus id poftularc videtur. ' *

K E *. Z.

C AP, VI.

fernina, qua imbecillwra. Item de nrvenfibus ,Jylveftribujque; ut rumice$_{9}$ *braffica*$_{y}$ *rapa, taStuca, equapio, paludapio, montapio, cucumere.*

SEminum Jliafemiora, aliainfirroiorafuntad adfummam.omniafcreacrisfaporis. Infirmiora vero gethyUm, id enim durare nequit, acriplex, ocimum, cucurbita,cucumis. In fumma xftiva magis, quam hibferna. Sed inter ea, qus maxime durant, ndlumultraquadrimatumdurarepoteft:ita fcilicet ut ad fementem adhuc utile fie, * Sedbimafanemehora, tnmanihilferedeteno-f Sfid»»;. ra>tquadrimajamdeterlora· vcramadufum^ef^ cibariumdiutiuspermanent: quanquaminvalidiusf^{4}- * ai$_{ant\,nec}$efle eft, ut qu» partim t refpirarint, par- j^Jj*$^{4u'}$ tira tefa a belliolis fint. Interitusmaximeexbc-| *Exh*k»* ftiolis fieri folet. Nafcuntur enim in omnibus et-ri«. «m acribus, 1 atque acerbis, Geterum vel hu-1 TMorc e^^0 amarareddunturr, &ideoadufum««^e det Siora; ^feminibus. &a ... tenfibus fit fansdidum. Nuncdefy... &ifs> q^tarvenfianuncupaaius,pariterindicare tentandum eft. Sunt igitur quardam nominefo pradidorum vocata. Genera enim ilia fylveftria quoque omnia effe ccrnuntur, & major fere pars afpeduvlcina urbanis eft: pneterquamquodfo- " !t$^{is\ ifta}$ minoribus, caulibufquefcabrioribuscon^ ftant,&iuccopotiffimumacrion,vchementio- ridrVtfiritbf ... guftatu gratior, quam urbana, tamen fucco t acu-1 *Aadiou* tior. Quo praecipue diiferunt. Orania autem vel ficciora urbanis fentiuntur, & forte ob id ipfum magna ex parte acriora vehementioraquc func. Braflica praeter alia modo peculiari caules fortitur. Rotundiores enim leviorefque gerit$_{5}$ quam fativa. Foliorurn appendicem ilia Jatum, haec habet totundiorem, & folium ipfum minus angulatum. Nam cetera quidemfcabriortumcaulibus,. turn foliis eft. Rapa vel radice longa, & modo ra* phani, breviqae caulc confiftit. Laduca folio bre» vior, quam fativaeft; idque confummat||p acu^ leatur, & caule iSmili modo breviori perficitur,. ... gare aquam intercuts dicitur ^ Sccaligineir^ar-J^!^ cere ab oculis, &?rgemam auferre, cum lafte^$_{\#}$riWH mulieris,j * Equapiunf, paludapium, montapium, * *Hifpofeti** tarn intet fe diitant$_{3}$ quam^ab urbanoplurimum»w$_{r}$ difFerunt. Paludapium enim, quod apud aquasda^ ... futo confiftit , fed fimile quodammodo apio eft, odore, fapore,figuraque. Equapium foliis Vicinum paludapio eft:fed hirfutum,' &?grandicaulc eft, & radicem craflam modoraphaniagit, fed tiigram* Fruftum quoque nigrumproducit > ^agnitudinc ervo ampliorem. Ambo utilia referunt ad urinac difficukatcs ex vinodulcialboj&adpellcndoscaU culos. >Nafcitur omnibus locis, & lachryma ex'co myrrhs fimilis defluit. Qijidam in totom'myrrham id efle affirmant. Montapium majoribus e^iam difftrentiisdiftar. Folio namquecicutsfimi. le eft, radice tcnui, I caule anethij

< **4 n &K[,vtrt£curt/tut;ti tamcn. Datnr in vino i aaftero gtati* mcuflruo-1 G

ivcnanr. Vt oicumis sylvestris

] L! 1- I I SC.UIGV.K1 AD CAP. V.I.

.-tinr. ir (!- J r»r- »

;usu«m. ¥tth»***m>, /nqnvfriolir riouUBcn. :>„«•(• (IBM

l6 ANN IS BO TAPfcL KOTJE ET COMMENT* R. I L'S.

- Will WW I' '*. '

<rrb»

gf S

ttiit tit.

J

Sinapi sativum erucæ, ;ut Rapi Fotio Lob.

quod aligendum semen scribit Dioscorides lib. 2. c. 184.

inttini mriJ

_J*M *it£f*l J* ism ft'fff vtnit vai/ttttr** i 1 i cm teri **Pilbdiui toe* cuate** ***utfiiupi* — C/J«^ JIWJ *ifiiti* fljim,** ***UxddtlitUT^tttmimtfftfitlbimJniTit,*** *vtivjiMtv.fiuttiT.* **Gcnetadivcrla iin..i 1 [ion 1 1 notfilB** • •• **PlHiiu»trb** *tamtg mtiwneias*. Sr. toet) DfiitnuiB]Ep'fiium.,iihc>)itii[c! n»f) ifftttivtrtmt, lifiltrivi.*

cs.linipi jlnid rapj.aliiitl spy, (album viil- luiili iihud eilltae folu ; niiuiJ til,qua hirliiu, qiwaipera, aliuJ umbsib iiirpuroa, allu<i inditura ubleivat^ot, (Jutjd rapiolujeiijid *om*

Siliiapi lavc-risfolio. ^

lod afryfivelavtrii) (juid'iir. **pi"o** li::V'>, qu:d]>n ['rulyj'vtttnhi!jtm , utl

A'».i lihm. $tc **Hmic^fcinie*c.iil"tnolifro.ul rcpetit, cnrreximiw. uobitac mat;«iis Scali^tr.iurmji Cedit annum. Li(t«t eniin** ***y*** **'"J tnter^umctonim TO- tas Hcnificat.Std j-eri«de«!tutnim** ***<vHfr»»'s~-*** **urif^t |«gannJ5i iirn enim fenT"" «"(>•"'''cllllli* nc nil., redftunifuit fenfu. Proi*!*'11 • I^*1 ijfr|"-um pUnc, ;«'JVnre(tituNOJjrjtae[iimmJnirw.i vermilms It fupra clurtbai dociiti in !nps,<;t«ni 111th in lib. dccai rnicmitso.**

Ajum Jfi-

rrrui *ttf:ib>uint- moon **c!>. 1,:. ii, NicamJrj .Scho** . qui N .il«"im ad- dit p«3 i ' l«t. ri J, V^»

,bmUfq

fc. / Priu iriTiu* Omnwonoorete- TM- ? * " Ulcnmr. pu Nicandmtn in Therfaci^^i^ feribl oblervavt, i-jai: me

ofus Tlieophraftm lib. i. hiftf sap. i S. ubi ntfcioan fa- *iRTCCtb rCtVUX, (Sanam qtim mmlisiviii:i«i,* cum tpli **ruw lie Jicarur, Ladrmrepcrnur aW Uiofc. lib. 4. ite :n Theriaas.'^**

b&ui¥

KULJ jjw nj fiti.O- J; >d hbidi- **inKJuc vcnci;** :.i»caUac •!. o. icfte V*rroi 1

u 'ilicujjiirilli" iini Lb, *6* 1 i, f ubmno - I'oiutareait, arburilquc 3d<(Jila ntiamn.urde *z* quibttUam -oltiMrboi vii-iur. Abfvuimilin-.-i.ia; arbui !i'J nitjli^nolior, liccior Jd tqiulnlxTr **eft. pramrciiqaulalcftnisjib.7. de betto ludaoa ctp.Xf.** *Hr.tr jHitmmiyfo* *•'£>•> *IW* Jrht'rumf, **quod** ***olau IDUDJ-*** **LI III 11 mm tui 1 Iflljj. j; iM 1 ,iia:ii J** ***rm-itanAi'.**** **nuii Ji'jf:; j IIUW.I CRIMI Jjin** ***vttteipiH&tnt,*** **t(.'»JJfx«Ji**

prrfrvenjfci HLMijijjctytteattrritis n out teeumctptnmiftxetja f/J.Vttba h*c A> cuJicd 11U7.cat1.2i. «petiiuitar,ub

*Ait i^*m»r Puf^l ^ iOT ra *»c V n!]iarii f'JiJ & K ilc iit hur

arl'Hili'ulM lipvliiBIii'L'iti & magmn*dinrm tulmnl .-itioresotiltrv.trui: I :i rursi <]iiu moda cucmiU die ait "Ihcopbrj: ei!4(nli .jrfJi^sLiir mureiarqacCl tVuiKcm cifemtimtaijnt hil^re **!oli4,** et *ltmax.*c* *~ vullii'nc Q*fii,quodlib-7_.c^9.i.a: lil Lib.p7.cap.iT. Stnnnjat"|(:rn»r!.!:b.(.<Wo«ri'. t iit* 11] I tu ra sgit. cap.7. lib.f. d« CJ•. li- .1 Hilcrra tti^lMr reikl.uur-lib.6. **Op.21.** denK*»ic nd r.-. l_. tea e 1 ita (idcat ititoi, fi ooihas tmtn. **fei** • riiic hJL inixlodeferipiiDncmcl.^eaim. RM» b i x . L11kj.cap.ll9. •***" ' t " « ' ai « «TT^. .. a, *ft.'1 j.*-1 r> • «BM> .X l b

Ruta.

fcodetn lib. ':*'/'"*" t» ^«j«;)n>,,i_w,ft_ni_1,-'(,>.Lib.J.cap. 2tf.' tr;- toJiuin »fpfw!tites,ubl rccens n«um dr.fciibfcodorem ruocrerutr. ;,* j ^ £ j , .-(B^i,^_wi,*_r ^^.'-n. Qns T? *['] a c deicriptionc rutam non noTcat » Gtnora fhcDphraftusagtHjntdui). Cyli-cftrcm &<iomdticank, AylvciVrisfaiiv* *GmUshd^iiSeit* iimrn qLtni IVIVJ- jwts fi/ljistninoribuswulibiifqHcicabriofibuscoi'iftct, fuccoqucacriori, lice nt«ivclieincntiorJcondiltur;cuiii etuiDQ[i(Hl oilorvin lpir««injodom ragraium Jibtf, decaiH.Jcnbit.l niquit alum hur ten fern, Jequuliaacnui egi j aliam lylvdhem monranatn. Sylvdircm Harind vcl Harsnalaui fylvdlrtm monurunn unum id gcnuj *efft* ex bis Dioicoridisvertiisprotwur.

jfrit,fitni o fwuqp «cf;nr tff, £? m C*to <*Um*UX cji* w«n I/I *kattcnfiigtntttt JuitflhTquMiuxtifutufttt-* «m« (Vi.lelib. dccauf.6. cjp.ai.vidcannotaw. Qti* apud, not proi-ejti: ptopea c*li t'^ue huaiidiutero it. Quod (I monti-

Sylveftris Montana ruta.

sylvestris montana.

sylvestris montana ruta.

*ftTcmTtttamfU»itnC'iff*ii«Ui^ GiUiti* dititur. *Eruttx ell*b una titiiite camplurtt viit* *iifiittcgr*vtalfHti!/u:,fi<irtcindiJ»,C4pi* *f4ulejujrnfutt>4Titr4tiu)erihHi:<]u* n ttnftaiu , tn qmita ini/uenuinjcnstit rtfc»m ir/i afui.td Aiuttiiina mttxrejctf—fait* *hmch*mu!tv<K*xt,SjTibrf*f*.lGiicnus\ib-6->* ''- Diolcoridcsautem Syrts Bciafa, abaliif Hirmala; GajennscontraiSyrisHarmala ab alus Befit* appellari fcribit.Uttr *rc&b,* me Utet. ecntiona: *Grid* pro •D.IUI>« jr,^ fc *xufiaX* dixc- t. aurito1Ti^»,.il.'wfioV(^w. Apud *JEginevtta* *>*» Icgitui »»* , ** A »t^tiu W><Bij /SIM *Jffumt,* *cum mtlj ftjvttfim>tuu,ii»tm, fiquidem usitce am* tjf, fitttvne c*afoii, in cuSitbut ttUiojgfu tidsyiufifo pro* venit,* Gstrnus liu. 7, (Imp)- /ui>*.B»ii b

iibus dicirm, tujas iconeni aiirRttiilcu vidcr Iciior, 4 ndicc mox complutes pr°mit caulicul™ dodran[ale5> pluribuirainisde'naicM, es viritiiDigricanw»,folLicirLa IJQS vircnm, «ri* dt(ft^:tlt'''l'g'Cri1,JUJKiiftioraq; quam ryJvcftriigrsvcolentis rue*,Dcnfa fivepinguia,& car- f fiiguft«'^nw P^m^l'''fcvinM<Jali- ,jui(iquecor»- ftantci ftlio,Jts, multii *m* medio lutcis ti|irii[:ridid. SuccJunr capitula tewnja raise capidba major J ac molJ ww,iri3ngal«'a,in (mibiis femrn m x q u a k p i- hlum.fx rubronigruin- Railii d_url oblonga, minimi intcrdum digitieramcudioem xqiuns, es Jmeo f iirp^rui''^ fritiic. TaK* quandtjdrrurjiiniiisgttaraialaD «ota ulanra gr»veolcnrii ac tn^rati eft odori*. niiMlJb. 2.cap. II- narmalamottaAlexandriam, 4gn> quodam ftcril'> copioji nafa icr-ibii. h«c tratlit. *H*ti»*l* Jtlmtiumjimiu eft mfy* Mgawin oo Dio^putatutii.nonvalcte fimilccH llar- malj; nunc defcfipt*, nifi quod iit fiorc Candida. *fx. r»-* dice nJgriC*«». necDioJcortde»it>cxcmsmolyi:unj W U f ifi line'''''' •*ft, fniaomwioer^otnolyjdrrwdumfimilis) JUG Jifo(i,ftljr/'fi«. *i3Tarcm»uni9inu>inafMeJi.*

motpt nnmtn dedit) atqiie tjutfemmitantamcclebritteitipeperit, & cortnititVftjUt niiHtejint adeo vdes & cxi-

aliquod medicjtntntum. (fai&oidcs feft.io. probi.^4- id Fere dc vul^ari rutaj *Qua decaufi rulomftpiiutUng re~medium tfft jfimt? An prnpttrcaquUtameffiifcintrife trtdunt cum nut votttctttr edunt , tut incommoditttura tliqutrum teaencurJafpkieru , ttttzibtknibibinefiifpc-&um,quem cjpivnt. I tuque cum de menpt eadem,qui private flbiaJfumiiHi , ptrtkipttnintuenteniqutmpiatnfitciu»t,jff*nturque cum impertiant,ne me fjfcinej; er£ocibtim rum ptrtitrb-iiianefoment, tiec quid bsbcnt tut edent fine ittrbaticneliflatii, qui iinkhMtriituri$ir>ger<ttUT. Qjtamabrern fittit iffo vet cum txtrudendui effirtur , ctbut quique'unj* ***tUtusfjicitUr,*** *tielcumititerdiijusperbumorem tcnetur,tormina t7iovemur,($ cruciatui.* ***Igitm*** *rut* ***frttifimttvifaa*** *(3potcftttte calfafforia , vis, quodrecipit eibtt, eUxat, ($ reliquumcorpuiidemajficit.Extfuejitut fiattij Hit fatetttttfiff ttanfmittiatquc ftccdtrepejfit.* Ad**verforiorum auiloresncgant Harmalam Syriacam riltarn rylyeftre-ineflealteram Dtofcoridis, eomociat**gHHicnto , *quod huic odor ilte vehettrtits nnfiratu Jtfit. Quernjiquitfoliv;utatit>ntairiiffumdicit, fciatqaamrectnttjjimofimmtjittm, insdaramprovemjie ; Atqueinter lutactM, t}ttil plurei hibemus qiurn Dhfcaride:,nti!/a minm btc rutam pntfrrat, 13 fapiat odors 13 g"jlv , quam Marl i*W/H *I »i •]" > ' Sy* rw, *H.t* raw *Urn q u i p n*nuj *fecit. Re-CpoodeOf* **non iradiduTe Dio Icon Jem f^ullu & odtirc ftmiletoropeefle, led raotmnfacie, utex vcrbismodo tails fane liarmala e(t ccfteMatthiolo.Ciufio, Dodon^o. Ex femint recenti natam inodoram elfe fciibuni. Hoc iplbannodidici, ruram fylveftrcm cum [Jrimuin exfemine pullular, non inluavcin fptrarc odorem ; Ma jo re fa(2S graveoleririor nulla plants. Idem de vulgar! ruta eiperiri licet. Err*t Icaliu Bnranicjs, qui ruram pra-**lenfern vulgo diilam, fylveftrem rutam Diofcoridis eiTe affirmar.Huic nee folia rmae longiora,nee tenEriora.nec feme amarum valde & nigrum, nee triquecrum, fed teres.Nou itsque harmala. Addoflorcmufcofum, flaveicencem, eiiguis pendulifvc tan turn ftamimbus conftantem. De radice moi divam. Nee eft fylveiicis prior- quia rutx vulgar is nan fatis (Tmilileaulem emit**tir.cubiro plcrumquemulroproceriorem,inmjniodtgi« to graciliorem , crebris geniculis interceprum trtcnus cavam, teretem, modice ftriatum, in purpura nijrrican*** rtii (rucz caules atbicanre veftiuntur corrice) quan**tquc umen herbacci co?oris,taau folidum Sc durum J i radice ad fummuiti ferC jlqur cautem, gtabra, foliifc geniculis eieunr, media inter coriandri inferiorum fo-**

tiorum &c rutae figura, fed minora, in multas particulas

Utas, fed tamen oblongiores dilfila, quarum plurims anteriuSjduabus ad minus iiicifuris dent/cularjs. Folio* rum color facuratior (upcrins.irifenus dilurior. De floredi<i: quodilabente vaivulae fequunturcriangulares, in quibus fcmen tercs. Radice nitiiur pcrenni, lareferpence* ac plerifquclncisKerminiemirrente, minimi digicicraflinidine.intuscrooM, ftfabftantiaaliquancurn ftgnofa, foriscorricecarfioveftita. Rucahascprarcnfis moderaia, caiida&ficcacft. Ruta fvlvcftns ordme quarto, calctadeo, otobacrimoniameiitialisjodice**tar.** Hanc alii pfeudorha barbarum vocanr.a radice loteaiciuorum fewenriain improbo. Nempe mhtl quo ad

facie virefque cum sbabarinoo habet simile. Galenus,

»el ut apud Galenutn g;; ffn-inetam fcribicur, ica rniotonfirmamr, S»)il$_{w}$,, quidam tenfent. Delcribicur i Diofcoride lib.4. c.98. JBA«T$_{W}$F (Galenum fequor; nam male apud Diofcoridem Tcribi non dubito, uti *ex* etymci conftat tapfuqm; f$_{ac}$:[j propter fimilitudinetn nirmmtiratum) <p-ft« n^y^tn* iJet><%« ' »«««»«<*

Cverus quidam Interpres, vulgatum Oribasius & Plinius

ftqinmrnrj.y**

•mi *Si* ««>.?» o* *IJK.(. Tl>a!ieirum folU cniartdn babet, atpinguiora, Muhtulumivt^ cr/iffitudinc, inquibusfo' Ha — ittftitnrprfcipuc in campcjiribui.* Pliniustib.27. cap. u]t. *Tbalitttrum folia cori^jidri hibet fing«ioT"pauh, ctuletQ papaver^,nafciturubique prxcipueincampeSitim. cottlemmqmtptpavtrii.* Vul'/siam Diafccridisle-

Cionem fequiturOribafiM, confi,matGaltiiuslib.7. *fimpl.*

Fft^,v.',»JiW^®-, Obftarevidetur, quominus ru afitpratenfo rhaltccrmn, quodftarimeradicefo-,oln <;m,tm.S$_{e}$dhoc norj n$_{e}$g$_{3}$,lrj$_{io}$rc$_{(}$,rides$_{S}$,qui incau-**Healu** fojiok habere fcnbit, **mi et&un** riua tare *blba.*

Thaliccrumdi&utnvotunr iJri$_{r}$;jE,'A><> *were, tjaoi* dum gcrmina protrudit elegancer vireat. Qiiod tamen hllnm: nam gertnen emitne e puniceo nurcureuro irajus minus vero Btfatoai.magis psrpurepm prof err. ForIE Gcdittum, quod folia cum FrTimiincxj>andu.iitur,ac

l J i J i m u s t i g u r a m elegante*

vircatur. **VenGmi[tus)»»/(TOF'iia$_{l)mi}$j$_{i}$;** Qyod fivefurculMgemculawsproferat.

hitiirimot jaflDre* *ctpam, im<tm vtntrtmjtn ttmnm t<txm:?nirii.<]'ix timinticum (3 ftt JenJainM/dctf,* Sui-

fl.mfis JINILI Wcfiotit,

Nicander in Thenacis*: yAai«£

#fy.i»$aHivnUitf*

none lacuni Sen diaftes

(j & p etruiii

q dkJutn qii^U furcubiginicnUtos habtat, vcl quodcauljculos medulla carcntes *ftaftnt, Vtrmnme* (ignificare *£{«• doc« fchotuftej. Prim camcn trriar-i

n f c T h t iPl

ni[Baulur;u!.Huica[)t>2tlciSar.VtiiiJi.i

Sapljtam vnlyrj dtiSim, eujut iconcm addidt, Tliqlje trnittvetcrameflb: Rclpwidcnt, inquJufK.faculraws, toJiahabet*ccnamita* iiiMitia, (imellige l.edor dcTupc-rjotJbus feu renuiffimij conwdrt foliii non mfertori-

Sophiz,

^W. riJc caput tie coriamlro) ferf woerion: Diofcorj-

" irsquc I Jwljctrum vccernm.'^dio *eeuicuiu czrc-*

Bis C""»*BBttdJ i ^ i r a n

. fed veKribuinuceriij; loci*

, TSeocriti Scho-

" " ' " " Dii-ijur i!«(llie»*'

vwgur«wjt(J.J.rilr)& (

.Pli-

cap. IT.

librovictfiiwcap. H. *EH tultmfyttejl1e*

""'"m&'• k"P*t 1*amMicerp»THIclIaai

jrit:

*J lli„ jr" t*t*tUi •eutyt ptrdttlU ctcjtri,*

p 4 r f «wS" * » " « » JWM»r fjji,

" t t f i l cap.4?. W , ' , «

Lfttt owfiftj,«(J"(« *tUxirrau, tifjihtttx jfftftrrt &M*m ngTtfiem,•/ qtiod not fiijlLS w&fo, fed vttttius tiixmbct* hfiiotfi eft njfmile.* Th top Ilia ftus lylvcftrc Uwnhum Jib.-.cjp.j. mrjforma turnpcr/e(3umeft fimi.Jefacie. Vide iibnimil-duils ubi<Iilputatur,ancmn«i:ls"t->c quond*m fen. Variis,dWeffifijOt in lv>o*Tbsofhtt-(hjsnnratt(iMfdamIafa[hiitedir i ac qutdt'inlifc. r. cp* Iitip'jlsri ennftarc rsditccjrnola: quod cap. j. Iibt7« repciit.Vide eiiamqnf dtlapithi raSke sdcaj; f'cenn-duin ejufiiem libri annotat'imm Lib. 3, de catiT-cap.piimo cnltumuko,Jittiuific'rifcibir cinrereaq[111] euft«uquindamaciitnoniam «hibcnt.n - * i-3cat *Ic&ot* locum, Wttiicatumfapotctn q g pstirTKiam recant, pr*leTenc* faicur: acrtmaniam tamLti haberc ncgo. Quirtd^ravarutn ccdrcctn (ii(pcor,8c m nciis probsbo IcEcrdum mn-c/.i. Ptofcarioel oxrilii femen (uc moi dicamj scutum & acre fciibit.de hoc imcliigii Thcophraft. an veto vox. W aiiud quid, quam acre ffligniricecmtwsiamitoolo.lik?.c.i.aimlbl eft in Iconc fercr.dum fr jcipit.Geo. ra tap«hi p)nra ilfc

fupneap. 4. diiit, hoccapitcin lylvdlreaeurbamim papinir; ac fylveftic guftwi) gratmsquamtjrlurjitm fcribit.fet! actdius. Lapathi genera piofccridcjpropofutt quimiue lib. 2. tap. 14~. ac primum eft osylapathutn, A«"w»j<>i*'*3i|ii"«"i«/*'TM^t^1' 'i/^tw. fwi'i'ti bm, c^piitf •"•« vnjti. £ff « *Ijffibi gentnirm qaeAdftm if tied ixytafatbum IIKMBI, tn fitluJhiLinnjftrtti, £tt~turn «c fummii ftliemm tjrriW jhtjiiAntuhm* <tmWJM-*t«m. In* vctcribo? nofinutlis codiribus[wc fie legunrar'

W it i

tbum e]l tnjgnti qtttid m tqf itiam viribwfUtva. Ceflnm *e tfium ventrtrn *dum vne illitum mttKnitUt com* nwr (fie cfiim l<e-dnoi forctj *itifnittt. raJitti.* Vulgatilm ledhonem pwbat Onbaiim.tiifi quod ita diftinguat: lapafhum *ntxtt'* i^r' **&•.£, «fv durum in 4c*mini (0*eHium,Flwhisl JM« cap 21. £^ (3 altrtttmgenwfti** (Jege/erf, id eft /r/or-*ftrti) ejtylMp4il>um* uatJitr, *fjiitm iinnpuuliu:. ($ acutiet* *bill tt foil j jcrHbrmrsijunnifiin p,i/ji/hitiit HAftrnj.O *.j'* Ittpithum diitum boranici Icrittttnt, non quidena quod gufhiacucumfttiacidtun ftntiacur, uc<wcali»rulgow:e-tof 1 *&£ti i fed* quod foltii jirovenbt in acutum defincntibuS'HcicIapaihigenujquidamiuwioiJ.pThcocriti cfle cooicndtint,rcd nuNis itgunienibprobant, Notum & r i h e b o m r i b u i f « - e d e i c i p t lgo

l«parfiura nt, fy

rtl q p Diof«(Hidctn«

vt t% iftttttt Tj<rf*r*,t$ttfrum Mete berletifi.frmi itjf'* mtfr.In oprimoCatacortiii cod ice, *a** »>»^«J< *ntt &B~mitt* legitur. Q Qpam e m e j w •pprobant. Ortba/7u* *legit a^mu* .>«. -nf«*t*r vmrtim fimilepimt,* Qijnd omnino ver\an e(t tww'F* vcftris prior folia fcrcoBfoiiga.tladrilMjliJ.ri*1* iron vslde Ur*,doriufcula.Sannim foliis eft moliioHburque, & cjulcmufio alciorc, ur< altitudinan non *wo* «(Tequatnr

Jt Hxc dum ordinc p<-nera bwcht Diofcoridcm. Primumcnun quoq ponir ^etiusagrcftc eft; fecund«m fativtm.ac Jrroum ad lylvtftrw redit.Hoc gctua br-ve vocat HorJ-

JAitgitx, Sf f <'« P*'Vf *bJlmtU couth*,

album tfyh&

flri

MHfl

unttufi Ami tumnuttt owWirm

??"i<iicibMrintdtm. Pltniu!fa*>citato.

fi

acida didiur.Galcirjs liti.z.
uw jJibi oijriipatlwm vacat,

*q*jli*4ttm tc vtftt indict. Et lipttbtrm*

K y
Nk*o-
b0l«fa %
tu oiyl»w>lim vocari:, ppcri ^e!tl
f viri dixli quod J Gr*Ci(barbaris A»«i(
lidcur. Lipaihum vocati. Addit vet us codex *2y,«tfy\~*
f r , lki{HidOtibi(iutii[cri(n:unjiq>eri(). Plinius rnmicenfi & lapitlmm canthcriutn yocari ftribit. Cantherius ilicittir tijutis, cni adempti (tint toihciili m iiunluctior nal,ut Varrv hb. 3. de re roihuj cjp.^.id tin era ititjLLif. Cnjus vcrba xdiiu. *{'tuftti tjuciiLJtnmen* ".'J-jci'ir *i«fiitusutn,m (tjhtnwr tqut.Dcmftii tntm ttjlitulufiuns* juiVrrorcs, (5 <J(* *qusdfenun? c*rtnt,>i CMMI'I*
An ^a^'iL- ijpsihuin cnuhtriutit d'dtiim quo4
erutnacd-itneltii; uin lir? Id prxicr veritaiuin vi-
r. Nitn Dtotcor.dcsSttpltPlmiialylvcftrclapa-

capc
liglquciT
f,amtttri! >ti»>
*etUm cj»tLennft, ^ t5*u*,m»hi,*
<fWjcr>in{iiAt,>i>tItui t)tiannruicum,{$ heminimfilubruti
qium raj/in *itittwttm p*fi>',* »« *tbud in retim tgcmt*
rrugii intpiim itfmdie. RcfcrtTragLS. pucrosootslim
' tempcire *hmUqoxnrc* diligetttcr.iirrrtaai liifticcan:. Cred dfim taraen, «niherium diftumeire*U^.v*[mm, quod in hordeum firnem , tic du icfitiuto i n n *mc*-ftingnat. Et hac dcc.iuta rumtcetn Rominj hjnt |>t.in-
votarant, qgnd abea (u«us, non aluerquam *k*
nnu, qu»m rumen telte Varroneannqui Latiui discrun:, litieiitibus e«uf!i folcit. N»m foliorum acidus fu«iis,i qtlibofdjm uon fecus cspetftur.ac lacin *Agtiti,*
m in fijis mstribus Itilirninantur. Aixior Moreti

p vittlnmt.

N iftrt fjecali medici. ac pbarmact>(i«ci acctafam, ab ac « > lijTOfc vocsnci Diofcot d« folia iylvcftfi & e<i-giiii lapjiho Imnlij fflein^uic. Plintm&tivoproif* mum. foliiocucis. colorc c«ndi<tx Nf*. l%cr<inr rr* a t. Njm tiiivumi: rylitltrc folio nnnmiifiumdprFc-runt. IlliiJinilubiniinfoeariiKirci.an color hui«eJr.did* bci.-.oxa'ii (bliofinncolorpm nicriorcm<iico.Oxybpitham in rd quis *mul»tuT,fcd folu molRora, yirentioraqnefiinr,3£ fa/wreacidoSirmM^ D/
; d r t i , *ru6tttt,*
sfru*- ^n acetnfc n o f t t e i j l l a a
ijufhi pcrcipitur, Diverfa ira^uc eft acctDfa i vctcmni orili veI DioftorWi51 ocu* depr*»«IM. Quod m>n 6c vcrifi'mitf ;nuij «dcm ltdra ar«d Oribifidm.vtt Dtofcortdes in deferiptkwic cammific Cf rcrem , qu<yj tie BWfticciriim principe fitfpican nefas-AcctnMin tamen
liiTireruntAdvcrfarioratn
,q
ion<an,niH unintiir,ramu< rmbo.jVmn.mquiunr,
rpi** ini«u. >(*WI poflif Jime" *•*"• '"'*' « « v f r
irtrtiiwifuw. «f *vuho ttttttdum hpiittit. tctiumji-oeto-*
gTc *com* *tri *ctJfuadem : Mlmfui cut tlb attiffnmm,*
ur fittftt fu,t vtt muhtrculii, n«» J»i»cTM" ? Unnus derwarire probatiflimn titcuntiir. FalfiiB* enim eft (plain bw r»r^{orl'''*enn} ruiwln-fi. femenentm oxalidiji^.' 4 *fyfl*'*B&w»* © <rre inqnit. Hoc loco ^ ^t^o td *n r*
rt'Tvehcmemiamfa, ctJorifque dtncnat, vel
acriofseifcc rubcr,valdc
•cjd'im elV.Sf
aic Acctoftr pcrnrra plurj obfer-
lor. riWflfirur3lLc
q
Cfd tandiiia fora fSt i
d i bifnrciu ;

I

q p j m ^ j j g m H s f
:Ti;v)ua,n neftio cur HifpaniMmvocent viilfi
itarn icrtofitn Romanam dicunt, 'foliti fiibi»t«ndo bocc nt ptiiritnum enn'ft^t, ffonnitntitum, led ririusad Jtrmani Mirtnjrn !>oni iicnrict, W ' acurum

vocic lapathura Dodanrui, rercium Dio(«Ht!;s p«3-:nusidt[iqu«iaunvulgiraacttoljmajor?,quanniiafc rocundifo) u owtuJhabcK tmUituAincm .San i f r e<jw ^ apytl nosrcperrwrtnarvisigtifijuc. Vulj^b acett'laro 01 iWaai j,t->pctUnt.Tpbcro(a aJiquindo. f>«l tariui apud new reperuur, nee nig in bocuuconm, *Wniii,* WiiJt*n;J-iJirHn jhqootGuilhirltwiiEocIiiaci HiTpanu'f fawn kffofz.Id prolongs mbcroG; radidf ntMnme luurni, riditcm habelxt mras c lu£eo riibram, conicc cjcnjgtoriiberrtereftfram, Jongam, tuieri[buj tjuibuliijin, nun latncn inultis J Jiutam folia vtilgafK ^wfrolieroajoradUutiurqut;, tircniia, rmc caulcin, ncc Horcm tiifit;hjrcmeeRtiti fubfequcntc f-cribas. Bis sdil: i D ioCcorid't s H tpfwla pai hum. De q iw h* c Taipfi r. *irnKaXm,„ XM'X'"'* in fi'^» d i«m >«IM^Mr. HipfvUpnihuut oliu tit mapiiimiapiludibiHntfceHi,* Plinimlil). 1c.cap.21. Anr.*[uihdreMpiitbiim traduntintguai*
i^ j/ir«/ *bippvhptilutm ttutjutfjrivti.ttn*
ttfptjjiiu. Idem ad tincm cafiiis. */idjccit S.tlo» (PUJUU nnirijmiu} UuUfatbu,i*iins tiuttiintttttitudiHt different,*
H(q tria lapatlu unam e*ndcmq; credidcri le n m
qiqDodveterumntMni>Hydolbi

HydroUp^tlium magnuml.ob.

faciat mentionem; ab iHqnibus Hydro!i ian,"
quod in jqilis iiafcMinr. Boubpathum H b
drcitur i migniiudirie:natfi *ptZtH '!*** *
nibiis apud Grxcon m*f;tiiiudinctti G);iiilicsnt
viut,
fttbtimmigniim.r\ticiipinriSc vid*i_ur Pliniii^vclfaJ.
tern 11 cm f*''i 5^ ™rc aticiKliflc- Serf Jol« Pliniusi/jiMi'
fcpararc, I nf<j»n con junket «• H:ppolapathium m1to
Rhabarlwrom mrmachorum vor3Tir;eoquodmonacfii,
aliiquc, mccijtcultmi botsniei.Rhaba.rbartuncreditierunt, qiiodradiccmhaberetcraffam, btcriorepulpa
dilutt rubeftww. Ail boc pem« rcftriiLicbctquoil
PbarDnacfir*[1] »ofci Rhabarbari nnmine in *boratty*
lunt.Fo!ii*eftriitijoturtd:i^mp!i»atl$_{nio}J_{um}$)ft$_{ofe}$ondido murcofo, aJ ioq uin £ac is Hiailis bpstlto vulgir'.^n-

Jus tria genet* obfervanmr. Primū folio oblongo,radice longa,intrinfecus rufefcente.Secundū folio rotundo, Tertiuai folio fubrotundo,fibris tranfverfis.radice in,tus ex rubedine^lavefcente. Et hoc Alpinus Rhapontici. Tracici nomine defcnpfit; qui hoc lapathi genus, Rhapon ticū Diofcoridis elle,his argumentis probat.Primū quod Ioannes Tzerzes, Hefiodi commentator, fcribat,-lapathi radicem oiim ab antiquis rheum fuiffe appella-

Alapatba Attici purgationes vocant; *eft autem lapathus plantaventremfohens*, *qu& 0 alapatos dicitur, cujus radix* quoirheonvocatur. Alterum argumentum;quod ipfiusr&Iix adamu/fim cun? rhaDiofcoridis conveniaj, ita ut ne vel una nota,quod fit legitimum rha,defideretur. Tertium addit; quod Ioannes Quirinus Cinogler-us Germanus affErmarit , fe flanc plantam in Mofcovi* fquam olimScythiam vocajrunt) locis, copiofiusprodire, ac vivere confpexiffe. Ad poftremum hoc refpondeo, Clariffimum. virum Alpinumdeceptum fuiffe ab hocQuirino.NamMcrcatores qui quotannis exMofcoviaadnosRhabrhaberbarii Ponticumq; advehunt,omnes uno ore afferunt,nullibi inMofcovia nafci,fed kTartaris adferrj in Mofcoviam, atque ibi ab ipfis divendi. Retulit milii Ioannes ab Elt£n , dum viveret plantarum indagator acerrimus, fe cum in Mafcovia, (ubi per annos# aliquot Mercaturam excercuit) degerer, omne ftudium, fummamque diligentiam adhibuiffeut plaittam rhei virentem confpicere poffet; promififfeinfuper Tartaris* fi vivam ipfi plantam adferrenr, multos daleros imperiales : fed nunquam id potuiffe ab ipfis impetr^re, quamvis fe fafturos fpofponderant. Haereo an Quirinus ille quondam Ohirurgus, Amftelodamenfibus notiflimus, is fit qui Alpino impofuerit. Sane hunc aliquandiu in Mofcovia degiffe cundtfs civibus noftris conftat. Homo erat impfobus.de quo ni efRigiffet,Mo^ [covitarum Imperator Apiris fupplicium fumpfiflet. Hoc obiter. Alterum argumentum majoris ponderis, verba Diofcoridis audiamus, lib.j.cap.2. *fm'A ft fa** v Aöff (Alter codex *j* nj>&»*, (&fie Oribafius; addic ve tus aliquis codex, *****} & pximntw*, fed ifta irrepfiffc

quanto colore. Haèc cntnGaleni fcriptis comparanda. Is enim quod fungofum eft damnat, & tanquam depravatum ac ipuriono eße Lib. I. de antidotis cap. 14. praecipit.

mtmv eifivipuvy i W *ckå>S ?%& , xeej tvt yii%v&> WMW, 7iv JxttMHt %i*v viT&iuj f*it nt 6 TU^UUS. In rbeo quoqus fraus committitur — namadulteratumvifusdtnj'umptr to turn &compa&um non ejfe docetjed rarius,& guftu ten' tatumjaporem adjlringentem,vel nullum velobjturum re' mittit^ cum tamenfi adult erat urn non fit > vebementer <td-Uringat^cito tarn en & ipfumforatninoff/mefficitur^GnlC"* ni han'c improbat fententiam Alpinus; idque quia radix rhei tracici laxa & fungofa eft *;* turn quod Galenus lib.7.de fimpl.med.facult. Diofcoridis fenrentiam probare videatur,tjuod nimirum radix rhapontici fit Jaxa, &aliquantum levs,cum levi & non moltaadftri<Sione. Hoc poftremum non dixit Galenus. Verba ipfa auctva^

*cupant, mftam habet turn temperaturam.tumf^cultatem. habet enim quoddam terrefirefrigidum , ceu indicia eft**-Jlridio, & adju*aaeftqu*damcahditas*: *fiquidemfi-pw* fculummandatur*, *fubacreconfpicitur*, *4TM**TM?*'"%: cujufdamfubRantiafubtilis eftparticeps quodtndicat turn laxit^tum levitas: verum & opera.Ob bane tenusurr>p*r tium facultaum ac adjiringentem fimul vim ~-_p°rr° quod adftritliows opera baud inftrenuafunt,hmc dijcerten eet *— nee enim reluSatur terrejlrifrigido 9 unuc**-reum.- immo eo quod deducat, tf in altumperducat valen* ti*r* affeBus caufa txiflh.* Non igitnr parum<adftndtio" Dis habecut Alpinus fcribit, fed vehementer adftnngir, quod ad capitis finem teftatur Diofcorides. In cujus verbis conrradicaio manifefta. Quomodo enim adftrip-

w j M ^ i *mmtmv* ^ r , ^ ^ ' - I ^ J ^ g

5t»w *fauuoiat.fyatquodaliqui Rpeurn vftcant.poventt m f» qutfupra Bojkorürn Cunt regionibus(* Ammianus Marcellinus lib. i2.fuarum hiftor. Tanaisqu*ipter Caucacafias oriensrupes, per finuofoslabiturcircumflexus, Afiamque- ab Eurftpa difterminans, in ftagnis Moeons delicefcit: huic rha vicinus eft amnis,in cujus fuper cijus vegetabilis quxdam ejufdem nomi'nis gipnitur radix, ad multiplies medelarum ufus proficfens.Rhanoftrum exThraciae fertur montibus Rhodop?is feocatis.allatiini acrepertum in planicic apud fontemHebri fluminisyftf-*dix foris nigra* (rhei tracici radix foris ruffo colore vifitur.id quod non negatAIpinus,cum exficcatam exterius in cortice ni£ram,inquitjintentiori ruffo: obfervayi,oi-^redinem nullam obfervare potui,fed,ut alibi dif i,vox JsAfij lat^r apud botanicos anti^uiores fumitur)*centaurio rhagnofirnihi* (centaurium m^jus^^i^y.rhatracicum *Tikxtftiil*) fed minus © rubicundior{Cent*uri* majoris radix foris nigricans, intus riibefcens,fuccofpnguinei coIori9pregnans,cujus quidem radix rabra irifcus.fed n^utiquamma^is rubra«quam centaurei: dilute rubrum futcum mittit, ^ apud nos magnirudine non cedit radici Centaurei) *fine' odore '*(Dodonaeus ltW^©- legendum contendit.nam cum veteres omnesrheorenuesaereafq; confiteantur ineffe partes, odorem quoque fimul inerfe mnuere videntur: tenui enim aereseque fubftantiae odor ^onies effe foletjodorata enim tenuia funt effentia.Vulgatamie^jonem defendit £linius.Potuit,inquitDodo-

SBI?!???!P*arcium rha elfe* non ! c"P«, *fed* adftrin-

ficdiazcUd enim" W*.,indicat. Prxtereaantjquis rha n o n ^ fed ^ v e l ^ , v d , u t i n a l - q j g t a c ę g; efbus *rf* d\£tutn* fair. • Nemo J*> appellatuin fcr P<it>

rheo tracico inefle n barbaro vero hadtepus hanc plantam coluerunt. *Up** thum ob caufam didam nomen illud accepifle, v;rbj fcholiaftis praecedentia fatis indicant. Rhaponticom itaque tracicom, yeterum npn eft rha; idque q» £ J£ dicf centaurii majons fimilisnonfit; nee ea rubieun dior, quodqueftrenue,uti Diofcorides & Galenus ieri ptumreliquere,non adftringat. An odoratutn.an* " J. rum rha fit in-medium relinquo. Dodo^xi ftntenw non rejicio, uter redtius Galenus an Diofcorides.ae* ribus rhei fcripferit in noris ad Diofcoride ^aminaoo,

ZTAW* dicaum fcribunt *Sid ri <pt«** ci ?AWI, *quod in f» luilribm libenter naJeWur,* quafi faui* # H M * ^ *paludtw* in paludibus edocato ejtium. Eoulem eßtchino oriene Nicand.in Theriaca —

vcrtunr. Melius — *aIgofas apii nafcentu a*

comaiali!nnatico, quod epilepfia laborantibus ^ J ^

tiovum paro'xyrmum creet.Sed nrat */**• penjfcribendu,ut in antiquo legiturcodice.Trallianus lib. LC.15.de morbo comitiali,*« ft *ritow Z?%&*T*&»<TMV»M fvmxSs nvs %t*to7nttyvs fiD***''- Apium vitandum eft, ceu naturaliter comitiales offendens.* Idem Avicenna .fcribit. Plinius lib.20. cap.11. *Ambo* (Chryfippus & Dionyfius) w«- *trum adcibosadmittendum\ immo omnmo nefas.- nam id defunBorum epulis feralibm dicatum effe , vifus quoque claritate inimicum. Cattlefmmina vermiculosgignu Idcoque eos qui edennt ftenlcfcere^ marcsfammajque. In puerperin vero ab eo cibo'comittales fieri qui lib era hauriunt, Innocentiorem tamcneffe mar em.* Plinium fabu- " lofa fcripfifle, px recentionbus quifcribant,nondefiint medici ; hac moti ratione , quod Galenus in confilio pro piyero epileptico, apium adverfushuncmorbum prxfcribat, turn quod quotidie apio vefcamur, nee epilepticum paroxiimum patiamiir. Galen: verba haec funt, *ffii ft ^* 78V7B» *ijny.Vffzt&ttf ru avppsifcc , ^anv £i H&j fft'Aitoy, yjtf vfivpiov vrtyozt'^ctcSaj ma aviourei. Etiam ex iu moderate quipphm, porrum inter dum , (3 apium & Smyrnium deguftare conferet•* Notanda verba «re*- *vu-^sti&uf 7T&7I inter dum* , aliquando *apponere, attmgere* conferet, qnafi diceret, i\ copiolius ac faepius his titatur , damnum inferent. Id quodapertfe fatis paulo in* fra teftatur. **skio**tfut* ft ci *T$jgio-H -rd* ihc-f^TW , int*

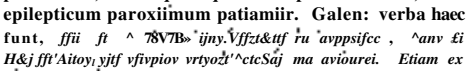

WftTSKn^l >&%C'Xtp 0l1)Gft

*1UV{& fty ^ w^T'' * ******* 151 *>ew<moti ft K^ t&H9%Vfi&» in *efculentorum autem ufu abundant ilia qua acuta fuht, & virtutem inctfivam habent : dummodo infigniter non fint malifucci, odoremque babeant, qui caput tentet: quorum ex generefunt , quacunque perc.ahditatemrcplent caput, qucmadmodum vinum, &finapi, & petrofehnum> (3 daucui, ££ cape,(3 Swyrnium:* (fi iupra laudaflet magnopere Smyrnium Selinumque , non hoc damnaret loco. IUud etiam notandum, quod hoc loco pro por* ro cxpam, pro felinovulgariPetrofclinum,tanquanl optimum in fuo genere fubftuueritk Namrarumad* modum alioquin Petrofehnum,ut fno loco dicam) *hac nimirum ultra modum mflammativafunt, (3 malos humores generantia.* Poffet & alio modo Galenus cum Tralliano conciliari. Nempe viride apium quia craf-* fos malofve vapores in caput mittit, qui facile cum •humore ingrediuntur ventriculos cerebri, epilepticis nocere, contra ficcum prxcipue femenquoddiffipSc & attenuet prodefle ; quod & de Coriandroobfer-' varunt. Sed hoc ficcum infuper facultatem habet .cor* roborandi nervos, qua forte non deftituitur Selinum. Alterum quod ab experientia movent argumentum* nulliusmomenti eft. Etenim non omnibusapii eftiseft noxius, necepilepfiam generat, fed iis,tantum qui hoc morbo laborant, quorum cerebrum eft debile ac infirmutn. Et hoc apertfe fatis Trallianus, fecus Plinius. Sed hie de ladtantibus loquitur , quorum cerebrum languidum 8c debile eft, multifque vaporibus&hu-. miditatibus- repletum. His utrum non noceat,obfer* vare convenit. Reliqua Plinii verba videamus. Nea*trum,\nquit,apiumincibi5 admittendum.* Caufam addit, quod defundorum epulis dicatum eft') Iis qui periculofius xgrotant, apio opus effe dicimus. Plutarchus f. fympofiwv nag. 676. *$ wVtin<r<p*><aSrio<n>Su*sh7£«1* ? fiAJw *<p«rf,** Proverbii caufam addit lnTimoIeqnis vita; ubi milit'es ad pugnam caftris edudtimulis apium ferentibus obvii infaufturti auguriiim»putave*

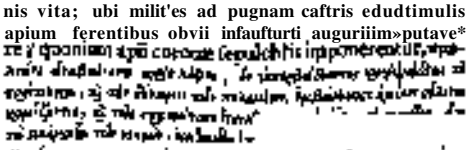

*x 719 &x nvnv j*pw, -rif imQxxZs voozv'fc* Ar<0«f *v<%9 aw.* ^Jiam tamen caufam adfert Arnobiusad- ,«.as genteslib. $\ ubi hsecrefert: Oblivion! etiam facra corybantia donentur , in quibus fan&um my- ^fterium illud traditur , frater trucidatura fratribus, ?nterem Pci cx fan^uineapium nafcitur,prohibitum olus Jjlud^enfis apponi , ne i manibus mortui in expiabi- ,,hs contrahereturoffenfio. Clemens etiam Alcxandri-

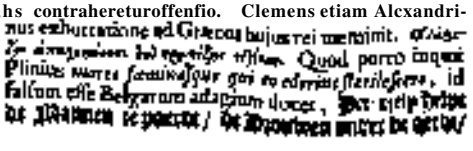

quo fignificant marem foiminamque acl vehcrem ac« cendi. Geoponic£n audtor lib. 12. cap. 13. Pe*9& ft 7P *<7tAirgy w&Qtps&foet us m eiq>y$ax mitx -fug yurcT*#f fyi ovSs,#K ffyyxVf** ms Tijvrovcmis ta-$ietr* TK ^Mm , ffcfc^-. *M&e, h* ii impair* ri *yltot, Apium come Hum ad venereal frocltviorcs redditfceminas. Idcirco Uclanttbm non oportet ct>ncedere> prefer tim obidqaodlaccobibeat.* Interpres vertic. *Afiumi \cibo acceptuv^ proprias vulnerum fluxionesmagKpronas leferrifacw, quare non permit endum la&antibm, ut apium edant. Quid* velit non capio. Idem Plinius lib. 10. *cnp.S.-Hvnos ipfi* (apio) *in *Acbaia% coronare. vttlores Jacrt certanurm Nettie*.* Artemiodoruslib.J cap-7- difertimtradir, *ntf™&-npi* nvt,uut9- T<K'&<pa.voZ&%* j ac ideo Nicandcr in Theriaca fcriptutn)ieliquic in Nemea repertum.

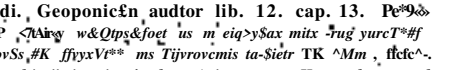

V ct€i<pu?hoiQ wehiyov.

lunge apiifrmen nemeaum frende perennis.

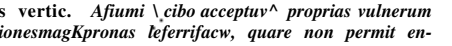

uui', inquit Scholiaftes , •'« ei *npU fvpjn i fioiuy^ j, Jjc dixit quod horba ipfa in Samea invent** , fed cur apium didhirn coronamentumNemaeum ? Dicunt Danaum , qui Nemeam pofTedit, cum filias elocarec, cerramen decurrenciumbftendifleprbcismecas, in quibus provenerac apium, quod excerpfic is qui curfu casceros antev^rcerac.' Hinc apium, quod illiusvi&oriae fuit fymbolum,manaire ad pofteros. Alii vero fcribunt neincas equas Iunonis, a quibus ibi pafcencibus loco nomen inditum, apio, cujus ibi copia erar, fuifle nutricas. Nee his tantum alimencum fuit, fedillarurn •omnium quar in nemxisludisdecurrebant, neque mirum , fi pabulum velocifllmi animalis, quod fua celeri* tate vicftorix caufaeflfet, uti pro infignibuscaepit,atque adeo pro praemio vidtoria:. Cert^ equos bellatores apud Homerum Iliad. /3. apio paft,Js legimus. .

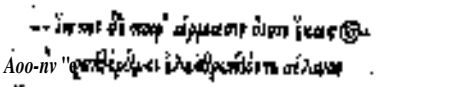

Aoo-nv "

*E$ui verd apud currus proprios uvufquifque Loium commedentes include nutrltumapium Steterum**

Nee rantum hac herba niitriuntiir fequi i fed eciam *m&** demur. Idcirco Homericusille Achilles Chironisdifcipulus, medendi arris periciffimus, non tantum horninibus » fed ipfis beftiis coniuhum cupiens, poft alias herbas injicit illis apium. (videPlutarch, f.fymp, pag. ^78.) Nee id fine ratione. Nam apium morbopedum medetur, quo poft laborem indefefliim otiofi equi la~ borant. Non tantum Nem*i certaminis prsemium eft apium, fed etiarn vidores ludi Ifthmici hac herba coronatos fuifle fcribunt veteres.Diodorus Siculus lib. 16 IL^ *jvfav vsjsCpyta* ottov* iyp$v>nn us* TKJ «ijS«ftw , *c nfit^un*

+£fdit utapiorumfaficiuliadyi' *jternendbs thoros a jumentts aportarentur. Hoc viSori* omen fe amfleSi dixit Timoleon. liimiacam enim coro* toariex api^contexi.Quin Stiam militesJubenteficTimo^ leonte, ex apiisfibi corollas nec~lunt,hifquecapita redimiti, cum fraudio in holfem tendunt, icficertamdiiviBoriam fortenderent, quod etiam eventus ratum fecit.* Idem loed citatpPlutarchus.Apium in ifthmico ludo fignum vifto* r iae, t eftatur Pindar us Oly mp. od. 13.

Avo Jl7 dunv tpi\pctr vrhvl&i uzhivm or

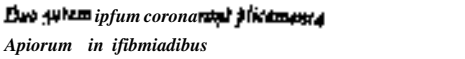

vtfsiUt CVK dm*

ipfum coronarstal

Apiorum in ifibmiadibus

*ConfpeSum: nemeaque non difcrepat**

Utroque iraque in cerramine vi^ori apiwn dabaror.

Hoc tamen difcrimine, ut in Nemeis ex apfo viridi, in Iftmicisvero (mediisnempe remporibus, prioritmsenim&poftremis pinum dabancj ex arido coronae Cerent. Quo$ ideo fa&um putant , quod ludi hi *imnf* fuerint; apium vero habfrum fir, fnferis confecratum efle, quod vidtoriaeeffet fymbolum. Larinis apium di-Aum fuit ab apice nomine dedufto;hienim apicem capitisapiocoronabant. Macer.

EJl Jfpium diBum Quod apex Hancferrefolebkt
*Vithns\veterum fieret dum more triumflxii**
Ipfefibitafem prior tmpofuiffe coronatn
Dicittir Alcides; morem tenuerefequentes.
A ft alii dttlum creduntfluod^apes vehementer
Hints foleant avidc decerpereflires.%
Hanc berbamfelmonfolet Attica dicere lingua.

Variis in locis apium defcripfit Theophraftus Lib- r. rap p, fingnlari radice conftare, fed magnas fubgerere propagines fcribit$ cap. if* inter perpetuo virentu recenfet.IdeoNicanderaV^t/a^dixitverfu fupra citato. Scoliaftes exponit ^« T*pit ^n^ot^em m <^»W. Cap. 17. foliis jam \>t?feftis, emictere caulem, cap. 19. faporis quandam fuaveolentiam praeftare. Lib.7. c. 1. cum Sol [illegible] tamen germinare,c^radicem haberecarnofam,lib.f. decauf c.tf.Sc?. decultuejusagit,hb 6.decauliscap. 16.radices caulefq;cur dulces fint,(ecus vero folia caufam dat.Eodem I1b.cap.2a. fru&um fcribit efle odoratum. Hoc capite differentias recenfer, ac apium aliud fatiyum, aliud fylveftre efle inquit. De fativi differentiis fupra *egh.* De qup pauca nob/s dicenda; ac primum probandum, Petroi^linum vulgo didhmi, apium efle vcrerum, & quod apium vulgo vocant, eorundem paludapium effe, Vulgare Petrofelinum omnes notas habere , duas de Selino, five apio fativo veteres tradiderunt, fatentur boraniSi recenriores omnes. Apium vulgare, five id, quod Pharmacopaci fine diftincftione fie vocant, non efle farivum apium, probatur vel eo argumento, turn quod in condimentis gratiam nullanl habear, ac propter odorem ingratumabomnibus rejiciatur. Plinius lib. 20. cap. *I1. Apio gratia vulgo eft; tiamque ramt largis portiombm per jura inn at ant, (S ** condimentis peculiar em gratiam habent:* Turn quod fingulari non conltat radice, quaemagnasfubgerat propagine*, fed quod radicem'habet multis cohaerentem fibris. Tumq-ndmcaulibus, folioque apn vdgans hullum reperiatur difcrimen; ut de fativo fcripfit Theophraftus cap. +. hujus Iibri, ubi hasapnfativifcribic differentias. *AUud · inqmtjo!iofpijfo,crijpojenfoque^ Uriori% latiorique, cauleque majori. Horum tterum aliud candidt caults, aliud purpurei aut verficoloris : verumad fummam ejufmodiomnefyhefiriproximumeft.S** Plinius lib 19. cap.8. *Et fativi autem differ entU in folio denfo, crifpo, aut r art ore, © leviore'* (Theophraftus *Txhct-'nTtyt.* non A««<n#») *Item caule tenuiore\aut craffiore, ($ caulis dliorumcandtdw eft, ahorum purpurew, aliorum variusm* Ex his quod crifpo folio eft, arte fie reddi fcribit lib.2. cap.f. ipfamque artem ibidem^locet, & Iib.f de caul, cap. *6.* Videatle&orquxad^poftremumannotavimus looum Plinius lib.2o.cap.i 1. apium aliud marem,aliud famiam: ac ex Chryfippi fententia, foeminam.efle dicit, *foliis* crifpionbus 3c duris, craffo ca6le, ftpore acri ac fervido. Et e* Dionyfii aucaontate migrius ac brevioris cfle radicis. An itaque crifpum etiam apium * natura eft, non arte ? Sanè fie videtur; Lucianus capillos muliebres , eos qui offunduntur circa auresfic tempora, [illegible] be colore cliverKj haec Plinius lib. 19. cap.8. *Profnum eï quod color em mutat.* Quod colorem apium aliquando murat, certum eft; fed an hoc ipfi propnum • t, affirmare eft diffidle. Magnum ut fiat apium Geoponic»r docet auftor loco fupra citato: ^ a [illegible] *cBTicf&r®-* w6 *ret* *kxji**

wry. Similiter maximum nit apium,fi circumfojjisjali cibusftleas adjeceris ac rigaveris Majori denique, minori, latiori., anguftiori,denfiori, rarioriquefolioproxtzlifoliquc ratione apium evadet.Sed* de his in libro de caufis.Et h?c qufdem de fativo apio. Paludapium, vel quod apium officinae vocant,G*<jcie*««*lAiw,vel «Ai#fAi»# appellant, quidam ^flWA<w/quafi,humentium alumnum.IdTheophraftus apud aqu« dudlus, & in paludibus provenire fcribit: folio inquit efle raro nee hirfuto, figura,fapore, odore quodammodoapio fimile. Recftè addit m-Nam odore eft ingrato, apium vero non eft infuave. Plinius lib. 19. cap. 8. *Id entm quodfponte in humidk nafcitut Beleofeltnumvocatur^unofolio, nechirfutum.* Plinius legifle videtur *fo*<><pvM»-* Tale non eft paldftre apium-Viri do&iores corrigunt, *raro folio,nee hirfuto.* pelcn-pfit Heleofelihon Diofcorideslib.3.cap.75« ^«»«^iilr *tfvofyw* ci *>Tasi<l>v}&i<;7i7nist*«& (Oribafius o V > a a-ditj 5' *ipi&v ntint, ZSc. Nafcitur aquofis locis fativi* faliquamo)*grandim.* Palladium in April.tit.^. *EtBdeo* *felmon molhfolio (3 cattle tenero.quo^nafcittiY in lacunis** Et *hx* funt notae, quibus *k* farivo differr paluftre. Apium officinis didum, paludapium veterum efle, probatil' non eft diflScile ; quippe notas omnes ha bet quasrra^ didere veceres, quod indubium hadenus vocavit MH tanicorum nemo. Non efle iativum, praeter jam dieta vel eo probatur, quodPetrofelinovulgarimajuseft, apium vero fativum in totum minus fit. Errat magnus botanicus,quod Columellam de hoc apio lib.11 -cap.?- agere fcribit. *Apium,* inquit Columella, *quoquepojj^ flantisferere, nee minus famine, fed pr<ecif>ue aqua l*t*T tur,* 0 *tdeo fecundum fontem commodiffime ponttur,<j»* *fiquis id veltt latifolnfacere——————vdficrifPft dij&cc.* De fativo loqui Columellam ex Palladio batur, & Theophrafto. lib.5.cap.6. decauf q"' de cultu apii, non de paluftri,fed de fativo tradunt do neminem ufque adeo deledlari paluftn apio. adhibere veht in colendo diligentiam. Colu de aquatico loqui, credidit fammus botanicus fenbat aquis l,tari.Sed hocargumentum levisc«pon deris; cumnotumfit, apiumgr«cis^rdici, qaoo aquis deledtetur, & apud aquas pulchnus proyeniat. Quin etiam de fativo agere Columellam, vel lllud ar-

[illegible] pohtionfous vox '/^w^awfignificet. Id quod vel Nicandri Srhdiaftesdocet: *ehitv-ms»»ift«t»i Aaro/Mr ytutm.iMidiiirTititryirftve***-* Id eft, *Skdicituruo* magnwfit , vel quod e/jtiOrumurinadifficultatimedea' tur.* IHud difficihus explicatu.an Nicander HippoleUs num Theophrafti , an vero Diofcoridis intellexerit fimulque indagandum , an una eademque fit p'^D* Quod Diofcoridis intellexerit, ex capite de Smf palam fiet. Botanicus tamen magni nominis aoe qnod Theophraftus Hippofelinum , id. D»fc°g« Smyrnii nomine defcribere, docetque unam eandem queplantamefle; ^um(lufe t?t?ie»Sm yrI?TiftoSm & Theophraftum Hippofelini & Smyrnn bfton"* confundere- quod tam botanicisquamhtteratonbos 5 r«^I•iriSoftis pUcet-Botanici ut fuam probeot opinionem, his utunOT *11ZuS* ••rpnnenrif. Theophraftus Hip- [illegible] Dl-ofcorides vero can-

[illegible] & crafla iachrymam defluere docet My*~ [illegible] q^0^1c*em ^e Smyrnio monuit Diofco- [illegible] 5ed *(aendum;* Diofcoridem cum albam [illegible] intelligereintusalbam: Theophrrtus vero nigram dicit *i* foris nigram intelligere. [illegible] Sic lib. eodem cap.8. centaurei M«;ni radic W vel urveruscodex, 'f^Wrubefcenremait^qw intJs tantum rubet, foris ni?,icat. Eodem quo qu'e-brocap. 7- glycyrrhizs radices *i*JW ^ [illegible] Sux intus tantun? buxeae reperiuprur,foris mgrae. confideraffet magni nominis botanicus , fcripfifler, Theophraftum hiftoriam Smyrriii« felinivconfudifle. Altetum & terrium argu^—

pro rioftra ftat part*. Nam Diofcorides Smyrnium Amomi montis femenferre, odore Myrrhs, teftatur. Theophraftus verò ex Hippofelini radice craffa lachrymam dittuete, Myrrhaefimilem. Qu* quamdiverfa fine, & ferfc contraria, quilibet videt. Quod & ante nos obfervavit in botanicis facife princeps Rcmbertus Dodonxus.Reftac unum aut alterum argumentumaddam, quibus Smyrnidm Diofcor. *6c* Hippofelinum Theoph, diverfas effe plantasdoceam.Diofcorides lib 2 cap.79. Smyrnii femen rotundum, nigrum, braflicse fimile, 4c acre effe dicit. Theophraftus Hippofelini femen ervo ampliuse(Tereftatur.Adde,Diofcoridesradicem Smyrnii acrem & fauces mordicantem eflè docet 5 contra Theophraftus lib.<J. decaufis cap. id. radicem Hippofelinipulcem, &efui aptifiimam effe fcribit. Ex quibus fatis pater diverfas effe plantas. Magni nominis litcerator Diofcoridem, Galenum,ipfumque Columellam erraflè fcribit, quod duplex Smyrnium effe fcripferint, cum duplex (inquit) fit Hippofelinum; idque probare conatur ox Graeco Barbaris uno; Neophytus, inquit, unum rantum Smyrnium recenfet Quid? Galeni, Diofcoridis, Columellaeaudtoritas pendetneà Grseco-barbari novitiifcripto ? Certe unius Columellse.folius Diofcoridis, v el Galeni au&oritas major eft, quam mille Neophytorum. Horum fi quis erraveric, id non ex recentiori quodam Barbaro , fed ex antiquo & probato fcriptore probari debet. Exempli caufa, fi Diofcorides erravit, id vel ex Theophrafto, Galeno, Columella, vel fimili auvftore utiVarrone> Catone probandum erit: fiGalenus, ex Diofcoride, Theophrafto, caeteris. Quid magisnotum,quam plantas diverfas , £ diverfis 1 criptoribus, unocodemque nomine infignitas fuhTe, utfupraabundfcfatisprobatum eft. Sed praeftat comparemus inregram Hippo*, felini a Theophrafto & Diofcoride datam defcriptionem. Id flet ubi de nomine quaedam praemilerim Graecis, uc dixi, Hippofelinum vocatur. Latinis olufatrum , vel olus atrum; fie di&um a femine & radice atro, & foliisinpuniceumvergentibuscolorem. Latinos Hippofelinum vocafTe » teftis eft Columella lib. II. cap. J. *Atrum olus, quod Gracorum quidam vocant izFTnoiXw*, nonnulli a^v^io y pajtinato loco femine debet conferi, maximejuxta Maceriem* (hinc hodie ttalis Macarone dicitur;) *quoniam (3 umbragaudet, ($qualicunque convalefcic loco.* Quibus verbis quid erroris commiferit Colamella.non video.Plinius lib. 19.cap.JS. *Sed fnecipue, olufatrum mine natures eSl, Hippofelinum Graci vocant, alit Smyrnium.l&tm* repetit lib.2 o.cap. 11 Ex quibus fatis patet, unam plantam Hippofelini, duas verò Smyrnii nomine donatas fuiffe. Hippofelinum enim Smyrnium etiam diftum eft.Et Smyrnium etiam proprifc didlum, *n&n V*y** nomen illud obtinet. Solus tamen ^tius, & praeter hunc nemo, *rtqlpw H™ \zr7n<n-W09 Smyrnium Hippofelinum diet* noravit. Sedfcicndum de olufatro, *t\or\<rpvpiui&'n*l*w*&&o y* eoloco agere -ffitium. Ex didtis tamen patet, Galenum erraffTe

lib. 2. de alimentor facultatibus ubi Smyrnium olufacrmn didlum fuiffe fcribit, his verbis. *b*f*.«<nv<n,c* ci p«'-

Roma aut em vulgo jam homines omnes olus id non Smyrnium^ Jed olus atrum nominant, quod forte aliquis omnino ne inter alt. menta quidem ndmerare dignabitur, quemadmodum neque fium neque Hippofelinum. Errat Galenus. Nam hac in re Columellae, utpote Italo, fides major de&etur,uc cui'feentis fuae vocabula ac norriina magis funt cognita. Non enimSmyrnium proprife dicSum Romani olufatrum vocabant, fed Hippofelinum, quodaquibufdam etiam Smyrnium di<Stum fuit, uti Columella, Plinius, Aduarii audlor teftantur. Accedit alius error GaleniloCOcitato. *To3tl*m<ri*ho9 w' <** ''vfefyy r' Td $fi*

KSM «

9WfCi. *Hipfofelinum (Sfiuminufitatiora, Smyrnium vero in vulgato ufu, fiquidem t^m<z maxima copiavenditur, acriufque multo eft quam apium & calidius, praterea etthm aromaticumhatetquippiam.* Contrariumplane probatur ex eo, quod Columella, ac reliqui rei rufticae fcriptores ejus cuhum neglexeriot. Indicium, quod Smyrnium Romae minus confuetum & rarum fuit. Quod vel ex eo conftabir, quod m Amamo montena[ci(irib atDiofcorideS confra & Columella, §? Palladms Hippofdmujn frequens Rom* fuiffe dd-tcnu

Hippofelinob hia vestris defcribit Diofcorides: [illegible] defiderantur codice) [illegible] (vetUS *toppP* [illegible] (vetUS *Mvcri*) [illegible] *i7careutiguibM.)Alii,InquitDiofcoridesJylveftreapiunit quod fponte fylveftnbui in loch nifcarur > tin Smyrnium appellant, quu?iquam eft thud Smyrnium proprie diHum> dfi quo mox agemus.* Smyrnii nomen accepit, quod radix lachrymam emittat Myrrhse fimilem, ut Theophraftus hoc cap.6.docet,& lib. 9. cap. 1. Quem locum lector adeat. Idcirco Columella in hortulo Achaicaixi Myrrham vocat.

*Et lachrymas imitata tUas Cynereia vir%t>'} Sedmehorftatleponatur Acbaica Mynha**

Lachrymam ex Hippofelino colligebant, quamejufe dam pro vera & legitima Myrrha habuerunt > immo ipfa Myrrha fta&e mcliorem, uti fcribit Columella. Achaica, ideftGrxca. Theophraftus lib.9. cap. i6« audtor eft, Hippofelinum nalciinGra:ciaapudArcades. Hefychius Hippofelini fruitum Smyrnium vocari fcribit. *vptvpto* 5 lv7notxUoy b wgTrzg , ^ dvni i /3o«* 7w»j.* Illud notandum.Graecos antiquos*a-fevpeiov 9* medis verb aetatis *trfiv^o** dixiffe. Plinius lib. 19. cap.*8 *Sect pracipue olufatrum mine natfine eft : Hippofelinumgra-* *civocant alii Smyrnium, eUchrymacaulisfuinafcitur^ ferttur & radice. Succum ejus qui colligunt, Myrrhafa-^ porem habere dlcunt* 5 *auclorjue eft Theopbrfiftus Myr-* *rbajatanatum. Hippofelinumveterespneceperantin/oc> incultHylapidofisjuxta maceriemferi: nunc & repaftmatik feritur? {$ d' Favoniopoft aquinoiliufn Autumni.* Magng nominis litrerator utrumqjSmyrnium hoc loco confun-* di *k* Plinio fcribir.C«/w,Ut inqmt, *HippofelinonDiofcorid& unum idemquefacit cum HifpofeltnoTbeophrafti.Sed* jaix* fupraprobatum,iuium idemq,- eifePergicidemiiJ/^-. *felinum porro illud quod lacbrymam fundir y & txcujus ra*^ dice fuccm colligitur fapore Myrrha, non eft olufatrum^ fed Smyrnium.* Atqui Smyrnion *&t' «* | ^ nomen accept , quod femen terat fapore Myrrhae, fortailis & odore. Hippofelinum Diofcoridis five, macerone, vel^ ut officina; vulgo vocant, Pctrofelinum Alexandrihum^ lachrymam funderc ex radice, Myrrhae(imilerti,docet cxperientia. *Vtrumque* inquit idem > *a Plinio con* *fundi y magis apparetin eo quodfequitur. Hifpofelinum veteresprasperant —femur. Sane^\x\^\X\^praceperan^ veteres Hippofelinum in locis incultis (S Upidofis nafci% fed non de olufatro Hippofclino, vtrnm de Srnyrnio intel* Ugebant, Jive Petrofehnb Cilicio, quod certum eft incuU ta & lapidofa anutrc.* Conccdo de Petrofelino Cilicid fcripfiife Diofcoridem , quod locis incultis proveniat: Sed Columellam, ex quo iiaec Plidius, teftari Hippoftlinonin maceriis nafci , verba ejusfupraallaraoftendunt. Sed hac in re Eoluiriellac fidem norradhibendam dicet» Ex unius ergo Neophytii, cujus nee ver* ba recenfet, au&oritafc torun^hocnegotiurnpendea bit ? Sic Vulc litterator, fcilicct ut aliquo nitf argumerto videatur. In eo tamen errat PliniuS, quodferibat Theophraftum aucorem effe , natum Hippofelihmri ex Iachryma. Qu^d prxtcr veritatem eft. Nam quofdam ita fenrire icribit. Falfum etiam eft ,, quodferi-Sir Plinius, & caulis fui Iachryma nafci Hippofelinum. De radicis Iachryma hoc dicit Theophraftus. Ad Diofcoridem revertor, qui *Hippofelinum majus candidiufque apio hortevfi* inquit. *Qauh cavo, procero, tenello, ac velutti Hneis diftintlofoliis latioribns m punkeum verged tibus : in ^bus ceu hbanotidrt coma , fiojum pU na fq u j quidem m combos cogiiUr antequam defloreat,'* W *men auiem eft nigrum, obhngum,folidum,acre($ atonuttticum; radix itidem odoraia, Candida % origrata nelue adebcrajm. najbiturin titnbrofi:& j ux ta palndcs^* Eadem fef* Apuleius Jibro dc virtutibu* herbaratrfi[1]

*ppfc, MSrtin»*4-*
*eliiftirum. JEgyptii dtiutro!*m< TJdtctinlui*

•••-V.iimuMi [" ' | ~ f*—r-) 1—* -f~-

eft: jlir* dfc rd pttmccajM

f f ı ^ M i J U t e tett. Idem

de Hipro(d,i*j ltwopfiiaftu*. QixxJ ifc radjce bbori
Mer, id t^, n *pn|«,^. Folw mqmt.1 beojAt«fcu l
6 l b « i t i q t

t. 'trite. Diofconder,

f ugt quinl h-x de r « i inirlli^i tJebett phnnj
refpeOT mj»nitinlifwt timm]

, baf» wdkrt o»<f. «fco dfc a w «, or *haett mat-*

SfCfidPCTt pom*

Mvrrhjm (jfwre xnidiMe clfc Farr.w, J
•reiifi CilnLjr tkoorq, n jn eft, (r
d.co <i»t Ua!t« l-t>->. 116 eflicnqiik. Ke^aaadm,

i c e reromlnajfcritfi:Ncapoiiprosmii*, li-
lh U w»«6nciwuilL,obiB>
MTT« lwnriont. Nee ddnc,
q *tr&m*
.at»w» aw
OintVkl ; TcmnP

p .r t i c a o f a J r a c B t U h n a a i d t ,
VMM Wnftu: *tnei.* Fc4tiT»diaprOTittuilUC«T(M*
funt*p-4lutTCi^»t]!wnnrnnndu!frocDlore
w n a , 6*c.* lhofctwj
l f t W

,—Jlfl Aleiandrir. ,
gari obfervacur. LerifticucnfenieiifertoWwp1,01''
amm,|tcmimim.fbrdidt caloric Maceronc cra)ltim,ob-
longwn.nigrum.crvo five orobo ampliiMnnncam. a-
rrc,ar-imareiloJer«.Urri(li radix (• •
fed levifticiirt^r*u Jatu, piitus a r t " ™ '-
ceJiitr.eroj inej'EJ.cuntfaMflcetoi'" ' ' ^ i jdoiiea,
n'Mtin;;r,iia;quononimeaGal!i»,Ansltj:, German)'
»SitTi:tie m atftariis t$_{xpe}$titat, at: *l> otltoitw*! feoulo
B radrte t^viHtc! taL-hryma tiulla, corrra M « e -
• »•.'(Cl,ii-ir. Dodrai*un3bfcr»a»>it,ooorc
8c ii(«rc & > . ^ a m M y f h * limiiern mittiw
nr m pe obi •. • , um p rtmiim "tna n«. 1 *•"
(. DcSmyniio«""'"'
quxJjm«! 1 ;. ;t-ril)irnri I

»»-:, i'oi.Tiiwif. ./in-.! w C.VAM-Ptietfilmw* vocwt, flu*
tim in Aintno «• • MM. »•(..!, line oodKii ac»
•uod ffmen terat Myrrhi Tap re, vel.uti PliniuS

f||c St^d.ut i)ii.,anrit)i!tinter quDsNUande^""**'*1 •*•

TITL" 'T'^BUI-™ «((-#«. Smyrtiion Cmile ell
T " ™ 5 * - qudd Hiprorelinon votitor ; *f>- mtn*

HB. Eodea

loco. *Lilinctitsiorontburu htbtt^mrmsm* 1
Jc uircouc capi poteft. InfinaaCr*tiaSmrj-
^ r t 1 i b] r , r r
ia iWcorick? in Oiicn tic TOCJTI fcrif
Idem N
Sritfwfiw.
. Dn4tflimaMt«fft«a,
tnonsn frofeflbr, in
f
pnrtcr ntioocm , *ooba* u w n probibile idmodoo
riiktnr. Hioe roiw eft.quod o & t n * hijdwtfoe «c *
awn PtwoMiimni Mace Jootcum. W fr—"""
Mnet ramen Soilai etpoo«tviil*tBr- ^
T . . . . •___JJ

p
r5:d5am t e u £ « g W »
(Dcr5,d5a
; ^nt^jLl.^, neoipe folk qaor «frt
m circmw &b mfrad. eft. Srd q«»
fickgfnJmn. ttS q
k r , two Tcribtt; k « « r a t«nco
S cnlen habrt apn
fck

cam quad«aiicmicoiaiocawfaceJoreiolii««ffl[*f!' "

»j~J font *" « aUttmm siim*i futotrtn rtfi***

WA-BUT*l*uj*mnri*itffms mifrt,mt», wi piBuU*

Imperatoria*

(Diofe.«o rotundum fit, non

*ineipientc *8ate* fnon femen arefcit, fed caulis & folia) *radix quoque odorata, guftu acrt mordet, fuccofa, mollis; cortex ej us foris niger, intus pallidus, odor Myrrha habet* (Haec defemine Diofcorides; deintegra planta, fimodonon de fola radice Phnius) *qualitatem : unde & nomen. Nafcitur infaxofis colhbus ££ terrenis.* Quae planca Smyrnium referat, non fatis inter recentiores Bocanicos convenir. Hanc tamen controverfiam dirimere vult in litteris exercitatiffimus Claudius Salmafius, docens oftrutium, live aftrancaim, herbariorum, quam alii *M* agiftrantiam five imperatoram nominant, veterumeffefmyrnium; quodex utriufque hiftoria comparata invicem8c, ut air, collata, tantaejuselucebicfimilitudo , utunameandemque effe plantam, quifateri nolinc, non poflinc negare. *Anftrantiacaulis,* inquit, *fenicuUreus, folta, apiijn auri color em languefcentia, fpondyliofimilia, minor a tatnen, robufta, hirfuta, afperajpltndentia, exviroremluteum cum nonnullo rubore intenfa, ut plunmu qua radicibus proximafunt pracipue trifolia^non rarov ero numerofiora > neutiquam in ciycuitu circumfratla; cattle fanicula ceum haberefatemur, ntfi magis geniculatusfi > ret, apto non diffi-Tnilis, cubitalis, tenuis, mferius rubens. Inpiclura,* ait,*-*ftrafite > jicut ea nobis defcribuntNeoterici herbarii, utnbella vifitur anephofimilis.* Ex his verbis aparet ipfutn nunquam vidiffe imperatoria. Seminis figuram tacetjquod Bocanicifcribuntefl#Jarum , planum, tenue, fefeliique modo in acucum delinens. Mathemacici rotundam hanc efle figuram negant, talis ramen fmyrnii feminis figura defcribicur. Nee femen aftrantii nigrum eft, fed candican^nec odore Myrrhae, fed fefeli. Radix cum delcriptione Smyrnii fatis convehit, eft enimacris, odorara, fucco oleofo plena, foris £ puniceo colore fubnigricans, interius fubflava > obliquefe ferpens, ac facili foecunditate idirpem multiplicans. Vidimus in quibus cum Smyrnii delineatione conveniar imperatoria, etiam quas Smyrnio plan£ contrarias habeat notas. Hujus fylveftris qu?dam fpecies Bra&anti Herbam Gerardi vocant, graveolente radice, ac latiffimfe ferpente, hortis moleftiffimaeft, floribus foliifqueaftrantiamrefert; verum neCiU fplendentia ea, magifq; viridia, in quibus luteum rubrumque nihil confpicitur. Radice eandem refert, fed minor, tenuiorque multo ea eft, ac multo magis ferpens, novaque germina producens. Utraque, ut dixi, Batavis planta notiffima. Botanici quidam Mac^roneni, de qua fupra egimus, Smyrnium Diofcoridiseilefcribunt. Non efle Smyrium probatur jquod terrae proxim^ infraAa non habeat folia, nee in luteum languefcentia, fed ccelutn verfus refpicientia ac atro viridia. Semen pr^tereafertctaflum, nigrum, amaricans, oblongurt), figura femiphxrica, fed paulum utrimque retufum in bafi, neutiquam rotundum, necullam brafficae repr*-fentansfiguram. quod ipfefatetur DoAiffT. in Diofcoridem commentator. *Ncc tdeo,* inquit, *po Smymio reji' eienda > prafertim cum caterteillinotain univerfum refpondeant, itaq; facile vel in feminis delineatione mendum fubeffe poteft\vel quod non in rotunditate, fed in alio unofetnine intercede fimilitudo.* Do&iflimus ac generis nobilitate infignis botanicus Romanus conjicit fittiilitudinem feminis brafficae perperam a tiranferiptoribus corruptam efle exverbo *wyftv®* *&*&?* mutatum, ut brafficae legant pro canchrys, ideft' Sbanotidischanchryfer^ femen, cui, nifi eflet nigro colore, fimillimum eflet, fapore acri. aromatico, odore medicatO; quem Diofcorides Myrrhae fimilem efle dixie. Hujusopinionem probarejiequeo, tum quod Diofcor. vel Plinius rotundum hujus femen effe memoriae prodider, Jnt, turn qiibd codex nulius repertus, in quo *n^y^v^* legitur, omnes *rotundum infler* x^>/3W habent, qualenoneft femen Maceronis. fed antequam ficcetur, rotundum inquit efle, poftea vero dividi, duplexque efle, ut in omnibus umbelliferis. Contrarium femper obfervavimus, putaoblongum effe, antequam maturumfit^infuper oldprem faporemque Myrrhae nullum prx fe refert, licet aroma redoleat; nee radix earn habet mordacitatem, quam fcripta Diofcoridis requirunt, fed efui apta eft, ut fupra dicftum eft" Aliam plantam adverfariorum Au-^oresproveroSmyrnio Amani montisoftendut, quam etiar^ defctibit Smyrnii nomine Clariff. Dodonaeus. Caulem haec 8c ftolones apii habet: in horto tamen noftro raro plures quam duos trefve producit, fecus in locis afpens ac incukis. Illud etiam notandum, hanc planlam in horus. quibus folum pin^ue ac molle, vix ultra unum annujervarij contra ubi folum dnrius&fq«alidius, *i* femine decidao ac radice repente ac fuperftice ?l«res producere plantas, adeo ut inter horto m o l o R rmmeretur. Folia inferiora ac ex radicibus prodeuntia latfunt & ampla, apii figura, colore viridi, fplendentejqui tanderrj ubi caulem promere incipit, in l»jteum languefcentem mutatur. Nee folum colore fed etiam figuram a priori long^ diverfam folia acquirunt; inferiora enim, ut dixi, ampla, lata, ac in complures particulas multipliciter diffecta, adeo, ut infradra videantur, ambitu ferrata , ab uno pediculo velut terna vel quina cohxrentia* h?c ubi caulis emergit jrotundantur^caulemqiambiunr^ non fecus ac perfoliatae folia, ut per medium illorum caulis tranfire videatur, nullis ab ambitu denticulis relidis, in cauliculorum fummitatibuscomanres umbell* lureos edunt flores. Semina rorunda, giobofa, fubnign-)canria, intus Candida, brafficae ljmilia, odore ac fapore My rrha referentia. radix foris nigricat. acris ac odorata eft. Negat radicem cum Diofcoridis delinetiorie convenire' Nobiliff. botanicus Lync?us, quod grata &dulci$ fit: quod nemo negabitiprimoenim guftu ob nimia fucci copiam acrimonia ejus obtunditur, quae poftea fan's vehemens prodit, adeo ut fauces urat. vel dulcem effe dicimus, quandiu humidae (r, quam humiditatem ubi amiferir, acrius evadere, uti lib. *6. c.* if. de iridis, acori, alia* rumq^ planrarum radicxtus docet Thecph. Objicit infuper, radicem non effe nigra fatis. Non .txadte nigrarn effe, utifymphyti fupt radices, fateor. fed nigricantem effe, five ad nigredine tendere, experientia docet; & ita vox nigra intelligi debet, uti alibi expofui. Porro errant viri dodliff. qui Myrrhidem, cujus effigiem exhibemus^ Smyrniu Columellae exiftimant, quod odore, ut ferunt, Myrrham referat. Non efle Smyrnion Columellae, vel hoc probatur argumento, c)uod inftar Myrrhae Lachry*ma non emittat. Nec Myrrhis dicitur, quod odore Myrrham referat: Nam *o-ftvpfe* turn dicendum foret. *pvpp** enim pro *vpie** gra^cum non eft, aeolicum *pvfo** & latinum eft, ut Galenus teftatuyn l e x i c o , ^ 1 ^ *UIOMW tnt rpypta#.&T]*i of xxQott.* JEoleg fie Myrrham vocant. Duplicem autem effe fcripturam, quod alia exemplaria ‹K$ ti *p xalfanwi.* Etiam apud Theoph. ubi Hippofelini radicem lachrymam fundere fcribit Myrrhfc fimilem, TJ *pvppct* pro *rptfm* legitur* vide fib. p. ubi de Myrrha agitl Planta (JuamDiofcorides ^ ^ p vocat, nomen accepit *hi* *• *&&& 3 W « « S « / quod odorata fit qutifi unguentum redolens. Quodfi* verum^v^f fcribendum erit, cum firnplici/. In omnibus tamen codicibus fcribitur *pvppUJt H ftvpf** tyrjn* lib. 4, c. i itf. Dicendu quod librarii folent geminare, p. ubi fimplex effe debet. fle *S* pro p r o uisjapudPlinium etiam geminatopfcfi-n, lib. ?4. c. 16. *Myrrhis. quam aliqui Myriran, alit* JW *rbam vocant.* Sed ex ipfo Plinio fcr«endum effe fimplici *p* probatur Jn *indiceenim* legitur *deMyride, five,* Mvra *five* *cicuta, caule &foliis: radicem vero habet oblongam, teneram, teretem, odoratam, cibo ntinfuavem.* Plinius loco citato addit & flore cicutx fimilem effe. «*rnillima eft cicuta, caulefoliifque,* 0 y ? ^ *minor tantum t$ exthor. cibononinfuavis, Lib. 26.* cap. 11. geranii hiftoriam cum Myrrhide confundit. Ge^w, f/w^ttf *Myrrhtmaut My ftida appellant, finnlis eft cicuta , minutionbus folns , & cauleJfrreviori, & ntunda faporis® odorisjucundi.* Quod falfum eft, nee Diofcorides ajaic-(juam de odore (cripfit aut dixit. Contra Myrrhidis radicem odoratam dlK pypdidit. Sic folet vocum vicinitate detipi Plinius, ac confundere omnia. Myrrhis Diofcoridis ea planta eft, qua?, hodie nomen illud paffim audit. Nam caule foliifque cicutae firtiilis eft. funt enim hujus folia magna, ampla, & admodum cjjffecfta, veluti cicutae, fed nonnihil hirfuta, colore vero & fapore & odore chaerefolium referentia : caulis vero quandoque binfim cubitorum, craffus, geniculatus, flores in umbelliscandidi: femen vero magnum, oblongunr, craffum, nigricans, cumino majus, radix longa, 'reres, Candida, mollis, odorata, ciboidonea > fapore ferfe paftinacae. Errant viri Doctiores, q u i vul^are chaerefolium Myrrhin Diofcor. effe exiftimarunt- caulem enyn cicutae fimilem non habet; cauliculi quippe brevesteiues, teretes, intusconcavi funt, qui initio tuna cum folns dilutfe yirent, fed rcminibmp e r f e (ai$rnbcnt. Acceditquodfohorum, quidem csrefolii, radicis vero ufus nullus. £«!,«>»«nominari putatur, quod luxuriofa fohorum foccunditate, & largiore coma gaudear,

Myrrhis.

re) quod ^.indium kilarhXemque folia exdrent. Apri genus qu-idJam *iftni*jt*>, rt.omanum* apium;Vi;t,ut Do-**atirGa?j,mnntjpiiim,qiKT4m$_m$ot)$_i$iti«Mlc, hqun ma \oplxa M\at rftferenti is, folio lumqur fmiifc. ra4ketemn,fcrBia* aneihi nrinorc, idem etiam Mm10.I1h.19 "J>8** *Ttniiimtfttrnfitmumciciit*/*'* **<'», rsbn » R « (•,„„«(«.„(„• mi«ori,« MMITM. Idem Pliniaslibjc. cap. 11.** *Qtwtumpnmextodsmf«>H»t*

Orcofelinon,

alipni Orrofolinum, palmum alto fruticc ac rotfo (hinc ifta vocatum quidam obfervarunt) cumino fimile. Di-

ofcoridci femen cumino fimikferipfit, id Plinius de planta.OrcoCelinjhancdat Diofcotides defcriptioneirt:

f 6 H^$_a$'.-u ut r« si (Lacuna f etjit fi pt»«'0i»,q(K leilro'l hcoph. & I'linii aiictirkatectnprobatur.Contra vulgataiciaioaiKaoritateOfibifii.&SeMmoownHUii tur-lncodictbusnonnullt?ecjain3ntiqmsl(:j;i[ur/«ii''>-'•>.<]iiad, ri vcrbumde icrlm verws, Meconio.quod eft opium,seqiulia. Nolloadhiricr«mfcr>ru;fjii!acotn[iaraniurp!antarumco loco inter fe capic uJ 3, nonltqMO' rum fimtlcs virw. HcrmoUiu Tlitophrafti raoiiJofum puravit, ttgrnrdumque pro»»&&MW?^{1} *<^.^< utuii*i rjju>D/dd*** Veriim Tlhcoph.codiccm mcodJtarerc Plïmi vcrbi cfftcnm.** Comra Di»* rcrioi idis codiccm in quo **ptunf** legirur depravatu eu« icftanturSerapioficOrib. mfi^i^^w^nec^$^{TM''1}$*'

*lf tji dodriiuttrruttte, qtu qtiidemfingaCnx exgt&'b rtdict djfitrgiti ttmliuint vtri ipfum rtmttU &ctf*HB* fcj ctittt&fimilti; Mtmitltct*mtifttntiier*:i«4^{tt}'b^{m} tibk>*ritm.4cre.itnur.tii!ttjtiim.ciiniiriii fimile. i*

: Uioleoridctn conciliarct, kgit pro w « . w lod oon conftai, codtcein habuit in q uo fie (criFt mir. Ut ut fit.multum (emrnis cuminiac aiitthi hpjrx dirferant-Aetthiam r o t u n d ' t t n i ^ c i i m ! - niacuminjtutn&obloiipim.. Fonaini Pliniuiq; •'•<>« rcriprcrunt, aninictnctt proiinicsdc miniacccdit.Si CJI «ra eil lcAia,quod alTercri: ncquc°. nulLi erir inrer Diofccrri.Jtm ac I dropiiraftu (ti/corai»-V'd (i vulparam feivarc quit mnr Jims veto- wi$^{IW(I,,}$ point *umiti'Um* **five** *cAftttlum,* **Viri doiSi ch*r«tofium.dc quo modonobis fcrmo, OrfoicJinum PioiCiJridjj cdfc cxiftimarunt.Scd Temcn cumino rion fjfts (H'"*le, licet ancultum.ubl'nijiim. bcooe^e acumiiwuiin "'- Nignim enim eft,** *ariftis nee** **fimilr guftuqui; d^rce, odoris exiicrs. Id quod roimiqui? porftr, tunihcrM**

ftdoaraiatisejtiflatcuina^1111

I lua lumumu puvrwi HUU U$_A$...---.- icmiiic dinilitu,Jiiietnnuitauihabet. Qyarc rite TIIL-^Jphrafti Oreofelinon Jici pot^Il. FoJja in cicutie ha bear

petrofelinopropcfimiliaruiit.tcdccniiiora.pliiribulque mcJfuris diltevSa , ur cu nomine cum citura majorem antnitatCm comraiifTi; videantur. Sedquidcfcmiiie di»imus,fatis oftendunt noneflcOreofeliiium. Reccntiorcs OrcoFelinum exiftimant die, qnarn-*vsdgntum* vocant.qnafi miUiib<martiiqmx] *TSA* nuJta mill's £ commoda hibeitnr. Foliajiuic funt vclut hortenfijapii,fed maJOTa&ampliora, PetroretiniMact, q**rnox,non diflimilia.ex multis in rcnnibiuptdiculis Ii*rentibus compodta: caulislireviseft , fbfculrlnirmfcariisdbidj, femen pctofclino Macedonia nonciin^ mile, quodcuui cumino cnmpjirtri opiimt poteft,ODjangum.acre, [enuc&od'Taitim, mcdiocrislocp tudinis ac era fiitudinis. radix albida.odoMia.gufti"^{1,,} ni[iilamaricaus,4cacris. I i p l U '1 OreofclinomDiokotitlis. [udicioLeaaris_commitE^-Pnefcrrbic TheophraftoJ Imius** *fcrncri* **ail** *riew** **menftma in stino auftero. Quod** *com* **pri ntm fit, malui ouondanlegerc** *t* *****

meliocrato febri laborantibus cubatur, uti f b u D scorides&Plinius.Sed magis arridet, vino [illegible] exposcit Erotianus [illegible] quoa Hippocrates ejus mennoncm feccrit- Monet ao fincm caprb dcCrcorclrnoDjotoridfj.OrealcliwJti &pccrofelinon diverfum apii gesu cfTcScCt mruuiqiie in laiii narcatur. « W Jl *i&m.S£$_m$ Hult?n*i *i* W ' " '

r» «»ur(« '« « « «^{TOrfv}***rfaf>, MidOreof'ttn<t*>'*y''~** *menu, quol infr'tifrwoih.-tUtid eiiiiiiiiif*^ Defcribituri DLofroridc «p.fc$_{quc}$nti 77- «

• ^« I$_x$.r 1^ *Ju/Xnp,* ft ^ / ^ v r' fVCtUS *it*''''*

fttrejelwum Mtitur, **Perrofeljndni dtcitur. «1 q u<w in petm, (iiifqtit, Iwrirque prarrupti^ nafcatur, vel «j™ calculi-w** *fttagotii* **vim halxMr.idtc Akitatictrti Apnrndiceo lili >- probl. 110. Q^$_o$],vo,rci*m qua ritWO***

praiflet docet.

garam l-mpitrotbaia pro Pctroftlino habent. Hufc TeIMO anguUuia,ainoa diip$_{ar}$,nec odoratmn. Nee vul-

^aTcPetrofdinoraeftMacedooiCTm. liq«d«jiapt.

mate

kieiM»cdio«coeJm

icnnu*. JP'TCTfimiitJwioefii^toibmr.qnodDiokor; jM,Gikflus,t*trn Grwj aoum de hoc twaada dwertpegennt, Jkccdw a boate P<I1J«M. bT«, A-

*Ptftimmm*x,mi*

nti N cHf; Klrrno.ntc Hcliotcfuwofc*xn diffin-e 1 Utivo, trpcrictitii b

ndun4. Idgtn Jt Rrrhjlcino hjfcc«ctpi;nawiiiiaii,$_{ct}$ moat Jitim. I nq ^it AoMtm, cum Helioftliocw tntnrE pro Pcnofctiro h»bct- Lrorhirdui Fothftos.m I H U Mdt bri> wlcbni, OIHD pmPeHnfcIinopopcfaHftirfem, noo »pt modd fpwfii «£ (fifidtt folm, (M oUo»-{FM \ ex oonmiiltsMibaD iLTciuttt.pcd^ulcuuc toniio

ntriioqmiicmtpatm),

«fa*qax mtoar cft,pnmii ftilm ilJqiuiefnii.Rca t m n omoiKO, tiroJjboj; CJOJUBIM wmii.5: mbrilit eftyBo. fcali IO aabcUu ilUdi, ffrnrt) (otskgocim,

nnia WIWH. ndu iraonfifarabL *AAfo* tnun ji)ii>r«nifrmnirrriirt[Ti inj;riiiriii tij. . . . j 11in Tr*. got idit^aiK' S *tmtti-am.* Hxccz aj^doriuie Tragj «ddo i fiqiudcta tune pltaum O diJ&E. H a B l b I i f U t i ; (tram

j ^ y rs>

i. Haw mlij BOO ntWoC*, fed U

trcetis,f rx-

, Pfrro

DonCDcro, *eaaimid* t m t . ru»

Pcrrofelinum Maccd. Lobelii-

two CmiliuscITe nrqiica tiat il!c an ccrum ac kfrri fi,Pf[rt>felinum pro Fu> candorenefcire f$_{e}$ ait AfTercrc aullm Niahmcapiofatito fimilia, f$_{o]}$ vcriujaqimrtco: fedmirwr*, c»uli» craflfiufnilns.ramolos, ficautntit«»

*conntrt * fjj £ f i*

mttrnur. Utc tj't uhU\=i f itnfiitmt Son". »J». if *fimlih*.

*p t t n , attx*fli*w fnrfjjfhntnimioti* *n'lUmimtrrx*utetttxr-, •fmrr+im+ltmimtrfi**

$ f i f g ff f

. HmeDodadL GxfjSariftwn, otumquc

&', initr^i rtu us di•! ante* hoc »Aio. t*-

df Aj 4 4 x , !U

die. Amrqaun ea

|

. Re-

Gedp Wtpr. lih. U. cw-.l.

J /WT». NtMBM OW obtinuit ,^it,xi ptf cipoi afta to cocdimcncs dftt

pai [ociu Citcms tiK •.

f

On f,m#, tmm tS fr^f & n&m,,ttmfit. Efhtmtmn »*}•(fea SU:t-L*K«m EK jutj* » i m t t ^oirw J.i/Vrnr. *f*m;*m tj ttfam sa Mtctdtnuppoiur,f(A idem™ ptttftb MdtcteeAui'm* *f g fiq*

in itnivcrfiferttit rtrrdrum 6fpid,ut nxiatti&mt,*

fiiUmttmJic fctToftlintn Manitftucwn idvibuni\cutn ttmttt in Macedoniatuntutnftlrofthni ,. quantttmftfulis einmhasfitis 'ifc qiutt, «a uajcitiw. Qtrum in Eprapt tTs/etinum muliui/i gignitnr i ir) Cycltdibiu ml In* p/wri*mum, dttjucttt* me/ *ex'influlu Aibta* tdfmtti Jic fttrefe-.

Kwm *tx EpintH MMitdMumeDO'pvTiJtVT pluriinmnqtie immfi*

TS

f l f l

tl urn ftm f f

Micc(twicomc|i»ooi-im tue-

H t. I ti/up$_{cr}$ non mulrom Jamiii ttcide-

rc, fi cocarccmus. ac *en* alii,:rcKioiiitms$^{il\cdot\cdot altlm}$ rjui

bit Diorcondes:Scmjne *lnqu$_{tt}$* mimcos, at oJoratiore, acnJt aromarcdolcnte. P

funt. _ Hint famen Urum, p|$_{anitm/I(:nac>}$.n«l)i inftar!

i^{S},

Ptfiimmm*x,mi

nti N cHf; Klrrno.ntc Hcliotcfuwofc*xn diffin-e 1 Utivo, trpcrictitii b

ndun4. Idgtn Jt Rrrhjlcino hjfcc«ctpi;nawiiiiaii,$_{ct}$ moat Jitim. I nq ^it AoMtm, cum Helioftliocw tntnrE pro Pcnofctiro h»bct- Lrorhirdui Fothftos.m I H U Mdt bri> wlcbni, OIHD pmPeHnfcIinopopcfaHftirfem, noo »pt modd fpwfii «£ (fifidtt folm, (M oUo»-{FM \ ex oonmiiltsMibaD iLTciuttt.pcd^ulcuuc toniio

ntriioqmiicmtpatm),

«fa*qax mtoar cft,pnmii ftilm ilJqiuiefnii.Rca t m n omoiKO, tiroJjboj; CJOJUBIM wmii.5: mbrilit eftyBo. fcali IO aabcUu ilUdi, ffrnrt) (otskgocim,

nnia WIWH. ndu iraonfifarabL *AAfo* tnun ji)ii>r«nifrmnirrriirt[Ti inj;riiiriii tij. . . . j 11in Tr*. got idit^aiK' S *tmtti-am.* Hxccz aj^doriuie Tragj «ddo i fiqiudcta tune pltaum O diJ&E. H a B l b I i f U t i ; (tram

j ^ y rs>

i. Haw mlij BOO ntWoC*, fed U

trcetis,f rx-

, Pfrro

DonCDcro, *eaaimid* t m t . ru»

Pcrrofelinum Maccd. Lobelii-

two CmiliuscITe nrqiica tiat il!c an ccrum ac kfrri fi,Pf[rt>felinum pro Fu> candorenefcire f$_{e}$ ait AfTercrc aullm Niahmcapiofatito fimilia, f$_{o]}$ vcriujaqimrtco: fedmirwr*, c»uli» craflfiufnilns.ramolos, ficautntit«»

ram cavitatibus, ambella floribus albis referta* Semen ut dixi.Macedonicum tamen non eft: quia amaritudo in eo non fatis manifefte percipitur,fed tantum levis acri* monia,eaquenoningrata: Simile quod ex Epiro quondam adferebltur, qaod negari vix poteft; habet enim noras illas quas de eo tradit Galenus, & de Macedonia) Diofcoridesjamaritudmis enim hie nonmeminit.Quod fi tamen quifpiam hanc noftram noluerit probare σpi* nionem, pro Petrofelino tandiu utatur, ufque dum Iegitimum aliud, magifque cum defcriptione conveniens oftendertt. Et haec de feleni generibus.

Nonnulla, inquit, fylveftriaurbanaque,folio ac facie ffcnilia, verum lucco & viribus plane diverfa* utcucumer fativus & fylveftris.quod etperientiacomprobar. Nam fativus frigidus & humidus: fylveftris calidus & ficcus, vehementeramarus&abftergens, purgandivi pr«ditus,qua caret domefticus. Quod de viola fcribir, id verum non videtur.Nam utraquehumecftat & refrigerat. Differunt tamen,quod fylveftris odorecaret,urbana odorata fit. Nifi forte violam matronalem, vel latifoliam, de qua fupra egi, pro fylveftri habuerit. Sed hae folium diflimile habent, violis adsimilis nigrifque.Contra fimile folium utrique viol* fcribit Theophraftus, Forte in Graeciaaliud vfolae fylveftris genus, nobisincognitum*

KE *. H. CAP. V11.

De agreftium differentia quodque ea vocentur olera, qu'anobis ufnifmt cibario. Vtfuntintn bum, apbaca, andryala, porcellia, feriecio, & intubacea omnia. ltempesgallinateus, enthuficurn, mentaftrum, hircibarbula, tor chorus.*

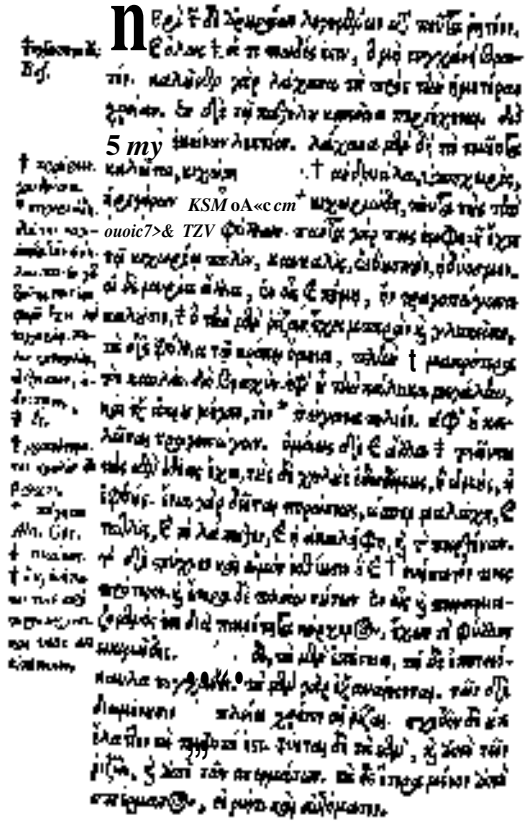

AGrcftium autem appellatorum pod haecdi* fcrimina , atque in totum cujufque herbacei minus cibo idoneigeneris, exponents. Olera enim vocitamus, qu# nobis ufui cibario (int. Qy* quidem in fumma univerforum contineantur neceffeeft. Quamobrem nee ea demittamus opor- j. tet. Ergo olera appellantur, intubum, tapte-fctf;/* ca, andryala, porcellia, fenecio, atque in totum r», quaecunque intubacea funt : propter foliorum''- milkudinem. Ejufmodi enim omnia foliis intubo quodammodo proximis conduntur. t* ftem pe^gallinaceus, enthuficum, mentaftrum. *03^* dam vel alia innumerabilia nominant, injen illud , quod hircibarbulam vocant 5 cui lonea, &dulcis. Foliacrocofimilia, nil quod lon^iora. Caulis btevis , fuper quern calixgmola ° *8c* barba de fummo vertice cana pendens profixa. Vnde nomen accepit. Pari modo & alia fpecie auidem ejufmodi conftant % fuccis cibo idonea , velcruda , vel coda oriuntur. Quada enim coqui volunt, ut malua , beta , rumex, * urtica, muraleum, vefficaria, quda etiam manditur, & alia plura: inter corchorus, qui ob amaritudinem in proverbio eft. Folium ejus ocimum fan£ asmulatur. Ex autem aliaannua, alia annicaulia extant: n funt qua radicediutiusdurent, quamquar arefcant. Quinimo ejufmodi haud pauciorar,ere^s^f adnotantur. Nafcuntur alia radice, & femine: alia femine tantum. Nifi quod fponte cciam proveniant.

JULII SCALIGERI AD CAP- VIJ.

E[1] *f2£^*

*rprox>mafitherbace*natur*.Tametl,gituref cuIen- i T h y UT fr°P''r' T hfi[mi]**TM T<>flfrutices tm non e u mtabum ejculentum; fed quod froxtmn hnea* trattandafuere: & frofterfimilitudinem.quamcum efcu- mentis amulaturfiens leoms. mti^^m^caput monactil- Ioan Zerunt : hie ftuiifimum locus ei hiftori* debebatur. it .. Non funt \»x*>** : quia non funt ad ufum oiLv^uL ' Vfuseftexceffupoenco.Extranfl«lio* nèTheodoriadditum eft>woh %ittpmfo,* wtitt:numerantfcilicet inter >.'*%*>** S*€Mmtdmy refer* ad *WWA- Corrige, etiam^w*>TMn **y»iif ^g'*dvdn.Lcguni 1. frili*: non autem TM*£%.*

wnoimnwy--' . rj - ,- l

w* tnalt CUt^Ufn mn habebbttt dl Jr»hl*tudinemfucci: ^^'W'WTM*TM'TM00^ ris*

* w' **emtneYH jbeofhrafti libros Diofcoridi igno- TM

IOANNIS BOD^I STAPEL. NOT/E ET COMMENTARIUS.

JL/mittic Prx^ptQ[e rum di]fferentiis fe didlurum pro- numerat cichoriu. Vulgo depravatfe legitur %w$\ Atponit; nempe *L L^ff TMTM W olera vocet,ex- tici enim *<**&" dicebanc tefte Scholiafte Nicandri,aa

tbom

chorium, nafturtium, & quam perfeam vocant. w *%*& •*i u-fltw Kt%d&t** (fcribitur rulgo *'%i& & Kilt's**) *Qxaiu iu£s it pyftito**. Sequitur *K'%ogfi* J«w *fdfi pyfiKitiecot fft etr-* wpJ«f^flg4at (lege *tawe***) Quod Nicander *cichoron id Attici cichorium , nos gongulta. Cichorium nosgingicidion, Attici cicborium, Angongulionzngongicidtonic Ti^* bendum,me fugit. Veriiimiliuspoftrcmnm videtur,fiquidem *ptfuXv rapa* eft, Attici itaque cichorium vocabant. Ec fi Diofcoridi credimus, fylveftris feris fie dicaa.VerbaDiofcoridisvaldedepravata funt: fie vulgo legitur **e*t'Aeri,*xix t$ $ ipe, afiffy Lv't* nuceJi^i W* s& o a sr*Q,& ^ Ip7n*t><&. Quomodo haec refticui debeant cap. i 1. hujus libri,ubi de peneribus adton iimu$,docebitnus. Sylveftris feris cichorium & picris yocatur. Idem Galenus lib-8. fimpl. *'<« wtW

mpmppiVBvnw hut. TIVU A *K^J^OP htpoitfvnv.* Contra 2Etius tam fylvearetp,quam fativam ferim voCari «%«>!» lcriblt„ffg^U i xi%ufiot , w*7n<g5»F *fa_xd%*iov, ypj y&Ko* -n* *%iot, omp* sg *rnxpk <sj&nc22piv&TU4% nn fc^ Kt%&pto»,fiTlS vel cichoYiumfubitmarum olus eft, maximc (ylveftre,quod<pfiTtS vocatur, a nonnullis vero cichorium.* Ec haec a Theophrafto probancur, cum genus *uxppmik* vocat cap. *7.* & 8. & 11. lib.7. maxima cum cichorium cap. n. proprife nominatur,^ *w Tnx&ihs* diftinguir. IHud eciam rtotandum, quod Diofcorides VF^'JW facit genus, cum contra Columellalib.8 cap. 14. fcribat, *'Sedfnecipuezenus^' tubuquod *e» Gr*ct appellant.* Galenus non ra><JW, fed «;*»£"' Komanisintubum diclum afTerit, KJ *rimu%* lib.2 cap.2. titulo i fj T g W v ^ ^ W Hbi i Dioicorides cumColumellafacifeconciliaripoteft, fi dicamus <?!> cjuidemomnesplantascichoraceasf fie vulgo medici loquunriur) dici, fed w* «{«#» tantum de fa* tivauliirpari., uti praeter Columellam Galenus plurimis in locis docet,ac fatis perfpicue lib. 8. x? *tiwut* c. 8. ubi legitur j)7n«^^(depravatfe legitur *{«*?, legendum *imce*}®** oftendit iEtius lib. 10. cap. $• ubi haec eadem ex Galeno refer t) *im^y % rip&s *m\Ii$ w %v*o xvefyt* 0. picridis, id eft *fylveslris feridis', vel intybi recentis** feridis id eft intubi *fouv'xrectntis fuccicyathumunum.* Eodem cap. TK *fit* ™ *x\%dpi* ^ i oipts da Ttf* thtftpaf licit* Jccchoria id *t&fylveftria intyba (3few idefifativum cibariigenerts exislunt,* Plinius lib.2o.c.8 *.fuivum autem* /^i:i».Golumella cumGaleno vix cdnciliari poteft, nifi Sicamus,r *Ktyelpw* apud Galenum ab Archigdne loco citato poni pro fativointybo, ut apud -/Etium, vel,ut Theophraftus,pro omni intybb. Nam ipfe lib.2.de aliment. facult.cap4l.intybum ferim yocari fcribicriTn *m *#>J*

?(\ h ■ Q -*foli^omani totubos appellant, *veteres Atbenienfesferes nominarint, an ($ alia quadam tilera agreftia,nequeo affirmare.Apud* Theophraftum *n^i-2® nUila fit mentio. Atticus tamen fuit. Ex his patet, quam varii & diverfi fint Grgci in cichorei nomine. Nee mirum,^Sgypnia vox eft, non Graeca. Sic Plinius lib.2o. cap.8. *in Mgypto cichorium vocant,quodfylveftre fit, fativum autem\ ferim.* Serim appellatamjfutant viri dodi ex Varrone,quod feridis natura agreftis cum fir, ut melior fieret,hortis fereretur. Varroni tamen fie didfca videtur/.quod acyia tadka, quafi recenter fata foret, virefcat. qui lib. 3-cap. 10. ubi de anferibus, ait, *Seruntque htsherbam^ qu*vocaturftris, quodeaaqua ta3a, etiam curt eft aridajit vhidis.* Sed ferfe graecum^on latinum cit nomen : fie diftum ttj „S *exi*™ vel *w.J^a mundare, furgare;* non quod purgandi vim obtineat,fed quod uti mundata & purgata, inanis & vacua fit. 4 caule itaque cavo nomen pouushaberevidetur. Audor etiam etytool: ™ *p 'te<epontcarbores#ay#.* Hefichius *n^ifo*

tlm excavtt quercusjve arbons.1%* enim,ut alibi dixi, *mn* generde eft. in 1? ptei Ca ,amach ^ K Hb l f

latini vocar[illegible]t,a cavo tu & fpe- Cichoreum Graecum, in ceteras nationes commiRraflc, verbafignificacio Plinii docetur. Cichoreum tamen didum videtur & noftw inuenrio, reperio, quod frequens in prati, cultpilve nafcatur ac reperiatur. Hocfiill. Philofophus [illegible] vulgati codices habent, deinceps fecutis interpretatur, & [illegible] Sed caput non[illegible]

noftrates dentem leonis vocant, fie & Itali, Germani quod vulgo taraxicon dicitur, dentem leonis & caput monachi vocant. An inGalliis diverfs fint plants,me ftgit.Id tamen non putarim.Fateor hoc l=>co non fignificare intybum.nam de fylveftnbus agit Theopbraftus iddrco intybum *exponofjheftr**. Dodtiff. Gaza *erraji cum* interprecatus eftlib. i. cap. 16. Latini tamen erraticum vocarunt, quod radices longas 6c multas fparge necantur. Sed de hac voce plura infra cap. 1 de cichoraceisagit Pr?ceptor.Gr*ci recennores vocant. Geopon.audor.hb.i2. cap.t. ^;M *dvy^tf* ^ P* •*mifvnintti n&mv, h-n^o,* (ni forte »»IW3« legendum; I/ f«r.» *menfeAugufto,&tratifplantaturperrum, mtybwm thapbanon.* Eodem libro cap.28. rg»|^«f vocatur. «w*

A«. *Sens, hoc eft troxtma in aceto tintla* ££ *commeftaftotiiacho convemnnt** ^Lgineta tamen intubum & troxi^ mon pro diverfis habere videtur,lib.3.cap.46. ^ *r h-n-* *(Zol &,»£TV T£ti%ttcQ»,C 0 riy%cs -nSv* ©^•BJXSJJfW *"ai. Ejujdem genera funt intybum, troximum,{5 Jonchus.* Interpres v.erfus *ejufdem generis funt intubum, eftulenta, &ciceriita, qucfonchos Gracis dicitur.* At loco citato *vZcoZificv* non eft adjectivum, fed (ubftantivum. ^tiuslib»9.cap.48.«W *hdpfiwvsxvXdi <i%u%ipM,capefuccum intuborum** Trallianus etiam ^ I ^ K ab intubo diverfum facit,lib*8x. 1. iWg& ^ 7w *hTvpottiyfj'* *v$u%ivi&* (depravac^ vulgo *f&£u&* legitur) fittWfck*. »g *x-wes* *& *nyxotytw' »7mXoi mi Xx* 0C. *hit ($ intybum & troximum & cichorium &fonchus* ££ *pern* *ra beta convenit.* Intybon & troximum a dicStis audoribus conjungi expofitionis gratia, do(9:iifimorum virorum opinio eft; quod verifimile nobis non effet,ni Geoponi audtor dixiflet, *ai^s^vn^ rpctfyfi* (^c.T^iftov* dici* tur.quod pro qiiocidiano,cibo vel quotidife eo utantur-

De aphaca cap. 11. hujus libri agam. hoc tanrum admonendum, *«.Q*KW* i Diofc^ride, Galeno,Plinio,immo ipfo Theophrafto inter fruges ac legumina reponi lib* 8. cap. f. hift. hoc vero libro cap.7.8.8c p. pro olere. Fortaflis lib. 8. legendum i^.Dodiff. Scaliger Hieraciu interpretatur;cum tamen Hieracium §ftate,vel in fine veris florem proferay,nec cito defloreat fubnafcen* te alio. Ego,falvo meliori judicio,dentem leonis Magiftrum *d<pccx\f* nomine defcribere,aufim affirmarc Haec ad Hyemis finem primocjue vere floret, amara fan's; *flos* celeriter fenefcit,atque lanugine pappo dicla marcefcit, alio atque alio fuccedente flore, idque *i* menfe Martio , vel fi repidior paulo Hyems filerit, Februario menfe ad Iulium ufque; *nee* dubitoquin calidioribus in regionibus Decembri, Ianxiarioque menfibus floreat. *A'QxKij* dicitur ab *cc<piic*,* vel *dcpinui dimitto, mijfumfacio* *repudio, pracipitem do,* quod celeriter floreat, ac florem protinus ailo fubnafcente perdat.

*A'vfyvxx** quid fit,j>noro Jnfra cap.i r. #**^«V, vel,ut in aliis codicibusjegicur ^vJ><V. Plinius Iib.2i. cap. 1 ?• ubi hujus capitis locum, & cap. 17. ejufdeinlibri,ubi quae Theophraftus cap. 1 i.recenfet, *Qhondrillum* vertit. *^eliqua* inquit *vulgarium tncibk apud eos herbdrumncn mina cbondrylla, Hypochoeru, (Scaucalk.ConAxyWxv* vel, uti apud Galenum &#ginetam legitur,chondrill?,notnen invenit ab eventu,quod in ramulis imis gummi re* periri folet, lnagnitudine fabsfe, mafticbes fimile, aut nucleo thuris.quem *x**fyov Grxd* nominant*

vsn%oiejsfonchum viri^odi arbicrantur, & quidem afperum;cdtn tamenThQophraftuscap.ii.iiw'e"!*- viorem & afped:u mitiorem inter cichoracea fcribat. Redius il/i,quiHieracium fie di&um putant,uti capite li. demonftrabimns. •VOT^«^Gaza/>or^//i»4iwvertit;credo quod *xoiz&porcum* fignificer.Forraffis *vsn^^ {U* dicitur, quod minus afpefa, quam reliqua fint cichoracea. *%ol{<&** enimafperum, fpinofum dici botanicis videtur. nam apud ^ginetam lib. ^. cap42, *x*iy,,U* *gy *anchufam* vocar , qua? fpinofum habet , ac nigrum, latu-mque folium, vide cap.de anchufa. Et ^0/^- *ytiito&* terrcftris echinu* diduSji fpinis quibus prxdituseft. • /.#..,

Jp^yienecio.Id nomeh fibi vindicavit,quod flores capillorumrituverecanefcant, tefte Difcoridelib. 4.

™ *xtod%.* Latinis fenecio dicitur, quod cito fenefcat. Plinius lib.2 5 .c. 13. *erigeron a noftris vocatur fenecio, nomen Graci dederunt,quia vetecanefcitMde* c. io.Inter cfeboracea numeratur,quod nosfoliumq; aliquomodorefe* rant cichoreum, vel chondrillam.fed crifpiora mulro.

Ki^.fMrJir.Do&aza *iti/fact** intctprctatiir. *iio&mct media CitbsrMti* vacant, rervato u.iniiite grxeo. Sid pro eichorKeo non habim f>:'ic-cipjicrn, IKN: cli.-'nJriliiin.laieiiJivijm, tinniein leonis, hier»diim *ic* achortum propriidiiSkim, fondiutnu-*x* f u m *q* ue &'>i c r i m. J c quttw s a p. 11; I ui j us I i bri.

*t^»m>*t aotneataxpk,* rclilcwinaaicffigie. qo* vatcnl-i xtL-Lint;ibiTit4jmitjntur. Vei quod prswnd" : .1 ;n udu n r. H arc lemma vei 11 is t a i • i ui I a, i[1] > t; Jcmi i s L'ia_iis , rjunniiitnoJum cjucalia vala lunum cdiuit. Jam JqiUcwilcrrim credit ur, a«ee«unte,&t-ontri fttcjiirmncdant dum uii^lentur. L)i- ins vMl'uvidijlib.l-Truh.AJeMtjJ Aj'hrul I^KVJUJU Nicandri Scholiastes con ices pifUtiotuul fill: lcribttinTheri»cu.

!J- h a i l h , rJ- wtm^m My i* Wit* *t3&-* p t ^ t

Jt Caucali

in<i, tiziocctjiuibtyen, FjrxjnipetScmgjlii- ujffin, _/«(p u//i *pet Ml, Mfffrnfijthn veeMt.* Mum, live fm Jtrin gjllin Jicum vdinnmt, quod cicrcinuin fo lmm m galling |xJ«n cemformatur. IUKWI diiltum te-ttOlli HcJychim ^wtsnat-iT^rif"**^"! *yzt*> *rvv*-, tin!t;ututi3 ttutfitvejirt.* Sicfc*W um, quod ffmen limilituiimetn quanttam earned* nciito iuu!icbri lubcc, qwod *uiaJm* vocat Aihe-AXBI lui. \ *tffm* IDfcHtrOnui tiirfutic. Dicitur c[ijrn :.i .ju.jd diiiti iiuiiiJiim fonnain.fed Jtt docciGafeuu* lib>.7.

HvikHtiiU^ Eft fttaiUfffi tern g

*HIM, &JatgmjttM<UtKt,Stqit*nptitiiMr.* NUL1<KCJUI •tdtat rccciiietTheoph DefcriUitur i Diokortdc bis fc* *li* ^oibis: ti>«M i «» A J i W %

. (Miiccllut & Ritcllmi rcfrnmt. *faMifixu* n*j.« impi^.i*'«« J i ^ ^ c 'Ai. HancicditMiemimptolMnt Licuna, i!, Pcna, LnbcIms&AcguJtlira; tdqocquii «utaltm folto jpti weMntrirecaocalim *Diotcjn&xi.* Confta ramtnhiflc!rctioncinprob»tOiibaliui, ijui fideliilimb cifiriplit Diofcoridem) *««'*. ^ I'

*diittwm tffrl5nt,{Mltt*ttis eft dadT*iaitiii,*ui etitm tx*>*

mafarh (foliH ipio fimilibiB. & jn ftJt ttiodcp rcnuibui. Hatt^i/eciufi.iriOE^ •d ell *CtriMtdrocampuiTun:* .Hefychius.«fi«M'»i(f f*)r-Hllii fcriptit Grammaumi wvv'ii) *ftmn* iii^uu wp?

ciri *c,& hfrk) qaadam fimilw cori»ndro. Coriandri • iii-i [•raximi.si'ii *fmxGgan,* rtdfupertorafiffi. {<£ nioi! i infef 1 4? *lit jilt j* CJ" JJJJ in cj:ivmi M? *nihtlil^ tMttniirMii.* Hitit compaijir Plutiiisapud Athen*n(n p.iftinacr,amio,coriinJro,feEriiaifo. C l i £ ; t Tiore» often Junta | ii rrfro,& ftcnioilt.v d H i ! f l 3 l [f l f flf[inicu!, tire, tulot^.i. r»diceunica. rc<Sa. (spore v»ftituc*.Caa«]iilisfolio t i r B u g pjRcDiof ple.pro fooe«noafc,fi(rtttw i.d wrquam q ^ S t f n p t i M int.lunc fiolfi*. clulc, f c m i r r, umbelb, h p q nota in alter* ttUHlsdc foiio fcenjtulj,noncer[riontu]r-

, 1'0«VJI»J. quid fir.i^ illml »j,j,i ,CJ[1J]i r| (i[in]i j<itMJ«Jii* Diffinriilct&Gilefius[1]""* e co)itur,ac vulgu pedenVcnenivo- • ^Kiwjfci,,,,, imid Atticnstumcft Bb.«. ubi leg«-

Caucalis.

Caucalisflorcrubro^oliohtioriLob:

contepdunij w* viflif

damgenir*,ve!,ut Dalacampius,carduicapitibus. Anthrifci etiam mentio fit apud Hefychium, *f%«ntq (vul- [illegible] &orErymol. *»^*« [illegible] . fa- fylveftria olerafimilia,anethn^ Phavonnus, [illegible] clera*anethis familia , uti fcsnkuh) iJmw, antrtfcum olm florem habens fimilem anetho, aut anifo. Umbellam credo inrelligit, nam anerhum ftofculos habet lutcos> anifum albos. Qupd anthrifci nomine Clufius defcribit non habet umbellam, aut flofculos anetho aut anifo fimiles. Nam umbellam habet exiguam,quatuor,quin, que,vel fex tiofculos fuftinenrem, colorealbos, quinq; foliolis conftantes,in quorum medio exile quidpiam ex purpura^nigricans. Porro apud eundem Hefychium le- fMCUr h$pvoxa> hsiyottov i&g/ia cuotcv, (legO ng.»\j», vei K&&*> opoiet) (pipei at H&I ctwiSr a ft uvetj Kj (ifaTvv tty fifpeurvTW. &n- thrifcum olm catut finite, fert florem qui inabu &coronn ttfum habet. Viri do&i !*§&**& reitituendum fcribunt; cum ramen feries Alphabet* Hefychwnae contrarium oftendat; praeterquam quod eadem h*c tradat Phavorinus. Sed hie exfcripfic ex Hefychio, vel alio quocjam au&ore ex quo Hefychius.Et quid obeft quo minus antiqui ffivS^wfr^.recentiores hie*™** dixerint.Porro otV^. px:>jvel,uc apud EtymoI.aucSorem le^itur^BptimoVydi" (Sum eft • ut idem fcribit,©^ r *f«Bf>*<ncav,furfumfaliendo, exiliendo; quod non praeftat planta de quo modd. nobisfermo.

hN*irf*&' cur dicatur, docet Plinius lib. 19. cap;8*. Menta nomen fuavitat odoris apud Gracos mutavit^cum a~ lioqni mint ha vocaretur. Vnde noftn nomen declaraverunt. grato menta menfas odore percurnt inrufticit daptbw. Mirabitur fortaffis quifpiam, car Oppiani interpres mentam >&>*» |9««w|»,id eft malam herbam vocarit Prffertim cum odore praecellat, magnifque ac efScacibus admodnm viribus praedita fit, maximeque ftomachum juvet, & appetentiam excitet. Tres caulas adfcrre mihi videtur Geoponic^ audlor lib. 12. cap.2f. T. i^W^oi «>gii- [illegible]

[illegible] Qy [illegible]. Mentha inutuln effcputdtur; cuienimm miner e exhibita fuerit, hutc non facile id tpfumfanefcit. Et h?c prima ratio altera;/! vero m lac ihjiciatur^iS coa- [illegible] titur.fi tilt folia (menta) immergantur. Tertia quam adfert hsec eft, quod inepta $c incommoda rebus venereii habeatur.Notum problema Ariltotelis 2o.f.&.probl.[illegible]

[illegible] p*»[illegible] yQur in provcrbit eft wntkam belli tempore neque edttp nequeferitoian quia toentha refrigerare corpora pot eft, ut corrupttone conftat% feminis gemtalis. la aut em tpfum adverfum omnino eft ad fortitudinetn atque animofitatem , quamvis fit gene* re idem. Anitaque menta generation! inimica quod niznium evacuando corpora refrigerer, quod coitus ni- mius atque intempeftivus facere confuevit? Et haec fuit opinio divini Senis lib.2. de dixta. ubi^tiam ejus ere- [illegible] *Hd?% pew, Kj MWreii »*Ao«.Kj loowp* a [illegible] thacdlfacit & urinamciet,& vomitus ^ [illegible] tommedat, femengenitale colliquefacit ut diffludt, & at- Ytgeie probibetyfS corpus debjlefactf.Conirario modofieri quod generationi mentha refiftdt, au<ftor eft Plinius lib.20.cap.14 Refiftere (menta)generationicrediturcobibendo gemtalia denfari. Saracenus gemturam legendumdocet. lervo tamen vulgatam. Intelligit Plinius quod impediat penfs eredlionem & hac ratione idem qupd Hippo.crates ait. Contra Diofcorides & Galenus mfentham venereis voluptatibus commendant, ac qui- [illegible] remftimulat. Galenus lib.6. fimpl. i f tw& ** A*[illegible]

^iT^tV>. Domefiica ob earn fane qua ex cultu accedit humidttatem, mediocriter idem ad venerem excitat. Addit rationem , iWraw ft ™>% nwl [illegible] ut accidte, [illegible] Hi [illegible] fluxileque, [illegible] cttice- ptui, & generationi refiftere; 8c quodaliquidftaralenti habeat, venerem ftimulare & promovere, ac eadem ipfa hujus fluxibilitatis ratione coneeptui generationique refiftere. Ipfectiam Diofcorides generatiojf mentham iriirmcam effe loco citato fate turmoil* ft <a& & <afrvin*$ft9 tftovnfyt$ftftiuoxfanT]Jetv [illegible] bus ante coitum fubdtta concepnomjefifiit. Nempe quod femen liquidum nimis efficiat, adeo ut effluat ac non retineatur. Quurta addipoteft ex Pvidio2,Faftorum> qaod in magicis ment* aliquis fuerit uf us.

Objutum menta torret in igne caput.

Dicitur etiamGr*cis^«»9>». Diofeorides.Galenus loco citato ifttio<rix<&> «f fo pi'fy* Nomen illud accepilfii vulga-Vis eft opinio, a puella in herbam hanc converfa, un tradunt Oppiani interpres,& irrabolib.8 G [illegible] y #» 71ns vh'ocrpo, t&Xovai. Mint he mons efim Pjtio vtcinus, nomtne mint ham refer ens, quam ajunt pellicemfutffe ditn-^ deceptamque i Proftrpwa , m mentham hortenjem abiijfe , quam herbam nymulli ah odtnsjuavitate Hedyofmon vocant. Idem fere IuliusPollux,fe/j'?w 9t (legltur fn9u)i pity TOf&bovffyt iPvòo-po* i'mf <Jf^«fi&«f ^*- w tin pityv,n]' uv ZO^OVTO*.®- •mx.faxxii 'm <tiv¥*ro <fvio» fttTU- £«xt<m% mente vel menta di Aa Hcdyolmon, nomen ac-; cepilfe ferrur a mintha Plutonis pellice in hanc plamam tonverfa. Ovidius*

Faminees artus in olentes vtrtere mentat
Perfephone licuit.

Botanicorum filii fi'tyv di&am putant, quod ftitju eflet concolor,aut hirluta.hft enim pa>&<&* lanugo,muicidaqs pubes humentibus & putreicennbus pen&cundfcislub dio apertts obduci folita,qualt5m cernere eft in fuccis 8C deco&is herbarum dmtulfe le-rvatis, & paflim in oletis, & fterquiliniis. Cui haud abfimilisteneraillahirfuties pulla,quse in mentha agrefti, fed prsecipue in calamento vilitun Unde dicitur calarhf nra,quafi pulcbnor men* ^,mufcida ac pubens.Huic opinioni nonnihil t avet Ariftophanis Scholiaftes,^*^^^^'»W^ r^^v w fiivtt,jter~ corelinemm nares pennde ac htrct.S^vk u»v^» exponitSuidas*>6os c* 'r&nivt* yi*otBpo»£%Hi«n [illegible] quilmiis enafcem quo deleftanturhtrct.Hoc h fneth? etymon, fylveftritahtum cempeterer,non fativ^.btemm iri hac lanugo non reperitur,necan fcio,lanugoqu$ m metaftro reperitur,fit fimihs ei quae in fterqui.Jiniis Alii ex adverfo fie didta fcribunt,quod ftercoris,riei fdedhiimf, odorem contrarium habear,nempe fiiaveolenfe.Credi- derim/M^Jw^quafi ftiwjw dici,^^ T« yui^^quod femen copiofioxe ejus ufu minuatur&tabefiar.Non funt audiedi,qui mentam Latinis diftam fcnbunt, quod menterri turbetjnempe id Gr^coru Latinorumve nemo.tradidit. Re&ius illi,quod odore oblevflet. Pliniu%fuavttas odoris apud Gracos nomen mutavit. Et hi tamen minus re&fc. Nam tefteVarrone lib.4.deling.larina,mentaa Grafco pity litterula mutata dkitur. Mentaenotasquafdam tradidit Tbeophraftus lib.6*.hift. & y. de caufis,fifymbrium in mentam degenerare tradidit; Videat lecftor quaeannoravi ad hunclocum. Lib.6. hift. cap.8. exfejnine nunquam natam inquit. Experientia docet,mentham quae flofculos fpicaoos gerit, femen raro perficeje, & vel maxima ex parte inVaecundum gignere.idque ade5 minutum.ur viftim effugiat. Radicum tamen reptihtium germinibus abundfe fepropagat, adeoquevivax eft, ut in horti*vel femel tantum plantata, tarn reftibilf fertilita;e duret,ut vix in pofterwm extirpari poflir^niri renafcatur. Id.quod teftatur Plinius I1b.19.cap.il> Si* melfata diutina atate <far<i;.Columella in hortulo

Plant antur nee nohferpentiagraininafnenfa.

Lir>6*.de cauf.22.de menth^ odore agit Theophraftus, ^umque fuavem efle jam di#a oftendunr. Diofcorides lib.3.cap.4 [illegible] ejusquodnota fatisefletplanta, praeteriit; aliastamea planrasrr»enrha?comparavir. Lib.2.G.i5f^ defifymbrio [illegible] 0*>*A«*7*$I>« Bortenfis mentafimilitudine, fed latioribut foliis,quod quidem-m coronis inferitur.Lib.2 cap. 191.de Hydropipere, £ <f)v)ketiott(pmii9b [illegible] •nty K, MvH9it& folia menta firm [illegible] Lib.4.cap.42. de [illegible]

nts

Hiifiugutii ftikutii. Tl]Mphri(lu!,Dmfcorides,Gde* nui d u> me nth* no iwinr g enera, I at i Mm, d e qua ha- <£h:nuj.-$c fytvcttrcrn.Sylreftrii mcnEaflrum didtur I*, rinii. Plimu* lib. Jo.cap. 14. *lAenstsliamfjlocfirii* w«i- f), UeinAtitfiurii *inttor I pi/vCu fomtgn* *w?n* vocari refert: f'i jy (J ^ *a.* K)(Jy«F4 wnifj *ta 11 cdorxtt, qutm ttUmtmhj* vera intelligenda funt Refpondeo, calaminthain vulga- ^..•,...K uv ijui btofcorjdes lib.j. cap.if J 1 efTcacdccaaj^rreGalcnum lib.fequeuti Sed ipfeGa- it nus tyjveftrem menum (ctntclligcre-hisvcrbisxlccl*-

infirmitr itmtn mtnth eftedarttt,ijinm c4Uminti>jt,mi-*

vtftnt ijUjtltm tjl,ilU ctv dttnejitt.* Nunomnifio n;a> 1c uaqoe Grammaticus ca!amin;bsm nicniiiiithum Mpomt. tt ftrti 4i h»E lataimnrhainKiligetiJut Ari- ft')ptiinii Incus ifl cmicipn.m A y' tjiij *it* ^*«^j">jit<. Dfi h4cHely.him,^*«'#i wfiii^wiw*ifjtk/m,tmnUhnJimiHi htrba.* Non JoqUirurdocjIamMrtJ; quij nutta menttiz i i. 1111'. Prior ewm foJiw ocjm t, a J re ra pn fcgf i. rent* mtni.iltr;. Mf nrha iix^c lylvcftris calamentha! nomen "accepit.rionquod vitibus iricntluai facivam aut puichH- -'-per«, fed qaod ilgnofiorfit, Dttitur crga ^^ *t. Sjlvrjiru mrmb4jrti mtmliiftrtim birfaihribtn «T* *rt* ininta *iorarn ufttt tiont&tft,* Pro uieiiihaltto alii ^reltemTragi.cslJminthain squt. ticam Belgarum, qiacnspulegiumagteHeofficin*vo- cant. Sed magis cum dclciptioftconvetucmcntba-

Menthaftrum.

ftrum à Dodoneo fi*" IjobelindefCTtptvun. Lonijii quadrangularibus, pilofis ac incanis caulibus fruuntur, folia hirta candida, denfaque lanugine utrinque pubefcunt; in ramulorum fummo florum eminent paniculæ; radix longa, lata in omnem partem ferpit, ftirpem facile multiplicans. Cinera nepetæ, five calaminthæ dictæ major non eft typi[illegible] hanc cubitales, furculofi, anguloli, geniculis diftincti, haud quaquam aliis gemines, fed plurima parte intricatim enatæ caules; Folia habet origano fimilia, minora, eaque incana, guftu imponit ferrcntia & unira. Flores Iimii fittiils fupti FOIJJ,<JO*S bi o a fibioppofita cedpi do rnur, co TOOK inft ar/m pu! e- gioprtxleuntj caudiduii quiderd, fed qui intercutfanii- bus plurimii notulis purpirci apparent; r^dii fibrou eit.urraqucodore nonv*ld£ gr»to. Piior,utdixHCUtn

Mentstvuigata.

defcripticme magit ciwrtnit. Sifpnbfiorrim Gmilior m l.N r w t a ; cnim H!iuiflore*facitlquc fupcrior no« ufqoe a d«3 (ifyitibrio fimilii.itaprftura; oftetidunt. Si- fyinbn»fl*l*bi*hb.tf:thibu r t h i b*Mcnthinrtqrtqi*Fge- *ncn* ptur* retentiorMobfervariint, misBauhinusia P f i t c e n f c t . Hirum muinic q_u* nrwgata

Mentha aqaatica, feu fifymbru flore
& folio tubro.

eft, delectat. In eodem enim ramulo folia quædam nivei color's, quædam partim virida, partim niveqm quibuf- dam

dam niveinihil. ad veterum defcriprionem maximeaccedit cuju* figuram exhibui,five prima aheraq; Dodonxi, quam Saraceniam vel corymbiferam vocant. Ad mentarum claffem referri poteft planta quam balfeme Belgf vocant,aliicoftum,fortaflisquamgeoponic*> audtor illud nomen dedit lib i1.c 28. *arewms xiw ^ /3<'A-*

9iv fimtlltter etiam c oft us & balfamon vivi radicibus pUntantur, Novembrimenfeamboodortsfragrantiamhaben tia.* Et omnmo balfamita eft Graecorum recentiorum. NicoIaUsMyrCpluS *(SotXazifiifa'ti* Tff *fi» 0 uaLKtyTvfet clypt(&* *ih'arpos inter.fylveftres mentbas procertjifima balfamita eft.* Vidimus Belgas nomen huic antiquum reftituiffe. nota fatis planra.

Uncte *xQfwa* £ *<q*pinipv*f* nomen acceperit, ipfeTheo* phraftus fatis docet cujus codicé ex his Plinii verbis lib. 27.C. 13. correximus. *Eft & tragopogon,quem aliicomen vocant, caule parvo, foliis croci, radice longa dulci, fuper caulé calyce tato nigro: nafcitur tn afpensjine ufu.* Poftremum falfum eft contranum Theoph & Diofcor. cujus verba antequam in medium adferam alius Plinii corrigendus locus hb.2i.c. i ^.*Antbrifcumfcandix qua ab aliis tragpfogon vocaturfoHis crocofiwit/tmts** Legendui'h^/i-*tbrifcum,fcandtx,come,qua ab alits tragopogon* Diofcor.]ib*2.C. 173. *rWp7n*y*>* S rtT^myat et ft tccjutf* i&.J*ffty,K9'V-*a« *p&x?'-P^** *&^? p*'* (quidam codex *mto&ty* id eft allio legit,cui optime hujus plantae folia quadrant;& fie fcribere.ni Theophraftus,sPlinius,Oribafius contrarium oftenderent) *pit*fioLx^yxyvx^x. im* JV *5* KouuhS ^Xv% pty*4- VJH *%> «'"*£* tyQirvf ftihcK ctty i tCj* TO 0*0UCC i<%ivi«n ft n*7ro'cc *%hifip&* Tragopogon,(eu tetrapogon,qut*m alii comen vocant, brevi caule eft, foli.s croci, radice longa, dulci, nigro fuper caulé calyce. *b* cujus fummo femen nigrum vel fructus niger a quo nomen accepit: eft vero herba ipfa efui aota.Sic ctiamOribafii codex.Et tamendepravara&inepta eft ledlio.Nam qua rationea femine nigro tragopogon *(ive* hirci barba nuncupari poteft. Satis cla*th* Theoph. fcribit, nomen fibi afcivifTe, quod fe calycis fummo,floribusevanefcentibus,pappofa prodeat exfaries, feu comofa lanugo, cui cum hirci barba nonnulla (imilitudo. Ex Theoph. iraquered:6 DodiflT Saracenus hunc locum Diofcoridis correxit. BW*2* ? *xu»*i^t/| ftiyxSyHSH \% Aitpv 7mir7ns ptycu magno fuper caulem calyce, é cujus fummo prolixa erumpit lanugo* unde nomerj^.Tragopogon foliis exit croci, latioribus tamen ac longioribus multo,flore quandoq;aureo,non raro pur pureo, fed rpi* nore roftro vocatc porcino nbn abfimili,inajore^amen, qui calyce contineruris fereno ccelo oriente fole fatifcit, ipfa vero meridie recluditur, nubilofo vero non panditur,apertus vero cadente pluvia vel ingruenre tempeftate contrahitur ac occluditur, tande perit ac in canelcentem abit pappum, quibifc fubeft femen oblongum, acuminatum, i candore ad nigredinem verpens,radix Candida & longa ac dulcis eft. Tota herba urri cum fnliis cauliculis ac radice fucru praebet la&eum,qui vulnerata ilia effluit,ac poft horam unam alteranjve lureus fir Porroregina prati non eft tragopocon veterum,licet barh; hirci nomen habeat, Nam huic folia agrimonix non ita diflimilia, dura, per oras crenatajnferiore parteinalbicantia,fnperiore rug^ofa,veluti u!mi,unde ulmariainpnnullis diAa. Barbam hirci vel caprae vf)carunt,propter ramnlos florum fecrur^ raremofa amidlos, inpraelongas quafi comantes barbulas effii?iatos,aruncos,fpirillofqiie caprarum imitaAtes'candore niveo,puniceo,rofeoq; co-!ore intermixto, vifu & odoratu perjnenndo. Nonnulli rhodoram Plinii efle exiflimant.Recle Dodon^asBrunicoru facile princeps.fimilirudinit aliquid obtinere,fed tamen eandem affirmare difficile efle fcripfit. Plin lib. 24.C T9- *Quam Galli rhodoram vocant icaulefa habet vigaficulnea modogenia latum, folia rutica, in medio exaU .lida.eodem procedente tempore tota rubentia ft or em argentum.*Hujus ulmanae caulis quidem virP"? oblong hmi-\h & circa exortus foliorum geniculatus,folia fingularia (Tegmenta videlicet totius) ambitu,uti urticsejerrata,fed non in medio, verum fubtus albicantia,qux circa autumni tempus, unacum rubentibus cauliculis, etiam roborem cito pentura contrahunt. Duo hujus barb* hirci genera, unuraflonbus oblonpis,alrerfi compaAis.

A &\«<pn tefte Atheneo lib. 7. w ;ri,/w^» ^ ***&•'

W^ *Acalyph'e bono oinine per *nli*hnfa'n^ mm tatlufuavH' & mollisjedaftera, (3 tnjucunda.* Vel *>W 7» & h*f &.**>'*Qw* id eft, ;,, *i* w x j F if ^ j £**&*„ *guci mwundo fit tadu.* Tavlta enim acerrime urjt & quid vetat, quo minus dicatnr quod «injt> cunda attachi.Qnidam interpretari malunt i^a£ vel *p*i* fenfum corfumpentem,

Id per antiphrafin intelligi oporret.Dicitur etiam «V-Av>j,uti inquibuidacodicibus Diofc.fcribitur,&fortaf, fis lie Theoph. fcripfic. Nicandri fchol. «wi^ f «v>^» >*yi viz* fi m\ a&votiots *&*«% Qnidam acalypben vocatjic emmabAthenienfibus vocatur.Sed* forte le'gendi w t y * uti hoccapite fcriptum eft.& apudeundem (choliaitem in alexiphar. fenbitur. L7b *£ du* *pfy Qnidam vocant acalapben. utrumq$ enim dicitur afungendo ($ velhcando,eft etiaavicula marinaqua acalaphedicicttr.De* qua Athen^us lib.;.& Arifiot.lib.de hift.animal.x>/^»'^n»i2?'«v.(5;»a mordendo nomen accepiffe omnes norunt. N.candro etiä«xnj?j?<licitur. Dubitat Ichol. & ambiguum id nomen elfe fcribit.

7• *Acneftnjd eftfpwucarensjic dic%tur, quod multKjpmu pradttafit^utfylvafineligno^n quo iigni flurimum.acneftim alii cnidam,dn jlyllaw^aln acalepben id eft urticam vocant.* Tyrannios Icy 1lam Appollonius Memphyriscenoron.quodaliquicenetrenvocant Scholiaftes hie *»/A«v & «««A*>« tanquam diverfas nominac plantas.cum eadem (it. Puto eum lcripfiflé *'a* 5 ¶ mv^^» M'j r *>'&*S v *BK&thnQti*. Nonnulli ftyllam>nonnulli cnidam vel acalepben.* Eundem etiam fcripfiiTe exiftirnarim *e ut/tc^-njf T» xviatfb o* 5 7m? *fcvvr&v xctXin.* Sic dldta Thymelaea, quod urendi vim habec. Sed hsec conjedtura. Nicandro *wfas urticà efl,* haec enim ab iplo Nicandro Diofcoride, ahifque adverfus beftias venenatas pr«-fcribjtur.Kn'^flp^^j di\fta,quod jevV^r *mi£* w ^»«V^«f» *lwethiv fin <S&XXH^,VVTUH, quod pruritum tnoveat Us qu% at* *tmgunt, mfiantea manus tmxennt.* Urtica cur dicatur, Macer Poeta his verfibus (Jaftr.

Gracus acalephen, *nos urticam vocitamm**
Fervida non modice vis illi dicitur ejje,
*Vnde non tmmento nomenfym,pfijjt vidctur^*
*Taila quod exurat dtgitos urtica tenentis**

IHud notandum,quod levi tantum tadu pruritum excitat ingentem, cutemque veluti tuberculis exafperar, ac ,fubinderubefacit, 11tiPliniuslib.21.cap.i3* ad finem fcribip contra fi comprimatur, ac duriufcuR- trdtSbetur non Iaedit* Caufa videtur,quod *vis* urticae adurens in fuperficie eft: lanugo enim ejus rigens & duriufcula eft, quae aculeorum inftar tantum, pungit,cutemq^ vellicar, fedcumduriufculeea trac9:atur,comprimitur & remittic nVorem illum^ccedente humore frigidofcplantae ipfius fubftarjtia, qui hujus obtundit acrimoniam. Tantum enimfrigorismtuslatet, ut hcrba contufa, & temporum aut metacarpi^artcriis applicata , febris fervorem in corde extinguat. Nee Mcrrdacitas ha?c protinus^cutn ipfa planta e'gnitur, fed folibus roborara,vires affumi^ quas flaccidaredditaveldecoda amittit. Uluduquilibet obfervare poterit,quod Durantes fcribit, fi planta recens estirpetur, ac viginti quatuor horarum fpatioin segri lotio afterv ctur, utiq; fi viridi* colnre peimanebit, ex multorii experimentis falutem &vitam infirmi fignificare dicitur;fin aut£ haud viridis cuftodiarur.coloremque mutet mortem,vel ^rave periculum denorare. L'rtic? etiam veteres notas r^llas tradiderunt,fatis not%er improba foliornm mordacitate. Urtica? differenrijyn norvtradidit Theoph. ee^era piofcoridesdudeffri-

ii 4*}^w» 3X<*'*T^, ^a^T*^ ^^«7»7rev *wf****''**®*

vit pwmtt xxpTri j o/n$to* ?^«,yfrii* tkcrrlov* n j *?*(& ><5TIO*
*mpfirru 1& um ps*** Vt1F** Vrtica qua glacorusgyk**
rifque acalephe,aliis cnida dicitur Jucgtfiera : unafiquim
dem agreftior eft, afperionbus, Utioribus,nigrtonbtifquefo-his, femineHni, at minore, altera non aque afperammuto femine. Duo genera novifTe Nicandrum ex hoc in Theriac. loco apparet.

*Kwrnvn Ka^Kv^m X*PW^**
Cytifum urticamque minorem.

Qui pr*i'er Nicandrum urticam **hmfy* vocarir, reperi neminem. Conjecftura vero facilis eft^quod eadem fit hujus nominis ratio,qu« 8c *f Ktih^*, f$a^{o}{v}jd{e}licer ^ pruritu nomine^eam autem^^n;^ vocation quod humi ferpatjed ad majoris folum dirlerentiarn.Pfinius lo-

co citato. *P lures ejm differentia fylveftrisquamfceminam vocant, minor. & mfy/veiht qua diciiur cania* (Canina Cornar.) *acnor,caulequoque mordacifimbriattsfoltis,qu<e vero etiam od9refunditHerculanea vocaturjemen omnibus copiofum mgrum.* Recentiorcs urticam dividunc in uren-»em & in non urente,quae non pungit galiopfis a Diofc. VOCatUr,lib.4.G 95. *ythtofys ZifoytMoOcXo, c>ev* r 9*>»i« *o** rr.JjgivA^vetus *xavhar tovpAQuptu* legit figniftcantius) **5 nis QvP&oiš iptyifo't<n xvih Xeti-n^* ft *-nt <pv*x* (addit CX vereri Lacuna ^ *Mv^-n^) *§ i^fSs fowh &» rtS* i/^i^i^.

oi^Wtt 7iar^». Galiop(is,legendum ex Plin. & cneliori <Jod.r«A«J«f quod afpe&u muftel? fit.vel fimibtudmem quandim muftelae habeat. Flores fiquidem muftelae radem ac riiluin quadantenus exprimunt. *Quam ahqui galeobdolon vocant*, id eft muftela: dolofusafpedtus, (eu traudulenta fades. Plinius lib.27.cap.9- *galeoffis velut alitgaleobdolonvelgalion.Po&.rcm\ivn* hoc ineptum putat Dalecampius;fortc Plinius fcripfit^/eow.- Nomenillii'd accepit a florum galeata efigie, quod ejus flores gale* quendam afpedtumreferat.Iligo fi graecis antiquionbus ufitatum fcirem,Iacina nomina cum.grxcis componere, legerem *y*\™-\M.* To^inquit *Dioicoridesfrutice cum caule &folns urticam refert.kx.* Ixviora funt folia,& valde gravem od6re trita reddunt, flores verb renues funt ac purpurafcentes.nafcitur circa fepesj'emitas^dificiorumq; areas ubique.Idem Plin.loco *citato,caulem* £^/o- *ha hi&et urtide laviora*, Gf *qua gravem odor em trita red" dunt,nafcitur circafepes,&Jewitas ubique.Idem* Plin.lib. 22.014. & 1.2i.c.i?. inter urticas recenfet & lamium *V* ocari fcribit,gw<£ *innoxia morfu car ens lamium vocatur.* Nee mtru hoc viderl debet* Solet enim Plinius eandem pbuitam bis defcribere fed nomine diverfo, aliqiiando etiam eodem.Idem Plinius lib. 22.c. 14. *album habet in medtofolio\quod ignibusfacris medetur .Hodie* urtiaj mortuc genus quoddam repemur quod maculatu vocamus, i lacJteis maculis; unde &>nomen apud graecps accepit; nam *yk\%* lac &*^. *Afpetlus,quod* lac reprejentet in folio. Prius etymon dodis quibufdam arridet, nobis poftremum, idq; quod in v^.gara urtica mortua, hyberno tempore,maculaeconi*piciunturalbae,qu9 per totum folium decurrunt. Errant qui fchrophulariam vulgo dittam ρ;aleopfin exiftimant, quod flores edat, qui gale* fimilitudinem referunt. Huic enim folia ac caulis urnce, non fatis fimilia, gravi odore carentia. Frequens etiam reperitur in fcrobium marginibus Sculiginohs Ioris,cum galeopfin Diofcorides circa fepes 8c acdificiorum areas nafci fcrjbac. Galeopfis plura recentiores noverunt genera.qua? a Bauhino in Phytopinace recenfentur. Hunc adeat ledtor, nos quce maxime cum defcriptione veterum coriveniunt, exprimere curavimus.

n«{9i»/« nomineplurimaeplantaedonataefunt, tefte Diofcoride variis in locis. Nam matricariam lib. J.cap. Aivv^^«f <*p6xx*«#« K9^? *parthenium aliqui amaracum.abi kucanthemon vocant\fohtt eft coriandn tenmbus.* Idem cap. 191. de mercuriali Aiw^fw««ft *mtpBiu*»>oi ^Ttpft*(Ztnluov >&x*9i.Linorottimaliqui farthenium^alii Mercurn herbulam appellant.* Idem C.8(j.lib4* de parietaria five helxine.VA{i»» *ot ft mpOiun\oi* ft *i* ft k*px^*^*> •* ft *siov&iet** 01 ft Cyteti** attfiotv*, *quam nonnulh parthcnium, alinfiderttin, alii hercacleam, alii afynan, alii hygienam afnam , id eftfanitatemfylvefirem^aln clibadion alii deniq Vojyonymon.nafcitur in maeeriti & pjrietinv.Svint* alia?plants hoc nomine donara?, tefte Galeno in exegefi.*»£#>«« r C!^IK^WAOP.JJ^TW ft

xHphif fAnm-n* <Pn<nf^ *&** nyt + *\>«^, i # W*&*** *vfos T« o-niK&<pv\\o, fartheniu minuta habens folia. Voca- *UY autem parthenium {$ antbemii(chamomilla* Gf *hclxine parietaria\ & hno^oftis* (mercurialis) *i$amaracon* (matricaria) (cd 5c [)ioicondes,inquic,nunquam intellig-endaeilaut helKinc§,aut lino/.oftisfpecies.Per -n'9pix.p<$v\- Y e**gu4 habens folia.* Ex his,inter olera numerari pof- A^ h el_xine & Mercufialis.Sed cum deMercuriali <pA- » nomine agat hb.p. verifimilefit de parietaria intelli- r*^ 01,vocantlir omnes h* plantae, quod morbis h muli crum,praecipue virginum. Scjl parieta- ret mo ^ ^inalem,haud fcio.PJin.lib. Parfcj onit- *Vernula* inquic *adificaret, iv&OZ&P"fiiP* h^ t r^ aboi em R r« V:nm^ qui lc9:inum fuiflfef cribut)0 *repfiffetq-Juperaltitudinem faftigii, is! indececidijfet, hac beritd dicitUrfanatitt, ftrata PericUfomnio a Mtnerva.QuarePattbenittm vocart coepta esl,a/Jignaturque ei De*\ Helxine dicitur a femine afpero,veftibus tenacitSr adhapreqte,ut Plinius loc. cic fcribit,&Diofcorides teftatur. Aliud taipen etymon dat Nicandn fcholiaft.

xine vocatttr, quod fit attrafltva virtues,» odor fnim e)M vimattrahendi Uabet, five quodprohibeatnejuxtafc aha herba crefcat. Poftremum utrumq; f«lfum,ac helxine dc qua fuperion libro,magis convenit. Siden.tis cur fie dicatur,affirmare ncqueo. Forte obaliquii cum fiderinde fimilitudinem.Heracleae nomen ab Hercule proculdubio accepit,qua de cauia,ignero. Afyrium pro qua voce Onbafius «<> habet, cur didla me fugi^nifi fie dj^a (it ab *tMes-*impltco,volvo;quod* involutum&implicatum femen habeat ApudApuleium dybatislegiturforte fie di- (3-um quod aquofa etiam amet* VideNicandri ycrfus infra.^ft'iu *?xi*fanitas agrefiis* didla,quod ubiq; in parietibus obviam eflet,& ad plures «norbos vajde urilis: interpres vitrariam feu urfeolariatn vertit,idq;quiaapu« Apuleium fie legitur: quod detergendis urceolis vipreis polleat. Sed Plinius loco citato fie didhim alterum parthenii genus fcribit. *Perdicium five parthenium (narnfir deritfs alia eft) a noftris herba urceolaris vocatut, ab A^15 aftericum folio fimilis ocimo nignor tantum, nafcensin te gulis parietinifque.Confundere* Plinius videtur parthcnii genera,Nam perdicium helxine dida cft.ut ip(e in principio capitis fatetur, & mox pluribus dicam, nee ab hac diverfa fideritis. Ocimi fohis mercurialem defcrjbi Diofcorid. parietariamq;in parietibus nafci,non inepte

nexu initar viici VCIIC?,H «uiicicnm,«w* u c clibadion, vel ut alii clibiodion,vel,ut Apuleiusdybaus dicitut.quse vera ledlio. Nicand. in Theriacis.

pa iiKSo ig r* *a&rintin&TS.at'ui* ft K, *Ktotx-ns,*) *oih&7«*

wJT&bm- id eft *clybatis vocatur.quodglutmofumfuclum baleatmalem habet cerate accedentem detmeat.Ve-* reor fcholiaftem confundere helxinen, de qua (upra, cui eummi maftithe fimile, & parietanam qnae femen habet,tenadter propter afperitndinem veftibus sdhaeren5, Helxine autem, clybatis, fideritis, parthenion, perdicium, eandem fignificant herbam. Ultimum nomen quod huic 4 Diofcoride tribuitur eft polyonymon,id eft, multis nominibus appellatur, quod nemo in dubium yocabit.Idemnomen agnofcit Apuleius,Galenus, Pl^ius, Nicand. fcholiaftes,qui perdicium vocari fcribunt *{»• *met* ft «,Jkr«io *ift&&"* *?*" ft »»59i"«.«»•' ft *"hes'"\ hoi* ft <£ *i&*Xe;«f..Helxine,nonnulli perdicu vocarun parthenium,aliifideritim,mnnullihercleamVcrdia*^^ men Plinio & Apulejo teftibus fumpfit a perdiabus quidem ipfe ea aluntur. Sed aliud perdicion eft,de *quo t*Jieophraftus 1.1 .c 11 .PIm.1.21 x.,\-*i?ctinium &*f*

ubi turpiter parthenton matricariam dicfhm, enm Par thenioparietariam nommatam confundit. *Parthenon* inquit *alii Uucanthem\alti tamnacum vocant* (hoc *i*[*nte*]]£ el de matricaria debet) *Celfus apud nos perdicium, & muraliutn* (lege *muralem*, & hoc de parietaria Cf]iusy *luLturin hortorumfepibusflorealboViofcde* partfienio five matricaria flore per ambitum candirfo, mtus mcii- StTdore fubtirofo) ^^(hodcchcham^meto Diofccui odore mail nomenj *f^poreawaro.T* p confondere Plinium.quilibet videt.Parthen.. fiverpanetarise Diofc. delmeationem hanc tradidit. ^»» A »/f«* *^a i^^i^vc,,.Cauliculhsprof e r(rubentes, folia mercuriality © circa caulet velut extgua* *babet mift* fimilitudtw plantagi»i&marubto(u\^* redte judicat Dalecampius ex iideritidis heracle* ftorJa avulfit.) *caulicuhs denfit, leviter rubentesjem* ^

ineapitibusLappace£, tdhate'niiav'eflibuSyUnde (3helx-inenditlanfvolunt.llasnotas omnes parietariavulgaris habetjcujusduoreperiuntur genera, foliorū & caulium magnitudine differentia. Suiscuilibet cognita planta.

Qui ftrychnon vel folatrum *iviTm&f* vocari dixit, fcripfitve.ex antiquioribusrecenuonbufqjinveni neminem. Multa fpuria nomina recenfet Apuleius cap.74.fed euepati nullam tacit mentionem. Graeci,inqnit,ftrychnon hemeron, agriam ftaphylen, Thalias manicon,periflbn. Anhydron,manten,dorycnion moly vocant. Latini bellonarium, vaticam apollinariam, fomniferum,ftfumum cucullum.Defolanolib.9. agam.ubiTheophraftus differ entias omnes recenfet. Hoc unum hujus loci d|,DotJIcufinNim Gazam minus redt^ vertiffe *veficariam*ffiquidem veiicaria illud tantum folani genus dicatur, quod halicacabum vocant,quodq;incibis recipi negatDiofc. lib.4.cap.72. *Niecfitf* f<g«*K} %g*<n* ?v)v ctwni* -n!xt)7miu ς?£t$~ %t»X6>e*f ?fiifyuffx.io%. *Vim ufumque obtinet hortenfisfo* lani> nifi quod in cibis minimi recipiatur.* Plinius 1 i b.21* cap.5 *l-Quorum alterum,cui acini coccinei,granofifolticuli, halicacabum vocant, aliicallion, noslri veficanam,quoniam veficaac calculisprofit.* Non inepte fie didtum hoc folanum.quis affirmabit,quod inflatx vefic folliculum fimilem gerit,qui frudtum ampledtitur.

Corchorus, vel,ut apud alios legitur,

taprgvcrWocfth

*K3W& i>**h!ti*nfi*s r» %nr*0r »£ us wit*

*H npnttim&$*ou/T*s tciigg®: Corchorus Jlfjfire olus vile, inde natumfroverbium etiam corchorus inter olera.* N<?»-*nullipifamcoYchorum exift imant,qu Ms htppurus^con tempt umq; ac vile ejje eduliigenus.* Adagium aid folet in homines frugales Scindignos qui fua fortuna majores tibi quserunt honores, & gloriam quam fi^decet clariorem aucupentur. Vel de iis loquitur adagium, qui gratam voluptatem, & fuayiorum nonnullorum confuetudinem qua frui poffTent,trifti vel amarulento conventu turbant. Meminit corchori Nicander in Theriacis, ubi adverfus ferpentum venenum pr?fcribit *K9z*vy? ipvwm.* Ad hunc

ii }

*li7<pxXio-f*i**>Corcoronherb* olerifquegenusvile,undeada,gium etiam inter olera corcoron.HujwtneminitEpbaiJlion. Planta hacfemper in terrain dechnat^u/ide etiam ipvnvjd eft incumbent, tpfam dixit Meander; quafifronde vacans; vel 4ftv*tofignifi at conclufum, uti apud Hefiodum conclufa terra Jylvaque.Omnia enim hyemefunt contra&aqc [hriEta.* Haec multum lucis ad cogninonem corchori praebent, uti moi audiemus. Theophraftus foliup} corchori,oci-. murti aemulari fcribit,& *7mc&Tirm nm* habere. Quid per *mK&niTU* intelligi oporteat, indagandum erit. Vulgo amaroremfignificare^otumfatiseffearbitroriattamen quandoque pro fapore afpero, ingrato,injucundo tetro poni extra controverfiam poni debet. Graeci enitn ?n-*%& xXfiveJd** & *Mfis Sxws* dicunt, id eft *aufteros* Gf *acriterfalfosfates.* Ineptus e(Tet,qui falem amarum diceret. Quomodo hoc loco capi debeat, *rtibx* dicam,ex utroq; hoc loco Theophrafti.Nicandrique. Haecde corchoro lib.2i.c.;2.fcripfit Plinius;CorcW«w,inquit *Alexandrinicibiher$aeft, convolutisfoliisfipvovliican.) ad fimilitudinem mo>i (*lego exTneoph.wiwiJp *racordtis, ut*

[erfentium morfut, antequgmfloreat. Decorthorenon fatis recentiores conveniunt. Alii enim Hieraciiim muronim folio pilofiffimo, quod vulgo pulrtonariam galloru ftore hieracn vocant, corchoron efle ftatuunt. Haec non in terrain declinat, fed furfom attollitur.foliifq; eft ocmidi/fimihous.AJii melochiamAlpini corchoron efle ftatuunt. Herba h«c blito perfimilis; folia tamen anguttiora, longiora, acutioraque; humi infuper non ferpit, ^dattolhtur.Natanobis h?c planta efemine anno KJZJtftcibusgratus, fajpiharis, &expetitus^gypt''s.wftc Alpine;]; &, quodmaximetepugnateorumfenrentiar, convivia carentia melochiis ab JEeyptiis parutn reputantur.

Hu,us plant? decorum pedtori amicum ex-qui-

U e r U n C a m ^ u n effecte.Illigitnus. Doclifl.

W 8 » d e m exift, corchorum effe ommaconveniunt.exceptaamaritudine au«in anagallide Audluarii,

lib.25.Cl3. *anagathda aliqui corchorum vocHnt.* Sed dlverfum hoc corchorum eHe à priori viridoiai affirmanr; raticmem tamen nullamaddunt.Credo qiiod Plinius de corchoro,anagalhde, & Alexandrino bis, tanquam de diverfis egeritplantis,-cuinihiJ magisfamiliare^ quam de Una eademque planta ex diverfis fcriptoribus, quandoque nomine diverfo,quandrqueeodem,ranqi\am diveria agere planta. Accedit quod amaritudo.in ea manifeftohon percipiatur. Huic objecfticni occurritur. Plinius,.cum eodem hoc capite inquit. *Mirum quod pe-^corafesminam vitantft&nc* tantum Audhjariiaudlor^y>-*%»&* vocari fcribit) *atfi decepta fimilitudme (flore enim tantum difiant) deguftavere^ftatim earn qua ajyla appelia-m tur; m remedto quarunt, ea a'nottntferw oculus vocatuY** Cur vitant pecora hujus efum?rNulIaaliacaufaeft,quam quod propter afperitudinem ingrata fit, &jamiupra probavimus *-m*& etiam de afperis & ingratis apud. grxcos did. Corchoros nomen accepit ab oculo,>Sn'w *9&s «g i(9e«Vquod oculi pupillam ornet five purget. Plinius loco citat. *Vtnujquefuccw oculorum cahginem dtjeutit cum melle, & ex tttu cruorem, & argema rubens magii cum attico melte inuntlts, pupil/as dilatat; *K*t5 ideo mungunturante, quibusparacenthefisfit- jumentorum quoque *oculti medentur.* Dioicorideshb.2.cap.2op %k

& 7£ i

&mT otva 7n>o(dp<&. Emendat & argema cum me lie Attico^ (3 oculorum hebetudini ofitulatur, fed & niorfis à viper prodeft ex vino pot us.* Ad quod njaluna Nicander etteni praefcripfit corchoron. h^comnino fatis oftendunt corchoron & anagallin eandem efle plantam. Quod magis utriufq; demonftrabit defcriptio.Sed de etymo anagallidis videndum nobisprimum.Arap^^u di&a videtur viris docftis ab *i* G pcttoo^quodxq;* reprimat ac reponac fedem prociduam. *yHx>.<&>* d^notat eum cui ampuuta funt virilia.Verifimilms nomen illudaccepiffe ^ 5' «V«-

yuyuv T*O* -^iyj^y *animos evocare ac elicerc.* Magica enim herba eft, ac ft Magis proprio pomine magico donata» Belgis Ouptl)el-biupt Germanis£*wc/>-/.7«/,id eft fatuorum falusjquod in limine veftibuli fufpenfa, contra maleficiorū introirum pollere credatur. Magicam herbam efle, oftendunt haec Plinii verba loco citato:Prtfci-*piuniahqui effoffur^antefolu ortum,priufquam quicquam altud loquantur, tcrfalutare earn, t um full at am exprimere, ita practpuas ejjl> vires.* Hac de caufa a Marcello £mpirico,audtore fatis celebri&anriquo cap.i.magiam nominatā credo. Vulgo tamert »7«»CM*legitur,aQt *mati<e>* quam Rrseci anagallida appellant. Vulgatam fervo, quia hanc Audiuarii probat ^uc^or. Sunt huic alia nomina fpuria, uti *aveZ™f£* cceruleo aciris colore, cjuo fecminae flofculus gaudet. A't^Tif a fulgore & luce aeris,quam gr^ci *mvyir* vocant. *coju^m*diAam volunt a lacertis (genere infedlt notiffimo)quas gr^ ci *<raJz*s* dicunt^quionu fucco eatum antiquitas viperarum morfibusmederetur,quae laceTtis quadantenu^ fimiles funt; vel quod frequens hoc infeaum inter anagallides reperiatur. Favet,inquiunt,huic fententi^ Nicander inTheriacis,oavgav herbā appellans, contra venena utilem.Quam obcaufam mutata tanrum nominiscaufa, hie *mvpiitr* abaliquibusappellaridixiu Fatentur tamen viri hi undiquaq; doiliflimi, ex Nicandranon poffe colligi, & pro comperto haberi an *en?v** anagallidem,an aliam qua^dam herbamin olerum gc> nere fie votarit. Reilfe hanccautelaaddiderunt.quipp^ apudGalehum in Exegefi Hgitur,(r««/^»r *i r&eh*P*?*~ *nlv* -&i -fit x* r %m*A* ifttWft. *i *v>i$ G K?tA*W" *»£*&''

*TBH SattriAion vocatur herba.qu*cqrdamisdicitur.apgurai fimilitudine.qu* & car darn um vocatur.Idem* Erotianus..

Non inepte quis *truv(inv* diftam opinaretuf ,quod excrthendi infixa (picula vim habeat.Nam *mvftmc* cuipidem

9rpoy(

d» duo genera, qua flore diftant: nam qua caruleo eft flore, fctmina dicitur,rnds quccpbceniceo. Galenus lib. 6. fimpl* *mlj*tos*%%& »{*''"xx*w*»xdelhm,£<PP»ut£ *ufa anagallidis tarn quaflorem habet cyaneum, quam qui. phaniceum.* Plinius loco citato,*duo genera ejm,mas flore phteniceojvminacoeruho.* Mirabitur aliquis,quod Diofcor. & Galenus has in duo genera diviferint.cu tantum flore diftent, Refpondetgr in duo generic quidem di-

verso distinxisse, quod facultate sint diversæ. Sic enim ad capitis calcē Diosc. [illegible]

[illegible] *Hmttulli jmftfitam* MM JMA' *c^rnUum tiit fltrtm, ftJnprctiitmia retro ii^irt:iju^'vtn fh-tmifi*[illegible] *ttutdtm urtritm&batc* divcrfam ftcultarem i [illegible] w hatalflent; ea? rjnqiunVdjwrrajnoiidjltmxilfo, fed uc umcwi confideralfa; fforutn enim drrcrfjracem nunquam tatiti fecit Diobo rides, nt plantarum i [illegible] fwrrctpdifliwlioneiii. Id quod ptunmisexemfi [illegible] bsri rweft. Dc patygooo, atkre Attico. anrattyiidc, ratmticu!a priori, papqvcre,rhoi;adc, tekphio,narcill >, **flt (r.T)ili£>as,frA7(tfj,tr(q[iir,/ujr/** *ix>g>ti.in ttmfftemMt* (hoc dc coreturo Nicandcr] *tfitiiut folia in tiutinthi qitddttngulit pujffl*, fithrmendi, JJfilu Mxisi-i* jivr • 9 *dmiitjrvHut Trfuadm.liii* fcrii'i: ftifi^riUMtphraftus; Natn heliinefjlia hahet mercurial is; iirfurri^s Diofccrkle didluin e<i, metcarialk, m DjofcoViHt [illegible] **cap.i9t.ocimi.Ot'*M,inqoit,<^«(«nj^rKii(ssKTiJTiii bldw, JA»rma A.** ***FtiiUhibit Diumhttxttt*** **ra» W J J i J** ***miner*.*** **AnaRiilliEitiqf fL)lii5conlht ottmi. Pljnuwfoco citato. "NM** ***tlrium fetamjrutice ittiert .fsiiii fufilUurituntiii,*** fqiuluocimain mmuii tn «rr4 *fstmtntou, rufiumur*

Wtnt« J«i> iff« *z:<ttm*eT»J}!iini fifom alem* , ts/*' *cjtficttai eiuxerxt, niitlemmm umta invent* vitlit, (3 tt4r:iflitt,* Gf *mtgrflit, ($* ja»(f *eetfamt ftimitM vmt.* Anaga (t i dii in a rii h 3 ^ d itfci eti tin rcccJ! no res ob I* rvararUjViiIgo dfe Rote phrtnitco porpurafccnti;, fiv_eob-(oleti purpiitco .cm Fhccniccum quippiam perm ilium confpidttlr , nuilcm vidt anno 1514. in horto owdico Liigd.Bauv.r[illegible] »«««*•«-b»rdusVc>tftiv [illegible] f aLis laudfandiu. [illegible] nuntiuiqiiamatti^[illegible] *tcntia*noiwMX,arvIuTtmamcilc*florc cocru [illegible] larutn, fed ran) admoduin, albo floic$_1$q«a$^{n(''x}$I$^{t''r}$

Ansigallis fecmiua carraiea,

Anagallismas.

etiim biuLs ternifq; foliis ei jdverfo n»fc«itit>uj.Dc ^{J}-quatica ana gal I i alibi egi JUia jnquit e(T< annua.^a an-_mcau]ia.AnnirotnanetKH,3nifum.annicaulcmalM.mi:^{n}-iha,bf tcmict,lapatUum. Alia mquit radkc (ai.cumdnrs-rc.nnftemcnluin, parJewria. Htnom Muliirni!aq^{1IC} quotatiiHspcrcuri(,loIiradicefupcrftitc. Aliainquitrt-

« *Uni,* « <f^/: • ^ t e M M t M . Et bane Lwgiis dice & leminc. aJia (cmine tint urn: ftrniw & r«B<£

K E Φ. 0.

.CAP. VIII.

*Germinatio ouibuf temporihit mdtjibiti, atuenfiufaw! fieri fits**. Sifferentia,& quit different)* tn caulib'''<''*!>'''*'*

H[illegible] J i [illegible]

G[illegible] rarneorunij qsiacn rdiquo-[illegible] nbribuspoftajquj-[illegible] **iiuuiiiu"-"-m^.uica, tcanari.-Es^** cjus qu»»i buprrihm quidam appclbnt. Par""^{1} ^, poft VcrgiliJs, ut intubi, & omnium feri intutn-, ctorum. Et alia cum germine • florein cdiHit» ^{1Jt}n. iplrfa : alia non longi poft, orf frcmi'nni. danii [illegible] carcant, ut *t* q>imctrum. Evenit vetij ut qua: cam ftu<S" florcm dimiccunt i celcriKr * [illegible] (cant.

fcanfc Cwn tamen primus fenuerit, alius atque al' hus febdafdtnr; idque pertotamhyemem verque aflidua ufque siratem * faftitatur. &necioq2o-* ft* que diucius floret, t Quanquam reliqua minus. * Vt & crocum, tamodoratum, qu_amcandidum, Vd ^ tfpinofum, qu^carentodore. Omniuraao-fr^'/i

malu_afcandix_scucumisfylveltris. tEtfoIanspor-^^ C TO tali natura ctbGcnc inter t omnes (ut ita loquar) P"»« fpmofas.tnbulusjatque*inturis,&aliaplora Nam*"** ^jllorum etiam differentia numerofior eft. dam verd amplexicaulia nafcuntfir Hon hafeeanc quibus accumbant, humi & humicaulia dici poffunt -, ceu abjuga, na, & fummatim qoibus cauhs gracilis, prdongnfqnc. Qua de caufa feroper ferè aliis hsc proveniunt. Qte quidem differentia * publica eit omnium, non tantum berbarum atque fuffruticum: vcrum etiam fruticum. t Clavicula- cnim atque etiam magisederacilicia'amplexicau- lis elt. Item hcrbaceorum alia multis caulibus, dia uno tanfum cpnduntur. Et uni^ulium ipforum ahisgerminecaulisbrachiarur,aliisediverfo: ficut? Ctiam inter fativa, t radix, & alia qux3am. Muttis caulibus conftant (ut fummatim dixerim; micaulia exeunt. Vnicaulia ver6,&paucicauli_aqua: redicaulia funt. Ex his caule minime brachiato ilia creantorquxlevicauliafunt. Vtcaipa porruro,

.JULII SCALICERI AD CAP, VIIJ.

IOANSIS BODfl STAPEL NOTiE ET COMMEN.TARIUS.

HOc capite agit de germinanditemporibus, five quo tempore olera germinantjdeinde florilm differentias,mox etiam caulium addit: Alia irquic.germen emittunt ftatim poft asquihodium , primis imbribus, alia poft Virgilias. Autumnals anpoftivum xquinoctium intelligat,non feribit. Idem de Pleiadibus dicere licet. An poft occafum, an vero poft ortum germinen: olera, nonexponit. Verifimile devernosquinodtio.ortuque. Vergiliprum hacaccipiendaefle. Noftrofubclimate olera illo tempore pullulant.

Statim poft aegonoctium aplaeces, & Cynofpa germinare fcribit.

KSK»

tortncentuherSjirioniOHalemcjtiftcre herbatnjred id ttnn protnvit a rgurucnris & iiobis q uidem, fides verbal nulla ircipDni'creniinPliniohaoc vocem, P rx len in) cii m c ynops i n ffjica wram d a ffc ii t, & no - mini* ttymon Jart [vitrtt. Necwlcodtlcnda^uorf amid Gracesracdi»r.iijt:ntjmjc*rii:« huju>; mctirionon fiAt. Iam mnttis in locts ex Galeno prnbsMmus Atricos her- b^rurejluiiQtninaiiiijrpjtr*, qnxapuJrcciirmotciU- (umnunhabutsi'uru.Vett^litnHiJraiiiM

Crsofea Greet rttenwrt

t»«»»^

•»»••*,

•aenoD

c ,

gfttJi lUod, ariaj in ncu

t4n«iuMi«i p

Aiityrrhiuum mains.

hbm ,fatrixt ihttmpuliii, timid ip/j i r / i J l'B l'lUJir *itn/tniiar.* Pfy! n o i d « & CryltslJruii, cSlicaut'sn.,_ . . . . . q u afi he»bam (i cu 1 am. >l *ta*\ nq u i t <7«f njj'ijm «f f *!'''''^* qunli n i d w m canira.ldcm Am:luiritau<9M.(ii: difttwi a lbrd:tatc vttiurur i tylimrit, HeSycMos,*m>y»i»M>*»s* t *tbpi£7fm*'l*.iu*Z&. jS* rt ^.. *fait i Crnttnyn in!}* r/rtrr. t'"w rfiw™ ^ <«"i . & tur| iifii lik>- • lutdi-

I WJTWi. . .

r

Antyrrhinum fl, lon Oi

*1 Otwte.jW|fc:fcd in fc breilora *U i h*

Dfirhtum WM priori ftmliaferrefia^pfflfei. i>«»hio$_t$- ii "(quern-* ficon'.•pt6comp'.•pt6comp'i ,iiiquii *fuim.uuit & u-,*<•,,, h*ii"* *»"«*•, J (ifiulL- piyij a haliw-CKdu baccw foujni-i Tl;<' IIA-L l.a.L^V'^Jriiivnuci W^ cjfuf *Ufjo** l'ir:IIUIn. *nditc* 1 frrmti Adplin- onn«. stugditneni ,l ucle [!i^ noflro. f\ltmini i nut. AbD» Indiciitfl Jiffeti, quod fo!$_M$ f$_t$.,, Ut/-ren»[a,icilai foliorutn cotoiwj'i, noomUiJ l 1 * ^ ^ 1

PfyLIium Fuckfii.

P(ylIinmPlirrianum,percHne Lob.

£ ci«Jtn

iitmptpttrti auutmtmh

iui/uC •

HtlyciiiiL-

CtUCU JCUiu [[I JIKI

... Alii

(i flirt t

Ummtt

; • • ! *ttmjltt*-*

flamniJULini I :ni|-:epro-
bat loc.cit.PlinjuiJ «f *nnr/f-nt.* Botadtci liiiitdtimulusj
abaluj Greets buy!cnr:n: ilhlluui ciiltiiujuc. At([ul,ie-
bujrtcuta & l'[ii]; - (oderf hixcspire, uno
, mja) j 11 j! i 111,1J!; ;j u a m d c d: 1 criis ai» 11. S ed not i i m c It,
Flioititn tptcro^aei *ean)uagjttc*, homogenca lirparj.
re. VutcamtMqnsedicatlJb.Xi. o p & b *Siiificamm in*

tulcn; , ttili

i tttmtihijtivdaium m CJ*

KBB4 fimtiutt m>>t*

f f t J-iHlr »'vi«s, t^ orinj eifinLe,

;:» mag™ incn'.Uni, jGr.rcJ tif. Nicaiider bu-
plcuri mem.n.t in Thertst!5,ubi inqutc:

tmitxit

Hit}' *tbtlUdt*

Galciuiu *f.itar.* ftoplcotoo clvklclUC
riann qutun Dodonaeuj & stU-ecrahoruin aurtorci hi»
fetivctfaisdcfcribimt. fffufpcarmicMgcHt'ribu*) *Mi'*
mmjjt/ulii tji tshtrb , quit ratntianbtn* ,iesfi=gj
ftcrctis ex l'/inii Titttaru puuniT. Hccjtjphii qttt-

t,vuinfiji • •••!.,<• *gT/utmtt/gtui*

*R*fct$gl4*l*

(ilenrihijiiiiiirI'itsiitit , ftrUiigHKiiWtmfami, inetuli
•*JIIIIsit,* 0 nufii), 4*r«J»j«(*W£»ijf#, /t#irt,r»-
^iJo, Hi jtfi f m ^ / »•(«*(?, »urrajiMMM^ m«

«tBf. cirdiippMfttr.McIcrttnibeti*
rj t miiuint >t-^3-.nutti Jc tiurii cokrcJ tf *film*
fu .w Attttki •Sop. b u n , *tTtttlm.if'Hi** B
»/j tfAHw.Ewe^ajt ,S>i«i*T*&m?*n* IMM t5

C'MM four,ptftm iS* «Ar«, r» • */«Wi *tSfomm: fm r.~*
um r/ufp tetmitnr m vrtt imfttmif»fr*fr*ari* K A M -
<tr .. i i.iniwt, £<*r*if.'*«•*«a**•A'''*:

*tcvife*t<i alnt fttfmmf*

.(imillimi: -i

. ioc*f"«r* Aft WornpfaDUTOti*
.aThCT'T+i iftt CJI

S l ti

|t(ini'OMtiir.R«aim M qui u; LyS^e-i

Ihi taoiencjusmcmincrunt. CalciiuiioExc-

Ego aphiain cre-

didLfmic(r<?,(i^rnc.i[tbin,»lof «rt monfc Aprfli fhirim cum ipfisfoliitfiarememk-; ctcrfidcrequidam hmcraro, velniinqnsm Bores ipp*f«e. In *«-.-,. ?:r- *tfoftat.JaiU pttt.fetmntn rxtrtvmjitnt.fiartqut cittfttttirttt* mj;arr. Gefnerus marem ?c Stnu • ;am ramaiisrubeniioribusflor# nwpMimS;;; J19r)t minorcm, albrdiwibits ramuiis, « finre minis imSo fafljo. In Apgiti itfte Canwnrto, iponfc, arpIejiH&ddorarKflorilnnrTi^rititr; nobi* fhrtcnnis ell. Marbiofus calchum ruffiliqiiem aliud vocat. Auxillara chamelencen Plinii elle affirmat. Uterq; errat. Nam ru j W q cce a e m phnr^l fiilii fuprnm nuidcin vif rnr.itifcrim vvro tcnui cawlrdwrae fanucirre trwsnframt: cdtli* verohnim neatra tfbefcam rarre, re'r form* eonim *fatal* rcipgiw firt. A|,;chdidnnjiinraIi(ftrfmvncjm.tjutap»lii(trij JiK «!tfu fiiliitfcflftit>ujicli«i(!r>niiiin minus rcfew;, K *ipecsti* omnitiovjtuatinaavidmpallet, nifiliraJto ta»J« for^. ic durabilis, nee facilfc intcrddeia. Folia

Caltlia paluftris.

Hti|M law furrt, fubrotunda, Ijn-ia, eleganttrr riremia, **«mbini ttnuitercrenjta, qaac!rurloaut3mp[iiB,quam cnirlukwit minoris, ma|nra. Flpseriamadinfhirchclit.<mulutcui. Alnrtprariamv i fiwimfolii frrrpum Hcam rcf^rcpm.A!-.rU,m abaiitw five lotroftorw colore.Ni .• I»wcreduijt.Dcllo oVi(*iIi»]jb.+.C«fe.**

***F./I tihmflei mpritit* tn nahm mtldi f«Wf *qgncaU.ftctiu ^tt^entibm htr!,*. *N.;rmjur one mrtnttin telli t di ttffittfilvtm t** *JttiTtut tf ft, fid in* filSj *qtr* flantni ctretail*

fiDtun

l "11.1* ontw "jT»»' *rflimMiu wmft**

r »

.7-jr/rtcrir. fwtaneniadfrram, SrJ tin do-

tyfi[jfjfp]f

*ivitarj fihtitDtsnim *r*.Vt7£tii»$tji tnxmftiu— antUt< qutmjtertm HA dtjcriiit:*

*Autmt if[r,Jiiinftliiniii*fttiTim* tircum Funitunritr,i>tfUfu&!ucei fitrfur* nignt, $4ft Drum* ntXJf nrfMM *ttrrtfutbui trir. Thrftn vrrtJt tticti tlhicreim , veUurcoi, ^tiiitt mtili* jhntatty'ttif*tt<tverecatjecmitfato, qutftrrfvtttt), (Rf <Uus Ciifittiiifm outturn titxijjet.) f^tHim tcfinicr>v>D'~ drrftr.ttb. tp.t,* i g.JJwirun/C*tmd,qaU **jjfitf MEvt) ftltmdjtrum tudium »w'''' tint, rtfctndtrtMnipJjuin;Tintvmtrftjl>er,''icintati' quo ltxii:a rrppcjiffe mitttum fiMfcM-tujfr. tittidnttf fret,mom fiitm udbibejivel dttnbjt fmfte jmf^efin-**

iutum. **RijiSt & corcfate vir doftifT. Nam mcl't'MIo five apiaftro cptor,* autyettialtifrjlircaulicuK^cifcunJint ^Jycrs,! quibui floJciilialtSdi NiiH»inq''*[171]* d i i t M color is in fi-.^re mehlfophylii, nultos apic«au- tcofvc halxi !fi>s nit:li:lJ:,apie«enii.Jiear«-After** dnri.str.clluseiL Hunt his fcrt *v0>* d«[cri]" id lb

After atticus.

*athtmidii ripiiettmcJit diviftan^fJiDltjJttlUixtile is ti».t vtroauhm circtiitAent felt**, pWr*r«Jo *irfiii*- Aftefi* nw"'" nona fofiorum in caulifiu»,rcd in i i K r i a M p t l i d en f l i t n ''u * L or PJ • **Tides,** If-•,, b

-^j,m(«»re/rtat. A^il.ubiiniumvt-.- Pli,riu,Jib.2?. «p-'. fccibif,ir,i;uinpmfin

«jjl»,Kfw. *Aftermtiitut, *liibubwiitmx>*tms,»*nalii* **ntuttt,<JU3i illi-.am.feitti *iffiffafof* topifiHdl

„ *i&m.* 1'rndctt «rd flea reccns ac eriammim huimiftis, „ inguinum lofljminntkim ariliibiru*. Si ven&artdus fini- *pfkn* laborantismanudeccrpirur, Scinguini iiiiilJigciur), dolctreliberar- Fl»rcm iitquit habcre furpurcum, aur lutcum. Bora nici c i; 1 c bt r r i mi Ma re i-l! 11 s,,ic[r] M[a]'''''''''''^ lejfont *>*ft*»»i0»ff> w fnon lit vulg«» «) MfaWf *jhttm pxtfirttam «t tnthmtm.* Idquequiapsuioinfrifciibic Ji> (iff. 4 « « ' id *qued* iw *portpMrpurtrttB eft ex tyrtt pttam.* Vul£aram leitioneffl fcrvat Saracenuvqutti earn fecutne fit OribaliusSc Scrapto. puiatque duo afttrie genera flirts colorc difliralaJcpingi, quorum unum iJla e^detn fiiirii folio!a lubcat purpur^a.iltcrum lutca. Nam in utroque g t w t e quod mrdioin H Jris locum tcnec, titr.i conrrr^crliatimelinon.fivicliiicuntvilitur. Hakecmi uufi eft, cw EXMSa''. Matinolusowidicu* fuatn fenKniiam meri ncJii. Gerjcra reccTiUOrcttain pur purer, qunn liiiei plutraobiervarunt, rfe quUHMB^ deat leiftorphytopinlccin Baphini. Dubicath car^t, quod anetnanem inter *ex* referat. qua: non tangt poft gertninsdonem Hi.vcni tdant. Nsm apiid nosgermjnat ail aututnni lintrm. »el inido liyetntj- Flotc menfibuj Afirili.Maioquc. Scctti fbrcajfts in migiia CJncia,

Q»iLf4m incimte verfi canlcm floremqae cmiticre air, ui intubum flC oninia inmlisrei gcnetiKl" ' Ipinoli! quafn,Jnqucnterumjjcncfi ttibuidebent. Qujxi I'lilgu dchorium vncamm. lultft, Augqftoque mermbuf apud in? fic>rer. ChondiiUojanJodtHilpuiHeiacDicfC ....(CCaroliisCluliiiiiAugiiftocBenfe.vel teriutflorere obferv.tvit,R.cticriant'jrrilm<;ndiondrilla;Ken<;ra,^uta;

Quid de Sptnofi; dicctnus ? Afparagutn Auguflo menk fiLircm prodttccrc negate iicfas, Sed.ut dtii,aerif, foit, cittfa, cur in Grsecia.remprireThcophr.fti hie itafue- ciar agit Thcopht4!tiis,Grcc»riiiTiqii<: cuitu.

Nunc quJtiam Je Horutn (lifTcrcntU addit, jtcfede rilib.i.c'giirclciibirscap.neiripc Jo^1.&Jll. Hoccapiiecjircccnf«diffircntiaii.qua;mmin fujit vulgar^. Aliit incjiiit plantai *cfle* qux flor*' caretit, ilsw qua; una tuiti flore frii^unjdnjmranc , ac cclerit*rdeflore(cant &

E'jrJjit(ti fiori; petiitui *carere* ftribit. fn Altlii-o&id Gerniania ercufo codice I<giiur™«Tf[i]«.Vcr»m *kHio*nem ctfcWnTtH (quwtinpeirii nattittir; iiri dotSifT. ante noj probtntnr, [ulius Scaligcr.Tdrncbuj.ClauHiu Satawliat. Plinius lib. 21, cap. rr. *CrnopitS q utmififtiron* (ifull^o *cpithcttati)* vnfjfjor. ^M% *nimtfu4*nJtovtt.* Hi!-fychiu^i*i*r^*» fvtill^o i-r/ffn£j*jlitrtfrarum ordn ™W *tuna* irpt/jJT/w^Wyixm. MeminiL hujus tn.-rb* Arilto-teles i1L4.de part.anrmil. c-T. abi hai *Ac* «tradit noras. E'o ft « ™, hnyti'iK if nSti '» • « i » (' ; • >s i* «t ^'"™f.

tat in */(« /)/*»«», JUf *jbfeluc*, ^»afe c/f.?»«J n»i» *f *rrufutftrl,* MMUma J *qutbufiim tfiftnu'H;* fiwUM* Jia viw/f *feitftpixithfafytmittm.* A|>ud Hi ppocratcm hupit plants fit mtntio. pntfcribiiqnc adverfiw ramorei Scirifiammatione! lib.dt; nice rib u^.Seii vcrba cornipti, qna; nee irtrcrprcs Cornarius rc<5£ percctptr. Sit ioquir:

*fix.** *ifiti^ri^w tic.* tntcrpr<-:,Ci!m *'nlmi*®- quid edec ifftii>rar«,verti[, *ctltplefinju tevsru* £?i«/Tjwinu» dii cTc art! i mtd. rap.5. probHUr, tibi hnncViip'rwutislncumei-

*ciic*ftjitiietnfiftit, bttUfctpt}altiim, ifftlUt'tft'.ii*

{lUMai ,»n iul);r.c, •Bf.'j,[ftJn *caiNmtnttriu it farf'mini maUcsoirKtu Aseuiaim.* Videanw; qux lit ':erbs,cuju Hippotraie?, Aridoielej&Thtoj ttjQia mtmincruot Virt duiti« botama cif-erciinmi epjmediuni Diolcoridn>,8C eptis;tTUn eandfm herbam «di cxiftimanr.ldq; quod G.lleniislo-inlib.tf-defimpl.mcd.facult.de tr petro egilie air. Quo in libro epimedii, non epithetii fit diam, nec lemen, nec florem protrrte referut, Dioscorides Galen tamen tlinl tlre vide ror,fitenhnej>ipttronl ;i=iberejtrj(>it. 1 '] medium «m fiigJduinlinmidunMjtK jle 'ill (j.limf-1. i '''''-ii'i''* f>tfir< iti-fuT i^ <i «[v]oi»ii(*EfimcJti oit'JliKtdrrMi trfrigtr*icrui,ciu* 1 *iurrtidtt.tte.* Talta Ituuicilaiklt, rKinexfictandj t prxiiit-ilii"! l[r]t."ccrea«ipct:f'?n in pcrrn fiiTifve0 turicpimtdiuminhummF.ac in jh'tlnafri plantar..^ obletvasic.Nec itidcconcluiii pot eft *emiurn* elle j:|an. tjm, quotl utranne flotc carctffNam dc di&amno 3c mrdu muniana idem Tccipfit Oinfcwiiitri. Diver (a; [(am piantarXjMspUmaStepipetroti.mcignore &reor< Nonnullt lemprfvivi penui minus Dinlcoridil cfTc ftatuulit.Cicdo cjuuii AiKluarii stdm"••'{>•/i^>,

in petru n^ici Itiliium ammllant. Jjfud f;enai fjottm producerf, aiKftorctlDiofcwidei, DM qtiiftjuam flore carere (cripJit-ln rarietJb(B,pnr5s,fcTOJJ«nat™ds,tt binlij, anct-TUsiuudcar fcrnperrmmi miiius jJiuetian iufpcnlum kTvari patcfi.-nramcn altcri in(idi;fc plant* obltTt-arc ticn licuit. Hacoccafioncepiinedaflelccb* ptionein cnarraba, Scqniildc cofemiant rccciiuorei.

^uVnwi'n"n'(i»V»Ai5f. *Efiwtdirrm«itti)jtffnmt btdintfuliit^tmsdttt iut&enit, r.tjuefimttt,* 1 *frtferent, uiiciimi tctiwbHi^iirrii^rivieiv..^ tui.Jeu 1 nffiic ji* J/O tu r if) M vejt t. 1 d ennTpl i nru s! ib. 27. cap.9. Mem Otibafim j uili quod wfe'^tja multaxutn raJittini licibam pppdlari aJdat; quod tinmen etiaai apud Auduarii auitorem rtptiimr. Vorb.i hrc, "rdu* *fiitatim,nti}i<!:jemtafat,* addrtitiaeffeputaiit, quoa non lit pcnnmilr ; fiquidem ea Orihaiiut & P/miiu rife rimr.Alii Dwfcoridem frrajreftribum.fjilamie p[fo]- Alii vfrbiiia/caiiccratqrtealitcrcipnnunr. Quidam enim voccm C((r[ii]ii.fi^i(figiiifficare firiliunt. A:- tctf rer.intur.^hi^iniiii desflc C£>nrtndunr. No* nibll sU'cft; |»irampf| led hjec Icriftfiire Dinlcnridcm, quod nrcfiorcs, [iecIemenvUcri£,(]iit)ilmiruinviJcrinoci

Epimedium.

debet, fiquidem ea planta, cujus effigiem damus f.scpro epimedio Dicfcoridis habent Dodo eus, Pcna, Lob*-

Iius &c. Flores ferat in cauliculo adeo exiguo, ut folia raro fuperer,fedfub iis occulretur; hincfa&ũ,quod flore carerc fcripferint veteres.Accedit quod neccauliculus, nee flos cfiu duret, fed cito pereat. Semen apud nos nunquam culicjin Illyria ramen florẽ & femen producere obfervavit Camerarius. In hortis facile propagacur: plurimum enim ferpit; undenecefle eftpropriisquafi cancellis includatur. Plant* hujus folia ampla,numerofa, & creberrimfc per trina £ teretibns tenuibnfque dependent pediculis. Surtt haec Hederx foliorum figura, lata, acuminara, duriufcula; fed diluting virentia,ac per circumferenciam ferrara. Flofculi,utdixi,in cauliculo dodrantali perqua:n elegances, forma quadrangulares, quorum rubent margincs, interiora lutea, medii verp virent apices. Kubet vcro 5c exteriore 6c averfa parte? flofculus.feddifcurrenribusre^iscandidifqueftriisvariegatus. Radix nigra, odore eravi, tenuis,qu*multas obliquas propagmes eminir, i^riusfibrofa,guftu f^rfe in(ipido,Ieviter tamen adftringente 8c ficcante. Magni nominis botanicus.genjjrifque nnbilitate inclytus,lunariam botrytin pro epimedio & Diofcoridis epipetro Theoph habet. Caulem non habere lunariam magnam fatemur. IJalma enim minor, nee viderur Diofcorides per caulem non nngnam,ndeoexiguam parvamqueintelligere. Solec enim rum dicere, caulem haber palm* altirudine,uti de glance lib.4, cap. 136. & de polygala cap.fequenti,delycopodio lib.-j.cap. 126*. deanthyllidelib.J.cap. 1 $6.aliifque Inultis dixit.Sed cum caulem non magnum inq'.iit,pedaiis,vel ad minus fefqui palmaris capi debet. Nee huic folia heder* fimilia funt, fed foldanellse, ant Ariftolochi* polyrrhiz*,- nifi quod minora finder i(Ta,fubrotunda,Sc Iunara,qu$que,Hederaceorum- refpe&u, foliola exigua dicenda funt. Pr*. terea radix nee nigra, nee graveolens. Locis provenit plantula hxc herbo1s,alrisin montibuv'n monrium aut collículoruiti decli vibus /ac herbidis locis; folo tamen grac.Ii, ficco & inculto. -Non efle epipetron probatur, quod fufpenfa non din duret • (uri nee ante didrum epimedium j qulnimo in ipfo natali folo Iunio menfe exadtotemercfuent nufq^m apparentem requirere.lunaria * lunata foliorum effigie nomen accepit. Lunaria minor ad differentiamHemionftidfs quam lunariam vocant majorem,cognominatur borryris a racemofo flore firuft-iq; d.xitur. Porrodiverf* longe plant* epipetron & empetron, licet utrum$_{que}$ ab eSquod in perris narcatur nomen acceperit. Nam empetron ad alvum rurDandam tantum ufum habere fcribunt vereres; quo ca-
'^ ^{Vl}^e'i^{ur} ^ P ^ ^ S Cquidcm frigidum Sc ficcum eiie ex Galeno colligi potett, qu* pureandi vi carent. Unoverbourdicam, viribusplan^diveVfe plant*; an etiam forma affKrmare nequeo. Nullas eivm epipetri notas praeterdiAasquodfciam, vetcres tradiderunt.

Recte m codice Lugduni Batavorum expreflbadditurn*^,. Idem repetit infracap.n.Theoph.ubi qu* de phaca tndic examinabo.Sed notandum «WAi»expungendumienrei redunddtenin^Senccionemquoq; diutius florere fcnbit. Cum tamen jg^'p. *Civefenecio* dicatur, quod flos cito ac ipfo vere fenefcar, ac capillorum modo canefcar,five quod flos inpapnos fubito mutetur.Dicendumdiutiusflorere, quod novos floresprioribusamiffis producat. Diutius enim alterii alteri fpecedens longum tempus occupat Caufam reddit lib.,. de cauf.cult.ubi annuam planra effe fcribit.E^{1}^ *a* d ^ ^ ^ A_^ H -H-77M., *<pni.* Locum adeat leftor. Rtceptioraerascarduncellum \t)cat, quod ea herba maximedeledtenrurcardueles avicul*. vul^o ©lft^IWPC65 vocanr,unde ?c herba car* derina vocatur. Senecionem defcribit DioTcorides lib, 4, cap. 97* *nc*$^{^^ull\ KEM>}$ wifcMMOF.wfii^ [illegible] *iK(fyyg* r (Catacur. ^^•») w *?nei -mi 7n*M.* Id eft *Senecio cauiieula eft cubi-* >y?/ferwWc//«io(fubrubercauliculus, rotundus, con- Culehcus.in fummitate furculofusjadteo fucdes inter cichora- GT *cruc* modo per fert virea*'' *Sed* ^ *uUo* folia vulgaris ferfe veluti- *1*^ blonga, ambitunonmihil incifa, notavit Theo 1 ^ P- pr*ceienti andammodo j ^ P *fl°ribut in luteum vergentilta, qui m ac deflorefcentts in faff os ab*

cunt (\d. experientia compfobatj *Atque inde etiam engerontis nomen ftnecio apud Grcecos invenit, quod vere flores capillorum ntu canefcant. J{adix ejifuperva* cua. Nafcitur maxime'm maceriis (panetibus) iS circum oppida* Galenus lib. 8.*J 71W cap,9. in tegulis maximfe nafci (cribit *&y*w*& *Qi^t& —. formi it th%v 0%*v- Wi VAS xs&tws* De (enecione h*c Plinius lib. -tj.cap. ult. *Engeron a noftris vocaturfenecio.Hancfiferr 0 circum, fcriptarn effodtat altquis tangatque ea dent em, & alterms ter defpuatxac reponat m eundem locum jta ut vivat herba, ajunt dentem ilium poitea non dohturum* (hoc Plinius credat, & Plinio nimium additi. J *Herba efitriffaginis fpecie*, (haud felix fan's comparatio) *iS mollitia cauliculv-Itsfubrubicundts. Nafcitur 1$ in tegulis* 0 *in murts.* N*-*men hoc Graci dedere, quia veri canefcit;caput ejw,nu*^{mm} *rofa dividitur lanugine [quahs ejlfpma).* Cacanthi vocabulo polyfemo deceptum Plinium,re&£ indicatpodlin. Dalecampius, qui hunc de flore locum infeliciter expreflTe eundem annotat) *inter divtfuras exeunte,quare earn Calltmachw acanthida appellat;ah pafptt*n$necdewde Grtcis de ea con ft at. Alu erupt folio dixerunt,* (Dio^{4}-fcorjjdem intelligit) *alii roboris* (exillorumjudiciofupra cum Triflagine,fivc cham*dry cqmparavit. Eorum fcripta periere, ex quibush*c Plinius , forte (Jeftius, Iulius Baffus,Niceratus,Petronius, quorum fcriptisnon affentiendum monet in pr*fatione Diofcorides.J *fi^^jT. noribus multo. radtce aliifuper vacua, aliinervisutili,*''* *potu ftrangulante.* Diofcorides radicem fupervacuam agnofcit, folia nervis utilia inquit, &pappos potu, nrecentes fuerint, ftrangulare tradir. H*c non fans afiecutus Plinius radici tribuit, qu* de radice, foliis & P*P~pis rradidit Diofcorides.

Crocos non diu florere ait. id verum efle norunr DOtanici. Verba Theophrafti corrupta admodum rro Ii0^i,ut in Aldino, vel « W « ut in Lugdunenfi Batavorum codice.Lependum Ar^ipfe fenfus hoc fans comprobat. AV^Jbf^quis fit crocus, melaret. Magnus Scaliger cartamum five cnicum intelligere praeccpro* rem fcribit. At diutius crocus ifte floret^nempe per duos & amplius menfes. Pr*terea veterum nemo enicutn crocum vocavit.Legendum quondam ey cap.ult.lib.tf. 0A«MS DUtavi.Hoc croci genus inodorum effe,fupra probavimus. Montanus crocus notusfatis.Novembri menfe apud nos floret. AWVfe Theophraftus fenpfit. Intellfeit crocum Montanum, & ficvocatur.4pr*cepto-*xr* quod ftamina, fivefilimenta ferat modoraacufitf ineptâ. Vel pfeudocroci quoddam genus fie vocavit, quod colore eft furdo, obfeuro, ingcatoque; OfW^{lir} enim albo croco.Quod cum ignorarent librarii,fcnpierunt «»«i9b'Ai^qualis non eft inrerum natura.AIbus crocus videtur illud pfeudocroci genus effe, quod *flore en* albo.FIoret verno tempore,ac inodorus eft. Pfeudocroci multa ftmt^enj;ra,florum colore differentia. Denis F-deat ledor Bauhini Phytopinacem.

Haclenus de per^inationistemporibus, ^{acfl}^L differentiis eeit. Nunc de caulium differennis v r W-cit, ac plantas alias replicaules, alias nervicaules, a»-annicaules,vel,uti corrigunr,per humum repcntes,aiw amplexicaules &c. Singula h*c examinanda.

Redicaules alias efle inquir, exempla nu! Re(aicaulispaRinaca,c*pa.rcylIa-

Qu* plant* five olera.fint nervicaulia, Paflinaca,a,ium.aliaquenervofbmcaulem habent.

*i:inT«uJu** anmcMules.* Viri dodh,q'u» redicaulibus per humumrepenresopponuntur,^^^^ lepunt| & exertipla qu* Theophraftus addit convemunt. Natn annuum & repentenTcaulem fert malva/candix, *cccu*mis fylveftris, heliotropmm. Capparis quidem *fonts* vidua byeme, verum caulem fervar, ^ui *fi* hyeme fup< terram fecentur,veri l?n'us furgunt.Mihm itaquecutn viris doclis *Uny***** lepere.

Malv* hiftonam hoc loco fubnpdremus. Gr*c» ^$_{4}$ ^rz ff WA«OJ«^ *ventre emolliendo,* nomen acrepit. Martialis

Vtere laSucis & nnUibut uter? mahis;*

Latini malvam à graco^.A^.tefte Varrone, vocarunt; ve! molva ab emoll iendo ventrem, quod ob naturalem fuum lentorem pr*ftat,ut JEgineta teftatur. A^ticis *tv**xF* didbam, vel locus hie Theophrafti fans comprobat. Athen*us tamen in inultis epicharmi ec

[illegible] *XK piCotf.K&i* *7ri%dPPf&' *&vjj*p®''ipoyt f****%ns.* vel interpres locum hunc non intellcxit, vel depravatum fecutus eft codicem. Sic vertit *malva Eefiodus nee quantum in malva^afphodelique eft utilttatis. Ego inquit isjophifta quihacreferebat, inmultis exernplariltos Antiphanis earn vocem reperi fenptam cum o tnprtma (Sfecundafyllaba, poXow attico more radicem fitoxixn rodentes. Epicharmes ego quidem moloche mitior.* Haec plane contra mentem Athenaei Scveritatem-Infimaaetas^oAo^fdixit. Attici & antiquiGraecirt^A*;^, utex Ariftotelis,&Theoph. fcriptirpatet,in quibusconftanter*petXolw*legitur. htiam apud aliosGraecos Hippocratem,Diofcoridem,Galenum. Hie eft verborum Athenaeifenfus. *Malva He* *jiodus, nee quantum vel malva accommodet ajpbodelufve** Sic Attici loquuntur. *Egotamen* (inquit Deipnofophifta) *in multis exPmplartbus Antiphanis reppbri fyllabas priores vocis malva,moi!$ lo per oparvumfcrtptas, ut in hoc bemiftichio Antiphanis radicem moloches.rodentes & in hoc Epichdrmi,ego quidem moloche mitior.* Malvae*fru-<Sius five femen vJh*xSs didtum fuir. Hefychius ^«x»t cWtff *S'7nftftctT&" t&4o areppuTtWf run®* -fie iuipw µ**#%ns placenta pars exterior & fativa malva feminis figura.* id eft femen malvae domelticae. «T«^«»T<X«* T**-©- idem quod Diofcorides ^Tn!?.Plinius femen.ln vulgatis He*iychii CodicibuS fcribitUf,J^ o oartpfietrtKos 7»V(^» <njs ipl£#s. ?***&.* Verba fr*cHefychii corrupta effe ex AtTienaei loco citato probatur, ubi etiam reddit rationem, cur malvae femen fie dicatur: nempe quod orbiculus ille pedinatim fit incifus, ut folent incidi Placentarum crepidines. Seminis malvae luculentiffimam infuper tradit defcriptionem j quare ipfa verba Atherfaei audiamus. *<frctri<*$ it'cv nits tyvrmsis (plains iftipv (AetXcijQts. o carepp*Ttx.6f TVV(^ HgkXeimi nshccKtf. spQsjitf a* tivmS. TIS$p yb xrivSite* [illegible] *%j*oi$. Phaniai in libris deplantis aitjn malva fativa feminisformam (idejl ipfum femen) flacentam vocdri,quiafit eifimilis. Nam quod peHinatim eft denticuldtum, placenta crepidinem portione quadam imitatur : Quod vero in medio tumct,molisplacenta centrum umbiheatum, ambitus vero margtnis echinorum quos in mart capiunt^delineationem & circumfcriptionem,* Addit Ruellius quafi apud Athenaeum id legerit, id liquido apparere, fecantibus circularem globnm feminis. Pythagoras ut refert iElianus lib. de varia hiftoria 4.017* *4 pocXolxfls <pMv liplu&Tov* folium malvae fanftiffimum di-*xity* idque,ut fcribit Guillandinus, quod in malvae foliis fcriberetur. Supra lib. 4. cap.9. contra GuiLJandinum probavimus,in palmae foliis fcripfiffe veteres. Ipfumque Plinii depravare codicem, cum pro palmarum malvarum fubftitui vult. negare tamen nolim, veteres etiam in malvae foliis fcripfiile. Etenim apud Ifiodorum lib. 6. cap. 12 • legitur. *At vero hiftoria major* modulo fcribebantur, & nonfolum in chart a velmembranis > fed etiam & in omentis elephantinis,textihbufquemalvarumfoliis, atquepalmarum.* Hinc,inquic Guillandinus, Pythagoras malvx folium fandtiflimum dixit. Addit vir DodiflT^mus, in malvxfoliisfuamyfteriafacerdoresfenpfiffe, ideoque fanctiflimum di&um. Si tantum Iura divina & humana,item 1^ *fa*K*A"> &* fimilfa fcripca fucrmt ln malvaceis foliis, recfte fancila vocata funt, & hanc caufam fatebor, cur Pythagoras illud epitheton ipfis dederitJat cum verifimile fit.non tantum honefta, fed etiam obfeoena in malvaceis fcripta fuiffe , eaque potuiffe tolerare malvam,non fecus ac alia quaecunque charta. Alia de caufa famaiflimam didtam effe i Pythagora mihi perfuadeo, eodem fcilicet modo quo aKHefiodo lib. i. *Spy** HSM nuipaf, ti-moi* *T7<^p go, ^|M fa*,w**,* baud nqrunt ftolicS , quantum totodimidium plus [illegible] *bbrofiptemfafimtum de bdimo verba fadt, meminit (si k»imHerodotus inquinto de tierculefermme^ PUtotib. iMUgtbm. Epimenidemmodkumtarvumai edulimmob-*ultffe>quo fr integrim diem viumfufiintre foteravom-*

*ponebatur ex ajphodelo malvaque, quare ilium hahmum *$ adtpfumfervabant, hoceftafameprocultf fitu* San&iflimum itaque vocavit Pythagoras majvse folium, quod fandh'flimi homines, qui jLJam vivendi \»<rii*m*, quam Poetae *pU*'piw* vocant,iequebantur,malva alphodeloq; procibo,tanquam fimpliciffimoac frugaliffimo uterentur. Legimusenim fapientiffimos homines antiquos, cu pharmacu^mopcomponerenr, malvam & afphodelufti indidiffe.iirat autem hoc pharmacum remedium contra famem & fitim. Et hoc veteres pro cibo potuque utebancur,quod nefciebant fatui,vel faltem ignorabant exmalva & alphodelo cornponi. Athenaeus loco citato [illegible] *Hermippus Chalhtnachus quam 'tidtpfutn & ahmon vocant, malva mjicienda effutihjfima: quod fcilicet fuo glutmofo Icnt'ore fitim ac famem fedet** Mdrtuis eriam homimbus in tumulo malvam afphodelumqucferebant,ne de^flet illis cibus,qubd hoc in Epigr'ammate voluitPorphyrius,ubi tumulum his verbisin-[illegible] *r iw** t^Ad* eft,/or// *quidem malva ffphodelumque ha'bco intus vero mortuum clatdo.* Hinc Homerus quoties campum enon defenbit quern afphodelum vocat, hisplerumque verbis utitur:7y*/cfgpu'w froi vrix& d^punnifn ubi facillima vivendi ratio eft homimbus.* J deriqde *d<ripeh>^-'* A«^«mortuistribuit.Qua derecap.de afphodelo.frugales itaque fandti, *2c* qui ante *iTrfyptTiKB** homines vivebant, malva afphodeloqueutcbantur, quod frugalis, vilis, ac (atis nutriens cibus foret, quod poftea funt lecuti poetae (fi credere fas eft) Horat.lib.^.oda.jr*

Premant calenafalce, quibus dedit
Fortuna vitem: dives & aureis
Mercator exficcet culullis
Vina fyra're parata merce
Dis carusipfis: quippe ter (Squatcr
Anno revijens aquor atlan\icum
ImpunL mepafcunt oliv£
Me cichorea, levefque malva.

Vidimus cur malvae folium fan&iffimumvocaritantiquitas,nunc notas & genera p'erfequamur.Malve, notas fparfim tradidit Theophraftus, ac quidem capite praecedenti malvam inter olera ea numerat, quae coqui vo'Rmt. Hoc capite,malvae caulem per humum repere,vel ut vulgatahabet ledio,annuum inquit.lib. i. de caufis cap. ultimo, folia malvae fe ad folem vertere fcribir> <juod etiam obfervavit ColumeJla.

Et malache pronofequitur qua vertice folent

Caufam quam adfertTheophraftus hac de re,Ioco citato examinabimns. Cultu inquir Theophraftus lib. i. cap.f. & 14. arboris naturam affijmere, ac incrementum fatis magnum capefcere , adcout menfibus fex feptemve longitudine, crafltudincque haftae inftar gran- ' defeat. Hoc genus lib.7.fimpl *diahfytftaXuffli* vocavic Galenus, quod magnitudine arbori adaequari poflit: malvam Theophraftus cultnra arborefcere docuit, Plinius lib. 19.C.4. (fi vera recenfet) fponte in Arabia provenire in arboream altitudinem fcribit. *Quadam vocabimusferulacea ut Anethum^malvas. namque tradunt auftoyes in Arabia malvas feptimo menfe arborefcere baculorumque ufum prabere eHemplo. Sed* 6J *arbor eft wqlva in Mauritania Sixi oppidi aftuario , ubi He/pendum horti fuiffe produnturCQ. pjjfwab Oceano , juxta delubfum Herculis, tintiquiusgadttahio utferunt. Ipfa altitudinis pedum xx. crajfitudinis quam nemo ampleBi pojfu.* Dio-> fcorides nullas malvae notas tra<9idit,quia planta notifixima ac vulgatiflima. Eadem de caufa & nos nullas no*, tas de eadetrttnjclemus. Malvam vcreres Theophraftus, Diofcorides, Gslenus, Plinius aliam dix-erunt fativam, aliam fylveftrem. Altheam non intelligo,quam malvam fylveftrem nonnnllos vocare lib. 9. cap. 1 $. auttor eft Theophraftus & Plinius lib. 20. cap. 21. Malvae diffErentiam hanc tradit loco citato Plinius. *Econtrarioin magnis laudibus malva eft utraque, (Sfativa ISfyheftris. Duo genera earum, amplitudinefolii difcernuntur.majorem Graci malopem* (lego molochen) *vacant infativis, alteram ab emolhendoventrediRamputantrnalachen. E fylveftribus cuigrandefoltum, © radices alba Althea vdcatur.* De qua Jib.9. agam. Tarn fylveftris quam fativ* genera plura obfervarunt recentiores.quas in phytopi-* nace recenfet Bauhinus*

De aiimfco MUM veteres mraioric prodiderunt, ...erjcejm cili; phntjmcr fhcopbraftoi Diofcoride conftat. TheJphraftusnulln prajrcr folam tanc [radidruiotavldtin fecit DiofcoridCT, nili quodfubttrwrnin Scacrtdieac. Dtfltcitc ttaquejudicare, qoBrplanra vetcrura lit IcandiK. Scto peAinem veneris v(hjo dittutrt p^ifcandtcehabcri, TeJ anveieruin fcandtxdt.probjtit nenuit. Itnmo cum nullj amantuduac ictimonijin tra p p p c t-iin lib.-ftcJp.i£. Antrrfco comparat. £* JIM, intuit, *T*/ *titnfew ft wittier* fall A t$ tdiTtt* ior* liifciw. ftartdicii folia oduMU.pcftimtvencm oJorc carenr.

AHiauNiqmiiaminqiiii efksun hedcTt,&.fmiscM.drqtiibm lib. I. epirnu*. Humtcaulia h*c incjtiii efflc, fi non habcant quibus accunibiiu.qiioilt eipcrientia comprobar. Si cnim ptrqudd fcandittr.carc*nr,ertjjere fefc nequeunt. Leg-umins tnulca funt am - ">!extejulU,mi Ta.-ildco dcroonftrabirur.

fnrer hunnkaulci pUntai jmi>c numerat, detfii fl fnot dicenda. n<7»"'»>' inter olera numerac

iatbrUtttt,fi ehtmtfttbyti jtmtiliifutnt fdronjiui. HuJOsrctfiCJUII ('elit M«rce^rfrimi-iitum, per u.eficet. *miflij finut diQXat.quod* folis piceam odore referant, lattm ajujram, qtundoqne ptopter aborctis vocam. Hfrbariutum verb Tiii^ui n-ant aiibriricJm«pFel!ar, quod tk hi a diets, & jli it artiailirum do [oribus opem fcra tnono bleu ram, chime pity'is noininc , prietcr bine dc quanobis lertno, a I tz eti a tn fan t d onar a; |>l ant z. H y pe r 11 um en im IJ i o-Writ *trtiHibut: tvm*fupraitlkMfirrtHi, pott* M W » " (fcJride« J(Plitiwchainepytim *i* tKinnullu Ju;i rcfrrr, quod feme n pineamrtrfinam od. ire referst.

y d i J m r e f M t.

flTchamcpitj't.certcOiofcoridc.Nb.i.

» f A 1ll iJi^) -i ir.r—j »;»»;*..»,*«» *>'.,in. iv>'Bi ei t. i ui.,« cJ, ,^n. c^mrtrfMjMimfiiiPoBfnPi

T'''''' '''•''''';or'hal'1'*i)^n-^>; *tthnumfn/*

Arhxncum lib.

3 •'S'fni *l—tt* i. A »« bUat *nhitiw. jipolhdetm Itb.* Je tir«mj/if *<mun»hbui, ehtmtpnn 4ixu, qntm drbtnirtifti j«ni*m,Euimri fidtntim vtejni.* Ulii vet bj Nrcandn de cham i d l d

p] wiAtntitiift,,r.qaitjenuimv9H

Tnwphrafto umen jiinia eft viola, un alibi a bund? p l E h j ^i p g t 3 t ^ i p o c « a d vinlam Rigramref*rt. Vuleaia tamco Iwfbo Diufc^ridis terbu tiutij, tire non Orib»fii confirm am r. U it «nq uedenot4iret*ijniam.v0femii>raam ,^ vtritiii r.on terugtwe. Forujii antiqinfTimf Arhcnienfa joniam riotani vcicarunt, medix xtatt^ live DiafcoTidii teinporihai itlud notnen ch»matpitii dederum.apuJ fchrjhjrt. Nicamli pro jotij» ,'•.« Wyfla lecimr. SidcTiri* notninr plurei r;i:;dert ['Urn*, utr pjJTtm 1 iwtwt demon fir at tun. Atidromathus in comportiiane

8jtfcra>pice*.Loiuihicinn riam vneac»(frfumvinjilianum, qui lib.4-pcnr. p tar: If/I ffcwBiim *finef;fut frrcrtt it nimtibvt dllii.* I dem E : *Burtuiiuftut vtrtttt &ftmf*rjirtridfi*Ut.* Vir: ttoAiiiimi chamepjrtin 1 Virplto pinum tfici ftTJ. burtr.Bc niin cfle chamepityn H l b i U l b d fronJe ptrpcuu , conti4pin«deqiia Virgtliiw femptr riram. Scd non amniicbjiricpiry5to!iairti::ii[, pcrwque.nwn a!tera ch»rWcpity« f>»lin p«Iftii.7 rft;mn)(imponderii arpumetitum. quod Pmus Virgin fit fm-*<x.ch,«rTVpirvsh;rbi. ColnmcHai'b (p. cap.?. Poft ***frnfttentfitincremtittiaiajmifarrutui. tit* H«5«»i-** y nrrj^ur crftt/iK, f:f *rnimfrtttn & nfttrtfu^Jpm-*" • *"t-iquefrmftr vi'tntfifM, & mittr UtX, ntrnfta-Itxhr it,* 9wm, *iu* ;;mp,jjjr((r.P]numinterfrurice« repoiiuin via^]eajr, *tfiat* primodc htrt><, mut de frn-"°?l> L'hmndt atboribti^anibuscraris, apitColumclli. n-vtrr. s fio^acVrrgffi,JJ.....

-.-.....Ic^enduniqiie nliendit *titan*, lrKT!m duptjecm fjiTe *wx*\ ^y *nri' it n, p* nnt & t in u * h't

hUfTtflatimi.FrttflitmttiiinDuninnfeTJ

iH *jiminifjtit.* Tinti! laari fpecte*Ht fylveftris 4c fmtet, Plimolib. i f. cap-nlt, tcftc. De bac Virgilws, nondc chamrpity inccllligcndus. Chathcpiihyosg<:i»;" *n* tria /Unt, de ambus fin^jLuim agendum. Gluio*P|" tys priori Diolcoiidchiirerfctcrbisdcrcribitur »/*.«. *iri* jit, *ykriztft®:* fe'x*. A

tion lepit-Marcciltis eipunpit) >if™ A' •' rjf f«* *httnafnfit, intum*fimilii: l*

fgTtin^ue (£ in'i'

tire* *fmmabt datfii*, «f#r*pinw , /?ir(i«r *tenuiiita,* «*•»' sr/ rfTfififf rwBnrrirlrjjj p lllnl iisllll-b42a pp<5• ^ />i7* ffxMfA^avoMMr, f«^rrr *btrtta,* jiaft"'''** (trr* *cnltiithhm rAu.ii fort f 1 tin 1 {£ 0 in re.* EUtDU W*" talibus i;ficclismBpirynncmu(i;rrpfit, &ejcperiennl, falfum dfc.docer. Conr'mniii Pluum ch jinapithyns ucfcripiioow, Alwnim genuj Dioteoridw cubital*"*.rJ'' mtj effe tradtt , r»tc fiore piniw qtvs effc cliamiK^?" m e mori at p rodtdi r. Di ofcor id « fio re tenui i nqui t eitf, cokvedbc, reJ&Keo C/JJOIC*puhys prior*, terrtm csulirujii cjuafi rcpit: *b&tfogtftt* promiroblonga.anguHa.in trti partioila* fift: *li at* alb Foliorurn Jmct , touherbinonnihil odore rcfinam piceam aut larifjuamrcfert. ^ltream diainrpity n,capice fcquciiu nempe 176.hu fc'* defcribit. £'i »• <y4 1T«J(*X*P*™*" •*•'» V"™ T*

j

*T*tl>irr,4pi'yi rtmis c i . b t i r' 1 i b f*

*ftmnt nipt Jed f£ b*c pnum rtdtlti .Pliana* loco t'»"

CBamscpityos alrera Icon.

drera bre«or, & incurr* fimilk Contra I*ftg^

exoif«iov<'''' .

linn «ce« rcribit.ac prmum dr

vio(e,U<fcm>rcverba facer,.

ftendun:. DiofcofHJestmmhm:de(eron etiam PlWt* V « b i l ^ mm in hum: lenruin

fi'' ***** i*

Proaltera chamepity quidam habent planeam , quam vulgo chamedryn lacinato folio vocant: hanc non effe chamepityn his probatur rationibus.

t>tw, qund nec cubital«, Jfd p l r m m lit, nee pratdtdla cha tnxpity fi mi !ii, fed ibltij cfia mx'ii ry n r e fere 11.% i d co-tjtic J bali «ad CJJIB .Tern rcterrur. Acccdic tj'j"d : "Ten carultdnm ilicri i am *d bectyn rt~-icu • N qiodraee-caul,!'!i

Uotrys.

fuc occilinne qiia;,tain dicenda Dobij, H K C mulierrufii qucvfidatn ootim quam t.lnrcn.icop(ri<i. Errntm wlnris paMMftlinrtHft.pa.....< immewpone-t-Nnncpturnucofart no«or. Ea lucenun r.-.rjin ele.'"....—»tui« mclle aii morbns pultuiiFiiitn. Hanc Dioscorides lib. 3. cap. I ;o. hit fere verhi, deferibit.

trys fwrja /«fr4 «r<j, *fiuiitxpt, Uti fpttrfi*, *& alis com-ftuributfritJiu. StmenriTca into:lamuUtn/fcilur, ftlim. tUhtHtfimia*, ituwtrcfj. hUrlitvmttt*fu,ivstrjaitt, qudinsbrcmTicfiibia tutim interpciinuT.* I *nitnitur vert po-tifftmurrt circa frefiutniti tti}UM,&S it Urrmtium rifit—— hintCafftdacclnml>raji,im vvcattt, tliitrrttnifimx.* Pi—nius lib. 27. cap. S. *Betrji frtHKt>fikctb<itft . lute* rt-mubs, feme* ciru tat*jm *nifcirnr, fal'-*[1] *cithern ftmilu.* 1 *'orromum* ***hftt.*** *frlcihtur tnhopnuicn Hoc* - ".....~ " v ™ vucanf j *am* /irrwdmiuam. mcin Lb. 2J. cap. 7. cum atthemifi* contundit botryd; ttricau.<i««r*emiU«preb,bo. Her bam toqafe Dio-fcondefioMmluicam cITc. y v(·rnmcft ciimmsra-rucriti mm emtn (oriridi lutco langocrcit colorc.Kum-mbricjuodamlenioreprartfita, quo colligcctium mi. mis inni-it. Anictiiwin adoleri-rit , sc qnum pritnnm proJit, fglia *aOps* vircnt, u infcriore paiw vircnic utrimquc Ucintxa acqnc p$_{ro}$r$_{u}$'$_{n}$drits iocifi. Cappa-doces Bam ainbrolram^ocarc frnlnmr Diflfo>riJ« & rltnn

#

riUtm if>4ei rtaflc ^audit ii.nnjji

i'n.irnriroftxnomoiobcinci $_{m}$ uttbrtlib.1 da luwdiwCMnM tap f & .p. idea ^ » n qua.

ihtniusli.j.HcxiMrrajOdxi'" r-™» uAmbnti irnlcntBt.Planu. biDliam dia^m Jium il>* & J^tram.

"' T' ••wacdciiru imnwrtaJrt 1 *f k* B* lanu lute tere & niirji carer, penfe d^iitfc ttipcllci^Ji.uti Dfofcori-rtilia f.nbunt, ncc adftringendi iriptatdica, ftdcaliiUSc lircaadnafturtiihortcniisuci faporetn, (ic Jt aiiatitacemacct'tlciK: eft lamcn imi-tior & minm caliLU. Nocambrolia alters Mat!)Kili,qiU alriaricfiiifiiimtcnuifLiJtaiiivinMni.vetcruniamhrLpfii *ett; qm** calida *He* fitca, ncc folia inSnia minma, fed majora hnhnir abrorcni muw imuJjntra , pada r.i-men mitsora &. longiora. Pro bJ

Ambrofia,

Dodonæus, Lobelius, alíique pingunt, cujus effigiem addidimiw i Vul^o ambroiia Hortcnlii vcl procerior *dicitur* & unico tattle boiryoi -iiiUr,cw]uc non mild ftriaroj frmici^eKt-i^.tl'midjaJfjrgit, daw Mitt res ['itojos alro, qui in nroulos ac .iia; c :«>il'lures quoque dilFuitditur. Folia IMHJ magrn, v*n£- fid*, tcneriu.-:i, tenuioraque quam arctrndi* prkiris, quorum rnintv* fcgnKiira tcfluia, ^ravtalcriiiiriiiti *h,'Ao\z* quwlammoiiu OKi«nu' .t, m^oribH^ued^iliirisadmlbrar: nurminori. I*t^)rc* keiindum ramnlot fublucei, rntuaijj.niuj'ecii, abtqiie fru&u. Sublunr *iak*riittangulpf*, wnetir lUr cchinatatapituta, nuncj'ntii Hi.';ci;t..i . in .ju.liiiiiimcn iii^rtcans, radix gractliJ, f^ilm.irts. Inalbititivimrc touhcrha.St gratumodarrm *fyitai.* In Capjjad.Jcm f|rtme njfdtnr,.ilM'' bi Fan :n hurt:! fc-li-. irer Ji!oicftic;ulii ftrcundirare *xii* fbli quaii<ic(;iiclii)iuti.\(» atttut otHJlEtur. Et hJCc dc amhrntia & hnit>-, nd iliaiiiiejityii redea Duti altcram Dodonxi cumdelcripniinenoncimvefiirc. hi niit fetcor me altetudi liliKlpenaiiriiinnLii'ilTc- £iHifm hoc capiDioJcoriJe* tcriiairi bis verbiidelcrlbn< >t nm n'tlflf (tf(ltti^?.w4'[1]»'>o.l i*<ai'«f '(!-..L1US nili liiCl |K)Ifit nrrnvid^o: ftaiim cnim Jubj!in.»ir fxliijidfc liirliitn, *c catite aJrem. Addc quotl ncc in OnbiNo, ncc StrapionevcihEc'rcpcrii'ii r^Q^j r e rede j ndicat Daft W Sara«n'is cudiccm dyfirai-anjm,ac u i m vcJ AJ''[1]' *tttitt** *tmXSm* le^rndjm iuipicir'jr , *fti* certe ii:quit A»n «« nj V4>«r>f*xr]pimdam, uri «Pnd *HttjchJiim* ftctv>mraf.(ip) rtxem h«fc now irrcpfttfe ruio.K vet CDSI ^jtK>- H ,qwid fere id«D*±, trfp. < - *«i.:-r"i' •« ...jr.. >rf—. «.> » m b » »m[a]«. .»A.-,ff..'j -' *fitmtu tnmib*. tiim, f&fn* i raflb alicc codex J.-*«jii* . *fwjtihi ptt JutMtim,* PliniJttov |4» HIIIH f**fM ff1M1 *faiutfriit*, CJSLU***, **>«, Mijll) lur.ttcr-

ra.n: raJicuUi hnnirto n«w»M 9C(w«ifimai : Cawfcanttbl! an rmwjhMxJor adeft tpilitrefii^ pi- :.fdt ch«-mepitT; turn t m n tire < m tenw tfcknj.tiooc. ili«

ID Aldimcodm «•«.«Icjcnw. Lrxocon tin* P"

Hamicaulia inquit, quibus caulis gracilis, mollis, prælongus. Recte addidit mollis. Nam, longus, gracilisve rectus esse potest, si vero accesserit mollitudo, vacillat, Blfifuftcnt'- :ciV.

Hucnioilttmttlri««alibui conitare ait j contra re-

Chamsppitys terd*.

Cicaulig, paucicaulia, vel unicaulia esse. Id quod experientia comprobat. Quæ serpunt plures à radice caules emittunt, quæ assurgunt rarius pluribus vsiuntur caulibus. Lcvicaulia voc*t< quæ nodis, geniculitve carent; "J^jjj (,|lj»[1]tifc noo plunmorum I ^auuiicorinajorem difficultatem hab«nr,<!uon*[nt]«[rK]r

(?««.

CAP. IX.

KE».O.

yjftftstU hetbanm tnpnhtu towqut foliorum. ftectvnj[tri]'' r[g]';[um]aiu florcstnterfit.

differentia fotiorum maxima , ,«i</«« tnier hfrbarum , .f, J[ei]3 inter,, , ft.*

Atque de sylvestrium herbarum, earumque radicibus

Differentia ilb'tpoque hcrbacei; dacur,t quod alia ab mdicc tan turn **foHara**, alia in "ui tantum foliata, l iui f l i . AD* dice tantum folien, filago, nigella, anchusa, herba, frondiflora, purgia, plantago, ? fraus. In caule tantum foliata, * crepis, ? nigella foliosa, lotus, vicia alba. Verumque foliata ? intubum, sive ampolla. Etenim in caulibus, cum ramulorum proventu una flosculos quoque quidam emergit: & ex spinosis foliatis, nonnulla, ceu soncus. Sunt etiam alia frugifera, alia sterilia: atque in totum ex herbaceis alia usque ad folia tantum veniunt, alia & caulem, & florem edunt: sed fructum nullum. Quædam etiam fructum parinnt, vetigi naturæ perfectiffimæ munus. Nisi forte & sine flore frugiferum aliquid sit, *solio*sum. ficuri ? Cicb.rib

? Quod alia fubi herbas ftanfa edant alia in caulibus, alia vero hinc vrna in fpica, fubi habent cornua, am anchufa, mor, alcana, papaver.

† Aphan. * Picris. ? Anthemis

to « tifj it w oiiv $ai'6w m^opn. uasn(<®i ficuci in arborum genere. Qijin etiam folia eorum *id enim in rdv* &JW. 2te0V« $ W« *Q^* %$*' <* i-* non Paiicioribus,fed pl^ribus fere differentiis,quam *caultbw fun* *P * f&r.* arborum, interfediftant: needifterentiiscarent,*h*>*cfimul* quibus plane ab illis poffint fecerni. Sed maxiimm *cum ram* ferefortiuntur, quod pediculo ilia dependet, b x c ^ / X - autcm(utbreviterdicam) fcipfisadhxrent. Verum/m* j w w - non defunt > qua? cauliculaceo quodam appendice *dam emit-* ©£p0t/V«. *K, TMA$t >c*T? /3Aaf>;V« <o($\ipn. TM* annedantur. Sunt quibus antequam folia, protru- *t*tqquodin^ J]f vskww™ QiiUfi *%#}* Of TJ ^j pip** * caulis folcat. Marina camen parti folia ?TMTMTM *f folfa* pant, amplifiu nagne pene inter initia [illegible] me ad elbum idunea. Arboribus vero [illegible] cauliculus quidam ante propellitur, frons deinde emergit. Differunt etiam flo- nous piunmum. Quippe cum in arboribus pars maxima florum candeTc *I* & quodam paulum ad purpuram vergat: nec desinit qui herbidi, atque pallidi sint: nulli vero colori * ardentioribus [illegible]. In herbarum autem genere permulti, & varii, turn fynceri, i;tum mifti, tum odorati,tum =f hebetes fenuantur. Item arbores flo- rem, fednonparticulatimuniverfumprofundunt./^^wrtf

««#7ii. a»flt 71 OTfta 5 w «A«iyojnoiFjj *n ruwyov* wA- Herbarum v^0 qU3Bdam per partes fl^refcunt, ut^rww; *!**: AoJ 4'6 5 *S\f$[Atf^o^'. 5 Tfow TJ^ Wtfy je ^ m o diximus. Vnde fit , ut diutius floreant. 2 J" ^ ^ *(peuqtiiilo|.«<n ^ of a^c? fyjhutiei;,*] J$ oufM-* Sicut alia multa 3 & ill primis t folaris, atque cicho- ^ j ^ w g ^ JH(^ <WW ^ V v ^ T^ «ff«if«^. *Kctfiolmo cuit ?* rea, Qum etiam radicum mults differentia£,ntc5ue *nuttum.* [illegible] plamores. Sunt enim alias hgnofa!, [illegible] alias carnofae, nervoiique. Sicut etiam in genere fativorum confpici licet: ceu *frumenti, & herbse fpecialitec nuncupate majore ex parte. Earum autcmipfarumfingula: plurimis inter fe diffacn- ^ ^ ^ t#y. *atd[uxrmt favcq % Zyhoetdfo* <2 tiis diftant; colore, odore, fapore, magniiudine* *nmedunt.* yAu*«of *J[i, £ mK^c/L-^ ^£04^ iyuSn;^ *&-* Alix namque candid*, alicVnrgrae, alix rubicund^, t *Heltotro* *KciSdi, 5 inaj (pafruaKufrets, a; hf a&«s « ^ T «/*, Vt anchufe, atque rubix, Alut quafi flavx, & fur- *Aadiopcq J[i K TUV mwulw. cu $i }oif fooyyv-* cu^ fpeciem gerentes. Adde dukes, amaras, acres,'' Act/, M A M « I I I £ j 3 c ^ « » « M r a t t a a ^ « - pdoratas^malequeolentes. Nee defuntquxvimlh habeantmedicam, ut alias dictum eft.- Carnofis, quoque differentiae infunt. Nam alire rotund^ i alia oblongs, glandofxque, ut aftul^ regiae, atque *nerc °Her** croci. Etalixmultistunicis conltant; ut.bulbi, Mr*,lw#t vcl cujufvis generis bulbofi; adde caepaj, & getbyi, &umiliutn. Aliae aequalcs, fungofe, moUcfquc toto COftWe^ quafi enrricis omnis exoiTe??,nt ari- Vel corticem carni adhaerentem habeo quae [illegible] [illegible] Nonaucus omnes odoratae aut dulces, cibo idoneae sunt, nec omnes amarae gratui avertantur: sed quae postea, quam in cibo assumptae fuere5 nihil nocuerint corpori, eas tantum efculentas ttatuimus. Quaedam enim, qaamvis dulccs, mut- *%ouuhcL Kajx,™ $d\lw$iv> KM $*&&&*• 2^6- tifcr* tamen atque morbofe funt: alix, quamvis a- *d>Q?x)k^^iJw&UpjmWtfd**fym.m* marxauc m-leolcntcs,utilesplanefentiuntur. Par! modo&folia,caulefquefehabent; ecu abfinthii, fellis terroe. Difcrimcn etiam in germinandoj& in florendo jut hycmc incipience aut media, t aut f j^jfag xftate, aut aurumno. Quin &iin frudibus ratio *autvere,* guftandi eadem eft, &fa caulibus, & foliis & feqji- *wtjtatci* nibus, & radicibus :ftquein iis ipfis pro rationefa- porum differentiae content; ut acidi, acris, dulcis, aufteri, & reliquorum ejufmodi, turn fimpliciter, turn ratione qualitatis rcmifioris, intenfiorifve% Ergo differentias coiligi hinc omnino oportec.

jfULU SCALIGERI AD CAP. IX.»

V[illegible] *f [illegible] uferiore continuanda. Dtcaulc <pw^*. & dch $. w WKCWXOQVM*. EX HermoUo fetes enimagtt* ^orta jj^iindecaputaliudincipiendumeft, judtciumdeTheodoro^ut«*i>(tto»,Ni£ellamhie.* q A.TO *pb* #V{*in. Cum quiU conjunct illafuprema tiny* <f>m* 3 K9t"»w(. Kquaquam hie locus nefdU verb*. AJflFfWJ g # T^ M n w. Huicfinicafiti ante- gendus eft.******* enim quod c^acornu cervi, Rpmani. fonendum eratcaputit radicibus. berbamftellam vocanp, i»,y««>A*" '#. MlhcophraStus* EW w ^^ i Tfe a ^ yb f folia t a b r a M i c M i V i y i ^ y - alibi [illegible] *hcircorecentiores auos* be definitio eft ea, qua ab radiceftatim emittuntfoliayuo eouide [illegible] PMWI- wotoT* Wo<pt,A,« quadam fat. Intellige au8o caule folia nis. Quod tamen Vlmius in vicefimoquartQ aculeatum m- ^ffoeJJe,a4r4d$cmnoneffe,nibm.Addc^n^i^ mcncumvocc^OTonotodfsnQmeneinonanribuiUdzr^

*men verb non eft \iFiy*iQi>Mn /uonvjed \a»^^fy. At hie inter -m i&iytityvMetpro exemplo eft. In Anchufe quoq;fttpitefoliolaanimadvertimus. QvxkcwOU lege ex Flmio,non J<pv*?wfa%uttfcriptum eft. No tabu duplex xfyptn.*

To xt^w-Theodorus **IiKubum,/??* Ampulla. Ambubeia***fcftptum eft in codicibus Dioftondis. Quce vox idem eft,quod er.raticum.Esl & alms error. Cum enimjic inftituijfet dicer e:* **Id** *enim in caulibus.Debuerat vetbumfubneftere (***fundicJ** *aut aliud tale.. Verum lapfus eft in alium retlum efffum.* **Emergit,** *t» f iti>,flofculus. Et omifit verba ilia, isbw ecKxfyfoji wpll^. Sententia eft% etiam injpinofis quafdam invemri tales:modo nejpmofcfint nimis. Veluti Jonchus, molhore namquefpina eft. Tbeodorus autem non temere vidctur omjfijje. Mult a enim velfpinofifjima^taiia funt,ut Scoljmorum genera fylveftria. Eft* **G?** *cafus muta^ tio ma. (3 poftea imJ^ el>&vfyfo<n. Ilia vero barbaries eft.* **Alia,** *inquit^* **ufque folia tannim veniunr.** *Etneghgentia Theopbrafti.* **£///** *cum berbds quafdam, fcriberet, Ederafloremferre, frudum nullum : nullum appofuit exemplum. Irts floremquidem edit, feUliliaceum : frutlus nullusfequitur.*

Tav ?Bpw v5 &\x&l<re4 Gj&TTe Antecedit caulisfolia. Non igiturberbafunt: quemadmodum fupra monebamus: aut aliam qutramus definitionem. Eadem rations minus re8s diElum fit<i IK j rat* J[vfpv <zs&ajii ma i&vXor. Non enim pars arbonnn, fid omnes emtttunt primum ab ra dice caulern. Ea nan.que definitio recepta eft. Theodoricodex poft'ea verba habujt :j/>i, v'sipjv j (pot&ov. aut tale quid. Sic enimaddit.* **Frons deinde emergic.** *Si nonfunt; non deJiderem. intelliguntur enim.*

*At«<pip*n* **3** *-mi Zfyat. Hacfupra debuit ponere : ubi de fionbus agebat.*

[illegible] *Hie defunt verbaJic.* [illegible] *Theodorus,*

dentiori. Vividiorem *dicdtmlliuj,(3legeux&vi,ty* wx&fo„ldeft> puri.fubdit enim peficypiyctf.*

Kuj wiu, 7u ify J[h^ct iti ufBlu My*** Hheodorus male omifit,* **CM/*v.** *Neque enim omnes arbores cunBos fifnul cduntflores. Generefeminino li^lw dixit> ut Nicander**

IloHsccj **3** *^ 7»It ptfyiv alg.Qeyii* Aliud caputfacito**

Tixocifois. Tbsodorus, **Surculifpeciemgerentes.N^>** *fed* **lignofse,** *ut Glycjrrhiqt.* **Gentianae** *autem minw*l*ota, cum dixit>&**fJW, repetithic,%v><oafo7s.*

debantur odoratts> & dulcibus deben natura, atque ufus ad vefcendum. At re&e negat hoc: minus tamen perfpicuA hquutio. Namlv&uott eft pr#dicatumpropofittonts> **It''** *circo obturbatur afarticula, %\ Vtdentur enim effequatuor membra aqualia^per tres Mas notds difiunElionis.Mullein* abgjffic^* [illegible] *quoque.fi fiedigererem*^ nvvot,)?* **i,J^'AMM.** *Theodorus omifit, tv^put: tSfimpltciter eft,* **S&A/MI,** *interpretatus. Vtrumquetamennectffanurn eji. Nam odor at <z 'iv&ptci videbantur eff* debere omnes. Interpretemur* **ori gratas,** *Nam apud Tragicos eft* [illegible] **auribus** [illegible] *Corrige, xmeweAv* Et obfervabis quemad-* [illegible] *non contra diftmguitur TJ ILtyurf«*«/ :fed* [illegible] *Itaque aquivece digeruntur.*

*Aix<po<y.l'j y&fK*X M p*»w<nr. Hac adjungenda erant fupenoribus «£& fL\otdn»s : ac totumpoftponendum capiti de radictbus. Tbeodorus^ewr^,* **mediata.** *At Latinidicunt,* **media die ,** *aut* **node,** *aut* **hyeme,** *ad huncfenfum.*

O\c9 llv-m-n Tbeodorus addit,* **^^VT^TT.** *EtK^l* f&&cf* ***auxitparaphrafi. Ait enim,*** **qualitatis remiifioris, inrenfiorifque.**

IOANNIS SOD^EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIUS.

HAnc partem cum fuperfore continuandam 3 Scaliger dixie, quod de caule agac, cum camen verius de differentia in foliorum'pofitu locoque agat, Plancas enim alias folia humi fparfahabere, alias in caule, alias & in caule., & humi fparfa. Inepre hunc locum Plinius cap. 16.11b.2i. ***Aculeatarumcaules ahqu arum per tenant ferpunt, ut ejus quam coronopum vocant E dwerfoftant, ancbufa inficiendo l.gno, cerifque radice apta,*** **ff** ***e mitioribus antbemis,*** **G?** ***pbjllantes, & anemone,*** **6?** ***apbace. Qaulefoliatoeft &crepis & apate. Differentia fohoruni efthtc quit in arboribus> brevitatepcdiculi 0 longttudme , angusliis ipfiusfoliis, amp litu dme , angulis, mcifuris, odore, fiore. Dtuturmor bic quibujdam perpartes florentibus, ut ocimoi heliotropto , apbaca, onoctbla.*** **Haec partim, ut dzxi, inepta, parrim depravara. De aculeatis apud Theophraftum mentio nulla, nee caules fcrpere, fed, folia coronopi terras inftrara fcribit: nee anchuf* caulem ferpere, vel ftare , fed uti de coronopo lcripfit, folia humijacere. Mendo etiam non vacat locus hie. Pintianus legit, & *** ***ejus quam coronopum vocant, (3 antbemis, & ancbufa, © phyllanthes.*** **Reliqua inferra putat; nempe inficiendo ligno cerifque radice apta, & mitioribus. Ego tamen non inferta puto,& fi inferta fint,falfa fcribit Plinius. Nee anrhemidis.nec anemones caules ferpunt, fed aflurgunt.Anchufam ljg„a & lintea Mcicere quiliber novir;radiccm cens aptamtflTe-mirabiturquifpiam: Ita tamen docetPliniuSinec tanAn hoc loco,fed eodem etiam hoc libroad finem cap^. 14.. Ubi inquit,** ***nigrefcit cera addito chartarum cinere yficut ancbufa aumifta rubet.*** **Illic mendum effe cum^Pinciano affirmo. Caule foliato eft crepis & apare.** ***Legepicris, lotus.*** **Utiinantiquifliino, tefte Pintianc fenbitur. Quae leilio Theophrafti hoc loco munitur. Jdem** ***cDdex legiz amplitudine jam vero anguHs jnci[uris odore**** **Etiam ad finem legenduwi** ***onocheil s*** **Seu duas has poftremas voces,praeterorationem Theophrafti addidi(Te Plinio Dalecampius obferJi?vt> acillarem loco cichorium a Theophrafto adferibi.** [illegible] **Eundem fcribere aphacen cichorium provenrum Boris** [illegible] **Nuncdefingulisplantis, qua?** [illegible] **& P«nius fcribunt'eia-**

[illegible] **viri Dodli fcribunt, a pedis cqrcjus ftylus,** [illegible] **m foliis exurgens, in cornicis pedem conformatusarticuletur, reliquam exhibens crucis effigiem.. Infima Graecia** ***HB&^H,*** **quafi** ***corvides*** **vocaviu Meiychius.« I ^ I » M n«™S> KB&KJ**J* >(pvaw.** **Hanc plantam rheophraltus folia humiiparfahaberefcribiu Plinius humi ferpere dixit. Aliam notamhujus Theophraftu? rfadidit lib. 2. de cauf. cap. 7. amaram inquic ofTe uticichoraceauniverfa. Hanc Diofcorides lib. 2. cap. 158- detcrxbic** ***^wlTnvi &&pnxts ponm* *£ $ \S£-(povstrpapiytvt&www**** **(ficum Ruellio, Marcello, ac Saraceno lego. Hseclcdlio PliniiJ lib. 10. cap. 22* & Onbafii mtitur audtoritate. Accedit, quod quid per ^™«wnVf»cr,** ***ideft, figuratum,autfigurisdiftin~*** [illegible] ***elf w wp*** [illegible] ***oblongaherbulaeft.humiftrata, cuifoliafutincs vifa. 4tque hacqutdem ohnsmodococtaeftur. porro babtt tenuem, aftringentem, qua cotliacii in fraclarefacit. C<eteruw frovemt locis mcultis, in agger*'' bus, & fecusvias.*** **Foliorum defcriprionem aliisex** ***locis*** **Diofcoridi^ peti licct,uticap. dePhyllo lib. 4. cap-7[0#]**

dem lib- cap. ***xi.*** **de holoftio,** ***<pv?^xfti % w xsiwcrrvji &!fey.ir*itn*,$*X''d> *>*-*&. F6liis,vsttcultfquC coronoPodi,autgraminiproximis.*** **Tranfp^fita verba** ***hxc>*** **puro legendum** ***%up*i* <%* h'' W Qy**.*** **Nullis vitiCulisearonopus/nullis gramen prfdicum. Idemeodem lib. cap.i.J4- D* catanance,** ***<Pi**fixxy!&&(*'' TnXfr folia longaceu Coronopi.*** **Eodem lib. capir. 153; De Sefamoide.** ***wo*™ '&x*m ^u>o7nii i**i*\ $**** vtyt $ v>\ KSH t*tKp-n& : folia coronopi , at hirfutiota minoraque.*** **Plinius** ***lib0 22.*** **capir. ip.** ***Coronopus oblonga berba eft cunifijjuru: feritur interim, quoniam radix cceliacis praclarefacit in cinere tofta.*** **Q P * planta v«? terum coronopus fie, inter recentiores nonconvemt. Quam Brunffeldus oftendit, ranunculus eft, uti altera addita tabella, in Qua ranunculus fylveftris ad vivumdepicauseft, ffedflorefimplici, non uri Brunsfelfii, florepleno) fatisoftendit. Omnis ranunculusyrens, nulfus adftringens : nemo ranunculorum folns oleris modo vefcitur, ccelicacifque ranunculorum radix inepra. Alii gramen ifcluemon Lobelii corono; pumftatHunn H«c folia fifTa non habet, fedgramini fimillima. Dodon*usex codi Cfereoantiquifliff[10]**

Coronopus ex libro noft ro»'

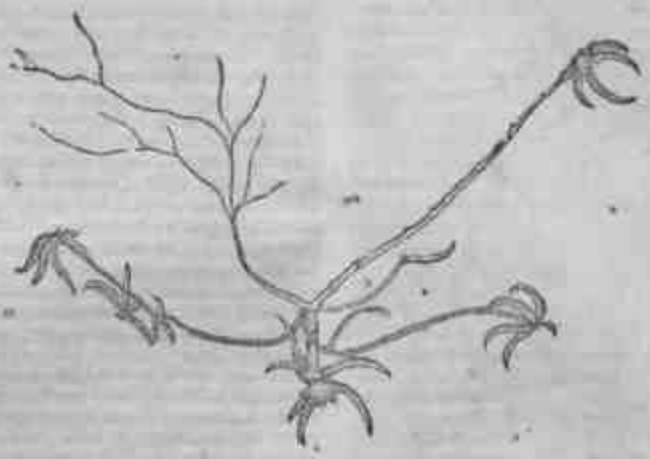

piiSunm adfbrt, <]u»tn cortinopuili *ve*Turn rcfcrre inquît, Huic limilcm planwm quam « Crcta acccpirnui a lll Jn tic Bcrgcfo dcpingicuravtinus. Fall is hxccar

Apititw crifotii *tiiva* nomffie.ItlM.dc Plantis cxoticii ejtliib«; miicjiind l-obus iive, corniculom, in quo fctntn recurvuui, corvi pcJciD magis refcrat, ioculi^ rri-

cornicnl*tum cre:icum non h»b«. Ut wt fiE, h*c fi^ira vcicruin coroncpum *non* refect, folia cnim fere ueutiqi]*3*m fi(Til, plane pfyllio di(Hmilia. A [ii cornuccrri ^e-

catntttc farenctir o.Tines; corooriopus contra adttringtns, as idcitco firigida & fic«a.Scd noft omnia nUttingentia frigida funt. sdftrinKii Thcrjjca, adftringk ruM ; iicmiJ tdinen frigUiin dirit, Accedit quod calidatn & lictam elTe, e« Theophrsfto coUi^i'pcilfit; quippe (He tefte *Cileno.* Illiici HmenotiKire vidccur ,(|uod tota* piano humi incumb.it vcl rcpJr, cum folia cancutn co-

Cornu cervi repens.

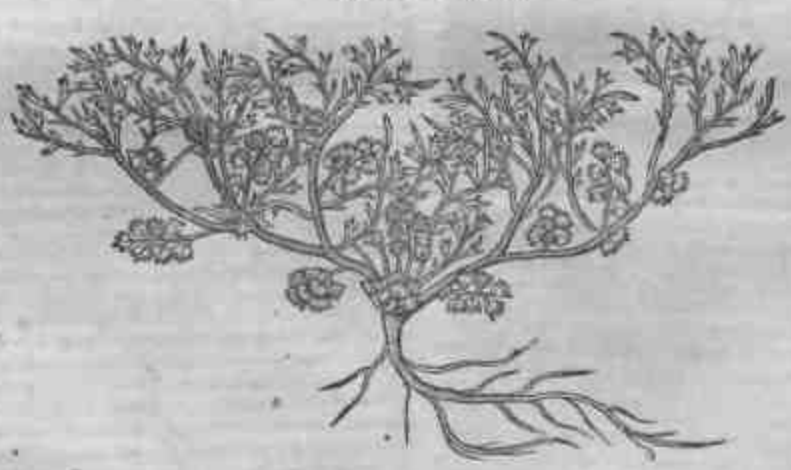

ronopi wlluriinftrata Gnr, & otiThcophradtiS.ft Djo-
friiii^xIrriEmiir ^oiitin.iir^ii:, ^-itirnri font.Cvml li-

fi-, rtdix, ttmgtjtnuitjlbifa. ConMrra t«9or an non obionj^a lu:i hula dtei pofHc, folia > CJUICS. ndiii omnta t^iU-wpa. Adahctaiti argumerjitun tjumi i«Httcfr4t,t«fponrurnianicft. Si>iuscnimP!i(ii(is Terperc di*ic; *St.* PliniiiunThcoplirafti locum imlc rtferipfifle pm pro^svimus. Satis elm* Thcophraftus foNa humi deeumberefcribii, caoliciilt>(Quefoli»t»r«e. EccumDiftfeorides plamam humi ftratttn \v*M ,* iiiEfUigic, foji'a uri fcripiit Tlicopliraftu^ tcrr* fp*rfj *effe.* Ad tcrtium rcfromtc»jncmoun(]uam diifr, coronopum viticu]$_0$(bj caulicitl w qiiibu* feijiii .habete; w« » n e ii cu di*pravatoDiofciiridii *codne* totligcre qiit* vslicldc collii>ic oporc«,£ramen talcs viritltlci<,bal>ffe <]uod p

f a d a m j - i vcrnniEc lcEuwnutnvcteni elTe eorofwpii, repemem v$_C$r6 altemmcMonopi getius.vd fortfe Plitiii.fi locum fiiprs ciwrum cxl lKoph.$_{non}$ exferrpfir. J pariivcrilimilcviderur-, Habet coronwui Tpuri*

Coronopus.

.ctnwt ris

tdferfbapoffira AaOcx A»Au

cejii ». I'J •miiBgwf *JWl£[iiniir-i diator q p

tirs re)tiAwo)b<M mcJcltur, qtu 11 puU« bcrbj (tella. A3rn>n cur&cmr, ex defenpuuac }«m Jtqncc. iiadum de caoi'a & bodie btrbv deli» liiai u*. Aoimoncti quail arenacesi, quodk\:isarenofisproveniac. Jifrat dentqut'vir Dltgni nomirti rprod verrucariam, SveHeliotropium, de quo ahbt, coronopum c(fe ftatujt. Obftafe fateturquodradiiivcrrucarijtatrisfii, contra »™»^V efTecoioncipi, lenj>icri< Diolcoridw. fed srerbumIIW» ».. ;wnfigraficare inqoii. Id prot«i«Galeni lib.«. dc fy;

im,lj+'b4 fauna[1] iji S «"««"'e> Jifinrnit A*"'"* 5uilis eft DioTcoridM Anazarbenlis.tjm ptoftfio multa bened<*it, eorum qu* de wisteria medica memorix produlit.ciienim figtiificara grxcanicarum mcnm non latispemi'vit. Hie ergo cum air *laa^i* cfTc adflricfto- Hum adip€<n caprinum luillo , liquidcm acrivitctn fi" giuficarL-v(lir,perinigisadftrnSonumHLicuiqocciES[itVUdi Gstcni, qiue fcquuntur Ionium plenum reddutlt.

tHrHr/fr/rrwir£>W

ridenvper mro^tlnrtfflipcrc fe»i., (cJ B Se inicili^ar. vcrum itriNiire. fin !«"•<« I**[1]" wn«t«n cfle quod. (in>didit. Scd ellu quod alibi Diofcuijdetjwt O jiIcxent^nitaqj ubicjOcS: bocctiam rtifXJjIetHW. SpiDcra, «tin« coronopura wnu'dTe . t. w»n«-, iwque camre de Wfwiopo adltnngenj "jrnfitat. .SediTiirJmu'lccmcfTc; necfie »ccrut:atia •wmit, iibicj-i* folia obJonga, pfylliufiraili»,in-"i folia fifTj. Kqiiiscjusraiiiniijs folijsdeftiiui, 1 " " ' ' h l

^ f t i L i f c

. , , , 1[uo] «Te gencn « hoccajiitc fttftmt pro- Hum quod humi t n it r ,ii 4 folia habec. al- •«•»!« wnftat fdiato. llaftiilitnuiGm

ll SS2««ltr«t ibIcaiipthnefdaqua

i. Pliniuslib.mcap.l?. *Githtx* *Melanthion, alii melaspermon, melanspermon Dalccmnpiai)vK*nt,t>?t>»>um qvai txiuuijj gcrrimum.Vndc* reccntioresnigellara (ive melaiuhium cum *acarro* convenii Anihcmio. nim pritnum cauletn b.ibei Mils viduum. Cve folia mi*m* ftrai*. Alienim florem fcrt medio luteum ifj** *[?* worn, forinfecuj candidutn, Quseiiotseinnigdladcfidrramur. Fortcnon malt fttet tetaor. finigefedeIcriptionera , ac genera hoc capitc addidcro. quedcMiUmhioDiofcoridMlib. 3- cappj SVV<S- in * ' * • Aujtu®- «" f p ^ ^i. Sictapio «'» fw»W Iceiffe viiieiitr.-, W/<4fiqi*iilcmtmetp eft. Aiti jtura alreram Icdionetn legtntlum cpnltnt, XTMTMVr«(ii*i>(i»9'ift-,f>i«i9'ii^j. Hac tn dimci)lHC= ccrrimliii conltituipotcft, liquidemde tnelaothio• nc menticuwmqiiiciemfadcOribarw*. Vcniaii prei*ii»» vttlgaw videturl«2io.Nam cenuinra h>bct folia yulesrwnigclla , Sc DiinoM funtquamSasecionis, conaiidn tamen (imilinM. *Snt^yiO"^ • *"??•"& 5 ™*P*,w filter code* Ji'^) «/'*"-' flA-,*,>.; » & . MflancliiuiD frutcs eft esiguu*. *M* culis rcmubus, in binutn dottrantumaltttmlmci". a eriam amplijs afrirgcns, foltt? parvis, veluti ftneoon vcrom tnnlbotcnuiorlbus,cajiiiiuhoid c a c p oeonapaveri,iloblongo, inrlnj)cusdiTepimentisq"> burdarti prsedito: intra qwr fctntn taiet niprum > ac'<.' odoracum. Vulgire melantbium citigui ioftar fniaci*

Nigella.

afTar^it refltribus caulicuiii dodnntibns, ramuli* aliquoi'brathiaii*: folia in minutulas pnta diJJirft**(u)* perif>ritius coriandri frii finsli*, flofculi io fiim'"'* Tit^ulis, multis ttaminibiw intus, rots fcrt fig^Wi colorein candido cirold. i medtij floribui paula'"m cnl ftunruroWofi^a, angult>fa, & fitpetiusqi'nc)uclnc,, rumqoe, am fcJtapiees ferencia ralcnl*. «u r*P*vciis mulro wmen minora, interiu! nninq«<*ut l«olc,n,, UbrbniStcAa delcendemibw, in totidem camerufai,«" JociilanKfira dilcreu.quibujmilii qujntiwtc n'B"'*'"' Mlofacopfineniur (cinina , jnrin camlidam nitdulwi"[1] Habenria,paftinac«fapore & cidore.multo umen artiore; radicc rtmturtenui &fuperrtcua. Nigr"*src^ ncn cKaoobfervaiuntrccc Titiorcs, de qoibta phytopiuacctnBauhiniconlular. Sufficitnof

ftrafle nigelfam, neutrum AnchemiumTheophrafti e(Te* Nunc quse planca Anthemion referat inquirendura. Multse plant* hoc nomine donat$ funt.Dioicoridcs lib. 3. cap. 154. plantam Anthemidis nomine defcribit, quam vulgo chamaemelum, vel camomillam vocant. Audkoriani audtor Anthyllidaillud nomen obtinere aU- *Cvfcor eft ecvfyfofti6i ^ otnvi&ov , ei ft eivtjifAihbi hi ft i&tfjipus, h ft *dbwvfyfior** Idem *dc* parchenio/Ad&j^v^^s^i & *v *fyftk, & ft %*(***Pn***)at ft%cvnw?uf.* Idem Pythagoram malvam horrenlem anfhcma vocaife affer ic, *wfcux.* Apud Suidam lego *Jif*a>i,ixTiv ,'OM»» eifypov, id cjt podhv rofarum.* Ariftophanes -— *habens coxonam anthemo^id eft rojarum.* Harum nulla *win* primo Anthemio convenit. omnes enim in caule folia habent. infuper,ncc rofa, nee malva,nec anthyllis aruhemionTheophrafti alterum eft , quia flore carent, qui intusluteus eft, forinfecus albus. Parthenion vcro, & quam Diolcondes Anthemida vocat,Anthemion did poflim, fed utrum horum Anthemion fit mox videbo. Haec de priori addenda, quod de eo loqui videtur Plinius lib.26.cap. 8. adfinem. *Anthemon quoque cakulos eiicit^ parvK a radice foliis quims, caulibus tongis duobus, flore rofeo. radices tritaperfe ceu layer crudum.* Haec inquam, ob caufam jam allatum , de altero Anthemio intelligi nequeunc. Pintianus tamen in fuis ad Plmium obfervationibus hac fuit in opinione , cum fcribit. *AntbemisjnquhsioftrumapographumiCuiaclftipuiatur Diofcorides lib* 3. *Tbeophrastus tamen lib.*7. *genere rteutro Anthemion.* De Anthemio foliofo agic Diofcorides non depriore.nec ullum plantae genus Anthemidis nomine defcribic, cui flos roieus, quinis a radice foliis. Ceterum Anthemion hoc inter ignora collocare cogor. Qnse enim ad amifllm id referat planta , videre nondum licuic. Alterum Anthemion botanici, litteratorefve plures chamaemelon exiftimanc. Fateor omncs habere notas quas requiric Theophraftus. De flore non eft dubium , fingulis feminibus fingulos flores annexos habec,uti lib. 1 .cap. 22.Theophraltus,ac cum ipfis feminibus flores edit. Per flores,hoc fciat leftor, intelligic aurea ilia filamenta qnse globum confticuunc. colorem floris fi confideremus, is idem eric, quern DefcribitTheophraftus. Diofcorides lib. j.cap. 154.

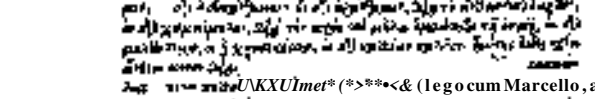

UKXUImet (*>***•<& (lego cum Marcello, ac Saraceno qi^g^>ex audfcoritate Serapionis:) AJWTO, 7nr)&licyXs<P*^i* a&Qsfi.uhfy* ffy ygvaiZfVtnt, et>6»* fvetUS *hfo- $t* fAfi tevH9> KSH tyvoifyv avQfaiof £%„vn6* Viri do^tiores, inter quosSaracenus,legunr,tv^ev 4? ^un^tmjfhi M fa-Sty <C&KHVTUJ , & hoc eit quod Theoptyraitus infra Cap. j^tvy^dtei ^Jnv.Anciquam porro le^cionem confirmat Oribaiius. Saraceni ramen fequor,& expenentia comprobat tales flofculos ac capitula charn;melon habere.

Ws, *. Anthcmidem aln leucanthemon, alii eranthemum, quoniam verefloreat, alii ckamamelon, quoniam odor em mali habeat,non?iulb melatothemon.alii chryficomen{pb* aureum capitulumW^ *demque calltam* (quia flos pulcher.) *Eujus genera tria, flore tantum dislantia, rami dodrantabs.fruticofi, alis multii concavijoltola parva, tenuia, numerofa, rotunda .item capitula, tntus qutdem ami colorefulgentta, fOrts veto orbiculato ambfru floribw drcumdata candidis, auttnehnis 'U^purpurea, wagnitudinefoliorumrutat. nafcitur in afpens & jitxta [emitas. colligiturvere.* Idem fere Plmius lib.22.cap.2i. *Anthe. mismagnis laudibmcelebratur ab Afclepiade; aliqui leucanthemida vocant, alii leucanthemum, alii eranthemum^ quoniam verefloreat, ,In chamemelon, quod mali odor em kabeat-y noUnullt melanthemon vocant. Genera ejus tria flore tantum dislant , pal mum non excedentia, parvuque floribus.ut rut<e,candidis^ut melinis^utpurpureis^in macro fblo, autjuxtafemitas. colligitur vere , & in coronafnentareponituf.* Diofcorides ramulosdodrantalesinquic, Plinius palmum plantam excedere negat; quod praeter veriratem eft. Idem fioribus par vis, rutas inftar inquitefle; quod etiam falfum eft. Diofcorides folia flolculorum extima parva, inquit magnitudine rutae: Quod purpureis fit floribuschamaemelon,hadenus non vidi,nec quemquara vidifle exiftirno. Nam adonis flos non eft Chamaemelon purpureo flore^odore enim caret mali. Nee capitulum habet aureum, fed oblongum ex multis colle&um feminibus rotundis, acuminacis, colore in virorefubnigricantibus. ChamxmeJ^genera 10. recenfecinphytopinaceBauhinus. Vulgare, quodleucanthemon rede did poteft,nobile,feu odoratius,quod Romanumvoqant, Hifpanicum More magno , luteum odorarum a bauhmo in prodromodefenptum, melanthemum a lutcis foliis vocare licet. Nobile fl6re pic* nojleumulciplici; fioribus hoc genus variat.alcero enim globolus albus, ut apices lutei non confpiciantur, in altero veroconipiciuntur luteum odoratum capituloaphyllo. inodorunii quod cotulam non foetidam vocanc. Fcetidum,vulgo cotula foetida didlum, Alpiaum inodoftin a Gelneropyrethrum appejlatum alpinu; ultimuni vucatur leucanthemum incanum. Horum primum, fecundum, tertiumve cum Anthemii a Theophrafto data delcriptioneconvenire negan non potett. Anthemion taiVien Theophrafti non elle chamaemelum,fed parthenium.quod anthemida dicitur,notat Audluarii au&or, periiudetHeiychius '-A*A^n,lego «'*#^i<>,vel *foupisii t/V tna> xfteiq?K<&» Tn^Antbemis^quce ab aliis amaracui dicxtur herb**.* De fampfuchohxc intelligi nequeunc florem enimdiflimilemdefcriptioniTheof hrafti habet,fed de parthenio, quod eciam amaracum, ut alibi diximus vocatur, Sc a Diulconde lib. 3. cap. 155. his ferfe verbis *dciCribitUr. Hcvptjiiiiov 'ol d|e Xfi^l^xcv,ctc/\ji ^<eot(&'$ef49y><Pv?<~ hot 'lfcti ffAQiat HSeAM , ?tn7U,**8ii Mvty KVK^a^Ti fi jtcierof pcqMve* brttYi isavfyapet, TW cf\lt pvret 7nK&fy». Parthenium, aliqui amaracum, alii leucanthemum vocant, foliis eft coriandri% tenuibus, flonbus par ambitum albis , in mediovero me~hnis, odorefubvirofo^ fapore amaro.* Meminit Parthenii Plinius lib. 21. cap. 30. *Partbemum alii leucanthen,alii tamnacum vocant, Qdfus apud nos perdicium* GJ *murahum.Nafcttur in hortorumfeptbus,flore albo*,0*doremali, fapore amaro.* A CeHb partheryum muraliumdici fcribic & pardiciurru Parthenii no/nine plures gaudere plancas , jam (upra diximus. Perdicium vulgo parietariam vocanc.Perchenion vocari ceftacurDiofcorides,ceftacur &infra Plinius lib. 22.cap.i^.(ubi parthenii addic etymon,quod mox examinaboHed macricaria,fiyeparthenium de quo nobis fermo,muralium vel perdicium did, nufquam fcripfic Celfus.De parthenii nomine haec Plinius *Vernula charm Pericli Athenienfiu principifum is in arcc templum adificaret, reppjfetquefuperaltitudinem fafligii,& indececidifjetjnac herbadiciturjanatus,monftrata Pericli fomnio a Minerva, quare parthenium vocari ce-pta eft> ajjignaturque eidea.* Meminir Plutarchusin vita Pencils hujus Hiftoriae,fed parthenion Pericli in fomnio aMinerva oftenium, fuiffe non fcribic,fedremedia tantti qui bus vernula fanatus eft *fbf&o>vn&'ft 3' cfetxtias i &{<,$ jgp*kas ioltmro tov **Qpa>7nv. lnopi confiliiMinerva tnfornntofefe Pencil offer ens, prafenpfit median a qua ufus ille% hommem facile & cito curavit.* Sed forte apud alium auitorem hoc legic Plinius. *UevpS'tvi** planta hsecdicitur, quod morbis muheriim uterinis medeatur; hinc vulgo matricaria vocatur. Sed aliud etiam inPlinii verbis notandum, quod flore albo inquiat efle, cum Diofcorides per ambitum albu, in medio melinum effe fcribat. Nee illud negligendum quod de odore fcribit. Nempe mali elfe.Hoc de cham^meloDiofcorides^ui parthenii fubvirofuminquic, efle. S^ mali odore in parchenio percipere nequeo. Credo Plinium chamaemeli, pariecari^ &matricariae hiftoriamconfundere. Matricariae genera plura obfervarunc fecejntiores, alia vulgaris, alia o^doracior, alia flore pleno, atiainodora, alia alpina, alia foliis abrotani, quibus fi rr^ritima addatur, feptem genera efle facile concludi poteft. Vci hae plant* leucanthemon a floris albo colore dicuncur,fic chryfanthemum ab aureo floris colore nomen accepic , quo Diofcorides Iib.4. cap. y8. defcribic.*

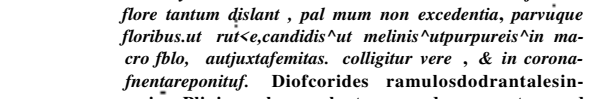

ms 7hA<$ w w *. Chryfanthemum feu calchas (* vel, uc codex Aldinus, *each las) aliis buphtaltnitm, herba qiiidem eft tenera acfruticofa, laves profer ens caules^foliaque multtfida, flores luteos eximio fplendore mic antes*, 0 *oculi orbem imitantes, tin de © bnphthalmi nomen obtinuit.propter ofptda nafcitur, ipfius verb caules olerum inftar efitantur.DifyutMux* inter doftos utru capuc hoc fie legicimu,an fpurium. Qui $_{pur}i_{um}$ judicanr,

hit fere utuntur argtime*m*fj, quod chryfamhemo huic & bupbthaitno lib. 3. defcripro, vires plant ea.\k-mi Diofcarideiybuunniri Detnde (juodGalcmw, Heteriqwe Gnci buplnalini quid em tnetninfrc , non item cbry(antliemi:Tuin t)jiod in optimo ac veruftifiimo codicecapurh^cdccbfyUnthemononrcpenarur.Videa**raiude** djryfembfini i'tnbus.Dtofcoride»« ^i«i*> *"<

fa% j t d cit, *fi tu itjcuttrt ftoduntirt, rt^smtiti meiba cerrvjitu vt tahrsm itJdnnr* n,ViiM, *fi'c bilntv. f'ji* &nji*«»»'» »»r«w, *tgTtJiiiertainentur.* Vir do&U* legfc.tnn **T** ip S ^ *Gfff j l j p t r (VOC2t^* Sv^/uiifM, *pajlcfytjpimtxttvet. ft**r(v VOC2tit:-* s.'umW«si.M«fl,t]uiJ{proprii-eftal»eM, inquire-ri'i.i oinfpergitur, ft tiibtgtmr pint faciendo. H<ic loco Di n [ofic bibeart rfwaWi **«l»euui Laiini appcllitic. vul^ca miBioondlliJiecUe-**d'b', tu-nlro bfiucum mulhimvalerc ad *ttpam* morbum notucn eft. Nihil emm luppoHtitnim colored ma-Rwdtlcocit.quatnL.slMum. Accfditquod **fulgauie-**3io Ncophyti aiiAuriNEemuiiiatur; apud qurm rac leffuncrjr w3»m >iir* T,!- si iw . **situt 1" •?/<?*&<' *J'* **tCncqisr deJwphtalmo Diofcorides** lib. l-cap. IT^. fcribat videirnus, ut MI vencas ducetcat , £*??**«'«

am wcfcf M (fuJiiiHinB* fr»Hc/. *ftlufmrtuli, fierti mttnut, truierrr* ***quint Amhcmuiti, ttnbrum ftmfitai&utimitfittnkt Htmtn tnuitii* cMHptftriblU (3 Otti offtdi njpituri hu-****jmfittti eriti cam cnjietritt/Hta, iatitutveiifcitnuut, Alttrtt vtropvfi utitMti t'-thea tfoumrtpo MOtbacaijt-ftii jJrtmpui *iiqutitmtettm frtuaitmjiUtTt.* NuriL in quibm ditfcram videatnus. Buchcjlinucatlt Usvu Cittur qnod fiiliiisfrwiiculi **dercriboncUwTcoridei**, fit Piiiinu. ***Eft & tup! ulihttt Jimtln II«H>H etuti, faliefrm:uli, tirea eppid* iwfiens frutuefi citiililm, qiti © mmduntardt-*** **(»Si(hoc de cliry(an:hemo Diofcond«; jm^m *ttihltm natmtr*. Cbryrainhcmum calthu vocaiur. NfOphyiW**

Fein utro buhtt mxiii*

***On,* cum i» hunc renfiim tapui de dityfjmlierao corn-**

nobri fiotei hcs maJriSdoj . onjlique orhem imiwnrM. Prarterta DiofctTridet chry(»nthemi flarcj cximio fplcndnre micjre *tk*; quad de bupbthalmo non Icnbtr, nee itsCplendenr.nc mukiim *rtUicemes* diti qiic.mc.De i___l___:1___^.^^.'__t_____.________J' ^^rt-rtriT Klir h! IIJt-mi iiKjmc .floreiccdcmauiiHiiiz-Hvc dilcutcre; chrjr-**fantlicmi«ei6fteatiwiaia. Divetfoscffc afKtus«/j^« &«««»t<mediciici>Kniruni. *M* alicrotn rHoondco irauBncnrtim, Diolti-ridein *ixpe.* cdam al defcribcrc, quariim nan meminit Gaifnui, i capiunjec Diofuondis pro i"[-»ii(ac ille^irm.,____ Ad icrtium rdbontlewr ,c-.liccm ilium non c(Tc optimum imi«l ei noftris c3mmfiitariii liqttcr, prslcrnm «qiU»d«rr«s codicem itom qiwndoque diem*. Probuphulmoigtiofcim Lts. quod vulc;o hellcbo. nfcnilaccum vncant.alii,minii(ri^ia-& , conUieijwm --nti. Scd floMntiuhiw,virefqueixmfati*candelai-]>»"neconvenium. Florcm efii luienm. •ntbemidis**

refer re au-

•iiphikit-

'tfcnMrc

mollia, nqnnihil lanupmoJa, **dilaft** vircntia.omm fitmra carencia; ncccaulc! fcrr level ffd folioftu. ftnatr>s, snwdiiNj.j,, pluresalasdivifc-Sua pinioflc, codicem deprawraoi cite

necviolampurpurcam, necfutnariam alram *mavtre* Tcnbic; contra Ar»bcs. firgo nee rofa, nee riolj, ntc **fumarij cuin vctrrurei dctcriptionc conveniunt ? W t jinsn nemo in dubiutn hucufquc voc^vic.Idctn d« al'it dicorc licet. Bupitcalmi hnjus i'forcs duritias , atqurin (cirrhitm abituras rolleduincs diffiparc, f»iertnrAd-vcrrarifinimAui^oTM.quod haud perindc pratftarc primutnbiipbtalmiim,'(ivei'uJgarei[di;m fcribuw- IJltid adiiofoliatanaccmffmilioracflc.quam fixniculo, ot urriulquc Icon addiia oftendic, Qijr a-Camtrario buphthalmi nomine otlcndiror , ea vrdecur i*ffe pf*'<* ta,*quam fld verb riorum AiwJrnres buphcKalinum allerum folio & facie foinbc feenda: apprllant , *ot genus huic fimile- Nee becrft buj-htbalmiun, q'"[1] caulc St Rorc Hrpohircente inqoit *eS'e.* Et h«c dc buphtiulmo, Pro diryramhemo. Burarnrd qui ptoumi barbaro xvovtrcntnc, oftendunt ranunculi *$e-***

n j u f i g n r a d i Credo quod Gopomrf'

pf

ir A\» T»nntfi. BMrMfllmwi,*!!* *chyfinibt-**t sftfijt/uih*, vtram ixtyar*; *fiermi furtM-***

fomn. *hetbtduoipttttmefiumtxtfAit.* **Cumhocin-**

Chrylaiithemuin.

• HeUeboros fcritlaceushicdccft,ut& Euphttulmum.

qiiam cbry(*mhemo convenit ranuttoilos, cujiufieo* ramadd[mus,ai:noncùDiofcoridisde(crli'iiorc^ N*m caules olens inft'r non clitantttr , cjui propcer cal»* rem urenlcm.mepti.Ner fhltienfa hcrba eft, led p!»jw lierbace* natorrjfloreslutet quid«ni,led qui.falvo w' liofijudtcio, nculiorbcmparumimiranrurjfoliaq'"[1] dein ftlla, led f«* irallsm cum verbena (imilit»d'"n*''' babent. Necindcconclndiporeittiacrachion hoc (W clitytanrhemum de quo loco citato Diolcoride*. n'"[TM Itilic.iKMneii hoc audiat.Nam ram & hclicbr>[lfon c] fantemum eiret;eocnimnomir.e painlct.F^lluntur *cm* calemluUin, lie ditiam quod fingtilis menfi'"[1] flor ca:, *Si* ab aliis folfcquiutn. quott fub « f r « [a m H o t] conrraharur, chry^ntbcmtim pJTeputant. Hmc folia**

non lapves > fed afperos viderent, legendum contcnderca'rn Aay* Iasves *TT^HS* pluresfedqua au&oritate hanc confident Ied:ionem,non fcribunt, nechabent. Supra exNiophyro le&ionem vulgaram fervandam efle,fatfc iuperque probavi. Sed quasfiffurashabet calendula? flos ?Dicunc mulris, argutisminutiflimiscrenulisfciffos eflfe, & hoc *>h Tn^v^s Diofcoridem vocare. Scd chamiawnelon,anemone, ranunculi, aliique plurimi flores,pracfertinrp!eni, his crenulis non carent; nemotamen mulufida eife dixie fcriptitve^Eidem cahham poetarnm calcndulam elfe fcribunr. Virgilius Ecloga fecunda, *Mollta lutcola pingit vaccinia/* Calthacohimel-Iain horrulo, lurco inquit e(re flore. *CandidaUucojajuteola& flaventtaluminacaltha.* Idem fp/endentqsadxnodupi canit. *Prejfaque flammeola rumpatur fifema caltha.*

Calrha haec chryfanthetnum Diofcorides, alcman apud Athenaeum lib. if.

Xftvretov tytyv Vyan fct&vx -mttLhun }®*.%ou», autcum torquern habens ex fior^bus elegant mm calcharum. Ntcander in* Georgia's. '

K« AAgff *$ts<pJzt>.$v'Tt fyu \v£hs Jtif «V0@* venuftosfiores I* bu^hulmoninodorus (interpres inodorus J^!^**.' Sic Theophraftus lib tf.ca, *6 ei'trpepj jovisfios Calcbas.* Haec fatis oftendunc &*&& Gra'corum & calrham Latinorum eandem etfe plantam. Chryfanthemuti^caltham-' quedicimus cujus effigiemdamus; vulgochryfanthemum fegetum folio mulrifciffovocatur: Caules huic terieri, glabri, virentes, plulculi, rotundi,fcfquitubitales; folia crebra , abimo femunciam lata, toto ambiru arthemifiae, vel uiam verbena? modo, & crebro incifa, pallentia,tenera, vindantia, infummoaure* orbit* fulgentes, latiores,comprefiiores; anihemidis, bellidis majoris , 5c calendulas Smiles,odore non infuavi; guftu oleracea eft, & nonnihil atLda, adco ut difcutiendi, vi pr^dita ficplanta.

Inter *fTnyetiQvxx** numerat Anchufam,- quod an verum, mox videbiraus, ubi quaedam de nominis ecymo ^raemiferimus^ *'hyxxw* didamquidamvolunc *MS* «V*«. *Strangulando -3* quod vim ftrangulatoriam ac fuffocatoriamhabeat Hancfaculratem, buicveierumtribuit nemo.redius,quod ferpentesftrangulec necetque. Hac vi police audlor eft Nicpnder,Diofcorides,Galenus,Pliniu<s praecipue qua? tenia dicicur, femifle rninii**no.** Aliiab«V^»^«"deJucunr, quod eftfucare, colo*Vare formam.* **Suidas, «V^»^» «^>^ /3«TK'»J?.& » *P*Z>«'*i'-*&i B I\%vlie**xtn, 7w a&ffUTm dt yu*vcuxss, herb* jpectes cujus radix rubra, qua mulieres faciem rtibro colore ihfictunt.** Idem Hei'ychius *ZyxMm j>i& iQvKSnui ^ yjvafet >* id eft , *radix quafucantur muhercula.* Non tanrum genas, faciemqae tingunt hujus ibeco, fed etiam Unas, ceram, aliaque,ut ex Plinii verbis ftipra collegimus, ubi hunc Theophrafti locum cum Plinii verbi$ conferebamus. Hac occafione locum examinabimus ^lutarchi lib. *6*

*els id avuTiitnet i&y <a&*jG>yvii<n¥. • Promde etiam qui vmum aloe inficiunt, aut cinnamomo^ velcroco> btlarcmreddunt; ii quafi multerem comptam cunofe in coniti io adducunt, (3froftituunt.* Deagallochoincelligi hoc loco vox aloe nequit.Non enim tingic.Scio veteres^W appellatione pluresresinrellexiffej Quidamenim fudaeorum magiftri w aAo'uj bibliorum, de qua alibi agam, deiandalo inter pretantuu *S an datum rubr urn,* inquit magnae au-<Skoritatis Hiftoricus, *mfkit,t$ gujludulceett. Brafilium quoque lignum tingit. Tale ah quod lignum ?luta?chiminteilexifie palam eft, quo vtna quidhm ttngebant. Nam de fucco aloes medicamentario vix , ac nevtx quidem cafi peteft ;* Quodde fucco aloes medicamentarioPlutarchi locusexponinequear,concedo.Idemde fandalo, & brafiho hgno aflTero.Neutrum turn temporis Gr?cis fuic cognitum, nee Gra?cfsbarbaris.Gr3ecorum,aliquis hujgs memmiflet.Sandalum quod inficiarfareo'r,fed ternpore i n t o ; ciuusidpr*ftat Brafilium f fed gratia huicnulla.Pufo Phuarchum fcripfiffle *'uy^ma* Litterarum hie lapfus facile exferibentis incuna fieri potuit.f Hoc notum.vetcres lanas aliaq • anchufa fucco tinxiffTe, vel i^fa radice in eo macerata , uti & hodie fit anchuix radice, quam officinae alcannam vocanc, & fimilibus. Recentiorum nonnulk buty*rum recens t* infulfum cui^ anchuf* radice addito vino, donee ruborem contraxent, coquunc , quod butyrum rubrum appellant, aC ad plunma utile ferunc. Hoc fci*i0>* yinum hujus radice tin-

dum, addito cinnamomo, & faccharoaliifque aromatibus, non effe ingrari faporis. Anchufam recentiores Gr*u *h%*<™* vocarunt. Hefychius7^» ^,*i**ƒ**9 *tpvB&iwcl' Y»CZ*K.* Infima Gra^cia laccam vocavit.Nicomedeslacrolopbifta *-««**-V^.^. Pa2e viri magni fi dicere hceat, vereor hunc Iatroiophilta tin&ur* vicinitatedeceptum.acquodJacch^Arabumdicebatur, hoc anchuf? tribuiffe-Nec ullo modo credo,lacchx vocem a Grsecis imfimis tranfiiffe ad Arabes; £ed t converfoabArabibusadGrscos , qui cum ceraginemillam Indicam, qu^eirca-ramoscertarumarborum congeitarepentur, aca formicis elaboratur ,ab Arabibus iaccham vocari animndverrerent,necquid effet fcirenr, rubrum tamen eolorem efHLCrejradicem illam quae ru-^V>ro ac fanguineo cplore inficit, hoc eodem nomine donarunt;nequehaHCtantum radicem,fed alias etiam res uci genus coloris purpurei, & obfeuri, quod fie apud infecloresex Hore nigro, vel fpnma purpura?,qna? fupernjiratcortinis tindonis. ZozimiPanopolitae bacdere verba vide apud Salmafium pag.11 f2. littera c. Nicolaus Myrepfus hanc Arabum laccam >«*x*> T/3«<^e^ *tin&orumIaccham* vocat fed. J . De Antid. cap. 12}. Antidotodialacca didtn.qua? lienofis, hepaticis,eorumque obftrudtionibus cdiifert, qua vi non pollet anchufajialtem nemo id deea prodidic Ineptum et,'^m ad id malum, inepri etiam forent, qui tale quid inter aromara recenferet EtfaneSerapio tingere laccam autoretbhis fere verbis. Kaac Eben Amram. Lacca res eft rubea t qua? eft iuper ligna fubtilia,fapor ejus eft bonus, & ipfa coquitur, & tinguntur inde panni in rubeufn eolorem, &dicitur tindurailla karmes, id eit, inficit lacr a, pannos, linrea, & fimiliarubro colore , qui vulgo carmefinus appellatur) & quod remanet ex ''a (uperfluens, ab eoquod eft tindtum, eit lacca quae remanet in manus tincSorurn, & ipfa defertur ab *A* rmenia, & eft calida & ficca, in fecundo gradu, aperit opilationesficc. Videtle(5lorcurMyrepluST/3rt^.addideric, nempe ut doceret hanc laccafm diveriain efle ab altera* qua tindtor nondum eit ulus. Laccam & hodieinte-(ioresexpetunt, Quomodo abluatur vide apudGeVfonemXonCede Ledor hac decafione qusedam de lacca dicantur. Scio commodius id fieri pofle hb. 9. ubi aromatum recenfet Hiltoriam magifter , fed hsereoaa talis dabitur occafio. De Jacca? na^ivitate, ac generationehfc exRha*zrSerapio.Cattit ex ccelo *i*uper ramos arboris gribera,id eft mef])ili,in partibus firef, in infulis niaris,&calida& ficca eft*a[x»ritopilariones&c. Aliam ab hac diverfam refert Garcias oculacus teftis,qui tern-

apprimchoneftut

que, qui iftic fuerat. dtxit is v aft am arborem illtcmveniri folus quodammodoprum{\it ad Jira tabella oftendit.hunc ramulum a noftraribus nautis anno *1629XX* Indiis reducibus acre meo redemi) m cujusfurcubs & minutioribus ramh magna formica, in terra vifceribw alits locts enata* hanc laccam elabor ant (utapesmelconficiunt) materiam ex ipfa arborefugentes : hos deinde ramulos, ab arbore revelhj atquem umbra ficcari, donee Us excedentibus, lacca ipfa.vduti in manibusconereta, maneat; interdum tamen Itgm fragment a inharere;mehorem tamen cenferi^qua fmcerafity hgniquefragmentorum txpers:earn veto cut inhcereant fragment a deterioren Anvemn etiam valdeimpuram^ quart* pottea colhquarext, SSmpollintm reducermt; viliorem tart.encenferi, quomam mult am terrarr admixtam haberet. Idem pofrea fyerum effe dioict in Lalagnate frofettus ubinonnulla nafchur, (3 refervatur, quamdeindewproximos portus exporters, S3c. Formicas astern hanc laccam elabor are, inde mamjeftum eft, quod plerumque ala formicarum, laccapermifta conjpiciuntur. Pramanfa aut em hac lacca pulcherrimo rubro inficit, qua eft dehgendi ratio—Non eft ea arbor m qua lacca elaboratur, wyrto fimilis aut facie, aut magnitudme ut qui dam volunt ; fed interdum m nucis ju°Undis magmtudinem excrefcit, interdum minor tft.* Ha&enus Garcias. Folio-la iftiusramuli, cujus fieuram expreflam exhibemus, prunocomparanopt me^pofJunr vernm nonnihil hirfura (unr,& colore dilutiore,aL forma oblogjore. La&a quae circa ramulos adhxret commanducata, cum recens erat,pulchenimo fanguineo colore fputum inficiebat. QuodHamnum lacca quae ad nos, circa ramulos elaborata advehitur , q^amvis praedura & exfucca, praeftaclmmoalutas & vervecinas **pelles** ilia contufa,

Laccx famulus cum **foliis.**

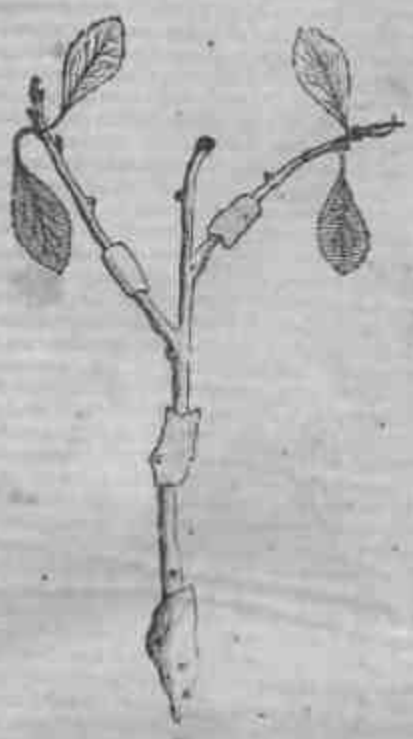

& or,ns wtert *mtctnu* , rolno«.lwe« **ahm pane wto** qu.dam volant, **fefet** loqwramwu lacea i*«"

Pi, t i » c c a M f m M . , rd eft; /..era. Di.-fcond;* B« **f iu** *tuftuurm tmt! Auburn , (3 til t** M **8jli«i——**Gaknui IN iranJUiKJtiem Lire* *iflguntmtMrititi*, siMMriUtM ni /*-

u lft.1. iM&jtu (eiitn<(nfap.4}i r ?d»xfrani 7^ ,'J.PI *dt^'int-n rjl Ptulm*, (mehut CJUI SerapiO.iutii G»Lnu* ejus nnn meminit) *ttt gmtm* *>ff^fiiihx, bent* *fcf», & »ptrnt Ration «t ti.-

t H A c w JccincaimiGraeci.

• w> w

HUj rrfcrrnj ,

fit -. quit quidem **ufitiroi*** *vtuntur. t* qua/ut*

I *trrxumeliii-*

*'fumfsitdere, tx t-ja**utttti*'»ulfiftuJiiiletJirt* ;**JI-**

"fUrt *tUtut ig fienejit.* iSpincra lib.7. •?"]

*in^kAv mj^Aitw^M/ufy^* r o ^ V ^ ' ^ ' i * ^- -^

-!c*tJtmunlJchri

. •4a grat; ij»* fjj*

HuiOifcS?'"""TM1''''''' "-'^"S"" *&aftrtrt »'rflr.*

amid Gad'' mcm''''c Galcnui. Mirabidir ledOF, lci» w'w..."?-''1 «*>«"• fief''''''''''•Jiiem, frd aliujcit cancinumt^ ^?-"'»- Oncamutn lac!ir>'mi eft, <\»••«>•&,*,, •"' weotmHHh77fifnjl Gl

«wit«Mj«««jSS c''lfj'''' ***** *f b*btt,*

sed ,quae verior doctioribus lectio videtur.

•''ii—Mitio hire Keccntiorcs Gizci non xaVujuv.leil • dixerum j fi modo re^i apud He!)-tti. lepiiur* (i no air,) *Tntf btvi* &'*• JV^i.ir ^ : I M : •**. C<»- *fd Iniet Ugnt Ucbym* tiftrjfiiiu.* IIJuH tiotic in-«)uirciidiim, an cancamum Gr*corum. & Arabum 1«-ci, una cailvmquc r« fit. Deftripcio eft cadem; u-r a i w q d f i Difficilmsjudici-luanJacca.quiluisbjciIlisirharrtt.firlatcaA fltcancatnon Grjccorum. A (fir mam hoc Scalipor &Ma thioluj, Nepnitp!ureS,bora[iici,iticrfic!,philolor'hi, hi-Rorifi, litccratorcs. flocatirci.Medici.PhUdofhi his argunicntH eiGarcia ah homifijnipjisimintur.quod lat-«in India, cancamiim vejo in Arabia naftirur.,. Item, quod Utca res quxdani congeftiria Btcfrwm ramulo*-trborii,qu*m formic^ qufdam aUt* claborant.iitut apes mtl jc ceram in favic liiis tongenmE.quod ita fc habere ejt Garcia oftendunr, atqnc ex lacea; forma concava & tubulofa, inferios adbitc (itrcubj rrtincntc-Canrattiu tero lachiyma eft-I.schryma vcfO eft liquor, qiriruafpotiieexplantaf aticojws ra^rt fntmatsu, 4c condfetcit, idque vt'Iingutnmi *ve* inrefinam. Addit terckim arguroeniiS littcfacnrDoftiiT Cancimiim myr* rhaelimilifoftlachryma, laccivcroparumfimilitudintl •cum myrihiih»!i«t. Sul'ttamiatnim frapi!s,il;irs,c pcljuodir.rubcus.fajiof nonamanij.myrrlie lubltsnti* *pofpsh, 3z* It-ma.tolDr m?n Temper rube us. farpe varius. fapiramjriis.Qiiartunijcancarnijm cftviroli puftus:«-eca v*rocarcc, virufii, hnrriiio, am oialora;x3re,quoDf-fe ndj t; '01 mofe t i' fa pore care r.Qyir m m; Cipcam 11 m *• doraium f ft. lacca odnrccarer.Soium.cancafnuiTiirT-

ier« »rf fnffi.nenta uforparunt; lacci ui hmtiV; it* * o-Jioi J:1 panrtonim [rn^ura* utebanrurtiit if fc reitatur S«nipto Ultimumargume»tum:caiH:a[n"n"r*ICI,UI obeftw——laces t f l c a i 3c calftth ordioe fcciitiao. VtiiiriculiAiuScjtcurroborat, crfjftruflion«spent- Aa haec rel^ideo i primumargiimenttim nullius valorii eflc. Dwlcoridc* Grcciquc reJiqui, in Arabia quidem rafci ieripferuiit. a mercsmribui qni id retulf ritrr, de-iinaeallocbih,ftonaqt)r,dinAr,bapr(J-

te(lc diaenutor-Sie cnftuniin Arab.anafci ref«».nt,«im t.-

mflfi reperirinicmwi* prodi^c Contr* reteia Gra-^ |.?imnai o m alftrunt lndiam, eumcmne A,b d f f C inJiconfummir ei Arabia defersmr. Ad fc» cuiduin haec r(-fpo»Kieo;nemo, nift iviris probatarfidci ejfet edo<5i»s, cte.Jeret Jaccam nonfflegummi quoddim . K h*c caula eft cur Dwftiif*. & e«rcitatil1tmi« Mubiolmfi.Jem Am.uoLufttanonon adbibucrit. *cuat* iJt m.quod Garcias, fctiberet. Laccx hmc miraui P*'' neratioui:;n Grrciscrcrtnisnccpirm fi(Iemi''BI11 videri non deher, Indtar emm ip^is nou f jcTunt taf nt>'' t* ac apertE.ncrjur ravijrationw ita cipcditaf.ur BaN-*vn* ar Lufitanii. Mcrcat^werUm TII arrnxjuiRW re-vcrti ji iterant,quo rempiw ft-atio multi in inrxrrc P^'* ibanr. tr iriro inqiiit Pliniui tib.x r 1 *.c»„x* 1 *xA'trftH*!* *hiflermmnnf--ipti titm ftimimpi.* Hin bljla ac vnris dt i» (cripr^tit fcoride) , non *hat* ti' canamum nan fit Iscca ; f q u i u c , non eflViritm cuni ni*» ftm (cnto. rtcnrnillud, c« arbonl lanuetnr dc-; noftnm Wro Un ifitin vcrrpiutn ht. i r t in U r e m c m p c n opera (^•andintivforraicinint, tlaborarf. 3c circa ramutm ariwirum ennperi. Mannam reecnriDtf % omnef &<'' p o r i] i f» f ,fo t i r F « r Si;ic, concrcris frtgore nwftuf no, non fcci rrtrinj. Nonnulli tamen fet crmtranum-f dirfirifTcaffirmanr, cerniqiif anfummtw prob pximTii arborij,<(uf>rum ar^mem a fupt'' "jtl' * •re £"* •vimui. rdem He l«x» Sen poteft qiwr i fir punum ari». ril, quo ddetfcnrur formirar, f:;n a e d e «u'i c* f t J P c C laccam repcr'a ntllr Q Q) m e p didici. ncc qn<nqi'in habeo qui f o b(f ri-affe d:xn, fi-ferwenon poflum.Nati^ iqq j i um dequo w-J penermi ctrfe jebanr.Ad wrOBrt'' pondeQ; q w d »ecerQncDwmyrrharfimi!cmcfle frrt-pfcnt,tnul[otninos funillimu e(f- fcdquaodasadicunt

fimilitudine cum myrrha, & aliquo modo.quadantenus iimileeffe, quod ipfi facentur Adverfani, cum ferunc iny rrhx lachrymam magis effe pinguem & lenram; colorem non femper rubentem, fed faepe varium. Quod de (apore dicunt nihil, facit ad rem. Non enim fapor, fed fi^ura formaque fimilitudinem faciunt. Nee ideo myrrha?diffimilis, quodlaccainextimisramiselaboretur, myrrha vero ex arboristruncoftillet; nulla hie qua?ftio,qua parte arboris elaboretur,extilletve, fed an fimilirudinem quandam cum myrrha habeat. Non parvam habere cum myrrhae forma, relint nolintque,fateri coguntur. Ad quartum argumentum venio, nempe degnftu,&dicoverba ilia, vel accrevilfe,vel depravata effe. Nam nihildeguftu virofo Arabes, nihi 1-Sigineta, qui *din* c* *THyivret fipvlvufos, hafts*, hoc eft, *odoratum* habent* Qnaiiter fcripfiffe Diofcorides ex his verbisipfius colligi potett.Nam primum legitur, virofi effe guftus,quod faecoris & graveolentie eft indicium:mox,ad fufHendas veftes cum ftyrace ac myrrha expert; quod fuaveolentiam, tJdorifque bonirarem denotat. Ha?c ut maxime inter fe pugnant,ita etiam depravata? le&ionis prscbent fufyicionem. Ad quintum refpondeo; falfum effe-quodferi bunt, inodoram effe. Fateor de nonaccenfa, at de igni inje&a nego. Odoratam effe teftantur Scaliger&Mathiolus in fuffimigio; quod obfervaffe debuerant Adverfarii. LegantquaedeodoribiisTheophraftus,&expendant quot modis veteresquid odoratum effe dixerunt. Paucis id loco citato Theophraftus ,

friotb. Nonnulla etiam comm an ducaii, quadam teri , (S? comrninui, quadam incendi quoquenecejjifit^ut wyrrham, thm, omniaque fujfimenta.* Inter quae Cancamum feu lacca $ qux igni injedla, ut plurimi botaniciac media'', etiam ex iis, qui laccam & cancamum diverfa fcribunr, odoratam»effe fatentur^ fed non fatis odoratam dicunt, quia ea nemo veftes dignatur fuflire. Sed relpondecur, ideo veteres myrrham, &ftyracem , addidifle, utodor fuavior,gratior,majorque fieret.Nam alioquin fola laccа incenfa fatis fuavis quidem eft,fed tamen virofi quid adjun&ti habere videtur. Hoc ut corrigeretur,ac Gmul major fieret odor, myrrham &ftyracem addidere veteres. Ad peiukimu argurrienfu verficulo hoc refpondeo,

Multarenafcentur,qu4Jamcecidere, cadentque '
Qua nunc ufui habet medicamina, fi volet tile
Et ratio quibw eft £$ vis (3 norma medendi.

Probandutti erat, ad fuffitus ineptam laccam , cum ftyrace & myrrha effe.Concedimus quidem ufum ilium hodie non obtinere, ex eo tamen concludi non.poteft, diverfum quid effe a cancamo. Ad ultimum refpondeo, acdico, eadem medicamenta quae ot>efos extenuant, lienes juvant,menfes ciunt,poffe pariter & ventriculum & hepar roborare,corumque expedire infarcaus,& cutem fubeuntes aquas &. felk fuffufos fanare. Concludo itaque laccam cancamum effe.Nugatur porro Garcias, cum gummi animae cancamum Veterum effe ftatuic. nihil gummi illud fimilitudinis cum myrrha habet. Eft enim lachryma alba,tranflucida, olea&inofa, ad colorem Thuris non nihil accedens, granisquam Thuris majoribus, infuper odoratiffima. Nee benzoin cancamum eft, ut quidam do'ftiores fcribunt^ plus fatis myrrhae fimile, odoratumq; eft. Sed de benzoin & anim? gummi alibi. Pluribus de lacca,loco minus convenienti,dijbi. Adanch«fam,unde digreffus.fedeo.Hanc Theophraftus inter *l7nypi<t>v&*. folia per terramfpergentia* numerat. In anchufae quoq; ftipice, inquit acutifllmusphilofophus, foliola animadvertimus.Sed tria anchufie genera Diofcorides,quatuorGalenus defcribit.Fortaffis quod caulem foliis viduum non viditjnec nos vidimus.«?ny«^^fortaffis vocatPreceptor,que plurima folia ftatim a radice ff>arfa habenn, in ca ule vero pauca vel nulla. Anemone aWbquin *imevtTnyeto^v^a* numerari non poteftj incaulieulienim mediounumalterumve folium habet. Idem de anchufa dici poteft,q$_{Uo}$d pauca folia in caule habeat. fed ^lunma humi fparfa. De anchufa h«c habet Theophraftus, quod humi fparfa habeat folia,radicefque rubicundas, uti eodem hoc capite fcribit, capite vero fequenti flores provenrumq; prorogare. Genera defcri-

jESIr ?lA \eMw$_{d}$d$_{xi}$ >tria,Galenusoiiatuor d- ffe; fed hie lycopfin adnumerat-Qu* de Iftu

refertDiofcorides examinare lubet.Primum itaque genus lib.4#cap.2$.his fere verbis defcribit. *iyy^m^p inn*

Anchufa, quam nonnulli caliccm% alnonocleam appellant > folia babet lailuca, quafoltovtfituracutoprcxiwa, (Ruellius) i« *acumenfajUgtata** Ahum videtur fecutus codicemjomne^eciamOnbafiusvulgatarn habent?Ad hanc ipfius ladlucai' foliorum fimiiitudinem refpiciens Nicander in Theriacis cecinit.

*h $ oT*iy%t<m< S&htttt*'j'' A«^«O KCUTW, Aut folia anchu-*
fa Uc^ucts cemulafume. Botanicis quibufdam fatis exercitatis accipiendum hoc videtur de agrefti ladtuca qu« hirfuuior & horridior eft -$_3$ *birfutaa/pera$_t$ nigra (* Oribafius legit ,U^'A«, uti etiam in antiquioribus nonnullis l^gitur codicibus. Dodliff. lacuna utrumque & ^iA<>* *&£{utyxA<* m* antiquo codicelegiffe videtur^ *numerofa*>, *undecunq^ab radice terra velut* *J?A*(Theopbraftus haec *l7nyeio<pv/** vocat)fp*^{no}fa. radix eft digit a ti crajfitudine% colore quodammodo fanguineo, aftate vel {*vox: *yivvaffttti* ut re&eSaracenus obiervavit,mendiiuipicione non caret. Nam dicere anchufac radicem tan^um provenire ^ftate,videtur ineptumjcum omnes omnium plancarum radices proveniat quavis tempeftare.Lacunain vetufto luo codice *ytvoftvnguftata* Plinius hb.22,cap.2o.iiV^»-*cbufz radix in ufu eft digit ah crajjin/din£- finditur papyri tnodo : manufque inficit fanguineo colore pi a:parat Unas pretiofis colonbus*. l.egifle videtur *7iy£gU*v<pMfc<& >* «Y *TruTryp®*.yitotttttq.i&f @eiirrv<TBt'™$ic&pw-* lnconfidcrate 5c neghgerer.Melior Avicenna? lectio,4«^*9«»x>'fl» Sic loco citato anchulae radicem,fi agftate tangatu^attrefteturve, (anguineo colore manus inficere. Dalecampius legit *wuivv) per aftatem coloye, rubefcens, ac manus infiaens.* Marcellus ex antiquiffimi cujusdam exemplaris fide reltituit *yu»aK*iiw*. Quam ledhonem fequurus eft Saracenus. Alii vin dodli vuigaram fervanc; fed exponunt *yjanguinei colons attateRt, (*5 manus inficit,* Marcelli maxim^ arridet, *agnofcitur, quod manus inficiat. Lato fob provemt.* Hoc anchufx genus .ffigineta :

*/u*a7*%*Afif* vocatli*2 cao ^A.

Etfucciancbufk, cuifoliumfpinofum$_9$ latum, & mgrum> *qnamque cboirofpeUthum vocant.* Onocleam hoc genus efle lpfe lib. 7. cap. 17. in emplaftro ex herbis exponir, **vxP*ns yif Xfiiyaxrtxiie,* f«jj| o«v«6A««. Hoc genus Hippocrates lib. 1. ^fei *y»a*$_K$** %tzl&b* piy**.** vocat. A«C» *%i3^&b* tit fUK£)$_9$* (id eft, *o*w*w*) i^, *%mv GKVPHO** — >g *%**&&* ** fitt^n*. Galenus in Gloflis, c^ia^Ai -£* £'y-xxan^iynti $* ^ gins. Schedidf anchufam denotat.ficenim etiam vocatur.V*arinus pro <r^«^/«e-^eA«JW legiffe videtur, &ita exponere. nihil muto. Anchufa ha?c prima eft» cujtis figuraadpingere curavimus. Hanc Dodonaeus his fere^erbis defcribit. *Onocliajata acuminatajwfuta, ($ ajperapromtt folia, bugloffa vulgaris byeviora, fed quam laliuca* latiora .- caules complures, breves, humum verfus re* clinatos, foliis non minus ajperos, quorum faftigiainalas fparfa flofiulis ornantur, buglojfa diBce amulis Jed minonbui\radtx digitalis craJJItudmis longa.* Alterum anchuf* genus fie fere defcribit Diofcorides: *mvypo** m^, ^ *hsu*

pji3M pfoxim i97nn$_{9m}$ Anchufa altera.quam aliquiaU cibiadiofeu onochiles vocaverl, aj>rioreditat,quodminorA habeat folia.quanquafimilimodo afpera.&ramulos tenues% in quibusfiospuniceus in purpureum vergens: vel uc Oribafius habet *purpureus,yz\Mpuniceus) radicesaiuterubras% pralongaf, qua mefjjbus fanguineo fucco turgent, infabum lofis najcitur.* Hujus anchufae meminit Plinius lib. 22. cap. 21. *E&& alia herbaproprio nomineonocbiUs% quam aliquianchufam vocant, alii arcebion.aliionocbelim^aliqui rhexiam, multi enchufam, parvofmtice , flore purpureo afperis foliis*, 6? *ramis, radice meffibus fanguinea catero nigra,infabulofjsnafiens——folia tritaodoremcucumeris reddunt.* Hoc Diofcondes de alfine lib. 4. can 7y.Proiixiore & carnofiorcplenioreque radice eft c&teris; cstera rota minor, anpiftiora folia$_t$ multonumcrofiora, vmdanna bugloflis compares funditcauliculos teneros, graciles, floribus mjnoribus, buglofli

mino-

Anchtifaparya.

tnitK>r»ai*gufti folii, ponkck, femcn cmereum, oW.m-

umenSt Ccc»r: (iui iDixlonjto Alt,bud* nomine erftendmn, «i<fctW«cicni,'fle<tBiihiii;li)ffi»tcfli Lobeln; led txnnm uichu,Janun rUnti cum bo eeiwn, t uc v ii lore, fit foccoradiatdigookiquMnt.'Tertiilm Dio- lcorolesnuverbwddcribit csp.2f. *U t, A* ->»* '«-

^*wri. 4t iwituKjrintirT.Wjji.^MniV**, fix *em Cfltfi in fcTfentis at mjpmiUT*, M awrif Inr. Idinuis loco «fdn»i KJ5,J; JmJiiiiffajrafliBMjJiiMm M, /T *Hifrtt-ttur* . •••" *ftrprntemt. Qvim* Muhu'lu! pniirriia auchufjo- fteixlir, virif dicTTS tidetaf pfciii'Mnchnfitn Div! •- n*i,vel irtchnfam lutcam Lobeliiel.Je;nijiH iconcmid- nrcovJdcri; |jic j£ cle^jnttor, lyu:eu flnribi». u-J i V Ktagij coIleiS* in fomnio; foltw item numet [1S<. ljtiii(;inolij, albidft nwjtijjCiuli* pcdcmautaibitiKnjc^uiii, J)((firienal- reriui; *tatlxx*Mfncnviviiltorc, niulri^necklicriricirc oitct |x»f ponffj. facailemwr priot« N jrt>oD* id aqua* m*rnn3*, umbrofo & [tin^ut (o!«——I>c nleuda-an- diuta hire Pi iturn lib 2i.es.m E/!^ *Atufaitii.vftuAt- mdSbffbiiipprllM ; ifmhaHtBt vtrt, ntthnja, tat i**X* 1 (Jf mn/nt *lUtttt.* .y'*/»r S minf ^(«- *f* ,-vf un» »on u (trio rm *fntenm': (3* fofi' fli m 1t«/i Ji-e* r tit. erita vc ticprivata (iinc .V line Irnl J. , in«/« »(B Ai u (r * r w *Imtttxfv'tttn,* ("onirnau- »jain liefer ,-tinrcmmrft. rv„M! h' ru- H i r t i dffnofr). /am cert .Clinum ancbu- Diofcottdcn, AAanV«!ii<ti

i codices

,>< (VCMf m)ft

^'A*'****'* * ' *tint*lil*

Anchu/aJurca,

ZJL

Nicandnirri, . E q

saute fytypfix- vWVll** omiurijnafi fij[icdt> feo, astiu*« 15i alis cft ''t*«"! dilucnti, 6c prim i orrum fuli« pn^edic, vcl rep.nnlegfi- Cnecl **W^*" f^1011 A'1^'*.»"(jueol) radicis furewn ktfcin dicitur ; iclJu'ic^if quafime^ fcrem. («J i»«n iiiitenriorem. cuju'; color cinereus eft, nigrorein pr«- intent to rcm. St cnim »Jf lop« p q j apem. A«« *fommo* ponitur *dHntmla.fiec* nip fi, ur lit Eoftachitw, Homcri inta ««'^*ttfni|, iiKjuit, Tv>».">• •"vnj^of .>(»» i»w> • ««*« ^ 9 * "t*! •»' *<•?!•, *ii eft,* ««i' « «'.'" >•»•<»« ii«. Vtl namt-n iHnd KCepi^ ib 1H(|ILJJ caub*» fiurum.foliorufn, iBJpwMgowhirfiirie, pedem lu^iflW imitata. led *xi/<y«ii* mm Jicendom forct, Anchwl* m?• menunde sdepuili hjecpljnta, auiiibet ridet, q'"?** maKnamciimatictiui'safljmtarc'fin.ifieii. In 1 ulj;an(r ui Jixi.cadicitnisticribitiw '(f^ns *£ 'nwi'.MalDfiK[11] Saraccno c* trctnft'Ccodict wgert sw^ti^ ij 1^**1 ij .ii J bine hahct leiftionem On halius, *ic* Riomslie.J *7-* «pjj^crnfirmafcvidearar. *Ltmftfit* fovXMrritffJ?"*"

ki. Wi«("%, hoc eft.

WI. *Ungxrtque hjbet ttutw.* Id q|j ,.tjet-r Jem memori* prottidi t PJi nmj | ,(o ,-i,Ja); iir^(« *.tituUUtimttiKiibitaltkn , fiatif-W frf?**' *n*fnt un» cimfftribm.* I'm (yen p(i A udore* A d vcr- aoftoaws«duim alu-rum Dodi'[11] • ™ey- fflalfiim ilrcwm (" fcribunc ftjii &WL Nci!an ne- «liKM»,bancnonclfclyo)[iiiin; (itj^dem pcfbclttwin acfcriptkioeCL-mvenii. FD]IJ dtjm mirio *:nimlti«c t *** fpitc iiiftrat* nomerofa, tudljs (& villi-s »fpcra»; "Kit, pal[TM]m,Jonga,pol[K:ein Jata jaccnt,

ii» b longwribi f

affurgunt, aut caulcm floremve edunt, fed nno, & interdum altcroanno pofh xftacecaulem feiquicubiralem,rorundum, hirlucis alis multum divifum, juxta quas& folia erumpunt ex incervallis, norefque echii fimbriati,dilutapurpuraexiliftarnine. Semen borraginis minus, nigrum: Radix craffior digito, rufefcy:, Jignofa: parum aut nihil attrectantem inficicns. Hujus duo obfervarunt iidem audtores genera, monfpeliacum & anglicum.Monfpeliacum flore dilutè purpureo, anglicum faturatioris purpurae. Alii non minus in re botanica exercitati bugloffum vulgare lycopfin exiftimant. Folia haec habet boraginis longiora, acuminara, majoraquam ladtucae, afpera ac hirfuta, & caulisin altum affurgit bipedalis aut altior,fuperius in ramulos divjfus, ^uos ordine digefti flofculi conreftiunt, priufquamtoti dehifcanc.in rubro purpurafcentes $ deinde caeruiei, non magni,quinque foliolis patenres; in quorum conceptaculis oblonga, aliquantulum rugofa, ternd, quaternaque fuccedunt femina: radix oblonga, reres,digitalis craffittidinis, pluribus annis reftans in caJidis regionibus, locisapricis rubens, alibi fubnigricans,interiore carne candida.Tentoq; fucco praedita.Lycopfi^uti vereres fcribunt, foliis la&ucae eft Iatioribus,hafrc anguftioribus vel aeque lata. Adnara habet afpera dodratalia, lycopfisadnatis conftat mnltis cubitalibus,afperisjlycopfis purpurafcentes habet flores,hsecc3eruleos,qui nondum aperti vifcuntur purpurafcentes in rubro. Radix hujus in jcalidis regionibus foris rubet lenroque fucco praedita *y* lyco'pfidos rnbra eft & adftringens, quam vim in vulgari bugloffa^de qua mox plura) reperire nequeo. Alii cynogloffum vulgare lycopfin afferunt. Horumopinioni fubfcriberem,fi cynogloffum foliis virefceret afperisjnon bevibus,ad terram recidentibns, non furfum fpectantibusjfi caule affurgeret fcabro,no molli; deniq; fi radix rubra ac non Candida foret. Cynogloffum, bugloffumque lib.quarto defcribit Diofcorides,ac quidem cynogloffum cap. 129. bugloffum 128. His fere verbis:

[illegible]ycho[illegible]abet *T^xiny &v, vetus codex r&%u7i,pe?<xtuyt, w piKyjtyi,,* Oriba fi US *T&%vreyf,peXelimyv > y&fpix(KJ7$yv) cfyyto* (Zoos ykclosq. 0*$ wSitpe^cf ej$ Tin o'lvov,lv(f>^<7Vfof fox*eiTeu* Id eft, *Bujfloffum verbafco fimile eft, folio in terrafparfo, verum ffpero, nigrioreque (afperiore, ffinofo^ (3 mi~ *j»rj, *velut antiquus codex offer 0, nigriore, (g minore,* vefmOribafiustf/pmore, *nigriore* Gf *tninore) bubnla hngutefimili: quod vino inditum animi voluptates augere> bilaritatemque afferre creditur.* Indagandum an borago, an vero bugloffum vulgare melius cum hac defcriptione conveniat. Ac quidem vulgare Bugloffum bourn linguae fimilior quam borago. Bugloffum enim dicitur, quod fimilirudinem referat bovina lingua?. Contra tamen boraginem bugloffum effe his arpumentis probatur; Quod foliis fit inuniverfum verbafco fimilibus, nigrioribus tamen,& afperioribus 3 turn etiam quod folia boraginis fymphyti funt fimiliora Diofcon lib. 4. cap*

xfiytfff&fm 79v livyaant. Circa quern ex intervallis haud ita thagnis folia exeunthirfuta,anguftajongiufcula,ad bugloJJi fchoYum fimilitudtnem.hoxzfms" infuper folia in terram procumbunt, bugloffi vero vulgati fofia minus in terra vergunt, quin potius furgunt, e toto ferme celpite furfum tendentia, nee aliquo modo vcrbafcum vcl fymphytum referenda. Accedit quod vulgati bugloffi folia modice hirfuta funt, mollia, albicantianonnigricantia. Quod autem dicunt vulgqti bugloffi folia magis referre linguam bovinam, refponderur, id neutiquam nos negare; fed confiderandam effe comparationis rationem, & quidnambourn lingux illi comparaverint, verbi gratia afperitatem, Iatitudinem, coloremlongitudinemque.Pro noftre sctatis bn^loffo ftant longitude & color, pro boragine afperitas*"'&: latitudo, & quadantenus forma; Sed veteres, praecipue quoad afperitatem , & Japtudinem, & formam comparaffe bovis linguae bugloffi folia, c Catone probatur,qui cap. 40. de re ruftica, ubi de mfitionefurculi agit; haec fcribit. *Quot,genera voles, tot indito, falicern Gracam tmflm circumligato , Into denfato, fli oblinito , digitos crajfos tres ; infuper lingua bubulJobteoito, fi fluat, ne aqua in librum permeet ; cam linguam infuper librum alii, gato , necadat. Poftea Jlramentis circumdato, alligator que negelu noceat.* Nohne verifimilius eft Catonero ufumadcontegendam infitione^ rotundiore & latiorc folio,qnaleeft boraginis, quam lengiore& anguftiore* quale eft bugloffi? His accedit teftimonium Avicennse, qui Jjbro fecundo cap.43d. *Lingua bovis eft berba lata, habens folia ficut alma^a , f$ ad taBum ajpqra , iS rami ejusfunt afpen ficutpedeslocuftarum -, oportet autem ut ilia admmiftrctur, qua eft in corafcen craffa habtns folia , quorum jup erfactem funt puntla , qua funt radices fptnarum,fSpilorum exeuntium abea ;* Quibus notisadeo evidenter (ut rcctc Mathiolusait) boraginem expreffit Aviccnna , ut nemo non intelligat hanc effe linguam bubulanu Earn praerer morem delcripfit Avicenna, quodfuo quoque tempore non dcelfent, qui vcri bugloffi loco aliamquandam fubftituerenc plantarn , ut apcrtc ejus vcrba declarant, dum fubdit: gi/<c *^Attem in hac terra repenuntur, £^ qua utuntur medici, plurimum ejus eft genus alma^a © nan eft lingua bovi^& neque confer t, ut juvawentum illtus eft.* Denique boraginem verernm bugloffum effe vel his Apulei verbis probatur* *Bugloffum,* inquit , *Graci Fropheta gonon aluru , Oftanes t^amichi, Mgypttiantueo rinbefor,* Ity*fhani linguam bubulam, Lucam corraginem dicunt,* N*-*fciturloas cultis &fabulofis.BugloJadihla eft eo quod folia afpera m mod urn lingua bubula hah eat ; folia habet afpera, obfcura terref\na\ hac in vino mixta , hilaritatem convivis facit: in ctbum etiam coBa fro olerefumitur, viltrita pro condimento.* Ex hoc infuper loco conftat , unde vox borrago nataeft, nempe ex corragine Jiterae duntaxat unius mtitarione. Corrago, quod cor* disaffe&ibusquam maxime opiruletur. jCordi prodeffe ex eo manifeftum fit, quod animi voluptates augeat. Id quod przeter medicos etiam Plutarchus lib. I. lympof. quaeft. prima fcribit, *v*fip£fm (Zvytaes-x t&ttfifiiyvviiii us TOP eivet y^rtii twifigiyputn riv a$&t?s£ietf!u9, 1$*

[illegible] *funt quibuglofiavino adnifcent, aut folum rigant, perbenarum, adjantorumque fuccii imbuta aqua, quod hac conviviis hilaritatem aliquam t3 comitatem par are opinantur : tmitantes Horn eric am Helenam, qua vino^medicamentum tnjecerit* Immo ex recentioribus quidam fufpicati funt Homericum *nepenthes* effe boraginem, propterea quod haec hilaritatem praeftar, nepenthes triftitiam exigat, & enthymiam paret ac tranq il Ji ca tem: fed de nepenthe alibi. Plinjuslib. 2f. cap. 8. hac de caufa bngloffum fe<p&<nw dictum refert. *lungiturhuic bugleffos bourn lingua fimilts , cui pracipuumi quod in vinum de]e&a, animi voluptates auget, & vocatur euphrofwum.* Boraginem gaudium nee uon laetitiam ac hilaritatem inchicere fcribunt Gra?ci,quod humidsc calidaeque remperiei fit: Galenus lib. VI. (imp. *BtyXaes'Ov v^«t £ Qtcftiv* ifi *TJJP xga— WTzt,. Bugloffum hutnidacalidaque temperiei eft, itaque vinu wj etlum, latitia ac hilaritatis caufa effe credit turn eft.* Alii hanc caufamaffignant, quod fanguisinde clarior fiat expurgatiorque; porro & corconfo-* veatur, i quo mox & hepar: id autem fie affedum laudabilem fanguinem producere, nnde cooriatur laetitia. Qui velit, credat nec male ilium, facere dico* Porro bngloffum Iatifolir.m, foliis eft latis, oblongis> afperis , eminentibus ubique bullis, tenuiflimis aculeisarmatis, qui totam plantam hirfutam, atquerigidam reddunt: caule tubitali & quandcque majorc, pingui ,cavo, fubruben\p aculeis ubique rigentefra-mulis multis ubique fersthiato: flonbus ftel* modo radiantibus, fpeciofis, cSVuleicoloris, nigroemedio prominente apice: femine nigro & ftriaro; radice alba, tenera , pollicari crafEtudine ,'^guftu fubdulci & lento« Flore bugloffum hoc couimuniter caeruleo, aliquando candido, velexpallefcenterofeo : interdum autumno fuave rubcntc. Reperitur etiam bugloffi latifolii genus qnod femper viret,cujus effigiem addidimus.Folia fert fubrojundalatifoliseborraginis, utietiam caulis .-radix fitu,habitu,& muccagine confolidae majoris, qusecaufa cur perennet.flores vero fccus alas & folia prorfum angnftifol'ap, ejufdem faporis & utilitatis ad cordis, & ex melancholia) affrclus. Hoc primm defcripferunt Adverfariorum aucaore?. Vulgare fclio eft iongiore,quam borrap'^, hirfuto molliusafpcro: caule fefquicubitali, rotundo,hifpido,ex qnorami exeunt furfutn fpec^antes* Floret edit etiam caeruleos,borragin[illegible]minores j[illegible]bus nigrum oritur femen. Radix illi eft borraeini fi-[illegible]noi fcdcraiiion, pmguioriquc corded[illegible]

Borago Temper vircfls.

au(i car & hoc, FbKis ti«r hjemc vrdmnn, per rinrw, tic d m, cinitzK uf plnrimum cceraJeoj, MrtaMn e, Aliqu prfo qnod j u l a jjLms facm M tjium bugloflum, vocamquc lingtwm borirumIurcam,viil^»(f«JtO(Tcn-fOlt(ie/properlntcoiflor«) fiwhi ftrnilti,in .ifperisotiilicntiscal- *Oat,* Faliutn item dipftri fylveftr:*, nee mintu fpioo-

Bugloflum echioides.

firm. angu ft iusaj i cj u an 511m. R *di x alb*, v i *Co* ole,rKMi uc btrglofli, coins clt fpecies, &c hot ab Advcr'ariorum A S i b i d f D c c y J l i t n«quid Jit, fofra lit>. t.caii.v.cxpofuimn* b t rbs m e ocant q l P proomtri plinca. j f ^ j ^ i * *P i ?* *finnre atfcoittbiM.* Hoc IOCCJ, uti eriara Jib.i. *c*pp<* i i Sid i .» •!/*« «'^t«. Gratnrn fatii romniidiiturn a pra do.quotl ^cniculaiii inteniodas penerram minl'iti tcrpst, radtctlqueabrisgetHcnljitisdttlccJqucit Folii habetilura, &, ut^ruiidiiiis.rarva, Jaca, rennitacemcatomitiara* liobiis pabulum g r a i i v Genera adticre infinki Foret Uboru, Adirar turiolu* 1** *dtiilimaiGiza ^mta.'jii* lep c , ci *Pi*inio. Vcram fc"'C cm, bac ratione probatuf, quod i«>«*pi*^ iiir , fi ioliis tartar, unplantaqwarn M e - et oftendtim nomine ; flu* ufque adco font cxilia, & juncej, ut risdum ernerū are (cane, £c feilut» pratferant paltaivc, paJliduilculo tolofcin inwee- (pitc, *i* fibfufi jnnci radicc, cauliculis lcIquiF^J^J^ia.ri' bus plurimu, juritds.gTicili per iftatcniflMcfduntaiat C3 7 p y *gaito* rora pla i d d j quodfoliofum flori* gcrst fiolculum. Uuu- gcnuj^i^^ir *clie* poreft, ri/icujusfigHtamadoi"1' mus- frfquenj apudBitavos Iodsarcnol>$r^fr>" ftiidiofi ariecinam vocabant fcabiofam, cum Baca^orum ftudiorum caufa vivi'rem. Adverlaiiu tndxires mediam Icabiolam appellantptninorf m L»"l(o- r>en>;Rrc<aius;fcdcau[ii hutc loliis viduus or p)urim"m- rartlU, ac nifi prarts bumidii folio urtoalieroque dL->natoj.vutp«* rcatstnfartjuodatnmodofiniilisjvcruni p*t" va jdmi'dum di, ae pro verbena)>UTata mim'tna.riJniUlisei rtdke L'liliorc pa)mum vel ielgtiijialmum altis,i« alisdiviil^ pafvU, folii^ibendi^aiir crtftr Gn!JHcirra[if floribtw fif e capimlis Ttilgaris fcabiofa:. fed mmoribo*. A d n c r W < i o " i m a u a r Q p rat o an p uft 1 f*J I io, florc plobu ia rf D N1111 unn (locbe s ^ .- nritphyllant'w*. "d>at vai*K°> *rl'yllantheseiTc twtc'fl ; qiiiaomniacaule fantpneaica Jatjf fuliofo. £adeonde eaura nee glchalaria aphyllanthel, five, uc rwlit». *4"x'* *«>^if clifc pntt'lt. Hac occafione^um in fcaijiof* nn^0* llonem *inciditnas, nm locttnfakam foreju&cc,* fi "° fajlitfimi botanid judidum de f«bic(a tcioore Advcr]a riorum.fivt; media D o d o P 1 1 ! quiteffc D i f fffffll.' f Aid. IIT/RKUW *{$&)">&•* («"W C0< L^to ^t Awjjt. MarcetlOs eiism c* antiqwiore & P'f?*,-, oerr *$\>K_b.9l-jtcitm* fsti* hihtt ndUtit*five Fttutbt'J' rt, ftmot espiafxm^erfttittum , r a die cm f #!*>*"'•* I *fiUiJttunt.* Hujusctytnwi, cifi oinl1 plant i* commune tftdeatiirfqiria f ITOVTK, ttmr ^mil*, non taciturn *ft*»t*tt* {ui rcdli Botanic nobditaie ctariff.) W *preJttcrrt. x^'rjrt, & f** Kgiijfit-art iradimr. Hit tutniidaiiiatorian""1^3" ptafit, Jc (ic ad neortjrriooeDi praraltis *4*1**1*** c«.3F" pelliia. •rrr'n.> non tantum *tnt* iuip Snfvr;lcd c"*a'* mlVWi didtur, Htffiodus:, in A [1 tide *Amtii Atfttlfatertm fltntttct-* An- fe liominem rJ3T,.att. ,ti/ &* ftriith'i ir!jiiii.S°P"1 p.j, docuimtiS Ipinof.irti f latmifn ftrlithii!" loco foil!* effe *viex.* Stariiub Iwc. ncc fj;1 [f g h a b c n r f J iia, tninora q 115in vuJf;arij iMtsoia; "* quamramc latiniata, (cd incit bit witnmn crcnaia. K«f»«, itiquit, *-wr* mm, Paueo* fert fnn2u(, ti (emrr t nnn eft fi^li.. *pnftntm.* Frii<3>K fi*« *S* i a naturainduftiia coofotmaiiim eft , faip

fcrfptfonem addam. Summisramis capitula infident, <> multiscauliculismembranaceis, &paleaceiscompofita; quifingular.esflores continent, quibus deciduis in medioquafi caliculorum umbilico , exigua quaedam ftella fubnigra confpicitur, quatuor, quinque, fex, inrerdum radiolis conftans; paulatim vero hi cauliculi excrefcentes aperiuntur , donee femen maturefcere incipiat.Radix denique non eft parva,fed longa. An h^c phyreuma, Ledtor judicet.

Apargia quid fit, me ignorare fareor. Pronum quidem effet fcribere «?raie4w*:fed haec caule conftat foliato. Do3iflimus Dalecampius hieracium minus Dodonei, five praemorfa radiceLobelii pro apargia depingij;, & oftendit. ETn^w^tava* effe , negari non poteft ; & hanctantum notam de apargia tradit Theophraftus. Quare uti affirmare certo nonpoteft, ita inficias iri nequit,hanc non effe apargiam.De Hieraceo ' capite de Cichorio adlurus fum.

Supra oftendi* »<PUKU legendum. Doctiffimus Gaza *d7m-njt,fraudem,* interpretatus eft. Qnod etiam fignificat *Jm!m, b* Latine reddatur. Hefychius, aiwr^ i!ft«-*97j,fyvfos* , *Fraus, dolum.* Ex Latinis qui plantam quandam fraudem appellant, nemoeft.Deaphaca capire de cichoraceis agetur, uti capite fequenti de arnogloffa. Et haec de plantis quas Thcophraitus humi fparfis foliis conftare memoriae prodidit*

Improbam vocem, *tS,* delendam, feries orationis *fa-*^ tis oftendit. Tnter ea quae caule foliato funt, picrin, anthemium, foliofum , lotum, & leucoion recenfer. De picri capite de cichorio agam ; de anthemio quae hoc ipfo capite dKt";videat lecftor. De leucojo libro praecedentiverbafeci. Loti herbae Hiftoriam cap. 14. hujus libri enarrabo. Hoc annotandum de lencojo; de bulbofo, de quo lib. *6.* egit praeceptor , haec non poffe intelligi, Caule enim conftat foliis viduo*

Utrimque foliatntn inquft effe cichorium; quodex:-perientia comprobat.

Aliam plantarum differentiam nunc recenfet, & alias fteriles, alias frudiferas effe affirmat; ac %x herbaceis, alias folium tantum ferre, alias caulem & florem eder*, frudtum verò nullum; alias etiam fru&um parere.Exempla non addit: fed quae caulem, frustum, flojremque ferunt infinita funt, acetofa, cichorium naftortiui^, apium , &c Quae florem ferunr, frucftum ^erò nullum, rara admodum funt. Vulgaris epimedii frucflus necdum videre licnic. Errac magnus Philofophus, cum irim florem edere liliaceum fcribit,ac fruftum ferre negat. Raro quidem fruitum ferre fareor, *fed* rarjien aliquando parere,experientia dedici. Teftantur idem Botanici Clufius, Dodonaeus, alii* Poft flores enim fuccedunt filiquaecraffae, triangulares, in omnibus femen fubluteum,rotundooblongiu<;,ochro minus, quodreficcatum rugas contrahens, nigrefcit. Folia tantum ferre epimedium, didlamnum , cynogloffon,veteres memoriae prodiderunt; fed haec quomodo intelligenda, explicandaque fint % fuis locis diximu*. In arborum genere, fine flore frup:iferum quid effe, fcrihit. De ficu fcribunt,nunquam florere: diligentiores tamen obfervarunt, mufcum quendam emittere^qui loco floris eft. Alii aliud quid obrenyaruhtjintus nempe florere^Videat le&or quae fupra de ficu diximus.

In herbaceorum <>enere foliorum ma jorem effe differentiam,quam in arboribus extra,controv^rfiam effe pato. Etiam herbaceoruta folia differentiam quandam habere fcribit,q„a ab arborum foliis diftingui poffint: nempe quod arborum folia longiori pediculo dependeant, herbaceorum verò fe ipfis adharreant. Quod deplnnmis verum, non de omnibus.Pediculis longiorihusdependet epimedium, ncc non trifolium bituminolum,aliaqu?.Sed hoc obfervavir.etiam Praeceptor.cum fcribit cauliculaceoquodam appendice adnecSi.

NonnuIIa\ inqurt, ante foliorum exortum caulem emittnnt.Addo florem. Exempla non addir. Tuffilago ante foliornm provenrum jam defloruit; idem de equlfeto, petafitide, aliifquedicere licet. Contrarium tamen, wi etiam fcnbitTheophraftus, freauentiffimfe jvetnc- nempe folia Pnmum, dein caulem /poftea flo-

r.TM ! ? ^ ^ * ^ ! ^gwftionemacutiffimus Philo-

[illegible] fplia; non eft herba, vel nova

ftustradit [illegible] e, quodabradicefaliawmfine caudice provenic, femenque caule f'crr. Refpondec? has plantas folia primum etiam proferre. Nam fi iemen eoruin terrae mandetur; nonprimuonr caulis, fed folia proveniunt, quae hyberno temporef^ereunt, turn demum ante foliorum ortum, novo vere cautcm cmittere. Recite itaque Theophraitus folia primum prodire fcripfit. Vel'refponderi poteft, definitiones fupra datas, non ufque adeo ftrkfte obfervarijquod ipfe fcribit Praeceptor. Quod de arboribus fequitur, id non *de* primo ortu mtelligi debet, *fed* de vernali frondium nova eruptione. alioquin non pars arborum, *kd* om* nes arbores primum ab radice caulem emittunt, deinde folia* *Nonnull<e* , inquit, *arbores ante folio~ ^rum exortum cauliculum quendam emittunt.* Id de ficu me obfervaiTe memini. hxevel cum ipfis foliis , vel paulo ante cauliculum emittit, in quo folia & frudhis. Hadtenus foliorum cjifferentias narravit, demum flo* &um fubnedir. Arborum flores ur. plurimum candidos, nonnunquam ad purpuram vergere, quoldam tamen herbaceos ac pallidos effe, nullofque colore vividiori reperirij contra in herba/um fenfu fe rem habere- Et haec prima differentia. Addit alteram, arbores nonnullas non particulatim, *fed* univerfim profundere flores. contra nonnullse herbse. Negat in arborum genere reperiri vividiore colore flores. Vi.Jido, aureoque fplendenteflore ornatur laburnum, cafia fiftula; hllach flore caeruleo, vivido fatis colore gaudet. Sed hxc uc plurimum frutex, nee nifi cultu arbor evadit* Arbor Iudae floribus eleganti purpureo rubentibus Lugduni Batavorum in horto medico quotannis confpicitur. Sed hae arbores Prseceptori incognitae. Flo^rum differentiam ineflfabilem effe, vel una tulipa docet- De cujus coloribus cum Poeca licet dicere

Non mihifi centum fingu$Jint% oraque centumI
*Ferrea vox, omnespojjem proferre colores**

Eorum diverfitatem in herbis, quis eloqui poffet? Alias odor majoranse > alius narciffo, alius hyacintho, alius violae. Ey arborum generfcus qu« confertim emittunt flores, morus eft.Huic una nodte quafi cum impetu foris prorumpunt flores. In herbarum cenfu non tantum ocimumparticulacim floret, fed etiam fcilla, aliaque.

t^lrfmolocoradicumadjnngit diffcrentias; dequibus libro primo plura dixit. Hoc loco de colore, odore ac fapore ipfarum nonnihildicit, quae prima facie facilia fiint & fan's clara. Quare fingula quse fcribit examinanda.

Radices alias carnofas, alias lignofas, alias nervcwfas, inquit. Probat hoc, quod in fativis , frumenraceis , atqueherbaceisidvulgoco.fpftiatur. Hoc vulc in domefticis, five hortenfibus, & qua? coluntur in frumentis ; five quae feruntur; & herbaceis , five quae fponte proveniunr hanc diverfitatem radicum reperiri. Quae carnofas, lignofas, ac nervofashabeant radices libro primo docuit.

Aliis etiam praedidla radicum differentiis diftare inqnit. Nempe colore, odore, fapore, magnitudine. De colonbus videamus* Alias inquit effe albas, alias nigras, alias flavas, alias rubras. Albas fert radices althea, anonis, narcinbs. Filicis radix ex flavo mgricat, pyenocomen in ltfllenm colorem languentem radicem habet. Sympftytmiigra eft, obnigrefcunt cyperi; rubet anchufae, &rubiae. dequa videat lector quae lib. vli. capire xiv. dkuntur. Vocem |yA»«^ tanquam fpuriam delevi; nulluscoloreftlignofus. Radices diverfos habent colores. Snnt enim buxeae, uti glycyrrhizae, fulvet fatyrio, &c- De faporum ac odorum differentiis luculenter Jib. vi. de cauf. agit^ quo ledorem remitto. Aliae etiam % figura funt differentiae, quod aliae funt rotundae,ut crocus,& plures balbaceornm; oblongae ac glandulofae haftulae regise, Pceoniae; bulbos muftis tunicis conftare fcribit;quod de pluribus verum , fed non de omnibus. Nam tulipam rarius duabus tunicis conftare videmus. Exlndiisbulbi adferunfur multis tunicis praediti. Hyacinthi tunicas vidcre non licuit. Sed in cxpa & caepaceis plures obfervare licet. Ari radix talis eft qualis earn defcribir. I7rieriamrapae& cyclaminis. Et haec de forma radicum- Redit ad fapores, ac non omnes odora— us, dulcefqueeffe aut ori gratas, ciboqueidoneas<

immo mortiferas 8c morbofas aliquas effe docet, uti do quo ad faporem fe folia & cades habere, ac ad caradix fcoiymo fimiJis, radiv carduo fimilis, radix carduo fimilis mandragor*, uri lib.6 de caiif. cap. docet, quole&oremfemitto : contra nonomnesamarasgu-(tuiadvcrfariOchoreienimradicibu>(]uotidienoftrates vefcumurjamara! tamen. Iandem addict odem mo-

pitisfinem idem de fru&ibus. Deinde ultimum dcfcrimen inquic etfe in germinando, ac alias germen emittere hyeme, alias dtate, alias vere docet. Hyeme mandragora pullulat , vere plurims , dilate non paucae.

KE<&. I. CAP. X*

Differreljerbastemponbusgerminatas. Florishipria, tfjingulorumolerum. Spicofa ejfe oculum canisjaudam vutyisjinguam agni. §ua ttplantago, & coturnixy, quibujdam diBa bibineh-

A

*Map*am**

dud vug TTM/TM

Q ... flosexit. Quapropter f i a n i m a d v e r t e r e vo-*

fl[1] ^ ^ , 5 o *wwwq vi aha x«WA*[m] [lue]TM> afliduam pene per totum annum germinatio-

i§mmi$nwi i*[w]*n**Wmfoi§* [nem]> & florisprodudionemvidebis.Semperemm

*o> ww,**

\AU.(S

w pnnnwl».r

Tat

. w ana, ftimZtXn "M Mi W'TO

yt.iQt<$ JnX»jKM amd,*

*>»>>$" 5n QUpjwliwuitiiifyatfiiti*A«W A*

£ rifl'JU- [w]^flt|»«, *TUfJ^i^ tfOTmS <ttfM,TU S* LOT W-

i&bilZ ^ *^* [7]*[1;7a]^ ^[l>fc5]*tivonyiv'ixHVTxfyv*,

t ««^«^ * f^[76]" fey i » J t **^wi^ w *faioTf>i7rw*[j] ^ w

Sedcumfinguladiftinaa fuperius

difta;addendumnuncilludoccurrit, quodneciis qu^radiccproveniunt, neeiisqus femine erumpunt, germinate quicquam ante tempus fil^ accommodatum folet: fed fuum unumquodque tern-

*necab irabribus quicquam infefta

?, W h i s q i a m ,

poUicaria,&inturi, &aliisquibufdamretulfaius. Nccenimaliquid eonimfloret, autgcraiinatante proprium cempus. Quamobrem hoc eciam in arbonbusdifferreappareant.Quippecumillor quodammodo*omniumgerminatiofiat: nigermina omnium excitan. His autem vcfpotiusomnibustemponbusgermen,arqueetiaiTi

tf^^&fenccio.cmraquehyberna. Tnm [vema]fe^ontuf.tDeinautumna,Jiaaccedent.Multi vero ex fingulis flotibus proventas proro^r: fods,atdiftum eft. Sunt enim qua:itaflorent,'ceo

Verum propter

tiam, occupandique viciflitudinem,haud facile percipi in aliquibus poteft. Nee eft determinate qu* prima germinenc, qu^eve fer6. Nee corum ipforum generationes,ac tempora recenferi queunt. Qijibus jruftibus con fummatis, alia initia denuo generandi inltituunt. Quod poft autumni arquinodiuin evenire potiffimum folet. Tune enim femina ex *W)*^ re parte perfetfa habentur, & frudus arborum m^* gna ex parte confummati jam extant, Ec veroi^[u]" tatio quaedam ejus ipfius, atque temporis fequirur. Q u s autem imperfecfta immaturaque occupantur. His eniin germinatio>& floris provcnt^is, & frutfo[5] perfeAio ex circuitu ad portionem conting[ir#] Quamohrem evenit, ut alia fub folftitiis floreant* alia fub canicula, alia poft arduru,& autumni tionem a3 determinandam principii rationem dcfiderare videntur. Quod autem differentfcp'[0]^ aut nullo pauciores funt, his ipfis pi ratumhabetur. Quandoquidem& damcxhisvireant; utpolium, tutfolaris. ^ [U C] P ^ capillus Vcncris. His ergo de differentia q[llibo]^[in]]^[9] rebus, quoque modo fiant,detcrminatis,t nunc: lingulorumhiltoriasexponere oporrct. *Q}}** ^[cct]*c;^[Si] pro cujufque propria naturaconfidant: ut qua: fpicofa , *fcandinofa,miricidaquefint. Ec fi liud tarn commune fumi de omnibus liceac.

autfrudtu

neccfleettiquemadmodumetiamradicumSpico^^^

pi* «^ «w«i«T«»aA«wntt«'«eS««. o S w y li,bibincllaeft. Verumh«:fimplicia,&quodam- «jp.».i».«-
r* vop« *(MreityQiv- t/uut* 5 rarp 50 fsAi^tef ®», dp uniformia creantur, & fpicam nee acutam, *'«'/"«".
«*&» «V »S «*«»@ «w^« f*^©* J'^« nee ariftatam gerunt. Cauda vero vulpina * birfu- ««"""*
«A» T« W @ - , «rw$«OTjeV. q ^6 «*^«ns tior, & lanuginofior eft. quamobrem fimilis vul- {.'" T'"

TS.«wfM ^ "P. ^ «* « ^ H'^ e * P^n''go eftfimihs' niflquodfloremnonquemad- , u / / w .
'X.W^K^^'^W modumniaparuculanmed^fedpertotamfpicam^.
Ambobus tamen flofculus lanugincus *d*&*-
exit,Gcuti etiam frumenro.'Similis tota fpecie triticp cS:, verum folio latiori. His proxima reliqua quoque fpicati eftnerisjnon temere dixcris.

JXILI GERIADCAP.X.

A I ^ M , *Ethjec pars cum [uperiort Qgntmvfinda. Degerminationis emm tempore loquitur,. yssnwMw^n im%H> Tbeodorus*, infeftatur. *Hoc verbum Gr<ecum comprehends eventaomr nia etiam bona.'Sic bicTbeophraslw Yult emm intelligent nefi imbres quidemplus attulerint bumoris; iccirco pravenire tempwfuum. Vdebatur enim hoc ita debcre ejfe. Siqutdem a&Pzixti'fo* proveniunt celerius. *Nameftiyitw* *»%ov, infeftatur :/M,afficitur. *Itautperficiatur ad celeritatemgerminandi.

tlviee, 7S 9itfe. Corrigunt, %&9*- quia etiam Tbeodorus* ferotina-

*Eyyvs n $><*9m, T beodorus omifit ii iyfo- At eft necef-farium, ut non ram up*, quam iyyu.

*Kxtitotiv*yn>. Corrige,* K*0'O*«".

Mimil»<p*Klw''t<&j i einfcuxiet,* Theodorus crocum *addit. Notacivtfitafacciquaalibi.einpwti*

Tvff ^S. Tbeodorus omifit\ & poft tifa6i$o7noi, addidit ni- ton.

*A'tyewpw** °w fijuv. Satis liquet bane aliam ejje mate'' riam, atque diverfum caput.

(jitm 'jXjUr M ijV«v e«xV» (pv<nv. Videtur aliquid deejfe huicorattonty fententia autemftiamfupe rejje. fypetieur «^W •• Dixi * rus x*tf* V?B>: &ftatim iwr* (pinu Dtvifio autem mirabilis.

*fuythi^ e***to*iiK aflorumrationeftatuitur. Sane<# fnwuhti utin Pblomis, & Salviis, & Botry. Alt era verb divifionis pars non refpondet. Caterum aptaerat eorum, qua umbellam gerunt: qualia funt fceniculacea. At ille n*th*bh<ibberba maxime ignobth; © mox oxxrtiwh exponif per mxp&oh quod tfSfacit f oft quam exequutus eft. Low vero, prajerttm Grarnmattcis, mmime ptgligendus eft, qui in Eurtpidis vita Scandycem bjrbam cum legunt, & quid Jit, nejciunt. bine unam e ctcho< riacets tntelhguntfpecum. In Qodice Graco tertia divifio* nts'farseftpv*Qux. Quod,&otrnjitTheodorus, ©autor, ipfe nulb eft exemplo f^ojequutus, © mendum eft ijty* ift i*™ KS«». Corngunt, »iw. Ego malim r*

\^ *Mik a docendi ratio Quwpotius dicerem\ab occultisfieri pqrtuiones, qum<* aimodum k mamfefttts, atqueita concludere: Iguur ara\-. dscibuSificuti afolitt, fionbus, fru&ibm. At ipfe conclude nottora, per minus nota. .. .*

K^a^.Tbeodorus legit%klw^,ex PJinio. ($ omifit ilia veiba omnia. vm ^sv^-TTA^J t%w \$m c txvjj. Quiafub eo nomine ignota eft,h<zc berba nobis nthilaufpicat* get* pot eft. Notabis arnoglojji fpectes raris nomtnibus fiAd*.*

^•,0«V{ Lege Jhphi. Spicata emm funt.*

*M**w^»fi^t^K Theodom legit, Su<rouy*,t&i %nv ftst&f, dejetfeens a Plinojui etfpicam mollem cumattri* buit, t&x*w* legit. Cum dtctt lanuginem denfam, expti* cavtt &z*ovp, comparativumgradum Idem Pliniut legit,* Selepyros, *non mtrtmtfs.Sic etiam Tbeodorus* plantaginem *interpretatur. moxtamm 7»T^f,* tritico, *transfert. Fortajfe ita legendum eft.ut apudnosftnptum eft De Selepyro enim nufqnam quictjuam. $teUpbyros autem eft ea,quam Lanceolatam vocarnus, plantaginemftriHifoliam^ Ita habes genera tria, Diofcondes dmtantumnovit%*

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT/E ET COMMENTARY.

HAnc parcem cum fupertore conrinuandam efle *xtdfc* obfervavic Scaliger. De Germinacionis enimtempore loquitur, acdocer, nihil ante teinpusfibi datum germinare, fed fuum unum quodque tempusexfpediare; nee fi imbres plus attulerint humoris idcirco prxvenire tempusfuum. Imbres folos hoc non poffe prxftare, fateor; fed fi calorem coniunftum habeanr, quid nt poifint? Tulip*apudysmenfe Aprili, Majoque florent. Vidi menfe Ianuano, id tattum, quod ad caminuai in horto penfiji plantarent. Lugduni Batavorum faber ferrarius uvas quotannis maturas 0-ftendit ad feftum D. Ioannis, cum in tota Batavia nullibi, ante feftum beatifT. Vir^inis, nifi, quam rariffime confpiciantur. Solent enim maturefcefe menfe Septembri, & O^obri. Caufe, quod faber hie plan-^arat hanc vineam loco convenie'nti, quo a calore fortacis, & folis luftrari & fuvari potuic. Etiam in noftra vicinia, vitis.germina Martio mittit menfe; reliquse Majo. Caufa, quod calorem folis habeat per integrum diem,acadfocumejus radixplantata fit, ita ut ejns calore & radix, & tota planta foveantur. Idem de aliis dicerelicet. Iuvanturitaqueab imbribus Scfole. Qui, non novit afparagos cuhuramenfem unum alterum prae^erminareincultis.

'EM* *fitful*, Theodorus 4 ^ *firotina* admodum. Lego ^ici. £ftace enim germinanc florcntque fcolymos&cucumisafininus. Etiam conyra & capparis* Qi^od de Scolymo dixi, ex quarto cap. lib. vi.-probatur. Etiam ex his Hefiodi verlibus.

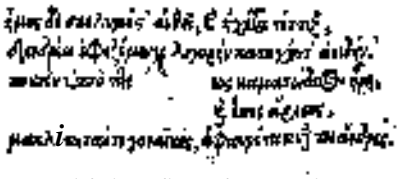

Qttandofcolymus floret, tyfonora cicada
Arbor i infidens firidulam ejfyndit cantilenam,
Crebram alts vibrans aftatis laboriofabora:
*Tune pinguiflima capra, ($ vinum optimum^*
Ac mulieresfaUcioreSyViri vero imbecillioresfuntl

Ultimum verficulum declafat Ariftoreles fe^ionc quarta probl.26. Scolymum ad proliciendam venerem antiqui commendarunt omnes & haec caufa curmulieres carduum adeo ambiant colantque. Nempe quod viris ae*ate in venens confliclu langn^ntibus, hyeme mulieriBus ad venerem pigns patrocinetur, Cucumerem filveftrem aeftate, vel ad veris finem germinarc, floremque adaeftatis finem , obfervare licer.

Idem dc Mppari, amjTMque docet experience.' 5ed H' aft* 4-, i ^ , .* J. . . . . ,
fcrccukurajcccdrnre, *matvniu gttcamare*, oJ«o«i *qevifitatiftmt tlet.* Nemnc cum enivi'tate
» fongo tewpore oblervarunr. Ineptum dt qttod Icribir Seholia(i4,omoia iigi
Am Juain, inquujwr toiiim annum germinatmnern, dice. eiretrravcolcnHa. Thy mum rercvlium, aliaqi
& floritprtHlufljonemobrerMre lice::. Vcriffimiim id plorims rtdice Jignud fnnr.odoranffima iameo,aef"
effc, obi ervavi. f creucire emm hoc, vcl ilto florc alter veolentia efle qun ncgabii ? Scribi notat »>'*«.& "A
jrfcicur *i* led b^bcrao *tempore,Shyemt iixlemensad- accenra rei in amtpetwhinu, re)Mm*. Qwxl* i*g

cctiiquc. foiiqttcconlhtKto. n/i» jeefota in amepemtlthnt, m/itm e /t de quo boc*
Multot ex (wgetfs **ffjrifim** *provtmos Caot* **proroga-** *aptte tmhis ferain, * cmkfe* **ft** *JiOvm. A i* **renS -** **
A, fefftA. «y>ro MM;,/,) pjuir VAKMD , xwftv/na, *de quo Theopht^ia iib p> idrm '&<i*^'P°>£Zi*

wrileat leAor up. VJ i r. it is. huius libn, qtuta qu« P[U]»"' J1c '''''f''' ''>'• ''' ^ « * ^ '

wicw pmveum tw - r$_u$rog«, **id dm S«eu** >phi- eolorem «*«•«>£^r[01]" w a» Ad bw **ctraW-**
:. JZLE U J •..: *i*t J... **ni,< *rririd:irct rlinius,** ***aapttet*** **potaoni cum mp™[1]?**

Negai gcncrniones ac rempori eoium :» poffle, cjuibus frtictiba.? *cv niamaara, zlu* inida do mum
Benennaitallrmm C. *Idti*tnmiilimediL"j;&aufi"[1]f^
tfmpus vix conftitui poteft. Omni emm arni temf[1w1]"
frudus & iMiuroi 3 c imaatuta habct; fed tamer, h^
poft squinodLu amumni raaiimfe wemre lcnb« .Ei eft
id v emm .Turn enfto juttjkrtn Scali^ arbore^&E iuitu»
fu4!rntttiium,Sc tuamrotJnimat oftcntlvmt.Sed deb"'[n]

"**"**Ty"~"' " ~""7T"~• : ^. *
« " " "y[jfff1]*J'; **"- « *JE""«*. *?E?"J*1Z**T-*
*fi m&fit «***;} ^[M] - M M - ^ *. •«««*« f<*.*
f w « ^ < ««« !««* «r[TM]f« */?«..
'"""• '-——. . . . „ „ '*'..;'''T7*>J

Interca.qu* pctf•ctuo vircnt (mmvratpoliunv. H»- **inierT-offlMtor ett Ihf^h!i8ia, a& CIpmj.nr.ii**
---:- • • -. dicitvira **mimque.iTtpol:tnn.fcarrjrtmitneoinBicrJaini^e-**
ra urrvirtl.im nincan , *01 in* **rcs.Sic »*••« ac. - •™Jtim».tdeft,trr(«7liWi'[1]**
m, nri Plirmiilib.jr. .- enjtts u(rb» i)ri)ic I'h(.-of lirattas I.9.C.I———,. . . . . it, at Pluuu*,!'[1]
lib. **ut hctbi, t** HOT« **ter die mam* rotorn. Djofcoritelib.+.cup'**

virc re ma tar eft. Liffii^nttin Durfcorides rteieribit Jornn mut«cp«fcbenir,i
lib.} Cip.lif. IIAHI rl 1^ i^. ;;*,Tir,i ^ 7ic'9^« naAiTnir, pwpareut, vtT
Plinio. eadem *6* ***aa*** **r**
tiirfutiora.

•Jittiitm minranuni,cui tnJt'i uethriw ttamrn ejt. L
r>ttp*fui. Exiguui^———" ' Tiu-otihriftm ltirerhtr-

Re<aiiucamcn !———, loco 1— 1) *ttnutiM*-

J^ciamfcubo
culi afTur;[1]
pjl mo baud mi: 1 per tntcrrallj his *eon-*

Polium campeftre.

A 4 J
«iwu ***jqt3jitpitleiiJi,tJetAtftli***
'r.s>iin,* fsf *lurfimtii ijujm
• peculiar I;ct | 1 > [7]-"" /'-''".i" f.ufon/iwr) *ptuicf-

Mdriinnotjndii. Gravedew imjokrffe, munuiplc
Nicandcr non tamum craveolcni, ic<l odorc fummct-
Eere horribili, G»« i'««1[uam] r«rf>inqmivffir. Dio-
•coiiii,,, vent ;»rit-colens cum nonnnlla (Vtlorii fuavi-
JJe, Qtu|[ndwrc <ft Mm monrjnutii, tjiiam campc-
'"cmlia,,, [qU(>(]J jxperirrnia comprotiac tjaoridiana.
[il]»>r[""]«niJ[J] [!]Jr,,K'anriqoi Lacun* Codiciiicaioin
'|*>pra *WaMmt* A ••-'...• le^itur , qu* vox frrtorcni ir.-
V".X"'^nm Diolc .rrdis. nulixi, Iciliotiem (Jefrn-
SiVi Sewpio, Mbn Th«phr»fhi«. Quii
''''*• -ooiiret ticrMm jraTcoIirntcm, o-
odtn t "i "tend., • talvmnoii clfcadorcm tvcJ?., ipfe
er. S S d ? f *''''' Jcfendit
eiTc, scndum^.[nttlNi<:*Fldrl cixj!]«ffl«leprt¥ata m

an, ptt roirginej ferratira indGi. Tn virgutaruitt ^ Quo.l
I'"01 "P[ttu!» P,"*frruiu, una.
cnmfolii* aecauliculw albidalamiguwmcinolceotia: (>o[m mac ana cade inque tit plama. Santoltnimnun cf-
fcmen™i?Jlurn nigric^: radixfibraidcmimt. Monca- i'. rmlium . ntc vulgarc polium HvlTopuai iiipralib.
numibradicelignofa, tcCti, fibrofa, fhnm nomerofii dAstis abutnle probavimu*. 1 n«r hyb.crus pUntai nu-
fruikac caulicultsratundit:gl Mlmobami akioribtts, e- merat anemomdcm. Supra lib «i. cap, amcpenuliiii*),
fpariij crebribis folia oon jblongii, tnmora ac angu- (juomodo quod de anemomdc tradii imclliEi pu'Iii,
r», quara alrcrius (Tnppba[n,fcrimku:a mpreda cipnfuimus- VcrumcumterbiTlifiopbra/ttartennus
nu)tj, qux or advcrfiuoni cades cmpjn idverlo,oni caolts cm curat, conf I'JLTO. a ar\ ,,,

Lcontopetalum.

Leoatopodium parvtun.

Iaen.Sc ..,j(5nonlegendumvil «V,... •j;itn. Lcojitopodium Mathjolns. Pciu. Lweliw ^c. cenfentcBc ,cujusfiguram addciuiam curavimus* \'r~ drmleonmum [TPpici villojjtn foliorutn S. tioiuni tffi- gitm trus p«di annemm altquanmm r«^(enic«o.'''IC*> nint; (juemadmodLiin pcdetn Iconic, Icporis, urfi •co~ lutnbx^.avi; ^Cpryi. ealjina;. turn ani)aua> lumnoil'* attas. Ltontopodjum herbula eft moriana, qua: ,notl r-1 xRficmirfvi.*rhiivz.. [r.wttfa*Uiflnaraiiraior. ^E It quipp*

*ijtum ewn rrtJunr wltnttttmttlttRUdm *i*m*ta- i S ni U i f. Dt A h*

tttn*, tlitiarjpenvn, «& rbnybetrn veetnt j fHJ •» rd-

*Aittfeudtn Amattarum team. H*fitrnrtntMHftitri (9 gmtltfib, frmtn e;ui fit oat l]t*fh*tte*f<nam*f*m*di~ Btvr,* **Idem eodem lib. cap. i2, I/(«***<* "•"••»"£" car^p n *txtrahumjtht fitlfiUgtrm, tUiKtim, ft*'"* '''''> ~**

ranom null.„ » ,, . Cwf** quod fcribat bilem

}Nobti

Sere, rwiforib* co ^ x oec ideo

n eft. Nam S tre« f ju* qmtlinl novenc Pli-

rim. sue Uiofco iJS teOWf* Slnwtio <»» a i w %"-

W f l w w t o J f i r e-

AaOor A ^ , ; J rii, >...-*»'&>". '• 5' '" • " " * - . • "3

.j4A.jii.l!>.. Sedleoiuop.-uti .tidi vim K*t>cre, MM me lepfft memim.

i fine

txfcc

it I i. 17. c. 8 fqund fit

Senbn Marcclusinuptimit TO Gr*cii,qiK« in potcftnc hibuii. jobarducapitedtleon- ^ ^ i m l fitli[1] (f tcmi tit inJecon

foiriianeoftti. obloBgis.hJrfutis, fed inanis.pnc in tmo, Juornm poHucum longiiudine, gnaplulii, *chidifveciTrit&lttiarihas; ia estate fuaimo-.iiidest* fpido, ternos qusternofvediijitosalEO, geftanre flo- res, nipricanre^ fx fulro viabceo, accJpitula lauufcU- lo, fed denfo »nibiru *fyirh;* in quitius for a nit nub ct[u]*' dam imprcfTa apparent, quafi leonit vcftipium, *<-[i] f^ (earn *aactntU.* in Germani* gnhn, arferiqoe 7'^"* Alpinis & Baldo Ven-inenfi iiiccnitur , fed *fitiat-* W" drco quid podlt, au[j>r«ftet noodum fcitur.Huic liwt" -le genus aJiud repentur . quw! caule Jiitiupitiofo con- ft« Ilneulari & dodrantaJir<i!iJspilo(c|[»; mintnf i^ca[1]^ cralTaque langine obtius ; fl cnlo in fummitate cnalis fert ex luteo pallidos pilofellae minoris haud dif- fimiles ; radicem habet parvam ac lignofam. Dixi pi- iofifiUmmmorem; <juw&»n»jor Sctnmnr De tnajore GerBianus quttiam nobis retulic, fefto D.ipJiinis aJ ibices rcpoiri fangutncajiJtiaW guciw, qu* catwno indir*. ac occlulx fwft di« f« ^" pcemquc in vermcmmntinturjin bortostnoflu* '!'*" culrcr *oApuA* Fotelt.Nufflcnotrao;«ccp J i * s pili» quibus fotia pfsediia. Major em aluad mj •iiiadimJoftfli referunt.Nefcioquittii moH nifi quod aui iculiumiis njigu »ociit ur.quod auriailammcntianiur. Non eft tKJntlium.uti n>fn tencantbcitnim, q'Mdprneoejthibpt R hil hahent ecrotiopo fitnilc. HirifcorideJ li'»- **,[e]*'*L[Pli]

w I I I *v f r . p . , 4 > i r f , , B * t f* Nen- tra i-lanta vitiwlai habet.neutu fulia [coft]J ?"Fo L til PifofclUm mttK>rt,urdixi,[Winn]u|li *leon* l b S d d cpro Ip&ntopodio *Sed* Ifonmp (iusdefcriptum '£ piione eonvenire fttenrt^qni pioleon

Lcontopolium-

vet ad ejus tlalTcni rcfergni ; quod damnare rerjuco-ASii ad jjnaphilram maium ret m e . D« gnaphatio pan-C* nobts diccndj, Gniphalion dclcrihir Oiolcoriiti'* Jib. j. C*f. 1 j l . ^*(Sa>j« f(m -tT(^ltAAnt D>'K a'n Jl«-Wi *kails'* *" ^MfA'W n*"ffeiJ«" «'ifl(« «t"'"'«"i" JWjunafw. *GnjpbiUi fifiu M* ottmttirtutumur, t£is*iit*r*****'''' ''''* ff).' .no in at ite •tuitrrf f rtpinmtur* 1 dem fe rmc

KITW Jl'tf w!'

,,,,,(.. ..cvKAiurjfatn, molitbui,i[tit-buprattmtfittnituHtur. SumtutemM4,($mtdiacrtt" adftrirtgentit; quire, fitiidsmtitxbtbimdtftnitTica cut vim q r> JJWI tee (bo.* G na pliil ton I (»<l lie, q u J fi i a me nt i-til Adhujos cicniplum.qiiJeniQUiaacincani lunt, quique protomeriw.quod cu!dtr« inftidro.ofcM habcrc pnfTeiu, *ft«t<e*h* wcarnw : Uiofcoridw lib, *At «,J!,rtb* teriorfetncOcontinL-us, trad; tur He qocj

eius folta tcincntis Icrvlrcot BiakaMOT runt. Venn Liicon » « • * » • • S«I

Diolcoridiscoitibtulirjficiif v (pio quo («?*• lego, iqiftutfr, Wn— *tSftoibien .fivrfoiben* WKdrmu. ¥oca runr. Au«o*rii aiiftor >-

4

cuairume 10& W j , Metr,.-,3 twyw?«n«»>*-

hanclocainlicrcnhit, hmnilcjnHfrbefWDf dej non aic, fed Iwhere *ia*\\r[[[.r.. QgoJtitii triJidt-rir.oicfujrir l—nchj parvuni goiTipitimj-quod tamemSf, fM Unagi w molK, candi U f f i p p J f J l b d qmnw (ft, tuli [nmcmurtt yjd rit,&uidawnflnnim luprrt *gtim,to»Utbtipl\?rv tomWo u/tmrui $mt&£aiti* fr'>t. Dttm in vino tafltj* *A AyftntiUmtu* V ici dosftior», in.

mqois Cl-ififT. Dtkbrntts, Gnaphitiam Jc centmKir liim 1'linn ranttcm puianivUcplinrdm^ We tciuuiiculu hid Pliniiii lit».J4, cap. i v. Nnitt/dto rjfri/(/ *qtitAtm, ft I* wi'iuf e/jmr, *itohlit/ia i* fiiintiwiJibcii.I:*.'• ciniatKafuin w.-mt itijirite *fimttiiH&hMmatpir&rmttUtttujMtntm aurmi :Gmt nttat eitmeititin. iljl *}ln ftnpmt tgtSmd/t ftilesium MSoutn in vint attlttrv Std* Gr*n *(S'citr/iatithi shut t,t-(.. Popna:'''''*'*lu&i&nii l Itint u-. HnicMiil tuli ac riinmli ••. oc ramults loiil.i. I i lui«i *ex* vlcrifouc in !oo* nwnl:it, MuJ procut 4 «*ri.rq*Hrah

qumi loai m foti»rtnttine«noi t a l i ^ i i r bclbdc, 'c!iquocau[f m luntoio, (i«e fafiigio

Onaph jlium monrauum fuaverubcos Lob

RmtJ juncilot, qtwvt-sqae »Ib«, nrrmonqiinh E *ntor?* t. fuUnlc * ronw* mpricantet, wo "to cxc*Mlii0nit>roene matii r«4ut r>r»t i»fit>ri»tleftcod!t. TOM piJT*> ru fctqni-Af fdn inniL'qae GrnDi'tiz t.icn.

u ttnnor dadi»i>4)rf. qnadaqne Jfiom^tm q^ foboU oUoc^t, WRati. an «qae mrtm molti »t tr »-

b i f e t a r K *pn« t i , quorwo pefcnutM»U<ngtpfoa mG* lh , prince* fapemK 1 tldix inmibm ur-Ua •Ttpotros.cn

n«m tumcim deftndat,

Filago, fireGnapbalionmimis.

mm gratia, list. I" laroen ot G forti verum fir
Tbeopbrafli *vo hoc nomen obiinuiflepl.um . q"i-
lilicr hurc locum dc wn>* pi*diuipl*ntis atfww*
possit.

HuncPiinim hitvf **rbklib.**l. cap.17. cifcripRt lo-

L'ccwian- u jjn.ifMcirrjirf;
(»4jO *i *TAtKtpaR virgiiut.*

Inter Cpicota numtrac [**•m . fiquc vari***
annquiflimi* cerapor:: **IfJte. t» hoc lo-**
co **problri** pfl'cft. Vutriitf
tjuimm *l h«3fhi
nurtier. *fa'ttt ndauT.* .^-,
& wvk\ tdetur . qood *ecu ln^u»*r it
. ti^inetn t»p. is. hu: .
Ms, qiiK hiimi 1
pice xi. qua iw
infraci*ui!nib».
tl5 Pljint»i>inis Am t-
r5?. deli nil.t.
dice, ii /ii irra
cam.Hxc emm .pu»..>.....
Mgo. Pro numcrocnim ner*otim

i m i fJtt redicoio »ngul(*> M twram rrwarnbere,
bu* no foliorum ipfr pediculo ufurpai

Cafe- **J I**

tfts **f Sum qat**
v*»»'- **twwne** GTTO

aiah it* . •*«
fcti
imt ftmmt

5»*i. n **a j^lhsm, *: line**
ler. Aiive-
(baede

Cynogloflumcmn flore.

*truua qn*fi ngmfmi -, ting(iam,vtliH»«Jm,*l''<J»t}fl»nt4cj*t^hjjintinenkibit (dc qua inox) ileji, inttTT4»i i»tUn*ts, in purr is rttfienj. Al-*

*iiiiiiiJcfun*fa>X,qttiAi'vt<»n h i p p*

cff rJu/is *c«t/-«f« cjl.ti? njpi fiifittn.* **Nj/ci>(rr i n J&B-** *iitmuttat^ctKiot NafifimitimtMilop^n^mt.* **Viti**

per» utebiror. Wide ,«*.*<* J »aik r *i } « t i , vcl apud Hetbjfium G raccutn, ex quo focc lumpia I unt, fcriptum *fuiffc, v*''* **A m i iiln,««.'« /•(.•; m** *proctrus. Sea* **non eft in culfi* Plintux.qui.t Corturiti' in aiuitjuif-fitno fltemplan fcriptum refcri. ifwyuj trf MM/H f<i/'t<4-A* «Ji 0***migvkfw.*** **Solecalioquin, vel ntmf3ii$.itren-dettt *d Libertt^citu , veUotutn vicinitawdccipi L'li-niui, UII ijiti k-qiiundjr f'jniulK-ndunT.** *ttmgitat,* **tO'' quir, (***jntghgu* **[ncmpc bB^loflJ & plama^ini; C M U ifjiiijiw** *ltagun{* **in'altero cxcmplari legit ur iwi«'«r)r*-***fini-iefnibui gtttiffinn* **(dkimtwcynugloffw & tyno-gblfooj** *ijtnmjatqaxtTtjThftfit ftminii tmttt\ rjut TtiAietmpottm, ex ayanJl ttrttaiiurpradejfc, i/u-r qwuttor tJ lujrtjiua.* **P;jiti;ri'it3 lire** *CT* **Diofcoridc tfantrip-fit; qui** *hxc* **non dc cynogloflb, fcJ *rnog)t>Hb recenlei. CynogWIi Hiftijriam Diolcoridei lib. 4, cap. ?2£, his . fere vcrbu i r j d i t K H ^ A > ^u*t« ; i***

t,* 4f *47tttitlisr4, (5

lunupntft,* MJI/C tJicjr, *hun.iqut Jfermitmt. preveitil in (tbuUtu.* Rccetitioms cynoglolTuin.caulcrn floreitiqoe emtticrc oWerrarani ([lluJctiam ,quix) nee primo, qii 11lJ DC| ;n e c Icciiiii) a, ICI ri*a* q j an 1l« r j ul c m e miu it, fed folutnmoclofoliishuiTii fparGi confpiciitur.canle, flore. fcmlne viduutn, Eo totaietnpofe quo c4ale deftnn-torn fuit, 4 Diofcoride obfL'rvatotn fiiiilfe fli vcri(imi!e< Ni fbrtc catite vacare voluit Diofcoridw cam humi ftcrnitur, coquc rempote idverfus cmiirn 9101 (us, a l o peciaj 3tc. prodtSe tn«imtj alioquin PVinius femen e-JiiS obftrvaitr j** *Irmgitur i$ cynortyiat — — — tfl jit* ***fioiiiUi «, qu£ ftrtt tjppai oiinutti ; c)m tudif, ft!4 ex #-• q>u rtitii y{trptntibut advnfiuur. **Non fittiitii ert cum valg«4)wccynog!ollQ,fc(J plant eadem. Piiftilriidaas tf.'liJJtatu, qoarutnaiccra cytiogludbncaiilcviduuin,**

Cynogloffum fine flore.

foliis hurai ftratts exhibetj alter* cum cm!e,flore, femt-ncqtK.Cynoptoili genera uuntwlla obiernruni ret'en-rtorcs, dequibusLt&orvid&atBauli,Jiiij in jhycopina-ce. I n Ba tavia cy nog loll 'on m «i mum n on ra r ti oc c u r-ric, fed id Ibti terrxque dtTctCtati adicribo j ctiam vulgsrenujui, orjos fiRaratn atldidimiH. Hoc « u-Jcm ciniiiiit cuhitaletn , rotnnd^Tti, *He ipivm* **siiqtiatc* mis incanerctfiitL-tti (obfepivi lemelaique rtemm** *el-K* **cubctitcin quandoQUcJ in aJas drvi fujTi*circa quas or-* dine digefti flofcidt, puniceo <plore fD;|ut;LccncM; quandoqnc, fedrariusalho^ fuccedun t finf;ulit quiter-nalimt)) CDhxrtntia I'tinirsa, .ifpera, Ma^pnruttvmodo velhbm inlia-riiuia; rotdius inter qus llyltK ciigutu, non tato dut*or.* ac pungent. (U ^ [1] eft criT*, tcaa.aU tifque dd'eendrns. Erratt: i!l<w vi* dubim oui pUntagi-iwm mediam Dqdojij;t,five inrjnam ttobtrlii pro cynoglo0b habent. Potia enim hre ejni'tit nf c anguftjora vnuUum, nee minor a *i* vulg.«a; MC locb iTtnoSs, fed httmidis tiatcitiir. A vera cciam illi ricedunt, qui lycopfiti, five cc hil1in Dudtinzi alrerum, pro cyncglofloo-(tctidunr. N*m lia;e jriioptodb tulgari folia ha bet) 'li-nt dtffimilia, afpetaquidem, fed nonlanti^innla, Ai pljiiiagiiifm tcdeo. A Thcnjihrsfii plantaf int Dicpfco-ridis diverfa ctTe Ictibit magtras Scaligcr; at quam ^ulgo lanccoJatA ^ocani,. pToThcophraftiagnofur plan* tagtpc.Scd** *hxi* **acmafr^Otis nft^ntlit il>jcam,cnajor>ve^ to minus jcutarn, Lot«jus nneljtn;'yronefle,[ut tri-ticum vaccinum ftclopbWon puiat; quod** *infti txi* **mhnnm,**

Vulpinstn caudam, fii'c arewcurum fatii dilij; enter **dcfcribu Praeceptor. Nomen accepiffe fcribit, quod vul-piumcaudisfimilem fcrat (picam- Ctnimlaris cnlnjis. foliifqw fimateit fitniijj eft, t** *t&XDS»* **umen Viibei brc-viores • f »)iaqt)c mtnora; fpica ejus net acura, ntc ari» ftita eft,r<;d tnollis.brrfuta.denfaquc lani«;ineconftansi baud multum dilUtnilis vHlpiitm caudtf, remtne fata fa. t(s fel i deer a/Tu r j>i r, i'p once in a n i s Gal li a;, pratf$_{cr}$ ^ Narboncnfium proven^ Quatritur an alopecnoros The''pliriiftii& ^jn-'m-p* Hipp°c''tis csdem, an divcr-f*Gi flama. His/$_{CrCrer}$bitl«poPynimdcri;rfei Dtvi-nutfenct,'**

Maximd autem reples causa, puta, herba legentis nomi-ne: ipſi autem rustici interpres Cornarius [illegible] non malignum id eſt, ſerſurbus, legit, cujus malim lectionem sequi.

equi ; pr*fmim com *coihet* ex ft cot, in quibus 6c fen ram) rcperirur; *'fitmhiubtaT&u, fatnpijvt vtitii 6lta,ftA langittt.* Gil ten a* in (tioffit *Xajti-avy*, rum pet ;UJJ.«W eapAi t,St obfcjrii per arqutr oblcurum inter-i)r*(iimr.^«^irj*fi, incjnir, *^*jp>an *»*»^»>< #••>••• Alii]j [Ofoda Diokuridii PItniique putanr. Neuter bujuj irjtiiiiii n!lu noiai (led itterque, canqnam t uleatilfi-mainhirbam, ejin iJelincJiioncm rmitit. Diofcorides lib,:. cap. 17. & PliniiK iit>.a6,ijp,8 Pro Jagopode retention.* ofietiduLu ufantam cujus effigiem adderdam curavin>us,^u3e inpitofa *t\>ki* ithimis lillofafque quifi antbi mollicclIai, leporini pciSii hrtfoiiciDBt colortm *mu!anre*,lubec. Tritko cum arclcii mnlro fiiniliorfl-Iap«curns qaqm la jopiis, idqut quia fit folium, & cul-fflnm rnricdlimilc jjctit alopecuros j lagopiK vero cul-mutritrci, folium irifi>Iio/imile;Iagopi vcro folia olive (imilior.i quam alopecuri.lid miqora uleaeds fen lago-pu«, tcrM^uetvirtcu!f)fisi:auliea!is. Majors *a\e** fefi alopecunu cnJDiScolez«>mpar*rif-oflent, (Tlatiora SfFTimorapaulurn forcnt, Ptraqiic uleeribwcavisre-pletiiiiUJtuaptamfcrr Ipicam. fllopeciirus vel major, tel minor rei<eritur. Major (pica eft rotundiore, minor lornwre: Vartat h*c in nwpiir udine fit fpicarum lon-{>itudine,(]Uar in ahera Inngior, in alters brevbrSt ro-tund *i.it.* Eft & at rcra 1 lope euros Lobelti major, fprci Ion^i>Tc, quam alii |uncum marinum ^ramineum , fo-[iis ichirninthi appcllarc malunt; Ligopi *eilim* geno ranantiilla. Trium icootf adpingi curavimm, & ha: Banivq in fblo maxime riperiunrur. Lagopui five pel leporinus minor. Hujusfj,ic»«>iorevari«: oamtutea,

Lagopus minor.

fed rarius videtur , fæpius cineritia aut albescens , tum-
fluun rjtH'fffns Mem"i"ni '"••-•• r- r ,

^..liqu^o mimnr fpica c-*»W, fed W^««-

aliquando angustioribus reperiatur ; nec non canliculo altiore, & humidiore; frequens in segetibus, nec non locis siccioribus ac aridioribus (non tamen omnino fabulosis, ... p n r Altcnim e... lagopum folio pinnato vocam. Huj-,ttr!ew|-,, njio, good tti»cetcen«m<»-Iidi.witvn,ej.if^bu»niior(r, he«*e ME ftritiN?™"!-fimw avtum ptnn^, imJtcr,,f, foliu BUdi ortnundjr pir. T'TOumpcmnUg—,, cjjo Jt fade trifblti pr«ciifis vociin QiutTOi ... iibhUbdi&Bgafti folio lagopum vocat.

Lagopas major alter Dodoo CvcLa-gopus folio pionaxo.

Lagopus major folio uifolii Dodoa.

Nor untum & ... ata eft V... tertium verbasci ge-rms, frd ctnnw vcrbaica, «, taniutn excepto quod fal'fifMw eft . vetbalcutn: φλόμος Græcis dicitur, à φλέγω ... itaque, quasi φλέγος flammæ, quod hujus foliis caulibusque pro elychnis uterentur. Apud Suidam φλῶμος legitur ; φλῶμος ... ἡ ... ἀνὰ ἐκ ... ἀγρίου.

Tapfts barbarus foemina flore albo.

Verbafcum fcemilia fiore **pallido.**

fliptumalbls, vel fubpallidisodoratis, radixiwilicari **dt cralijiiuiirtc.**

Mn *i* tot i i* tanft a c i nc a nis. fed mtttoribui; t aul if q u i n-doquc rrium . vel quacoor cubtturum confpicirur magnuudiRe, floribus txioratu , famin* litnilibniJ J fcdl ninoribuf. Nigro vaba(eo nijjricant folia , bausi qo^a-<Jiwm lanitginola MS maltu, led alicjuantulum afpera , & nonmhtl graveolftitia, **n"g'iiiudiiKi** ftrminac: lingn-Iirawiuicstcip.iiulcnt: florci qui>qijc itli miles, **llfflrfi** flammibusin Btcin>, nee radix ditfcrcm eft. Sylvcftrc vcrbslcfl illdd dt, tjaottvulgor.hli.imOi.fivc vcrW'curo felifi folio Mnthmli votaiu i **HSjeftuafera,** albidis, **alti.'junntinnhittutii, loiLiar tiimiiby. .qiudrjiiguli* >'"** TirRtiligoofi!, l[illegible], ac intcrdotn multo nW-joctliui; fliif« veriicp'! **aim** lupcnwi-s t»uticulos »a>-faiunc, parctitibiK ijmii HotibtMliiniles, led *m»\ore*6c* colors lutci. rjiiix nijjricans *Si.* lignoia. I.unduni Ba-**M t n m** in horti At.idcmHW ridi hoc vcrbafeum humatuin akicudincin tupctitre ; in nottro quotannis »o-te^ircriuntititumbitiibitalecft. Huic (untie quod **f" ^.j ^v.inf vocaut. Folia hoc lalvixtenuifbltafpc^ "• mih.t f«i; iongiofa.tjnN.ii3c aneuftiora, craiiiult^u'j' Otmiicmi::a, ^fcriorcparteiienlS , Sc fere alba lanii-gine rquxinaltrroronarmicadeoconfpicua) prorrw [illegible]. Inter Iix; caalicuii Aeuot drodrantalcf ple-umquc, inteidiim paulomi,orti, qoadnnguli > ^v^* *A SL* candt; nutos , c qu^ruin genkuits bini foli* longiufcula , fupcnoribu»^i«iiili» , im« Ic opiM^t* attcrnitim rafcuntur ;.^auticulonimfaftfgu be ev tor a "alicnt, *Sc Cede* latiulculu : flor« lamii.loici colo-laris, circa extremjj canliculoj vctticilhiim ex denfa lanugine, CtquaSvilliiquitiurdjtnpallitlw pro-leunt , coma plcmmque indew & nmante ; radix sJ^fiMra tnaJrum .tL'initntur.fthritconvcftita. Hoc jje-nus phlomon [ychnirin quidtm Diofooridis *cfo* cre-dunt, de qua mox. Phlomides quidam putant esse eas plantas, quas vulgo primulas veris vocant. sed his nec folia rotunda, nec hirsuta. Ultimum genus vulgo lychnitis, sive [illegible]. Dioscorides vocari ait. Jam dixi quosdam [illegible] verbafcum falsi-tenui-folium, [illegible] u folia **BOO** rti'ifia ftcca. fi H ctiitn recentia [illegible] **ii viccnilii[>plerr-j«j'Ii^ri*>** si accendantur. [illegible] censet, quae nos [illegible]. **ncc ari**[illegible] gerant spicam. Verbafcum hoc spicatum an [illegible] possit, meritò in

dnbium vocaii polTe,defcripriod"aM 8£ icon Tam ofttw dum. Thryallids foliapingua, inqiiit. DicieonJ«,: hnimrcabraac macra, qu* crafla dici nctjucuiit'.^^ Machiolusprolychnitideoft(nd [illegible] defcriptiooetnuxederevidewr. Spicarum genus hoc

Verbafcum Iychnir.es Mathioli, mas alter Lobelij.

Verbafcuai mas prior Lobetjl,

foliawrbafdmans pinguibus , molli canaque lanugine obd[illegible]aftii norcdos fert [illegible] interdum ; sed ra-cius albos. **Infaper3nMridifr<rrt.<** quod plures ostendat spicas, hoc est quod caulis in plures, parte superio-re, racnaj dividttur. Clariss. & Celeberrimus Botani-**cult**

cus, ac in re botanica facile princeps lychnidem coronariam, dequa fupra, Thryallida efle contendir, infuper lychnicin flore efle rubro, idque quia Nicander inTheriaciscecinit-

coxrtIi *tow);*

Lycbnideque inform, rubraque Ihryallide natum.

Rubrum dixit p ó m ; non quod totus flos rüber fir, fed quod lineolas quafdam rubras hibeat. Lychnidem hanc non efle *Bpv*\ih** prob*tur,quod foliis conftec nee craffis, nee pinguibus. Et quod maxime cogic & Clarilf. viri fentencia abire eft, quod nee fpicam, nee fpicae fik milequid ferat. A verbafco ad yEthiopidem venio, quod verbafcoaccomparari aDiofcoride capite fequentivicjeo. Immo inter verbafcaanonnullisponi, acab aliisvocari ^chiopim phlomitim. De ^chiopide *hxc* Diofcorides,

w rhaa Bh.* *Mthiopu folia etiam habetverbaj^o fimiba, ferquam btrfuta, denfaque, (3 circa imam radiczm orbemconfidential caulemquadrangulum, craffum^ ($ fcabrum^fifnilem apiaftro aut aitlio, multis concavum alts* femwa, ervt nugnitudine, bma infinguHs conceptaculis; radicesabeodem ctfpite numerofas, longus,crajfai, ($guftu gfuttnofa, quaficca nigrefcunt, duranterque ut comua videripojrwt.plunmain Mtffenia & Idanafatur.* Haec deaechiopide Plinius lib *27.* cap. 4. *SLthtofufolia kabet phlomofimiHa* magna,* GJ *mult a ($ btrjuta ab radtce: caulem quadrangulum ,fcabruin,(innlcm arElto^multis concavum alts : ftmen ervofimile* (Diolcorides *magnitudnc) candiium* (hoc unde habeat Pliniu* ignoro, nigrum femen habet planta qu^ vulgo pro ^Ethiopide oftenditur) *Radices numerofas, longas, pUnas, molles, glutinofasgujlu.Siccxnigrefcunt, duramurque* (opt. codex *indurefcunt) ut comua videri pojfwt. Prater Mthiopiam* (nee hoc Diofcorides) *nafcuntur^ in Ida monte Jroadis & in Mejfenia. colhguntur autumnojiccantur in file aliquot diebus, nefitumfentiant————fed qua ex JEthiopia venit>eximiac(i.* Idem Plinius lib *iq.czy.ij.&thioyda in Meroe nafci , ob id* G7 *tneroidem appellari folio lacluca: fyfrBpicisutitiffimam.Vel* falliturPlinius,vel aliam quam Diofcorides^thiopidem defcribit.^thiopidem Phnius di^am putavir,quod optima in Ethiopia nafceretur.Id cxverbisciratiscolligipoteft,acex prsefationelibri *27* *Itemqut Mthiopidem ab exuslo fideribut axt alias pr<eterea aliunde ultro citroque humanafaluti in toto orbe por* tari,irmnenfa Jtymanapacis majeftate.* Alii, cum viderent ɾrxcer Plinium meminem tradere in >£thiopia provenire vel inde adferriiper anchiphrafin hoc nomen inditum'putanr, quod Candida fit tota planta. Ob Candida, molliaque folia, nee non caules, Monfpehenfis cotonatiam vocant. (fi modo eaplanta /Ethiopis.cm vulgo nomen illuddamus } Alii JEttiopidcm didamjcredunt, quod fuliginofa fit,ac quafi cinC.re afperla. A *M* emm *GrzdsfulitoSivzfavilla adult a.* I^ec defunt qui i nigra radice nomen accepiffe putant. Horam, ut etiam Ph$_{n!1>}$ imurobamus opinionem. ^Ethiopis,volgata latis planta, foliis conftat latis, mollibus, albidis, lanuginofis, verbafci fimilibft; fed candidioribus, copionoreque lanugine pubefcentibus, per margines finuofis,ferrans^ma-^na ex pane orbicularicer humi decumbentsbus.Caulis quadrarus.hirfutus, incanus,"cubitalis, nOnnunquam fefquicubitalis, in ramnlos five alas diftribwtus; Circa quas flores per intervalla ordine digefti, candidi > cucullum referentes, lamiifloribus fimiles: Semen horminо non diflimile; plura in uno vafculo, non bina,ut Dio* lcorides ienbit, nee ervi magnitudine, fed minora paulum.Radices habet longas^uae antequsancaulemproferac planta, glutmof* & vifcidae ibnt. fecus poftquam caulem abierir, eaedem exiiccat* nigrefcunt, ac durae admodum nunc j non tamen adeo ut cotnu duritiem acquiranr.Nec hanc mentemDxorcorides efle putOjverum duras efle, formamque cornu non diffimilem oftendere. Q«i hanc phlomon lychnitin putant, & tferd aberrant ; quod nee folia pinguia,fed fqualida ferat. Altero a faru anno planta hxc caulem , florem, ac femen ferr ac deinde ut plurimum perit,rariusquefuperftesinanerl ^ Hyemis faevitiam apud nos tolerat, nee unquam periif* fe obiervavi, De hac Plinius Iib.26.cap4. *Super omnU adjuvire sum magica Vamtates% in tantum evc8*,utab» rogare herhis fidem cun&ts poffent. Mthioptde htrba amnes ac ftagna ficcan conjeftu > tatluclaufa omniaaperiri** Fidem fuperat quod Cogheuskribklib,2.cap.24.gtt/i *in JEtbiopideapparet, cujusvi claujha aperiantur ? At ajunt tamen apertri, recentt etiam Vvnetin tnfignis funs exemplo. Qua res ntfi pravorumpottusdamonum vim fequitur (quodmaxime arbitramur) non habebit aliam caufam, quamformam.* Haec fi vera forenr$_{m}$ & hacfi polleret yirtuce ,/Ethiopis, apud Batavos laqueo poenas non luerent fures, Quippe non iblent laqueo puniri,ni plura dauftra fregerint, feneftrasjorefque vi aperuerint,

Plancagmem non particularity*ied* per coum fpicam flores edere,ad inftar tritici,fcribit Praeceptor; cum tamen eodem hoc capite contrarium fcribere videatuj. Exfinguhs enim floribusproventum prorogare fcribic. Id quod in vulgata plantagine, maxime in rofea obfervare licet. Dicendum ftele^hurun^&c arnogloflum vulgare, plantasdiverfas effe. Id quod ex hoc Theophraiti loco fatis clare percipicu|.Qu« vulgari plantagini fimilitudo cum cauda; vulpina huic ftelephurum fimilem efle inquit Theophraftus, ilifiquod alopecuros particulatim,non per totam fpicam,uti ftelephuros,floresproferat. Infuper flos plantaginis neutiquam lanuginofus^ etiam acuta ejus eft fpica, dim nee acuturn, nee ariftatam ftelephuri fpicam fcribac Theophraftus. Denique quse plantagini cum tritico fimilitudo ? Theophranus ftelephuron tritico fimilem facie, nifi quod foliis fit hu tioribus.Qu? ftelephurus fir planta me ignorare fateorj Fortaffis non multum a ver6 abfunt qui triricum vaccinum vulgo didum pro ftelephuro habent. Caulem gerit cubitalem,aut minoremjn alas divifum; folia oblonga,acuminata,nigricantia,per oras ferrata, ofyridis vcl rubixlatiora^uxtametfi difpari magis ordine, tamen ftellatim oriuntur. Spicas in fummocaulium latas,craffias, afpedu pulchras, caudae vulpine non ufque adeo diffimiles,folioru •florumque e c*eruleo purpureorum plenas j qua? poftquam defloruerint > ex lureo cerulcoque permiftis virenr, ac complures folliculos latos pro* ferunt, in quibus bina ut plurimum femina, triciceis fimiliа, fed minora nigrioraque. Variat haec floriscolore, vel eft inferne fupernequc puniceo medio candidis foliis laciniatis, vel inrernfe puniceo, fupernfe luteo,folii$ minoribus: vel flore lureo in fummo albicante, vel infeme candido, fupernfc luteo, vel ex albo viridique mifto. Reperitur&aliatriticivaccini fpecies, qu* flodranrem aut fefquiunciam vix fuperat, rota faciefuperiorem prsfert: Sed lAs illi luteu$,& folia altius A'vifa^ coronopo propriora. EA hac de caufa fortaffis ortygos nomen ei datum. Alii ī^icicum vaccinumpro melatnpyro Theophrafti h a be.nt ^uorum opinionem Ubro fe«

i a b i K W S f \

ΚΕΦ. 1Α. CAP. XL

"fichoractoomnia annuo folio confiare Itēm de caulecubore*, zdefiintubi. De parcelli^ ^ fbacz, amaragine. Hincrepetitiodifferentiarurnradicum% De afiula regia % epu menidea > fiylla , aro , dracunculo , enfi, Tbefeo.*

Cichoraceaveroomniafolioannuo,&abradice ^liacafunt. Germinancpoft vergilias,aphaca

f«x)plicioresminorcfqueexurgant.Cichore*,idcft

Cccc'ft intubi,

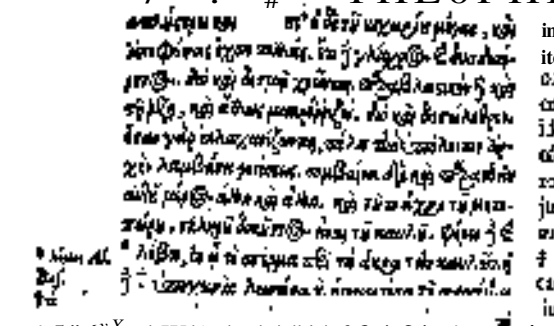

intubi,magnus,molrifqaeraffluHsbrachiatus,l<fntus item>&dividicontumaxeft, (^adecaufaprovia- radice quoque germen lat- ere poeet, & ai qu n ri ce pro um ct, deque emoti contumax. Decerpde emu quae ad ulum cibariorum lumi foleos, reliquum geoeratiooi relinquas: ea enim eft principium. Evenit autem ut parsejus alia atque alia ftoreat, idque affidue fiat ufque ad autumnum: quamquam duros tamen eiic videatur. Fert & illiquam in qua eft ferum circa poftremos cauliom partes. Porcellus levior, & elpeftatiur, & dulcior eft. Nee ut candralia,qus omnino inguitabihseft^in radice fuccumlacWacreffl:. eundemq; copiofum habet. Aphacainguftabilib, & *tml* amara elt. tFeltinanrer h<ec floret. Sedceleriter. flos fenefcit j atque lanogme pappo dida marcefcit. Turn alius item prove.nit,atq, iterum alius:idq; tota hyeme,vereq,toto,ulq,adaftatemk Flosnielín- foeciemoent Sitnili modo velfamaragofe habet, Item ea quoque vere floreant un meteq; vereque toto perfeverant.Gofiu amara elt, unde & nomen eicurdifferentiaeta- les annutanior, quorum enam pari modo colligere differentias.Genus autem vel eorum, qus radice fe- nnt, atq; appi- tata creantur, amplum certe fentitur: quod & inter f*ft*^ fe, & ad ceteras differentia* (uti retuluxius) pleral- quefortitur; radice, folio,caule, atque rehquaror- ma.Radicumenimfwdidnmeft}ali*fguamiscon- flant, alia carnei & alia cucbicivellunmr, alia

MufrcumOIMIUS. mhv d[t v pi@ i<n £ ran m^*

*«w<txk *tl'&" 9 «^«A«p'^«».« ^flsoj TO'«»ka ^ *xa|J'

W™, fr; (U/TK 7«j % 4>a^f tjj«,>»'^f Ti g dJu'Awf^ *tuu,.*

2»«« -*« A«<, « *7ul,*«A«,f p- A ^ j. r A'^'^ -

•* A L '^ 0/ iTT '» *fS ^*"»"'^V

WT»»<M °V wmm. ta,M tdifyoi, 3 & alia: vefcenda;,alii t ingnitabiles.Vefcendstion J«««-

«qpm.&Au«4*v P«V»»WK 6ACM,€ ^ ««««« tantum bulborum, atq; sjusmodi;verum tiiaiaiu

^o^n5A«97i^T«KAoW«^w-aUuf1f3 ^ufdemdecokainaceto,rnandinimirumpoffunt.^.^

Mi» ?(».5ir!r?«^i«eN^i^WB« Suavisautem&ad * fradavtilis eft. t^c, *fb-gZ** «&* Sr«««*4««''5 •»«««Ww«C««9«/. crementumcapiat,cumfoliisluxunatur,jqu2adifl0-*«

WDwai^^oV«j«^«AAiW.iy« dumampbfparguntur,

cum obruere folent: quo planta non m germina e* crefcat, fed totum alimentQiu f

Quod & inbulbis nonnulliin et dlolent. Draucpcull autem radix (flore enim qui genos qoudiami dracunculi arum appellent, ejut caule varietatem habeus quandam) cibo inepta penimus eft, & modicis eanum commodi. Ac appellari radix dulcis eft d-rocda, & crita farina ad

^•^ L^W! ' S S T ' ' : modofibrata.Pe:Tnultas,uxtaea,mfcoIopendrasre-|

•»*«« V ' ' • A + W^«JWX ©^ T«S oerinnreaudent e»im ea herba,frequentefque con- *rr^*TM$ft*3f*rttll< *l^Sm-t* ^^^.TbefeiradixguftSamarakf/

«-A«,.^,Tvt3,«i»," « | 4 ^ ^ ^ T ^ ^ J.J „,- fivlfmpuroat.Sont&alia5qua.dammedica,. t Ve-jA

f**^ Aj»0s?iw9«<f«' ^^a^f^w'fw,n^eTi. rum pars major radicumnequemedica,nequeeibo

fcS . e^wAAa^w^fW&jaWaVoi. W idonea eft. Et di&rentix quidem radicum n* JJ

tfw»w *radtccs,dut in abum, aut in medicAtnw*

JULU SCAUGERI AD CAP. XI.

Ifac, quod fi mihi ei comf«<, bicfiuauat Deindc

rtdieibiHritexttbilltjUmdnmiii''»t''iV'W'

[illegible] ioL *AA*- *Tbcodorw legit*, jpj «•>« [illegible]

Aft»«. inguftabilis, *Tbeodorus. KtmsdfQci Nthsl cfiinguftabile, nifiquod faporecaret.* A"fy«7i>* cibo m-

n&75 T& «vf *«> etm-nif 'omi *mq>»M*f**i- *Tbeodorui -f* haec ut incremcntum capiat, cum foliis luxuriarur. /) j. fcerf/0 «fo>- *Foltorum tijnm tripltcem tradit Tbeophraftus. Nam & efiulentum eft, & valet ad rupta* Tertia utilitas elf*, noi flrowi *faciunt folia , fed quam fieri fermittunt AMatisenim crefcit radix. Ita &&s* ft *ti» *vZtm>, #/{ Mrwa 0 »7sr«. Tb <n&< , eft not a finis. Modus utilita* tn ibi* : ôW *tintpvMtorsHn. Verbum fane commodnm :* cum defohaverint. *Sicuttointtfa. llludquoqnecaftiga* tint debuit de Aro : qua amp la fpar gum. Non enim folia Jpargit Arui. Et Grace fine ambitione. h« pity* ** 4$to*K Et HU,$i£ imitif £oAJ3*» <nm m7vn ovbTitilutS* Ait with ** Quod vel in bulbis ndnnulli in componerido Facerp fo* lent. *Minus Latinc.*

ItoMcf *S\jt wpoxxTi mis oK6\tfnms. Theddorus legit Set* topendras. Sane> quia tnvx &•». Fltntus cttm radices ufkto traBaret bunc, Cmifit Scolopendrdt. Quo foco aniriidtfoer* tes (pxrytwhic* cyperum*ab ev appellan. Videbn tfetw laum**

m*>£v $% *i'n 4>Appx*»'}eit. Tbeodorui -9* part *thi)6t* fa* dicum neque medica , neque ciboidon^a. *Incokfideta* ti admodum. Quit enim ex Tbeophrasli^xiidte , noft videat mendactum Theodori. Almd eft mx>at, alittd, ma* jor pars. Itnmo verb pene omnes aut in c%bkm% aut in mtdi* camenta recipiuntur.*

IOANNIS BODJEI A STAPfcL NOT£ ET COMMENTARIUl

HOc capite jcichoriaceorum hiftoriam magha ex pane perftringic: acprimumomnia folio annuo, nee non ab radice foliata e(Te fcribir. In meinoriam revocet Ledtoj* <\\x£ fupra cichoriacea vocarit. * Qu^ proprife, id eft, ab omnibus inter cichoriacea nurherantur, annuo folio conftant;hoc norum eft ac quilibet ob* fervare poceft. Etiam *pi^vXXa.* furic , id eft folia ipfi radici atineza habetitj quamvis, quod vulgo cichoxiiim vocant , etiam caulem foliis ornatum often-

Cichorii caulem, radicemque defcribit.quod de fylveftri agat, Plinius auvflor eit. Is enim lib. 21. cap. i y. *In /Egyfto*, inquit *i proximaautlontdi cicborio eft , quam diximusintnbum erraticum. Nafiitur poft vergilias , fid* ret particulatim, radix ei lent.a. quare etiam ad vincula tttuntur.* Haec examinanda lunt, ac cum Theophrafto comparanda Cur dicac, in *fiLgypto cichorio proxima au* iiontas* *fl,fupra expoliiimus. Intubam vocat erraticUm quia Theophraftus fcribic, *x*%tl&*9 H$&P**SIKBf* 0, w jj» *flfy*, ^tf *JKXVS w&p&i* quod radices Jongas + mukaiqu'e emictac fpargac, cjusc fub terra vagantur, 8c proferpunt,fibriserraticis, atque hac & iliac deotfrentibus, quibus fruges necantur. Hint divinus Poeta in Georgia's, intyba obefle fan's, cecinit; *& ama~ Ttsintubafibrisofficiunt, autumbranocet** Ad* hunc lo* <cumServms Donacus dicit, quod male quzdaminrybum avem quandam, amari jecoris accipiunt *t* narti-intyba dici cichoria, quarum radices mulrae & tenues ambiunt fegetes & necant. *Fibrw* autem abufivfc aic j quod radices intyborum hac atque iliac currant, Utfibrseper jecur, id eft, venaequaedam & nervu Videc leftor cur fylveftre cichorium erraticum vocetur. Ea* dem de caufa ambulium vel ambulejam (ut apud Celfum legitur) ab ambulando vocaruns Latini. Plinius lib.xx. cap. v 111. *Erraticum, quod apud nos quidam amluriam* (alterum exemplar,rcfte Pintiano,haber,Ww*hulam*; apud Celfum *ambubejam* fenptum eft*s* pro quo *ambulejam* reporto -*3* quae vox cum erratico intybo congruit) *appellavere in fZgypto, cichorium vocant y Quodfylveftrefit. Hafcitur,* inquic, *poft vergilias.* Id Theophraftus non de folo cichorio, five incybo fylveftri, fed de omnibus inrybis, folaaphacaexcepta^tradit. i^Jicem*y* inquit *t babere lent am.* Theophraftus vero caule lento donatum cichorium fcribic, ideoqtie vincuh ufum prxftare. Niinc videamus, an cichorium vulgo didhirri fit Theophrafti cichorium. Qgod non videtur 5 idque quia lobum non fert, in quo femen; nifi dicat eus ^OZ3«F vdcariomnefolliculum in quocontinetur femen, & fk faneintellio;i debet. Cichorium caules erigit cubitales,nonnunquam bicubitales,inferiu$ reretes Schirfutos, fuperiusangulisftriatos % plurimifqueadnatisrarnofos^ angufta cavitate pervios, donee viret lentos, & fradhi ^ontumaces *i* folia habet circa jmamcauliumpartem ^odrantalia, ferfe perambicum in^qualiter diyifa, finuofa, hirfuta, trium plerumquc digitorum latitudine, 8c in mncronem definencia, maxime fummis vir^isexcuntia > quae minora etia^n funr, & paucioribus incifuris divp^a; folia vero qua? ante caulium prodmftionem aradicis capite ejceunt 6c per terram fternuntuf,multo majoraexiftunt, &obtuficra. Flores xftatis initio in foliofiscaulicuhsproferreincrpit, ufque adAutufnnum, rocaernodo inorbern cirenmpofitis foliolis conltantcs, cOlofe GErulels* uhcia brevioribus, & in e$trerrrita£8 ferratis •> itamina in medioflore, lunt ejuidem coloris^ finguliautemfloresunumtamum durant diem; manfe enim prodeunt, vefpere verb tiaccefcunt ^ feminapoft fiores, in eifdern caliculis fert oblonga, *Sc* angulofa^ fine pappis *i* hyeme excidentia. RadiLfy nitituf* p#renni, cubitali, biftda j vel trifida, fuperitis minimi digit! craifitudine^-, carnofa & Candida, per^uam lignofus tranfit nervitSjfolia incifa pauco ladle tnananc; tota herba amarum habet faporem, non tamen vehementem ; Naicitur in campeftnbus, & afpens locis, circa regias vias & drva. Ha?c fatis oltendunt, quarn diligehrer Theophraftus cichorium delcnpierit , ac cicborium Theopbrafti illud efli, quo vulgo Utirriur. Duplex hu» jus ^enus; unum foliis latioribus ac mihus arrofis, velut mtybi *t* fed tamen mindribus, ac non adeo levibus *s* ficnonnihil pilofis; altering foliis lacinjofis > & a d c o ftamu(quemediamutrimqueincifi$* De hocreferunt cichorio, quod neutiquam tacendumputavi, quod flo* res cum foletircurriaganturspraeterea ex hiice flofculil five fudum five nubilu fuerifc coelurh.horam dici fempef animadverti poffe. Interdiu enim dehi (cere, Cole occi* dente comprimi (cribunt (quodtameft verumnonvi^ detur; nam, utfupradixi, pereunt, novofuccedente.) Aliud infuper naturae refcrunt miraculum, fiqui* dem noh tanturn ad folis orrum & occafuip fe pandit, & recludit, flosj verdrti etiam cumulofofmicarurri abditus, ceruleum colorem in rubeum mutat. ac *f*^ ter* roreillarutnerubefceret. Supra cap. 7. quae Diofcoridis vulgati codices de cichorio habent, retuli. Hoc capite ea exaihinabo. Vlilgatam ledlionern confurarhae depravatam admodum , viri dodiores, Mathiolus ad Saracenus , ante nds animadVercerunt ; alter hoc, alter illo fenfu teftituenda Dio(coridis verba arbirratur. Mathiolus inhuncfenfum Jegendurfl cenfuit.

[illegible] *Seriis fjlveftns* G? *bortenfis. Sylveftris quidem duplex, alter* ficriiy qua (3 cichorion toocatur, alter a fativa, latiofibui foliis, & origratior, quam bortenfis. Hortenfis verogenut duplex.* Saracenus vero legendum putat, [illegible]

i ty&pv& G pmxp&i Seris duutn eftgenerum^SyU wftrvi & fativa. Ex hisfittylrjs ea eft qua ficris & cfcho* rium appellatur $ altera qu&tyrtcnfis eft, £f latioris fo* lif,t2origratior. Et hac qttymrurfus genete duplex^ Siquidem una eft la&uca fimtltor Gf late folia y alteta an* gtiftiorifolio&amarulcnta.* Hocmodo, inquit Saracenus, inrubus unusfylveftrisfeu erraricus, 8c fativi duo defcribuntur. Illo (fcilicet quern Mathiolus edit) fyU veftres duo, e quibus unus fativus, feu domefticus dicitur ; &hortenfestotidem. Quafi ver6 (quod plant ineptum eft* nimiumque ridiculum) fativum intybum ab hortenfi diftingui oporteat *i* ac non potius unusidemque fit fativus &hortenfis, fr*a^»i«r^. Hanc letftionem fecutus eft Onbafius, & verifimihorem ac magis ad verarn aceedere arbirramur. Cam Theophrafto tameti pugnat. Natn hie **iktfJb* diverfam i cichorio facit plant am. QuiiFpe picris vere & hyeme floret i cichorium aeftace ufque autmnnum*

C c [illegible] for-

Fnrtaflu hcc differentia inter cichoriuin *Be* picnm Theophrafti, quod cichorium vocac fylveftre fcridos genus, fed jam cultu domitum, qtule ell quod farivum cichorium vocant, & ferius floret; contra picrimvo-

can>,quoduuarnrmllampa!rumdhqualisphnta eft qnampicndc*.nomine crhibeo.Sc mituriusfarce,ac multoatiiamr e&Sed ,iL-risThcopliraftf ptanta ab hac divcrfa vidtniryfiquiticm iotoanno,tdcff,ucTiieorhra-

fthuennnft , fej fti rc.stfta^uenonfl orfit.fej[mtuffi visincnhba*. AeceditquodcichoriumSepicMspwdi-verfa pUncaapud Geopomcdn auiorem habcacu;. Vide

movest libro fecundo d« caufil, Co Itdordm nemitto. I//u((*tnirwn aon tit, dtcerftisfdm, fietibujQu Tidlttw) txA£iMigeisnfficrt,*tetttigtneTatmwiinovt>rumfslur!M>, me nun whim vaHAiertm effe; ctnfervttui cnim miltum tlimenti* , **'^MOU *emfymuiltn i fctiis caitlibtipfue , tic** Quod de flore inquit,de(«iptiocid»orei dafa fans Je-

Supra cap.vu. diximus, ex do&iJiiniorun) virorura fentcntia, fbnchum.&quiilematperum, cujusiconetn addidiinus, eire hypochoitin. Huic opinicmi plant conifarius eft locus hie Theof-hrarti. Ettnim imcr tichnracea hypochtcrin inqnir. elfi; alpciflu mitiorem , '*'' vioretn, dulciotcm i enm iondimfit afperior, nee n«i horrid inr,'nfcrdiq uis cichoracciidulLiuT.CauleroM fcrt fubrHbentem, Ijpinii borridum , fuliisquc con-

Picris fylv:cichoreum.

Soachus /j'lv: afgerior.

vacant.Hcdj'pti;.;. PJitiii e(Te virii distil vidtturi *>c dictum, vejqiwdin uboruinpiumfusviorem^'jucundiaretn faciit animim ,idc?t. TtavLm anhclitum pr*-ftct; vel. m alii mahmr, quoc! / uenndum (-ondlict *fom*-Jinm. AJiiivcro Iwrlypnjts cicharcum Imeum praienle Wiis hieracii, denris leoni* ficie De hoc deborcj gcocrehiePliniujIibao.cjp.g *F,t[yh-Ortgtim i,t-4 U i use mi. tjtteriifotiijiernjchitm itffalutum jlrtn-:crult>;utfij}ital,»m &c* **I btcvitsie**

,' foliaediroblout;a, bu ex albido Vireiir!*, !jdnc*rere afmula. rencrsnue. in amliittt crifpa, ac himar i: Cauiis inter hie affiirpt venofoj, rotundas, inanis, ficciu^Kibuiliubrachi.uus, i qm i vulneraro Isflcui proflu^fuccin , nnnLhJ amiricans: Flores Iccundmncau/inmuliiifohalitenmmiin, colcire frcijuc^tcrcollet, raroanJidi; RaJn oblotiga, Candida, iwnaijfifiue adnaijs fibril, jwV (eminis qiAntrtrarern deficient. Sericur ititybum !>oc in hor-««,&quodvi.-«ratum , celcrirerailoiefciE, acipfaift*ie florens femina profen, ac deiiide pcrir. Julin *ve-*

ik **e tenera, nwifque inftar** amaroris ^artcm deponunt.

t'' '''''''''fami'taconicnn, colli^is prius t'oliii, terra

cum ipfc P hue queftwnem

riufcatij, ac pungemibiis sculeis P« cir remurn,fpinofe.R«SPsdJ'quiHwMCiuinHy

rln dicunt. Hiertcium cnitnd rcftcDiofcoridc li**b**. .t

-&.,. ^.w 411** «• J**"1"*; nKT **&£&'*

A M .b.«™.Cap.r«iacntr,Ii^nw •) />«»«> #»*-••»•;*

P,*,«« *xtori*» » -'''''''•*1J-«»««--*^-*.™.ldc'r-

fiwfum, ntitmqur antMatn 'fab vtrofrndit rx »«'''-'Jitt,i,Ucm,i, 1 tritTitul Anifafiniilufir.dv ftt smb''*'*-flurtj tuttennebtmfLU atfautu***i.Et npRC le-querm. «'' MtteM (JTMIO /'' « ^»«^«« '-'**** •* *mtenatih dMfl i tmbiitim,<*utK«linviro pnrr.it ttnrrtt ^ virtnta .i*1}'*

I, *iuarbtm cntinmi.* Ad finem hajus caf

wceno roeriro fufpcaa fiint s cum *Cw"*"°* ad norhaae fpari* rcrep»mus. Hicracii urriulque ".,

Mm **fUm** ledor. SMfmajits *iatet* cicboracea alpcctu mi«u) 3; let ins nun eft. Mmor ergo

choeris ,quod etiam non probo,' quia folia eriam habet nonnihil afpera; arenofis & macris locis provenit, folia vulgato Hieracio fert fimilia, fed rainora & altioribus incil'uris diffe&a; cauliculi teneriores funt, Hores minores, radix brevis,veluti praemorfa, multas fibras demittit. qua de caufa a Lobelio |}ieracium radice praxnorfa vocatur. Majus caules promit complnres, cubitales aut alciores, afperis qui conveftiuntur foliis, oblongis, digitolationbus, virencibus, exiguis fpinis, inftar foliorti mollioris fonchi,per margines exafperatis: flores in cacuminibus lutei, qui in pappos refolvuntur* Hieracii nomen accepic abaccipitre, tic PIiniuslib.20. cap-7. docet. *Ex his* (ladtucis, cnm qnibus hieracium, glaftum, aliafquerurpiterconfundit plantas) *rotunda* /©//^(Pliniusdeceptus vocis <lerSigfc fignificatione , *pro ambitu rotunditatem* vertit. Sic enim Diofcondes ^t/AAgo^—*t:SeA^ft^ew) & brevia habentem ; font qui Hieracium vocent, quoniamaccipitresfcalfendo eam,fuc~coque oculos tingendo^obfcuritatem cumfenfere,dtfcutiant.* De foncho haec Diolcorides , *%hx** ^«»^ '**$ y*fw*

Invfo fhddic e* Orobafio Marcell. TSI«—ctiamPlinius fie legilfe videtur lib. 21. cap. 22. yerba paulo infra adferibam) *hUn* *j *ysf**évl@t. QC)** y$« *ok Ztl&Wficl-m* t%trftè*ei in* *sfeA^piee<ct*. Sonchi duo genera*, a*num quidem agreftius atquejpinofius ,alterum tenerius^mal liufve, & efculentum, caults-angttlofus ££ intuscavus; inter dum &fubrubens $folta in ambitu per intervallaincrfa_m* Sonchumfpinofo, quidem, non tamennimium fpinofo folio ipfe Theophraltus cap,7. hujus libri fcribic Qu« res fatis oftendit Hypochcrrin non eflfe fonchum. Fortaflis eft fonchi tertium genus , a Diofcoride deicriptum, ad finem capicis, ubi ait:*• o\= t-n^ oiy%& «w ifvQt&f*, hityetbti*S* W ^ *TskaiivQv'fc®'.. TO Jf\/t ^J«^«t^«Ai T» Keuf*of* (veCUS addit £ xXxfcs *W&)i$ ***©* h-JU civm 'TTO^. *Eft etiam tertiusfinchus* (id e(t,a prsedic,Jlis alius fonchus) *itidem tener ac mollis,arborefcens, latifque conftansfoliis, qua quidem caulem in ramos exeuntem dislinguuntyfed t$ bicadeadempollet.* Hoc fonchi genus non memmime obfervare. Cordus tamen & Anguillarafe vidifle fcribunt. Hoc genus, vel fonchus levis minor Hypochaeris poteft effe Theophrafti. Videamus quae de foncho Plinius lib* & cap, 22. *EJlur &fonchw,ut quern Thefeo a* pud Callimachum apponit Hecale; uterque albus & niger ; laSucafimiles ambo>nififpinofieffent,caule cubitali^angulofo, intus cavo, fed quifraSm copiofo lable man<*. Hecal*s* hujus meminit Suidas, *E«A», inquir ofonpxyé**** ©w. nomen ,* inquir , *eft proprium Herois apud Calli-Tnacbum ,fic'ditla, quafi adfe vocans; apertos enim habet nmros.* Fuit haec anicula pauperrima, a qua Thefeus olim adolcfccns comicer eft hofpitio fufceptus, ut Plutarchus in vita Thefei fcribit. Pauperculam fuiffe vel hi O vidiani verfus^ib.de remedio,oftendunt*

Cur nemo eft Hecalen, nulla eft qua faperit Irum ?
liempe quod alter egens, alter a pauper erat.

Hinc natum adagium; *nunquam Hecale fies;* id eft\nunquam a paupertate ejufmodi oppreffum in quempiam , qua olim circumventa Hecale eft. Plautus in Ciftellario

Ecaftro baud· mepeenitet > n
Si, ut diets, itafuturaes: namfiqtiidemttaertsut
Vunquam Becale fies j *femperque iftam quant habes*
at at ulam
Obtinebis. 0

Se4 hac de re fatis: Alia funt majoris momenti confideranda in verbis Plinii. Nempe quod utrumque laauc« fimilem faciat, nifi quod fpinofi fint fonchi, laduca fpinis careat.Diofcondescontra,unum genus fpinofum: alterum renerum, mollc ac fpinis carere fcribat. Nee Diofcorides,nec veterum quifquam fonchum Utrumque a'bum & nigrum fcripfit. *Ely&** dicitur ©^ *£mflx**»> quodfaubremfuccumdefefundat,* admulta utiliflinmm, ut ftomachi aeftuofas lancinationes, hepatifqueobftrudliones biliofas. Vel Soyx^ nuncupatur, quafi *npQ\ds ab* inanitate cauli$_{um}$,Latini cicerbitam vocam, Apulejus ladlucam leporariam ; quodquumleporis anima deficit xftu,hac fibi foleat mederi.Uterque fonchus notitfimus, quare nulla defcriptione indiget.

Chondrilla nomen ab cventu invenir, quod callum quendam, tuberculo fab« fimilem, & gummi grumofum maftiches, aut nucleo thuris (imile, quod Graeci *fcivfyov* nominantjmis ramulisoftendat.#oi2^,enim gtu* miiunt,concretionefque nodolaj, cujufmodiin mam* miSjinqmbuslaccoaluit, inque duntiem concrevit* Exhispatetfcribendumper*, non per«, uriquibnf* damincodicibusfcribitur. Per $_K$ fcribc^ndum; etiatfl fenesalphabctae , qua Galenus in libris de iimpl.med* facult. utitur, fatis oftendit. lllud eriam notandum,*pudGalenum &iEginetam fiitiplici A ,apudDiofcori* dem &jEuum duplici * fcribi chondrillam. Apud Theophralturm chondrillam pro chandran effe lepett'* dum,docecPliniuslib.2i.cap.i7. *CondrylU (Iczochcn* drilla) amara eft* 3 & *acrt in radice fucco, amarii S$ aphacti tfquapicris nommatur, f$c.* LhondrilJse genera duo detcripfitDiolcoricleslib.2.cap. 1

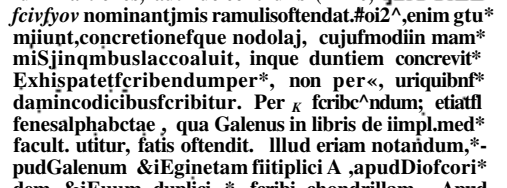

pon (Oribaf. *iv* *p* *ppppe,*

*X»&w%——Cbondnlla,quam etiamcichorium amferim appellant, folia > caulem, (fru&um) & floresgerit cichotei fimilitudme : Qua excaujanonnulliferidfi Jylvvfiris fpeciem effepronunttarunti verum tenutor tota eft, circa tpfos autem ramulos gummi reperitur , maftubes fimtle, fabat magvitudine; quod quidem cum myrrba trttum, (3 in I in** teo, ohvainftar appofitum, vnenfestrahit. *——— Eft porro aliud chondrilla genus, folto ctrcUmrofo, cblongo & humiftratoi cauleverofttccipleno,raihce tenui^ vegeta^ro* tunda , flavefcente ,* (radice tenui ; in cujus i'ummd vertex elt rotundus, (nbflavus) *juccofa——caterttm in Utis cultifque agns provenit.* rrioris chondrillae meminit Galenus lib. 8.'nmpl. *x°^&^>> ''i ^v*

Jv»6v in't. chondnla>& bane quidtmferm nommant.Esl enim ejufdemfere cum ilia facultatts^ nifi quodguftu arnariufculaeft , ac froindefacilitate magisficarite. AlteriuS meminit lib. 2. de aliment, facult cap. 40. *Hftuof*\i n*

X»'y ''' Porro huic laelucaaltttd prater ea olus eft fimile^ quam chondrillam appellant\ qua ctttus m caulem affurgit% amaritudinemqut magis habet ferfptcuam , £? lentum quendamfuccumalbumque; cujufmodi eft tithymdlloruni fuccuSy non tamen acerpermde ac ille : utimurqut inters dum ipfi adpilos inpalpebns reglutinandos.* Haecpofteriora iatis oitendunt de alrer.%, nempe fecunda loqui Galenum. De itta er.im Diolcoridcs *0 3 o'-rini i$ix*'* ^ <* phtQdpoif «»<>(9AAfl7TjyV. Succns vero tncommodos palpebra* rum ptlos rephcat.* Ad majorem chcndrillar hujus cogni* tionem operas pretiuin putavi addcre verba Galeni de hac la&uca five ^Jk*;^: *Aya 5 Iv* «AAO -n & ^^^^Ky^^ 1 %*

*ô 7nxvTSi 0Γyw"*vQou7rct npXtaiv 6g/i&i'&% itnl'n *7stttg hpi'7 trt'j'* ©S&^'TS 7k5 o7»v5 ^vo-» *iTnri §7f' vfahols TtSt 'Ttfyvv, JTl rg tyTurui tytefi'*** *G Uf rtSv dcoro^v £«£*>p ?«'>j piicy* \y:zint i' A*-* *iin ifo\ ^ W*-Caterumte$hi,Kivw nil aliud voco,quam quod nunc homines %/JW ^fp^ant, quandoquidem apud not aliud quoddam eft olus agrejvi^quod* fl^JW* *nuncupatur) quod in viis ipfis najcitur>& loVfyfoJfarum eminenttoribto% ($pratereaherbofis,aquofifve {quaGraci^u^aqyocant) acplenfque incultit : extguum autem eft id olus, in ftar la-clue* hortenfis; nunc nuper enata, amarorifque quidpiam frafe fert, & multo adhuc magis dum adolejctt • ubi autem caulem jam produxerit, faforern amarum habet\velmani* feftiffimum. Porro huic lattuca aliud adhuc olus eftfi$_{mlef}* *quam &c.* Haec quali facie altera chondrilla fit,Utis luculenter oftendunt. VenioadPlinium. Hie chondrillam utramqueconfundere videtur tib. 10 cap.22.C^«-*drillonfwe chondrille Jolia habet intubi drcumrofisfimi* lia, caulem minus J>edalem,fuctoniadentcman)aro,radtce fabafirnili,aliquandonufnerofa. Habet proxtntam terra maftichen tuberculofaba, qua appofitafemnarum menfes trabere dicitur. Tufa cum radicibus tota;dividitur in pafluid*

fiillat.centYihTfttUtiatgmmefTtiHbiHi fiijui.icm murrs ig'tfti 1-efi " btt, him.- (ffi imintHr.Suecm ex vita* csfitc,*nmw/iff"*. K*afiw *f4htix^fv"ttit>) lutr-iiKjtif-fimoi fftgwmtt rjpcuttjffftiK Ttgit,* Imubi folio D/ofcoridesprimam dis:t chundrillam , circuinrofo alteram. Cauitsqiu m^niruJine lii, noti rcferr: ird priori* ficiilero eichoteo inguit.stJterius [ucco effe ptcnam. DiofcDridtfi priorcm cir« r*mulos hibcre ptaimi tudit miliiches (imilinxliitc , itcerun niHecm ftts^oti^wi, ntmn^m, ((nujpj inquic. "linws, »"ri lim»»t'. vet »*j«i legit,vclqitod DMfcofide^dcttiirti'nimaanitudirii; radid adki'ipflt.ui^'inxv^^uiUv M,ia Jiii,id elt *fA'trr.agiritn4intm trjmrc* j non,ur *PHnivs,rJilictin ffb-xfiimieni *Jf:'Scc* urraaxjuc fcripfic tubcrculum niaftithcum habere fed rtnwrn prior«rji:ntqne ralpebr arum pilotitlordimc.H imb.it re^-rediti^tT-daliCfu^rucoim *ufttrn,* bi^rtadfilpcbiaTiiTttpilwrcplktt'vJos Vidtsttri-W Plinii in cfiindrillaruni iiiftoru. De priori cliffi-drilla intelligendus Theophraftus. fiictum acrem bare haber; qualem enim prior Dioicoridis haber; quod in-decollt^ttur, qiioiL id mctires traltrnrfM *d!et. Infupti qucij in planta, q^i-c pro priori fcaberqr chpi drilla, tjlis I'ucfus re- c-l"iir. Procburdnll^ prioH riri i locfiores haben it.cojusaiididiintn%-jtain. f'~'''~' ium folia, cichorei fcborum inftar divila , omnino incarna, ac denft Jsnu^inej (omcntcijiie oklucJj inter ouse caulisrrntcat pcdxYiautampfiar, rwiinduj .c.mitidus, in aliquoi r an^Ios *$Siu,* foliii minoribas.; inguftioribus,

Verrucario. (ire Racy nth* Matbiolt, eandem putant, ftlluntur.Nwn Racymb»Mathioli,ut ho«m itofter [=• ftriUdlbbillbf) tofaquc lolia ;fcd viridii, ramos tralde Itriaros, S(infre<]nent«ranios divtfos quorumiatcribasftcives abrnm, inhitrrnt breH pel tofo, patvi eichoracci florcs> flivi, ncuriqu»m in pappos abcuntw; fed in capi[ta an]* guli'ia, ac dura rrsnfeuntc!; o<2agona plcrutnquc. K cbva; fcrtcx inftatcft^rmara, verrucisnon uiqueM") duRmilis. Utwie quWim adv«fia eofdem valtre hbi pfrtuadrnc. InhisTcmen, cxquodjrciduoalterDatino oovaprwenirpiinra. Crediderunr viri (io(2i csiiorm tune turn ihoiidnllJcflc planrim, quodpiiior nonlilis itfabri; dclincaritcamsc CTprcderK. Alcerius«iam tit iJidrillr4(Jdinimfigiir«m. Foliatiuicpjirvs, hclucse [rod eum ii lintrtia, fcndisrytveftri* dieifura , caul Ic\il»fttml nuJo.teiicio, gracili, paivo •, in «jju> ium-100 ticw unicus, flavus, dentis Lconis; tninnr lamcn. K i iii.Jcm in p-tpP0* evanefceia. tmo «uli fublun1 »[a* DKHU terra vel q_uatcrna, qnibas totittem mtcruuffl

Chondrilla.

Chondrilla Vernicaria Lobelii.

«iOTdm«isr<!prus;q'i'!«H fat *etfl* ipft*ramoli»)rlcromqtir inhxrenc prumi hilveirtntcJ. utic ronrrci i: flui CT-

.....inpijtpflincf* curavi

»».mini mi diipti *cr^t^'tfttnu* fibril w»

u, « [irnitii,,,,,,,,,,-I.^JOI capitamterdumtliTih.

imi, Ti.ta,nt

nwopntgnatj quifit-

plura tubera appenfa funt, perlucida, fubflava, folida, & facci plena, quæ carnem raphani fermè præterunt colore & pellucliditate. Nafcitur fecus lacuftres tractus montis Ceti Narbonæ. Hæc chchorium non eft Theophrafti. quia huic non eft caulis mago ramis brachiatus, lenus, divifi contumæ : utde ci[c]horio fcribit Theophraftus. Nec vero chondrilla altera haberi poteft Monfpelienfium dens leonis, afphodeli, vel leucanthæ bulbillis oblongis. Quia hæc folium plane diffimile teneri, ac primum proferenti lactucæ, nec reliquis, fed craffa radix. Nec chondrilla Rawolfphii pro legitima ac vera Dioicoridis haberi poteft, quia hanc fcribunt ex ipfo Rhawolphio, Cuius & Lugdunenfis. Etenim Rhawolf.fcripta non legi, nec vidi) folium graminis longum tenue, in terram flexum; tum quod radicem habeat craffam, nigram, fulcam. Ad chondrillarum claffem quidam referunt planta, cujus effigiem addendam fem quidam referunt planta, cujus effigiem addendam curavi .Folia hæc oblonga, anguita, & aliquantum afpera ferr.i[s] velati exiguis alis ramofa, coetu cerii diaarherb«f«i[isEm,ilJ,]i. eodem fere modoper hominum dvevmbentia; tamen aliquomajor*• & longiora; ramofi, culmi-

cui in in int i but in fmatim c a pinil i ; , « p arv ii cand f ta 1ll i-bus, arfentcoque j>r>pemudnm fuleorc fp 1>U5 Iquimuiis compafti, £ qaibus Dafcnli multiplied, citborei xmuli, c o J o r e p u l c b r a k ; tcnuit *St.* iibkmgi radii; aitfcdefeendir. exqtufimiliter trulnerara*UStei* candorijliquor, VCJIKI"tcauiibtis, ac faliis firofiuit. Alii fofimaides parvum exiftitnaur. Veruro cum foil* non line hcrfutiora (Jium coronopt, r« ftofculos purpweos, quorum medium albicar., fed ceruleos habeat, ac lac vufnerata plarctula emittat: sccedoad eorum fcnicnuira, qmid chondrillc fpcdetn icfcruDt,

Sipneip.7. OfEcinae *ttgnkaa* vocmt; Ted An bum taraiicum ft fttivuttijnuitium.titcniindciaranicoeadferil ArsSej, qnjB de facivo mtuboGneci. Den ncspri ftfert tmiKiaKThwfhraf pfit. Folrn *i* radice ftrtoMofjga, iirr fttnduind T

chorei wniilj, fed latviota. Canlt caret, fed pcdicnlcpi h qibusfiurcjfinnultinaiotcsquain cichorci, & er pluribuitDliolLidcofiuif^rcit, colure Iittci,odor* (naves, cito in globofuin pappiim rcfolvantwr, novoflore fiiccedtnit, quibus femeii fobeft: ridi* obiooea, tenms, lidreo fucco turret, nualit & fe folia flonltn . ciuiicutii, »t calycibus v ulticrans martat. Amarismemh.Jcc twvbaeft omnibus fui< panibtn, fit tn*eis cjiwtti cidioiium. MOKiplovere.vd hyemisfine floret , & *xnic* Augulhiin *v\x* florere definic. Capyt moniChi vocaiit; (jund vcrc & *(tate ttfarie pappoU dilipla. ca()itsla mltarmunachtcitpiiic)>libti, autcalvi vifontur. Cicbutcum I tit cum , quod quidaro Hcdiiinoidi coixe;dunE , nan eft i('tiace; quiaptr tonnt . Jr, asftatemtjue non floret ,alio perrowe, alio fabnafcenr*.

De Picri hrc PIiniu^Iih.2 *i.ziv-iy.Am^tt.^afbjttt,* fi.J *lax pittu* wnuMTi *l£ tpfj iota jnrtojlurcni* (hoc eft qbOd TillM|'hrjft.J irft^. J>l»— titWfm Q ^ J . W) usmen n JIBJTILJ;I!I> *mpoftiu.* Idem lib.i 1 • w j i . ii. *Picri* *)< *tn)li>ni jmiTituitnt iegnemiiMtvT, Ut dixiWUs, totuttia fsHo.taiht <ximiivttntcm.* Aiibi idea Piintus picrin *pa*nit inter brsflicaegcncia, ut lib, tj>. cap. 8- ubiinquii, p cap. primo pro gCMSe ipnofccrc videim; *•«) •run A f t

Item piulo poft incnle Marfio, ^ « » p 3 ^(Tnj^'.ii. ^*fiift»mHi'* (vidtat leftor cap. dc UAuca.j H i e (atis oftendunt Uiliieai penm edt- picrtda. Scd ci eodem auiftorc,non cfl'elailocz MHIW> j rubatut. Etc* Him *id* iini'mcap. ciiariicriNiui, JM'1 *IimMfit/amrtlft*tnr^Mjii«nBMmir{'Vl., *MtnfcDtctmbii }iBtttt& fkrh Jtritiir. Bt* fixe con113 ria J<imiid11 in in utr<iquc aUi5lo-;:~. 1 M J unif uin Jiirrii Jinn ifde[UT, am an miybi gentn, & anrvarte liftuta; (pccicin , eodem *fi^ihi* noajj. neintelligi Be in ntroque(>encre nuoddaro cononnine donatumeffe. ALotnodofolvefcnmicnodumneqiwo. Rcftat an inter cichoraccoiuin g e n t n pianra quacdatn reperra fit qu* picrida refcrai. Qiii tiicraciuni pramorfa radice pii^dn ftatuunc, i vero aterrwt; (iquideat h*c necinfigni ukjuc «dc6eft «rn3rirudine. fiorctque tantuin xftarc. Quot) *ii* picri: vulgaris modo quo itnbit Tbeophraftuiiooreret, jlicrerern hinc cum dc. fcripci one Tads convenirc. Sed bocfruftr«i »Itter fefe rem haberc, docet eiperienua.

kia&cntu-nlti&fiwtii Jiatoram expofuft j nunc i^1 Juwfamiriir.&iflripiraradrcurodJfftreJitjij. Deqoiboi vidext lesjorquje libm primo di^a font f nbi Dngafarum tiiifcrentiarum appmutt cxemplutn. Nets hoc loco, caquxderadkibuscibo idorcu fcrihit, ei nahimui.

Inter radiccscibo idoneal ponft lum, Acfciltam. Illud nntandtiin , quod 4c fcillam i bulbaceormn dafTc fcparet. Infacileccndonaiipoteft: fen cnimappendicesglanduWas 8; oblongas. Scitlambsilbjcc-mniineifL[1], q^ua froncent^ari jtoilir, non Fidco. An quod magrritiifline escieros vinticbolboi? An quodinukij tunitis, uc cepe conftat ? Nciitrade cauft 1 billbacciit*clodttJebcc. An fcparavit quod rulfio non nuiacraretur inter bolbacfa?Anqutidc!bciid-ineanoii judketor? Ea faeUe * era caufa videt nr. N am'-'flcpta pi ani fcilla cibo efl.?atctur hocpraccptor. idf^addit -»?,;,>• » > i • »',x* t?* tm/tniA-'ir wA»^i'mr. Sc'd q'ulis h*c (cilia cpfmentdea? Folbinquit con fere a nj;u ft i'?*e &; leviore- Plmiuilib. 14.C3p.{. *Et ttrtiurngenus tfil'.'lm%i*tt>m cpmtitidium xataiHT, Mugitftimfoho,*« rainw j/^^ro- Defcribere vj-<ieturplanram, quamifulgoHeo»erocallem Valenri-H4Dt vocanr, alii rtarctfffum reriiurn Matiisuti, atit rnir inumnarciffum. Hujus radix (cilia: aieofimitts.ut crft tmi;ifocirer»eri»in fcilliricoi er hacpararint, itnmo quandoque pro vera vendatur fcilli»;oon tarnen eand qnain (cilia obcintt acrimooiam. Obmndttur la;,. , j , humorc, quo (tarer, lemo. Foiiiiconftac qoinii fentioblongil, obtufi*,Iactt;fcill*«mcnangufl;i fi. buvridwfere laricndincSt craflirit, fubcireracci quodammodo cnloris. Inter folia caul^m prornit ubjtaJem. traflitie afphodcli, Ted ctntricirem, n «li, &finefolit«quieii<:iimine|iT in mcmb pfeudonarcifla vulgati Rattles, lilii *ado**

rem fpirantes, albos otnnfno! *prxter* excernorura *Cex* foliorumnervum, & extremos mucrones, quiviridi colore nonnihil adfperfi conlpiciuntur. E mediu oblongo procuberante calice, per eras laciniato exeunt Candida, fex oblongaftamina.fuzsapicibvsflavis ornata,8c medio longiore ftylo, cui illi bo[illegible]. Maddi & defluentes flores (iliquam relinquunr oblongam, anftolochio? clematiridis hmilicudiDe, quibus femen continerur magnum, compretfiim, nigrum. Radix bulbacea magna,#alb3,obiongior, fentohumore plena, nigricanrecornce obdudta, qu«adnacis,narciiforum modo, fe propagat.Sunt[illegible]

damauti regionibm atriorqnoiommtofrovtnit

; C4 » a A m , *# Jiverfa. Nam in fa,loci drm rmntm* tft**k*mnuejkm & acre, ut tapis etiam fit utidur,, n u % ', &ifinegenuine pe>jiitperdurare.* De hoc Cyrenenfi, quodpfinius^gywium, S'TMasdlclt1Ir i n'elI>gendusTheophraftus. videat Capi^ca P' Iv « <l^o l°co de hoc iro nonnulla di-

?SS<'L'/« leeeiiSb SSKSSS3& T* ^"S'? ^T*

f . J r enbus faifle ab amplitudine fohorum.In-SZ A\flvcc oloca^n diximus habere radicem dulccm, edułem, fuavem, arofimillimam, omnefquc habere notas quas Plinius aro iBgyptio, & Galenus Cyrenaico tribuerunt, infuper culcas non effe fabam Agypnam probavimus. Quod de^gyptio aroverba faciat Theophraftus, vel hoc^robatur argumento,- Folia inquit an admodum magna *effe;* r 4 > ^ qualia non funt vulgati, fed ari TEgyptii folia- Infuper capJtelequenn, ari folium cum latitudine cavum, acque cucumeraceum effe fcribit ; nee talia funt vulrider fic ut ipse ego sentiam, aliorum & fimilium quibus nos yefcimur.Sin a *Uls* non ari ideat fapor, vix jSSJ ef?e ^andetefi,quippe Judicanalisfumeffe ficicwm^SS rfcujenrum floris gratia caulem ferre negat. Ergo caQdeTocuiipa.tion Qui.vyeptuiiu.lus, & q«oddam genus eft efui ineptum. Radicem incrementum magnum, capere inquit preceptor, QuoJ mirumnoneft,fiplanta, quo vult modo Theophraftus, colatur. Nam foJa radix toto alimento tantum nutritur, quofojia, caulefve nutriri debebant. vide cap. x. lib. *i.* Hiftor. Idrm de aliis bulbis obfervard licebit f tulipjs, hyacynthis, narciflis, & fimilibus; ut? Plinius lib.io.cap. y. docet, ubi bulbis in genere adfcribit, quod Theophraftus aro tribuic lib. r-cap* !©• *Celerius*, i nq uir, *tamen froveniunt fata bulbis circd la* tera nath \ Et ut ertfeant, folia qua funt hi amfta > de~ flapita circ Rotta inquirunt, an arum item Egyptium Plinii, five Cyrenaicum Galeni, de quo Theophra** ftus agir, fit petafites, ut quidam volunc. Petafitidem defcribit Diofcorides lib. 4« cap. 108. *mTuoiins (A\%®* isi p*£*t irrirjMf, foxl*** (liytte mix®*, \$ cu <pv*ot mfa ttihtpxyfL Qp**dp.ifi% £<mi£pv%ifim Petafites pedtcuh eft cubttali major e, crajfitudtnefollucis, cut folium prdgran* de, petafi modo smplum, feu fungus incumbit.* Ex hac delcriptione nemo re&£ dixerit, perafitem efle arum jEgyptium antiquorum. Hoc enim paucis admodum locisf rovenit, prxterquam in^Sgypto, ubi copiofiffimum. Nempe in Lull rani* locis nonnullis, juxta rivulos *6c* fluenjta; quod procul dubio Diofcoridesadnotaffet, nee unquam oblitus fuiiTet, radicem petafitis aP^ud&*WP*ufumincibisfamiliaremhabere.* Aron hoc magnum qu'idem habet folium, perfonati* etiam modo nervofum admodum, & plurimis venis *mincntioribus exteriore parte conrextum, numquam madens , etiamfi aquis immergatur. Sed ex his non fequitur petafitem elte. Cacalia vulgo dida folium cnap» fan's magnum habet, pctafiti verse raultum affiff>» planta; quam eiiam pro cacalia do&iores quidajn bent, quorum opinionem data occafione examin**^mus. Radicem hare habet albidatn, fibrofam, craft gariophyllat^ex qua pediculi furgunt donati folii^ P magnisjeviterlaciniofis,petafitis modo, quam etiam* dore imirantur. Caulem em:ttit ternorum cubiroruin ramulis quibufdam divifum flofculis albicantibus,* quantum obfoleta purpura afperfis.inconditi *congcAiU* pannofis, mucofifque,uti in eupatorio cannabino. Hanc nelicebit,quod folia magna habeat, petafirem vocare ? Dico igitur petaficem arum-ffigypiun non efle,& plantam illam quae vulgo petafites dicitur, redfc cum W°.- fcoridis delcriptione convenire: auod'ranU'n in be cis esercitatin1mus,&indefe(rus Diofcoridis negat.hisaddudlusr"ionibus.0«^p/4n6)^^%)*foliaplur^amplaa^pfaLtimradmmuut*

\ non unum tantum folium, utdē legitim pt*a ftfe **Ads~ dit Diofcorides) nufyuam tamen vifa eft infummitatepc* *'''<lh'dejl caulis-, filium producere amplum, galaimcdo,* (ab hac forma multum di verfa eft colocafia, five arum ifcgypcmm; TMlfu»giinftar dependent. Nam quis igno* tttfunprum pediculum inf*i órbts centro effeaffixuwt At in fesajitt HI* vulgni long aliM W fi bal>«>

p efciret g r e , legic w7m, *vexmquejuncum.* s^»«fcillam diftam fuiife ca- p<re de fclh mulris argumentis probatur. Legitur eodemin verficu,Jo'pro»Atfr«#jA^ni'. Vulgatamfiquisvclis lervare ledioncm*ht* cerebrum: quisaro*VeYc^Z** \TTM* Ume atarum, Bon e Deus *huwVc^v* tamen pr CerT hcorhrattum,Drf: folium rondes & Galenus arum cibo idon m, *CIZTM* ^ (p ^ q ^ a d V a g ^ *V Vifacum primum ex* erunt dierum latebras ; *yrtmomaapent inteHu* -«»»*tpfimconcretum* Idem de urn Plinius lib.8.cap. 8. *Extunte, herbam ^anJam.aron nominelaxandi, iiiuiii WtlioautnmtMrYctiSidevorant.&c.* Gaudeant uriaeillo ^n quis miretur ari rattinury;^1 P^reponis yarietate ari radices magis,

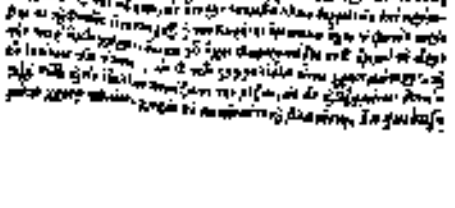

, Cacalia:

Pecafitesfineflore*

aum folia plura proferre tellure ***ttnui kttAittpoieimttt, titntum tmeigtntem; in quo mn folium fitngi ma Jo fitfyenfum habet, ftd fiou> ftre fpicatos, ($*** *fapfefis.* Sed iciendum, Diofcoridem non noviiTe videtor huncvernumcauliculum, inquoflospetafiies; fiquidem hie primo vcre ertrnipit, cam planta'foliis eft vidua, quibuscrumpenubusis perit. Sed *ftl^"* vacat pediculuni magnum , craftum , cubitaSem , ac non rara majorem , carnolum, cui folium magnum, peiafb, g»-leto , aut rorundo pilco fimilccircumfercn[iE centro, autprofcimfc infidecj ampliffimifun^i [nili una parce 6Hlirani ad pediculumpfrnngcticemhaberec) fpecictn quandam refcrens, pnfertim pereurtisSc em.ircidi, JJam initioquidena fungoiutn fuperior fuperficies con-*eraeft[1] icumveromarce(cunt fungi:, concava magi* apparet: Ira & peiafitis folium concavi nonnihil fupeirore paTte habec Nequc :dobft« quod plura folia fame pecafites, Diofcortdes verb unum foJium fetre fcrihi[. Diofcoridis verba *hnt* intelligcnda funr. Non negat is, hanc plantam plura proferre folia; fed vult in (inffulis i!lis pediculis tnagnis unicum taiuum infidere folium, fungorum more; mi iconadd^aaffabre oftendit, Ari iEgyptii folia nee ram magno pediculo, uti lib.4-cap.10. diaumell, infident; nee ullum fungi modum oftendunt. Litterawres erjam Diofcondem culpanr.acevirndeunacadeinqueplancabis.cervecaiiquam diver fa cgiffb voiunt, acarum Mgyprium, fine eo|ocaiiam , & fabam *Mgyptlapi,* & pctafitem candetn ciTe plantain a (firm an c, has veto Diofcoridem 8t veterts omnesdivcrfas fecilTe. Probare id eonantur j ***Mxtn*** **(inquinntr)** ***fimilitn emnmokton jEgipttua, eui iitm e(i cum Nymphea atbaMverfn locil recenfnit, vihtiflatitm diverfa ? Qu*** *em ernrem* ***farricipaHUM Thteihrafio , & /juii/ufdam aUit vtteium.*** **Sed rem alir<rr fe** Labere, 8c hate mera elfe figmenta.fiipra lib-4- cap.io. fatis oftendi ,ubi &Nymphs & lotl ^ o yr[ri] conem addidi,ac oftendi dfverfe *ylnrhn* & Sffiiiffimasdif li planras. Idem de Faba ^gyptra.arojpetafitf diceAion Cyneniacuoi fivc^gyptiutn uora fatis eft plants,eftque ca niia: vulgo colocafia, fivcculcasab ffipyptiisdiciwr.TJc 8c pcrafitcs fatis nota.Teroporis ctailu & #gypiia faba, nondum cognira.refurget. Videade&or *qmt* libroquariodefaba& low ^ $g_{ypt}i_a$ <|j.imiis. Porro cuIcas^gyptLarum, foe cnlocafiumarum eft, cujus hoc capitc memimt Tlteophiaftuj,

PttafiteS floien*.

dijcerunr, quafi K.fdr jpmr, *mtntum btevt,* Tel *cuttaUcirna,* quod folia talemquodammodo figuramrepreI'euient.ct hacde caula Caftcllanis ctiam hodie *Mania* ***dentu8raScnt>Ta,*** **id eft ,** ***CbUmp D, Virginis*** **dicinir.** Et hare de an .ffigyptio , cui lubnedenda eft vul^arii ari Hif^rft. De ari etymo hate Lobelius. ***Qtiinfi i Gncen turn fit*&''<t&r,<}6afifacr«m, itt iniridtfathm, pUbecala iju^baibam Aicnis vtxitat, vidttui agnojene, cxp** ***Uj}i>''> vcrnaeuh, t$ arnamento Artmis ponttfids.*** **Vulgus,f** ***aftnfint,*** **id eft,** ***fenttn facerdstit,*** **vocani, quod**

Piftillura promk na&i fero genitalis cffigieDefcribitur

in JL- lib.*.n'₀nrtᵥ)i|a,,t ^ ^*gt,* *>,^*» w%iW»*^»™*nvJ>»w™»,««ₒjTi^5(Alikod!cev«^-

(»«/»,,, fed hanc foftinnein irrtprobinc 5crjp(O.mii!ora eflc docet uduper ei-

Arum vdlgare.

emu)

rwc \ 7 / /

m eri)L[ₕB *tvlenm iucUtitm.* ***it rjj«i** frtxim*iiju<t ittdi irte&a rjlur.g.* *folia vtr* ad efitmnniuMttir,* **O** *mild f crfe AtcvH** **motl wvr.Hxrc oinnu dc volp;ato DCC /Egyptiu djci [kjOTurr ntti qm an folia (int muho tnajora . maculif-qatctreiuu, ^»^MtaniiqwT^cnlcKjtoncuTule. id radix olrvxnu tnitu,Jine. qu* ncutiqnam atfducuti-culi aCMiltt. Vul^atum arum b'tmeii ddcr.bu Plmius 1,0. 24.cap. id.** *NmqutMai r,itctnmgr,Dn,n Utuu-dwmiiiiiHian hfht, mullet ru/trtm. (£* **JW*** *m**m w,levin. Au* **radi« nijEr*mt«„uₜ,Diofamd«iJb»m. De *gyptn fipcod^n msₖnut** *Vihm* **com-•Dalirc.fcribit.AI,,*[1] - rlamluUtanriara radidt con6dcr«, rliiij;;: vero conidt odorctndc-fcripferit. Dakcamfit :riapit3ₘᵢ|cₗₒrimu; ncmpcJt .i' bjcciniflli('«nda cflfc. HitmafjnaUtti tjua aunua implcitiir; rarra rul^ara St riri^-ja maj..riioli-»*,aut etigut hulbi mj^tntiidinc.Hatdccaura Omfliir. R"tmint!Tragu* vuljpuearum.«rifarumcfle Uioltо-•*'*• Jcripfit , dc quo Dioiiioride* capirc fcqoemi.**

/oninfiru7Ktntjm,fidslitmhujtii noniimihttht. **In!)-bris dc fimpl. mcd. anfari vote uticur; »V'™»'^'«<9[ᴵᶠt &< i-a .«»» « aᵗ > , Kj e*^«i Ь-jt(S(*X" *" f'H(!^* > '^ 3 •'•*" wr^ii/ji^-njji,** *jtnfirum tnulte mimutif *rt,* **raJ'tf"** *tnjgnitude rtivxhtbtt, mutw vrro teeft 4cnut, \n £'* **g) pro na fci fc ritijt. Hoc tie c D iof irondes, nee V eicrum tiairpjjmtradiditjfidiiium efle piuo. Nihi) de srtdc Hoc Alpinui, nihil Bcllonrus. c*ter ique qd /£gy|tum pcrlultrarunt. Grind is alirx magriitti^inem implere ltd iiiterLaudorc^oiiv* Biagrniudincdelcn!tant** *lit* **4r*,** *nafcttur in m4tu>mb:it, culUfi fcjt, n{ttfjureojHetnhnl>ct, ^itanirum yuidiimlachufitrn VBCAit.* **Ad liundocutn Uaitca^p'''*''** *i-tgo,* **inqtiic.** *cttix dit3rutn.Cj>ltt**Ucuinti£cr*t ?!»>titt, ttnaifive*tif.trtim tvc*ii,f$/luzm.vn .trtzbuj* /jatquccaltx dtcttur, ciheiidttogenet.Jftjtmt. Aitjituinrjheein* **"»-** *Citxwifiitjftariirrar, que&rjui frulim aUit tbAutftvt membiMtfo.* **Aritarum** *t»* **plant.i eft.Ci^os fijiuram adJi* elimiti.*ro minprcft.fadictmtjui: olin ferr niap''''''''' re. Folio** *elk* **hedcracro, Utti, ammtnato; fcd mulco (jiurriariminore ; caulicuiusejus renuis Sc e«iiij erti vagio»fiveinvolucrnmprviim, pidslJusciipiiusin-m g r p j f c c n s r d i cjndnia, tbfina ari, iea miwf. _**

AiiTarum latifoliuro.

tienbui *atilari* **, ariqiie videtu lector Phyropuacem Rjuhim**

t radiccm cibo inepcim mcdicifquf (« ' tumtoromwlim, »"H'ᴵᴸ > * >«-"pm*uus. M— Dracunculipluraeffegenera, vel lalfem pr*wr sliud, dcin arutn i-ocari. Si cur dracuncului ^ᵘ¡ᶜᵗ*ᴶ^ cjorsm addii. Harccx.iminandapwbisfunt.-Rjo.'''''' inept am inurilcmfjoc cibo iixpit. Conttari

Cfiterum raiicem meffbus effodi JotAmquefruftratim cowcijam, aclinotrajettam, jiccari in umbra , atqueitarecondi oportet. Idem Plinius lib. 24. cap. 16, *Dracunculus quern dixi, hordeo maturefcente effodttur, f*w* crefcente* Hsecfatisoftendunt dracunculi radicem locum incibis habcre. Galenuslibro fecundo de ilimenti,faculcatibus cap.64. incibis dracunculum recipi quidem fcribit, verum non crudum, fed dixum *& *jwiv* **,*,'"£* AV ?»,*) *$? *si t&fy£cu_y (pappxxafofi \&ip» WOT* 2ifo,lbjj_i imp £ -ni£v Jpuu Hujus quoque radicem bis tervc eltxantes, quoad medicamentofum omne depofucrtt, nonnunquam txhibentmand en dam ^ quern admodum &ari.* Nee in ufu folum quocidiano alfumuntur hujus radices, led & in inorbis pe&oris; quod h*?c verbs quae fequuntur docent,

(Quando humores craffi & lentt, qui in Jhorace ac pulmombw habentur, vt ma]ore indigent. 1 heophrafti fentennam probare videtur idem Galenus Lib. de cibis boni & mali iucci cap4.15 *&*Pn ft * ? ?*** *in* ivttf rw ;gvAflJ tavern t pgTHMpsftJi*,«AA« rat ntvgtilht *n c *» i%»pw, *'&> FUttcpoTitfv'/fy*A**&>Brafficajficara& lentcs non tandem cumglunnofis ante ditlis Jucci naturam fortittefuntjed earumjuccus nurofus,t3 dejiciendoalvo *ficaxejt_y ficnt Dacuncuh acernmus &amarijjimus>utrumquearon praftatjfed minus ejficaciter.* Hoc li verum, quis dracunculi radice cruda pro cibo uterccur ? Unicum tancum refugium proDiofcoride, duo effe dracunculi genera,«ic majus in cibis damnari,minusvero recipi.Sed nee hoc controveMia caret. Dicendum iraque Dracunculi radicem non fecusac ari,in quibufdam, terns uci infulisBalearibus,acrimoniam minorem habere,contra in alns fummam.Er hoc an verum fit,non conliar.lllud inquirendum, an plura fine genera. AfferitTheophraftus, cum inquit, *w*xnfiTi2p*>ts>TetovciyY.* — T r u Plinius agnofcic genera loco citato. *Id autem quod Gr<cci dracontion vacantjnflict effigie demonftratum eft mhif Jtis beta* (tale Mathiolusdepingit^lapathocorriparataudorquifquislit, cujus inter nothaexitacdedracontio majore hittcria) *non fine Tlyrfaflorcpurpureo: hoc eft fiWilt aro.Alii radice longa.veluttfignataarticulofaq; rnonItravere^tribus omnino^aultcuhs folia ejus ex aceto decoqui contra fer pent urn iftusjubentes. Jertia demonftratio fun folio majore qua cornus, radice barundtnea, totideyn utafirmabant geniculata nodis, quot haberet annos, totidemqueejfe folia.*——In Diolcoridisnonnulhs codicibyis duo dracunculi genera defenbuntur, majus & minus. Sed an caput hoc de majore legkimum fit,an verb fpurium, inter recentiores non convenic. Qui fpuriutn contend unr, ex Cratevae,vel alterius cujufpiam ienptis perperatextui Diofcoridisadje<5tum, his fere probanrargumentiSjQuod apud Serapionemnon extet:tum quod in utroque tapite, diverfas quidem utcpnque voces, unam tamen eandemque Hiitoriam animadvertere licet. Sienim , inquiunt, fingula expendamus, vix aliud occurret difcrimen, quam quod dracontii folia Diofcorideshederae comparat,• ille veroquilquis fit Japatho. Itemquecolorem frudlus a principio herbaceum agnofcit Diokorides(falfoenim, inquiunr,in Aldinoexemplari, Sc apud Oribafium &>& legicur Q Ille vero anro*hati,* hoc eft, *cmeraceum.* Sed fortarfis Diofcondes ad folii colorem, firmitatem, teyoremquc, ille ad ejus* dem longitudinem refpexit. Qui contrariam defendunc opinionem.his fationibus utuncur j quod in cundis antiquiffimis , & probatiflimiscodicibus utrumque caput legatur,rum quodOribafius ranquam legitimiiiY) agnofcat.Pr?terea non plan^eandem utriufque hiftoriam & medicinam effe, quod qnilibet facile obfervare poteft: Infnper Theophraftum Plmiumque plura dracunculi genera ftatuere , ac Theophraftum quidem dracunculi guoddam genus aron vocari fcribere,quod nomen majus dracunculum obrinereafferitaudtor ille, quifquis ccntexit maj5ris dracunculi hiftoriam ; cum tamen minorem dicat foliis hederaceis,qualia f^ert arum,cui dracunculi folium tribuit Diofcorides, etiam radicem aro fimilem. Vcrifimiliusicaque minns fie vocatum. Hocin nego%io quid dicam, fcribamve,vix fcio;utrague opinio validis fatis eft nixa argumenris Si Dracontii "icon exhibitaH Doftiffimo Mathioloin rcrum cfict natura,(ctenim doiftiores Mathiolum hanceffinxifle,eo praetextu ut doftior videretur.fcribnnc: nos falcem nunquana vidimus) utrumque caput agnoiccrem, legitimum. Idem etiam facerem fi plantam quandarn *cottfpketem*; huic defcriptioni convenienterh. Hanc enim nondum videre licuit. Nam qua>-proxime accedit aro nobis nimis fimihs eft, ac proinde pro ari genere habeo. Aftceps itaque hxreo, nee quam probem opinionem aflirmarequeo. Urnufque interim defcriprionem adferam, acqnideti* de majore prius agam, quod primum locum huic dederit Onbafius. &

tamen fequitur Qribaf.), *sis mx*

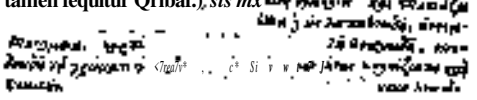

Dracontium majus, alu aron, alii [arum % alii /arum, alii h&raacum, alu biarum, alu aron agrejle> altt typerida vocant Remain lurumen ^nounulii manuanam ^ nonnullifigltalcon,* (Pro his interp. *B^owant colubnna.alii fau~ canam* forte a lacertarumcolorevano. *aliifigingialam.*Nocetle&orhseccor.clula «n Oribafii codicc non reperii'i.) *Nufcitur in umbrofts circafepes; caulem habet Uvem_y refttttm , prope bicubualcm, (3 baciMi crafitudme , draconts wftar verjholorew,* (pro tempore verficolorem) *& purpuxei* maculis abundeiefperjum. folia laptrbifigura, mutuo implicit a* (Connexa & cohzerenria malim^a* lia enim dracunculi majorisfolia , auriw^oxi, fiquideht connexioelt) *frutiumfummocaulcproducitr&cetnofum_9 coloreprirnum quidem cmeracco, fed cum ematuruit, ad croccum &punicewn vergente : radi;cm pragrandem,* rotundam^ *candidam, temtt vejhtamcortice.* Alterum dracunculum his verbisdclcribit JJbawiiii

*Dracunculusfolia fert UedtraceayTnagna , candtdis notatamdiulis*lcaulem vero et1um,duum ait/tiprumyVt>rficotore>n,arignH efjigie, macu* IK refperfumptnpureis, bacult crajfitudtne ifruSus eji in fummo racemofuSyColore primum quidem herbaceo,* (feJJeo) *fed cum ematuruerit, ad crocettm vergentefapore r/iordaxg radix quadanienus rotunda, brdbofa, arofimtlis, tenui ve— fiita cortice. Nafciturin umbrofis circa fepes* £? *maceridim*

Promajoridracunculo viri dodliores oftendunt plantam vuigoferpentariamd:c?hm.Caulem erigirrecftum* tripedalem, craifitudine pollicis, teretem, glabrum levemque, veriicoloribus maculis ,. maxime purpureis confperfum & varium, angui adeo nmilem, ut etiam cauro ex improvifo oblatus anguisefTe credatur. Folia magna & ampla funt, ^ fenis.feprenis, pluribufve fimul ordinal^ conjundlis, quorum (ingulaoblonga funt, & angufta, acuti lapathi foliis fatis fimi.Jia, atlevia & glabra in fummo cmle,verisfine aut »ftatisinitio,involucrum fert foliaceum, longitudinje dodrantali, foris herbaceo, intus vero in punico colore , una enm piftillo (uo nigricantc,qui longn^crairuSj&cornu modoinacutum faftigiatus; cujus feminis ii'icrementodiftenta,diflilicntcque membrana, fructus racemotus uvse inftar patet, primum viridibus, in ma^ritatem pui iceis, vel rubentibusfucciqueplenisbac^sfarftus, in quibus crocati funt durique nuclei. Radii?; niritur perenni,crafla, balbofa.rorundajtenuicortice^r^dutajmagnitudinemedio* cris rriali,muitis candidis capiv^mentis fibrata;cui oculi feuexigui bulbi adnafcuntur.qufi'busmultiplicatur.Bandem hanc placitaalii pro minore dracunculo agnofcunr. ac hujus folia hederaceis comparant, & Diofcoridcm, vel Cratevam, vel fi forte alms Cratevanus fuit, ad indolem & univcrfnm habitum planra? refpexiffe % folio* r unique lae*orem,virorcm,colorem nitidum fuperficiei cpntuliffTe. Alii men judicioredliusfentiunt, qui arum venis albis pro dracuntio minore habeot. Etenim Dio« fcorides capireicqnenti,arum folia dracunculi emitters fcribir, eique radicem fimilem habere; quod hoc eriam capire confirmat. Ari folia hederaceis non diflimilia funt.PI^ntahaec, involucro feu vagina, piftillo, uvaque arofimiliseft; foliis tamen non nigris, fed albicamibus maculis rcfperfis ; qux non ira citb, ut ari percunr 5 led una cum uvis in hyemem ufq_ue perdurant ;

Dracontium majus.

•tiivi (juoqiie minoirarararo, fed ad cmci **indnante** clote tuhent, radu nrm abrimihs ari, **cuxBdi** & b«Jb« **fpede,** fibre*babet adb*renre«b «,;.uj!»«,«,, ft,,, pram ruJiuKota. Pro ari jrmcrc **qnodun >HIK** hjbco pJWKitn. Nam cautum vr» fcm:llim ti ilwi, ,ufn drj|. cuncitlui minor bicu6ililc(n,4inatiteUii)fcr.ridc,fer»r. Dntcvnculi **gam** -trum nKjn **fcribit** Theophnltus. I. dem P h i d Arhrnxum lib.9. <•* j •,>•«?)•„«,».

*riendum Fb*iui>>.iit>"> »W» **titltta** -a*j;el/-*mm~i K<\uad* minor aro fi^jrptia fdrtjilii. a-Itoquin.fimilwfcJ colltndavoi fxtii-rriir.vntri. Plilim Ib ^. cap. iv 1. vfriin CJJ>, 3ll'Cconrwdend.ieruui hi-ft.iria. *JE^yfiut lunc nujcimegt^uh, g*£& **tron,** it qui tittti hJbti Jixiirut.wgnj: turn irntentti /(;(/. Qnidjm* **mkm** *taaitm rfle Hixntint. Gliucur Jjtu Jift.it-*•»(>, *dt/KtimiUmfjlvelhttTijTitirtfrfKun.iMt.-ki nh.]HI 1* <Ut<i' *"> » upptlUvtrunt, tautf* rno **ittcmttam,** in '»• luir. *'.ui>n .} > rnsith<; rfl. ft,t'[f»iinai drjcuniutui von-**tar.** *Njait), mil T4iii;im nitrrini in htituittnrm rctimd.im tuitt. myttoijutn.i •.; rn.ituttimpttjiar.* Drj-*twtculuj fuhutiln"! (3 dmcenu ccnra 'mi mrda, tin At t$ it tttwtert.* Qtin *if! >pf>* Cf-Ti *nr.txcnfjin pufutrt :!ijfrttn-***UmJimm** *Jttrmjntftftvt" t »»'••ienf;»c ttjitnit, nn-*u*\qtttmefftti vit'ui.'"elf*(lngr-n/iJitthermmmftrai, Jtrtnmtru liudibm txtuiert, frimum in ctkit fa-mmarsm fi'ftTtntti, ijuiawn »>* dutnrrffn {$ m cttjurndti /<•»-*'"!' QsWam.mqiiir, eandem edt diicrunt arum/£^y-PJ fu «»8c{[n)cij[,l-g[ujmi«>n£enerr» *ttfp* fint **Ofonn** Cf?*l*»cieumendivcrf*. ca"Ieftorcoucciceptit, TM»»»iGr«ril quibuftt«n iii4«Micwn arcn *vacari.* ^^ealdcnpat«itеirеc.l^«.AIib,oiUndi planwi JiverEis nainmrbttl efffff , akerimque alteriui nomenobi: tic re. Hucnaqnc fefeilitPliniutn, vd«o-*£toie m* c * *q* au h* c h *ib* Jl c. S<<q mr u r Gl auuar UJl i n io. hicdractJiitioulvlvcltrtinarondnit, (diciraus aro* 5C aramj An itaque arum minus draeomion alcemm eit?5edubi caulu bucubiulit? Fone hie pro Dracunno, yelaroplanEaindclcrtplicaDiolcoridisductiaic-AlHD inqmt Mil ice in a run a pp Halle, Dracuntt-jn caulein> <juoil^whieff«.Hipc a(;i)d Hefychi2,/i9'*f>'.s'".r W> ig **^ini«** ^*. Q^iod do aro t^qjitur, lupia ciain'nsj" ; qufiddiilracunLulDfcquitoripra-ierveritaEcmdt.R-a-oicem inquit hai>crc lubturiiain. Albany habctdrMtin-tulus vulgarrSiiiec dracuafs convohni intxlo, led *row"**, *dim. hx*] Jl>->, i'f ;.!. i Græco hoc Plinius haulit , qui dracunculutn arun, fit tabam /•figyptiaul contu"•li'- J'' funralib.if. oftendi. «ii »««*«. «•«/• {• «•«« I B P r ^ * " '

UK™. PoJiremumhie ilraiiuntuloconvenit, wipr iu* plant non«>ngrui(. Eccnimncc colftalw, five arum •^yptiujn, live fab.im.dc qua vetercs, conlidcres.n.ic facuhatcpollet . Soiifaba: >iC»e" nomen eonvtnii. Nein'rj iH*t]lHiu aro vel dracutteiilo nomen hociieW-Caoiem, inquic, var• cratemacolarumferpentesim" uri, uJicem verb capituiii, five adnaris —•>»•"««•" MtiavuI^Mdonaia. Colocafiati-ulgirisd^^f l * « pcij cauli* nuuttqitam Jp.^Jw, id eft. **tepenwMtw** fit. fcdcolore- rirelccntis drluibm. Alioqum aro run""-S:cenim;\)piuus. F/imum *coutieutui* «W»I*»"».

cfef. Qoi **coSre**. w diiftum clt. font dtlonW« cu«I drltcncm ***idem,*** halwt nihil. Vcruw iru KypiJumradJwmfenf^cnulKnond.Tnmikm. todiiisscuM rctatcomparat ftipinos. ivipenci comr'MW* - utl " a m ' ' * ' cattraiitti draconi* tnodo mquir crti drscantuliini; <- an Sgyptri r*l«i*to«fle«de«<w, nual^m ' ' ' t t « d . i U » r«dix chi«. A 5 Ble l*. dr radicem li.mNruJmcm cpuis dracom* halxere inquit.

apofoimc I l ' u d t j P cieridi*piiubusa(umhibereiiall«m. **. cfeobacPlimu*1^'21 cap. J7. M«« i'hrorluaftum non *&?&& ff — ' mm **lib.** » cap. *11* leg" «£' ipqw ai vrl l.ifln«,vel tichorei f;cn^ i ennf** fumarbtrror. Eundcm enim q ltim Th^ vat ordinem- Ap«d hnnc enim gladioli rad fti — feitar " thefcr at , 3

Difcrimenberbarumperfoliajpercaufa. Scytlamanteportasfatamcontritw nejiciaejfe. Dequemrctjfo, & fey Ha. fetuUarede amygdala. \Latum At*

KAw *JfrfvxU, wtnmifatvjSMlt*- -n*Oliorumvcr6difcrimen,magnitudlne,figura-LTgQ′ ± que accipi debet. Etenim albuco folwm prx- longum, anguftum y lentumque leviter; fcylte la- enfis unde&homenherbnfi turneft. Cofiffcratnciarundinaeumpoti eft.Natciflbangnltam, frequens,&pihgue.Bulbis pmnibulque bulbofis valde anguftum, fed proco anguftius. * Caulis aliis omnino nullus, ot aro,quod 1Kandi Potcft, Nonnulla caulemtantamflorisfor- tiunturj ucnarciffus , & ctocum. Aliis nimirum lignofum femen. id eft, figure triquetra, colore atro, debifat, floret perparccs,ut&fcylla. Incipiunt vermisin albuc^gignicur, quiinaliudZ,7S. i volatile floridomqie trauffiguratir, *Quod *Dnkt«.* cum herba florere incipit) erofo ftatim operculo c**pt'i tarn* volat. PeculiareispFXcxterislevibuscauliumge- quoniamcumangulto corporefit, in ramulosTuperncfpargatur. P

ftumincineremanditur,&fcmentorrefaaumv»e/e fui eft. Sed radix tufa com ficu in ufumaximeom- jiium venit, & vtilitatis plurimum aotore Heflodo *'?t'» * prxbet. t Omnia igiturcapitata,radicevivacial onajoreminmodumfentiuntur: fcdpra-cipuefcyl- *tiaauequ** qusfufpenfa vivere pofl''it,8cquidem aendosicrvare,utpomapunica, f detractopcai- culo. Et facorumnonnulUceicrius * apud cam ^crminant. Tmditur&antcporwf-om, reme- dio effc contra efficiorum mwam. Omniabfcd vnivcrlim proveniunt, ut ctiam caepst, & allia. Getmen ctertim ab radice latcrale producunt. **SctlUim** Nonnulla etiam efemine idem hoc evidentiffime *IF*>* Scd bulbo peculiare dacur, quod non fcmi- fed partim anno primo, gemam ergo , Gverumfic , kommunecumalijshabetur. *lategia,* Nccnon & illud fortaife commune eft, qaanquam non multis, mirutn tan&n quod in fcylla *, nar- ciffoqae evenic. Oteronin cnim tarn recehsfa- torum) quam regerminantiuro, fuo tcmpore prirao t foliumoritur. EJSTt nalciflli quxk ut ftors tatcum bralis jmlusexit; Scylke ^utem caulis per ie prius» tnmflosexeO emergens infidct,eadcmque tiorum proventus ter* nosottemlin quorum primus tenipus tarandipri- mum fignificarc vidccur. Sccundus medium: ter- tiuS noviffii nmr,. Quor enim hierint ilti, tot idem & * arandi rcmpora ferine occurrunc. Sed cum

propriumhabet, ucdixunns. Ncquefrcctumconfpicuum paric : fciipfeflosunicLsmcauledefinirr & cum t reflarcfdt, rune folia exeunt- Ergo, prse carrcrts qu idem plant is , hxtatnbopceulbria dixeris. Pra: iitis vcr6 qiueaure foliorum & caulium ortum floterc incipiunc: quod iphyum, & a"* qusdam ex coronariis facerc putantur. Acquc cciam inrcr arbores amygdala potiifimum > aut fola. Peculiare hoc fir , qaod ca quidem 5 vel cumflorcfotiom t quoque promunri vcJ paolo^gjj, poll ; uc deqaibufdainambiguumiic > quxriqu*^rt«iu* Tolear. In his aucemcxalteroquafiprincipiop^f*"""*" dire viderur , cum proptcr dierain mulccudinctn i turn quod antequam flosj aut etiara caU" lis torus fcnu:ric , gcrminare incipiant, Germiatiovcro prior fcy]he,po(terior • nardfl'- £' folium is large emim'c, & radix iffa parva nequiqu.imeft j quanquam non magna. Figuration abfimilisbulbo,vcrum nonftpamaw. H^cigirur qjo pado fe habeanr., contemplari non ab re dt.

Theid, Itgc a.\\tz nt a-iuiaftCba • uflw.

.i^ifti'op. ***tlttrttijuietumfiuBumfert.*** *Httu'ifo. tridTB* moJi in m»/*i» *invent**: priorm jutem inpaucit. IHW ivi form tmttnn , nulb fiibfeguentt frstiit.* £(

jiif virj «cw *ftuMfMi; p to tit, q'ut ciatem£cr>ini . frutlum Q"*rt ftjfimi tt>-falutnt£!,itpkirijlo7hniti* rw, .pi 3 «>»K B«J *fpo[uit.*

txtmpti: Sfttpatt. U Prime Mmurfe^ *(A»W q U id i ft i d In Secunde eft Nattiffut ; cui cauhi eft . fed in . in Terrm ,yXd..guiJbiber.tjii!,<itcau!cm.AtviTttm} exeirpU viTij]ttnr,itHfut interJ'tfe JijJiJtntu. Irit tnimjiertm ttmtttrnftTt, nulls, nt iicebfni* , txnpienit frnct-t. At Xtpbivn, qua ?j} fp-ithuti 'atidj, fruHumftrt fbjtJtorcin^PriticTtA non irnriti bul!>.iCia, vtlftuHutftt vrl p rtmvttitnt: tjutfpe Rulbut efiulemus ncurrum.*

verum Qtiicn nQjlnltfiiB vtTit.H.tnqatJcmtH ctdn **<rff-**

fin. *^{mtfa:M*tc*nfa*f.*

ivt: cum iTffcit, tbit. VUmum tjm nitut'

Theodorus detracto pedic

nafcunmr. ^'

lisfeorfuuijnoi inlidcntcmflorcmconcinsns.

ei<infimuttumfit>rtiAlefdt, Pcjl ,U iitnm,n»T>pefitii niitMiife'in edamuf.

jirw. *C-tttrtim quenudm^uoi antt ftlu font ^""" fiio. Antt mittm qua rjiantfloi txtrt ptffid id fcio. Et Antygith excrnptum Cum app""* .*

IOANXIS BOD^EI A STAPEL N'OTJE ET COMMENTARIOS.

HOccipicede fbliorutricaiiliDtntjiapirdifrerentMj, adJiitiJt: qu*dam tie ifpbodelo. (cylU, &crnto, necr >n»my,;dala, ceieriIqui arbfinbasl Defoliorum nine li'pr-ililiroprimopliiradixit.Diffcrctitinignurc;tduaj,mi^nuuairn;in J; fijjur»m.Folucnimilia Ur?,angufta **uk.Sk** tna^na (jikiUm & parva,ob!ort;a nonnulla, rotutidaque.tt hatjinsfftiicuiiiiiiiidiffciieiitije; Fie uradifff runt jilUcrtimo.'ifntî^iira, arundinis alia, «] cucomeris&caya Hm^tocumPlit'iushijferfe verbiilib 21.cap I'- rtfcM^lir. *Cftrrjrjaficm^enmfetit Jiffervnt. Afphaitlm oalangum {£ jngnjiurn htbttMyti*Uium & irnflifatf, gUdmliu fimilt ntviiHi.* Arunmnii fi'^ura indis folium clll- mquit Theuphraftus, cujus hiftofijin hoc loco ciwrraliinn»: Iris txvntn al> arcui ctciifti, (imilitudinc-ccitc DiL'fcnri(lc& Plinio accepit. P*°!c. lib. cap. 1i.1Vt^" ^'"" »"'•e?'''' .'*** ''Fix'**

\"*t*ni* *Irtt i cakftu trcut ftmiluaiint nomen ebtinmt.* Kiem Plinintlil,.x«i.rap.vt.*Ftorttdiverjtcohritfptcie,* ™' *cxl'i'» i* mil *ii* noiwi. Spurn plots tiomin* *t* ft' Ui«"iauftore habec. Hie illytin di^am fcribit.quod tafte Diofcoride & Theophrafto in Illyride, five Slavonia optima proveniat. Thelpide car d ita fit, me fugit. Vtri doctiores legendum contendant Jamilla, uti in Aldino exeiice legitur, à fame, fenre, calfacio. Quo iris polles facultate. Alii alia corrigunt. Romani enim conlecrarunem dixerunt j quod in Uci is, purificitionis

Mura,ciu»cfre|urLiS.O-©"i-fOM^tNr^ry)y'»,f*'iJ quod **cikflu** arcus fperfB Be modo floreac'j*"-:'! ^ arcutc«lcitis figuran). (lhaumantiasemmf^1'- arcus cœlcftis)uti &hujus naturam fint admirati. non quod alv uto mo

raa , obtmiat, fed m«imt quod ammam a VHIIJ '" **&-** enspurcarecrtderetur. Gladioluseciam dicuu'-r tnilitudine quam folia.cum platiiojo habenc. *x** •«, quodflorcsliliofo)'3 «l«mo feu arundini fei't. Glofl* medic*"pf **t>V«W^•"** iw*>fo»e"^

ci borbari »«•'"" "*'" voc aront.- Pclagonius ti'Pf(tf_ lib. t. eap. 1'".- V« ***.(«% Ti V ' ^ ^ ^ S s J i i W i

diotii,,relibram.Li!i5cQ;leftcrc<:eiitioribust1i'" • lii fieura colorifq;va»ecate,quj; in ftirib'i'scor7 nPri?. Hec lucis pltirimii praibcnr hifWl* dc H ^ ' ^ tarum, de quo alibi, Msncacur d!ca[u»'i'nic'}??

l i c a J e g e n d um **d eire*JJg**

amnem,reste Nicandro,nascatur. Erant virii qui inm **v> didiam arbitr.mtur.fiquideni i"*8,"* tud nomen haber.Arhcr^us ILxtr. ^i»i« j ^'"'OJTF1U*

ftoremiridiilupunnvocari Icrthitlauod lup ™r»l»,5li **nriWi Hnfin**

Hefichium, vel *letfa* reftituendum vir dodhflinus contendic. Hieriscurdicarur.fupra expofui. Deiridefparfimpluribus locis Theophrattus agit, qu« ut melius intelligantur, hiftoriamex Diofcondepraemittam, qui luculenti/fimc hanc plantam depinxit. V* ~

'ft lwl *sw/A« SN^AAvA«,fOT<ptt9i4,iro<K'/«; £ >& W« «i^«,

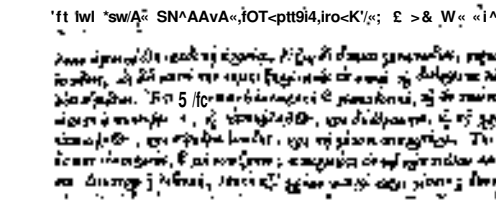

TVI li-n yivisTBci. U eit, lecundum Ruellii iritcrpretationem iru *fok-ftrt gladioli Jed majorajatsora i3 pinguiora :ftores wcauleaquahbu* inter feffacus dijlant*, i»c«rvi, -yarn : *fujitiderq candidi,fdknte*s, *lutet>purpurei7 aut cccrulei ci' cuTriJyicinmuj*, ^//a *diverfi color is fpccte*, jtftf*darn ccelcflis arctu w.ago reprafentanvidetur indices fub}acent gentctifat* i dune, odorata ,qu≤efrujiattm di£tft*9 in umUraficantur & trajtEt* lino reconduntur. Melior eft lUtrica,, <S Macedomca*, £2 *inter has laudatiflimaqua pumilafdre & den fa conttat r a dice, frangenn contumax, fubruffo colore*, gw/?w tfrw^ro, *odore perquam fynccio, ita ut nullum f r orj in Jit urn redolent* : ^«.£ i«w *tunditur ftternut amenta movzt. Secundum locum babet Afrtcana, can* dicansguftuque amara. *Teredines cum vetujtatefentwnt, tune tamen odor at tores reddi folent.* Theophraltus hoc cap.x 11. irim folio conftare arundinaceoIcribit: Diofeorides gladiolo comparac, fed majus , Janus, 6c pinguiusinqusr clFe lAcrqaereil^.Nam gladioii & arundmis forinam habct ins,ad arundinis ramen ma^is accedic. PJinius2ib.27-cap 12. medion folnsdcfcribit iridis fativae: fed quid medion Plinu fit, lub judice lis haeret. Qualem ferae caule irisnon docet Diolcorides. Theophraltus loco citato albucum, five haltulam regiam semularc ait, led duriorcm ac msnorem effe. Flores, in* quit Diofcorides, gent *vm'Kcwxiujn caule>* vel, ut in aliis codicibuslegitur, *»>fai7riKcu,xa*y *m fummitate cujufque caulis.* HancledionemlequiturOnbafius, quod autopfia teftatur. Flores *hos <s>jyMijXci,i7n>t&p7n]* 5c *mxlx** inquit; itac regioneinter fe collocacos, uttfbimucuo relpondeant, reflexosac varios. n«c^'A^A«6 dicuntur recia paribns fnachsin ahum furgentes flores,cauleive. Hoc enim , *R* Huclidi credimus, lineis quas parallelas dicunt, prxcipue competit- Nee alio pertinet ea vox, quam ut fignificetur> non temere, neque in latera, aliarum plantarum modo caules iridis fpargi, *(cd* in altum, nullo inter (e concurfu fcrri, & flores in his ita difponi, ne alter alterum impellat, fimiilque concurrat. n«/*/A* *varios* inquit elfe flores. Quaeri lbleran diverli hi colores, in uno eodemque,diveriis tamen parribus, an plu^ribus ac diverfis floribus debeant cotifpici. l?traque opinio habet fuosautores, argumentisque confirmatur. Ac prior fententia hac nititur ratione , quod Diofcorides fubjungit A> — % v/?;atqueadeb propter hanc varietatem fa^um eft , ut ipfa planta lridi caeleffti affimilata fuerit. Hoc ipfum eriawmnuir Plmius lib. 21. cap. 7. *Floret iris diverfi colonsfpecie, ficut arcus* err. *lefti unde & nomen.* Ergo, inquiunt,particular acCIpitur pro parrim, feu aliqua ex parte, vel quadantenus. Qui alteram defendunt opinionem partim braiavoli utuntur au^oritate, qui h^c de iride fcribit. *Jns veto a niultit coioribw nuncupatur.qui v*el tn totaffecie,vel in utioflorefunt.fluum veto annts elapfis cum ttlujinjjimo AU phonfo,duce noftro.in llltrico tffcm, irim f lures colons habentem qutfivi, &tnveni.Erant quidem in diverfismdividui.variiy-tn altquibm candidt.m aliis palltdi, in aliis lutei^ in diverfispurpuret\ut plunmuvn veto ccerulet videbantur. ''Erat autentHinw* 0 *idemfios variis colortbm infignitiH? ut inde arbitratefim , trim diet non ob diverfitatem coloris in fpecie, fed in ihdividuo:tamen fpecies non ex floribus, fed ex radicibus difttnguuntur. Alia enim ruffum color em habet, alt4 candicantem.Lybica h#c eft, pritna illynca,ac colorum diverfitas non eft tn fummitate florin ,fed in mfimM parte.* Hadtenus Brafavolns. Alio etiam argumento utuntur • quodGrarci barbariin'm illynca albamfcribant.Gloflfe medic* *l&u ix*v&*»* T» «t*w9«ef$_M$v, T»*Kvnj*. Contra Neophytuslllyncam Irim purpuream inquit, V* «»ueifti&j/^irS *w»{4>vtS*ei9*-* Subfcriboopimoni Mefues, quihb.iecundo fimpl.Iridis^nquit^u* funr fpcriciJEft enim quae florem habet purpisrfeum, habentemgradationemdiverfitatisin purpureitate, ficut habet arcui terrorist propter hoc vocatus eft iris. Eft & alius,cujus, flos eft albus. Concedo nomen accepiffe quod in uno eodemque flore,diyerfis tamep partibus reperiantur colores yarn; tamen non putanm.Diolcoridem defcribere iridis quoddam genus, in quo hi omnes reperian* tur coloresj fed menrem ejus die, varios colores quandoque m diverfis, quandoque in uno confpici flore. *bed* parum intereitj quam lequamur opinionem *i* fiquidem omnes eundem practtant ufum, nee radix cui colore vario, quam cui unico coloreflos.praeftantior eft. Utraque iris in Illyria nafcitur & provenit.Videamus coloresquos recenieiDiolcorides:alius albus,aliuspallensl In Gra?co codice *»z&* legitur j quod cur interpretum quis viridem verrerit.non video.Nam ^ i j color eft^z luteo albicans, aut pallefcens,ut ex Athenaeo probatur, cum fcribit , *%gapcc$'ocoi7u> ipv* >»ffKf v^gov pallejeens Corpus fit eorun^ qui cibo abflinent.* Idem ex Hippocratc lib. i. prognoft.probatur, cum *»ftotpAiQ*yv ,funejlum* elfe fcribit. Pallere *6c* livefcere palpebras obfervavi viridesheri, non vidi.Nigros inquit efle. Quidamcum viderent non reperiri nigras irides(nec tales dantur *Ao»* res) *pfa»* *pro pfaetvec,* lubftituerunt. Sed fupra quid vox^iA^botanicis,fignificet,dixi:hoctaitumaddovulgatamJedionem,nempe^iAfler«, fervandam. Earn enim fecutuseftOnbafius., qui omnia quam fideli/fime er Diofcoride tranferipfit. Qu«ri poflet,quae caufa fit,cur nigros non det natura flores *?* Caufam hanc dant, quod Mgrum in craiTa fubftantia omnino fit, contra flos e tenuufimo plants fiat fucco. De colore purpureo pauca hac occafione dicenda. Purpureum veteres ponunt, vel pro colore purpureo, qui duplex eft, ut mox dicam; vel pro vivaci, cxcdlentique. Id quod probatu non difficile eft. Apud Marcum Euangeliftam cap. xv. verf. xvil« deSalvatore noftro (criptuweft, milites Domino noftro indmtfe veftetn purpuream, ^ <*M*nv wo, mtfvoy>. Idem apud Ioannem cap. xlx. verf. n. *HSH'^-7iovynflvp'tfe'****01'* ''vTM. *Etpalltopurpureoinduerunt ilium.* Qnid purpureum (ignificet, exponit Lucas, cap. xxiii verf. xi. «tc7Kf J.>V7'' ^ i *ipvhs avt,»Tis vpc^ Tvvf& mv CZVV*, *H& ifi*uifa9 48&tp<iix»>l&im x^pv&v; — Hero*des auttut cum militibusfujs, cum eum pro nibilo habuiffet% 13 tllvjiijfet, amttlum veftefplendida, umifit ad Vilatum.* Hie *i*TM>p<Pt>eSp,x*u*{'>exponh.Qmd* clarius,quam **{-<f>vp2f* profflendido, *venufto eleganti,* quandoque accipiendum ? Id ex Nonno probatur, cum locum citatum divi Ioannis in hunc fenfum reddic*

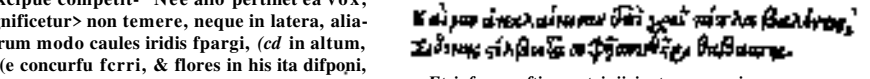

Et ipfum veftiverunt injicientes corpori
Indumenta fulgentia,elegantifidonii martsfcintilla.

Idem eodem cap. verf. xxi ix. ubi Iuculenter vcftem Domini noftri defcribit,

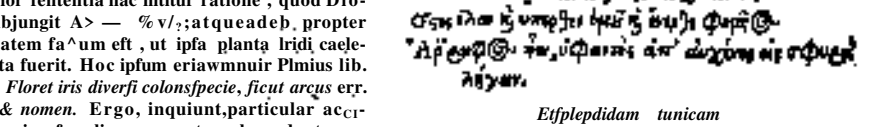

Etfplepdidam tunicam
*Qua tot a & in fuptriore fimul, (ginferior eptrMg** fiatoru d collo *

Ad malleolos dejmensinfutilis erat context.

AnacreonPoeta Venerem;^!;^ vocavit, quodeffet fplendida.venufta. Hoc etian; fenfu apud ipfum legitur Diofcoridem, uticap.xcix. de bitumine. *''En* 5 wpAii j *Tvo^vyeifoi*^**TM'* , *probatur purpura modo JpUndent** Purpureum bitumen videre nondum licuit;fplendens ac nigrum, ex donoampliifimi viri Petride Graef ex Indea cum reverfus effet, accepijquod ipfe ad mare mortuum collegit. Atrum efle bitumen, non tanrum Virgilius,fed etiamTacitus facis perfpicuo docent.Quod maius, proipfo colore nigrojveteresw/ef^'habuere.lliadj 1A«& *9tQ''&& * «« T*». Cootra latiuus Poeta pallidam dixit mortem. Idem Poeta purpureum colorem vocac vivacitatem & gratiam, qu* in unoquoque Ue reperiture colore. lib. iv. Od. i.

Jewpefttvuiindomo
fauli pmpurei alts oloribm
Qommeffabtre maximi.

Olores prater nivdam albedinem habenc venuftatem fplendoris, qua oculos & animam obledtant, Hanc ob caufam idem Poeca falem, purpureum dixit.

Hicfalepufrpureoyvtvaque nitentia lympba.

jMaro nivem eo donavit epithetho.

Carminapurpurea, candidioranivc.

Idem lib,i.Georg.

Et pro purpureo pccnas dat fcylla capillo.

FuriusapudGellium.

Vtfulica ipfa levis volitatfuper aquoraclajfis,
Spiritus eurorum virides dumpurpurat undas.

Hicpurpurat, fie interpretatar Gellius, ut idem fit *quod nitejberefacit.* Cicero in Academ. quaeftionibus. Mare dicit eflecreruleum; fed quando remis agitur, effe purpureum. In promptu ratio eft.quod aqua commota, ex ilia parre luminis aliquid,quo antea carebat, recipit, & ita Illuminata hoc nomcn fortitur. Auiftor Vitruvius purpuras *(de* teftacea animalcula loquiturjpro foli proprietate, alium atque alium habere colorem, & apud Tynraquidem rubrum,circaAfricamautem puniceum fucc emittere, quo & purpura tingitur.quam vioiaceā appellant, Cornelius *Ne\>o$,mejuvcne vioiacea purpurea vigebat* Finem ut faciam,ipfe Servius purpureum; pulchrum & floridum vocari *dicit.* Ad hunc Virgilii locum

o *Namque ipfe decor am*
C&fariem natogenitnx, lumenquejuventa
Purpureum, (S Utos oculis affiarat honores.

Ut probabilem fuam faciat opmionc, citat Horatii verfos jam cicatcs, qui purpureum colorem pro fplendido, pulchroque fumi fatis innuit in; rtc Poecica.

Incepttsgravibii Sy pkrumque & magnaprofejjls
Purpureus late quifplendeat, units £$ alter
AJfuttur pannus.

Quod Homerus in hymnis *ay*h ofy**, Catullus purpureum ramum verrir.

Candida purpuren ramis intexerat ora. Sic ColumelU,
Frondes purpurat auro.

Veteres colorem purpureuin,Bclge dpnttofljli vocanr. Color hie non uni tantum attribuitur, fed pluribus & fortafle omnibus. Cbermefinum enim dicunt, rubrum, purpureum, incarnatum, violaceum, & non dio eft, quod cbcranefium, alho & nitidi colore fit accebucum in pannis & fericis,Ad iridem revertamur. Hujus florem purpureum dicit Diofcorides. Color purpurcns,ut diti, duplex eft, quod fie docet auftor libelli de colbribus, Ariftoteljactnbucidp. *ii*.ubiinquit.*X*£«&*>«TVX»< W'*

aeris purpura fit ex pauciore nigredinc cum copiofo rubedine, maris purpura excxruleo & rubrofit.Colorhicviolacemdicitur, quern faepiffimfc Diofcorides *wefv&Sf* vocac lib. iv.cap.cxxi i.ubi violae florem **•?-^er&winquit.Itactiam eodem librocap.cxx.aftcrisactici florem purpurco colore defcribic; qui codem colore eft Ita cum irim purpureum habere florem fcribic, intelligit violaccnm.Nigrumenim vocat faturato colore florem , *five* cui multum rnbtrdiniscinn paucanifjredine Caeruleus-quis.color notus, acrcum vulgo vocant. *EK* haec de flore vercres obfervarunt;nifi quod Theoph. lib.vi.hift.,capteultimo irim aftareflorere dicat. Recrntiores iridis florem nocftu hiar/e & foliscontacfhi contr4h*'dicunt;rationetnaddunt,jfiiod interiores finusamittunt humorcm.quem fol erfrahir^quare contrahuntur,eundemque a noilurno rore recipiunt.E(tq;cacaufa cur nodu laxentur, Sed ha^rin florc iridis noiidum obfervare licuit; nee vera pjfjfo, fiquidem iridis flos rarius wnius diei fpacin excedit. De femine nihil veteres. Non defunr etiam ex recencioribus, qui femen ferrc negent. CumrefteDodoneoXobelio.Clufiocxterifqjbotanicis, fcmen ferat in capiculo oblongo, gladioli modo crafflo-^,*rigon.um,rugofiim,fufcum,pifi fere inftar magnum, [illegible] a. Radices Inculenter defcribitDiofcorides, [illegible] iytandemque lineofilo trajici,atque ita recondi [illegible] rum qu^dam in viridi,quaediiin exficcatara-[illegible] O enicu|aca radix eft, dS b terra effodirur; [illegible] *1$ officinac oftendunt, geniculis caret.De-[illegible] l'rp»odore caret recens, contra prob^ exfic-[illegible] Ut d cet Theo P h - li-6.de cauf.ca. 12-[illegible] P*ur ima notatu digna de odore Prae-[illegible] a K a 2 t r. de cauf a Ledlor librum didum adeat.

"o. deodoribus movee de iridis odore quaeftionem; cur,fcilicet, flores & coronamenta^odoris alioquin imbecillioris, procul etiam oleant, iris^eroSC nardus, reliquaque ficca odoramenta multqque v ^ J e- mentiorafepropinquo tantum. Hanc etiam in problematibus tradtat quaeftionem Ariftoteles. Sed & earn ipfam loco citato movere videtur Theophraftus. Ledtorvideatquaeicap. XII. ad finem lib. vi. decaulisannotavi.Pr^ftantiflimam irim Diofcoridesinquit Illyricam & Macedonicam. Theophraftus vero in Illiria,tive Slavonia uti vulgo dicunt, irim meliorem efle, quam inMacedonia,rarionemque Lib.i.decauf.cap.xxviit addit, quod nequelimola.neque pinguis, neqwe lenta, neque glutinofa fit terra illyrica. Hanc loco citato examinabo rationem.Non omnis irisillyrica eft optima,iea ea tantum quae in 111yriae locis a mari remotionbus, leptentrionem verfus nafcitur.Nam qu? prope maritima provenit optima non eft, ut docet Theophraftus lib. ix» cap.vll.Idem Pliniuslib.xxi.cap.vi *v.Laudatiffimatn Illyrico, © ibiquoque non in maritimis, fed infyheslnbi* Drylonis & Naron<c.* Dodtiores Plinii cpdicemdepravatum efle fcribunt, ac pro fylveftribus,paluftnbus reponunt;idque quia Nicander in Theriaca cecinit.

v *Jpf0i n' '*"'"- ^ » - —= .-/-./ft- ^ Q t-*

Irim quam aluit Drili & Naronis ripa.

Ad hunc verfum Scholiaftes, *iAf,« avrpi<ry<S*<J i' »s ^*

&& nv\ iMvpwif fg A ^ w . *Addendum his prtcipi* trw. illyricam. Drilonem nim && naron flupbiiillyricajui V.. &Ubibmsfeparat.Sed* quidvecalocla h«c circafluvios hoseflTefylveitria.Quid?omnia ne loca fluviis vicina paluftria funr, Loca Kfieno & Vahali, Ifateque viana talia non funt? Qnid notius Daventrienribus,quam ea eii^ arenofa & fabulofa.nec non (ylveftria? Demum,an non & paluftria.fylvcftria funr? Mendofus itaque codex non videtur Plinii. praeferrim cum ex 1 hepphraiti ™-*r cauf.fatis colliei poflit,loca hxc non effe P j l u *r M Thraciam pefiima ca de caufa dicat, quou loiooti chracicum nimlo humore fir confertum P™wrea ^p Thcophraftu. marina, quod fir humidior, & e x C r ^ ^ fir! Quomodo iraq; paluftns proban poteft.qn* nc rio^ruribus fcatet cxcrcmcnris. Aura fiquidemi mar sine flocci eft, & lircos facit Iberiflo & aridi. Diofcorides, non nec Theophraftus illyricc isridi[illegible] plura loca pcrcgrin, bain tradunt. Pliniuslococitato duo inquit effe; Illyrica

TJ^S^itoi Pliniivebisununi

Srtromvc examinandam. Primum genus rhaphanina vocari cradic. Qusritur .in Galenus.& Actius genus hoc aftragalitin vocarint. Etenim apudGalenum lib. *C* Warn.ca. i. titulo ad calvefcentes prater setatem fcriP* turn reperio **ivm cL*q>*yi>** (lego, ut dix^, ex Accion xiii.cap.iu. inemplaft. venenator: **r&y*v* lAvfiw j fViri docfliores aftragalitin hanc,& rhaphanitin Plimi car^dem'efle putant, ic aftragaliradicem magnam ir inquit lib. iv. cap.Lxi I- *him 9*yfy<* Hadicerotundarhaphanimodo* pinioninon contradicam,verum irim a efle cum Diofcoridis aftragalo neutlquam concea idque quod Galenus hanc illyricam a quibufdarn vc fcribat (^od nemo de aftragalo fcripfit^ec quifq aftra^alum *in* Ulyriaprovenirefcribat. Quarc:»J hanc aftragalitim * Plinio rhaphanifim didam pj quod radice aliquo modo, falccm plusquam altera, maftragalum>el rhaphanum. Alterum in Phg J verbis no^andum,quod fubriifam nlinus bonam fcriBj cum ipfe lib.xx f .cap.xn.fcrihar. *Iris ruffa* w i M *Candida.* Ethane (enrentiam Diofcoridesprobar; C? *ter hot tpfai*, inquit, *optima, cui den fa radix eft, q»W curtata/fragenti contumax, colore fubfulvo , T Ttim odorata , g'iftt* amariore , odore fineero , qusque J* non redolet, & inter tundendum ftemutamenta ctet. cundum vero quo ad vires locum obtinet Af re alba, guslu amara, veterajcentes teredi* fenttunt; tune tamen odorauores reddi fibfj* Democratesalbam]audar irim, uti lib. *I}** cap.xv. *r\5 «rlMvnit h^i**$<* ficcapraftantis** Mem lib. 8. x -mfipt^xtvxntsuBfiiS.pondufqueparunihoru *Candida* Eodem capiteig *-no',? x y v& lp f*< *W'''*' F dufque pat contufie& albida iridis.* Et quo vulgo ut. iiwr florentina, five Hetrufca alba eft, odoratiifimatar men,acviol* fragrantiam *mulatur. Qu wri Joier rencina an illyrica pr ft«ntior fit.JUynca intus " ^ J J

«ttssalba eft, Illyrici intus & exeus Candida quare o- doratior; calidior. Etenim Gal,lib.iv.fimp.cap.ultimo W c* »yL*« *e*i™Sou xfp* w fat* &p9& 6lP~ I» *quoque enim genere in univerfum, fulva, fiava, rubraque omnia alb is fun t calidiora.Quztno-* brempro diverfitate indicationum, modo Illyrica five fubrufra,modoalba five Florentina,pro ut fcil: medicacnentum volumus vel calidius vel temperantius, melior erit. Alii tamen pugnantia loca citata aliter conciliare malut. Nempe ubi fubruffam laudat Diofcorides,intelligendum de interior e rubedine; ubi albam praefcribit Damocrares, de exteriore albedine explicandum. Nee tamen inde eliciendum volunt,omnem iridemlHyricam fubrufFam foris albam,fed quandam rantum. ApudDiofcoridem legitur>evVti TnK&ng? efle,pro quo apud Oribafium fcribitur *7TV^TI^ fervi dior a* Utrumque cum in iride percipiatur, perinde efTe puto quam fequamur ledlionem. Iridem illyricam bis florere fenbuntnonnulli medici,florentinamfemel. Alias etiam obfervarunt prater didtas difFerecvtias; quod florentina? radix major 8c craflior fit, illyricse minor *c tenuior. San^ GeoponicJV audtorlib.ici. cap.xxii. Illyricam iridem renuiflimam & parvam fcribit, *illyricaparva iS tenuiffima ,plantatur ex reccnribusplantis , lanuario ufque ad Apnlem menfem,* Africanam irim Diofcorides fecundum locum,quo ad vires,obtinereinquit De hac iride plane alirer Galenus lib. i. de antidotiscap.xi i.Toj

c4vofthHi.At vero quod ad iride toertmetjecutfe res habet fi enim ins qua ex magna Libya]lurimum Rowa defertur tllpica comparetur , tantum ipfi cedet, quantum cadaver vivo corpori; norktamen alustn gentibus orta tarn multum ab illyrica degenerare iris yidetur.Hxc fane multum diverfa,& pugnantia.Pro Diofcorideeft quod Theophraftus Thraciam pro peflimac notae iride habeat.Plinuslib.xxi*cap. vii. *Proximain Macedonia longiffima hac {$ candicans © exilis* (exilis & longifiima qui fit, vix video.)*Tertium locum habet Africana, amphjfima tnter omnestS guftu amanffima.* Et haec de iride dixiffe fufEcerit; reliqua videat ledor locis citatis.

Caulium tradit differentias.ac quafdam plaikas caulem ferre tantum friuftus caufa, alias floris, alias utriufque gratia. Frucilus,non fioris caufa arum caulem fei re inquit,idquequod ufnm nullum praeftet flos:floris caufa narciffum, & crocum ferre inqmc. Crocum floris caufa caulem producerccuilibet notum^magni enim ufus ftamina ac filamenta crocea* Semen colligi & ad aliquem ufum experi, hadtenus non audivi. Dubitarione non caret, narciffum floris tantum caufa caule emittere. Nam femen qnod gignit,nullnm ufum habere,pr2eter ratione videtur. Hoc concedi poteft,caulem narcifci floris prarcipue caufa, a natura condtaum. Aliis caulis & floris, & fruftus caufa darus;fcylla?,bulbo,gladiolo,& aliis idcirco datum efle, facile concedunt omnes ; de iride in dubium vocann Sed falli eos fupra diximus,. qui irim fru(ftum ferre negent. An bulbusefculeiuus.nec florem,nec frudnm ferat, cap.fequentiexaminah9.

De aſphodelo plura hoc capite habet Theophraſtus, qui ut ea ſtone aſphodeli hiſtoriam enucleatiorem faciat, duplicem volunt, quod ſcilicet duplex ſit ipſa radix, *i mortuortim combuflorum cmere.* Etenim in tumulis veteres afphodelum ferebant, ne deeſſet cibus mortuis, uti Porphyrius in quod^m epigrammate icripturn reliquit,ubi tumulum his verbis inducit, *K*>T?* W *quidemmalvam^afpbodelumque babeo, intusvero mortuum claudo.* Sed hac de re fnpra, ubi verba Hefyodi exponuntur. Latini, ut Plinius ait, haftulam regiam vocant; ijuod dum floret prorfus fceptri regii effigie ^erat. Hac etiam de caufa heroin quidaiti vocarunt. Plinius lib. J12. cap.22.*Afphodelum de clarijjtmis berbatum, quam heroin quidam appellaverunt.* Caulem afphodeli Theophraftus *tivfiww* vocat, lib. i. cap. 7. fi codex mendo non caret. 'Ai^opir plantam quandam efle.qu? in maritimis &terreftribus nafcitur > eodem capite ex Hefychio annotatu eft. Item *'Aitipw* plantam quandam efle quaemanibus velli.ficut linum neceffe habet.'At^^J haec, non videtur abafphodelo plantaefle diverfa, fed eadem. Suidas

*nmhit <t>*Mr4f% iwfJbm id* j *ftJ^*, Antherici* 4rill *Jjrum Sffiigina (Sfaffhica, Hemodotudcnies,ffiHodelifie vocatos[cubit.Sum aute hifraftu cōrumaccs.Czu(a,quo&* tenaciores fint. Et hincadagium natum, de quo fupra. anthencum metere, de iis quat laborem inan^em ac fterilem capjunt.Caulem afphodeli,^a^^diaaff= ftis eft 1'heocriu fcholiaftes eidyll. primo: *d>*

0 Shpigva

**ik& T* fu%vof. Antbericos afphodeli fruSius , erf us folia porrofylvejtrifimiliafuntymajora tamen* {£ *latiora. Caulis Amherixvocatur,cubitaU,aut etiam majoraltitudine-.hoc etiam aJftrttTheophraftus.Negat Apollodorus Doritnfisjtc fai ajpbodeli caulem. Neoptolomus vero ridicule cenfet fie diBoiflondas fpicas.* Multa in his confideratione digna* Anthericum inquit afphodeli fru&uefle, Theophraftus caulem fie vocat,etiam Plinius lib.2i,ca.17.& quid ul« rnriore probatione opus eft?Ipfe Scholialiaftes.Eidyil. j five feptimo,obflfliav caulem afphodeli efle fatetur, >A^« *(Pofohos h Qo-nivyt >nfcei7v<pv?k9f yo xuv^os ttt8ipx<&' Afphode* *lus herba lattfolia,cujus caulis anther icon vocatur.* Hippocrates in coacis praenotion . an o(fa cranii rupta fint nee ne explorat, caule ferula? vel afphodeli, denribus impofito , & mandere juffo. *TO* JE *^pivpv* 7np&9 tppwytv i *>

ini$vi&» & offa de quibus fraftafint nee ne ambigitur, fie difcernas ,Ji afphodeli caulem in utramq^ maxxllam mandi* candam* <?*W>tten.r,Folia,inquit idem Scholiaftcs,habere porro fylveftri latiora ac majora. Plinius loco citato, *Theophraftus,&fere Graci,princepfque Pythagoras caulem ejus ctfbttalem, & fape duorum cubitorum^ foltisporrojylveftrisyanthericon vocavere-3E{adicem verojd eft bulbos af* phodelon.nofiri illud albucttm vocant,& afphodelon haslu~ lam regtam.Quod* folia porro fimilia habet veruttl quide fed majora 6c latiora e(fe,pra>ter veritatem eft.Caulem fcholiaftes *xi$ii& vocari afTerit j atque hxc Theophraftum fcribere ait.Theophraftus,caulem ut jam fscpe didum, *citlipiKtf* vocat, ubi «>0f^ vocatum referar, me fugat.ReAc'Apollodorus fie negat appellarutn caulem, Nam fi Hefychio credimus, (Suidas enim ab Herodoto caulem fie dictum fcribitOantherix planta quf dam eft> & afphodeli femen fignificat five frudu Videat ledkor qu^ fupra !• i.c7.diximiis.lHud non omirtendum,quod Diofcorides «^u(9» florem afphodeli vocare videtur,, cujus verba,ut Theophrafti clariorafiant.fimul exami-

typ <nv& Mv/ttt' Jt£f*a**>&*> AfpbodeluS plan* *taefty plenfque omnibus cognita > foliis magni porri ^ caule vero laviyferente in cacumtneflorem, quernAntbericon appellant. Radicesfubjacent rotunda, teretes yglandibusfirnilesyguftu acres, & calfaciendi vipradita.* Folia inquir, porro magno fimilia habere,Plinius fylveftri comparau Nee malfc:nam illud magnum. Theocriti Scholiaftes no fine errore latiora & majora dixit.Nam.uri Theophra* ftusftatimininitiohujuscapitis, angufta, longa, &leviter lenta dixit, qualia autopfia efle docet. Nee folia haecin caule habet; fed humi jacent,ftatimque abradice exeunt, utobfervavit Theophraftus lib. I. cap«xvi* Caulem levem inquit Diofcorides; Theophraftus hot? capite comparat iridi, fed iridis minorem & dwrioretn efle inquit.Supra libro ^i.cap. 11 .ferulaceum effed jxit. Redlius iridi comparatutj ferulaceus dici nequit: geniculis enim caret- Sed fofte id fecit,quod circa fineih fit ramofus, durus,& lignc>fu&,fiatque (ub finem aeftatis inftar ferul^.Et haec caufa cur Hippocrates prsefcripfit aj explorandum,an cranium fit fradtum. Nicander cervicisinftar defcribit.

VH fi *trquihcu* MV *vowttvlU (&%•** i. Ec viridem af. phocfelum longa cervice decorum. Notat Scholiaftes in quibufdarh exemplaribuslegi «ro>.v«t;^««,ideoque cervicis inftar Inrerpres reddidir. Vulgata magis arridet lectio, quod magni fit. Afphodelum magnum caulem cubitalem aut majorem inquit fcholiaftes Theocriti. Illud peculiar hhaberenorat Theophraftus,quod ritlevis, ac angufto corpore in ramulos fuperne fpargatur. Ex quibus colligo,non vulgatain haftula regiam ipf urn noviffe* fed rauemofamClufii, qu« in horto noftro quotannis floret.Aliud peculiare de eadem fcribit afphodelo,quod in albuco,five antherico vermis gignatur,eumq-in aliud aliquod animalculum volatile floridumque rransfieurctun Nee vermiculum hunc, ncc animalculum h(x:un*

gmrn obferiraFJ.emmfi qttottnuis p|ara noilro in horto florcant afphoddi penera. D^[T. Gazsfermein hunc murari fcnbt^cum florere incipit.Nobis verifimilius videtur, hancmaratioiremficri cnmarcfcttc incipit, ut GrKiwcodei h«bet. In cacamine fbrem eariaac/cribitpioreorides, cumque vocari Amhericon. Sic dici •rphode!t«ulcm [mj luperque j , m probaFtm''s. Hac dc csula DiAifT. Saracenus *i,l,um,\^i,tt,tt* referendum puiar. non *»A* «',*®..ut pnma frontevidtftur,Ted ad ««f^.HiiiCquo minus fuWc(ib*:n feHtcnitac.prohtbcnrverfui Nicandri in Th«tiacis, qui contra Thtophriftiam aliofquc Grsros *m>li,,^t,* Hwcm, feu pniius •^-Ji vocar. Verrojboemodorcb-tbcM.

A Mo 7i vac AH'«r u*ty iy *t «'* Si.cy

Ad hunc locum **ScfcoHifte***,

. in.m xmi t

*iya** iw. -'"if jr

MJMPIWT

tfokiitlu qucjptClmttdcJim CJI tmt iitfiura, quip iu-fhctrtthit/tat jitntn: i> tnvn*ijuunnn *jloitt.Velproptet i ibft flnntie/jic vectrur. C^ttiftn vocJt c*Lt~»,nl tit,fitprnvrttn tTtttrici -lixtt, pro mt-}&rt. dfttfU iwr*aptt%*fiif,feetltin, NciJI e»iim prriudc J:in tutrnttctdit, ijittrMititt fnmnn gTinumcutltbtf vigii.-t, tut vifwhitrifr.junm.Qiidirn ttgttnr iuipitfta *p$(,titfit mcwnfemen. La\im tmtn difitur itttne rtctpiAtulum writnfiim.tn quit vmuiHfUU Jkmt*.$tpnjioM t'vutt«(in qua dgriceUjetiirta itpaQwit.* Videi Icilor UWMW fluro, *el l(iieamcire, id eft • ea<n p»rt«m mquj florcifirm.

fpicarum faftieio **Smtawt** n«:bt»HorCT. ut Schr>Juftc* **ttbit - tcJpattkulatim , ut lciilj; cuju'titftvjnjma-**deJ«te^[>'''t'lorc4,,ll,rJ,,,e,T>E5tam,,2ltum,,,,,,,,*'' **ttct.uti Scboliiltcs oblcrvavit Dc Icmine nihii Diofcoridds. Tiitofbr.iitiM ortuculatuin pgnere capitulum fcrt!)it,^nod fiott fniieft, id eft H''re iequitor, fieeqnod dt'cilisprimijfli>'iisis , *K* jamtnedirt tlecidertibutfuprntiisquc lefcipirrienrib^tconfiiicicur. inhoccapitoto orbicol.ito ttMntn continet, hcno'utn, trinurtruin, obloletocoloreni^rft (ju'td ipotne etim nrbtailatum cinitdum fefe apcrii, decidit. Had'Cts 1 tieophrattns fupcacjp. iv. ^Nriilulolis JITII , fed Dbfcocidcjlutalcti'.iiii defcribit. Plmitwnsprt IMTI ineptfe toco citno coinparat. *Hfdix,* inqdit, *njp» medic* fimila cp •* titqut ah* mtimnofivT,* ixxt- *Jtmul ct^ttrtntH buibti.* M*thiolus centtfnariiim niimcrum txpc ticedere fcribit. A;quchxc eft ifphridcli ex ve tern in fcriptisdclincttio: Recenti'irej his fcr« verbid dclcribuiit- Scqiur maximcDoaiir. Cluftiim. ttrpote qai primusl heo{>'irafti ifphndelutrt dclcripfitrac in dtfltn^ ando pr* carcris diligcm fati$. *Mutt4,* inqiitt, ftjiw *eb!sn^*fihj, jn^vjit, rriinjrufj, iS vtluticirtaait, fititgvft* fif *lent*, mHCttmtt. C*uttm ntttn.hrin* , Arv™j, *fatufaultm ,imerdunim rum-tie I ftp .-Tie fiflum, quern* mtdiefrttfurfmnvrrgen* da, (XOrttJnt mulitjitlljti.frx falietunfUrei, ethrii in tut kngttudinem /piafi dtttinetifittt (ui atmthttth fietitnet *>'''f:mis dijiint):n tfl , Atiittn /jNtt ftlteln Hamtmbm **tdiUmbtcvp&nttb:ti:fttfttrtdurum,!i^rntfum^ru^afnm,4^ fvm.tS fig'ir* tnijueiT*, tJfti'ils itbituanftrt ,fti rrtf*i emiofn:uiTibai ctflii prjdita,* Cf *oiwiii ptirpuraficatc ttntmciur, quad tlh per nuunntattm dehtfttnte ctdir, P*t*t ferp&rw , IS tnttptt ,%b tmit. HJKIKCJ *h «tne (apitt *>*tnfjtxtunt, cbttxgit, txtgutr n*fisfinnlei,ftJ tnfe-''<^T4jJi»ttt atqutinji'jr^titfifitTittt,fttttifStnt, '•<''tt, ((Bjf,j,,Jf,,,,,,, fiifitts.* ArpluHlelum lheo-rdem PM-

fetnen torrefataum, non bufburn, (cdi*dii:<iii com firt ufui eiffe fcribit ns verfus fupra c>f*f dcirwlvamagnaeipartc crpoiuimut. Illud tamum jtljirndurriiVil *um,* nfCufqLeidc6gtatum fuiffe cibum.qaippeacTein. Scdatrimoniamuc tollercnr, ad* debsnt liciii j nee turn ufque ideii ingratum credo cibum.UIucf prttcrcj jdjicretidunt.cos.ut PljntW'cribir, trtare, qui afphodelum aliinum, ab Heliotta didurn puwnc.qund famcm.fitiinque weetjeuin alia *b bacdi-p f q; UH PHii f q b l-& *Jfp' >°<j'* vcrfa lie (>UL>ta.H;c PHnii funt vcrba 1.& *c>i2,.Jfpr lumibH rjh-h rjuiiUm aiimori jppetlmi fxiftimtivtrt,iJH<>a fiifum arbitior. Eft entt/lfuo ttttnine .tltrutn, «Q'i ffrvt (5 iffittn n-rvrii tnttr marts. Atejue bxc tlpbodrfas* eft rticrani.citjusdiverbs diflerenciirum figuiaj adHiilirnus. Id tameit virk f«ii dwftis minus arriclef ,q«i potwtGaJtni ilphudclu ab Ins dtvctUm. at pro ca blbem «W ibogalu angufti folium mjjus.ftorfhtiscx albovirefccn* b if i l . b l p h J v I b h i m Galeni in quam &Hefiodi,hanc purani drc.eujui «i«n figurSadduiimui. Nam atteratafphoiiclos, pro Diefco ridisSt Tbcophratti *tgaeScegtt.* alterS hate alphoddurn fo]ii^C4ule,fiwibu) capitulilq; refert;i)i(i quod folio (it angtiltiore S: breTiorc,flor!busrarioribas,ejt ferp*rvi* acuminatis foliotis & aJitjuot in media ftamitiibui compjlicis.tolorcexalbovtTcficntibus.Capitut* etiam fc'[1] trianguljfia^fedoblongiora.ijiquibtufemen.qutMj rriquetrum no ffft.Radix Tubed lingu|4ris,biitbolj.Verba Galcni, *tie* afphoddoaudiamits. Sicillclib: n.dcaliment, fatiil j i *fy* ^ *

m Brat it)wni

tjlillxrdJici quciuittnoit ritfimiin.Si I *tupint,Y*rtiut,waxtmx pirumfxi* jmjroru *dcpenit,ifl ef},* i *JsytU dtfcrepjt .KJfcj f\j .ju.i iitm difftntlimc tlmlur.tltfinioi eerie jfyhvdtix lavdiit, otruJiG*u, nee nuU* titilitJt-EquiScnt netriifuefd* tuflicei,qui graffanteftmr, vrx ljuufi ttttmnu in* 4.j *v* Juki, tfiitltn 1,1m ipfim *tii.ftctdtittm btbetttniiaiidi,»tf,*f(iicu^~Piniaiie tjuidi*

Oruichogalum majus.

ipflm tffftnguM ff *laborantibus*
exhibtnr. Ex h icGilent IJCO pjcet Thcophrafturo, veil
G r h d l H e l l i r T l. h f t u e-
nim gljindulolasradicesafphodeloiribuii, quilis ncu-
ti-juiiin fcill* raJi*i"u bulbus.Theoj'hralta nac in par-
re atidiAior rum,ui P"te qui Hcliadi tcmporibus. Gale-
m refpesaa. pradra viiit. SaecuJi! (cilice: tribos.qua-
toor, am quinquc anu'qtiiur G.ileno, litentm Alcian-
t!ri niaTjni *tempare Bar*uic. Galcnus vcro Hadriani 8c
CuiDmJdi temporibos. P«(|if(Sum itaqiicmagis efle
ipfipomit, qnz atpSodulus fuetic HcfcJi- Acecdit
ait n) ptstcr Gilcnum nem-3 tradiJcri t, icilli magni-
tudine, & figura ette afphodelum. Unum eft quod Gale-
num excufare poteft, quod vocem ai*dd/dcrit . Vc-
riim tf farear, nulturn in ratfice afylwddi cum fdlla *R*-
rtii!]r.;J;nrm aniinailrcrEerepofthm. RcftaE ciaminc-
mus. an dc afphodclo quoiUm **fcrlpfcrit** Hdiodm.quae
rwii nifi compliuibuseltxatiunibm eftalcnta rcddt pof-
{ic. DcinJcanhyiciiiitms.iipliodclus, fiiGsJeniafphi}-
ddus.t •rrttmque IViaiinii nottiinii Bownicus *1'Sctit-* De
prinrf queftione primiim, mox tic akcra i idibunus.
Non inqmt.eft vcrilimilc HclicFdu commcnJalTc. Nam
cibum aliquem psratu ficilcm per nialvaoi & afpho-
delum intimaffe videtur. Ex iis quæ fupra diximu scon-
ft.iT, vnjg.uum, filenxgae muluuluj, nccnonmaltis,
niignifqinrqtu]!wribui, cibmn fuilfc; ltdfacitempa-
rato. id eft (implicein. NcinovcterumJUeThcophra-
ftu$,tivc Pl«o. (iveoetcri antiquiffimi Grfci fcripiore$
edoltam quondam ex malvaafphodeioq; piratum f<ri-
bitnt.AdUH ThcuphrafttML.rofam n.liwroajm fitomi-
ximo in iifu fuifTc- Cur ficus atUiti ? nrmpe ur [oflcre-
tur, vet faltrin obtunderetur acrimonia , & anuricudo
qu4pr*^it»*ft.Nrc hyitcintbinaaffihodehu *a* eft,qua
CiiltniisdeJcribu, qtiia bulliumft-rt fcilla multo mino-
rcm, riL-c tunirn.iir icilla pridiu.iiscamarorcm tnani-
frftatnpjrtiRcipr*bi't- A(phodcli genera pluri recen-
lioresobfcrvarunt. rtfpbodclus alia *(l (liceai Lt-dor
«urn P iinio Sc Ioqui jThcof 111.l ft:, fiv c i! ba ramoU.Hanc
£epE r sdiribiM duccntis, aur pluribus ab una enpite de-
ptnJcnssbui **icperiii** f«:bui«. **Eft** Scilba alia non ra-

Afphodelus albus major Lob.

A/piiodelus primus raraofus Clufii.

Afphodeluiluteos,

mofa

mora, RepertnirStiunimnaiisquardam, etiasn purpBrafcerurofiis nviculari&Nec afpboddo caret hortiw natterquaeluteofloreft: radtcc eit. Habct qaidem radice* plares,fad fiiwulMoblqngasac wnues.qur gl»ndjlorje dtci VII poflunt. Foliajecià multo renuiora ferr. ME ni i nere Ta b trna m<! r & <j c t a r, a I phod e I i lure* d *ax* alb* raclicibus ac flonlmj fie fimilis; led foltis brcvioribn$,MnIeqi UIK foliis d o d o. Minima atphoddos pre-

"f"? "TM^Q '.n .1)<J»^* ^'i'Kcnrilf, Pcnini floruit. Tres rt'periiimur, anglica, qusc

q

pin.r AfpWela* folns Sltnlofis, sn ad p CUflimreferrtdrdtK, mtritotjiaertpotdt? Fibrolis fiquitfem, ntnglandulojitconiUc raJicibus; folia hat w i i f t d i i i [i i f tHiinqiic vd ("«, qiluj ilorcufi convdliunt albidi. Qui-

ncntij mincuparunr,lii i h l i i nus. 6 u nid DiofcttitiPJii lcniorem ph»lan-

Ifb. i n. *cap* anti I

«ft»ifJ ftacuifiiSc Marcelt, esarir:qmor.bu»cDdtcibi)t

$t. Pi

nfnur duo autltti, flurefvt mte? Hetnifimitts, wctfurot ;t'ffum,nigTitm ^ddin.idnta iiiiii RfitcuU f-trv, tiuiiB, . it'jctt: fesieit vtrocan-*

!;'i-M vir OoAi(f. *t-'tyy'-ni,* mavult le^ere *;* Lfilinin, Galen am *fvyy'T,fi* inqmt Galanu i,

Eb.Tin, (Jmpj.

tcatu.fMtJi fl'tltuga dtmerfu f q, f c c i s m liclffjic I'imtailib. l-cap.xit pi j^n^i/z/'J*qnilnf^mffuUn^'"'**"" dfi d filiA tiUe *bnfimihi,fimiat mgu.Uit,*

fifdmi.'Stm. nuod.Jenailia' qiiofltiquitor'diintdia: IcmiJ ffracil' , nor, g Oribjfii. Verumiamco

p

ScJ hant p it.-o- . * | p

Vcl /wri*rt»4»«.>" PlmitH. fed »«Wi Jam vcl . Idem eiutn.tii Lrijidtmcnltsfcdbir,«W» «*-

W ' ' ' r . S s n i hiltnusawum cenict, qiurrivis cum tetnporis tracto C(lntra i„[1)rcorrii'irur<ii« ratii*. Vcrifimtie quocjtM e(l,fi»m*^ftierit tmdirtetbiteique toloris. aac pallida, fiibluteaque, ex confeqnenti eolorem quotbmmodo'miitari. Prudenier fatit SafV.onus. Onbafiuj enim i defcoJ n V«mtn :amcn ui fatear, Dalecampii1«aio. N j m T T j : W A i wonitur c a luJeft, Mditu!*.<•" P"'"^- terracrnitur. cobri^iil'^'^ •« be**?"' P^ftril l> "ni,,al V t ? A n ' S ' - tiirTOllrj • -:!iioK|ueiitrVenfiiniImspoftea "lltefffffre. ^ tractlcw pltnW duin flccailiur alWiceti-.Rc • f)"^0^ dura *trcnt ntmTore-(tunrtirjt hnti m in ficeo conITftir. Plan. rarn«tujin ij.ntr.. "<lOTgio»ul(»o oftendunc.HujuiLf^lM Jfcu cieuntjemcdroborwm t«cs *nUt^it fcajiuliK^ in ramulci*<1'ftributui, in quibu* "^irl:l«"cl'(nc, Scdiptruraliiiiofimita irammibui iliqant ennekij,!,, midiij. C«pi^^> {'UCCCJIKJC rotunda, ,, |Mli vi t«ulis fiinilia. Per m«nrt[«em ^ t: famen vcrnin his iii-jrum, "^^ anplf ,r*di-

Nam Diofcorides ramnlos in-

Phalangium ramofum.

*qmth*bm&***mtrcs.* plurefv* inter f<L[diftances flinjui duobin nunquS paociores hmc dIIe alTeril. Huic unus cjulicdiwin (ultimo plorti paJiltoj ramw pronseni

I'haLangium virginianum.

adpingi

nee ftmen dimidiae lentis figura, fed rotundum -y aptius tamen phalangium, quam molii dicitur, feu Diofcoridis, feu Plinii. Nullo enim bulbo, ne quidem nigra radice prseditum. Phalangium virginianum, cujus adpingi curavi iconem foliis,eft gramineis,anguftis palmaribus, nervoiis,acuminatis. VideBauhinumad finem phytopinacis.

Poftqium dixie afphodeli radicem ad plurima utilem, fubjicit omnes plantas, quibus radix capitajta , diuturnioris effe vitx,Poffunt etiam verba Graeca in hunc fenfuni e poni; *plantas omnes qua vit£ long<£v<efiw* conflare radice capitata.* Sed illud haud verum videtur.Nam fcrpyllum, ruta, aliaque funt radice lignofa,8c tamen vitsedidturnioris. Quare, ut dixit Gazae interpretatio maxime arridet. Inter plantas radice capitatas, five bulbolas longtflim* *vizx* fcyllam e(fe inquit. Dequa plura hoc capite refert. Scillae itaque hiftoriam enarrare incipio.

Graeci plantam hanc OX/AAM & *oxvxXon* dixerunt. Veriorern apud 1 b^ophraftum fcriptum CXIAA« puto, quodantiquilfimiGraecific fcribant. Nomen accepit, vel quod inter hanc *6c* marinum teftaceum pifcem , a tunicata fquamarum compa&ili ferie fcyllam VOCHUXII, maxima timilitudo intercedit : vel <WAA,(nomen obtinuit ^n> rS<W/A»I"*T©- , id eft, *ariditate* ; quod in fabuletis marinis, fole retorridis,oriatur j cujulmodifunt in Hilpania, *6c* prope aridae Lufitaniaetefquamaritima. Latini fcillam dicunt, & fquillam, etiam antiquiflimi. PalladiusinMartio, titulodeficu. *Ahqui multun* fro* dejje confirmant (utgenerofiora poma froducat) fi flantam fist divifo fqmlU bulbo interfiturn , jtrtclamque vtneulis collocernui.* Apud Varronem, Palladiomulto antiquiorem, etiam fqmllalegitur liki.cap.vi». *Ahatnmart, Ut fcribit Tbeopbraftus palmas & JqutlLts.* Citat locum Praeceptoris, quilib* i, h ft.cap. VII. reperitur. Paulo tamen alitcr Ma^ifter,^c redbus.Horum exemplo omnibus officinis fquilla nominatur, nee fcillae vox recenlior. Columclla lib.x. *Etfcilla hirfuta fepes nunchorrtda rufco.Et* fie aliisin locis, apud eundem 6c Plinium fenbitur. Planta hxc Graecis etiam *tnti*®* dicitur; quo nomine etiam ltntifcus gaudet. Sed mox plenius de nomine hoc agam. Quodintus in (cilia, tenerumac molle eft, qualiadeps, Hippocrati o-xiAA^*Tipv&fot* dicitur lib. de ulcenbus. *^titons TO v**» r pv\'>fos ittyets i mOw wvf av*a> <&*-n na>, ScilU intern am partern mucofam tertto, © ŕefinampimcum recentiadipeJutlla.De\>ravatusEio-*tiani eft codex , apud quern legitur ™#*& *i *nyOn w pifrrhv,,*,* proquoHenricus Stephanus repofuit TO *v^ahs** Verum locus citatus oftendit T« *pv&fos* legendum Nee fuccum intelligit Hippocrates,fed quod intus quaGadeps eft. *Uricvp, ni**w P**™*I* > *& *tfow^0**

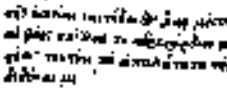

niffur idoneum tfi medium ver*; *fi* **'' ™*cc** **»''' *non admittunt folk tnedullam five corculum , hoc eft tenerrimds ipjius pants, ($ fi ita dicere licet adipem % Cum aqud terete oportet,' & obhmre inde naturam vaccarum.Flos* (cillfArato-[1]^,^ dicitur,*W* verfus atari infra oftendunr.Videat ledor *qux* fopra dicaaiunt.^ctll? quia Diofcoridi nota fans, notas tradidir nullas, plures tradidit Theophraftus fed variis diverfisque in locis. pb.i.ca.vii.fcillam numeral inter caqiwintcrrcftribusvivunt; attameninmari quandoque vivit. Hmc c£pam qmdam nommarunt m^inam- Cap.x. radicem defcribitsubi plures habere radices fcnbit;Cteniimcarnofam & corticofam habcr & qu« ab hacdemittunt. Idem repetit lib v.* i cap.v\ lib: i de caufalib 4. capitatam effe tunicatque habere plures, nee non lentiam.Capitatam habere radice hoc capite docet,in qua quis falfum effe quod fcribit Praeceptor, habere radices Etenim Ariftotcles vel libellorum lib.i-cap. unica radice con

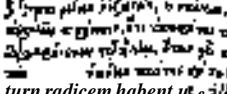

turn radicem habent.u£ ^ j c Jj/0 0yi_{uY} gj exihter prodit propterea quodfubtus dilatatur ofiquenti vero ternforemasts, diflinguitur afoU^ -cumcnimadcamapfulit_h duget ipfam. Idem etiam agnafientes bulbos educit ex infenoreparte. Agnata, fiv* <®*k*<f>vcih** Audor hie non agnofcitproradicibus Contra rheophraftus.Exfingulis enim nova planta oritur. Qui_{n C}n_{a m} fi acuratiusac ftndlius fumamus,fibr« adhxrenres radices funt.Sedin lib. de cauhs.de h^c quxftione agam. Multa plura funt examinanda in verbisaudoris citati, qua: non funt bujusloci. Illud tantumaddamj faMum effe quod loibatfolam latitudmem acquirere.Non enim feffihs fcilla , fed globofa ac turbmata potius aliquantum. Et hoc ex Pencils capite fcire poterat. Folia *k* radice ill jco exire fcribit lib. i.hiftor.cap xvi.eaquelaulib.vn cap* XII. inquit, Diofcorides lib.i 11. cap.xxv. aloes folia comparat fcillae.

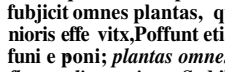

hum habetfcill Jimilttudine^ craflum ofinguc, m rot undo •nodicelatum, retrorfumpandum.Lib.i.de* cauf.cap.vi i. radices, caulefque planta abfeiifos fervare fuum vitale pr>incipium poffe, fcribit j ita ut ad germen etiam excitandum movere fe valeanr* Etiam effolla & iufpenfa diutius vivcre poceit, ut lib: v. de cauf. cap.4. fcribit *8c* capite hoc x. Caufa, quod plunmo turgeat fucco, Sed hoc incommodi patitur,quod raro iterum flores producat j quod in bulbis plunbus ex Indiisallatis oblervavi. Qnx hoc xi 1 .cap.de fcilla docetPraErcepjo^examinarc iiKipio. Cur fufpenfa vivat dm, jam dixi. Punica mala, aliofque fervat frudtus, pediculo in fcillam infixo, i^-*ynj'yH>pitX'r*pi%x,* legO, non Ut VulgO, *dnfiypvpit*,* vel Ut Aldinuscodexhabet,cl-n;^fo^fVH. Columelia lib.dearboribus cap*x^m. ubidemalopunicoferendoagit; *At fijam arborem fatam babuens , fcyllam fecundum radi~cem arbons ferito^alio modo cumjjam r?,atura malafuerintt antequam runipantur , peciolos, qutbus pendent, intorquto , eo modo fervabuntur etiam anno toto** Satorum nonnulla in (cilia fata,celerius germinare ait. Videat ledor quac cap.v 1 i«lib. 1 i.hift.diximus Caufam hujus rei dat Theophraftuslib.v.capvill decaufis, quamfuoloco examinabo.Scillam turn ad-nafcendum, turn ad uniendum maxime conducere, docet audor Geoponic»» lib. IV. Cap.V 1. *Keifow* 5> ™ *ÃŒ *'' ^«£®- *V** x>M«Cº6ᵀ^' TO lf^ri *!f

^«V«fgT?c*<J<r«j5crx/ÀA«cTO^j3«ÀAi7Wf. *Praftabihus tamen ftteritfi tctam farmenttpartem, qua in t err am deponitur% Jcilla infer tarn depofuens. fcilla enim turn ad nafcendum , tumaduniendum conduat.* Traditur & anteportas far tarn remedium effe contra veneficorum noxam.Diofco* rides lib. 11. cap.cci 1. E§i j\t&i eix&<pcipfipt&9 o*n <B&-nS* *6v^p KtK&pivvi. Eft totaforibw fufpenfa contra malorii medicamentorum noxitnt remedio.Plinms* lib.xr»cap. vi I ri *Tytbagoras fcillam in limine quoquejanuafupfenfam malorum medicamentorum introitum pellere tvadit* Venefici folicos arcere expiareque noxios prifcos homines fcilla , cirata loca fatis probant. Eiiam quos per contemn pturn infultabant, fcilla impetebant uti ex hoc 1 heocriti loco Eidyl. VII. vel fakem Scholiafte proba* tur.

KflF *(Sjp TUZ& t£$OlC CO llcLV* <p/A6, fU) *7V* 77 WttiUff

Tam'a[tafia-Sowon xgicL TVTOCC

Id fi facias 0 care T>an non te fueri
Arcadicifcillisfub later a 0 *humersS.*
luncflagdlent cum par urn carnium adfucriu

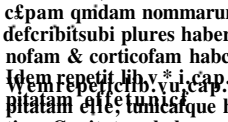

*&m\&iUhm.f** *>*£'***>**« « » » •• W« J#

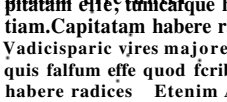

**Jlu TVJ/6U imptl*adcdcsntnmcnxcnfffdlicitcffuccedebat venatto:bonorabant Pana, fin contrajn eundefciU lis debacchabantur , quoniam venatwni Jerifque praejfit. Munatus autem dictt. Feflum arcadtcum effe, in quo fall* petebant Pana fueri. Nontiulliquando chorearum princi-*

ifcillasfcpulchro eVellere. Hinc qmdam fcillam **juxta fepulchra** latam putant, Thecxritus Eidy **1. v**_t

Scillicflos&feniei].

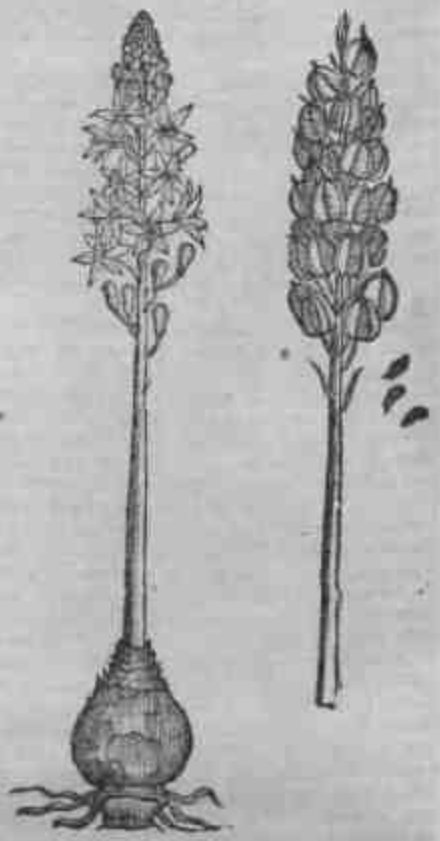

Nam quo cnoporc floret (<fll*. que nduui. Hijtrefcmntw*. d«'' Uiiliacc*. liu, ttrjiii jdmoJ''01, dft& A, (ami «p»n£», norauhJ cJK*Ijr** Tertw 8on)M prorenns oftenlete «t, eofquc frt*1*''

H P 1

Honmma J winfctapanc (ant • P*

sbi Jam *pem

Nccfcjnnfertica-'

lorcm '.; • J* >weipiiCT, ti.

qiieui^. itiuttioooclirivt'

Uitirnvv; JMJUIB.SU

iilnciJiii .c- conda op.xn,

hint, Dtntj^iMijii. K:Ur,.ci,i.i!, «. iKtntti*.:ii txt;vt-thr. Nee l.JC Auloiiiuuijja Ji

Snittr* irtiti ft tm fmr^aii *ctt* .

m

ficnem rol*TTcr.?rle!4T<b,'lijiutrmSc i p

W: pi.. criifi* Jc :«;eirr:bat hunwribus

:. P i tin rectum (ct'Itimrn tuh-

N f i b Q d « i n

2u» % sjr

(VMC

feliii, •• M V B 5 v ^

arifipnrjsd '• F J l o m e n l a l,

ft f,,,,,! leaJi runt qui n ,, t l tr.C^l tt

AUeffcwtam, qo*t nix tali laailtarcfii. Nirwra

nthi tnad l« Sc .iluirum ; acrtit t*iwn & la'« '

" ^ • • v a t Ike tm fciHstn ^H- prabaiur.^Dod a p c n»-

rSctn «<Jm,[i vim 1ialwat. []c R<?ncnt«is (cilia: infra

iiebimut, Oa.nl (f men (till* multi* memkratm EW»-

CI eft , fat>al«n ftpir. Capitub fuciifi-

^ " ^ ' o g u i a, c,imprciTi*aii!:Hii«,3tvcliK rnanttl

r r* U TM ^ n'K''«n. .bmim, pakaceum ten. i J-

?'' JJTim-i,, muiti, tonca cmfta. Sed VJJCJ

>

quamfrugtfs ferantur.Haec vulgata opinio etiam Plfnif, &Avenieft; aliaramen Arati,& Theophrafti Triplicis enim arationis fucceffiim pra?monftrare,horum eft opinio. Ignofce le&or, praeter ordinem methodumque Ciceronem defendenti. Magnum illudGalliae lumen Iulius Scaliger, & magnus Principis Guilhelmi Auriaci archiater Lobelius, Aratum 8c Ciceronem ignorantise reum faciunt.De Cicerone hxc Scaliger I1lb-5.de caufis plant, cap. I* *Lentofciverb bifiortaut cumulat repetitam defquilla narrationcm: it a nos exit at ad Dottorum bominu non eruditam difquifitioncm. Ajunt enim ex Arittophane, tfquilla dittam ab antiquis.deque eafcriptn abArato non de lenttfco; tametfi ex Cicerone P'liniiisfic agnoverit • Won enim lentifcu ter florere jedfcilla ex Tbeoplrafto-* Dc CiceroneLobelius *&c,Flores promit lentifcus Apnli menfe> nonparticulatim, utputarunt ex Arati & Qkeronis verfu. Lentifcus triplicifoltta eftgrandefcere foetu ; quod Iheopbrajius merit of cilia attnbuitjki antem vocis victnitatedecepti lentifco. Qt^are non contemtim babendam nofnenclationum perpenfxoncm jure afftverebamw** Quid hie commiferit Cicero, autin quibuserrarit, non video, Arati quidem verfus latine reddidir, fed non adeo Graecarum lirrerarumignoransfuit, quin noverit & lenrifcum , & fcillam a Graecis TM*hot* dici; nee ignoravit latinae linguae, eloquentiaeque parens quique Athenis diu cloqucntiap caufa egit Periclem ab Achenienfibus <*nu*cxi<p*xo»* di&um fuiff^riafc de Pericle Plutarchus, ^*pttf*

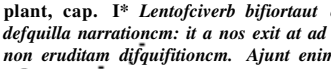

fa9 ciwpv QAtette Vt'ty $ tTHiftsci* tfit* J'Tl HSM %t*** ovoqptj*n» Et faucis dicbus peperitPenclem,forma reliqui cor ports decentiffed capite obiongo,neccongruente. Vnde ftatuaejuspene galeatx funt omnes, tegentibus (ut conjicio) artificibut hoc vitium.At poet a Attici fcbinocephalum vocarunt.S'ctllam enim nonnunquam febinon appellant.* Galenus in

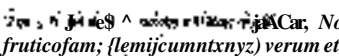

Non folum itirpcm fruticofam; {lemijcumntxnyz) verum etiamfctllafpeciem quandam,forte omnisfcilU bulbum ac radicem. Heiychio quoq; exponitur *%m* tifos <p'vr* ^ i <r*(A^.Sed ipfos verius Arati videamus (quos neucrum legiffe arbicror) quo facundiffimus, nee nonmellifluus Cicero abhoc tarn turpi errore liberetur, ac recfle fcripfiffe judicecur*

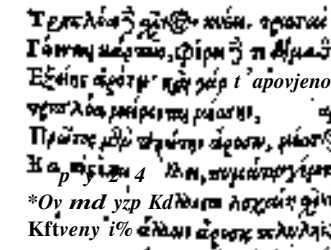

lam verofemper viridis, [ewperque gravata 1
''Lentifcus, trtpli,ifi Uta J n ande[cerefxtu* :
Terfrugesfundens, tria temvora monftrat arandi.
*Warn tres f*ferunt frm ef£ti vomerKorat,*
Primus Kpdmfrnftu 'medii fqu f
Jemus extreme fa, refpon ^tarat r Om
Sigravsda egregzos gl lenti cus ac €YV0S
, Pr<fa'>l*cla Jt«fperabi*b omine nffes*
Et modica modica
modicam, parca prano r c€Ye par cam
Glandepotes:tornoparite rquas; mpore floret
Squillajibi dicet quof mgang Merj it cud mi
^ quacunque avidum lentifcw fata colonum
• Pramonuit, fiwlU pourunt tibi dicer eflores.

Tres verfus priores Ciceronis funt, reliqui inebmparabihs *i* divimque Hugonis Grotii. Arati verfus quondam • inh«ncfenfmn injerpretatus eftAvienus.Poetaanew quus

7\&»tn&L*ntifcusamayi
Indicium eftpfuvits: terfvtum concipit drbof]
Tcrque novosgenetrixfruaus alit : ipfaque trim
Flore rentdefcens tria temp or a prodit arahdi.
HerprorumpentKfcilU teres erigitflos,
Sulcandiquefolum ter monftrat tempus adeffe.

In eo erraffeCiceronem fi di,iflent,quod verfus hos inrcrpretatus fit, quafi Aratus tria tempora arindi oftenderit, cum arationis, vel potius fationis fucceJum pr«monftrare hi vidantur verfus** *T»# — h_n* id _eft_#

'Nam quo lentifcus gravidosfert tempore foetus
lllius autfruftra terrisfudabit aratrum.

Hanc vecerum mentem fuiffe ex ipfoprobatur Theo* phrafto, quern conftat fcillam nunquam vocaffe *%m_m* §ufpitio itaque nulla effe poteft iplum Aratum, Ciceronem , Plinium, Avienum vocum homonymia deceptos fuiffe. Haec itaque 1 heophraitus lib. de fignis ferenitatis *0 im <%}*** (vulgo depravate %o»¥,quod animadvertic ante nos DodlifT.Turnebus^/p^? ^ ^

ʃT&ICC pi£fi, ^ %& 0 mtcitti -rS ^tfura'tc^nt

£ *l*

j^d«J *T*W £&T<&*. Lentifci frutius fationum tempora Jjgmficat. Elf autem ille trium temporum, & primus prima fationisfignum adfert alter fecunda, pokremce ter* tius. Quicunque igitur ex his gravitate maximi ponderet% iS benematurvs ficfuturam($fementemfignificat qua* ab* A(?c^/?/H3EcpauloclariusGeoponicJV aiuJt. lib. «• cap. xi 11. *i %iw** T^«S 3 *&$*** ^" 0*{«''-£ « ^V • *f$ *t&pTTBS writ liwnei, w n?u?r curoyv *&>£* t&pwfop&v mptmy«, opoius^ £t7n TtSvxTban. Ajunt enim ter fru&um ferre (3fi quidem primus frutius bonus fiat ,pr$mam feminatio* nem probe fruBum allaturamportendit.fimilisjignificatfo etiam aliorum exijtit.* Hadtenus veteres contra recentiores defendimus quos neo Arati fcripta legiffe» *vel* filegerintofcitanter legiffe conftat. Etenim feribuue ex lentifci flore veteresuria fationum, feu. arationum tempora cognoviffle, negaminfuper particulatimflores promere''. H«c,inquam, ne fomniarunt quidem veteres* fiquidem figna haec &* *ws wp*** non *eivtes* lentifci collegerunt. Sic Theophraftus,fic Aratus,fieGeoponic«» audor, fie Cicero. Nam quid foetus aliud quam *nff-pns* ? *Hxc,* inquam, oftendunt fan's negligenter eos veterum fcripta examinaffe. Nemo particular tim fcillam florere fcripfit, omnes ter fructum ferrc fcribunt. Quid obeftquo minus omni anni rempore fructu agricolam exhilaret ? Id malum medicam,aliafque arbores praeftare,extra dubium eft. Dicerit in Gallia Narbonnenfi, hoc obfervare non licuit. Nee in Batavia,Brabantiaque malus medica id praeftar.Graeciam* infulamque«Chion adeant, ibique an veteres falfa fcripferint, videant ac animadvertant. Ad fcillam revertor. Hujus genera nonnullaobfervarunt veteres. Meminit Theophraftus epimenidej*,five efculenta, & vulgatae, five i^on efculentac fcilte. Deepimenideja fupra quae dixinaus, videat Icdor. Nicandri fcholiaftes fcyll* fccminae caput album dixit.No vit itaq;marē & fecminam^ Contra Plinins,oui tria genera novit,lib.xix cap.v*foeminam nigram a1xit, his verbis; *Verum nobilifflmafiilla ''Duo genera medica : mafculus albis folia % famine nigris. Et tcrtiumgenus ift cibngratum epimenidtiunyoocatur, &c.* Botanici Doftiirimi legunt, *mafculmalbit bulbisyfcemina rubris.*.Hoc modofi legatur , fcilla'rubra, five pancratium vulgo didtum, fceminafcilla erit% *Et qua radice alba, mas.* Eqiftdem huic leftioni aliquo modofavet ipfe Plinius lib. ax. cap. «. *Scittarum in medicina alba efl.qua mafculwfamina nigraquatcandidif. fimafuerit,utihffimaerit.* Ad acetum, feiheet, confUciendum. Nam de eo Plinius agic, Videamus quae dc paricratio Diofcorides. Hie lib. 11. ^ap.cciii. n_ay-i

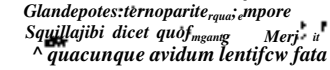

(ptlxix fen? ifM , «&*.&-*& c/lt. *%* 4* AtMipiir <ʃjv J^, ʇJ[*

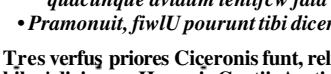

*tvi*Kist& p»r* 'tis e-xAA** i 7K»w Mf*,uu. Pancratium % quod etiam aliqui fcillam appellant, radice eft tnamo buU bofimii:\ fubrufa.atitfubpurpurea, amaro, fervidoque gusltt.foliislilii/fedlongioribus. Scilia vires & frceparationemeandemhabet, ac eodem quoque pondere ad eofdem efeSus efficaciterexbibetur, dttanun huic tmtioi VfctlUfacultas weft.* Meminit pancraiii Plinius lib.

XXVI r, cap.«l. *ftoHrttittiiiluiaifciUvifiifiHamtf-felitrt nmu*t, folii) *Iti tffli Ungtsrtkui crafiioribufaur, ntdtcttuWiin4ritt,e<ihrtTiifo.* Anlefftapud Diolcoridem, <*.'**— £*&• '••wpfya } A pud Onbafium vulpata Icfliurepericur, nee veriilmile talc OLtippiam Diofcoridemilcnpfiife. QuomodoTtflJipufijj, J_{JC1} roteft. Sradix bilbi migmrudinc lit ? Amende fcripfit Diolcoit-

dc*»»'^vv'^^^

• *frodeuntia, inferne albida Juperni veri virentia, pluribut tngulisprtdtia.tujmfalmi -altitudme,flosexluteoalbicans[ex luteo albicans ,dhiz* inrerpres Saracenus, turn quia bechii flos propemodum aureo fulget colore j turn quia Plato exflavo alboque conflari fcribirj *qui verno temfore frodit, at quam fnmum una cum caule amittitur* Bx quo faBum, u t non nulli bane fine cauli no fine flore ejfe exsftimaverint. radix tenuis\nec fuperva* *cua. Nafciturcircafcaturiginesaquaru, &riguis loots.* Non tamum hoc capice Tuflilaginem ante folia florem producere,eolque errare qui non florere fcribunt bechion, fed in prarfatione totiu* opens idem fcribit, eofque taxat,qui fcripfcrunc tufiilaginem. Quoinnumeroromiumreperiolib.xxvl.cap. vi.ubi(cribic,Tttj(/?OT *fedat lychton, qua $ tujfilago dtcitur. Duo ejttsgenera : Syheftns ubi najcitur, Jubejfe aquas credunt -3 £9 hoc ba~ bentfignum aquileges. Folia funt majufcula, quam hedera, quinque autfeptem fubalbtda a terra ifuperne pafltda, fine caulejinefioretfinefetmn^radice tenui Q^tdam tandem ejfebeckun,&ah'b nominecbameleucenputant.— Altera a quibufdam falvia vocaturfimtlis verbafco* Hanc viri dpdiore* *l/tti<rQ»n9>* vulgodidtam putant. TuflUajrfnem vocari (cribit. Idem Au&uariiau&or teftaiur. Cseiius vero Aurelianus chronic/* palfion. lib. 1*1*. cap. v 11. tuifiiularcm vocac, vel radicem, inquit, hcrba? tuificulans, quam vehion appcllavic. Lege *herb* tu/Jiculans quam bechion appellant.* Nomen bechii, tu/K!*giuifque abucilicace.qaain praeftac orthopnoias, & tulii vexacis, accepir.Plinms chameleucen vocari fcribit. quod eciam Aucluarii tcitatur audor. Chameleucehuimlispopulus, a foliorum albedine & quod planta parva fitac ha^. milis. IdemPlinius farfaram vocari fcribic lib. xx v,
• cap.xv. quo loco bechion vocari *Qhamekuce^* inquir, *apnd nosf<trranum,(\egefarfarum)fivefarfugwm vocant. Nafcktirjecundumftuvios, folio popuhfed ampliore.* Diverfam ^ bechio planram defcribere viderur (bechii enim nomep tacet) cum eadem omnino planta fit. Alia tamen chamelcuce eft Diofcoridis, herba haec *otitfuys tota virtdts*, qualis non eit tuffilago. Plinius *fttpimMw* legiffTe videtur. Quam nonimprobo lc&ionem; quia fie in optimis Diofcoridis codicibus legi Cordus lcribir. Detuflilagine hoc refertur j radici adnafci fubalbidam quandam lanuginem, qu3e a radicumfegmentisprius repurgata, & deinde linieolisinvoluta, & in likiviopa-rumdecoda, addico falis nicri aliquanto, acdemuoi foleficcata,omnium optimus eft fomes,ad.ig(fc|p $ filice excuffum excipiendum. Quippe adeo ignyax eft utftarim primochalybis cantum concuflu accendawr, De fohis radiceque tuffilaginis iatis diximus. Mud tanturn addendum,*ftate breve inter folia caput,pollicem craflum, brevi pediculo inh«rere, fumma tellure vix emergens. Calcham paluftrem noneffetuiBlaginisgenus , icu Chameleucem Plinii probaiur; quod iolianon habeat albida, inftar albae popuh : turn quod ante foliorum exortum non floreat,nec cito defloreatj led perticulanm & diu:tum etiam quod flores non fmtpappofi; t uquod nulla plane praedita fit lanugine.De calthahac lupra plura diximus.que repecere,inutilis foret laboris- "Cum Tiphyo 1 heopnrafti non male convenit Narciflus periicus. Hie croci initar fine foliis cauleqiie floret, circa Ardtun ortum.foliaque ernittit circa ejufdem occa^ fum. Id eft, floret Sertembrimenle, folia producic li'iartio. Radicem,utilococitatolcribitTheophraitus, habet bulboiam,a bad ftacirn exuberantemjCraflam in. tus candidam, *tons p* allidioi em q uidem.fed aliquanturn etiam nigricantem. A Clufio his fere verbis defcribitur.

hHcw\& plane hac eft plant a, & ftoris duntaxat fedi~ cubprttdtta, veluti crocum colcbicnmque. Exilttergoi membranaceo cucullo, tanquam vdfeulo, iut theca flos oblongui, croci aut colcbicifioris amulus, fex foliis conftans exjlavo pallejcentibus, quorum tria interior a paulum angu]tio(afunt, cxterna lattora, & fummo mucrone nonnibil incurva> five tin^vnv qtiandam babentia, quatnteriorem nutcronem amplcHuntur, & comprehendnnt, ingratiodo ns, (51 papavens quafi virus redolentis* Stamina fex mem dium florem occupant, in foliorum unguibus nata -,fed inm ternorumfoliorum rehquis longiora. Exilit i medio longior ftilus i gractlis* G? *fine capita eft. Amygddi,* inquic Magnus Scaliger, *exernplumcum apfonit, videtur non convemrccumilluverbist(cMTt$vy.cw>M; neque enfmante caultmfloret amygdalus.* Nimis Itridlc haec verba capit. magnusPhilolopnus.IntelligitPrseceptorantenovorum caulium produilionem. Aiuer etiam refponderi poteft. Puta j huec de coronariisqiibui'dam, necnonoleribus.dequibushoclibroagu^melligendajnondeatnygdalo/dequauntumfecundarioagit. Ad illud magis arrendendmn, an (ola amygdalus ante foliorum eruptionem floreat. De armeniaco enim nihil dicatn.

K £ Ф. JB.

CAP. [illegible]

Buhrumgenera, & differentia. Genus quoddambulborumlaniverumejfe, unde tog%&aUa veftimenta texantur. Qwdpeculiare datum Sifyincbio. Adianti, idefi, capilli Feneris folum, in aqua nunquam madefcere, ejufque duo effegenera, atque ambo addefluviumcapillorumutiliaoko trita. Fidiculam ad urina dijlMatio. nes utilem, Quid anthem pecuhare.*

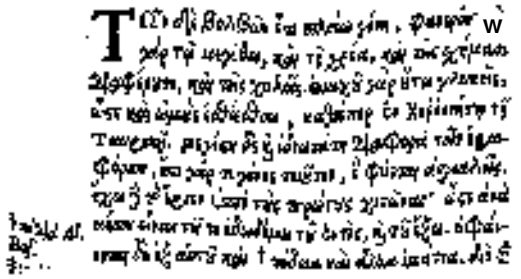

* *Aid.*; OT. grA«w j) £ TO GoA/3fijfy^ ^ J ^ « . W T » ^,« K^.

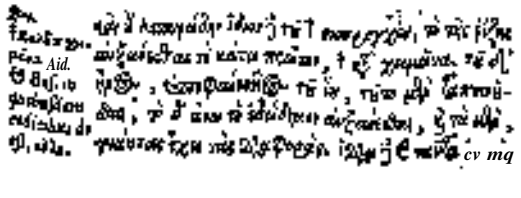

PLnra aotem genera effe bulborum nimirum conftar. DijfFerunc nanqne inter *k(cy* magnitu- ciinejcolore, figura, fapore. Quippe cum adeS dulces quibufdai)! in locis proveniant , ut vel crudi mandi facillime poffSnc. Vc in Cherronefo Taurica. Sed maxima peculiarifquepracipoe differentia t lanigerarum terbarum adnotatur. Eft enim *fLanigcyom* genus quoddam cjufmodi , littoribus nafcens, *ru notatuu* lanamquc fub primis cunicis habens: uc inter inter- numquod manditur, S^extcrnum media ifta conti^ * *tithUn* neatur. Texuntur ex ea,& =f togs, & alia vefti- menta. Qua de caufo lanatum id eft:nonmodo t *Vane in-* illius Indici crinitum. Quin & bulbofa plura, nee iis pauciora notare licet. Exempli gratia, violatn? albam, bulhinam, * opitionem ,cyicem, & flfy. rinchium quodammodo. Qu^ quidem redigi ad *Zuod* bulborum genus debent, quod radice orbiculen- dentcAim, nee fquamis conftant. Peculiarefify- rincbio datum eft, ut t unaradix prim^augeatur^SJ hy eme: turn ineunte vere, t qUod in i mo excreve- rit, contrahatur , fupernumque crefcat, quod *dtiuu*

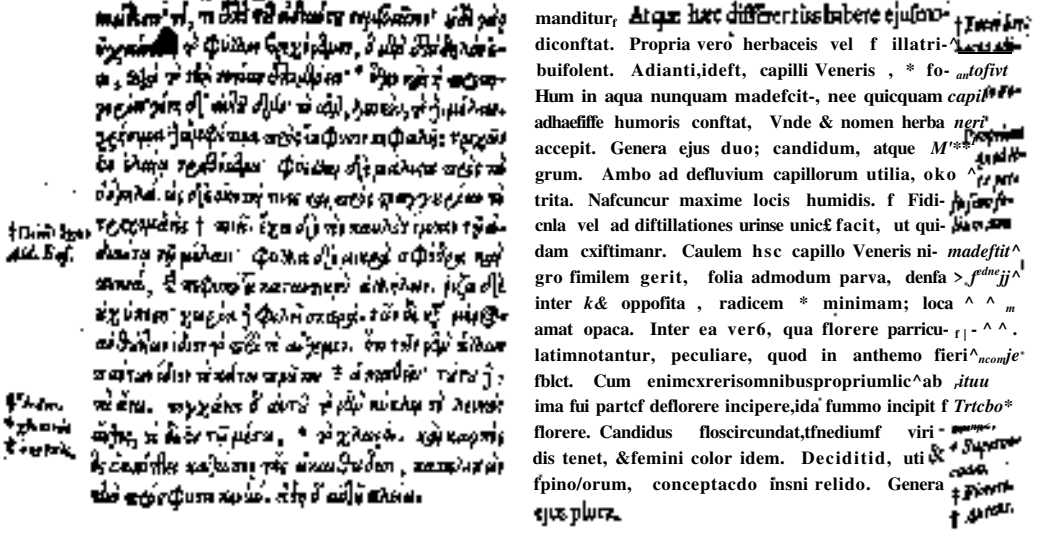

manditur, Atque haec differentias habere ejusmodiconfstat. Propria vero herbaceis vel f illatri-buifolent. Adianti,ideft, capilli Veneris , * fo-Hum in aqua nunquam madefcit-, nee quicquam adhaefiffe humoris conftat, Vnde & nomen herba accepit. Genera ejus duo; candidum, atque grum. Ambo ad defluvium capillorum utilia, oko trita. Nafcuncur maxime locis humidis. f Fidi-cnla vel ad diftillationes urinse unic£ facit, ut quidam cxiftimanr. Caulem hsc capillo Veneris nigro fimilem gerit, folia admodum parva, denfa inter *k*& oppofita , radicem * minimam; loca amat opaca. Inter ea ver6, qua florere parricu-latimnotantur, peculiare, quod in anthemo fieri fblct. Cum enimcxrerisomnibuspropriumlic^ab ima fui partcf deflorere incipere,ida fummo incipit f florere. Candidus floscircundat,tfnediumf viridis tenet, &femini color idem. Deciditid, uti fpino/orum, conceptacdo insni relido. Genera ejus plura.

JULII SCALIGERI AD CAP. XIII.

Jhesdcrus Aidtittherbarum. *eum h<juttur.*

Tnzl. Theodorus* Toga?, Tunica?*potius, fi mfixfwi whi^H(, ac non p uti us aha tegument A,*

IIA«¥jw«£•>£»J*,*y;?>ab'r7iy. *Tbeodo Yuslegit,* iAoflOC *Sicutptfra, &*& , t ig ^,^,,, Herodotus autem Wiiifitm, utfemper. Nmi/ug in Melpomene fie ait. hi* nt* *Tbeopbraf&t auttin nunquam perfuade-Mducitraionem, fatis eft. Inyit*

0 V A* « x « ^ M . Jffo»ww *hyeme autcatur. Multa luoque ex animdium genere ita crefiunt*p^fertim ;* «-«y. *Theodorus,*

Nee quidquam adhaeffTe humoris conftat. *pliciterquts interpretart que.it, atf <? wpw*»* w'' Proprcreaqaod nonpamur ab humore : *hoc enmue* *mfcUu AutfilegatUT^xmrixWitntellig*,* quiahumor non infideat.

tishiiwmjiftu. Theodorus, Trichomanes, fadicuiam *intcrpretatus eft. Cato bdicuhm folj> folium vocat. ^ieque emmadalvum dejiciendurn Tuchomanes comptraretuu Sic etiam Plinius. Quodautemfiquttur, / ^ ^ ' w f l i , falfum eft. Theodorus emollivit. i{adtcem tmnimatn.*

T*» 5 xj' *ui&t <*»ti'>?B9. Non accufabo negligently Phi* lofiphum. Manifefttor enim eft quam ut veniat tnjudicium* Neque enim erat is locus : jedubiflorum narrat hiftoriam, atque differentia verminauonn. Cum out em hicfitfermo Jj *7h>6j<n6><. Theodorus errant Ji itaferiptumrehquit, uttlegimus. Inquit enim,* id a fummo incipit florere. I-*demfuprafemelatque iterum iAipw* mgellam *eft inter* preiatus. Hscabfcipfo dejeivtt I* £0 *Graeca voce uti maluit.*

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOTfi ET COMMENTARIUS.

DE bulborum gencribushoc capite agic Theophraftus,eofque incer *k* differrc ait ina^nitudmc, coiorc,figura, faporc. Quis i!lc bulbus fit in CherronefoTanricaadeoduIoSjUt crudu^eriam mandi poffir.me ignorare, r.ec unquam viJiile fateor. De lanigero,five Eriophero bulbo paucadicenda. Supra lib.v i cap.ulc. *p&tu zd'jiot* vcrc cum narciflb, vel paulo poft florere fcripfit. Dixi K*A«» pellem, ltragulumque lancum dici, ac proinde bulbum eriophorum 8c codium cundem bulbumeffe. x«#Vcnim grammaricorum filii *vn****/* %ei«i fipp* mLwxQi&iu,. Pellcnfttpn fua Una curatam ac fr<tfaratam,txponum.* Hoc bulbi genus praererito anno flor-uir, menfe }unio,inhortoAbr2hami Cafteleinier, vulgo Catclyn difto, rulipario dliigenci/Timo. Defcribitur^dcxaiff. Ciufiolib.u. hift".plan^cap. « i i i . Sunt huic multa oblonga fo!ia,hyaci''thinis fere fimilia, non narciffinis, minus carnofa, & fucculenta durioraetiam, viridia, mucronara, ingrati liporis, quibus toinutiflim^ etiam confra&is, tenuia quxdam ftamina, inftar rel* aranearum deduci poffunc- Ex horum medio cauli ezit bicubitalis, aut amplior, redtus, fcillini cauli apvis, nudus, virefcens, fuprcmapartead oblongamquc ac vcluti antequam pnmum viridem fed paulatim florcs)c»ruleum colorem contrahencm Wiolis ftellatim expands c«nftant, dioprotnberante,hyacinthiaodori, cacrulei cum pediculis & internisftaminibus; purpurei, ubi fe/e expandcrunt, pallcfcente quatfem vcluti farina afperfi funt. In florere ab imo, nt Icilla & reliqux magna ex parte bu'-bacesettirpes, flores racenrri, auc fpicae inftar confrrros habentesjolent. Semen obfervare voluimuSjfed admodum caduci, ftatim marcefcerecxperunr, & li&is rancum in caule pedicuiis deciderunt.Radix crafl^ & bulbofa eft,* plurimis tunicis albis coiuexta, toinentofa, & veluti aranearum telisoblira, multos ut plufl* mum bulbos ad l&era adnatos Rabens, & crafSs oblon-Riique fibris nirens. Locum Theophrafti de bulbo^eriophoro recenfet Athenxus lib. 11 .deiponofophift*'?!! r& verbis iildem ve]uc,in vulgatis codicibus Jegfitur, quod addar,ex Phania « 3^ « *^x»Hi l^Quoi iv dtcis bulbiJ repentur ptlu fimile eft.* Quod etiam The?'' phraftusfed aliis verbis fenfuquedicit. Meminit aurena hujus bulbi PJiniuslib.xix.cap.n. *Thecphraftus*»* eft, ejfe bulbi genus circa ripas amnium najcens, cujusj*''* fitmmum corticem, eamque part em qua vefcuntur, ejfe «* neam naturam, ex qua mapalia, veftefque quadam confidant ur • Sed neque regionem in qua id fiat, neque qu*W''? diligentiufyprxterqtia eriophoron id appellari i» ese^ bus.qua qutdem invenerimjradit.TUTnitietfic* Athenaeum, & Pollucem lib. 11. IcRitur; map* Plinius. Mapalia, ucaudor eftServiusM^»* magalia, & uc ipfe Plinius capite prarcedenti daiet; t owppae fuerunt line«,non lanese. *DoS^S\m^* Gazai minus redte *togas* verrit. Interpres Athensi *fafciaspedum,* &Bayflu5 non melius dixie, *fafcias curates.-fit* Polluci func f •& ©^ *liu vtTi* ^' *Scripfic itaqiPli^* uti Dodiflimns Adrianus Turnebus, & Robertus Conftancinus rcferunt,^ *qua impilia, vefiefa fidant^*

Eulbus eriophorus CJufii.

Bl fie in *ntt<pis codicil™ Plrnri fcriptu e(Te TarnebuS auftor dt. SHUT aaiemimpiliifi)ccu!iiradi(5i J qtiia non expilis, fed ex bna co.iiSaf^cnt. Unde *wit* dicSi, • cjirad orriqiie pc<li oftm ktonet. Heficfiius **ltasr*. .t.^-^H^ jrr f «i o, d i ru m u r. Nm "-TH *fit wi-** **(% ™ '|KmAi«,quriLii' coaAi !ana fie rent, obvol vend is** legendifquepcdibus, Jvlarti^lisciliciasudunesvocar..

Fdoneicitieii •
Kvr) hei lip iteJn,fcA eUntu Imrbn mtriti;*
Cinjfhiv potent plsnttUitrtJiuit.

Vox denicjue impitia apud UlpinanQ in 1.2?-v. t. *draw. MT,* .«lfc,r. P.P..- ci_ ;.' *„l,3>ftAMqutt$'>»-l* **» ctrpotil Vtjt"l>"- Et** mpiliijj (lye sifc;,,, dixifTeftifficcrciir, nfi virts dcctrlliitiii objicmtnr, «.' „•/„« peduFn turn [egumen-u.coaiili[j„»nim indullrij c«a Ai fruftra addidir, vel fal- Tlirophraftus Rerpon. **Sli *rtfavt*, Theophraftmn --, -t-wu-nit [•(pun, couveniat. H*c nan cogun-wt fedte^uutut.**

Buiboru **. x. ,.c*p.v** **'if I no**

An Mcgtrti vt»w,wxim mnit rfif.

s, iVfinrichiim.Eiilhincm Thcoplira. usm.drfen * Plin™ lifa. 4

. Quod Hmu(car i btilbum j

Bulbus vomitorius dipcadi.

m . « horatn tntdfo cautij ve/no tern port erompit.ft-tistrains, rar»c!USacnudas,admodu infirm* **cuBituduic. Hunc 4 medio ad fu(amufcrcrie™«™ cohe rentes ambium fiores.urceolij propraodmn Gmi-*lei,* **initioi,tcrd,tmi,utp0ra(ce,,c(:$,'aui viriJcj- deindc ex pntpura ¥tren«s,aUl cum viriditate albicaiues:non-nunquam lubrtrriilei. al^uandonieriMnrt.mnio, five faturittpurpuralce^M, dcindcpaUidi vcl fifteen-***tn,* **vcl abinitio p«llidt, pofte, flwj. pthftrcmoubi befccrejncipioiif, nigncamei au,; ulfi, iiqUC r^ucrore quam in alus crailiort;,& obtufiore intcrdutn qui mar "-'r—-"."çntei,-ST^ci1imum mofcbi fere', auc aro-mntum odorem reterunr; licet qui flavo colore eft cra-tus quippiani, & njrcillinum ipirec. Omnibuf fi«ce-dum prJfprandta tripona, Scvelatipinna«capita,in qui bus fcrncncctiHeturnigiotn, rotundum, majjtiiiu. dineorobi, aur Jetninisbyjcinthtprimi Marhiojj; fcj irjajore. Ridix fubeft ma^na, .ilbicans (quifartaVii ritbicunda dini pnfficj mukis timicis, ex pa rum modo**

deuntibui fir mat a, perrnnilms ncc finpilis annis marcetcentitius, &pcreumibus, itnurciflbrum, hyicinthorü.StC.Mathifliisbulbivomitorii riomkic I'lhibuit.red fi Plinio titles adhibend:, loco citau> neorimwm hie w>-mitorius vercrum eft, de quo lii-c Piinias. *BulSk, ij'utm vmittTmtnv<K*m ahtfftau, fi!U hjtrttniwi, utferit Uagttr*', qualm ncntiqvtadi hujm foliob. Biofcoridct 1 *ib',* 11. cap. Cf r. B,A£« *i y^,,^* Upntjt,^* »<?utt« ;-

ui^ro. Radicem quilcm habc^cdnimus,folia !ati mo. do neuticjuamflexilta futit. Cum balbi vornicoriide-fcriptiJiic narcifliw jmici foliii convenit. Hoic foli* multo qtiam aJrerins bulbi flextbitiora ; urpote ioncei

membfan"l»fiKricantecinj,'inrr. Illud not»n(]um r>_ ftat,onod Plinnnfoliariigra, f cridtsndi«mni-train Pcrrbat. Scd foln l'lmius tKtcrc cronta De

PlUm pro toft / „„;„leHt

SXfitiS

igooro.

Tbro-

JOB! viri Do At, inter calamo- ^Jmerainitlib.i.cap, xvi. Vidfcarleiftor qua ad'cap.*ir -lib.'r*an"°"vi. Ubi dixtquod &<i folio arundinaceo, 'piltn* gentu eft JEchiopicuni, Pliniunw;-taf; fed ejus loco aj-ud eiindtm Icgitur. acrocorion, x~ gilops. Pro ner<c*N« , v\n doftioreafiifpicanturkgendum *aertfatt&an* , puunique idem e(Tc *cam* coilc In tant j brew rare nihil affirm-imus, tiihil Qcgattna. SufHcit fateri nis nc/ctre, qujlei ht lint bulbi. t>e lyfirinchio pauca dicenda;. Bulfaos hie co >ninu. Dc eo tradic

q e i o U o t r a

Idem looodwto *Ptaum.*

I, turn It mil t*/jw* *fim'fmtft't.* Buibttr; cgtnluyciMWfiTi root, qncTCTiKi [<iofote•opefcti. Hrlio i. cap.sw. interpiucwj

^LI crre«nJia«, vel

uiui.plinr*.ritftroTuiNo(imili. Dffcribiruc d CkrifT ac nobiliT. botmico Fabio Columna

Sy firi.idaium Fabii Column*.

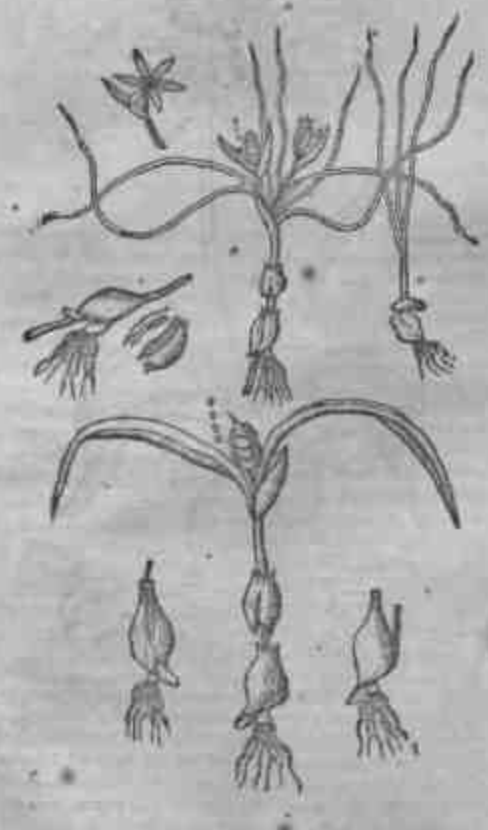

rjjfl Bt 4iij irftim-j^,•-.—.—•,y. . . . i;,,,,-j— ^S«" fcjien^m . /(J i« *i-bhn^um prt.iufljm , /i*iil>frm tS* ftrmtitfett, & httmirte pfrfiiujftur, gutW*''''' ''' «*j«m *bfiuenttoi, itlfhiou, vtljua jsftrfim* I-JK'"- tiUJiitfiUiU e/mturn tnfidt4t. NunijtuiK et>''; f***« . fctwjn, *wmjtqtttfjA*

>» *Bd*Hi*f,ritrtm tltertm* D

bttiqui denfm, daruj,^tbai,L

txnefuptTt. Dual nttitm infra ttnttn occvttAtur, •*ftlia unit in •Jit4tuor,<;uii>ijue,vttfcprnn inaquiilu,* ^«M, cufno/i, *mn>Q7* *(0 bitvivra tratifttini, "tt t4tf,fta xij>!ni undoio*IUH *d«,tfum,frIt* J*,1 *u/tufcuijjiriiitt.Bints cmiiitrtflorej ebfirvivtmuifttUtti, interfolu ttti** ^*-*rtittn,fexfflis!it tettflruHUit, txjvtlttvit, txiatitei t quorum tnA cxtcrwra mitjiunt, vtl vioUctaJunr,*

j {miuwiftjln t ms

run, fet«i»ii i/nt»/«»r. t? *afuifi, minuta, a* Jbwniu (jlnki. Nnmiru /Ilir #f«« ''' W //««M ivr^nina *mmitttt fufemi* , >"

«rn : w/rn-r pjirj crro.1 , *foil*q«t *&* (inlJU ; qu*1* *bfcmt bulbum cT'fttre (3 pmgucftrre ctrrvn vtdttut; ** JUlt Tfrtt»atuMij;fiictvn>>,N*>* venfruSuifrrfici'* frih ntnfi, nimjhrutiw \btU»,* HaAenu) Doiitili. t-abmsColumna, eujus dtfenptionem teqiii vidirn rule, q ii:a picraqlie oblervi:,: :i3t«- flon itcu;f- Seine' rutn pL;taiB hjnc nctunut tijrenti'm tnhortu A Cornciii, cogrwmemo Florae ; petiitdeinderatlii anqwmrej)ul!uUvit, magnorMjftfdilolorc.

None dtvrrlatn traits jlupciionbis matfria L. itaquc hoc Theodoruia priori diverium fcalltiide —. aoto&tnchixncneagit, ae quidem adismuru " » « ^ inquit, tjuodfoituinrton rn^ielL;! in aqua, netg quim pamot ab humorc. H»nc pwceptori* " ^ ^ verbsredditlit Plinim Lib.xsli. cap.xKl' ' " ' . , , .

*TiOi*n:.,Jiu pcitiritmait,* BI.II.J..- ^. ,

iltcdn io*l t'nn iLcni [opiaritiui uocac. ... tct nan eft itiumumj'crf licrl';ili cjulc carens. Dc:;i-iftU>piar;atioiieitl)<Mbj. Knairolb liotnintim indn-(triaeauritiif. ad ornandoslc/cixti-trquc h error um *p»*-ricrettUF a''''s '''piarlis plantis. fiiepiumf niin ad tiuc Nccicrfi.iluc iu i:i[dli»cndj qiialt Damns aroncsa qundammurosvc!marline! [*n*ncorum, tut.r!ainou(,•,4 quibui pr orampir,velu:i rociarfo ope re vcftiiti ted vociim viciritatc Uectpmeft Pliniut, A chant us [tlaoia ctfpiariaell, nt)it.idi>ritj|,quj.l nomen acerpit, quod i* Aj^litiw.'quod in aqut non madefiiat.uti Thcopfirailus. Nicandcrveroficdiftumpucatnonquodin sq-iamer-*fam* Scirripstum, immaaidum permancat fqujfivrrci longiore mora in aqua.ut alix herlw.non *madcfcx)ie** quod iinbrtitccclocadentiiltillicidio, foJiis <ji«*aaa LilliJcJiit.

nlinxm

Ef *tumqttna* wddfJum *vmtrh com fane at* Cm KM *inJiJtum, tffujs nittflbut iwtrtt,*

j (mox hoc examinaboj .i 3 -*•*

b af i" f

W .,...,— ,..*dixit. Uficajniivilk,in*finM* fufpicor legcndum *ini>tK,* ita TheophraUuSiiia D'°° ride*, execrique, *frxhunudm.) Vaatut ttt*i»* «W1,, y *pttytritt",* W *tTKli&njnu. Aduittumvetnur^i"*

•l)cktiiEmiiiFuchousadmiitumdit:i»i'' ;| ioterioribo* pute^rum panctibujSc fonCi",m "l?.^l"'!" busquascoronac; qmM nimirum qiuti '"'c t m-ib

iqanr^rwArfcax, Svenm fbllu »»''L:'!'f''' 1

luo 10 eorpm

. Vi.

: (of .n Mo-
ri]en:tot , wfaJJutqas ia£r
"tun card. SH nee *hx* ventsmile. Aiu fcaurem eJ3-
f*n IcrrboBt-E* kic trim bertu :innu e*pr-jo:mr luc-
cui. vnotqtuddnteitoUittjte(u*rcrur. fci Lbr*
Mum lli«hrrbrp«i»rtnrt*xu».»i bdfan (hace*
oCliainni u; etumplai. AforaMUcrcatre <iat»-
dunn a*tot*m mint, U- ttc trek-:. E i l o o TWO dt>-
wjconiti:, dc ciltiTTKian 9c {notyTrioat) dictum, nee
nun trichonunci. Idem fcnbc «-J-3 * &I>*I»" i

• joe. I*ifwrimvm tift/ftfebn.* *fJ*
tibatlujtmt ciwiciUn.ixftc Pn
Bfj. ffTqu i i t j /. ¹ in; J¹ r:tta\htbti(, iwnic iw(t«r.
1' J i I J I apt J ij *nt a i - i l b
fi i
elle. *vx& A* eft Lh-rfcsnd;*. Mem n a u call
diiinsnesHr, fciijieftCjkriu'IiJ.n <Jt.»,. .op.i.
ub'i tJOtc AfchigeoeiDfeprca ,.nr.-
chooijue*-.

teliitm

G I
WjM .-dilurKJMH *tffttiArt* /-it . faLui. |l II ftlMIMI I. Pot-

pulchnofa--

*t*e itc*f*itut*

A itiii^K cicio, vetuftKc ^me

C "
ciofi* rcdJcnia C4pinn.Ec bxc dc o

dani. Vircjum triMUS
dtifi.u

k -fi.'.etdrta-tiiiclinasc, nirtthjau
*A*di4nthi u a a t f o A *eicrises on

Plia-um iVicllrr , K confio- -J«n ,
Iwit. D tkJ Pliniin loco a u t o pen* . *i*f*b-*
dias Sc mgmm: fed t n d n d u m iicrfwn fifir •dun-
ti frcnu*. 5t (V¹¹*! Theopbnihn d< initwmwe, ft»c
tenkj *dt*nm , flic de »lbo HI£T«T« f*TM*- *''-
|iip(rqWO'«ode trid»o«»afi*«'OT j**** «
adverlo fit* «f(vmJentwBi ccwtrv:

ft

fern '«: 'ftloe «m Srvtorwn TKOp'iM'li * D b-
fconJii fcn^n, St coarwbrcPtnwWB aJ*''''''1101
gcticrt rfeic(> H.>c intTiniiTftbll HUM l>nW w*
Hat. 5i»i atruiquf tJun.. r17f,lr< nifro« dkat. T«-

jlttioiofcuiifi^

tt/jvjplHKtUtt,,. fyIU bibtt j'ltUl

tJ-fi wiflUfl

Adiantum, capillus veneris verus.

wj.ils rent fetU,con«dri Ji*

•- S«T)F*jq<ie ma legalize, c.
« pnrtttno tipcr iajneJiti huetmilUn rfic.'caai 5*>
titrra>iT<4imut: Nws cam imt&nAer

WI^^

IKK *J'M*
iifsi-' arvainfimtlt. i« e

irdKnctapfobare n«q-i^>, <jitd iwqntjud Offib-

eitnipleruRr. id ni'iiBWHj *am* Jem hajo»

n .n r

Ruta muratria.

tiaque, aversa obsideri colo'"*. puri:liilit obfira. Hae
lc-
ffndumco
aj]»iDc£)dyK

El cxnittum tbttidetiium,»miittfaetitanium.

iitni ji[1]«,^f«i» - *Hot* jioubt tjl, fid ftli* fiint minoi* J*

*4U111X b.tbtt,ei>yt1iie ft''''[1]''[1] t$***ttitVI :fitvte*tltrJU«d*
*ir, td.cji ,tb*fa*nun ntjirjiu. Htm*
rfgttni.
arfim habtr. Ni^ra dixit totia, refjieolu rutjk
rata **ndidiura. Ei fant cirrtia cum quaciatn nipmlin^**
gliaii^ntgrioni unun adiautiniprr jimdeftripti.
Cand ,Ji cognooitnaetepir, quodcawiculinonKM m-

grt, fed *exalbovireniei.* **Et fe**
jiA. Serf ho; iffirmsre neqneo.F^llutiturquihincpUnctmpro raniphvt^. rel famfrago dcf-toguitt; Quippe ami or Aucluirii bane plantain ft!^* fimilc fcribn , *JEgivcti* **pulcpie; quali* toliaiw[i iiabet ru; a hec in ur3.ri 1. D e lai 1 fr*go fa pr» ejjimns. Nee tnirwri yerfantur in rtrore qui paronjf-chiam bine solunt, Siquidem *»(*>.Jj:'«,«ftc Diofcori-de lib. iv. cap, u v. eft »«(n'«m */«««« nvlri W5 f"»[1] i.'«.-n», ulf j** *biKt&t ft.*£„. Fttiticuiui fifls/wil*,*!bti-vier , fahuttmen mijewtjiai.* **Pepti folia laia, in roHW-Jiwic oblong* fiwr, ambicu ne^juacjiuin creniia, V id«W**

Hiiltt Mutistwn tffdUm, fotii i:fiem **Bj/Tirur ,** *f\/(H firl' If.tt huge eJolfti, {fwyuia, \xvc Oribz) - felih t.'/i»ibu>,*

ttr fi, i» virgultii itiitm rcnuibus (phuJtMiLuj , **"^ quibus jdiantum, Thcophr.JItus .idtanmni nsfci fert" bic In «quo!is;trichomarn;J toca amare umbtdfa irKjuit-Uiofcaridt's adisntum Jctcis unnbrojis, nrc i)pn IttiniJ[1]* provcnu'c Icrihit: quoj facile fieri pou-ft. Rcliqu* cum Theophraftoi.Jtuconvtniinic. Piiuiu ICKP** *chiwi* **ILII^II-ti St itidnimanit hidtiriam confutidcrc diximus > '"• xini-cij"[1].uliim. Dq tricbomone itcrum a^iti acdeeo** *bxc* **re fvtt. Twtomj»t«»** *jduatofiiniSis tfl* **fuM falfum cft, Diafcorid«tifdc11> proirenirefcribi[loci5, fcdBU" cis fiinile inqiiiu) M-IAW** *rnfiJa,m^riiiJqtte* **(foli;! fiibmB^[1]" CADtia, disitu.Jemj** */«<»>* *t€ntick!j),itnfii,arnirh, Ucirti;* **idem J** *tdv&fii inttr fe.* **De trichomanc Icnbit 1 heo-plirattw„'iif< fi *x TJo-'t*. Quod DjiVifiT. 0 J'/a iniL-rpri;-titijiclt,** *taAistm btiii: Miittr/tjm.* **QUDTI 1 hcophraito rajteisnomi.it nod infrcrciur, qiio'Jiir^ii<.-4dc6cti]<;rn hjLeJi.** *MitivfUprniicdHtain* **vertcre, ideti, nulJiill if-fut. Namtit>. in. iJcm dc aniyrrhi™ (cribt;, Radic i intyrritiiii confptcui Imta. fed natlios iitus, Tji-chomanes porro cualicajo« promit** *tenues, tcrtices, com-plures,* **s, iiigricsnrc col ore nitcntcs; circa quos oidinc di-gdta prrquatticsigua , tcnuiaurrimiqac foliola, ali-qujmuni cren.ira.haud tnukoquam** *ipfxdmilcmis* **mj-npra.ab advcrlaparcc punitulijcsigiiiseial'pcrata, ra-di«sut ad• anti. cenuiflima nigraca|:ilUmtnta. Tf>&•** *#?>,,* **iticinirquod r|B cure** *Bwmcm cipitiwn Fttat* **«e**

Dc anthnmiij fupra cap. vi i. fatii fuf* egintfi*[1] atque ejus hiftoriam enarrauimus. Illud tantum adde-dnin, r.os legere •>n •ix'l^f, «'l.TP. EtcninPliniuS_)>b. ren*. «i *imajui pjrte incipunt..,*

Dt Ufp, fflari i etrdm, hirm&turia, femperniio, loto, melfrugo, veffica-na, Quorfquc tjut trta fintgentra.* •

NOCibile & rn lappa, qvut fui afperiratiscau^ ; ? ^ vdbbm adhirci-at,« dffidfc«fa«JP^ *frf** ac Tipcris weoic, HU enwj ubt intra

Ald.Baf.

t Tcis m-

caufam poffirtt videri; Qu utoy ria emfmodipermult^telligi{^r^^ datum & natura eft, <po belimopiil numidum >r durare valeat. folia -

carnoro,kvi,atqueobloVidcoXrTpJaHistC^

confluvium quuddam arciiaceura factum ell. ktf^metum i> hxc alia permulta nacursfupervacua nofle forficanj^'*"*" pcifis. led (ut fepe reculimus) t difterentiascom-Sffi paratione <yeterorum fctnper conccmplarioportet, Qiit d i f o r m a p l i q u a n - r D , / quam pomen unuinlortiantur:uutafermeaaui-»«<,*tf'»" ^ fint< CeofaoB. Hujus enim genera p L f*t m s redundanr-fdi0)Caui> flore.frudtuque difcreta. inter quae&lllujjredditur, quod * melfrugum appellant; divcrfum turn viribus in ufu cibario, virilmsin tum 9UOC^nonea^em l°ca difiderer. Alia quoque reabaria ex pl'''ra,hun^ in 'nodum facile .^S"3" P°fl«nt. Qusdam veroquatnviseeneiibus, fintpauciori- uc t vcficaria, qua cognomine norjunis tantum, | Solanum & quadam plane arquivocatione accipitur. Vnaf liHtem*- enim cibo idonca eft, & tfrudumquaii urbanum: cinofumque acinofum piwfht. Relicjuarum vcio, alcera fom-/^ num > alcera inlaniam inferc: & fi copiofior decur, intcrimere fanepoteit Pari modo&in reliquis, qua plurimum mrer fediltanc, accipi idem licet. Scd dc cateris hcrbaceis fatis didum.*De frumen- to, gniverfifque frumentaccis, dcinccps indicandum. Hue enim reliquum adhuc elt.

coptofitu.

JULII SCALIGERI AD CAP. XIV.

*Tbe Osioruslegityixpn Nm» dfwr/i /efiw e//. £ag w^/zw, xwuv. Genera Cunt animahum marinorum, qua <n**fljffslkt Ariftote-/';,. Muftelus, eft canis. Quare Theedorus voce Graca maluerit* irfi(Galeis,)*quafane Latims aliudfigmficat, nefcto. lta nimium opera ahbt pcfuit: hie defeat! Vhnius hoc nomen ubi pontt, aliofiexu ntitut, ut non queat ulla tffeaquivocatio. I dque inter pi'fees.*

igiturfequuntur *non antmadverterat hor'znfm Scolymurn nonjequt r ti dtfi* uuyi * JvQwas. Habemus enim^qui nuncflorent* frodebawus autem hac per initit hyemis. quique etiam hyememedia, quiMawomenfe. Satttiemmrefpondent.*

Tuli^7nfoU iM *™T T^%m d^%^Theodorus,* planis pariccinis. *Intettge fumrna parietum, m qutbus lhutr.ons*

odorttSyMcl frugum, *exPltnio. Isk Diode medico^ ?amcum,Mclfrugum ait appellatum. Nejcto an tin ? fib.trf, pihl**putarn qmfpUm dictum. Si ita eft, errarint Latmt, qunmhum <s$& r faxUp, Molenjes fe^uutt^ominaruntyerurnmquemilium^nequepamcum^ eft mclfiugumjtd trittcum.Nequefi Diodes itajudicavit exappellattvodebuit facere fropjium Jpeciei Ibeodorus% extante vet ere Latina Panici voce.*

/W«>« JW&7, T/jtW0rtfj,diverfum viribus. Aliudtamen eft, <JIIT«^ Nequetamenexflicateat.TurnautemJinonfit nienduw hvuaw, corrtgendunuEt lego,dv n: non autem •w. Mud Atncum, hoc bar bar urn.

IOANN'S BOD/EI A STAPEI^SIOT^ ET COMMENTARIES.

A 'mei'pvv Theodorus vertit *lappam.* Lapp* nomine /I plures funt plant* donatx, nempfc ornnes qu* veftibus adh*rent, ut bardana, xanthion, agnmonia, & jnarine. H*c caufa cur ne error fieret Graecamiervarevocem malui. Alioquin lappam cum Iheodorofc Plinioninterpretatuseffem. Plinius lib-XXT. cap.xvn. *Nttabih & in lapp$t qua adharefcit, quoniamjn ipfiflcs nifcitur, non evidensjed intus ortultus, # intra fe %erminat.velut animalia qua infe pariunt>quaha galea tfpjuatina.* Lego enim *pu$m*^ quia vox haec propnor ad vulgar tarn ledionem %*»*% accedit, turn quia multo major inter *fi*vSc yirt* eft fimilicudo, comparatioque magis idonea, quam cum ferpente five %&*> Devulgata Aparine inttiligenda effe verba Theophrafti ex ca.v n *t* hujuslibriprobatur, ubi inter humicaulia, five quae feurni repunt»numeratur aparine^quod de reliquis 1»pp« genenbus dici non poteft ; Omnes enim affurgunt. Pr^terea lib. v. decauf.cap. xxii. interlentesnafci ait, eofqueinterimere, quod lappjr non pr*ftant. Variis planta haec gaudet nominibus. Hippocrates f A m j, 6«« vocat,& ^Aiflw,teftc Galeno,cum in gloffis fcribit; *AiXmjk**. Jfa.*]3*W$, A <& *dn*eiw h*wt*«' Qtiwh j* *Iuxt9 eiw* ri *d-m^ ^ (fnxnai^* PhUetariltS *quoiaparinm vocan^Pbthftion idem © fa videtut effe quod aparine & philetarios.* Etiam tefte Dzolcoride *f&M(mmt* id eft, human* f ocietatis amans dici« tur QuavoceArchiocnesli.ii.^T^jcap.il.utitur. Haec nominahuic indirt.quod caulium, foliorumquc afpericate commeantiumlaciniisadhaereat; perinde'acfi humanitatis comitatifq^ gratia, retinere ve!let,Ap^rine diciturquafi *d-mi^m* quod femine orbata videatur,cum intra fe, uci fquatina ova,florem ac (emen ferat.non evi* dens. Vocatur etiam « > W A « $_{W}$ T « id eft. *vitufruftw,* flc *ipQtxityfnt* ab umbilici fimihtudin^quam femen ejus fert. In medio cavum \fy nominatur, quod vifci inftac adhaerent. Delectatur Dulcacide lib. III, cap. cxv. (recte Sambucus ^xg

to

«'pff *rnu AHmtjum tb$ mpelocarpon, alii ompbaheap*; f'pWantrofm, alitdtnique* *t$on vocant* *rSm*

in meibqutimmoia ttnatvm **ifljr** *umbilici, Htrkj iff* vtflibtismlbxrtfcii. **£4** *vrri p4Rtrrtj eeli vite UISHHUT ti tmmtiiitoil*Htpiln.* **EadcmPlinmjlib.jr.xvii. csp.v.** *AptrtntrnitlipiioinpkacKjTpum, {lego* **ex Diofcoride &aiuiq!io codice** *amfhtlQtttfum) ahi phtUnibtvpum veitnt, T*mef*m, birjutxm,* **(i^x»f peflime** *lurfuum* **interpretani! eft)** *quints fen/fee in ttrbem circa ramosfMt fer mitrvalUi {Hxc* **de foil or um numero dc (ua add id it Pliniui,** *ut itT&yi>xi, qtioti* **D'^lcuriilrtdccaulibiw, hie de fediii 'ranftut(rirjy>m;n** *rcmn.tum, duritm^txcjvum, fubjulee. Njjiitm I n puntnu rntrra,*Mlb*TtitJr*tifi it, tfieritatt* **crujji** *ntjlium* **fcnjrj. Aperincm rcCCIHitf-**

iamiiut,taliiiqi!(;mgumj,i fitniliiclt;fn:crirn minor; Horcs p^rpnfitlt, candidif» iuininis cmicanE virgulit; fcniina par va rotunda,media

Aporine.

i3iq$_n$»nt$_U$!m»«>nca«. ombilict cffi^ie Bcfflini *m* **plurimvim Bmttfff*li«* « « » * «ptew«^rjwt KM hrr-(,4 pr^tcreuntiuin vrftibm, ac tuunu leabnue IW -'•-hWrer Lin);ui indoda Ijii-uiiicm dfcit. I rail fpcronr! lam vociot; qn^d folia area wulcm , ad calcium. Blhlrtf- inr, quod veil ibusadhaircat. FaifuurHcliehius cnmrcrtbir.n'nem #»™^w** *«lumfgiKy^.* **Dc Probanchc & aperinc ewrfetn capRe , tanquam divcrfis Theophraflui aRii lib.v.cap.xxi i.decauJTs. Lsppsgi-Tiisfi ve ai'ttari IVetieiB, mailm'Hnem ctft rcccnii^rei dtcunr. Nt"t * j*'"t«f* Bcmnltitic fijIionimaLCcpit, partnen caulibos Witlqne rafen ; ncquaquam IJFIH I> trtftd b»W& awBifi HiresaibicatiUemeDrotun-i>, radices tfiw« & ouiliOi mnmrnri; reppt pf r rer-1 nlfi fruric^im ticinw fulciacur. Hiiic fimilis alia mana, cHJ.tsafltirecnteicolkult nullisegenr admi-ilkuriorilitrnlis.nift Folio ept liviori.Moiliiffinetii voeancalbum. Stfialmna!bnfli>-> eft. *Pdim* feu yix»> dicjtnr d « ^ M , quod cMguli vice he]iiit"corM« I'b. IT. cip.icvi.:**

imytbm rry'

C

CitlUum;

«ru«. Hnju* gen«' quodditn reptrttarflonbusalbiJ. ac'nivoi propemodum candora,- Ted flore *iutno* **odor»-itii* eft. Rcperiwt »f>riciiincollibiis, juxta marfiini« 1 rol^Ixiinre. AiteTum Ill paljllnbus, !ed mi-iruin. Urrumque apud flacivo! frequens. jui aparincm la;vein** *fiaiudtem* **vocant.Sed arin;c namedi quod vrftibu) rton adhatrcat, buic uon**

cpimus •jutKl veftttius non adhirefcanr; etUHUVtjodrerera htupcaulia drci nequcam. Ec h*e deptioii!iTP'>,fii'e apSTinc, quat nomenillutt apud Bel-0jt *non* **obtinc c. Ajiijd has enim bjrH^ju, fife */••& *• f«.Si'tt,kpP* nou«!) habent; Divert* pUnce admadam. •jMcjm.auam&.jiriyfiSc «{«H F, q uatn (rt"* **^<>* caut. Alccracninfoliiicftverbafcoliinilibas, agit Diofcorides lib. ir.cap.cvi.Pliniuilib.vxi'.^ v. Alt era fnliis cuciirbiE*. de qua DiofcoriJe* lib-cap.cvi r. Plinius likxxv.cap.iK. Dehic nobis ft'tnw. I mm ofSciw; bardanam & lippam vocanr maj'' .at 4 prioridsftinctiat, vocavit. 1 inmcnaceeic Ifimiliiudine.ooa t*que lapp* habent. dktmr: PKrim** *per/emu* > ScfnfiUnt,* **li no"'^,^, di« menftiim. ?er(bnaia, quifi larv.i; qu letWercnrnt ID Tli-.-JirKaliifvelocis, ad «, faciem,»(lifjuopiamci.ignolcprenciir, qumn alii ter decorum age re in animo haberent. Tribui pianne folii* utebanmr, qonnim piimo frnnien* ban alii; ainbaj malas te^cbant, relidlJs inrer rpatUTJdeodj, rpirandi, faqoerafi meanbo»i" hac arrc: rilivis auiumn»libii«fjuc menitbus liim. Hibertif*enim folih caret • [fi rftate ficcr» '' ac fie in ufum hybemom recondita. His** *(c& * * /•/.* **cion ilefcribic Diofcorides. AVU,« ,;, \ ^««" •V,^ inrer not [ia. nee Oribafius habenr: & n"l"noncoirnirum, atceion" I p»m maj'Tcm caulem rrc, ea legkima «iana««wg maiiiTW enm de annociulcmfmittere. Qvod dc»,feripIita,Jibicatileearere.**

dlitprolapU , *vtprvfop«"> vacant, fait* bthtt cvembitx, 7H*]<>T<itiitn>tn,<lu>i<>"*, ni£rierjq«t & birfur* : cmttm*

*fr*n*«, iS tnt«f* **jn.Jtm Wkf, / « « «.(S niVjTJ.Ei'de[1]" fcrc mmsar&iura aticrnmdekripfir, Gjlcnus. Unde colligi pwett, at «)on Diofcoridis *St.* arititjniictrumG»leni, caiideini'liiittaiii clfe. lijino'**

eft, *At'trum veri* jrrtiou juoJ *ptt/fitj»A* meant,-c»j"i<lut filtittt.-inkiti: fvmttimnjuat,* ff(/i *qmtenm mm* ***miff****, turn dutior*, dtgtttt fimu! 13 drficat, fti* JJ *titltixgii* **nsnmhil. ^ouiiitii q iibul.Jjra 1'liuiuni duo batii-dtU fife arcii peneranuvitft:vidccur,i^u^J lenbat Itb. >iv. cap. ix.** ***QMtiiiin'ii<ctO'i perfonar*>ii mcjnt,*** **rwjw /fr/i*** ***nultam tflltttMi,grand;iLppsi ftittitem.*** **lilctoeodirm lib C. Pd/l/JtJ jtMoi o«nj* i^u»r*/, GrrfiJ** ***vcrA t, fttt J hiUtt •Kjjtsrj., ctutm tutvrbua ,*** **0 / i T, J J^ /** ***gnndrm.*** **Rcccntwrci dgoircii gcaera echmatoram taiitumcapicum taoc diffirremij; fflfbi-dtm in alifro majora , dunora, & ityidlonbait afperio. rib'ul^uc aculcis ii'citi:i:.ir vdtrfcnM feft perttoacitcc** innci3entibusJCinhJtwnrIMi•jIni!te101HI1LjrJ,mu];io-**r»,& tnitjunb** | ¡ b | ^ **q p goaquc obdui^u** ***eXUOt-*** **fcgo, ulvomcliori judicio, PJincum mium tjnium lapp* live ardsi ({cnui novifle puto, « qoid«m i^iurt loco age rule.ircio, qmid jua «ulctnfloreinque fcrt** ***r*** **alter" dcaitinqnoii VJUICCI-iet,ic,u!: tu d[cain,novitium elt.Nim li tune d;vcrJiu-irPIminS, perfoJjtam fli rnfidii ncin /f r/on«-e Q j i VOK fervari poiclt, fi dteanuil Gc vocalfe, ijri.jti fooemkldasHove, tnjuritfqtK ncccnt bj tu;) dixiirc[C3[>iruluelfi-ni[rn.irc mttiofequt. Itaut i'liniusdc umicniumcjue sg« arcio. Hacumcn di (ti n&ione, q ui>d pr iori I ac o d e »r c i o a 5; a t, q ux ca !em ferat;fccundnc)U36c»ulc carci, ac rrccru nauelt Folia cnim micio pro nut hirdira itampltflirni, 1 nge cjuatu-ciirbirat mi|ora,acIjtiora.crailioraquc ac nigriura qu« fuperiorep»rte,Ditiir4riii5virent,in(friiire ncnnihil maJ-bicant.Pono bardxnx Hat gt-ncn folio cititn di.Tcrnnc. Nam quod eipituli r^rt nuj'ira , inatnrihuscxii fuliuj quod minora, pauio mitMHribos. Eihnc eci.im facile bttrFjffet Pliniijs. Mitinjarfcton five liyipanondtar-ftt Diotcnridb, quod ICHIL-II cucn, qu im cutnir^ fi" in jlid* hibtaf, tec emkm habeas mfillcm. Lapp« i:-ffi-cinarunt minor Gricis i«>a« dicitar, quod i«JiVtT{p-jjsit, riiffti ficixpifoi. A*Iibi i«)» 0'rase 1 s »u/fuJA , ve 1 ** *flavtdmt rubrum* (i^nificart, facHf probirur. Su!Ct«,

ji$91&'* J '• ^ Hf P|| **l u x i e h j l i i , (••%tfrnv. «* j "-•piwj'i) < m , '•'"'J** ***rvtittffiit, d'ritUum fit.*** **Sic Grare 1 i*i?i • ir»(, 3c {«}«> -*n?piw* **laar. Dioftoridcslib-1. Decroco"£fl^t*f«iT» £ i-oc«ur. _Etiam nardum codeinlibrutaiS'V"Xi?»' mquit Nkrandrt Scboliaftes in Thcnacei t" •»*?*•. *fvrii '•« Ufa* **V JS'"'**-Apud Homerum J«^'(A*1-»»-. Idcm*qaum Achillis**

exhibitoflum ehi dolethren;quoß ftru-marum ***ttmititm*** **fUndeqiiifmfdam qaod adircdt tii-moreiiSrumafve valear ftiumsm diciturjaliqui^t apt-rinemvocant. (Apud ^ i i ^ ^ I , quod nomen apartitem habere, fupra diximus.) &** *S t i f i , y*t*f*tttiito rxftcctii, CAttlt* ***HtlH,*** *yintai, xngnhfe, t$pnitimtibiu ,,x n *U> earth-*riiw. *Ftlit vcTibxbtt ^tnfiicn , tnafurm buientU, mr-***thmiMm tint** *imnmtu :fruS,,m ttmiim, gtansiii vlitiA* ***i»fkr,*** *<SpfjfMti P/tttUrum ia/Ur/p,nof,,m. Qu, nuiJtm cert 1 iiiu vtjiitna *dbtrtfni, I j* ***talleftm, ntnSim*** *per* ***ft* Bifi&tfut,*** *Jtt'iiir tafia & fiitih tuft rttcnutti!, ruffit* ***fati*c*pitlttij)qui4rm,eum*** *«/(ir extgit, ej m ft 11tt 11 ft», $f. jrr/i jijua trpiJ* dilute, irrtxqtima tufut miro tntrftrfn-i*'*i» illirljt. Hunt qut itt* P‖HO *turt*J*«f, *atfut *JJ*

Xanthioo pcriunata minor-

X*ntion rtccntiorcj vocant.euju* figotam a'ddtdt; Mnlnnseni angulofumac pinsucm, pundis cxipris nt£ris noiarum. Folia qua; *ei* iubdlirda runr.acriplict* -'Spieiri refer urn , ptr ainbitnm incifuns bsbentu. riturtium od^re imiiancia. Prodcunc etigm *t* caule tjmitli, quiliusra«marimfrmau*oik*(ieuratTdt|>en-*Haisdmmtam** pUnb afper, au: glycyrrtiza; rruaui, **& centaCtu vefttbus-adrtRrcfccK. Apad nos anna« planta; vcrura « deciduo femme vexnp temporc nova nafcuur flsnia cujii* dui prirna foC* oblonea Tune, ad inftaroliv*, fedpurpurcuroaculiirtDut*. Rdl*v idri-**

«c qmifcin ibmuqno Oria»fii *inerpmt.* Isppa fottrrfa di. itur. i^uod konrn, Upptrmo ioftw, *tot* ilpcra, re—di J OS ri-**nonuai rocant Gro.u W»«^.., I reffc Met ntUte. E o r e , qui Ji*l,riwi nraM, no. l t K p l E nM.r/fW-'f«*f»r*p»aiT,«rti*ilrt DuHmr A ***

PfeudoeDpatoriuo) mac.

Agrimonia.

Eupatttium (Oribafiui it

^.(.u «*;««. Nonnulli hrpatortum.alii tapatuiii, Romam voiucrum irajiii voanr; *Htjb* eji i crimwa.m ttfum*, rectum, negrum, linfitum, cubicalum, aut tetum al-

0 J f J n > e J > s f farn, nita iatfm, ineit»tttun . ut numjiccjiwn tit{ltbut '™ft''.Mcmmii&.* tiH|ua plan:* Plimiftlib wv.cap, VI. *EupJtfriti ftltdMt rtgtMn mdctitjirmirabtr,cAulH t.g.* '"»B f* * ' >', *inrfirt^ruirit^tti ($ thqttinta <tmf* /mru, *fftiilptrinttiv*!U,}iitnque {tin me sjuruhii ftr ambi-* **»• *inctfii, quinquepjriu*, nigrti& ifpi tfainojhijttt ; tadiet fupervxHd.* In fait nocatiJinn CJIL.JII Diolconties qufhque fjrtui). ant ampttu'! ellir Icriwt. Qund ofRd» nil Eujuriirtum cjnuabinom > & Do&ilT. Funt hlto cupltorium adiikcrmnin dincur , nomen inveriit abej-, tjua hepjii prodcit Uciiltare. HufMtormm taincu vctcrutn nan eft. tjiita niiriirum non fin^ularcm, leu unicum prof err (Stem • («i ffurei: twn ti^n«luin & dunun . fed miiKcn: nontcnucm, *Ud* digito crjrtidrcm. Tum ctisra, qml Holcti|i>s eii^uo*, tnulcolos, i titliict robcntcsinmnflii'ij*. ronindilque umbrDis, attjut in alarum*i\M&ein* Kiittg:i$«trit ; qutunJem in pipjiDf.c raoekoncctiiuDunec . jiorioinimisaiocaa-

Ic femen frrre fcnbjrur. I)enfq ue, folium (juidfin cupa:ono ifti limilc ctt caniwbine ; f.-d quod oullam cum j v n: J ptiy 110 fitui 1lE udl fM- m *o bi* I nrai. ^ » e iOaJ m ad uitl tl e luo cujnuurki *vewrct* U'ftaticur. Q^wr dux *paftietnx* not*,defiimf;s i fiinilitadrnequinqiiiL/olii,& fcminc fed/ p! f ; S , q | d quc ftccarum rcftibuc ai1h:r«[; qusiidoquidem iidtntjtrJ--'injn:ir eniie, f]u.i:n cuii.itori. ctnnib.na, ti' romopnio, <tui«grimoni«ni ecu;. ilc. Qltt csnnabtntim prove^erura *tt-*. • iftmit, rrfj cwdenc nullnm F b d f%q| % d f.jljararn *d* fcruncur. Iu nimirum ut fo*tiiftmilhuQo inptniytu* I horumffrtSetur, non tods. If i fin J; ults cnim jenkaJts mulcaf [>mttiorres foiionim obfervannif, ineerto numerL",swJ minimum tern*. Atque liancajuntMuf^nicffr, eur pciiM|'hylln comparavefft eupaivinum Di'jfcotiJes , dixerirqite quinque partita dfc, ant in [lures partcs divila folia. Cannabinitvct Dflir.ilhfcrY'itv'lii'afiiutn. SweSngukwnn foliorum fi^tirani, oblon^am,m*CBtttn) *dcfincnunn.* Cartb t i i f i N i i d cannabirorhabet. Suniliitidirieni vcroqiundam in iifdcmpeniapbyllireptrjrr. rtcjpubqt. [nuwuKsqtu grfiicdi* mulcr *putkiovct* repcriunrar, fed tiuli* pcutai'hTllondiiilurareferjnr. Sedefto, ecuce(Diofcoridem pctmphytlo (ompiriircqucMJ inlt.ir rJibiniti)n_(;ulwr>*dicu|i(tcrtia, qiiin*. pel fcpienapn <ffaiit fblisl ncc ru<n (^uoquc vctemin erit cupitoniim. Semen, *xxr* dtiti, *iwm* convtntt. SeJ rcfpmdenij eodem illud intellicrndum, nt df patucc Her.idea Dio^ 'iittt I'cincn onttmtim ctt, qViod *i* rae« dfj fi'niJa f oil it;; tn r; qurvi vena ei aJnii(ccnnum (toloBUIII cjcuminil'u^ depend -r, tnrniu utik- rife. Sic quo- 1 qaamH) E'tnulti-irjmiiccin- 'i'M noo ftrrar <iptmium, *fed* ctr' riliilhcc ad rrtiiirtctc. QiJ*fi ac TM le t ucnim iifnbdlarn, an ca-, nee ous pane TemcBoptimum fit. Illurt pro..^cjnnaliinanii mcdiocaule ail lurnmum feinen *toon v.nrm* in *ihnaa* fidi^tii.un tabcll* hie erx- wuopfia nftefiit. Coneedo fementit p*na« .. (Te oumi in mctiio nafdfur caiile. Nee hoc ratintirm ell. Nam tanlii illr mcvii n< primum , cum pUnu dl valtJifliirn , *fit* Icinencju* luccn "5 otaj w ,-, n prmen" nwrumatcm-' AcceHir, quoJ fuccwat nuTrituenrum ^iltum mic.arur *radtce p m r c a ^ , ^ ^ , di»i.«jHa eft (j ,q 2*ra temt ı lfi ^ optimum, fedqiupartcH I^no |ure qur. rantiaibim ullmn p ullmn feral p in] ullmn , fcmcn H1llenc[B.ccqBispro-

vaverit? Diofcoridem enim non loqui de pappo, yel lanuginofofemine, certumeft, quod fubhirfutum inquiac, & exficcatum veftibus adhaereat ; Ianugo autem recens veftibus magis adhaeret, quam (iccata; fiquidem ficcariIanugo queac nunquam. Contra vero eupatorii femen ficcatum adhajret, non recent Deindc, Ianugo cannabina?, non auretn ejus fennen veftibus adha?ret,quemadmodum deberet,fi pro eupatorio fie habenda/Sed efto, adhaereat; neque turn fatis eft ; quia Diofcorides lanuginofum eupatorii femen non dixir, fed *<ven}*<rv fub'hirfutum.* Quidquid fir, illud extra controverfiam eft, cannabinam femen in alarum tantum faftigiis; eupatorium ver6 a medio caule ad fummum gerere. Sunt nonnulbe officinae, quae non cannabinam,de qua nrjbis ha&enus fermo, fed aquaticum hepatorium proeupatorio veterum agnofcunt, acproeoutuntur. Sed nee hoc veterum eupatorium eft; quia in faftigiis caaliculorutn flofculi eminent, exiguis aliquot foliolis* veluti alabaftris cin&i,colore lutei, fed nigro permifto, chryfanthemi medio difco fimiles, quorum confar&a ftaminaplana & oblonga poft fe relinquQt femina,parte fuperioreafpera, & praerereuntium veftibus, ubi adha?ruerint, inarefcentia. Reftat inquiramus, an agruppgniailt veterum eupatorium. Agrimcnia nomertarcipitab argemones voce,derorta *in* agrimoniam. Diofcorides ad finc capitis de eupatorio, **«< meow ^yipiyjr* (depfavate legitur *^Ttfclneut^^fcum* legendum efle cxcapiteccvu. libri lecundi probatur* Videatleitor quaefupra de artfemone didtafunt) *twitrnwhuntoiK* lTi&ySi&s »i'tTnfoi&pivAd* hodiernum ufque diem,ufus ita invaluit,utetu»m vulgus medicorum eupatorium detorta, ut dixi,ar£emones in agrimoniam voce, agrimoniam appellee Quod non parvum eft argumentum,eflfe veterum eupatorium, quamvis id do&iflimi quidam Botanici negent. Quonam, inquiunr, pacto in agrimonia folium obfervari poteft, ut docet niftoria , cannabi aut pentaphyllo fimile?& pariter ut in utraqueilla plantain quinque partes, vel eriam plures difinTum„ cum agrimonise folium unicum fit,& porredlumfimpliciter* Alio prxterea utuntur argumento^quod Galenus eupatorium tenuium partium efle fcribac, lib.vi. fimpl. his

[illegible]

v£ corxolyya. Eupatorium herba ipfa tenuiumpariiumjncidendi, extergendique facultatem citra manifeftam calidi^tatem ob titter, quocirca obftri&ionesjecoris expurgat. I»*eft itidem ei & adsJriclio quadam, quarobur vijceriaddit.* Sed refpondeo j folia fafj^:onvenire,fi fano judicio verba Diofcoridis conliderenrBr.Comparatio enim qua uritur Diofcorides, non ad totius folii rormam,fed partis pentaphyllo fimilem referenda eft. Etenim fi ea omnino penthaphyllofimilia facere volwflet.neutiquam dixiflet folia dividi in partes quinque, aut plures ex intervallis, fed *aifrSs* eupatorium folia pentaphylli habe-refcripfiflet, 8c non ex intervallis divifei fedabuno principio. Ad quod alii non atrenderunt nee animadverterum j neq; intellexerunt verba Diofcoridis aut ex ejufdem notis perceperunt. *<piit* Ik* c* 2 ^ ^ « T O M ^ I-r^msnoo autem,ut in pentaphyllo; **m ng$ \w& &%». Folia esc intervallis divifa > non ut in pentaphyllo quinque infingulis petiolti.* Et hxc eos errare oftendunt,qui pentaphylli foliis eupatorid comparafle Diofcoridem fcribunt, quodabunopedicnlo, quina exeant folia, l/c autem quae diximus facilius intelligantur, foliorum agrirponia? delineationem addam. Hujus iraquo folia in quinque maximepartes,autampnusutrinque diyiduntur, (ac non raro pluribus, fex, feprem, uti obfervavit Diofcorides Jntermedias, quas haber, totidc alias f>arriculas flocci feciffe yidetur; alioquinin decemutrimque partes dividi ciixiflet) in fummo fingulare habentia, tqum fere palmorum petiolo, five potius nervo per medi'im currente conjun&a, ac adnexa, pentaphylli, leu fra^arise figure & rrragnitudine, autc/innabisprimutn poft duo prima foliola ^ fcmine prodeuntis. Si vero in lobos incifum totum folium confTdercmus, ftatim ab radic> folia producuntur longa, trium fere palmorutn, adinftar centaurei magni divifa & fraxini ihftar pinnata, cui folia cannabis comparavit Diofcorides lib. 111. C3*CLXV.^JAA« <ps^« ^^^^vjjffxa-*fttXiot, folia peritfraxini,* ljrcundunn margines crenata , hirfuta & fa&u non nihil vifcida. Rcfponderi etiam poffet /inferiora folia agnmoniaecannabin armulari j fupcriora, qus in caulc fiipt pentapHy*lid* fimilia eOc, non tantum tnaYairL[illegible] colore & iorma, fed etiata quod quir.que utplurir.[illegible] ex: unowtiolo dependeant. Sed hanc non cik meorchi Dioicondii; verba fupia cxpofiuoftendjjnt. Adalrerum relpondeo non omnem agrimoniam odore deftituram effe. Ndm qa«in locis ficcioribus, rcperitur uti in Velavia prope Wburgnm, odoreih fpirat non infua-Vem, fapoi-emque fubamarum & fobacrem, cum rnamfeftaadftriftione oftendit. Reftrt DocaiffiaiusR nobiliflimusFabius Co.Judinaalceraininodorstn, ^Itera-i cdoratam,&aromaticain e(Teagrimbniam.Afl,«w *cuidem*, inquit, *nattlr* inftitutum, in eallem or u ratnnnvi inter capedme, vulgar em prope oppidurn CanpocLrer.JJurn in montis radice fepientrionalt ,invenies,• in f}!vaqui-&m* Cf *colle quodamjuxtafiumen Attflritm rcfpicicntibw adeo odoratam & arornaticam, ut ab-ilia diverfzm quifl que, nifi flore ($ fruftu eadem ejjet, judicartt. Nee lon~ge abfunt loca nifi jter mille paJJ'w* Sed (3 magis in 7*~ gthoU oppido juxta Vranefion, Itymano agro, in eodetn cJ~le, femita* S? *agre MainelU ditto utrumque inv-enimus. Verum, fireSe expendatur* effigies plants minor far urn efi, & rotundiore lobo ,fed vix differente, colore vero paU lidtore, taHuvifcofo, &} odsrisfragrantiancbtlior, ^Sfa^ pore aromatico jucundijjinio adftringente, radice ex njgro ' rubente, fibrofa ; reliquis vero eadetn dicafr* Quse 4 nobis in Velavia reperta eft, eadem planfe cum vuJgari crac > nifi quod minor eifet, fed hoc folofterili dabaxn.'Saporem ctiamhabebat fubamarum , & fubacrem cum manifefta adftridione. Sed nee vulgata agrimonia beneficcata odore caret grato. quilibet experimenrnrm capiat. Et hadbenusde Graecorum eupatorio. DeArabum nonnihil adjiciendum. Id nobis defcribit Avicennas his verbis, *Eupatorium eft ex hcrbis aromaticis (fpinofis* , vel *pilcfis* alii; vocem poftreaiarnprobamus) *& folia habet ficut folia cannabis^ aut quinquefolii ^ &flos ejus ficut nenuphar.* Do&iiiiiini Rotanici Graecorum eupatorium agrimoniam , ^Avicenna: cannabinam^ Mefues, dequamox, ageratum effe ftatuunt. Nos vero eupatorium, ram Gra:corum,quam Ayiccnn^, agrimoniurh efle dicimus. ^tenim eadem Diofcoridis & Avicennae eft defcriptio. ; nifi quod Aviccnnasflorern defcripferit, cujus delineationem non tradidit Diofcorides; contrafeminisomiferit, quamdedic Diofcorides. Certe cannabxna: flos, cum nympha?o? flore nullam habeat fimilitudinem, nee quo ad coioi cm • nee quo ad form am. Eupatorium ergo Avicenme cflcs nequiu Nuium enim, nympbaram album, vel lutciinz habere florem, eumque nee capilfarem, nee pappo-* fum, qualis cahnabinae, cujus color purpurcus eft, Quac fimilitudo foliorum cannabinae, cum pentaj;hylib ? Ubi aroma? Ubi ftipticitas, five vis adftringens cannabinae? Amaraadmodumeft planta, in qua* nulla *vis* adftringens percipitur; acfi quamhaber, cxigua ad* modum fit oporret. Guftu faltcm percipere non potuu Agrimoniam eupatorium Ayiceorsae effe dixi. Sed obji—ciunt; agrimonia? florem nymphxae non fatis fimilem. fed triplo majorem effe $ quad fimilitudo in magnitude nefitafit, dequanevcrbumquidem Avicennas. Colore inquam & forma fimilis eit nymphaeae & agrimoniae flos, uterque luteus, uterque quinque partitus. Reftat Mefues eupatorium examincmus, HocaGn-ccorum, uti etiam Avicennae diverfum efle, cum feotanicis docaiifimis aflerh^us. *Eupatorium,* inquit, Hb« de fimpL cap.xv. *elf hsrba longitudinis cubiti, dmaruudints exitaice, fujus folia (unt ficut folia centauriiminorif, virtdia; fedfunt afpera ($ incifa% Qaule tenui cenftat, (g quando exficcatur citrinefcit, Jivefiavefcit*a *(3 elevantur fuper turn flores quifuntjiibcitrinijongittidinis pauca-* (i :t eit^oblongi) *(3 Junt qui dixerunt quod eupatorium cjt herba culicum*y *in qua vifcofitas eft adharens.Alii* interpreres habent; *Floribus fubluteis\ ebtor?gis, quibujdatn herbd culicum difta , obi en tor em ei adharentem.* Verba ills notanda, *(Sfunt qui dixerunt quod eupatorium eft fa*rmk *baculicum.* Reprehendere, ac tacite notafe vidctur iUlos, qui eupatorium conyzam fcripferunr. Quo in nu« mero eft Abamid ben Abdeflamad, cujus verba à Dodtifh & excellentiffimo Fabio Columna lib. de ftirp. minus cognitis in medium proferuntur,Nullum conyzi genos eupatorium Mefuts effe^his probatur arpumentis; quod nullum conyzas genus infigniter eft amarum. Amarifudinem quandam habere > fatemur • fed non qualcm Mefues requiric. Prarterea riuHiim conyzx genus folium habct virtde , fed ^s vir6re

Nee minor wnyw.cui folium quodamiiiodo cenraurio *fttvo*limila> folium dilfedwn jive iticifum liaber, **nri** icvDMpiEe de conyza addica ratisotlendtt.Mapris.nec non unei'i RCDUS , alrerum quodditTeLtoacincifb eft foliotquarutnrigurasn lector apud Dodonseuna, catterofre repcrictjeentaurio plant diflimslc eft, quo ad colorcm ,figut»iti, ma^irudmern. Hxc facts oftendunr iiulfum cony zar ge mil euparoriu m Mefues effe. Dodtf-(Iimt,ut diiimm, botanic ageraton Diofcoiidi5& eupatori um M*e* foes ca n etc meiiit i manse fie plantain, Age. raion Diofcoritlcs lib. l v. cap, **ttx.** dercribic «>'i?S'

tftJtl, hu r i^i ¹J Id eft, ***g fuittx***

crtmisrumtentrt,^«fan«rit*ltuui'ie* (O ri b fc M*. id eft, dgoram[Mlmorom,qnomcKloinv«u(to codtce tegi obferrarit Lacuna, at Flinius confirmat lib. iJvii.can. iv. Vrrbimoiadfcram, Hanc li fcquarcinr Ir&ioncm, quotnodo &➡↗↖ dici poffit h^cjitinta DoAiiliint viri,quxn]nr?Dtccndum,lianc noneile ranlamlongitudmcm , ut humilis Jici neqiicat) *Hnmth:, fimftix, vngtno mtxtmifmii't, ttmbtiUm germs,tn qud Jl»t tmris qu»fi butlii tmKtt, Htffcbrifo mintt. jtgtrMi rwminitiiiniiiwm, quomtmfioi diutijftmc in fujcobrii ftfcie* **ww/friNKHr.'AjVgiTJVisqjquafifii jnjii,fion fenckenf,jlvc feneiSutis expers. Plinins loco *at. Ageritten, ftruliici* efif!4Hi4, dutrum fxlmwttm aUuu&tnt, trigttta fimihi, flirt liuliii aure'ts. ttujui uftfnidtr urintmcitt, vufajaq.puigit ttnto* **ifMgij** *mjiiicniibtn. CvfinntiMt Mm h<te ,jcd* **I;M***nixn diunjfuni titmmtrcifeu.* **Qaae po-(Irrmavitiononvacare, nemo non videc. Nima'llulio** *tSi* **ad voccm /*et" Quamodoitiijue uOx nidiir clufj iiisefTevelnonrtlepoteft,** *C*»f* iteminh thtc,quonijin iittttjfimt.* **Nocant Dcxflrorct, & in Pliniano eotirccvcflacidimi.in an ticjuty Tempi* tibui pro.o^fcrib\,** *Vituflx.* **Exhuii^ijue legu. H*/W** *vttuftaniitturi* **nim eiet,vufoitmquepUTgM nurn tsjgjj** *imfidcnttliUi.Ctuftmminitn&n b&c* **(nempe quoJ vetuftit (occurrat. AIludit cnim. ui djii, ad voccm jJ©u;/»J** *Jif fjmixanmitTcefeir.* **LeAor *irgac quim ifclitlc Agernom Didcoridii & cupiron'am Me fue qmdamdicunieflepla!itam,qi]idiinneg;inr tdqucquod Diorcoridcj de amarore ialigni nihil cradiderii: deinda qaod origans comp4rat agcraton Diotcoridcs; Mcfues reto cupawriiim ccntaorio minoii. Ad. pritnum rtfpondeo; Diofcoridem multas dcfcripfiJTe pbtmu inligniwt •mirwj amarirudrnij tamen non mcrtiim/Tf. Amaram eftabfjT>[liinm hieraciam , poliotn, fbmaria, paraveris folia & capita,. *]j wnephnm*. Diofcoiides tamen am»Hhjeceffenootf»diaic. Nihil ititquc-prima cbje-&ia conckdit. Adakerumrelpondetari Dwfcoridem •eerati folia non comparartc jrtgano, tanquam fimtllim*. Naro ncque pofit'', wq»«** ***cfl*** **>B*** **»'iqu»m (imrlicodinem aim origano babct.fed fiffnra habiraque.Quibns Tcl,r™(1ere videcur. quod tctiui (*u!iculo, ram foliij, denfis corymtitsmnbtltam cffigtamibus, onganum rcpr*r«itet. Contra Meroe non de umbel la, fed *de* fbliu» loquitur. Alit nulunt, ccntaurii minoris *hilit & orig*~** **ni aniiii firum admodum inter fe facie <iifferrc Et (*-b& * pcrati gcttifs reperimr, cujtis fiilia nort multum abfnntaborigano. Quinimotjutbnidam Notbooloci*, & TofHniar fL]ua]idit , f<d deprcflif videa). agtrati f(pr;ul'i^ftJ!u* aJdidimm figuram, folia multo minori, &tanfillumcrt-nara,rigtda. dura. plor»quen'rpulra oric*nisvariiiibt fruticintibu*, totohabita*** ***non*** **Hiffimiija. Scd hac minui cum cufarorfo Mrfuw convenu, Me vuleare a[jeraton quidim Batatnci , progtnuino ajtnofciint Mclues cupaiorio, quod nniU i n aptrato (Im :1 i tudo fell tor u CUT ccnt-'"[10]''"iominorc.Ccntauriicnim minoris folis func anpufta, efSgic ruta;, vel pt'lyy^atii,**

wcionpi, ncc, ut Meiuc*"'[1]! *"nmm* am alrcra, fed lat-[rJ]»- ncceft in Hi v-tfeofit*! *dherenj.Searefpondeo, foils agcraro , eaque racbne eemaurio e(Tc "tnilia j dW ,cn S centaorio, quod fint incifi ; & i deferipfif*; *ptxttrtt* tie Qtctn-nlbus noils careteonyxa minor, Mcfucs ignofcnnt, (jiii Eopaptani corymbtferatn minorctn.

ranone id faciant, non video.

Ipfe ***K*** ***wn*** **illam l,abe.,**[t] fonehi/di»; ncc

bocrcrtpfitMerucs. Quod de vifcofitite fcribuni, ea **licet aliqua.caq lie rxigua in hujns plants foliisKpcrBtur, non ol>cft tawen quuminus tit cupatorium. E«-nim fidiligentcr ad vcrba Mclucs atrendatur, vilciJa efie nomfibott. Cony/at folia vifcidaelfe, non eupcorii disit. £t font qui dimunt, quod eupatofium elt herba coliciim.io <iua, (cilic«, conjrra vifcuficas eit aaherem.Sic rcrba ilia intclligtnda (unt. Non cnim pw* bat eorutn judidum Melues qoi cony it am *dicam* L-uparoriumefle, fed tacitt.ut diii,Mrpit illos. Porrupla''' rahicquaniMcfueseopatcrtum ede dicimus, pwf« abunaradicc mitlit virga*, longiiudine ut plurinHim cubitales, admodam graciles Sc Iblidas , rcfquiuncialbm longitadine, 8c femiundalibus lailtudine, foliiJptr aiubiium.ferra! inflar,indlts,viribu», aliquomodoarper;j , rdlitMinfummijt virgarom furcolis. Co/JW*[1]*'' ft ate Tefeproff runt, "fhlcleoncmoccupinte, e»if;[ul9], luteifque floribus, diuclurantibus,pIeni,t]Uibuj«ii![lMt] obkmgt & paheca foccedunc fcmitia: radice niriw[r] eiigua ,fibcata. Candida, Iignofa, darabilis naruratiwo** *bfque fibris adha;reniibuj,qu(guflsfl pj-reih

AgAatam Scptentrionale & Anglicum.

fern babtc; qtto fjljVain proliciac. Colicu3i,fo[i>, fl"f' jucundum fpirant *3c* vehementtmodorenn , m<[nt] ^ corjTnhil'eraT tnajori.Jk tira Veto (imilrm. Saptirc[111] c<*' »Jcm partes ann'arum, & cum actirnonjs tcnuem haben[r]. cum adftp(2-rone haad nlfcura, ordinem fecuw[11]^! «liditaie, & fircitat_-iwnexceilcnics. A wf«««[C] ^ t-ufaiorii Icooe» cresaddidtmus, agcratum foliis fcfT*'' lii,fivc (eptcotrtoMliii.floribusIuteii, famdcfcripium* Ageratumfioriliiw candidis, qood majusacniii'U*[1T]'' Nsm quod 'n HctTuria prOTerar.mulit minus cft.C[cfl]'' tM.tirra Monfpciium torymbis lorpioribtt',m«R'''!''f compaftis rtperitur. Ttrtium foliis eft *not fat*[1]*' ^ firoiimt cum (tetineacrone Dioreoridiscoftri-*i''''[rf]-[Iu]r[t] dtsimus. Vulgarcajjcratutnltalilicrbaoiafl*''''''[1] '-** *htm* **quorf mcnfc Ji'fj'o flor eat.**

Lego-»»•«•& 6« -Vexf ex Athcnxo ^ • J * " ? ' ! ^

hitdeCdciJrurquJibetesJtieophraiioadafter^f^J

Agcrarnm fioribuscandidis.

puta hirundinum adventum. Antiqua lectio hęc eſt. till j pro alii. Hanrliquis c, legit ^00'rgtehl(gn«bmnlc t a i inutTo- 1cm, & Imam . cn.m ftellu roaftom liMum , uiici- mculj; wl'*cviusartam* ru«©LiijiBrnpallcfccrediiit. Solem K ltciuriirn conpcrtctn innximc intelliecmliw hoc loco n hc'iotropii *Si* tbcluionw&cebii. i n cor dicamr, verges non eoai-cnmnr. noaieoifoeacceptHdfarttjrttr. led qua m«;>4 hocofnii, t"c l.wot. tt 1heophrdto did coliiRirur.quyJ'.irciruIftitiutTi.vdipfo inlftii clieflo- reic, id eH i «nm die lcin-iirun > cum (oi loop,f;,n!; ibBquiiifCbiali lmeadij;reiruiailFp|jmrur(m convcr- i :a-j[. Kacemm *ifmi* lignificjt, DiDf«iTWa rocari air,quod foil* mu tiimuidinatittite folis cifcumig*atur. Varro lib. i.cap-iLvi ^tiod ft>- lcmfcmpcrs tia. Net miniu,tnpitir, admi- HnJuaj, <JUPJ fic(ofloriba»*)joswoC«ni nctiurrepJa, 4b'«cx]uoJ orium man* lj'^'-'tcii! , 8t cju! iicrna fcjuunruraii ««4(inn, ur ad cum fctnjier fpedteat. Et hJJCff[i->inl'lii!iicft (i ntenfta lib,u. tap. i n . M«» *,yamw>lftTV.: t xjitrnncatB* , *aicuHiem* fbitm

vnuri' «rft(fb.*»t?i. c*p.n*»l !e |ib,*«l"C«p.]Ax. quem locum mmt ejjmirnbo . Nicindii OpBJO Jfi Tnvnasa cum Diofiroriiia con- venic

H't

H S" vjart^/rrijl *p*

A ttt euifmtt't: dtJit ft lit ttitvtrfio* Mnr™
Htrbd , rtvtrcrwit ftaitntre %'t'it mitmi*
TtUHtt, glil tatrttmtUjt dc mitt cor)uT urn-

Agcratum tninasLob.

Hos verſus redt perttpefit Scbali*Snrn dubium vocari poteſt.

til »*i|>'intnm, i)

Hæc ſic ſi ſcateant erroribus, quos mox oſtendam, Dioſ ... ſemper ſeſe ad ſolem vertat ... : 'olrictw- • ctrcon»- agintur *Vi* ' ... Ni- candri. Prius ex ſententia Varronis, vel alterius at *xh.* Kt ... tur; ... ſiquidem obſervavi ... Convert ... ad inftar ... fnti.i,flnretq»e, folt« ... bfcr»4»r. eaLk-m : ... vocatum ſcribunt herbam cancri, quod eius flores in caudæ cancri ... ſimilitudinem ... Hæc opinio aliis non arridet ... tu nt u r i >'««n «w»w ntk> f^j«t- Nan rn accept qtwJ fi«cj: , **' Foirt attum(«mr mm ft! Mrtcrtua mgrtduw , Wl «ft , ipjo fo^^ ^

Doctiſſimus Gaza legit ... Hinc ſi ſequamur lectionem, quæ- runt Doctiſſimi quæ ſequantur, Dicam, altra & ayium,

& *htcde* cauf* hellottopium veteres dnteraat. Genera bdiotropij DioCcoridts diw tiovit, trwuasSc minus. Sic et mm Plinlif lib.22. cap.i 1, *Btliunpi mntutha* fife dixirutt. tun f>ic ft cirpaiitgtntu, ttttm qftiii die : tin-t mjiittn 1 am K rj 1. NtSa vein t ih-jiJeni ant rtlnt cxtu - Ittimflortm.* xndidusa, vel iiurpufafcent<r:n rtorc,quietiimli>-remfctnperafptcit, nl iiicelii<jci:duni pouoc. Scdmox Melt Plmilil: !:,<,,!!,-ct>ctnmf$kt;: irviunBc nwgnamDi

J *qiinniiujmcinuinqut\tiM?eiiilemaltituai-xtm nntfxctAJr,ahimj* « *Utt* 1 iri prw»» *f* icicrib.i lib.

• * *in,u»

•• ••"ji'HC)•& ' * " - > " • - • WX"*<*

*ttscitt£*t**ilItii8tF>pa"n, /}* niach~ iwiuf* *UlBea,* '•'life* *im*ntii:i terms . ijajwios,* *tAmtla*

, 'loins iiini' LTSC, rm, quoiJ in irtu- Ssntn me-

tmiifed •titnr jft'C-

• ei i- i- I>: rfcort- ricm , ti r •& Gf apitd Oii haftutn fcii^tum ie>

perb. fitiiijtwiViBO'. VulRata placet Sarjc«no, ^uiaApa-IfjiJiLlcrnsjontcriijiiHiliottoj'io, cum florc in fum-micscc remii, 5;vrlutipurpurcost»jue uncato, infimt-li^ii.iincm timla; Itorpofium. Pliniiu.iir UmdiKi.c*"1-lcmn hiiius fioreoi dixil , nee fortc aljerravir. Flr-rci, iiiqtiit Thwphraltuslib.vii.LjiM 11. &HiatB»|*H*" cHilj.tiin.f-i ab ;nioHorcre iocipit.Dtufcoridts in *tfpetit tufa* lcii!>i;, Njeamiri Sclialbftciinafficris^uBciniSf lociffj; prscruptis, Ptmius vero io fiin^ni iiuhoque fold, &bxcdc hcliotropiD vettres. Recent torc'.paucH «-ccpis, Hefiotropinrn majui vocant, *CU\M h^arim* >d" ru^r»v'iFi>us. Sctilijcc foliu eft albidioritta'. nan nigrJDriL>:t!admi .cccpcrfcroifoltu rfanc-1, "" ^ite<>" j>hra!hu lib.n t. cap. t i l. Ad j'Liftremam dicendum* in *Qrxch* torit ftatini.fivr priinis duobus intfidhi* m>-*yuni* lfoiijictlcidu^nfd h t Adalwtitin; » *

Hclotropium majus-

dtctm tllu aminufiltmu i n f l ^ Marpllttt* legi'ttO*1 >4«.«'Hi9., «lii»codiribu», criaai Orib»fir.boc ' « f ^ . ferenJum. Alioquin nitullnotTO, gustn rolg'"^;^ n.nioncfie mKnoribus, *t ^ ^ Z i* ftMis Vd ditcndtiro. quod noil minusarnd« . *F"* fruntc,five r«:cJurerore eotilpicialliitliora.qu^'X

fur,* (ubtut nierii>r« (int. Altcrutrurneligenduntj^

^ S 5 K

rudimeoiis i ccurv ftar vnIgwi enttn*

c»ntibws,f!anicMl»rimflofculipandomur.qitt primoan-T*qtu;n oainino apcm. mrpaisfawts apparent j nvox •cmcjcMnroflore c*™ei; e* qiimque Folioli* medio lurco, cliamnlriroslylvirltrirff rt "miles, mmore* tamenac diluuiner*. Kaeik fibrisoarcat cwguts. Hoc he]wtr"pii frcui circum igi cjuotidie cum li>lc, ad ift-ir maNic.iionfotne) obtctvari,Flwct *li Aprili menfe in mitltam *ftatem. tt 1mc cmla car uoo lit Tbco. rhrattr liclmsropium ; a]nxjnin omni »nm icroparc fvcni^ Jpu 1 Hatsvos repcrirur, duobui id fmnmum nitnilbut e»ccptit. In *rinds* , irvi? inter fagctei, in lotn rurb-ifii. |>r«t;, *jamproRutnt&iniUiexit,* fie qijti hqffltdiorc & pm;»i]iorc toco, co jmpfias ac ma jus gigfiimt ; qm vcrt'nndiorc , eominui, tencrius, sc (jumjiit hiriutitwrejieritur. Minus r«fti fcorpioidera »oen«it)ir Eteni«iwitpiciid« wftt Oifcoridcnomen, acce; quod feiticn inftir eaada; Twtpiooij fcm. HtfliiHropfunfcoTpjunsdidtur.qiindrlpretnanimjlit jftius cuili iitnik-Jn hibsac. Non defunt qui caliTi.JitUirthvltiwriifiiiineirercribant. Falli *cot* C]un*d etymon fluua? Iflitjiistiitc potent. O^cndutz ctiim TH>men JCt'cpir, qao,J Siipilii fere calcndti fjoreit, obelt L'tuniijiiiid nun p.irticulatitn *ilartat,* tuin^tiwn qiiLHl fl.Trei li.ibc.n diluticroci. am aurt purioru colore, dentque fjutid femen quidantcniu (corpionii rcfer.it (.'j-jifiL'iiU'n • cutn Ror^inhanc cffi^icin tubcre au-(ft)r lie DiofeuridM- DoitiiT lintJnicitsFaltiiuco,Jutnnj hanc djrmertuixi DtofcoriJn csiltimjt.Dico Dinfeo* ridif. qoii J'hei^hrjllictyiiic-imm, ntlih.o. oHendiiin, DiofcortdisGnlenifjuei^rtctymc'immfft, Quoru i n hi - ftammconfui>dti lib, xxv.cjp. rlt-. Plii-.iuc, dyme-

Reftius «*••»• dieitur. pcrL.

frir.'J-iitfivr follitdlt irf f* mvirtm rtdiiwrjt, *c quali incii-.u'win:, rdut tiidq fldtit Mil, ptiftea.

rune Dcfcribinir a DiolcT>ride lib. iv. cap, uii.

t ifnt i ca»(<i.

ut pwftrt tluadrangulum, mi ft-t , flitu ftitntagni fmiUt : futftzubt i/tt» babtt (vft* taaliinu* tiifpiihim, Hta!t:rt)m!ttruminctiatt, v.-Julin irttit At fihjtTuvintrH. Prtlm'0'nii'a rjl mtnnxum. i fmiientatacifm niictfutem tXfri'Wtar , ijui iif-tn^njnu TcjitlitTitm* in *pain rffisAx .*/), *uttnqnt aiircUilcorttnipr«~ flttvu, ntifUHtyat §ttx>Itm atuliebrcm : ijuifft ijui .*-*ftnitgMi JtotNt 4! Ttfagmt.* Ciletidoil caulem fert quandoque ...un, rjnu $-vrl Irs an^ulit cunajrttem • anfult'fijin. ;jiram nonnihil sceedentcw. Aliq fUmi<;tni folia cott^ttajea ^oftaat, licet ncrro cjrearit, Nam Jc gliftum plinngini comparator; nertfisiamencaret plinriiginii• RIDIIM. fuceof*, camofa, waoque virdda wleflduli Tone (biw, nee j»)iifIli(j'.iM[u!um!inii*itio(«. Quirealn. leucojo fi. nil^or^ di«rnnttiiiljjid-dljtiiofi ^ g h<;fbj«»finc. Horcf, ut dM. promit lurtos, t- Mtos.ncmnihil odor *ius,e *tad* *lun cotoixra imitant«. Deddcntibusftoriim Foliii frmftiw/tlfljitt, ant fo,JIiculi ftawwartfiowSi fliribaji nmneroli renjrvi , TOftcl:iprifoS"i!m[i;!sunjuiQm, vel nnpiicnlM MICIIUrun> fimilci. vd curvi. C *titttm* cipnnwnces, ictnen inrmcomineotctnbtonscm , tcnue, cjurdtat torrai, tfmioai.fiiUefVe,*, nel *d cinereun-; vcrgeni. ti, five fdJicnJi i$u fpfaaru-incoTnr^^^^^^^^-b K , prtefertiin cjus pljtit*, our flnre m t p p-olifene, uc lilii radicrm *muliri vidfanritr, ir^fispariiboicpnflj$win. Namfiogul* filiqni coocamrtc axHtntnr in unnm ponaum , q^»T^ slke ^liis interiorioiis tncmnbant. F.jii* TCIA qii* firopiiei -fiofe foHicwH alitct qtridetn conftrutai wdcmsr , 3c com" r<(T< f*i (*p« fi)nn«m i mi ran i ur, nee, ut (u pcrio. rc<, fiaiilOPtnnw. ferf iripiici f rmt differcnrU confpiciaticuo Verum fin^utt in dodo conrineut idcn\ feijien: tiqnr qai inrerb'rena partem plobulioccupint, ita in IV Infteti tune, m feft cireulumcom|'leant, lum. qtic omnium inmimir alii vero ipfis inftimbtni« |». [!f>r« aique MajOrei funr, 5[forinam v-dentur imitati B*v&afc ret)fi>n veto wiFr'ioreitKnmbuuncumbcn. ccnuiorn font*ccondtt, nee, *w* primi, *vjntcni* .Ted hemieydqmearnptent I qui ficca-; ti pamtn at>aliiircceduni, uc in piftura vifitiir. Qujr re.inqait.io re boranica «tcllcciifiiniis FabiiM Columna,fi quji *ttcti*eonliderabit, atqo« latos fclliculos fi*-Jiii iridis fc inmem wnBcmibj* 1 qmbui[1] quia

Calendula.

wrifcnlnrrtconfidant, nonwn a«(ptt, dcireferthis verHs •'r*<lu$^j=5 »«;>•, acquc lonptons aliiM folticqlai, *tios encrioret, ab fit is psrun« recede nt« > foliw qtniifloriiiridif j'nfcrram reenrvw^ ci^ipirabic ; pcrbelte *itidit S.orem.* formi feilicet. (iliqius hat tmitart dicer. Dinfc-vides i-erö tantum ncint, ut fiot id irnrice.n annoentcj, in fefcilicet « r-vai ; (*i* erö fingi M l i l consideraveris, fingJn p m e[T; ^n p c j S eiterbres folliculi loiiiJtorM pjuci, htrfiitiorcs fine.

a'p n n d m A c , mflmaeeGtbalt, *drranm* polypi imican cevnancur. Q^»re fimilinido refcrcor utcurvifint, iridiifiorismodi); fed ficnilct fint arris polypi tttberculin, fciliccc arperi i fitni!« *c«*bali« cirrorurn polypi, *n\„m>** Kofcoridej non (i titer eirros intellrgit , led acetitnl* , vel tu icetabulis refntos d m * Atqae hau^c eSo voram Diofcoridii fence mi am , probitw cc Exca »p¥P d$_t$ nqtt f b p lydi m n iu dj (turn , qutatiitvleiii hubetnditcin cirriJpolvnj $_{Je}$et» bularft ffferrii. Vidcat leibwcao. de(jo!ypodio. f i w ralendiiiNimjclymemitiiO^fcaridH ^c^e fatii oftcnduitr Seddice:quis.quede vinbas^qauntur.coacrjrinm do^ «« uidenwr. DiofcorWes emm id Unfpaoi, rcjeiifv n«inc&t«meire faibii • 8c ad auorena raalieE»rcm

Calendula prolifera.

comptfcttxUm, deniquf A refrferrir*. Adftrii3ioocm hjlu-(c<jlcnj[|(im rtCC'Hlitre* tjlc^mr oidncv Qii»re

Jff «f anginal rejeAionem wtl« rhfeiHutetefitjbrOMO[1]*'

.....jt. Reffl,u. .Wvctljrr'>r'H»i*K*orwPeoi«C

t in fl.nium r(ic<«» tcd*S*l. & mao- (tcro wi-

-arr; cfc 11l *!•— iini! - RftuncS

prof ter c d

pTa

iidirr. Si- - -1 • •. .•xhtadi man|pot«ft ci •4 tmjrw m *to* reprmwr

- itcnlala nx, qtt* licet •Jcret muroovSc «dtt impmtrtn.

UIrT

sir asra

b iL tm

COnftMtOlilmli-

qnoretn conuood amarefcerejoec J'iurcocafidam bane aquain, auc accrum tjuis pronunciibir. Quire nego & qua: res ainar* fn, calidarum pa: [turn h.uicre plures. quam fii^nlaram .Fiiiem ut faciam.Qu;c anurafunt & caiida, *ted* mnnia .-icnrrvoniam parrictpant, vef mii/io aromatica odorc, & eriam gra»i prardiu Tune ; ea veto irtquancumimpcrcipiiur, inpalatavd lingu*. tf'g'" da&ficca, vclhumidairMgnaexpartelunr. Calcndu-Urecens nallarn oftendir. acrimoniatn^ eit(ic«ti exi-guamqua: *vi-x* pcrapipOU& (Juaro cutn vindii. frigi-ttitatcrmledcxficcata.calidtia.tfm vmcertfdui. Eritafe rem liabcrc, fajxw oftcndit. Scd de facultine caleiidutr tn noris ad D«>iCL'>ri(.t.'nv|>lura. A vero ecum aberrant qutfeiiri'toiiiem ClariiT Botaoieor. Dojo , Ibl i i cfyintnum putam. Caulcm tnimimiar f-Ur quadra-tiim live angulolum nnnhal>et *;* ltd icnues ffinirerfcm *ut dodranirm looffos ; cjai fubindevel in lirusitecliruii:, »el hiimi (»n>ciimlHim, raro aflurgunt, Jaj'ittju.im'; UJ trj;,K nullimaur jdm'iduco m caulo *fohx* fimilituJjnem hatientM. Ftffi* i'laut^fritii^ ti.mparan non iucfit jftofTunt. Flokoli^ Ktr^tt Wcedunt htrlatrartfcnUriin enhsrenrei. K inttar korfMtiimieauJE incurvati fruiftuj, in (juibiW . lu i. .1.1 :!- J:!>o)ito."i hos fruJrusut alter in aJ-tcrum, qiiafi indtnct, uc in iridt & poJj'porum firfis. Sed jniciiUtim icrnain (ecunscluci con*«nr.- H»i]C planram Btitinitiprofcorpiotdehabcnt, quorum opi-manifutiiil 'l'iulcrideilibivtJpiteultin[50] s"'"

dsjiarptoniftjiitc, AJiamal) hjc dncrfa planta<jvltox ptaidijcffigieottcdii M.nhioInlicqiiic'obtcnk>s«[ltlacl] iinu)cfoio>.Vi toliis shutidt multis conveftitur; quit circa r«fni»li« ttrna liinul cohserent .H""[1111'an)] [n] mrdiLi»,/d:i]iia .liMmiignituJinr fupcrat, *•. rorurdo l(Hiziu»elt id puttulicjc sictedens, lutei aufcu'i in luin-Suhtufcuncur atticolai? »f [Co]|j2 atKOHiacx. ic inftar *kotpioo* *c,* in i]"illm iLTiiti] £alc£JC iirnilc . ;>trv:iU rAtiix, Noil farij hsncri|jtitamcuml(.or|

yUr.I hibtdt fijBa J cmn alio^uin truAuf five Ttliqua i (imilimdmem turn Icorpronii cmfla rubcr, quim vulgare lctirpioirfc* Nceeft'leiepbfuin.r f fir quidim arbitrantur,fiorcm cnim hab*t Imeum, album leJrphium; crafTa. Wia iclcrtumn, hujweraffa dici ne» qUeunr. Sed alibi Jctelefiriio»pam. Venio ad Hdio-i.is.qno<t DwfcoriJejhb.iv.Mpite penult* cribir, gxirgpic it^i«a' {rrcuscodex*"-

r *t£ tttxtA U ut , fahn intt.itifeprtxtmisdr* r«l* i *frmintiottixit, pcnfihimverTiicxrumniixii* *irutt-* HclMtropiiinn minui,non id eft *qimd ttj* oc>ore* cocatit,& quibul'lam pa- iifis inuliisfleiilibus, tene :; folia rorundiora, mplo nilw** ni, numeroft 6c rtnullima; *Q* .-u •Oadei hn»Ntfbiu inulro p!<nn«fanfquc j *fal* m«[g] r«i(awbteOtt. odfia fcrit,; co litu rub«roJilUm. wa: Hoc, itiquatn,"" u irrnen non ferr otm[1] i

,,acc.Cr«ci««i««T*irit. . . . . • - •' « * • popctoo tentt, i

te put^wtu cofc** ioficnjMui; *wd* ri inn Bnoeiifir T"[1n1] Ohft* •-•" fjirijit raulc pet-|-|" wmofci tllms f,.|ia luj'crtaritm naiw . not. oft fl *rl Xar!th*i*; nlifirnum^i-oad fo- Wu accedunt nrtffii * candicam.*; flo»pllfillH , ...(Vviiu.,_____. . . . QuippC qui Gne fetnijjc ^ 1 ^vcjut|fltrtricJDi, oc d«-

ZToliWmniriJin rflintl* rrnenS Adverfi

madam altir.irn ftfrpium,itnru»rtfninafc florir*K nun

pttiol:t.I"bfo!inriii.«:; fuiiiltati'. fieefl rrulocwrjW

: quenvtJ :

i until. Hr>

:r, Sothlo viriUi coiorc co» mfcuint, qti

tfmr '-»tllleBBl, CBOMJi:

nw;.:' . •

UT.XNJ-.-VT'.'.- CU———,__...

quenfc Di^ftorhJ«rarturn:u«i, ljiui J(ti

thmCa H , quod in hanc

Herba valet clauis femper pene ab

Sec pia mens Chriftum qui penet ;?tttv

1^JiwoSdniieW.Jcnu *lit:'* :. Va-

iner- -kii-} I ijtrsi *4vr:.' .. ; i :L..'- Di.-[

<juu. it feut trttisi , nntsaado lheo-,tni'*.n

intcteni

irate no

Dcm ouaeaunoa tr|iaenbcnci:.

bctulonu 1'Iintut lib, i I.CJ(-- •

H M

*• pnnumwtwu-

m n p y h p i h d d

u, ptofawdaCbtt>J

b'ruwiiniun eniflir*. uruauae dtfce

1 hr-it'hr4it> Tcflietitu . tKjoidc^i cbcudonigO

(aitm FTOferi jb Ap»0j

MC *peibiUt* i d i Mu qBJcm hrMwiwu,

realtor* *notti.^ria^itg*B bideflorwt,fttfni

X I f i t i'

C*fu)ctimcJirf>.<!c«w»>)i»L,

5 h l f t

exit.puiopoft floret, Ajniti deficere incipit, Maloi-

tcgr* perit; poft difficile tuinc *nc*\ radiculam ejusrepc-

lire. Alnunlueaduco narratinlupc, fibdiam; *Am»ut~*

Hittitint *<t,*m crut,*

dent ins UsulcoiJdrs,i»ii \

<W«pi'"i>V'inP^»!i -•--i'-^r^<riJbr<!-i>Mt| Jnmi'n

(tt. 4tf«(^ai *ittdtit:)!!!!, Hqan « hituidinam f-tltt, tx-*

CiBaHafuent, mttrt) ii'tntrj htrtt tlhui cmcifiai uxdtri

mttQijxt vifitm Tt/hiiMt. \g\ ut I »i:uiii (ctipt«:

peril, *qatditm itnctniitnvyjim-i, amiji ,JUM rx-Jtavnit*

Iiirnn.imumfialliis , Huirrt. kx ulLimi liac ttdliajte Pt—

n8n:e5iatn crutitttiiulis. Cxcciumquuddi: tutui: I

I'uifLiiwrrjiit.eriiUKiHniliHichelniontJ reltauraii) fa-

iniiJni I a f • r L , S taliuin cllc *ex* aiiciQjii,Jlinuctiam pro-

Hat. animal, cap v. Hj wAnBliA ti»Titv« ^o>

II. *Pulteivn*

hirunJinnMUMC, rtttoiiuwiiculi, ji ijiiiijiimuhtojvt-

xrrtt,rtfanefcimttl&tcTneaAtvunptjUiifUnc ti.iyiutir.

Ideinii'.' Ucurrji iiiinul Mi .v tjp.nj. rationcuircd-

dit fur cui inefcjnr. Tf*5»m j »n*i ij IV^.'J ^j m> i^;*»

TJiit, MM »ji«T»wi' •'•™'i M i«/"»'ron*^pJii,^ iiJiil

irtiper-

,TUT-

di;4tn

f f

Lei-

ct*

rit.

Uf nnduann polios

•rrwwo laptitotnm. Q^

nna, ««TfjJ«<

Idt-mpjiodwwdjdtnr

Ail«.»«.flff«iii.KT"i fiiua I'ro-

tcrfwa fihnUnritr pert*. Ovid.

Corpora cicrpidum pennis pendere putares,

Frondibus pennas quarum petit alitia fylua.

Id eft, Philomela in lalcmiam mutata.

Alitera tella fubit, neque adhuc de pellore cadit.

Exut fere nota ftyx aqua fanguine plumas eft.

Id eft, Frogtie In hiTundwuin muiira. Solent enim f)i-

rundines arcefire habitare, habentque fangulnolentam

in pectore maculam.

dfdror J ph,totiiel»

:*«4» • 1 • filfi Iknvmnri pliyGcij , ^ d_

to frfidewv ml . D fitrtJiOME, h_uJ_us g_t

memo. K» *« w, I u^ f t|pfM>bijpl»., 4 j ^ t f

Fffi 4 profle

!».—in..! m-r—r- Hoc ferfc modo para tur. CheKuuuubCTbareCeti? adliuecum fforibus (imul (k radidjw», pclnsiti&ar contuniiirur, mdirurquc atnpuliar, & in tinto cquintuxr mcnlcm mareratur. Deindc *sn* bil* neohuptiar44rav.umficciia[<Tnufij; ntftillatitfipoftca *tetcet* hx *OMxamaat* inpulvercm ; qui homore pwlo ame pfolefio, ['Lrfundiiur; rurlufque diebus irigmts in limo maceracitr, IIEJTHH. tunceiein«tb;s caltdius diftillatur. fcparjturque aquaabo(et>; nuodchymid vminihtrlivJixiii e&ntittn appellant Ex&ciibus in ciitfrcm wdsil-s.ctmi squalaltlidtur. Atque hot modo triaill.i fimiil[Ti(u:r[tjiParu:L'lli conficimitar. Iu: Crato Epjft. i. Jib, j i Hoc *0,0,^0* cbtltdoni* el&ntiam tlofcnb.e. *Dum rr-rnfi M*;»* , inquit, *Chtlidema fittet, frt fttmnnvm tn !*ni triMi, tst* kerb* *WCTB ft *tray urn fndv ctttigitnt, (3 bate libra ttntfttu mrefjSt tpeanfi. Wr, trjur* is *vttrum Jifli/Uttrwrn, <if JX CSHjtaiur,* 6f *per .jutndtcim Jiet tn film fep:litHr dum putrrfcMt, Dtindc vitiiiltmbttiti impavitnT.jtrijuz tututomtnvnusr, 0 print* in *t>Jltu/> JifiiiUrur herb* tum uditibm. #' fir h»nt ixfttilxtutmrtitxtrtbittti nQbpr]i!\t,Aijusjp UIHT. Idem dtmcipi vitritnt cum hrrbi (sntrtbm it mi'iiT , & liqutr .jnt ttiftitlinJt txjritiitur, *tr i tur. l.rri titmvitTtimarttitt, iutla Mmta* i^H–, »»• *pn'Utur, & liqtttr* curei *nttttt, qm exit, igitit tteir.inttm* g«»j *tifiiirdt tim vr!4»ipu(!x rtmttttti, ttirmi tjf: nenu tgnttttHJC d:j/tdtu<>r* I / ™ « H *chjtuifU gU-n<lJi* i \0 *tH'ufatoi difirreia InqnuMttiT rnlitfuisnero. Afferent txttm fiierxbbct kqWrtm fturfir* , tS *ne fuij txfpmt, itvtm • Ft mt t lujuon i fin elcme nn if net afut*

Chelidoniutn nujus.

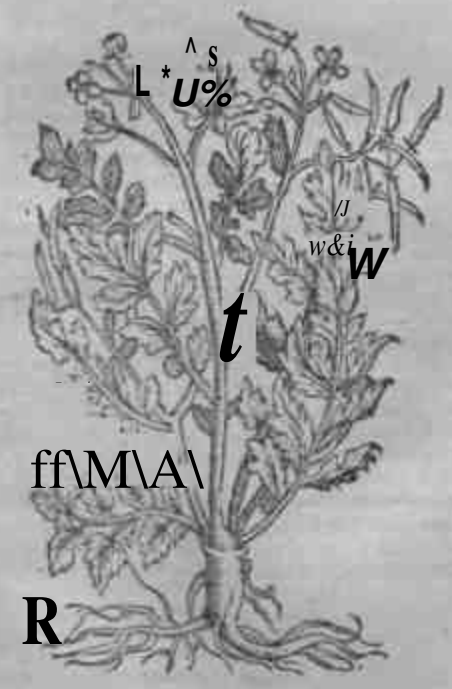

1 *(S prrxiriefei* eerrtjfw iff *idacM, fimmiti** .—».«*tdfuttt, & pi/Ireenti* ♦ *htttr.tn,m nfatQ** fi r'"'''<tyif;v(ma JB *Muftu fxrttfi, UfrnJitt/iMitn.,^fmt-*1 "in '* '• *Vninni* ** '''''''' *Wpliexe conferott lu,l.rT?*

£tTttmfint,utttiiji<}iiiii>torittHJit,<.———, ,
mi I nt, t x p If. i *(ii Hue ptrtcu turn ft n t Ut. tin niptm / «• ftriculum,naluef4ctrevrtimiexftratUT t]ui dtnubw, Jit drbiliitri^ttdtm* t«, *qai ifla IVT. j, Exput^tre nitUnchtluin, (S emmm • fHperfluvm.* 4. *In pttpttu.ijuvtn{ute & vig<?j(bwto*>tt confer vtrt, nipt firm* btmumftiiiintcTedJtii. O teittpi*-c%4* Ji(*>n,*JMI, *'. Ntiv8ri>!/uraddtn;£2: vrntrum jim£Xt-»tm ilr* (Hint *vim hbertre.* 6. *Sujf'ufitutt & texturm* *vitt/t nvn* nwJa *ctntgert , verttm pUni teUtjt , fi f*T unitm ttttnftm Uqtist tilt fin^ulu diel/ui ttnh impen&ar* *luqu t* £3f *CKCH vifnm rtttt me* re, *fife in txt jttt* em"« ^"^ *tsrttm jiatu & attain;urn hirer* tt'iiinrMt. Prearfft vifathxnc htrittm ttnnei qmdt ftberbtrtj faipfermt, detent, (3 hiTimdtiiti t-ifmn tx hit btrkt jctipert ItjUntur. lujutietli hunc liqutrcn vcvl» tnfilUtt pvjje &*• film*.* Ternw*Uqnetjeuttcmenismtgnh, HItfithjuu"' tur , adtttjomntj,* i, *qtttbiH Jtmtntc* diilsm >H, **•" *fcrrr exiJltauM. jiddunt utttmkec \n pwt}filn>t*M' iS nf 11 ferments tmtjjicmj'erre, *e}tmAmmt defiamrtt fl irt'.am reciftje., fi tun, rftqM cotdti'**>}n*, <*/ "*•" tnim jqaaCTiittjr.ijtur. Sf iritis exinvft's r<jittuere.**~ tteSuru itiemoHtiU, fs ex* m *ijuattd'e^mtaiui, >* *da tsliert, tertim ettjm jfewkuijiwettti redden. rKfdt txUbuurn ftfit tnftB* prfji*xtijji»"'>m* rt>'' *tffe, H*burrcjm zlgmtfiKJ.* Hue ulqueCraco.

Chelidonii genera v«cr« *novcte.* LIUO, majus Sc mi' nm. Majus Dtolcoridw lib.i 1 .cap.c« (.his tcre verbi*

ff *b'J"V* *rrfntu?$Mm '«"*

W d t t W f«"» i-aitjeue* erratic* comparat, j pl)munait»c«n«, inqnit, tolore. Hit rctbij.

#TTJ,iif, *tyft *ltirudtht duarum cubittrum, ctfai txmt, fivitttitm.* Aiifttus Diofcondct folia ranuncu(« tompariFic, liqmdtm foliae,» pluribusambiiucrtnatis coSuertnL , ranunculi hortenlis foliorum acoiuU; fed tamen majoia, teneriora, ac larviora , * « ^{C}5 ? ftu dilutt c*ruleo (Weii *AfcMybAhtP Tbwcncw virtf«ntia. J'juicMtesm pocimrcalba drxit. *fft-iifiH** sfmrXa Inierrres, /*•'"" *tbettdomiftlt*; qoia (ucctw Ha. us. SeJ J»c prjecer mentcn » Graci, qui *ulln* diiit, quod glaitcus color »d*l nemverg-tf oti f»ltcis, qu=m potra gltucim J *l J l c*£tm<tuf wcutxtjut* re^a Rccemicres n,$_{om}$q$_{U}$crn»,foli«, ve) tetotao f^ovotam k oquc deferifitom. Minus Diofcondtf incatit. *to**** 1^{1} ""»'- " , qtioium nAi *ft^{f}"* bis dtl

credo auctoris bedi-

rx toitmcalhcamflitres f«/;//«,ingtassrtim tritittnm-
CTVatimegfl j y
lexgisriiintm pmtkivn i a r. C&cr)<m j u x n fp
i l U { i r i vim ncfrmcbiintt, CS mtanomtt
f
riftliaheitt,*

viiitti:! Ph jffi

Cliclidooium minus.

fiWqtitbttmartm
vioUfubfatt ;vrpu74 nig.*

Nccmiiacocilliisrft rredidic

Katkui

tium.ab i.
var..-, .1

Ktmt

4.1

torn
fctii>nnt
Buaui.

lifJW - tMM

Sempervivdm majus.

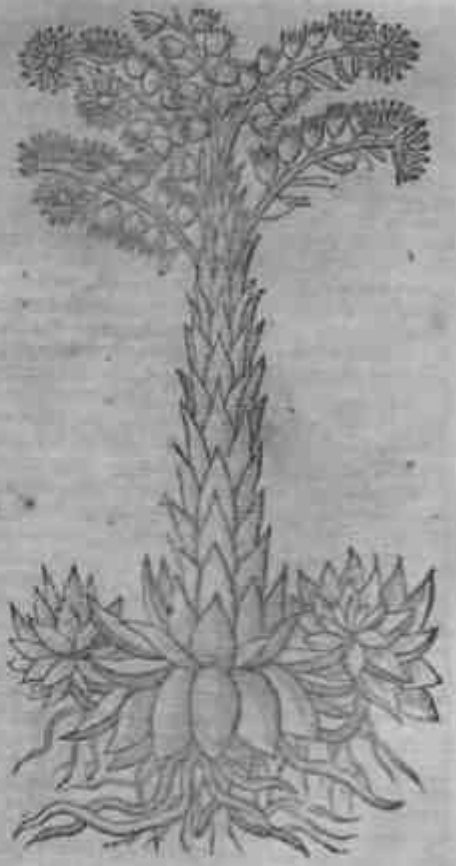

Hi-

tri mignitudint, (gtxlrtme ucim-.inr linjttufitttitti,

culi. ^jfetturin fo:umentefii,

a (S ipfiaafitfn duaitilis finau,

[vcrbudcfcribitur. A-Jjf*

*cubiti *UituAiui exttitt irjJpcaJin: plus qHumfeUit*", fhtUet • . .ii. £St>icj~j,pmgtti,t,'i4rgl>fllC-t», hiitat:: ,<r.i\<!ut mini t.* ui ruin-qlit'' ver Jfn,. *kit** in *Itrrsm(intrtx,i,i!uj!in!iii. m imifim tnfnitfttiurcufh,* .Scnipcrvivom magnum , i]»oj

Iiorum ioi'.;i:u.::iiL'rn Ji'cii^miu, (lurencem nunqaam led perii; lent* [>cr; Ddigeiiccnim.iicaicexccMairilfiniiu Ctatiua, ixai i. •, Jl ;-a:tatur. Scrvavi invj-lii hyctocm ; verunj cum

i c niti-

r.ruJ-

Scdum teretifolioia.

Semper vivam minus ofScinaruca

tra iiugHnhnfiit. (Stpvttut iaitium qttcitJvnJiviJi' ***migtt*** **DKtrHHi-pocracis ciaiiiM** ***ha*** **vcrbis apudCdfi lib.u cip.pt icperrtiir** ***Ca'-tr*utnign,*Utpe*** **Idcm Hippocrates tuteu five vireUQ uvi t-^o'VOMt uti lib. i«. Jfci j<ijn'«.rt« ™fc**#»•?« »l•*• todem lilito,** if *AS. xfS 3 »3 FExpurgfktptm/ «itumfuhilfo&un,quali txovccrude,* Aitit! Dioicurklcnj **non iums,alffrfjue, locus ubi x^cpalliilurn, Jmcuinve dcnticat, uti lib. i. cap. de amomo————Dc priori iliud admoncndum , ^eTios nnaddain huic (imiUtrauin clTc,qu«i coJIigentes facile fallatjadco ut mtturn prorfmfit conrraria facuJM<c prxditum e(Te, rcm[*ecalfaciencJi & ctulccrjndi. Difccrnttgr tamS; quad Hi foliis ronind iO nWs, t c r« ibus, oblongis m a g i I q ae car nofi (, Jtfupcmc magij retorts, mucron»tis,initairvcriniutn,6** *i-,* **rarais pendttfi*, nee uttalreruinquodrcfrigetwificiilntcpi^'Jitum cf^pcrcnnceftitrnpcrquc v)r«ip. i!c porruUcadiximuj,** *ft;* **put, capitideporjulaca snnexunn fuufi:, eilihro quarto eo rraniU turn, quod ex Oribafic liquet, cjtii ilJutl fubjnnsit [cmpcmvts, non porttiLicx. Tiiuliw hajuj c.ipilis,** *.s&Mtt[*tiTr(r,* **pro quo in veteri Jcgirur, «t'i'«(>'« Annfi'»i; qund admonendum opcre^prcliutn putavi. Hoc fctfi gcnui hij fere verbii defcribi**

„', — Id eft i *Vdtntt & itrnuai t ijsedaHifiifcriuUcatnjgrf/ttmtut ttlrfsh'tum* **•.»,,,,,,,,,** *ittcfiiTatn. pufilfit plitlii adjfiufatis adfartuh-ce fimi'•'J'''''''' -''.^''>jii.Na[iitUTinptni. Vit eiexeatfalleria, etrn, '''''-'—.* **Flutamlus vctbi* W!i(ider.anida ac primum quidem^ tjuod inquit A»B vidttur. Nam revcra rton eft lempcrvivi genu*, quia contrari* p6JI« Facutrate calida Bf eiukerante, cum majui rainitrte frigida fit remperic. Ad Itoc cum Pltnmsiococt«ro rflinm aitendii, grUviifiitiumcoiniiiiiiteiTOrerr:.** *fiuit finitla cli qutm Gntti snJrAchntn tpiim vacant,* ***Ii&U\V.«xh*m,*** **pu/ifdi. J-ittoTifem/ofu),** ***hevmitttumi-*** *. NtfiuuTUipttiis, (£ ttlligitttr nbtctufi. Omnium \rum vii et4tm rtfrigetMrt* ST *4ifirmgtrt,* Diofcoridcs, **Gjlenus, cxicri , ucrtnnque letnpurvivum refrjpc'' fanJi vim hjbete tcrtbnut. At rertiotn Diofcoritjcs atrt 8ccalidian &exulceransinquir.** *Do&i* **v!riicrba poftrcma** *fattatmit t$;.* **fpuriapurww, ac inrerta. Qijare reft i taunt, »TBi»ipJjA'^M/ur^Hiiiiii>''h>WFi«oAt*** *ftftbrn;* **eo r»rrTMm pnoti arciitntntci, tju^d Pliniujgencr* omnij rcfrigcrareffrilttt; Plinram, inoptunt, omnium primum Diofcoridft icxrum in fuos fibros tranfcripfiile,rnrmodubitar(etfiabtpronunquamttiemo-** *ictm;* **eoque ti'mporc iflcorruptuin habuiffe exiftimandumeft. Qu«,inqu=rn,di)bitst, Plinintn tieterc^cncri. eon}nt)Sercc.> honriojieTiea [epaiaie. Id mcltis minds jam o(t«ndimui. Quid notius quim Plinitim clymeni, ivincni Htftoriam confundei-e. Id farcntnr ipfi,** quietPlinioDiokoridit hoc capoi corriwrc conantnr. Sempcrvivum hoc, five telrphrum, dc quo nobis *iermo,* caliaam cfTe & acre,« Hippocrsie probttur. lib. dc natura rtiuticbri inter acria appoGritiann-

iVV^«Wn»t«j *'ifavnztiam •„itfi¥«ti*JUf* I^*»i_ *tit*

«v;><>#•**• »«*'*««3^« * f**®*• ,w Vi"',^'O'

tria.fcn/rumtmiiucniti*, fan that dot qiiinqut —^— ft <utt& mellmribui mti vetint, l/ufrfpi^ r" vfturti mint— Alutd ttivhifruBS coitnn tnndirprajttrjturfubdiio- AliuA. uncmettcftlui, irin liana exttpiro, & tryrrhtpurum ad miftit*, ($ imiem mtda »su$r. Ahui ijutd/in'Si'irttm Aiidt **Libro de tnctbi^ miilienim lecundo cctepWm prasfenbtt aitvcrfi** fuffiifatimies, jubetque app^^^*» ar iii [cntiantiir Pc rer rah.im ur vaprires car petemes,** *i* **j i * ^ «'>"« •»; -mm* •'. u*^™,w <n£|">!««————**

fimUittrJkbitto I in trlanduUm cffi>rmato, acpsnna cirOimdua J a«/ *Ulepbium,wt mmtntjfili* triu ,* in

dc rejrthiDi «li<Ja efle P rn(s«j one *(ITVl)l n ,w l«bct; mmij wtaha-c Teki-.hicv, vcr o<i, quo Hippccrate* a e i t (e m P « * i v u m t « t i u m e f f G l

Hictnexegefi,*,^!, **g •'*»>;*«'"W** «i»fi", jhv«£«ijt^ndC^tt. Omni* h*c Dtolcoride; de rempervira tcrtio. Errant qai carrnptum Hcficllii codiccm piHam, Rede fcribitur rt?i-** *$<Ait fvrim.iiti, ^ .'W^.i, M'^J,,,. Vide cap.* **A«J. boc Jocorfenfum fipnificare, plu intcrpretcs. Sic apud Thcuphnftum ,** *wi* **C»p. i v. & AifAi ^<A<;« Ii(>.v bift. cap. iv. 1 ta Dioicorifoliuin A Wrribuit. Porro Plinim «• lcjjit «fL«w-** *ajar.* **Quam IcS-jonem Ucuoa in antiquaquodsm invenit codice. Enulttn 8t Orioafii fecurus e!t.** *ti^mrnfti* **Icpendotn noj** *do-* **cec** *vox fv^ieA*'* **Quomodo enim folioia polfiint elfc fi portaUcac fint latiora. Tulgatam itaquc fcrva Icdioiwiti, ac fempervivutn tertiuin dico plantam.cujnjimaem appingendam curavt. vuigoillecebramvueanr** tam hanc r.tm **efle** rempervii-tim tertiuiri . quod foiiig lion fit (JortulacT fimiiibiw. Scd Diorcoridcsnondixit, f«u's die porculaot; verum ad iilmJ criflitifm tajarnni

lllccebra.

kcccAcrt. TnlotiipdtroSj.aridij, &in ir^n (U(i vimisubique nafcitnr petpetuoquc virei. qin: itmiTc inter fempfirviva rcrcriur.Pcrperuovirerc audtor eftrhcophf aftus.Humilis & eiipua Jierbuia eft, **frequcncihus.puGllis.acutninatisjructi pleni*. FloituKs infummoluteis, pirvis, DucliH' botaniciprorfrnj-crvi vo tertio ha bent cotyledon ftetUrtm, i Camera Ha a'reon pere(fnnum 'Jidtur.acbit verbis defcrtbitur.** *At-*?«<i *fertirinumfic tfftlttnAum cbfnlntrxffi.tip'iguUi purcs, (Sffminavulg ATim^inennibitfimtlu^ qutmvit flMUuft 4ttnu4. EJTTI mtnft* ***Afrih*** *^:ctft/a/ijj paiitiirr,farttitaca, fiiittfumma tttntiii,* C? fw*fttfi* ***Tiiiti HKufetimt,*** **mtftff** *^IMJT* ***ree»t&t t>]hndrnril,pi*** *&Utc4tit, utotuU fermMt HmftcutAfqiMwIpire* **niip** *rcfrtfinrirtnt. Msjon:tnftw]sli*ttcm* **.'apudnoi Ipi)jo> i ja/icuiwtH pj/wi** ***dtundiiUfincurvxfit Jupmua ntnnibtt, (Sinfiutexadmulesdiqkaditimtx*** *CTt'Uiifalh flefatttt I unto* (aptid no* ad finetn Iuniij *p?6fa tut tm fid* kits ,mtidet,tondit*ntti, txigtm, {*nonnjhij quacKioque **liibrnb*nt, etiam putuftulu rubris ntitatw obfcrmij**

j

tim vtrirrtdiit ***tfi&mhu*** *Septtmltimwfi* (idem *

Sempervivum tertiumFabiiColuma*.

apod nos fecit) «Mf, *amJf/ttite tkeiitrtt, frtaumtti tJtniMmienajfmt. (SfitifftntfaUiA'.^UOCtttiiwel,* & Ort=ir» *nudity cimAtm forwim 1$ fnu n i d ct*ftcut*, i)u •pimunt a:etfrr*m,fid unit* prut wftvitu dtftr.t fait* (btnu fiycmn tuli: apud not;!*™ jninc lament* c mutii tlratitTtien miinjta futc adverfa* I»vi»* m h we mit atr i o r i i/c J a n tt q ii Jm mu n i e ba n) jaoi t d u perJfo aliquot liunmt.Teirrbam menfcDccc⁰*- hricningc]ujntcrifr<t Novtisihr.- txr.id IITI. d'⁰;' *S i . j u f qHoi (tltigt-Tirrnnr.v ft,jit title vfttt* '«'"• *j* 4Bf« fi *iji* &"* '^* *fUfttuU, fed q f ^ *fl, j»i«{«, ISTtfiigtTMdt mpellet.* Nuutq que porelt dfe finnpcivivum icrttutn. Obeft (hit Temper vircro St htttnidum e(Te »ic. 'AM , q xJ*fW, fiucmailitiidum *Si* rcliaua fempervivi genera- Inranrr notj tft pifillu Mfil/ed mcdioCTiierm^nisK ijontmfnoe. Neque i riftolochta clomatitide *$**>"•*vs* rcnia (itnt intell/pc'i^3- ' e J i <io,«ojos folia Diotwridrt ™fi![j.r^runtl». pftlgw* ll>- quir. S*J *(fMmedt vttbaiiUDaftittAt* It hjc Ariflab- «fej !tgmi*fao htt nftrcmw* Rcftiu* c e " c ‹l'" ccjT'e- TCniK fjciunf plinrsm modddCcrirram, Nam Pfjwmt.rf credit jttCMm. Vtrmfque ne»»mnj ml go -ramcoiytc- , t»onf>rio- artmtLitcnt.Grfdjti , fl umbtlicoin **dfrib** ; .m leili, cvjuj fojil •••>« j^iem vocsnmt

cj'm.iJ Je coBi-era *ncn.eoncavi* f-arrcaccipieadumcftj Nam veteres umbilicum tanrum ditenint, d<' eimbcrante, *tc* in rotundo emincnte, noit ii (Jenre ac ccncavl. Failuntur ergo Botanici nominti , qui iH)ttien hoc accepiffe putant , flantah«c folia habear circumiflj in orbtim, csvititem homini tsmbjlici furma leni delccn"!i referenda; nee ralem formam cotyledoniiribuit O«>" fcoridei, a quo dtfciibitur priroutn wtykdqws g w » Jitj fer£ jcrbis tib. i». cap. ICJ i. *xmMfc '«* J * " T ~ * (*cl w« t«>«il«i m •/>•'»«', *»'*"'*%*"* ™ nec legit antiquus codex, nec Oribasius habet) (fenwimn, idyft, ju» formani cotykdooit oftetidit WHF? i docer J >« o n U a M [qtiotl «mc«vam inftar cy (][:,.illtun) *fifia tfi4,'KihU inJlMtrrhicvUtt,* <"<!<•"** «w «Vn 'anwn *Kt cavumidie>tmf>"&* *m*'"V, *foftrtien inefi,* r**« • * « V Plinius liti.xxv.cap.xi11. CWJ^*¹*/"""""*btTbJ* *Utah ttnnt, ftifille, fingui, feliv & tatsuv*. it ctsTM~ *iktt\ t* icetabuh Diofcoritlcs, nor i n c p t t e (^ ^ Pliniui nam irde nomen habet) *Ktfcitur* *B W4i" •«"™ • *ttmfiffttvindit , TtdicioUtxtmoilo retutxt.'.* L T D ! cum primum, eflccujusfiguram atlJidr, nCJn**.in j ^ ,

vitia ftrami'nen.fife junccisftr3(rLi!tsdt;ffn<Jf'l<!aJt1-r; rfttrif, vet fine ran flprct, ac femen p»'lu«fl.TM!l g^ cit; deinde marcescit, radice perenni, quae nonmense Septembri, vel Octobri promit. Sunt haec longa, carnosa, succulenta, laevia, orbiculata, ambitu nihi! aot parum crenata, brevi peciiculo. qu* fignramodie* apparent, Acolore vire t, a t u e n n u t i l i l o b parpBralanut CiulK

Umbilicus Venexis primuf.

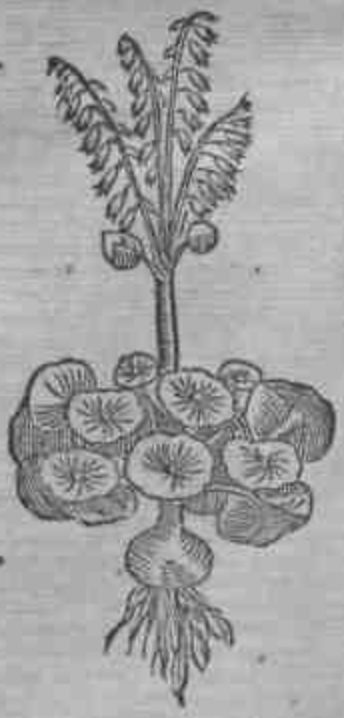

h« hibet Jodrantifi bteviorem, in fum , circa quos flnlculi,e»ip,i , jjbjrt •dmodmn puporri. Tobcr^r*, ciiaui inft" eft radu cjiidHta, ei quartbrBaliqitot wram cotTWonem Diolcoridci pir

Vrabilicus Veceris alter.

Aloe.

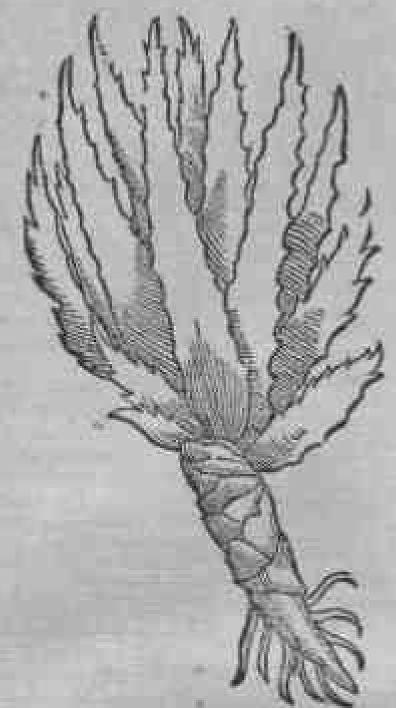

averfa funt ftriJta , netjue in cinaliculoi ercavata , ut ifila eomprobat smiipita J *etttutftattntrtfi, rubcni neAuit* [Jt colore mhil Diolcaridri *) nen Ajjfunilu* an- *thtticDi rtdietiinj,ceupdbinttTUmJtniiJp>,gTJVitdnt, gujlu imar-t* (iJ *<ie* tota flanu Diofcoridt'iJ Lauii- *Itjjiiiutx Initit iiifertur. Stinajmur {$ in Afia* Son tatxtrt tJUtutttar niftidvtilnttA itttntsbttifoltiiirnitific* tramiongluritut,ytlfnt:t:* [Diijlcrideslt triu illitia- iijr.nr'ii clidtndo fucco utilem fcribiO "Win *tu*bi">- ba>* CjJjfuifi , *firnfirvni, ut jeiX* - Rccei'tio" res duo aloes generft ex diiertuorbi |'t*gii allataob- fr/varUBt, Quorum ilrcram votgtre. alicrum Ami-ti- canum. Vulgaris, uriad nos adfertur en Hifpanis. *I™'* 1U, C*iaii* ififutij, altifiiuc plttHmu jocn, iconcm »*- dtdijFloresnunqaamviclijquarccojapponwenunJiiii

fifam, iiioquinfeficiter in horns peofihtm*. «C in ijLiu- I«o dcp»dla,non lecus ac fi»l natal ifiii adolclelt.Mve- meobeelviiii tcpiiioquoditn *\o^a* iuffcndcnda. Marn in acre *gaoaat* (mpenu virtr *: litcrcincnra capit.Folia ttaHet aloe lollsr liiniiia, ob!i)n ji, lata, larvtj, cralfa ,i reirovorfum rcpanda , utrioquc crcnata, *a(jxr**, & re- tufis aliquot fpinniu aculclta, lento teiutiqne lbCCO f lena,inftar foljorura feroperviei. Caulcm forunt pro- tnci *t* duum vel triuni tubiuirutn altitndinc, in quo flo fculi albitantc!; vel et c*nitea ptirj<urafcente*,c cal/- ... i, crafft Fali it! tejram adaAi effigie. Akerum ...; geniu AiiiL-ncatium vocacur , tjii.xf ei America ... t. HucClanC CarolusClufiiapti- ... i k'rrrii-lit.lib.v. *yhm.* Mtt.np. R.*IIT. MD/ fic, I'ftjW *I'«'< ><m«m*m ttn&itnhntm dttingtntfi,* jir *vircnU4qmi;m .fidifutiH/iafpcrfisiiidttttir it-* ... t *n rttltp.itutH qutxitnism^UU^* *triamttH qudtuer diguerum*

... ;. *"•™¥wentt*,injSMr]<nmntm*a(£*rn titti nut* rj? *ufct, rrjjfl,Jurici.tin ttllni ... ijjt irtitr- firm*, at Af.erictni* ... uri F*-

t$ facet plena, ffed i... *mrsi. Sxtorummtiw t*ulir9 ff ... (nutlumenwmid)) bricbultaiifjitiitl*'* M, *($ faevwrti Unctttaliiiuimc. Sgdix crajft, long** • rarv4, *veiuri wttmo-iiii articitUtt* • c *qmbui id Uiti* agtiA^uitmr ittirms, MIIX plant a , ut* in *Jrun.Urtum *<*&'* I'rmirtj jru itmm.t furtr dijfojiiit.* HadcUUS Ciuli^- Crcvic h*c jJjiita [ut id CUriHimum *c dudlilfimum Cametar iu lcniilit,1imp!ictuai indicator acenitnos Jo- fephu3 de CaUbona) anno *i* j8^ in hrrto inftruftnTimo Ducts HtLruri*, miraaltitudiciiscaolein piotcrcns.io- ftax abieiis ['ei* contortum, in cacutnmc raonolaj*- In extrtina ramoruin partt congeries fuit icfcrta "°" ribuit luteo vtrentibHS, iolUt hemetocallidis valco"- RX ,*t*biavnet oduratb. Ipla plama crcellit ilcti d XI [.cubit or in u. Talrm cttam 3c aitiorcru ie "idife pattr meui teitarur Komx inno 15-98- in Cirtiobio quodam, ac nomenejus non retiilit. Dcejus u!u IUO* plura.Vul^arcm DiofuJriJtiodorc gravcm Samanl" mam inqmt. Qnod de oilore kri bit, id dc viridi aloet iuccoititi-lligtiidiim clt, ncu[Kjuamdeci[ki:jtof(KCO; hunv enim expericncia tomprobac odoratum *effe. De* cufus fucci eilkcatiodore f live qualisad nos ei Inti.W adfeftur, modo die em us. Sapore, mquit, ciitaman>- Hocquidamnegaiit, quidamallerutit. Alii iolit non inilepiteraniariefli.fuccainqueuuiiduiniolibuspiT-

cDtitain, uii brurriali lempore, mttiimL- amatutn m- quiuni. *Qgad*alii* etiain plantis roulto fucco obroti* cvenire vioemtB, qux i^navios multc per inicia ft* p;anr, deinde mamritaicinadept*, cxpri-'ifijrcni ja- poris foruijfli adipilcantur. *tt* hoc modo verba Dio* fcoridiscxplKardalkinti quamvi(&aliom«df PJi*

h«bam,tett«turGarti«]ib. 1. cap. u. *gjttxtv"*'''' g*<•'. r, 1 s 1 q u* 11 , lirrijfM fjff *jt/mrj/n, tjittgnmtruf- "*" j,»ft icgitttatArh tdmsium* jmariim iiroriii; *$11*11" *>'&' mm puts tut* rjJiri, to *atr.jtteTiBtkt vifi tit • txtrtmd jvi'ti artijTitudint cartrt rntht viJci?*iruT,* Veiilimi'c tri India amanoia folia die. Ratio eft quod IUCCUJ ma- Risilrrlr ciirjcoqostut, *nee* iia aquiifitm bumid umque Ct, qmm ai uJ iw» rcperitur ; & Lrc etiam cauia , cut zlUvo ttmjKirc, lapor a mar us *iialun* percipratur. *Vt* auri.'nn]u<»diJixi,miilT'--t ratum tubcac, cicmpfisdo* cebu pignut alusei'* cfl*i inquibuj quotidte idob— fetvatt *foieiU.* Laiftu" menitrna, id eft, tenera & Aiccnlenta, qua; Jtratem mtrifis non cxteiiir, dukif ert. tnnied ru. florcm, femenque promens amara eft. pjimJacj faiiiainiiiOp adults .tcida. Idem [n iliisob- (trvarelker planti). Tn 1 rtdiis pruftamilTunimnafct, auitor cli DioKotidej. Ad hoc Garcias alihoito pro- repii India Mcdjcui lib. 1. cap.11. Qood Oioicoridei &P!inius(ctibiinilaUii3tifTimamex India adterri, alii icro ex Alexandriajaut Arabia, non limpltciirr id intel- li^endum eft, ltd dc ea <]ui *ex* Socoton prim um in Indiatn delata eft. Nimcmm ex Cambaj.i & Betiga- la JffctEui Ormus, Adem, & Grda. Jiique minus ma- leMe'uc. qiu' noum aloejgenujex Socotota adferri fcribit, aliude Pcrfia, tcrrinm ex Armenia, quimim er Arabia. Nam quae in Lufitaniam defcrmr (& bodte ex ipfa I mtu in Bataviatn ,ot bis ocults vidij« ex *Soco- M* cora altota eft. Alexandrinam autem a quibufdam pr*- ftrri hinc fa ft um eft, quod faf»eriorjhus annis pleraquc afomaraOrmusdeferrtnrur.deinBiroM.Adctn.Gidi, indc camdis Sue*, qu* in eitrerno maris Erythrari G- ra eft,& *mdc* Alotandrism ^d Niltoflium.UnUe venett pctentL-s ea retiqoat Europ* commnnicabant, ncn au- temqutw'm Alertindria fiacalde. Diftacaijrcm Soco- tora infiilai freto marisErythr*i exxv 11 i.leucis.Qu*- K r»n minim, quad mode Arabicam modo iibiopi- camaK'cr) (threrim, (iquidein alreraparte freti Arabia altora v£ihiopia termioatiir. Porro *fycais* hie non-in quadim St«:oro™ tirbe tintum extratiitur, *fed* |>« totam infiJlam,ut ftnbit Gamss.quie nullw urbibw ei

... bu*. Ktc in maricimiJ tanmm Indix Ic:i5pla°^ li** nafa'tur, f(d «'*"!in t«fcltribus. Ex Dioftoridis vcr- bis reeen tie res cell igunt, noftro ctElo.eiwm Iutiajob *Coli* cceliquc varietareru Jc JcfcSuTrj^n^n^^^^^^ cum. Quod ... decur. ...

[illegible] *Aloe, bac herbanon admodum apud nos provenit, &quanafcitur in vnagna Syria, aquofior'eft, & facuhatis imbecilliorit : attamen ufque adei deficcare. poteft, ut vulnera glutinct. At in regionibus calidiori* %Us 9 quads eft Syria cava , & Arabia multo eft melior ; optima autem Indict, eujus liquor , id eft, quod ad nos import at ur, cognominatum aloe.* Contra Fabius Columna, qui quo modo aloes extrahatur *docet*, idemque aiferic in Italia azque laudabilem fuccum eflc ac in India. His fere verbis. *Succt elicit endi occafionem atque mo dum , a nobts inventum , ac cxperientia comprobatum , nunc in medium adferemus , ut aloen vulgo cogmtam veram cffe teslificetur: atque* etiam ex ea, Socotera ilia vulgan officinarutnaloe praslantiorem fuccum elici peffe nojlro ccelo (* Neapolitano,) *magifque refpondentem fua hiftoria facie vhibufque. Dum, ut cateri dubitaremus , an hacplants 9 quam omnes aloen facimus , fuccum emitteret , qui externo aloes ditlo medicamento, five concreto fucco fimilis concrefcere poffet (quod omnes nostro ccslo mi* nime fieri poffe cenfuerunt atque 'affirmarunt) diffefto quidem planta folio , atque radtce conctfa , mbil fucci neque amari, fed muccofum quid, ac potius infipidum guftu inveniebatur • ——— • Domi igitur noftra, cum flu* res adeffent bujus planta in adnfummo ,foti, tmbrilufque aperto loco , ut morn eft Neapolitans adtbus : cx-%irpatn aliqmbus foliis ac expenmentum tentantes , in mentem ventt, idem nobis in vera attraElylidis obfervatione accidiffe, fanguineumque fuccum non ex came , fed €X vents extre. Quapropter per obliquum folii vends invenire aufi fumus. Sic abrupti recenter ab radtce folii fucci farum lutei , ex fingulis venarum oru exire ammad* vertimus , atque deindef\mulconcurrere\gutt af\ue decs* iere vidimus.———Dein alia atque aha data opera / aliaerddice extirpavimus, atque certifftmum ex nervults veluti filamentK, five vents tntrafolit camem per Iongum duBis, detentum luteum fuccum elici debere compe~rimus, Suppofito deinde lato figulino vafe vitmto , vnuU tafupra illud fie ab radiceftatim avulft folia appendi-tnus, atque ex UliSjfpontaneum fuccum defcendere fine* lamus, manibuspoftremo etiam deorfumverfus compri* men do folia. Atque quod imis foliorum or is coper ever at radendo, Excepto itaque ex pluribus foliis copiofo fucco, *7<# illud tribus diebus foli $xpofuimus , (? circumferentia vafis quotidie quod barebat durius (ftattm enim quod faucumeft concrefcit) cum liquidiore commix to: idque fturies in die fecimus, notluquerepofitovafe, concretum poftridiefuccum omnem, atque fnabtlem effetlum babuimus** Ethacratione aloen in Italia paravitFabius. Alium Plinius praefcribit modum lib. XXVII. cap. iv. *JZuidarft* Gf *caulem ante feminis maturitatem incidunt Jucci gratia-, aliqui i§ folia -, Invemtur & ferfe Ucbryma adbarem.* (Hocfalfum fcribit Garcias, teftis oculatus) *Ergo pavimentandum ubi fata fit, cenfent, ut lacbryma non abjorbeatur.* Alio modo Indos, uti audior Garcias loco citato. *Fit,* inquit, *ex aloes ficcata fucco,quaplurimanafciturinCambaija, Bengala, alin ntultis locts.* Negat idem audtor, pavimentum fublterni laterculis, ad excipiendum iuccurtf. Rationem addit, quod in rota infula non fit tanta polities. *Nee*, xn-*qmijudietti qui fuccum exfuperiorepartefroflucntem eo qui media, aut infima pane profluat, praftantmem fa~ciunt : fiquidemomnis fuccus bonus eft, (Sarena caret, fi a&hibita diligentia txtrabatttr.* Immo fuccus llJe oportet fit optimus, qui circa radicem cbUigiwr. Hie enim, ut idem Garcias ait,amariffimuSi & ideoex ficcatae herbae fucco fieri disk -3 qnod, dum effluit,fimulque humidum tenue ac aqueujn expellitur, fuccus mclius concoquatur, ac amarior evadat. Alioquincur ex ficcata herb* fucco pararetur, non video. Nee planb exficcari puto, fed ad tempus in fole locoque calido reponi,ufque dum partes crudicres,vel co&a:, vel expulf*-N«n^ genera, fucciquenotasexaminanda nobis. Genera Diofcorides fucci aloes duo, inquit, alterum arenofum, quodpuiia'"im^,velutifex & craffamentum effe videtur;alterum ad jecoris imaginem vergens. Duo etiam Plinius defcribit,- fed mileri labitiir.falliturque cum fcribit; *Fuere qui traderent in India, Juper Hiorofolymam metallicam tjm \iaturam ,fed nulla magn improba eft, neque alia njgrior eft ant humidior.Hahct* h^cPlinius ex Nigro,quem Jpiofcorides in praefatione lib, *i,* reprehendit«quod hu«

[illegible] (codex pari-fienl. «>«W). C^TI>^ ^rt;^, *i^t* i* -***&* *tK Jvfr V«s*M*™o*z>^K„rw;™> iv&ivs,* eft. fiquidem> *Niger, qui inter eos eximius cenfitur_____qtnn etiam alotmin ludaafojftlem^ci; altaqueplunma bifcefimihaprodtt, mamfefii fa/fa. Qwaqmdem argumento funt eanonoculatafide, fednarraeione exaudituab altts ac* cepta cognevi JJe.Hunc,& fimiles Pliniusfcquitur, quandoa Diofcondis verbis recedit. Mefuesquatuor genera noviffe vicktur. Cum lib. x. defimpl. cap. i. fcribit. *Ahud eft quod fit in Succutrialmd in Per fid f ahudin Armenia , ahud in Arabia* (h#c fupra Garcias expo-£lit} *igmelius ex its eftiSuccutnnum , poft illud Perficum* deinde Armemcum,t$ detenus e\t Arabicinn.* Recentiores genus vile cabalhnam vocarunt, quod cquis 6c veterinariis medicandis dicara fir. Alteram , five preuoftjm hepariCam, olim vocarunt,quod hepatis modo a*. adta fit. Scplafiarii noftri tria oftendunt genera, ac optimum genus aloen lucidam>41teram citrinam , tertiam & vililfimam fordidiflimamque hepaticam vocant. Lncidam vocant a fplendoic, citrinam *k* colore j quidam illam fuccotrirmm vocant, quafi fucco citrina, quod ejus pulvis cicrinus fit. Inrer nas (luas aloes ego , uc verum faiear, exijjuan aut nullam feredifFerentiam oblervarc poifum, mii quod, majris lucida fplendeat. Ucraque focotorina dicenda, a iolo natali»Nam, ut didtum eft , Socotora inlula optimam mittit. Maximae aucftoritatis vir , &: in Iittens exercitatiirimus, Sycotimun dicendum contendk. *Sycotinum,hodic vocamus hoe eft,* inquit/^ *vcrbum imtiiih veliTmnn&fftw. Nam Gracia rmfima avx»rt projecore dixit, quum anttqua jecur anfens ant porculi^cnm ficss pajti in Jeliciis haberet*, Gf *fie vocaret,* (Galenus lib. de bom & mali fucci cibo. Cap. 4. *uaTtp)* tgi *" nwi -nft vm\QTXf i%cl}* itS'iam* , 0 *ntf.*- A«oi *wY&Tvv.* Jcemquc iuillo hepate, (i quandoid animal cancis nuctiatur, quod propereafycoton, quafificubus nutntum vocant.) JTTOT.*nwwvpi'*dicuntur Polluci, qua aliis <IVX«IO *inde recentioys w%»Tiy quodlibet jecur appellarunt,($ eos imitatPLatimficatum.Quo nomine hodieque jecur in uoftro idiotifrno nuncupamus* Lexicon *VCtUS.* ffv«*Tor *imTitv. Qyrilli lexicon Wof* i]TAtT®* f r<* *x.Ex eo Sycotina aloe, quaveteribus* iwaruV, *Errant igitur quia Socotora infula India deducunt, ycquaopti* maaloe, adfertur.* Neutiquam errant, redfce fcribunr-Non cnim abinfimx gratis Grxcis hoc nomen aloe accepit; iedab Arabibus, adquos ex infula jam di<5ta deferebatur. Satis clarti hoc Mefues verba citata reftantur. Ntillus Grscus fycocinar aloes mentionem facit. Barbara vox, barbarum vocabulum. Q£od fi *ex* Grsecia in Arabiam importaretur aloe, contender' ^r ^K^wWlegendum^Nunc autem cumcerto certiuscoi ftet, *ex* Socotora, infula India? deferri in Arabiam *U* inde inGrseciam & alias rejriones, probabile magis eft^ nomen illud ab Arabibus indicum fuifle. Prxtcrea hepaticam aloen feplafiarii noftri fordidiffimam vocant qu* tamen dicenda foret optima, ut ex notis quas tradie Diofcorides patet* Errant Sc pharmacopoei cum in compofitjonibus inquibus *a tins iyncnrihf* mentiofit» hacviliflima &fordidifllmautuntur. Videamus quam aloen eligendam praecipiant vetercs,quamquerejiciendam. Eligito, inquit ^pinguemquaenihildolifenferiri calcnlorum expertem, nitidam, fubfulvam friabfero ^ jecinoris modo coaftam , auseque facile humefcat, eximic-cquefit amarittidinis; Nigram contra, fraduque contumacem improbato, & talis eft hepatica hodierna officinarum. Plinius loco citato. *Erit ergo optimapinguis* Gf *ninda , rufi colons, friabilis, acjocineris modo coatla, facile Hquefcens. improbandanigratS dura*,b*. [illegible] *Ahem eligepuram.non lapidofamjavetn {\nicrprcsti*>)valdefpknd$dam,denfamfubflavam,friabilem , hepatis modo coaBam* (Interp. *hepatis colore) facile humef/ntem** (interpret. Plinius fequitur *liquefcen* tern»* n°" inepte) *odoratam. amantudinis inttnfa. tJigra vero & valde dura improbatur.* Haec *fiLtii* % aut Oribafxi potius verba carpit magnus philofophus. *Illud*, inquir, *Mh dtfuoinfentil* quoinonextat afudJDiofcoridem**

nec convenit illi aloes generi, qua tot a eft j3«£tfo/i®* ££ *virofiodoris, ut idem Dioftondes tettaturjedmanifeslif-tnumeft, Oribafwmconfundere whahJtiw cumamara furgante. Video etiam Myrepfum in aliquot compofitioni bus, qua aloen odoratam defidtrant,pro optima dxoypofuif-ft* *W i W m , *qua nota eft aloes amar*, non odorat*, ut in nardimunguentitertiaembole^ingiberit Bdellii, Jhuris, qloes flav<e,croci,ft aes,opobalfami. inGraw dxm matiihu S fulm eft, fi quK in nardino conficiendo put at loeumbabuiffeaIoenbepatida , qua nihil habet aromatici.* Immoobel Knaribus ficqui igni injedam, vel in pulverem rec*adhm aloen, cum gravitate quadam, fuavem cmirtere odoretn non percipit. *AtqutDiofcorides*, inquit idem *tota,n virtfi odons effe.* Pax fit tanto viro, ad verba Diofcoridis non fan's artendic. Dc viridi loe quirur planta , non de fucco prob : parato. Idem aloe conringjr quod coriandro. Hoc dum *virtu* ac in hortis crefcit, teterrimum emittit odorem, exficcatum', fua-*vimme* olet. Ita aloes planta virofa eft; fed cum fuccu, probfc confedtus eft , odoracusfit, quod experientia comprobat, & vul^us novit. Quin aloen odoratam effe , teftis eft graviifimus Avicennas, cum inquit, *lllud quodmelim eft, eft fuccutrinum, cujus aqua eft fi cut aqua croci, ($ odor ejusficut odor myrrhs ^fplendidum ,frtabile, frangibile, munJnma gypfo.* Re&k & optimfe myrrhae comparavit, nec eft multum diifimilis odor myrrhae & aloes; aloes tamer, eft fuavior. Idem Nic: Myrepfus teftaturfecftiotiejf. conf. prima. *Additur aloem compofitionibuiodorttth , partim odons canf*, maximc quod ventriculum , cerebrum, aliaqtie vtfeera roboret f ac venenisrefiflat.* Exquibus conftac iEtium,aut Oribafium aloen & xyloaloen (ive agallochum non confudiire, fed aloem catharticam etiam antiquicus inter aromata locum habui(Te.Sc?rf(inqnii: ide Litreratdr,&Philofbphus) *quo magit pro certo habeas, utramque aloen veteres confu* diffe, ecce tibi JEtium lib.* x°, I. *qui in compofitione antidotiMofcatte, velzlwd*** inter alias Ipictesuromaticdi, gu; [illegible] *wiHw vocat.oftimce* [illegible] *ffvoi*si t/»« rwvf(*ocav.* Haec fi ita fcripta funt in codice Manufcnpto 5 dico codicem hoc loco depravatum, atque legendum *fy\.mti*, * >i nf iimv^;* omiffa voce «&«, exlcfibentis culpa, Ucrumqu c cnim&agaUochum five xylo aloen, & aloen catharticam, recipir h*c Compofino de Mofcho,uti ex Mefue, aliifque prxftantibusauaoribus i>robarur. Videatur diamofchi amari [illegible] *fMia junt mealdmemana.* o Sit oc aloem unguentariam etiam effe. Id ex eo patet, quod corpora quondam aloe &myrrha condirentur,ad qua? haec duo longS praeftantiflima effe conftat. Cadavera enim diutiflime i putredme vindicant. De hac aloe intelligenda,cum in Sacra Scriptura dicitur Nicodemum attuliffe f *piyfitx (r'fivpns »§ elxiftf, tai>i^xf* $^r^, ad unguendum fcilicet, & pollinendum corpus Salvatoris noftri. Sequitur enim protinus, IA«^0»'*» TO ^^ T* W*^ '^^^ UVT i *h,Ut pi™ T *&w™» *&*i* «^ *a vufavtkiut bfrfM&».* Certiffiirium argumentum dc aloe cathartica intelligendurrr.quod Sacra fcrfprura junxerit aloen & rnyrrham-Utrumque enim aroma infignite^ amarum, utrumque in tenuiirimum pulverem redigi poreft, utrumque cum gravitate quadam odoratum,utrumque adverfusputredinem efiicaciflimunn, nec ufque adeo colore, fabftantiaquediverfum. Quaeritur an aloe cujus mentiofit in veteri Teftamenrn, fit diverfa ab aloe cathartica. Respondent qui in orientalibus linguis funt verfati,uno no-^ne arnbas notari voce aloe,fed quam diverf* e? funt. tarn diverfam nominum originem effe. Natncatharti-ca Syris >^ jEthiopibus iTjy didtur.Undefine

[illegible] (ftn eft Aj ! Unc ! at10nis immutatiouc nomenGraecu profe-Salomonis v n quoc^: P lant * nomen > cu J us in proverbiis tJ^*iM veIN L ntlcis fit m c n t l 0 » ab He braeo dedudum u <*!*> ^7riN Undecolligimus.inquiunc, vocemunamdiverfaVdnc *i* J- t - -

pertiner, an aloe cathartica aroma fpiret, ac *ip* Hoc dixi experientiam teftari, & unufquifque verum effe percipiet, ni nares, cerebrumque mucco ac pituita repleta habeat, Finem ut faciam; non nego «A*V quandoque agallochum fignificare, quandoque aloen catharticam : fed hoc affero, non peccaffe iEtiumquod odoratam dixit catharticam, turn etiam quod in antidotis odoratis addiderit. Si enim myrrharo licet odoriscaufaaddere, licet & aloen, utpoteflagrantiorem & fuaviorem, meis faltem naribus. lllud etiam addo, Grqpcos antiquiores femper «'A'W nomine intelligerc catharticam; recentiores modo catharticam, modo agaliochum.' Agallochum intelligit Herophylus Philophus in libro a* *o^i^mtBeu &hun®* h *wf* pvh quomodo debeat homo nutnri quolibet menfe.* Inter i/«-*fixftpx-nt intin&us*, recenfet aloen. *Hifafifwm^^p* [illegible] *&ytjou* Nemo facile credet, .veteres aloe medica , qu« amariifima eft. pro intin&u ufos effe * & in deliciis habuiffe. Videat Ledor cap. de agallocho. Optimamaloen, inquit, pinguems qualis eftlucida, & focotorina, ficca hepatica (de vulgari loquor) calculorum expers, & nitida, lucida & focotoma* Contra Hepatica. linll^V inquit. Optim& expreflit JiocJAvicennas. *Aloes,* inquit, *eftfuccuiconGeUtw inter rubedinem,* 0 *citrinitatem exi&ens.* Addic alias notas, quas autopfia in aloe lucida focotorina reperiri teftatur. Diverfa genera aloes reperiri Garcias negat; fed tantum in eodifferre, quod altera aloepurior, altera impurior.fit. Q^od negligenti* adfenbit incolarum. Nuncvrdeamus qualem fuccum in Italia collegerit Fabius Columna. *Color,* inquit, *txcitrina cumconcrefcere mcipit, ruffefcit, atque concretus magi* nigricaty © obfeuri, paiumrubentem acquirit colorem, concreti fanguints mod* , vel potius hepatt fimiMmW* tranftucidus, lavis, adoregravi aromatico, faporeamaro admodum ac ahhorrendo,* Gf *mirum quod manu tan* turn attreftantiodore, atque tllius vapore, ut itajica^ mus, inficiatur aer, atqu$ guttur amarum reddatux l «• pulverem, ut Diofcorides notat, digits confricatusfuc^ cus, qui probb fucrit arefaftus, ad mimimumufque Mmentum facile reducitur: & aqua infufa Statim hquefcit* diffohttur atque citrino evadtt colore, eo quo ante con* crftionem modo fuit.Scribit* jpiofcorides,gummi & acatiaadultexari: negat hoc Garcias. *Ntmia emm ejus,* inquit *Si***** :fid^dincol,negligenttoresfin,9 S J h, d fch u,m hiefuccusfecumtrahit i* [illegible] *bancobcaufamminus adhibendafides* [illegible] cap. xxiii. *($?linio\\b.nvi* i,cap. [illegible] *Qui eamgummi & acatia adulterari fcribunt. Cum* [illegible] *immo>* [illegible] *digni* [illegible] *in* [illegible] Nec Dioicorides in [illegible] vel Alexandria adulterari -, ubi acatiae, gunmique copia. Et haec de aloe. Coronidis vice verlum fubjungam Nonni. Hie Cap.xix-vcrf.ccxvu

[illegible]

Venit autem IS Nicodemus
Myrrhamferens odoratam, rubri etiam horti
*Indies uloesgermen terra in arundine nutxitum**

Qu* ritur cur fo*wfi0fc ^xerit ?^ Vir dodfus viift Poe* tarn exprimere voluiffe *ipvO&iov *g.*p.(n* Dionyfii t (*de* quofuo loco) eumque pro calamo ?romatico accepiffe. Quin & aloen > mdicam aromaticam eandem cum calamo indico aromatico facere. Naii A « ^ V [illegible] P*., eft AW vel v ^ * , nec aliterpoteft acdpi. **Accedit quod agallochum, quod aloes recenyo-**resvocant, Indis *calambac, &cc lambus* dicitur. *Hxc* viri dodki eftopinio; Sed *h***^<p« dixit Poeta; quod caulem , feu potius truncum ferat in Indiis aloe, adm-ft ar arundinis. Qua'^ unus & alter in porticu horn Academici Lagduni Batavorum fervantur. Aw«ir ^" ^ itaquedixit, quodcolligf ex hoc *trunco* alocn

Sdci. *S^b^S^^^i^t^M!^* Kfir, uti myrrha & thus « trunco colhgunwr^

Addamalo&monftrofae Avfoni abhinG centum annis nat» , hiftoriam, ex curis, poft^ioribus Caroli Clufii. Hxc aloe ad hunc ufque annurfi caulem emiTerat, caulisexeaoriri coepit fextononaf Maij, quae diesfan&ae crucicolendaeeratdicata, *tf$p.* Haecmtra 45 dies, crcvit adtriginta duos palmos, a medio #rfe hujus caulisad fummum ufque ramulos emifit 29 perinde ^formacos ac brachia candelabromm quae illuminations caufa in aulis magnatum fufpcndnntur, origine redti, tandem furfum recurvi. In quorurp faftigio fummo valgi enati func plurimi , haftulae regiae valgis non abfimiles. Quibus fuprema parte haerebant flores crocei, floribnlque rofarum capilhmentis inhaerentium non difpares. Hoc obfervavit. Nonnus, vel à quopiam qui vijlerat, audieratve,accepit,

Lotus lüdlore Theophrafto aequivocum nomen eft, formifque plurimis conftat. Hujus vocis e^plicanda elt *iffiwio*.* Lotus eft arbor, cujus multae (pecies furit, de quibus libro quarto egimus. Lotus etiam[illegible] de qua eodem libro plura ex antiquorum fenrcntia, nonnihi] etiam ex recentiorum inventione diximus. Elt & lotus herba* , dc qua hoc capite nobis agendum erit. Cytifus etiam loti nomen habet, cujus ideam ac'formam fupraenarravimus. Loti h'aec tria genera h'S verficulis Tzetzes hiftor. chiliade vi compfce&itur.

[illegible]
**Ev 717JW qpiv[illegible]*
[illegible]
[illegible]@» 'X7TB(> XttiT[illegible]
[illegible]
ho turn & Jgrejlam vacant herbam,
Et arbor quadamfuit, ut Diodorvsfiribit,
Et locuGadircnfium» 0 *locts JEgypti,*
FactensfruSum utfabam,exquofaciunt fanes,
Meminit (3 Herodotus quern lotum nunc dixi,
Quiiam autem lotum dicunt quiff ia cannofum in Nilo,

Locum arborem & lotum TEgyptiam confundcre videtnf.Videat leAor qu? lupra dida funt.Lotus herba alia eft Ittiva, alia eft fyIvtftris, & tertia e(t quae melilotus dicitur. Loti nomen accepit a voluptate, ab antiquo verbo\», quod fignificat *fa&>,tinh,u*, pxtim.·Volo^exfeto,defidero,video.* Plinius!'b.»ii.cap.xxi. *Loton qai arborem tantum ejfe,vel Homcro auQore arguipoffunt* Js tnim inter herbasfubnafcentes Deorum voluptati, loton frimamnominavitJSIam* de Jove & Junone loquens Homerus, ait Iliad. |,

[illegible]

Quosfubter terra divutn procreavitirtovam herbam
hotumque rofcidam, cAcum^ & hyacintbum^.

Videmus inter flores quos Homerus facit fubnafcentes volpptatiDeorum jprimum obtinere locum lotum, eamque rofcidam vocare, Alibi *pimfo** vocat, ubi equi i{j-*wiHtn pi^lih* *aui*,equi commeduntmelleaidulcedinclotu.* QjjDnoDiine,inquit Maximus Tyrius, Homerus alicubid:monftrat volupratem, Lotus quoq^ie principem locum obcinet inter cas hcrbas» quasApolIinisSc Mufarum prata gignunt.Hinc apud Homerum metaphonc^ hoc \ocabulo delici* verborum fepe fignificantur, &

[illegible]

»MW' *\ewTt^,vxfr** as-ft'tja-Hy. *Philofophus quidem mente,at fermonesnonhos tantum, verttm etiam quicquid vuh co-*r«m flwtfw *dnnJantprata.Apollinis* 0 *mufarum*, tf </hfi-*.tnudeferipta omnit dif.ipii[illegible]« Ioto veluti verna aliqtia. coro-'nafuumanimumexcotuit.* Quin etiam lotus tanto fuit in Bonore &deliciis, utcrediJeritantiquitashortumfieri floridum, fi *oro protrita, 6c in aquam conje&a totus confpergatur.Geoportic^ au&or lib.xl I. cap.v i. eita-[illegible] *Floriduifiet hortm, fi Ioto tufa, OS in aquam conjefya eum-Yefperferu.Cororwiam* etiam efle plantam ex Theocriti Eidyl i*n* obfervari poteft.

[illegible]

Trim tibi coronam ex hums nafcente lot**
Netlentes in umbrofafufpendimmphtano.

Et de his quidem fatis. Loti fativx hiftorijm Diofcoridcs ita praetermifit, ut vix unanj alteramve notam ex illo colligere pofliimus.Haec lib.iv. cap.cxcv*. de Ioto habet. *fam* y^i^,«i *m* r^in^iiAoi^vim, d, ^^*ei<nas%*
[illegible] *yj2* [illegible]*sh^ti. Lotusfativaquapi ali~ qni trifolium vocant^nafcitur in hortts,Expre Jfure^ eafuc~cus, addito melle argerna, nubeculat^ albugines, cattfraque vttiacahginemoculis*ojf'jndentia,d2fcutit** Theophraitus lotum inter ea numerat,qua? caule,non radice funt foliata, id eft, quae *in* caule folia habent, nee humi fparfa fjtit. Idem etiam eodem hlxyi i.parrim primo,partim altero à fatione anno provenire audlor eft,& lib. ix»in-» ter aromata numeral. Hxc fi de Ioto lativa intelligi de^ benr, ahquas notas babemus. Ut autem quae lotus fativii fitjfeiamus, nccetfe crit fubjungere fylve(tris& meliloti hiftoriam. Variant enim in hoc Botanici. alii vulgarem melilotum proveterum,alii profylveftriloto,a-*In* pro urbana habent. Et fie quae ab aliis urbana,ab aliis fylveftris dioitur^Sc contra. Sylveftrem loton his verbi9 lib.iv. cap.cxi 1. defcribit Diofcoridcs 3 A^TS [illegible]

[illegible] *yvapiw* (magnx autoritatis hiftori* cus, & Iuterator legit ^ T J, T J T ^ ^ ' ^ , putatque Diofcoridenvwri' *ieA$vKoi* appellare trifolium pratenfe, ac vulgare. Acqui Dioicorides varia quidem tnfolii nomniarecenfet, lotum tamenvocarinon.fcribic* Vox *<»TJ (upejflua eft. Apud Onhafium enim legitur, ^I/A-A«*t(\3ictTe/.<pv\xat* T&ti [illegible] *QaQUgviAfoq oy ryydoi, &c. Syl~vejlns lotus quamalii Itbyon Appellant pplurima in hibya nafcitur, cauk cttbitali, aut etiam unajore^ aln multisyfolits tnfolii pratepfis* (vulgatam fi fequamur le&iorre, *loti. trifolu fratenfis.* San^ trifoliii^i pracenfe didtum efle, es Hefichio probatur, cum inquit, *>M?$ W* Jfrfgv, ^ *** ^ *XV&IM:) vw mlt kipein (pvipivcv. lotus & arbor, & herba% fedpecutiariterqucdin pratis nafcitur.* Oribafius-tamen W» non kgit. Ruellius eciam coclicem fecutus-eft, in quo lotus non *haberm)fe»iinefienigr*ci,ac minore multo,jruftumcdtcato*K*(2!c.* Melilotoj1l1b.11 j. cap. [illegible] defcribit Diofcorides. [illegible] *fo**u.vi3i'X,f*wn*Wi* C9C *Msttlotw latidxtiifima qua in Attica>Cy%tco, & Chalcedonenaftityr , qua quidem cr oca fimilis odoratatfue eft. Ntfcitur (5 in Campania circa no* lam, in lute urn color em vergtts, OS odore infimo.. Vim ham bit adftringendi.* Defcribit *dc* Serapio meliloton ca|» XVIII. fedluculentiusquamDiofcorides. *Achtlelmelich,id* eft, *corona regia, lfaaceben amram, allylelmelicb,, eft herba qu*e habet folia rotunda, viridia*& ramuli ejui funtfubttles multum, & folia raira &fruEtus habens va~gindsfubtiles,rotunda4,ficutvirgafuerorumparvulorum,' &funt in iit granapauca, glauct coloris, rotunda , minora\ grants fwaf if, © quod ex eo admimftratur funt ilia vagina,cum eo quod in Us ex*fjranis.* Diofcorid^s*; Eft ex mehlotojjabcns coleremcroci.boni odoris, OS eft ex eoqucdaf* fimilatur fcenigraco** Duo mcliloti genera ab fllo de(cribi,verba ejus fatisindi rant. Primum croco fimile, odoratumque. Alterum odore imbecillo,(ed haeck folo ac^ reque differentia. Alrerum emin in Campano, alterum Atrico agro provenit. Atticxira melilotum^erapioin-. quit'colore efle croci,Plinius vero odore. Vetusmcrgo Plinio favet. Addit enim *Up**. SerapioniOribafius cum *XgU* x^xj^»v-inquic. Dc meliloto ha^c Plinius lib. xxi» cap *ix,Meliloton(in* neutrogencre,Graeci & alii foemt* nino) *quodfartulamcampanam vocamus.Eft enim in Qam* pania Italia: laudatijfima, Grach in Sunio^ mox Caldidica}* GJ *Cretica ubicunque verb affent OS SylveStribw nata.Qo** renrji ex hac antiquitus faftitatas indicio ell nomen fertile la, quodoccupavit. Odor *j us croco yicinm efl,(gfl[illegible]ipf, cana, facet maximvfoliubreviffimu atque pinvuijfimts* Idem cVx i. *Mclilctos ubique* TM*fctnr-MidatMma tank i7i Attica.Vbicumque veto recens neccandicans & croco quamfimillima^quamquam in Italia odoratior & Candida.* [illegible] *[luhicUjWBOttnda, acpnmumqU0d^opti,m3iR*

[illegible]

CrtEnjW(R«t mo* Uuditiflinutn in. Attica. Quo^ concii^ri facile poir«.'Nempc,dnobus iJlis locisopricnam cf-1c *mGrxax* Attic*a* igro; in Ita liar Cttnpano: led quod Cainpji'irn fttrrico praifert cucuiari non [ictc't. Qjipuiadu m L'r.mp3i:oy:(i[Jina| *!«©-•• quit Dior«r egitPJitifinri ,*ifi».? all vert) *ijti'nitli.;*. ipu'imi ^i li ri - - • . .:'-aram l^'lionem(iefW. mite, Gliiiurms,J Anagnoftesverl mendlfle, vc.l propdTaEcr&ofaraiKei Imnc Di-jfcondis iocum Jei; :ri5 error, ill iriadkribw,quQd colon -sdlctibcmJiim crit.Qtiicttimula uutoloj{u,od<.:rc ctoci, 6f oderirum rTrftljo£ CWCUI Tion fadituAr K^».<-.'t'<:ccltM'cji!!>no i Jitiitllr - etiamftinius | >:a O ^ M iegiuimri*. Vulgaw leflibOrt bifii jmaonwte mimitur. Cywcos.five cyt:cu») uifula eftioPntpontiJ ipoonhwjonaacointnwii, habcomrbcm ejul'dcm iwrainfsj mtEtiibai, irct.Sttnt- ribus mariniircis.Cyzicifm Biitiyniarcivkasnobiliv.iutainm Atticje pruuiotitonum cftjuf (cnbitl linmstib.lv. cap.vn. Verifiaiiliorvfiilkaw !«<*«•• Nam Diofcoridii verbaCitis htdioet ilfuirJMoidcrceioric.aiir.ljrbeiibdSmatni »mpf*ftanCodici tnuiliberfi!'! < ^mdius .i.C'trj DcCreiiu tnfiil. Ni3f)Jubiuincil,ciuin&ii!;tljn.i1lI;=.CLirodoraiiota finrnnv , rifw l-^iri prr-viniUiit ^OCii Thcolib. (*.cip,xxii-4i:cauas.toru[!ascxinciilti- timirnnait. DchisOnttnastpud Athan.i:- uuiuu.u.JC liiur,^ n I?? i« -nff' «! ?f *'(• ^f''*1''?! *mu* ji n,i/« '{)••> A ^>«tu«i-,t>^Tu *vtnCjMttccpfU vtntrun*, Jr.' nn/i', -/^^ *itmttihtmiixit Cratimitfhn* t>»rhft»»V«f^f,i. *tmntnfrt!, femptimtimc'eciifut mtlifott Ihfainr.* 'N*m MMgUfmrfrai^rw feMiu.'cKtii'fl tfjjm t-nlto. Ad Imnc locum i e- fpOGdct HiBTttiij'mii* Mi -...wjcaflemelitotum, <i«- •noliriciatiiFervorclji inftitutis mdilotum mT bat o|)erarrii tju11uln5.ilJtin in:ct;:Litin:Jciii Aiharrxi libro le^itllt'a o'niiiii>i''ii»<i'f*1'' »IU»WA*J luwtM-'jai;®- vfa ^viunni, Qmicitnrapud Cratinnm Itmpcrcuftodetn n^kKumt);iit, rulaliuci, meaquiJem fententij, .iiid OOULI ejus htrbe j^ctcftaic fempa ibebrktatc tuftodirejur. ScJ tuncoMnidneaa TefuMt vir ialitcri* ei«cit«ifllmus, his frrt verbu,

rii *tulit*,(JKI *iair* *t!*

^ in*o isTim ftrmtr*,. .denir • aliiiiru.i fc.Jutl

_ mum DOn ' tniim.liii D ir*n4»i 1. Ei hanc mentrm *irta pottj-

IT An* , f#f - *SwtHamveti nihtl rcffottJt t*, 1; r «7»BJ ,,~, fcwanslou /E^yftii Sc mclilori biftoruro con li»in>i- iiellij^ dcbcttiiquod rtdlc perccpirMtr- r>al». t\ii$ I„ cerbi*Plhrii majors panderutnmi* -Mi:liloiif,ilia brevifiimncptiwmfliLM fe iiKutida.Rcfli• it»dilcPJ(niiit>

melilotus eadem fit. Et fane botanid nrohi dubitaitf • nccfineratiune. Nam<3red Horn, Serai'"'^^ urutn habere foriblr. Prartcrci Sintpo folia elfe *m*™ viridia,PlJtiiin!icrbriifr«n«ratii..v,^;«.,Mtnimo1H>- ratiffitBimJJt opriraam hi bete *mclilw* urn, mquit qui dccolore.vd,*)!.' ••'co fit rttnilliona-ln 1"'* titncno,Joracwrcoi cifc candi.Jam, bocettW^i'<pf*»- Qjh>J eft prjcttr mctScm Diofcoridis; < cil lutcus, JrYnalgrum CO!QIC, rrorer fitno cedicc repcriri, T,xff». pro*•»>*" •.id * ' /Wr,«a wfcrt –''.' e*W» yiwi'rte «jfV- Er haoc leetio* nem kcucuscfl Serapio. Vnlg«a r amen *nup* ijurruiec. NefflMdiliKiorecolore pflcqo* in sproConipanri rwicitiir ,inwnfio«(ju» in Atiito. VtrfcJtnus ^ a g j e " £fntiQriHrtt£'Lrii!ti.iii(rm ptrvenrrh nfielilotuwV itlgatl1 mclili-iius, (KcpuaoffidMe pjirioiprflnwliliicoiitaotur, quamtrinJmmeqiiinum, &c*biMtnnm • nnodibequwrii pabtikt **idi!lime e»jm 1 Scwproois. indubiammxari r'"te!l- Fotja emin n^ fmii parva, ncc rinciia, fol trifelio rat roinigrwa Gn«lii.cai iliac mimitf nOTiara; iosMftcn ieooem ad.li.liinui.rcrcitram^rsnf1^'''', pocr., in .]u:o«gr4n

fllltJUK brieft)tireo,quandoqin! non mate htiiL cpmcsiii TDOmeritcomramrifliftoff; nil! Fbrcifunt bit'.a!ibi si bi,alibi Jcluiblute

MelilotusVulgarfs.

rtntmn iti in l ad Dioicoridem. de (miu, ft«.,lr«ito r ^ l «. Com Serapii descriptionc melfaa q«m«iB Gnsconu* l i l b A J l o b n«naltii,i

folia In pediculis*erna loti, melilotique communis, mi* tousacura necmnltum ferraca, (lunc etiam minors multo, gc'aliquo modo incana) floreslucei,pallidi, fti- (>ati ccrtaferie 8c modo., ut in fecuridaca auc aftra^a* 0, in fummo vaginulae hamata?; in latiori bad in mucronem aduncum exeunt,roftri \-fitraci nondifparem, (filiquae tamen rotundae,vel teretes did pofluntjfemen fenigr^ci complreflius, (rotundum Serapio) exilius, odore meliloti Germanicae vel Gallic*5 fed multo fragranriore, etiam in decenniumperdurante (vcl ut in Belgica editione legitur,in decimum quintum annum.) Sata Patavfi, quafi foli nativi oblita, nonnihil corniculis minus falcatis, lunatis, & ignaviore odore degencrat. Dodonaeus trifolium corniculaLum alcerum vocat, fatetnrque maximam cum defcriptione Serapionis habere fimilitudinem. Aliam plantain meliloti Serapionis nomine oftendic Alpinuslib. n.de plant, exoricis-, cujus figuram tabella addita oftendit. *Nobts*, inquit, *itidem ex Creticofemine,rnehloti nomine accefto,nataflanta trifohacea, qu& a tad ice gr act It, long a, tenut, lignofa, in aliquot radiculas divtfa, fett cauhculos longos, graciles, foliis vitidibniy trijoliicorniculati Creticifimthbiu ;fed in tongiusforreElts , vefiitos, terra fir atos , acveluti luxuriates ; in quorum fummitatibus bint fiunt flores lutei .- trifolwfatcato, magnitudine & figura fimiles, odoyLti i a quibus binicormcuh reftifuccedunt flavefcentes, Jemind parva, minuta% rotunda, flavacontmentes, guftu frimo fubdulces, mox cum modico calore tnodice adftnngtntes*

Utra redius cum defcriptione conveniat, judiqb lecftoris relinquam. Alpini femina minus glauca ; Lobelii ac Penae minus rotunda.Neutram Grxcorum efle melilbturn probatur,quod folia liguftico non fatis funt fimilia, turn quod virides fuaviter fpirent: Theophraftus vero exficcatam melilotum odoratam, viridetn inodoram effe fcribac Qui itientam (Jraccam,five corymbiferam melilotum Graecorum effe ftatuunt, multum a vero aberrant. Nam a liguftico folium hujos longe diverfum (imperatoriam non eTe ligufticum, ut illi ftatuunr, ipfa flutoflfia fatis docet)Deinde cum viret,odorata eft, nee dum exficcatur intenditur odor, fedremittit; neccrocum fpirat, id eft, fuaveolens admodum, fed cum quadam gravitate naribus, faltem meis, non valde grata. Gefnerus urbanam lotam putayit, trifolium effe quod in pratis nafcitur,& alibi provenit;eo motus ar^umerito, quod Diofcorides trifolium vocari fcripfit* Fortaffis etiam quod Homcrus ab equis libenter v e [illegible].*

prodidit. Errare virum tnaghum ,bfobatiir; quod i Diofconde loto fylveftri folia pratenfis trifolii tnbuahtur.Nam fi Diofcoridi Fuiflet lotus fativ* trifolium pra* tenfe, in pratis earn, non in hortisnafci tradidiffet; atque fatis fuiflet ^ lotum fylv eftrem fativx Cmilem reddere, omiffa tnfohi pratenfis mentione. Wee caule conftatfohato, uti Theophraftus hoc lib.vi i , cap. xn* docet. Intereaquaehumifperfafoliahabent, rediu& numerari debet..

Porro magni Botanici lotutri fati^am credunt eife mehlotuiti vulgare, jam 4 nobi^ defcriptam,ac pi-o fyl^ veftri loto habent herbam, feptem temporum diftam quod feptiesin die, dum viret & crefcit, odorem mu! tare credafcur, ^uem amififle& denuoreceDiflV (ingulo^ie arbitranrur.Unde & Baravis *fttim* OCtljbni ftcupt dicitur. Alii contra hanc pro fativa loto oftcncfuntjquaiit opinionem probabiliorem puto. H*c enim in hortis fcrio colitur; ^uamquam in Bohemia & aids Iocis in pr^ tisnafcifcribant. Muliercul* npftratesbalfamum vocant , vel quod vulneribus medendisefficaciffima ft planra, vel quodeximiiodoris fit, gummi eleitiniuat redolentis. LOJUS fylveftris,five Libyonqux fit, me ignorare fateo^exfpedabo donee quis ex Libya mjfent.

Ha*c de loto fint di(Sta, Ununladdo, *nos*rn p^'nei* (nT<^»quodinterpr^tantur mel frugum, ^quomvido panicum appellaffe Dioclem medicum teftatur Plinius lib, xxi i. cap.xxv) legere J«A<'XAW, vel *pawhs*»& interpretarid^lotofativa.Sed prius magis arridet,quod *m*.lilotos inter loti genera recenferi debeat,cum *k* quitufdam quafi non pertineret ad loti hiftoriam , inter alias plantas recenfeatur. Deinde quodobodoris fuaviarem, turn eriam faporem in re cibaria > non ultimutn mereatur locum; quam^is mine in ufit medicamenroricfr tfntum recipiatur, ac abequis, non hominibus e^peiarur. Accedit quod non eadem defiderer loca. Nam Sc humrdis, & ficcis, fri^idis, Scf alidisi fcabris, arenonS, pinguibusequeprovenit, Nonnulla, inquit; quamvis generibusfint paucioribus,tahien non minusdUcrimiiiift fortiriait, ac inter ea fdanumnumerat, dequohbro nonoagam. Ac ita finemhuiclibro feptimo import. Faxitdeus Opt. Max. ntrdHquosad fui nominis gloriam, animae noftrae falutem, proximi noftri coitimodumfeliciter&cumlaude abfolvamus. Ita precor i!' nomine Domini noftri Salvatoris JefuGhriiti, cui Jaii . 5c gloria in seternum fumma«

THEOPHRASTI

DE

HISTORIA PLANTARUM

LIBER OGTAVUS.

ΚΕΦ. Α. CAP. I.

Be frrimsnto, G? frumentnuh. Efieque fru&enti tri gtncra. Sementis vero duo tempora. Qua maturt\[nete% qua fete oparteat. De tertio Jerenditcmpore, Quoto quæque die à iis erumpant.*

Ads<fcewerabberbac<:is diiti-
mus. Nuncdc t Krumento, u-
niversisque
mus, mod ocjuo lupet ora tradi-
dimus. Hoc cnina relicjuum
b i i b e l t F r u m e n-
ti prima & maxima genera sunt
duo. Sunt enim alia Frumentacea, ut triticum,
hordeum, tipha, ‡ semen, & reliqua quæ tritici
hordeiæ specimen quodammodo gerant. Alia
* chedropa appellata: ut faba, cicer, pisum: atque
in totam, quæ legumina vocitare solemus. Adde
oaciomgnw, ^ ^ - f c f a m D D -
main, q» in xtbvfe femcniltai communi
appellatione
& una est. Quippe proven semine tantum om-
nia, nisi quid ‡ carentur parcéque radice profiliat.
Sementis autem duo plurimum tempora notantur.
Sed primum atque potissimum, quod circa Vergi-
liarum occasum accipitur, quod Hesiodus & ma-
xima ferè pars auctorum secuta est; quamobrē tem-
... situm appellarunt. Secun-

† Frugibus.
‡ Zea.
* Cerealia ex quibus panis quæ fit.
† Milium, panicum, sesamum, milium sesamum.
‡ Zeæ.
* Sementis.

TM dcmdaturutmnquc AliaenimraatureferidriiJc-
raM, aliafcri, quodhyemen nequeant tolerare,
qJ
gunttamenquajfiris felicitcr tempusucq »-
runt^hjtmemrcilicct.atque vcr. Maiur,
tur,triticum,hordeum,quod etiam maturius seritur.
Item † semen, tipha, siligo, ‡ & si quid aliud tri-
simile. His etenim omnibus idem parè tem-
pus serendi statuitur. * Ex leguminibus verò faba
& milium (ut ita loquar) maximè maturè seri ex-
pofcont. Hæ enim suæ debilitatis ratia, radicatio-
nem mi anticipare dcGdcrant. Lupinum quo-
que maturè seritur: poft arc-am coin serendum pro-
tinus censent. Sera illorum satio est, quæ in genere
difcrepantj uttriticlgenus quoddam & † ordei,
quad trimL-Qrc nppcltjnt. Quooiam pcf tantum
icmporis pe^ci po/Hr. Ec in kguminum genere
lens,aptaca i pifum# Tcmpori utrtque dantur ex
It'ouininibustcwm, ^icer. Sunt, & qui etiam fa-
bavn Icro auilfant furcrcj fi minus pKiui faribus ex-
pediri gOTtierint. Simpllci tamen raj dicen-
dum,aliafuiri.>boriscau(a Jl-ri m-lluriu Y"obde-
ut qux hyemem tolerate facile poffunt.**^rioor is
Witatem idem rccjuittie, ut clcinencw 'I-.
q g
i!|j in nrimis notancur. Tcrciom \tf«
sriHvisatti ; U l i » r iiJ
b e f c t c o d i cci^pora f i n g u i i, Uat^
autcm aliud Cckrius, aliud pttJioi-Horfeurn ag

† Zea.
‡ Olyza, La tinis arinca dicta.
* Ex leguminibus verò faba & cicerula maturè serendi, hæc enim potius imbecillitatem radicationis hyemem anticipare desiderant.
† Hor. lib.

‡ Kiaus & ... Sed.

‡ Ut ... Al.

† ...

. 5u*,

t ,"f*J»,e ipftivtv ^('v6(jw^' s'v ii*taT»»- (fi»i,|3A«-

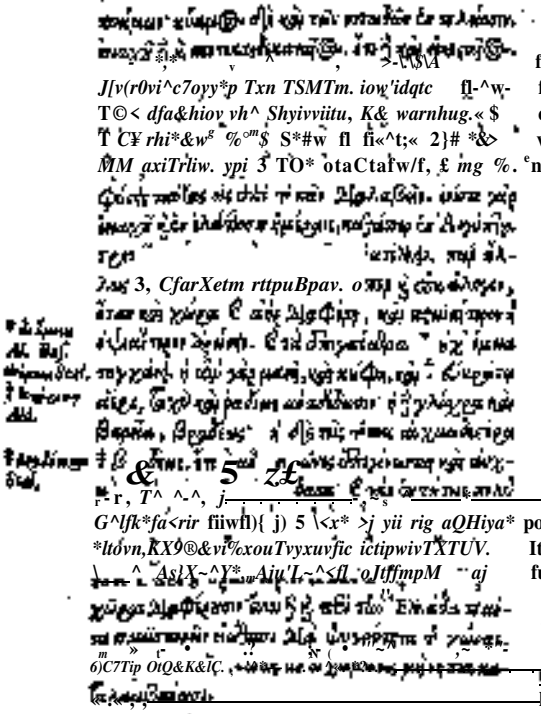

*J[v(r0vi^c7oyy*p Txn TSMTm. iow'idqtc* fl-^w- *T© < dfa&hiov vh^ Shyivviitu, K& warnhug.« $ T C¥ rhi*&w^ %^$ S*#w* fl fi«^t;« 2}# *&> *MM axiTrliw. ypi 3* TO* otaCtaiw/f, £ *img %. 3, CfarXetm rttpuBpav. o G^lfk*fa<rir fiiwfl){ j) 5 \<x* >j yii rig aQHiya* *ltovn,KX9®&vi%xouTvyxuvfic ictipwivTXTUV. 6)C7Tip OtQ&K&IÇ.*

cum die plurimum feptimo, fed magis hordeum fe« ftinat.Leguminaquartodie>aut quinto proveniunt, fabis exceptis. Faba enim intra dies plures etiam quam frumcntacea exit. Quibufdam enim inlocis vel in die quintodecimo, alias etiam vigcfimo. Haec nim difficillime omnium provenit> & fi hac femi- difficilis reddecur. Si hax ver6 tempore vernoferantur,an celerius proveniant cogitandum.i^roventus autem exortufqjie didos quatenus fummatim dici potuerunc, ita fieri putandum. Nonnunqnam intra pauciores dies tertio quartove die Arqvenire affirmanc At apud alios,vel pluribus quam retulimas elt opus.Nec temere id eveniccum & telIus,& ccelumdifcrcpenf.^umque.maturius feriufve aratum eft.. I;t quaecunque fupervenerint diffia)ilia • fiunt. Tclluseniairara, &levis,&bcnigriocoelo iubjefta, celeriter ac facile reddic; lenta vero, & ponderofa tar de, & qua ficcitate laborer, tardins. Item fihycms aut liccicates, (erenit^tefque nimiae fupervenerintj velecontra imbrcs immodici incellerint t res longe tardius agetur. Ex his enim fummum difcrimen. Pari modo & fi folum fit culcum t hmoquererrum, vel lininii ejulmodi nafhuta fit. Nam & macmc ferove ferendo quodvis, t locadifferunr. Quade caula nonnulHGraeciaEincolae matur e omnia ferere fblcnt. Videlicet prqpter fui tradus algorem> ut Phoccnfes. Ne fcilicSt byemes herbas parvulas occupent.

*\sitK Sententix du&y utraque indtgnaviro in Phtlofopbia exercitato. Prior hac. Andronici judicio librum huncinfcnbt, <z& <EDT'i&&eA6'' • Quo nihilinfulfiusexcogitaripoteft. Quippeunrterfiopens titului eft. Altera e(i Uermippi^ilo melior, *&Qzv- «L«VIX^. y*j TTB*$UV. Cum tamen expeditafint -m Q(yytn»&\ 9 Id quod ipjummet profit9ntem audias, A\o Jl**vrSyn wytfu. Tvy%*>i. TheodortH addit,* prima. *Sanefifint maxima, primaquoquefunt. ^He miu}*^ m m)i\>XI*w negotiumplantarumdicebat. Naminmpartitur in ormhs,&%fy*7m. Sane ommsfpecies obtinet exgnere. Omnis enim homo fytihiu Itaque etiam tjuus, & aiia.Ergo ttiam xZymt, &™K Et tamen diftmgun differenttafpecificam$&<mM** njuhl.Nomine quoque cannt tema fpeciesjubquamtlium, (Sfefammcomprehendit. Aded enim diverjafunt,utnequaqukmproxiwa naturacomineti poffs videantur. Fruges fummum genm a Latinis appellacumjatis conflat. Adeo ut lureconfuln quidam etiam ad uvass etiam ad fylvdfaeduas, etiam ad cytifodinds, atque lapicidindsdiffudermt. Quos reEtecafogat lulianus, qui cttw d formsaufert appellationem.Verumidcm makfrw mentum definivit, quodantlainfe tensat. Ariftampoftut frofpiaa.Uamenimaujujvisfrumanttaaeigamenisjpiaamfiofa eft. Hraterea milhum, ffurgum, pmicum, quae apud lulianum: cum nequejpka, nequefiliqua confti^quid fit. Ita habes errores, & Galli^ Servii, 43 fortajfe AU fheni.*

A&n>% Tbeodorus interpretatm eft,* Saturn. *Etaddidit>* percxceileiuiam.

&/*&, %*&&<&. Theodorutomifit,* xiV^g©-. *reBiffine. Neqne enim inter%l&m eft.*

TesT'^** CorYigeyrt'ifWQV.* B«tlliarcuin *Vafcones vacant. 'AQxxn. Qi^areTheodormnonvtnerrt* Vitiam, *queerer* *fhtes.*

O« c1 *JlwbtfSpx <pi?M. Dele negattonem. Fit enim,* 41

E< 3 T ft *riis ci&viw.'IheodoYM retulit dd omnia: ad fabat alms Iptftarct. Mibt placet, omnium, qua utrunque ternpm admittunt, fieri comparationem. Quia mox etiam lo« corum commodities interfc confert.*

*A'>otf9tu Tvy%i*l,kge*: non autem ufojuytx. 'dityGsry el&t* Jheodorus* beni[»;no *ccelo.&x&'iyymaltm. Et leges commo-*

ETJ <4 *if %ip»w. Jheodorui addidit defuo,* Res longfc tardius *zgttur. Peffimi. Ncque enim una tantiim caufa eft hicnumeratajeddiverfe. x ^ ^ ' uv^ol^^, zfofa Qt^arenonjett tar dim: fed communiore voce,* © ^ ^ « ' A « . *rnutatur ram omnium. Altis aliter,* © *ambtttosi,* xJsr#> *\yjtm,* fimo refertum. *\fmum ? Praftat nottponerefi* *mum, quam nimium agger ere. Simpliciter* ftercoratanu

Mi *vim*. Lafciva vex ;ficut infra,* aJ^*«W j £ &&L *Amoenitdiifupramodurn Philofophi.*

JULII CffiSARIS SCALIGERI. AN1MADVERSIONES*

IN *fronte o8avi libri admodum commentarii verbale- guntur Grammaticis folennia.* *Ita habes errores, & Galli^ Servii, 43 fortajfe AU fheni.*

A&n>% Tbeodorus interpretatm eft,* Saturn. *Etaddidit>* percxceileiuiam.

&/*&, %*&&<&. Theodorutomifit,* xiV^g©-. *reBiffine. Neqne enim inter%l&m eft.*

TesT'^** CorYigeyrt'ifWQV.* B«tlliarcuin *Vafcones vacant. 'AQxxn. Qi^areTheodormnonvtnerrt* Vitiam, *queerer* *fhtes.*

O« c1 *JlwbtfSpx <pi?M. Dele negattonem. Fit enim,* 41

E< 3 T ft *riis ci&viw.'IheodoYM retulit dd omnia: ad fabat alms Iptftarct. Mibt placet, omnium, qua utrunque ternpm admittunt, fieri comparationem. Quia mox etiam lo« corum commodities interfc confert.*

*A'>otf9tu Tvy%i*l,kge*: non autem ufojuytx. 'dityGsry el&t* Jheodorus* beni[»;no *ccelo.&x&'iyymaltm. Et leges commo-*

ETJ <4 *if %ip»w. Jheodorui addidit defuo,* Res longfc tardius *zgttur. Peffimi. Ncque enim una tantiim caufa eft hicnumeratajeddiverfe. x ^ ^ ' uv^ol^^, zfofa Qt^arenonjett tar dim: fed communiore voce,* © ^ ^ « ' A « . *rnutatur ram omnium. Altis aliter,* © *ambtttosi,* xJsr#> *\yjtm,* fimo refertum. *\fmum ? Praftat nottponerefi* *mum, quam nimium agger ere. Simpliciter* ftercoratanu

Mi *vim*. Lafciva vex ;ficut infra,* aJ^*«W j £ &&L *Amoenitdiifupramodurn Philofophi.*

IOANNIS BOD^EI A STAPEL NOT^E ET COMMENTARIUS.

*T*RioribusIibrisdearboribus, fruticibus,fufFrucibus, & nerbaceisegit^raeceptor, & quidem de herbaceislibro praecedenti. Hoc Iibro de leguminibus, frumentaceifque fe didturum-promittir. Ai) itaque legumina & frumentacea non funt in herbarum genere ? Onuninofunt. Et hoc quidem etiam docet prepeptor Hie itaque eft- finis verborum. Ha&enus Hiftoriam herbarum recenfuimus, quae olera, &adolerapertinentiacontinet: nunc herbarum hifttnam enarrabimus, quae compleditur frumenta legutnina, &frumentacea, hoc enim reliquum.*

*Avorflij*Frugum duo maximfe genera eife, inquit, frumentacea'Sc chedropa five legumina. Addit tertium, quoddamab utroque diverfum, quafi interutrumque medium. Sed quod huic nomen fit, non docet. Columella fub lepiminum genere compleditur. Sed fingula examinabimus. Hunc locum Pliniuslib.xv U i , cap. v n . His fere verbis exferipfit. *F,tquoniamp,<eparafu\ eft ager, natura nunc indicabiturfrugum. Sum autem duo prima ffrum genera.- frumenta, ut triticum% hordeum • legumina.utfaba tfcicer.M* hujus exemplum *fin9* expofui *fruges.* Scio multos effe, qui frumenta fr URum nomine noncenfenda contendunt; led lolalegutninaillud noBicnJiabcr€,8cficfriunemaafrugibusdifwnendae(ft-

Sed hoc refellic Servius, & probat, frumenta, frugas di&a efiè ex Cicerone , cum *olei* £J *mmutarum frugum* dc leguminibus dicerer. Minutse fruges frumentum & legumen fiint^ majorcs s»rbores. Nam arbores fruges dixit. Cornificius arborarios fru&us. Ammianus MarcelHnus 1.24. *Littorihm proxuma Perfij babebatur, minutxftugibm dtvesiS PaltMte.Pcr* minuras fruges intellexic frflmenra & legumina. Sic frugu nomine loco citato ex Theo

yuacunqne emittuntartftas. Varro lib. i. de re ruft. cap. 7LVIH. *In fegettbus autem frumentum , quodculmus extuht.* Ergo milium eciam inter frumenta cenferi deber. Sed de eo mox* *Xtty*™ diciincur legumina & cercalia omnia qu» manu leguntur & carpuntur. Ariftophanes Gram. *w$& *»™ my* «'^^* » s>^ᵛ *7*^7 *X«eA^V7u fpiTn&nf. Cbcdropaabaltis ofpna dicuntur ^quod manu decer pan tur.* Idem fcreNicander inTheriacisj nifiquod *Zcaret** & #'» *» disjungere videtnr

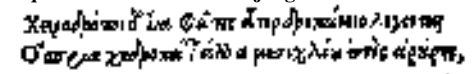

Agricolam , fi quando manu ccrealca carpit
Semina; ($c terra fine falee legumma yel/it.

XttyecTnc tamen *&c!caret** idem funt: Nee Nicander,ncc Theophraftus u! quidam p:icar,dis]ungir9(i bene ad verba attendatur. Dicit Nicander , *onr&i« &fy*m* dLila, quod manu lefranrur & carpanrur. Sic nee Theophraftus disjuneir, cum ^«« ^ <JW^^ inquit.Hoc vult, *Cbedropajivelevuminafunt ptfumjaba,cicef> (5 reliqua qua ofpria dtctsnttur.* Non dixit *chedropa9ut* tautologiam vitarer.Qu2efintlegumina,Iivcofpria,docetGaIenusli.l. *4&i v*rfZ\}l>**uw*t°L™e** w***I ***** if* Unmet**

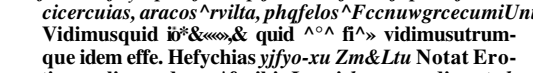

Q%ppldam ea cercaliafetmna^ex quibus fanisnõ fit,ut putafabas.piji^ctcerajentesjupinosjrvum^ cicercuias, aracos^rvilta, phqfelos^FccnuwgrcecumiUntem Vidimusquid iö*&«»,& quid ^°^ fi^» vidimusutrumque idem effe. Hefychias *yjfyo-xu Zm&Ltu* Notat Erotianusaliquandoper*fcribi. Lanni *legumen* dicunt, *k I egen do*, quod manu legatur. Varro lib. i. de re ruftica. cap.de cicere *Hoc enim quoqne legumen, ut catera qua evelluntur i terra ,non fubjecaniur utfruges; qua quod it A teg/tntur legumina ditla.* Et ha»c de altero genere, addic tertium, & inter ea numerat mil:Uin,fefamum, panicum, & qnae in sefrivis femenribus communi caret appellation ne. Columella lib. ir.de re ruft cap. vu. interleguminum genera recenlet mi!inm,fefamum,panicum. *L0 ^MiwMWWjinquit, genera cumfint comf>lura,maxime grata, US in ufu hominumvuUntuf,pnaf:lii^fabaJenticula,fifum cicer> ennnabis, nnhmtupamcum, ftfamajupinuniy lifium €tiã,& hordeii^tna ex eoptifanaefij&c.* Inter legumina 8c frumentacea, qua<i medium qooddam genus, numeravit Praeceptor,quod manu le^untur jubamq; non fpicam habenr,tum etiam quod cibohinc idonea,fivequoci ex iis panis, five aliud quoddam edulium confici pome. Horum omnium generationem nnam eandemquc inquit. Exponit hoc, & rarionem addit; quod omnia hacc ex femine cancr.m [>rovenianr. Hxc quidem regula, ^ *m* TP *m*v* vCra eft , fed non fempper. ldèo addit P^ptor; niff fortalie legumen aut frumentum. quᵈcl^m detur, qncd à radicc proGliat, fed id raro & parcenr. Orojbum pannonicum radice propagari, notum. rl°c fatendum, pancifTli ma ex leguminum generibus, «nmo ierenailum rndice plantari.

^5^,^'e"- L7ti ciuo ^enera Prarci pua f^Sum» quibus tertium additarslicduo praecipua femencis-tern* pora, quibus rcnium m;nusccmmodumiubneCtirur, ftatuit preceptor. Horum primumac pociflimum inqui^ quod circa Ver|>iliarum nccafum eft. Quod Hewodus & maxima feie pars auAorum fecuta eft.Hefiodi>quos citat^crfusrcperiuntur lib.ii.^y. <c *if*ri9>* quotum rnenrem Philofnphus magni nominis in fuis in Vir-^ir8:lu Georg. dodiff. comment, non percepit.

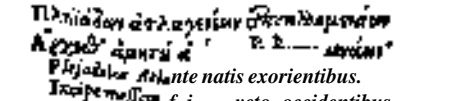

Pfrjadalar Arlante natis exorientibus.
Incipe me^Jcra fa^onem veto occidentibus.

Ipectprea aracionc ve'' ir;q^deflTe prarterPoerxmentem, verba Th Co Phrafti oftendunr, Plmios li. 18.ça.24.

nu m tempwferendi tradidit a Vergiliaru occafu. Scrilebat enim inBoeotia Helladis.ubi itaferi diximus. Abfconduntur Vergili*,uti docet Cdumellaljb.il. cop.vfii.altero & trigefimo die poft autumnale aequinoamm, quod fere conficitur nono Calend. O(5tobris. Atque hxchybernafatio vocatur. Pliniuslib.xviii.cap,vii. *Frumcntiipfius totidem genera, fertempora fatu dtvija. Hyberna qua circa Vergiharum occafumfata,per hyetnem nutriuntur.* Idem cap.xxv. *Semcnttbw temporaflengw. prafumunty i$ ab undecimo die autumnalts aquinoatt frugesfcrunt. adventente Corona exortu, continue diebvs certoprope imbnum promtjjb. Xenophon antequqm Deus lignum dederit. Hoc Cicero Novembris imbre fiernnter^ fretatus eft, cum fit vera ratio non priusferendi, quamfolia caperint decidere. Hoc ipfi Vergiharum occajufiertp^ tant. Ahqtii ad tertium idus Novembru, ut ductmnsjet^ vant. Antequam%* inquit, ex Xenophontc , *Deusfign^m dederit.* Signum illudxjuale fit^ocet Cicero.Quah ipie Xenophon non tradidilfet j in Oeconomico. '****?£,

*autumnale tempus advenent, adDeumfpeSant *>*'''*>''*
*terram humeRet, ac ad ferendum idoneam teddat.Ueopo-*nicJV. audt.lib.ii.cap.xii. A w ^ ^ J r ^ * * ^ ^WflR' *vkf/tiic. iJbiw* ** *<P*>* *****'ȳ*l''% ^A*

-.,& .«£«';.«* *m* WT. « ^ « . *At verd Democrttusna turalem quandam obfervattõne tradens.ctrcaCorona ma* mi occafumreminare confulit. Etemm turn nonfolum timbres multi emtttifilentjed IS iffa terra natura&m quendam Vfufceptorummotumbabet M eaqua tunefatajti^ fertilicracfficienda.* Et hec de fatione hyberna (eu potins autumnali,five qux occidentibus Pleadibusinmro^ tur. Plunqai vditjcgtt CdumdJib xi.tfP-x|£ ron. Lib. 1 cap.xxx. v.Addo verba Columdl* HD. cap.vnr.No^ quoque non ambigimus.

{Tdffi Dehoclauonistemporelegatledlor Virg. toffi. ff«nc ferionem ferorinam vocaEant. .nft,tuebaturquc menfeJFebruario. ^^ ^^^ ^

°3'^ *clnZ* terrar mandandum fit.ac pnus aha ma-^ S S S S S U Caufamaddit «quod alia netul*' iiiatoflinttolerarehyemcn. Quaedam etiam qSSSqn«'ferrc tempus docet. Quae de fingulis fcribic,

yeX Maturfe ferendum praecipit triticum & hordeum *}* fed maturius hordeum quam triticum. Triticum ferend«n)pr*cipitVirgilius, & ex eo Columella, ante Vergiliarum occ&fum lib. 11. cap. v111« *?&'* mfir9 Poet* adoreutn, atque etiam triticimantefemnare*, jw«*» *occiderint Vergilia, quodipfum numtrisfic ediflirit.*

*Atfitriticeam in mejfem, robu(taquefarr*t*
Exercebis bumutn ,fohfque inftabu anftif,
Ante tibi EM At lav tidesabjeondantur,
Gnojiaqve ardentk decedat iiella Corona,
*Debit'' nonfukis committaffemina, quamqu**
*Invit*Pro feres annifftm credere terra,*
Uulti ante occafum Maj caper e; fed illos*
ExpeSta fegesvanis illuflit avenis.

Palladius initio libri duodecimo. *Uovembri,hq\iit,me»f* triticum t'eremus &far.f«tionclegitima, & [ententefi~. lemni. Abfconduntur,* inqwt, Columella loco citato. *Verrili* altero ^ trigefimo die poft autumnale *quino» 8ium quo A feh conficitur turn calend.ORobr. Propter d* intelHli debet tritici fatio dierumfex & rjuadringtnu*r occarn Veriiharum^ut fit ante diem \xcalendarunn*

Ait mense Novembri... r««,(idib«./m».«.WnRiduisli b. tio. *oaobfinenfeadoreumfermt^ fatio eft i decimo Cm U fextum idus Deccmbrv, gbm » Ittamen effertur ac frargitur. Hoc* ^am^aSi^ *hordeum quod dicttur canterinum.* Notandum, quodUc quit , *cUerinum* ; Nam non omnc hordeum n menfe feritur. Etenim ut idem h l l g " ^ £ Tit. iv. bordeum gall«ic,,m,lanuanofcru«rmcin|r

Si cUmtns' mqult yfuerit byems.bordeum gallaticum, quod grave & canaidum eft circa iius lanuani feramus locts temperatis.*

Inrcr frumentacea quas mature ten dcbcnt, nume* rat zeam, & olyzam, typham, aliaquequae tritico (imiliafunt. De his omnibus videat ledtorcap. ixhujuslibri. An itaque amniahaecmaturfe Odobri, Novembriquemenlibusfercnda? Refpondet, feram illorum fatronem effe, quaeingeneredifcrepant; uthordcum & triticum trimeftre. Nam fi quis haec menfeNovembri,Odtobrique fererer, femen proptcr hybernum frigns non ferrent. Difcrepant haec genereiquod reliqua tritici hordeique genera poft mentesplures femen ferant. Haecpolttres.

jbx I^guminibus, inquir, fabam & milium maturfc fcrenda. At milium inter ea numeravit, quae media funt inter legumen Sc frumentum Accedit quod paulo infra inter ea , quae aeftate feruntur numerat. PrudenteritaqueTheodorus hanc vocem,tanquam fpuriam.omifit. Pronum foret fcribere *#©•• Scd nefcio an mature feratur. Scribo *xtyp®** Coiumella Lib.i i.cap.x* *Cicercula qua pifofimilis eft, menfe lanttano^am Fcbrua rtofendebet, latofolo, cwlobumido. Quibufdam taken Italia locis ante Calend. Novembns fcntur.* Faba cur mature feri debeat,docet Theophraftus lib. iv. de cauf. cap. v «11 • Pallad. menfe Novembri ferendam praecipit. *Inhujusprincipio fabam fpargimus, quapinguiflifnum,velslercoratum defiderat locum.* Plinius lib. xvi i1* cap. xii» *Seritur ante Vergiliarwn occajum Ugummum prima ut antecedat hyem&n. Virgiliui earn per verfertjubet* (de Graeeorum faba loquitur) *circumpadava Italia ritUyfed major pars malunt fabalia maeura fattonts, quam trimeftrem fruBum ejus. Namfiliqua caulefque granjfimo funt pabulopecori.* Locus quern ciiac Plinius lib. x. , Georgicaforeperiturjubi poeta,

Verefabisfatito, tune te quoque medica putres
Accipiunt fulci.

Nee Me ignoravit Theophraftus, uti hoc eodem docet capite: fed quofdam id facere, inquit, cum prima iatio non b?ne lucceflir. Seneca non tantum vere feri, fed ctumreflate prod.dit Epift.LXxxvii. *Aneotempore* (vere;//? ? *ponendafint$& an utnufque(fabx,£<.* inedicaejj *vernajitfatio, hincaeflimcs licet lunius menfis eft quo ttbi fcrtbo yjam proclivis in lulium Eodem die vidt fabam me? tentcs, & fabam Jerentes.* Noftrates fabas Aprili menfe, nonnunquametiamMajo, rariusMartio ferunt. Sed an Graecorum & vulgaris fabaeadem (it, fuo loco videbimus.

Inter ea quae maturfc feri defiderant, numerat Lupirum, auodhujus durum femen fit. ac quad incociile, ut Jocer prxceptor lib. iv de cauf, tap. v 111. Lupnuoiferere jubet Palladius menfibus Septemb. & O^cb.&quidem lib *xNuncvclmaturius ahquantolupnus feritur, in qualicunque terra velcrudofolo* cut hoc frodent, ut feratur ante quam frigus incipiat.* Geopon. aad. lib.ii.cap.xxxvii. *fyput <or«t«iMp 06 TJV«*», M-n*iw<w«** (UiW^i'» f*i - ^ i ^ f c ^ w - Lupinum vra aliisfcrere efortetposl aquinoSium autumni, non exfpeBatisimbrtbus.* Lupinum fativum ferere egofoleo adfinemmenfisAprilis, velinitioMaijMartiofiferatur , facile a f rigore laeditur ; Autumnah apud Batavos qui ferit tempore, frudutn ad Graecorum videbit calendas.

Sero ferenda trimeftria inquit. Qyaeritun quae fit fera fatio: Refpondebir Baravusquae Ma-jo fit menfe: contra Graecus & Latinus. Maturam fationem vocat Theophraftus, quaefit poft equinodiumautumnum.vel Vergiliarum occafu^ feram quae vere fit,vel menfe Februario. Coiumella lib. 1 i.cap.x.Sationes duas feryamus, alteram maturam per mediam fementem, feriorttn alternm menfe Februario. Qno menfe trimeftria omniaferendadocet Palladius.

Ex leguminibus ervum, & icer, utroque tempore fcrityt feri polfe. Idem teftatur Palladius de ervo, cum OAobri & Februario feri fcribir, ac quidem lib. i n , *Hoc menfe tola* (Februario) *ervum adhuc feri pot eft; quia JAartiofetendumnon esli nepaftu fuo pecoribm noceat, (3 hoves rediat infinos.* Contrarium Theophraftus lib. %. hirtbr. docere videtur; fi quij ervum primo vere fejatinnoxiumfore, autumnofi feratur gravedinofum. ^defieri pot eft, hominies quod gratum eft, p«cudi nexium fit. Pifum idem Palladius ferit menfe Septembri&O^obri.

A'»e*n.Rationem dar praeceptor,cur alia mature, alia feroierenda. Caufam,inquit, debilitatem* maturfc enim qua?dam feruntur ut dum aer demens eft, ac calorem quendam habet, incrementum aliquod capiantvirefqueacquiranc, quibus frigori refiftant. Tenellas plantas minus frigon, quam antiquas ac adultas rcfiftere,praeter rationem non videtur.

Avoflp Atque ha&erius, inquit, de duobus prxcipuis fationis tempoi ibus, nempe autumnali, quod hyemale Plinius vocarj & hyemali,five fatione qua menfe Februario ftatim poft brumam inftituebatur , nee non Martio.

^pm j. Sequitur tertium fationis tern pus, quod aeftUvum vocat Preceptor, Quo terrae commitrebant milium, panicum, fefatnum, irionem , horminum. Pal ladiusmilium, panicumque Martiocalidioribuslocis, frigialoribus Majo ferenda docet. Coiumella milium lib. xi. cap. n.adldusAprilis. Sationis hoctempusdefcribitetiam Plinius. oed, utfupradixi, ordinemnonnihil turbat. Sic itaque Plinius lib.xvin«cap.vii, *Byberna qua circa Vergiliarum occafum fata, per hyemem nutnuntur; ut triticum ,far> hordeum. lEftiva qua aft ate ante Vergiliarum exortum feruntur, ut milium, panicum,fefama, horniinum>irio, Italia?duntaxatritu. Alioqum m Gracta & Afia omnia Vergiliarum accafu feruntur, quadam autem utroque tempore in Italia, Ex his quadarn& tertio; vcrufcilicet. Aliquivernamilium^pa* nicum, lentem^ cicer, ahcam appellant. Sementtva autem triticum, hordeum ,fabam , napum , rapam >* ©V. Duo, inquit, tempora feiendi; ac primum hybernum, circa Vergiliarumoccaium,alterum aeftivum circa Vergiliarum ortum matutinum, id elt, circa aequinodlium vernum. Tertiam fationem, inquit, cifeveris. Circa Vergiliarum excrrum milium paaicum ferendum, dicit. Mox addit *eadem verno tempqreferenda^* Sementis tcnipora duo fecere praecipua Graeci, Latinique* quod circa aequinodtiuti) autumnale, & quod ftatim poft brumam menfe Februario Martipjque, His terrium addunc iidem,quod aeftivum vocant, eratque illud Aprili, Majoque menfibus, quibus ferebatur milium , panicum, horminum. Contra Plinius duo praecipua facit tempora, quod circa aequinodtium audlumnale eft, & aeftivum quod circa vernale ad exortum Vergiliarum. Ec tertium veris,inquit. Credo hoc Graecos ferotinum di* xifle,quodque erat menfe Februario. Nam ut primum hybernum vocat, quia fata per hyemern nutriuntur, fie ferotinumvernumquod vere, aeftivum quod aeftate. Falfum praeterea quod fcribit, omnia inGraecia feri circa Vergiliarum occafum.Conrrarium docet Theophraftus,nec intellexit quid effent *^wt *&™a aflivafatiom* wej.Hasconfunditcuin ferioribus.qu^ inftitutucbantur ad finem brumx, veris initio. ^(liva» inftituebantur Aprili, Majoque menfibus. Finem antequamfaciamde fationis remporibus, addam quod de omni fationis tern* pore Coiumella praecipit lib.x i. cap. 11. *Vetus,* inquit. *eft agricolarum proverbium. Maturam fationem fape de* *ciperefolereferam nunqtia,quin mala fit.* Quo moneamr# in locis frigidis noviflime,tepidis celerius,calidis ocyffime ferendum. Hxc itaque a Theophrafto praefcripta fationumtempora,ufumqueferendi,fi quis omnibus regionibusaccommodare velit, unum idemqueopercu-Jum omnibusollis adoptarer, ideoque ad finem cap« fraeceptor. Nam & mature feroque ferendo quodvis, loca differunt.

BAffiaw Sequitur quo die quaeque fata erumpant. Hunc locum his fere verbis exlcripfit Plinius. *Erumpit a primo fatu hordeum diefeptimo, legumina quarto, vel cum tardijfimefeptimo. Faba a* xv. *ad* xx. *Legumina m &gypto tertio die.* De his plenius agit Theophraftus Lib. de cauf. Ad quos ledtorem mitto.

E< 3,TJ*» w **&>l6is Tbeodorus inquit Scaliger, re-*tuht ad omnia. Ad faba* altwfpetlaret.Mibi placet omnium.qua utrumque tempm admit tunt, fieri comparationetn. Quia moxetiam locorum commoditates interfe confert.*

*<b*w* Lentemtertixfatiooisdixit. Idem ferfc Varro. Serit enim lentem intervallo inter caniculam & foU ftitium.* Virgilius ferendum docet Bobtc occidpncc, '

Me pelufiaca curam ajpernabere lentis%
Baud obfeura cadens mittet tibifigna Bootes,
Inciff Cf *ad mtdimfemntm txttnie prmnas;*

KE*• B. Cki. IL

Quemadmodum nafcantur infrugibusfolia, germinaque 0 rarfwj. *Qgomodo bordeum/S triticum, & pifum,* £?/tfta, tf w*r, *proveniant:* G? ^«o W0 rvMfw/ *legtimina omnia ha* beant. *Defrumentagine,* 0 *hordeagine, atquefrumenti ortu, legurninutnque.*

BAWtJ § w $,o« T*" wi; fi« ji£w «<>E> /~» Erminant alia ex eodem, radicem ,fo!iojnqne ***£

m£it ipuTkn TOJ", •*/npwe|su"siwr« VJ fundentia t alia utrumqueex utroqueextre- «• . ^ ,

«*/>*. ^«V 4«V w ttcfiftivq*!'l h»t wnl*' mo. Triricom, hordeum, tipha,ad fummamornnia, rxffelBfc ri

IL guxrrumentaceaiuntipecitscxutroqueeirunciunc. *«cuffnJf^9

Kmbiwnt*„ t w^ C ^ ^ l ridm, T GAa^. «y eg 7 1 ^ ww^w T^^) *i *P^ continuum ex ambobus, radice & caule. At faba caeteraque legumina non eodem emittere znod confueverunt, (ed.eadem exparte radicem fundunt? ^

T KOJUKCV. mV 5 n «oa^w^ dvlS* 0 m «O j T & caulem, * Qij tur difFeruntrfedillo plane conveniunr. Quod omnia ##&**'

yi *$ TIJ) >®&<r$vom rStoQZ, 5 T^^ U © -, d- P^r connexum filiqua atque fpicac radicem capianc: nutorf^

• H w jufyi™ci ri A ^ « A necJ utin q^ufdam arboribus e diverfofieri folec, ^ - ^

r u> ceuamygdala,nuce,tgIandc,acquefimiIibus.Oinni-^^^i

bus autem radix ;oulo unce eadem exit: & quidem in frumenraceis evenit,ot radix protenus cuyeIhitur;

protinusgermentauteminipfofemineaugeripri

a mfiincipwMHftnqnefHhins1pfpmina^iffig

^ ^ ^ Nam & ha:c ornnia bipartica quodamodo funcbino

TO inlegumin^usamfeltumett. •Illanaiapebi

Z S I ^ - ^ S ^ ^ ^ " * ^ " ^ W M dci^uelignoias^raamu,F r^uiDUsmoaoca-^^^^

S ^ ^ « ^ % ^ « ^mb^htu£Uti piUa^ntorumhbratas. Omraum(utuadixenm)^^

miafi'v W«™,rv /h' , j ' r (L •• / ^ « •iaffimamciceraoit,cpodnonnunquamvelf eKla- ^«r.

tereipfo Atvcr6triacum, hordeum,reliquaquc•I/fa^

frumentaceapermultis prsetenuibulque inniturttu

radicibus. * Quadecaufanumeroforamo,nunie

*Tpfi*h Al.* 7 5« * *ip&h* rofoque caule omnia ejuimodi fe attollunt. Quam; *<;n* ^*mr*

germ, lege wAjjtAal^j *rnKmcujX** 5 7^ T» w^uSt.^e" obrcm 3 quxdam inter h^ec genera fcrmcintelligi *n*******^

•**IK$ *F^aaŁa«jw*nwiW. w^^yiAflrtj' poteft contrarietas. Ecqnim legumina radicefin-^J,'

gulari fubnixa, mukos luperne ramos ex caulibw» ^r

genuit, fabis tantum exceptis. Frumenta vcr6 ^ di-

is f ixa raddusj mukdeff g

fundunt germ fn^fedqua: f regerminareomnino

ne q ueant: p rscer q u amgenuq quod fructumeq

quodquehordeaginemvocant. t Hyemue in herba

ftumentacea manet. Cum autem tempus arrid

ptimum&remittere/eiucipit.caulemdemedio.e^-^

Acqus-genfculantur, , evenic ut proti- ^^

1lns in tertio gcnu,qua:dam *m* q uart0ge rere fpic

_

term eJculmari inceperi^ mox %n*&^ £

poffit. Sed latct antcquatnadultain foUfculo^* *?

Adox fulliculo abeadus, quarto ante quinto die flore-

re tam: ^ quam hordei incipit, corde incipit. Cle-

bus haec flores. Qui vero plus temporis ad fetum tribuit. Ea

pcirco

*itevAtWAi i&Juelv3pf «« qtfev$5n(&>e- ptimodiedeflorefcercnotant. Sedleguminumflo-

«P W w»f« X*V W!'' ''^ «*H®* 5«P «*6«»*'' fC*

Utim enimflotere ajunt. Alii fimplkiterJFlos enim *Itguntm#*

*rd ify? K£TG** fpicatis univerfuin Jeguminibus omnibus fimul e-

leguminis, * figillatim. His enim primum pars in-

fera floret. Qua: cum dcfierit, proxima incipit. Atque ita ad fupernatn itur fucceflu affiduo.

caiifa multa ex crvis evulfa parce ima defluxiffe cernuijtur, fuperna vero penixus die viridia,

turcot.

JULII C/ESARIS SCAL1GERI AN1MADVERSIONES.

E *ip*. Tiw^cw.Utrunqueexutroque extremo. *Stdit&ttTiyr^v&stny^NequecnuH ($ radix, {$ caullt{hoc enim eft utrunquc)ex utroq;prodit extremo* Sed alteru ex uno,alteru ex altero.a.cujfiort* TWIX, *amucrone caulk. Ilia vgro verba, «w»& ci yj &%& XIQVMP, cmifit Tbeodorw. Qu<e tarn en aftepofitafunt: eaque fie leges, Starti&TtS fu%turi<pvxiK Vultemm Tbeophraftw docerefitwfroportionem infemine, (3 officiiadgcrmnan* dum ; quit radici debetur inferior locUs. Ex ea tgiiur far' te Mam exire far eft, qua etiam injficafit inferior* H<tc aufm eftcrajjior.ltaquefubdit,)bri*A'T^TOU *im%«s vti fi(«M.'In fomUy ratio contraria.*

*K*6« G i M*'4>'*s «*T «i <a6t r A«fti. Tbeoderus*, Qua etiam nexus filiquarum confiftic* *Mala loquutto. Neque nexus eft: ne'quefiliquaneSiturfeminized i contrano* po'-

$i1 i fo tin TO

Ibeodorw addit ie radkefic% In frutnentaceis evenit, ut radix protinus extri pellatur.Gercnen autem in ip(o femine augeri primum incipiat: audi6que (ubinde fetnitiadisjungantur. *Vbividesverbailla,^*tumf%* augern I t , *0|«j''/'»'s» audo. *Etquodfejus eft,* ^;W^,di$jungi. *Disjunguntur contigtta, non comintta. Sic dtces.* Gertnen incra fetnen na(ct primum: deinde augefcente $o femina hifcere. *Lege, h&fi, non ^fttfi*

AUvyt. Theofhraftw fraceftorem imitatus eft, qui Qfireaceaficdffellat. Bifores enim funt. Vix tamen fabam fie agnofca. Contrario nanquefe habent mo do, Oftreis cor' fw unum,valvaiduflices Legumnts corpus dupUxjortex, itMc(k.The$dorv:,videbis,ut expreffieru Bino claudi corpor e. *Heque enim id Jifoy* eft. Columella duplexfemen intisdicit. Animadvertes quemadn*odum Theophraftus teddit rationem frima fartis. Vrima rtnque oftenditur ter\& fytiocftduar«i' ^'m g«w. inquit% i^tfi.* ©

dtcit, v Jt: quit non fenitus b «•»'A«. Et addit, ;

I'rofterea quod leguminafuntvere &fu{h Idcirco tntulit% vx.JV%ty$ir*Qwp*s- Qu* autemfequuntur, -rL^ipiZp* 'vfos ifr* ot?*>0Bsts, continent alter am fententt* fartem : quafcrttnet <a&s w rm>th. Vtdenturque effe verha de ra~dice>(jt«£ Theodorus infufenorem tranftuStferiodutn. Ac froptercafubdityU 4|) TM xdyrnfr non tta contwgtre, ut in feiffisgermen alant. Stc enim leges, tovpCcuytt. fiatto tft%* ajg TO HDIT *cwm &uj,Intellige &$ eivm.Quipfe neuttquam ex duabusfartibus emittunt Jed ex eadem. Et e(t obfcur<$ cratio, atque ambtgua

Aiijg TO *pcfruh Theodorus omifit* Neceffaria tamen funt. Infra enim* waW *%l$**, Neque fibi con flare t Theofh'raftus. Sic enim diceret. ?« cmh mtovfofy ldcircofunt mXvxiaht,,t$ 7nXvxcw*a. At eft e contrano. Quip* *Idft*

e $*v . *T^acit ettam exceVtionem inter legumma qui* *demjaba: inter vtjn&r *&bMM Sunt igitur tria nomi*

V)K» Qniyv. Iheodorus mole confpicuum. *Molet de re magnajemfer.ln nullofruBu miles\ nedum in [pea. Tumor em dicai: autjimflicius, magnitudinem.*

*?,#%» **tc* TJ ^ A « ^ , mwi^ pK,y fayu Mr a h* quutio. «f**, conjunxtt cum% vft^\ Itaqueaddidit buic* V/igtAs)*

*£**#*& **/****. Theodorus,* Quade caullamulra *ex* crvis evulfa parte ima defluxiffe cernunrur , fuperna verb effe viridia. *Vult dicete: Brvumiegialtquandoejuf* modi) ut inferiores filiqutintushabeantntbil. quarum fummafars nibilofecius vireat.Ambigua oratio Theodori. Uulta ex ervis, (3 rnulta evulfa ex ervis.* © WAA£) *arvo, non autem ab crvo, ut totumk loco : non fars i toto.*

IOANNIS BOD£I A STAPELNOT^E ET COMMENTARIUS.

DOcct ex qua parte femina pullulent, five primum germen emittant.dicirque quarfam ex eadem radicem, foliaque emittere, contra aliabc diyerfis, oppofitifque folia, radicemque funderc, ac quidem & obtufiore.craffiore, & infenore radicem: contra ex acuta,tenui&iuperiore folia caulemque; eumquefitum in pullulando fervare > quern in fpica obtinebat; nempe ut grani pars quae in (pica inferior & crafliw, radicem; quaefuperior actenuior, ciulem foliaq^ emittat. Hoc modotriticum, hordeum, tipha pullulare; fabam veroac legumina priorem in pullulando fervare modum, ac ex una eademque parte & caulcm & radicem fundere; ea nempe parte qua Gliqu* adneftuntur, ac herent. Quam formam figuramque pars haec habear, dpjeribit Praecepton Leftor verba ejus examiner. An verotalemideflmfeminumhabeat pars ex quapullulat, autopfiaoftendet. Quod Theophraftus detritico» tipha, hordeo,i4 defolo hordeo refert Plinius H.xvi n. cap.') ii. &tftwfo,inquit, *alterumcafut grani in radicem exit, alterum in herbam, qua 0 prior floret, u di. tern crajjior pars grani fuvdit, tenuiorflotem; aeterisfeminibus eadem fars & radicem 0 florem.* Videt leftor Pliniutn,erba Theophrafti non fatis fideliter exferipfiffe. Hie enim non folum hordeu, fed etiam triticum, c*teraq[ue frumewcea e* u t

inquit, fabam autem lepuminaque ex una eademque & folia & radicem: nee Theophraftus ex tenuiore parte florem, fed ea omnia quae furfum verfus tendunt emitcere folia, caulem, f pi cam, florem.

'Amifr Docet quafiparteni femen primumeffundat ac emittar, dicitque radicem protinus,eipelli. Sed hoc in frumentaceis manifeftius confpicific obfervari poffe, quia ftatim radicem expelluw. Contra in leguminum genere. quia hoc in generdjpaulo tantum antequam germen producatur, radix expellitur. Caufam addit cur quafi fimul expellantur, quod ex una eademque , non duabus, diverfisquc radicem, folia, caulem, emittere genus hoc folet. Contra in frumemaceis quia duabus ex partibus pullulanc, fit ut altera prior, alters pofterior pullulet. Etrationieftconfentaneum , radicemprius, dein folia expelli. Vide lib. iv. de cauf. ubi cur frumenta utraq ue legumina una tantum parte pullulent, caufam reddfr. ,

TS3^«W Aureahaec oratiocontraeos, qui omnia germina duobus exire foliis contendunt. Hordeum 8c triticum uno exire folio inquit; pifum, fabam pluribus. In arborum genere, palmamunicum,cum primum pullular,folium producere, non femel obfervavi • uri etiam alia frumentaceaireliqua duo folia emittunt. Videtur 8c hanc locum etfcripWc Pliniuslib.xviii.cap.vii. fed

toefcioan fads ntentetn Praeceptoris perceperic,/^«wi- *num unicaulxfabafola, unus & lufintt.* **(id Arabica 111-** pinus falfum effe oftendic, fylveitris quaedam verum) *cateris ramofn fratenui furcuto, omnibus vero fislulofus. Folium quadam ab radice mittunt, quadam à cucumwe* Frumentum {$ Hordtum utrumque, (# quicquid inftipula eft.in cacumine unum folium babet.Sed hordeofcabrafunt, cateris lama, Multtplicia contrafaba, fifi> ciceri.* **Hor-**deum,inquk7heophraftus,&triricumena{citur,terraqueproiit,«*^JeTaf unico folio, multis pifum, faba.Vidct negligerttiam Plinii Le&or.

P/JMFji^. Legumina unicam habere radicem, inquit, eamque lignofam, & ab ea tenues prodeuntes fibras. faletn radicem omnibus leguminibusefleconcedo; glandem terrae fiexceperis* Etenitn haec r*dic?s fere craffas, oblongas , carnofas, glandibus forma quodammodofimiles; fed mulro major es* forisfunt nigrae, intus albicantes, fapore ferbcaftaneae,aquibusmferips longa tenuifque fibra depended Exeunt ab eifdem & aliajfibr«\ juxtacaulisexortum, quibusobliqueaferpentibus alias adnafcunrur glandulofae radices, ka fc multiplicante ftirpe. Hoc leguminis genus Belgis& Germanis familiare,Graecis incognicum puro.Aftragalus Clufii fi inter legumina numerari debear, aliud ejus genu< praeter terrae glandem eft quo'd carnofam»non lignofam habeat radicem. Reliqua legumina lignofam habent radicem. Quod fcribit ciceremaltiffimam habere, id hand verum defativo, Arietinum longam, gracilem, candidam habere negari non poteft, Porro locum, hunc Theophrafti Plinius hisverbisinterpretatus eft, lib. xv 111. cap. v M. Legumina omnia (ingulas habent radices, praeter fab am, eafque furculofas;quia non in multa dividuntur, altiffimas autem cicer: frumenta aate mulcis radicantur in fibris,five ramis. Confundit yerba Theophrafti a^dmodumPlinius. Hie docet legumina omnia unicam habere radicem, eamque lignofam, ab eaque tenuescprodirefibras: contraFrumentacca permultis tenuibusquenitradicibws. Ideoque, inquit Praeceptor, omnia filiquata five legumina numerofo ramulo>numerof3que caiile fe attollunt,quod unicam habeantradicem,quodqueahmentomuko non indigeat radix: Sed omne quod artrahunt fibrae ftatim ad fuperiora mittant: contra frumentacea , quid pluribus conftant radicibus, mnjori indiget nutrimento radix, quo deftituuntur fuperiora. Et h*e caufa, cur non ramis pluribus luxurienr, uti legumina. Sed *zviz* etiam funt caufae, cur frumentaceorum ramuli, decerpti non renafcanturalii, de qmbusinlibrisdecaufis Acquidetn praecipua videtur, quod non, inftar leguminum, ftatim ramulos emittant,fed ad tempus folia canrum habeant, eaque primum emitrant, dein poft rempus aliquod caulem. Tempore itaque opus ad reftauracioncm, ut plerifque annuis.Qu«dam ergo contrarietas inter legumina & trumentacea eft , quam exponit his verbis, quod legumina fiogulari conftent radices & tamen, faba excepta, ex caulibus fupemfe ramos mulios geranr. Contra frumentacea pluribus conftant radicibus, mulraque habeant germina, fed **Amp'pwi** qu* non recrdcunr, id eft, fi decerpantur ramifrumentaceorum non renafcuntur,ncc fruftum ferunt. Contra legutnmum ramulos fi decerpferis, novos producent caule*, qu»que **fruftns fcrenu Falfum eft quo^-fcribic Plinius,legumina omnia Gngulas habere radices,praetdr fabata.** *7h4a* phraftus, ex quo haec exferipfit, fingularem quidem radicem habere legumina fcribit, fed plures ferre caule% ramulofqne, faba excepta : hsec enim unicaulisefta Quod itaqueTheophraftus de caulibus ramifque,hic dc radicibus. Falfum ecia eft quod (cribit,furculofas leguminum radices effe, quia non multa dividuntur. Satis • ' aperte Theophrafttis ab radice lignofa leguminum tenues prodirefibrasfcribitmec intellexit verba Theo» **phraftu IIIAAw** *xtintrt* **/3A«***fii*, *«®^W«««i 3 #7vi,frurqen~ta* **, inquit,** *multu radicantur fibru, fine ramis** **'A©^-** *Gxawjineramis* **ineptb interpretatus eft,&** *Gteris fibres** Radici adferibit, quod cauli, ramifque Theophraflus. Viri docSi Pliniana verbapartim depravata putant,partimordinenonlegitimolocata. Legendum igicur ai huncmodum iplis videtur; *Legumina omnia fingul* **habent radices, eafque furculofas, qu* in ramulos divtdun*** *tur; altijfimas autem eicer , praterfabam.* **Quod quid fie** nefcio/Sed verbaaliquot defiderari fcribuntad intcgritatem fententi«,aut certe haec *tnultos ex caulibw ràmos verunt* , awt fimilia, turn fequatur, *prater fabam.* Ita Plinius ad fenfum Theophrafti proximo, inquiunt accedit. Verba haecquamyisadferibantur, tamen fefifus perfedus non erit. Plimus, ut dixi, vel nimis properanter,& negligenter verba Theophrafti legit,vel anagnoftas aliter legenres aliud agens non audivit.

Naturam, ac oigncm nafcendi ordinem quern frumentacea habenr, exponit. Ac primum, inquit, hyem£ foliis tantum praedita e(Te, fed primo vere, vel quam primum coelum dementius eft, ac faverecalore fuo%cipit, caulemdemedioemittere,&c. Ptyiuslococitato, hoc modum his verbis exfcripfit. Frumenta ab hirne in herba fiunt, aestate autem perficiuntur in fiiiquam sive *funtbybernigeneris.* Quae fequuntur apud Theophraftum interpretatus eft Plinius eodem capite,fcd poft latis longum intervallum.Interea quaedam memorat qu? fequenti capite Theophraftus, *Frumenta quadamjn tertio, inquit genkulo Jpicam incipiunt concipere,juadam $* quarto]fid etiamnum occult am,* **(id eft quod Thcophraftus^i"^tftrf.Vw** quaemagnitudinemhabeatexi- **gendum, five viz confpicuam** *)geniculaautem, uttrimco. farifena, hordeo ofona', fed non antefuprads- ficiunt, quidem quam paleam florere incipiunt, quidem quam paleam florere desinat, quod fecit, quoniam eam quidem florere incipiunt, quidem quam paleam florere desinat, quod fecit, quoniam eam* addit Theophraftus tricesimum; cum autem florere coeperit, quamdiu maneat florens Plinius, quae unus dicendo declarant, demum subjungit) *hiser vere ac aestate, sive diu florida sive ex diutius, temfinguhfeapi tamdiu, quoniam alio definente alius in* cipit. Nectotafegessjicutfrumentipariter. Stliquantut vero omnia diverfis diebus, & ab imaprimum partepaula* timflorefub* «w£CoIumella lib. i **i.eap.xii.** *Omneau~tern frrimentum., ($ hordeum,quidquid denique non duplid fiminf eft, fpicam a tertio ad quartern nodum emittit, & cum totum edidit, oBo diebus deflorefcit; ac teindegrandefdi diebus quadraginta, quibus poft prep, ad wAtuiit&rtern devenitjurfus qua duplicifeminefunt,utfaba,piftMt, lentkula, diebus mflorent Jimulqne grandejeunt.* **Haec** omnia facilia; ijtqu£ autopfia quotidje oftendit> & **quafidigitomooftrat.**

REG. r. CAP. ill.

Quot diebusffumenta, quo* item legumina maturentur. Terr am a terra, # cwlum a calo ad fruBuum dtffereperfeftionem Quibusfoliisfrumenta*, quibus legumina conftent. VeflU' qua^guminetflorum^ue differentia. Qua jjiicam, qutejubam, quafiliquam gera»t.

METO j -*An* a W V > *afyvvovvq mpt, Kffl* **^ Riticom atquc hordeum, poftea quam deflo*** *HAn Ticx*e*wnou!ct pdhpt. Aurhq-* **1 ruere, craflancur, perfkiunturque, com. P^*** **^^*b.&ViM**i*S»m. *<*«&' ^raintra dies quadraginta. Pati^odo «**

?Wft5S: ![illegible] **•nA«^ i *V, ^ 'W/'"'®* » TMar«0Ji(fn« fici n y•ii. ^$ "f"'^» ^ * $*•*''' *****

tundemfpatiumtemporisbsc flororc a.qae perfokat: cura cetera intra dies pauciores confummentur. Sed ciccr pauciffimis perfici poteft, quqw- «ew poft fementem diebus quadraginta poffit, ut quidam affitmanr. Nam in rotum eeleffj

Joy *ifuXtyS*} mt ii tepfciwn* • me genus id leguminis confammari nulli dubium

t *toitx* " *en i^vaA m^Yp &Tij$toittfv)&jrlu>'E)k*-*

3j *Vilniusw'* **tyft«.*

Km. v KIJ\ *j OKA r ^ SMH «te>f*n*.

* Milium, & fefatnum> &panicum, & ad fummam ommaaft , di C bus s uadragin s aopushabere multi dicuntur, respondere. 13

coelo ad fruduum perfedioncm. Quardam etenim loca profcrrcincra pauciores dies videnrur v uc cum alia, turn & majorcm in modum confpicu6 /Egyptus. Ulicenimhordeumfexto*k* fatn menfc; tLnticumfeptimomccitur, quod apud plurimos oftavo. Catcrum necillocradtuficamulticudine t^ta fieri fblec, fed quoad religionis primitiis tantumftatutum elt. Porratur enim ad ficrorum qaorundam ufum farina novafexco menfe, & h»c locis fupcriori bus fuper Mcm^him. Quin & in Si- licia apud Mylas vocatas agri Mcfleni celerem quandatirfieri confummationem * fcrorum affirmanc. Effcnamque fementem corum menfes fcx: led tarnsn cum pnmis una metere poiic, qui mcnle noviflimo feveric. Re^ionem iftam adeofertilem produnc, ut triginta cnoes redderCValeat, pafcua mirifice habeat ulnque.Sed mir«ibilius,quodinMelc fieri ajunc. Sata enim intra triginta aut quadragintidies metere incipiunt. Quamobrem dicere loci incolas confueviflc ; eatcnus ferendum, quacenus manipulum videris. Sed hare ncc codu facilia, nec muka apud cos fieri traditur, Verum locum

pud pluri- pofteu ver- menfes fix!

d$nnant *Ndfn T**f*.*

i ltum ncxhibendi s alimentis 1m a ncumafErmant:t^rm frumentaenimolwfqueinBcnuiftircvitesautem^fm modicè. Scd omnibus mi|abilias, quod in Cbalcia Rhodiorum infula fieri folet. Ulic enim *locum* quendara t prAqucm,fertilemque adco narrant, w ordcum fatMln co, cum excens fereretur in lo- cis , octeto; itcroncqucfcrarc, atque cum reliquis ò. tà frugibus rurfus uxtcrre poffint. Mexincnsigiaur hanc differentiam , fi vera fit , arbitrari debemus, Qiiod enim tranflatum in alium tradum diftulcris.. ut è Cilicia in Cappadociam j atque in tocum trans Tanrum minus minim. Locorum enim difcrimen iraaifellumeLt. * Conterminumver6eundemque loco, tantum diffcrre à reliqiis, mirabile admodumeft. Hic ergo fuacna quam differentia notatur: † ceteri oxcm rnaxtus haud multum inter fefe temporedilbnt. Sara enim in Attica pnus, quam in He llefponto veniuiuad maturitatemdiebustri gi nta, auc aliquo plus. Quod fi fatusquoque praeplus temporiscert^accedatnecefle eft. Sed nec cadiftérentiammediocrem faciunt , l i c c t n o n n u l l a £ ^ proximafint. Segeces enimSalaininislongeprius^^ ^ l ^ c 2 t e r d : A t c l c * r e g l o n i s p e r H W A t q ; i n f *Divert* W r u m l o c a p a t i c u l a r a d l ^ c i m d e t - q U O S plus con cerre p 3 t a n t u r , & u t c i t i u s matureficant efficere. Ut circa Adam vocatam Pebponefi, &inPhalecoagriMegararifis,nifiifthicvel humi tenuitatein,atque laxirat^m offcrre quicquam putaveris. Generatio & perfedio ira fe habent. Differunt autem, & cora difcrcta genere inter fefe frumenta, leguminaque xftiva: & generating, quse ejufdem generis confortia func. Frumenta etenim folio hxundinaceo conftant. Legnminum alia † rotundo ac fabaceo: maxima fere pars: alia ùblongiuri, ut pifum, cicercula, « cacera, & cdiqua hujufcemodi. ‡ Alia item cerviia, alia fine cornu, & pcna. Sefamum, & ‡ papaver a difcernit ab his fua propriecate cornetur. Item caulis aliis geminibus, atque leaniis, ut fabx : quamobrem * culmus vocatus eft cxteris frumentis inibus

*Tri*ticum,* *Ervilia.* *alia ner- ofaceo, ut* *Sinapi, aliis* *Lupinus.* *Culmus.*

fams & t rionopotinsferulaceus. Et aliiscaulisf^M

re&us,ut trkico,hordcoj & in totum ftumentaccifc atque aeftivis. Aliis *t* tendens in latus potius.: uc ciceri, cruo, lenti: aliis * humi procidens, ut ervialae, pifo, cicerculas. Siliqua nomine appellatur fpecialij longa, fi ligna affixeris, afcendet, & fragfera fiet: alioquin vitiofa, atqueaerugiflofareddetur, Faba inter legumina fbla potiffimum caulefcunt. Quin & floribus differentia turn naturarum, tum proprietatum data eft. De quibus fere in iis, quae inuniverfumdigeffimus, fatisdidumcxiftimamus. fcilicet quod ainlanuainei,ut omnium fere geren tiumfpiiam,aliiifolii]conftant,utlegu minum,& piurimisquic|em t minutis. Major etenim parsflo- T JM« rem t fcffilcm edit. Flos lanugineus 55 milio, & **f»jjj. panico:fcdfcfamac,atque * trionofbliisconitans, Etalia circa ipfum iemen flofculum habent,ut quaciuefrumentacea, &miliaceacircafpicam. Legrninaveroexeodemquodammodoflorc^ucexeodcmquideminitioprovcDiunt. Et florcm alia umverfialuparticnlatimproducunt.. Etreliquabi- hsc qusfruduum ratio exigit, addimus: quodaM fpicamgerunt, ut frumentacea: aliafiliquam? o legumina: alia jubaro, ut miliacea. EfFufam enfiij illam arundinaceam comam, jubam appe fumma,aliisfemenvafculisincludjtur bramsconnnetur. AtiisnuduminGdet. fruausinextremo.Aliisinlatere. Etreliq bnc) contemplario nem contingunt.diximus in totum vero genus kguminum frudu copious feccundiufque profe&o eft- Sed bis feraciora profedo aeftiva funt; ut milium,fefama. Leps

^ jJ tero i era cuniinum - qnanquam haec omnia ^r p f prant Validiora contra hyemen, fctque irt Kirationepu Wfturvalentiora:nififorteid ero cipi rationed

totum call muntioncs, frumencacea funt. Legumina vero cipi rationed quidem nobis ita evenit, cum execris animancibus e diverfo cveniat.

JULII CffSARIS SCALIGERI ANIMADVERS10NES.

Tio^xfSvt. l'ftueadfitutatemtnculcavtthoc. Ac

k. *dt/E^tononfemel.*

. *Egoltgo,*

plr^.L?ócorumcni.t.d.fcrimenfi.mmumlongicada intervalli ncultct, ncceflc eft.

#»wW. Tfc/Ani5,contcrminum veroeundemque kco, tanrum differre k rcliquis, mirabilc. *Exfrfit fintentim omifTu verbis. Vtafatm tilts* c^ «' ^ >« «^ •^. Ftt/r *dtcercfi tranfferanturfemina, hoc rard t'*.' id eft* ^j *At «pe tu£ dijjerenn* aliquando in foping* ^ ^ ^ ^ j ^ 5 vm ^: *deni loca*. *Et notahit* ^ ^*fc afafrgi*: cum tarn en non fit n 7d^ ^ *Kota generts mutationcm*, 2 ^ ^ , w

.i#&S ^^ ^'^* "^if»"5 ^ T5>l W^* A T

*Vuod-%2 Ibeodorus omifit ih*i**. Senf»seit, umtti tumdi*

d^\J(vnnJgunm, Vbtferius, tune. Uoneft,guut

*Jiverfit*temforis, imerfrttare,fM*s* diverlas. *8»t**

Hinc aliae carpit.

Theodortts, tendens in 1 ^ 5 ; ^ ° ^ *potius, Neque enimtenfi'funt**

Iheodorus WretleMcit mim gw'^.-Ej jj *ff*s*** *?*'* Wew *UQit^fux^hr.nonaunm ^x^fM^^KT*

/ew J5m>. JA.CF , minutum *»<* ^ " V PW*'*]**?* *grandis; fab* grandtflimus. Quomodo AUtem fity*W* icffile, »^»«w <#*"• i4/w ^ ;,w(? ^x *inventenfo,*

T« ^ i^ii f»x»r„ *Jhcodorus ndiit,* *V «T^'^ * *

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET ODMMENTARIuS.

DOcet Praeceptor quor diebus frumenta, qmtque fcgiunina pcrficiantur. Deinde ad frudfrmm perfeihoneni, lolum a folo, & acrcm ab acre differre,muU uque ac varia quaedam eriam admiranda, quae ob folc vanetatem fiunt, recenfen. Poft haec quale folium frumenta,qualeleguminahabenc, narrat.Hincde liliquae, leguminis, flonique differentia tra&atjpoiteaquae fpicam, quaejubam,quxizliquam gerant. Et hxefunc de quibus hoc capite agic.

Mf7w3^{T}^i Ante diem quadragelimum hordeum & tritutfm, poftquam defloruenne cralfarL & perfici ait. Flinius lib.x Iv.cap.v 11, *Frumenta cum aefioruerc, craft fifcunt, maturanturque cum plunmum diebus quadragint*:> item fab 4, faucijjiwu ciccr. Id enim a femeute diebus jqadragintafsrfictiur.mihiim & fjnicum, &Jtftma,* (£ *omnfo afti va* XL *dtvbus maturanturafiore.* Et *hxc* prima hujuscapitispars.

A&cpi'i, Fru&uum hanc maturationem, florendique a&ioncm,a [olocceloquedependere, plurimis docec cxemplis. Ac plunmum iEgypti & Graeciap, Locus hie corruptus&depravacuseit, quem ex Phnio torrexi-mus. ^ic enim loco citato *jifrlagna,* inquir, *cceh terrasue differentia In JEgjpto enim hordeum fexto X fa at menje,frumentafepnmo metuntur. In Heilade bordeuw;* (feptimo menle metuntur)*m Peloponnejo eftavo, £S' /r//-fncntaettamnumtardtw. Uv&y* Plinius *frumentum* reddidic,quafi hordeum non eflec ex Irumentaceorum genere. Sic *tritkum* vocavic, quod ex frumentbrum generibus optimum 3c nobiliflimum (ic.

Ev iA«17ffi >S, \\ probet, quod disir, mulca adfert cxempla, ac ex div er/is regiombus differenciam maximam die oftendic. An in fingulis regiombus, ut fcribic, differenrix h* reperiantur, me fugit: qui in regionibus hifce fuerit, an verum fit, quod fcribir, teftari poteric. Porro 0&j 'o«r^i«!' lego *cnoyiuuv.* Verifimiliusemm videtur fie fcripiiffe I heophraftum,Nam ut doceac feram fatronem celerem admodum e(fe, d^cit fegetum ferendi rempus lei menles-eire.Sed cum pnmis metere poifc, quod noviflime fatum eft,id eft, eodenyempore ineti illud, fimul quod primo & quinto vel fexto menfe iatum eft. Vide lib.iv. cap xi 1. *Aw* eciam *efficacem* Tel *vgregiam* expofui. Q^o fenfu non iemel a[>ud pfobatiiiimos audtores repemur. Sic *i^-Awn> $<x>ov 1* «* xriu res pot ens Z3 fffi^ax eft fareri** AH>®- ^-p)^, *dux frudens & egregius* daw 2>l#.yyc*ta4 plunmum valcnsad dijudicanduw.* Htiam *<nr$*&>* 6c *Wmtyoyv oleum 13 triiicumferre»* expoilere viltim fuic In'fequentibus nihil mutavi. (iuare de iis nihil dicam, ac lqdorem ad libros de caufis mitto, ubi horum omiium rationem reddic,

A/a^3 *»^{IA}<*-*myiii** Hie noyum caputincipietidum crat. Nam» uti reAe Scaliger. *Haftenm degeneration ne, nunc de parttbus.* Qii* conremplatio ramen, aliis in libris, anrecelcit hiftona generationis. Oftendit autem in quibus leguiiina a frumencaceis diffErant, ac dicic in hifce tribusjrolio^ore.frudlu. Singula examinabimus.

Frumentaomnia,inqnit,folio harunAinaceo conftant, fecus Icgumina, quibus maxima foliorum eft differentia. Nullum frumenti genus novi quod folium non habeat harundinaceum. Folium fabae «£*^eW inquit. Plinius loco citato, *Frumentu folium hirundtnaceumjal* totundum* 0 *magna ieguminum parti, longioraervih* & ptfo* phafeolis venofafejam* & \rioni fanguinea.* Fabx folium rotundum teres/ Jntellige ledor rotunditatemnoncircinatam, De faba veterum nonn!hil nobis dicendum,ac ea quae veteres de ea fcripferun^hocloco cxam

Faba apudGrxcosvel ^gyptia, vel vulgaris, five Icguminora^ft. Apud latinos etiamfaba arbor; vul^o ibtum vocant.De Idtoac faba jEgyptia hb.iv.egi.Hoc loco nobis fe"mo erit de faba qnx leguminis eft genus Ki>V@- Graecisdicitur^T^^; quod maxime fit feras»Hinc non tantum hanc plantam Graeci *KVU^* VOcarunc, fed eriam omnia leguaiina; quod quafi praegnantesac fcecundaefint.Grsecirecentiores<?<*/3«dixerunt. Hippiater Eumelus cap. xxn. ^ « T (^ «i0p*yp»*%|V *ci m*»t*, torrefadlae fabae fextarium poftquam decoxcris, lib. 11. cap. cv. Pelagon <*p*Q*. WA* *hm* ^WfMnifttbitf* Etymologiciaucp

$fvv <pf$ct> J§„J^«5> * *x*w *nepxfyn.* Hinc *4**xnt* Cy« rillus in le;;ico, *hrts <p*Z*rv i kwrei^ puts fabatt ,fine Uguminn.* Latini Barbantabanamvocaruut. Recentiores ctiamiw'ap^{0}' fabam vocarunt. Eumelus Hipp.lib.r.' cap. I H¢(h

gnm terror,^ vulgare legumen. De fabarum laude hxc PliniusIib*xvi ij.cap.xir. *Sequiturnaturalegur?;inum$_{M}$ inter qua maXtmus hvnosfab*. quippe ex qua hntatusjie e&arn pum.Lomentum apfeHaturfanna ea. aggravjturjue pondui ilia ex omni legummc. lam vero* t? *paisuto venalx* Faba multiplex ufm omnium quadrupedumgencit,m.*xnni homm. Vrumentoetiam tmjcerurapudplcrafquegentvs* t *(\$ maximepamcofolida, acdehcstiwfrattu. Quin^pri* fcontu fabacia fu<£ rehgtoms Din inftcroejt, pravalens pulmentaricibo , (2 hebtfatefenfus txifttnata, injomnU quoquefucere* Ob hac Pyihagoricajwtentta damnata : ut aJii tradi'Uyt, quoniammortucrumammafint in ea,* j^«4 *We ciwfaparentando utique a,Jfumitur,Varro (S ob hac Ftamincm e<i nou vefii tr<idit,i\$ quoniam inficre cjus litte<* rslwubrts repcrtantur^in e>'dzni peculiars rchgio^Nam^ que fjbam urujite efrugibm referrc mos e\i aujptcy cauft* qn£tdeorifrinaappell**tur. Etauhhombus earn adhibcri lucrcfumpupant, bolacerte ftugumcttim extfartpletur* Cfefcnfrtu*Tia , aqua marina^ alt&vtJJfa non percoquitur.* Mulrasrationcs adferc cur fabx^{j}ma^{i}:iiiuisfucnc bonos. Caufa pracipua,quod panis ex eistentatus lit. IQ Anglia, id non tancum rentatur, feJ eciam conficitur f ctiam.ut audio,inZdandia. Farinam fabaceam lomen-* tHmvocari, ait, Ea utcbantur ad crUganda corpora, M

Lomenco rugm uteri quod condcre tentas.

Eft etiam lomentum coloris^quodiiam genus, quod in ufum'pidlorum ex caeruleo confici folet.Qui loir.cnwm ie^^"Graeciselfepucant, falluntur. Propri<yhocclt frelafabaintaba, quod *%\$)&>* & *wnoim* in frumentis. Kt^^voj *uAtvyy* dixerut\t,foitaflls etiam A\t^V *xv*m piw.* Galenus lib. de boni gcmalicibi fucco cap. v.

id elt, *puls apud no, appclhtur——————at Ucythos cum hac ipfa vnoluntur , eorttrnqucfarinam adxpe aliquo admiftomnqua dscoxeru.* JEgineta Iib.iu*c^p.LXXX, *TKIH* >£ tixv9& xvxpUn fiu* *% *tyjiSeitm fomentum faba ex acet* coctum.,* Frmnento adrmfcci i ait, id fadum Harlemi, ante annos aliquot > cum annona? penuria efler * fecali ac tririco admifcebant Harlemenfes. Diis in facrificio facram, inquit^abam* Fabas adolefcentes divinis adhibitas tuifffe rebus,Dnfque facras, ex eo colligi poteft/ quod mentis cjuidam diftus fit *motn^wf* quod in eo ?»'»• *v*;* hoc eft *,Jab<u (* fie enim fabas didtas eflc, notat Euftachius) coquebant. Sgidas, *<£ r t*iv* wifyXtx,* w«* *v» fi tyovjiv* c* *CIVTUU* Falluntur , *vvan^w®** menfis initium eft , quando fol fcorpionem ingredirur, die xxi 1. O&obr. Eo menfe fab« pullularanr,tenerifque germinibuscolonos exhilerabant. Grxci enim menfe Seprcmbri ftatim poft xquino&ium antumnale fabas ferebant; cofttra LatSii verno teYnpore. Vere fabis fatito, inquit divinusPoera. ApudMacrobiumli^i* Saturnalium, calendas Jnnias fabarias dicflas effe lego quod hoc menfe aduh& fabx divinis adhiberentur rebus. Pultc fabaa'a, & hrido facrificabatur; quod his tnaxime rebus vires corporis roborenrur* Hoc enim menfe Cnrna? Deae in Coelio monte facra fiebant,ac ab eadem perebarur, ut jecinora ac corda f viralibus enim praecrat) qua.quc funr intrinfecusvifrera falva confervaret. Catonem nornnt infacro porcae praecidanese fa* bamacihibniffejCap.cxx^Tv. ubiha:cCato. *Priufquam tneffrm facias, porcam prtcidane&m hoc ntodo fieri cporteu Cereri perca pracidanea , porcam feminam , priufdudm bafce fmges condant far, triticum, hordeum, jabam fimen rapicium, tbure, vino, lano, Iovi, ^unoni^pnefat^*

Pliniusrationesaliquas2dfert,curPythagorasdamnarit fabajputa quod hebctet fenfus,in(otnnia faciat,quod morruorum in ea fint animx , turn cmod litters lucubres in ca repcrianrur. Viri dodi . . ^ nomi^e Pythagoram intellexifle ovum fcribunt - quod fit in c^nimalium «[w, id eft foctura. Ejus autem crac

decretum cotnpar cenfe [illegible]
Contra alii, ut Gellius lib. 1 v.cap.x I. fcribit *v«>** tel ftiff [illegible] CtyHiw.inquir, *vetmfflftoccupavit,* 0 C0»- [illegible] *bagoraw Philofophum non efitaviffe ex animali-* [illegible] *iabSlmuiffefabtdlo, [fabulum pro faba* vertit Gellius,(i non mendum fit} *qutm *V*^«» Graci appellant.* Ex hac opinione Callimachus poeta fcripfic.

[illegible]
[illegible]

Ex eadcm item opinione M. Cicero in libris de divinatione haec ver ba poluir. *\ubetiguur Plato fie adfomnnm praficijetcorponbus affeRis,* ift nih.l fit, *quod errorem anyms, perturbuUoncwquc afferat. Ex quo enim Vythagoreis interdtHum putatur, no fabavefcerentur : qua res h^bet inflattonem mtignam, ts cibus tranqutllitatem menus quarenttbus, conftat efiecontrartiis.* Msec quidem M.Cicero. Cujus fentenuam \ robat Appnlcniuslib. de admir. ubi Theophratti locum cuat,qu$lib.v.de cau(iscap.2i. [illegible] SJH«. *Hanc obiwfam* (quod puramina arbores necent, gallinafque* iteriles reddant, £ *ai &&&***! o h H*H wnm X%s tvZfo t&ttn i-nyy. yiywrtw) & fortajfis cttam ahas, Pythagorei fake tifum mterdixerunt; flatus emmgtgnit,concottudifficilis, & turbulcnta wfomniafacit.* Idem Diofcorides. Illud norandum quod fcribit gallinjs fteribefcere,& mulieres infoccundas reddere; Nam contrarium verifimilms viderur. Galenus enim inquit,perbelle nutriunt 5c flarulcntse funt. Talia foccunditatem, non fterilitarcm inducere (blent. Sed Ariltoxenus muficus virliterarum veterum diligentilTimus , Ariftotelis philofophi auditor, in libro c»tiem de Py thagora reliqtnt, nullofepiuslegumentoPyth-isorain dicit ulum, quam fabis, quoniam is cibus, & Tubduceret (enlim alv urn, [illegible] ——— [illegible] aurem de xv*'p« non ufitato, caufa enroris fuiffe, quia in Empedoclis carmine,quiciifciplinas Pythagorajfecutus eft, verfus hie invenicur.

[illegible]

Opinatienim Tunt *pUriquc>cv*tf9legumentum,vulgodici.* Sed qui dili^entius, fcitiufque carmina Empedoclis arbitrati funt, *Kv*t>& hoc* loco *tesltculos* fignificare dicuntjquod fint *«s rl xvii** J«>«) *i$ eti7iet iS* xt/i7»4dQrcoque in Empedoclis verfu ifto non a fabulo edendo, fed a rei venere^ proluvio , voluiflohomines deducerc. Pythagoras tamen a fabis abftinendum fcribir,quod fatis luculenter cxponit Plutarchus, & fenfum illorum verborumhunceffedocet. Lib.depneriseducand. *Tt<r*n-*

^—— — *xvctuv* ^'^toj^a. «n t Hi mXiTivt&ui, xvatpto™* r *inw 'ip4s&&t* eu ->l>iiQoQo&teu> Si at 7H(>ps tTmifytztf wit xffl** *Fabis abftine,* hoc eft , *reipublic* admmiftrationem vita, namohm magifiratus,perfuffragiafabislata, creabantuu* Et hunc morem Horna; Baravoru inclyca urbs, in hunc ufque diemfervat. Tluicytid. Iib.vi u.de Republ- thenienf. «« [illegible] i^f*. Idem ^ *p*A*%*iFab*forthus.* Quoci Hornanis tCbOOHn*}'' *fabis adire* fignificat.*HdythmsKvct^^i* <*™« *K *Qin<n, xvxiiois ^ «'S, ^ ^dy^cifev to*p»,£> ***.£'''!l'/f ffi XaGofTus utwxjtfeu bofttfyf** Ineli^cndo [illegible] bis utebantur , & cui alba faba obtigiflct , is [illegible] turn fufcipiebar. Aliam prorfus diverfam rationem U-L Diogincs Lacrtms ex Ariftctile ^ ^ «> ^ F in V ^ 7 ra lib.8 ***oi iAeA*ii*n & rrS <tSe* rtSv *v*.*m₉'c>%orip**<* [illegible] Gellii'opinio probabilior eft. ''men [illegible] Kb. vin. Sympef.,quxft. abftinendum [illegible] afabis,qui divinare volunt, OTI JV 8fl ™> ^'' [illegible] *fomnosfaciant,* [illegible] *divinareperj* [illegible] penurbantfab*,* [illegible] tu-

lent* fint, & hoc vitio obnoxfes efTe fabas, [illegible] funt Galenus & Diofcorides. Huic opinioni Geopom- [illegible] aucftor ex au&oritate Didymi favet lib. n. [illegible] XXXIII. *Oi'jQvnitfKptni* [illegible] •rx^. *G*tcmm Hyficiajunt Jabas hebetarecordaeorutn quteis vefiuntur. Quare & rette fomnta tmfedtge em putant, Suntevimflatuofce. Ajunt® dmtfttcm g*Ht-%as ex ajjlduo ipfarum efu ft ertles fieri. At ver of aba, edere non oportere* , *Pythagoras*, inquic, *propterea quod wflore ipUrunflttvubres litter* repertantur. Tradunt ''»tew/* [illegible] *bam rurfus expleri luna augefcente, se eandem mam t^aW aquanunqnam coqui, undeneque in aqua mar>»a,* [r fale aflduo dura manere, nee ulla cocftionc mollclcerc, etiamfi, utita dicam,per triduum coquantur, exper entia didici) *Primus a fabis abfimuit Avlfhiaram^aticin- tionis ferfomma gratia.* Circum feruntur etiamurpic verfus ejufmodi.

O *miferi a fabis. wiferi fubducite dextra*.*
Par facinus fabis vefci, capite atrjue parents

Erratquod Pythagoramafabis abftinere ^ *f j* ^ car.quod in eis lugubris macula rcpcnrccur. Hoc en de flamine Diali Plmius& Fettus. *Non licebat* [illegible] *flamim Diali fabam aut tangere,aut nomtna ^Ci,\im flore apparerent lugubres lutne* Propter hanc [illegible] **Homerus Iliad v.** *&*»« *w« *>»»*r«* ' '£ refe- [illegible]
=riS35B2Ssa£ [illegible]
portafTe, &n on recu r'cfo-reau fo ic,i caufa [illegible] fenienci/adj.autpotea [illegible] protritico&frugib [illegible] icari«arumrc.jituin, ominaretul flefruges [illegible] non in agro femner re- [illegible] Defcribitfabam lheo- [illegible] cis,utilib. vi i.cap. iif. [illegible] ,& lib. IV. de cyf.cap.x i.Sc [illegible] decauf.lib.ii.cap.xxvi.&xxx.lib- v'de cauf.'cap.xx;i. lib.vi.cap. xix. aliifque plurimis u3efuislocis partim examinavi, partim euaminabo. *Boc loco* illud videndum,an faba,five bona vulgariSjJjc. fiba veterum. Ne^ani jioc viri longe DodliiHmi,ac I«s fere probant argumentis, quod faba rotunda debeac c(fe nee magna.Rotundam Graecorum fabam e(Te,multorum rotundorura tarn fruduum, quam aliarum rerum ad earn collationesoftendunt. Theophraftu< *MlVm* cap. iv. de loco,*o* 3 v H ^*w* ™**t«x >fru8us magnttu** ifi»tf/4to.lib.iii.ca.x.detercbintho^VWv»*y JJ *pu* Eode lib.& cap, 8c tiliae & taxi frudtum terebinth comparat. Diofcorides.Xyridis rotundum femen, raDa? fimilem afferit lib. i v.cap.xxi i. w™ 3 ci fc^*v*~ *port fan* yiyyt*®'* *f?*&* $'?«•* Plinius tithyma''P ralii frudum, magnitudinefabaeefleait. Galenus »«?• xi.defimpl. medicam. facult. onifcosquifubhyar 115 nafcuntu.[1], etiam *V«>IK , id eft, *fabas* appellari.*rci*T*{* Quod ubi fefe in globumconvolverint, efculentis faDi* funi,perfimiles.Li.dealiment.facuItatibus ca.de a^na ce & vicia iJw?w w *aniwd.™* nwv * spoyfi''! **rfZx* omnes, inquiunt, fimilitudines &comparationesoirc dunr, non folum fabae rotunditatem,fed & parvit«em^ quam prxter ilia, & hoc fimiliter cpnfirmat,qu°^ [illegible] fcorides TEgyptiam fabam vulgarem Gr*corl111 [illegible] gnitudine fuperare tradit; quae tamen & ip[1]? I [illegible] &bona longe minor. Pendetenim^yrtia [illegible] dkore Galenolib. de ponderibus,femiobojj... [illegible] bona vero femidrachmam, id eft, inre [illegible] Contra Soranus Ephefius cap.ixiv. fi* [illegible] bam JEgypriam ponderare fcrupulos duos aocec.u Jd verifimile puto ,• quoniam ex Plinio conltai: f gn.n [illegible] fume- ^tquc [illegible]

roenfamGalenofalftMiftrtfrtc.AdqueflrgiiiiienMre. exlfccataeorncjinhibearduririeṁ. lUromenim ,1a-
fponderi foter,di*«-m in tern's majorcj&aunorci pris- lumqiie 3c durum iton iont cppolita. Hi latitude r»-
duci, ft' aha ai ... »);« l'«mi Mr rrturvniJir,!- rtiim in ram fit damn baaatn ,,,

(in- Vcf'crii G^ f»ui!* tint, (c kcttnluri p»r,«nbii>- initutimai qwbos baann r ^ m (ft »•

txipnoi aitsn, nstnpwm j

jf>«*t/rn£5 t wppniwitiie thJciwir. Cotorc

fofD cfc i fcii ^T^roTWii (robin? j <f td in eiiwiuk> |

h&tili qa*i t to itrunt v m « t , i c; T i inu m ({Wxl nulfatn re purpw«[ctntr 'o

emm; •***icrc'i ci ncqcar: NuiiLai ciiun «pe- Smn temafA

bun;* h«- i^lal itpcrrlt ex ciuic p • fact aunotc

£n;;tlt In hnjoiSere !spib»nnnr*c!c<JD:!KB Plina, Itbc; HH>IB U<

Viti.v fitiinnuviatxconfpcoaf. Co>irtilacrtcrh. fcft Krib««tiiBnr,q'f--mroJ r^m«;o

HxcJiaiiTiitis Bant, I (cntw IXxfjfJ-J-. E|^ (? .sl-ttlt'ii ffUrn ntrmJi, stn,

aptJ . «tfiln Jtwf*» rroptcr corctcem qao catijtiur. *. Utxi t*f 4* {*-

Jdesx]neB»t»W, turn recrnrifj bin: isntttr, dcc- •>>>' fttrn

adh*;trt BtqaoA tehxmSdtm^ mnouo J! Ii t$ •• rj.'tUiwr. Flit

miaiii in fain noftri rqwinw Nun quod t

_T*tM7a«ttt)preaittirT>a,nTO f»rMr, m> faptfiM rfmnlt. r***!u /HIM tf «JjJ«M»» .

fumtivlom, ooodwMSroenrtfce»rell:q Ji*r,{ah*4r faitmmjwt*. ciitT*m|'J, f*n*"i *«»W»-

r— — WicwtjAmrrr jurm/run, r$,,*nfnhm~

, an aJdunt. *u fttm. immtattv mum-UMtur

IllilJ criMI tqm»>Bd. • t<r%TjtMm txoumt

ppejcr raifprcm bbm ctalrm lubrat i. a-.nlrii BOGU,

D:"l.nri Jd lib. IT. cip it It. W I , & rORSfo rnGiIbi

p ftt* Hbidlm; botaoid tiwrtiffimi eft.

fabjm ru!?ar«xi ealilem vires babtTe, qnaxGrxt.i Jn- «m'uiiquod J*«rMri(rrbgrificar.telab spu, »fl orb*

riquilltini fibjc rnbuTiac. Nee i!!uJ obett quoilGaletius Pi(a,arcac]uain<:oj;iioiiilinii! olitn Mfccbaturt Hnjus

fatuin exGccatam rif Jm , Uiamqaeiiiut f cam bom

Faba filvc^f is Grx£oium Lob.

FiTurxi vidgatiiis majus Lob.

Hhhh 4

meminlt S(*p!um)< tVtJ *tft hat"*

^p**t. Nrew tl;(iint qui conrc><Utir pifani i vf tcri- j AJ.I*» faiffc dmttmi,. Moj refeliit Giknin lib. de hoot 6c mill tiicct <ibo. '*j»f<> j » U »'• (t,j£*.T« A » -

tftitffills tx tnoltmrmm foimin n}U4CJUt thjut j>iit-

3, »W «u *dttfjfi puttmitH,* Pitoin viriij in Incis dele: i- pfielbe'[1], bri -• csjincawr^bilcn^iJtrjdit, omnialiinc ticiiu. Oblangiort quam faba ttvqmt <)fe fo'it). Et ri'Ai.-. N J:D &J(IHD lul).-t frcqtMiis.aaipllMl, lonfurti.ciinultit rt>(iirh1if,!fViL`iii =ccjintKtii,u!ii unfff adujiis. S « iiieflv litucomfofitnni.Moiu I liei)(h. interea nniticrac, quarhijmiproclJL-iirtijjcsulciii habetj nlem hab Genys rj j

indwicDlai j

iiMUi?ndmtnieuiistelcint^liut.Hujut pcti:;i W«niH»,M pmnum mijll! K min'n re; LTttur. M.i)orrl jon^ra titt; q» Li 'urn vironr, M- f fii'it, eiHti,l*<v(.*?(>aitjjitfj'i, Jc cinwei, qmnJ >- ik' lmbeltatiim fecuridumeft, quod !J)r« to rup*ifidefeiK ittm cupiurm, eoroflat Vr wsos , ur u nbciJuin rcfttiint. Tertiurn h w» • teofc djcirur ; tore eft purpiieo, afiqujtndo »*boSc* vario, |-art;!^ ilbo , & yartim *tx* fur^utj oliffLim. F rotund -.irt- q v:. qn.jJ liljqtis . . rr hæc niU fineeonite vw.ir *(aiittcr fijjlCn;. Hoc piSgeimi , [flJia*(ijferifo!et.iwglc- <5o»ltfnv. S ;n!t rcteu;rr (nlws. »etncmdum nutiirji pifjr'ijgenter *vafei.* P fiorc eft candulo , rt^dUaq rofci tolfirfs: fruiS do, *tlbo,* vttjJl ct luicovircffenic, cinerJceo, tsriilco NigM vidii pifa CefnfM*, t]it*i«ulc;jritnn odore & Jipatenihil ttiferc.nt.OWmivi; irc'm Clulwjpili *iy*\-

rifura minus.

t*i *i"»*?*tcnnf; t:ia lorr.MintW vi-

refrrci»|jnwS*[re]t3[IK•m] ' »«[rl(•r] l'lii-'tiM mcdiillsi

proptcr fummarn tjaim cum fifo fimilirudinem *iabtu* Cmlc enim, folio, cjpi io)o,5c6[:qna pilutn icfcrr.Kr*' 3D tM;:im dlftcrr^qui jngulcluj no it clt,t)naleui J»tHD

-_^**diacijr,qu'id veacrem Ai'eistmpanicnU *yer* It oihiJ (jgoificat »'. J M lUbtkmiiw* vthcmtmiain »<Jdir. idem G rzcis quod • *?& ^ w , ^ « ^ > Plaarc bat Kb. dctjia:ftioti:!>u(Kom»nii. A*J »'«v»t*t v« • ^ * 4 " ** «£*»r •3T[K]i(3m , n'TiQi, it it »fi^e<lt». 1»t rff[1] *;J"™

4 in «0i nr

^ KMb/vnt^t, *Cimallitrian urn*]Jix«ul>iii«JJJW 'flf**^ narn *tjiinttrdtHutn ? Anf*b<*elbtifdtmqveiJJPjtl>i&o[1]>-% cjitfadtemtHififuvt, aitratltm jutttal? »;trc> Istlit iJ *Etebro,* id elt, /f.'iw Cf n« *ntmim* iorum/»»' *$! tijbt.isdl iimuBtfttMit f fl>(St»r- rzecttsant;* imwiil *mttttm Itgiitxtrtibul,*Utf*' i/iiUtJciJIhumtanffimeftTtu *ttifM*fH"t^* u} *kgamtxttura.t fin u I gen;*™.':., *HJ::fttjl'"*[JJ]*-*" *iant,* m«/rjn;i« ijpwiirm *tXfMTffauMt, tut ft* *ftintitttexc : ' aim fa \ I mil* eft larbj'rii. n iiM.13.-j. G m I recentiorcs, offii •— rcrn v'Xflni. Hstc tnim r^fi;4i]dt,— rendirtprarciueft. Scat) tnliym.i:

qjikUferoiattivri i[fccicttl lie *vMzt* unt, ut mouet Oif« Folium, rnq-jLt Ihofhraittii, h*be!cifalonkum.rru- iltdDiQuei veimc fccitccwrodi in lib. dtpiantiJltrj" bit, C»lu(nill,ilibij.(ap.x- *CKmnl*<ju*t'fi°flr[Bt]? li^mtnfc ljnu.irw tat Fttr**ri»fri dtUt, I*" •"> "V* i«nsi*Ja *Qutbufiltti* umtn Utlixteu tmt C'I'»i<* « *" •«»frr:/«*irr, Quwlpifceom,ar«.id de fcmiocfi»» frLfcb iritclitg; rfcbci.Tull flares enim candirto^&liqoJJ •«• fili>juij tniaorej, null cylindraceas , ieJ limile*. FnAMmha '.i»'«s btei;:ftpore «r-

r[1CC]iri'aiift». '" n>[BCt<Infra] <lcG«wntia .bins, uni mfi- Jcm'jj pedieul«i i"[ttr] (J[1]'* tneJiui li»tct oaj.'ttolus.in- jjmijulicu!'[s] jpi'tchcndir. Gtiwrinonnullaotfcr" [T]*rnot recentior«. Keptritw & huori, & ttmm.'ii tetjm ffldinanKK L»:iMiarn tictrculam Maihtotw pfd clrwcno, nonlTno trrore ofiendic, UTl fno lnrrtit*" e*ni. Lat hyrci iitnilu arjeus.Hujos raenunirl 1 ftm iiifr», cap. f t u . ubi rero fcabtam clTe, *U-* inqoit, qua: in lettte nafcitur. ScribicGalefiusJrb.i.- altint nt tjnih. car. T»Vl i. poftet!o[Mm] numinis(j!*" hiinpor* inAriftoplwnijHolcsdibaj twwam i'"'*" *A* d'ffcrenrijm videlicet a!te.rHU »rachi P«[rx]*;

i, *qu,ftit4timtirf:m nm tfft gcxtrit itU*r»*[1]* *stunfoyui*

[i,piimttn]musv«»nt, *quefxiit cisx*ntur.$<u4* ***uufk trim 'ft***

Aracus, aur Cicera Lob,

»3 ttiam filtt Jijjicjlisrri, Apai ttej auttm J^lttjln rjucdd&n rtnun.!um M dunlin, trv*<jue cxiliut, in frtitiilius* emJMT«J *tftrtum, tjtieJ* *r«i\wi *tumtntnt, n/nftre* *fiiftw <b aUinciimfflUinmfinfinv»tei, p r.v j f* *UUdifimiiijitltTidac.tfttigfmtt.* Cap. lilt. *mtui xsnc jam dnhn&mttnm tgrieultnrt j rttiiT———Hfferit i£itUT in hnu i}nn^Kr ! ijijiui durum jetundtitni}utjrJttmi,(3frt>irin!i>iii<i,mam, mm 9cfe*tH*t*.* DIM mqae plant*divert*;iker*art. em, alteriirachos; iloutMqucigtlKhitn. .•r*rui ict intjaitThtfOfihriifluf, inlcitrciii^diw.&liMlYa G*-Irini* .irjtum cic'.-rciila; ailtmilcm inqait. innmhm, (eii dunurcm* & *nonCuAu* Ji*'i. ;l(.rrtm (inn ifi'c Col IuinellU.lih. i i. dercriillu t. J-.»I. r n n M u / r n /, .fry* iwwr in *MffitmA, i* I./-/;./, *tut„mfaitexf** •*-

*jf . J« frit*r. S «w*

cnw /i(p/x *fltiffxeiunt mi* J .-«•/tittcrm ;, *tvmtnit/iii nan tnutHa , xtqvt i*jMcu*dsrp. Stjttt tut* tuhth ,4,$tri i ttcttcuU,* n.'erc r*«*«'« 4/rm itur : am Wt *oi/jitetior & aignpteftttr.* ET htt The-i.J^ti ^TT^-i«l^ vi^em m,t] nod *y«' rir- r'\-• 11 at (no Incii,Jiximui, numenhilirt *«.?) .'c .u I , ^i-cifur,tjnodeiccrCofi,JimEl ^"=? . *tei* I .1 Imurrub co colo re diffcrat-1 Jco^uc qua(dinrtuJT«,Gilcau« cd>-f*ivavitqui JJa>ic • J < oftnaigmtariTpont quod fucie. u(u, viribjs i vidrturrtfc

t ^Ji.jfi, tftri

rjcnmcibis djintiawm , Cahmtethtvcfoiton inuiik'tu fcritlJt,Sed tcfpondcri poicir, •iywt cum dim,intel-Jfgeie, noninftarreliq^wlcrftiminacjb;ia|intir.

1: c! 1111 r, *ti* in. a *b*\s me pt i or.) Cotu m el *h* vcrucn m liornin]!iLi= unn inmitem tnquu , plane munlem nan <?lfc vult.QutjdettimocG.ilcn'tNb.aealim l"uulr probatar. Aroci femen tion fcinr! ci Hifpams Bostica a GuiIhcIrtioBilwacM|'iiTius. Sitnilisliubyroeft ;caule efiiirt foliiftjitccum omntnoreferc: flares'!uh«-ex ro-bra i i norej, atone in his paiia anguloli quuqiit, & Uihyri grants Ijtntlta; (cd minors, titirioraquc. itiinulque com-''Tcfla, ttjjorc <?Wb)«a, tiigrwjucprpitjfna; c«m ro)-arisUthyri Jint cciort es tureo mid«. AlitrS Remi* letn mifit nnbi-s Sc Petro MuUerio Med- Do<ft. & Bu. „ fotio tnguflo.flOTcpirnm »io!a«o„.p srtiirifiur|iurrn t]U3 othri.' non atHiibitf. Ar-trhucn Kuclkus C i i t o r e) t j frufjiim ac fnimentnriiTn pncipiie , no* cum regrabmpro#enit.quibatinfeftnni admmJ[inidl: acriitenim Iumidfor*Ituur tftoinc«-capefcft, fegerefquc pneoctupat, »o ct-rclla? inf adultas peninaci \ te cir-i i l ^ hit, d h t a l

ri.i. l'florctparvi,

rfS, fOtutiJlorcftjuc ^usm viciK' Semin in his *kx* vcl

viilii it brcvioribusjin quibiu lemioa (iuo,[1] na,quatuor-vr.riitunJa, fiigta,&c, Ncucracft apWc, telvteta, uti pi)i!lif)ittii viricredum.N;im!ittiqiie!i-'m>:ni''t[ir'eil-rislariiu.neutirjium rotumluni.qnale crate*. Ad ara-ttiittaRcm referenda j'linta, quam vulgoorobum *pap.*-6, j n itil I nvt>ca ti:. a b c i (! Ic ntilf, Cluti c V roiii p3 n nonici primi rwrniiiL- dtferiptj. DoJtinKusarMliuni WiroKum altfrum vtwriirc maluit. Mn]rosab unaraJicf promit • .firimw, crolos ^Ttfilk «*«.in ; *\iuic* fjiarft Tunt, DtiinHjp & *feo* ei li'ius. [Mfli'iiis i'n rlitribus Mfn mucn>tu"i*, friacr-viis. uiii^i-in^afl[1111]''-^ libi • , . *n* t>pptrfii'v™iipe~ r«iti furctitwes alarumfinu pr.xiew»*a'.friic)e pi IT Jir Mti^ li.irum axnulv* i fturpurci tl irn t , iriquit ininI^i vcro uUongiuJVultirn . VITIDOI CJIKI nuiuri Jobt di unr, tu i» plcrifqtic c>uinnrTi> : rad \ > - , riigrt, d u n, pet intcivall* extuiicratii, H-

duCORiTota | nouif cujufd s.ma-tureadmodmn tt^rer, Mattiomenrej ipioHcbru*rit» menfe tlorutn riiiiliiiicnta. . .•• .,l-,(i;i»i tSotauici

r.;;nJ;iroDiorci>ri(fisesittitn»nt. A.

rj/ru«A*,/i!/iij *IS rmttl bi'i("rpureir.*

*fgi-vu,T*dkt* rofHBJ,j,T,IJ

lubft appt n die c t, fjf^titjuh Jet, pM>(;i *„„m }i imfiititm^ttOsq ;fdfin»gttfta.ti4fi*

incifurii mttUitttbliqintm Tadicit,* ^u-i-.

fti lfl Hh

turdelcnpIilteiDiSi'rcmii «tVquufbtia hibtrc tlici intidirij m<iltii,qt">tl DiotcriJcs lion tacuiiler, &ficuc ler,4it inattiiloletpCiun fuliorumformainR iiniijj,u:ii, IN-m delineate Ttilt.hoe modo; •Vpj***' f**"%s(Ai». i« *o RjiAiiKf(i^'*f*. SoJ quiit plarita[1] habi-uffl , (hin:7^m niVrl fc^'i*. ^[ctri] rolu titcndffl!li**p^"^'"^^'^*"^^*rirlir» Nim foliott •

. I iStjurm . 'Hunt g D«CH

»rtbilllj,

tmtifMt:> •*WttScm*

, quxvcitu al>utxlji

terr, gtañihlam, alii tafunt, alii nonariatn.* Idem etiam Plinius *dm prtaiw* i{w0#6? legfc, *rubrtts.* Hoc facile conciliari poteft, fi dicamus è nigredine rubras eiTe. Idem *<;jhiv*ñ(twfai\>'us₉ in apncis foli expofitis* legit. Quomodo&inantiquocodice icriptum etfe viridodliteftantur.LegocumPlinio,Onbaiio,aliifqiievirisdoclis, *d»ft pipQiA» Qtn*. Qma Memphis non eli Arcadiae. 'A<r-ryiyx* A» nomen accepitalemmisforma *»r&i*'**iH₉ *&-lumreferente.* Venfiiniliuse/t.licdi&am hancplantam quod rrdicem teretem in fuperna infernaquc parre planam ac comprcilam habear. Vel attragali nomen indirumabadnacisappendicibus folidis, duns, ceucornuaimphcitis,ad fimilirudinem flagelli.Uudeapud P61-lucem hbro x. cap. x 11 n« ^ 3

»JJ T£C* TJV *oiftyyuXuii y&vyi mio-ns Scutica ex vnplicuts aftragaluyvel nodofo loro fcnentes & ex am in antes.* Athenagorasin apologia w> «V^^AOJ? «W£io&«#.Interpres *todataflagellaexpofuit.* Dodtiriimi, ut dixi, Boramci aftragalum orobum pannonicum effe putant. Aftragalus, inquicDiofcoridcs, parvus irutexelt. Herbaeft orobus, non frutex; Etenun *Up\&* à terra plures emirtit ftipites, quipoitea finguli fpargunrurinmukosramos.Orobus cauliculosfert deciduos,non ftipites,qui in ramulos fpargfi ftolftmr. Sed Diolcorides fruticem quandoque appellare confuevit plantam, qua? herbaceamnaturamhabct, & contra herba^ qu* fruticis naturam, quod alibi probavi. Folia orobus habet ciceri, nee forma, ncc figura, nee magnitudine fimilia,nec inftar cicerum ordine difpolita , ex utriulque icone facile hsec ledtor jodicabir. Dixi nee forma , nee figura convenirc. Cicer folia fcrtlcntisfimilitudine; orobus pannonicus folia habec forma ad rufci folia accedenria, niajora veroCkdLiplolongiura, tcnenora&tevia , ad novella hederae folia accedencia, mucronaca & trincrvia. Neq; ordine cicens fpedtancur. Ciceris ex parvulis & snguftis compluribu?, uni pediculo.five cofta:auc pV^<ucrimqueadnacis, &fibi invicem oppofitis componuncur, Orobo foha quidem funr pcdicellis haerencia, fed primò bina, deinde qijaterna, poftea quina,poiiremòternaexoppofito incurfancia, qui ordo in cicere non reperitur. Deniquenecmagnitudine conveniunc. Sunt enim quadruplequam ciceris majora. Radice caret rotunda, balani five glandis, vel,ut vulgo,rhaphaoi jnodo, fed longam nigram.duram, & per inter valla extuberancem, fibrof,im & exlateribusnovosftolones fingul;sannis produccnrem,gerit. Nee fapore adftringenti, vcrnm manifefté acn. Haecoftendunt orobum

ftragali defcriptione magis glans terrae co^enit, cujus iconem fupra dedi-nus. *Scd* nee *hxc* foliis praedita ciceri fatis (imilibus. Quam Syriaci aftragah nomine. Adverfariorumoftendunt, mevidiffenonmemini, Videtur proximè ad delinearionem DiofcoriJis accedere.

XticrUux nomine plures funt donarae plantae. Diofeoridescap.CLXiv cap iy.de ricino. K«« J'n?

cap.v 1 *i.Proximum fit (g i act arbore in J£?yf⁰ CP ella,, alii crotonem, alii tr ixim,aliifefamumjy he tire PP qtta non ptidem* fef *in Htfpanta repenti piovemt.* F Plinium accufant quod cici arborcm dixit. Ip fcorides JV^or A «fc *pptf, ^19:* Refei c Bclionius lib. x. calidis regionibus*'in multos annos luperefle?, ac in tantS excrelcere ahitudincm,ut ad conlcendendum fcalis quandoque opus fit. Anno 1624* nara nobis Amftelredami ex femine Vicim planta , q«** eo ipfo anno iu tanram excr©vit altirudinem, ut ccrafum tnediocrismagniTudinisfuperarct, credo i6pedes(4-perafle.Hoc obiter.Heliotropium magnumfelamon1 di-Aum, Icribit Auduarii audtor,« *it afpnixrtp$v.it* ^| «i<wfco»ₐ^ıoro *ot* ^i *ffxo&ixwjiv.* Arborcm quandam ulud nomen obcinuifllfc ex Diofcoride cap. deebeno colli-

3e** *ji xZvi*]ₘ^<ₙ% Enam ex auvftore~Peripli,ubi^phabem, & fefamini mentionem facit.; Folia cuiinsq ainus ifpunfi corondulcor Iefama, vincnnur. Scpdes. Hoc de Ielama, c«-Theophraftus fuvuiT intelligo. Favorinus

atfii !ntivw^Mb*fty&l&ttA* Arift.jn pace!*«?• *ıcvHvfr»my* 'E^x*', inquir, »£% *pipus viortfw' *«'.-*» *is in nh***s ?*»**&** & » wapa mniftv®*, placentam,* inquit, *ejfenuptialem, exfefamofatUm, qua in nupth* **~ *hibebatur.* Placentas has delcribit Athenaeus lib. xiv»

t&fa Stjamtdej globofa bellariai melle ftfamoqu *ytS* o/eo.Helychius *hfa*fti* 'OH&&&& *ww*P*t placenta expapavere (3 fejan.o.* Hx his inter condimentarias herbas papaver, & fefamum non ukimum locum obtinuifle, quilibetoblervareporelt. Ideoque veiercs cum aliquid ttudiofe politum fignificare vellent, papa-\ere & ieiamo Iparlum dicebant. Petronius, *Audtunt mellitos verborum globulos* c3 *ornnia di&afaftaquey qua* *pyavere (Sfifamo fparfa.* PLnta de qua nobis l«mo, non tantum r^m^^led etiam *w*p''* &* *ar*m«i<.* dicitnr«*

Uatof-1 Selamon Columclla inter legumma repoiuit, Plinius inter aeftiva frumeta, Theophraftus inter frugeS qux communi carent appellatione. Videat Ic&or qo* iupra dixi. Var:i, in locis notas fefami iradit i heophrahuslib i.cap.xviu.li.vi xi.cap.v. Inf.ni*viX» ix lib. 1*11.* de cauf cap. 11. lib: iv. de caul. cap. vj. & xvi.lib. vi.de cauf.cap.xix.quasfuolocoexaminabo. Qu.*h*c capita fcribit Preceptor, examinarc, aggredior. 2₄rjr>« nomen inditum videtur, >***« «'f|» quod quandoque *«'* denotat, *concuti^iwpelloCf.^^ weto* quod fubito & quafi impetu ad meffem Pj°P*fr retur.Columella lib. 11 .cap.x- *Sed hoc quidem fe licit Syritqueregiombus ifji viAt mevje con/en, © per autumnumcum maturuerittollu* Vciu menicfamum accepic ab^gypnisSyrifvciorw in Pliniuslib XV) II. cap x. *Sefeaa ab I*** color ii candidm.Hoc* de altera » P J J

A T \ *nnis* S quanquam hoc de femine renal, *quod* cauie Pinu» *afundinww.i* *adice fcribit* lib f Vde ^Ufe cap.xvx

foliisbinis, longis, fubrotundis duplomajoribusipf° femine; & ex ipforum medio alia emerferunc crcnata s fed ea fefe nOn explicarunt, pfenta fenfim mar te.Quod 8cnosanno rtJji. obfervavimus. qux paflim pro fefamooftenditur, fie veter mum, in dubium vocari poteft. Etenim calat n3ilio,crafliore & numerofiore. Scapum enim fen aemulum, in quo fabarum modo fihqux gradatim unttriquetraeaut quadriquetrae, in quibus f e m hoc ob foli mutatione fieri contendunt,nu demio Syria, famo foliaFubentwtnbmt, non gare non fit leginmaa

colon, vel *pluribusfolw*

Fagopyrura.

famcm,fmGu]»ri conftat rsdice.fibris dotoia.E lis q$ **Jijiimiis, nullius valurit argurrwntBm apparel; earutn tamctifcquoropiniDficm, qui fefamum cfle regent.**

Pott fcfimtiin 4° cryfimo dicencitim:cogn3tutn cnim, &maxitnefimile eryfimumdicicThcnpbraltus. Duac plaut... in ... d ... n h d ... k a ... ra Diofc. defcribitur, 8c ad oleram clafrem rcftrri dcb«. **^Egine ... ; p ft< V / i s £ £ ; (alacts «1 veiierem cTc air. AltcramTlieophrafhii delineat.&*d «realiu dalTim psrriner.Divirfa.rn ergo etfe plantain cryGtmitn Thcopbrairiac Diofcortdis ex jam SiLiiipacct.Ptobaiur porro/juod G a lemri lib.de limp!,** tned. **fa cult, eiyfimum Diofcoridii jgncum & calra-** ... dii *if* ... **J ^ i** ... *t* ... e c* , *Eiyfimifatten iitiguftu tfptreifi* ... *j tia* , r`M*faculttic igiuum* C£ *excslftHeriam tfi.* Idem **lib. I*de aliment. faculiaubuicap.xxx. KW** ***ridj'it****

... / in *i(t* ...

*qut&tm p*8e eli tffrnt, fid in tibe (ft mftinitu, fqilimtfttum pjrciw txhtbet, prjtdiSeqiiromnirto tfi dtttriia.Ctttitttn utruntque lemptrsixttita ell cittiivm,* ***tit*** *ttixqutcjitfjiitfitiM it urn txciTAt.* Plitiius quoquc dc **atroquctlirerliiinlod; egir. Attamcn noniiihif confandfr. lib. xx 11. cap.str.** ***Ititmm interfttigti fifim****** *fimtlfm iffi* ***iixiBi****, *(3 h Gttxu nyfimum vatari; GtUi vettrum ttfftlUat. EJiauitu,ftutitejimt.fflii ertiefimguS&tnilta fjitfa, jhnintnjtlliirui.*Idem tib.xv•' * **cap.x.** *Cttitt <jm (fcCimflctadidm. Huic fimilttS in jtjit* G » ' *eitijut ttjS^tUn^iAtaqut rr*t nifi p mfums tjfa,qiiad nfud KB) vac tat* ***nitMM, mtdiumiiuimmnttmn*** *tmtumpotiw,* ***qium ffiigibut.*** **Virt ilu&t** ***tritium*** **Icgcnrfum effe con(cniiunt, quodinnwnufcrii'titfif ftn&tur. Vcramlocu*ruprjcicflm(contrariuinu!ti-ndit. Irwnnn, iiKjoir,** *inmfiugts,fif*ititftrmiem,* Nonputo dryfimmncjuod **inter fruges numcracur, irioncmniftumeffc. Ifjonctn** videniut diiii&Lsrim abirruendo.ouotl i^aca vi Stifervido iipore jrruit in piftom ; qnod crylimo Diofcoridis conrenit. £^!«i^jr cjucd inter olera recenfernr. nomen accepic *iaii*» t/n'uii, a muliiplici foliorum fedione, Gnicz enun RI'.iJ0 hciniata rUIIE. V?! *iiX* n i^«>, quodob(uim cilitifcarrm manimi rrahcrdj vi prxdiuttn fit. Qtiod inter frui;c* rcffrtiir. romen invctin «b adverfo, dicttof *tfitum^utfiifitfw,* qupdminimc pretiofum & nobile fit. Sryfimi outas (parlim tradidic **Theophraftus, maximcquc lih.hocodavo.cap. primo, ubi & quotemporeferi Hcbcar, docnic. Hoc capitc foliiimFcculisrc eTIcferaniofi erylimoinquit. Eodem' hoc M]ritc caul em potiu* fcriiljceunKjuatn amnrfioaaccum dTc. Cap. n i > fcfamo finnile irJTr, & ftiogutufcuJuin** *(quad* **de femitic, non folio tntefTioetidum tmfeturj ipfaque verbaTbeophrafti fetii perfpicue oftendunt.inqnirendumqtie, an virtdi a quopiii anima!i vcfcawr ob amaritudtncmH.vi.decaur. cap.xix. Cccumcibo tdotieum effe inquic. Excreco eoim atque pcrfrtlo folts opera, qiianram in hoc fnent ama" Japcrcm acquiric commendabilctn.Viriite dum aiilmc ejl,3niillo niiEttur animal) proper anrurirudmrm, Be gravitatein faporis, Hrcan fatisrelicircrPlitiiiu inwrpretatuslit.videinms.** ***timputnt,*** inquic, *nifipingviv tjftt.* Idem cTc ewn **relijno,iwr(ju»in cradic ThcophralVut; fcUfflofimileip & pinj;uiufculiim,cjpitc citato Ten bit. Ideas etianiPlIriot, nuilumanimalvrfcreryfunnit horminfj feribit; Het llcga^.ncmpcrcfain^&li^rniinti)** ***&iti*yitnvi~*** *turn tnimtl vifiitur vircntiktx.* Poidcntint Tlldophra**ftos iii indagan Jum foqjrfr, Aliam prseter has ni>tam eryfimirraditTlieuphraftuslib. 11. dec«uf.c»p.xvn t. In COF femina nnmeratrjtic qun minor* c° fcrtiliora. t.o**cumadcitVrdlnr. *\iT\inSc\ ^qyn»ty figW*™i f'v= ***fintriticam.dc*** **dictum iiVmfni^ rtpura, quoJ fagina« glandciti, foiTna mquc-tra , & eolorc fordido quodammodorefett, licetquantitatemultoroirrui, cryfimum elfc icribsnt. Theodoru*** ***nianm*** **venit, qoafi trigorum j^quod rrianpjlarc Tiderei fapo pyrt femen. Nunnulls tamen oUnnc, <]no mittm fagopynim Bclgii, b«Dfl!tanit,' rel, walii,ttorWrornt/quwi^*}»"'"O"t>fiat^lii ervlimum; quod caule tajitumnon folio rabenj rJtnfuioJiflullo rffpiiatur ptcisdc, fed at otonibus awdrffirnft LlepjLfcan;r; quod nullam arrtamuHintm fa**rortrciue ingTatiwdincm dura vircr, oftcntiic;

*ptnguiufculum non vtdetur hahcrc fcrntn . tiff ir:f****t*** **iniiiorj ntuuetari pottft. Ad prmnimrcrportiirripurctt, quotl Plinius dc fuo, tion** ***ex*** **Tlieopltr.sfto folia rubcre fcribat; (ietiule quoJ utiivcrfa plania coniinsiiirefcir, amarantr^ioloti; puipurafcat; vcl etiam qnibnftfam in lixis tintutn ruberc; tic tuber em mnltii ineffe palmitibus, tiiymjld'satriplidbas ..iliilqwe litnilitius. Adalierrniatgnmemfirerpondent Aditrfatiornm AuiSores, Balile* icfc habuilTc agnum cicuta: hcllnnnem (alibi pafllltn anirmncia refpuere. Sic in Anplb, inquiiinr, vtrentes afparacos vetertiia non'ianpuniipoftfceiiiceium ttimarinmisiIIit aii,Jis veIcunrur. Kcfponfiorrivola,Sc quonibilprcljiariir, Non utiium mBataria peem libeneer vorat fagnpyium,** ***hi*** **eii.nm in Icalii, CiCrccia, & ubitiuc t \m til id is qwam frigid :*f r^LKtibiit. Alii eryfimutn Ttwoplirafti,** ***ti*** **iiiy-aKron Dioicpridtt r«tdem putant ptantam. DcfcribiturJiDioScordj Jikm**

^ ... *y, qfi fy, jg* , (R.ue!lin»,accxteriomncs mterprctes-n'^ive***mit*** git.Sed cur ™!gata noo pofHr fcrvari feaio.oon vi'dto. In wfculiienim rewtMcondat.&apjiteffii inter fetericillaium qu'ii Sc ublongomi identur rcftrre- Inciprcces tamen (cqtwf, qina idem fcotcn nw» irwft* fe. nngrrco c c i m p i f f l * W ^ ... > V ... XTVU.cap.cn. M j ... *Uhufrmifa titbit,* ***nifm!ixt*,Jt7MB*lt'f*m*** • f'''" *i^fittxte He.* **Myaffri nnmro iccrjjit quod infidcr.Ti;j t< !]a(itevmuUa<v).:-w rj»*Bplf«tec?cti«** capter. ApuJ jtj;inr',Ti 8c oleofo focco, quit, « «)(* ... Prioti loco ipiiiima verba Galeni refert.

ijofeoridijin Cornarius in JEginets, myigron ubiqnc lependutn cenfec, n a n ^ n , quad alia nun fie herba a rnyagro. Idem ordinern perturbamro yiuni[nat<teRir.quc, *n**it'', it* j /un'^irvfir ™ *ifi*- *titan*— Vtl iti j fi ii ^*«'xi «•({- Quidam tamen ^ "O' legere nu- (Jidum.ciurmodjdt mclamp>'ron. Mungiitaqoe idem fOrtt qnod /J*jj > <vitjjrurcj» win, «&r™i >sff 11m. Nobii *fuiajftlt&ia* amdetjtucn qiua He apud Galcnitm, Diofcoridfm.OribafitKn.cafterorse legatur.tum quta etymon fatij plinue naruram Mponsr. Mwaitmgr didum credo , quod vile fit frument utn & pra vu m, v ici n a m (tfgewm tederts, Aliud ft b h d i r[i j m A- hoc al i bi a p em u s. M ya pron Dio fcorid cJurculaceam plarrsmefTcinquit, PtmiusferulaccanOjTL-, erylimicaolempoTiui feruleam rcferre quam arundiIttm litpDiofcondrs fotiisrubnt defcribit, ptllidis; Pji> nio!roberefolia rryfimi di«t:. Non iraquevidnuruna cademq; fed divcrfa rUtita.Reliqtu.3lioquin fan's con'renmnc.In[erminnralemtna,fem£fcrnigraK:i numfrarrpxKcft.Scniy'a^rimagis. Incapdilijcnimcomprc Jii! d r a b i, aur lini, firnigraro fimile ferr Tcnaen, Fulrnm, fedduplo mirus, oblon^um, & ptngue. Ex femine myagfi, Cui us (ip,Jram *ddere p b c j i t, nleurn m Ill ns In lociiexprimicurilucrmi], cihifqiicaptiam, quapauferesio Gallii(,rcfte Rueltio ncuntur. P—

liusac prxftanciuf *tSc.* CicermaiKDieeicmo™- *Uroma* munine.Haic puu i cicere nomcn,qai Dwi culumdiMvir.inquocicer cat] atom CM:, Plutirc in ApotbegI»»v» ^ • *w&*> ™w'»» •'•*«'«» *Poculum a»Tra*tgaueam bin lit.iujnj.frX* *cmmi,ciccrtctldttindi(*vu, W£*»_' Gotdt* venerem qu.im maxim" contitarc, praier Ualcnom aiiofquc craviiTimas auftorc?, verbs *bxcicdnmai U\o-* /.-Bwr™, «^,. *ddid* cicerA mrK Jiiti fcrmenco iiuodam roolcffl carnis, Jdpr*rtai ,<juw flaiiiolum eft,non minus quam fcba;0JB2ifquc *> que rttienc ad venereminrirai.torpufque tiimKl rtddic Z.'^«i'Platr.nieft *>w*f*i*M»J[***"*L

f

Theophraftn.Lib.. 1.cap-v.hift.lib.v.dcC^«p vir-

x 1 .Jib. 11 i.de cauf.cap.-xxv. .3c»xvi '• *iv.Bc*v..« caole iflliireii omniumIcpominum fiow, fed ob!i<,flo; ,arva Iliiqui1 F net. cum«tem lepum.

ejj m ^d ne requatur.Principium unde filiquas ad» i r « , cmiMM elt . quo germinat, & radicatur ; fuamfli orum partem falfilago quædam oblocit, altiflima radice cobæret ; quam legumina fere cuncta fingulari hitantur radice ; eademque ligiofa . & præ reruibus furculis capillamentorum fibrata, & nonnumquam ex latere mittit. Genera videtur noville Theophraftus plura. Etenim cap. v. magnitudine , fapore, odore , & forma plures differentias fortitiauctor eft, uti orobæum & arietinum. Sed videat lector quæ capitato à nobis dicuntur. Ciceris utriufque figuram adidi. Primum pro cicere fativo five arietino ab omni-

^n ffi hrfu%^ dcd[nint«; folia » plurb

„ pediculofive f«x< utrimqucadnitij, & fibt invtccm oppoSr" conpefta j quorum finpulariitparvafiint, Mti jc inambiriicrenata, ttacnifoliiii minota: florese*cui aut csndidi.iut« purpura mbefceiitesjqpibuifot«. ttdtmt fingol*, turvje, brei-tfqoe filiqpc, utnculorum modo.acTcluiilflatndiftcnt*; inquibuf duouc 1 wrinioin,T»riQ! tria daodaiiiiut icmini anpulola, sctuibtntti, unoque Kiuoin?"'^ pr*di«,an«inoapinn°» difl!milw,colore aucalba. *wttx* candidtj pillemi*.** pornorea, aurrobr», ruffaque, nigra, vd t» rainwtobeme pnrpara ntgra , qo* gf rtnimtionis prinoP™ hatid obfcunnn oflendunt. Radiee nittiur gracud '!~ raamdefcriprirunt.Nirlwni Sc Gallo-provin«isp^*rifqoe 6n. r«r HKIT.S flw« tec. J J B ^ | fefciuinedili, genicuUtolaKrmiin.q fl«o .Toiler «ri«o, fiftutofo .(blMli.wimbM prolixohrrentibut, lenns ut O K) , i m e d i o ' r e t n „ |idai;uratfoliatllpt;dlculis& jasH rutftm« alarum eene p rt exortu niix.fefc tanpmt, & ftipant, am (onz», t«9i.oi5f«««MWWtt»nfr« rvalb forai prc-inbcranttbui finmi,* urnit SfquaternisarticulaMmdiftinais: i tnina nulla mcmbrajiula d.fttndia , P™m ferroi *q«m . b f t ^ ^ b a . palhda. cer i5 aut Fctiffimnmdiftanri«,nonmgrati fapofif. c'^ciret. Pifi. Hoc an DrobanJm eic« dir,inatwn« ^ • . cap. ap«*

Myagnim Thlafpii effigie.

totttn ft ingrattiTn faporemhabet;qaettl cutn(Tccaiut •njitrit acpcritit.Verlvitotuin ot nej;ariuinab(u!v*m> wnnei nom try fi tn i h»be t v ulgji re m yagron, q nod 3c 2°?tui» doAilT- B«lPtdl aflertmui;p racer quam quod h»bet es viridipallcntij; qu», ft Plinjo fides Mh'f bendo foret. rulxntia *tfc* dt'btrtnr; feJ_ill lufra dut, de fiop ^ ddid *Flii* Niht tale apud Th ratum.

Cicer , uti apud Athenæum legitur lib. xi. invenit Neptunus, in ventorem ftarai credo , quod planræ huic perutilis fit ac familiaris fallefdo; tum quod fapor eon nihil fallus in foliis, ramis, & fructu percipiatur, uti Theophraftus lib.vi. de cauf. cap. xiv docet. Idem lib. xv. de cauf. ip. ix, eadem docet, addiquc juxta mare fatum me-

ctores dant offendunt plantas. (jiiarum primam rice* fylveftrc veiius, alreramcicer lyls-eftre herbariorum upptlUnt. QuoJ verius lylwftre appellant ramolum eft, cauliculolve fwgit cubitale*, aur criam lonpio-ICJ. i circa cjuos leroa folia trifolii BIG *do*, inajura, I at io-la^craflioratjuc qiuin fm^uhriaarietiiii cicerii, aoibi-w I amen CMHU >lott fylveftr« ferrofc icquilii; flores

Cicer orobxum Thcophrafti,

purpuriftentw Cmilei aiietino ckcri, filiqua' brenw, facie arieiini cittris, quod eim[que pr* te f«unt, or l^riino jntiiTiu qj:i:hbcc OCR I'icat. ScDiini in hiicomptdfajrimltoticciibijjiiiinQra, *md\x* reltibtlis, finnulis •mis nova promfus jtermina. Drligentcr fi attendanjusadvcrbiDiolcoriili^iutcptaDcanoncritrylveftre, ctcer. Bieuitn ntcodorceftacri; cV; fniiTtjm liimlcm fete Utivo; contra Diofcorides V(xp *zjft't''* dixie. Alte rum cicer iylveftrc h;i Lurioi mn , cauticr.Jiis promil to:rij'liite5, ramofoi, I mini decuutbenccs :. circa qUosfoiiiiexpluribaijdunatntollamcQmmilfj.vclu-*u* «licdri ciceris. icd ambitu haud crenwa, lectlridicai full is Ucirca [imi I iora,floret in (jcdiculis jilxt.i *c* jultculoscicuntibui. £ Inteo pjtcucts , fpicato Offline prodcunr. Succedtr follicuii cxigui ^rictini, ciccri* fru-*£tm* iitu, uoajjlurescolle&i, colotcz figura, iii^rt, non njh il hir futi *i* in qaibus fem_en cxigunro , durum, plintim , iVlen,Jens, guftu phafcali; radix Tacts Hit dJnwi-*xivu* , feitimuoc tirtniu Hinc plantain pron'mt accedere ad cicer lylveftre cum herbariis dicimus. Similta folia diiit Dio(cortd«ci«ri,quodeot)(niordint&rltupofitafint. ChoJ ficrcnataforenr.quim piftstimcquaaJ formam Sgutatm-eacccdtrcnt. Vidcst Jc^or cap.v, hajus libri.'

"oyC&- dieimr -*a*^-»if f

Vtt et *vcjUxtur* tf *figinfnun.* lib. 11 .Cajx.

.tovcs autem laginat, fi clixum apfwnatur. t3 lib.i.ocaHmenr,

ff aJ(l<wr> *tit**, w, >S «,Vr«l" tfi W WW^.w'. «

is' ftB'ttTofex'"'™'' JSfLJJ Him 4fuJ noj ,*«n */«! ^*-ra^«.'^«*rt. crvarn frrtw n *.)VA ittUtirittam ftfatnm ; fcjffijr«s -otro *tbhKftmint fritfutibjiinent.Bil tnim inf<3inii''» .&fr*mpliX «fjtne ijatnt-*r, ntctffittte* £»«#», J«'Vir^il.Jifo*' J((4W *pingui mieir tjt Vtihi ttmia in ervt* Mirari fatis ncqueo, quoj. ^crir Suiaas,*©^ •J/O-.^r. Hottlci non tit ge- Bcirns, feu poiiujvnccii pabuli illud ^emvsftjtur, qi be lugere cftd»rar._ Ari^teles lib. i II- h'ft. *nimjl.* cap

i, rjtebinrnr reteret orobo id eipiatio'' nes, Scpiacularii. tcftc Plutarcho, Ictus eft in quzftto'' nibusGr*ds, «bi qtueric , cur orobum Tralliatu •»'' vocarant.^ r

fw) H tJtktTtCrit

i,i eil Ittjit-ilt vacant, ummtirqut tt RMXM* *J *IUHTJUH. *wfS»xfuti*»ttiL*lt£ai (3 Mtitjj^uimiijmTm/lej, Tt£ttnemyut id urUm putwisitm, puifii vi TrtllUut!', vi 9nttf*esr*iU. Urmrfi pitjilimie Tratiinni, reru p j q L lg pdp Jed afrtiupum *c imhectllitntrm r«~.imfi!Tjiin ci'uiuilitcntqiieTitviiirtuHifltqttt <r'crieititum,<tc prrwin* nam ultam tubtmti tiuttitm , /r£fl»' rutcrunt, wt^i JH/J• Tr-ltiinm htnijittLtltgemvt tatltrtt, itrntdimnutn {mttifurj eft sriclorutn, ca;>ien« quires modiot Sicul* incniuu reffenotAcnca vcl Roiiutu ;tura SOKIU) ttJJjfiitiKicifeHt dcmtririwr• - T. £rvilive, uiobi tiotait (par&iic , un lib.n. «)>, r.IiS. vn'i.ap. i. ttift. cap i v. dacajf.lib.Tiii. hift.cjj-.v. I biik, in tiliqu-i c)'1:ntlri«3, id eft (jux vclii pordl, (emtnai fcrrc, L'juldera iigurtc.qua (e tnvtccn: guru, ciqnc adherent. IJiodjoriiks lib. it. up, cr. Si:ii:uj>is Jcmen cr^papnitudine efleiaatat, yjair j 4^'iw>iO' iyJ» A«> »< a'v>j.». Idem lib tif. C4p_ CLVlli. delidto/permo, f vulgo nUiutaibJer.ofienue Hi) # A > i yum. Cap Ltiv. cjufdrm Iibci, Ojrycwt fcrota roDJctdmn Kmilccrflofutifa-i^. ^"ufai^iiMiiii^u,

***• Cap.ic.diu duraiv, & ^haUn^rafn inoifcL t>i alias uuias iriiUt loco ciuta DioltotiJtj,

gutuffttttxrfi, emnijiii Mgnina, august ftltt,* rniM , *Vlfitiqn8p4TV*g'lflljtTBUUl, i* ^(rifciK/JIT^J S/ . «TCT«* Jjfi.J. Diif'ttcniiai qua (Jim orobuot haberc 1 brof hr»-ftus cap-v- Irb. v J11. hift. fenbir . qt»d « D»k«xfc ctiiiiiCDlli^i potcit, cum innnir i'•»<{• HI t»<|»»w wj >,ivi«'. EUgt ubcrtdra & cjniida cru. Contra Gjle-lil*. de alimeiitorum fieult. priw, ;"•• J"L« ^f-

ffy J ntrt orobo; albi mit>uj (lint ine Ji Cainf inofi , jiif qui ad ruiTumaut pa Ho rein r cccdunt. I Jc in tamcti G»-lcniiilib.de antidous in eompoSE. ttocifc. IcyUiticomra, albos eligctidas ftriliit, ji<jm n W i i f e r t p c i r e M r n t , c j r , q dicantcf. Stquiiur fi!i qua pifo ft'ie fimilit. fed brevier,' frncilJerque, if qn^ conduditur femcu magna ex partc rotundum.fci ono cminentc anj>uio ad inftir ciccrii, fedinulroimmoipfij erviiiii minus, noniop-ati (afo^* ris, piriTs, ftriftaqDe, inter ^riniion & griinum TiliqmJ caiore quainJoque camtidunCnnn rare rtifum.pillidatn quodcjriafimrer album K n'tfum mediiim eft, rato occurnr.Doddnarns bane plintatn negat orobum vcr(>. rotHdie i tjnod folia non habeal .inijufta, fed Icotij (noLtoilJti; tarn tjuod rntiU puftsbilii qualicaj, cvf_ dcuKraniarsi.aut tngt»t*fctniniineft. addononeiie Cylirdraceum- AJ primum tpmcii irgumcmun, f,^ le refitondert poteftfctiKx! *idif etiam Dodona»uj)nc n3-pc (injjuhria, ci qiiibuf totini folii cotnpoEtio eft eifc »ngb(H, fed carters ii:i* ofiendunt nqn *tffe* v«ci ruro r/obinn. N«c mitmi *i* vcro tectduntqpi anchurt, Dodonii Be Herbariorum ervutti dicant. Nam ll huic ififfft amviTudg , nullQfquc i

Orobnsreccptua BerbarioruraLob.

Dun plants furm. . fJCre , wlbos. o«tfi foidwwlum ilncrfai, o..« nomtit auttirej mims firm^ %vw, .Scjiujrkaaiplaonni.cwift • iriLir. Aqiuricc #••% htit.niantlib. »• Hoc capht Je legnnaloe nobii erit Tno. s d i

fc-irldellib. 1 l.< Lent *tumitt.* •^unL-i.tficult. *i* . teftjiur.

jnmtnodttwcc^kLaM. Vtl ?-<»» fnni:n trjm form am *l<* idesm iweal* tef««. Ab f i d

imWs,,^ •"'»iJ<t4«4«^w.VcItiai*> cjuatii»«dicitut, iimai litter* muutionr ,ouoit boimfiJiqn* Brt-nH covir.r\-iris tnrdinvtOfi) tiacmuisiii dKurmaie v-ijeo , j-ilii-nu .»r,.Wi.^t. *Vifii£tiuu,.jai,d*ij\J*tefU!l.t-* *nr i rk,'!,:n j/tnjau/*J|fl«wl Vctlm **buju!** mrmintc m lei :co **Gtlefua, A'« W** . mqui[, **nWiUHi** ^ ^ »t^«t« **fi** • *„..; t.-,;;„. **J** •; .-,(< *uvula* . „' ,,.,.,. >...,„ **Ct** frii/ji,o..ij.. Viicr lemicula: forma, quis aqua :- :io, r *Hi*

11. Op. >» 11

^c UDdK rario at, ttMatta|n eftin i ^ w I ^

tntn. Hocvult Plimiw, lenticatu apptlUH rtnlnfl viittila ilijiqut rssprcffula: roijndium, qiji ell luc Icnii fiijura. £iius!ib.ix.cap.sxviiit IMMMMT*[111] it, vafcula quardam fidilea .irena , aut aqu* calidaimpleca, C]u*colic11impoticbamur calctaciei>-di gratia, vd Hit us JiiTijun.li j cjuomodo in do! ore CO-licovcntfi, Sc bodie lacculos attnn caliditrcpletoi, & IjccifS CjliJos imptmunt. Etiatn i-akulutn luic, quod vitJtidi ffigorij caufa inter manut teneri liilebar. A; ml Jultinum Marcyrum proaheno, autyafein' dnetei Hver^'q uie Sibyl!* Cuinam condit* pofitUltl Icgiraf. in vtn/r^*irj" "S ^•n.«'<-ai" *'• «- nM inViii" « • f• A«"J/M • •• n I n> ^< 4 i>i^'. ApUd ua-Icnnm lib. v i • Me i had .cap. nib f •«*!•« liyn.'f /™.'<-*cu/jufcjjpr.},* quotum in cxi rcmirale quid,Jini fenri non Jillimile yrommer, leuiutobtuiiuiVe acutiim, in cnfpt' dem extens , n*. / i w | , *h v* je^»'«' ;"(*• ^^^, {vulgolegitur vff*h»»*t) thqwj.Vi*

*ttm, 4slinifT»<n quod tntuffiJf prefix™ wit fiui Hvtmitut Umr.uU [peewn , *tir>n vim fit iud,<,m_niIjm ful-wjtu, : nlu Utvnpittm Un fuftr mtmlmiuim JlstunB, ftnt* * J « « & — «» until mfttumenmtn «•«-«•• &"&*'•> voctn i Ath*n*os lib. x. ^wiF tppdhtt , ornamemt «w° nun tjciius, Icmi limilti. Ut m fceptrii t«no»aa« fumUutt*, « nodi, &que vocsnt GrJCd condylo in»u, Ccinl_L*aoium pedibw accolumnis lunt f Jenticul*, quisantiqiiiGntd. Pcri«. Komant ms ercis ac arpentei J i^gebant. T£ n^ t « ";*

1MUMK Pnf-. fwJJtr*! *T).t*d*r<*, fo-*

w , iMGy*??"* "ij J "i[_ ^ ^ sr

u.ud fciow Pltnius rerum fcrtpferit. Tori Medi-

^ eiTe. Diotondcs, Galenus, Agiitew, verbort dltjm. pa'f'" •>« omnesdoecm. Galenus lib.de fucc boniac inilicibicap. vn. *t& <!^4>««t, fc -wxr-*

*HitUfthetetJiiw tjfc,v7nrnt>ui vitam *rbitw.* 11cm UU. dc alimenr. f«uk. irao , ubi two tantum prtnmi luecum & mckncholitum generic fcnbit, led ctjj p'" i—:-.-*]_{cm}jbus vefcuntur. pl^i>h.-nru(in mcvmreri

« auftoriiaie PlortnuTH G^pohfci autor J'^')

*IJ?Q1K** q« "ciOTI! P^rt(larf rd i"l m, quod vitio-fum BTmelaneholicio « « . « fwjwn, •"jfiSi m«£l» "U" knftct nPHwbbo, Irmn i n " »" l^ DO&a ncc non ingfuenuum m»lot_um p*ra<ia> e^ £ l ? « vet ba Ptearchi in CrafTo, •». * -f« *t

«n,cvm.g.- Antepbaw,!.!Pluto 1 % ^ / ^ ,

IfidiacOfiridi lend* genain, K «^ofrt ^ ! Z ^ i

i; fiii.r a n i ^effiiun anaj^Wc 'mfffiin, *Et Uttfttitttm fut> filfijiutm, kjbcTnurn lapfrjtttain* f? *rttenitm , tjuei turn prxvii fistti*, {jf *TCTtni'iJpnrrn nufcutilir , iittijuetiUnt'um* (Inrcrprej j,i$(rWiM,tu)qu»itnp«CiiTfcFictipruineflet,tensjEgypto ,cft t'atniliarisj *nnfceniimKpim.iti<ti efftnint.* Lcntuno-MS rparfim tradidit Thecphralhw nt lib. 11 • cap.v. luft. lib.v- Dccauf.cap.vii.lib.v!ii.hi(t,cjp.i,C4p.t it.v. * ~'b. iv.decaul.cap. XTi. EihisfociiMliscnlli^iiur

descriptio caulis. In latus spectant filiquæ in latitudinem mollitertundunrur, minorfiliqua paucior fert.legumi-,;umc!tftrciliflirnuii!j paryumenimfertrcmen. Piinium lentium Hilloriarn cum falvia, aliiftjue plainis cnr.f11 r> J *c t*e, I n f r a I ill. v I • a n n o t a v imm. I. c n t*is *d no* g t, ncra fuiflc vcreribui cegnita jam ex Plmio imcllrxi-musiVUJLTaris&jCjiyptia. ^gyptta prxmaturissima videroi fu'Te j Manidts.

Actipe Niliacum p plasia munera tow *cariet illa faba.*

Prcilcrttehabefiiome Botinici, pUnwmeu)Usfiguram appofoi.Tciiuil'iis c.iulictilis ciit.dnriufculis Scot*, linuisfcliotis, abuiragne m«(ii pedicolt pine miskis & jnj;uftiSi ticrr iirnilifios, fird anguftiuribus & (ninorib'js, florcs cirignifnnr,co!ore purpurafcetitet: fitiqui; ^*tTfX,htx,* femina in liisparva, rot on da, plans, compte(T4'1uc r colorc gitaodoqnt (ubruffa, ijmndociue c«

Lens.

lut«o pallidi) nonnnnqtirm «• cino alboque fufu *Sc* uigricincw, Diffbrunt ciiamfflagnitudinc.aliacnim exigua alia magna, Satii dc leme.

receptiores vocarunt. Utrum ^uercmen ab effi rudine filiquarum an fructus acceptit, quilitttretn , lembumque nar FaJ»m expri- Hio nt. Ali ^fl.jdiitcrijnti.iitJteflatrGalcnus iib.i. *dt* Alitnent-faculc. C*p.«v 111. ubi locum hunt Thcophrath Ciat. Verb* Galeni *kxc* funt," TST A; (Suidas proparoxytone hoc legumen vocari ait)

ISWJI i D)K/r *qindctnfcitptnm tji$ unj cats ttiienm que-*5*«/ffltijnunj , ittj alciuiHtn ADnaniliu. *SctifrmneKum ttijm til* in ^trs *HiffnaMti it* MiiViif t F/JUI, ij,y,/, WwB) «M jfimJJ *mnnjKi.Exijlwsjutm ifftijic dpfillnjf$r. Tr.cnfUxtjt hmttnjh,* JIMIB nuwt *manna n-vltiuidtmtiiifttuittw>mintnt, Qmdiia tttun f-tin', iirftfi'wjiiiM, uiii* ^«.T,»jft *mnoifMUiVtetm if fan qnjtstsifrlLhe, frefcntiIti, ttMjut tr.ida ncnien Hvtrfiimnb n, ytyd utbMfoiUba ftmtmitiwt*, (tji-,;m *fniictt, rfiocDttj Sum nut* fjb#» *fiiuintuniem cum t&trcatt tjfe ihtwui* *fti *ifjiufsntmt.* £W /jfBKit JJ *a&liihst ti lintt, ctHjettjre quti f$jfu,* rr^ *netnirtJTipUxia hot btrienfci, v;tcx tisgux*

tstix qtiiiem CJU/JJ *Tfftttt* • *K\ tt* dm f «i-i •'•/m** *t*

Hen mejüga alta ^ciajue WHIFJ cjjfo j f r *turn* KrtUMor, *qtMitncnttsttai ntwenJibinffHrr.pfenJir,. tit tiiunat qua fcritiimtil,* B *atiamtxttint.* Qustiarn in vetbti liis ntitioda, A nonnullis fcrilncdojithij rhareoJjun apf^Kari. ab jtiis *#,, id eft fiJiqiwuj.idn. { tmoaffirmar, led iwwuainvcriCiiiiJereiert. ^ lib.i aperifc. doccr.quod fuo *rc Xp0fc id$n fil.q vocabant, vercrc^ i['pell*ir$ dulicliutti S: j l Addit a ncmtiullij froiblcem horicntrtn votui,

ifii. Cur s.f*l dtearttir plants, • (ju* anrc rt^^„^ j j $ c a$, jjoccc eodc loco, *Arjto* A ifupTM

J J ^ f o W a » J i w , i (f W « « i i a *csmfitiu»fiwtgMmtBufiit*t flwnmmm amrntt**-ttiir.* Quad dc fbaicoti (cnlw *tum F U n bb.n 11 (. Mpx^nSihqufaXl S grains. Plur« n*r= qp r a l vW Gr«d audit illuJnomcn A; Tluywcerwoau. dam arbor, de qo.bu fiiMi cpaw^ q grrcum vounir , tcftc CVImndU H L M- op. TI *F* 1 *p lf a i* i *f i* c i f i k l G r t t i » i>v Oitn ilJud abttnet, IddrcoGan, /TJS»«« *fmtun* a». *nine ifftlliti,* interpret Jim *ft. Alilo i b j vi* J g I i l & i q *turn.* Monet $_{tW}$tn GJensf fit»f«i!«B i divcrfamtfle, Fht&laaicambtbyriiin , rr vclilliusO'caem. Phifroim.qiumnmr»G Jcgipotcft, rsm *.ifo nit^arurD r'^rta, liortisfrritur. Fliafralnm rnim borrcufcm i Cariitanium, Don Rome. W b g r i r . ^

appellabat, in tfirii delict!, wn titter qitdm 4IU ttfumi-*

H*c (•arum admodutn fuifledolichum oftcndunr. Accedicquodncj:Coluniclla, nee Pilladiiu fationis hujus *metnincTvnr. rhtiefoi reiv rile ic F*<niJi»te* legumen tuitTe, Romamique norjfiiinurn, dat«vcf ft» Virgj-

JiaiILU

S«*fitgutm ekiMtferci, tittmqtit faftlum.*

Phafeli drionem defcrjprcrunt, Columeila, Palladtus* **Columcllalib.***tt.a.x.Aihec rctlipkafilus terrx*mjn-*iiltit/r, vtliit vrrtiSs^^irneltittpingm, tS nfttbdi egre, tucamfhai jujituer mtini jugtrvm sbftutuT.* Haec tug-gcrunt apud Diofcortdem lib. 11. cap. c « i . leg end urn *dm $**&i,$*m>**.Connrmat hjnC noftram opinioneif,„ quad tinquam n ur till mam plant am defcrjpttonein cjus jinerereat ,| rumquodnuJquarolwhyti mentionem f»-<ut. Dolicbos/Etiiisimilatenn hortenfem vctari ait, & fobum. Ei coquiicolligcrenonpo:efr,dolid]utt)a Diolcoride (niil4i,ui ucmine del crip tum ftiilje; prxftr-limcumhoclitiilacisgcnus lobum t'ocari fcribac. De fmilacis vocc hue [oca mhil dic.im; abunde de ea lib.j. & li . luit. epi. Scribit Theophraftus, b**occjpit.iii. & lib.iv.** de *ciufx3?--xxv,i\ccfidcn,St* iuaJum *abite,* n njnfrugifi^utnclTirdolichuin, fi ligna quis|onga afSierir; iecui eruptnorjtn fieri. *Ex* his *verbis* colligit Gilcnui.ifolichum & Piwrcolum ejnetem plantam *e&.* Nee hoc rant UJO jncle colligo.fcii etiam *fttiiha* didtum iJolichum, ijuod,sliaitim fmijaeutnitiftar, arborescano°c ficamptcftatur. atruginofa He Sc vitiofa fi ligno non sfli« fit h«c plane a; idqur quod abliutnore, qui eft in luperiicic terr*.& quod liiliiusproprcr foliorum muU tiiudinetn Stticnfitatcnn prohibearor, depafcatur & lxcJarur. HucmjdtffD/ibrocap. rfccimo,facileperire «tt. Defcribu phatnlun, five rtnfljcemhoncnfcm de-

BWWI OWnrUHtti ritap. **ltfcap. CLXIH.**

Mj•i

(Sic cum Dodtiff. Saraceno lego. Carem enim ca**J>reo-**lo phafeoli. Nec tamen minus **amjflefluntur arbarej,** iiliqua cirtumpl !t:sm.lr' ac fi capreolos haberent **it Soli** caules, pro ut(unt ,racules atque tequaces,clavicidorum modo perticis & viciuis fruticibus fefe intorquent, ac ii ipli lunt qui foliis comitati. Quae ex intervallis adnafcuntur, nique adeo pleromque excrelcunt, ut in hortis attegias, pergulas, telludines, fcenas, & tentoria iumabrent, & opacent. Quare illud quod lequitur & illud merito tribuendum eft) (Sic legendum idem Saracenus docet. Licet, inquit, vocem non ignoro apud Diofcoridem tum mafculino, tum feminino genere

-- v——"•«. '"*rnenpirticipium, tin K pi*1-'

d"is. jure tnrliori ad illud ^ . L m ad *:>i^rth'

rcDdum vi: Jnur J .** j_w * / $_w$ ^ $_m$£~*tA*-+r^{j} *i*' •

!'"y* "; W 'w ^ si. y»»ij7« *hinafii cujuiftuSns h-

™"jni*f, tit u stti u if tut *tterl*f,

S$_t$ tuetlf -tiocuten• id ft./4^„„„„ CaU1« WJi :oS. rinrof01. jwrticii aut vidnii

• ••imvolvente* . *fy$_{it}$* ^ $_{lr,;crva}$]]a

• - n . l l i h l

^"?'

twnru lepiem,ocbo aut novem, bl ge, latitudinem comprella, parvis rembus ac majoribus vulgaribus bosiaiulis; fed minoris, colore alioquin variancia. Con-

!'" <>»"'» ^tnifla cunttmot„ *$_w$(j.tr

***• uemfi** Otto,

rhafeolus.

purpura fcentia, orbibus albis variegata, vel fpadice tinctis maculis afperra, nonnulla incana atro colore, vel ab una parte vel utroq; notata. Ita ut recte Dioicorides de eis fcripferit. Quod duplici modo accipere poffumus, & quocunq; modo accipiamus verum eft. Vel enim non (unt zquatitotnni ex pane colcris,fcd divctlls & variatiicoloribus, vcl iunt teloris difliraitis. Reper**bw**

tvarietaf'»

*** phaleottief Am<»iM, Aftita, iliifque rcgionibus*'»" [«. pociiJaborbertsflrorenicirH, quam in htiqi*'11 Europa nafcuntuT. Infiniw varietisIQhisfrc*bu*'c" periiur | pluritnos ctiaon 4nauclcrisfrmftus acccrij115, qui mixtae natunvidentur, ad phafcolorum ela"'1? Htncn rcfttfetidi. Horum ploriraas rcc«nf« in pbyt^r'" nacc dtffcrcntiai-Batthinui. **d* quem ledicrcn" 'ein"'!?.***

Wifui*- d:eiitir Gt*cis,quod citeris tegnmirtit111, [*lidior* fir. AcrimiMuam eo>m S: *amarhujmem* Jiabcti11, tnditTheoph lib. iF.dc cauf.cap.i i .& cap'xf l'ciq j

miiltum irtJigeat «l°r» «»freiminanduni. Spinet"'1 adhac caiidtilpatfttungermc lundn.Rationrm hanca«" ten pt«eFiot, quod <!urom & inewftile dr. M"ltU,n erpoMloris.inquit.d^-1—-«'' cap. v i r<<i—A

»aiur w. »'"L . . . .> -• ••""n'ltai ntuu •>•••;

moleftum. Qu«de caola a Virgiaot[iaijdici Geofg.

/fnt *tenuifvtut *>U

Apud Alcjphio. hac eadem de cauft dictum reperio. Suidas

Apud

Apud AtHsneum lib. i i.Iegit«r,Polemonis reflimonfo, lupinos apudLaconas lyfiadas vocaros *m>\pw ft fnn* T« **ikt\fkrMa&&*** ^nx»Hkt* (aliiAvn«'WIeg g) *tyXti*.* Apud eundem Athenaeum loco citato,*Oi^oKvu^ov* vodatum lupinum legere eft. *&j w*»™i fin?•%&*•xvctpw* itrfi £ *ri&m* a^raf. Latini lupinum rtominarunt, quod ficut lupus terram appetit, & in fame terra vefcitur; italupinus , ut Plinius lib.xviu. cap. nv.docet, " *adeo tellurem amat> ut quamvtsfruftuofi filo conje&um interfolia vepresque, ad t err am tamen radtce perveniat.* Vel lupinus dicitur, quafi lupis relidtus & expofitus; ex eo, quod ut, idem ait Plinius *Impune pratereajacet, vel ierelilim etiam , fi non f minus jecuti ohruant imbres, ab omnibus animalibus amaritudine Jua tut urn.* Con trarium taircn videtur fcribere Plinius, eodem hoc cap. *luf morum ufus promifiue* (fie hunc locum correxit dodliff.Salinafius)c«wi*fit,($ homini i$quadrupedur/igetters unguhts habenti communx, rewedtum ejw, ne metentesfugiat txiliendo«ut ab tmbre tollatur.* Abhaccontraditfione vindic'abitur Plinius, fi dicamusex Theophrafto lib.viu. cap. vir. viridem lupinum a nulloanimali mandi j vel fi dicamus,prob£ maceratum dulcem effe* nondum elixum amarum.. Nojarunt etiam recentiores lupinos inveniridulces & amaros, Plan& dulces nondum guftavi. Arabicos minus amaros effe, quam vulgares vel fylveftres, docetexferientia. Viridem non mandi a bobus, audtor etiam eft GeoponicJV aucitor, «r^i j T5^^V«W-

*baujvi Tut &*s w&Goffjctieintrui yctf Trnvm fif m&w fan'tip , UVTZI'* j w«{fl»TOi *sSs 7nKp6jy.prtuf<jua»<florefcat boves in ipfum impellitoiomnern enim ah am heir bam depafcent, ipfum lupinum non attingent>vtlut amarvm.MzQQTZW* dulcesut dixi reddunt^r, quod Zeno Cittieus 16 ignoravit,apud Athenaeum enim legitur. A[illegible]

suiKiQuapr'tpter \Tno Cttieus in familiares durus aciracundih, muho vim haujlu cumplactdus, & lentsfieret, interrogatus) quidnamficmgenium mutaret-^idaccidcrefibi refpondtty quod lupinn, pnufquam ma4efiant aqua , ama~rijpmis, poftcaquammacerati fint , & appoti dulciflimi & mitijfimis Lupinus etfi amarus, cibus fuit Philofophis maximfc conruetijs.Cynicorum pera pratripufefetnY>er his referta: uci verfus Cratetis apud Anftocelem teftatur

**OVK CIS'U[illegible]*

Ifefcis quantam pera vhtuum habeat
Etlupworum cbanix.Qmd fie vrte capire fequentes

Ad cynicos qui vefcebanturamarislupinis,cofqueín pera gerebanr,refpexifle Horatium, kribunr liii.epift. capic.vu.

*Uec tamen ignorent quid diftent <era lupinn**

Ad verfum Cratetis.vel cynicos fi refpexitPocia,ro incptafortaffis foret vetns le(ftio. *Quid diftent erva lupinis.* Ervum pabulum bobus eft gratiflimumi &lupino abhorret bos. Vulgata tamen Ie&io placet. Refpexic .PoetaadPlauti'Iocum, ubilupinum aurum comicum vocat. Nam in fcena nummis ex Ippino faftis* pro au-?eis utebantur comici *$* quin ^tipm hodie pueri ex lupinis nummes efformare folent. Unde *HotAtius, quiddi^ flenteratufinn* , id eft, nuantum nummus vilis, fed [illegible]

,cap. 11 i/Videat Ledtor qua: locis ciratis diximus lib. vixi. cap. i. &cap,. ubi harcdelupinorraiditjfJiqua magnopere conftare circumfepta, acprincipinm qud filiquis adherer, habere concavum. Quod cap.vi I.' dick exatninavimus, x. cap. OmniumTeguminum mazimedurare, fed maxime in Media* cap.xi- fcribit. CaufSmcur diutiflimfe durat, refert lib. iv. dccauf. cap.xvi.&xvii. Item. lib. iu cap. 11. de caufis caput hoc legat & relegat ledlor.Validam effe lupinum lib,ui.de ca*jf. cap.vi.fcribit. Lib. 11 cap.«v-refert lupinam arbores fcsrfttererQuod lignis pro adminiculo gaudcar, aaajorque ev^at, obfervayfi fed ftafid«rc ar*'

bore$,oHrervve non licuic.Videac leAor qu£ *cib.thA** to a nobis difta func. Aliaqu*daim traditPlinius loco c.i tato.Nrc *ulbtoqutfcrunt.natUTaaJJhnfu terra wirabilu i eft-,pnmumomniumcumfihquondiecivumaiitut, hotafqueagncolis etiam nubilodtmonflrat.* GeoponicA au-Gorlococitato. *Am*iv«* ft<p[illegible]

wiQ w o my. ApuUjm ait quodfinguln dubw cmumqga^ur cum file, (Si agrtcolu bora* dtei mdicat, etiamfinuW'fiufit'ir. Idem*lupno concingit quod n^alvx.cujia •folia feAper jolem afpiciuntsfoliipars qua? mane orientern, ea mendie meridiem; vefperi occidentem afpicir Nonfemelhoc in fativofive arabico, etiam fylveitsi obfcrvavilupino. *Ter* inquitPlinius, *pr^t^ea floret.* ^Idemicnptumreliquit Columella hb.i t.ca.xvi Idera narrac audlor qui libeilos exxde agficuUura poftenta* tireliquic. *A>hfa j$te^nu* Nee hoc fabulofimii floret ^apud nos, primum quidem (ubfinem menfis Maii, vel initio }unii, deindc iubfinem lunii, aut lulii inirio; ter* tiovero,JuIio,autAuguitomenfibus,&huncflorendior-i dinem lervat, fi anni tempeftas calida, ficcaque fuerir, femenque April! menfe terrae mandatum* FrucSus qui floribus'lunio, Iulioque menfibus iuccedunc maturefctintj rarius qui Augulto ac Septembri nafcuntur menfe. *Terram,* uiquicTlinius/tfmrf *tsrraque openn non vult,* 0 *unum hoc fir it ur nou aratro* (inedta quserere *6c* amare.non uno loco dixie Theophrakusj^a.Tu *maximi*

fabutofa {$ ficca.aiqueetiam arenofi Coh ttaque non vuh Tellurem adeo arnat, ut quan.visfrutctiofi Jolo conjetium' inter folia veprefqtie, ad ttrrat.i tamen radtce pavemat. Ptnguefcere hoc fatu arva vineafque dixitr.us I taquc ade* non cgetfim*, ut optimivicem rtprefintet, mlnlque ahucl nullotmpendio conftat, up quod ne firendi quidem gratia) vptxfitafferre.GcoponktSpivi&or* lococitaro,%'-«s «[illegible]

temfiminandum %n terram imUtillern, nequt of us babet fterconl ipfm enim tenacftauoutionem exbtbet. N^w *omnem debilem terram percent,* ££ *in y&trum fattlem facitjoret terHum, nmiturposl pluvinm-qrefaSuv: emm ex vaginulis exiliens pnit.ldcxn* lib.i 11 .cap. *y, Wtfajf* ^^[[f^^^*tit nut yetwmi&mixlTislnKn+Swwei* 0y , « yfrpMi mf fr <*«&%* ,* rim *mei* wt *M> «/>«> *f\t*

•Inhocmenfi

(MajO; *lupinum foderecomenir, quodftercornnd(sau$ furgand<t terra gratia fi-ninatum eft-, deindcanteidw.antequam'vitis floret^ fecare, quum adhuchutnidum extftar% & demejfumfinere% uspa'ululumpulrtfcdt, Qposleaarar* donee defi&um *dobruattir,atquffic radices otrmes corrum-*

[illegible] Columella, [illegible]

diuvn non deejfe ; quod cum txilt loco circa Jim Septembru fparferit, iS iifftriff;/7, *idque tempefiivi vomtre veiligone juccidcrit.vM oftinfafiercoratioms exhibebit. Succidtautemlu[illegible]Ptnumfalitlo Jis locis oportet, cumficundumflorem^ rubricfySyCum tenium egtnt. lllic dum tentYumtji convertitur,ut celeriter ^umpmnfiat.permifieatmquesra^ alt filo : blcjam robufiim, quod filidhres gkb^ dimim Jujlineat, (9fuffendat>ut e^folibtMaslivisvaporata refiU vantut.* Idemecdemlit.cap.x. *Lufiniprmaraiioefi quod mintmumtperarumabfumity iS viUJJ'ime emitur, & maxime ex iisquafirunturjuvMf agmm.Nam vineisjam emaciatis, acarvis optimum slercus prtbe[illegible]*

bee n*c ex Virgiho Columella, ex Catonc Virgili[illegible]

Alternis item tonfs ceffare novales,
Etfignempatierefitu durefcere canputn,
Aut ubifiava cemes mutatvfhmine(Stderi)farYaz
Vndifrius Utum^ltquAgraffxnte legumen%
Jiut tenuesfattu vicue, triflefqu$ lupini,
Su ftukw fragile C4lamosJ)tvamqucfip Jamem;*

Cato, lit dfx}; lib, i. fcgetcm ftercorari docet Iupioo, ^a.vicia.Qj* (equunturapud Plinium.capiteultima hujuslibri examinabo. Lupinorum j>nera non novilft videtur Theoph.Siquidem unius tantfl fylveflris memi-[illegible]

fariyBM, & rylv .Sitivgniuondtfcjibofl
defylvclttri Diofcorideilib, ij.cap.cxxxiir. »Wi

(vems code* »(*©'•" O'»tjuwn iedfionem probat Gal*-
jmsuframqucljb.m (
AM''•»"•;•»>»»•

fljc Rccrnifnres lupinum **ifividact** jti latmmi & fylv
tt rcrn. Siiivj dufipentfr* in bnrto medico Lu^iiunci'l'.
dec ran iiLirtriicon!]'ici(iii[ur, tiiire at bo, & *Qbi^pti**
tmi:iibo, p.irtimcxruieo. -Sylveftris pluta pr*rerito
(Um'i'cvHifiiaiiij-atircpirniti genera, qua; ob
temj'uifrjjridiui flc homiJtiB, ad frdgetn nun pet
runi. Lifpmii! fylAftrt* fi*w« carrulen repcritur.
I c*rijciift, aur fiibriiSwus, »ut
cobrffrujfelccn* a Di>tioi:»roal:ifq>iedi;tcripriw,u[ic-
t'ltm lurciis. Al mil genus *HMC* luteotanram, 3c
. Dialiudp.irtimJtneo, partimro-
fero.
! nce'uleiJinftiiJofcnl inprodr*^
Jff'rif'iit B
Mctninit & percgrini lupini

Lupinus fativus.

Lupinio fyfreftris angufti folios,"

fiorcomniilf-
irtJeortf Lnoj
!
hoc c«f'irc.«"J«»1f. qiK"J ftmra minmiffiwa"^,,
m'fi\.nr.ru; iiinon 6
itxruan rx;-.
f' it m tt ffjm***
rtirtwn
' i n . .
1-ib,-, ut
&diUll!L'pf>fll* frlTWl.li'tl djUIIfl

t *maatetitJUh.* i r.Mft.cap.*i i. 5; lib.i *v.* deciur.csp.ii.Flunbustmiicis vcftiturnclTc.aiiideotj; dinfernm DunbuTvcftiiurrttniriscon rfiiruis, Prater ptunain, currm nliidajuj alters fubeft tcnurar. Hoc cap. 111.' caulffa I dinateiiTn *iaibn,* florcm lanugineum, ac *Qt&t* habcr.c *;* tjuam voccm infra ad capiiK calctm examfnabo. Miliigcrera dao funt, t'uteare & Indiciirn. De vuleari prim, deirfdc de Lndi-

]ia ha!tcE mn^la arimdinscci, futnmo cmlr i fed tlfiilirn promtt]tibaBi,firc^i',{lea(faa Jlavi ut plurimnm coforw; fubinJc nigricanrero, in qtu fcmcii ^ffrnitur . parvutn, Juriiin fpfendcr^ue, faucts tenufbu5 tunicis canvdlitom, ^ tpifeiis dcilliraeeici Ji r; i o it it ut numercfa, *n* 1 ta quc ^ Sera e n ut f I iin mu l u-

Milium.

(e u . album efi.Rt peri tor &fci«>inenigro.Se!'Ir[;r hoc in Atgovia Bernaturrf frequewcer, Foliijctt latiorifcl^iftdkdoalMjUanir & Iparfa, fftnitif aliquanmtn majotcSc ro:undiorc, 3c *i/* pukes conliciemias altcro loi^t viTiltorc. Vulgare aTuo cortiee dfirluritum, *atyiX* morfo i j 1' i EH'jmiw

lie quoque fi;lncsrtdjtiiuur (r»bi'«, dulc« Jndiciun milium dekribit Plinios Rbjcrll' .rs|i.viF.M*/»«">in*triUtt dcctmanTiei at Ixdm in ltdumiivtSttm eft, ni*pjpm cebrt'. iitnfttmgri'io,* J/ *Jtft «& ftdtt tliiitdtnt ftpttt Kf»'j;TU>'-d*tou ttmi > lub* «tM» (vtufpcdbanalobo^ ««««»«» *frugum faili*• »n«m, (*M»ierjw# t,rni /rjf«)(jfjjBKMur. SIT' *iubmaidu.* I4i'jw mi];!tnctnjnjL DiunyliusitcCluorbis

"Αλλοθι μὲν γὰρ γίγνεται, ἀλλοθι δ' οὔ"

Τὰ καὶ τυθέντα ἀνω ἐφ' ἑψεῖν καλάμοις.

Provenit milium, alibi ferguna Calami cyclcas.

ictodotu*arborefwrediiit.Viridofttow* mclicam tniJhrrn ,mant4nd.turn tfTe.lllud t, QioReslubcrcnotaj, quasdeco ttadit

———1.''firmer itL/onon?o iJrrcrilnruijJtrif tuoraui r onbntalTurpit CHlmJS srolld|Mc«i, *p,*»m repiem.utfto, fubir.de Jetemt edum ahi.udiiie.vd amplijtrc; nnveTnamcu|K.,!t(,|urimum • ini]llil ' mi·· *Ml** candid.faflg, folia a Gngdaginiclb wbtto cdiVitCPrtimtonginidine, ua tn n,iU| ,4c lentil g ^ , g rufo, diMinplerSo «nte;radHitmsimftur)ibrcir;,(,niu)tic.1<"t-rj,, j >_ ta pUmasrandinem tefm, culmi & fpi«l«ni,i<'.m4- • tUTcfccnte rubefciini. Huit emilwslta^L^ddinmeii-. ca caorfidrreptriror, *mix* irundirsctis folib piialtn & gmiailttis culmi? cf^ufi [iibafocHinqiioque ,e-ftft; fed leuwncjiHrorumJiuj, &: «ndjdaaierf

"E»r^«rocaffevidfnnir vcttrcj iL^.Tt^.t',„ „T .;>/,„ quodinifilicarain, invoJutsci.coarclam *', .ic*m._, j^ranb fotJii-ulo tm*<3:i* jubam habeat.nitiius li.j^ 111 _ ta(>.vi I, *PmtiumipMiKulisdifttttm,t*tnirit!rImjtuid'a rsutjnte , fituUtim txiintiitetut « ptiftin in: tit am*

Antujiuii iioflrr ~ l^Kan: cicumiijt Jdn^iiiu r.u: ma : penr in lurcslsm »rjtdi-ricum ItiDfJAimi J-*JJL otfimitj ectp* prarar. pleiJt, qtue6git'tiitocip0ht<umn:r quit acctr.i#,ri!i:i. NibJ nonta Beringlijin five | aniculam, fci-rccblonfrgj. fata, cs miiltis coiccrvacm, S cci ,,—d, ™|» i ,, J™l, H,,?,» ,,, lik,i, eelorclublotco , rniliofiTtiilibns,fc<tn'ri^-TilMis; "I htfophrafto pjAtiO-, Dtofcorfdi i erg JM^,, J.^jnir, f 8c (ic fcribcnduinai.u.iTheorbrafimo mradpicbc JiiuLrfedin= ac indleaqnadj(uaviiate i W ^ ^ . i . r ^ ^ «„'«. Hmcaimd Plnnum lib.isfi.car-.jx>-. *p,t>ic«rr,* Wflrfrt TOcttwit *tntlfrutitm affcltxi-it.* Hukojj'mii i; i. • Galenus,qui(Ib. (5c aliment fac-It. It ni-i . . . . . *m$ 4uiem film.'* ricum. Viri riixihifticj • 1 inditmn clfi.-rt.- c!utn.forct Vcr lore eft loreo , at r. *fntgrm Iprtl'j;* pin afturn, idqtce qina OioA

j/V, { fiecmmU-cScm iii)i lib,aeciDrsb<;Bi8c mali fucticsp vt j. r^*^ 3 *»«m. it'©. «ii, ^Ain J'aiTti tin 1 «(>.;tti TJ» nn^*:itV. ^J *pjMlcg tjini A KtnnitSi! fitfcti ttii.ua Kflint* wjminiMjw, *r-totfuf al/jUntss.* Pam'cum Pliumi diifhirp ir-qoit i *fihthctoi,$,* tuberofij, co»tcrvarij, sc mnj'Ii.stit quaii racemiiiin p.inkulai«'(ive offam mitantem , •pahniim 5c *i** mum !cT'gam A^cftis. *Dr* panico fpirfim qu^iiarn rradidii J lieopbraltbt, qtarkL. n n. cap. 1, *niiv.mti*mus. Libro cedfm cjp-i 11. Mgm nc-nimligrtc* Cap.r. diu fiUTe frtxati- CwTaiBld<lit Itb.iv. *it IMOU* cap.irl-qtHJdphrBttbconftttrnirioi. fu,Jr itbro.quiaunSrctllcrft facile prrfiti.lk 11 decuf. cap. v 11.raditem Btcxtaolaherenlidnm;«RWIW arundinaceunoce»{«CiOOBltBmnlt;^IMle *Ja*

dciilib. 1•.dfen.W*-,-jV*»«»t *** "*jff iw«. — i»«»»«w«^inrf *at* i», *i tntilikm eB faamttft. mt/m* "mo Sc paokwo.'" " Ib, culmu, i«,K(et 1, PaiiiciitwdLtTert. Suor tnim tA f« Its, era/Tar, pra-.ktufat, oco or in mi inftar CT 'urmtrofii e t d i s d a t » . i l k i lioftnthlw, r^ « ^ £ Ilknii I$_{W1}$, ^ *Joco* ciuto.

Ili.j 4 ippel-

Fanitum,

qae, etiatn nonnunquamtjumqurfprotnir cubiti!t*Jf aut eriim major«, geni ralatos17e* autt r i t; ci cufmi s™l - norw. Futia item fimtlia , fed mioora quoqiw; >T*W breces.tiitliinitis, ciigoii'quimis tandicaviiiUfitoin- pulasjt quibnsfiwMcaHdiduIi, atirevtb dependent. Semen debds inter ca* j>igniTor dwn.cwuttdumque, uti milimn majiu f obl fplmicns, lint femitii forma & pagniiuiiine. bajus plant* Pliniaslib.xxvli «p.*lt.SfclW *fvmlubttttfigum, ttnnmceuc*Umt>™. in mttnutum-JtaitnfnmUftJkto. S

Phalaris.

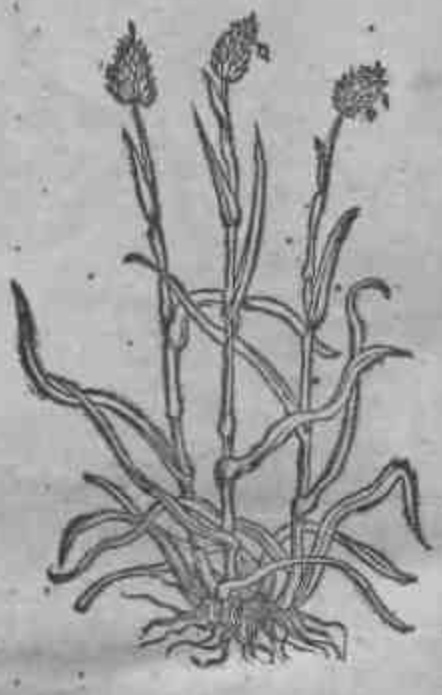

appellat *'f«% jabint ftnici, iwun Slim fcOjcs iW- , qu* pa/io hm:lis eft , fofo ninairum & laeucineo ftbwjfmjficmvoJuro. PanitaUnira wminc intdJicit in „» fkuractmi.] nccniKum ate puue

»n^C,wtUlt V r*"icul, ""«c. Major« «S TrepentBr. V*rwt umtu pa.fkulis libir

Addunt ccr tiuin (ccenn'orcj Indiana, ifta obtura,«r- qit«tea.Jtt(oribi» magisfatwaconfjdd tr »l» iJwrfUrwutn loilonbiw deliriptotn (arom racnfc; aitic AuguHuin arondiiuceojcnliiKif, tinttKlktViiitit*, hffniini*procerit»tc erexir, rc$digito,mc4^Iji fanso^ pdlcticc £irdoj,rct% oicuJuot, qui p ton nit* ncijccts fqnampro f o i g tutlioc mitiurL-in.a; tc/aie panid priorij magnltotii« hbcJueruLIejaiititiiti to pomnjcanri tmctiani i Cp t g t o . t E p J iit, Tea fictncnti Tar cici, *t&* lent, ftjmintviipitnlii, floram «cteftile'rs ^ilmis 6c gc,nituilii.Kr»i>o d?nii eleganierquc fttmitif, oblong, teninbt^, COUUleil, a«ni rn!Jnx6iailiL>rtfqn«d«iire- i;[(t, rninoriliiw, copl^tiHimj!, F.oli* bif andinjeo me- d l f d l j d p us inrLTootb riiroIvtjitM. Cofhnaaluccoi — jJlitriara iitfjmj Mpa feriien inftitaiorM ii* (tetottielil rn-ei'aVleiiW, ^luf^oS (iecbutt** lflJIM'injduUfuilLU), [pakenctis va- nam affjortitit. *»»-'«'" noinen iccefit, iii il(?»J».

IpuiiH alba .-.b-loilamttTcnoofemelnbrcrvavi; Urmn Apnli, r«i MJ: I roeiifc*P^ f'^ ft'liciKr proven It; fe- , aisttuiurumcftenJit, grannmboe : i, i Ati cumciw v ocs WT , Cm *K* ju cinMii fi t- ; c ft) c nCaittr i c nfc v 0 cai ur. Mtfli)' X •Jt; lib,ill. cap a n .

aged femp fan ^ y p r i i vocant, Wttfttn eft tei cotnrirsri nttninepttcnm eopcteft.Sin aJu |* gjpf«fa;pftuni{ inrciitfcPliniirtdircrii.il!-.--- queo.D«" ptncra fiint plularttfoj, qtioiurn t'i)Ip:a/ men fcrt ilbum(»ltrrum nigruro.Et ficcinMct'ta, •*" icrum fii-c vulparc itrCinsriwi'tifuiij fr^ucf"'''''''''''*

Tandem fri!(9ui hiftoriam sgcredkur, ic ff0^^* uecafgtciraferreait. Quid fit fpict, alibi me di*'u£ tuemini. In frnmctiTacers iHodeft.fpki, qaod''111 . Erinlscomfaiaiim in romndam Jarpttudijicjn alfti'S1'' F_____;,,,,;____;,.<='»-.jjf*rfe.Qpi§filiqmF-.'-'tibfr five frmin* itrclutliirtnr. Miliaminquii *itiic* (ADI li i i d t i o minbave tifque ccm* aprellatur : i'Plinto, Ub J l m p e * a n i r J i id eft, culmi ipprntti^jTroiTfTufqup. /tl-iii'if-!an''!'°™ fcmprr r''i nun*,fed «iam nonrtiijqu.iri; r'i' W'|SFT irinir, ut an1^ NicAncirum in Tlierigc^ «'t'^* C »n4«'''*^*'''''''*!'n*^f Winm miitis |W» ^''''ij. ;.Ad hunrIrcuffi fchcJiift.«A; •£&•?'''** '' *Vltam*» meliit ttntumtmicbtt «««''*

Etwmapud Hofatinm ccniaprofroi*'*' dennt jam giaoifns wmpj, Arboribo''''!0 t(»quf (nilwcM fcrtint. Alia,',fcinfm< dVcreiitiu, t p l hbb. ftrmeio arboribm reptrrn I)e fctninum enpia ac

Hunc de fru&uum differentiis locum exfcripfic Plinius lib.xvni.cap.vii.0flMii«w/iwr«w/rir8i/j, *autfpicts continetur, ut tritici, hordei, munituyque valloariftzrum quadruplet, aut includiturfiltquis. ut legummum : aut vafcultSyUtfifama acpapavens. Miliu acpantcum tantum froiniivi[(i^pAivisavibus expofitafunt'.indefenfaqmppemembranis continentur.* Idem Plinius paginafequenti ejufdem capkis. *Oranain flipula crinito* (fie ?«/3JJ» VOcant) *fextujpicanturjnfaba Icgumtnibufaue alternis la-ibfili^uanturfortiora ad hj/emisfrumenta, legumina in cibo.* H*c feperare à fuperioribus non debuerat, fed iis adne&ere, Illud in dubium vocari poifit, an omnia leguminainfiliquaferant. Etenim illud, inquocicer ariennum Dodonaei femen fere, filiquae nomen an me* reacur, dubito.Folliculifuncuncialiion^rudine, hir-* fuci, flatu diftemi. Decicere fylveftri Dodonsei primo nihil dicam, imaginem & defcripcionem videat ledtor. Dicendum folliculos, Theras, valvules, ad filiquarum daffem elfereferendam.

ΚΕΦ. A. CAP. iv.

"Defrumentaceorum inter fe differentia, &getb%ribus, hordei, & tritici^ & eotum diffe rentiis. Quantum(\ue nafcatur in Jfiafrumentum.*

ERgo cunda genera tales inter fe differentias habent. Quae vero generis ejufdem confortia fint, his pro partium lane inaequalitate differentia datur. Ut inter frumentacea triticum anguftiori folio , quam hordeum conditur, & caulem leviorem, ruptuque difficiliorem id habet. Ad hxc triticum tunicis integitur mukis.Hordeum nudum eft:id enim omniu maxime caret tegtinaento. Tipha quoque> & t liligo, &'omnia hujufcemodi, multiplici folliculo t *Olyra.* includuntur. Ac omnium (ut ita loquar) maxime avenamnaturaoperuit. Quin etiam culmusaltior tritico, quam hordeo eft, t & fpica plus difcreta a * ^£i» foliis emicat. Palea quoque fuavior, quae ex tririco ^ quam quae ex horded : utpote quae plus fuccireti- neat, & mollior fit. Ad h'&c hordeum *k* tritico dif- fert, quod hordeum in verfus fpicatur. triticum nul- *dei ftic* lo verfu conditum eft,' fed aequale undique conftat. Genus totum ad genus, tajes habet differentias. Rurfus eorumutrunque in plura genera, ipfis etiam frudibus, & fpicis, & reliquis formis, atque etiam viribus, affedionibufque difcreta, dividi fane poteft. Eft enim in hordei genere aliud binis ordinibus, aliud ternis * quaternifque: fed plurimum, fe- * *Aliud qua* iais4 Eftrenim&ejufmodiquoddam genus. *Qx^od term's,aliud* vero pluribus conftruitur verfibus, hocfemper fere, *^njsijji* fpiffius, pofituqueeftardius. Magna, quoque *'mr^mimum9* Indico differentia: quandoquidem ramis repullulare poffint,ut dixi4 Et fpic« vero aliis grandiores,rariorefque funt. Aliis minores frequentiorefque. Ec aliis diltantiores k foliis: aliis proximiores,ut Achil-1 *Canchr)** leis cognomine. Et hordeorum ipforum aliud ro- *dids,dra~>* tundius, minufque: aliud oblongius 3 majufque, at- *contia^.* que in fpica rarius. Item aliud candidum, aliud ac- *^^P** cedensadpurpuram, quod&farinam reddereco-^^ ^ piofius creditur. Et contra hyemem, & flatus, & in JWOJ *mu[m* totum contra cocli mutationes candido validius ef- *tumauge-* fe videtur. Tritici qpoque genera plura notarftur, *tuhUrge-* cognomina ex locis fortita; ut Africum, Pontif um, l"f ^M S|; Thracium/Affyrium, ^Egypcium, Siculum: *cpx*"* & colorc, & magnicikW, & fpecie, & proprietate inter fe different. Qusedam etiam aliunde cogno- minahabent pro fuisviribus, turn aliis, turn v e f,,..^ maxime quae ad cibum pertineant, ut Cachrydias, *aliud fpi-* t Stlengus, Alexandrinus: quorum omnium diffe- *cm n*g*Z%* rentias in fupradidis colligere licet. Nee vero *d)*liui f*fm* re fuerit, fi ilia quoque pro differentiis fumas. A- JJJ* JJ 7 liudprxcox, aliud ferum. t Aliudauduamplumft//^/"^11 roukumque reddens. Aliud jejunum parvuitique fe- *aliud brevi* rens. Aliud fpicam grandiorem effundens, aliud »•• ^, rf- parvam. Aliud diu in folliculo manens, aliud quod *liui calmo* brevijperficitur,utAfricum: *8t*aliudculmotenui *T*ui ru\L\ conftans, aliud craffo, quod etiam ipfum Africo & / / » datum eft. Craffum tamen & Cachrydias nadus *c£t.ftet,ut can** Item aliud tunicis paucis, aliud multis veftitur, ut *Aijlim**

Thra-

Theocium: & alid unlualamaio, aliud inulticabi-
mum; & magis, minusque. Addeetiam fi quid & ple
aliud ble, ut prædicti rationem vitium pecuniæ, vel quod
fit. Fiebat [illegible] magis naturales plumbum

Quibus & trimeſtrem annum terminat
rmf^^H^Si*?'%£2 ,C5 &«TM»> 6 : G quæ loca pro-
Eubœa genus

quoddamintraan^o^ ades ctaſſad perfici-
que poſſe affirmant; ideoque firmum eſſe ac poſ-
ſimum, neque modo crimen id leve. Quamobrem
facultas id præberi inquiunt. Frenum nec malum
in hoc futurum eſſe volunt. Igitur genus id ceriſſi-
mum quidem ad procidimmatiuem, ſed imperfecta
ſiffimum eſt. Et bimeſtria vero quædam habentur
quæ ex Sicilia, & in Aſiam advecta ſunt: ſed re poſtea
hæc parum ſolidum, proinque ſecunda habentur.
Quamquam cibo facilia & jucunda ſane. Nal
& alia quædam genera in Mra & przdpoeanx!
Cariſtum. Trimeſtria verper mu lta, & ubiqu e habentur. Lepti. ait patrum ſecunda & ſicca
ſent, atque Indicum infirma. Leviſſimum igi-
tur criticum, ut ſimpliciter dicam, Poeticum eſt:
pandere cum ea, quæ in Græcum advehi ſolet,
Siculum. Sed expendere ſis, quod Boœotia ſer.
Laticem ſiccant, quod achetæ quia Bœotiatem
eos & miſeratorios vix poſſint conſumere, eos Attæ-
nas ferunant, facile quivis cognoſcet. Leve lacis &
quod in Laconico agro conficitur.. Horum igitur
cauſa in terris coeloauefira eſt. Nam & Aſi* ultra
Bac^ra q uo^a^ in ^oco ade6 grande frumentum
fierirr TM dn t> utnucleis oliva: ſua aquiparent ma-
gnitudine grana ſingula. In Piflbtis autem didis
X®i**W*»w* CiJſe ade6 firmum na fciaffirmant, utfiquis plus comede-
rit, difrumpatur ncceſſe fit: & Macedonum ita plc-
rofque in teriifleajunt. Abſurdum fani, & levitati
trimeſtrium ab fonum, quod in Pontico evenit. Ver-
num enim durum admodum eſt. Hybernum autem
mollſſ. Leviſſime enim molle plurimum differt.

JULII CÆSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONE&

Nuſ jam %" «•», A « M ^ w ^ /, O*)?i***- A 'M«t>». Wcenim boric, nm*

quaternos*

''••••»*.j/iSJSJns^. rnH» JUS.***-*-4w«#»*j«*</*

IOASKI! BOD^, A STAPEL H O l £ & COM MH TA»In S

A GithoccapireTheophraftusdehordeitriticiquc 1 , JL

quodl ·-S) ld*m\non ^^^codignius fit, Zed S L i ^ S ^ f t ^ q u o d wreperto.&ie

m«'tao re Wm «» fel«uni; quod huic frumenro
My adfecernedasclumac n"J

^ I·· T TM M 8 qria f «ur* /ertilitansfru-
^u? «l"diyrn* bonitati grato cf ^nd«ent, Syoc

nondum molendi ufu reperto. Homerus *(i in 3 genere dixir *'oforj. iti&ii* tptui' W iupuQw' tcpU . Idem Iliad *f *<} >,t^ i^r^i^,^ oAuW Dodtio-resmaluntdefle&ia *cipw9 quod *crajfiorem farmam* denotat.Eft enim ^p^Wri 7j«V»inquit interpres.Prior opinio Suidae defenditur au&oritace, apud quem legitur *J i *c*J* ^ oV*/^ «* *«mi'* Hordeum Latini dixeruftt, ab horrore, quod ejus arilta mordacior fit quam tritici. Vel ordeum dixerunt, ab oriendi celeritate, quod ante caeiera frumenta pullulet. Theophraftus lib. I- Hordeum atque triticum die ut plurimum fcptimo, fed magis ordeum feftinat. Vel abantiquo verbo hordus, hordeum nuncupatum, quod apud Vetuftiflimos fignificabar gravidum , Hordei deicriptioncmfyarfimdedit Theophraftus hb.i.ca.ix.&x*in. lib.11. cap. i i i. & v. lib.v11 i.eap. 1.11.111. iv,vi.x. lib• de cauf. cap.i. i i.v111.x i I.x i v.xv.xxi. lib-*»i• • dccauf.ca.xxvi.lib. n.tap xvi i. Quaehifcc loas fcribit, partim cxaminavimus, partim examinabniras, £x omnibus iftis locis talis colligkur defcriptio.Triciceo & multiplici artollitur cdmo,fed qui non fundatur m brachia, fed quam triticim horridiori,fraj>iliori brevioriq; fimpliciin ftipula,folio nervofo,ut arudineo,led laiiori; in cacumine fert fpicam , ut caetera frumencacea , fed minus a foliis diftantia, granum crinitotcMufpicatur, fedlongc paucioribus tunicis contentum, quam triticum; fiquidcin propc nudumexftat, & omnium maximc tegumento caret, mordaciori aritta; radix tenuis, palea durior ac infuavior, utpote quae minus fucci retineat. Nunc quae hoc capite fcribit Praeceptor examinanda nobis funr,o7ov, inquit, *-nS» *\uJ&9 my* Kpty &$«• f§^v^on^¥ % A««^wAtfTi^r. Folium hordei tricicique locum in coronariis habere,hadlenus nee legi,ncc atidivi; lacius efle folium experiencia comprobat. Lego icaque cum Theodoro, si'«^^«ri^». Enam cum ectlem lego }*>&Hcv*Ti&L Nudum inquic efle preceptor, hordei iemen,quippe quod tunicis nullis, vel fa Item [xtuciiTimis incegatur. Hordei femen eft in medio cralfiim & rotundum.urrifque extremis in acutum deiinentibus corlice potius quam foiliculp, tunicave inclufum. Adhaerec enim (emini ut cum labore avellatur. Semen eft in fpica, nulla protegente membrana,ideo nudum dixie Praeceptor. Quod de typha, olyra, & avenainquir, id experientia comprobat. Totum hunc locum PJ^nius his verbis interpretatus eft lib.xvi f i.cap.v i *uTunicafrumentophures, hordeum maximenudum,&arincajedfrapdue avena.* Pro *typha* & *olyra* arincam verrit. Viri dodliores Iegunt *ahca,*exponuncque ream & olyram. Rediustypham&olyram: fie enimTheophraftus. Ego (ervo vulgatam. Unicam tantum expofuit Plinius vocem olyram; quam arincam Plinium vocare, audtor Ruellius eft. Sed de voce ne fimus follickij aliud in Plinii verbis majoris eft ponderis. Arinca^n & prxcipue avenam nudanynquit,cum Theophraftus utramque n«-A*A«mi»(fie legi debet: non enim legumina funt,ied frumentacea,Iegumina in filiquis feruntj dicar,& maxime avenam. Scio avenam reperiri nudam, fed an hanc noverit Plinius,non conftat. Praeteraua quod locum hunc *a* Theophrafto exferipferit, illud dubitatione non caret,quod fcribit triticum multis tunicis veftirii& lib. i v. de cauf. cap. I. nudum utrunique efle dicit. Ad hoc refpondendum, eo loco Praeceptorem refpedu arborurn illud fcribere, quae crufta lignea, aut mole carnofa obducnutur; contra tenuibus tunicis frumenta, maxime triticum & hordeum. Locus ifte prxterea mendo non caret. Legendum,«' 3 *tf ^wai yt ikAxyw *»*«'' ^ e ^ Hbrdeum enim multis tunicis non tegitur, led revera nndum plan,^ videcur. Triticum tegi folliculis lib. 1. cap.xvui.uocuit. Culuium triticoaltioreminquit effe, quam hore^o* *Calamus*, inquit Plinius loco citato *altiorfrumento quam hordeo. Artfta mordacior hordeo.* De arifta hoc loco nihil Theophraftus, verum fpicam fubliriJjiorem a foliis tritici, quam hordei efle. Palea, inquit Preceptor, quae ex tritico, fuavior eft, quam quae ex hordeo.PHnius loco citato. *Patea exopnmts.ftramemum vero nullum comftratur*, Haec quantum a Theophrafto, qufrationem addit cur tritici palea fit fuavior. Nempe quod mollior»a<c fucci plus retineat. Vulgata lecftio inepta, i^^i/A«T£^''^e^« *fit***xuTt&v.* Nampanni, coriaque quo minus madida,molliora,Quare redte Theodorus *thntl* legit >^. Hordeum praeterea ditFerre a tritico inquit, quod hordeum in verfus fpicetur, triticum nullo verfu conditum fit. Id benigne incerprecand^m eft & refpejflu hordei hoc vetum effe.Nam & tritici quaedam genera in verfus Ipicantur , verum ad fiunmum,& id rariffime quaternos, quin etiam ut plurimum nullos in verfus Ipicatur tnticum,fed arquale undique conftac. Hadenus in quibus triticum ab hordeo , & hordeum a tritico differt. Nunc hordei genera recenfet. Inquit, prima differentia hasc eft, hordeum aliud vulgare,aliud Indicum. Vulgare binis term's, quaternis, quinis, fenis ordinibus diftert. Addip Tragus fe genus quoddam vidiife incdto verfusdiltinAum. Columella lib.r^i. cap. ix. hordeum aliud hcxaiticnm inquit, aliud difticho! *Proxtmus>\nQiiiii eslktsfrumenns ufus ordci, quod rujiici hexatticitmrfindam etiam camherinurn appellant,quoniam & aha unuhaha (\u# lurtjunt, meliw quam triticum y & bo<n$new falubr ins quam malwntnticum pjfeic, me aliud in egems rebitt magis wopiam defendit. Set uurfoluta,fic~catjue terra,* £2 *velpr<£valida> velexth. Qttia confiat arva ftgetttbus ejm wactjeere : fiopter quod pwguijjimo agro> cujus nimiis vinbus nocen non ptffit, aut macro, cut nihil aliud conwattttur, alteroJuUofi*t.itiari debet t pofiaqut,Jk noftium media fere [emeriti ,fi la to folo, fi gracili matunus% lugerum qvtnque nwdn oca/pabunt, idque ubipaululum ipaturucrit\fe\Unantins quam ullum aliud frumen turn d?-metendum ertt. Nam & fragiliculnw,& nullum veflit&m paleagranum ejus celenter dtcicfir,ufdetmfUe de caufisfacihus tetrtur,quam cater a* Sedcmn cjus wcffemfuftuleris* optimum eft novaliapari anno cejjare: ji rninujjtercorefaturare,* £# *omne virus quod adbuc mejl terra propuljare Z Alterum quoquegenus hordei eft quod alii diftichumJGalaticum nonnulli vocant, ponderis* C? *cauduris eximn, adei ut tritico mtslum>cgregiui abana far/.iluvpra:beat. Sentur quampinguijfimis ,fedfrtgidis locis, circa Martiummen* Jem. Melius tamen refponaet,fi dementia hyemts permit-* tit^cumfemmatur ctrca idus lanuanas,] ttgerttwfex modtos postulate* Ruftici noftri has hordei differentiastradunt, aliud autumnale, aliud veriaimelle. Aucumnalefolo pinguiori, vervadto vel reitibili Icricur , eoque corpulentius,inajufque ftipula& lpica evadic. Radice exic parva, tenui, fibrofa , gramineis foliis, triticeis culmo bicubitali latioribus. Spica L^n^arumafperarummordaciutr.que ariftarum valle munitur, ac in verfus ftriata ordinibus conftat, fubinde ternis,quaternis,quinis,uc plurimum fenis. Spiflior pofituque ardlior eft, uti obfervavit Theophraftus, quae plunbus confttuitul*;femen xftatc maturefcit. Hoc genus Columella cantherinutn vocat, quod folliculo caftrarum cnafcatur. Dc *le-minis* differentia mox a^am , ubi ad locum ilium Theophrafti devenero. Hordcum vcrnum , \el diitichon eft, vel polyfticon. Diftichon quod binosordines habeat, polyftichon quod plures.Hoc genus uc minori,nempe trimeftn perficirur fpario; fie minus granum, minufque alens, e gratiore turn ftipula, turn fpica promit,proportione quadam cum filigine femeltri. Hoc alendis ferfe pecoribus utuntur noftrates^gallinis, pavonibus & fimilibus datur. Sentur menfibus Martio,Aprili, Majoque^ frigoris enim impatiens. In Indico hordeomagnadifferentiamelfe ait, quandoquidem ramis repullularc poflit. *noc^^u^v* ubi dixermf veteres illud hordeum ,ignoro. Supra lib. iv.cap.v. ubi hordei merainit Indici, illud non refers Lib. vi 1 i.eap* 11. nullum frumentum regerminare inquit praeter O-«TW^»* & *xpfai>iea>>* fed critauiam , fea, ut Gaza, hordeaginem non dicic Indicum hord'eum. Nullum tamen forte aliud prserer hoc intelligit Theophraftus. An itaque favpfit praeceptor *ts w^xei TPJ$V «>^» ^xp'fyv \hxi*,* do&icH rumefto judicium. inOicum hordeum aliud fativum.aliud iylveltre inquit efle,5c ex fylveftri panes conficiair. Quod etiam apud Plinium lib. V I I 1.cap.vi 1.reperitur. *Hordeum Indisfativum &fylve$re>exquopanisapud eos pracipuus.* Quaerunt Botanici, an hordei hoc genus fic bodnorum, cujus meminit Srrabo lib. xv. «fe(3 *7S Gor-

pop, *» QW 'Ow^g^T®*. £OTI <nr& f VulgO quod quid (it ignoro) p Q

*uTnpi *> 3 w i£x}A(8cc4 vrdzw Bofmorum Onofi^. crttusaitfrumentigenus efj'e%mmustritico% 0 i n t e r a m ties nafci i torrcri aut cm cum in area excutirur, fedjurare iftos, non prius ex areafi eUtutos, quam ignifrixerint id facpntyicfemen ixforteturMmdnh hujus Diodo-*

[illegible] veip&M TvpGcuti tit* o£vga*]£ r ftimro&t$_y$ in 3 [illegible] p«v. *Magna legummum m India copia& va-r*ctas$_y$ addo oiyfam & quod bofporum vocant, aliaqut com* flura% advuafuftentatwierncommoda.——————Qumcnim bis quohbat anno frugestn India w a: urefcunt ^ femel fub bjemcm, quando tritici apud alios jit fementi$$_y$ uerumcir* cafoljitttum&ttivum% inquod ory^a, i/f>fpon,fejami & nii-iiifatio tncidst.* An bofmorum, an t»oiporon, & an bo-fmorum hordeum Indicum (itiheophraiti, in media relinquo. Aliatn horJeorumcnam tradit Theophra-ftus diflTerentiaaij quod fpicam aliud tert grandiorem, & ranorem, aliud minorein 6c frcquentiorem: in alio ttagis diitare à loins (pi^am, in aliu fpicam folio prori-maoielfe, uci hordeo Achilieo. Achilleihordeimemi-nicTheo|;hraltushb.vui.cap.iv. 8cx. lib. 111. de cauf.cap.xxvi.& xxvu.Qiibus in locis «^«^if 6c «^IA-A«V perperam.pro *#&ii's* lcgitur.Sic enim legendum, fcx Hippocrate & Galeno conitat, apud quos «'#**«; * conftanter legi'ur; etiam apud Theophraltum ca.x.hu-jus hbri, «^IAA«^- apud Anit. legi agClor enam Suidas eft.Contra*%*n* legiaudtorErotianus. Achilleu hor-dtfU-'n praeltantLiimum ac robuitiiiimum cffe.viri docfti fenbunr, cujuLnodi ActtiJlesfuisequLobjiciebat. Ho: poftremuman.veruat fit, haudconftat. Achilleum hor-dcumett. ctii fpicafolio perquam proximo, ideoque 4rubigme facilei*di, ex '1 hcophrafti locis citatiscon-ftat. Galenas magnum, plenum, optimumque eflc do-[illegible]. Sic cnim in glottis *tvyjx>^iui x»6*t* , mV iyx^«« >$ [illegible]

[illegible] Hordeum plenum ac magnum ab Achille quo-dam lie nonr.nacum , qui agricola fuific dicicur. Idem Suid [illegible]. Lego [illegible]

[illegible] W vile? Eundem audorem cicat E-ronanus, led nle

^ [illegible] Ulud cunltac purum, mapnum, opri-mum liordci genus Achilleum tfle. Ultima diflFcrenu'a hordeoru elt in femine,- al^ud, inquir,effe rotundius mi-nufque. ahudoblongius&inajus, atque aliud candi-dum. ahud ad purpuram accedens. [illegible] excidicj cum in rcjiqu.s gencribus non nifi acgri deglu-batur.Hordeihujusroentioncm facere videtur Gale-nuslib. i.dealiment, facultr. [illegible]

[illegible]

*•***». i*J$ ni/m^rmf, U*7d vZ**^**''*' pang iam, Mp** A.A5A. *Sum & alu fcrmulufimins pr*dia»q[u]'-dMadfimiHa% nonumencadcmpcnitUifpvc$e: <in< *partim* [illegible] *typhe, partim ubi typhs olyraque, aut oly** [illegible] irinc 1 *media funt loco. Qutdam verb ad olyrx, alia qd hot-dei aut typh^aha d trutci: ecu aha ad pamct^Ua ad mi-* [illegible]

Veriimfarimfuerit cjttft.odi nominum acftmmum dijqui-fitione omijfaje ommbm comnwm quodafermonc **tratlare.**

Zcopyrum dicitur quibufdam feutriuco-fpeltum,quod naturam habere videtur *%*< $ -ny&t,* tritici & zca:: alii q[u]ia cum hordeo maiorein fimiliiudmem hibet, cor-J[e]xque«i fponte ablccdit, gymnocrithonvocarema-Jperunt.Stipula.culmoJpica^anftiszexeftigranutn "njpiici Rluma& folutu facili amidum, fed longiusmi-[illegible] cB vent ricofum 8c plenum, colore fub-[illegible] cuticula non nihil ad iccaic accedcte,guftu minus [illegible] hordei,(uavi,non tamen ingrato.Cae-e Z [illegible] ? diftichonScpoIyftichum.vernum primo [illegible] c.ftipulifq;,8c afpcris illis ac acutiflimis vcrfuWol^ [illegible] nifi fpicaruin as ObSr [illegible] «rnere qae- dum fpicam Dr[m,!!l[metiam]» hordeum inter omnes fruges in fi iFicamprimutuexcr[illegible], nulloqucprwcdcntcfig*

re, quam primum femen tanerrimum afperisglumis fi-ve involucris proferre; quod primum quidem molle candidumque ac ladteum quafi apparec, mox vero pott maturitatem , quam celeriter aflequitur , durelciu Quodnam granum horJei & quale eligendum,Gcop-nicA docet Au(!lor lib. 1 i.cap.jav.w* 3$^K f^d$ ^ ****?* [illegible]

[illegible] *f*x?« fatty*** *** h°'& ****** pea 6 -ntetts,* [illegible] *tyd* [illegible] *num$_y$ craffumjecens.albttrr^i* [illegible] *contuJum.QuidapUnioresfpicasehguht,* [illegible] *filidatS perfetla.eaquc injimem^m refirvanrjr*/***''0* rcmfruRum ex bit capuntcs -^ferntn optimum ejiannuum, bienne determ.triennefejfimu.vetuftim verh infivgty*.*

. Nobiliffimi, optimi, praftantiffimique frumenti m-ftoriamaggredior, Graecis *w&* vocatur. Gramma-tici *7tvp}f,* quafi *mv$f$_y$* pro *m*$**, ^w *rie*«tb* ierninan-do, didum volunt. Huic opinioni faver, quod Hero-dianus fcribit, 'aSiracufiis *mtbf>ewzo',*$$* ****&' [a]P-pellatum. Vel *,&diciturabac^ie, aut afimilitncii-nc, quam cum nonnullorum fruduum grams, vel gjr-gartis habet, qua W"dicuntur,vel ^a flavoruti* lanciqueigneocolorc.ac fulgorc. Optimum enimtr-ticum Columella robus vocat, quoniam [illegible] torepraftat. Robusantiquiflimis latinis, idem quod arunu rubens; bovem enim rultici idcircorobum ^car"

Dicitur &' * *T &* , id eft, cibus, qux vox [illegible] nibus convenit; huic *x*r \\w* datum, bodem in Latinifrumentumvocarunt,ifruendo,quodma^ cum fruvftu hujus ufus effet. Triticum dixerunt,uc v a^ rolib. iv. de lingua Latinafcribit; quod tritum fit ex fpicis. Detriricofparfimquzdam tradidit Theophra-ftus ac quidem eifdem fer6 capinboi^J [illegible] hordeohb.i. [illegible] squxdamc*u;defcrip [illegible] calamo quam hordeum, ncc pennde fragili, *SC* [illegible] Generatri-5Siluri'ma refert Theophraftus: primoloco recen-fer . qu«a locisnomen acceperunt > Africum, Ponti-cuai. &c* Qua-inquibusdifferant.pauloinfra expo* nit. Deinde generaea narrat, qu« aliundc nomen ac-cepcrunt. Lego ex cap.xxv 1. lib. 111.de cauf. *%*y*iv Jin, fow*«v&y»*i«*™fafrVulgo* legitur«fy*^ [illegible] improbameffe, docet Pliniuslib xvui,cap.vii- *E** omnj eodctn I comi) *eenere grant prcetulit dracontiam* iam, «Selenufutm argumento a ajfiffitni calami i ita finwfol* b^cgenera ajfignabat.* H*c Plinius « cig [illegible] Ineptum praeterea, quod Alexandrinum in^7e*anumerej, qu* aliunde quam i locis [illegible] praefertim cum antea iEgyptii meminit [illegible] *%$_M$* tfiticum didtum videtur, quod fimile eflc* ?^ [illegible]

*Zr^yyGuxds*eft obliquus, perverfus % [illegible] ^n nomen accepit, quod granum in fpica inordinatum admodum gerat? An £ *r&ytiw* nomen hah^q[uod] [illegible] An modum ob copiam premerctur, & angv^taretui: f *» Xan?f^^^Apsquod nodos nexufquevluresbabcre j Ana *r&wi*** quod cxprimeret& cxtraheretcte humorem,necfincretdefluerc. Et hoc quidem pi£ bile. *Lttum,* inquit Theophraftus lib. ?• cap# ^ jrigi> *agrum, Vbcriut tnim faeces haunt,* **H*U** f^ *lamumgerit craffum.*&xs>ii*t* nomen,ni[acCC]P[er] [illegible] convolutum fit dracomsm modum, undehabeatig ro.l,A/^^ luna appellata ut eredo.Sed cur aiuna «1 (a um 9 mc fogit. An quod plenilunio vel fecandom^yci ferendum ? vel contra quod Novilunio ^*jjk*^ dum fir, aut contra f An vero quod fidus illud humid. Et hoc genus tritici humoris aviduna, ut HD* * cap.M vx. feribkTheophraftus. Alias wccnfaA [illegible]

tentfasTheophraftus a nacura tritici defumptas,ac Lybicutn cenui, canchrydias craflb conftare calatno ait. Sic le'^endum.ipfa ratio fan's docer, & vcrborum feries. Thracium muiiis conftare tunicis lib. 111. cap. xxv i. ctiam fcribic.His differentiis quar a natura defumuntur, addis mmeftre gejifes & biineltre; addkque in Eubcsa genus quondam efie, quod inter quadragmta dies augefcere & pertici fcribit.Batavus Noriflimum triticum quoddam in Mofcovia intra fpatium fex, nonnunquani ctiam feptcrn feptimanarum fcri, demeti ac in horteas recondi: caufa, xftus & fol perpetuus. Hyber* num 6c apud ipfosipraeftar triticum, licet regiofumtne frigida & borealis, Probat Preceptor genus illud bimeftre quod in Euboea reperitur,a reliquis tritici generib^s diverfum , nee foli,regionique id tribuendum, quod alia quaedam genera tritici in Eubaeanafcantur , 5c maxime circa Cariftum. Trimeftre, inquit, ubique haberi. Et illud veriflimum videtur; non novi regiones inquibus non reperiatur. Leve, quod inquit 'hoc effe parum faecundum 8c unicalamum,8cin totum infirmum. Sane apud nos xftivum triticum inferius eft hyberno , licet ariftas habeat iongiores, adeo ut ad hordeum aliquatenusaccedat. Singul* ewamfpicaeduos,tresbbtinent j»»ranorum ordinesjcum hyberanm quinque,quandoq/fex, odto granum folliculis mcludatur, uti in ipelta videre eft. Quamobrem decorticationem non minus quam fpelta requirit. Ponderofius tamen eft magifque nutrit hyberni granunii,Jcftivi rotundiu?, minus, levius. Caufa, cur hybernum praeftec , vidctur, quod altiores &firmiores in terra radices agit, qua* plurimum trahunt alimenti. Vide cap.x i i.lib.iv. de cauf. Quodde pontico, aliilque £ locis, in Graeciam adferri fohtis triticis fcribit, non tantuni repetii lib. iv. de cauf. cap.x. fed rationem addit cur Siculum optimum, eoque melius Boeticum : poftremum hoc melius Athletarum exemplodqcet. Illud exammandum, quodde ba<5lriaino tritico refert. Eundem hunc locum citat Apoll. ej. *teu/ftxoicus* ubi haec ferfc habentur,*'En OioQ^vs ci nS .^*

«fe^ ^tf7»jr. *liji GotKitwlii OS'S h tin xclpeus w^v jiyvicfy VTU$ ivyivli, sift* OT/p5>®- *fauiw ? ftiyii®* l%w.* Ex quibus Plinium hunc Theophrafti .locum minus redtc exferipfiflle conftat. *Tradunt,* inquit, *in baftrisgrana tanta magnitudtntsfieriyUtfingulafpicas noftrat <eque.nt.* Credidcriiu, Pliniti *fcrlpfitrQyUC Jingula olivas nqjtras, veloli*& nucieos aquent** Quod hoc loco de pifibtis fcribit, id lib. de cauf. iv.cap>x.depefaugis, Utralediioverior, a^rmare nequeo; de neutro enim conftat, nee quicquam unquam audivi. Videndum nobis quibus verbisba?c exfcripfcrit Plinius lib. xvili.cap. vu. *Tritici genera flura^uafeceregentes* Itahco nullum equidem com par averim candore ac pondere, quo maximZ difcernitur : Montanit modoconiparehir Italia agns externumjn quoprincipatum tenuit Bceotia, deinde Sicilia, mox Africa. Tertium pondus erat Hhrac%o3Syrioque,demde JEgyptio, Atbletarum cum deereto* (Theophraftus Lybici, i£gyptii,Af(yrii, Thracici, Pontici quidem meminit, nuHa tamen vel bonitatis,vcl ponderisfadamentione. Idem etiam tefert Athletas cum Boeotici ternos femifextanos non confumerent.Athenis facile quinos abiumpfiffe^r/orttm *capacityjumentisfimilis, quern diximus ordinemfecerat. Gracia & Ponticu taudavit.quodin Italian* nonpervemt. Ex omni eadem venereg Yar.ifrtttilit dracontiam ,flran-Xiam&Selenufiumsrgumento crajfiflimicalamtsta pmgui Jolo bae genera affirnabat. Leviftmum & maxime mane, feu tenuijftmi calami : in humidii feri jubeb**, quomam multo egeret alimento. Ha fuere fenteMtx.yAlexandro rnagnorcgnante* (adquasmoxrtdit) *cum clarijfimafuit Gr<ecia>atqte in toto t err ay urn orbepotentiffima.ita tamen tit ante mortqn ejus annis fere* CXLV. *Sophocles Poeta in 'EabulaTriftoUmi fr urn en turn Jtalicumantecunda^ liu- verbum tranftatafententia,*

Etfortunatam Italiamfrumentocanere candido.

flu law hodiequepeculiaris Italico €#•&£<> Magi admirofofteros Grtcorum nullam mentionem hujm fecijfe frumentu Hunc ex hngeneribw qua Upmam invebumur, leviflimumeft Gallicum, atque £ Qherfonefoadvetlttm: quipfenm excedunt inmoHumvicenas libras ,fiqnti granum ipfum ponderet* (alter codex tefte Pintiano habet. quip-4>e non exxedit modii vicenas libras ficli granum ipfmn ponderc.Dodifr.Tiirnebus,filiqu3B grannm ipfum ponilere, ut granum square pondus filicnja: dicar) *Adjiit Sardumftlibras, Alexandrinum (3 trientes : hoc & Sicul* pondus. Bccoticum totam lib ram addit, Afticum 1$ do* drantes, in tranfpadana Italia fcio vicenas, quinas libras farm modiospendere: circa Clufium t$ finp. Lex ceyta nature, ut m qnccwnqutgenerepant mihtaritertia forth adgianiponduraccedat:* (aqua cum fale & fermento permifta,inquit Dalcampius,J *ficut optimum frumentum ejfe , qitodinfubaEluaqucc congtum tapiat, quibufiamgefienbus per fe pondus JkutBaleasico-.modo trutci pam pon* do* xxx reditt Qutbufdam in binu miftis, ut Cypnq & Ale* xandnno xx. prope hbras non excedenttbus Qypxium fu* [cum ettpanemque nigrumfacit: itaque mifectur Alexandrinum candtdum, redduntque xxv.pondo. Ihebaicumli* tram adjicit* Marina aqua, fubigi.quodpieriqut maritimis Ivtfcfaciunt.occafione lucrandijatt: inutili.JJimum.Non alia de caufa opor tumor amorbis corpora exiftur.t* Gallice* £5 *HifpanU frumento in potum refoluto, quibus diximasoenertbut, {puma it a concreta pro frumento utuntur* Qua de caufa levior illu^quam caterispanis eft Differentia, ail i$ calami.* (Rcdic ad Tbeophraftum.qu* de fuo adjeci^an vera an fi&iu'a fint, affirmare nequeo) *Crajpor qut[fe melioris eft generis\Vlurimis tunicis tracium Thrmcu ve** ftitur, ob nimiafrigora Uh phgx exquifitum. Zadem caufa &trimeftriainvenit,detinentibus terras nivibustfuod ter~tiofere afatu menfe^ (3 in reliquo or be mititur. Totis hoc Alptbusnotum, (3 hyemalibusprovinciis, nullumhoofrumentoUvius :,Vnicalamurnpraterea, necufquamcapax i* (adde ponderis)*fenturq; non nifi tenui terra. Eft* 0 £i*meftre circa Thracium finum.* (Dodtiff. Pintianus,quia in opti/no exemplari legitnr, *Tbracitefanum*, icribendum putat *Tbracia JEnum. JEnu$* enim Celebris eft urbsTraciae. Ex Theophrafti verbis deeflere&e collegit conjun&ionem.reftitutendumque, eft ficbimeltre. At circa Traciae senonsjquod quadrageiimo die quam fatum eft. maturefcit, expendendum relinquit.anin Theophraftai tarn Graecoquam Latino fTribeodum non *Eubaa*, fed *a* w^DodHff.Turnebus apudJPlinium fcribendum docer» *circa Thracia Mnum.Mnus enim urbs Tbracia.Non* pof-« fum non obtemperare tantis viris. Depravatu codex Theophrafti *Jv-n wfiow«y«rf>. ti'twur* inquit Stephanus

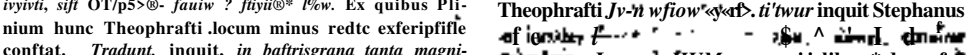

u Lego *awHUM* ex cap.xi i. lib. w* de cauf. *Quodquadragefimo die, quam fatum esl maturefcit, mi* Yumque nttlli frumento plus effe ponderis (* videlocun% *I* heopbraftus lib.iv.3e cauf.) *Et furfuribus carere. Vtitur co* tJ *Sicilia (2 Achaja montofis utraquepartibus.Eubaa quoque circa Qarislum. In t ant umfalii tur Columella* qui ne trimeSlris quidem proprium genus exiftimaverifi ejftf, cum fit antiqmffimum. Grxci trimenorivocant.* Primum de voce rg^jjw videbimus.mox verba Columellx examin2bimus.T^Vu»fli dicitur,quod tertio a fationc menfe femen fe jat maturum* Sed id locis praeftat calidioribus,vel ubi perpctuo in ^ftate fupra horifotitem eft foh Diofcorides genus hoc tritici ^TttWvocat, vel,ut vulgo f

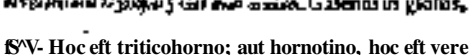

Hoc eft triticohorno; aut hornotino, hoc eft vere fato.Idem Galenus i n comment.11.lib

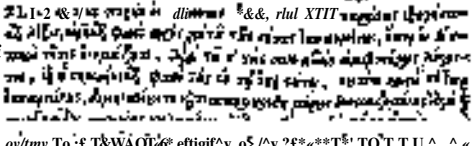

ov/tmv To ;£ T&WAOT«6* eftigif^y. o5J^v ?£*«**T*' TO*T T U ^ , ^ « *yXlnt&v TO futs «, tcaX^n »?t* J iVwx^^s W'«f. gwi' *z;ertff Hsppozratis op time expla*iaievidmtur, hornotinum trtticum,id eft *pdun«dianm ejfe ab to inquiunt,q^odhor+no quaft hoc nova anno id eft cyns quod Attici per* T *utrafq^L fyllabapronunciantes* TJW *dicunt,aua/i -nS* I^ *hoc annofa^. turn esl'.hoc e$k veris temporesQuod & trimeilrt, ($ % q^ua^ draginta dierum numcro,quadragenariii nuncufatur. Sei ego tamhornum>five hornotinum^ id eftmtmiw (cj i^Q09 © apud omnes Afia Gracanicas nationes gen us tritici cffe noviiquodficutpaucosfurfures habet, it* lentum & tenax farina fuba&um efficit. Idqnodmax'imi hk Hippocrates* r*f*/yW,Suidas tamen &Hefych.«,7uV non permiftum exponunr. Suidas ^TOV«©- *i^\&y* ^ ,

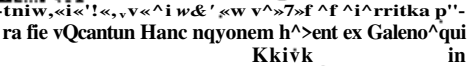

,quod purgatum & cnbratum eft.Hefy-tniw,«i«'!«,,v«^i w&'s«w v^»7»f ^f ^i^rritka p''-ra fie vQcantun Hanc nqyonem h^>ent ex Galeno^qui

in Eyegeh capo

Jetimio tritko> aut ex farina tenui creta (5 crtbrata,hoc eft fura. 2«r«W iyque dicitur quod hoc anno fatum & triticum , & farina, panifque purus eft. Videamus quid commiferit Columella. Hie lib. 11. cap. i x.h*c fcribir, *A tque adhuc dejatione autumnali loquimur. Hanc emm potijjimum ducimus, fid & eft ah era cum cogit necejfuas : trimeftremvocant agricalx : ea locis prageltdts ac mvo* fiSyitbt ajlcto eft humida, & fine vaporibus^ re&e commit titur, catertt admodum raro refpondet: quam tamen ipfam celeriter^ & utique ante aqmnotlium vernum convent at feragere ,fi vero locorum, & call conditio patietur, quantomaturimfevenn/My taritocommodim proveniet, Neque tnimeftulium ,ficut multicredidaunt, ntturatrimtftit femen ; quippe idem jatlum autumno meliut refpondet* Non ignoravir, ut fcribit Plinius, Columella genus quodda tritici ab antiquiflimis trimeftre ,* vel trimenon tuifle vocatum; fed negat differ re abeo, quod autumnali.tempore terr* mandarur. Et hoc probaffet Plinius granutn tritici trimeftrisautumnali tern pore fatum, vel tertio quoque menfe, vel ob frigus paulo poft maturum efle, vel no poffe perferre frigus,eaq; de caufa diverfam naturamhabereab autumnali. Et hoc facile ex Theophrafto probaffet, ut qui lib. iv. de cauf. cap. xi I. trimeftre maturfe non ferendum docet, quod ob lmbecillitatem frigus perferre nequear. M'nus rede Adverfariorum Audores. *Nee qttia neutiquam perferre Hjetnis rigores potis fit, fatio in vernum teporem dijfertur, ut aututnnat, fed quod amiffa tempefttva autumm fementis cccafwne, proptervehmbres, {haveincommoda. Hujusfcrotina fatio fubfidium venit agricohs.* Contrarium tamen docet experientia. Nam fi quod,aeftivum vocant apud nos, five quod vere *L* ritur, ac poft quinque menfes metitur (nullum enim genus tribus menfibus perficitur ; autumno quis ferat, vana *fpe* expedabit ariftas. Diverfum etiam genu&efTe hoc docet, quod granumrotundiusac minus ferat aeftivum. De tritici genenbus, haecColumella lib.i i.cap.vi. *Tritici penera eft > quo A robus dicitur, quoniam t£ ponder e* Gf *nitore prapet. Secunda conditio eft habendafiliginis, cujusfpecies inpanepr£cipuaponderedeficitur. Tertiumerit trimc%8re, cujus ufus agricolisgratijfimus; nam ubi propter aqua aliamvecaufammatura fatio eft omiffa, prlfidtum abbocpetttur. Idgenuseflfiliginis. Heliqu* tritici toeyes, mfi fuosmultiplexvanetas frugum, & inanildeletUtgloria, fupervacua funt.* Haec tria genera raftia batavia norunt, ac primum genus feliciffime in Zelandia provenir, nee non in quibufdam Ultrajedti locis, in Batavia, Frifia aliifque regionibus circum jacentibus locis, immo locis compluribus ipfius Ultraje(ftin* ditionis fatum degenerat, nee ita uonderofum aut Ditidum, candidumque eft granum. Farina etiam, panifquequiex Zelandico. conficitur tritico, candidus admodum eft; candore multo inferior eft, qui ex grano, licet candidiore, in Batavia natoconhciturpanis farinaque. Solumiraquecoclumque caufa, curpraeftet Zelandicum triticum. Huic (imile, quod ex CiliciaCorficaqueadfertur, non ita tumidum fed folidum, flavum , grave, & ficcius, manfuque minime mufcidum, fed fnabile 8c nitidum. H«icnon diflimile quod exteritonoStetinenfeadnos adfertur, Secundsebonitatjs not* eft, quod ad nos aliundfc adfertur Poloni* cum. Illud nee «que grave , h?c panem sequfe candidum reddit. Inferior! !oco habendum quod ex Mofcovia adfertur. Notant Adverfariorum Audtores *ex* folo Hifpanico fquallido adveclum fuiffe pellucidum rubellum, rutilum, fed adeo durum, ur quia molis frangi vix poffer, a Flandris mercatoribus fperneretur. Qi^apropter id duntaxat difcriminis inter robum & fi-JgJneni ,quod *hxc* minus e.xcocfta, fuccoque blennofo «coft$, robus vero elaboratiore, tenuiore, 8c ma- adolevit* Columella tamen hanc tantum novit *entiam,* ponderein Pane deficiat, ita ut ciiiuminus,fa Zelandicum triticum robum, B^tavicum Hie Fe« pjnem uchuicde tritico hiftori* impo-

nam notas ©ptintf tritici addatti, de aliment, facult.

riwum habent alimenti.quadenfafunt, tiam adeo habent compaSam , ut dentibm vtx atvta queant. laliaenim exiguamole, corpora plurimum nu^ triunt: qua vero its funt contrtria, quaque dentibus quidemfacilefranguntur ,fraBaque, rau.aclaxaapparent, magnamole exiguum reddunt alimentum, Quo* P"'l rumqueparem molem ptndere UbueriU Q* denJ^J'''' multo graviora effe coppenes. E<ec etiam funt color e em laxisflaviora. Explorare aut em horum naturam, non fipliciter oportet, fuperficicm externam duntaxat contemplando ,Jed dividendo, quoque ut diximus, ac fr<t''g^n Multaemmqutextrinftcus flavaacdenfafuerunt raraintus, taxaac alba apparuerunt. Qua faue furm* habent plurimum : &fiqunfofteaquammohtajui nuiffima farina excuffa ex reliquo panes quos* id eft > furfur aces* appellant, *fecent parui fosalere.* Notas tritici op.timi Geoponic^ traditlib.n. cap.xni.

Blituseram,de batoano cntum vulgo Tumcum triticum fount. nuclei ezcetriticum^ reVe'''entU mf urcicum vulgo didtum nullam

P^a'' '''TM^tr So,folido, fungofa & Candida medulla So a?muS ar'ticulis geniculato, quinumfenumve Sm'FOceritate, inferior?parte craffo, gtondj furpureo, fuperiore paulanm extenuato. ^g lata lonea, venofa, arundinacea: fpicae fummo cauic laU> V jubaferemodomultiplices, muucaj.prodocarcal

mediaftino hsrent angulofa, fuperficie vero rotunoa. Sloe alias Candida, ahaslutea, purpurea, r«b.J, «J^e fapore dulcia ac fuavia, quse in ordine

Sb: X-

fcunuir-Radicibus fisacfirmis. Americ* ac vicinarutn infu'Jrum^in mals ideft,mairium&maimtnyocani.' Apud anno/poteft ferii ftriquefaut fexhebdommarum, fpano *au*ut terrsc aut xtberis fert tempenes, nee All HC tirfertilitas in Afiaticis onentahbus Ind«s. r generibus mais qui velit,adeat Pinacem » *n*. bini.

KE•E, CA? V;

Duo umverfi ftumtnti ejje drdnit temptta. Deque cicem difcremm, fdiquarum que'tnfgura.

O'Mii«(J<5^^«r«tf*(ttiKi* T«*pV *rSmrit* TJ T quidem arandi tcmpora univerfi frumMti roavj.r *tytfmyibji* *A, fam b£M* *h^u#&^Mte*&*to!&'* £*du0 videntur ftatuere. Alterum £ c u m v e r ^ g A tcrumvernum^uoetiamcumfalerunc Adhaac ut proprium totu naicitur, fa[fS) acprscipae Agrigentinumfinelolioexit. Siculo proprium datur, quod melampyrum vocant: culum grande & ervum j quod colorum, faporumque rationem fabam, & ervum j quod colorum, faporumque ratio diffcrentiam faciac; camera nullis generibus discernere fuleat. Ergo cicer, & magnolino, & lapuce, & colore, & forma, pleraique differentias ut relatorum & correlatorum. Caeteris inter cuncta cluodlinc praeftant. Etenim ervum, & cicer, & faba, & fefama. Nam & fefama genus quoddam candidum d^tur.Sed differencias hinc potius accipias: videlitet ex his omnibus, quae filiquisinclufaproveniunc. torum enim alia non interfepta, fed quafi invicem contingentia conftant; ut ervum, pifum, & pari pene maxima: alia magis & peculiarem in modum t fefama. Item alia in f *Se^mum* *6ei KOLJ m* *fwyefTSQeuiSKcuvjttiQeucris* *tY^mKa^Ht* habent. Sed hujufinodi differentias multas per fin. gula reperirepoffis, quarumalia:communesomnibus.alisgeneratimpropriisIhabentur. Nempe, quodam fimilitudinis genere, & velut quodam pnncipiumindeobtinent. Alia*cminens,utfaba*B*Jmi,L* &cicer.Aliaconcavum,utlupinum,&aliaqu,,dam. Alia non sque expreffum, fed minus, ac veluti indicium principii tantu.Yi. Conftat turn ex ipfo afpedu

JULII CiESARIS SCALIGERLANIMADVfiRSIONES.

KA) i'0*»mfi**iris yi»m. ti,itsdecdHtatm, rtfeti' t\» $\fwin.FacettimPbilefifbum,juitm lenmtim tarn, inculeatam, Mam w/-jiiC^ue attributio. ex quoiuniamfententia negtt tnffecies divid, • exfmit i »tm,cumdmt.. Jubdit&boc: additlieunaturagene. urje^ttm, fabm.crvm. Aprttemquidrtliawnfap rum, quantumahulocn,alio,uecc hdefidttttur. Sit

*luteusyfanguineus.earneusyfulvus, cinerew, varitu, tiiger. Ad hac ait tnfabis, (3 tilis altts nullam obferuari different tiam.nifi colon^ & fucco.Qtnd turn pofteafquam aliamfpe-8es infru&ibus? adde'etiam magnitudinem. Si quidem IS fufillafunt & gran dijfimce alia.Bo defeat vocant Vafcones Sefami quoque non unam effefpectem difcemus *b tpfo, quo infra ait: ?i $# £ ajQctptv Xtv^t. Lege ,*' mSn.*

Theodorus tn Qicerum differentiu addit, odorem. Non tft in nofyo Qodice , necapud Phnium memini.

Ohvx&to),GI&QHJDI'-nSetvMjuiQov. Siclege. Vt Arieti num ab eruaceo diftet eo , quod m medio eft, fcilicet umbi-Uco. Sunt enim roftrata anetina; tametft alia quoque ratio eft figura. Rotunda nanq\(unt-nL i&Gtetj. Anetina angul& t*. Pecioli dictum à noftratibus. Columbtnu illud a* Pfim>.

*Lege,'i&*p<9 nondtjfipta. Et *<<# non*£*.*

*'Sis oi ? hfau. 5" win» jS w rvJct&m «p*fpifi» * rgiVfi- Theodorus legit,w S™**, mV^p«m ;"^"f:* Et omit tit, \^^v, non re&e'Vtriquefcilicet tamptjo, quam ervo , funt rotunda, nonlata, Plinius tamenfijO tnaqualem attribuit rotunditatem.*

*Dicit leguminum umbilicos inter fe differre, ahqttt W enimextare. Hoc enim eft, «*tev&». Theodorus, emi-nere, AJfignatexemplumfaba. Sane inter femen& J:m liquam perpufilla hgula eft , <w* committiturfArieti. Ve-rum neutiquam ea eft feminis pars. Now eft ig*W > ^# gv^y^in faba quoque nota ilia principii deprejfa eft, non e-mmis: Jed tlli in verticeM* ad dorfumscnuncuhpg™*'*

IOANNIS BOD&I A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIUS.

UTi duo ferendi, fie duo etiam funt arandi temv pora, vcrnum & hybernum. De arandi tern-poribus hoc loco nihildicam. Adeat ledorlib in.de cauf.cap.xxv.xxvi.xxvli. ubimultaplunma eaque noratu dignifrima,ac ver^ aurea de arandi temporibus, inore,modo,legibus refert.Videat Ledtor quaeinobis ad I'brum citatunn annotantur.

'£ ,$$$, Refert frumentum aliud nafci lolii expers, (de ioliovidecap. vir. j aliudcontra multololiocon-Ipurcjuum efTe. Purum frumentum dicit, in quo non nafcitur lolium,- tale efle Ponticum atque jfigyptium. Add.t Siculum quod in Agrigentino provenir agro. Si-culum licet lolio careat, alio tamea, fed minore vitio laborat.In eo enim,inquir,nafcirur quod melampyrum vocant; quod innocens eft, nee caput,ut lolium, tentet, Haec poftquam dixerar,concludit de frumentis oratio-nem, ac inquit, locorum naturae hacc adferibi debere. Subdit Seine, addiabe?spatursgenerum, quantum aliis locis,alioque coclo defidertftur; Si enim conveniat terraecum femine,ibi appon?,quantumdefit alibi.

. *MfXeiu-xvyf.* De meiampyro pauca modo dicenda, Ubinafcaturjamdi(flumcft. Meminit& melampyri Galenuslib.i. de aliment, facult. capite ultimo, T»>I-

«AA' ^j»A«wT7»f *Tfuf^-nxv tvs tv ntis eutyn w>>ci*f*Melampyron quoque nuncupatum ex tritici quoque miiationegenera-tur , fed pravitate quam plurimum a lolio relinquitur*

Diofcorides lib. m. cap. arm*, cratxogoni folia mrlampyrocomparat. WA>« ?^« 2^1*9% *rt^x^^. Folia habet melampyri fimilta.* Plinius lib. xxvii. cap. viiF. ctaraeogonum fpic* tritici fimile facit. Quod dum fcriberet, fortaffe cum fpica triticea, non qui-dem ipfius folia , fed culiriorum cacuminaiconferrc, propofuk* Melampyrum vulgo pCCrt£-bIocmcn / & fjOpctoinc/ideft, *vaccinum* tritkum vocant. Canlcm promit cubitalem , ant minorem, inalasdivifumj folia oblongajacuminata.bijricantia^per oras ferrata; fpicas in fummo caulimp latas, cralfas, afpcdtu pulchras, fo-liorum florumquc purpureorum plcnas; quae poftquam clefloruerunt vircnr, ac complures folhcuJos latos pro-, ferunt, inquibusbina ut phrimum iemina, triticeis fimilia,fed minors, nigrioraquc. Exit in arvis uni cum tritico ac fecali, & laeto, potiffimum pinguiac reftibili agro. Vitium eft ttuici, & comes importuna, vaccis pa-bulograta &itinocua, ?c in quum triticum minus lau-datuvn abiifTe vuletur.Huic (ubjungunt Advcrfariorum Au&ores melampyrum pcrpufillum lutcum. Dodran-tern, aut fefquiunciam vixfuperat: rota facie fuperio-rempracferr, Sedflos illilureus, & folia altiusdivifa, coronopo propiora. Prius floriscolore variat. flore eft inferne; fupcrnbquc puniceo, medio candido, foliis la-ciniatis/ic tnfern^ puniceo, fuperne luteo,foliis mino-tibus: flore luteo,in fummoa!bicante,inferne candido, fuperne 1ut«o, fie e* albo viridique mixro. •

''', Adhunc Theophrafti locum baec annotavic : incomparabilis Sca!igcr. *Facetum,* inquic, *, qui cum legumina ex quorundam fententU* >inrpeciesdividi;exi'tiiccicer,lentenfi,fabam,er-priBCer eaquid rcliquumeft? quin& vitiaduas colore difecrnuntur. Pha-

Vlis^oft , Diofcoridis, provifum eft iifhiftо-liu«us, fan-finl? hisalbas.fufcus 5, fulvus, cinereus, varius,

auam aliam fpedles in fruftibus ? adde etiam magnua-dinem,fiquidem & pufillae fint& grandilfimac'^f^ deJeas vocant Vafcones, fefami quoq; non unaeile ipe-ciS difcemus ab ip(o,qui infra ait, *U $ •£ vf?''^''*

AAr^'AA., Cicerum recenfet diffErentias, dicitquc differre magnitudme,fapore,colore,& liud majus.aliud minus eflcnotum eft.Anetinum,q^ vulgo vocanr, majuseffe ervinoconftat ;quamvis c crarium Galeni libri doceant. fed de eo mox. ?*?*, aliud habere, vel magis, vel minus amarum, W*™** Theophraftus,cum inter omnia legummum genera wh-didum dulciflimum inquit. [n colore n?.M'''o^S£, varur diflFerentia.Theophraftus cicer aliudcoloreaiDl aliud ruffo, aliud nipro.cap.fcqucnti Icnbit. W«J bum & rubrum quod ex fubrubente purpurenmpc£ ftendunt officinx. rarrus nigrum videtur. Form^ fll runt. Nam ervinum rotundum eft, arietin^^^g uafi fum,turbinatum,unoque angulo acnco prardiyg* roftracum forte. Inter utrumque «« » ^ ^ ^

ipiti vatdefimile. Vndc ita afpellatur, (oScin* album, ut dixi. ft ex fubrubente d). *Eft &columbinumcandidum,rotundum, dhib*

Sm favet Columellatib.i..cap.x. *Cjcer,* *trietinum vocatur, ttemq; akertusgen,'r,s,q* igaiitpBnJeam.MJo«PlJnlo rientia docet euetnmus. mu« CUIIHUIUB»»I» fupra defcripfimus ex Lobelio. Nee obeft quod c trianeulare videatur femen,fiquidem nihilorinus «ft* Tale rotundum dicitur,eandemqne quam *»''$!.* rietini rotundiratem haber. «7©- diduri eft, fimile. Sufpicatur Eufiachius diaosproprcr gnitudinemrDenomrneCni Cra*fifai.ut eftm faj". Favenr Etiftachio verbi Sophoclis apud Athei-Hgg *locisCorrigendusGalenusl^deahmenjfacu^*

«ii.aclego M.'A«..<'"«',*$/**&(**&.f^'L-cilisuniusHtterarlapfus^ *M m* ,

thynia maxime provenient.a,anetinaq,ip^nun pji» ftri«WW "7, Verbaharc nonintd»« nius.Theophraftus. dulciflimum,inquit, m^-emplI guminum gencribusqu? colore Candida f gratia datur fefamum.ervum,faba,ccercan* bruin, nieruro, purpureum. Ex hisornnibusi q didum eft, d^iffimumeffe dicit. Quod an pane verum, fit dubito. Candidum cicer non eft.nec etiam magis amarum,ejufdeni new ris.Idem dereliquisdicas. Errat do<ain tem Theophrafti pntat, pr»ter omnia memc tis genera reperiri candiduua j cum «n «njnibl

non deomni legumine intellexiffet? Videamus quidfcribatPlinius,lib.xvui.cap.xii.E/r *tfcicercula fninuti ciceris inaqualis angulofi veluti pifum* (ineptfe Plinius latini nominis vicinitate deceptus Ac^p^kum **bus** annumerat.) *Dulcijffimum autem id quod eYVofimillimum Jirmiujque quod nigrum 1$ rufum, juam quod album.* **Gal.**lib*vi.timpl.v *genus orobtum voatur, eadem vipollet, put a attrahendi, difrcrftndiyincidendi^extergendii calidum ($ medice humium eft (p\/\.ok$end\.\t\Zny^ficcum)particcpsitem amar ritudtrw, cujus vilienem IS hepar,* 6fc.

E^TI. Aliam filiquarumrecenfetdiffcrentiam, dequa haecapudPliniumlib.xvin.cap.xii *\c£\ir\iui'.Sihqu* rotunda ciceris ^tteri leguminu, longa, & ad figura femtnis*

Quod inquit feminum multitudine pro magnitudinis ratione l"equi,id anomni ex parre verum,haud (crb,majores filiquas habet lupinus arabicus,minores luteus; at- resefle, haud verum videtur, Angulofui^enim eft.fivc in*quale,ur redtePlinius, lib.xviu.cap.xil. obfetvavit. Dicendum, pifum dum viret five recens eft, tafiguram habere, angulofum evadere, fiveinrcquaIcs angulos accipere dum exficcatur; Prseceptorem ergo de rece'nri viridique femine loqui, PJinium de exficcato. Nee illud quoqueomni ex parre verum vidctur, filiquas femmum rationem i'equi. Nam loto tetragonolobo filiqua quadran^ularis,granu autcrotundum, lathyrusfiliquashabcrcylindraceas, fedlatas& compreflas.'granuejns eft angolofumjlcnsfanfc habetfiliquas LfcaSjgrana vero rotunda. Dicet prsrceptor.ad latitudine vergere,necexaCte rorunda elfc,uti dec revera funt,

Omniagranaleguminum, inquit, filiquisadharrere,' ac veluti inde quoddam obtinere principium , fed in nonnulliscxtare, in aliisconcavumeffe, &c. Inter ea quae exftant numeral fabam. Sane inter femen & filiquam perpufilla ligula eft qua committitur parieti;ve* rum ea neutiqua eft feminis: non eft igitur principium, quare in faba nota ilia prinojpii deprelfa cft,non emines led illi in vertice, huic ad dorfum rcnunculi figura.

KE<>. 7. CAP. *v u*

Deleguminum ttfrumentorumfatujum deftercoratione. Qua cuique a?ro conveniant[eminal Quandoimbresprofmt, quandonoceantfrugibtu. Quod folum quidprtefiarepoftit.

SErcre autem qu^que potiflimnm tempeftivis fementibus prxltar. Cxteru & ficco folo quidam committunt,acpr2ecipuetriticum,ac hordeum: utpotc quf maximc valcant perdurare,ubi non avibus? aut ahis bettiis tellus obnqxia fit. t Haud enim commodum feminale fadum iofu putatur; quippe cum *kmm*incofacile tlatefAnt^tqneintcrcant:fimul^^| accidat, ut frequens herba renafcatur. Imbrem poll *committere* fationcm fupervenire omnibus prodcft,exce'ptis *quq filofcmi*difficulter emergunt;ut * faba inter 3Bftiva,fefama,&w^o. cumino, & t triono. Denfum autem, rarumve fpargere femen, terrarum etiam ratione convenit: plus enim craffa,l*taque tolerarepoteft,quam arenofa& ; Qyanquam dici foleac,ali3splus,alias minus * *VtfaUi* feminis eandem recipere t fegetem; & tanquam in- *& inter* fauftum augurium interpretati fint cum plus red* exiftimant.Sedha?Cratioftultefortafleaffert Ur.Semina vero fi contepleris, & prxcipue loca ipfa fcruteris,una cumfolo pofitionem quoqjanimadver tenad flatus folefq; ficaccommo'datius fane differentiascolliges.Stercoradoquoqipronaturater-. rarumfieridebet.Novalchybernu vernopr^efertur, Nonnufquam alteinararc nonexpedit: ut in Syria. Qua de caufa pufillisaracrisSyri utuntur.Apud alios cultus niroius obe(t:ut inSicilia.Unde fit ut multi ex pcregrinis facile aberrant poflint.Haec quoad terw rum naturam, fatis fi^dixiffe. Difcernere autem & femina folentrquid fcilicet cuiq.competat agro.Hybernis etenim locis triticu potiusdatnr, quam hoN deum: atq; in totumfrumentum potius,quamleguj men. eniq;utbreviter dicam,inculta&longo tem^ pore poft profcifla tritico deputatur.Id enim melius quam hordeum ilia ferunc. Tolerat & frequentiain * fegete minus ftercorata perficitur, Pari modo & * tritici ratio, quod clii conveniac habetur; exempli gratia,quod frngali & pingui^quod t jejuno & gracili,& de reliquispari ratione animadvertere folec Aquam cum fata conceperint atque adulta fint,omprodeft. Tritico, hordeo, rcliquifnue fru florencibus obeft. Facie enim nr ™S Leguminibus nihil officit , Id enim abluta & ab erucis

Cicer nigrum atqoe etlam nifum firmlos eft gram *lbum.Locis dilutioribus fcro ferendum i d cenfepr. Fabaflorefcensprscipuemadeficricupit.Obidfe- roearnfererevolunt,(utdi<aumeft:quomamdw

& phctm^ ooKiiiu mruSn'K^v 3'm/pS (ua<w>v. in ivicinio eft. Sed poftquam craffiora effe cceperint, *cttiyo-flu*,iJ, 5 B«£uAa w, £ B«KT? «f, oar* p> Je^) aqua noxia effe putatur: & hordeo roagis,quam tri*

f *x*&. i* t q ^'gj, ao-Wffff,<q "^«0» 7?«Aov OK^SOTi'.ijrfl tico. In yEgypto vcro & apud Babylonem > & &*

recipere poffit. Craflum etiam feminum opiam, aquarum inopiam tolerarcfacile poteft. Lo- deffeputantur. Sed alii apud alios ejufmodi remc diapr^ftancquod&anteadiximus.Sedomniquafi

oenttammiyidtti K& d^otpiiy. i mento expediunt. Imbres enim cum alias contrarn

Idque mbnbus ftequentundbus fiervpr^cipue locis humidis &imbredilutis.

JULII CBSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES,

VOCat.Sic&apudSopbocUm.

Vafcone,nlJJgnfin.

tariPr<etertriticum,&bordeum. At bra

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT# & COMMENTARIOS.

decauf.cap.xxv.8cxxv,. Ubieriamcaufasrationefque addit, cur imber huic profit, ill, noceat, cur agerttercorandns,&contra,curfrumentum&legmnina hoc vel illud (olum expetant Leclor capita h*c adeat. A & pidSerqualunqtaifutempeftivis femenibus, id $ft, tellure neque nimis ficca,neque nimis humida. i Rationem vide cap. citatis. Var.ro lib.de re ruft. cap. XXII *u Neque in pingui terra omniaferuntur retti, neque in macra nibtL H$iim tnim in tenuiori terra ea, qua non multo indigentfucco, ut cjtifum & legumna, prater cicer. Hoc enim quoque legumen, 0 catera qua vellunture terra, nequefubf<xantur,fuccum tollunt} qua quod tta legunturlegummadtSia. In pingui rettim, quafuccijunt* Triticum & hordeum in ficco Cpn^ tcre folo ait. Si *h& w* pro AWT? *feclpi* <*& p_*ter veritatem fcribir,& fibi contradi^it Theopn- ftus,Notum proverbiumoiw \, ***»,*&&>"'^ cumin fa/0, W«««« «» f«fow. Vide Plutarcnum. locoopponitur »>f,non m ^ N a n & lufrfunVP & prater veritatem.Falfum eft'in lac convert! vei- imp'eri, verum lanugme five mucore albo

negligenter admodam Varronis locumexferi

legumina qu*, &c.J *nonff*

maioris^tolus, trtt$cum,filtgo, Imum. Stc erg

ria) terra, ideo fi non je &c.

horde urn,

locum fa/0,

Jweiii no tampropterprajentern fruiium,*

Mpcientem, quod ibifubjeQa, atquerehtla.terram

Itaquelupinumcumnecdum filiculam

Mpoi non itaferve-

exfediatjagn macrior e(l, profter-

Mfintentu

fucco

villuntutlV

Uffuminibus

da ea in tenmore tfrra

Prseceptoris effe docent,quae fcguuntur

LrhmJaclefcunt

(Sic enim feribendn

doricodicej vulgolatefcuntcxponunt

nibiw.fed inpanetfarnc

nm (bjBcvilinfignitcrdeprayata, v

Talrftn lanugmtfm cum contraxerunt, fenaina infcecundafant, acnifiabilloliberentur, pereuntaccon-fumuntur. . . .

Mim 3 *». Itnbrem, inquit prodeffe omnibus, faba, fefamo, cumino, cryfimo exceptis,idq; quiadifficulter prodeunt. Cuminum prodit vi r I. irel x. A fatione, die, foliolis adeo gramini (imilibus, ut gramcn efle jurares. Illud experientia didici, imbrem fuccedentem fationi multum officerc.Immo ubi prodiit,adverfus imbresdiligentiflimfe tuendum, alioquin ab humorenimio facile petit* Quod fabam inter hxc numerat, nefcio an fan's re&fc: mhil obeft fab* vulgari imber. Satis feliciter prodit <\ve fcquatur, five non fequatur: de fefamo cerci quid afiraare nequeo. Cur noceat iis, quae difficnlterjprodeunt, docet lib. de cauf.citato.

Quoddefationismodofcribic, illud fatis clarum, Quilibet facile percipit, plus poffe crafTum 8claetum agrum, quam tenuem & arenofum (olum tolerare, & tationi admodum confentaneumeft Plin. lib. *vn r. cap.xxl v. *Certttm terra aim plus feminis rectpere, alias minus. Rjligiofumqueindeprimum colons atigurium,cum avidim acctptat,efurire credttur, iS comejfe femen,*

A F « A ^ 3. Deftercoratione rtiulta, eaque prfctlara in lib de cautis* Adfcribam verba Plinii, quibus hunc exfcripfit locum lib.xvi 11. cap.xx 11I. *Maximam hujus loci pattern ftercorationis obtinet ratio, de qua 0priori diximus* (quaearboribus profit, noccatve) *volumine. Hoc tantum unum m confejjo eft, nifi ftcrcorato feri non opporterc} quanquam* Gf *hie leges Junt propri<t.Milittm,panicumjapa.napus* (inepte h*c frugibus admifcetPlinius) *nift inftercorato nonferanttir,* Ntf» *s Jercoratofrumentum potius, quam hordeumferito. Item in novalibus; tametfi in Mis fabam feri volunt, eandem ubicunque quam recen* fiffime ftercoratofolo. Autumno aliquidfaturus. Septembri menfefimum inaretpoft imbrem* Vtijuefi verno erit fa« turns ^per hyememfimum difponat.*

Eaenarrat quae imbres ferre 8c non ferre poflunt, quae omnia facilia funt, caufam reddit lib citato. Plilius lib* xviii. cap. xi i* Aquas faba in flore maxime coneupifcit, cdm defloruerit exiguas defidertt, folum quo fata eft laetificat, ftercoris vice, idcirco circi Macedoniam Theflalfamque, cum florere incipic, vertuntarva.

Lego com Theod. [illegible]

tfmjgf v Aiwxir. I liniuslib.xviii.cap.xu.Fimi/fft^ (cicer) *quod nigrnm & rufum, quam quod album. W\vA* obfervavi, rufum lemenapudnos ferre bonum, rerfedum, ac marurum -3 Album inancs profert folliculos, vel in iis femen imperfedum & corruptum.Ulud eriam notan^um; cicer maceratum in aqua dulci raro pullulare, contra in falfa facile, ac optimfc proficerc. Prseterea non omittendum, non fcm<?I poft frequcntes imbres, five aeftate humidiore & frigidiore, pcriiflfe ciceri^plantas. Fabae poftquam defloruit officere imbrenij dbfervare hadlenus hon potui: fed ex aliorum fententia, hoc fcribit preceptor.

Quomddo frumenta in *JEgyixo* apud Babylonerti 8c Bac5ra,item circa Cyrenem&Hefperidem, fata, proveniant, quid ipfis profir,quid noceat,nefcio: nunquā illas terras vidi,nec quicqtiam ab alio de hifce rebus acccpi. Sicilpm fertiliflimam efle, novit Romanus Pontifex 8c Hifpaniarum Rex.Illud admonendum, codicem corruptum, aut concifam eflfe Orationem,aut mutilatrv' *d ^ « «fe: *v^"J' *t&i wtffi&iJbts rp-mi*; deefle aliqfaid videtur.

Negat, inquiuntdodiflimi viri,ullutn femen fatione mutari,pr3Bter triticum *k* hordeum. At brafficae femert rapum Jerr. Addit ctiam mox,^ lino lolium. *Scd* diccn-dumproMagiftro,&f[atc]ndum brafficae femen rapuni ferre, nee praecfeptorem hoc negare; fed hoc libro ipfum de frumentis, 8c leguminibus agere, ad quorum claflem non referridebet brailica,rapumquc: oleraenim funr, Quod de lino dicunt, id Preceptor ex aliorum fententia narrat, ac ignorabat an vcrum eflfer. Ec haec eft caufa, cur lini exemplutn nondppofucrit. Noluitenimquicquam fcribei^, quod exploratum non haberet, & verum dTe nofffct.

Demutatione tritici 8c hordei,vidfecapAin.&lib« [illegible]

K E Φ. Z. C A P. VIIi

De I olio, avena,& vi ckeris. §luodieguminibuifohm conveniat. Sefamant viridem nnU lumanimalmandere, nee etiam lupjrium. Itemremediumneluxurientfruges §ltdd Thejfali, quidBabylonjj in tondendisfegetibwfaciants.*

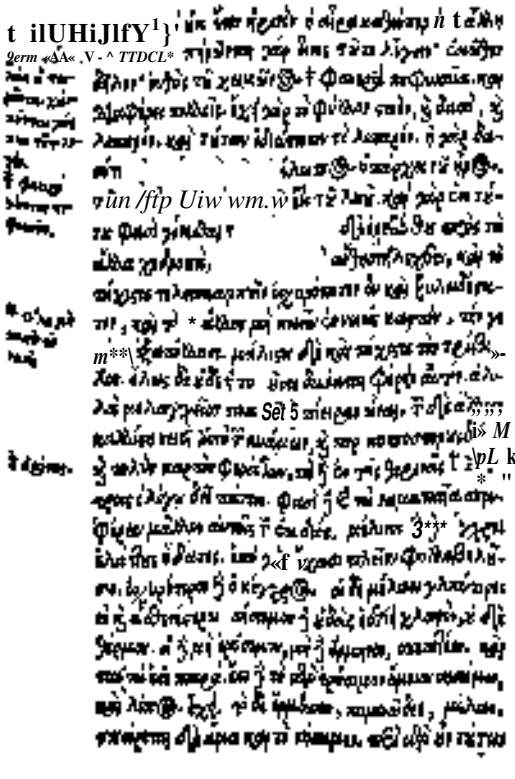

LOlium autem vernum nequaquam efle, q uetn* admodum reliqua herba,qtiod quidatn affirma* re conantur, rationibus illis conftat. Confeftinl enim hyeme ineunte id exorturti patefci^multifqu^ differs Habec namque anguftum folium, & pilcu (urn, &pingue, ejufquepeculiarepinguitudonotatur * t pilofitas enim avenge etidrri datur. Hoc igitur proprium eorum animadverfum elt,atque etiam lini* Nam vel ex hoc ipfo lolium fieri volunt. Cicer *huk* Gf *fr* autem i cxteris leguminibus propria ilia diftin-gunt, quod de florisproveiitu fetulimus, & quofl fruftum celerrime perficit; quoniam firmiflimutn & lignofiffimum elt: atque in totutn novalibus ineptum prae fua edacitate. Herbam enecat omnem, & maxime ac celerrime tribulum. Ad fummam,nec folum quodlibet ferre id legumeti poteft, fed nigro quodam craffoque opus eft' Fabam ex caeteris novaM dumqueferat t copiofe. Aquas quoque fluentes his magis podeffe, quam cceleltes affirmant. Panicum & milium minus aquarum indigent. Nam cum plus habent, folia dimittunt; fed validius milium, dulcius panicum,quanquam infirmius eft. Sefamam *naZ* viridem nullum animal mandit, neque lupinum. An vero neque * trionum> neque geminalett), quserendum. 'Nam ea quoque amara funt. t Trionumfefamsefimileconftat, &pinguiufculumeft. t Gtninaliscuminaceumquoddameft, atqncnigrum; t fcritor cum fefama. Scd de his fcrutari ardius fan-

mrfoi. w A T# aySccttiX^S «e& w Jt* Qv\- eonvcnit. *Terris autem frugalibns ne luxorlent fo-

W ^biaro' tShtmm' m Am.umtg i defpafcere,atque tondere agricolaefolencqpod Jj«..^

«t eriWfc *i&ffl0W3h'mn,i£ &inThdTaliafacaitatarquotann^ Evtnit a u t e m ^

mxiriv «-*. •«,-!.• ' * * n. ' utdepaftaquidemetiamquotieslibeat,frudtamni-

hil m J tcnt Reton(i)n ;ero etiam femel trk icum degeneretj&longumfincullacrafTitudinefurgat:

Kctuctvcui. w J/K &rwe<>- quod camatiam vocanc. Nee fatum id ad naturam

n $ h u Wg «$ priltinam rcdire pofle autumanc, fed hoc perquam

e< hkywwfr B<*£(/A»M h £% nfff Paucis evenire TheiTali ajunt. At apud Babylonem

\nrn^bm «™V ««?/»»«< .^««>^' ^ A r * ^ w ^ ' & 3uaii *ordimte bis tondcncterrk) pecus * ork**

A.B,f. J*6M*mpSb..iwxl<lti»A*m*if.i adra junt: Sic enim caulemittit,alioquifol»iB tan-

quinquagefimocumfonoreisrcdduntur^ili-

gentius vero cum centefimo. Culwm autcm voco,

ifitBp en n vSap. onus cum quam diutiffime aqua t intermanferit, quo fci-1 P

^Nf i/(i* ^ 77Vcrfa; licet imltum t materi* producatur. Cum enim ea rj*^

Klw 'j v (pioi K now . terra crafla fpilFaquefit, raram atque fduram red-1

d erc ufus S dc *irateriamhcrbamque,quam A r

tacvirtutirra&usatcribues. Mulnsautemloc-

exradicibustdcicum, aquehorde umannopofte-

exit. Quin & idem eo anno e x i i s^S

T«Jitmai\ssm wiiuiwOKmeyii; *&&*?*»» tia

J«{ 3hyho[3ftA\i. o $i ?pyofiitt\>j(Simili- mobilit. Similii modo &fit reverti

*rit,Xm ? TMtTuv.BXctvcvw Si ra yVf« er«'»^ viisienimffecutis feges

&a f miumr^m t numrxfiimv £,, {$,, Hum fpica ititcrfcfta pufillaqac extat. ^ " J f T *w f « ^

«y«,^&V«V«>, A^r.AiAfi.^wA,. fe^icl mfemillibu ^r ffiSCon £teex:S:^^^

4 2^S

ut nihil quali apparcat, ercitojemina concudia

riiatftt K&ns myt&t^. modi daturrauc certe non sque. Et g quidem tot nsodis fieri fofcnr.

JULII CffiSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Theodorus ira legit. ... ordinatio ... Quinquagefima.

fai>iK^I.^Ew^fvw-w. ^{^S^Tbwkrm, concreverit. foliorum,fjniresideSl,exCtiteremodum Cmtefcer 'I^ua> aliu feh, mtrikimT,

.M^f$e#9ii7.>Jei. Ibeodormaddidit, /«Jgelaverit: w r S w w ^ w W w.

qUOtannis,

^irttOT ?w« T/.«J«r« Mm/tori, /,,*,•»«« fpicx pufiH* his quoque: fiiluct ficutifufenonbm. }C

wM; obhngitudmcmfiiUctt. Sicfrtlonoumho. ;zno,oMnt,obitnbecillit*ttm,<ttquetxihtatcm.

mnumgcHb, in hMufer cntumtlim vocm f Stangam, Videbh quid fit vndi apud Xenothomem, in*J. Dtbocmongimbut. *Tw«,^«.E^r;*/"^-T"w5lX«totm°.dls»'«"*' i 7,^4.W- Indc advtrbmm. Error Tbeodnt.

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOT^E & COMMENTARY

De Iolio, quuin initio hujuscapitis nonnulla refert, agendum hot loco videtur. Grarcis J& dicitur, Etymologici auctor deducit a ^dquod ri ffe)« figni-Scat, inde^« (f*0>)!&•<&,litter*tranfpofirione; quod lolium ex frumcnci corruptione nafcarur. Medicorum filii mpm && 1$ &tA vocarunt,quod eft furfum efferri 8cartolli.RaRicur enim lolii vapida &nocua aura in ccrcbrum,atq;dcmentiap affincm tenebricofam vertiginem, temulentiamqueefficic; dein torpidoverer-ocerebrum oppnmit,reliquaque membra torpore af-™t. Theophraftus lib. v111. cap. v. lolium caput la?. JLI;Lctenwre> Kgravare aucitureft. Vide Aritt. lib. ... Galenus lib. ... facult. ...

innafcicontigit; quodcunqueageg... ad earn rem chbris, ex furgaffent, ... paucus effet trincipfovendus, fiatimquidem mult ... dolerccaph wcuntcver* eftate, incutemultorum, 4*• commederent, ulcera nut almd quoddam fymftoma, q*9* hecorum pravttatemindicant, eflfubnatum^ Quam m» xitnt irifur notandi, ac culpandi ccrevi^codorci q cerealfbus porionibus, five cerevifiis JoJiiioi adduni homines cbrios magis reddat. Nam cerevifia fiimptaPrimum infaniam movet.dein torpo/e iento veterno cerebrum opprimit &opacat,reJ»9 membratorpida reddit; adeo ut porci ... uam homines. Vrove notum Lolio ... quos Graci M F ...

^.»^«j 71 F cellar, n^. UUtdJ» "JWJUJ tS VtX0CJ9.t^«|-

^-A>V,, ,«»«y c*cus%udlufciofuu Ineftlolio pecuhare quoddam

irtAi^.inoyV- quodocuJis caligmeminducit, quod 8cOvwiusnov«

Loliirrotrt fpirfim irsdfdii THeofibraftui lib. I- capic. viir.Jibr.vut.capit. V. TI. » u. ¥iii. I*, tibr. iv. tapir, it-n. df caiif. l:b''.r. de eatif. carir. xill.

ram Mn cwirfem hiberV air, BOS^ E* htf«- l<»ea*ilii eoOipwr d«ftrip«».

fen rrtiKU"W»l*«a«e>; frtn** nco I cftiaf)«w.o«»*««*. Wnodum. i^ fie drTnibcrc lotfut, Gertt fr»l*i mlarmfqa« horde:, kirfatiort lanvni ifpicnti bepaTCtoii «• moU ttsparrulii *%^u.*»«,« altcrw ordme dtsrftn cootqttanrji finpiji bin*, cerntqos

Loiium.

gltunisineliiduntar, Sc ficillimefimiliKrextetaritor. SincarillisBononijelolimnrepetlumeircIcribiinc.Sed antequjTn fifteen fjciim tte lolto, illuH eiponcndum. Scriblt Pr^cptor.loliiitn non efTccx itsqu^ verntnetnrMT rafcuntur ; prob« , tjuod hyrmeincuinc jam r;ulluUrir. Exquibitfjnuticioncmtrittei inhorffeumlicf! vtdemui, trati cum floret, fdtn»B etlaawuaaajmrii imicutn,(edqaindopallal«tterra.pjcile, ittqutr, i erftico dignofu foicft.tjuod folium habr»t jiittguc.liirJutum* sitRuttum; Abavcnadiprrofoturpiof«editic: aiKtiacnim fterilis • folium ciiam hirfutum.

QuoddeJtnofcrihit, »n vtrumfir,acquomLvlo Bit lib.it. (teMitli^capite ntl. ewnvtubimia. Hoc loco p_«iica<tclinoaddere vifumfuit.GrrcijLiHrnifijuoi'ti diAum eft, p-optCT corticis , St BW ft»mfe»t i W filimentadi'-'dii fcindique folita. rju* 'i'"a eiia cantur ; undt.lires SclibcIU, qiwdiredi^nM&Pliim (iruiSurar lihrantur. Sic cammunti linj , *p«cl GTaramaticascftcryoiolopi*. Ali-imumen, BtlnnRt dliafenfu.^m dcducii GeropmsB«*nU!i,i*i H *tbenx* fuxlibrorfrtb, ubi lini v.xem Crmbrl fedocer, his«rbH. Vid , j inquit) ana "etymon »!tquod invcnirttjncit, quod lirt" magitfa & pL-ctiliarc «* at j[« per convcrfiontm ^fciilutn : A 5tt''ill*(tutnotnnc&difr Htur. fit U, i ttmgura, id eft, patior.& Hfn,p"i. i» raodoinfitiitojhinclftl, 4qtii>linum,Gricis*qntac Lntiniif ufitatum , ptiore (yllaba tonga; i quo demdc !i» riM , notris St Latinis commimis/ Qna veto dc caf» jilinum i pstiendo likiinr, in punjis diligent! con&dcu-

tione dignmticft, tnt]u« nobis jperRua fit, qmm viniin noin;nibu(fjbrt«n»J«Jufent arehiTci'Vjs, qoamqueomoiutn renm T^T'««nnT« jdt-irj-c ptiM BTprndtffit, (f**ro u roctbut. ,, Jv,!i-f rft oomw, qmnnan ego rw2t cnputfcme nllj afftqoi pjffjaj. qomi aujon tonscwa abboonmtw. qtum liuotn pata* ur.nt nrre Ofcnna *k* (at,Jemti qnaro d«t»e-in. Pnatum >dco ptECM tpb nmra t u t i

ctdifur, led fcreCiimn, moiqu, :ctomo> Icfluai, in loerm frocmiijntr, 4: ipu ftjum zftitc vctttrar, ToHmi vdcon canitnlc torrrtur, tuflma in cortt jffum igwbttl tU'tTKofi. fDtntncr; vat, jc ac 4 i d d f f cortrc, fj] H darinc mt<);Utm *fvtm mrhtnu,* tnmpnIttfcit: itx)« rorfu* xf canruu iJtuifnti upnuo, « f : intc dpin Ucn idtioi ncrocutom, >d h>mtnumiBJon**f*pnu-; it) f-jmin (no t i l t rtl i cam dm 4 Conotktntifaal franenur, p t, in gimfntnIIIMIurn fnii iM irrfm frpr « munimi;murn. K*tpoiro ilhuiLiu*. ar«df(irtiKi.tq«ililpt Ltrifftcuffwha t 4uni&maI>giK> affihrc id cormenta *d* t (m Jiilifwcur- N«c dtmJeqma; W jam OIKUC ff- te rt incditllz , nnnibe pc* othbo* ctmz, fcrifj Jcr>- .t lijjui aeut i (litni) Sc loogilTiir.it .nnifmnatdtUtM^un. ll k I ami muj«nrto minm 4i.!:uinrnicjiT- JC goMn (iwdul!.Jnn.ni*o> tc-matoiKa, ttqsf diftrM^a. Quid? '* niim hie truculcnrx rival ICT« ftnem f jcrant [jnicodt ? ** Minimi gentium. S'nntl atn^eononta elcmtnra am- tf ' rcm anificum cjrnifiarjnt «f paonnhmrnt^ti- « (hfjioqnje aiue di feet pcnot ranii inftnunetn* , >f fr te fuii manibus eoncoiquetu, frpus i»ccrim, dum tmfcmm linutn cormenris fins nrn uhil rcfifttr, morfitusimpttentes, &Teluti rabrof* in ipftimdcfpuenMs. Et ** quanfivis hrc & plurima & craddifTima Tidcri poiTini, '* (jnc camen Bt alia adJwe nibilo le*tor* peticrenda. Obi M jamotarwro mtdollam toiirorlerinr, & equuliit qui- r« Wtijm diftcn.icrrnt, coofefttni ir«if [railnm ad ipnes ripiunc: fit qujti partyn (It, rn (iinptici i^ua ruhmerffr, in iisirium dEttudutii:; inquf, ailnKKaigmliuf ma- '* grra lignotiiinOrue, diurtiiiiine ebullire ft-gunr, & inde vitilcutis minihujdm in aqua alia turqiictit. rurfutn *(a-* <•*, (pemJimt, Bt (ictant,i-el vcmorufnperrlatif.vfl folisat- u d>rc. Inde ccerum V3iii^ pars I er pazrlloidifhahiiur , (C diftM<lii Ittiatorio involtirtjr.&T toiis tiervis per fWti- M U f l T i , pars amalkalk rrnnrqucinf •'« di(Irntt vifcerj penctri't.itenr sfrcq'icnitllimerrjrna- 4< jibus, mododeitrtirriiFJi. modo iiniftrciifijm: ** irtcrca nee ipfiquidem Itamini quiere conccfTa, qui u pcrpttuo furfum deorfum cslcibus impulfum fub;e- ee mcru coj5'^tur •"ftifltitiif Tinculif<ft!ligare , doncetela rt tanricm mtu uts filorum ncxibus alifi Iv^tur.

Et qutfi par urn »n[« iiniim peqifflitm rurfftt. jam dtnuoalis tormcntenim genera, Totum id quod tam ** varif* nrntsapirainm Mndcm quicturum vidcbarnri'^ Turfbsfercenni lixiviocoquitor ; ac dcindc in fripidiw ft irernm corjcftiitn , m3£tt, tortornm laborc Mtcibm ,t lerimr, fuftibus tioditur, aiquc re&c wndem eowrocquettrr :ttidccarmfidhmd(lairaris, qoodantf vimulca fdit ecrnr-iiitum, & mill tit gyris in *ft rttottntn.* mapoa vidiftrahitur, & paxiltii diftevtttim tenctvr, durn '• fel fiipidam MCPTertt: ita Temper, quo r^cnarutnvis <* acerbior fit, ab ono eirrcmo in attcrum tranfitur. lam a ntvecandidiuj, ucoffH ilUqt>a;diutiflimt infurcape,^ penrifrunt.nihildmpMusvidebaiurrormentfirumrt, ptrturum, cumcccrlubiiofotcipibnsdtrcinduur, Jt(infinirisaraumpuniftiirijtcrebTKiir c*

Hin« fordibuj varii»infictrurjqui> rurftwnova fit pee- « narum t«ccifir>, ex aliera co)pa j scri fapone illinirm, « liiivtomafcratar ,aba|iquibusetiatnlriatur_T aedetiK *H lit* inpenri mannumti rundirur , fricitur, corniidur at)U»f^ipidamcreitoj[1],(rnnpoiin Tole lr>rtr[i>ratnue Tinctonnftui gcntu Mnhfper iterstnr, cium ftt.i tills*' hereni, rantirper dumquidqoamadhuc eftqupdiif-" niortis(ub)icipDffit. Inqotnaiur nr lav«ur lav*-*' inquinc'ur; pwenni qanJarn Ijionii roti.

Royafemper8cvetera tormenta yohrendum. Poftremo tot jam carnificinis prorfus dilaccratum, ad inaundiflimos ufus condemnatur, ut (cilicet vel fordidis ulccribus, &'-()urulentis indatur,ad tetrum virus exforbendum; vel fpongi* loco fit in fccdo pod ice tergcndo, vel aliis etiam locis virulentioribus emundandis applicetur. Dies me & verba prius dtficiant, qnam omnes injurias lini queam recenfere,

Sed quid ego in vanum laboro, dum poenarum profequorinfinitarem ? Satius fitdeliniexemploilludad animum noftrum transferre, ut quo pluribus in hac triftimiferiarumvallecalamitatibus affligimur, eofem- per meliores evadatous; quod Plinius verius de lino aixir, quam tcmpore fuo intelligere quivcrit, cum cjus detriti ufus nee dum tarn latfe, quam nunc paterft, Poftea.enim qnam variis mjunis jam ad minimas lacinias, & viles floccos eft detritum , ad nov2m rurfus rapitur carnificinam, in qua multis piftillorum idtibus aaquaguttatim inftillanre, ad renuiflimam puhem redigitur, qux quadrangulis reticulis haufta, chartas dat omni^Egyptiorum papyro innumeris modis prxftantiores, qua: quot fcribentibus expofirse finr,ncmo ignorat, qui modo fciar, nihil tarn nefarium, nihil tarn fee* "leftum > nihil ram impium, nihil tarn abominandunA peffimo quoque cercbro cogitari , quod non linfiF chartx, ingenti patienris mjtiria, illinatur.

His iraque de caufis linum à patiendo nomen accepisse injuria fempermelius evadens, ut Plinius dixit: ante quern tamen multis fxculis Efaias noverat, nihil effequod pluribus tormenris fit fubjeifhim, quam linum , quod hacdemonftravit comparationc. Contri- ti funt quali linum ; qua tirUura? fua? nota non ab aliis modo fatis eft diftindlum , fed fymbolum etiam prae fert, ad vitam bene inltituendain utiliffimum.

Quoriesigitur linumaudimus, totiesrecordemur nos patientia, pe'rinde atque linum continuo " fieri debere meliores *6c* albiores. Ec hxc una de praeciputs caufis fuit, ut facerdotes lincis veltibus in facris uterentur; quo nimiram memores cflent, omnemanimis 9, noftris munditiem per td/menta effe quacrendarrii & quaecumque in facris fierent, ea omnia ad Chrifti paffionemeflereferenda;qua, tamquamfolidifllmofundamento, patientia noltra ftabilita, nos eo perducit ubi lino mundo & candido veftiti, in fplendiffima luce* felicitate pcrfruemur fempiterna. lam quemadmodum dum Iinifrudu five femine omnia dolorum genera migantur & fopiuntnr; ita nihil eft tarn durum aut moleftum in omni vita, quod patientiae fru&us non leniar, & fuave reddat.

Lini dotes Plutarchus lib de Ifide & Ofiride his fere ^erbisrecenfet^ubiquacrit cur facerdotes lineasgerant

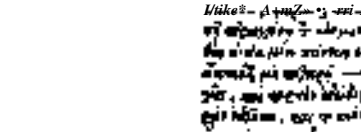

vxott , *Wf*v j &&< mum* •e?M*ni3 J Xiyvji.—Quidam dtcunt eos Li' num get ere ob color em, quern flos l$m kabet, fimilem nitori atberis, mundum ambient is. Veraautem cdifa eft quod furum a non puro tangi mefas eft, ut ait Plato. Linum forro e terra nafiuur immortali; fruftumfert efui aftum, veflem exhibet tenmm acfuram, qu& gerentem nongravat, & eftaptaomnibwanmteniponbM, minimeque, utajtint, pediculosgi^nit. Hacetiam de caufa, ut quidamvolunt, Deusoptimusinaximus, inveteri teuamento, facerdotalem ycftcra ex lino confici voluit, Nempeficut facerdos nitidapuraindutusveftemccdit, fie animamab omni inhonefta ac impura cogitatione, Itberumac alienum habeat. Hyeron. tamen alia opinio «ft lib.de veftitufacerdocaliin cap. VIII. Exodi, ubi primum facerdotis veftimentum, quod eft lineum,rerlam fignificare air. Hanc fi fequamur opinionem, vekcs c, 4MA» «id eft, crudo & nondum macerato,afpeconf alisequeresfimilesfiebant, ex *L* ecefle eft dicamus. Sin *vero* oriorem, macerato loto, & dealbato. riafque haK* mediccrum fcriptis occurrit, vado lino text femper lintei/m cruferibit. Nihil Hinifica» uti magnae audoritatis vir aut linamentum aliud textum iml f,?P wnti Quod quaefo linteum tft HippocraTes libr, de fiftulis, quam filum, velim nos docaat & dxponat^ y^rba Hippocratis , *Jpitow *G»> »t *vKiii*%* np&ifo** fow itpvcüv mm-sbx* w Ivfcvfe***^l**''n> re^Xcc.Ftlume lino crudo quam tenuiffimum quintuplex>palnn longitude ne in unum complicatum , [eta equina circumvolvttuu* Quodnam quaefo lintenm aliud quam filum ad hocapium. Celfuslib.vi i.cap.ir. ubi de fiftul^agit. O; «mi flamenpcodinamenta, velfifpurgantlum aliqutdvide^ tur,inmelle tinilaimponuntur. — Ibi linum pr****^ dendum vinciendun)que cum altero capite eft, ut laxe cutern, qua[tiprafijlulam eft, teneat. ldque linum debetejje crudum,& duplex, triplexque* (quintuple* Hippocrates; Celfum Chirurgi noftri Batavi imitantur, nifiquod linum byffinum aut fericum.quod minus putrefcat,adwbeant) *fie tortum ut unit as facia eft.* Videt le&on Celfum eloquent!* parentem, medicum fummum, ac latinorum principem *»uixtto,* linum crudum yertiflei. Hunc fequuntur medici, & errare eos quis dicet ? y« itaque mens Hippocratisintelligatur, fummacurationishaeceft: ut filum five linum in fiftulam immillum connexis capitibus faepius dudtum, paulatim cutel» qux fupra fiftulam eft, incidat, quod alii fcalpello, iuprarpecillum in fiftulam inditum, dudo fieri, vplunr. Idem Hippocrates lib. de afFedl internis. *K«i «f*»*

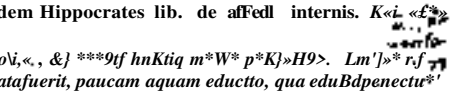

*po\i,«, &} ***9tf hnKtiq m*W* p*K}»H9>. Lm']»* r.f ratafuerit, paucam aquam eductto, qua eduBdpenectur* ex omohno immittito, & mollmfpongtimfuper*nipomw/>* Hoc loco *>•>!>•>cum media's dico etfc linum, d iinc» quifquiliisemundatum.vel ftuppam, ipfam vocatam, quam&hodiechirurgos ad varia linimenta ufurpar^ norunt medici. Stupam Plinius vocat lib.xl» quod proximum cortici fuit deterioris lini' ?Cr^uminibusapnus.Plu ubi tonforiscujufdam garruh mem.nic, I barbitonlores crcuml.gant

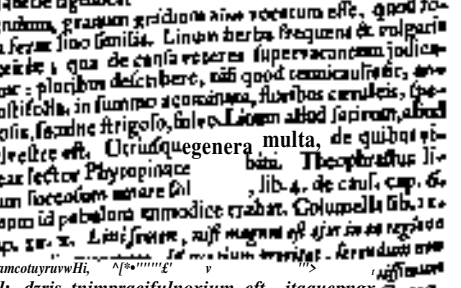

quamcotuyruvwHi, ell: dzris tnimpracifulnoxium eft, itaquepngx locum & modicebumidumpofcit. Virgilius libti. rationem dat *

Vrit enimlinicampumfcgesy uritavena,
Vrunt Ictbco perfufapapaverafomno.

Palladius, ut fubtile nafcatur linur^in *tnzcrofolofyi^* film ferendumfcribit, inQdobr.trfin.fecuDda.Qgtfdo ferendnm,docet Virgilius lib. i.Gcorg.

Librd diesjomniquepdres ubifectrit horat,
*Et medium luci, atque umbrujam dividat orb***
Exercete viri tduros, firit e horded campu,
Vfquefub extremum bruma intraRabilii imbxtm
N« n?n (3 linifegetem , & cereale papaver ...g
Tempi bumo tegere'i (S Jdmdudum incumbcrt*fw*
Dumficca tellure licet, dum nubila pendant•

Columella loco citato. *Seritur a Calend s OBobri*** tutnAquil*, qui eft vii. idus Decembris.* cfl» *modi* obferitur.nom»ullisplacet macrofijo, i* *fiffitum mnnenejo\committi.quotenue linum fove idem etiam ftfladatfilifild.eJatatumonfufe FehKK**^^ juterumiacioportere dtcunt.* Vereferendum/'''''' «aoreftPJiniu$lib.xvm. cap.xxiv. E ' ! *num tfavenam &paj>aver.* Et hoc ten>P ftri (emen Jini terr* tnandant. •

A lini hiftoria ad cannabis progredicmurj exutraqueveftes, funcs,alisqueresfimilestaintjieo exlinonobiliores, ex cannabi firmioresac valid;ore« Hujus, quod non meminerit Theophraft«$,magnope· jemirwi waxiine, quod Herodotus ejws » « J J ^

T* TO orion? *JvpiSn'.Cannabis fuffitus apud Schytdi vim habens exjiccar e femen genitale. Eft plant a linofimilis ex qua Thracia populiveftimenta conficturit, hujm femine £(erodotus infuffitu ufus eft.* Plinius lib. xx. cap. XXIII, decannabi. *Semen ejusextinguere genituram virorum dicitur.* Quod teftatur Galcnuslib. vi i. dc fimpl. fa-

Cult. *K*t**flws *° HSh^h m<pvtrif7t* J§ *%*i*gw-W9$* «V TW*Sr i $S ,

£$ 9i 'cfrMtn Cpvfu'q, Sv^ivMf TZ▷ ^ ' r. *Cannabis fenvsn flatus eXtinguity adcoque exficcat, utfi flufculum edaturgeniturarn exficcet.* Gallinasovorum feraciores reddere recentiorutn quidam fcribunt.Experientia didici,gallinas fijiyeme faevientefquo temporeova rarius parmnr) vefcuntur cannabis femine, ova frequentius multo ponere, fed poftea quafi pinguedinis mole obrutae, fterileS reddi. Aviciilae, in cibum fi iis eahibeatur, in tantuin faginantur, ut auc eas enecer, aut cancillandi alacricarem adimat.- Cannabis, quafi >&>*£<& dicitur, quod circa fonticuloSjfparfafque (cacuriginćs,fponte &fata luxuriet.^«»k/3o* eriim fontesfunt mulciplici rivo fparfi^GeoponicJV auiitor lib. n. cap. xxxvin. x«W£&'5'(9i'A«'f *remit t&dpot,§§ zj&&7m9T<&* *vjKpgts .Cannabis cavis lotis deleftatur, (3 bmnmohumidis.* Idcoque eciam fylveftrem, quod amet locos udos, *vfyfavot* vocarunt. Cannabin Diofcorides inquit.effe fativam & fylveftrem: fativam lib. 11I. cap.cLXV. defer ibj ^ Ka'm ^ *(pvTd> \w ivjgij&v* c*

ptiv. Cannabisfativa, flanta eft ad tcxendot funes validtjftmos mortalium generi ferutilis',foliageritfraxini,Jedfcdiodori SiCaules(Yoceros inanesjemen rotundu^quodcibolargiore genituram extinfuit. Funes, inquir, validiftimosexiis confici. Utuntur iis in fabricis ad fuftinend* trahendaque ingencia pondera > ad navigia^regenda ; ad lincea cexenda, quibus infimaplebs utitur, idonea eciam cannabis. Neccffaria etiam pifcacorum recibus, quia funes & retia ex ea confedta diutius in aqtia commorantur, quam ex lino. Hac de caufa %^n^^ ab aliis, tefte Audtuarii auftore, dicitur* Foliis jnquit effe fraxini. Galenus agno, five viticicomparat. *'OVK SOT^ dvro i* <pvro*iris'>&v>*flt»$ UIK% ms *nS xyvy* , *$ TO *caripp* TO oarip^xn ^^•is^inov fias ijif w*

tnodum planta ipfa quodammodo fimilis eft vitici‰ itafemen feminifacultate eft fimilis, fedplurimum ab eo diffidet^ut quodconcoBu eft difficile, ftomachoque & capiti noceat, praviquefit fuccu Cannabina agnum aemulatur caftum foliorum pofitione , quorum fingularia fraxino fimiliora, folia fert afpera, dura, fubnigra, &, fi confricentur, graveolentia, ex fex, ftptem, aut pluribus aliis fimul haerentibus coacervata, quorum fingularia angufta,oblonga., acuminata,per oras ferrata,inquibus £ fraxineis different. Ex uno eodemque cannabis femine, duo cannabis genera nafcuntur, quorum primum maSjalterum foemina dicitur. Foemina molliori tulmo, delicatiore cortice, magifque'apta ad hendum, & textrinas, affurgit. Hujus flofculi gxigui, ex luteo albicantes, inftar pulyis, in auras avolant, nullo neque frudtu, neque femine poft fe relidto. Mas robuftior, horridior, fruticofior, rudentibus & capiftris torquepdis nata,femen fert teres, rotundis vafcuhs condufum, ad multa utile. *Cannabis,* inquit Columella lib. 11 -cap, *X.folum pingue,ftercoratun)que, & riguum, velplanum atque humidnm & alte fubaBum depofcit; in quadratum fedemferunlnrgtanafex ejusfeminis ArBuro exoriente, quod esl ultinti menfe February\circafextum aut quintum calendar Marti/-ynec tamen ufque in aquinoBium vernum fi fit pluviuscceli flatus, improbefereiur.* His fabjunge Cannabis lure* Creticae hiftoriam, ex Alpino. Ciceris tiiftoriam fupra enarravirnus. Quod inquit cicer novalibus ineptum^id repetit lib.iv. de cauf. cap.ix. Eodem etiam loco, quod hie de faba, reperit, rationemque addii*, cur faba novali profit, cicer obfit: Eodem libro & capite alia multa docet quae ad novalem pertinent, Eo itaque Ledtorem mitto.

Cur feiamum, cur lupinum, eryfimum, 8c horminum,nullum mandat animal, caufamvideturftatuere amaritudinem. Ea tamen.dicet quis, gregem deledari docet Poëta,cum dicitifalicescarpetis amaras. Dicendum, falicetn graum quandam prxbere pecori amaritudinem ; eaque de caufa libenrer ea pafd] Contra fefamum, lupinum amara effe, fed ingrata, quorum fa* pore non delecW pecus. De hormino hac occafione non-nihildicendnm, *omw,cV* fi$ve uci arrtid Hippocra* tern Diofcondem, Galenmn legitur *Sc^9n* dicitur ^i 2?- *T^'S* q^ ^ TpeCU *QXCO* a£ac & ciea^ in Venerem* Diofcorides lib. H I . cap. CXLV. de Lormino *tSniu^ttmnufyynwm.imBtri,*. ^ Audkuari audtor aloen dici airenc. Athenaeus lib.ii, ex au&orirate Dipbili Brafljca?, afpharagum. j>^ di*i *ZeA>&* *Diphilusfcnbit afpharagum braflic*^ quem* \m - *ntenonpecuitartvocabulo dtcunt.* Idem AVniGrj* Wnrift *&>eiv.y&f **.ufst>ci'>. Attict Ormenon vocant brafjica quoJL pnmum e\umpuac foras prodit^impelkntegcrminandi vim* Sic dicitur quod erumpat & germinet. Alii *K^p*.* La? tini cymam, a Grseco xt/«r dicunt. Hefychius, Op/^®^ *at [fy* T«? x^j'^/Jiij TO cirof *xitftcc', ci j* TH? x^'aCnj *McaretQ^^^*

Nemo fylveltrem afparagum c^6"dixit. Sicenimin vulgatis codicibusHefychius. *£i d\TO*a^to*cictpdy/Lpf.* Vide fupra. lib. vi» cap. m. Hormenon Theophraituj numerat inter frugesquaz aeftate feri debent lib. vili. cap. i. Recentiores quidam malunt inter medicamenta 8c frutices numerare. Neque enim, iricjuiunt, antiquis in cibis eft,rice aetate noitra; vix ab agricolis cognolcitur. Sed nee fefamum agricolae norunt. Eryfimum an norint, inquirerldum; & tamen inter fruges numeran* tur a Theophrafto, tertio nempe in genere, quod eft & frumento & legdmine diverfum. Quod antiquis in ci* bis fuiffe negant, id praeter veritatem eft. Nunquam ejus meminiffet Hippocrates lib* de vi&us ratione fecundo, ubi fcribit o'^iv* ^*TTB*s* C^C^JJOI'* TJ\JIW A/^- *m%ion-mi* *Hormini femen eadem qua hni femen efficit.* Hoc in notisad Diolcoridem examinabimus.Inter fru« ges etiam aGalenolib.i. uealiment. facuJt. numeratur. Horminum inquit Jheophraftus cuminaceunt quoddam effe atque nigrum, intellige le&or hoc de femine; nam femenfertcuminiinftar, oblongum ,ni* grum, qupd mucaginem aquae immerfum, ut pfyl* lium e.mittit. Luculenter horminum defcribit Diofcorides lib. ni.cap.cxLv. *iptufoni* {*pi&v* expungo cutn Saraceno,improba vox. Quod vel inde probatur, quod defcriptio hormini excepto femine utrique tarn domeftico, quam fylveftri conveniat, ac hoc uno eodemque capite de utroque hormino palam agat) i*

(pv^g.accuhos 'j TtTtctyluf®, ifct7n}%vcuos* *ut lyri T^r pi^cw yttivx-vicUy ov cut aui^cc*

iTnpwis >£ *ptXuty* £ of *i%fi<''s. Horminum herba eft foliis marubiofimiln, cattle quadrangulo , femicubitali , circa quem emmentiafihquisjimiles c$nfpictuntur, qua qutdem radicem verfusfpeftant, & in quibus femen diverfum* recluditur. *Siquidem infylveslrt rotundumfufcumqite repe rit ur,at in altero oBlongum & nigrius^cujus esl ufus.* Plinius tribusdiverfiscapitibus hormini meminit. lib. x v m # cap.v 11. ubi inter aeftiva.numerat qua: ad Vergiliarum exortum feruntur. Cap. x. ejuf. libri, ubi haec habetr *Ejufdem natura & Horminum a Gracis diftum, fed cu~ minofimile* Seritur cum fefama: hoc* 0 *iriont nullum ant* *tnal vefcitur virentsbusA* heophraftus id quidem de hormino & eryfimo vul^narrari tradit, fed fibi non con* ftare. Plinius vero affirmat. Tertius locus eft lib. *rpu*** cap# ult. ubi haec tradit: *Horminum femine, ut diximm‰ cumino fimile esl, catero porro, dodrantali altStudine$ duorumgenerum> alteri femen nigrius ,§ & oblongum, alter icandidm femen* G? *rotundiw.* Cumino fimile cum. inquit Horminum effe, id de fativo intelligat lector. Sylveftre enim rotundum fert femen. Inepte *dvn* #i^«- *ria, -aw** l^gi^> dixitque porro fimile effe horminum. Qui Plinii libros attend, nee ofcitaflter,aut perfuncaorie legerunt, norunt eum fepiflimevocum vicinitate deceptum, aliisque errandi occafionem prsebuiffe. Alteriusiemencandidiusinquit, *Qcqb* Diofcorides. Hoc excufari poteft. Fufcum *enim* nigro comparatum candidius effe conftat. Horminum plantanota eft ,caules habet complures dodranrales, aur etiam altiores, angulofos, fubhirfutos, folia lata, rotundiufcula,fubafpera, maVubii ferie fimilia, quorum quatuor aut fex fupe- riora purpureo viola nigr* colore; fed tamen dilutioreemicant. Floresjuxta folia cauliculos ambientes, colore diluto purpureo, ^Ibicantesj femen parvum oblongum t nigriwns in oblongis recepuculis, veluti filf-

quis*

quis, qut matot o fcmine radicem verfus fpe&ant: radixlonj:a,cenujs,nonabfquefil)ris.Sylvcftrehorminuin viridoâiores gallitricum, vulgofcarleam di&am putant, Sed hujic femen nigrum, neutiquam hormino cedens. De (ylveftris hormini fpeciebus videat Le&or phytopinacem Bauhmj,

E». ^ w*. Kemedium prajfcribitadverfusfoliorum luxunam?hniusvicmmdi]citlib.xviii.ca xvii. Ipw *vitiafegetum ƒ* inquit, *luxuria eli, cum onenta fertility u frocumbant.* Inrellige Lecftor ex Theophrafto foliorum, Nam fi fru<ftu,eoque bono luxurient, virium non dicet agricola, fed Dei opt. max, donum. Sed & hanc cue mentemPlinii ex cap.citato facile probatur.FW inquit *LuxurU fegetum cafiigttui dente pcoris in bsrba duntaxAt: t$ depajl<e<juidemvtl{*pius > nullminfpic* injuriamfemiunt: retonfarum etiam femen omnino certum eft fruges fieri, fed inane, caffumjueac fatumnon nafci. Bnbylone tamen bisfecant «tertiodepafiuntj*//oquin folia tantum fierent. Stc quoque cum quinquagefimo fecnore mejfes reddit exilitafoit, verum cum dihgennoriks cum centefwio quinquagefim&* (poftremam vocem adjeftitiam & fpuriatn puto) *neque eft cura difficilis quam diutijfime aquarigwd*, ut prafinguis {$ denfa 11b en a diluaturjimum a»ttm non invekmt EupbratesTigrifque, ficyt in Sigjpto Wus% nee terra ipfa herb* gignit. Vber~ Mis tamen tantafunt, ut fequente anno reiiibilisfponte fittfeges, imprejfis veftigio feminibus* r *qua tantafoli differentia admonet terra genera in fruges'defcribere.* Cur profit detondere, fivedepafcere frugum folia dum adhucinherba funt, facilequilibet cohfiderarc poteftt Turn cnim radix alimentum non in folia, led in cul* inum,(cmenquefmurumrefervat,uberiufqueeomittit.Hinc copiofius nutritur, fertiliufque evadir, contrafi luxurient folia, alimentum confmaunr, nee Gnunc ad feminis perfection em mitti* Cur retonfum degeneret, ratio videtur,quod bona pars alimenti detrahitur:quod enimradix'culmo, (eminiquedeftinavcrar ,id jamimpenditad nova folia producenda. Accedit prsterea quod cum novis foliis culmus fimul proveniat; qui etiam detunditur, novum itaque culmum, & nova folia producenda. Vel dicendum,feminibusfrugalibusideip accidere quod Gallinis > qua mediocriter pingues ac benè nutnt* fecund* funt,pluraque ova pariuntj contra nimium pingues infeccund* fiunt. Ex Plinio con? ftat legend urn p*xgy uti Aldinus , & inGermania excufus codex habent. Non *pu»*^ ut in Bacavavo'Lug'' dunenfi legitur. Quod de Babylone fcribit,c v i i ^. an falfum fit , me fugit. Confido verum iw magiftrum; nee fcripfiflet, nifi cognitum fuiffct^ Es Plinio etiam *M* *%>, ^h* reddidi. Docct terram fpjffam craflam, raram argue lolutam reddi. Si aqua dm, permanferic 5 fuperficiem limofam fieri, caeteraque qu« ififra funt denfari comprobat experientia. Nilum multo limo obducere agros,docet alibi. Quo 'oco de Nilo ex recentiorum fcriptis non nihil dicam. Q«o din* quit triticam Schordeum poftero anno ex radicibus,repullulare, id repetit lib. 1 v. de cauf.cap.ix. quo IcCtorem mitto, Vioeat interim qu* cap.de faordeo & Winco diximus.

X *I* *. H. CAP, VIIL

*^dadiycrementHmfrugumpkrimumjuvet. Indeproveibium, AnnumfruBificare,nonteL lurem ifrumentis, tireUquisherbispmterquamfilici utUem effefterevrationem. Qmelit~ ut medicam. Semina item per egrinam vernacula tranjire, atque turn cuitura, turn *atmterhmeliora,detrioravej!eri: quod genus aptum fit tmnfin*

te aliud , cegbe nafci inter alia gaudeat.

A D lhctemeintum autem, alimentamqueextra /imodumcoeli temperies, atque in totum anni cdnditio juvat. Imbribus quoque,feFenitatibus,hyemibufqoe opportune feuentibus,omnino feracia, & admodum foocunda redduntur;etiam ii fata fint fal{is ac tenuibus folis. Quamobrem non rede proverbio dicitur, Annus frudificat non t telleus, Ve- j *J0** ren & cnnre ratio multam refert. Non folum quod cralis, vel cenue, & t rolidis fit, vel ffyallida ; fed ^ rilgiiiph edum rocl arebiccns , & flaman canis. Quadeo enimquaoivistenuesvitiofsquefincprotetaineo fru<aificant; dum m cenuno cad pinguosja-

q

fcerncre,utoresconantur.Seminapcregnnaimfra

^M*fy*^bW™^ ' -omnibus 2fo^Q$tus.* i t f f i ^ o 5 *n *-nw»«cfiiw-* fter y r atbprodeft. Utilisnph * IJJatn; Jg frumentis, verumetiam reliquis herbi^prieterquain jj f*>$fo» *iw*Q&ZMW' & ^ Wit tiyxm $j* M** *fili,i* eft,Hancenimfimofuperinjedo'interir^^^ *&*n %^N ilw*X97r{ot'Kj-a Sfov.r* j) *(TTipjpctTW M*W* tmnt Jnterit, t & pecore incumbpnt^Quin & hdedicaquaevocatur, thecoris & urine caule perit, ut quidamdixere. Quodfi autem femen annos tres cum plurimum rran fcant ad vernacula. *annos tres cum plurimum rran fcant ad vernacula.*

^(Pf jj } c T«»« AJ§V« v«(w fUKfff miov*

$w 5 c^ T(j y j ^ ^ avctfayty mSdui ilui* Expcditqucexapricis ad paulominusaptica, &«c

« - f ^ ^ w r ^ T ^ A ^ ^ w w frigidispariratiooetranferre. T f ^ » ^ J ^

hybernis, eruptionem in przcocibus proroganr, Quapropcerfquallore intereunt,nifi pluvia ferotiicrvarit. Obidcavendumcenfencneperegrina vernacuhspermifceantur.hhexfoloSmilimicra- .Namotlowinfe orlecdogue difcrcpant; itacultura egeanc diverfa nccffc clt. Ad hose di3trentias telluris ac vires feminum, atque etiam fingulorum temporum obfervandum. Cum veroprof peretemporaanni fucceflerfi, fcmi- nis itaque hordeum quod ranns partem maiorem conficit,(isenimagerhordeumcximieferc; non/c4iw» iimplurimumfueric, fedcumquandamconfequa-ir„Vuetur temperiem, optimum cvadic. In Phocide vero circa Elatiam non folum hordeum, fed etiam tritici titumojnimeredditur. Ecapudaliosalia,adquae foli cuiufquc natura valec. Ergo Feminaimeliorii de- turn cultura, turn terras natura fieri por-

*Etitfpt*ieffimi. NamI^os.adcslo Athicm* ? ^ J F.

Itaquepeifidverfativuj . J^^iJdipj iJ&k». ^m£mi 4 ¥ A» V, non autem id. Etvidesjuotiesjamhocdtxit.lheodorwquoqueitatyt.*

Tiit *fo 7-oS'. *Theodorusfrumenti tnalllmmi wy* ow«to, J«f cumfrumentis nafci poffunt: idcirco cxitcitrfilicecomesquc emm eft frumentaceofiumfiuidfiumentaceoTtam3conttpsinh^w&* Bine aliud cafiiumeqtie fuo k» in €OTDe Bemitipbusewdx* aBjne eaiudvcafiia Sthuqtperifu aldbuilt quam defatu, atque cremento.*

*ntXtwwKW. Ibeodoruj, graviora, tffuaviora. Kefcio quid hicjudtcem. ™*inw,fignificatmuhirediturn Vox, f * communi ufu ad bunc locum fi apphces, valde luxuyians. Et tamen id hie vult, quod mo, verb* Hit*.™**«** Verlimatia caujfa eft; jfcwf * ' « H ^ > # $ w ! 0 cft/i//: 7aiSsn m «A<pnS, Owwiw^ fcic neque gravim qutrituhneft modi cancellh & pinna. Neque enim repio ferret niiiitU fumm.fdprovenmiiuiafuprih^^^i^^ efctaptanatafmulfmi.*

JULII C^ESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Au w \tixiju inw K&ivetft Tbeodorut legit, h&ir«V# tac */wJ Vlinium : Mui temenfatouim vitiaprofiteUtut2 Ergo referendum ejfet ad vim vitiorttm. G'raca autem It'' Sed cum Orobanchen, S Pclecinon enumcuret: non miflioadplantdi, qua invalida fint, & cat era ei favent. rumfiomifu hoc*, cum neglexit Hamodorum. Qumqut *MKS»« nSf i&Sm a/gi TLS u&iwM Et in fine capiti, a/# /Eum Graco nomine prodiderit, quaft Latino careret. 1& «£*»««*. Putarem,ut fit, itaplacui.Jfe.Verumubtait Br^amplcxu Qvfo] ,,yi tifewxinmt, ©^x ? £*xf gpj. Nan memini txiticum nccariyomnemfufiulit defenfionent* •*

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT£ ET COMMENTARIUS.

KKifafs, Ad incrementum alimentutnquemaltum. juvare coeli aerifque rempcr iem,nec non anni conditionein, negari non poteft. IHud inquircndum, dequo libris de cauGs, an aeris, an foli beneficio plusproticiant. Verbo dicamj incrementum alimentumque maxima a folo, co&io vero & maturario maximeab aere r]t.

"EnvpZyt minus redtc DodtiffT. Gaza *rofcidum* interpretatus eft. Non enim de aeris, fed terra: qualiratibus agit preceptor, proptereauliginofa, verterevifumcft quia fequitur (qualida. Sic fupra lib. i v, c* T>?< *impfe•mmifxigus regionibus uliginofis & bumidis.* Coeli, terr^que conditioRes tocies inculcat in lib.de cauf.ut naufeam moveat.

T2Jf4"^i Deventorumcommodis&incommodij in lib, de caufis abund^ agir, eo ledorem mitto, *arizap*

*KM i Hsnyt /.*Fimum magnoperc adjuvare, inquit, *Medica dum recens erumpit, trifolio m fratis nafientffi"* guia calcfacit & concoquit. Nam & inquit, feftinantius *milis eft, cum ajfurgitjoliisfit anguslioribm, caule* edens* in agro ftercorato erumpunt, & concoquuntur, matu- *trifolii, quibusfeme adnafcytur lentis magnitudinefQntar'* ranturque femina, id inrellige led:or de iis qu« fimo *turn adinftar comkuli*, Plinius loco*chziofimilit eft trt** gaudcnc. IHud dubitatione non caret, an fola filix, & *folio caule foliisque gcniculata quicquid in cauls aJS"'j^* medica (dequanobishacoccafioneagendum) after- core pereant ; centaureum aliseque flmiles plants \ ftercore & ftercorato folo abhorrere experientia di- dici. Scd hoc ad frugum genus refcrri non poteft, de quo hoc libro agit preceptor. Filicc an quis vefcatur» expendendum relinquo, pecus non attingere certii eft,

x* J^!A?Medica undf^nomen acceperit,haec Piinii

»4 *cttam Gratia, ut a Medii adveUa per bella Per [arum* Puto fcribendum *m^vM^f* id probare videntur *qua Dawn mtulit ,fcdvelinprimisdiccnda% ianta dose- jus,cum unofatu amplitts quam trkenis annis duret.* Stra- bolib.xi, ubi de Media regione agit *$*U*

>peculiariter medicam appella- *remedic^quodcum femelferitur, decem dn nis durat, quod per annum dtinde reBe quater, interdum etiamfexics demetitur, quod agrutn flercorat, quod omne tmaciatum amentum ex eapmtuefcit, quod agrotanti pecvt remedium cftModjurerum etus toto anno tribus«e«un *I>tindef,ufficit.IAtm* Palladius lib. v cap. *1. W*femelfantur decem annis permanet, ita ut quater velfcxies pojjit ferannumrecidi.agrumflercorat, ma era animaha reflctt, curattgrota, jugerum ej us toto anno tribus W\^TM"*[Wcit?*Decem annos durare Pa!ladius& ColumeUa fcribunt. De fuo itaque PliniuS, vel ex ignoto qnodam

fecatur. '*... Columella & Palladius tdem mt, tcneritatisalimen, iquc probirtftione mclinrem,

Oolumdlfa ref...sdiitsn umomneemaciatum *inmiilm.Comn* Varro lib. i i.ad *inicum cytifum& mtdic*inam* *pes* cum Varrone conciliabitur,fi dicamuf> *anriam* facere.cumad fatietatem ufq; vac- *genus* non detur.contra vero,fi quantum

*n*vert* i debe«, IdcoColanelb

loco *ckzto.Pofleaquam vole: teneram,cum profiluerit,de« feces hcet,&juntontis prabeasjed inter initiafarciw dum confuefcdnt,ni novitas pabuli noceat. Inflat emm ($ mul* tumcreatfanguinem.* Plinius loco citato *darinon adfatietatem debet,ne deplerefanguinem neceffefit&bfctn*runt hoc Hifpani, nee non quidam Itali, inter quos Marcellus florcntinus.In Hifpania ubi quoridiantt ejus in jumentorum pabulo ufus eft,nullocibo prius,magifque lartari, & pinguefcere jumenta, pecufque omne, parciu^tamen dari, quoniam inflet & muJtum creec ianguinem, quern deducere poftea neceiTeeft. Dcfcribitur medica JDiofcoridc Jib.i i. cap.CLXXVii. /

<n&mi<pvKi (pax ~a' ^\y,u%;na^^%^ M *VTC*

cunfficterramfubegeris, in morem bortiat denum,longaspedum quinquazenumfrito

Ouid velint verba haec?nefcio,In antiquo codice fcribifffT ea cum in cauiem aHurgit in folio contrahitur, viri doiSri legun'»el*cum in cauJem,afTurgit folia'contrahuntur. Id eit, inquiunr, quod Diofcorides ah^ anguftiora fiunr.Credofcripfiffe Plinium,cicumincaulcmafrurgic plura folia contrahit, id eft in uno pediculo plura *cot* gregat,colligit, pluribus foliisquam tribus confpicitur. Cum recens erumpit, folio inquic cfle Diofcorides rri-' folii pratenfis.Piiniusfimilis trifolio,hinc Hefichius.M^- *SiKti mtt* T£40yA;*w,i § ^^rl, fyfyfy,nis K7JH<n.* Idem &° loco *wi>fyvxx»*i$ fat^iSiu w^Medka her'' *ba trifolium dicitur.nonnulli lotumjumentis congruens tf idonea^* Idem, *trifolium, multifoHumfic medita vocatuu* Trifolium,ut dixi, didta quod recens nata,tribus fit fo* liis,eadem multifolium dida, quod pluraferat folia.eX veteribus confi'dit turpiter medicam herbam cum *olco* medico, quod naptham vocantjinterpres Diony^ ?*U>

Denapmaal.b.mel.on ocufione agam, w'' mefflarioadDiofcoridem.ejoshiftoriamacvires quod Sernius ad hunc Vergilii

eft in Grafciam,quo tempore eamXerxes invaferat>h*jusplena Venetia eft,&,ut dicit Dionyfiu?i.triuni*onorum eft,femperquevirens.De fncdicxculwn*

mella loco citato habet. *Locum in quo medk^V^'*

fni,Jbito,

Onobrychis tecens e feminc nata.
Onobrjchidis ptlcsi gc

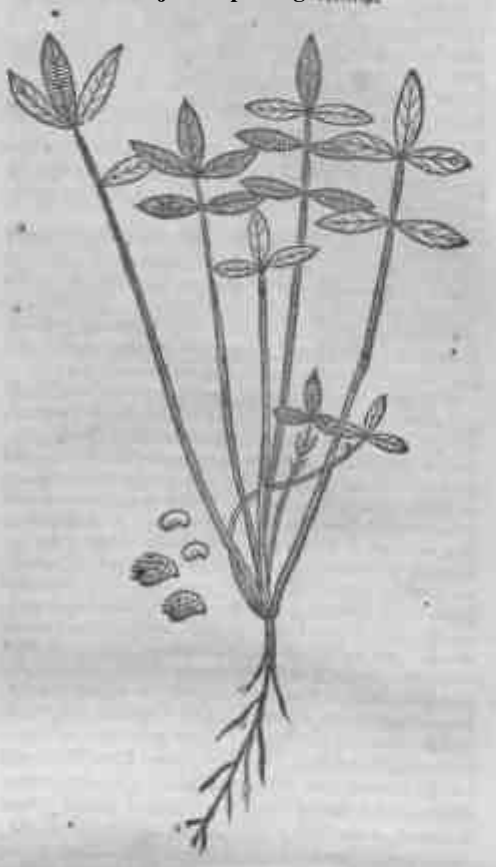

Onobrychis cumflorc.

;aiftnt itttm ftdttta, faugum, **Of** *quiitijnt httim . bi freejit, hgiieiirtjltii ,iJtuimmuitufotenjhr, fjillit/fcn<iii*et>rujmtitT. ttmctinrimt fe!s aittritHTUT. PtBfttKtitniftTjv ta'igi Iceutnsn Jebet. Atqiit, Mtdixf, Itgtiris t-ifini ftnitrtJw, IS mAim ru>H.n)dui* **eft,** *as *!trri\njf* **nm'j** *kttk* immUiAm mtdicurt p/rimi). TurAiw inrjfrm tjm ftinumfiietittpVTtUUt, cumiJtnfi. miniim iilt.jmm fjrtcrn ijcctrii : faiten]u.nn vein tint-Tint, cum frtfitttltrii, Atftctthctt i5 jmntntitprfhtM. —. T*u:rj tltinJt pjff Jiti, nil tfftrit frKBifi^re, vmutU *ftai\A itnttn Iserltt ertmtMt, fie tatt* fixitt tit m*r itmniptmtfg fetmtnebit snnis dtitrti,* **Ifthiiwrbi» Coliimcll* illu J uniun obfervandam, quod inqnit, -n-**

rin ftercoranJum. Idem *enim* **GcoponicJ. soft, t I'l.dp. 1. 'nil** *ft*ts*4> T&*tJt*i,«Am, yetem* **X^«?'« Stcrcor.Jt)dl eft mcdica menlc Unuirio, & cy tilum viitde demcrendiim ,** *rc£tc* **inquc Thcopliraftus ^t>vn addidic.Medica, in go it ftcrcons«ufipcrir uijjtjiJssn dicunt. Gcoponic«l>eniiniudlor ftercorandamdocrc. Idem ctum ColumclLi. Scd jiimiutn li ftcrcorstum fit falam |>eric; id quod ex Vsrronc probari potcft lib. i. cap. m i .** *lit meiieit inptimneliftnttt, tit in tfrrtm nimium ariJ*"> *u' vtritm, fiJ tanpenttam fcmin Atrtitim.*____**Keccntiares rtnnss pro medkaattendant pljutjm, trifolimnfiiiqii? eotnutadiAam. Virgulas** *hxcprofeTt* **complures, Tirent«. romncSM, foliarrifolio fimitU, circa caulti conrrjfliora & mmora, lio-Kt ii nmbelU bnvi, cratTigue fpic* (juodimraodo perfimili rteant, pr«en5sirifolii»nguft]orc & tntnor«, colors- m pltirimum,** *cxiulto,* **nonnunquam tuteo, criam iiolsceo» Vidi partim lutco, parrim csrulco. Srqiltimut indc liliquje live conticuU coclitcarum (i-Oiilnudine iurarca, led mpko quim cochl eat Drum mi— folinrutn an^ufttora: 1cn:is videlicet tintum litiimli-***ae* **, am piuli) arnpliore, *cin paudores rptr*s comu. <5a, doas videlicet, mi rrra lantum , in quibus fcraen niinu:um & candidum. Ht-inim trtfofitmjm miximj •ed vaticus, quxdain crclilMta, quxdim fcutellaia, peltati, echinata, falcata. H*nc plantam non cfle mc-oicam vcl inde C0j;norcj potcft, quod Temper fit trifoljaia. cumtamen Diofcoridcs, «<n** *$n<fy** **dicit ,vot •f« hiis oltendic mcdicirn non femper trifolutam effe, (cd tanium, cum rccensi (caiineproveotc, pr*ter« lemel ramum fecari pmeft , nee eft »'n^hr*»-. Vcriim jiyettn; foltij caret. Fccnam Burgundiacuro nilgo *ocaot. Ajiam lamen planram , eo nomine** *ex* **Bufjjiindinafctpit loanrtrt alt lilicnqui (iimmam in cognofcendis [-lantis ailhitwbir rtili^entiam : plantam Bane <rquis fu« 1'IO rabiflo cthibere folebint Bur-Ctindi, 8c lie audio in Hifpsnii* idem fit. Qttatcr in aniK> fceattir, fctarcrqne yiret. Po!iit r«cnter nata eonlptciittrternii, hincqainis, tit'inrlcpliiritas: altero 1 !a-il't meidqijaterftearipoieftprU nit* etitm hwtB diiCctftij, mo* altera i radtce enmrir, quod non facit vulgaris medic*,) ciutcspraferi J radi-.cc multoj, cubtrslc!, infofio bitLiminofo non tiifli miles quod ng>n ad J M , ei ^ (j x « ' . «) ex pane creclos St ejt parceprocumbentes,'humiquefparfos, Ibiia pjlcpa ordine difjiofita, i-erum minora, teneripra & angnltton fubtu! 3ll»«ntia, explniibni anjpiftis in acutmp defincntia.Fbrcs in lonpiufculis (picis ut plurimniTi diluife rubent, aitquiiuWltgantcr robenr. hoj fennuntiir cdiiniuie affcr* wBiJi! criflata nrfldfnmrnrrpvocatur, in qtiibus fetneri uttnum, rotundum, infVar corttiojli eontractum.uti piChira additfl cfiendk, loSs f;'amitiofis, pratifque ficeioribas reperituf.OnotiryiVjn eflc ptisanr.&ficdefcribituraDicifctK it«t W•[3»" "*"«- Folii lubcr lend (imitia, paulo Mnj;iorii, Mukm dodrjtitslctn, florctn pfMrmceiim rattitem partam, nafeitur in hutnidi*. Onolirychiu didtam volunt abalini runftu.qucid co depafto fremant** *xi\t\it*, **vci** *iti$pr%*t* **i quaft** *mi* fudvti* ,* **quc*d ftiriiim IKI^ curafcatijriginibitscrainptrret.vocamr-ContraplaB.** *11* **quam medicam dixi, tact! ficcii, & arenolis tiafci-»tr, ncctcrtipinc;ui, tftimidavegaodtt,** *d<i\hm* **ajnr** *A* **'•.irSDtcciihifsli;, r^it^iiiliN^ucmajor(cf(]Uicubital!s. Dc iinnbryclii f-liita ttonaddo.**

M«'*J» *A?.* **Scmina pcrepiiM, jmrTfl trei anniM. ad vcrnacula ieJirc Uribit. isuruni ruftici, CKpcrinmia**

dodti triticum ex Zelandico femine natum,primo anno proxime ad Zelandicum accedere, fecundo deterius cife, tertio Batavicofimile fieri. Docet deinde, ea qua: ex apricfis locis frigidifque feruncur, in minus apricafrigdaque reponenda, ncmpe ut paulatiirf aeri altero af uefcant. ex frigido in calidum autumnali ternpore tranlponere turum. Contra ex calido in frigidum prima aeitare transfcrre oportet. Sic ex aprico rn nemorofum vere,ex nemorofoinapricum autumnali tempore tranfplantatio fiat.

Toi j iis yji, Differentias telluris, feminum vires obfervandum rede praecipit, ac exemplis fatis perfpicuis probat. Rationem in libris de cauf. i x. & tertio adfert, quoleftoremmirto.

Ajiinu #'»\, Fallirur Vir magnus, cum negat, fupra lib. ii. ubi de frumenti in hordeum degeneratione fcribitPraeceptor, tiphac zeaeque mentionem fecifle Theciphraftuo]. Duobuscapitibus.de tritici,hordeique mtatione agit cap. 111. & v. Legat letftor, & judicet. lUfcionem, cur alrera in alreram muteturplanta, dat hb. de cauf. fecundo & quinco quos adeat le&or.

KMJ ialpx, Nafci inquit, lolium ex hordeo triticoque corruptis.Scd rnagis ex tritico, ex hordeo vero ae-<>ilops. Id teft^'.ur Galenus lib. de aliment, facult, cap. lilt. '£' t&p TUi TOI^OiS ajgCM TTzMttfXff WQ/LVK^TBU TTO^ec) > X07W

[illegible]

r^War. *In tntico quidem frequens folium fitpe tnvenittf,-, in hordeisverdreperitur^ fed paucum, quam autemagilopem appellant, taïn horde is frequens reperitttr, cum puma generatio vel merementum ipfis non bene fucceffent, porro pater mem atate jam declinante, cum agricttftura deleftaretur, triticum ac hordeum ahquando fetmnavit, omnibus diverji generis feminibm, quibus ipja erant admifta, diligentef JeleEte, quo certo cognofceret, num ex ipfirum mufanone, loltum tfagilops nafcerentur, an propriam I. ac quoque femina naturam habzrent, cum fortè unacumpuritfeminibus in tntico quidem lohum, in hordeo an tern parurn, fed magnam tegtlopis vim en at am confptceret, in atsis quoque femtnibus idem eft aggnffus.* Plinius lib. %v 111. cap, xvl i. *Primum omniumfrumentt vitium avena eft* (modo «<yi-*«m«, modo 0(9M» avenam interpretatur. Vide cap.fequens, ubi de urraque agam planta) *(2 hordeum ineam degenerat, ficut ipfa frumenti fit inflar, quippe cum Germaniapopuli ferant earn , neque alia fulte vivant. Soft tnaximi catique ku»*ore hoc evenit vitium , fequentem cauftmbabetw.btctllitdsfcminis, cumdiutius rctentum eft tetra , pritifquam erumpat, eadem eft ratio fi canofumfutt cum ferereiur, fnma an tern er up l tone fiat im agnofcttur, ex quo apparet tn radice effecaufam.* Vide cap. I Jib. iv. decaufist ubi docet, cur triticum magis in lolium miuerur qium hordeum. Vide ctiam lib. v. de cauf. ubi dc peitibus & injuriis frugum agit , capita xxII.

WK *Lrgo <b*K$ii nonut* fcriptnm eft *aQtiw*' * '''' niuslib. XVIII. cap.xvii. *Eit hcrba, quacicerenecat iS ervum, circum hgandoje* ; *vocatur orobanche. Trttu> cnmfimtlimodoara,* (ahquando lolium interpreratur, aliquaiu-io Graecam fervat vocem. Falfum etiam eft Iolimn circutnligando enecare triticum , Theophraftus non complex'' trincum necare , fed triticum degenerare in eum.fimulquc cum tritico nafci ut lib. v.de cauf. cap.*xi i. doctt,& hanccaufamcirecurenecet) *Hor^ ... qua vocntur agylops,* (fupraavenam inter- ... ft) *lenttm herba fecuridaca, quam Graci afi- ... e pete inem vocant. Et ha quidem complexu ne-* Cnntra *l heophraltus. Securidaca aphacam ne-

[illegible]

«>» Orcbamhe necatfabas, & cicer fife complicando, ^i. $t0n. <j',od vocatur loHum>corrimifit frumentum, fanibttsMttm tin.ijlumtentbrM vejeentium oculosobducit

hordeum laditagilops, lentemfecuriducajjevba Gractspe lecinus appellata.* H*c fere eo deduxernnt me, ut crederemcodicemTheophrafti hoc loco corruprum admodum effe , ac multa praeter veritatem ex margin* addita, verum cum Galenum lib. de aliment, iacuit. legi(Tem,vidi codicem quidem corruptum,fed mh 1 aaditum, ac legendum *+&*<p*H3«Q*ws- Sic itaque loco cit.fcribitur.EJfgv J» (£ wj *(pcfusfu ** ptr#Go>Sitclow y»*p**

[illegible]

lente quoque ex mutatione ipfiu durum rotundumqut aracum, & fecurinum femina non vefca enata : praterea apannen, qua non modo non efculenta eft, fedpUnt$ lentti dum affurgit, undique implexa ipfamftrangulat.acM'' focat ac detrahit, non aliter quam orobanche ervum** NO'' dubito quin Galenus fcripfu >g ??*>&*** *b *Q** **' AW/»M. EC in aphaca fecurinum. De araco five cicere f Orobanchis & fecurino fupra cap.i i. egimds, aphaci hiftoriam hoc loco addemus.

IIIAI**- cur dicatur, ipfe docet Theophraftusquod femenejus fecurim semuletur, dicitur & Pio^ ... *itowfob* fuaveolentiam: odorem enim cmiw ... graeco, lupino, ac meliloto non diflimilem. YW\ ... tur a Diofcoride lib. in. cap.cxx iv. *Way* T^ r.

[illegible]

la.) *vocant. Fruttxelfminutyf<iliis,c,cenft^' •> liquu vero cormcula ref rcntibus,mqmbusjernet^«^.* Na-

[illegible]

lenilib. i.dealiment.facult.op.imi. n ^ *g* ,4*n*

[illegible] *quLolatiorauJmoioUm* Ex b.fce ... Jotandum , Llucinare ,llos - qu.al ... unam eandemque putant efle p antam ... cedhnui. fed tamen diverfas , * * ... *toZA* dixit Galenus. Aphac* notam ... £ ramvehocinlibro dedit Theophraftus 9am ... P dc ''dentiqusde aphaca fcnbit nonintelligi ... X$SC feguSncquodam fed deolere. Aphrf.^%£ legumen eft,«i l«b.vr,.cap.vi i -&xi. d x.. v'de inter dor qu*citatisdixicapmbus. Lib.vri' <aJff, ... rn ea numerat legumina^qu* fero feruntur.c»p ... ^ (femenqueleviterlatam mquit. HoccaP^' ... curidaca facile l*d. , cap. x. inter '' [g,rides lib. celeriter pereunt. Aphacam d c n b D ...

[illegible]

Ruus% arvisnafiens,altior ... lenticula.ff^ hculotfert quam Itntkula majtrts, qu™' * g,'')*

nfrtd ttrru *ft*, *(intithh\ mmttacentinmlttr. JUcdfinnKHdivim latent.* Plinius Sib.ixm. «p. v. d?lcripii«wm h*nc Dtofcoridis ttt eajwinit, ut « eo triflicripfifTc videacur, velcerLe'cscodemau- (ftore, « ijaoipfeDiorcoride*«rcriplit«ii*f*«*₁ in— quit, *rtrmU btliei frtiA : fnfiH" *biti UnitttU* *ft, *fi-Juiumirtjoteiun ,•" qaibat trriusut qutitrnt fimin* luit, nifiisrd (£midiAim, (3 niton UmiaiU. Ntfcirur irtirtm. tialiit4eiiiffiff*ni«'n tfictciit ,qmntltitn. —* Preaphaci riri lonjftdoitibabenipUniarajquMn orobanchw Tlieophrafti nomine > oftendimus, Non elfe Thtroplirafli vci eoprobaiurargumemo, quad nee liliqua,necrr!iAitsceleriwr pffMi. At boc nuilttw pon-*Ai**, wp. T • huju* lifaii wobatyu, net tale quid Tbeotitoi (' L[1] r i pfi t. D i v e r u r n J) I ii vo) u n c Di ol cor i Ji J, Sc Thcoj-hriHi • F a f f e d cum nulls adferanc argumeiita, ij n jbdi (unn firm en t o| >i nione in, nun vi d to cur bo rum. opinioni fiifircribjm. Ptmaowsdiycr Ja, mm turn d(-fr.'ipi JGnt D wfcond is non aim? enit. Erenial folia huic hi i a fc al a non K n a b, nee unq nato om ififf« t> iofcori-J« t fiiieulii Renioilii bin» pf«fire folia, (ibi invktm oppofiti. Boiwici qiti enc^ifn primam Oodonxi pro aphaci habenc. faUuntiir. Nam cracci femeneiqutfitfc Blobafufn & recundumeftiaphaic vcroSalenqs fetnen hsbere ait, alfqaanto qitlmlcns Ijriii;, Nondcfunt qui wciam Tulgaretn pro aphaci hsbent Thco-5,hraEti- Ncc hnium irmenrtam probo, liquidcmGaIcnuJ aphiceni vicudivrrfioi fjeir, cifi dicimusa!ucn quandsin jilintaiu viciim cifr- Mitbii'Ios nnod vulgo vkiam pL,Jiniici vocinr, pro*<?•'«? oftcncUt.o; pro vitii fj rruod DotioiiEus era cum prim am voctr, at huic feme t; rodundum. Mdiui G dtcimusvulgarcmvidam aptucen *eSc*, viciim i-etopJiniain, quam ricitmfitivam aibam vocant, colons pallid*, & pifo vulgar! mitiui, compfcfTum at *u*men nco rorondum: Folia utr*-qnc hi bet ob!«nga in clavicnla! defincmia, ex pluribu?unicofta;fettncri?oadnitis compollu, quorumCD« gafariamajora .Uiiori, craffioraquc funtquam fentis. cwliculosfert tenuet & quadran^uUres, irei fere pcctKaltos, Sort* fab*vulgarisForma, fed colorcex p u r [n: r J n ll» ro s, li 11 q *u* as I it a?, ei i gua$, atqec i n Ctigulis ^rinaqidna, (rnavc, non glcibofa , fedIcnttculx inf,jrpropenirxiutri comprefli. *I'tci**. inquii Varrolib. I. de r* fuft. cip.xn I. AS* *i vmtiaul*, tjttciiittm* *-f r«/« babtt*, Hf fi»j. *qutbut furfur* dtttfimfirfitM ftitutnintm, tliwsw ttiwmidqucmntbtriKt fitttvindrt.* DcxSiorw vici«m a *Gtxco*

r, *at* *•'•«• dW > S[00]*[1] 'TM'*m'> (ci fiWIHICMO barba

T " W- Bicicn »b At- • [ur]'" Albino legitur codice. Vcl niu lb.rfradww

n)7t •»(?•«(»•»#»* *?C**

(i^neinim *f uJ n« }«ji«*n </f *iritum teqiufila rar. Jtvid*tnpHta»Mtttftb*m»ipftUmt.* JnAldino, *tS* di*i, t''di'''[e] ''»«• Icjptnr , Hinc colligi poflet, artcorn de quo *tufn* tpi, 8c bicien victimqae unim c»u. demqne efTc plmHtn, nwiimlqtwd ncc Tbeophrafttw ncc Dtofcf rides bicii (lire vici* meminirinr, IH«d obflat quoJ Galenus capire de arscis vicium vel viciwn diei iwo ftrtbtt, we vcrtfimilciUntn dc unaeidemqae pUm a *txt<; mlibrobij^ger*.

'OgSi-'xt. Otobatiche nomen adcpMcfV, quodoti •JTienphtaltiw fcribit.qti<Td»ff.*"-"^. "deft, ftrtnguht. Reetntinribm Gr*cit j.iVt*• t*[TM]i, & «

GeopHiicfif awftoriib.t l.cap.xt.

*De ke-tb*lt*Htquitm ($ CTttditchcn v*omi; Ugti-*

jffffli /« *tjftettim Grstii*, i/r«i ajii*»i:*« *tytlhtm.* upUcHi) eftc tirobanchen . aliam Theoplirafti, slum Jkfidii Jiiftoria ei urroque«i«Sorc oft*i«lec. Dc otDbanc copihrfffddib «tcap. i5c Iib.v. ds cauf. Orob»nche erviim n ^ m dc orohmchc «abr. \\ i b-i rmpra citavi, ori ctiam Plinii. Qiiidam fcandutacim.tc! "ttWriaribusplacet, (cindalicarn f cfU putai:r. Hancfru^ibuiifli[n,eam ditit, quod eas, •eta heilcra impl:caris , n,cat. Scandnlat J ilicirnr, quaS fcaudulas habcrw. Diofcorides orobanchen de-l ! lib. M.CSp-tLTJlt. 'Oofl.'»w»w»i,,iii»Wf(»-

tntteutuitfiJukTubfT,dut>$

ftTTMttnlttti, inttjiHm (Imii^ri, *(Mljjbg»ihi»,b,rfiitai,*etncr ifitrshMfrtJnmfubi tut tn tutntm vngtmtAui. t^dix ftbel! di,,ti c*7r*tl(flfn/uji *ftrftTut*, tmnttuli,,mditttfjtetcfeir, inter UgMiiiii*<ii**m,f*n*fejtitl t* fcjjfvent crtiitar nnde t9nmm*cstfu.* Pliniiujib.xxi i.eap. ultiwp* Orebtnthtn apfilUvimuj neantttm trvum t$ ttgumtr,* utii

*lii, ritulicutur tli fl*t fthii, piHcui) ruhrm.* fi(* *Qyl* ntnnotii mm*t*nrtuninepifc time dantm; g*t*ni[t,]^[0],,jj[n] [s]nis repratfemar. Nata fi quij ptaniam hunc tont#mplewrpUbro, fingoIariqiK-caolcprofilicntcm, CAMfaiiloi inter fe floras, & qoafi in gloroum ri>l|[(t3tw] raonftranrem, gtnfwlis cinjnj referre effigtem pttIpiciet, quodin fusnmo ctaifiiu, fitvcluii gaicricu'

Orobaoche.

tontcflum, eerrqttrr. CiulKoIam, inquit efTe, Flinitts,finc foHij; g\i»fj .'rib «BAA*« fcripfiflec DiofcDridcj, Legitimam rrobanchfm, tup« iconern addidi, circa cau|em foiidij pmE0tbu^pr«ditim, non feme! obfervivi-in Cumtiio veto caulefoiiis pauloUu'ortbut; itidem fubpinpiibus, inter qua fiore* ipfi cmicanc. FloribuJQuindoque rubririclibns, qualuquirgCTift* vulgari adnafcttur, qux vero Hi (ran ice, flonbus majoribuslutcisett. Candicsntibus fioribni ett .^turepert-toi in locii trenoijs cirts WifTenier & Cam[1]rum pi» Cos, forma unite mot ru* imrti*. florc non difiiinill-EnJ floribus ftitccdunt oblonpi caJicdi *ia* quibuj femi-*n»* minutifTima.candicantta, mutilia. duliculiis eft *l^.* rubcnLpedalis, aut m»jor,fiftolofus fra^itij.Sccunduna c«ul iculi partem fuperi or«nfJor«.Radi<:«fubrunEro» * cundx, turbinatjf,digkiaut poliictstrafficodine,foru fquatnijnigricamibuscont *c&xjn* ms IT ro fubcirKtida! aatfublaK*, qu* rccentesfnccum bit;cnt I en tutu *tc* bcge&ggiwnr, a.id^crocornumodo durcfnim. femper fcrt ilteujuj vicitw plane* fibris adnaftirur[ti]ne [p]iftam , vidi ad falicem adnafcirur uc

Its docti , vel o«medKiooer.ugd«ntnfiB«a[Tl]jrDtn till

legitur wArjjt; pro quoamj/lryi lego, i cute, tantjuaru cruore mfeito. Cauliculoenitnconftat rubente. Plinins Iib.slx.cap.r. *ke ntcituj cuminumab filmed*ta* (vulgoai *ioi»dirfi* legttur, quod eft valde i:ieptum ; Theophrafti verba qni paglo infra citamur, fie legcndum docem) *nifirtpnrgetur, EJl xtitan uniaaU , rtiice lulbofimiti, rten nifi in file gractti nafitw,* Aldinam IIquisydit fcqui leaionem.namcnhuic impofitum planix- dicar, quod fcnnemaliis«lfera(plancis, Frugumcnjm alimAicum ad fc crahit, ipfafque 8c cxtcnuat, 8c incrcrtif ntum fume re perfciScejue adolcfcere non fi*wx.* Vidccap,xin.lib. v. decauf.plant Orobanchc IJiofcoridis five Theophiafti hacmodcrom notum fatis. Ad haemoderi clafTem referridebet planiaquarn IuftusHuerniusvcrbidivini minifterfidelilf.in India orienrali, »oca: friciJIariam craflampromontoriibotia: •pei. Hujus ioonetti, nee non delcrjprionem vide lib. quarco&capjre quarto. Hmc obratiicem, foliorumva formaro, ad hKmoJtri claflem rctuli; ad florum etiam clafTetn non inept6 rcferri poteft. Orobarchcn *Dia*fcoridisltalihcrbamlijpainvocajit, quod virinas devoret plancas, eorumquelubtrahat alimentum.Eidem de caufi noftri ruftici malam herbam vocare *(hlci\t.* A paflortbiu herba/ora dicirur, quod vacca: d deguftata (ur paftorw faclo pcriculo ceftantur) ftarim tan rum adcant. Ad oro bine hen Theophrafti null a pro pi us accedit plants, qcam <ju* vaJgo aphice voutur. Hie

Apliaca Lob,

eTiiavad frugumdaffem reftrrr dcbct.atnpleiwque fuo [illegible] l[illegible] b [illegible] T i b l f i [illegible] ,f,e»teq;aoibii)taticulr(Ti»rgit. [illegible] o ei Tunit parva, latiufaili, inacutum definentia, • * fc^iis peniculis bina , fibi invicem oppofira, & circa bxcteottea viticul*, *c (jracilcspedlcfulf,lflares fereo»§parvas ac kitcotos, qaos filiqn* requunturlat*,lcn-l[illegible]l'>ngioreS , in qutlitl! *katwa* nuariiDt qurnav*, lat.i, nigri, *Jna*$_3$ > gj j(.n!:e minora. pfana, rotunda, ttadici-l'[»tmicot jiarrisacfiLuoris j inai^ris frumentariis Isto [illegible] i b f [illegible] Flores [illegible] ijr., r$_{emf\cdot n}$ Iuiiio ac lulio maturuin eft. B««J-jjr,,£».«,«dj$_r$;,$_{UTii}$ flltqiiarum forma. Nicandri Tcho-

[illegible] Beuteras herba spetiet, filiquam recurvam habet, ad

inftmbmit nrwt; unit Qnamen scixfo. Galenas in Jelico anagallidem criam fie vocaiam tuiiie refett. *&m~*

^.aiAi »™* **tmmVQnit*tQin* Eouccras f*nigrieeniii Mencurhesi" pharmacurumnonoinibus anagallida tie vocari traJidit. Hefichius fcroen foeuigr«i /s«je« vocat. /8*«isi(r-w^-'iiw^®-. Fcenigraecum a Galena lib. 1. [illegible] cap. 1. [illegible] vocatur. [illegible]

^'*Mifus.* Calliceron foeiugrsecum mihi vOtare vwetur. PUnia hxc inAlia aigoceron vocatursquod cornumentia.uir«prinuni, 8t WJMW, quafi cor nut a herba. Ex ni».-ctytniscolligiturT^i.five-niAiVi. vocari, quod cornui cjusinlongumatiendantur, *ux,* enim Gracis long fienificac. Hipriairici sftidtores and »<««" five «t\'J®* fcnpfe«Dtd»«r, uti lib. l. cap. i n . ubJ PelagomuS

Sunt qui [illegible] nugrarci fiiccum njundo li^ceo coucumji [illegible] Ium.LiWH-«:«p.<*"* Hippocrates*-/ [illegible] T.'Aui$_{xi-}$»w C(i£» « «*P i*> ii*i»« w «'- [illegible]

tn vim. Nicolius Myrtrplus (cdlont de unjjuenii! 92. f«xWwopVocar,quali bowmpabuium, quod ejus granis ae (emtne vituli *c bov« palcantur. £t hacqiadj[11]* apptllario pukhre ftrnugraeo quadrat, i'f naod aCi ImneOl lib. il cap. i l. inter pabula jum [illegible] ur. Eodem capite tacm Col [illegible] dici fcribit, quod vdut (ilitju [illegible] ctiamferat Fceniigr: [illegible] rufticiiduotemporai [illegible] PlirTolib.xvi 11.cap.xvi. fili« [illegible] *r._SrAHa*

[illegible] (id est terra leviter scalpta) [illegible] Ideo Theophrastus in tenui, nullo modo pingui pro unire scribit. Varroni filicula parva filiqua est, lib. 1. de re rust. cap. xxiii. Itaque *lupinum,* inquit, *quando nec dum filiculam cepit.* Notum unam alteramve fœnugræci ex Theophrasto colligere licet, lib. xxx. hist. cap. xvii. coliteam folia fœnugræco similia habere inquit, Theodori ii lect. sequamur lib. iv. cap. v. lentem Indicam fœnugræco visu similem inquit, lib. & cap. vxxx. tenui in solo prodire, & ab Hæmodero lædi, lib. vi. De caus. cap. xxii. viride fœnugræcum dum adhuc est, nihil olere, siccatum suavem emittere odorem. Dioscorides li. ii. ca. clxxvi. siliquas proferre ait similis hortensis, sed minus longas, & torosas. Verba Dioscoridis, vide cap. de similace hortensi, in siliquis his semen fert myagro simile. Vide hist. myagri supra. Idem Dioscorides loci sylv. æstris semen lib. iv. cap. xxi. simile fœnugræco scribit. Verum fœnugræci majus esse inquit. Fœnugræcum adeo notum, ut qui sotos norit, neminem latere possit. Emicat cauliculis parum striatis, foliis ternis, loto æmulis, superiori parte virentibus, inferiore ad cinerium inclinantibus. Flore parvo, albicante, siliqua longa, gracili, angusta, instar cornicoli recurva. Semine angulosa, oblongo, non magno, flavescenti; quod resiccatum cum gravitate quadam suaviter olet. Fœnugræci hanc ex Nicandro placuit addere de scriptionem.

[illegible]

Aut vesca siliquæ, solitæ proferre recurvo,
SubUviptujW" "J"*.....••—'

E*rAi$_E$t*cumapid no$_S$ vcreferitur, quorum g w ^ vcl vcris into. & aumrano. CoJunMHyhwo^'

'--•- *• *t-»>f«hultca*f*firuu$_r$) c,fl»»'f*fj$_{m1}$ii* [illegible] (spud (>O5 Martio , Apnliqne menfibus [illegible] no *Febrotr»,»*»"> mcgtmfimiMtur-* [illegible] *aue*

tttUtmtS.ftmtnt,
*«fj jaamfnant, tnintmu *T*>rU f^{e}i"*

K'E • 0. CAPIX

ftecottihilikgumine&incottihili. Triticumbonamterrnm e$pofcere+ Hordeim in paciliore foloproficert. Curftercorari terram a fabaputetur. Item defémine^iudm fpeltam nunc dwmus. Necnon de hrQmoJdigine>tipha,avenaMio?[e[ama,

TO^ ... (^ O&ibile dici & incodibilc de legiminibas t *Etitm* ... VJ tantummodofolec.Veruntatnen&„frumcn.«'/«;, *to.* ... idem auc proximum cvenire non a>fmV r a *itmmoat* ... *£ J[c$i TaTtfv dmnw* ... ex *xmo* fenticur, fed praxipuc in faba, sflenre • *fcu* ... *TKvapm fajtiuj w (poMM.* «T *xv* £ *(tctAi&t m~* quod hxc majorem in modum afRciantur,fcu ctiam * .SW w-^oWo)y,«715 aj^t 7^) ^f«a* *QcuvQpa»yinju* quod propter frequcntiorem ufum magis appareant.'w' ?? ^*, ^ffyoAfo^ wSue^^p*iimmU«m9***V*- Largiusfanefkiifolcnr. Sunccnimlocapermulta,^^ ... ejufmodiafferre nimirum poteft. Argumentum, *tmmL* ... *btutiu* ... poffefierimonftrant;quandoquidem& *fegetum^ ... nonnultecontcrminae inter fcfifumque limilcm'« ocr«/- ... obtinentes,neculla_m telluris difFer_entiamfortien.(«--/'«fl«x ... ^ ,5 p ^C ?flO iUa incoflibilia park, ctiam fulco tantum nonnun- 2J *•Aa yfit (tqkpt itu^t' dm xy$> hi £ i $p dpi-* quam fegetes difcernenit. Emacerat potiffimum *grattffimut* ... *fti» tyZxP&t'* terram triticum; turn hordeum. Quamobrem tri- *eth inter* ... bollaefrugis cxpofcit. Hordeuminwfy««h ... gracilior. ... I£» ^y % fMNqm6 J wmf MV. *gravis non eft, tum quod tellurem raritads foae, ac m·* ... M«MttMW» 5 0i7?«^«w, «T^# «#d«- *pUtredinis caufa, ttcrcorare putatur, Ob id qu i cir- ofyta fradi-* ... T«''P'^W'?^''»W *ca* Macedonia™ atqueTheffaliam colunc,' cum fa-^" w«//»«r, ... *qwtritjco.&hwdeofimiliafnnt* * ecu ... fnto^to- «**F*^'' ... *Quippe cum radix ci multiplex, atque alta, culmuf- taumqw* ... *tut(Ms.<rufd'*)huv o&qit@*mtop(i(^H£H* quenumerofusfic:fruaLisfacillimus,omnibufquc *calmumht* ... ^ J^ *mXvMtep&tri3 tXv&„pa,tew™t)>* animalibus gratiffimus eft. Inter reliquas bromus*bet* ? *f<>'<>* ... *£ d&mstfev wen. n wto,* *»r» w$«Sw. radice numerofiore confiftit: iscnim multis difper- (^. ''/'' ... *wmt?»w*'''v™r*w;~ y>f V* ... bunt duo ilia, lemen K tipha pcrquam Ila-ulia tnti- ... *tya 5 0 a()ifo4* **' *W'>*>& "toftffjp* ... co% Avena ver6 & bjomus veluci iilveftria quodam, ... dentur. Qaaedamcnimicontrariofaciiiaveniunt, utlegumen, utmilium. Addefi quid proufuhominum facilitatem c diverfo quail) P^o u^u caeterorum animantium fortiri appareat,*

JULII CJESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*. K*p7n£5, rf^) >qi-^b hue materi* cafUt aliud in- quod eft affcriujculum, magi cxfUt. fyntficatto eftmathoandum. Jbeodorus* vg^^jfruitur, *BgStffr^moXi gna%* Fwm*, quinafrúclumcafit, utnihiltoIUt utility*

LI 11 4 ;*''*

tn exiomnio ' ,Itacenfintur nomine & jure bompnm fam,!,*. Atbte+eWl, iff, defraudarefuturofuc-co: Sane vox facet*. Tritkum f,uHut at, &d,c««ri

j »h Obfervabv an fine calumnU intelligas ep^Se*, u Plinius diverfis locfs diverfu nomma ft a tint, tan* quam de re non u

. Theodorus longimeltus legit; Adiit enirh pott, W «{«*• Sinolis adtiere: fanshabes

*i -fe * * « # * . TW.r«,. Lolfum fylveftrc penitnseft,Nonairequicurvox latina Grscumparti-cipiutn. yideturcnimagnofcetelolium, frumenrum degencranone eflfcratum.

IOANNfS BOD£I A STAPEL NOT* ET COMMENTARY.

ibileintelHga*exf- . de cauf. cap. x m. Eodem capite, & fequenti, lego-recenfctqw ^ », quæque

lam loco de fabis apud Phi- eptor agrum, folam five unf-, cur legumina vcl codibilia, vel ; idque quod in eodem folo, eodemque

i*m7£^

Ilfud huius loci

.^/inquitlib xrri frl' inrcllexir CtrcaPhilip.

autor efTedicit, Litmus autor

ac hordeum macerar^ folum

feat S 2 * **optimamque expo-bam folum ift' wre eriamnafcarur fa-ftrit?v3e: ES

ex fr, ... J r cap x II his (crh verbi$ vice. ... 1''fi ... 'ft > Utijicatftercorn inceIJ t ... Thejfaliamque cum florere w* !TU> J Q>>W" «TMZ*%t, «/w i^cun c* ixl* ifo 3farf+« locJ r ... Nafcitur fT juafponte flerifque in tft™ Pfa'' «' W^e?* >T* 9*''* ***<P*' »* *' '' ^ *<5* ... "t*eptemriona[ijOceanitnfuhs% quaobidnoftri mh^Tiu^ih^K^Uy it $ 0*Wn&#'. W ^ ^' *dt>artdSappellant ... ^%lmis x^h^> ^t^U-m, M wV^w'ww.iwjwrw ^ fercoquinonfoflit. Dolichum,five fmila-cem hortenfem five phafeolum in Guinea,aliifquelocis ... ares refernnt,vocantque rODbe UOanRen^/vcl (jefpjincficlDf boonfew^/ideft fabaj par-vas rufaras, f ariegatas. Nam varii colon's, ut fupra dixi, repernuntur, & pro colon's diverfitate nomen dant. fa-Da apud nos, Iponte fua, nulla provenit. In Dania,aliif-que inlulis Scpcentnonalii Occani, fponte nafci, hade-nusnoftratesnonobrervarunc.

Jl^Z' V frpmentaceorum hoc lo- Sin U Si h S' Qa? antcqnam fiat f illud locum Iiunc totum a Galeno referri libr. I. & quod depravatum erat, rcftituimus.Item eodem loco, nulovclparvoadmodumdi^

^ntiquos^&^ ... cap, vui. Qui

Wr.nonbabentfar. ESI&btcltalitinC*m-fama mtjxime, femenque appellate. Hot habet nomtn resproclara, utmox dteehmus .- fropterquam Hornetui ^hfs *t»&dtxit, ut aliqui arbitrantur iutnitm w-ttmdoiuret. Malo fervarc Gra?cam vocem, ambigui-tatis v;rand« gratia. Hoc nomen, inquit Piinius, habet

Cj Ioannes Grammaticus fie didain teIJurem purat, Q J ^ ^ ^ « * , w W ^ I ^ ^ T 5 ^ K . quod dum fohs fervefcic vi, morcalibus donee otnma, ncc zeam tantum, ut vulc Plinius.

~T ? ^^^f>i^u'^^

£• Terra &PPediians qu* ad vidum conferunt. Re-f^tamenPlinius^^^Wderivat. Namea, ante frumentum inventum . homines vefcebantur. z-'« antiquiflimi ac prifci latinorum far nuncupavere, wi teftatur Dionyfius Halicarnaflfeus : *Nominabant*, in-quit ,*prifci Hpmanifacras nuftias vocabubfuo <p*fi*K i* t quia conjuges vefcerentur eodem farre, quod nos #** di* amus.* Idem Afclepiades affirmat apud Galenum >& *-rinnsMb.* ix. cap. n j . *<p*p*< £ tyiinQuJ JH>.WV*li* farris quod %cam vocant moliti fextarios duos.* Far tamen ... pud j£tium fermone x. cap. xxi i. legitur. Probanc hanc *kilibnem* ex £ui lib. ix.cap.xLv.ubi Arcbigencs far rem fa&itiam efle fcribit ,his verbis. Ti *hivw*

*iofcWt *> ... W* I*'*' ''''''''fa .*TM*' ''*> «&*. itfpt £&** ib* &-x»wtmtfix*»> *vu% «Vf ** ... Qupdveri Latinc, ... *w ^^ wwi; /^r *appelfant*, ^ iwcrfo *apparatur, frümentummodicotemporcaquamadefacito, indequeex-* ^ S « w , *; ^Afin c ^ f f » w, *velutiftifattam a corttc repurgato ; ubi uro concernexuerit, tollito, atquei»fi ficcato, deindt manibut tritum, donee penitut a cortice futrit munUtum, crafftflimt molito, itautpranum unurn inquMtuor aut quinque pane* redn & ficcutn af-firvatc; ufu* altm temptrehalJmcdocoquitur,%* fann in cibofumiiur, proagrivero vanè apparatus* Pa* Ce, Arch ^enis fidicereW, nonfüitcom p^ quoddam far, fed tritfei genus, tefte CdomeltaJ 11. de re ruft. cap. v !• Verba Columelte paulo infra, ubi de generibus agirnr, adferuntur fd modius forraflis d.'cerur far aliud triciri ge f

vocacur, non fit unum & idem femen *\ddive%m,* ... ut 6c apuu ... noverit » ... ,cum cou- ...

lift *fün**

funt efculenta, (3 tit ingenuè fatear, non mihi couftat, de utris harum antiqui nomen %e*e enunciarint. Tertium tnim pater tlla* Guccis non vijitur, quod eis fit fimile, fed tyfhas & olyrac fie vocitabant. Cum autem Mnefitheus de iifdem feminibus utrumque nomen tnunciet, tyfhai & olyras nominans > into declaratfe fufpicari \eam quoddam effe aliud edulium, if [unique exritwro \eam affellare, quod nos typhat afpellamus, aut aliquid his d^ terius.* Contra in Exegeli olyram exponit, 71 $** eAv-&*. Ec hoc convenic cum iis quae ex Herodoto lib. 8c capite citato habet. *ci»! \v !*v&* m^TWi (cuyvTmoi) -mi ai-noL *s fa pîm fynyi w?*n.* vide caput de olyra. Theophraftus & Diofcorides , caeterique de typha, olyra, zeaque, tanquam diverfa frumenra , agunt. Zearntecentioresfpeltamvocant. Sedan haec zeafic affirmarenon audeo. Thecphraftus zeam inquic efferobuftiffimam, maximeque exhaurire terram , radices habere plures, altafque, culmos plureseofque craffos. Fru&umque ferre leviflimum.omnibus! animalibus gratiflimum, & perquam tritico fimile effe. Zeae plura veteres noverunt genera, Diofcorides lib. 11. Cap. CXI« £«'* *Sirm i A> $ **&» , i 3 ii*l9**M* ^^«W, ci Siiàiv tXvryis 1%V0U avrigevyfyyto* TO *euri^pec. fya duvrumge nerum eft, una quidemfimplex eft, alter* i bints grants dicoccos apfellatur, qua quidem in geminis utnculis, femen conjuntlum habet.* Falluntur qui Dicoccon appellatam mutant, quod granain fingulistunicis, live follicuiis feu glutnis, gemina habeat, fimpliceminfingulis tunicis: fingula grana habec. Columella lib* 11. cap.vl. *Adorei autem plerumque vidimus in ufugenera quatuor ; Far , quod.affellatur clufinum, candoris nitidi. Far y quod vocatur vennucidum rutilum, atque alterum candidum, fed utrumque major is ponderis quam clufwum Semen trimeslre, quod dtcttur halicafirum, tdque fondere (3 bonttateeslfracipuum. Sed hac genera tritici, (3 adore* , froftereacuslodiendafuntagricolisy quod raro ager itafittuesl, utuno femine contenti effe foffimus, inter' venientefartealiqua vel uliginofa vel artda.* Haec fatis oftendunt far non effe compofnumquid, fed adorei fpecies, vel fiquismavult tritici. Recentioreszeamin dicocćon, & monocoćcon diftinguunr* Dicoccos vulgo fpelta vocatur, culmis, fpicaqne tritico finnilis^ culmis enim afliirgit numerofis, geniculatis, hordei altioribus , fpicam profert inconditam, ut ^lurimum abfque ariftis, ^tana multiplici folliculo, a quo non facile deglubuntur, inclufa , gemi^nis utriculis duo ficiul junguntur, quaerepurgara, & ęglumisestrita, tri%ic\ granum referunr. Radix quoque ei , ut tritici multiplex. Altera qu* monococcos vocatur , ad zeam referendam do&iores fcribunt , non effe legitimam , afferunt. Quod & nos afferemus. Brevioribtis ^eft & tenuioribus quam zea culmis : fpic* in ordines quofdam, veluti hordei; digeftae funt, ac ariftas habent afperas : femina parva funt, zeaegranis minora, fingula fingulis utriculis content*; a quibus non in area, (ed in mola, ac quo ?ea modo repurgantun Culmis autem genus id, glumis, ariftis, feminequcnigri ex rubore colon's effe Tragus rradit. In Belgii tamen hortis fatum, tritico aut hordeaceo colore, Fatis fimile eft. Mnefithei zeam effe jjontendunt. De hac, haec tradiditGalenus lib, & capite laepe citato.*

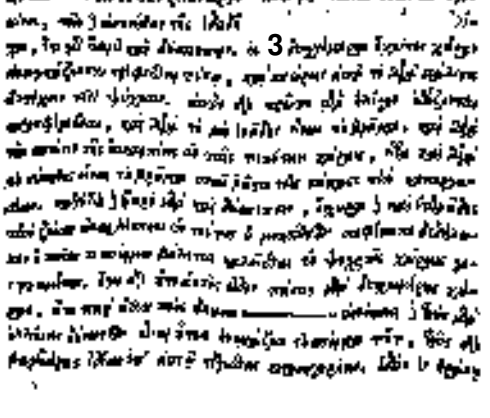

UXP *^* *& To Q VT%/ « Xor »p waj' Spiv \v ec<nat, tdleu> ti&Ai nv -nm t%ei nag 'wliiots %I% d^vn, UVTOTI ?o Qvr, aura, T»T* weu TÒ HSf-ov^ov £*& '«VT* $I*9, ?inefim theus vero farticulatim de iis foftea traftavit* ——— *- 4 — panem autem ex %eja , nerno affatim cstra fanitatis dtjpendium, mandit. Quod fi quis ei pant non af* fuerit, etiamfi minimum juwfferit, agrotabtt. EH enim gravis & concoElu dtfficilts, qui vero regionem co-> lunt vehementer fngidam , eo femine coguntur nutriri* (id praeter veritacem effe docet Moicovia ex quó tritici mukum ad nos mittitur) *tpfuwque ferere, quod frtgortbm ferjirenue refijlat. Atque hifrincifio faulatim adceaffutfeunt, tumquia ingrati odoris eft ctbm y turn quiet rarus eft in ejujmodi regiombus frugitm proven* tus. Foil autem , quod familiare fit thulium % accidit , ut faalhme in corforibus confictatur* In fnmma autem ft at u ere oportet , \ejam gravem effe ac decoBu dijficilem , firmam ac membranofam. Ex his Mnefitheus apertijfime indicavit , cujufmodi femen voluerit vocare \ejam , qua in frigidis regionibus colitur. Equidem nee ego omries regiones hybemas feragravi , nee ab aliis audivi* ——— *credere tamen fojfum , fieri fotuiffe , ut Gr&ci femen id fie affellarunt , Barb art autem frofnum nomen mdiderint. conjpicatus autem in multis Thracia ,* Gf *Macedonia: agris , non arifiam moh , fed {$ plant am tot am in noslra Afia tyfba fimillimam , interrogavi quod* nam apud illos homines hafieret ncmen. Qui mihi omties refponderunt, flantam totam* Gf *femen ejus p&i{** appellari, priori jyllaba tribus his litteris fcrifta p& fequtnte { 0 4 i» reHo cafu, in accufativo autem cum littera* v *ex hoc forro fsmine fanis fit , gravis odoris y & ater , membrdnofam ut Mnefitheus fcripfit fubftantiam habens , quod fi nigrum quoque pa* nem* (qui ex &* fit} *?JJh adfcripfijjet , faciltus erederem , id ejje femen quod ab eo %eja apfellatur.* Tragus puniceum , infipidum , conco&u difficilem effe inquit panem , qui ex zeja monococco , vulgo&incftd/ vel £*$CtCrrf-&O?cn ditto, conficitur. Quae fane oftendunt , non ufque adeo eos errare quiplantam hanc pro brifa, cujusapud Galenum fit mentio oftendunt. I Hud me terrct , quod Caefalp. fcribit panem ex zea monococco fuavem magifqne quam triticum minus quam hordeum nutrire. Nee reprehendendi illi, qui far yenniculum, rutilium Columellae effe putant, quamvis certo an fit, affir* mare nequeam , idque ob fummam , qua utitur Columella , brevitatem- B^ dida planta haec >/&* %v 6&l&>,* quod eft onerare, aggravare, & quafiveternofopire; quodhujus panis efuevenire, icriptum reliqait Galenus.*

T/^w , Tipha , ha^c cerealis k Ruellio vocatur, quoniam &, alia eft planta , qua? inter arundincs locis humidis provenit , qua? etiam tipha nominatur. Tityfl planta hjec y non *i\<pn* dicitur ut libro quarto capit. xi. probavimns. Tiph* notas has tradidic Theophraftus libr. i. capit. ix. radicem habere numerofam. Capit. vi. libr. iv. de caufis decorticata fi feratur, facile in triticum mutari. Lib. VIII* capit. ii. quomodo germinat, docet. Cap. iv. multiplici folliculo includi. Hoc capit. *i*.* tri. tico fimillimam inquit, & leviflimam effe . fimplj.. cemque habere calamum , foloque tenui effe contentam- Ex Galeno has tipha? notas addo. To\<P\ *arlpp* V* TO. ityffff *i^ii pi** 'rlfi^i *tippt* KZ-QzTnp £* ——— *g,* £

't-y.t-wfv -ft J» *l*fyi* *™ V «f v O ™- *»>•>. ",E>m/J i I It nc a d v e h i: u r, perm; ftu m rep er fcar: tr:: fc <ol IttJhim Tfti'* nu{*» J4-J 6 <"S ndmt *ti stiff***, HM T»4 «B(O'^*- ac in liorcis fatum , ca qua d:*p:it.im vlt forma proaiit.

Strib.

a-.

tor.triuci nph.m Utiir.D

fafiGi ecGiicnas

luberr«quu

Hili*»

Kaai inter « qo»tririn**tifflr(iai:IiJ. len-

«4; ttMttc&n}4idcalaK> •3brgtc1 ftir.o jp

ran Accule. draws *ntm* & cMtdnm. cqu

qiuiDtnnwwiiujfijra&J. SpkaAnlb.

BMoifettum. Alii fcctl?, tnlgo rag- •• :-''''

l-ix. n 11 IfgiCTI l^ra" iiS* . *tjt* ju'i.;tui *mfr*fi\

**. IJsuttmeidfrtdie}*ft. ttgt aunt.KSMt

(iltercxic* w r m c t *, tetoi**/''**''''1

qium kcbaaen prabit Doduuui j *IS* ;«'»••" fT"

-/r*« nrma -« ^>r xjfj. *fitt*Hndi* *tttSt*

ttrti murttumnttm tjmi:j£ ttmtrnpt

f, £5 *c*h*itU€fii ii&mlu,* Hxc but *i. bAtm'tiitu-*

ntn(/t.\4Jiun ^M^Iiaima*t/'tU,twm tnstpm*/;*

ttfrnmamfr 'tmnint tS.* Scalefclio, ciuri

.rubciccnoerarapaucrocot

, i g k n b u *, p a q m w

nbhftbenhbw j DM rjraqumt f in

(,^ l . . . . ^ . » r - - - — - . fpiauiiMiline* -- .

cam fcntM. T> «« M

fact

digett*, brenbot, MO acnta, fed mnoccDnonbui aii-

fiucioginr , qtwcnm ficrcterada eft. (< » « » « °

.—wtgMM procWat *t <iec«fum picycnJf t, LMnuca

Tth Jcsm tr.t*im«i)pnmn*»dnj««(» «c- (.bOoojmn, n-gnoo*, p»alt, ac nodnm q«w * ^!"-

u u n , mt^jni nri fcriNwc p a n & cnlmo cribcmi mn Ficilc *x»4i , *c fef«n«oe*o Tpotuc »tW.

cutsu OiDcn bte» iora (ant A: tenaiarM, (pictfli n d i c n Bmlw.teBW.fibMidk. Scale duplex eft. U|»-

—=. ._<fc-j.—^ „ a.^.^ i—J-; ii_ji_j.-_.——;_ ^ t ^ n p ^ . flcn^fnkudBic difr.m5wn, *Sctwt* quip-

, gramai •aitaphotonicatilociaiom. do- Matt

iore lulvum , tr.r. ;ito.t fa- n1Je rtttmitius, m rfm. VecwimCffcManio

t.fitleotii^B.PhilaridiieniBifeinini.titiod menfe UcDDO.cfl cam noftratci. coiiiiDrc *£ ic

. Ihpul*,

Tritictimariftis ciTCumvaHatum.

Triticum typhinum Dod.

nlibw. nit- PacunJritncnacljKBtcRvlii

firxftanriuffe, qn«m gr«dti»it wklo. Noo effc nptum vcl Inde (frobamr, rjuod nurncrufo afTbrgit culmo, nee granummulttplicimlliculcneaum lubcic, Ted nullit glcrais iniplicetiit, tHC unqnaminnitiami mutctur, mi nee vice recfi. tmicnm in feeak. Nee granum trilico minus ac t»Stito>, fed ni^ricans. Rucliii coi])«aart ptui fimilitu'iinis lubec, qur fccslt a brtranon lnng& di(fide«crcdidic,non t»meneSebrir3,vel eoprobatur argumento, quod non multis inclujjiuc ^Sumis, uti brira: quodindecolligitur.quodi btiram GaJetiuscninparjttipha:, tipba *veto* muitipliti folJicuto intluditur. Turn etiam quod racmbianofam fubftantism, panti« brirafaflus, hibcai, ci irforum nempc wriculorum adraiftjone Conirt pl''ic ftcaiJims, qui iriiicco fynco mifto. mtmbranasvcl f^rRjrc*. vel paaciore* . rel nan pluret *hibcie* corapefitur. Olyram non dfc, afire de l obabo. . ,,,

.. DoAifT. GiU Cliipntm inierpKHtiUi Oly-

filiKin^c^«'^^(t r^^^- ThcodorL vcrfio-

ntur HermohiB. ftRuelliw, -nwremque

P l i D . lduiDenpfofartDcqueBm.

i trtdholjwun.lib. W I I . cap.

T

rmutu

fictit

Hmcn,n«jt

rfcm cap. v l t i. arinemr& *thim*

mfe&olfTiai ili«rlas MftiW

Uceve

1

olyra, tiphe. Dicendnm, hoc vclle Plinium *S*v&** & in Gallia, & in jEgypto nafci*, in jEgypto Grajcum fervare nomen,in Gallia arincam dici.fihginem triticpgenus effe,cap.iv. hujus libri ex Columella probatur. *Secunda*, inquit, *conditio eti babenda filiginu, in pane pracipuepondere deficitur.* Negabit tamen quis,cffe tririci genus, ex Columellç ca. ix.Jib. 11. *Nam omne triticum fob uligincfi, pott tertiamfationem convertitur in filiginem.* 6cd dicendum optimum tri— licum, quod robus dicitur, cujus fpecics plures, in alterumtritici genus mutari, &hanceffe n^ntemCohimellae.De olyra paueis in locis egit Theophraftus lib, v 111 • hift.cap. i. inter frumenra qua; maturfc feruntur, ac tritico fimilia funt, numerat.cap.ix. zea, & bromo moll Jorem iofirmioremque effe cap. i v.hujuslibri,granum multiplici folliculo inclufum habere.JdemGalenus hb.i. de aliment.facul. verba fupra cap«de zea addidu Addit granum habere colore album. Errat itaque vir magnus, qui fcribit effe legumeii nigrum > ervo minus, quod hodie apud marittimos Lyci*,majoris pome fervat.Intfer frumentaceaTheophr^ftuSj Diofcorides,Galenus ndnrfcrant* Addit idem granum habere ajbutn, quomodo itaque nigrum poteft effe. MemimVolyras

Diofc. lib.1 I. cap.CXH I. *Ketj i o'ivyi* J ci< *3 OJUTS yiw in*

jvrj •• *Eiufdem\cum generis%eaesl, &olyra> verum tiuamillaaliquanto minus ntitrit, attamen in panes quoque cogitur.* Verba haec Diofcoridis , Do<5li quidam in hunc <enfutn exponunt ; Olyram non effe zeae fpeciem, cujus fupra duo genera ex Diofcoride effe diximusjed ejufdem effe generis, cum dicir,intelligere ejufdem naturae ac facukatis cum zea effe. £t haec quidem opinio nititur audlorirate Theophrafti & Plinii, quizeam8c.olyramdiverfasdixerunt planus, contra Galenusuti cap.de zea dixi. ContraHerodotus, enjus verba ex Galeno eodefti cap«reperiuntur,zejas fpeciem refert lib. xI. >SJ *hxvpuvmtSm*

Hos fequitur Surdas

U it'j clv-rif w H&fyiv, > fy

Qcw. Seminis cufufdam genus, vel panis, inner triticum & hordeum media? naturae. Nonnulli hordeum vocanr, (InterpresHomeri, «W@* *cari^i^* ®%^«^«w *eA*n genmJeminis fimilehordco*, intellige colore. dtrumque granumhabetcandidum.) Nonnulli femen quoddam frumentaceum^uod zejam & zeana vocant. Hos p;a> ftantes ac antiquiff, etiam au'&ores fequor, ac Diofcotidis mentem effe dico ,• zeae fpeciem,non quidem e)uf* dem naturae olyram effe, nee hoc Theophrafto repiignat: diverfas planrasquide effeaflerit, ejufdem vero oeneris efle, non negat. Errant, qui fecale vulgoroa^ gC olyram

ra granum

cale nigrum eft >

frumentnm amyleum , vulgonmflHOOJClt / affefunt olyram effe, frumentum hoc, eft aeftivum five tnmeftre (Theophraftus olyrato inter frumenra, qux maturb feruntur numerat, non itaque trimeftrej genus quod culmo& prano, triticum proxime refert, { colore album ad inftaf hordei ut Galenus) ,caeterum fpicam habet, ariftisquibufdamhordei ferefimihbus, eindralnac in duosverfusdigeftam. Semen folliculis includitur, ac *tion* fecus ac zea repurgari poftulat*

B ^ ^ dicitur non a fcetore, fed potius qiiia veteritia ea multufri vefcantur, vel d fragore,fonitr<}ue,quem fbgesmatura, minimo tafta'flatu ,edit. Aln *£z»p<&* l'e^unti^^, quodcibumfignificat, Nam, utau-&or eft Plinius lib. xvi 11# cap. xir 11. *Vrimum omnium frumenti vitium avena* eff, © *hordeum in earn degenerat, ficutipfafruntcntifitinftar, quippecum Germanise poputi £ rant earn * neqtit alia pulte vivant.* Locum Elinii tnox examinabo. hoc etymon alii improbantac fyw^F didum putant, quod ad frudlum non perveniat, & hoc de fterili accipiendum, alii utrumque improbant, in ^etnftiffimocodice Diofcoridis, *&W*P*^er ^kgitur, apud huncCejM^gH per*. Dodtiff.Gaza *p&p** aliquando avenam inrerpretatur, aliquando Graccam vocem fer- « . Idem fecit Plinius.fed confundit no« raro xgilopis & avenae hiftoriam,uti ex ver bis citatis probatur. Non enim in avcnam hordeum lnutatur, fed in aegilopem, *w* Theophraftus lib,& cap.yxii.djcet. Falfum etiam quod fcribit,Germahos fola pulte es avena vivere, pu^s *hxc* Germanis abjomoil^ vocatur *(Z&wv* duo funt |>enerajativa, qua? avena frugifera dicitur^cujus Virg.Jib. I, Gcor. tziCRiinic

Vrit enim lint campumfeges, urit avena.

Tbi Serviis exCoelfq, feri avenam often Jit, Eft &: fylveftris, qu« fterilis vocatur, de qua Poëta lib. citato &ecl»quinta.

*Infelix lotium Z3 ft exiles dominahtur *v:n*m*

t^aeefponte provenir,Graecifque^gilopem diftam volunt, de qua mox. Alii tamen malunt hunc *Spacer* cffc cujus meminit Diofcorideslib,lv. cap,cxL. C^^sro[1]* *ifi» oiiyi'KuTn ipQepvis fovocpn ?x,v<ru tTnZq&mxiit* *Bromus herb* eft, agilopiftmilis 3 exficcatoriam vim habens** Capuc hocdodtiffimi viri tanquam fuppofititium & adiilrerinum,una litera penitus obliterant,tum quia in optimis & antiquioribusexemplaribusiion reperitur, turn qnia ab ingenio & ufu vocum Diofcoridis longiflime abut, turn quia de bromo frumentaceo jam ante egit. Alii unam eandemque plantam,& lib.iv.& y .a Diofcoride tradari putant, fed lib. fecundo de feminis,hic vero de'' herbae ipfius viribus a£i*. Saracenus Dodiff. Dirfcoridis interpres , eorum fententiaefubferibir, qui libro fecundo de avena fativa & efculenta, nec^ue poftremum inter cerealia locum obtinente,mentionem fieri exiltimant. Sic vero de eadem fponte nafcente ac fterili, qua: inter legctiim vitia numerari foleat, huic & ego opinionifublcribo; maxime quod avena & ffugifera & fterilis, & aegilops,quam feftucam Pliaius vocari ait, irecentioribusBotanicis defcribatur, uti figure addit« oftendunt.Bgj/Kov five avenam fativam & fylveftrem effe, probatur ex Theophrafto, is enim libr. v n i. de fativaagit,lib« veroquarto de cauf.cap.vi.de fylveftrf, ubi zejam in bromum muuri ait.Sunt qui fativam avenam *fiypo**»fylveftrem vero^p^ov did putant. Contra aliiutramque *p&^cv* diet aflirmanc. Horum opinioni favet Hefychius, apud quern legitur jS^>©' Jv *w $&•*

Jv'Bromo$, alii byomon vocant, eh alimentum quadntpedum, quod multis in locuferitur. Alfbi fponte nafcitur, id eft, avena alia eft fylveftris& fterilis, alia fativa Scfrngifera , pabulum'inquit effe quadrupedum.Idem reftatur Galenus lib. i.dealimenr*

facult? cap. iii v.

T«T» *T$ aoa-tpftxrs* ^S?TO<HO3J. *Hoc femen in Afxa el tiffimum,* £? *pctijjimum inl4yfia7qtu eft fupra Pergamum, ubi* GT *typha* > £? *olyra esl uberrtmmproventm jumentorum esl alimentum, non hominum , nifiutiqueattquando extrema fame, al panes ex eo quoque femine conficiendos, compellantur.* Certe hodie noftrates equis,gallinis,aliisque animalibus, pro pabulo praeben:, nee quod fciam *A* quopiam mortalium in cibo fuimirur. Iliad notandum, quod Servius fcribit, niillam aliam avenain noviffe vetereS Romanos, quam fponte provenientem Sc ftcrilem. SicadeSlogamquintam. Stcrilcs autem avenas feenndum fitutn Italic dixit. Nam \r\ thracia ftudtuofa? funt. Probari id poteft, quod defationeavena nihil legatur apud Cato^netn, Vartonem & Columelfann Quoitamen prttei*veritatetiieft, fie Columella lib, 11.cap. 114 *Similiifatio avent^ qua: autt:mnofata, partim cedttut infeenum vel pabulum dum adhuc viretipartimfemini cuftoditur.* Bromos fterilis avenrfc fatiya?, & aegilopi fimilis eft, habitUqueipfo fylveftris quasdaqi avena ,, multiplicibus enim geniculatifcjue culmis , foliifq earn referr, licet utrifque teneriofibus,juba rarior,ariftas afperiores longiorefque habet, femen evanidum,iri folliculis fermfe vacuis, quare fteriles avenas dixit Poeta, elufit culmis & ftipulis, frugem non habentibus, Sic plinius lib. zviii. cap.xvii. *Esl & aliudexvicil no avem* vitium , cum ar/iplitudine inchoata vranum fed nondum matura , priufquam roborctur corpus afflatu noxid , caffum & mane in jpi*Ca e vane ftt \uodam akorttvo.* Symmachus minus rede herbam fegetcs necantem icripfic. Nee rubigp fccctibus , inquit , obfilft i ncc avena froges necavit. Avenac

Bromos fterilis alrera frfiuca,

Ægylops.

pra cicantsoftendit. Theopbraflusmuki) mnicUvcftiiatn inquic avensm; contra Pliniuslrb.xv 11i.cap.vfl. r.mlara dim. Vide cap. I v. hujiu Jibri. An itaquc Plinius novit atrermn aven* genus, (juod reccntiores nudutDvocanc? An vcrocralftm riKUCamqu^drcuincinficurac opcrituravena.ijuali CHECIII tantuin grani confide MvicfEtcnim utriculi illi voUistci.quiliUj ambit ur. «jps frw2ura, non gr»mim ipfum ftri^ir obducunc, JeJ *yuftti',»c* fine cegm ineciftenJonr.Anigtwravitquii' i M i , quod valJemitit vcrilimile videtur. Al lib.ii.cii>*iv[.dc[cribiiiir. *SfOtu* i£ -nit ^i'»«r, l)'<jni j AjtAfi^®-. *V(^'* j 'fc" •* "*'? *«Mj»ts.'aJa. Mithiolus (crihic, ihcoditiquo ufuseit ltriptum die •« !(tit(u jWta.VcMilocuftiis bipedeslu etramlcgi in intiqojflimocCKiicercgt* Galticr Bibliortiecf tettaiur magnus Silrujfius.*v*" titjjai iiicro fijjniticarcloettftam parmlam, verum exponiireti[0]* luin, idquc quia tw> Crajcis animaliuai petiolctK rranculoiligmncauiicHippoc. lib. ¥ 11.cpidc»- _«** *?r« tn •tapi** i^Jwi pcrco^os ewrenno[5] fiilloj j cit. 'A«fiit|irapric !u i| fumijruc ex t re mitates corpori'; Uti («ibicG»IcnuiJnporrlicncis, «V* *hinraiwm tmh-nl' i* cwrpori» peJt-s fimt at minus, & antes S oiru»,qW «" deficet in hi* qu« cum perfeciiont fiunt accrirLoilun[11] infoliibus prima. pcrfriperanrur.) 4!•**•• =i i'f« *fiiu tritUum imitJiur Jc&gtnkulti* (FaJlirur ijaque Hcfichim cumTcribir, flff •ju>:'> *tttf, ui 1x.*wK* J»»JH«) I n *cacamptt* f «T* *tStotWf tinks HtTUftttftrt. { FoLliculi* cnim avewe quifi pe[TM(•c truticuli UFariam dicifi *font* , qui granum in media' amplcanntuf, quorum att«riitnretnpergr»nt!ii»«*i" ftit.; in *qtitiiutftmiii cttniinttiir. *que u hoxdtum adct-UfUfmat* uirfe.* HuntJocum Pliniujlib. x - n c f p i * ultimo his verbit eiferipfit. *Bit/met jmt* tit, fcttnm httb** Sjifdtut inttr vitiefegitit* »i«if* *fi)l$ti&fltptiljJTtiicijmimiiMiiT, intJto'niKil'UJ, danu f*rvul*tiitt#thcupailmhtr, Stmta mult* D *pUfmtt* 4iwi f'ntJtmu.* Uwitjil. SahuaiiiK If^it pro *xtfcftttt iijjctntit,* uc brfinmn dcgener«dPediwaie-[n3]e inter viti» (. Cdid Flii urriulquc«»e"*S[c]*i[i]t[ito]![Hjhi(eitop* nordei eitium, & bromo »It«o fimilis, doque interpretaiur. Hinc Plinius, *rl>jt,i>*J~cin)r,vtl,tt* *f itiafegtt it,tutn<t%* ptoqun LibcrmikjjiE.n^/aJ^, vel,qaod»crifimillu*i Pliniui ad ftrba anajjnofUs non fatis attendit, r«rit *ptrvai heitftas.* Nonquam vidi f«men,vef follkolutn aveiue, qaodformam vc) imafincm locufli rcferrec.Avenam reccnrbrti obfcrrtnim utriculi(elTe«ilitti, «1 nu^io. Foljiculij tedla.culmo ^ctiiculato folioque triticomac 2eamitnitatur, in cMuminc vcluti jubim erattrit ej. qiMlemen plsniitn ffcali fimiie, fedardiia, lotions, aeutitu, eoJore irtrrdom pullo, aliisfiigro,Wprffimc albirami:. Fnlliculo tcnui [cpiuir, rr*ttr (enuetn ae f«icalum folliculum, aJium bifidfi & hiantcin h»bet,qui>rtmiie(3iim ipr[31]^[1] -veKvprarmniiKlui[11]"[1]! inrnper bene fpilfim, five runiwm craflatn, 5c corpori *dia adhmentem* cftcndJr.qtroinroJMtfflr, R ; « ° Theophraitus ^M " * * > S avena , femen iiullts rlinnt* imptiMinm gtrt;. • w i « t nonea a«epit ^ «obtis, quod *ocsSortaa* , quis Gneci a.'p"«« d'oint, medeaiur. Eh*>- i lib iv. cap.csxxii. Jiyr^.*3 j W«*pm**itp s.* Fortalfc fie diclum , quafi«yc-4., quedcapqammodoocu/um, frudliutmircinr. A"" ftuirii au&ir «TjbnM> vocarj fcribiiiquafi <n'i*i>*"*J' '^tu/^m y *mtitm frugn-* Cur feftuca voiciur, »« * Lonkerurn in Diofcortdi. Dc »*ilop« hsrcTbM (K f c ' t l f cp ^peoi alcert vm.ap.vi i.temparcvernali/oiiumhabfcpTlow cip.hoc i».inter ea<)a* hofdco triticoquefinfti!i*ft* aff.riliiqHod«m fyheftri ac immici eflfc c»pitcpr« d i , hwdcunt facile in egilfipem degen^f ac necare , vide cap. citatum. Vide lit*- »• l . ! m l i b i e W K n H J turn in (renninatiojje.rtiin in prJicratione BBt tic caul, cap. it 11, tnnltis tunicit *cingl.* « '

fcrinx aoras quidam dedit Theophraftus lib. VIII. cap. XI. folliculis multis circumcingi. Hoc capite aspe- ctu inquit effe fylueftri, & unius radices, multofque habere cala ceniuire, quod etiam ob

Immit: V

r Virgilius, ut verfu- fi

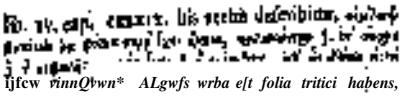

Ijfcw *vinnQ%wn* ALgwfs wrba e|t folia tritici habens, fed molliord, infurhmo capite feminafiiis tnclufa folltQults bina ternaque rubra, i quibns arifta veluti capillacea exeunt.* 'AIJIM, inquit Hefychius, *mat* nsipfifi* *»&», quodSpicas five anftas gerat capillaceas. Serapio quantum exinterpretis verfioncconftat,legit, *w*is h^ jj yM&t'Up St.* In fummitate calami ejus eftfemen duabusvel rribustunicisveftitum. Eandem eft fecutus le&ionem Avicenna. Fru&us ejus habet velamina duo aut tria , & fuper ipfa funr quxdam fimilia pilis. Falluntur itaque quiaegilopem avenam fterilem effe putanc. Sterilis emm avena, ut dixi, vacuis repcritur folliculis. 5ĩgilops triticum ac bordeum foliis aemulatur.fed culmos promit tenues & breves, dodrante haiid altiores, atque inhorumfaftigioexiguasfpicas, bina ternaque grana proferentes, quam bordei paalo minora, glumis ftriatis implicita, 4 quibus tenues, praelongae & acut* ariftae eminent. Alteja&gilops, cujus etiam effigiem addidimus,bromo fimilioieft, culmis foliifque fecale refert, culmos obtinet triticohordeoqutftenuiores, in quorum fummo veluti effufe pendent jubae, avensepropemodumfimilirudine, fed breviores, ard:u ufque conjun&ae. Semina oblonga funt, longitudine grani fecalini fed anguftioraj tenuiorajevioraqne multo,qu* membranulisGveutriculis parviscontinentur, fe quibus cum in area tericur concidunt. Inter fcgetes crebroreperiuntur.PriusfrequentiusIn hordeis rcpfi* ritur,&hordeum in eaai degenerare.ab eaque tedijatxj obfervatum.

Exhiscmnibus difcimus, eaqu«4nultiplici,craffo calamo, radicibus, multis vel craflis funt, ctte* nuareterram. Ratio facilis. multo enim indigent alimento • quare humorem fuccumve terrae exhauriunt. Locus hie de fefamo infigniter corruptus^ vel« planti. fibi contradicit Ihcophraftus.Sefamum inquit* *7ţ*vpfi#ir&f **fw»;* Contra lib. i v decaufjcap.xvl* T»)S; *ffimfticft* inquir, *ttTmyv* ^ JWte«> *vi^wt^* 7»Jr j2 /eo»^«,«3 '"itf^* *t$™tir?&** Pofteriori loco men^ dum, nullum. itatim enim lequicur, *ri fi Qiauftcf \m\ povotftfy fc tiefytfifyt ct'to mm* aQinri My* A V ^ I F. PriO* ori loco iraquc mendum erir. Crediderim fcripfiflfe ma"giftrum *p&tilZnt&i xlbyv.* Qu* enim fingulari ni« tuntur radice.lolent effealtioreacprofundiore,contra quaemulcashabenr. ß«Vpp?« efrefefamon,ipfeThecJ-'phraftus loc. dr. docet, be fefami fatione, quodque (olum deiiderat, vide Golumellae lib. 11, cap. x, *Scfk* ma,* inqnit.^tf<f *rigantur mat wins;* {«<* *carent humors ab aquinohho autumnali ferenda funt, inldus oSobrit. futrefolum quod Campam fullum vQcant,flerumquede* fiderant :ş non detenus tamen enam pingitibus harenis^ vel cotyefttU humo frbveniunt: ihtumque Jeminis quantum milium panicumque. inter dum etiamduobut jextariis ampliusin jugerum (pargitur* Sed hocquiderk femen Cicili^Syriaqne regionibus ipfe vidt menfe lunio^ Hoque confer^* fif *per autumnum cum maturuent telln*

E E Q. t. CAP. %

Devitiisfrugum, 6 beftiolis nocentihus: turn qua fruges phrimm, &qu* minimum durent. Item a mrerutftcaelum a cwlo diffem?

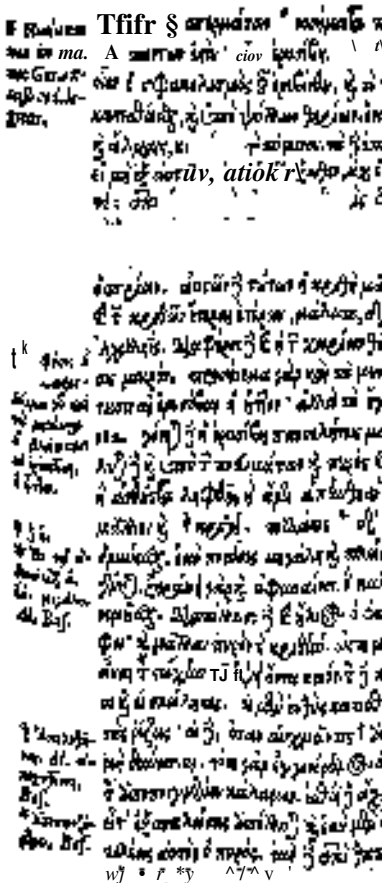

Tfifr § A *ma. ciov tt, atiók r*

SEminum autemvkia quxdam omnibus com* muniafuntyutrubigo: quasdam proptiadan* tur quibufdam, uc * tabicudo radicis qiceri, & uricarum infeftatio. Aliis etiam pulicum erofio/^ Nonnulla etiam fcabie atque falfugine pereunt,tut cuminum. Animalia vero fi non t in **iis** Ipfis gi£nantur ,fcdcxtrinfecusfiunr j non sdque officiuric. Nafcitur enim in tritico cantharis, & *fa* eruo pha- *cis erodiun** langium,& in aliis alia genera. Rubigines, (ut *tuuqliak* fimplicius loquar) in frumentaceis magis quam *ul *c *bus* leguminibus4 Inter frumentacea hordeum magis I g£* quam triticum fentit: & inter hordea aliud plus, aliud minus $ fed pricipue Achilleis. Nee t fegetum fitus naturacjue pai'um referr. Fradus enim excelfi perflatique, rubiginem nullamj auc minimam fentiunt. Concavi & flatibus nullis expofiti contra frequentiffimam habent. Gignitur haec piemluniomaxime. Intereuntvel afflatibustriticurfy atque hordeum, cumautflorentia perflentur^aut flore dimiflb protbus infirma concutiantur, Scd bordeum magis ita pferire certum eft: fajpe etiam cum crafleffunr. Si vehementius, diutiufque^atus invaferint, exiccantur & penitus inarefcunc. Quod quidam * eventari aixcrunt. Sol quoque ex nube ambo ifta incerimit, fed triticum magis, quam hordeum: & ita quanquam fpica cxinanita fit, vifu tamen percipi minimc pofsit. Triticum etiam vermiculienecant. Alii Tprotinus nafcens erodentes t *Nafcenl* radicitus. Alii cum praficcitateabfolvi nequeunt, "w w-Tune enim vermiculus t culmum ufque ad fpicam erodit; dein alimento confumpto emoritur. Et totum erofit, triticum jpfum omnino interit, vero alteram tantummodo culmi partem, frugem-

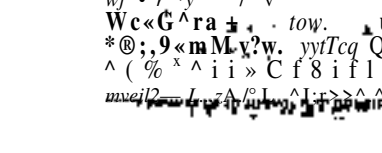

tow. **ufa** Wc«G^ra ± *yytTcq* Q v r«Jjf *®;,9«mM.y?w. ^ (% ^ i i » C f 8 i f l ^ ^ ^ X ^ »

quefundendameatenusviolavitj **idquidemfpicfle*C«fcw«ii** ^ neceffe **eft.** Reliquum autemincolumee^*Ififfi*-* tat. Evenithocin tritico non omnibus inTheflalia,fedpaucisquibufdam. Vermiculi **vel** **Mrumra**

cicerculis ipfis gignuntur, cum ferocibus inducibus eloc repentinus humorum incluferit, quemadmodum in ciceribus nafci † amica fckere. Qui autem ali- † Erice.
mentafuaconfumpfcrint, tam inherbis, quamin
fruabuspereunt; ut hnpes, & quifabis, reli- ‡ Zpm.
quifque innafcuntur, utdearboribus & lignisretu-
hmus j exceptis qui cerafts vocanttir. Igitar ad
hscomniatraduum natura plurimum rcfert, nee
temere. Ipfum enim ca-lum diverfum caliditate
aut f«gidicate, aur hu miditate, auc ficcitate: hoc * Plusur
autem 'fVuausperficerecon fummarequepo^ fimumparec. Quapropcerquibus bcis fierifolent, ^e^
nonfem P fit Seminib Lurcmnonviserdem^
^ germinandum ac refervandum utique datur.
Quaedamenimgerminant, confummanturquc celerrimej & refervariegregi^poflunt; ucpanicuffl)
Scithi ono: cuae ach gcein ciint qui cm, fednon
celeriter, ut faba, & percipiae qiae crachillie. Per-
aunt celeriter uplinu, aeque ulicjua: hordeum celerius, quam triticum: & pulverulentum celerius,
qnam purgatum: & quod in horreis calce levigatisconditumeft, quamquodinnoniralevigatis. In
corruptis iraque animalia propria gignuntur (uc
diftum elt) cicere excepto. Id enim lolum gigne- †
animal nullum poteft. Ec in
dam omnis vemis
fponte ut fit, fingularia proprium
tur. Cicer & ervum omnium maxi
pinum longe iis diuturnius eft. Sed hoc quodam-
modo profylvettri babetur. DiffFerc ctiam tusa
rure & ccclum à ccelo ad fcminum corruptioncm,
confervationemque. Iraque apud Apolloniarn ma-
rk Tnniifcbamnu Jlopaaocorrodiajunt. Idcoquc

diutur nitatem iane facie: fie enim humoris mi-
nus celangultur. * Mtui. regtiora Iceumina qui-
dem, quo plus facilcaque † legere podnt, Celeriter
enim deflountur, & arefcicta † frangunrur. Tritican-
vum, & quocdum hordei genus non pacitus calie-
cari patiuntur, sed ad ecklenkm farinam, melius
fa m Jnus arefa Aaputantur. Qua decaufainacer-
vos tam criticum quam hordeum componere aflb-
lent. Videtur enim in acervo craffefcere potius,
quam attenuari. Frumentum nequaquam * corro-
di poteft, cum admiflo inobre proveneat. Triticum
In fpica nunciam mellius donare maxime poteft:
atque etiam ongis lupiaoan. Nec enim id
tont prius, quam imber uccefferit; quocdam iocer
† mecendum exilio, atque ita pcrcar lemen.

JULII C£SARIS SCALIGERI ANIM ADVERSIONES.

E!%J i{ .W' *Ihtoiom,* Si non in ipfn s^nantur, E»«« x^oir. In viridibus: *f» *>4^UO « > •• tionexpUvitpr*cepti<mesphitofophi*. Multaenim c^auid&bivclit^efcio. gignunnirintpfu^r,m_Ipfu,u_exr»n.^u torgfl* . '^Vj^Jdcre.coulumarcq

i.. f ^ f . *H^.« «-. Sedbene

y ^ f pon te

im putrefacftionenv<Tf«/>w convulfionem. *Si itafit^ tftofubftfigroin area,aut fub equarumuvgulK. (3* £& 0fc*>f4,f nf cum (olauntur intus g r a n g e putrefattiofie. *Quare nj™*** ™n fit** corrumpi/T>e *vefttbm* <w-*Sem.neque contundi.neque corr umpired pertundu*

Jx >•• *:Pc*u Tfaodorm* metere toft a- *At meliw,* ficca. *Toftum enim nemo dicat> Primus fignifie atw t orrendi fuit in veru : wpdett; quemadmodum diximus in eriyinib.ti • p^fteaadomnem ignnmodufnfufns eft.* Me- *\endiquoque fignificato abufits eft. leguntnr enimmulta. Atfyeifa utrjunque optime dicitur ab opere aftivo. Privattm autem 7»*«r, ut dicebat fupr<y S:cut mox^ ovX-ity. Idem tameninconfulttus mox.* Metunt, *inquit* Jegumina. I bi *dxv*''7f&,* vegetiora. *nan nimis bene% Sunt enim vegeta legumina magis,qu£ paulo minw habent fucthqiikm qua'paulo plus. At 4i%vXmnty% e contrario** Suculentiora *commodius per parapbrafin,ante quamfqle exu-Elafint: tune enim diffiliunt, fa Jpfairnn. Theoiorus,* frangunrur. *De Thecn hoc igitur ditlum fit, &praporii debutt. Prius enim htant fitiqu*,y%,am exiliant grana* • Inteliigefme 4 j*v. Nam ficca fjcihtts vetluntur, quam minus licca. Verum quia defiuentia grana figiUatim ab humolegendaefftnt : ic^rco hoc modo ?Zo*. Mihi autem rfitioalia. In area enim excutitur f%c%Uut cum rpre tatlum eft : iccirco antelucanis hortsfternunt. Triticum $ contrario. Sicanimadverti apud noftrates- Iheodorus legit :* w 5 *!*(£, ^ #'£•««**&. *rette : qtiiathox,* «.,, ^•w«fliWf«f *to^u Vbi verbacorrupta,* ^»f11 *ixku9 <rul»>. Tbeodofus,* craiieicere, quim attenuaru *Lew igitur, $ tewnwsfy, aut tale quid.* * %

IOANNIS fiODiEl A STAPEL NOT^E & COMMENTARY:S.

DE vftiis frngum hoc capireagit. Inter ea numeratrubiginem/phacelifmuniiericarumcrofionem, icabiem. Videat ledlor lib.v. de cauf, cap. ad ulc. I bi de vitiis, morbifque plan tar um , arboruta tarnenimprimis agic. De vitiis vero fegetum lib. HI a^ic, cap.xxv i»• Tbi & caufas addit, cur laedantur ab h?s in juriis.locu adeat ledlor. *'EpvnQlu^definiunt w-fyn T*co *nt tinXv$li£«i,* uti in Bafilenfi &Aldino Iegitur €odice, fubftitili *ifn^uZuj^ humor effundi nequeat** Vulgata le&ionem probnre n e q u e o , ^ ^ ^ ^ ^ . ^ ^ *\<ptra,ify* v#*, putredinem quandam refidentts humoris.* modo vermiculusnafcatur, qupd pr2B ficcirate ablolvi nequeat,non video. Squallor inducit duritiem & fieritarem, durities & ficcitas impediunt ^uo ftiinus humoJ: effundi queat: qui detentus putrefcic quod evaporari nequeat,hincf»ffocatio& putredo.

XQAxiXurfriu dojAiff. Gaza *tabiindinem* vertit, cum fit *morttficatio,* utifupralib iv, cap. xvi dixi. A* imalibusenim 0-^x1X10-^, five *ffQaxth®** partisalicujus***-xpat7\i,y & mortificatio* eft. Amiflio nempe fenfus & moms, propter caloris nativi & infiti extindtionem, five *vQ'itnv.* LInde *p&ettirjuss* ejufdem partisemortnap fequitur, *>&j wtys <p»>»his futredo cadaverofa.* Videat ledtor capita jam citata.

OIIP *I&UTIUU* DodliffT.Gaza, *uricaruminfeftatio.* Credo quod, apud Plinium fcribaturjib. XVII i,cap.xvii. *Commune autem omnium fa tor urn vititim urica^ etiam ccris>cumfalfi!aginem ejus ablucndo mber dulcius id facit.* Uricam vocatam credunt, quod fata & arbores urat.curn Graecisinfecftum hoc *wpw'* dicatur, a flexura, quia in arcum rependo curvatur* Legendam effe *erucas,* docuit jam ante Turnebus. Columellalib.xi, cap. 1 IK *Vbi vero apricis regionibas* pofi plurxa* noxia i icejferunt animalia,qud a nobisappellantureruc<t,yGr<*cis autem n'g.p-xoi\nominantur>vel manu colligi debent,vel matutinis ttmporibus, frutices olerum concuti. Sic enim dum adhuc torpent noftumofrigorefi deciderint, non ampltul infuperiorem par tern prorepunt. Id t amen fuper vacuum eft facere.fi antefationemfemina, uti jampradixi,• (uccoherbjefedi mdceratafunt nihil enim fie medicatisnoxent erucoe-* Vide Theophrafti loca citata.

"Enoo. Scabies qui fit morbus fupra lib.4. fans fuperque expofuimus. Plinius lib. xix, cap. x. *Alius privatim cumini morbus fcabics.*

KoLfaeK- Hujus animalculi meminit Plinfus. Loc. citat. *Eft & cantharis,diHus, fcatabms pa>vus,frumenta erodens.* Theophraftus inquit vir dodus. nafci in tritico fcribit,fed rodi *i* cantharide nufquam dixit.Verifimile tamen animalculum illud, plus corrodendo officere>quam infidendo* Idem Plinius°eodem cap. N4- *fcitur* Cf *fbalagium in ervo, beftioli aranei generis, fi hyems aquofa fit.*

UyMw Perflatos rubiginem non fentire, contra concavos fcribit pr3eceptor,& repetit loco citato. Ra- Monem etiam reddit cur flaw expofita frumenta minus a rubigine laedantur. Plinius lib.xvi,ii,cap,xvi 1. *C*kfte ftJgum vinearumque malum, nu\lo minus noxium eft rubigo. Frequentiffima hsc in rofctdo tr*8u,co»vallibufque.acperfiatum non babentibus. e diverfo car em caventofa&emlfa.* Videt candidus lector in vulgata ^ditione, particulam » deefle^ Plinius enim ventofa tubiginenonlaediaudtoreft. Idem etiam Theophraftus loco citato pro loci natara ac pofitione,plaptas vel !a?di,vel ndn affic^mille in locis dixit. Lego itaque *y&} -i (pins i piKyr,* non^t vulgo, *i Qwf piK&f.* Illud enim planfe contra mentem Philofophi ,quam etiam ledtionem DocftiffT Gaza rejecir, ac pro fpuria habuic.

ri^s-rofj. Plenilunio maxime gigni rubiginem aiV Videat le&or locum jam faepe citatum,* Ex hoc etiarn

Aq p h Pliii

'A^^wTOf j^J-ocum hunc Plinius lib- x v m , cap^ kv 11. his fe^Fverbis exferipfit. *Venti autem tribus temporibus nocent^frumentc^$ hprdeo ; inflore, aut protinus cumdefioruere^velmaturefcereincipientibus.* (augefcente frudo *oiw*fyiworfy>H &* ^W/, Theophraftus loco citato) *Tune enim exinaniunt grana, (* ficcant 8c arefaciunt,Theophraftus) *prioribus caufisnafciprohibent. Nocet (Sfalcrebere nube. Nafcuntur* 0 *vermiculi. in radice, cumfementem imbribw fecutHf incluferit repentinus calor iumorem,* (hfcede ervilia cicercula & pifo Theophraftus) *gighunturacingrano, cumjpica puvii calor effervefcit.*

tlys umtiju 3. Soli caeliquediverfitatem multum prseftare; caufamque non dltimam effe,cur fruges,arbores.aliaeque plantse, vel magis vel minus afficiantur & extra omnem controverfiameft,8c jam ad naufeam ufque didtum.

T£»3. »'WtffTO», Degerminatione&confervatione femrnum agit. Supra de germinatione plura diximus, de confervatiorie vide caput ultimum & penulcimum. lib. 1 v. de Caufis. Ex capite ultimo hunc locum corr«ximus *n i^nsnip^ ^ J»T7«* . Magnus Philofophu^ quondam *?rl»* legit, vide caput citatum. Noftrarii priterea emendationem probat Plinius lib. xv 111, cap. xxx. *Horrea operSfa & tripedali craffitudinejariete lateritio, exadi ficari jubent alt qui. PrMereafupernh impleri,nec afflatus admitten,y aut feneftras habere ullasm alii ab exortu tantum aftivo aut feptentrion*, eaquefint cake conftrui,y queniam fit frumento inimiciffima.* De apothecis horreifve vide Columellac lib. 11, cap;xi, Quae fequuntur ea loco citato repetuntur & cur ita fefc habeant rationem addit.

Brel&m. Verti, *legunt.* Idque quia legumina leguntur, metunturque frumenta, utrumqfie *Ji&ifr* fignift-i cat. Cur ficca legi velit, ratio in promptu eft, hunhor putredirtem excitac.

KE«. IA. CAp. XI.

Anniculiim femen optimum tdfementm. DeqWlupino, tf *avena.*

n' ti(W&ytnv § & cXlw eWy «W *ienS A* D exort.um autem, vniverfamque fementem,

lUm.lfiumifo tg«JwW Afemenannicplum^ptimumputaturrb^urn
decerius, t & tr mum: quod autem vltra, itenie f *inm»*
fermeeft5quanquama dvfl Cibariumidoneumfit.W^
omnibusenimadgenerandumvitadataeftdefini-
mvm s^S^-fla fe«s dut>ot^fi« % T« la> licet ea quOq. vi^bus jnter fcfe difieranc: loco-
rum fcilicet caufa,quibus condantur. Quamobrem
*ty Li&leiv Sari. finiM §" $%e'{<nu** ®ot <nr\-* dragenoˆ annos fcecunda,5c ad fementep perr,oin-
^a durare proditum eft: fexagenos auˆo. &
feptuaeenos ad vfum cibanum fervan polle ldonea.
In tot L enim corrupta ea nunquam referunt,
quamuisveftemreliquamquegazamcorrumpipof-tPA'
ijen, nuedunt. Locum etenim illum cum aliasexcel
reliquiq, eamelis tractibus, condire dim perderare.
Sed elect.lupinum,cerum,milium, & eciqua id ge-
nus longe dluelus: quod etiam Ir. qpibuſdam fiet
poreſt circa Graeciam.locis, Sed hoc locorum pro-
prio fonc, vt fupra iam diximus. Credimus & perinus
apud quoſdam haberi, qua illirum cultorem ferment
mice poreſt: vt quae apud Olynthum, & Eubceae
apud Cericthum effodiruc. Reddit hoc mirifican
detcriusquidemadvfumcibanun^edaipc^- finceftrit tSextariumadmodiumilhnireioUttimcip* 5

aeisw^m-m^+jWT» T»X

iM.&B. 'AtXuttauvk&nyiMiix't" CmfSnacitei- eft. Atqueintotumcondihoclegumenluwertci,4^^*
^i^^.^^«i«wL*/8«'i4.*Win'- BHniecQfe.(^dc<^iicfulM^q»«^*.JJ

utrizip i» Qqyytufyck. et& dtjfav cv* ticum apu(i gabylonem reiilire in area, modo eo- *mtt0* «».
•i</. «ra. 3^e*«W'*^"W'.t«^*y«»W&»•»* rum qus friguntur, enarrent. *se denimcalo"S^»f^w;
veliementia quadam hoc fieri intelligendum eft.* *jfl*t*
Et communia quidem hsc quafi omnium aut plun-1 *Wfy.*
Qtuxdam vero ex ijs, qua fylveftria quafi *Am^*
proprietatem quandam turn in eeneratio- £J ^, ^
n aerminationc fortiri plane videntur • vt *ruasfit-* J
lupinum,aquetavena.Lupinumenim,licetrobu-w^^
mffimUmfi?,tamensnifiprotinuSab.areaterrjman-^^tf
, male proveniet; qucmadpoduaa diclum;^.;_/

5&ij^«|/«iwtaA».Cf j«f TJ jw^jjfm-j K*A»» tumcuiiiSprovenire non vult. tAvenaediverlo:,^, *r*
t uutf 4i ®oV« («3A^f A, w» *wnSI** cultis enim melius hac erumpit. Et nonnurquan *m'*

y^Kiyma itfk 7 afaa in nluon* colatur,germink, copi
loon haec frugale defideret, Peculiari
rovenire.Quam-
ob ouieam delerevolunt(deleri em
eft^etes annos duoSl«St a fatn.Cumq;pIeni dtf- *ttfPA'*
fi: / ^fetp eim pcesl l u n t , ' / f q o m Urr j *
pennus deprafcator. Idq; p'
Quod fircul & ultenara cius geenc^gnciun5tel1abor.

JULII CfęSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

nAe«^T»n 5 *XAM* rf, J ^,^,,,. T*#«br«, Se- plexcalcfaftio. *limW V*TM^M*S£Zitm*
ru?UTm ad ^Oliium illinere folitum eft, *Barh'' ita/it*> **''''%''h''' *U'rfi tmgm''F?'
''''..&> (3.quod minimeintelliga. Pracipivnt ft** videri.* •^,a£nK.
X?f^*>fc,m»uncf4ctbarocoriandrum,at<;alia. *v^ufw. eft cum ,aHo£»»,,» f^f'.'/T'^n'*
btcoZul T^>*•'• *'''Tmft ''' ''i^''''- TAW»rw twit, «^«» <?/«/»^r««. Ay«f *i**}**^l**TM*y^;
calefinnt- ra At^ratio,(iuarefiliant,Quia,i^uit, turagrtft terra. Mtrit vtrlit vocant hone opera*
l'«f!igum^^i''»«»»»»niscaufa eft, &!,&&, fconti* iWwwtf B.«,«, «Ui», pr*denfam. ««*•

Et nonnufquain q«2B prius germinis infoecunda eflex, (i dili'>cnrer colacur, germinau. *Intelligcptaniusfic. Avenamfnunt in tcrta minus culta, enat.im non ejfe : infxau* rato deinde opere ardtionu, {$ cat era cultura gcrminaffe. Huicr'efrondet id, quod aittnox. n*£ mm><** germmare. ifon ut> &t Tbeodofut,* alternis annis, *fed* prater earn annum, anno iequenti.Szc *mox, dfep pie<&->* extra ordinem aliorum, & proportionem aliis attributam, *ut,* ©^ *)J^u Infiquenti Ubro ubt de Tithywallo ntyrtaria lo-*

Contra quam fi$_c$ de avenaprodit, evtnit in Una $!{ffi*,qu* eft Scythamm in Europe Leviter ibtvtrfo aratrtjerum me$_t$umvaldema$_t$«ra!r,f$_{egeteni}$: l$_{ccii}$c$_{Oint}$er nefcmmuham gramriimcaiit, Eapo^afine cultura gtrmmant Prtbemque anno alnro. S*p$_{:etia}$m annus tile alter eodem modo ditat urtium fine $_u$lh operalm-

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

*n*t *fr* e k ^ r, Plinius lib. x v i i i. cap.xxiv. *Semen opnttium anmcnlum • bimum deterius, trmttm peffimum ultrafiche ; & in uno omnium dtjinittgencrerattoejt, quodinimaareajubjedit^ adfemenjervanium eit, id enim optimum quoniam gravijjin?um neque alio modo utilius dtfeermtur, qua [pica per intervalla /J-minah.\hebit,abjtcietur. Optimumgranum quod rubct,* (2 *ientibus frattum eundem babet color em ; deteriw cuiplus inttis ixlbi eft.* Omnibus vitam ad generandum'datam, inquic preceptor. Illud *d% \-m'*TO *ynti*, Solum , aer, locus in quo recondnntu^mnltum ad id facie.Illud obfervavi,idem femen bene maturum,&collecftum ad fecundum quandoque & ad tertium annum idoneum effe ad generandufn.Nam benecolledbum ac confervaturh, tertio quoque anno germen produdtum fcio.Cum contra in alterum annum germinationis vim vix con^ fervet.

Tw **iyK''f* wwe^W,Quod de CappadociaePetra,aIiifqueMedi? locis fcribit,anverum fit,affirmare nequeo. Id illorum erit obfervare qui loca ilia peragrantur.

T^ y» , Cur in Babylone refiliat triticum in area> docet, caufamquc inquit, caloremefle, Atqili *rabumrcgio*qufcacBabylon!* calida. Refpond.r id non fieri a fimplici calore, fed ab excellenri id 2 * tali qui aptus eft refilitionem faccrc. Hoc euxm **l2l* ~rer°

3 £^«, Docet quxdam propricrarem quandain habere, turn in generatione, turn ingenninanone, uti lupinum & segilopem. De lupino haec Plinius hbr* xvin.cap.xiV. *Terram amat,terraqueoperirinonvult,* {3* *iinum bocftritur nonarato$_y$'quant maxiffiefabulofa & Jicca$_y$ atque etiam barenofa, coli utiquenon vult$_t$ — protinusferitnr ex arvo(\zgo* area ex hocl neophrafti loco. Columellalib. n. cap. n. fparguntur ftacimexarea) *aonejpargiquidempoftulat decidens Jponte* Apud nos* nee fponte decidit, nee renafcitur, nee frigus ferr, oleam Scoperam perderec, quiferiprotinusexarea vellet, etiam in hortis bene culcis nafcitur- Hoc obfervavi ia incultis melius provenireac foecundius effe*

o^f 3 *euyhtufy t* -ffigilopem in culcis melius provefcire» non nego. Quod autem ei peculiare, inquit anno a fatione iecundo provenire , obfervare nondum licuit. Idem cap. X I I. lib* v n. etiam fcripfit. N e c a p u d i aded contumax, ut deleri non po/Tir%

THEOPHRASTI
DE
HISTORIA PLANTARUM
LIBER NONUS.

KE •. A. CAP, I.

t)e humore, & faporepkntarum. Deque gumma, & lachryma. QwdqueUcfoymis® thus, & myth a, (2 *balfamum*, tf *majlica annumerentttr. Turn de tardui, pinea, equapij, laferpitij, 8 vim lachryma.*

*q otoSct raiv Iw 3Y) KcthSai *nn% cmv, bu*

gtfafff TL naff

HUMoK Plants quam nonnulli fuc- cum nomine communi appellant, vi- res pro cujufque plant* rationeha- bet. Sapor humorem alium imgis > ^//j. 4* alium minus fequitur: ut quibufdam vixineffevideatur. Icaexilis,&dilutusin tpknl- quefentitur. Homoigiturplurimae Lone&afruditicationeceffarunt.Accidit er, ut velptopriumfuccicolorem plants habeantnon-fj^, JJ^JJ ^ji s en i m albus, utlaftuofis. Ahislangui- neus, uttceuteria:,&fpin3e,quamagreftemfotuin tFfrt0i. appellant. Aliisviridis, aliis alius color. Sedpia- nius hoc in annuls, 5c anmcauiiDus, uuaui *» rum^enere. Humor autem ipfe quibuidam „ « - uX'tantumconfiftit, utlaftuofis. Qspbafitan JjJ^ coaminlachrymsmodumgigniturjutabie^pino, terebintho^larici^ice^amygdal^cerafcpm-JJj

^fetfgui«mi,ver U ninonexcortice 5 tfedmva-^p Adders,qua,thus, qu*myrrhampr^ant £ j ^ lachrymis enim hsc quoque annumetantor.Ad balfamum, & cbalbanam, & fi quid aliud fimJe &• &»p Qualem etiam fpinam Indicam reddunt,ex qua all- quid myrrh* fimilegignitur. Confittit & in Ienti- fco,& in fpina * ixina dida lachryma, qua * malti- cam reddit. Hicautem omnia & fere quzcunque aliqua t pinguedine conftant,odorata efle notantur:+ veniunt: ut gummi, & amygdate lachryma. & * pinea carduus, qux in Creta infula exit, habe- relacbrymamdicitur: cui & earn quam hircifpi«r« namvocant, addunt. H*c antea nafci tantumi in

* 'A»'d in * rt^ £*74 *ayyciS. tli J]iaf*av *i* AiiSa*©*. ^

""W' wS *\vw\Kif Xj %i$ov* flow *miivm mtt i%et w hi-*

;£ia >fc* K ^ ' T J , ^i) T#tj«'iea»3* *KetKUfBfiri'* «•'«-

t)ci\'u> it ct 'AvcuJl vii UtXt*ajuvijVjf * *ci)ka$f*

periri certumeft. Et eorum quidem omnium la- chrymain caulibus ^audicibu^ramifque confiftit: , & * quorundimauteminradiabusjut * eqaapi,, ftg*J fcammonia:, & aHorum multorumvim meicani Jj babcntiatn. Necdefunt, quatuminradice, » » incaule habeant. t Caulem enim & radicem non- nullotumliquareconfuevere:uteti«n laferis,Ergo

? r i u:/-n9fcimvrrhamanHivii Tent,eqaa* *fibtf%*

• IUII'L, • T " W " - T W W 7 ' ; finslaferDitadt Quod enim hfervocannww"; « ma ft Scammonk& rcliqua hujufcemodi, van Scam(utretulimus)hatent. Expr^aisau- omnibus,alia^onceconfiftunt,aliaincifura,^'"*

Ke<W'''' S j ? ^ ^ ' ' ^ ^ l V * W T l ^
a *j* . ^ ^ ^ *nJfaMJih-*
$i»K •*Wmsnartfyfytf* n A ^ ^ W' Ktem

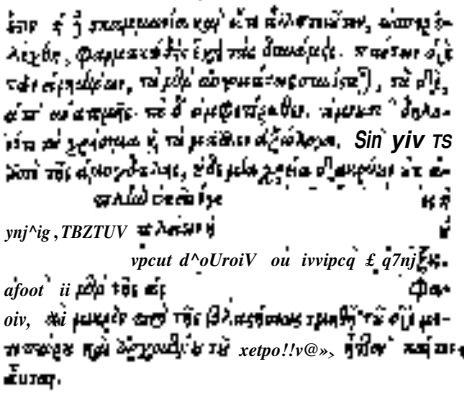

alia modo ucroque. Caefura fcilicct capiuntur quag ucilia, magifque operxprecium font. Quapropcer * amygdalae lachrymam nnllus extrahit, nulla enim * *Amygdala* in re utilis elTe poteit. Quibus concrecio fponcc confittit, hisfluxushumorislargior^prodit. ^on eodem tempos omnium incifuri acque concrctio- hesnotancur. Scdvitis lachrymam confiltcrc po- tiffimum ajunt, fi paulo ante germinationcm cac- datur. Autumno vcro &hyeme incipiente, mi- nus. Quanquam ad frudificandum , &tempefti- vequidem, majore ex parte tempora ilia ftatuan- tur.

*l*ch*ym*
nimufum habetjllud notumqui" bus concrem tio ft n nte :. confiflttr. us fluxttm /;«- g dire.

JULII CJESARIS SCALIGE^I ANIM ADVERSIONES.

HOc libro v aria t exit hiHoria. Agit enim de partibits liquidis, qua reliqua erant. In hoc minus (equutus fraceptoris inftituta. Is de animaliumpartibus dttlurus in bisloria, divifit eas in conpfientes, (£ *liquidas. Deinde foil hanc narrationem, qua partibus debebatur, longe diverfm abit ad pi ant di peregrimts. lifts interpofim adfiiccos redit- Posl hac immifcet herbas vernacular ,& medicamenta, tumautem revertitur adperegrinat.* AUW^II j' J^« *dele, <Jli**

**Gv7us elSsvSiy* icj loufis us \st» *Legunt ilnv > ex Theodo* ro.utrunquereBepotesl. PriorleBtoflusfafitPhilofophi. Esl enim quidam, nonfimilis aliorum.*

ZvpGaim K -nn cpvmv. Theodorus legit , ? OKM. Et fane hoc magi convenit.Et animadvertes opulentiam Gracam inter anguslias aquivocationts. 5 lit* color em afcribit, h<n album, aliis alium. Eft igitur altis, {$ tamen esl H IVH. In communi fignificatione accipies fuccum. Infecundajac. Lege wmvyiu, nonKivitj&*'Cenm taurea enim fuccum funditjanguineum,*

llpms. Mirutnninoftravoxinde emamvit. Si tamen ea noftrafitprunus. Sufinum *Veneti^ Thufci: nefcioan e Fetfis.* npfpw *etiam apud Galenum.*

nMIrfras, *)Â*W. *Ahero untum contentus fuitTheo-i dorus.*

K«djS'r *xeutti* om'&7i_mTheodorus,caulem* liquare confuevere, *Proptereaquodhoc verbofibiplacuit tllefjcut* GT, *%pti£et9 ikcirco magis animadvertamus. Nequeenint qui~ Jpiam dicat:* caulem liquare. dsrif«F *esl* fuccum elicere, *<aut* exprimere.

b itvrls i7F7n>ffixi,6v. T/j^or«j,Equapium apud (e provenire putarunt. *Quomodo putarunt, fi apud fe habent ? fi iMrunt ? lego *| t?.vif,s; non* ci *ivfat. Subdit enim, Qviiv?) mm otoxfvH ; Quare fiex Hippofelmo vera Myrrha expn* muur, *ex vera Myrrha jperari fotesl; Hifpofelinum quafi viciffirn nafci.*

H*^^'jrgg *i atotppun*. Tbeodorus legit w&twii i *&w* ,i'«. U quod^ iSSfufra dixit'de hlij lachryma.*

Aib x£v oiQitesm. Theodows legit, Ktr, & putat a tra« hendo o ^ t r sÂx«p: *Ego ^3^.* TO *ihx£>, ficut infra de refina, nQfrxattiovis & '&xaf&., non esl autem verum quod ait: Amigdalinumgummi nulloejj'eufui. Hoc enim esl, quod' Arabicum vulgovocant : ex amigdalo, & pruno, ($ cerafo, ejufque loco, quod ex Mgyptiajpina manat.*

IOANNIS BOD/EI A S'TAPEL NOT/E & COMMENTARIuS.

HOc libro praeceptor demukisvariifque plafitis, earumque partibus, utide lachryma, gummi, refina,de plantis exoticis, vernaculifque & de his methodo ordineque fatis confufo ac turbato agitr. Primis enim capitibus de (uccis, dein ad exoticas abir planras, moxredicad fuccos, ipofthaec vernaculas 8c medicamenta immifcec, dempm ad peregr^nas revertiuri

'Ovis ladleus eft fuccus & quafifcunque liquor, non fponce ut lachryma, emanans, fed caftratione, (carificationejterebratione, vel alio quovis vulnere effluens, uc opoponax, galbanum > opium, euphorbium, opobalfamum *wr \l*xP* tamen *Ivis* faepe pro Iaferpirii,nonnunquam ftiam pro fici,& pro meconii fucco ponitur,fed poftremum hoc rarius occurric vide cap. 111 .lib.vi.hift. In plantis tria hac diftinguenda,^^? *XvXos, w Me. *o*is* quid fit, jam dixi. *x<*ti%* eft fuccus qui ex tota ftirpe, vel ex ejus parte concifa, aut tufa, torculari vel manibus,vel quooiodocunque tandem exV''mitur, Veluti papaveris fuccus, qui dicitur meconium,*toti&&ifyiov. ^ miwyu* Alii »»»» humorem votant, qui ab aliquo expreffTo»,incifo, vel etiam fponte manat j c^uod vero exprimitur *%vti'* & quod ab incifione, vel fponte defluit *te*p#* appellant,cum JW*{»» aliis lachryma fit, quae fponte defluit, acnon raro etiam gummi inftar concrefcit, uti thus, & alia. Sed hasdefi- ^ nitioncs non^xafti obfervarunt veteres,

^ *maw t^s &* humorem ait omnibus inefle plurimum cum perminare incipiunt; Quod haud fcio an verum fit. lllud otfervavi, turn plurimum habere, cum flos fe prodit,quod non eft circa germinationis initium, fed iirca germinationis *krh* finem vel medium faltem , tenipus. lllud verum, turn maxim* fuam naturam oftendere^umplanta^germinatione&frudlificatione

ceffTat, T um enim concodus eft fuccus, 8c, non mirum, lidiffimus.

."W^Succosinquit quofdam proprium colorem habere; quod probatione non eget; Beta? rubrae radfcem fuccum rubentem, rubrumque habere, vel vulgus novit, fie centaurii magni radicem emittere fanguineum, fciunt botanici, Teftatur, Plinius lib.xxv.cap* vi. *Kgdix vafta rubefeens tenera, fragiltfque, ad bina cubit a, madidafucco, anna ra cum quadam dulcedine,* x«r-**&*, ut vulgo fcribitur , quid fit, ignoro. Lego xw-*TBurgiV)* ufque dnm aliquis quid fit *xtv^ia* docuerit. Luteumfuccu habet chelidonium, 8c pan ax peregrinum, album ficus,papaver,catapatia,tithymalus:lllud etiam verum eft, quodferibit, colons hanc diverfitatem *in* annuis & annicaulibus, id eft, her bar um vel etiam fruticum , generibus manifeftius planiufque obfervari, quaminarboribus, in quibus paucae quibus fuccus albus. Derubroalioquecoloreindagandumeric.-

rfj^V^W De humoris fubftantia agit , ac alium craffum , alium laenrymae in modum efle inquit , lachrymse in modum inquit, eft humor abjecis^pini, picea? , terebinthi, amygdah , ccrafi , fpina; ^gy-^ ptise, &c. Horum qaidam concrefcunt in gummijquidam liquidi manent propter ojeofam fubftantiam,quae in iis eft, ut abietis. Concrefcit cerafi, fpina^que aegypti*.

n&mu fltf*Â« Afiatica vox,denotat fylveftrem prunum. Galenus lib. vi 11. Simp. JEgineia lib.vi i. o^ ^ TIITV wiuifa'An** <nsip>ti.* Idem tamen Galenus, Grsecos prunam fylveftrem ar^f«vocafTe audor eft lib. 11. de aliment facult, cap. xxx v 111.*I-n* T»V *a^nKtitKV^xtll9 d-srjHjvf-vct'migipivtyhtort.* Sylveftns prunes an gummi five lachrymam fCindac, indagandum eft. Apud Batavos domeftica lachrymam fundit , fylveftris eactem carer. Sed *wpp** vocem Graen videntur pro domeftica uiurpaffTe pruno* Gal. lib. ix. cap. v. ^^Ta^w adverfus dyfenteriam compofitione fecunda mt-ininiD *prunorum jylvestrium.* Non addidiffet

«V&fo' > nifi & *G&vfAv*®> pro fativa pruno haberctur, ®€9^^>inquit oW*»g£ £» 1 ^ ^ , Ex Theophrafto lib. I * i. cap.vri. «*•#*, prunam fylveftrem vocari dixit. Poteft iraque hoc Ioco«&ifc>©" elfe fativa prunus, *mh* dxcamus,m.Gr*cia prunos fylveftres etiam lachryrmm fundere, quod fieri poteft, ob foli cxlique calidizatem.

.Tfr *V>S«, Acaciam five ae^yptiam fpinam & gummi & lachrymam ferreait. Hoc Joedqtue differentia lu inter lachrymal, & gummi nobisdicendum. Quid gummi ft,.docec Galenus lib. vi i. Simpl.'w< JW^'o

*pr,Tivnxo>&£> % *sw f w * * w«yy*f ^e>rt». *uummt lacioryma* e[illegible] cuigei?r3, concretaque in rrunc'is arborum.ipfam proiutemiurn , vduc rciina quoquein multis vifitur, quae rennajnprofcrrepofTunr. Lachrymam dixi fupra fuci cum^uequiabincifione&fpontedefluit. Is tel con- ^J-erus,veJljquiduscft.ConcretusThu5,myrrha,j!'quidus abiens, pjni In e o diffcrunc refia & id biflimus eft) *fpiffatm fuccus ex follkulis aqua ceeltfft perfufis rr.ox mpila tufis exprimitur organts,ttwc denfat/nr tnfile mortariu in paftillos(ctiam* apiul Oribafium legìtur ficcandum *i» mxlęofole^ud^* le&io improbabilis omninonon videtur. Docet etiam Pliniu's w » " accipien•dum hoc loco pro femine cum filiqua. Qiiod non raro *wpirn* fignificst) *fit & ex foliis minus effiiax • Ad coria pcyficienda femine pro gal I a utuntur {* ex Theofhrafti loco citato) *foliorttm fuccus &galattaca acacia* (in alrerd Salmantinenfi/o/;^r//wy;ccw*acacia &galatic*)*nigtrn~ musimprobatur: item qui valderttfus. (quoniamacerbior fuegjs extrahitur) *purpurea aut leucophaa* (id eit , ex albofufco colore) *{$ quafaciilme diluitur•, vijutninaadfpiffandumrefrigrandumqueeft.* -ffigyptn'i «"teftatur Alpinus, fuccum hodie exprimunt exfiliquis Imaturis viridibus, quern coquunt, ut indurenr. Nonnulli etiam ex foliis,& floribus im^crfedis fuccum parant , fed eo eft hie bonitate inferior. Cajiri coriarii ad

""dCjiicaconltat lubltantia^cnullonegotio abaqueis, *gerrimfe oleaginofis temperatur. Gummi in igne crcRjrac, hefinaflammajn facile concipir. Gummi fpina? ^KTti^inquitTheophraftus, li. iv.cap. n r. manat ex arbore vel fponte, vel incifione.Quod abfq; incifura manat circa corn'cem adhxrefcir,idque,vel fine inftrumenro vel cum inftrumento antxquicus deradebant, & noc impurum eft, commjftumenim habet corticem. At quod [ponre fluir.in vafe fuppoficitio colligunt & exciJunt, cliqne hoc optimum & purum, corricis nihil haDens^ Hmc dico legendum cum DodliflT. SalmafiM [illegible] **,**f***** ."*Mfaaii* Vult enim TheophraftS non collcdrum fuifle illud gummi quod fponte manat e cortice fed quod *cxr*l*aga* p*ro*veniebat, & in vas ftillabac. H«c Diofcorides jubet eligendum, gummili"K'corticifque,expert fi. rhuri>,myrrh^que lachry[illegible] optimum.ita neglit. Theophraftus, quae ex incifione en regetes fubjecta fluit, nir item dicit. Virt camen Gallinecs malunt legere, [illegible] quafi colligerecur ex ea arbore ipsa , quae radici eft proxima. vel quae terra tegitur [illegible] enim [illegible] at ipsa pars arboris eft radix, ex qua non colligitur, verum ex trunco, ac reflarur Proclter Alpinus, qui ipfe faepe collegit. Imprubar [illegible] hebrhraftus,cum [illegible] phraftus_quod putarit, fluere acaciar fuccum csarbore.lixpnmiturcnimcxfrudlu.nonautemcmaquod non ignoravit Diofcorides cum lib. r .capite [illegible] Fri. Icriber. [illegible] *Ex eofucens exptimitut*, ^wi'*m umbra fie*Mfi,r, *fiiger quidem ex maturo fruclu.fulfulvus an tew ex vr.maturo , */lgt>0 modicefulvum & odor at nm*, »/ iw rfca*Cls*tjftpotoftfutit qui ex foliis una cum frutlu fuccum ex~ pnwant.* Tria itaaue funt acacine fucci genera : ex maturo Fxudhi, quod nigrutn eft ; cximmaruro, fubfulynmeft , tertiumquodex foliis & frurfhi exprimitur. Plniiis lib»xxiv. cap. xn. *EJt & acacia fpina. Fitin A gyp to alba nigraque arbore item virtdi'Jed lonvemelior epiioribus.* Legcndum puto. *EB&acaciafpivafuccw.* F/r.~Inalterocodice Salmant: Pintianus fcribireicrc. *Ee in acacia ffina , fit in JEgypto alba nhraque arbor. Eft uemvmdis Jedlonge.* Confafa& pcrturbata admodum funt hxcrlinii verba, Lcgitnrapud Thcorh'aftum aliofve *Gixcos,* acacia? arborem vel effe ni[illegible] vel zlbam , uri fupra lib, iv.diximus,quod difcri[illegible] Terrium genus quod [illegible] inquit , quale fit non nocl. Confundit , ut dixi , Plinius acacium arborem , cum Fructus facco, Arbur eft alba vel nigra, fuccos ex otricisque arbutisgenere*, fructu similcacuire,viridi, vel [illegible] emittebarue. nine rna fucci genera Plinius [illegible] Salman: fcri[illegible] «- Alii rria[illegible] Docftiff. Salma*rkore.* [illegible] D^fcor. *lefcrejenerioreffhiofaq;* [illegible] mridem p? [illegible] cen(i5 placet ledtio. Nee e^im [illegible] C ? indefcribendoacaciae fucco fe[illegible] *ttv/.ic validity.* (quia [illegible] immaturusacer-

quisiliufce arboris exprejjum intelligunt, toque inbac comitofiyonc utuntur. Mtror quidem aliquos excellent]?, medicos lachrymam ex acacia arbore colletlam, & non ejus fuccum adcomponendam Jheriacam in ufum recipienduw, quandom JEgypto nemo viderit ab hac arbore ftiUantem lAchrymam* (Videt le&or bonum magiftrum deceptutm Rede Poëta, quandoque bonus dormitat. Homerus, homines fumus, humanum eft errare , 6c decipi. Illud promagiftrodicendum, ilium non intelligere fuccurri exprefliim,quern acaciam vulgovocamus. Verum docere velle, duo lachryma? genera ferre fpinam >^gyptiam, purum &impurum, non enim diftinguir hoc loco gummi à lachryma, ucquidam volunt. Namlachryma pruni , amigdate, cerafi, quidaliudquam gummi. Itaque cum dicit *t&i $£vri <piget vpph* [int]?Ui*&ir* illam ferre lachrymam, qua? per excellentiam [illegible] *Colligi .velillitifcealtquemunquamfu^* [illegible] *(ut nunc omnes nefcio qua negligentiafaciunt)à nimio calorenonperaffetur atque pecetur , ibi tnim hquidw wollis acacia fuccus, rtptritur, atque ficcus, ($ durus,ficcivero major eft ufus apud coriario^pro tingendiscoriisjiccus ovtimns eft rtcens>nigro colorefubrubefcente>atq\fapore fubdulci atq-3 adftringenti obfervans.* Talis ad nos jam adfertur fans abunde ut non opus fit pharmacopocis fucco prunoruro agreftium ejus loco uti. Ante annum unu alrerumvc,dedit Petrns Dommcrus nobis acacia? liquujtt fuccum, qui tamen tempprn's tradu, ad inftar vulgati; durus fictuique [illegible] Hanc [illegible] Gummi dici probavi= Peripli auctnr. [illegible] Nonas hsg tratior Diofcorides & tale gummi, optimum [illegible] *Prafertur ejus fpinagummi, vermiculatum , vitrum referensjellucidurn n Hgniexpersjroximum eftcandidumz refiKofuw vero acfordtdum, inutile.* Plinius;iib. XIII. cap. *xi. gummi optimum effe cxJEgyptia fpina convent*, vermiculatum, coloreglauco, purum, fine cortice, denttbus 'dbarens.* GJauco coiorepurum inquir, quod Diofcorides *toifaskvps' vitrum referens, pelluctdum*, id eft , ut vitrimo^ofplendeat,^clucidumfit. Talis eft color* plaucus. Conftat enim, ut Plato inquit, *<U %**>**> *w-***, ex caruleo & albo.At xvdw* ex Iucido,candido & Ie»» viter nigro, uti alibi dixi# Vel, ut vult Plato ex nigro admodum faturo. Oculi qui ad albedinem vergunr, glauci dicuntur. Hi pellucidi yitri inftar funt, fie cornu pellucidum glauco colore dicitur, glauco cblore falisr glauca folia chelidonii dixit Diofcorides, quod exviridi ad ralcm vergunt albedintm, Gummi ^uod ad nos ex jfcgvpto, Arab?aqueadfertur, colore glauco, non raro albo pellucidum eft. S«^w«AV, inquic Diofcorides, ofBcinx vermiculatum vocanr,quod *\erms* ideam rcferat, ^itius hanc gummi notam exprimit lib. ix. cap. xxxvux. *ubiKt'pptvs*cx**vK*tTS^vxSwemjonem* facit^Vellem vfrum opting do medicina ^gyr[illegible] P rituir. paulo modeftius verbum *tnca>fH9*ftf* acccpiffler,act)iofcoridem intacftum reliquider.P^r.p^irjquirJibN ZV. cap. xi. *Anbi Qurr.mam in confofitiont recipiuni qu*m*

torn noflri Arabicamappellanti ex arboribus acacio in Arabia Petraa nafcenttbus, colleSam. Magnam quidem bujusgummi copiam easarbons jn Mgyptogtgnere, tefcire, certd fcio. Ex quo illos plane err are cognofcttur.qui communem gummam exJEgypto advetlam, veram effe A'' rabicam negant, Jed illam tantum Arabicam fatentur ; falfo aDiofcoride perdofti,qu<z vermicularis cernitur atque alba. Quod fane falfiifimum eft; quando omnia gummata> non tantum alba,luctda, vermicularia, fed etiam gum mtsnoftratibuscolore atquefigura proxima, exindeafportata vere Arabica fmt% atque exfpina Mgyptia, vel acacia arboribus colligantur. Nulh fiquidem %n Aegypto, vel Arabia deferta arbores, excepta acacia invemuntur,vel ibivivuntqui gummata gignant, omnia qua illinc export ant ur in arboribus pradi8is,t3 non in aliis colligun* tur.tia enimlocaomniayCerafiSyprunis^pomis, pyris.afque aliis arboribusgummatumferacibuscarent* fola acatia ibi eft, qua gummata gignat.* Modeftius alto loco: *Ex quibus>* ait, *gummamanat, pace Diofcoridis dixe$im,non iota, fedpaucijfima, qua vermicularf forma jpe&etur,neque tota alba ac clara. Vno etenim colore, ac una figura neutiquam omnes acacia arboris gumma jpe&antttr, talemque formam vel figuram accipit gumma qualis motus fuccie corticemanantisfit* Nam interim ubi admodum eft craf* fus, non multum deorfum moveturjedftaim fere excretus coalefcit, granofaque gumma turn fit, tenuiori 'vero tumfucco exeuntemultumquefluxili,aliquando oblongam gummam reddit. Atque uno verbo dico, me vidiffe gumrnasacactarum, figura atque colore plerafque prunorum% teraforumve gummis baud diffimiles.* Pro Diofcoride nobis djcendum, quod non omne gummi dixerit effe figura vermis,(ive vermiculatum,fed tantum illud gurrw mi cxteris anteferendum > & optimum effe. Nee omne gummi candidum dixie; fed fecund* bonitatis notxeffe, quod albo coloreeft. Hoc tamen commendat .ffitiuslib. ix,cap.xxxvii, *njftpt&'* C**Ä*K©- *$ >A-icy.* Hoc genus Diofcoridesin defedu alterius eligendum inquit. Utrumque apud Dommerum, & Beeringum feplafiarios diliejentiflimos, non lemel vidi, & ad nos fatis copiosfe adfertur ex ^gypto locifque circum jacentibus. Damnat Diofcorides refinofurn, quia non eft fyncerum, led vitiatum. Refinofa funt oleaginofa, fummi aqueam naturam habent*

'Oow ft *\m.* Confiderandum, an fucci pi^guedine carentes fintinodori, contra pingues odore praediti, Ratio videturquod odor ex tenui& fubtili parrium fubftantia feu potius mediocritate nafcatur. tale *ft oleum, aqua crafla, Gummi an plane odoris expers eft, uti & amygdalae lachryma, haud fcio, vult prieceptor, qu2epinguemhabentfubftantiam,eainfigni,eminenti, acfragranti odore praedita effe: Contra quae aquofam, quallia gummii *w illaxft* didlum, & lachryma* amygdalae, etiam cerafi, prunique odore carere,(ciljtec excellent!*, infigni,nec non longe, fuaveqae fpi-

K^ ™W &>. Aliamnuncaddit lachrymarum differentiam,& eas nafci dicit, vel in caulibus,caudiabus, ramifque. velinradice, uri fcammonii, hippofelini, vel ex radice, cauleque, ut laferpitii. De fcamponio oftavo capite hujus libri agam; delaferpinoadtum, lib vi cap,in. dehippofelinofupraJib.vii. ubi diximus ex radice vulnerata auc praecifa fuccum profluc te> cito eoncrefcentem,acriamamudine, myrrham ftpore referentem; Mentem Grzci au&oris, de lachryma hippofelini melius intellexit Plinius, quam interpres,lib.xx,cap.vi 11. *Sedpracipul olus atrum* nm *natura eft. Hippofelinon Gran vocant.ahifmyrneum. i lachryma caulis Juinafcitur,dcritur Candtfe ejus cum quaecoftgalit myrrh* fapotem habere dicunt, autlordud ft Jbeophraftm. myrrha fata natum.* Quod non fcripfil Theophraftus, verum quofdam fie (entire. Fallicur etiam Plinigs, quod fcribat e caulis fui lachryma prodire hippofelinum icum tantum ex lachryma nafcatur ra<4* cis.Haec enim fola *UA®* ut fcribit Theophraftus. Non attendit (atis ad verba anagnoftes Plinius. Conferat lector Plinii verba cum Theophrafti,& errorem videbit* Illud in Plinianis obfervandum, quod legit, J^JVJ *^Xm ffytt* \\ eujvjt,* non Ut VUlgO, «» *cwrif.*Ev cuiTM* pro *mtf ^Irols* Gracum non eft, Praeterea ineptum, *apudfepro* venin putarunt,* Quomodo putarunt, fi penes fe habenr. *Si* norunt, redte itaque correxerunt if ^''TJJ; Quidani e-sim cum audiflbnt olufatri lachrymam myrrhamefe,inde (ibi perfuaferunt hippofelinum, e pyrrha Arabica fata provenire. lachrymam hanc hippofelini aliquando collegi, verum nihil inde natum 5 Experiar icernm germenque exfpedabo ,-

T^ 3 «*<#*• De laferpitii lachryma fatis fuperque fupra lib. vr, cap. i n . di&um a nol^is. Theodorus *dm MuwmitK* redle legit *xpnn'm.* Videat leftor lib.vi,cap.vi,hift.etiam lib.&cap. 11 hiftor. etiam cap. 1 v,lib. 1 de cauf. Ubi docet Theophraftus non tSnturn provenire, five ex lachryma nafci hippofelinum & lilium, verum caufas acidic cur ex lachryma pro* deant«

^ *nJtTut* 5 w. Repetitquodfupradixitjquscdam incifione,quaedam fponte lachrymam emittere, quxdaiii & fponte & incifione. Lltilitatis caufa incifionem infti—tui docet. Id nemo facile negabit. Lucri caufa laborant homines.. Negat amyg^alam lachrymae gratia incidi,quia nullurn habet ufum. Apud nos non raro gummi Arabics fpinse ufum prwbet, ejufque nomine venditur'' pharmacopaeis parum peritis, ac non fatis curiofis. Sed illud non praeftitit remporibus Theophraftf, Non mirum ergo quod ufura habere nullum fcribat. Quaeret aliquis, finongummi caufa incidunt amygdalam,curincidunt? Id docet lib. 1 deC$u(.cap.xxi. Nempe ut examara dulcis,ex fterili frudliferafiac arbor.

fifitt, hisfluxui humous largior pro Jit, Videat & attendat Ledor eaquae de gummi fpinf *JEgyptix* exAlpino diximus. Non omnes incifiones eodem tempore fieri ait, uti neque concretiones, Vel enim inciduntur cum maxime turget humor, vel cum validifllmuseft.maximeantegerminationem, vel ipfo germinationis tempore turget. Verno itaque tempore incidenda quae propter copiam fcarificantur. Verum ea quae incidun'cur cum humor eft validiffimus, eodem tempore incidi nequeuur. Validiflimiis enim eft cum fru&ificare acgerminare planta 'definit. Quaedam autem. aeftate, quaedam autumno a fradlificatione definunt. Eodern itaque tempore omnes incidi nequeunt. Excipit vitis lachrymam, quam maiimeconfiftereait, fipaulo ante germinationem incidatur. In libris de Caulis hujuS caufam; fi bene memini, exponit.

.K E *• B.

CAP. II;

De cafurdadrefinam, quoque modQ nfwafiat. Item depict.

Uiu.

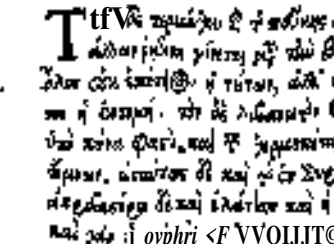

"warn

ovphri <F VVOIJJT©- '&*$#*' ™ ^ cauli J & radix inciditur jborum caulis * antea fer-

ii M «»'"; *ft*> *ww* • ** »*tis* rumrecipit,ceu laferis. Eorum denique fuccum

*rtf w$<r*Qi* u*tf<r>& ? » w.* alterumcaulem,alterum radicem vocant. Pre-J^,

1 faciant,ca:dendaspoft germinationem affir-manC>Ad fummam cfura e;T m i non amu^fid ^ " H poeit plos temporis ficri fcde 1 Sic de balfamum, quod in Syria nafcitur. Sed diligentior pancioaque cenfura eorum. Humoris enim confluvim parcius accedit. Quum autem *bqutvero ex*

itantior

o&v f acnfit KMVV t\ AtQvtf. urn ?«{ «

Seal. c» iJ TJ iAa'rj w TJ mm, ë«p

K&t c# nk ctKpoifAonv. aet Si tftMvv K&

ydhffl. tnof $1 Qowi £ TIUJ TTITUV, Kj rid Kifyov,

hwHim m& 7} car cum mn II yi <a& MAKMSO" VIUM nit *du TX&YJJU* mTjoKcumtlffiv, n^w &h**

*^(Sv aScflxg hctfitir.v. dmffu yap &W srd&m nug tifyut • vutibdft Si Tnrjcb yÎÀiq *<*4*

f&iifai, OK h TmhtnuM,(ZtowpoTi&G (ZoqGo-

*wdmi vriy**». hSi & AQoeJi* «5 *^-*

fiemtor t nziaseft 'Putwenim, tranfiucidas,&f

l h d Ë ; ¢ qo

pusidoncumf Poem novere. Lafer gendumnatura iargitae^ Quio &radicum c*-fores,& qui fuccos medicos legunt, * caules liqna- * *Ex «»'* re antea folent. Ad plenum vero, & qui radices,& *bus th«*j^* qui fuccos legunt, omnestempusfuum cui<]u?0^*{''^»f. f«vant. Ergo commune id cffe omnium conttat.

Relinayeroinhuncmodum fieri folicaeft. bip-noquidemubijamvulneraraarborcttedadetra-T Vcrnue a^Vrefinam hauriunt. Sicenim invulnushoc,^''' humor copiofiorconfluit. In abiete vero &pi«* cumlignisdeguftatisvulnusintulerint. Haudenirn t feparatio qusque modo fieri eodem folct. V«l-nerant enim & terebinthos parte utraque, caiidice fcilicet&ramo,fed copiofior &melior,qua:incau* f dicemdefluic. t Difierunt etiam arborum ratio-ne. Optimaenlmqusextercbintho. Spiffa nam-que pauca. Secunda qux ex abiete & lillre, & picea. Levior enim qnam quoe ex pino. Gopiofiflinia : pondcrofiflima, & picofiflima, quce ex pino. T«aa enim pinus referca e(t. Porratur utribus liquida: dein fponte, quo nunc cernitur iriodo, fpiffaw'- ^ †Quicunquam terebinthum et picem apud Argyri afiricanc. Eit enim rnoos, (ur inter fope-nora recalimus) ingens, utebalmthis arcpaliftris fyou rotus replecus. Quidam & piceam, & cedrum, & palmamaddunt. Scdhocquwrarum, pwconuo genrepotius accipi debet. Na^quiMaccdo^ !olunr,ne pinum quidcm picis gratia ar_Bnt,pr*tcr qnam marem. Sterilem enim marcm nuncupant *4* Famine vero radicem tancum accipmnt. Omnis *& erenim pinus »dam in rodice haber. Pix optima puriffimaque quam loca admodum aprica, & aqui-*1* lonia prabent: contra quam opaca,horndior mumqi/aeferens. Lociscnim admodum deprd- » LtQue opacis,neulloquidempaaopinus cwrft^i* turn copi« cum boniratis. Quippe cwiimcdjocn, hyemt copiofa, & bona, & colore candidior redda_r tur- afpera vero * pauca, atque deterior. Q.u * quidem copiam &boniratem picis definiun^non^ lärea frudificatio pinorum. Idas! qui pinos dilccr-_nus nunt,& aliam'Idxam, aliam marinamcognorni-J^ nant, picem fieri ajunt ex toa largiorcm, nigno-re pratiorem,Jumcruda IK. Decocta emm u

rem ctiam tenniorcm bane eilc addunt. Ex manna f^ autem fhetiorum,öc craffiorem, fcilicet crudam, ita ut ^ I^mtradunr,(urqaefimpliciusloquar)^^

nisoDac:fquelocisplps,quamexapricis,feremfqu<-. *' *fa* Hanc igitur ka Idai atque Macedones afferunt. Re-pleniur cava pagarum videlicet in ramum, ex ite-cum pix extrahi poiiit. * Progatis pini,aceo prnal-noo: mediocris fecundo: I vitiofa tertio. † Ne-pletio non cuius ligni, fed incrementi no gicis confi-cicur: Jignum enim in hac arbore optimum, ut unum fieri nequit; * fed confiitio quidem picis cefle autem

l.gniquoqueagnanoncmfienquandam. Siquidem

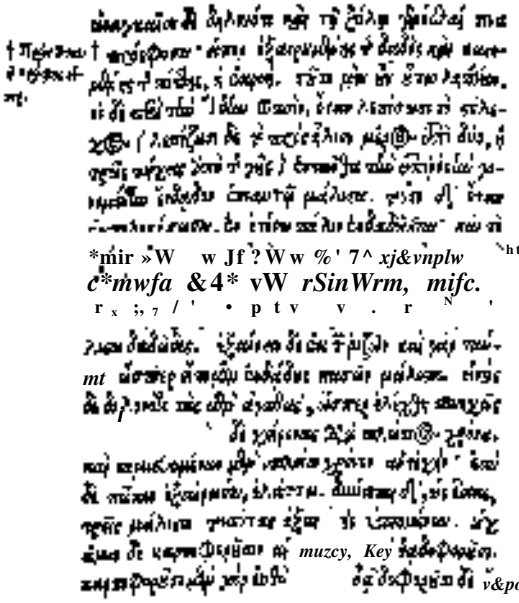

detracta cruſtaque terra, efficietur cretulæ picis ſolidam ſuſt. Id igitur aculpi ita decet. Ideri ubi arboris radicem cortice diſpoliarint, quod partem ſubtus, ſi aut terris à terra cohibita facile concrescere, confluxum illuc ſieri non ſinet eadem uno cum plurimum anno affirmant. Idquecumfecuri detraxerint, ſecundo iterumannoccda locum e.xpleri, & tertio pan modo. Poſthac * ob earn paulatinam *E<tspaul# mcifuram arborem excennatam putrefadàmque, *timfaBas* *indfur* * *''f* (^ccnim tedammarimefcrt) nec non& wdiccm eſtodi. Hanc enim maximc tedofam dixi *mir »W w Jf?Ww %' 7^ xj&vnplw* *c*mwfa &4* vW rSinWrm, mifc.* *mt* *muzcy, Key* *v&poit*

htimi hcilc a ajuu Prolterni

. Ac turn ejus cor ex-

. Sedhcinrepobasquidemrutdiaums; crebriusvulnusaccipcre, dcteriorcs vcr6 longiori tempore poit, &parte aliqua refervata, plus tempOris rcfiftere poffe. Tota vero dctrada, minus coniencaneum prorfus eft. Ternas tamen detraaiones e ulmodi maxime arbores tolerare poffe videri ur: Nonfimul&frudifica:,&tedificat pinos. Sedprotmusnovelafrudficat,mu td auceni poftfadavetuftiortardificat.

JULI1 CiESARIS SCALIGERI ANIM AD VERSIONES.

H' *h& \afitf. 'Theodorus*, ted^ derra&a. *Et ad' lity* refinam hauriunt. *Non igitur legit* ^, *fed* Jta. N(?f «* ewVw *wf &gf, v^ fi? *fignificando corttci accommoda*: *nequcfi ejftt, t%cup$y pottus, qttam U<pa4^ diceretur.*

*Ob $mis k$t&*fM*'w>ias* Qui*Aixerat, ySumfSpoi: ofteniitrationem, Non enimquivis locus, veldejignatur, velcomparatur* Prafcribitur, ait ipfe. Tbeodorm* fecretionem *vocat. Sic enim accipies>ut* i«>//Mcif-Co, *aut* fedio*

in; ss TCS w s, ii aorw ow jur *vuletit i Fe-vitatu cauffal Duabus namquepartibm propofitn^ipite.ac naramis,($ inter fe comparatis: alterapofita,alterajatbintel-ligipotesl.*

*Ztwi9iKv7x, $ d»h?xvj,>w **QoTtcn,ery **py Thee-dorus longe aliter.* Spifla naaique, & levinima, & odore gratiflima. *Plinius quoqueTefcbinthi odoratimemproiidit.* *Itaquenonerit Ku^mm ^i^Jjfit A'*h&i*. Nifi intelligas iliutmfummumodorem adeo ejfegratum, ut hvilfimetohrctur. Quippe talis rofarum ell.*

nmlvn, duplici verbo Tbeodorus eft intexprctatus, ex Larice,8cPicea. *ftulam* *ifov* itw)t typntpoyt. Theodorus legit.*

*wp*n tcrtio libro prater marem, ac fctminamser* *Hum quoque genus addsdit, quod appellant ft exile. Idque non fimil*

yfeni&. Tbeodorm faciliorem, & odord gratiorem. *Plinius fimplinter* graciorem. *djufofiy.9 igitur legebat. Ego eifoxpwaifotiyp. Item*

D- *vwy Theodorus*, frugalis Ami anno proximo j mediocris altero. ^t proximum ^w^caf,alterum« *Itacrgodicemus.* probatae pini,eodemanno mediocris,proximo. *Nam wfr&, toties did i jtio{um in arbonbus. non placet. Uicfigmficat naturam deteriorem : vitium aut em eft prater na'turam & f*J>& *<ti*« poteftfieri vitiofaji exedatur, aut affletur Juhmne,aut quid aliud patiatur. Videbis hujus VOCHUÇum in Galeni commentario qui iriferibttur, de afieHuum,qui in anima infunt dignotione.*

To $&* fc$, ^^ Tbeodorus, a partefolari, *PlU niumfequutus. Verum non item ejujdem judicium hquutuscft^umptnum.non piceam, tranfiulit, v^KL htc,ut ille. Obfervabimus hie a PUmo tedam , etiam hal appellatam: © notahs Theodori vocibulum ill lud,* paulatinam.

IOANNISBOD&I A STAPEL NOT/E & COMMENTARI TS.

pRima capitis parte docet, quod tempos cadendi 1 plantas, lachrymae caufa,fit maximeidoneum.v^iiae admodum facilia, nullaque expofiticneegenr, Mud tantum dicendum, verba^>i<n3 * •*& TI«W inielhgenda de laferpitii fucco. Huic enim tune duo divcrfi fucci, quorum prior ^ ^'w , alter *i^m* dicitur; de quibuslibvi, cap. i n . egimus. Hoctamen locodocet (quod non fecit loco citato J fuccum qui ex radicc colligitur eflemeliorem, pururenim, ficcficiorem:c9ntra,qui excaule humidiorem.Indeputredini magis eft obnoxius, purior & tranflucidior catalias; quia farina hnic non admifcetur. Hujus incifurac tempus noviffe Afros fcribit. Intellige Cyrenenfes, qjuorumregiofita in Africa minore, five Africa propriedicta. Minor Africa olim urbes habuit Carthaginem,Uticam.Hac de caufa docftiff. Gaza A/C«I$ *Ptxnos* interpretatus eft.

'Hj pjTou. Docet qua ratione refina fiat, nec non quie optima quaeque dcterior fit, *fawn* Van e«», quod *fl»ere* fignificat, nomen acccpit. pVw, fi^c refina alia humida, *fa* Graecis, alia ficca *h&* eifdem difta. Duasnoviceti^m Plinius refinas, lib.xxiv, cap. vr. *Sumy & jpecies AUti ficca* (^ *Uquitt ^ ficca j pj„u & picea fitjiquidae terebinth^ Uricejentifco, cuprejfo. Nam e* ferunt in Afi* & Sjm. Mm* eft in Afia,Syriaque la-

icem nafci. Falfum etiam, lentifcilachrymamliquid damcflc. Quis adeo rudi< in re botanica, qui maftichen ficcam effe ignorat ? Vulgushocnovit,inipfaarbore ftatim fpiffatur i Terebinthina recens liquida, ^emporis tradu durcfA, uti mox dicam. Etiam pinus, piceaque,& ficcam &liquidam ferunt refinam. Diofcorideslib.i,cap.xciii,ri»i7a» Ji;,/«^inW^j^ *wMm.* Ecdeii>capite,*T« *$ in %„*& i pi** ifj ^txi^ *y& t/a-nw; i* fc *&*»*, *i* J *7mtivti, Manat* G? *refina liquida, turn e pinu, turn e picea. Eodem capite, ex ficcis aut em re finis alia eftjirobilina , aha abiegna, alia quamfundi* pice*,alia dtniquepinea.* Refina, alia incifione, alia fine incificne ex arbore fluft. Earn quae fine incifione ex arbore flu* Galenus lib* i u, *f $*- cap. iv. nee non lib. 11. ^ wVa? *<B&v!$wij & euJrfpvfo* vocat. Nifi forte p!aceat,Galenum refinam humidam,vel refinse aliud genus minus cognitum, fie appellare. Verba Galeniadferibam,judicium cuilibet cfto liberum.

cuicv 6*

Ev « ^j« 3 v »T W if/tagin Tl>» THUVJIUJ ^T/»^ Qui„ & refinas authorrhitousM cft,Jponte fluentes admire licet; nominant ipfas in Lacedamone protorrhitous, quafiprimifluasdixeris. UCicilia vocant talem refinam ca~ pneUon. Vidccap.xxi.lib.il.defimpl. med.facul.i i.

Reliqua

Refina quomodoeliciatur, docet Theophraftus. In pino quidetn detradto tantum cortice. In hoc enim vulnus humor maltus confluit. Ex picea vero & abiete non cortice tantum fpoliatis; fed ipfoetiam corpore, hoceftligno, vulnerato,five vulnere deguftato, ut ad vcrbam Graecam fequawur orationem. Do&iffimiis Gaza, quern fecutus eft Hermolaus, legit **flu h& Afr. detraEtajnqmt, ttfda,* quod eft praeter philofophi mentem. Aa^ Latinis *pellis, cortex.* Pollux lib. 1i, *'Am* ? *Htw*®? VOH&TX fo& A'tSiff, iafi.* Plinius lib.xv i, cap. x 11. *Aperiturpicea eptrtefolari, non plaga ,fetl vulnere ablaticorticis, cumpluwnum bipedali hiatu, ut a terra cubito cum minimum abfit. Nee corpori ipfi parcitut, ut in cateris, quoniam aftula in frutlu eft* Vtrum b*c terra Proxima laudatur. Altior amaritudinem offert, Pofi'a humor omnis e tot a confluit in hulcus* i t e m *in teda. Cum id manare definite fimili modo ex alia pane aperitur,ac de* inde alia* Poftea tot a arbor fucciditur% ($ medulla ejus uritur.* Multis haec fcatent erronbus. Primus qucd **A*L piceam* verterit.Videquae cap. x, lib. H I . diximtiSi Scciindusquod Theophraftus de idaea pino, hoc deottini picea fcribit, *Aperitur,* iuquit, *picea epanefolari, non plaga, fed vulnere.* Ergo vulntis eft, five ulcus, non plaga cum cortex detrahitur. Contra tamen ipfe Plinius lifi. xii[1], cap.xxv. arboris incifionem plagam vocat. Sic de balfaino. *Incidentismanus libsraturarttfici temperamento, ne (juidultra corticem vioht. Succus iplaga manat^quem opobalpimum vocant.* Pergit Plinius, *cum plurimum bipedali hiatu, utatcrru cubito.* Tbeophraftus, *Spoliant autem a foUriparte^duobusaut tnbtls fupra terram cubitis.* Nihil de bipedali hiatu apud eundem legitur. *Nee coipori ipfi parcttur.* Legit Dale-C3mpius,itemisqu; mignum botanicum volumen Lugduni editum compofuit, *corpori ipfi parehur, nee ut in c&teris.* Sanfc haec *le&io* cum Theophrafto convenit. Is enim, ut jam diftunijolurr corticem vulnerari fcribit, & avelli ,• contra in abiete piceaque lignum ipfum d<;libiri.&invulnusfcindi, Fini cortex tantum dcrrahitur, lignumque nonfeinditur, quod multa refini abundet & fcatcat, ac prseter caeteras, piceam, nempe & abietem, fuccum pingucm & rcfinofum habeac, *five *>}*$&* fit. Non itaque taixi altfc impreffo vulnere opus eftjiuflaensex eahirmor incercipiatur. I,cAio infuperDalecampiiex ipfoPlinlo probacur. Si enim, ut antedicit, carcx cortcx n detrahitur, quomodo corpuri ipfi ,all eft Ugno parti nuri poteft? Contra Dalec. Salmafius vulgatam Cervantium lectionem contendit, Plininmque hsec verba Theophrafti cxprimere , T&v j broor *vtim\ui7a7t>*, Graeci auAoris mentem hanc eife inquit; quod & nos ccnccdimus: *Hun,ons pirnconjluxumpoftquam decider at in locum vutneris,ac corticis ablati, cum itftula tpfaabfe/ndebantfecuribus : quo abfesffo itcrumahustadafluxns co conventebat, itexum exjeiudehatur, & fi: tertio,donee arbor fucctfa frequent thus t<cd£ extratliombus everteretur, Ita Tbeophraftus, aiu Vilnius fie cxprimere voluit.* nee corpori ipfi parcitur, ut in caeteris,nuoni.im iftula in frudla eft. *Vnlnus m picea (* fie enim Plinius j *fiebatfila detratltone corticis, id poftquam bumore confluente repletum effet^abfctndebdturfecit'' ri>* hoc eft quoddixit Theophraftus To<&5 OT«#CWIAIa<«»ir, Plinius nee corpori parci, *quia fecuns tmpt hatur in corpus ipfum,* f£ *aftula inde tolL batur,i flint it um inppoi qua fimul cum aftula hgni exi* Ut ut fit legendum ; duoloca Theophrafti in unum conflat, & confundit Plinius. Alfulas cife fragment* quaeinlongitudinem magifque latitudinem disjiciuntur, qnlibet novi:. Apud Vicruvium afflilap rmrmorex wainn^riK^[7]* ex marmore dum cxduurexcnifie. Aftularnin fru^tu inqnit efTe. Plnius esponit hoc capire prxcedenri. *Aha tewperies ad crapulam; Ntmqueflos crudus refint, cum mult a affuU until, brevijuc avuffus, conciditur adcribn minuta. fkm ferventi *qua, donee coquatur,perfnnduuu Hu/usexprejfumpin£«*, pracipua refina fit, atqne rara, nee mfi paucis in locis Subalpma Italia, convenient medtcis.* Hie fru&us eft affTulaequaeej pino vel ex picea, ut vult Plirnus, tollitur, quae i minutatim inciditnr.ut cnbro execrni poffit. Ignoravic Plinius florem rcfin* crudum cum aftu- ex cifu .m ^« e(Te. Permit Plinius, *Verum h<$c tcrr* froxima laudatur alti ritudinem adfi* Landarf, mquir,ideni aliquin quo exercitcur e volnere facto in pino.vcl picea. Plinii mentem fequatur, altitudine f ubiti fupra terram. Concea altiorem adfeire attudinem quid velit non fatis capio* NihiJ tale *dhit* Theophraftus. Docftiff. Saltnafij opinio Plinium verba haec *Gixca xiTn&n —————/*«%** fie accepifle, quafi diceret audor *-H* \-m\\w* , quaf fit in plaga, vel,uc fcribit Plinius, in vulnere terra? proxima, *h£*h> ftclfof* yn&%,* hoc eft, *maxime laudaru \&eo\criii,hacproximay inwvju pnpM.* Sed quare laudatur *?* quia ***}*}&'• Hoc* eft minime amara; urfe contra altior amaritudi* nemadfert. HancPliniimentemeffe, etiamhocprobac idem Salmafius argumento. Theophraftus, inquic, *hfyb** & *£*d)w* in arboribus refiniferis faepe ufurpar, uti Iibiin, cap.x. Greci O'JO*EJW«F &*^«c^*Jf ***in*f**9* id eft, amarum appellant. Plinius aliud cogitans, **l *y6w,* accepit pro *iyjTrJsxis.* Apud Theophraftum, ti *an&xv fy?w* ?c *Tohhtfor* opponuntur. *SiJirAw* amarum, ergo *hiuh*,* minime amarum: fi ™ <V<*0*^'dattinatur in picea, ergo laudarur ™ *hhthu* Hoc ilium voIuifle,certum eft. Sectaec meliora,qu* ftatim fequuntur. *Pofleaomnis humor totoconfluit in ulcus. item** txda.* Brevisutfim, perpcram verba h*c ex fuperioribusverbis Theophrafti hie referuntur, ubi de pcea in genere loquitur *mfp** «V *%i*»ti*** Pro quibus in alitero loco, ubi de idaea loquitur, dixie, *hibtki* *W **$** fieri. Quod addit Plinius in *tada,* fenfus eft, fimilli modo id fieri in taeda, arque in picea. Quod eft valde ineptum. Denique c* *\ii^.* accepit, pro w ii contra mentem Graeci aucftoris, qui c i i ^ f cV^vr» intellect. Theophrafti verborum hie fenfus eft, quoa autem confluxit ubi fecuribus aiTulatim exfeinderunc, alteroport anno demumeadem in parted *JMy** confluxus 'jsnji^ifit, fivercfinofum fundit fuccum ac itidemtertiopoft. Tales autem arboiesquoniamiBDtusc*f* fuerunt/putrefad*, i ventis dejiciuntur, quarum cor *Idxi* eximunt, quod maxime fic^^^ eft,fuccofumac pingue,ac potiflimum omnium maxime funtJ^^, id *<&Jucco pmgwreaun dames,* vel in t*dam, mutatx. Falfum ignoreft quoj Plinius prodir ex alia atque alia pane aperiri, cumc* una tantum aperiatur.

Nee minus infeliciter expofuit hu<ic de Terebyntno locum Plinius, *Sic & in Syria Terebymho detrabunt.cortices, ibiquiiem & i ramis acradicibm, cum refina dam* netufexbupartibus.* Radio's nullam mentionem facie ThmphpNec radicesTerebynthi ad eliaendamlachrymam magis vulnerabantur, quam pini, picea, alnetis,aut aliarum arborum. Addo non poffe radices fufficie[illegible] ad colligendam refinam, abfque arbo Objicietquis.Theophraftum hoc eodemcapite tur ere.cx raclicibus pini colligi, & concoqui "finaitJ,- fcribere.cx raclicibus pini colligi, & q di ri pere maxime *vfrft\$** adderque ex eodem, radices habere maxime ** mfuccodundatiffimns.* Refpondeoj «finamexwscoj-JiplpoftqiMm excite ac everfa: arbores font; idl anteffl non fieri dum integrs adhuc & ftanres font. Idem qu delcrebyntho d.ci liceat, neeajo, nee nego. Crcfl derimPlinium res diverfifllmasconfundere; modum nempc colligend* picis *ex* radialw & traoon -aw modo colligcndaj relin* ex caudjee & ramo. 1Lreban tur enim radices pice* & ^byntbi ad cogendarn Seem ntipauIoinL docet Theophraftus & cap. ft

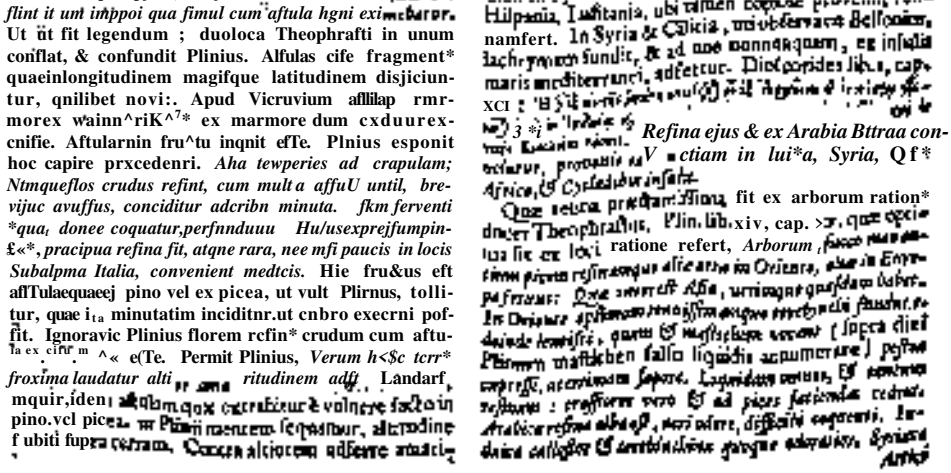

dttici meltij fimilituiinemhibet. Cypnaanteceditomnesi efiautem melleo colore,carnofa. Colopboniapratercater as fuha3fi teratur alba fit, gravior odort, obtdnon utunturea unguentarii. In Afiaquafit cpcea, admodum Candidas pa gas vocatur. E^fina omnis dijjolvitttr olco.*

EfAn';* j.Optimam rcfinam inquit Terebinthinam,idquequiaeftfpiflä , graciffimaac leviffima odore* Objicier quis,fi it/^fw'^quomodo T* *prfij 7t8<p*m'ni.* Relpondenr viri dodh fummum ilium odoreni adeo graium effe,vt leviffirnfc toleretur,quippe talis rofarum. Primum ctiamlocū terebinthinae dat Diofcorides lib. 1. cap, xc i. *Jlydyi* 3 WBraf T*pmiva/'i 7tjfH'9i*n,t$ ftiiu roam i* rajrii^O†K

JHefindtomnesantecedittерebinibma. Proxima huic lentifcina, deindepicea, ($ abiegna. Poft has numerantur pinea, efy??oti7/^,Galenumlencifcinam primum locum dare qu is objiciet. Quod lib.v 11. fimpl. fcribit. *X\y*.iw™\ ô tity'ias* i† *acTrriffM i ffKtvivi), f&e†jclw* 3 *&7is aiopet£*n — T-«!&*> n 7t£piv$iv») W^TSUM. Pnmas omnium non wjuria metuit ientifcina ; earn vocant maftichen — inter aliM prafcr' tur9 terebinthwa.* Nodum hunc folviripfe Galenus lib• III. >OTO *yLw>* cap • I. [illegible] *ffjfs J&3* 3c« 5e« *fu- Fmabttforfan aliquu nofofcum dtjfcnnre Dtofcori6em Ana^arbeum infermonc dcrcfinis^ bac verba fcribentern , pnmo de medscamatertaconmentatio , exov.hibus —s numeratur. In his tanquam deinfima ftrobtltna, optima vcro terebintbina[entire videtur. Verum ego ex his tiibus re finis flrobilina, abtctina, terebimhna, prtnctpem certejtrobilinam calorejecundam abietinam, p<ftrcwam terebentbinameffe dixi* Ego cum 1 heOj hrattu* & Diolc1-rides optimam dicunc terebmrhinam, de praei.anria ac bonitate intelligendum eft. Cum Galenus itrobilinam, vel lenrifcinam de qualirare accipiendum erit. fet lie difputationem de relinis ipfelolvir Galenus. o[*fto*

[illegible] *ci**<Pittpipjv(&' aura* TJ? *tsaioti ettydsvet x-xrn jot ftCtKOty* ftKCTBf? *»TtS etTroiT1)* *TtttwtfHIV V7mg%6iV fpi* J4 Hit QiZForni v^rfvav. A It us ad qualttatem unumfrmonem referens^ahus abfilutc de tpforum fubfiantia pronueians, verus deprehenditur. Eadem etiam ratione inter refmas dpttmam tanquam medicamentum in multiplices ufus accomff!odatum,meritó terebinthtnama^rmav:rit,non tamc caliditate primasobtinere.* Optimae tcrebinthinae has notas tradit Diofcorides, *Amcp^ei tiavjtfiyl *<?* X&KJ ,'*«; itytm, T*%go*p*Ti G xvavitpm^vtofas ri(>ph6o* mkaoTx. Prafettur autern magis pelfacida, Candida, vitreo colore, & inctiuteum *vergente>odorata, iS terebmthum* 0/e»j.*Hujufmodi reflna ad nos aliquando adfertur, Cypriam vocart feplafiarii. Liquida h«c cum primum adportatur, temporis vero tra-&u dunor cvadit,& ficcior. Qupd etiam loco c.'t..to ob-fcc r v a v i t Galenus *vy^etf hcti/Awmh ice66ct7rs^i n^^n ? lam vero ex hi* nonnulU liquida diutius permanent, quemadmodumt nebinthina.* jigyptios, inquit profper Alpwislib.iv.de med. jEgypt. cap. xi. inufuhaterc rcfinam terebinthinam, ficcam^uramjucidamjforisalbam^ intus fiavam3quae linguam afpero, {Ubdulci fapore feric,dentibufque commanfa in ore ac ccra mollefcit, ficque in ore fubftantia, mollitie,fapore, cera? videtur proxima. HujufmocU refin^m femel apud Dommerum ^eplafiarium eSoftum yidi , Cypriam quam vocant, colore ad cyaneum vergit; quamveiovulgo terebinthinam pharmacopoei vocant, langna eft ; quam venetam five optimam, novella; abietis lachrj'ma eft. Nee hoc quifpiam iniretur,Galeni etiam tempore fimile inftitcres fecerunt,uti ipfe Icc.cit.fcribit. [illegible] nïT?<y5«rv,rupra dixi «\TI 2J«^^«^'> W'A«^'T«''ºgcndn.Therebinthina h^c pix ad nos nonadfertur,necCecJri picem meurfquam vidiffe memini, quaeritur an cedria, [illegible] *^'ijjima eft craft Jerhcida.gravis odoris>qu<t&u*tffunattt*ringuttas coit^vnintmeque diffunditurivim ea obtinet, ^vptiumquidem corforumcorruptricem,deftinilorum* 1*-*rofervatricem, qua ex caufaquidam mortui vttamapf.Uu runt* Quipiceni effe v oluiu his or. umciuis utlintnr,cuod rimius 1 .xxiv, cap.v *dicit,dar piccm qn* cedtia vecatur.* turn quod Dioicor.loc. tit. inquwt ^^ *w \Xma, ^ ^ mt hn* TW w'rsvf, *ntS, can£ i wfy[^ fit ft €x eaoletlm ahC4 acednafparatur ^velleribtts tnxereadum coquitur lupra earn ext'anjjs, nt depice dit'ium esl adexdem omvia ad qua. Cedria u tie.* Accedit Nicandci,qui difertè picemccdrinam cediiam vocat.

*Kaj tin xifow *ilm*fi*e&\utQ,i w'cjn(y* Unique CC dnnam picem obolipondere (umito.Contra non effeni_cem,fedma)criscedrilachr>mam crudam, his arcnirnfctis . probatur. Primum ex hoc Theophrafti loco, ufii ii-icivrit rarum effe, ac quidem adeo raruxn picem ex cedro facere 'Jtprocontingenti accipi ciebcat. Ar cedria copiofa ad * n:odiimfuit3ufufqiieejusvulgaris. Addo quod Serapi" fcribit, Kitran eft oleum, quod egrei itur e fcrbm, addarquc, fed olei quod ex ifta arbore clicitui^fizbftjntia'eft iiibtilis. Si cedria itaque exit ex arbore , refina erit,nori pix. Etenim coquitur pix5refina ex aibore exit. Re/Inani riindefe cedrum , ipfe docet Theof hr lib. & cap.v, hift ubi fcribit materiem cedri natam , humorem emittcie'' Plinius lib.xi 1 i,cap. v. *Excedr-la'e r.fina Uudattjpma.* Ad contraria argumenta refponi'er: folet. Pliniuni non mereri fidem , idque quod turpiter, aciipius in hiaoria coniferarum arboriyn iapfus ht. Ad locum Diofcoridis refpondent illud tantum probari, cedriam aliquando coqui,ut oleum colligatur,nec non pix acquiratur,nec inc^e fecjui cedriam effe picem ^ Ad JNicandri locum hsecrefenmt, Pcetam *warm* voce abuti, ldq; probanr ex Schlia- [illegible]

?ty,or/.ue,u:quit qnod ex arbore man at picem vocat.* Atqui refina,gumn 1 ex arboie fluunt,f ix vero ex arbomm t^dis lignifoue coquitur. Concretaiu aJibi picem vocu Poeta, vel qit)d compada concrct«»q; inftar picis cedria eft vel quod cadavera ea illita, dur^compaaa, ac folida efficiantur,& a putredine immunia fervenrur Petrus Bcllonius libdccyniferisarboribus fcri'jit. Noncedrum tantum cedriam fundeiejfcd etiam pinum,piceam, laricem,jimiperurn,ciiprefTum ; quarii omnium refmas c^efunftacorpora fervare fcribit.Dtcepit virum docT:tiff.Plinius,cuiiis verbacapite fequente de pice exarrinabo. Csete^um ex cedtia vi ignis pix coquitur. Abi -gnae rcfina? cedria fimihs,odorata, lentaadmoc'umconi'ans fubftantia, nianfum fiquide dentibus adeo firmirer adhaeret.ut *gid avclli queat,qii2Binitioliquidi6r& albida,vi& ardorc folisdurefcit,& aridafit.Illuddodioribusadirocli fufpec^u,quod fcribit Dioiieor. *$*fi* ivid(r^j* Mathiolus manufcriptum codicem habuit>inquo ^nwr'™ lv»* fcriprum fuit,quod inciicat cedriam vchementer- odoratam effe, non gravitcr olere. Id cuod teftari videntur verfus Virgiliani, qui lib. v 11. if neid.& alibi reperiuntur,ubi deC irce canit Poeta. Malunt alii Virgihum ipfam cedmm arborem inrelligere,quod in medium rclinquo.Cedria mortuorum corpora confervat, viventia lasdit, idque quod calida admodum & ficca fit: quibus qualitatibus humidnatSs depafcit , cuae putredinis in cadaveie caufae funt.Nicandri Scholiaftes, *tih ^ 7«d mxpis U^TFI^ 7toi£r9* *o«^, ^ p<£*w* *t£»6bffx. 6%v £ **.?Zv ^Jr hiot a[J> twMm*,Humoren\f$fluxum expellendo mortuos tncorruptosfacit , unde a quibufdam mortuorum vita voMturtSecus* in vivcti coipore, depaftahumiditate,carnes, uiuntur,necantur, acpuwfiunt prempte & citra dolorem : nee tantum ad cenfervgtionem cadavera ilhnita quondam fuere, fed etiam libri,& quicquidpofteritatidignfi indicabatantiqnira^. Plinius lib ur,cap.xiii. Delibr?sNnma?f fecundi Romano* rum regis. *Et libroscedratosfuiijfe : propterea arbttrarier tineas non tetigtjfc: in his librts fcripS* erant philofiphia pythagorica.* Idemduraflfe hoslibros,adannosquin^eruos trigintaquinque, terrasinfoffos, audror eft.Hire verba data, fcriptaque quaeimmortalitati dignajudicabantur cedro inferipta dicebantur-

Sumptum adagium vela refina , velabtrborfs natura , quarneccariem , nee vetuftatem fenrir. Hums enim fucco illiwita ob omni carie, & tineis immunia fervantur. Vitruviuslib. n,cap. ix, obid folebant epre_jrii Hbri, & praedara carmina cedroleo,vel oleo cedrino inungi,quod, obamaritudmem, non finebat illos 4 blactis abfumi. Refte itaque antiqui *n*tf, fa,* ccdTiam vocarunt.

EV« CV» «ec hunc locum fatis felicirer expreffit Plinius lib xv I, cap • IZ. I*n Macedonia laricem mafculamu-

ScapX^ ^^.farina.hordeaceacrudadicitur.ad^.fFerentiam

^R^Zu^^^U^r^Ue^ **W^M- fHuavel lixivioperpeflumfuir.PJiniusloc.citato:/,i

ftwii^L . r ?^'C TM*TMr*^U*i*fi*n*, <,ulm wL Ex.

E,p!e fw-VeMmleftionem^reffefvcleoBgimwitopn). ^far.TJodpi»non_manatexarboribus,verumrefina.

CAP. III.

^admodumpixvraturjlantquecarbm^ Itemdetbure,

T locum *qualem prxparaverinc, & veluti area Maconcurfumhabcntcin^diumdiligenterpayimentarint j trancosfiflacomponunr. Fereeodem Sq_Uocarbonarii,cu_mcarbones6ciunt.Pr«er. q'wmqucxlfinefoffaopusperfiduDtJignisereais,* Lrfecohrrcwibusritavtaltitudinemafliduepro raulcicudinecapianc. Q^osfieriajontcumcompofi.

tacubitorum/Alcitudineveroamphusfexagenorum, aurquinquagenorum; velcentum_ambab_usfiteda pinguillima fit. Cum igitur tardam ita conflrmcrint, & materiam penetrarint, aliqua terra † fuperinfida undique fumma cum diligentia occultant, vt ignis exalia ex parte emicare poflit. Pix enim perbrmfidac elidetur. Succedunt autem per aditum relicturn. Dein eam quoq; partem fupere materie, & obftruunt tota. Reliquaque omnia obftruunt, & quacunque fimum protinus viderint, fcalis fundentes, rectam affluc † infundunt, quo nullo pacto flamma emanare poflit. Canalis vero per medium ligneus ad vas ardens ducit. Cubinis circiter quindecim ab aceto pix effluere valet frigida fit. Valuc enim poltridie ante folis occafum exotta jam elt, rogufquecefjit.Id enim evenir cum nihil reliquum eft.

5* rtSkvmlLl ZZ - VL eft%2odampl,usfl,at rotum autemtempus qoo ^r 4SSS S acq^conde bcahl prelnces, vc

Macedones hoc modo vtere ailblent. InAfiavero Syros 'nondetrah retedatti ajunt , fed in arbore ipfa adurere initrumento quodam indu{Mefbs

^Hj»«O«w,ii»,^iMW»%W»*ii«&w- ^r'^^&^Qw.Mw^fr. «o. Hocenim parcem vnam accendi, quahq

*5? Hvfyw <pv<r:;. Kan *&& r yiwnvd r*

fj r afaov Ihcv civ nig vmpcet, Tretytrsov H7r&)>.u<r-

TtXsi&l Txm TC7TUV W TM H <2ff&g

lent. De thure, & myrrha, & balfamo, & fi quid aliudfimile fit,tarn incifuta quam fponte prodire pofle, diftumjam eft. Nunc qux in ortu, collc&u, reliquifque propria eorum poffint intdligi, cxplicare tcntabimus4 Et reliqua quoque caorata,quoad fieri poffit,perfequemur. Quae omnia maxima quidem ex parte locis mcridiei orientique vicinis,proveniunt.

JULU CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

O'rhiwfcrf ixoLTot. Varia letlio, Grace fie. In altitudinem vero maximam ad fexaginta, vel etiam quinquaginra. Auc fi teda pinguis fuerit, utroque verfus a^cenrena. *Theodoras conjunxit* centum *cum* quinquaginra,^ <fo'xf*,ambabus *Scilicet* latitudini, GJ altitudini Ves utroque verfum.

Lego tiFtQyiZcuTts. dejiitfiuere. Theodoras omifit TO *t&fofn,* 65 *unum tantum fofuitfignum.*

0, adjiciunt, aggeruflt. *Fundere ad res liquids* «c-

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/S ET COMMENTARIVS.

TOtohoc capite docet modos picem conficiendi. Pix alia liquida , alia ficca eft. Liquida , five *#«, x^vovaquibufdamdiiftarDiofcoridcs lib. i,cap. zciv\ yrios-X?t $> vy(yi iv ?ue: xuvo* ^AoJor. Slifpedba VOX haBC eft* & merito **»» nuccm pini, picia?que dici, alibi abnnd^ probavimu^. Notare etiam tegmen, quo fruifius aliquarumarborumincluduntur, quod ab eis ab(olvi& ieparari poteft, ex Theophrafto lib. i, cap. xxv111* probari poteft. *u pinsriv xwoi——wim*. Conum etiam galeam , turbinem, metain vocan , probatione non indiget: *kd* picem liqtidam fie didam effe, nufquam quodfciam,Jegi. Equidem *K9vtv* reftituendum contendunc^ nomenque illud ex u(u picis acquifivilfe, quod in vindemia dolia,aliaque fidtilia vita? noftrae u(ibus neceffaria, pice earum interiores parces oblinentur j ideoque picatapaffim dida ,& non picata: Alii vul^atam fervant Iedionem,d€udhmque volunt TIOe^ *iv X6>9$v*, unde illud x ^ ? ^ , quod Hefychius interpretatur *iimrmyml*»i* quod eft *pice oblinire.* Siccapix *vnttifAnursu*, *quzfiptxiterum coila* , vocatur. tefte Dioicoridelib. i,cap. xcvu. ^.«T-W 5 *UTT* *-xxxipwru** Duobus quondam modis picem fadtam Theophraftus hoc capite docet. Antiquiores liquidam picem hunc fer^inmodumconficiunt. Veteres pinosque prorlis t«da confe&ae fnnt in partes ulnae magnitudineaut majores, vel paulo minores, fecuribus concidunt, eo prorfus modo quo in carbonariis fieri folet« Deinde vero area cretacea paritur, in medio paululum elata, cxtremitatibus aequalirer dependenribus, ut liquorfe raeda refudansincanalem,totam aream ambieniem, facilius defluere poflit. Itaque coneifam taedam in area ftruis congerie locant, velut in carbonis artificio, mox hac primum abietum, picearum , pinorumque frondofisramis,widique teda circumdataque, turn demum terra fepta, lutoque obftrudta, ne quovis modo flamma perrumpat,aut emicet,per foramen in cacumine paratum ignem fuccendunt,eadem quoque ra« tione qua& carbones uruntnr. Qua^ cum defit locus, per quern flamma erumpere polfif, fentiatque ob id congefta moles maximum ignis ardorem pixjiqua-

vdfitet. Quin etiam picem liquidam eodem modo (quo cedria cum oleo) permiftam ad radices capillorumcapitis illinunt, vacantque hoc compofitum pbarmacumpiffeUum.hoc eft oleumpicatum,quod omnino altud eft quodptjfunthos% hoc eft flos picis appellatur, quod ipfum liquid jnct incumbit, ($fuperftat,tenuium magis part turn quam pix if ft exiftens, turn compare, tarn etiamfacultate.* Idetprepetitlib. n.cap.de pifteleo de piffantho vero, *Mb.* n» fimp. cap. xxi. *Ebeuluh w'fltf j ^v^vy^t*

ivofty^vanv 'i& $^ovvwt olev^uvfa -n 7nTtf. VIX autem liquida, autpotim quod oleofum in eafupernc fluitat, quod utique pijfanthon hoc eft picis florem vocant. Priorem Gale* ni locum fie exfcripfilfe videtur Scribonius largus cap. XL. fed praecipue picis flos^quod *Tnare^uv* appellant, cum oleo communi mixtum , ita ut tertia pars fit olei. Florem picis appello quod excipitur dum ea coquitur > lana fuper pofita ejus vapori. Picis florem etiam Marcellus vocavit. Diofcorides vero quod Galenus *Ti<*cu>-*

Jop Tncs'tXatAtt VOCat lib. I, cap. XCv. *rifSzrui'j $7noji>euQV &JC*

bP ^y t' i . E pice fit pijfelaon fivepijjinum oltum ^feparatoquodin ea aquofum e!t, quodqueei dem velut ferim laSifupernatat, excipitur porro interea dum pix coquitur ^expanfisfupra eammundrs velhnbw: qua poftquam halitu ex eafublato permaduerint, in vas aliquod exprimuntur, ittratur illud tantijper dum pixea coquitur-yiri* doftiGalenum l.vi i.fimp.^^A^^voca* re fcribuc quod loco citato *vlvsufy** vocavit. *niarfrator,* inquit, *CM $ hy$v yinrwi* ?HT?JK, *o'ficiev p,\i o''ww^ov ecvty TZ$ yi'et, UvnfiBpifE^ 3 t&Tu* TI» **«#. PiJJeUum ex burnida pice ejficitutygenerequidemtllifimile,fed effentia tenuioris.* Nee tamen fibi contradicit Galenus. Nam nbi *<Vf»vVappellarifcrifc>ir, fequitar Critonem, ejufque vei'ba citatj cum -mcxiiatv* Diofcoridem. ^gineta lib. III, Cap, LXXIV. *iff mew* VOC3c. *Kaj W&*_4 *#%ir-eh* Antiquiffimi Grae^ Hippocrates. Theophraftus

(Sferumpicis crudum immifceto.

TV Cyy-m™<r n'urws exponit, intelligitur illud picis ferum, aut picis liquidae recrementum, quod fupernatat velut ferum la&i.Nan tantum antiquiflimi audlorcs *Sfpev xiw* vocarunt, fed ipfe Galenus lib. i. wm 7^**3 ad finem cap. v 1. *% n'urws iy$s Sf pop wmjg'Q** w^e-*'** *\nl>nu<r&' Aut ubi picis liquid^ ferum illeveris, alumen injparge.* Nee tantum Galenus, fed eo multo recentior,^tius *oppfr wins* vocavit. Tetrab. lib. n, ferm, 11.-cap. LX ix. Sed locus depravatns eft. Vulgo ^

ty^ } Htf « g e.&^^

ifpS pity. Et Stapbidem fylveftrem terito, (3 ft, r era admixto illmit:* Picis florem ut dixi, Scribonius 8c Marc^llus appellanr. Columella picis liquaonen lib. VIII, cap. v. vocat, Pix ficca dicitur codione durata, aut in doliis aut ferns in quibus fervatur, diurarnitate fpiffata i coquitur duplici cura, aut i gne tarn valido, 8c

tamdiu continuato, ut abfumptoprorfus humore, per quern tenaxeft, arida, fragilis, ac ralilis fiat; aut eoufque dum ad vifci tantum craflitudinem coadta fit. Picem [illegible] Diofcorides probat fplendidam, levem, ac fynceram. [illegible]

ntixm, w xiiu^ yfayl. Pixltquida, quam nonnulh £0-numappellant, epinguiflimis pim,pice<tquehgniscolltgitar, probatur/plendtda, Uvis acfyncera Siccx **picis genera** duo, vilcimodjlencefcens,&ficca.Diofcorides **loCO Citato. H^f j £«gp ^ar«** *i-^oftitfis $ iy&s yh%rwf* **K«*£-** ^ i-W j [illegible] *rinmij uv-rhi pirns* [illegible]

eltijtnda decothfit,a nonnulhs ea pahm ptjja nomwatur. In hocgenere qua^am eft vtfc$ modo lentefcens, bofcas co~gnominxta: alien ficca Probatur pur a, pinguis, odorata (3 fubrutila.ac refmofa. JalisLycta ££ Brutt\a,qu&quidemutramque picis jimul & refina naturam [ortiuntuf. Primam /3ow*A*fortaflis vocarunc, quod in pellibus [illegible] vel quod pecudum fcabiem fanat, vel quod illitu greges privatim fignabanc. Probatu^inquir^v^siOnbafiusi'l^ legic. N^urra rejicienda ledio. Nam nee odore bonj car£t pix (icca, nee lentore. Tali% inquic, eft Lycia. Cornarius legit Ajfi/xj, *libyca*, *gzbruttu:* Hujns mentio fit apud Lucianfi.ubi «>ii V*«,five/3;iTw*, *mHot faziti** legitur. Nee Strabonis codex lib.v i, **Geograph mendovacat T^J** *vsrie%•**>'***i*'iwp%ei-*

[illegible] *'n&xuxim. Qtjtfapi* urbem hanc funt mediterranean eaBruttitenent, Ibqueurbs ell Mamextium, &Jylva ficem ferens optiwaus, quant Bruttiam vacant, arbori^ bus prtclare confitaefl , 67<*qu<e copia prtdtta* , K?wgitudmc *ncc.ftadiorum,* Silam fylvameffeBrutiorum, ex Plinio & Saluftio conftaC: nee dubium, quin ex hac fylva pix hapc coJledla, quod cum rericuit Strabo, notnen fylva? abaliquo eit additum, unde corruptus poftea hie locus. Hodie pars ea Iraliae, qux olim Brutia,Ca!abria dicitur. Porroincodice Theophrafti vulgaro,mendosHT^|*i7f5,velut Aldin. exempl. habec \7*ml<*rn<* pro*ix$&l**nt* legitur; quod ante nos obfer**vavic Theodorus, 8c fie legendū, ipfe fenfus ft tis com-**

probat, Etiam «»r) *iffs^JHav%* lego *vsHfriiietu* Detra*» hunt enim taedam,uti Theophraftus cap. precedent! fcripfit. Videamus, quomodo Plinius picem fieri doceat, **lib. xvi, cap. xi.** *Pix itqutdainEuropaetedacoquitur, navaltbus munienda , multofque alios ad ufw* Lignum ejus concifum, furnis undiqueigni extracircumdato^fervet. Prtmusfudor aqua modo fiuit canali. Hoc in Syria cedrium vocatur.Cui tanta vis eft,ut inBgjpto.cor" pora bominum defuntldrum eo perfufa,ferventur,fequens liquor crajfior earn: picem fundtt.Hacrurfus tnmtina areas conjetta, acetajpiffatur, ££ coagulata Brutknomen accipit, dohu duntaxat, vafifque extern utilis, lentore ab alia pice different, item colorerutilante, (3 quodpinguiot eft; i teda omnia ilia fiunt** **De picis u(u nihildicam.** Non enim tantum navalibus, fed plurimis aliis rebus, adverfusaerispluviseque humorem, muniendis **utilis.** Id vulgus novit, & quotidiana exempla probant. Flagitioibs homines, pice liquata, & in corpus effufa,olim cruciari folitos, indicat hie Plauti ex Captivis verfus;

At pol bicfi fapietjenex

*AtrA pix agitet, apud carmftcem tuoqut capiti illuceat**

Primus (udor, inquit Plinius, in Syria cedrium vocatur. *tbc* locus Belionioerrandi occafionem praebuir. Ex quavis enim refinifera arbore, fluentem liquorem cedrium vocat Syria? incolx ex terebintho vel ex cedro picem urunt,qma, ut Theophraftus hoc & fequcncicapite Icribit, etiamlib. v. pino, picea aliifquerelimferisarboribus carent. Puto fcripfifle Plinium JH^* *cedro cedrium vocatur* , **ve 1** *hoc in Syria e cedro cedrium vocatur.* In Syria praeftantiflinus efle ccdros ferine Theophraftus lib. v. Hift. cap. ix, *Aceto,* (inquit Plinius, J *Jp:ff*tur.* Bellonius pro *aceto*, *igne* legenduin contendic, Vulgata ledio fervari poteit,fidicamus, pice, dum cidtura fpiflatur^ffundi folitum acetum, ne pix inter coquendum comburatur, & ur ficcior pott earn codhiram eifet: Acetum enim ficcandi vim haberc quiJibec novic. Hancfortaffis obcaufam, bonaepicis, nee adultae experimenrum efle, capite fequenti ait, fi fra^menta fubluceant, ac fub dente lentefcant, acore juciindo. Quod Brutiam dolus dunraxat utilem inquir, falfum effe Diofcoridis verba fupra citata docenU Qum enam ipfe Plinius contrarium docet lib. xxiv, **cap. v11** *SptJJarum,* **inquir,** *utiltjfima medtcina eft Brutia, quoniimptnguijfima t3 refinofijpma, utrajqutprabet utthtatet**

K E [illegible] A. — C AP IV

Fi[illegible]thus, myrrha, cajia, cinamomumgignantuu Item arbor em tbuw, omnem p[illegible]fternari cultum.

*TW. r IVvt-tit [illegible] KUjiu, [illegible]

« > x? ««7»s. *rflVpvtlf dlVOty, 1U (11V C* TU Oft 7U,d[%y f* t *Iftaf iftjftoX Jttyyicus xjzji^v \zTcp{ow. iil £m ptv fo)t-* [illegible] g *Sap*, £ wip^w. *fii, j[\yf airtf^* [illegible] ^*4*9jbe»* [illegible] *mi* [illegible]

©'• ***W'npov* 4' $ *mfiimx^ QtoM Si i%(* A«oir, *jiow* u W****i* > «S *put* £f*cj*&fc, *oTflSh* <wp$mZ<m*

[illegible]

G[illegible] nomum * regione Arabam rncdia,circa Saba, [illegible] ris.myrrhxque arborcs> alias fuper montem, [illegible] pede moncis culcuns proprijs. Quamobr[illegible] coluntur,ali«EVitamaguncincukae. Montemiltum^^, praalrum affirmant,& t ningifolitum,amnesquoque de eo in plaha fluere. Arborem thuris non magnam, fed quiuis fere cubicis attolli, permultofque ramos gererc ferunc. Folium piri, nifi quod muko minus, *6c* colore plane herbidum modo rutae: corticem lev^m omni ex parce>lauri modo. Myrrham miuorem eciam alcicudine,* frucicofioremque narranrjeaudice duro,concortoque iuxta terram, craffioriqtie fura hominis,corticc Jaeui,fimilique portolacs. Alii vero, qui fe vidiffe affirmanc ,;de magnitudine [illegible] non confentiunc. Neurram [illegible] rum arborum magnam referunt, & minorem myrrh*, *humilioremque. thuris foliunr; laurinunii leveque. Myrrh* acuteatum, non Ievc,ulmcofimile} enfpum tamen, extrema fpina horridulum, [illegible]

cm *iroptttif** *caUiid^* *'vocanf'* * *hu^K.* *fgrnpfir* *#*.$**

atque ita vidiffe has arbores,& * kfjioncm notafle * *legendi* hoc modo ambarum: & caudiceSjK ramos incifos *modum,* quidcm,fedaliosvelutifecuri percuffos vidcri,alios tenuiorcs incifuras habere: & lachrymam aliam decidere , aliam arbori inhaerere : ^onnufquam etiamfubjedas tcgetes expalmis contextas,alibi folum tantummodo t circumpavimentatum, Etft^Tto thus, quod tegete exciperttur f purum effe, atque *circump*** perlucidum: quod terra,minus:quod arboribus inhxreret ftrro*depe&i,& corticem id'eo non- *ium'®fgm* nullis adjungi.Montem autem univerfumSabaeis *m? I U'm* divifumdixerc. Hosenimlociilliusdominos erje. Et juftiffimum intcr fe colere, quamolvem necominem luas arbores cuftodirc. Vndc&thus ffiyrrhamque fefc largc ad naves in folitudine deportaffe narrarunt, lllud quoque iidem fe audiviffedixere, ftiyr* tham thufque colledum vndique ad Solis delta* brumconuehi,quod Sabaeorumefle fandiflimum inter omnia regionis illius: cuftodefque Arabes armatos habere. Qujbus (ingulos, fuum thus acerva* turn,&myrrham afportantes aliquid relinquere: pofita fuper acervum tabellajiteiis Ognificante numerum mcnfurarum,& preciurtt, quod pro fingulis menfuns fit pcrfolvcndum. Mercatores vero qui venerint, tabellas advertere, ejufque quod placucrit,prius dimenfos, precium in eodem ponere loco, unde> mercc\s acceperint: facerdotem deinde venire , paitcque tertia precii Deo accepta, reliquum ibidem relinquere: idque iervari tutiffime dominis, donee acceptum venerint. Alii thuris arborem lentifco (imilem pradidere , & frudum quoque lentifci. Folium fubrutilum. Thus t recentium arbornmcandidius edemnufque odoratum:vcte-r«». rum flavius, odoratiufque. Mjrrhae autem arborem terebintho fimilem reddidere, fedfeabriorem, fpinofioremque. Folium paulo rotundius, guttawx proximum terebintho. Earum quoque veteres prae* ftanriores haberi. Ambas veronafci in eodem loco terra t fubargilia, & fabulofa, & aquas fonte *fargillofs* fluentes raras admodum comperiri. *Hzc* ergo illis & *cruftti** repugnant > videlicet ningi > & imbribus perJui, & amnibus locum ilium exhilarari: arborum tamen iftam fimilem terebintho effe quidam alii tradunt, nee defunt, qui terebinthum earn effe omnmo putent. Arabes enim, qui thus advexere, ligna hujus a'boris Antigono attuliffe ajunt, quas nihiliterebintho diftērrent. Sed hi quidem alteram quoque ignurantiam & quidem majorem funt profeffi. Thos enim & myrrham nafci ex eadem arbore putaverunt. Quamobrem verifimilius illi narrarunr, *J*M* quos exheroumoppidoprofe&os navirctufimus. Nam & arbos thuris, quae fuper Sardes apud delu- *but infnlii* brumquoddamexorta eftjfrondeIaurieft.Siqui-dem ex eadem ducare argumentum conveniat. quamobrem & ramis ejiccerpitur,pmximum& vi&. & odorem penitus calcum afpeemrcm. Au fuavios quidemchus in Arabia nafci referunt: * fed melius in vicinis infulis. In his enim & fignwri in arbore poffe, qua forma volueris. Et fortaffe id quidem haudquicquam incredible fit. tSiquidem pro incifura fd<Sa> figura thuris fajoator neceffe eft. Quoddarn adeo magna S'eba confflte,nt molefua

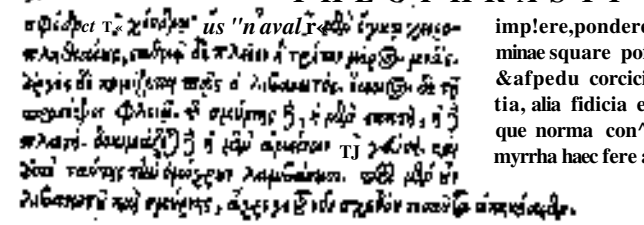

imp!ere,pondere vero plufquam tertiam partem minae square poffit. Thus omne * i^ers advchicur, * *ruiu* &afpedu corcici fimile eft. Myrrhae alia Itillaritia, alia fidicia eft. Probatur nrlior gultu. Ejulque norma con^oloreni accipiunt. De thurc & myrrha haec fere ad hoc ulque tempus acccpimus.

JULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

EN T?TŌ> *laf*Go/f 'x»i& , vi≤r*. Theodorus legit,* *i fvpQvvin.Theodorus legit affirmative. Won be-* *Earn nanque negant altitudmem, quarn illiftatuebant.*

ipow l7nih% xixm. Hheoiorus , ex (inu Heroum vehemence r egreflis. *Nefcio quid fit* vehementer *hie. Veherenturjutaremfcriptumifi convenient cafut.* 2i/fc«^V *Tbeodorus %* Le&ionem notafle, *Melius*, lcgendi modum.

Ay&t*, Def)eAi. *Sane Una non eft.* deradi.

tipuo tnctlltfotn %o'ynm. Lego, */w». ($win funtLentiftibac*.*

vsrclpyiXv^TfrnJh Vilniusfathhabuit,* Argillofam. *(Secontrario addit,* nicrofa. IW, *vhfc my*** ardv*.* TA^ori//,fubargiHiamterram,wox;e 0 *minus toncinne.* •&**»& *«f«w,iabulofam, *malt*: *Si itafcriftum invenit*: *non dppt$n % aut $*&$*%. Ego nufquam vidi argillam fimulcum fabulo. Ncqtte mim coharent in tadem gleba natur* ha. Sum fane inconciliabtles. m*-**hs,* cruftofae/2. *Omnisnanque Argillacsa terra, ubi *ftucoquittsr, crujlatur.* < * w ^ *eft*, qua? reticulatim, fiveplagulatimhifcic. *nu^ ad huncfignificatumin-*

veniasapud Arifiotelem. Crevaces, *GallL*

Td VSI» *gdphm mQvwf. Jheodorus*, quaefuper Sardes furrexic. T« *mtym&%, nufqu&m pro eo, quodjurrextt. Marcm Polus, in Adena India*provinaa Thus alburn ftillare, fcripfit, ex arbonbus abietifimilibus*

Sic tege. Eft igitur verefylveftre.

*Kookit/v j on 7»is imxfoivxist Theodorus w&i**, melitti* Qupmodo iguux illud fuavtus ? Nam bonitas inlhureah odore ?/?. Finis enim cremMtio; cremationu odor. Finn autem a formal bonitas. Diets pulchriw lift. Mox enim declararat, %nf&bm*9. Necrnelatetiburis ahum quoyue ufum ejfe. Verum hie de odore tantiim f$ facie.*

Kaj rafc* T*'&« *one umJutOK Quia, inquit, qualemfacies inctfuram: talis erit recepta intro lacryma figura* Quare igitur non liceat idem facere in continents , ficut mfulann (Hoc ampliw quarendum eft**

A)p%* j W*£HW!« *Tbtodorus* > iners. *Uonptuif $ncommodius.* rudis. Grczo, *dicuntalicubii^^$a : u* futo, a lana egrege, nondum lota.*

*Kuf tin mv-nii -Hut i(**ft*u» Xctpjixfufft Vbi gUUm unatn guftarunt, alias legunt, qucfimilem color em gerant: n* omnes itemguftu cogantur explorare%*

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT^E ET COMMENTARY.

UOccapitedeThure &myrrhaagic. Arborisfa-*L* Aciem non noville veceres,ex eo pala fi d ex

Cmni 1 & *ad?nt* A QH«deutraque fcribam «imintDimus & *primu mquidem Thu|jshiftoriam* aggredie- i huns arbor Grapcis A/C«,©-;lacbryma *&***-*nu* dicitur. Suidas *y&»m*h* w**&**«&* • v r jn Ptdn. Ai&M,^«;TifitoJ>w. Contra camenobiervarunt recentiores, AiC«r pro lachryma, 8C;iff«r«« pro arbore accipi apud Euripedem. Eciam apud Diofcoridem cap: de thure, ubi AiC«w *su^w* vocat thurifer* arboris fuccutn, qui praegnance cortice incifc) rotundus fnapre natura profilic, 5c mafculum thus dicitur. A»C*» &/<ff«J»T* w^*quid fie, exponendum «it. Fructus thuris ad nos non adfertur,nec Graecorum Latinorumquc quifquam defcrij fit. Galenus m gloffT. XiCa»A>T* *Hy-pr'nv eivrif Itrux rh ifpuacQpivar true*

**19,utw% Ipfnm forte fie appellatum thus ; quoniam fefnen thuris arboris in ufum venire nefcimm. A&wy* di&um qm'dam volunt, 4 juvene Affyrio ejus nominis, in hunc truticem, five arborcm converfo, quern,Deos ftudiofiffimfe colentem, invidf occiderunt. Hinc diis thure gratius nihil atferunt. Alii malunt a monte Libano.Sedineo Thuris arborem reperiri,veterumnemo prodidit. VerifimiliorilIornmr,pinio,quiaA^,y?^ nomenaccepiffefcribunt. OJKcinxolioanum&Thus vocant.oIibanumaGrxca voce A-Cflcr^. ThusLatini dbcerunt & tus a tufis glebis, Hinc apud Statium incavaqne glebis rura. Inde fi nomen traxit,non per *6.* fed * fcribenduirijUtiapudOvidium, ni mendum librario-'«m fie.

Tura nee Etiphrates nee mifcrat India coftunt,

a"'^us*graecoverbo *ti** nomen accepiire verifimile v'f«» Clcresenim Thure facrificabant 8c fupplicabant,

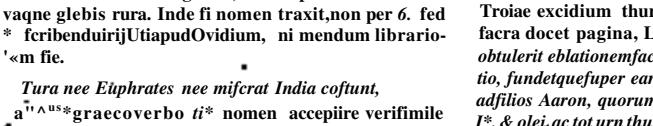

(utBrodaeuslib. m,cap, vfir. fuift, nibu.offerente *qum tim hermonenfu quidam*

ex facculo tribus digitis de placenta libaret. Solebant enim veteres thure ex acerra tribus digitis fumpto facrificare. Ovid. lib. n. Faft.

EC digitis trta thura tribus fublimineponit.

Laihnc v. Indie* Nam cruciari atque interficimalle*, quam thura tribus digkis comprehend infocum ja&are. Plin. lib. xii.capxiv. *Alexandro Magno in pueritia five parfimonia thura ingerenti arts ',]><eda~gogus Leonides dixerat,ut illo Medos cum devtcijfet thunferas gentes fupplicaret. At ille Arabia potitus, thure onuflam navem mifit ei exhortat us ut large Deos adorarcts* Thus in facrificiis addebant ubi purgata!, & inpartes difiedbe fuiffenf vi&imae, antequam illarum membra incenfis alraribus imponerent.

Horat. lib, iv, oda.xix.

Hie vivum mihi cejpitem, heic .
Verbenas pueriponite, thuraque
Sims cum patera meri
Matlata veniet lenior hoftia.

Thus in flammas injiciebatur, & in illud vinuna *h* pateris. Quod itamnuicOvidins.

Thure datoflammti, vinoque in thura profufo
Qafareumque bourn fibrn de more crematK.

Falfum & prater veritatem yidetur,quod PliniuJ lib.xi ir, cap.i. *fcrib'^Qjiiprimusinvenerit* (unguentaj *non traditur, Iliads tenportbuinon erant, nee thure fuppltcabatur.* De ungucntis alibi.Falfum,inquam,ante Troiae excidium thure non facrificatum. Contrariuni facra docet pagina, Livit. c. r ^ verf, imo. *Animacum obtulerit eblationemfacrtficii domino Jimtla erit ejus obhtio, fundetquefuper earn oleum fg ponet Thr<, & deftftt adfilios Aaron, quorum unus toiletpugillum plenuw firrf I*, & olei, ac tot urn thus, & ponet mcmorabile(* vel *odor em* ejusj *fuper altare m oioremfuaviffimum iominoMyrx** grsecis *wpvp*** & W*« - Galenus in Ex egefi *»if?'''* *\0**kr W* -ri» rpvp**. hfifij at y&Qaj. Myrrhaprofoi*J™**f£°h'" *cum eft. duplex enim fcripturareperitur.* Quod alia e*-emplaria ^ **i'f yatfrnijcrilunt.* Ab/Etolis Latinos myrrh* vocem mutuaffc, in dnbium vocari non piuo. Myrrha: nomen ut Poerx fabuhntur, accepir, a Myrrha Cyner* rcgis Cypriorum filia, quae ncfando parris amore

amore capta.cum aliquot no&es, auxllio nutria's cum illo concubuiflet, tandem illato lumine agnita, quum illam pater occidere vellet, nodtis beneficioelapfa, in Arabiam confugit, ubi in arborem fui nominis eft converfa. Ovid.x. Metamorph.

Vltima certe
Votafuos habere deos. Nam crura hquenti
Terra fupervenit, ruptofque obhqua per ungues
Porrigitur radix, longx fir mamina trunci,
OJfaque robur agunt y me diaque manente medulla
Sanguit it infuccos , in magnos brachia ramos,
Jn parvos digiti^duratur cortice pellts,
Jamque gravemcrefcens y uterum pracinxerat arbor,
*Veiioraque obruerat, collumque operire parabat**
Non tulit ilia moram, venientique obvia ligno
Subfedit, merfitquefuos in cortice vultu.*
Qua quanquam amifit veteres cum corpore fenfuf,
Flet tamen, £? tepida manant ex arboregutta.
Eft honor & lachrymu, ftylhtaque cortice myn bo)
Nomenher lie tenet, nulhque tacebitur avo.

Idem & Gr*ci fcribunt, ac quidem his verfibusLycophron,

[illegible]

» *Cernet autem fatientis*
lAyrrha munitam urbem, eujtnpuerperal
JEgritudinesfolvit arboreus ramus.

Propertius t

Crimen iS illafttit patriafuccenfafene&a,
Arborismfrondes condita myrrha nova.

Myrrh* nomen virifimile eft accepiffeab odorisfragrantia , *S»5>v,d«, *ungo,* quod primum in unguentis locum obtineret. Videamus, qu*de Myrrha & Thure tradidit Theophraftus.

riy$tm% Thus, Myrrham, c*reraque aromata in Arabia provenire ait. Thus,myrrhamque in Arabia provenire,omnesfcripferunt veteres. Arrian. lib. vii.

[illegible]

us 5 *in volpht clvTofi^Titc'^ptpitn. Invitabat eum* (Alexander.) *pratereaopulentia regtonis,* (Arabic*) *quod audiffet cafiam palu(Inbus has apud eos nafci, ex arboribut Myrrham (3 Thus legi, exfruticibus cinnamomon refcindi, pratafuajponte nardum gignere.* Diofcorides etiam Myrrham, nee non Thus in Arabia ^provenire au&or eft, lib. I, cap. LXXV11. *&LXXX I* • s^'g** JW»a» \<a ^§> *ipa fytwpiVx* ci *d&Sfu. Myrrha lachryma eft arboru,* W4- *fcentis in Arabia.* A/'«»® ** ytvotrecj tfy* ci *d&£iet.*ri *x&xve-<Qo0*i&tot*>i' Wwinea quidem Arabia gigmtur, qu* thurifera cognominatur.* Quae fit hxc Thunfera regio, videndum. Theophraftus ,Thus & Mjrrrha quo loco nafcatur fcribit: cJ T?TO7V A'^& V *%*p*w»*&* ™ s«^^ *M'A'typv-a* M KnCan* , W* M^Ai, Ut AldinuS CO- dex,vel*pfout* vulgatus, Haecexammanda nobis,^'«^ *ifrm,* quid fit ignoro. Dodlifs. Gaza legit ^, *Arabum regione media.* Plinins lib. x i Neap, x i v. *Thura, prater Arabiam, nullis.ac ne Arabia quidem untverj*. In medio ejwferefunt Atramita.pagm Sabaorum, c'pitere-gni Sabota, in monte excelfo, a quo oSo manfionibus dijtat regio eorum thurifera , Sapa appellata, quod fignijicare Graci myflerium dicunt. Speilat ortusfol* afttvt, undtque rupibc* invia,* 0 *a dextra tnalu fiopulis incejfa.ldjolum i rubro latfeum traditur. Sylvarum longitudo ejtjcbanorum x x. latitudo dimidium ejus.* (SchcEnum lupra cap. x.loco citato triginta ftadiis conftare icripfirj *Schanmpatet Eratoftlenis rationeftadia *L. hoc eilpaf. fuum quinque millia.; aliqui* xxx 11 *.ftadi*fingf**Jch*-'' ms* J^(?r^(Herodotus fexaginta lib. fecundoj. Malunt alii legere. *l*j&w w?}»i<r*, pr*cepporeque *&G»9 wtffw* vocare Arabiam felicem, qua peninlula erat, inter finus Arabicum & Perficum. Arrianus lib. v u.

[illegible]

*-x&ndrum reverfus.tngemem Cberronefi magnitudinem e/ fcjiunciavit>necr/iultum Indorum terracedere.eiqueprowontorium ejfe longein OceanumporreRum** Marcianus,

«fe$wTtt/ T£ 3»A«OTJJ. Plinius lib. iv, cap. xxvfii. de fehci Arabia. *Ipfaveropeninfula Arabia inmr dm ma* ria-Hubrum Perficumqucproqurrens, quodam natura ar~ tificto,ad fimilitudinematquemagnitudinem Italiamari arcumfufa, in eandem etiam call fart cm ryulla differentia fpcfat. HacqitoqueinWofitufelix* Eth*cviridodiores de Cherronelo; qnibus ci *A'&lGgip %l(pC»jW0* fcripfiffe Theophraftum,meo judicio,non probatur/potior Theodori ledrio. *In medio ferd ejus funt,* dixit Plinius , quodoftendit Theophrattu ci r^i^ fcripfiffe. Sed negant Plinium fecutum Theophraft, in hac Arabiwum gentium recenfione. Hoc fi eft,commodex *Mffaj7m* l e gi poteft. Sabam thuriferam regionem, vel ex Virgiliano verfu lib. !• Georg. notum.

^ *MolJes fua thura* Sabcei.

Item lib. I I. Georgicon:

Sola India nigrum
*, Fert hebenum, fobs eft thurea virga Sabais**

Sabam Stephanus inquit urbem fuiffe rubro man pro Ximarm *ZaGufyyiexib fjfreya^^ts^\^\^ tyijpw* Jh^a-ijf. Fuit alia etiam civitas Saba didta , in /Erhiopia, quam Cambyfes, ut narrat Iofephus, a fororis luae nomine Meroen nominavit. Sed de hac non loquitur Iheophraftus , neccirca hanc Thus nafcitur. Sabam CIFC-F Arabum Metropolim didlam vc lunt, **&n$cn&Saj,* id eft,^«er«n;vel >Sn 5'' *fiififr.Jkcnficaret'Neutrum* placer. Nee eft verifimile Arabic* urbi Gr*cumimpofiturn fuiffle nomen. Magis arridet Iofephi fententia, quii Saba Cufi.filio, a Cham orto, Sabeosdidos dicit. A Nicandro gerraeum thus laudatur^

yi\\eluK iiQclnto ypmv myi'miyi Jupw. Gerrafi thuris lacbrymam qua circum ramos concrefcit.* Scholfaftcs *ytffouins $ dtyZiy.n^ ytppee' ySirit.tf? *&G<ott. Vrbs Arabta.* Steph^nus, *yifi** ™**9&* JWw. *Vrbs Qhaldaorurn.* Meminit hujus oppidi Plinius lib. v I, c.xxv 111. V bi turret habere inquit,ex folisqdadratis molibus.Gerraiuoi 1 hus itaque , quafi dicerer Arabicum. Dodlifflimi viri **yii «J))^i/T?A,legunc ddfy!/xnzi* vel **'<J)>a7e07tt.Plin.lib.vi,* cap.xwiii. atramit*. *Sabai> Arabum propter thura clartffimi, ad ttftaque ntaria porreHis gentibus. Oppida eorum in rubro Httore,Marane,Marma, Coleria^ Sabatra: iriiusoppiU Nafcus, Cardava, Carnus, & quo merces odorum deferunt,Tomala. Pars eorum Atramtta, quorum caput Sobotale fexaginta tempUmuns includens.* Perinde cn\utrum *xtyupifa* an «^)«>^gt Iegaturjvtrucnque enim dicitnr, Nam a<7&«wA»77lo^ & *dr^^ni-ncj* legitur. Etiam *wmQcMva,* non *xmGeur** fcribunt. Srrabo. *<£>ip&* 5 A«^«^« *tovj i&7uQ<iu*iVi*i'ptcn,jt*&Tyfipan7is.* Regionem thuriferam Pereph audtor his verbisdefcribit. K J

[illegible]

Tiitfyw Qeyfibuvrti Zxror. Rfgio eft thunfera Montana, aditu accejfuquedifficilis,a'ere crajfo, atque nubilo , ex arbonbus thus producens. Aibcrcs thuris &'' myrrh*, alias cultas, alias incultasefle fcribit Theophraftus,& alias quidem fupra montes, alias ad pedem montis. *Attolluntur%* inquit Plinius loco citato, *Colles altiydecurruntque ££ inplanaarboresjponte* w^rtf.Scribic Garcias lib. i, hiftoriarnm cap. vi, fe ex Lufitanis, qui diu in Arabia vixerunr, intellexiffe thurisarborem ab Arabibus Lovan did, ejufque duplex genus effTe;alteram monranam, alteram in planis nafcentem. Montana arbor montibus^confragofis provenit, oftimumque &laudatiffTimurn thus profert. In plain's *v^o* nafcens, thusprofert nigrum.improbum, qtuocumaliam arborem refinis permifto, naves picant & obliniunt,uti nos pice folemus. 'idem nonnullas arboris myrrhae thurifquedat defcriptiones. Ex quibus illnd.utdixi.facilc percipi poteft, veteresignora(Te,qu* arborum harti facies fit, Apertfe id fateturPliniusIib.xU,cap.xiv« *Nee arboris ipfius qua fit fades con ft at I{es in Arabia geffimtts,* 0 *Homanaarma inmagnam partemejus penetra* vert.Cajusitiam Cafar,At/gufiifiliw indeghrUmpetiit: nectamen abullo (quod equidem fciam) Utino, arbcrum etiam traditaeftfacies. Gracorum exen.pla variant.* Qu* fcribunt examinabirnus. Primum: Thuris defcriptio, uti etiam myrrh*, ajecentiorum nemine,quod fciam'^ confirmatur. Nifi quod Plinius lib. x11, cap xiv. dil cat ex Gr*corum fententia , *Alii folio fjri% minoredun. taxnt,* tf *herbidi coloris prodire.* Et de myrrha h*c capite icquenti tradic. *Arbori altitudo ad quit quo cubit* >* (hoc Theophraftus de 1 huris arbore , qu*m non magnamdicit, fedqminis fer^ cubitisattollL Myrrh*ar-

txarbmlmgumrm Uehymnm SnUar prompt.

Nea». „n r r--'''•'»» ''>»'ua mnocentta tuta tit. Ketfi Sformm bw mutua ^ocentta tutatSh

ESSES?" •** - TM = : oS ^ f e " i : S ^ r , ^ ;

maenaX f ' T * ' arborcm vtram que non ffi •. ''' ad urtui *. quare eseundum,/</»-
3 2 E w ! "eferunt fed minore m myrrh* Locu, ^ Calm Nudt «»'»«» «r. *Tamo mim fidei*

*-y «^noraf T# iwotfli' ten s*i[w&; rer untverjumau-*

*, **m lUumfinum Sacbalitum m unum quendam tumulum*
**ngeftumfint ulla cuftodia eft.Diis nimirum quadamfu*
ymutehewn ilium tutantibus. Nam ncqueclam, nequt
yntejineregispermijjjoneacpoteftate, m naves impor-
**rt poteft. It A utfi quis vclgranumfuslulerit,atquc navi*
imporuerit, ilh a Damone quodam retenta >minim indt
portu folvere. Garcia lib. i, cap. vi. *Ettarboris*
ncdunt regi, neccuiquam
ispermiffu. Confluunt
8caliis Arabia? Iocis,&
oum rege de thuris quaotitate quam ave&uri funt, &
aepretioconvenire folent, modo Uudatum fit ac le-
gitimum.

rum ngnanuum. Folia thvJfimiU.* Re&"itaZ7 queic"
gitur i w « , cu(n antea »nA«W J
f e cortici; infuper
tarn ra/tv ude(re»q"od m terrain panmenta-
Sua^r, T e f t , Nam faci Jius terraTquid adhajret.
&Sf etlbus. P"nius loco citato, *Mttifemdmmtfi.*
vind mre occ"fi onc ^idendi. Um quaftus alterant
cani maff!rr' Prior,atquenaturalnvindemia, circa
viJ ?'''''%ft"P»**Mii™*Minddenttbutquamaximi*
**;;;;;;«r iWWrtcanus, tutiffimufauttndi cortex. La-*
fturbde jt^ Ston nidmuur. Ude pnfiht f i u m a p L
**«". H*c concretadenfatur,uh to" natura pofcat, tlete*
*P*lme*<xcipientc, aldubi area ci*m*p«iu &!«"*, £.*
^Jedbocponderofius.Ouodsn arbore htbt ferrode

tum Sachalticum. Periili auctor,

Thus illud a regiis ferri, atque ita fupplicits adhibiti, nullius
eor eoque colligitur. Idem,

tibus Arabiae, Ita ut ne

fa-
dentethuserluba-fcntentiahisVerbisd;
? ''' '* voluminibui «ua fit.*

tiir i w « , cu(n antea »nA«W J
Sua^r, T e f t , Nam faci Jius terraTquid adhajret.
& Sf etlbus. P"nius loco citato, Mttifemdmmtfi.
vind mre occ"fi onc ^idendi. Um quaftus alterant
cani maff!rr' Prior,atquenaturalnvindemia, circa
viJ ?'''''%ft"P»**Mii™*Minddenttbutquamaximi*
**;;;;;;«r iWWrtcanus, tutiffimufauttndi cortex. La-*
fturbde jt^ Ston nidmuur. Ude pnfiht f i u m a p L
**«". H*c concretadenfatur,uh to" natura pofcat, tlete*
*P*lme*<xcipientc, aldubi area ci*m*p«iu &!«"*, £.*
^Jedbocponderofius.Ouodsn arbore htbt ferrode

rihcctjnde imp en fa publtca tolerantur. Nam & benign?
certo itinerum numero Deus hofpites fajcit Evebi non po-*
teft nifi per Gcbanita, Itaque & borum regi penduut*
veHigal, Caput eorum Tbomna abeft a Ga noslri lino**
ris in IudJa oppido Lnz« xxvi J. *mtllia paffuutn, quod*
dividitur in manfiones camelorum Ixl I. *Sunt t$ qua fa**
fcrthnbus dantur fortiones >fcribif<jueregum cert. Sei*
praterhoSitS cuftodes fatelhtes% ($ bofttarii, &minjftri
vulantur. Ian: quacumqueitereft,atiubi pro aqua, tf/i-
ipro pabulo, aut pro manfionibus, variifque portoriis
pendunt^ utfumptusin fingulos camelos denarium D C
LXXXVI 11. *ad noftrum Utus colligat. Iterumqui iwferii*
noslri pubheams penditur Itaque optimi Thuris libra*
xvi pretiumhabelr. Secundaxv. Tertia xiv. Camelis
Ur ameus
t t feripK au(?or, TW
TJT W7V^T^ W'^* C ^ • * <.W • /••«-*
!*?^?'1^^.W^«J*»«•*«* « ^ V
*P*tim demquealiit navtbus convehttur** Senfum hujus
ioci efflfe, volunt viri doAi: thus deferri utnbus, vel
^vuylis urribus fa^is ad emporium Canam. Namde
emporio ip'b, non de urbe Sabbathis h$c inquiunt ac-
pienda. Media'sparum'intereft, an de emporio Ca-
a,an de urbe Sabathisloquatur Audlor,nec ex ea uri-
J'tasaliquaadipfosaccedit. Hiftoricis hoc negotium
maiirtunt.
^ ^ »r «'/«»«* dfo dixit Piinfus loco citato*
*ftcp rarter a Arabum aln thuris arborem vident, ac *e.*
''erun, qmdtm ornnes. Feruntque M. M. M. non amphus
JJ<f>»i/tarum,qUie/usperJucceJj;o nes jdhi vindtcent.*
**croj vo „• obld> nec uilo congr ff uf(gminaYum Junt-*
fue% cum indicant eat arbores aut mctant polluu At-
*nUfimtmmts *&,, Q ir --f jus*
iivtii tradt Jyivit. Aliiper vices annorum

••'f«»5. Alvaiir'.def cri>t!on<'niTheophraftus rhurfs
myrrhaeque tradit. Ncmpc 1 huri* fbliuin, frmftim-
que Jcntifco fimilcm efle. pii u iu, j o c o citato: *Al,t kn-*
ttftt

tifco fimiltm fubrutile. Ex recentioribus Garcias Abhorro, proregislndiae medicus, Thuris arboremhoc ferè modo defcribit. *Thuris arbor humilis eft , (3 folia habet lentifiofimilia, peculianfque eft Arabia.* Verifimileitaquelentifci facie arboremeffe. ContraThevetus,hic à Garcia dnlidcr, ac tomo i. Cofmo^raphiae* lib. ;V. fcribit: *Thuriftramptnus refiniferas referre, & fuccumf under e, qni tern fore durefcit,* QT *Thus vocatur. Cum quogranula repenuntur, arena, aut fabulo fimilia, qua rnannam Thuris vocant. Multas regiones & infulas bums effeferaces^non folum Arabiam.* Nugandi hie occafionem pracbuit Cardano> qui lib. vI c i. de fubtilitace haec de Thure fcr.bit. *Eft & thuris plant a — abies hac fufilla, qua apud Sibaosobficcitatemcalilachrymahanc mitt it — utcuprejfo , italibanotis dbietiproxima eft, quod(trbufculoft ex arborisgenerefit. Itaquem Apennino her bam,aut potius [ujfruticem libanott d>Jfimilem,immo ex illiusgenere,anguftioribus foliis^acrifapore, viditquod itd thuris odorem, faporemque refert, vt non dubiumfit, Thus non ex ahogen ere planta fluere.* Montlrofi & incpta haec funt, non fubtilia. Nam (i non nifi coeli aut foli vidiffert abiesàlibanotide, iildem legibus,quibus fuam fanxit comparationem Cardanus,eodem fub ccelo cupreffiis & fabinaidem erunt: hoc falfius nihil excogitari poceft. Conrrarium hortus Lngdunenfis teftatur , etiam nofter. Vtnuique femen ex calidis accepi re£ionibus,utrumque comraifi rerrx, etiam quod in frigidfc collegi, ex utraque fabinae fimillima, ac à cupreffo diverfiffima furrexic. Odor, fapor , & verbo utdicam, nihil conveniebat. Quid quaefo propinquius quam Auranria & Lirnonium ?differunc tnmen certa & praefcrfpta Ipecie. Quid, Galenofi credimus, myrrhae eft fimilius opocalpafo ? Quantum & in qui'bus d<fferant,fuodamno,qui experti funt,didicerunt. Praeterea nemo unquam Thuris arborem fimilem abieti dixir: refiniferas referre jam exTheveto audivimus. Quod, inquit,in Apennino montefe fuffruticem invenilfe, qui Thuris odorem & faporem referret, inde concludi non poteft, ex eo genere Thus fluere in Arabia. Rider Theophraftus illos cap. i.hujus libri» qui crediderunt ex myrrha Arabia proventuram olufatrum^quodlachrytnarn Myrrhae fimilem ferret hip— pofelinum : eodem jure exploderet Cardani fentenCiam. Miror quod nufquam tradiderit olufatrum ac myrrham eandem effe planram: non minusicfyerifimile videtur, quam Thuris & libanotidis, aut^bietis eandem plantam effe. Libanotis vulgo dicitur plant% à Cardano in Apennino monte reperta. Dodiflimi Lobelius ^c Pena, qu^d de Thure R upellae intellexerint, adferibam. *Thuris limpidi, pellucid$^& refina cedria #muHnitorem,furitatemquefuccmiaffecuti,nobts f$ vifendi (Si habendifuit copta> mult is in facts, quod non male cum Diofcoridis notis quadrat, fi notas , ufumque per* pendas:Narr> & dum adohfeit, fuavtjfimum halat odorem,(S vulneribujy tumortbus dtfeutiendtvi^onnullare^ U8a adjlritlione, adrobttr partis opem certamfert. s\u_m fella occidui maris quadrienntum-fere eft, cum dotlus me dicus Sannatus nosgummi iftius gkbis. arborisfruttu & folio donavitlajferebae nthil tamen fedfibi rdatum a nautis Utrumquc trunci pino fimilis fobolem effe. At folium cuia valde quam rarum, neque dum ab ullo depitlum, hie ßedimus, magisfcifcitaturijitnerefiniferaplanta, quam afferturi. Eft namque quod raro contingtt alits.abmopediculo adfummum ujque cucuU verttcem, duphcatum, quafi exgeminh conflatum tenuibus tunicis, vagina ,fequi-palmum longa, inftar infundibuli, hiantis hiftrtonis fieciemprafe ferentis : fuperne galeata videtuj, quod de floribus napelli © lonchuide, non defoltu ullts memorant autlores.* M m

E7>«/, Thusnovellarumarbornm candidius, fed mnnusodoratum eft. Contra veterum flavius &odoratius. PHnius loco citato. *Autumno legitur ex aftivo(fartu. Hoc gurijftmum candtium. Secunda vwdemta eft %ere, ad earn hyeme corticibus incifis, Rujfum hoc exit nee comparandurt*priori, illud carph cot on > hoc dathiatonvocant. Creditur & novella arboris candidius, veteris odo* rrtius.* Puriflimum inquit effe candidum,fed hoc Theophraftus minnsodoratum effe dicit. *Carpheoton* vocari lcribit,credoa feftucacea levitate : K«>*^ enim Graechfeftuca* eft. Alterum feenns dathiathon, >M ŵ ^:^(^-W 5* V», quod *incenfam tadam, autfulphur oleat.* Aut qui?d ci T J ^ P in facrificiis odorem taedx imitetur, Sed turn fenbendum A*VJ»'* A'ii dadiathon legere malunt ^T? *-nit* JW^^-s *a. fimilitudine t*d<£, dut unguinis tedacei.* Optimum etiam Thiis Oiofcorides candidum

KTmyti i-Tnjvftiawri TUX™ e^«^e^®-. *A(prnnas tenet mafculumftagomas atpelUtum, naturafponte rotundnm. Tale aut em mimmefc&um eft , candtdumque vifitur, & cumfrangiturintnnfecusjinguesum adoleturjatim ar-*<fcf.Plimus loco citato. *Quod ex eorotunditate gutt* pendit, mafculum vocamtts, cum alias von fere mat vocetur, ubinonfitfemina. F^eligioni tnbutum ^efexus alter ufurparetur. Mafculum ahqui putant a fpecie te<* ft turn ditlum. Vracipuaautem gratia eft mammofo, cum harente lachryma prioreconfecuta alia mifcuit fe. Stnruls hac manum implerefolua tnvenio, cum minore dirtpiendi a fiditate.lentius nafciheeret. Gr act ftagoniam (3 atomon tali modo appellant, minorem autem or obi am.* Haec fat i$ funt confufa cV turbata: cur mafculum vocetur, redie docet. Mafculum prxftantitiimum effe docet Virgilius:

Verbenafque adole pingues , (3 mafcula thur.*

Mafculaadoleri jubet, quod praeftanti/Tima &excellcnti/fimafint,quodenimdiisoffcrtur,])r9ftantiilimurn &eximium eife debet, primamque boniratis gloriana obtinere. Et apud Alciphronem He feVibitur. :

UMUAfiJh xj 7fBC^^fJfXaUCiOTfj 71HCC (

»Jpam»» Mafculi 1'huris multis in locis ineminit Galenusj uci lib. x. Eodem libro cap* i n . fenbicur Aß« *T<§* Hippocrati faepe formam, qua panes fieri folenr, denorat. Sicec^ntnco)* dicuntur,qui aliastrochilcoi. Vulgatam fi fervamus ledlionem, maflamaccipi oporter» ut inter mannam 5c minora tragmenta diftinguarur. Sed fortafle corruptus codex. Ac *ecvn apm Jri-*/«», vel «V»IT* le^endum ^ quo nomine Diofcorides & Onbafiusoptimum 1 hus appellari fenbit, vel A«G&yy «^sv®-, uti capite prarcedenn. Nee inepte A<W»K &-K^TK reftituetur , Thuris puri drachmas quatuor. Sunt,qui Plinium notant, quod mafculum à mammofo diftinxerit. Rem,inquiunt, prorfus eandem feparat quia diverfe expofitam reperit. Thus mafculum aliqui dici putabant , quod teft^culorum fpeciem referrec. Idem erat & mammofum: nam eadem fig ra eft, gemma? mammae 6c tcfticulorum , ita formabatur thus cum haerente & pendenre adhuc gutta priore; confequebatur alia,quap mifecbat fe,& priorem geminabar. Hoc thus quid am mafculum vocabant. Alii mammofum à mammarü figura: tamen diverfum eft mammofum,& mafculum. Falluntur hi viri, etiam do<5tiflimi. Autopfia docet mammofum thus oblongis grumis quandoque fjngulis,quandoque geminismammarum pendularnm inftar compofitum. Mafculum parvis, rotundts,candicantibus,aut flavis grumis,avellanae acqualibus, nonnunquam minonbus, non raro majonbus» partirafingulis, partimgeminisvcluti tefticaliscohxrentibus conftare. Qmid autem ftatiip fubjungit Plinius,fingula haec manumimplere, nihil facit ad rem,8c alieno locoinfertumeft. Praeceflitde mammofo,quod ex geminarione gutta? manantis formatumeft: fubjungir, haec fingula manum implcre folita, quafi maxima ilia grawa fie fierejjt, quae ex duplici gutta conftar«nt. Exfcripfit verba Theophrafti, quse ad capitis fjnem repcriuntur, ac ineptfe hoc loco inferuit. Nec mi^ nus ineptum. quod fequitur ,Grseci ftagoniam & atomon tali modo appellant, Videturvelle ftagoniam & atomon propri^Graecis appellari thus hujufmodijCujus fingula grana manum impleanr, quod eft praeter veritarem & nihil tale apud Theophraftum, qui raro id evenire innuit, ut fin^ulae gleb* manum impleant, etiam de Indico, (pace Garciae hoc dicere liceat) non Arabico loquitur. De Indico plura infra* S T K ^ ^ dicitur ^ *<? fwpveu, u gutta,* quod rotundum, guttatim manans, efflueret. Oribaiius £*r\ urn®** I^P^ ^r^r^^ *indivi* duum,* quod fe&ionem non paffum fuit. AV^ITu *\iQXm«. itS%* meminit Polemon apud Athenaeum lib. x i, pag.

*dilsfi pi** I*™ upoj,uxnt. Profieiunt in mare calicem fitlilemcumflonbus >favis non fiiio thure altijquenon nullit artmatiius.* Haec ledioprobatur Helychn au&oritate:«civM» >Ai&^ *G* «V»JF®- *Httfinit,* Sed penndc quaa?

quam fequamur leAionem 8c «i>p», & jitygni *nonfe*
l\um,v2lfelUone<n non paffum* denotat. Probabilior Oribafii Ievftio. Myrrhse arborem Therebintho fimilem e(fe inquit, fed fcabriorem fpinofioremque. Plinius lib.cit.c0p.xv,«e\<rf/3% legiffe videtur, *aliqnifimilemjunipero*, *fcabriorem tamen fpnifque horridam* , *folio •rotundtore, fedfitpore jumper*7. Aliam ab hac plane dtverfam.Thurismyrraequedat defcripcionem.Diodorusl.

V-H' *d[t Qua; ;g XI^UVUTS £ i Kctfamtsvi in rviecfo'Mvfyof l<d-nS*

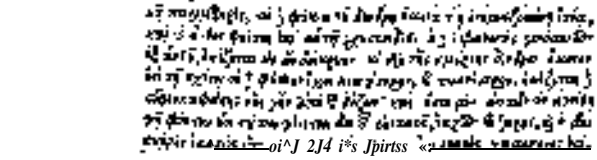

*oi^J 2J4 i*s Jpirtss «*

Narura, *Thuris ZS colleftio ad buncfe modum habet* Arbor eft pufilU>alb& JEgyptiorumJp'in*,* (vide 1.1 v,c. 111 hift, Interpres *Kvoipxfaba) adlpctlufimilisjoliaquefaltcisrefert.Floremgcrit aurei colons, ex cujus cortice mcifofuccm inftar Uchryma exftillatMyrrh* arbor Untifciformam imitatur*, *fed folium habet tenuius*, *magifque conftipa*turn* , *effiffj. circum radices terra,* (quod ablaqueare dicunt) *juccus emanat. qua in bona exiftunt terra,* (iidem fere Plinii verb^a fupra cirata, *autumno* , inquit, I^gatur — *corticibus incifis) bis quotannis*, *in vere fcilicet & aftate fascism emittunt.* Vernus *cquidem rujfui eft eb rorcm*, *fed hyemalis album habet color em.* Hyemalem vocat ,qui aurumnali tempore, ex xijiva incifione colligitur. Vernum : qni verccolligitur exhyberna. II-3ud notandum , quod Diofcorides non Thuris , fed Myrrhae arborem fpinx ^yptiae fimilem dicat. Theophraftus jam dixi Thuris arborem comparer lentifco. An Diodori, an hbrarii(qui altcrum pro alte*to* fcrip(jt)error hie affercre neque verifimile Diodori. Diofcorides lib. 1, *czp. i&v\ unity*Uttpy*'ia ftffyu*

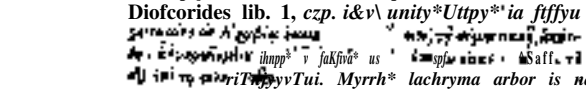

ihnpp v faKfivS* us* *spfa* *Saff.*

riTaffyyvTui. Myrrh lachryma arbor is nafcentis in Arabia Ryptitjpinafimtlu quq auidem incifa hchryna tnfubfirat* tegetes deflifUf pars vero *.irca caudicem iffam concrefcit.* Acatis arbori*non diffimilem efje myrrke* ex Iheophrafto colligi etiam poteft, concorram cnim dixit & fpinofam. Vide qua? cap. de Acacia. Thuris arborem lentifco fimilem fcnp»c Th?ophVaft. Plinius, & «xrecentioribusChareias* qui Myrrhe lentifco fimilem dixerit repperi neminem, .

r i W ^ Vrramq; arbore inquit nafci in terra arpHo. fa & cruftofh, &c. Male Thcodorus *<**aK»hfabuloj4* vertit- An itaque le^it *uu^^ant* ^/.^'WNeutrum arridet.Non coh*r« ar^Ua cum fabulo,dnTlmiles nature & inconciliabiles. Servo itaque ***** *omnisc*nim argillacea terra,ubi eftu coquitur cruftacur.Ilmius loco citato: *Tcrram arzilbfam cjfe< convent*, *rarufi*tibusacnitrofis.* Nitrofos fontes efle non fcnpfitTheophraftu:,nec inde non effe verum colligi non potelt.

Ti3^.;^«. Nondefunc inquit, qui terebintnam fimilem thuris arborem cfTcajunt ? Hunc locum his verbiscxfcripfitPlinius: *Quidam,* inquic, *terebintham ejfc, (Shocvifum Antigono regialhto frutice.* Theophraftus non fruticem, led lignum allatum fcribic.

Si it TO 3. Alii, inquit, Thus myrrhamque, ex eadem arbore nafci fcribunt. Plinius loco citato: *Nee nonfue*

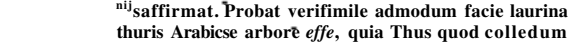

E« tl. Probat eorum opinionem , qui lauro iimiIcm dixerunt. Plinius loco citato : *Cortice laurt effe conftat*, *qnidem $ folium fimile dixerunt. Tahs certe fuit trbor Sardsbiis. Sam & Afia reges ferendi curam habuerunt.* Quod Theophraftus probabile dicit, id Pli—nijsaffirmat. Probat verifimile admodum facie laurina thuris Arabicse arbore *effe*, quia Thus quod colledum ex arbore circa Sirdcs nara, proximum vifu odoracuq; crat thuri in Arabia colletfum. Qi;od addit Thurisarbo:cm plane culrum omnem afpernari, fibicontradi-

^[.cvldcl^.Nam ad prinRpium capiris dixir.quafdam ^r-l-qU^i, a?crevi^minculram.Dicendumindencn J S u Hfn dinonaf f^rnari c»lram» vel diccndimre-K*»; 'SJ-**IIIII arborum,hancnon ?ideri cultnram.

preceptor, id eft, *vifupulchrius.* Si enim quod *in* Ara*bia nafcitur fuavius , quomodo ineliusquod ininfulis • provenit *f* Bonitas cnim Thuris abodore-eft. Omifit dodiir.Gaza.wM^TTK^aflv^redoquod depravara. Lego *Lv bhil* *zxpn. *In infulit qua fub Indorum imperio font.* Ab his miiilis thuris aliud genus Indicutndidrum. Quodignoraruntii , qui veterum fcriptahacdecaufii roduntr Per univerfam Indiam, inquic Archiarer proregis Indrae, Thus non nafci certum eft, cum quicquid Thuris hie confumitur, & hinc in Lufitaniam cvchicuc *tx* Arabia deferatur. Non pofffuro ergo non miraria quo Diofcorides, fquem tamen Avicenna lib. *t*, cap* *fif* fecutus eft) Thus in India nafci acceperir,de Arabibus minus mirum, quinigricantemcolorem, quo Thus Indicum praedirum efle vulc Diofcorides. Indutn plerumque vocent, ut ex myrobalano nigro, quern Indum appellant, patec. Indum vocarunc Graeci, non guod in terra ipfa India? continente nafceretur, fed in infuKf Arabia? adjacentibus, qua* turn temporis cranr, fub Incforum poteftate, qux deinde ab Arabibus fortafle funt recuperata?, & hodie fub eorum funt principatu. Adfcribam verba Diofcoridis, quia huic Theophraft; loco tradtum locis patebit. Q' *aqjact w*>»* «ll • ^rv?r^* *faBxTctf Z-np<& « <*>*%&' &**. Indicum verofubfulvumeff,& livido colore,jea rotundum ctiam arte & indufiria faclitatur.* N*j» ** *quadr angular esformat diffeBumfiMibui tamdstsverjaur, atque volutant, donee for mam rotundam contraxerttavt* \um hujufmodi thus tempore fiavefcit, 'atomumque aujyay grium vocatur.* Diflc(3um, inquit, in quadranguiares fbrmas-Theophraftus accipere quamlibct . forajmj pro incifione qua ipfi thuri, dum manat ex arpore u « vis.Qupd non percepit interpres,qui vertit. «

(Sfigurari —fiquide pro incifura\aHa% figura

docet Diofcorides *!*;/*** incifiones ^atiebarur, ut in rotundam figuram formaretur. Ideo etiam dixie Theophraftus, Thusinfularum *HKM* exiftere, quia longe abTblutiorilli rotunditas quarrebatur arte,qaarn natura in Af abico rotundum fluit illud, & granis mini^is; contra Indicum large manabat, maximis, in#qualibus , pondere fexrantalibus&tricnralibus, vel majoribus glebis, vel ut Theophraftus, manualibus,uE mole fua manum implcre poffint. Quod ut Arabicum mentiretur, in variax, dum fluit, formas fecatur, deirt verfatur , ac volutatur infidilialiquo, ufque rotundum fit, fubfulvum & lividum inquit, id eft nigricans* Hoc Thuris gen&s **np*i* didtum fcribk. At codicem denravatum docft. Botanici re&e judicant; Quomodo autem reftitui debeat, non fan's inter illos convenit, quidam vocem kanc irrepfifle putant, ac abundare, ac idcircodelendam^MarcellusfPTv^reftituir. Qn* corre&io Manardo non placet , qui vocem «V-/*©- fervandam dicit, fed quomodo vertendum fit, dubirar. *Non enim video*, inquit, *quid Thuri bonk at is ac* crefcatjt nibilatfed dcrafum.defe^um.ablaturTjquefuerit, tut qua ab eo perfettio tollaturjt qua*

vfum hominis veniunt. Si individuum quoque dtxennM, nefcioanmentem Diofcortdis expnmemus. Egofiverten dmeffet hie loctu, non fe8um dicerem. Sictfienimqu* Graiic hup*, Latini appellant infeEta, nee hoc h tua (id eft*

ten intelligi. Id enim quandoque ea vocefignificart n«*>. *Philoffcribit Arifloteles.* Ha&enus Manjrdus,. cujus opinionem nentiquam probo, quod omnem feCtionein admittat, variamque incifioneacquiritfiguram, acrecillime fecatur, quareMarcellicorrecaionem approbo ; nifi quis mallet, quod fedione pilchnus cvadar, omnemque formam acquirat, *%0* legere, vel Mafhfoli reqni*Opinionem, quidplnHfimhanc vocem in-

quodapudOribafiumnonreperiatur. ^ ^ ? in(jUit|v^wrtMvcclKim optimo codicei»^9^w8!

fcribir. Q^am Ie&lioncm Aldus fecutus eft. Nullo modo ha:c roierari no^eft.Nam idem ya^^s quod fw^iW, nrrumquefcW *$&&v* quod Arabico Thuri, nr non femel diAiim,proprmm, *Sc* quod in rotunda gurta dt cidirfluitve ex arbore. Contra Indicum ubertim, magnaquc glcba tiuit, adeo ut manum nonnunquam implear* Quart ti ^zt^p ©'' legendum, quod non guttatim, fed affaum fluat. Theophraftus enim 3«#*fti&«^ e(Te fcribit, id c(t manum implens. *A*9*pi&t,idem* quod **s»iis,* qaod *mXv w'**$&** tefte Hefychio fignificat. Idem elfUKTov lv I*** **£<»*'*** Hh*.* Sed curvulgata le&io qux etiam apud Oribafium reperitur fervari nequit. Syagrum promontorium eft finus Saclialitis in Arabia felici, non longe a Thurifera regione, ubi portus erac & caftrum , thurifque quod ex tota regione collijebatur horreum , Au&or Peripli &*%<&• \p'«

?*p»'u9*m* Thus Indicum fyagrum vocatur,quod veterescrederent, ex infulis qux fub Indorum erant poteftate , deferri thus ad promontorium Syagrum. Sic ciniiamomum/t^WAdv, cafia *poovtfTis* f apromontorio Alofylo dicebatur.Marcellusnon ru^^fed maye*1'' Al3«MH?V, gentilis nominis adjcftiva forma legendum contendit. Sed jam *dixi Kinctpapov fi%7ux& tin g fttovv** dici, pro

KSpp Gene* c^pAoy?ra< *%fAi»pt*6f, i it*

*i 007*1 TO THS*. Stcundum locum tenet Arabian, quodqut in Amelo nafcitur* Id nonnulh copifcum nominant, & minus fSfulviw exiflit. Eft S$ genus quoddam cui amamita cognomen, quodq- cuetera candidum aqidem eft, at dum malhturfubigiturque,mafticbes more digit is cedit. Adulteraturporr*thus omne finearefina, iSgummi artificiofe trafilatura. Sed malefic turn facile deprehenditur $fiquidem incenfum gummiflamma non concifit, refina infumu vanefcit. Thus veto exardefct^hujufmodipratereafraudem, & odor ipfe prodit.* Legc ex Otibafio *hinpvH ippl*s** Plinius loco citato *Gr*ci Jlageniam &atomon tab modo appellant. Mtnoremorobiam.* A figura quadam ervi, fie thus vocatum *t*uiffe verifimile , cujus frufta vix orobi modum excedunt.Ruellius o* 7 J ^ r > legit.MarcclIus, *H04 0'»92in*v* , dicitque in melioribus codicibus legi ^«- *toarU,* diverfam coloris aut loci in quonafcitur figurapi habens: *Nobis $nclinat,oinqmt,animwjcolorefic diftum fuiffe exiftimemus , quart do hicftatimfubjicit, quantitate minimum effe boc thus,i3 xippore^id eft ruffa colore,quarum vocum alter a orobi*, alter a me lino , id eft luteo cotori reflonderevtdetur,quodficmehtotonappellat. Ahimaiunt legere w <> f ^ w ^ 1 , vd 1^ Vv<rp%\<&>^qnodidem eft« mix* & o-uikiO' fcalprum fijfmficat, made thus C^iXSrhy*

mhipis. Hsec opinio non arridet;non enimpoffetdiciorobsum , nam frufta illa&majora forent nihilqne orobum referrent. Deinde genus hoc Thuris peflimum effe, inquit Theophraftus, Diofcorides fecundum obtinere locum. Errat itaque doftiff. vir cum hoc genus minutum corticofum& improbari fcribit. Oribafiusvocem hancnonhabct, utinec;i«ai *HBmwvtxin* fpuriaitaque & idfcititia. Quid «««««•• TJgnificet, inquit Marcellus, incertUm eft nobis, in adulterinum ca voce indicaveritDiofcorides.^jr&o enim Graccis *ifrsjh&mf mentirt*(ignificat. Alii rnalunt KfWMV dici, quaff *frufltdum exctfum* • *«Vi5 enim *fruftrnml* unde *n$zrunt<fr.* Hefychius /a^Sw interpretatur r'e w^* 5 , ^ . Idem & vwrosgloffa fruftum «^«» */*&- alias *ximeffmttum* > idem & ^^ & *w-xuhn* &c. K«v<r»2 nomen accepit quod locum in cpulis haberet ad conci, liandum odorem, Atheneuslib. x 1 v, cap. 1 v in fecunda menfa locam habuifle thus fcribit. Apud eundem *Msvifycanam velepulum* <iao,fignificat. KWJ etiain caen^Lacedxmoniomm. K^o-& itaque w*** . Thus

quo utebantur in epulis. Thus illud eft p^nis minutis

& inculpatum,vetercfque *p* vocaffe oir'.nc aroma,

quod purum & non vitumn:. efTct. Et hoc thu is genus inter ea quac ad nos fcrutur,reperitur. *Adultaatur.iwqmt* Pli nius *thus apud nos refina,candida gemma ferquamfimilt fed deprehtndttur quibus diftum eft modis* Facillimc refina adulrerari poterat.qaia ut Plinius \jb. xv i, cap.x fcribit: *piceaplurtmam refinam fundit , tntervemente Candida gemma , tarn fimili t hurts utmijla vifti difierni non queat, undefrausfeplapa.* Alms refinae color rufiis autmelleuseil: , quare thus illud quod aduherabatur melleum crat. Recetiores refina tercbinthina adulterari' quondam (olebant. Sed ea thure eft multo p;»etiofior. Nee hodie adulteratur thus.Vih enim einitur.

5«9«Ó WAE5«». Hunc locum Plinius exferipfit lib. xi *iyCdp.xiv.Etiamnumtamen inveniunturgutt#, qua tertiam partem mina hoc eftxxxix denariorum pondus tet/uent* Mira haec funt.Guttae *i&x* quae tertiam partem minae pendebant, *ex* ipfac erant, quas manum miplere folitas paulo ante Icripfit. Quod teftatur Theophraftus Quantum ad *molcm xnp'Sbn&eu'** erant , quantum ad pondus tertiam minac partem xquabant. Male itaque Plinius haecdisjunxit, & loci unius fententiam divifam fecit, quafi dediverfis rebus expofita efler. Optimus porro Salmanticenfis , & Rigaltianus codex ha; et xxv 111 *denariornm.* Quam leaioncm dofii probant> quia odoginta quatuor denarii Romani,minam conftituebant, cujus pars tertia viginti o£to denarih Videat leftor Celfum Hb.v,cap.xv 11. Illud etiam addendum , Plinium Atticam intelligere minam, non Ro•nanam : etenim haec ex Theophi-afto exferipfic , cui Romana mina incognita erat.

Plures thuris hodie habentur fpecies, colore, figura, & magnitudinc granomm differentes. Indicum quod maximis& inaequalibns glebis conftat, HVIdum,nigricansve , candicantibus aut flavU mactiUs varium eft. Mammofum oblongis glumis , mammarum forma compofitum.Mafculumparvisjrotundis^andicantibus, ant flavis grumis, interdum (ingulis, interdum geminis, velut tefticulis, conftat Or5)baeum minimis gi*umulis, ervo aequalibus odore mafculo fimile. Nonnunquam & cortex adhaerens adfertur. Thuris pollen & farina, ex crebra in faccis concuffione,manna thuris didtur.

A>WÓ *9«»t™- Homm verborum fenfum hunc viri dofti effe fcribunt, ac interpretantur. *Thus omne iners advehitur t$ ajpeftu cortici fimile eEl ; myrrh* vero . faftitU, alia liquid* adftrtur, alia dura.* Dick Theophraftus omnc thus *«?£** advehi, nativum fcilicet , & quale ex arbore fluxit , contra myrrham fadlitiam, etiam hujus myrrhae qux adfertur , aliam effe ^UK^ aliam ¶n^an)*. Vtramque fcilicet curatione & arte ; fie faftarh. Hunc utverumfatear fenfum ex verbis Theophrafti colligere nequeo. Hxcmenseftprajceptoris, Thus omne advehi rude , quomodo ex arbore manavit, contra myrrham aliam adferri puram,non adulteratam, aliam contra depravatam , & fiftitiam arteque corruptam. Hoc emm *w*c*sis fictitius, aduherinus commtntitius,* &c. Qui *zrXctw* duram* inteipretarit repperi neminem: contra ****** *hquidam* inrerpretandum facilius probaii poteft. I1A«^» enim *Oei^u^* Anftophanis Scholiaftes cxponit , medicanientum quod illinendo adhi betur. At ea non ficca, fed liquida,Vel media? confiftentiae effe folent. Nee plinius in hiftoria Ladani ut fcribunt ^ww A ^ '' *ojfasfacere* vertit,fed **v*'£ei> w* ficvertit. Verb^Dioiccridisj^faOTnvl*^'*- *A*zrAa%»* nihil aliud quam *fi*go, compono.* Stafte hoc loco pumm, quomodo ex aiborc fluxit, Aliud quod veteres ftaden vocanint. Plinius* cap. de myrrhs. *Subdant aut em fronte-pritn quam incidanturflatten diftam, cui nulla prafertur.* Stafien vocat myrrham qvae fponte ex arbore ftillat, quod tanicn practervcritatem eft,& a veterum fcriptis alicnum.Hac occafione nonnihil de fta&e nobis dicendum. *Xrtlxj^p* Tibullus Syrium rorem vrocat.

*Stillabat Sjrio myrtea rorecoma**

S w u ^ w'^ w f i w , Gra-cisdicitur. Theophraftus lib. de odoribus, %

*cinnamomo, lachyma & i mjrrha. Tufa enim ex eafluie okum**

*filetvn, qnoJ quit ihinuutimftUt, Static vocawr. Hoc nonnuh exungurnts unumjimpkx nee compofitum predicant. Nam ahaon,nu, compofitafunt. —- AlUftailes ctnfcftionzm talon tff^ nyrrhamtuf&m & in oleoliqtiefjtLiw balanino*tgmlento fotam,calida perfundi, eamque cum oL'cptffurn velut Iwmm Jidere. Q^od ubi eventt aquam collo defundi, & relinuum quodfubfidtt, prat* cxpnmi. Ad* hunc locum refpexiflé in his verfibus vidctur Lucietius;

Siama acini blandum,ftacleque liquor em
Bt nardi florem^neRar^quinaribui balat
Cum facere injiituas. cum primK queerere far elf,
Quod licet ac poffis reperire wolentu oliva
N

Diofcorides lib I, cap.LXXH i, 2«*n? *fit w>«™*w*

*&n7iS*ifictii>* (!cge^T>^^^**«^$»& refer ad prius Q*H*

I vel Jcge *tin*

Aeti

fi £ u eA fV ZD^H^V fbuxjMt xtxiiiui>*l.Stali > vero vocatur pihgueii recentit myrrba.cum aquapaucjeotufc, ££ organo exprejja, ea perquam odor At a {$ pretiofa eft. Qutfpe quje unguentumper[e faciat.quodjiathfjof/^ina^ tur. Prubttur qua olei nibiladmifium babet, qutaue vel minima quantttate, vim maxima™ fortita eft.* hx *his* Io - cis Athenaeus facile inceljigi poteit, lib. xv. *pvy* *t^ppx*

fyr

Jncrpres vir dodliff. locum hunc non incellexic, Vercendmn ^J-{•»,h K eft *unguentum*, quafi *pvpp** & *e-fiv^x* ab Aeolis, quodmulcaunguenca *ex* finyrna five myrrha conficerentur, quod ^eroftadte 4icitur, ex fola fit myrrha, Plmiuilib.xiil,cap# i. *Mjrrha & per fe unguentum facitfineoleo.ftatle duntaxrt.t* Sta&e ad nos , quod fci.im, non adfertur. Qui ftyracem liqmdam veterum M e m faciunt, a vero longe abfunt. Scio quod apud Serapionem cap. de ftyrace legatur , liquidam ftyracem *ex* myrrha primum aq-ja confperfa ac deinde expreira fieri, fed refpondeo Serapionem in ipfa ftyracis hfftoria, n:ntinumcommififfleerrorem. Aliam enim plane diverfam «i Diofccride ftoracis datdelineationé. Storacem hanc non effe ftadem, vel eo probatur argumenco, quod vili emarur : cum veteres omnespr*tioiiflimmn fta^lem cfTe fcripferut.Stacfte pr^terea amara. Tahs enim myrrha^ontraftyraxliquida. Inle.gitimatamen ftyrace liquida nonobfeuram reperin a. maritudinem fcribit Matbiolus: penes fcriptorem fides. Talis faltcmad nos non adfertur. Nee novi orbis balftmum ftaifte eft , manat enim ex arbore , nee ex myrrha exprimitur, nee myrrh« inftar amara, levem tantumamaritudinemhabet. Esfele&a, & optima myrrha ftadtemexprcilic Peninus.diu, lateque aromatjmmodo jucunde olentem , cum nonnulla gravitate. Myrrha? generaopcimxque not* ex Diofcoride addere huic capiti placet, *m hiy-m tlvrns i tSfint m&*-*

gutdjmpediafimos,quafi campefiris appellatur, pinguis ex 1>M expntfijlafteexctpitur. Theophraftus thuris arbjrcs vel in momibus,vel ad r2di£em montis nafci tradic , ^ua?quoniam Greets sn'^OTAM/Mo hancmyr-

*Q mi< 2*wuivn j i KSM "t'&h> eitinn ilw <p3iy.rU. Aha wrogabire,f,f<ero a: pingui folo, prove niens , qua mult am <} toque ftjRzmfudat.* A Gaba , liveGabba Arabiaevel Syriac urbc nomen accepifle vufetn*Th*

*&*f>yii Primas vero tenet qua trog/o.iyti;acognomi»atur, a loco i, fjvo, pgmtur, pal'efcens , ea quidem mordax per m*dil*mjpUndens Vilnius* lib. 11. cap. xv i. *Genera com-P*'TTO9fodjticafyli'e(lrtum prima — Probatur troglo~ *jg**uudin,-,* SJ *quod djpt&u aridior eft, firMdaquc* *arbtiYj , fejj acri,or ji catcrttj* Corrigunt viri do&iff. *j %l°dj:icapinguedine&jncco^afpcEtuviridior, hinr (/ ^allilior^lajacbarbara.* Sordidam myrrbam r r l i "M veri(imile > ncc Plinium fie fcripfiffe rls * Hii^, aurem,troglicis abinfula Avetc Tehyj S'ior T colligicir ;«c purior. Hincin ponitur. eSam cro 6t''i$ > pro optima

T/j/tf *deo myrrham trogliiici huwando*
(At alii J *troglodytw)*
bratleai yegi Chryfeas ducenti.

Trogloditae fdnt popuhi£thiophi« , cavefnas inco^ lentL\s,P.Jinii5S Jsb.vi.cap.xxix.Trogloiyrç funr diftf, quod cavos ipecus fubirenr. *T^yX**™* htrundinis fpciesin forammibus'& cavernis nidulancis. Sic diita, quod in cavis & rimis turrium, nc templorum fefe occultent, & *in* his nidpm rexant. Troglodifas doffiores putantgenrem dfTe Abyflinorum , proximam rubro niari, indigenafqueregnum hoc Barnagas appellare. **''zr9%X6,£&> Plimus&t'ridior*, malo *i virorepallefcens* vel *ptbpallefcens* , vel *aliqua ex parte pattens. X**/&'' palli* dum* quaiidoque fignificare alibi probavi- Galenus lib. i prognoft.ad hunc Hippoc.Iocnm, *K*j v*

H C1f

cap.vi vertit. *color,* inquit, *aut niger aut perpallidus. Et* hoc prt.bat Gaknus *^n%wn^fis i* ea *rxpod'* *''ljfa*15*

*tv&S bott£%H9 ot 7rti)caoi 7ri-n fib <ri u^goi.dioTi it as ot &d*m M x£*up*s u ^ Jp'ohK'iw y#xS<rt %ha&u Praflantiflim* mynlu pallefcens.Vidimusjnqu'mm* Adverfanorum Au- *^oces,mofficina Guilbelm Driafch periti pbarmacopet ^ntwer^ienjisfulvam.albefcentem adeoque viridemmyf'' rbam. Itaqueillud y-Xt>&p,ut eft vagumfignificattone, ita congruit rei facile varianti colore , fi qmsnamqueeX* pifceturfedulo, vidtbit inter dum frujlula viridantia, cujufnodt non unum habuimus,quod multis ofiendimtti.V*~ dimm (S nos hujufmodi myrrham , Jed bonitate vulgwt optimacedebat.* Fortaifis non *malefubluteam* quis verterec. Talis enim myrrhse color. Ovi luteo non inepte comparari poreft. Hipp. *4&*y> i* in fluxu mu'^bri, *pw*

dem Jibro

x=&s linguas *d\xitfallidas9v^lpalhdahlettn8as.*

pelluctda, /p/endtns. Malo per medium ftlendens, ut *$$* me$v&> per medium album, purpureum* PrX**

inter caereras fignification^s rranfitum ,rra-

q; ab altera in alteram partem,ut in diametromathemathicioftendunt,(3gnificat. Et incompofitione eandem retinet vim. Diofcorides Jib. 2, cap.

• exev I, *t^^^v^f 7&W cnriXdif maculis in medio purpureff,* quahs draennculi caulis ; alibi Plinius ^ ' A J W *media candidum* latine fecit,putolib.xxi,cap.vi. Vox^*^-»i n&n reperitur apud Oribafium. Spuriam tamen non puto. Pergit Diofcorides. 2 ^ ^ 7 w *J[i vs % MTTW prm*

^a>y>ohjT\y.Ljj uC^^auinj, Q9ot7mXbi(&' bffx ds TO (SoifIMM u7rvP{aip<&'7$ orpji, on SjqhUts tomtf yja/^hj. CoWgitUT ettamnum tenuis quadam > qua a troglodyticafecunda eft bdellii modo lentejbens,odore quodammodo virofo, loci na~ fiens apnets.* Corrigunt Marcellns& Coinarins,^-guntquc *>*TtXifn$,xtvtn,* idqne ex aucflorirate Pliniu qui loco citato fcribir* *Eft <3 Candida uno loco tantuM% quam Meffalum oppidum confertur.* Tcnuitas praeterca myrrhae noncompetere videtur, quiaglobolailla, *SC* in *offal* convoluta eft,quae forma longe a tenuitate abeft.Hoc genus me vidiffe non memini.Vulgarem myrrham non effe Bdellium ex hoc loco probatur,quod il-Ja non,lit moHis.fei dura.«*ft ™ w-vi&'kie Mppkm t**'{a~ Z&>,t*iXuivx,i&'n7rl®*, A Jit caUcalis dicitur%exoUta^nigra% tSretornda.* Sicdicitur *vfyj*' hhtudm > quodexujla quafi fit i* & h*c ad nos adfertur. Non tamen eft refiduum expreff? myrrh* ut quidam putanr,bacilli's enim fuisadhxrec , nigra, ficca,& retorridn. Vidioptimum myrrhs genus baciMis adhaprens, fed hoc rariffi-

nam unum alterumque tantum bacillun vidi,jJ5

*HSH'** h'*f**t» Omnium deterrima qua ergafima nommatur ^quippequafit ,fqualoreobfita, aens ac mtnime pinguis\ & ajp.clu vtribujquegumrnireferat. Pejpma,* inquit Plmius, *wtus uigra, pejwfi etiarn foris.* Hoc genus eciam pro pefiima agnofcijnc myrrha feplafiarii,w *i kumi* Ji txAvfyq ^n}i*Ki*^. Improba-t»retiamqti^ aminea vocatur. Lego^i^rt* W'''^V *\cl fa***, popnli func , qui cxtimam Arabia partem co|unc,adjacetcs mari rubro. Magna videtur fuiffe'c-gio» Plinius loco cirato *Minaa^n qua eft AtramiticA eft, (3/lufjtitu Gcbamtarum* rt£j0.Falluntur qui gumixii anunc, myrrham mincam clfe fcribunr. Ncc amarun\ ncc nigrum,nec guftu acre gumeni illud. Addo in India provenire , non in Arabia, Vituperac Diofcorides

amincain

amineam,conrr a Galenu3,min$am myrrham inter pr^-cjpuascollocaiit,hb.i,deantid.cap.xiv.VerbaGaleni addam, quae paulo negligentius .1 quibufdam le&a videntur.E'</fr*f 5 '«i*i*^«« *im*«iw« «FT»J«T»S T»S *$«-

*ff #*0** «** •j.*''*™i Q*°* ih'' KpKw'NoviJfe tame opus tftivnjnham quam troglodyticam appellant ,antidot is ido-fleam ejfe, Hanc quidam mineam vocantj loco in quo optu-mam nafctferunt,* Et Galeno favct Plinius cum min^ae fecundum dat locu, Fortifsis *HMCU* myrrha eft d$e-pravara.^mai* optima.Sane *ffutaiw* meminitCritoa-pud Gal. Jtfrwlib.v, c. vii.in paftillis ad lichenas,

pinto *pM dfAdj^* 5'

> »< L p.£l*< wax** y.eodtlib.* cap.viii. Alclepiades, *ir*f <px*ii L * vpifm apuotlw L *'. A««J #*. Corngunt viridodi exlib.de a ntidotis/«<»»«£«*. Sedutdixioptima^rM'« forte dic3a,pef$ima ^^«,quoacum tninnaia fimilitudinfs parum auc mhil habcat, depravata enim & corrupta myrrha eft.K*/ *mirf&m h* i| «Wi jWJ, *tin' $* ? AiawfA Wfc £ AjTRtej*iX* ▫5

j

Ex Us porro expreffiones fiunt> e pmguibm quidem odora-ta 4C pmg uesj ficcH vero baud quaquam pingues, nee odo-rata, invalid, fropterea quod oleum dum efformarentur dfciverin t.Deko* vocem *fa* idque ex Serapionis,& rationis au&oritace.Serapio cap,ccLxxx *w.Et fiunt amdem trochifci, txfubftanti* ny rba*, £^7? *myrrbafunh pinguiSftrochifaqueexfubjiwtia cjwfuerint, \ubtnt bonum odorem (S pinguem »&finon eftpinguts quod fit ex fubftamiaejm, nonhabet bonumodonm.necpinguem,* 0 *habit virtutem debilem, proptereaquodadMifcetur etoleum, quando ex ea fiunt trochijci.* Ratio cur vox p«'He delemla,eft quod trochifci,five paftilli ex arida hujufmodi myrrha compadfr proprer nimiam ariditatem citraoleum, haudquaquamre&fc conformari poffbut. Olei certe adjedionejetundieorum vim Diolcorides aflerit, ira ut prorlus invalidi fiant,^ inefficaces, ad ea omnia,ad qu£ laudara myrrha conferre credicur. Ao-

*Adulteraturgummi«macentoaqua in qua myrrha maduerifi4Cpenmfti. Adulteratur^* inquit Plinius, *lenttfci glebu>{$gummi; item cucumis fucco* (agrees, afinini, quern Diofcorides amarum duic) *amaritudims caufa, ficut ponderis/puma argtntu B^liqua vitia deprebendunturfzpore gummi, den te lent efcentts. Fallactjiime aut em adulteratur In die a myrrha, qua ibi de quadamjpina colligitur : hocfolum pejm India affert facili diftntlione, tantodeterioresl.* Anintelligitopocalpafum,cu)uslib. j de amidotis cap.xi meminit Galenus.oVra^ >$ *$ w

HSfXimm itfW vuv^m Ad buncmodum , {# in optima myrrha opecalpafum reperttur, quod tarn a myrrha differ^ atquefecundum hac tna«fagapenum dico opocalpafum & cajfiaquadAtr, proveniunt ,quUtnsque chflbanum, nequc cajia.neque myrrha amplimfunt, nondum tamenfigapehi, cinnamdmtque , aut opocalpafi naturam exatle confecuta. — at'ofocalpafumexitiaUeft , muhofquenos fom qua dam vidtmuinoftra m atatis decurfu mori, qui wyrrham cut opocalpafum toixtumeffetncfckbant , affarnpfifjmt* Condudunt ex his verbis viri dodti^myrrlum in opocalpafum mutari, an re&k do&us Leiiot facile

centemjriabiUm levem , undiquaque concohrem,qque confrada tntercurrentes hncastntmficUi babeat candidotunguiumIpectempra fefcrentes acuves, <Ju<e tnfuper minutufitgUbu, amara, odorata,& am : \ondao\a vtr$ & qua picei colons eft\mutihs c.nfctur. Plinius loco citato. *In plenum autem probatio ctt,mtnutugUbis nee rom tundts in concretu albicamis fucci & tabefcentis , utquo fratta candidai ungueshabeat^ gujlu Uniter awara, fecunda bonttai intut vana. Vcflima intus ntgra, pajorfi etum fortt'.* In nonnullis libris Djofcoridis^frj 4 " K ^ », 4/*^«-

flv *kftitarjqualorefragilis.* Pofteriorem ledionem licet reperiatur apud Onbafium, rejicio- Damnavit enim talem Diolcorides concolorcm myrrham, etiam probavit Theophraltus. Unguesalbaeinminutulisgicbis non rarocernuntur confradtK enim intercurrentcs Jineas habent, Candidas unguium fpecies prae ic ferentes; fed non ita confyicui ungues, ut in benzoin , nee hoc voluit Diofcorides. Caeterum non tantum minutas glebas vidi, in quibus hi ungucs«O(tendit mihi Penmus ians magna fiulta.un^uibus dotata> quaeque adamuffim cum declinatione vet^rum convenirent. Voceih ;«<; redundare viri dodj fenbunt: hoc enim prae ie fere $n%*, laevis enim 8c pohtus.Galenus myrrhae non paucam amantudinem inelfe fcribir^iTff^ 3 £ *n*pnr T& am »Xiyi**. Benzoin itaque cum nee amaritudinem, nee acrimonum ullam habeat, myrrha e(Te nequit. Falluntur viri do^iff. qui amaritudinem, non omnibus myrrhae fpeciebus inefle fcribunt,quia ut inquiunt rroglodyrica,Jenicer in ore lentefcit.&ut Diofcorides, inquit,erofione quadam linguam pUngit. Jed ad ilJud refpondemus,omnes myrrhae fpecies amaras cfle, maximpquetroglodytica,idquequia optima. Dinfcoride$ enimacrem,amaram,& odoratam eligendam pr^cipit. Quomodo itaque non poffit e(Te amara.Galenus,ut jam dictum , non paucam inefle myrrhae amaritudinem fcripfit. Myrrha, fi diligenterattendamus, non raro' optima ac praeftantiflima adfertur, Eligenda pinguis, refinofa, ex pallore rubefcens ad inftar medium,quod in ovo fubluteum, denfa & per medium fplendens» minutis giebis,quaeque f rada inrus habeat ungues,(eu venas lineafve albas. Hisadne&e hiftoriam Bdellif, Benzoin,& gummi animae, ez notis noftris in Djpfcoridem.

KE*. E. CAp. V.

' De cinamomofy' cafia: turn quid de cmamomo coltigendtfabukntur.

DE cinamomo & cafia ilia narrant. Frutidem effeucrumqueiion *amplum, fedmagnitudine t amerinae: verum permulcis furculofifque ramis conftare. Cinamomum dec«rptum in quinas partes difcerni, Et elfe praecipuae 'bonitatis, quod germinibus proximum fueric. Idque ad palmi Ion£itudinem cacdi, aut paulo majus. Secundum quod fequitur,quodetiam minuscxfnra elt. Tertium deinde & quartum notatur Vltimum vero deterrimum quod proximum radici. tHoc enim minimum corticis habet. In quo fumma gratia eft, non in ligno. Qiia de caufa praferri cacumina folenc quoa'corticis plurimum babeant. Quidam (ic ajunr. Alii vero cinamomum fruticofumenarrant, ejufque genera duo: alcerum nigrum Jtcrum candidum. Fertur&fabulaquaedam. Inconvallibus

*J£*g"um;*

flurimum nim ufut caufa pnx~fern cacu" mtna joint; Minimum nim Cortiu habent.

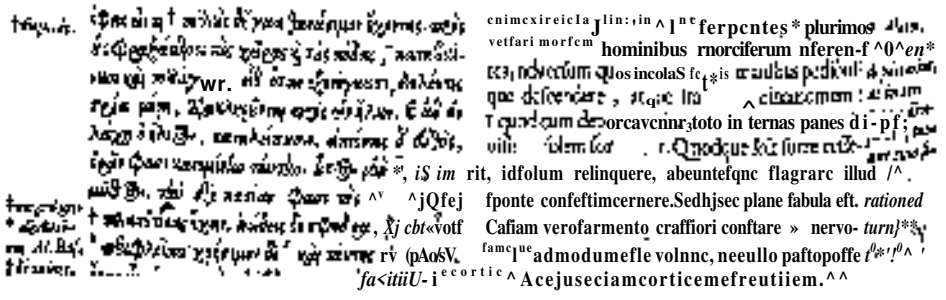

cnimcxireiclaJlin:,in^l^e ferpcntes* plurimos
vetfari morfcm hominibus rnorciferum nferen-f ^0^*en*
qos incolaS fc{*is
^cinaccmom :
T quadquam desorcavcnnr3toto in ternas panes di-pf;
r.Quodque
famc^lue admodumefle volnnc, neeullo paftopoffe
'fa<itiiU-iecortic^Acejuseciamcorticemefreutiiem.^^
fponte confeftimcernere.Sedhjsec plane fabula eft. *rationed*
Cafiam verofarmento craffiori conftare » nervo- *turn}*
rit, idfolum relinquere, abeuntefqnc flagrarc illud /^.

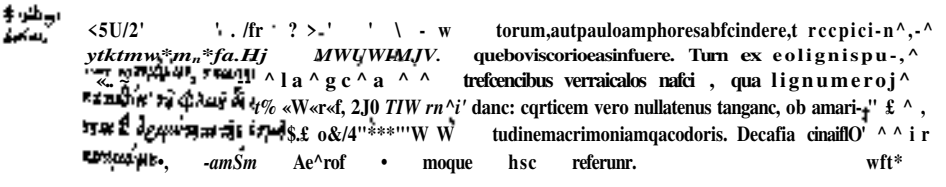

torum,autpauloamphoresabfcindere,t rccpici-n^,-^
queboviscorioeasinfuere. Turn ex eolignispu-,^
trefcencibus verraicalos nafci , qua lignumeroj^
danc: cqrticem vero nullatenus tanganc, ob amari-
tudinemacrimoniamqacodoris. Decafia cinaiflO' ^^ir
wft*

JULII CiESARIS SCALIGER1 ANIMADVERSIONES.

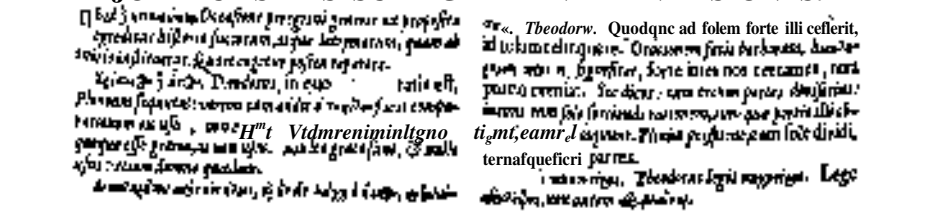

IOANNIS BOD^I A STAPEL NOTÆ & COMMENTARY

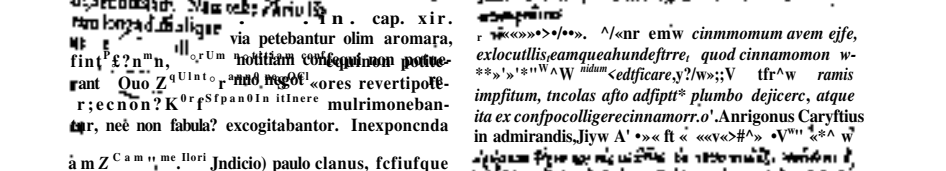

via petebantur olim aromara,
noitiam conequimnon
Quo
mulrimonebantur, neè non fabula? excogitabantor. Inexponcnda

Jndicio) paulo clanus, fcfiufque aroinatuHi hiftorum tradidcrit.' aflc,vel caffi? HOIIOT,. (icnb,turen,velperduplex,vellia)plex..Virgilius lecundoGeorgicon:

N corrumpitur ufus olivi
querni verfum eft Perfius.

Hicfih comtpto cafiam ditfohttolvo.

^on loquitur Poeta de cafia lierba, mi magnus voluit commenraror/ed de aromate, quod unguentis.aromatibufqueaddebarur ut docct Preceptor lib. ix.cap. vii. pluribus planris tribucum eft. Tribus nempe hifce; eft poitarum cafia, fiftula, live nigra cafia, de quibus Hiperforibus libris egi,& aromarica,dequa nunc nobis fermo.Cafiam h ;nc diftam volurn o|jit) ^ , abor- iua fragrantia (enfus ornet. Alii cafliamdenominata.n malant à ^wv^.quod corj^um, vel corticem,comceumve operimer.tum defign'ar, quales'caffix tubi]'i f'unr. Cinnamomnm dictum contendunt, quafi a- ''joifiumchinenfe,feu amomum ex China delatum. fti'dam cinnamomum nomen acCepiffe putant, *i* ver- ww.quod li^r.n, & *nama* quoddulcengmficat,qua(i m dulcc. Vtrumqne rident in linguis orientalibus evercitati, quia vnce Phoenicia, Indicaque originem vrc affernnr,cafia; & cinnamomi vocem. Orienta- non incel,Jigo lingua*, judicent doftiores, qui Ifn- norunr. Nonnnlli *vtrdwf diQtom* credunt, *Mfitnw*, anromum ^ puricate cinnamon.

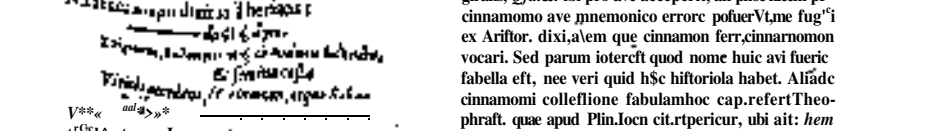

dixerunt. nacnomon diflus, ex cujus nido cin- p.xx.^^ Ariftorelcslib. ix.hift. animal.

'«*MtywAny.«&% ^£*«-

«. *Tbeodorw.* Quodqnc ad folem forte illi ceflerit, *ti mt,eamr*

ternafqueficri partes.

unguibusdirovejpertilionug-nere, ah^crifq-y firpentitfti. His commentis augentes return preti. £x hoc loco *M* WAAII^ irT^Jf«rcilituinuis, I.JemPliniuj; *Eft &*h* *jam*

nr «»»•>•/••». ^/«nr emw *cinmmomum avem ejfe, exlocutllis,eamqueahundeftrre, quod cinnamomon w-* **»'»'*''^W^W *<edtficare,y?/w»;;V tfr^w ramis impfitum, tncolas afto adfiptt* plumbo dejicerc, atque ita ex confpocolligerecinnamorr.o'*.Anrigonus Caryftius in admirandis,Jiyw A' •»« ft « ««v«>#^» •V*'' «*^ w «fon^i'»5rs r l ^ f ^ *tywfptyuen IUS nojj»c^, Quofdam nan are, ejfc etiam avem cinnamomum, qua aromata/crat, i cirmamequi nidum conftruat, m celfis, inacceffifque arboribus, incolas faptti! plumlo pwfixis joculart. & dejiccrenidos.* Haec iatisoltcndunt, depravatum Plinii codicem effe,& protcinnamol^o cinnamomum reftituendum. Quidam in phoenicis nido cinnamomon repcriri fcribunt. Statiusin Epiccd.Pileti:.

Et cilicum mejfespharia qne exempt volucri*
— *cinnama.*

Per ph.iriam volucrem nemodubitat phocnicem intelligi. Sic dicebarur phecnix, quod fn^gypti urbem W« *Tf*>n* ppo;os patris fui deferret ex AraBia. Martial.

Quodfemper'cafia,cinnawoque
Et nido niger alitis fuperbjc
Flagrds plnmbea nictrotiana.

*Cinnamomum,*inquit Plinius lib xii,cap,xlY, *15 cafidi fabuhfi narravit antiquitaiyprmcepfq^ Uendotui, avwm nidis^pnvatimphixnicKsnquofitu liber pater educate ^JJet, ex ntviis rupibm arUribufquB dectm> camisquam iff*infwent pondete, aut pfumbattsfagittis.* Herodotj verbahajc flint: oV^^^^^^^^wwfS^^"

Uicunt aves magnas has ferreftflucas. qua nospetentcs a fhafiicibv cinnamomon vocamw.An Herodorus aliud *co*girans, *Qfat&t* ibi pro ave acceperit, an phoc'nicem pf ° cinnamomo ave mnemonico errorc pofuerVt,me fug''i ex Ariftor. dixi,a\em que cinnamon ferr,cinnarnomon vocari. Sed parum ioterceft quod nome huic avi fueric fabella eft, nee veri quid h$c hiftoriola habet. Alifadc cinnamomi colleflione fabulamhoc cap.refertTheophraft. quae apud Plin.Iocn cit.rtpericur, ubi ait: *hem ^fiam{c'm^momcnlh^ov\)r.)circapMiSproptignate*

fdfnAcnmGtledivnlijernafquc partesfieri,dein forte ere vna dtfcefni\quodquefoli ceffent relwqut,acjponte confijgrare* Fabuiatumfatis. Vide fupra capuc de Thure. Ad hiftoriam cafsiae accedo. Cafsia: Diofcorides plura genera efre,inquit,quorum tria prreftant, reliqua viliora, nulliufquepretii. Galenas lib. i, De antidotis cap.x iv. tna recenfet cafsia: genera *yiQt{ , arebo*, feu *daphniets,&* quam Andromachus Junior tiftularem vocat. Theophraftus nullam cafsiae differentiam tradic* In officinis duo caffiar genera reperiuntur, Zeilanicum, feo *y'fap* vererum, pharmacopceis, caffia lignea di&a, & vul^aris leu cafia fiftula veterum, officinis cinnamomum & canella didta. Reperiuntur & alia genera, fed liaec non novere officinae. His Monardus tertium genus adjungit quod in occidcntali nafekur India. Gencrd hxc fpecie , formave non differuf.t, fed rantum bonirate, *Tn&iv'if *pponv<poy»* Arabiam gigni caffiam, Diofcorides fcribit. Idem cap, v & vm tradidit, quod tamen prseter veritatem effe fcribit >Garcias. Quippe Lufitani,qui Arabia?,& ^Ehiopia? oras circunw legerunt , magnaque ex parte terreftri itinereperagrarunt, cafsiam fe vidifle illis locis negant. Addit ipfos Arabes canellam ab Indis petere, ac apud Iios pretium mtendi> quoties ex India non adfertur. *?%*,* inquit Diofcorides, *H pufifor* 7ra#tty\<*0», id cfl, *Labet craffi corticisfarmentum** In aliis codicibus fcnbitur , ^« ^li *jaiph* acarsp, hS 7r»%vQ\ow* Habi't craffi corticis fa f menturn, inftarfibi*.* Re&iusforta/fis, ex hoc, inquiunc viri dodiifF. Theophrafti loco, *iym* ktibeictur. At cumeodern hoc capire fcnbatTheophraftus caffiam nervofo conftare f^rmento, *pufifag myjj-noy** (vulgo *-zj^c<7V7t^i)* Jralkif haberc, cur mutem aut rcjiciam vulgaram ledtionem non video* Eodem etiam loco quomodo caflia colligeretur, & praepararctur docct. Verba Theophiafti eraminabimus. *n's Max^x** inquit. Plinius loco *Q\t2xo^7rixia%co7ificantfurctdoslongitudine binum cubs tor um; moxpratfunt recentibut cor Us quadrufedum.obid interemptarum, utiisputrefcentibus vermi~ cult lignum erodant*, fijf *excavtnt corticem tutum amari-* [illegible] inquir. wi/j *quadrupedum.* Graecus [illegible] *pellis bovina recens* <ter*&i. Verifimile fie fcriptum fuiffe, nee cum Plinio pugnat: bos enim quadrupes. Quod fequitur haud fcio an rede vertit: *Corticem tu~ turn amaritudine.* Theophraftus non dixit amarum corticem, nee id verum eft,fed *aj#* WI^T^TK ^ 7|jM<f,id eft, *timarum odorem.Odor* amarus,idem qui ingr^tu^ cfuafi diceret ingratitudinem quandam odoris emit tere, vermiculis infeftam. Apud Homeram etiam «JWi'» mare [illegible] *t* ingratum odorem fpirat.

Circa ipfum vero phoctf natantes fedibus pulcbre holofydna
frequentes dormiunti canotnari egreffie.-
Ingratumjpirantes marisprofundt odorem,

X)ixi vermiculis insrjjrnm.am'' ^nirn ^lic ingraruc & i$_n$-feftus,nobis gratiffimus eft odor. Verum colligendi Gafliaemodum docetGarcias lib.arom. cap.xv.wwe//^ inquir, *nibil aliud nifificundus & inteyior arboris cortex, (* aliquando & in noftra canella fnperior hie cortex confpicitur.) *Ham hac arbor duplici cortice munita eft, velutifiller, non eo tamen adeo crajfe & diftintlo* Exemftusergo cortex, craffo Wo & extenori hbro yepurgatur, deinde in laminulas quadrangularfeHus , humiabjicitur, atqueita per fe convolvitur* , tf* *trunci uniusHnteger ramtu effe vrdeatur, cum tamen parr a fiant dtmhtxat cortien in tubulos digiticrajjitie convoluta,tittnw vero tnteriumfemoris craffitic reperiatur. Adempto cortice, tribus foflea annis ab ea arbore abftinetur.* Diofcorides.ut di^i cafliam farmentum effe crafli corticis dixit. Melius, Pliniuslo; .cit.*Frutex 13 esl cafia, juxta cinnami camfes nafciturfed in montibus crajjiore farmente, tenuicute verim quam* c<>r*'*<*.Rcflius inquam Plinius,nam ex interiore libro parantur ifti tubuli fiftularum. Caflia fo-*\apiperis,fimilia dixit Diofcorides.In nonnullis codicibus non « W g ^ « , fed *Smi^(%a%* legitur. Prior, vulgataque leftio placet , quia piperis folia ad citri foliorum formam accedunr,citri enim comparat Garcias folium canell«.His fere verbis: *Arbor esl magnitudine dteyinterdum minor, niuhisramis pr<edita, non Us qui* dm contort if, fed rckUsferme, foliu lauri quidem cohre, fid forma ad citri folia* <w^w*?,(vide cap.de pipereV?*-*nbus candidis9fru8u nigro* 0 *rotunda avellan* fere ma-Imtudntaut exiguis olivis fimilu* Canell* ramulum qualemin horto hycmali Qufii reperi exprimendum curavi. Adfcriprum crat *cattifer** «rWr*, ramus *ca^ neUsfer*^fcnbi luflbrai vir excellenrifT. Ramulus hie non enod,s>eredus,fubcinereo lanugine pr?ditus,cortice rubenri colore,odore non admodum valido,iucundo tamen fapore nee ingraro,cum levicula acrimonia. Folia habebat qaaciior vcl quinque colore latino forma non ufq; adeo ciir^iraili.feclinftartamalapatri tribusnervisinfi^nua. DifFerunt tair».-n à ramalaDar quodtamalap«rivcnule obliciii?rranfvcrfim evf«^r2 iinttenenoresminufque confpicuac, canelteinrcr?cnr rentes fine majores & fatis aparear.Differnnt infiiDer quod canellx fine in eztrernitate obrufa, in mpcronem definat tamalaparri, funrq; majora,renuiora ex pallid tantum virentia,canella »eneriora,minora,anf>uftiora Vindiora ad inftar fere laurii Colore etiam muirum ra' mull diffcrunr, ut ex iitriufquedefcriptionc coll!>erc ledor potefKHnic fimilia folia haber arbor quaeirc ofta&aL Cafljooilcndfit: fed vereor ramalapatn>enn$ effe. Almd facie lonj>e ab hoc diverfum oftendunt folium adverfanorum Auclore^quod ad caryophvllorum folium accedit , & fortafTe *ideiti. E_K >&*,. inauic Diolcondes7>. *^fpl lQ /*

[illegible]

Hxcexpofitioneindigent.*iymfit*_KEhge, inqx\\tfulvefientem.* Pliniifs *purpurafcentem.* Uterque redte.De divert enim caflia atrunr. Plinius de cafia £y«e, Diofcorides de daphnite, *'iv^*, K9&*Jfrou,, bene color at um* coral*um colore imitantem cafliam laudac,-intelliee coralh nondum politi vel nitentis, fed ramen recentis. 1 empons enim rradtu corallinum colorem perdit fira-fubrubrum, quod etiam incaflia obferrarcWcS ralhnumfiverofeum hunc colorem folis colore contrahit,non probe parata cdndicantem, *five* cinereu co-[illegible] nimiis vero folis ardoribusadufta niera [illegible] hb.xi r.cap.xix -co/<u,inquit,frip/**c«»» *primum emicatcandtduspedalimenfurajeinde rubefcit, addtcofemi. pede: ultra nigricansMcpars maxime laudatur, ac dewdeproxtma: damnatur vero Candida.* Errat Plinius < indiverfisarlmmm n-v^u... L i J- "J"s»*[illegible] à foliis contrahuntur colore. *x* repenuntur codices, in quibus « ^ , A«r *angufium* T-vmle^cur, pii [illegible] *poftenorem Aetms^Utraque* admitti poteft *mlix'** maeisarridet.Ieris; noangufta valde cafia,quin '« S S padq mfra fcabram damnat ac rejicir,„^, d_xit,_{qu}i_a ff craflo corticefinctubum non valde latum relinotuunr Quidammaluntdiofcor Idem refpexiffe ad vermicalos Theophraftiqui ffiam erodunr/necaliud inquir anguftns hisfhdicat Diofcorides, qaatn earn *mzximc* probare cafsiam , qua? erofa *k* vermiculis illis Theophraftiomm inccrioremcdnlla excavatoq; pervfoillo foramme anguftiore *fit.* Quo enim anguftius id fuerir! eocrafsiore cortice cafia relinquetur , qua? prarcipufe crafsuudme probatur ^ ^ ^ ^ r , *J m ^ t t s fpH*?* depravata & corrupt. Vox -^^ ottinetn deftruit fenfum, nec^poteft vacuum ik fiftulofum plenum dici.datnnat etiam infra qus fiftulam craflam habet. Quarequidamhanc rocem rejiciendam putanr, idquequod codices reperiantur.in quibus defideretur. nee fane Aetius legrt:, vel legendum cum diftinciione Clim AetlO , *ft*x&,* ^ WK^«a* ms(Tu&yylcis.* (forte T™TO. *&>f»>)* vel *wit* «-^>|„ut legit Aetius, v&fo* ^KT.«4„ *I_{0Hm} gam 13 erajjam fiftulam babentem •, plenam ac mordacent guftu.* Plin. loco citato: *Tcnrti cute verim quam cortice , quern contra atque in cinhamotno levari, atque exinaniri pretiumen.Vacui* igirur fiftula, non plena. Vide Aetii verba pauloinfbjin quibusvox ^v^ defideratur Hinc caflia canellaj nomen accepir. <nie<>f enim Grsccisa«« »«,«ew»» *cannuU,canneUa.Glotrx (w&tfm c« «,>* Hanc cafiarn infimse Grajciae fcriptores ^«'«, -'"'?!* ^ vocarunt.Ec in Canticis cafia h?c fimpliciter fiftnl^V^ pellatur.Nardus frriptumeft,& crocum,fift_ul_a & *?' nampmum etiam apud Myrcpfum in Antidoto ciJ" *tfM&'imvKfftd& ^xv^y,* ^ Dodliorestam/n [illegible]

mentio cafliae fiftute, non ftatim fumenduin effc caffiatn purgacricem , quae fiftula vocatur , fed cafiam aromaticam. Atqui dices in mulcis Myrepfi aliortimque compofitionibus ingredi & *wmiv (pimxoiv,* & *%v*~woi*f.* Ergo recipienda eft cafia fiftula purgatrix j vel alterutrum expungendu, Fateor in Adrianea Myrepfi antidoto|wAoi»i<77flsv, & *wri*** 0<V*A«F fimul locum habere, uti etiam in antidoto Acharifto ft/Aw/teW,** , *&-m«* $*?***{,Zvfof&}fioK, xctXolps etcatfpTiTyv ;* fed nullum ufum cafi^ purgatrix in hifce antidotis preftarc poteft. Ineptuseciam foret Myrepfus,fi in antidocis roborantibus,necnon venenis refiftentibus , caifiam purgatricem adderet, qua? vifcera flaccida reddir. Sic nee hilum facie, quod fimul cum xylocafia ponicur. Eadem enim ratione poffent & cinnamoroum delere in om-< nibus compofitionibus qiue & cinnamomum & xylocinnamomum recipiunc.Etalrerutrum redundare,ac velxylo cinnamomum vel cinnamomum extinguendum dicent. Nee |«Aox«tr*** nomen faftum eft', ut' difcernerecurâcafia purgatrice , quam fiftulam appellant pharmacopcei , fed ut eodem modo diftingui poffit ab alia fpecie cafsiae , ut xylocinnamomum , à cinnamo diftinguitur. Quaerent dodti pharmacopesi , an in omnibus compoiitionibus , in quibus *%*<ri** Qtri*\«t* mentio fit, addi debcat aroma* tica. Refpondeoubi fimpliciter fcribitur *x*ol* <p't+* fi»Aa6, Graecos recenciores intelligere odoratam & aromaticam : contra ubi non fimpliciter fcribitur, intelligi catharticam , ut in antidoto *%y Jkt&oxiw* ubi Myrepfus fcribit. *T.M7i*&**\lvQii*iwtyii**^**% **ii* (firs** xtKCcJu^UTi cyylotv pi*r,f&«& ptf Shi*. *©* fop** vKXi'Mtn** Rurfum fumens tamarindorum unciath unam , cafli* fiftuL* purgatricis unciam* r/-*nammacerentur t$ per faccum colentur Sic* in aliis compofitionibus , ubi purgatrix intelligitur , legitur *K*<ri* Kxfa&Quitti.* AciliKjrius lib. v, meth. Meden. cap, n. ***ri*9 p,***''*>* appellat , filiquamque *wesywh K*H Gs&fw*®** inquit. vide lib. I11, cap. de ceratonia. Veterinarii medici cafiam aromaticam modo *xuQot* avèA*yy*>* , quandoque *»a@*f *v*lv9* quod idem denotat ut cap. CCCLVIII. «e>f *K9*t*xt HSM /*~ etvTf&ttks Corozrx p fi K*Q'ut au** & « H9\$*** W *eiO** d**\?>i** «i« *'P«- Redeo ad Diofcoridem. hie caffiam *bi*7i*.ti<»* Tel *yiuQci* inquit , id *eftguftu morda*cem.* Qui in vulgata canella facile percipitur ; uti ctiam adftri&ivus fapor. *bix&w* minus recfte *eroens* vertunt. *^K7IKH* quod pungentis cujufdam eft mordacitarf3 pai u\cpj» diuiui. Galcnus lib. de Theriacis ad Pifonem optimam cafliatn dulcem prae fe ferre faporem inquit. Sed hoc de cafia altera, optimaque intelligi debet, etiam de hac daphnite. Sequitur^TWTwA^;? *-w^na*.* Cafsiam inquit efTemordacem guftu , cum multo fervore. In aliis codicibus *AiTw mrtf mtuntu , cum aliquant o fir vox e ?* fcribitur. Poftcriorem ledtionem fequitift Aetius tetralib- [illegible]

mtx« nafwuvn f%fi%igm* TjiV^. *Caffiam ebge fulvam , boni colnrit , coralHum referentem > arctarn, tavern Jongam, Mulis craffam, gufiu mordacem, & adftringentem, vinum redolent em. Vcrum furfurea & crajja l^u vocatur , rofam odore rcferem.* Prior lc-<Sio defenditur aucaoritate Oribafii , nee non PU-^ii lib. xi c, cap. xix. *Guftu* , inquit, *quammaximi fervens potim, quam lento tcporelenitermordens.* Sed de caflla lignea Plinium loqui puto. Vulgafis enim cum dulcedine quadam, & aliquanto fervore, mordet. *Appcri&mf/ci'l&m'Ti&w* caffiamdicit Diofcotides *aromatico {$ vinofo odore.* In quibus, inquiunt viri dodti, fi ad odorem, ut plernmque verbum ««>-^*7»C« significat , referatur, turbabit ordinem , & hujus loci; fenfum omnem , quod fequatur •i»#n*"i d^?,nec verifimile (it aromatum &vini fimul odore odoratam cafiam dixiflTeDiofcoridem.Cogitavimus [illegible] eft ;,i/;*m' *j ^ S , id eft, utver- *d,ore ,in efcentem,* ad odorem pertiris* q»°d Plinius ait , *molijfimi ,odo-*nem , P**<redit « > M - " > ^ ad amaritudinem *J* [illegible] on eft ,

cis fignificat , aromatum modo & qualirate effe. Sum autem aromatibus qualitatcs plnres > odor pr«-fertim , verum& fapor etiam , quinonraroullo odorato non eft amarus, fequunturque fe inyicem oC conjuncita reperiuntur odoris bonitas , faporis amaritudo. Refpondent viri dodlrina &eruditione non in-Feriores. Nullo modo ordinem & fenfum turban,» verbum ***p*Ti$tau9* referatur ad odorem. Nam a-ronjatum odor ,#vino non tantum non repngnat,, lea vinumilludmaximfeprobatur, quod aromatis modo maxime fpirat. Quod cum vina qusedam ex propria natura non habent, arte ad majorem grariam , conciliamus, ut in eximiis illis vinis, quse i mofcho fuaviffimo aromate, mofchatula nuncupantur, quoruin odorem in carentibus eo vinis defiderantes , odorata qnaedammifcemus, quae ilium aliquo p«cto reprxfentent. Neque eft contra Ariftotelcm antiquiorefve fcriptores , faporum nomina ad odorem referre. cVti ex carmine Homeri conftat, quod hoc capitecitavipius. Non video cur amaritudinem in caifia requirant, cum Galenus dulcedinem ei ineffe fenbat , nee mentionem quidem amaritudinis faciarj nee arornatica, ut inquiunt, funtamara. Amaritudoenima proprife yocatis aromatibus aliena eft. L>oce hoc canella, piper, zinziber, quibus odoratius, magifquearomaticumnihil. Nullatamen in his amaritudo percipirur. Aroma vulgo definitur res odorata , quaeque odorem fuavetn , naribufque gratum fpirat. Dulcedinem vel amaritudinem in aromatibus reguiri,hadtenus non legi. Odoris hanc bonitatem canella , poft tres menfes , ^ delibatione * acquiint, quod mirum non debet videri. Quoadliana «perientia docec plurima efle quae viridia ficcata fpirant odorem fuaviflimum, ut ante EMS m» le annos obfervavit Theophraftus. Vide cap. XVII, lib.vi.De cauf.Caufa eft quod nimio abundent humore. Odor,ut Philofophus ait, in medietatc,non extrcmoconfiftit. Caflix hoc genus , de quo nobis McStenus fermo, Diofcorides ab indigems achr nunenpan ait vel,ut in nonnullis codicibuslegitur,adl;aliiieaaco> ladamalii vocari fcribunt, Plinius, laftam. Nolo de barbara voce difputare. Perinde eft quod nomen ohm habuerit,fimodo rem noverimus. Qui«^di(auin putant, q-ood vox ha?c apud vctcrinarios; Medicos fig-Eificet cafliam fiftularem^ugantur. Diofcorides nor14 Gr^cis, fed ah incolis id nomen habuiffle fcribit. Gr*-ca VOX^A®-. A mercatoribus , mquit Diofcorides *JkQfln** vocari. Credo à Daphno Arabia? portu, quU StraboneGeograph.lib.xvi» defcribitur, poniturq* in ea regione, qu* Thus, myrrham, aliaque odoramenta proferr. Daphnitim vocatam fui(Te,quod lauri *cor** tice ob fimilitudinem adulteraretur , imaginan ne* qneo. Plinius lib.ri I, cap. xx ait: *Adulteraturjtyrace> & propter fimilitudinem corticum lauri nnuipimis fur~cuh.* Quod non fie verifimile, ineptum enim eft corticcm craffum furculifi tenuiflimis adulterari poffe. Nee color.nec forma refpondet.Perfius cafflae cortici^. [illegible] reran Satyra vi fcribir.

— *Sedcanamfuneris hares*
*Wegliget iram, quidrem curt averts, urn**
OJJa inodora dabitfedjpirent cinnama[urdunf,
Sett cerafo peccens cafia nefiire paratus. ^

Atque hfccde priori caflia. n^« 3 *« W , inquir, *tw i*

*Wifvi. Hutcpr*fcrturnigra%purpur*fcens firnul& craf* faqu<e %ighappellate, tanquam rofarum odorem fpirant, (3 ad ufum medtcum maxime accommodata, fecundum lo~turn tenet ante diBa.* Galennslib.i , De antidot. [illegible] f'Wflje^"* *HuacafiiaTberiacainjicien^a** [illegible] *%i nuneupatam pracipuelaudant Jecundo autem todiBam. Sunt & qui arebo* fcJ *daphnittnpr0h^^ rutngiriquamvocant,inomnibto cinnamomo fimticm ejje> fuperius qutq; diximus.Hxc* caflla forma,feu fieura cm-»amomo fimilis non eft,fed natura &viribus, nim ^«V« *W hr*pct* cinnamomo fimilem effe tradidir; Id probarur ex Damocratis verfu. *Mtuartep*'**** <pxo,** cortices dem urn niprx junge caflifcinnamorouna \Jrgultum. Etiam exipioGaleno.H[1] *A>*

*x*ostx. univcrfa nut cm fnbfiantia cinnamomi natura fimilii, quewadmodum optima cafe.* Neque fpecie hxc differt a precedent!, fed ranrum bonitaris nora,uti verba Diofcoridis teftantur. Haec eft quam infima Graecia *Zviof&ai***, noftri faeculi medici , & phannacopcei cafiam ligneam vocanr, quam fie vocarunr, quod craflior eft. magifquc ligni facie. Canellae genus quod cafliam ligneam vocant, canellam vulgarem fapore 8codore,ut viribus longe fupcrare,negari non poteft. Hanc caflfam *pikx*<- w ^ W ^ j i n q o i r*, atque talis non eft caflia Jignea. Sed fupra fatis fuperque probavi , vocem ^ j-*»'»«" non femper fummam ni^redincm fignificare, fed in quo nii^redinis quid apparet. z/^p vocari ait Galenus,>/f«pNeophytus. *rl£etf woia,* in littcra y. Corrigendus itaque Diofcoridis codex, acreftituendutn *yiZpi*«'»"»^V«^» "t & apud Galenum lib. I11, wnz* ^r«f Cap. I. *Kxorix'* w/m *Q?t£ r&Xvpfylw , ng* T2W *'pc*m,'foi** Alii tamen codices fcribunt ^w^».Scribendum,at dixi,3"'£«?. Aetius O^J" vocat. Audkor Peripli *y-fyp* & x«-W«v w6Pi»j^^»£^rappellaflc videtur. K«/ *xifix*®'« mt>y.ji-*&f My&> K&i xxoi** <r*fywri&*, W P***** , J§ *Kxyitxpoir. $'* *('•M&ffz** TJI J^M?, inquit Diofcorides. Idem Galenas lib. de Theriac, adPifonem. (fi modo libri'ejus is

*Nam optima laudatijfimaque rubefcit,t$ rofam exjpiratjicut etiam dttlcemgujlumprefert/fiftuti, plena, (j$ vinum oho tens , & aroma turn modo vehementer odorata , a*quc hac \ingiber ab indigent! appellatuY.* lesendum y»£«p Nam loco'de antidotis citato fcribir,

filw CM TX y w 7 *'wmt *w ddjiiyw <xt.' T*%/&JI ?.* Optimam caifiam vocari fcribit *yi&,* nomine diffyllabo & ™*i$xy&f6px7**. Porrho fiftulolfam cafliam hanc optimam non dixit Diofcorides, fed daphnitim, fed plura funt in illo Iibro, qu* Galeni doc]lrinam non fapiunt. Et haec de fecundo & optimo cafliae genere. T^'^inquit Diofcorides *ii* iw *i wtefifa faa?is tA**vti*u Jertia veto cenfetux , qua mofyleticw blaflus*, hoc eft, <w-*tnen* nominator. Reperiuntur codices, in quibus £**'-X T ^ fcribitur- Hos depravatos quidam putant, & *pi~199* corrigunt, quia in /ruticofo genere cafa & rubus cenfentur. Bone Deus! quid rubo commune cum hac planta *?* nifi quis velit dicere rubum mofyliticam; qua? rubus in facris litteris vocatur , quam viderat M^fes, hujus generis cafliae fuifle Exod.cap.j. Ego vulgatam levftionem fervo: ea motus ratione, quod Diofcorides cap. fequente demofylitico cinnamomo fcribat.^^e-g«}T« *ftlovin — KotarUf.* Cinnamomum tenue virgultum eft, ut idem inquir: Caflia itaque hxc fimilitudijnem cum cinnamomo habet nullam„ nifi quod utrunq,-fit germen, quod'Gr«cis/SA«V®*. Atque haec eft Caflia

ficvpq^XTU 7t iw fyn £ rf ^Ao/» Tj» XtVn7JjjK* (nota leAor & judica an rede correxerimusTheophrafti codicem] *% ts&s rums set w ptfrouomiu y»caeA*P™ Kpupapv* AgJ TJJ

*Vidimus viam alia*frequenter ycafia> elata & autl<e tantum.utfruticismagnitudinem aquaret^ramos quofdam cinnamomo fimiles^afpeQu, & corticis tenuitate,pr&terea hifcefignis.quacinnamtmum certjffime oftendunt, acgujlu olfatluque percipiuntuu* Idem jnfra,E^5i *'jit&oix -ZDXHJWT*Kiftxpdfus -r.Jyiti* K$ *$ *)* 3"V) *von MMnpmft; <£* prncfafa ^ J j ^n i'/ov ^tSo&fy* TO' «>

^^^uf . fcajia fiquidem genere, cinnammo proxima ufque adeo' ell , utexiffr quandoque cmnamomon oriatur, itautwtegracinnamowni arbor conjpiciatur, cafa plane fimili reperianturque m tpjo cwnamomo virgulta y cafia ramis cognata.* Hoc primum caffiae genus,pofterius quintum cinnaraornon Diofcoridis. Cafiam hanc Plinius Ifocinnamomon vocat lib.xn,cap.xx.H« *addidere ma»gones,quam daphnotden vocant^f.* fi daphnitin Diofcoridis putat fallitur; etenim eVhihil fimilitudinis cum cinnamomo ha-b e t; *ifocinnamomon cognominatam , pretiuwque ejutfatiunt xccc. adulteraturpyrace,i3py opterfitnilituiinem corttcu lauri tenuiffimisfurculis \<n5wdnw* dicebatur,

effet. Sic *imp** milis, Hare,caflia cinnamomo fimilis erar, & adfercbatur.m lurcuhs tenuibus.ut cinnamomutn.non in fiftulaceo cortice, ut vulgaris caffia, & idco lurculis lauri adult erari fohtarn icribit Phnius. Servandam effe vulgatam leffaonem iw-W, locus hie Minii docer.*/4' *tvnicf,cater*Jpcctesvile,.Vilcs Cunt* ~~*ipore non cxlx.* Aroma enim milkim,tefteGarcia,re-enturcorTu tionimagisobnoxium , prxlertim fi dm in navi perfiitcrit. Cur facile cormmpatui^caufamputatGarcias,quodregiocancllifem, ad putrcdinem valde ic procli^is, madsimisp i

Onba/B. Quare quidam ahundeirrepfiifle putant nos tameneaex^licabimus. A, j W ,

*?-~"j/r'''''''''*nitur,m9ra, tnjucunda, & cortice tenui aut enam nmofi , nee non & ca qua citto* Gf *dacar vocant tur.ynlgoiavfo,,,* fenptumeft. Legit Ruellius *itf-'tw'tgnobilis, incelebris.* Alii *M^n>* legendum center diint idque qitia Peripli auaor,ubi plures caffix fpecies recenlet,fl<i»>,5 meminit.r/M™ -^ ci *lo-nS*^^***!* £?!£ *xjo!pn ^ ap*w%<£ fj^^Kx & pir*.* Quae omnia funt nomina vanarum cafiae fpecicrum. Scd quis aufit afTclcre hujus auftoris codicdm non minus effle depravatum,quam Diofcoridis. Malo legere *XQvmipmSic* forte didaquod rcnui & difrupto cortice , tibiarum & fiftularum modo, inflari non poterat. Id enim *Qvo*** Graeci dicunt. Indagandum mine an hxc riigra caflia fit,quatn nimiofolis ardore aduftam fcribit Garcias. Nobisid vcrifimilk admodumvidetur. Adufliocnimfacit nigrtt &rimofumcorticem. Cafliac quoddam genus vile dicit effe,citto vocatum. Nonnulli *xvv KITIS, wrtt* legunt, ex auftoritate Galeni & Autoris Peripli.Homm opinioni non fubferibo. Galenus cnini cafliam moto di&am.fecundum obtinere loaim fcribit. CB*Ai rir *flp yi&p ?**'-Aw *'rxzcivSaiy'Hpf&fjr/*&*******&»&»* Secundolocolaudant caffiain moto didam, contra Diofcor. citto vilcm inquit. Tertium vilioris ciflias genus AJ*op vocatur. In antiquocodice *hip**, in Aldino *ftp** fcribitur. Placet quam eligat Leftor leftionem. *i/* c/|i ns* w *fyAhmttixti* *#<poirog ipQtfa, i vf'tXiyfcinq fyyivri* cwc *Sou fefm* ifo*

quadarn aduherma caj/iafimilitudinc ineffabili, attamem guftu, deprebenditur,quippe qu<e neque fit acris.ne^ue aro~matte, a y adherent emque m> dullae corticem habeat. HasC paulo aliter,& melius Serapiocap.ccxcxi .*Et reperitur res quafdam fi milis cajji* itgnex, ($ non eft cajjia Hgne*% qua cognofcitur per faporem , quoniam non eft acutifaporis , neg odor if era , &cortex ejut adharet ligno* Pro T» cWi£«y>jf legit, TJIWAW, vcl T?C4/Tierl»>tj, aliter atque alitermterpretatuseft. *time**** >* inquit Suidas T« *bras i'$ QXGW 5 hvfys , pars interna cujufque ret vel arboris cortex.* Intcrpretor itaque , *cujut cortex exterior intcriori adbarct.* Duplici cortice niunita eft caflia Vidi canellam cui primus cortex alteri adhaercrct, odoris omnis,8c faporis expers. An h«c fit pfeudocaflia Diofcoridis, affirmarc non dudeo. Hoc affcro , medullam cortici non adhaercre. In omnibus enim plantis lignum interjeftum eft , inter medullam & corticem. Scd opus non eft tarn exafte de hac inquirere caflia. Vilisenim eft nulliufve pretii: fufficit fciamus hanc ^pfcudocafliam fie didfam , quod gcrmana fpecie cafliam veram mentiatur.

Kalenmc =>«, ^ vocatam,Jcribu loco citato.AV.A^ T« ™

*elms jumor cafiam a quibufdam pnendam arbitrate: hie om extlrior cortex fiflula appellatur ipfam reprefentat) faporem (g Ut , memrantempars -*a Ut*

ufum pra/lat. In car minibus itaque patriit, paulb ante a me tranjiriptisyca/ja nomen abfolute pronuntiatum esl> in foluta verofiltiorationt, fiftulce, nomen cafice adjctlum eft, atque ab eo [erics, per eos , qui flnte nos Theriacam impevatoribm compofuerunt, in nos ufque derivatafiftula nomen nunc ufqiu appofitum fey vat. Hanc alrefi (fi modo eadem) praetulit Diofcorides , quod exterior cortex odorem faporemque habet * quibus antememorata pfeudocaffiacaret.Pergit Diofcorides *A'mhyJipafytX* *rlw vsri>tvw tig) -$/ago!hi, vtayfQtffn** ci T; *?f*f HffA w»P* *%vntv j T&) criptf* Tmyficw Q^puh i$ £ Xtwriw.£(eiice albi* *vantemfcabram, quoque hircinum virus otet, nga/iefiflu-hm habet craffamfed turnfcabram,turn tcnuem.* Cur albicet fupra dixi,nempfe quod non probfc parata eft.Ad nos raro adfertur, hserco an viderim , obfervarimqne, Serapio vel ejusinrerpres^T*i?«^<7WV i *?«<n<£W*leg't,porriodorc. Experientiacomprobarepoi Tet, qu« fit fervanda,aut retinendale&io* Ex his omnibus conftare arbitror, vulgarem noftram canellam effe vete--rumcafliam,in hxc enimomnes,quas veteresfcripferunt,not« reperinntnr,quod ipfa autopfia comprobat. Sunt ergo explodēdi illi, qui canellam pfeudo cafllana efle purant,inodora eft, & acrimonia omni caret pfeudo caflla: fuaviflirtium fpirat odorem canclla,guftuq; exdulciacri perqpitur. Fieri poteft, ut interdum ex IndiYdeferatur canella depravata, cujus fapor & odor peri^re, fed haec non pfeudo caffia,fed caffiacorrupta eft. P/endocaflia enim eft>quod caiTiam mentiebaiur. Qui pfeudo caffiam purant effe, caffiam illam craffiorem, quae in officinis fine odtre & fapo^e occurrir.non omnino *i* vero aberrant, nee horum omnino rejicienda opinio , plurimas enim pfeudocaffiae notas habet. HadVenus de caflia, aildamu« ex Diofconde dnnarno-Qli hlftoriam.Kfv^^^y *Isi = h*** elh\w^fipet't7n%Q-eiu*. Cinnamomiplura funtgenera, gentilttiis regionum in quibus nafcuntur defignata^nomimbui.* Nomina quia non recenfer, dubirari poteft an cinnamomi qu? defcribtfntur genera, funt ex geneie mofylitici, an ab eo di-Verfa* Pofterior probabilior videtur opinio. Primum enim genus quod roofylum vocatdicit efle colore nigrum, ex rinofa in cinerium vergens, renuibus virgeal-*a* jci.uiiuum,quoa moncanum vocat,fli» *v~e* quod craffum fit & pumilum , colore admodum fulvefcens. Tertium a primo difFert, quod non its naultis mterftindum fit geniculis , & qnodnigrutn *primumpluribus nodisprarditumfit , coloreqni« nigrum.fed ex vinofo in cinerenm vergens. ^.artam a'prioribas difFert, quod fit album. Qjinturn a pnmo d'ftrtiquodfblvercu: , & ab omnibus quod babcac cortieem caffiaj ruffx fimillimum: quo«rW j J $! Pnora. Saltern nullam mentionem e j u.s ^ » ^ des.rel.qua adulterina & *i*puria funt. Qu* ^ J f V . *cnbit,examin«re a?gredior. *^**&?£3!t* *Excellitvero tuoimoMon exeo dicunt, 1^dahuv<intu-fatttr. Bwnf^eir* ver bum *genera*, *ultimo* Yiiiora 8C determma > 4 Excellttinquitmofvlon. Aldinu

w»«,nw,nnn,i, nardum, t§ alia droMaU \ quemadmoium Arabia 13- JEthiopia , cut quoad radios filar es attinet, ffmilisesl. l< egio *xmapc*w<poe®>* veceribus geographis in tantum celebrata, ut inde parallelus ^ *.*w*i*»i*3-<p*p* nomen accepit. Plura de hac regione qui velit, legat Plinium lib v i, cap. xxix, Pcolem^cum &c. A>ccens igitur cum eligendum docet, intelligit non ca! 7 0- fum,nec inveteratum.TJ?^^^?^^'^'^1/*'ff' ?: *colore nivrum, ex vinofe in cmerium vergens** Vin docti leguntTff^'^ & wTJirw, *nigrumcum vino diluitur,* vel *ii* ad verbum reddatur.iw *vmocinerefcens.* Vulparam fequimur ledlionem , tumquia dam feqnitur Oribafius, turn quod earn probat Galenus , loco citato. T # ^ ' W *rsplShsryz&i*' Hunc colorem cinnamomi clanus exprimitlib.i> deanti dotis. *Tn z&¥4*i***9 **'' *'' PJZ* *fat TO rii ytwcT^ %£»«& Tttya*? >&>A*F~rr r* rcr^- f xvxpx y&XzP*'*.Colorem talem habere,qualemfiquisJ/tJM vocato color*, laRts colorem admifceat, atque carulei quern vacant aliquantulum aidat.* Vtantem palam fiar,Dioicoriden T&Galenum unam eundemque colorem cinnamrmotribuere,qualis color vmofusfit,ex Anftoriie A; ..... L JV ju A*. rnlnrihiicc 2 docet.fieri ex *W*o* nIgro & lucc sdrea. *«. Sicuti color vinofusefficiturjijpiendoraerwspuro, ac winimt dtluto nigro,todemque corufcantt temperetur,jua-Us botryorum acini, quorum plane color vinofus agno\c%tm cum maturefcunt, nam deindenigtefcentes P TM/*TM/' fo#quern poftmtdum in J^^m^Mnt. O* l paret ,

itaque cinnamomum effecoloren,gro,fed taliqar« vinofovergitincineritium, nentiqu«m colore, mero

*agin *e7»>(P ar J" "*>*"] Vis'iucundiproprieiatedijud*** auiir efle virgin's renuibus.* Idem Diofcorides lib. v 4 «n exxx K,coralli ramulum cinnamomo fimilem in-

*Tnmhis nodis ?r*ditum, formafrmtcts cinnamomi* *m* Galenus quoque lib. de Antidotis.virgultutn effeinqu'it, cumcarpefii feftucas cinnamomi ramnb comparat. w«»«'«»'^*«'Wf^i ffl^«*»«« TM<*'''«/*-m «'«iV.«».«'«-€*<-. Grammatici exponunt {^ » « » *^fr'&JignatenmaISficca.* Hefychiusw'^C"'1*/11^*. *; ?«e?. item iwef®-^"©'»aw^* «ffl fluca, apex lignt cenuus. Diocc. hb. III, cap. xxxIIIn ab nfe Herodotos etiam ut verba fupra ledtor depravatum admodum Theophratti radicem& necquidem eft cur mutandum, quod lib. XII, cap. xxx. Praecipue *honitat virgultorum, tenuiftimi jamm* *falmu Secunda froximis brevioremenfura, atque tta ordineviliffimum quod radicibuspreximum , quotiiamtn minimum corticisMfummagrati*qua de caufa praferun* *turcacumina , ufiplurituus cortex ipfum vero '«? «-»* *faflidio tn,propttroriganiaerimoniam.* Ethmuller« ca^caudicipW^^^^^^^^ quandoque *nodum,* quandoque *fignificare,* alibi quoque *nodum* fignificare ex eo paret, quod Diofcorides paulo ante praecipe dixit, cinnamomum odore p*cditiim,ut idem fenbat: « A ^ • ^ ^ ' ^ J ^

mum ex odoris jucundi proprietate dij udicatur 3- etenim in Optimo &fingulari reperitur odor rtita ,a ut cardamomo proximus.Po&eriora dcpravata funr,nih'il affiniratis rura cum cardamomo habet , nee in alterutro fuavitaris quid, caputenira au&oreDiofcoride tentant. Diofcorides lib. }, cap. Li. baccharis radices *UtxqZs T% Wpq xuvupcfuai, odore cinnamomo proximo** dixit. Pro baccbari medici Botanicique do&iores charyophyllarum *(fie* di&um ab odore charyophyllornm) habenr. Galenus lib.de Ther. ad Pifon. *vQofyu'w»fo<.* At lib de Antido-

*»« *^«y ofumtnopere iffttm bene olere, ineffabiltm quondam odorem Jpirare.* Lib de Theriac, T« *fi TTKW TV ofay t&fatroM y^4* ^fBP. *eft veroodore longe'optiwum fuaviifimuwque.* H^coftendanc mendofum Diofcoridiscodicem effe,quod eram fatenrur omnes Botanici. Sedubi mendumlateat, hoc opus hie labor eft. Quidampro *tepJkpJp* t&pfolitu* reftiruunr, turnquia antiquus interpresita le^it: tamquia norum eft , **rA WZ&*P'V wphtpafw^* & contra, faepius reperiri, utiapudGalenum lib. x, *K^r^vs* inter comnofiriones ad ifchiadicos ab Andromacho deferipras,. Vocem *my*u%ptm* non abs re iidem fufpeclam fcribunt. Haec nobis parum placer opinio. Nam ilia odoris fuavitas non eft in nnifturtio, quam Diofcorides & Galenus cinnamomo dant. Alii verba 5r<>*»i£W# »g *f&pSkuypu tpfctit* accrevifle nutant. Nee faorum fans probabilis opinio^ fiquidem in Oribafio, SerapioDe, ac omnibus codicibns reperiantur. Alii

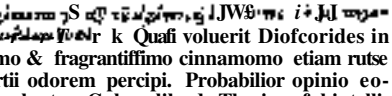

r k Quafi voluerit Diofcorides in probatiflimo & fragrantiffimo cinnamomo etiam rutse & narfturtii odorem percipi. Probabilior opinio eorum, qui malunt ex Galeno lib. de Theriaca fubintelligere,vel addere *^fAoL^fS^v.* ^ *rf y^* inquit,*typt *$?*

guftu acre nobtfapparet, mordax admodum, manfum rutamprafeftrrevidetur.Tirmatmhonim fententia, quod ca quae de fapore fequuntur, non reperiantur in Oribafio , qui omnia quae de fapore refert Diofcorides, folet diligentiffime exferibere. H^c apud Diofcoridem de fapore leguntur. E'TI J^ *typl, £ hw'wrf 7*K** ^ *W*x~*

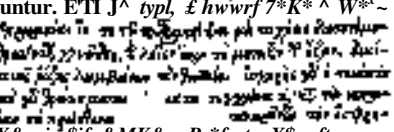

mv y\ft7n>X& viv $ifa&MK&m.Pr*fertur X$guftu acre ac mordacitatis particeps , nee von etiam cum calfactione quadanteniu faljum , qtwdque inter at.erendum non cito friatur, ac inter frangendum etiam exfe putvtfculum emittit, leviaque interim habens intermedia fa8urus periculumyfumito ab una radicefurculum, fiquidem fof tin e& hujufmodi probatio. Enimvero fragmenta mifcellanea quadamfunt, atque adeo cumprimunfitexperimentum y qu<e praftantiorafteuntdum halitu efflatuquefuo o&oratumimplent, deteriorisjudicinmimpediunt. Quciapore fit,cx Galeno hb.de Theriaca diximus. Idem krefib.deantidotisrefert.*ymfi*<$fyt*°'' '''&"»* ^T.f*** &i*v«> >«7r*&. Calidum guftantibwfc multum exbibere, von tamen ita ut movdicando trijlitier/i palato itiferat.Szl*fedinis non meminit Galenus, forte quod exigua ac vix confpicuafit , parum enim falfedinls Serapio habere

Doftiorcs^. Vult enim Diofcorides; pr*ftantiffimum cinnamomum inter frangendumpulveran,,leu.in pulvercm facile refolvi,aut potius quomodo inreucxiifevideturauftorad Patcrnianum, pulvifculum exfe remittere.Serapio cap.ee LV 1,& quando franguntrramiejus, fegreditur vel clevatur inde pulvis odoritaus,

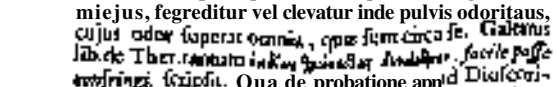

Qua de probatione apnd Diofcoridem fequunturpaulo alitcr habet Serapio,& expenentia bonitatis ejus eft, quod quando ramosejus evellis^ terra radices ejusevelluntur facile cum eis , &mehus quidem ex hoc eft quod replet fauces fuo odore, inpri^is quando guftatur. Sedha?c non eft tnens Diofcoridis, necfcirchocpotuit, an radix facile cum ramuloe^Heretur, peregrino fub coelo nafcitur cinnamomum. Quod inquit optimum halitu afflatuquc fuodeterion-Dysjudiciumimpedire , mirinihilcft. Non enim in innamoiaio hoc tantum vemm , fed in omnibus odo* ratu. Narcsrcpleti odore mpfchi, wbetha?, ft^acis liquida? non percipient odorem canellje, iridis, aut fimilium; neque hoc inodoribus tantum veaim, fed aliis m rebus plunmis JVo W»«v *up** ^OJU'^CJV ^ K$ ™WTDV romf *0 <npofyo7t£<& ctfiay^ifirop irt&v, ex duobus fimul doloribti$9 non eundem locum occupannbu^quivehementior el\alte~rim fenfum objeurat.* Majus lun ,en imp^dit, quod minus non percipiatur,fol & luna hoc tcftantur. *Qvpd* odor minor a majori obtundatur,ratio videtur,quod cerebrum a majore jam rcpleto , non attrahat minoreni, vel quod meatus omnes a praeftantiffimo fragrantiffimoque repleti, impediunt quo minus ad cere' mm halitus minoris pcrvcnirepoflit. Haec de optifnocinnamomo Diofcorides. Veieres nonnulh genus hoc *prx*ftantiam atque bonitatem fatis lorigum tempus fervare fcribunt. HosGalennslib. i cc amid, reprehendit. *Kaj*

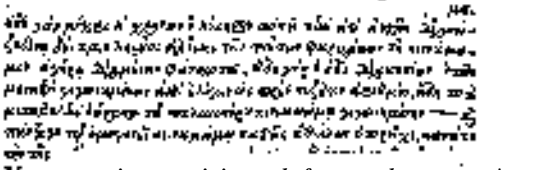

Neque vero cinnan,omi virtus,ad ufum apta, longo tempo redurat, a tvgintajlqtndt.n? annts, qt/arji aprincipto vim iabutt, integram non confervat. Nugaytur qui cinnamo» mum ex btfee medicinis ejje dicunt, quafcnetlutem, non fentitmt, at qui ego non centum, neque ducentorum annorum interventu, fed pauciorum>Ji quis ad tantum nume * rumconferat, vctufltus fa&umobfervavi—— ornniaque fefefapons ££ odoris irnbeci\htate,\ehefnentiaque tantum flanefuperabant,quantum © tempore difftrebant.* Hoc in errore Dionyfium librode litu oibis reperio. *fyfye X* ^iii^u^iv cioiKKTu* V&Z ftfjuv voliicres item aliunde defertis abinfults bfyvQvXXotCPifiyfjis ctKttyhwv fftwupapvy venerunt y folia ferentes immarcefftmilium cinnamomorum^* his in verfibus nifi, T«'<p\'\^x,oirn id wepjpro tenui ligno capiatur.* Al ius latct praeterea error nempe quod cinnamomum cum amomo cohfundat. Non enim folia cinnamomi, fed furculi ufurpabantur. Amomi folia Ifiodorus ex odore commenaat, at nemo amomumab avibus adferri dixit.Eodem inetroreEuftachius& Hefychius, Euftachius cum fcribit, ? **M*pJp* w j8A«^» e/tcctuit eSwtf dft7n>ta* cinnamomi virgultum viti fimile effe. Hoc Phnius de amomo. *Amomi uva in ufu eft Indica vite labrufca. ut alii exiflimaverejrutice botruofa* (fie legit & correxit D. Salmafius.) Vide cap.de amomo. HefychiuSi'

kifiuvw, &}&> opi, 6 zrU Ivafdrum Ctnnamomon ex Tburiferis aromatiferisve hbamen ^jpeciesavis & herbaodoratijjima. Vox sro'afi late fumatur, ab errore immunis erit Hefychius,fed amomo,non cinnamomo veteresli babant. Avienus,docT:iffimus Dionyfii interpres, cun* cacteris amomon & cinnamomum confundit.

**'•— in terms etiam procul undique aborts*
Ales arnica Deo largum congejfit amomum.

Cinnamomona Phcenice colligi fupra notavimus. Ad Diofcoridem redeo. ESI ^Sg«w, *mx.'\ns*vt&*> <?*}& -Jznixtppcv r tfUv. etl Z§ montanum > crajfum, punulum% colore admodum fulvefcens.* Hujus cinnamomi meminit Galenus lib.de Theriac.ad Pifonem. *Kaj ivrjjJfr ?* ^-

pccx&»,p)k6P xippov in$jgoia>¥orro inter ipfitts vericinnamomi genera aliudin wont ibus nafcitur, non tenue, nee longum.magis rubens colore.* Serapio legiffe videtu£ ifi[1]^ *opHvh rfattv ^v^h^Ttux^ '^srixtp'pcvr ffioauAli* eft eoquod esl montanurn,aJperuVn, breve in fua altitudtne ^grof* fum.cujw color etl fttbruffus.* Nunquam vidi genus lllud cinnamomi.Quare utra praeftat leaio,aflereie nequeo.

*% * 7rv>vyivctTi9.Item tertium a mofylo quod efl nigrum (3 valdeodoratumjattamenfruticofum, nee ita mult is inter-* *fiinSum geniculis.* A n hoc fit illud cinnamomon cujus meminir loco citato Galenus, ubi fevibit *i-ny* h \u 7nm cue piXeLfyH* utartg* 7r^ *1yjv Tx'otf.Aliudaliquantulurn nigricat, & thnquam fibrisquibufdam intertextum.* Aliis id judicandum relinquo, vcl Diofccridis' codex depravatus eft,velnonrefteinterpretatuseft Serapio,nifi intcrpretisculpafit. *Tertia,* inquit,*Jpecies eftpropinquajpeciii* *ytadiciturrnafolen y id esl, cajftcemafoliten, cujus co* lor eSl fubniger y lene, non habens nodos muftos,* Non dixit Diofcorides *I/now* v « i i , fed *T&ITI>¥ ^J ,o* few^^.TertiuiTii molylo.Cinnamomum puxavit Diofco-

rides non cafliam. Legit idem &r<pi><F,ac fortaffis ita fenptum fuit Galenus *mms /ui>a#* dixir. Lcgic idem Serapio *G&WK tene.* Urra Ie&io admictenda lit, penes le&oremjudiciumefto. Reite *Tnivpletn** multis nodis dixit, minore%{}lanta? genicula, majoresnodos ferunr. *limp™* A&H$v,ycw9io* owufos iii&ai £,irnXet X^ew^v-n **# fnv*'L»'*wfc&* t&*£*''** » quartum vero album fungofum , ajpt&u tuberofumacvile , fragile, grandtque raitce, cajfiam reprtfentante (redoltnte* Interp.^Ga-/enus loco citato, «^o * *x&w* dC/g^iTO! *Jx&pSe ''™ OK^&y pM&w /Spsuiotdptv ^ fi,xyi9 i^ovrloi pig*** Ahui ad amuffim album repent ur fcabrum , ex factli fragile, farvaraiice.* Legendam **&*&* longa,* faalis uniuslie— teise lapfus. Serapio *fpecies quarta cinnamomi cujui color eft albus , teueri tatlus % tumens^cujturami funt facile ftangibiles , (3 tale cmnamomum eft tittle dd phntandum , nam radices babet magnas.* Reperiuntur codices , [illegible] *habins rag* [illegible] *quam ut mu-ulcm rejictto cajfiam referentcm.* Vulgatam ferva-mus- 9TS» *in «ou7ftv>>cnK9 , vsnxtppt* Jft'$ «a&<nf*QiZit** [illegible]

vibe Z-fjo* in Qutntum odvre nares ferit , fulvefcit cajfit ruffx fimiivnum , tangenti vero folidum ammad-vertitur , non fialde nsrvofum radiceque crajfa firma-tur* j *tnhocgenere qnodTbiH , mynham, cajjiam , aut amomum odons fuavitate tmitetur detenus eft.* Eft & alia IcAio, quam Serapio feeutu**idetur , m>w *cr,ulvj\ -JznKipBoi y^ p&9ip>>y\$ Vf Qy^''' ^^06 m** OH'*'** turn odorAtum (''$rftJi* liccc propne odorem fignihcec, ahquanJo odoratum vertitur) *fubruffum i$ babens corticem fimtlem cajfue ruff*.* Serapio. *Eft ($ Jpecies qumta , enjus odor eft fimilis odon cajlia, babens odo-tern bonum ,fubrttffi colons , \cu]»* cortex eft fir/3 tits corttci exflt* Ugnex rubea , ($ tale eft durum tailu , (3 bahet grojjam radtcem , ($ *jdor tlhus eft fimilts odori tnyrrhx* C? *caflia , & eft odor ejus cum quadam fmgue-dine , iSimmuita lomtate*quam efttmum.* Poftenor ledbio defcnditur Serapioms, prior Galeni fie fcriben-tlS ai^floritate *In H n »$ in,xipjt* xaos-iu epnov 'ingot *«^09 & \vvhi. Eft ($ ahudquoddam cafita rubenti fimtle I*™ 13 odoratum.* Idem hoc genitf fortaffe quoddefcribic l.i de antidote *t**j i xHr.u vfrir.ov 5 x^ufAuIfAU*[illegible] J *

fit fiqutdem genere cmnamomo proxim *R, ut ex ipfa quandoque cmnamomum tntegra arbor cinnamomi conjpiciatur cafi* u'''''*- mlS. repenumuurque tn spjo cmnan^^W^* [illegible] *affirmare.* Hoc ^enus^i^oi con-

tiauus legit J ^ , corrigunt viri dofti .F.ftf. Non ar-n Jet. Etemm fi detenus illud quod thus, amomum o-dons (uavitate imitetur, quomodo ** ™>v «**« legen-dum fir, non video. Si* enim illud cinnamomum de-tenus eft quod odorem fequitur pr*ftantiffimorum aro-matum/concedi debet non cligendumquod non valde odoratum eft. Etiam *^m% nyrti* in nonnullis reperi-tur codicibus. Vulgatam ledionem probo, quod earn fecutus eft Serapio. «W.V« ^ v ***** »§ *v* [illegible]

[illegible] *xxhtyi&*4% T*rin* C^UT«<£««/. Hanc iignifica-tionem quandeque habere, negan nonpoteft. Suidas, **(& 5^{M}J(&'abjcBw,* Plutarchus *ö 3 ánitotv* [illegible]s *rejecittllum exjudtubw. tnyvfi^ m-h l b ® - - Polybius abjectt Jichcos damnans prmctpiurn** Alii \ulgatam fi[illegible] fervaremalunt , negantque ullnm contra-[illegible]IUUI»QI in verbis Diofcondis , quandoquidem ante hoc [illegible] *ofylitici gen?re,qucdlae\edt in* [illegible] abrurdum Iiud, [illegible] bustevorem&?JV[illegible] cinnamomi genen-[illegible] nc fententiao) probare ncqueo.

Abfurdus omnino, & plane contradiceret GbiDiofco-rides , fi verbum^;'*>«&*/ hoc loco *eltgere* denotat. Qua ratione in hoc genere ehgi poreft album fcabrum; cumfit,utiverbaDiofcoridis teftantur, colorefulve-fcente,cortice cafsia? ruffae fimilc. Addo Plinii audton-tarem. *Quondam,* inquit, *frtferebatur candtdum, nune contra mgrum laudatur,*tq, etiam vartutn praferunt can* dido.Certifpma tamen afttmatio^iefitfcabrum, atq\inter fefe tritum tarde frretur.damnatur imprimis molle^aut cut cortex albet.* Quid clanusf,quid manifcftius,quamdam-nari album fcaBrumque ? Aliud infupei latet in verbis Diofcondis./v^^^y damnatDiofcorides,idrugofum quidamvertunt^ at illi *wtfot* non exponunt *s-ah gofo corttce* vertunt. Refpiciente^ad praecedentia. Di xitenim Diofcondes cafsiae fulvje cortici fimile efle» *Kjf<p®** enim non tantum feftucam , tenue lignnm u-gmficat, fed etiam aliquando accipitur pro putamine & ccrtice pomorum,ut Nicandri (choliaftcs in Alexi-pharmacis notavit. Sedconftat Diofcoridemfnondc quintOjffedomnicinnamomi genere lcqui.Quaremalo

*feftucts rugofis. Koj >*iovi\$* Tf{vA£Jte. Legendum *% P** A«or. Supra enim *rè xSo*optimum* dixit. Damnat quoa non eft l«ve & lignofum circa radicem. Et htfc de vc-ris cinnamomi generibus Diofcondes^ De fpuriis qu« fenbit nonomittendu[illegible] J 'S

TJfajfM. Eft (3 altud quoddamjimile quod adultertnut^ cinnamomum cognomtnttur, vile, odoris m valid, V*T*~ tufque defeftum.* Hoc pfeudocinnamomum *I* lures de-cepi(Te,aucaor eft Galenus lib. JeTheriac. *one Itoyi***

[illegible] *i,* ift

WF Jr^ , **»Af SIO S^««f • *rentia repentur, (3 multos, (3 >*s qutpraparantjolei ae-ctpcre. Nam quod vocatur cinnamomum mentiturn*mfimtle eft ; mfi quod gufiu (3 odore longejit infenus.* M-cihs igitur ejusdignotio iis quibus guftus.odorque DO-

(pi^aa xwaLptln*. Appellatur (3 quiddam \m\iber quod babet altquam cum ctnnamomo cognationem , cum fit xy~ locmnamomum.* Galenus cafsiie , cinnamomi fie di(5fae quod fciam non meminit. £«< *fo ZvXeHhs xmclpuptf *x*9 péeflfof M&*&** (quidam codices *pi*&s* .Sequens verbum depravatutn hanc Iec5tionem oitcndic) »&*f»ftaxicn G-rfw duSiu* T&V xumfotfieex, eft vero lignofum virgulns Ion-gts robufitfque prtdttumjed odore longe ctnnamomo infe-*Ti<r$bwAdem* de hoc cinnamomo Galenus,7[illegible] A [illegible]

j\$ *rim op.oiec** T^I *ivaftui , quod vero vocatur cmnamomum lignofum^ hac re dtffert, quod lignofum fit, vahdaque vir-gufta habeat^necfimilemfuavsohntiamprafeferat.* Nee iJJud^enus cinnamomi unquam vidi. Accufatur & vfris dodlis Galenus , quod in cinnamomi defcriptione pa-rum fibi conftat: Quippe cinnamomum modo arbo-rerti>modofruticem,modofere herbamappcllat. Ar-borem his verbis defcnbir,£*V [illegible]

terns , area cubttos quatuor C5 *medium tonga,* [illegible] *cum perlata futjfet, m qua ctnnamowtprimt g***™* [illegible] *tor erat* Fruticem his verbis defcribit. '***> {• *mrh*

,xg. Qutvts autemctnnamomifpecies at? unaradtce(lic* VUIRO interpretantur, enm verterdum lit *abtmaparte** Nam non, loquitur Galenus de tota arbore, fed de cin-namomo'reli<ao, fervatocjuein area Adnani tempori-busdelato. Suidas ^fy^* *rola-yar^^^'^* [illegible] *'Tnln&.ffeufrutex quidam parvus confurgit, emittitqu* hacfeXytllafeptem vngulta, velpauloplura,faucioraqut, non aquah tamen omnia longitudine, verum quod ** mum eft, pedis rcmani dtmidium von excedit.* Hcrbaa his verbis appellat. *Tic** Mji i*', atii *l'''™%ff% j*

funt adhuc ibi vafa mult a ligneu, qua vari cmmm*** jpcctfs continent , quoiurnnulU tamen ^^^ r antes flures divifus multum attolhtur, fidcMWhWr* [illegible] *nos*

vdfertur. Paululutti verba ha?c fi perpendiffent, facile Galenum à calumnia liberaffenc. Non 'dixit Galenus in univerfum , omnem fpcciem cinnamomi ex una radice cenparvum fruticem actolli, cujus virgufta non fuperantpedemRomanum ; id *C*\ verum effet fibicontradiceret *;* fed verba ultimo loco citara intelligenda'de illis generibus cinnamomi, quae refervata,ac recondita erant in vafisligneis Csefans. Haec nt clarius videri poffint, addam verba Galcni precedents, T'O*^*»

[illegible] *u* G ewriSf* [illegible] *Cum Imperatori noflro Sevexo tbertacam componerem, ex cm* nanymo Adriam tempore repofito quod optimum vifum es J₀*legi;de quo ettam utilequiddam lefluns fubderecum poffim,idficere non gravabor. Superfunt adhuc ibi tnuU ta — pedts fymani dtmidium non excedit.* **Hsec fan's** oftenduntGalrnam nonpronunùaffeieiba₉citatade omni cnnamomojed de eo tantum quod in Caefarum apothecis recondittim fervabatur. Poffet & alio modo proGaleno rfcfponderi ; fed folutiodata magis arridet,ipfiufque verbis confirmata eft Quod auvm modo arborem,modo frurū em vucat,non ufque adeo mirum eft. Non folent veteres tarn exa&ē nomina hare obfervare,ut nlille exemplisprobari poteft. Lenti^G, cyprum, tamanfcum, arbores vocant, cum fint frutices. F.t cur in cinnamomo hoc non licuit.Maxim^ cnm non conftaret arborjan frurex eflet.Quae ad finem capitis adduntur,fpuria funt, ac fortaflis Crateve. E'«i A'n

[illegible] Pofteriora paol » al-ier in A'dinole-

gUnttir, Codice, [illegible] *t@uLa t§ K$ yunt. Eft* **Gf** *ctnnamomon quoddam quod nonnulU pfudo cinnamomon apprllant, fruticofum valde, virgultifque crajjionbus, at turn odore, tumfapore cinnamomo multum wfenus.* **Qm addenda** contendit id aget Serapionis audtorirare. Rejicier.da **tamen puto% Paulo enim ante Diofcorfdes de pfeudocinnamomoegit, eademqueferfedixit. Non (oletunuttii idemque bw dicere; nifi ha?c dixerit ad majnrem certioremque diftin^ionem pleudocinnamomi 4 cinfiamomo.Sed frivolum hoc m3g"'s,quam p'obabile vi**detur. HacO-pn«« q_n^. *то<-«о , mine quac recentiores de his dican^videamus. Officinas canellam,quatn cdliam veternm effe diximti%cmnamomon vocare₅qtjilibet novit. Nova non eft hapc or'inio, minimeque noftri feculi, ut nonnulli putant,- c nfudìt mfima Gr^cia ca* nellam & cinnamomum Gloffae graeco-barbarse ^c[illegible]- *ti&uxtvvjfittjpdv* At caneUacortex eft, furculu«cinna- **tnomum* Ofiicinarum errorem , vel hocargumento diluam. Si cafia lipnea ipfis djdta vererum cafia eft, uti refte fenriunt, canella nnn poreft effe cinnamomum Etenim caflia ha»c canellam fapore & odore multum fuperat,& excellit. Cum contra cinnamomum optima caflia odore , fanortque loniże fuoe* tius, ac prseftantius effe fcribant, & quod mae^ eft, in defedtu cinnamomi, duplex optimse cafia? pondus fubjjituendum doceat Galenu«.** *«»' xirtundu t&aìex ii A— qfrip $ f&7niffi* **Idem Diofcoricfes** [illegible]

dun'$&. Si defit cinnamomum cafia dupfum medicament tis admiftum, eadem quailludprteftat. **Q^iod cinnamomum** vocant Oficinse, caffia (apore,odore, viribus in* ferius multum eft , h^c ipfi fatentur pharmacopoeia Cinnartiomon caffiamque u.mmidcmq,- tffeftatuunt magnivhi , inter qnn_S funt maximi nominis philofophus, & Achiater,f_{eu} Prorex India?. Hie fuam nt probet opinionem, fibcllam qnandam narrar. *Caterum*^ **inquit,** *quodcancVa diver fa ibicinnamomi & cajpa nofntn* mditafuerint, occafionem prabutjj'e futo mercatores Sinenfesjuicumeq.* [illegible] *wrezioneaurtinj% fericum, margari. tas, aliafvefiujufmodi rnerces eveberent, nonnullas ex its in Malaecavendebant \fandalum lignum aloes, contra in fuas naves inferentes , $q_{u<e}$ rurjus tn Z^ilan & Malabar divendebantjndequefumebant canellam,*x Zjylan videlicet laudanjjimam, (3 ex Malabar tninuiftleRani.Similiter & ex Iava,unde eAam piper,cardamemonq. cvehebat, e*q; omniadeindeOrmus, aut in Arabia Oram maritirri frferebant. Interrogati autefflt Stnenfes quanam effent* [illegible] *c aremata, ££ unde ea adveherent ,fabul#tH<ts narra-* [illegible] *> $uas rccenfet Herodotus -₉ut hn com/nentis earum*

dtferre coherent, d,verfa,ll_i [illegible] *tndtdcre ,,!,,,,£' % tamen ejujdenoeneru <Jf nt ccu.ccs, pojd, <*!,<,,, «*_ uetatefolumd.fferentes Ementes ergo Q,_mw J_oU eam canellam a Smenjibm.tdcrco earn darch^uod Perfas I,- gmmfmenfefonat,app_l/arunt,de,n AUxJartam venientes, ut earn Gracis eo confluentibm canus venderet cinnamomum vocarunt; quodfigmficat lignum odoralum an*R amomumexSinadelatum, deter ion aut em canella qua fcilicetex Malavar & lava delata tffet, idem«nomtnquo tn lavaappelUturwdiderunt ifcihcet c_{aP5maK} ;$_{qu}$od lingua malaya duke lignum Jonat. Hoc corrupto vocalulo graci cajfiam dixerunt, duo diverfa nomina eidem rei imifontntes.* Siccine ergounum idemque fadtum cinnamomum & caflia ? Miranda profofto, fed noncredenda meramorphofis, putatneGraccos omnibus fenfibus orbatos fuille *?* Vifus,t?.^us,odoratus,gnftu<!, diverfa fuifife docenr,color cafliae rubeus, cinnamomi niger ex vinofoin cinerium vergens. Sanehosdjftinguere vcl puer noffet, colores , fi modo vilu non careat, taAu vel diverfa efle animadicrtere facile, tenuenodifque plurimis cind:um eft virgultum vel feftuca cinnamomum, caflia nodis carens farmentum , crafli coj-ticis. Laudant veteres cafllam *im%*ou,, & M^^etov* damnanr, cum contra rraffum cinnamomon rejicianr, renue laudent. CairiaZcylanica , Malavarica crafllor & prx* ftantior. Odor & fapc utriufque diverfus,utiex ditaisjamintellexent Ledor. Iamphilofophum andiamus. Hie librG aichiatri legiffe viderur.qni dc cinnamomo **& cafsia hsec fenbit:** *Cum igitur a locis tn duo* Jpecies canellam partiantur , ^etlamuaw, & Mutiream. Prtorem effe puto cajfiam craffior enim eft ; hoc quodex vir^ultts exm.nnr tenuioribus , cinnamonum.* **Differt** h«i iententia a proregis medici opinione , qnodille credident cinnamomum £t cafiam idem efle,hic quod cafia fit cortex hgni crafsioris, cinnamomum ex virgultis tenuioribus fumatu/ Atquiprocertojam obti- **nercdebet^corticem ligno fuo exemprum .cinnamomi nomine veteribus notum non fu fle,qui ipfos furcu* los fie vocarunr, corticis plane immemores, Htrodo* tus 7K[illegible] *wtfi** **feftucas,GaIenus** *d^ifiom* ^^^«(nW -rfo •nit *eirT*tf ty'eQtn* **^gwijajjf. Diofcorides** *peip&et tevrl* **d**ixit. Non itaque correx. Colore etiam multum diflFerunr, nee non & odore, Diofcorides enim [illegible] **Gl Wfa** [illegible] *%«', meffabiiem pra catevu bonum odor em /pirare.* **At** vero catiaeodoris bonirarem non afsignat, timplicirer **enim** *»zaH9-ri&m* aromanco odore* **dixit. Cafiam qui**dcm optimo odore effe fateor, fed non jfali, qui omnia fuperet. F«'t etiam contra philofophi opinionem, quod canella Zeilanica praeftanrior & crafsior fit, cum tenue, cinnamoipnm optimum fit. Reminifcere vir dodtif<:imeeorurn,qu2Bquondam Cardano, cumlaurum cafia? per omnia fimilem effe fcripferat *;* credere ait, extremae dementia? effe. Non en»m 4 folo fole co.^ quitur cortex llle, fedi calore qurque naturali, **quiii** idem effet cum lauro noftrati. non aim* fapor toto genere, fed dilutior tantum,afHnis tamen inveniretttr. Ec rede dixifti. Iraquoque, cafia & cinnamomum corticis tantum tenuitate ac crafsitie fi differrent, non toto genere ac forma diverfa effent, fed vicina quod veteres memoriae prodidiffent. Toro genere diierfa func furculus & cortex, fie color diflimilis fulvus feu^uber, & niger,qui ex vinofo in cineritium vcrgit. Prseterea plane contrarium eft,nodisplurimisfcatere,8c carere. Redlius profedto priore fervata opinione,nos vero carere cinnamomo ftatue[illegible]es«Sanior illorum viderur fententia probabiliorqj, qui cinnamomu^n &cafsiam ex unaquidem arbore provenire fcribunr, fed corticem intenorem caudicis cafsiam , at furculos five arboris fuperiora virgulta , cum cortice fuovcftita cinnamo* mum* Hi confirmant hanc fuam opinionem locis aliquibus,ex lib De antidotis,cap. de cafsia à nobis citatis. Senfum eorum repeto, Sevidiffe inquit Galenus cafi* fruticis furculos, cinnamomo pares, forma cor* rice, (fie fcribunrJodore&fapore. Ergo,$inq_{Ui_{unt,e}}$* ilia cafia furcuh dempti & amputati cinnamomum efficeriint, cortex vero detracftus cafiam five canellam noftram: Exquibuscolligitur ejufdem fruticis recifa fumma farmenta, fuiffe veterum cinnamomum'corticem vcroexemptum, paratum, & j_n tubulosfiftularcs complicatum,vcram &gcouinamcafsiam.Alium item

exfcodem Galen? libro locum adferunr, quern capite de caflia citavi. Dixerat,inquiunt,fupra cah? fruticem inyenin, qui virgukahaberet prorfus cinnamomi furculisfimilia ; hie vero ait etiam cinnamomi atborem integram confpici plane fimilem cafise, & parercinnamomo ramos ferentem.Concludit tandemGalenus,inquiunt, eo loco naturam cinnamomi prorfus fimilem efle opnmae cafiag Eandem itaque effe arborem, idque minime cogmtnm fuifle vetenbus adftrui poteft. Pio*fe&o mC* hoc fir, adeo vident nihil, quod dici poflir,up credibile fiat cinnamomum & cafliam ex eadē arbore efle,fed dr.erfisejuspartibus parari. Cafiam ex cortice fieri,cinnamomum ex virgulns & frnmenns amputatis Rem non eandem fuiffcabunde fidem fecerit nominum differentia, facuhatis, formae, colons, odori* pretn, quod olim urnquc fuit Refpondeo nunc ad argumentaexGaleno, moxnonefleex eadem arbore, probabojnterea ne pigeat ledtorem adire caput ultimum hujus libri de pipere. Agit Galenus loco priori* (ut jam fupra oftendi) defcnbirquecafsiam , quam Diofcondes £A*%i* *gcrmen* appellat. Hanc Diofcondesfimilitudinemquandam cum cinnamomo habere ait, non tamen fimilbmam ut vin dodh fenbunt, poftenon Ioco»defcribir,qainrn cinnamomi genus quod Diofcondes cortice cafaae ligneae fimilhmum dixir. Scire facile poruit Galenus diverfas efle arbores. Integram enim cinnamomi arborem vidic , ex barbarorum terns allatam : fungus, ftipes fuiffet Galenus, fi nonammadvertiflet ex eademarbore provenire , & fividiffet animad\ertiirct\e,nunquamtacuiffet Res eft nimium diverfa, *fed* qu*d id plunbusprobare conor, ip(e palam hoc facit Galenus cum loco citato fcri-

bltdc Caflia, *axftfiofcei vtv*4 tftotw xmetuu/Ūu ty-rut -ryjf* J-tJ* ²c *$ Q*ei*rlut /*sTT7J7*r *Ramulos caff ice fimiles cmnamomo ajpc&u > & cortictt tenuitatf.* (athic locus nos refte corre^ lfle Theophiaftum teftatur) Non itaque in omnibus fimiles ramuh In, *fed* tantum in quibufdam & jam memoratis. Arbor itaqueutraque diverfa. Divcifam arborem effe ex vetenbus probau poteft. Thcophiafti loco citato & a nobis corre&o, ubi cafliam & cinnamomum diveifas fcribit efle arbores , cinnamomnmque in qumas aiborcs difceinit lpfe etiam Diofcorides diverfas arbores fuifle fans docet, cum manifefte cafliam mofyliticam ahquam cum cinnamomo mofylitico difFctentiam habcre ait. Quod fi una arbor,fimilimn haec caflia cinrnmomo eiiet/ Cjfci^ h-rc iJ>^^» *germen* ib eo dicitur, quod mofylitico cinnamomo, quod virgultum, fimihs cflet. Phnius diverfis in locis nafci caham & cinnamomum fcribit. *Frutex & cafia •&,juxtaque cinnamomi camtos nafatnr, fid m montibus naff on farmento, tenui cute versus qudtn cortice.* Hunc> locum muitum negotn facete us, qui contranam tuentur fententiam, ipfi fatentur , fed nihil mquiunt prohibet c?ndem efle. Et vero non efle divcrfos comproba-

[illegible] eft [illegible] , [illegible] [illegible] Lufitana , [illegible] [illegible] [illegible]

nra male turn si 14 exvlvtilo nafcctnii, meitiu ncrvn ling

1 -iti-iicx>.Biuhintu fo!;

1 IR: . q-jilc 5c ntihi Icnu h » h u «

ttft, ftbon4f«icMt«qiudrai , nriuc mjv-r.itudiM

;:i tonditi Tamuli, quitr« jJccif»rbrutn »ixftor« dcmonttranr, & quorumscc iniliiSii noSi(ifeiDiirur)fotiw6(truijti wiulli, oftentliijit. Aimi pedifisftcpc funtlongiiudims , Inmmi

Cariophylli cum folio & fruflu.

pjtteint]uinosanf plurs graeiles ismiilpi fijofrndu onu!ln»>«que altcnwimexafiverfo nafcentei Jiviiij fujit inftffii autem fcriptorii caliniicraifi fuj i-t.in'i'', dncriceiqae colorts ci>irice

qw runiili cirxttaou

rout fclW'M iH^i'' tunim tuii qiii<*ni-t.>,w?Bceo f»fdculorii lum.ltK fl

-.aciMTcan •as*[1]***' Akeqw«<iu(n.J!c inter I. rtrio&uaf'

fumni puiemqoKswxlcmna.

f T-l-Tl

rtlt-

At'''

•*»

frrfwt*

ftJwmJM >fi' Bl ;fMXtdxj f 4I4Q1 fr< f^^^ P^*^ MUM^OM _ l&A^m

Hutu,[1]! snuttivtmfjntm HT*H*IU fvfmti c*'mi.

:cnbm owinnlb. * lp*r-

-t.iuTOTOd^idrafcjrumtjWqMrtdo-

loim teriui, n((jratcnxn Gam)

i !,t»wr j >;ji-r nnicum raft! Oame* emm,q<nf

: (rihausproferunt.fuiifcltiKi*

tot bacilli* tnlr*rcwes- Culiorei, irt]ii:; Girius, I'J-

1

lucuatar.

{«a»acia

rrjTTid Aiyt*:! m Ar.t .1. ; +, J:»-

liaVqiu»; . ItillCJUOCir.;

dut mt augtlqac liganru i:

Uiccntuhnnc enmoretr irn rr jf,m

•itn ib imauruio f qm nuaioie cr-

fxi lurtaro ccperir tnerrmer itim,

in miv!<o cuiliiv, BUfltutuJiiic

11 (>>i;tut (ivnt.nttnDCkiolitxfi

iduridstn *M**i iJ eft «**(&.

i in vi'ltiatur. <iui>UriiK>i>iii:|.'c(irr^itrl nuclrur.id-

i. Cottn rjr»ffyllo iJporta. -«n: m

linn infidel , »i .-r.!u!« cjitum-.r rmii^iiinti:

Ucumilx, *Qtqmd(4ii iltrolt mDir. (ufcriot

ftimi friarn fnili.Qoif rortcr tzt cjrnuti riM ran in omnibus carlophrlJst coatpicixttr^ u;ti!' 1 .tiu* roram corpttS , (r»pilin;n ampkuxt

.nirroflt ru-

dior T cju*tjuc r*n;*ucm UKOWIB trmcBv^nc IK^MMHJ cum pn " •'

bi^oi.tr- - inodo *cf era. ruJr araw*-

licum, fiam' taf-cte

oucKlam n U'launm 00-

FWuiqncHl«if

iplumC' !• Scil r.ttijfi tajti cxlonii taoc

pliylli lunt rcm*Ili Jit, d-d tsmcti iucundNJIino JC (U»-vi.'tinu , qinqiieriiillitii in ijii)rittij[idi> palaiturilit-u'eminfiirnnt, in obTervivit Cilcno*. Eiigantur nigriiireS) pinguiftfei, Itquorem frudluum modo re* mitrcotet , odott Sc hpore id mittotes , fire iinttuiurot caryopii^Ndt pionjait sct«Jeri[«. Nifcicui ipCi arbor , nt Circta) referr , ri caryophjlikdccdiJiitrliai mtt rim.

Mt f\ar,3, qo» traam itiitnciiion) r(«b«r.i

prwiociuir.quxuitfKxftcnfiiuiti jif, I ftir, ,

trtuuomitmuoi ptHaru _ « jpii tcftintni i

CeOtgnar L audio Scftembiti , ui^oe in UntMitom,

Kcnmt Ittnt, Ird rkdrn*

tj ft*p«!l«rt»K. Kl^^:IJr dtmtajat aryrfhvUon in MijiltCW WKtv1% ,OHE ISB1 QQnQOp HHBCVO^a ^ttiOI pritjilTti cftGikWDB , r • irinxi 1 nun . rcc CTUTI Vjittor fti»m IQ inljn ncmrffillilc^uc s\vt wct% , Tfn mil tin Dint^f liu— ilrtmtit J;tw. qtum bMiWu<. £t h»c Mod cot »J vctctrt I ill fcftmi. f»n froAnt foit <Warc MIX. w ;», qwoBT'i*?'',* Mofclw-tactiDr;iarbir#tn. ntidcmelTcpiTirit, Nim ' rwidjfercfoftihitjr.iyTtfrlintimilrj, torn ftrolaun fol n cit. 'Pyjru>ci nrr-rfcy'fwn di frmtr m BWJTD i-iiil«n ptvtul «b ill«

J. Gv

li ciatro ruFefcccs, OiijratujnSt (mni^r

Caryophyllorum ramulus, cumfuo

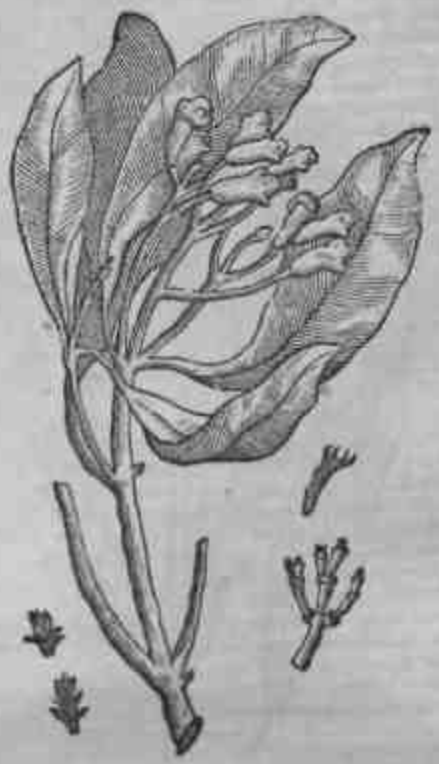

CAP. VI.

De balfumo: quoti^enottmfi v'niatumadnoiptrferatur

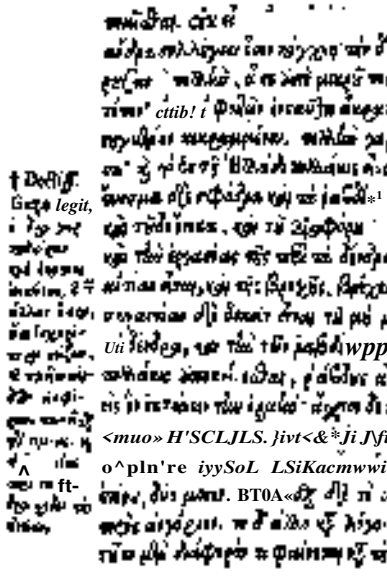

mium& copiofum. Ade6ur'fubito fpacium per longum odor valeat permeare: verum fincerum ad nosnuliumadvehi , fed quod miltum,coliigitur. Pluribus enim miltionibus vitiari. tQuodque in *virg*. Ea* Grxcia venditur,fepe adulterari. * Qui„ & virgas *fropter am-* ejufdemarboris odorem fuaviflimumprxlkireaf- *P*tantu*r>* firmant. Ecquidem eas quoque amputari quoran- ®*ma*ori* nis. Panim uc reliqua valenrioru ferventur, partim *FtfuTL* ut emolumeti plus comparecur. Nam & cafc magno *quidlcau'O* poifc precio vendi. Qyin etiam ad im- *curftudioj,* tus ejufmodi caufam refcrunt, qu em ere- *colour bao* arbores fiant. Sequi en;mexcrebratonfura tfg*tancummodomitrantur,necintendi ad unum tfresarbonspoffint. Sylveftre balfamum nullum* ufquam repertum accepimus, Impleri ex majori */*« f«V

Uti wpptui. i^fecpii

*<muo» H'SCLJLS. }ivt<&*ji J\fiCM (Ap T£ pufyv®** o^pln're *iyySoL LSiKacmwwi*.* o* |)£ Orto vafa ffcrnichcea duodecim ajunt,ex alcero vero duo tancum. Vendi fincerum argento ad drachmam : reltqium pro modo adulterationis. Et bnlfanrum quidem praccipudc cujyfdam in odore naturae videri.

jam *$**- *frequenter tondentur*

JULII C/ESARIS SCALIGER1 AN I M ADVERSIONES.

f] A^J«V«,Theodoru$,arbufta,m4/t/ *Ne<f; enim arbu-fium,arborum frequentia eft,fed arbores ftcundum cfaf-fesfita ad vites recipient*.* **Altium** *dicunt Ugures* **Tan-***rim. Plinius ut minus ambitiosejta fidelius,* **Hortos** *vo-cat. Qui fyypti res abfe vifas defcriffere , tbi quoque ajunt duos c(Je hort$s Balfami.*

Mt^H%A<&nfi»wn Tbeoiormomifit* **figuram.** *Idem* **iKAev^»,randid** *mjejftme Quona enim modo addat^er-* **petuo virens.** *vmditas enim nulla Candida Jed exalbida% Pbilofopbmait, hie frutlum odoratiorem, quam lacby-mam, quo utimur,*gre\ vAaffricatm.velmorfmfentitut.*

*Et tamepfupYa,*fv[S* *Tbeodom*, Graeciae, ^ ij Komae.

Theodom , amputari quntannis, partim ut reliqua va-len{iora ierventur : partim ut emolumenti plus com-paretur vend' namque'rel eas ma^no preciopofle.Lf- *go* **TO** *A«<.S«f3 7tuiX' t&ficexpticanda cenfio :* **v ^ « i** *fi* **fc** *Uongtosfex •rii,tylnw'fctUcet* pucariarbores^utexonerentur:ne- vc fatifcant, $ J *Au^JvAktt* & propter impenfam. *Na»,qu< Amce -n hdtypp,,* **impenfam** *vocabant, ut eft tantum u~ apud Tbucydtdern.* **& A^'pife-** *<ruxn* **pretiofa** *dteitur ab Anftophw. Aliter u[m eft D mofthtnes contra Pante-netum. Ita illa,-mx ?&«f 3 -hp**^i>L<$TU'* *LU <a&* *&>&' VIMM* T'lodows* **vendi** *** fincerum argeuto ad drachmam. Non melligo,* *gium* Sjn~ cerum ven-duplo ad argintum fretio, ad'' ulteratum*

IOANNIS BOD^EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

X <&V quod caeleftem divinamque meffem reddat. **Heiyihiusjj Sa Aw.^^^tf^y,** *Qp*xit. Solumcalum.* Vel ballam *m dicitur, quafi belfamin, quod in orien-talibus lin^uisexercitati dicunt effe, pnncep- aroma-tum* Ab iEgyptiis *bahffan* dicitur.^aufanias/i *xzSA* fcribitur *imxmfM** vocavit.

rW«f $ 1 In valle Syri* nafc", ait praeceptor , ac duobus tantum in hortis,malfc arbuftainterpretantur. Arbuftum enim non eft arborum frequentia,fed locus arboribus confitus vitiferis, h c eft ulmis; populis, & fimilibus,inquibus vites extendifolent, velipl*etiam arbores vitibus maritat*, 8cinordinemdigeft* , ut Columella lib*& cap.v,docet.Hortqs effe teftatur **Plinius lib. xil, cap.xxv:** *Sed omnibus odoribus prafertur balfamum , uni terrarum lude* concejfum , quondam* **(Theophrafti fzculo)** *in duobm tantum hortis, utroque regio^alterojugerum viginti non ampltttu,altero pauciorv. Oftendere arbufculam bane urbi imperatores Vefpafwni. Clarumque ditlu a Pompeie M*g** 5** **** *** arbores quoque duximm Servit nun; hac, i3 tribute pendit cum fuagente, in totum, alia natura quam noftn externiquf frodiderant. —>Seviere m candem ludai Jicut in vi~tarn quoquefuam. Contra defenders ^omant, (g dimica-tum profrutice eft Seritque nunc earn, fifcus.nec unquam fuit numrofior aut procerior.* **Juftinus lib. xxxv 1, hift.** *Opesfentisludaica^xveatgaltbus opobalfami crevere, quod m bn tantum regiombusgtgnitur. Eft namque vaU lis%qua continue montibus, velut muroquodam cinEta, ad inftar caftrorumclauditur. Spacium loci ducentum millia jugerum. Nomine Hyericbo dteitur ineavalUfylvaeff, (3 ubertate,& Amvnitqtearboruininfingtsifiquidempal-ncto (Sopobalfamo diflmguitur .quanqua^Jpecmsbujus trborts infignis&pretiofcplurimumadautla fit.* **]ole-**pnus etiam lib.anriq cap.v, in agro Hierichuntino b.il-**foiummodoprovenire tcftacuc. Idem Strabo lib.** *W.i/m™MS- PUnta eft parva duobus cubittsminus,pro-pequc Egyptum nafcitur, in locoqui nuncix'n my*,* **hoc eft,** *fohsfom cognommatur, fed* ***dpnfcis*** *urbs* dicebatur. Strabolib. I, cap. DXXXV. ap baeos, Arabia? incolas, etiam nafci tradit. n* *Hiericus eft plantttes montibus circumdata, qu<s m The** trijpeciem ad ipfim alicubt declinat \ tbi (*f pal*mem turn — tbt* **0** *regtatft,(3 balfami paradifus.* **Hegefip-**pus lib i,excidiinieroro|ymitani,cap.xv. *CircaHmU cum oppidum balfami hortwnfuijfe afferit** **Diofcorides** etiam in i£^ypio nafci tradit, *W$y 'irfeu^H* w** **aW»« ,6 ci** *ViyuwT*. In unius ludita certa quadam convalle* **S** *'Mgypto nafcitur.* **Ex ^gypto in Judaeam** tranflatum fuilfe,auAor eft Flavins [ofephuslib.vi 11. **cap viantiquitat.** *Ajunt etiam balfami plant am y cujus bodiefirax eftnoflra regi0> tn ludtam attuhff,' rcftnam Sabam.* (£«yptu viddiccr,& ifithiopi*. quse ad Salo-**monemvilendu vene^at 3&e%.io.)Hujus'cnohbcra*** *litan acccptuferre otortet.* **SimonSethi,^,** *Jorjnnm*

xvn. Apud bos **(Arabe^Sabaeosj T/w** *(3 M,rrba^& cmnamomum nafiu(/r\ in maritimisetiam balfawum[& ilia qutdam herba valde rdorata^quanquam ejus odorci-tocvanefcit.* Etiam Paufanias in Arabia provenue tra-dit. Quod & D'OJorus Siculus teftatur. ^maj ^ jy T** TWf nrV»(ci *dv\£n ix* r) *n ty*(!ljj»* &Aw»^M| J *fo fa conv^lequadambalfimum.quodvocitgigniturHtz^i* ignoravitTheophraltus.videat Ledtorcap vi lib ix bift. Arabians ballami feracem, ejufaueonatriJ **fcribumP«rusBcllonius,** f°

tcftes,& balfami folfiffl natale, nunquam Judaram fuiffe.hisrationibusdemonftrant. Quod femper in Judaea fclanta hxc,in horto five paradyfo culta fuit. O mnino zdfatendufti,peregrinas plantas fummoftudio, maxima diligentia, curaque aflidua, in hortis coli ac cuftodiri,contra patrias nee tttulca cura egcre.nec adhiberi, letiam in incultis,fponte naUs, fepiflimc reperiri locis. }ud<‡ae balfamutn peregrinum effe teftatur Strabo Iudaeus. Inferet quis; atqui Theophraftus "*#» *itiffiJx** tfa^^^fcribit.Refp.idintelligendumde Syria, in qua Judaea : fin minus,plus fidei deberi oculatis, quam auritis.Notum illud pluris teftis oculatus unus, quam #auriti decero. Nee fides adhibenda recentioribus , qui Jperiiffe omnes plantas balfami fcribunt, quod ad nos rariflimc fuccus tam pracftans adferatur. Erroris occafionem praebuifle videtur Petrus Martyr, lib. 11 i,legationisfuae Babylonic*. Scribitquippe,totum balfametum, quod ab urbe iEgypti Cayro, qu* eft Memphis, lomilliaribusabeft, penitus inteniffe, adeoque defertum fe vidiffe,utnullum balfami viridarii, jam turn amplius cxtaret veftif ium. Nee hocfidtitium eft, teftanlur idem Alpinus & Bellonius. Sed damnum illud refarcitum,delatis 40 plantis ex Arabia. Idem Alpinus fcribit, dum effer in *JEgypto*, negligentia cuftodura, denuo fere periiSe * fed facile recuperari poffe has plantas. Idem faterur BeNonius lib. 2, cap. 39:* *Percontantes,* inqnir, *a Mercatoribus Cayri de balfamo, cum nojlrum ramulum conftrremus % nobis ajfirmarunt, quidquid xylobalfami , vel carpobalfami unquam vendidiffent, id omne ex Meca cum a/it's aromatibus acceptjft\ deque meminijfc,fuo temper e balfami frutices, qui nunc in Matarea coluntur, ex Arabia felici delatos effe, magnis fumptibm Sultani.Qjtoniam veto tam muhi id nobis affirfnarunt^exiftimavimus.fine ullofcrupulo aut dijfimulatione,nobisUcere idferibere. Falfum efi, inquit* il/e, qur notas in Bellonium edidit, *iSoldanis balfamum confitum futffe.Namftante imperio Hpyiano,balfameta erant in ELgypt*.* Claudianus in epithalamio PaJladii& Celerin*.

Gemmatis alii per totum balfama teftum
Ejfudere cadis,duro quafauciusunguo
itiliacm pingm defudat vulnere cortex.

[illegible] *win*™ *cxarmf vaiiame. tenfe- lume Soldanis cur am fuijfe , ex Arab** —- tumjujficere , quod* £T *annis fuperiortbus contigit, cum Bafcha,pra>feHus JEgypti, curavit also* plantas ex Aratiapeti.* Nee aliud fcribit Bcllonius, quantum ex verbis citatis colligere poffum. Quo itaque nomine, is accufetur non video. Balfameti memphirici longirudmem 200 paffus fcribunt , latitudinem looterreis [a]gReribas fine calceaclapidibus circumfeptam, olim palario eYornatam.

T«^f *I'VUH* , Mali punicae magnitudinem habere fcribit Prxcep'tor balftmi arborcm* Plinius lococitato proceritatem intra bina cubita confiftere ait. Punica malus multoaltior eft. Diofcorides loco citato, B«AffH^oy *,i p„ f{jfy§9,wru p\yii<s& AaC^K f addit Aid. 11 *vxitt,* alius *Mbtcot-neof* legit) *v nvy.xci>Jtif fiXim-mf.* Depravatumeffe codicem/fatis conftat. Nam prxter omnem rationem eft, Diofcoridem „ad fimilitudinem tertii alicujus generis , duo irwicem alia inaequalia conji^nxiffe. Violaro cubitali effe longitudine conftat. Lycium,arborem fpinofam, ramis trium cubito-rum , aut longioribus fcribit Diofcorides. Vide quae f[iin]ra lib. iv. diximus. Abfurda itaque comparatioj [illegible] non eftufus Diofcorides. Idem fere effer, acfi [illegible] fabinae , aur pini magnitudme dixiffet. [illegible] Avne/ir.ii *7ru(*'&tyf.* Atqui *xvfci&'pjtt* & AJKI« eandem plantain effe, (upra *ex* Diofcoride diximus [illegible] 8° *ivK'mJTrvgttyfyt , balfamum arbor fyci* , feu /?y-[illegible]*c*nthce.* (Vide qua? fupwlib. iv. & v.j *magnitude £c*»fiicituT.* Strabo loco citato, t* ^ *f0 <pvr9, fa^Z-

[illegible] «ticofa cytifo aut rerebmtho fimilis. Paufaniaf, [illegible] cem*" lttting *w*'*9 few*, magnitudine myrthi [illegible] «viifli7i*[illegible]t. Plmius loco citato. *&uippc *uper vinEU[illegible] Malleolis feri dicitur, [illegible]*Jneadl[illegible] *&[illegible]*vinearunPmo-d verfitatem Al? r[illegible] Hancomnem [illegible] oculatus [illegible] citato, cui, quia re-[illegible] «C[illegible]dfal^^dh[illegible]benda Hfc lib.* dc Plantis [illegible] *tis*, eOearbufculum vi-ticofum tit[illegible] ac crefcer^ad longitudinem el hanne five liguftri, vel citifi. *Hefte* , inquit idem, *Diofcorides, Strabo , Paufanias , de balfami magnitudme fcripfcrunt. Omnes enim ha plant* lotigitudinem triufh cubitorum non excedttnt , uti nee balfami plant a.* Idem punicam arborem , in-flSgypto & Arabia, parvam admodum effe narrat , atque adeo ut inter arbufcularum , fruticumque numero ibi connumeretur. Neque ad tantam altitudinem affurgere , qualis in Italiae obfervatur locis, Qiiare. neque Theophrtiftus rcprehenden-duserit, quod fcripferit , effe magnae punicae arbori fimile balfamum , nam /Egyptian Italicis funt longe minores. Plinius etiam excufari poteft, quodvitifi* milem effe fcribit. Nam planta eft ramulis fruticofis, & farmentofis.viti fimilibus, quae etiam fingulis annis, utvitis , putatur. Idem fere Bellonius loco citato: *Ejus j up am magnitudinem tradere nequimus , nam quotquot ejus frutices in horto aderant , fiipitem folum habebanf, pedts hngitudine; (3 pollicari crajfuudme* tenuibus ramulis praditum, *raris foliis obfitis* , »W-*cumque aut em tandem nafcuntur, duorum aut trium cubitorum altitudinem nonfuperant, (3 pedati altitudine cumfint, in multosgractles ramos, anferinapenn* caw lebaudcrajjiorrs , finduntur balfami frutices. Matere* jam recent putati fuerant , fie ut foli ftiptdes fuperejfint , qui ramulorumrudinentaproductbant. bjudjem enim eft balfamum cum vite nature , quam fingulis annis putare necejfe ift,alioqui degenerate* .

n«rf«A«&»4t, l^mi.inquitiiMfM. Ramihiafpentate, proceritate, & tenuitate differunr. Balfami enim arborem femetipfa in his praeftantiorem effe, djcie Diofcorides : Amtyig'"*»uri, i***ri*, fc*^wi». w .?*&

™. *L< M rVuvt** >fi/#*-r V" "• Balfamt arbor, fefneupfa %Jtmmr* (alibi abunde probav,, a f c j j j w X / a p u d Diofcoridem faepius fignificare)/^^ *proceritate, & gradate. Quodigitur tnfruttce tenue • hcapillacam eH . Thereon quafi demejjde dtcitur,*

locum non viaeiur r m'"'* «^*- »-•——•— ·-- 7 locodtato fcribit: *Arbori ma genera. Tenus&cap,t-*[illegible] *coma* , *quod vocant euthertfion. Alarum fcabro* [illegible] *mea[illegible]um% odorattus, hoc tractvan-* [illegible] *cor nee,' aui*jcwn*» »w* » -- --» --- — . * cus audlor ex quo haec Plinius, balfami arborem femetipfa praeftantioreminquit, fcabritia , proceritate, &gracilitate, ac balfamum turn praeftantiuseffe, cum procerum eft , & afpero cortiee & furculis *five* farmentis tenuibus five capillaceis , ita ut in una eademque arbore balfamo, ut primae fit bonitatis, hac tria contineri debeant, afperum vel fcabrum , procerum , & ^raciU. Latinns audor tria genera fecic balfami. Quorum unum eft procerum , alterum afperum , tertium capillacea coma. Null* enim generum differentiae funt in hac arbore , quod nee ex verbis Diofcoridis, fi fanamente percipiantur, induci poteft. Quodverbahaectcftantur,Aj^TOf———*l%tov!r.* Nort dicit genus aliquod,aut fpeciem balfami aprellari H^-*&ii>* , fed quod tenue ac capillaceum in frurice efh Sarmenta itaque amputara & detufa , nomen illud obrinebant, quod facile amputarentur , ac demeterentur. Aliud praeterea latet in verbis Plinii: *r*>tvThi&f T&*%th<* w IV^NF. Vertit non fine magno errore, *tenui capillacea coma.* Quod praerer mentcm Graecorum , ipfamque veritatem eft. *TpxZht* nequaquam diciturquod teiluem&'"capillaceam habeatcomam, fed quod furculos tenues & capillaceos ferar. Coma arborum & herbarum de folio dici folet, vii T* JCOV^JJ^ ornare, vel»(9^»frondere, virere, fuperbire. Ipfe f linius folium proximum rutae, coma perpctua. Idem alibi folium proximum tuberi , perpetna coma. [illegible] deatlecftorcap. dehyffopo. Balfami folia capi[illegible] non dici non poffint, Plinius ipfe ruraecompaiat, [illegible] funt capillacea , qualia foeniculi , anethi , &fimilium. Etiam pinus,ut fcribit Plinius Iib.xvi. cap. xxiv. *Capiilata pino , cedro ; acuhata aqutfolto.* Nemo praeter Iuftinum talia folia rribuic ballamo, &eft falfum. Arboref.ai^opobalfami formairf hmilcm piceis arboribus habere , nifi quod fint [illegible]* magis , & in vinearum morem excoluntur. Habet hoc ex PHnio , qui capillaceam comam huicfrunci pr«ccr veritatem tribuic, quod Diofcondcs lurd-

tn.Qi *vi* **;••>• '' <•"»"•** **cii.ijujil in frm.Jce tenuu ac cjjiilljccumtiittit. Nutt ii icf, conn aw tcAium wtnic. it tijuU iceum. S ecun ilo q uod Tjieriftpo 8k4oui fcnbit** • s/ji ij i "x'c*' ^e**• *•* *ir^.i.ir.* **At NilLiauc come ill baJlama londcri jut jiu-** putarinon fotenc, fed furcuti , quodapcrtt *St* u:iv **clare ILJC effMie** *Tlicophrsliti.* **Diolioridcs, rwtjui *5 rfit)* ,$ ™ *•£««. wfciij*'yS. IpicPJmiUi : Mtttnur** *jimttutr ftu'itJnt, t$ i*/lru nit/fin,* **Tci I i u i» irgtt" men turn el iplol'finio Im tip tune it, Trjjiii, itnjuii.**

ithnuts trt ^ t

j:e hucids. Ncuntluiua eiiim proj'ier fo-lia iiameiiliocenuicccs Jtct|"[i nil nci: tri!- ttiiulubcatatycra, itabta, V. **VLfUi illi Hlinii ,** *itiiifti nu ^imrj,* **ilc xylubiJUiwo inttrprctjnnir , fjlltimur. .Nam tic x/bibjilUffio p*u!iJ polt a^it.** *£tj»rinattiqtt<i.]in in n>iitefuur,DccG ftjlintodmfulnlittfjitfunuliiu? , vims*im/*jquttnniit .', mum* **.JJIIIM'l,** *f-jloMfemVHi mutur.* **t^jin tpaoi vcf-bj DiOh jriJ'** * **Plinio inali; mrtl!eAa,Utit aftcitduuc dc xylubjJUiiii' nun 1 ntfJliLjcfuJi hit , led deipli aibjte, Bcliiiiiscljre 1'linius, arbori tua geoendixic, quexl unl mcJi^crircr imellteeat facile pompier.**

4oAd j '', /»'«* *nil**, **liicui fjinit^, iiiem DiofciJi tide* V ^v*»'x'"•!«•» 'rtj'^>< /('nyniff A> Ti*i™,•"«-jMBJngi.** *Fefutijitr ml* f rex inn JtidlhiUtt** **i** *ti fttfuxt mJ&tvirewt**. **Pan Ian us, . y ^ i . , fijj,4 iiimlia dTe fcriuit. Profpcr Alpino* 'oc*> atato : f .-.j** *tmi)ui* pruximj.* **, Ron /amen ,** *ut litttbJI* **Dii Jij rj/** *tAtidiJm^ftdftuus tcBiifci fojuip'miu.* *^erpttite vir:-i!u,* **11L'•** *undtJum. Q^pd* **prxmr ntemctn Pnteep*or», dc »t-rit»t<m e!l .Luwilcmcr folia tdctn AJpiitus in di • dt t»U'iiino hi* fere verbi.* dcrcribit:** *UiJitm t;-.-. -. •.*

*JtDffcenJel, T,jttrpl^Jius , l'hmw, Avhtni*a,Sut** *Sesin* **(de tollis potticmui Hihll)** *btlftmiftftf*, Tutapi-ximx JJtJittimMt,* **tJ** *Fiwjouut tini?<ut. lujir* **<tn, SU.IIWI, ta** *mitvi Afbitcj vintimfehit,* **— N«*** *terncn !]u«ti* **fai/j** *itnuet , viti tj flat A tit fuahi, evmfekttt refi.-fi4fii rut* tttqudttHHi fniiimtt , frjftr-tiia utri rx'<* . /J • f tu'iJ* **enini limuJ [•rn», qtiiiiu, JIIL fcpwm itlz adiuu lant,}** *jtiitvtfafwiti virv* ijljif-ai ••!» ctrwoiiut,* **^UJJIJD ipjjjiml/i'ljaj ,'UHJ (rtiMi iij** *(attain* **, M** *txtitmtWTf* iU* **TUI* p.-ai'-**[1] *ttbitexitft*. NtJjut jbfiiidum tit, Vat,J*»um litxtjft.*

f mr *go , *i(jiri*?titniam Utfimt «an *dultim* , ^ii t « . jn/n** *rectnitr *x tfm ftmtmbu)* **tMOai** *wfpixifft,* **«u /ii/jc** *mAgttttvtyit,* **it;** *figure •itnattttfoiut omuiut [mat fitnitu , ,xci?ti wiiia erjffitie.* **« Je/ore , f uii«/ M**

VWm *ntfcnimWM* **rnraii r. f»« /«•* »u , fctrarr «i/**

*»4fom*uftiLi* **Jnj**

frit*j njiM>iwi

*mm cm** **CfHwi cms** *fzlmnm tth.'m* *fiujuttlt, FAdi'Utmt-'jtlUfnpcff, , ,fi:;in ftnfi* ***mjiunjimat . « « « « • / (& . Pon»»o tircic r«-** **fi;roii[Tin: ipbr»B«. Di^li^ndci, cm Alpi-** *ui&flc!tojiiu5. llitiJumcn , inqntt Bellonim , in* **Aiuett** spud Caytam , **p-uisj jidlueJuui** fjlu S*.

piembrirawnfe lube tut , quctclrmiru infi-it-ru . • til. Natti rclicjiij; *rbort(, t]ia; liyutni; clrt-ic l.«!cn:, fulululuru iwiti vcmTbiictmic ,

Balſamum.

id full lijei:

folu ibliCcrc.u: liyc nc tocl noUi cnun i J oil

fedqtutrffit cligeuJut dben. T* ; wr=-

\,t£t#l Itaam, flu-

*pt*mitfi#>£tttit ..'.Uititttm li«i.'.-xt »t!h,iSiu*tnt}jiltm:t* **Aipmoil*'''[11]** **-** **••-**

[M]tf^f«. -7'^* **« «t*r:L»/«».J ./mnai** *tUrttn*, **(it[r]**

jtn.ft!U.aii: et^tu -'nfraiitmithuomUmt* **I** **'•''••'•-** **•/m/:'JI—.** *mftttfrrp** **•**

act **Hiet**

<3vn. Tcicbitiihi trq&-.

lore U»T*D • **i...**

Vt ru

: rc[L]'tinn. I' , fidixctim !*>'•

^uandj^ue denntare *rub\urn , ruffum , ifiavo ru*> hnn>* qualenihabecco'oremnardus , uti alibi proba'». Carpobaiiamum ad nositerum adfern ceepit, fludio & dtligentia Damelis Beenngen , feplaliaru diligentiffim!>Omnes notae in carpoballamorecen*tl* reperiuntur , quae ab Albino recenlenrur, fed in antiquo & veterato fion iterm Nam mellei in eo nihil , odorenaninullusalirperqaam exiguus millo. Levepraetcreaeft , non ponJerofum. Alpines etiaJi au&or eft , parvo temporis fpatio , om ii odore oC fapore de'ftitui. Tantaenimeft iHiushumidae iubftantia? , in qua odor faporque fundantur , tenuitas, utcitoexolvatur , firaulquecum eafapor atque ǫdorevanefcat. Carpoballamu.n adulteran, ut fcn-6/rDio/cOrides, quondam *iblebdt* , femine quodanj 4 Petra oppido adve&o. *^i-m J[t -ntinvis m^x*, »*

[illegible] *hypcnco fimile . qu* YruHushicaduiuratut, fed''ex eo dtgnofces , quod maW illud fit inane , tgnavum, fapore piper**. Contra tamen Galenuslib.de antidotispnmo ad finem capitis x v, inter eanumeras , qua? adulterationemnon admitcunt. T^ *ftty&t vwrt'* ***/''''» tP» ***«-*

Dsrdiqms k nobn eft vi libns de jiT/.pUci median deeeptatum , partim vero June mcdicu omnibus cogntta, nccfrauies ullat admtttunu* Carpobaliamum quale lit, inn dojuit loco citato, nee quomodo adulteran polfit. Ergo inter ea refert,quae adulteran nequeunt. Dicendum , velGaleni ava pharmacopoeis notiifimum fui(Te , vel mnemonico crrore Japfum Galenum. Sed primum venfimilius , pharmacopoeis DJtiffimnmfuiflē. *Fieri non pottil,* mquic Alpinus , *ut thquts qui btlfanti feminatintnm v%dMt%poffet ab altn decipi.* Pimius loco citato, *ddulterutur petrao bjpeTico, quo coarguitur magnttudtne , manitate, longuuiine, odoris tgnavta, JaportJJtpens** Diofcorideb non perraeo hypeYico, fediemi nee Petra Arabi* oppido, hoditf Mecham vocant, allato, hypencofimilu Non in minori verfanxur errorc, qui (emen illud terebinthi fWe aditruunt. Turn, quod terebinthi lemen magmrudine, colore, figura ei iimilisfit, unde frausfacilis: turn quod in Arabia: Petra terebinthi multae,indeen.m optima terebinthina refina , tefte Diofcondeadfertur, lib. i,cap. *xci.* Accedit quodhyperico tereb.nthi femen fimile. Hanc opinionem probare nequeo,idquequia terebinth us eft magnuudine oaifami, pfeudocarpobalfamum verb mag»itudine , inquit Diofcondes, a vero cognofc»tur. trco vei maji vel minus eft ,quam legkimum ac ve[illegible] Deinde terebinthi femen odoratum clt, pfeudocarpobalfamum odore ignavo:fic ncc thereto[illegible] ne, nccfapore eftpiperis. Alpinus^[illegible] *duplex genus carpobalj«mci cuml* [illegible] *. KS···&r—Lj-Afiud nonnullos quorrm unum t» terebwtb, magnuudme «t''ft''' etum forma, rotundumque &oblongum Mf*™/'*™ extremis acmum. Ftavum, folhculo mgro rubente und,que uHum. Aherum vero pfeudO'Carpobal Jamnm butc admodum magnuuiint colore,figuraque, eftfimle. Uffifirt tamen a vero, qutaipfocftoblonguis , exmedietate untum folliculo cont.clum^Namillud extremum quo* fuo pe,hculo appenfum eft , folliculo caret, minimeque eocorim contour . fed tantum ad e)iH uhue.medtetatem. De hoc vero, quodfalfo pro b,alfam> ftmitne mejudiee recipttur, non bquimur, quanquam odoratumjit, ac •romat/cum.* Illud forraflc eflet, quod oliin Diokondis temporeexPePaArabifcopptdo pro carpobalfamo exifortabatur, & quo verum carpobalfamum •d-ilterabawr.fi p,peris faporempr* fe ferret. Qu«-*«ur, an rede in Diofcoridis codice legator. *mnl&Z»* T? v*C«. P'peris cnim fapor pugnare videtur cum vinbas ignavis,& manitatcQuare codicem depravatum Puto , lependumquej«iat»'K»'' [illegible] dicamus quod [illegible] Plinms; ne[illegible] aromatico elfe fapore, ut verum carpobaU lamum, fed acre tantum, ut pipen Admonendi;phar-»jnacopeci [illegible] Iapatri frudum[illegible] quem lcplafiarii nonnulli minus periti, vel fubdotfpro vero carpobalfamo vendunt. Inodornm eft femen [illegible] Porraflls eft pfeudocarpobalfa-

Illud tamen obftare viderur, quod ea parte, qua fuO pediculo appenfum eft, Hliculum habeat,quo Aipinus carere fcnbu. Verifimilc admodum eft Alpwi codicem hoc loco dcpravatam. Nam ventati ipagis eft proxiraum , folliculum Fediculp -annexumelle, quani contra; ut ut eft, tamalapatri fruftus folliculo adhaeret,nt ilexcalyci.

*E'vZht i<p*2p*, fru8um%* inquit, *mays odoratum ejjs fuam lachrymam.* Contra Dioicoridcscztenque omnes carpobalfamum modice, refpe&u opobaifami* odoratum fcribunr, Plinius loco citato: *Prtctpuaatitern gratia lachrym* , ficunda femini , tertta cortiCh minima ligno.* H*c depraVatum Theophrafti codicem oftendunt. *Legot*S*»JI}tiXnp»Jn&o** odoratus valde , verum huic magi* odoratalachryma. Uuorem enim,utip(eTheophraftus ait, infert cximiam &copiofum, adeo ut fubito fpacium perlongumodor vaieat permeare. Si itaque lachrym* odor iantus , quaJemdicitTheophraltus, non vide b,qiiomodo femen odore illam vincere poflit. Experientia pr[illegible] terea cotttprobat, femen modice tantum, [illegible] refpedu fucci odoratum efle , majqr tamen [illegible] quarn hgno odor, Quodltbrode odonbus ten[illegible] Theophraftus. *T* SI* ?****?** o ft,*''', *'''ljl»-*

fuccvsUferKenad utrumque. (calfaciendi & [illegible] genii) *vinhora&ejificaciora, lignum imbectlltus, cut viribus amomumfimiteelt.* Intcrprcslegit.CI»M«W *mon%* cum tamen in expreffis duc5hus codicibui *l''* ^ legatur; quomodo et.am in M. S. M*[1]''[0]»? '' dtriK & celeber. viro Salmafio accepimus, [illegible] tamen Aldino expreflb legitur *»f*r*t»>. iam Palatino*n<t>%«™& > *ip*«m* legitur, [illegible] Diofcorides loco citato. [illegible]

ortu canferdoribus e.c.pitur, incifa ferre,s unguibus arbore Idem Simon Sethi , fed ^ w vocat. [illegible] *quod U[n] pL[m]*m», id eft, balfamiole* Contra Plinius loco citato negat ferro incidi. !»«[illegible] *ditur,in<\ait,»itro,Ufide,offeifquecultdlii, ferro l<tdt vtalia odtt. Emoritur frotenus (*lego 8c moritur protinus) *eadem amputari fupirvacua fattens. Incidentit matins hberatur arttfici temperamento,ne quid ultra cor'' them violet. Suecute plagamana$, quem opoba/famutit vo[illegible] [illegible] *xtmi**. Wicalia arborij vocat Flinius> qu*corrice,veluti cute amb[illegible] [illegible] mentutn, artifex pla?a eft.qu* cam artificio tacta CK. Plinii fentcntia, conira Diofcoridis, & Theophrafti, Taciti audoritate munitur. Si fern.tnquir.yim admbeas, paverc hanc arborem, ideoque venas fragimmc lapidisaurtcfta aperiri. Solinus cap. .}8. lignum candicis attredatum ferro, fine mora mori fcrutum reliquit, ideoque aut vitro, aut cultellis offeis, fed in low cortice.artifici pJaga vulneratur.Egefipp«,Iib..i.exidii Hierofolymitani , acutis lapidibos id ficr.dix.t. Idem Tofephus de Hierechunte.-.V » w I • « « * »« -

7>>>„m W«^w «».>•»»«? ™>"W««" .*HHJ».. *V}*-verfas has opiniones concilJan poffe vin docti »cnbiir.« Si dicamus id unum omnes yoluifle.in vulneranda balfatni arbufcula cavedum unict, ne quid ultra corncerfl violetur, adeoque i cultellorum ferreorum acie abmnendum. Alpinus,oculatusteftis,parrim fponte^partim ferro fcarificato emanare fuccum au<ftor eft. *.*M.Tris,inauh,ramulorum bujusarboru,egredttur^utdam n* quorin catticularibus diebm,ficut lac ex tithymalo.Opow-Skmummenfibtis, lunio, lulio, Augufto,partim$<>^nte> <•> fartimfitpite ferro fiartficato diftillat,in vitteaq; vajcui* recipitur.* Supra cap. 3. Theophraftus & fponte. K incifura opobalfamum provenire tr*didit. Spontc emanare audor Virgilms eft:

Qu^id tibi odorato refi nmfudantii Ug[1]
*Btfim**

Tdrreusttngtds, inftrumentumcftferreum, quod ad miguis humani figuram formatum c r,qualc in fabrica vrctere licet.

T«r <n/AAo;>uinquir *aftatefixi, & quod colligitur non eJJs mtiltum^c* Ad finem capitis ex horto majore J^I-^6*duodec'rn .exminoreduocolligi referc. Plinius Joco *c\wo,fuccusiphg* manat, quern opob.tlfamum vocant. SuavitatKeximi& ^fedteningutta I ploratu Urns parvacolhpitur mcornua.* —— *Alexindro Magno res tin gerentetotodte afiivo concham tmpleri jnftum erat% O r.ni verofazunditate e majore horto congios fenos,n,ii?p re fwgulos, cum duplo rependebatur argento, Kunc etiam fingularurn arborumUrgior vena , ter omnibus per cut t* tur^ftatibus ipoftea deputatur.* Haec mendo non vacaiic. Dodhff Sa\mafius legit: *Toto diea-ftivo concham iyiplerijuftum erat homtni,annt ve'ofvcundttate.* Hanc tedi'jonem "confirmat Theophrafti verbis , unde hxx haufit P.Jinius^ci *ipip£6~~—xj>y%/uj,uno dtehominem collis gere quantum ten:t concha.* AV<g? non inrerpPctatus elt dodtifT. Gaza *y* & facie ad rem, immo *k* mendacio liberat magiftrunf. Non plus colligere (cilicet unus homo poterat, cuf circa fingulos ramos erat haerendum, tenuis & exigua lenteque manans lachrymuia excipienda,5c abftergenda , & in vas condenda. Sed homines pliires adhibit!, plura colligebant. Etitaneceffe fuit, natn alioquin fex congii colligi seftate una non porerant, immo vix unusimpleri poterar, etiam* fixftasfex menfesduraret , quod eft praeter veritatem. Nam congius eft liquidae menfura? genus, capiens fex fextarios : fextarius capit conchas triginta duas, Sexies triginta duo facit 192. Atqui tot d es non habet aeftas, etiamfi fex menfes duraret. Atqui Theophraftus incifionem fieri inquit fub ortu cams, acdeinper totam aeftarem , iraquc nee triua quidem menfium erat colle&io. Senfus ergo eft, quern dtii[1] *y* non plus colligere unum hominem potniife quam concham, plures vero, conchas plures. Porro concham cochlearia tria facere afferunt , qui de menfuris fenbunt, nonaginra'fex cochlearia iextarium implebant *9* ut fcribit Africanus: w *i* {w «è? *\a Hstf*i&* ifkirm.* Sextarius iraque triginta, ac dixi,duasconchas continet. Aliud adhuc in verbis Plinii' examinatione dignum, quod fcribat , fuo aevo plus opobalfami colleftum fuifle , quam ifcmporibus Xheophrafti. Hoc fi verum eft, quomodo Diofcorides fcribit: p«-J[k *My mst&f 'iw&f «»© p* id,* **%n WIO w'Mfy <7v,et%vi£t&aj. Sedtampaucum extillat,utquc tannts vix plures quamfeni ,feptentve congii colltgantur.* Quidrccentioresfcribantaudiamus. Scribit loco citato Alpinus. Mech« prsefed^um , Seriph nomine, Imperatori Turcarumfin^ulisannismitteretres quatuorve libras opobalfami, Praefedlo Cayri libram, atque Praefedto peregrinorum Hamirach nomine femilibram. 'Sunt&aliiduces, duo,cummultis peregrinis.fcilicet alter *i* Damafco , alter ex Arabiae felicislocisMecham & Medinam vifitatum venientes, quibus omnibus parum donat opot^a'fami.

Unam tantum notam opobalfami dat Theophraftus, plures Diofcorides, E'fi^lii «w»W><$ *otst&vty*''*

*bonus fucens , qui recens eft , valtdd odorts , fyncerus, nonfub*cidus f diluifacilis , I**is , adftringens , (3 linguam mtfdice mordens.* Inplurimiscodicibusi»A«-T@-Iegitur,qux,ox, ut redtfe viri dodifif. fcribunt, fliullam1 habet fignificarionem, qu* huic loco accommodari poflit. Serapio *ivMtorfr 9 velocis refiluttonis* le^iile vWetur. Interpres antiquus **vA(&* ferenus |e« git, nulla in balfami notis fignificatione. a Alius in- • *terpres pcllueidum* vertit. EWifT®-Ie^unt viriclariffi^mi, Marcc2lus & Saracenus, id eft *dtlui factlis*, vel,iu ,Marcellus, *qui facile pern tret.* Nam utrumque haud ^dubiebalfemiliquori convenit. Etfivero inquit Saracena5;huj<is diAionis apud Gr*cos audlores exeinplum *s* quod fciam nullum fefe ofFert, tamen ejuldcm *forms* verbaleefTe poreft, qualia func illa,^iTof, «'^,-rifivQfM, *nepTes, avttrlt9* &c. Ut cnim ifta ducuntur *k* verbis«>/*«„ *d#%cp%* v & V , m ^ f ; ita pari prorfu* analogia AiT^&compofitivum iuMI^$ *tiarS&'iv.ui,* vel ^'w,quodquidem inrerdum fignificat *I'0 tiv%*0H',mat'&cere, dtluete, perfundcre,* interdum eciam *penetran tranfmittere , permearc.* Pro eodem *mi&m* * '«>«» apud Diofcoridem lib. uijCap.Lvkgas, iremquc *iv*w* lib.v9c. xxx,de morochto. Ceterum,inquit Saracenus, *qui mcam left'ton em ivh%i<&* non probaverit,* wi*dentis quatfoutrumaptius , retiiufque legipojfit * ivfta*-T@- , benepencsrans , zutdiluens* , aut JWJI^VT^*. t^H* *ferfundens.* Scqnentia qu« ledtio (It'*opnma oftendene. Miror Diofcoridem nihil de conhftenria,fapore[t] colore opobalfami prodidilfe. 5trabo loco citato ,rf

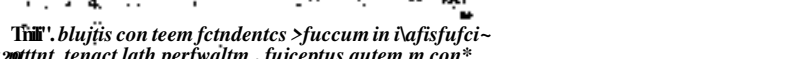

Tnii'. *blujtis con teem fctndentcs >fuccum in i\afisfufci~uttnt, tenact lath perfwaltm , fujceptus autem m con* chh coaguUtur.* Simeon Sethi, *y& Kntohn \\ eLvri**o7ng*

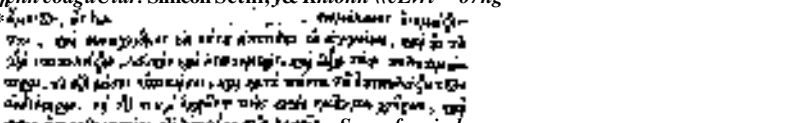

Succufqueinde [k], *omnt oleo viju firm I is, quod tdeo balfameUon%* ij *eft balfamt oleum nominator , fuccus hie vajculis excipi~tur, cjus quodfupernatat album & tenue* eftfalubre% (& idea prattofius > quod veromedio loco eft fubrubium eft, (S detenus. Fex autem tertio loco remanet fubfufca, hac aimundanddi manus , aliafque nonnullas curatienes u~tuntui cumreliquts car earn* Faecem vocat Aetius ferrn. I incomp. falcas & fequenti OI^».SI^«T^*9inquit, *ntTfij ZJbe tS 07rttiet*ffz*f**.* fequenti malabatri cornpofit. *ffi£*tpoci& 0 ifi i&9iQu* vikiuftt, omfl*?fftifi*. Siromatisp hoc eft quod aquofum eft m opobalfamo • Jjromatis9 qua eft a quo fa fax ac rcfidentia opobalfami.* Plinius locor citato: *Succus e plaga manat,quem opobalfamum vocant, eximite fuavitatisjid tenuigutta , ploratu lanis parva colhgitur in cornuay ex iisnovofitlilt conditur, crajfiori fimilisolcoyi3 in mufio candida.O*mnem hanc ambigui* rarem folvit Alpinus. Scribit enim opobalfamum juxta states varias , variari &jpfum , quo ad eolorem, fubltantiam , perfpicuitatem , odorem & levitatem , continuoqueaftipit^ inftillarumac exceptum^ albo colore conlpici, prxfertimque quod fupraenarat , veluti minus quodfubfidet , qui color paululo momento in fubvindem oleofum mutatur *y* qui poft quinquennium , ut fuperius etiam didum meminimus , aureusfic , acdemum fenio confedtus craflefcens mellis colorem , obfeuriorem tamen accipit* Tot etiam mutationes in perfpicuitate , fubftanria, odore , levitate ejusvariasaerates facere , alias dilum eft ,- quod opobalfamum recenter edudum per quinquennium turbidum maneat, aquotempore clarcicere incipit, per decennium feri iplum clarifllmum, ac ut aurum fplendefcere obfervatur ; poftea fenelcens turbidum rurfus Ct'adit. A ftipire etiam ftatim exceptum tenuiiTimumeft , pauloque poft parum crafl'efcit , atque hinc Strabodixit > fufceptura in conchiscoagulan ,pera^oque quinquennio, quod tempus puentiae d.itur , purgatur , faecemque *in* fundum vafis depomt , tenuif?imumque fit r & totidem geininarispcradtis annis fenefcens craffum^raf^ fiufque eft quo annofius. Odor non minus 8c fapor in recentiflimo validifllmus eft , in mediq tempore odor fie fuavior, Thus ac tberebinthum reclolens, cum fuaviori tamen oiioris fragrantia & fapor eft amarus, fubacris , atque adftringens: demum in fenio omnia haec maxime ren.iTa pircipiuntur. Hinc Plinium deceptumfuiffearbitror , qui putaverit optimam *hujusfucci lachrymam fricando percipi ocloratam. Si* quidem opobalfamum fenio folummodo confeilum modoratum fie , ut turn folum fridbione dignofci qucat. In principio etiam hie fuccus^Pviflimuseft , qui quam maxima difficultateinaqua,vel alioliquore inftillatus conlidat; fed cgntinuoin aqu* fuperficiera " feratur.citoquc cum aqua diffolvitur. Annis vero confiftentiarmedio fehabecmoda,fcnefcenfque,colore e)usimm:nnto , craflcfeir ,quofitut fubito inaquam projedus confidat , rardi/Timequefurfum in aquae fuperficiem ferarur, diffii illincque ac tardiflime cum ea dilfrUatur.Qu* fcribit Alpinus,veraefle,experientia didici. Dono enim anno ik jo accepi opobalfamum admodum recens, quod eoipfoanno collegit ac nobi» d.jno (^eJit honeftiffimus, acperquam dilige'n^ feplafiarius Daniel'a Beeringen, eo ipfo anno ex i£gypta reduy. Omnia,inquam,illaquae fcribit AlpineQobfervare licuic. Hoc ipfo anno aurcum fplendentem acce- clarumquc ac lympidum , c JOJ ante tur-

fervavi: nee fubito, fed lenfim admodum ... tionem iubit«, Anciquum ad ... [illegible]

ret Luednni BarlJnrnm , V°feirorIs duin VIve" '». fi ric.. ertcqae ill d in(Z?3 T' £0 & 0 ^ ^ A ^ r 6T ruri legato aS t f f rat. Fi ? [illegible] narum, foe- [illegible] r r /r .... coior, ptjor virtdis> craf- mue.pcjfi^usniger. Nemo inquam nigrum vidic. Arrant it^que Medici, qui biHamum Indicum, v«d- rum Uraecoru n opobaliainuin effe imaginancur. Nul- Jan en/m hoc patitur mutationem.niii quod fenefcens paulocraifiusfiat. Gaienusporroduo genera opobal- larni lib i, cap. iv. de Antidoris novir. Qnorum alte- [illegible] in excellenti vinciitur quancum ScranJS *?^j?M **TM^it*TM abHymetno [illegible]

[illegible]

cet Dioicorides. [illegible]

Urebmthmum esi, [illegible] Uaceum, [illegible]

[illegible] manu tnverfa , C3 in aquafidit, qutpro- \ej us gemma etf. Ex hoc Plmu loco dod.iiimi qui- q«e mterpretes Diofcoridis. Saraceno . Marcelloque "Pf verCunt J w ' A *&* XU,, f fie enim lego noir A**,; aHt cyfnam ceram i dam^ Hanc verfionem "nprobar Sawcenus: K ^ W enim mquit,nihil aliud eft, quamW,*" F|quocj ccrotum,ve\ ceratum dicimus. Sed quorium,mqui^n}entIO ceraf ^ mYrtOraut cyproarbo- fe paratae, aut etiam cerrcypna? ,quemadmodum vi- detur Intellexiife Ruellius, Piinio hac in pane nimium addiclus. Eqjjdcm nunquam deceraex myrto aut eypro para^a^neque item ufquam alibi,quam apud Pli* nium de cera cypna quicquam legere memini. Quin »eque Cyprus cerap ullam laudem haber. Solas Cre* ticam , Ponckam , Corficam , Chiam, Tyrrhenicam. turn apud ^alenum, turn apud Diorcondem,Plinium & alios,quibus locis cer* mentionem ex profeflo faciunt, cdebran fat fcio His accedic, quod adje#ivumcy- pnnos non vjdetur deduftum, tin* T**u*t(§>-, quod Cr- frum mjulam hgmficat,- fed ponus tin g Kv*e<§>*, quo arbor hguflrum Piinb di^a fignificatur. Turn enim uti- tatioraefle lolent 1Il4, «^(^, fBri ri w, *vveA*wt &c. Weq^ie veronegavenm,non hie modo, fed 6c ilus lar- pe ;dmero *n?»tU k Piinio ceram latme reddi, cum teruum potius verteredebuent. Sic hb.xtvii, cap. vi i, de aMynthio pecuhariter, iiiquit llle , tlibu* tmpo- [illegible] ulei Diofcorides lib. [illegible] cap. [illegible]

[illegible], lib. iv. Diofcorides de helxine ,• quo loco, [illegible] um , feu liguftrinum [illegible] opinionemdoftiffimi [illegible]

c i a c 3 ! q [illegible] lmius cerar ac refin* mentionem fa- «uhrur. [illegible] omnino k Diolconde prxcermit-

Quomodo fincerum a vitiato dignofci poffet. Doces Diofcorides; [illegible]

inotamulUrehn^utt.

At vitiatum [illegible] Simon Sechit [illegible]

«*«/ Imttum inftceut Jed tMutUt odor en & mm ^ulam rehqutrit. Summa, mquic Plinius, probation fr*"*-**. «•*«««*• —/«*, nJmamf.ftm alibi fraut. Obj.ciet quis, nullum repenri opobaifa- mum, quod inftillatum in pannum ei aliquautenus non adhrereat. Viicofitacis enim lentonfque minimi eft expers.quippe refinofum aJeo,ut fine errbre ab aliquo poilit inter refinas recenferi. Adder audtorirarem Pli- nii,quilincerum veftibusinhxreiccrefcnbit. Refpofi- der ad haec Alpinus, Diolcondem atque cum eo alios au&ores, fincerum opobalfamumnonaliamobcaulaai dixitfe vcftibus Vel panno non adhaerere, quam uc nos docercnf, miltum aliquo oleo, vel quopiam unguento hincdcprehendi: Oleovitiatummpanfium Uneumpra- fertim infitllatum ,inquit,i/W ivjLolamficit, e,que ; ^ r » 0 v U » 0 ^ adl?aret,fidquoUe in eo, recepta ma- cula augetur ac diffunditur. Contra fincerum> quanquant panno tnftillatum tnhareat, non tamen iffum ut oleum m* ficit, neque maculam relwqu$t,quin wwfecus atq\oleum, panno adharefcens quotidte decrefcit , ufquequo tandem omntnojponte dtffolvatur^ atque evanefcat. Quamobrem fincerum opobaljamum panno qutdem.at non olci modo ad- haret, neque aliam maculam reltnquit* Quodfape ifobis meum opobalfamum,tn meam veftem tnjUlU[illegible] Verum non debet hoc lertri m pannis its, qui ex Italia [illegible] ^ ^a^ htpanni Una par an ex [illegible] Aegyptum non [illegible] J**cu)**gtgtM»nbm. Clartus itaque

macula* nonfaciat.nonjt sn Diofioriac babetur,vejl> non [illegible] babendam tradidit, [illegible] sur. Hacffcenusrtlpinus^ Fallimrquod Phnium cfanus lignum hoc docuifle quam Uiofcondem putat.Nullibi fcripfit ille,ve(tibus non adhaerere fincerum, fed macu- lam & notam nullam relinquerefieluatur> quod non addidit Plinius Rai y***xli #c imfu?*f Wy»»w T«"one Mft*$,& it; J^T. Hurfumque purus laftt inftillarus id ipfum coagulat, id quod adulteratus non ejjictt. HujuS eliam figni memimc Alpinus.. L^inquit coagulat f etfi [illegible]

fincerus lafti aut aqua-mfujus celenttr diffunditur atque laQefcit y at adulteratus olei tnodo inn at at. in orb em cir- cumagens, aut diffundens fefi ftellam modum. AipinuS loco citato,Sincerum his notis mnotefcit^am prater ill* figna, quatllii-njuxtavaria* atates praferrc diximus^ hac etiam addtdimusjcthcet prater quam quod fit validi o~ doris, in aqua etiam fttllatu, tametfiparvafitis jitgutta, fitpra totam aqua ^uperficicm expandi > eamque liquatank totam fupernatare ac obtegere , atque in ipfa etiam cito coagf<Uri, laBifque colorern adipffii, nee non minus ab ipfa coagulatum totumflyloquopiam excipi, aut auferri. Idem alibi: Eli etiam m princtptolevijfimum & dtlmfacillimu, ttaut runa/HKKnellaReexaLodlftll! [illegible] ctfifunlu [illegible] furjum infuptrficicm aquaferatur, cum eam [illegible] vatur, quaomniaquoannofius, eo obfeurimbabei. Idttn alibi: Opobalfamum cujufcunque coloris eft , in aqua w ladefttllatum ac Hyuatum albumJpeftatur, red'diturq; it* album, ut fi quis h^uari ac coagulari finatfupta aquam, vix ab ea difttngtti queat, fed paululo momento in cacoa- gulatur.tique mffiar tela alba incumbere, & *» eafuper^ natare cern*tur,manifeft torque ejus color albusfiat fi cod" gulatumftylo quopiam ab aqua cxtmatur, aut extrahatuf. Er ha?cde vero & non'vitiato. Olciinftar fupernararc fcribic viriarum Diofcorides. Neminem tttere puto, [illegible] aqua fuperficiem [illegible] formis expandi*, quod etiam opobalfa- m m n oj4!O ?1«atuinfaccrc, cipcricncia docet , fed

praeterorbiculum aboleo, telam etiagi facit,.ad inftar veri opobalfami,fuper aquae fuperficiem. Separatur enim oleum à balfami liquore, quod hifce diebus experientia didici; cum particular balfami, quod ab eodem D.Beeringen acceperam, olei quid addidiffem,ut verumivitiatodiftinguerem. Tela ftyloquodaro abaquatollebatur,reli#ooleoin aquae fuperficie. Duos modos, docuit Diofcorides , qua ratione balfamum oleovitiatum detegatur; addam exAlpino reruuna,- nempe quod digitis id contre&atum nullo lentore, vel vifcofitate adhaereat, cum contra fuccus ball ami lentorem&vifcofitatem habeat. Norunt pharmacopcsi, oleo refinarum omnium tenacitatem abigu Manifeftiushoc fignum,guftus oftendit : à fincero iibj invicern adbaerent Iabia,cV os claudunt,uon (ecus ac fi quis vinum generofum, pmgue feu bonum guftaffet. Illud etiam obfervavi, aquam fupraquam tela opobalfami, nan facile congelari: contra partem illam oleo tedtam i glacie condenfari. Docet etiam Alpinus,quibusnbtis opobalfamum fincerum digno,Jci poflit.a non fincefo,acvitiato , unguento , cera, refina , aut mel.Je. Unguento corruptumdignofcitur,quod in opobalfatnoparvi temponslpacio, in fundo vafisungfuenta fidere neceffe fit, cera miftum comprehendetur turbido colore, nunquam darefcenre, melle infe&um dulcis fapordetegit , mufcafque allicit : retina adulteratum in carbones inftillatum nigriorem flammam edit, fubftanriaque craffiore quairi in fincero lit fpe&abitur. Plinius loco citato; *Debetfincerum & inhxrefcere : fed hoc (3gummi additafragili crufta evenits & gujlu deprehenditur. Carbonevcro quod ccrarejinaq-; adulteratum eft nigrtoriflamma, nam melle mutatuftatim contrahit mufcas, Vin* do6U legendū contendunt *<nspi<plfit*os i$ SioL^ijitod vacant gigWur •*und>' lucuUntum ipfis veihgai, fttv<&* *st&ettef, id* eft, *in orbem circumagens, & dtjf'undenSffiellain modnm.* Non enim inquiunt, hicaherucrum fieri dicir, \erum primo denlari, & raox ftellae modo iu orbem circumagi, & quafi radiari, ideoque ron Jfed ^ legendum eife. Contrarium experienua docet. Aut enim in orbern c:rcumagitur, aut diffunditur ftellae in modum. *TJpit ft qgw* ft c ixk}OA<&* TIK^VKJ^ fa®* ictvrx xdf** }iHm$. AttU hen fincerus etiamvetuftatecrajftfeens, feipfo detenor evadit.* Experienna teftatur mltar terebinthinae craflefcere , nee tantum crafTefcit, fed folito etiam turn odore eximib,rum levitate deficit.Quare turn neque fupra aquam enatat,neque multum ac fuavirer olet , fed adf acorem ve^-grt* Haecinvero , & non vitiatoobfervantur; fed tamen non eft fignum quo fincerum ab adulterato qognofci quear. Nam & refina viriatum craflcfcit, fed hoic ante fene<Slutem facit, neque opobalfamum & refinae quaedamcraffefcunt, fed etiam ok*a arte chymica parata. Habeo rofmarini,quod quondam liqaidiifimnm & tenuiflimum erat, nunc inftar refinae srailioris d irum.o- amifit , quippefic odore (uaviore & in(i-

(lacuna addit *etyut* confertim) *XJ*QM «C /3<'^(^-

vvv.) *Porro hallucinantur qut fincerum bunc exiftimant aqua inflillatum prtus ad tma fidete funduwque peterc, ac poftea tanquant qui facile diffundatur,* C? *diffluatfurfum remeare.* Horumin numero vflderur Plinius loco citato, *pratereafinceri denfuur in upida aqua gutta fidens ad ima vafis, adultera olei modo innatat, 15 fi meto-*

Simon Serbi, *$w *e™&&qi%*vTS,*ty,,,r Tin Atpffy. At vemo balfameUon aliquific probantjerrum et tnungunt, ignique tdwovcntsficandcatjd quod($ oleo caphura, &altisquibujdam&cidit: alii in aquam datum fi non fuperenatet, fedftatim Jundam petat. Et vere hoc quidem : fed enim quando kac duo concurrunt, quod videlicet ferrum attingat,* 6?*in aquafactlmrfubfidat, per te illudcapt^esl enim ''legitimum (3 non fa&itwm.* Non multum errant, qui Credunt peffum ire, 8{ diffipatum poftea fupernatare. I*eo tamen errant, quod aqua concretumhoc facere arbitrentur, cum in aquam inje&um hoc faciat. Eft d^mum alterum opobalfamum, ex feminibus balfami cxpreffum.quod pro fucco opobalfami aliquando venditur, q$_U$od tam'en facile ex obfeuriore ejus odore amarioreque fapore à vero diverfumab hiscfTecomprehenditur. Nee hoc ignoravit PJinius, cum irrquit Sc alias adulteratur femims fucco. Inepte vulgo fentime fuo legitur , femine non poreft adulterari, led fucco: hujufmodi opobalfamum accepi à AWahamo Stcphani Schermfeplafianofatis diligemi. Non tantum obfeuriore, fed magisad rubedinem mctinnnte colore eft. Caeterumoleis facilius, quam unguentis cera'ifqueadulterari poreft opobalfamum , quod fuccusifle tenuis perinde ac oleum fit,minimeque craifys, nifi fenio fuent confedtus.

t'vo<rt& 5- Hadcnus de fucco. Nuncde virgis, xyloballamum vocant,agendum: verba magiftri dodbir.inrerpres non intellexit, etiam ahumtodjcem habmifc ^id^tur. Legit

tern , in quo locūs hie , i» hunc (en/urn legitur , rre fugit , hocreferunc recent-ores, baliamumejuftiem cumvite natur*e'!Ie qnae nili fingulis annis putctur, de^enerat. Scio ineptum& falfum effe quod ^vertunc imbrem caufam effe cuhns, Raro enirn in locis iftis cadit imber, hoc veteres, hoc recentior?s affcrunt cmnes. Hoc,inquir Theophrdftii5,diligcjnter incolas co,Jerehancarbuiculam , quod non parum exiislucriad cos accederet,ingenlqjcaprarent compendium. Diodorus SiCUluS loco Citato, r.jniacf^i *<&fefiiti 7oznssrlj8f*

*vzHg(Zo Luu dlfyrtw Ibt in convalle quadam balfawum% acctdit , propterea quod nufquam alibi tn orbe tvrrarum hacftsrps invent a tur : qu*tpneclarum quoque ad pharmacamedicts ufurn praftat.* ^iaec vera *^i^^aaioa* cauft, nempe luculenrum quod inde caperent lucri-m fuccih% frudrus, lignii omuia max^morretio, ut ad capitis calcemdicetur, vendebuuur. Ideotondebant quoran'is qaod litrno pro an unate uferentur. Str&bo loco citato. *Mtyc^vih OITT CCVTVI i <a&mS<&* ^ TJ|VAC/3^, *wiuy §Sq ut^ipttt-nxt^*'^* Maximm qntdemex cis (* palmis& balfamo) *proventus eft \quia*etiarn xjlobalfamo pvoarcmatt utuntur.* Plinius loco citaro. *Etfomcnta quoque tn met'* *cefunt. toccfeftertio amputatio ipj'a furcilique veniere, intraquintum devttla annum. Xylobalfamum vocatur.* w\y*ai«* pars maxima *i &&%i.* Aflidue enim arbufeulis his aquam aggerebant, quo laeriores , foecundiores provenircnt,magi(que fruticarent, plurefque ramulos ferrent, ut majuslucrum tarn ex fucco,quam amputationeramulorum caperent. B^^i hoc loco,idem quod ^M, qu« manu fit,& fcoc fenfu *$ex,i<8ai* accepit Pr*'* ceptor lib* 11. hift. Plant, cap. vl > l. ***<» *h tins My*ci irv^HjiJi^,.* Vide cap. xi. lib. MI. cauf. aliaque loca. Strabo locum ilium in quo nafcebatur baliamum a/jpitw «m»& effe fcribit,hoc eft *riguts diJitniium & circumfufum.* Quaeritur an quondam baJ(ami plantae rigabantur , rivf^rum duiftu aqua foncibus elicita,an vcro aquam c font^bus in vafa fi«mptam portabant,6c balfamornm radicibus earn affundebanr. Indicium liberum Jedlori relir.quo, nee medico tanrnm intereft.De culrura hsec fufficerearbitror.Xylob^Uami noras has rradit i.Jiofcorides. Ti *Jytl\>>n 1*

odoratum, quadantenus opobalfamum Jpirans, Optima inquit Alpinuv-*i/?««f *vtrgulafarmcntofiejenues.fulvce* (5 *recenter excifoodorem opobalfami mantfe(lijjin>umJpi. rantes.* His vero recentibjs, pharmaco; cei uti debent, Parvo enim tempore omni odore ac fapore deftituuntur. Tanta enim eft illius humidae fiibftantiae, in qua odorfaporque fundantur, tenuitas, utcitoexolvatur fimulquecum eafapor,atqueodor evanefcar. Recens itaque xylobalfamum non vkferur vidilfe Diofcorides% quod ad nosadfertur legitimum effe , n$on neeo''^ licet faepius pro vero lentifci ramuli vendantur fed in odorum & exoletum fere femper reperitur. *

afuot. Contrarium ailerunr t5elloni$ & Alpinu's.N.m ,nArab.afpon$_{tcp}$roven,r* At$_{qua}$.f$_{ponta}$ p ,ovenir j ^ o ihco fjrlvcftna effe, non aufim dicere. Malus med ca in plunmiscalidis rcgiombus, f

^nrc^ionibustocirquercperca^nquibusnihil praecer Teraaninnha.quod Batavorumnavigacio norumfecir. Arabiam balfami patri nn elfe, negari non poreft, ac quidem mar.me circa Median nafcimr. Nam *Mec'wn,* inquit iJem.iiac *cuntibus, ig adzxlUmquandam Bedrunuab incolis vocvam* , *<jn<edjflat ab urhe C*yn Ipttio dierutfiquindectm aeccdentiius,monspragrandis aremfus conjptci'nr, prop: am villam fofiius fal[*tni innumtri: arbttf.uhs refertus<juasibi>Mahumetis mi r a*

II^ inrerpres vcrtit, *fincernm argento ad dra:hmam.* Farcor me ignorare,nec poflc percipere quid velic. Mcnrcm fatis capiojMagiftri. Idem dick quod Diofcorides. *fonim argento duplo rependttur.* A? *<a&< «{yj&*f* idem eft , quod *<BQS«WA*>*y*wh* &w **&%*, idem quod T*Jrirojttam quod in loco ipfi venditur raro non finctrumeft. Ex* hoc loco quam carum prctiofumqub fuerit opobalfamum, colligi poreft. Carum fan's eft, quod arg^nro rependitur ,mu'ro caries quod duplo rependirpr argento. Plinius loco citato : *imajorehorto congiosfenos, minorefingulos cum duplo rcpendebatur argemo* Viri docti libros omnes fcribere aflferunc, *quum duplo rflendehgtut argentum* , nccdubitant quin ira fcripfcnc , Plinmumque verbalheophrafti accepifle, quali duplum balfamum argento rependeretur, uc una uncia cjufmodi mcrcis unicam unam vAditori fuoreporter. An haec mens veraque fcriprura Plinii,ledori conunicro, necmulrum labcro, parumenim inter eft, indenihil frutfus haurire poreft medicus. *Vulgar* leAio proximt ad menrem Theophrafti & Diofcoridis acccd;c, nempeunam drachmam opobalfami finceri produabusar^enti drachmis vendicam. IJIudadmcdicum^an balfamum Peruanutn, feu novi orbisveterum opobalfamum fie. Arbor,ex qua Peruanum hoc colligitur, plane facie ab hac eft diverfa. Satis enim mag;na, foliis ferratis & tenuibus. Urticx facie,utqui Indias peragrarunc, referunr. Liquor, five fuccus lac non coat?ulat,aquae tarn frigid*, quam calidae inftillatusfuccus hnjusbalfami, fundumftatim petit, neeun* guam fupernatat, fed in fundo femper haeret, nee di(-Iolvitur,Kecalbidior, quamantcafir.Maculamquefatisjnagnam, lancxvcftiinftillaram,relinquir>grat!ffimum fpirat odorem; fed qui Thus aut terebinthinam non referat, nee xtatc colon's mutationemullamacquirir,jctate tamen crafceffit, ac in eo folo cum balfamo veterum conrenit.

KE*. Z.. CAP, VII,

De calamo odoratofljunco,® chalbano^omatojcardamomo^amotm. ^uidquehacferefint ^itbus uttmuradunj-uent't, cafia, cinamomum, cardamomum, vardus, nerum, balfamum, ajpO' latbusjyrax,confecwrix,narta, cofttu, ligiufttcum, crocum, myrrba&todiolus, juncusfalfcmus,[anfucum,lotus,anetbum, Item de hide Illyrica.

(\ 3 «fep9. *fa* £ ; g£$. *fafifam f Alamos vero, & juncus trans Libanurritf»-

montem oarvum, valleminima exeunw JMUIDU* parvum, quidam cjuccre lr,cer Libanum,atquc Antilibanum. Jlfter quos campus amplifiimus & pulchernmw eft, quem Aulc nem appellant. Qua vero calamus K u ē eum paluftribds ficcatis iiti aliurgupr.

rum Virides nequaquam * effevidentur,fedficci- *i ^ l* Sa vero nihilabaliis differunt. Lacomingre- *)Jfr>** Hientiprotinus odorafpirat , non tamenlongius^^^ **fpiracutquidamtreferunt. Hie f^te»rt^Sp** quairj centum quinquaginta ftadia abeft *k* maruSed *nenfj^* in Arabia alpirarionemagriodoratiffimam effein-*J* *0&>*

tiuta furas, haec fiinc ferene. Qua]banumeniai gravitate cilet, & medicinae potius convenic, Id nascone in Syria nafcitur ex Paco vocato. Cetera autern odorata,qix>nim in f unguenro ufus,partim ex & India advehuntur, ac inde mittuntur ad mare: partim ex Arabia deportantur; ut cinamomum>& cafia: effe. *i*Ukerum vero unguentis permifcere fimpatiae fiflimis folenr. Cardamomum atque ex Media,a!ii ex India, cum nardo, & reliquis nibus, atit plurimis advehi narrant. Quibus ad unguenra utmrur, hxc *ftw* funt; cafia, cinamomum, t cardamomum, nardus,nerum, balfamum, afpaJa* thus, (tyrax, * confecratrix, narra, coitus, ligulti- & cura,crocuin,myrrha, *s^ladioIus^ juncus,calamus, tcjffff* tfan(ucuin,Ioms,tancthum. Horum alia radices, alia co! cices, alia rami, alia ligna, alia (enjina, alia *J^** lactoym.*,alia fibres. Erqusdammukisin f roveniunt, qu.rdam in Afia tantum, & *^clS apn'' if***?®' cis , qua *fc iliccc fupervacua maxime, atqueodo- *chu** jatifTima funt. QijippccuminEuropa nihil ·pr«- tcr confecrsrricem invencris, qua: optima apud If- J *^fr* lyrios exit, non tamen prope maritima, fed mcdi-

/tl.Baf.legr·

a«wtf£«pJJ«/«, *K&ftivg 5 (**&°v && S ctgnm. vprni 3 rbireav tieO'ipx™, ?* ětg dfteivuv- '^etna § ZB& tyV6 «»*&, &>«,. ? nCrCultU ? "ullusd; ?c «wunodatar,nifi quod ab- kqueatamfoleantreficcare . Radicdae enimquas Thracia fitt, videlicet qV fnV & ihx qua; dam parvam,exilemque odoris gratiam habeot. Atque de odoratis ha&enus.

pumegi met 5 d&tvtj -dul kvudtcu «;&«. no-ürn «gij'c9-«.

terranea magis ad feprentrionem fita. Verum loci alocis diffFerunt , ita yc produccre meliorem pof-

JULII CiESARIS SCALIGERI A^IIM AD VERSIONES.

fit. Lego 5£r£9pgg9pčeMS» «»« &&< TI£ £££. Ndem gmi&jftrllatio ilia cauj* tollentis bane optmonem ? K<q fi 0 70*(&>iT®* cimtfi ^i JuXt&iini. Appellenttbus tguur navibus ad oram illam neutiquatb f erven ire potesl odor* Dtftat emm mmis-y ft dab Arabia, qua ad mar*>pertintt. Heirco dixit,x»s d> r« A fpocfiict.*

*To J(trt^f z$£piry*nv* Lego amp toffepulryvnt**

*Kocriot,y *if*pw* Prtmum antmadverte phtlofophi ne- hgenttam.qut nonunion congeneputatfe bifion fffiih. Narum, & Narta : quod in tpfofutt.-*

Theodorus omi- quit ignota nobh Deinde miraberis Iridem vehi ex fn-f dyt hoc autore, qui nobis, quemadmodum (3 Diofcorides llyricum praftrt. Turn autem Atnatacum & frequent nobis,atque etiam vulgareeft. Poftremo non legam «W»r, cumibeodoro. Kihilemmapudnos viltusanetbo. Am- fas rartor**w®*imagis placet**

T<4 $ i ry G^KVJ ^vópsvat f*$*, Videntur effe radices i!U>aut ejujmodi, qua* Ai\vocant incola : nos falfi cala* mum aromaticum. Nafcuntur emm m *Ihracta>& Ponto Calamus autem trans Libanum , qui hon an^hus httur ad nps**

IOANNIS BOD^EI A STAPE£, NOT£ & COMMENTARIuS.

O* *«lf ^'Aflijee^*. *K&>up<&> © ^'i rl K9**>9 dpx<8ctfy quod puichre metat*,nomen accepic.Calami genera plura (i)ncrde quibus lib.iv. egit Praeceptor. Hoc capite, de aromatico fermonem habet, cuius hiftoriam aggredior^ Calamus hie *d^^-n^y* iwJ^f, *pv^iiy$* dicitur. *Aromaticus,odoratw unguentaruts*GaxQ*szb* Horto hb.ijCap.xxxs i. Aromaticutn Scodoratum diverfos vult e(Te calamos. Calamum, inquit, aromaticum voco, non odoratum, uc plerique alii, quandoquidem aroma odorem non fignificac , led quod vulgo droguam vocant ^ neque etiam calamum odoratura fcio, fedduntaxat jancurn. Coiitrarium antiqui docentomnes, 8c odoratum eflfeex ipfius Garciaeverbisprobo, cum ait: *C^terum non eh odoratus > ntfii tara avulfus, quantoquevtrentior tamo mihi vatidioru, tetriorifjue odons vtdetur.* Thcophraftus odoratum hunc calamum, likiv.rap.ix faiDfir: *T^eiui (* fcil. papyrus Sj-*h* ^.*VCA* 4&A* TIU/xipvlw -im* v tyK*fA<&*9 ivtihu* Hociplo capite, quid aliud quam calamum inter res odomasrecenrec. Videcap*x«i.Iib.v<. D.cauf. Diofcorideshb.#i. cap. xvi i. aromaticum calamum odoris caufamalag- matis ac (ufficibus addi ait. M/^VTWI *<J\\ ^ ^>«y^<" ^ fypicit&at aitjs iv»$ix#. Mtfcetur demque malagmatts^ & fuffi ibus> ad concthanjam odorisgrattam.* Dionyfiusde fituorb.^, *titjv*>i rpvèvusivtijt®' w**psio.* Falliturad-modum Grarcias, quod **p»p*im$t* neg^t odoratum efle• Aro»na,ut fupra dixi, e(t resodorata, quaeque fuavetn, &nanbu> graiumfpirat odorem. A*fyfim'w ijliuj, ^zini^iyfuaviterfragare.A^^ctdichur,* ^ J M ^ , vel *fa* paSulaintenliva , & ®$» unde & i Suida exponicur.^botf, *kvoiixft**, ^rlrtitf Pl«wrchus in Alejandro. *O'iltH Jfrfynrinn* f«v ^r>'**paft*TW £ pipi* « «Ik®-, *Iota domusodorefragrat, quafi aromatibus ac unguentis repletaforet.* I'heophr.hocipfoc. viif> T<3 £**7*nbm*9 ^W *U *6<* W « » m ^w.Legat ledor totum caput.Cafia^innamomumjamomUjCardamomumlunt arotama, & odoratius his nihil. Verba fortaffis Suida crrandi occafionem prxbuere Garciae. A V ^ •* "*

dior **M* pi*& fcribi, fyw** yero cumodctatum *bgnificat 1 *piy**. Drogua vocatur fpeciesomnis,cujufcunque tandem fit odoris jucundi velingrati,modo habeat quid *9*tp**Shs** Qui has fpecies vendic vulgo droguariusvocatur, Lannic feplafiarius , Grxci WMJ dicunt. Nobis ®@20gi{i dicitur.

j „nafcitur,inquit, inter ipfum libanum. Vide i. lib.vi. decauf. Diofcoridesin India nafci fenbit, J^I'AA^ **f*p*m<js Qv'iTKi $ •' I »*>• PHnius lib.xli.cap.xxii. *Calamusquoqueodoratus$n Arabia r>*fienscommunis Indis* (fortfc *lz\d\x)atqueSyria eft, in qua vincit omneS ,a noftro mart centum hftadiis. Inter Libanum montem, aim nque tgnobtlem (non ut quidam exiftimavere) Antihbanumin convalle modicajuxta lacum.cujus palujlna <*Jkat fiecantur.Tricenis ab eojiadiis calamus (SjuncM odoratt nafcuntur.* Qnod calamuA in Arabia nafcentem , communena dicic Indis Sc Syria?, reprehendicur àGuillandino, lib. de papyro, cap. 1*^ *Nam calamusjinqn\t,arotnaticus quern Diofcorides in diagigni tradit > ubi tngensejus tft froventus , tantum abest ut m Syria provemat, ut nee ufquam in Arabia, mfi ex India wifoitatus^mveniatur. Quod cumignoraierit Phnms , 0 resjpecte diverfas, pro una accepent; rrnrum non esl eumfenbere calamum odoratum ,quiin India atque Syria nafcttur, pullulate quoque m Arabia^ errore pet Plutarchum quoque confirms m libello, cui titulus eft quod bruta ratione utuntur.* Ha&enus Guillandinus. Verum ut fatear,in quo errdric Pliniu«,non video. Nemo Graecorum Latinorumve antiquiorum,quodfciam memoriae prodidit duo odorati calami effe genera. In aromatum folo natali variant admodum antiqui. Quid mirum ? Loca non ufque adeo explorata habuerunt, & quidobeft,quo minus & in India , & in Syria nafcatur calamusPFabam ^yptiam in paluftribus -ffigypti na» fci.Grafci fenbunt, Batavorum indnffria,in India? amnubus repertam eife fuo loco diximus: nee inde /equitur , in .ffigypro non nafcu Atqui inquit Guillandinus, Abfynthus.m compofitione pulverisquadr'garii, referente Vegetio libro ultimo, artis veterinarian cap* *xnu* Manifefte difcrevit inter calamum aromaticum & *Sy*nacum,quorum egoalterum interpretandum reor pro Indico.alterum pro vulgari calamo, fed in Aulonc na* to. Nee hinc fequitur duo .calami effe genera. *Sy*riacum enim vocavir, quod crederet in Syria provenire, aromaticum ab odore. Quod enim hoc noftro f#culo pharmacopcei vocant calamum Indicum odoratum,ut ab acoro.quam falfo calamum aronjaticum vocat,diftinpuat, inde concludi non poteft,diverfum efle Indicum ab aromatico. Et quisnegat Abfynthum acorum non vocare calamum , antiquus error eft. Sic duoepicheta nardodat Meleager inuno eodemque verfu,alterum a folo natali, alterum a forma, >* $ $ *OV&IVJ fu%v*wx* Jiw****%hn* Praeterea quod Synacum nafci tradit ad ripas maris Tiberiadis in Judaea \ id Theophrafti verbisrepugnat , qui inter Libanum & parvum aliurn monticdum in valle quadam nafci tradit Syriacum. Aliter etiam pro Plinio iefpondere pof-f fum. Arabiam longiflima amplitudine extenfam fuiffe, ab Amamo monte £ regione Ciliciae & Commagenes earn dclcendere , facit Plinius; & in media Syria ad Libanum montem penctrare. Garcias abHorto* lib. i. cap,xxxi r. per univerfam Indiam feriait,negatqueufquam alibi, qnam apud Indos provenire, idquequod Mercatores Arabes in Arabia inveniri negant; mfi ab Indis mercimonii gratia advcdhim. CarolusClufius, in notis adGarciam/efragmentaquaedam k Pa!udano,ex Syria & i£gyP^o reduce,ftccepiffe fcribir. Idem Bauhinas refert. Integramplantam folii^tantum viduam nobis dedit Arnoldus Douves,dum viveretfeplafiariu«;diligentiff. Peragrarat hicOrientalesregiones,apudSyrosvenalem reperiri calamum huncajebat,apud hos nafci negabat. Et fane Syria natalc effe calami Vix puto, nifi forte locus ifte fir, in quo

fcriir

fcr.Jbit Thcophraftus provenire. Ex India ?n Arabiam Jefertur. Unde & *x&faw *si>*fut,*& quJbufdam dichis, qm& in Arabia nail icredidemnr. £x Arabia porro in Syriam advchfur, quapropter Syriacus nuncu; acus a cjiiib'.iidam , qui & in Syria fponco provenire fcripteruoc.SieCclfus AlexanurinuuYvocat>quod Alexandria Rorn.im cum carteris Orientis aromaribus dcferebalur. Sed nihil,uc dLxi,oblrat,quo minus & in Syria, in convallc a Theophralto delcripca , & in India nafcatur. •

O'vh<Zn ^y^Kuojiy virides ne<]uaquam videntur. fid ficci. Corruptus codex^iomodo enim ficci u:d· ;ri poffim;non viridcs fi mhil differac à vulgaiis.Li go <*x**&n* ^e.Tneophraftushb.vj.cIecaul.cap. xxi i.X,*^ j erg? *C^€i >&pt ftp 0 J&Xup®* % 0* £«"©",7W ^! 6 « * » « «£*• £J 'r >-9*>7«. *Vindtd nihiloUnt,* a* *calamus &fjuncbs,nonnnllj etwmfUmui olent fr.cata.* Objiciet quis,vindes effe o-'doratos.quiattatim fequirur, quod lacum ingredient^ protinusodjr alpirsc. Fiinius lococicaco : *tiihil ^rgo kcjitcnsjjn g.neiis dijferunt ajpctlu, fid calamus pr** fimtior o&bre.Jlattm c longviquo mvitai:* Aliena fide hare fcripfifle Theophrafhim,referr Guillandinus: *S'a>ie,\n-*quir,cw//i *e^ominoj abbinc duodccvn, bamjfcoproficifierer Ilyerofolymcim, kcji invitus apud lacum Ginejanncum, ($ C-ipernaitaSiChrijli wiy.iculis cclcbrcs, dec em integros dies , quostnedicort4>n calaiho , Jilncoqueoddratrt quxrendis illtcffUJlraimpcndi. Veruntamen wrrjfi>/ium efjc cs/tiovi, qujefcnbit Thcopbraflm lib.* ix. *(te hijt. phnt.capsn.repjtitquehb ult. ie cauf.plant cap.xxvu* %ala*num (£f juncutn odoratoj,qut in Aulona Syria prove* niunt, mhil a commumbus calawu, juncifque difcrepjre^ tametfi odorcm , quern nay rat ingre'dicnttbm locum flat nn 'eccurreriyneque ego potuertm,n<.quealn item, qui mecum •erant perapere, fid hoc Tbeophrajium ex aliorumfide prodidtjpcrethmiis. lpfefuamf.mentiamdi£liirus,cap.* xxi. *libn ejufdem ,• quernpoftremo citavi. Negat calamum iff juncum oderatos , qutcquam.clere virides. Quanto minus ergoterrahjercntesl Quodreclevenqueab eoajfirtumeflc exp-nmentum cc probavit, cum calamum jnncumquc Juxt4 Ttbenadim Utioj, nojlratibut mbilo diflim\les, mecum Hyerofolymamtjportafos , levemquan'dam fragrah* nam ,posf tfuadragejimum diemjptrare defrehendt. ScA* •jam (u[>ra dm'mus hunc non elfe loium , in quo calamus juncufquenafcanrur. Nodus hie ex dodilT. Gar-«i* verbis iolvirur. Dum loco cicaro fenbir, calamum oJoratum rcccntcm, non effe odoranim» nili t terra cvulfum, 3iquo virenrior, tanro vaiidions, tetrionfcjue eH? oJoris.Et hoc eft quod nucavic Theophraftus: *c5x vQtn 0^ x\uy>\, aromatic urn fuavcniquc odor em non l^uant recentes.* Atramcn ingratum & validum qucm-J iam fpiranr, qui *t* longinquo percipi pocelr, & ab appropinquantibnsinanbus (emitur.Qnamquam^r quidam riierunr,nontan<>iusfpirat. Iheophrattus, lib.de O'Jor. *uu $ Z* i'tru 7iT, U^UU»TO>P hi* , Jhroipetf ffy SJ&S *Z? fi*{H*£ tC, t}ip.i'\x*. At qui aromatum ttiam recentia no mulla viiium gravitate & aenmonia pollent.* Nonnulla eife ex*odorarorum genere , quse cum reccntia funr, *c excremencitio humore featenr^ ^ravius olenr, & guftum in^raca mordent, docec hcxTcoriandrum, quo nihil dcterius rccens olec; concodo tim^n fticco, [illegible] *calainus odoratus cetertter cdor:s [uavitatem amittuM.* Quod decajamo & junco verumeire teftaturGalenus. Quod verocelerirer evanefcat cxolvaturque ca* limi odor > caufa viderur, quod ftcilliinfc exficc[illegible] [illegible]

Calhunum aromaticiimdefcnbicbiorcorideJ! lib.i. cap. [illegible] *Calamus arenut-*[illegible] qualis [illegible] difcfunine. [illegible]

*'faivbu\ctf*x<;* (lege *okiv}a>pis)(:fta.ultBj>®>** Dixi psrvodifcrimiue,Gaienuslib. xii.mcth meden. cap. iv. *'; *faxvppcv* vocari (cribat , *& Jlt*M*n fy**»s hop*&lf* X!piot%gapct ,foveua uv Xiyw mM** ''H*** * QuCrtJ n '^ltet nommare fulvum colorem velis, licet voces igneum, pallens. Plinius loco cirato: *Molhor traiiu, mcboique qua minus fragilis , (3 qui affuhje potius, quam rapb*n* nodofrangitur. Ineft fiftula arancnm^ quodvocantflorem. Pnejtanttor eftcttt nunerofws. Hfliqua probatio ti* nigerfit ; damnatur ahubi; meltor quo brevtor, & crajfiof Untufque in frangendo.* Corrigunc riridocli, rehqua *probatio/nenigerfit.* Quod cum ^tio , Diofcoridia-Jii/que mapis convenit. *Afulofi jrangi9it\qu\u* Ailulol^ fradadicuntur, cum fraginenra in lonK'iruclinriii ma'' gi^ quam latitudincm disiedafunc ; v c U ^ ^ 1 1 [illegible] ramenturn, quod a pennisracliturac Jigni's. *lnesl,* inquit, *fluUaraneum.* Serapio cap.ccv.Ctfswa *ejtn plena e<*[illegible] jufdam rfljiimlts texture arane<fycujus color esl albus & vifiofus.* Nega-r Garcias, quod in caLimoelt fj-ongioluin^flaveleenrccolore, aliquain refiniilecfTearaneorum telis, uc fal/o,inquic,putarunt elle Avicenna *tC* Serapio*, quod Grarcis & Larini^ haec i oiciopoitebat* Verum ut fateear;nulli reiartiusconferrepo^u^H 110 in mcdio calami confpicicur, quamararei reh?- *7r*~ *<£>*&> , quia fulvum prius dixie ad araneam nftulam re-ferri debet^qualefo etiaiii in alii*; arundinibus cernc-re eft *; Lent/a infrangendo* inquit Plinius. Lcgo^» *dendotx* Diofcoride4 WIl}'' *&*&*(**(« *>''#&* mus quern ab Arnoldo Douves fcplafiariodclo, urpraritajiti/fima quxque compararet fimphcia ... tio,quartoque anno orientales adibat regimes J acepifcaulcmhabct cubiralem,return, rorundum,l*v«™ fragilem, fulvOm , incus cavum & fpongiofuffl, membranula (quafi fela alba fufpenfa) praedicum^*mol*\ franeitur, inquaruor quinque ramulos dividirur, modumliguflrl Alpini,velmolleClu^qu.flores p^ f osfulucMS plurimos fingulispediculis ^fidcnres.Ju ftinenr.ex quorum med.o apei ftyli inftar prodit, *tor* ma Sraque, flofculi hi func ledi is Clufii perfirniles.

Spinu[illegible] lib. iv.de Medic[illegible] verblsdeicriDit [illegible] *ihquaacrtmoniaCmt.*[illegible] 'itur, *WVHSU v*nJ)»>ft®''> xi*&f» M-PrmgensJuUcru^m^s.* Quam letfioneta .tohlirmar bri&Hus,& AlpinuS& ipfe calamus quern ab-.rnoMo Douveo accer-i) *ajfulojeque frangttur; id eff,tn}ropu-U multainaaualia.tntusfiftularem meaturK,araneumpt' rem vocatum hiltt* Qui vulgarerchocnanthum.dequo mox, calamumodoratum putant .falluntur,nam nee affiilofe frangittir, nee ataneorum fiftiilam intus haDet. Officinainonnullfc acorS radicem calamum aromancum vocam{dixi non nulljr.quia feplafiarii nonnylli *d* ^ lieentiores , qiules Dommerus«c Bceringeodrfcriptutncalamum venalcm habent vocantque <«lmum odorat.im verum ,€eyptium *)* Error h:c ant.quusadmodumeft. Neo(.hytus. K.«^^«f^««««' *f*™*T*s* Item *tee* i* «-'*-^. W «-K Hoc etiam forwfts in crrore fuit AbLynhus. 'Non effe radiccm.ex *UxiCQ* Medico antiquiflTprobarur.\«***f*>®' «>,«-''«« '•• A.«M *!**+.* Hoc eft *qaod* 1 h-ophraftm ait,a vulgarJ forma non differt. Atqui aceri radix, toraquc pl««J* multumicilamo fivearundincyuleandifert. N'''' defunt taoien qui radicem «on calamum aromaticu.n effeprobare conawur. Turn quod radix acor. *b* gcniculata, calamus nodis eft cintfus, tum^quod fii nius (cribit, lib. xxiv. cap. *i. *Fjflcciffimaautimi* cmniarundine, qutpoxtma radtct, etfeacia &Sc»tcuia.* Fungus ftup«, ineptus lit, qui non vidcat h«c *at»* rundinc intelligenda. AHud eft radix , aiiud radici par proxima.Qno nomine vel:m dicant, liacc p?rs dice: al.o,ritiam calamo.,T''tus caulisarundinis a ''dicea fupenficiem arundo feu calamusdicitur. Qi'^d auie pirtem radici proximam citcris practnlerit P''nl r fadum crcdiderioi, quod pars ilia craffior,.robufriol. vetretior rcliquis Hac etum de caufa genicula efficaciadixit.quod parribusc*tertscraflk>ra& robuftiora. De qua & Dioicoficles laudat, calamum crebris peniculis cinsfhim. Ad alterum argumentum , capita harc Diofcortdis refpondenr.lib. 11 .cap.cxc i.K«/AiM *** (hydro piper) J»/«TA. Eodem lib. cap. exev. idem etc C7clamineaJiero,lib.iu.cap.iii.Degentiana,«**y

a ^ J i n ' i r ^ x n *Jn**ttutt&:* Vide cap f(J. y8. 80.lih.4. cap. *46. V>.* lib. a. cap, 139. lib. 4.cap. »6^.7P.3L|JIUI»»III. Geinculifunt nodiqutdii.qui vcl cauUi, vcl radices vcl ramuloi quod am vclutt ctrcnlo, vel »nnul<? ambiunt.cr qiiibtii vd TsmultJrnni, vcl furcalormriiTe! ctiam frondinm ejtnrtut cdc luknt, m in gratnirte, arandine & fimiliUit, Vtdeamuj qnain pulchre cum defcrif tione ea!ami, acori radix convener. Neeaffiilofe franpitur, led tranfverfim.iTidis vcl raphmi Dicdo, ncc irftulam , nee stundinem Fete , fed caul cm trtdis, graciliorem ram en 3c longiorem; millamintus arancotum Jiliulam , ant *haic* Jim'ilt quid oltc nd it. *ne* q u c l u b acrw, *ttd* p i a n e a c ri 5. Calamus veruJwomaticLis , cujajfiguram adpingendam c u m j,

Calamus Aromaticus.

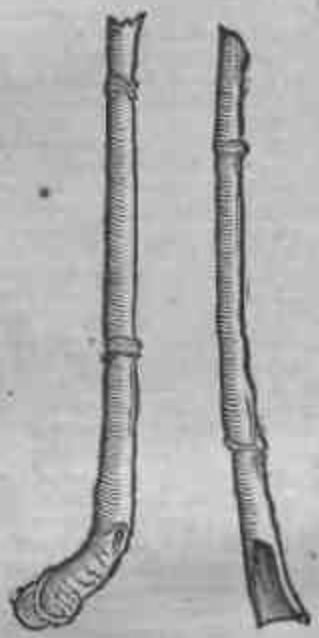

Garcia* in Gn»H« att*_ocarie#, in Dtcan t«^», in MaUbir *vt^hu,* in Maljj* A>«"f*', in Perfia ie«r, Ægypti, ut fcr l t A i / » » f l > t , can i d m Guillandina

**Non aliriintn, inquit Guiltindmos. hoc loco *TCpelleie* crroreui Euftjchii, qui »«>jf«ic-W^'t id «t *calfnstrm rubnim* spuS Dionyfiam, in tibetta de ficitoctits, pia aromaricocalamo.fc *re&i* quidem interprewtor, «-mmTOcari rubrum.qnod Indiau")"* ad rubrom perveflratOtcajiPtn, fitfo a(Tcr«- Nam India nonattmeicnwdomircrubruui , fednwltiiFalfiiuiniiiillmos abeoabeft .nrque calamus iromaticiitrubriappcllalionem fortiius eft. quam (}uod fit colore wtfr, id eft futKiH.tiijjifttK.ttifctibkDiofcon^'-HiJninil falfius excogiuri pmeft. Dionyfim in Arabi* dcftnpntjne, «*««»iiwTif inea redone n*fia«cimr. Idem ubi Indiaradclcfibii ^ M . ^ . / l l . *EjUhraijivt Utimt*. Ittni* mcmiHit.qui divetfitt **b* artimatico fed vef lusau diamoj DiOnyfii. De odoraro, five *A* rabico hos i haber:

*Semptr tdcr*u ihttrifiri*

De Indico a i canit:

S, lf vtrtfctmi* **Inrfiri C4.'«n(.**

Fall iiAir iuquc Guiliaiidimii ctim erythr*um cat»>mum arptnatlLitm efTc potat. Omnes Pcct* 'c^'*' ponoit *piQ* i$_n$tcrlore India,vet rcEtonihnsIndi(*cotet-*2> 1 tin.IJndeTibolTusSc a!iterythratos bjriHoi nunifcftc vocant$_t$cx Indii ili ua d d a t o r , M a r g w l n

Lucia nu$, F.Vi.V»7.r& (',A«;. jiVvotir, quod to Tndico rub^quc mari reperiwor ,Propcrtins:

§W *viaitl* rutr* c'nf&J trronj mm.

Hieronymus ad Ibcum [illegible] b t luciani de amicitia, Nihil [illegible]

Calamus odoratus Libani.

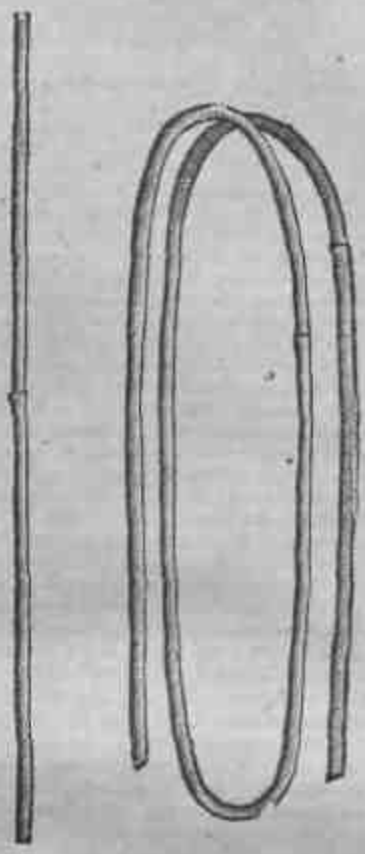

fpici<n*, m*rfcaritam rubri marij pranom vsMt.Et.in Lncianus.sliribui appendi oftendir, fcribrni »<\ fincipium.Solenr pur['itry)ra,jLCerij[aoridepingere, fericijritcre vcftibus.fplcnderc gemmis^ururа fortarecervicibus$_p$aurilju5 prrtViraris.nibn marispreuofiffiTnaRraoafnfpcndcrc, (indeThcophraftiislapidibus, 'Σ[u^m(^iwiA»jKj^-, ut din it £iiftacniiK,quoJ ejujsltrii India fit, rnati erjrihnoffinterroinj,vcl quod ad

tore ncmitiafiet porra.nnn*ic^l»'"<Ted *tftB^t* dirilTirt. Nufquam Gtjeci i^cfMi (*o rebro pnfutx, >{utj?i*» ;S)(^.^»/j7»//«mcft,abi(*5^S"A*»?. i/vlgr cstegcirft ffm*, eit t'liuTi color, Uive-ilum itaque *xtjfi' tkigf-***SffSu,*

Junci odorati notashaj rradit. tib.T.cap.jtvi. Dioi™

i-ngf tfi el **if** A'^^iat ^i^>iii|.f n| in **>ffii'«ti ?Afl^*n^** »

TBf **mlr v'f*r** 1 ^i **J"TKntf** 'jJ* yX»»jff^ «T ***** inr^^fl^rj

^1 *ll $ »>h,,i w'. v?.*."!" £ f»"(^r. Didtor »j^»»-limplictterflf vT"f«;i,cum>d diftercdtum atiorum eft iul^"uJ i$^{unr(}$ 1 degiio vide **tJuic rupradiximuj** -lcmptobdirftur,f<d turn »j!^*' » $_9$ (. ; . . . . . -?. **-A..^.,** **qQadpct cirenmflcxi not aid tVribirur , (5xr;ificatqiie iemlfcurfi. & nonntinquam fcjllam, ut fupra nfixjinusa Latint odotimm vocaiit {uncom, *<tn\<?p* (ctusniniVmni &: rqtrin|ntiim, uriapud Plinium meet icnm, lib . i n , cap.ii r. legicnr: *tiiiri AU**K&ixi fimilittr Jrtuinan. thifimititc$_t$ atcifimititttr.* Sic Pallsidius in [f, 14. *StpJuinmtbnuttctMiJiUtitiir, uleti tf* ^C*, ctiam Ichcenuai amiquifnrni dii

lumella lib.xir.cap.xx. *Oioresautm vino fere aft i funtfiui cum defruto cojtiunturjus,fctnumgracum>fchcenum.* Do&iores *fchosnus* legunr. Car© cap. cv. *Schanumcalamum in pi/a contuniito, quod fiet fix tarium unum eodem in do Ho confundito, ut odoratum pet.* Er rar do&iff.interpres cum lencifcum exponir. *Schcenus, at* bor lennfcina*, incjuir. Inepta conjundtio calamus & lentifcina arbor. Nee <r%*T9<&*, fed *%»& Graecis eft lenrifcus. s^eW*^- Grseci recentiores dixerunt, ut Adtuarius, *JEi*IUS lib. i. in comp.nardina pro Ecclefia, ubi corrupt legirur *v%i9**$®* jpfv«0i/**» A^I. «><'«« A. J. *ff%pci$ot* (lege *trxoiiufar*) A.i, *tyXfipM* *$»(*****, compoiitione purtcdente *#»/'>* « » ^ dixit, *iv>»£**m-Piyixii** «»Jtt* {Jege «*«<* *''*'j uti apud veterenai K|S Jegirur capite fecundo, ubi Agarhotichus, •>•«• *&«• >• *>3*{t*iu\07v,fcv* f****h* Nefcit Galenushb.deant»d. primocap- xiv\ cur vulgo *«»/)« a\0@- dicarur. *2%o7v** j *sil TV^'ff T^o^ t\ A'&pi*s ip&ci&M «AdO'«, num^dvejuncum Arabia petit urn adbac tdemauQor imponere prtctpit. Ncfao qua de caufa cr^«» tvS^id eft, funciflorcma^vul^anbus appellation, nobtsfiqutdem cum fiorum copta nan adfit, / w»c^ utimur ex Arabia ctmportato : cujus [ummitatem cameliftpe numero abroferuntjucundtjjime natpque bunc juncum cameli pafiuntur, fecus vias ibi nafcentem.* Ioiprobac hanc Galeni fencenturn riderque Mathiolus* magnus commentator Diofcoridis. Arduum.inquit, credere tarn ingeniem effe camelorum numerum, qui muniverfum locuftarum modo fchacni flores depalcantur, ut nulla penitus iuperiit planta, cujus flos non deyoretur. Teftem ha bee Garciam ab Horro, camelos ibi non effe ram frequences, ut juncum hunc cum floribus depafcere poflint. Idem tamen Garcias lib. i.cap.xxxiv. ibidem multosafinos e(Te inqait, mulos,equos» quos Arabicos vocant boves, capras, qua? nullum aliud pabulum norunt, quam hanc herbam.five juncum,gramen. Deridendus itaque non videtur Galenus. Chameli enim nomine, omne animal quadrupes intellexit,quod depafcit juncum odoratum. nee fiores omnes in univerfum abrofos (cribit .Galenus, fed fa?pe depaftos fcribit. Acceditquod Garcias paleam deMecha, &paftumcamelorumvocari ait. An iraque hsec vera caufa eft, cur raroadferantur?Refpondeo,id fieri parrim quod Hores pappoli quadantenus funt, & tenues. (facile icaque delabuntur & exolvuntur) partim quod&camchs, mulis, devorantur. Huic florum paucitatr accedit inftitorum negligentia, quiperpaucos adferunt , medicis hoc non poftulamibu?,quodhorum ulosperierit.Deferturquidem in Indiam in mcdicum ulum ufurpandus; maximam tamen copiam in fafciculoscolligacam , navibus inferuntcquarii mercatores.ut equis lubftcrnant, neftercoris & urinfcpgdoreoffendancur. Nam fimul atquemaduent,inmareabjiciunt, & recentem fubfternunt. Ad nos tamen quandoque flores feorfim 4 junci culmo calamoque feruntur, ranflimeadhaererevidi , funt ex pallido rubentes^cerofis glumis, aut calycibus rubellis,fori$intufquepappofis, K-vibus, admodumodofati, inferiores tamen cuimi aut calrmi, perquam facile odjrem, quern fpirant amittuqj. Recences fi fuerint, qudes iaepe vidi culmis calamifque,acrimohia, mordacirateque non multum cedunt. juncum hunc Lacinus Hippocrates rotundum vocathb. itz.cap. xxi. Tragonganum, ftyrax, coftum,junci quadrati, & rotundi, femen illud cyperum, #%<> hoc Grarci vocant. De natalifolofatisexTheophraftodi&um, Denatali haec Diofcorides,Alius in Africa, aliusin Arabia nafcitur.alm, in Nabataia didta. Vetus codex *fait**, inrerpres M 3«wr,A1 *Aim in ea* p*rf*,inquit *Arabia, qua Naba'ha*dicirur* Pliniuslib.xxx.cap.xvin. *Obtd&oiow* junci medicina dicentur , quommn (3 in Syria calt* (legccflp/^i. *e.cava)ut[uolocoretulimus,nafcitur. Law datiflimus ex Nabatbaa , cognomine tcuchites , proxtmut Babj!oniu,, fcjfimus ex Africa ^3fine odort.* HKC fi quis cumDtofcondeconfefat.quapdammanca , quaedam perperam nouta animadvertet. *Laudatiffwt M om»i//w,*inquit Diofcorides, *qui in Nabatbaaprovcnitje cundum locum fibi vendicat Arabicw, quern nonnulli ba* Pylomum,aliiteuchiti,, cognominant. Afer ver* inutilii nnfetur.* Contra Plinins ex Nabathaea allatum jun-

cam tetKhkem vocinCa\b\t.Comgant,ac em*}*"* Plinioco vic d«cta,legunrque! dicitur.quod vafis adferretur. Ti^^-V"'"*^ ^arciasabhortoinMararate (velural.i.Mareata)_& L laite maritimis Arabia provinciis, verfus *tamyttm*oftii, maxima frequentia & abundant.a nafci craoit, quemadmodum in Europa gramen , quo antmaliap* (cuntur. D«/»£»«,inquit.Diofcorides,r««»*"»,v'A"'''tf Interpres *fummi ruffum,* qualis nondatur. E/t^P vertendum,»» *ruffum wgtnttm,* in quo ruffi qura e Sic?,**.*^ *in quo <m*ntu4mis quti* ™*'*r™*grJL. *inquotutouni qutdatftrtt.* Meliorescodices.m q

habere negari non poteft.Sequitur apud Diolcon ^ flore copiofe. De flore jam d«imus. z » « ^ . * J 9.9, plurimi interpretes rubent.bus *•&*****&. *ntfiZdacitatisadtwuavS^* *odorem emutit,rubentttusfragmenns.* A. *tuxJUKfiffius purpur* colon* ^ ^ ^ l ^ L g f c ^

Fidi, fcidi, nee quid purpweimagu vidi. »; ^ dixit Diofcorides,quod P^r P^r l.°^^ol lVS(q^i- tenues involdciquein teretemhabitum-tumc ^ w4 ^ bus conftat juncus hicjdefinunt vel m c i ^ J J iccre- quafi fiflus videtur juncus. Non male it^4 nibu$. tur circa fcifTuras, fiffurafvein ^ ^ ^ J S a . Pli-X4 teiU. Reperiuntur codices, in quibus ^ niusA^Wlegit, hoc probo. ^ *Aut exoletum, i^f^^f^JS^* plana mufcof* nansfuifle puja Pjt esren ^ in Mefuem commentana edi J™«JJJ. Sanius ho- *fateatur, ^tctai^J^^S* *Ojncum* *^J^^ST^S^ Cocls* ordus * obfervaruni hoc Baaoici^amg Mathiolus, quod fufficerc pitamus. juncumodorem habere rofe fcribi', c

Diofcorid« enurt multI> oresfpiranl

busIcriDit. JNeicioquaiiw,"------' vidUie. *me cum fateatur fe J"J»ggJSJSSfc. f* Quod fi faniore. mente verba D'™«'015 ^tan) fa^ qieadeapaulo diligennus «end,ffe ^ cile.ac finecaufa Diofcondemootaffe

RdeJhiiiS

Angoillara ^ nihilum habuit inneum* ^^-/v Qued enim vetuftate evanidum & exoletum non eft, linguam nunc docatum fa^e reflicat. Nos eft floris, ea- lumi & radicis. Nyca lector quanta ^ferie Diofcoridi refrapantur, qui fch<rnau«um negam- juncum , qdod calamos ferat. Negant « namhum juncum odorameffe quod « » £ n'' ^ cypero fimilem. Verba Celfi fupualia,fa«« caulem junci odoraii. &cyper. dwerOtfJ Jj« odoratum hunc rotundam, cyperam.qa rnmvocac iu'''' calamutn rotundum a»

JBrf- pK ^iofp u

>Linqu« cap. iv.l. 1.p ««M<M , ?i^£jSi-«»«-

fsimm, jumes ftmittta. Ncmdidi Diafcorid«, Oifor.no
fcHi*ral|priJnpdMiKa,
ui» abfoluti pcnitur , p
. HocfttrtwnAwi dla_ Coo.
y p q
!BI Cypc.„ Mul-
* *-* U i-i »nwA». Vide tip. is. Itb-tV-C*}
itfa-1 JcCMiCPiofto6d»t*.I».
P
Kibuique *git- Mem
turn *kmim, cum 4» radios tip
co dtat Dwfinxkt. *T&* ^
. popcorn pmn odorau,
Qucd lite
b«tt,pa«, Jote«ew,
lace SeSoma.««»wm eft
iconit cctnpoa , monu Hwhtnum , *exum* tmlc
¥«tt afa , « piooildttbiq revoemfcn ,
Qaie ntAU uttodDtn in paHCTum DUWJIM

Si«tnonlubwt QIMIRILU ad moAcn* ttlwn , fed c p o a i c«tum parta , qu« nullut* rooons wt ratotisfunt. Rcfpontknc aofti, mhtl Liate a<trem, cn(rasiti«mieiiint,piitv*aninagtu: : Mtn Diofcoridet eas non defaipfic , quod veto nuilius tob«is eirc <Unint, inf prstL-t vniumu cifc. Nam tuanifefb miit jxtcipu dftictio & aiomaicuw BctiusimsniLk-

Schœnanthum.

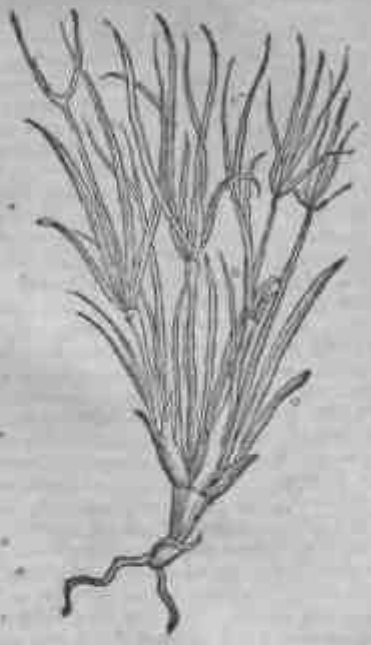

Ted taittrti *hxc* tww «imu, nee mspu
d Dgitodsi « i <

*mtgit *<ifltia*.* VFtumjm aigumentum ex S«*-pioiw petunt > quad hie (Icvip&nt radices liLu & ii— *pj%* ctte. Vetbj Scotnaiit judumm : £}«™»-*tun *iff btrta* , (oquit, *htim Ttiitt, fut* CTM , 8 M-

uthutnbit riigttAnii nmaiorem fjotStrjcno, Caa-/#• , Ctufrus g: iaicfl cipomt, ibi tbymum t.r,. (iymtvc tJtUibu ft» pJuIo Utrctv..
la'ji Juhnf t i i «i nan fttp-tur , '
huiaum *tpxpantt.* »c dtLwemw. Nam aua Tbytiii gutDuncve.Mfifci nbnotluin tcrtuti (ttni ll Uium(ncn*o,acfci>cr»ui«Ju, Scoptottu
i
DdwL- |uaci t*di« m w r
uiOiuuiuickur , (pixbt»milU Uaoiib *httbn<*.* fta* Ptanewafiiho,f«•!'• ;ttc*odoni> Otmdid«Ti,utliwI<ica,iJ dnui otxjilo^cjni. ' limo Ch&> fth««LU»iu <juor–Uci plaauelrnupc ctl . (fun) bj» »ntnt i k t L f h l
f j f j f
*4**, *im* ltn mirarwr I ««l7B* *ftmiia fin tat.*
l>oo,ir»iu:t,ctTtg«ncrj£o*njb.
, p | f c o
t: ci i ii u m. J s jirat) J 11 J N SJT ja i Ottpiiait, ut p mo,
i el-
tdii. Hitttttfuccutnuticxfrtfjui, imihttm ifi/cct ^tri cttHttmemt diffcittti, mcmturtitn pttit, QUJII: tuerit hoc comacum, quodungucutisaddebatui, mtipiolaie filter. Conucuni tmftuin e[Tc illjum BOO mcpte *juii adent, tjui vulgo oilxic vocaiur.
g q ,
.juoJicflctiirciaiib j.eap. x x m. aibcbccimmc vocenum J f vide ih i a i Gaitus) tibi plurimum njlcimr, inJlnjuivcro ludi.ieuiai , & *cubabSirti,* idcllSintnfc. Hint Ptinius,vote minus refht i l i d t , in Syii-MuiVi fonntijvic, & duocojiuci concomtic. Gr*ri *mmivnf,* i P M U i S b t *vf^'^f,* & V'III.^dixit. Uatihi rinciijuiorei curr„ibuin ttixere Comacum, IJvc cubebw HipptKTJics,^i[tiJW«»
on Jtria^,^ t* Tni* Ejr ^#>/JA*F > *&>*ntfusTfruti*.* CrrJffJ raiJw *thgfittt ittmBs ctrtict. Indtcnm, ijttid Prrfrfiftr VKit,&qt<oA ineft rotunJum mjfihijjnuui 4pp> Hint.* Gilenus in Escgcfi, MnniAirn >• -a^.T„ il^V mTrg/,Ai*-
«i *JttftJAuf m TO ttiinum pltiiqm tffi txijlttnttot. Dicfcaniti miftTh^ut it,* primo *itnultrU mtAt:*,* *tmMcit.'um, nucymbtle*',* & iifict'»<j[r<JCT)fritHippo«
lie pljnce mifliin itniniiut, ijiuni Pcrlis piper vocari ait. Duz ita<jucresdivccf; tnyitidanon fmit diet*. Oc m^nidano , (juod my no jdiuiicitur Diotcondci agic lib. i .cup. c t vi i. & G.iUib.v 11. fintpl- ul'i i ijuitiufdjm p ivmWvocati li.ribit.Dc hocidibi; Mynniuuun 'mtluv toiiindm. Idi;ni Giltnut- ^'m^'^t
fifnt frtxiinumxtijui fmtitti rtiyi tidimim vecatMj. <pui /irmjuo/Smilii.YiJciiiiiiuniuiiiNWi'otJt: (entrap t, arc iu *Cfbtb-ft tit flam*,* iiiqmt, mfic fujjari *»>tn<)r, jtlitt fi~*
*ritufifttu miidn, icft»t,»«ii *yrii 'jfiti;, jut ftl'u, mptt*
Jci urns, Tfl*«nti Gaicis turn ik-bctut, ocuLmu cuim

*inuvacdnjun&im\ fedfingufo grants exfuis pedicutis depindcntibus.Siiv?jirisb*ceftplanta,&fpontenafcens, non dom.jiica, tanta autem in aiftimatiane eft fruftus hic, ettamubinafiitur^uteumincoUdecoquant,antequam ef~ ferrifinant,metuentcs,ne alibifttus enafcatur.* Ha&enus Garcias.Cubebarum fru&us figura rotundi,& nigropiperi non diflimi!es,attamen paulo minores.oblongis re-Ctifque pediculis adhaprentes,colore ex cinereo fuf ci acu aut cultello pun&i , caryophylh modo liquorem remitteniesi qui ab Indis apud quos proveniunt paitini nondumxmturi accrbique, parcim matun colliguntur. Immature cubebae leves funt,fuperficicmqj rugis contraftamhabent, intus autem in corticis inani concavitatcnucleum exiguum, flaccidum & tabidum , (hync myrtidanum appellafle videtur Hippocrates, *b i*™ in fpvy[v\of,cfiQd* inert rotundum,; mature autem aequales, extents, minimeqyerugofx, jnrusautem csfio, triui iacili,& cofumatac magnituciinis nucleo^boc eft ipfum myrtidanum } plcnas ac diftentae, ldeoque immatuns ponderofiores. Immature faporem habent valdè aromaticum,acrem & mediocriceramarum,(ubtilemcum maxima tenuitate,ad caput in guilu evaporanrem.Maturae guftu minus acres, minuique amarac fentiuntur, valde etiam lpfepenetranc, facileque vapores furiiim mittunt, immaturis tamen minus id praeftant. Ex immaruris probantur rugoli, inanes, leves, & valde aromatica^tam odore,quam ^uftu. Matur.2 funtmajores, ponderofiores,forisaquali iuperficie,minimeq; rugofa, mtusplenae& nequaquam inanes. Myrti,myrtidaniqne hiftoriam Plinius lib.x*v*.cap.xxix.confundit. *Eta/tus,* inquit, *ufu baccafuit apud antiquos, antequam piper referiretur, illtus obtmens vicem , quodam etiam gtnerofi obfonii nomine inde trafto , quod etiam huncmyrtatum vocatur.* Diofcorides junior, ut refert Galenus, myrtidanum myrto fimilem dicit fru&um. Plinius autem cum apud Grascos myrtidiinum , *-nim^* explicari l«giffet, nee non fruftum mjoto fimilem, putavit id ncri, quod myrti baccas piperis ufum pracberent. At quid myrto cum peperi? Piper calidum fecundovel tertiogradu. Myrtusexcontranisconftac facultatibus, fed tamen in eo fngidum vincit terrenum ,- quale nihil in pipere. Strabo, ut dodh'onjus placet , *x^nh* vocare videtur, lib.xvii. *TU%rtq Jf wj n$£nn, •PQM rd mvip *s*y*p* » puce* <*vTxp6&. Najcitur etiam corfium fruhus piperi fimtlis , ahquanto tamen major.* At cubebe paulo minor eft pipere , corfion major. (Theophraftus , *corfion Lot7radix,* lib. iv. cap.x.) Corfion praecereaStrabonisiEgyptia eft pUnta, cubebe Indica. Alii piptr Theophrafti pucant rotundum. Nee horum probo fententiam. Cubebe enim tegmine non conftat fubrutilo, ad inftar hurianae bac*ex* . Magiserrant,qui amomum putant , hoc folia fert bryoniae, cubebae, piperis. Nee amomum armeniacumeft, quod non eft colore aure© , lignofulvefcente; nee medicum eft, quod neque fubvinde, tadu molle , virgultis ligneis , venofis , odore ori^ani. Vide cap. de amomo. Nee ponticum eft, quod non fulvefcat, caeterafque norashabeat , qua? Diofcorides de amomo refert. Miror neminem cardamomum dixifle. In interprecationibus enim Nicolai legirur [illegible] Non efle cardamomum probatur , quod non fit frangenti enntumax , aliifquenotis careat , cjuibus veteres fuum delineant cardamo* *mvm.* Ineptius qui rufcum Diofcoridis eflè putant. Rufci bacca, ut fcribit Di: fcorides lib. 1 v.cap.cxLV 1. per maruriiarem rubefcir , ofleo inrus nucleo, nulloque odore , nulla tenuitate partiumpraedita/nihilquearomatici habet. *To* Jfi^jnp p»yyl*f,* ci *ftiQ* <i *iJnm'A*. n eA<Pw (vi[Q?*_docftiores. Serapio eninri poftquam rorun ium efle dixir, addit infuper aliquantulum depretlum& latum, quale nihil in cubebis^ [illegible] Qui vitCIS femen cubebas putant , non funt audiendi. VTtex, ut fuo locodiximus , coitumcoh[illegible] , unde aqni cubi [illegible]inomen; cubebe promovcr. [illegible] qui garyophyl- 1011 Plin[illegible]iie(Tcfcribunt. Plinius lib. * ucap.vii. £/l *ettaf ? n In <H* piperis grdnt finite , quod vocatur ga-Yu CQ* ''' Grandiv fragiliufiue. Tradunt in Indico* re minor eft [illegible] cubebe^pipe- putant , quoH A^fragilior. Alii cubebas carpefion [illegible] compofitionequadam, cui ^ miitohi ' fcribat carpefium *i* Barbaris *w&fa* vocari. **Gracorum** [illegible] exiis, quaecap. decinnamomo dixi . **luce** meridian* clarius patet. Addam alium Galeni locum ex lib. de [illegible] fcobiturj lib. 3. [illegible] VII. [illegible]. lego [illegible] *plurimum in S$da*

Pamphilit urbe nafcitur [illegible] quia autem quadam caT^m pefiifarmenta cinnamomi virgultis fimitia Ejus duog*~ nerarepertuntur, unum quod Laertium, alterum quo* tonticum nominatur , a monte in quo nafcuntur utrd* que nomen acceperunt.* Lib.vl I. fimp[illegible] & *fq*C~* loco citato: [illegible] *vnnonT®* »i*f*«*&w* if #^5TI >g *yd*«* S^od cum pvrimum baberem per multis med$camentis admifcui , •* qutbm pbu vocata imponi debuerat. EH enim carpefium, ut dixlifhufimilc(hfoip« virtute , viribus) validiut u^ men , c£ qualttatem quandam aroma (team gvftatum Qdoratumque reddens.* H*c fatis oftendunt , Galcnii carpefium non efle cubebe. Feftuca enim eft, feu tcnuevirgultugi : frudus cub.ebe, in quo odor oecla* por phu referens. Alii carpefium & cubebe Arabum idem effe volunu H*c in Arabom fcriptis exercitatisreJinquo, in orientalibus linguis minus fum exercitatus. Quod fi ergo error quis lit, nefcio an auAoris, an interprets fit culpa. Cubebon tamen Arabum A carpefio differre, vel hoc argumentoprobatur, quoa Averroes igneae fubftanti* 8c terrcftris f inquit efle cubebas. Addit aromaticas effe : talis in carpefio non eft fubftantia,phu enim odore, fapore, & viribus eft fimile. At per igneam fubftantiam dicent fe intelligerc calidam* Relpondeo, ex Latino codice id col" ligi non poflc , eadem enim pagina calidam betonicam, & nuces pineascflè inquit. Quod fi ignea *8C* calida idem effet, betonicam vel pineas nuces igneas dixiflet. Iofuper Khafis & Averroes cubebas cerre, ftris (ubftanriae efle fcribunt ; cujus Galenus cum virc» defcribit larpefii, non meminit* Qui brufcum,ut fu* pra , vel ejus frudtum carpefium , vel cubebas efle fcrjbunc , nugantur. Nihit aromatici 9 tenuiumque partium in brufcolcarpefium eft farmentum tenue, cubebe fru&useft. Magnofic illi in errore funt-, qui carpefium Galeni , & Quinti medici diverfum cfli [illegible] P[illegible]ucanc - Utrumque eodem modo, & eifdem fere ver-p' ™* a Galeno dcicribirur , vide lector cap. decinnfl* momo, ubi ex Qmnti medici fententia carpefium defcribit Galenus V0C confer cum iis , quae hoc capi'te adfcnplimus. Carpefium optimum phu efle putanc iidem. Hocfiverumeft, quomodo carpefium odore & lapore phu fimile did potcft. Alterum carpefium efle caryophyllos dicunt. Hi ex India , carpefium el Pontoadfenur , nec.charyophylli odore aut fapore phu referunr. Qu^afritiur, an caulium an radicum phu farmenta , carpefium fint. Et radicum, efle his argumentis probant i quod odore & fapore phu fimile efle dixit Galenus , cum autem phu radices in ufum ye-* niant f facile credunt eflè farmenta radicum ejus. Addunt, quod Galenus diu affervari dixit,fed folidio^ res funt radices in emni herbarum genere quam cau* *ks* , qui facile flaccefcunt & pereunr. Prater-, ea cum ualenus alias cinnamomi virgulta elleborri radicibus comparavit , mirum videri *t\On* debec[illegible] fi idemexdiverfofarmentofascarpefii radices cinna^ momi vi, gultis fimiles fecerit. Adde etiam quod in plantis non folum caules farmentofi % fed etiam rad^ ces plures farmentof* dicantur. Verius tamen re- [illegible] dioreseflèT nefcio anid fempervvcum [illegible] thy caules etiam aliarum plantarum quarundam fuas vires diutius retincnt % quam radices. Ncc iequitur f Galenus phu radicibus comparavit carpefiumj ergo farmen radicis eft, quia phu radix eft- *Dto* *fcorides zinziber fapore piperis libro fecundo GM* 4ixit ; indc noq fcquityr zinzibcr piper cflc..^

m iii hi I in medium adfercruluni,
Kdtdi&om, iwmcnaccepiccx Inilornin
. . . . . :lrJ
y.—4.«:
ftagtmi.
>f*;- i
trrritttm mutumefi
-Jiipbaut ipctttin eipr.ma Oxitcoddci. Eo
IsiAciititcvrolPiJtmlilnii.CJf TI I. *Km2 ttjur*
fIHMI» MJM KU>
diwm ()jj«l-m - art
z mac ibtttttna diitar.
Jra «rgn cjiaowaic, tn vis
i. I Arabij rala
qu(Jriti*.f -.ub« traarfpanctnt. fVeteran 3t'Diaft.
tctcrtiriiwi A:»inUnu4et:«:.icU»toTj IliuJ.inqBtt
*cnui»,<}o»Jicrib«DtoicOTtdeiwimiiedii1.it*dmj-
Icm , rjnr>J b'>!.v->iiiit lBiivii'rblcrviioj-. '^KXI an-
temdxx bajukrj .
tar-Nmni i
p3 T.'1 •inttu1 \zi- • itidis
ivqax adtcnii *ut* i jiutiilij
- cirar. ax) ml fUrt < >.: 111. [»t) i ~
. 'cromr «ir Mtliec
«n> quad fpuort (*rvr^enit ratfai ett momcftij.
IJ c ni M i i. irM*. *Mmi^umtttm^imi^mmitfir vatit,*
*frd'ndfimtai*muiWnitit.* Upti«r.om& frc-iiiet]-
ttfEmnm eft m l U n n a n. *Atabiaa* & P«r£i mitimt
.'J rcptntw, tcninm.qDuJin
.t>.;atr*tM»mwi!ini*na(r!iir,
eJiianacumendti. nc-il1cad
' -dentil,
rut encttfrmtnx, Inde
- f • ifd,
"'ill in
. • -irumirtJii wmfcr*
mf Brtfretlt, MT nrrtimo-*
JI & r«r««r Own^ri £? lit.
fere vcrbii .i:i^iji-''ii'i . *'fiiurmutituMUPT pjimtruio*

magnitudine affurgit. Folioſque eſt milus majori, tltodi**
chryma jubi vulga nuncupatus, alterius ſpecis
vero aſphodeli craſſicie, ex multis ſibrosis
Iwwhiii' *ccn-*
MMt .
ad Graecum accedit. Ei?
y'***t.) - * %i-
mtm u:imr,awir, «uwlfj >&«»
. Vtriant *it. tuli* rum cfelum:tunr ^ oi in
mnc mtdxt lam celrfirci. AJij ruin i-
rarniiini.iJiitrKlii , alii Ijcltrjraii; |ob» fntra tub«r»
fcriLxm. Qatdani Cjrf*io , ^ajdiin carcoour fan.
t.j ruJtmt. ZiD^tbnu Kua qar f»Sim oftcndkitr,
luJii te; STridtt iMJiwrr >!«> klttiba Gnti* Sdi
n *wgj*
*it&tnt, Auntrfu L*r4u-*
*m*m*4 t mtp: i,*g,kth r§*
F, At. lit >.II/HVI *mttfutt*
tffothtt. F41.1l: a* pJ», I//I
pirturtJieei tU rt.tntts* , tirtiri
f / Ii
mM« ; w ^ > i W K M ,
Zedoar.
(£'$><*>vn,*qttiAtmvtttTibtt**UaC,ettiuK<>tfl<;\'>.*
irHi^niciLoncrnadviiipcntimncurJivf. Zir-
tnnm crevit ante annum iinii alrrtutnvr
ijirroiiimborrojii:;,
denihu' :ibcRa«ftcMlit a a , - ,
riff, tiioLot-
fCi p)t:6 firvm A .(r'tnuitt Mm^:
fttevcrtiitdrtirir*-1'-
ofiti!'j' if, *^tt*i ttx'mtfi'*
. .mmnhnffiwixts. I

tvutUfutrii) /«/»« 15 tdimiftfyuiftubtmtt. tat ftisli dixt, nihil tOirft. Add it Dlofcoride* quodnatti elfeen-

ntvtlUmJtve nufy tmttm anndimm v*U*u>nsm jrm fiftrtnn*. **Hancformun habebsnt.ttuiapudOnrr-berii jiiividtbr«.5iliqiiauizir)gib<;ri! idem defcribit**

Zingiber ad vivum.

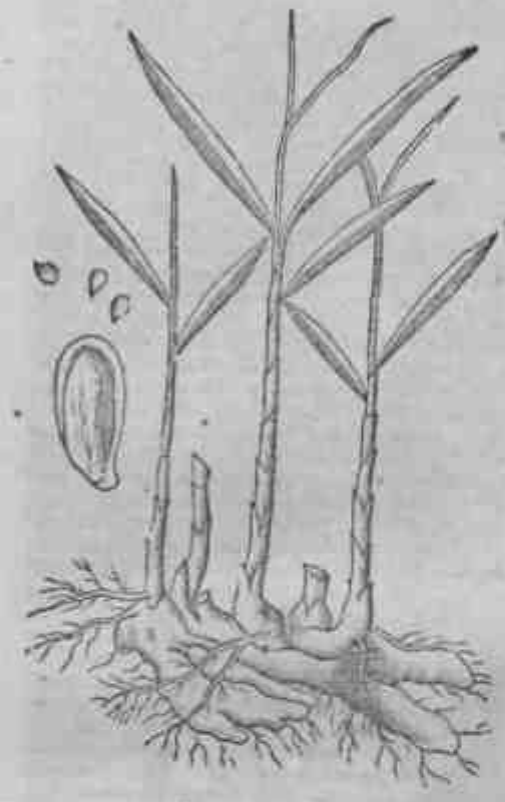

dS.Qiioct neuter id exadedefcriplersr.tni diffioDrates , quas quantum fieri potcft, - mbimiir. Primo an lienum. an fru&i dnmerir. Secundoan Gixcamm Sc momum idem lit. Tertio quo nomine Aribef pfcrint cirdamaraum Grattorum. Qusrto am c«rdamoroum fit Grxcorum, flrabuin.an ncutrmn. Quimo an jtjper Inditum, live cipCcumcard.irnooiuin lii. De cvdamomohafcGricitradunt: fruditm elfe. Locus id Hipjiocr«tisoftL'dit,Qui Teperitur.l. de fupef-ftctaiione.ubl ait; O'm'i 7i^/tiA«,vi^W^is>i*iyfm.Non teticendum in *M.S* S, qoibuldam eicmplinbu? repe-riri,^(/Wipa v f ^ i. In p]uribiutamen ^(ikjuwlunleg[1]' tur. Ex Diofcorrdeeriam ffiidumelTecolJigiiar, (uffl

Eligno auodfrtngtnti c<mtumtx, fUnum. fq tnim tilt non rft.cjcfletmtt juititttssr, rj'pai oiort rettuiti, guftu wt,t$$u\>*mttum. **At bar tuc lignum non diciiur plengm,far«am,occlufiim- lpfeGalcnm tirdamo-mum lemen eflcfatii perfpifuJ doccc, Jib.dc *inddemt***

film. Idem oftcttdit verfdi.qui iriahcra compo lit i one Ce peri tor. K'v J , Lib. I i.

i.Loci hi multure neg i fignificai inter nan p«rt«n cujufciinque rei, m jn, rucle»m, ftmen, granum* De *f*'uaobui dici.ecum extra omnem contro«rfiam crt. Vide o p* cedont; ledquiriior, »n«««* pamcuia ad WT an ad *<^- referenda fit. VtW *n ctiam aliter itque«liter eipomrnr. Quid*m medullatum. rtpud Marceilum Empyricom, & Sett* bomuta *mitutttaturdjHtemiiinUptur.CtP'Xr.* depM-vata, *\)i* quidim volut,tcdc(Jiic»Qu>n *ftummMrum* con— tcnJunt lfgeiidum, (qua *yosx* Cicero erum otimr) 3c in bitlocfa ulurpari pro rtiiectallato , exinaniiD; cui contrar 10m quod anim^tum, imegrum, ic plenum eft. It45C jrly<tynhizaGaieno i^*r''f«*it dicitur , qttod mhtl aliud /ignificat.quam quod Jib.2.da antidotit ^ *- rV''''f" i"('(T irn(u'i*f, quod aiitiiJixjlfe videiur Ga-lenus, ponum.Cui *txttritrtencx.fiDrptllicuU,* in JMJ « I l * W- *tur,iianiU tit,* iiatit internaparsin ufum lutnatur, u i fit ifi'Tt&i'»^i>,velm ex cxrerna parte acceptum, con-i r»rio modo, cjoo Gifcno^ lycyrrhiia *HutitufA* pio-batur, ex qaajtje<aa eft mt-iiulJa, & radix reliqua in n-**

Uotc, eoque /inwbc ri * fi Irq ! ahhac*plant* folio heimMe diverfrm nften-m Acoft*. -t *rx* r.> Lripdunenfie . latilTimit nm ramen ei lachrym* jnbi folia rribmnt. zmciher cominenrTMiiTi efTe: nili forte duo diverfa wnpilwrp" s e w n finr.Arnid arotnawrioi.ndi-Ccsrrp«riiJV„i,r JIST ferubcAKS, fed diverfa penera non funr, rnhrica infrfljr ftrnt rubentcs, erera a!b* ; <tuo 1 remliittltiH, mi *cinilHotct* acmolJiorcj magtt

inZetiunis 'Iheriaci:<.ribiinr,«ptAi/iui •iv^C:'''' * «f,erir wrdamommacoiabftrtdlum elt -' referenda erit , & iccipiendum intci-num,quod in capfulis cnatinetur. Veruf l iteat. Qitit, ™> >.t»*i, *dttriBt} fot/ievtir.* Comrariuui mnen Jttim docere videtur , uii »etba fupra criati i cent, t]ur latine fbnint , *tadimvmi nstdUlla j>tn tia ut atrji.icndtfit itutritr mtduiU* , © *cci^d txttiitr cJpfuU.* Sed depravatnm y£rii codicem ill til in , lcge»dumqiic *r^itfiftt x't'* '' «!•'•'•••*- Animamm quid fit, apodScriboniiimLarijiV*1''?[1] dilputirur.Aliimertdtifum codicem iirriufquc *effe* fcri-bunt, lejfontque inanimartim cardamomum , alii con-tra an iroarum eiponunt, *flenam,* inf^Htm, uti con>-pof.in, lib)f«fij7«/«»>»*/ilepitur.ideft.e»«««'fJt»//* *t*it£,4t£ pftnt.* Al ii com ra *f-initum,* rcl in*'''''' '*'** fedexponutit,cuicor[ex id«n-ptus, attt detrailus eft. Alii inrcrf>remTitiut»ip'' fed cum Jibellom a qiwpwm e G r * « li cpnverfum. Ut ut fit .((epravatu) no''''''e'' ;r, idtioe quii far« mu/Eij in foci* *v* * ^ f r ^ i'' currtt.fc apud Scribonium, & apnd Marccllum- Vine Jurrtt.fiC abua**

quew

Jilrcid.J- - t par . albida, fetnine Incrdo *fit&i* melcj;en* quad«nrpm,

qiiifi narfturtixra fiM«. Galen I.

jutn't fuiiviaj mttpfqatfttfitnt ,ii nxftuttit, t*nio & tmhtttlihr Ciliii ei fnutt* intS. **Verifimi'iui nomen accepi(Tea[i>trpfrcOvel arahico verbo *ttrAumeni* , ut Mnt;ib*r *i %rrtf Ml.* TtieophnfVtinibi nafcatur,vclun-dc inGr*ciam'i1rlitum fit AIrxandti masni tempori-t)i«,h*'er, (Mi)pinqttir, ex Media, alii ex India ad fern •vint. DiofcnridenNb.1. cap T K ^ A i n ^ u T V i *imp<rrt*>ur, in**

probim l, c*j *'a,<,Cln dr-flinrqm eft opinio, qoam

quern ea fignificatione vox haec reperitur. Moveor maxime quod apud JWarcellum cap* jio in percice cofmfanaad ftomachi viria , &adcodioncrningrediantur piperis albi denarii 19* Inuke denarii 6. nucum juglandium animatarum denarii 6. nucum pinearum animararum denarii i2.amni denarii 8,Ego,falvo meliori judicio, non video aliud quid intelligi loco cit. quam nudeumPini, & juglandis, quo vulgo ntimur, id eft, juglandem & nucem pinearn decoruicatam , 3c purgatam. Animaturnde interioribusdicimr. Cicero Tufcal. quaeftionum 1. *Animatum quod eftjdmotucie->tur interior e, (Sfuo.* Animatum itaquecardamomum, idemcft,quodintuscontinecnr. Non leve etiamargumentumeft, intelligi feraenquod intus connnetur, quod Graeci f? pius *7TQ'*^*T(^^*VW*>K meminerunt. *iLCi&7i&Qxi»w>vKvfyg*%* meojudicio videtur , glycyrrhiza , five dulcis radis ab exteriori cortice & fordibus purgata , qui ufusapud pharmacopeos adhucobrinet. Quineriamomnmo abradi dubet exterior cortex glycyrrhizae, amaritudiivs enim quid habet, pe&ori ingratum* figineta folliculoscardamotnialbos alibi dixir.Ab Avicenna lib. iijtradt.ii, cap. CL.defcribitur, ubiair : *Cardamomum,quodfabolamvocant , duplex eft, majus & minus. Majus eft ficut cicer nigrum , quod cum frangitur interius it abet granum album* mordicans linguam ; ficut cubebe in quo elf aromaticitas ; parvum eft ficut lens , aromaticum etiam, caliduvn (Sficcum eft tertiogradu , in ipfo cum calfclione eftjtipticitoi ,* 0 *prvprte in ipfo cortice , confert vomituu'* A Serapione cap. LXlv.his fere verbis: *Saccolla , id eft cardamomum majus , eftheil,velhi\%k$minm eft btlbane* (Garcias *hit* duntaxat fcribendum air. Judicent in linguis orientalibus exercicati,) *($ eft mafcului. Sum ejus dua frecies , (5 majus habet cor* tices 1$ capita ficut rofa, (Sfunt grana magna ficut fermabicb (piperis* interpretantur) *aut majora farum% ($intraipfumfuntgr<nulgparvgangyloja% b i d i fingulaftiverulema ; ($ ipfum eft melioris odoris, dtque deleSabilioris natural, quam minus , (3 infapore ejus eftfiipticitof , ($ acustas. Verum cum comparatux minor** eft acuitas ejus minor, (Sftipticitat ejus major, (3 cortices ipfius & capita funt Jlipticiora quam ipfum, calida ($ ficca virtus ejus inprimo gradu. Minus vero nominator heilbxne, (S non habet capita nee frrticem, & habet grana habentia cor ticem% cujus color eft ficut cardatnomi major is, (g virtus ejus ficut illius, nifi quodprofter fubtilitatem magis confer at digeftioni.* H«C fi cuffl C raecorum fcriptis coeferantur , non convenire, facile quisanimadverter. Grxcoratn cardamomum calidiute rainore eft, an am nafturcium, Arabum ad inftar cubebae ; cubeba vero calidior eft quam nafturcium. Grgci fubamarum cardamomum effe fcribunc, Arabes (obadftringens »eferunt. Graesi unius memine^rant cardamomi, duorum Arabes, Grana in cardamomo alba effe fcribunt Arabes. Gr«ci quod extus tegfc folliculum album dicunt. Net ipfi Arabes fans in defcribendocardamomoconfentiunt. Avicenna granumalbum inquic effe, & mordicans: Serapio nigricaps. Alii cordumeni, vel cardameni, Arabum, cardamomum Grscorum effe narrant. Defcribitur ab Avicenna lib. 11. rra'ihfecundo.ca^cir. a Serapione cap. cccvi. *Cordumeni,velcardumeni,Uvftcaruca-.grejie, dicitur Perfica lingua &**» & * Homanisfimi. liter. Melimexeoeft, quod defertur abAmanisde illo intents India & Arabia , (3 melim ex eo eft Mud, quod difficile frangitur, plenum% conjunBum , durum, (3 grave, (3 extenfiefuperficiei , cuj us fafireft acutus far urn ,^quod aut em ex eo non eft tale , malum eft.* fiadem Diofcoridesde cardamomo. Cardumeni itaque Arabum Graecorum eft c/rdamomum. Reftat recentiorum de cardamomo opiniones examinemus. Piper Indicum fuperior ?tas fcripfic effe cardamomum veccrutrw H«rumopiniohem nonprobo, quodguftu non folum linguam, fed totum os, igneo fervore fentiatur derfagrare; quod de cardaimmo vererum prodidic nemo. Vulgo capficum vocatur, & nomen hoc Aquarius accepifle credit , *k w*^n** , quod femen hoc, non tantum mordeat, fed urat: vel ^ w ^v}/^, quod in capfuU, folif ulo, ac quafi cifta fem^n ferar* Priusmagisarridet. Siliguaftrum Plinii putant effe dodkiores, i filiquis magnjs, oblongis, latis quas fen. & piperitis ab eodem dicitur,quod femen ejuspipem ftpore Sc acrimonia fir^iverU tatnen eft planta.ab ea7 qua? vul^o piperitis vocatur. Plinius lih 18. cap. 12. *Vanax piperisfaportm reddit% &magis uam filiquajlrutr , ob id fipcritidis nomine acccpto* Idem lib.xx cap. XV11 • *Piperitis , (juam* 0 *filiquaftrum appelUpiaus, contr* moibos comitiales bibitur Cajlor © ahter demonftrabat, caulernbro & longo, denfisgeniculis ,foliis lauri, femms atbo,tenui, gtiftu piperis , utilem gingivis , dent thus% oris fuavitati,&rutlibus.»* Caulcm piper Indicum emittit cubiralem, interdum etiam longiorcm, minimi digiri crafliiudine, inangulosftriacum, viridem, fictirca foliorum ramulorumque exorcus in purpureo ni^ricantem , intus ecu i3inbuci medulla fardlum : folia habet oblongajnitiolata , demin mucronem *hftigiJ* ta , media lauri & folani foliorumfimilitudine. Set?undum ramulos flofculi ^ fohorum alis apparent, candidi, ut plurimum quinqne folii , ambilico me* dio afterifci inftar virente , (iliquae forma & magnitudinediflFerentes poftea (equuncur , inicio quidemvirentes , fed per maturitaremeleganti rubentis coratlii colore, ac nkore fplendentes 5 in quibus femeo exiguum , planum, exdiluto luteolHbalbicans,guftu, piperis modo, acre , veluci & ipfacft filiqiia. ApuJ Belgasin horris fcritur , fed raro femen maturiratem confequitur. Hsec planra folio vel elt latioie> velanguftiorc, in fruAumuItiplicem agnofcit differentiam , tarn forma, quam colore j colore, qui in inicio aliis viridis, *siliis* niger, in maruritate aut ruber, autcroceus,flavufve, perquamraroalbus. Figura aliis longa , eaquevelcraffa , vel gracilis, velincurvata, aliis brevis , eaque lata, cordata, vel rotunda cerafi forma , vel angulofa , vel erecila, vel dependent, denique velcaule pilofo. Alii cardamo'mum vulgare pro veterum cardamomo habent. Alii negant, hifque fuam fententiam probant argumentis; quod in vulgari cardamomo nulla prorfus reperiarur amaricudo , qu«GaIenoadeocoAfpicuafuir,ut vermes inteftinorumnecareaffirmavit , dein quod fuavem habeat odorem, qui non tentat caput. Turn quod fl-angentinonfit confumax , feddentibus facillime cedat, adeo ut malleo ferreo non opus fit* Ad primmn argumentum facile refponderi poteft. Si quis enim diligenter attendar,amaritudo qusedam reperiturin vulgari cardamomo, quoofKcinae utuntur# Teftantur id Cordus, Adverfariorum aucftores,Maranta, Bauhinus. Quod non adeo manifefta ac confpicua fit, caufa eft, ab acrimonia obrunditur, nee confpicua magnaquefitoportet. *TmmK&t* dixit Diofcorides. Galenus

T«V *tcpaJzet. Ad) untlum habet quid amaritudinis , qua lumbricos interficit.* Ad alterum refponderur, non videntur olfecifl Te , cum tunditur a pharmacopesorum famuli's, vel ubibonaquantitascardamomi recondita eft. Sic nee gutta five lachryma una alteraquc cuforbii nares fecit; fed in pulverem cum redigitur, nares ferire no'runc omnes pharmacopcEi, Omnino concedi debet facile ex folliculis eximi femen, folliculofquenonmajori cum laborefepararii femine, verum femen facile in pulverem,ipfos vero folliculos difficulter redigi, teftantur phirmacopolse. Quibus fit^fhfi nonadhibeant,cxperianrnr licet., Necvulgare Arabum eft cardamomum, quia Serapio inquic, effe plants femen quod oblongis qnibnfdam concluditur capitulis, rajGsfimilibws,a qua forma valgare mulrum di(-fidet. Nee Arabum granis eft rotundis, fed angutolis* Arabum granis eft pipere majoribus» vulgare minoribus, nee minus five Silterum eft cardamomum Sera-, pionis, quod ftipticitatecareat,mag1ft]ue calcat quam graduprimo, turn quoa grana folliculo includantur, *ncc millegnetta* Arabum eft cardamomum minus , uc reverend! Patres, freti Belluncnfis au&oritate, fcribunt, cum is tantum vulgari opinione dudtus alDTerat, Non effe minus cardamomum probatur, quod tegantur grana ihvolucro, turn quod grana folliculo exempta nuda fint, turn quod magis caleat, quam fcribunt Arabes.Plinius porroquatuor cardamomiReneraeffla tradit, Gracci unius tantu meminere, ex quibus audioribns qoiatuor genera h^chabeat, ignoro. VcrbaPlinii,lib.x 1 T.cap. x 111 vidcamus. *Simih his* (amomo 8c amoipidi)\f$ *nomine, (Sffuticecardamfimumfmineoblongo.(de* fem nisconceptaculo five calice id intelliRen*fam)mctitur codemmodo tSin Arabia* (ex India & Media Theophraftus, Diofcoridei ex Comagenoe Arabia* *^Bofyhoxo)quatuorejusgeneiiMJi*

*tcvtiunguUi (entmntx fiiutttiq'uhtis** (Kidefu^ra vtihi DiolcotMiO *frvxiitixat ituHo<tniimmi.Tertiam btmiiijit.juc mgrittr,fefui tx dtb'.t.* In libra tutici,h:*cdl lfiA»,iCoii!la»<inott-31lati, fipc occurrit merttio matins & irjw.'miariUmCMtij fjuutdu & hodic inoffiamj abrinet. Majw cnjm S£ minus noverunt. Quod Medici ma;us, id illi t;ranuinpirjj[|i recant, 'let pro cardamom' hjbent. QnHitcit vulgjris cirdamomi generaob^ervatmit.rnajusmedium, minus, minimum , Majas rtii'tcgneria.. mjlcgnctrj, f)uod letrtiiia rrulium referent Indicum, &graratm paradifi vocatur. Medium cardamomtmi Qiiiotoffidnjrnm ,*& Atlverfarits medium Mjthiu[r, minut Gveeardnoomittn limplicicer onitiniJ dt^um, tuju5 fufliculi.velpaulumajtis, vcl paulamnim. Hmc ArfTcrHiri! mjjuiordamocniirnmeiiiiuin voiant. Minus cirJjmomura mimu vulgar* eft , oi *6t,* carebmaniiuii niinLmum,quod tetttogencri, five jam dtflo ctjam innumwati debet. Folu mclegnctta fert *crilh,* uncijs ouatuor longa, tr« btarpet quorum longitudj•ncmcoila data fertur, i quJ fiWplurtm* peitranf-Vttlutn abcuru, ut ill charyophyIIonim fbltiijCuniquibu* maximam iimilitudinem Kabent. Htijus folii pedtculji,(apoic eft iromatico, ipItigrants correfpondeute , noo tarnen ira acuto, jc woinatico, »tr in folii* charyophjf?)orum animaJverriEur . quofignopcuiiriirun dirtmguipofiimt,Fiuftus obtongm eft.niagnimdine, h'^ura, propcmoduin ovo *cpislii, folliculo limili j, corticc conftans venofojrjftu conuumact, jubrulFo, aminpallulo fufco, fopemum pythmensintcriujpedfcoii veftigiom habcn$, inirj (c nitidis, angulofc, pipere niinortlmj, luperficienirSi, mtuique cjfldidi* fcminibus, aebcis, hsrvsoMqvu: tRcmbtams Jillinftiiac inmccptis,p!enis, guflu fmiilis; ut piperSc /mgibcr, '"'•'"uodorc etiam non diflimilia (unticorti.: •.'"!^. ingufluqtulitas, irpwanmetiacca; , *uivtnder* W^OJdocct.rukrc funt,jdmtxbm grj«^iflatu&efii abunde in Guinea crtfclt, pcrii-mm citca promont oriucn diftu m *C*bc d? t rei pun;**. Hje <ie cau fa noftratts huic tndui nomm dcdrrurit *Je Grynkptt*, quafi djccrw *Hitotgrtntitrum.* Bel^is cnim melignet-*lApttttn.* Vulgarvmajiunieliijutjrx- finiili^nftujca rcinwtanicnJotigitudtncrjro Imjntern fiipwam !u-petius [uxra pyttomcru | irnibilicum, hac voce utitat, O'ofaH-idM-lrb.xvii.ap. ci.xtx.de mcfpiloj lanoiytifencuprope pedtcufum jngiiltior , Gc frirt .i"t p\li modo turbnijtus, nullam commiirnram liabcm. quiipencj^queM^oiotcf^i in tineieo 1iibnnr«5, vewjfo ac oiftraftu di fficili cotxicc conltans. lnni> ftminibmfllfcljro menibmnuli* iiiterrcpi^ , aedtfl roiote, timrraacnMgnitwIincitieiligettargrJtm fimlbhiu,obtufionbuj umennngulo pkmis iaporeflP (ubcm, <pi«naifpiodum & odorcm vjtde jucuoJum.iromaticum, tr nee m, fu bat re m, sc mocf ice ainarc ken-Km- Cortici nulU t H i_n $o_u$ftu gMtij. ideoque escnipta iff rf™ fa;pe adftrunwr. Ali«d ctiam Mt<uiuoi H^iira obltnigiirti triqiicrniiti.uninxp JCumin.irii, •i«!o fiifcum , t]i!.ti«i'Jte(ir.uidi aVtUaiw •ii'.ilc,ma|nreunijni"mominus, idiroq; mediocre j^llblidiii!, .1,;>$u_{n)i$ injuj ,[c_t,jjf in |f fjliliSfflJJO-nquc cardiitnomo f;miiib,u< cr^"* pter''''''. Conicc conftu prx.liftij inflar.jvfiiofi, (rd mull urn ten wore, ifttnJnu fuiiangu ; matutmn , finBulii: '(ommifTuras hattt. .Gtific I na cju» Tcfpotidvm, Mii^u niL-dmtfi pctosmii limiti; eft,pau-'t' Umen in mi:-. TuiJiJifin pjnto :: icc,6t

• . .•• ,:-[rjflo

• m man, *nCht* .

rmGjK-ias.Ag'ulttmonte qtiodamutbt InJi* Fancijiriii* imminmcc. In iiujui vaiiicibnis fitinit liaheU,«ju* inde. m orrwa n bis tecrai'iim fines afnoitjt«r. Ccrroinc tuUctefuhil eft fmiiUut Iw^ha caiuubis, lubctqiic liiiqms,qiilbus fcmitia indntlimrur. Graci vecciuiorc*,

Mclignetta,

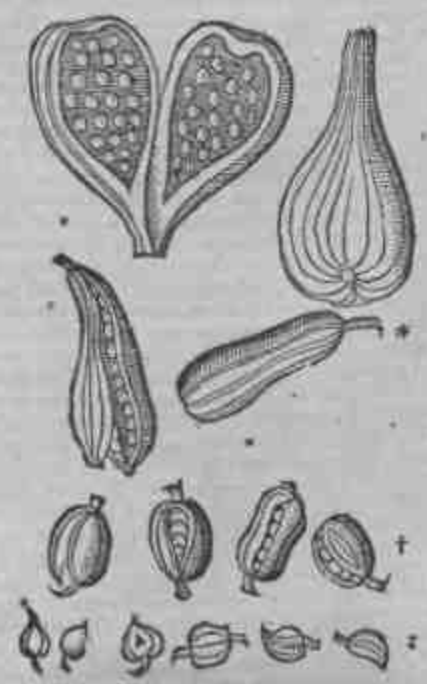

• fcrJvi*

„•«..-. voroiw. Crurito in oiiiirdamfcrabu tom,o(i-

quo Catela centionum cardamomo , inquibus dictum eft . mil in- *mtOBua> diau* i W non att.

» (lie'''''''' abodoic bojio, qui rcprehenrli mini. « ' Phavonnus >,* J i

*3h, qtwfint I'ttle, i$ minimt aiutttrtt**. Sic **u*ft*t* A'V<"> *TkujfiacrruM.* Hinc apXid Heiychtum aniomon & cinnaniomon tJiu.i vocatum legimiw, *ijmfw* »

Kodorus amomumtiidLitn putat, (juod veiuti odoKin ciraumocni rercrat;qut>d.vx venim lit,hauri leio- Viol caputdccinrumomo. ArjbibusAjmnw*, corrup" vo-(CJCK Grxco Tf-fjt«. Scnpttm" inteiriiei pedem eolumbintim inrwprctatur. Qll°d mulns crrittdi «f»" fiwiem pra-'buir.glTinii geww ficd:ftum,am(Mtiuro i— lerprcuntfs.Turci*™*"'^ vocjm.Amomum interungticnra& .irotratjauruetat P^«S^{Itor} i iiceultimum I"Cnm in ii* obtirtuitj pi«tiofiffiniis enim quibufa, nntuitis jddebrtm, *<pa& caitn* PJittius [cripcum celiquit;

PMtarifa

dnit.ittil

Er mit»ttot fultM Ctifyinut tmema

IWIM

Ideft . < r.fjiuiui umucrnd orientilibus r«»°"' f <Urj.rrjdt.:ut, xinrtn«. u m n i uns-ucmoruin itio port impen '•(. qianmm ifisirnpcruliturductu"[11] inon furmbu*. rrrfruj :

———Tm

*f»*ftfint* • *mmi**

*In frtm** •

Arr-a-Kttnt Si btc pro qtuH:

PS4C;1 M"

8c, mumiam vutgo vocant,ab*amonio nomine dedn&o. •Aribuixi momiaquid licnn nonsad Diofcoridemexponam, O vidius, atnotni pulvere olfa fua condire jub:t. Jib !. Trillium .^

Atque ea cum [ofits & amomi pulvere mifce.,
laquc [uburbano conditaponc fulo.

Qjjd per pulverem amomi intelligat, pa^Io infra dFcain, idem fcii. quod Plinius friatum vocaramomum, Vilius erac hoc amomum, minorique pretio vendebatur. *Pretium uva in hbras denarii (*inquit Plinius lib. Xii. cap XI i!) *fexaginta frtato .vcro dwomo denarii* XLII^I. e. quadragintao&o Non foluruna amomum, Scinuvae figure remanenscarius vendebatur , quod fraudi nulli cracobncmum,nec exoletura (uva amomi nihM aliud funt, qua fruticis ipfius furculi inter fe implexi in uvse figuram)at vero diflblutum & fragile, (uva enim ficca friabilis, & protinus fragile) facile adulterabatur, nee erac a?quepraeftans:ficcum enrm-mmus erac,uri alibi abOvidiodiciiur,ubidePhaeniceagit:

Et turis lacbrjmiS) ZSficco vtvit amomo.

Utebancur eciam antiqui unguento amomi ad crines reddendos nitidos, odoratos, fuaveolentes. Qvidius xx Epift.

Projicit ipfafuas deduila fronte coronas
*Spffique de nittdis t.rgit atnoma comis**

Amomum Diofcorides loco citato K 5 verbis defcribit: [illegible] *&* (quidam>*<6K9** , [illegible] *x&* Florentini v˃ft**&'j*f *'djK9ix,q>£)&* J* fyvwlet cpotet,*

[illegible] (vulgO [illegible] *9* Aid.) [illegible] *utw,* JJ (^amb.addlC ^*mifA* [illegible] , *(rjydjQ** Al.) *ci'mj^'M ftiew'tt* (^i Pal.) *wowkov, Amomum pufillus eSlfrutex, tn uva modum ex hgnomfe ipfum convolutus ; florem habet parvum ecu viola alba, folia vero,ceu vitis albafimilia.* Horurn nihil apud Oribafium. Quare quidam verba haec^accreviffe putanc. Contra alii deperdita ex Onbafii codice, quod repenantur apud Serapionem. E[J]* {«>» *dfnfm^ Tshsyuiv®'.* Verba haecquomodofint vertenda. laborant viri undiquaque dodliffimi. Quidam voccm /3o-*$» (* qua? proprie *racemtis* eft» & Latinorum *uva)* pro ipfa viceaccipiunt., quemadmodum ctiam ulurpavic Virgilius fecundo Georgic^ :

*Et turfes avibus pradamfert uva racemis**

Qnafi voluerit Diofcoride$,quemadtoodum vitid farmento fwo , ira & amomum fuis virguhis ligneis in fe ipfurn convolvi: aut etiam amomim vitis ttgno *ecu* arbori, cui adnafcitur , fefe circumplicare ; arque nc i Pliniidi&ione difecdanc conrolvere. Quodhquem inqniun:, fuae fentenn'as fautorem na^li fuitfenr, maJuiirent ipfi aliter convertere,ut dicerent amomum putillumeffefruticem , velatibotryn lignofum , infe ipium convolutum : atque ita de botr^ herba, feu frutice inrelligere vellent. Scd fervatis reliquis,po(Tet «riamnum/3«^t;finproprio fignificatu proipfohotro, five racemoufurpari ; quafi magnitudine fruticem hunc racemo adaequare audtori inanimo fuiffer. Senfum yerborum Diofcoridisf.'.lvomeliori judicio , & do&iflimorum virorum aucikoricate hunc piito; amomum e(Tefruticul4Jm,cuju$ lignum ita in fe ipfum convolutum cft,& invicem implexum, ut uvae effigiem repra^fentct. Alia ramen Plinii eft fententia , lib xi 1. *c&p.nn. Amomi uva in ufu efl ex indicavite labrnfca: ut slii extftimavcre,frutice myttuofo,palmi altitudtne* Duas Tefert de aVnomo opiniones, quorum altera uvam effe, ex Indica vise labrufca, ftatuit, altera fruticem myrtuofum. Priorem Plinius fequitur opinionem, uti ex iis.quae (equunrur probari facile poreft. *Pretium*, intuit , *uva in libra** x« LX. *friato vcro amomo* x, XLV 11 f« Prccium uvae in hbrasdenarios fuiffe fexaginta^riaro veroamumodenanosxLvin. x enim denarii eft nota. Vult itaq. Plinius, amomum uvam effe ex Indica vite Jahoufca. Senrentia eadem eft Ifiodori. *Frutex,* inquit, *e)us botryofumfmen reddens , Jibi €onnexum, fiore albo, tefot*lfijihb* [illegible] *bymnin* Botryofuffi lemen Indica? viti$ uvam vocat.Ex parte hie Diofcotidem',cx parte Plinium fequitur. Qjjod enim DiolcorideS de ligno bonyos inter (efe connexO,id il!e de iemihe, live, ut Plinius,uva. Et hxc prima ojinio. Ab?ra eorum eft, qui fruticem myrtuofum effe putabant. Inter omnei convenit depravatum codicem. InTuIetano exemplo Icgirur *nrontuofo >* in *almwutupfu s* inantiquov*«fr/o. Corrigit leeitque magni nominis, & auAoritatis vir. *Fruticerryrteolo.* Nempecoloris myrtei, id eft, inter n [illegible] &flaviummedii, ficut apud Horatiutnexpo[illegible] hcjrfuiA^rc^^/ywo[illegible] w Uthacappcllationeid nosintelligamus.quod Diofcorides dixit *vavKtopo**. Scd hoc contra mentcm Plinii, o^i *xni*wo* laudari dicit, pauloinfra his^erb;$: *Law daturquam maxirne punici mali fohisfwnlc, nec rugofu, colore ruffo.* Dn<ftifliinii< Claudius Salmafius legit, *frutice botruofo.* Norunr,inquir,omr.es quam frequens ft latinis librariis , M. & B* invicem permutare in fcribendo. Sic*mafcanda, bafcanda,* apud Arnobiutru $entenria itaque Plinii, veterum nonnullos credidifle, amomum veram *efte* uvam, ex Indica labrufca, alios fruticem cfle botruofum, *Jd^ov pcrevah*, quorum in numero Diofcorides cujus opinionem probabilioretn puto, quod pras caeteris magis bac in arte fuerit exerciratus, & diligentius ad cundta attenderit. Bryoniae foliis, incjuit Diofcorides, Plinius laudatiflimum punicis mali toliisfimile inquit: *Florem viola alba,* Serapio, *florem haberc.parvum fimtlemflo iplanta^ dtRa locadan,* Q^od quid fit ignore *PrAJlantijfimum,* inquit Diofcorides: *cenfitur armemacum, colore aureolum , hgnofuU vefecnte , valde odoratum.* Virgilius Aflyrium laudat eclog. quarta. *Ajjjnum nafcetur amomum.* Male audit Marcellus,quod *iv»$**&*<*s* ver tent, *odoratijjimu.* Infi^ni odore *effe* amomum veterum , (cripta paflim teftantur. Audtor de Phoenice :

Otmamaque,dehinc, uvarnque procul Jpirantis amomi
Colligit Gf *mixto balfama cum folio.*

Medicum quoniam in planis aquofifque pro ve nit "infirmiuJ exiftit, id eft fapore, odoreque minus aromati* cum. Eft autem magnum 8c lubviride, u d u molle, virgultisligneis,venofis, odore origani. Infirmius, iuquit> medicum,quod aquofis proveniat in locis. Solent enimeaqux aquofis , humidifbue in locis nalcuntur, minus effe ivdorata.Humor enim largius feperrnifcens hebetat odorem. *Vide* cap. de Fride. Idem de fapore dicitur. Humor enim acrimoniam caliditatemque obtundit, verum locis ficcioribus natnm , acreadmodurn; contra in humidis. Idemde iridis radicedico* Siccis quaecolligitur locis odorara&acrimoniapraedira eft. Contra in humidis, ubi odor & fapor magnitudine compenfarur. Nam locis humidis majora omniafiunt , proprer aliment! ubertatem. Experientia docet plantas ex fylveftribus locis in hortus tranflatas^ grandefcere, multoque ampliores fi^r?; ut in libris de caufis docet Praeceptor. T'w^^» *qindsunfubviride,* qu'dam *pdllefcens* vertunt. *X**£$v* diverfam habere fi£nificationcm fupra abunde,& aJ naufeam ufque probicum eft. Hoc loco *wfubviride,* an *pallefcens* verrendum,non fatis conftarearbicror. Nee ex Plinio colligi poteft. *l&yctnfy** TJ JJ^jT, in nonnullis codicibuS legitur *mijapi&'iid* eft*\rutaodore.* Ucraque vox apud Serapionem repefitur. Saltern interpresurramque vertit; ac quidem odore rutaeinquit, fapore origanf^ Apud Oribafium «£<;«>«£>>, tan rum reperituf. VeriffrKile alteram vocem fpuriam effe. *Ponticum,\nquirfulvefiit, nee fo«gum,necagre fragile, fotruofum vero, fruiiw plenum,* fc? *odore naresferiens.* Tertio loco hoc genus rfccenfet Diofcorides, cum tamen bonitate, prseftantiaquefeenndufn videatur.o˃y^*^s vOCes ^?aPu^^r[illegible] bafinm non legunrur. Serapiotamenurramque ha* bcr.B«if*vuhs* de)i>noipfo frnticis *u\x* modo imple* xo,acinfe convoluto inrellipi debet. Hoc ipfiim Ii* gnum f ate re fru&u fenbit. *Deligtto recent, ($ candim* [illegible] *Xtimatquediffttfum, famine reftftum,* [illegible] *ponierojum, valie odoratum %mimmcmucidum ^fituqut obfitum, acrejinguatiquemordicant *fi**flicinii\imiquc varto cofore.* Hxc corrupta efle viri docSiiJJi^j f[illegible] quod tamer, non vidctur ; fiquidcm non modo [illegible]

[illegible] (Icge *>><«», non enim femen acinis limile, fed lignum uv3e feu racemi inftar cpnvo!utum,fibique cohaerens *ifavet&otf,ptfvsQifycH^ ev£fo$, h%* \VZ£T(&% *$ }&tp"rK7t9 rluf ytvnff einhSi rlwffiocn* i§ *pv* 'TIDM*"' Fruftra fufpfcantur uaqueverba Diofcoridis haud integra ad nos perveniffe. *DeltptQ,* lnqaic *candtdum* 0 ra*hum* Hsec aiije&a parncula legtnda funt, ne utriimque Diofcondes requirere videatur, album fimul& r jbrum ,• fed ut fingulum probetur, tarn id videlicet quod album eft,quam id quod fubiubrum eft. Nee repunanrhar^quxde Armemodixir, quodfcilicet fubruffum, & coloreadautum \ergens maxim* laudct, fed Armenii hae nora^fimpliciter etiam quovis alio,hoc locoprobantur,uno hiefquantumadeolorem fpeci(dt) «dyedo,qurd album quc que eligendum fit, li non pra? *i* ibrubio, faltem prae alus cerce colonbus, & praecipufe vano.Contra tamen Plinius candidum damnar,& id^o forte Marcellus, *ufn MVW,* >IWI'>I legend urn docet,fed qua codicum fide, non video. *Laudatur*, inquit, *quam maxtme pumci ma A folns f\mi\e, nee rugofis, cotore ruffo, fecunda bo nit is palUdo. Herbaceum fej us, peffimum candidumtfuod & VLtuftateivemt.* Haecplane,utdixi,cum verb.s DioLondis non convemuni ,cui addi&iores fumus ob caufas, jam allatas. Non *compatlum aut cob erensi* aar\uc *JEtn\5%coatlum,* Horum verborum fenfum cxponitd)th(f. Salmaiius. Pu'illus amomi frutex fibi invicem connexus & contra implexus. in uvae modum, dum colligitur protinus. eft fragilis. Plinius, *carpiturque cum r a dice, mampulattm Uviter compomtur, protinus iragife** Ideo lolutum & difliparum eligendum praecipu Diofcondes, non convolutum & connexum.' guu turn carpitur verum amomum, ftanm folvitur & trangitur, atquodadulcerabatur, additogutnmieffi-ciebantuc coha?reret convolvererque fe uv» in modum , utfic£ermanumvi4eretur. P/in us loco citato: *Adulteraturfo'uspumas, gjgummthqmio utcofareat, convolvitquefemuva modum** Dicit tamen Diofcondes probandum: TO *hm&iAn*% Mypinr tttw* ^ ^ «-<ft«£ Nihil hie eft quod libi repu^net: inte^rum amomum & radicc fua nixum, B«^v«^exiftit, cV uv* modo convolutum fibique coha?rens. Cum folvirur ac diffipatur, fragmenta eciamnum ac partes^T^W fimi[illegible] ; pulchre uvar m modum in fe coadlum, & convolutum,non autem ditfolutum, & remere [illegible] turn. Sed ledho hare contra omnium librorum ndem [illegible] *WttitXiyu *\i vi tin pw fifr W«* ******* Sufft V*num berbajimih,quaianionus dicuur, adulttrent^ed qua tnodorafit, (3frudu car eat* N *ifitm* ** *n Armenia, floremqueprofert ongant. Forro m bujufinodi fimfltmum medicamentorumprobatiombus fragment a fugundafunt, ehgenda v\t> qu* ab uva radtce fuos habcant tntegros furculos.* Phniusl cocitato : *Eft&quavocaturarnonus, minus v^nofa atque durtor, #cminusodorata,quo apparet, aut ahud effe, aut colhgt immaturnm.* Legit Phniu*',«fit»a>n«JW'vv' Praetcrea Diofconde^amomum, inqmr ainomideadultcrari.contra Plinius, amomidem amomiquandam fpeciem cfre *tocet , adulteranque [illegible] folnsnaali pumcis. Diofcondesamomidemin-[illegible] *Adulterant qmdam id amomtde fimtlt extftente. Semper autem fragmenta reprobandafnnt, el tlis ramis perfechs ab uva radicc.* Ex his probatur amomum non effc fru-<$um, f[illegible]i furculum vel lignum. *Si* enim femen effer, non poflet adulreran planta , qure femme caret. Prserera *Ci* eflet frudin, fruftra Diofcondes fragmenta rejjcienda fenberec, eligendumque quod ab una radicelurculos habeac integros. DoclifT. tamen v.n, fructum effle contenduntA probant ex Galeno lib,, ix, ^ 7«r.[illegible] cap. tert,n[illegible] AfclepiadeshyHropicispraefcri-[illegible]

•«•«. Euro[illegible], Nicolao Myreplo pro. bant. Hie in compofit. Theriaci habet I ^ I K ^ » *P»* ** *p*>P* jitj^vi-n^.tx^ii *sh2Ttx<f.* Etiam in compol* hedy-% chroi legicur. *xt»*pjft*,*ft#(ut&ortviv}®:* Alndictio* nes duas *otfioip* por^®** feparandas per lnrerie&um comma fenbunt, exponendumqueamomi, botryos (herbae,cuju<? Diofcondes lib. J,#cap. I3omeminit) Galenusvel pot^us Afclepiadescur *shy®** *p*** '"** car.ex fuptnonbus facile colligi poreft, nempe quod racemi uvaeque inftar convolutum fibique coh^rens fit. Nee feparandae *hx* voces. Prebarur hoc ex Andromachi verfu,^ *>&*&*pi*™ fin{\tft&ip*p*>[1]$ '**'' hy&m\w Mfitfy£*nf. ^r^n(3h *p»u** , nemo (epararepoteft. Proindeverbum botrys m carmine Damocratis, non herbam, *fed* racemi inftar convolutum exponi dcbet,nec botrys herba in therjaces c6po5''one addita unquam fuit. Quod ex Galeno probatur,lib. I. de anridom. ubmnlla mentiofit botryos herb*, »[n] compoficione dida Theriaces,quam cxAndronjachojumf>refoluta defcnbitoratione. Turn quod nee apud iE^inetam , ahumve autftorem probatum ejus aientiofiat. Reftat indagemus an amomum veterufli repfnatur* Dodi rofam hienchontioam amomum elfe afferunt. Inter hos maximi nooninisacutilf Anftote- *j* lis commentator, Eftemm omninoamomum,idquoa lofam Hieroiolymi, aut beatac Man* vulgus voc.it, pcrplcxa (armentiUa in racemi modum,qust fi nihil ipirjt odoratum, natalmmhumon, atquc vetuftati fit attnbuenAim: non detrahendum fpeciei, proptcraccidcntium abfentiam quoiundim. Fal littir vir magnus. A momum.inquit, Diofcondes folns bLyoma;effc, rofa haec ole* ferme fert,quod odore carcat h»c roft,id vctuftati non adfeubendum, recentem admodumacccpi. nullum odorem percepi, fregijContufi.igniinjecijOmnia fniftra. Scdulo rogavi ,inqui(ivique,an in natali wlo odorataeffet, rctulcLunt nihil fefe odons petcepwe, quod vcnfimile admodum judicavi , trimcftn cnim fpatio non pent ejusodor. (antiquior cnim nonerat, immo bimeftns vix.) Diofcondes abunde odoratum amomum effe Icnbit, quod de vindi recentique intclhginonoportet/edexficcato. Accedit quod necacris fit neclmgiiam moidicet, necacoro fi«ilemfacultaen habeat. Galcnushb. vi. fimpi *A'wlum**U* tern na^ç *pmn& * « i*w%™r***i'»& M* [illegible] momis femine careat,nec ongano [illegible] in compo- [illegible] it, rofam hierichuntinam e(Te amomum , in compofitione Theriaces,qua*fi* fui obhtus, amomo nos carere. Intelligit vir doftiffT. dcftitui nosrofohieiichuntma. Ilia enim officmae carent,quod apud paucos repenatur. Utuntur mulicrcu*lx* rofa hae ad inveftigandam panendi horam, quandoquidcm,ut ipfa? fatentur,in aquam demiffa non prius fatc(cit,quam foetus nafp incipiat. Alii aquam,vinumq; in qua lofahajc maceraraeft paitus accelerare,doloreflquclenire autumant. Nee minus fabulofum, in natali Salvatonsnofte, atqu« ipfanativitatis hora,fponte fua aperiri ac diffundi,quod in terra fanfta natafit. Spontc nunquam panditur, aqua viuoque perfufa maceratag; quocunque tempbre ommq; hora apenmr, Ineptiunt, planeque prater ventatem fenbunt, qui columbinum geranium pro amomo habent. Nee odoratum, nee fe^ porem calfacicntem geranu lllud genus habet,foil* comparan bryoniae folns nequeunt. Errandi occafioncm Seiapio, vcl cjus intcrprespraebiut. Hamemis m* quit,id eft,pes columbrnus & amorrum. Aln nbcm nigram pro amomo agnofcunt. Ethi^alluntiTx. PufiH''s non eft, fed fatis magnus frutex in fe ipfum non convolvitur,per quam <r^o^*odoratd dici non poteft. *Sed hoc* dicen^quod in aquofis locis nafcitur Concedo,fea illud genus Diofcondes ongan>odorem prae <e fcrre inquir,quem non emittit. Denique folia cliffimil^ *bryo~* ni«foliis,diffimillimus flos leucou floie, *rritto* vires acoro non icfpondere. A In piper caudatum amomum ft^tuunt. Horum opinionem probare ncquco, quo(i piper hoc quovfs piperc calidms,acnus,& fervidius lit. A momum Diofcondes calfaccre.adftnngcrc^xficcarc [illegible] gare piper acoro calidms. Accedit quod fit femen, infcimphcjtum , uti (cribit Diofcondes deamorro folnfq; bryoniar carcat,fioreq; leucoy Eafdem ob cau- [illegible] cubebe, nee itthiopicumpiper

quod piper hoc in filiquis proveniat, phafeolorutfi, aut piforum modograna concinencibus» pipere minoribus &pertinaciter in haerentibus. Non defunr, qui garyophyllon Plinii,dequo fupra fa&a mentio,amomuni autument, Defcribitur hoc & Clufio, lib* i.Ejcoticor* cap.xvi i. *Mittebat*, inquit,<iJ *me Londino lacobus Garetus huncfruBum orbicuUrem, piperis grano plerumque major em, nonnunquam etiam minor em, rugofum fufcicolor is fatis fragtlem; qui apertus femen contmerevidebatut rotundum nigrum in binas partesfiijfile, non minuS Mromatici faporis 0 odoris quam ipfefruHus, atque aromaticos caryopbyllos quodafnmodo referent is. Botri aut em in modum nafcitur, ut ex multis grants, qua petiolos fuos adhuc retinebant , & binis termfque grants uni ramulo inbi+jentibus conjetluramfacere poteram. His adjetla erant folia unius quidemforma fid magnitudine valde differential am quadamfeptem uncias erant bnga,tres lata nonnulla qutnque duntaxat unctat longa, duos cumfctniffe lata, alia trium unciarum longitudinem* tt#» excedebant, (3 vix duarum iatitudinem attingebant, quadam etiam tis longe minora & anguftiota, prayer tim qua cum grants permtfta reperta fuerant,pro loci quern in ramis aut ramulis occuparant ratione ; nulla aut em inter ilia reperi, quaferratas haberentoras fed*quahs omnia (Stmultn tenuibus venis i nervo folia per longitudinem fee ante in tatera oblique excurrentibus pradita, eorum mucronenunc anguftiore obtufi tamen,nunc Utiore* Gf *quafi orbtculato tineracei exjpadiceo color*#, © *fatis acrisfaporis : ramuIi,quiadditifuerant,tenues>quad?anguli,cineracei*oloris cortice tefti^annotini videlicet,qui veropoftea nati,Jpadiceo, retinentes adhuc vejligia,ubifolia inbaferant qu<t ut flurimum ex adverfo nata effe demonfirabant*, 0 *illi etiam acriufculifaporis perindeacfolia, nee ingrati odoris** Hujufmodi ratnulosante annos aliquot $te tedemi meo uon a natura,fed a medico,qui dono acceperat; nomini ejus parco,ne videar in eu concitatior. Diverfitate folicrS in ramulohoc obfervare non potui, aiioquin pulchre refercnSjdefcripcioni *k* Clufio datse,unciaruquatuor hxc folia eranc. Frudtutn hujus pro amomi (uccedaneoutuntur officin^.ncc ea in re peccant,eafde enitn vires habere videtur quasDiofcorides amomotribuic. Calfaciendi enim, ex(i€candi,& adftringendi vim habe^aromacico odore & fapbre. Non e(Te verum amomum probatur , quod folium non fie bryofiiae fimiJe, nee lignum in fe convolutum adinftar uva?,arbor etiam eft,non pufijlus Fruter, ut idem Clufius i nautis in^elIexit. Dcnique amomum non eft, quod officinal amomum vel cardamomum majus yocant. Fru&us eft botryos forma > non lignum adinftar uvae convolutum, odore gravi, faporis acris, in quo adftidtionis nihil. Rcfert Clufius ez levi guftatione caput doluiflfe. An *k* guftu.an ab odore hocacciderit jignorat.Conful tamen Middelburgenfis efu ejus in gravem incidir morbum. Guftavi amomi genus illud,nihil tamen inde mail fenfi; ab ufu ramen ejus copiofiore abftinui, terrebant vefticia. Nee illud quod vulgo pro amomo venditur amomum eft, caliditateomni, adftricaione, & odore caret. Amomum Clufio pro vero miflum, pede columbinum referens.non eft veterum, ut ipfc fcribit (non memini me vidi(Te)erant frequentibus foliolis onufti ramuh.ut ex folis foliis conftareviderentur , gdemadmodum m tithym^Ioparaliodiereeft , qux m extremo ordine tali erant difpofita, ut flofculum, aut rofulam efformarent.Ramuli ifti,fimul compaAi, no ineptfe pedem coIumbinum;qualis earum eft, qu* plumIpedesIUnt, refer re videbantur ,- nullo tamen odore, faporeve fingulari praediti. Garcias ramulo fedonatum fcribir, quern cum Dioifcoridis defcriptione contulit, & venuitiffime quadravit; dolendum quod lion defcripfent. Senpfi ad medicum quendam, Gr*cum Conftantinopohtanum.petiique verum amomum mitteret. Mint amo*num fpurium Clufii,quod vulgo cardamomum majus officina? votant. Scripfi Aleppas, idem miferunt. Curavi ex JEgypto, ubi verum amomum in ufu mquit efe Alpinusjed refponfi nihil accepi,nec quicquam ha^enus miflum. Amomum illud defcribit prolper Alpinus lib. iv. deMed. -fflgypt. cap.x. Eft itaqueipforumamamaramulus Wrevi$,gracilis, multis obliquitatibus, atque parvis,denfis,obtortis rami$ prxditus, ve^eque racemo uvarum figuraiimilis. Eft tamen lignofus, durus, frangibilis, colore corticis quidem nigro, fubrubente,ligni vero vel albo,vel flavo praeditus,valdejucundum vclaromaticumodorcm refpirans, nulliu's tamen faporis. Amomi figuram Gaftor oftendit» fed quid fit,& an in rerum natura, ignoro.

Nardi fequitur hiftoria. A Naardo urbe Syriaca, Euphrati contermina nomen accepiffe, multorum eft opinio. Genera nardi plura, faltemeo nomine plures gaudent plantse, quas Neophytus recenfet. [illegible] ierf TO c* i&» *-m^Wl''' *&'''*$ ixfc*'yiz<&*. Duo hie notanda,quod ^"non meminerit;quod tamen a Diofcoride aJiifque Grxcisnardus fylveftris dicitur, majorique jure nomen illud obtinet quam afarum. Alterum, *quod* **$>**#>* proprienardumlndicam vocatamdiltar. Synam vero ^v» appellari adciat, cum ^^^ afafolurt e n a m ^ f voceturAGrarcis recencioribns, quod eft *fpica** IdemNcophytus in *x'7j(* nifeite fa^y* abfolut^ dicftum diftinguit, *bpex»t* appellacur,his fere verbis. AVTI** *tthfufovs ra%vs* quafi diverfa Fuerit fpica proprib didla, a nardi fpica. Crcdiderim ipluin verba Diofcoridis non fatis examinaiTe. Duoenim.inqiiit, genera nardi Indicum, & Syriacum. Cum idem genus fit Indicum & Syriacum bonitatis tantum noca foloq; nawli differens. Nifi placet inter varias nardi fpecies, prseter Indicam, unam etiamfuiffle,cui fpicacnomcti propribttifadlumeft,2 flore fpica to, quern praefert. Spicam earn hodie lavendulam appeJlamus. Oleum enim, quod (pica? vocant , oleum eft lavendula?. Demetrius *U&vs<n><pl* *tapfof* Xv»,h2.c* appellare videtur,tituload eum,qui non [illegible] *Nonnulltfoliajpic* naidi*, (& *geponomi aquo pondere trtta in vino aminao injparfa in* *fundunt.* Lavendula? folia,florefque in ufum recipiuntur. De ea fupra Iib.6 egi,h*c eft pfeudonardus linifj qua nardum Indicam quondam adulterataia fcribit. Hanc in cornpofitionibus riedicamentorum pro nardo vera (ubjecit infima Graecia, & abfolute *9*p&su vf* &fw^t;pvocavit , quod nornen hodie etiam obtiner* quod flos *e*jus in mucrohem definat. Sed h*c Syriaca vocarinequit, in Eurcpa paflim reperitdr. Utro modo explicentur Neophyti verba , ab ertore immunis dici non poteft. Hoc enim tolerari tix potcft» quod in *Arn/Scttovpinis* dicat, *tint vxph&ixu®* saw*, quafi pr«ftantior foret Indica , cum Syriacam prxferat Diofcorides. Recftiuis dixiflTet, W sw'^®- *'mtfifuw**. Succedanea enim cedunt in locum meJioris. Sic cinamo*tnitiv7tfiA^fdf/9Vt^oict* vel *wxint**. Nemo non cinnamomum praeftare novit. Pro Neophyto tamen ftac Galenus. Sed eo forte loco ftfcv* Indicam nardum^ **piifu%vi* lavendulam vdcat. Videamus qua* Graeci denardofcripfqfunt, *He* primumde Indica Syriacave^ mox de Celtica, dein montana vel ciliffa, poftea, de afaro. Agmen claudet phu. De iavendula > qua* pfeu* donardu$ eft, lib.vt. cap: 11. egi. N<>JW(inquit Diofcoftdes Iib1 cap. v 1.} 10[illegible] *Nardi duo funt genera,una fiquidtm Indica,altera Syria* *ca nuncupatur. Non quod in Syria inveniatttr ,fed quod tnontisjnquo nafcitur pars una Syriam alter a Indbsjpe-Bet.* Negat Garcias lib* I* capi jy duo diverfa nardi genera, fed tancumunum reperiri, in tota India. Nee hoc dicit Diofcorides, Ted pro folo natali viribus praeftare. Indicum,quod in aquofishumidifque proveuiar, imbecilliorem effe quam Syriacam, quamvis&ftoc negat Garcias. Nomes hoc obtinuiffe, inquit, quod in monte quodam reperiatur,cujus pars una Syriam, aUtera Indos fpe&et: Fatetur Garcias in monte provenire, ad cujus occidentem fita eft Syria, fed multis regionibus Syria difcreta ; interponunturenim inter Syrios & Indos hae regiones, Arabia deferta, Perils, Carmania , Gedrofia, aliaeque nonnulla* , qua? ultra qua tuor mille milliarium continent, Miranturdodtiores, quomodo fieri potuerit Dibfcoridem fcripfiflfe provenire in monte, cujus pars una ad Syrios, altera pars ad Indos fledtatur, & inde nomen Syriaci accepiffe: maxime cum Theophr aft us dicat nihil odoratorum nafci in Syria , praeter calamum & juncum. Dodli jfJatanici 4 Syraftene rcgione, quae %& Inditum fluvium eft, potius Syrii nomen acquifiviffe , quam *i* Syria exiftimant, quandoquidem, fi Ptolemxus vera refert, in India vifitur mons, qui a Gange fluvio ad Syraftenem extenditur* Vctcres tamen codices omnes

m.etitm Oribi(iui^cr*pro, Ifiodoru . e^- bean lunc Dfcilcundt) cxiVrij kiunt. foctan^^nudontvoct^

*i fjtit mm ztUht4i*m UrrcmrII itmwm.*

) oardwn dklain potneny m qood *in* Syii* r, led qanj m 'it rr eainurM ab lixiu Jetcr4- iJalmgencrt.Grxot, Koma.rk.it. 5K myrrbi Synui *&SU* , ctxn tamen Svn* *axi* tit (i>- I'nm i!,i, . . di 1 u mjrr- Then; . >:u5y Sic K mMl i ;lammn aiuuia;]- cam .Vrrrunt .^fcrtndnmmi. tjood e« Alftaodtii ,t - • ft'i IIIJI ithinsr. Cacti; rheiim StrtuTicam

n in Barbari* crdcJt.leJ qu JJ i itncfiii- *it per* Batbaricaci linan *rtfiupt* *d n •* *id* t'rriwr , 6c iVnium A lei JnJ mum rife. dscTtna*. I^II-.«I ib.^le»*ndria p::i:ir, on umeni Feriii *U* aliitcrri.-r.t*liisii mportrtar.Ei>dei»tnodo i lib. XII. Cjpp»d«CitiimrririaoinS»-nopictim

I aWta£,« ^Mjpl w in ••tif f •><• 4- mm f I, V Lt, : p

iii -..,*». .*» Ia */i* *ii rnfmrr.* fu *namitS, lt~* llfi, *ftt J<t4'B t.it'4- r^«*« f »*J »j i ••*hfjiur, l/tt'*

ttrfamuln I.

Tiir. L-b »11- "H|I. *f%,g*&t*

* *VKttJ t*dlf*.* fM HI;'

ji Indir.

i .

i tittn.

• p. Vlt. *&)*Cf"i"l r»(rtt nf*. e ii'fpt H.f*r*rr*

• a. IJ

quitlit»rt[m lUrdi pan *riff** Cc. Quiiiim radiccm ctfe j(6imjiit,quid«n ncgiai-Qui wictirtiir lt"hum Iu4 ptobaat [mcmum verGtuIb SIJIM ciuto. fcujmex u Ua. 7. ubi frnbu: M-^Ar.^*. •/• f- " « » """ [_ ^- x t t |, y.i_— f - u ~ . . j» ...n I IS. *i*'ret

opuaocdewt Antiwi»imOtl

<ti TL' I^H,. «•** e . . A /•

ami *mr*

wr.

Gtpti eJJ'K « *U»»

cant, fed fpicam.

eft. HancWm cjoimodo da wum, wt koncaodum

'• In I»d»c* i d (jalicuatD,1

be M

Spica [Cjrdi.

cum longiffimas, atque alias infuper virgulas multo brevio- res, in

Dua idjeci nadi ieoneiad imegntriaw «'*' nix , quam apic formam. Hue , le cauli Philo Iudaus,

ft, Wr, ,L.,Win jus vcriJiuli,

J

*fnritnuLhwb*x»p&iv9* ™w{vulgo*'«••) Z?** At;g4-
«M^e/©-. *%9ti$H ivf haQkto* •* piffrtipi K$ ii hxTcucf ops* ci
[illegible]
w) (fie legendum, Scephanus <f< [illegible], [illegible] W . E*d K) *%*&•' WfoS' Sil* [illegible] ô ơ-
[illegible]
CM TitTtf JS 7V ' *rlui I* [illegible]
£>£»? if? »4r^f i/?/fwj *dragmam unam conjicienttam cen[et,quam radicem [alfi diliam appeltat, quandoquidem fpica, nardi vericnominator \vultautem earn Creticam e[-pyCum ait ab ip[a terra Pifieo , qua love clara manet. Quandoqujdem [abularwn [cnptores , lovem in dttteo Creta monte e ducat um ajunt, occult at urn ibidem a matre Hhea, ne & ip[e a patre Saturno devoraretur*'' Appofutt autem epithet on Pijai, quemadmodum multi etiam extra foeticam, in commumfirmone dicere[olent, per HLfculapium Pergamaum , perDtanam Ephejinam , per Delphicam Apolltnem, per Eleufimam vejtam. Quidamberonon Creticam terramjed Indicam indicatam ejji a]unt, ex qua eburad[ertur, ex hoc enimftasuam lovis tn PififaBam ac* [illegible] Non itaque ignorarit Galenus Indicâ intelligi, nec de Cretica nardo Poetam loqui. Verus vero[imile fenfusbie eft: Jovis Pifei ftatua facta, ex ebore 2 Phidia, mittit India ebur, ex quo formatum eft jovis idolum. Terra igitur, quae jovem Pi(?um, hoc eft imaginem Jovis fabricavit , eademquoquenutrivit^^y ^<<A>Vi/a*>, que revera radix non elt, ied (pica Hie verficuli fenfus: Falluntur. qiy radicem intelligere Philonemexiftiman^ ^^oJ^'n/^o* dixit, quod radicem plures voc^rent, cum revera non eflet radix. Plinius loco *dtztOyCacuminain ariftai fefpargunt.(* DotifT, Salmafius *cacumina arifta* legit) *ideo gemina dote nardi [picas ac folia celebrant.* Inter eos elt Plinius, qui folium malabatri, nardiputarunt.*De iftoerrore alibi. Incacuminejnquit, ariftata folia, five ariftse fele Ipargunt ac dividunt. Ovidius de Phcenice:

Bis addit teneras nardi pubenti ariftas.

Ariftae has in nardo funt ipfa folia, qua? adrjodum tenuia funr,& in acumen definunt, qualia Grseci vocanc, Tf^^vAA<3i,proprer qu» nardi caulis fpic* nomen invcnir, inde Meleaper *sux,v*iV%* rei^hv* dixit. Contra argent diverfam efle nardum & fpicam>quod lib.fic cap. citato in compofirione adcohcum dolorem ab Apollonio defcripta, ingrediatur 8c nardus, & fpica. *r*ê?* *Lt* wet*——dmgv **%»<$** **>* *Ly,* Refponfio racilis, priori loco intelligit nardum celticam, pofteriorc Syriacam. Pergit Diofcorides: T?f «^ r»*K« *i pb -at >*-
[illegible]
pc$HS H$* T5» *j***• *i* «^F<>Tf^fvetus codex,i>§ fii^ettn* &, cuiledioniadftipulantur Galenus 8 fimpK & Paulus cap. de n a r d o f t a c [illegible] ^
2veA%$ Xvppbn- 9&*«T<j ^i TXJ a) mp$*&m**, c-(p<^« >(9-

[illegible]
*i&rf£Tory^u^^fTu ^r XHfufniTTyt. Ex Ittdica vero nar^ digenere eft>qu&gangetica dicitur, a fluvioquodam £>ange nominato, quimontem, adcujus radices ea nafiiturprf-**rfluit. Hac viribus eft infarioribus, quod aquofu in losisproventat. Eftquiprocerior> atquecomplures habet[pitas ab eadem tadice turn comofai , tumfibi invicem «r-fc €umvolutas, viru[que redolentes. At qua in editiore montH farte legitur, odoratior eR, pufilla[quehabet [picas, jucundumque cyperi odorem amulatur, ac cateras in[e habet do-*es, quaf & Syriaca cognominata.* (Haec omnia partirn hoccapite, partimfupfadeamomo fdnt examinata) *Eft & quadam cuiftmphariticx nomen a loco inditum ejt, adtfodum pufilta, attamen magnas habens[picas, inter quaimedmintcrdumprorumpitcaulis , candtdtor i$[u»pra modum hireum olens ; hanc damnare in totum oportet.* Hujus memini ffe videtur etiam Plinius loco citato. *Alterum ej usgenus apudGangem na[cens, damnatur in to* turn, %anitidisnomine, virus reddens.* £ gravi odore nomen traxiflfe videtur. Voces r?<9>« 10*43„ aliter atque aliter interpretanrur , fuperflua putotum quod in Oribafio non reperianiur, tum quod uno quafi halitu dicat Diofcorides , *ccpify*, I^PIVS, > & Piy*xofu%w eivuf* qu« quodammodo contraria funt. Non eft pfeudo nardus gangitis Diofcoridis, quam Pena & Lobelius eo nomine oftendur. Odore enim caret ea f>lanra. Diofcorides nardum hanc fampheriticam fupra modum hireum olere fcribir. Venditur & madefatfta ; quod vjt'umeKeodeprehenditur , quod Candida fit (pica, fqualida, nullaqueobfita lanuginejadultcraiur infpjl rato ftibio cum aqua , aut vino palmeo, quo videlicet magis compatfa ponderfffiorqueappareat. Talc ma-Jeficium, quod fciain, hodienoncommittitur. India regiones magis uotae nobiscultaeque funt r[quam veterum fuerunt temporibus. Si quod lutum radicibus inhslèrit, idipfum ufus temporcauferre oportet, & pulverem cribro excernere, qui ad eluendas manus accommodarur. Garcias loco citato : *Invenitur interdum[ordida , (3 pulverulenta, villis ipfius plant* inp*l~*
[illegible] Ad IIOS tum tantum fpica , fed eriam capillares illx fibrae , quas radices vocant, feftucae, & ipfa folia adferunrur. Ima radix fchoenanthi exili & arido ftamine \ radicula , five torub exit, cui innafcuntur fpicatse coma?, conferraeque £nerati<uies, quafi per cirroj?, toculosnucleofve diftir.-&», 8c conflatx capillameruis , ut in Meo, t quarum fpatiisrnediis emergunc nonnulla juncea folia , marinje alga? modo, tamecfi mi nor a multo. F.t haec de I ndica» Syriacave nardo. Celtica fequitur* hanc Diofcorides cap.vi.defcribit: H' *h* [illegible]
Geltica nardui quidem nafiitur in Liguria alptbus, vernaculo [ermone Aliungia diSaJed ($ in Iftrta frovenxu Celtica dicttur a folo natali. Celcas tam Germanos ,quam Gallas vocari, in Germaniaeducati fcribunt. Geographorum li fequamur fcripta, Gallos Celtas didtos apparebit Ptolemaeus enim Celtas habica* re inquit » inter varumnam *8c* Sequanum fluvium. Idem Mela lib. g. idem Plinius lib. 4. cap. 17. Galliae h*c pars Lugdunenfis vulgo dicitur. Sed noJim *ego* contendere Celtas non effe etiam Germanos dkftos. Notiffimum enim nardum hanc in Auftria, Stiria, Pannonia, Norica, 8c alpibus Helveticorum. quae Germanorum regiones func, provenire. Liguria, Italixregio, (Jto majore parte montofa, inter amnes Varum *8c* Macrum, ab altero latere habens Apenninum, ab alrero Padum, Tufciam attingens, cujus caput eft Genua. Ab incolis **t*yyI* dicitur. Depravatum hunc Diofcoridis locum interpretes omnesafleruni. Goupiliusin utroque libro manufcripto *uxtxucxx* fcriptum inquir, legendum tarn en m^vV^exiftimat. Hancopinionem probant Cordus, Ruellius, Lobelius ; putantque effe Virgilii faliuncam, cujus ecloga f meminit:

Lenta [alix quantum pallenti cedit oliva
Puniceu humllu% quantum [aliunca rofttiy
ludicio noftre tantt(m tibicedit amyntat.

Plinius lib. xxl. cap. vfl- *Saliunca [olicfa quidem eft> [ed brevis, & qua nefti non pojfit.* (In altero codice c^fte Pintiano legitur faliunca folio quidem fubbrevi, 8c quod nedtinon poflit) *radicinumerefie coharet, herb* verius quamflos, dcn[a, veluti manu prejf* , breviterque cejpes Jui genmit. Pannonia hancgignit, © Norici, Al^ fiumqueaprica urbium cphordia>(eporcdia)tantafuavitatis, utmetallum ej[e cepent.* (id eft *veBigaL* Eienim in Ve&igali 8c rediru publico cenfebatur , non aliter quam metalli fodina. Alii tamen, nee fine caufa codicem depravatum exiftimanr. In alus enim Plmii co dicibus *melatum* legitur , pro quo *mel atticum* reftituunt, cujus cap. x. ejufdem meminir libri.) *Veftibm interponi earn gratifiimum. SaViuncam Vlinii* % nardutn Celticam effe, his fere argumentis probant, quod in alexipharm. Diofcoridis legatur cap. xix.de Pharis, apud Aginetam, ubi locus hie legitur 1'b.v.cap.L 111.

Utrobique *>**Mt, K l m ^ ^ rcftj-
*tuendum

taemiu(nviricb& fcribunt [tiwnciira %ma afpitimm bris expiimu tatinu faliuncaj & apufitginciam pro *jW«,«iW«pireftiraendum. Celricaemmnardus taliunca di&fr.refle.Dtorcoride, lib.t,cap. vl I. Scribonius cap. ci *or. Ad)trcsmitr*wr# /•*/! ii i «(.P h*rico) *fttjatc*, (J tR meritfyttefijg, quim ftiirimntx -tintft. pHuJjij.* Non *ttmcn* tJccfidum.adverfus Pharicum 1 NicanJro njrlom $p_{r?}(_{CT}$|br Cilicij radiccm.quomodo *t lam a pud DmlconJem Itb. I. -ae* ifmestim* legit ur i,j^Va-iti*iMi'« M n'i>.,Alc.erumargumentum quod pitffim afiud Gemunos in Parmonia, qu , ubi copiofiilima Celtic* prowenic nardus, *ftljuncti* vocetur, qnod Ronwni faliuncam venerunj, 'eliunkjuvcnjlctniodJt.iniirnim. Gallis marimcque Villefiis *StlUra* vcjcatur , quod idem ac fi I aijonom diXtrw. Acer die quod nardusCeltics optinit cum de» fcriptionc a PJinio data coflteniat, Contra alii *pawv* legirfiJum corttendoot hinc i'imn Ictilionem juiiion- Bt€ Oribiiii coiifirtnant, Addaamftoritaivtn Andro- niachi, ScGalfni. Andrumnchui enim in Thuriacei com] »of. c a nit; K *ej* >*? f» y *«™,«i^«^< r^¦, • > ^. A cl hoc Gilenus:

• i7 « J J

· H«(fiW

i *rttiM. \e,H*rdum jb hacJlndnvtiKbui a>mmcm*~ i ipfil'ttiiai txGJttu}ctitii,)»i«i rt- trtiit **ttmrxmftrm** , CUICM" frt^uenttr tff*l- *{jnt.tru ntmp; tmUtJifcnmiiu veC*buU[utn,& coift- f uhiqaidtm Oj!if«. "'I" Gdtbi.qiiiitm Ctltm nemi- nmt.jid tifit it mi tf*A erudtttt Ctlurum nemtn tegiiar.* Prior taincti leniencu vcritimilior, idqueqiujCcliica tUrJuj ntijy.^, *v\ltgofiiltg4 Stftljunekib locolit vo-* cemr. Quod nrgifii fjljunram Plinii , i: Cclticatn njrdum c*nde!ti plantain cfle.idque quod Pliniujdi- •vrrliiin IJCFJ. deurraque.egcrii:, nullins mtimciiti eft. Ncc (amen Fl;nuisidcirco defect crroni infimuUri, qaodde herba ciJtm direrfb* auAores fcctitoi, variu oot(KOclaturi».& Juod«cimo, 9t sigeiimo pnmo vo- luininc rra2arit, inaximc cum fcrlpca fua , muhl! tD- iftortbu*acccpta, quorum reticnit noroina ,fcrantur, qu^ imn pu,rnarequoviimkAlo,ledjpoHf,iota Jilfidcn- bus tantum vflcabulit, priora firmare confpicmntnr. NamquecV da/fici fcriptorei per/ief* tern eitidem varitsappcllatiombuj proteqountur. Quim concraria fu n(opmiotw. cau fa niu r, fa I i un car nor as X el nV a; n a r do IBO rc(|x>nLler«, cum ex hiflon* DiolcnndB nardus El Rdiii, luteocolorc florcai , fltin I (alfunca fojiofa quidem lit , Ted cam irnernitinlirri nonpoflir, hcrbav fiot St celpc* fai gcfteriijlb in Liguna; it PjnnoniaiSt Nortcw nalitior.Scdociiljci dunt.nardum Celticam foltolLiniefreccfpHcm, bumi- quc procumbcte,>n Atptutni apricu in«niri,& NoricJ, quod n on lunge abeft. Qilin eti»m nardai Pannooica planefirnlrm formamlubei, i]uafn ea.qii* m l.igu- rix ilpilnutnvenienr. f'llluncur, quiDiofcoTidi'in in *fpeitc* crriire lcnbnnt,<](ium CcltcainMrdumati Al- piniipopuiu, apudquoj naftitur, ialjuncam TOCMI Fatlutitur inqiuiti nee paritai a vero abliint, Celticam incolx VJCJJIC fal'utKjm , (ion muni ma in, nci;mcintjna; folia bfevia, Ted lonpfatia tnaiimquc. eryngw fi in ilia elFc dim Diofco rides, Addo motita- un<rofa!railicinoii cobawere. Major c "men in Wrorccft vecus gtolljni »utSi>r", cum faliiiucj cij'omt •H;¡5>A.,&«>JyAi.itqittiam >A»J»ft<.tx verfu Vir- gilii id h»rti'!»tu)eH-.qnLjf'unJccHro(iih«ini)(f faliuncj in compare 6' i itc mulrumcederediitit.HmcfjIjuncim pro roia a^rt-(tr. qu* album fiiilitiei fiorcm,accepct'i irnitaLtmnlio infra rolam f«fliceam eft.Sedde

'/"'"> *MUtuftutfiuitx, i;iivtim fdittbm in mmutdtt*

•^*)fti.B*rJo$_{m}$ Celt!.cam qua puljpjnilmor *eife ve-* icrba lit pulilla noK friuex, Comrar/um [1]~* Cauliculrtmcnim *{tr.* Jfeni- os divifum. Nee Diofco- Alibi eiiam diii,vctcrci definitionem fruticis, arbo-

rit .heibr, Ted iltcrotti fepe pro iltcrofomcre. li£ufbiim,tcn[ilcu.m,ncitiura ar boras dicunt cum rnimuquajii at bores tint ,ptKci(fe HcmLUAMg*

NardusCcltica.

mercurialem, fion, peplis, polygonarum, cucumis fyl«. infinita alia fruices dicunt, cum revera herbe fint. Recte nardum dixit, quod caulículum firmum, durumque habeat, qualem non habet, paro- uychia, nec palygonaton, mercurialis. Hodie etiam more ille colligendi obtinet in mansales nempe fasci- culos cum radicibus. Foliis eft facis craffis, fucculentis, longis, in latitudinem fefe laxantibus, colore cum primum emergunt viridi, deinde fub autumni initium

*tornfl*wr«$_{ot}$e,&mnieoHww™.*

ner tcrraraitiotbemmittumnr. Guftmn ftaD" imirtiilcolom. Flofculoeft meliiw, idfft,co!ore&I«- teo pillido. Male crpo Imeo vernrn. Tain cmtn^nOT *nan* eft.nec hoe eft ^ui«.M*» *«>'»»*'" <«*,". *Ufa ixiint* i tfMT.. .> JS «i * • ' ^ TT'/fL

^5?wgSBS3S

*wutfi quid i*k*ftr>*'» ffj*

auiidem unit c»& tctttf & *litne minimi ft'" ""*

M> ,,,,,,,,,,,. C»u!«ririuj«d m>iid/crunrt^ & li quandoque adferintur, oon funt i*m jrotn ac radices. Foli* vero cam radicibot adftfuntur fpecutnorei quidam *M\iaaitnama^vu}^t.rt:in* catn nafdum aliam ac divi-rlam effc ab «, qua fc..ridcj ciefcripJit, qu&Jinter tot acerrOJ, matupulormn.iiL'Ccaiilis, n« fius ull«appi. Jem babere oculati omncs (cftantnr.Cordtw, l«,Clulii».Ltjbe!iuf.&c. Pa I marts eft, iiitd lit. *(km* firrniM, ut in minonbui Viirrianii. mi , bini id finguloE noilos inter fe <:ll.'lu fdibila cui circa (iimmei *'^K"^i^inclr-* kiuiiiir pcdkdH , biiios am tcrnot flofcuJo* 1»« ^ IM. CM/isun , inquic Dioreoridcj , II/W ji,wci MJtnmr, GaleflM (ib.»ll. wninnMClp-. "* JL, prsefcnbtt in ieni> Andrormch. fttunachica- *

concladi ncm poteft.nardum quo vulfjo Mtimur.no n i> Teterura, e«perienria tandem into!« diJiceninr. rtfl cetodonufofece, & id lflor((»e*W'r^ mat, nee colligenut dnipl

inufumnonrccipfer<;ntur. Odoris fuavitatem fummam habct circa fincm Auguſti, aut initio Septembris cum folia fLvelcere incipiunt. Contra cum primtim erumpunc, viridiaquc func, odore omni carcnt, nee turn in ufumrecipi debent. Obodons cnim fuavitatem cornmendantur paitcsjam memoratce. Ex Judenbergenflum alpibusTuftici innumcros fafciculos component, quib'iis inagnos admodum faccos rcplent,& niercatoribusvendunt. Sed modumcolligendi, ac repurgaiufi-, quern Diofc. prafcribit, noi) obfervant,multum iicpe terrem,lutique adha:ret,à quonon feplafiarii,fed pharmacopoei diligcntiorcs purgant nardum. Plinius loco citato: *Gallicum 67 cum radice vellitur abluiturque vino* (tf<7««iDiofcorides, ſof hocvcrifimillus) ^cc^tfrin *umbra, alligatur fafciculis in charta.* Qua? non eft mens Dioicondis,non enim fafciculi in charta allhgantur, fed aqua confperfi, ut fi quidteircni inhasferit, decutiatur, in lblo ponuntur , (ubftrata humidis charta. Non ergo reftc perpendit mentemT>iofcoridis,nec verLfc ejus re-

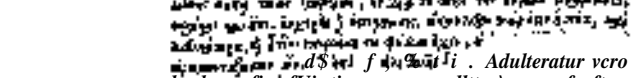

. Adulteratur vcro herbaperfinarfUie tin a cum ea velltur\ quarn frofter virojum odorem,birculum nominant. Facileverb,cflhancab illainternofcere, quandoquidemherba eft fine cauhculo candidiof, minufque oblonga habetfolia, qum neque radicem am arum neque arornattcam; quemadmodum Icgitiinq nardus. Plinius loco citato. *Cum G.illiconarctojemper nafcitur berb^qu^ hirculus vocatur% a gravitate odoris, a fimihtudine, qummaximè adtilteratur.* Faliiim eft quod fcribit fen jper cum nardo hirculum nafci, nee hoc dixit Diolcorides, contrarium ctiam docet experientia^ raro (iqiiidem cum nardo repcrituc. *Dtftat*, inquit Plinius, *quod fine cauliculo ett , (3 quod minoribus folns^ quodque radices nequeamara^nequeodoratce,* Si non odoratce quomodo hiicurh oic^nt odoremque virofum habent. Sed odoratum interpretare in bonam partem,

hempe ,ucundum & aoTnaiic cudUm & ao^nalicum» ut dixit Diofcorides. Hirculum pnmus delcnpfit CluGus lib. i cap. xxxi. m comm. adGarciam. Plantulaeft nardo fimilis, candidiortamei^-Sc veluti ex viridi cinerea,fine cauliculo, minonbus brevioribufque foliis, villoia adrfiodum fecundum radicem & nigricans,nulla odoris jucundita|e, folia prsemanfa nullum aromaticum iaporem reddijnt, fed lenta& vifcida funt. Hirculum me bis terve inveniflc Amftelodami memini, inter aliquot nardi ffifciculos anno 1627.6V: 162,

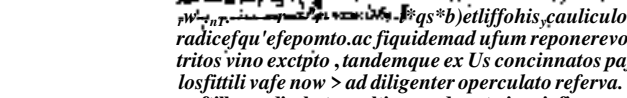

radicefqu'efepomto.ac fiquidemad ufum reponerevolucrit, tritos vino exctpto , tandemque ex Us concinnatos paftillosfittili vafe now > ad diligenter operculato referva. In paftillos redigcbatur celtica nardus,ut vires ipfius, quae alioqnin facile ,& celeriter exhalant, diutius intigte ferventur,ideoque & vinum addebant.Hodie non forjnantur in trochifcos, nee opus eft, recens enim admodurji quotannis haberi poteft, ftatimque ufurpari, vel inpixidibusita fervari , ne aft exteirnus laedere-queat.

T®>,*bitns. Optima vero cenfetut, qutnecens esl,& 0dorata3radicoja,y plena.minimequefragilis.* Odorern radicum fylveftris valerian* zrnulatur, vel^otius afan. In nonnulhs codicibus 0*>pK<^ l^gitur, *prpfundas, aU x tat radius habens.* Sed cum plants hujus natura, lcftio h#cnom>convenit, neceamiecutuseftOribafius. Qui lavendulam afferunt nardum Celticam effe, plane falluntur. Nardus Celtica folia fert fubrubea, vel flavefcentia, lavendulae incana funt. Nardus celtica flore eft mclino. Lavcndiila fpicam feitè caeruleopurpurafcentem. Nhrdi celticae caulis & radix ufum habent. Lavendulae fiores in ufum recipiuntur, radicemque planè in odoram, ufuique inepcam habet. Et hasc dc celtica , nardo. Sequitur montana , quam his vetbis depingit Diofcorides. O[1] *ty «^«»i pd^i^i&x*pbn* 4«^"'«'' *HSH* fyxuwns* >§ ***e,M » yv»*Twi & KI*KU £> VveA Nardus niontana, qu& a qliibufdam thylacitis f$neris appellatur in olicia & Syrianafcttur.* Montana dicitur , quod i[1]* montibus proveniat *QuxxKin** didam ^olunt, quod °lim ex Cilicia Syriave coriaceis facculis, quos > A «-p«fvocant, adexteros portaretur, Hefychius;

*K9<Pk*t' fr*''H$tf 4&*<pe&nK* T» *cl^'iii]* ^ infpMf* Sed verifimilius eft, ficdi&umeffe, quod radicem habet facculi inftar (folam enim radicem commendat Nicander,quam *fyaiyios-tM,* vocar) tialeno jw[n]' dicitur, vel *mSim* a dolii quadam forma, non ut vulgo legitur, *7tv(i%Sy* quod in facrificiis ignibus propter jucundum injiceretur odoiem, & hinc quidem nardum hanefpicam diiffTam poerarum putant,cum nihil habeat, quod fpicam aemuletur, aut imitetur. De croco intelligent dusverfuspoetarum. Vide cap.de croco. lUg?*? dicitur, quod perae effigiem prse *i&* ferat radix. Sic papaver fativum Diofcoridis. *fy*xi*t* Nicandroin The* riaca *faaxU* vocatur:

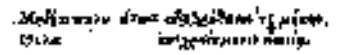

Sed nequcmuhos rubes gerens pultbatea,foporifi+ rumvepapaver
ThyUcis aut epitelrs ab hisfeelufa recedant.

P a p a [illegible] dicitur ut fuoloco probabitur,quod facculaiiiflfiile capur>rwbeat., nardns monrana (icdi&a9 quod radicem facculo fimilem habeat. Teftis locupies Scholiaftes* *Xaj Jv^ctKoeorcc*,^A« 7hA'fftQefi JvX%** Tccn.*I*™* *W (h[c]* legendus locus hIC *VuW*

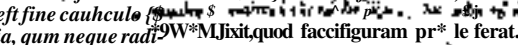

*9W*MJixit,quod faccifiguram pr* le ferat.Epirhecoii illud verifitinle admodlm habec à radice. Formam enim laccofam hahet hujus nardi radix. Verlus ipfos videamus Nicandri:

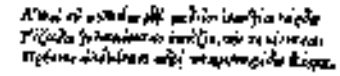

Contrajjoc emuljam cerh da ponder'e nardum% Scortens antiquum cui n%men (acculus indit Quam cylices edant prope Qsfinflumina montesl

Sn(^vertunt *ccrto pondere,y* alii ^*IU* poetkm dixiffe malUnt, quod ^*lfV^H,* Callimacho tunica reda, [illegible] inquit Suidas) fimilis fit. Ita dicitur tunica, quae non cingitur, & facco proindq fimilis eft. Nam qu* cingirur in medio, ubi cindlur* Jocuseft, ad.corpuspremitur, &-figuramfacciperdir, quaereftaeft, 6c*qualis>parquefibiinimo[r] &fummo, &mediofui. , Inde, inquiunt, *dmymt4,ili* ean* dem vocavit,alio loco nbn a pondere, ut vulgo nugar** tur inierpretes* Quid fi<*0'5*#«'',& ^Aw dixit quafi robuftam validam conipa&am, probatam velleraccipi nardum. Et fie i»Dik'« antiquus Grxcus fchohaftes exponit. Ad hunc verfum in Theriaca : *'ufjcr 'iv?u~ St&faxpiw Jtfy& t*g&«j.* Interp. turn nardi drachmam pulchra nitentisarifta.accipe.' Ad hunc locum vetus interpres it/jwSs^* *Jyit <%% ta£hfdxv<& ^ ^ ^ JF |^ CUV, iyyaftS? 4** *»TK* Qndl 0l69elp»fiW[1] tfC[1]PiT*t* jgty 'lt/^'-*
%u(&>. Id eft, *probata nardi drachmam pofuit , Iv**.J* ipfam dixit quafi corroborativam, probatam ,[m]fcribit ut • etiam \9s*p& bene Jpicat*.* Quam le^ionem inrerpresfequitur,fed turn dc Indica nardo capi verfus hie debet*- Et quid prohibe^de ea accipiamus. Latini hanc nardum tnonransm *Orci turiicam* vocanr, & elcganter, quod radix, quae fub terra eft facci irsrftar, vel tunic* fit* Tunica qualem geffere Romani fine manicis, ejufdem fer^me cum facco figure, colobiuro vocarunt, Hieronymus tunicas faccineas & faccos vooat , quibus operiebantur monachi in ifi^ypto. Ruffinns tunicas monachorum quafi faccos lineos effe dicit. Videt ledtor unde nomen illud acceperit. Fallitur Servius, quod faljuncam orci runicam didlatn fcribit. *Saljunca,* inquit, *herb*genus, quam orci tu~* *ni:am vocant.* Celtica nardus faljunca eft , montana orci tunica. Nifi placeat orci tunicam di&arn faljun« cam, nardum celticam, quod integros cefpites te* gat, occupetve ferpendo, '& late fumma tellure fe-'' fe inter Mufcnm diffundendo. Eodem modo, quo noftrates herbam Gerardi ?©upbclrf fitlitgacrcil vocant. Id eft *diabolifuniculum*, quod longfc lareque per horebs ferpat, adeo ut non nifi maximo'labore extrpari ac evelli poffit. *Ut* ut fit ftijunca non eft montana nardus Eryngii foliis eft nardus , perbrevibuft faljunca, Nenm appellaniJicit. Ex hoc loce Theophrafti codiceai correx«n«s, ubi ^.ivuJgo leg[1]-

tar. Reafc doaifT.tian emrexit »s«, « c« h*at.* Diofcoridis loco pitlatn tie. Apud Nicandrum nerido* fit mentta m Theruci; fed an intellicai: monranim nardum , an rbgflodcndriim , in dubiam cocari potelt. **>is"* . "J"[1]"", ce'4pil(iMl« ^«3pi(. *Nrrrmfattg Ust daewiimgermiiitrsiuaijureulaf aiittar Tlymbrj.* Cnr^obiteni intdligi an defwac rhododendron, fa->!e»ride-,qailib. 1. Alc^cap. 1. ubi pr«(cribitadMrlasawrfittveneiiatos rhndodcndmm. NJ>-•a< niieis^xiWfljji, «>^,i&- jjAnfv *itrtmtlm.* •>>&* }' jr*J"'*"* [rt]7[uJ]«y[il9]"»*f"[(v;]*z«®*- Rhwkxlendri ^f[m]k-,[,o,COnJe a]d>'«fns venenatorum morfus F«f«iin lib. iv.cap.LMin. negarmon potctt. *89A* non ftq^itur , *'*» & ^, eancicm *elk* plant am: n« n pjtarim .tfUntajIeihjIis fiqfO a Nicandro ad vt- r fu i iteu en a pra fc rip r os clfe, *t'«ui ^ w i t i r ^ j

V1l7H1 , A'l

«Vt

< »!Ani« n'J>, F»/Jri *(3 tJttibst trjxgti jtmtlibar,*

U ,ii, .fii* MMtolH, /MJW** ran,,^, , nff cwlm

... , «, Q^JciKcceniioribospro Mrdo tHuntsna oltcrtditnr filintj, opdnwcottpcniret, ri ffjliapaukinw^ijiiaiilijforcntcryn^io Bjianid taroenetctcitanlfiuncpronjfdlh.Lljeniinccnitivcnuit qiwd fofia (wn fiitt tarn cKidrt; fimrli* crynf io, dicgnt- ^ue Diorc-jridem cryn^io coinp^aifc.quod non venerit in rcientcm plant j. cm folia nird *J* (imiliora eflcrtj vuljiri'^jnaciiieiicut eryn^tu^.neetioc tantum ve-' ted&OMfft'i eryngio timilia *fene* folia dtco, nempccim praii t;n e WtM prodetmi. Vide cap. i n . Itb.Fl. ub:e^rn^ii deltnt.n,Q.i[c]!ij ded.mus; nee h^c comparand iiifoteiwDiuiosriJi. Ibsridii folia lib. 1. cap.ulcnafhirttoLM nparaf'u |![vfl], tamenpoiiqnam cmdiccaulcoi. nulU nc«Tt naflurtio babt:: limiluudtrwtn, imyMiii folia apto Ffimilta diiit lib. Mill CJI. L«». atqui ca tantam, <j[u]* rajjei proitma funt refcninr,—•-:-——"(tô|[L],,[ci]dfcuratfam p , Djtofcocidem non ufe. ine.fiiBipfii&hj ^let probari

cut* fotia fere!* intuit lib. f up^ 79. Pimiti re&iu-, veriuftjuecoriiiiidr! fplitsdixic. Thymeleam foliaehafcde* fcrre diiit lib. iv, cap. na 111. Meliorcmlimiiitiidinem S lino pet ere pcnuiflet, cumit*-otic plant a , qn* pro nwnfananardooftendiiitr , & folia f«rai cryngio primo £ term urodeunci fimilia, cor pro ca non halwrem, *mixitnb* com nonnuHam etiimcumadulco'limiliruiIinemhabeaE , denfernim fine folia ad inltareryngii campelbiir. Radicci fcrt nardui lia;c montana dius author* ant tetticuli modo.afpbodclantjn diilimilw fedpractlcsminorsive; fubniir.icjiniei.acfibtatji odorenlm. Qpiunamran-. tumhabcrcradicem fcrilunr , plaJicim h*nc nnn vidifte oftendunt , m nlurirnunti binn« bulbos habtfr, ' quanJoquetres, qmruorK, quournienim. aliisaditatis, vaide fefe prn|ia^ac, Oribafii codex habet f«*ff"?<*» Improba cit vo« 1. Qtmaiodo ji JI<^ effe poffiin \ *Sc* aJbi Jio- , quaSn*!phadeliL-.-.-, d i f i t (cripTOJnfuit *Airrn^tnttierei.* Caput dc Ti, &dcpra.aiumefli: laicntur Bocaincapiti't ne initb an fine , *nnn* fmi con r. J [illegible] *t,* vet •*•»•*5 q Diafccridcm i fi!r p*fft»denc, vindicalfe. Vcmfntum f i d com-emant. qiMtnturt' • in her* bis, tiaod tanri to «b nonrl*cfr Sed t! a J be,. ,.. Alii al.li' quaîtv- 11 iTcm non *terrt ,11 on* \nx cutin & fradm tain 4»"[,]diBMg^Ar t,i[,]nior»t™ci(i' g '"' ' :jtv.-nr, frill - HI HI.'M| Hrc< *16,* Forcap.df dirt*ir.nc>ntol'i tafKj eodAntenwnot)-: r, additi tilti ma voc*, *1* hbr lipe[1] ex iyria , vc) CiUcta j quod. eiurvrnlimilc. Ledti ^ ante pen ultima mft»tntrpli«c- Sccioitm slarom.'^m-ji dtflum eft , fi Ptiniycr*Ji"it'*,()ii»din coronis norj aridrrerur , lib< *XT. U* tap. v 1 - JJiiini*" *tffimn inytnio vtfttari quo* nttns in fort nit ntntdiUtiit.* (ju»fi *iff*, vel mnff* , MB' i ? in, rmod ?intf um in 1 tfli* Sc w o l t i s non fie «rtf *• ' " * • eqatw foluius cn^n** non.ortter. 2*^>*(ii *venrtt*lie-itiiicit. ApuJPJtnarcham, %«J r f r r i V " *tm* criutd,* legitur. A ^ q ^ fi */mimat*, quod in ornaium non veniat. *Contst*rium probare , <fu» conabkiir <i» Diofcoride , cujal nonnu!!' coiiic« habi ot •«{.< *U fit* •Jffc "^ ('C»(ac."addii ***•») f<W *1' •*"«* "f* f i.J"'^**' *»<#M- . («j"«r «> "•« *ui*>***<*ut* j yew- quif.Jam code, A » r *i* » ' - f > -[1] *:'-' * «wM*jw'[J]" * ;•"" . - . f.aii.,,1 ,-[1].,JI^«.) *Btccraru htr&a tit ftu.mj* <f qa* tndetn t&>*»* f&iuaatt* . tW" ,[M]£mtudi*t 'R"r viDUm & verbifi'''''' ''cJult't *x%uhfii , chut pettnt ihitudtxt*[1] < . *fin fitu adnttM ifptniK'ki"* , ***fif j*** *'''Z[n] fi'''''* tiae gratijra in radite cinnaino pnpeer c*imtam fragre- re dolente ,

Nardut montana.

arfpnnenis, nonyrhinon follis anagallidi fimilibus lib. 4. cap. 133. dicit. Apeius Plinius hno compcsavit, ci-

eo'coron* baccuantium more , magna cum gratia, quam exhedera geftatae fine. Hefychius/S«^«v. ^0*-
>xSof Kio's?, Coronaria effe plantam,verba Diofcoridis teftantur.Ex bacchan plf dfcebamur corall?,iifque imponebantur,quibus capita vatum redimita, a virulentis lingmis tutacredebantur, tanquam *tin ifaircultv* fafcihi ex nimia'Jaude. Virg.ecl. 7. *Autfi*

Now *ultra placitum !audarit,baccare fronton Cmgite, ne van noceat mala lingua futuro.*

Aliam etiam caufam adfert Plutarchus3 fymp. cur coronae antiquitus fiercnt ex bacchari. *Us I'mo*»/vnf'*£« fr*$ TrmvKOTtts Infomnum indiffolubiUm agit eos, quibiberunt.* Verba PJutarchi vide cap.de croco.Plinius lib. Zt?cap4i9. *Auxiliaturcontra ferpentes , cafttis dolores —odor fomnum gignit.* Dio(corides,7w

swoi©- *i tfffftJi. Folia utpote qua adftringantyCapjtis dolonbusadhihita profunt—odor ipfe fomnum gtgmt.* Qiiis rō credit locum habuiffe inbacchanalibus corallamex baccari? Notandum apud VirgiJium & Plurarchum non per #>fed « fcribi, nee tantum apud hos, f?d etiam in anriquitfimis au&oribus modo per g'eminu *K x,* moiio,per«&# Haecoftendunteosmagnoverfari in errpre? qui baccarim non grxcum effe vocabulum > fed latinum dicunt: ideoque omnia, quaede bacchari fcripta funr,ad aftri caput effe referenda. Cum tamen afari, baccharifque hiftona omnino diflimilis lit, quod conferenti paiam facile fiet. Quin etiam baccharin, afarumq,- plantaseffe d!verfasexOribafio&i€gineta probatur, qui de utraque ex Diofcoride feorfim egerunr, litera « &#\ Sed riorum teftimonia ut effugiant, ^dditaaquibufdam capita haze,atferunt,& hoc probat, quod Galenus hujus non meminent. Paulum autem,& Onbafium deiis tantum fcribere medicamentis, quoram fa.cultates recenfuit .lib.de fimplicibusGalenus. Quod falfiifimum eft , nihil notius quam Oribafium Diofcoridem exfcripfiffe , eaquc quae de figura formaque plantarum fcribit, in ordinem alphabeticum redigiffe.Ipfe Oribafius in praefatione id teftatur, & expeventiaprobat. Nihil illelib.xi & xu ex Galeno \ nee Galcnus ideam, defer iptionemque plantariirntradidit, fed tantum vires, falfum etiam A^ginetam etnriia, quae *dc* medicamentorum viribus fcribit,ex folo exfcripfIffe Galcno.Etenimagallocnijnarcaphthij Cancorai^fraxini, othonn33,botryos,geranii,L:elibtropii meminit, quotum nulla apud Galenum lib.de medicam. firnpl. facult. fit mentio. Plinius etiam teftatur antiquiflimis Graecis baccharim fuiffc cognitam hb.2i. cap. 6. *Bacchar quoqueradicis tantum o dor at* eft > aquibufdam nardum ruftiium appeliatumiunguenta ex ea radice fieri folita(nota lc&or)apud antiquos,Ariftophanis prifca comm'cediaPoetq tefln eft. Vnde quidam error efalfo barbaricam earn appellabant. Odor eft cinnamomoproximus. Graciltfolo riecbumidoprovenit'jfiniillimutn ei.combretum appellaturjolio%um exilitate, ufque infila atienuata, eft procenus quam bacchar, nechac tanjum (unt* (doftiff. Salm. corrigit, & piocerius quam baccar,nexm tantum. *Sedeorum etiam corrigendus error efi,qra bacchar rufticum nardum appeU kvere. Eft enim alia. herbaficcognomMata > quam Graci ajjaron vocant, cujusfpeciem figurarr.q; diximus innardi jrenenbm.* Teftis,inquir,Anftophanes, apud antii}uos ex bacchari radice unguentum faflum. Vult Plinius, jionomne unguentum vocari *$***&}*llt quidam fcripferunt, fed cei turn genus, quod ex baccharis radice fieDat HefychillS *frxKxx&spiySTniovtih p^h opt&vpv. Bacchar i& unguentum , quod ex herba ejufdem fit nqminis.* Vcrba Ariftophanis citat Athenajuslib.i 5 .ubiexiftimaffe videtur baccharumnon effe unguentun/, qu'ia auftoies abunguento feparant.

Avjjfys i f £ / ∂m% j \ £ . Et nunquid baccar unguentum non eft ? Mfchylus in Awymone fie alterum dijtinguitabaltero , egovero&tuas baccaridas £?««* *guentataaSimonides ,.oblttusfumunguentis, odortbus btcchari. Ariftofhanesin Tbefmophonafufis,* (ideft fa-^ mapris Dcum celebrantibusj *S venerande luptter, Mobolttitfoluta confeftim per a unguentummihi, (£l bacCfirum* Pergit Plinius, *unde quidam error* falfo bar-*barkam earn appellant* Refte doftiffimus Salmafius plufquam barbaricam hanc ledionem dixit , reftè correxit , *unde quidam errore falfo , baccarida ea appellaUnt.* Vcrborum Plinii hie fenfus eft , unguenta apud antiquos fafta , ex bac@aris radicibus, uti lcnbit Ariftopbanes , unde quidam errore falfo unguenta appellarunt baccaridas. Sane baccarida multi pro unguento ufurpanint. Athenccus loco citato: *Mftifiotdft its puKwet?®'W ZeQoxfo i&ynt* 4'c^Awto. *>ov<nunK%>i w pecK^pA, xejgifSflOf. Baccandis fie meminit, (3 Sophooles magnes m lydis. Lott/m 0portet , {$ unftum baccarida quiefcere.* Schohafres -ffifchini in Perfis. *Kaj -M p**w&Ju h_m pv&9 ^9 'tQctouv. (iolxi&ps fiv&* XuJVar. *Vnguentumlydium , & fie haccarid'a* Galenus in glbflis exponit *p>XKt&£is Xv^ „ MrJ^v. Vnguentum quoddam lydium figm fie at.* Hu'us unguenti meminit Hippocrates, lib. deNat. nuilibr. Sed cur baccarin interpretatur unguentum Lydium? Nemo interpretum , medicorumque haftenus attendit. Exponit hoc ^Efchyli Schohaftcs , ad hunc lo^ cum : *oifryhtuTuv J£f7rtTw *v$£>v* i^A(^. Ad hunc locum interpres Graecus.

xyx<&.Baccari nares unxtftt,odorefimths£a croco eft,* id *zftJuavifragranti^delicMo.* Hoc unguento pedes illinire luxuriofi , & delicatuli Athasnis lolebant, ut gravcm pedum foetorem tegerent , ac obfeurarent. Cephifodorus apud Athenasum lib. xi 11. *K«j -mt noii X*£t <n%iu uot jZolxtypv. Seorfim autcm pedibus mercabor b^ccarim^* Diofcorides baccharim utiliter in diapafmaquod magnam habeat odoris gratiam. xuemquoque PliniusSib.xxi. cap. xix. *Tunditur uttliter ad diapafmata.yeftibus odoris gratia inferitur.* Vulgo legitur, *condituy cum diapafmate,* quod quid* fit nefcio. *Gracile* , inquit, *nee humili folo pro venire.* Inde colligoapud Diofcoridem «W^«, non ut vulgo *hup*,* fcribendum effe,reliqua funt facilia.Reftat indagemus, gust planta maxime cum baccharidis delineatione conveniat. Doftiff.virifchaream, quamnonnullimatrifalviam vocant, baccarim veterum effe putarunt. At nuic nee radix elleboro nigro fimihs , nullius cinnamomi odor, nee planta Mathiolo,pro bacchari nwffa, cum veterum delineatione refpondet. Nam nee radices odorem cinpamomi referunt, nee caul is appendices habet. Sed *^n © ^ ^ i; * ^ , ® ^ ^ ! ! ^ ^ legendu coutendunt.Quia in Oribafii lcripto quodam codice fie legitur. Vulgata tamen le&io Oribafii,vulgatam, & hie defenditlcftionem:. nee media violas & veibafci ma- ^ gnitudine afpera, fed'ipfoverbafco fimilia* Acccdit, quod flores fint lutei, raiius purpurei, cum fubptkpureos, a.lbicantefqjdefcnbat Diofcorides.Cariophyllata, quoad radicis odorem (vernoli enimtempore, radix erutacariophylli aromatici odore eft,unde plata; nome) foliaq; optime conveniunt cum defcriptione,flos vero luteus impedit, quo minus baccharis effp pofli^uti etiā cauliculus,cubito minor. Reliqua alioqu'in fatis conveniunt. FortailisinGraeciacauliculus major, flosalbicanSjiubpurpureus.Sed quis hoc afferere audet Doftiflf. Clufius,& Lobehus,[1] totaq; Monfpqlienfium fchola pro bacchari habent,conyramMathioli majorem. A Dodo*nxp* pro majore altera conyra depicta. Conyr$ genus effe nequit,quod neq; gravcolens fit, nee pinguia habet folia,quod ipfe fatetur Dodonaeus cum :haud quacuam glutinofam ftirpem dicat. Gravi idem quidem inquit odorc,non tamen admodum in&ato. Suavreoleus mco judicio eft. Baccharis fruticofa ftirps eft, appendicibus multis,fohis afpens,(Dodon^us mollioribuU magis lanugiods primula vens inquit & huic non mollia folia, afpeu baccharis hujus folia

ra&us *tottipt absu.}* **ni£ri«f>tiboj, pritnul* vcris, vel Ja!v;*Utifoliaematrntuititiie mulecubtcoaliiore, flo- n b « porpiira obiolcM fj) Jtnw*tij, to p»f pen jbeutit i- ..rJai nrjdj.Kidi* lijtnfno ceff ite tpirprur.diffafii lilxn, Cifyjpfa** *y \U:z* **mvfcj.cujiii t*ior«n pre/en- : Trim hi Set, ret c^nraaKKDi. cm eontuteiun; *nu- ! -• frecjotra, tthx;j nomine Cars no *n dt- t" '»,& ilibt <K» piuat loot, Ad aiirum •rotarivn ftantan ri&nepo. Inafoo odir»ni Mhil.prfter *fiartta* rjJictfkjweaique nonTe- M,nejt«»dcart lore enmj eft *fotdido* fl{ in^ira, I nftiSt ju trr()j corcnnrum c^epljnt«n, quad [Oto Cert anno c™ftet W ji eSajwri vrrorapfrtw Theol hthh» *cr-m* mi -iLb.rt (fc&meTUaqdbvfdimpliiniiff *«,(«**

to&t. **qaoram to corona afin, oan *bcHe Mmwmi gtt- t ita* nrofil, n« licile Bicrtd* fiont, nr tnvrti, !t»ri^ nulibatri. centraif.wi folu faak flificl, u:,: j r:fti- i—iqae imimuu uum em. Alii J m y tln9am pwinr j f J:: 'i r«f» ftap; quod » hac fiuitj «id r !dbilrsrcrteiuitj Deantm tin *[tf. tLvji, Aiii *b ijjrdiro •'•§> acmes accntae wrtarr; quod fT^ntfi- -t(<U] JbnndinnD,nIqgodfcopt*iDaiulin neqcJI- Dicirar 1 qwbaQco natdtnn (r!r-rftre,non qaaJ cum rcirdorjrnumaliquot fcibej-JejaboJorcfi"- di, qorm radicn (Jin *tihecux* tubem, rtl HI Ptinnnk a:*, qnod cardi Haa ndkeflurxw. N.m *Caa* odarc (ir.niaicxri. W m OCBMaii* codifiba» *Uf'tUr.* £:rflim [111 , B)aii<H(3vneftMlb*cdurfi htfionam perrv. nest. t> q'ia-ife Ttnboffeqtwiotnr. rJ-jjk>d rre<jaee» Plmirciio<fi6cilrtirobarceft.At^htant jiudloT a Ro- bacdur *roari [cripfhTmpm** «er- «»«. - r{w refeKtt Pfironi rerbu fupr* o-**

MKWIK.CJUodfcTipfeabK. i:u>

rttmdocn:. Hix I Pll-

N«pb.ieV;,nr;^-v,^] *S* : t

w««lib.ti.ei..., tuJ[,H4

«t^ru *ftrfttjfsmmcvtt.Sk* raditxei

A&mtn.

perpenfum legitur. Pe mtclTa tram magis convenit. quod flos ejusd foli & frequenti ,com-

prim»tur,neconfpiri poflir, qaotteciimobfcrvi/Te vi* dernrDwfoorides, fed defloremox p!ura.Belgis(l»- fclttapftf .acittnfOjtndicirur, quod rotutnlirace (si fo!:ara men tutor aurem human am. Hzc de ro>~ **- *ttysoal ••«* r^n *UBTM i/ti* wvii i m (f V **im&.F*(i4b4WthtAtr<cdei\fi(iraf$T'>'**' !rJcrjecoimpiiraT inmrceo(ermatat, fedpr*- »n3iijrti«ui».LaJ.: ct: m hedera pro xtatis nuone, foliornm foimi djircr *. VJc ThcophrJtfa.(.«p.*vi. Reperiitntar plmei «niicri, in quibus ^«^'"S'''eP" tnr. i:h*tl<iliaOt hilit 8c Scrap!onUmunicur «u- AsritjTc/ turn r jmrti i: i rum nujoribtr) qtui) heocf• fit foliii. Qu»re quiJITTI carnpmi piif'^ff F^ae'j^: «IBTI ttiuin ltttte»r J*f(m,\c tnntitio iitn ro;ctt. Alii ^ I . n «tr3«;vi;e Pfinti 1 ib. 11. cap. i J.

J & lifrw

»wtiraUn f^U , drnfiora, 6£ tno(l'£)rj. Sed iu]p*t< .cm poiell? Ku« t«m facile reii dioba* ip»d Orit>iEuai.& q.»in f.fl •! mi Jt io bcij, i x « Pr minoi * eflc. A tarn n n w awn f beder* rainori- batdit D r « f l i p t f i

Win « *bifcr* Joca, nan BBWM^WJP" & **?£ bmcramle^umpincw5™^

IKTO Piiniianmntra«S^rn««. <

^ f * ^ e — ^ fed b r

ifTri voUK-m conferrc al n2or, wn byofcr ^tdlp

nemnc (bHicfllnl qao prunum ft*, <>n^d*«^*?gl ;~r' i_.,'niii fnmnnmtur ^ dtnlS '" **tnimrr. "t »Jm< hr «., florm < it, fed ^IWorcm hyofcyjmi calyM , !0 pnnrar fimilem,lib.4,car.«9 ub;. ii.___JI'W*!^'". ReNou* Tide m**

s voc«.

cyffnr*. & femina diftingnit. Vulgarum itaq; fervabi- **miMle(ai** nem, aiari flores forma, figura, potiinme fe- milcieirecy.inobyofcyimi. In hit -ri^I.-i-^-'f4 .ideft*

Valerians.

Quem etiam in curia Rhodiorum legi posse; nisi aliter illum locum scire res habeat. Marcellus ad verbum transtulit, calore intabescit, per medium purpureum. Qualem colorem valeriana nostra habet. Eadem nxcvox apud Diofcoridem lib. n. cap. cxcvi. reperitur. Vide cap. xr/ib. vu.hiftoriam dedracunculo. Eft aurem a/jur^vgp proptie audtoribus, in quo quid purpurei colons pellucet. Marcellus vero per medium purpureum interjjretatur, quia a/$ proli^ficioieteroeteras fignificationes tranfitum, trajectionemque ab altera in aheram partem, ut in diametro Mathcmatici oftendunt, fignificat, 8c in compofitione eandem retinet vim. Sic ;&/$'A^WP medio purpureumdiyit. Plinius quod non miror, defcriptionem nons non rradidic, iolet enim quandoque parura difcg^nter exfcribere, *qax* &Grxcis traduntur. Valeriana? flores incaulis faltigio, in umbellis acervati ab obiongiorc &angultiore. exiguo veluticollo (efe pandentes, narcnfi quideraeffigiemaliquatenus exprimentes, (ediamen multo cenufores, & maxnicuiiose plurimum iplls ccdentes, colore fe difiera rubente purpura albicantes* Narciili dixi formam habere, quod narcifii flores in ipforum imo habeni: illud ex vibefans, ubi continetur femen; & deinde tenuioresin quinque aut (ex ioliola definunr^nec amplius in florum narcufi collatione eft requirendum* Nam Diofcorides non pofitum florum, fed illorum formam fimilem narcifii floribus effe tradidit. Indefit manifeftus illorum error, qui ncgant narciflum referre, proprerea quod fiullum narciifi^genu^repenatur, qiiodumbellam habeat, ac uni narciifi plants flores, non pluresquam duo, trefve adfint. Dicotam^ncum L/ioieoridisdefcriptioneconvenire j finguli enim flofculi.qui umbellam conficiunr, forma referunt narcilTum,umbella vero ferulam optime refert. Qiure non multum errant, qui *p*$*>*&.* reftituunt, pro^ime ad *teipnos-ot*, vox h*c accedit. *Pfiza* [illegible] *Radix fupertore quidem fui partedigitiparvicraffitudinemferrtit<equali,fedbabet ex mblitfuo capilUmenta junci.aut veratri nigri^^r invitern impltcita>fubruffa,odorata, atque adao oao^enardum *mulantia>cumviroja quadamgravttatc* E'tsr^V^a Oribafiut verufque codex w^/Jfli *exolhquoadnafcentes radices.* Oriblfii vcriorem fcripturam puto. S^«7»®-; quichm codices *ft?*®*,* Ientifci, quosdepravatos dicimus. *Veratri nigii aut junci.* H*c fie intelligenda ,pt totaejus fimilitudims relatioad\erarrum, implicatio vcromutmifquecomplexusad jur.cum referatur. Plinius loco citato: *radiceobliqua-villofique &imitante aviumfedes* legiflc videtur* Apud quenciaoti ex vetuftis *herbzviistf'fAtA*ftwo&*>>* fie enim & nigerdiciturhelleboris, & ita reddidiife, quafi legifle't T«'T'optlfa* *vifos,* quod eft valde ineptum. *Bppiihi,* qui hoc loco / s ^ *i- *ftf* odoris gravitatem, & vchementiam in rebus odoratis fignificare putant,non odoris fan's ingrari 4 focdere tamen diverfum, qualis afa foenda exhibet falluntur. Siccata tamen radix fuavior quam recens o!et, ac fiquis nares confulat ^ nardum celticam odore (imilis eft /fed haccvirofumnullumemittitodorem,phumanifeftum. Non defunt viri longe doAtiff, qui valerianam vul^arem fylveftrem majorem phy Diofc# exiftineno Radix non fatis cum defcriptione convenic fuperiori enim fui parte digiti parvi non eft craffitudine, exobliquo habens radices invicdnimplicitas, fedtenues, maltiscapillamentis fibrofas, odore non oranino deftitutas, cum legitimo odore fitnardi, cum virofa quadam gravitate* Non tamen h*c fpernenda^ultis enim pr^datioribu^ pollet facultatibus de quibus alibi. A W ^ K ^, Unde nomen accepcrit, fcribit Theocriti fcholuftes ad hunc verfum:

B' [illegible]

In monttbtu ubi rbamni ajpalatbtque virent.

Quern interpres cum quid rhamnusafpalarhiifvceffct ignoraret, vertit *rubt, tnbulique virent.* Ad hunc verfumingaanafcholiaftes. [illegible] vo» «m» ••Xfl^TWj *iin<rm£*tfTn a^mi^tQc^'. Spins genui, IMpircufficervinorsuntu*, nomen acceph# 4uod non faale evelli fo,* *exim.* [illegible] ^ fecorpQrc ^ ^ J q n i eam imfcyeneiit. Hinc Plato lib. x. de Republ. Tyrannos apud inferos [illegible] thi fpinis lanwri ucciuir.

Diverfum quid [illegible] ab alpalatho; hsmsen Illud fuccalve cralfos eft, frutex eft afpalathus. Defcribitur à Diofcoride lib. i. cap. 19. [illegible] figura cap. 21. lib. eo. cyperum ipmsiorum vocant dixerunt. Plinius lib. xxiv. cap. xxiii. Quem alii miffer- *ftrum, aliiadypfatheon five dipfacum, five diacheronvocant.* Hxcfatisfuntdepravata>corrigunt *zlneyjifcefiron* alii *jpagntn* ,five *pbafganon,* five *Aiaxylon.* AuCtuarii aucior *01* ^i *0>uyv*oi ty (peLvy**** t^&i^2y9&^*^ W~ *t<n.* Melius dodiff. Salmafius, *quernahnrifeepton,fit' diathoon* , *five diaxyron vacant.* Corrigendus etiam Diofcorides, malefcribitur,iet;hWT^ legendum *i6*0'*ije7»r,vel igA€MTTV* utrumque enim dicebant. rie¯fychius, EVirmviw' iW'*•«/«« *if* irir«^j. Erifcepton diciturvelirifcepton, quodabiridis incubitu odoratior fieret. Plinius likxii. cap. xxiv. *Traduntinque^ cunque frutice curvetur arcm cttlefflu , eandem qua fit afralatbo fuavitatem odoris exiftere.fedfi in ajpalatbo inenarrabiltfnquandam.* Vide Theopbr.lib.vi. de cauU cap. xxo. Diachoon vocarunt ab [illegible] Idem quod [illegible] non [illegible] Hefychius [illegible] Idem 9ii[illegible] , *ö&*(.* Sed forte fcripfit Plinius *diareto,* quod eximiae magnificsequc effet virtutis. Magis prior arridet *zfetvy** , ab eadem ratione lectio. Qjt[illegible] Hefychius [illegible] 2^|t;^» vocan fcribit. Lego cum dodkiff. Salmafio *M&%'&'* ^St/A* dici poffunt, quse nee inania funt, nee teneram fungofamque medullam habent, fed lignofa (oliditate duram. Diaxylon iraque a folidiore *8* d«" riore materia & medulla, 5w>»@- *lv*»h<* d^iit Diofcoridls, leguntaliiä dipfacon , quod Iocis gaudcatfitientibus,prior potior & vcritati magis conlona *\&io9 r<p**y,<>9* fort^ a^<p *T?«squod *GrKcisjugulare* fignificai. *E<P*'Cr*9o* cnfiS)* dtpinis, iSn' ***<p<*Qaf,* quod eft^«*; *dere* , quod gladii jnftar laedat ac vulneret , uti Scoliaftes notat Th Jftreti; His fere verbis *k* piofcoride defcribitur. *Gal/*>(&"* iyi *%v>\<*hif*>&f6*{irl)b*$ *t*m~* [illegible] '"^gvpüGK AId.vetusquidam«i« [illegible] *HSH 9C%C** (A I. *veavpm* & *i- [illegible] *Frutex eftjpinn erebr*>aculeattu,* (ad verbum *mult arum (pinarum pojfijfor.* Aldinam fi fcquamur JeClionem ,interpretabimur, *multifuriofeinvadensfpinis.* Veterem vero, fi probemus fcripturam, *te&utoccuhw.* Omnes hoc volunt multis fpinis afpalathum effe preditum*) Nafcitur in Iftro, Syria, & Ifyodo.* Pliniuslib.xxiv.cap.xiii. Duoafpalathi genera defcribit: orientale, & quod in Syria,Rhodoque provenit *Eft fine dubio hoc norqine fpinajyheftris in Orente.ut diximus,ca*dida,magMtudtnearborisjuft<e. Sed t$ frutex humilior aque fpinofm in Ntjyfo f$ Rhodioruut infulis.* Ofcitant^r fan's orienralem & Rhodio diverfum facit. Legit apud diverfos inter aromata &[UP- guenta referri afpalathum , ac quidem apud alios in Orientenafcicandidum afpalathum magnitudinearboris jnft*,ut ipfe f«ibit,apud alios vero in Nyfyro *8C* Rhodo infulis fruticem fpinofum hoc eodem nomine haberi. Hinc collegit duos diverfos effe afpalathos,quorum primus arbor in Syria, alter frutex in Rhodo proveniret. Sedfciendum.vereres non adeo diligenrer ad definitionem arboris fruticifv^atrendere.Diofcorides quidem afpalathos duos defcribit, fed alterum inodorumait, nee in ungucntisexpeti', nee in Orient* nafciprodir. Legit vir dodliiT. etiam in Nifyro Iftro Rhodiorum infula. Sed cum Rhodiorum infube plure9 nempe Macria^Oloelf- cur vulgata rejiciam *le£tio~* nem non video. Locus quern citar, eft lib. x[1]!!. cap# xxiv. *In eodem tr*3u afpalathos nafcitur, fpina Candida, ma^nitudine arboris medicjeMore rofit.* Eodem inqvic fr<ifltf,ubi fcilicet Cyprus oalcitur, jEgyptum intellig[tt#] Hoc non dixit Diofc. In Creta alterum nafci,fcrikunt Honorius Bellus, & Profper Alpinus. Fruticem aixjt Diofcorides, fed ejus parum inter eft; parva arbor *CC* magnui frutex,non ita multum diffFerunt* [illegible] *effe rofa.* Hoc tacuitDiofcorides, & an, <quod fcribit Plinius, verum fit, haud fcio. *ijgSirw In* [illegible] *»» /ritm* MM. Eoqu§ unguentarii adfpipnda unguents utuntur* Interpretum quidam ^v^t^w *pigmentartufn* vertiant, *ftv^h unguent atm % ^n Spip *$ ^ e0i^o**
Ungucntariuseft,qui unguentacocjuit, pigmentanui. [illegible]

olei cdnfiftentiam acquirat , pnell«,& raulieres aflumere folent , male feriatse, ut pulchriores videantur, cum alioquin facie fint deforraes: fucant fepuell*, & mulierculae vel cerufla, vel 'purpurar f anie, vel cerufla purpurae faniei mifta, ut cuticulx candprem ruboremque inducant, Fucant ctiaru pane,fandicc,la&e afinino, uti fcribit Satyr.vi. Poeta, quo loco muherum fcelera recitat,qu« rebus jam memoratis apud maritum fefe fucant, quo mariti iabia inter dcoftulandum conglurinarent, cum contra fuis mocchis praetiofis unguentis delibutae occurrerent:

Intereafceda aJpeQu,teterrima vultu
*fawtumztfacta,aut ptnguia * poppeiana*
Spirat & bine miferi vifcantur labramaritit
Ad tr.eechum vemetlota cute,quando videri
Vultformofa domil mcechnfoltata parantur,
His emitur quidquidgraciks hue mufitis lndi,
Tandem aperitvultum^ tetlma prims repomx,
Incipit agnofci, at que Mo lafticfovetur,
Prspter quo df'cum comites deduxk afellaty
Exul byperboreumfi dimittatur ad ax em;
Sed qua mutatis inducitur at que fovetur%
lot medicamintbus coHaque/iliginis effds
*AccipitfiS madid*fades dtcatur anbulcas?*

"Utft rani odorem pinguium nngucntorum qux PoppocA Kcronis uxoc invefttt: q is tcico diligciis iu curanda forma fuit.Mi Caminexilium miflam ^uerentur, quarum lade candoiem <orporiscomÐaravit* Hoc cufis mejicamen, Popfsiumvocat.

Fuci faciei defcriptione fi quis d^efideret, addeat Rondeletium, auttyecken Antidotarium fpeciale. Cum - j j *• .-^wm **autem interpretes** *fAKptpovrldauntptgrncntarittm,* **non** eo fenfu id accipi debet, ut pigmentarius fit ille, qui hujufmodi facit fucos, fed pro tali, qui confedtiones aromaticas& odorificas parat , exdiverfis fuaviter fpirantibus fpeciebus* Pigmentarius enim Gnecisrecentioribus pharmacopoeus eft. nm^We*©- enim dicebatur,qui omnia vendebat,quse medicinae conducerenr,vel qui medicamenta a Medico praefcripta,conficiebat,u^ hoc videre eft e* Olympiodoro in Gorgiam Platonis, ubi ait *o -*

A^x^w, TO c^j *rtw %g****f*JT{i7nCp'. Mcdtcui frajcrwtt, pigmentarius mimftrat, parans ea, qua necejjaria funt.* **Balfam. ad con. Ahvi* canf* x c i.** *ng-v'rxy™* ™l<z£ki oivfpo-<pfrvt upt» $'cwqi3pTci&i&* **AJW5** *TiHxettfiotn Tenetur homim* ***cidarum legi pigment anus, quipetulanter 0 improbi ci«*** *$utam alicui exhibuerit.* Inlexico Srtphani legitur **/tty-**^»,'zr^7K^.Hafc oftendunt pharmacopceum etiam pigmettarium didum. Non ineptk itaque dodtiillimi interpretes fie verrerunt. Plinius lib. xxiv. cap. x i n. locum hunc quomodo verrer/t videamus. *Vulgaris $uoque bac fpina, ex qua cortina fullonia implentur, radici itfm babet, per Hijpanias quidem multi i3 inter odons & unguenta ntuntur > ilia ajpalatbum vocantes.* **Aut con-**fund \t afpalathi hiftoriam cum hypophoc & hypophaefto, aut codex eft corruptus. Pofterius verifimilius videtur.Corrigit dodifiT. Salmafius: *Vulgaris quoque hac fpina,ex qua inea fullonia implentur'.radices ufus labent f prater fftinas quidem multi inter odores, & unjutnta utuntur alia, afpalathum wcantts.* **Tribus illis** totis capitibus,tra&at militates, *& medicinas, quae ex vanis fpinis capiuntur, vulgaris inquit fpina, quae fuU lonibus ineas praebet, adveftimenta polienda praeter fpinas, utiles fullonibus, radices etiam habet multi w-***lus.** *Alia,* **inquit,** *ab hac diverfa utuntur ad unguenta, afpalathum* fjocawf^Sequitur apud Diofcoridem *lit* ^i

*C«' Probaturponderofusjet rubes*ui in purpuram vergens , denfut, $doram>($ %uftu amanfeens** **Plinius lib.xn.cap.xxiv** *Probatio e/m in colore ruffo vel igneo, ta&uquq fpiffo ,* **Qui** *$doretaftoreu* **Idem fib.x*iv.cap. x111.** *Optimvs, qui tnimme ferulaceus, rubeus & in purpuram vergens,* **de-***traSo cortice.nafcuur pluribw locis,Jed non utique odorem W. Optimw** **inquit,** *qui minimi feruUcew.* **Id eft, qui** non eft fungofusjevis, ranis, qufclis ferulae radix, fed ponderofus, B«^$,ut dixie Diolcorides,cortice detradoruberitem optimum inquit, aut in purpuram vergentem. H*c oftenduntvulgatam Diolcoridis Ie6tlonem non corruptam efle. iEcxi vero depravatam,*'md,*

i tfi f

p&u 8c pod incenfionem rubens. Iterpresvir ff. bane ledionem rejecit, ac ex Diofcoride vertiti *f*ft decorticationevi.* Non video quomodo lignum, j»K radix robra, vel purpurea fieri poilit, ab incendio* ^ftralignanigrefcunt,nigraque fiunt. niei^^!»«f, itaque legendum. Interpretes ferfe omnes, etiam Phw«* infinitive) modo pohtum v«rbum, in **parcipiuoi** **ktinum convertunt. Quo fit ut omnes fntelligant.eum** colorern ipfum lignum prae fe ferre, poftquam dcglubatur. Contra tamen alii cenfent,id de cortice dicere **Diofcoridem ;** *totus,inqv\'mntjicethic,frutexafpalatbus nominetur,amedicisjamen id nomen ad cert am ejus par-* $em,quamaximiufuifuit tranflatum ejfe verifimilevi"* *detur,* Ita cafiam,coftumque vbcanr, cum cafia fit cor-'tex,radix c >ftus. Corticem radicis afpalathi ufum habereexGalenoprot>atur,inquolib. i. deThtriac, ad Pifonem in compofif, Trocifc. Hedych. cap$_4$ ix. legitur : *tfi* h i *&AM ffx&otcriu i* {D'b'c' *ftdyva y,% i tfenpq^clvxn^ m*im>ec$a fifa <ptotS,K9-*<*{4S* cczfiyptx.*** **Idem repetit lib*** de ufuTheriaces ad Parophilium, eti^m in gtefTisle-**'eft,** *afpalathiaromattci vocatamradicem.* **Alibi eriam** ifitius in fuffumigio quodam afpalathi corticem praefcribir. Etiam Alpinus ab i£Eyptiis in compofitione .hedychroi, affumi cortices radicis afpalathi auftor eft, lityv. demed.^gypt. cap. ixiodoratuminquiteffe Diofcorides, hoc fi vernm, quomodo caftorei odorem habeatjnon video. ^*^cilJud , *tvZhs* afpalathus lib. xxiv.cap. xiii« *non ub*queodor*tum cjfe,* Plinius inquit Haec oftendere vicientur Plinium duos afpalathos Diofcoridis confnndere,plenius hunc locum mo* *x& fi»Eft& alter urn genus oandi-jgfiuzn tnodorum,quod etiam dctettw babetur.* **Ec** hare quidem facilia,necexpofitione indigent. Qui fantalumrubrum proafpalaihohabent, falluntur. Etenim nee Ipinofum, nee frutex elt, fed arbor; nee guftu amarefcit , necodoratum eft fantalnm rubium* Odoratum tamen aliquando reperiri q>iis dicet. Nee hoc nego,fed dico id fieri per acciden^uti probe conftat ex fcplafiariis.ac myropolis,qui non ex fe tale efle, fed quod cum albo flavoque importetur,vel repotiatur, qnse odorata (unt, exquftus odorem acquirit , qui paulo poft perit. Etiam illud probat fantalum non efle afpalathum, quod fantalum nibrum fit inodorum , album veroflavumque odoratum, quod contrarium effe fcribit de,a(palatho Djpfcorides: idem ferfe de agallocho, ligno rbodio buxoque officinarum dicendum, hoc tamen fatendum, odorata haec efle. Amarore omni caret lignum buxeum, rofeumque, rhodium vero non tantum amarefcir, fed quara manifeftiffim^ faporem oftendit amarum , quod nee Diofcorides voluic* Deniqueligna,quae dodi(rMathio/us,LobeJiufve pro afpalato oftendunt, non videntur efle verum veterum afpalathum. Idque quiaex Hippocrate Galenoqud jam conftat,corticem radicis ufum fiabuifle. Nee enim obftar, quod quid am fcribunt, raro radicibus detrahi corticem,fsepiffime ligno. Illud inquam nuliius momenti effe oftendunt", capparis Sc mandragorx cortices,quorumquotidianusulus. Accedit fruticum*radices,(atis craffbut plurimum tegi cortice.Puto me haec ligna vidifle,fed certo affirmari nequeo.an eadem fint. Hoc aufim dicere, (apore non fuifle amarefcente. Honorius .Bellus epift* ad clariff! Botanicnm Carolum Clufium acatiam alteram Botanicorum , pro altero alpalatho habet. Non effeacaciam alteram eo probac argumento.quod Diofcorides lib, i.cap.cxxxi n fcri-**bat. Tf** *J\jt QSiromlpu <pipu taritpob* **ci** *%\uH9H uvv^fvyfiifots^ T&%*yuJ ni&wyis.JkefTlov pax*." Autumnofcmen pro* fert, Lnticulammmjnfollicultsconnexis, tcrnum^quaternumque capacibus. Contra,* **planta jam memora.a in-**cunfe aeftate fetnen perpetuo profert. Sed illud argumentum non ufque acieo validum videtur , fiqu:dem yerba h«c in vulgatis non reperiantur codicibus. Deinde facile fieri poteft in Crera regione calidiore, fe^en fefar ineunte *ftate; in Ponto vero regione frigidiore, femenerat autumno. Afpalathum effe hoc argumento probant Maranta 8c Bellus, quod Neapoli fpa!atrone,inCretafpalatro vocetur. Diverfam effe afpalathum hunc, &acaciam alteftm Mathioli & Dodoneidocet Alpinus lib. l- de plant. Exoiicis cap. vi. **&rii.** *Nafcituryinquk.in CretainfuUinlacyntbo.at^ que in aliis locis Orientis planta , qua acadiam fecundam Diofcoridis nullis reclamantibus notis, tejert. Eft enim baefputex arbor efcevs.tricubttatis & ampltor^aule refto, longojnon multum crajfb^ortice lavi^ viridis colorisfat.Ji ratt,Jpinis multis, ut in afpaUthofecundo fed rartortbut unimqui armato. Etemmjpina excaulioe long* dura reSa procedunt, r'utafohts ternisfimulpojh» comcS*; ramuh* **w#** *ex CMud$scfurfimiferuntHY, cum foUis flo-*

tibtts$y($ parvi filiquis ,feminaparva, rotunda, lata,dura, fiivefcentia, continentibMygeYitftafimilibw, radix radki afpalatbt fimilis exiftit. Etji bac flam a in multiscum AjpaUthofecundo convenire videatur, tamen ab ipfo, /peciejifttnguitur>namqueafp<ilathu!ftnnts borret, denfiori busJurioribtUyalbicantibus, nudnfoliKi acatia vero babet jpmx ranoresyfoliisvejlirai . ^urfus mafpalatbo folia, flores, tffiliqu acactafecundafolits, flonbus.atque fill'' qunfimihs cernentur, qua tamen *mma m acacia longe tnajora apparent, totaque planta Ugno conftat , mo III or i i$ magis fragile quarn in afpalatbo, cum*)us lignum durum fit jieutiquam fragile. Folia ii lihqu.e acacia refrtgerantjccanr,cum?ion laviadfirtthone.* **Cap.vi i.afpa-**

Tarhi lecundi hiftoriam his verbisdcfcnbir *Nfisaliai vidimusm Iocs- prope Cretan ctvitatem Frafcbia vocato\ fcnesportum, complures afpalatfa fecundi jtirpas ,fpont$ natas, bicubitales, qua ravas.non ut m frutiabus ,fedut marbortbus, Itgnojis, duns, denjjs,fpims albis, durts, erebns, denjifve arm At is uon{iibanh Lignum est album, du* riffi'num, Z3 in medio nigrcfett,odons>dum recens,exj>ers. Florcsfert luteos'gtmftajhrnUs.fed minorsi,fuaviter emtnus olentes.Etznim cminus flame vento odoiis fragrantia finntur.Flo'nbus fucccdunt e^iguafilujua.getnfig vulga~ ris baud diffimiles, at longe minor es, in quibus tna qua* tuorvifemw&parva, acactx proxtma ,fed multommora% folia vero parviffima, tcrnafimuluni loco m ramis adba* rentia Hac plant a nititur radice craffa, longa,bracbiata, Aura,dum recens ert, quippe quodificatur nnnimcfuavi~ ttrolens, &fivel$tiam ficcata obfeurum fuffitu odor em refpiret ,ftpore wfipido.— ljhusplanta iignummaxifneque radicis mo due caltdum* **rtf,** *quod ex laviffimoipfius amarore conjicitur ,ficcumverofupra primum exc^Jfum cumItvi adftritltone.* **Idem Alpmus eanHem hanc piantam pro afpaiacho pnore,hb. iv. de Med.-ffigypc. defenpfit:** *Et uta Darfifaban, qui eft afpalatbus Dtoj coridis^rinc\pium\aciAmus,dftQ,illos in bane heJiycroorrum eompofitionem veram radicem. afpalatbi coHjicere,quam ex Cr$t0$ vel Rbodo ipfife habere ajunt, qua esl valde crajfa, longa, dura, colorequeflavorubefcente,admodumodorata. Earn Domimcusa Hfge, quiplwmacopolamCayri agtbat, fro Georgio HerrtO confulatum tunegerente, m Qrtta toco, prove portum Frafcbia dtftum meo juffu flures radices exterpfity & Cajro pro ufufecum tultt* Arbuftus esl afpalathusjamulis dcnjjsjpims albis, dunfquejmridus ,foIitis ruttproximts-y atqueflonbus aurasjjnsjpartiijlorum a Tiulis\fumme odoratts.Ego earn pUntamjucunditate ,iximiaodons, tx ejm flortbus , ubi Creta tocaatiqvando divcrfarer , ad nans elata cognovi.* **Iiltfmlibrbde planns ^fegypti refert, cap, 4^.** *&ujus,\nq\m, arbufii radicesdurajongje, crajfe,coloreflavo,atquecorttce Jumrne odoraeo, tune tethpons,a me fuere obfervata.* **H*c' qnoijndo conciliari poifint, vix video. An dicemus, quibufikm in locis odoratum afpalatlfcm eife cum Plimo: Plantasenim procoeli folique diyerfuate, vei magis , minufve odorataseifefenpfit Theophraitus, ouod non viderur nam utroque loco in Crera afpalatu ira nafci fenbit, circa portum Frafciam. An dicemus recentem, nondumque exficcarum corticern m* odorum efle , probe vero ficcatum fnaviflime fpirare? Atq ui loco prius citaro, ficcatum fufluu obicurum reddere inqwit odorem. An dicemus priore loco de radice integra, 8c maxime ligno ejur loqui , pofteriorede co, tp:e folo radicis, corcicemque exempro hgno ficcatum fuaviter olere, lignum vero fine cortice non ufq'.ie adeo fuavem emittereodojrem. Brevi,ut fpero autopfia docebir. / Afpalathus enim ex ^gypto & Creta,ut mitteretur cnravi,nec dubito quin qiiam ptimum fiin accepturus. Ab afpalathoad agaliochurn venio. Nomen impoiitum huic ab^^'^e^aKexulto, glofior quod infignem fnavemquein fuffitu fpiret odorem ;** *nec n***on oris gratiffimum pr^itat halitum. A nonnullis lignum aquilas vocatur,quidam lignum S. Cruos appellare mf hint, nec defunr, qui lignum Parad»fi nuncupant. F ibulanrur,agallochi arborem' nemi-** *nem* **u^quam vidiifcquod in rerreftri parad/fo rantum nafcatur; in# qucmintraremorralibus non licet, flummibus enim cindus eft.ex quibus fragmentaejusad*

. .\ terantur* Fabulandi occahonem Serapio prabuifle r^eL^Ur f^aP:i97.Dkunt quidam,quod ramuli'«arbonbus Jigni aloes franguntur in terris iflis, & cadunt iil^is, 6c currunt cum eis, flc deferuntur per

Sni paradifi noitien »c^cP^ir> qua pratditum *cbhmtif* > fie makba-

thiri folia herbam paradifi,pomaque quaedam p cia paradifi vocant, vel nomen illud obcinuit, q«od« longinquis minufve cognitis locis adnos adfertur>ut aves,quas paradifi aves vulgo diciint. Arabes *agahcan,* id ett,aloes lignum appellant, quod nomen in officinis pa/fim audit^nonnulli tamen pharmacopoei cum Gr«- *cis* recencionbns|vA#^o'^vocaremalunt. An hatclic aloes ilia , cujus in facra Scripturaficmentio, iupra enarravimus. A'^«Ao^w,inquit Diofcorides,{vAov id <*p*m

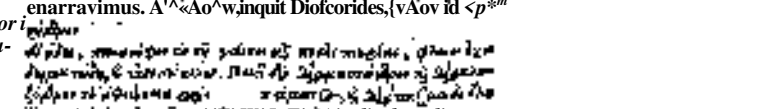

'Ti W*I»T*.** *'A'galiocbum lignum eft\quod ex India & Arabia deport at ur.I by a Ugnojirnihi funchs macutifvc diftintlumyodoratum, gujht quoda».mo~ do adfirwgenSyCum quadam amaritudmt\corticc veftitHWt cutis inftar>molli>($ ahquantulum verficolon Facit aU~ tern commmducaimm , uemque decocio tjus collutum, ad commendandum or is halitum ; ac ton quoque corponfncum, tritumque odonsgratia infpcrgitnr, ad jujjimvntaj denique tbuits tnjjtar adbtbetur* **Ne^at Garci.is ALhorto,hb. i.-cap.xM.in Arabianafci** *Ex Artiitt^inqwx,ad^ fern potuit y prius tamen ex India co diportatuu, urpl'~ raqueaiianerces.* **Nam in Arabia na/ci non ar tur. In quibuldam coflicibus leguur, ^** *A'^piu* **Vulgatam ledionem fequunrur inierpretes, Onbafius; cujus audoritate nixi i.Jljm probamus. 1 five** *citro* **fupra l.b.v.cap.v. egi. Negant viri 4galbchum,quo vulgo utimur, effc vetcrum, 1 hyac ligno non fit ftrrule. Thyae enim matcrie.%telte 1 heophrafto,incorrupta manet ,agallochi vulgarislignum f*pe cariofum confpicitur. Quin & rarum leve,non denfum,compa(5tum,grave,6^fohduni-** *Scd* **nego Thyae ligno dnlimile effe. Quod enim objiciun lignum Thyae putredine vel carie non facile lae^ii,contra aloes lignum illis obnoxium effe, non facir ad rei»« Forma ac colore Diofcorides fimile dixit, non foliditateacgravitate.Nonfeqoitur myirh* lignum fpin* acgypcia? fimile, ergo non facile putrefcit peritque** *ut* **acaciae. Sicebenuo^ oleaftro& rhodio comparatur, cuinebenum muftodimius ill*fumduret,quam oleaftrum autrhodium. Falfumpraetereaeft, facile 4 carie affici alSes lignum. Fragmentum habeo ftiis magnum , avo meo primis Lufitanorum navigationibus ant£ 5o'annos , & uhra donatum , in quo ne vefhgiurn quidemuliumputredinisapparet, accenfum multurn emictit humoris , odoremque longe fpirat fuaviifimum. Nec facile cariofum fir vulgare lignum aloes, quod in ofEcinis Batavcyum paffim venditur; qui taltf eife negant, bonum nunquam viderunt , inte'lexi** *cX* **feplafiariis plures Germanos pharmaco^oeos gravo folidum, compadumnon emere ,qu.od pretio majore divendatur. Vox** *ttiypiwniaculatum-, fivepuftRis di~ ftinBumy'xuOvlhsSu* **codicenon reperirur; fedproeo Jegitur** *,'ini8p*9w»hi.* **HancleAionem probate ncqueo, uti neceorurn, qui fuperfluam vocem** *wypb''* **fcribunt. Nam in optimo agallocho cinereac difcurrentes venae confpiciuntur. Et Serapio dicit, optimuni efle nigrum , varium oftendens colorem, habens muitam aqueitacem,' five rwitnorem , qu* omnia in agallocho jam memoratoreperiuntur* Alii maluntjleger^ **9ippiv$p y* hoc eft, wfflAtyu"' compacftum, *Xai v a?'' quod in Aldino codice legatur *In/An*.* Horum non improbo lecfrionem. Tale enim praeftantiffimum e« agallochum. Nugantur acineptiunt, qui negant agaH lochum odorum effe ,' carboni injedturn fuayiflimi olet. Idem facit dum teritur,fed hujusrei experiaeiitum fumpfiffe hos non puto. Aliud iidem objiciunt argunientum. Diofcorides agallochum guftu adftringere fcribit, cum aliquanta amaritudine, praecellenti mrnirum adftringendi facultate , quodcfTe^usdecJa* rant. Nam fudoresarcet corpori infperfum ,*&dyj^"'' tericis prodeft,qu« ab adftri<2oria virtute'dependent. In vulgari jgallocho , amararudo adftricftionem iupc-, rat.immo yis ftiptica notabilis nulla adeft, neque acnmonia prorfuscaret.Refpondeo, in agallochorepenn adftridkionem illam,quam requirit Diofcorides<** autera faporamarus fuperet , **Wifque** percipiatur, mirum non eft. Amarus enim fapor reliquos obtundir, &obfcurat; fucci limon* velacetiunciaeun*alteia|r **que,** fifcrupulusunus bilisaddatur, amarus^apor fen **tictur,** obtufaac *yix*pcrfpicua adftridloria, Er

fudores arceat,unde adftringens effe, nonfequitur. Omniaficcahbcpraeftabunt , nee quod dyffentericis prodeft, feqyitur valdfc aditringere^ornu cervi uftum idem facit,ncc valide adftringir, ficcitate fua putredinirefiftit, fuperfluafque humidicates, unde faepius fluxus, tollit. Aliud addunt argumentum, Diofcorides,8c exeoPlinius agallochum cute verius , quamcortice veftiri air,at lignum aloes, tefte Garcia, non cute, fed cortice, 8c quidem craffo,non fecus ac alia ligna, veftitur. Tale nihil dicit Diofcorides,coriaccum inquit habere corticetti, verficolorem,hoc eft neque nimis mollem, neque nimis durum, foraminibns pervium, neque ffimis laxum , neque nimis comprelfum. Vel ex Serapione refponderi porerit 4 ramos ab arbore fecftos integro anno fepeliri, ut ita obruti, ligni cortex marcefcat, lignumque purum duntaxat remaneat, nihil tamen fe ligno erodatur. Qiiae Garcias vera e(fe non negat. Fieri autem pocelt Diotcoridem lignum vidifle, cujus cortex non probfc computruenr, ita uta-eriuscutim judicarit quamcorcicem. Scd prior folucio magis placet. -Qusefequuntur apud Diofcoridem , qtianquam addelineanonem nihil faciant, ad hiftoriam tamen pertinent, etiam examinandaerunt. ii«»^^li^i-

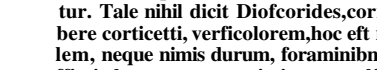

fixvafTS. i Jv' pi£x OCVTS" oXxii (leg. piocs) mtopivn. Fact? autem commanducatum^ttemq^ decotlo col I u turn ad commendum otis bail turn , ac toto quoquexorpori ficcum tritum'queodorisgratia injpergitur, adfujfimenta denique tburis infiar , adbibetur , radix vero drachma untus ponder epota, Ex hoc loco probatur, agal Jochon, aloe in a recen ioribus Grsecis fuilfe vocatum.Videat Herophili Philofopbi locum le&or,cap.de aloe. Ex verbis etiam citatis quidam probare conantur, agallochum vulgare,noneffeillud, quod Diofcondes defcribit, idque *4piod* pro Thure antiquitus ad fuffimenca fubftituebatur , tanquam thure vilius, aut panlis pretii. Lignum autem aloes adeo carum effe, ur potins Thus pro ligno aloes fobftitui debeat. Nam Thui^seledb loo librae, aureo uno apud Indos emi poffunt, quamvis ex Ara^ bia fubvehi debeat; lignum vero aloes apud Indos aureis tribus,quanquam illic natum,in fingulas libras venit. Quod argumentum ex Garcia defumptum eft,qui tamen vulgare lignum aloes non negat tffe agallochum, fed Diofcoridem minus re&e fcripfitfe ait: Refpondeo verba Diofcotidis minus re<5te pcrcipit; non enim vult Diofcorides in fuffimentis addi, quod Tfiure vilius eft j fed quod non fecus ac Thus in fuffimigio locum habeat«Pr;tereaquid obeft,quominus Thus ante annos mille 8c ultra carius fuerit, agallochum vero,vilius, Carum admodum thus fuiflfe, fupracapite de Thure dixtmus ex Plinio, Theophrafto, Sctmxime ex iis, qui vitam Alexandri magni dfefnribunt. Hie enim 4 prreceptoribusincrepebarur, quod nimis liberaliter Thus in ignem conjiceret* Dcnique hoc etiam argumento utuntur, in agallocbo radix ligno praefertur, & ilia potiffimum in ufu erat. Ligni vero aloes ligno utir mur, radix non adfertur. Non praefcrtur ligno radix, fed in eodem ferfe v«lore eft apud Diolcoridem 8c -ffi* ginetam, Quin etiam prseferri lignum, ex eo probatur • quod ifi compofitiqnibus ligni*, non radicisfiat mentio, 8c haec caufa forte cur ufus ejus perierit. *AU-* quid fit,docet Plinius lib* x l i l. cap* n. *Siccn*

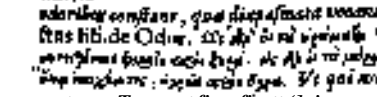

mata conTponunt ficcaficctt,(Jui unguent a^autvtno injundunt,humidjs junyunthurrnda. Martialis lib. I':

Quid quod olet gravius mix turn diapafmate ^trus.

Per diapafma ficcos intelligit odores, qui in paftillos infpargebantur. Hinc quidam injerpretes do(ftiores vertunt ? ficcum triumque odoris gratia infpargitur, PliniusIib.KXi cap«xi^ *Diapafinataindefiunta^fw dotescoercendos.itaut a balneis inarefcant corVoribM,dejndefrigida abluantur.* Et hsec deagallocho veteres Graecirdefcribitur S Garcia loco citato>his fere verbis: *Jtrlor eft ole<e infiar, interdum major, fruBum futflorem viierenoncontigit, ob difficnhates & pericula , qua in acurata arbor is obfervatione {frequenter UHc graffantib& tigribus)fuuntfulperanda, aUattyere mibifunt ex Ma* *ramicumfiliisferunt autem Trccen* *chum nulU edoris fragrantia gratum ejfe, nee ntfi ficaturn odoratum ejfejmmo ilium odorem per univerfam mtr teriam ligni non diffundi, fed in iffo arbori* corde, five matrice coacervan. Craffus eft tmm cortex\ 0 ligni materies odoris expers. Haud negaverim tamen, quinputrefcente cortice © ligno , oleofus illi, ($ pinguis humor ma* tricijefeinfinuct, tllamque odoratiorem reddatjedut odor agallocho concilietur, minimi putredine opw eft. Multi funt adeo expertt & dcxtri in agallocho dtgnofcendo, ut etiam de recens dtjje&ojudicare queant, fit ne odoratum futurum.an nulla odoris jucunditatefpiraturum. Etenim in omni lignorum genere aliud alio praftantiw eti. Solent autem Malacca tncola agallochum rcpurgare antequam negotiatoribus vendant.* Quatuor hujus genera enume* rat Serapio fele&ifliuium eft nigrum , variutnoften-Jens colorem , ponderofum (quale illud cujus fupra memini,) fecundum mondunum , a Mondel Indiae ur-• be denomination, tertium feiphium, quartum alcumerum, feifico bonitate cedens, Quatuor genera > *&c* alii ilis nomimbus defcribunt *Vftiwyfuv Qiw** ex urbe Sappho, *axrtcr9vyi9.* Garcias unicum le vidiife refert, Indicum nempe. Saneplura genera in officinis obfervare licet, odore , fapore, ae non nihil colore differentia. *Praferturjnq* uit Garcias, *multum nigricans\cinereis diffcurrentibus vents ponderofum ,plurimo humore pwgui prcegnans^quale raro adfertur, t$ wgi* w|i *pretio vnidkur% probatio erit fi tgne accenfum multum humoris exudet, non fi in aquam injeclum fubfidat > nam fdetlijjimum quandoque tnnatat, necfubfidit. Gu^aratewcoUe* c£ *De* *can,praterjhpra diBas notai,volunt magnafint fragmenta.* An agallochum fit lignum lJIud , cujus memimc Thflpphraftus lib.v. hift. cap, 1 v. indagarWum eft, ego affirmare non aufim. A'»oTJ *RP^O* cap*——*TTWA^X. Hoc unum obeft , quod vena: dilcurrentes non lint *vsrigvjptcf.* quattivi.. nonnihil ad rubedinem vergere videantur.

STI/'^I, Inter aromat^ ac ea exquibus unguenta parantur,numerat ftyracem.quod etiam facif Diofcorides^ quoluculenter fatiS dci'cribitur. Fa!luntur,qui ftyracem dicitam putam quod humor ex eoftiriatim guttatimque exftillat.A Grxcismutuarunr,Latini hoc vocabulum: 2TO^{ Graecis.bn&^k *tcliwjpis.]?o\ux* lib.I. T»" *hynT<&-* T&A#$ *ozev^ti^* Tdj"/MlOTP *ayxu/niro* j -W?K-%** *"Ix*/** Hnb&rU* ^ W ^. Conrario modoa Suida, 8c Thucididis inrerprete accipitur^ nempe»pro cufpide teli ima qu£ folo defigirur, qua? **i t-mh^«.tih* oppbnitur , vocaturque *jpvfp** <& *otcv^yi^vLt i\t*

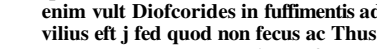

Hefy-

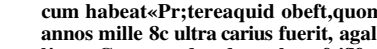

StyraX urbs Euboia^ (3 cu-Jpis in imoftrro hajia txanfverja^qua hafla appendttur>& lancea, t£ arbor ejus nominis^fuffitui. Notnen accepic arbor h*c,quod fapitrae, 8c id genus arma, ex eafierenr. Strabo lib. x 11. *.Yl*«r& ^[* i ^*2 —• »'<p' i^ iu fupetKtm cit^vriruutu totty-m* TJ?.- *xpuvouvetf, Vnde (5 flyracina fiunt jacula, corni ba/hlibw fimtlUnia** Officinis ftorax dicitur , nee hoc barbarum eft, apud antiquos Latinos vox haec exftat. Solinus Poly ft.cap. _$ 3, *Arabes farmentis ejus (myrrha* fcilicer, paulo infra hunc locum examinabo) *ignesfovent, quorum fumo fat is noxto, mfi odore cremati fioradk occurrant plerun,que tnfanabiles tnorboscontrahiit.* Terentius in Adelpliis Adt.8c Seen.I.

Storax,non redhi'hac noftc a ceena Mfcbtnw.

Ad hunc locum Donatus:

Et'ab odore puerftorax»

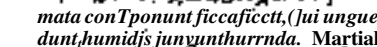

Nonftorace idao vintla perfufa capittos
Qognitajion pedibus tenet is Sictomaferva'ns.

Defcribicurltyraxi Diofcoridelib.i.cap.Lxxix.STi;-*p*\}a*pvot\<n i'iftytt nils ofiaiv ^wJ^viV. Lachyma arbor is cujufdam, cotoneatmalofimilis-Phnuislib.x* 1 i.Cap.xxv. *Arbor eft eodem nomine,cot one* malojimiltsjachryma ex aufiero jucundioris,* (quidam legunt *dulctoris, fucundto* ns) *intus fimilitudo harundinis*, (alter codex habet J»-*tusfimili moio harundinis) Ju6copragnaris, m bane circa canis ortum advolant pennati vermtcuU eredentes : obiV* f inalrero excrflplari praepolicio h*c non reperitur, delendam effe.quae fequimtur infra, oftenduntj *in fcobeforfeit.* Sed notatur Fliinnsi Botanicis, Audiamus primum quid dicam: dein an 1 e&fe, meritoque reprehendatur Plinius,examinemus,cur ^A$_{K/te}$;^? inquiunt/ vocetur,dicereconatuseft, (edabfurdb: nonemm ratio nominis eft , quod arundioi iimilis eft , fed quod

acundk'

arundinibusobvoluuis, SccíYcumfeptusaffertur. H#c plufquamablurdafunt, &prxter mentcm Plinii, qui Hoi'! cte lachryma, fed arborc loquitur f quam inius arandinishaiilitudinemhabere, ait, uc apud nosquandoque qtfefc*, annofae, à vermibus intus erof*. Lignum ftyracis arboris i vermibus crodcbatur, qui faciem ejus inrenorem fie exefam , calamo fimilem faciebanr,relida tola fuperficie exteriorcut in harundine,5crab'Jlib.xii.Gcograph. nA«V®" *Wti&irfvnzq mp fvnTffhJfri, ip'ty** ^Ao* (corrupt us eft codex,corrigunc* tiiw't&n fy w* i^,AS»,atqui *ufti* parva&proccr** contraria videnrur. Legu* p*deieri$ verbis, *) *v^>§9)* *P'urtm*4dpucLeo$ftyraxnafcitur .arbor non magna% fed refta inde flyracinafiunt}acula,corni hajlihbusfimilhma, *n harum arboum truncis , genus quoddam vermis nafcitur, ligna comedentis, quiadfuperficiem ujque exedit I in gnum.* Ha?c fan's oftendunc, non in totum ab omni erfore immunem effe Plinium. *L'yfin<S*i,* inquit Strabo, innafci vermiculos hos arbori, à quibus cavatur, calamoque fimiiis redditur: concra Plinius concavam vulc arborem, fuccoque fcatentem , incufque harundini fimilfm, accirca fyderis, five caniculae orcum, in earn advolare pennaros vermiculas , i quibus perforator, croditurque. Ethic error Plinii eft. Strabonisenim *i*enrenti?,i\ bene memini, ab iEliano confirmatur. AJiam ftyracis delineationem tradit Serapio,fi redte fuo fgn ufiucrit officio interprcs. *Arbor*, inquic ,*ftqiacK* *magnd{* Strabo *i* /us^dcydonix mallocomparat Dioffcorides) *(3 habet lignum,quodajfimilatur lignofarorFoiia ejus fun t fimilta fohis xeilen, tdeftlolis,* (hoc falfum eft) *habet fruBum album, majorem quam avdlana>firmU*n prunjs albis, duos habcntem cortices, quorum exterior commeditur, (3 eft in eo amm^tude, (3 interius eft nucleus pnguis ficutnux, (3 exprimitur ab eo oleum : (3 cortex hujusffuEtus eft ftorax,* (hoeyalde ineptum, unde hare collegerit, verba Strabonis'', quae mox adferam, fatis *o{{endtm)ficca,£3 gummi hujus arboris eft lubne, (3 eft floraxbercmitarum.* Videt plura le&or\errata, Styrax arbor eft forma ac proccritate malo cotoneae fimiiis: folia camenlonge minora profert, minufque afpera, folida,oblonga,fedpaulolatioreambiru, averfa pane albilantiajminufque quam cydoniae cana. Florem fere album,aurantiae magnitudine, non odore : (uccedunt bacc*longo pediculo appenfse, tenui quadam lanugine obdudar.rotund^in acutum definer.tes ,nucis fere ponticae magnitudine, in quibus aliquot occluduntur.

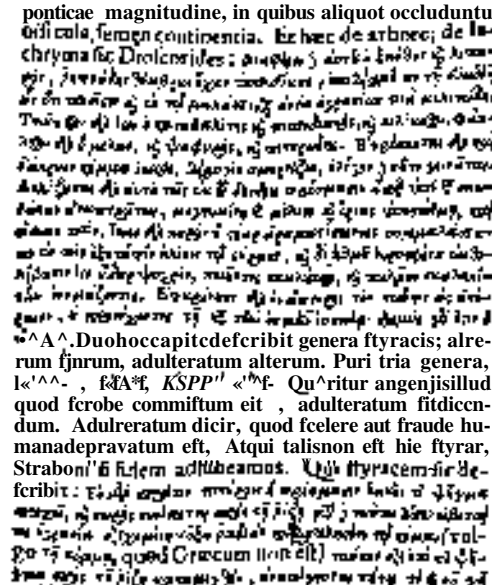

i'' t *?*'*''. K»*T''4%. Qv^dfictn '** l«<n$aiittn<. jj, *Etofoiguur ligno, quodfrimo effluitjurfuribus aut fer-*

*qui in mo dum gummi facile concrefcit. Hujusliquorup*rtes,qu*c inferobem radici adjitam,diferuntur, cum hac Z$ cum ipfa terra fermtfsentur, nififiqutd majorem in mo* dum concrevit, itaque furum permanet^quod autem infiiperficiem trunci bcertt% per quern deflust, id concretum purumque exifiit. Factunt ettamehon puro qui dpi am ligno admixtum (3 terr<*> odoratius puro, fed vi inferius, quod tamenfallat plcrofque ; vulgb eo adfujfitum utunturfuperfttiofi plurtmi.* Sryracem omnem dividit in purum, & non purum. Purum irerum dividir,quod nihil terxx fcrobifveadmiftum haber,partique trunci fuperiori adhaeret; alterum quod in fcrobem radici adfitam *dcr* fertur,ac cum ipfa terra permifcetur. Impurum quod primbex trunco manat f furfunbus ac ferramentis mixtum Hoc^enusadulterarifcribit ligno & terra* attamen odoratius, vinbus tamen inferius debiliufquc^ efle. Quod igirur fcrobem,ferramcntum, furfures miftam habet adulteratum non eft, fed quale ex arborc manat. Lmpurum eft illud genus , non adulteratum, Graeci recentiores^v,te«W vocarunt, quod copiofe, & abundanter,effluat, *ikwh'* manaret, magndquemole circa imam ar&oris'confideret. Xw^enim copiamdenorat.H^fychius.Xt/'^jj' Kigitfe,J^^w,*[1]*;, *m^iif,* A*-4[iA]«^• Hinc *xvhtlcv, quod pajjim (3 trivialiter abundat** • Alterum genus *w>*pirlvj* vocarunt antiquiores (de nominis etymo paulo inferius again.) Recentiores Graeci *Jtm&u* quod pallidum ex hoc genere eifecoptimum. *A'wyv* enim idem quod A^^/J^i*. Lexicon graecobarbarum. A V ^ . i i ^ i ^ A ^ , *\d&*afpron} nummi genus denarium diclum^ album fignificat.ldetti*

eundemeileftyracemex Neophytoprobatur , quern legitur *w**t*iTM* J'«#«* $-v)«£. A'W^F^ti Aum potuit effe ftoracis hoc genus,quafi «Wo^, furfurum aut ferramehrorum nihil haberer,fed purum efler^prius etymon magisarridet. Ucriufque ftyracUr meminir ^tius tetra bib.4.ferm. 4.cap.ccx i T.in confedione mufcati, qualisparabatur, à quoda Orienti* comite. A'Wp» *fve*^* ufitixt £ %VV*TI* <a&r«* lyxlat to, Atidemincompontionc &•%*** 3 <* ft»*,I\c habet, *xrit**fr*?/*«*'* *!*t*

ut furra dixi, dicitur non quod liquidos fit ftorax; fed ma^ña cu*?i copi* cfHuac. Ad illud etiamattendendum cur in priori comppfinone *elearxvptn** pr*. fenbat Hoc jam ex Strabone patet,qui impurum ftyracfm duplicem dixit, alium adulreratum, alium impurum quidem,fcdquali<; ex arbore manavit. Hunc *xvpel-n'' <td&'«[olt]* vocat, Officinx XI^M'TIM vulgo. Hujus duo genera , alterum a'liqno modo, pingue, alterum ficcum omnino ac adulteratu. Quale defcribit Diofcorides ftyracem in .mafia vocant. A'azr^fty''cem in gram's appellanr,hjL)/usduo etiam genera,'quorum vulgare ruftum , quale Diofcoridcs defcribit, alterum gummi inftar,rranflucens. Sed hoc genus perquam rariffime reperitur,dono nobis hujus quaedam grana de-4l't dili^entiiT. feplafiarius Petrus Dommerus. Utrumque genus Ifiodorus obfervalTe videtur. Confundic tamen, cum dicir: *Difiillatio ejus injerram cadens munda non eft, fed cum proprii corticis fcrobe fervatur, ilia autem,q[u]<evirgis (3 a:farms inh*fent,munda (3 albida.deindefulva fitfolis caufa, (3 ipf* ftorax catamites, pinguis^ refinofa, odons juamdaJjumeEla, (3 velutimelleum bumoremittens.* Reftat verba exammemus Diofcoridis. Prarferrur inquit J^V* Plinius lib. xii. cap. xxv- *Color in quacunque natione* fid efl\quacunque in regione co[l]Ii>atiri;^M//r *rr.jfus (3pinguiterlautus.* De [2]9J fatisfuperque cgi. Styrax quern officinaein grana vocant, ruffus eft, & talem legitimum ex Galeno lib.2 *[illegible]* probatur. Verba vide infra. Ex eodc jam citato loco conflat [illegible] legendum, uti plerique codices habent. In Aldino cudice [illegible] id eft, *[illegible]* legitur. Talis eft ftyrax in maffa. Vulgatam lectionem defendunt Actius & Oribafius. Storax hic praeterea debet effe refinofus , ubicanribus grandis, quam dam ilii-nè in fua odoris gratia permanens , quique dam mollitur fubpingues; mellearn quandam humiditatem ex fe remittit. Hae omnes notae, in ftyrace, [illegible] vulgo in gra[illegible]. '.«pcriuntur.Rc<acmcllcum di*[tr]» expreflus enim liquor ex hoc ftorace me[illegible]ram habet, dura adhuc liquidus eft* Mox enim durftr fcir^cclarusjfplendens, tr^nflucenfquefir. Hocftyraci$ humorci diJigcntiorespharmacopgBi, in Thenaces

competition^', utuntur. Effari nequit, quam gratus huic odor.* quern ^1 r^enfdm unum alterumve fervat; demum remittit. Non enim tarn diu odojis bonitatem , ac qui non exprcffus eft, fervat ,ut quiin partibus adeofolidis acdenfisnon continetur , facilius igiturdifflatur. Falluntur,'quiftoracem Iiquidum Officinarum , melleum Hum liquorern effe putanr. IsJon vult Di'tfcorides duo ftyracis etfe genera, alrerum liquidius, alterumque conqrerum inftar gummi, ntrumque concrerum vult. Sed ex altero qnod plurimumadfertur exprimi melleum humorcm, qualem Jam diximus, Primum ftyracis genus,quod \a/)iv dicir, 4a Iiquidum effer, non foret albicantibus grumis,nec ea quajmo'liuncur fubigunturque, ut melleum emittant fca nbrem , humida funr, fed *f\ccz* & concreta. Nee quod vuJgoftyracem Iiquidum vocanr, nnelleusifleeft * humor,rx ftyrace hoc |**tf£ eTpreftus, Vili enim pretio emitur, cum ille ftvrace info pretiofior efler, prater rationem enim eft, refiduum optimo & extrado nrerio'ius cariufreeffe. Stor/ax lrquidus,de vulgari (icdidto loquor, venditnr ad l'umtfjum, quatuor folidis, cum pe'nmus ftorax, qu-tli*, qui in mafia i£, optimus,Jn *grams* 24 & 30 vendfrur fo,Jidis. Srorax vulgaris Hquidusquid fit, dicam. Exprimitur ex recentibus ftyracis arboris corticibus, admixtodlco , ingentibns torcu!aribus,ut referunt, qiii Afiam minorem, & •^&yP[tum] peragrarunt, quibus in regionibus exprimi cortices hi folent* Expreffos cortices ofUcina? rionnullae Germanic, etiam Batavra? ftoracem rubram appellant, Itali te^nanie vocant. Siculis& Calabris bufnri dicitur. Bellonius a Grxcis mawro capno nominari au«flor eft. Optimus, inqait Diofcorides Catabalites, • itemque Pi/Tidi2Cus,Cilicius. DepravaAim volunt codicem. Corrigunt *KxXetfi/rns.* Atqui non defiVnat Dio-

»brides *nomen,* fed regionem Jocumque, *hi* quona- ' itur ftyrax ,• quodquaefequunrur fau's oftendunt, Quod autem Galenns ftoracis genus quoddam calamitem vocat, nihil facit nd rem. Nam, utdixi ,nori agitdenomine;fed natali fo!o Diofcorides lego *pz$*->fvns.* Sic PJinius loco citato : *Proximaludaa Syria, fuprn Phtenicemftyracemgignit, circa Gabala, & Marathunta,& Cafium.Seleucia montem.* Gabftla, inquit Pli-' nias lib. v. cap, xx. Promontorium in Ora^Syrise , in quo fita eft Laodycea,'libcra civicas. Ptolerhseo vero, lib.v.]Cap«xv:& Scrabonil'b. vi. Syriseurbs eft.Pifidia eft regio minoris A^ae, inter Lycaoniam & Ifoiixiam , cujus populi *Pifiite* dicuntur. Conftantinus de Provinc. Orient. *Tovtw*vccnXixof >ccr,tej)ipov typ*(* Grreci infimi, *five* receiitiores Afiam minorem,orientalern'

vocant Phrygiam; *Avr«*lwv,I'ruJpWy* IT*a0*A«*o Tmiadn Qua nunc oricnralis* dicitur ptovincia, *equinqttegentibus conftat Pbrygiis, • Lycaomis, ifauris, Fampblis, Pifidis."* Hsec addidi, ut Tralliani 'locusiib. v 11. cap. XL I. ftcilius intclligi pof-

*racis Jfiurici, aloes hepatic*pngnloruni ttnaostrts* Plinius lib. K 11. cap. xxv. *SyraxUudatur, poft fttpra diHa ex Pifidi^SidoncXjfro, Cilicia,Creea ninime,exAmano 'Syria medkis , fid unguentariis magis.* Dicit minjme •laudari mTdicis, qf i ex Amann Syryeveniebat, fed Un^iientariis magis; qnia forra'flls magis fuccofns , ac rcfinofus,ideoqueunpiientis, & *tfrfant* utilior Idem" Plinius cap.xv 11. *Ex Syriarevcbuntjlyracem, acriodore ejus infocisabigentesfuoriirn faflig»m. Catero non alia tigni genera ftint in ufu^nam odor na, cibopjue Sabai cotywnt Thurit ligno%aliimyrrh^ ofpidorum^orum^ue non alin.qHam ex aris, fumo atquc nidore. A A hunc ergo fanandum untntftyracem in pclhbus hircinis\fttffi' iuntque 'tecla, adeo null* eft voluptas, qua non ajfiduitatffui pariatfaftidium Eundem ad fcrpentes fngandds, utuntur\ *n odoriferis fylvis frtquentijtnjds. Grxd* ,ex quibus h#c habepPlinius, ftyracis mentionem faciunt nullam: Diodnrus Sijculu* Tib.3. b'bl, [illegible] *fiibS •4uJdl{ Sinful are quid incolis longo debilitaHs morb accidit. fiam quiaimmodcrata penctrandi vis Cor-fu* Perfiat\& comrctionem par Hum ad laxitatcm redigit, d'fficulter curabilis tandem exfolutio confequitnr. Id circo bitumine, hircique bar bafnfount agrisfaciunt, ut nU*

midjfragrantia vires, contrarii odor is naturaexpugnent'

Strabo Jib. XVI. *K«e*ftioi4*ykri*™ *<&«» ,m%ts<n it* *<t&<yu7,&?&,v<&. VbiffagrantU caron* (eft genus foporis ftupidi; *induxit,bitttmtnisfuffitu$* 0 *hirct barba eum abigunt.* Omnes tfxc ex Aga* charcide habent, apud quern legitur, T* ^ [illegible] *-dui*

Verum tamen cum non $ta informarejegereque vitant pojfunt, ut in bonofemper flatu jtormaneant (imrtiiftus entm Jpnitus facultate inciforia corpus perflatum £> confiipattonem eju} mo'deratamfic in plura deduCit, ut ad ext^emam tan~dem laxationem redtgatur) huic vitio,ut medeantur, pauxillum bitumnit^& birdbarbamxgrottsfuccendunt.atque ita,nimtum flagrant i<£ per pet uo exjpnapfis* [illegible] *vznxettflp&jto-i^($ quod voluptati noxium ett^attepr [illegible] *ne ejw,quod moleftum huicejfs videturjefnmunt.* Nota dtyerfam hie Icclioncm. Innonnullis cnim codicibus legirur, **mQo*£s.* in alii*7n<p<:&$»* Prior em fequitur Diodorus, poftcriorem Airenrdorns apud S'rabonem.Differt enim Strabo ab Af>atharc*hd(%'5c Diodoro, quod morbum foporifcrum ex odoribu* conrrnhi dicat, illi vcro fpiricu^ five corporis refolutionem jnde fieri fcribant,quod verifimiliysftt, ammata enim maxima difcutiendi, refoK endique vf praedrra *i*unc. Sed qui.a caput vaporibuS-replenf,non miram fi ex vaporibus ilfis caron morbus foporiferusfiar, cui medetur bitumen , quod faetidum valde eit, jjc nntus eft ille A-phorifmus, contraria contrariorum funt remedia. Videnmus verba Plinii, ftyracem inquit *ex* Syria revehi, ac accendi ab Arabibus *five* Sabscis, ur hujus rum pcllibushircinis, uftiodorc, qbigant fuorum fafhdrum, hoceftThurisfic myrrhcCj,qui-licet fuavi/fimi *ac* fucundiflimi, proprer nitnis tamen frequentem , & a/TJduum ufnm,pariuntfaftidium Arabibns, vacierasenini facit dele(itum,voluptatemque rarior commendat ufus,itaque odore jperegrim & inufitati fatifque ingrari, ac gravis (talis ennn pelles cxhibent hircini)eum abftergunt odorem , atqui Gra?ci non indc, Arabesfaftidiumpatitanrurnferibunt > *fed* morbos^k: refolutio-*nes,ur* inqiiit Diodorns& Agatfinrchidcs curatudifficiles ApericuIofo^c^v-A^iF inqui^Aprarharchides*jjk-ai Diodoras IXX-VTH* ewa^gVw *Jb<r(3éy,0&'m*Forte P//n/iis ha?chabereijhis Agarharcidis ve'bis:

*C'ne ziiEw Qvfiae,nunc eriant,qhi** totncdmtCfi ,fivm\&*M$ vis P'eu, one issroyttipwH. Apud Sabtens fiirpiumfragrantiumquidamodorfumm'uscftjedvoluptas minor. Nam quodabipfainfimia ajfiduum eft minus qtttdem lqdit afficirque fin fits Jed obtufiores reddit nulla vr*s commutationadjunbla.* Forte inqnam ex v^rbis di(5ris id habnit Plinius, confundi' tarrjen res duas. Nam A— rabes dicit urere ftyracem in pellibus hircinis, ad fanandum fuorum odorum faftidiem, cum ftyracem tanturn incenderent ad'peJIendum faftidiurn.'hircjnjs *vero* pellibus urerentur ad morbos fanandos. Ipfe Plinius eodem capite: *Peregrinos ipfa mire odores £7 ad exterosm petit,tanta mortalibm fitarum rerumfatutas ett, & alienaruma>iditat.* Hunc locum Pliflij minus fclicicefey^ fcripfit Salinus: *Arabesfarmentis ejus* (myrrh*) *i^nes fovent,quoru'mfumo fat is noxio, nifi odore crernati ftoracis occmrant >phrumqt*e infanabiLs, morbos contrabunt.* Faffum eft quod fcrioit, folius ftoracis o^ore occurri infanabiles hos morbos. Immo odore ftoracis malum jn^ravefceret, Suav'eoleus enim eft ftnrax, & contrarigm foc-idus,gravis in^ratufque odor morbum hunc prohibet pcllitq;,nec Plinius (old odore ftyracis malQ hoccurari prodidit. Qnartum es:o ex his colljgere poffTunj,resira febabet. Arabes ftyracem urebant ad Tollendum faftidium eorum odorum , quibus regio fcarebat% utTuris, myrrh*, &e. Morbis autem quos contrahebant ex abnndantia ac vehementia bonorum odorum , five fopor ftupidns , five fpirituum defeclio, refolutioqueerat, occurrebant malisodoribu^ bitumftie,pellevelbarba hircina. Ad Diofcoridem revertor , hie deteriorem ftyracem inqirt nigrum, frinbilem AC furfurofum.Plinius loco citnto: *Deterior ftnfurofm& canofituobd^us. Gxxcx* DfofcoTidis, *co<* dic^s varianr. Alii enim *-ty*Jvtfs,* alii *^axpof,* non ma-

gnodifcrimine; Utrumque cnim frfabilis exponi potell, vel ut Plinius : *cano fituobduQus.* Prius camen ficcicatem majorem fignificare videcur. Dicitur enim quafi^^>, aren* condition!' fimilis. PergitDiofcorides: *Invenitur &lacbrymagummi fimilis, tranfluci-da.rnyrh*emuUperum hacpcrpauca nafc$tur.* Hoc genus dixiabanriquis vocari calamitem, reccntioribus aiprum. Item hoc ftyracis genus Gallenus lib. 2x- cap. 12, exempla defcribit. Et ßi quc zuinc ßhcnomenon i

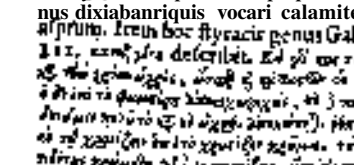

Siquidem borum cfficacijjimus eft colorepal'',f-«//, y/ii *"*«» optimus tn Pam^bylia nafcittr. Oft* vcrd magis hoc fufcus eft nbique provenit, potcntia multo paludiore inferior, at temports procejju^{$ tpfe a union cojoremacqutrit. Hoc ttaquepriore inquam m%antidotis profter caritatem utimur, ac tu proptcrca princip t,'<juodcunfueex (lyrace pteparant> femper hoc uterts . Item fifa* miliarium quis in phArmacorumfumptibus magnified ex~ tftatjln quoque ex hujufmodi fly race medicamentum : in aim optimum ex fufiogencre deliges, 6? odore pottjjimum (yjudiciojudicium ejusfumcns. nam mger detcnor eft.*

Idemlib.i. deantidotiscap. 14. Srt^wj* J?A«ÿi«f

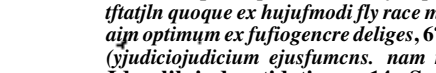

abfolutequod e cappadocia 'dfatur optimum) pi^tfyotw

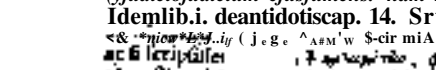

*Tl*p$,Xi*(ifcZd^af <a&9$*v ßtoytw-n $,r»ptyio9 $, VHTHT*

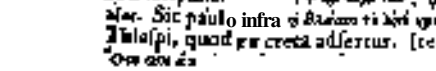

•»^«.manifeftum infuper eft.^r^w *ctlamu adnatūqui ex Pamphylia adportatur Andromacbumjracipere, perc-X'jruHsautem illicftyrax nafatur, tantumqufab hoc vulgar* dt>tat,quantum a yinoquod in tab emu venduur falernurn Accifere vcro opertetftyracem maxtme pallidum* quern ^odorern tf *fiporem quoque habere vebementijfiwmperjpicuum eft.* Qua? fupra ex Strabone.ifiodoro, a''Uq.ue actuh, faciš probant, *circa calamos concretum%* legendumeffe, Meminit hujus Plinius fib.xii.cap. Xxv. *^xit^inPamphilUCedacrtor (iit* manufcnpti. codices, quam leftionem pt :bat locus Galeni ctf acus, vulgo *aridior* legitur, quod corruptumj *minufqinjuc-<°f*.* ftudenc fniftraviri DodtiGalenum&Diofcortdem conciliarccum non diffentiant. Nam Diofcoridesj cum ruffum eligendum doccc, loqukur de vulgari contra pallidiffimum gum Galeneus, intelligit pretiofum. Vide & examina qux lib. v 11, *>$$* dicat.hrrant quoque qui ftyracehi hunc pretiofum liquidum putant; quia , at depravata lectio habet, in calamis adferretur; CUTI fatis plarfe Strabo & Ifiodorus di-> cant trunco adhaerere, & Diofcorides gummi (mMem effe, Vulgo foletrcrponderi^calamitem dici,quodin calamis reconderetift, ut caecera olim aromata, ne exfpi/aret & vires amitteret; Vide cap. xvl. lib.nn. hift. ubi Theophraftus didlamuum interclufum, nevif exfpirarer,cxCretain Graeciainallatum fenbir. Calamitcsdicitur quod circa virgas% ramulofve arboris concrefcit,&iniifdemadfertur: nee ex Galeni loco, lib. xiv. meth. cap. 1 in. quicquam probatur '*W-T««·3^0 *<£&$,*%»x*'l®m®', ''!'V«'*' 5'lupe, quihumentior *ft/ficco utitior eft.* Intelligit qui rnagis refinofufi & pinguis eft, plus mcllei emirtit humoris. Et hie melior eft, ficco & friabili. *Xpyplfa* hoc genus inquit, id eft, *myrrham referent.* Nefciocurveitant Docfti irtterpretes odore myrrh* qu.ifi fubftantia, calorc, fapore aut alia re, quam odore non poflit myrrhap fimilis effe fplendore tranfparentiaque myrrham·aemulatur. Hactenus Diofcorides de Iaudabili, nunc de adultcrata agic. Adu!tcratur,inquit,arboris ipfius fcobe,qfiae vermiculorum erofione fafta fuit^admifto melle, & iridis craffamgnto, & quibufdam aliis. Tale eft ftoracis genus,quod ad nos adfertur peflimum , & ficcum admo. dtM;'In quo plus [illegible] quam lacbrymae, vcl acqualis portio. Nonnulli quoque ceram aut ἀλίμματα aromatis imbutum» ad folem acerrimum, una cum ftyracc fubigum , &''per colum latis' foraminibus j?ervium in aquam frigidam, quad vermiculos effingenteS exprimunt 6c v^nundant. ityracem hunc ideo Icoleritem, quafi vermiculacum cognominant: atque imperiti tanquam fincerum admittunt, non attendentes ad infignem odoris vehemenciam. Eft-autem admodum acris,¯qui frauds expers eft, Plinius aduherari quidem (dibit { fed efEngi in vermiculorum formani non traiiit, *Adulterator,* inquit*j cedri refina vtl gufMtii* alias meile aut amygdalis amaris* j *omniaque ea depreben* dunturguftu.* . 4

N*^. Quid fit ignoro. Nee Plinius ejus mertiihit libu XIII# cap. fecundo* ubi locum hunc exfer'bere videtur. *Ergo regale unguentum appcllatum, quontarn Parthorum regibuiita temperatur. Conftat myrobalano* cofto\arnomOyCtnnamomOy comaco^cardamombf najdijpica* maro, mjrrba,cafia,ftyrace> ladano% opobalftmo, catar/io9 juncoque Syrio3cenanthe,malobatro, farychato,cyp£ro,ajpaJato> panace, croco\cypro/amaraco, coUto mello% vino* Narte,csmentio nullaj contra myrobalani, malobathri,fanchati,&c. Sarichatumquid fit ignoro. *P'U^ZO* fcrip(iffeTheophraftum^>^^«', Hoc in aromitibus &iuffumigiis locum habuit. Proximequead J''[b]K* tarn lecaionem accedit. De hoc, uti *He* malobathro non nihil dicendum erit. Primum de malobathro, *f*«*»exfat* five *f*x*oe*%ofGrxcis *.x?'\%**ti,*$»*»*[XI]~ citur. Plutarchusin traftatu an bruta ratione ucan-.

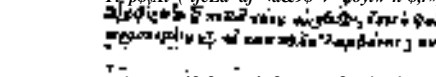

Felis pifatem ßeatn hoc bonum odorem conciliate I-[4]''!![1] eciam per excellendam tolium vocarunt. [illegible]1** v. Tyllas.

OJJajuicumfoliffy (S amornipulvere conde Indefuburbano condtta pone fola.*

Folii, φύλλα« w nomine intelligunt mafobathrucrt.A* lii *<pv?&ov* μακctp*%m9* appellare malunt. Gaienus lib* ya. ligpl. *MakxZxJpv* ^»AAar *Veep}* fB6%vi zfrfepiaftinav *&* in. Idem *Miias* Andromachus in eompof* Theriac^s.

Μαλαβάθρῳ φύλλα, ἃ ἐκπαλαίθει φυλλάρια.

Idem in comp. Hedichroi.

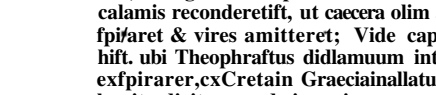

Grseci recentiores modb ^C/'A;^ abfbluto do φύλλα ind*iKsi* fcribunt. Gloffe medicae *tAot^cc^^u ρ*ων ἐνδεῖν,* Quod nomen paflim Jfcplafiariis audit, An *Qv*\ov* 'i^A^r, & *t&xJpxOyt,* idemfit,adfinemca* pitis examinabinr.ur. Ifiodorus herbam paradifi vocat. Fertur, inquit, effe paradifi herba, guftu nardum refcrens. Nomen illud accepit abexcellRhu odore.Piatf* tus in curculione: *petalion* vocat,

TuftaSe, tu cinnamon, tu rofa es
*Tu crocum,tu cafia es, tu petalion**

Petalion k Grxco ^War quod *fohumGgnificiU* JEtiumlib.vxi. cap. xcvui (iitGr*co%odiceJ * cap. cxxi 1. li'b. xvi: ^JAAOF *oxviiMpr*®* vocaffe, do'' dtiorumeftopiriio. *no{<ptl&s Ktupvpivne d'ap y%<pi** A» ext/'A^T^- y>*. Probant hanc fuam fentend^ quod locis citatis/tampra?cedentibus,quam feque°ri bus medicamentis ingrediatur 0C'AA«> , fimpliciter fcribatur 0V'AA«>. ut non aliud per *oxv*pxT® <pt!*'* velle vicferflur.qaamiprum malabathri folium obfeuritare nihil concludo. Defcribitur *k* lib. I, cap.

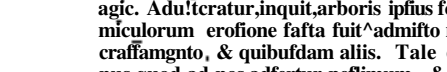

irBnwriiBpk *TIM* *$*&*, QuiUu* Id eft, *Malabatbrum non$ulli tzardi Indiccc folium cffe arbitrantur, odoris quadam cognatione decepti. Sunt enim muha odore nardo fumliai vcluti, phuf af'arum,nerti :fecmautemfiresbabet. Etenimfeculturegenttseft, quod in paludibus Indicisgigmtur. Folium yidesl.quod lent is falulhis modo aqua tnnatat% nullafulcum radice, id ipfum collc8um,Jljtim lino twjiciiUY , Jiccatumquc reconditur. /ijunt & ajaa per ajiivos ardores exficcata, crctniis fomitibufqut andis terramperuri : atque id nififiat, non amfiiui rcnafci. Landatur recens, & in nigrore quodam aU bioans,'minima-frqpile, integfum% nares odoxe feriens% illiufque ftuviiatc dtutius imfUns, nardofaporefimile^nuU lo fiiis guflu • infirmum vcro & minutatim conctfum, quoAtiuercccpta vcttifiatis caric fitum quafi redolet > vitiofumejt.* Tua hicconiiideranda. Primo error eorum qui rnäiabatlmimnardi folium exiftimarunt. Deinde quomodonalcarur hoc folium, & quae rccenciorumde mirabili hujus nafcendi aiodo, opinio. Demlim forma faciefque. Quod ad primum, redtc olim cecinic Cato- Turpe eft do&ori.cum culpa rcdarguic lpfum* Ipfe Diofcorides ab hoc non immunis errore, vi<Jelib. *z.* cap#x« de onychi.

tyj ^CitiqilQi' 9H6OUU09 K9(Z^ W 9*pfo9* "SvXkit)() %TH^V -Jsn otv%ua> civu£iityv6uciv «j Mpvctf. Is in Ucubus nardifcrts India: reperitur : quapropter* 0 *concbyliis narAil depafiennbus odoramenta rcfipit. Qolligitur vero toojleaquam aftivufqualoribus lacus waruerunt. tixc* de malabachro fcriphc. Non'enim nardusin paludibus,(ed malabathrnm provenic. Ncchaec dc nardo gangite intelligi polTunt: nam nardusgangites, non in ipiispaludibus,uci malabathrum, fedapud Indi^fluminis ripam nafcitur. Eodem in errore Plinitim reperio. lib. & p. xi I. •*Yretiumjpucs in libra* x. c. Foliadivifere an)iam* : (fie cum anciquo codice legi monenc Pincianus j&Salma(ias)^t *ampltudinc hadrofpharum vocaturmajo* rtbitsfoliis.xxxx. quod rninorcfoltqcfiMefofpharum apfelhtur; tmituYx.* fid çlt denariis) *Lx> LaudntiJJitnum tnicrofpharum e rninitnu folium: pretiumejusx.* Lxxv. *Odoris gratia omnibus major rccemibus. Nardo colore qui tnvcteraverit. llac Peripli* audlor tradicde malabathro: verba panloinfra adferam; ubi etiam hunc locum corruptum Plinij examinabQc In India nafci fcribic Diofcorides. Horacius tamen Syriacum vocar lib. 2. carm. ocU, vii. ubi capuc malabachro coronauuni referr.

Tompci meorum prime fodalium,
Cum quo morantem fapediem mcro
Fregiy corondtwnitentcH
MalobathroSyriocJpillos .*

Non à folo naïalLSyriumdicitur, fed quod ex India in Syriam, ex Syria Romam deportarecur. Sic calamum aromaticum Romani Alexandrmum dixere, quia ex ^gypto habebant, per Alexandrmum cataplum, ficVe«» *p*fa&K9»* hodie vocacur, quod a Sinenfibus in Indiam , ex India per finum Barbancum in Arabiam, Syriam, aliafquc Europ^regioncsinvebatur. Errac Plinius ciim lib.2. cap.xxvi. fcribic. *Pat © malobathrum Syria arbor cm folio convoluto, &c.* In Indiis, uc Diofcorides fcribicj provemt, in paludibus, lencispaluftrismodo aqu« innarans, quod idem etiam Plinius loco citato fcribitj *Latidatius tamen ex India ve-lit; in paludibus ibigignitradtint, Untit modf, odoratitu,* Hunc nafcendi mirabilcm modum rident Neoterici. 5cal. de i'ubtil. Exerc, 140. *Nam demAobatbro veteres fomniaruntiqtti enim univcrfas Indiaspenetramui hodie nufqnam folium Mud mirabiU comperturn bdbernus.ldem* exerc. 146. *Anverohoc fit malobatbrtim antiquorum} Ad hoc norj. refponde'bo. Qui, mendaxes Gneci Jolinm Indum tn aqua natarc paluftri, fine radiceprodidere. Cujufmodi toio Yhfo* orbe null urn compcrtum eft.* Quaerunt adverfariorum aucftores, *an maUbathrum fuertt Diofcondi cognitum ? Deinde qui poffit fieri, ullum ut fitfotium% non nodofine caulk adminiculo , fed etiam fine radice,idcjifine ore: & tamen folitumfit filo trajict* quia odorum, magntJw9 craffum^ humentis natura : tdeb fotit urn filo tranfui ad ficcandum. Quire fatiw fitde illo fatbri, nosne]hire> qtiarnde frifcis minus b:n»fentire% aut k nnperisparum gr/itia iriire.* Veteres novifle malabathtum ex eo conftaf, quod odorem faporemque defcribant. Adalterumrefpondetnr, mercatores veteribus Botanicis impofuiflfe, idquenonmali:ia,fcd ignorantia. Ecenim cum viderent innatare paludibus folia,ea line radice effe judicarunt: Forte,quod radix parva & exigua admodum lit, & quod repcriiintur rei botanicx ignari, qui potamogeton fine radice vivere exiftimanc. Eodem etiam modo cum paludibus malabathrum innafciconfpicerenc, imaginati filnr -9 radicc carere, nee de veritate folliciti admodum inquuere folent. Vel fine radice vivere fcripferunt, quod tennis & esiliseafit,nulliufque ufus. Sic'Diofcorides lib. 4. r^ap.187 ftotioremfineradite vivere fcribir. vide cap.p. Iib.4/nift. Quod non ampliusadvehatur, idfietiputo indigenarumculpa, uti BaKamum quandoque in *IE+* gypto deperditu, Malabathmm enim non renafci tradunr,nifi ficcatis »ftivofervore aquis,humus aridis cremiis Fomitibufque peruratur, quod cum & natura fortfcjamdiunonfit fadtum, vel ab indigenis omiffumi oKeorum negligeHtiam, facile evenireporuir, ut malabathri genus deperditum fit.Quod a nemine repcriatur, fit, quod nemo herbarum peritus eo proficifcitur. Quod Garcias non viderit , id*ccidit, vel quod non fucrit eo tempore in India,quoficcacus aeftivo——i peruttus fuir; Vel quod totam non peragrarit Indiarn. Porro reprehendendus Scaliger, quod paulo acrius & itnmodeltius in antiquum fcriptorem egerir. Non enim convitiis, vanisque contentionibus veteres func reprehendendi, prxfertim is qui optime de rebotanicameruit, ac in eac^terisanteferendus. Confide•rarimagisoportet, an fit proprius anftorifi lapfus, an interprecis,an alterius cujufpiam,qui vel audoris libris quid addidit, uti hoc in Diofcoride non femel fad:um fuiffe notumeft, Ccfor^affTe & hoc loco: nameaqu* denatali malabathri hoc capite fcriprafunt, in Oribafionon reperiantur, apud quern fcribitur ^a^aCa'^j» *Q&ov tyXxi&v^w r' Grttè-tpctToif* Quod non leve eft argumentum haec accreviffe, quod tamen affirmarenon aufim. E» T^inquitDiofccrides *TtXfium.* Ifidorus^V *pxn* legifle videtur , Folium diftum quod fine ull* radice innatans, in India? littoribus colligitur, quod lino perforatum ficcant Indi arque reponunt. Sic fcripfifle Diofcoridem non fie verifimile.Qu* enim fequuntur, *lentis modo in paluftnbiis nafci,* contrarium doccnt. *\dip\um\x\K\mx. collegium Jlatirn hnotrajieitun* Anchor Peripli non lino perforari ac trajici fcribir, led ipfisnervisfivefibris calamorum *Gvc* virgarum malabathri.Narrat hicquomodo malabathruma Sefatis popolis^qui finitrimi funt Cirradibus,apud quos refte Ptolomaeo praeftantiflimumprovenit malabathrum (Nolo multum contendere, an *aim?)* an *fiionhq,* ut apud PtoIortiKum legitur, dicantnr) Verba Prolomsei addo> ut probem eodem in]oco nafci malabathrum ; in quo Perirli anftor nafci fcribir. *Ms6* $lt vzrip rov puclifyt**

[illegible] in Indiam aliasque regiones defcratur: hos populos quotannis ad confinia Sinarum populabundos (non (ecus ac apud nos quos *Hcidens,* Ethnicog vocant) vagari cum ^prole , & uxore , tegetibus vel firpeis onuftos, quae,foliisrcferta: funr, vitin.p folia referentibus ©^a^AaiJ, inquir, *Quà yvwfy* ^ 7[illegible] *&*su£o9Tt9 <PO%TU y^/Aiyclx* \v 1*%™**** (^c correxit Dodliffimus Salmafiusj'^fle^wrA;?* *t>p*ft7nxnco* folia funt vitium adhuc viridia, *{n&ptm*0** ficca , & arida) eas firpeas fibi fubfternete dum in illis divertuntur repionibus. Ibi enim plufesdiesagere, ut abincolis prardenrurquodcunque poffunt, deinde adfuas iedes revertuPoftquamdemigrarunt,Sincnfes ad eavenire loca, ftrataque c[ux relidta funt colligere,malabathri-i que fplia inglobulisconvolvcre:&coniplicare. Hinc Plinius loco citato *Dat & malabathrum Syria > arbor em folio convoluto; arido colore.* Non errat Plinius, [illegible] opinantur botanici,habec [illegible] tarn. lib, 4* çap. 48. [illegible] &* Geopon. au&or. ljb. [illegible] Cdc^l-avar^ *«p&&*0° m* ^ ? - f&tsfov)* ^ ^ 1 * , *id* eft *Rye* **'** Idem Lib. x?c. ^«>«Q^t, *<pu?&<>, vqa*{M*'* t. *rQa'cA*'* quodinftarpili globulique convoluxa fint

folia. Hinc facile colligi poteft Plinii locum cap. & lib*xir. fupra citatum depravatum efle, *ab amplitudine* Jnquic *b<idrofplwNm vocatur ma]oribwfolris.* In exempla:i Salmac *u* pipulis fcribirnr. Tolerano in *pipulis** uti Do&.monec Pmtianus.ToIctani codicis Ic&ionem probac do&iff. Salmafius, qui in codicc Palatincr fie etiarn fcribi audtor eft. Pipnia idē quod pilula.Et Glqfli pipula *wvtic.* Non inepte *pilul** legi poffet, Hadroiphcerum inquir vocacnr quod majorihus; mefofpha?rurn, qtfodmediocribns,' microfph2erum,quod minimis conrtar pilulis. Haec Plinius, ut fupra dixi, De nardo. Peripli au&ordemalabatbro his verbis, *o\ j* [illegible] (VulgO [illegible]) [illegible] *iiri vur* [illegible]

Qui b<ec oLjervant, pofi illortim difceffum , ad loca HU accedcnies fir at a ilia colhgunt, & ex caUmis ill is quos Fstras appelUnt^ervis fibrtjque cxtraEtis,& foliis in or bemconvolutH & cpffif licitn , fibru ctUimorum trajiciuntl tria genera fiunt , quod ex ma}ore fit folio hadrofpbarnm malabnthntm dtcitur, quod ex mediocri mefojpbcerum , quod ex minori microfpbarum.* Tria ergo fiunc genera malabathri, acdeferuntur inlndiam , abillis qui ea praeparant 6c conficiunt. Eadem hxc Plinius <ic folio nardi; quod vel cum malabathroconfundir, vel eorum erroreai fequitur , qui malabathrum nardi folium*clTit* putarunt. Caecerumaudlor hie fibris,non Jino, ut fcribit Diofcorides,pilulas has tranfui (cribir. *EK* hoc ctiam au&ore Jego A«^»« A<y«,non ut vulgo [illegible] verbum Diofcoridi [illegible] familiare. Lib. [illegible] cap. [illegible] de iridis radicibus. [illegible] Idem Jib* *v.* cap. xxv. De ace'to icillino *Ks^p* [illegible] A«# *y^ wmitfAu* Kj\ titi&t* A»?». *Expur^atam fall am, qua Candida Jit, fetiafque taleolas Itno trajedai.* Apud Theophraftum 1.11 .legitur *&e*&-n» ris* Tiaor^^&c. Laudat Diofcorides recens, 8c in nigrore quodam albicans.Plinius loco *chato,Laudatur ntgricans fcabrumqus, qu&damfalisgttftu, minus probaturcandidum*, c*-*ierrirne fit urn in vetufate fentit. Sapor ej us nardo fitnihs tffedebet juh lingua, odor verb in vino fcrvefaBiantecedit altos.* Diffentit *k* Diofconde Plinius,qui probat quod ex nigrore quodam albicar, etiam quod nullum ialis guftum prxfe ferat, de fapore mox. DodtifT vifi Diolcoridis codicem depravatum putanc, & corngunt li^'AdC/^jf cV *79 pvkctK^Hvn*, id eft, *fubalbidum in molUfcendo.* Prior enim, inquiunt, textus, parum e!t fenlu fequaci & congruenre, fi enim dicamus, 8c in *nigrefcendo infragtle , nee in partes dif~ *er?tum,* cjuis ent fenfus, & quaereinacura? Siquidemnulla in colorecaufa oft, cur quidmagisminusve frangacur, 8c in fuis partibus integrum fcrvctur. Accedit & illud, quod copula ilia T« verbo fubjecta altcriusin fermonem, membri velutiprincipium facit, quique in ledlione Grsecorum comneverunt, faCileinalus hoc oblcrvare potuerunt. Quod nifi Plinius, Graecique, &Larini fere^omnes, nigricantem bialal^athrocoloremafllgnarenc, confidences 8c hoc loco vitium contcftarentur. Unum invenerunt codiCem, in quo legitur »» *rJ fAuXxnt^n *Jpetv&>t *§* W-**i29*. Quorum verborum fit fenfus, 8c *m molltfcendo tnfragiU, (3m fuis parttbtts integrum* ,'uc nihil de colore lllic a^atur, fed de renaci lentore, docearquc Diofcorides probari Malabathrum , id quod recens & albidum fit , quodque dum mollefcit, lentorem admifa, tenaces vires tuncacquirat, fiatqueinfragi^e, & in iuis partibus integrum fervetur, quod in mulcis humor narivus , 8<:accedensfacir. Fiunt enim «o validiora & firmiora, quemadmodum contra arefcencia, ficcaque franguntur, difcerpuntur, friantTurque facile. Vulgacam fervo ledlionem, quam OribaGus fecutu^eft. particula TI non reperitur in codicibusexpress, 8c fuperflaumelt, Verbum *ta^fr**. rcferoad W.'AdC^ff nona d £^ν^ . uc fenfus lirf in fubalbido mgricare folium, id eft fubalbid«rncflc, fed tamen in eo quid nigredinis apparere, PIininm& Diofcoridcm quidam conciliare cbnantur.Utnimque medium 8c ab utroquc cxtremo difcedente colorein iflignafle malaHhthro, ac quoniam nullum cflet cjus coloris nomen , aHi ab hoc, aliiabaltero extremo lumpferunt ejusindicaticnem, fed hoc nobisnon iatisfacit. Plinius enim nigricans probat; damnatcandicans', quod laudat Diofcorides, *Nullo fairs guflu,* inquic Diofcorides, cor,tra Plinius ;' cujus le&ionein Dodbifi; probant. Nemo inquiunc falis guftum haberedubicat, nifi quis forte ambigat quod jn paludibus nafcatur. Quaeinpaludibus nafcuutur falfaeife nonfolent, quare Diofcoridis probo lecftionem. Atque haec de malabathro vcteres. Examinandum erit an 0V'AA«F *folium,* 8c *f^^dZx^ot* idem fint. HanC *cftii* defendunc opinionem, utunturhoc argumento,quod verfu Andromachi , aliifque locis ciwtis , fcribatur *(pvxxci it*£xGofy>ov,* uti etiam lib. iv. **f rows* cap. yii circa finem. Qj^od magni momenti nobis non vidctur. Majoris ponderis eft, quod apud Gecponic^autorem modo *p*x*GUJp6v* ^A»» *rt*lef>, modotpv^v* tr^e^atreperiatur. Nee minoris valoris, quod^ap«d-ffitium lib* vi I. legatur *<pJ*n (* vulgo *<pv*i) TO V. p*-*xQ»}ps <plm*.* Contrariam qni defendunt opmionem, hsec fere dicunt, Quod apud Galenum inuno, eodemque unguento,ungncnti malabathrini, & foliatl fiat mentio. Uti in lib. x*m *Tinvt,* & de fanirate tuenda: fed respondent, non inde concludi Malabathrnm a folio diverfum effe, fed diverfam fume hujufmodi uneuentornm compoficioftem, 8c ad differentiam alterum malabathrinum, alterum foliatom vocatum, Sic8cfampfuchini8camaracini confeaonem docet Diofcorides , cum amaracus 8c fampfuchurn eadem fit planta. ASdunt quod Adtuarius in compo^fitione Hedychroi folii & malabathri mcAineric, fr lud in curia Librariornmfacaum cflerefpondent, ajterumqueemarginein textuni perperam, trannaturn effe,- iclque docent.quod ab rndkoribos abj{ *tf*™*"* dem^compofitionem^fcnpfere^mittatur. Noc Gilenum bis de nerio agere vide lit. N. & R. PrKcrca, Galeno de utroque folio 8c majabathro *m* libr. [illegible] ' *Jd* facul?.V> &quidemlib vix. Demalabatnro, JDI *II , [illegible] Verumut [illegible] fatear, *t%*&** H* *^7. *totoSt** Xodum hsc funtj alterum enim vel irrepfic.velbisde una eademqnereegitGalenusrutro-[illegible] vel *<pi!»»f raXaZMpev* dicas, perindeeit; quare hoc argnmentum pro iis eft qui contrariam defendunt fententiam. In fuper Diofcorides lib. 11. cap.x* viperam ori grajciorcm inquit fi immifceatur fpic* nardi, folii, aut Malabathri momentum. Er/'ow^y-**:.%* *fierf**. Locus fie aliteratquealuer.ncodicibus Iegitur. Vetus Codex habet j *umfmM^n* <»J>A«,«;««'<»-. alter vero *i um**Cd9*«> <?»**>»?&X®"* Et haec quidem lectio pluribus locis citatis respondet. Denique auctor parvi Dynamerii in compofitione Hedychroi [illegible] & malabathri folia diftinguit, [illegible] v®. *yt* «'. Depravarus eft codex, quod ex compoftioneHedychioi, qua: apud Gra-cos reliquos repentur,conftat. Leeendum ^**» »»*•« f3s«" *WgP*'* »•&'««• j,. ,'.»'-€*€-'*•»• >;' Scdhac corrrctione non eft opus, fiquideo> *,9»**»>1>to<i'* in totutn diver* fumamalabathro, necveteres ^»'AA«. "i^cf m«ninere, recentforum inyentum eft. RecentioresGrafCt, erArabomfcriptishujusmennonem fariuar, & cum folio veterum five M«Ub«hro confandunr, paucis exceptis, inter quos parvi Dynameriaudor.Ad ***??'* menfumillorum qui malabathrum & folium idem voJunt efle.refponderi poteft *<p**x»* A«««&V * * S teres,quod in malabtthro pars pratftantior f,f. ^"T; C«erum duo divcrfa genera malabathri *fho. 11*^' fcribere, maeisnotum eft, quam uc probari cteDea etenim malabathrum Syriacum arborern mqn efle . Indicam vero in paludijius nafcf. US *** *f,o* malabathrum & Indi folium Teplafiarn vocaor, non eft veterum malabathrum, odore & Pore\oC

hoc caret, immo omni fere odore & fapore, nee ex candido nigrum, fed ex diluriore colore viride, nee lino tranfmrur, fed colleifhiminfafciculosimponirur & vendirur; nee eft malabathrum arbor, quod non fit folio convoluto. Viri Dodfciflimi betre Indorum malabathrum arbore putant. Eodem enim fere modo praeparatur quo Peripli fcribit au&or Garcias lib. I .cap. 1 g *Hicautemparatum^deofuavis eftfaporis, orifque baitturn adeb commendat fua fragrantia* (hoc de malabathro veteres) *ut perpetuo illud maslicent opulentiotes, turn etiam alii pro facultatum ratione. —Sed quia betre venas habet aut coftas, fecundum folii longitudwem excuprentes,ungnepollicis(c{viem* ea de caufa in acutu praefecanr, non in rotundu noitro more)*//*; *eximunu Dein admifto calm momento* (quaeobexiguam quantitatem, & materiam unde conflata eft j fit enim ex oftreorum teftis concrematis, nullum nocumentumadferreporeft) *$3 areca contufa aut confrabla, folium betre compile antique in os inje&um mandunt^ priorem ilium fuc&um expnmentes* (quod tamen nonnulli non faciuntj *qui cruentus vidttur : deinde alia folia fimili modo fneparatafubjiquenterfumunt. Solent altquem dimijjuri , aut *pfi ab aftantibus difcedentes, his foliis praparatis plena b{rfula feriea abeuntem bonorare,* Videt le&or eandem fere efle ;>raeparationem. Illud etiam notancfum , quod Peripli au(5tor *virpvs Calamos> five vhgulas malabathri* vocari fenbat. Hoc enim conflatum ex Indorum betre, ut inde conftat Indorum betre efle malabathrti Arriani & Plinii. Ex betre fadtam bathron & inde malobathrum: praeterea in Iittoribus reperitur, ubi Ifiorodus inveniri malabathrum tradit. Garcias loco citato, *Nafcitur betre in omnibus regionibus maritimis Lufitanis cognitis, nam in continenti non reperitur , nifi i maritimis allatum.* Et Hinc fortaflis fabula fumpfif iritium, qua? tradit malabathrum in India nafci. Accemt quod non fuifmet ipfis viribus nitatur ac furgar, fedadfcitisarboribusfefeapplicat , & circumvolvit * quibus fuftenutur. Defcribitur a Garcia his fere verbis: *Eft aut em betre folium fimile fere malimedic* folio oblongius tamen & per extremum arUiuSy venasyfivicoftas , utdiximus, per lojigitudtntmexcurrentes babens.* Optimum *cenfeturbene maturum,colore fulvtfeentes tame tfi nonnuVce multures praferunt immatyrum, quia tnajoremfinum edit in ore^ dum manditur. Pert betre in Malluccis fruBum quendam contortum, lacertt caudce fimilem, quern iftic edunt, quodbenetpfisfapiar* Mel(/us *i* Clufiodefcribirur his fereverbis: *Ceterum arbortbus fefe implicat , & convolvit betre, eafqwfcandit, volubiUs modo; cui non dtffimilta habet folia fruQum ex foltorum ortu promit , cui cum fimilhmus vide at ur fruSus bngitudinis duarum fere unciarum , terettbus filtquulit conftans,mutuoimplicates, (Sfumculi in moduli contor- *** , jruftu aromatico , odoratus atque longo pedicuh innitentu* Convolvuli folia, vel piperis valde tencIla, referre betre folia , expe'rientia comprc bat, & folia quae ad nos adferuntur , teftantur. Tamalapatrum Garcias his fere verbisdefcribit , *Folium indummali JAedicafoliofimile; Anguftius tame* , per extemumy colore viridi, tribus per longitudinemexcurrentibus co. (tis,* (qua facile dignofciporeft) *odoptum , caiyophylla uuodammdoredolmsfhsLncodom* T avitatem non'diu retfnet; nam inodorum,.aut admodum exiguo odore ut plurimum) *non tarn vehementisodbnsutnardus.aut maus, ncque tarn.(ubtths tfacutieflut canella,* ^Caeterum Teticerenequeo,meante annum accepiflè folium tubuli inftar convolutum , coloje albido ad Iijteum lnchnante. n^n nihil nigricans ttibus °ervis per longitudinem excurrentibus, lino trajedum & conclufum,odor faporque huic nullus aut exiguus, intus autem qu* continet fragmenrafoliolorum,fuaviflimfc fpirant,gu* ftum prsebent aronnaticu.nardo fimilem. A Clariffimo ProfefTore Cafparo Barlaeo accepi , qui nihil de folio hoc tubuli ;£eu canellae modo convoluto intellexerat, fc dono accepiffe ajebar. quare malabathrum veterum afler^re nonaufim; hoc fcio^ultasejus habere notas. *'KxpKxOfov* merrimt Diofcorides lib. 1. cap^2.& .fflgineta lib. 7- ^»%*^°* *h »«'e«*^'

Narfchaptbum aliis narcaphthonetiam exlndia defertur. Eft veto corticofum> morilibro fimile, quodjucundiodoris gratia fuffitur/faEktiisfuffimentis inferitur: vulvam quoqueadftrt&am fuffitumjuvat. Idem de viribus hufus ££ginetai verum in compofitione cypAi lib.vi i.c xxii. corticem picese aut alterius arboris inqnir, fcribitur- que ****Q3*v, c«i ft <P*oiot -nirvos, ¥ *tripcv wU* JWpot/, *yl* $'. Ex quibus, fi modo loco citato ^d^cpBcv lcgatur, «Vl] *f*zw<pT6¥* , quale*fit aroma veteribus non conftitifle conftat. Hoc tantum, corticem/uilfe, concludipoteft. Dolores tegname narcapht^um putant , quorum nee damno nee probo opinionerii: *igni* injecftuni non ihfifavem emittit halitum. Ceterum tegname non aliu/l fopare videtur, quam THymiama 'quod Latini fuffin^entum dicunt. Hui^s enim corticis eft frequentiflimus in fufHtu ufus. Nihil *rtiiri ft* novum fibi ex ufu vindicarit nomen,quod eft Tliymiama (pro quo poftcri corrupte tegname dixerunt) narcaphthi non meminit Plinius nifi quis velit effe fari* chatum, quod non defcribit. Non defunt qui hoc caput fpurium volunt; quorum opinioni non fubferibo^ quod apudOribafium & ^ginetamlegatur.

Kows apnd Hcfychium *oxytonv$* fcribitur. KO^V g^^ *dpvuccns y* Nomen accepit *U%$ *nZ Kcvfiw ornando,* quod odoris fui fragrantia fenfustlecoraret. Plinius, lib. xxii. Cap. x x i i n , *Qdorumcaufaunguentorum** *que (3 del$ciarum% fi placet etiam Juperftitionis gratia emuntur.quoniam thure fupplicamns & cofto.* Antiquitatem coftum nonfecus ac Thusadolevifle,diifqueobtuliffe ex, lib. iui.Propertiiconftat#

Coftum molleiate% & blande mihiTurisodores Page,1
Vre pun coftum affyrium redoltntibus arts.

Prob?bilius tamen, nomen habere ab Arabico caft, vel Indico coft. De cofto haec tradit Diofconde$ lib. I. cap. xv.

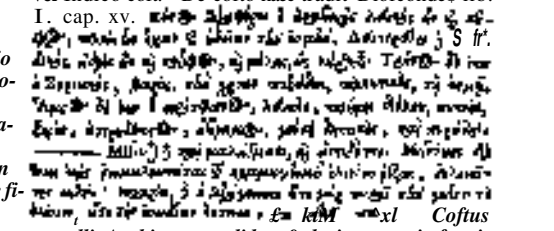

£n kaM xxl Coftus pracellit Arabicus, candidus & levis , extmio fuavique odore pradttusj Secundum locum $btinet \ndus\ craffus> kvis, ac. mger ceu ferula.* In akero Codice legitur *W tnXctt m xovpot at volfal; niger, levis, ceuferula,* Ec h*c lecftio auitoritate probatur Oribafii 1. nequ e idcirco poftenorem Do&iflimi viri tantum probant. Sed etiam quod ferula non fit nigra, fed Candida, pal ce horum fi dicere liceat, eandem habet ferula nigredinem, quam coftus hie Indicus. niger dicitur, quod alterius refpe&u nigredinem quandam often - dit. Quin& ferulae radix, (loquor de integra) non eft nivea,fed cum nigredine quadam candicans, nee levis ferula nifi aliarum radicum refpedlu. *''Afy®** etiam hoc loco debet exponi *ciajfus*, non ut vulgo *folidw> fi ecu*;* alioquin enim contradidio foret. *Tertim eft Synacus, gravis, cofore buXew.odorefcriens. (*Epitome add it *ov urn* gUWg *Hf**9i% quern quidam %eduar vocant.) tiaftantiflimn cenfeturrecens candidus, \mnino plenus, denfuSybene ftccatw, i teredinibut non erofus,mu nime virofus,faporetnordaci, qc fervido.* Addit Galerus coftum amari quid habere. KoV@- &&*XP''f,$> W - 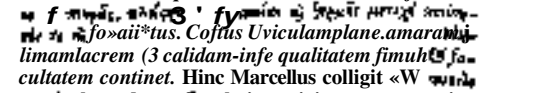 *fo»aii*tus. Coftus Uviculamplane.amara limamlacrem (3 calidam-infe qualitatem fimuh cultatem continet.* Hinc Marcellus colligit «W *vntcys* legendum efle. hujus opinionem non omnino improbo. Nam Diofcorides Arabicum coftum candicantem fcribit & levem; atqui levia denfa non funt, fed gravia, Nifi placer cligendum ex cofto levi\ qui denfiflimuseft.quileviffimus rejiciendus, utpore teredini maxime obnoxius. Sed verba *trhi^ hixev,* vocem *miK>b* fuperfluum efle indicant. Docftis eriam quid deefle videtur, ieguntque **$_{int}$ hixcv *tcnuiffimisfilamentis tel* arane$rum fere^*

rpfwrwn, qiiilji filatnenra in inieriare eo(H vi.knrurradict!,&fic£«WF<,«t»,- abcrl'tfufjiirio. quio pot nit Dioteori dvi aJitidilfc has MCHL quod coftus *k* [(•rcdinibm ejefdSjfon? quidcm fie Iblidus, inrus vc- i *a* in an is *Sc* earns. ii {f *$>* ciuiii exponi debet bene Jjccatum, **Knob** alicnam hataiditaicm RaccidumSc in.i|km,liceti»m ami^dalxviciulxfiim.quxiori in- itar tonenrur. AdJintr qunqiie,in fiulaginatj Sc an- iidara. CxttrnT) nonndtiiadmiftis be I emi comageni T.ilidi.ftmisndicibu; ifjlum adulierant. fed facile de- ptebtnditur dotuj.fi quidetn neijuc puftu fervet hele- **iuciirKlum oJorcm.p Fcrientjm cipir.it. Tre* colti Diofcoridej fcribic differentia*. Plimus diisi rariti'iin novic,iib.& cap. *ri.** ***Rjbx* E? *fttium* f Jctre *r*4tx ttjii & folium) In. du til mtxtma prtni. Hfdix ajlifaftti ftivmi, *Mi txtmw, frmicttliat mttttli, V,imo fain* iniiouti 4m- ttit Ivdiin VtutttrnfaU, Auaftnt qwttnn*, ttigritm,- & nuoi mtim, cmAit**}.** **H*c ambieti* flint,** ***mm*** **verb* (*g* ^HOJ** ***mtiitu*** **ad nignim , & *id*candians rc- ferri pofTom. Adcandicans referenda ex Diofcoridc coniUr. ATibes duof norunt caftiM.ainwmn 6£ dul- cein ; (icGr«cirec<;ntiores,Laiiniqucpa(IitncoftNra inJulecro Sc amajumdi»idunt, qu* differentiainci- qui* incognita flit- Chaiito incujuldam Sera bit com* pofitionc i§ » K « n <£*>• * w«»»Pi'»», ^ wiBif>«w**t**

fti m?f* j.>j.»r* tie Arabico eiponunt. Gloff. mcd. C

GarctaiAt>horiaanr)arum Ac dulcem enndem f, & qunitm recentcin candicitnetn , ac Jtn.irum, contra iiccirom nigricanrcna & amarefecn- Trm . Qs<e opinia veritati non vklctur contrjria, Nam intlu, helcnii, centauret majoris, a] urn mo ue iilatuirutn riiiictj.dufctfirej rnttiorefque funt tenelle & recemejjvetufti rei, &calidior«. Offirir«;recctiti«« Gratcwha- ftenut (ccuci fnnt, tjndein pmdenciore!, pro verp cnlfo balienr., cnfhim in Jem rcdolemein, dc quo mnx. Cattin qncm amarnrn Seplafijr ii vocanr, vcte- rumcifttuBoti e(t. mm necguftu fereci.necodpre •fteiimio. Vidctui hclenit cr»tnae*nc radix pnrdwra. Coftus hie firma & folidi rsdij eft, nee plane inuilora,rec muft«m futvii cmitteniodoris.necgu- ftuferTens, fed aman. tjtuli* vulMri* heienii radi j, nee per tranfverrum coftui hic'inciTuj.radicctn end* eain['ati*orL'icularoruf;arum habitu male re- fert: ***AWcn t»mtn*** **qiiod folidior, & denlior, ac per lonpiUctiiH:mfeilustujn(i«»bcne refv^{0}^*^{I} !>«' ca amaro ipfo antarior, noiUm acritnonjam habet, neecKloremcximium, faporemqoitque mitlto ama~ finretn.qoannrctciesrefL'rnnt. Nottndumproco- ft > hoc^tundoqut vendj *Jiam radiretn, per tranl- verlum in tafcoUi fciflam, cratHcudine plenii»iq^{uc} manum tmplentem.fotH forcam,intuicandid»ro,e«f- ticecnlTo.rubfbtaiia rarj, guftuatri admtxIiiniptiW" fet>Um fativam ctentem, & quafi ftrangutan'fm, cum40c [frit 11 r,'. rancidam pingucdinero olenrcm* H*c inciuattj radix non eft cofti, fed Thapfir majo- tii monu't Gargani. Defcribit cortum Gjiciat lib. I. cap. xixr.** ***Defctibituf,*** **tnqmr,** ***c«fim*i> tit quivtd** *untj4mbntitjfifit, (£ tnbuli, art t^imtri*** **(*Do&ifT-* Clufiu^ *junifiTum* exponir, Cn aliam intdligit arbo- rrmjmiid fir. awmbri, ^e i?norarc fate tar) *nugniiit- iit*<. Finrm sininum ptfettni,pr*ftflit yuiiattij t*"- didui rji.rprtitt sintrte ,tnvt»itui umtit ttitm nhrr ttt-*** Jci,i(tr/tf*fj/.'i/rrnfr, MUM *tJnii frAgnntUpTitAiM, irfltujifafMTtiJerut,* tf *cupuii dolortm* «*ti>ef, Jfu- *fluntc* «nuTO,*«tct'*MM Ju/."»,*t*mt:*/i *(tm ftrnfctnt tn- trtimn ttnjttfiAl:* N«n *rtcmt* «T* *rufi» *R, ut rtttftfttd* **Rr<ae DoffiffT. ClnfiiM fcribit haoc cofti cotn vererntn cofto non convenire. s Plfajo confttt *tBk* radi$_{te}$m , eti*mrr itJt qni raJice Helen" •'•ulterari (cribit. Nee** t-Hltniip. *fi* ftutkis rairram tarratn habcre

- ^{Gnti} iufcriorMCofli folia prJrfcrW

tioretooft n'lmT*"^ Di^{cen}«$^{U)n}$ Grarcos ieccn- ItaniD. « f$_{BBrl}$ •? ""eliiEere pUnf»m tiorusfaini- P'* lib. vti.$_{t\%}$ Goopouicifn autort pro- bivimat: neuter Garci* coftuj rninimum radicw habet, & fere nthil nil) lignum cltjuj corcice tonc»- (Sum. quad ex c apitc de piperc apertcai 1, fui'.xi 11 •** ***Rfiix,*** **in quit pi peri* *fufilU,* son *ccftafiimlu,* UE «>-** I nit Dloftori JcJ fib. 1. cap. CL. *ijutmiaijiiidtm tiftvt miix nen tft, Jtd lignum tit* **ftewm** *ctpitt dtcn>iiit.* **H*cfatii ollcndunr Garciatn veterum Graecorum coftoin ignoraJe, vel Arabum U dekriba^a Grxeo* rum cofto dtverfus cit , quod non lie probjbilc- Nee 1 Diorcoridc* piperis ladicem cofto fimilem vult quoad fuWtannain , le.l quptd fapiirem , c»li- siitMeinquc,** ***MX ivo*** **loco diuro$_{h}$ Filtuntut, <¥& WJntcranj coriiccm coftum eifeputaut . Idque non ran turn quod cortex hie tit, cod us veto ra- dir, fed quod nullam plane oftendit amaritudirieaii recodorlii oximius.fjui caltum a:nmletur, Frequcru cofti genus repcricur, He ad nus ex lndiis quouanji tJfertur adm:dum recent, quod a Clulio in uiv [ii ad Gar:Jam dclcribicur, indem redolens vocaiit**

Zinzibci ij effig fc Coftos Arabkus & SjriacuJ.

Utl

Cofttfi Indicia CrufiU,

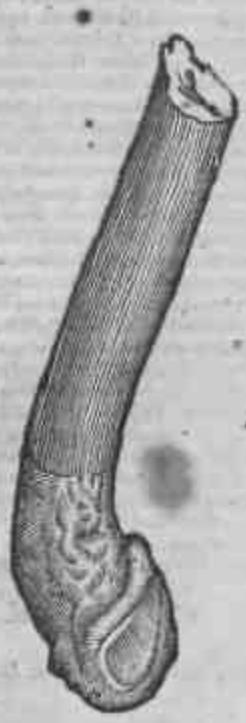

f»mt odoratifatm, fed vfri D&h' acotiino purant-, clp radicolamtliamcuftrtid iinem cipiiiihujai memitirt; Theo| liraftnj,c]ij3inqBc ioTratia ruTci ait.cdore nardo (irailem. SeJ hiuic inijnit patvatti «iltmque *qda*rhg"ttamhiberc. (Jodc colligo non *(Te icoroor. ttcnim perquaw bent ndix $h_u j_{lls}$ fpi_r«$_{int(:}$ „„„„ /CJ magna tauiclt. hill id Hen proper *iaYi* diffcttDtiann dicunut. QOCNI non putem, (iqmdeai Diofcoridrt cwnparet ind!*Mdicibut,(|ttiE fatij mjgn* funt, Pn;-tcr« rwn video cur rtomett rciitiujr$_{ct}$. ,pj; ^

nntnerat. <jitKCUm fcminibtij iplij ficrcj ednnr, *Qifr,* Gizi *vtntri**™ vert it. vide annotala^d Jwunt iftilm. HaC t amen occalio»e dc a cor.) non nilii 1 dicei]-dnm nobti.'(*W(*-*iict[ur,quod r»7(»$_{ls}$«,id *t9t,futi!i-Bt&Kiam ncsltntm tjligt tie ft* medeat u *r-* Db(LOTUICS **lib. 1. cap. 1 i.-'oft** *x*Xt 4 r(ii Xnvfrlfr,-*; ;,,,,,,,. **wr/im m rij^ii /«««** *wJj-ff. ta^ufpufiltii tjfiaunt, fm fiffiitidgnt. dtfivtit*: Ha bet alia nominal i auifor knbii Atiiftnitii, «ftdj^>) i^$_{f}$,jv.

ros era coca per dcprai *(icinciti fatSuni videtur. Cut aV^rwUGii, taiifcnerc*^i»t«, Itb. y-iirnodijiinut, Nauuci cor dkitur riJtx imi^mari viri Do<ftt nc-Jurunt> Quiidam narou)CADI, iiuiflni.'amno, tegen-Illll tx (lliiiiuni.quanLliiquitJriii iridi non aJtnciiiiuni lie dilviimlis licrl)j..Naocica diAa vidctur quoj plorimum leeui amuci, ^c in aquolij natakj funs hibear. AlitJ licet cliam in locii niltatur. Uudinn urnen •conn in patultnbos Mtos, ui Ptimiis Icnbu, nm-(«..«>i corrijju D.Hermn JUS nan re fed nomine B irbarui.ez Apuleio, *piper tptim,* quod icoia ante alvciria fufpcnfoapcj nun lufugiam. Acotum hi< fere vcrbi* dejertbit DuiltoriLjci.'A ity TT.VU f>'M> 7^$_{H}$ m«i-

ir/ti

i^n.. *Acorum foLU htbtt indix* J-*g^i»rt,-r*diitkHt non Jijfimtla, vt~film lOfflititts, *«fvti* jiRttm AH*JI, /eJ *eilnjUdi,* £p in / 1 ii jfrr^ *ffnfiat jfttfm falnlbiJjt,£iiftut jertt, i3 tJmt* am " / ' « * ' ' ' ' V * **•'•*Je''f*"- (»'«« y«<mii» air. •»»«>. TtumJetaiorieui.rcMLui videttir Galen, if 1 lib. de timpl. .-,, ^ ^f ^S *fium, fttJium i$ tdtruuni, **j»jmtdi4iit*m*8*

Icvit eft, nee cariofat,r<:dp|enu*,c«Mirccfc«r«o.inT<y candi an!., inirfLltim viiroctnerei colon''•, odnriu »d» roodum, R adicr violateiim feu irmif fpirjilreoJoreifli JJtarfcninn dntn maiitSrfar.jlilYjm.' nlli praveolentii, ¥-1 caulis *fts*yiticmum. cjum) t rerii eirat, plerairfqtie inhrr*re adhflc amlpicirur, ferulaceutn qaiddamrefereni, Jc (un^ifa/n mttluNitij cuntinrnj. Radii h*C, (omprirnua^feriiirnugistMndicar , vtfufVicc nigrior ev»di[i»tofqachii)teum«ct]iitrit cotonmlitii eiism jtmarut fie, Bliocjnin rrc«iw, Kofta'/crcnu eft cum ama[1]tudifif Icvirtila. Omnejnoecofti petius pro vero habenr. N^ndi'tnnt (amen qui obflare fcxibnnr, quod nonfaritalhertat.Scd jamfiepe probatmti.DtofcOTidcni »lhum *H* mgrom »ocarc, qu^id utrotnqite verpunr, rciiJuntniicc^lor'in; 'um ameoi coflist hie re«n(atliicsc, inVffprjriis nigricct. cur rnn leffiliinuf fir new ridm ? prittfercifn film ferulim maximt[1] afmu* Icrtir, Z^rfnitutn cofti ccna* DofiforM putint, & t»i qnidt Svti«um alii Ariticumvo!uniF»lliiniiir.a;nlio, nnn ell Arnbicii(.*i''t>d prattif f;'ii fit, non eft Svriacui tjuOLJ adiii*. nnn IMIXOUJ (5[: crftt eentu non rft,<tiKiJ cum t(r»virate q 114Jam fuaviicr ok'ir, cm#eoftut extd fi fujvitJtc.firie ulhgt»rtolend». Addo

i m r q

JPiftrtfciibi:CiiJtriii .net huncfapo-»f() nit it. fed r teens)iit>et. *

In E w r i rlitmus. «^im«w, *C orf'irc praftantel j. fraref mdem, fiurapiid [Kyi'''* ''pirn* n>n miruritimit , fnl loci* lonRi''** mar?. rna-

•- 'J cn^pi [oca *iffl itXTUf fir DcCltlT.

r I T h h

p to Eoror* • » * * I

ntcfid.

.1,

•uTcpieeitiin ma •«"<• '''''*- inHiun* js ptoi'cnn acoruii cujus radices, fjli«quc, eitam vitkii*

Acoms cum Mo.

acorumeflenorunt, etiara feplafiarir. Acorw folia »ffurgitvircntib»$_{S}$ niudis, iridi fimihbus, anguftio- "bustamen& longioribus.eximia odcns fragrantia P«ditis,qua:iridisfylveftr»ria hyeme rharcefcunra & vcrenovopullula^Caulensintcrfolianonprodu- cic ut irides.fed ex latere folium exit mius, quam ««'«cjufden,cumreliquis folnslongitudm.s,^ddi- cet ««biwlil»te«Jui quod W i o a d fummum nqueplarfumeft.&rehqrfsfimile.infimawapartc craffius.anguftiufque.&Vlutiindangularemcau. »«m.rmatum ufidama extenuari & compluman in- P«««'« nuca Jutum, quandoque (ed tamenra- geminum a latere prom.t, ifiitio coruli julo non fedprojuinens Sceredum, l.neifque obliquis, & tran^«'im fe TM"»o fecantibus, difthidum: W fculis cum fe ex^Plicat Pallidis. "o»nunquam luceis, mufco(Js. oloretarentibus, quatnorfol.ol.sconftanti- bus. P^lenum> q^uod fanlatim au^efcit, & amrlitudi- nemeraifitiemquefcrHumanrd.git tandem adipi- fcicur.frequenuLtuberculisvir.dibustamelegami '^"iyideatur. radices.nd.hjudd.L^es fedte- nuiore$_{S}$,necinreau$_{ri}$necaltu$_{m}$ada$_{S}$,(edcef$_{Pice}$, ^momobliquuMfu optime obferva itDiofcori- des.Jfparfas/ui.JInumerofacoma.fibrataMlbican. ««««.intasaaa«. guftucum qu-idam amaritu- e acre$_{S}$,odoris haud mjucundi, praelertim reliccar*. natimalarumritu aptaotur pullulatidnes.

CAP. VIII.

De fuccis quando, & quomodofiatfuccatio, & radiciduaa. Nee nen Idii- fuicatw, &ftquatio.

"TN E fuccis, qua: fuperios non diximus videlicet, JL'&q^ui medici.aucaliasquaidamviresbabcant, nunc P^arJ modo ex^Plicare conabimur: fimulque perfe multas arque concrarias liabenr vires Ad f$_{urn}$mam cfe omnibus medicamentis, * ceu fro- flu,fucco,fclio,Bdice$_{3}$herba(nam herbas quoque cx '"cdicamentis quatdam, herbarii nommant; J%W/». verba,quaad ifefsic, ita dicimus. Radicum autem plures pofenti*>&ad plura font. Quxrantur ^TM^TM*eit \r tern medics potifsimum, ut utilifsiraa\ Quae.dif- £$_{eU}$m ft^ ferunt & quod non ad eadem, & quod non in eif->$_{cum}$ qu* dcmvimhaheanj. Inuniverfumvero& in fe ha- concr*£ benc,&inftuaibus,&i^ liis. Foliorum quippe vires plurimas, herbas fere herbariifutdidumettjvocanc. t Radicumlactuo-^$_{rbar}$ii- farumfuccacioaeftaccfcmper fere agitur; partim^iC incuptcpartimprovcdta. tScdradicidiumquan-

t & S ? * ***• * r^^i^2S5saiS?gr

Wonam frilirnt fi.liadc- Et quorum f$_{rt}$,a$_{us}$ uti|is ficpriufquam J , fter Apjpr, a*$_{vs}$ r$_{<p,fooj>}$'cj- ..Frudum aroifcrint Fieri autem tladifuccatio folet o-tfoji. *oo-wjwj* 9 t ua<ftlaaa&iaa&daaacz,&partisfln« Jj ran f x^Wf. e?J ^e cOT<i*«ej, ^ ^ *riituti'* mjximae. Aut^ radicibus,aur * rcrtio ecapi- «?», *&*$_{H}$$ vjvpi**, & f ^*Ki$_{m}$, L$_{tc}$>«papaveris: huiccnim folipeculiarejd ^o- %ttot r«r «A«V*r ' # ^ T«^«r• »* Li- a^{iie}^^{a}f»^{r}. ^{Er}S° <P^{TM}M*^{m} ^{f}P°«c fuccus confi-"J^»»i r»w ^ «^Atv. w * *'«•& Lw ffit> illacl rquekc ym '«»h^py^ ^:; appdiata: hancenimca^dcreopusneouaquamelt.^B*'''' Qyo,^ nonnullos ftgtim in vafa colkgunc, *Ar8#£* ^~ J^tnuu^t .^ nmvK p«> *'J» riuwir i«i. t-ficutTadaris,fire laAiae caprinx. Vocaturlaoc *jjp|* ^«V«» *N c*7t[uj(. lit Titeit ify) Wftt* enim etiam nomine: acque in tocum, quibus ladtis *Jl$_{m}$ pf *n«* *Qulxtyxw. *umnwifopuiiteJS* ett copra. Quibus autem minus,lana eorum fuccus^, ;J «MW Ka*so. 5^4 *omijtrint.* f . £ 4 ^ w//$_{tf}$l,#. t *Tithj/^J* h" ^ ^ «'». futrumqueenimnomeiiaudit) *utietum reliquar* turn itHit efictfupibm $_{ver}$i Uiin minor tR abundant* txcipi-

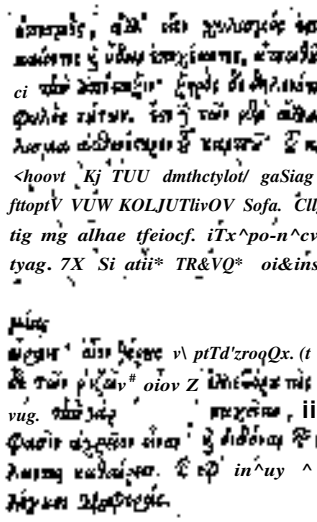

toajriP cm <hoovt Kj TUU dmthctylot/ gaSiag mei fttoptV VUW KOLJUTlivOV Sofa. CllgJiiligOV S\ tig mg alhae tfeiocf. iTx^po-n^cv <k it, 7} f fatyag. 7X Si atii TR&VQ* oi&insiyi.* oi ^ S v vug. v\ ptTd'zroqQx. (t 7* vug*

excipitur, ut laducx. t Quorundam non ladi ^ *Ejk quU* fuccatio>fed veluti liquatio fieri folet. Vt quae u- *bufdamnon* rentes,auctorrenres,aquamqueinfundentes expri- *UQeiJeda** munc,atque ita ftillamentum accipiwic. Enimvero ?«'' *f*cci* minus liquoris, idque ficcum haechabcnc. Caetc- rarum autem radicum liquamenwm frudu infirmius. Cicurae autem validius, & mortem facile brevique affert: etiam fi exiguum adaiodum potui detur. Quin & ad alios ufus efficacius idem eft, Thapfi* autem validius. Rcliqua vero 'omnia debiliora longe deprehenduntur. * Succatio tot * *Sued cot** fere modis fieri folec. t Radicidii vero diflferen- fc tia nulla ejufmodi redditur, praterqdam temporis t rationej uc*itate,autautumno: & quod has aut illas fuccidi oporteat ,, Exempli gratia, ellcbori imas, atqje tenuiores, Supernam enim in capuc extuberantcm^nutilcmafferunti & canibus dandam cum purgandum e(t. Sed& in aliis (fuibut dam differentias tales aflignan t.

JULII CJESARH SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

9. Vides inteimiffnm repetu p Grtis Ttuim. L'go* rae/ra put* <n&-n&*. Tbeodonti male omifit. Imrpisfit Mutinitio ajiatu, aut po[i aftatem. Declarat igitur fi. van mynp'ci*. aut pixf*, <B&ny9. quod erat c^fawV** & alteram part em > declarat far Ma, 5 p*n7ru(*. 0 "o7»» »pi{mtn tat ^viu Theodorus contratium. Si in his quoque tnttlltgit fi- male confuluit ventati. Radices enim petuntur, chmfunt maxima vegeta. Vigent vero ponjfimum, ubi fuum fibi fuccum ntment. Bftinmt autem amtjfis fruBibm, a quibw non amplins exugguntur. Sin fruftum huncadufurn unlem a£nofitt-tion autem radicem: Jani non oportet fruEhtuw cajum 'expeUajc.*

*H *?«» *"&i £ Kt<p«>wt. Theodorus* „ aut ^ tertio ca* pite. *Non. fed,* aut terria ex maiena,quippe 4 capite : *quia duos narraverat: a jruclltt, ($ ab radicc.*

"$Wj£ TIJI/^^8, *i & ' pvKaneiH. Theodorus,* TithjUnalum, ladtariam *vocavit, Vhmum feqnutm. At enimveri Laftaria* nomen etumalus competere debutt.*

S<*W *Notabts vBcem* potuoa *enim bic Jignificat:* w^pilnlam.

IOANNIS BOD/EI A STAPELNOT£ ET COMMENTARIVS.

REdic ad fuccorum hiftoriara, eodem^ue hoc capite quaedam de rad/cum colledbione tradir,ringula exammabimus.

K«/ 9$ v« 0Wv. Succos quofdam premi ex ra^icibus fenbit. Mirorquodexemplis idrion prober. Ex glycyrrhizx raJicibus fuccusvernocempore elicitur, antequam folia emergunt, cum enim plurimo fcacent (ucco.

Radices. ipfas multas & contrarias vires obcinere ait. Sum enim frigid*, ficcse.huiridae, calidae. De quibusvideatur Diofcorides,&Galenus lib. Hemed. fiinpl. faculc. Hac occafionc promittit fe adurum de omnibus medicament^, five de illis plamarum parribus qu« ufurn habent inmedicinaqualcs funf radices, folia, fru&us, fuccus tenui^, aquofus fla&eus, craffus &c.

*H'o***. Inter partes plantarum, qux ufum habent, *vri** nommat, ni corruptus fit codei, quid velit, me ignorare fateor. *uU* enim ut inqiiit Hefychius. *p0*mn '*&&.* five *i m W? au}97*f&™* ^a^intum Quiet*. planta quxnatura jpontefuanafcitur.* Herba vulgatiffima,quam belg* *gras* live gramen vocant.ex quo foenom. Vide fupra cap. ix. lib*. I. fcripfit prxceptot **v*9* quod idem eft ,ac *iwi99Ia8einfuccus.* ^Nec iJIud obcftquOd*t;A*V^ jam meminerit ,nonuno loco hoc capice «W» <t xfA^,conJ4ingirranguamdiverfa. Pan* lo infra ci/«, 3 idem eft ut dixi quod *i™** Hefychius nJ«. ^'A« ^ *4B&i» 0 mlpfy tyiffyov.* lac primufn> g11^ deco- ingloffis legitur W«. *-m ^T*^***™ « y* •nyttfJlp** prinum lac per fe congelatum. dodti viri *mn* ve« «1^>i quofum opinionem probo maximfc cum in quibuldam codicibusfic legendum, fcies alphaberae probct* Inferet quis, «;« five ™*l»* deanimalium dici lafte, quod poft parrum primum cuulgetur, latimfque coloftrum aut coloftra dicicur, non de plantis. Refpondeo Theophraftum non uno in loco docere ex animaLu fimilitud/ne difFertntias plan. tarumeflTe petendas.c^ ^ «©VW ^ *d,*^** inquif inprincipiobujusoperis, ficabanimalium fimilitudin, hie nomen fumpfir praeceptor. «;©• vel *mn* Jadeus eft fuccus quiquc craffior eft, & natura fuaconcrefcir, talis eft aloes fuccus, (qui iW/*(^ a Diofcoride dicitur) laferpitii, feruir, papaveris . *xp*w®>* tcniiis eft & aquofus fuccus, qui non facile, nifi temporis fpatio concrefcit.ut cicuta?,apii & aliorum.Hocum enim fuccus vel corrumpirur, vel poft tempos, aut arte concre* fcit.Non concrefcunr limonum, granatorum, & fi, ilium fucci. Nifi placeat JWI^OF fuccum efle, quifponte vel incifura emanat: *xfoirpo**qui vi, ut igne, torculari &c. exprimitnr, nam utraque opinio ex hoc Thec^ phrafti capite probiri poteft.

*"omtrft.** docet seftate inftituendum cflfe* *whip** vero quando eliciarur,non docet, urrumque facit DiofcorideS lib. !• ^»Ai^«r 5 TO< jSontr^. *Ki-ntX'xiut ita$* ¥ »»>•» *mpsimt* j ^ W *(f>v'XSU, 'ovt0 j* ^ JW«^« Aas^W-*«v, *rifiniixf* ci *xuftf lu r£t XCUJ**S. fie ($ herbatJm a~ que aefoltorum fucci recens gerrntnanttbus cauhculu el'w^ ciendafunt. latlei astern hquores, lacbvymaque excipp* enda incifis cauhbm^am aduftis;* id eft.eftate. De fuccorum colledlionepailofufiusnobis agendum. Nam funt in medicijiaadmodum neceflarii, ideoque omni diligentia ac rarione coiWiciendi ^ & ita reponendi, a(fervandiqne,iutoroannicurricula putredinem,corruptionemque non fentiant. Colliguntur fucci ex radicibiis.foliis^frudibus. Exfoliis fuccus exprimendus antequam caulis lignofus fiat, florefque planta producar,qno tempore plurimo fucco fcar,t:Ex radicibus yero,cum folia primuin edunrur.fru&us alii maturi,alii immaturi exprimuntun Ex matdris fru(Sihu, expriminir citri^mali^ranari, limonii, myrti fuccus. con- ,.rv--:«vo.....wuiin adcusiva- rum macurarum yinum immarnranim omphaciumdicitur. Horumquidamfluxibileshuinidiq reponuntur, ur eitri mali granari. Nonnulli lenro J^c Lati auc dm infolaii reconduntur, ut abfynthii, cucumeris \y

veil: g4ycyrrhiz*,hypociftidis.Nec omnesepdem fervantur modo,alii emm paululum ad ignem calefa&i.ac diligenrera foecibuspurgati, priftinum vigorem rerinen^utdefuccorofarima, intubi, lupalorum, apii fieri folec. Alii verb ignem non experri rantum fubfiderc permitcuntur.ac deinde è vafis *in* vafa tarrnliu traifsferunciir , donee defecati pellucearit: hoc modo ferrantur ruccigranacorufn.citriorum, limonum* Verumtamen m luccis confervandis , &aputredine defendendis,nQnvulgan anlmadverfione opus eft, facile enimcorrumpuntur,nioleiparum fupcrfiindatur, aur cum melle coiti reponanrur*, ut docet Galenus lib. VI. cap* Hi. *AtxQtfigiTccf yxp' ci %v>*ol*

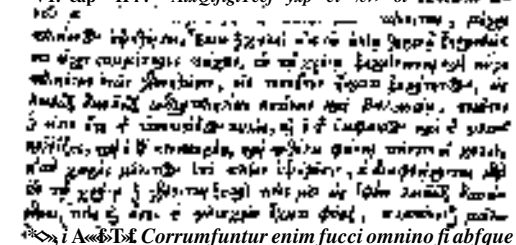

i A«&T£ Corrumfuntur enim fucci omnino fi abfque tnelU reponantur,a#t rurfut reficcantur, fi plurimum fucrintcotlL Qutdam etiam fucci etiamfi ad folem ajlivum ficccnturad moderatam jpifficudinem, per tempw tamen exarsfcUnt, & fi adpl'ures annos durarint, in earn pervefiiunt aridttatem, ut contcri qucant, in modum cytincrum aut balanjitorum. tales funt hypociftidisfuccus, {$ uv *cerb*% &\gljcyrrhi%e iS centaurii & ut in fumma dicam. Omnesfucci, etiamfi abfquc mclle diutiusfuerunt coSi, non quidem corrumfuntur , vzrnm fiunt artdi, & quidam utvelut dixi, contcri piffunt, quidam vero natura ten*aces, (3 vifcofi ifl laminam mag* abcunt, quam ut contcrantur.* Dili^entiorcs ,pharmacopaei olei parum fiiperfufo fuccos fluxiles ab omni defendunt injuria. goojTii ,vero, refinr, lachrymae, non facilelasduntur, necdifficulterfervantur. In quibus gummi,refina, lachryraa differant, fupra me dixilfe memini, Quaeri poffet, an omnis ***»*/i/ccw Ai^WjColligidebeatavrtate. Ad illud refpondendum,omnem fuccum qui emanat ecaale, acftate colligendum e(Te,quando plants in vigorefumvraultoque fcatent fucco* Contra qui ex radice, ipfavere, antequam erumpant folia. Diofcorides tamen mavult poftquam folia amiferunt (verba pauIo intra examinabo) eo enim tempore, multo abundant liquore.

|ubet colligi radices autumno. Idem Diofcorides Citato loCO TK? j *** *)tn*fn> P*Z*i syJ xv*irfierce »&j $\iuf*

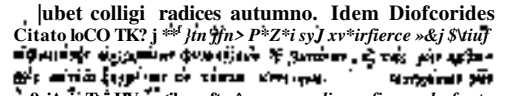

v. 9njA<j T>irHV v<ibn, ftw^ *vero radices affervanda funt% aut c quibus expnmi fucci, corticefque auferri debenty tas erucre convenit cum ptimum herb* folia amittere ca~ per int.* Examineraus hare. Radices, inquir, colligcndaseffe, quae lervari inufum medicumdebent,quancfc folia decidunt,& caalcs conrabefcunt, vel ut Theophraftus inquit,quando frudtus amiferunt, id eft, ad finemaeftatis, vcl autumno, quia turn maiim^ funt vegetae, cum (uccuni fuum potiilimum retinent, rctinent autem amilfis frudibu<;, à quibus non amplius exuguntur. contra tamen alii -, effodiendas radices, conte; idunt vere,anteaquani folia nova prodeant; il-"1? enim tempore radicibus quam reliquis .partibus majoreoivini ine(Tc. Illud omnino fatendum, majorem fucci ubertarem ac copiam reperiri in his qua? vernali tempore cruuntur , quippe quod plant* co tempore nee caules nee folia, nequeflorcs produxerunt, à quibus magna vis fucpi è radicibOs extrahicur idcirco rationi admodum confenraneum videtur, autumnales radices omnes, turn txiultitudine fucci turn praeftantia acviribuscedcre vernalibus, quod fcilicet pauco ante tempore, & caules & folia, fie fru&us edi-derfnt.Sed pro Theophrafto & Di'ofcoride refponden* dum. verc quideta radices coptofiore conftare fucco> fedcrado.pucrcdiniqueidcirco ac corruption! magif obnoxias has radices effe, prifertim fi Iorigo affer-. veotur temporc. contra autumno colled:* fucco pauciore funt praedirse, fed elaboraro, nee facile, cciamfi ad mukum rempus ferventur, à putredinelafduntur. Quareredleveteres radices collegerepraeci* piunc, poftquam frudlum amiferit p]anta,five quando folia caulefque marcefcunt. Quod cum variis anni temporibus eveniat, utiTheophraftusobfervavit: pro natura diverfarum plancarum fedulo fharmacopoeis ftudendum eft, ut fuo tempore unaquaeque radix integre, fi fieri poteft, cum omnibus fuis acinaris evellatur, & in iis locis atqae ea fub coeli conft i tut ion e, quam maxime familiarcm habet. quod autem ad fuccum *ex* radicibus eliciendum attinet. verno tempore quando plurfmo bumore redundant, inftituendum fuadeo uti fupra dixi.

OT« *ci/xlp*un* rif wysriv. Nefcio curDocfliff. interpres, *antequamfruRw arniferint,* verterir. cum Theo* phrafti fie fententia, eat urn plantarum radices, quarum fru&us eciam infignem prseftat u.rilitarem* effecolligendas, uftquam frucftum amiferint, id eft fruftus perfecJJe nwurns colle&us fit: fcilicet ut utriufque habeatur ratio, & frudtm & radicis. *Pvxterez«* non viget radix, quandiu in fruvllu nutrieddo, fuccoque ad ilium mittendo occupata eft.

'EÏI 3 iibt/<9f• Docet quibus er partibus fucci Jacftci colligi foleant, ac quidem ex tribus his id fieri docet, radice, caule, capite. An itaque ex foliis non colligitur, an cjui ex iis collecftus, non aeque pr^ftans. &[1] laboratior videtur & copiofior è caule manare, ideoquefoliorum non facit mentionem prapecptor. Qsorundaro fuccum fponte manare fcribit,& concrefcere, quorundam vero facfta incifione, plurestamen incifio# ne facfta colligi, quam fponte. Qijinjetiam qui copiofemanar.in vafculo colligi facile poffe, nemodubitatj fedeerumquiparcc fluitT an lana colligi dcbeat.haui fcio.

Tithymalum *wW *voari* ait. Galenus in exegeid *unmiifM'*™***> crponit. *hb%mn*rm**** w*ify*> : £™*»fl*k> i»t**Z«> peplum vocatum, quern & mecanitem vocatt ni**o'* Diofcorides *pfrm* M?*h* vo* cari fcribit. ifitius, ^M^Ttr. De quibus infra. Peplos tithymallis a quibuldam annumeratur, Qiioddani itaque genus rithymali eft *fc^uaf.* an Atticif omnis tithymallus *?*&,** fit,me fugit, fcribit praeceptor, probabile itaque. Tithymalus, nifii contrario nomen illud obtineat, cur fie dicatur non video*

Clare fatis docet quac fit inter ^Owa^^r *w* differentia. %*& hoc loco non »yp? *x* MW^ f fed-opponitur. Vulr nihil aut parum pingue ri-& contincre,fed omnino aqueumefle & renue.

Plurimarum radicum fuccum/rudluinfirmiorem-ac debiliorem efle inquit, contra cicura fuccum validicn rem, mortemque facile brevique adferre. Vide cap. 17.' hujus hbn *u]/i* hiftoria ejus recenfetur , deque cicutae veneno agitur. De Thapfia vero cap. *xu* qu* dicanturexamina.[1]

Nullas radicum excifionis differentias fnquit effe, nifi quis ex temporis ratione eas colligar,quod alia? *-ftare, autumno aliar effodiantur, quod hanc aut illara partem radicis in ufuoa recipere oporteat.Caput enim hellebori inutile contra partesimap acrenuiores lau-<tntnr, & inufum accipiuntur. Contra apii focnicUU Kentiana;,holenii,reliquar.umque radicum fibrx,& capillaceae partes quibus comanrur, deradunrur/tem *li''* Rnea matrix , qua? in multis radicibusindudirur, *(in* longum fciflis radicibus) tanquam omnino inutilis, eximitur. dixiplurimis; quia multae ut gentiana, cyclamen, anemone, arifto,Jochia rotunda, iris bryonia, centaurium majus, nymphea > talem non habeant m[a]: tricem.

KE#• 0. CAP, IX.

Quid her iarti practpiant fecandis colhgendifque herlis Turn infecandoprecandum DM. Q»id~que inprccationt ahjurdum, atque in(echone aajcfliriuni. Ft de cavenda aquila, quod periculum[ecandus wimineat.

E*T« J\\ *ck A d>am*Mr»\(q ¾# U M-M.« m $ foe **'«, ^J[i^ihr^ 'o 7^ ,/ * v Q*\L *\. y » » A i ^ w A i u w y * e « f f " " * " ; fC0 *Waufyxg* iipwi*, *uwyin&tn* w*MW TWda^'«f, *£K*ty*tfti>M* *^< * yff ^f** tfiWalf, i«#i? ew7w«ff. «*T tfiifW ^ W T^ *KWJotrBctTH Th Koomv rvHi)W.* « <f\fi W , »»- *k^^SfitSuJi^h.* ^ * ^ > « * r ^ . . ^ ! * J , ^ ^ w ^ W ^ ? *, QN v N W, M. ^ W W ?«<e» Aej*w- "«n«r«if *ya^Titutm^owxtfmi, *ifltiv yeif 0a<ni*umrifi*vvf ^ * xctauKctitty TO»* *? r."f5" *e^Jmi*HM myv* w&tyfa* wia, *W £ &•

A Dd(Lqu«medicamentarii,&herbariipar- ^AUmirn iXcimTorfitan rede ; parrim quei « m f u a m « « i ^ oltcntcntac prardicent, adjungunt. Prarcipiunc w w'w-enimaliasvencoaverfofecarcficucitumaliasquaf^ f'-'* dam turn chapfiam, corporeoleoperundo. Nam", J" fi aadverfojcorpustumefcereajunt.F»;uaum quo- fer^r^ quecaninaefentis, fiatu averfo colligendum cen- *fartim vt-* lent, alioqui pericolum oculis imminerc, Alias rf, m>^r, npaaacciperejubent;aliasinterdiu - N c m i l l t f ^ f ^ pnusquamfohrradiet utquod tvolucrumappel- J J J J « lant. Ethaccquidemhirquefimilia,nonabredici^r W, M. ^ W W *fortaffeputaveris.* Sunt enim qux noxias habent Kf;w" *K,&Maw*^ vircs. Vcracrum enim incendere & ignis modo f p*rjtfj- *uereajunt.* Mo«cpptuggcrnar^ nec did uffo *menum.* e^t- dere illud poffunt. Qua de cauia priufquam fo-dereadorfi fint, alliacomedere, & vinum fubinde ic!s, & *yhmmVu* Kriia, wWt uMw™ *VW**- iu* *ycy wi$*4> W oQQtw V&f ofvoKoXa^a, TQ»* ć longinqao dufta apparent. Pceoniam enim quamalii dulcifidam vocant, noftu efFodiendam prxcipiunt. Nam fi interdiu, & & pico martio fraaam colligere quis videatur, oculispericiitabi-tur. Radicem autem fecans *i* fedem procidet. Fe-1 *Secanti* *procidet ft-* dei. Ceu- *animam.* *fragum ge-* *nus offen-* *dere.* *Serpentes* *fugant.* *Lethargi-* *cos* *excitant.* *Mulierum* *menftrua* *ciet.* *Fetum* *enecat.* *Vulnera* *curat.* *Dolores* *capitis* *fedat.* *Somnum* *conciliat.* *Amatorium* *poculum.* *Mandragoras* *quoque* *enfe ter cir-* *trimtftri* *cumferiberejubent,* *&alternmfuccidereadocca-* *fum fpedando.* *Alterum circumfalrare, plurima-* *quede revenereadicere.* *Quod malcdidis, & JJJZ"« execratiombus fane proximum elt , qoasfatui*royi4W;?i. *cumininecflariasputant.* *Quin&elloborum ni-* *„• ,«ir-* *grucircumfcnbcrefpeaandoadortuin,idqaepre-«w"/w-* *cando.* *Sed&aquLca^eta.hadextrlquam^"/^* *finiftra,* *Peric*[um *enim fscantibns imm]nere «*», *ajunt:* *&fiaquilapropeadvolaverit, morituram I'ZZh* *i!loannoquifbccidir,aug*Uriume(Te. *Scdlwc£«,,•,,.* *plane.commentitia vjdentur,ut didum eft.* Modus t r^«« autem tradicidii prater prariidtos nullusjlius *(tlligmii.*

*Uitimv*i'* 0Aww» T 5 ™P'^ ™*^* *&* £ toVi' «J «^«** ^ tt<Ptwtouv. 2» ^ » e«« T«^^ «T w ^ * ^ 4 » > ?«rt A '' L« airftfixin. «&v«- ^ ^ / 3 A ^ « ^ ^ W * ! j,; 4>w ^e 5 r* M&l'' * ^Xtu I «»J*»' «0« ^finiftra, Peric[um enim fscantibns imm]nere «*», ^f, ^ «». g «OP«TdC»j5«f^» «• «er»0, <P^Aar; aJunt: &fiaquilapropeadvolaverit, morituram I'ZZh STSii iwflT^ ^ ^ ^ ^ ^ ^ . T T . ^ i!loannoquifbccidir,augUriume(Te. Scdlwc£«,,•,,. *«< cV'J Jy« we wunnt.* * Mv ö «^T^0* * 9 ^ ' • ekra" plane.commentitia vjdentur,ut didum eft. Modus t r^«« •"f-Al.rer." > K- fl '«« ;.,»«. W6« 4»«" o^J" autem tradicidii prater prariidtos nullusjlius *(tlligmii.*

&,«,-A&«,«Wf?«e^-^'e3»4«« dtur:

JULII CffiSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONE S,

En,«aWA««f ^/(ftr*hafStverumpradictnt.* N»» ?«, J »W {.«»^i,'w. E* 4<W>, £^.*4«.*Varium,*

Mhmnimmwm, JLmmfades, acfudenda i^m^msfru^m^ijftmtcr^injiccreaiunt^jU. umll'cunt. Turnautmcutn wivrii *abit infufiul* nw «T«cms «» «w >»»«• ««««. ^riB) «

JÕA N-

IOANNIS BOD/EI A STAPEL *NOTJE* & COMMENTARI US.

c

A Git hpc capite de herbarum collcdlione, Scquas Aveteres praeceperint in ea nugas, reccnfet & ridet, fabulofaque efle, fatetur. Quae tamcndicir,examinabimus*

Qxppctxom)! ➝QxpiAotKtmZxot** non vocat, % ii fimplicium medfcamiuum inftituram exercent , 5c *ex* praefcripcomedi i e x illis, ancidotos. eledtuaria/caeteraque remedia mifcent ac conficiunt. Sed circumforaneos il/os,qui vulgo <©uaC&fa\ltter£ vocantu^ qui totosdies in foro defidenc cum (uis vafculis,pyxis,ciftis* &ferodotnumrevertuntur. Apoll. depharmacopola c* *t**pf£ „?&J>ifdfj<&*9 H24 dnc iZeuir* ^ T *mtAiuu.* Hi&lethalia&falutariavendebant pharmaca, Ariftophanis fcholiaftes, ad hunc locum in nebuiis *%U mm*

inquir,

Hinc ille verfus HomcJr' :

Soidas:

*H3*nii pi™?? i $ ■ P*?;QQof. odit medicum fharntacopola , rherorem jycophantes, fhtlofifhum fophijles** videcap. xviii.4ib. 4. ubi apertfefacisdocet pharmacopolam circumforaneum efTe.

'Fifyrcp®' dicirur Herbarius qui herbas,radices & colligic & vendic. Nam qui olim herbarum fimplicium tantum pot<^ftaresde(cripferunt,fuos,libros *h-ZfifAwffya** mfcnpferunr, ut Micionapud Plinium. Firmfcms herbarics vocat J? *'pt£mtf&vs* Gr^cornm five *fafaoxopus:* hoc hominum penusfigmenra haec excogitavic, finxitqae, ut inajori pretio iuas ve#ndcrct mercc s.

0«V«rw, De Thap^a h*c apud Plinium lib. z 111« cap. xxi 1. *Quifpc etiam fodtenttbus nocet; fi minima adfpiretaura. tmumejeunt corpora, faciemque invadunt ignes (acri%obidcerarovriw illinunt.* De ¯irapfiavera dicerc Scalig.r aiwftor eft. *Nonjolum,* inquir, *manu^verumetiam facie*,acpudenda tumefcunt. turn autern ,cutis univcrfa abi: inpuftulat. Hocfe vi^Jft fcrsBit.* Sic parens mcis ceftarur.tale quid avomeo aliquories accidiffe, cum fuccum ex frudtibus cucunieris afinini colli^ercr, elatenum ut conficeret, tora ci facks intumefcebac. per multosdies, poftca cut:s toca in veicasaSibar. Nihil ramenfucciillius,utajeba^faciem cjus arcigerat, fedfolus vapor#

Kuvo<rSxTv. Dc canisbate ceu cynosbatofupralib. i n . cap. XVII i.e^i, ac fabulofum eft quod dc ea tradunt herUnrii. nee minus vanum,quod de clymend aflerunt, cu;us h' (tonam vide cap. ult. lib v u. & cap, xix. hb, ix.Hiftonam de veracro vide cap.xi* hii)us lib. 1 calidum admodum efle, Scprere, fi affumatur no:urn fins : puitufa^ veficulas cuti impofitum excicare,cxperientiac^nttac. apud nosutrumquefme ullo pericnl -> effodcrc licer.

*iionon** vel *zrMo>ix* nomen acccpiti medico Pseone, qui e*>vulneraMm Plntonem ab Hercule, (Homero •°^vr.«'. fingentejeuraffej erhibetur Nifi forte nomen illud acceperit >&* $ yr<»c<^five *?cti» TVVIU pcrcutso, ferio.* vel *k TFCUU** vel *»«<>*& hymn >s cano, quod ob infignes virtutci multum laudaretur. Nam paeonias omnes herbas Veteres pro faJutanbus acceperunt. Vir^ilius/Eneid 7. paeonlisrevocatum herbis. Arift°phanes n«#«r#* *x^Z P*p™r*s medicacoria manus** Suidas n*>«ii laci?«» 9f^5r^T^d'' *raT«Vr $*%(**w. AdJupraeceptor *y*vKv<nfa* \^ocari, Theodorus ^*ulcifidam* interpretamr, quod granadulcia mali puniciaeinis fimilia habere videatur, vel quod florem ic.rcr rubrum balauftiae fimillimuin, vel quod radices dulcedinem & iaporem ma'i punici dulcishabe-

5'V ^Ici« cnim mala punica a Poetis dici , fuo loco

^hen*«s « au&oritate Scleuci lib, J.

, qaem an interpres vir do^iff. haud r e ^ *juimtruHs.* LOCUS hlC CX-

fttis ptrceperit,non conftat. Seleucus in gloffis, inquit , refert glycifiden quamdam vocari, figura perquam fimilemfico, 4 mediciique obfervatuin fume in cibo (umptatn, rubra taminarum profluvia fiftere,ac valere contra malucn mentis & infatuationes. Q^iam cum fico habeat fimilnudinem non video. Viri dodh fico fimilem fenbunt, quod filiquis, qu* femen continent, vel appendicibus glandi fimilibus HI radice fceminae,ficum a?oiuletur, Mirabilis h«c comparatio. necfiliqu*,nec.radicesficum uHomodorefcrunt. figura contrarium oftendir. Scnptumfuic,-r<-^i, quod quid effet cum ignorarent librarii,i»ntarenc *inevxa.* ninSeleuci errorem dicamus, vel ipfiusAthensci male hunc locum exferibenris In cibo, inquic intei^res, futnptum fiftere rubra feminarum profluvia. non Diofcorides & Heiychms id fcriplcrunt, non Athenaeus* Diofcorides lib. i n . cap. xv. Totf j ^jr* *4 i •jS xnioi Ttvfa) vrityTK tv' *»* f*i**Pt *v9l~ W ptl igt/9^> *Is***. Seminis grana decen* aut duodecim rubentia, in mno nigro & auitero potu fanguinolentum fluorem J/Bebrem fiftunt.* Hefythius ,A»«i*aih ^t;roi* TTTHOV ljmtlUuZ <B&j wimp* 71 T ym****?* *Plantafolvensperficisnsyfanans malum quoddam* (nempc rubrum fluxum) *muliebre** Pimius lib- *z?* cap* io« *rubra enim grana rubentet tnenfesfijlunt,* xv- A^ri? *P^ota in vino nigro.* Idem Plinius, edi contra malum mentis ait, *EJtur,inq>y\u contra malum mentis, fid in medendo quatuor dra&bma fatts funt. . grana ntgraauxthantur, (jl fupprejfionibm no&wnu m vmopota, quo to* *Hum eft numtro.* Idem lib. xxv. cap. i>n- *™ *tifemen copiofum, rubrum nigrumque. Hac yeaetur & Faunorum in quiete ludibrns.* Sic5*«*w vocat Diofcorides loco citato : *[a $/**>« \ *>*

*VLL numero quindecimjn aqua^ulfa am vtnofot ··· auxSm'.Com** tamen Arhenaeus fieminai *ta, auxtitfptuT.* ix quo£ fatuitatis caufa

S 3 S Sic crocus debita fi exhibcatur dofi, WJ" am crUt modnm fiquisexecdae, mortem ei adferr. V?de5i cap. « J W « libridcioiano man,co fcribat preceptor. Dicitur etiam *ji* ride, lib- ..{. can, CLVII. *U* V vulpo depravate cap. *Jaons r,tin,t,\uamquidan den,, btciuoque difficult** *ft* *à Gr*ci,* Sic ecfiam recentij *ex* Bellqnius^b. J.cap 17, pfiphidile à Grascis vocarí ait. *Taontf duo ' gemrd, vuIgoGr^orump^bidiU »ffff^>£ ommbusvallibt* humidis nafcumur, candtdoflort* *»* Hippiatri audlore *y>v&* dicitur.Aftatho hchuscaa i-

gulorumbeflemslei rofarum pondo libram. photis, aliis paeonion,aJiis ie/emot. & *pen* citur, quáfi quinque ervi granom, numero, quae ervum imirantur. Idaeos cat aHtiquitas, quod radix glandulofa,dadtyJ'.»ve digiti, quandam formam oftendat. Sed indd nomen ilJud habere non puto, verum a palmulis,qu« gracilitate, curvatishumanisdigitisfinn fiiagemmainCreUnafcentehumanipoIliasfonna,

nomen acccpiflè fcribunr.vidc Plinium lib. v i n. cap. LXI. A palnuilis nomen accepiffe probabilius. Aglaophotundidam fcribit Apulcius. Plinius lib. XXIIII. cap. XVII. *Aglaophotim her bam, qua admiratione ho-*
* *minum propter extrnium color em acceperit nomen ,in rnar* monbus Arabia nafcentem Perfico latere, quade caufa £# ma/maritim vocari.* Aglaophotis dicitur, a granis cocci colorofplendentibus: eademetiam decaufa mannaritis dicitur, >&* *§ Atxw-Mpw ,A Jplendore ($* wiVorc.Mcminit aglaophoris jElianus cap* XXIIII. & xxvi 1.lib. x 1111. De animalibus: ubi duos cynofpaftos defcribitjqiiorum^akcrumr.iarinum, alterum terrcltrc. Dc marino alibi fi·detur occafio. De terrcftri cap. xxvi 1.

agit, ubi h&cfcribit: *"OPO/A* Qvnf Kw/ósar*r®*-, >&****

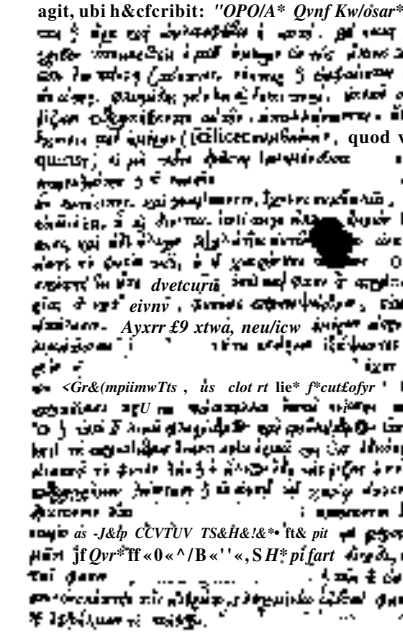

dvetcurīā eivnv , Ayxrr £9 xtwá, neu/icw

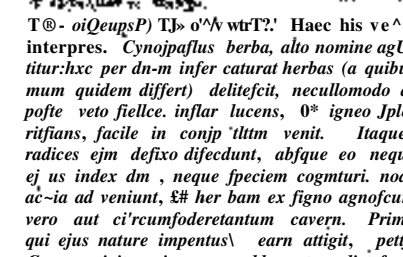

<Gr&(mpiimwTts , ůs clot rt lie* *f*cut£ofyr ' ăs -J&ĥ CČVTŮV TS&Ĥ&!&*·* ft& *pit* ĵf *Qvr**ff «0«^/B«''«, *S H* pi fart*

T®- *oiQeupsP)* TJ» o'^/v wtrT?.' Haec his ve^is reddidit interpres. *Cynojpaflus berba, alto nomine agUophotis dititur:hxc per dn-m infer caturat herbas (a quibu* ne minimum quidem differt) delitefcit, necullomodo agnofiitur^ pofte veto fiellce. inflar lucens*, 0* *igneo Jplendore coritfians, facile in conjp 'tlttm venit. Itaque figno ad radices ejm defixo difecdunt, abfque eo neque colorem ej us index dm , neque fpeciem cogmturi. node jam exac~ia ad veniunt*, £# *her bam ex figno agnofcunt, evellere vero aut ci'rcumfoderetantum cavern. Primum enim qui ejus nature impentus\ earn attigit, pettjjje ferunt. Canem igitur juvencm adducunt , diet fpario farmlicum , ($ funtculum vahdumarBiffime ad infer totem herbs Jlipitem vinBum , cant ettam alltgunt,* C; *carnesajfas ei mult as obheiunt, quamlongtjfime interim recedentes, cants ntdore motus , impetu ad carnes fcrtur ,* ffJ *her bam radicitus emit • Cujus radices fi fol viderit, cants mox expirat, & Jecretis quibufdam ccremoniis, ut pote in ipforum gratiam extinBus , fim felitur. Hum demum herbam contingere , iSfepumaufurreaudent. Vfus ejus admultacelebratur, (2 inter cotter a , ad comitialem morbum remedtum ex ea homini commendant. Item ad oculorum vitium • quod delato in cos htimore nimiovidcndi faqultat.m adtmjt.* Eadeni fere dc foaaras radice referuntur, a Flavio Iofepho lib.

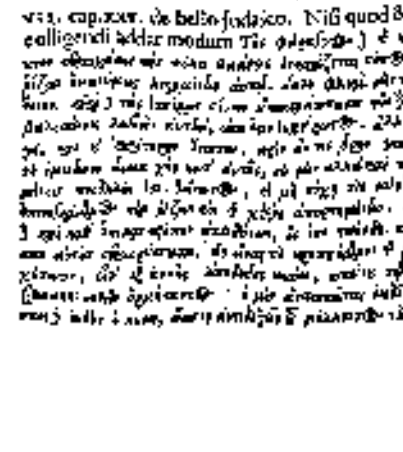

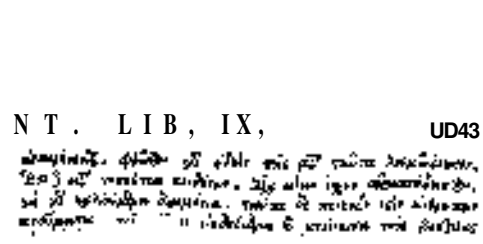

900·vn. Vallisy qua civics a parteftptentrionali cingttur, quidam locmbaarasappellatur, ubi radix eodem nomine gigmtttr, qua ftamma quidem ajftmilu eft colore , circa vefteram veto velutijubarfulgurans , accedentibus eamque evellere cvfitntibusfacilts non eft Jed tqmdiu ufu git,necpnusmanet, quam fi qitis unnam muUsbrem, vel menftruum fan gum em fup er eamfuderit. Quin etiamtuhefi quis cam tetigertt, mors certa csl, mfiforte illamtpfam radicemde manu fcrat pendentetn. Capitur*
* *aut em alto modo fine periculo, qui talis. ,esl: Totarn cam circuwfodiuntjtaut minimum ex radice terra fit conditurn: dcinde ab ea religant canem, tlloque fcqui eum à quorelegatus eslcupiente^radixquidem fa'ciU evellitur, canis vero continuo moritur, tanquam ejus wee a quo tollenda erat, traditus : Nullus enim poftea acciptcntibus ftietus esl. t ant is aut em pericuhs propter unam vim capi earn opera pretium eft. Nam qua zocantur darr.onia, peffimomm hommum,Jpiritus^vivis immerfa eofque necantta quibusfubventumnon fuerit^bac cito, etiamfi tantutnmodo agrotantibus admoveatur,abtgft,* Doftiffimi Botanici baaras radicem,mandragoramefTe putanc. Cum de mandragora nemo tradiderit fplendere circa veipcram,quodde paeonia Apuleius ahique tradunt* Hasc herba in extremis b.icculas habetamigdalinisflmiles, in quibus funt grana cocco (imilia ad acinorum malt granati magritudinem , quas noftu lucent tanquam lucerna. ca plurimum noftu a paftonbus invenitur & colligitur. Prxterea mandragora ad morbos quales funt epilepfia, mania, incubus, a nemine prasfcrit itui^ necad\erfus talcs efficax eft. Poeoniam hos debellare morboSjVttcrestradunt J>mnes. Unus locus ^ginctse ex Galeno citatus, abunde fatis id docet. Quin & hodic eundem ukim prsftat, quod & muliercuhs noturn, & probatione nonegct: Eftur,inquitPlinius, contra malum mentis* Denique aglaophotis nomen poeonia habct, non Mandragora. Poeoniam his verbis defcribit Diofcorides,

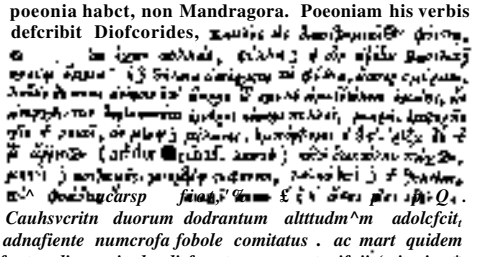

Cauhsvcritn duorum dodrantum altttudm^m adolcfcit, adnafiente numcrofa fobole comitatus . ac mart quidem funtqualia iuglandisfosmtnavero tncifuiis(mirmimo do dtvifa, fummo caulc fert utraque Ji/tquas quafdam^ veluti gracas nuces {amygdalufimtles) quibus dehijcen* tibus, grana multa rubentia^ farva, actnispunicorum fimilia mveniuntur > iff inter hac media quinque aut feXy nigra purpurea. Rgdtx marts digitals fere crajfuiidine, iSpalmt longitudtne , guftu adftnngens, Candida; foemina vero radicibus ceu glandesjeptem, oBove ad~harem , quales bafiula regia radicibus adnafcuntur** Plinius. lib* xxv. *Nafcttur opacis montibus, caulc inter folia dtgitorum quatuor, ferente in cacunane veluti nu~ces gracas quatuor aut quinque\ Ineftiniis ftmerhcopio^ fum rubrum, mgrumque>* lib. xxvi i *caulem ha bet du&fe cubitorum, comitanttbus duobus aut tribus , fubrutilum, cute lauri: folia qualia I fatis, pingutora, rotundioraque & minor* : fimen tnfiltquts. aliud grano rubente, altud nigro. Duo aut em genera funt. Foemina exifltmatur cujus radicibus ceu balani longiores circiter oBo, aut fix adharent. Masplures habet. Qngniam non una radicg*
• *ntxus esl,palmialttt3tdine, candtdaque. eaguftu adftringit. Foemina folia mjrrham redolent (3 denfiora funt, Nafcuntur in fylvis.* Plura hie animadverfionc di^na, in montibus opacis nafci ait. Gonpylus, in antiquo utroquc Diofcoridis exemplari, fini capitis haec JI^-[1] fcripta reperit. *<pvi-nv, o» v-^n^oTurcn d"psr, £ eiK^7tpiOi%*
nafcitur poeonia in altijfimts montibus, eorumque verticibns. Plinius priori libro in opacis montibus, pofteriori in fylvis. Utrunquc verum effe experientia compertum eft, in altiffimis naici montibus, nccnon in iylvofislocis.Genevas AIpinis,5c Norbonsarduis Vcganii

nibus,uwaquc&mcMcmivIvofisnor.procut *x* &l0 reicteic. . . .'''' • • • • • • .... In *l(i:i>cojit(: V it- ... IN ... '"J 4c* ooLmi ɪm -. 1 Utmwii- ^fonjin'tuijent, ro warn ^-, n d i ^, «p"i«» IIII, l» fo::c n«fatis,aLlcm UmioliLii in *4O-* • : k&anan L. *mm* into (pudiTM Jpud h p imar-vciu fJru.T) ii. *Ftit** k . . ex tilu:ilut corcmiilJ . *imdt* CX 1*- •uimnjonvutn, ro « ubtnoc ex inlxii unumi *cora-* ..<(ji«»jr*i«r, odi K:iifunt: lXoUtniioiuU .. in nna n j n n v U^BL dhncst, ld j tolo exut, li pctpciidn, nu- o 1iwi mm j d

*U»J rji. *T*mtm* fitu mrrhtm nUlnt \a\b*. It. itmim* tile. DtottMuW* fulu • _ * *tmtfrntt* (utcrc ittitm , tnynium vc:o [cdoieic nn> tuJicHt. Scd periwlc ift ^KMMkki lepa, mm GnrnMom otSote. dt nyrtiur. Sea hxc IWondti aon ftttt trcw, A « W- tnoruwdreit faiymu foLi fin. w& taipi« suanqwii «f nan Jintw Dioveiuttort»tr<*ifcrtdum leri-

•• lUL-fl-lUlIt . •. . . . i i i *PiMifimu trmtrt* . *p j i f t c i i i iUrttas n J,tr, rum A**)« *r. H.'H tmttttm fttv.* lib *i t. TM-Ynsf odS« *rfftiicmitj, fmtmnm pea ktrnu trftitm* nt *MUIBI fit'* •*M }nn»h\%m (it.* Pjcuttui genera p!uu ohicrvjniercentiotcut, DcqiuSot Urftor pbytopiracttn *xijc** ftwlunt. tn Btb^ram *konn* DM) , Jcc-

•' •• MrtprwKi :. ,i:s rc- MM«ae«Ui) 'IcpncdEmum htinc 'i uti.iriiio- eascn •«t. Vincum «te- Semen I «M(. Coiorc rvoo t.'nl vjrut, . «—™p- lAtniic T,.S« , quan^Wue jltitjt ; noti- Mw^quvn iltw* ctL WLijwnun jibicjrt, pmtini ru- in: U' •: *-jtm* rwmen icccpa, qtnklChrnn Ceniaurut : . cum t-fcmiin n c q « i hnjjuito rtaetantt •rrru, (i^iiu csrifit^ >n pcJcm.oiuir ihtitn(,hifo. niuin vocitm. un 1'iiim"' [>••<• doccc Arf vtiirtcra eliLtirurKt.) qujni pr.i-ftan , ,1 lwc

S, £ •> 1,'4>M 4 ,(,J C''''/' ''" •**•' "f* C™»- t *telligtr & t* ^ *Q* j' *'™-1^M> e*we, iff* *ttbxrefient.* Centra CCOXUNi ''''''''''''•."'>»i<« s- miiiu., liiiihwincpii PJiniui -cr-

T'V

mttu. Tbcfifbrgflia itftn&iedit., ...,-,,,,_.-,- *pmttitF*Ji*ttitii**ci>t*m?in*mfcnrtt-,iji'''& ™- mentttttfu.lmtnutcimfimiaiul^foaiu.ijpitt'gt' mtrn/pjpM.* Rtihu'-lti^oJmftimin, ifuiuit. - h'-«'- (Vmifuc phnasn. *diTeribaod«c<fcfciif«3iii, >' ''.ctint Ji«n<|oe tjtit. K e* too .jrt.ia !U<te° b. *{fjtxuxB oxopttii*, 4onn* Grxccrom *amm*'' WO-* Kraum, ijiu truftw & mras tamvoi jgroftun N« ThropiKjtluiik utKJunik. wde ttnuiiwiu Ipt-Cic, (btpta, tod topliCBtn:cnr4atnlc3i Doosiiu* ' (northern. *ttUmH,mqait Ipie* cttatn P(„JUL:>.™ ^1I- ot trptchtnd't, nautquccfui luttfi *Ungayxufl*-A' =*- KT3 piiir.o grnenfivctnatan:flipuvi(tiiip»WJi!>c(i- %'an UMJOIC Lhoftoric'c , ptirr.unigcnaj r»Ai«'' t»' bn niixo *IMKO* picnjB. Quod rot codctr. *c:*, nimtt«uin tjL*pa«lt>Jiccjcnpfi»'f'-t'«n;cii< mi nilinit beKnbdHrmmjtmtwjauriLfn I ^:^'f *•, grt.

Centaurium majus.

kiiSiiii«« **dutaiattCaalgj** *In bis capita ecu fspavcrum,* (Id de magniiuditic inrclligi deber) *]\tdix tsafli, uibefeent, tetter* , fragitifjut, id binacubica mtiila fucca* (hinc quibuidnm codicitius addirum , #JK>l&- ••; • ^BA« *ifotfif amara.* f Diofcoridcs retSius *acm) cum qttadam dulctiitie. N/fcimr in eellibm pmgmfolo.],audatifjtma in Arcadia, EUd,', lAejjenia,* **Pio/of, Gf** *Lycto,* **(S[1] FB** */ifyibw vtripturiwifyu' altis hen. Qutdaut f$ ex ttijcisf" flaunt. Lcgo,& in./jtpibui, pjuiimifluiahu loci, t n Lycii qui&em tS tx i-& L-ytitim faciunt.* **Diofco-**

1 *Ljcts incaix fitccvm tpfioi ixprimunt, ijun* **^ro** *lycio timmut* Doflitfimi Botanici, Clufius, Dod<>-mus, Lobclius.Pcnaj&cjeteri. Duomajorisceraautii gcnc(,i defcribont , quorum primum folio conftac in liicinias phircs divifo, attcrum folio ell: noil ctifTcfto. Primam cmles edir romndos , tcrttes, duorum aut tri um c iibii otu m; foi ia oblonsa, i n pi urcs quafi p articulas divifa, iuglandis foliis ea.proo[erqiiif:»coiifori:• I*i*, Ittl aniCiiru crcnaco ; notes ^ p u i » > < i>dm • i•« in diluto c^ruleo purpurai'eunt {ideb Diofcoridet *a>t&- wmt-i^, in ceruietim vtt^erti* Si in feimilonim-faflioiis e capitulis cmicant fquamofis, roiundiSjalitiu.intu him turbinatis , iii quibusuni OMtlanofis pappis, femina oblonga, pl.ibr.t. {[1]plciidn^B|Radix fubeft lon[1]^, c.iroofa. criffit, fragilis , fonHigricaiiS, innis tubefcens, liicco (angainei coloris prignans, cum dul-i:cdine & adftriaionc, non nihil mordax, Hujus vcr6 &aliartpcritur fpecics, folionondidefto; vciilm la. pathi modo longo, lato, fimplici atquc indivHb, per

CcntaunuramaJQsaltcrurn.

imbitum ramen ffrrato.t iulc breriorcfiortbi'S/emi* tie, radiec priori conformis, niii qtiod fuccus hujus ma.ijijflorclcar, fiiccoque crtic coned under, qui cum amsritiidtnequadam sromaricascft. Hoc centaurei penns prnxntit acccditad centaurium magnum Cra» lera:, q»".l mhbrodc cenraureoGiicnoadfcrtptohis fere verb.! deiineamr. *Vtiitm; foliabibet ficutUjni-, thutn* **hertmfi***; rmnara tamen, in circuilf ftijpi, vtluti ftrr*i CM tent btbet trium palmera m,f«ccrtm rttbrun),* ***btfummmt*** *cttpnt ifnu^inafmn.taiUtm vtrofolidam (=J tiajfam.* AliuditiajOMSCenraurci jffnus in horto noftro & medic[1] Lu^dunenli repericur, *tuaii* vulr^o *nr[riTn.iL*'iuin Alpinnm , fjore lu'en vocanc. Ante annos aliquosan Biuhonui d-efcripft-rii in pro*

Ce ntaureuiTi magnum alpintira liucum foliis diilcdis.

clrorrio, barren. *Rjiictm* , inquit, *dtfctn den tern, cr.ijjitm p ttitmikt fi&refiim,J~nl'4 Jft* **r • tern, Gf** *Ccnrirurei mirjtrrit fit ere far prttdir am Noflri c* **en** *I m re i radix faces c on!? at base o, 4 Am ft ST gtjcjrrhi-%t; ctijtis tium dulcem gujimti frjbti fj^.retn, nifi quod f arum adftiingttsrisj'atit'taiiihabtici'iiitatur.nut-Itm *eijue in probejiccara,* **nee** *in viridiacriir.enijtn p_CrcipeTclicuit, ffequcpiofundt ifdnwdntiti feexditsneitwcriier r&tnin majrnt tj}. CUIH eftjefiiricubilnlii* **J«/ ra -** Jn/4/11, fapud ros qdaniioquc bicubitslis) *rottmdw% Jit incus* **r'n** *alas bracbialtn, fotiitltidit ,fj'iie* **oiwu.l** *11-*

iitciniata, (tfcrinorti, tlibra,fat!idi **mtntU,** *nrrvo alba folium percurrentc :* (Noftrum uiiitutn sd radicem folium quiricrnpaUidevirenj.nervoalbn folintn | ercurtonwoftendic, fed rie- crenaturn, fitC Isciniaiuin, ncc pslmomajiis.necduobus iincii; **larios** J *el qit-t* in ***tMulefutitptanta jlorcfttnte, ijiixdamcubifttm fnpcranr, jimtdam patmttria funt, & tn fajtei dtctm, dutflcci'ii, filleiirei plurefve, uncial quatuor Itngttf, ftmianCMm AttJS,pCTrtw%iie*>ikiiittTdt:nt<tt<n,\no\\u*** **cfnrauri fo-** iiorum partes neuiiqgam denrati, aur creriar*) ***itd • fteantUT, 11! folia peculiaria efie i-ulitn'Ur*** **, ca.Wcv** ***faUiis virefcunt, fiorts lt)tti centarircv'"!'"!'*** **ji'wiVi,** ***ramnUs inftJetit. Ex entice tnint fqttair.ofo, flori/mJ!, toina ptiiraprodetint exeaftiuU, itiitemeiidietn*** **fetia.li[1]** port meridiem fpletujenrc Tole, quod in n^ftro n-n femcl rbfervavi) *Hqiisx prtlicidiu , t£ matin** ***inftgf*** *dulcis, in frnttis feu fliitis fpontc exudat (3 cat it11 him estnpreffum (3 fuftum , slteio lam en di thine httr.ottm emititt. tlaribm femirtd ,* ***ttmuvrti*** *fintilu, aliqtie^ia mitiera,fuccedut>t. Thrct Aufttfi* tnntfi , nitnnntiquar/t luHn.cauItt ZSfoti* lyemc pcreunt,* Ore B«DO, AWIO, *Apf'Mqse menfibut nevis %irminihtis prod it, retort e* ruht pmpureerlt^anti. «.uem* ***vbiftHtexftietntinimt-*** *, tit. Bantnobihcmtebltrvi Tediffermiiam, y[tt dh<r-*

In mor.te Baldn]>ro-

T tr E vtnif

vcmre refett Bauhimts. Vulgarii five *dlftctHi* fotii . .^S%;inU nonnrJlU frorhaponttCH non raro r Utud ctoitiet, nee noftro *ixculo* t. firxu tnliir.i nomen hoc ipfi l ccranm, ScuttManootin tificttnis tinmen •riti;.:ar BraUtolu;, Cordm, cacrerique, qiimm ttn ;.nt. mifOT Grzcorum infirr. -turn rii errof, qutriubifbaium vocarunt. Leri-

7\en iltuJacquifinr. qutxirxiiccata, ncci i ;SUEB» rnjU, rhabJtKiriinftmterfkolorfit, pro-) ' • paJliJiwrnrjI.tJerulFJintoWUii'-iJm, &tubetiteaj Jiqooiftn, m Itmgii, jngoAn , foioiis caftanbm eonttniujn SOB rflierhjponiicumcr co probatur, qvoJ AcrimantMn hibeJt, qtuinthaponriconema inboit Tfteram, quad ntmfij Ux*, fed (olida & com. pft N l S J l h r, tha i c:cf urn eft^ n N n u g d i iapprcqoc rhj- • *nfun'iUjDo,* imutcMMttnonttJHrtFaJiiJiuf, foi T>. nriniQiuiniiigTWn. Fi^ursque ccniaui .'.jtWrpliuuJe, »'rii quodInagis pa!- I. ::- 14}[1]. dc Upatho. Di><w omuormn ap- ^*o fmfTc* ta.'tor eft Diofcorujcj, Jiie :f,<]ui,qua

I /«4* • *ttttmmqut tinfttut te* - •it, JI^«* *aktimfa, f*it»fja' ft>kptllnm tfl hrium, n^fbmt fsmtt,* 'NaVu eium ootor Sc cJiironium. qu.bo* ncmiinibu* (lun ewjiiw p»ndet. Ad u a Hi l .i-n.ni* *f-i*,M* j •'••» warn), u j ,*m'r*- ..IHIWIII CnuJLr.i rj^jj j fiir.i!:Eudine qua> '•.n» qturocam ce«ta-jrco habet fficet ;^«unt|riM'. *K*Tte, quid dalorti !.r.u* . C *ne»tumqwAtAt)oib*fi*fat.* CcnEUtU On'10 il j riorum rc^c diciTir.DiorcondM lib. i n. cap, n t. * '' '' '

•Sf

cnJuor aGtntu lUpinum rtgt, » yn« (/M«I tn/M(>m(i««m *bjbuit, Hujut/atm , qu* *ijutJ/m ptixtmi mdicem pint, jugUndi flintiti J>"!>hjr.fiiliruit)it)j: i]u*t vtia tit mtAiefcwi* **tab,** *mtqut i]u,t ttrcjt*cumtit,p4tttitm* Jjjfft*. fcorrigunr, *vtrvm cAcurmHt ftedtnnt mnitr* fam.) favti, 4tgtu eT.i£i'u4inr%acli>iii'iicutiinum »!ti;ud>nr, gtnicukt JtjluiHat, i3fn*}enbm txfiler>*Mt* **ftt&t** *ctr- cnmJ4im, S,mt« veto Utbci inctitjcibi* Utum, leve, dejTtfum, quti tiA ffoniljtit ftaitn ttttdit. Ifjjix fang* **quiHt** *Arifitltcbi* **img*, cnfii & « U M** *Nifiitur* **M** *ttlfijfmti MMtumiagu, ha: umtrrfj.Mqmyftfytte. Mf mimt* **geDtiic*. HI in. lib. m. onp. H I . C « ' U > M** •m.'»»,•<!rarw/, «* *Iltjritrinn, ttbiijiu n/tftcittrm* , »» •' "m« r«M« *pT.efttnrijfiriittin, fefmfitxmi* **f id de co-Jorc** II i (i **icccperit, fflfnm toibit** *rth^t»)fl4 mmni- intni, i x ixttntUit* **Jdfu.'e , frunn j,** *miter ttnta, fiilrnigrd, finccdatr , Jiquifii tncntibuifub-*'?mtt fturtmt.* **Recent inrcs (Jui 4]r«ncianz novei-neia, viilfaris 8C cruciaix sddtdi fi^iirjun, cjuut enjeura frequer.i spud B jeavM arentjui w loctt. maxime arc* ptcam Wiffi««rfep««tiif. Mjgnif-<iue *iiibu* nnedtra fit- Mnjor geditanafoliw viret Urif, loogi). ftc ueivofis »eJuti pUntapinis. fctl majortbu* 8c ter<uro all«> Gmtli»ribn$i fcapi inter fix* • *ibi, fimpHceS. indivili, iiun«, leres, genrcnlaci, folii»t hn^.ilr^.etiifuliibimsrenJtm iinminutt*,circsi'n ainliirnritvif cflron* tnadu , fppcriorem juncm tt inrt(ia|hsa,,,ibuscoloreJinets, cfei. (!ii in foholn, radUniiifteMiinftirciplicati • quit ciltiatmieienm flbiongit.in quiliuj inde fetnen** *leve,* **l*rnnj. wnw.retotijMemJ,** wlofc fubruffo r

Centiana major.

punt , re (lit nan tq uc *Mmfrj* vvil^au tamftf lectio ft. **Oribsfli muiiitur amtiriuif , & defend) IJI:S pace Semen wiim iucalvcihushabet lit urn, Jevc, accrtv firmijJ ffondylii femen *cccdeiis. Jit hoc cantutn M» line Diofcwridei , leueoto alioquin fimiliut.) Radix ptLiliia.frilTi, <]uandoquc bifidi auttritids, lutciaut**

admodutn pcrnoinct, floruit tamenin hurra rnediM Lugduncnf. B K » V. & in Mullcrii GroningK, (cd port

Cruciata,t1vc Gentiana juinor.

rricn-

rricnnium pcrijt. Noltto in horto codem quo (jiantata, perilt anno , nccitnquam omni adhib:ra diligentia rloruit. Efcminc raniiimt prcvcnic. Cruciaca *cam* gentians cojrnarioneiri nun parram, & fimiiitiulinem jubc% c.iuli'* ft'ri rotundas, gemculitdiftin&oi, tm-IIUJ, tttxiranulffsoui aitiorcs: tulta raiilcibutproximo, iiiinqu* circaCMIM gi*mfa*t», gentian*fitnilia, veruin tninora^rcbtoqiic dcoriura flc«: (lores cxrulet, oblivngt, intus cavi, can I ku lor utn faltiftia orbicular nn imbi'.'iicc* i «b herbjeei* ciliicibus exeuntcs. Radix cmidiHa.CLTCs, Sc obl^npa.rubindc foraminoia, & pleruintjuc inter lapidct fub terra jacenrcs defcctidetis, j^ujtu JiiuntF.ina, in inculii? alponivc locis Ircqucin. Crucial* rtutrmjn acccpit, quod radix iccun,Jum Iongjtudmem t ri parti co, tu: <juairipsrtito fi(Ia.lit,cii Miis tat 11 i c n I c ia [i in i n c it m be n 1*J* bui, nomc id d c b*a *m* r. Floret inrnle lliliiii. Ad csdom qna;^einiana uiili; petbib'.'tiir.ina^t)o<juc (uccffu *a.* rufticisin longis frigtdisve marbis cxhibcrur. Atopomc delapluni vid;c, Dc *c:* lll a ur i o (cr in on cm i n!ti t ucr»n>, d c tn inore ,q u* f c n-bunt vtttfrcJ,ciamiiiisii.Jafui]t.Ccntaurei hujus mcaiinit 1 lieoptiraftui. *\ib, >•* cap.xlx. lib. vfi.can, *ix. £c* Itb. i n. {iecauf, cap.i, Anurumclffchcrbanit tuilfj cnim Wtatiuc amlra. Jjlfefv- bid cap, v(. Huinik-iiirtlc pliniajn. fcraiJ^Bl^riiiia qu*rorf.

Deferibitur *i* Dialcdrid« liD^Ke» . ix. *tj&J-*

i ti */f''^'n* { verus add;r £ An i

i»< f

(quid am ddunc *ftnfU'f j)* v[1]*"' l a f *)* »ui» • i.um »f«3i JOT v^c«*»rt/iJnf. «(»ll«>TO' tri •»,i,i,j.>;ii»if t^it«> *T*imit. yjfiiiu»tj,Bti.* rv-†,..- • i j H l W^iMKt>i|, (£utjC. inrt^ln, quOmodt) 1c-Ric Cornarius) <J^ w^ wt?u-», a!***^! w «•*•»•• Ci-atjurtutn *jurcum,* (leu .'i-niu) Jwod j/tijuj *limutunt, quitft fjluftrt UKABt, quonij>n bumtBt tt^uaqut am it* /u;j,/'.-ri'j ffl *hjfHTKi* *ff crijjcne*fiinilti, *tiijui unlit* *dtdnnttittuneii* £J *nHgultfui, jiom ad tjcbrndiifiomi/i fimihrn4iKem,fpunictocolon infutfuttm vcrgnnc,fall J "itniiiJ^iuuUmeiwrfwxiiiravcluti jut*: femaHri-*i« *limth.tjdtx fufilL.Utu iSfupcnitcmt: htrlatpf* *vitc»^i!uttiifjS$tmpJii^VHiatT.iilutt»4t,v:ttti uttrt* *purg*t,* Sf *tdciittmtm ft'ducv. bill*

). Kiniuiloct>citatu4li3if/(rrum((B(tn(rf»jw, «-I.-I.B.*irBJoxi, minUItt* fWlJ , *^Ueiaiiij Ulhbjdttn vt-*

ifeeuadam fnn;ti njfiitur, ongjnt ftrni/t,

nil* CT iff»pj

fjendt', (et lleiba Frofldola, id eit virentiK i'eminc cravida ante aiituatnuin J *quidjua tmUt tmeifii* TOJ-dff"«i<tmr.JjirtiHSvUi J'tfw* «* *txfrimtttit. Heicttt-taunumncjlrifitf* doptavatt *wttyuur) terra vtunt,*

otnnis mutj mii!itj™ej)iapo«>iit ^ torjiave *cxxgtt ftj* j(» K».J. Pl^ra hi* anttnaiivertcndi. Diofcondcs ^ r~» parvmn ccmauriumvocarii Icwbit; *Ttfvdion* Plj. oius.PUn;t yiri* dodis ir.Diolcortdc reponendam dfe voccmA'^it-; Nufeticowadilplicetteiaio^cperiruie quam elixir l^or. Eodcm lenfii utraque fervari pon;[t.Nomcii,inquit Dwfcor^sitliidicccpic,quod Ions riijuit homciitiiliusriafcJdir.Apuleiusloci! io|j. dsjctorctbiijiiaf*i ttaJiiJHuic paruziufidei habe-(uF. *Si-lcrensimpluriima nunk extitiuie.* SictiOo-tljj;aaJeramaor«it plutarchiw lib. Dcfarie qu* j n or I* tuna; apparcc *r i) MMSIO •'»'< "i-S* "i P'«I» «rjc(if *X'gft* ^j ^(Jj;^ * *V«5, •£ '-y **«'. 'I**'p >w»n-

ii«"l> bWlA«w. Ec alia qtijtkcmwtt*temuttriam, ffi jer*n tur ui I/iuiya & fiingutm tctivn,te tigAtnr, vini IJ WKijsifuAmnaturatttii jtr.mii: fitcjtjttgitudct, j„ ta~ *qittftitm titw*m jirvji.* UJud c*pericmu didici, cetttaiiriuin in hurtos tranflatuin,fwi«n pcrire anno, necunquamrenalci. Sylveirnbiu um arcno/ii, ficci(<]iic,qQam pintl ribui rjiuilqiie rcptritur i & quidem foiio.c.inli• rjut: vcpccicircmajorcqucin paluftri-& ficcitaip;rifqur, nunorcquidtm caulc & folio, viribut cracitantioribuj. Dioftortties origano *tiuvk* iaquic. platnara ccntaarci jam

ailulcam, caulcmquc babentem defcrib't. Etcnim <uinrm*fo,Jial(iberclcfil>if$_t$ louttiquc berbam onjpnocompirat. TcrraFetiimpr^ima folia,fiveqn»: primnoo ptoducit rwaccij longs i

Cennmrcum parvnrn.

Iar» ronr,f»*no*r«; trc nrapin!< fi^iira, l'cdtnmtfra j jittout prorlui$_a$[, -bluirrcfc Ncequod]oci»ii«rsp(^vci:ii cu i^mpa-i«i poieft.mipmf: cumidqoudaijtM «;.::, tw, no r majaj fit ^^f„ ,j$_r$j j^jh j $_a$ j (itwtc i D r J

comparavie crnruim flam «n, OK>» I»T« f, | fcribac. Fnlucna»qu> ID rwHt Jutnino tttnt, taoe COtnjriaratt^bloiigiufacrMn (wit A i J [t˙. i dentist, qiwd ft>li.i rijr* U-yjgi,;rih • > ^Itorid«) qua? inmrJi.iIupc'K"-b *lam* tongbri, qoxraJt ' plaiicapfRcm JSmnlaMur. tlatrm. mqna. tcrr* paniceo colorc in pirtpurim »crgere. criiiatirciflfu. rfftiititTioinnbroftflofe »lbo. Hoc ffiicabiiurquirptain rrum folk n tlbtlcrtc: flora veto umbrar i^navii cinlidoi eOir, U fi; c^ucJ 1_1 r; * loilitur mcl, caKjwjpjnfieirp, *qtm* tate coaflatur color. Jn flantii ^rro »b uinhra compiratur albtdu.tiijod *qucu> in in rlaborttw *tomar,* obruac earn tetuatitrm. Inttmrnr cium flnrc !*.M in Galll.i NarbxmTieni!, tojei Mrluci mfirfnit. Faci« Ie& remine in hc<rrii fjrutn [-nTitr eft,rc]iquicenfaurrt *ftrxt** lis c*iconvc«ii ftribiiTc vi, tur. t. nrp«i • ecnt-mnDm parvum, imJetro* tamun ocu las d«Ii:ripfiHe DiefiarMMk Oronct tamfn i centmrio M r v n ^ . - ^ j ,$_p$(p tnkwnr. till, lib - - Cttii4il(K»|i«r»'ui. '., : per inferior*. Ird ctota tur»r : lianc 'plantain. F*m i. • . . Ira , .

9ur *pa&mii* prajdita luni, MdeWfnlDert S-

Hypericum.

wfnfniis,vrfuti)?oriii *femih,* flofculiscanftat inl'aftipts ciolkojottttn liittis, ex quinqut folio! it, ft amiriiiiusinineiliOL«ncol«ilnM, Hi* inliqu* fccjuiintor oblong*, ma^iiiciKiins fit ft>*ma prani hardeacei, in qmbun mimitiffimiim l'cmcn, qu.iii confricitiim rcfinam olet. RaJix dura, li^uoti, hinc HiJt'iibrol:" ac tcnubu VCIIHI rarallii ffpargitur, Hujus cuma.ffiores sc folia am it a, ar.ro fanguini hauii abftmilem fuctiim lundon. (fcners hyperici plura funr, <*$e* quibui •tirtoai PhyiOf-inacem Bauhini iciStor. Vulfiarc folirj ni.iiln eft latioribui, *atadd* angufti&iibu*. Quod loco humtnti [;rovcnit,f)itaiiraT»in j quod alibi, rcKundum fcrtmilsm. Aleianduiium folijs eftcjn.idriptoquam vul^remitwribus, runque pnulo (imilioribui; alinqumttiigaro fimile. *"A**»tf>* S™C' J I*")* rnihimc aipfrum vocant, cum Alcyron t'uigar^alVeriii?, dumi%iU hypcrico Ictitiatur. Dciincatur a Diofcond* lib. MI. cap. cuttii. *'fanny, ti* j •>•»)&«'".•• (• 5 rün Mil* iflf t-!'(•«»r , *H A*^

Jtfu

fyfivt jfcjret-let nIiit oJjttgm, tit jrnin e/f, iw4g«iruJin* *dijl ; nujtrei, tcjnrcehfimn i funicet* fintifi^i', p^f« *fjoj'tjt luttus , *c fiaBam lypnica jinn-Itm , «jtfinvfi odeni* i cujiK;M(ritii,</i‡iri^n.i/trTUMi-*liniiir, qua etc unfi andrtfmwn vvctvert-* Pliniaj, lib- xxrit.Ctp, t. *aftjn* & afoniitt, fimth* pint taitrfe iSty^trtee* i *nujurci)>JIKI tJiiuj^vsd jfyrmiri Vtcjtur , ftruUcKi, emittnt rubtnttt, afttuhs pmhi tuitti, ftinea in cdltcuhipitfit!nm,nigrum>Trftt)*,j'i!tn, nwietrifir, -crfnt cniirFUJIK, *Qnj tit cjujii qpidjin htnt snitofauium vecmtte.* ATtyron 8c aUJ'toifiei idetn (iini , at Diofcarides &. Gatenct tefttniuf. Swipfit Plmiuj atcyron , quod & teyrotde* , & hypcricuin inter ic limtlra flint.' *Hjmm,* inquit, hstwr /t* ' j, reAiiuDiotcoridcs f {«}«>• A*nr>l furtutttfih* Pimm? ratnns rubcrc tlntit. Minus rcdi: quidim intcrpreia, /»/ti> rufrrHtihtft eaules, ramuliqnej rtonfrijij, rubenc. Afcyron notiim facis, am« ninm rigiiOrum , rivatorumque pratcnlium amanj wide, quadrjtos rcAtuvtt)coins, tmiltiif mSce fibtistr^ila. eitk-Tirriirfiu- Hypcn^i ijliis faulo miipfibttt, vonofii, puuiil.ii poroS pcrvio* habfiribuis.ac flortbus iri lcinluu-is, cofcmtum cotcarcm sfTriMnti tlJincniibus. Seme no Jure re Una ecu , mrc* ff nente.

fei A

ha. Andttfemum , .;(iei/ *alinoi dienjfitiU, thi Arum jppejt<''>t,iit> bjfaiit & 'fcjre diffttt.* Fr«-*ttx* w«"C*rjniultsgractbliui JutCttfofiitiiirgvtiUtpunieti (tUrt ttllwtlibus , /»/>" trifh qatdrUfU^ltt m*ja?tbu} rnmtn [im w* ftli*, qutqilt frit* mmfa fucco mmant. babel MimaUiin acumiw cemptuic;,utTi'»i}i>e txpanm fit, fmaatajsjut, cirC4 qnts ftoftuit fafilli tutti, ($ in ta~kcittti ftmtn ptfavtrti, veiuii puaSh nauitifve d,J}i„~a*m.* Ptistut Itb.SKvii-cap. *iv. AndTofomim five (tit *lit nfpctljitrt) jfcx»aK,no* abfimite e{i fyffrict,d* quJ Aixtmw, caulieuUt mijtitbtii Aofitnllifavt* > *(S xttyij infant iimi,filu ilk* tnue fytira :femen fap'vtrit nig" '• am* ttitjfingiinut facte turnout, oder rirtfi-m ntf'ii, gignimnmtmeiii.* \niiof[tmuTn Gitcous dividirin sfcyrpO, 8c dtOnyfiaJa. *'Aitp-mWJ* *^"ftfci *fvih finft* fi» f>w: il *flip iitffi imiig's i* "M8»-*i,* (vulgO per - *fafa* lcgiturj i». K ^ ^ « * ^ *irJf* n' *T^ifHti.T** ft "'O1 •*«, *ii*jtd^)* «o'i •'••" *'''''rim, if flMf frutiufi , aalur* iufitx. Vmtm nmttufMttm* Eft jptnt-t* ^r(«. *JlttTum qibuflam iitifjMf* p™. Do* itaquc plain* *ex* Galeni fcnermia androf*ini tiorocnobtiiicnt- Plurw Mm en hoc nomine j"%niHI, ainftorcftDiofcorit Jejti Jtiridtyliila (ic dtOirn, rnfisforinequic,rid^a P- '"•Itb.vt. codemquoqiie quo akjriun & dionyias, idSgniti aamine Dro-

fcoridfs androljemum [eprocarphon, Weft, renuibus rim:trinnuit ; Plinim tnajartbu* dtn(ioribuiq-'~ *Waec,* qu*m liypericuiti caulitiilis, *ftlt^'ioaim.i tttj, ruuftmllta.* Diolcotidos alh.i tfTe nrr, fed tnpbvclquadroplomajora ditk, Plioius, *trit* faiuiM r„e„* _, -,,. Jrouhtii nomen ac* ccperit,non video. Vul^arannleclinneO fert, Sc remripoeefc Nain ft fangtspec t, vtleitiigro firuto na!^rcferre videter. Si o. Hie m^juii'Jj, i,) e(^MWIIHj rc/Vrre leffit. FajNtur famen Plinim quodallw (ti^e-» fit eflt folia,«ijs, quomodo rubicundusiuccuj ajili-

Androfemon.

Aftyron.

Tin j fi

£qucjr. nan video. Pro '=w«&>&nj<> plunram cirj'us .nus, liabeiit vi'ri doiS(;inrcr fKis FUCMIIS,

»on tTve hypcriton bi folium *van* petfotitum , tamulos **-Cju!icutoiv]ucfert cenucs, cciiotc 1JIUIO tuVcntci; folii •• *ht*IU ex Jdvei *(a* oppofttu triplo , qiujiiiploru-. fcd pnuciorj, ttitajut ft exjireiKi itttirxxuin, live Cui^mKiuili *iu* tkicntu iutcum ; Ektrcm li^bci hj'pe-• • GmiUimuitk** Sctncn ejus **inciliicecftpa vojpim-(hihsitiirm noMttf, mi run um$_T$ liignim , iciius ™orc;** Alpcris & lacukis **wfrirur** loci=, A

***di, tttimii, Srwi, dim aclmtficittM tjJkrm,pr.tf,r-tim cit&itjfeijtlu triple tjujidxufhvc mujfru qnxrn hjpt-rice, vtlttiorn aftyit, quxinitu Vtre*t, f'fi^, stfubji •rw ttjluit tbjiutl ruitnt.** K *qnibiu* »«« *ttritri [«»•* **jotni,** *ftii mirnnjf vtrmieub, vtnojitoiilii/uccui Jttri-t*.txfrimiiitt, Ku(l)tofcsriic>fcTtliit,iu$_M$'n(. Vltntt tutu, mjjant^UMI jtiferteram^uibtti* **erticuf.inim** **c mun/UmfN(ee,iitcifi.Ji!un>,iiiitiiivirLi>t, ind?*

fv^iAmnfnutfcic^hiu^i-it **Dnrj^jiiafi, «** *t'liibtttt* **tpMtttx.** *DiefionAta ttfitolum* **bnjm /in:ilt f>-tit w(»d pJpJBni* nil[1]. "" "•"" •''D''[1]''''' jOfK-rcrj/D.^m** *t:?iturfubU'o, fd ttintn minlti. K&p***ait t* »j>'[2]**, ait, ^S'.. v tlft f«>.«.i*,«,»MM»a** *txttntUtU jttitqut fn-*

ap,i/(M.-ur; *chmfit jtej'yam Ytfertni*, Quedft^uimr «%»***i »j re/j^jU", Ma** *pti'i'iti jit .!itdtefxn,t,fidtd rttfit httjMJjlvtptu,* **y** *jfcftiJJiriptsensi , ^mnHm/Hiifit* rxftutf tstgrt's pandtthi mtUttMt,* **HaQcnOJ Do<ion^us fttftjiu autloviuw ftum probciopiniotK, noil itribit, tire video. Vulgjwm Ictlioncii: dttfcLid|[Otiba(iui,i:i-**

cuthopsroipJ"truBiDi&lcwJriJj &

p f c i t , , non fcincn in talycc papavcri n^ (imilc : nee m(i lutuminil; tcti:pore laii^uun; *am* **fun. rfitfiicettm, nee IUCJ: "It-itr** *b*QCTV* **fimtjinwliiiiein fiili.i, iitc»;plu),jLii qiwdmpb, ktMtciiplo, A: jmplius nitiotj An c Iviiii'num iit', ino ioto cuu11mIxi.**

is, uuod ctiAtii hyptticum ilicitut, & oui-

aPUnio. **&<, inquit Diulcoridci lib.

lit.Cip. clsxlv. • !] { ? » urt^i^i •tfA.Jr ?;*

***4rt*«Ht, on grunt, tail* £5 ojsrjfw ,1'htiius lib.xxv i. Wp.viit.** *HJ1&»huA!»p*rK»*,quti»!,, urntfftl-*

***trtfujvt,4:ifhititm,viiftmii,it.xx*lf*8tn*;* {£ idtein-**

*fiuum - v >fimm.t U >*lnbutikmPulcri

biMlrginir.j,_ _, _. *are* ^.^ _ ,.,.,.,,,, ^.i..... Vlll *P.* <ti yii:uni (bcipCuix im puiinr , iJoaccjLHjJ tibct i:jj;n i, ttunu eutxiM.&MMem fcvc: lcAiwicm. CJIO , Cve tn-iictiean ID trgto ^nkjuiilinio Dtol'tori-t«* BMtutatiit littcin tkttjtpto pUne exjriwm eft[1], i w >) f i i * . ^ w , NcciUHusquinitain-voicni ai fiiii PUnui. Anuj^ic, irunt, jpudcum lrjCTkjuro,f»i *Ajrj(*r* tucou, iltntthinxcorii five *hsf*ne*m,* Scd »*no»eft rtiniuni, aun for4s (Cj^rcr in D w t o b * ncc ilkw occ*iiet« hoc nnwen, pucalfe eeytflc. tjuod iltbi ifcnlut Uioitotulct, eupu fcincn

«tcJeit.«(i^.. 5iff»»w&: JtV-t-. Nihil tale, iichvpenci, (jui*Jcot,K<Scmir, jpud Diufco-nd in '$_L$-: Jc trance hEC t-irnurn. '•-'-• ^ $_K$' ——— *»^«-. St jntilomrwicti'ft, v*tba ilh dc frrniitc noo *xtiK in pjini.uMj T<(urtiscodicibui, inquiliuj jcginir, *'j»2*»f*laM>altiui,pt*v*,t$ '<i-v tnjiititntmfscil,* fed flomaehc uon inutilcin. RcJujtu ad|«U iunt 4 *acaorit>ut. DccarotjnTetiatccpfffcuiiNunidubi-Brr dt, Jc h,ali$_uc$dc haulcnt proftclo, nifidcilJo<uro tntdfcxirrn, reriliendoijiilli** *fatS, Ah vtl tetiitm ff.UtMi* • **SK tjuiJ**

vocr i cd l V m m (crvavit len-

pn;i .imHrfycVLUs.HccWio Kf g tdinir, locacitatacorapfoi>aii[."NfC fenf (itPl ron, lrcccari c«i!quc hiftorijm coufutidii. i« <>»[1]-dic 'smiiiui PKnii kaio , fed v^gjwm (wuainut. QlliJ imiicdic qtio minus iifncn h;vc pollcat faculwtc, maximccum fiiiiicctn Diofcotitics imjuiiao*''[1]».9I[1] gratum & odotatttm.Hac dc inregca plotua, n« MmitJisvcaiinmiiiitclJigcitij. SuJenr fnfm *r''''[3] wioratiorj JC Calidiota *effe,* ijJ ippc magis eUboiJta[K] roncotta. Qu»d inquit inti.ttioncni fjctrc, pr^t*[r] tionem ndu c(Tc, Medkis conftat, Apuri tatenudl queni noraiulftbotanici iron nieraitiLfT flnuJtt ih t loffii icribfin r, *vt • tt(i[r] *«'•••»>**

(lititBl, frtifiNtn jftrt /imtltfn «|!f. ablutdum m-

r m t c p

im fen a«BU«lliOB.|«| Cotin vclcmv" liotjniti •'

veto aiiiiiquLorciquc proptLTftnipioculipupills faianon'od liuRior'W)'-ft;>llint>anitnLur;ih*Ltco.lwud.iWm!lc.Hu)i))moJi ill con Monfpcliwil'i ccniitur. 1 lefyehJus*;^ ™f f«•'•

rtcensnatus vidcamr adcoquc inuiiMtcflibili*'''. •«: etwuc iemper novus vnieatur. GJcnus in c*'ri[r]' ^((ic f[-n«ft[phabc<* [ejendumgftcndit.vulg" •«

O ,

enioi dekxan ncgaE.^m.

Idem PliniusumJfic* folw cfTe

ca foliorum non parva ... ado, Dioscorides foliis rubentibus coron, inquit. Plinius minus rubentibus. Expungunt viri docti vocem minus. Hæreo utrum Dioscorides scripserit ... Vulgatam lectionem Orib asius probat. Corrigendus interpres Oribasii quod ... Coriandrum venerit: *Coriandrum*, inquit, *quod ... Hyperico vocant*. Adit Plmius aculeatum

Hypcricuin miniimun Scpttot

mine **rittdJjgum** *Do&ioctt, faj<kiti- g p r p i t l b riilctar PUoita g tpiodcriatam- oxjue folu* **oon** *nihtt* **jco/eo* fp** *itutipic* **nefirsur, A - ioqnin f^vmoUm nan tis Airtfs cORn.Uo&tfSnu boo,- tno Vw jctjtoo tnirrii '.c^tn maiuiium conn tsift-,-**

imilibut.ia p.ilroi jtntm&nein yci ampItui [uula w» U litunjulnuuiptitcmjibus"[1][1]*, l>'t*^i«, fl«cf qui- lts hypcnu. *tiAii* **j uiu i r iuti tcmfion: tobemem con, CtiWrn cutorcm Muni^riicn'bum coniitcnur, quud in afro Morts-cirnifi frttjucro nWrant, ad radices ccttirwatn. tiumjtia^nJtiiiiuIdidc-jtditi-** *la.* **linrit^i;. lotBftiu, pu-puuU*t»>twi, ttnanukuln, pjlmtur. -** *M* **jtaltnum. p CUftUttutn (obtilenteftipjca, «ncc truj<*tt jnuriu:**

p f **a a\tvz- »ICT«, ctununtnidlicufiv[1] ijU'najte nwctohes dt***

IS ci», cleyJi

• uwjuucnitrt Jo »tujKiiorj.ttliqtin mjjorj lin : Semra ntiiralu njo1!«inta^ nop mini M M ,

oorano- in me Oubcilk* pencil, fotiob vujprn tipnti, &ccnoMx> fcUi JW fpctpitje mxla. fttfluumt pcnKSilii ptodruinu Flam hypenco pen difFimila, fteiiai, n robto tJnil»cmta,t)u(jnui) ipiculi fljurm. Tcu bedufxiorju eft. Huic Urrhlnruli rnodn rt>n tjmtem^dcicnbii Koonnut BcUm cpifl: Ptinu Ad ' t.lul. DML inquu. /rjiinw n« jmia. *pt*tm*Urii*

»i fntix ttt mUtu mmt im-

fMlvcuuum K n t B t f. «- »ntfn<tmnxy,f , %

hypericum. EJE tpw oleum prsejurjiur jJ VUIIICM fa- pcnjn.im imk, nulliijiie iecundum, multo clu- rurganim jpcritilfiitiuruni irxpcriinnuo. Accipe (unimiJ i.iicm hypctiei « ulci foimmuiii'i atu % i). myrrb*i gmnmf clcmtri .iru * i^, tercbinthini ? ii|. aloi's »j. Tliurii, Maftithis niu ^ (?• iiifiiiittirttur,bulliaiitt)uein ilprrjlrc.% ,mr,Rt),^ntntrcJirtfiniUjue Grzciad vul- ncra lit utid:[todimcrtdant polygonon. Abijrtui Hip. piater lib, 11, cap, LXV I. *Ibi*'** *•'* •<• '• /•'' Tij^tn >J*

At ^ ^

rJ« A«xiiTm,ii[U]i«n(;eA*,eyL>i< ; B ' y A Mi*

mtdict>ta»i piti **polygonum**

Mffl«, W|w_frm«yrriffl,M*'* *fill Uniiem afftlltriint.hjc tuitint At ft J*

*i$fcp*taUct£jr, jfirmpjpti Htitituptnentmtuxit, iridtm Aejj* jntfl. frrrtttfe[w] c.r.i-oci-l!i nvmtn tsttfit. f fvtMvmt *ivstqu[1]V a/UJv ritUTimvhi in[1]M[1] fcsjttts. tttouwi, f, e[fT5,CT]r[7]Ur [p*,ttifMii!etfyjtlit.1.z. :irii fangiiiitalcm vocaftt. c'cltus. lib. n.cap. uli. Co. lamellalfo.vi. Dc,cmf[t]{iC1p.sii. Pttfiaguiiulu fcrriif, JBJ'' JfJft ••Akj,,,, jtpttlitu . •tjiic-i finguinetn fiutnttmfiff't, fcxrcnennacoiiipcrtum eft.fiiygmticuni Torniium cum WttCa vino ilvpnco campeictiiffe , JC full ill iflc, ad nytetetn.irn rn'agtKJptf[1] conimfndtnic. MaiceJIus,[£]ap.' ''• ^''btqitam (Srjci petjrgontn,nci Wi- gus» w«fra/n j«* pirfrt^ile {ittguiimUfn dieiiru. Idem cap, i. Mtilc(ittu<'' ijiitd (irttct fthgtHtn vactrti, jriAi^. e«.J», i nmli is faliit *iicj [clh,lnr Aufluitf'' auSor, Officinae cenirnodum & Ktuunculam apptlknt: alia**

ii junior nomina plurj itceoict, (ptx erism pkiamapeautKue, WjuwJcton «w»(W.

Utthim.inquc ^,» Cmir, nin«i a frrcu duo, nut u.lh;tc£ Dc tn«E hcc Dto- akcora kdioouti ^raUu Oijb»t .Tnaj

*.l**Tjm*t htbt* **BiitJ,** *HHtiti* **, u**

** tmm ttt*lt*wBt , iwtta tuim ,* **{ f / / ^ y (ar-** *gtfcrat* , •**. d ''>»« *ff*iUn t-tlwrnr, F'„ ^ ttmitimi* **m JII«I in Piuiiitt, Lib livi I, up. si t. r*tl>nuai Ci^ti w a r , f u p w** *ft^gtuurnom* **i mtq** *ainliuari :nt*.ftttu nu.fimni grvxmu.*

•Mif. *Qatflari*

6 f

fi f y (i i t c c **codn Mi. IcpJt u. idrftpulcbiMrtum) jin^ii/MhMM i** *f fiiuc»h\mm , titt liraititi*, iia ctntmtthtn*

Apetturn I m u , cnrnfwu urc*ii puto, tcnbo KT d ft milkfob*, quod ntHi^n fup;a t

trimntrmmMffrmmummfjmtmiiTMm **(Jif**

HatfiMoftcndwi.PUrao Ottiictv- fnitfc pott-gooi hit- otum Polygon, gnwapb- ntccmiot c*>(cfT>iiiitJi. yntgirc po>v*gwwn(tuhn

. fcirc m pluranucn uodicuie, tx fuipuncmLc«R . tobentc r- ctatt. An»acpo]yp»»un. oijuinfigKCuddii, ic

Poly^onam mas.

T t tr 4 polii*

polygonon reccntiorum forte Graecorum, in dubium vocari potcft, quod nemodeeo carnes cogere fcribar. Dodiores holoftium Diofcoridis & polygonon Abfyrri eandem fcribuntplancam. Addunt Diofcoridis codicem cprrupcum etfe, legendumque Jft^a^- • Qna au&oritate hanc opinionem probanr,non video. Corrupcum Diofcoridis codiccm fatemur. ExOribafio, Galeno, Piinio, aliifque conftar, fcriptum fuiffle *oxiw* vel W57„ nonucediu habent codices *Mwu* Hoc fcribic Diofcorides carnes conglutinari ; fed qui polygonon di&uin fcribat,repperi neminem. Satis clar* & apertfc Ablyrtus polygonon A medicis dici referc. Deholofteoalib'".

n«Avvpgruf *ftixrftm*. Plinius lib. xxv. cap. IIri, HJC *evulfa fcnbcm repleri vario genere frugum reltgio itt, ac ten* piamentum. Vbt* £? *quofieret modo, & quak maxime frobaretur, inter feregnna docuimus.* wwf *Wzvlcc* piXiTitntt variogenerefrugumvtxx\i>* Dodh(-fmioque Gaza? errandioccaGonem praebuir, *nutee* vnx fiixi-Him* placentae iunt ex omni frugum iemi-numve genere,

Tpjtt«r«j. Lego ifi/urn jKeA'i'T?K$T«4,8cexpono *placen-*M exfrurnentotrtmeftrt, it'pluof* w/^ifupraliaodlavo dixi rricicum effe trimeftre, quod trium menfium fpario maturefcat. .Ex tali frumento placentam, ofhiwe parabant veteres. Hunc locum fie reddid it Gaza *Panacem if! Afculapejam cogncmlnatum tjfodicntes,vmuingenusfrugum vtctjfim terra injicere ej unt, & placentas veluti merceiem quandam exolvere% {3 t-nfe btna adath acie 'ter circumfcrtbcntcs facctderc, quodquepwnum incidentfublime tenure, deindealterum C#den\ ($ tjufnodi alia compluta enarram,* Omific /MI-^T?»iKJ', *o-w* 3 *&j ?ig> i$ipi>** Redte emendavit, 74'1 *npo* tipmv* mal^interpretarus eft, *tipQiKu* {/>« *enfe bins adafto acie.* Quod non capio n«c Latinum eft. nee melius,alius interpres *Panacem,* inquit, *afiulapeiam cognominatam effodientes i vario frugum gencre placenum terra mjicfire : cum vero xyrtn (pUntarn quandam aromaticam fie voeant) & enfe utrinque acuto ter circumfcribenusfuccidere,podqu8 primum tnciderintyfitblimetenere* Deinde alterum cadere.* Hie *ittftir* n«^fl«T« JmpGxfou' fuAlr* non legit; addiditque plantam quandam aromaricam lie vocajic, quod falfumeft. Iris eft aromatica planta, non xyris. vide cap. ulc.lib.^. DeHyacintho, Plinius lib. xxl« cap.vi 1. quacTheophraftus dexyri, de iridedicic. *Etfofiuritribm ante menfibm, mulfa aqua circumfufo* hoc veluti placamento, terra blandiuntur, circumfenpto mucrone gladit orbe triflici, & cum legennt earn protinusin ccelum attollunt.* Piinio T^IJK* *utxtrutiets tottfiGei&Ht tribm ante menfibm mulfa aqua ctrcumfufa* fignificat. Quod ineptum fatis. Defender quis Plinium, dicetque *b^^pi* dici?fateor«Sedde lilairide non agit hoc loco Plinius, fed de aromatica. Adeat le&or Plinium,& rem utdixi fe habere reperiec.

*HiZi%*Q*K* Plinius lib.xxv.cap.xi 1 x. *Qavent effoffun contrarium venwm, (3 tribus circulis ante gladi$ circumfcribunt: poflea fodiunt.ad occafum jpcQantes.*

£t haec negligenter fatis exferipta,

Hunc decumino locum Jib* vji. cap 11 x. expo* Wirnu!,

Quaede Helleborofequuntur, corrupta & depravata. vulgatiCodiceshabent: \I*y**nU *$* ****** *iftw tinbiffxti mwi41* Codex veroAldinus & in Gerwan. excufus legit, i^v 5«*$* M'-^ ^ ' 7 • ***** ***~ *Stint* incur*,* corrigit Scaliger Julius *lit* 3 0 *&&> **$', &&airm pi jipfHv H >J»^jiw<» iutwTtS.* Lego ex Piinio Jib. xxv. cap. v i«» 3 • *'T^* *ift* *aj&avw • *'tin'ripw tinfoiam i'lcwrj!.* Plinius loc. cic *Ex his melampodion vacant; quod domos fuffium purgantque /pargentes & pecora^cum precatione filenni, i$ hoc religioJim colligitur! prvnum enim gladio ctrcumfcrtbitur, deindequifuccifurusejt,ortumjpeftat, (3 precatur,ut id liceatfibi concedentibus Oiisfacere, obfervatque aquiU volatus: f.re enim fecanttbus mtereft, &fi propc advolaverit* moriturum illo anno, quifuccidat, augurium eft.* IdemDiofc.lib.4. cap. 151. addo verba qua* ad cap* finem reperiuntur.

KE Φ. I. CAP. X.

De medicinis tlldonjanacis, tukris terra,cucumeris fylveftris, trifagints,carica Jive pin, & ahorurn quorundam.

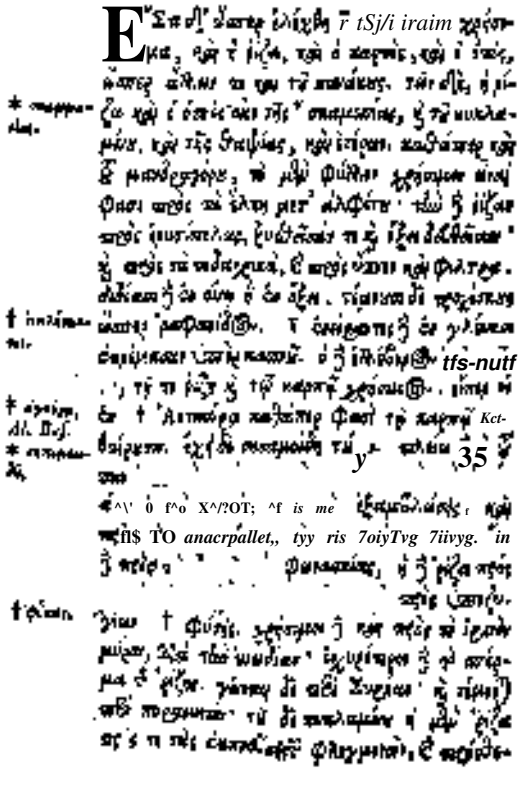

SUnt vero (uti retulimns) quorundam omnia commoda; & radix, * & frudus :uc fcaraomae, & cuberis terrae ,& tbapfix ,& aliorum quorundam. Nam & mandragorae folium utile ad ulcera cum farina tr'adunc. Radicem ad cryfipelas, *nACi$.* ra&m & *.eto fubadam, & ad morbos podagricos, & ad fomnum, arque amores, t* Daturjn *ro* vino aut aceto. Secant cjus cjuoque orbicolosM ficuriradicukejtquos transfixos infumofufpen-r dent. EUcborum ad *hxc* eadem non folum radi- ^*pp* cc, fed etiam frudu utile eft. Siquidem in Anci* *A[or** cyra (ut fertur) rrudu ejuspurgantur, quern fcfa- *quo***-? * niaccum fert4 Panacis quoque pleraque affignan- *n^ tur commoda; nee omnia ad idem* Frudus e#- *mo* nim ad abortus, & diftentiones, & cjufmodige-^#^- nera dolorum •, item ad aures, & vocem exercen- *lutos tn$9* dam. Radix ad partus,^ mulicrum proflqvia, & *in f utfi° u* ad jumentorum t morbos, Necnon ad irinum/J^^^ unguentum utilis. Addit enimfuavem olenciara. * *?ortn* Sed frudus radice validior eft, Nafcitur circa Syriam, Secatur per meffem tritici, * Tuberis ^ terrae radix ad exbalationes inflammationuch valet? ^ *s'uCCtij* ^ & ad menftrua, & ad ulcera ex melle. t Succus ad *ufUt f* caput purgandum iilitus, & ad ebrietatem, fi *fy*'tf^ndu*tllt* fum in vino potui des Radix ctiam ad partuuna *cu** ^ *tf*

*d inebriandum fi vino diluturr potui den utile vero x** *(U/n accelcrtndum par turn tdalligare. Valet (3 ad amatom* 0 vfumeffojfacomburitury dein vino irrigate in f ^ ° s ' ' 9 t^*

fabl

'celc-

[illegible] *VtfSg IK* gAKJ/ , *OffJLlMTl** 0 ^6 [illegible] *ptdumav* ay *at* [illegible] T o [illegible] *vrun* r [illegible] *\v\y\Lofo w nfog yavva(»,c** [illegible] 7i 7 [illegible] T 3 [illegible] *KaQcqgetv %oXtw.* [illegible] *Kara* [illegible] *, fyvua<nct)i*pQ]/.* oifl? r T J«a- [illegible] 0t *(, ^THM [illegible] *avu id dvT%* [illegible]

celeritatem appenfa beneficaeft, & ad amorcs. Cum eamfuffoderint, vinodeindcfubigant,irique paftillos digerunt, ficuti fecis vini, qua maculae abtterguntur, Cucumeris fylveftris radix vitiliginem & fcabiem pecudum collie : femen vero liquatum lnedicamen , quod elarenum vocant,fit. . Legiturautumno, tuneenimoptimum eft tTrifaginis folia ad rupca & vulnera in oleo trita valenc,& ad dcpafccntia ulcefa. Frudus bilem cxtrahit,&oculis quoque bencficus eft. Foliuai adalbuginestrkumin oleoprodelt. Habet *hzc* herbafoliaquercus inftar,& Itatura vix .palmumexcediCj&odorara atque fuavis eft. Partcs vcroomnes herbs ejufdem minlmc ad idem utiles fore haud quicquam abfurdum fortaffe vi-^eauur. Radicis vero ejufdem parrem unam fu-[illegible]?j alteram inferiuspurgarcprofedo mirabilius [illegible] & [illegible] rum appellant j & rods marini. Idem tarn irierius,quamfuperiusextraherepofIc,ceuelattTium, nequaquam abfonum dixeris. Habet thapfia fo Hum foeniculo fimile, latius taiffen: caolem fcrulaceum, radicem candidam. t Carica five pirus folio conftat rutaceo brevi, caulibus rernis, aut quaternis humi proftratis. Radice qua albucum verum fqq^mofa. Legitur vere. Id igitur eorum de quibus dictum eft peculiare.

t [illegible] *drfos.*

[illegible]

JULII C/ESARIS SCALIGERI ANIMADVfckSIONE S.

T [illegible] *fzru.Theodorusowifit,0Ot* [illegible] *) $ vaiaw, & confudtt primam divifimem cum fecunda* Cum tamen exempli? moneretur, ut contrarium fentiret. Neque enim cy clamtm frktlus in ufu vef^eft, wl fuit.*

*'ttet&*Tts* Jc *hyXdiKSi. Theddorut%* tfansfixos in fu-IYJO fuipendunt. *Quia omifit* yA<*&V«, *transfixioncm tant u m animadv ertit. At infra de chamaleo nis radice*: iv«Ao4"o/ " *ft*%*'i'8» lbs quoque* transfixa. *At* fy«A«V, *fiantficat* mvolvere. Involntos igiturmufto, *ficmuftumnoluitpomre. Contra Vilnius* vinum *pofuit,* fu-*mumomifit.* Concifa,*inquit,*in orbiculos fervaturin vino.

[illegible] *Satyr is nottris, j/luri&i Ugtnium.*

Kctj <sr&s•nesQavetffxiw. Tleodorus exprej]it,ttt voluit, ad vocts langorem ; at (pof<rxS$u3 ettaw non latigutdt% © mox, GJ&S* 7w< T i3w^«y/«r *(pv^, ad* jumencoruin nriorbos. *Qvoit* tubera *p4tus, ut Qvu*™. *Si non leva** 4»W/tormina er ,venc©,at f rfgore: *quod fancyroba* tur rnihu*

K«/ *£s TO ft&'jxHi. Thsodorus* ad cbrict?kcm: *quia dixitad ulcer*, id eft^ advjrfus : ua tntclhgtres ad ebrietatem, ne ocupet cbrietcts Immo verb* ad inebriandum, *ex Vltnio & Dwfconde.* Sparlum *autcm minus apti dicitur ab co. zl&Zpxw,* diluium vino.

[illegible] *fc* [illegible] *omifit omnia*

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

DOcethoccapite, quarundamplantarum partes ,nines, quarundam quafdam utiles efle, ac quiL dem omnes Panacis panes, radicem, folia, caulem, frudum, iuccum. Scammoniae vero radicem fuccumve inilem, uti eciam cyclaminis & Thapfiae, quarum h ftoriam hoc capite enarrabo. Panacis vide cap. XII. heliebori cap. fequenti, nfiandragoraehb.vif cap. ii, o . >

• Planw ipfa Gr$cis <**«^W : lachryma fuccufve *iHctit/tmi** dicitur, interdum *i^^oo> i&pofl®'** Nicander in Alexiphar. *Tort td*p n&Hw rip***®* *tecevfque decerpti fcammomi,* Iiquorem. Scnoliattes [illegible] *ferapjwefm.ideft abUtionem litter* ** dixit camonos profcamows.* Officinse lachrymam hanc , cydonio malo decoftam, quo minus ftomachum offendat, diagrcdionvocant;diagredionCaelio Aureliano,lib. u. cap. XIII. tard. pafT, dicitur. *Vtuntur quidam pratereapurjrativis medicaminibus ex papavere* (fylveftris & cormculati papaveri> femen, ventrcm folvere veteres obfervaruntj *velhellcboYo, aut diagridio, quodGraci fiammoniam yocant, ut Diodes,* Uirumquc corruptum, [illegible] recentiores dixerunt Grseci. *K*1*{*K* •* *£ }UK£V}UV* f apud Trallianum legitur.' Scamim nium Diofcorides, lib. I I M . cap. CLXXI, his verb sdekribit. *Xnxpfivri* K^ulttf tlrimri* 9rsAAev$ (Oribd/i^S rg«tf i' w*£*f) ^Sa *pietf fifa Tftiri%as* (vCCUS addit *i' -nr^ctm wixpsi* quomodoetiam apud O.ibafium fcriptunj^ii) AiTm^vV, *ipQxitortxs ti im^in-ni* (coriiCU»H *wi**?t* quod in alterocodice*mzru* eyarato fielegatur, iufuper quod hatic leftionem fcqnirui Serapio vcl ejus incerpres. Cum vulgara*ledlo* & au&orirare Oribafii Scipfaautopfiadcfendittir. "Necrami, nechliihirfutafunt, quodfequitur folia/i»#««j iddecr;iflicie& denfitateintelligendum. *$ 1* ffa** htv**,* fl V^°ef>?(- [illegible] *wxot* [illegible] *t* (verus quidam *Hf>*[ftyi) fiapvM**, 'fitcL It tvjuiicn; (ivwi*nt* Or balius) «a^«^ *cnt* vijpf (legendum ex Oribafio^ & ahero co^ce % ^ ' (*&**), jSagW®", fltfj *twit S :.mmonea rarrct* [illegible]

Swmmoaium Syriacum.

ScammorKum Monfpet

confertos, ex quincjue foliolis conftantw, ct alarum

bcn

na.ex vereri codice, *cttovpa.* *eijmpti (*Lacuna ex veteri codice, (in aicero Icribitur codice , uc obfefvarir Goupylug #ft^, fed hanc oieljprein cenfer, & re#& apud Trai-Janum non femclfcsmmoniaea Joes additur, utflib* i* *Bomtate praftat qua pelrucida eft aclevis,rara, ££ color e glutmi taurtnojimthsjimuhsy fiftn-iisve tenutbui, atqucfiingofus,quahsfcilicetex Myfia, regioneAfuty deportatur, nequevero in probatione folum animadvert ere per eft , utrum lingua tatlu albefcat, hoe enim evtmt etiam admifto tithymali fuoco$_y$ fed Ignge magisantea commemoratis attendendum eft , ttemque finon linguam vehementer excalfactat , exuratve\ id quod tniftt, tithymalt argumentum'eft* nationeautem Synaca. ($ ludaica deternma babentuu graves, denfa,ervi farina iS tiihymalo adult erat a. Succus drachma unim^ aut quatirnum obolorum ponderebauftus ex aquapura aut'mulfa, per tnferna bilem pituitanyjue extrahit. Solvenda alvi gratia* binos obolos cum fefama^altoye Jemint fumffiife fat eft,efficatioris etiam purgationis caufa, dantur fucci tres obolty cumveratri nignduobm , &aloes drachma una. Fiunt & purgatorii fales, draebmis viginti fucci fcammoma infenosjalts cyatbos adjeQis, horum modu; proportion nevinum$_y$ integer quidtm cochlearia tria$_{\%}$ mediusdut, minimus unum purgat ($ radicis drachma una autahera cum lis qua retultmus duo triave.* In his Qiofcoridis verbis expende dele&um, dofin, & quod radicis ufum efle fcribat. Dedeledr.u h&c *Plinius loco* citato *Laudatur nattone Colopbomum^Aufium^ Prienenfi.* Mirayir vir docti/fimus quod addiderit*primenfe$_y$* NamPriene civitas eft Syria?. Stephanus tamen ™&i *mxw** Joniae urbem effe docet; *nt&tw,* WA*$ *\a>nat.* Vide Plinium lib.v.cap.xxvi 11. Meines antiochenum &armenium laudat. Pcrgit Plinius. *Specie autemnitidum$_y$ (3'quam jimiilimum taurino glutmi , fungo/um (*legit itaque *Qoyfaihi*, non ut corngunt *vmyyuhtf Jpbngiofum) tenutf-jitmsfiffulisycitoltquefcens, virus rcdolens, gummofum, lingua tatlu laftefcens* (hoc fignum fallax, 5c incertum ait Dioicorides,) *quamlevijfimum, cum diluimr albefcens. Hoc evenit & adultenno, quod fit ervi farina f$ tithymali marini fucco, in Judaafere\ quod etiam ftrangulatfumptum.* (DioicoridesTme difcrimine,tith)rmali iucco adulterari fcribit, Plinius marinkantum, atque quod adulteratum fit, fumptum ftrangulare, quod nondixitDiofcorides^cccitoHguefcere.virufqneredolere aut gummofum elfe tradidit. De fuo haec addidit Plinius) *deprehenditurguftu. litbymalus enim linguam excalfactt, bulbi more, nee antea nee fofiea utik.* (purgans medicamentum dari etiam folitum, poft *c'u* bosoftendjt mox.) Bulbi, kiqdit, Diofcorkfes omnes acres funt,fed tithymali modo acres elfe non affirmar, MeJues etiam qualis fcammonia eligenda fit, caeterisque.praeferenda docet. *Adhuc,* -inquit, *qni laudave* runt fcammoniam , in quinque propnetatibus laudaverunt earn.«Primautfitincelorcclara/ficutgemma, & froprie /pecies ejus prima, aut fubalbida f$ varia. Sedunda utfi tangatur, conf$_{Ya}$clum ejus aqua velfalivafiat, ficut lac. Tertia utfit teneya, multafadlitatis ad frantfndum ($pulveri\andum. Quarta utfit ponder clevis. Quint a utfit bom odoris proprii, non gr avis, remota veto abhisproprietatibusnonesl bona** Inepte igitur Plinius virus redolere fcribit. frifi forte reftituendumfit,non redolens virus, gummofum. Nihil contra librorum aucSoritatem muto. Vulgaris noftra fcammonia fqualida eft, stffpe&u tfiftiore, colore cineritio,Iivcfcente, ad catruleum dilutnm vcrgente , nee taurini*tuunh* modo aut bdeiiii tranfpar«ns & niiida, qualis ilia qua* apudAlbercumMartinellum fuir, ad fytnbolum Angeh, Venctusaliata, colophonie toncolor, concretioneQmiln, &cxfulco ejerulea, n^ fqualida.ncc cinenna nccafpeautrittiore. £t 1*0 de elett.one. Dg Dofihsc^pmetn.-Jib.vii.cap

^ W J ™>7'" /«>' K*0«7f*JV y s ^w'aw ;;, w *dxmf* (forte *Mf) i* $_n$*i_{cu} *j* ^ ^ « ; ^ *Vt)*

*ftp/am. ScaMmont*m,'inquh$_y$ belleboio fimUm purranqivimobtinere, fidwgts, quamillud, bihm exturb$_{ar}$e tyivm$_{\%}$ quam niaxime tiomachum effindcre, mavis quam reliqna purgantia. Exbibcndam docetfebti cartnibus (# Jtomacho altoqui bene affeBis quatuor obulorum pondere cum faU* (forte aloe) *aut piperc$_y$ aut^mgibtrc, aliove Quodam oxyporo, slomachograto cum melU: exeo quoqnc cum gummicatajotia fieri.* Aetius lib. 111. cap. xxv. ", *L *< ^ * «*«•> i «A«T:l», 5IM5 NvUm* /UiKrl',* ^ **o> ciHXofAtior «\«V plcryuv /SsAno*. fthruj h ,d* iewi^v ^*»«cf. Dantur ex eofcntpuli duo, plus mint!*,pro virtum rattone admifcetur ipfi Jal$_9$ 0 Ibymi coma, aut pulcgm 1 n his vero quifcrrc pojfunt,prceftat aloen admtfetri. Datur (3 perfe cum melle, aut ptifana fucco , fi clanculum exbtberevolumus>Pliniushb.xxvi.cap>vi* u. *Dederc&per fe ex aqua mulfa* 0 *fale quaumii obolisfed utilijfiihe cum aloe, ttaut mcipisnte purgqtione mulfum btbatur.* Ex his viri DodlifT. colligunt icammonium , quod ad nos adfertur adulteratum effe. Quippe grana 16 auc 18 tranfeendere non aufint. Ego Jaepiifime grana xx etiam xxv cum yiolaceofyrupo, non fine feliciilimo fucceflli exhibui, pueris oc.Jo, decem,duodecim annorum grana decem, duodeenn, quindecim non minori cum fucceflu exhibui, qyinquennibus grana 6 feptemve. Cachechticus quidam (cum medicine operam darem,) quatuorvemenfes, levi epileptico moru correptus, incidit in maniam: Huic parens meus Egbertus Bodsus, una cum Gerardo Rijckio praefenbunt mane (praemiffa tamen venae fcftione) 9ij ff. fcammonii pulv: quod cum parnm aut nihil movercr, vefperffuperaddunt Sj.fcammomj; ex quo liberaliter expurgabatur, & mane melius coepit habcre. Deindefequensexhibent medicamenn.na purgans. *Rcc.* rad: ellebori nigri 3i.j. fol. fence3iiij. cinnamon^ anifi *am* ^j.F. ebullitiolin f.q. aqnajfumariae, expreflbadde fcammonii pulv: 3 ^ mifceprohauftu, ab bocfeliciflime expurgatur, &v^fperi daro convcniente fomniferp, placide decumbit, mane mens inte-Rreconftabat, necinquampoftefa deliravit# Erat *vir* quadraginta trium annorum. Kara hifloria, necnifi urgente fumma neceffirate imitanda. Qu^od fcammonia noftra notas & Diofcoride triburas non haber, caufa putarur, quod hoc rempore veterem parandi modum non obfervenr, ac non ex radice incifa, (ut docuit Piofcoride^Jfed prorfusdiffeda.vel exprefTa, auc ^ ftipitibus & foliiscontufis, paretur. Hacc caufa cur tantafcammoniicopiaquotannis affertur,quje procul dubio lacie tithyrhal^aut fionili adulteratur. Eadem eft caufa, cur faepe videmus ex eodem corporc e^dcih de morbi caufa, & plane eodem affedhi modo, aliquot grana fumpta fjepiufj faciliduftu, nulloquecrucia^ii bilem, pituitamque evacuare, turn ex eadem prorfus gleba,,cfFradio fruftillo , multo plura prana, fumpta minus expurgarc, magnum tamen cruciatum cicre. In caufa eft diflimilis molis concretio, quar hie plug, illuc minus aut ladis tithymali, aut cataputia?, aut a|-teriusftirpisvalentiorisaccepit. Unde.diflfunilespur-.gationes confequuntur. Etenim fi foret purus, merufque fuccus uniufmodi, nequaquam tantx *Una** effort difcrepantia?. Veterescum drachmam aut quaterno* obolos, iutmajoremaliquam dofimprsefenbuntpurum & merum imperant foccum. Pulchr^ me Here-.* le; alibi Ruelhus inquir. *Uulla medicina pars inccrtior quamquaabalio orbe, quam noftro petitur,* illud refer-tur,'fcammonium fiprope tithymalumferatur, adeo ejuscaliditatemaccendi,ntveneni naturamacquirat, Hujus tamen liquor caloris acriinoniseque viper<Ttatem remifla, benignior nonnihil evadit. Radiciseriam

ufum fcnbit effe Theophiaftys, "Probat Diofcorides verbiscitans Contrariumtamenlhcophraftus docec cap. ultimo hujus Iibn. *TK fo ocx^^^ica 0 cms wo* *%g*nA.&* , «AAO ^ *ovh;, fcarTtmoutje jucctis tantummodo vtthjac prrfttrea mhil.* Haec contradivitio non video quom od 3 tolli poflk; nifi dicamus (ucci ufum prscci-paum etfe ; contra radios non aeque prseftanrem , ac idcirco minus in ulum accipi. led nee hoc padto contradi&io fublata. FortaJis fenpfit Praeccptor [illegible] *i em* [illegible] V [illegible] *S'* & [illegible] *pi>ev >&4* riff S^^i^ Mutarenihilaudeo, quippe radicisufumGrceciрraedicant. Euphorbia! quod non me-, pment Theophraftus mirabuur nemo, auijubaem-vcntoremejuslegent. Apud Phnium, lib. v. cap. 1. *Piatcijue gigntibt* (Mauritania) *berbam eupborbiam> nomneab inventore fuo Medico appellatam,cujM laft.um Juccummirv hudtbijs celtbrat in clantatc vifus, contraque fsYfsntes, & venena omma% prtvatim dicato volurntne:* ££ *fain fuperque de Atlante.* Idem, lib. xxv# cap. v J 1. *Inventt & fat rum noftrorum atate rex luba quam appellavit eupborbtam media fui nomine &fratns Mujjt, d quo divum Augufium confirvatum wdicavwms* (Haec an fi<itaanvcra,adfinemcapitisdocebo: lege, *frater is fun Mufe* in M S. *Fratns futt Mufa.)* De/cnbicar 4 Diolconde lib. in. cap. LXXXXVI.

[illegible] *et* TI 3 *ui6fu/nt* [illegible] *ho* [illegible]

VTJKHmt oms us my *KQIMCK. tyy *7ntfcui>iTt€i j us njt yn* i£xt<$tTj£optf<&'. Euphorbium L*byca arbor eft, ferula Jpmem babens.quaquidemm Tmolo Mauritania monte, najcitur, acernmo* (vctus addic, *purgandt viprxdito) rc-Jirta Uquore, quern propter exfimum fcrvonw, non citra tnetum mcoU ita colhgunt: QviIIoj ventres lotos arbori circurn/sgznt, (3 e'longtnquoipfius caudicem contHhaflihbufque vulnerant^ conjeftimqucc plaga, ecu ex vafe quodam, copiofus liquor tn fubditos vcntnculos tffluit. Pars etttm humi pr* cruptionis twpetujparguur.* Flinms loco citato, *Invenn earn m'monte At lame , Jpetlatur joins acantbim. Vis tanta eft.ut e longmquofuccus excipiatur. Inaficonto fubditur excipulih\ventnculo kedmo: humorlatlisvidctur'fflucre, ficcatus cumcoit, Thuru efft~giem babet.* Diolcondes arborem, inquic efle, ferula: lpeciv»;PImlus *tolus* acanrhmis fpedtan inquit, Mefuxo arbor eft fojus pnmum quidem hirfutis aut lanuginollSjdemile, ub(hacc deciderunc , polio martno fimilibus. Galenas, lib. in. K«T« *rmo<>* cap. vi m. *ipinofam* arborem dtxft. Ec hoc quidem expenentia comprobat. VcrbaGaleni, ****(fo'•« Qvnv mis *w~ lufovs c* tn T»I potvyvn** yy (pvopt'x tep[49**T(&* T? hxuei. Etl porro eupborbtum* (urrumque dicirur & euphorbia & eopborbmm: frequentms lamen euphorbium, *phntajj>inofie tn Marufiorum terra nafcentisfuccts, facuftate caltdijpmus.* Non raro inter grana euphoibn , fpinofa fragmenra repenuntur, quandoque cuphorbium- mbaeret, quale nobis dedjt Fetrus Dommcrus (e^lalianus fatis dihgens , & in comparandis exoticis, legitimifque,(edulus. Ante annos integram plantain ex 'ccaram donavic Adnanus Harlar feplafiariu&jbidem dih^cntifTimu^ Erat hxccerei effigie nualedepingitLobelius,cujuspr2ctentoanno 163J in hol-tolugdunenfiBaravofcuilummaxumlaudeprseeft Adolphus Voritius Mcd. Dodor & Profeiror celebernmw) iindem, virentemque plantam videre licuir. E x citato Galcm loco addo expenentiam,co!!i ^unr vi-n Dodiir. Diofconde.n. non ^9«c««Aff, led *i^ahs* ^ripfilfe; quorum non improbarem opimoi cm, ni Oribafn codex vul^atam defenderec opinionem, mhil ta-^enobeft, quo minus utnufqiie corruptum dicamus °dtcem ; prxfercim cumconftct, fpinofam effe plantam cuphorbium# Depravatum codiccm ramen non [illegible] F dicemmendonon carcre, DoAffimora//f [illegible] Corngunt ex veteri codicc, *fpecie fc-* R«cur *r'*ff*ntb**is-* Inoptimo Rigaltiano codice Ic-*U^it\ [illegible] acantbims.* Inde inquic Dodiff-*wthnu* s^jaemendatio, *fpecie Tbyrfi, folns* «n» Judicunn/N^ [illegible] Pf bo viri maxi-[illegible] *bacchi.* Alibi id [illegible] Thyrfum fignificare* In bacchanalium cercmonii<, *Ihyrfos* [illegible] bantafflan furore. PJutarchus. lib. vi. Yympof [illegible] Xenophon, [illegible] 11. EK *J[t rels* [illegible] *VX^BKXXS 701% is* [illegible] *Qp* [illegible] Itaque *ClUTt^^iUKeei^* d [illegible] Dioicondcs, ferulaceam arborem non vuictfre, *ted* thyrfi inftar, quale euphorbium cerei effigie, ut ex de-/cnptione palam hec. Nullus mons in.Lybia aut Mauritania Fmoli nomine defcribitur a Geographis. J>ed. eft mons ejufce nominis in Lydia *AGx* minons provincia, quiquidem Sardibus inciimbu. Cornguncitaque MarcelluSjCornanus, Saracenus «TA«»7I; quod Plinius vanis in locis in monte Atlante, ultra Hercnlis columnas euphorbium gi^ni, indeque porcari tradidei u. utilib.xxvii.inproaeimo, *Scyticam berbam h\jeotiMs paludtbuS) t$ eupborbtum i monte Atlante^ultraque Hercults columnas.y (3 tpforerumnatutadefetln , pane alia Britannic am ex Oceam mfuhs extra terras pojitts.* Acceditquod Dunocratesapud Galenum lib.vi 1. **T* *yt*** circa finem in myracoporum cornf ofitiouibuSjeuj horbium ab Atlante monte praefenbar*

[illegible] *as* [illegible]
[illegible]

Ad quos retult mo do ajfeftus, Atlantici
Euphorbft junges quatuor uncias.

Non arridet haec corre&io DoAiflT. Salmafio, quoc! diverfamlonge ledtionem repent in antiquiiilmocodiceregiaebibhothec*. y»F^«»a» *<& -rtSt&i* puvoxoz*o* avTvpotict. Legendumatt una Isttera mutata, * rn wr* pivpvoioLpu Jvn>Xv\ict, Autololts, gens maxima, Mauritania? vicmk.* Pimm's, lib.v.caj. 11. Proxima Illl Matefulorum fuerat, fimili modo extindla eft , Gcrulae nunc tenentgentes, Banifurn, multoque validi/Iimi Autololes: *Scd i^quodmagtsadremfacttypertllosAittotoles, tter erat ad Atlamem monttm* Plihiu*,hb. v.cap.l. Multo magis Aurololum genre, per quam iter eft acl mdntem Afncae.vel fabulofiflimum Arlantem *Hi ergo Atlantt montt vtcmi,& fortean TOP* «W«AI«v *Di^cendet appellavit eu*n montem , qut minor Atlas Vtoiow*o du*-tur Certe aut ahquem Autololum montem TOY JvrMoi»f dtxit,aut* T^ *W*A,*V *deeoruridem regione. ht prochvis lapfa eft JvnptxUf pro »vn*ox,*j.* Ingemoiam hanc fatcor corrcAioncm effe. Alkercamenlcgit SerapK\ vel ejus interpres, *l$nafcitur** inquit *in Mauritania C*fartenfi($tabex.* An tuque fcnplic Diolcondes cV *tn rnsxeumepit**p*vg6v<rsx& ^ Tec£H* Csefarienfls Mauritania Bochi regis erar. Bochi terrae ab Augufto Juba? datse, qui Caefanenfis notnen hisdedit. Scrabo, lib.xv 11 •

[illegible] *vril y QOii pupate* cr-ns >* [illegible] *a6< -n!* [illegible]

Non diu ante tempora nojlra, Bocbm & Bocchus rcges, Upmanorumamict Mauntamam tenuerunt, qmbus trortuts lubafuccejpt, cum C<efar Auguflmad faumum , hoc regnum etiam illi adjeafftt. is luba fill us futt ejus, q'' contra Divum Auguslum cum Scipione bJlnm £<$*•* Regnum hoc Bonchi Caefanenfisdidlum. Plmius Jib-v. cap. II. *Namquf diu regitm norrma obtwuers , v* Bongtdtana appellantur exttma.uemque Boccbt qn<c nu*& dejartenjis.* Mauritania: itaque partem, qtnm coli^]uba, inquaeuphorbiu rfafcitur,Diofcondes txlartcnfern vocat. Quod nomen fuo temporeobtinuitle *ex* Plinioconftat, Coaevi cnimerant. Tabis piomont^-num eft quod manincumbit,Oceano ncmpe Scyrh five Senco, cujus meminit Plinius, lib.v r. cap. xV ! • *Iterumque Seferta cum belluis ufquead jugum irnu~ bens mart quod vocant Tabm% nee ante dvmdiam ferrne longitudtnem, ejusora?qua fpeHat *ftivumto»e*tem tn~9 habttatur ilia regto..* Idem terfc Mela. Scyth* »«n^ Anthropophagi, & Sacx diftir.&ircgione, qu a»c ris fcatet, inhabirabili. Vafta deinde iteriim loca intc-Itant bellua%ufque ad montem man imminentem, t o-cantlabin. Mare cm labisinuimbit , Scythicuscit Oceanus. H»c cum exfenp'ores, & tabellarii ignorarenr, T«« •» T^^A» mutarnnt, fcripfcruntque «'' *rt* **ra pap***f» ??»*».* Mitto h^c. *Lx* Mauritania adfern euphorbium notum eft. Eligat qnamvel't lc-

[illegible]

dtoneffl dilions lector. AdtloC.ilcnumlil). III. KUV < • Lwii.ue mphocbium in ncciduis luimu re • t • ri

fft)fdJld f II

Eupliorbii renella p!ani;i

H« fitter* *etnifrtbcndttur*, 6f *liquortupherbliht scti- duimrbi' regimihwnJta, fiet theorem ipj'ttm*, JJe- ft/W .jiii.JK4»tinj«nffli. Elipliorbil tcncltain phfli.nn iicfcribi: Dodorticus; aduTuni Lobcliut. tendfani bis, viden! mibi concrtTun-', lemct anno t£i) tjno tcmpoie

lupborbii aduIra planu five *ccrci* egie Lob.

Horti n-.ctiid Logduiio BJT.LV i.ptife! crjt .-finis liverh.irdus Vwilius , .in fliJtRicis cjcrdtadiTiitaiJ, CIILV ^ralcifor piiii'.mu*;<!cini)e»jmoi65l- Ad

f c r e t u r Ji^ciuis. T foliaicng.i,trjlia, vitcntii !um, Intetunda kcioeti, uoDiiiliii plmu figura ji;j;uloiaf tuc^mcitm cc^fttiir, JI Hm juguli Pc cmincntierc* parrci albiejinitiuj i'piiiii ilnumii, Juplici feic ordiiic , obli.crcnnir. iiffluit ci lis vuliicriii:i li-iuoi' vdicmejiret awii, &mwr^ax.Uitlc ccmcrcfcais. Folia c*Gaat4«ciiictkm albicanc, Aduliam live cecci cffigic, tkfttibn. JLolwJius; e j m nlc - Urcuiil efiigia ingiuiieruo canim v«nuculi vocavtt. Hoiluetum funigtt quaicnias, & ^uiiiis, t x ov d j Sit viccniitn cubiiotum, virgaiii, & .id Herm itriu,anubias: inCHcinii cxt.wtibusP.rijn w obiulHcxnnuiiiuT ftetlui^jComeis llyln ractattin c fn0 td;!t[O. qiiotjuovcrfLimiimucibus, mio duoukai pttt. minulo hoiluin,«qu<-> irofto lougiuj: Tocn qua tfijgi.itutam, fc luiicoloiem (itpofetcmedimoiiwli. cartl ptilcitfirf efl tolovcm *hihet,* id inflw tucumetij «UHiiefi:ctiiis,e flivcJinc viriLlo.iiifcd UrocliiuBi^uabili ciudu muanie :columcl!x aui ccrci (vuultspaeloagiinftir. Efti»4medio8cfl»iiruindor&.Tn(M«jt. aiigufi Lite cet vitc, c ticu iti 1*I* is v tittt i *Iii 11 i gill itu r *U* jtchiJ [cms, qiulii'olijicrttiii, m1D, citiidcm cotumcuiitm |itoiMj:iimi«, & *fiffaam* romn fbil'cs brachiii c»cb.Tt ctiphotbium t]uU(tinlioitii medico coii/picitb;itur,crai» tjuccowonum tmbis ntlVjr, cutitrjqvwa Adii.mfa Harlir (cpbltariusdcuuwr, brachia hxchabcOitiruiiorulug lignciis, ptadurus, carpi trailiite, obdudus cit collo):i tome, & fucco aloci: gumiiico cnim turgf t pcrquam anuio (t{uod cgovidi ^cnljtis) lemotc. rwesinEifligio i'ummo promtr,i eftiewe qm altulir, digitalis purpurex : FiufhiS hilaii purpurxmiiii^uiubcc, fitus frrc effigie , guftu nmi iufniifln. Fnidivm me vidiffenon mcmini. F.uphmbium iklaibit lemma Leo, iib. II. Euphotbiumcitcu]ufiLim Knbiliquor, qux tu innduni capituli fylvcftrisciidmn^Uitw. Inter cups ramos frufiusquidatti ptodcuni, cafliwufinrviodUcttcumetis; ad cujus etum Qimlimdiitcni gratu (fuxdam pcrpatvrt emitttint, longimdineqiudam u b s exceriuiK, alii pnuloctiam amplius. Ht quliicni frutius not oriurttut « planije lamii, iid velur ftiptca ex liunio proccdunt, cV ex mw eclpiti' iepe vi^inti,nonnunqiuni ciijmttigim.nuraiimit. Agre«t!t|UJ region 11 homii:ci, ubi macunieniiu ftiifhii, culcello puiigunt -, Untie exit li<iuor *l»*&uetrimilis, <[ui fenfiai cvairekit fit vifcoi'us cfficiim. Hire cultelli id ciaffum Iiquocctn IOI - limt,(kin ucrcsiniRiuit, Mtpie Gc exficcatur. PU eftundiquefpinolh. Alium colligendi isiojiitt; (Tjdanr, Omllos VCDCHH *locos .itbori cicoum* PaulDaliter Plinius, cujus vcrba in hu*c fcnl tuic Do&ilf.Salm.i(Jus. *Vtttjmitlttitl lau^inqutfuecut txciplittiT in ti£tcemeJut>iuitxzipHloihttiTkut6* t«-iJiBo. Scribi ctiam potf ft, *ftdiUto excipah, ntniritule twiiiu.* Ventricului h^dinus cxcipuii vice fuL'dirnr. I-ixcipuluni M^Sth ItaglofTat intcrprciantui. Proxi* mi ad vuIgHam leflioiicin hac !t«io accedir I'jJ *langiHjtitfuctiH ejecifiAtur itcift come, jitbtlitir txttj-ubi i vintnetifo* Win*. Vulgo , *inapt cents fabJTtttr vtnlri<sibbtiine.* VisitPltiiiitS,eKCtpuh<juilvusci!ttpimr fiicrsis, fafljed't ex lixriiito ventricula. Qwcmn. Jib, *mrtj* T« W dr.ito, CHphorbinm ventritulis ovilln excipi & afTcrv.iri f^Ii:um,)dcitco feribit, quod h nime crodiit. Mtlia *ffr i*niv* c^inn i> « *t*p'S*t* if«< « i»pt{Ct«, *in ttfn** *'"'"**, *fp* /«j HOB *ctTTUmpit,* fcf *i frof lo p ff/T, Atw'fitin, iiMjmi Dictfcaridn, voce abu[itut: Knu/ijenitudchircbis, dc arboritmsptopcic dieitur. Scioapn Jib, i. Eiifl. dp, v. iegi Ki'"" 'fl »"'"'"f w" cbJcmumcn locodotcLquodinMboiutn gen HIM nomen trequcmius eTe contiic\ it. El liax de Ar. *bate,*(ivcpijniacuphorbii.fuctiquc a.illcaione. Reft .it-iuc* jrftMMtiiKfin pagnineaut. *E$n ^i A*j», qiio codice

fcnbirur* uti Lacuna *retcT%utyyvtti»sut'* [illegible]

m pbijjf imyivvfa. Sunt porro hquorn duo genera, unum ffrcocolLe rnodo pelluadifm$_y$ ervi magnttudweZ aherum in venmcu/ts qutbtu excipttur coit, vitri rjjijfte, adult eratut vjro farcocolU (3 glutini mixtione: fd eltgendum tranflucent& acre: dijfutle autem eft. quod'e guftu pctitur, Jaports cxpervn.?2tum,qtttpp>' Icvilmgut contailuos accenjhm diu denneat, adcS at^quicqutddeinde exhibetur enpkorbium effe videantr. C^ti rum id luba in Ljbta reg*iame$_y$ primo hivcf.tuwfniffe in coniijjo eft.* Umus ranrum lucci meminic Pliiuus, loco citaco *Humor* inquir, Aiflij, *videturd.fluens* •- *Jiccatus cumcoit, thuns effigiem habet.* SarcocollaInchryma eft, inquic Diofcundes, qua? Thuris tenuis effigiem habct, *Unas\G**imS MTTTJ* Jib. i ii. cap.lxxxx i x. Idem ervi magnitudine effe inquic. Supra Ihusorobias ^nagnuudine ervi die dixinius. R ecfte igitur, Plmius Thuri comparaviceuphdrbium. Duo niquic etfe genera Diofcorides *AavyU Sc* TJ tf^«Af. Arqui *TO viXvfct* 5c *&*uy*s* idemferme. Legendufn *vKi*ti&i£fopfog:ulcntum.* Serapiolococicaco, *Ec egrediuntur dux Jpecus de cufhorbio ex arbore, unn edium ejljhiisluftrcocolla, & funt fruFla in qumtitate OYOII,& a!ta fpictes eft fimilts fact.* In antiqu^fll.nocodice criam legi JA<7,^f^< diligencilT oblervavit SalmaHus. Duofucciinquii Diofcorides genera. Alceruin quodeit crauflucidu'.n 5c (imile farcrcollae. h:c fuccus eltqui in terram defluit *ilxwurpi*®:* Nam qui pulior elt.vehemeiitiusexilir/ttc ultra venriculns. qui ad evcipiendum fuccum incil* appofici eranr, Icfe ejaculjtur. Alierumgenus vencriculis evcipitar, & craffius & fccjulenciuseir. Diofcorides adulrerari iarcocolla fcr:b:c. PJiniui *hxdino hčle.*lbt Gstuli,\T\qa\t,h.€dmo lade adulterant Sed dtfccrniyurtgnt. \demm quoi (incerumnon eft, faftidLndum odor em babet.* Dodliffimus Pimiiinrerpres, ineptc Flmium verba hap Diofcoridis verciifv, putac, A/e^*«V*5»f *hw* ——- *$OKH wuf.* Fullitur; redte dixit igne explorundum. Nam lac haed'.niim.quoadulceratumefteui-horbium.peilinie olcr, ciunpurumaliocjuineuphorbium, igni injectum, non male oleac. EJigcndum, inqu.r Dfofcurides, purum *dC* tranflucens. Qualeeti.meligendumeuphorbium docer Galenus. Jib. i n. **r« >«». cap. n. Scquarro ubi Euphorbium.inveterarum , &vim , & colorem [illegible] *Ditlum t/iibi antcvetu* euphorbium rccention multotnfirms—* N*w *p fi annum unum abundi calidum eft\ deficit enim jam non mediocritcr a r/centi, btmumadhut tr.agts a novo degeneiat, quemadmoium tnum tut quttm tuor aniorum, etiamhoc magis. vetufftoru vtrtus omnino rejlLttur cognosces aut em %ut dixi,qu*m at at em , quamque vim obttmat,* Gf *colorem ($ confiffenttam ejm refpi* ctens. Colore qutdem , vetus novo flavidius, palhdivjque dppjnt, confijientia duwius £5 ficcius. jam fi guftu voles dtjeerners, nonconjetluralem ejus dignottonem, Jd fir^ wamhabuuruses.* cap. fecundo, ^e***? 3^ [illegible] *&'''* Vf«^*>, *>/oi <ss&xiy* i»* T? *Six lad* olTtiu*, •^J*n Tokmntf, Jdautem cogn$'cts etiamfi manduces color em contemplate$_y$ quippe non ut ab invio xinereum. TccZ ^ld^redduurinv,tcrafcen$_{ty}$ V ,tim etiam* [illegible] *Ufjolvttur. At[uJffto ivfitm* [illegible] To ':V^vlolt>IUlfrima m rimoniam to prorfiu ammo, à Pharmacopeia-

rutn famulis rerirur. Quandoquidemramerfi fibi nares& os omni pror/us ingenio , go/fip/o, *Sc Iwteis* aqua rofarum madefa&is munianr, ranta ramen eft acrimoniae vis renuiflima, ut omnibus una cum ai^rc penerratis munimentis , in Corum tandem perveniac nares, ubi ardore fummo mi lleft.fUmam mo\et fternutationem quae non facile rolhtur: quarquam eriam medicamentis fatis refngerantibus opituletur. Quo fie ut dijjgentiflimi pharmacopolae bajulis,ac aliis vidtum quacrentibus hominibus id muneris obeundum tradanr. Quidam ramen volunt,fi olei tancillum,uri Galenus videtur velle indicare, inter rundendum addatur, nullam percipi innanbusacrisacrimoniam, etiamfi nulla munimenta praediAa adhibita fuerinr,facillirne experientia fieri poteft abfque damno. Iubae aetare planum hanc rcpenam fuiffe docec Diofcorides. Plinius non Jub* ^tate inven^um euphorbium fcribir, fedabipfo Juba inv*entum, quod fabulofum e/t, Philoni fi fidem adhibeamus. Hujus lib. IX. *t&iù rimvs* verfus recenfee Galenus.

[illegible]

Inde Mcv<stiad& occiforis ponito drachm am S^i pecoris denfis ventnbus excipi'ur.

Ad hunc locum Galenus, [illegible] *6* [illegible]

At vero (3 euphorbium fimiliter his anigmatice vocavit, quum ait, tndc Menetiade occtfins ponito draebmam, quandoquidem poeia Patroclumfic loquentem facit$

Sed me Parca ferox.Latome &filius aufit
Atque vir Eufhorbus.

Verfusquoscirac Galenus, reperiuntur Iliad. \6 menoeriadem vocat Patroclum parronymica appellatione, hoc e(* iClenoetii filium Sic enim Hnmerus air *ut* *mli* *£*xw* '/•* Illudconfiderationedignum, an in primo verfu lcri(ferit. Philo *to 'reATev$_y$* ut vulgati co-# dices habent, an vero £ TJHK, ut hie fit fenfus: & rertil inter Troiano^ occiforis Menoetiadae drachmam, pecoris vontriculo lervatam. lllud Patroeus percuflori He<flori objicit, feilicer quod priusi Deo Apol!;ne *Sc* Euphorboheroevulneratiisfit. Homerus loco citato;

[illegible] *'Uiatpp* [illegible] *Ztuis* [illegible]

fJunc tejaHa Hetlor, tibt quod ricloria ceflit,
QutJQvejicj&ccQ facile atque ab ApollineviRus.

Paulo pcxft:

[illegible]

Sed me Parca ferox, Latona (3 filius aufcrt.
Atque vivMuphorbttSypafl quern tu terttus infias.

Hoc modo Euphorbus , tertius Patrocli pcrculfor i Poeta nuncupatur, non qnidem ad nrdinem, fcd aa numerum refpiciente, love tamen & Parca, id eft hns exceptis Quod fcribit PJinius lubam Iibrum deEuphorbio condidi(Te, id Gajeni reftimonio confroiacur,

[illegible] *Ksuai&*. 6c* de Euphorbio coufcripcus eft li [illegible] à luba Mauritania^ rege*.

T*r$_w$^«^».Mandragorap hiftoria fupra Iib.vi-cap# Ti.exammavimus. Folia Pliniusradicemque adverfusarriculorummorbum praefenbit, lib.xxvi.^p.xr. *Mandragora folia cum polenta, velradtxrecenstufr^euffi cucumere J)lvettri, vel decoBa in aqua.* '< adicem qui ad amorcsprxfenbar repperi neminem Folia, (utcum, frudum^orticenivc radicu deccxikaai fomnuin conciliare,

tiire, IO&OT-M Dioreorides, & Pliniuj, Supra dixi Diofcortdii St Theonhi-niti diverfam mahdrsgorarn, ac quiJcm .folanum rurioJum altctuin Thereto, itian- *drttgonm* efle. Troci'oos parari ex radicc mandrajjct- rtMnquit Hunc locum ncc Plinius, nee Theodora! *rc&e* certit. Pliniiu. jib.xxv. capixn i. Ut»i Uro- (cofidfl fc TheJphralticonfuiidit insndrajjOTam, *eon- tiff finfuc in trbitutoi firytrar i* via:* . Flltlur »jr ma^nus, cum Pltiimin 1 htophrafti locum «erii9e fenbit. Imerprciatur liunc Dial cor ills locum (• *t*

ty fe fct

«, i >'« -li n <. l'I:: "US I i vc a pud Cr at c v j! n, fire D iu ko ri - iiem. live id verba anagnodes minus atrenderit, Ic^ic «^ AtMr&)r, cumfcribat Diofcoridcs i ^ M i M . hocPlinio, 8t qtialT fatale, vociun vacmrtace decipi, Locum hunc Theophiafti, lib. *xxvi.* cap. si. reddidit. Ijf nJ *fas ra >nt id u r tet ^o a m, filt.t t nt j titut*, «n«At*gma titiix. Stcttttr hue m tfitt* («ulgo, *JictJtui i'i •si'- ' ;<' cucutnti, frimumquc faftr mnfiwp faffirldt- HIT, maxtn/amc ; itin luMitvr* tncinn C *Mtie. tir,t%* j«tf«'.ift&> 0/ CJJfflwlJ , | *Allimr,* j o« fit* ^ t^(ip dna *tunditsiT* tij U»BB Uf a«rB,rci titiNec lheophrafhii.fdper multom fufpendi fcribir.'fcd in mufto coru-oWi, dctnm

Npvit cnim int(.'tum inmultotran^figi. FaCilis tetir in ;.«(«>w bpfus.

T» —ifr4< Dc f anjcrsgeneribus, cap. xii. r Plinins. lib. xxv I. cip, xv. *I'insat jemtn cum tbjtn- thm mtnfii (3 futUrtj nttn/rt.* Qi« *de* panact fcribic hoc capitCide hcrscleo incctligeniU,i"Lii *daSb* atbicran, til', idijae quod h»c Uiofcondcs refcut de panacoHc-

ttjrSl *nf$*i tpfpfmti, Mtnfiirr*hit,fatutttntcat, \ulvit infltttisne) duritiiivt tx metlt dthttm difiurii. H*. iix Muitn £cr4\4 iS vuhxfatiilm firms txtubit——• femta vcri turn Abfyntfao fwnptum menfh titt.* Ungucniis ajdi audtor, Iib.su. «p, xxvft e Plii parmcit b*oldei defcriptioncm. Unde flalejimjoiBnt. Milligi potcftjdc pan ace age re bcradcoTlSeophfiftiim Tide.cap. Hi- hufutJibri.

Q^x prxcepior hie de hellchoro dicit, oftendunr; *t\nz* Ut>iIrondcude helletioroferibit. non die ciftru- jTj.it.-J abipIuDiofcorideex Xlicophraltupetita.Vtde cap. xi.

Tir *Kn/um'UT. Tlvi*MfiH!&* v el, >t*^ . u u i t v c I, «t v i! I (JO,

cyclamend:«tur >J*?*VKAK aborbe,(umubfoliicir- cinacurn ambicum, dim ob orbrculatum radicrs bul- bilm. rheotJoni*, *ivtrr tin** rcrttiv. Plinim, lib. xxv. cap. is ICfJBftw i« *tmtrtjis neprh.* rJrfc* mh weW- ittr. Alii ramirn ccrrx appcllarc malucttmc, normulli Lt-nbiticum.. Tuber err r«, Jicmtr,quad in molerri quan- dam intitmeatj utnbitieui!, quod ut umbilicnt, crrciM- \i fi^urn emerpii, lie & cyclinitniM fuh rcrra confpid- lur.R jpum tcrrs vocant.quoniam in terra velar raputn euuSifVit; Baravi btiYflCltttfb&otyid elt potcmum pa- rciTi v(>c Jtii ,i]ii- nl radix in utrbcrfi ctr*[Jm.-d j.niisi t JIHC in i>l jbiifli furcf us > ted velmi [rclTa ponctere in lacicij. diiiicin *Me* czplicans, cadem forma , qua ndtic in qtio- ti li.mo ulupanrs, tidrntur Purcinuih * JJuoi, quod fubuld gratum pabulum f'l> rtcait cc^novcrunt; *faPvihiu* nnmtnaninr,i;uoJ yifees fnmmopcrc hujut ra. dice in *expnerc* twdani, ft: licctntuiam siniiflacalce lhari quia[1] fpaiferit, miri qoadam cti|iiclilaK adi-ulare pitc«, cominuoaite ciiinnniot (iuicare. Sed almd qrclaininif pcntis W cfFl*, Pltnius doccr, loco citato. MiW O *-teriu* r> • *lamina, dtmenjhm* (ft, i h*

*iff*U«« tmnin* ;«/,», MJ,-M T41B#/4, J«* *piftei nt- (tur,* KfcewiorcsGraici w'™,«». vocant, MyrepC ftd. !• O* amido[is,4,2. KiiKAiti*'"'*] «T« iwn*/!* fs'aiiti Idem alibi wm|w>i"i"ii>i^>9', /SQinna veto *jfrm/m* bslfimi fruAitrn rigmficafe fcritiir. lib. v n . ' cap. im 11. Embole alttra. Kt*l»;(j*' <T «arn'^» ^ ^ W. E Irinlib li

•Tit ilHif tl, Jt)»(«''t Trf fl^n^Bi, mat'JJiOH[1] !"'*• »i- >t«™. *Ciffmvt, hi nonaoM bit[.,m, fru8)tm tff,* rfj_ tw», rf* *qu»fupt4t£i'iitit.* An itaque ^ssi»r per fitn;i|ex ' ^ w ^ m i i i r vero per dupiex */ butfmi fa frit-* flw. Q^JBI Jiligemtflime igitar atiendendum ad if u*

pr*fcrib*ftror , diverfis ertirii polled raciiluctbm.

cap. cxc.ni. »,«' J

m.roi 8lbl

Fal Juntur qui rph*ririo pitan , cujus ferine «i, cap.tv.memimt Sphi

ad alopcnas confcriptit.

{U i y »» *AfftlLiur fbbtrit* <u- frtJJM <i** jfhaaai,* deft *pilalsif totem.* Officinal

Cictamcn folio hederaceb;

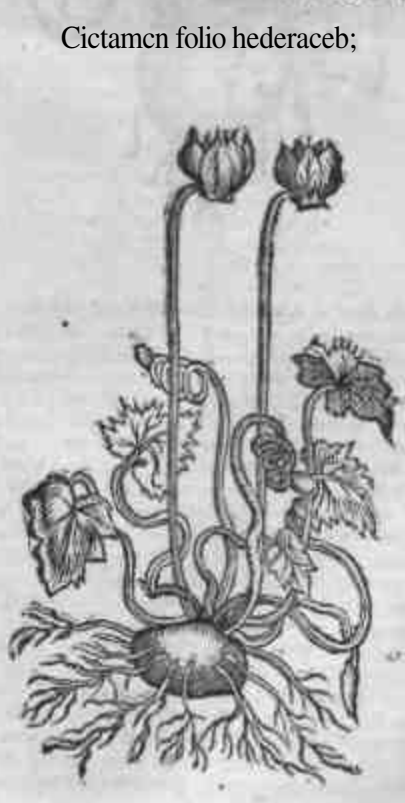

f. *Lace]ue / circa Lacdicen n, evu atutr tx-ccltеru'u, mi «mVifrmtdoUnatutn, qtu ct inn Mtl'fm ftjtfljut, fed* **tdtft *d** *eetverttrn nttrcdtmt fmutum talerim, imlrJrnplsi quc].it babtnt nitius[ut fi Colejfiii A tjuf&tw TUtmtni) critic,* in *trictni* hjibiunlt).* Cy tumuli **receniioret plum obltrvarunt gcner*. Pnma ur DuJi'nifus jic,vrre(fbliij, latit, viftulotis, Hedcrac hclicisfimilihui, amMiu Icnitcr icrraiis, priore parte in »irorc nigricanijbiu; afbicannbm tamers macufis va-***ilegtdt,*** **&umbifito(i»e inediofoEti fiibilbido, inferiore vcroac prona pane purpurcia, &: fuliindc colore faturiro, alias diluriore: flolculi ««nelli« r5ndcnt fwiitulu, deorfum nucantts. fulblis eormn Ibrium reflem, Sc purcurta viol* m^ri cofore , non tatncn inrenfb, fpJeiidfni, oiloris c*i^ui; Aicccdunttapitolaicminifera, in fp:ra» pcdieulii eontraditi. Radi* Imlbi •urrapiniodfiiiiurtwin cirtumsSa , & aliquintulutn in liritadinem prclTj, furis nigricic, inrus candidt, tugasinarclccnscootrahtt. Alterius , &1erund* cycUtnmi.,& jtcaquidcnil'uni, led ocquiqutman^ulod, vrruin quafi rotunds , Sc nultii fupcriut, am nmnino ob'curilnmiiippar^nttbui maculij; fjcuratiicolnre virene, inferim *vri6 f* punicanttpurpura ruticni , flor« prionl limiles, at oJoratiorcs, raJii aViqaanio miuor.

CicUmcn folio RotunJo.

Ti!jtt» fpede, fo|ii, fi$m$iJitcr $c$ft hiud inpuloSs, fed •tnbica cormn alqudmulum cren-.io, oikulata hare hsm led umSilico nipmrr, Soi inrcnfiojc cotorepurfuf"fen, bdorii fuavilfini!, raJix quwn aliarum minor, lulicr; Aiiffufta , Sqtemiinmcn|$e (j»trenri folia inde fora fuccrjunt, hyeitic vircntu ; letacn fub«(tatem Injufnrtm ad maturttiteoi *vtnh.* Rcpcritur ar"d Flotur>i ftudiurof iliiiidtyclaminispcflui, quod Vcrcfto-'".liibtTtreintim Aprilts, bino« iatir« profcrt Holeii BtKiprorfiil caniiitrtsfuavitcr Qiirmtft, forma

q g

qonftint« , quihini dcciduit tendtt raulcult^ llue f-enttli (ubnihcnif*. (jui *tat* faftincbanc *ictc* con-infl- * $llor$hi<ufasC"(i»nl tunt, altcriui fyil.immi c»ib-'itqi"""n ^fntwr.fllurerr.'eumtMni cum thcf l''<1U1 l**ll*" eommewur. Plantc fulra majora, 7 !<>tt:»». ranro,,d,cm tiff, pedtcnlum hw, : f""« P»rre *qq* *ntr-**$Orn,,,,nn$rubd«mit, fupina vero virifunt cpclaminum !!'»«>, quj; ipud not reperiuntur.

Plura recctfennir a Bauhinoin Plifto-ptM«. nowndoiD, radices pro Ktatisrauotie, inapntod modum rarurc, tiovcllaiadeOtrxiEiiai, uc mi^niiudmf m vix fupcrrnt. Vidiaoulias, adioital* *hi* tnagtialqje , at maxima: rip* non ct cfcrt'iic. Uc radrcii u!i) Utitdiii. Succuni inquic Thcoi hrartutad purpaniluni capui, tkincbnandvicn vsittt. Vliniusfeco citaro: *In emmbiu fetntdt'demiht, fiverum ijl, ufa* ***fit****Jir, nihihiQttit tnjla medicament*, Jmui. luw^ncant tw-TtntQut iS thieitttm rifrsfe,111*" *d£n3* in *vinuir--*DioIc. loco citato : *£-r'K'>i"^i'Ml"* *>-""*! *liirttf «*T ."•" j f ; *esum fatem cum mi lit njrilwt in;nn.li:ti' *d fvrgtnJiitin c^Tu'--***Hoc minlatiiiir Thcotrirum, cuin dittlvll J.tamt,•!•'•• > 7 Vide* IUITJ cat>. **U(cylla. Corri^endui Scliolialles (i**

CjcUmtmit lietbtil eft hejbof*, until taMcc , ait fnmtdferifionti , <Sambup4 tx f'ttore,* Vcl

**Teceuterqik natam, noriilunique iii'ifcam sicl cyclaminiiplJntam.aiitqualiscyctanienpUniaiit i^ Adulta nmj»'><i$> eft, jjjun^r pcinju, ttt ino P diim, diffnorum.cinimiufngorc | rove. icns,&'ajci'' nenm tnasime infcHanj hyeme, unJe *Sc* nomen. Pol-Inn itb. IV. *fy* f &c.

K*i r* JJ»« Uc citcumcre atrcfti tide dp. »v-^iuc bot Itico Icribn facilia *Umt, Be.* a Diolcoridc t«a'' *i*,'' *viitligtnei, i*pras , & *ttfierget,* *tM cmtnd.it,*

TM j j;.^-;^*-. Chamedty* Jititur, quoJ frut'culutfit paivus. fokaque queKui litnil'' lubcjr. Sctm«-r. ut I aiK'* cap- c* 1. itcipn h*c Hteihado»,Mafuhn *Xm^fafr,* «)ii*hetba limil:a quercuj folia babct. Latiniitriliago.Jit.Jtur- Plin. lib. jcxie.*cap. iv. C « -<*yi in*-* *tflqmUtint rn£itviUcir*r. AltfM**mW*-* *m*drtft>n . *t» '**">um *pprll*t>tt*H'-fo''' •'•il'f'"'-'-rmt dint mm*, tttett {3 dttitfut3^j''nciii,*Ut jtrrMutn 72 jt iiftiri t-ienum rjfi dixtrr.tfwprut fi"f • rtt-Uc* fcribitur J Diolconde. lib. lit. cap.i 1 1 «•»««>«, «j

Z f

q ch«i}}f Jropi, allijlnindrrjldkilur! (unt & qui tacn iplam teucnum appcltat crint ; proptere4 quod cum tcucrio altquam (ervcf (imilicudiiinn. H*-fctuc inafpcns&")<ttoiii locit. Elt vctblVoiw c*iguiB, dodrantalij, *fail** hsbciw "IB". fffiuicfcdivi(ura<juei"i.ui. iniara.flofempfne purpmcum JC pi*-fitlum. Carpi iplain famine pras}£n*nttm uf-ortet. ChairfcJrys eft CHJIH cflfgtrm adpingi curivimus. Neg*t' botancui esimiui v«*rum rU'e tham^JTy'fc quod fniticei cr«li nafcantur , *fpontciftt&**£*$i>T$" gnu 1 , turn hmclii E cum, lun-s, hutni pri>tumticnie*> (eiiufj.diiriuftuli, ligndi larouli, htntitide Ipaifi. S<*' & polium quud DioftcFrrdcj & fttterci fnititcm ell« d!cunt,li)»nolos Be rcpcniesrubft rauiuloi. Dclhymo, imbiotia, ajiisqueplurimis, qu« fruttcci tttcuntur nihil refcram, OtfruticM in rrttoin Temper it[••dl» tfididit iicm.o.*Chau)cdi>'n offi^in* quasdam voc$alii$» quam (fulgo teuerium & pfcuj»trueriiim, •?li.fyl**$<p$ ftrrmchamediyn. Kegitimam lion cifc factllitnc fi'' batur, quod HofcultufcK perqiuia dr^anti erf "I** colur^ VaNuntur qui *h&i* Jua'w punnt, Oiofc''''1*

ex mttrfjllii, ijucrnii firnilt , (\$ angvjhcr*, « >1»i, dibifatu ixetft fti aml/tta , ($ ctlerr ^'J* f, t riancit,— J/«« f fff inter dt* wu fi'- f, ju> folid virrdia. hofcfulcuj. {)io/c, Gatenus, ri Ictnini. folijdjuc unameandcniquc >'im tr thtfipnriiim «!i»oi feirtmi , alian Mil*. *l fjha K Oinen p>Here plirmittum *rcc* eft opinio . <juim nee cmrrottjimu* : Hint 111 chamcdryi agnotcit wietaitm, qi««J 6t

Chamedry<S niaiOr rcpcns*

folio obmlTilr*[1] St mucronjro ; tnijorvertMiirfutinr, 6c mmotbirta- Pr.irenlc[1] tcucrium, adBir«rumobilruaTt>n«,Meochymi.im. virginumque foe Jos coiorct, miri* pt>(l« Bcccriilliiniivifihus,

T« ©«(.(«<. Divcrr* St plant (iiditniles ! ilii.-si-i ft irupius. '1'hapii.i (iiccum *Jubc:* tern, *KtttnSt* urenccmadeu ut ct>lligenribu«nciccat,Si: bufttttlwexCrtrt, fjeitm rulirim rriJ4,tat,ni(i aliqunccraraftdfm il linenf j omira ttiap(bficieminangeb.int urinorbofiftdi.Tenwi& mili . puts palltdi vet Inidi tolorttclle. **Dtrtnidoe<^tio*mftinpnt** Hclychmi, confundir. Kicand, Scholiaft. Hcfychiiu 3.'J.:.i< *j fan, Hii* 5" I*** m '•if'* *t A****- J fs'S;^" irf[P]3*<i

W^<^'«' *Tiiff fi, fi Thffi, quad nntir , ttlortqat fl*v» l*i>< *, & cdput imbnit.* Hue *fuiitm fj-yticum voctnt, fgfiutnia <iru tjuem ntjetar, Thjpfit vecatur. Efl luutm *!>*qmtfam ?!&"•'. CUJM* ***rad,x ThuffiM vtcatui.*** **A Nica"JFO n4ix hxc Thap'os** vocatur, quo **J d i S ! D l t * f t e n :**

Ἡρακλῆν μὲν ἡ ῥίζα θεὸν γεγενῆσθαι ποιεῖ.

Radicem imprimis Thapſi commendat ſalubrem remedij.

Ad hunc verſum Scholiaſtes, Ἡρακλέων ἡ πόα ῥίζαν τὴν Θάψου λέγει, διὰ τὸ ἐν ταῖς Ἡρακλείαις νήσοις φύεσθαι πολλήν. ἐκεῖ δὲ ἡ ῥίζα ἴσχει τοιαύτην τὴν τοῦ ἡλίου ἐμφασιν. ἐκεῖ δὲ ἡ Θάψος ἐστὶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης. ἔστι δὲ ἡ ῥίζα ἐπιμήκης. ἔστι δὲ βοτάνιον χλωρὸν φύλλοις ὁμοίοις, τοῖς τοῦ πράσου, τοῖς δὲ ἀνθεσι λευκοῖς. ἐπιτίθεται δὲ ἡ ῥίζα τοῖς ἕλκεσι. ἔστι δὲ καὶ ἡ ῥίζα ἡ τοῦ ἡλίου φωνή. Theſtylus enim radicem Thapſi de[illegible] ſatur. Cicilia enim à tribus [illegible]

fiupromenwiit, **jv* in rJ in/i,/<** *praeſtantiſſimi,*

1 h ***mtfii, & Trimtu*** *app dbiitr. satcm ejus* [illegible] *unit* ***ytiptltiii*** *icMritfivideri vetvnt,* ***ttocvmmruui*** **Invcnin Craur« indit in infiila quadam Thapio una &rot»'i''m-Infu[abto:m‹«j»j«Arrau(i!&P!)oimc*t FJlitur ftholuftes. Tlvirfiwqiiofiiciemil GnL-ljaiii.io Schycta narcitnr. Tfapfia CUJQI fuctru? acris & »chtp mem eft, in Ctcclia. Priterci ad rindtnrat hat vctcffc tjlosefle-, nun incmiiu me le(tiat. Dc ThapfTahacagit Th&jplirattnis. DeThapfo, cap.jci ti.meltari occalicncquxdimdicaui. Thafrtam nafcjfcribit in infill* Tb*fio. IJcmniofcoridcs. lib.tv.eap.CLVi i**

Τραχεῖα ex re nomen accepit, quod in Thapſo, ejuſdem nominis inſula, primum inventa fuerit. Nulla inquit Doctiſſ. Salmaſ. Thapſus inſula mihi nota, ſed hfpi&im lia(nssxint in sit ***mnithat*** *AfriCtt tntnorn, Hajuftanii ofpiJjiJiMre f'fit*, ftftprf i'lfultt* ***vminr,*** *pTjntptie turn pint ttot* mtli Cjti8j fttnt. 'Interprets Pinfceridit ijdutii infuhtnefft Spandam, ftd fair* ***Tbt-*** *fom tegiutMt frtJhtiffi. Hmttmen fntptum reptritut *pud vettitm Ntrj.'tJn fcktfi*Pt« at Tbupftit.* Src-

thtpfm irrif *Afric*,at Smit iit>.(tfiundtcimfrritnt tjl Htain Cietlit. tfi Ctxnmtjm quit in *n£ltj)o ilihtnu! dici~* ***tut. xm»wQh*** **terra in iiiiul* itioilftri tnari circuuHara, unoranmm, coque ai>pi[to, (ratio, quod lithmus sppellacur.continernciadjundta. Fortalft fcripfii Diofcortdct eVref ^i,l,H.tr«.nQti ut Vtilgolcgiiur, itrf. Si trane m. mini ij'u.i Virgiliuni. lib. it t. /En«id. cneiltio fie Thapli iiilula; [fr.es Sidliani deeem JI> *ei Aldus*dt-It am. Std hoc in medio reliiiquo. roncedunt omnei DDDieii habe^e, a loed eui romcti Tliaprus. Nili fariaffis,tmgii arridcac nomcnillud obtincrc , propcer tiamnicnin eolarem quctti enrpnri* admcu inurir, etiam ttninm, pnefertim atlrerto flacu, Ipcftstiti. Thapiijm Th*ophraftas>folio dc fcribit forruculi, fed laciore, caulc ferallcco, rsdice Candida. Diofcoridet. loco ci'ato TJ j »AJ fi;V« lettn *tJfStxi, ltx'''"i&' 4' <««tt K^«tr • ymjii [viilgaris codex v^Wt. Omncs ta.men interprcsci, HJIUAK , quorum kdiont fivct Plinius,cum inani caale elle Jequir, ncc baculieicecterc lon^ito,Ji** Hem) i£ *•l pC» t fi Wi* j **tjunl** *m.j'i*

Thapfia Didfcoritiis.

f s& fttSt fimitubfTfxmji , nmbdtiiifi Jirrgu'aruin futculttum CJCii/jitti:, inttbi ptctiilun : flare in iij tttttf : jeiaint ijnjianttxiti /JIB'. /JIIAU ftrtll*, ftd tfl.jujnit mintstt. iadt:± inAk (JIJIJJ, fern iji£T*,wfjt£»*, crjffo vrjittj titiitt, taitttiqiit A71, Plinius. lib. 11 11. CJ0XXI1. Semtx jeruU , Tfmfptm qtiidmn HMUW4 d^epii M. qutinum ftruh fine Julne tfl Trtffi; fed fui frneti!.fe!iuji:.i\;uit, jruni MB&, «?C txetitxt* bactiti Initgitudintm, Jimen jujhjtruLt, Ttdix ctrtdidt. Intus iritdlige. tjtiixnodattiimeiponendus rheepbraftos. Diolcoiides & Plmiuj foeniculo folia comparand T h h ariura ftenlculi ciixJr. Thapfia vtterum, cujus iconem ddidi, a IVna, Loiielioqoc primum dc fcripta, in Aquis ni£ mtzitentiortl'ts manmfifi)[«/;«*- f(/1 j mj i un r J dniif f rxecftvt Rondtlci- t «, yfo)>t- cjdw/i qtti irJjiciluT in Htfytmam , lw» Jil rt'licn FjTcnJeiurtisfiTi frv:ttt ?,Tfignsne utbt, cr^or rjJici/ evrwt, fir/^D >r»/ («/sr*, in/W Jj/fri , fucwijif; mtilttglifcit Irfln. gummec , Jtd miii Too ttegitlie, cuitli ffnttioa , grttilief, ijUan flritU,f<iliiii]iK fanisult /*- COM, brevima, m titnbtHx ftmen !cmU tr-iunii, tbtert- jfuoi *»«(/!ii«, tuwtJiii filtfit. AlreriinThspfiamcJ- rot* enigic »o«nc, guippcfoliis csrot* live dauci aKrcitijquim fcrute (imilior coruli fcetidicriiu divi- fis.rion TCIHCI in Bat.votmn lucis [ijlultribttspropcLuK- dUnuaitepperi. Vulgo hcuUmftga^mfetam appcl-

Thapfia carotx effigic.

lant. Radicem enim habet fucculentam procedam, foris pullam, intus candidam, odoris viroſi adinſtar fagapeni. Flos in latis umbellis luteus, & ſemen ſeſeli Peloponnenſis. Succus veræ Thapſiæ quomodo quondam colligebatur, docet Dioſcorides, [illegible] (malunt viri docti [illegible]) [illegible] (hunc locum ſic legit in altero Gomyplon, [illegible]. Hermol. & puſtulas adduſtis ſimiles [illegible] dunt multa corporis) [illegible]

•n* conKf^f. Cu/w fradi'c'sj ft'jMKr excipitm if hunt tntdum^ Effejfi m nmheu, fcnte.induuur uMcti coittx. tut iriiAvami tfJM rjtlix; itn tamen in excav'atitfcufitn 1 /j.'jprr ort/c in liustim defiant: riox ccfp:ri!ur,q-i" pu'"^ hquai ctnfiiiJt: fejlcntuttm dtt eongtjiiinimm st}Ufar tp, 6htintiifm<jM*Jkceir*tiefiiTtjl. Htdixeomiuidi- tur, asfucttu fcrquttluni, inflttimenti id id tcmf-iatc, tXfrmmttTt^m quiicm ftiliit crjffn \ndum, mjiitecogirur fitHttmnpUt Sur.t nt)\}$ fohu iutMilict }imu\ tufu juc cum exprimunr,ftd"tvjti4mr it tfi. Hecvcr' indicia dlj~ cerion , yoeJ ; ffoU ndic umnAvit, btitjo j ^ fi odtrr, hittndiiuf'ttretrfmaict: M fi fiUu tXtiSit, txfit- cttnt te tmdtmmftntti, pern •juiliijuartmci/tligit ^(Jc Up, (>ra:ecdcns) Bitmniitl/verlmnvcutajinttperta'. *? ptutwi ttmptfitttm iitiigtrei mu fi.'enrcm, <}iu tit n"tt* nfpittt aunt Atieijtti'i ptopitr htlitw Jnnr.jsanni, vcttt- menttr ini«rncfiUif"nti midnf.pK corpora pinct pajlultt invjiunt, idiirco ttiarn nan utji cttutt qxibpum edjiriit- ttnttHauit.pjiiiiiitiuHihi midtipatiibw to atctdttniim). Pliniaslococitai. Thipfi* tfi in Afru* whrmemijpai*. Qutittii ctuk'n insidunrptT mrjjn, CItn 1^/4 excavixt Tdaire,qua /uciirt coiifltMi, tTtfalltmqutttHunt. Al'<i' lit, tnulcmiridicem iuniunt inpila , tj! fuctumtnfcUttrr tBumintdunt in pjjiilfaj. SIKCUI lite hatlit nan (>re publrcoincom(no<ionegliBiEiir. Masimtimcnim dr.ut- Aiim infcrtvirceribuii larmiiiiiqiie dineiciLac. ^,a'' diccm & iuccum hunc purpandi ptr lopcriora & fe- tiorsvim hibere teltamr Uwfco/tdw, A^

•m <?*•*>'•(ih 'ttyt *} i &*>» , ^ i •»* &

Purgant tim fcitrnf terj^i rad'C". t$pittas, ttetn^u j r, (i IN jqtijritulfibilidntui ; fuperKc tnim it m/r- lilemtartibunr. Videcjp, ult. liujosLibi xW i« i«^-. De ikhadis variis ſignificationibus, alibi me tgilTc memiri. Lacteſcere hæc planta, dicitur. didmr, aradicueffigie.quattxlkcacum fi«n« imitatur. [illegible] vocatur, quod radicis extremum in pyrum turbinetur. Dicitur etiam chamæbalanus, ut vulgati Dioſcoridis codices habent. Malunt Doctiores chamæraphanum. Dioſcorides. lib. IV. cap. CLXXVII. [illegible] Vulgo legitur, [illegible] legendum eſſe. His argumentis à magnis viris, [illegible] probatur. Æginera, lib. VII. cap. IV. Inter [illegible] Saraceno, [illegible] per caput pituitam detrahunt, [illegible] Apis [illegible] ad quod ad radicem eſt, & à quibuſdam chamæraphanes [illegible]

Apios,

pſe-

fellatur; Idem eodemlibro, cap. x. *K** *-m*iK 'pffy:*

*«ὑrà X*P*4I»<P*I>OL Apit radtctspars 'ea qua ad aerem vcrgit, fi edatur, fuperne purgat, quidam tpfam cbama-rvphanon vacant. Txtpecw &%lot** hanc didtem fuiffe audor eft PJinius. 1 b. xxvi.cap.viu* *Aftos, tfcbas five rhipbanos agrta——quare quidam rbaphanum fylveftrem vacant.* Belloniushodie a Graecis *%*ptuitlh** vocari affcnt . Satis luculenrer aTheophrafto deferibitur. Idem facie Dioicondcs. *VLkuvU Nt i i{U tin yfc uth.fi.QctfiuK >ivm% ipvlyl* (alter depravate *otf*) pi-* [illegible] *Jrtt* (Catac. addit *i%*)* [illegible] *vh$u* 5 Ai«»^». (vetllS *Qkoth i%cv<nt* [illegible] *lh&:t* (alter *uwto* & ita ex Paulo legendum con-[illegible]

TI'^ TB'J *ng.$oit<nn* » w \ *Rtmulos duos five trcs.interjam Jpwgitt junccos , tenttes> rubentes,* 6f *p^ulum a terri fi atrollentes,* /<?/«i r«/rf, *oblongtortbus tattien,* 0 <iw^w-*fituribuSy herbacetSy Jenane parvo: radtce hajluik regix, & ad pyrt formam accedtnte.YOtundtoretamen, laftet fucci plena > corttce extra quidem ntgro, tntus veto cmdido^ Superior pars ejus affwnpta vomttione bilem.pituitamque txtrabtt, inferior per ahum*: fwa zvr<) *fumpta, utraque partepurgat,* Nondefunc interpretes quijsWaV^^, *Qnthxiu* leganr, quorum opinionem improbat Thcophrafti hie locus. PJinius lib*, xxvr.. cap* vii i- *Kp<*(*h vfrn* Ts>t4inpjr, juncos duosfive tresfpargtt tn toMjub.ntes Joins ruta. radix capo: fid amplior, quare quidam rb 1-pbanum fylveftrem vocant*; (hocnoiurndcc, debcrec dici cxpa fylveftris.) *Intus habet mammam candtdm, extra cortices nigros, nafctun m rnontofis affens, alt" quanto 0 inberbofis.(&* hoc Plinii loco *%uiU* Robcrtu% Conftantini correxifc. Gaza neutrum *lqg\i) effoditvr v re, tufaqueinfi8ilimefgttur,dejetloqueqnodJi!pi-rMtat, rehquus fuccus Vurgat titrate partt, [emobok vi aqua mulfa.* In eo rhnius 4 Grsecisdilfentit, quod hi fupernatantem humorem abjiciahc, PJiniiis'euiidem ulurpet. Errant qui glandes terra, quas vulgo^crbtV •ficr^vocamus, ifebadaputant, nulla velper fuperiora* vel inferiora purgandi vi harum radices praediiae, adftringunt, acdifficiliorisconcodionis fuut. A%pios, fit e, ut \ uJgp tirhymalus tuberofus, Cxiguos promic cauliculos, aliquanium rubentes, tenues ac terctes, circa quos exigua & parva foliola, forma quidem foliorum hyperici, aut hujufcemodi rurae fylveftris, at minora, chamsefyces semula: umbells in faftigiis rarae, in quibus acetabula, flofcufi pallenteslutei, femina afpc^riufcula tiquerra, uti aliorum tithymalorum, minora tamen : radiy tuberofa pyri moio turbinaturj inferiore pancanguftior, foris nigricans, mterius Candida, manat ex hac lafleus fuccus, quacunque ejus vulnerata aut Ufa parte*

K E 0. IA. CAP. XL

Elleborurn wgrum, & candidum. Deque ejus vh&natura.

O[illegible] *on \f!iX<*4 K&I Mvm,* [illegible]

t>ltotet(, vMw r tfupvtw' u t *J[' h 'ifmtg* At-[illegible]

[illegible] *rS* [illegible] *vfc arietta.* [illegible] *I** [illegible] $• 'EAI*W [illegible] <* [illegible] 5 • A i w ^ r H J J«P or [illegible] *hv opcia mis pifflcus cm,* [illegible] *at* [illegible] *vm* [illegible]

ELleborusveroniger, &candidus, velutiajqaivoce dici videntur ,fed de facie varia fententia elt. Alii cnim fimilcs ei!e ajunr,praetcrquam * quod radices colore inter fe differant. Effe enimque alterius candidam, alterius nigram. Alii folum nigel l laureum>candidiporraceum reddunt: radices autcm fimiles>coloreexcepto% Qui iimiles dicunt, formamhujufmoditradunc. Caulemmodo prope albuci,fed longe breviorem: folia continuo ra^ici annexa, fparfaquehumiradicem large multipliccm, qu« fcilicet pr^tenues, atqucutilcsfinr* Nigrum equos, boves, fuefque necare afferunt, & ideo eum cavcre: candido *t* pecudes nimirum vcftiquchincprimovimdeprehenfamicumillopecudcs purgarent^r. Tempeftivus autumno, .vere autcm intempeftivus, Vcrum Ocrsmontisincote prope Pilaeam eo tempore legunr. Plurimus enim optimufque eo provenit loco. Non tamen ubique, fed parte una tantummodo Oete, quam Pyram vocanc. Mifcetur in potione,ut voantio benefuccedat,elleborinaefemen. hsc herbula qaaedara eft. Niger ubique nafcitur. Nam & in Bceotia, & Euboea, & multis alhs locis: fedoptimusex Helicone. Acin totum is mons medicaminibus laudacur. Ac candidus locis pauciffirnvs nafcitur, Opcimi vero & ufitatiffimi quatuor loci. Oetaeus, Ponticus, Eleaticus, Maffalioticus. 3 Nafci Eleaticum inter vices ajun;, vinum uf(lue ^ reddere provocans urinam, ut omnesquibibunc gracilesadmodumventre addu-&o efficiantur. Omnium tarn eorum quam reliquorumoptimuseftOetsus. Parnafiusvero,& *JE*-tolicus (eoenimqaoquein locoproveniunt,&quidemmulti^&emunt&vendunc ignari duritacis, f13mtn fF difficukatis eorom. Hac igitur quanq^mformaconveniant,vires tamen proprias habent. Nigrum vero abeo qui compci t& oriwo fuccidit,MelampodiumquiLappellant Qu o.* dotnosMrant,&pecora purgant, quadam cumincai^tatione. Atqueadaliacomplurautuntur.

* Quod [illegible] *Jiff*TM^*' *nemperadi* *cemejfi a** ^am-. t*Lnr* [illegible] Ac- [illegible] *mks colon* ***upt cis,* ^ *I*ttid*>JT*lm}~ £,,!"§"' ^ ***[illegible] ^ww*.MW. [illegible] *I** [illegible] *Cn* [illegible] *rnuiw;* [illegible] † [illegible]

JITLII CLARIS SCALIGER1 A NI M AD VEKSIONE 5.

DK *I'.ltti-otAj/nUtt ftntimiti titi Abjitrdm, utfw-d.-dt. LJittwam tthuin airribtiir mgre, (3 f''ti tlba, ptri* njfijJjrtir. yMrjfDi /ilf»e Gr««an*; Nijrt J/ji-

'"Mm, WJC J/MIIU d(/ir*(*Thiedeta.* gMJi/ rim «*» cjJiii *nijhttzm f-p nntiw:, fit tx dluiam ftmrmut rt-*

Www:

fmmm earn hm luc drfintcttt. ficttxit, nun • • i unt picrkjoe- AJK j». Pi.; *-Mxt,* rignotique,it us ititiJ. Alti Berve touuii'inji : hare ivti, Ct cartjlium darfbrubclccntii. t'tratjue«u]c'p.t!tntfcruUcco. *Mividtt* u^titi>. *iS quat «C/<:•» drit.irinitrr.*

ta mlicc niti , eaque admodum fibr*ra. *t»* *Thtefai tfp&rtt tjfr mttttunt** ftadicem, *imfuu,* tnultiplicccpi, qQK fal tret pnrteiiuM conft(nc,3c utiks* E/i«w *M cur at ut I not ifti t* (idtfm *ctiifi > Aliiu >» tnim r*-dtctm h*l/tt, imtt» nun i»)iU]flietm, ut ni^tr; JidflHifH' ctm, <juj fcjlt-t[pArguur vi jibr-n* : lAquctnvtibuwcii-' ftrJfli *tnanif.jl'tmtllixiiur. Dixittaxm -ntjiffi{tr, nv fiwfhater-.fid, T*< ^ICT^?>.* BMP" *J)F.'4(i4 *articuti.*

\,—,t ^ r /l!F ^it>.«i« ,HJ« «»«- In J«r«rn«i -" P,,«fr«», ^fitiinjifni)(nnrtudtji'iniafi.f, *vefttottrfitit,* »« *Uf* *tibtt, 5traagutittntmtquti,(Sf cjtmjtttntnt**.

/mtf. *CtHtmwiif Jitr.itnslltvit'Thitttorw,* ut vfltnitio EW-ne fuccedit, c»n/f* in/ri *max mfalictut.* ParnaliiWi iKfiiu, & £iolico$, *eo* (juoque in low proveniunc-*Qjn Ixf. ir Otti mmte Panufim* f P«nnui*yiji *tutu ctirt.t awiont, niflfii mtndutn.*

xataiem) <£, A*, *Ttttdam itgit,* #.'««, «

BJ4.

IOANNIS DOD/TII A STAPEL NOTiE Et COMMENTARIV&

DE atroqiie hclleboro hoccapitc ijjit,dtverfint-Ode, ex tliaram rptirrmij. tk'linrauoiicm tradir. MeiLiniiriiam hclltburnict. QuKV'ctciu dt utroque hellebuTo we hcUcboriiic tridiiltrunt, hoc capitc e«- • aminatvj,

•£».!;•(»• vcl i*if>s> cum afr«o,vel i'*iti(ft. cum icnut Sj>iriru. noincn icfefir w-^y »» •*'" •» 3*?*, Qiioil du per i nut, aburjujoe corpofii eriprat. lacinis vcratrum dicnur, quod tucm cm vef ut. I'crliuf Sjtyrlprjltlj;

•'•——— nan &i><'l £/ij(/(/(J

(4fi* *v^Mttf* ——-•

QuaGiliceret.incmn pi^tns nutlatn tentiir ftloriim, lau^cmquc, ui mbnutn illud & hclleboro dignum IINS A111 Lahcnnij , qiKjd hcllcburo vel ventio opiu habuit adcututbandiinitifint^m, quigravida&f leim timam helMwri eopium ₍Fto mr*nia cowa hjuJIt , ut p'ffla ebruquc redjira (7r.

n.ji j ,;. .-j..^. De hclleboti'fjdc, inquic, wri* eft Ient<;ntt4, Alii jllmm ni<;rtiinqiieltinil« dtcunc. niK quod colore inter fe ditrerat't. radicero album, aibaiiK niK'U'n, ni;jrainhiU;rc. Alii v«rt) hanc ditrereininn trsJunt, (jiiod fttljijrn .-,Jt,i fit coloteFor«cco. ut DoAiarbitrancjr. Albi a J gentian* f£ derc, [inqniimrj ipfuin nan limit: nee menritur ,d jr» adnaadum in nroLiatifl. fcr.j!ti>rrro oiaito, quiaonae fui, Trtt altorum I xc Tcribit (cnrcniia) quod (criprerit J*ufiColor*, adde Sc forma hellcboti mt;ti cflc, fulia •ctcniin njgii flnrc albo (irgnlaci, (i fpc3e* laurma re- • Scddecoliirelorjui rnapiftnim, que antccedunt, **;. «f gallon /...« a^ffinF, iJLii oftcndiior, idem il(i (Jut cfilorc folia dtffcrrcfUtuwit, r*tficc(color e *dirttCti* dlir alii rune. Ec liaccii fens em Ueo rom, q«t fimilociTe ajuiu.

oJ)) »». Nunc eoiuro «ddit opinionem, qnritflimilei forma, fn deque diconr. LtpottiqiiiecutnDwiliin viriia •; IHUHIH, quiaftirra dittt. i ^ ' in<:'•(. 3c roo« F P**B'9> fdF (^siJii *li'ttetnifi &c.* Albi. quoriatn nulttm ejus iraJirlir dufmejtioncm, <x Diorcoride aliifqu* attttqui/fimij am2oribaj hiftoriam f'''''''''' tr*&*bo. quxque de eocxatniiudonr dicna refer anr,

Verirnifnalbnmdffctliir Diorcoridcs. jib. m i . f.CL, iAlrCuA> »Fif»J* ***** >X" »/*•!• •"it Ttv «'/'i-

»'!•> s}* « , , „ ! •fl,'''-r- **«««°. » oblong uptu-*

Alib k« iwtMJt'ij. H^e 7"«^'" w^nor* <? *eatuhan <Utft>nbrL-:7>tU,* ethiiPJiaii vcrbis rntcrf>rccc Diofcrotidi* codicem depraviium **fc colligunt, ac I c Rt -W «; «*.-. , . > , Uqucquodli «t«< Icgatlir di diecJOT n r u U (»|^. Kiibctiamficlegendum difltttar. Vi« «nim ^.iwria" »<= *cV^^ poiTunr- .am sutopfu docct.folwnon dfe rubw. V.nlf*rani i a i dfduntOrlbafius,* Serapto.qiu Caulis ana

Hcllcborus AJbus;

mifoT,- (ic frre i Bqiaiiiiris Jefcribirar. Folia frft magna, Ijia, ujajort* live laiifolt* rtaiiaginist *J" P.^" imjpemjinaelimtlia, mjcira, maijisvenuf*! *I''''''''''* *Mm,* acquldtmplicubibeftsa. Retftw&ft^'''''* teu* caiilis, pf*lotif;u«, fefquicabitialciiud'ne. m''''^* iiiferius fohotum tuiucis obvolutiis, qu» ittarefcens demhtit, fupcriiKTcro plotMprofereia ff<''\"!5!'''" bmflorcimwmigiii. tftnisjqgnftii, ftriat'J folio'* herbiceo colorc candkauM, qoowtn finpul" "« "" • qiiintnt iuri-rdunr anjufti, rarvK liliq^*V^^^ j" (Hi. Ijibijfen.cn lamm&candi«nt. ^ ^ ^ " j y ;

candid* hiudIongaeft|Cummti!tiiadh:erernibnsfibro> quibirc cciam fubinJe propa^atur. Hujus Scalia fpc- ciej elt, ftor i bus n tj; r i ca nti bus; ib His, c a a! cru prs fe$_{r}$- fim amj'Je-.i'Tirihii*, anguftioribm, atioqui antece- dent! limilis. HIIJUS caulis priori noncedit, Qua;ret

Hcllcborusalbus fl.atrorab.

modi eft quod in Helicone, Parnaffo, & Etolia naficitur. Attamen helicoiiium graceliis. Vulgare veratrum cum Theophrafti defcriptione fatis conv enit. Folia promit

Hcllcborus Niger.

me coeri, m credam Di«f~coridB codicem cortuptwm, legcndumcjue .«.•», vel inGr*d», aljifque regio- ntbus in quibw hdltburus laudaiiffimu,*. veratrutn hoc album, turvmn atimodutn cjulcm twbere.

Nigri heftcbori Hirtoria confufa 5c *pntarbat** fttij. Depravatum eflTe codicem vet iniie ro/tigi potclkfluod »etc rum nemo be lie born nrgro tribuerit fcruji blfa. I-ti'o t* PhnioBc Diuicoride , ? ^iAa>&> rjiXai —• i>u>w. Plintut lib. i*f. ijj). v. Print* *duoj'unt*, uir- *dtAwii ($ ntfiTOJti, Hue r*di;ibm tmtum \mtlhgt tta- d"t p l'e/n Aiii foil* nit tt$_{t}$ fljuni fimihi , Jijmi- ncti* nigtinea)qet $ flunbiii divtfunt f i i f f a '. »ibi,Ute *H*t qutyttt nigtien £?' MIM/IUIH *derfi ru- *uirtqtttctattfMmi *ftnttour,* iulhrum tunicir *antxilitto* fh'ic Jealtu rannirn intcliipendum; *rjilut vitrMMr^fntrum mtJo,* Aliitn plane, abliacdiFcrfjm, tradic Diofcricfes dctinMtionetn, Lib. tv. cap. zv. *'E$_{X}$« 3 nl' ^v*« y ! ^ W ; W j

(vetus codex noo legit") *it* doil nonnulli , hoc eit cicignorum in modum]

f;T" r" ." '. ....« ^ JM«WJ«/o'(ij/jpawrf>/rt

*freximt, fturibuidii»f$_{b,ti}$f$_{s}$-fi$_{4t}$ nitrhU iSJiibafpcrt: Ctuhi buvit. floret c*7idi!,,purpitT*fa*t"> Pgur* race- mefi, feme* '*'« >* oati, ^($_{s}$j *(g.Jnitemii JiffiDidtj vt-*

tigijc , veiitti ca ft rule qaeitm t-itit fionltdtpendrTitri$_{i}$ imtramnim tifmtjl Utfptiii, tiititrik, fitinii- liifijut t#c>] :n«fc>tstr. Optimum ijati ex latii fjafmii feitr-ir^ujliyiiaAfx Ao'tyta,* M *jg $_{fum}$ mim inibt' fit- fa'tflra/iim* pi^nwsr. *Ehg• dtbrt atrnefum , plenum., tui unit* nudulUfit, MU dtntqvt £uflu,f*tiKii$awt.* Hu;ir/-

pinabus *co\k&t$_{t}$* qaorum (inguhria oblong;*, *Ukb* j Bia& dtirjareulsfuntvcIattUflriqi *ntm ni c* lorercfm, ftdmireijieutrimquc ,, a mcjjo fiffum vcrfui,rcrrito, Caiilec^rct, flonrs inpctiolis fojj« jun, riw'ftMbn * ra- (j,in$_{li}$io»lbi<ii.nnntiiiiiqraineieane€l0T« rOle!.rninnutK)ajcnfubpt,$_{rrU}$rfi. Deindc pitrpuntften-; tei, poArentori renter, comvidcltcer.ftaminitus Intril eicrtj:mtqii*i(itreverin!,ou«tuor aur qiirnque con- jumftar, lefamimodo *hx* nafcuntnr, in quibus lemeu: Radices fublunt miiltijcratfii fibril capiltll* ac intri- cate aciritcita; in quibitsmcdiiK, tenuis ncrvtu. Huj$_{c}$ aliudcenuifimilci-ercrttLir, foliis anv>nftioribus, ni- grtonbniitiiniii larnbui at latirum rcferenrihus. ambw CutotofetMio. Caulemhibct itlod prdem pl$_{u}$* $_{m}$i- nusn'tnm, in ramuliw cacumine divifo$_{t}$ a qoibu) *Ho- fcnNdcotfumnurantes* dependent mifpores, poloris S paJlido herbacej: r»diccJ fibrofa:, aliquanto tcniuores; minusnigricant. Tertium«u!esh»bctprocericircsSc fubinde rraffiores : *foha* quam fccunili angnftiotj, cjuornm & ambtiuj urrimque(errflru5: florwmigr.jj tudineiecundi: fiJiqua?pan**leCtmKCX; ndidid.* brifmiiltn, oti aliurura cuhxrcnrw, fobmgricantcf*- quc Nilcuntur ha;c in mnntibiw *afyeris Be* petroSf. Non raro tiribelpamm horrii occurruitt Flwy pri- mam genus ifiifa hytme fi tie me m mitifr]iicfWrii,aliaj mox(oluco(;cla: proiimtfm peinu pauloftriiis: ttr- lium circa ipfum vcr, & tafo ycrc, Ha;c vcracra eflTe nigTaStcum Tbeophrafti deKnetrtooe optima coo- venire, maujme primum inter reccntiorcs mines con- ventt: Diotcoridi* vero ab hoc diverfurn eflc^lurer afj ferunr.. Faltaenim P'atani n^n (unt (hitmra, ntc fport- dylio farisfirntlia nee floretn *fen 8IIQI*SII* , nee Ciultm alpcrurn. Botanict /tn.«>»rf' *li**t''>ft** fubeffe put»nr vcl codrcem ftorruptuni der"«Jcmntv.'c eBe, Albibcl lebori flores, q$_{utM}$ nun defcripih Dioicorides *[Chi* mufcoG ratnoriqoe. Scd neceaiididi ant purnuraiecn- t«,fed velviriticstel arrorubeteenies. Non inepu to rui^ eft opinio qui *;.lu,}>;* lesunt, nam rof* fvlvr-ftrit forouni non inepte pfimnm Rcniw rcferr. Prrmum emrnrorarumcomprertarum R noorlum reclufimm. demde eipcnfiram e^,em referunt. Scd $_{nu}$lh h^c U3io aoaoritaie mBDtti ALi faiiiculiin f

Fuchfii pro helleborđ habent. An haec alvum moveat, ac per mferna bilem pituiramquc trahat, non conltat. Adverfariorurn au&ores vuJnerariacn icribunc effe plantain. Folia^ejusfunt latfa, aliquor eminentes angulos, & utrimque inciliiras habenr, jnftar foliorum fkus, vitis> accris, qualia. plarani eDc abunde conftar, (ed tamen praedidis minora , ad (pondylii folia etiam fans accedunc; non quidem tota ac incegra, fed fingu--laria eorum (ex qumque enim totius folii fpondylii compofiticeft j profundionbus tamcn fitfuris divifa, cademfaturatocolorenigricant & aliquantum afpera funt *(aiirantiz* fimiliora quam fpondyliiaut platani) Caulisredusfcft pede altior(non raro cubitalis. Diofcoridi brevis fed hoc aeri foioque'dari poteft,(ed & laevis eft, non afperj non nihil ftnatus, quo fu} erius in ramulosdivi(o, complures prodeunt veluti latiores calyces, difcorutn mftar, quifimul racemi quandam referunt figuram (quam mihi obfervare non licuic, mufcofi, funt, non racemofi) praefertim cauliculis flaccefcentibus.ipfifque deorfum nutantibus, quam & lati calyces* multiplicibusHifculis, aliquomodo exhibere videntur. E fineulis fiquidem flofcu^complures firoul fardti, veluti fcapiofae exeunt, (bellidismodo&colore) funt candidi hi diluto colore, non nihilpurpurafcenres, five uc Diofcorides, *Xtvw*p7ntp<pvyt*$_m$ femen inde in iifdem fubnafcitur calycibus, candicans, oblongum ferfe uc cnici, fed camen minus & tenuius, ac non pennde l?ve. Radices etiam fubfunt nigrx, quam alrenus nigri hellebori tenuiores.ab unoexiguocapituloconfibratae.In novellis quidem plantis. Nam in veteribuS auate complicatis, a plunbus demittuntur. Satis cum defcriptione conveniret fi florcsmagisracemofi, caulis minor ac afper$_r$ac radicespurgandi vi praedit* effent,quod affirinat Dodonseus^maximi nommis bocanicus. AJri Chriftophonanam pro helleboro habent. Sed hare non fere fcmen cnicolimile* nee flore^urpurafcentes. Probare horum opinionem fi cxteri convenirent qai *faivwK* legunr, id eft com* *(\wt* capilli in modum. Sum enim *fi*rpw*>* five *fawn,* cirri muliebres, capilli caefanes, £c plexus muliebrisj quern fcite exprimunt $_t$. in medio florum hellebori, velut rofarum capillamenta alba, deinde hiique od:o, parvse, conjundta?. Sed vulgaro helleboro caulis levif,& glaber,nonafper eft. Refpondent vin dovftu rp^r *rigtdum*$_m$ *firmumauequzndoque* cxpom, tahs cauliculus hellebori non eit. Addoquod folia platani funr majora* In tantarerum variecare, qmdconcludamnon video. Sidefaniculscfoemma? vi purgantt conftarec, Dodonaei ampledterer opimonem. Alioquin nosvero veratro Diolcoridis caret e,fatendumenr, codicem corrupturn elfc non *Hz* verifimile, fiquidem & Serapio8c Oribafius vulgatam defendant ledioncm,

jntifrfyp jl' $_g$J *pJx** 7w7$_t$ >.wm7f, &c Hac de caufa Nicandcr in Thenaca, *w t^'^n*$_9$ fcribit. jp'cPiflVi*!-* *fiipv po<*nx,&®*-* Credo quod pars radicis tenuior, five capillacea ufum habuerit, non ctaflior. Nee tanturn hellebori nign feftucs ufum obtinuerunt prarcipuum, fed etiam albi. Aetiuslb.i i i.eap. cxx. ufque GXXXI. *cAAfC^y yS n** AdCXif ^ *H&XMfH* Tlfr *tytfi'vK*

Atai^etf 3 Plinius lib. xxv. cap. v. *Nigrobovcs, equi, fues nccantur , itaque cavern id cum can dido vefcantur.* Neutro apud ncs pecus vefritur. Ad tollcndos pecorum morbos pieudo-helleboro utuntur ruftici, Mirabicur quis , quod nigro necari boves fcriljat, cand do pafci, cum albus multo efficacior fit qgam niger, & ni folia intelligat, planfe pr*ter rationem vkietur. IflAvernis, inquitmagnus Scaliger , *6c* Rutenis album pen£ omnia animantiavel interficit, vel male habet, ftrangulat enim equos, & cxtera jumenta* Hcfychius ^ coturnice devorari autor eft (iAAjS«d$« *t*wn in'&ivni, licpvyu.* De ellebori pernitiofo fucco vide capuexv. hujushbri. Porro pfeudonigruin hcl-leborum confiliginem Plinii efle dodi arbitrantur, v^oiuTnella.hb. vi. cap. v* Ubi d« morbis pecorum, corumquercmediis agit. *Prafens ettam\emedium co~*

*^TlTV radlcul*o quam faftores confihgmemvocant y ta*
x. ... r^n, ttbus fbrima nafcitut , omnique fxcoti
L-- JfurJan/eJHs*
entm le/d , r»*iorem vim creditur habere. Vfui*
litter, V. * P jf*
jUreatorb'^lus. Hoc & inif n. fenfti orbiculi eadem fubula tratofuitur, i3 fatlo foramini pradftaradicula infer it uri quam cum rccens pfag comprehendit, ua commet, ut elabt nonpoffit. In earn deinde aurtculam, omnuvismorbi, pefttienjqne virus ehcitw> donee parsquje fubula circumfcnpta tjl, demortua excidat, & miming partis fatlura caputconfervatur.* Plinius lib: xxvi. cap. vii. *H*dix herbtfconjiligims, quam nuper invent am diximns , fuum quidem & pecorts omni remtdium prafens eft pulmonum vttio , vel tmjefta tanturn in aimcula* Btbi debet ex aqua , habetique in ore ajjtdue fub lingua: Superficies ejus herb* an jit maltquo ttfu > adbuc incertum eft.* Veratri radices idem po/fe* au&or eft Plinius.lib. xxv. cap* v. Ubi de nigro ellebcroagit. *Pecorupi,* inquit, *(Sljumentorum pituttas fanatyfurculo per aurem trajeclo, & poftero dte eadem-horaexempto. fcabiem quadtupedumcUm thureaut pice, vel cumpijjeleo.* Quod £c experimentis noftrae *x* rat *is* m** fticorum compenifliinum'eft ,qui veratri nigrivulgaris radicibitf, pecorum fuorum morbis medentur. Nee illud obftar,quo minus veratrum Scconfiligocadem fit planta, quod Plinius nuper inventam dicit. Ex vanis enimauApribusquicquidhabet,colIexit, ae non rardfine judicio fuo operi inferuit, ac rem eandem tanquam diverfam traftat. Verifimile admodum hellebori gerjus confiliginem effe, certo tamen concludi non poteftj nimis brcvis eft Columella.

'ity«®* *tempeftivusy* inquit *autumno* &c. Plinius loco citaco. *Tempeftivumdjfc tradunt mejjibus, flunmum autemnafcttur tn Oetamotte, i3 optimum uno'ejus loco area Pyrum.* Diofcorides Plinii fementixfavet. 2»AA«~ 7«» 5 *}<\$* 7»f *'pit?* <i£& tb* 7v&pt)T0f. Radices fnejjfibus colligtndce.* Huic opinioni fubfcnbiu Mefues, qiuverc &*ltatecoll.igi radices vult. Internpeftivas vcrecrediderim, quoa turn maxim^ fucco fcateant, corruprionique idcirco facile obnoxi* : contra aurumno^ quandocanlis foliaquemarcida reduita funt, tumenim nee nimio abundant lucco , nee nimium exuecar funr. in ca monris parte plurimum nafci fcribunc Theophraftes & Plinius, quam Pyram vocant, Pyra fivcrogus, locus eft in'monris vertice, in quo lacrincantem Herculem arhffe ferunr, cum impauentia do* loris vidlus, in accen(am lignorum ftruem fe projecir.

Moytrdj j t-Jdleborines fernen admifceri ait audtor, uc vomitio benefuccedat. Llnde & nomen accepiffe Do-*£t'ff-* virdrnm eft opinio, qua f^ck«f fit,non refcrt. Deicribitura Diofcoride. hb.iv.cap.cvi i n . hjwwK7Tf *si A'tAMGo&iw 9»fi'9*exos pi*®** fvetus quidam *Trio, P&&* qua fedhonem fequitur Ruell.) *%>d^^ Qvxxd&t** falter non incptc *Qv'Ma)* ?£«v (vetusaddit «»^ *trotfy&cih) «s6s «•* 5»ra<n/k« 3 **h0* ^ «eJ* TM^{1} *i' i-*%*^{71} w«^- *EppatliSi ab altis htllebonne vocata , frutex eft pufillus , perquam txiguis confiansfoltolis* (flofculispurpureis *) contra vt* nena &J9cmerh viiia pot a prodeft.* Meminit hojus plant*Piinius. lib. xl n. cap.xx. *In Afia* Gf *Gractanafcuntur frutices> eficaBts» quern alii embolinem vocant* (lege ex Diofcoride & iigineta, *epipatlis quern alii ellebormen vocant) farvis foliis qua pota contra venena frofunt, ficut Erices contra fcrpentes.* Idem lib. xxv 11. cap. IX4 *EpipaSis ab altis, ellebcrsne vocatur parva her* ba exiguii foliis jocineris vitiis Jittlijfima ($ contra ve* mnapota.* QuamMathiolusepipadtidis nomine cxhibet, veterum n6n eft,- foliis eft majoribus, non foliolis pufillis. Afelius cum Diofcoridis delineation© convenit, cujus effigiem exhibemus , i Dodonaeo, Lobelia Pena, Clufio defcriptam veratrum album effigie refcrt; helleborine ea de capfa *k* recentienbus didta»v*-tcres tamen fie vocaffe vulentur, quod albo hplleboro mifceretur vel fuperadderetur. Caulis e$u< eredtus ad pedis fcrfc altitudincm aflurgit, folia lara, ,fimil^«r venofa > & ftriata , uti veratri albi, fed parvula, nores fecundum caules, ordine quodam digefti, f°lia-cei, albicantes, medio aliquantulum promme Rte fubl^{u}-teo. Quibus oblong*, non tanSen magna?, fticcedunc veluti filiquae aliquantulum ftriarae, in quibus femina minutiffima , radices fubfrnt fibroft? f vcratri albi tenuiores. Variat florum colore atro rubente, rariuscandido, nonnunquam & purpurafcentc , aiiquando carneo. Folia pro foli cac.'ique ratione luxuriant. Epipa&iscurdicattar, noriparer* Aucfluarii au-Aor Hclleborum alburn *<*nch* appelteri auftor cft, J^{l} pro *uaxlt* legi poffet «*Tif, exiftimvipoffet \m***** quafi \^ **K*^{TM} didlum, quod elleboro albo fuperaoiacu^ FortaiTis quifpiaru acgabic hanc effe hellebo-

Hclleborinc.

t'mceo , <juod unjcaulii *&t,* nam '>*• Theophraftus dixit, tutu cafiu mult LIII ice m rift. Ad boc 'rclpondetur veiercsnon ufqucadcoexatiiilias ftgulasobfcrvalle, quod Polygonati exemplo probari poteft. Dio-**fcoridci.lib.tv. cap.vi- n1>jij>'«fT"#ti™((*i»**

Sigillum Salomonis.

***fruttxcMi/ealtitfjolih L4Bri,<itUnsrlbus, (S Uviatibut, ftfore qitwUmmtifa mt'.um ceiantaor, nut ptmKurx TcfoUntibm , fiquiitm gujhuli tAjiiitlnm fiparttn ttftfiunt. t'ltrn tustm ftrfitigfitot feherutn tX' (trim frtmit cM.iiior, fniimyfii rtmntrejUiu, itittftfib uMci fufpuunoai': rAwoeisUvr tlbtm , unit cm, U»s>4m, crebrir naiiicta gtUKvlirendam, Acnfan,* **je"-** *veiiltaum ,* **ttcdintiti traffiiuitat, <%«* vtiltimlm rjlw-.«>fr** *imfomMT.* **TPoly^onjiuni dinturi** *tadiccger.ica-* **lorum frcquenribiis nndis ei Jnrerv.illts* juutcricc. Vulgn figilinm Sabmiinisi i^fticiis ORilli, im{i[cffio-**ncm in r»di« rcfeentibus. Pluf J poFj-goi i recentinribus deferIpfa runt. Vulj(iN jcone Fjliuncur qui Seracul Arabutn efie fuurtc. jifli folij& flareipurpttralientesfcic. viola ibajortf, albfrcentelquc, radicem ptltcii crarficudinc, mdids longicudine; Polygraatoo i"oli» fcrc lautca,)f vior* ramcrt, renuioraque, latioriali^uanro uc venofa, floret oblongo) m t us c »v tis, c:in d ica n t LS , fVJ i i s n u m c ri) li or i j: ab iinoquoque enim folii finu live iDneiu.biniuic tetn[defrondfot, viola; **plmft** diflifnilsi. Froiitm fuccctiunt rotundi ch mi i d vi ir ir **virori, radix c(i obfonjj.icandiJj , frequenribu! anicalil no df, digitali) crttlituiivnii^ bind quarjtiara rc-** defcendent, *fed* per tranfvormm oblique profi[ci;" dies. S>crctiivOuculuormfip(uiUcum primtun polygenicutn vutgo vocatur ramaTmii Indtcum, ftore lucco. ?tiino vete eanhcalumetnitttt te^ dum , fp;h,int«um, fcliis viJuura > iJui in fupcrflde

SigilJum InJicum florc luteo.

deorfum flefti$wf,»cii!p1urfsfpaTgitut lamolos, foiu In cria, qujtuoradfommum fcab^nt polygonam (imJIia, ntfi quod fmt mi DOTS, In «ircma dependcr. fios *w,* q ai n q uc fo) i ts obi angj s coniUns, ft i m i n i bus'tntj s ct t vn tareii-flos hie denri eaniuo forma p«(|uatn (imiiis cui, fol'ola deptttdcnr.i"ac eondum extrorfuio rcfiexa funr, radifiemhabeciiilgaripolj^onatofitniJtrn, *cctaicSi* forma. Alc«ijni Indicorjj.flore fttllaco a[l» vulgo vocant- Caulescmittiiabtiniradiccpcdales, agipaulu mioares,r«5tos foliis ficilli Silomonislimilibus in rutnmiri Kol J K d J i digeftosflofcuioi fert aJbos ««'*

lit o

Si&il!um **Inclictim Jlorc albo.**

*rt tjxfittm ntmtnit mm ta, qua *A Oetwt tft in finn* **Ma/tJOt.** **In MS/MCJ** *AHtitfr* jnsml aftitnum b* *turn Hifn , in Phecctifi auttm mttiut prxpawi, idtiy«t ntmliat td bant furgimii , fimttttfqut ctuft fw jittfci: ntfci tmtm m Fhwi.ic medicament urn qatiitm frjinttpmtlt./jtie Octdtnm rcntptrintveritrtirH.* **Plltimsioto citjt'j,** *Ccifm* **"uf** *iutelicamtnt» lii-etjmm cerr-tii'H nirh irt /f»iu/rj it)ful<j.* **j I j** *trnm twfiiat jiimiwi^tt-* **»M«I , w J»ximHf,/f/Jme^«aJmj(ir«ir.** *RftUm Hiubc,* **n;o hcll tburo fiunle ,** *ijurmvtd** **utiw** *reidi turn f*'rjl, fi Aittrutu *qmt vtiijam *i; mottpBmtiiattn.* **fcifcncr, H tonctuii ftr, bcll«U<ri!ieji Theophnfti lc/«nv;n.lci cUc . It J** *cb-* **Jtac<]ooJThcorbr*lhi* hctlcUvo »1UJ ,** *son* ***cricr°** **idLti Icripltrir.un bone PibnnfM i^ljtut Kiiiio,** **feJ** *cotTc&otii \c<o.*

0' **j ainaw. CWi/ir foci/ iu/nfar** *itd„!ic,* **Plinmt loco cjraitf'fjmdtitm fttttttn** *Bfi*am„fKtm4*m Pot* ticiitn , tent, !t:t* **£/;**«*•, f nJ a t lfj»» ni/;i ynK»t, fMriir,** *pjirinfj-xm.* **OptiJru ft r>rt>biLU5ii> btlkbori nouj trs4't Diofcorido. ***»• ft t^** *n*i i note*''**

falter «w ir Lacuna codtcf.

$ q i m f e f p fcmlii Oribaiiu*. & ranoelt, j.|inc]uarn'enut«« junco *fumilia fu/enc.)* *Optimum juttm htittiur veranum qH d'ectxttntumtfi, candiiiitmjfatgitt, uritofuiH, txiemumacjvHcuHrrtferf'', Mtdtim fnngirurf* **rfm** *switcirn. Std sentstm* **6<#»Kl** *mdiitliun^fi admaAumJnvtm, ntqvtf*kv*'»}i>i>ini' eitns di fujmArmfltangalnt. Piirnttum ttttct Cj't tetf) y* ***Gt'''''*** *tjui* **C** *ppalocicum* ***O*** *Iveruleatunniftejltfimefp:* **junco limi-**

c*x!i. Ei>Bj« yitt^Oti* *ft'''f'V*:"•» »;*« *W*

*Cfrtmitm eft l/clltfmium quad *b un* '*Aie T'''''* fc fiutrnfivt fitreuhs htbtt, tofyue (true! (2 txitni9i, & mm rwg,f,t, ($ not in ttumm iefrnffite, , tit^m caw dmm* **awnrc'tnniff, incm »«e** *vildrdfos ; jnis **''«>* pallalmcc , profundam mtdulUm kdmiti , Jiuhlts. tUrn, ftt! frungunijir f fl* **i** JC Tfttturit, irqte tee purum. Nam jf lt*t*m U fnnjt,* **tvta/Urm** *hclltfari tntiut. frm h* **rJ.'fi»r*n, «•/>*** *ftntmm duftedinii indie*t»*~ »««/mnjiiJitrjlm*t0, tS filivwwiiliamtunt , fitm^kmm itrrtu. ftft* *»><« «*« «J/y»r?,* **mum j A'lfrmw*. •** *Caofamiir PUnias* **alti I** ** **tftvinam- C"»**

Legit«»emPB«iffl^-,1U« ^ H M b o a b D

Dfprrpau, Pifrf4nii tAVuudiqut **« ThL-o;hrartui tnelam-radium ab inventor* ib PJii I** *U d t i*m** **fej BUM i/, j* isc** *appelUiur* **»»"m '-'** *6ni grrna mtitimfaiium, Ahfi,p*fttnm toitm* **"•""""** *mvtnijfe tr*4unt,M$t#p„r&ni f0jluilfoa*>"iw*n!'''^*

e* rj *9**<U*

um (TVophraftu? id anjjmdverfbm tradit in ovibus, fcribi. Exhibentur macerar* a * ij ad * iiij. ?«„«„.

*.*J*»3 w ^k k» ^ -j B w ,,, ^ llb.,. De morb/mulier. legit? h S » l. TM .&

.perri um..d«ar.^^r»ei^H.ff.b - ff7te^ffi?£ 'l.'''T^MTIT

r. fed ^)us parum intereft. hellcborum a v ^« unrari frnKir Tnr , r alBum

co ongioem ducen tsi morbos, magnocu fucceffu p r S. bia nihil certi affirmare foleo. fe du

KE*. IB. CAP# X l|f

Pamcispluraepgenera. VeficariarumveroJuo. VequekBariarum^Toristnml gmenhui, & medumis eorum.

?n* '*! ^ '' w W, k l ^ i P Anacis W* & *ta^rf«'& aliorum qu.

«** IWWKIJ j<w x<^ij<ni/^ , j K A fundam genus multiplex redditur, Panactm

ytf y£ * M* pv umQtQ cniw»» PPP P m mamquxin iyria nafcitur, de

fr X«MM» A a p w N * * quamuomreteuimus. 1 SeconcUmChironiam, Mint «U4

^ T ^ i,wQ*kfA. y r ^ t adverfus viperal&phalangia.&fepas^c^cera S ^ .

^A« j » ^ a ^ « « WM>< */>»»& 5 ®»«* ris re P»'ia; data ex vino, t & nufe olco Vipera: au- «»M * »£

tyw. 5 TO ^«Aa^M f g T*j t flf>«j g r «^ tem morfui afpergiritf o acido ,•& potui datur. '•'»«.

i/mS' i^c%(Q) M?£tfreiiQ)6fk ih. rS VaJerea Jun C> &adulceraexvino, &oleo, & ad * E *fil«t4

f ultulas ? melle- ^fculapeium tadice conftat 9/r-"

lere ajunc adverfusferpentes,fibibaturerafUm-'& ad lienem , cum fanguis circa earn conttiterit, w mullo « ,& capiti, tritum ex oleo & unftum: * ." 3 u a a la parte obfeura Jaboret quis. & ven- triS dolo 5 us ex vin0 rafum po ff «iam ,& Ion-

6' ^ ,e W 5 Of' dll

? c a u t e m e x v i n o f u b « d u m , T a !

$ fperfum. Herculana vefo conftac folio tnagno & * * Latl

J f ppVt iiiiiHh r'ut' jAwa- amplo,ut quoquo verfus tres palmos perficiac. Radi-

ray $ v%£v, fan vmri^nu, Gfjxav*. ce ctaffitudine prope digit), bifida, aur trifida. gu.

^ra iuufypi'. TM 3 fy?tob<*«v<»hv<mi K ^ ^''^t odorar:u fincerum thus redolente',

MravA^cini nn^^HKAWOl Ai/^r^) JyJ ut ljcontram orbum j j comitia pempota :coa guio vii-

4 •(<)*c IQ A^ * n x ^ ^ f f re«ew* nerathumtda quidem, ficca,ficcaveroexmelle *''''' *

TJ ytwei tfp unmfn^ TJ ^ «<ft^ x « ^«^ Igkur differentiasillasb quidem hatent.Suntau-^w J

XtGutUTX xa&upus. ap&w p ar« ^f i ij ^f tem & alias quaedam panaces. Vna folio tenui, t al- timad'ul

fyQ gipytev, tcra nQn tenui - Sed vires hifce ambabusexiem ad era, ac<j,j

K«T' 08WUV Kara yt&&><* TM<i> y^tUi. mulierum profluvia , & ulcera tarn camera, qyam \m *»-i-

S6 putria&pafcenti*. QuinSr* veficariasatquela- f ' « * *.

Farias nomimstantumconrortesviderelicet.Ve y;eM »•/''''' *

f7,%ficariarumenimgeneradco.llrerumfamiliarum, 5 ^ r f .*, g «« A A «^ alterum infanis inducit. Et fomnifluqSf ''

^ i"|« »Aaw<pu»«r' «f A JwM/Mif ^ dem radide rubra, fanguinis modo. Sed Candida *

aj^uTa). ©o^'fly w r«?« ^ca<|<, m cumficcefcit, fiuaurubrioce,albocum foditur; *S

Kamirhatr tAci net' ihtpiruv, K, m(st ret eAxij T» V 8 ran0 iligneo, folio latfaria: fimili, aut malo dulci', I ue *

«AA«, 5 «oV T* »e«e4a. (bvutvpoi St ^ 6\ fed pjlofo.Hujus corticem radic<= tondentcs admo- ?tH*

Xxxx

rev bus, atque fepnlchris. Alterom genus quod infanire

cava| tDabiturejus radicisdragm^pondus, fiur^;^

ludatfequepulchernmum puree, placoerit. Ac *turn* ««

autem nunquam infania forvi malueris?, trcs dabis. J^ J, ^

Ec quatuor , fi interimendus fie. Habec folium *(dens* *«.
Ec quatuor , fi interimendus fie. Habec folium *(dens*
crucsproximum , majustamen. Caulemlongicu- MW.)
dine ^er quatuor cubitorum. Caputgethvi, fed t *Eadem*
^j''s, atque tpilorius. Nee fruadplatamiabhimile *m*

ne ad palmum , frudu Candida Demetitur cum *Tue^c fi*
vua t nigrefcere incipic; &ficWtus frudus trims, *fukberrt**
potui dacuracetabuli tertiaparce. * Mafculaautem *mumexifr*
did.a,olcae folio con(tat$_3$& magnitudinc * cubitum *mt* *du* ^*
xquac. Hujus lac cum vindemia incipit, cxpri- ^ ^ ^-
munc, & praepara^p vt'intur. t Purgac inferius, ^ *
Myrtaria verocognorainaca Candida la&aria , eft *jpicuH*
foliis myrtij verum aculeatis parre t poftrcma. Sar- *Sris* *
mentula in terram demittens longitudine palmi' *t>* *ver* *fi* *nt* *J**
quae non fimul, fed alternatis annis frudificant. *huiSt* *JVu4*
Alia hoc anno , alia pofteto. Quanquam omnia *t'* ^
eadem radice exorta, locamontuofadefiderant^ *i**tt*
Frudus nux appellatur,Demeciturcumhordeum,
cum pupaveris pi|nduabuspartibus.itauttotum««
*mo*do aceuboli fif.Trahitpicuitampera|vum.Ar^,
vero f i *noccm* ipf*am* placeatdare;critadabiturex.; *T* ^
vino dulci, aut cum fefama toda torrefadaque *tf;* ^
comedenda. Ergo hzc foliis, fuccis, frudibus vri- *m* *pt>»*
liafunt.*Rorisautemmarinigeneraduo. Alterum «« *r«* ^
fterile.Alcerum fertile. Et alterum tarn frudu , t»

Caulem
ad magnjcudinem cubiti, aut majorem. Radicem
magnam,craflam ,candidam ,& veluti thus redo- »*
lenteta.Frudomcandidu*Jn*,fcabrum,oblongum.g
Nafciiur poti/limum folo fqualido , atq; faxofo ''' >
Radix medicamento ulcerum vtilis, & menfibus
pota in vino nigro *t* aultero. Frudus ad vrins [til- j ^ «
licidia, & aures, & argemam, &adoculorum * iijjjj^
morbum , lippitijdinem nuncupatum. & ladis *im* *unt)d-*
ubertatem mulieribu& facit. * Sterile illud folio la- ^*r* % / r C
due* amarae conftat, fed fcabriori, candidioriquc, ^ ^ ; *9*
radice breri. t Nafcicuridquoqucprwlidofolo^^ <

purgat. Quod enim germen verfus cordiltit ,
fupetius purgat. Quod terram rectos , Inferius
Prohibet&veltibjTinterp*olim* vermiculos nouica.
Colligitur per meffem tritid*

M C ^ *habetfruaiftrafolmm.* t N *ubi erica plurima.*

«J-*$tw*Tcq J[i KtQcuffffIvi pity,* jayo, ^jt^Ttf, 71 ^ j«f'^JO^ Tit) *(Zhclnnv am. i*' J\f* ®&*

JULII C/ESARIS SCA LIGERI ANIMADVERSIONE S.

Vetot TW^rw. &.unda oleo. oleo, « *Te* *T** *tUrt* PinaCe unaaoleo:/^ Wnta *wk'ffiameS* fcencia, *noti*,^''*?*'*' *utlocm* ^*iferpenttummcrfii* *<!>W** *'Wrpretatur*, na- ^'''^jtte «*f* *tf* *v** **> *tarn a nafcendo, (juam a tumo-*

*K*fl\xSt* *7Jr$* fX*'! W? Jp^ 3 ^ H«wid» *ulceribus conftrt ficca: ficciscoffin fine convenienter. Vlctris enim,*ur*tio, M***!!* *iccircoficcainditurbumidu. Propterea ver^uod ficcat npe coeunt, tuque coalejcuntl ideo cum melk %mmtmn Theodoras aliter digtrit.* Commoda, *intuit,* euam a« vulnera ficca: 2c ex roelle ad madida.

Tbeodorus, **unafoho tenui: altera non tenui.** *Duo hie animadvert en da. Primiim, quod ilia Derbd , non tenui minus exprvnunt* T» «Bl«uJ<pi/AA*r. *Malta enirn neque lata, neque tenuia funt. v/ha-n flanitiemfignificatfufam: qua quidemijjjfimul potefltum tenuitate. Tenue emmnotat diminutionem profundieatis, non latitudinis.*

Zvvvtvpu. Hoc caput a Juperiorefcparandum cenfeo.($ profetlo materix vtlde funt diverfe.

O<pvrleulvl*>. Lego hpvT.Jopi'luj. Et transfero voces ad hunc modum. &lnnp *u*, opwflopUlu*. ^^eu^ofcivZuf* **fj. *Kivw* N<*« etiam Diofcondes rubram radtccm prodit. Non ah'' fimile legos de I'entapbylli radice infra. Tbeodorns non agnofctt bpvflopitlw. Praterit etiam ilia, HSH irfOpfr pi-*M$. Contra addit (faucibus)ibd. %xyifya4s> %sti fwipxvt* Corrige apud Pltmum,* **Ihryo folia iunt ocytni:** *non autem,* **tertio.** *Lego entm & hie mox,* **S^avG** *hogo*. ubi cfr, Sptlopv. Dua nanque voces in unam cualucrunt, tlU tamen apud Diojcondem funt. B*vopov tgitur frufira corrigunt, fruftra pofjtumaTheodoro. Idem exPltrito d&ilh,* **perilfum** *vocat. Hiccrat locus ditandtlatinitatcm.Qttippe htCy rzs&t-iftv, Nimium,fignificat. Proptcrea quod vim excedit ix* vtrtaTizii. Vterque hominem Aienur\ab feipfo facit, Ventttti diver fa ratio eft, buic fopiendi, illi extinguendti iccirco, *&*fti;. MortaUm vocant fharmactrii% [am rdM. Immortalem vtrd cum vtctjfim quantant, errant. Theodoras owifit ilia omni& i&f^rvpia&9piyw'vuf* **0*nv*Wfg*ttT5avflt'.** *apud Plimum non funt\ Apud quern animadverts, & ad mfaniatn,* **fc?** *act mortem pohdern varwa.*

*it'an-ec hfrifett. Theodoras legit, lpyn*i vtil*i#, Nos legimus,* **quiplus fcniscubiris.ellcc** *\on£\ox. Tfaodonts fcnbit, }*TVTipa*,non aut em,* **ro^n>.** *Hortenfcmo/mjit; qui alioqui ad wedicamenta makimi utiitts. Advcifits enim inflammations, atque facros ignes praftamiffiMuJ eft.* **Capite Gethyi;** *cum tamen Gethjum non fit capitatumfupia.*

T«'» 3 *Tihp*x\»9. Tithymallos effe cum Strvclmis imprudenter conjunBos intelligemus ex facie, exyue naturd langh diverfa. Itaque quod m nobis erat, disjunxtfietSMS. Verhm cum ille conjunxitlfatis erit errorem demonftraffL MeytO®* JlmxP**''* Theodoras legit, rniyjuouv. Dicfcori^ dcs,* **cubito majoretn.** *Plinius d Thcophtafld difcedtt lluod attinet ad potionis quantitatem, *cetabulurn dar Theop^rAJlui tertiam partem tantum. HermoUus male tranjiulit in Characia, xvpJ,* **fapore*** *fuccum potitt) Ammadvtrtes Phnium non fern el. has* **JO?V$J** **ufa\i, unainctpiente Non enim adddit: nigrcfcerc.* **>&3M'g*** *^ up™ pxtisov. Theodoras omtfit, pcckXo*, male, perfupsErna\ enim etiam puroat* Sic infra* Nmiui ^ou^v* **(c** *av#y*

TZ ft MQctvwnaki. Hinc aliud caput. Thsodorus male tranttulit%* **Rpremmarinutn.** *Longe enim diverfijjitt,<e funt. Pvdet verb me horum, ubicomemplor\ quantum inter fit & hic, (f! alibi, inter berbarumficies , qu# a Theophft) quaque a Divfcoride prodttaj funt.*

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIV&

PlA****f Graecis WBP«|r & *mmm* dicitur. Latinis eciam *panaces* & *panax;* Nomenclatura haec multis planris commtinis eft, qiue nequc viribus, neque facie aJjquamfimiliruelmem referunt. Sunt tamen muliae celebricatis & coinmendationis ad plurimos morbos, quod (lurinws fcateant remediis; aTmvSc **<&, id eft ab omni remedio, five medela; five ^»' $ ™»m axwy, quod omnia inedeancur nomen acceperunc, Plinius,lib. **xxveap,** *panaces spfo nomine omnium morborum remedia promittu** Quemlibec enim morbum dploremque abigunc. Qnpd non ^tuit Athen^um cum lib. v. fen-**blt,** *h 5 i*i»<* Ads OVOTC Olvcc-mz £ ©^ rd''* **c*** *'Aiy/'jrrs* *Helena vero \OVH filia, oratione , cotKtnerttoneque fapientum Mgypthrum* vmha edotia, panaces, efficax revera nitrons auxtlium, injkit vino, i$ de Vlyffe narrare incipit, obitcrque etiam texendt confuetam operam aggreditur^* **Panacis nomen plures planrae'ohLi'nent, has Nican&ri recenfet Scholiaftes.** *hri. Siotp&fS 0 w'-nMfitKov (pvjci 7m*XKtf yve^cy Q A*y8*i. Panax aliud heraclettm, aliud Centauveum, quod Cbirontumvocatur, aliud Afclepeum. Multa enim funt fanacis genera. Theophraftus tithymallum panaces fieri & dicifcribit.* Poftremum illu'dfalfum eft, fiquidem uno eodemque capite panacis 8c tich^malli hiftoriam -tradfcar, necufquam cradic, vel fieri vel dici tithymalum panax. **Illud** eriam nocacu dignumquod inquit, *centaureum, quod Qhironiumdicitun* **Non itaque vul**gare cencaureum panacis generibus adnumerandum, uc facie Plinius. Diofcorides, lib. in. cap. LVIII. jLigufticum, *h.* Licrurix incolio, *rtxwts* vojariau&or **eft,** *d^u Ligufticum plurimum in Liguria najdtur, unde* **ftf** *nomen traxit, inmonte fcilicet Apennino ditto, Alpibm conterytino.Ipfum incolapxnacerhaudabsre appellant.* Ide Diolcorjdes origanum heracleoiicum panaces vocari fcribic Ne pigeat,qua? capite det>rigano diximus, adire,eaqueexaminare.Theopfiraftus Ifoc capicecjuaiuor panacis genera recenfet, Syriacum-, Chironium, Afdepcum, Heracleum, quibus due alia genera addit latifolium & tenuifoliutw. Dodli Herculanuni & Syriacum idem effe exiftimant. Q^am fuam opinionew ftabil>unt argumentis fupra ciracis, cap>x. quod Diofco-**ri ab [illegible] m quas Syriaco Theophraftus vi-res adfenbat, & quod Plinius Syriacū defcribit/iifdem fer£ verbis, quibus Diofcondes Herculanum. Hisargumentis moti Theophriftikodicem depravatum effe contenduntleguntque.** *im***}* **>? ^Aoyoi, JT^TU** *f*** **T5**

«F.* Reliqua fuper\acua, inquiunt,8cabinconfiderato quodainfarda. Syriacum panaces, ptaeter ilia tria,pro quarto numerante, nifi foftaffe putet aliquis Heraclei defcripnonem,quae poftrema eft,amovenaam *I*uo loco, & prajponendam hiftori* Chironii,&Afdepii,ut ordine. procedat Philofophi oratio. Qua audloritare hanc le-(ftionem confirmenr,non video. Heracleum & Syriacfl diverfum effe,ex eo colligo,quod nemo veterum hcracleu in Syria nafci prodident, verum inBoeotia & Pfophide. Syriacum etiam ab heracleo diverfum efle pro-2 bat,guod Plinius quatuor panacis defcribit genera,qu* turpiter cum centaureo & origano heracleote confundit.Ad illoru argumenta fie tamen refpo#ndeo,non fe<jui heracleum &(yriacum idem effe, quod quaedam Diofcorides rradiderit de Ileracleo, quae Theophraftus dc Syriaco.Tichymalus, euphorbium,fcammonium, pujgandi vim habent omnes,8c plant* fatis calidae omnes, eaque de caufa ad plures eofdemque morbos utiles. Inde tamen eafdem effe colligi non poteft* Plinio fides non eft adhibenda, turpiter enim hiftoriam panacuni confimdic. Movet me plurimum panaces Syriacum,& Heracleum diverfum effe, quod in opoponace repertum fit femen,ex quo f^ata eft planra,cujus effigiem d,tmus, Figura *k* Diofcoridis & Theophrafti Heraclei panacis diverfa,quse tarnen fuccum fundit odore] **fapore,coloreopoponacis, vulgopanaxolufarri, aut pottinac^ folio dicirur. Folia fert ampto, ci pluribus commiffa, non nihil hirfuta ac afpera, quorum fingulaiia longa, lata, acuminara , lapathi folia quodamm&do semulanturjfed tamen minora: caulis ferulaceos , peniculatus, trium aut quatuor cubitorum altitudiue, Ai— peh'ore parte inramulosdivifus. Fiofcnlos Junio, Julioque menfibus, inumbellisamplis,oftenditluteos. Succcdk femen latum, planum, 6c fuhflavum. Radiceconftatlonga,candida4>£ftivismepfibus ex hujus caule vulnerato, praeferrim parte radici proxima, fucti cus manat, fponte concrefcens, colore opoponax r*4^ ferens, odoris quidem exigui, fiacristonftitutio fri* gidiorjfincajidior, odor percipitur major validiorque, guftpcxcalfldt. Batavorum hortis familiaris planta nata pnmum Perco CoudembergioP, M <*v *cJL:*[illegible]: *, **panas tad,™ reperto. P t f ^ ? 2 :**

Panax olufarri nnrPjftiH3Oe Folio.

.

.i;j , *iyix* Uwihum referent , mulio hint. JEftiuw [ncntibusvulneraruineifunctic; quod tie rercrtm rwfno |>todtd:[. Ab HertuJino *X* pfomulittftt itiflVrt, uu ddi:rif tioi r«cnbi>t d»- Ti i;Jrjcr M "fortet. t« Sjc

cap. xxvi. M ro loco contiuiiK HeicoUoBin ctnn S ft

. r

R&disem Itntt imrnt! Cl-initii tismine cintma, Ctntjttri lefite, ynam priamm Prtitt **IN** *attt I'iytluidti Chit4n lentil ttrvict* **ro;j** *t>it.* **jfwijf** *(UttHtatbu fthe com* ftitduk anUm, /tiirttttjitr mtiiitt fitrts, Tdttixiju; fufirm SfurJ*i>*tithrmiiifiltii, ftr/unm** **v.ijj.inj.r. fj<nc** *:u vtl ficcjm, vet fit* tuns; virtntti»,* **Eruinitoijf.1 mt/ium** *Iitgiit* **wturi.** *Suiveni'l>accAtnSts, (3tOidffn*

Utralnque pahaccm Tlicopltrafli, & DiofceriJis <'"~ fuiiilit Scholia lies, com Icrtbit, <fe; n"(^f"^ >"f*t

rt Niueder. Hmc Minim quarmm I[al] «- **t»w ^^IUJ, inquit, fi-** *ctnuunum tfgiie»* *thatnat^tft itdtRmm, Sttttur htt fongitritivs* **f** **Ineptum** **(^liebtt f** **CentMrtdtn enmi mtgnwn** **rii mi: w fiot«. Lan^tmlxa cxt«n fbJtis eft S** **i fil** **t** **rctustthucnream *krrum"fi-Iai I«*J-fibut, fitOTutn fohum. nmm parirt iLtifum caf U». Scsl Ijructmi pints fofan oon eft limt:): hoc** *de* *DJkid* **;Qaadfmba,nJ:>..ai.gri'** **amtino| t*ftribit-**

Theo-

Theophrafti, Ilerbam Doriam cfle, exiftimant. huic fMiariunici, necmajora,nechirfutiora, neclonga, fed cenuis ac tibrofa ejusradix, nee adverfus viperas , phalangia, fepas aliaque reptilia ucilis. Taiia enim odorataeifefolent; inodora eft hcrba Doria, Nomen hare accepicab Andrea Dona, Genuenli Duce, triremium clailis imperatoriae praefe&o, quiearnex Africa cum clalTe atculic, quod valdc efficax effer ad vulnera, tarn externa quam interna , cum tamen in Narbonnenfi Gallia juxta amnesreperiarur. Quidam, doreamk lutco aureoque colore, nomen accepifle fcribunt. Aurum enim Gallic *or* dicitur. Solidaginefimiliseit, fed procerior, & omninoamplior. Folia ejusfimiliterlata, longa, acuminata, craffa,pinguia,l3evia,a:nbiru hon nihil (errata, (vidi incifuris carentiaj fed foliJagine m^jora, Sccrafllora: Cauhsquoquecraflior, ad tres quatuorve cub'tos altus etiam affurgit, qui in alas «ramofque divifus in cacutnine flofculos gignir, & medio difco ftamineo , luteos , qui in pappofain Januginern pereunt; A quodam veluti capitutodeini&funtur radicum fibrae, quarum quxdam pvoferpentes, ftirpem mulriplicant. Qui^ Helenium panaceschfronium Theophrafti eflc ftatuunt, non multum a verd ^>funt. Hc« leniutn aloid vulgare eft, aliud iE^ypritfm, de quo lib. vi. cap: ultimo egi\ '£"*')»> didhim volunt, quod contra ferpent'es primum ab Helena fit inventutiu Heiychius ab Helena ad lerpentes nevftandos fattim [illegible] *Speti elm* fiancipwot ocvcuftuQvnv** Helenium folia habet lapathi forma, fed majoia, & hirfutiora multo, florem aureum, radicem longam. amatetiamloca pinguia. Inpinguibusenim lajtifquereperiturpratis,- non nunquam tamen in montibus locifque umbrofis ,• nontam#n omninoaridis: fed. inquirendum', an cum defcriptione Helenii Diofcoridis conveniat,a quo lib.xxvil. cefcribiuir. *'Exiviot (puXt^a'l%n <p'qua> jj* fsvo<pt/^«^vetus addit (JWyJ *i&QgiBhHmot) fSot%vTtgcp j* J@f *tTezu^ittiy t&vhov Q 'bvx tUfivjif u fin 70/nts , /»£"'' \ZJ91c4pfop* fallter *xippb*) *Tvih, pty**W verityf*w* (vetUS *ty^etal, ySsnhtvHs^* 'fy*^»», alius *\vfvi* perperam) *<p' i? Vt w>* [illegible] J Cf «e«veff,ig *Qvnciots,* (£ cjri^fl^ fvulgat. cod. *im^*) *vv7iuf* Helenium folia habet verbafco^ anguflioribus fokis fr<tiitO)fimtHa%ftd ajperiora, & oblonga.caulem^ero qui* bufdam in locis non emittit • radice cjh futiruffa, odorata, grandi$ fubacri. Exqu*adconfitionem velu* in Jerendis cinarts, opimi & infignes oculi deceypuntur . provenit in mo nab us, locti umbrofis, &bumidts. <&tipa$* inquitr f*f«tpv)&u>*. Perperam. Hinc viridodtiarguiiTenrantur,vulgare helenium non effe Diofcoridis, quod foliis fie verbafco renuifoliolatioribus. Male eriam corrigunt *tsKtnvQvKW',* fiquidem vulgatale&io Oribafij,Serapio« nifquj muniatur au(3:ontare. Nihil raagis notum, quam pro locorum varictate herbarum folia magnitudme aiimodum diffFerre. Diofcorides cum fcribit angufti folio verbafco fimilia effe, Jntelligit in Grxcia locis minus quam noftri$i pinguibus ac humidis natura. Praecerea nee magnitudine latitudineque inquit effe verbafci, fed forma. Addit Diofcorides afperiora helenrj cfle folia ; verbafci Ccilicct refpedu , cujus folia tomenti inftar funt mollia. Perperam item ratiotwntur; h:leniuin vulgare fert caulcta tricubitalem digito craffiorem, non abfque Ianugine; Ergo veterum non efl fcelenium. Ofcitanter verba fammi botanic! legerunt., ?f 7«n, inquit, *lims.* Ergo alibi caulem ferre non negat.Nec conftat omnibus in terris ferre caulem, Locis quibufdamcaulecarcrefortfc fcrfpfic Diofeoridcs, quod non obfervarit ,jcaulem non ante tertium, ^uartumque a. fatione annum producere ; maxime quod c fernine, five fponte cfeciduo, five opera humana terra? cornmiflb, natum eft. Radix enim primis annis crefcit, magnitudinemque acquirit, poft fecunduin terriuriKe atinum caulem demnm cmittit,contra quod radice propagarur, citius cauJem & florem producir, <juod radijf major fit, & citius ad debitum incrementti perveniar. Sicrecentiores cynogloffon fecundo, tettio, aut quarto *k* fatione anno flores ferre obfervafunr$ & idc6 vereres duo cynogloffi genera defcribunt, quorum alterum caule caret, altcrum fert^ Aliter etiam ex Mnrc©lli au&orkare refponderi poteft. Scribit hie in vetuftiflimo, ac probatiflimo codicc haec *h&* ac reperifi. Caulem ex (e mittit helenium , craffofti, hirfutum, cubicalcm & aliquandomajorem, angUlofuiDque, flores luteos, &in his femen verbafco nmile, tacbupruritumfaciens. Ncchacc oinn>no rejicienda,Jedtioeft, fiqqidem apudSerapionem iegarur, C *hab:t ftipttem magnum, &folia ejm non ehvanturi terra, fed extenduntur fupjr fucum terra** Et haec de caule, fequitur^ radicem examinemrfs." liueilms le^ir; *'pity -vantivKv £ vsnKitfow.* Quam Icftioncm probat Qnbalius* Innonnullisverocodicibusdefidcratur vox wvxiv'««*, qualem fecatus videtur Serapio. Helenii radix foris fubruffa &nigricanseft, i$tus (ubalbida. Vidi foris & intus fubribidam. Idem Ofibafius nori \Jsr»^MfflF, lit vulgo legitur, fed \in»9n«^v Jegit & redtius, Nifiquismalit fcripfiffe Diofcoridem *Jcntfop*** >g *mxy* fubacrem ($ amaram,* Qualis helenii eft radir, ut ipfb judiceguftu prbbari poreft. Plinius lib. xix. cap. vie. *Breviorhiseft, ftdtorofior fmariotque inula,* (fie helenium, & hodie vocatur, nifi quod campanam dddant officinae) *perfiftomaclw inimidjfimax eadem dulctbus niiftis [aluberrima. Plurimis modisanfierif/ite vitia gratiam tnvenit. Namque & m pollmem tunditnr qrt* da, UquidoQite dulci temperature* Credo alibi legi(fe Plimum *npJity* quod ftomachi inrtrpretatus eft, Inulam amaram effe, teftatur Howtius. lib. lit fatyr. vnx.

Erucds virides, enulai ego primus awards
Monfiravi incoquere} Colujnella lib. tf.
Cappares & trifles tnuUfirutequt minaces.

Alibi Virgiliustriftesdixit. Experientia comprobat ii amaram §c fubacrem inulam effe. Qbjiciet quis, hirn^ Horatii lib. n» fatyr. 11. vcrfum

CuwiapulapUnns.
Aut acicktsmavtilt inulds% nee dum omni abaci a
Vauperies epulis regum.

Per acidas (fitihodo noh atres legendum) intelligife conditas. Solebant eni?n veteresinulas nonfac.haro ut hodie fir, condire, fed muria. vide CoHumelam hb.sil4cap«ilvx« Ubi inter c^teros condieiidi modos huhc etiam tradit, *Inula cum radices dihgenter craftns* minute concifas > in muria dura macerato, donee amantudinem demittant> dein effufa mur\a, forba quam opfima & maturiffima* (quae fubacidaj *fmine detrailo contcrc & cum inula,mifcc , turn five pajfum , five Aefiutrum qilim optimumadijcito.* Ipfum Jege Columellam. vide etiam Pliniumlococit-tto, *%-ni x&t>A>y,8cc.* In Catacurcni optirao & priftanti/Timo *todice thaw* Jegirur, pro quo inAIdinomal^ **&[**» fcribirur. K»«^W» viris *Dc&iiT.* magis arrider, quod & hoc modo cinara? porius, quani lilia fGrantu^; (iqnidem exciiis ab ipfa radice gemmantibus oculis, feu ftolonibus propagantur. Lilia verb radicibusipfisferuntnr. Plinins ***mp** Jegiffe videcur, nifi forte haec non a Diofcoride, fed ColumeHa mnruatus fit Plinius. lib. xvxiu. cap.v. *SupervacuuminuU femen, quoniam ocufts ex radice excifis, ut arundoferitur.* Corrigunt *arum.* Haud fciu an ex tnefete PJinii. JBrenini Columel. lib. xr. ccp. in. *Inulam verb iaterval/6 trium pedum feri convenit, qnoniam vafios facit fruticcs^ & radicibus,ut oculus arundinis, firpit.* hinc Plinius, *ut drundo feritur. 'Eilxpdif* legendum ex OribafioSc Serapione conftat.Conftat enim locis non cmnino aridic^ ficcis,aut fiticulofis rcperiri, led humecfta pinguiaque amare. Quod foli^hodie ufum nullum habent, inde non fequitur helenium vulgare non effe vere/um. Si quisexperirevelit,non dubito quinutilirer ilehiadicis,- in vino decodta, illiniri pofllnt. Inulam hanc e(T<^ana« ces chironium ex Apuleio probatur. *Jnula%* inqujr,. *campanaGraci panacem chironium, alii panacem cenraurion^alii Helenion Latiniinulam campav.am appellantlba* *betfolidamaraco fimilia,floresaurofos> radicem tcnium non al tarn > ac err imam guftu, medetur ferpente Texatos\-*

N Red^ inulam panaces Chironium effeinqujt; (ei abfurdum,& praeter veritatem eft, quod eandem a naraco fimilem facit^Diofcorides panacem folio arnaracr Theophraftus lapathi comparat. Recentiorcs inulam vocarrt campanam,qpod, quae in campis laeris provet>ir hortenfi praeferatur. Sunt dodliores qui hHianrhcrfli'iri five floris folcm , Diofcoridis panacem Chironium cite putant. Nee in totum fallunrnr. Scio tamen, radicetir he:ianthemi mfipidam effe, fcioa Diofcoridefcrinrurny radicem chironei panaces guftuacri e(Te. Sed d$pr3vatus eft codex, legendum ex Oribafio „' *k* ^^ i»» *Herbaipftguftantiacris.* Plantara qu< fld

amumm refer it pjnacem Dnifcoriilij, ha&enus videre nan Ircjtc, Porto quad belenium umnii 1Ill pnftar, qur Theo;'hraftus Je pa nice Chironio fcribic, extra *emit overturn* eft-

*K*j wk Qisitt, Ciira vefiiumtint** vertitiVutgaram *Aliii* JeCtiontftn (?tu:iis, ubitrrw, pro quo £»»« G«»> Suruaticcm vcrmt'S, qui idtc* , Sc librcis rmltnir. SeJ •die;(us has, quid prodtrit panacei chttonium rum vino bibcrrf Qtisrc iegcnrtuai £«*« > 1 nod barbire fepu vrrtunc, qmii Laimi (epa, Icpat dicer CI>I.

Si^, n»M pai»ui ferpciiv crt, lie diAiBinHwqvrod eft (i«*«/j|cto, N'am vtilnus quod inRlgi: feo morfo, [jbcrnSc purred incinirulucir.. L'mtc Lucanus.lib. U.

OJfijiit Aijfilvent mm strftrt uliptoj fifi.

£t NicjiirttT in JTicriacis.

Γινεται μὴ πεπαιωκὼς ἀλίζηλος.

Vide Diafcoridcm lib. 11. cap LXX. Flinium lib. xnil. cjp, v.

Et *hxc* Je panace Chtromo , quod i Chicone nomen hjbet, lU^iftut', auod tn»rtu leviflitna, A eitpetiitidima vulneribus, & alis corpori[illegible] t o(j[illegible] i-cmrnia » p p j [illegible] jMfj quod jiifta mai.uirm cratljtionc perficitnr.

T* 5 An.*iai«. Faruc<;s ^Itulaiiiucu nomen habet, vd a[> ntreatbM JElcnlapio Medico, vcl a vircute, quixt in(Ur jEfculapij medici optimi, pofllt omnibus propemoJitni mnrhif remedio elTe. Priuj ciyinon Nt-

ca /'• d r i an L'l o J i c *Il* e lla b il i [u r, i uin i n T h e *m a* s i. an it.

ἄχεα καὶ πάσαις φλεγυήσιν ἴσχεαι αὐτῶ-
πασάων μέλαν· αὐτὰρ ἐπὴν χόλῳ ἄμφαρ.
ἀμφὶ γυναικείοις βίοιο Ἰόλλιδι ἰῷ·
Tun «•* [illegible]

Quin phlegmonem etiam panacis ex [illegible]
F[illegible]iy»rpj u 'iu/jjiettrutd *fimnin4cirpjir.*
Frtlujttttx Ifbltdt fatumanani UU T im,
Htr<,ltiqvMHJe(amus ad[illegible] Uhi ,
Ltrrtjdrft damutt vicieftlittj i?»

PlitcRyse jtn dicit *atsod* apud Phlcgyj* genrem Phocidti iMlcjiur. uc IifiLiliJiiei doeet. ?>,>;<« Æsculapium

aii dcluiiiiiiwic "J" |n uliuu) v *rt:Int

Diolcoridir*. cujus delineaiiottctn adplain. *n±,*„t inMmlt* *•<*''' ^™ J I**l'' ; Oil

in notb Jnn.J *Pants j&suUpi e*»l''»* * <'''* twain, tut JttnKti'.i mjjQT** citnin fctf/«ri«r*'jw*, *edertft, (S >i < umbel!j , ID am pen! enic j,*,l *«'**• *'i r"i Gf *Rjlixefi f*,,t.* **Jn folioa>;ud Diufcoridemif limlitM nu[[a,Nim i luplia fulio Condoeet prxccpior. tap. x. Radis

DblWidet f JT*J, (f*«- Si; dim legit On-CorrignncThfOtilirsIti freti audVoritatc *paf *tb* Dftiir. Maii.kJuitnfuo CO-Ttribi rtfir: v»<a <m*r*. Q^rlciaioiion omnino** bariJajejiri fiiiuiiiemeootiimat Stfr*|iio, Conira **TheophMlii W(3 didr. Ncn poteft Theophraim Diotcoriifc cooaha*". nihlcgjinw ^.-.(.'(^ radix panati* AlCJCJJJl) . quamollen-*- C*ierum jwrpcram apiid Of ibsliurn I) i **J»i ^mi Ai j;rjt«((n(U.I<;gnur.tJaulcin»lcle-^tcrraeiriiiitircubKalcm,** tnc31 k?£5 beltat In 'S culi ji

**mentor, r' fitfedrt femeti Jjtum ftrula; for-

faftar HcriutU.monlliorumdotnitaiis, lit JutuhcrM malorum morborunique domirri* , vcl trund abMcrcule fit hate pl*nt* invtitta. Phnius loco citato, *jilitrum*

£*''''' Hercutem medicin* foiflc peritiim ex Pluurchi lib'' *De ttr.mbat* prcbirur. *Aijtym] w * «««• i»ter»«i, -rttme&ttia* tmtuieum efftt, AltejUAem /4m jrtorrAiurit, AAHKIV ttjiftiiffc cen/uj>il* **MMW'iJiw** *!*• *fic.* **Herculci forte rrnmeii tccepn qut'H Hercuteum Se (i[illegible] Throphra.Jtits Irfitnt. Panaces lioc 'I hcophraftu» iriquii effe FLJJO magtiLi, amplo. Idem ferme Diofcorides, lib. in.¡ cap. ti r. Ujwa*i{ut«u <f w i**

rftjfei w»t)> (int h«c. nccapttilOiit]*(iuro,n«in vetertrepentur cmJjce, ffuriaScadjeditias-ittetur] «!'»•*

*Faatx tiiTMtltam ex qtte t]Mp4tux, cvittjtjtur L i» Sa-ttu, i!t Pfiphitlc Att*Ai* -'fcitiir. Sri ii -jorj gT*tu,qxit{iii,1tm tx ttlniiertfaHirAiur, in htfU P*~ dtftfteiuuT. Foliiifftj/ptru, i" terra/jet»11l>m, tueniltt4i,(S rtiuttmn 4ilfiotlxi* atctiitnliitiX- I" ***•"* quinqittfrttti divtfu, editlt veta, UII firnU, *liijj»"< tlhj iMtigittr eb<iu8e, foUifjut fiifitt ntiutiittitut, >"'' Ml* i*c.:iuiHtnt,ctx4Hrrbi etlmga: fo n titwrt lute*, « ftmirtc Oihriro urtnJiqur vt trxhia. raJtcti"" qutabunatititttttiteotnfttitittiiiiifqutundidi?, litrm, ttrjfft, S fnb*>niti ffl"i. tsrtUt frfd'*:* ~ iuiinCyr.ntLih*,&M*ceAitiiA. Hii in* **reTO"** turn coiiiiiltTandnm, urrum n'*,g^ vcl »'w* > *^, *nth.* ut tulgaticodrecatisbtfnt, |cj»cm!um fi **renbeodum rwd«e«W«orThckEr»fti"**2**

Gmpepi, meloniim, & pcjxirmm firm fclia. Seupia & Onb*fioi, qui **codbflHt (P "^**

Qiinci dc Diagnitudioc, fijrur.i, & c,ilp,e acdpcre liter, Vtrsmw, ma<;na, & tilla June rici folti. Syriaei nomine Plitmw panacii fioc^cnuiilefcriplii.lib.xi i.cap.xxvi. *Panaatn (3 urtgutuiii eaiem gtgnit* (Syria) Bd/«nrrm in *Pfiflitdt /ir.dd<K, tnct/jBt l-.ijmtnihi fontti, (Sin Afria, & i»* M4rJ»»«: fnfl/j *fuigtntrti qittnquc mbt-tcrtirn, fibii frimt qmicrmi, mox Jems', in terra jietn-niai, *B>pla mignttttiiut , tmuniti. in tMumint vita oltdpatii.* ***fatmc*** J« *mufctnii drft»it«tt, us JrrvU.* ———**bh4cfcTttU4tffitTtqUitvteJiiur ftwiiiUum, fo-fiii Uatum, quit funi mtatrit, (SfUntum* ***iiviftir**. MM*** *mfi •>> tftdi gignitur, fimtiieeitmnanittii fitii freetcm habit, fntdtanjrjntuautiit.* Vulj^are eft [^raveolcn^ **miLTUcntOfiitn jJcirco deliciis inutile , Syri'atoin for-Mffirfoa odoro^Tatictrc.lcgtndum inPhocidewi Dio-Kt^ide.** ***ftlm,*** ifiouit, *frimtm.pMnrmt*, ***moxjtMu.*** Coriigumviridoai, *foliisftimtitermi, t? tnox qui-tiit.* **Sic enimoriumur'. Qua autSontate 6c leganr, non i'ideo,** ***smpla magnitaitite jotunaijt*** **Hcrcubn? ft>-lia l.na & mauna tradit Thcrophraltu). Di<?rcondcs in aintucu quinfjucf'Jrticu tiiviia inquic, A ad ticiiliitra atcciicrc.roiunJa qui rradidic reperi ncmtAcm,& fal-(iitneft, iuFquocJ fcquitur, in cacumme olcan refer re; Syriacuin psMl cuttt prirnunn & icmine prodir.vel cam priroovere imllulat, foliucft iwundi;, fed non ampla nMftniriiiJinc** *Sytittx* **panne :s Tuut folia.** *Qux* **aurtm in cjiutntne lunc,** *Avzm* **fatts & tnagnimdine &r forma re#.-runr. Semen Syrra.** *x* **panacts, ferula; (cminj non incpip compaian potcft , S]>of>dylirm inqutt difffrre ah tantuni hocpanacc, qo<w foliis fir minciribiis, ac plarani dtvifnra. Id li v«rum eft** *rowndt* **Syriaci folu dici nonpaflinr. Guifundic Pltniui ptlMce* fyriac-i Se hcMclcmn. Syriacuin par*is (•ilujlbrini a radice piillitLi« oblongo mtnndis.qua; dein in am pi a e« p|«. t:Lws coinniiir<(imtcjncur, qnurun llngularia lonea**

Panax Hcraclcum fob. Spondylium alterumDod.

!«*; acuminar*. qtntaiitem ineacuminefoM folio),, oleum refi tu. mi (abtlla addita eipnmir. Ktliqu, herculano ad tcnbidebetK. Hetmlanatn viridoiftt pu-planta iij quam aliqui ob luinimni turn (pocd vlio

fimilitudinem , JpondWium alrcrUJn vocwe maluet unt. Cjules eitft o-aJfos, Jiibhirluti i, cenieolatw, aU tiorcs qium fpondyliom ad ferula: accedcnrcs aliitudmem. Folia alpcrj, majors., e» tribui fere cohajrcn-tta. quorum 6ngularutjuint]u,crari i,,oj iv,i^ , fodnea proiimt refenint, Horn fcti ijnimbeila candid™, non Nroltlteo), qitale quod in horto colo. Semen litum, planum, as irnue, ffcluti fprnidj.!^ radicctn hab« eandidam 10 plurc* mo* diviiam. Adpingend.m a n d

Spondylium.

fponiljrlij icon em, ut *ex* **ea leflor viJerer facf* no« itiultum diveifarn urramtjoe plantain. Quod »'major ron foret ptnaces hoc, ovutmoiuvix iimilius e(ftt. NonefTepanaceS) hisarpiimcntiiptobamr.qucJlDc-ciim nor enu'ttatjfemeaquc non fit urendi virr*diiura. Utrumaue ob exit folique diverfitjicm atctdere poteit; fed hoc non conft.it. Quire cum Dodonaro aljiique ctlebLTrijnislMtaniciilpondy'iuiiiialicrum appcl-**

lo, Diofcoridci, lib.i: i. cap m n , ***XX*** *i%H / t j i*

t&t*6!?,* viils'tam lecli'iiwin mniqiuin .lc vtram efle ex Plinio & Oribalitilitisprcibari potdt } ««fi in ? w ' " * [1] «»B«M j iW"'"'i " '% P'<[«*t ftffx^f' Q*i(it

Sptfffyhum **fof<4** *ijuiiiitm lubtt fhiAna q t t n v t* ***fimVji,*** *adBmnicis fehmumfigartma<tt-deaiu, emits veri cubitalt mhimdiiu ,aut etum* ***msfliui*** *affurfitiiiti, foaitutttttu:fonmm ooiimint fifth f»aU, ditTti:flcrtt Mil, radttemiismalbam rfapbioi ftnutiiis-diite. Njfciturtn fituflribiti & i/fuifii.* Nomeivhabn **ivertebrts vel verticillis fulcrum. Alii tamen fpondylium tticjmjlunt, abodortsgramatCi** *k* **fpondyle** *tc:* **infed:i generc,odoris ^r*vis,de quo ridcat Itiftor. C i p . m n . huijs Libr'i. Reftatvidtamus qu« ()e opopauace rradidcrint Vctwes. Diolcarideicap. LV.**

Hf (VCtUI

b $ v rat Qtfy.'Pvtlhtv* tfp *eiifo^Tip^.* g J_g *o^J ^ j ^ <pi« o 7nKpja*T&< TA yvcti* ($_m$^$_n$^ Onbafius, *uhB%t pit* >tvK9*.* *Ssn*tf»&*'* («arciculusredundatqutre exjuingendus; •*•*•'•• * ^ », , AH^, A#$_{TO}$^, fo^r®-,

} *Excipiuur porro liquor met fa radice , ^««j CMtlscnh r.cens adbucpullulant, tfqus Candidas, qut quidem exliccitusjup, ficie tenus , croceum color cm contrabit. hffiue/itemverb hqnorem ilium, fubftratts , in exc*vito JobJoUu,exCifturn , ac ubi exficcatus fucrit, exirnunt. Stmili quoque modo,* cWe w ^ / / j xwc*i , />ro*fjuintemliquoamixcipiunt, mehoresi radtcsbus, quads-J>cnta funt, ac mtntme rugofe, alba, and* , neutiquam cartofa gujlu vero \erventes (3 aroMdtic*. Semen e wedi* ferula tdoneum. Quod vero ex adnat* cohcuhs dccerpitur% minus fuccultntum eft. Praftat cittern in liquor is genere, qut gujiii eft amanjjimus, mtus candtdus, am fubfulvus, Jons jero ad croci colorcmincltnan^ Uvts,ptnguts$ \nabil s, quique ftatirn diluuur , eftque graveolem. at mger ac molns improbatur; ammomaco e*itm & cera adulteratur. Se i fincsrus ac ,, raudts expers , co in acio deprehendttur, quod digitis in aqua conjneatus r Johatur.atqus latlefcat.* InuUradicecolligi luccum fcnbitenamcaule Idem ScGaknus. lib. viu.fimpl docec **»«**? J5^'*A«O^C^

7»i Koujh6t$ cxtn^optw. Panixberacleum ,ex quo fit vocatusopopanix, raduibus ejus & caulibus Jfciltcet txcifis. Plinius lib. xii. cap.xxvu *Lxcipuur fuccus excifo caule mejjivus, raiice tn autumno.* Candidum hunc die fuccum Diolcondesinq ac, dumrecenseft, exficcatutn vero croceum contrah«[a]re CQlorern ? Croceum, opopanax: m grams dictum, habet colorem^ (ed an durh^caulc, vel radiceexcipitur albcr$_c$ac, mefugic. Lachryma qua? cv incifo Synaci caule manac, crotciis.aucluteurponuseft. (UJicem optimam inquic die, quo? alba.anda, neutiquam cariofa, guftu fervens cc aromatica^huSjutTheophiaftus ait, redolens. & *hx* opnmx radius not*, quat an m vulgato panace fint, in dubiumqms vocare poffir. Aromatica enimnonett* Se^2 [illegible] J^BMdumnon fit dubium. [illegible] plus [illegible]i reCtam trahic. Redte Saracein r i h ^ X " ^ VCrClt *(uccuUn «*>»-* Ineprum enim incibis ctticmcnpanacB. Obijaet quis a Columdla Jib. xi, cap. n , . Inter condimentanas referri planus. i JIMA, mquir$_t$ *m* [illegible] *rc Lvf y fubatu t rra ranffiwe diJJ.rttur.quomajusincrementumcapiat, menus turn ejus vern* fi$_M$ «Ji.* Refpondeo, | anaces nomen pluresobtinereplantas, inter quas origanum condnnencana planta, cujus cum mentionem non fact at Uolumella, venhmile eft earn intclhgere. Vide caput de ongano Nullius itaque momenti argumentum. *AT?*cpof* porro non tantum Gr*cis *hwitttp**, fed & T» *P* T£ $ou,*oi%* [ca ut tarn paifiva , qnam ailiva fignificJnonc^ulurpctur. *Succumoptimum,\nqu\z$_9$amarij/irnum.* Talis eft opoponax in grams, fons hoc croceum, mtus candidum, aut fubfulvum, pingue. Expcnennaetiam dotet, digitismaqua confncatum refolviacladtefcere I'na opopanacis genera officinae oftendunr. In grams, quod omnes habet notas ^ Diofconde defcnptas. Vjilgarcquode^partein aqua refolvitur ac la^lefcit, ex parte pallet ex parte crocLum ad iiigrum mclir-ncem fervat colorem, ex quo adulteratum etie apparct. tercium nigncans & mofle , quod nee la-&efci:, ncc relolvitur, 4 vetenbus improbatur. Plinius Jjcotnato. *Laudntur candor ejus coatli. Sequent palliio ftarera,* (comgunt, *laudatur candor ejus rtcenter coa&t. Sequitur pallor ficcato) mger color improbatur\ pnttiun optimt m libras* x i x (he optimus codex habet, *btniaff-s.)* Adverfus comitialem morbum fraeicribit, quodi Dio(condepraeter- [illegible] qui haec de radicis vinbus tradir, *Kaj ,, 'pit«* [illegible] *trth''»«dul$_c$ derifa, & vulva fnbdita, partusjexn-djtta Qpi$_{Ut}$ V''''fl« effic*x efiy$_{ace}$ ******** off* c<**e c^c? (pile?**, *>ti»* *&*&& >*^{n}•>*'•< ~><^» ^^ j , ^ VzniQts^lr[illegible]in Jpergaturtautcummlleillinatur. d nQxinXow #«'™/ KxmwMnstTit •**>< **Q*^{16V} ^eftenrncentan$_{qriUai}$ efle genera, hx Plmio co'lipi «aajus & minus intelligere. *bt*

haec botanicorum eft opimo, Plinius. Iib#Txv. cap.iv# *Hujus genera duo* (rehqua cap. de chironia e>aminavimus) *alterum Uvionsfolu,alterum tenmons.* In aleero codice *,alterum levisfolit$_y$ alterum tenuis** Legendum ex Theophrafto, *alterum Unfo/n, alter urn tenuu,* veJ *la'ions joliij alterum tenutons.*

Xtpxw vcl Tp^v«y, utrumqueGrxci dicunr, tefle Galcnolib. vi n.hmp: *T^x^{P0V} %.9lcl ^ P^{ir} $ r.yp* fpv&09 o>*fit,u?6vni* Id eft *Trychnon quidam cum figm* finjjnonnomnant.* Nomen accepit quod dolores CK bile ardenti $_t$ cahdoque humoie contraltos refrigerandoleniar,mulliatv«, [illegible] *A* & [illegible] *? £•«*«• Vis ei refrigerandt: quare folia eijfipelatis>\ 3 herpettLus cum pollme potente convementcr tmfonuntur- trtri antem & per fe ivpofita agilopa capuifque dolor em fanant, & flornacho afiuann tuxiliantuf.* Hinc nomen accepit Tf. V Thedcrvti Schohaftes ad hunc locum Eid. *« ubi [illegible]a *$*** 3) [illegible] *Trycbnus bocepttheton^ proper mot fit tern pojust, quafi diceret^ vox tibi p****b id eft mollis, trycbnoliniths. Jyyclmos (55 trychne obus eft genus faitsmolle,vulgo agnomelmr^ina ditlum. Vocatur etiam ftryebnos* Abjuit Theocritus figm* metn gtatta* i>acis clart inhuitamollirie nomen habere. *AxW^jC''** vocari fcribit. Apud Myrepfum legitur de anndocis. ca^). 464. rf^w^iAi'T^M* vertunt *mehtTpni jy^vejtrts.* Quid mehtz/anos,& quid *ux**t*ito*Z*''»* fit,itnclcue tafetur qui doAiifimasmMyieplum fecit annptationes Ex hoc Theocnti loco fclanum fign.fitarcpalam fir. DoCtifT. Gaza veficanam verur, cum vefacaria lolani alrerum genus dicatur,quod vulgo faalicacabum vocant, Plmius, Iib.xxi.cap.xxxi- *Quorum alterum cui acini coccmev , granofi folltculi$_t$ bahcacalum vocant, aln calhon$_t$ noftn veficanam, quomam vtfica® calculi* profit.* Locum mox examinabo. Macer i Latinis maurellam vocanfcnbit:

Her bam quam Graci Ifrycbnon dixere, Latini
MauritUm dicunt^vis ejus fngtda valde.

AluVoIanumappellarunt. Pliniuslib*xxvi i.cap.xit*U* *Solarium Gracijtrycbncn vacant, ut tradit Cornelius Cetfus.* Barbari folatrum fcr bunr. Duo (olani genera hoc capite deicribir Theophraftusfommferum Sc maniacuui, cumlibrovn. cap. xni£. tna'dixit eflegenera. Cibo idoneum mamacum, *Sc* fomniferum. Dio lcondes plura dtLrb t. Hortenfe , Hahcacabum. fomniferuui, maniac um primum, & fecundum. De omnibus hoccapirenobb agendum.

Hortenle folanum, loco c.tato, frudum mitem *cC* acinoium , id eft uva fimilem , ferre dixit prxceptor. Eodemhb. cap. vn. interolera numerac, quarcodta & cruda comeduntur. Delcribitur *h* Diofcoude#

lib. IV. Cap, LXXI. S/^>(^ *xuTntt®* *tfJA/ttcs t<* 9f^u*

ySn$_{**}$ Solanumbortcnfe frutex, eft., cfculentus, baudita magnusy atarum cavis multi, fohsi nigris, & quam ocymi majonbus, ac lationbus, frutlu rot undo , acpnmum qut~ demvmdi, toox ubtmatufttatemaffecutusefi$_9$ mgroaut fulvo. Eft verd herba tnnocentis gttfius. Solani hoc genus notiiiiimum. Foliw vanat magis vel minus Jaciniatis, acmis nigncantibus&fufcis, puniceis, lubns, lutew. In hortis luxunat , acnon raro fcfquicubitum c^c die, in (iccis ac arenofis vero palmum non *ex* obfervavi.

Veficans non meminit Theophraftus. i Diofior^o hb. 4. cap. 72. defcrib trr.'E* *$. *u&> ^Xj^-

*x*ucux>''eU ^^raj, **f*B9 JI^H* ci *By*****''*: *r np*,** Samb.) eft & alnrum[olanum , quod* J^{ecli} *nomim Habcacabum vocant, alnptyfaltda, tdtjt*

riiin,fJiif tnttAtflv ftmililms, Vtrum htioritiai. hujut cjutci fofltrfqxw sdetevrruxt, ptoititirwHJptftnui tjl aufem *fiitdas, iniT4 fMtuItt erbicaltKj •etjictt fimleJ, j),.imt, retuitAai, *c t.nitt, ten Utut tcinut ,t]ite tiutn c>- TCtimi' inuttirr, trritht mteiijtiintti.* f'Jtnius. lib. » I I » CiV- WJtl* J?r_r-A«en .JKJW *lyn-ltm itKhmn fyiffcr-, uti»*HtTitcctron*rnitt /Egjfit uttrtHtsir, IJUCI invitjt htdtr-t /Strii'ii fimiliriiia, in duobiu (ftis gtitinbut, qut- jutr, j.'trrH'U CMtAcini* (Mfifin , jJ *rane/i jalt$cu!i \V\f-bc * *cut4anittctip*na in (atHentti.* Jnalrcroenim rodtce fctibitur, *citi* *ciV» *eoccmrtj^jita/i inftltteahi.*) *Htlicd-* *tAsnm* :ra,-jtif, J/H *cjllisn, nojifiaiiitttn vcjiarijni, tjtia -* ji.-jm. tJJfirjr *« *ctil:nliiftnfjt. t'rurtx tji furtutafut vf-* »MJ f J»i it'i.J,*fitllti.otii "*.jjnij, *Uttfque*, tJ *ittrbtwt- tn. grindiimt)ij tciiio, i/m mtiurcjtu novrii.trn utcnft.* F.i.l im ett u:riimque lolanum in eornnit tifum b*> biiMl'tf, balicacabuni DiufcoriJw corotuiiatn ducce effe plantant. H^litacabum noo tjotum tol^r.Hiti. (fed lot! rpcciesilcnritac. Hulycbiiu *r*iw*?S** (wtlgOiJW- *Kria.Z**. leries littcrarum alttram |!i*fert[il]fcnpcuMtn) • f >*tto *&t*it.i&i* n'*t ui&-. Lcti i[ireil|gr atbort^ ruins fiitJlusQ^urj&; c.ifnrc pauloanic maturicaieni rofeft balitaca'onm. Cillion a.i'riUhrumi^c tircinjr *ftv&ut,* qiii gracotolnr; plutes fallii, Ccnfum exiftt* nuntcs. Veucaria & ^umii) ditiiiir qiwd fftitftm folljcu,Jotanqoam reGu inclotUttif. frudtinn Dioitoridc* w/iii cdeitiquit, Plimuscoctiwiim, intcrpres Scra^ piouis rtibrum, fit rciltc : ciatle'firjuidem iiuiurui m< tcii[i(cpra)t fpeciemprxfcfcti. CWtcliittavisfiriirt^ iintQl.JCrCcr ' i,Jeit ultfainanna tcrata viitpo vucanc. Officiria;alkcktrti[fiaii(ielUnt, Plan •. a (acit nuia.

1. SotaniHn roirmiferum fitis luculenter detcribre TheciphralluS; (cil corrupius *Sc* drpravarus cfi ctidt*, qui ex Diulcoride rtititui dtbet. Hk lib- iv. ca,p>

f Vt'tUS

Additinargo { « V.) j *

»©• Bnnni'ijc'. *SeUnsimfomnificum, alufui cttam hdi-Ctcibnin ticc4Ht,frultx tfl UXi»tTofijp*iut^ rjfnu,dm- fis,cjudi-ofis, itj'du mninmteitnu , fn^uiumfdioiom mjtt ftnilltum ftenin fSortibiiio prtfgrir. ii¥ fl!mila, enci celattm itmvUate. indict Jmi- atttgrnnji,* cftuct /atru[pi- itjfiu. iiiijtijnr tn ^;:P I. • /ocii. ton *fra:»i i ttuTt,* T.t.Vicu *curitx drachm* pun.irrt $n vino form, fniritiitttttm vim biliit, yutm (if tun n.tti -* rfrn. Vul^ati Thcuphrafti codicrJ [egunt HW -.:.. jigufsii^it^vA/tiM' ft J.tw«if. C^uodiineptumellcttim VII ii doiitu pura. Concrartum vtrilimilius, cuoni Ti- <ii;nr rutirant, ciun i-xliccantr cVitdidam ciTe. Hoc tcftscur Dioleondcscum inquir, ctfTticccfiTelubnibru. De rtcciKi eiiim vcrba Dioitfiridij acdpienda. K *ean%* f»i)guinca,litcaucandid*videiur radix, quod color ejn) languiiuus in extinia ccnuiqiic lie cutkttla, quje facile H manibiutr»ibcturperil, ac deperditur. Lego ei Diofcoride i>ri nj.«»,<»i«». Apulcas, _/ß»ii)t» in CJB- *nis,qaai Grtte'tibm afftt!*nt,eiKtft.* Hanc ledioncm co mas;is tmpkilor.quod varit «c diverfi fruftus cocci nomct) obtineajit. Atdtdit quod coccus ?«^«i colors fitcinerco, [inf;atqi!e paralM alia(quc »W rubro in- cenfo colore ^l(jn(siiraqu»c*''» viidici poteft.Fo. liit Theophraitoi comparat malo dulci/Malui dul t ts at* acido folium diverfum non habet, quarc non fasit SM» videtnreonpvstia lir Diofcoride MA''[J]« l^gcndnm p.ilam fit. Abfurdiim folia plantaruni compararc tnagnttuiliiw umbilici. I.eno fmfa'A[l]*' • ^[u(1]^ p»!mi Kiagnitudinefulialiabeaifolafiihoc^cn''*- C'lin ttt» JM fomnitVrutn fotanum, c« tadftt) radice , pmtntt caulestycuWitalM.nnnminqaamttrliorM.fMi'&tTal! 'l, fraftu torniimaces, rotumbs, in ati<l[UOE] i»[m]<>s cindi- catues& Tanapnoios, divifos, quibui inbrrenc nume- rofa folia, bina (emper ex atWerfo fit* i obloog* mcillia,dcnfa.lanuj^iiofa, ™ft|[ta]liquantu!uin *e*.—, forma *mt\i* coionei foliit fttisfimitia; [ni(']I™*' I[™]>- girir a & mrtjor.l lint, matimfc qu* ridici proxima funr. rlor«a tomiaut quarertii inter nilia , caut«|>er imer- vilU vmicillitnodosiiiWemts, qi)adiifMi*t> dinifi, |bngtidoi]i, pollidi, antlubfiibe(i[eS- Succcdunr acini in mol.Ji linui;ii!c pubefecmibus t'olltctilis. maturiuce

Solanum fomniferum.

«1 rebri cotorli, » ribetl If*!!'. vrcrtJ,duta. fuiricotoru,bnchutimtCTdom CMJitodine canice *dnmHSttta.* Nalcitur in mi- ntuno iridn. k>ca ptmunqnc Uictii- Obfi lunc *ting.* Cltr^M in atlcrmrc Jr<e urbi* Miljc*. bt, *M4* maft ntcdiremnntm, in HJ- tn»(b ft inter iwicra. &*n*rmec irfitJtm. FcixHHovkUidmwra.

•i" - - - - - -r—• ——n—p •!•(-•- u n m m >JtTQi«na tin- pirn anna IcnrtuU eft, ncqne h'ttprm fctrr rdfc, ore aJ frtiertnfenfr.ifcrxpcrJentMdidrCit ,jliqnotit« rim *tf&a* pcriatlo .ft new (raftn frfc trmj>-~-~- Ctllancar tin OodiC qw Be!bdonc*Di i ——r»——j-——;. ... tit. " .—

ttr' ilb*. Rcfiat Plinu ArtsikSqae <ttb* dc™, fow .frro ntprndmoM. Pttntai loco cicari? «>t>

mtKt, mm titi-

*rwtmgigmitf. Nttdtm**fl$T*x4** rnuii, <wn*i. Act4i w;nu «V» ^*KMIMM tain* Hit curupti. pirtint prncr mintrta , fit r>: DioTccHtctc* icrnai)wcabilk|wlimk*I>t>a!kitn ,n^ tarirradit. PltoitttTefcnir rt.JJc, emitiha foJjnuoi !$_t$< bttkacabm *S&vm* foiffr, com «)• . • > ln-

doctr

•oCnr, (ire LhoftonJw, nee triJout. Dwjcfttid** icrti»in :rn>'u • itocjri nia,Treft. *Mit* *q<nfpt,t$c.* ll«i; (OTri^j

tui *inimtattift^m* honcl«U'_ mW. •miMuij.t.rnifc), rlotwc;^,,;;. • , :

Tc fliiainaff.iftdtraiTrnr tat IcquuBtur, reftitnenJum /i

ccllui'rentur halicacabo in vino^xceptionem addidere ne diutins id fieretydehrationem gtgrn: neque emm demon'' ftnnda remedta. Apulei videamus verba. *Tertta qn<& ' vocatur Hypnotice> five tit aliiftrychno\i melanon,yel Thalia% velanbydrorf* agria fltifbilefmaniconypertifon, lattni bcllon-vri* fomnifiai. Frutcx eft , nafiitur in fetrofis Ions, ramos plurimos pandens fttpidofos , & difficile frtgi* les, fclits plenos, ut mala cydoma, floribus rubns , & non minimise fimtne m cannis$_y$'jius Graci lob.u vacant,croceo* radice cum rubro cortice.* Omnia nomina haec I'puria, Theophraftus, Diofcoridcs, Piinius manico (olano tribui fcnbunc; UH paulo infra docebo, ubi quaedam exponam. Reliquacum Dioicoride conveniunt.

pstegi. Manidcum f clanum hoc dictum » quod ma« niam ac infaniam infcrar,qiiod nemo in dubium vocar. *Os'voyt* etiam dicitur, uc vulgati codices habent , vci bryoron uri codex Lugduni Batavorum impretTus* vocarur etiam *imetw,* vel angora', eodemtefteThcophrafto. *Qfvoyt* vci *p*'ve&i,* cur nominetur non videoj Corrigunt ex Dioicoridc *fyvm fpfaw tiAviaw' i 'iuot Tnpno^ci* j *$£v$t tvj&imi.* Nomen hoc inditum, ab ulvx fierbse palultris quadam fimilicudine, volunt, cum qua tamen iimilicudmis nihil habet folanum hoc furiofum* Piinius erythrum vocari tcftatur, (quod eciam corru^ ptumj lib- xxi.cap.xsxi,, *Hoc eft v en enum^ quod innocent ljjimi auhlores fihificiter dorycnion qtpellaverc ab eo, quoicujptdesin pccliis tingerentur Mo,'pajpm nafiente. Quiparcius Jpe&averant,* (lege *quiparcius in Us peccabant, mamcon cognominavere* *Ut* per gradus crefcat oratio. Pnmcinnocentiflimi, deinde parcius peccantes, ultimo nequirer occulranres,fignificat autem illud in iis , ex his au&onbus) *manicon cognominaven : qui nequiter occult ab an t$_y$ erytbron, aut neundal ut nonnulli fenjfon-y ne cavendt qutdem caufz curiofius dicendum.* Cur ilii qui ncquircr occultabanc eryrhron, id eft rubrum dicebanc,non video. Sufpicor Theophraftum,Plmium, DioicoridS ^'w fcripfiCfc. d&'njeftpigmentumjpharmacurn, venenum* *iyvof* vocarunc, quedfi jufta, nee tnodum excedence dofi exhibeatur. pulchras reddac in fomno imaginationes; mortem vero inferat, (i in quantirate peccecur. Theocriti Scholiaftes ad hunc verfumEidyl./3.

*K&K9> 7nn9 ccuyttr ot<n**

*WS TV9if] $*i*e ty8v7rigTtyf*

JvUlam potionem eras adferam.
Iheftyliy mine capiens JMC venena, ea Mine
Ltmtni ilhus, Scbcl>

*0 « *fi)*, Gi$J* TO «>• *Sotf, <U"w tfu Jhrona Tbejjfali vocant ariimalsa varieg<ita% veftes flortdas Cypriu Mtoli fbarmaca five vcnen.1, ut CUitarcbus ait. Homer us rofas quod\urfum i terra currant.* Nicandri Scholiaftes in Thcriaca *&* *** *ipml«$' £OT***S,* Theocric- f# 0#»* venenum elfe ex fequencibus & pr9Cedentibus lacis pitct. Hinc itaqnc (olani hoc genus *fyo>ot* vocarunc* WS'T'Ol» vel w?e^ard» dixcrunr,quafi modum excedens, quod plus debito exhibitum inrerimar. Male itaque ex Diofcori.Je *-m^ui* corrigunr, cum apud Diofcoridem pio ?ri^«»s TM*&es»* legi debc.r, ex Theophrafto Plinio, Apuleo. *"En^y* & *:v^«»* dicitur, quod locis Cccis, 8c moncofis nai'carur. *Ma*$£uitu rpvtfn* ab Hip- Anarol. lib &cap. i. dicitur. *Tu* *lnierpies, osmantaco [olano, inmtifque vim fionbut defncandum.* «?»$$"«•» iElio, Simon 1 Sethi, caneris, colocalia five sgyptia faba eft. .ffitius R O W " " ' » *p** <>&»».* Simon Sethi *&*$&"»* " ***vt"'? h*$&»»* •'«.w'» in <S IUJJV «» 'v *ijnswit.* Melangianam vertit interpres. depravatuin Hippiatri codicem efle puto, legcndntnque *rJ v(v%i» ?*>*&''''?•* Quomodo apud Myrepfiom hb: de drofa'tis cap. LXXXIX: *(jny*m *#* t''A'*&>l* yi «',* Supra oitendi «#«><«*«&»<*» folanum eli«. Quod ilij$_c$ conjundlim, hie diviiim fcribitur. *ft«x>.'' pt*iT&,$_m$* vulgare eft folanum. De viribusac tacnlrate $h_{0)us}$ folani, h*c traclic Theophraftus, *fi qui:,* ait* *wht frafim, $_ut$ ludosaliquisprtbeat, exbibeat M rtdum [oUni drtdmm,: tumjoco, rifuque digno laborabtt tnfam* .nere, &h*a,nus,AHtum,'ut fibtpuUbtrac fomofiu vtlatur. Si drachm troiiin, L,]major cm feceris infaniam ,jpeBu imaginatiwefqu mo, ocuhfoue obvtrfabuntuu Trss Jl dederu infaniaquafiht nequcat laborabit, ferfemaque hfnt funs. Qiiatuor drachma epota tnterimtHt Lemtum.* Hunc locum Piinius an fatis reddidcncfeluiter, loco cirato examinandum. *Tcrtio foha funt ocjmt, ynm* dthtcntirdtmmfiramU,rcmtdu non %tntu* tractanu, qmppe infaniam f.tot, parvo quoque fucco.* &»»*«»».<* *GrJciauthresin ,OCUM vertvrt, Drachma tntm ptmkrt Mum pudons<>t°nidixcrtint,Jpcatsvanas* >»wJ«««»- *nLuecohtbictus obverfari demonthantts. Dufliutm, hurtcmoduM, Ugitimam inftuum faccre, quuqmd vero adficiatur penderi, nfr*J<*t*n mortem, ^ctslv^ *umq*>dtn»«tnt,ffimi.fSc.Uxc* partitn funt corrupta, partim malcexlcripta. Genus hoc Grasci audortS *UuL* fimile folium fcribunt. Piinius, credo ahad, quieI'cogirans. «'>- intellexu. nili placeat altcrum ?olani maniaci genus, ocimi formam folia habere, fed majoraeflTe, qualia funt bclladon*. Idem PJinius,

*m<z uniuspondere potaexvmo, vanas fpcaes U va baud injucundas menti reprafentet, duplicate tu-.m hie modus adtriduum ufque mjaniamfiu mentis atunationem faciat, & quadruplicate mortem m*m rep* /«»».'Dicendum pro Plinio, luccum frudtus (olaw, ocimi folio, id prarltare, uti infra probaiur. Oil* IL quuntur partim ex Diolcoride, partim ex Thcopnra fto fcripfit Piinius, *draclm* enim pondere lu[m /"«* gignidixerunt.* Sed vox *fudcris* in M. S.codjce non "tat,neeejusneveftigiumrepentur, aic:olc.quo damtemereeftaddita.qui imagmataseft a drachx* pondere fumpto, mares inter dorm.endum frm«»«e cum formonilimis ae venuft.s puelhs, fomiju j e£ cum pulchrisjuvenibus fe rem habere. verbont d.cJ lufum pudoris, res tracftare venereasfign.ficat quo ,Kf.irHL & prster honeftatem. «, «r«^«' Tneophrafttn, id eft Cit ille & cum joco infanic, qm drach- * « return c radice folani maniaci affumpfent. S e ^ S S i PIinius,vana$, imaginefqueconfpicuas gKa'ri?qHocTheophrattus de iis qui binas haufeobverlapi.n w- vert«t «»- runt drachmas. Rufte quidem qui fed male eas quas Diofcoridis e*JLm* co&ndic, enjwmea- lt. Diofcoridcs enim no» <?«»«- E B f t W• ^''nVoIt qaodTheophraiti* n« Iliud quid, qtiam W *K^«>. Ha> phantafix in aoimoiunt, dumquis credit achbi perfuader, quod non eftinrerumnatura. Hefichius *<p*rmn** TM *fi* «»,f^» «*.« ^»>*"* Sic Dio.'condes ^mnoi* funt vanx *<X*frivol* imaginationes, in illo hoinme, qui fe formo(um ellc fibi perfuadet. Diofcoridem fequitur^'tius, q«» drachma: pondere potum *dG>.*Gi* effe dicit,& *fJ>*i <P*''* TBmW w»<«. At Tneophrafto <p«>wai'«/ longe alterius notionis funt. lulegitima emm veraque mentis r-crturbatione eas locum habere fenbit. Nee «-s*«« <f*'' 7«<ri<w,fed *<pai,£ctf* fenbit, 'i« 5f«*a.»--^'» *.if«xff'* Maniaci itaque folani drachmas qui bibitduas, imagines fpedtraque videt, vereque mentis impos fit. *L>iverf»* itaque ha» phantafi* funt ab illijqusaDumus drachms affumptione producuntur. Fiftac & ndicuUf, illa?,h* ex imaginatione pprum conftanti nats. Durlicatum, inquit Piinius, inlamam legitmiam facere. Idem fere Diofcorides:Theophraftus vero triplicatura infaniam facOre,quadrupntatummortem inferre.aitj quod etiam fcribit Diofcorides. Male itaque Piinius* *quicquid veri adjiciatur pondtri reprafintari rnoittm.* cum Theophraftus trcs drachmas infaniam «cerc perpetuam, quatuor occiderelcribat. Supra cap.J »• lib. vi.bift. diximus. Diofcoridis caput de inaniaco folanocorrupturo efle, ac duas deJcriptioncs inunuei coaluiffe, mandragoracTheophrafti & folani TM*"£' Mandragofam diximus belladonnam efle, qu°? atJ nomen accepit, quod in femnis pulchras oftendat gines, fcemjnafque, cum fi plus jufto affainew' tantum infinjire faciat, fed necet. Qaod hortus teftatur.Idem Cc Pena & Lobel **ex, &c.efub*l:<era[a, utmulti txpertt[unt, pueri prafrrtim, KmqueAtf tub, qmper imfrudanttam peregri finbund*

tajfentjymphaticl, ftJfomno femifepulti inter sere. etianique Antwerp, non mulcts abhmcanms , quidam impuberes hujus efum morte tuebant* Memdranda* (incjuiunt iidcm) *hujus rtiiicis facultat, qua nugivcndi agyrta, m Italia, plebecula attonita concurfum, plaufum t$ pecuntam captant; tantillum namque radicis admodum fittbun* dis confervajaccbar.it\e rofarum, violarumve cutlibet addunt, atque deghmenda dant ctttffimo adverfus ptim etiam fi qutsea propetnodum eneftus foret>levamento* Qf *rejocilUtnento , fid nequiffimo : (lupefatlts namque ut itor^faucmm tntenonbns nervuhsy ad afopbagum unum> Unguet prorfus appetemia , prujertim potus , & tnttrdumcibi,tindepofhamale babent, nifi repente colluant acetoguttur, ($ qmppiam abjynthites vim aut Tberiaca deglutiant.* Belladonna: notnen eft corruptum , ex belMnaria, quomodo folamim fomniferum vocari fierihit Apuleius. qui (puna, ut dixi, nomina msniaci, fomnifcroadfcripfir. Manicbn, anhydran, penffbn, melanon vocarunt vecercs maniacon. Ex h:s bdladonnam t(fe folani maniaci fpeciem cognofcere facile eft, uri fupra probavimus. Alcerum genus folanij maniaci, quoJ defcnbic Theophraftus, Dacura vulgo, vel ftramonmm vocatur. His fere verbis a Girciaft prorcgis Indiae med:coJib.ii. cap. xxiv. de(cnbicur. *Plant a bjec caule eft crajjo & alto , folns acanthi fimtltbus,* (A Cofta folia turn forma,turn fimilirudine ftramoniae *to** Jiis limiili'na inquit, verum in circuitu magis ferrara, uti fcreXanthii'' Hilpanis folia lamp^ros.((tramorium vocant pomo fpinoibrorundo , Daturae porno fpinofo cblongo, *re&y* Dodliir. Ciufius pedi anferino folium comparat, nili quod mulco majus (it) *minoribus tamen fer extrema, & m ambitu acuminatis, feu angulofis.tnuliofquefecund urn longitudinem nervos babent tbus> infipi dts fire*, »^6 *quod admodum fint bumtda*, (ff *gttftu non mh/lamara, odorewque fohorum rhaphani, aliquant urn amulentur. Flos in extremistamis proventt, colorerofinarwi, magna ex parte totundus.* (abfurda flons conaaratio, nam utredte Acofta.cap. Lin. convoUuli majoris flori refpondet^) *Nafcitur m Mahbar. Ex odor§ licet judicare, bane ftirpem infilubrem effe.* Hadenus (Jarcias. frndum,inquit A Coita^ftramoniserornnds-me(Te,nucem juglandem magnitudine xquare^ viridi coloreprae ditum.&fpinismollibus, inimmequepungentibusundiquefeptam, plenum femine, leftticulpfimili, ejufdemque colons , cordishumanieffi^ie, guftus amari,radicem albatn, rhaphani odore, quseque (i dia naribus admoveatur, fternutamenta ciet, cuju^cortex non nilr.lamaricat; minus ramen eoquf cauiem & ramos ambit. Et hoc fere modo , qui Indias pcra^rarunt, Daturam defcribunr* Ex quibus folanum pnmutn mamacum efle, faris probaripoteit. Tetri od*re folanum refert, radicem habet redam^avam, longam» caulis tamen refpedtu non fatis it^agnam . Procerus cnim is eft, Sc hominis (taruram excedens, rotundus,in mukosramosdivifus, multifquealisreferrus, femper inbinas, qaxfingulae, in alias binas, fedividunt alas. Folia fert folani hypnotici, folioium magnitudine, latiora, mollia^iridia, atque per ambitum laciniara^velut atriplex. Sylveftre latifolium, quodvulgopedenxanferinum vocant, medias inter fylveftrem orucam & acanrhjm paederota didlum, incifuras fivelacinias referens, ut vult Diofcorides, alcernatim per inrervalla cauli, ram fque pediculo longo ba?renria, er quarum alarum finibus, craffTi, breves, reftiqueperioliexeunt, aeftate habentes flores albos, calathi forma, vel volae, ut vulg^re ftramonium,minores, acfere inodoros, quibus decidentibus, exit pilluU ovalis, qu$ cum parva eft, piliJ mollioribus ac mitioribus veftirur, urplatani; fed cum adulta eft, fit afperior horridiorque. ut lappae minoris , aut Xanthii pilula. Fruftra objiciunt, pilulam platani efle molliorem, necadeo fpino(am aut borridam. Nam idem Diofcoridesdixir, Xanthii pila,Jam fpinofaih atque afperam eff?, plataniinftar.cui etiam comparaiMt his verbis , *d^iU »e *ufo*-m*v Qpeti^s jpinofds* fcilicet *ut FUtani pilula.* Sed Xanthiii pilula: nondum maturae ac perfed* fimiles funt his a nobis delm^atis, arque fie etiam cum funt perfeifc* 8c adult«, ergonihilobdat. Hnjusplantae pilul*, in quatuor parres, cum asefcunt, dividuntur^in fuperiore parte, qnacuor qu»Mem facies, totidemque angulos ro%undos habent. Idebdixit Diofcorides wfcawTi^*,ex quibus excidit A-men, quo funt tur£id*,compreffiim, fimile nucismetellae officinaru,fed hoc nigrum. Semi niS hunc ufum effe Garcia* & A Cofta loco citato fenbunt. *Mala,inquiunt,aptidwpudicdt tnvalutt conjue* tu'do, ut bujm femtms tn puherem triti* 3 (5, *ex vino aut aha qua magis arridtt m*t*ria> prabeant. lAifo qui eitni haufit,diuvelutmentcalienatus remanet^aut ridens aui ejulans f plerumquealtericoUoquem (3 rejpondens, ut etiam [ana mente eum praidstum ere das, tatnetfi mtntii non fit compos, neque eumagnofcat, cum quo ftrmones confers ($ colloquii h^iti plane fit tmmemor, cum ad ft rediit. Sunt vero nonnulla in hoc medicamento*exbibenado adeo exercitata, idque fie temper arc norunt^ *ut a$ certai eafque quot velint horas, quibus idprop in ant, mentemadimanu Multacjusexempla^* inquit A Cofta * *quS vtdi (S audivi in medium pro fen e poffum^ illudtantuni ^ddo,neminem quifimile[umpfiffet, rtecatum unquani me cowptrijfe , tametfi nonnullbs confpexftrim per aliquot dies turbatos forri, quod forte acciderat ob t mm 0 die am quantitatem exhibit urn, qua fi fucrit nimia, forte inteUmit. Namhocfemen pernitiofa qualuatenoncaret, licet gentiles ad provocandas unnas , cum pypere & foiits betle, exbibere foleant, (£ perutile effe dicant Ego ver$ nunquam obfervavi,hec experiri volui. P^tdtcis Datura* 3) *ex vino pota fomnum inducit prcfundurn, inquova71a ipjbmnia IS mira rcrum facies obfirvdntur.* Undg vulgo burladora, hoc eft facetum !gocant. *Porro fi ai iorum, qui hoc fern en bay fer tint, cur am evocenrur Hi* fpani medici, medicaments vomitum cientta exhibent, ut qutcquid in ventriculo bafit rejiciant, acres, dentquc cly~ Jljrestnjiciunt ad evacuandum, fortefque ligaturus ad-» bibent ad divert end um ; turn etiam cucurbitulas fidpo* nunt £f venas fecanty &c» A vomitu tnnum propinant cut pi per & dnnamomum admifcent** Diofcorides loco Citato. *U>TI$cleans* h* for *uvii piXUgpTt' TTVXU &I*OUI*OV* sg fkfcvuEvor. *Hemediocft aquan*ulfalargius epotajr.oxqwitidimvomuidnereddita.* Hxc fatis oft endunt Da-* turam antiquorum fnlagum maniacum efle* Diro hu-* jus lunt genera, frucftu differentia. Quod frudhi eit oblongo, id variat floristfolore. vulgan flos alLus, magnus^lreriusflavusj (quod uti nee tertium vidij tertii ad hyoiciami floribusaccedit colorem 5 Nunc & fiord reperitur purpureo, quod non,utvulgare, cauiem habet viridem, led dilute five c virfdi purpuceum. *HL-+* gyptia Datura pomo (pino(o eft rorundo, (einine paN Jido, flore ^emino, altero alteri innato. Reperitut hujus aliud genus flore pleno, extrin(ecus purpurafcente , intrinfecus albicante. Fmcm ut huic hiftoriae imponam, expungoverba *HSM C'ti'll'®%?t^(7'>y^uf $*<** if xi»7tuleAor** Aliunde enim in cpdictm irrep(crunt, ac nihil ad hanc faciunt hiftoriam. Lego cum Dodt(T# Gaza *tZ>u 7ru%v7tyn . htvuit^v*, quod *majus* & *crajjius* idem lignificare %identur, ac *jk<n!n&p* plants hujus naturae magis conveniat.

Hyofcyami hiftoriam fubjungam , quod mentem etiam ut praecedeniia turbet, cerebrumque sfiiciar* un<ie apud HeTychium 'r«**i«^«V ^«/»ji xJn TS? W«. Su'daS *Oae-Kyccuxv p ptyyinK*i* [illegible] *'rccTcvotpp- fabamfignificar porcinam** Nomen hocindicum, quod paftu ejus convellantur fues, proefenti mortis periculo,nifi cancros fuper ederint- ^lianus hift: vanse lib. u Cap»vtl# 'Hw> *Jyi oi cvs a/ u'ftiot* [illegible] *\u.vnv*y* [illegible] *ri'uTitf Jj t*™ &' mites (pci^etnsv, KSH* [illegible] *dvTtis* «W«. *Suesflgreftcs nonomnino funtmedtdna curationis imperiti. Jtaque cum per imprudentiam Hyofcyamum commcdctunt^ Jhtim attrabunt pofteriora, refolutione affe8a, deinde licet contratli ad aquas perveniunt, (3 tbi collgSios cancros epulantur promptiffime qui ntorbiremediumeis praftant, (S pnflinam valetudintm refiituunt. hlnfavx^^* Jovis fabam vocant, q[lloc]i dolores & tormina minim in modum (opiat, actollat. Apollinaris & ovfaW dfcitur vel quod *k* Deo Apollmc medicinae audlore inventus fir,vel quodopplet cere-* [illegible] *fops truncum tvtquebitnus inceronam, vel ex eajuxta imum codicem cubile facimuu* Ex Apulejo conftar, Hyofcyamonintclligi s> Pallad-o, quidefymphorfwcaHyoicyamoque,cap. iv.^———Alfqui Apoollinarcm,ahi altcrcum,alii rymphoDiacam, appellant. No-

men

men hoc indicum fnfpicarur & credit Marcellus. quod qucmaiiaiodum ad muticen, quae fymphonia conftat, & [ym 'honia dicitur, in hydrauhcisor^anis, qua? a VirruviOi lib. x. archiceilurae defcriptae funt, regulae dux t'calari forma eredfce, cymbalia quxdam dein.eps difp:)iira iuftiriebant, quibus deinde fpmtus& aquae impetupuliismodulatioffebat. Sic incauhbus herbs h'i]us, cyrini illi difpoliti deinceps, fymphoniaci inftrumenri illms imaginem aliqunn oftonderent. Qjjd fi dicamus, nomen hoc impotitum quod huroedfcatido & refrigerandoafperitat^m faucijm, gutturis, ac arterix afpcr* leniat, ac molliac , adeo uc vocem ad omnem flexionem , varieraternque aptam reddat. *Xyptpttyi** enimab Ariftorcle led. xi«. quaeft.xxxix. definicur, *&9it tipv 'ttf'Tw h*'Ttm (Q&s ei>*i'av, contrariorum int'r fe rattonem h. ben:ium, five proportion urn tempera' tio.* Etquid impcditnomen accepiffe quod illi quibus abafflumpcioneejus copiofiore mens laborar, variis ac diverfis (cms, vucumque flexione cantent, fefeqiw exerceant. Alcercum etiam vocarunc veteres. Plinius Jib. xxv. cap. iv. *Hercult qu'oque earn adfcnbunt, qu* , Apollinans apudnos, apud Arabar alter cum > five altercbangenum% apud Grarcos Hyofyumus appeltatur.* Sic locus hicle^endus, Fallirur PJinius.Lum[1] alrercum vocarunc. Scrib^n. Lar^us (audtor JLatinus Plinio'antiquior, Tiberii eninfrremporevixirj cap.ct*xxi. Altercum quod Gr#ci vocncva^ vocanc, qui biberunr, capur grave, veni'que d'iienrum habenr, mente abalienabunrur, cm q.iadam verborum alrercatione. Inde ennn h >c nomen herba rrahic, alcercum. Poftea fopiuntur, & omtr fenfu carent, liveicentibus membnseorum. Mentem movere ipfe farerur Plinius* *Qwppe etian?folns conflat mentem corrumpt , fi plura qttam qua uor vibanrur* Eodem loco, *natura vini{vcneni aln) ideoquc mentem caputque tnfeftanj.* D.olcorides *i^vBo j % ^ ^hmm Tt/t®)«u *&%$& uti7ti*f .^^^ynjp t^^irto. Cofta veroolerum wftar, (3mblii fnr-tfuru:fi'at(i% mtdiocrem mentis alien a: ion em fjcjunt* X uoph_>ninOecon. r i>eax]v<xfy9 p*p>7is zrfbpufrwt ?<dmf. Qut hyo'cyamum Jumpftre, mente perceltuntur.* Hinc V[u<xs]»^ t.furDrcm 8c intaniam agent em quidam HCMiiinarunt. Aufttturii auctor & Apuleju« *adamant a,* 0 *adamenon* vocari traHun'. Appellacur adamenon, quod indomitam me*tern retidat; adamanta abindomica furoris nawra. Plmius. lib. xxfv. cao. xvu. *Ali*m dewdeadamantida, Armenia Cappad'citque alummm. Hacadmota, hones refupinm cum biatu laxo, nominis caufam rft,<jrtoJ contsn nequeat* Poftremnm de fuo addidit Plinius,& alfur[rj] & ablurdum eft,nulla in toto orbe terrarum eft hprba, quae conteri ncqueat. Adamas ipfe, lapis dnriiim-'s, inminutiflimum pulveremcontentur. A Mapjca effican^.quodque m-ntem lurber, ..Hyofcyamus nomc hoc habcr.Magicam plantam hyofcyamumeireex A|)ulejo & Au&uarii auftore probatur, cam fcribunc a Prophecis ^ J i* *Q*<P%* iidtam. Recenriorcs Graeci^ O^ *fonQ'u* au&or)vtdequtd defit infra) f*%[w] Uhwhy. m *Zy*Mn$Z %*#£(>» ivy, « xyno, tly*. Idem pagina feqncnti. *pi£x* t^yu\i^ ovy. ei fiovruy ouy J* ldc-m pagina 196 aliifque pluriiwis. Interpres *argahcon* vertit. Hyo(cyain*im mterpreuri debuerat. Nam idem audkor pagina23 i# *«£yx*i*Z pi£x> qpv* VOOKV*U** XIH9- *TrttUff/uity)* find x(iXT&y* JVOIIJ *nvrqi.<PxyH9. vet tarltcem argalici, five hjofcwnicontTitam cum came dabis.* Nomen accepit a d ffi ulrare , vel qir d non fine periculo eff>d?uur, aut mentis induc/t penculum aut noxam. Hyo'cyamus a Di^fcorides lib. iv. cap. LX ix. his ferfe verbis d^fenbirur. *£otmv*p&* Bx/uf®* *';«* (omit addit Orsbaf. quaii nonprobo J

»'' fru-ex efi[t] catdes emittenscraffos*foha Uta, oblonga, dtvifa mgra. hi fu.J . fecundum vero caul em , continua qu i/J f[ertJ] ^ jj[ores] p[rfi]J[dNn]t, tanquam punicorum cytim[r] fcM ulis feptt ^ feminum plenisceu pap^erts.* Cclei lTIr[11] B >T:,,uci ttlonJ i m , ubi de flori[b]u5 fit menrio, fubdle p ira.u [qnj]H floribusrribuamur, qnx (iliquis le^tiiup d(benr.jr Ec-nim fil'quar (unt, [quar] fcutulis contesunmr, arq,- f[emco inrus] continent, non aurMi ?w ^A 7 V:[C] ^fricfonem Serapio, [qu]ppe qui ? ^ ; 1 C S [n]U^' 7 «yofcyami, id de flor.bus D?ofcondes rcfert. Et fuper umos e]us,inquic,in latcribus eft frudus, fimilis balauflis, in figura fua fortitas, fapef ramosipiosxquc diitanre* perordincm, lum quern frudlumeilofcrculum, fim,!eicutu,&ipiefrietub ett. perordmcm plenuslemme, hmile if mini n gri papaveris. Serapiomsiecalonem, ouae lequuiiiiurprobare videntur, in quibus cyt num, florem.& femendjmfum faat. FortairisicripfuGixcrsaiKaor, «r«i *^»J *Kvlm, fothculi tanquam punuorum cyttni.* Nili magis arndcat, florcsquicyum tormambabent, cyimocontincn,iiiq:iocumflosdccidcric[f] in infima rotundaque ejus pane femen minutum ac copiofum narura ccncipit,tenuique admodum pcllicula conreflum ad m ttone cacem prodocit: mox q-ioniam in cytino (cynnum c« utfupracap: deafaro dixi,quo pnmumflos, moxirudus rudimenrum & iplc dein fruftus contineturj hian[T] panes lupcfiores, in aliquot laciniasdivijae, aiquc rotes ^c imores aperto cominub ore , intra »e rccipere poffunt [f] natura confulefo fcmimbus.qua parte in medfocycni,velutianguft*fau\es fecoaritant, ;avcrium\dunacctabulumJigneafoliditatetam arniiciofe junantac confolidavir, ut nulli bumon tranlmis ad (emen pateat. Er hos hif vocat clypeolos nondi miles hislquibus in gladiarura finiftr* manu m crn^ *6c* quibus tola videaiur vix manus pofle rep,$[uaiqu] resnoftrastate utunrur. funtqucclypcoli il» [ab] riore fui pane. qiiafeminacunningunr, colore iuit fuptnon vero acn & c celo obverfa, mgncante. ucn

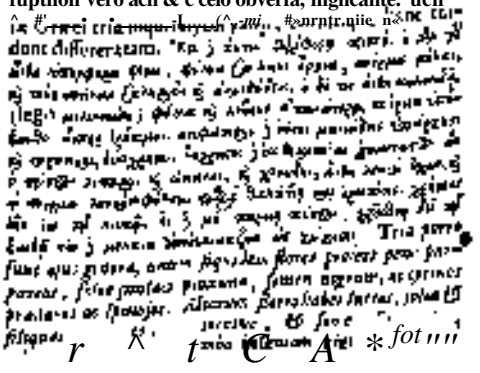

tmm &<»'•''I[UTM],rj[u]g,noJun>, ctndidi,flonbus ac fi-m[U]s[?] 7 ^^ '' JJenfiatur. Atbo H«,«e fi[ft]n[f]o[r]te[d] Zrs,mum,n.p,cl>Mur. Idfln ferfc Ga-

W<[M]d» •VcW ^.^… *Hjcpytmus emfimen atrutn elt.tnfanumac foponm ajftrt'.fidis cut femen tnedioenter pvum eft, froptnquam eifacultatemfo]Jidetlvgnim utrique !iig'[mdf] f[aint]> "«#''''''* [muttl]''> & venenop,]** deleeeni. Cstaum cujus fiosac femen candtduseft, «* fmattonesvehnaximcidoneuseft, extertio quodammoto erdme rcfrtpenntium. Porto flos ejus qutdem, cut jewgn eft mgrum, mediocnter furpuuteft ; ej.jvero cu,^& itAflavum, lev,terv>altcoloremreftrt, Plimus,Jib. x»>f-cap.iv Quatunr hyofcyann genera track, ex quibus JbcuniUm & quanum unum idemque viderur. Plura [m]^e,u, genera Sumi>>,m[g]o /,«»», ftonbu' Penc purpurcis, jbinofum. Jain nafatur m Galatta. Vtn gar/autem cahitdtus , & fiunnfin ahius ftf**** re. Tertti fetnen trtonis fimtm fimtle, & omnta t*J* warn ehnentia , cafttifque vertigines. 8u*r»<'' ff'' nus mol[U], Unugtnofum , fingmut cttcris, mm:, inmartttmis naftens, hocrecfetemedtci, rufi femims, nonnunquam ante candtdum rVfM''Jg nonematuruit, twfrohaturque, (3 tlioqui ''''''''''[I cum tnarmt legitur.* In his menduin faduWufji error. Corrieant botanici, *vuhare autem V J fius (3 ahius papavem. SeernSi fmm «l'[mS][T.. fimtle, tcrtiumgenusmolle, lanugmofum, &c* »'' hildclent, candidiufque diri putanr quod » ^ [n] [TM]' mis nierum fir. Alii legunr,«u!g*re autem candtdius ejr, & frunecfius skirt, f«P* mts gmine, terth femen tr*o-*

Hotntn son improbo te&iatirrn. Lepa pat* *totjMn-'!H£tn durrti cJH,itdum rufftftit,* minal* (Litfirttmcil, Kulfh^tntjuirrcctperemc *,\ia.t)ie(cotiAci\BiUitt>.* Calctiii^ ^UI^TIM £•><.. nee £a9« hocJoeorflfrwjndciioMtfedfliiumiiuieorepro-

Hyofcliyamus Niger.

b« experlenris. Plura bjrofcy»air Kcnwa rtccurtorrs obltrL'^rir, quorum x rra ivcicr'^n^*!^rl* r: ra JIT viil^4^3 t r^Itqua pcrcpritm, de quibTis (cCtur vulevt Ciuiiiuin , Bauhiimm , *Ciinciitiaat* . ficltoiiuir

Ifyoicyamus lutcus.

Niger bf (jrcy^mui folia *Tea* impis. Jars, kings, CiNd*c*nrl4> lOL'cuJtnca, craifj+ Liintfiiit-ftJ, uWU*. r^iit'-*t\»* verlwla, fed acanthi hdni >(n. pedit anferihi rfirilurij. Cjulcicra/fi, hicubiralr» quiioJonue n tnlff.hirfuti.rim.ili, quLisj^.irt* cu -i^*lll ctjiivcitiunt, paiiiiiiibus ciiailirt (i|>ni» t(!imile»(Co* lore feewtdum trtftrpiMifubluteo, difciirrcniibiu *atii* parpariictnribui tliquot'irnii, inmedio vi i

oh) ar.gi, i r a ft, > ent ricofi (11 u J c «*vw •'. W ." i/4 t en - pltfTc Uiiifcoriilf m conjicio rubcrio'i .iculc.ui & nperruljti. i ruin, hum) liiirtn^fn, totnn: 11 r^ /(irjffcciiti). Kit' 'j/i*a , albrcini,:ti altcrutn I'i^ax+i^ri"iii on ud jiln.iu I^ITI^O viutchiyct pcrfc* Crrit eruru TEILHD> , ^F^^;S *C in^r^ii li dor(?,ro_-a itiiii eft, ci|'ur gisyiiis, &ton)(TuJfiiii;nn itiduccii'. .

• *itit-* LntciHyofcyimiciults Binj>Iicktf, folia t'runquini tf amttitilm itidfi, minoij, IJCJ, obltMiNi iuiis tnajon, albidiora ?c moUmra, flaiej in ciulu •!'.'! um fi ':'i, lu;cy p.illcntet<t>~ Icre, .• 'i T'liitfliiiiiit'Tque, vakula fcrt i*;niihY. fe.i minor*, ten?riora, iftnij CJ- t u r n 1-, Iii', !--.ti .-fi ..^]:i,Mi|.. ii iniinis fo. ;ii f , feme] in honum • [fjnnd nccod'.rc, rcc calyr • ipmfc rcpullulit. GcTrtcnis h gcini • I! fornn, prilpcriim mrari 1 eil MiJuS fiiirti OJOJ fdnEnc utancuf ad pfjjprfirium (•Jjniiim. Pe!i(ii!-5 6t imprimi* police* ncwr, ut in ;,::i j->:clt. Nsiu fojiil hujos *f" fricam c:i; vrl IUCCD illtio, taiiquam i'

Hyolcy<'unus aibus.

ftn;iti (fcttdunr C?nJt(tu« qitr foiiit ctit, Lnuptrnlis videlicet achicfutis, DQJ, niinl riooque cir cumtolis *c finuaiis, fed tniniij »c min ttibut qmni primi fi»c nigrt , caultculi brevioret Cunt, flulculi fccuoJurn «uliculos*c jn*ta folij, cotoie atbo, lan^uidci, aljliaftticulij Icvibu.t h.HidtjiHtjujn, rpinofii fctni'ticanHidiiB«Ji« mirwr,njirfi)rqu„vtf« lire Aotictnm , fc infetiut a , vitiis (jiorutn & v«rv*. dt.train , icius i-iaj , mareinibas fpunt« gdotefcic- iJnnscmcfgir a fconine, (ttJubircmel < feij-rain kr^nJu petfevertt. EtnoriioE quor»nmt. Hyoftyami q_{yo},l $_{no}$ti mcrnint-

quifipe curafuperfliiiooequatiam coJligendurn,veterum rcperio fuiili opinionem, 5ilianus. Lb. n, Ani- **mil. cap* XKXI t. 'linsaidj, t inf inii W w i u it**

. a><«nr»m. a'»» TJ< fnw

. ii it /si!

f«« inyt'i •; Ijuf (Alt. ifiraf J yA»; injf flit,) (i™»ii<rii!» i^.H^tiof. Interfrcs.

"r-jvy—" tf f^B *ctittSiiri cucumfodtiiKt, tit ut ccmmwtant luxtmqut ndtttt, ntn fats* ***ttmtn*** *ip/i mumhui i* ***vt't8*t,fid*** *vultiCTitn a!iqrt(in alters cmre itligtnt htnbt, qulmslU dtiude irrequietv mtiu piocvtllit, utrnquc nuttm mtiu tit it rtmtdi* himtni a&V'tfui vafoiititt#, prdftitimfiquts fie iru<:r>iumcurjvir, fiv.nitmide asttpt-Ttt. nifi* ***hoc*** *mtdt eruAntur pericutum ,JJi priunr.*

Nan rmprudentrr itrych.uf conjuniit tithymal-, los. Non difficcor, f*tie, nee non naiara lo:\ verfa cire : fdtirco tamen nnvun noi: aulpicanclLLm caput. la memoriam revticarc oforte:, quodfLipra capite*deci:no dixir, f« asflucum deiis,quar iucco, foliisj fruiitu t radicc ufmn przit.int. Horum canrinuar hiftoriara, camqucabfolvit hfecapite, concfudtique verbis. quae ^*sulo* infra hili.nmr. *TOUT*

Tithymitcrum frud.ini. folia, 8i luccum mapniin nnejicituuruiquanLi»mfirlfe , nemo inficias ibir,qui deliininereiti Botinicim (alutaric.

S^t.*®, vel ndv'ftaMd- ijemino it. nntnen accpic a Uiit^o fucco, qui h-i|as ipeciesomnt-s [ut^ent: UDO NicinJri vcrficuliJ, in Thetiaca.ctj-niuii hoc pro biri port ft.

Sum?fuM,cy;iftt>ni}ue m *ihjtrMtidi,*

Vetuj inierprcs, 'Eu^^i, j •/«• (Sunr, «.ii Fn) u Mi

ft3t J/xjt, ^uoj »j/1) *Jciticnt fucct,vcllafiofir fitttl, fivt quoi abuadtne rtftiutqutfmtUB**. SuiJas y i^t. p.a £ W^g.'.!^ p>.i»nv. Tithymiluin.vcl per d^htonjum •'•c**'') noaioefitquij imcrpretabuur nummim, CiepapHlainuberiseikinfam, fivevirofam. Suidas.

ram prut fimiM. M« i r Euftachi^eitctoriim fignificaredoa-r, Lstmislad.ru &lafa IIC a caprina dicim. Plmius. lib. K V I. c«p. t i n. *Xttfymdlim nofir. btrtna Utiitumvocarf,d,iUaucam ciprwm: ntrriKtqatUat eji/yi i»u>mpin,auttM4rHiTit, fiw»> "•' jptrgaiur, tfAitrc U'tertt, (3 in j,,..{ Jm adutuTsi tlfofui l 4 k i l l u* C m q i n *A\Stam* volutit l». q , *aan* fee u s a t e i laflura feiiUJjciibUt. Addinccapriium , q U0(l caprs lithynulis vefcaotur. Qm vclit, eredat; Coloroefl* Bt Cclfuslaiuii! l.iancaiu nurinam vocatnia fuiffi docrnc. ColutnelU: lib. rl. cjp. > v , *Jum fi vcmtrtrus* p«- **tiirir, rmriBa/.i.f.vj ^HimGrLici 7i»iiu«»« te.J'if. •*"** *nitjlofiitt iwpoattur.* Celfut Jib. *r.* cap. V I I. In nuo *'X* **cOrpul (scdmt.** *Gatta, tluifnii, fac cipnfc't* ***vet 1-iSncj*** **injrin.r, ,ju.t** ***tithymttei j*** **Gr<w»ma"i>'< 4fyoiuirm , y c . Marina liAur S] quod l>n;is J'** tnpoiotis, marl v it in is plarimnra nifcuwr, ac [*pio* reptriitur. U unKi Ccllum. acColuincllirm: Sivnial^n p.iralium intctligcrehoc l o * [1] (timaar, quod mHTiKinfiifrob*bile. Scrip GHOet mcrque, lartuci marina, qu»mGra^pi nfanMi n *»» vocuicj iofuper', n iraliiiiibyin»li lac corpus cxeJir , *ted* id pixftw omnium titbytn »tlo- (nccus Tri.i TheophraftiJircie;.(.-tpfnera. Nicri Scholuftet tria quoque g«ner» ftrjbir e(Te,ei

Z ! B|» *A «^i<"'«, Sec. Diofcoriiles.vero Plniius, & Cf[«n recenfiorcs! rivirum hUttori.nn li.iccapite ciiniinabo; ati; I a p l i i i prfpdpio duflo , tii; boe enaa priino loco race|ftor, *tlmgfi,ut d'd,* qu"d in mariiimis nafcanir.in Jiihi U[ll n e t a o | r, E^MM vocatura icnbit q U od e«pocorhiculamA in cacuininc habcar, in quo fcnicii er.i fiinilc. Coccus fruAiK orbiculaiuf, ' T ™ * **Nic^ri** ScholI-.ft«,^«>.iA. vocari **atict<irc f t) ^ Tfi('r,, i D**

iinmslib.

• *tiibymith ptttiltui vQcutur five tiilymiki. Mem* s, en quibuscKtftimo Scholi-jIK-m fcripfiflc , *tufttttitit,* Diofcuridts mccona appfllari fceibit pataliuoj, ojiod ctpttulmn orbiuulatum papavcris modo fcrar; vel qnudlai.-, pajuveds infbt, einrrrat. ;ral;Li;nTh(;ophraHuscirc roiundo, DioicoriJf* ob!oni;o & ad Imi scceilere furiuaii) , iiiquiL. Tlieo* phraJlusfni&ucandidoiiiiquitjDioicoridcscapirul'Jm ft'rre orfacuIatntB, fcinen orobolimile,variuin, florei* album. Ttiejphrafti opjoionem rfetemliti Piiiiius hoc capke citato, nbi eaqiu* TliL-orhfaltusdeparaiioirthym.to tratlirjadicrbuinrtLL-iiiL-c. Dixi hoc capttej , quialib. iv- pap- * 1x * qn* i Diofcoride nibuunrar huic pnralio, ilte atcribit oapaveri,ejufqne rcnium peout facie. Credo quod *pmtmt** i)iolcorides,vacari fcri* **bat, lib. IV. tal). CXKXIVI. ubiliciiiqiirr,** ***Ttrtiurrj£i~*** *BUS tiil-yiri.tli dicititr patihti,* ***qacwa tithjauliit*** *tui ««• conialtqut appctlavtre.* Sic Plintus, lib.xXTl.cap.fi 11- T *rmitn genus tithpnali par nit ut vocatur, fivett: Us (tlte* rjfiftti*» , *cjale pilrritim also , rair.is* ***fttbtmtibnt,*** *fimtm* j/io, (HDJ *tvtUgiwt tuOfittttt uv*, & ficejtwm tcrttur , fitnkturque twtjhuif mtnfura ad pnrgttisnts.* Incipientefcquii uva. "J lieopliraltus "Ora. "SJ^gJSf j»(ptA»(. *cum uvMiariareinctfit.* MOOS red!: l-! Gaia *mgrcfttn.* Supra lib. II*. «£*'^«*-*wf"»" dpeuttnu inf.Tprcwnduin flH;, *vsrunte* n u ; '"<;*• cum maturdccjc iodpir. Parslium tnhymalum nrs f.-re verbij d^lcriplic Diolcoridei : P*<™ " c ^ M-

coder. Lacuna etiam legit !{*«. i« .& S^P[1]" (S fve do et iam LKUM. **i**

Tithymalus paralius.

dilutt rtibefit«, taftulsKitlnofi, fl parvs, atipifra, **oWooga «ftfam foliob,** ^ **ri** * iimilia : **aofcuJtt eoofpisSBB** <x

luteolis, in furnmis pediculis circrnara foliola media* trajicientibus, ficqueumbellam efformanribus, & femenedenribustricocci, chamelea?, aiu Iatyridis non diflimile, minus & coaftius, incus medullofa cria grana filnr, heliorropii rricocci, cineritii coloris, radice fimplici prolixa, lignofa. Maritima loca amac, ac non modo in Italia? auc Hifpania?, fed & in Batavia?,Zelandiaequelocisinculris, aridis, praealtis, fubinde nafciIOT. Variac is qui in mancimis nacus eft ab hortenfu Quippe quiluxurianribus cauliculis, & indongkudinem excrefcenribus ^ rarioribus efficirurfoliis. Diofcoridem & Theophraftum conciliabimus, fi dicamus Theophraftum attendifle ad foliola > qua? umbelJatn dmbiunt; Diofcoridem,qua?cauliculum cingunr. Semen ferralbicans^vecinereum, in quo macula? fubnigra? apparent. Neglexir. hoc Theophraftus, obfervavit Diofcorides.

Alterum tithymalum marem vocat. Nteandri SchoHafteS K«*«&« J TO *pfa /srfynv ogm, veri we* 3 *»SwN Vitas j Qapviexe* l^ovm 'pxGfoos i£vtyts+ Prtmuw genus mas vocatur, ab aliis verb cobtotiofruticulus eft ra&ultsrubris.* Diofcorides loco citato. K*&«V vocari ce^atur, o p* **P %*&**** W^«"W> lire 3 7,,,,9 *K9WT*i$, i'eidt'yJkktHfiit ii xu&v 'ofci^^iruim Quorum mafculus cbaracias, quaji vallaris,' ab ah quibus comates, amtgdaloides, aut cobius \ocatur* Apud Apulejum non *«£#*,fed gobios Iegitur. *Tithjmalijp»tiesfeptcm;qtf*rum alta mafculus fivecharacias appellaturvd cometes, aut amigdaloides, atque fobios heliofcopos, meconitis, alypis. Lattni baltbeum, U-Bucam Marinam.* K«£M», five gobiutii didum volunt, & pifcis *KMV* gobii quadam fimilitudine* Sed quam fimilitudinecn cum gobio habeat, ignorarc me fateor. Amigdaloides dfchur, quod folia, oleac longiora, amigdalum refeAnt, Characiasquod vallis & feptis muniendisapca (it# Eadem etiam balcheum, ideft,cindiura vocatur,iGra?cis recentioribus. Radix ^cwnlu planca ipfa O|VTV^V appellatur. Neophycu^ *nBv/^u^or*

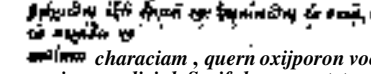

characiam, quern oxijporon vocant, dicunt ejfe conicem radicis laSarif, buncoportet, aceto forti ma cerare t ficcare dein in umbra, poflea reftonere in loco tranjpirabili acumbrofi, acquando tempus poftulat, uti.* Vetus lexicon W3I/7««M^ x*&exi*«;*• *V&m&u 'ofy**-& dicuntur omnia, qua? aut ex aceto fumuncur, auc ineo fervantur. Tichytaalumhunc Theophraftus folium olex fimile habere tradit, plantamque elfe bicubitalem. Diofcorides loco citato, *Tov*3 %*&*<&>*

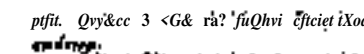

ptfit. Qvy&cc 3 <G& ra? 'fuQhvi cftciet iXodet t&it

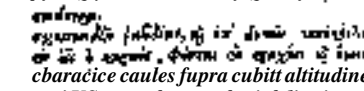

cbaracice caules fupra cubitt altitudinem attolluntur rubri, acri USeoque fucco referti, folia circa ramulo: oleagints fimilia, fed longiora (3 anguftiora > radix crajja ,, lignofque ; in caultum cacumimbus coma fund, fimilium virgultorum, fub quibus cava quadam pdvibuskut alveolis fimilia, ac in Us femen. Nafcitur v afper is ymon tofts.* Plinius loco citato. *Primus cognominatur chardcias, qui iS mafculus exiftimatur, umis digitali crajfitudme,* rw» Am, *rugofis quinque aut fex, cubitalilongitudtne.a radice foliis pendulis, in cacumimbus coma junci- Safestur in ajpnis maritimis.* Diofcorides caules fupra cubiti alti> tudinemattolliait. Plinius digitali craflitudine, longitudin^cubitali inquic, bicutitali Theophraftus. Dioficoridem, Plinium, & Theophraftum» ut conciliaret Theodorus, legit snj'u^for *cubitalem*, fed Theophraftus non ramorum,ut Diofcorides 8c Plinius 5 at totius planta? altitudinem demetitur. Ramos hos rugofos inquit PJinius. Sed codex depravatus eft, ex «ltero Salmanticenfi codice, conftat *fuccofos* legendam eflfe, quam ledRonem probat Diofcorides, cum ladkeo acrique fucco plenos fcribit. Theophraftus olea? folio mafculum inquit. Idem Diofcorides nifi quod longius & anguftius dicat. Plinius *a radice foliit pehdulis,in cacuminibust coma junci Jcribix.* Qnae facts corrupta funt. fcribendum; *i radice foliis penfolea,* (quod verum, natn qua? cacumine funt oleam non referunt) *tn caultum Jacuminibus coma junci.* .Hanc leAionem ver]>a citata Diofcoridis prob4nt,confinnantquet Diofcorides (olumnatalemafculirithymali montofum* 8c afperurn inquir. Plinius in afperis maritimis provenire aucftoc eft. Tithymali mafculi five characias plura obfcrvarunt genera. De quibus Phytopynacem Bauhini confulatledor. Nobis de duobus egifle ftiffecerir, quod boranici ad mafculi difcriptioncm ha?c quam proximfe accedere autumanr. Primus qui mafculus Theophra* ''fti puratur, caules *k* radice emittit, cifbiti magnitudinc iotundos,8c rubentes, foliis circumveftjtos tenuibus, oblongis, anguftifque, & longioribus quidern, majoribufque quam olea?, ac amygdalinis anguftioribus. Medius inter quos aJius exurgit bicubitalis, foliis viduuscaulis: fine foliis, coruwtamen qua? defluxerunc vettigia fervans. Comacujusincacnmine larga, ampla, 5c junciaromatici fer£ modo diffufa, qua? concava qua?dam furfum fpedantia profert,• vafculis five acetabulis fiipilia, $ quibus flofcuK fublurei, dein triquetra exeunt capitula parva, in quibus fcmina.radix dura> fibrofa. Alter aMathiolo, Monfpclieniibus, aliifque pro veromafculo five characia habetur. Huic, utplurimum cautis iingularis, interdum tamen plures emittens cubitales, & bicubitales, rubente cortice tecfti, minimidigiticraflirudinem aequantes, c^terorum tithymalorum ritu iniima parre glabri, foliorum duntaxat veftigiis infigniti, veluti x»fe<Si ac vuln^rati eflent, quales ilh Uiofcoridis lib-iv. cap. *Lxxxix.* fedo tribuit (de quo cap. ulc. lib. vii. egij (uperna vero f liis viridibos, duris, h(vibus, majoribus quidcm,longioribu(qne quam olea? folia minoribos tamen quam amygdala.*,omati, dein *it*\ plures junceos, &firmosramulos, umbella?inmodum,divifi,qiioscingunt veluti acerabnla, aut caveolae, foliis balinearum fimiles, & in his Hos Majo lunioque menfibus non fubluteus, a\3t palhdus, quemadmodum inahis; fed niger: poftea frut5tus circinata foliola trajiciens, tricoccus, in quo femen pcIb maturitatem exiliens» reliquarum ladlariarum fenynis inftar. Radix dura 8c lignoia, jerque montoSs afperifquereperitur locis. Mafccli fuccum ladeum tempore vindemis extrahi fcrifcit Theophraftus. Diofcorides non tan turn ehciendi

tempu5, fed etiam modumdoceu ' Q ^ T O 3 «&»'''' *y/vy*7it (OribaliUS iwi^-n^ 3 *m* »W^<^® fe«-n* rru'' *virus circa trtinci mejfem, Tjjuovis tithymalo fuctiti exprimitur.* (quod Theophraftilccus hie, pra:terveritatem efleoftendit) ¢'C#S«®VK *TJ»* »«&IV £ ^r^«^* , i (fie, jnquitSaracenuSf legerunc plerique interpretes, at ego malim *iyx$x*'&c*f,* quomodo etiam Serapiovidetur legiffe, enimvero ramulos in fafcem colle(5tus, (eflofque in vafe dcclives collocari'' oportet, quo facilius ladteus fuccus in vas ipfum confluat) 3 «t>7W$ *iii fie, dyffiov, \mt* p *ogtjGt>o* *Mvp*v piyvlv-

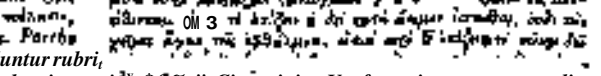

^«$ *%«'• Circa viniemUm fuc us is congests xamulis% tnox dijfcclis>& in vas inclinatu%excipitur^Aliqut adjt'84 ervifarina, pafiillos ex eo fingunt^ qui crvi magnitudtnem imple&nti Ahiin ficos qua exficcantur, ternai,quater~ nafque guttas infttlimt^ ut cum its inarefcant, ejufmodtque ficus ad ufum ncondunt j Sed & per fe tritus in pila, cogitur inpafifllos, atque reponitur* Porrd quifuc* cum colhgit, minime obverfum vMtojiare, aut oculs mart us admovere oportet\ quinimo ante quam operi fefe fecingat.corpus prcefertinque faciem folium Jcrocumque adtpe, aut oleo cum vino perungere.* Plinius loco citato. *Legi* tur femen autumno cum coma.: ficcatum file, tuniitur ($ reponitur.• Succus verb incipicntc pomorum lanugine* (vindemiarum tempore Diofcorides & Theophraftus* Audio^fiveisSeftius^ige^Cratevas, autaliusfuerit, ex quo ha?c Plinius, tempus intellexit, quo ^SA«, hoc eft *cotonea%* lanuginofa effe incipiunt Id eft apud nos menfis Auguftus & September) *defratlisramulisexcipitur farina crvi aut fids, ut cum Us arefcat. Quiqas autemguttasfingultsexciptfotis #. traduntque Cttafr*Qties purgari. Hydropicos fico fumpta quotguttas lailisexcepertt. Succus cum colligitur%ne atungat oculos, caven* duqeji.* Hacftenas Plinius. Succum hunc purgare per inferiora tradit Theophraftus: rede magis addit Dk*fcorides. fed cum pofca,bilem per fuperiora extftHer icfem amlor. A*>^I. 3 ^« i *ijri,* w^p7,xj,'A

ri. **it inittffhu* } ^ uu$_n$. *mtg. SiK- 'tanf»mti*rt biltnyit tttbit, titUi* W-

mnr«- !»acen« nit ooo . • • n TTielle, ccreqae - *DyoianHa* loco - •*– • V Al <• y n i a t

- •••{•••« ua «y> «• *tf'* fjiDT. J^-ii-l.-'i : *riJtfttJt, i*tifft*f*J tx f* ctrnmt^mrr* f j , « i *Je&CtumtIlt tkhia,* «f>rtf« i n f J; <;'.'. c*rr.ji KMJW< *•*rn«W. *f»h*mdt* « M *«*4iujpmt'..* .-nm ficile, tmmiimoju • «gro, 'itrqqc cxaptrc, flirts t•::. • ;l«UT, q oio Jecin *Idet* hjbebtt rger.

'0 /.. -artm Mrintc* cur ibcmr, rwipfo *Ita-* !• :.i rvMdt I ht,Jibtirio. q»xl folt*fern *mjna* :edfa-ana pMieacnUiti. Hoc genu» Ntcm- iftef , m<j'<" vounm fcntc. »J Antg- •• lcnbcnJcm. lfdtulj:.

f ' *f* *mtm.* DraTuTftdtt • 3 ifkn •> U ^ c A i ' • «^«» t^tawi •» «» *J.tt^fu* W. «.=.. *(tmtmtiiatm mjiptutrmjui tttjam* t«4t«of, Jbn.'n/a'ptr • jjurj *iiflmiit.* Duo to bu » «- i -:ij*. PcroiHUijj.i.: ut)|itcti vC<»fi«t, Ideal Apolciut, (dcm Pijnx». / O i w ^ ^ x " " ' " > ¹ ^ ¹ <Vf>- mrrn in ilioo tixiu* a^r/if/K utr«|oc icdio ralera- •rpe pram DioJft}t«lit,»lt<tJ Th«jphr*ft ii tin »jd-l(tuic *fm^mt* I heophrAm »cro •mptintim, e fr .

3 9fiit *V* « ^ ™ «'(>•• /nBn •;»» wx **fft!U- itix.* i<MUCH hccaccept! t nucii qv*dtmlid

GntiM bu)ui iru^uin »{••gociflt, mdctjuc rctentioictpoAci, pUntain ipUm «;m« toed* n^«^- f*eW JW#™JW~ *.».. MiicetoratCTp>«Diok-o- tm'rnoi in imiqauSno codkc lcnfuun fc- *•*"•*.' T? »^«, * - f U . Ju.^.. *LtaraU awmmdtf^mdtiwKjm,fmfiMfimih,, alwtt Mlfoctntt.* Hanc fc3t.<nem Tcptwudin . twe ttbttror, qmppe cum , Or bj(M «: TbrophragtOTaori!.. c nion i j- w fcrtrfiflc Ttdtnir, _ " ' _ ^ *F*maft tfi.* Itinwu in *Summit in BUM* i'j»i r MM ^rmfuni. PUnBl. taw. uuw. fimw ''>t"i «ara »/jf^f-ni-j(*{ imtilurHmt. tujmur t* fftciu. Mm%Tt»jj,att iitliii'.f'* rntntniui.* P»- fu-'nh.K*erifimik. Lc^>n DioUoiJJcuiodoifttT' •• *r-ni-j, *tub* i* j^wt, iaqirt.1 d etiam refer t I ndffc t -KIXM 5 m » * < J * » M w . Montaru lee* «lD»rcThrtw; brrfaiiit. JJen /JIKIMM i* irrrJBl 4ratrtrrr *fenht, ftlmu* ixjfif*Jmc, JHJ KO- Ji- ««/, *(ed altfrnMn mimu)rutli}i~Jni, &t- ti* hoc apod DiolLoriJcmlciKur. K'*«*» J > ^ l mjifiwwntn/iJ"* r i fctntfifa nj'inwni w ' * •*••» [inanriquottid 1-ijiELicuna. «isi> ALx^ap. vul^aia *leiha tttixt/a* eft proiima}« n^i. AJMI™ tt'i >>S=m*. »eritt"i *f'tmtnu mitlie* 4* rjJic* *4airtutt4ti*,'fru8wnqtit frtf"' ilKTHttmttii, nu;i fiwnltn , ijviijttiJtm Icaitet im^nam *vitt.* l'lin-cu locn citato. *Ftitciai non furittr rrmu- •ifinM» fvjut*ie,($MtXWM*r,gn4eag*t-* ««• Cr«, *tim,* Hrreo an %o* -aonrm expniiur rn-aphrsfti *am ftimciatt* per K-rt™/P"R» «r, pal- mt "'^gj-aduifc etqucnonSnwl *Urte lia&am,* Ted an- '-ponmiict^itwlacaba qi»Jf3i boc asno, alia -at Diufc.infc* »»it, cum inquir, *f*>* "**• Nb-ca VIDCBIM 4 riAcc mittadodrantavul cnitn

btfe ptJitibu*, pinffuiorib'Jl. caulibus haud erectis, inribuj, quo; folia p^or- (mn ctumtic* L- mfci aciisn & puiipro;e ootmiiil uraoune irtbri itii'jiic, ucparaliuu)>

Tithymalus myrtifolius.

fed latvia •& caulids , & in fummo arfa , *fell* majoris,aut hirs colæ ambitu. Fo l MM fofi. concava & umbilicata, difparatur quatern , aut quini p culi. Junio & Julio , flores luteos, herbacei», |>ufilJo<, muiçofos peftant, & femina trigoerra rant,paralli majora, quæ itidem tribus co te- lum graiium , cerei, oblongum,fufca, aicdulU *i*liw,

Tithymalus Myrfiniccs.

icri.noo ingrat*. Ancli>.Brl,i>, Fraud* h o r „ h p ,,e f?piu* alimt , nee alibi nirumfr *vi&fc* *ir*wu .]...^. na 8c Lftbcltiw. Hujm dui> ob(n genera, tatifol iom & rcnui folium, *i*

Ticfiytmllus hcliofcopius.

Tithynullus Ctprcifiis-

itipliti ndfcrnitm inctto>p:jhibtit, Fn!i« huic funt nb-longi, !cl pfranjjufta, Scquam eiclx (ninoris arijju-ftiuM, fails ad pite* accedencia, mulliora nmcn ac te-rmituJ, Ciulititli i)ctili,'lr!qni t'ilirwrcs . rul.icmvj, niii frfr in ramulos (flares effumium , in <poram media uiob.'lli, cum iceiabiihi piirfiurjlcrmihm, HolcuISi itrctt, fcminibulquc ferpulillis : riilii fibwla, caliiui in horti*.-HujiK3<: fj>cciti qtisilam tumor repcricur, i n jlrj. rrnuilitMCJuticulii. aitsinfliliirr.rt, & ob-

r.oinr-''i arnpiA; lidctar. quoJ (ntiru , o m , cS^ic . ;if:tittngi)C habtln cuprrirain tefcur.

.SciTwn *ftttal* irvJr - | -^KI arborit • nanrolln. Plw ^ f a m n ,

f M i , » ' H » h /* ..•«>»• U-. * - « :^-

I < rkH4f

. MMMM I pi LJCxmiiir,

f # / [1] *frjcfKzr.t* (*fubvu-* -ti, *feixinc*

IJVBIH Atnitvidct

• *rut/ea-tikui* •

S

it»F« «i'fMf *mtinor*

flvt ft-

JU/Hf *lit tftTAtw.* I > .M.lihtnh, JC txv-inkvriini, *i* D.v

Tiibymalius arboreus myrtifolius.

emitrix teretes, & ramosis, cubito non raro altiores, distirum crassis, exalbidis, ac candidis, non rubentes, (quare characias esse nequit) folia oblonga, angusta, albida, tenuique lanugine pubescentia, umbellam (*ttt* contractiorem, flosculos P»rvos, luttoirt , femen rrr-gruinum in acetabulis, ui i » i A b d f i orum auctoribus vocatur dendroides, sive arborem myrthi folius, myrthi specie, non à foliis, sed frutice. Den-droides hic esse nequit, qu*J n uo lit mjrnlu foliis.Ccd

tiblonRif, & diararii a»mn!i«, cottumqut I

Alpnius, rf•i

donww. N.

dini-m ic •

uinic-

oneoo-

• ill I bill. C- '

quo fbiui

t lilHS, HI

iClglt

null crtui OT >bu<. iiiori)jr»iim

Tithymallus (ofcorntsProfp. inexoucjs.

«i| ccrtiomur.i ijuibiH (crninfl I

crlimit. Tura plant* lail^oliKi:.! ii^r/rr, t...,

»•) purjriinlinn. Bdadteufinprt v«

incisluti, ITII-OI J i'jjT*mqtie , *t<inc lrr>>'u_

tern, Csj'.h tict- : . , i ,

iaarii, • 1'f- ' oW«5*

«ip. iv 11. f-. v iwlon

num altitu I »«* hanrtni cotr crti*i iodr

ncm jjqium .Bil *m* I J< rn..*».• in*;

<J^rciW,hiclcmiu .u«". "*

jimifituiiinr \y,:itn tcMcm T»(ylB»fl(t)

nthm funt iuw fill*. f>ff*' i*cd*. tttwm Jthtl*

« »» .'

"/in, - A'* (Hi : «««»*mt***"

fhltmtjtrm tt^ut vnititt,* J'a) Tum ,' « pK'cr vrJ1[?'

ten eft. forma, wuho minu *»tinr, Mibafco fi$_{m}$il$_{em}$ cfl* plMjrphyilfloi. totitram pdlent facotiare. tui Dio(«iris;«-1* I'.tjpwxiir.derertafcadoccij

jtemrum, (W bilej J f D M 4r» *titrwfimmm* ,

ma^mraitar, ««Atff u t (n *f-tsltmumt.* FnftJ ejutdr emolliti •- rc*I<iiBiiitiai oSimjreRn rum curfti: cx;ir«cn:n, Caur«itu *[Aivx* »ii»i hitwt

pfit, PeJali.it«ctiiumn»jofe,elU!ii[Uitiiif, inalujuot

Tithymallus Phuyjjjbyfl

i rsdice diviHts ramos , nonnunquaiti fimplid caule affitrBtfiWi(JoemaTnbiitiit ampli folia, rmundiore & q!ii(iorb(cul»rnfnucroficpriirilita , ad ItauJts novcf/i foliorum f di aliquantulum carnofa , ['sllcfccnte & acri Iown rurgntia. Fit'srjmis jniiiict. exftavopurpnrsfcrris, ac vctiit a^i'tslnilts lire lialinMfum fuliolit comprdirnfus.ulinrci-n.<:•• rrhymjliscncribus, radix Cralf» rft Be candidi. Vafcminorcpno, inter Biar, & Hisonn!en te,via ft lebro La i n rr r ini ed 11» fr u *i* i cc ,•, M a jo m en fe duntaxar, *Ce* rqtoriiTe Unbit,

Ail ric hyni.iloram hiftoitam pjy^ufa refrrri dtbet, qujeabinro Diofcoridead tirlijrmslornro (lalletn vo» cirur, wnVm vrl ut dndiiimi viri (naltmr. tnmtvj^ cnn:ra<ftum ex inntiar" Jicilur, quodfcilta pkcarlimilr»fcrot, MqtiCtlccaitfJtban^pyys nomciicibtinuic. Myi-cpf. anrriiur.MS 8: CLx«x. *i* •w, Fjllitur dcHfliiJttmis iniep cum ^pityi^Qwcteiticiillimar. Suntcriai pur^ndi viprardita ilia antidma, m nmbut cfulsc (ncnTwnini facit Kienlaus. E(bUm, tithymjlli fprrictn clffi ex vetojifTobatur Icxico, in quo *i$,*M f* •!>'»»©'. 'ofa'»»o^{p} '"pra

f.itictct <[** • •'

Per me l^c« , com refcarnr. Mii difpl!cct f»T>or f Efot* t*a«brs fnbiaOJ, >c.: ofula.flt O J i i t t e f t i quidam rurptib tsjcarom (ui, je n>i turbcfb tor.flj-'»• Auituarii ntdtnr «> wAtcfc^^rr. vnle Ad 11 ar: Uc wimp. tncd. cap.<te pitmij;purgationc,& iic myroba— Unoiuia geiwribu*. ubicurpetum nigrum,tj[:——:

,yui$_{X}$, albmn all,p* cffc kril.it. Q-nd opte ,1, Mvrobalinif wrpeiliiiiwi,,,,, i« r.r»iiJ.i anUmri ' ' " , in ct.lWtioi* R« H I I nament Myt m. I I J i . . . > ••;,, ;,, 4 "

mtjue taufimn MMW. ^ *itpjitgU nitjntU &ccie diff'••• In Ue*<fur tr>*m t*ntlym*ti ttntre rtannttmtTMnr. ««/.•' irnUtmm, trtinu JJ,_ nim/w *innrfpiim.frtali,* j.irn^c J<n»(i»/fu *tum.piax ft!i4 MH'Mitiiii; si, L I aigpwftm*

cuff.it)-. It.: .- ihifijimin tmi htipr£rv.jii* WUWB. I[1] vxt», cap. v r. C«w hoN, j (nduxuUnt dax frioirt iotM, ncc in Saltiwii: ,1: meptc cuaja Cum. qu.u - . . i 4Kn«r, jn™ aria JJWI in *tabfiimlt ^rm.ri mumrumi, inltx tji fut*fcmihi, fieri p4T*3 futfam. Itltm iy [itmi.-tm ,'i»: -•. priraum) ftrtivum :* t]ve l l m retrnnom i I rTIC >V -: } p, r Iv • ;;«lot& folU pmentibus liiiir*, uhfoagit, aitptftn, "p^n^ttn, Sc

Efula Minor.

-itidalful i cailcm. Ridrxii fmcartn KMOi her Hate :

ridts natooribuj, umWtseanprftwrM lont, Burw ftRadt* candida, aotpla, rutiofa,

roSS THEOPHRASTI

Esula Major.

Cataputia Minor.

1 vnttit,cota

0 * f v

rn;

X- oloufi. ,

l lube; j«««.

p f t taJtco, & jrn

r.) ! •

"CUD

in- i

I & K 1 Llh ? '

Ricini grana eodem gaudere dixi nomine, idque quod apud Neophytum legatur, [illegible] Ricinus multis in locis, teste Dio-

(c liK tv.rap. ft TIC. (ctiulo cuiitni «j arcend»m cffiidjcntium MlpaniTi tejttriwn. Gr^rij «WMI> (iicitur.i I'iniiJitiirfine tnimatit,JO Homcro «i«*,«»pr« dt-aijijuodita^encjuj rcferi. Plttiiuslib.xi.cap.uitv-E{i Mtimdlttujitm uirfiiudimt, infixv ftmftr ftn^umi Cisittwe*s,£tqutti* intnmtfcmt, gnumtmmtthim, cui uh iron fit txilttt, ithiftttMe m»,i<i fifittatt. jUimcmt if ft moritm. Sirtnimjii'i/ri l.piia foment ti gignnur > M battu Ufijutm , in ambit) jlitfi/nmit. Imino trcqiiciH tiilim*- Hac cnim dc caufa I'hilofophus wtepri vocacit VUL* lit hoc infe^ti eurttcm Plinium.Iib. ixt-cap. t n . Rttuii mem nit Tiifophnfiut lib. i. hirt. • ili-.l M. Iwll.cjpjili. fib.I drtiu/.uJp.iili-D ' d * lib. it.t*p. u.ti n t. K<'^ ; •»»•. ««W

>•• j •'•«

• li i Jjrf>ji™ it *tpm*» HM •*«*•. Jl'."* • nor r,» M, 4/ifW frfi***. fif^rfrt, miufifdi Cip»»* *rf*lUat. ^mmatUoum*. Hfitmt err* H « H « <. fi'ih.-tuKt. -ltd tfitlhmr ftmau, t*m tiatutmm*U'

jlrtffffimut. W

txr. f kraut, iibxv.iip.xii.

m*m fit(3 i

_ , ot»/mi)m, harm, unit, s

a GJICOO teflc KQTI>> mquit mjlJo

,'»'< if , «" ft •»

E* lu"i pa Urn (it. ftirpem ijtMm JoiiJ* Prop*1"* • F

vertne tflrrofa, & eollapla eft, ricinum foifle. Scf*-miMi iylveftre diftuin tutfe uicrque ftnbit. Idquc.uc volunt v'ti dofltif. pfpPKf quandain cum Idiimu [quam non addunt) (imiiituiltncm. Qiixfhurwm tuo-*vent*viritfrndiii.an nnimm I*)»ti CujulCjpUeJe hebcno apii'1 Dtorcortdcm fit mentis, lit ci ricino arbufcula. Q«OiinDnvidecur, idque quod ricinr lignum Ctiiicai'um fir, tamcivi!e,qi«tn r.iniis, ronrra ebemj Scfrlt cyprion acidic Uioicoridei appdlamin. Huto corruptmn codi«m, fcrtptomqoe fuillc *QfMim&m, men* murandmn exiftiino. Arliorem tncjutt parvx ricus mignitiidiiie. Pitntus alritiidinc olcx , fed po cali it-'Lii^iie Jivtrlifat(, inafTiitudme idinoiinni vanai. alibi pif-M, alibi nugru. lut ai.ims , iliic perc^nit nata. mini ci femtiic anno lf24. jlbtc erat calidaac fervidxadmniitittj ricini plants, qu* eople anno rjnilam magtuTactiticfupuravHt Frijjorisadmoduni eft imps, liens, at a pud riosarmtta ylama; quinili fw»enj tuertt jcftas, fcmen no" fi:rr, Bcllonnw. lil9 r. nl cap. svl 11. *Htiiniptmtaqu<mtiiniftn (in fro*)' von terrumpitttt, t»ntt<s[qiie petJti* jrfir *Jti futlitatm, w- not nifijinhi* JO'WO.'JJ *t~-,naai jjit,* Wemfere teltatur doiSiff. atcclcbctr. Clufiu^,

crtit. ad cap. 111. Monarai. *Viiert mtrmnt Awn Hilbinw g f tu,i Httdkum , utiippumttitimii Jhmetbas.naai* d h l t » W.'rtamhomi .rriiTMrn. B.«a*iraoueOiofcflri*.j efie ftripfii, Dec dubrnm q"'" DJuftwiiSMio Agypto naciim.aui ali» calklbrc rtgiooe dercripftW ^ua: apinlnosijfeminenafcuiir, dndjeeconftat noieo r3_ m, o q . a,lwn . q arboretniimcrari p,rtcji. (^md wu nenee redjvM, eatenot ,rl>Li en quo i * 5; Ptow c Dtofcoridwn W"f« ov*>'(. nOjl «' K f p mTheo^htaftuslib- <'.c*P-*vi.&; lib n . d e U p * s . «ned(li) fira(iiifcrfum obfo *ia«——*tim&am&s.* Rwnwiiii (juidem nowt €}UimvttuLtior»,non tamen tens, & e M i l t totundom ^icjpmcih AtiEuiosenimqeoldambabet, *Uo* prvas, SeaJnc,iMuic,PJiijh«efle uvarum gracilinm. Verms ft Diofeorides in uvis *i t* ^ Cemen tecojidi tradidir. Inftar parvae arborii, ciibs(Turf>it ricirjiw, cauleiMcmittenitiTwnlarcro , qiiinuin knuttivc cubiiotuin,pfllice<ra)iicircm. aruniimis modti geniculawm, 8c coocaiuni, plabrum *cx* nb(curapurpuranilemem; Candida sidtiicct deterlo, r«pui, ir.ftar faring p ruq l q O t i f r f h i Folii habet atnpla, dociraiitii, ant j feptcm.oiInsutnovem, ioterdam fhinc palmaji) Cwitti vpcarit, i Fojurniiuitipcdi Ktat* *vfUpe,* qiin>olj(n palmaittque cupiViGs Jiguis quwtainmodiiaimulatiii) per amhnQniftffata.gJabrt, i.i, *SCicer'i* licuiarborii ilinila Sed ut dixi.ntqus- tpcra, tcn^ii, cralfi? &: tcrciibas pediculis »ifi-" , qu* libi peditill"]urir>untur, uurvoJ, vclurj fc ccntto, per tntiiiai foliiruBi pmte* l"u*r£i> emit ru)1[i fthxcfalra plain*j»ra adult* j Reccns *mtx* e s ,.(,.' Jongo rotunda FW.pjrvwangiilis pried iu. Flitrc>tft a. it fcn, ped si ib us pediculi 1 inflations raccint tiftum- |'<jlko«,cofquedup)icKj;efiertf. liiliin; em ill ani(rqu;im pandinmr, fere pilt rotunditattm & maynituduifm ha be ut (apcitis jutcmoliLulis mufcoli, 5c pallid i, to, rymhi Ipecicm (oquirant, piraciliquc pciiiciilo adha? renr.,qiirinmi-din jmiAuram quamljin hilnr , J qua ipic *Hut* polrquam ItiwndEcere *ivfwit,* npcedit ac dccr« ifit, nulla fpc Iccotun ifttiinn, aut miSaspofttfc reliila. SrcrilMenimommnoiiififrifres hi Horcs iunt, ac tanturo nuiimeiiM aut (ira^luin qiirdam fcrninn. Attirumfidrispciiui a mdlitT jcuk'«iscai'itu!'S frocedit, Itngulaquc capimia rerna, tiirfuia, Furcara, Jc riibentia ftaimna pro feruni, qux ft' ris vicem *ciqpk* ' :: * 'Hifce areft'cnribiw capimia a.creftuni, dopi-t paTviB MitatiKX magnirudiiiem ccmfccutafueTtiit. Enmire* fut pin re mum) pjrrcs *cea* uuicul'1* '^vidimrur, nnnnurij qiiam etiiin in quaretr. SemiaJiia urriculii iiiiguli K«btr, ricina a»iin*li, furmi ft: qiutititaicmtialia.rotU 11 vi Jo am itiatulolb cdttice, ititui aurem candiiU meduila eotiftanria , ligoofo utriciili Ctirncc inclufa, qifc, propttr ficcjtaicm, in matanratc repente fillb Sc CODtciiao, ipfafaninacutnimpctu&Ciepiiu, velaci rormcnin sliqiinctnilti,! itiL'iuj ptoliliunt. Kadis mulitCda &vnultistoha;tcniliibni,ac'jWE> pUntx iwione virva. Hujas lemcn majorem (arapur.i*m rocant oUt.inx. Lathyrtdtm minor em drcunr, qoam Belgaf, fp;!Illfjf(finnit Gc fpitrxifc voc*nt. Humsf i 1 (lurum cum coi-co gunfiki, *SC* filarnti^a. [qliiicjticinfcri- fjrulcare*;mlient.phUpiiiicnim i blrin ambcpocvajirjconffinde. re vidcrur Apiilcjo^ a *Gratii* inqnir *Ljilirrii cetm j>titdios,* j/>i *chjiiiitti-um dicunt,* j/ti *cufcim, din rfjnr tarn, JEgrftiiattrim, Itilicitcctcium, jilt Ufitiuttinmtfictipa* runt.* Ntttio lathviidcmihainclarin, cotcumquc RUJdiinn vocari tradidk. Cirocacii non>encbtinrr«)cribit. Credc",quod faci!Mme purcet, ac ciro cacarc far ur. u n trad) 11 iitxl cvr ll 5. c i rocacia tt 1 *St* a q uud M- O [r c rn i-, n 11 _ lime purree qiiam nilgMeortnpleCitOcoe&ai a;>p,-llar; NeophythuEtiortLtuluif nlfcribiE thamclt'*. Xn^i^M *'fMfimtt* unijtuiF n^Mn> Hinc pal)mtit,j\pulcjurti tonJundcre ch:i[r,^lir* & Uchyridis ncimfrw, quanquamcitocacHjn tton incjitclarliyris ilici *poffit,* Maximi nnmi- n i s SC aut or 11 ai 1 !< h r f \o *1 i cus* per t i cu' 3 n i l a 1 y r i i l em P o c- t a s i m e l i g t r e i t u **uq** c d f e r a c A **pi** i c i. tocadam vocari Uthyndcm. Verlus poeta; ctl »j»ud Perf, (atyr. y.

——— Qua *Jrinde infant ntii? quti*
Quid rilis M'. cdiAt fubftStte atfiuheilir
Inuenuit, quam non t.-innxnn »»' (««/«.

Verficolt hujus mtnretfl dodilliraus intcriire* faw in^ te c adufta, ctri, medicorum filiis notum. Eam circumdame(rcciHippocr3ri5pr3ek[if>'lcol iir»i''ii, decent iidcro. Fervon c;intra:iarnqLaliE2ti;m li^bere eitntam exCileno &: Diofeoridc probarur.Qaarto *cputt* ^radu frigidaeft. Volt iraqueP^", Dama; inUniam infuinmumgradum, acfcrvoremexcrctiffcimmowm^agitam dTe,ottnedicjm«i!° f'gidifl5mo,qna:1e cicuta, eninpni vix qucac. Siquisie»ir cicotam hie nut irttelK^M.qui: *xjlnm* GtzcE dicitur, n* it tnay.n^pete ctrat. Non iprur per cienrsm Pofta lathytidem./ef ..... rrndligtt, quajcinlcm h»bet concavtim iiunem. Purgai quidem peripfenu Uihyns j adiiltoj ramtn ab ea exfielii hocuoret non tegi. Scd conccdamiw. ft[1]™""[1] jtnio

darió hoc fieri, non fequitur ramen, ergo maniacis r odelt. Immo calidirate, & urence vi fumma qua act endit (pintus.nonl^vedamnuminferet. Nee etiam fequitur, Poētas per cicucam lathyridem intelligere, quod Horatius'>2pift. i. dicat, quafpoterant unquara fatis expurgarecicuta?. *Expurgate* enimeolocoextmgucre, repnmere, calorem temperare, conf umere fignificac. Purgar, fanarque cicura maniacos, tollcndo calorem. FVuttramaximi vir^hclleborum intelligere poētam,fibi imaginancur. Non ewm pro herbis medicatis, purgantibufve po(uicHorat:u$.C ontranacnim vi police CICUM. Lathyridem defcnbitDioftondeslib. iv.cap.

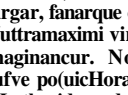

2o«if i£ *vii> cV *tils* ? ***& (vetus caret, addit Lacuna exalrerovecencod.»£ aiTTTT*^, quo8 non probo) T» 5 ST' «*£« TJ* *K*»via* *(ii*&Ti&* (Aid. Marcel Corn: fmgTigi nee lllud arrjdet videat ledor iconem.quae contranum oftendit; **mtp ketw><*w*4* •£ *<or* 5'' fon#r-**f. K«p*«f 5 *#« i*r'<*e'* *r£* nXmJb* r&!%»&9* (yetUS quidam Te*K*''&') ^fe^1*'* *P*fy* ò&Zw* ^TnSitm j

*A^* 3 o 4*I**®* Õff* ptf*f alaxrtp itvpHX®*. LathjYtS% quam 1$ ahqui whjmalon appellant , eumque tuhymalorum numero adfertbunt, caulem tvmttt culm altttudtne9 1$ dtgittaaflitudtns wan em. Sum in tpfius cacumtm aU 6 folia qutdem tn caule oblonga, amygdalints proxtma; fed latiora & Uviora: qu<e vero tnfummis exeunt rdtnu-/«, mwora conjpictuntur, artftolochia aut Htdera oblonga figur*. l» fummis autitnfrutlum gent, trspltct loculamemo dtftm£lum% rotundum ceu cappanm,tn quo ma fun t tntnuta femtna, tncurfanttbus tumculs inter fc dtfereta, \rvis majora> qutque decorticata Candida funt, ($ guftu dulcta. f^adtx tenuu 1$ candid*, nulltus ufut\ totuswo frutex latteo fucco turget,uti titlymalus* PJinius in follfcrum comparanone diflidec a Diofcoride. Etenim IILXXVIK cap.xi. *Lathyru folia babet multa latluca fimiha* (ineptum illud) *tenutora, gerrmna multa tn qutbut femen tumculs conttnetur, utcappans, qua cum maruere, eximumur,grana piperts tnagnitudine,candida,dulcia,faciha purgatu.* Nufquam non in horns etiamque in agrorum Angliae , & Galliae marginibus 'occurnt. Caule affurgic fingulan, bipedali, fed mulris ahs fupermsramofo, digiucraflicudine, intus inani, quern per incervallaabimobimaambiunt folia, oblonga,angufta, amygdalinisfimilia; c?rerum long'ora l^vioraque &craltfora, inipfisvcroramulisbreviora latioraque. Flores af ftate in faitigus pufilli, femen edit Augufto & Septembri, majustithymahs cxiens,- non tamendi-\erfum, cncocoum.tiilaterum, expreffiore tnum granorum commilfura , qualischam^Iese , quae major, *X* figuratior.Sc angulofior, magisideoconfpicua.

Lt&co turgee fucco peplus, quern vujgo rocundam vocant, iponte in areohs hortorum proveniens, maturfc evellendus,anrequam florem producac,& femen Parvo cnim remporisfpacio maturum fit,& latē fe fpargir.Cavendum praefertim, inter oleraceas plantas ne nafcatur. Facile enim fallit legentes, & non line penculo menf* adhibetur. l/nde vulgo Q^imUCI^ *0lc\ch/* 'fdeft,'a Diaboli vocatur. Peplus, ut Adverfanorum audtoribus placet, nominatur, quod ramulorDm ambitu, 8c quafi rotundo imicftu velum efformer *zc* tellurem openar. Suidas *I'*A«V <z£&5**a409, i/tyln** *y,rcuicZo>if}ragu[urn9ye~It4m,>ejits multerum.* Hefychius. 5»W«» *i m-efr®** *K*PL* *i hhfix y»tu*Ha. Vtrorummulicrumque indumentum* vcl nomen *-xl-vt** accepit, obpurpuream foliorum i«iperficiem five Xerampelmairt, quae huic in vinetis nafcenti, &peplidiinmaritimis(abuletisdcgemi, ut plurimumineft. Peplum namquefuiffe purpurei vel phcemcei colons, curamultx hiftonae.tum nammeoli nomen teftatur , fie i flammeo dicSum culore. Ex his eur a**; dicatur, quilibet facile colligir. Diofcondes lib. iv. cap. CLXVIIII. *niv*& '' J ****»* •* 41 ^H'WW ^ i w t f n , Galena in Exegcfi, n^A^-T *ii dvr W «*''«'*'*>,£ ri, •v,iiHHp £?**»»»• Alia eft planta Nunqnam credidcram Galenee verba hxc Galeni cfle, fatis oftcjn-

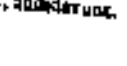

*fycen,aliimeconwn afhodesvrcant** Hippocrati libro 9* De ratione vi&us in morbis acutis circa finem, cur fie dicatur ex delmeatione DioicoridiS *colligi* poteft, practerquam quod papavens inftar lacemittat. His fere verbis* Diofconde delmeatur. &*/»'''*''

rv'Tt&v $i' I ifa mipmm, HSH »** **ti*f#t» <&*$&> **'' Kt%v(iivi \m~w yis.t$-Jzh (tin* Lacunamveterico dice;

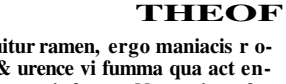

TDlf ρ«>Aoφ WQ7TZS .UltLPDf, ÇBJfLyVuLâ^, MjllTÕ* AfVKH?. f«gl*^*

*XmiBiToj *U o x*£7ris tynU ^ ^wC^^&f. ExtguUJ frU* tex eft, la&ei fucct plenus> folio parvo ceu rut<e> atlattore% umverfa vero coma do dr ant ah, rotunda, burnt Jp**fii femme'fub folns parvo, rotundo, minore > quam candid* papaverts, hcrba multiphcis eft ufits, radtcm habet untcam9 eamque fupeivacuam, equa totus frutex erumptt* Nafcttur tn bouts ac tnter vttes colltgttur meffibus ac ficcaturinunira, crebroque verfi*ut* femen tufumrepurgatumque uconditur.* Idem fere Plmius. lib. xxiv. cap. XII. *lix una radtce tenut truncat Joins rut* paulo lationbus; femtne fub folns rotundo, minor e quam can dtdi papavens. \nitr vites fere colligttur mtffibus : fic~caturque cum fruiiufuo, fubjeBis aquts tn quas txci* d*t.* Poftrentum illud falfum. Qufd cnim ficcan opus, fi in fubje&as aquas excidere debeac. Quart ex antiquo codice reftituuntvxri do#i, *fubjetlisin qua ixctdant;* ut intelligantur vafa, vel (ubltrata liotea. laimans plantula peplis ladtco* ipfe fucco prae^nans, cjufque quxdam veluti fpecies , fed omnibus partiDus minor* cauhcuhfubrubent. Foliola parvain rotunaitarc longiufcula, ruts, alfin?, vel heliofcoph tithymah minora, binamvicemoppofita, inferncmajora, Jupernc mmora^comacircinata'.flofculi luteoli, fcmioatribus loculisdifcreta,(ed minuta,candicantia, papavens quo* dammodo scmulantra.

Pephs ur nomine fie effigie peplum

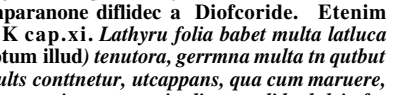

(5 him cum fLanbus procopta. ant.) Propitis adhuc etymon vftata^n^uiun^t PenU Lobel.-) exidcirco *r>+ <if9**h* Diofc defignacur qum t uberiore, uadequaque ramulorum comofa corannaTuefob^ in pepli fpecies collecta > |*«™«P colore, purpureove, nitentibus viticulis (efqui palnaanbus, *Sec.* Diofcorides.lib.iv. cap *chxix** *JI*****{** *quam vocant ahqui Jylveftrem portulacam, 'Htpfocratei peplton.* Cur portuUca dicatur fylveftris, ipfa Diofcoridisdocet defenptio, quod folia ferae porrulacae. Galenus in glofflS *m%Xm imp tu?rivXn 1&4 avJpdz%H ^X^*? Ei his Erotiani corngendus codex. Vulgo legitur , **m*

m. Peplos berbxfpccics, quamnonnulli peplion, qu%da ettamfymphytumvocant.* Exlocisjamcitatisnon™5™J (cd *mvxti* legendum quilibet facile concedet,, unquam peplum, f*plium vocari fcripfit. Pcp'' audores funt Diolcorides & Galenas. A quibus,» cur fymphytum vocetur, non video? & plane praeter nem videtur; nifi quis i Contrario nomen illud obtin« contends, quodneutiquam fanet conglutiftetve»>^l*dat, vulneretve. Peplm defcribk DiofcoridcS ^

fcrfe verbis: *V/TI«/ ^«'^*f» <^ ^^^A«oar»*if I»«M<» **^Z

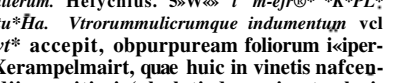

* i£ *XniiBiTOf,* «) *Xhr*f »*ncS m*\& $ «*?*m£9 &**w* #li ?^« Tl> *umu* Quidam M. SS. addlt,'/^L *ty,uyj$&u In marttimis maximi nafcitur, Frit**e jf* *+ mutos quoquo verfitm expandens* (vel *tnlatitui*Mtn f% dtffundens) & candidi fucci fUnus,folnsbortenfj*. Py'' lac*, rotundis, © snfeme rubennbus, femtne jw I rotundo, ceu pepU, fervente guftu, radice tenuhfi"^u ac fupervacua, collixt, repont, darirue uti peplus* %r^ tondin folet% ac eafdem quoque vires habet.* Corri^cnau hac occafione Galeni codex, lib. fimpl* *a*l/'* *&. Stdfim*

*ftflipiiritMt** **NonianrufiiexbueDiorc, I<KOxi»«^r** ... i legeiiJitm [ifiiliiiur, (a) **trim ex** lib. i i i. **JEgineE*** *4 5* **"t(" •«•** *tmpHu tutfitt* **Wy«f«t« ^** *tm&.* Hippiicrai«»|j[).i, Jeliiitfb mulicrum *: t; ... Jim leiircniii JE»III. Itb. I. rfnit i™. »i'Y~ni,:«.i>ri»» **^^r«t** *difcuter** **; Nrc techa Kufi lafutmia** ... **tcnna: rr(VigilntuTp Vultt** ... **i itry.Btpn** ... **» t* cdnitiomein lljiLii diiiuinpctr. I;a.)i;in fl4imji lib, v. meih, mettn..** ... **..tut turfirer lib.2. 3c cjp. xx. pofinljc»'.n lylveft. cum |irj>ti>(c c** ... **: cjul'Jcmqiie gcnfrii ac n«[ur*runi fa** ... **quod Tponicproteniat.** *Qux* **fJIJ 8c.im** ... **i.i:i ex cocoltegic, qiiodpeplin nn'inulti [lottiiijcani iota-runrajrcltrin** *Eft,inqmt,prt* ... *-jnt tun mtittam fuivj tjfi: i:nt,cujat 'n umrtlahl ufus u** Atin.nr.* **Ptoiium Turi"; fctil^cfe,** *pertu!<ti4, yj'n* **rWtx** *t'tonvMMt,* **li lnicnpK>q*HljiBficlegtr«wcoJicc Hme ['riibaiit viri Joiiilt. It-^ti meoi,• q** ... **, le» duin cercium, ifc jj^relttrn j>:>iiuUcjin Sc cctcpbtiito vo< cartlcnbat, Scdliuicieda rirti co(i:[^uxE'JHU1JCI;,**

Pcplis. 1

- ^

C!iama-f}'cc,

T j , tjut teretM, rttbentc*, & in rntnndi orbis fre. ... **;\i, rn I. mtnurj, ro-** ... **Cm)** ... **HMJriilcul.i c- ; »HtJo v:rrnr,4 r** ... **i; lit , t** ...

It N»tbi pnrn:*

... **enunitfum Btmpf,r«-** ... **r>captub«iKnr** ... **lie voctrir.cnin cariv** ...

:i •net C01 tor

... **1** ... **vat Plimiin** ... **v t , ipruni(I«cc** ... **diiill lunt. H:iin(p** ... **mnnnodpalliifgit, Udti it . :** ... **tercrcs, fiibimcJc pnrpure . i** ... **rii.Fi>!'•** ... **[iarccfub-:niia:fi'>!'ii** ... **vjli'ul j, vt'lur: |'f[I; luh** ...

... **..iriite lib. iv. r** ...

... **ni crft if** ...

•«'•"'• *Ck*m*f)te,* y(,jv. ... *tniillt: ijmttinum Jigjtartitn,* **p-r c** ...

fjfirJ , ((BKJJ. J.- frrr.f , ... ***FMiodimttcafrpfi, r*itttmrn»*** ... **nrfuc JffBimm** *ntqtit omltm* **:>** ... **rr** ... H icuuiii Jv i';ni"Cni;ctn. N ,... **mir,quil'U5 t">l-3** ... **ang«** ... **linhPJininj** ... **r, nitilft** ... Chmefyct fi ... **bmniprocumbiti otpeplidi)** ...

rin> •»»•"• *pi"f tAfi-* **ln.'m** ... **afj bur-** ... **Ac *»i j ' J ' " ^bod in™** ... He- ... **I *wl»(** ...

bi-tm-iX* ...-{« ...

III.C- ...

fir*taeioT*i*qttt. **Apl) palaftrij IB1** ... **rate HOI: puu-lt, pUrnicnim forairtoTa** ... (iiirt-

milis. Condudunt idcirco *do&i* Bdtanici Diofcoridis & Theophrafti libanorida diverfamefleplancam. Horum improbare opinionem nequeo, quamvis conftet nullam, iohocxcepto,eflenotam, in qua auftores hi inter fc difJideant. Apudjieurrum meodi fufpicio effe poteft, fi quidem Diofcor. Jetfionem probat Onbafius ni forte apu foeniculique paluftris apud antiquiores non fiac roennо, Caulem,inquitTheophraftus habere adcubiti alcicudinern.Diofcondes **,&*?», ^ ^ ^ (&%«*«* *Wm* WA.V. *Caylem cubnialtitudme.ac ettam-* TIT *mT"<?** muUis concavum alis.* Semen defcribic 1 neophraftui candidum, fcabrum,oblongum. Diofco-Tides, *&i tv* i'Kp Mteitic* f f' S xxpw Tntiu hvw' UIYJ9* J [1] ' * ^ * ^ , *yet* \xp*f%* *oyuvs/pvmify*, ci^i *rJ* *#l$t****&*l imKOAw w yjnf u jc %n cacumme umbel-''m*, w *qua femcn copiofum, candtdtim , fpondyho fimile, rotundum, angulofum, acre, refinofum , actn man 1 'en do nnguam exurens.* Radicem Iheophraftus craffam, niagnam, candidam, & veluti Thus redolenrem deftn-• *oit.* hodem feremodcidefcribitur a Diotcoride >§• *0·MVKH hfttjihs, i&m x&ifu. fydix alba & pwrandts, rZhurisoiorem babet.* Odons fuavitatem quam Theo-pnrattus & Diofcorides radici adlcribunt, foliit tnbuic Vilnius lib. xxiv. cap. xi t. *Eft* 0 *rofmannum. duo gewra ejus, alterumftenle, alterum cut & caulis & femen *pinaceum,quodcacl»ysvocatur. Folusodor thurts; to-d'Kvulnerajanat.* Redius, lib.xix cap.iii. *Lihnot** inquit, *cdorem thuris* freddit) *rnyrrhts myrrh*. Depanace rtunde dictum eft, hbanotts locts putrtbus & macrts ac rolctdis,frntur femne% Hadicembubct* [illegible] olufatn habere fcrijfit , quinpe [illegible] mgra, incus Candida, qualem olufatn radicem fupra cap. vi i. lib. vii. onft. dnimus; N.h.l, inquit i Thure dittaentem. Id nifi de ode[illegible] [illegible] libanotidis fruSfcr* [illegible] Diofcorides *T** \\7 [illegible] Eft [illegible] Theophraft[illegible] Ethiopicum Macholi [illegible] Hujus duo, vel tria genera obfervavimus, [illegible] [illegible] roiia lunt ampla, [illegible] quandoquc in tantammagnitudi-nemexcrefcentia, uc palmom fujwcnc. Habe'nt vero magnacx parre filial* fo![1orum] nl*, quina duntaxat folia' unocxtrcmaqalamoccupanre, lira, per ambi^ turn·(errata, fu, crncatrovlrcmia , infcrne fubcineracei guodammodo colons. Flofculi in umbellis candidi, qui in-ob,ongmfculum,angulofom,meinbraiiaceum latum, I-aleaceum candicans, nonmbil afperum femen tranf-eiinr,cum!num aut fileris monrafti femcn odore & fapo-rcrefercns-RadixpollicansautamplorKcftcraflitudf-niscraffionbus aliquot fibnspr*disa &craflTocortKe, Jori5 mgricans, intuscandida^aporeinirioduici^einde amancanre, (ujTemocapite hiriuca (%eterum *I*>liorum qn«mi.Tcidaevanuerunt, fibnseam.lnrfuticm facien-tibus) perennis, odore comrnendabilis , Thus referens,. JJiaximc probe exficcara. In horto mcdio) Li'?dunenfi [TM]c genus videre licuic, {ponrrcrclcir in Hungaria? [Au]ftn«, &Styna?fvlvK. Iiflem in Provincns aliud gentus repentur, mi DoiftiffT.ac diligenriifimus obfer-vavit Clufius majores *A* habct foliorum alas, hrc eft *in* biura folia,nempe birva & ucena plerumquc, fuperiori-fpi'.]l^^'tudinelon^c cedentia divifas, qu« fupernfi fus [illegible] virenr,& prona partecmeraceipror-TIS f rr*! [illegible] kcnnssdiifcaa: ifiqualcm cum [flo TM]«numbe!2«& [illegible] '''terceprum, Jem. Repcricur & tertium genus, quod mlnorem i-banotida adveifarior[illegible] tfda mmoretn ?pi''[illegible] [illegible] vocant. vu/go libano-

ffag* venetse prdximis, gemino firu panacfs alter* ritu, fed ons tannllum crenatis, & laciniatis f caulis bi-cubitalis & procerior, (emen anerhi candidum, floresin umbellis,radix aromatica, grati & jucundi odons. Me-minic Honorius Bellus libmondi? Theoplirafti epift* Imaad CarolumClufium; *Rofmanni,* inqmt, *hujihfoha frhno funt Jirmhajferrata/florjque m umbeUts albt>quibus fuccedunt femma oblonga, ajperujadtce mtitur cra(ja,forts nigro corttce eoque term, wiu alba, thus maxime olente* Ideo hbanotis I gtttma rmhi vide tut <]uam Tbeophraflas de-fir ipfit* Inet radix fit mgia, quit detrath Uvi corttce, /pctlatur maxime alba, afjtellatur vulgo <nc*Ti<m&, quod wttigmem tnducerecredatur,* © *m fjllor filer cretictim a quibufdam perpjram vocatur.* fcgo, ialvo melion judicio, pnmum libanotidis genus, five Mathioli fefeli aethio-picuQicxiftimOjdelcnbcreHononum. Libanons L>K> lcondis vulgo umbelhfera diifta, caulem cubiralem, quandoquebicubiralem edir, nonraro tricubitalem 8C ma|orem, focniculaceum auc ferule modo nicidum , non mhil ftnati/iu, ex oblcuro i indem, rorundum, arnculis genicilanii|.i, alis, ramulifquemukisdivifum. Folia in tenuiffima'ianguftiffimnrque parresdifleda, veluci fc* rultf, majcra lanoraqueq* am fcsniculi, virorec«fio& g'auco. *I* mbellas fert in faltigiis ampJas, fed laxas;in qmbus flofculi luteoli, quibus luccedunt frudus, magn« corni fer^ magnitudme, auc, ur Diofcorides *mth*f* i« eit *vimalb* fimilt'S.permaiuricatcmalbicances^qui in duasfponte parces finduncur, atque in his femen oblon-gum,guftuacre, mordac ac fervidtim* Thureum ha-J i t [illegible] manufqueacostburcoac [illegible] Thus redolet, Tota planta tenera calidiulciila,. fed non ingratoho,Jeraceo,& fmyrnnguftu Quo quidem facile dignofcitur à ferula. Nam alioqui tota ladle turger, utiferula, fed albidiori ac minus ferviio, autgrayi odore, quin potius odoro. Hoc genus vidi Groningap in horto Dodtiir. viri Pern MuHeri botanices profefl* dignifT qui pro fua humanfeace erga nos huju* plantam hortonoftro promifi..Aiterumgenas Diofcoridis quod femen fert nigrum, latum, mmirne fervens me vidifTc non memini. Ad movendos menfes pr*efcribir radi-cem, cum\ vino auftero Theophraftus. Quod abfurdtim & à veritate abeiiunt. Nepeo, ad [illegible] [illegible] bas ótitur, [illegible] *id c&,generofojorti.*

Theophraftus, ur fupra di,i,unum tantum genus fte-riledocet; Duo defcribic Diofcorides, quorum ake-rum eft cujus meminic Theophraftus. 0i#^ [illegible] [illegible] M. *Cxterum hbanotida tradttiheo-pjj, iftus cum erica nafci, folus latlude Jylveftrts amara, & candidionbus* fif *ajptriortbus; radtce verb brevi» qua potU fuperne mfernc/jue purgat. Ex* his fcripfifle Theopha-ftum conftac *OP** d^ *t^n vX^y* non ut vulgofcribitur, *ćm td$ hp-nti VXHW%* Hoc libanotidis genus non meini* ni me vidifTe,- Ladluca enim fylveftns *tjvylftp&* five *fylvattca,* non eft libanons Theophrafti, qupd foliis eft ex flavo nigncantibus, non la(ftur« candidionbus, tun* quod radix fapore fit moderate dulci, tandem ad all-quam amarirudinem leniter inclinante, quam fubfe-quuntur poftremo adftri&io & -exficcatio. *Q*z (*& oftendunt, nee per fuperiora,nec per inferiora purgare.* Alrerun; fterile libanotidis genus Diofcorides his verbi* defcribic^ 3 [illegible] [illegible] *Hb dicitury penuus antediilorum fimtlttudmem refert, atnt~ quecaulemy neque fiorem, neque femen prof erf, infaxofi* autem & ajpens provenit.* Libanotidem hanc vulgarcin pwro cauJe, & florc viduam, obfervari tertio, interdum quarto à fatione anno, caulem emittere. Sic dr.o cyno-glofli dixit effe genera, unum fterile, alterunp *(r\xSi^m* rum, cum unuirndemquegenus Gt,quod alrero dematn anno caulem ferr. Veftibus inrcrponi inquic Theo* phraftm adpcllendosarcendofquenoxios vermiculos* 1-ocum hunc citac Apollonius lib, deadmirabil[1]^ ^ • W *it *J tfel 4>VT£*> <Puaif\ i MfywrU Cdmh* ****&(^"« *inmrUf to**** $r*< flege (r?w) \yyin&«l* Libano-[illegible] *»W<>fit4m f robbere tie tin** i» •«*

forntlaptnum, & papaverisgenera. Tumradicum differentia unde hceat qccipert* DenympbaayScytbua, &mlo terra. Quodque Pandms fiatuariut mmtt ahenatus fit. ItemdeTkracix radufbuf.

X*KpcuKw 3 offyMviof^ 0 j , /«A«f. «< p $w<tpfi tm '?$$, <£ etuia) jj 4 $eq n»t S^Qopi. ? ^ J«J AIWUJ, 5 yXvma., £ *, £o<rplwixx<*&*i«** ynmwh (pan ffi^ j^ f jy s '«wf AT •¥•»•* w» <**«« •«l«f''«»«»^y!)'Tw- »j;erw. »w «n£uW mvjtivjm' tfy'pn c* otth aywj. dtcuqii 3 w KVVU Kj m- Mvct f^e\«LtA<pnw{ tuaQv&Qsim [Mx iXeun £ vSar©*. w 4«, utnt 'paQJmt uiywA'i r*>* faw- ^«*^ 1 XVbtiiti&**&*&Mr*, dvii $ f T? yj. 7A« J[i xt$ct*v iXH) * ^ . cif cmm K»MOIV i A W a ®. t ^ ^ pt 2tetff 4, V f |"|d M« 4« gro. Cauli < '*'» jjag/'* * v]/w^ ^ ifjtf. ^iu;*S» J{% >twfw i|e- W ct l\« Tg/€c^^., w r^&it JTOAM. A P*tefi* Foliumalbuginemovibusaufert, Nafacur' Qiamolcem in ufum venit cibarium. Nafcitar in * arvis mum inter hordea. Florcm rufiim producit. Ca- put unguis pollicalis magnicudine. Ante hordei autem legiturmeffem. TSed&viridius dt,& in- ferius purgat. AliudHerculanumnuncupatum,fo- lio conltat ftruthi5 • quo fplendorem linteis tri- buunt; radice in fumma terra eunte; trudtualbo, Hujusradixpurgateftperiusnacaeft.Nondefunt/^f contra comitialem morbum ea utun tur in * vi- T» nmlfo, Hac Mrur veluti r^quivoca quaedamyio/ywi, /ri fubjungereplacuit. Radicum autem tum infuccis, «;»w (3 tum odoribus diffsrentias notare licet, Sunt enim alia: acres > alizamarat, ali^dulccs: & ahgfuavis olentisc, aliae gravis. Dulcis nymphaeae vocatae, q^s nafci in lacuftribusfolet5 utin t Orcbome- nienfi agro, & Marathone, & in * Crera tofula- dune, Gerit folia fapcr aqnam ampla: *plagi tri- ta impofita fanguinem fiftere cradiiur. Vtihs & ad difficultatesinteltinorumpora. Dulcis &Scytfaica, fcourapudMasotim. Vnlisadanhelitus&adtutjjr»w, «r. 4 1 K f * fimficcam,atqueintatam tho,acismederidol ri-L«»/./» ^ emt b f t busp poc cit. A ha,c me(krj Li ceri buspoieftin mel- le: fitim quoque extinguir,(it«neaturinore. t Qy 3 * de cau atum eajtQm e qUe ftri vocata, Scythas un> J j ,M ^^ jll at Hius ttwn furds i f infirmus. tfi dtilbtnmx t*dt, «lbt [ummt terra bsnntt. * Aqutmulft. t Scythas com W f vforty j avqcl]l ^cta# w>sea($hiP¥<tct,idtfln}io dicsvittinJujlininajunL A

*1/Ern»l[a]g'[nU(n]» aw Candida, altera nisra. * cbtm*- y Vires radi cum inter fe dniant, & ,|)& adi- ces fpecie differunt. Candida enim crafla &gra- viter olens, utilis traditur ad alvi proflUvia, cum confi tfa orbicalatim modo radios decuda e(t, juncotranshxainfcrkm. Valet & ad yennem turn mterhaendum, cumunacum paila vua ^ actubBHmenfcn*vmohibtaraulteio. cMic & canes, &fues, Canes in farina hordeacea fubada cum aqua, & oleo,fues t cum braffica. Et fi hominem igrticcntem expcnrivoiuensan vivere pofBclavandumcaradice triduojubent.Hocenim cojcraverit, moriturum ncquacjuam exiltimant. N.fanr«oinmbwta^£u]»tcadui,verum amphon& ten* proximo, capicemaeio acano finlh. Vndequ«dam ac3numcamvocar unu gra folio conitatmodo cardui, minori, leviorique. Tota autcm herba umbraculi fpeciem reprjfentatjrsdice crafla,& nigr 1 cus,iuLflava intrinfecus. Locagehda.hutr.idaquea- tjsillica.Necnon&cancsoccider epotelt.Papavc- ris quoqucfylwftus genera plura nocantur. Quod- damenimcornocumappcllaium; taliud^m> LJf grum eft,folio conttans, «rbafci nigri.fed minus ni- akitudo cubitalis-radix *brevis,per fum- maque celpitunr. fitidus inflexi, ut cornicula figu- «r. Legitur circa meffes. Et alvum purgare

radicum vocabulo

necne«fr*- ct Pum e* autem legiturmeffem. TSed&viridius dt,& in- ferius purgat. AliudHerculanumnuncupatum,fo- lio conltat ftruthi5 • quo fplendorem linteis tri- buunt; radice in fumma terra eunte; trudtualbo, Hujusradixpurgateftperiusnacaeft.Nondefunt/^f contra comitialem morbum ea utun tur in * vi- T» nmlfo, Hac Mrur veluti r^quivoca quaedamyio/ywi, /ri fubjungereplacuit. Radicum autem tum infuccis, «;»w (3 tum odoribus diffsrentias notare licet, Sunt enim alia: acres > alizamarat, ali^dulccs: & ahgfuavis olentisc, aliae gravis. Dulcis nymphaeae vocatae, q^s nafci in lacuftribusfolet5 utin t Orcbome- nienfi agro, & Marathone, & in * Crera tofula- dune, Gerit folia fapcr aqnam ampla: *plagi tri- ta impofita fanguinem fiftere cradiiur. Vtihs & ad difficultatesinteltinorumpora. Dulcis &Scytfaica, fcourapudMasotim. Vnlisadanhelitus&adtutjjr»w, «r. 4 1 K f * fimficcam,atqueintatam tho,acismederidol ri-L«»/./» ^ emt b f t busp poc cit. A ha,c me(krj Li ceri buspoieftin mel- le: fitim quoque extinguir,(it«neaturinore. t Qy 3 * de cau atum eajtQm e qUe ftri vocata, Scythas un> J j ,M ^^ jll at Hius ttwn furds i f infirmus. tfi dtilbtnmx t*dt, «lbt [ummt terra bsnntt. * Aqutmulft. t w>sea($hiP¥<tct,idtfln}io dicsvittinJujlininajunL A

THEOPHfcASTl

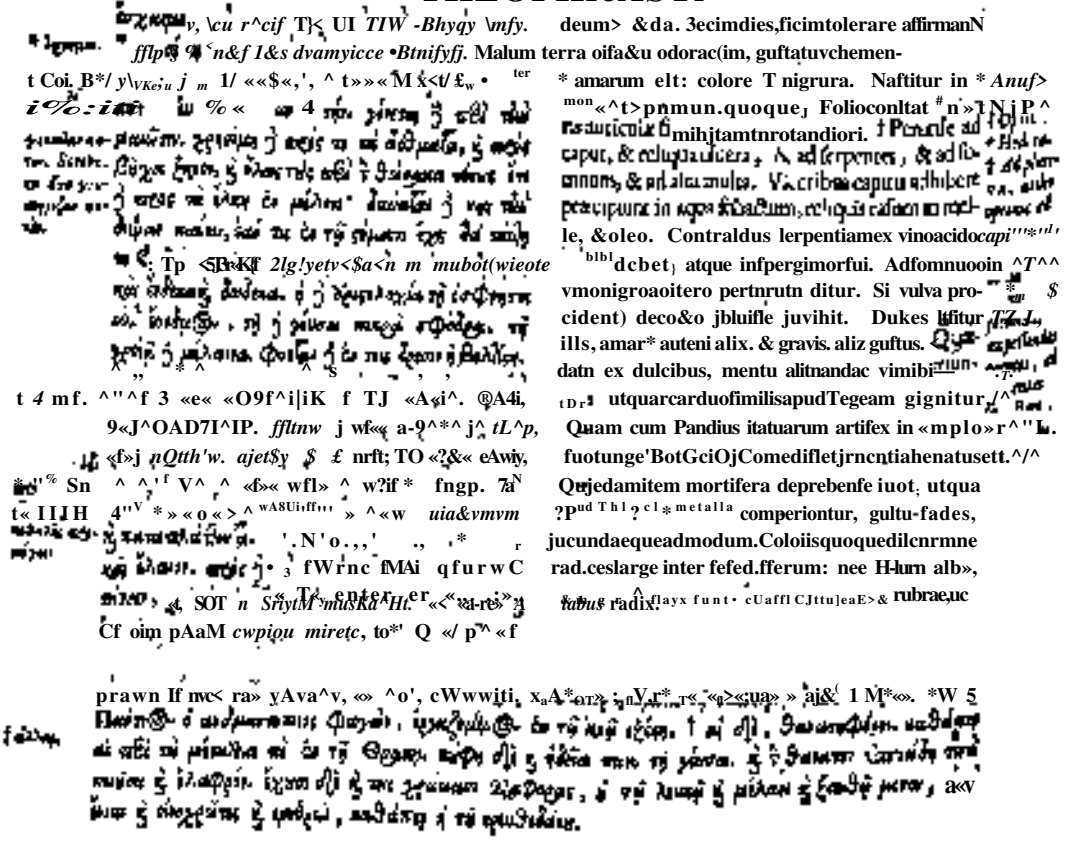

JULII C1SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

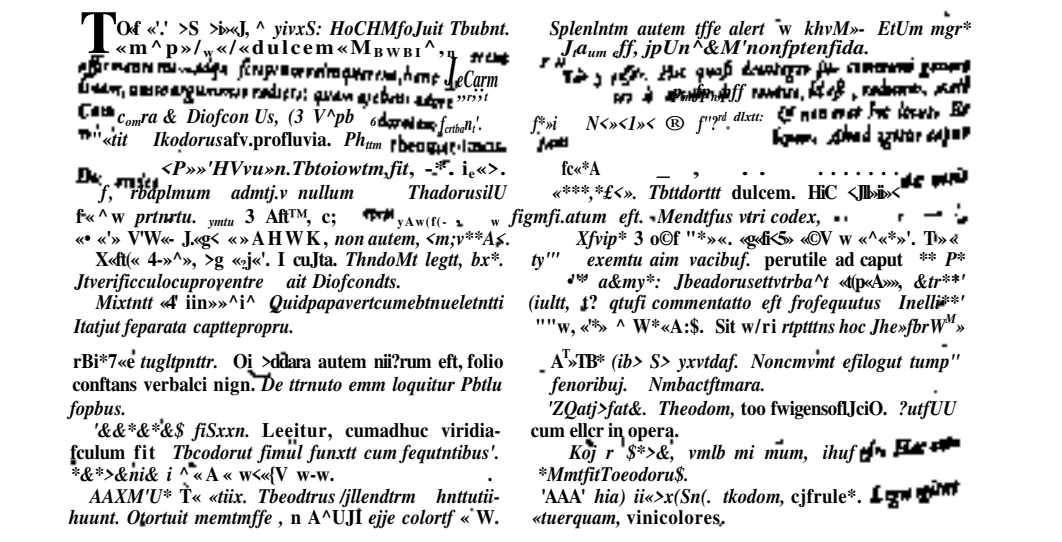

JJOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

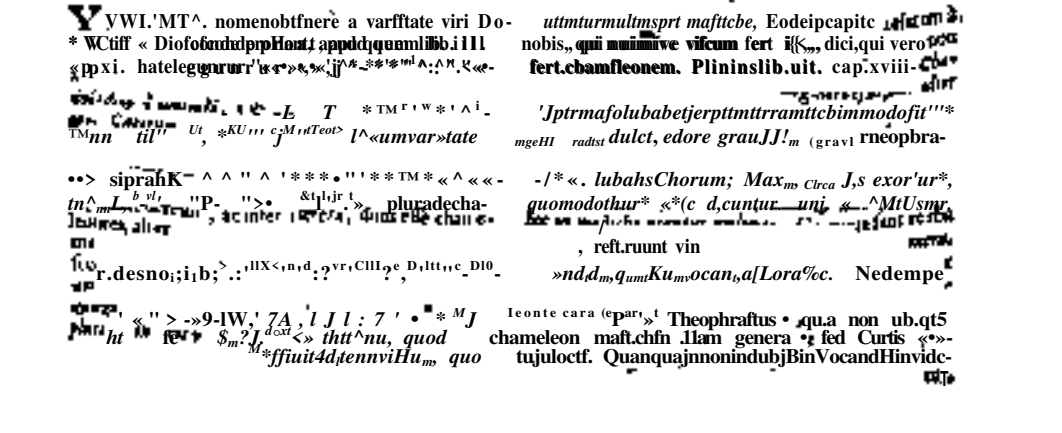

tur, Theophraftutn fimiles fereobfervafle plantas, non eafdemjquod recentiorumconftar experientia. Quare Utidixi,<?'V dicendaquae a Fabio CoJumna defcubitur.carlinaeproxima, non rameneadem. Chamseleon euiin eft ipfa carlina «*O<M@>. Ixine iraque, utdixi fupra, primum inventa Sc defcripta eft a Fabio Columru, quae 3c chameleon eft Diofcoridis: ubi'locos Diofcondis& Theophraftipugnanr.es conciliavimus. Chaiflflcon albas, qm'Uchrymam non fere, carlina vulgo dicitur. 'Nam quae lachrymam fert planta, omnes notas habet quas Dioicorides SC'Theophraftus izine, chamg leoniqne alboadferibant. Huicfimilis fan's carlina, quae & notmullis Carolina dicitur *y* & Carolo Magno* pnmo ejus noininis Romanorum Imperacore,cujus exercitus ufu huju* radicisJiberatus , & praefervatus *k* pefte, olim fuiffe fertur* Huju's genera duo, quorum prior qua? chamejeon *ZKUVX®*,* caule vidiu, altera caulefcens. Alii tamen hanc a priore nihil differrc putanr, nifi quod caulem ferat quod cuhu contingit* Nam plerumque, fi eodem anno floruerit ,iquo in hor. turn innsfcrrur , fine c*ule permanent* fin contra, multo *\xtiw* alrero anno affurgit , »*aulifera fit, VA*«/A(^ f >liis eft valdefpinolis, ambiru yicilis, albis, humi jacentibus.inrer qi«e medium orbicuJatum erumpic capitulum.abfque caule, cynarxcapiti fimihs.in metarn faftigiatus, compadfrli fquamarum pungentium acerv<\honidus, cujusflosmedio ftamincus, rubenribns folioli* , quandoqu** candidis , ambitu circumfeptuseft, ferenoaiuem cceloflosapenrur, lateque patet; nnbilovero,velutiferecludens ccntrahicur. Seamen cnico (imile eft. Radix oblonga,nec fine gravitate odorat.i, cand cans, folida, nonrimofaaut fiflfa, fapore principio fatua, mox (nbdulcL, tandem acri. Hujus ech:nos adhtic compreflbs, priufquam flos pandatur, Allobrognmindol* , detra&iscorticofisun£uibus,ftru-(ftiliquelaminularuni ferie revnlfa, concidunt in orbesj & raporum rirq in ciboscoquunt, & cum butyro in prunis, vel fuper focnlo parant, (ale & pipcrc condiunt, guftu quidem palato, mulro fuaviore & lautiore, quam capituia ilia cinarae , atticoca dida. Alterum caHin* genus caulefcens folia habet valde fpinofa,utroque margine, fertionibus profundius incifa, & per angulos, dur.is multumque pungentibus fpinis munita, quorum mediae coftae fnbinde rubent. €aulfs dodrant^lis aut altior , unicum ur plurimum proferens capitulum, exteriofe circuiru acambitu* echini aut caftaneae: inftar fpinofum , quo fuperius patente , flos exit latus, medio djfco mulfis ftaminibus farcins , quem parvula , oblonga foliola cingunr, laepe albicantia , rariffime rubemia: femen tenue & anguftum fubeft forma cnici, radix bblonga, digitaliscraflitudmis, fubnigricans, adco rimofa ut fciila videatur, odorata, guftu nonnihil ainancans. Prraque inmontibusaltis , locis delcrti-s, acquandoque focus vias, fed qua? cauJem *fen* Germania? frcquentior. Hanc cham^Ieonetin botanicinigramefle fcribunt. Ucrum re(fte,mox patebit. Ad chamclconris albi claffem referenda plantuJa fpinofa, apiKi noslocisafperis, ac (ecus vias fatis familiaris,radicc, folio, &feminechamacleonti nigro fimilis, fed exigua. Flos ejus aculeatus & purpurcus humi procuaibic. Caule caret, 8r>inpapporumlanuginestandem evanefcit. femine praeftat aliquanto cnico atfimili, fcliis carlinae fed retufionbus, mollioribufque laciniis minoribus. Radix fubrubra, graviflimiodoris. Qu* oftendunt non inepte hanc po(Te vocari chameleonem album. Utramqtc carlinam primapi fcilicet & tcniam Gcrmani <grja#it»4rt^ vocant^ideft *apri radiccm.*ifcpzeven\m ill** idem quod Intinis verres; Nomen hoc impofitum, quod radix ejus cnm polenra fues necatj Quam vim Theophraftus cham^Ieonti tribuit albo,fed ctm braflka cxhibendam fcribic.Uafdem vires charrelennti tribuit Diofcorides lib. 111- cap. x. tradich'tThcophraffus, *i* .n^inquit Diofcorides:

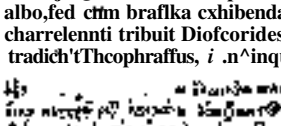

H'€cf>ot4acerabuIi rnenjura, latum ventris fumbricutn petht. fumttuy vero in vino auftero ciim ongani decolfo lydrnpicts (juoqut commode drachma in vinc d*rur. EtenimcosLXtcnuat; Ipfitts qttoque decoSum contra drfficultatcm mm* bibnur. Adverfotur* GJ *in vino pota vtrulcntarum beftiarum v$nwis \Canes Mtem> futfque, ac mures occidit^fubaila cum polenta, attiaqu* ^ olio diiuta.* Muresoccidere non fcripfit Theophraftus. Nee tamenmutanduscodex Diofcoridis, fiquidem Piinms lib. »ii. cap.xvin#Icnbat,/^/^i/j *ou\<luc<m$t% fuefqut in polenta, additaxqua* C0 *ol o% contract m ft >/.«res aqnecat, nifi pminwaquam firbeam.* InaUerocodice kri^tum clt. *Hie fuccus occtdn & panos m polenta, & canis, fuefque additaaqua & oleo.* 0^ corrupcmu codrcem oftendiinc. Rcftiruunt, *facilad dtfculwem urtn<e,panojquehic fuccus. Occidit & canes}fues »>Vtefi quc in polenta,* (atiendead verbaTheophrafti £ vtfle* bis Pliniinegligentiam) *additaaqua^ ol$Qt* Vulgaum non probq ledlionem,magis tamen fequens arndcr. *Fa* chad difficultatem urina, panofque hie fuccus. Qccidu 13 canes fucjque in polenta addita aqua & oleo. cowtahit in ft murciac necat, nifiprotinusaquam forbeant*, GalenuS lib.de rncd.fac.parab. ad Solonem tit, addealbandos • dentes, aliaqueeorumfananda.vuia, mures necari 3 cham^Ieonte nigra. *x«P»*>*^ &*?* 24&^k*v£i*i*^il<&''vuiH 'bh>7u\ytcu. VSTV >$'pvs W&VH. Nigri cbamaleonis(j foveas decoElo do lor em dentium curabis, id & mures meat.* Rede fortaffe de nigro tradit. hoc audtor hujus libell li : Nam albus adverfus venenatas beftias commendarur *k* Diofconde,nec abhoc t^ntum , fed Nicandroj qui nTgrum vencnati quid habcrc tradit, quam fententiam probar. hb.vin. iimpl. Galegus candri.

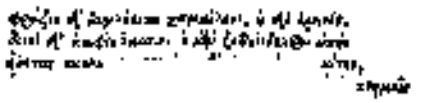

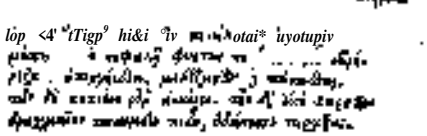

Verfendenda etiam eft hmnilis medicina leoniSi Montana if! radios imttamis flonbus berba% Jilt - eff? duas fpecias cognnfceipnoris Affirntiii falymo qua dam calipjne forma Atque rotunda effufa juba eft • den fa aurea radix Apr tea effu^iens Isua, opacis nafcitur umbra, Afpertus folium, fed nullum habet alt era can lew, Imrno burnth medium ft oris caputhorret ecbino, .Alba intus radix referenti mella fapore% Vuandus mjtr eft, taciturn feret ille venenum, Mixtt aut em Ijmpha drachrnam pot aver is alii.

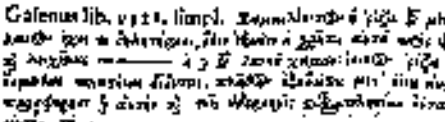

&>• Id eft chamceleontis radix nign quidem le^ thale quiddam obtinet, quamobrem fons uttque ufus ejus ad pforas adbibetur* iff *he ben as — Porro alii cban&leontis radix poms adverfos latos lumbncos datnr cum vino auftero rnenfuraoxybapbi: Exbibent fane etiam aqua inter cut em labor until us, adfimilem babenteqi tenfperiem ipfius nigri radiciy ntfi quatenus ilia acrior eft Idem

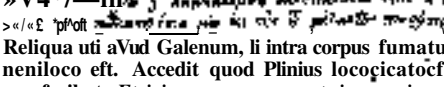

Reliqua uti aVud Galenum, li intra corpus fumaturvcneniloco eft. Accedit quod Plinius locoçicatocfe nigro fcribat. *Etricinos canum meant, juvencai quoque angina niodo} Quare a quibufdam nlopbononvocatur, & cyno^olcn propter gravitatem edons. 'OvteQovtv* didlum, nigrum cham^!eonein teftarur Audluarii andlor. A# deleteria vi nomen illud Plinius impofitum inqiur, quod juvencas angina? modo ftrangulct. *'Ouxicftty* totus mortifer fonat, *iv*®[1] &*o>®-. omnis, totus. ^'»©* mortifcr/occtfor* Qori*>9***v*>$•'*» occido , interficio> mortem infero.* Vel fie appellatur, quod cum pernicie Jccidat, 'ouA©'' enim Graccis *pcrniciofus.* Indc *» *perniciqCam mortem inferens.* NicandriScholiaftcri «»»'-

Plinius fiedidtum inquit; quod juvencasnecet. Rudis ' acGraecae Im£u? ign<irus plane fuiffer,(i fie interpretatus eflet. In optimo codice fcriprum eft ulophycos, pro quo oulophyron fcribendum , *)in $ QV*& t&j <piu, na[cQr>produco,gencr.p.* Hmcil equod juvencas, id eft recens natos, ^eneraros necet. luvenca proprie eft vacca junior, quae jam virulaeffe Hefiit. Vel *lvti<p&vov* dixit Plinius, quod jumenra., majoraque animalial^-dir Cum enim fcripfifllt album Ixdere mures, canes, fues, qoae mnorafunt ammalia; nee al'bi legiffet album 'Weterjfquid habere : contra nigrnm eundemqtie pcrniciofum ac oubnhon vocan; fie dici imagina- . t»s eft, quod majora Iaedat animalia , qualia jumenta. Veriliuiile ir^que fcnpfiflc Plinium , *jumenta quoque angina modo necat.* Cynozolon *d\A* im inquit, proprer odons gr<u-irare<n ; au&or Auduarii *wif?*** appellatimait. Urrumqu'' cnrruprum. Evmon docet.fcripfifle Plinium, *nnofomn, caninum referent odorem, qui non fine gravitate gratm dici po'efl.* Ex his itaque conftat auclorfm libelli de med. facile parabil rede fmpfiffc mu^es & mgrooccidi chamaeleonre. Quaeftio moven folet, qnomodo quod beftiarum venenum, ab homine tuto acfecure *pri* anndoto introaflumi poflir. Relpondere folent ex Gal. lib. v. fimplic, cap. xvi 11. alexetena median obynere naruram, inter corpora ipfa 8c venena* Exquonr ur quae vencnis adverfantnr, largms affiimpta c^rf>us an'mantis laedant. De hac qux'ftione alibi Chnncleoni> albi iad cem Theophraftus *G&S j£t* p-aefcribic Gaza *ahi prnfluvium* verticrhenimriimos ?,'inius loco ciraro, *ra.ucem ejui altqui concifam (rva*i lubent fitmculis penion*em% decoquuntqu - tn ctbo c >ntra flux tones , quas Graci rheumatifmos vocantt Mulicrum profluvii* interprctarus fum , qu^d *jo*®- *i wt* Hippoera'i, Gr*ci!que antiquionbusflnorem denoter muliebrcm Sappe enim occurrit, **ph* i^w- [illegible] le natura muliebri# [illegible] *H&?P''* *xt>* &c. Ad profluvium muliebre chameleontis radix rrodefflfe videtur , quod eraveolens fit. Finem [illegible] faciam, fiq»is carlin« **.*».* defcriptionem cum lheophrafti chamapleonMs delineatione contulerit ,>lchire corwenire non ne^abit. Plunbus enim locis proven.r folio fcolymi-amphore & rerr* proximo, capite maeno , acamo fimilt, unde & acani nomen indituinTheophraftusrcferr.Huius lib. ixap. xvi meminit, ubi mrer ea qua? foJu bjnofa fnerum numerat. Unam apori Flavium fofe h-im de anriquic. hujus fie mentio, « 3 «vi». ^ff Wlni^m9 j ^ ^ . Et hocde albochameleonte.

Ni-^er uti modo dixi, *it,xtyf§9* vocarur, & tefte AiiLtuar'' auddrc iyjas. Qu*r, fnlet, utrum ixias, cujus meminit Diofo>,ides in prjefatione lib. vi. fie niger c hamxleon* Surra librofevt^ probavimus, neutr>m ch.im^leonem ixian illam • Ife, cujus loco jam mcmorato rncminir. Conrranum ramen,niprum chamaeICtinrvm ixian *ciTe,* q nfpian probare conabirur Kkjue qu HI Nic:«nder in aJexipharmacis ixian appellari eradat [illegible]

[illegible] *Ke vero adwtum labris fallare bibendo*
Vtf.ofum ulopbonon, quodprafer? ncimaguftu
Mo tumor tSfunwiam grAVK infl*m*natio linguam*
A''ccndte eordts vires, ammufqut recedunt
**Xfingua <,rabtdo laceratam dente remordet.*

Diofcoridcs lib, de alcxiphar. 1£W ^i *it HSM* [illegible] ***** *laj qp,j fr yivTlf \pQcU*H.* [illegible] *potandum qutdJarA turn odo-* [illegible] *indw*,* [illegible] nem» cffi-veie amacle:iret ucinu, & oaore *J*r'n»lld q^je q^u0<1* Jerque ca- [illegible] P^rc. ^Prodidiflec id Thcophraftus , nee oblitus id fuiffet Dfofcorides, qui perquam dili^enter defcribir thamaelconcm Veterum nemo cham^leoncm odore, au» Irpore ocimi efle tradidit. Sed majus argumeruum eft, quod ex Euporion(tonDiolcoridispentur Hie lib* ''.. cap. CL. i|i« 3 & [illegible] *fuaa?{»?* Contra potum ixtarn, qui idem tjt cbamaleonte mgro , auxihantr abfynthium tntum cum aceto.* Contranum, in praefatione diita habetur, «c verba lib. vi. citata teitantur, nee nocendiulla» m Euporifton lib. xv. fufpicio, iiquidem apud Scribonium Largum idem legatur , cap. CXCTI. *Ixia^quam quiaamebama\/onta vocant , odor cm habet cum Jut/itut ocimi. pota alt tern lingua tumor em facit, mentem aba* lienat, venirem ££ omnes naturales exuus fupprimit-* An itaque dicemus Diofcoridem ixias nomine locis titatischamaeleontem ni^ram intellexiffe ? chariiacleonem vero fimpliciter didlamproalboaccepiffe, ac inter vencna numeraffe quod mures, fues, *Ik* id g^n«s necet anitnatfriuna ? An vero fuccum venenatum ftatuemus , ra^icem vero nun lerhalem? Prior mag** artidet foludo. Nee tamen lonpe petitum hoc refu^ium. Succiim delacrium eTe medicmeiium, radicem ven eius antidorum. Er fatemur quidem radicem ejus infe fuccumhabere venenatum , quo lublato ipia radix mimme (ir talis, perindt arqut hiuc* • radix fuccum cont'ntr lerhalem , cum tamen laiubris, vefca , & bnni alimenti lit ejus farina , *&c* ipia radix Sic ernirK.'Ustft *y* rn fuccus, ipiun- [illegible] orrum fineullodamn:. in;ibovrecifni.r. Quod iauplici defender cauLi, quarum prior partium tenu-tas, unJe *K* penetrationis facility, altera libtra ejusqualitas, & aa I«dcndum in iplo f.icco facultas, Pofteaquam enim jam ibluta ei^ ilia (or i>tas,quanrcum partibus craliis ac terreftribusinierat, iprmo'diisipfis ipfius plant*.qu* pars contraria vi ferociam rius cornp let bat, quemaamodum craffitiefuatardabatcelentate.n IxMm vero &chameleonrcmdiverla«fife [illegible] nemo *k TOMulcrit* [illegible] *ex* turn finite orinionem, rh-.n^leontciii1 nigrum e(fe r «r [illegible] dcm, quamvis fallaccm, & * vero aliensm norar. Libri nl «*i fc^^«''n vulP • non ?°&^m f*'''

!m icrinii »unt. DiverJas veroeffTe radices;ei pracfanonc lib.vi.apparet, ubi ur jam bis terveddum, manrfeffe Qiitinguit 4 ctunjaeleonre ixiam. Adtio iEtium oC ^einetum feorfimacdiverfs capitibusdecham?Ieontis;ac ix * venenoegilTe,nec niindemonftraflc differentia's fympromatum qn« ab his vel ilhs affiimi'tis eveniant« Cham^koniem nigrum, inquir 1'he^ph folio fcolymiconftare.led mihore ac molliore. Peflimaeft vulgaraIedio *mohvxvhs.* [illegible] dumeffelib.iu.cap.xi. [illegible] *rim if, ^ ^*S*A«^/a/f Qbatnahon ntger (& ipft f°~ Ins fcolymo fimtlis eft, Ipfa tamen, h bet minora, tenu*o-m raque ac rubro dtftw&a. Qaulem vero producit digitd* crajfitudtne, dodrantaler* ac fubrubrum , qui qt'tdem **&* bellam geru florefque Jfrinofos. tenues , byacinthi ar?iulo* & verficolores. Rid x eftcrajfa^nigra, denfa, interdM* iS! exc/a, qua gitidem diffttlaflavrfut, 0 ccmmanJucat^ wordendt vim babet. I'rovtnit in campis aridis, ckvifq**** (3 wantimtslocis.* Dodtif. nonnulli trranicil heophra-. fti codicem corruprum effe conrendunt, fcribuntqu^ pro ^ft«IF^i, ex hoc Diofcoridis tapite *towhu&'* - ^^ luncalii ex Theoph-aftocaput h^ccorrigere Diofcori''* dis ac ;«o'Ti^ Jegere. Tbeophrafti codicem ron effe corruprum lib. vi. cap. I 11 & quarto probavimus; ubi docuimus alterum chameleonrem non *rffe'*folio «P'''' nofo. Libenter cum maximis vins ex Th.· o· hraffofenberem Awan^, nifi eflet omnium exemplanum *con*fenfus, ag almd ram verba Theo;·hralti quam Dwicoridisfignarent. Vultenim Tht-o;ihj;aftus rorarn ftirpcjn umbraculifpeciem reprarfentare, Diofcoridesincauhs fupcrficie umbellam efT\ in qua tiores. Carduus pineu^, quern Jaccam mon^anam & chnm?Ieoremnonaculeatum vocaat , nwi eft Theophufti mger chamc|'-oii,

idque quod tota ftirps umbracnli fpeciem nan pr*beat, capireqne acinaceo, five fpinis pr*diro careat, foliis alioquin non aculeatis, radicc nigricantc, digiti craffitie, *cujus* caulispalmum , fefquipalmuro, & pedem alrus, limbumfertinrusflonim, multispurpureis aggcftis Sccolledtisftaminibus, foris fquamuhs lucidis, albicanribus, fibi imbricatim iocumbentibus, compad:um, vifupulchcrrimum. In aproMonfpelienfi locis glaicofis froquens. Pteata qu» Theophrafti delincationemexaft<*referar, nonduai reperta eft* Diofcoridis nigrum chameleon tern > quidam carlinam alteram caulefcentcm vohint. dun tamen folia fcolymi minora, nee renuiora fint, turn quod capitulum ferae non umhellam, radixque mordendi vi carcat, fedamaricansfir. Ncc planra quam Cortufius mifit.chameleon oi§ereft. Radice enim, refte Dodonseo (ipfamenjm plantain nunquam vidi j conftat craffa & nigra, interius inplurescivaricata, per fummacapillaca, folm oblongis , urrimque valde fpinofis, caule rubente, & in alas quafdam divifo, umbellis fattigiantibus, e luibus flores fejibvi isvirenibus acinaceis ca'pitulis ai irS purpurei rubenris *colonis** Eandem hanc plancam^lathiolus 4 Maranra cham^Ieontisnigri nomine accept*, Sed negar effe chama?Ieonrem nigrum, quod folia rubrismaculis varianonfint, & in caule nulla prorfus rubedofpe&etur,manfaqueradix acredinisranrillum haud rccipiare esefa non fie, non flavefcac, nee caules digiti craffirudine videanrur. Accedic, inquit ClarifH hxc icon ad defcriptionem propofiram , nifi <Juod flores now depingantur c^rulei, hyacinthint coloris , qualcs efle cbam5lcontis nigri,non modoDiofcorides fed & Nicandcr in Theriacis teftatur , in quibus nigrum cham^Ieomem *Manors* flornm nempe colore appellat, nifi forrafle alicubi alcerius coloris flos ejus exiftat, id quod didiinnem *-oKiA«poft y*MSl$tm* fubfcquerftem,oftcndercplerique fufpicantur. Sed hoc non fie verifimile, Nam dic2io *mid** varietacem fignificans,cum *v*xiriifaiu* cohaerens, non nifi c^rulei varieratem oftendir,qui modo rcmiffior, five dilutior, alias intenfior effe poteft Ontrariae *opu* nioni favere videtur PHnius loco citato, *Exnigrtsaliquimaremdixere, cut flos ptnpureus ejjet, (3 famtnamcui violaceus.uno nafcumur caule cubttah,c*a£itudwe difttali* *——*Fenmt t$ hac vifcum* (hoc non tr^didit Diofcorides) *kukeribus uttliflimum.* Aliam cbam^Ieontfs no« mine plantamdefcribit Dalecampius , qu^m ctfamnec dum confoicere licuic, et Calabria * Reinero^Solenandro (e accepiflc fenbic. *Sfdix if It palmum longa eyat, dttitum craffa ,foris nigra, & 4u<e lacerata hiabat, intus flawfeens; folia chama.lconis aibi, anguftiora, mitiora, tenutora • caults dtmtiio fede non procerior, in cujus fummo umbrfla floris purpurei Jplendebat, hyacimhi cotorem Prorfus tmulanti, nifi candor eximius intirmifttrttur, tftuarnvis exaruiffet, vhidum fuum nitorem tetimntis ,abfquo echino globofo icapite, quod videlicet ex omnibus pUntis, quibns aculeata foha funt, td pecuHare for'tit* eft cbamaleon, utextra echtnatem verttcem flosemicer* Farendum hanc plantam proxime ad delineationem Diofcoridis accedere. Quorundam opinio eft, hanc * Marantbae, aut Cortufi chamjleonte ni. ero non effe diverfam. Sed defcriptionena adclitann e(Te, verbis Diofcoridis conformatam. In re incerta nihil concludo, neutrum ut dixi vidi.

*hvySf K9>v*H9>* 3 *•*• ^^ ••«»«•»«-' niC. fchol. pag. LXV 111. *non operando* nomen accepit, quod vindi papaveris fopore fenfus , membraque ftupetsdta, nequeant quicquam a^ere^ Vel nomen ifldirum eadem rationc'quacicut* «.'r«ifl *a vertigine &caligtne,* qnam urrumque invehit. Excxcari cnim dicebat Andreas vifumfurcn hnjus apud Pliniuro* Lib-xx. cap.xvin. *t)iagor<H 0 Eiafiflratus in totum danwawie, tit mortife-* *rum tnfundt vetuntcs; Pueterea quoniam yifui noceret; addidit Andreas, id.d non pro'inus excacari co , quoniam adulterarxur Alexandria,* p^uloaliter haec Diolcondes, lib. IV. *CAp-* I-Xjlr]· *At* ™_ Aiqnp<*fin>

^ S T , *&& &*&.* addcreliqua iifque ad ** *£n***9* q^ilibl_s ^amen vcrus codex caret. Placet aliis pr«*« appellatum: *z^J tb $*&> a proceritate* ^five *lonjritu^ine.* Arridet nonnullis ab infula *pi****, ubi primum panaveris frudum Ceres inyenit, nomen itnMfitum. rnfulshujusnec Strabcr, ncc Plinius memi-t nerunt. Nee Corcyratn in quahabiwvit Cfre$,necSi-* ciliam qux ei confecrara *w*m** didum legi. Cereri ra~men grauumfuifTe papaver , ex his Poctarum conftat verficulis. Columel. Jib. *x.*

Allia turn cepis cereakpapaver% anefljt)
Iungite,

Virgilius ^rimn Georgicon , cercalepapaver, id eft Cereri grarum.

Nee non & limfemen, (3 ureale papav^t
Tempus humo tegere.

Papaver effe in turelaCerem, difcimus e Callitnicboj quifacithancdeam , affurapta forma Niappes, manu tenere coronas, 8c papaver, in hymno Cerens.

——— *Accepit manu*
Coronas floreas 13 pap aver.

SolebatCeresmamigeftarepapaver; Eadem intern.-plispapaver many tenens quondam pi&a fuic.Aiuiquitas ut fegetibus,& annona? officeret,ni>ros& hortos, nulla magis fruge conficos habebar, frugum Dea Ceres. Agncolae Batavi odere papaver, ob notum illud poctae carmen.

Vrit enim linicampumfeges, uritavena,
Vrunt letbai perfufa fapav era fomno.

Cereri gratum finxit antiquior aetas, ob feminum feracitatem: malunt nonnulli, quodinrer fara plcrumqug nafcacii^eundemqueculrum amet;Quidam,inter quns Dercylus^ quod fomno Ceres defticuebatur, obfiliac moleftiarn, (Proferpinxfc.-quae erat rapta a Plutone) quam papaveris beneficio recuperavit > qua de cauli

He/perHum templi cujios epulafque draconi
Quo dabat, 6f *facros fervabat in arbore ramos*
Sfargens humida mella foportferumy>e papaver>

Soporiferam papaver epulis hujus animalis admixtum fuit,ut faeva, effcraquebeftia, panlulum feritatem deponeret. Nam papaver quod aJiisIethargnm, autaliud foporofum malum inducit; huic infomni draconi, languorem, rarditatem, lenitatemque adferebat,iTt minus faeviret. aut per vices ipfa aurca poma CHftodchac, vigiliam draconis miferara: Epulis papaver addebat, uc fomno brevi & levi refeftus, & refacillatus ob»fopori* feram papaveris vim,ad priftinnm ofBcium inreg^rior rediret. Nodem eocoroBitam fuiffe apud Ovid: lib., iv. Faft. legimus*

Inter eh placidamredimita papaver a frontem
Nox venit, t$fecum fomnia nigra trabiU

Belgis Papaver Hat!/id eft *folatium,* & $Bmi&QtJdicitur« Folium papaveris anciqui Grsci *mtéQ^w* vocabanr, Theocritus. Eidyl: y.

tntellexi nuper cum qu&rerem an we amareff
*Tehphilum allifum not edidit fonum^*
Sed frujlra in' fenero cubit o exaruit.

Schol. TtAtyiAtfft f* ra^t'Aoi *^»w>»<^«^wytf &$?*

TWI Tim' *TZSP tpupiw.* '«?* '*v* *W>« *on fztvQt-nu^^Eipti''* *•mi* 4i *TViQ^ov ty-ru* *w*mi*i»* & T>'S^* TO, ^T «'«« JVrXi

*Tekphilum, folitt*n fignificat papaveris, alii alia fn quandam her bam fie vocari dicunt, five fit folium p.ipavens aut altertusherbjeperinde efl. Vtuntur co amantes, quod fi ab itlu fonum emtferit, ft amari ab amafiis colligunt; (in vero non perc< ep'*erit, odn.fignum put ant. Dtftum eft telepbolon quafi deleplhlon, quod amor em pr<ernon(lret. Alms* telepMum fUmula fruticofa tnbus a radtce ramults affurgens longttudine palman, folia ftrensfattva loto firmha. fihquam emutens rotundam {claviculatam) in qua femen. quo illinito, corpus fangutneum acquirit color em^ tftufque qvofiam asctpit* Nee tantum mambus, fed etiam btrneris telephium imponunt, &ndcubttum ufquccx'plorant an fonum emutet. Alms, nonnulli amantes telephium aut ej us fruHum burner is imponunt, mox leviter percuttebant; quodfiinde ruborem concepifftnt, rhodium appellabjnt, ($ fe ab amafiis amari auguraba/itur. Si vero exulcerati aut mufti.ohi fignum putabunt.* Non multum à vero abfunc, qui fcholiaftcm fcorpioidem alreram Mathioli defcribere autumanr: tres, quatuorve ramulos emittit, palmar^ longitudme * foliola hngulanbus loci coinparari poliiint, albicantia Cunt, & ex oblongo rotunda, fil quamque fere rotundā 5c claviculatam,in qua fenvn. Hanc tainen plantain non puto *TtMpkov,* quod neque fanguineunerfiat colorem, necexulceret. T*M-0»A»» videcar «««{«» clip parvum five tertium Diofcor«d,s, quod acre & exukerans elt. Hcfychius *T*i>iQ^*** *<Pvn,-n %** 3 *«?*«,*«^;nr. Diofcorides etiamaeizoon telephium vocari au&jr eft. At qui hoc folia non habct lotnlativgfimiiia , fed ruborem indi.icere,& esulcerandi, urendique facultatem habcre, conitat. *Puco Scho!iaftem confundere telephium Diofcoridis & aeizoon tertium , quod ut Diofcorides ceftarur,telephium vocatur , pro quo forte fcribendum T^A^AO" > & fie Diofcoridem fenpfiffe ex Hefychio&Theocrito probari poteit. Redeo ad papaver, cujus folium celcphilon vocari tradit Sch ^liaftes. -idem folium papaveris ^<«-*-my&Hot* vocari audor eft, ad hunc verfum Theocriti cidyl. [illegible] vel papaver [illegible] [illegible] *.nit &*OLTO>}U(& $ [illegible] . Platagonium papwerts'velanemones jolium, afono quern coUifafactunt, its fiqutJem penclttabuncur, (Sf quid amafiis juts forent gratt, tjfjt.jue ajfeftus mutuus, fiqutdem polltct tmponcntes ea, (3 indict, mo x alter A m nu colUdebant, quod fi percreputffenr, amari fe argument abantur^fin minus ut frufliati in^emtfeebant.* Liem Pollux lib. iv. -zsfei'w ci *eruftnzoiw Kcu&wi* Idem Suidas.Idcm Hefychius. Nicander, Atheneoiicrcdarn.is, folia papaveris ^'* vocat. *I&** 3 * ^i>« , T* *W rjKtf,* i^« *ret T?* rm»><&' (*9$&.) Tec 6&i**. Nicander hie vocacnonficus folia, fed papaveris (flores) quod minacem quandam edunt ftrcpitumadinftar ficorum. hare igni injedta fonmdaiidum iis ftrcpitum edunr, quibus ante non (it audirus,alioquin inanein & contemnendum, Ariftophanes in Veip« [illegible] «y^ *7n^£f mtywau, ibu t&luv T ^o'^* *Ihrta novi quid ftrepant, ut f*pius qui audtverim** Hare oftendunt, n>i^Aw, apud Thcocntum fi^nificare pipavens folium. Etenim (i *ir*Tot?4vto9 6c lei*** dxi'cur 4 lono quern cdulit,verifiixii,Jc admodum fit Thcocriturn per *rnM^l^* intcllig^re papaveris fjlfiim; liquicicm fonum hocenvtrere air. Caput papaveris **^«a , vcl ut apud Suid^m legit'ir *^'« dlCltUT, *K*J)et ilc@h>* ^t/Ty i [illegible] UrtKMt&S xt^ec^K- [illegible] criti Scholiaftcs «*AA: •*' *pi*.** 5 *tiyrtn i nQ**.** [illegible] f»^^- 0rr*%, *iwiwt MyMpinxitXiat..* Supra lib. iv. [illegible] gyptiac loti capu: *KUSI** etiam vocari annotavimus, papa* veris capuc illud nomen nccepit quod facaili reprarfentet figuram. Papaveris fylveftris genera quatuor effe inqmt '] heophraftus. Plura genera defenbit Diofcorkicsj quorum priinum rhaeasfite erraticum, alrerum fativum , tcrcium fylveftre. quartum magis fyrveltrc. cornicularum quintum, fpumeum ultimum. [illegible] du^us (ylveftnbiw h*c Oiofcori- [illegible]

Papaveris genus quoddam efl fativum £7 horttnfe, cujus femen in fanorum ufu ad panes addibetur; eo etiam ex melle pro fefxmo utuntur. Thylacitin vocant, capitulum id habet oblongum, & femen candidum. Alteium eft filveftre papaveris genus, fcjfili calyculo 1$ jemine nigro. Nonnullts & ipfum rbccdi ex eo dtcitur, quod ab eo liquor emanet, quod pithitis, quafi nomina'ur* Eft [illegible] tertium agreftius ac me dtcatius , hifque longius & oblongo capitulo. Omnibus in' commune vis eft refrtgerandi.* Capitis hujus inferiprio eft, «fei *n*%u><&* ipi£ti.* Addunc Do&iflimi interprctes ^ **W*4* ; quoniam in hoc capite non tantum de fativo> fed duobus fylveftris generibus agitur. Iidem ^ *HSH 7n$7n,'a>,l 5 o TC* onendum cenfent. Quoniam cognomen *7nBJnt* non femini, fed rori plants tribui, fit verifimile. Qui^n neque feminis, fed ipfius potius capiKiH ratione, nempe à Dolioli figura, planta ipfa cognomenturn illud viderur accepiffc Primum five Hortenfe papaver Diofcondes *tvietxT-nr* vocari fcribir, quod capitulum faccrlo fimile habeat. Fallitur Dodiff. Nicandri interpresjf cum nomen illud impofitum }Utat, quod in facculis <^cferarur. *im/wcts»* inquir, *t%*** Kt<p*to*. Hujus meminit, ut jam dixi, Nicander in Theriacis:

[illegible]
[illegible] *i t7nTii>ils imaged a py n* AXHlI*

[illegible] inconveniens non eft; nee defit ad ufum
*Somniferum ex omniquod inborret partc papaver^*
*Tarn quod major em, quam parvum fuftinet orbem**

Sicverrunt quod Grarcus fcribarSchol/aft, *%« Jl*7*** pn*£luu it ^ ^piya\% QipH QvXxmxt ci cits r nr'ipKSfiJ*[xIX]*~ *<S ffy'eC\ i m ptxyi** [illegible] ^i *i m pi*elX*. DuO fi*nt gener** (lecundum Nic»odrum) *quorum alterum magnos Jertfuccos, tn qutbus femen, QuhuKis duitur, quod parvum ntrtculum, epttelis quod magnum habet \accum* Fallicur Scholiaftes: niti forte quis poetam fcripfiifc contendar, *6V*KIS ^ -mfms.* Alterum enim genus, à facculi form* *vriinv* dictum ait Diofcorides, qui apud Nicandrum fie legifrevidetur. Vulgata tamenledho fervari poteft, fi dicamus poetam intelligerc papaver, 'E^T^^iJlud dicitur quod filiquam ferat corniculi in modum inflexam ceu focnu gram, utvide defcriptionem corniculati papaveris. Alrerutrum eligendum,aut depravaru effe codicem,aut Scholiaftem verbaNicamiri non intellexiflfe. Vidirpps unde dodiflimorum interpretum natus fie error. Papaveris mentio nonnullis in locis apud Theophraftum fie; uti Jib. i. cap. xvi *1*1. ubi in vafculo ferrc femen ait. fcodem lib. cap. xv- perpetuo effe folio (id quomodo intelligi debeat , fuo loco expofuimus. nempe a femine deciduo pereunte matre novas nafci plantas, quas tota hyeme arftateque virenr, ufque ft'mcn /it maturum) Jib. r. de cauf. cap. xvn. & lib. i^-cap.xvi. minutum ferreiemen tradit, &hocdeomni papaverc did por/eft. lib. i. hift. cap.xix. lacJteuna ait emirtere fuccum. Qiiod de cornuto intelligi nequit, luteumenirn vulnerataoftendit. an fpumeum id pr# ttet, non conftat. Plinius tria fativi papaveris genera recenfet, quorum duo fylveftriadixit Diofcorides. Dccepit Phniuminfcrirjtio capitis «fei *pixm<&> iuip*. P*~ paveris* inquir, Jib. xix. cap. v m . *fativi tria general Candidum, cujui femenjoftum in (ecundaminfa cum tntM apudantiquos dabatur^Hoc i3panis rufticicrufta inff*~ g*tur, affufo ovoinh£rens. ubt infenoremcruftamapw** githitvecereali faporecondiunt. Alterum genus eft prf? verts mgrum , cujus [capo incifo latleus fuccus* [illegible] *Tertium genui rhoeam vocant Gr*eci, idnoftri* [illegible] *Spontequtdem, fedm arvis CUM hordeo maxime nafcituU crucafimile, cubitali altttudtne, fiore rufo ($ protinus dcc*duo unde tS nomerra Greets accepit. De reliquis£*~ nbus papaveris fponte nafcentis, dicemus in medtcins l<>£ futjfe autem tn honore apud Romanes femper, inflict* *J Tarquifiim Super bus , qui legatis a filio miffts decUt***£ papavera in horto alttflima finguinarium illuirefp<> bac faSi ambage reddtdit.* Hadem»«fcius- Confup Plinius fativum papaver cum fylveftri. *Diofcoo* capite citato, tria defcribit papaveris genera, u ^ tivum, -rylveftriaduo. fativum Diofcorides [illegible] cari fcnbir, fylveftre primum *-/*iU, &>*, [illegible] *'t»*r MM** capite praecedenti delineaffet- [illegible] cuni Plinius vcl ejus libcrtus non fan's diligenier att d f [illegible] rhocadi altbtp five pkbitlri adfcribu *^f^*

fcorides&Theph. priori rhceadi five lep-irimo. C?cc-*Turn* farivum unum veceribus cognitum fmflc papaver, fylvcftna duo, & q uarturn ab his diverfum, >Wfe« Grsecisdiftum^exGalenoprobatur, lib, vi I. iimpl. *Minu^i*

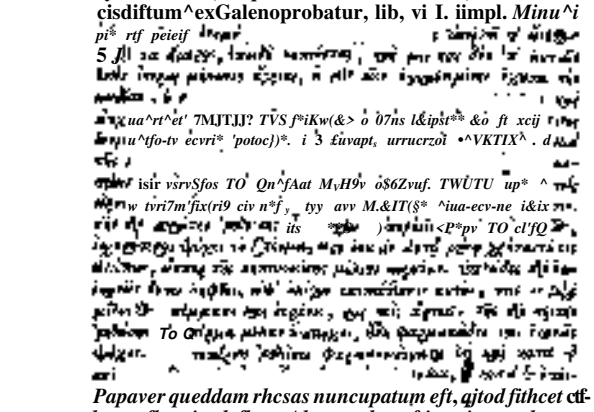

Papaver queddam rhcsas nuncupatum eft, qjtod fithcet ctflenter flos ejusdefluat. Alterum domcfticun^quandoquidem colitur ,quin & alters dua font fpecies Jylveftris pafaverify alterum velut infidentem calicem fojlmens, aIterum longiorem quam il/ud caltccm obtinens > totum autem proceriuS) acfqunlidim a priori fylveftri fuccus defiuit, at-

(illuc! *izeJTtjs* referendum ad primum fylveftre genus ex Diofcoride cqpftat. Eodem modo ra-t/W J <*pvxt,ov* apud Theophraftum referendum ad xi^K/7iv,de cornuto emm loqui magiitrum Diofcoridis caput de papavere cornicularodocetj *porrho omnium facultas refrtgeratorta eft. caterum [ativi quod & Tbylacite cognommant* (non femen flfdcapitulum vel tota planta nomen illud haber, à facciili ut dixi forma) *[emen mtdiocriter[omnum conciltat, vi[u candidum, proinde pant ip[um in[pergunt, ac tnelle maceratum cdunt, ac ejus quod primo loco recen[uimus, cujus florcm eeleriter deftueve po[uimus, valtdius [e~men refrigerat. itaque nequaqmm eo quis innoxie [olo uti foffit, ficut [ativo jive domeftico, nielli admiftens. admo* * dnm veto ft ita fumptum fit, [omnum conciliate Cat erum pufillum ejus in[pergunt its, qua ex melleconficiuntur bel-Jariisy itrits , panibu[que. porro tertio I040 difli, [emen • at rum etiam medicamentofom eft, admodum refrigcrans. at quod quarto loco pofitum eft , omnium eft maxime vnedtca* mento[um, tum in [eminejurn in caliculis, turn in[ol;js, turn injucco.* Satis aper&e Ga/enus >o^JW prius, ab altero diltinguit, docetquediverfum e(fe, nee proprie, nee ab omnibus, fedabufivfc, & à qinbufdam fie vocarù Idem, ut dixi, Diofcoridesdocet, cujus verba Plinius, haud fatis diligencer examinavit. Ex hoc etiam Galeni loco conftat veteres panes, papavere fparfos, in deliciis habuifle. Hinc Petromus , *aucliunt mellitos verborumglobulos, (3 ornnia dicta ficlaque, quafi papavere & [e[amo[par[a** Plinius inferiorem *fanis crujlam condtri fcribitapto.* Corruptus eft codex; nemo tradidit apii femen panibus infpargi. Lego cum Dalccam. viro ded'iff. ex cap. xv. lib. xx. ubi inferiorem cruftam ammigirhque cereali, fipore condiunr. Plinius de ammi, *'Samque & panibus Alexandrinis [ufrditur* , 0 *condimentis intcrponuur.* Vel quod magis arridet, le*o ex eodem librocap.xvi 1. *Inferioremcrufjiam amfum gHoque cereali Japore condiunt.* Hax emm loco citato de aniio tradic. *Viride, aridumvc omnibus qua condtuntur quaque intinguntur defideratum, panis etiam cruftts tnfenoribus [ubdttum, [uccts quoque additur.* Q^od de rhoeade tradit,inf-5aeyaminabimus. Plurapapavcnifativi genera recentioresobfervarunt, flore differentia* Vulgare album folia promitoblonga, lata, la*via, lactucar foliis longiora, candidiora, marginibus finuofa : caulis, five fcapusredtus^quandoquetricubitalis, in cujus faftigio flores c^ndidi, inquibus mox ab initio mulcis ftaminibus ftjpatum^apparet capitulum, quod adultum, globofam, nonnihil tamen oblongam formam habet, & fupernc operculotegitur, interius membranis non paucis in loCulos difcernitur, in quibus femen copiofiflimum , fed irrinutum, rotundum & candicans, radix nulliusmomenti fubeft , defc<?ndens in altum. Flore -admoduiii genus hoc variar. repgritur flore fimplici & pleno, coJore albo, rubro, purpureo, rubeo faturato, violaceo, *Sc* mixtojnfi^ni nempecandore, &rubedine varicgato. vel candido rubris maculis infedto % vel cintreo ungue * purpureo. Reperitur calice majore & minore,pluritus paucioribufqae foJiis donatum. Albo iimile nijj-nai papaver, fedcapuulo aliquancum rotunJiore *5c* magis globato, floselegannphoeniceorubctcolore, femen nigricat. Eafdem in hoc genere lici^t 6b(ervare differer.rias. *Tvrrium,* inquit Dodona^us *pjpavcrts genus, cauli-Johis, flonbus, trem capitulo mmus *// flos i cam lea ac purpureo objoUtum & dilutum quendam colortm refertZ . capitulum quoque rotundatur, Jed man/rato [engine foramtmbus aliquot, qua pjvte operculumipfi tn/iaet, circular tier hiarjacilem defltunn [mini viam prtbdns, quod alus dnobus non contingu, quorum ita recfafipermanent calices, ut nullttm queat embi firrun* Hoc genus adverfariorum audtores papaver fpunianeum lylveftre vocanr, vel papaver parvulumj. Cum delcnptione Diofcoridis non convenire faterur Clariif. Dodonseus', fed depravaturn codicem purar. *Fierp,* inqui^ *pot eft, ut pro ^I*^^ p_{eTmm} perarrftrtptun}(it p.cix.ỳ'nicc*, & *mx. rit xafr'a*t_m^xn acceffortum ejfe.* Non emm hujus, ut diximus, led can^didi longius *6c* majus eit: longius irem fed minus erratico papavere. Apparetvero& tertium iftud papaver agrcfte illud efTe, ex quo *2^x0)^* compofitio paranda. de qua Galenus. lib. vn. *wirè linst.* Nam Crito, 6c poft fbemifonem Democrates «^«r five agrefteaccipiendum prcrîpiunr, & i'lud qujdem addic Democrare«, quod non femur, *p**»><* ei^iav,* inquit, *lvĵ 7S' nñt ajr*'p7cc*, quale tertium eft, quod nullo ference facpe nafcirur. Poftremum hoc experientia didici,fed aliunde inhortum effe tranflitum, eTperientia teltatur* Verba Diofcoridis nee fpuria , nee corrupta funt. eadem Onbafius & Serapio habent, quare tertium Diofcoridis papaver eflè njequit* Dodonsei tamen opinioni favec Phhius lib.xx. cap. xvi 11. *Sât hum* (optimus codey, *[ativum omne ma]us rotunda capita) magis omne rotundat capita, Sylveftn longum ac pufillum, (3 aiomnes ef~feElus" valenaus** D'of/jorides fativi* caput oblongum ådferibit, fylveftri cefiile. Reliqua confideret ledor. Csete'rum Diofcorides hortenfe dixit quod albo conftac femine, quoniam hoc frequentius in viridariis & hortis prope sedes iatum reperitur; caetera fylveftria appellavit *1* non quod fponte & per fe proveniant (*h* femine enimomnesexeunt) fed quod afperiore hirfutiorequc proveniant turn caule, turn capitibus, turn etiam foliis: praetereaquodnigrum afperumqueferant femen.quod denique ferantur in campeftribus fegetum & Jeguminum modo. Ex albo, nigroque papavere fuccus,lachryma, *five* liquor gummofus turn fponte, turn etf vulnere manat , qucm *Grxci h™** & *omov I&T* «|o^i» vocant. Supra lib. vi. cap. de Laferpitio, plura de voce OT* dixi, ac inter c^ceraper excellentiam fignificare lac fici. fyl| hii lachrymam , & opium vulgo didluin, fuccum nempe papaveris, vide criam cap. 1. hujus libri, Opif five fucci papaveris for mam , & colligcndi modum hoc locodefcribit Diofcoi^ es, Lacuna ex veteri

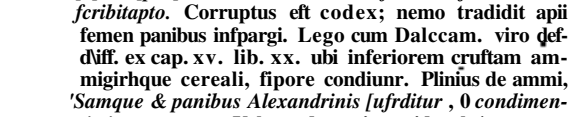

*TTS i*ia*

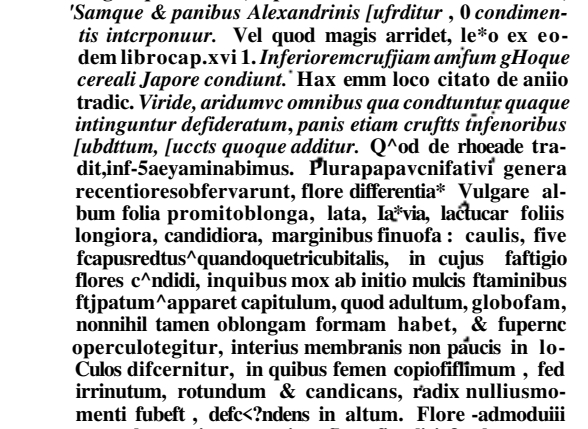

5'' *jmpoas* (addit *ex,* codice l?acuna **&j* *UNO?M* (alter *ci^voie*

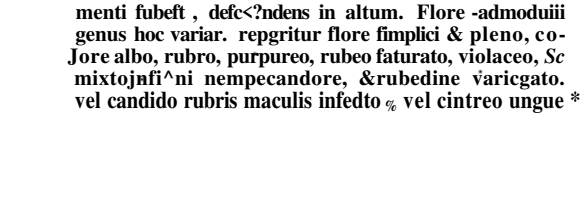

& Ui»v> r Mr. Opium p raft ant ijnnum cenfetur , quod den fum & graveeft, odoraru [oponfi 4m% giitiuamarum , quodque facile aqua diluitur, lave, candtnum, neque ajpeAtm, neqttegummofom, quodque inter co~landum% non uti cerx coit, denfaturque, fedfoli exftftntn diffunditur, & ad lucernam accev[um, ninime atra ob'fcu~, UiCtftamiT.4* quod denique Jopquam extinBtim^*

*fuerit, fuam odoris vim etiamnum confervat, ipfum porro admixto gUucio, aut gummi, ant fylveftris latlucs fucco adulterant. Vci urn am en quod glaucio fucatum eft , dum diluitur croci colorem reddit , quod veto agreflis laRuca fucco, cxih i$ ev^ido eft odore, afperiorque jpcftatuu Quod demquegummi vitiatum eft , invalidum ejt, inodorum^pelhuidnm, ncc defunt tyui eo dementix devenerint, ut adipem illi admifceant.———Q''*re non abs refuerit liquons ilhut exctptendi rationsm jubtexere. Nannulli folia capitaque tpfs tundunt, & prxlo cxpritnunt, rr.ox terentes in mohano paftillos ejjingunt: id meconium vocatur, multum op:o ignavius. At opii faciendi ratio bac eft. Cum ros exarucrit ftellulam (qua in fummo papaveris capite vifitur) cult ell o it a fcarificarc oportet, utnepenitm introadtgatur% & a capitis latenbus per dircftum, fummam cutemtnetdere, &~erumpentem lacbrymam digito in concbulam abflergere, ac nonuamuho poft cb redtre. Turn enim rurfum (£alia denfita reperitur, atque etiam poftero die. Tandem inpila ten, ac inpufttlloscoatla reponidebct* Veruntamcninterea dum inciditur retrocedendum eft, ns liquor vcfttumaffficluderadatur, Aliam PI in i us me* conit parandi raucnem docec , cetera ancomenianc examinandum. E n:gro,* inquic, lib. xx, cap.xvm. *Papavere,fapor gignitur fcapo inctfo, ut Diugoras fuadet> cum turgefcit: ut lollas,cum defiorefcit, bojra dtei (ereni% hoc eft, cum ros in eo exarnertt. Incidi jubent fitb capite & caltce.* Ncc *in alto gencre ipfum inciditur caput* Succus (3 hie, & btrb.e cujufcunque lana excipitur : ciutfx extguus eft, tiTigue potltas, ut lacciucis, ($ poftero die magi* magtjquo warutt.papaveris vero largus d,nfatur,i3mpaftillos trims in umbra Jiccatur,non «i Joporifera modo, verum ficopioftor hauriatur, etum nortifera per fomnum : opion vocanr, Sic fcimus wteremptum Licimi Qccinnd, prtftorii vki, • patrem in Hijpznia Bavili, cum vdctudo impatibilis odium fectjfit.———Cum capita ipfa i$ folia decoquuntur> fuccus meconium vocjtur, multuty opio ignavior. Experi* mentumopn eft pnmum odore. Sincerum enim ferpeii non fotefc, tnox m lucerms, ut pura leceatflamma, aut cxtm-Rumdemum oleat-,qu4in fucato non eveniunt. Acccnditur quoque difficihut, & crebro extinguitur ; Eft Jynceri txperimentum & in aqua ; Quia nebula innatat : fiiium in puftulas coit* Sed maxime minim, aftivo file dep rehenit. Syncerkm enim fudat, (3 Je dilu'it, donee fucco reccntifimile fiat, Mneficlesoptime fervariputat Hyofeyanitfwine adjeclo ; alii in faba. Entgn, ait, papavere afor gigniturjcdpkoincifo.* Nufquam tradidir, Diofcoridesenigromagisquam ex albj opium fieri. Plinium tamen Jequicur Apuk-jus. *Aha agrcftis & alias rbocas appellata , ft quilem ex ipfa fluit Juccus quern appellant opium, vcl quod faile fiorem demutat:* Probabile porentitis fcni^rocolligi, imbecilliusex albo. *Inaherocodiccfipor* legitur, quam ie&ionem vir mapiim probar, quia paulo ante Icribitur, *bibitur fomni cduft.* fer paulo poft, *non vifoporifera modo.* Quad vix approbo, fequitur enim *gignitur fcapo incifo/&9.* Ineptum eft a fcapo incilolbporemgigni. MaJuntalii faforis voeabulo *rb* AjvAir graecorum exprimere. Duplui errore, alrero quod liquor is *in's fit,* id elt manans fponte lachryma, non aurem *w>U,* id *eft fuccus, bcrbatrita, expreffus;* Altero quod ad id papavcris albi, nnrt nigri, Icapus inciairur* Ego^wmalorcftituere* Corruprum etiam eft quod fequitur. Scripfic Plinius, *e'nigro papavere opos {\e\ opium) gignitur capite inctfo.* Et iC codex D^ofcotidislubsc*;' ikquitur *vn\m, nee in aliog:nere ipfum in* *ctditurcaVut.* Pcrgit Plmiw. *Diagoras fuadet cum tur'' gfot%* id elt, *cum grandefcit ££ ad fiorem proper at.* In altcro etiam codicc reperitur* *Bora dtiiferena.* Jol* fanon propius nil mentem Diofcoridis accedit; Sic Julium enim qui in capicis papaveris fummo eft,fcarificariiuber,'hare non confpicitur, antequam flos fefe expan#accadk.Cum rosin eoexaruerir,id cft.ur exponit Dalecampiin circa Meridiem.JIdcm legir,/«t^-*pite ante flnrem , {$ cilice port fiorem, ungue pollicis nt latlucis, ££ poftero, iSc* Hsec urrum corrupta, non fan's lAteraudtnres convenir. DodliflT. Hermolnus legir, *aut, latlucs.* Quod pp[illegible]jj vulgarem accedit lelion;m. Sed quid excipi uni>uc pollicis aurlatfucis? Non v!deo,quxhxxrimi!ici,do, aur quomodohdhicw excipiatiir. RoberrusConftantinus *ungurpollicis inconchh* reltKu.c. Lu-dnnenfis *autconchis,* idque quod apud p.ofcondern /w >.* *illt ^ d- in conchu^m^ fcri_ f^CPr^i ^ a t ^ ^ P f ^ ^ p i ^ .* Traditenim. Diofcorules glauao « fylveftribu, fuccum dctrahi foliturn , quo verum opium adukeretur. Gr*cos* glaucio & agreftis ladluc* fucco adulterari tradit; excipi hie nufquam. Qi^are illorum opinionem qui in conchis reponunt, nonatpernandam putavi. *Sic,fcimus interemptum Licimi, ($c.* Romana &Parmenf.a & quaedam alia recentiora exemplaria fie legunt, ut obferva* vie Do&ifl. Pintianus, *in Hi/pania Bavilicum, quoniam valitudo impattbilis** Legendum hoc pafto eidem videtur$ *Sic fcimus interemptum poft Licimi, Cecinnapratoriiviri patrem mHiJpania: Babilium, cum ei vaUtudo impetibilis odium yita fecijjet.* Nam codex antiques *poft Licinii* : & *impetibilis* legit , non *impatibilis»* ab *irnpetu* videlicet, non a *patior.* De Babiliovero,auC hec, aut alioejufdem nominis, Plinius. lib* vi'• de mortibusrepentinis, *Bebius judex dum Babtlium dijferri jubet. Cum capita ipfa ($ folia ipfa decoquuntur, &c** Aliter, ut dixi, hoc Diofcorides: *capita, fohaqtie tundttntur, tSpralo exprimuntur, acin mcrtario teruntur, ac in faflillos formantur- Q*ia nebula mnatat** Optimus codex, *nebecuh* Quam fedtionem, ranquam probability rem, lequor! Opii conficiendi modum , quiapud Turcas obtmet/ defcribit Belloniuslib. 2. obfer. cap.xv. *Agros papavsre albo* fmaleitaque *ntgro* Plinius) *confe** *runt, ut nos tritico, fed ea confidcratione, nc finguli rufiici plus ferant, quam famiham habcant, ad id colligcndum, fi'jficntem.* Colligunt aurcm eadem qua audores tradiderunt, ratione. Papaveriscapitafmaleitaquefcarno Plinius, rede Jollas cum deflorefcirj jam formata lcviter inciduntur , atqne ex vulnerc emananres la&eas guttse, parumper infpiflari finuntur. Sunfqui libras denas col.igatit, alii fex, alii plures, vel pauciores, pro operarum quas incolligendo adhibuerunt dilig*nria* Optima?norse opium, elicit idem Bellonius, amarum, guftu calido, fauces incendens , flavefcens leonigorum pilorum modo, in maflam veluti ex granulis diverfi colon's coadum: Legendo enim opium ea grana Tn capitibus papaveris ccllefta coherent, & in placenrulam quodammodo coeunt, odor virofus & gravis. Opii Garciaslib. I. cap. iv. varia,(inquiO e(Tc genera, pro regionumdiverfirate* Quod ^ Cairo adferturalbicar, & inagni eft pretii. Thebaicum arbitratur Garcias, nuod ex Adan advehirur , aliifque loci's Eritbrtfo mari vicinis- l^igr^um & durum, ejus pretium, pro regionum varietate*, aut intenditur, autmmuitur* Quod in Cambaja, Mandoa& Chitor cogitur, molliuseft, & maeis flavefcit. Qualequovulgoutimur j Quodadulreratu'm dTe non nego. Atramen ex eo quod adfertur eligendumpurum, coloremaximtf ruflfum, aut fpadfceum, cum frangitur (plendore qnodam nitens, & quod facile ditfbU-itur, fednoncersc inftar lentefcens* Vu!gare ad lucernam accenfum, nee atra, obfeuraque, nee fplendida lucidaque flamma lucet ; verum in *medio* quodammodo fe haber, plus tamen ad obfeurum, quam lucidum tendit, extincftum eandem odoris vim fervarc non videtur. Adulrerationis fignum eft, aqua colatnm, croccum reddereco!orem,fi nee facile folvarnr. Opium apud Turcas, & Perfas in quotidiano eft ufu ad drachmae unius pondus ut fupradixi, Ejus enim ufu feanimofiores effe credunr, negue bellipericula fcrmidare. Idcirco cum Turcarum Impcrator bellum gefturus, rnilirum dcledtum fecit, tota Provincia opio quafi fpoliatur. Vuleare apud eos eft objicere, Edidi opium, quemadmodum fi quis apud alias nationes objiciar, temulentius cs: immo ejus efui ita affueverunt, ut abftinentes aliquando periculnm vitac inenrranr. Rcfcrt Linfcotus affueros, nifi indies itcrent, brevi rabidos m°ri,&fi per dies quatuor^ut quinque intermitranc» P^fire. Quod admiratione non caret, quando^uidem adco narcocicum & ftupcfadlivum eft.

KityJ-nt Corniculatum papaver dicirur, *h* filiq''a in'' flexa , corniculi in modum. Luculenter fan's a fheohraftodefcribitur, etiam a Diofcoride. lib. x.v.c^P;

3 ^AaioTMr. *Qytis* 1%H tovty,' #«CT«I (VetUS *?*&^ &, Iccftionem probat Sambucus)

Corniculatum papaver alii par alion, feu TbaUffion 4 fnaritimis nflfccns,alii agrefle vocant. Folia babtt Candida, tirta, vtrbafcofimilia, fcrma in ambuu,fylvejlris papa-

veris mode, & caule non diffimili^flore ex lutco pal lefcent e+ filiqua parva in corniculi modum inflex , ceu\<£nugr&ci% unde (3 nomen acceptt. femine cxtUntgrOijue ceupapuvvrts radiceperfummacefpitum nafcente, nigra, crajja, gignitur inmaruimis* 0 *aftens.* Plinius lib. ±*o.* cap. xix. *Sytveftnum unnmgenus ceratittn vacant , mgrum cubttalt ultitudwejadice craffa* ¥ff *cort\cofa, cahcuto infltxo ut cormeula, folia mmora (3 tenuiora quam cm tens fylviftrtbus, femen exile; tempeftivum eft mejfibus, qutdam hoc genus glaucion vocant, alii pirahon , najcitur tn tfflttu muris, autnttrofo loco,* Nonunum hie couiideratione dignum. Ac primum,quod Diofcorides fcribat ^Aa^o* vocari, Sc *&ffeaf*iov.* Qua nomina cur ei mdira.ex Theophrafto,& Diofcoride, Plinio, quilibet fatis animadvertere poieft; PKnius *addizglaucion* vocari, Diofcorides uon (ic vocari ait ,'fed quoldam falfo tradere , glaucion ex hoc fieri.

Skg ijr TZN *<pv?kav ipQepaccv. Crfterum non dejunt, qui ex hoc g:ncre faftitari glaucium falfo exifti^atunt , dectpti quadamfoltorum fimiluudine. 1* heophraftufc folia comparat.verbaloonigro. Addit, minus tamerretfe nigra. Ex quibus colligo, fub nigra agnov.fle (Jkceptorem* corpiculati folia. Diofcorides alba effe tracFic. Qua de caufaDoclilT.Hcrmolaus «W *$ MVKX, xtxtu.* repoenendum arbitrator. Favet huic Plinius, nnprobat Oribafius; *tenuiora^ minora* quam caeteris, ait* Plinius *Jylv eft rib us.* Idem Plinius *nigmm cormculatum* inquir, Quod de totaplanta intelligioportet, verba Plmiifi beneconfiderenrur,opinioni DodtilT. & reverendi f^atriarcha *whif* profunt ,etenim *(yiveftnbutpapavenbus tenuiora*, non *verbafcotenuiora* fc ribit- Falfnrri eft quud ait minora effe, majors funt. Et hocexperientiacomprobat.Nulla inter Theophraftum & Diofcoridem difienfio, ipfum verbafcum nigrum folia fert ex nigro Candida, huic fi candidiora , cur Diofcoridem male *htvtŷ* fcripfiffe fufpicemur, non video. Illudnon omittendum; cum recens & femine pullular, folia eiTe candidiora. In adulto enim qua Candida ante, mgriora red* ddnrur. Fieri itaque poreft Diofcoridem folia recens nata, adulta vero defcribere Theophraftum. Plantam cum nigram fcribit Plinius, refpe&ureliquomm papaverum id inrelligendum . Radicem Theophraftus, fi vulgatam ledtionem fequamur, brevem dixjt > hanc depravatam effe ex Diofcoride & Pliftio pVobatur* Gracus enim au&or /6*EA^»^, TW^«««. Latinus *radicem crajfam (& corticofam* fcribit. Ipfa autopfia non valde brevem, fed crafliuf^ulam hujus radicem e(fe dbcet. K^WB'' » inquit Diofcondes, *fc***&*%* corr»gunt ^ * ^ « Et idqueeo argumento,quod papaveris hujufce fiiiqua> fi non ita craffa i oblonga tamen confpiciatur, quatamen fcenugr?co major non eft. vulgatam le&ionem fequirur Apuleius. *Ceratitts,* inqnit, *nafcitur m lit toribus ereSo tbyrfo atque hirto, foliis iwfeftis , hirtis, a/bis, florc pallido^fru&uparvo, uncato utcornu , femine ni''roparvo, radice valida, nigra, atque in fuperficie terra. Vul*

garametiamOribafiusprobat,^**^ legit Serapion vaginis fubcilibus longis, brevem cflefiliquae inverfionem fcribicGalenusIib. v n . fimpl. *p**u> xi^m* »*o-

^ns (pit-mi Papavercornurum nominatum quidern fie eft a, *femine, brevem (levem* inrerpres) *mverjiovem habente, velut &fosnttgracum, utboviscornu eff^ vtdeatur fimile. vocatur porro a quibufdarh paralium , quandoquidem ut flurimum juxta mart nafcitur.* Diofcondes ttc lheophraftus in *petrols afpenfque* reperiri fcfibunr. Plinius in *nhrofu.* Corrigunt DodifTimi botanici ex hoc Theophrafti loco *pctrofis.* Papavera corniculata plura reperit recentior aecas ;''lureum, phoeniceum hirfutum, phoeniceum glabrum, violaceum , quod alii ad anemonis daffTem referunr. Ex his luttumcumdefcriptione veteruntf maxime quadrat,

De hocforcc Catullus loquitur inEpithalamioIuI ; & Manl:

Jam licet venias mahte
Vxor in Thalamo eft tibi
Ore floridulo nitens,
Alba Parthenice velut
Luteumve Papaver.

iuteum ex iemine in hortis minficfe *fe(e* propagat. Quod flore rubro eft, rnajon iudigec cura* KeCtius urrumque auturnno feritur; evcatiendo ex cormcuitf macurum femen, ut ftatim icerumque terra: n\andetur. C^cera papavera candidis fie amuitu infradis ac diilectis rblns fans rcfert, non tamen levibus, fed nonnihil hirlurisinftar ferefoliorum verbafcL caules lnlirmio* res, brevii»refque, non rarocubitales in plures ala» div.dunrur. Fii^resochricolore lureupallent quosexcipit non capitulum, fed tenue , oblongum, incurvumque corniculumfive liliqua inftar foenugraci, inqualeincn nigricans,. plantagini limile. Radix lubeft oblonga, craiiior,in nonnullos quandooue reltans airtios. Pianta haec laefa luteum oltcndit liquorem, guftuque falem refert,in maririmis,aridis,petroiifquelocis,ubi fua fpontis eft. Hoc fucco, in hortis Ii femine nata, magna ex partc carere foler. Alternm corniculatum,(ive minus, jam defcripto tenuiu^ ac minus cft,& foliis *erUc** modo alie incilis, quandoque pilofis, non raroglabris; cauliculos hahet tenelhis &ramofos, pnocumtoentes; flores mionores phoeniceos, faninsinrenfe rubonresj interdum tamen Janguidi,ac i^ailidi funt,femper dilutiores quam erratici. corniculu'm minus eft, culus cacumini opercliluni fubmde, ac veluti latius capiculum mtidet. lemcn in his ex.guuin nigrum , oblonga radi*. uon in maritimis 6c procul a man'' Jocis repericur. Tertiumphocniceo exilius ac foliis tenuionbus, in minqjulas videlicet paiticulas d.lfedbs, flofculus m.nor, caerulei, purpurei colons, nigra viola xinuli; radix renuislongiufcula. Purgandi vi praditum hoc papaver reftantur Diofcorides & Gale mis *V J G&^tASt, TZf^Q©'' '0^vSx<ptt 7ld§\w ffVV*

*'Tel*s* ut verba Galeni, & Plinii fupra citata teftantur, aflore deciduo nomen accepic, latini erraticum vocanr. Plinius cap. xix. lib. xx. *Inter (ativa & \jU veftna medium genus; quoniam in arvis nafcentur, rl dean vocavimus,&erraticum.* Nondicitur rhoeas,ut vult Himus, quod in arvis nafejfur ; fed medium genus dicitur, quod repenatur mfegetibusfpontenatum. Vide iupra verba Plinii ey cap.viu. lib.xix. Legcndum rhceadem vel rhoeada. Nam *h*»* malum punicum, *9*i%* papaver efh Falluntur docftilfirai viri qui ertati^ CUQI vocatum volunt, quod radices plures habeat, vel nbras, capillamenwquopluraemfttatradix, qua fub *e! ja Prn ferfunt *& vagantur, latiufque fparguntqr. ^ed fibrofa dici hujus radix nequit, nee ferpit. Erratic! nomen potmsadeptum viderur, a deciduo femine.quod a yemis, divrrfis ac vari.s loci* f/>arfum , anno feqilenr; aaujw pJancaconfpicitur. Erratici ergo nomen , quod paffim hie ilhcque inter fetretes reper.atur. Nee erranc qui erracicum fi,ve rhoeada Gracorum , inter fylveftria mimeranr. Ipfe Theophraftus inter penera fylveftris Papaverisnumerar. *\>Uh>* Graci ftribuncdici, quod nos cito, acquavisde taufa facile decidat. Aliis tamen papaverum gencribus *sequh* ciro ac facile decidunt flores; etiam corniculatis ,• Nulli enim papaveri clurabilis.ac diem excedens eft flos. hi omnium citiillme P^rei»nr» ipfa etiam rofa ,- ut enim omnibus commune elt,floremmembranaceaquadam tunica tepi, ac ve- *A 5e5?r c^uadam* contineri, qua prodeunte flofculo in duasdehifcensdeciditpartes; ita quaterna ipfis folia, cirocadenrjf. Sed quid *b* dicamus antiquiflimos Gracos nomen hu:c impofoiffe, a puniceo rubrnte flore^ *r*j.* Graciis punicum malum eft iquocolorpunfceus. W jicet nulliusauciforitate nitarur, non ramen pfater rationem viderur. Nullum papaveris* genus^intenfic ri rnbrocoloreacpuniceovidere licet: Sienim^ facili *jr A n 01ren hoc<t' mpofitum, omnibus aliis commune efiedebet. A femine facile deciduo, rhoeadis cognomentum non vide tur acceififTc, quippe tertiofativo, i el fi quis mavukaltero fylveftri facilius & cirins excidar multoque quam hufc manifcftiiu. Theophraftus erraticumdmileaitintybo. Qiiod de foliis maxime intcl-Jigidebet. Nam nee flos, nee femen fatis convenienter intybo comparavi poreft. Defcribirur kDiofcoridem lib. iy.^cap. Lxi n i. Afji««)«,«k, ^^

J7 *%•« ^«» nzVi''''*. leaver erraticum quod a floreprormus cleaduo ,hxadis,m^m* J *Greets accept in fegeubus ve,e nafium, quo qutdem temp ore etiam colli-*

gttur-

gitur. Folia ongano,aut ertic<e autcichoreo,aut thymo fimi-itajpehiantur^ vaque divifa, fed longiora & fcabra. caults ei tenttflimus (vel fcillx inltarj *reilus, ajper,& fere cubit all altiwdine. flos pumceus, intcrdum & Candidas, fylveftris anemones jimtlitudi/ie : caputoblongum, fedquam anemo^ ties minus, (emenrufum% radix oblonga,fubalbida , farvi digittcraflitudtne (3 amara. Ex* hoc Diolcoridis capitc coiicem ^mendavimusTheophrafti, in quo *kpxo£eiUtf>* legit ur, Male vercit Plinius *aivis, jpontc qmdem,* inquit, *fid marvis cum hordeo maxime nafestur.* Nunquam in ar vis vidi erraticum papaver, fed in fegctibus. Varro *i.* dereruft. cap. xxix* *Segesdicitur quodaratum fatum eft: aryumquodaratum, nee fatum eft.* Hefychius *£*& i yi tin 5' uiS&ctj' us i-mTiTnXO* j *i caro&ix.* In fatO pa-^a^er hoc provenic, maxime hordeo. Floret apud nos tinio, lulioque menfibus, in hortis Augufto« Depravatuselt codex Diofcondis, velineptauatur coinpara** tiqne. Non dubiro quin fciolus aliquis voces \&y**% ^«*adJideric. Maguaeftdiverfitasm erucae,cichorei, origani, ihymique 'foliis. Nulla erucae aut cichorei, cum origano aut thymo foliorum fimilitudo : nee ullumelt papaveris genus, quod origanum aut thymutn folusaemuictur, nee rale quid apajPIinium. *Cumhordeo,* iiiquic, *maxime nafcitur, eruca fumk, cubitalialtitudtne.* Vulgaca tamenleftio apud Onbafium extar* Quare dicendum aut Onbalii tempore codicem corruptum.aut abfurda comparatione ufum Diofc. aut ycrba haec inOribalii etiam codice accrevitrddem Oribaiias legit 30***^ *junci figura** Malocum viris DoAiff. SaacnoMarcelloMasjardo^^^. Facile unius alteriufve littere fit tranfpofitio, Lanuginofum effe caulemerracici papaveris docet autopfia. Papaveris erratici genera nonnulla obfervarunt recentiorcs. Erratico papaveri vulgari, folia ,papaveri (ativo (unt fimilia, at minora,nigriora, hirfutiora, angultiora, magifqwe diffefta, initar cichcreiaut Srucae^ ita quidem ut fuperiora, quocapitulispropiorafunt, eoexiliora, & ferratiora appareant, ferramqueexjguam pulchre referant. Cauliculi hnuginofiquemadmodum vulgaris pilofe!-lae, capitula in iummocaule,ex quibus flos prodit, binis cuticulis, viridi colore praeditis, lifque lanuginofis, contegunrur, quod in (ativo quoque papavere deprehenditur.- Ubivero flosipfe exitum molitur, divifailla regmina protinus decidunr^rquetumpuniceus, quatuor divifus foliolisprofilitflos, cujus folia quamprimum defluuur, (uccedenticapitaloexiguo, in ambitunigns capillamentis, fedprormusdeciduis, circumdato, demum ubi cauliculusmaturitatem fuam fuerit afle'cutu?, membranulismultisintercurlantibuSjac peculiares, 8c ab ahisfejun&as cellulas facientibus, diftin&ushiat,fetninc papav eri (im;llimo, fed magis fufco, ac longe minori praegnans. Radix quandoque digitum cra(Ta,nunc lurea, nunc alba evadit. Caulis, radix, folia incifa , ac vulnerata luteum emittunt fuccum , gufta amarum. Flore hoc genus variau Reperiturenim florealbofic pleno. Aliud genus reperitur exiguumdi&um, foliis minonbus, oblongis, non erucae per margincs diviiura, fedtantummodoferratis reliquis minoribus. Aliud genus in horto habe:nus a Do&iff. Bauhino Syrenaicuin erraticum didtam , cauleeftnudo palma^tenui,- pilis eiciguis.hinc inde afperfis, foliis ad radicem tenerrimis, glabils, pallide virentibus, inftar caucalidis, vel apii fo* liorum in lacinias divilis, per margificm incifis & fcrratis, quorum cofttc mediae pi|i pauciflimi adpofiti. flo rem fert (implicem, magnum, quadrifolium, colore luteum ;' Tuccedit oblongrm & tenue capitulum, in quo femen, erratico papaveri fimilo. Raqix vivax qua propagatur, vcre nova ^ermina promens, A feminc deciduo natum nondum vidi. Adverfus hyemis faevitiam nonnihil muniendum* Non defunt qui anemonem luteam effe volunt. Sed hos errarc vel mde con(lat,quod fuccuTli valgari erratico fimilem emitrat, nee radicem habeat anemonem ullo modo tfferentem. Erraticum vulgare Theophraftus purgare inferius docet* Mcliis Diofcorides. *TcuJw « .*i<pu*i* ^-n $* V *** iivir>v«^F C^TVAJ, Corn.ex Plinio'c?i5» \^<r** ,< it*? ****?'^rf ••! «r /3*'A« vrwvcui , $ Jfr* axri^T®- **Blt*

captuU quinque aut [ex in vini cyathis tnbu, decoHa dum ddduoi redtant, » » s f fotui dabis ^ ^ ^qutbus f m in voltens. At femen acetabuli minfurs ex aqua mulfa potum^lvum lemurtmMti. Recentiorcs papaver erraticum fngidum & lommficum cilc icribunt.

Heraclei vel Herculei papaveris nomen huic indi-turn, tefte Diofcoride , ob virium praeftantiam , educe ndo vomitione hun^ores comitialem efEcicntes morbum,quoHerculem laboraflc ferunt; undecomitialiS morbus, Herculeus di&us eft. Diofcorides *Qt*h* vocat, quod album fit, & fpum^ fpeciem rej>r*ientet# Gal. lib.vi 2. fimpl. *pixm* >S^xA«, *W*H™4* 3 •$ «W*^C* ôil *ffuuimtn* A*v*n r • •« • ^ d<p?dhs* Papaver beracUnm vocatur aphrodes, quod tota alba fit, & Jpumofa.* Fallitur vir magnus cum papaver Hercum *KiZhiy** dici fcril>ir» Nicandro conftat vulgare papaver (ic didum cflc cum inAlexipharm. canit.

Facundi lachrymam quicunque papier is haufit, i Hunc fopor altus habet, glaciah frigore fumma Torpefcuntartus.

Cur xiCAiJ^r, dixit poeta, docet Scholiafte?,^'**[1]*'

'Eifypb® y olyXifav o(j\of '"%XH <n$*fQi. n*ts' ris KP™^ ™/*

r»"? 'w™> v»>>- Docet ceblcgonon dici ^Pocta, quod iemen in capitulo ferat* Nefflo non de vulgari poetam loqaividet. Heracleum eodemfcrei Diofcoride quo a.Theophufto, defenbitur modo# Inunoramen non conveniunt, quod alter femini, alter radici iribuac vim vomitiones moventem ,• *qux* duo nee contraria, ncc pugnantia funt. Utrumque enim verum effe potei/u. Diolcorideslib. iv» cap«uvii. Mw* *Qi$ihc w*l* n>»* i&*>tix K>»9H<m, xnutir Itf* art*/*****', $iu* f»»* *Qp*$p*>l»*&>rp*$i»* (vetus inierit w w f j ' W ^ W ^ ' WBt *Tmp '*vnU HVHJL ^ ii*cW* jStwu^ *«»»» ifli^ ''ft*?* \ 7iA^ *dfa'X Kt*ρ* ^ | ^ ^ >i»«iV?(Mathiolicod« & Apuleju & Oribaf. *tinittiTaf,* quamledtionemnon improbamus) ^ « 3 A'' Ww *ilvUf* -atiQ& <w> & * *

' ?ii Papaverfpumeum ab ahqutbus berachum vocatuvn% cdulleeft dōdrafitalijoliis admodnm parvisradicul fimibus Icmme inter cacandido. Sed& berbuU tota Candida eli Vtaue fpumea, radicephrumquinititurtenui, legitur Jatiletne'n; cumintcgreadoteverit, aridumque decidertt. (&c fficcatum reponitur) *Acetabul* autem menfura fumptum in aqua mulfa y vomit ione purgat, privatimque hujufmodipurgatio, comttialibus prodeft.* *tx Theophrafto corrigendus codex Dio(c. ac «\TJ *tenw y& t-mTzto** reponendum, *tevw 'pi&'> imwtheun. Radicem babetalbam in fumtna terra nafcentem.* Videamus quam pulchre Plinius Gracccrfum intelleierit mentem, Qili l[1]^-xx. cap-xix. i'cribit. *Alterume fylveftribus genus He~radium vocatur, ab aliis aphron% fo\jis [fi procut wtuearis) fpeciem pajjirum prafentantibus, radice infumma terr£ cute, femwefpumco. Ex hoc Hnafplcndorem trabunt <eftate* Tunditur inpila comitialibus morbisacctabnli menjurain vinoalbo'. Vomitiones enim facit. Medicamentoquoddia* ccdion, H artcriacc vocatur, utiliffimum. Fit autem buj** papaveris, aut cujufcunque fyheflris capttibus* exx^ ** aquaccclcftis fcxtarus trtbus biduofnaceratis, ined*mm quc difcoftis, dcindefaccatu, iterumque cum melle decoBtSj ad dimidiat partes vapore tenui; Addidere poffea dracb~mas fenascroci, Hjpocifiidis, Tburis, acaticc, lajfi crettd fixtarium. ILtc oftentatione fifiplex quidem & antifua ilia falubritafpapavere & mclle covftat.* Ha&epus I »-nius. Ab aliis aphron vocari ait. Diofcorides & Galcnus aphrodes dixcrnnt, & fic-fortefcripfit Plinius. *Foha,* inquit, *referrc pafferem avku\arn% quodftolidum* ***** turn eft. Xr&v3if* eft herbailatinis ftruthium & dicitur ,dequa lib-vi.cgimus. Idem ^ pafiercnlum, & pafferem denotar. De qu ^»3», docet Theopbraftus, nempe qua Ifnrea tur;larini plantain hancut Jixi.lanariam 8c vocanr. Graeci andlores femine albo defcribi'' meo Plinius. Ex hoc linn fplendorcm tralierc: ait, Dormiravit credo Plinius cqm leperet. O autorem. Theophraftus papaver Heracleum fo thii effe, inquit. Struthio ncmpc quo fintea deaiwi^ tur lina. Qijpd prxceptor dc ftruthio pcrperam.i nius hcracleotribuic papaveri, relativumnonproxim

adfcribens, cum / reJaci* Vain non fie faeminini generis, *uipi*wiyf**a«,* fed tnafculini vel neutri uc ^*n5%of* vel «p*»*. *Vomitionet in vino albo movere*, fcribit, c*'*ptXtKyLr** , *JS J jtfa iwa/-/i Diofcoridi & Theophrafto. Capitalc eft, quod fcri*bu* arrenac/s otiii/fimum. Nam quod habec vim vomicus ezcicandi ,arteriacis convenire nequic, fed plu-'imum obeft« Arteriads conveniunr inol,Jienria, lelientia, hecantia, adftringenria. Aiteriaces, cujusroeftinic Plinius, defcriptio r-eperinur apudGalenumlib. vi. cap. 2* ritulo,confe&io *ex* capicibus papaveris t<rae.fiv? * %l& x«A'#i 5 w> ^bi Galenus

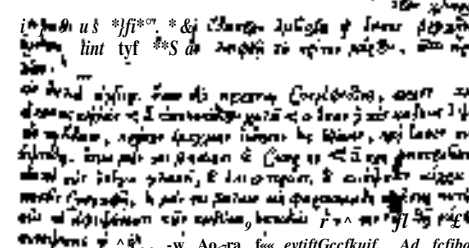

lint tyf **S *tffius,aiBionem fie babentem. Ç^fita papawris vWidiA exx tnvas conjicito, & affufis aqua piuvue [extant: trtbus, aa triduum madefcere finito, deinde ad ten>a$ ctquito, IS ablata ab igne expnmsto, ac colato% admtftoque m»\lis fextario, in duphct vaje coquuo, atque ubi fptjftri c$perit acatia ruf* drachmam una»*, fucci Bypovyjiidts drach* i. *adjtcito* Q&terum cum if fa capita CoX'.rts tn^qua croct drach.* i. *linteolo illtgatam (itnul coquifermtttttto. Qwtdatf H etum mjrrha drzeb.* i. *addunt, spjamque cummodico pajjb terunt, atque ita miunt> ac fimul coquunt, donee aliquant alum futrit. confe&io infpijjata. Quod fi tamen non medtcatntntariam cimfe&io* ncm facere vclis, cum capuum dccoBo ad tertias reda£to, melcoqnesy reliqutsnonadjeflh.* Non praefcribit Heras Herculeutn pipaver, fed iacivum, vel fi quis mavulc, fylveitre.. Delude n>>n ad biduum , fed triduum macerare jubet *i* ad certias coqm idem Heras juber, ad dtmidi'as Plinius.» Nee fe* drachmas, fed (fn^wlorum Unam: croc? ocmpe, hypocyttidos, & acacisaddit, I Jem myrrhamabaliqoibus adjici fcnbir,afhas Plinius. & *hxc* vereres de hoc papavere rradunt.No inuLli papaVer fpianeumexiftimancgradolam efle. horum improbo opinionem, quod cora non fie Candida, fed viridis ad pallorem inclinans ; folia non fint parva, nee capitpluraalbum; neutiquam infignis iilius, qua praedica haec, amaroris oblicus fuiffec Galenus, auc Diofcorides. Al>i behen album, vulgo didurn,papaver fpumeum ftatuunc. Idque propter *fpvim^am* fputeamve alpergi nem , qu* non raro albicans fohocfim & geniculorum finibus infidec. Caulicu,Jihuiccomplimj^.Tenues, teret^s 5c geniculari, eque fingulisgeniculis folia bina, oblon^a, latiufcula, acuminaca, polygoni ferd fimilia,(ibi invicem oppofica, Ixvia 5c ex albo virentia; flofcuh albjdiexoblongiserumpenrescalicibus, renui, mollique membrana velatis, plurcs fimul cohaerentes deorfum nutanr; femen ni^ricat, radix albicat,* faris prolixa. Non effe papaver, ptohatur quodfimen nignican$,nul» lamqiievomendivim liabeat, nee radix per fummam tellurem repir, (ed alra eft. Alii cyanum vulgarem adverfariorum pro papavere jfoumeo agnofcunt. Sed hi *fimthii* folium inquiunr laciniarum wtrumque , ac fimilepennarum avisftrurhii. Nan,inq niunt,al.* pkn*t$h* fimilicudinepennarumappellit^ tui^r, urfilix quae 9tW^< ciicirur, quia folia utrimque dige^a funt pennae mod \ uc Diofcorides ait, cap. de filice. lea etiam folia abierisefle videnrur, uc Theophraftus ait, & etiam orborum. (loca quae citamur , reperiuncur, lib in. cap-xgcxn. eavideat le&or, ficfincju'a attendir) quod eram folia plantamm (im»lia dicantur pennis ftruthiiaws, id-m Theophraftusreftis eft, qni dearbo-^ ribus I^'!i« loqaens, lib. TV. cap. iv.ait. alia cui foIIUTI fpecie pr«Io«Rum,i)mile penni*.ftruihiorum,quae fuper 'galeis i'nponunrur, Q^od fi Theophraftus loco citato eundem dw fcribendi modum hab-ret, qntm hoc capite rradic fiverem huic opinionu lib* iv. ohicom-. para: folia pennis ftruthii, fcribfr T»K*mSt ^»&5r **T*Qis* ^7w«OT. Hoc vero capite *rputot 5 -«« MAn» tev*'!*>*n-H<tx-* [b]« ftruthio rale non effe fuuutn.exPlinioprohatur: hie , *ib cap. Ji!• ftruthiurn oleae folia habcre tradirV

Talia huic cyano etfe nemo fcripfit unquam. Ponatnus ftruthium folia ferre ftruchn'' avis pennis (imilia,\ quid rum? Talia ficcyanij concedo, nego tamen papaver fpumeum effe, idque quia unagna fatiS folia cyani, cum Diofcorides perquam parva papaveris hrjus efif d'car, nee huicplantaeaalbedo, utiude noaVen haberc mereatur; prxcerquana quod nee femen, r,ec radix aliquam vomitus excitandi vim poffi,Jeat, contrariumdocec experientia, compcfcic vomitiones, & adftnngentern? (Iccara, frigidam faculcatcm obt.ntr. Quam ob cauiam *2k* boranicis inter Cfchorac^a recenfexur, & numeratur. Cyanus hie caules fcrt an^ulofos*, folia oblonga* acuminata , profundisinc fun* tttrinraue di-« yifa, erucje fere fimilia, in virore albicantia, capitub in fummis cauliculorum faitigiis twrbinaca Scinanguftum fe conrrahenria , ex mulcts parvio veluti fquamis fibi invicem impofitis, coni alicujui exigui modo compofita, equibus floreserumpunr, ex multis quaC fim-Oriis ac ftaminjbusmediis,pulchralerie inordmemdigeftis,colore velcafrulei, vel albi, velpurjurei, *6cc%* Semen parvum, forma oblongum, l«ve, fplendidum fuperiore parte barbatulum, centaurei inajons femini fimiie, fedmdiiis&candidfis, quod in ipfis capitibus fivecalycibus, inter cos qui in ipfis gignuntur mollibnspiLs reperitur, radices tenues,fibnsqnibufdam capillarae. Nctandum, flores cyani coloris vanetacem in horrisa^quirere, in agris frumentaceis,ubi plurimuna occurrit,c^ruleos effe. Coronidis loco Plinii lapfuma recenfebimus, hie cum tithymalum paralium legiffec *pita)** vocari, p?paveribus annumeravit, iiti fupraa nobus annotatum; Turpirer utriufque confundit hiftoriam. *.Folio,* inquit, *ejji lavi albo* Hoc nee Diofcorides nee Theopraftus de paraliotithymalo : paf^averis quoddam genOs folia habere Candida, jam audivimus. *Capui* inquit, *effe fab# magnitudine* f Diofcorides paralion rithymalum defcribit capjte in caulis fummo rorundo, in quofrudluseryi magmtudine varius,fiosalbus. Quod deflore Diofcorides, id^e folio Plinius, idemfrucSbum ervi dicit roagnitudine, fabat amplitudme capnt. *gi,* mquic, *fiorenteuva* Theophraftus *frm i&i*

Hadenus plaqtas recenfuifle fc dicit preceptor, quarum iuccus, radix, femen ufum habent; Nunc ve*o de radicum difFerentiis fe di&urum proniiccic. Nov^m igiturcum iradlareincipitmateriam, novum capur hie fcciife debuerat Thecdorus. Radicum, inquir, differenrias, turn in fuens, turn in odoribus notare licet. #/*«-, *fuccum,* pro fapore accipit. Sequirur alias efle acres, amaras, & dolces, qualis eft Nymphaese, de qua nunc agendum* Nymphaeam nomen accepiffe referunr, a nympha qua?zelorypia Heroiiisextabuit, 8c mortua,inpaluftrem hanc plantam mutata eft. Habec ha?c QDiniofautorem Plinium, quiliUxxv^ cap. vn. *'Nymphaa nata tradttur, Nympba %elotypia erga fJerculem mortua, quare beracleon vocant.* Malunt alii nymphseam ab aquis, inquibus nafcimr didam. £t hxc notninis ratio nicitur audroritate Theophrafti & Diofcoridis, qui lib. i n. cap.CLVMI. *hueT fm'ottj&etffenvvpcpfp:* vetus) *vvpQcuet, 3*1$ 79 hvfyov* 0<A«* TITW*. Gaeterum *k* nymphis nymphae* nomen fibi vinducaffe creditur, quoniam loca amet aquofa, FOWAO* a radicedicitur. Diofcorides *'&%*,poTntboeiftlf, radix clavata,* vulgo radkem ejus clavaai Herculis vocant. Plinius* *Quare Eeraclion vocant aliqui,ahi rhopahn a radict 2lavajjmili% ideoque eos qui bibetint cam, duodecim dicbw cojtu gtniturаqne privari** 'Ineptumhocpoftremuinnempe genitura privari, quod clav^fimilitudinem referat radix. *tinh)Aa** a Boaetis vocari, *ait* Theophraftus. Plinius loco citato. *LaudatiJJimainOrcbomeno & MaratboneBoeoti tnadon vocant, qui {$ femen edunt*\ Corruptutn Phnii cx^dicem fenbunt, ac corrigunt *maionain,* quomodo etiam fcrinJiiTe Theophraftum, eorum eft opinio* Neutrum placet, ExHefy.hioprobo; Plinii codicem hoc loco mended carerc. *p*M> mate* A«OV a levitate 8c gla* brine 'caulium & foliorum. nomen hoc impofitum* OffTcinis nenuphar diciiur, nomine i Mauritarls vel Gra^cis recentionbus mutuato^quibiis»*^<«^» vocatrtr.uci ex Myrepfo, amidoto xxiv. conftat, In^lcera' Djofcorid;s codice nymph?* luteae florein »fy«{ vocari - legitur. Vide qu* ad calrem capitisde Intea nymph*a adduntur in codice Matthioli. Unum nymphfse genus defcribit Theophraftus^ Sidalm nympheam non cffc*

luie

iuteam. lib. rv. cap. K. probavimus. Diofcorides uymphaeam dclineac albam & luream. Theopbraftus nymphaeam nafci prodit in Orchomcnienfi urverrir inrpfnn»e aorn Tn Orrlmm J *11* [illegible] tiunquam vigintt quinque, quandoqu* triginta, interdum quadraginta foliis conftare videatur, cjuae fingula [illegible] conlideratu, forma pollicem aut fedi majoris fu-

legit. *ronum*, inquit, *aquu tnnatare &! tffe magnum.* [illegible]

dJcnbrtur.DiofconJe: [illegible] haoer [illegible] /''W< , 4t^f7« (Onbafus *»^«*: quam ledionemprarferoj *•pnm\9«hif, nm* w«'' w *<pt*n7n*p».* (luteum capiro fequenti defenbic.) ^»flK< ^ «A^ *9vp(pm*, S9 %' A*®* *p\ipx&* (ale F K ^ unde recentiorcs *wQdgr) My*mi,* [illegible] (acidic lacuna ex annqao codice sN^tf«A«oa-«o«f (7910^ ^« w f n^«i, *mm?***, (n Mathioli cxcmpl. ad cakem additur *fvpQcu* x&i, ci ft wp^m*'**A«™> M T% «I»^^ >v^«f ag^-m/. *Nymphta* w falumbth , Jitgnantibufqui tquij nafcttur*, /rf/4 v*r() Ajt^f *Mgypna jdbxfimilia*, 4* *minor A obhngtorAque, plura abuna , eadentque radifeprodsunti*. *Quorum aha fnper aquam quodammodo extant, aha in tx ipja demcrgttntur* : /fww *album, htto [tmiltmjn qno medium croc cum eft; at cum defloruit, calyculus rotun** [illegible] *ww figura mdlo aut papavenscapttt fxmtlis, tdemquc nher 'xtuberat, inquofemen ntgrumjatum,denfu?n,atqucfu- ft ami lentum glutinofumquercclitduur. Ctults eft UVis minimi crajfus, niger, Aigypti* fab* cautvfimths. Radix figrajcabra,* fcratfaJ *clavct jhni'ns, qu*autumno fecatur* [illegible] *Eft tfaltera nymph** cvjus flos bhpbard dicitur* [illegible] *mul&afbera Rorl* [illegible] Thulfalua [illegible] *tmnem* Mathiclus in (uo exemplar adfiim r*SS harcaddicafenbir^ Nymphfa, quamnjmp^* caar, cu,us *dos* nupbar diatur? PlinS loS*TSutV Ntfutunnaafi r, fi* [illegible] *fL?* S'' *ex radice p* [illegible] /''*nfupttt*% *hyrfo mgro* (purpureo nti i$_n$f$_{ra}$ dicam) *leni, joins flmilibns herb* ciborix* f faba? ^yptixj *aquam ex P'rtefuperantrius, flore palhdo* falbo) frn&u live femine jato(yideverbaDiofcoridi5j denlo atquc guftu argil-*°to> (lento & glutwofoOiokorides) ridtcefttpidofa, nigfdu acerrima.* (hoc prxter veritatemj *Eft praterea alta* [illegible] *mtn* emmfles nigcr eft-*. [illegible] a Dioicoride delcripca aympliea, ut meliorem dcfc vix [illegible] Folia ubx magna [illegible] oclegendum, *capite p*pavens, cauUtemit, velUvt : ra~dixmgra.fecatur autumno ($ in file ficcatur.* In caiile cur fecaretur autumno, lgnoro: nufquam kj>i guinmi, fucqumjachrymam , vel tale quid ex nymphxx caule' cojligu Alteram nympharam capite inqu t lureo, quam Uiolcoridcs 8c expenentia florc lutco docent, nee rof* tantum magnitudme, fed fimifis, nifi cfuod major. Nee minorcs pau'Jorefvc coinmilic erroresApuIcius.cap.67. *Wafcttur* (inquit J *in aquu ftafcnantibus. Itaque indeno-* [illegible] »a, lolida veluti conum quoddam, aqu* r-'™ Pane tepernatantia, qu* fuperiorc part^ ela-

r rT,^{nfim}!|^{lbusc}^licutis.&infinguhsfineuli,

hoceft [illegible] tior«s dixrre *yxwftifa.* Glycyrrhizan & Scythicani radicem eandem effe, ex Auduarii au&ore probatur, •1 *A\ ywvftrm, tl ft *x\!3f* (fruftra corrigunt r*»tafjj quafi non tarn *m'tor,* perlnde ac AtW diceretur, «' *w ihA^of.* de poftremp nomine infra plura* ab HipP^{0}* crate *ytowim* dicitur $_{f}$ ut Galenas in Lexico docct* *yhvxvpuit flATum$_{f}$ tnt yxvKvpiify** w>*fijrw. ipfi Galeno lib. v 11. *Kecm rivus* abfolute*toxii** vocarur: apitd Audluarium *y*9*yppt&9* in *ncutrd* generc leg!, fenbunt recentiores. Scythica dicitur radix quod in Scythia circa Moeonm plurmia reperiarur, vel quod *Scyihx* hac *r*~d ice & equinotrafeo fameni fitimquc ad dies pkjres *to** kranr, un* rradit Theophrnftus. Diofcorides. lib. H J Cap. VII, *ylvxippig* }4>t*r*1 *a^5V ci K«*ir*A^V 1 ^ n#»r$_{f}$, glycyrrhiza feu *dulcis radix plurimagig***M%** *€appadocta,6} Ponto.* Probatur etiam eandem *etfc* [illegible] ram, Quod Diofcorides & Galenus, glycyrhizae eandem facultatem adicribant, quas Scythicae radici Theophraftus, Columella. *Et* [illegible] *ab hoc* [illegible] tion«s dixrre *yxwftifa.* Glycyrrhizan & Scythicani radicem eandem effe, ex Auduarii au&ore probatur, •1 *A\ ywvftrm, tl ft *x\!3f* (fruftra corrigunt r*»tafjj quafi non tarn *m'tor,* perlnde ac AtW diceretur, «' *w ihA^of.* de poftremp nomine infra plura* ab HipP^{0}* crate *ytowim* dicitur $_{f}$ ut Galenas in Lexico docct* *yhvxvpuit flATum$_{f}$ tnt yxvKvpiify** w>*fijrw. ipfi Galeno lib. v 11. *Kecm rivus* abfolute*toxii** vocarur: apitd Audluarium *y*9*yppt&9* in *ncutrd* generc leg!, fenbunt recentiores. Scythica dicitur radix quod in Scythia circa Moeonm plurmia reperiarur, vel quod *Scyihx* hac *r*~d ice & equinotrafeo fameni fitimquc ad dies pkjres *to** kranr, un* rradit Theophrnftus. Diofcorides. lib. H J Cap. VII, *ylvxippig* }4>t*r*1 *a^5V ci K«*ir*A^V 1 ^ n#»r$_{f}$, glycyrrhiza feu *dulcis radix plurimagig***M%** *€appadocta,6} Ponto.* Probatur etiam eandem *etfc* [illegible] ram, Quod Diofcorides & Galenus, glycyrhizae eandem facultatem adicribant, quas Scythicae radici Theophraftus. Columella. *Et* [illegible] *ab hoc* [illegible] 1rum ntt^v *tv*Sr,* cujns apud recentiorcs Hi [illegible] fit glycyrrhiza, five Scythica radix Theophrafti. Hic [illegible]

Gratinus fcyticum dixit hiffonicum , quod fulvum, buxeumqu tffet.* Scythicumeiiaui dicirur, guomulieres luceo ringunt colore capillos , lanafque imbuunc. Idem, 9*\W₂/™ £*'>' *« SF

Thjffinum fiavum foutfictt , i //&«<> f/;4p^, </«l^ wwp* 1 *ianafque ac capillos lutco imbuit^ cofore. Nnuvulli fcjtbicon vacant;* Supra cap. x Nonlmllos Thapiias cum thflpfo five fcythico li^no conftuiJere diximus j inter quos Nicandri, fcholhires. Umufque difenmen rheocryci obfervavit liholultes ad verfum huxic. Bydyi. Ido

*Et corpus t/jeum adniadum Jiwile fiebat tbapfi**

y iiwuit, *i* fan

tore. Tbapfus lignum , quod vocatur fey tharh tlncuttKUt ait Sappho*; *Hoc Unas meltno in.buuntcolore, ttintfque fijivos rcddunt* Vulgo cbryfoxylon id eft anteam lignuw vocant, Afthpiadrs ptantam quandampalfidun fie voca*, undo tb.ipfia tolltt fugillata fed ad tinpendum croceum colorem hxc idonea.* Re&e dixit thapfiaio toilere fugillata. Nam id Theo.-hraftus capiult: hnjuslibri, & Diofcorides docent. *Trim* vox non ad Ibjpfiam, led ad *Uty** five *vmtw** referri debet; Haec enim tingit, fin minus , confondic urrumqne Scholiaftcs X«W&A«» divftuoa teftatur Aiiftophanis Scholiaites io veipi*. *y»M*\ *hm\≥M i»**s Ufy*y.* Interpres ^» **uc£m fi « '8»ty&* cm£ !&* %priiv-*L M > ^ » Thapfine idem eft ,a c fi dixiffet pallida. Talis enim thapfns quse a nobis chryfoxylon dicitur. Schythicam herbam 8c glycyrrbizam eandem cffe Jam fatis probatum eft, An vero fcythicon lignum five chapfum & glycyrrhba, plantaficeadem, non fatis conftat, Qui^eandem volunt,hisargumentis utuntur, quod radix glycyrrhizae five dulcis radicis, fit buzeo, flavoque colore, qui perq^am belle convenit tporbofis & pallorc czangnibus faciebus. ^nfr-Aw» q^ aureum lignum appellatum, fuis temporibus in Gr«-cLa notan! inrerpretes Ariftophanis & Theocnti. Notus quoque pallor auri. .Catullus. *O quam Jape mag* lurore cxpalluit auri.* Hem *inaurata palltdtor ftatua.* lea eriamdebuxoOvIdius, pallidior buxo. Diofco-Vidfs air, glycyrrhizae radices -*XVIMKH* eflc, »«**?, *fit w**w i* An veteres hujus fucco lanas & capillos tinierinc fenefcirefcribunr. Iliadcertum,& comperlutpo colore infici. Nomen quoqueindi

dulccfonar.vocacur. Nec caret hoc exemploi Orae-ciolimradiceraduriorem, lignum vocare, Ucalpalatho fupra cap. vi 1. farisdixi.nec ^peto. Myreplus feet- vu 1. de drofatis. cap- LII. *k>*9ifr>** radices

his ar?amentis nitunturqai ^ lunt, inter q.ios pr*cipuus Cliriflimus SalmafidS. Anriqui tamen 3c mazioii medici utunrur audtontate.qm thapfon, non glycymam fed wbiam efle contendiinr. Apud figinetamlib.111. cap. fecuncioubi de capillis tingendis agit, titulo/3*<pj *ftv<n*H<,y* id eft, *qua captllumreddunt colore aureum,* h*r le^nnmf. f wiroe*«v

xiwAv (corruptus eft codex, nrc quid vidit interpres, in re medica dodt vide cap- ulr. lib. v n. f j? 3

Alum-nis • fandarach* fingilla* dddbwtf-* >* Romanivoca

c U duajierba capilloj aureo colore infi m Yobiam[rubhm,vocaM unci#dtu,l$Q>Nw is fum qui facile vererum loleodefererеopinionem.novamque amplecfti lenteiitiam; artainen pro ea (oleo ftare parte, pro qua veritasj amicusmibi Socrares, amicus Plato; fed magis arnica veritas. Gratcus, nee in latino* mm fcripcis exercuatus, fuit ^gineta. Non Iu'eo nonpalJido croceove tingir colore rubia -3 fed lanas, Jintea rubore inficin'ncrnfo, Muliercul^e bacav* fafcias, crepundiaque imbuunt hacrubropurpureo colore. Obfcrvatum eft airumrrara rubiam m̀oi urinam rubicondoinficere colorc, non fecus ac rhaberbarum eandem tinpit luteojfubllantiamejus non permutanis, nee crafliorem qnam antea fijerat reddens : iD jjs fcilicet qui valitu,Jineprofpera utuntur. Contra Thapfos croceum aureum, pallidumque redAt colorem.uci ScholiaftesTbeocriri, Nicandri ScAriftophani refcrunt. Quod fi cui hi au&orcs non videntur fnris graves, atqtie probati, quippe qui Thapfiam & Thapfum confundunt, alios addunt quorum au&oritaiem re*, pudiare nefas eft. Ex ipfo Theocrito Thapfum pallidum efficere colorem pro).io,cjuod ex verfibus his conftat,quorum alterum recicavù

Dic amor em meum unde venerat veneranda Luna
Et corpus meum adtnodUm fimilc fiebat tbaffo.

Loquitur de morbofa pallidaque ob amorem, muliere, Poeta; vulgatum ef^pallcr, a nat;quod amantes fintpallidi. Ex Plutarcho inPhocione thapfuin pallidum colorem inferre probatur. *Ton j ,*

Tune ciroa dies illos fafcia quxlus v&fticos leStos redjwunt, tindce colorem retderunt, pro puniceo pallidum & luridum. Nugantur qui guiacum thapfum volunu Ex novo adfertur hoc orte, veteribu? incognito. Probabile admodum Thapfum glycyrrhizam efle, licet hodie in u(u non Gt, capillos,faciemve ilia tingere, Ulud inficiasiri nonporeft,g!ycyrrhT''zaro etiamThapfum fchycicum diclam. Schytica: herbs radicem dulcem effe ait Theophraftus.nec alias tradit notas> Luculenterdefcribitnr & Diofcoride lib. i n. cap. vi f.

Haunt'v xiw. Eft vero frutex exi^uus, ramu binum cubitorum altttudwe, circa quos folia [unt denfa , Isntifci pinguia, ta&uquc glutinofa, flos eft hyactntbi,fru8uspla-

*tam»ptlularum magmtudtne, ajpmor, qut fihquas habet Untium modoruf**(in codiceOnbafi; & veieriperperam *f&*Z* l'^ g^* legitur) *parvat\radiceslongcis buxei coloris* (cat acur. codex nonmagnodifcrimine *itutftnitit fulvi ioloru,* buieus& fulvus color cognarusjiffgtf'f-*anatjubacerbaac dukes,e quibutfuccus lyciitnodo ehettun* NunquamPlinium vidiifeglycyrrhizam, facile colligi poteft. Nam lib, xxi. cap.xv. inter eaquaefpinofa ferunt folia recehfer. *Qu<eiam,* mquir, *liatafunt, utcarduus, eryngium, glycytrbiqc*

nulla hie mendi fuipicio* Idem repetit. lib. xxxx, cap. ix\ *Alii eryngum, falfo eandem tjfe putaverunt (3 glycrrrbt^am* (vel inquit Dulcccampiusi radicis giiftu> qui fubdulisficodoratuseft, vel quod ^chinarus fpinofufqae glycyrrhizx frudtus fit inftar eryngy, prior probabilior fentcntia)*quarefubjungi earn protinusre* fau Etipfa fine dubio inter aculeataf eft.foliis cchinatis, pinguibtts, taclu gummofis, fruttcofa, Unum cubit*-rumaltitudine , florebyaciftbi,fru8upilularum plat ant magnitudinis. Vraftantijpmai* Cilicta,ficundoPonto^ r a dice dulci, 0 bac tarttum in u\u. Capitur ea verotliarum occafuy longa ceu vtti, coloris buxei wehorque mgr\ quaque lenta,,qu*que fragilis.* Legit Plinius £rri *Q%f# \%i>».* Ineptjunt quiglycyrrhizam, ut Pl-nium detenl rfanr, fpinis olim armaram fuifle, ac mangonio

quam fpinofa vifa# Afparagum cultu dooaitum effc fee-

fatemur, fed alibi ut in IotisNarbona?incuIris, fpinofam videri negari non poteft. Idemde glycyrrhiza fi modo fpinofa forec obfervarerur. Do&iff. exemplari mendofo, quo Plinius ufus eft, crronscaufam impucant. Nonpiuo Plinium corrupti codicis vitio feduchmieffe, fed vel ocuh's male ufum , velahenis male credulum. Sexcenta cjufmodi errata commifit. In antiquioribus & grandioribuslitteris Grxcis parvum difenmen eft inter E & z, ucraque fiquidem littera femicirculi fi^ura fcribitur, & parvo tantum apice,qui inmcdio-fcrchabctur, diftingui folet *ty*h>* videledor quid Plinio impofuerit, &quamres minuta masimi erroris occafionem dederir, quod fi unquam confpexifret yivam plantam , vcl *f* mediocnter attendiflet, facile vitium fuboluiffet; nee unquam pro 2M'M **h? legiflct^Praetereaimendoimmunis non videtur Plinii codex. *Praftantiflima,* inquir, *in Cilicia.* Exemplaria q wed am non *Qilicia* praeferunt,fed *Si cilia* pro qua cum DodtiflT. Pintiano fcribo *Scythia.* Nam circa Mxotim paludem nafci aucftor eft Theophraftus Jegendum etiam *carpitur ea Vergiliarum occafu** Viti comparat radices glycyrrhizae PJinius; Diofcorides longas, *($ buxei coloris ejfe,* inquir, *ut gentians :* Uterque re&ē , maxime fi vulgaram intelligic radicem Plinius- Ea enim ramofa , inftar farmentortim vitis, utraque colons buxei. Melior^inquic, *quanigra.* Codex vecus habec *nigri>* ut repetatur colons. Radix glycyrrhiza intnseft buxei colons, foris faepius nigri. Quod ignoravit Plinius, qui nigram vel nigri coloris radicem praefert; quod a nemine proditum. Recentior aetas duo obfervavic genera glycyrrhiz?,quorum altera pilulam gcrit, platani pillulae five echino nonab(imilem,alterafiliquofa& vulgatior, prior caules fsepenumeropromiccomplures, ramofos, cubitales,vel fefquicubitales circa quos folia oblonga,alara, ex mulcis quandoq;quinisfenisfibiinvicemoppofitzs compo(ita,lentifci foliorumfigura . attamen majora, viroris faturati, & ta&u not^nihil glutinofa, digicifque adhaerentia, flores fe foliorumalis exeunt parvi, caerulei, hyacinthi medici colons, in rotuncti globuli fi« juiram formati : quibus tandem deciduis major fa(ftus orbiculus, rotundam afperamve platani pillulam amulari videtur, mukis parvis fubruffis , afperis, & hirfilers filiquisconftans in quibus femen. Radix praelonga, & crafTa, & unica eft, brachii fubinde longitudineaccrafficie, buxei Juteive intus colon's, foris raro altenus, fed tamen quandoque nigricantis, guftu dulciscum aufteritate quadam. Floret aeftate, aiitumno pilul? cum filiquis perficiuntur,vere nova folia, novofque caules promir, hyeme fiquidem cum caulibus folia pereunt, radice interim viyaci, ex (emine nafcitur, hyemifque, (inon nimium inclemens, fere injurias* Siliquofa, fivequae vulgarisufus, glycyrrhiza, priorem caulibus foliiique fan's refert,nifi quod folia tint dilutiore virore & majora, caulefque fepius teneriores , flores inorbemaut globum non conformantur, fed in fpicam veluci vicix componuntur,exigui, coloredilutfc c^rulei: quibus languentibus & decidentibus filiqua? fcquuntur, parva?, eodem quo ttores ordine pofit*, parvse, l?ves, nequaquam hirfucae aut afperac, lentium valvulis fimiles > in quibus feminacxigua. Radices habec longas & tenues, ramofafque inftar farmentorum vitis, quae cam latfc fub terra,per tranfverfum & obliquum repunt,uc vix totae nifi magno cum labore erui queanc, & plaerifque etiam locis progerminenc. Foris nifjricantes funt, buxei intus colons. Copiofa haec in Germania , agro praefertim Padembergenfi, Franconiadidta. Utriufque folia, fingularia oriente fole, in latTtudinem primum aequaliter explicancur , mox unacum afcendence Sole criguncur & ipfa, atque interdiu omnino furfum rigent , atque unk cum pediculo cymbam, aut naviumcarinam forma referunt, occidente vero fole, rurfum fe dimittunt, nodluque intus demifTa dependent, donee rurfum , afcendence fole ^leventur. Aeris etiam conftitutionibus reguntur. Nam fi dies fcreni fuerint, interdiu eo.modo quo dictum eft eredla funt, pluviofisverq, nubilis, triftibus, f''Ridionbus diebus etiam «ftate , atque ipfo meridie ,'e S^{3rf} ^ ^ b m i t c & hare defoliis tantum in-

[illegible] ntur qui glycyrrhizam in ftcrilem

& frudliferam dividere folenr. Nam ^ofterior fire filiquofa rarior licet in Germania, Belgio etiam Italia floreat, quandoque tamen cum fiore Jub fincm «ftatis confpicitur> inarefcunt & hujus folia caulefque,radice reftibili vivace &• diuc'urna Non defunt qui vulgatam fivefiliquofam glycyrrhizam Theophrafti concendunc effe; afperam five pilula, platani medo hirfucam, Diofcoridis. idque quod vulgara fit dulcior, & adfitim extinguendam sptior. Vereribus iluas glycyrrhizas cognitas fuiffe ex eoprobatur quod PJinius radicem inquit longam, inftar vitis, quod de Diofcoridis fiveaculeato capitulo inrelligi non potcft. Nos in medio relinquimus , de qua egerit Tfaeophraflus glycyrrhiza. Credibile tamen dicimus , 'de vulgata iplum egiffe. Glvcyrrhizam Theopbraftus utilem efle ad anhelitus, tuflimque ficcam, thoraciftjue omnibus mederi doloribus, Icribit. Diofcorides loco citato.

[illegible] *itti*'* (sddic Mathiolicodexf«^'3

[illegible] *'Jsugjxhi$ m xvftaq* (vet. [illegible] *xytoir) qgp' ViCPeATidw mn 'fist OP JCSTX yhvx.t®'* Eft [illegible] *jptjfatus fyc fuccus adarteria jcabritias fffficax, ve* [illegible] *oportct,ut lingua fubditw, eliquefcat^(inter caliditaterft & frigiditattm quafi mediam facultatcm habet) fid t$ aftuanti flomacbo ac thoracis ac jocimris vitits convenit* nee non ad vefica fcabiem ac renum vitia ut titter expaffi bibitur.* Sitim extinguere air, Scythafque hac ficcafco equino undecim vel duodeciin dies fitim famemq; tolerare. locum hunc Theoph. quianonintellexit Plm* nee Theod. nee Hermolaus, ex ponam. Ac primum quid Hippace fie & quomodo paretur dicam, id docet antiquiffimus noftrae arris coryphaeus Hippocrates.

[illegible] *t&[illegible] Affimilatur vero hoc illi, quod Scytka ex eq* [illegible] *far ant la&e. Nam lac vafis hgneis injicuntes, conquaffanty quajjatumjpumefcit, atque dijjiparatur , & id quod fuferfictet fupernatat, butyrum appellant , wluti leve quoddam, quod aut em infra fubfidet grave ,fegregames exficcant, $$ poftquam concrcverit Htppaccrn appellant.* Eundem parandi modum Herodotus co?taneus Hippocratislib. iv.recenfec; quern adeatledor. Hippoerates lib.de aere, locis, & aquis ^ ^W* *yi* 'i'vimr, Kj fa7m*n> *%clywiVy §n>j'\<n 'wys 'innuir, bibuntqueUo equinum, ($ hippacem edunt. Id aut em eft cafeus equtnus.* Diofcorides lib. 2* cap. LXXX. ^{6}H 5 >&**<**** [illegible] *Quod hippacen vocant, cafeus eft equinus, qut quidem virus redolet, at magnopire altt, bubulo proportione rejpondens. Sunt tamen qui equinum coagulum hippacem appe Haver int.* Hefychius. *iwniuxn^ v*v?hw fyJw H$^{j}f^{v}$* *2**.KI<&<, c\ 3 o%vy*X* iTTTrettf <?< xpdvrui cxv^ctj* <m*™* h 6* ieSi'rraf *mjyvvptfov e!s eteTivfczr^* ci *it'tw avrt >*y?* *Hippace fiythicum edulium, confeSum ex latte equtno, nonnulli oxygalon* (id eft *lac acidum) equinum vocant, quo utuntnr Scytbp. bibitur & eftur concretum,ut* T/*«- *pompuslib.* in. *docet.* Hippacem Plinius modo, lac equinum, modoherbam eflcfingiu HancPJinnicpugnantiam , ne dicam inconftantiam, natam puto e% autorum vel codicum ejufdem fenptoris diverfi^te. lib. xi. cap. ult. *Quadam rurfusexiguo guftu famem fitimque fedant, confervantque vires, ut butyrum J»?~ pace.glycyrrhi^on.* lib.xxvin. cap.xiv. *cqutnt coagulum quod aliqui Hippacen vocant. contra* lib. ****. cap.vin. *Invenere herbas* Gf *univerfagentes. $9*™* *primum earn quafcytkice vocatur, circa Boeotiam najcen* (lege ex Theophrafti cap.i. lib.2$_{7}$. Moeotim^y-' chicam inquit herbam i Moeotis paludibus) *t?*jjV*to aliam utilijfimam adeaqua fpafmatavocant^^^* codice fparmata. Legunt Lugdunenfis &' [illegible] ex optimo codice afthmata, quam *\zQtiot* [illegible] *Magna (3 ea commendatio\ quod in oieeatni* [illegible] *famemfitimque nonfentiunt. Idem praftat * / ^ - f* [illegible] *hippice* (oprimus codex *hippace,* quomodo &, ^ phraft. & Hippocrates, & antiquiffTimi [illegible] *hoc 8a, quod in equis quoque eundem habeat cffc8*™>* veterumtradidit nemo) *Traduntquej bisdttabn* [illegible] *Scjtbas etiam in duodenos dies duraxe in fame, P.*

Feftlve Plinius, *ex* Verbis Theoph. male ihtelle&is, herbam finxit, quae in rerum non reperitur natura; & ^uodmagismirandum.rationemcurficdicaturaddit. Traetereadeduabusagitherbis, cum de una Tlieophraftus, (ed folemne Plinio,gemmam,arborernj animal, lapidem;lignum, herbam qu£ pluribus gaiidet nominibus, quxque alio atque alio nomine di verfis rei boranicx fcriptonbus ctnfetur, earn, quafi riori eaderri fit, pro appellationum fuarum diverlitace di-Verfis etiam locis defcribere ac quafi aliam referre. Mitto Pliniutrw Cur fitim fedat glycyrrhiza, docet Galenus Ifb. vi. fimpl. Ea« *Jft ^ C^t in* TJ X^OTI

Vorro quonUm temper le quoque eft id humtdum, quod tnoMce eft dulee, in re fane etiam fin congruens medicatnentum eft, mniirum modice bumidum, kS humana natura frigiditu'. Mediocrisitaque dulcilo.caufa eft cur fitim extinguat. hanc propter facultatern «A4«idi« Aa, uti teftatur Auftuarii audkor, & Plinius lib. xxi 1. cap. ix. *Vfus in lingua fubditis* (fie vocatiiypoglottida,nempe remedia qnx linguae fuppomutfur, Vulgo ufus in fubditis deco&aj *decociaadter&v, catero tdmelliscrajjitadinem , ahquandb & tufa. Quogenere ff vulneribus imponitur, (3 faucium vittu omnibus. Item voci Utiliffimo fucco; fie uejpijfatus eft lingua jubdito$ Item Tboraciy focineri. Hac diximus Jitim fa* memque fedari, bb id quidam adipfon appeilavere earn, t$ hydropicisdedere, nefitirent* (hoc non five parvo fcgrorum levamine fieri , tecentiorum comprobatum eft experimento) *idco <$ commanducata ft$/natice*ft„& ulceribus oris infpetja, fiepe ($ pterygii$.* Ex hoc Plinii loco Diolcoridis codicem Lorrigunc. A pud quern Iegitur **h$l» ti \<* ^yv^^^^ j&j <%cu/fiX7iK3» 4$&%eA*M'*^ W*WW %i$ps?ipwov.* Idem <liquatus fitim fedat, illitufque Taln:ribus»accomrnodatur, atque commanducatus prodeft ftomachi affeftibus« Corrigunt ex Plmi^ *>u*v>o'y *briajfeblibus prodeffe** Vulgatam &fi fciam *k* Serapione defenai leftioncn, probabiliorem tatnen nabeoalteram quodamara ftonlacln funt arnica , inimica dulcia, turn quod certumeft> glycyrrhizam pluribus oris affe&ibus opem fe-re. Vulneribus utilem effeglycyrrhizam, Diofcondes & Plinius teftantur. Admirandum, fed *viz* credendum, quod ex Theo-

*fbuftus in trattatu de plantis , fi quis Thapfiam raditem, fiamediciutunttlr, cumcarnibusco'quat, eat de multis fruftis in unum , coalefcere , ut eximi i vafe hequeat** Adngioneri debet LeAor nihil tale de thapfia apud Theophraftum ,- Dcinde ihapfia conrrariam habet faculratem, erodenteto & eirulcerantem, qualia l*dendi» nonconfolidandi poteftare-pracdiw funt. Codicem itaque Appolbnii corruptum effe dico. Lego *widfyu* GIycyrrhiz« hanc facultatem adferipferunt, quod vulnera confolidet, leniendi, adftringendlque viprsedita fit, maximequodglutfnofa, vifcida, ac pinguis rccens vid^atur. Finem uc huic hiftori* imponam ,• no° car^e admiratione, Scythas, cafeoequioo, & glycyrrhiza viverecon-fueviflTe/eddeZoroaftrenarratur, iilumnempe folo lade , fex menfes tranfegiflc % quod de alio quodam nairw Atheneus nihil miri de Scythis dixit Theophraftus, fed nee prius, tterpofterius apud me fidem mererur„

Ariftolochiam Cicero lib: De Divinationc, nomcnaccepiffeaudloreft, ab inveruore Ariftolocho, qua de caufa dentem calumniae vix evitare potuit. Gontendunt enim, ut mox pluribus dicam, nomen huic indkum, quod puerperis profit; Sedquidimpedit, quo minus ab Ariftolocho nomenhabeat, firoulque faHiraris fit puerperis ? Crcdibile enim non videtur* Ciceronem de fuo hoc finxiffe, fedabaliJuo antiquo audore, cujus opera ac fcripra deperita funt , defumpfiflfe. Quod eo ma^is fie verifitnile, quod apud Galenum lib. i. de antidotis in carmioe Andromachi legatur ^ AISTO* >'?«• 'A^^, ^ » . y *tenuemAriJiolocbi radicem :* Nicandri fcholiiftcs Ariftotelem teftem vocat (quod non parbm confirmat (Qiceroms videiur opinionem) a/nuliere inventam AriftoIochiam^, *TJVW ft fvilink </»£& svzti<i»af.* Hanc dixie 'Anttoceles fcemii:din re$T$ pcrilfe. bbinonmirandum,fchohalten, iamii^ hoc honoris kribuere. Ut pore quod mulierculis parturientibus (ummam prxller opem ; non ergo Cicero tamopere culpandus. Cujus opinfo non paruni ex his confirmauir , qui ab Arijtolocho invemore nomenacccpiffe, tradideiir. Perindeenim, livevir, five mulier fueric. Interea nee dubicandum qiaa Arittolochia etiam dicatur , quod ^ *i*$_{V\ TO}$« 'A^*.^{1}^; DiofcorideS, *TywMxi* v'ttpacui ph ten S j^j, Z^fx Jieffiv rots *o%a,U.* par:>#^««f, Ideit. *j$'ujioifjLCta, ex to nomen accept , quod oftime fiwrpjsrts opituUii credatur.* Plinius lib. xxv. cap v m . *Inter nobvi/fi. Mas , Artftolocbije nomen dedijje , gravidjt videntur quontam ejjznt '^f'-'Pi* Ae^V^fj- *Nojln nulum terra vnl cant.* Unanimo conlenlu omncs reftmiunt, ^«$_{w}$ ^^ *Xevb'cnctf.* Perpera;Ti, inquiui)t,P.Jinium Icrjpfiflc, g$_{r}$... V>idas nomen dedille. Nam vox *^%i^ou^ putrperas* , aut certe *parturientes* venus denotat , qu. ri gravidas, *Jed nee* & parturienrcs gravidas eife neganc. tantum veroinquiunc, abeft ut gravid s reliquo gettationis tempore opituletur Anttolochia^ ut. contra maxim^ nocedt , quandoquidviri c loci^ muliebribus, menfes & fecundas, &. partus etnortuos educendi vim habeat, my'Uha & pipereafboi addicis, poia vel fubdica , ut iple ducet Plinius iri çalce lib. x*vi. 6c ij)fe Diofcoridcs. Q^iare in no*, minis alfignatione, & errotibus parum iibi conftare videiur Plinius. Scd quid obeit, quo minus gravid* nomen hoc impoluerint , ac dum geftarenc collegerint , ac in ufum neceflariuni rep^fucrint- Fieri enim facile poteft. gravidas mcru d-fficilioris partus Ariltolochiam fibi comparaffe nomenque *i\c i* iperato auxilio dediile, ac cuftodiiifc ad panus horam , netum fortejipfis ope cjus dcftitutis vel par* tus minus felix procedetit , vel fecundinae retine-' rentur* Malumveroterra?dicitur, utexverfibus N/candri palam Set, quod mali pyriquc jnftar fr» ft urn gerat* Theophraftus quoc Ariftolochiae genera (ii.e non tradit. Duo Nicander novit, tria Dioft or ties, quaiuor Plinius. Nicander marem & foeminin. deicribit, cujus verfus, quia non funt invenufti, lucilque aliquid prxbent Diofcoridis delineatiom , id medium adferam.

Aut timbrofa Çolens (3 ariftobchia terendq, Ilia periclym.ni fohtsjiederccque ptcpinquis, FlonBus hyfgmo rubns, (3 odore nolefio, In medio cujm fruftnm penderc pyraftn JAyrtea qualem fert febne vel baccha vide bis! Fceminatuberibus radicurn nixa rotuniis Germinaty at mar thus loiigcc^ cubuoque (ubaltia DefojJ terra, buxei color tnttts utnqne. Baud temere invtnidi medicamen tnorjibus ulluni Vipercis prodeffe magis\ fifruftula drachma Pondere flaventi hbcat mifcere faletno**

Pocta do&ifllmus duo inquit Ariftolochiae efle genera, graphicequedeferibt, foJi° pcriclymeni hvd.--raceo, floribuspurpureis, grayeolentibns, in q.-ifc^s bacc^, pyrofylvcftriconfonnfs, radicibus in foemina quidem rotundis & jnorbem conglobatis, rarí tnodo. Unde & rotund* nomen iili datum; in mafculi verofongis,utrifquecolorebuveo. Eadem ferd Oio2 fcorides. lib. 111. cap* iv. 'E*i *J[* M^ ^W r&yfiXti;*

•UBjijpiyfvlet. \d„\a. ' %$£$ w»»a7s $\X&K* ci, ^ '$_{p}$ ^ (yerUS v fitfixg >'(Jj?) tec* '4« **iwm **7nftix\,; ^h toviyP eiotd w)j<nt<&*. $_{r}$'j ci tivnTt' t£v6y^ ^cw'^£. *$_{n}$ ^ p«$_{K}$&" TfWhitf* li'jitV i(nA«T«f K), o%t%TvhiT.i <p»K*" \y$m* iin^ii^

A a4%a z . *n&

coder «>«••.»
*imst**
M. |de».

*pnun *ht, Itntm t*tt<**
, / f
*H ttmmsi,, , fnrnt itdr*m*Iih»ij*
*fnrf*tfi. t'ixttLtmtt, frimki hf.i'nit, fyrt fimiht*
nidu, nmmi nltx tm tritm, n»t mtie. <*mg 'tbAtttr,*
tnga venitpn crijfitmliatm Miffs . *ititmitu dm*
*t:$mmiftr, *mk* tattrt mm imxts, g*ft» ***t* «•*
Nicindct uttinqae tidctw Anlialoctsum
tton hyfpno , id ell rnbio (nil pot to.
Je Btn untnnt tmct)tgfit<ttun (ife , decent
PMlcandih Et <jnibu» *tnum* uann room-
caai ifHuai ovtrOe uMUtu , cum 4u« rccco-
* obfciVarntt. LHrtqic tm> *kx^i,* qaun TO-
, *fn&ma ietx* nm |y It dim r,f ma. fed raw*
• xanne. qnun mini. Mir«m Diotcixidrt Oi-
<%ylitiifl roctn 41 r, qutxtr^lix qu>idor,tit rit I'tmtiu,
diljtcorumlitlonjjituJine, dodMBcif implerc fenbit,
Di'i(corii.l«liiirytiuJir!cm,cum N^amJereafifcmcu-
bi, diClC. Idrtn EHOROridel traffitiKiine <iigni
ri tndit. Flimus, b^culi, *'Ntfiti,* inrjuit, nubin
»irri« wMn', t? *quAttttr jpnti* cjui fcrvjtit. Vftum tu-*
bcritnti udKum nsandit, ftliit intej M-uvtim t? H(-
*dtttm, nigritrtbui mtthvrilwftiit, dlttrunt mtfxUt***
ditt isng^uMUaj Jigtrcrum Un^iiuiiiu , kacuH crujfi-
tuiint, ftwt «pen emu *T* h»fn« reperni ridrcw,
quc tvwMxtt b^otar.^dbrwiwmcriiiitudine
*Uftxmt. Qs**i oftrodum »frfw Dtofcori.J^ i;tm <;e*
* . tol Je tcirot-i Sc taoion littdiigcnda
d * r b d l
tad Ari&otncfau, Udinata. L o ^ j l t U
• - • rn«iho» qudnagalb ie ntfcatofii
flfrliboi «aot punai lenfij. nooouoquim loneio-
rrbas;hunu *dmmls* germinat auliculu, cifca quo*
folia hinc indc maiiii, odbUtstjue, minor fi

Ariftolochia longa.

eft& laium at colon's initlo rttflT, moi fiifci. Railii
lit, lit di«i,ratini.c vatiat
i«wipe *mpln : ' uti lath
.•K»chmm.lor.
te cm itxtwi
ih»1it- • tTintntnu (bre--
K H itndx <ioo ejmqnr ri •
tnopr ta-
in , cjr«dra%'tjti*, fjurhnt £
M foicr nultt for !•; "itj
. i -
cmnbwc ti-if?, n-lt.f ti.ii rj n>*
(m,qu>fa;n Uhrrttnr f Jtnjium, ic i CKI
urn tnina^li *u: ' . &

Ariftotochta roH

quibufdam Fhembranii , 3t materta IliimfifiS
»lln , fin^utii f^ranii intcrjv'iti, nunil rr!ri|tn» "•'"
ftotochi* grncfibu comoiuiie. Radi* eft mi
nibercrfa, ru(toft. *(otis* ftfe°. inrus buxw
pr*diti, conjee cnSb, & carni adhatrcnic-
ut Dili^cntiff. & DotftilT. obfervavit Cluli'''
feti r«lmttej priori* , *fed*
folia Jong* cjuidon formam 1S
tia , ted majora , longiorcquc!
q«»m lapcriorif fulti, florcmcxalbo purp
lem f Hoc genii* obfrrvalTc Wdctnr Dio'c™
clemattpdetn errihim nun dcfcriplic] inirf
"im, lonpe flori ptne fiinilctn, cjwlrodo* pno
iongior. pyri Fo mridutn turbinami, gfaeBi** ti
initl n : f e m e n p l a n u t a i ^ f e & flavo.
(upertori fimilw i corttcB uaien magi)

Hasariftobchiajin Bclgio confrere, pci-quamrarb
liaturj Injuns admndum imjuticiitci, in Hi'-'aina
GiUia Njrbunciifi , «a)i$_{lt}$ Mlsdii-ejirriiiniarieura^
***tuhas* . 10-quitai frimo *vetc* fiorcr-.r. 1 cri,$_{um}$,,£,$_{us}$**

TIJ, rr— • /Jitu-

«, Ird tir.iaaJ* r.xun.:
um I'liieieadcfcndBinifi^jDiirm O.i^aui, A,,_

omnc* » dci*a*ittn t.ioJiife utdwn. Wci-j, o^
fervaSc DitHtortJci h^ , ^ ,$_t$
fBd4d.WLu~.iwn.tr
(a, mi q«xJri4lij $_t$.. >:^HIK»:I

quodumo«An8ol
6

Ciiati. ^i»jtc f-rwu, cm $_{ir}$
tun duritmi, qjud ui-.ui^jr. ru:* K Aiii .-,^$_l$,,,_
flw lit w u m . A *rs* tusu pill Jji i Fcrt ciiim
ruu in (jm.-niiaLc JlJo-iits.^ci qua uor
aJ^ujr.iuJuratoncara loti : -..fitiim
medio (JiuJran^uliff . i« ! Jfiru'
lumemitirt, uiUrmUJCUIJ,,q',,,n»n;ui« ^itier.s.
-rthujiuArsltut'xh* oti i i J^IDCO
Inaurn U$_j$t{T;.'j* „•.«,,, . .,,, .,,,/..,
fJ.M. *O-rtn.)* *it [HT-*
furte, VI r*-
*d*t»fJ(HluB,*
i f.'(«,i« aijlfi,. ,M/iii*n
•«• . »^ •«« •• *msSUMt . fid*
rikng t*iut* (I«K «,»rfj nr*if. t i i .
m i f . iHmrnwi. ,\
rffr fwgetrfM *«" * -•«, *f.ffntnt t*t n'K.w*
ttmftji'fif , >•* JrfjKVw-n <ni™ /nrjuM P iir»*
(nconfiJtaiticioeititctmu.r l.ejrj n..[*.n,-..
Icrllltn ltMftJJi"X , Jn> .-u;*j fr *frjcifit**
TFJJ. iMMHonrnnin. Qn>m k A r»rinteiba
asatOm-ttihkiM. Ili-ii ci<t .tier;:' i rt,
ii^a r , hi,;)»(({• frKtrpimn i m , i mn uij.cn
taMilrftt.
•ru, Dicv-

Crtduaf tS ttoKvttu st ttitm fair n *J ,b t-*
mt'itiitt rfnf(difi(7. Galcr<<n. I '• 11. lm i. *A/* t*J>t-
•,*« Cjmfin'n «:•« "f «'••* »"•• *• <•" >

v=r«(fc*™. .'nt^M*^ 4 " • • *•• • *•>•>• -i -»TJ

in.Jl51.Ji *fur,* •'« •,, j»™, ««' !••»• K**"! •" -

TtfUftt IS ifi O«»*J)M (CC.
tji "t '• • . *'Utxu*
txii't! omntxrm jutitli/^ri tftmmds, tlttit
j»« *ritmmntu tffiilMmtfttftmjrt r>*
gnfinrnn- At im^t tuiitm mtmmt itmmuttu
*qu*m rtmnid, tic,* N a f n n t l*mcn <
(idem
ctpicndamtUimot, idqtic quod AoJrunutki
w xirnf. X*^{1} •*f»w. lllod cwiifc** N
•fiofqiie ^ravtiCmu) viro\ Ijnfim in uteoTV
, tcponerc , qtwruai Icqaor tif,
ALidroaucbuJ, yult j^nIurl:m,

trtenncro eliijendam , qiiipp* amiqwr /unfwra erf,

ima & pratftsntilJiliis , tune
etiam tenuem respectu rotundæ digit poëta. Malunt
alii pistolochiam recipere , idque quod clematitidi &
odore gratiore, & medicata facultate antecellere vi-
detur. Verum cum Græcorum nemo pistolochiæ
mentionem fecerit, nec ipse Plinius, cæteris antefe-
rendam dixerit; cur horum sequar opinionem non vi-
caules habere
de verbo Dio-
ruK-Jniop,; citw St.- r-wuBrf, aitr.
nec clema-
•two
p.CipnnM
<joo_
•4JifaIlcfciotu.lv-
. ret porj4Mrr . »
——, _ ,$_M$ .libfOfundi, r^« in *to.*
Uuini$_{tw}$ iimdi ,i,cii$_{tl}$j. Jrd jdinftar
a^tnjniithilcraffiufcula,

Ariftolochia Clcmaritis,

finealij nlti, qui inalirt gfr«^tjs fingerj.
fl:irn foinum qujJiiiintixiii rcfircm, q^$_o$
(occcd i frmftjj^rcllcjujrum **major, exi-**
gii(m*linn... iupji;,', ftinenconrMKn^O'iaJccft reji-
ini finftolorhitrtfini fed majat. J-iujut rajj,
tl^m, $_M$ j>;jv'i;atf qmdaiii fqBttim$_{en}$ m
L-r«ior. wtmn & ad mjnirr i
tniti »ccf«Icm *totft*-Iij
pi . & alfjtW tub terra *f* qoe 1 «
idronra K
fruftaJuitn
ta limcn

?mum eontrahanc. *latenhut* & in plerifquc alits Gallic, Hifp*ni*i Hungariac. iirriufque Germania: lorij. Floret a pud nos arftare, F/ufluj antutnim colligtportunt. Non cOe htnc longim veteram, flot 3 PillidmlutiiKctocet. Afiucf Arifolochi* genus circa Hifpalim, iciuc-e Oly/Itponcnfi , pJortnjilque aliii Boctkac, in dumetis, vcprcribos, & tjuibafdarn vctu-(riii>lLVetiiff>oineniI«n<, obJerrfnt idemCIuliuSi <JUD<J aJ ctt]iiame<nnirrit6 rcforri pofle ftr;bit. Id lougi, ramori, rcmiia.ftrtataquc habei farmcnra.quibiii ncmu rc;f),,\ imerdum arbuTcuta *tapern , m k(t* con vnlvrtit rittjuf itnplicari. conf olvuti lot lopnli mf>do» folia ilii rel'q'Jiruai anilolfjchiarum llmilia, *(en* rciuiftcneriiilltmapocyni tn miritimit naltens, Mtimfrlliani ftammoncatn tetriptife Clufii appcllaout, eirreonn mucrane jcaminau , fupernc Ifvtaic Vindta, tiif^rnt ei furpiira slbicaniia , longopffiltctilo inntia, Hot Ariflolot hi* longx *iimujat,* oblon^m.rx JwrpunnigriMtu, tntOi tenm Jinugincf lenus , Iongimmoomnium peJiculoiniideiu ; tructus.u: ct illnij ruditnetiw colliderc lirtt , rellquarum Anflcjlijchij-*ruat* (Itnilij. Tik'Ciiameffctfmenj" exeoquod Do. aiu^vir SimundcTovarroiiKbai.obfcrvavicClufim. frm2u< semvqot iiiagnkit,acinc[em»ttiidevulj»5t3, Sc i pciliculo dcliil'ccns, f»Jii prrlutiga, farmrmida, froitaus afpen inftji (cum cujus *adSat'ibnt* fit>r« ta*gnana hjbetaffinitatcmjnunc per lumma ferpent, Ktoza,Jtt (ub terra fecondctu, pilliiiicolom.nctnmgrati fapDrii: gufta^a *tsim* alir]uan[ulum<ad(iringcnt di.-prcbem,Jir.or, &, minifclr* .ictiincnir. Toia plant* odnrata eft. Hnjus meminit Bellomu^ lib. 1. obC rap* IT 11. *Atijlv!o(hij ftrrnjuirruin qiwdiiim genui, i* tnhii *rtUquti vtrertl/at defcnpiu divcrfum invenuur, artwtes femdmt *e frtnttxi, rphidr** [an Ictiptum fait, H<ifer>) *d fmiUcii medtjAluiqtiiconvrniw jititj , fl*. rtiiai, femmt, mJia , fafejt, & edsr,* re*m dmaniidt.* H« *fj,ouuhtaitKifr*vtT» UpiuMqatlitbtm demtt,-*

*tiJt.———{hanm eUnianem imprttt, quid fe!U nm fi*t«bluft,fiX4c»rni>w*, nttfostalw nu: ftitfmum*

f fa *frmperriva {tgiadutn ctnttniiint.* Hanc far-Tare* fcitavimus opinioiicm. Pooamus tamen ficTi-u: liiH: Oiofcondcin, atari folia lion mucronacar, led dramdj func rotund in; is: ilaroitaqucconnpatwi nonpoflunt,

Piftolochia, five Ariftolochia polyrrhizos.

Piftdochia caulientos mapna « farte pedale-f h*hfi. nonnunquatn inajore*,anRul"fo>> ftriatoi.ur in Arinoi loch fa I one a, ram *ofm,* (cnuiorfi t»mrn. f lialong* fuhiinondin1milia,niprfoM,mfnorii, macis rupplJ, & aii'iuamulum in imbita fiiuwfa, floirm rorWje priori ftjnraarqtulerujrninorcratimen, fc •liquid" nicrurn, intcrdfum exbcfi"aceo flivefcentern, fruAutn rotmiduni prirr.K frrfttitsff.Jt^ic, ecrum minoretn; Semnncttam limile, Radii *dcnSit* eft Mr'[11]*mentif, junci7*\it'tri5e Pliniusait, pleniorii criflittidine, buico col ore. Nifcituf in olive tu Be peiroGt

Ariftolochia Indica.

HUp-*

Hi[pa]GallisequeNarbonenfislocis, Serihs f l o - rec reliquis Ariftolochiarum generibus; ac hoc pecu« fiareejus frudus haber, dum maturuent. Ea qua pe* diculo adhxret parte dehifcat, ucinBoetica clematicide. Novam &peregnnam hoc anno 1634 vidun horto medico Lugdunenii ex Virginia delaum qua? cauliculos duos aut cres mittit dodrantales, aut paujo tainores,circa quos folia lex vel feptem Afclepiadis,& ariftolochiaedematitidis boetica: formain coloremq; referenda, floreeft atropurpureotortuoforepence, terramque incumbente ; Radix parva, tenms, digitum minoremneclongirudinenec craiiitieexcedens, mi pi&ura affabre delineata oltendit. Reitat mdagandum, dequo.AriftoIochiaegenefefcripferit Theophraftus: Quidam Botanici de clematitide putant. R<?felluntur hi ex cap.ulr.hujuslibn.ubi Ariftolochian *»#«#inquit, cum A « W clematitidem dicat D10-*koriies:* delonga itaque vel rotunda verba accipienda funtTheophrafti. Noftra opinio eft,rotundam defaiberepr*ceptorem,idquequiavoxww^«* de rotunda potius, quam longa (quamquam & de eaaccipi poteft) intelligi debeac, turn quod ad morbos, quos recenfec Theophraftus, Dioicondes rorundam laudet, utimoxpalamfiet. Folium ariftolochije alfin; fimile effe, fed rotundiqs tradit. Corrigunt *hA&m,* fed ipfani lIfinenheIxinesfoliahaberetraditDiofcorides.Jib.lv, Cap. LXXXVII. *UU* i«if*cfitm* fA|>n *ntvtiicn^ fy ^ iu*9f9*m&,* £«JW«. Herba ett helxine fimilis, humilior, longioribufque foliis, ac minime hirf uu, Perinde itaque an tow, an UJ/M, legatur. Sedalfines vel helxinesfoliis, veterum nemo Ariftolochi* folia comparavit. Corr«ptum codicem e(Te non dubuamus,& ex Nicandro, Diofcoride c$terifque botanicis, Grxcifque antiquis, TJX'O? reftituendum, nee aliter fcripfiflc Theophraftum ipfa comprobat cxperieiicia, Heder; nontantum junioris, fed xtatis provf dte foliis eft rotendionbus. Legunt etiam j u ^ * , quod buxeo fit colore, nifivulgatatn placeat rctinere ledionem, quod foris fit fulca, intus buxe^ turn quod infra capite ultimo idem repetat, *Peruttlm,* inquit, *ad caput, ulcer A maxime cafitis.* Adulc^ra a Diofcoride rotunda praefcribitur 5 Unde colligi poteft, de hac agere magiftrum. KW *twnNm <shx*&<xti%* £ TK!

ftiXfn. Vlctra quoque putrida emarginatjordidaqucexfurgat$ t$ cava cum iridt &rnelle explct: Adverfus ferpentum venenum praefcnbic. Idem de utrq^uc atiftolochia tradit Diofcondes: ™«"j *<a6% pv tu* «*u«

f«"*Jvti* ^oT.*i'* *JBHT* *d[i pcfyju&ftzn$* Ai>Wef,jiyH, *arivl/pnyftmn, 0r*rp»n'mAyfft*rtViivyls^t 7rty_{im}ptf S^r®*. "an'y*

I'orro caterts qmdtm Dcnenu refifiu rotunda, 4* /owgj *contra fcrpentes, (3 venenata*, <*wiw*>*pondcrecxvtno btbituf, atque enam tmpatutur, pcta fife re (g myrrba addttiSy purgamenta omma pojipartum tn utero rehRx menfes 13 pareus ejtcit*; *eadem 1*W*<$cttfubdita in petto, & rotunda d txdmM qu* (3 anre duiä eft tfRcaX* "Ex abundtintiveYoJuJpsws,fingulnbus% botrorlbus Item ruptit, convulfis, (3 Uttru dolonbus pota cum aquä auxthaturl extrabtt (3 tmpofita aculeosacfticuU%offium~que Jquamas nmovet.* Phnius contra, rotundam'atUerius ierpentes apciorein vuit, quod fine dubiofc,betet 1 heophrafto, Lego ex capite ultimo^*ff*^^ n$? *£fi&9 adficundas tjictendas* optimum e(fe,qu0(I Diotoridcs Grxciquetcitantur omnes, *6c* inde nomen acccpiffefupraprobavirous, T*' *pv* öji «^5 \\%% % **t<p#tft e&myetv.* **Siclegendum, ipia fenes** orationis **dittau** Sequitur **paulo** infra, l<> 4< *«/ iii*^^ *<cs&™imw>* &c Idem tildemque verbis repent capice ultimo:ex quibus non ad verbum exfcripfiflfe hunc lo» cum Apollonium inadmirabilibuscolligo. e i « ^ ^ inquit, *tyyfiwetlar ttj* *G4ftXc%tetv if vikn Pifyyiw wf* *iptf*s.* Corruptus Apollonii codex. Legendum, wr *UJ /WTptq* ^JCT *a&mimWj* &c. *Quodfi matrix ces fr<tctdennt_y (prabtbennt* Doaiif, mierpres vulgatam (ecutus ledtionem, ineptJ *aqua madcfaSampcrfundentur per multos 'did.*

'Avmjpt 9$vyXv*S«i.* Nonconvenit, inquit fubtiliffimus Philofophus, epiloguscum fupcrioribus.Nam haec *(Artjiolochu)* amara eft. Non eft epilogus hiftoriae Anftolochisc, fed conclufio, radices nonnullaS dulces effe, amaras alias Q^are ex ipfis verb' ^ T heophrafti legendum patet, *& ft* ^ *ft*

Quaedam, inquit, exdulcibos, mentisalienandi facultatem habet. Qua? hsc radix, aut quo nomine dicatur, non docet; difficile eft, quam putet, conjicere. *Scoljmo,* inquit, *effcfimilem.* Ad recentiorum ilia non pervenit notitiam, nee opus eft nofcatur. Servent hanc libi Tegeae incola? „alteram quoque mortiferam retineant Thracix incola?jNon laboro,nec opto nt deferarur ad fiatavos.

"Ex?* 0 Q ™tx,*»f**in.* Hie novum capuc aufpicari debuerat Theodorus* Novam (iquidem tradlare in* cipit materiam pra?cepror. Hadenus enim de guftus* nunc de colorum differentiis agere incipit. Male ^*u» xt,JjK, carulea* vertimt. Qualis color vinofus fit, capite de cmamotnOjdocuiinus.

CAP. X1111.

t)e quinquefolia, five quinquepeta. Nee non de rubia_y fidicub, quaque & quot annos £i_{ater}i_{um} medicamentorum omnium diuturmjjimum. Quomodo radicer detenotes fiant.

H*vary *»

*mraim J$\im m

QVINQ^VEFOLIA, five quinquepe; *x* (natn hoc ttiam nomine appellaturj cumf eftoditur,rubraell, inarefcens vero nigrefci^atque quadratic: habet folium vitis, fed pufillun^, & colore fimile vitigineo eft, & augetur, & definic cum vite. Folia omnia quinque , unde & nomen. Caulcs prpceni^s mitric, & crebris internodiist^wra, conftar, t Rubiafolioederae, rotundiori tamen *ho c<mji*t* confllltic: nafciturhumi: caulis modo gcaminis • *t n orbtm* Locaamatumbrofa , cierurinam. Quadecaufa^ *w<180* adlumborum., &coxxdoloreseautuntur, Non/Ur defunt & qusc forma quadam pcculiari fpe&entur *;rM^#* * ut nepxvocatae radix , atque fidicuk Alters *famhumK* enim fpeciem fcorpionis reprxfentat, & ucilis *a$mc<l<> gr** ejus idum, & ad alia quaedam habetur: t fidicute *miniu* verohirfuta^&acetabuliscavernofa, ecu polypo- **Aconitoli%* dum cirri. Purgare inferins apta eft. Vbi qui^ earn contigeric, palypum innafgi affirmanc. Fo-1

liumfilicismagnaeproximumeft. Nafciturinpetris. Radicum vero omnium, ahs plus, alia: minus temporisduranc.Elleborusenimvclannisniginta. utilise*. tMalumterrxquinqucautfcx. * Ver duodecim. Pinguis W fpiffaque admodumeft. *Um.* peuccdanum qui»que,aut iex. Vicis fylveltrisanno, t C« » & fine ldu rcfcrvctur. alicquinputrcfdc, &inanisfungofaque redditur. Etalualia temporacribuuntur. Scd omnium medicamcntoqac quod vcraftiflhnum. Itaque mcdicusquidam.f" virhaudtinfoknsnequemendax , elaccriumdufe rerulit, eo a quodamnmneredonatus. Caufa quamobrem tarn longo (ervari tempore poffit, hu- incnefehumidum ponuntj& tamcnneitaqumnura lucern[s a amotum lumen * emnguic. H*c igi tur visTpeculiaris ilti tribuitur. Radices autem, q'uit aliquam dulccdincm habenc, vbi diu tnanferunt, vcrmiculiseroduntur. Qtt^ verotacerbde exinanitsque vinbu$,tandcm hebetantur. E beftin fphondyla, quanullamlntadamrchnquit. ergonacursanimalisiltiuspropridmdepurandum Raii manifeitum elt. Quod idem etiam de frudu alic- tudumperfici, acc tudicis fuccum detra<eris. f *m* lieet, fi f. radicis mcdicatacque mtu- tem eu. uti radiiibus potius jubent i- cuoniamVrudusfortiorfit, qu^m ut corpus valeat tolerare: fed hoc in univerfum haudquaquam verum effe apparel. Anccyrenfes enim frudumfe- famaceiellebondarefolenc: *i fcfa* fe*

JULII C1SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

H T* *7nrm<pfo>*. *Voftquam ntultas coacervavitfub que duret radix. Tbeodortts nefcio quid fublice addidit eiprimaJtvifione: «» j >#» : Adjungerem ego hanc quoque partem fuperionbus, ex fwa tenote captis ejufdem. Prtferttm cum V alias aggrtgct. Quod fi hie fecas ob color um differ cnti am, JW i&iwtf*. de fuo. K^TO^'*. Tbeodori errorernhic vir$ doB* animaaver tire. De ma/ore htcfttm, fw/«J wA* «« */ amara. ^^^ «^wr <it eo« Fel terra, debuit apPellari. Hoc enim nomen mtnoris eft centaureu Nequc ob radicem: qu* autem, *«, a u^tt^. Tbeodorus non videtur agnovtp Y** fequuntur,

IOANNIS BOD^TA STAPEL NOT/E ET COMMtNTARIVS.

PEntaphyllon unde nomen accepcrit, ambieit nemo. A quinque fimulfoliisconnexis. Latinis cap. de euparorio, five agrimonia diximus. pentaphylli genusdefcribunt Theophraftus conditifiiimis membranis, left« Foctio, reportatur; Uuo itaque pentaphylli genera Hippocrati, album, *

rerbiiTbeophmtHcnjilUr, KavXtT j ID jiftMJi Mra'f. </jri if.rrj, at[HippiXrites,- img> Ji'>iiitJ'fi- ·tMWKRit Mjiuijirfcufjfwj quodarboti folits fin^ulirwrcntaphylhlint limiliara.fjuJm vitjt. Btrumqac alioquin llUQ. deftCMI: *&*&* arbntunt E up. xv-lrb. i. probjcor. o;*a- vitu · Tbcopbrafti iocntn de pcnuphyltu fcnpCK Plmiuf lib.xzv. cap. Iz. JJMI»';l«.ft/two n«iff w««rMM #^a «»m Miwn y>4^4 M l l M J * ivniiA«»if(Hi>. *Gr*<-' i>»ctnt ptnupttet,* ^iw c«4»»ir^kn ^p/ *ftlthtm flyltan: ciiTDtff»&itUTTtibr.va h&btt rdJicem, I*<* ro«> TefctMUttjrrtfitl,* £} *afttkfijtt* j nsoiim 4 niunrro /i/ie- THW iii:f, *(/iff* l-ttbi tocifu a lit flax cum virt,jt!- hibttut tS juigthAa Aotutbm.* Qoirnjuc folium frogii jigit'ndii lOmon-ndjrjdicir, qiud Jintujjuuir. & < b> icarum rlt, Herbjenimquxfr^t gign>t, nttiqui. ni. fed terra lin<»nltipciiulubilii gcrir, Niwi ffn» tap by lion a pud B'tav ^ reptrtri, quod fia^ifcruin Vocinf , & id (1 Hid cm terve cjpiuturn, rKli'iimubiis iliquor confirauin . f'tgb fimil* , it l ohlcuiius, rubens, durum, ac »'f*rnirti. SeJ hornonjlrin Pluuui, drum limiliiuttiiie tlcccptijf, inco [rruilum, initcerc bedlam f?J^-. fc- ftmem. Thctiph. radiceiri <]ujdr3n_!"ljm fieri do* set • Pliniut in^ulolam. Si« qucwi t)u-.dungultiiti illnd K 4opiloluiri cit, ft in c|ii»nii>r ui plitrimiitDan* juto), rotundam mntari radicern ^cnEa|'hyJli, *tcwr,-* tioratn conftiL cipsritntia, ctiam ait^cri & defineri cutn vire. Pcnra; iiyllnn de'eibit DinlcririJL'iJtb. iv.

fl j ;/; « t t B *Tttnaler ftn ftj}nc4rum fiMitmiine, Ict :n tfii'iiua ftinn. foliJ mttithit qutna fiugxlti ftMtttfif, urs flwti , m ttibifu frtritj, fitrtm fs toils, (3 /uxtJtygst t piBTubrtm verehJrtt rtiium, ibftnjpni, VTiirr> nign CTAJflertm , tttjui tff hjuj irtutri* flex.* Folia minrht co n: JMr.quOi! mijjiniuiline fere Hut |"irt.tiji'tnaiiii]UL' lube»n(non difJiinitrm. Eodcm cmnino *taoiio ,* ic ijld. m f*re Tertm Caiiiatiu* [fat lib. 2. cap. v. di.'icribnrcniaph;-llon, fcdiyr-

t *b itnt r.r It;- fiitj *yraAit,ft!Uh*btt JlniiSiJ'rt-atlif; in fingiifa ftdt- tulit qvi** , rtto anttm-tlieuli f!m.*i, *cram* rt'rfJ JJ /•rrt *fitr.itititt&intm jriff*,ffoftmvttt pitltdtim,* I'at his parcet, vereres etia m o q pcmaphyllon ntn feftipcr q"''r- que, Ted quand quc pfurj fcrrf fjlii, fcptem hatxrt non riro vtdi. Genera ctua «bPervamnc rcccnctcrti Sur*. SedquinamHippocrSMtfitit, *urn tufa <••]<*- a.* Pluresptntaphy!loncindiil(im|"proHin'^iat|fr, hi bent, caulindis id a l Turkic rolnndis. enhirjlibs's, ac ·Itiotibut, foltif, *i* fiogoft K<HtoEj ctihatremihu?, qoini<, obfonos. ambiturf^^"^^^! terflWl trcnuti, flwbtwMndiciniibttS, fiigJtilnu, ncqnc diutllte con- fiftcntibuj. Aidrccs fobl'int lf>neat, ftnlim at(cnu*. *IX,* fi)ril nifTTicjiire?, inrfriiil'lnbrubcit'cJ/'ii^!' «W tenuibiiifibriiadnatit. £ft dlud prnr^i hyl'^n caulcBe /aliis nonnihi) hirtntuni, inilhicans ac inotijpttPiWD. Alii pencaphvlbn Nijipocraw vo'unt (orirtntillun effc, ricdifSjmqnod [ormenrum crnciatumtjiic den™ lium 'JJi'itlimiim placat, itqtwieneMatarumqtiirin- dim ferutn eompcrcjr f<)iem,& cniciaimn. C*u- liail(i*pf^^^^^^^^coinpt!irc., *tenws* qtundoqne r-n- becilles, hlimiq'ie Mcumbeotci, non nunqaaffl fir- ram * *ere&a*'* Folia minors quim qainauefoiii, nn- mero<»«* l''^^^^^^^^• fcpwffl eniml:!'".il cnjcTnt.rcr-. C*tt, »liqu>ndo Mfncn quina unnim fijm, ai-rflaqoc i^ndida&litiiitjiin.[1]^ Flofenli lutei. RaHrxforinti- gric*oi, incerius r(ibct,et»B»,mbcro(ak brevii Ho- ·rutnopinio probibilior, quad larnicnii'la ad itlccn vtter*effieu lit, iiteciquc(inc moiID, jC»Jlhing4t.

Tormcnrilla.

tmn et!im qtiol ilteriat Folfa rerr* aHiijr fecus ic ni^ri, cujui plori n'tertiofc!;ul pencri. TbtWf-hralti cum tieknpt.oce tonv.ntt, cn- fnt lig'iriirn aLtfioluicnMS. Habrt rad'rem rrr rem, forintt<u(nigri *cante m*,inir·n(ecuS rubentcm.qua;que fiLirarji)it3(ir~rij;ti!arrsiernirur, ntjpu rqcr fil qt'jm autcfurrjt, uri.'tilpivasit Tht'Ofhrailut. FoluhaKte nirr.,,r4qu)m tsutLUurn . qiix-';[1]*.' fuperiorepane ri- rci'r ·iu: WIT I!. . " tfTC Ttimt. cut

DnVt^'ncTe S Pfimo. A,od na; · K lHT /-«#;. \'rjj- r ^T^l J ett ·« T . l qw wi oc odlo 6g n rfi. (tiontffi l rrionrr *x-t add. KMB tt'tir* Gr>d *nhrim, iftU^-* i»*ir« tOritt A t J-lH-l t rttbt>. !«. qt» tin». corwqttr ™onwr, onon Lwnram it Gtrtaai iaipoftatr. Qu-m olutn t-kffe nUmnoqi obnnrr, actiontanremapud i ;,r«ici'ant Gftnuwn. noneuJWaur Btl.. rrolo. Bent an, qavi *rx* r* iirr.rtor qiiaTftoofillirnum, Jeri. tar. *hi* m porr-jl..iu<tt>ci dw cHetr .< j n « n etc frumrm *ad* ni k-1!·i-'i, E*-le n> cW Of * raai J c. raw. ndtiam n a n *teat, loitm** C n j n (H4OF$_C$ Gratis t«flr Hflf .(ore nonia. tanen *ii^h *m* pro ^ ict fiiftiEiunr. n. pb^t)lrtyrhu M r or . roWrtc Thapf.xi": ftmnrtn. CaSi j;*»#-v.' - ™», & drnv»rian 1 *i.* Sjc«mm :riimi Litno ncarmt rabum. V»- ttrTu dcrrttrinn et Tfrai.ru. ttribrr dv>A Dtifinl. Vetwuia , pt.-i Tfra c<4<ye , n: ? Annqui Lairifri vcrum toiorrm <tj; TDI'TO SC odjicciiii^iicCrxct ^5:1*,, *Mficyfrn* ···"· *. AAiti f ·*···

t..?ero coiofc mficir. Voterl intet^-

ritt.r. Au^tuani •vAi>r lie liiiflun ruUara (cnbit, « j ^«v»>>, M *j* \\ •''•«'à«6*(, Eatk-in rationc landyxdiSa. Vttmenira gioffjfjm auit^t[1], fioJyecm ait herUim timftura: ap- *tMm,* q-jaiti ritJgus finntumrocac. Vixamiam n»-b:*in efle jam probavimuj. Maro p^tarobiim (anil ycem vocm[1] viJttur eclapa. iv. oni eerfin intetprctibui & Crrcicij Oo&ill'imi multum ncgotii fecit, jliteraique afnet huticlsKiraiexponcntibiK.

*Ifftjr&in pmii vieij*t* feivtrtilttxii Mmtitty jtmcTOCternutjtnt vttttt* ttit», Sfiutt Jttjfin J;*, fifctnttt vtflitt dgntit*

StBdr*, einntWis, did» eft rubis, qnod "inftar GtoJ rij'cif, cinnjpjtilve pannui tnbro trobuit coiori;, (gflatant P niot 1 b-x«v. cap.*I. rcbi*mt lii *dy.* ccm d.ci; *Sjnd4nth4,* tnguit, *tjuemtd* fimt, dixmau', *Fitiftditttttnnmtxcerajji* i» >enu« »3J. *Cohi tffi i.tttt fitmmt*:. prtiwmin Itfon ajftt qnim, lift ft ttntjiur «f<M fjr/* *TWhied Aimift* (**tjtrm ftcit. £tt**3tjnn ditimttJvrriff Vtr^itium txifiimtffi h, tbtm ii tjp, flit vtrfu. Sfcnit fut /•IBJJX fjjctnttt vejlur tgncr.*

]octic!um Ptinii *do&i%* nonirridn. Nim licet pecor» Virpliuiineoirerfu, berbiscomedcnrid rnentionem Mcmi f noottidefcqnintf,fipdftwnoffoJiefbaro, c|u!(],i; color«m id plantain lltain rcfrrrndam, tnigi» qu»iu»clrnnti(r!iiiivcrfu[-r*cr[!i;iiri HOC dico, li bcrbim inrrllcxir, de nullaalia plant* expencn- *iixn* t arotL-Ei. qniru rubu. & Cur nnn liCQtt Ml I»O« dycetn rgtm, ot .ilm Cinn*biritnj He'ycb'UJ rbocminlpiatu fucictifV ctHC lei« colortffl Krit. inquit, » KU V» i«*fi I^n». ««.«», &C. Cjlia!i» h*t. in irb--ir ant [KniU5 frutex, me latft. Iltudcoo~ Itiv, tJilicrm rubiz rinhere ewecineum rabrntn colo« rem. l|itt leiqti* coccumfert arbar »d infttt f'uiticit, »i n^vir eaun plaftilo ferant. Grjinmaticut dccenioxea. rel locumSofobHnon peneptDi vide* lur. Rub-junThrophraHiit folio*defcribh* hederx,fed liwe. NulKimodofledersm tefmvuljta :irubw, coderitaqiteeftcomiptus, antaljim *i* tu!catt defenbir rattum pr«*rtor,quodrton facilecrcJjderim. C »rri(furn «? vel ^, fed ciilum Dipfcondf rolinniqtiitC<rerotu<}db,nibiC folia Cunt Inn-%*.. tciinuniti, mli,l tflitiut qa*m tjianda. Fmltra qut ^mbciietaecompajiSc rtitjm.quod mftaThrd*-Wad^rtJt, Si'ujpcni: ih-fripLrjitni f J!H «.tun. t} uttinoiidmt tjliii.'^i't) patot,Jite* ••"Tiqu>mcnirmiivimuv>iq:iidefn PlitMus in lce t lib in ac 't r. I» CrriTM r«bu *«j[iii* *Un, tj ttrtti mrtrgtm. LtUuti'- i fuut. & *UXimt fmimrbf*; (S mmmi f*t Pnttmri* ft "^>Wffntwr,|}"'"rftr. *Sm^urii trwitm Vtrum frimfui MI gmtmittu hnum'n tfi,* fmaii .nu *• •- - • tt-rwmtf.* Sfetocu fcfyr»«*n,nwo»ft'J i - qorklfiBC. -«r»"'T. P U .1-

•»«-. r;« /••«•• ••***• , 4«4>u. • 4> *> *iff* PI, ne nnri^rinttiM

, Cr^tJ

wcitter autem colitur, quod multo pulliet qualia, ex eorum amplissimis radicibus percipiuntur. Sunt ei caules quadrangulo, longi, asperi, ovales aperiora, fed omni ex parte mollores, «iys^ *nibtijfiartr,* fvfw* *tntrlftnt fer Nemfc ctTn fingut* (oikslt, fltlU meJv ittcnfftrimr*-ttiijnttj ,finiiine wunie. iil;ttininj viruit,* max fnjr«,^fl f :^7I tan Cum enmtnTte ru,fum. f{idix tfl ttouiijn ng* i, r«6rj , CM£& orIM* Vl *prlditJ , tjti* Jt tjuf* tHfUJtit iiixitijtut, per*cum tijiu n.ulfi. (ttmfutifmaiKftM f4titjiitii,tiij}ita pern at cuptofim ilrinjm ptt'ir,* « *intrrdumrtitmfinrutnem.* Ad cofdcin pneCcribirarl Tteqjbralto morbos,ftd h:c cotiteuros diccrt itriiMIB rnB»we, u»c tddere lan^mnftti i die re ; Teft»tnr idem lib, vi. ilrnf>l fjilciius *iffi i£& «>ili rty* n « i IJ «Vsn."li «•«'' EipcriBiiiia J'CCi ainimjJt,Jin rubi* ra tens, PIOX urioam rubicimdo mlicereti'Iwre.iKMi fecuf aci rhiba'bJt'jquotidiu-lutfarnritipiconrfj/cimut, nee ulloirfndo in KtercS Volant, fubftantum urtree mutan, ncc crjffijrcm qmoi ante fuerj[*xsAAt,* qaiiolcMa ftuuntur Unitarc. Rimulls mbia e*ii qjjttranjiulanbui, geoicujatii, ad ei tt, cr.iifi'jribuimijnrLbu'cjilf quamipattn;. Fiiliii tifcniibu'.Jitpll:11« • blii.Yi>, contra<iF.iaribu>pcriutcr»a(ta et (in* gtiliiiatticulw (jiiiuquc fere coiicancibus, ic routinti^

Rubia major.

rJ^m^lfteIl*mn*iirodifp(l(i^i«.lltinitP»iMt,I^ & ieftirnn Knidtate swiulaiur , flan) rn luirunTM ft«Bli(ifUE*(-f'ii(r'c'iintUfpi"*'-H liite lotcl, (cwen rortodum.p«fvumf initio virera , indcrubens, poB«

rfrK'vfi«'ni, effoditur. d' ur , , M fin^rurque, quo WffIpoM . mfai^uJii caur», vnnoni vrbatv. Xjfuru-iiif.rc-^nrAE c-^umv

•fc« ?in>. q»c rcmiMr, nmc frnr-tniw driTnrnrita vatiH" < <I>t,qoodrsroprotMt. d & prcolttn fr««9mrwr p P

rto/Tiam aiparJEi f^'"* cidrcem rcnrpitNtC* t j nut iniel!igrePt*ecji((»uii'*?• riibo •

f 5 tr*adw»A'ir. Polypodium unde nomeh acceperit locus hie Theo..faraili docet, a,radicefcihcet, quae cirros ^c acctabula polyporum modo habet. Nugantur qui nomen habere pucant, apedum, feu foliorum mulruudinc : A radicum multifidis inciluris f?oAd>V<^'' dicitur, & quod fcolopendrumeadem referac , fcolopendron di<itum eft. Au&uarii aucilor, /*.Hmc Theodorus polypodium *filtculam* vertic , & rciilt?. Sled cum alibi rrichomanes filicularn inrerprelacus fie, ac vulgo a Medicis & feplafiariis polypodiqm appelJetur , confufionis vitandae gratia Gra?-iLam ^ocem recinere malui. CorngenduS hicdt codecCaconis, apu:i quern cap CLVIII. Icgitur ,/e/i-*cuLe patilum,* pro, *filtcuLe parum.* Plinius lib. xxvi. cap* vi 11. *Polypodium* , ^wvJ w<?^j *filiculam vacant\ Imnlis efifiiici.* Cur filicula d.dta fir, jam conftat,quod folns filicem imitetur. Germani Djopfftolltg/ a maculis quibus nctatur, plusquamaliud quodcuuque filicis genus, vocanc. In pern's nafci rradit Theophraftus. Regius Diofcoride* lib. iv. cap. cixsxvi u.

[illegible] *y\vKv$ hi>&p.i i%v&& K&JufiftKW • Polypodtum najcitur m rnujcofu petris* (5 *vetufttsjylvcftrium qutrcuum caudicibus.palmt altitudinc fihct/imtlfyfubhtrfuium* © IWCl/l/W, *at non perinde tcnui dtvtfura.Radix fubixcet ptfofn,cyrros babens cen polyporum, crajfuudtne minimi digui, hac fi derafa fuirtt, coloris intus htrbacet compcritur acerba vero* C5' *gujlu fubdulcis, purgandi vipradtta.* Legunt Do&iff. viri, & interpretcs £»ij «#io«, *>£*/W, idque quodSerapio, & Pluvusfic legiiievidetur. hb.xXvi. tap. vif 1. *Hfitx,* tnquit Plinius, *t%ufu, pit}fa coloris intus Herbacii cr tjfitudine digiti mini*** .4zcetabuhs cavernofa ecu polyporum cirris, fubdulcis , m petris nafcensy aut fub vctujiis arbor thus.* Non difiinilijeflitt verba Diofcondis e^ antquo -egu codice DodHfiT. $alonalicas. [illegible] *ov miaous fi^va txtsmn^* ci [illegible] *ptyfjy* [illegible] JV jSp^v. Cerre in annofis gcexcavacis, muicuque biitisarboribusacmaxinie quercubus, polypodiuiii reperiri, indubium* vocari non poteftj fed ColiS in quercubus nafci, auropfise refragacur. Ecenim ad radices & in ipfis caudicibus *fa*gorum , corylorum , falicum, ulmorum , aliarumque provenicarborum, pi-arfertur tamen quercinum, & quod inantiquis&cseduisfalicibus reperitur. guftu amarius , in quibufdam. nee inuna reperiri arbore, ex iploTheophralfolib.2. canf.cap.23. facile probatur • w ^ *7n>***e2uv* inquic, **i not jfi>2yis*. Qu« *\erba* non intellexifle Plinium loco citato probabo# Nam conftat, legente anagnnfte, andiviflc_> Plinium, *\in v*U Qniivi&iL* Notiuseft, polypodium noftrum id effe de quo vereres fcripfere, quamuc probatione cgeat,nifi quod non tradiderint, folia ejus averia parte, maculis fulvis effe notata.

fix™* 5 *iv9'pi£»K* Docec quamdiu radices durent, priftinamque bonitatem fervent .Qnibus nefcio, cur claterium addideric > fuccus enim ef^, non radix. Qui uon *ex* radice, fed ex frudtu eft compofitus *6c* prspams, ut capite fcqnenti docebo. Male Theodorus *WTZW&I&L fel tcrr** vertic De minoris radice non agxcTheophraftus, nee ufum hsechabet, majoris raciix fervatur, ufnique e^l, fed amara atu fel terr* dici non poccft. Hellebrrum fci^bit DiofcorSdes in prsefatione lib. 1. ad multum rempus veterem fervare vigore:n, verum reHqua? ndices, maxima ex parte, ad [illegible] Ssj i% %pe. Qn ill d fcrreconvemt, (olumexherbarum mexiicaminibus, verairim album & nigrumin muhos annos perdurare , reliqua vero maxima ex parte donee trimatum excefferint. Notat DocftifT. Saracenus, inquirmfdam codicibu5 Iegi «^5w, & vulgatam fibimagisarridere ledlionem *;* utramcunque taincnrecipias , locum hunc mnrilnm aedecurtatum videri. Q^je enim hie habenrur de medicamenYorum xratibus, aur cert$ virium dmturnitare, ea ut experiential, ira etiam clarilf, fcriptorumauvSoritari [illegible] Quod vel folus hie Thcophraiftieftacur locus. Quod ad experiential* j conftar radicem centaurei majoris vigorem bonitatemque (uam ad plures quamfex, feptcmve fervare annos. Cuiincogni-turn, anftolochiam, qumquennem non minus pr»-fta.)tem,quam tncnnem Rhabarbarum recondi (ervanque inlini femine, aut goffypio ad 8dlo^ovem & p hires annos, extra controverfiam eft. Iridis radicem plures, quarn tres, quatuorvc annos ad medicament* lcioneam cfle docent feplafiarii. De zinziberis, 2e-

De zinziberis, 2e-doarixvulgodidae, radice riihil dicam , quifibetex Pnarmacopocis fcirepoteft Quapropter inrra impro-bo loannis Bauhini conjtduram , qui aW [illegible] *u** refttuuit, Tiiii *-nSffioTKiwcv*. Nam quaruai tenues iunt, vix ultra triennium, immo ne vix bieniiium duranc, quales grammis, afparagi, rufci^afari, & limihum. Vitis fylveitris tfmen radix,'licetcraflTafatis, ultra annum non fervari docet Theophraftus, Bryoniae radicem crafllflimam effe &quae non rard femons confpicitur craifitie (vidi magnitudin^ *8c* craiiiitie humanaj ad binos vix annos (crvarur. Nifi fruliratim fueric difleda, tenuique fi.niculo trajeclai utpartesfenonconcinganc. Caufaeft quod fungoft admodum fir* Vitis iylveftris radicem annum norj durare inquit, filaefa, aut in umbra non reponatur: Contra bryonia: radix, fole& vento expofitis ficcatut *&i* fervatur Jocis^ umbrolis enim ?itta tabefcir, & mar-Celtic. MaJe apud Theophraftum , *<ny*»Sen* Jegiiur, reitituo *m/ttQvffufov,* id eft *manes* & *fungofa* reddunrur. Hunc locum Plinium lib. yxvi 1. cap. ultimo his ferfc verbis exferipfit. *Et de berbis quidvm n emend digna haBenus aut accepinnis apt compenmus, tn fin*> ea~rum admonere non ab rejudicamus.aliss alias viriwti cije atates* longijjimo tempo re durat claterium ut diximus7 chamaleon n$ger XL annis, cent aur turn non ultra* x n . *peucedanum & ariflolochia , ac vins fyhefiris anno in umbra fervantuu* Poftrcmahsec, ù non corrupta , negligentiamoltendunt Plimi. Thee phraftusdecem vel dundecim annos fervari ce.ntaurium traxlit, peucedanum & Ariftolocl.iam quinque aut fex, folms vero vitisfy.veftrisin umbra annum unum dorare Corruptus ii fit Plinii codex , quilibet quomodo reftiruenduS fit vider* Centaureum non ultra duodecim: peucedanum 8c ariftolochia quinque aut fex, at vitis iylveftris, anno in umbra fcryatur.

To?tXx-nietw. Omnium medscamentorum'rnagisdurabile elaterium eiTe ait. Idem Piinius. lib. xx cap. *i. Elaterium tempejtivum eft autumno\ nee ullum exrnedicamentis longiore avo durat* Incipit a' rin attt, fi quis recentioreutivelit, pafttllos tn r*ovo fitlili igne lento in aceto domet, melius quo vetufitus, fuvque jam ducemis annis fervatum^ut auHor eft Theophrajius & vfque ad quinquagefimum lucemarum lumma exnnguu. Hoc enim vtri expenmentum </?, fi admotum pnus quam tx~tinguat* [cm till are furfum ac deorfum cogat.* De elateriovidefequenscaput. Qu« hoc loco^iicit preceptor examinabo, Adduwentcs annos et medui cujufdam^probi , ac bonae incolis au<5kr.tare icribic durare.* Diofcorides verb & bimattf ad decennium purgationibusaccommodatum docet. *ùs pi* i» iili&-JupjiK?" c Jaw *pw& *XV hytrZ*.* #ginera* vercj quod anno non eft vetuftiuscxhiben 'um docet. lib.7. Cap. 4. *'£>#riper tfrfepv^nrias xsvol mappvyi*.* cAKIKOf *Jfr* W *ny.<n{n $ KSQOV, >§ ph -7m,cu*it&i meuJiH. Elateriurn fcammoni* rtiodo evacuat) deligtndum oeroviridicalore, lave, & anno ncn vetuftus.* Delenda particula fcJ vel **inMnt>*iiTt&9, yia-n®* reftituenilum. Porro Diofcoridis,dc state elatcrii,opmionem Chen's pr^epono. Nam Theophraftus noncxiuo, fedaliorum fcribit fententia , ad tantum tempus durare-*xCwv* v&tovfti,*, tfw** quod vertit Plinius lucernarum lumina extinguit. Contranum pioiccrides *h*tl5* [illegible] *Am'fi** *wltowftattr* [illegible] *5 tow* [illegible] *il* [illegible] *pi** [illegible] *zrpaaifyv , nsf** *iS''X'* [illegible] *UVTO toviyr, £. %t<pcf. Elaterium porro optimum creditor* quod cum candore modicc humtttum eft , mnirhe pondci o-]un\ Uve% guftu amartjfiwum, quodque lucernes adtxoturn facile accenditur. At quod porraceum e(l,fitibrin?>* & adjpeiltt turbidum ac ervi, cinenfque plenum^ 6? grave* Cfl vitiofum eft, nee defunt qui cuctimeris focco [illegible] *immtfecmt, ut nandorem & levttatim emeu-*

tiantur. His in verbfs nonnihi! confideratione dignum rcperimr; ac priinum, quod inquiat /««m 5' /VJKX, cum *JEgineu* laudet *v{*m$if* cujus (ententiam vir magnus probate Q^ippe qui vix credat elaterii fuccum, quanuumvisdiligentiinfolatione, ad ilium candorem feu ettam pallorem pervenirepoffe. Confirmat tamen experientia elaterium temporis tra&u candidius fieri. Prstereaficandidiusnonfuiiret prsftanciflimum , nunquam impoftores amylum addidiflenr, ut candcrem mfentiretur. Caeterum noli imaginari niveum candorem acquirere , fed refpeAu rr^iini, albedinem quandam oftendere, cineritium nernpecolorem. IHud majorisponderis.quodTheophraitus inquic, *QZinvn* $_{IS}$*^m^i^,* Plinius vertir, *lucanorHtnluminaiXtinguu.* DiofcorideS non extinguere Jed admotum lucernac facile, accendi, (cr-b;r. Diofccridis codicem botanid corruptimi putanc, reftiruuncque * w , vel <W«W, feu*x«»Yrwf, uique *ex* Theophrafti & Plini locisciatis. Turn quod elaterium propter humoris copiam id praeftet. Omneen-m hum'dum quod pingue non eft, ij^nis flammam extinguic. Qujre, inquiunc, elaterium in quo humiditas aquea multum exuperar,luct rn« flammam extin^uet po[iu«, quam ardLDitadmotum, ex citato videlicet in huuiido a calure liatu; Id quod experientia confirmari porett. Atta&ien vulgatam Diofcoridis lecSionemlegitimam efle ex Oribafio probatur., Practerea oaini pjngucdinedeltitutum elaterium efle, veritati contradicere videatur. Quare malunt alii redfe ucrumque i>ucloremGrafcu:r. rradidifTe. Nihilenim inquiunc obftar, quo minus elaterium pingucrudinis racione^unm ex ftminis medulla contraxit,admotum hiccrn?, facile accendatur *k* conflagret, flammamqueconcipiat, acfimul etiam humoris adjundi rau^nf, damurendo vaporem *ex* fefefunrienscrepitar, luceruje lumen furfum deorfumque fcintillare cogar, atque tandem etiam excirf£uat, Quandoquidem accendi facile , 8c objedum lumen extinguere nullo plme conirarietntis *modofibi invicem* opponuntur. HaCtenus viri *do&i.* Qu^od didici ipfe experientia addam. Optimum nempc elaterium, aetate cyneritiumrcddi, idem facile accendi, ut tradit Diofcorid.s,rerum lumenadmodum reddereobfeurum^deniqucquafideorfumcogcrc, quare^'^ji non *extingum,tedQb[wumreddm,* incerprecariraalui. Quod *QSinStu* fignificare gr*çc linguse ^rrñi notum eft. ®*<n j *pot/of tylhfsb* (zr*)IM *W Tniun* H#C non expO- fiiit Dodliif. Gaza, quod enrmpta G: d<j»r.va:a videret. Lego,^<ya *xxff^n^ eifu mwu* Tmf&r®*, in(]uic Galenus in gloffis, *o C'zr^Ki'&fytfw®' uiCsun®*, »^ *vn*

tyfiikl c(t ultra modum VACuatus homo, & if fa ultr nioium evacuatio. Sic igitur exponent <jinJam3t3 ultr* modum vacuatur , velatrenuatur, viietur outem lontf Ipirans & breve Jpirans duplictnr fie diet** Elaterinni per (upcriora ultra modum, &va!idnfime purgare, veteresrndufitomnes. Galeno fidem qui nonhabec videatP(»lli >nem. lib.iv. Cap. xxv. *rvJ i ^ m ^*

tCf 'JznpiwpitM (fad £ \aai(niQu De elatcrio cap lequ plura,

Nihil valgatius, nee magis in ore virfgi, quam dnl-*cia qiiarque facile corrump', amaiapurrcdinirefiftere. Locus hie apud PJir.ium lib.xxvii. cap. tilt. h[s fereverbis reperitur. *lit*ni>nalium quidem caterorurn (tx:erorum$_y$* alter cudexj *nullum aliud radius a nobi* difta*uffiegit*$_{\%}$ *exceptu[podiJli, quamvis ffrpquwn* Genus id [ijpentit iB$_m$ Ne tttudqutdtrn d»bvJtur, omnium radicum vim effttiufquc mms , // fruflus priuS mturejeant: item fiminum aut radicc propter fuccum victfa. Hejolviturautemowniumvis conjnetudine \ & definunt prodejji cum opus efl, qua quotidte tn ujufuere$_f$ aque qiumnocere.* ipor.dylin PJiuiusait ferpcritisgepus efle, negat hoc D,-alecampius, qui vermem effc aiti in terra profundius dclitcicencem, inftar bla«* fl[ex]!-ofum, moventem lele qu^li vertcbris, alvo Candida rubefcente parte, *qux* capiti proxima eii.atque inde nafcentibus utrimque pedibus quatuor, ore mgro, dentiburfirmiflimis, quibus radices vitis praecipue arborumq^rojic'nedumherbarnm. Galli ruftici l»l CIttC* tiMam, BeJg* ceil Coj vacant.

Repctithu* fupra cap. vui- De radicum colicaionetra^idic. Scdquerirur, cur radix ilia deterior, cujus fructusmaturefcit? Ratio eft, fuccus optimus &concodusad (uperiora mittitur, ad frudlus pernciendos. Contra,(i ex radicc fuccumdetraxeris,erun5 minus pneftantes quod optimo & eUborato pn vantur fucco,i»quovislumina.

KE4>. IE. CAP. XV.

Quam' loca medicamentis fertilia fint. ut Hetruria, & Latinus ager, ubiCitce. Item carmina Howeri tfutbas ofiendit JEgyptum venenorum feracem. QUA loca Gratia medicis jcatere herbismaxime omnium conftet. Qnandolac Joibcre utile. Turn dernoly$_{\%}$ cicuta, bircifpina, pafinacd.

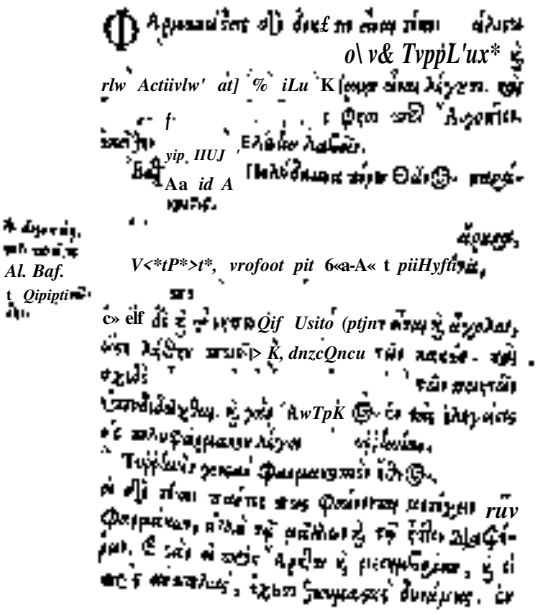

*o\ v& TvppL'ux** ὦ *rlw Actiivlw' at] % iLu* K[*yip, IIUJ* Aa *id A* *Al. Baf.* *V<*tP*>t*, vrofoot pit* 6«a-A« t *piiHyfi* c» elf *Qif Usito (ptjnr* ὦ *K, dnzcQncu* *RwTpK* *ruv*

TRadus medicamcntoruni fertilcs potiftradunt, extra Gr^Gi aimnHeHurlcnu, & Latinum agrum \ qua Circcn habitafle affirn.anr. Atque etiam magis Agyptiun autore Homero. Hie ennn Helenam indc acccpille inquic.

Profpera quae quondam Tfaonis dulciffima ccn-junx?

iEgyptiPolydamna dedit , qua plurima gig"[IC

Noxia rerra ferax, & mulra probata vencna. Inter qux §c *ii!ud mcdicamen ludus & inocroris effe aucumanc Ita ut oinniuQimaIorumoblivio-^nem atque indolenciam facere poflir. Ec hi q[ul] *m1Oi* dem tradus prodici a poetis fere fblis videnrur. ^Efchylusenim inelegiis, copiani jnedic^ni venenorumque Hetrunatribuic.

Gens Tyrrhcna fuisdara veneficijs. Quceque autem loca nonnihil inedicarninum polfidere videntur:fed differunt quod ali^ P[lus ha]] bene, alia minus. EtcnimquaBadlcptcncrionem> meridiem, exortumq ; pertii^nr, vires mir[abl]cs habent. Nam in /Ethiopia qua fagittasungunt, radix niortifcraett. Apud Scythasautcmnonfolum ca radix, fed etiam alix plnrcs corop^i[untur]] Qua*

'fluSuma J£ I W$ cW$ xe/xn)/{* 7^ iff fymvi<Qo0©*, & 4V6 2wJW civvi it & ŵpoq*

^7 ro, 4 p tA«w» up m« « 5 f h «.« W« renarratur, quod ftngulnem diffimdere &quafi *vn w m& lAipjrteo. ^Ttomyi J[i,* «rag fugarepotelt Quodqueediverfocundemolligic, & ^ fe trahic. Que contra mortiferos fcrpen* tium morrus comperra referunt. Qiiin>& rcgio Thracum plcraque fere. 1 fed validiflimam fere il-1 lamherbamq^fanguinemfiftit. *tnc cni$_m$ aliii punfta vena,aluetiam vehemcntius feda, m'ant. Haecigitur quod commune omnium dixi- musfatisdemonftrarevidentur. Et quod ad exter- *m* quidem loca j hacc abundare medicamenris ma- ximevidentur. Locorumautem omnium Grxcte maxime Pelium mons f heffalis, & Tclethrium mons Eubceae, & Parnafus medicamina ferunr. Item Arcadia, & Lacoi^a rellus. Nam eas quoque berbis fcarere medicis conftac, Et quidem Arcades pro medicamento quod aWm purget, lac forbere confuevcruntinvere: cum fucci hujufmodi foliorum maxime vigent. Tuncenim poti/fimum lac vim medicaminis habet. Bibunt bubulum,quod bos inter animalia omnia, pcrmulta pafcere, varioque herbarum genere vefci videtur. Nafcitur apud eos uterqueelleborus: videlicet & albus, & niger. Item pattinaca fpecie Iauri, colore croci. Et earn, quam illi t brafficam fylveftrem appellant: medjci autem quidam Ceran: *3c* quam illi malvam fylveItrem vocant, medici * hibifcum *t* & t malum terra, &fefeli,i& † equipion, & peucedanum, & heraclana, & utrumque veficaria genus, quod fonflumpuniceumfert, & quodnigrum ontur. Et lylvcftriscucumis, exquocomponiElateriumfo- *mpQonpQv,* o, 72 *QOWKXV i%uv iiv K'u^w, w o UIXM*. QvtTcq'n K'o OIKV<& i ctyg/@«.* i£ *5 r'tictirje/Gv irw>ifyTou\.* ^ » i»5»f«*»w > *K* Tij««,€ *ftayetott** ñov w « TJ ws TO3J«5. cu *mum* p»x« *h»* *ScuVlv.* *Mkv.Tty.i.* *merus* *iIXttt*

Sed ?

Jfiriu

tuu

† Papiua- cum.

* Aluicum.

† Anglica- cum.

† Hippofel- num.

Adhscladaria, exqua hippophaes, quod*.^ *h f n,h jmllus* optimum conficiapudTegeam novimus, maxime- que haberi in pretio. Nafcitur circa Clitoriam. *ZTtlmum TMzce<i* & petrxa circa Pfopludcm plunma, & *colh$_{gH}$nt$_t$* oPlima Pcrrenrlc. Mo!y apud Phancon, atque apud *q»$_m$ i pi.* Cyllenam (quale Homerus dim affirmant. Radice *num eff** rotunda, nonabfimili cep*: foliofcyllx. trfam ^J Tgejus cocta vene^{fid} § ucra. Nun difficulter, uc ait Homerus. Cicuca optima circa J J ^ j J$^{\#}$ Sufam, & in totum locis prsegelidis. Quin & in *p$_{re}$tio, Hip** Laconicoagro prasdifforum provenit pars bona. /«;L« ;/«- Nam is quoque medicaminibus fcatet. Hirci fpina *"mum tS* large tn Arcadia nafcitur, Necdetcrior Cretica *pofl^Jf-* inPatrenfi agro [mellamtoi exercis. Hxic vis pelefadoria eft, radix nigra. Nee non & in Parnalb *p$_{am}$* multaex his provenjunt, & in Telethrio monte* *ex quo opo-* Sed-haec pluribus locis dantur communia. , ' *pnax, collU*

(3 optimum circa Vhocidcmproveniu Mohtfud P ben eon at que apud tylltnam nlifii, ejuJquefaciemtakmeffeajunttqualemHQ* Vtuntut eo adverfus venena © wcantationes, non tt**

JULII CvESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*N'Hn*fa>$ h**"- Homeri wrla font- Theoiorus valds* 4/w>medicanienEum hiUritaris,at(Jue tranquillitatis.

*Ef J ŵ iwfftf****** Theodorus legit „«W«P«fe. Apud Dwfroridem herb* lw alia eft à Tttymallts, tametfi radix UBt plena eft i Hippomanesetiamcz^maqutbufdam. J ig **{«*. In GWQ txewflan fcriptum eft, $*>*"-*

idem nomenetiamApocynoattributum,quam pofllltputal reeandemdpudHefiodum In rabitm natoquc agi equos ait.*

theodortts pneteritis quatuor primis verbu letnt, «m«» Jfi $ nshtiiw fit™ nifc) jjw Mwnyieu i <mil«*< yl^ifj*

*In codice Theodori, Vhucum. In corollario Hermolai, Phtneon, omniamalé. Fbeneumlege, Theodori quoque fententia i Graca diver fa eft > f>*m* j IV«y ?KOI«V"#? 'o^gor ti^Ki.* Ejus facicmtalemeffeajunt,qualemHomerus dixir. *Illeftc.* AtqueapudCyllenem e(Te,' quemadmodum Hoinerus dixie, affirniant. *Hotabts* wW*«*,* *1ô 7nr$o£iot, ififf**

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

"\ yTEdic'amenta pro cocli folique ratione variare , ac JLVlpraeftantioraeffe, vel miJIe locis tradidit praeceptor. fcloc capite agit, docetque; quae regio pluribus fcateat pharmacis, letalibus, & falutaribus. Horoeri teftimonioOdyff. 4. probat-fflgyptum medicamentorum adn*dum feracem.

T«"3 >^5n^f. De nepenthe alibi nonnihildixi. Nomen accepit, quod cjus fuccus vino miftus, triftitiam moeroremque difcutiat.ut tradit Theophraftus. Quod confirmat Galenus* Nomen itaque accepit àparticula >J privativa & *lnfa* quafi *£>vm* i^kmtyf.* Nepenthes alii bugloffum, helenium alii effe tradunt. Vide quag fupradiximus. Verifimilior'eft opinio pofterior. Eafdem enim vires Plinius lib. &cap. xxi. helenio tribui Tcribit. Sed haec tanti non videtur momenti.ut alteram five priorem rejiciam. Hunc locum Theophrafti Plinius lib*xxv. cap. 11. *Durat tamen traditaperfuafio in magnaparte vulgi, veneficiis & herbis id cogi , in eoqne fxminarum fcientiam pravalcre. Certe quid non replevere fabulis Colchis Medea aliaque, inprimis Itala Circc>diis etiam adfcriptai Vnde arbitror natum, ut JEfchylus, i vetuftiffimis m poetica f refertam Italiam herbarum potentia proderet,multiqu$Circeios, ubi habitavit ilia, magno argumento etiamnum durantc, in Marfis à filio ejus ortagente,quos effe domitores ferfentium conftat. Homer us quidem primusio&rinarum (S antiquitatis parens, multus alias m admiratione Qir^ cesjgloriam herbarum ALgjptotribuit, cum etiam , qua rigatur, JEgyptus ilia non effpt ^pofteafluminis limom-*efla. Herbdi certe JFgyptias à regis uxore traditas fu<e Helena plurimat narrat, ac Mobile Mud nepenthes, oblivionem tri£itix , veniamque ajferens* GJ *ab Helena uti~que omnibus mortahbus propinandum.* Non le ve eft jirgumentum nepenthes effe hclcnium, quod apud Philoilratum, de eo quod animi curam,2eftuationem, moeroremque mentis lenit, follicitudinem fedat, mollitque, & differenaro animo , ac fronte erugata, exporrc&aque, curarum oblivionem adfert, dicatur *&TIC W»w. Ita enim in fophiftarum vitis, in epiftola ad Antoniumconfcriptumlegitur. *To^ Q&-n<riA*h<&**

"^•Mg *i*s iMw T9ts 'Aiyvyniots <p*zn9.w<;.* Idem audtor Anciphonicm , quern ob cxceilentem eloquentiam Neftorem co^nominarunt.fcribit^romittere folitum *rat* f F4vrA'&* *ettc&xrets, neptntheos aufcultationes.* Qnando nullus tarn atrox, maenus, infeftufque dolor elt»cujus vellicanonescivili eloquentianon mollire tnodo.fcJ excutcrc etiam poffet. Id quod PJutarchus fcribit ab Amiphone excogitatam TS* *ct*vvi*t T\X>W>* id eft, *artemalypty* qux vox tViftitiae abfentiam indicar.

• In Ethiopia radicem quandam dicit mortifcram, qua fagitta? illinuntur. Meminic Galenus lib. de Theriaca ad Pifonem, cap. x, cujufdam plants, qua Daci & Dalmatae telorum cufpides ungunr. BIAS»<\> haec vccatur, a Graecis cxteris »/»«», vfl^o perperam IAIHO legitur,. BfAiffr nomen impofitum >^i *ru> fii\£p.,* a *telis* vencno infecilis. Vel,quod dodlionbus magis arrider.ab ApollinequiBclis^quiburdam gentibus dicebatur.Illud conftarefcribunt,Piinii aevo,Galloseffe potiiTimum veneraros Belum , cujus fit mentio apud Herodianum, inmaximisHefium, Taranem , Ovavum, Abellioncm, de quo elogium extat in convent's novem popularium Deo Abelleoni minicia jufta V.S. !-• M. Verba Galeni h*c funt. *'cim$e >&j ix) & fit-*

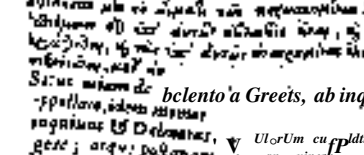

bclento'a Greets, ab inquilmis veto rino

Ul<rUm cu ldtb,,s encumfpar-

l^n& uinerh wlwatorum atn-

mrb ifu ejji innocuum.ncque

*malt quicquam ipfisfacere: ad haccervos ab ipfis f*g^ut*m turn tttu trucidari , neque tpfas comeftas m*b Jl^u%A edentibus adferrt perhibent.* Idem narrat de I ucco ellQbori albi Joannes Crato, Epiftola fecunda, lib. fecundi ad Thomani Jordanum icripta. *Deprima* (icilicec quaeftione, quod non a!ii,quam iiquibus iaiyguis per cucurbitulas eft extraAuS) infedi iunt, oC quod malum in eoloco ubi cutisvulnerata, &_f" curbita affixa fuerar, coepit, acuniverfam madam fanguineam, id quod livor corporis oftendit, pervafit, 8c nervolas quoque partes graviter afflixit.; *dum inquire*, inmemoriammihi revocas ea, quadiyus FerdinandusS. M. Imferator , defucco.non, uttt* fcribis,napelH , fid eKeborialbi, quo venatores Htjpdfti fagittas inficiunt, (3 feras, maxime vero cervos, interficiuntfeommemorabat. Ineunte <eftate, in quit, W' cum ex totaplantaexprimi, eumque afitvis dtebus injoi pr*parari> atquembovino comu aflervan. Cautioner* autemfummam ab lis, qui utuvolunt•, adhtben, ne oao. qui i cydoneis exfpirat, hunc fuccum attingat. ..*uvu enim omnem ladendi vim amtttere. Cterum fi Mgu degufietur, nullinoxtum effe, fanguini verb communicatum.exttiofum. Addebat hocji quis aeu fait em eo juccoinfirtapunaimlcederctur, & exiguum vulnus acciyeret, paucishonspoft cxtingui. Cervos vulncratos frt' mum quafi obftup.Jcere (3 perturbari, itautvipts trnptus Hits efffvidcatur , circumire ingyrum, conciaere*inde, tfummum intra dimidi* hor* fpatium extmgui. Carnem foapemm effe, ac **ntum a TM 2aYi6%Z*i I*

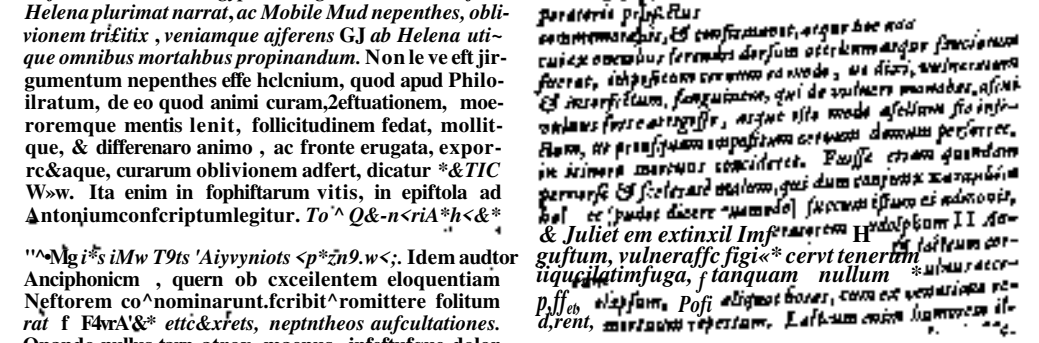

& Juliet em extinxil Imf H guftum, vulneraffc figi<* cervt tenerum iiuccilatimfuga, f tanquam nullum* *p,ff eb*

Hadtenus Crato. utrumelleborasalbusbeleitu ninumdiaum antiques i Grxcwantexterts fuerir, ignoro. Salcem eaidem fere facujwtes- obtia??T_o. ftar. Meminit Belenii autfor libell. de platms *AriRb* teliattribuci. lib. i. cap. ult. ^w 3 r *k*»

Cum eft in I'nfiti natum in Mgyptum tranfplantatum fit edendo. Vereor audtorem feam F & belenium confundere. Ir, Perfide l efTe perfeam , contra in ^gypto falubrem veteres tradont omnes. contranufquamlegereeft, *Pf"c*TM° imperto Romano fagittas undtas, addelendas Mg alialve beffus.Venenataln eflefub eadem Monarcni tradidit nemo. Nee apud Dalmatas Dacofve naicii perfca, folain Alexandria, nee inulla, ^T Jf°Zl qu* fub Romanorum poteftate erat, fe vidiMe pc feam, tradit Galenus. vide cap. 11. lib. iv._ Weni nit Plinius loemi quo fagittae tmguntur, cerv^que: n cantur Loemum >Si 5" ^iftS,pefte,nomea* habet. vc Plinii reperiantur lib. xivii.cap.*i. *Loe**TM TM apftlUturi Gatlis, qua fagittai in venatu* "jfliVoxi*eamemo, quod ventnum ccrvarum vacant.* L>°Cl cum arbitrantur belenium effe.cos vel hoc argu deccptos oftendo , quod Diofcorides in Alex'P cap. xx. rradat, toxici ufu tol'ii hominem .•*

*Quare vixmedicin*locusej qui hauferunt incolumes evadere contingit,* Ljf co fi decur occafio alibi lura. Ncc thora

beJeniumeft. PerdicSc *hsec* hominem, cumdebelenio (cribat Galenus innoxie comedi ab hominibus. *Qux* planta fit belenium aut radix [fi non eadcm res) &ihi.>pica me ignorare fatcor. De 1 hora vide cap. 19 ubi de aconito, live fcorpio agirur.

%7f%,vi9tdpn n uiftot-Herbam quandamteperirifer re-laru aiiorum, quorum fidem in dubium vocat,J ait quzic diffundic fanguinem. Hiftoria apudGalcnumlib.de purgant. med; cap iv. memoranda, quamadne&ere huicloco vifumeft.'A*' *c*t*i9 fj&*o* do-QaxU \nt£* pot re ptepiw* cV ^{ i *Bfaws in neuhw n^ i]sr*exo*-mv*y* *top us OL\6£WB<&* TUCUUTVI (Zom'viiv us* rbr* *Jlludtamtnqnodin Tbractbus Btthyntam incolenttbus, me adhuc fuero contigit, fine periculo cujufiam diet pottft. Invenit homo quidam her bam quam Ji quis affumjjjftt 7 fanguinem prtrno, tumvitamemittebat. hlultis itaque hocf*Romonentibus, cum facinus boomdthgenti tnquifit tone dtgnnm arburarcntury herbarium pwprebendunt,(3 adgentismagiftratum ducunt.TsiMn non*fom him homtnem neeare {tuderet^ fed & fi quismlius her bam didiciffei aut docuijfet, a nullo fe quidem ip\m didicijjf veneficus afferuit% verumin fnburbanum, cu\ahquando fuillumjecur deferred urgent* ventre> fuper \erba quadamjecm depojitijfe, quod aliquanto pofi cum fuftuhjfet% vidijfe ex univerfo jecore fanguineos rtvulos ad. her bam confluere. Ex hac conjeBura faQacorpori fanguinem ea detrabi pojfe, periculo ntox in obvio quodam fatlo , utverumcompcrit quod fore fperarat, ad males U/NS herfkm deinccps tranfluhjft, fc tamen altcui alii earn monfirajfe ncgavtt. Hcec Herbarius Hie diu inter qu<eftiones habitus retulit. populiyero magiftratuscum plurtmam tilts in lecis najci bane her bam , ex ret'ditlts acceptjfet, vtnEhs oculis ad Juppltcium ipfum duci jujfir, ne cut inter eundumherbam tndicaret. Ex hts ergbjeptdum caput.muba medicament a earn vim habentia, ut fanguinem Jiatim ak initio eliciant, inveniriconjiat.*

Adniiranda refcrt,fed non crcdenda Galenus.

' Periiffe Herbarium', credibile: herbam fimul periiflfe credit Galenus, quam ne per (omnium Quidem vidiffe herbam, nee noviflè virum de quo haec narranrur,multorumeftopinio: Idque quod fateatur fe fuilfe pucrum, cujuš teftimonmm nullins eft pretii. Deinde fabulofum videtpr, in jecore extimfto rantum reperiri fanguinis, atque ilium à pharmaco admoto attrahi potuiffe. Quod quomodo fieri poiTic imaginan nequeo. Etenim a calore naturali, omnia purgandi vi pracdita^ medicamenta quandam praepapanonem adquirunt; Quam planta jam ã Gnleno memorata, non poterat accipere abhepate frigido, acmortuo. Operamperdetqui fuper mortuumjeenr ponat fcammonium,fruftra bilern attrahi exfpedtabit. Debent enirn medic^mentabilemevacuantia calefieri, 5c & calore attenuari- Herbam reperiri qu# folum educat fanguinem,"non credo. Ex fuperpurgatione fanguinem, ipfamque animam expelli poffc multorum, [>roh dolor, dam no conftar.

Tj» *'i%w>"* NuIIam dixi'reperiri.pJanram , qu* (nificxHypocatharfi,) languinem educate milleex adverforeperiimcur quaeeundem fiuencem fiftant ac oCompefcanr. inter quns procul dubio praeftantiffima eft, qux ifchxmon diifta eft, hfacukate qua poller* M i i lib.xxv. cap. VIXI. *Ifihamonem Thracia invenitt, quã ferunt firguinem fifti, non apertam, oJodveua, fach erpcutfractfarSeitf it>>: terra, mtlto fimtlts, joins afperis , (p lamtginojis , furcttuj in nares, qua in Italia najcitur, & fangutnetn eadcm adalhgata jijht** Boran-ci Hchfcir.oncui putant erti? gramen da^tylon, folio lanore, ab alns canannuin didtum. Hoc vmeta Gallo-Provincix *6c* Narbon^ fcaient. Exiguum, inqumnc Adverfaru audorcs, elt gramen , riorum tamen elt-g.unJa, & viticulonmi, cognitu di^num. Sunt namquc purpmeo , nitido^ hyanthino iucidi calami, gemculati, (urre^i, fin^uli in quinas fenafve exiles florum fpicatas candicellas vel pannofas prop^gines. cyperidis ^nodo di^itatirn fparii, aut potius graoiinis manna? vocari; radice & foliis graminis pratenfis minimi, lapore fubdulci, fed adftringente *3c* exhecante. Unde facia conjê^Vurai; effe ifchaemonem Plinii 4 quibuldam non parnm erul ditis medicis. Ifchaemon Thracium genus hoc non etfe videtur» quia non tanta eft adftrmgendi vi, uc fanguinem fe venis fluentetn fiftit , compefcarve. Sed nee foliis eft afperis, ac lanugiriofis. Ariftolochiacn ifchaemoneflè docet Homeri interpres Iliad: >. ariftolochiam, inquam, fniff'e tradit, qiram Patro* clus Eurypyli vulneri adhibtiit, > £x» i* UVTO* wn-*

Nec obftat, ariftolochiam menfes niovcre* & feenndas pellere ; alibi dixi, alocn inrro affiiin'ptam venarum'ofcula aperirc , eandem for is admotam eadem claudere, fanguinifque fluxum jnfigniirer cobibere ac cocnpefcei:e. It'em de Ariftolochi^ dicere licet.*Sic ruta' fua acrimonia venarum eras aperit, eafdem proptef eandem acrimoniam., quam habet cum ficcitate conjunAam , naribus indita, venas claudit\ fangurnemque cohiher. Ariftolochinmi fanguinem fluenttrm *di\ctc*, chirurgorutn conftat expenentia.

Ato %i-p Atfpfik. Arcaciespromedicjimcntoi quod alvum purgct,lac forbere ?ir. Tale nihil prseftat Baravicumlac : ex eo tamen biHyruin& caleus fieri potcft. Arcadtimbovesaliojalimenro vel heibarum genere pafci, quale elleborum, tithymalus, fcammoniurn, panax & fimilia, quae apud Batavos non reperiuntur.

Inter plantas qua? in Af cadum agro nafcuntur, nnmerat belicbortim album, nigrumque , daucum flc rhaphanum Iflveftrem. De cauco non mhii dicendum.

AuvHSf & ^i7^«r diTernnc Gr^ci, tefte Nicandrf Tò *iu%± ^ J'av%» 2i<*?mt4. fzrim®* dfl ^f* Apud Nicanduin in Ihenacis JWi»*«r, (cribi-

Et dtucum Gf *radicem% denique vitis.*

Ex-hoc Poetae verfu Diofcoridislib. 1*11* .cap.LTT 11# codicem corrigunt W « ^ « '5 A^x^o* *«9.*v<r.i* reiHtuunt A*t/x«or. *AUVK®** *t&** i? «V<i» quod tormina fedec quieremqueinducat flatus difcuuendo. nomen accepit, *Ku) $p6q>A>v «*tw*A«77>(«y.* Dodh(f Gaza *paftinatym* vertit. Credo qiiod apud Plinium. lib. xix.cap.v. *Eft & quarturn genus in eadem fimihtudme pajltnaca^ quam nojiri Gallicam vocant, Graci vero daucttm, cujus genera quatuor fecere.* Depravatum hoc loco codicem exiftimo* Legunt viri dorti *dauci genera ettam qnatuor fecere** Dodtiifimorum ramen opinio eft, dau-* con Theophrafti p^aftinace genus effe, idque quifi apud Athen?um lib. ix. legitur *pntwivH & &tQvM'it<* 0,o', *<Pe?w, memtnit flaphyltnt Theopbrajlus.* Sank mentionemejusfacit, & hoc ipfo quidem capite & hacipfa l'inea. Matt fit malisilhslibrorum peftibus, qui proea ^e^xiwrepofueriint >«>«»*?. Daucusdequo hoc loco a^it Theophraftus ftaphy linos, five paftinaca eft:q$_{UO}$tf facil^ex Galeno probarur. Hie lib. vi. fimpl. dc dauco Cretico & ftaphylino diverfisagir capitibus.

*\tibu& 5 iuiz**. Capite fequenti. A**** ^ Wmri *mrifp*. Daucus qucm quidam fiaplylinon mtncupa$r% agreftis quidem.domcftico minus ift 1 don ens ctbo.* Carl' Icquenti *dauci herb* femen^ i3c.* Prior locus de ftaphylino, pofterior de Creticp intelligidebrt* Idcrn' Galenus lib. n. de alimento. facult, cap. A.

Cp tamen radix no:lions cfl,f

fata quiix ft/Hit;*, <i*ifam tutt»i f*fit*4C4m tgufltm*

t.up.V.

xn fw# £ y . £x bis legendum 'n, • * '•**'•• f* *»»»*•« •jjpMi Idem

.ii ns Green ccr*». Helyclius.

£$•*»*. A[Hilcju(cap.iin, de paftfiuha. '/f GrjttM («.«»' V'flwbj'tnttl, iUuurm,*

Kdopbytot, f»^i.Ait> .'x[1]*[1]'' ' *•fHitji* *mtlh, AtiStiM* Ao<ftujn

TfT***i.''M ~* n''irypi. H. Attt.-n i ttfnic;iuii!j. Vulgaia Athirtgi leiflio Ctw-rujmit!(.]]b.slt. T* ^i i<fM»n feaXft el »,n''

rr •« •?• T* ^ V f[R]' K^AVMf[a]»

leiritut coJicitw*, utt *d idk* fli.nm coin, t.-ftjfut. Hunc *timctt* antiqui/limum , & ^*i«, IlOB credit. Idtjuc qood nee Gr*f-i. Mo I.iuiiusliiinii: r.>him li eicepens) autiw i' Ntna mtmin.t, Comroriunt teliiman:) a u u pn hsut, Vtfdi Arhcnii hoc fcnfu vtrii potfunc, *A# fbytinHii Oioclo libl prims dt tuend* •ntttudtnt, tt&m Miltf* t)-'JFiwn fli)*n*inS,[1]; ftui *r.timrtm,^:itm e*rtt{m*

*vulftnt juccattn/i, nstgtffnt ctlf/Kit, ft'lititiiiid, flo-*unjcfi* £'•*!*, £3 /<KI/C, «» *Dtpbifai ifitni*, A/fn ur. C^ a Hiam twdiecir(«T^iO[m!nobt[tii:[b.ji; Bg*, jlta eit rad.i, ffii eiercttas July C;Uriiad dies i!r-qun[miTitu».fait. C*iif lib. i n . *De bettn* cn-ilt. Eji r.-MffiJ[»BUJ r4iUM iMtrrntum d£ IM jt-i f«rrjii« *turn V*ttn>, <JU°J tfftilatar ihtit :* fKitd *idmjimm At, mutmm inepum* » M | V , Ji jj *fiwtfcudttttin pjnn* <Jf-

MM ifl *'.titt^mti Pvmpnuti .ftmtm nt/lum ebjtHtttnr, vutg« tn Ui 'i'u',Jn:,utjftm reritm nstnutKHt. (St.* Sucttimoiin vtta Cxiarii |u!ii mcmitiit hujuicaUinin-t:<. Schertiicj-iidinn Itibfcvautn loibti, feiiwn ei-pr:mtt. Emm i« £i

How. « i 4

•l l«. . *tftrmw Oummtfn. hMumkripto e. fihtfft Gtmtimm* irnm).

I>^UII Doct.il *nj t. tdcoiVlimoi.

ctr. tin- «.-M«ito^/ *Ttt*»ft» ini ImluttrmntUifTSCtfmt, jtaffjutmtti- k ! ! U tftr**t&ti UHv* f, **>*

M M U W I I f ^ m [Cyma ("rmrfll •lelirmot ram •li.'njmhcthimm. tu»n p t p u lM3iBc» , cMlicohn, ijm r a p m cv«cn-, wfanuruftirpcpfww. mtePliaiam I b.t<i. 3c lib. rs. tip.it. C.-liin f J C

j «'•»« Colonel*

lapfana. MC *his frtihfiar mmtrteU.* Lego Palljdio.irw.iiMM*. Ci>tifudii briifica B t Jjplmi Plmiiis, quod hibere ttiiit fariwo (imilit, q U p cda f fiiifleil-Jiiti,quaCsc[arofu<;cft, planram e« Dioftonde pro-bat.trMm liiet lib.by.CM>! 142 tradi *Ai* *y*

*tfi , ijutJ .:ujd.m flat /jntm Ufttbum *tit, ft*iMth<i-tjlunlmt, hujuj frtu catiltfvt in cite*

Lampfana.

Chara five cerx radix alimentum Cæfariano militi præbuit, inopia ad hoc lampfanę radix : Tenuiflima

jq netiwtI»plan»m, vel rhaphanum

ftremCeranvcl Cfurjn toeari tradidenr. Coftri F vcftrcm, fie diAjm fiiiTir Hefy hint finacam fylv Ctnrii IBAOT,* Athenrn* « Dh uft . Huim radicem multam alimenti præftare < ft Dioftondrt fc Arheoejw.* n^ J diet e« CLiluinelU prokintr. I*- p p p aitinnm lubcit, & idem ref«.« Ma tib. i t i . csp.ivnl mn , out'* ft mina I I rtferc ftc * pfril

jiteto. Be , toes awem ear'ttj nomen imj[1]

fcribic; E*locijj*m ciwris, niillurndrtbiumrclinqui puto. qutn codex Tlisophriilti pcnjuim racnJulul liiiiilcim* fuertt, iciKMfeltcirer eum reiticuerisnus. [ʲri> <:«« DorM «ar.J! dixerunr. Hinc Homani carotini tlimiruiK, non a cjlore radidf, ex atro rube(*ccn*» ic.aut fucco arriure. I'crperam^tiam apud Cjdarcm diara It-'girur, St'ribeniliiin c u t , fineifpirationc. l)au;i diw ^enrrn novicTi>ri>L>!irti'tui, quorum aJtcrnm radice eft Cmcca tire *hue*, .ilicniin, riijjri, live exatrornbefacte. Utrvynqoc hu« npftfedeftribit} niliforNiliscuipiam pNcucrit iriuin mciiliDltcin ficrt, irticei, lytrdttij, Jtntpri. SctJ torn le^citdym , it^j *i 'iniyi.SciL,* Dtduoboj untiitn ajjere 1 heophrattum veri(imitiu5c[t:Diifrcotidss pftmacar iiao delcntic gciicfi, iriacUuci: dili|»ctn«r liaddefcripiionsilec^ciJi Sc icrtij dmct sitcmUitiiii . comiiericmm eirdctn plant.Kiljutuin a lUphylimm clFc: led hue rel (iirtiican ncfs«, iiquidem Gilcnus duarum failniacarum, CctTfamdfoconnn viretdeftribiti IIIuJumen in ateaornm nrvtvatiJum, G.iirnamquxhahct dc fiCUlt, incdicamcn[;iinimexD:or^iride kripfilTc, quodipfcin prarfationc t'.uciur . fed inde ['allliftSca* dtuKW«|4ittcn«nteiBConcliulerc nob., V idea mm oiuede diuo>& itaptiyltnorcrib.it IXutceridej, De diUfohtClil), 111. C»pi 1TIXIIT. 'O^'inXK^f, *t&tjtt** !«*• <•' #«•>>« *>»«•. ^t>»y»J? i 5 ᴬᵗⁱʳ·ᴵ7if,* j>w>,ff *m*.?n»ii<«'', Mu'Aar, «»''' liiaia''''. •'?'' *BXJ. «» j rJitrf » w«ʳᵗ« •>'J"-", >n(<<i *™«t •» ^ J"j9'W«r*fl^

y^t J««T*A* ,i n^g,, ᴛ J f j . ^ flfiSMir, ^vnw 4i «• m7f*J)'' I'TJII, ^(i«(*'m, • /j t< *maiJi* m n«ii» *«*? ff^^i'''^, «(«/!.»it'V, Jf'n«'', i^ !»*?*», >lwyttty

Daucus Crctcnfisvcrus. I *Jb.*

) ii «j(T.'i

ty/tiel. A; Otttium i\aidtn>tf f

M/« *carimdri, faiibus etndiJiii*; *fj;u(*tnttfhii fiminf *MTt^lttfbiTpin. ac Jhjvit m* CMBJW<B *tuttnti, lUutX *tfl diguihcT.<JpiuJ,at,(*2d'oaVm;/; *bttfUtidtiiS.mjJXf *fit itTiiifjvtJtttt ptotxmt. Alln-tim zttt^mm rfifrfat-flti tfnjimttt, nom* altui,«,,, titsrjrurn. ferPtitrifjud *fujlt/t, fitUtmt Crtuettin. Tmuta^rMnnt^Uf rfi *Jtitu ctrutjA,,, jt<,7,tw,ₜ « ^ r , y *tₛr.ₗₙfₛi,,c,ii*: I,IH-*(//J nert IBM,IHJ! (cu *ptflnuof.fmi*. rrtiria elinict, *ttutnitttn,sitit.* I'-iltiiacainuJftn JeJcribit. lib. i n . t a p , i n . Ejf, j.a^ •'«•&- fv** *iXib* r^«i jtv«*d

(very

(5 *fnbjr/UTj, tanltm r/lltim , ftal»umₕ viflb'tt^m fiₗbₛr-Init m;t',:i,* I'' juo JIBIW I *in fun t [jaddi, JC* i T ntnfjf e.ti-„£uuu] *qttijiljDi,*co^irr *f/nfurit (5* jire-J *ctoctuminctiAnlt:* tidlJt c/1 ^i^lfl *CTjjjituAmt, dtxtriWfatlt, *,iarau,* 0 /t *dectqujtur* rjtu/fij.j. *iin'cnfit,fttt« P'Jlitt.ica* oto jf jmr , <ti (J.feni f ».'.'ri, *attsmtn vitibut inzffit*. *tttr.* Jnhif Diufcoridri rttbtSi illut! cciiifidcraucrK: dignutn, PjiicdintetimmMpiteflcli'uiitie-ctrc jnc-ibi, it- uinlirliain hibcrcinqiu tuniiiti fertmi nblongiuni ancihuin L'niin ferctcincil ri'tuti,Jurn, ;•! n:itm, tcttue, cumiutoltlunguitidt. Kacitminalam. Qua re irattlpufiti itrb.i Dwicoridi* nitoi,aluium<jac ^d-. I'ii' ;cnJum fetundo diucn. L,Jmi nemjic Icmcn fcite obJungum, at rtimirn anct,Jii inftur. Nili foKipIa-. turm JJIIL,J tcrp'i duoefk cri/ncra ; alrcrum anrthi, ciimitii altcrum fcmitie- fcjnJfm t'ermo dclcr/j-'cn. Him, !iu|Ui tljiici je ['jfliiuc.t, ciiligtiicicollarjone, ci uiuijui; JcllliieKiuitcculli^i potclt. Gingtdii folia lanora, JIUSI multuin 4 I'orraotirf apicjuc jifTfrmir, tMlikm [jtnrinlk- jilitntas nou aofiintii«r'e. Pliniiw pafHniae B?pera ilclitiLirduc, J.Jiuci quatuorlib.ij. *tap,* y, fi* *itrpijitnjc* *umitn gcaitr agtrfie jftejut fr>-* fMHi *jUfliylimiCrXii hciiur. AUtrttiitfinturtaiks ptljemut, fiivtt vtrivtt mtarr.rm, tit Hjgint phctt Ttvnet'*, Augtifte, Stpitmbn, Otlthn, fob* JU^H; I tnr *Jtfijfi). jlnnuutj units rffiwtipit, bttna tttiher.g,* ^-*ttewMitutrtne. fttiaiji/iie auxsai, 13 fit ijuejNtvitnt >lti iiitrjHibiit fjl. lliiitfttttrn j ffjltnat* ftttiiattt dtji4t, J,t'i;ii.imrn.]xtiiii,,ffJ,n>Ji,in*titu'i. lift (3 aimr/um

*gtuMiint*4tmJtmii>* *\$tNu#,ffum f*J)* ᵣ • GW/t-, *ivn* it *CjuigtntTtttit ttier ftttrt.* Idem PI mint 111), n v , cap. IX. *glum qujtuoi fitii Ptirniiiu Dt\tdt;xj,-]tt* ptrfitTuini-7;il ttluii, fiim Jint itJJtrctttU iuis, enbattjfim* in Crttt* (unmn [lutum Crcticurn claucum novir DIO/LO. 11.' 1. s c if tc r irj HC Ci r 1 ei) *it.* a,r 1 *n A thv* J , (3 *injtaii u bt~rui-juf* «fin ilL'^endiiiii, *prel/jti/Jimum m Crtu* ——• -, *ttitii/m, ittSfitttnfi Ati'it**. 'Ihcoplitiftvis *far,i:aii fitut'i:)'itne, ctn.tiJinJbinftlits* (tcnujocibujtCrctitum

d T D | i T | I

rr.iturtburl<irfuttfijac, ctkttpcdjft ytiit. fjj gtijtut ($ eiani. fDwfeoriuct fcmciiCrctici D-, cun<|cndt> fuiiu odorii *efft* ait, Ciinfjniiti Plmmt ActuictimTlirophislli JfCrcticum DiofcoriJriJ *Hw* m *ftxeftt nafcititt mtrW/inu, Rfti^ujgtntn vhtqtit* nj. *fmniur, trtrtnu* cc'.'i/un *liiiwtbujfttt, me nififiagui fob, fotihrvrij/tJii,ijultcubitJII, tjfitilitit u»undu, ftpeflHribuitfirjtn rtrnit, rnii:tlifnt^f^cit''>ii<ijuie j'ttptrEAcui. Sctr.tn hujui cumiite pftit, frfotirtaitia, dliiw. ttrt, edi>riium, cmnibm Gf frtvtu;. Sttnndum ftiatt vthsettntittitft, nitei]i<t pwc ftitui debit. Smjgm tr-tximt llTtUtm gtHft JMtiellbfil, Uiftʳr'!ifijft;liₙₜᵢ if tit J pijt/njCam trrutena tpftlUn* , frmittt obleup,,. tuitti diilcL* CorrigTWI viti Dudi. /fJ *lam maxune ijmrtitm^tnm.* Uijut quodqitAluor dautf gciitra lu»

l b i I T d i i 'e r f l e M i i

fcrmat.'Sedfi bencr MEunirjinttf. eihiltuuttnjtttnttk. Ail Plinius.e* PetionS atn-ioricaitqiuiuor CIIL-j>cnc-*n*, fcj h i e fefc perfcfjiii nolle ait. Ad Jit t)ₐₗₜ cfle i t t i d b i t l i d turn, 1110* Acfotiium , turn .leiiaioim Tticofihraili 1 Crftica Diclcon.ln *Imzc* divrrfum *£t,* Coofuniic

p J j t . f j m n i /,,,, ; . *tie [imi/tficre^Jtiijwm, Jticriirnt-iiD.itis,* rliiurL'ᵘ I Ikjtt,rcrtiain *texuaxw finite fi^h-hie.* Hit *it Jcfifu* ffbbDb 5 W»-

vcibiriitti Plinli. DicitcUuciradicem, qa* eft foliii ti'riiBilri, tignofjm *tt* cum inirucni liijcrvacujm ellc. QBIIJ uiuls hauler! t Pliniut innuru. UfivefUin [encs (rtdhwun taftn fi.fcsj ornnipadtvetfuoi daiKunicili paftiaiti. *Pritrufmftn•xiiiafimihrii.* £: hiK utide habv-u iicfcio^ DroTcortdi!* duo genera 'iclcribcre vidctur. Quorum ptius femca ferre ait crnnirw, atreruiw aneiho (imile. An dfccpml pro *milu* rcllitucndiim anciho. An iori Pliniurnad rerba M>crci non Taiit attendifTc. forra Crtwetgn ttatifutn foJia emfrrif. pwiiii ftijone Juno-, cxili.i,inter fdcniculnm 8c paftrnadanicarotain littftain •; i'l fiicnicnli tam-n tnij*i(ac«dsuru, Altcto anno Muliralaitjfromiclpitbamijiiin.itjcuius lummitaic umbfilla Candida., fl,.fculi ineihi, tjuibui copio-(um(Dfcciiii l$_L$''5.n ,olilonffnin scatmin , (c.t !anupinc aJbid»obluv.'iiim,|;uftuacre, thlurmun, cujus intued'ciiu *afrnj* Ui n «iJit> Mdf«, an* piftiMci tninor, Kaftu ferd Jioro, 5t oJuritiof • Fl-jruic >' u4 Aa:aro< • borto P. -n n>c«c fu.'iu , J; Au^nfto. Ktn tuc; ptaaca -e leai:oe VraeDii, dtod C '' m £>, qulc <}>om»M adferrar. Nrwi uo> i in Cr»ad»octnoh-tfrtpctiri,lrdctug>Gtm>co-Cim 11 tciliiixn , ilj.i.jur bcb. Gntbunt A-Urrtwin* rijtn a<i&< w «. L> tucum Tccu ndMI DiuToTtiJ i ,quxa JibaootiiirmpriniamCheopfeftftirtfr fajva dixirow, ;m torj»dn,jui pctrJeiia kUccdonuit it*

Daucus nigcr Tlicophrafti p iiui atro rubens.

f'i

'••*VUT) ttwfa* hjbeiin umbellitoblon(tmn, an- mucali m.iJo, r-iilix *tram* ol$_c$i (m-*« eullmni , fuperiiMueccNnin. rad aiodo. Alii nMumi .^UCUM <$_{cni}$mUn $_r$:f , oood C$_{Jrt}$,f$_{Mr}$iu* f.lS$^{iei}_{M}$ ^{ntTM}'!'*'>«e"«li(. miilriflJofiocloinoq,,,. ,ft RiLfcir ^{eUie,,ulil11}- fch'x'^{9}^ NmiouDdi-

M,»herumcoriandro. Q^are t!!udtertiumfitdau-CUtft, hoc kfuudum. Multum 4 vcrnalitunc , qui fc(e)i prjtenfe Jaucum puiaur tcnium. CorijnJrO enitn fimifiia non (crt f,jti'a. Htirtim nuffurn cum *Tke-*opbrafti Dmco loni'entti Qjiipj'e cutn omncs Labeant radicera albatn. SedTheophrafti, qttodapud Arcades nalcitar, radice conftat rrticea; Sc altemm qnod in Patrcoii agro Athjn- re per it" r , tldicc oigraeft Sic cnim Jcjicmiucn. Male ctiam «-WW ultimo bujiK- *U}ri Jf>*rttnfi* , legit ur. Pat™ *Achrx. wih-Piaia$_t$ oppidamelt. SttgbtBO$*£*?* •**n'^'"*"< >•>'"»* *mtipin. I nxhtty*itt*<• lie** rcr»'(TD '.J»*'i»j> *X'lfit* Jat u,$^{\beta}$» fit™ j(,i^lj mrifitlr. P»" uictilum paftinacam, (i^e Dauium njjrnin ait. Corriguoi ^HW'HI; Pefptrrsm, idqoc doabuj pnibawr f»-• boibiM , cumqiM'd capitc^kirao nigram *bioc* paff— njMm dTe r^pecar, rum quod ex atro rubelccnre color e re^criatur. Qast *cracca colore* '—— loba promt! [jtutjco tolorc virciiiia, ••#•»» i ampJa, fed . „'L-^tionibus divifu na nt i>* fiDpalnpetiote, pJnr* oantndci am |>iiiggiii Utiora $^{c\ v'}$ *dtaamto* i : CaribeMMJoaiuu^^ieABtefKi Be roundui furifqae nan nifail hirfutm; interior' pwte C««M, eo!m tuntibw:-. iymmnutnturliii, W-J"'°<«i in qjitet flutcali rim albkamcj. Succwit '«•«*, aoamagnm, fed iT^mm & hirfutum , «^{111}>- iilirwdincm babens: R;$^{3''}$ oixcrtffit dudrantaL*. lutca.erui ijrara, orijncu''da, •ramtxiea, Plam«ion$_c$, & Iclrcieuraopuj babenr, non mmus atque c«p» ac tirai'fic*. Miifkreol* Wnico, niiod dixi hirfutum & afperura, ex iit defurounc uJiibeflit, qua; medium occupant locum f hoc *cma»* ciptnuum eft, qnod per lincam reiSam co dcferJW» ••jm & copiofifc altmenrum) deindt deleiluin **fan** ltmcrlrsniio laneo c s^{re}^ ««ifrifarc, fc*)$^{"1"}$ afpcfiritririitf domwc confuevernm, «ciltit»atitcs wracione *tV.tii,* l;rci$_f$ minMnodolai radices reddi, (JuKcxboe I'-mmcprodMor. Admirationfiwn $^{c1''}$ ret, *in* me.Kotniufque mnbetf*. purporcomi<f»«-dam ae can^ularum e»iftcf« flufculum . mi$_R$niru.!ine mtln fVmito, qiii cum icrftar. rosK" purpuwlcir. MJiinwpcrAJ;iiirandiim, m media lot «m!idorum flufcuJ. im dumaxat. Sc enm piirpurc''$^{1''}$ •Pparere, qi"'t pecttliate quidnatura per IHTC Bgm-6 c m vdir. I•tujiw »(tcH Tpecies priori omnibw P^r-tib<(» ftni(« rfperiw, *radtdt* colore tolum »b e» dilferr, qui hmc non Fat0S, fed (alOrtto tubo" m-gricic. HancoryoMmvocant, crcduntque awr-manica (get, p.ir root *t nomen* nccepiiU'. *}-trA'nn'* aflr*e« *vaciitn* hane mutu«i funt Rocrnnr.ht b* Ju* :iii Irtbentur. Sylvellrii tenm folio, pattina" c* fnlM tcnuirer ac varie diffr(3» limt, vclui" I*"T Hot a * p»u!n hiffurion, Niliquoa aftl«a»dom»i?nittidtne piri, aliquindo minore lint. , • i,i & afrcriu'culi , flofctU' $^{1[1}$ • umbclli* p^>i. »Jbidi , quorum , *-.rt'ocolote* purpureaseft, nofinunqiiain faboijtci er.«uinon rjro. Semen afpcrumK nirf-nmn quo ad ma[unt«ctn pervcoieme , iimP«i« contiaictar: Radii aHiida, tcnuii.fimplrt; mcdn>-cm m«enitud-."!J. ¥»*Wvat* vir magnui curti *crrnt~* «m parliriacam '' ™ ™ l l k m ,, , , & fibrw flurrt i Mir. - * Ip [in 1«A$_C$ deco^omtm fdl«««rc c<*|hn fist- $^{IS\ \cdot 1B}$ Pl'cuerti . domito ac minus lylveifri milit" "Jj^{TM} • f"if-. ouodnon lie fan*probabile. Non folon iw<j ^{f}V l v n D diameft 1 Dipbilo pbiltreit,^^ eti»m. h e n (w l x . S ^{lb} *iftfftn** , ('ii ^: ..V '<•'•'''^f_{b},t • Jr!«ttri« mnia cffittdcttB) eflr, fatendumel^^

fativo taraen IoquiDiphilum, fitverifimile. Hadte* nus de paftinaca fiv# dauco vererum- Recentiores paftinacam in fativam & fylveftrcm dividere folent; & ucramque fubdividunt in lacifoliam & tenuifoliam. Tenuifolia cum veterum *ru$v*i>w* defcripcione convent!, laufolsa vero neutiquam, ied elaphobofcum Diofcoridis effe botanicis videtur. 'EAa#£oaxo>, live *nti* apud Hefychium legicur, *h*$&*0»<&'9* cervi pabulum fignificat, quod hanc plantain cervae monltraverinr, Diofcorideslib. u i. cap. LXXX. *Tcui-n** 0*JJWI

Ctterum bujus herb fabulo , cnva* ajunt fir ftnt turn worfibus refiftere** Idem PJinius lib 8c cap. x x u. *Quiff efama eft hoc fabulo servos refifttrejerfentibus.* Intellige le&or ferpentum morfibus. Deicnbitur his verbis a Diofcoride. 'EAafoCooxw **cau>*s •** tpS*»*iiA

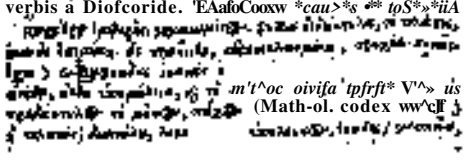

m't^oc oivifa tpfrft V'^» us* (Math-ol. codex ww^cJF

bofcum cautts eft , hbanotidi, aut fceniculofitoilis, genitulatus: folia duum digitorum latuudine, fraltya ceu terebinths, ctrcumfratta, & quodammodo afpera. Habet verb eaulu ipfi agnatos.ramulos multos, quiqutdem umbellas gerum anethi fimiles, flores Jubluuos,(3 femen ttidem anethi I radix ferè ad ternarn digitorum longttudinem, &unius crajfitudinem accedir, candtda,dulcts,&l gfcuUnta. Sed & caulis recens, tenellus, olerum modo in Ctbos reeiditur. Plinius loco citato. *Elaphobofcon feruUceumefty geniculitum, digiti crajfitudtne , femine catymbis dcfendmtibusfimilt effigie , fed non amarujohis clufatri, & hoc laudatijjimum in cibis.* Defcriptio haec manca & mutila Botanicis videtur, cum nggfores.nec radices deicribat Plinius; digiti ctian^cfwtudo^videtur potiuscauli, quamradici, dequafrihildicic, cributa/Pulchriusfane, ac nitidius elaffhoboicus *k* t)iofcoride delineatus* Quare cjus delVip^i°nem» utinaliisinfinitis, prseferemus.- Elaphob#i genera duo defcribnnt veteres, quorumunum fatmim, vulgo paftinaca fativa latifolia, didlumj alcerum fylveftre, quod paftinacsefylveftnsnomen audit; ac *k* oonnullis baucia , ab aliis branca leonina vocacur, quod urfin* braiic*. quoad radices . caules, tojia, iemen . & faporem, denique per omnia fit fiuym. Acquehancquidem inter utramque ponunt ditrerentiam; quod paftinaca in hortis plantetar, vclunrhaphanus & rapum, quod brancae urfinae non contingir, ut *qux* fpontc fua proveniat; deinde flos paftinacae lureuseft, inftar anethi, urfina branca candidum ilium proferu Ad h*c folia paftinacae non funt adeo acuta nee pennde nigricant, uti b^ancae urhnae: Cae, tcrumVi odoredffi faporem, fi formam denique ftnati caulis, latiffimi feminis; proliica radicis, & inciformn foliorumfpedes, nihil non affine in utraque herba reperietur. Monendus lecftor, praeftantiflimos hos botanicos pro branca urfina agnofcere fpondyhum vulPareacutiim, De quo alibi, melionoccafione* bauciam,utdixi, paftinacam hanc fylyeftrem vocarunt: cum baucia JacoboMaiilio, inluminan majore, he paftinaca Diofcoridis & reliquorum veterum, teiuiiTolia videlicet dicfta. Et hrcdcrfylveftriBacavisnota, quippe quse non raro in incultis occurrat. 1 aitinacam latifoliamelaphobofcume(re,doaiflimorum eft op,. nio. Folia enim fertampla, cxmultis ad unam coftam cohxrentibus collcfia; fraxini *6mm* »ve ut DiofcorMes ait ..terebinthi* quorum fingularia oblonga, dittos duos lata & ambitu ferrae modo lncija, five, ut Diofcoride?, *Jfr*t****pi>*. hocczt -qmbitu perfrafta.* Caulis reftus, ftriatus, adhominisaltitudiiiem qijandoque attollirur, multis ramulofis adnafcentiis prxditus,hoc eft.quodDiofcorides % f M t e *h«.* In qdibus umbelte, flofculis Juteis donaix, quibus fuccedit femen plannm, rocundumque, majus quam anccbi. Radix Candida, oblonga, dulcis, eiui apta Contra quidam botanici non ^ndodti, hanc elapnobofcum *cfo* ne^ant, fed fifarum effe aflerunt & quod vulgo fifarum & fifcr Plmius claphobofcum vocant. Ucra verior fentencia , ex delcnp•lione veterum facile percipiet ledor. Nos ea quae tradiderunt examinabimus. *Ttim&f* Graecis dicitnr,' quod fingula? racjices colli* ac fummi pedioris ornamenta, quae ex auro , argenro , gemmifqucquondamfiebanr,mentiretur. Hefychius *Qgu\ŷ ,* *vt&'' &** tfvri* ytwKsiy *s Mtvrslfai** Malunt alii 8c redius, uomen accepilfe a fipvej fione. *Nbshate,* inquiunt, *fifarum , retinet covfticua .veftigia affellationis, d fimlitudinem fwiis, ahoqutn ex defcnfttone antiquorum qmbus notifftmumfuerat, non fans notum, niji bac nomenclatura t2f radicum conjetlura.* Diofco-

*fir vulgo cognttum , cujus radix ehxa /on grata e(i^ (g ftomacho utihs, urinam ciet (Si afptentiam invitat** Plinius lib.xix. cap. v. *Inter medica dicendum fifir,* fif *if (urn Tiberius frinceps nobilitavit, ftagitans omnibus annis a Gitmania. Gelduba appeNatur cafttllum* (hodie *gtlb.* pagus, juxra arcem Limen Archiepi/copi Colonienfis, *Bjaeno impafitum, ubtgencrofitas practpua^ jx quo apparet frigidn has convemre. Incft longitudin* ncrvus 3 qui decoEtis extrahitur: amarttudinis tamen tnagna farte rehfia ; qua mulfo m cibis temperata^tiarn in grattam vertitur , nervus item* Cf *faftnaca majon duntaxat annicuU. fifetis fatus menfxbus Februano » Martw, A frill, Au^uJto^Septembri Ociobri —— Et ha? autem feruur>& Jijer & paftinaca ytroque tern pore, vere t$ autumno, magnis fimtnum wtcrvalhs , nulhve mi* nus quam ternorum pedum, quoniam (patiofe fruticat% fijer autem tranferre melius.* Columbia, *lib.* xr de re ruft. cap. i u. *Paftinaca, & fifer, atque mula con* valcjcunt alth faftinatQ^ ^3 ft 9% cor at o loco% fed quam ra~ nffime fonenda funt , ut major a capitnf increment a \ lnulam vero intervallo trium pedum fericonvenit,quo- • mam vaftos facit fruttces, (3 radicibus, ut oculus ha~ rundinis, ferfit: Nee eft alms cult us horum omnium^ ntfi utfarntionibus herb* tollantur.* Sifer & fativuro & hortenie fuifle ex Plinio difcimus, qui lib, xx. cap. v« *Sifer erraticum fativo JimtU eft,* 0 *effetlu slomacbum excitat,faftidiumabfterg«$.* Quam vuigo paftinacam latifoham vocamus, (ut dixi) negant elJ^hobofcunu fed (ifer effe aftruunt; contra quod fifarum vocanr, elaphobofcum effe itatuunc. Nee invalidis utunrur rauonibus. Sed prinhum examinabimus, puta an (ifer vulgare, (it veterum fifer. Plurimorum & prpeitantiifimorurB botanicoruno ea ha?c eft opinio. Contrarium tamen probatur, quod nuiia *in* fifaro percipiarur amaritudo, fed dulcedo. C7nde *Belgis* ^upeficrtDOJtd/ id eft faccharina vocatur radix. Refponderi folet; hoc evenire ob caeli, folique diverfitatetn. *Me,* inquit Mathiolus, *non latet, ckpam qua fua natura acris eft , in Cajetano tamen agro, ubi plurimum provenit , nulla prorfus acredtnc fr adit am ejjm* Ad hoc refpon* detnobiliiL Columna. SifaronhaCtenusnufquaminventum effe amarum. Alibi enim vel Larioo,vel Germanico agro amarum fit oporter. Omni praeterea, carèt adltriftione : Galenus lib. iv. fimpl

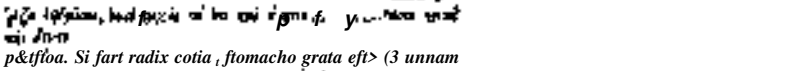

p&tfloa. Si fart radix cotia, ftomacho grata eft> (3 unnam movet^fecundo ordine excaljaciens.adjeclam babens amarittem quandam cum kvicula adfiriflione. Non fit credibile, hasfacu.'tatesdepofuiflfe ,ha:c omnia amififfe fifarum vulgare ac moderate humidam & calidam, fine ulla adftridione & amaritudine affumpfiffe. Paftinacam vufgarem, amiquorum fifarum quidam fefle vo** lunt j negant hocalu , quod nulla in hac perci^iatur amdritudo,fed arcrnatiens fapor. Pace horum dicere liceat, incruda percipiamaritudinem quae coc!ura deponitur grata dulcifque cvadit & eft. Akeram argumentum quod ex femine paftinaca optime proveniat, e radice vero filer ,• Refpondeo, quod Romanos latuerit ferendiillemodus, & propterea non fequr\ non effe fifaron; Multa inver.ere recentiores, ^quse ignorarunt veteres: inde non fequitur, noo effe'rem quam illi ignorant: fed aliter etiam huic objeflio-* nioccurri poteft. Sacione optima provenit paftinara» quod fatemur, fed poftquam cxicrit, ut major efli^ ciatur radix, folent olitores hanc transferre , alte prius refoffo, atque ftercorato agro, rariufque quam c^jyra deponere olera. Haec quae dixi, ipfc probat Piinius lib. x v l i t. cap.v. Ad cujuSverba non attend dit Dodliff. enarrator Diofcoridis, Qua de caufa aU tius ordiar* *Siferis fatus menfibus Fehruario, Martio, Aprili, Augufto^ Seftcmbvi, Oftobri, breviorhis eft, fed*

torofior, amariorqne, iniula, pn fi ftomacho inimicifltma} eaiem dulcibus miha faluberrima. Pluribus modis aufieritate viSla^ grattam invenit. Namque & in pollinem tunditur arida, liquidoque dulci temperatur : (£ *deco&a pojca, aut affervata , vet macerata flunbus modis, (3 tune miftadefrutd\ aut fubatla melle, uvifqttefaffjs aut pingutbus cariotis. Alto rurfus mo do cotoneis malis, vet forbisy aut prunis,ahquando piper e aut thjmo variata. defstius pracifue Jtomacbi excttat, illuftrata maximi lulu* Augufiaquotidianoctbo* Super vacuum ejusfemen quoniam osulis ex radice excifis, ut barundo feritur** (Hacftenus di&a ad inulam pertinent, pofteriora vir magnus fifaro adfcripfic) *Et hac autem feritnr*, ££ *fifer, (3 pajiinaca utroque tetnpore, vere & autumno tnagnis femmum intervallis , nullave minus quam tcrnorum pedum ,* * *quomam /paciofi fruticat. fijer autem tranfirre melius.* Eundetn cultum obfervac & hodic olitor. Prius femine paftinacam , ut c?rera olera, ferit; deinde oppormno tempore, prius altero folorefoffo ac ftercorato, uc melius convalefcat, atque grandiorfiar, transfers Terriumargumentum, quo hanc deftruere conanrur fenrentiam, nullius valoris eft. Paftinaca, inquiunt,Iarifolia, ad venerea non convenit, uti vulgare lifer, quod in Suecia mulieribus fiotum, qua?, uc Hcroddus fcribir, prseparant maritis, atqu£ ulum ejus noriJhr. Sed vulgaram paftinacam ad venereos ufus conferre, norunt & Batavic#, mulieres, & fapor ipfe odorque planr? hoc docet. Nunc an vulgaris .'paftinaca cum claphobofci fatis conveniac defcriptioneinquirendutn. Hoc neganr dofti quidam botanici, his argumentis moti, c^uod radix paitinacae amari quid habeat , nee dulcis iit. Sed refpondenc codlura deponereamarorem, & de cruda non agere Diofcoriplem,quod ad veritatem magis accedere videtur. Velrefponderipoteft, Diofcoridemadfuperantern attendifFe faporem ; maxime cum fcirec codlura amarorem deponi, qu* minus in hac radice percipitur. Coda enim radir paftinacae Major is, & dulcis &aromatica«e(t, orique grata; Quod extra omncm eit controvcrliam. Addunc camen alterum argumentum, quod digitorum trium longitudinem multum txcedic paftinaca. Sed hoc loci racione facile fieri poteft, praecerquam, quod non foleac ad radicum longitudinem adeo cxadte attendere Diofcorides. Poconiap mans , palmarem inquit , cum fie major multo, Ariftolochia?, &paftinace, Dodrantales air, cum dddranrem long& fuperent. Idem craflitudine digital fymphyti dicit radicem, cum crafliorem effe, ipia docet autopfia. Haec iraque folo coeloque debentur. Quartumadduntargumentum, quodfemen ferae foliaceum, duplex, compreflum, angelici vulgo diclilfcmini fimil* Sed femen magis magnitudme quam forma abanethodifferr. Nunc an vulgare fifarum efaphobofcum fi^examinandum eft. Quod nobis non videtur; Flofculos enim fcrc albos fifarum, lutfeos Vero elaphobofcum: Folia fifari levia func, non uc elaphobofci afpera: fed refpondetur, folia ferre laverii aut pa'ftinace vulgari fimilia, fedterna, exopofico penolo haerentia, atque unicum in extremo, uc in tertbintho, per ambitum ferrata,dentibus pcutis, tadtuafperis, latis ac duobus di^itis Jongis. Quare v.erbum illud if*gf«, non ad foliornm fuperficiem, fed circumfercnciam refertur , attjue non hirfuta, (ed afpera interpretandum eft hoc loco, ficutj ejufdem Diofcoridis eft eicemplmn in capite de helleboro nigro,»jbi folia afpera effe dixie, per verbum T^*'*, quod nee eo loco hirfuta inrcrprcrari poteft. Nulla enim nigri quidem Hellebori folia hirfuta effc fcimus, fed ferraturis acuris circum afpera: Prcterea Diofcondes folia hirfuta per verbum JWi« defcribir. Non difpurabo# an *r^^vt hirfutus* exponi debeat, 3«t poflit, fed refpondebonullam afperitatem in foliis fifari reperiri. Nam *i t<&w de incifuris intelli-

Src, q«* necafperae, inauditurn eft; nee ufquam Diofcorides eo fipnificatu hoc verbo ufus eft. Semper

hic. Aliud addamar E»mentum fifarum

mulri P«ccm , id eft in Dlures inftar

divi&in« cum Dio^rides uni*

i d^'talicraflitie. Ad quodrV

Nam *hxc* P J*»«. &G

Cttlterewc at queradicc (era.

tur.*Ergo una ex illis avulfa, reliqu* omnei fune cognitae; Quare non erit abfurdam dicere, Diofcondem plantam fibi allatam unica radite vidifle, vel potins relatori fidem adhibuilfe, qui radicem tribus difticislongam , & digitberaflam effe affirmaviti nijii! diftinguendo de multiplicitite. Ec fie Diofcorides ignarus forfan mujticudinis, hujus defctipfic plant* ridicem, pucans fufficere, fi radicem defcriberet, qu* fit unius digici craifitudine , & trium longitudine. Ncutrum credibile. Diofcoridem unica radice plantam hand defcribere , i verhate abhorrec ; idqoe quod folia, caules,flores,feminadefcribat , fedtfllis fifari pbnta pluribus donata eft radicibus. Nemo unquam fifari florentem vidic plantam, unaacfimplici radice conftantem. Exrelationc nondefcripfi^ne elaphobofcum , ex eo patec , quod pjancas mir.as cognitas huic comparer, dtiphy, vide cap.vii. hujus libri, Non folet ignotum per minus cognitum defcribere Diofcorides,fed incognitum» per vulgare ac familiare. Aliud addo argumentum, elaphobofci radix calida &ficaeft. Galenuslib.vi.fimpl. *'Ei@&oo*®*

nshni 7fi9 hvrrtea nv ff&Hfu Omruown Elaphobofcus fa-, cultattsjfl excalfa8ori*, & tenuium partium, i3proinde, exficcamia, ficundo maxime excejfuum ordine. B%* his colligere ledbor poterir, probabiliorem effe eorura fententiam , qui paftinacam latifoliam elaphobofcum ftatuunc, quam.eorum qui fifarum vulgare effe affTerunt. De filaro veterum certi quid ftacuer^ yix poteric quod paucas de eo notas relicjuerinr antiqui,ex quibus tamen vulgare fifaron non efle veterum» facile probacu vidimus. Nee ex paucis, quas habemus, auderem dicere, paftinacam lacifoliam fifarum effe. Nam plura eo modocoluntur , 8c plura func quas radice^ nonnihil amaram.attamen edulem habent* Cichoriuin. Belgac cub| oleo &aceto comedunc libencer, orique eft gratuti^ari^^ramen. necdi&amfpernitculturariK

Planram, quam fefeli vocanr,Plinioficredimus, in-, venerunc cerv*. Hie lib. xx'v. cap. vi ix. *Simplicius cerv<e monfltlhvere elafhobofcon, de qua diximus, itemfe~ feli, enix<e fpartu : Di&amnum oftendere (ut indicavimus) vulnirata, paftafiatim decidentibus telis.* Verburn *enix** non reperiri in antiquiffimo codice , fcribit DovilifT.Pintianus: fane fuperflnum eft. Nam quae enixse funr, a parcu funt, & qu* a partu func, enix« dicuntur. Corrigit maximi nominis *ZMOLOT ; Item Helxinena partu. JNaminqutzprimacditioms Plinian** (Sf *fcripta ejus exemphtta legunt.* Item helxinen i partu. (Dodfi(T. Dalechampius *Helfine* fcribi auAor eft. *Falfum,* ait idem *fefeli cervas ofiendtffe a partu, aut enixat: etenim ante par turnout facilius eo defungerentur* *idexpetebant.* Pliniuslib.xx. cap. v. De feleli. Sunt & folia utilia, ucquaepartus adjuvenc etiam quadru-pedum. Hoc maxime pafci dicuntur^ervae paritur** *Ergo cerva paritura fefeli oftendHre^ c£ ante partum, non enix*, nee a partu. Et ratio in promtu, quare cervS paritur*gramen illudconfeBentur \ Quippe quod facerc*

adpartun *adjuvandum capris faterifque pecudibus datur tn pot«** Idem Plinius Jib. vin. cap. xxxn. De cervi** *Fcemina autem ante par turn purgantur her ha quad*[171]* *qua fefdis dicitur, facfliore ira utentes utero- A p*[rtu] duos habent herba§9 qua aros & fejelts appellantur, pf***. *redeunt ad fcstum.* Malta hie animadverfione dig[0]* & emendatione: fe("elim,& i partu & ante partuni cervas pafcf, nonficmihi verifimile, & verba Pl«[nlt]. fan's dare oftendunc diverfam effe hcrbam • q[ual]^[poft partum pafcuntur ccrv*, ab ea qua ante P[ar-]* turn purgantur i Sefeli effe qua purgantur ante^ parturn vix dubium eft , ex his qure fupra attnli[mllS#]: Aliaigitur herba eft, quam fcleli, quapoff[cruin] pafcuntur. Helxinem camappellat. lib. x^r, [illegible] oenc libri fcripci. Iidem libri hoc loco fie fcrit[ur] A parcu dnas9 quae camo & filehcis appellantur, P[a-]ft*redeunc ad foecum. Illis imbuilacaisprimos volunc fuccos quacunque dc caufh. Carenr enim [11-]lisverbis, herbas habent* *VutOrfcribendurn*** P[arc]'' duos, qtse ramos, & fideritisappellantur, *P?^x J.[e]* rfeunt ad foecum. *Libtiquidamjifclicis, sliififit[lsM]* fcribunc: *unde faciendum judico ftderitis. Ae ftp[rtce]*~ *tnmeft>*xVliniiftntcmUloQumkei$ htber* non toiie**

I *fyttitifidwtidis, it Mxinc ttism ^Atritti mfftttt&mMr. Dltfixrtdll* i*£in». *n* j m^i'-nf, .1 *\i tliV. «Tif$_p$ (j'ctl «M>OJI» v^Iti, ff J *FilttutI* jtglfl.'t*, Kj.Mn- *dntnitrfrti. Afuiijui. alii.* fl««n *I'hmuifideritira hie Htctt, htlxinem vacavit lib. xxi>.* goari *flitxmtn am fidtntim rxfeumt i pixtut:tix, ant ilia herb* In3is fn- hiti futzet vtttat,* ignett ctuft *rjl* ; *Uev fubjiut* tjuaeanqtie de C4L)IJ, Jtm Jpnj *Anjltieltm fititu CHVM tntxti-ti ftjtli curftre* {lucuj eft Jib. n, Cap. ». hift.iimitul; fii,jr/f *pjitJijAjmrtim rtiiii.-.* i'' *tismtuiHcnftqitilut* , Jlrt *Aotiftcit in tut vnee csittx etendnjui, &feTtjfft fenffait \ii <ti> 'oif'V /&* *(«irn Cjl i t l B ^ l* |f«»i/f»i, *Eitiwn jtjih i etrvn pwunt 4fytn iiferti (ifitfKtm amiitxtt at Anjlaultl. Hiitclw* VII do- a incontpirabilis. Hatic, liccrduCtitlimani, tur iwnampledar cjnenJationum, hismovcar rjttoti.Lu*; quod aoti videam , cur fcfcfi 3£ lint, *8tl* pjrrn Wile noniici Ante pirium, ut proo)iP«e»rur , ac facjMor rctlditur: pott parcuin.ut qujd inurero rcir.jtitit $_L$i- futjjc:u.-, Ocind? quo JIOULIK; bclfnu-11, lire pa- rietirtim liepifcerenwr ignoro. Frigid* emm fc aJUr.ngeni eft pianct D M I. lib. If. tip. LXIIVI. *Air*fttr* j t);" »' ^s'«« .imcnii., fnrnxit, im *!:ji>tnt fcttt refii£rt*ieriiun* £jf *iuijlrtngtnrtm.* Pucrpcm vero i»iidj3iexpurgititii uterunn coflveurunt. Non fa- cile prjrtcrMtjJiiptrlu.idtbir, Piinium locum cirnujn lion edtripliitc*x AriltotL'[e,t:i'U! libn un.urs It j;unt (Jn^.Seldi iiotntn 8c ricinoin hibere fupr* disunujj ucc rcpcio. Sclrlctsquaiiiorgcntra rtCCofet Diol'iO- *vdti* MjlIiliente.yEthiopkuin . Pclopotiticnfc, Crrti- tum. iVlaifilicnfc lib. i n . caf. tx. dclcribit. rlnAi

t T •hurii' ••if 1*1©' I)B»- 'x* J •'''••'*' •''•n'f It*"'! ••' • v(-ni inifuii,, ^ . i w w ^ , (Lacurwi J>: ^it-ri codite fcritutMJC. *Tf*%?f, tjperum ;* SjMpIO ^ e t,) '"X** legilfe v.ut(ur,fioceil: Q T *it/ijt ftliibabetjoeniculi,* at *ttsren, ttmbclUm antthi, intjvt* / J «_ *i'fufj Atgajltnti jUtimntic, ndix fongj ,J}*, (*$ jn- *CUHU idem.* /Ethni|iicrj[n c4p._vi^ di-iciiluf. T* ^ 3 A' fvul^itui<:udc>[^>>«<quim frubiit PlitliiutOritNillu* Ttru.'ac anrimtu) coitex ^ij-«, quam prt)bai Iraioiifin utacur. ^odt-i , otrJiriqiic expertrntia; •*>, Ai*™ ^4 %. C ti- Onbal. dfidatamu lxc in vulgatis m q o un*. itfmquc txOribilio.) , *VOoAil'itp>cumftjtiilft/Utur,fiii4hAttti!tJeT^,fi4 miner* & ebltng* etu fttitijmtm, Fmttxgrtniu eft, filrmllbut fire twtibintihl, *»"•'' Jorf«W*Viw, C tofiiults vtlut tneth), ftmint nigra, 4c ctH irtrici denfi, vtrumacTiore\& aitrttioTt,i}uaa»ffisttafflinfff,* *funvi.* tap. HI i. Pdoponnfnfcde/CTibii.iniwntiullt! etiam aniiquiJ «pi(t prxcedenti conjuiwaum eft. !»« >t..*. . . . , * 3 fl-iconjinvetcn kribi aam;«; 9., d*nl i 111)«; i» W« •'•»nTiyjjH.fiiinu *it* T^iffis »efx'»'^ *>$'?&*j$* >*"'**- ^.«. ^iim, j 1^ V, "1/j (MarCc)luS fit Kaelltui »idertnr Icgiffe *timi infiifitj'QjtpiSattieM* >« *Vtlafmntft* Hj/st- *tttTyfah*kahtt tkmmjkUtUT* *(3eTifptr*,tatilim ftt~ fu M*Ji>>">f'r "I'gnumUnein ,ftr»tmum , (3 Ut*m m MStBinnt vmbtOtjH, in qua fttru* '•"""". Wfir4f urn t$ ttrnefiuJ* jxntfcr. *lifdnx frjt<litiffl"fti>"ibus. tiifcitm in sfftatis & ut'X'ntffi, ttftfiibutt. ^igmttar (S in Id*.* Qajrium go»<" RBkMwa VOCMW , pro qim verfii* Sr.itii ipud Nicandrum fcrrtbitur, «>« •«*«*^»¡Locut eft in Then-*[1] *•<»*••<**' *iAtMt n* *fc,v(W*,^icarru- t)tdilq[lic]''i[rcn]** Scnoltatrcs *jJi•f^[1]**•"¥• *Jit in frnttti eft* Luttfi tgi

fum, circinatuni. tjoafi iorcumar«>labof«rtJm, of* bicuUmm , cnmprc(r$_{am>}$ pcminilquc valiulu con- B«nm, cljrproli fpeeitm refrrens. Uel'cribimri Dio* Tconde <ap, *6*). t A f e

TorJylion.fcfoii Crciicum.

*Terdylion tquaittiijuiCTttitHm fifti;t:A*iit,im Am*** tntt Bt,JcitiitT , hrrb»l* jtiUUUcta , rxi^wrft- mint estjvt rtimnda* JC *tlttftiti, fcutitttttTum ejfijrit, fub- ttji, & arv»*'tenrt.* Iti t etcri cbdi« rerbi bic fini hojufte capiriJ adferibirefert Gouj'ylm, ^Njti.'t^ TB >i m{iu'i)< T» •>)•. *lljiitniitern Tjmulti mu *J ptrrac<uir,tutcum, (S furfurnim ethnn, tin- (*$* in *tttirmirit fwntes*, ^m *isttiniM figutt in- tTimjtttMyftminMvttatifettt ttbrn:.* H*c Co/n»rius adnotha rcle^avii, incomexturn rctulit Herm^tau*, (atpedl lull (8t iperiioJMartclloiJtiquequodncque in OriUaliojKquc Scr«pitinc repefiamur; mm quod cjndem rcm non lolear bii ddcribere Diofcorrdej. De lefeli ^enenbm hate Pliniaj libro is. cap, *v.* £T *qiianijtn fletefifue fiinttituda nstninum Gr£;6rtan cun- fandn, centixcmtis* f? *itfU* : _I J*« tff *u(^4r» noji-, /i*. *Optimum Mifjttirtji. L*tf inimgi*<it tji (3fuliD, Stcnt*du>i> X.il'tspicarv nigrmi,* Cff"""""*aditTii:i£imsim omnium. Jfji.ttx jucuudi edatii eft. Ssvtn ejm tjft (tf vultures Hici/nittr.* Corruptum qodicem qunrandam opinio. Comglinr, *ctnttxtini ($ dtfefili, iaztfivul. tutiiU. Exfrfili* vcl *ftfeii,* owMvit viciuin Ie_ vulgar* *fiii,* fed hand Icio, an vox fi!i reji- u I Feftura legcrc eft ; *Sihtttm* «,,,,•, *od Tiutte } iitfisuiBin MiiWitt, co quod urn JiH l-rjbt eer.ditam , S.:bisti<ium,* inqull. Prob»t ergo vulgatam Bbbkb)

>. fe norlflc. Advcriariorom au^urd >tuas plain »1 fdeli Malfilienfis nomine oft end nni, qua mm piior fcfcti Maifilicnfe OQj fnvrum, folio fci ula: wrarur. *ahtT»* folio JbcotCDif «c. puiSJ-.Jrcjurtfle piufcaridii. Fohis (argil fcrnlx, aut ilinci Lretici facie, rtiajunbii*, latioribn*, rjtibns.latiurqHefijjrfisrQfnicQli. cauliibiaibiti!US;poefrior,femenin ambcilis mei,comprc((om, aIIC; hi tarnofiu^ gu/(u *fetch JEthiopKi, aut* Petoponnense, valde aromaticum. Alreturn Id'eli plant* eft a,ramciU$ paliturt*, atiquando fefqnipa!-rnaru, quiet tad ire alba,fixnicuti vfRfjic, lon^ili-.ma digtult e/iam cralfitie , tsonminquam (atis aromatic* **C teniatVt* oJjritior & catidior atte hmni *dt* cralludifSdliS; caulciiiemitlitlcquicabinlein: *fctxi*ia«UHJ,{tna(um,[>ra;durutn,ri!!iciuin, qiii n:c^ ill alios rcHcxoj & rigido* variitur. Foliii eft pancii.citiereu, tinnis, cxilibm, njimrim incilis, crarTioribu* qitim fjrnscu!], umt*fl« habei topjofti, aifii), ranujjnir[1] pjrafcences, cujui flnrcs linfiuli quint[1]; hiliolij compononttrralbi anetlii non dilfimilc^. Saccedii his (emi'n oblnngnm , ajiiiformt, acre, odorarum & calldura, in lyfatfiliEnfi agro, N.irbontnft & MonfpeJ:enR rtpertiUTi Vanat cemw hoc in foliarum craiiitiL-, cenoicitc, longitiidinc , brcritatc , 5c divifuri. Alii Uler momapuin ofHcinarum , MjtTiiienfi? *Mr* li eiiftimint- (Jyornni opinionciti niinu» probo, qiwd folia ftcniculotioiiluntlacii Iitnili3,lcmcn<jucnort (it angnlolum, tutu qo .1 Si nasjorii xcrcdimi, & cflicacuitis cjmtniiltum (clcli.eoquemcnflrttuctcuHi? ferqium toiruncnJatiun. Folia pjic ampla & jnrntilrif pattesdiiTec^ii, quorum (epfirterita; latiora t&aUo Tun; quatn pence Jani, atque kmppr tcrn.1 ab uno pediCU1L>coliafretit, inftar foliortmitrifojii, animefilort, ipfii tarnen an^uftiGj.iacmolliwj. nonniliil, li confficcmnr, odorara, Caulu tenuii, gewculatus, duotutn lol»Jid« cubirorom. craiTioi- ae procerior eft qj.rti didt, f«ncn obIonium, foliaceum at taniculi. fed *Ctaffiat,* majut eiiani qitsm enmijii, *ieA* quin iplum non modij to lore, fcrt R fap<»re I.J tefcrens, quod gull *a* e:i3?ti Utcharts *rial* quatn jEfiifopicutneft, *anzomfgi** quatn MafJitienle; mi acrimonia pratfert Diofcoriacs ^ilitiinicuni. Riiiix slbi(U,oJotata,in jlcum defctndit,in officinijnonmiHii fcmcn hujus pto fcldios venditur, (jumqujin & prioris etiam refniatur. *£f\vo*pciii!i,a]iud herb*, a!iu,l frutc* ctt. De Heib.-i fcfra capitc dc lilfanonJc egi. Fnttea qa*l Diofcotidei]'• CniticM eaolicolta, *raHit.* rigidi* , odoraiis sue trtcubinlibm' ata(profrrr cvibiulft.Mia obloti[;a, l*»i*. mfdioerirerl.ua, dilnrtiScot aibido vt:entii, ngtora quam beilera;, ad p«riclyrrtem Getmafiit' fedemta, umbell* liirew cinpuntur floftulis. Setnen fucccdic c(u»m fctniculi majui, fafcum, obtongum, cfj^iol'urr, *gu* ft in ri praebew laporem aromaiiun),acri;rn, fubamarum, & medjeatom, odorcm 'i[1]'arm g:awm fuwemque. quorota *i\\tpt* drnatacft. *k* fumm.iad imam urqucridiccm:quz lonpa, lijpicfib [1]i, uti twiis frmcx- Pro iclcli Pclopoiinenii *m myiiaoiii boiinici e*ifj^vnt flirpcm, i *ccte*rrimp Cli»fio Thapfi* nomine drfenptam- Feru:c* ftirpt eft, caule cuStto alticire . quandoqoe bieU' biiali, iligiti crilTiiuJinr, nodofti, tutus eavo, ae fungolo, foliis maximis, amplis, varie dilfectis, fabbre fatis mntiritif *getaaibot,itttt-* ft>re *iuico, feminchtp,* oblong'), piano: ridicc eraifa, longa, eiicn'os ntgritantc, tmenus atbida , UiSro futco (Orgcnte , '!'" KoftoaTianii ac*crii, naufeatti exciter *Si,* nw f»ro vronitinriern. Piiiteriora Taiis trfiendum non eflc :^enu>. XnJfum en fat *h&eo target* (iicco, I'm votninones *ttwrct.* nullimt tadtx »rtiara, fed mut»t odore commend a bil is femen rctiqoisnonfil-[1] [1]mi[1]e- AJum qiiitdam plaittam alii ofteiHiunt nilnccano , quatn net'd lepitimitm fefcli Peloponnense, valde aromaticum. D*' T[110]*fi^dfi Jit IKJOTCI*c cfcGtJtfirnifirno-* fcf [1]^c''lrrife let;i[imum me havflctins non vtr. Sefeli Cteticum eft aoi majus, aut >ni-

ctncalin *vetov^^t^^ttttt* Honoti" *Btlh vociid-* Mcnmhntn liihcrbaeit, tenui ciuliculo,hirfino,npidDj alpEio dodraniali aut altiorc : folii* cfiefoln rotundioribus dilfectis, aoulrus crenatis, floribus in umbclli$ allLiiJi*, pnrptireu frmiiic lain, rniundc, drtplici ambitu, velunlimbum ha^>rntc,e!ypeoli ipecicm referente.aur.iii Diortorulcj *rnnt&mtt,* inf eft *txigt"[1] fcuiii* fitr.ili, odorato ac nonmlnl acn. Majus frori-cauliLia*, in pransLjtr*n(ibus,MonlpeMaei•(jn,&'[n] hortiiUelfit occurrit. Nprinulli meun) kfeli Cirtii[J] enm rife credit!crime, Hnrum error ex en deprfhenditar, qucd iemcnmei, rot) fit wtundum, needtiplfcr *IctstOTamvSigK, tie d sv^uMxim <tt, tuaiitKriM-*pra &c enm acrimonia amaricans. Errandi occasionem prarhuit Piiniu* lib. xx, cap.xxii l. *Mtnm,* ititjiih[T]'* I tj/u n<m *riifi i meJitii fennir, ($ Hi jdttiadnm* /'''^ CI.J.'LJNB *gmtia t}ta. nairtttut AthtnuBticvm voe4nr,illi ttnijmm ab AU'ttitntt invtnitim, tti •jntnitin fJiidiiiij P' twtm in Atbjtnx*t< itpcridtut, fthtt 4}itjvjiinilt,£j* CJV,^ *MliattantLt li^vOttjii^r^Atcibuiwjtliu, (3etwtgrtt qu*~ bufdmn iftijjlmti , mtnitt rvffam qutat U.'uJ atitrvtn-* FaJfntn eft in Italia liorfic non nifi *i* in edicts paucis icr» mcure. Plmiiivo, eadem in icgionc, peregtmnm fuifle non nego, penes nui^ofetri ratneo fides eft* Duo, inqiiit, cili: genera, nccquK lint notninM. nj>j» . tnetnitiere Gra'Ci, led Juabus rn n[j>i{jniL>uS *lMlcu* tl** fpania&Macedoni*; bine duo Plmins genera fin*f>. In Athamantc pncftanttilimiim , inqutr. Athatn** Phihtotidti Tlictfaliarmoused. Scribe praanifo.anridei Jib. i. cap.in. ^ n v*r^>» iroilnctn Be' cod. PaJatiniii) i[TMTM] *dtMuJBtnamr.plarimitmin Mattii«n(S ffcitvr, «»/?, trlnfju:tntihejimilt ,/idin<• t, aiAueitiiqujmdtnubitei *ffuTgtnt,Jf4rfif*

Meum C3am.

/«# *fmtt r&licifar* frtw/;'r/.', *ftrtim etih* (.In qtiam exhibeo (in DontmlliJ iconein, **relrofll't's** liicliur ptiltir eiprcllit radtccm, Vel f'ji iitnc UJ **ofttndm** mm c(Tc Icg^rimnm: radices

ricatas,forfe nl gr lean tes» inter ius candidiores,acri fapo re linguam vellicant, odore funt cum fuavitate gravi. Negantnonnullibotanicilcgitimum meum efle* His frcti arguments, quod capillamenci denfiffimi non meminerit Diofcorides , quod nullam dulcedinis faciatmentionem.quod candorisapud eundem non fiat fermo, quod non videantur in redtum obh'quumque fpargi radices. Addunt ferfc fimpliccs & non muitiplices efle, caulem praetcre^ ad bicubitalem alritudinem non pofle furgere inquiunr, quia fruftum extre* mi caulis inmedio capillitii larens, renuius fit quam cui tanta compctat altitudo. Caulis praeterea anetho non eft fimilis. Cavusenim, non folidus eft. Folia & caulis anetho non funt crafliora; & hisquidam contenti argumentis* Alii addunc radices vegetiores & craftiores longeeffe quam genuina expetat hiftoria, tenues enim longafve radices meo reddi3it Diofoyides,eafdem odoratas dixit, cum vulgataegraviterpotius,quam fuaviter oleant. easdem manfae parum acrimoni2erefipiunr,cum Galenus tertioordine excalfacere memoriaeprodiderit. Ad fingularefpondebo argumenta. Ad primum, Diofcoridis & anriquiflimorumeffe morem neceflana tantum defcribere, illud vero non elfe neceffarium, fiquidem in plurimis radi*cxbas* bulbifquc repcriuntur capillamenta denfiffima. Legant Diofcoridem a capite ad calcem,fi modo examinenc radices, rfem ita habere coir.perifenr. Cyperus, afarum, plurima habent capillamenra. Ea tamen reticet Diofcorides. Ad alternm dicoargumentum. Dulccdinem nullam in mei per^ini radice, initio infipidum praebet faporem , mox aunaricantem, demum acrem, qui linguam vellic^t cum *dm* in ore retinetur. alibi dixi, rationem etiam addidi, quod primo ftatim guftu non femper lefe offerat acrimonia, fed cum aliqufrndiu manducaca lit planta. Sed ^ato»no^tamen conceffo, dulcedinem quandam prxbete, anfl'nde fequetur non clfe rneum ? Anifi femen dulc^effe nemo inficias ibit. De dulccdine tamen nihil legere^ftSpud Diofcoridem. Idemdec^ro, amrni,rofmarjnbc6ronario, eryngio, aliifque infinitis dicam. Neifeo Umen inde conclufit, non efle plantas a GrafecisdfiWeatas. Noftrocerte palaio dulcedo, quxinmeo r^eritur, non arrider. Adtertium dicoinfinitas a Diofcoride defcribi radices quarum non addit colorem.'*Paftinacac, barbx hirci,oenanthis delineat radices: de harum tamen colore nc verbum quidem reperitur apud Diofcoridem , cum tamen excellar, Meique radftis candor non rantus fit, ut cjus meminiffedeberet Diofcondesiut pore ex quo nigricans potius quam candicans dici mcreatur. Quantum argumentum autopfia iolvic, fimpleKmei non reperitnr radix, fed multiplex , uci botanici celebcrrimi Dodonxus, Lobeliu5,% Pena,'Clufius, Mathiolus, C:>rddSjteftantur. Nihil quoque obeli, quo minus caulis (quod non (emel oblervavi) ad bicubitalem altitudinem attolli poflit:Coma enim non admodum gravis. Quare licet caulis in mediotenuiorfit. levem tamenumbcllam ferrepoteft. Caulis anetho eft fimilis. Quia geniculatusac teres, qualis anethi. Cavns (olidnfve an fit, nihil facie ad rem, nee requirit hoc Diofcorides: fatis eft forma exterioii conveniat. Vox *mw-nW*^n reperitur apud Oribafium. Quare fpuriaputatqr *k* viris dodtis & a fciolofemargineintextum receptum, Addo radices pro coeli folique ratione tenuiores craflioiefque, effe nee funt vegetiores quam Diofcorid. requirit. Ad cujus verbapauio accuratius fi attendiffent, ha?c non fcripfiffent. 'Y»i«r^,.», inq«it- Non requirit tenuiratem in radicis parte fuperiorc, fed inferiore. Docec cxperientia, infima in parte ubi obJique partim, & re*&h* fparguntur, eife tenues & longas; contra crafliores & vegetiores in fuperiore, ex gua caulis. Tenues has Jcobliquas defcripfit Diofcorides,quod praeftantiffimseacin'ufummedicurn plus quam caafliores effent receprae. Neceffe id quoque eit,- cum gravitate quadarn adoratae fint ; quod ex verbis quae ad finem capitis reperiuntur, probatnr. 'H^ 4« *w* **<p***ty\ ^«ay *i tit *»*?*»'• quod fimeumlargius quam oportet ebibatur,capitisdolorem conciliat.* Idem fcribic Galenus. At verbnonaliuadefit, quirn quod fuaves fint cum gravitate quadam ; quales docet olfaAus, effe nici radices. Ad uhimum jam refponfum ; acres fatis f«»t mci radices. Illud tantum addam , in viridibus acrimoniatn hanc aca aeque, acin exficcatis reperiri.

Xa`i *n&*)ci*s* nomen pluribus indirum plantis. Origanc, nymphapaejpanacijkieriiidi^lnlque plurimis , inter quas lithofpermum. Diolcorides lib. III. Cap.CLVIII. [illegible] *Litbofperrnon quod lionnulti agonyebon, alii exonychon, alu betadeam vocant>propter jemims duritiem, a qua & Iitbo/permi nomen accepit.* Utrumque iraque nomen a (emine habet, a lapidca nempe (cminis duritie. Semen eniui tanqyam calculti ferc,duritialapidea , candore& rotunditate'margaricarum, undebelgis jjteftfe limpt vocatur: fruitra itaque quidam quod calculos trangax nomen accepifle autumant. Non tamen ilia pollere virture nego* Arabcs milium foler vocant, quod uti Serapio fcribir, ex au&oritace Aben'Juliel , nafcatu^in monubus Soler. Officina? milium folis dicunr, quod lucis fplendore & candore fulgeat. -ffigineta non plantain ij fam, fed femen lithofpermon vocatum fcribic. Fieri facile poteft, 5c ipfam plantam, & femen npmen illud obtinere. A^VOT^^, inquit, *ol* 5 *hetcrmyvy* «i *J[i k&*^eitv*›

>ivK9' Lithojpermum, quod alu Uofporon, alu berachon vacant, aetonyebt dttla femen eft lapideum, album,* SV. Verba h«c confideranda. *A* no^inullis leiofporon vocari tradit, 4 levitate & glabritie nempc feminis, interpres *W*m&v* -legit. Lcftionem hanc probat Plinius lib. xxvii. cap. XI. *Inter omnes her bat lubofpermo nihil eft tmrabiltus ^ altqui ifg'onycho?i vocant, alii diojpyron^* (lege diofporonj *alu heracleon.* Audtuarii etiam adlor fie vocari refcrt,- uti & Onbafius, ^ fulgore & fplendore divino. >£gonychon , id eft caprac ungulam, quam femen frutici adhxrens rcferc. Exonychon idem vocari fcribit /Egineta *ui7*'tv%*v* quod aqmlaer^feratunguem. [illegible] Oribafius, [illegible] *K<pv7is* (notat Saracenusinterpres Diofcorid. Dofcuff. in Parifienfi codice fenbi *Jl%nx9**, vemtn legendum cenfet A'^jA®- *jimt^lhi int tn^os.* AU dinus codex habet ^o>(^, forte **bn' ** A^^1/®-, in eademenimfignificationc, A#«'A* voce utitur Arifloteles, licet Doricam dialedummagis refipere videatur. viri longfc dcd:i*tt.* judicium probo) *ncuj>.c^K,^ *W*vzt <pv»^ec ft***?* (Lacuna ex vcter/ codice, ^i*^, quomodo etiam Onbafius & rci vcritas fcribendmn docet J sra/i' or5 *Q*i%t*.«.* (vcrus addit *-Jmisuwp) >%%>&*, fporfy*oy>, *tvxh, h&Su h'*$ cpotov.-* Lacuna *q>6^fuAoi9* , >LSTT«V, *hyQa, p,,t£u i<rov.* alccraiii ledioncm vetus codex & Oribafius probant vulg. ex. *spitffaor tux^t c^'f« hrzv) (pvgTaj'iC* v%x%t7i limn t^j\ vfynAois. Folus eft olea, longiortbus tamen, lationbus,atqne mollionbtts , & iisquid^mquainitno a terra exiliunt lumt jacentibus : ramutisrcftiSitenuibuSiAcuti jtmci crtjjitudine^firms, l!gnofis> in quorum cacumine, bifida propago canlicu.brurn fpeciem exbibet, folus lo»jris% inter qua femen , laptdea duritie rotundum, c an die an $ orobi parvimagmtudme** Nafcitur in afperis & ediris locis. Videamus quam candide hsecexferipferit Plinius. *Herba,* inquit, *qutncuncialis fere foliis duplo tnajoribus quam rut#, raw tilts furculofis, craffuudine junci. Gent juxta folia fmgula, veluti barbulas ,• & earum incacumimbus laptllos candore% & rotunditate mnrgaritarum , magnitude ciceriSy duritia verb laptdea; Ipfi qua psdicuhs adbarcnt cavernulas habent^intus (emen. Nafcitur* £2 *in Ttnlia, fed laudatijfimum in Creta nee quicquam inter her has majorequidem (lege equidem) miraculo afpexi. Tantus eft decor, velut aurtficum urte alternis inter folia candicanttbus margaritis \ tarn exqinfita difficultm hpidis, ex berba nafcentis% lacere, atque humiftrpere anclores tradunt; ego vulfam^ non h&rentem vidi. Us lapllu drachma pondere potisinvino albo calculos frangi^ pelliqueconftat, iS ftranguriam difcuti: Ntfuc tn alia hcrbarum fides eftyVifu flatim , ad quam niedicinam natafit-, eft autem ejusfpeciesy ut etiam fine auftorcvifu ftatim nofc* poffit.* Legendum ex meliori ccdice ; *nequc in alia* herbarum fides eft vifu slatim , ad quam medicinam nat* fi^y* eJus fpt''t, etiam fine at/Kore^ ujus ftatim vofd poffit.* In duobus diffentit \ Diolcoride Plinius, rum quod inquit folia effe duplo quam rurs tnajora, cum° quod femen ciccris inquit effe magnirudine; Newrum in lithofpcrmo vulgari oWefyareli.cet. De&ffimo-

rum

rVmvirorumopimoeft.PHniumlachrymamlobide-
lbriber,.Athui' cfolialo,ga,lata,,8c,rundinacea,fex-
tuplo & ampHas, quam rut* majora, longiora: Cul-
mos ctiam habet craflbs geniculatos. Ego M"'!'"? plantas duas cctifundere puto, vel non fatis attendme

Plinius aliud cogitans ineelle-

Nifi quis ma lec.Plinium fcripfiffe fatis fuperque admonuerunt, quem vi-

Idem Plinius eam libertatem aiccarei *»«» *o^ *"

A(VX« f;«'<^«, ^ejn©- putavit eum legere. Plura recentiores lithofpermi defcribunt genera, quorum primuai repens veterum, alterum (apud Belgas frequens; ere<aum, quo pharmacopol* utuntur. Kepenti lithofpermo multia radice erfiliunt graciles, tenues,!ongi, afperi,hirfuti,purpurafcentes cauliculi; humi plurima parte procumbentes; hos alterno ferme firu ab imo crebra cingunt folia oblonga, acuminata; afperiufcula ac hifpida,e virore nigricantia; juxta qu* in brevibus pediculis flores apparent c?ruleu quibus fuccedit femen in hirfutis quafillis, foliis occultutti, lapidea duritie, ervi magnitudine, colore candido. radix fibrofa, perennis. Ereftum, caule in multas alas ac ramulos divifo, retfte aflurgit, rorun Jus hie, durus, fubhirfutus, «c albus, folia latiora.fed breviora quam fuperioris, veram tadtu rudia, & fqu>l«.a tnl" ericantia , flofculi, fecundum cauliculos, e foliorum finualbidi, fuccedente femine per maturitatem candido, J«vi, fplendenre, rotundo.duro, miln.gran? paulomajore.autsquali. exiguis unionibus allirniu. radix alte dcfcendit.crafliufcula.adnatis muins fibris, qua; & hyeme permanet, foliis, cauliculifque pereuncibas. ApudBatavos.ut d.xi.hoc genus mcultislocis exit. Alterum hortenfe, Narbonenfique Galliapfamiliare. Praeter genus jam defcriptum alterum in Belcioreperitur quod caule fotis, & floribus refpondet, verum feraen minus fert candidnm, a(penus,acrugofum, baud quaquam laeve a« fplendcns.

TiiA.W«-.,EIateriamex fucco fylveftris eacattien*. conlkifwbiLcncumeremnood.lcnbic.y«.««J fupra de eotrtd.dir,a nobis.examina«.SyUeftremcucumeremdefcribitUiofcondes hb.iv. cap. ci decaput de cucumerelib.T.I. g-J"""", lstris lit , conflare adhinor. ex hoc elaterni docet. SeJ ex qua cucumens parte, faccus h d: compowtar, non docct. Facit id D;ote>fides hb. IT, cap.CLV.

fit , quod eiatti

dum. Plinius. lib. xx. cap. I- ü«fc«-—;^--v.

Aïximui.muUo infra maonitudincmfitivt, ex eo fit me, dicamcntnm, quod vocatur 'I'"™?.'/"'"'i%%* [wine.* Pcrncram ^.^. fcmen redd/diu,«fruçau, fir, non ex foloVcminc. Galcnus lib. vi. fimpi. ™* «*«*,

conficiaturclatcnum, ac praeparetur nonelt hujus loci.idicircqni vclit. adeac Diorcoridemlococicato. Duohicconffderanda, quid veteres; elatern nommc intellexerim, 6c locus eiponcndiis Hippocrans. bUteriivocemlaievel ftridfc capicbanr antiqui. ftnCtfc pro cucumeris tantum fucco, fivtf mcdicamento ex eo compoGco. latfc vel pro omni deletcrio medicamento, quavis evacmtione hoaiinem necante, vel pro valido purgrnte. Pollux lib. v. cap. xxyii. *Jisi <P*zu**t.*

faratur medicamentum , fed qmcqutd deorfum puty $eritrem. *U^m* Galcnus comment, v. in libr. vl. Epidem.aphorir.xxxiv. Ubi Hippocrates y/rj, «;{ *i**ri-*

furgnntHtfi muln r,ant c ipra cucnw nfrhejlrem cdat.

A d h a n c l o ç a ^ a l y y ^ ^ J ^ ; ^ ,

^ ^ ^ ; , * i V H . - t ^ f

»7»fw»» _«%«», • ?^ , „ ^...-.-.. No» elatertumjo-

Ium quodetl cucumensagrefru iiceus quem<tda

ZfcZuweremfolumfuemumiatUnnumlac

fvbdutloriumaftelUtun, ajiumjenm Lo--- Hipp- peritur de fuperfemtione, 4 *.* ^ «

fimeneum dfcrfferat, bene habet ; fin aliter, ad alterum

Nemo huc loco elaterium,

medicamento, quam cucumeris praeparata facco accipiet ; alioqui fylveftris colocynthidis non memineiit,

Idem de elaterio tradit

Hippocratis, fed quale eft hoc

Nemo dum elaterij genera dixit nec aliud

Antiquum

Facilis

magna. Facile fieri potuit

rem, qui cum nefciret

fuerit, vero non abfimile.

Quae fequuntur corrupta ?dmodt unt ?/ant' rcYex tithymalo. Hippocrates quo

excellentiffimus Salmafius in exercitpricoibus Plinianis: quem lectitar conful

Hyfopheftum fpinofa eft planta de qua hie vi. cap. 6 agit. Senfus verborum

eft, oti ex fylveftri cucumere elaterium parabatur; ita ex tithymalo fuccus colligebatur, vide

Merus fuccus e tithymalis

factitium erat, & cum

ftri, Ideo dicit Theo

Nemo utiqua

cnalum facultate poffet

coitus pellendi & copien

ffc>iod

bisetium eadem

in periodo phrenitidis accedit, quam nonnulli

ad vulgarem

fcionit

nthytnalum panacel fier,K d c . ©«"P^ c o

dunt rempore hujos fcholiaftis.locum hunccor

fuitre, vel ipfum perperam lcg:ffe.

hilde hac Diofcondes, Plmius.. necGalew

Puto fcripnim fuiffe

Boeotia & Ploph.de naki autor eft D

quxfupracap.depanaced^afunr.

taflls rettituet quis

cet, eo minus quod ex hoc panace; succus, opopanax dictus, colligatur. Nulla ut dixi planta [illegible] vocatur. Quare corruptus cudex, quod sequentia ostendunt [illegible]: Alioquin, [illegible] legendum esset.

TJ j *f4«\u-* Molyos hiltoriaro hoc upitc enarrabr-m u i- Ai ily OJ nom i rie n o n u n a j; aud i: i plant a. Moly cnim mo

-rtftriindix. ir A.—!,,:. ''•--•nmoly&c-b^ur. »idecap. » 1. lib. v 1 1. hist. [illegible] i dktrar *>bi* [illegible] quod ab interitu i coufervct} ve! [illegible] *à mitigandis, sedandis gut* [illegible] Aliud tamen etymon Proscenus Hephestion adfert. [illegible]

MMr, *ijutd (•&.&' fugnamfixpfitei, in.ilium htrht nomen.* l.ocus Homerr tjueai cmt audor hie, it Tbcophrastus i octeriquc Gr»ct, reperitur Jib. »: OJjrin ubi p[illegible] contra Circes veneficia Mercurium Ulyssem ar m »llc moly t» h c r b »1 tnbft •

[illegible]

SiV /«»/ *Aivttlftm $* tsrM fwityir Aerijin *MvniUtfitnal (3 rutunm mi* rfw<r; to/iff. *Radix* iw^fJ *(>ttic,frJ Ufa fin ctnctltt exit* [illegible] *VIK.MI fuf.lt.*

P[illegible] quoodam legendum [illegible] f,V^ > q[illegible] Theophrastus radicem cepx cotuparac; vcitlm com dilig[illegible] aJfin^uUattcntfercin, vocem ^1*» tcr-v.ind»m didici. IdtjaccxOvidii tib. xi [illegible] phofcos.

*P^eiftrhnie{tar*m,dt3tr4tiyUami) albuaii* i Af/r *vsunt fufcri, nip* ttdite ttumutn.*

Moly fupn diiimai eiiam rutani rylveftrem dfef.' Se.l de «i non iricdligidsbete verluiHomcn (uti vlri DcidiT efeciidrrunt, nuijiiorutn ciuiii *Hi* aniiqjtfj-jum toftorinte mmi, j cjt Thcophratto mtiquiJK-mo, acHomeri *roproximo audiore (cui iddrco fidi-spre Cfierii recciitioribsis debecur) pa 1*1* in fit. HicraJiccin CKJ[1]^ limilrm moly hjbcreirjJiijtci.nn *ld\'a* futt»i qi»[11a] ''[011] f[1]*[13]*[1] lylvcftris tiiLt, Moly porro buibafum, fit* candiJelcdtor Jicwt, i run dillinguerc/ alin>l cftTht'iphiafti^litiJDiorii'riJis, m i etatr^lRlP d l i p i i gt i gf p-tertt BoiitnictH, Molyas Tbeophrafti non meminip Galcnui, fed Diofcortdii, (juod *HC^F* vocat. *Uihit,* in quit, i ^4 *potf** ^*Akf fl^trtrn®. liw'ixwra • ei-r«iim« io *wt*pui; MjU radix* fjreo iuft# *fimttti, fjtuli*tii* ttnir«'j«i/w. Scries aiphabnci ^A*< ^[cr]tp'' Me Galeniim, oflt-ndit. Ikophraftus moly w fit-ctc clFc incjuii, qua ditferibit iildd Homer us, ft alls e nim v tr bo r LIM T W oph r nfti fcf 1 fm) n cm [J e folio I ty I-l i, radicerocunda, nonubiimiltcepK. Verum iueo crralie Houteruin ait, quod non difficile, fed HcUe evelatur. H i [illegible] i o.

[illegible]

m'rfmti ft lifnxTt. [illegible] *,, tan** [illegible]

Ab homini[illegible] dtflictitratc effibdi ait. Verum quod hotni[illegible] nojj polTunr, id Decs *prxltne.* Perperam l[illegible] ex Stephano legendum esse constat. Hic [illegible] [illegible] b.««r. cap.i*. rrperinntur e«minabo. [illegible] IO/JMM, luqnir, *Itthnam t(f Hrnstte,* f « " w . *art i* Dm f'''» "»V. C5 nMMtfMWM »/W AIs«a-*tf* tfptnM , ttnmqu* finma vt*tfki* dtmfaflrtt.* *Mfcieim haiit* [illegible] /(rM-[illegible] *illa Homerica, radice rotunda,*

uigraque, magnitudine cæpæ, solit solla, effodi autem difficulter. Graci auctores florem ejus luteum pinxere, cùm Homerus candidum scripserit. Invenit è peritis herbarum medicis, qui & in Italia masti eam docent, asserrique Campania [illegible] ^f^IcEci,dUm,lc].,fffm,;.-(;f,([illegible] *-««M »'«ii non, nf-vulgo legtmr, [illegible] *W*tofr»iub*tl£frmi*m

255 [illegible] *solida, sed abrupta.* Theophrastus cæpe magnitudine inquit esse. Unde itaque tanta longitudo præterea Theophrastus facile effodi ait. Quare puto scripsisse Plinium, *effodi autem* [illegible]

<lii»«n«iulK , ««fnv«ba tn^ph^S & Lt bmftndcre. Gr^ inqnir. j;«j!.«»1ta rw, nZ" r<m». Nihil talc Tiiw,,(irilt« ; nee v«ifim,tc »f"

[illegible] dixit, Priapœi aurco

Hint *legit ut rtdtx, tnj as fin ilitttti txit,*
Quart aim mvlj vacant, mentitU motj fuit.

.Quidam aur«om cipononr, wJij. £ [illegible], quod pultbra omnia aurca voccnt poet*. &* [illegible]

Moly latifalium, feu Theophraftf.

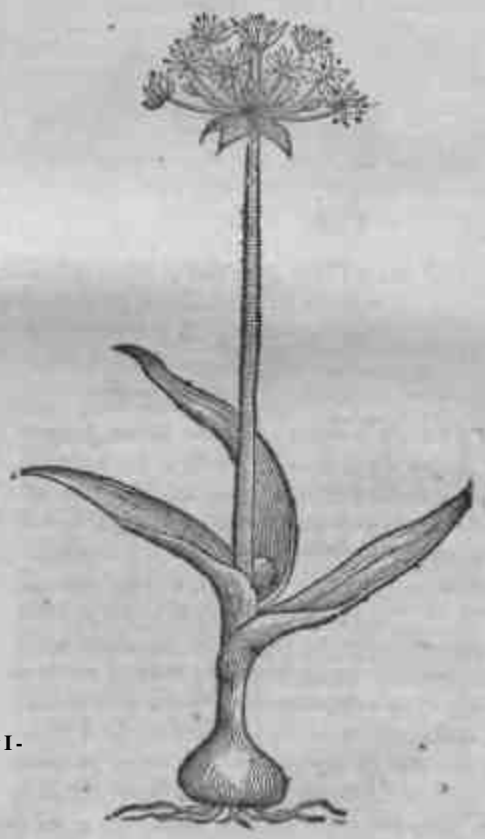

pulchra venus/r MolyTheophrafti, •cujus effigiem si pingi curavimus , bolbo donanim isrrifli ,* [illegible] ni^ricantibus , maenkudine *cxpz* afcalonfttc, foliis exit porrf, vd pancratii minoribos , fej[illegible], odonifte ; caulis fttijaicabitalis , aut bic[illegible] lis , flas cardtdus; qumdcmuc , fed rarius, luorubetw, lilii figura, Jed minor. Alludmoly inhot^1 til Barmorum freqneni, florceft Inteo, Mb t r-. * diccidbiMefntuit, tulip*, «l j»m deferirri mo. *iym(tn&i*;* canlis uon mirhirj Bores huci (''cn» foT liolis ilaminibufqae pturibnt'conitantei. A|TM,1 ,i;»; moliidefcribitbiofcoridcJ.fib. [illegible] cap. LIV. [illegible] (vetus quidam codex addis [illegible]

Molii Diofcoridum Lob.

KSIQJII /[i *,uu', (veto* & Oribsfius >iriu , qoam lu&iancm recent torts nonnulli f robimj *x*i*i* (tego jnagnitudine quiuar cubic arum inti^nis larci magnitude), qualem non tft verifimitc, taalcm citjiitere **pxrvim** radicemj)»' ••;• j **fcw*** « •»;>«&» j Vf* ***•1,1 ^ut&iiiijAlini'i't, &[glj fatiik&bttgTvmtiu. itUiito* (Jf *burnt jj>*rjA,fiortm4lt<t vhU fimiltm, Uil:i* **fof«rii,*t •** *miner(m iquifft ijimdfurfaixvieljfimuni trugnittid" Cfjut cvumiat qniii*ni ejl, i^uoJ tllii fftciim x4^ttt< rsitixpsrfj, Ml'alimtlis. H^cmolt], mdtxtfiaheaaM ftikmOaXm* **Pliniuilib. xxvt. C^p. v] 1.** *Mtlan.* **ScJ corruptus** *Si* **deprsvstus Hi todex. Vulgo Irgieir,** *M»lntfc4fo tft j'rijto, filtu mttlibus, } JJ TJJ, rttdtrt qujitwr titgttnaat, in <J«J extremj allitetfut tft. V»~ cunt i quiimfiMn fimn.* **Hie Ijccn , oriliKcque in-**vcil&fcripit **dfiTi nfmonon ifidet. Rfflirao ci DICH , (eoriJe, Aie#j» (vcl** *timh,* **ut hab:t Gal en us) /c*fo** *efi finite* **(jJ cfl TcmJ)** *quituirdigiterum, into)as htft* ma ultti !Jput eji , johii tnitlibui , gritiniistii, rtdic ftrvM.* **Pro Molii recewiores (quorum Dpiniojiem** fionimprebo) oftendunt planyoi, cujusiconem *F" pofui. FoJiis eitsnjjultis, gr«mineij, ti\ tic clique 6" **m ill bin j qujEcUDid fe iptis rtibtir nun habemt, fr* cife in ttfFjm conctdunt. Cmlis cubtruui aitrtf, gUbtr, actcnuii, culmitwnrc in (ummo inufcjfio. flofqulos proFercnre laflccn, JCUCOJCJ miMrcj,** *Or-***nuliogiln , aut aUii urlim xtnulis • bultiut Bjipntt fubelt, oblonj'iu , fihris aliquot (Jcotluin d:misfit • ?Jnt mgricjtnttbus memlw^nis impSicittu , iwcnofc ubiljntu fcrm* porri«lbicaf, guilu** *Utnns.kodotc* **j n gratuit** *til.*

Dr ckuta yiileeap.ivTt. Dc *trigtctnthAlGctgB'* **jirgcnJJln] vide lib. vi. cap. El l« be djucu b\>c if** *capite egi, locumque hunc expofui.*

KE*. I ς'. Car. xvi.

Ditlti/rmm Cm proprium I vfy*t ntirabih, t$ a&plura ntUe. Otmta etum, qaA (e mmus a term attollunt^ frttftantiora cjfe, quit CrHafertt, Phi optimum Afonitum,* tf *qua moid eonficiatur att noitttdam; tmllumqut (ontr a tamper turn. dium.*

T*O* δὴ διὰ ἕξεως, *iJiet wit Rriv(f> ἐνεργεία-* σὺν δὲ τῇ δυνάμει$, *% wot* TAMM *χρήσιμον.* μᾶλλον δὲ αὐτὸς τὰς *ἀνάγκας.* ἔστι δὲ *παρέμφυτον* τῇ βλαστῷ. ἔχει δὲ π καW πV χιλὰς ἐμφερεῖς. καὶ δὲ ἀλόπηξ λεπτό- τερα. χρῶνται δὲ τοῖς φύλλοις, ὡ τοῖς ἀλωπέξι, κόπτει τῇ καμπύλῃ. χρήσιμον δὲ πρὸς πολλὰ μὲν ἄλλα, μάλιστα δ', ὥσπερ εἴπομεν, πρὸς τοὺς δυσκόλους τῶν γυναικῶν. ἡ γὰρ ἐντεῦθεν φάρμακον, ἢ πεῦκον γε TM[-*min* ἐμπλαστρώσαντες. διὸ καὶ δὴ πίνειν τὸ ὕδωρ. ἀπόζει δὲ ἐν, ἢ γὰρ ἐλάγ@· ἐ τῶν@· ἐ φάρμα- κον τοῦτο οἱ αὐτοὶ σωτῆρα διὰ τὸ φιλεῖν. ἀλλ᾽ ἐς φάρμ εἶναι ἔ τὸ πεῦκ τῶν βλαστῶν ὅτι * φαγόντες ἐπιε πηγὴν ἔθανον. τὸ μὲν δὴ ἄλλο πεῦκον γε, j *niat/Tnf* ἔχει τὰς δυνάμεις. τὸ δὲ ψυχόδενδρον, τῷ μὲν φύλλῳ ὁμοιόν, τοῖς κλωσὶν δ᾽ ἐλάττω, τῇ δυνάμει δὲ πολὺ λεπ- τομερέστερον. βραχὺ δὲ μὲν τοῦτο, χλόην δὲ πολλὴν ἐκβλαστάνει. **til** <*((**tf** ἐν δὲ τῷ χῶμα φυτεῦσαι ἐ τὰ δικτάμνῳ δυνάμεις. ἐκκαίουσι γὰρ διὰ μικρὸ ἀφίδρυ. τὸ χῶμα δὲ ἐ τοῖς δερμάτεσι κατάχυσιν ἐ καλάμῳ, πρὸς τὸ μὴ διαπνεῖν, ἀλλὰ νέκταρ γάρ, διαπνεῖσθαι. λέγουσι δέ τινες ὡς ἐ μὲν φύσις μία ἐ τῶ δικτάμνου, ἐ δ᾽ ἐ τῶ ψευδοδικτάμνου. διὰ δὲ τὸ ἐν τοιούτοις φύεσθαι πέτραι, χλόην

Dktamum Crec-eiufulapropriumcft) viinl- t^bile & ad plura pcrutile. Std ad pa to* tnuiicrutn potiffimum polfcr: • fcfio glecboni fi- * » " • niili confUt, ncc%orc abfitniJe eft. Ramuli tc- nuitir« funt. Ufiis toliorum, non ramurum, ntc froflus eft. Valent ad nuilra, fid pradpuc ad diffi* cilcs panus niulicrum, urdlAumcIt, ADC c«iin &ci!c pollu parcrcfjeiunt, auc eencdolorcspwii" ttis Tcdant. Dantur bibenda CJC aqia. Kara twe Jicrba. Locus euim qni fcrr, exiguus admodum dt: cumquc cipra: depafcunc capdTcnJx cmf-i voluptiiis. Vcrum ciiam quod de tdU fcrtur. affirjtvmt. Caprai cnlm Tjgitta transfis*s, diflsmodevoratocrluin cjiixnf. Didamuni cr^o talc eft, rireiqw f)ullnudi habct Falflim didjmutii> fclioquiJrm (iriiilc • (cdwniulis mines, & vir'* bus longe tnfcrius. Qtu^tjuam enim ciiHern J° tcbus pciJIt; tamen multodecerius^tquc dtbili^- Vis di-hniiin ore pertimcontinue*pecefh C*lf- f-ictc enim «t paulo veneincnter. Maniputos ir ^ frn;li, aotanttjiotttdoderefolenii neop'ret*{' ItrixdOkK enicn can expiravent. N«n d qoi fatmnaOonift ftlfiiaana3, * * " "T* cg-.wT«.fJ6qgQttl«w aUii plwtbiH ewnir , iqnrib JocpicAUi«ur. Dia«wmtn«n fttum whementer amarc inquiun:. Eft cttafli

[illegible]

[illegible] *w, utBrtP* «W- [illegible] *-AH tin/m j*[illegible]

[illegible] *U* [illegible] pw. ^aaAaj [illegible] nw 5 *Xtim* [illegible] *b, nafwtS. ii* <*SY wnm* [illegible] /^ ' r- ' ' /* • T 'o [illegible] T ? W ^ * " Zrt n 7^ [illegible] e« H^KA«« TJ C* r* n«rrji. [illegible] pV t *xi)p£/£3is, 'ft%u$JiMw* [illegible] *n&T?tfci(ta%'xapvtf. •riib'jSwjct-* [illegible] *fuv* Tjj *fytaviQcpev* c* *TKV%.* r i J ^ i ^ T [illegible] *tutmt xUv (pan man mms Si inwett, w* [illegible] *£xvfa*T&.&*S* 4*'''»'«* [illegible] *Mb. fan* [illegible] *seft* [illegible] *dj&vcut pow, dQ' div vyjx rr,i isOanyi^ut,* [illegible] *AtJvt* ^ ^ «« V*9 "f T»» t *Uig/cutitwuv.* <£<;« [illegible] T*f *mtf^Hi Tiirisi. x v'ty.iQ.i* ^ «7i [illegible] *in* *Ao fact* v%. M^ n^ i«'. [illegible] «o> i. S P ^, g .J w W c %. [illegible] *r\'* [illegible] *»fn&l.* ^ «ro *****$**»&* [illegible] *g» a*&ipu* wia, «v T C* O<V«, «ur « pAi- [illegible] *iriwrfy&oui 'j,* «V 7i *mm ffiivvs wxjtuf* [illegible] *CUM^M, m hftlwov, Tying*'«J*pl»»j 'vmSin.* [illegible] *ws5, Wm. x«v-«*3•«»^»T^d#* [illegible] *TT ,. 7' " ^^ r ~ o . I J V> a* [illegible] *cv% wpiiAraj turirtf atuuo/^tnptf* « $i/i&q. [illegible] *af^aimt tiij* i r E ^ e.i ! /ssijflaaj *ivfamf.* <r*$ [illegible] *W \yx!*yMqma,atfifiv was pihm xeij e'tftu x,* [illegible] *wm rtsi. Qww* D £ «'«, *i icyaLsJ&d .* [illegible] *t * tinm* * & W*™ «wft*. w» m n* [illegible] *eiutov 'wu rStfot£s/»* ^ r? *agto* *€THv mi-* [illegible] *TXS tikwJu iTM^ Scti&mto <$&<n mMcuug* [illegible] *ituwyi&wTM %0q- x*7TMTM idTz'ivetvaunt* [illegible] ©®' *(T$r iffiivTx. ii yoio xJ[i iu%&ou>* OTiao9-«f [illegible] *riJ amtoqit, i* [illegible] *to4p>,Mt*wfiti* [illegible] *i . \ •/ J ,\ \> n ' ' * [illegible] f »v*<^ t «M«mv«$ii> a; to. <p*« y«» 5 »?j%?»- [illegible] *SZL''*- p***u**f*&*l,i fat*« ««?• n ^ W* [illegible] £<j iw«w»» «y«v. »yt/ W««•«« *ivGorfyirxs* wof. [illegible] TO»5 <4'i£ct*y&u'$W[***'& ® ^ "'^ TwfPI" [illegible] *tyjUkiiHp'**p*** [illegible] *WonfaiM. uanitt* [illegible]

[illegible] *Fanien,* [illegible] *ma* J*ore*s. Vfos item, & yis non eifdem conve. [illegible] *nianc* '*hoci*8*itur*(M^«mdt)miram,fimDlque [illegible] omnia, qusfea cera atcSlu,n'ptZZ, « Crcu ferae, affirmant. Interreliquaver6iraon, [illegible] quidemex parte, qus in Parnafo monte prove- [illegible] *nitnt*, anteponunt. Aconitom nafcitur i'n Crera, [illegible] *atc* J*ue*Zacyntho, fed plurimum, optimumque in [illegible] *Hfaclla Pontica*, * *Corftac id folio* intubaceo, * [illegible] radice rum fpccie,tum colore unci proxima *in*™ *fa*[illegible] [illegible] *illam* ""tif&am Inbacefle; folil &fr J ^ - i [illegible] nihil nocere affirmant. Frudus herbs eft , *non* *cm fiff*"* [illegible] humilismatena?. Herbaea breviseft, & nihilfu. * *Colm* [illegible] pervacui habens, £*d frumento fimilis Semen *mm*™*' [illegible] nonfpiceum. JSiafciturubique, & non in Aconis [illegible] *foJum*^*q*uibu*shabctappeJlationem. Isautcmvi- [illegible] tPeriandinorum. Amat autera loca potif-t *Maritn.* [illegible] Confid a d [illegible] dam [illegible] nec hoffe qoemque. Quamobrem J [illegible] medicos, quoniam componerc nefcianc, propu- [illegible] trefadoriouci. Aliifquequibafdamdecaufis epo- *ncqu/uiH* [illegible] *tuno n*^^ penituspoffeefficere, neqoe ex vino, /«« *UuA* [illegible] *lue ex mulfo*- Componi. autem ira fcrunt, ut«««"/ # [illegible] *cer* f o^dere cemponbus poffit. Videlicet b u g N j ; [illegible] meltn,enmeftn,feraetn,annocompcdto. Non- [illegible] Ilu!lumetiambi [illegible] Pe^eillosJevit^lce.rXr [illegible] derevolantqaiptarirnqm tempo* nGflatpuT.4 [illegible] fint. Paulatim cnira tabefcat corpus, & languore # « « d «, [illegible] P*er*eat diucurno cfle nejefle. Facilime illos, qui*nu cutvii* [illegible] *confe*ftim obeunt. Remedium nufquam efe com- '&'''. *l*[illegible] [illegible] *fe*[illegible] *um*, ^ dfalf0d L ci, ^ uo ^ am udrefiftensi]li ^ ^ [illegible] *SfH* r5 r fd r lle>& T [illegible] *q Jibufdameiumodifervarialiqhospotuiffe.* [illegible] *rofaaum,fummaquedifficultate.* Aliud »»«''>?«»- [illegible] quoque venenum,* quod vim diurnariam enecandi *nim ntc* '« [illegible] habeat, compertuhi affirmant. Efle namque radi- *''''''mecia* [illegible] culamquandam, quaeeodem diepoffit occidere- T™'^ *ai* [illegible] *Foliu*^ *hanc hal ere* * *dlcb* o» J natamquc omni-1/^3. [illegible] medencumadhocfecoffierunt. [illegible] enimceleremfacereinteritum^uclevem, [illegible] *fcilem* l && *tardum*. *jfi forte quod* fkcile curatu " " ^ [illegible] confeduque fit, ut oportet. Ajunt igitur & con- *ZJ*'"}}"^ [illegible] feftiminterimi, &aliquopofttempore. Nonnul-^eriC* [illegible] *os* & a^ annum pervenire: & cum fumitur,facile *v eluti duo** [illegible] juvari. Hxcaatemdiligentiustfervariapud Tvr-r«- *m* [illegible] rhenos in Heraclea. Neque id abfurdum, fimodo *mm*> *fc*~ [illegible] admodunf & alia ex Jetalibus. Aconitum vero [illegible] (utdidumeftjinotileiis, quiprapara reignoner^yS [illegible] neelicitum poifidere, fed capitalem pcEnam infci-//"«<>»ff, /«. [illegible] *tutam*< ^ *em* P*o*'*s* differcntiam pro colledus *ntio-ftollat, at-* [illegible] *nefe*<*3*uiautumant*- Procolledtionis enim tempo-?*ww*'»- [illegible] «kus*5*mortesquodadtempu*convenire. *Ziti-* [illegible] *fre corns confumiturjelicius autem* [illegible] *Mhiotumfponte n«fctm{utauAivimar]* [illegible] *no (gfimilibui a mom rtvoamt.* [illegible] *quc.* t *Demdemedertfolltosets,* [illegible] *ecimp* [illegible] f# ·/? ,>4 *ttmaefmttm; intmtum* [illegible]

JULII CiESARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

*Ufr rJ *&)*** At Diofcorides ait flore carere diBa- cia. Nifi fie accipias, poftquam eft praparatum. mum\ verum Virgiltus Jbeophraftum fequitur. Nefcio an Diofcorides veraprodat. Nam & ipfe caftigat eos qut de bechiofimilia fcripfere, & noftra lingua canis florem fert: e_a, quam Hie narrat, nullum.*

&} &*& -nS» fsig rf;. Tbeodorus,* qase fe *k* terra minus attollunt. *SanereBe. Quaremibi non fatisfacit verbum illnd, -rtfi $»&>. Nifi quis intelligat herbas. Quippe earum partespracipuefolia. Itaque mam Theodorus dixit,* Hcrbarum.

Ti 3 **HSM*U Nohm cum diBamo, dtvina, ac benefit wntiffima berba conjunBum peffimum venenum. Itaque aliud caput fecerim.*

*<bti&o> *i%qt£;ftf_m Non convenit cumfoliis Diofcoridts, ncque cum vtntate.*

n&s vifja'^i&q. *Theodorus,ad efficiendum: Melius,<** ad emcaciacn. *MaleilU. _w tivnoris u,«j-* Necnoffe quemquam. *Nimss diffudit fententiam. Ncc cuivis earn artem notam ijfh.*

Aw™ j *<p*£uxw £%'tv$&aj. Negat, quod Arabes non folk n non negant, fed etiam affirmant. Habemus apud nos radiculas Vincetoxici adverfus Napdlimalefi-*

'A*o 5 ć^f>*. *'EQipM&i, nomen popnum eft bulbi Colchici letiferu Theodorus mglexit hoc, cum ait,* Aliud quoque venenum vim diurnariam enecandi fortiens. *Et audis vocem abfonam. Lcgemus affirmative, ut 7btodorus i* 6 i^s^"- T? ''V? *corruptumeft, ($albtodoroprudenter prateruum.*

KaiweiTi \en$w**' *vm us TTO cppavTu. Theodoriverba nunquam mtellexifftm,* Demde mederiin hoc veniences. *Stcmalim:* Deinde mederi iolitoseis, curn hoc impetu capti fint: Curari enim poife,(I ica ica.er^ fumatur: interitiimqucdifferrc, acqueinucreacorquerc. At fi praeparecur : & intra diem interficere',#c lèvem afferre mortem. *Iccirco fubdit: hpi u& i^c* ri *lvjfff»7nv799 £ 'fvW7ccaxiv'*w iutifm Sic lege%'nun I #>&-*moxiv****. Facercnanquedifficilioreminicriinm, *mil* cumadhibitacura, & arte praeparaium eft. *Tbeodori verba nullum fen [urn mihi expnmere potuen* Ea funh* Nifi forte quod facile curatu, tonfeddque fir. *Stc moxy \I*Kpi$*$i>*iy* lVrvari: obfervari^/j«j. *P/iniuica de porn fucco , ejujque mpotiones quantitateprodit^ qu# non peffime buic loco queant comparari.*

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

Tfl #« *Jixncpot* ; five *tixiupn**, vd *o*];>c_m^(^, & ^. ^'?TO£^> (utrumque enim legftur) noinen accepic > ^5 *Tiicrm,,* 4pariendo, quod TUCWW* *ywe»t-KS> poifacu, Qipei,* q_Uo_j pànencibus opiculetur, opemque promutati vel, uc Diofcorides, *tyri**** ia, partus accelere^idquod ipf_e reftaturTheophraftus,nec hoc lantum, fedu_c Diofcorides lib. i n . cap. xxxv_ii.

*T j***** ^i^vet &H™«°*ei. Nam non potum modo, fed (3 appofitumtf fuffitnm fartusemortuos ejscit.* Ab Hippocrate plunbus m locis diftamnum ad h*c pr*-icribitur , ut ij norunt qui in Hippocrate func veriati. Plutarchus lib. de folerc: animalium, muljieres hoc i

tiuxw ri *J\i*,mtA%*. CapelU Cretenfes, quod dictamoefo facile ejiciunt in fix a ipfis Jpicula, (ftatim enimfauciat* earn htrbam_y £# nihil aliud fe&antur) gravidts mulicribus occafionem dederunt, obfervandi earn vim ejiciendi foetus balere.* Fropter hanc infignem facultarem,Lucmam parcus Deam , antiquicas dicftamo coronavit. Euphorion dc Lucina , *&<p*''u*>n ?***#<*« Qv»*fyy iiKroLfUKTitFi_y coronata florcntibus florebat dttlamnis* Scribit Phurnutus in Deorum natura, Ilithiam, five Lucinam a mulcis credi Innam #V«</W iiA»^w, ^ ^*iovnet <fa* xi> *yif,* Quam adventare mitem ac lyfizonon Comprecemur parturientes, uti folvac *TO* i^»y^t>«f ¬fir *ns^itw.* vide Natalem Comirem capite de Lucina. Cretx infulx proprium, inquit Theophraftus, & raram effeherbam. Locus enim in quogignicur cxiguus admodum eft. Pliniushb. xxv .cap.vni. Non effe alibi quam in Creta air. nee ibidem fpanofe nafci. Negat DodilT. vir, in fola Creta oriri, *In altis enim regtombus provenire cert urn* inquit, *etiamfi Theophrafeus dicat propnum Crettt tnfula dart. Scio tamen *go, mquic , ex Creta femtna ejus ad excellenttfjimum Luc am Guinum mei. & bo tan. profefforem Patavinum * firatre ibi degente tranfmifja , qua fata perbdle prove* nerunt: plant a tamen florem quidem\ edebat, ftdadfemenufqueperv enirenonpoterat.* Etiam nobis efemine nat adidtamniplanta , iedinde non fequitur, hortum no ftrutn natalcfolumdidlamni e(Te. Sponte lua provenire i_n Creta vultTheophrattus,& hoc veriflimum. [illegible] ^eperiri Clufius refcrt, fed veteres cum in ·?. Ti reta P rovenire ajunt, intelligunt in infula dicfta ;*cc]lerc. lllud notatu dignum,quod Pena & Lobe-«us Icribunt, tertio vel quinto poft anno in fpurium amrc ; Nobis frigoris injuria periit. Folium inquit Pycgio fimileeffe,^ fie Diolcorides, *k* nonnifilis *V W* *xU_9* vocari tradit, ac folium pulegiocomparat* *Aix-ncp,*®* inquit u% *&*S<n ™%s yxixu*** «V tff ™* ^ * » » (Caucur. %

*tTncpvfftn 'DiBan*nutn quod fj/lveflre pulegtum aliqutbu* apptllatur , berba efi Crettnfis, [Unguam fenens) acris_9 Uvis, pulegiofimilu, at majonbus lanugtnofifque fohts, ac lanofa quad am veluti pube obdutlis.* Plinius loco citato. *Non efi alibi quam in Creta ramu prate^ pultgio fimile, fervens & acre guftu** Nocatu di GU«lequuntur. *Vfus foliorutn_%non ramotum_% nSt ñus*cfi.* Contra Diofcorides *£n a>l&*,i'n &t*i> 9*C*t. At ncque florem , ncque femen profert.* Plmius. *Feins tantum utuntur. Flos nullus ei , aut femen_y aut caults. Hadix tenuis & fupervacua.* Contra Virgilius Theophrafti probat fentenciam* lib* xn.ytneid,

Jdic Venus indigno nati concuffa dolore
< DiSamnum genitrix Cretfa carpit ab Ida,
Fubenbus caulemfoliis, {5 flore comantem
Furpureo, non ilia fens incognita capris
Gramma, cum tergo volucres ha fere fagitt.*

Damocrares etiam lib. v. [illegible] >*»*, cap. x. flores agnoicic didtamni#

[illegible] *Llyn.*

~— CunBis hcrba his diilamni quoque
Sicca, led habcntis florem, drachmas bis decent.

Andromachus in carmine quo Theriacen dcfcnbit, medicamentumnotiffimum, & celeberrimum cam*

DiBamni ramulos viridifque praffii.

Ipfa prctereaexperientia probat ditfamnuro& men, &*florem, &cauliculum ferre. Rorundiuicu majoraquampulegii, & fptfa lanug.ne candica^ fcrt folia, cMihculos teniies, in alas nomuillas in quorum iummo, ^ fquamulis, compaca* dent veluti fpicae.majores crafliorefque,quam fi cleotici origani, £ quibusexigui flofculi fpccioh,, purpurei exeunt,femen exile inter fquamulas reconcliiu radix tenuis & fibrofa, alioquin tota herba ^<jor^ Notandum didamum, quod ex Creta affertur. fionbus & villofioribus effe fcliis; quod vVro u tis ex femine oritur, majonbus cflc, & m,nU Vidionis* Refert Clufius, in Sardinia minoribus, canu ribus & odoratiffimis foliis repenri. Q15rU ffli opinio eft, pro foli cxlique differentia * a a i n ^ S a m rere, vel florem non ferre, ac Diofcoridem « num defcripfiffe acvidiffe in regionc inq non fert. fed hxc difplicet opinio: quia in quacunque regiooe, modo minus frigida non fit, feratur

Dictamnum.

mqQe fcrt.um in Bataviifc feminir Utt fiVr,t, qoam in ftslsa, 8c CictJ, iemen t*nicn a pud noj noji ftrt , proprcr al'rij [upervenLciis frigus. 0o&i)f. Mathiolnjiegit *in mt$t, in* wfniff *Q>iifi/* * *Me flu, nee fimtit tenj'trt.Qujc* **Ic&kiTheaplHattiauwriuie, hncloconon parurn confirinatur, *c v c r i fi m d** *tait* **N on malt fortafliseodcui fen fa Icp.ipJiIi-c *it** (> * « w " ' #i **Mountain** **in andquiilcgitur codkibui,** ***ntjmftercm nJy,.- frmtn txptrtJiri i Fieii*** **fine poicft Diofcoridis ficulo, fi»l'4 tiui(imcainr»dicibustCic;ieiport*w rujlfi;, quod h*c tantum in i»lum rcctpcrcntor. VeriGmilior ta- i. VcruEn cfle sii Pt*ccptor, ir.iprii fjiriiris innsfiiis di. * j e . iJcra Djokorides et** i ***(SmCtttiafrtt, (tUqnitui iiUjAI, hgjm htt ftu txtutert.*** **PlucirchustnGiylfo, »\(*li T*C**

Cretenjibi't prxctpi;, utjjgtrtit0M , ii rtnt > Wt> timtjis cvjpiitt txciiurtt } PliriinS loco **Ht J;O tie cervi* k-ec kribit. *Simpltou},* taquir, rf rr*** *nrnnjhJnrre itylmbefctin, it $*i dixuaul, Iievifefr ti,* ***cHtfutipJTiu.*** **(hjiUriusliDCiim hunctifitetitilt-lcli J. *Dtthmnttrit ejif>fctc,{ui iitii-s^itnts, TPitim JetiJtKiibiu tctit. Lotv) quern*** **ft Iiti. v < 1 i.** ***op. nilt.*** **tibi 3t[. Di-fljissHnun 'nrriim** ***txttihtttiii G%ittis cirri*** **ojrn^rjtw-rr,** ***ftnufl!, re ttlt, ptjlu.jnr tj r» bfrfatjefb. V*** **locus corruftits. Le(jc ac interpunge. DiHjmiifw** ***iicihfr., txtril'titiit fijririij,*** **«f»i** ***mtajhtvtftf- rivp,*** *tthfjjlxtjitikerb*tjclu,* Sicreftituc lib-*x»'- C M * *iAijtikjnimm, vulutiJtx,* f J/?« **Et fiein JIITLTO coiice Sal- Pinciantir. Miforundchatw:4t Sp»<1 cerr.ri**

Anil '8*H J-'. df r j i ' s ' i ***t i l p fyflm, fig >*** ***tt quirtrf> VtdttHnr tnirn ejumi tiiti •, <!''* in*** *infixjftnt tei*.* Idem h:c locusaj"ud Aiiiigo-

Caryftium^ reperjtur. Vide antftwm <lc mi-. aufcult, Cicero lib. ij, de nitttri Uccrum. C-f *pa tuAittim in C'tt* /*IMJ , JUKW *rfini toiifixs.Titnt' *>1"! faittu, htrbsto /jMtrc , fux dilltTtmttl VtUtMti la-onf'umguft^.fftnt.fig^MirxudtttdlcBXt 4 in-fer*.* **Krrar ita^uc PJmhw, irnti *itms*. A| cervishinc aciiionflnfTi; Irrtbit piantam, Ocutum didlaiBmim eft,qaodmodoacfcnpfinn»,** &cajm ironcm *r\<v-**tumuts. Offidn* pro diiSaiitno per C. prima fyllahii, dipwinnum per P ftTiiiunr.K f'ronuntiaiit. HiVcnnr viar alien jus momeiiti *til'ct,* nil! prorii-tainDi/iiJjjiK tadice, fraxineltx in uiuin diicerersi, qaarn pcrpe-rara di&arrmum , medici vti6aiLi<!iH(ii<£tioneaiCre->' tici, album ditftimum ajifclNnt. Iconeiti Cc hujus a.i.Jimiis, U[notumtitrci, radecs tjuas rficui*: di» Aimtii nomine ulicndunc, die fraimclla. Ncn dfc dHftaamm no tins ctt,quam ut refelli drbcat. Fran.**

U, rotunclt, cubtttlM,

Fraxinclla,

MC *ItKK*» TitfJt-i . itifrt MJ>'at ri , Tnpwiiu Ictiirrr Blfwri, 5c rnbriwct, infcr:m : . poritut irero Ik-nbtrt (ur:» tuvtren '• »ti: it'lia ubluti^i, ct pt»f>lH>i4JawjtrrfYJ.filuiiiii:,Mj, lemifci, j;ty-qrrrtuzr^ot ftiirm. nnhrn^ffirn> lc»l minor a nntl-(o; (itipirfarii ttrewncoram brcrioro, rtunora , mj. pilqiir teiiimna:* , -juiai f'yiyttliizx., todfiii quo gljfCJTTbtiue criore, ncllJc»rai»c. tot hjJuuyradi-

nH-tf.-tim.irt dttt, cwh), nbi fnii*dffiiuun . ixgnalt intcmOo flora cirCTt, fuoioiri: •• yta»i -Tamnlto! ^nnmtia irro :-rtfu.a> rtro ltriorj .V 1 miniate 10 mot»ron» f-tttipiiu, furl'sni fe?' -iibcn. W"'' ''"f"'^ <>C< r-fam (« rrfl. , Stftpul* <n rttHUdo tno-dicerubeur . it-i«Teruid:ftir^lj fom, ftj. t 1 iIjf:t,mtT-n.' ''J ptrt»nK)aeci<'inn(wr hfTlnnmi & pttr^Brmm, *p..m fl • Je *tiitrn* Itjm :i3 i»e . »*"'*"r''''*! tjnod :- *c* 1: ri jr-fa»tirum. tin (mini, & foltr'i* C <irr!r: • culutrt 3UT • • 1 tin*, e rni>lii, red ir: . cattiUginco, quoi cjuaniio matnriirq (ft., JJ

oftendftque femina nigra, & fplendentia, minor a quam poeoniae aut etiaoi lentifci Candida, brcviquc Lnea (qua pane adhxrebacpcricarpio) nocata. Radices ab uno capite plures fex, feptem, odto pro aetatis ratione divaricantur, pede quandoque longiores, digitoplerum<|ue graciliores, candidae, carnofae, per longitudincm lignofo, lento , tenui, exemptu facili tranleimte nervo: cum obfeura acredine aliquamutum amaricanres, cum evidenti parcium tenuitate, qua diu palatum decinet; odorem fpiranc veluti (1 quisdai^ci radicem , fylveftris paftinac* femen *Sc* piper commifceat- In Germanise, kalis montibus, & Collibus, lutofo & (axofa (bio reperitur: apud nos hortenfis eft , plurimumque ab intedtis infeftatur, qus calce afperla facile abiguncur. Duoha&enus obfervarunt genera , non tamen valde differentia, unius folia majora, vitentiora , duriora magifque acuminaca; alcerius vero nigriora , minus dura ac non aeque in acumen definentia, flores quoque hujus aliquanto dilutiores, jJlius verb paulo rubicundiore*. Spicaeriam oblongiore vel Iiumiliore. Aliud genus ab his differens in horto colo , flore toto niveo, nulla afperfa rubedine, caulibus dilute virentibus, foliis glycyrrhizae fimillirris ; atcamen dilurioribus. Hujus prima germfna dilut£ virent, cum reliquorum purpurea finr* Tngium primum Diofcoridis doiki fraxinellam efle volunt. Horum difplicet opinio; fiquidem tra^iohuic has tnbuit nocas lib. iv* cap. XXXX IX. *T&yw QiiiiTUi ffy c# Kpiry pit]* , f£« ^i' *Tci* 0o^AA« j/vfi» *ðfcat*jiS Tcit 'paGkvf.* £ $• *f&£*9v_y fiixyrtyk fa m'Tu. (pi^a fa* JT*l *n$p** ztJfefTrlinr'o*. *Trtgium in Creta tantum nafcuur% Untifco jim$U folio, femme, ac ramis ; finguhs tamen minorthus, liquor em velo profert gnrhmifimilem** Fraxinella urrum in Creta nafcatur ignoro. In Creta (ola non reperiri, certo certius fcio; In Italia, nee non Germania provenit * nee folia ejus minora, fed majora hint lentifco. ContcnduHt *P**&Tt&* legendum. Pona nus fie fcfibendum. (Oribalius enim vulgaram fervtt) rami, non funt lentifco maiores; uec profcrt fuccum gummi fimilem 9 nee baccas, uc lentifcu? , fed filiquas gignit, nee frute* agnatis ramulis caret. Alii pseoniam marem volunt. Horum opinio fanior non videtur.]uglandi fimilia huicnon lunt folia, nifi pofitione , quadruplofunt mi* nora, quod Diofcorides neutiquamreticuiflet.adnata cauhs, utdixi, nonhabet, nee rubra fert grana. nee fiiiqnasinftarnucis Grxcae. Radix denique adftringenti fapore dici non poteft. Eft enim nonnihil amaticans, cum obfeura acredine. Itaque nee paronia, nee tragium 9 nee didamnum fraxineHa eft, fiquidein folia pulei;ioditri;niliafunt,di^amnum vernpulegio adeollmilia fert, ut inde *y**x.»* *W®′* divilum fir, &irccentionbus >>«•»••• A*- Hefychio, *yXnw><*ilis totiuffff.* Puleguim Graecis *£*w** & *y*ix** dicitur. Hefychius. *ttoizm,y*iw>'$* *™* **>*™<'i* fa Yifo* flwns Y± w^l \&Z*». BUcbon,glechon, utrumque did-*wr, *cjl herb* cujufdam fpecies (Si fubes.* Antiquiffimi, inter quos Attici ; raecipu^ /5*w'« Quomodo etiarn apud Athenxum hb.ij. pag. vi. legirur — pro quo apud Nicandrum *y^x*^* in Aleiipharmacis *T£ J\t ri* vtfft*'*! *4ft y>ny,» m-ncnitn *vu$Mt. Sid tU pultjum ntijee fluvtaltbuj undi^* Hodem libro *'w ^ orpin* *y*W». Internes *i*H>ip** y*n%* itphr*%¥*u'*vmhi* &*i-%»'*a %>+& d'icitur id eft balatus . jSA^, , balare, quod peconbus guftarum, dum floret, exciter ba-•«up. Diofcoridcs lib. m. cap. vi. **>*« #'i n'«

Nw *quadra deerit cafei Tolofatifi*
Quadrima nigri% nee corona fuki>
Cl tejUs> allioque, cepifque.

Fccminam intelligit pulejum , purpureo enim flore genashoceft. Cicero, lib.I. de divinatione. N*m & *mufculorum jecu feu I a bruma dicuntur auger i>& pulejuttt cridum florefcere ipfi brumahdic.* Idem Plinius, fentcntiam hanc lib. i. de cauf. cap* v111. examinabo- Alii tamen non minus probati au&ores pulegium leri* bunt. Celfuslib. ij. cap. XXXII. *Senfus excitant nefeta, tbymum, fatureia, hyffopum, practfueque pulegium* rut a (3 cepa.* Columella lib. VIII. cap. v» *Pulegi* farcults fumigentur.* Inter coronarias plantas locum habuiffe vidctur. Plinius loco citato. *Magna focietas cum hacad recreandos defeats animo fultgto, cumfurcUs fuis in ampulla* vttreas aceti utriujque dejeBis^ &2J* decaufa dignior e pulegio corona vertigmi, quam e rops, cubicuhs nojlris fronunciata eft ; Nam & capitis dolorei dicitur imfofita levare.* Apud Geoponic^ audtorem, quern Caflianum Baffumputamus, lib. vi. cap.xx^v- ubi remedia praefcribit.ut muftum non fispra fundatur exuberet; fupra modum excrefcar. *$«>•′ y*ijp'&>*

fiotim, wfyin >S linv fwr r *Ai/«»-. Qoronam e pulegio, aut'calammtha, aut oiiganoad colla vaforum circumponimus. Qrndarn interna doliorum labra bubulo perlinunt, cohtbet enim intro mufti fervorcm** Non reticendum, hoccaputaliofenfum MSS. cod. Palat.legi. T%** * Ag®* • , *i* v ^ j » ^ ^ ^ ' « w& *Twit** *f| fa* Ledkio h*c magis quam vulgata lantunfjamen perperam *y>fc»>&* p r o y A ^ ptumeft* Lege etiam ^«Aif T«I *&»&&** *refH fulegii, aut calamintha, autongam ad colla vajorum circumfommut. Alii mtrinfecus labia vafotum ftn* guedinefalfa circumlinunt, alh cafeo bovino. Hoc entm maxime tntus cohibet mufti fervor em.* Verifimilhus Clnerem id praeftare pulegii, quam corollam. Genera pulegiifuoveteribuscognita fuiffe, ex Plinio colligo. *Fjjpina,\nqu\te£icacior. Eft autem hac flore pur* fureo% Ma§ candtdum babet.* Di£tamno fimilia e(Te folia pulegii ajunt Theophraftus & Diofcorides; Exquibufcolligere licet, vulgare pulegium latifolium effe veterum. Fateri tamen debeo cervinum five anguftifolium, fapore, odore, viribus vulgato prxftare- Gratiusenim, vehementius* &probatius. Vulgare flotibuscft purpurcis, nonnunquam c^rulei?, ex rofeo albicantibus, rari/Timfc albis. Quale Lobelius obfer-* vivit inPedemontis planitie, itineremedio adl^vam* qua Trivolio Tau-rinum itur. Vulgare pulegium regale vocant officin*, at cur fie nuncupent ignorant; nomen hoc accepit, quod furculi |.er intervalla purpureo coronentur flore. Utrumque puleginm notnm pharmacopoeis. Ha&enus de pulcgio qund duftamno folia fert fimilia. Pfeudodidtamnum hodie i Crerae incolis *K**i**f&W** , vel ut alii fcribunt, *&>*wA′′*9 Plinius vero chondris vocari refert. Folium habec vulgato didlamne fimile, fed ramulis eft fimilibus. ait praeceptor. lHCm ferfc de pfendodidlamno *p*^10 fcorides loco citato, *-n j tyvkili*mpn9 ^ ci Tnfoits TiTnn, tu^s^Ufty T? <B& uvrt, t* w*« 3'^* «« iJfarmpfvJx if**''*s »lt?y*. Quod W. dodiiiamnum vocant, multis m terns nafcitur, anu'dsct fimile^at minus quam illud.acrc, eofdem vcri prabet *}'' feHus , at inefficacius.* Plinius lib. xxv. cip. *v*'* *Pro eo (3 ffcudodiHamnum multis in terris nafcens, fimihy ramulis minonbus, a quibufdam chondi turn, minorii effeSusflatim $ntelUgitur, minima portione accendit os.* Calorem minima didlamni\oftendit portio, ur fcribit; os tamen non accendit. officinis incogmtum , nifidilig bus poeis, quorum etiam inhortiscolitur, cilamnoaliquatenus foliiseft fimile, odoreq que eiiguo, quandoque l^udabili, quale qu< to noftro reperitur. Cauliculo* promir ten^s, quaternos,nonnunquam fenosplurcfve, cubitalcsa- paulo minores, redtos: folia ex interval!^ bma.pa^ & (utcaulisgeniculacusj Candida lanugine c o r ^

*•7ntp*i_M_f &'ti%af '-csnTiuv} et*7ui. Altqui porro blecbona vocant , quomam dum floret , a pecorthu* gnjiatunt, baUtum concitat.* Idem Plinius lib. xx. cap. xiv. *Guftatum tu pecorc capritjque balatum concitat, unde qui-d*m Gneci litter at mutantei blechon vocaverunt.* Id •J* **9&f dixerunr, pro >A«^?r. Adverfariorum au-^°fes nomen iniitum jurant, quod e pulmonibus P]tunam craifam fardamque extundat. Infimi Grac- Ci 0><0xit'„, dixernnt. Neoph. *%it%*9 n ^iufxtri''*'. Vafran Bairus lib. mi. cap. xxxi u. *Jhi y>*^ MSS. *yxl^m^) i m* jA'^iir. Sic in MSS. legendum , ex Neophyto *-SrZninV P^ium vocant, quod flosrecentis Sir. nccac odore> ut Plinius loco citato Mart. cllyJT etiarn cxtr «a lict era G, pulejum

Floret fert valgaroconfimilcs dilutfc porpureoj, **diffimtlt m«k>, & ficu oriutirur. In** *yer*ttciliis **cm ciultoiJos nmbrentibuJ confpiciunmr. Radu rcnuit, lignefo , »ltt defcimiit, f&ti& fpiiptns -, to lult* roojite Nigru Piiat.St Llburaioeonterniino.rerwrhlot[1].**

Pfeudodiftanuium.

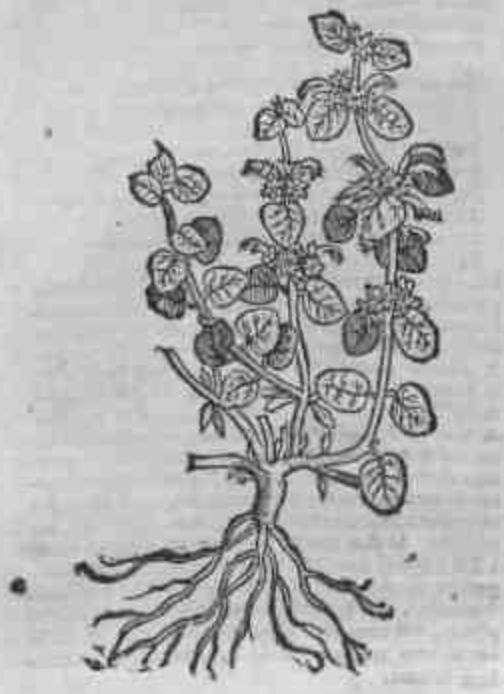

DiofcoTidMcum mitkif in terristufti fcribil, de ſta-**tii. Grfccia, aliifqm: bujulnitxfi reg|t>nibui;** [illegible] pe-**»gM«f,mtclligi dcber.rton JeGermitiiaann i^ qmi non widit. Manipuios vert diCtjmt Tlnroffli »-f(m :n fcitjlj cannaquc intetttadi Mere itnbii. Idem PlmlU) <»«"*/*'** « ifi'l'^' '" *f**nU vet birtirtiimi tiK-dunt, ffitligtHtqui, nefmratij tmtufiat.* Hudte.quod fcum, in ferula am caljitinnon jinpiiii? fcrtur; ncc Mtncn iiinrtp gaftu imbecilliui femicur. Nun Jcluuc, intuit Tucoclirjfliis.iuiiMtMrjrii VCN Sc *filfi mianm* e»tdcm potiiit, acwntiimprolofi «ti one differ re, quoctque in Iftioribus prctrnii PJen.JodiiSamnuin vocan, tiuticlucunti ane< merrte ThcopbMtti tilcri-preu't flimuj, judiciolcflons relifwjiiiim;5*i«,in()uu, f t» J»(JB(*atttrxqus ntftt wultif*Ti4m, fid dtti'itutt* an *tgTnPi*!tt>iha>,vtr*m$tiidcmAi(iimHttmHsit>>ifi in m&au,* Multifaiiiim naH:i) *otc* Thcnpbraflat, nee Diofcoridcs trsdidere , •» '" arperis uncum Wb, in infuU Creta provctiiat verum J-damnaoi > me la. t«; hoc fcio, Preudodidimnumfiveinalperii, five in ringuihiu planieturlocii, "on murari int'erntn dt-i2»,nnumi nee rifitmn vifibus. fed tocieditFerre. od** [illegible] **ri oftendit icon. Ternum duftjimtiuin, cju,«(fimili folio coeft". WB vidt. Dcknbuui. i**

Diofcor**d lib. Ht. u** [illegible] **f # ***

;;uJr«, pcrticram t quipj'C vuljjium defend Orj. fearitltj «jH>^inwr, *p.i3uv, f&>*w-* **iffiir j «•' *»>•*••**

C [illegible] *ma/ortbuS,iitquibui fi*[illegible] *tg, at mMs, <>i9t falwritn iisttrfi* [illegible] *(3 frilv)*tn* [illegible] *jttumitffinuu , ti ttdtm , 'd I m i£c*x i fedasiiuix*r<.;fgi.* **QuOrundain "pinio eft Diolcon.Jcm & Thci>phr»ftui conciarii U-nbere, Plmiumijuc Theoj^hiaiio lubfcribere , cum tomit. -K/. W** *ttTtixm diSittnnum* [illegible] *, fid *'<{*< Uat, tffiiitffur.fliii fomi* [illegible] **(altercodes** *fixttdtntt) ferfiufmir*

quid in Ciet ntfcitur , infinite JtJtfltrt cttrrit tjttf-drm ftnertt ,tih gttiitu , prtxirni* **JiwJ** *tn Ptnt^fa.* **Thcopbraftu<, & Diofcorrdu wnciliamur , ddicl-Kiva, ThsophTiftum cum viribuj non ctldcm ir»dir de «ro 8c legitimo loqui dja^mno. Diufcondem vero cam anir difto limiletn fac^Ititcm obtinerc /cribu, imdligcw pr«id<Klia**[illegible] **. Capite enitn precedent] dc pfeudodidimiro egit. Quod ttquirur ,« $,'*,. , B non eornuum , ncc SiiwUmS** [illegible] **reche Theodoros** *herbas vertit ;* **Quippe earum** [illegible] **partes praecipue fam folia. Sed non fit dubium,** [illegible] **legeris Theodorum,& ita fcripſerit Theophra-Q^od fcribit in Creta p**[illegible] **antas effe p** [illegible] ***tim'** V **»Ai**([illegible] *ut pltirimitm* **vemm e(L** Qued far)) [illegible] tpr[1]) probatur Thcopbraftu. Nam paul [illegible] rmurrt in Creta nar« ait, Ted plurim [illegible] **in Heradej Ponti.**

AconirntnPcttJJnatum Fihulanrur, [illegible] **,bericani(, [illegible] »pud Heracleim Pontiiam, obi monttratur is Ad infero), gjgni piony(ius de litu dibis nadlc.**

[illegible]

Ait). >ji wi^-wf 3«M«F *gtmirJlm X'M't*

[illegible]

Et [illegible] *yj* [illegible] *divimtmftnvr. ihi perhibent, Ttnijt,)i S*tmm.***Jrf** *ingausrn uncm ,* [illegible] *Manib* [illegible] **i** *dijlrtHttm tnimafi tlntatis, Grnittr i ftttabut itcijft cmffnx fpitmtm:* **£IM»>** *f mitm ctnufit ten*, (g luminitoi ftfla* fUnu-eit.*

Quin aconitum poëta intelligat, dwbitat nemo. Ni> cander in Alexipharmacis.

[illegible]

JF*//M *JiJ primum rttifqut ei-HU mt.i-iit C*x*afc*t tUWitt, cite q*j htcert fjvui ttrt Astxnn, Pnthi uft Jimm mmn* [illegible] *q Conj* [illegible] *vfitqittptm* **«M** *Du* httttit.*

Ad hunc locum Stliolr.iftf i [illegible] ••U'«T». T>' [illegible]

iutt **H^nAnW.** *Acunitum'tTiini exCf'&[e]»* **m A l M a** *rmt<n*fp3Tutjft, F.ibitlji>iiit Cfriifrujntx infernopuHum* [illegible] *htmt fltjir.itti fh/silcm fljitin,.triis»u jluiiiij t& Pen tic 4m Htmtti-itm, ufa Hfiuttt cjlrtem tx ,nf rat iduxil, aft* itttnttum dicnur———fritUm, flit HI* **£jr« rrjjir** *\IiT/nndjneriim, qnitbiu ittHtutlt* f>tn:i, tnm BrtittUs tittnit bet Sum ififfirtt ,'»n iu/vt fntn.nium pJter urt'l vitmz H^niclejc itiitn "Hffifutt,*

[illegible] **rfu** Plitiiuj lib. i*v 11. «p-ij. *Mac fun* [illegible] **r.** *C*erliits nccufior ebjtitt. J*ie *tivx fettttttit* **f, *»** *dijtirum* **(lie locum hanc reftitoit Doctili' S»l-mfius- In altcrumanufcriptotcdefintianolceiru^** [illegible] **i;»*c »//4 arr»*** *perw*tia ifut indict urn)* [illegible] *f battijirttus* **, ij** *ad.mft~ aditui itgnt.* **Alii f«4 « Krumirihci tabe.Jc laiiic,** [illegible] **d b ^ u ' ^ E[c]"t[1](narbitt*mu[h]r.**

VnitPronnthtodt' arrp"'f">f.uitieui rei

[illegible]

Malunt alii Hecawn lethalis [illegible] **rem-** Oiotlorai Siculiw lib. t[illegible]

va$ *Jthxt****; 7»K *£u6is v{o<p<uf. In morttferts quoque fbarmacis fokrter components cxercitata aconitum (quod vocant) invenit. Ac de cujus natura ac efficacttate it a txperimcntum cepit, fi cibis hofpitum ill ltd permifceret.* Hadleniin fabulati fumus. Acontuin nomen accepit, quod *in* nudis cautibus, quas aconas nominant, naicatur. O id. lib. *vi 1.* M ecamor*

QU quia nafcttntur dira vivaria cautc*B*
Agreji.s aconita vocatit.

Hoc etymon plumnis arridec, & hanc fentcntiam vcriiimiliorernpuranr^ quaineorum,qiii ab Aconis,loco Poncio), diAjina^onicum arbitrati fane. Qiipd inquiunt, nullaracionenitacur. Namauc **HS*W»* dicereciir, aut i^n^'v, aut certe *V"*» auc *atcoveuo,*. Nam **K9HTntypo id.iK*tA* neuciquam fonnan poteil *tin'-nt** «W». Aiiae herb* q.i* a loess ubi nafcuntur denominate iunc, T«*»P *1&UK0,* leg tuiKac canonicfc fa'clum' proefcrjnt: ut **i$i*ms, *&Z>$y K$*X<^6>9 wnKk* & alia Hidiuta. Praeterea dbique, ajunt, naibtur; Scnon tantioi in Aconis Hcradeoticis,- cautes& loca faxofa potiifimum a tiaredicit Theophraitu?. ^<>« *jpx>.if* ?*'* Tn^uietiTiivgs.* Ideo aconitumappellatum *tin teat *H3*v<*, quae cauces ggnificant. PJinius lib. xxvii* cap. i n . *Nafcitur in nudis cmrtbus, qu<ts aconas nomm*nt: f$ idei aconitum quidam dixere , nu/la juxca ntpuhere quid em nutrient t : bane altqui rationem norm ms attulcre.* Hs in verbis duplex habemus ecynicin, de pofteriori mox dicemus Acque hxc func argunaenta, quibus prior utitur fententia. Altcra non minonbu?, nee minas firmis. Qiod Theophraitus latis clare *Sc* expreffe fcribac nomen accepiffe ab aconis Mariandynorum pago , ad Heracleam Poncu *JAttyandynorum* , legenduin, ex Nicandri loco citato, nee non carmine Dionyfii ^robacur. Theophrafti verba ab Aelio Promoto probantur , cujus verba ex Libro, qui in Bibhocheca Vawcana fervarut «fei i#ft« *KVP* apud Doftifll. Mercurial.

**r» -*yyw™*»«>. Tdeft, *Aconitum m Aconis quidem najcitur. mons autemefl in Herachafic vocatus, ut narrat Theopomp*: ut verb Eiplonion Cnbit in XXnio, aconitum radicuh eft gramim fimiln , a loco bujufnodi nomen fertna , q»tAm nonnuM pardaliancben vacant, fropterea quod* /urJj/j, *fi cam guftaverint ^uffocantur.* baneis *five* admirabilibus > 0fda-«fc- «j *<. <9O<nvp^x4* iiiv^M-ctf. *Tbcofortifisvcrdhiftoriamm jenptor acomtvn vocatutn circs hleracleam in *eoms VOCMH* wj/Li, *atqneinde no<»:n babuttf; narr&t.* Idem apud Athenxum hb. m. dcipnofoph. repc-

can fcnbit , i foco *circa J/^ail am Aconis appellate* At horum quidem audtoritate hacc pofterior nititur iententia, quam propter fummum veterum GrarcorUm conrenfum, probabiliorem jUJicamus. Dixi (upra ex Plinii verbis , & alteram no:mnis rationem *V°fc* colligi, nempe n >men inditum quod in locis nafecr^tur , quae ne pulverem qujdem plant* nutriend^ fuppedkarenr. 'A«»»IT«» Gricisdicitur quod fine pulvcrc vel citra calcem eft. Hefychius ***MJ *t**%n7i. i xvgjis* «ipv/<rc*f. Lependum *tUn*u* Scdcun sautes, locaque afpera, ac petrofa, nudaque talia tint, idem ferc videcur utrum dicamus, quod in locis cu;rap U|vercm^ vclcaucibas nafcatur, AJiis nomen inditum placet, quoaiam vis ca lem in tnorte cifcr, q«3e cotibus ad ferri acicm deterendam, ftnimque rid fe? Vdochas(encirerur, In^eniofa nomiois rawvar; an cl I m -»tc vcrerum Grxcorum , in dubium amhberT Ap.id Pliniumtamcn repcritur. Scd fio fit af»J a rL ricfcO velit «y m o , Aconiriunius men- ?Ophraftl111r, d iiorum a P«d Oiofcori- T? t Th^P hra(to fc^P» ".mine. defcnbit «^ Hac de canfa Diofcori^ i r^ q C lapfum (Uldam fcHbunr malC ac perperam incdlcftu Nicandri verli-

b«s, ex quo fere omnium venenorutn natiiras acre-» media in fuum opus tranftulit, quod adeo cercum ajunt, utnihil poifit dici certius. verfas Nicandri in Alexipharmacis ftatim in initio rcperiuntur*

Tie *ftip it xXeitin ftvi*79fv» i yeg in^is*

Hoe etiam quidam dixeremyotlonon, omneis
Quod perimat, quifmtauji dclmgere mures.
Pardaliancbts & buic nomen pofuerc, quodillo
Paslorum infidns tnfitla came veneno
Panther pereant cdfis m collibus Idee.*
MOTS quoque thelypbononquei3 cammoron indidit atrox
Fccminei fexus dum in cauttbus,altos
Per montes nafcuntur, ££ hmc aconita vocamus-

Prioribus in carminibus docetur unde myodtonon pardalianctfes didium fir. Ex duobus polterionbus Diofcorides collegit unum tantum aconiti genus defcribi, quod *$C /UVQKWO** £C *mt^ak/ncty^ 6c J»AV<pi>*[* & *wppeyf* nomiuacum fit, idemque aconitum gignt in Aconis Heraclea? Ponticae , inde Diofcondes primum illud genus aconiti conftiroit; quod & ^A^*»«F Cc*t&fitjxo&i & pwK79>09 & 7iu^aXt*y^n* nomioatuai dicit, cui & hiftonam thelyphom accommodavit, prorfus veluti ex Nicandri fententia, quern ubique fequitur in natura ac remediis venenorum, quafi ille unum idemque aconitum propof uiffet , iub diverfis illis no • nrnibus. At cam apud Theophraflum aliud reperitfec a ThelypRoni nacura ac facie d/verfum, id proalterc^ genere aconici obtrufit. Verum non *hxc* fuit mens Nica*ndri% qui aconitum fie propric djdlum ithelyphono, vel cammoro clan/rim^ diftinxic f fi re#i vcrba ejus mterpungantur *w* emendentur in huni fere fenlain.

Sxhphalacraisnemorofts vallibus I dm
THrtljphonum tnveniat, (3 cammoron, aft Aconarum
Per ngidat cautes nigra longi aconita leguntur.

Qux infignis, inquiunr.tum emendatio,rum diftindip* &: maximi prorfus momenti. Vulgo editur *Jn^nf. kr-iu-ni.* quod erat mendofitfimum. Aconitum qw^^ aNicandro defcribitur,aconirumeft Theophraiti,hoc ^©xi>ei 6c *mttibXtatytfs* vocatum air. Occafionedac* thelyphonifimulmemmit, quod etiam cammoron di-&umeft, quod eadem virtute praeditumeffet^eii[5] necanoV. Sedeadiltinguitaloco natali. In pedibos Id« monrisSc vallibus phalacrxis fxpe thelyp^n◦◦ & cammoron invenitur. aconitum vero in Aconis cautibus———*h* 4'' **x»a4S>ii*i *l**** &C.-«'itf^'' fl^/^[1] ab Aconis,loco Hemdeotici agri funt appellati,in 9^ bus plurimum aconitum* Separat itaque aconita[1]» ptoprie appcllatum„^ thelyphono five cammoro.i^[11] prorfusfecundùmTheophradi fententiam. *»« «ntidhn* ille nafci nadir, Nicand, *u &<**!%* Idz [r]s, quae funt loca cava inter monies, ut U'lvisopac*,,AconitumTheophrafti *ri m<n»h *''?? diligit, & in Aconis Ponncis plurimum ac praeftaii^m* mam provenit.Hicfimiliter i» *&yw* a\wf**** Pp* aconitum memorat, in fummitatefcilicet & vernce, Aconenfijm cautium.Gramir.atici *i&ywf* interpret[11], tur Wr i« *r£ iyevh* parres montium eminentes, quae ut plurimum nudis cantibus & apertis ^ At *Pnorai* conrra funt •^ **si>Ufos convtlk*^-* ferfc femper fyl vis & umbramibus opacx funt,oc r humentes *ifyfi% 4**** etiam Grammaric^nnui Hujufmodi locis gaudct Thelyphonon, ror tumficcis.&afpcrisjaxofjfque. Hoc rf*i ^« Nicander in Aconaeis cautibus, qnia lonjjjinq[ua] candro ilia loca, in quibus aconjjum pign[cia tur] iptimo PontirecefTu: at thelyphonon in vail Troicar, qu.r non ita longb diftabat A pacria Nicamir qui Colophonius erar, in eadcra funt ^ovincia, id c

Alia minore, Ida Troadis & Colophon. Ideo de aconito Jutt «. illuJ mli-tiii ctitnparjiioric ihclv-I'll ny, tum : •*tH,* i >>,;,. ..>•,".. *tix.*- l> • : L irrior,uaiSmS(tcrihmiliiJT , otK d ;i. I j Trtixapaatther Kpodrepenaatw, lilrt . . i ptoditom apud tfterri. Qqarc rcja*- ttr^ti! ;;,. u --,-,7r, arcllirnr A Ijperpjritxn. Sri asm *V-xao* Partfi ac pinthr-rr tint, new CJaJlit. Fera h«t aowna/t* *ma*-IIJII rrpuRibui reperia&tw. In Ida Traica lv>dte S bcnc C» mrrtitonbut nicllcsj, prater* , panti, leooct, *JLIIJC-I* irfetar imrorilquebethar mvetuomn. Sedn Itm J-te cowenitf e, de qua rtjifc noo <ooftat, Diciicarnirm HraKi «ntiqji-iei oaoet (cquuii f»tr, nci^itit bncdix^iorci Afta:iciinjniifcn*f«fuiJi*ii-ebes TIK-O-SIjfti xcontnm ipprjunan id Ucw. M M :

• ! * » be fcrtpfiit ATuaj.tetum, at to

vritrn i.btin , bellebnn II^TI tibfim. Ucti. lib. xi : i . x. cmfreHc[1] sn, itotntuoi ir:m ly]_ *Vtth* -n JtAnm ID pruotpco cfl Mtio , cur :n Jitoni-paraiw : uim h4b«w ndt-cem . qahlawno) caudiln 'eotpt, -nil re:Vf «ntem. Icontm, qwra liwfiii p.-lur. . ditientt le-tit' TSC 01 r . :«lflx>»CO-riiii jiriirf J *tttdtt,* ic mn qsiVm pwtlaUtackct live thrift h.ifxin . itirnm ly^ixSonun M o t Fi-cilt- lit-npotrft DioitonJd n o , qwod T b n f b n t t Vif fe d i h ffc *-fciro, & pro »Uwo «on»> finflc hibkym. orjittrci nan minxnani tndiran eft . quod inter KCHUII h»-ftorUm, ihslypftitJi mcmiorem facia t Ki under. Diofcorides purio pliuiCM co nomine fotci delcri-bcrcquo 4 borankis & pbarrrucoiweis (ui (ecu!i (luncupabamur.in quo, f j^tcdodtiinratcnuakvirctruin dicere licwtj^oidcominifprit, non video. Afauiaco-tiiitnm, tmates, pardattancbo rocat plsncanu qtutn Theophraltit* Icoipiiin 6t _ rbfln-hnnun , eitnleni immariJiivocarrfcr hir, contri Nicatidffr, ftio. antiquior . F[1];rf4jll:Inc hcj , cJnornororT'cfi-dum . .i : i -i , *ic* drurrfam £td« idem Diofcorides dpneoi Theo-C« deni- p brill:cam dc-nntare , cum * tet-miuilboi raajcsla fie *tocctnr.* Idem in *t««K! b«*t''«a c v.ui^ttr pqtmt ; *Rccen-*trorcs nempe Icorpnm & *cooitam, qnod ntrumquc d ri *h b* d e m oomw ir, ac . pan-q p . f , p Tocafle, ilreimo icro qooJ lupo<ca-*neivc [ya-Aoaoa* ft ryoodoooa. Men:; riiam in dobiura vocarer. atritm <Jrfartpiu>*codti Irtoiicni cum ITt«opbri4«*i* ur amitru referunt viri. *Us* inr ii.iocdrfciipnOrK, an cjdcmiit filan-

ftinu

*)6fK*dfm t»!i* frrtifrmtlutfUltni, Jed*

jtrwrj, c

4 m» . « n»»itw /<t/^ *mmitut cir-dvtuuttutut luftrumutttmnrm*

ferta liquidem crudis carnibus , & 4 luph

KD,incimonr, In ierbn Thw(-]inlt,

Cortnpuai ai tamrn nun rrfono, fed • (.. lawTh ht d

Hbok addi:a oftento. fcqm ttHj^

jhm d« Di.tokto. Eod«»si25S

baiN, qitrrcutD, fUurami, cit,n:>ciuai, kordiuiB, I Q .

aiquc diffiSuai, (errai mnqor habf at ft.«uin[T^J« obtinerc fonaut. Nnlli,!it4ni *turn* athoiKj h-inj,_ (Bio , *a!* ex inriafque i«me ledar «nima4tetU|« pxeft. AdJaatmd arpttnenrtnn , quorrobo Hirer• ion icocutum *hoc* OwJcohdu tffc a TVocirifli <)iwrf alter mqotat, rautoi ftrrc axofirtnm cub»t»JtqJ aoimjjtMEtn, *hrrb>ctcmdxtt bcriuat, loomfg-pernndmfctl: q w c n l t a cubitikui trrom , new n>«et>tw roiM b t r t n • rbat. Ihcptutfci. ret Tbeopfaraftw. :cto«fotDp»nrct, cun p*netn urium Cquillc rrfrrn. Acirttnmnta Theopbrattr *ieUnpiimrm V:* . L . Ie4 c» peiitt, qood n vrfbpb uujqur IcOiimn *hect.* In m c t i enrra todicr leu rttr «w /» ; > 9 , ,* f i t corapia etfc auaven BOO urarino, ot Jodi lin rolutn. fcjidriuU, Dlud com mewl i ex rii per ct pin*, t«a lycoAoni futile genera, quurnm ducrum j^e ri it bftniij, inter qtue tins dubiaTheofihraftt, quoj m cauiihninalcitur, reponi debec verifimile admoddtn Loc ['oniicum vocarum quod circa Ht-raclcarnPtinrt opiiniuta for«- FortafTii fine dsrono f ericrcetiarn quxdam, ccrofc quuttun

Aconinun Lutcum,

p t m n media, turn vena tores anticjuiitij aconito utereowr. Acouitj igenut fotiit pliom Diolcorrdcs in M M I Italiar mgnHbui naici lit, Corrigunt *W'«f, iJtfc

1 in Italia nan tint Juftinimontw, fedVc-
"-"--'.....nlf;tK>ncmprab«Oribaeu*.
'"'mia . juoti can-
(MO tepeiw. Si tfc fit
' « w n , i,r i,r toatprobct i «f ~. «£ darifl.
D a W i rede obfcmnt. Scd nito.lam.in rplet
* « « « • ftrwec.jafe&f.tadfr. eam aid* fanut-
taw £t tioti.5; f.Jistminonbs.Giner* j !„.» ofafcr-
Jn»rttei:eopote»_ not Atornm ub&emo koofa,
nc cum Jefertprtmw eonretaam. Primum
• • > votatur, l«H>lB Bndii; *Hit*roo flc^
f n ccnttp^wc* p^ne* Ct>ricdj.*J t J j-
.J pt;fui:d;oobo» Bujatibutcjur
: Innii, ic *Baa nta* mgtMJrj;
S»f»»_rer.: . . Inftrktrc «ini m»_» rail-
I:: ill nan ptbil t?&!«,«£_Ot-
1 u l B l •djrgew, in runalot rtum
i ib i i - ^; -_..ri ,„ (_„
U
™'*pf'«w«. I n a o t u m & ^ - ^ t *rim,* wreutur
-; canplaritm) mMtttm *aoaan*
« u n MiiR.iiicuiR cottrallibut AltrnnaUSf mnu.
t * « . MJgiid.flian.floteMtp.rw>, W

Aconitum Ljcocionondidum.

Hoc genus lycoctonon vocatur, quod lupos necet; cynoctonon, quod canes. Eadem de causa apocynum dicitur. Sed & alia quædam planta sic dicitur, cujus

J>cr/ Pf/^MjSo(b*;oiiii l
q m >i.:i m%u : . • ... :: into
IK*twaprj *(41 •.*
ottptifrj cap. x*K. de g o p m . f«am
.c pfobo. Nim tiriet (of|l «r**
j U ^ ruomiJ, oon lit;.
pere*ut,eiiete, prcbibili £:; wfife n r o W D
Liboma^ app«i<n,de«>rabani. FL>luir«que
fciipc. CAOibta RT«M, tommikfIUIJ *Iw.i,* t r .
ks pUcranlqac^fniMBmt^rDnniDdi. H«

mtttwn *d ricotidom cioet >_»
& boaumve eft. GaJcno i b- »•• i-f! l'
. B.
, * f « i ™ *tMMtJtdtm* . /
Afti. ESnuim liirmhim n »
_ . ı U_e t.
U i i i 1 'us tt(
|OCO, PIffIIIE .
. J , ad null BIDS
dam. ptnet ;bu j Galem two twanm f«
rtferw. Q» « e • »*>• tec 6c l « o . & «-» ** • :
-Mr, fc,m*«J<*r« ****•*- Ad F** «<! <:ntJ1,™ .
• alyili hi(t«ria!i', referendum (equal ur. vfp.*™
• . -*-'-i«T«bi*dtfcribrt,i2_.
lioridc fwri*rit.l(H»O «.***?!
^ a ^ n JWfJJkw, *fr&&+ti* W, <A«^,*ddmiralW
*$!,** Mttf *M"*,* M>il*»# i[1] 'i[1] **' "C * ?* f" ?'•
', ixS film' *p**li*' «*("(*!• ••J'
?.*«_Ji,.. •

Lu n^ bahentur invcrericodi«. Ruellii cod« **V
Jea*. M *vtthjmut Ungu CMJISKJ virgiitm* _f>[10] "
pewetatn wiKw/^aliuJ ^,f,»«"« , >l'«d r*** ' '"
li/ur» in«/« *ttytqvupt, jiethqite j'tli* fat«W . / i " "
ldir^ itltarxtn meiiietitm , (3* prr *txtitinum JCU'W'*
r\tut,gj4vii)ttt etloxt, ifuaimnBHt nifctfui &J.
*fiiien luigtmilmi FtuQai ecu fthtrum fi/iijun • • * '*
camm jntcIliai. mn vulEitiumJ *ilipti'**Pf*r*
*fnntodiiur, joliieufoi fimt, ir.imms tn:ui f">'*f*J"*
dar,f*FVU,* jf;/(Te ni_ru. Aliam l'liniin lemmiJf o«
dcli[ic,itiancm;qua]D oniJc habcar, ig-noio. Feri f m
liii(justnful!ii.ulirctnt;c!!iciuUtti, qua:linugmcpit •
cft-ApcLynuMrccciHionbcu <K4s*>w vacww-ll[1]^*
eircuretrtSrat, eoqaod proxinuamplcfleiur. ^[ui]
nonr.Hl!i *ctcemwtf* obicrvatnnt genera. Ali«[d]^[r]J!™
fob'u (u6rotundo,ob(on_o aliud, ccruiim faticfJ *W'**
quartum quiMit^rtii tpocyoi nomine defcnb«£"
fiui. Duo pofticma ad lcammonii Monfpel[le]^__
daffcm rcfcrunt dofliores. ^uonitn opirwitt[pon] [40V-]
veifamur, Rotundo bederateo folio ap "*'
Vlcxicaulis clt, ['fasinu pulamrnia it
uiirns, & circutncincient; MUICI ejiiiilimjji, i
Jcrui. fiexitrileS) _ncUe^viininei, *fftmcofkti* ,
difficilet.fLbrutauicijiniiii-ul'JiiLiimque ""
*hueMcdo** * « i f « i in ^joUnjj folia H<

n.viatidjt, Fxvia, rtnnicrtia, non nihsl vcn"«.
Bcquam vittcoucr rotunditra , in (nmmc>.icii[mni] »*
•tlurcs baud magni, mufcnli. albicame', (]nii'][uir] *"
l'u ci-piiflintci- Snttcdutit Clique torola:, [a'.lvl]v*_,_.

ji'rr ^ .mmnrirs tamen (]o«n i horlofletidri ,8t[JCU'"],[cn_]
l" imtimltrnen mprum, molk-dfpredbif t [CP]j,(j;
Smilujcftlaappd . i u r toarcfc«w_[^^J]__
lientibulfji,r(iJioiuJCLnil|'iniiir. Inccnlf[c'"um]J..,.;
dit, radia fibt<n/» , fn«Uiftji,(cit, taRr*«^*\
i.nia urotuj. Alicia rmlnioipbiiJ*[terl] -jT,
"'—i"iibiit frrpi'.vjnrlqucflfiilimarriv" • S »"T "
obvio* ciudtce? pcritlymtni rnodii; IL[1'1*C*]

helleri ?mnla, fi?J apice in vic«oiicum dtinita. Vrrutn *etna* otciJat, mini non runfhr; nun.'jnani e*fiefimentum fed- Verifiinilcadrnodum.ca fjscuU laccpollere. VfEcrumcnimcum defer if :io tic pulchre

Apocynurn foliis licdcraccts.

COOfCtuc, maliqoe ac perniciofi oclorii eft. Hujus an. Iidoiiiiincll vice tf>jt;Ctim, sulgo lincetaiicuti. *CtTtum,* inquiunt Advcrfarinrrtm iudlores, ui«f/n>i-

(JimfJit linbeiKU), I Am dtufjhim ilrti v/mnti i

ri /II /jfft* *fnitiimebtt fuat.* Haec vcrba de Kukn.nootle apocynu. ui quJd»m putsrunr, jnrcfligenda. Ipfe Lobelim.Wveiiariiirurci autaor *lrcr tcftit locuplcurtimus. Ercnim in bel^ica verfiune, nuatnipfeiranflulir, It-pjtnr. ^ffijnt Ditfmipt ar''>tar hmiSn' ?oo&c io.'.iisfti 'tctcii foeift &r c fcff BdcJiifd Bit net iipanmuni itf. iGiitie trc i i f b t ' nUaiitnrc *Ict* birctoritititni* irccEiLr bruoniwuy b.ic cm re tttcoit is tflttetft/ tqdtra oaDec fnnincn / bic 6c BontenafesiJcttnllJMwi[f] riirtntit nitt!nw.i rcgiirn rftoM / (ii Uwlftmtfucii icolKH v.nr&a!(aiicJKS. Ex h:?, qui b.'lgrcacallenrltnfto*, luce meri'lima cUrius cidi-biinr, serhs adverlatiornni incelligemta dc »icct«iico- Noincn »i(««Jjrid,Te| vinreioxici barbtrumelt) Scifcccntiotibus hitic irapofirum , qyod JIIfs inlT^iiis i.Jvcrfus venma vis refit. Voxcooflara «Mt otriitcii. & tnjicum. refills uminJuB', utnquc Gr*ca»ore,(1uti(Tenr. Hinmdinitiam rtiam vocant, i ('rinftu .(cupoiius fillqui* qiUS r[r0(iueit] • 9![1]* [dr]N h;rccnrc* rltunofuin oftciidynt fecnen, «quc fikoudf. nis fiL't:r)m n-ferunt. Q^rri lotct iirroia'ArclcjiiM fit iifcoridij; Alcl'pi J r a b a r H q .

BU leliftst. Hi<i {ꟷi b defcribil Diofcond ih

't'u ton,ti, in ijuiim /'** ' « S « , W h uummfu, tttttus 9inT»ms, fimtm gr*~ vtalrHt fimen uu fauridACje. ttjfcilltt* pit n w n u ^. EademfertPJiniiu ItkjwiL, cap.v. *Jfityi*falu hrHcra f>th*i, rate: togoi, Tt&iu* ntintcnpt, ttsutt, iJerjtjc QwctwHt ftxw ; feoitnfecnndjKt, N*fat**r it tmmriiiut,* VioottwdcHia aldtpiada clleafnrmiiii p'urinr, ncgJf i paooi •»* wori raikmibu), quod folia & Mdiecsnulb csiuincmictiiur oilorc, Hurcs vitus

aliqood

fit; Adifunr, *ex* Oiibalii Irftionc, sfdepiada nun proferre foliaoblonpa, cni fubicripii» MancUos h*. lerpres.rreW!fortalle^ foict, pMbaiiiUmis exctnplaribMS Pfercrea, mquinnt. «ntmuj;timiK c>dc<r mann fcriptiis itc ndicahus »[|n l,rgi, i*>J,, ht-c tit mali«,led tantum Annvi, lujfcu ide« *tewi.id*

Afclepias, fine vincetoxicum.

Ad*hxc* refpondenc tiotanktcdebret. Ad primom, ratiicei iitioritas c/Tc, non iirgabnnr ii, qurbos orpaiiramollaftus incdrruptum ac i)I*rum eft. &>d odnrat* magis radices lum 4 Joe it moinufis, ideoquc pro cocli (oiiquc r*tione plantas magis odoratas de in odoras elfe, ut mille in locis doccr TheonliratluF. Qtjod de foliis ajonr, nibdadrctn facir, odorau ar» oiJorij eipcrria Gnr; liquidern Didfcorides non alTc ruii, odorccommcndari. Ad rcrtiuin.tjuod dc,floribus a | tine, nonointie *fi*{4*it** vitus rcdolerc* GraFcoJemriam ciiim omnibu* non arqui mup.nam cir«; Qnin ctiim fi cerancurvel miniaiiim ftofculi, gra»itatctncosomirtcreiTOti ncgibti ij, tui narci non Inn obcteihocobiteradrfimj^rptrjm ^iW.uti Plinium turn) OCrOfie, quod infinitis probari eicmplis p<itt(U Poiium Diofcoridcslib. t i t. cap, c i r i v , ^«(t'«r,i(.», ^II« BW hwfc* /cnbir. Nemo aatcm ftcile virm rtdolcrcdicer. Semen tamcil?, nancxquilitc quadrangnlum; plan a ,»men oblongaque elt figura, magnitudinc & colons rattsfccuri.JacatrcFefens^ Voces /I'ljii (ᵛᶜ', ut in altcro antiqoo codici:per|jeram, *(ux&)St wr&i,* ornifii:, nib it confer re pcilRim. foii» h^Jcrarca quandoque longa , nonnunqaam an^nItila, criam & oblonga & rotunda funt, Afdcprai mm minus quapo fcf'eli jfthiopicuin&fjucricl^meriuin *hedctx* foJiotiici poicft t tcnutlque radices (atpe (unt niultiptitM. Vinwtoxieum aiiud tiore oft albo, a1ju.d nigro. id elt eolore pdlo, parnm a J purptlreiim vcrgentc.Ciuoi] DodtiJT- bDiinicujipocynumcfieDiofc. lntnic. Pallidotm-gcrerucco, inficiis iri non poitft. MuJtasbaberctianinotafapcieynijattainen cum foliif yicitulifre non etitiftat pravcolcntibuj, nee friiMa: dici,poffii fiiihi! cnim lii;nofi habci, neclpogii f«i flaque cnncuinacibus vir^oftii conftatj •pocyium *cite* validndrts irsniitntisprcibarf nonriotrft. Snb jiiHicc lis bereat, ddiKbei fu* fruatur opiiiionc, nobi* id admonuilTe fuffteit. Hiftenm dc plantts qu* canes. fuel, jwrahcrai, Jupos necem ; Mjidendj prdicularia,fircqnxpcdkulofnccei,hiftorij.C i 4 J

*y.^ dafh.vet, utlapndGalL-namliU.vi. Gmrl, I ;i-

'I ffiis't *Vif' SfwA'. 2™^.Ji- nomcn ii folioram *dtri&uittcaept,* qutbui vitem imiratur fylveftreto. ReccntiOTCs .i^iim^A, codcmdixcrefcnftt. Ornea-fophiif' auilor cspjt,. i,; .i.w.J, ^ *mtjfm, x.*>Zfi*t* «£f''»» **• •'^i_ifsS'/> «iE' 5' j»^«<;ju«« 'Af&wif «if •!*'•

Jngutnumuaiitm. Haie, « udki, in Crcti -i-*»-•*»»• Sc TVs-"*- •otJBt. U»a amtoei Acftur ittin Lj:rnn.qt»al *t&rmit* Cdlulib. 11f.up.zt i. *m,* ttj/iinwifirwiu in qu»-

:non iperti, tri (MifcJcMft: PJmnuLtJ.iii n. ,fusnoo *UMumum idem* I';:ntc« itiaJrt. If ii II.

Itrai *f t'trufijms SrtU JiUjttr amfmnftm: tjt. tit~ fc*K*rq»r in firgwtmr tfft Itmiuis smtauiU txtfwri t*rf*t Xffijluwtmstitmt Mitfma.wsttatxt.txmtit* ftmU,, <nf*nk*t TtmmU fttitm* t> «**> *itacU, tti*m rrfti* n w&* '«fr«« H*c Galcnm <le ftapbide «jrru- itb, i. »» w™ «p.vi t. ^»>V" f><ow''- «•»——I'ifciff. -•*•., vTm*;- *dytim,* e •<*» j~ an* U^ ti Ji.«.-» JJ.-, 4,« *minim* W*ii» »

Saibonm p till. C,K(*•»»« J«c« > r»' *peAnUrism* f HBJ *ptiituht* i^a *tffrlLmt* Dcfcribitar i Diofcoridc c*f cL*t. Ss

,*fimtnim fdiieaL,* fc *fil*

Staphis agria apud Bjiavot in lioiris £ua fclititci quidi-m prove(iit,Hon:i[Kjuefcn, tcdfiudumiMtB-mm, i.iiiaitss ti)u!inr t.ictn , lion reddit. 1 Apollia, lftria. Dalmitia topKiiiiEma repcritur. C*uli* *'*'- ctedtut, ntgticaos cuSt'to aftior: fotia atiinmift indi vi[icoli*magna, protutidts ititilutis, quan-^^-j leptem,quindoriiic pancittiiLus divils ; v»i* ryiveftiis five labrnlc*, scooiti, .wt ricini Miotum •molt,floretftdIidif«tidi«,«ilarecitiu)«J£deEUEi etiimi lure intclNgcndus Dioft into nonqiaw W pUlli_Tifi(arBore. Tnlqniiu fit I-UBI luted, nempc lahcfmleu; Scqnonior fdlici.1i hcrlucn < tBohucoftiicCHBftvSi, <;ail cnMHralntaMi, - ; *• •'"'': wndidj.olcod. pato triWe» R*Jix oon aa ro«Di. Minn*. le«r 8ttufiMB >SC

Ji U

m. Dodiff. 3c orUbmnno* Dodownu «ot»rum Tbcopfanffa p « s , quod «at£O bfoiu qnai!,f;h»*,.ii.J«maitl1i,BMl»iie (*im> no. alKtaArio Mwrio ftorcie. ln<oUib^f*»rw n-a»iVfl«cm April!, Mijoqoc ownf.to r^***1•*

Aconiioni li> cnwlc Bclgarum.

Scaphis agria.

Homilis h<rbaeft, p«wr folionun caulicul^ pcdiculoshabem. Sunrmremhi brevei,»ixP alri, &tenoet: folium vcrd "nfingtilit unicom. djj* mmfcfiptionc cfnidern roturidum , fed ioft* fS', maltifidnm, & profundis riiiciluitt radi»tii», <ftnm;tiuibus {•uUiiidcmcdhliiofidctf]a)cuJ>« form* Hftunoifij qucmtiracn noo apitu filial* poni fcqountot, p»rvst irej aui q.u i" ' n* i turn »rred*, vclmUyc«at>ni. RjdtcoU rob*" "•"£ tabcrafi, prim*an«monej *muli, qn«fi ? •Dqaoi articnlata, guiianti admodoro »«»; "-2, foliorutn pedknii «cqnr. Defcribit Dodoitzut atonirum adulram & tcwi. N<'"«k«"» *i!«i raJkuUm nnicara r*rvam h*bcr> ••Jii «mm«, Potentij Be faculutc p l»

Dodnnjeu B peimeiofam art-*tooAam* 5t valde rjtm.ilem btberi ait. H.idcniu & ego hujugful tipHiKiniss fed cum vi.itreui rharz radicuhs, nudeuin nucfj aveltaiije fefme. meliutqiLunalterius acmii , canJem ue pjjntiim prarlenuneLirn, & pcrquiai eittwfmn elfe vtnenum, ptii aeonjto hatfttc ctepi, 5: ac "on ui ante. *fm&ggiif* . ltd JuiUikt, quod pri'pm* aJvulgaiara accedic ledionrm , rellieLiendum pur*vi;Tbora *heiki* netjuaqiiatn uiagna, *ne*qiic m anii'litudincm ullarri etfuiuliiur, finguUri caule, *toque* rotundo . giibro, j ^tmtin ut l'i p deme aum, ciituniciim fubtnde , m o bina, rarifiime rria (jnatuorvi- adlialcumur fjliuli ihirinfculajarvia, dilute, S alujuatennj ex toernlco »ircnt;i, rotunda ac |i] jnc eir<:!n»ti, ambiru umen crenato accrillaro. Hltjlimliisin titumine emmet iutctii tin—jiorquim ranunculi *yiemtphyllt tonnentillxve* , alioqui mi(i J ifilmtlit. global um capisuluin Icquittir fe feminibus c inig eft uiro , rtdiCalti ix.autx. Scquafi *;<i~* rulitoblottpin, in imoc^ilin'ibu*, JcacunV, lupirno iemcjuafi nodutocolloflz, afphodeli fitniliiuiiiuc & cinJorc' f cjualii ctiara cuticulx alxidi nucleus cDifpiciw^ cefpirera amplex* quafi CJOCTI ftiiypnli, qBoJTheojihrattusvoc4C c i v w i * i ^b cancrorura pcrrin*c« amplfiiis immtione. • Thoraoi vntgo, fed pcrpttam vdtjn[, *>vf *phtbon* diceiirfuin i venfruri ri (]iu f>r*djr» eft: frequMU in Alpibus, & Allobropiini Hflvetbrumque inomibuigigniiiir, jptdd V JdciiL-snndc-fhihor*x* ValJcriRarn noinen icccpit) cjiii p.irtctn Ivrum TnomiumJtaiiain vcrfustncoiiDnt.trcqticns. Vcnenuin esluc leshalccotjtkiurjr, tcf 11G ci 11 ;ro, q uo II gladiu j, • u [Tpk G [inn ,: v 11 f 3> 111 i infefta hominfm vnhtrjuerint, (mirabil^Jidu) niti part IJCU fubito abfeiffi *Caciit,* nc j'pfim ^tf"' "»»-lignitai to rcliqmim corpus *fcrptt,* roiunt *Uttguinem* it a corninptt. atquf ciMguUt, otftnimAceiaai. nc^-u!la icincdio *am* medicamine (quoJ fcijnt) vita: ac faJiniiaccurripote/t: Necrfle iuqiie['crcu(Iummi*fcie* pet ire, 5i vet 6*1 in d animal, iajjiiu hiiji]f(n'»Ji Teneno iminifla, verbi gr»tij, urfui. auc ati» tcra, perotffiim facri:, bino iiut mnt> (alto fa^o, mortem cadir. Cufus (tpd^murcanicf, nihtl no«nt hotniiii. ex qa»intellfenw id venenum rulifanpjini edc in—rnicuWr e» »dvcrfs>, ftnpuisilli ecnennita inimicua eft; utfiinollara, itiqiuietvjturid veoeitum, Ianguis indrtcrit, fraiimvim amitntf, i»«c»nipfiui nottrepotlii. Vim fucci *cxpttimi,* acumcotnfiti.ir,:, qua tanam pungutit, qoJt fi iUicornorijtur, p n i ncom juciicaiit; Succus hie vefe CKfrttnirur, veliculistnc potiusunsjutbm & cornibu? bovi crinditns,ini«itiir vrnutnademporiafiriitiina. ubiaJ ufmannotMvenatiooum iit" compar.int fcrtmm infidiwor«. Miranturi'iriDodiCrur pEnhiirsmJiatic Mxthioitu fi^udo-afonitum vorwir, cum facilitate fitnetta qtiodvii fnpcrei aeontHrm, wt wticom.

NobUi* inwt BotanicDi apitSTur qu^ftio, utrum vcncpwo prjtparari poilit, q"t> quiicrrio tcroporc, aoc hora perufiar. Qiit>d jlftrcre vii'tfur Theaj^ira--ftui: cTC(Wetut»t Roiiimi, qnod nobili hiftoti*, quaj jpudGelliumcHjt, protwtur. Itf wrimr hare lib.vt. cap. If. qluGclliuiiit. *SS*^f*'!* e'^'^'' Aini,9 lipij* ; id nuptirim, ltrimt» fctiptttm, in Tuditani lihtl, &<gutttm tiptgm ad ti ,qu* infenuu ^cmaiixit. futdint lie ciy.itii cumC,tTtb^iii'i^^'f''''''''''''''''''' (JtflWftff tOiiiffti vmastim fibi C*Hhgwmfit itiijjt, tan prfftn'W"! , fed rjufri^' ^*»'* ""»»" ilidinn prtfirrtt;«co<*fili», at vmtntqtiiA&namii/prr, ijua<td,m finel permiitJiiit j. j>oM 4iuew grjjfaiK /"lfl« *!•*(»» cmtjti'efctrtt- Ab «lt«a pint ritiunibas acmenftntur, hujufmf;ii tion icfdili vencduna, quaJ venc-»«n fiynquam inicrimcrc debet, opos «&. ut rubcae iaidjiu[nicaiq8c n > w inctt *futftftitnii* & *nrrurxpnM fjcuhumt,* hujufrtioJi autem vitinlignis Si efflux eft, tdeciqueuiijin cor|we »ip,et,aut ftniin damreum inferer, aut iMdimmuttur cjiuvi*, Htinpitfleruin cmin nwrtem inferrc nan pi'-lili. Scd lire non TatUfiiniafurK ,«idi.*iniisqiiyppc-[jn:srjLydi vcnemiro ad muliutn tcinpuiilcliLcrt'«r't',,i[ir.eqii;UD fcic piodit, acvim (uain CTcfce*ir, Alrera eft pcuidftis; quud tcil'Cctaifliijncjqm ,, finno.ipuni ac prsliniuniur. fcndeaniac fjcukjtt.qutcipcraiKf cum deliberationeacjudick). Aj;crc mimic p(!r(ii:erc, in boc magtjqtun, in tclnfotc, Dun fit jttcrius, qultti tit Sc perpcnitentis opul. Uodc & *ttuaao,* 9c cpufi^tandi deli julnikxJi itrnpotin JiUiimirir, Gum auicm nulli pctutur vctreiitim uli Uttiltalc ptzdi;uui, prarrer f3-tionem videtur iktCimtnMa ac deftntcu tempore opcrari. Przcctea, fi aliciutidiiujuftiwdUencnum J^renstr, raiioni conrencaneum force, aliqtmd etiirnreperiii phiraiacum,quodcetioquodatn ceinpote agcretf At tiEc nujlwn Iiaiilenus tcpettum, Probabds jnque non viJetur, vcmuLjm Jari ac ptarparari potlc, <*iuA* cefto»e dcfiniio n^c« icmpore. ScJ vefienuta aliud citiui, aliudiardioiiiiicerimcrc, nun e n n rarionc & divctlit liujirlls, quirmn prior njiuri, rfiicjcia, »i vis iptiui vttieni. AltcnVn er>im *thtto* vaJijjus, *ic* magis potcnscflW *attt* duhium eft. Quod ipr*. compTobai **experiemk,** 5«und.ir»tio **eft,** propneus Sc d 11 poli 1 !O i plitif cor por is, l-l c n 1 ni q uj d f t>i I i lunt coipori:. *&ccorde* imtrcillt,citius .1 vcneiiaex—lin^uuntur, qunu qui valiJo ic tobuita. It etiim qaibiu cotpul ell c ilulmn, cuius pereunr.cjuain ijuibus iirtgidum. Caltdum tiiiin row & mentui hibc: amf h>j, jier quos tjicifiiiJ penetrat & fervenit venenuni ad *cor,* contra; in trigidiorifaui accidir, Terti* ratio fit *ltitnlut** aflumpii viyicni. Axioms pliilofopbitam eft, in eMjori quaranaie raajorcm vim pofitun c(fe, tibi vtt mi.JDr, ccletini,qneaj;cndi f<fuki5. Nc^etTeer^OgUt.qiii plus veneni alfnmic,citiajqaoqueiinenruatuj'. Cijiiirta ratio *ex* Tbeophrafli hoc ipfo c«fiia pctiiur, Alijinamiiciflpcdilcriiniiiieflcin cotligendi icmpote : JSIUIC enirn colKdiisn vencnum inagi* •Kit, tjuim quod vef e am alio i crap Die cdliguur: Qntnta raiio. Non parum refctt an vacuo, au plcno luiiutur (ionucho ; In jejooo ettnacitnu nprratur qimm teplcta. Non ranruin *nan* lib*riuf per locum corpus in j^jurio ip.irro[tir,- ftii cii^iii nuod menjbra; vehecnentuis trat)int,faciliU5 adirui tant.

Ne^at Thcophrafbt , ullum aniidiatum contra ataniti VEflenum Iponre nafei. Contrnrium Anii^oimi in jJmir*bilibv! en atniloriute Tlieopumpi

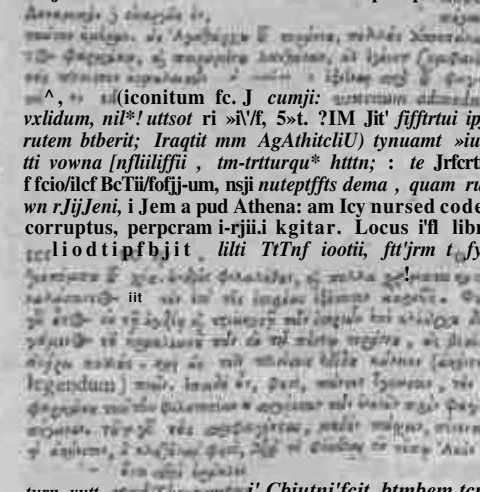

liiodtipfbjit *lilti TtTnf iootii, ftt'jrm t fy*

iit

(iconitum fc. J *cumji: vxlidum, nil*! uttsot* ri »i\'/f, 5»t. ?IM Jit' *fifftrtui ipji. rutem btberit; Iraqtit mm AgAthitcliU) tynuamt »iu{-tti vowna [nfliiiffii , tm-trtturqu* htttn;* : *te* Jrfcrtfj, f fcio/ilcf BcTii/fof|j-um, nsji *nuteptffts dema , quam ru-'wn rJijJeni,* i Jem a pud Athena: am Icy nursed codex corruptus, perpcram i-rjii.i kgitar. Locus i'fl libra

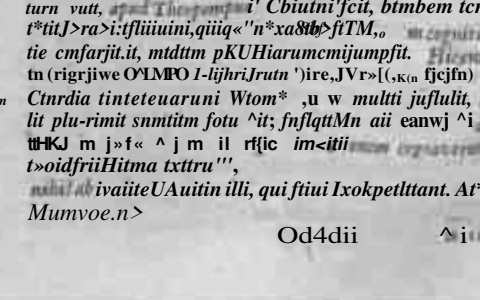

*turn vutt, i' Cbiutni'fcit, btmbem tcrit*titJ>ra>i:tfliiiiuini,qiiiq«"n*xa8tb>ftTM,o tie cmfarjit.it, mtdttm pKUHiarumcmijumpfit.* tn (rigrjiwe O'LMPO *1-lijhriJrutn* ')ire,JVr»[(,K(n fjcjfn) *Ctnrdia tinteteuaruni Wtom* ,u w *multti juflulit, lit plu-rimit snmtitm fotu ^it; fnflqttMn aii* eanwj ^i ttHKJ m j»f« ^ j m il rf{ic *im<itii t»oidfriiHitma txttru'"*,

*ivaiiteUAuitin illi, qui ftiui Ixokpetlttant. At** *Mumvoe.n>*

Od4dii ^i

reftfruendutri, non tantum ex Antigoniloco jam citato conftat, fed ex ipfis Athcn?i fiveTheopompi verbiscolligirur. Etenim non *x&w* cicutam, led «v'm» veteres in Ponto circa Aconasnafci tradiderunt. Adde gicutam medicamentum lenius effe multoquamaconitum. Idem error apud Stephanum *fe« TTUMUU Åf^cjKf £ JUQUS9 (lego 'oti&U7V9) hiMvieA***

gendum *UHBUTIS.* Non fit verifimile, veteribus åxoW & *K»*uar* idem fuiffe. Ex Antigonj loco citato fatis manifeftfcapparet, corruptum effecodicem Athen^i & Stephani. C^terum an Agatharchum,ut apud Antigonum, an Clearchum , ut apud Athenfum legendumfit, non multum laboro , fiquidem ejus parum intereft. Receiuiores aliam quandam invenerunc plantam adverfus phthor* venenum.quam antiphthoran, five antithoram vocanc. Jifdem ferfc inlocis, in qaibiw thora, reperitur; in Alpibus fcilicec, apud Allobroges Helvetiofve, lacus Lemanni accolas. Qui ur & Taurini Ligures authoram,vulgo *authoro* appellant. Apud Batavos hortenGs eft, & floris gratia colitur. Hanc, providenti* divin* quodam munere , adverfum phthor* exitiale ac ferfc expagnabile venenum, pro fumma panacea (jabent Genevenfes, & Ligures. Apud agynas & circumforaneosmagnoinpretioeft, ad omne verenum refiftendum, idqueextinguendumt putredinem corrigit , lumbricos tineafve expellir, muccofos & (erofos humoreseducit. HugoSalerius non modo per inferiorem ventrem, fed & largas per fuperiora, hujus radices moliri expurgationes, audtor eft. Modum effe ad quantitatem fafeli (quern vulgo fabam) ex jafculo aliquo aut vino. Antonius Guanerus magnae etiam adverfus peftem efficaci* effe refert, & quod ad experientiam, inquit, vidi, confimilis cum didkamno virtute, author* radix exiftit. Eftherba qua? juxra thoram illam, fcilicet herbam, nafcitur, ex qua venenum corficitur, cum qua in Alpibus Saluriarnm & Pizanolii capras fylveltres venantur. Haec radix author* , aflimulatur nuclei's olivarum, & eft bezoar illius Thore, qu* aieo venenofa , ut omnia animalia fua interficat venenofirate* Credunc napellum Moyfis, &zedoariam Avicenn* c(Te. Zedoariam enim, lib. 2. cap. 74?. ait cum napello crefcere, atque hujus vicinia, illius vires & malitiam retundi, impotentiorefque reddi, & effe Theriacen, ideftalexipharmacum, viper*, napelli, & venenoforum omnium medicamentorum. Radix haec apud diligentiores feplafiarios reperitur,& contrierv? nomine venditur. Fabulanrur capras Indicas, bezoar lapidem nonconcipere, antequam hanc devorarunc radicem, copiofeqne apud Indos, ubi h* capr* funr, nafci. Venufta & elegans fatis planta, effigie napellum refert, fed humilior & minor eft, caulis dodrantalis aut paulo altior , rotundus, ftriatus, alterno fo* liorum,abimo fttmmo renuis, exortu. Folia crebris tenuibus, profundisincifuris fiffa,uti napelli, ledminora, flores habet eadem forma, non tamen c^ruleof, fed fe luteo pallentes , cucullatos & ridiu Itiante galericulos, femen & filiquae napello refpondent. Gemini (ubfunt radices > oli^as aut orchios globulosreferentes, foris fufc*,intus alb*, rugc^*, (olid*, frangi, ubi reficcat*,fatiscontumaces,attamen friabiles,fuaviter (pirantcs. Radicul* h* in hortum tranflat*, foli foequnditate, lafciviunt, fubinde enim longiores lunt, plurefque inuna reperiuntur planta; Mcmini me odko, decem, duodecim imo plurescoh*rentes vidiffe,&obfervaffe.

AA<; ^ *rS't^tii^n.* Ephemerum cur dicatur,ipfe docetTheophraftus, quodeodem, quo aflumptum eft, die interimat. Aliud pr*ter hoc etymon apud Scho-

cxtac. *tii&i tyipt&i 2l# ri 'i*Jt** Tar T«ofIt<»» *xomW, t>* w KoAgMW. IT*

^•^•to'iiw^iH^w, id eft diurnum, unius aiei herbam, ?tto d ?tto j C, *nafcatur,eodcm intercat, Mane tnimyroditcircaftuvwmTmiAm , vclColchida regioncm, meridtepcrficitur, vefperi arefiit. feu quod qui %iherint> ephererum, eumdtcmfupcTvwerc ncqueant.* An ita fc res in Colchide habeat,m fugit; Apud Batavos Colrhicumplurestdurat dies, nee inde nomen fumpfiffe Icrifimilet Confudit Scholiaftes ephcincri infcfti hi^ ftoriam, cum ephemeri herb* hiftoria>nec cum ea tantum, fed cum naphth*, ut moxoftendam* De ephemero infedto V quod unum tantum diem vivir, agi^Cicerolib. deTufc. Quseft: « *%i'ui&&*?t'vo*TM *if*

*)&£** eixpoifyvTDt , deigns d\± y^u»TM9* JC, TTA«8>T* *n o,*'* Hcmerobta proveniunt area. Pontum , vivit beltiola diem unum. Mane fiqutdem nafcitur, mcYidie in vtgore ejt‰ vejpertino temporejenefcit & dcfinit vivere.* De hoc mfedto, nuperrime edidic libellum Augerus Clutius Med. Dodtor, in quo totam hiftoriam iitius infedn perfequitur. Huncledor, qui earn noviffe defiderar, adeat. Ephemerum herba, aliud eft lethale, aliud non lethale, utiex Galenolib.vi.fimpl. patec^ Ita eqsm ibiGalenus.

S?*' Ephemerum non illud delcterwm, quod Colchicum vocant, fed alterum quod & inm agrejlem cognomtnant, folta* Qf *caulem hlio Jimilem obtinet, radicem oblongam> non rotundam,ceu colchicum digit up otijfimum craffitudme, adjiringens & bom fuavifyue odons. Ex quibus pa-lam fit facultatis, temperaturaque mtft* , nempe repellentis, effe ($ hahtu evaporamts. Teftificantur id opera qua farticuUtim edit.* Idem ferfe JEgineta Jib. vii. •$«• *W*h\we*'' ''*'•?w**&**w*«TM i.* Dc venenato agit Theophraftus, cujus codex corruprus elt *i TJ äi&ia.* Reftituo cum dodiffimo-viro >«^f> quod tale'ferat folium ephemerum, non autcm « PTin.lib.xxv. cap.XIII. Nam eo loco non de_lethali,fed.altero agit ephemero Plinius, uti ex ip''> verbisqu* mox addam conftat. Luculenter ephemerum hoc i Diofcoride defcribitur Colchici nomine. Colchicum i Colchide, veneni ferace, in qua nalcitur* fflgineta lib. v. cap. 48n *S 4>*ffiW* A T V

cum nifhtha confundir.

Si auifquam infeftos Medea Qokhidis ignes
*Jnelautus guftant ephemerori, illerepetit**
Vntur internis fava frurtgttie labris.

Vt cuivelfici fucco candente, vel acri
Vrtica autjcjlla perfrt&um verttce corpus
Horrendummteneraqua to Hil carneruborem.

J\Jt TO inhl;>* inquit Scholiaftes % -ni TO *tQifity** ^J, ,

*i*9 ha9-n ntits m , AIS xai 7tv& iytTgc&io»7ai hi9***** Ephemerum eft vtoenum quod ar'e cohficitur, riAphthamviC-vnt: quo quiveljnunclifuerint ve co dehbutum gcjjinnt. vel Aliud quoddam, fi ndve>jus fleterint, ceu igni wflammati abfumuntur. JfA aftuantn natur^vtdetur autem Medea hujus J reperifft, undo & Colchicum dtcuur, Sum qui * aliqut pharicum, quidam ephemerum,* Plura hie fidcrationcm veniunt. Ephemerum, dequo^I^ der hie agit, non effe compoluum aliquod ex batur, quod Nicandertotoillooperc "aftcj^ phcibus venenis , qualia (unt cicata, papaver. Dcinde quod Colchico adfcnbAnt omnes.qu* Nicander ephemero. Diofcorid in pr*fatione *'E<p*w •« 'J]t* K«^I«« *al§* Eodemlibro^ap.v. TP« J if^«

*p,U &§' OA** '<? WAX,* (Scribonius L'ar^us s*^ Icgic. *Ep"-iemerumpotum protinus quidjm totum*os prttrire facie, vslut fcylla taftam , fojisa etiam urit, quafi pipcre mandtcato ficunium h*c quoquc flomxchum mordend? exulcaat.* Vul^atam- legion em defendunt; ^cius,8c -ffijinjeca) *** tin nci^f ^ K>iSt,i* i^i^^JMK. *Eos qui ephimerum fnmpferunt, quod aliqui vacant colcbicum, velbulbum fylvejtrem, pruritus fcquitur in totocorpore, non fecus atquc Us , quos fcylla momord.fit, vidimus.* Naphthan Diofc. lib. i. cap. 101. colamen b.ibylonici bituminisefle inquic, quod ignem ad ferapit.

*fw *%*v 'aeymKTiKhv y mops, an £' c# ^PJ^T^* CIPXU-lf*i*T*n.. Naphtha quoquc vocatur bit uminis baby (pnici colamen, colore candidum. Inventing etiam nigrum: vimjbttnet ignis rapaccm, add ut etiam e longirtquo ilium concipiat.* De naphtha vi rapaci rubes nobileai apud Dj&iffT. Mathiolum Hiftoriam. Naph;ha oleuu* Medea? a recenrioribus Graeciseftdida* Procopius lib. IV*. Gorhicorum, «Vy«« *tUvn £ xrfxik* lfttshtnl-ftsvtf* x) *<P»£(*XKIS ovtp* M^J^ *tfy>* wtyjatr *t&>.igzv , "Efaetis MM«t 'ixatov* Vaf* fulpbure tmpUvimus & pharmaco quod a Midis qiiidim naphtha, a Gr*cis Msds* oleum vocatur:* Atqji naphtha, lefte Diofcoride fioiplex qujJdam.eft, Mode* oleum, fire&e fcriblt Ammianus Marcellinus.lib.23. Compoficum quoddam. In *hac* \inquit, *regione* (Perfidy) *dlettm conficitur medicum% quo illitu,n telum, fi immijfam lentius laxiore arcu* $ *ntm iftti extinguitur rapido, keferit ufpixm, tenaciter cremat, & fi aqttfvoln:rit obruete* (vulgo *abluere) quifquam, . aftus ex'citat acriores incendiarum.* Paulo infra. *Oleum ufusfommuniSy herba quadaminfcSum cendiunt, harum rcrump-ritiy ad diuturnitatem Jirvantcs , & cqalefcens ex materia vena naturalis ^fimilis oleo crajjlofi, Quajptcies gignitur apud Perfas, quam mpbtham appellant vocabulo gentili.* Medeum itaque oleum non fimpler aliquod , fed compofitum *ex* oleo communi, herba quadain infedlo, cuiaddebatur naphtha: Hoc oleum cumephemeroconfunditSchoIiaftesj Namaliud eft *MM*t ha**,* aliud sill M«AiW. Error hie inde natus, quod pucayit *EXM Mniticti* KaA^v vocari, quia Medea colchica eft; quod ridiculamefh *'EQnffyv \>&-pmf7nf£* appellatNicander poecice, quod urendi vi pr*dita fit, ac quidem tanra, uteodem cjuo ftimptum eft <Jie , ftrangulet , furFocetque hominVm. Calida admodum & urcndi vim habere, fymptomata quae fequi folent, oftendunt, Vide Nicandrum, Diofcoridem, Galenum, ^ginetam, ^tium. M«*Y« *K**%'hs *Zp* appcllat, quod in ColchicJe, ut Graeci-fcribunt, plurimum provchiat, eoque Medea,q^u« colchica. fuit, ac omnium deleterioruippharmacorumnotitiaai habuit , ufa fit in venenis fuis praeparandis. Porro Naptham non «Te epheihergm , de quo Nicander agft, *ex* eo fcire pore.rat, quod nemo unquam tradiderit Naphtam venenum cfle. Pr*rerea quod de herba agy, non de oleoaur fimili aliquo, Fabulofum videtur quodferibit accendi Naphtam a fole,qiiippe omnes ignem rapere, & ab eo accendi referunt. Atque hie primus Scholiaftcs Nicandri error. Alter

[illegible] ciumeph- [illegible]
bizt. Alcerum enim [illegible]
[illegible] /Egitiera, vjrf^ [illegible]
oavfmius. Nee pharicon K ephemerum idem lunr, feddiverlum; Quippe Nicander diverTis in locis de urroqueagat. MTtto Scholiaften , luculenier^t dixi, Colchicum defcribit DiofcoridesJub:iv [illegible]

Colchicum% quodaliquiephemer,on , aliiagrejiem bulbum vacant, fubfinem autumni florcm edit croci, candicantem; dcmccpsvcrb folia bulbi. fid ptnguiora, caulcm dudranta- [illegible] cum [illegible] femifV > radicem oorticc pr^dunm e nigro

Mvefcmte, <ju quidem d<libru4, cmiiU, tenera, fy(ci plena, atquc etiam gufttmi dulcis rcperitur. Habet v«d bulbus ejuiMdiam rimam, fiffinamve. i qua flos crum. fit; flunmum in Mefc„i* $ Afud Cai*bu tHafiu Wt Cemmtl* radix, fung*rum mere firanwlando, tatut.*

denrtam, pro efculcnto bulb in cibos recipi Jr. Mirmm emm quantum faporisjucunditats imperils alliciat* In opnmo&anuquiffimoDiofcoridis codice lei>i /en'' bit excellenriir. Salmafius, ^^ *i*s*m mfi^ ? A £ e>*f . P n yxCp.* Vulgat cfcendat Unbafius, quamiacircoprobabiliorem pUto, Exa nmandum reftar^ anplanta, quam recencfor^ col'' unei nmfhe efcribunt. Vccemm rh ephimerum Folia vulgacbcolchicoterna, autquarerna, lon^itnl dine dcdrantali, latitudine unciae aur ° fefqui nnfi aeuminata, cralfa, f oblongh, laevia, pingura, lilfi albi folifs & forma ac losvore faris fimilia, fed longiora flib terra coeunria, &tererem,tenerum, eancfican;! temque pediculum conftituentia. Inrer q<ae medif in brevibus juxta terrain pediculis, exeunt duo, aut rrcs, aut qnaruof inftar filiquarum folliculi, trianpulares, craffi,oblongi, longitudine fefquiunciali, Jatitudine unciam»quantes, per macuritatcm in tretf fefe explicantes partes, femine pleni.o^jod dum irrimaruri funr utricnli, candidum eft , deindeseftate iifdem maturise ruffo nigricans evadit .- quo fparfo folia flaccefcunt, ac uni cum cauliculis intercidunc* Inveniuntu'r nonnunquamduoaut tres utriculi fimul conjunct, & ab ura radice prodeuntes, cum eadem radix totidem flores produxerir, fed unus-ranturh *ex hi$* magnitudinepraeftat, alii Veluti abortivi funt. Paulo ante autumni aequinodlium, inbreviorilaus,<juinque uncialibus, ^aro dodrantalibu^ tenerioribus, albicantibufque pediculis, flores erumpunt (nullis jam apnarentibusfoliisj croci flofc^is, & forma &coloreaffimiles,dilutfus tamen carulei, foliolis at plurimurn fez conftantesi longitudine fefqui uncfam equantibus, unciali latitudine, paulo tamen anguftiore, acukninatis, glabris, nitidis» pingpibus, a^ritu gjutinofis. In medio floris ^ftamina pallidfe lutea continemur% numerd ipfa floris folia non excedentia. Radix bulbd fimllis, fefqniuncialis, turbinata, ab una parte,in pla-^ numcomfl reffior, caftaneafigura, aut anacardi, rimam ^ive fulcum cum floret, habens, reliquo tcmporenonapparenrem,per querncolicuFus iranfit &• hunc quidem non e* fnperiore & acuminara radicis majoris-parteaurumno promit; fedab inferioteflaccqifenris ungui, &.latiore, contra reliquorum bulborammorem. Ea^ero radix, cujusmucrone flos 5c folia emittuntur, iblco caret uiqne in autumnum, doneefubnafcensparvulaalia, emifToflore, priorern fulcet. Hinc eft quod radices quibns vcre & xftatis principiofQliainfident,canicularo ifto.fulco careant. Fplja tamen cum inaruerint, veftigium quoddam turbini impreffum relinquunt, tonicis conveftitur *ex* ruffo nigris , ex quorum numero plajrar *zmerri* cognofcere licet ; fibras aliqiioc infcriR demitrir, bulbus ipfe carnofus, candidus, lacfteo fucco manans* dum quidem *viret*, ac tecenter e terra erutus ; relficcatus enim rugof-us, fcforis interiufque nienear aut, etiam obfeure ntbefcit , telje Valerio Cordo! •Sapore aurein eft uulci , amaritudinis tamen exiguum, falivameliciens, fubfequitur. Notandt^radiccm qux priori anno germinavTc, fequenti anno flaccefcere , aliaqque parvam admodum autuAino fuccedere , inferiusadnafcenrem x *k* cujus fuperiore parte flos autumno pepdir. A majoreenim hie non exit , una cum flore minor haec adolefcit .- vere autem & aeftate feqaente , fimni cum femine ad ju-i ftam pervenit magnitudinem 9 quo rempore prior omninoperil. Genera colchici plura funt, de quibus ledor Bauhini confular phytopinacem;in flore enim maximam obfervare licet differentiam* UJuJ rantumaddo , orientalis five fyriaci Colchici radicem, nonparumivulgatodifferre, nee male deli^ neationem Diofcoridis refcrre.* Non enim canalicu * lus lateratim depreffus mitrit adcaulem fed cauli^ erumpeni medium findit bulbum, quafiquc nem;-nu.l) colchici bulbum ab imo coagmentatum ^ cam iemqqeutrimque ampfexatum oftendit, _ n i ...* poftrate evadit, imu^fTifgoc, alfaqui *i*

nec diffimili fungofa concretione uti nec totius figura. Indagandum, utrum ha?c planta colchicum ve* terum fir, quod dubitatur. Idque ob Jia> rationes. Primo, quod Diofcorides colchicum floreit) emittere ait fub finem Aurutnni; Fioret auferti vulgare,ac jam defftiptiim initio, autumni menfe Septembri. Nodus hie facile ex iisquae fupra lib. 2. deannihippocratici divifione dixi, foWur. Nempe autumnum incipere ab Ar&uro f ufqne ad Pleiadum occafum. Atqui Diofcorirfis temporibus Ar&urus oriebatur ipfisnonuSeptembris , id eft quinto Septembris die. Columella lib.xi. cap,*. *QuartoMonas Septemb. Pifiis *Winusdefimt occidere calor. N<fh • Scptemb. Arbutus exoritur, Favonius, vel Qorus. Occidufit manè vergih<e five Pleiades ;. Oriuntur vefpcri* 10 *OHolr.die. li$xn* Colurndb, *fexto tdus OElobris vergilia cxoriunturvefpere. Favomus (3 interdum Africus cum pluvia.* Colchicum itaque cum circa folfticium autumnale, & paulo poft floreat, eo tempore quo dixit Diofco'rides *lifan®* *tyunmif** florem profert. Secunda ratio,quod Diofcorides radicem colchici inquit effe dulcem, fed vulgaris radix amara fan's eft.. Refponderifolet, vereefteamariiTimam, dulcem vero,autumoo cum floret. Hujus caufam volunt, quod hyeme multo crudoque fuccoaffufa eft, qui per aeftatem co-' quitur, autumnoque plant concocftus eft, ideoque dulcem radicem autumno effe, amaram vere. Sic glandes aliique fruiftus immaturi, amari funt, qui maturi & concodi,dulcesfiunt. Atqui amaram fe autumno percepifle, audlor eft Camerarius. Refpondent,id ob ipli cocKque v%rietatemevenire, exquibus aljmentum, 8c *vis* concoquendi fit varia. Idque non tanrum turn in diverfis regionibus, in e jufdem fpeciei ftfrpibus; fed ettam in ead^m regione & eadem planta, prout fol illam illiiftrar, frudus fuaviores effe. Sed Diofcorides fcribit , mira quadam faporis jucunditate imperiros allicere : Oportet igitur fuai,is admo#dumfuerit radix ha»c. y intelligendum de prapparatis *Sc* conco&is. Sic Lupinorum amaror maceratione, & codlione perir. Non enim fit verifimile, veteres, crudas|*& fc terra primuinerutasdevoraffe hujus radices. Sed vel elixas vel uftas, arft alio «iodo praeparatas* Tertia ratio , quod colchicum hoc • non fitvenehum, quod experimentum pjjobat. fndodi c^im & imperiti radicem hujus erucre,. & in Compofitionibus pro hermodacftylo ufurpare folent; nemotamen exeo infortunium aliquod evenifle audivit. Keipondent, id non alia de caufa fieri, quam quod in fola Colchide > ac Graecia, aliiique adjaqgntibus regionibus venenatam habeat qualitatem, quam in Italia , Germania , Anglft, Batavia depo-(uit; vel quod fucco, his in regionibus, conftet minus excodo; turn quod à fole , aereque venenatam pra?rogativam hanc vim, quam in Colchide acquirit, non nancifcatur. Sic Perfeam in Perfide venenatam effe fupra diximus, in iEgyptum aliafque tranflata regiones, minus calidas, innoxiam. Conftat etiam fangos, nori^aucis in locis , deleterios effe & nifi • laile, evincantur , hominem ^ugulare, alibi pafllm efitari fineullo damno ac laeGnne. Exitiofam in narbonnenfiGallia & Hifpaniataxi umbrameffe, prodiderunt veteres, teftantor juniores: in Belgia, #tamen uti & Anglia innocuam effe. D^cicuta nihil * dicam. Vel id accidere poteft , quod exficcata? non fint venenum, recenter eruta? perniciofap • Alibi dixi, hiucrr fuccum Isthalem effe, farinam ejus falubrem ; porri fuccum perniciofum, ipfum innoxie edi# Addi poteft quod ea', qua? funjitur quantitas exigua fit, nequead perdendum fufficiens. vel dicendum, certo quodam modo veteres pr*paraffe , & turn demura vim hanc execuiflfe j qudd non vicktur pranerThefphraftimentem. Vide verba, &artende diligenter* Tbeodori verfionem reject, quod^ex ilia nullum fenfum bonum elicere noflem# 'IHud etiam quaeri poflet, quomodo guod fapore eft dulci, gratoque, tantum caloric in corpore excitare pofllr. Refponderi debet, hanc vim in infimw, ab* ditifque Jatcre partibus, quarfefe quando calof naturalis in earn agit ; pro'dit, quod & in aliis oblervan, fupraannoravi. Gratusfaporfacitquocitiusdegluciatnr radix haeCjeaque eft caufa, cur calor in ore ftatim non percipiatur. Quseri folet, cur natura venena non fecenV o'doribus & faporibus injjranu Ad quod refpondet beatus Bafilius quinta Homilia ad GqpefTm ; quod natura dedit homini rationem, *SC* difourfum , cujas du&u poffifoptimfe difcerhere utilia ab inntilifcus, lethaliaa falutiferis, & confequenter fefe i venenis tueri. Aliter etiam haec qii«« ftio foluitur ; naturam non produxifle tfenenum ^d perniciem , interitumve: fed remedia fint huic aut illo morba. Sic cicutam urinas movcre, &calorem febrilem extinguere, veteres tradunt. Neriutn contra venena praeTcribi à Diofcoride , in cantrover-. Gam vocari non poteft. Non effe rolchici radicem hermodadlylum, probatur > quod hermcdadylus reficcatus albus permaneat, neutiquam rugofus, m°-dicfcdurus.tundiquefacilis fit, pUlveremquehabeat candidum, qu* omnig colchici radix ficcata nun habet. Utrum vulgaris hernjodadljrlus ephemerum veternm non Ifthale fit, affirmare non aufim^ fiquidem qoalia folia , caulemque ferat, ignore De herraodacayli hiftorta, fiquidcertius, quam hadenusintellixerim, agam. Illudtantum addam.hermodactylon Adtuarii & Nicolai, effe behen Arabum. Mam A&uarius *\^fiMxrvXtf MVKSP yjy* «A»«F , *album, (3put* *fureum* dicCt, quod de behei Arabes, qui rubrum al-, biwnqiie dicunt. VAA<»« qualis color fit, alibi expofui. Ephemerum, non laethale his verbis defenbit Diofcorides lib.iv. cap.Lxxxv. *'EQipt&t d* j T^v i#j«*>

Ephemerum, quod aliqui qureftem trim appellant, cau lem fofaque baiet liht, fed bac tenuiora; fiores candi-dos, dmaros, femen wolle,. tadieem warn iigitali crajftudine, hngam, adfiringentem f odoratm. Nafiitur in JylOis & op acts.* Eadem Plinius lib. xxv# cap. *%nu Epbimerum folia kabetlilii; fed minor a i caulempareni* flcrem caruleum, {album* Dioic^rides J *femen fuper-%acuum, radicem unam, digilah traffitudirte ^denttbus Practputtf) cohcifam* , iff *acetoqut decctiam,* 6fc. Quod uliermoda&ylus epheniermm non Inhale fir, (quod non verifimile, fiquidem diverfis in locis tanqtam de diverfis agit^gineta) iris tuberofa, quam hermoda-Ayli veri nomine oftendit Mathiolus, non erir leg> timusverusve hermodadylus.. Vulgarcm non effc ephemerum, probatur, quod radicem negat haberc Galenus longam^ neutiquam rotnndam»vn^flr c?]-chicij Quod itaque Adverfariorum aufiores e>w* bent colchici nonvenenati nomine, ephemerum^'' terum eflè nequj>. Ephemrron hoc non venenatum ba&enus videre mibi non licuit.

Lego cum magno Scaligcr0 •••*-^ nonutvulgo, *dwiumiuw-* Facit ratnq130 difficiliorem imerituiii, nifi adhibiw cura, & zr pr?para,tum fit. Qui velit fcire, mrum fefe res ij* habeat, ut fcribit P;ar^eptor , Colchida adeat ,<* inquirat , »e fugit. Nec moror, nihilqw- ad ^! quomodo paretur venenum ad qccideiidum & pr**ta ungolos id ignorare, quam fore.

EP. IZ. .CAP. XVII.

Thraftam Mantinenfem quoddam comperijfevenenurn, quod fine do/ore inferre ohitum poffet QuodqueAk\%v,qMdifapulusJucritnoninctottwr. Item quo modo Chjcicatam c prxparcnt% ut celeriter enecer.

iteyw. u& 'faiim met)/ omlg tuwelit miirm. ug n woym In ex Met

THrafyas Mantinenfis tale fe compcrifli ajebat, ut facile & abfque ullo dolore inferre obitura poffet. Nee alio quam fucco cicuta, & papaveris, &aliorum ejufmodi. Idquc admodum *contradum exiguumque , videlicet ad drachmae pondus, uc nee ullum admitteret remedium/Et tarn validum> ut quantumvis temporis perdurare poffet, pec quicquam fentiret immutationis. Sedfumendum is cicutam cenfebat non unde libuerit, fed ex Sufis, & liqua alia loca prasselida func & opaca4 Nee fecus de reliquis quae debeant addij cenfcbar/ Quin&aliamulta, & ex mukis iscomponenda excogitavit. Alexias quoque ejusdifcipulus ingenii plurhriumvaluitacrhrjoniaj n>c infra ilium bonis artibus fuit inftrudus. Nam & reliquas medicinae partes quas ille non tenuit, egregie confecutus eft. Hxcigiturcomperta hac state amplius quamfuperiod & prifca videntur, Sed enim uti boc,an iiio modo , plurimum referre omnibus, mamfeftum prqfedo ex mukis eft. Nam *8C* Chij non in hunc modum ante cicuta utebantur, fed trita, ut fcilicec uci cxteri folebant* At nunc tcrere nemo velir, fed detra&o tegmine,(id enim difficultatem movec>quoniam concoqui segrc poteftjpiftam fubindc in mortario tundunt ,& prastenui cribro tranfmif(am aqua t infpcrfaoabibuntt Atque i lerfacilifqueevenit,

* Tiiiyfovvd contrallanne

†

*urn**

JULII C1SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

»in ivpixTif: fid temperat, ut bona maghitudofit ea% qua facile fumatur impotum. ha a fine, i£ufu9 foiv,

Jccirco Thcodoru's, contradlum. *Deluit igitur fexmu* tari fitus verborum fie,* Exiguuin,conrradtumquc ad drachmae pondus.

JOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

Kciw'tti Ktimoi five wan, utrumque enim fcribitur; notnen accepit CD^^ TJV *y-mly* , ^J^ *rh ini/am tiXfy/ty* > *KSM* ow* *nK *mivn» a ctrcumvertendo, quid verttginem* Gf *imaginem earum rerum qua: afpiciuntur, quafi circumagantur, w tenebras inducat, lis qui earn biberunt** Galenus lib. quod f nimi mores temperaturumcorporis, fequantur, *K«j $ m £ fix* ^u^Jim tin' 5' 7mi$xs o w»^a» i^f vsr' uvti ? rip*. Quin etiam cur cicuta coneion di&a, epota ftyltitiam pariat, inde etiam ab eo afftBu dedufto nomine^quod ab ea corpusjiffic video.* Symptomata h*c ab epota cicuta evemre, Nicander, audor gravilSmp$,teftatur<

*yvKm Qiyv oxvTditvetVf tSnn** 3 Ky «

Tuquoque figna ma la jam contempkre cicuta Bacprimum tentatcaput, © cahgtne denfa Jnvolvit mentes% oculi vertuntur tn orbem; Genua labant, quodfi cuptt ocjus ire% caducum Sufientantpalm*corpus: faucefquc prtmunfur Obfejfe, $ colli tenuispracluditur ifltmus. Extcrnt frigent trtus.*

Ad hunc locum Scholiaftes, *yjt u ai K*y** Cor corianondicatur me later. Vcrifimilcautetti ,

confundit, Scholiaftes, *k* foliorum quadam fimilitudine. Aiinefoedes didtam effe cicucam,Hefychius teftatur. *A»nnnlis* inquit, (quomodo etiam Nicandfi fcripfu Scholiaftes) *ttm». Corrigit virmagnus, «V»< *Muhi,* Semen, inquit enim cicuta fert ani(o finaile; Froftra. Attici enim eodem tefte Scholiafte *DHJIV, & geminato > wan* dixerunr* A mortifera vi quod eodem die occiderc crederetur, ephemerum diAa tefte Hefychio fuit. 'E^Vi^ »o %imw , G ^J/« w %w £?<> o'v7» *&>diwn (WW) ^ ft/** j.Mf^cir. *Ephmerum cicuta> unguentum quoddam, ac animal fie vocatum* , <jx;rf unotantum die vivat** Idem Hefychius Graecos 8c *Ktitaovy&L hmuw* dixiffe docet, vocemque'^coneion, non tantum cicutam , fed ferulam denotare e-^onir, *xttmav, vufyity H#{ Trim* ilJ^. *xjwo* bMvj&O*. %vdn+ fit* famw y<p^l** Hinc apud Virgiliuin, inBuc. Ec Lucretius, lib. v.

dgYcfles docuere cavas inflw cicutas

Cicutam poecr pro calamisvel cannis, quibus fiftulant paftores, Graecos iinitati, pofuerunr. Cicutam itaque Latini yocarunt quamlibct cannatn , incus cavam & inaaem. Grxci «#vcw dixerunt,quemliict **ferulaceum caulem. Supra verfus Horatii, Perfliqne cxpofuimus. Qnae dida funt reppetam.** Cicutx has notas tradit praeceptor, caulem ferre carnofum lib. i. hift.cap«vm. eumque ferulaceum cap.lj. lib. vu Luculenter defcribitur i Diofcoride. lib, iv. cap.

' (VCt nu/i*i #1*4* vmxtiiun)grifi ^np- V£» *****$ •*•!•-. (vetos j'V

J,m(i,, n^tatm j Waff«, O'lf-'* CtutnH edit gtnieahrum, art &/''ritHlum jrttnJtm , ftlu ftruU ,fti *i-£Uf\in;&S[*°* tiwstitj In cJtuminifcju *utm «-riieram prtf*£liui & umbtlUi , fitrcin quvqtts a\bi:an-teat, f$f{B>''> «* tnifi, tt (Miiiiuj ; niittm itKtqut rtne-ivJ''' i ''ivtimrqat puftntiim ; Efl (3 tictmtum labtiium eeamntumgrntrt. Quipptqu* vifu4?tfrt~firmer'* tnrett; wrritm wr« ttmeivt tfl- fW'4,inc|uir,

II J doc«[, islii effe OCRS | tumquoj Plttrinl CO-u in po cympiicr. A pud quem lib. xxv. cap. utt>

CiCQll

tutc de cleata t ejorqnc vt Icgantur- Cinttt mm r/ , pvbttc* Atktmtxfium fttxa it.vifd, *, I until vfuM n»it emitcttiii. Stmm htltt H,x,um !•(•«/ fcif t^ (<»)i«'•''•* «(C*/J»I , iujriVMi r*ltcram probit lci2iorifmFl'fim!) thttt frft btouetHth, m am mine rimifut * fi>luctii*«<iri itntrint , grdvt etarat*. »«««* ''''fit'*$*'. r^dtx rone«oir nuiitm u'm. SWIM f£ /«'•'' t*f''g*w*ria ti»; flU ^ «rM/, twfpfifit< */w^ J* tx'itaitHuibui ctffMt, Hfnxdia rfl, fny»ntiUtitai^udtU, vim Mr* tfr Cicuram vfiMMiw ••«*• »ei morit aocrjiii cotmi, qut-incinutl fu(J«om (u\ff(tdlif ctt grwifl. Pino. Afvi Ath'«i''i(" f''*'' m*'/iw-ir1''it. Apuii Vile-Mitimuin. fil'. I » I - cap. let to idem fere de iL'nli^itlr.'iwr. r««M*, inqulr. rum, trmfmum imm timtm* nUtet eajitdttur, fmJ <Ut_wr ti. tw M«/U,r'ci/«w (sdemrn Senatw ciuioomcn eft) ll£''l''rfi**r''*'- ri*

y fifirmtrr aztiitt cwftt*tt, attnm fin

fc. . . . .

•••»*». H« Morr* ft<ri«t ., ——, tn.J»n>ur. Vtiinwm txtitn c.c jca ommbui ™ aiiimintib - t.ilcrr.n i:b. III. hinpl. rip. in it. trjJit, tnnu>ir 1 ftutni) JeforJsor, 'ft, •• i tf.Jmf* (V™-1 4P k™<Jf(f ••• viiinauwir, «^t«M /• f(*f< J"'™' * fr».**» t *»»«' Hft V** W fl

fi foreffV»Vrr*t>iT«, woi»)ir, fiu 11.«cayuturjlat*B'' turnttKuwtiitfficttttT: .tJeitvltn ,titr>rrtr moduia*'1''''* kmiiHcmqtiidtm fu* tc'eriiJB totttjku . tlurtitt *''' tftditttt ipfi nutnt, p ?(ib mj^ittim quid mvTttmhu*nii> nifjjqmminftrti. tdjaiL-tiienfii txferjnKiira Jamil, CMfutJfuJm-.rti ftr:t'.t'-'Hi Kitmerit tjl. h.temm jt cxigtu cttui* pvritouc 4H$K*t*, mtlh dttttrtseue , aJ fnpujtntm }T0jrtfti tji ctftiM' Prlhcipocmm f*num txtgutttttt tfptimHstm tjl, ''>' teafiittujt iitwntc rtdJUti. Hut 1 iut in vcf bti C»m' fiderati Micdyu. qu* prctcneniu'. NoUliIftma eit iju*(lio, an wit icctc qut veneni] p.fiit, Scd Je we alihi. Aiivctlari I:ii.us luc (Jaieni tnaximcipercvi''''''

Tbeophr*£ti>. . . . cicuum ncote htimtRrtn. Scd hifjriam potelt, vel mj^nlhmi inEcUiKcKcicuuin «te <i[U* dim prjtnjrjti'm. vcl non i>mwm cicurjitiUptarft«te, led camqurtirta Siilas rtpetirur. N malitqtur ciriiSuliiriTpcritur id nun L-hm prsftJre fed coti^ofitjm. So^um cxlumquc multum p«»e riificiM tii non pat«li. ft. Mnatibi illitil AfwJ IH» trend ntin L't I deliru MCitit. Sturootincjou ciiTJKciti. Runncmh lit

ion cttntamiut . tiun i ,''.,. . . . .Opt imUttttiintm , mid e!> *tti*8t*-r.%i ArrrrUriim ninrr valid*™, ttummim i.J «r/rrr«>-gttu. i.-timoi mo eb,nu,fii tmcrsti* bsaitrtertr ; u* futctnm is rrtmistm, iS s''it1Init .feft ttmfstit (rj«* V»««,;MI ^rrf~.n.jur j f»rJf , ttrripum j f*(a iristltjcttit firtJt, ncmftctil «r llgHdtxtlluftciu. Caufiitiiqik quod cnrfU' hatwDtdirnlurn Scffigijiini, venis & menus angottos, qur vim vencfii»rti ad cor pvoetrarc IKIII £mt, ted uin Jiu in Itonitcbo rctinct, mm-n deviiii in alimentum nntetv. tun dc rlurnii id de t^prif Lucieuuilib- v.

Quippe vilart littt, pi*gtttfttrt Jjfpt Barbigeras fumitt, kemtutqit* ti7 ttf* Vtutauoi,

Quod an varan Ci me but. 5cd ponamm veruni o()?t Nam non Gne caula, id iripGc pocia. EaviJciur,f)aod ciprirunt, Iqutf »aHe ficcas cfTe & P«'' petoo ffSricnare ir*dunt Vatrtf lib. ij. w & Plinius lib. xxv I g. c«r* *«J f^rvorcm quc trmperct | qoo ttmpcriro [>oJtnn>d nicmum melius coafititiir, *•'' pinRuctiineai «T trcfLir. Veneoura cfli eonteJitPliruut, leJ u ntincotiteinnciidi. Hot comprobat ejpc-rn:; Hippocr»t« I ib. de natura inuiiebr. ad me'' i«ortTMT |>r«lciibiT,ac inter ciquK utemonpurgant niim*'' Mi«M .Vir rt''i iWftwi «• •'Alit Aim m»i', ''j'' emxtum I J < r Vcrew tflc coditcm, J(p V fenem , p . MvaJideuriiiMdcu T«e confbr. Qnx rci fieit > quod nihil 3u„ dc»m.Scmini Rmtfqin & i d toco chtro. "£« 4

rtfrimijic. n rrfrtgeniidj ore arc, Jp'*' *''"' M « M « med«v< .tarn tocarntiotor (ipamm et''?*'' torrfriTotft. FngxUiD effie funtam Inlinum] pr* eft fnr tcrea, in ntnu J> t row.&Appwnfii. N -u,j U^l-'1''''''- riaam rcmeflntm elFe Htcat. Nam Atf jir h')irnilf rhoHuwtruturain, S(vcncii»^

Plinius vihum aiuidotntn quidem ejus fatetur, fed in vino poram irremediabilem fcribit. Quod mirum forte videbitur, attamen verum e(fe , probatur ex Plutarcho lib. ili. fymp. quaeft. quinta. *£^ *o l-n* ™ civil TSTO.

Jtfw ift xleuplt tii mnon Si vero putant eofigno vimcalorem monfirari , quod poft hauflam cicutam vencnivim retundtt, nos id invertentes, dicemusvinum cum cicuta ttmptratum ^ immedicable ejfi vencnum, hilentemque omnino interficere ; ut non magis refiften* dbcalidum, quam adjuvando frigidum fit vtnum ; Nam cicuta nttlla alia, quam frigus indue endt facuhate, vim hahet necandi.* Videtle&orquadecaufa'mj ty'*^, *y won* repofuerim. Hujus *rci* ratio viderur, quod cicuta pauco vino haufta, cirius ad iplum penetret cor, necabillo venenata vis hebetetur; at fivinum largfc bibatur, poftquam venenum cum narivo caJore per aliquot tempus collu&averit „vis ejus in ludtu jam retufa, ac non nihil dilcuffa, ab illo, ut pore ejus veneni aniidoto, penicus extingui neceffe eft, & idcirco apud Platonem in Phoedone noluerunt fatel - lites ut Socrates haufta cienra moveretur, timentes ne calore motus veneficium cicutae difcuteretur, ae à corde propelleretur, ficqtie mors, vel impedita, vel faltem prorogata *ciTst.* Optimam cicucam, inquir, Sufis adferri. Verba Plinii corrupra effe Dodtiflf. eft opinio. Corripunr, *maxima vis natafinibus Parthorum.* IpfeTheophraftusSufis adferri audlor eft. Sufse Parthorum eft locus. Strabolib.xv, K«/ JS U

Nam etfi adhuc Perfe proprfpim regtm habent; vinbus tamenlonge fitnt inferiores % & Partborum rtgi ditto fitnt audientes. Enfmveri Sufi in mediterranas jacent, mxta Choafpen fluvium, vd paulo ultcnus quam fit parseiflumen fuperftruftus Sttfiawi ufp, e nimtrefirtinet. Vulgata itaque le&io Plinii nou rejicienda. Scio apnd Diofcoridem Sufarum non fie'ri mentionemi fed inde non fequicur, Plinii codicem corruptum elfe. Solet Plinius, ex variis audoribus fuum contexere opus Verba Diofcorides. E^yc»n» *c/[i ;« ™i tLpi&w £ Mtyptyo* (vetus prohis habet, *KSM TO h'Ari* *pvupivov) £ TO 'ArlnQf, G TO ČV Ty* X"« >§ K«<Au ^ev^f* *«. *Maxima efficafijjimaque vis CreWce^M'gartca, Attica, (3in Chio, ac Stcilta nafecnti.* Catacurcni codex habet *tttfyisumd[t iff* TO K^nx^, (c TO *iv* 'AOIM *y.^u,uiuv, ^ T« Msyc^xo'Vf*) *TO 'A-jjtXiv £* TO *KcSot.* Lacuna etiarn exantiquiifimocodice «Sn' *$ x/», x<5* reponit- Vul* gatam iervo ledionem, quod earn detendat Theophraftus. Illud foliim indagandum reftar, cur in Sufis, locis prsegclidis efficacnTima fit cicuta; ac in Batavia frigori non cedens, & Parthoruig regione non mfeita, faltem non mortifera fit. Refpondendum videtur» Sufarum terram refpe&u Batavornm calidiffimam fTe utpore qux inter utramque Zonam ardenrem five tortidamfica e(t. Batavia fubzonafer^ frigida, Corrumpitur itaquedeteriorveev.idit cicuta, magifq; fir venenofa, quod ab aere non difflctur dcletena qualitas, contra in Batavia,quia facilei ventis diffifecur, noneftadeblethalis.

KEO. IH. CAP. XVIII.

Confuetudine vchenorum vires fieri debiliores % 6 inert es, atque it A quibufdam non nocere potuijfe elkhrum. Quo remedio ufus fuerit Eudemus pofi t tgintt duas tioncs elloboru Deque mira vi pumicis ac quantum valeat con~ fuetudo, \uod S? abfintbium depujium ojiendit.

A *J[i TVV 4>ct£tAcMaS<Zv cej* J W- *ft,* W *on mQ VM,W fifii{<M Txr met w* tfra?^ *'irifGi. M$twiv{)! pt£ hi* TM *(paifiuKM T$*

*Q*tK?vs*™ *bin yxp $eiv ^ H tyje. ^ayvoovaj. mm Si* 72 *orCpooyt KcLicf,*

/-\ Mnium vero rnedicaminum vires \J r^s in afluctis deprehenduntur: in nonnullis * etiam omnino inerres, Quidam enim tantum elkbori efitantesut manipulostotosconfmnanrjfine noxa id faciunt. Qyod etiam Thrafyas fepius fecitiqai radicum periciffimus habitus eft. Faciunt hoc idem paftores nonnulli, Itaque CDID ad medicaminum venditorem, qucm mirabantur *omnes fi* unamant alteram radicem comederepofle, pallor quidem veniffet, abfumpfifletquc integrum manipulumjkcitut nunquam ampliusille pnannacopola laudaretur. Idquefingulisdiebus, non tantum *il fharmac** lunij fecj erjam aijos plero/que facere diccbatur. *effi defu*

* Fie enim, ut pleraque ex medicamentis, propcer hominis confuetudinem, vimfuamamittant, nec *cans.* ainpliusmedicaminaeflepofTmt. Cum enim *k* naturaadmittuntur, fuperantur, conficiunmr, non amplius poni inter medicamina debenr. Qiiod & *demu$% non]* Thrafyas dice^e folebat. Naturas enim illc t cfifcer- neris, idem aliis medicamen, aliis non medicamen *t°I** efle ajebat. Itaque & habebat ipfe, & alios qnoque unacum natura etiam confuetudinem pofle aliquid efficcreconftat. Quamobrtm Eudemus medica- & affeftumiri ante folis occafumpepigiffecexiguum quid devoravit, quodnequecontinere, ncqucfoperarepotuit. * At vero Chius Eudemus ellcbo-

multax *tU* *nonnun* *orihs n* *iia in foro fupervafis fedwviginti duaspotianes fe fumpfiffe rStultt, nee turn, uti confucv. rat. nccquicquam evomuifle Hoc amemfecit longa confuetudin<pr<cparatum,i faucis falicet p,incipio accepto, ficqur*

mm.

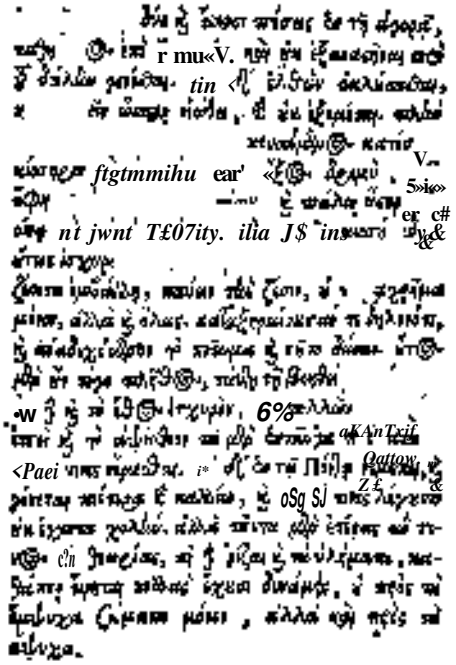

rum cum biberet, non purgabatur, & viginciduas aliquando potiones uno die fumpliffe fe retulit,cum fori apud merces federec>nec furrexifse priusjquani effet mucrilibes; tunc ferodoaopetita^ah eis ingrefsum,ccenacumquemorefoliço,neequicquam cvomuiffr. Hiccarcen auxilio quodamprspirato oppofuir. Acetoenim acriafperfam pumicem bibibifleferetulicpoltfeptimam elkbori potioneni, rurfufque exmero eodem modoegifle. Pumicis autem magiiam ade6 efse, ut ii in urceum bullentem cam niceris, fctvo extinguas non

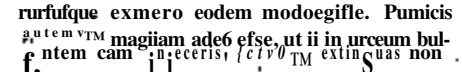

Fumicememmcxficcarevehemenci(fime,atqueail fe fpumam totam recipere, idque excinguendi cdufameffe. Hic ergo largicacem potus, tali rctinere remedio, phcuir. Quud aucem confretudo pluri- mum valeat multis fane rationibus conftat. Nam & abfynthium pecora hujus fradus parcere quidam negant, Poncica aucem parcunt, uc pinguiora,atque pulcbrioraf reddantur, & uc quidam volunc, line fellc,# Qux tamen non cam ad prafentem difputationem,quam alio fpe&arejudico. Radices verd> & univerfum genus material humilis, permufe ac variis riribus (ucdi&umcft) nacura inlbuxir: nee ad corpora inanimacatantum, fed & animalia quoque.

JULII C1SARIS SCALIGERI 4NIMADVERSIONES.

jtnSaf. -my Jl'mttfiftpt £***>«* avftf,*,* <p*pu*&. Tbecfbraftus recitat Annquorum Qpniommlqui ajtbant, medicament* effe medtcatnent* not* affuetis. Ergo diCat bonus Pbilojcphus, medicamenta tfft medicament a jet accident.* K*»tJW«», *notit ejfe pojfe, &noneffe. Qūart fabdtt pott us ,cintrarium, Theodoras friou fentenria omtjifit omnŪfermif:uit*

biciuvif 7K« *<pv6'«t. Theodoras>dikernens* Plus eft, Z^TUL dijtidicans. *Ѵerlmmacaufis dullum* Herodotus m judtciiš minus uptate voce,* ^*«r.

**o j ^*> IA«(3K *Theodoras addnuntc* minime !audacus.

'En tit ntivZf Tbeodorus ipui vata. Super vafis^i *verbum, n^ue enim fides a/as feium affcrurų circulator* •M, *prater farctnds, in quibusfedant'. (3 equibusconcionantur, & fcci dixit; at Teraitius* Ytrum tilt hcuit *inrifu&connedia,eafigur*qu£ trftylop* dscituri do-*

fli/ Quemaimodum ds parodia diximus in ttbris dc rt poeyca. Alltfit emm ad communem hquvidiufum'. domt, fortfjut. Id.m iaxiu ttbiqae meridiem interpreutur 1* Ubns Arifiotelts (3 ThctpbraSlf. vvrum crefufculum At' ttcis ea voce figmfienri nemo dubitat doftwrum. Otf culum inquam turn ferotinum, turn matatwiim. tantntfl abeft, utmerylies reprafintetur. Idqus t*X Xtntphon* te Tbucidtde, Lanano, Plutarcho, Polluce; Curnemm StiXv, pro ambiguo Umforc *que Stare xonfucvif* fct addebant aliquando , fy*, aat *t»U* If*tio qaoftetfoiigo wcis pronobis eft, Mxyitihiu* deficients file?*

K/^ei, *\mmtim \wl\&* JM- *TbeodcTUs,* acecq acn afperfum puniicmbibifre. *At qutat nemo bikre *}« ferfum pumcemjed dtlatvm, (Sfittttum, f$Theofbra» Hi verba contrariam fafum colhgmt. Afperfijfe pumce acuum.*

> Hinc caput aufpicandunt.

IOANNIS BOD/CI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIV&

To to hoc capitc folum docet Thcophraftus, coniuetudine mcdicamcnca ira temperari, ut randem ddinanc effe pharmaca. auc vencna. Quod tribus maximè hiftoriis probarc conaturifingula qū* hoc capitc cnarratexaminabo.

A7mtr»f. Omnium medicamegrornm vires in affuctis debiliores effe ait. Probac hoc experientia,ac quocidf id licet in morbis obfervare chronicis; in quibus ipfa purgancia tandem, non fecusacalimencurn^ conebquuntur ac diftribuumur , *i* quibus cum primum pra?lcriberentur, plures cxcretiones movebantur:Noviquendamquicum Iiberalitcr ij). piJJ.chochiarum ezpurgaretur, peftea medicauientoafliietus vix ne quidem à femiuncia, movcretur.

K'^itwr. Antiquorum recitat preceptoropfnfonem, qui mcdicamenta non alfueris, medicamenta vel e(Te, vel non dfTe dicebanr. .Hanc non probare vidcrur opi* monem; quJatum mcdicamenta forent pharmaca per accidcns. Ccntrariam, itaquelaudatfcntemiam.Locam pcrpcra-n vcrtic Theodorus.

»n»ht*piw* ^ oat ntfonem cur medicamenta cue flednant. nemqucquod à colore nativo flc fuperemur,-Uc tonficiantur, Pur^ans enim urngat .oportec patiacur aliqmd a calore mfiVo, non vero rantum, ui ab jplo fupcretur.Se amjrrac vim fiiam fpecificam.

o^j *v&* Eu^uo. Triplici urdixi. h.ftoria confirmac (X {robat, coniuciqtine niedicamcnu purgancia viraamirtcre* Exhisdur hatSenus confute exftiterunt, priorem five fecundam integram reftiiuimus *ex* Apoilonio, apud quern locus hie italegitar. *i^#f»'

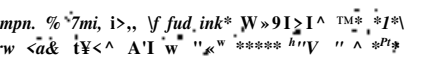

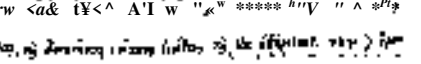

Tdf *nt«brf*nit*, i»Nf ^ ig ««r«Wi.' 1W. H*C afjU* Apollonuiro, cujus verba non iine labe. Lego i» quod conitct Theophraftum deeem de hiftoria pfiffelibros. Lego B^ ^ W ^ J U I : a priori dii guipoflu C^terum urrum <V>»A*^ an dum fit, ut vulgari codices habent, nolo Apud Sextuin Empirictimj ubi hxc hiftoria tur, pro Eudemo Rufinus legitur. pyrrh. Hyi lib. *i.* cap.xiv. *Fait 0 K«fi»Us 1*ifom apudCl*** qui btbins hclleborum , neque ptfva vomebat, nequc all Modo purgalaiur , & ut confietum altqatm pottw lat, i3 concoquebat.* Empirici hujus verba efficient,ui ApoJIonii ierbis,auam Theophralti vulfjaris ccdiciDUS niajorem fidem clederim. Probatur pr*terea Apo-, ionii oratio, quod Theophrafti mcn> fit hoc capire confuetudmis efficaciam demonftrarc. Xertia hiftoria.

•tot piito, facera efi> Eaquidem probatur,confuetudine tale qaid feffe&unt, fed tamen non ilia Tola idobtinuilfc hunc autorem , *ltd* adhibuiffe antidotum, pumicem fcilicet. De pumice vide Diofcondem.

'On £ ToilO'* Alio probat argumento praeceptpr confuctudmem plurimum valere, quod pecus abfynthio pafcatur, Scpinguius quibufcfam inlocis reddatur, q£[uidem, uc volunc> fine fe'le fr* Hunc lodlm |pollpniuS Citat. *OeoCfL&ws'u nl afeji (pvruv TU "fan m* iv TJ II^Toi TO *dtyvSitv nfiifiv* s% l%a v.* Plinius lib* n. cap.xxxvn. *Carenteo* (felle) *qui abfynthium* (abfynthio) *vefcuntur in Ponto.* Stephanus <& *mH0* etiam hunc locumcitat. *''* *on* TO'C*7 *i*

A« 5" J ^ A<esFT. *Abfmthm urbs Tracia, Abfynthis yegio cujus tncola abfynthios & abfynthias vocantur* Eft plant* nt>men,ie qua Solus Democretejus ait, Theophl lib. nono hift. plant arum pribit * pecora inFonto berba *cartre flt c.* D *fcribitur, vel, vel per Abfynthiacen, vel apud dicitur in cap. Lexicon dicitur* ^ 7 T J ^'- > 2 i'Jtti *«™*, >J «M ^r'',»: *tfemamarorembanc berbamattmgat.* Quidecauf* & al.is *ttfifrmv* vocatur. Poet* i^ *nuncupanc. * ts my mK^Tfi'tt. -Qttfi impotibile praeter fummam amaritudinem.* Suidas, *mtytBtop iti&> Qohw.*

Turpia deformes gignunt abfynthia Campi,
Tetraque defruftu quamftt amara docet.

'A^/'duy appellatutn crediderim, à particula negative *a,* & 4^3^, *qu°d minime fit dcleSabilis.* Helychius , *$b9®*7fptn.* In Graecia Ponticum abfynthium vulgo *'aGffiiBia** vocari,docec Anguillara. Eknofius Belfus id fiauhinum non *J€<ri>$jcu>,* fed «<wJ% uncupari fern pfit. Uterque re(S6. Nam in Graecia, ubi Anguillara vivic, oiS«A* vocatur* In Creta verb, ubi Bellus, *JlMrtx.* Abfynthii genera tria defcribit uiofcorides, Ponticum, Marinum, Santonicum. Ponticum quin intelligat Theophraftus. dubiutn non puco. De Pontico haec tradit Diofcorides lib. irr. cap^ xxvi. *mA^'ryBi6f pc&intp** (vetus addic *ci h 'ptlqKuu.* Marcellus legit «i 5 *fi*?*^*^**) *YK»GAM>&* ***?• ^ ty ^"yf$ fltXnvt,* TO Gf *IlifTM j^* K«?T7rrtJWtf ci *a pet rt$ W^vftiv** *•JKVZ* y49*#*w.* *Abfyuthium,bathypicumdiclurn> berba eft vulgo cognita, praftantius in eo genere, quod in fonto* 0 *Capadocta {Catacur. codex* addjr, *G* c# ^ W *) *income Hauro appelkto nafciiur** Plinius lib. *xxv*11. cap. vi i. *Tonticum e Ponto, ubi fecota pinguejeunt* i/fo, *($ ob id fine felle reperiuntur: neque aliudjraftantius, muhoque Italico amariUs, fed medulla Pontjci dulcis. De ttfi ejus tonvenit dicere herba fac%llim£, atque inter paucas utim HJJim<e,pY<eterea faens po^uli E&man'i celebrate peculiariter. Siquidem Utinarum feriis quadriga certant in Qa~fitolio, viHorque abfinthium bibit. Credo fanitatem praviiodarihonorific* artfrratismajoribus. Stomachumro* bout &c.* Ponticum optimum e/fe tradunt osnnes, quod etiam notOm Poetis aotiquiflimis. Plautus in Trinummo. *Syc. Omnium primum per PontumadveRi ' ad Arabiam lerram fumus. Eho, an Arabia etiam in Ponto! Syx. Eft. flon Ma ubi Thusgignitur. fed ubi abfinthium fit, dtque cunicula gallinacea.* Pecora pinguefcere hoc abfinthio ait; Dxcrfcorides marinum illud prJeftare refert *mp.* xxvii. **m*lidk<i$ t***m <m ts&Socilu wiutt*.* Sed non dubium, quin verba h*c ad finem capitis pontici adjungi debeatit- InfacrisRomanorum uTurpatam docet Plinius. Dejiacre vide Alexandrum ab Alex. Inter recentiores quod nam fit ponticum , non fatis convenit. Alii *ewm* tenuifolium, quod Ronaanfim vocant , nonnulli latifolium five vulgare, pro Pontico habet. Qm tenuifolium ponticum efledicunt.probant fuam fententiam ex Galeno lib.xi. caP- xvi. ubiait. *Tetonl* wi TO* *n*mnj$ *hniks afm*- Vroinde Ponticum ad jocineris (5 ventris phlegmonas eligiptftat.* JEmo id turn folio %tmt flon, *bngi quam tetera abfintbiapiinore, *d$r quotjue buic modo non nfuavis, verum etiam aromaticum quid prae ferens, feliqms omnibus plani eftfadus.* Qui cofirrarian* .defundunt fententiam etiam Galeni utuntur au&ori tate lib. vi. fimp. cap. de abrotano, ubi ait. to Ari? *>•*!*&#', *muov* *to n»7iK3',wo £ n&cpt**, TO j *Quroiw h A^* *'*o &> *|A&iF9 >AAt 4 (>fl«>« «^o ^ | > r ^Aj TH? .«w«i» , «» vsr^ aWHF TdF <nt*y>pcl>n,, mutd&uM *At aliudab eo* (abrotano) *apfimhium^ cujus rurfum tre's ftatueud* funt fpecies, quotum ufiam eodem cum pontico iffo nomine appellitarit, cujufniodi pottffimum eft Ponticum. AUerumfantinicum,tertfumferiphium,fi vet placet appellare abfinthium,alivd vetdjeripffium,atha tonicum* nihil inter eft > (fuod ad prafens attinet. *'nomen divifuri ventmus., fedffitdium nnobl eft deipfu rebus.* Alterum argpmentum quo fuam probant opi_ nionem Bellonius putat. Hie fib. i* cap *v\u res ponticum abfinthium commendant. idm Conftantinopolitanis officinis non modo venale, fed etiam ufurpatum • vidimus, fid omnibus notis cum, noftro vuljfari hortenfi conveniens , nee ab illo diffefens , nifi quod pomicuni /« '' -/^ *invenitur*; d «Mi *Mgkms caufam nonlevem^buit, plcrofque m njftra Etrofa td abf^T*n4ubtum vocare • ?jP*p<*< I*''''*™ betbu.' lamabrotvmpotiusgenus,& nulhusejjicacHeei fuhftituere malutjje, quam vnlgari wi, quod eft legitimurh Ponticum.* Ad hoc aseurtientumexlfb.xi. Method, qui contrariam defenaunt fententiam,refpondere folenr; locum corruptum effe & aW« «pi«^Tj0»„ p*. *x&Tty** reftituendum. Malunt alii,binas plantas abfinthii Pontici nomine venire, & ex iis alra^m cum abfinthio'' altero prolato convejiire quod Diofcoride tefte, optimum in Ponto oritur. De hoc, inquiunt, intelligit Galenus , quango abfinthii, libro fimplicis medicinae fertdjria tantum genera ftatuit'; nequePonticum ab abfolutfe prolato diftinguiu Alrera, abfinthium propr& Ponticum appellatur, non quod laudati(timum, fed quod .copioCffimum, in Ponto proveniat, Quanquam & apud alias gentes nafci, nihil prohibet, & in Pannonia, Latio^aliifque locis, hoc abfinthium, audtore Galeno, magis adftringit quam cetera, & amarum minus eft. Adhaec aroma olet, relitfUis foecentibus. Poftremo folifs & floribus, longfe di!am alia abfinthii genera,roinoribus,conftar. Abfinth ium Ponticum, de quo Theophraftus Sc Diofcoridesagunt, vulgarelsftifolium effe, cum Bellonio credo. Nee propterea tenuifolium, quod Romanumvocant, rejiciendum eft, neque tarn *v\\\$*, uti fiellonius earn depingit ^ efficaci*. eft, nee cur vulgato cedar, video, naaxime cum luaveolentius fit, aroma olear, & magisadftrinpat, Volunt Galenum lib.vi.fimpl. de vnlgato loquu quod praetor veritarem videtur. Nam idem Galenus loco citato de abfinthio fcribit* *fi\f «J>»%o» ifi» WOK TA upi/lvut Jfppb,*s « flB^ft'^j ^f* TO *ficiktfu ?o 7n»7ixev,fv7vm&W «SI'',OTI 'rti*&spin%Stftytvf, Abfinthium qutdem dttlum minus eft calidum, nempeplurimam obtinens adftriBionem folum out em inter ea abfinthium, (S maxime Ponticum, gratumeftBomacho, quia plurimam adfriSionem contineu* Quaffo nunjC; quod nam-abGnthium minus calidum. magifque adftringens fit? Nemo facile ncgabit tenuifgiium minus calidum, & magis adftringens effe. Fatentjjrhoc qui contrariam defenduntfententiam. *Facultate autern, inqui\mt, tenuifolium iSud abfinthium calidum quidem eft ac ficcum.amarituiinis quoque^ fedmultominoris quam latifolium particeps* adltringendi At cm *>i in eo fuperat.* Sed corrupfum Galeni codicem effTefcribunc Patiamus id verum effe, ac reftitudmus, ut volunt , «««&STJpoiy, nee turn vulgare latifolium fatiscum defcriptione conveniet. Nam Ponticum Galenus aroixA olere fcribit, nee infuave fpifare. Judicium fer* qui illbefum ac incorruptum olfaftus inftrumentum habet. Utrumque abfinthium cognitum fatis, nee inU indiget defcriptione. Abfinthii, pontici nomine aliatn quandam plantam mifit Clariff. Honorius Bellns Bau»hino, botanico fatis celebri; quam his ferfe verbis delineat, *Abfinthium Ponticum Creticum gratiodoris,ca*U eft cubitnm fupcrante, rotundo, incano, in TWOS flutes qutncunnales dtvifo, film temibus , muhurn divifiu .*

• 'Ddddd % *rnclll**

AWyntliiom Scriphiu m.

Honorta* Bcitai ex CrcU *uma* 1,46 *1J* lui 1 Creufeequawtfentprewni^ perpe-- •» r»rt, oducem ttatnm <*ar«, vhAaac tnutvm* fft. *, ax ft qm anarimfeien tub«. ti»ilJe ofatcuri efti B In TtndieoiBi notk pet arm*. Ab dnif ft peeoribni ti acDclba&jae bfwli T4Uc CTprfanr. \ .^citar V«t«\ B St wn mn'iJia, <j acrwdnwduin AngmKiri in Grxcu rocari perpertin (aftric. Efto *WgHijaarn* Poniicimi cfTe ;uJjro. iFicfJe, at dijt , Kerf puceft, *tliuJ namU" ">* GrecUobiifterc, »]iuJin€rcta. Qoarc Anguillwam pcrperam faiplilli n.-n irbitrcw. IiIO Prauicum hoc abftntbti genm clfe 1 licet nunquim vidcrttn) *fief a.* dflbus/lS wijonlms, rum Galenus m:- ddadc mod amatimdinem hihet n umne »bfinihimm am»mai >,j « mtr*- *i»iiir -Bfttrm £* j ^v ••^iJ>tni!t. IN intii J ijc,*« rf#pi«t /Ji , uti ru *librttdt fimpi,* f/i, PsffiA j(j,)/i.,u<di!ri3ortJ *noa txtpi* eft , inrtliqiw »mmifaicmttj qaa/t&i vehtm;mtjpnt» efi.* Omnc ititjac a b lira hi ti in imaiuincum fit, planli Bjiihino miujitibfinfliiijiTi 8flc neqoii. Mjrirum »Lilvr.;limm lielcrtbii Dioit.Jib.il 1. CJp.xxvn. 'fli|l-ft-tfrnr'w*" [alter LOJC* fa

mtiitm fznpliium :i:,nl I otiel jytJt'fl (apU" liffimsin m Tjttte magic)uxu Cffiixmt gtgmiur, 0 in Ttfhifiri JP-nf I. IJ tjjjt, *n/s ,i,tm,iu runt fr*-fmt fittnneiuhn;, Hjluutnn* ioij *{ittinuitw fitmin, tirtiutH ftni fimtitiuAw* , miMftbi *rtfrriA fimimibm [tttju* / d * / W *i.* Vcrb* !• ^ (* "i>. qu((qu* (cpcriintnr. *r*m*b** r t Martdlu*. C ^ tenuj. atnque Tiii dotli (iifrolirTi rlTc, pcrpcr*niqiie hue ex pijceedefnt opfce tramJSS ; etnwemnK: QittiidonmJjtn oon eft mifimilts pUntam miricimWn™copi«miiWBa T«nroprovenire. 'Mc«.- ntt hujus abtiiK^" l'i"iiiiij loco citato. Eft Qf *alfin-*

jjmxi, djyijHi. Htt:ui rtrr.vm \f:.ui r>" imt fsttnat ii-titm, tfgiitiiui f rate lYamicr>)iniimfam »msru m,flwmul't I n in .in:, u tn, ilv u n: n s> Hi (, p r.'/ityie *m-BM/lJ *tMtrtntitrva.* i srpl)p«i <re< m*i« JJJ^JTI^!^, *iti^tt* : id OGr*dij ft- Ntum ibicfltt.

•; li'it sfafyiith: bujninunmn, pro olcajtino HIDCI pr«tu!illc, i't Eu'Hin),ut .iltbidicim, in' JS^ypto nifei rtenfit olci. SeioThcofhraftum Itbrit circguf- mf rtuowm fjcere d<?'>'f* qwiiiidi ge« norc A,`y;'tiu, St J (te *ci (an UK^* £rrarrt Butanitt nitjuc, qui (npdtJin (narmiim crc- nhiiitn ; idcjn,qn.ij i\ijui r^ulicitii. AKoqatn qun ml docci, r.ot* m«Ji convcoiret. Diofeo- I tfta eft, ijiuri) ibtatM • .jlif-j ,i|i , njtiiu eft, M ins icoem uuravmm! :^u,. Fre- *tn Holitnirg,* ZCJMKDX , Fltndrii, I'fi(:»),,, EiinGaJIu.lialia, «]iiAiie reeionibut ;ipi- lavenintrj Iiiecleore S: otiore a Bujvieo dif- fen. Njm quod ^,*ici* lit [on want racdiTcrTaoo.tc in C'TJ'T* fiuropje Piorincbf , vclou in Narlvjnncnfi ffallpa provcait ifiaBcalratiik: rfTo& Bimm i W I ^. Wim gii^oi^nii . led cjmiidmt ,tj OcMiit • M«mnni sciiuiMte 3C multiplict fijio- ttnnifofioiioDcrcttt. In iciiucijc m j - >tn|jur<:(fim-laer liifrtLt* dint *fty.* c & i t t ; can k j i

Alifi'nttiinm Sandnninm AM>mHiom3araonium.

lAfttrtt **Hsmwe** *Smtuiiwa *fftlUnt,tni9i)a S&vttnmm attune, m ftttgigniiuT, CDjtnamcnrt. Ah fiat hie sji Jimitt, ttt* **jtuwn won** *iiJti fcmtxss fssnndHw, veritmfubarji-Ttim, iS fjufiim cum ftiijrhtt fituhatit.* **In AJ Jino co**dice Icgitur, *knl (jtntutt, Qt(i^ii»>*, quam left i on cm AnguilTara & Peiupnferunr, ai veniSaracen.us *C"*-Mauri iegit, vcl cum Galcno f>'"""«'i & interim *i, fjtniiiti * vzJ Qttwim,* **maxtmc cum apud** Sanctonas, Gax\\tx Aquttanicx pofnilai, hujufmodi na-/cacut .ibliiitKiiimcopijfTifime* Ncquc, inqui[,ignofo **elk-,** qm in Gjlitia Aliattcx, ri'gioncm tjusittlara agno~ Ic nn iaritoiutlii nomine i lc^ quiitft quwlo , cgcographiar Tcriftoribus , qui Alpium AliaticX' diltix tnennonein urKjD^m feccrir ? Vcrilimilius frgo eft wwnJmt 'AAir«[^nj'v , Gal-iatn n>ltrain incctlijei, ad ^iilfcrcniiam *ra*%ri*t "sUt wra* -rnji 'AMI, cujul (cquenti capire rit mentio. Hisadde, quuetGiletiHS & Plinius pa lam (joic nottrx ledioni adftipulantur. Siquideai Gnl. lib. vt- (imp!- xbCnibirSantortici mertlioncm cum facir, *hi* inqiiic, tif 3 •'**> **T** .«¥ *C*ni* >"<*> Sint Cantrinium Sequani & Helvetii, ut ce-*tcrtriiin f&imuum ijmiim, i Sunttmd rtguite in qut TufittHt, rwnenfoyitttr.* Sicl't'i'iuilococicato. Inter *tjcttri9fittv& abjinthii SAHtoititiuni comTntTttorJt,fic* appellatum *Uium iGiHUcmitttc.* S.iriccnt, vtri longedoAilium, Icftioncm bane *prolio.* Vellcm tamen nosdctcuitfcl; *qm* facie illud aSificithium dfift. cujm mcDtioncm fecit, Qiti RamaiuinT1 five tenntfoliumaiifinthminSantonicutn volumeUi:,tjityniur.Niim necfacienilffatijJivc Janfoliu, ncc vrribnj (criphio eft fimilir, Qiiippc roburar ttnmacham X hepar; contra f«rii>hiom inimicutn rtomacho. Utrum fchcha **dnitmmlii** tamamciim, non anlini affererc, quoJ nunqnaro i-idt'nm Defcribicur **S l.nfd. his I'erbi*.** *Citt* Bethiehtm frovt»it ctspUfunt «lfmrhngc>itti,fo!iti tmtttit,* **jf«'"« >***fi ''ojirmii, ramttht teimlti t,u!tti,* **Wquotum vttlitt fnnen cofinfifjiunim tfi,** *FTttvjj oAtifii qni* **nauftjtn movtdt , aiitn vttde wp/*/f#n7,** *g»f!it 4CTt,falfitm, tnwtim.* **H*W** *fhnlitai AnAet ffbtha XKmtjfimtn buj* **ifr** *mmstijfimtm cli, tumbritij nttundit* **ftran'' po(T<, quipne folio icruifolintn ttttgi*, nuam U-**[ifolium **refer*. Scd non efk ranrnnicuin** vc) eo **dc-**nominatum argumentt», qood ferat ll'tnen c^, nvjm.cumDiofcoritics nonadeo facundiim lanionituai ditat. EaJemdecaura nee [cms-ntinj, livc(emet» (an«um, «l, otalii malunt, (etneu rontralumbncos aut Icincn jjeiSojriK faritoniciiin clfe potell. Ciule plaiira ha:c adfurgi: mm in mului atas ac tamos diitribuio, circa (juiu folia mi OUT a, copiofiora *icioiQ*niina,ex]^ua qmdctn ilia, fed arfei'>fn:qucntu,ut (t ir ps cum ramis umecrfif . Iciminc iota 'ufEidj a'pnatcat* Arnarum admodum femen hoc«ft, calidutn & ficcum, VL'ncriculo non ingwtiin, cum ijiicoiiitum Di^k'.nidfS ingrawmeficteferat, & fubamaruai. Peregrin* Itirps hsc eft, qux in horns caltdsrum regi'onum fata non fnfclictter ptovenic- Rctkere nc(uco quod miht contigit. Bis femen terra commiii quod in offinnis femtms faiidri nomine venditur , bii ex co nata nobis **EXASjCtil j^cnuj cuiu5 L-fiiiM^iTi a^IKrtflpendam curavi'c** differt *A* vu!j;ato quod lolia line minus virrtlia, led tandidfora paiilum. Dccif-iuntur, utmoi lariusdicatn. qui ariemiliam monocjcni putanc. Cu]us hiftoriifn hoc loco co Itbentius Rddarn, quod *ex* eo luce meri-**diaua daritttt Mtebtt**, Diufcotrdis pomicnm ablins thorn *die* taiifolinm* Folia cniai *ananifix* compirat jbfytithtot Artcmifia, fi I'Jidiocrcdimus, abArtcituiia Maufoli Can* rcgis more, *qux* liatic (ibt adoptavir, nunien *sect* pit, *Mulitrfijnquit,* lib xxv.cap. **VII. HJW (/efMin** **fft84Vttr, in quibttt Artemifi.t,uxeT Maufoli, iiiitfuiibittj, quatttti-tpAfibtnii wuinitr.*

Semen fan&um, fcniciitJna.

jfi nam, ^ej e m meema vermtJ mtrcnteri-*MtKtip,vtiT.* Hot I] venim famomcum, ur qui Jam credunt, Kamin'i'" abJinthiuin Ponntuns cfTi; du-

Tanacetum.

id eft virciualit. qood vfrgo Dea nomen ill3 dedcrit. Eadcmdc MUla ™>'IHI di<ftitn apud A^ulejutn Icgimos. Aluni etymon ipud Pltnium Icgitur. *Suit*, ail. "I"' Ji *rftttmitlt* (id elt Dun a ah%f T ^ »i^ ii«i.) *Ihthyj* rojjBdiumJWW) puii;j;f, *^mnwitnfin-ntitn* ***Mttitttur fcminarurn nulii.*** **Ethicquidcm, e$ p[(nii** fctticntia. Qo|d imped it, nowen impofitum cQc, ff ntuO' quod ell *iticthrrtis,* vel imegfr. Hinc (**quod caultii intolom dd . S**

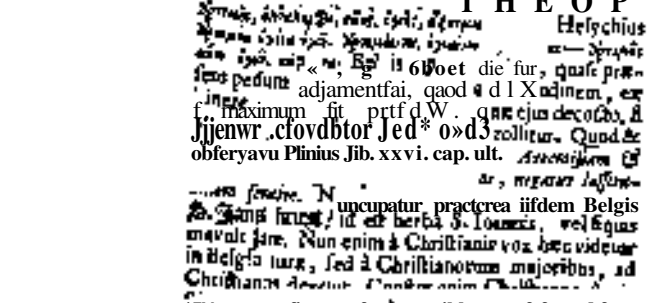

Hefychius ... Poet die fur, quafe pra... pedum adjamentfai, qaod ... adinem, ex ... maximum fit prtf ... qaae ejus deco... Jjjenwr .cfovdbtor Jed* o»d3 collitur. Quod &c obferyavu Plinius Jib. xxvi. cap. ult. ... uncupatur practcrea iifdem Belgis ... Iani fuerit, ut eft herba S. Ioannis, vel Equus ... Nun enim à Chriftianis ... in Belgfo iura, fed à Chriftianorum majoribus, ad Chriftianos ... es, voces five nomfna à gentihbus profefta, ad fuos ... tustraxifTe. Non ergo mirum videri debet fi pro Jf", ne iterum ad faedam idolomaniam degenerarenr, ... erinr, ac repofuerint S. joannis: quod joannis & jam notflenclaturx non multum differrent; prajfertim « more Hebreo Jehan pronunciatur, Sed cur Janiberbadi&a? Non alia de caufa videtur, quamquod ejus deco&um, hominumexitinerelaflbrum, pedes adeo recreet, ut nihil in rerum natura reperiatur quod ei fit conferendum. Majores noftri nemfnem dil mitcebanr.iteringredrentem, cuinon antea Iani poculum, quod flltt g m# gefep vocabanr, .pnehibiflenc. Urn enim numen portis, januifque przfidebar, quo euntibus & redeunnbus effec profperum. Sed quid impcdit, quo minus crcdamus ab *ipils* Chriftianls/non • gcrttilibus, nomen hoc inditum? Immo ratio dari poteft, cur Chriftiani, non autem gentiles , nomen plant? tocinbucrinr. Quod fcilrcet, profefto^iv" Ioannis, fub ea carbo mveniatur ad epilepfiam depellendam conveniens. Teftis eft Fernelius in confilio pro puero epileptico. *tfl$v0₉* ... *KM* ... r^rw ... Baptiftæ profefto, ... *fiamarcct* Hunc e$_{g0}$ carbonem non femelreperi cum Lugduni Batavor. ftudiorum caufa J « i£"' que P«c$_{ep}$,ori meo nonquam fati^ c o £$^{"}_{o}$ X" tvertardo VorftioMed. ^odore & profeflbr'efr raaricbortimedici orxfidis (ummn *Ji I* ...

iuo d S c + ^{V}TJ $^{\&\ CU}i^{defn}$ «rbonem,eodem Shr S $u^{Ci\ AdnanusTo}$»i«Med. docitor facts ... P^{har}??«^{co}PolaMartinus Iotnnisafequo... ...e myentum nobisdixit. Facile ergofieri poteft, hac ... Ioannis nomen huic plant« impofitum ... Artemifi*jgenera ut Diofcoridesdefcribit,(unt ... jlium five poljrclonos, monoclonos,& tenui... I capitis illius Diofcoridis pofteriore partem ... profpuria habent. Verbi ipfa Diofcoridis ... s. Reperiuntur lib. in. cap. exxvn. & ... J. *MfTtpm'm* (vetus interferit *woK>.mt&* fortaffT, ... icnf^non malfe fcriberetur *yntixXm*®* fi$_{cen}$im ... hoc inlcribitur ... cap. CXXVIII. ... *jimintuaine, nyt <juoa e\i tnajonbus pin... foliis, quanquam quadam eft Ixtxor habi... hic lattoribus, altera vero te... r, unuts, candidi* ...

aftatc autem floret. Sunt qui in mediterraneis artemijidrh monodonon appellant, herbuUmgruciltfmculo , fimphc'i caule donatam, valde pufillam, attamcn flonbus ... tenmbus, if$ da'fi'vam ... Hab quant ... cap. CXXVIII. ... Hefychius ... ... ,hoceftcerei colons, parva differentia legiffcVide... cur. Ccreus,croceus,fulvus color, non valdedifli... miles "Afypmyi. cur interpretes; Saraceno excepto, tenuiori tantum artemifiac à Diofcoride hoc tribui pu... wnnr, non video ; Etenim cum artemefia multicaulis duplex Diofcoridi ftatuatur, vegera Sc rermior, *ncquc* i^{n}« nifi florum virgultorumque amplitudine aut tenuitate inter fe difteranr, equidem flores utrique pares tribui facile cumSaracenocrcdiderim, quod & ipfa iermpnis feries fatis demonftrare videtur. Caput de artemifia t«nui folio, merito à vitis dodlis Trago, Cordo, Marccllo, Cornario, Saraceno, aliifque tanquam fpurium & afcititium i *Diol'coridis* contexcU cxpungitur. Probatur hxc opinio, quod in antiquiili* niis: codicibus, ut & apud Onbafium caput hoc non reperiatur. Acceditquod nullomodo Diofcoridis phrafim redoleat. Adde quod de eadem-artemifia ipfiufaque viribus praecedenti capite egeric Diofcorides. Nee obeft quae ifto capite continentur, totidem verbis reperiri apud Apulejum cap. de artemifia tenuifolia^ quod hie audtor mult a foleat ex diverfis audtoribiis iri unum compilare, & quandoque homogenea ieparare. Arremifiara monoclonon^cum botni planta confundic Plinius lib. xxv. cap. r n. -E^ *avtcw abfimhti modefrutfeof*) , ma)oribus foliis pmguibufque. Ipfius dm gt~ nsra. Alter A lattortbus folns, ahera tencra fa tcnuiortbut non nifi tn marittmis nafcens. Sunt qui tn medtserraneit §§d$m nomine appellent, fiwpftci cauk, minmts foltts, floris copiofi$_{f}$ erumpentis cum uva maturtfat, odore non injucundo, quam quidam botryn, alii ambrofiam vocanu Talis in CappadocU naftttur.* Cum botry confundir monoclonon,quoniam apudGrarcos legerat botryniiCappadocum incolis, turn artemifiam$_{\%}$ rum ambrofiam vocarj: Cctcrum verba Plinii de priori artemifia, corruptaacdepravataadmodum func. Reftituuntex Diofcoride viri dodi. *Eft autem abfinthii modo fruticifa, majors'bus foliis, pinguioribufque , tSnonnunquamin maritiimts nafttns* Ipfius duo gmtra , altera lattoribus foltis, altera tenuioyibus. El* (ic fcripfiffe Plinium,verba oftendunt Diofcoridis: vulgaris arremifia nulli nori cognita. Haec pro foli caliqueYatione plurimum *van*at, ut re&fe obfervavit Diolcoridesiquae caufa eft, cur «hbi Jaetior, altior, latioribufqucfit foliis; aliisin locis tenerior, humilior* ac foliis tenuioribus confpiciacur*' Intnaritimis nata fuavior etiameft. Variat prxterea colorc caulis & floris. Alteta enim caule & ilore rubro purpurafcente, feu fubpurpurafcente eft: altera caalc ex viridi albicame, vel fubpallenre, fpadiceove. Non defunt qui matne^riam pro artemifia habent* Horunj error ex eo cognofcitur, quod florem ferat fan's magnum, medio luteum, cum artemifia fcrar par. um» tenuem, candidum. Folia an fan's convenient, ipfa ocularis oftendet infpeAio. Eadcm de caufa nee ranacetum poreft artemifia did. Flos huic mjgnus, crafTus, luteus. Nccnonoclonos artemifia eft, quod mulri* crafiis, altis, firmifque afTurgatftnlonibus, cum monoclonos herbafa lit cenpis ima adfurgens caule. Nec lepcophyllos , quam eo nomine quidam offendunt; quod odore fit vulgatae artemifiae fimilis, non fatis luchino : Ma!unt|alii deceptum ipfum autorenijqu caput hoc Diofcoridi fadferipfit. Quod an ycrum fit» judicatu admodum eft difficile.

KE*. 10. CAP. xrx.

de fpinatfua aquam congelet injeBa. Deque hibifco, & Thelyfhno^ & vi ejto. Item fa tc-fiiculo tfquibiH herbis majns coire quis valeat, quibm nilpenitits. JS'ec noriqm epocreandumt qua ad fieminamvalere tradantur, atqueideo alterant marificam, fceminificdnifilter am appellatam. Quo item femen prolifcum, quo infecitndiim reddatur. Tktn § de herbis volucro,

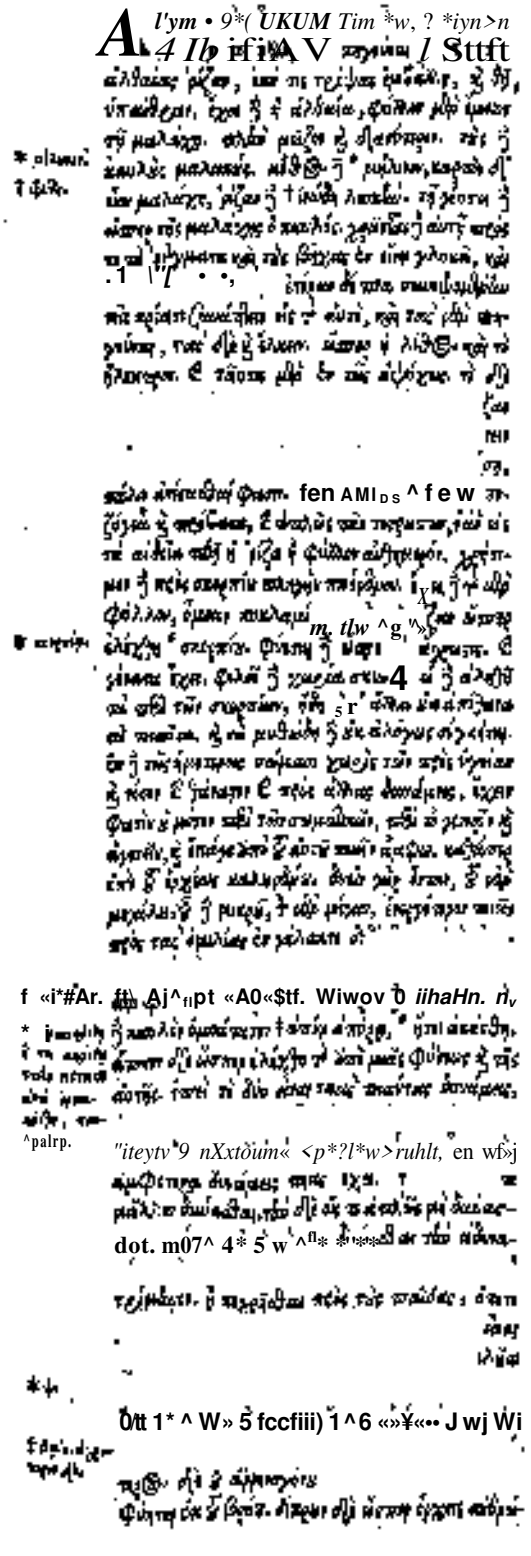

A l'ym • 9*(UKUM Tim *w, ? *iyn>n 4 Ib ifiAV l Sttft

fen AMIDS ^ f e w

m. tlw ^g,

f «i*#Ar. ft) Aj^fipt «A0«$tf. Wiwov 0 iihaHn. n

^palrp.

"iteytv 9 nXxtoum« <p*?l*w>ruhlt, en wf»j

dot. m07^ 4* 5 w ^fl*

0tt 1* ^ W» 5 fccfiii) 1^6 «»¥«•• J wj Wi

SP.inam enim quandam cnatrant, qu^c aquam * *Ajunt* injeftam tongdct. * Ecradicqm hibifci po{Ie addcnfareajnnt, (icricam injeceris: Tub divoque humorcm pofueris. Habec hfbifcum malvx folium, majustamenacpilofias: caulcmolli: florc mdlino: frudu rnalwe, caulibus proxima* Vfus ejus ad rupca, Sftuffes le vino dulci, & ad ulcera in oleo. Aliam, fi carnibus concoquas, dilrupca conftringere, ac veluti conglutinare pofle affirmant: ali^s vim actraAoriam habcre, modo magnccis Lipidis, arque fuccini. *tixc* t in inammibus. Thclyphonum vero,quod alii fcorpionem appdlanc, quia radicem fcorpioni fijmilem habcr > admotum fcorpionem occiderc tradunt, & eum revivifccrc poffe, fi clleboro caudido linatur. Enecatidem & bovesA & ovesj & jumenta, & ad fummam omnes quadrapcdes eodem die, fi genitalibus folium, vel radicula imponacur. Proficit potum contrafcorpionum i&us. Habcc folium ttuberis terras. Radicem (ut didumeft)fimilemfciorpioni, Nafcicur graminis? moda, &geniculis conltat. Locaamacumbrofa. Quod fi verafint,qnae de fcorpione narrantur, jam & reliqua ejufmodi haudquaquam incrcdibiliadici clebeant: ncc fabulofa,quae attribuuntur plantaium viribuSjfinc ratione excogitata videntur. *Humanis vfero corporibus ultra ilia, qu^fanitatem, morbos, meittemquefpedenr, alia quoque herbas afferre fuis viribus pofle affirmant, ut putagenerandi fcminis facultacem atque fterilicarcm, & quafdam ex eodem facere utrumque valerc. Sicuc qui tclticulus appellatuseft; Cum enim gemini finc^altcr magnus, alter autem paruus, magnum efEcacemadcoirum datum *h* lade caprinotradunc, minorem verfi obeffc,acinhibere. Ilabct folium laferig, verumlcvius, atqne minus, t Caultm limillimum fpinx, quam pirum vocant. Mi rum cr^o (utdiduiti *tffy fid ettam ad* abuna,eademquenatura»diverlicatem tantam *y[. generation!** rium proficifci. Nam vim ejufmodi efle duplicem, abfurdum pucari minime debet. Turn enim alii quidam, turn Ariftophilus'pharmacopola Plataicus, vires quafdam compertas fe habcre dicebat,partim, t *Caulem* utquismagiscoifevaleat, parrim utnihil penitus valeat. Id quoque prorogare plus minufye teiTiporis poffe, ceu bimeltre,aut triinelire. Qua quidem herba vel ad telnperandos caftlgandofquo adolefcentcs aliquando ud ajebar. Quacdam ad procreandum marcmautftcminam valere traduntur.;^ *diBn* t Quamobrem herbam quandarii marificam , & *ell) videtm* aliam fceminificam vocanr. Amboe ver6 inter fe fimiles^ocimifpecie. Frudusfceminificceinftar mufci oleaginer, vcrum pallidior. Marific^ vero, ficut oliva cum primum ex mufcoemergit,geminus inftartefticulorumhominis. Ne femen foetificura fitjfrudumederx candids faccreajunt. jContni u c *in duabvt diverfis referiri bcrbis. Etenim into' cateros Ariftophilus.* ffi.{"^' *Jhylion aliudmarifarum almd fceminiparum vacant fimilMambond tis, viridior tamtn; man part veri inftar oka jam ptmum ex mrfi $fi*

war. w©V *J[i ii* fiij *ylnpn* «jr<f *-n rm^ct, TH MVKS KIT,* W KUfimv (Pan.* «r©$ 4' *dv r* ttapm mtf r&cuum Kw *a/* iai *y*p on-nhig-r, i1w* «A«. prolificum fit, ftu&um * cratsl ex aqaa confer re , noMnt_1 Nafcituridlinimodorufftm:&frudum$/. "nq^iliumfert. tGignerenequaquampofle colledum^triginta affidue diebus portioni bibericexvino albo. Sic enim penitus fterilefcere hominemajunt. Folium herb* quam mulam v o - cane, tterilicatem mulieribus facerc volunt. & aliquid ungula ac feminis muli animalis mifcendum f prxcipiunc. Folium habec fimile illi quam cervinam linguam vocant; radige numerofa & tenui. Monranas planities, & faxofas amat. Mulas hac hcrba plurimum deleftarl affirmanr. 'l/fus etiar.n

*tdferre ajunt. Mifcendum autemrjfe aliquid ungula muli ΩTj^ ejus. fohumhabet fcolopendra fimile, radices tenues & numm** montofafS fixofaamat, +Ctymenu*

JULII eiSARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONS.

^|k TA« *!p$ur* i? *Wki-tfi. Mihinon videntur fimilia \JJ folia Malva, & Bifmalv*. JtnqueTaurini Malvam* vocant, Rotunddam. *Theodorus poft ilia, t&pni tf* out ptfAflt'gij, *addtdit:* caulibus proxima, *qua ntbinon tntelhguntur. Vcrumputocoiiccmmendofum Hac enim defunt.*)I'JI# *tfiwh Xivxi*. iy ytv?} J[atmi** T^2 ^«A«'#J? *• *xuxi(. Sjporemmirratl quia cauliculis Malv^ >ficut& *ioj nunc, pro Afpaugis vefcebantur.*

*2mn$*pb_v Tl« xfUn , QWXTTTW ut ii xvri. Kaj* TOV W *mytvrai* IUS* ^i ^ fAx«r, *£tt» μ xiii&, Thsodorus> *liamy* ficarnibusconcoqucs, in idem agt> regarc,ac veluci conglutinare poflc affirmSnt: alias vim attraclo- flam poflidere. *QUOMTFIM ut ri^vjl.* noil eft aggregare: *•^K^gMtur cirim,qu£ poftquam aggregatafunt.ettamnum difcreta manentjed quod pofteA fubjunxit:* conglutinare. *Quod verbum fi ad illud figmficandum comparavit: defit quod ponas pro eo, quod fignitur. unyfi^. Difpiciesveri,* a» *D mjyritcif,* j£ ri VA]K« *ad carnes tantum referendafwt. Nam minus propni dicas, imyiwai, de confolidatione. hemibfervabis tempus vcrbi Qwvi^^L.* coquendam: . . . ft/ volvenda Jies, *apud Poetam. Theodorus auttm illufit nolhis turibu: tlUvaslitate,* In inanimibus. *tin*

Ti j *fyxvfonf. Placet hinc ahud inchoate caput. Agit enim nova bisloriadehisberbis, quarumejjrcaciamixperitnur in corponbus animatu: itaque tranfitum orattonis fecit tilts verbts;* (c *twine $ c'v nit *ty%tit.* •

OVK eixiyot wyxHTxu. Qitanquam videntur fabtilofa, ttm men eo ufque harent rationi, ut fidem factant. Tbeodorus, a>.oyus, brmis *brule profcllo esl mtcrpretatus**

'£' 3 *nU* jijHTI^tf- *Ahud caput fi fecens, nonlablre. Tranfit enim ad hominem,*

Ow *wot* «fe' T *m>i**%w% Theodorus hac omifit. Et tamen in alee ctpuis viccfimi,* *AA« *$ $ a_{vm},* 2W ^5 *a&t* w W'^TO, ^ ci *nHytntQif. Idem posl Ma* ^* ri 7*>*>> £> «P'*' tddidtt,* femen, *fie:* Generandi fcmluis facultatem. *Vcium non esl ad generandum femen, in ver-*

\« 3 ^••»•» •rt^J'Af *Hihil ineptius, quamdocere tcfttcult folta,* f rr rwa Q[r4Mm tf »»» *notam' omnibus. Pwerea Diofiondes buic okx folia attribuit fi apioy fimilia omnes. Nefcioanfitmendum: ufl*

'Q *in* Theodorus*

^Arai», *J[_t* iWi_c *hitf*, TO'tin (u*s QWM, %'f *'IJ*U Viditur, tnjuit, abfurdum : ab una, eademque naturaboc evenire poife. Scilicet ut contrariis polleat potefta jibw* Addict </ JVTK, ut intelligent fpeciemnullimam non astern earn,, qua in alias dtvidi poffit. Hac cum dixit* fubdit. ixeilu,ih'oiilt»f nf*i meulms itwoifttKy** .7P.*1? Iheodorusy* Nam vimejufmodiefleduplicem: mmime abfurdum putari debec. *Ergo manifesliffime contradict fibi. Supra enim In-mi_y ejfe duplictm. hie ejfe duplicem;* «* «TTB». *Ne dicas hie, ho,* duplicem: *fed* duas. D«- *flex emmpoteftas inprincifceodem eft: damnandi, (3ignofiendi. At hoc in herba tlla videbatur « W . in duabus mem<Myerfxsherbis, non eft innf.* fi«w *non eft duplex, ffeld fimplekmfiingulhs, fiuicuique: alter* altericontrary,*

*ptxs, efn/nti tin fow, *« drovou Ne pratertas fa* cetam tllamorationem. Atticumett>$vi*s% ivtetptf, (3aha ejufmodi. At phtlofophus, Mfx&ctj ih£kitw*p*v* poflfc impotentem vencris eflicere. *til ^ win Qvfoot. Thet-' dorus, berbam, inttrpretatus eft- lamfupra monuimus.*

'W jff c^nAiaH *TU>* W«». *Thtodorus omiffo Atticifm* hit& inclufit per: Sic**

Swto f *if**'** i* ? ^ « T ^ * T ^ *wle g*f>* *'''**. ^. *Plinius omtfiti Notabis btc Scolopendnone a Theo~ phrafto foljij non polypodii, fed longis defcribu Itaque reel} linguam cervinam imerpretatus, malercprehenditur, Theodorus. Nam Hemiono folia longa cum agnsfcat Diofcorides: etum longa emit Scolopendrio. Hales apud Diofco* ridsm longas duai: Himionitin, & Phyllitin. Hie totidem ejufdemmodi : Hemionon, & Scolopendrion. Quare inter fidem Gracam mult a nobis flutlnath. Animadvertcs etiain adLiencj ufum cljmeni: quern Diofcondcs non pofuit. Et* conftrre *qucat. Refrigerat enimitt.*

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

A«»« *fi x^Ju9.* Qiia? fpina fitxrujus mentionem fa- « Theophraftus ailerere nequeo. Nee tantum in- LI^U^0> uc ^u'^ habeat ejus cognitionem, maximfe um id referat opinione,

conftanrer apud Galenum legitur n, vel *Mcu9ti9* medendo no- tcorides lib*i 11. CLX111. *mlMuau* \

bufdam wMl)_{m%} £j ^excellentia tftlus a' qui-

viri dodli exiftimant, acreftiruunt ex lib. «• cap* iv_# *Pislolocbia,* fed cur vulgatam ledionem rejiciam *7* non video. Supra cap.xv. Malvam fylveftrem voca- tradidit Praecepton Diofcorides non malvam /'W* veftrem nuncupari, fed fpeciem *gnu** ejufdem^f^ **dicir.** *'AA^« hut Jfi We*** w*2n twtlxmt £9 *Xf** ir^ *lth*£ , quam nonnulli ibtfeum vocant* f ^ *Jylveflris fpecics esl.* Dodiflimus Gaza *hibifcum* m terpretatur, cum fine alpiratione Jegatur, non tanturn apud; Diofcoridem , fed etiam apud Palladium O^obn titulo xiv. *Althaja hoc eft ibifcifolia** vf/ri* *dices, am tjius cauldm tnaeumndeoBim , $** ^P?" Virgil. & PJinium taujen hibifcum Icgitur. Apud Virgiliuintcl,ij, Sex.

Atque humiles habit are ca[as> &figere cervos, Hcedorumque gregem viridi compclkre hibfco. —~— & gractli fifcellam tcxit hibifco. ApudPltniumverò lib.zo^ cap. 4.

p *afUnacafimile hibifcum, quod molochen agrian vocant, & tltqui piftolochiam.* Idem ferfc repetit lib. xix. cap. xv. *Hibifcum a paftinacagracilitate diftat, damn at um in cibis, fid medicines utile.* Auc hibifcum, differens eft ab ibifco fivealth?a, aut vehementer errat Plinius. Nee folio, nee caule, nee radice , nee flore althaea refert paftinacam,utiexdefcriptionequilibet facile animadverrec. Mcndl etiam non videtur fufpicio, quod duobus diverfislocisidemrepetat* Putantviri do&ielaphobofcutn veMntelligere rel fcripfiffle Plinium. Hoc nemo molochtn agriam vocari tradidit, neutrum piftolochiam. Reftituunr poftpofita conjundtione, *aliqui (3 piftolocbi<tm,* vel fine 5c *aliqui pittolocbiam.* Quid velint ignoro: nee quomodo Ibifcum five althe«,vel elaphobofco nomen hoc conveniat video,ut ut fitbiofcorides & Palladiusibifcum fcribunt, ApudGalenum *Km*®* littera r quodmendi omnis fufjwcionem tollit,legitur. J&OX©* *'fdMcct*,* (vulgO *cilfa)* sfj 3 *Hff>***M i* «V'* *34§Qwn*i** Idem apud Suidam legitur, *&<w(^ ^m^x i*<k*s i &***& i wi"<*$*''* teppw*.* Apud ipfura etiam Diofcorideni 'i6l0»t» lib. fi. cap. *LX* 11. legitur nJV >£«,"T5V«Å0*;«*, §j\ *Ktffxovlvotyi&n 'püfAouoi^* Re die reftituit intcrpres Do Siff. CornanusGaleni locum Iib.i. *wm'* TBSM cap. i. circa finem. Vulgo legitur rj? *r>is**5i'** tn§> i<piG*'pify* npn/^p.Re&e inquam interpres, T£ *w u^aix* II m* gCIVy *V&'*&™tfie-* Apud Galenum ,lib* xiv. Metho, cap. v. *dvxhvbpop*Xxx,w* di<ftalegimusalth?am *afe T*T ySv \y»*

iigtiaiiuTif heudhsn \A UVTW ixvxfcvfyo(****)&f •] mtooi. Ego namque ejus rcicaufajn mejio tempore cataplafman, ex Althaa jum ufus, vocat aule hanc vulgus anadendromalachen. Caffianus Baflus, quern Geoponic^ au&orem effedicimus. lib. xv.cap.v^exDidymi audlotitate. Si non corruptusjfit codext *h*ty*f****x,n** vocat. XgJ 3 tPT'f

iivtyopxXuxw whin. Caterum bubulifimifumoipfa expel'' hre oportet, aut mafoa Jylvcftrts mafcuU fuffitu quam d:ndromalacbenGraci appellant. Supra malvam lylveftrera althcam vocari ex fheophrafto probavimus. (Officin^ bis malvam vocant, quafi malvam ibifcum malvavifcu. Karrat Preceptor, quomodo aquam addenfet. quod etiarn poftericati reliquit Oiofcorides: *niywn ft,* *PK** (vetus addit^A^j *$ v&>*» ptyZtn* A«««c^ minbutefi****** *Caterum ipfa radix aquamfaddenfat & coagulatjiqutdem tritailliadmixta, fimulque fub dio pofita fnerit.* Plinius loco citato. *Mirum aquam radice ea addtta addenjan Jub dio atque U8cfcerc,efficacior autem quo recemiou* FaKumfti lactefcere. Depravatus eft codex fcribunt *coalefcere zut lentefcere .glaciefcere* in Salmanticttifi codice, tefte Pin. tiano, legitur. C.terum coagnlat vel addenfat aquas, ratione Icnti glutinofique fucci (muccagmem vocant) quern alth?ae radix infufa ex feferSmittit, Sciinaqaam deponit. Luculenter i Thcophrafto defcribitur. Sed verba ejus diligenterexaminanda.Fo/i^jnquit, *ejje malvacia;majora tamen ac birfutiora.* Acutillimo Phi ofppho non videnturfimilia *tfe* malvs,& bis malvae folia meb tamen judicio, non ineptfe iis comparari poffunt, Quod intuenti rnalv^ figuraoftendunt. Lemafunt Scambitu inodice ferrata.fed blongiora,in«naf nonnihil tomentacea.adpopDleamfrondcmacccdcntia. Diofcor. cyclamini comparar, *£****»& *T^X^Z'n FoliisutcydLinirotuniisMuginofis. fo*imix*mtn* ut rocijndi cydaminis, cAbicalara , f?d oblongiora. Reftiusitaque (inferetquisj cyclamini, alccn,quod hedera: folii vocant, comparari poffunt, fed angulofa nonfunt, mi iftius cydaminis folia, us tamen comparari melius poffunt. Caulcm effe mollcm 1 heophraftus kit, quod nemo qui viderit, inficias ibit. hjus magnitudinem non recenfet Theophraftus, facit id Diofcorides, K^P, inquit *Xtn&u* Alter codex «,*., * *L»S».* *e*«W* Onbafius & Serapio. Utram ledio-Xeligas, perindeeft. Profoliratione,magnitudine varTar. vidi cubitali tantum, vidi bicobuali & majore; tricubitalem quc «tcigerit altitudinem , non memim me vidiITe. *Florem,* inquit *&*,,.* In Aid. Gcrmamco & Lueiancnfi Bar. codice legicur ^ « ; Quomodo Do&ifT etiam leffit Gaza. Scioreperinakhaeam (lore luteo f o S W o n vocant. Sed l^cTheophrafti effe (cqulcj. quod radixlcncorc ac vifcidicace careat, qua aquas denfare poffit. Atqui vulgaris florem fcrt candidum, fatemur hoc,eft tamen Theophrafti. Nigruni hujus florem dixit quod flos fit, nonnunquam candidiii non raro ex albido dilute purpurafcens^ Tales florea nigros a veteribus dici ,- alibi abunde probavimus. i^o*feum>* inquit Diofcorides effe florem. €^« 5 *ZtOoSpoheih't.* Hoc de forma, non colore, intellige ; Sylveftns enim rofae figura eft, paulo tamen minor ,quinqueunciahbu$ foliolis conftans,in quorum medio parvutn nucaitienrum, julo fimile, colore rubefcens, unde forte nigruni florem dixit Theophraftus. In vulgatis cedicibus dc radice haec leguntur. *Yi£u** 3*A iwxif'.* Fibrofa,ac veno(a radix. Haec inepta eft ad coagulandas. Lego ergo ex Diofcoride «|*l^j. *'?!%**** 3 inquit *y**%&,?itviQ9 hhfyv* *Bodice lenta , glutinofequs intus alba.* 'IS*^ idem quod *y*'%&>* ixos five vifcum, unde *\tuhs* ^ifcofum & glutinolum quihbet novit. Radicibus althaea nititur diu<> turnis ; ab uno trunco defcendentibus, cubitalibus^ pollicisautdigiti craflicudine, foris fubpallidis , intus autem candidis, lentis, vifcido,lento, glutinofo, duU ci fucco praeditis. Ex radice faccharum praeparatuc althaese, pharmacopoeis paratu difficile. *Sapore* inquit, *effe ad inftar caulis malvoe.* Sanfe hie eft vifcidusj lentus, & dufcis* Semen tnalvae comparat; quod fit latum, parvum, centrocuidam circumpofituro, ad inftar malv*,quodque detradto cortice nigricau C?tertim ac ruflim ru&umque faccharum alth^x a medicis non fine magno aegrorum folatio praefcribitur. Hie hiftoria ad-. nedenda alceae, quod congener alth^ae fit, [hinc vulgare herbarii *TV(P>>M 0 fopi wep^o),* ab eade alceam non difparant. Ab Empiricist Othone BunsfeUfio herba fimeodisdicitur.Nomenalcese ©^f TJK *dixwhrobore* *pr<efidio,remedio,* quod fortiter dyfentericis ac ruptii medeatur impolitum. Defcribitur *h* Diofc. lib. 111*

Cap. CLXIV. *ellx'tob G avm' O$og w* dft'uK p*\ux)'t%x?i* ^>l/AA* *ifn%ivpn<*> <Q&S* TO^TUJ *Islets JamWi xctvht$ y i ^ (ptisv t%o*m tyVveLQu v&a'sfrittov , elrO®* (hsCC de floref* verba inveterinon rep^criuntur , verummargo vetus habet «s *px**xv p^tK & Til^0'' ^'0 ^*^^v» *ptyw*

Alcea (3 tpfajylveflwim malvauim genwi affignatur, folia verd babet dwifa, verbenaca: proxma : caulas trto aut quatuor cortice cannabino veftitos: florem parvum, rofx fimilem *radices albas> latas, quinque /ex fere cubit ales, qua quidern cum vmoa'tt aqua pota, dyfenten<eruptifque medentur* Eadem fere Plinius nifi quod *ani* 5ra*xftW -roA«y«W, Jegerit, cum Serapic vulgatam defendat. Hie enim lib* 27-cap.4. *Alcea folti habet fimilia verbenac<c, qua (§ peri* *ffereon cognommatur.cauks tresaut quatuor foliorumplenos, florem rof<e> radices albas , cum plurimum fex cubit ales, obliquas, tiafcitW m pinguifolo, nee Jicco. Vfiis radicis ex vino vel ex aqua dyfinterkts.aho cit<e,& ntptis (§ convulfis** Ceterum apud iEginetam non *^xi*, fed «'/*«« legitur. aAA*a0 proprife eft cauda leonis, *tin $ Si a$VT^ us tikxw ifiTn&ctj. quod ho converberando fe cauda,ftimulandi in prxlmm excitctur.* A robore itaque , fi codex a mendo hbet, & hoc nomen impofitum. 'A^A *M* *la* ^

d^ets ixTzvi^puMovv fiC, CLVTK. Atceajyivej-irismaivG genus eft, in vino pota intvftinorum tormimbus* £5 *erofioni* *bus* fvel *worfibus) medetur , multo magis iffius radix!* Corruptus codex , legendum ex Diolcoride & Plinio *''fniint ruptK.* Solet enim JEgineta, quae 4>GaIenode plantarum viribns praetermiifa funt, ex Diofcoride totidem exfcri^cie verbis. Dodi quidam hPtanici^ * & alceam & fylveftrem cannabin eandem effe afferunc plantam, idque quod eadem fit cannabis hujus & alceae apud Diofcoridem delineatio, atque ita Diofcorideni unam eandemque plantam bis diverfo tamen nomine* delineaffe.Hujus cannabis fylveftris defcnptio eft apucl Diofc*lib. in.cap. CLXVI. K«r«fo «>**%p^U<f>^H *ow* -nTs rit u'tiuiw, pi**>Tt<&,* j w Tew»*«oj (Man''. Condufa non habet vcrijs) *ft* *<%o{H6iu Sylveflris cannabis virgulas profert quales i'i<e4,fed nijzrsores, afpa lores , ac minores, cub it i altitudinem *quant*s,folus fativa, afperioribvs tamen ac nigrin~ ribus: floribus lychntdis, fubrubris ^femine (3 radift al~ ',fed & hujus cortex torquendis funibus tft accommo-, U* Haec, inquiunc/lcfcriptio ipii akex vel maxiref

refponder. Cable foliifque non albicat,fed virer,atque idcirco utraquc nigriora quam alhaeae flos, qui agreftis mal v* prim*, & lychnidi fativ*, & fylveftri rofx comparari poteft. Reliqua alth^ae fimilia pcrhibenrur. Qijid ergo reftat, nifi uc cannabis fylveftris, & alcea eadem fit ftirps',a Diofcoride bis fub diverfis def cripta nominibus, praefertim cum & ipfa alcea converteatur cortice cannabino fimili. Fateor & cannabis fylveftris & alceae hiftoriam inplurimis convenire, in omnibus nego. Etenim cannabis fylveftris fativ* fimilia habet folia,verfcen* alcea. Caules aleea fert rotundos, eredkos, cortice veftitos lfcnto, quique inftamina veluti cannabis diduciqueat. Circa hos folia profundis incifuns quinquepartica, flosqualis malvx fylveftris femen orbiculatum, rotundum, comprcflum, radix prolixa, mediocrissrailitudinis, intus albicans*

Plancam de qua fcribic praeceptor, co&am cum carnibus, difrupca conjungere,ac veluri conglutinare, fupra diximus ex Hippiatri audtorirate, & fymphytont five polygamum hac facultate pollere. Sed de hac planta non funt intelligenda verba h*c Theophrafti, quod ex Apollonii loco fupra cap.xm. citato conftarearbitror. Glycyrrhizam, quam thapfon nuncuparidiximus , intelligit praecepror, quam lentam 8c ,viicidam,maximaquecondenfandi vi praeditam effe, fupra diximus. Sed Strum ad fe trahac, uti magnes ferrum, aut fuccinum paleas, dicere non aufim.

0/3 *Qcofm^.* Supra utrum fcorpion aconm genus fit difpuuvimus, nunc e;us hoc loco hiftoriam enucleabimus.Cur fcorpium dicatur ipfe fatis exponit Thebphr. Plmius lib. XXVII. cap. i n . *%adix incur v At ur paulwn,fcorfitonum modo t quare &fcorj>ten altqui appellavcre.* Idem lib. xxv. cap.x. *Thelyphonon berba ab this fcorpionvocatur, propter fimt litu din em radicis, cujus tailti mortunturfcorptones.* Thelyphonon curappelletur, non cxponere vidctur Theophraftus -, atramen ex verbis ejus colligi fatis potett, in·ie nomen illud acquifiviffc, quod, tadlis Icilicet genitahbus f^minci fexus animaliumjeodemdie mortem inferar. Nicandri Scholiaftes

[illegible] *yiynju*.* Plin. lib xxv. cap. x. *Tbetypbono* omnem, quadrupedem necat, tmpofita vercndis radice.* Idem lib.xxvii. cap ij. *Sedanttquorumcuramdtligtmtamve quis poffit fatis venerari, cum conftet omnium venenorum octjfwium ejfe acorn turn & taStis quoque genuaUbus fa>mi-««fexusanimalium eodemdie inferremortem? Hoc fuit venenum quo interemptas dormtentcs a Calphurnio Befiia uxores Marcus C*aUus, a ecu fat or ohjecit. Htnc ilia atrox feroratio ejust* dhito mortuas.* Pofteriora verba quomodolegenda.iupradiximus.Utrumantiquiffimi Gr*. ci fcorpiQ five Thelyphonon inter aconiti recenfuerunt genera , non eft extra omnem controverfiam. Vide cap. xvi. PUntsc huic variaindita funt nomina. Dio* fcoridcslib.lv, cap. LXXVII. **&>«•'* « <to -**&. *'«<*"> •! ^li w w 4 ' > •" 4*9»A»^ W » « * ^ « « w , •! *4* %&<piw. Acomtumaliquipardaltanches, alii cammaro«,rf/u thelyphonon, alii tr.yodonon.aliideniqne theriofhonon appellavere.* PardalianheS di&um efle quod pantheras necet nemodubitat. Cur cammoron\ocetur, alia Plinii \ alia Nicandri Scholiaftis eft opinio. Plinius loco cita'to ca rnmaron nuncupatum ait, quod radix cammaro marino fit fimihs. *Hadicem,* inquit lib. xxv!!„ cap# Hi. *modicam camrnaro marino fimilem.* Sane apud Galenum aconito caramari nomen ea decauOinditum, Icgitur. K«>^«e*'J(^"kendum *wp*

[illegible] *Animal parvumfquilU n>arifimile fingitur, (fi assumtum , quod inftar ilUus animalis radicis bubone , fed acuerrime dorum auribus pollet. Tmfft de locis ib Isaiahus apud Septuaginta hoc animal [illegible] Hcrophtms ctcutam. Quxis* HacftenusPl.niusdcfrndi tur, ^diciba ViTZi'i^''''5(l uoddai J1 cam mnron dica-3nimaliscam m r^c:^'nem <\»TM f m oftendencibus ^cd vercor hie dormitare Galenum Nicander enim,&Biofcorid. aconiti gcnus,quod radices fen in modum fquill* marinae cirroium nigras: Non ajunt vocari qp7P&l'* fed alterum genus cujus radix ideam refert caudae fcorpii* Utrumque hoc genus confundu Plinius, locotitato. *Folia,* inquit, *habet cyclaminis aut cucumeris, nonpluraquatuor, ab radice lentter hirfuta. }{adicemmodicam,cammarofimilem marino. QH^a~re quidam cammaron appellavere.* Priora Diofcorides & Theophraftus de fcorpio, tradunt. Pofteriora de lyco&ono Diofcorides. Videmus duo vel tria Plinii errata; primum quod cammaron vocari ait, cum cammoron k Graecis Nicandro, Diofcoride dicatur. AJtefum quodaconitum foliis cyclaooinis cammorum vocat, a radicibus;cammaro animali fimilibus. Tertiura , quod aconito priori adfcribat, qux de altero Diofcorides. C^terum pro Galeno hoc adferri poteft. ilium 'non Scorpion five Thelyphonon intelligere,fed lyco&onon ac inter cammaron & cammoron diftinxifle. Ad quod non attendit Plinius.C^teruna *www* appellatur fcnbit Nicandri fcholiaftes, ^ *i *$*» p*v> *>*A$I>* *Quodjav* *morteintcrimat.* Certe Grammatici ^Vv^nnferpretantur *cwV"#> & W/*V'H", ^K9^»« N*tf *tamen,* inquit Dodfcifr Salraafius, a vw *& wi&ca vox compofitaeftfed Molicum verbum eft,*«WW quod aliis Gratis wTaftoy, communiter diccbatui>quod fignificat mortiferum,ut wTviiify** ,*™> crbonbufobfitus, ^wMpinWX*' eji*>„ vittbus conjitum, v » W » - % » • » Thjrjus hedera indu8uSyWT»<&> Diodorovinofus. Ita&lwntwpfQv^' mortiferaplanta, fcolcsdixere xeLwt&n SicwWw. > t^o W-mlScuiy wxxZ&a, pro **7**«<a«/- Vnde xxxxHe,™ apud Homerumpro *«7BK«Wf, fie ***xir**t apud Sapplnnern mxLtTW.Htfycbio K*xx*pT& pro xa.itLx*?®'. 7 «* pro ** xmw& d%&um eft aconiti primum gtnus xar* igitur.* Quam velit ledor fequatur opinionem, nobis perindeeft. MyodoncJn vocatur, quod procul, & longinquo odore necat mures > ut Plinius Jib. xxvii, cap.HI. fcribit. *Therophonon , quod feras five belluas, fiabeisedatur,occidat.* Luculenter fatisa Theophrafto & A Diofcoride his verbis defcribitur. *Qt'*** «#« *!&» i ii<x*&fffi* xvKXcLpifm* (quidam ad(crip(erunt,u *xta-*», quod inoptum) *i mil* *w*add. Oribaf.) /***&*& 5 u'nr^e«, *CUJX*S J m$upns 'fl£* (vetus addit ci xJxAu) oxo£7nK xgu *Gtsffit *X*£ctfp*ei$as. Folia habet terna quaternavejeu cyclamini.autcucumcrts,mmora tamen ac lenirerafpera, caulem dodrantalem, radix fcotpii caudam amulatur, 6? alabajlri modofplendct.* Diffidet 4 Theophrafio Diofcorides» quod radicem comparat caucte icorpionis, cum ipfi yerofcorpionipraeceptor. DodiflC Dodonseus vocem *i$* fuperfluam exiftimat,acexpungit^uod nobis non videtur neceffarium: idquequia reperitur in radice aconiti hujus diverfitas qu*dam, quodalteracaudam,alteraipfumfcorpionem magisrerat. C^terum Pliqius AMI lOTTpgM, w J W « Jegiiic videtur, uri ex yerbis fupra citatis colligi poreft. Utramqueadmitti poffe, docet expenentia. Idem Innius radicem genio;latam alibi lib.xxv. cap. x• ™cer. *folio quidem intra eundem diem (nccz)quod eft Jimtlc cyclamtno, ipja geniculata, nafcitur in opacis.* Lcgcndum, *radice gemculata* : Et hsec eft caofa , ut fupra clixLC"!! >£tifisiridicomparavit,irifquefylveftrisfitdi(fta.Q^oa de fcorpione refert Theoph. id etiam fcribit Diofcondes T*T» *w'plfr* <p*<* IBGl**?''*** exo?™'*, &%F*VCif dvrtu Aiyf^tSof </lt7TuMt {AAifyfl" «re9<3fVT<^. HUJUS UC ajunt radice admota, fcorpius quafi refolurus torpefcit, rurfumque quafi helleboro excitatur. Plin. loco citato. *Tbefyphomn herb* ab aliis fcorpion vocatur, cujus ta&u moriunturfcorpionesjtaque contra eorum iRusbiUtur. fiorpionem moruumfi quis helleboro candtdo hnat *evivtfcere ajunt. Hxc* ad verbum ex Theophrafto, probabilior tamenDiofcoridis eft fententia,nair] (i mortuus eft, c^uomodo revivifcat non video. Exponendum itaque, *tonxiifsir,* quod inortui inftar torpidus jaceat. Idem Plinius lib* xvn cap- ij. *Torpefcunt fcorpiones aconitt taHu,flupentquepallentcs, &vincifcconfitentur, auxiliatut eis helleborum album taBu rcfolvcnte , Cedttquo acm V!^ duobus malis fuo & omnium.* Ex hislocis re#fc dodti''. Gazam *>* *imfapifoi*, M«JI>IIIP reftituifle quilibet agnofcere debet. Porro adverfus idus fcorpionis prapfenbitur *k* Theophrafto. Ego ut vcrum fatear, periculnm fumere non auderem* Ceterum pa»thcras aliaf que feras occidere, Diofcorides eriam teftatur.

KW,« ^ $ m(L hix^ t ^ $ ^Kif9 $ *£. M» H«' *h* c i w ^£ v^Z^i^.u *Enecat vcro panther*,

fucs, lupos, ac ferdrum genus onrne, cxrnium fruflulis miiturn & appojicum. Pliniuslococitaro* *Quod ft quis ilia forte ab howine excogitari potuiffe credit, ingrati Dcorurq znunera intclligit. Tmgunt carncs aco;ato nccantquegttftatu exrum pantberas; mfi hoc fieret, repkturas illos fitus. Oh idquidam pardttiancbcj appellavcre. At til as fiatim Uberarimorte, excrementorumbdmiuis gttftu, demorifirvum. Quod ccrtc cafu refertum quis dubitet ? Et quoties fijt etiam nunc, ut novum, nafci, quomam fcris ratio £? ufus inter fi tradi non pojfit.* Unde poftrema hxc habcac Plinius,ignoro,nihil caIeapudTbeophraftum,nihiI apud Diofcoridem,GaIenum, caeceros. Dio(cori,des mifceri mcdicamenns air, oculorum doloris levandi vi prxditIS, *ptyvvnq* 5 £ *iQjuhpiTLXiq uvafovotg* <JW,«£«. PJitlIUS lib. xxv 11. cap. x 111. *Scd majeres quoque oculorum nxdicamenti aconitum mifccn, falubernme promulgavcre? apcrtaprofejfw?ie, mahim quidtm nullum effe fine aliquo bono.* Et hxc de aconico veteres. Falluntur qui Pandis herbam pro aconito oftenduni;. NuIIam radix ejus fimilirudinem caudae fcorpionis, vel ipfius fcorpionis al— quam habet effigiem,n,ec folia cyclamen fan's referunt, lasvia funr, nullo modo afpera, aut hirfura, nee uc vult Plinius, ftacim k radice prodeuncia; fed inmediofui caulis habenc originem , ad hsec non delefcria , fed faIutariseftplanta, quaeque adverfus morbos malignos praefcribitur. Belgae 3©Olf-6e5!Cn/ uvam lupinam, &: d&pinneftoppfin/ araneam vocant; ab ementita aranea: forma,quam bacca una cum reflexis exiguis alabaftris, per maturitatem exprimic. De hac plura non Iibcc dicere, nemini enimnoncognita* NecThora, dequa fupra plufcula diximus, pardalianches aconicum eft, quod radix nullam aconici referac ideam, folium prasterea medium cingic cauliculum, cum ftatim à radice exirefcribat Plinius. Quod Machiolusaconiti nomine depinxit^ an fit in rerum rfacura, dubicant doifliores. Inregram plantam in appendice fuae hiftorix à Trevirenfi feplafiario fe nadhim teftacur Lugdunenfisjin cujus horco plant* aliquot annis vivunt, & in Allobrogibus nafci, Figuram fimilem habet, fed ramulnm floribusonuftum adpingir. Penes audtorem fit fides, nunquam vidi tale aconitum, non tamen dari, afferere nequeo. Aliidoronicum vulgo di&um pro aconito veio pingunt; hujus radix variat admodum ; modo ipfum fcorpionem, modo ejus caudam tanrummodo referr; Foliis exit a radice fubrotundis,lati$,evirorecandidis, mollibus, tenuiquehirfiiriepubefcentibus, hederf cujufdam ac rotupdi cyclaminis forma , fed amplibnbus, &'ad cucumeris rnagis accedentibus , hujus tamen & minoribus & molliorihus 5 Caulis dodrantem fuperat, & ipfe lanugine haud carens, ftriatus , qiufi multiangulus, alioqui rotnndus, qui in pauculos iliviius ramuIDS, ipfisfaftiejiisflorespromit chryfanthemiaemulos, & medio videlicet difco, & orbi^ulato ambitu luteos, qui in tenues ac candidos pappos refolvuntur, ac exigua nigricantiahabent (emina, radicube haud magnae, fed, uti pifftura oftendic, admodum.variantes. Officinae hanc plantam doronicum vocanr. Arabum tamen doronicum ab hoc diverfum'videtur.quod calidum & ficcum, ordine tertio defcribitur^ quo remperamewto hujus multum abfunt radices. Nulla eteriim a m i tudo, nulla acrimonia, nee fnnilk(fliqua guftabili^ualitas in us fentitur; quae ram intenfe vel calidas vWficcas oftenderequeat. fed dulcis guftanti apparct. Dulcedo autem non exceffum caloris vel ficcitatis, ut rede do&iflT. Dodonaeus oftendic, fed temperiei medi? ac temperate propria eft. Quaeritur tarnen, utrumaconirum^five fcorpium vciyrum fit; Quin forma fatis conveaiatjn dubium non vocatur,- folJm facultas qualitafve ob^flTe videtur. Refert Gefnerus in epiftola quadam ad Occonem, fe radices hujus recentcs (iccas, inte^ras, melle conditas, in polliriem tritas faepeingefljfle , neque ullam inde mutationem fenfiffe. Bifariani tamen irefponderi poteft, dum recenseft ac viride vervenum efle, at ficcarum illud deponere. Coriandrumviride non fine periculo coraeditnr, ficcum vcro innocens effe, alibi dixjmus; Vel refponderi poteft, animalibus venenum quidemeffe, fecushomini. PIutarchus [illegible] c^cA«^v7»r. *Magnum autem hujus rei argunicntum eft id, quodvulpibusufu wmt. qua fi amygdala* maw ed*nt, "c$ue ftattm aquam lamb/an, mori'. bumon Him omrn confumto.* Experimcnto etiam certnmhabent adverfanorum audtores, vulpesaloe interfici: utrumque homini (alubcrrimum. Sic nuces vomica? feles ,'canes, avesrpilces intcrimunt, quae tuto & magno commodo, adverfus Icthifcros & epidemicos morbos ineleftuarnsliberantis, Scdeovo Phi!c2ibphico didto dantut hominibus, Coronidis loco hiftonam, quam narrac Mathiolus,ad<!am: serba ejus ita habent, Ille (Iacobus Antonius Corrhdus) *n.e primum admomnt dotonicum vueracomti ^ncra effe recenjendum, quodceno farctjatlo a fe planes jtrtculo, cxttngut facile canes ,<iui honim radices devoranvit. Vix ego id credere poter$i, fed interim datis cuidam meo cam vulgarinm docomcoxum quaternis draebmis, crttdis carmius occultatis, ispojlfeptiniam htram obiit. Sed id mtrum profetlo milnfuit, quod %pf met can is tctoillo tempore, quo fupervixit, alacex, l<etus, acbtUrisfe fempirh ibmt, mbilque fymptomatis paffus esl; tm mOy quod wajus dici potisl, quadam cum domeflicA canicula pluries v:netem exentut, ($ ccenantibu's tiobts avidtfjirne come. Ait, Quo jadum esl, ut ego crc\crem, me boo ja&o periculo fruslratum iri. Atqttipaulopofi, prater omnium noslrum fententiam^ is repente admodum, acfimorbo comitialt percuffuseffet, tot us in ten am acidit, ubi bcircnio fpafmo correptus, fpumanti ore , paulo poft convulfus interiit.* Ha&qnus Mathiolus.

E» 3 w *iusTt^is.* Docet Pteceptdr medicamenra non tantum ad corpus , puta morbos, fanirarcm, inortemque^iec non generationcm conferrc; fed eriam ad animum, de hocpoftremo agit.cap.xxi, tamdiu hxrec in explicandis quse ad generationem pertinent, pnV moq ue loco orchidem recenfec, de qua nobis hoc loco fermo.

Tv0^c«f, Orchis unde dicatur, conftare arbitror, à tefticularum fcilicet figura. Oichidis unum genus defcribit preceptor, duo Diofcondcs,infinita recenliorcs, Quae de oichide tradit Theophraftus, corrupta ac depravata fur?t. *<p6j*Ov* fcribitur *<nx<p£<hs'* uter,- que interpres, *foltum hferis.* Lafcris folia felino non duTimilia funt, qualia nullo orcbidfs funt generi. Omnino refenbe^dum *C*fr\S>hs,* Plinius lib. xxvi. cap. x. *Quidam folio[cilU eye dtcunt, Uviori ac minori.canhfpinofo.* Poltrema h#c verbaviris dodis errandi occaiionem praebucrunt. In vulgatisTheophrafti codicibus, aV« *dTrù ^a, y t7U otKelfy* fcriptum eft, quod Gaza *caulem fimilhmum fpina , quampirum vocant.* Grxca haec non capio, & abfurda eft Latinaverfio, Corrfgunr. ?» *d[i xeeu*h UKetfJahj QpotOTUTVit aTria,* vel *Kewho* ct'xa4'%'hj og%t9 Spuim*™ aWw. *\Caule\n [pinofum orcbim fimilhmam piio.* Utrumque ex mente Plinii, fed prjster'Theophrafti & veritatis rationem. Corrigunt alji *dum'j n § Kv&xxvevi,* vel *unia m,&xxiOyi.* Neutraarridet c^rrccjio, nee unqnamiic Iheophraftusarboris , arboris inquam caucticі, palmaris plantae cauliculum comparare folet, & prater dignitatem ac prudenriain philofophi foret* Erroiisomnis audtor Plinius, quicumlibertuslegerec *t^TntcKotiJtj $ 7zt vKoivfy* vel aliudcogitans,vel vocumvicinitatedcceptus,cum alibi legiflet *xcw^h uKcuJzJh, caulem fpinofnw* vcrtit. Qu^lis in rerum natura non eft orchis. Quod *d* paulo diligejmus ad acanthae hiftoriam quam tradit Diofcorides attendiflet, inhunc mrpifllmum non incidiflct errorem. Ovum ovo, utitadicamj vix eft fimilius, quam acanihje & orchidis caulis, nifi quod orchidi minor, I^vior, tenuior: acantha? chajor, afperior, crafllor, Orchidi enim caulis^curf florum nucamenro, eftqualisacanthse. Utriufque iconeminfpiciat ledtor, & quod arquum eft judicet.i De caule acanthae haec Diofcorides lib. iu.cap.xix. *"AK*>%, $* [illegible]

*%i$*hi: Cmtlem lavem, binilm cubitorum, digttali crajjitttdine, pope vertkem ex intervallts foltolis quibufd&m^ ceu alveohs circumiitum oblongis, byacmthinis, e quibus fesprcdit albus.fewen oblongum acluteum: caput vcro thyrfifpecie.* Ad quod vel maximfc attenditTh^ophraftus. Caulem acanthae rcccntiorcs fie defenbun?. *Iwter folia medws cretins affurgit caulis crajfus, compluribus foliis a medio ordme d>geflts adornatus, colore candidis, forma oblongu, qui duobus veluti nucamemis , unofupeYiorCyalcero.ihfcriorewwiiunturt&c.* Duasorchids Qiofcondem defcripfiffe fupra dixi 5 fedutraThcophrafti lit, non fatis conftat. Priorero cynoforchum vnaar,

quoJ caninnm'refcrat tefticulum: alceram ferapiadaj quod hujusflores infe&aqiuedam referant Ialciva 8c fecundu, tanquam à Serapide -ffigypcioram irfolo nomen habentia, cujusin Canopo iEgypti urbe, magnilicum rcmplutn erar, ubi lafcivis & impudicis cantibus & fcltationibus cokbatur, Plinius orchidem ferapia Thcophrafli elfe putar, ex recentioribusplurimicynoforjhin. Rationes nullas,quibus fuara hanc produm uoinioncm. adferunt. Credo nullam aliameffe, quam

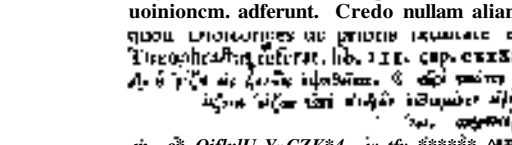

-ms c QiflxlU Y»CZK*4 , w tfy ***** ^ A««T&- in*/'*",'#? -pn&rxy '*« dtp^n*. r 3 i*&i*&* twin* A IXAWJIV itJv mfphoim. *>a*vs£*f -n w i™*> vsn $ iiips moiiut. UpdixcotlA, ut bulbus eftur. Sed de hu raiicibiis mcmorijc proditur , fimajorcm edant viri, mans genjTAti: ft mmorcm famine , altcrum fexum* lnfu per autetn ptoditum eft, in Tbeffiilia mulieres tcncram e lade CAprino propnure ad cxcitandam libidinem: aridam verb ad cand:tn wbibendam , atque ab unius potu alterius rcfolvi vires.* Cur major, uc cf adit praccepcor, efficax ad coicum, minor, vcnercm inhibear,racionem lib. viix,

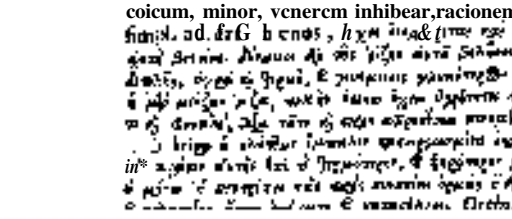

nuncupatttr, & cynos orchis, r*Jici *ejus bulbofx ac gcmitue vis tuoft bumida & caluU ac guftannbus dulciujcula eft Ccterum major rad-r mult am habefc videtur humiditatem excrem:nttttam, & flcituofim*: *quapropter epota vcnerem excitAt ,alteravero minor vtdt'licct contrd: nimirum himod'im elaborate, ut fit ej vs temper amentum ad calidius* Of *ficcius vcrgcns : itaque hac radix tan turn abeft ut ad coitumfttmulct, ut plane ctixm contra cobtbeat & reprimat.* Ratio itaque cur has diverts prasftat facultates, gemina radix orchidis, (quamvisutriquc bulbo idem (it fub.tant!ae:noJus,i(iemque faporj quod major bulbus flatus, craifi Haruofique fuafubftantia, gignat: alter verb, Ikciore illo & macilcntofuo corpore humorem, i qu> flaiasproducuntur, exfiecer, qu» falaccs faccre iolbat. Deniqic ex Gaieni hoc loco , forraiiis etiarn (fi in-jilode hocorchidc luquatur) Theophrafti,conftat veiba- «7KxXaF £ U&, non de rccenti 5c fi ceo exponent, uti Serapionis fecit inrerpres, fed intclligenda a,mij.>re&minore. Fliniuslib.xvvii.cap.viii. *Ex his radiates, fi majctem tdant viri, mares gcucran diamt; J> m:norem fmmmx, alterum fexum. In Thcjfaha molhorem in latlc caPnno viri bibunt ad ftimnlmdos coitus dunor.mvcroalcobibcndoi, adverfauralteraltcrt.* Mo lliorem majoremvocat, dunorem minotem ; uticxloco Gaieni citato conftar. Et hoc eft argumentum, quo moti viri doai.ftatuuntTheopbraftum rynoforchmdefcribere. Scd fortafe redius fecifFent fi verba Diofcon.Jis de-a!tcro orchide pcrpendiffcnr. Ete^nim cap. fequenti dc ferapiade ait. 'I«« TW 3/5 «ei ™'w i** € «.JI S *KVW kW- ScA&'b^hac radice.cadem qua de ante menoraia tcjhculi camni radice , narrantur.* Ergo argu.nentum citatum pro alfera opinione nullius eft momenti'. Scio Galennm de ferapiade rrndere^, ad venereui non aequfc ^raeftare ac cynoforcludem, *wt dV £

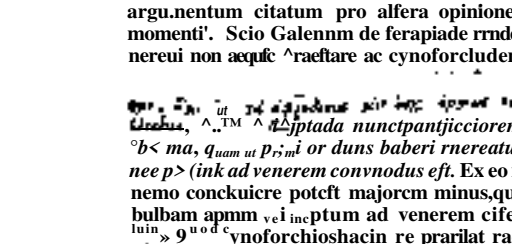

°b< ma, quam ut p;;mi or duns baberi rnereatur: quocirca nee p> (ink ad venerem convnodus eft. Ex eo inquam loco, nemo conckuicre potcft majorcm minus,quam minorc bulbam apmm veiincptum ad venerem cife, illud tanluin» 9uodc ynoforchioshacin re prarilat radix, quam-V* Jer-*piados nomen contrarium dicere videatur. <W lheophraftum fcrapiada defcriberc contendunt, riiuu au^oritate utuntur, Sc defcriptionem cynoforchiios non comenire cum orchideTheophrafti

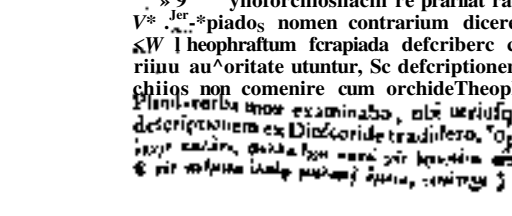

HCWXO, urdu/ncri t«K&,\<p S' ἔτερα παραπλήσια, ἀπὸ μὲν ἀλκίας, ἀπὸ δὲ ἀσθενείας, ἢ μᾶλλον ἀπὸ ἀμφοτέρων.

*Orchis, quern alii cynoforcbm, quafi canis tvfticulum vocant, foliis eft , circa caulis imampartem, in terraJlraM, ^ oleamolli fimilibus, anguftionbus, Uvibus, longtoribus. CMile palmari, in quofloresfurpurafcentes emicant, radice bttlbofo oblonga, lemina^nguftA ohvarmn inftar; V*num unafupenor eft, altera inferior,® hac quidem flacctdtoTjU* molltor ac rugofior.* Serapiada cap.iequent. cxxxxil defcribit. 'owf w^ , •' C°&™*h* i*?" x**Zo» **, *J «*$%*< ay TÒ ^rtA^fBF W pi&- QvMct '^« iotH$i* *&'?'

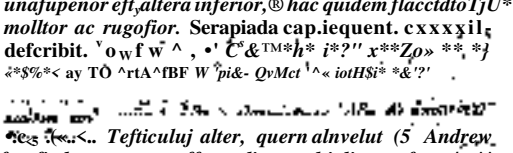

*Tefticuluj alter, quern alnvelut (5 Andrew ferafiada vacant, proffer radieu multiplicem ufum, /«<** ejiporri, oblmgit, atlatioribus & pinguibut, (X alarum finuinflexis.cauliculis pahmribns, ac floribus penpuipureis, radix autem fubjacet tefttculisjimilts, &c.* Flu;* in confiderationem veniunt. ^ «.^ A«« , ^ «

comparat. Cynoiorchis itaque non eft Orchis ineophrafti, fed corruptum codicem ajunt, quod non dimtemur. Reftituunt C«°»? j««^*?« Nulla, inquiunc, mollis olea, & cleae folia multo anguftiora, & minora funt, fcillarum autem quardam molliofa* Hanc Uiofcoridesmollemfcillam appellat, ejufque fohis cynoforchios mollia ac larvia folia, fimiha &<nguftiora elie ait. Non inficias imus non dari oleam mollem, *wV"* areumento probant Diofcoridem Icripfifle 6.«^?# •£A«i* legit Oribafios, & Serapio ledionem *h»xK'* quitur. Qnod certifllmumargumentum, iicicripu^ Diofcoridem. Confirmat eandem Plmms ^.x***', cap.vm. *Cynoforchin, aliqui orchin » « « , / • » "* *mollibus, temis, perfemifedem longitudiims m WJ'' ridice bulboja; oblonga dufhei ordme, fuperioretju* dur cfr&inferiorejufmolhor.* Idem de folio fere repe. iVlibfnri. cap.x. ubiorchidis, Crateon,&Urg confundit hJftoriam, his fere verb.s. C ^ J ^ g - j g *habet fiuyrion. Duo ejus genera, «»* lm&0''™'S« auamola, caule quatuor Aigitorum, fiore ?»?»''''''*£ lemina adformam bominis tefimm, alterms anmsintu gemma, «»/«*

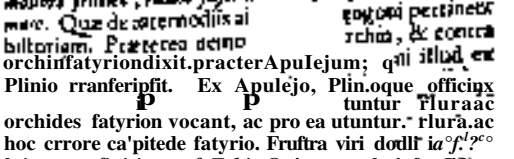

orchinfatyriondixit.practerApuIejum; qui illud ex Plinio rranferipfit. Ex Apulejo, Plin.oque officinx tuntur rluraac orchides fatyrion vocant, ac pro ea utuntur. rlura.ac hoc crrore ca'pitede fatyrio. Fruftra viri dodli i*a°f.l?c° le^unt *profiujriocynofoTchi.* Quippe paulo infra Jidern Plinius tradit, fatyrion geminum ferre bulbnm. vc feorquoqae quod fu^ra orchin terna habere folia ait, ad facyrii triphylli pertinerc hiftoriam. Sed pro *«d TS4-, fortaflis legit, quod non videtur hepM".*!'!*! talis reperiatur. Safficiat hoc loco oftendifle Oioic: oleae folio comparaffe cynoforchidem. corW^J alii, *paXxw ixaict fan* ftax&rfe*;* id eft. *Foliajr mollia, olea fimtha, longiora:* Scd qua automate, A«* ^•5»»*W rejiciunt ? Vocem A«« rejiciendam elie, ex Orj^Uo & Serapio-.ie facile probari poflec, quorum codlx hac caret. Sed uterque vocem, 5i»«'«e* »g"°" fcit. QiLaredicendum.inGraecia almd omnino a-noftro diTTrfum defcripfiire Diofcorideit] orchidem. VeJ, quod non videtur probabile, mala comparatione usu. Fateor me nunquam orchidis genus foliis o l,« long.oribus&anguftionbusvidiffr. .*« *J'^'»*•«•• W doJl.ff. Lacunaexvetuftocod.ee, $ *w I*1'''**4?''** 3 «*U*»TI(*, $ fvosi,.* Hoc eft, O*bar,iquidem Aurum illamvero molltorcm & rttgofiorem.* podiffTi mus^ cenus in hunc fenfum legit, *w «'

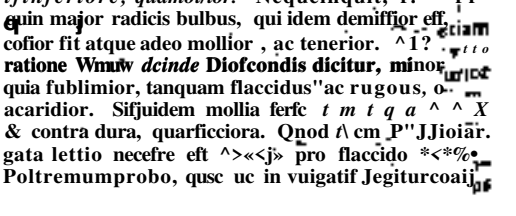

illadurior ac rugoft ; idque quia .Plinius to *radice oblonvA.duplici orAtnejuptnore, <l"f*'r° J* tfinferiore, quamol/ior.* Nequeinquit, f!ublU f r^ quin major radicis bulbus, qui idem demiffior eft, cofior fit atque adeo mollior , ac tenerior. ^1? *ratione Wmuw dcinde* Diofcondis dicitur, minor quia fublimior, tanquam flaccidus"ac rugous, o- acaridior. Sifjuidem mollia ferfc *t m t q a ^ ^ X* & contra dura, quarficciora. Qnod t\ cm ,P"JJioiär. gata lettio necefre eft ^><j» pro flaccido *<*%. Poltremumprobo, qusc uc in vuigatif Jegiturcoaij

bus ficfcripfiflc Diofcoridern Oribalii icttauur todcx. Alcerum otchidt'm folia inquit c(Tc porii, *r*tt».* Cortignnt «(•«> BwrttiiB, qiiak folium nullum orchida gc nus ren: rr. Pr aetcr rat io n cm c; iam Pi i ni 11 <n noranr, quod parro compararn'Trrapiatlis onhrdis folium. Vr r b a PI i i it i 1 oco c i r *a* to a u *A* is m 11 s. *Std inter fiutt m Tdbitii tfi otcbij ktrb* jivt fcnpi,tt, fotiitpmri, untie fal-tttta.ftart fntpitTin> gemiru riAicc , tefiiiulitfimiti, in ut nujir.fifr ut mtijui dicuiti duritr, rx aqu* ptia rxzitetii-li.itntB>,mititirJitit tnnltinr thfiteafrha inbilie*', qtuJim fttfaJcilU tjffiJitutit, Uvicri 4: miit&n,ciule Jjuiufa.* Nun erravjr. Pliniui quod poiri ftitiii fcriplem. Omuts Oiofcoridiscodiccs, rtldinoextcpw.ir'^ir* fLribupt, hanc Onbaliui, eandem Ser.ipio probai Icripturam, QutneiumpofTifultum killamondijJiinik.RcAiiiia* qyc PliuiusOrchidcm tv'rapiadaaTheophrallo dclctt-ptum lie. Orchit Icrapiatnoti lads & ab omnibus de-fineata. ilecetitiores plura obr«rvarunc orchidum gc-nvr<i,de quibus ctinlutat pliyTopbactm Bauhini Icclor.

K'*i« ^ii*A«. jhiA*« ur if*^" it^niiicarc Jilcrpitii Ictncn, &u»fabatrifolium, iupra oftciidimuv. Hoc Joco fi'O'i plane* eft ad girncrationem apta. •>>«< folium *denotiz, M* trad cm I we planu !x*.ifiL^>i„ fie (Sfvin* RWlntti Diulcoriiks lib. 111 Cspite c m i . fhA/i<, •! } i>jutf !>«•), ¡<ij j£(«-alw**'Vttit pljillttt, alii 4lxnfhr!hti, InjimUm Jn WminAnt,* Elcofliyl/uTn id ell oltx luliutrt, niirbaoiolex folio dcfigiut, caJttnvela f p i a n i j i c ^ n c n D , , va'l i muichiinilitu-dine Liryiirij dfptur. Dan phalli genera ... pjnon live f^minificum, aliiiti arfhcn^pniiDn ruinti-cum. Unttcnomenhoeimpoficamfir, tpfedncct pra-CCptOf, uiruiuquc lucultnccr fatisdeitribunt Thtiv fhraltus & Diofcorides. Sed quod Theopbtilhrt miiL'tn VOCK,IJ OioftoriJes fctninam voearcquorun-dam dt opinio. DiofcorldM *&!rmi d *ivf*<$_f$* ftnti err.

tfttut

t. inf. j Aitfl *• nitifm fiiyi *A(* dei j-nf. Nafeitui loeis (aiolis. Duura gencrum <rlt, qu$_I$id suctin [hetygenun iprclJact mi)(ti itiodo narcitur *hhooitx,* I'cJ inigK lierbacco; taule tenui>brevt: ndict prioli: florc albo: Icmine jia-cavcris'tnajufcuJu. *Arrl-*wgtiMn iini titter* jntcAiilt fttailt, ftt/Stiitniutn Jtfftrt, hibtt ounttMtoapim t/utA-* iitm. Jrjlerci'ctrittlfui ol.* n HOB *dijpi/itl^ Ptthlittut turta,* rfrrtvBo^O'J *(fotn m JTCI* jff'« Ju, *Th tIffieni Vf •» famous, llxs ini-monJ ffedidii Cijirvm, ijujiitjuim ulueiu* j *vsilf tii11iStrut ettatt, i&iAutm feuu,* ;o<Jirimrvc *Atttptafia-penere.* fcs his I liofrorid-i vcrbit, fjuidam culli^unt *lyatttxiridcitt i Titoxtphr* jtfo *ditfoticice.runi* ijaod after i eft t<xminilicum,hoc tltsri clfc mariHciim , & contra. NJS fincula Mjinmabimus, *tit* alitcr fc iiabcre dc-mouttrabimuj, Prajmitccmu* *v?;6* metier is do gracu qux d«pbilta itetln Plijintt, Inc lib. Cap.ll t. *Pbjlltui Gr^tn vocJitiT btrl/j, infixtfit but, fainin<i »><>gu htr'nxi tte'ii etulctcnm, rtdict paras, Jilttilt-'Wttmdaipapirt/tnfiiiult', Hax fat finiitfmn fitrrtii: iiutu nuttm J errant tJntittn dsff^ Am, queJttl iticipjcntir ehv£. Ifnunique bibiturmvino.* Idcm ii k *x v* i. 3C < xv i. cap. xv. *Air'iena^cmn* iff TMjgflWen/wt.f/mi', *laimtti ttvis.fierdsti tUttfimJts . ftlliam fi ffnmtrumtilt. tlttiygmt fvtu famtrw* tttwft m*

*£it>cr*rt fi,h>.bi-iitui . fa ertdtmtif. Aiti turamytie rtiroo fvni'cm ttjdirnt, jTfirta^emi tuitrtiftmtn fftir,%ni,m effe, tfttihuftniitc* , *&c,* Om*rectnfct nifllfU dcCcri-ptionej, jihylh,qnan,m tlte*a Theophralli.ovimt folio, alter* Diotcotid«$_0$Ics. Lcgific sidctor Pfinius, tt^t *J&l*St— >.tviutitr ji$_m$tf pfitt i%ii , tfv&'lf}'* i»**r. Quarritar *attum te&t* Ic^crit. Netraot hot dodbqof-dam iq quia ^/«», mquitinc * i ccepit pW flow, «itn fit ntufciis in (i*» iufcens. Sc fniin in ve-rtino codice, ... J ucUti{i l Mr #0XiiV. >'^M» XI if i i, ••<9" >»«'. Qg* veibi hiud alitcr, aiunt, intcrpreian pufli*. cjiiarn h <c modo: PhvHon nilcitur in petiii, & Thelygononqui-dem qtind dicitur, tnitar mnd , cui Fotium oici julli-rfius. NL-C dc iiuii J J j'JiL-lt Tulptcio incidcic, in iilis

Diofcoridii Cracts *v*erbii. Qi;*iiaoi porrp iHsr ova; funtin Ticlj'gono*ohx* tioribui (iniiles, divinarenc-qiicunt, artJe tfoic accidie ndae j Atqnipaulo pott Dio-feoridesde rior^ditir, «i3$* *MVM**~ ^Wdii Ncophytus, Anrt!', *fitxytniit.* .Nee dc leuiinc pDieit accipr. Nam fcquiiur spud tuntfem de femin^ Dolcndum pliytli nan miiminitre Orib;i(ium, siit Scrapbucru ; m qiuc veralit Diokoridislciaio, vix aflbri p t>lii l- Nam tu* vereremhantlcitiotiLm ma^ts, ojin, PJmji, am vul-garern probcm, ncn video. *#(*.,* Ptinjuj uvasfliitil^us o]c»litnilcsvcrt:t; quod *fei** in lamo, prputoalba *xz* pletirquealiis, uvamdenoiat, S^'j, nt alibi dixi, ab eadem raiione Oc forma oita; It H.is. Hitic ovas floribusoltte Ufniles dixit, cum comparatfet: fallilTimum eft > voIuitTe ictfeorjdem nault lulimi cominimemufco&Tricly^cinoeni^uam-fitin petnt ufctnnrj A ntn'i cjiain muitu anc:qiurtitj IJi: jicondis, rjiii (iinife miilro-1 traiiiitit , ac pro phyllu pngit lycopodhim iltum, vide Corrti her bar uini. L'ITU'tiquc cup & aucopiiz rcfragacur, Dutfiilf. Saracen us ex Thcuphrafto fquamqnam al.uj eft phyllnnpr ccptorif. acdepravate »J*.;';.I Ictjaiur,*)* J$_n$i ^ ^ V r 'li" '^"''f's ** i &*&• yjufit^'f. Idem voccm Grac-eam Icivat, idque cjuotl bryon Jacpe tiihi! habeat cum muicoctunmuiie, Urrumqucprobo.nifi quodvocern , non *vntdius;* vcl *tmtzit Ixibsuam , an* Pliiiim, *lidiut* inwtJuwoT. ^?ec mile fortarlis rerti- *Hptt*t* W* *S "?M**<i ^*«(»rt[<r, id eft, *infttj t>tjt,vcl cfcjfltrit tjiwi\nr.is, fahnmqut Lib mi ftlliimt.* Utrumque enim phyllum folia ferr plane olear colorc, cr^rlitic & iigura. purtuhca; marina: ma-gnimdinc, glauci, & quim ole* aut falici.t, pillidiota, mimcrofa, incaoa, Jauu^inofa. mollia , bin a fcrnper ceno ordrne , & per interval!* riilpufita, a c i d i « lalfi gurlur, caules ngHlos.quadr.iioE, cnliicuhi alroj,& Cfia-cdorcs, in mult Ai ditWlosptiiiiinodoslsi. Fccmitise (alii m.nrifict pbyll) nutntne, Diofcuridt* corruprucc» dicedtcepti, de(cripliivrunt) Boseitole*modorflufco-*(u* & ex hcrbaceo palldcencii (*^jrrf»/ culoris , qui lonpis, icnuibufqucinter folia pnidisinfidet, iquos in manfico, ut Aiimta oltcndii tabclU, vix vidcre liccr, iiuftu ftatim ex alarum cavis iiaiccnrcj femen iaco ad-[ii ii;ti pcrftc]t,quDd globuJis admodum esi^ub,nunc binit, mudo etiam fiedicohs inhairentibus cmitijiumr; Jed art'n rj;o fetnen fert, ut Ut«!Hif5rtii ira<fa it lio-tanici. tltiretn uullo lemiuic rcliiSu vdtijjju

Piiyllon thetygonon. Phylfdn anhciiogotiDtj.

Hrc faiiiciftcndonr. Saraccnum *rc&t,* & C« mentq Diokorults codicem carreiciirc. INorJ tamen ob tf powft, Ditifcondem b» ifc flore c(;i"=, No« dubitur quiri voccrn «>O- Iciolu; quif|iiam adjecerir, fcri-pllt i-iiinx *wtliM*<i',* (ii.(»',jw'{fMWi(J.. Quod Pli-niui. |f»™ j/t«i n, *fflwtriJ mcdit vcftir.* S ci i be n d u m *fi-mm pars/urn, fitfmm »*>&>•* Utraque r »men Itv'Rip to-lerari poreft, quod globuli ... p ; rhc ni, femen ftiam ThcIyKonicinerci colorii eftab quo l putt w in cjcmltucuomrat. Set I hoJier <" birn,

barii, dicent# Ergo non album eric, & vera inquient floftra eft corre&io. Duo hie noranda, ac prirrlum quidem, quod Plinius Diofcoridem fequatur, nonTheophraftum, cujus, utmododicam, utrumque phylioni Diofcoridis diverfum eft, alcerum, quod non omncs kcrbarh'' de rfielygono hoc tradanr, fed *n* tanrum, qui Diofcoridis depravatocorfi^e *decepti* funt.Doftiflimus tnim Clnfius faris aperric man illud adfcribir, uti paulo infra dicam. C^rerum in \ eruftiffimo exemplari Lacuna fcribi air, *ty^r /*[317^ *y pi*[y,' JV15 *ftixa»&.* Do-<ifT, Salmafius * ^ , *?*&>, ican^ &*»>&• Sciolus quifpiam cuq< ignorarer fruo> de flore intelligendum ctfe, ac Diofcbridem videret fnufhim defcribere pi*-<*ri>* mutavir if? *Xtv^,* & prsepofuit «if©-. (Quod auterti Neophytus qicar *tyx* x^Trlr, M*™* fv&«»JV? id fecit, quod fpicsinftarf^Eininae fa flos; qualisetiamoleae, m iconoftendit.) C?&erum fru&um parvum & tennem cur dixerit Diofcorides, ex de/criptione jam allaca quilibec facile animadvertere poteft. *Ktwtir,* inquir, **rir, %£v>.* Tenuis quidemeftcaulis, fed non bevis,Cubiralisenimnillfolocoeloquehocadrcriberecuipam placear. Vox *&&%»'* fufpedta eft. Ptito Diofcof idem fcripfi(fe> *xcuti** AETTCF, *#£«, $&%vi.* Plinius, *cattle tenu$,radiee parva.* Er hocquidem cxperienria comprobar. Radi* enim minimi digiri aaflitudinem & lo>gitudinem, nonnunquant-aequar, duraque eft, & ligno-*a, in mulcos ramulos fiffia. Arrhcgonon anteduffco fimile tradit Diofcorides, *fed* femine differre, VE^« *jS* w<« «»(?« ifc»Jux«f«ihcu&; *faitvtlhi.* In optfqio libro fcribic Dotftilf. Salmafius le^i, iv« TS?«*«> **pitlnfy*H\$ ***** *fatyHhs.* Nullum mihi relinquicur dubiuin,qnin' coder fit corruprus^ vulgatam fi fervamus !edlionem,durius Bimmm acccpit verbum a»^,pro eanempe quod flori fuccedit , nimirum incipicntis oliva? rudimcnto, frulira in olea florcrnqnaefiverirquis.fi fponre deciderit. Saracenus, ?^«>J ¶]«•«»« TJ[1] ij ^ ^ W *h*l*f fi^vu^H, Habet enim racemojum quid*[a] *e$ qXodammodo fimile, quod foflquam defioruit o/:.i, frimum emergit* gf *confpicttur.* naec quanquam non difplicet leftio, ma^is tamen arridet Do&ifT. & nunquarn fatis laudandi Claudi Salmafii corredio i quod acsanriquam leiflionem propins accedat. »^« 5S *9ftM9 £*TX* Jfu»>«^ *iitixfaitvolfet.* Olea *faitvcihit* eft dum floret, quippe *flos* ejus inftar *IHT{V&',* &/jfJo»inhocflorumgenere, idem eft quod *fioipttixt wyup** 3fl'r^ & *fipot* idem. *&*$>*!! j3oT£i]Aor* & ^vfl'. Simile igitur arfenogoni femen *tiki* /3<»^"?« quum defloruit,hoc eft r-*{r jS^*, cjuando in frudum formari incipit. Nocandunn Diofcoridem non fatis exaele ha—lum pllntarum deicriptinnem dcdiffe. Semine enim utrumqueditferreait, cum Thely^onon femen raro ferat, fedflorcm bryo five flori olca?fimilem, femenque quod raro oftendit globulis contincatur, a?que fimilibus olirx fruftui ex florc tancumnon exeunti: contra arfenogononflorein nullhim producir, fed ftatim frudtum ex alarum cavis jToferu Etenim ruxca ramuJos, minimi nafcunrur glob>li, iino & ektcm pediculo inhxrentes, ut in Mercurialt mari, vel, uti Diofcondes, frudlus ficut oliva, cum primum ex bryo *kive* Here €mcrgir, geminns, tefticnli hominis inftar, quo continetor femen tirhymali femini non diflimilc, rotundum, cinerci initio colon's, qui tandem ad cyancam vergit. Ex man hoc femine utrumque genus nafci, qnemadmodum in MercuriaN. fpinaceis, carfnabi & fimilibus accidii plam>s» dodiflimoruai eft opinio. Utrumque phyllon calidioribus in regionibus, in quibus fponte provenitjrtotumincanumeft , & quodam^modo tomentitiumjonpe'que minoribus foliis.qu'am in frigidio-[rj]bus} in quibus raio vivax eft. IMud etiam utrique mune, cum Mercuriali, cynocrambe & heliotropio e, ut cruta? radices , tempons fucceflu csrulenm enntrahant. Utrumque nafcirur muln's Hi-Jpania? & Galliae Narbonenfis locis,fecundum vias,ubi [P]«lf,iuterdum etiam maturius floret, in Bclgica vero non mji*ft[atCi]ait ciufius, nobrs flores dedit, & fingu-[nis C* ^em] deciduo novas pfantas produxir Icorifl^ [m :llfr○rre *mmm* * fcemina» inc[uir Dfo-mi[na c]^r [CU]conftac infirmioribiw, numerofioraque diverfum [T]aenils de [by!]o Dio(c○gidls» Ab hoc [W] [2U]Sm[r]^ ^ [ipU-fliris [T]neophrafto m defenpttone /3^V, [i]Diofrnr;^ [!T]V[nisdifferre] Sed corruptum codiolcorid[1Scirc] J^^endimus acdixioiusma-rem foeminamque eodem mod(5 ab utroque delinearf. Ex antiquo enim codice probavimus, maripari frud:urii fimilem efle oliva? qua? deftorait, & cum frncftus rudimentum ofteudcre incipit. Jdem teftatur Theophraftus, refcrreofiv? deflorefcejitisfru#um,fed inftar hominis refticulos cohereregeminos, Defcriptioremiii fe habere fatis clar&docec, inmariparo binosglobulos efdem inhaerenres pediculo , pro fructu inter folia enafci, Sed aliud phyllon eftTheophrafti, aliud Dio-/coridis:utriquejru<ftus geminns inftar refticulorum feinper nafcitur, & fimile eft oliva;, ubi primum ex flore exiit. Quod Plinius nimis breviter, pbfcurc\ & forraffis minus etiam recle *hi* reddidir, arrher.ogonon *k* Thelygono femine olea: nee alio diftare. Simile quidem urriufque maripari baccx olea; primum £ ftore ^mergentis, fed geminum femper unique pediculo i»> ha»rens,cu foemina; fit inftar *£?** floris olea?,hoc eft iw confertim nafcitur, ut flos oleaf, quum arfenogoni tanrum geminum proveniar. In floris iraque vel femini^ ut fcribit Diofcorides, delineatione uterque fatis con-* venit, artamen diverfum eft Diofcoridis a Theophrafti phyllon. Diofcorides oleae folio defcubit, ocimi Tbeophraftns. Nee mendi ulla fufpicio effe poteft, quippe PJiniusalios inV|uit phyllon defcribere folio olea;, ahoa ocimi. TheophraftUm & Diofcoridem quinintelligar, extrd omnerhcontrovcifiam eft. Q^jale ocimi folium fit,quale olear fupra diximus, nee hie repetere necef Te, Iliad dixiTefurFecerit quod Diofcorides &N«oterici Mercurialem,quae phyllon eft Theophrafti,folia ocimi habere tradant. MeTCurialis enim Diofcoridis omneS haber eas noras,quas tribuitTheophraftus phyHo,ita ut ovumovofimiliuseffe nequit,& quod magis eft,eadem de Mercuriali tradit Diofcorides.qu* Theophraftus cie phyllo. Diofcorideslib.lv. cap. 191. de MercarwH;

Creditntur autem folia tritafi btbantur , atqtteetiarh & pw titione menfirua verendis admovtantur, ut famw concij piamur facerCi mans etiam foliafimiliter ufurpata, ut niA}' cuSntulefficne.* AcceditquodMercunalisutnu^ nueimul Dioicoridem defcriptio.cadem fie qua; phyllJ LdTheophraftum, A,..'*.*, inquit, «i *#*&>»>«* ·P J ^ ^ n i> vAfoi, fxn f[1] ^'AA« · V « [1] W *?'X>

[TM]-*'A* wAAi, nuw r[x]ti«. TSI 3 we™ · ^[P], >[Aeiflll]

Id eit. *Lino\oftis[y] aliquiparthenium, alii Metcuni herbuivn appellant; folia habet ocimi behinf cognata, fid vnnora, ramulos duplicigcniculorum modo ctnftos, (S thrum cavis, multis, itfijue denfis frtditos, fmen fiemtn* quidem raeemofum atquecopiofum , mari verb juxta foltf> parvum ac rotundum ecu binos tefticulos una cohxrentes. lotus autem frutcx dodrantalis eft, aut etiam major, uiuquo ahum cict, fi olerum vice mandMur, coBa vero m a<]ua[s] epotojure, btlem aquofaque duett. Creduntur autem, <Sc** Plinius lib. xxv. cap/v. *Lino^efiis fiveparthemon Metcurii invemum eft, id>:o apud Gracos Hermopoan inultt vocant earn, apudnos otines Menurtalem: duo t)us generfi mafculu, £'? f e·m , qutefiicacior, caule cubitfh mterdum ramofo in cacumine\ ocL angufiionbus folus,gemcuhs dfi , l cacumine in gemcuhs dependent** denfis, ulvnrn cavis multis*femine in gemellis depctident** fecmina coptojo. mmjuxtageMuU}^ teunon ex brem coMortoquc>f*mw*filuto & candtdo Folia mmbusnlrrlora fpeminis candidiora, radix fipervacvt Sfifctttntur in fidmptftnbus dultis minimi nfe quq que co,urn were proditur, ut vnWgignantur hAncjaccfc* utfwmtn* Warn. Hoc contingerefi * coweptu fuccuf protinus bibaturmpajfo.edanturquefoltadecocla '*?'''£ f*h, vel cruda vel ex veto. Q<dam decoquunt earn *'' fitoli cum heliotropio, &duabus aut tribus JPJ[cfS]''' decoquatur JecoHum dan jubent & herbam >fJ[amiiit] thero diepurzationis, mulieribus per triduum, I[n]*[J]*[a] balnea coirec*. Hippocrates miris laudibut in *[ulle]r*J'' »/* prtdicavit e*.* 1 hcophraftus fiiofcorides mtpcjj focminamquc frutT:u tantum difFcrre ajunt. A^ait nius, etiam folio. Sed (ingula cxaminabo. Tncopnr-^ ftus duo phylli inquu genera mafculum & [fcCttlli]

Mcrcttnalif *duo* etiam genera effe, fcribunt Diofcorides&FJinuis,, acalteram imrem, alteram foeminam vocant. Addic Diofcondes terciam cynocramben, de qua paulo infra. Urrumque magifter fimile .referr, ipeciemque habcre ocimi. Idem Diofcorides nifi quod paulo accuratius defcribat,fruticemeffedodrantalem, auc majorem, ramulos duplici geniculorum modocindtos,& alarum cavisdenfis, iifque multis praeditos; folia effe ocimi helxine cognata, fed minora; intellige quam helxines. Plinius maris folia nfgriora, faeminse candidiora effe tradit,quod nee Theophraftus, nee Dio•fcorides. Et fatis qtiidemplanfe contra mentem Theophrafti, qui fimilia effe tradic. Quod & autopfia dopet. Quam enim Plinius coloris tradic differentiam , hadenus animadverted non licuit. «Falfum etiam, quod ait anguftioribus effe, quam ocimi foliis. Redfc Diofcorides ad helxines five parietariaemagnirudinem, fed minora dixit. Pliniutn decepit,quod id quod Diofcorides de parietaria tradidic, de ocimo intellexit. Utraque porro Mercurialis adeb per omnia fibi(femine excepto) iimiliseft, uc qui alterutram cognorir,anabas noverit, Utrique caules quadrari,leves nonnunquam ter£tes tenen\internodiis aliquot geniculati, ad inft*jr parficariae dodrante altiores, fubinde cubitales, in ramulos diftributi, folia circa hos compl'ira, lata, oblonga, acuminata, ad parietariae accedentia 5 fed tamen l^viora, virenn'ora, ac per margines ferrae modo incifa, ocimi majoris fatis fimilia, ftibnicrofo ftpore , & nonnihil virofo, fucco multo porraceo purgante& medicato, ad mulra perquam utili. Semen utriufque diverfum tradit Prreceptor; idem Diofcorides. F^minae frudum Theophraftus inftar /3*v* virentis inquit, id eft olese florentis fimilirudine. Diofcorides /3flr^#«J? ^ *Tnivv.* Oleam *fariuJh* dici, dum floret, fupra dixi. Quippe flos ejus inftar *plr*^©*. BoTgvHn racemum confer•txeoacervat^que plures funt uvae. *fargvdfoi J[i*ty%* arbores racemarimfrucaificantes. Oleaeflos racemo- f ibid id fys, mufcofus, albidus, inde *fier^vS^h* & /3JV<> vocatur. •A^«7»^»,inquit Theophraftus,Q?d corruptuseft codev, *X\a>&7*yv* legendum: herbacei magis coloris eft feminae frudus. Inde colligo, Plinium in phylli defcriptione parrim Theophraftutn, partim Diofcoridem fecutum, arque ita duas confudiffe plantas. Semen Mercurialis femin* (idem Plinius ait) copiofum, folutum & candidum. Tale nihil Diofcorides. Solutuni effe non negamus, fed candidum inficias imus. Reprehenditur Theophraftus, quod femen tribuerit pnylli f^minae, quiim delineatio quam de femine tradit, de flore intelligi debeat. Sed hiphyllon Diofcoridis & Theophrafti idem effe putant. Supra phyllum foeminam Diofcoridis raro femen ferredixi. Mercurial?, inquiunt recentiores, foemin?, veluti exjeu* fpic* funt (ut non inepte de phyllo Neophvtus **6®*f»%oH->Hs\inTb)* inquibus racematim mufcofi tenues coherent flofculi, herbacei, abfqne frudu, nulloque femine fuccedente, pereuntes. Pro Theophrafto dicendum, ex flore hoc deciduo , etiam terrae commiffo novas produci plantas, unde colligitur vel feminis vicem praeftare,vel femen adeo minutum proferre, quod vifutn fugit. Illud autem femen ,vocari & effe, ex quo nrfva nalcitnr vere proximo, vel vere fata* planta, extr^ dubium eft. Maris frudum Theophraftus ait effe, inftar olex jam primum ex mufcofo flore emergent^ , & addit geminum effe. Diofcorides paryum, rotundum.ceu binos tefticulos referentem ait *&&s* ™* *irtreixoisjaxta folia;* feu potius foliorum pediculos. E finuemm fo- liorum prodeunt; quod Plipius loco *juxta pedicnlos ftante* dixit. Sed quod maris femen brevet contortum, rarum effe fcribit, prseter Grsecorum mentem & veritatem eft. Graeci enim parvum, rotundum^uorum tefticulorum figura dixerunt. Contortum dicit'ur, id quod quum fequitur, non convenit cum fuperiore, vel contorrjeres, dicuntur perplexae &perturbata?, & fibi ipfis minimi cohaerentes. *Bor^vietg* grammatici exponunt, racemi in modum colledus & contorcus. Quod de faemina.non de mari rradiderunt Graeci. Malcula Mercuriali *i* finu foliorum in brevibus ac tenuibus pediculis binacoha?rentia prodeunt femina, ad aparines & formam & afperitstem accedentia,comprefBorataraen, in quorum fingulis unicum femen parvum, ac ro-i tundum* Mercurialis utraque in horti> olitoriis, vinetis, aliifquelocishumidisac umbrofis.non infrequens. Vigec toca seftate, hyeme uc plurimum intercidit Tradunc fi manus fucco Mercurialis, hybifci, portulacaeque munianrur plumbum liquatum impune tra- dari poffe, Quod hoc five rum; i(penes auctorem fie fides,) pr*ftanc partim quod frigiditate fua hebetern fentiendi facultatem reddant, partim quod lentore manum quafi tunica muniant ac veftiant, ne ipea vispenetret; turn etiam quod metallumfufum obindudam manui lenitatenj, ac viftofitatem.faciliusdilabatur, minufqueh^reat, quana ut fijbirein carnem cutemvecalor valeat: Qua de caufa alibi Ariftoreles eos calidac aquae perfufionem minus fent*e ait, qui undi func oleo. Q^ilibet per me ut id expef iarur,Jicet, ego fidem non adhibeo. Quod videam foUW hoc non praeftare, cum tamen frigidiorem , p^utin retnque fuccum habeac. Fabulofum non minu$ two quod tradunt a mari mares, & foeminj admota pud*endis foeminas generari. Interea tamen fine periculo hujus experimentum capere licet. Hac de caufa V^* *tiwt* vocarunt herbam alioquin vulgarem & vilem, quaeque, obnimiam folvendi vim alioquin pro maledido eft. Sed de Mercuriali utrague fatis. Tertia fylveftriseft. Hanc Diofcorides defcribit his ferfe verbis cap. 192. lib. 4. xtW *i xviox&ptv, «/'3 xrto&w drf**

*<Z3t*S TVtf mTxXuS G&ffXtiUtW ft(K*

Cynta,feu cynocr&mbe (braffica canina) aliis mercurialis fylveftrismts cauHculum emit tit btnum falmorum alt it itdim , mollem ac fubalbidum : folia mercuriali am hedem fimilia^ eertis interjiitiis candicawia, femen foliis adjacet parvum ac rotundum. Caput hoc dodi Botanici fpuriurn effe putant, quod nee in antiqno codice, nee apud Oribafium reperiatur. Non eft cynocrambe cujus effigiem addunt quod fepien foliis non adhasrear. Sylveftfem vocare licet naercurialem quod pulchrceam referat eafdemque vires (jbtineat. Aliam cynocrambes nomine plantam pingit Bauhinus, quam me vidiffe non me mini.

T5 3 **tyK2xri2,* candid* hederae fruclum fterilitatem

succus, (S corymbi corf us infirmant, mentemque turbant largiusfumpti. Comgunt viri dodi ac, unicalitrera mutata, legunt *apfixp mtSn** Maxim^ cum clariff. vir Sambucbs, ita etiam in vetufto quodam codice leg! obfervarit. Quanquam, (i corpora infirmant hederse corymbi, ex confequenti etiam fterilitate'm facere, fee intelligitur. Ego vulgatam fervo ledionem, tidque quod earn probec Serapio,raaxim& quidem quod paulo infra fcribatipfeDiofcorides, nigrap corynabos fterilitatemihdncere, eandemrem bis fcriberenon foler.

Movent & menfis corymbi tritiacfubditi, itdemfoftfurgationes fuminarum drachma fondere pott, fpem conceptionis advmunt. Quod itaqu$ de albo tradit Theophraftus. de nigro Diofcorides. Utrumque videturconciliare Plinius lib. xxiv. cap. x« ubi ait. *Hedeva nigr* candidiores corymbi pott, fttriles ttiamviros faciunu* Quafi Theophraftus candidam bederamvocarit, qu£reveranigra(it fedcandi* diores ferat corymbos. Forte etiam Candida viros, nigra faeminas fteiiles reddic. Sed de neurro fatis conftat.

Tor T?$ *xyimix.* Contraria qualitate praediriim *&A* Vulgo depravatfe *xylrtun* apud DiofcoVidem oi *JVt Ktyruionu* LegO *x&Ttvopiot, ci* ^lg Hefychius. *ja&Mpw §>*T*IIIP%V h* q&w**u *tyeu Qratagonon herba cujusad texendum hfm. Cratagos arbor.* Rede diftinxit Grammaticus, fed minus rede Plinius lib. xxvii. cap.vm. *Theophraftus ayboris genus intelligi voluitcrdt*ogonon,five crataogona, quam I tali aquifoliam vocant.* Poftremum. fupra •Tib. in. falfutneffe demonftravimus, nee Theophraftus arborem crataeogonon, fed ctataegon, uti etiam apud Hefychium legitur • appellari tradidit. Sed ll^c librarii peccatum effe dicemus, non Plinii. Inantiquifrimis deniquecodicibusPlinii legitur, *cratagonon fftf* **rit*cifimile eft,* Non ut volgo legitur, *cntaogonon.* R^gu^ examinabo. *KyiTuipn** dicitur *£n*,** *propter virtutem quam obtinet* ci *T$ ykj** Nam poA, facere potis eft, ut mulier virilis fexuspuerumpariat. Diofcorides lib. H I. cap.i^-

'linnet J$ vsri we n trim* SF *Kg-ftx ytcux* ?*

vrii **w r&is 7W npiz*f CA*JJ» i&uZ<>* ftjTa VJ»T<&* **

fi, im ipiw ft umVTZts j 6 o dvn? mn-m Tois Ions it**

£ 7ti^n(iT*. Urdditur a qutbirf Jamfirninis p&tum efficere titnmliet virilis fax us fa turn par tat, fiqiiidem poft mcnfes .purgatos, antequam cum viro congred%atur> ter die, je{una, femen tribusokolts , in aquae cyathis duobus, btbat, ad dies*

- *quadrqpinta: bibat ($ tffumvirconfwnlimodo dctottdtm etiamdiebusy (3-deinde cumilLi cJcit.* Plinius loco citato cap. vi IT, *Quodfi bibant ante ccenam% tribus obolis, in cyathisaqify totidem> muherac vir ante conceptum^ diebus qitAdrqginta^ vinlis fexusparturn futurumajmit.* Theophraftus c/ncentus fuit, foecundas fieri. Graeci unius craraegonvmeminerunt; Plinius duo genera numerat, vermn-dcerum guod Thelygonon vocat, (atyrii genus eft \ confunditque cum phylfo vel Mercuriali mare. Sic enim de fecanda. *Eft & alia crataogonos qua Jbelygonos vocuur; differentia intelltgttur lemtate gujtus. Sum qui^ fiorem cratagoni bibentes multeresintra* 40 *dtem concipere trad&t.* Idem Plinius lib. xxvi. cap.x. *In totum quidem Graeci* (agit de fatyriis) *cum concttationem hanc volant fignificare , fatynon appellant ; fie & crattgonon cognominantes , ($ Tbelygonon , quarum femen tejhum fimileeft.* Poltremum fal(umcft& praeter omnem rationerm Quare leguPt Dodilf. viri, *fic& cratagonon cognominantes*, quod diftinguitur (ruec paulo fupra ubi deorchideagir, male ilibcrto, fi non abipfo PJinio, inferta funt, ad crategoni hiftoriafll pertinere volunr.) *inter nodiis% numerofiore frutice, fcmmcacri, radice inunli, (3 arrhenogom,cujusfetnen teftmmfunile.* Haec ingeniola fan's, (ed utrum lie icnplerit Plinius , multum dubito. Quippe, ut jam andivimus, cratxgonon Thelygonon vocari ait. lib. xxvi 1. Quare ut vulgo legirur, Plinium fcripfiffe arbitror. Sed quilibcp? per me licet, fua fruatur opinione. Craraegonon Theophraftus nafci air, »Wi£ *xifo* w&tor* vertunt, *nafcttur Itni mode ruffum** Quod quid fit nefcio. Diofcorides loco citato: crar?-gonon his verbisdefcribic *Qvxru'tyMi iun& *n~n $* AIA«^.

pluus abunh radice emicant culmi genicUtatt, femen eft iniliofi'nile. Safcttur ut plurmium locis opacis (3 fritttcofis. Eft autem vebementer atre. Plinius lib. xxvii. cap. vi 11. *Cratagononjptc* tritici fimile eft, multis ca-*

nuin triticeum \ir dodlus exponir* Qund utrum melampyron defignet, non audetaflerere* Idem hapret an *pi**(47ivpof* rcftituendum fit, Pofteriusmagj£arridec (quod qualelinum triticeum fit, ignoro) neutrum tamen placet. SIMC* tritici fimile ait. An itaque fcripfic Theophraftus ^ *wu* Sed Diofcondcm fequitur Plinius,non TheVraihim.nihildeculmisThepphraitus. Plinius cum fcriberet, fpic? tritici fimile forraffe cum (pica rnricca, non quide.n Tpfius folia, fed ctrlmo-ram cacumina, conferee voluit!^ An corriiptus Plinii codex. Tradit CUrilT. Salmafius in vetuftiff. Diofcondis codice fcriptum efle. *»». ^ •> « ™* *f ™?> *Folia tritici Jimha habct.* Unde forte Plinius fcripfic, crat*gonon fpecie tritici fimile eft. Ti \t®> *fan** ** ^e«. Sed nihil mutat Salmafius. t^terum vulgaram Dio(c.fervolcdionem. Inquirendumtquid ^iW^Tivp" fit.dixi (upralib.». herhamtffc in quamdegencrat trfiic.aizi lupralib.v. nerDamenc in qu«utu ci«.i-> - ticum.fiinc Plinius fpeciem tntici dixK.led hoc de melampyro non intelligit Gr*cus au(5kor,verum myagron. Uiofoorides lib. 4. cap. 11^. *M»*r®* *vi 4* f**?™/'' *qium aliqut melampyron voc*nt, herb* efi e cre-*

enere,btcubttaUs,fihtsrubi.tfimtlibus. Rubi* folia finguUtia, lini foliisnon funt diflimilia, utnufque >conetn videat ledlor. Utrique folia angufta, oblonga, acuminata. Facile nunc Theophrafti codex .\ mendo iiberan poteft. Verba enim mala interpuntfione &

*fimttiis mtlio fimilis*r. Vel, *FruSus mibofimths,ignei fe*

non >W_s

>& tritico, (quod decepit Plinium) fed *** * *w&yigne,* derivataeft. Diofcorides \%v^% * w£ Quod inepte Plinius, *feminemihh vcbenienter ajpero,cu*m *fervente, \dfervido, caltdo, urente* dicendum eflet. ,oalenus lib. *v* 1. fimp. K ^ T * ^ * * *now h taws* « *'**J

vzr{X»r. Crataeogonon herb*femenguftanttbus qcre ejh^ vehementerquidem its, qui eo utuntur , mtlto fimile.* interpres, vir dodifl: maluit depravatam iBginet* ieaionemfequi, quamadmentem'Grxci ™«°™U/J" ca verba interpretari; cum ait, *crataogom herbajruttw, & act is guftanti eft , & utenti frigidus, fimilis mho, ZW* apud ^ginetam legi fateor, *x&rtHoyjvv w* **** • **£ *U ig }&ftCs pvpifit *y ig &#* xtyxz* *$&***''&'* Imaginan nequeo, qiy ratione quod guitanti acre en, utenti frigidum effb poteit, hoc praeter omnem eitrationem^ Scio eupborbium, diagredium 5c fimiUacalida,&acria efle, refrigerare tamen. Sedhocjitper accidens, q uod expellant ardentem ac biliofum humorem. Sed tali facultate crataeogonon pollere, nemo tradidit. Corruptum iEginetx codicem efle_verDa Galenjcitatatefftantur. Solet enim Paulus «Oalenio verba exferibere , & in fuum refcrre itaque apu8 iEginetam, quomodo forte K fcripfit, i «- Vd fcribeexp ^ (quodmutarimin^g* Jibrariorum

& milii confvrri facultates putavit, cum]hai comparatio.&fortalHsimpofuit DodliiH vronon.re da verborum compofitio;qu«tranfponenda , uti dizimus. VulcenimGaIenuslemencrat?ogoni« lio fimile effe, & in eo diflerrc a milip, quod fi turn guftet, acre percipiat, & vehementera nonguftetmodo, fed eriam utatur. tr ex phialtum fcripfiffe , uti reftitmmus, conftare arbitfOf innuit Or,bafiu, , cum de froOn a,t. *%^f'^

fcaiVgono habent, quo ad formam ac figuram ojtimj convenir, etiam femen milio fimile, fed neutiqUam acre aut fervens. Malunt alii hydropiper crataegonon, utucre. Huic folia, & femen acre, pipcrfc mftar.unde og nomen. Sed huic perficae, non lini folia, femen cum milii femine non conveniat, turn, latiufculum, iuffumacnigricans; mil'' vum uurum, ipi«aens, ^ vum, durum, fplendens, luteum, paucis_tcn cuniasvefticom. Addoguod ^ J J g ^ J J u o f i i h r retofis macerus iut aridis P ^ " " r ' " j fylvofi$ dropipcr.. Alii ««*R°n°°" ^ ^ M' ? Angli. Sacollibus & devex,s, umbrofis, ^rbon*-. A baudicpaflTim ^W.fi'Sulatisgerfequicubimmque altum P'ufc^r?fl^u fed multo minibus, in alas muJtasdivifis, cupnraiiaeruu craffioribus & majoribus, anas ab imo tot rentia,Vobbmgamyadri.pryw. biunr, injrrati & nonmhil acris faporis, Hor^ inter pinnata&anRuftafolia, ex luteo he b.cqi^q marcefcentes exalbefcunt, ru» culis minoribus quam alb*>d,g.tah geftis,& ut linari* effigiatis. Semen in m.lio non difpari, odore & faP temquereda dum,veneris mcennvum nitalrs, quafi fermentum quoddam effe fenbon planta.fi non craregononipfum, faltemplore«^a notas fatis quadnntes, qaod inficwi ini non pote«

rinxyf.il. gendumeni X«x^«P

**y,w t* i .;«.e«"«.«r. *Sed & foltat'J pradua vmbtu; ac trtcems fiptenis dttbusefota, / temmvirisfjcereproduntur.* Idem Galenas^ fimpl. Dc periclymeno, *b(aim* j <£ *«?>(«*'* ^

[illegible] ££ *triginta, quemadmodum refert Diofcorides.* Notandum quod in Graecis codicibus *siycvas* legitur, quod virr dodti interpretantur, impotentes facere ipfosvirosj fterilitas enim inquiunt defeftuseft feminarum, quas «TOW perpetuo vocat Diofcorides dum ipfis notam fterilitatis inurit ; quemadmodum *aroKicc* medicamenta omnia ilia dicuntur, quas vim concipiendi adimunt. E diverfo vero folet eos viros vocare «y»*?, qui prolifico femine funt deftituti-, aut illud adeo fc/gidum, languidum , inefficaxque habenr, ut ex eo neutiquam animal gigni poflit. Quorum opinionem, probo maxime cum earn probet Pbnius. Ulud ipicum notabimus, apudTheopbraftum yocem 03? w non de animali folum, fed etiam de frudtu,ipfaque aqua ad generandum minusidonea ufurpari, uti lib. ij. & *iv.* hift. Eundem etiam cum periclymeni femen *$*** *icnbit;* de mari loqui quod extra dubium non omnino ponendum. Nam hemionii ferrien «^VM» dicit, quod Diofcorides *amw Meet* tradic Sed de eo infra. Ex Diofcoride porro & Galeno *vfiawm far** reftituimus. Ethaecpertranfennam, ut dici folct. Obiiciet quis, vocem clymenumferyandamefTe, quodPlinius cadem de clymenp tradat. lib. xxv. cap. VII. *CLyme** Hoi, JDquic«i *rege herb* appellata eft, hedera foliis, ram tnofa, caule inant, articulis pracinfta, odoregravi, ($ fc-rnme hedera^ jylveftribus (3 montofis nafcens. Quibus tnorbis pota medeatur, dicemus. Sed kic tndicandum eft/ ditmmedcauir, fterilitatem potu etiam viris fieri. Graci flanpagtni fimtletn ejfe dixerunt, caule quadrato, folliculn turn femine inter fe implexis , velut* in poly forum cirris.* Huic obje&ioni facile occurntur. Confundit enim PJiniusclymenum cum periclymeno, Grseci omnes'periclymenon foliishederaedefcribunt ,clymenumplancaginis. Et'quam parum memor eorum fit Plinius,quae antedixit, ex hoc loco peri picuum fit, cumunoquafi halitu, clymenum folia habere ait hederae & planta*-ginis. Peridymenum hederaceis conftare'foliis, non tantum Diofcorides, fed Nicandri teftatur fcholiaftes, ad hunc verfum *(pv^u-n xtes-iivrx (*de. Ariftolochia loquitur) *<t&/x*vfAivaio (pi^au.* Inrerprcs *Grxcus, J&)* T> *c&AKlvpew Jyk id Qvfo* M tyw *?*9t* T$ xtoyu, &c» ,Scd inftabitquis: Clymenum apud Theophraftum legi, 8c , apud Oribafium reperiri. *4$e*Mf3flov> el Jfc wxinv, tl M XA'Vffyoy-* Idem & Auduarii teftatur audtor, *d* ^ [illegible] *agwen, alii rfyme»on , alii carpathum , alti fplenium.* Proinde nihil mutandum. Qood non folum hoc capite, fed etiam capite ix. *tift»»* l^gatur, & ut alibi didum, antiquiffimi Grasci aliis atquealiisquamrecentiores fint ufi nominibus. nr(i,Av^«r, redrius dfef-*xti/Spof* feu *d&Khvopttoi* diceretur[1], quodarbonbus aliifque rebus fe circumfledtat, ac circumvol vat, quod Diofcorides, & ipfa experientm teftatur* Nihil tamenmutareaudeo, quod conftamer apud omnes aufloreslegatur ^ K A ^ V . FortaffTe antiquiffimi Graeci *tfetKtiifyiOP* dixerunt quod recentiofts ob vocis *xxvpfa* herb? vicinitatem in *dfrttiAm* mutarunt. Sed hoc non conftat. Latini fylvse matrem vocarunr. Scribonius Largus de compof. med. cap. 129. *Hedera nigree baccari p-> dutm. <zfeut*vpiv*, quant Jylv<e matrem vocamus^ foviEtoriati^galbam^c.* Officinal matrifylvam nuncupant.Graeci barbari *p*i$tT$$ieu>* pro *poc<ift<wxGf** fi non <t)rruptu'i codex : Myrepfi fedt, j. de unguent 46. qpg^dfortfi'tf, *ftoc^ir^i^iaq fco^ojclvts cardiobotani, ma~trtfylva, berba mofcbat**. Vulgo caprifolium vocatur, quod extrcmi flexus fint capreolati. Belgaj tamen JJCptenblatvocant., quafi hircumoleret velhircoqnid fimile haberet. HodieGraecis, ut audio , *<e&Azrtiw.ht* vocatur:jquod periplocse fit genus, yel'huic congener. DaifH Gaza *voiucrum* vertit, Credo quod Audluarii [illegible] *tfovxpopdtf Prophet*poliumVenerts, Egyptii tnrnum, Upmanivolucrum majus* ^ Notandum tamen , Gazam in libris decauf. *I*oibn* volucrum* interpretari uti lib. ij. cap.xxv. Periclymeni notasnullas tradic Theophraftus. cap. *x.* tantum d<5cuit, qua rationc, quibufquemodis ab herbariis Alligatur. Defcribitur a Diofcoride lib. [illegible]

[illegible] €fe^e! (in alrcro codice, [illegible] etia«n Onbalius, alii ex Crate*» *»Ł«*,, ^W&>) *Qivtm* ci ^*MS* (Alter d *x*&%MS9* Pli*ni*us> & interpreteş vulgo probant) *» v&ywit. ^bnxi^j^ ^* *n&vnxfrn fyufois.* Id eft. *Peric/ymenonfruteM eft exinius, ac/implex, babens (*Oribafius, *Jrutex parvus'lft, fimplex caule quadrato, (§ per tntervaila folio Us circfindatoalbicantibus. Quod* de caule fcribitur, id ad ci^^m hiftoriam pertinere arbitror: hoc enim cjfuadrato,ut fWa dixi, caule defcribit Diofcorides. Sed, fi diligent'ius animadvertatur, funt quadrati periclymeni feu matrix °fylva? cauliculi) *ex tntcrvallis foltola caulem ampleft*enm tMyfubcandida, hederacea,ac inter ea naftentia germina, in quibus femen bedera, florem candidum, ceufaba, aliquAntum rotundum,&quaJi,tnfoliumprocumbentcm(Oriba.(ius, inter folia fur culi exeunt, in quibus fruBus eft hedera fimiitSy qui quafi m folium procumbit, durus% qui difficulter aveilitur) femen durum, (3 quod difficile evellatur , radicem crajfam ftfrotundam (longam* Onbafius.J *Nafcitur in aryis acfepibus ; convolvtt vero fe fropinquimfruticibus.* Pliniijslib.xxvll. cap. XII. *Pcriclymenos fruticat & ipfa ex intervallo duo folia babens, fubcandida mollia, in cacumine, autem femen inter folia durum & quod difficile evellatur, nafcitur in arvis (3 fipibus convolvens fe admiculis qmbufcunque** His inverbis duo obfervanda, ac primum quod Oribafii le&ionem faquatur Plinius, ubi de femine agiValterum quod duo inquit e(Te foliola; quafi legerit ,quod & ipfa videtur probare autopfia^ *tpvKclztx* A'«. Botanici qjnncs caprifolrum five matriiylvam pro periclymeno agnofcunr,ac unum illud quod de radioibus objici poffejc facili negotio folvunt. Negare quis polfet,inquiunt, caprifolium vulgare non eflfe Diofcorides, quod radix non fit rotunda & craffa, Refpondetur, Diofcoridemnon^o>fuAoFpi^» id eft *orbiculatam,* fed *<zfe«ptfi rotundam,* non angulofam dixiffe. Adjiciunt apud Oribafium f««ftK^»ideft *longam,* legi, corriguntque ex Crateva ***%***' * t**x&l crajfam effe & longam.* Recentiores duo obfervarunc penclymeni gerfera pcrfoliatum,& non perfoliatum. Addit tertium ClarifT Clufius, humile, quqdad vacciniorum claiTem referre malo, allatum nobis ex Mofcovia, etiam Norvegia; non perfcrliatum five Geripanicum longis quadratis tenuibus, fed tamen lignofis, & in ramulos partitis, cauliculis, furfumjrepit pfoximis fruticibus aliifque rebas fe circumvplyens, circa qua? ex intervallis folia bina, ut obfervavit Plinius, ex adverfo pofita, oblonga,mollia, dilute virentia,infenore tamen parte magis incanefecntfa. Flores in fummis ramulis complures pariter emica*nt, oblongi, candidi, fublutei, odorati, interius cavi, una parte prominentiores, qua confolidae regiae florem, aut pileolum referuntacutum* ftaminibus aliquot e medio exeuntibus : Succedunc racemi,feu baccae rubra?,uvarum in modum compadse, aro fimiles, at dulciores & praeftanticfes, in quibus femen duriufculum; .radix Lgnofa, Candida, & intra humurn hincinderepens, quxque.facile novam promic radicem, quocunque loco plantata/uerit, PeVfoliatum, five Italicum lignofis quoque, 5c in longitudinem prorepentibus caul\culis Germanico omnino (irfiile eft. Convenient etiam folia, nifi quod ex adferfo pofita fubinde uniantur, & circa ramulos prapfertim faftigia ita coalcfcant ut acetabnlorum profundiorem fpeciem' exhibeanc, *b* quibus flofculi nafcuntur fuperioris fimiles, . breviores. tamen ac paulo minores, ex purpura niveo candore nitentes, alicubi luteo afperfi, aut albi, aut fubruffi, baccae fequuntur fimiles, feddilutiores.

Tdf 3 *ifub**. Folium hemionii fterilitatem mulieribus adfer^ ait. Quaeritur quaenam fit planta, quam hemionii nomine defcribit. Hemonitim voIuncWe magni nominis & au&oritatis viri; quod mihi non arr?det, fiquidemnemo veterum tradiderithemonitim hemionion nuncupari ac fteriles reddere muliere5. Graeci afplenion hemionion vocari teftantur, fterHef« que fieri ejus ufu mulieres tradunt. Diofc! lib. 1[illegible]11. cap*. CLI. [illegible] (legend. *Q* [illegible]

Vjt a-nift® utcq ty& txvriv* J£ film ipwy*

*fiini. einXfau Sj *v*i** $*** $''' *»iii o^v'os-ttt u$ ol'VKttr. 4fplenon% ahqui fcolopcnirium, ahifplenium , alii homohiort, aliidjmque Vttrygd vocant: C<eterum ffem farms adtmere creditur, turn fer fife , turn etiam cum muli lienc% amuleti infiar adalligatd. Verum in cum ufum, tra* dunt nottc quapiam effodiendam* Hxc* examinanda funr, ac primum obfervandum, quod'afplcnon & hcmionion Diofcoridi & Theophrafto idem (unr: Quod duobus hifceprobaturracionibus, quod Diofcorides idem nomen obtinerefcribac, Scquodeafdem obcinerefacultatestrada::. Differt tamen a Theophrafto Diofcorides, qao4,ille cum pelle & ungula muli praefcribir. (mate Gayj ejCTr'fls^. Namindubium merirovocari poteft, ajv mulus Gfmen habeat: faltem non generare iem^'i^rroverfiameft,) hiccum liene. Dicendum, sfplenon (ivebemionion tarn cum liene, quam pelle & Hnguemuliexhibitum, ftenles mulieres facere. Breviter & re&fc Plinius lib.xxvi i. cap. v. *Non dand*m f&minis, quoniam fieri! it at em facit.* Hemionii nomen huicnon impofitumafiiura, necapoteftate, fimilive affcihi, quam cum hemionitide haber; fed quod ej- Aibirum cum muli liene, ungula, ac pelle fteriles reddat mulieres, uti func muli, mulacque: vel nomen illud accepic, quod muh Inc herba deledlentur, uc tradit Theophraltus, Splcryum dicitnr quod longitudine *Sc* latitudine (uafafciola?, 5c ut fie dicam,emplaftelli formam habft, quamquam & fplenium a fpIenediAum cflc poteft, hemionins cnim idcirco nomen fplenii habet. Apulejus: *Herba fplenii radicempijatam, (3 inpulvetcmm'olltjfimum redaclam vino lemore potui dato, fummam temexperieris. Confttti e*m fie effe inventartr. cum cxta vi facrtfictafuper cam effent projetta, ferunt adhafijfe heni, eumquc exinjmjfe.froptcr hoc & quibufdtmfpbuon vocawr. Item narrant quidam y fue's qui radices e)us ederint %fme fplcm viveniri.* ViJc infra hiitoriam ex Vitruvio. Afplenon vocatur, a*b ufuqnem lie^iolis, ut praeceptor air, prapftar, vcl, qu^d magis arrider, pota lienem abfumar. Diofcorides loco cirato* *J[tti*ftit S[t %« m Q%\x* >Jn-?-3inu mjj Ha ** yiriiSpcc ini {uipw u 9*>*j* lint**, fti j ty§ f\wc babet foliorum in acetodecottum, ut per diet ^opoturh itenem abjumat, fed* 27 *folns e vino tntis Itenem illini oportet.* Eademdecaufa Myrepfo fedt.8. de Orilatis82. ,T^»«fl'wo> herba lienem abfumens dicirur.CurfcoIopendrioi>dicacur,mox plunbuseiponam.Lego *vu^yy*. N cOphytUS. *ffxtXom'ftyff , el ^1 £v*><vi,* ii^i *arXluify* 04*J\)k wsinyd, •< /t*i initttcg, §1 J\jk MmS*lft,* Corripunt -nosier, idque quod tcucrium medeacurlieni# Ledlio h-cc haber faventeai Apulejum. Gwecis dicitur Ionclucis, aliishemionion,aliis fcolopendrio^aliisphrygia, aliis phrygitis, aliJs philtrodores, aliis tcucrioni prophets hxma gales. Auduariia^vflor « 3 ***'x7*t c'^j

a<>« *y*>ni,* pro a T * ^ , *fi»*{iO* rcftituunr, obcaulam quam dizi ; cum tamen viris *do£tis* arurias% quafi *in* ***?* dicatur, Atcsideftcauda: Atectiamnort, vel dea i'celerumvindcx, cauda *k* foliis caudam imitantibus. •'rt#i^- igicur quodfolra, qu* caudam re fcrunc,noxia fint% generationi. Nobis *difyfr* dicirur >oj *i-mt m *zi»\ quodminimeproffer fceltxqucfit ejus ufits.* vclab *m* privaciva, & J©% quod (Irangunap.cifqucqui unnamredderc nequeuncmedeatur.Phrygia& phrygtns ^ regione & patria, f hilcrodotes & contrario dicitur, quod ameffi, id eft generatior.ujivida fit. Maluntalii, quod ad amorem conciliandum faciat; quod veterum Dcmoctididit. Lonchitin didavolunt^abhaftc,ceu lance* forma, quam in planta hac obfervare neqtieo; nifi placeat fin^ularia foliola lancex fimilia effe , quod *rej-*>'*, trian^ula appareant. A feminc ci:im triangulo lonchitin nomen habcre Diofcorides tradit lib. n r.

™«*. fy. *<x9n,*v?ii*< *?!•>. Semen involucris claujum, tri*ngulu%* Uncc<e cufptdi fimile, unieetiam planta fib* co&iomentum arrogavit.* **Nobis lonchitidos nomen im**poiitum videtur, quod[illegible] & lienem abiunjutjfoliaque fimilia habeat. Diofcorides capite fequenti Av^Tnc iW^i, «<3 *teyyj™ it*X''''*> ^*ÄA« «'»^«

(Lacuna ex veteri codiccaddit *m&***) >$* wfti, *pr* •{»; *f»£ci»i, &Ca Loncbitis altera, quam alii afperamdi* cunt, folia frofin fcolopcndrii, fii afperiora, major^uejte

multo magis divifa. Vim porro hxbet vulnerariatn, «»-*fiammationefque arcet, lienem quoqucfota ex aceto abfumtt.* Lonchicim plenius defcripfi ut ex eo quid Icginmnm hemionion fit quilibec cpgnofcar. Sed unde digrein fumus reveftamur. Afpleniumpteryga dici D[T]?[T]^.''' desfcripiit. Nomen illufl impofitum, quod cum mice aliquamhabetfimilitudincm, Vulgo ceterach vocant. Q^am vocem a pteryga manaffe volunt, atque F. m t-faepe mutari fcribunt. Sic ex peteryga cereryga,oc corrupte ceterach. Theophraftus hemionion folia r* *ctyioTrufy* fimilia dicit, vulgo *TJ* f^5«»^», w *fcolopendrio*, quod Gaza pcflimfe *cervina* [lin]*g"**c* J'K Corrupta hsec ledlio viro maximi nominis errandi dealt

*Atnontoteli intelhn*ip*

Diofcoridis, qui ntiatur

er Hefycbius , fa

auttore, foiium emittit i/ttio B^^TKM

*dracunatli, curvata in comtia luna modo finuatum, r*r*

M»«fo intelligitcorniculatum. Etfanhxpartepedicun lunamincemuacurvatamrefert, quod Graci prop''? ™ *cant fewfo, id eft lun* corniculat* figura. Stbemiontm foliahabet fcoktendri* (quod mowalium nemo traaiui.

non idpoteMifcokpend>ion, cui folia funt f t ^ J J *film' mtjoris. Exit igitmfcohpendrion vulgare quodfW hum effe con ft at. mil tarn fimile quam folium*

(3 bemionitii, nihil tarn diffimile quam bemtonitu' lopendrii Diefcoridisfolium——Tlxophrafti feoli'

non eft idem cum Dtofcoridti feohpendno,

tH fiolopendrium qnctpbylttit eft. Htcnibtl randumconducit. Longe itaque diflatfcolopendnu..--

fbufti a Diofcoridio fcolopendrio. Nomms turn T«»

itroquedJrfa. Diofcor.deum fiokpeftum a-form'P",

vtlnti pades fcold rx refe

lies, quadonna

fplenium Appellarunt. Hoc paquatum pcobiere

quidem Perlus

e(rehenuionit.nDiofco|,

drium Theophraft. phyUi'« 6«

fal [illegible] H nX S tS ^arionemimped

mVmoriae Fod'd't, nccullushaetenus rep,

fcolopendrii folio efe fenpfic. nee Pg J "^

d fciwi.qaifquam fcolopendrioq

Plinrenacopo

Machaculos, Dodoeaeus, Labelius, Pc

nomen accept quod fcokyeodns m e t o »

Icnpfiffrt- Diofcorides. Non folen: »«« «

facSittc fpeciale nomen ^ P

du3amnum.[quod fanat mor

appellabit vipermap, -

norefiftat; idem deplw

fcolopcndr no»« P*

tradidit. Nondubiamqainphj«mm»«g

lopendriam vocarunt,

Termiculos adhaefentes oftendant jon .

funt fcolopcndramreferre ,

impofuere, quodhodic

DoaifT fytafle viros,.quod^J™^"'"

foliis draconcnl

hi

Non comparat animal, draconi

utnoonollSdemontawicnmt,fedarjqj»

tbjlht,d$, tWqwt

foret, nifi folia ejus inferiora fede lacinia eſſent, & utrinque angulos habentia prominentiores, ſenſim ari, ac tandem ril JrtfimctiH. Sunt tnim inferius lata & f iujltr ftri dimiii a A^rn'pn iunj! msAi , txctvutf TtUqa*f*Tit angujlitirifnnt, 0 in oilmen drftnentU, ditteriete ttuon fupcrftiit Unit M nirtiut, i tage qn<t<]&n vamicuUrtim fpt"t if fit I'tvijuc mlb jr™t, TMiiiatjimi* tittr, i plvril/uircnutbatfibril temmtjfx. Vtixit t>ai ($ dvindequt hujui faliorttai fetm», infttiere fiilt, ti tm* til fin vttuii afvphrftt utruaque iibmittm. In ebfiuwii qsiiiajliTa uri/U [{am* locii* iu/fimr, (quod nejj»rc vi-* dcntnr adretfattOTom au^orcs.) Hrfntmr t? in Bri-t jnnu- umbrtjis, tr4Kjl.un ill me itntlh i}«iti:U,yt, in Bt/gium, ftjlt^utm aistcviffit, fiftitiikm itngttftii & elrlmgit ftlia xmulan refert* eft, felt tnguli inftriertr, pahlo frsntimnitarci titnni'mt Aifximinii oſtendere.*

longe dictiſſimum fruunnt; ſed uti & junio, quoJ cetcrach vocant. Corrupt as, nt diiti, Theophrafti codex. Lcgc «-^«it'<Jjjt vel «^A«*I'?;B. Nam id animalculi gcnumtroqucitiodlo apud Grxcot effcrtur*

Hcmionicis.

HaCt-entu Dodonsus. Nubil nee plan ram vtJcr<r. ntcilWobttfr^relicait. •(.»j«7n(didatUlclur, nod quad hancniultvaratit.ncc qu.id ftcrilctwdJat commcJenris.fed qnod if& itenli* iufbr muli (it. C»r« enimcwle^lorctemine. Retili usque ftcrilmwncui«na. Afplcnii nomenvel i tw;l»re qu«d HIMJI liencm. vela forma hilw, quod c jus folia mwticorutn fptwla, nimirmn oblongK plaguUs, fi^uri imtjr. Scdprill* roisis(.'!«•«• Haewdcuia H;uu OKphylHiiit wo afpknio. five TcohpcndtM.d.>-l pro hcmioftiitdc habucrrtnt i cum phyliitiJL* •ho, liiijusdnc""0110 /„ye aro l;IIIIliJ Diofcotidco lib. nt.cip.cxii.

•fa*

*4 dCtrfo. Stint vrri ««/«!, ""I^F*¹• "T!jf"* »r«fit*- PhyJ'itaid cftfolMi dicitur, qnod f «fpc! iptMfeM,tefoliata»rt»'*en« O»ul»«M florii eft npcrs. O«ai»*

Pl,vllius noili nort *cogOtz.* untim rc_r *t»rcin qoindonufr hojus fuliuiB in p, veluti la. f d i f i d i , ut exunotbiio »!t»*X['f. t l h H.mmm.,d, [iddrc i nan eft fcal^crid.iuin'lbca

Phyllitis.

bk>fiorid« loco dt»to,

wtt»f" >^ JW*t«, «i»>t }%)<»t?. Ftlut eft fiafop *mm*ln fimthbui,f!un!iu, tbmA rtdk; jparfit i Ittam. N*fiu*rin Ttttti. fjrtrt'bvfcut cnftHu i nttalii ji!i.iimf)tii, tti.)vt tpiru. N»i .unfa—nm, U I / M > Wit ,fyU*SMtim pbpJU «Mdt tmnJKri dtminmt, fnbttr ftrifttmtu btrfi,:±pt juprnr t»r» vtrtiu. Ccnicrr foi» Dtokorulei Uooj^ndre jninuli. Siqoitf iltjlicin:ii» StiMcifi mate pui.podii, faktec aotutu rubm tliftmdi. irqur titi:nu,Dblon^i tlnekcntutooiiJciii ounfcolopiruitm, in(eCtt tct-tdlrn peiun fctaoAaa. ftwin jjwltci qctx & qn»nii fit lunuiqoe fimiltioJ.), quxrebtu diverfl geserit Mem nccieti trrim trklida. l^ngi jont **folia,** txi fcolopend ix,«b pnva ad fwnawm rqutl^ic «infciiort pfic tridlii ftirtictrtibos lirwi* icterfcifti; **nun ircacniis ill* bdfliolc (ctftcmtt, & & ncooi duio (trpurii lit UT amagftttrt ctiim o**ficodunr, n Ju e aiu i : ThriipUiifliM, DieTco* **,ijr>i n.i:t. i: n i: ,j i MaiV: ErgodflrertiMifffl** benmKMoo TbeophT«Qi & Diofroiidit. {Lcffvnfio ,«quim eft Ticild, un*mTj<lk«fl>lubet e*qaa f.>li>, **•c rjti, in mtiliai [cnuci bbr» diiiiiii. S*r* r»Ji« tcttiai h ct riiakii icr.uihu*. inrci *it* compfactM.Coo-**fticfib;t», C,UC *i* **ane** li-prrm*. **n** qufolu, **etaip.** *UttM.* MonTinaScpfuoUlncaaowe tfibuTheofht a ft at Dbfcordtt ^m«« - *" < •'* (•« loa «t»ui> MtovM. LcK*uJuiU **n** Opio dice turn OodnT. Swrnceno Sc SilmiAo »ff h *^m «H *« ^xn.*.'. N«n >ct tcrcf fiTa, TC! tn panetibui tmm>dintbo4 . eS brill'i rocuodiaribds flttfiaulAra* ouinnratiiil. *fntt* aljlroon rrpe- Cociibcs, ttlir Ftfto, i'onnirr UpJctCsJIu' mine ronmdi, iJtoc Ut ruinfimi ill rodimtm.Impetrol DwtfW ff t Tbeofbaftt^nwiri ifl*fl >uct , If*4* in m l T i DiofcanJri, ^o fAcniofii j G «K «»pcrtn>tij. In vetofti* rnfrh riiv'itni, i.^*» bw. ftwrfis, OJ'KIJ, Dtti^roTii, montofis Gallic, iwlue, HiTpaniielotisptovenit j giiam no(Uoin bori—

Afp[cniuffi,finc Scolopcndria.

fnmcntoGi Mfci Apiltjmttftatai. Levant, inmir,

mootibuj Uudjnr. N«qaod Diofcoridci in ptrieii-b«, Theophriitusionwotiytrt rulci tr*dat, inde dimfi plant* eft ttiiwnJa. fiquidem uirutwjuc vcrum

rfidjt Diefcoridti.td fidhim quod inpecrij murifqoe optimum eflet. Soltt Diofcoride] loca drfcrtbtre in tjaibui pf*ftamiffmi*fi]ni p U n r * , b i i i

pfenilifchemioiiiiPlinLui

.f, ubi»ir: *AJfttiuum [tint ijm btrntmm* KJM, filiii ttifnalibui mulrii*, r*ter /imc/i. *t4MJ»af* ./lent filial,amhh, Itrjitr*. Nttftuhm, nHJlfrtm,*ttj<hnr* »jitr. *fiifcuur* in *fittetiiut* ffjci'i, iamfJii; *itmmM** w « (> « ' *ttistuiiufiiU, uvyMi.* Trr«n«(w-I V:-truvium iccipitur pro (crti* pedi* partc. L'ndc trirntlJi* IDjreriJ d;titur,qttw eft crjfRfUchntf qu«nor uotiarmn,fivc cjujruor pollicum. Tilu am habet afplcliion, nili mtc^Min iniclle»criJ cum Plinio racnira. De hcmionittJc lireintc!)ii.'i ncqucunt, gu<id huiiit foti« pejem fitpcram. Afftcnin fuJU font parta, longfcudine paJmi, titna>tfue profnmlis InSHomtelilterno otdin* incifj, mietiuj tnollu lU

frperrcKglabra *tc* eirentfa, (jn* com fnirt/L-ttntccoiplicintur , & i n tcreiem figuram contta&a, foris hir-i'ji.i ltolo|'t>nJrii limilia appatenc. Caulem , Rourm, femini non fert aTplenion, uti rcf3eobr<crv«i>nr. R»-dir I)!icibus non eft diifiinilis, Hme plaatam a] plcnion fire fcoltjpendfiiiiLn Diofcoridii effc in dubtaui voc« nemo. Reftai Iblramusnodum, quoJ C.ak'iius lib. ;• *Smphap.ti.* uhi *de henis igit obftru&ionc,lcribtz, ir'3>iniifii> -n igt nix>&* , w w A *lait* ft '»r «ft*~ *jjtii«.Ki"«* ju»*<>» wiaii fitteftiiditam i^Sfdilji» , (3 «'''' muii ipjum nimint rtfrajeuM ,* **/raai *tppdttu.* In fcis Ttrbn Jcolopcndtmm & afp/enum nor) un« e*-demqtte herba , fed dux diftirifl* lunt (pecie- Scd relpondcrilblet, nxcrn njwn'iJe<« redundare, ac priccrGalaoimcntcaiacccfliftc , vd librarioruim iflenria[1], vel riimia idali a(ic«jni diligwiria ; vei.qii™ tnagif pUcc[,dicenJuru,Galeniim hemioninm inre!'' tigcrc icglopcndni noniine, quod ejreap. ij, lib.vi ••/• yii'itrii *probxtur* , ubi *tn Atidrwntchi temcodh idierfas* litnjfiJS nacdicimema prefcrtbit- *in''>'i<to* & p *aii«,', i,* « 4* *»M'», « ''ii rvAiiritii'oiii [VUlW '''''' isWjp., quod aWurdouti, uuhil bab«t quod fcolop*[0]* dram rertrjic, (coJopcndrion vocatur quod *t*jus her™ toltar fpleni tneJcatur<, IMn, *Hcmitniiiiit htib** J«*«n ji*t,i^n *jfyltnun* , f uidj«r *fcthf^MtSren* (quod in ijorfo fuliirubriiniaculisinllgnLiiiiir, ut (colup''[11]«1* inrwaum: ande etism idem nomert pbyllitidi JaiomJ dicunr. Id. uiGjItiiuj pau!a infra iii£)«« «*f>* * ^** •on •J»*,»I *Hpfi'uv* mdiiiijiiii « <fu'io^« «''i?[c]- £x hoc 4lius orttur noJtB , qu-*(n /irrhim *otrfjyr[IC] Vitraviut lib. i.cjrp. *iv.* abide fiumiix quodam Cixl*,qt)od eft inter Gnofon *H* Curryoarn. (gk-OrfW* inquic. *(3 fimjhit/uljliirmititptftiiiiivrfitceriijf'd**** yuj *fifcuntutproxunt Gntfru.fflerVp* ; .;«J *«<'''' «* ™'' ii^J p#«, *frtximi Cntyndm. mm Ivtreut *w*rt*tim [ft*-mm. Vxit ttuBimtdttiqatttntmittJitmTc. i»<''»[e]~ »nwn i'jj fteiil&Um q»*™ pun* i<d>nda ioimiit*** turn Itimt.* IM MM *ixrb*m tolligtndt cwaat* to»J»* •WiK&Jmwa.dWf/uia *Ctiltiffi afpitMMW*'-* Dmfti Hemionitin intelli^fc Vitraviutncxi tim.int-De *feotopendrio Oiofcari&t. inqutunc, lificno* >>!* boffljoc intelliRi, qnod in tl!ii loci* n»rcitur, »n qtiiNj* mttaMXQra pafti queant, in muni quippc & law* Mb. ScJ & hcmioJliris in («ofi* Cede Dmfeoiide Jultitur, mtllitu IEWUC ponderis i«udirgafliencum. Hemionion,quDd[a]rrIenon ciretliximu), >o mutrtofi* 6c I«ofi« nafcr Tbeophraftuj lit, eir*''''[111]'[con]r fporfxr. Hof j«i)D* alpJfnon C''ten(c, * fortcan ab illaparteflaminiiqujeprottmaCortynim er« wontana luerr, in quifmj dafcebJtur plutimum neminit[1]-nun).quod capr* &mu!i rcdebarn. Et quidimpedit *<jao* mrniu ditinms /ttcum fluroint *prozintam fume* faioJiiin, in quo »f[r].enqm , reliquum c«ro l<>lun> r-jftendepetori apmm. Huicoj-inioni quanquam raven Apufejat , tamen *\t€tom* judicio qurltionein rotiim rduiqujm, ac nihi! decctmn., inanmcqo*[T] deprcofe (icquiftio. Be utraqne plant* t*m *\a»o-*pcftdr ton, q turn bconioniiU liciicm minuc.

KE*. K.

CAP x *

*tJ« ^c /-f/n//w, fij y///^ ji/7c/ i *mafculd. fie htrla al I nth quoddm a/iua, fl*,Jg> "•' . fucrwl fepiuagies toirepeffcm. Turn qua aqua flcnluatc/n ,qu<c faxunilttntrw 41 raiu.mfimijmve. Dequemint naturavtni rtgiemtm qiui*

H

tyVUfUM,

*^" °X*f»J, r »"ft« *-n«tw» >*»*awf- 2J#($ta« (/[»

* Flix fecuuina utilis contra vermes latos. melle * Filix fo-fibacia: & contra tenues in vino dulci commina ... farina hordeacea data. Si rnulieribus grandis de- contra ... tur, abortum facere: fi careris, fteriles in totum ... ,,. . ; _ „. Dtffcrt jpemina **Wix l** maft»

igitut vire>t (leriliuti **«>lai(fc natnw** *F[att]V'urnm* [f]S Ad rcm aurfm **vcncrrtnii** inirum in inodiW[ri»wrt>11] *pxvi«'^Z*

t€im mbibtm.*

polle-

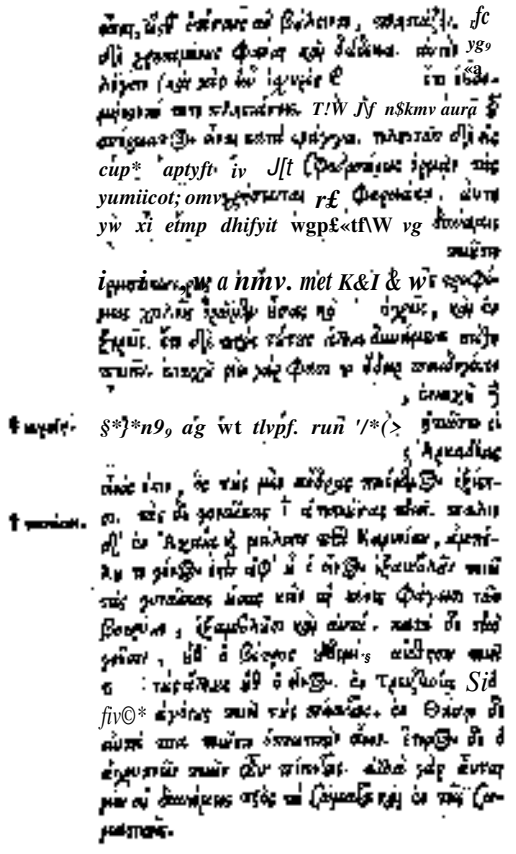

pollebat, quam Indus atculerat. Non enim folum edentibus, fed etiam cangentibus cantum, gcnica^ libus vim dixere vehemencem adeo infpirare,uc quocies vellent coire poflenc, Etquidem, cjuiufi fuerunt, duodccics potuifle dixenjnt;. Indumautern ipfum, qui & magno, atque robulto corpore erat, feptuagefies aliquando coiviffe fe faffum cfle. Verum emiffionem feminis guttacim fuiffc$_5$ demumque in fanguirem devenifle. Mulieris ver5 vehementius eciam citarilibidinem, cur^eo medicamirie ufefuerinr, diccbatur. Hax idturvis,(i verenatratur, minfica eft. Effe ramen ^uafdam> qua; impe.cum ad coirum vehementiorem tecicent, haudquaquam inepte putaveris. Nac»n & in alimt^tis ipfis cam Cccis quam humidis, vires ejufmodij acque etiam aliarum plerarumqjaffedijnnm efficaces$_3$manifefte fentimus. Aquam enim nonnufquaiti efle,quae prolem mulieribu5largiatur,affirmanc: uc apudThefpias. Contra aliam apud tPyram *e(fe,tPyr*am. qux* iterilitatem eifdem inferre poffit. Caufam enim Iterilicatis muherum, loci illius talem medic! reddiderunt: Apud * Heraclbm Arcadisc, vinum, ^*Uerxam^* ut ferunt, fie, quod potum viros infanos, mulieres * fteriles reddic. In Achaia apud Caryniafn maxi- * *Facundas.'* itie,vicisquoddam genus habecur, cujus 1 vinum ^ *vinum* abortum facit. Et ubi canes vuam comederint,eas *gravidis* quoque abortu periclitari neceffe eft. In guftu nee *abortum fa-* vua iecus,quam caeterajjfapic, nee vinum a caeceris *cit** diftare percipitur. In Trcezenenfi agto vinum fteriles, qui biberint, facie: apad Thafum vinum fo- mnificum arte quadarq,conficitur,& aliud quod po^ turn vigilantiffimos facie,. Sed ejufmodi vires ad corpus fpe&are, inqiis corporeis percipi manifeflora eft.

JULII C1SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

H[1] 3 ^Vffeift *Non debet pars hac disjungi. Eft enimadhucmaferiaeadem $$*<$»&> timoxepilovtum facit.* T«ÎO> *ft* ** W ^'*«^{5} «©'* "« >>ir«j. *I header us omifl* partitione redegit ad brevitatem.*

MiT ihQi-mu Theodoras addtt, **hordeacea,** *Plinius utrumqueneglcxitfonere.*

A; *kriftHt ays r*s ytwas. Theodorus.* Harutti igitur vires addixifle ftenlitati, *male. E8 enim epilogus omniumfupra dtfiontm, in quibus comprehenditmur tenentin non folum flertlit'atis, verum etiam facunditatis* Et yimns hie fignficat modum generations .: [ciltcet *tarn habitum, quam privationem, (3 minus placet,* narurам addixitiTe vires fterilitari, ^1 *vires factunt sl$rtlitatem ; tpfi igitur imperant I non tgttur funt addiQd* Addict tur enim fern per minus valtdum.

exuftctfffJVTot-ni' lametfi eptlogmm ficit; tamen hoc quoque adtdit,

'A&' «*HiJ'0|KcW« *Theodorm,* tangentibus. *x^xui* MS, legit: mfi fit mendum.* Ungentibus. *improprie tamen, namque f§ ungere, apud Latinos;* £? *tf?r& apud C7a*, tepinguidicitur.* lincmibns.

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT^E ET COMMENTARIV S'

H5 0jjAt»W<? Inter ea qui fteriles mulieres redlunr, numerat filicem fcemjqam. Utriulque hiftor am hoc capice enucleabimus. Grxcis *<*#$ & irW^ nominatur$_8$ ab alis avium', quarum fpeciem inramulis difpofita ejus folia, refcrunt. Peonatus, ihiT&pennS$_{13}$ *Fraxinifolia filix. Plinius lib. 27. can. 9. Folia utriubu* l^ibh femundi Me nomen Mere* GriJ DiJtar cnam *pip** pro quo apud *KiLu.^*'aL* dfeTheriachct verhculolegit·r.

AM. cod- J *Multifile comas filicisaccendereflamma. Xmii,* vel, utvuLjo, *%h^ com*> pr°foll° ponenrs quoc^imicatus eft Horatius.

——— *lieantfua*

Arboribujque coma.

Fofia intdliRc. *xfm* dixit Po&a • pro ¥^*> Gnpn tticndum, quod papyri inftar expnnia fint ejus toha. Arridet magi* *«‹,. Ad hunc locum Scnoliaitcs, o# *dicitur filix.* Pro |8xw», ^S^«» apud Theocriti Scholiaftem legitur. *nip *ji&* J8.«'F«,WX«™5 ^ Pta^. 3*v%b* autem GaJ,enoin exegefi exponitur *ortfw* w• *'A ^ W*$_m$. Leguminis genus eft, fod mam hh&m finbitw.* Pro JBA^$_{F|}$ *t?nv»* &*#» apud Diofcoridem & Pliai$_O$m^« legirur. Diofcondes lib.4. cap.186. ^f, *i* 3 *frwu** *5* ™*»frfy'*f*«* Pliniuslib.27 ca$_{P.9}$. *itermGrmvocant, alublechnon. CurMrg>, fitiw*f,tHSxp''* dicaruiyroaginannequeo. Non fit verifimile^fic dici quod jtofeiM pule^ium imitetur. Nihil enim quoad figura & facultarem pulegio (imilehabet; nee ^ pecoreguftata filix, quod (ciam, balatum, uti pulegium, excitat. B&^d> forraffe dicitur, quodaffumpta uterosdebiles, & ad concipiendos ineptos reddat, Hefychius ^ ^ « (fottaffe *prtftw), inipu.* |3A^^V. *'cc&en;7 w$$h d7mho\ ^vftv'cv,* LatintS filix dicitur , quod ex Graeco derivatum crcdi?iy\ *Jinx's* pilixi filix, ut^TjarAJ.pifo, & *£m* ajax. Sed 5c ex *wets* deddci poteft. Nam vetetes fcribebant fe-|jx, & felicata opera,& felico. *TlT$_{fJ}$il$_{s,}$* feliy, ut *httpo,* jilium. Columella,quod avium pennas referat, aviam vocat. lib. vi.de reruft. cap. xiv. *Simojere comatn contufum mt, pYjftnritftmm eft ren.edium ftnguis d$*

*quodihplurespj*rtictihsf9lia{ciffa>* Wrfr* w/ *bltolmon* *^i. H-pn-, ^ biibaqutvocawr*

fti. Cur **ia dieliar dixl, t s e t f i l i t c m cam tifc, Dio-Ivortdts fiticem five *ti(u focminam ad idem milum commend»i Hb. iv. can. C L « X V U. 3 ^ ' j imnft

i /rrna p i3 apt *txbuittkfribuiiijpttpystt* , & *juanntcriim* *Qiotujinrdrtur.* Pjitiius IiJCO citato. *vtitriiitti iuffn tit ur* , *juosinwum* -Jus-jire in Hufaifali Filijca Nicandraapud Aihen*urn Jib. sv. in Georgt-

i i *m* £, *txiHtfihx.13 te^Jithn.* AEtlcolif'-ittieninvirapltiita, quud latiSimcfcfc per •K"» difindac , 5c dtfficillimi excirpetur. Lcrngaj eiiitn Sc-jbliqmsbabei radios. Virg. lib.2. Gcot-

Ei fUktm curviimrifim p^Jcit merit.

Contra i GTJKO p^ta .nAi id eft molli* & dcliuc* dicicor. quod in momibux iiuultilque locis naJcem gramtn pecori [ibuhun prrbcJi. Eipaftortbui *ca*bili* fl; toinent* per hycmecttOcca br^iatur. Thci-tfi[l!) Etdjfl. 5. w»li HtM iV W*((AnUfc UT^.' A(l niiViii. Si JUIOJJ (B *vtnerii unertm filictm cttubit,* Alitiro ufnm infupc,' fr»(Ut. Ex cmeribus filicis iifi*,adaiuuqoainlo)djtn^hali; vocint, conflctur viirum viridemque ipti col^rem pi*par»i. Vitri* conficicndiiitfonca ; qaodhili, *the (o\<lx* inilar *Ql~* fjin qnUl ubri neat. Irtiiilu uinen hamioibus eo nomine dicenJa , quod inloscund« reddat fecrninat. f'i!itii duo genef* rovit Thct)p!ir»ftu*, agcofdt Djo-I r i d 5 (U i r i i P l i niut. OitrVrcmiirn lircr ffmtpacn & marem eft end it Throphraftm, ac frtuiiu*tn *yjri>*>.»* dicir.quod Gr/a, *tmtcatriu faxrtdum.* Mjlunr tfft Dodiatc'i ex Dto-(cortJe *ttmiiuryn tx* mi *mrittke ,Jh*ftdintl*.* Vnl-pats cur (e n u i non fofiir fcdii>.non video.M<N,,A&• •>«><>• pTKceptofi eft IJK rf. decauf. cip. >i- WIM *u*i:<i£juU*(rt^jHi.imirtrrpe*. Mem lib iv.op.vili. ejuldctn OP«M TF £.-iwt mx'uJU. Gaza.^iraMMcw/-tno *limfti(t,(iulc fhmn»ftim<filtt"< Mimlamtm, rrrf* «ii'iu>*>> oniio *ctehoth* cooltint fiiix. Utraqnc tihx [uculentera rJiofcoridedckr,bi[ur, wwjif [Aid. ad-

><ig (Vet.

/JU fhrf Hub, (, *ftintth in-*

j B fib. ST. '•» i«> *t*mr* ait* I r a t

ft'**,.* ..

fp rmr.

•n^tiwu.

N » -

Iniia iniicul •' ««t'*t1icinitnmeTrtur: wx

emmDofti viii no&uniij eteabiii, 1}]nniu five M-i*l i *no&* c di v i j oa nti! s Bapt i It *x, I* sibftr it o ftli c i Ui lo,mitutino onu, femina nigr* minutuit, quslia (unc papaveris, inventri. Quod commemitium*tf.* fuper-ftitiofum *eSTe ilii* turrant. Cuni lainen rudimentom qui.uli.iiin I cm in if cdanc pulverulcmje toliorum rim-brijc rugofiL'. Miiirtujtatnentilepulrij, quiaverffs fbliii qmfi iniueret , pro feminc *ccipi *aan* debct.

Filix mas.

E« <» enim no^-j nunqnam t>rodiliit plant). Illirf ft-ituIJtn (kpit, tjnj loiltinnJi nixSc & BorCI«, & Mf*"tl bora c|«i *At*fioiuit, inacurum femen in tiHNO cadt^ re, ideoqae nifi ^uirpiam turn jdt'ucrit, nec viderl flo«esi, or. twn. R r d m illi , arctfli f»Jii» tAb«f*re ijont ; lei «dcb rti .orni'am*fett*f»lUt. coHtjpqnf ciui , & ro tktno Infpmltf. fobflr*o p»-nr«> o t « Snem Jmui, b-<enw> iewpo»« *•"»«" iccre. Sed,, ut dtii. tntnntsai ill"* (cwen w* ** dciur etfic. tft S: ilia. qujinb*S*ii««cnw«*r|*» . TbcopbnftBi *tmmtpmn I* i»»re<t*ferreatT, h k . . r * o n o c i u l i a i l < » . I>>o-

dft#

tiamrideBtw ferfli •mom verb* ewntirirt*lfrf«-

w f»

fit wticnnirnrtrrc nMll ftrwntm. WMnficokx«m. meduIU

tom ilqne awfo, *rmuett* *i* CaotTJ qaaiO(M rn>n O»ln ooilw. frd wt ** M-. : Crmtt»fbemmc . , in oi*» pi"'" W^-<T* , « « tiiciwiriuititxa. & fdlm I *n,* [L. icn The ;. •*• <<'''''''' ennt, ac M *««•»»•. «i^"^» reft'tuufff CITM Diofeoridd ^<*n*>^*x"* '!He nC[>« , quod «" " " " • i.l pwbitum. Dofcortnrf parem

Filix femina.

O dravegle marcque aspon otest. Q^sre doiliores odii re fubg ra» i, e K anri q IKI c ud ice, 1 e j> UHJ. Folia mox a radicc emitrit arnpla, normihil ifpera, lubdura, frangi hand iiiflkilta,cl]luio vindi colure,odoicgrai-i, cubito ahiora,alarum iisftar cipanfa , veluii de pkffiinia ad unmn colixrcntibui ritdiculum rontpofita,qi]nriim lin^uliiu [>innata , & lecun,Jnm margiiicscrtmia , a *zersp* ycluri lenuiiiinio fordidcinue pulvcre oblttflFj. Complure* ex Una raifierciire filiccs Plinfu? ait. Dioi to rides f p«« «*•(V- *"f*"'** *tniilui I'tbttt tiAkutm* jjiuur. Feminsm Ptiniuj lin-"Biarcur inqutt, nnii fnitic"i»tn. Corriii'tnmcniiitrro elf,- jdftf until, & ctirrigunr , *tft iutrm urn fingulara ftui>&[<>• Q^?J * vero fongfe ibeft. M*}*mua* h ' f t K ^ ' ^ A »otiyl>a detect: J«cperunt viriit" Di<fti(T. vcr!i» ^ *i* ^. Raitift-5 utriquc oblitrig* in oblj^itum. Ex line *loto* p4tCiDit>fcoridetn non «*-«'«, ur quid am volwi! led *^xyiltt* fcripfilTe. Noun's ramen PJhnW, cju.id tauAou nd dc «liera wntum Diofcondot. ufij Hi« rJlniia Icnbif. BtCKtQM N p n p i t l o s i H AbrinM(hcs,« filititmp ncs conficcrc . receraiorrs tr^dunt. Fjimnam Thco-t,Urlftus advetfus liimbficos laroji, tcnaetquc cont> mendar. Diolcorides m«em fcintiiammK ad [uinbricos laros pnefcHbft, foemirtam vcro aJ Istutn, ni- & qitideit, d e mare.

U« <= *k"»J - f y ww "J"I·'''' ^ '-

^ ? - B eft. /

buabmum . jju*m MM *vsuntazl*****. *f*™*?'*

llliiiri J tbitu&»"——Oft* jncj

«M« *i u l d f* . Gravidisatwrtom, n grasi-<J« iVeritei re^oVre , A prtjecptor. D

quod fi à gravida fuerunt, alterum illa fitiit. Pfimuj ococinco. ctiitra indj ni«/irtilwt (tie tosmini D:otecMJdes8cTto>pfaiaftii%id refrrunt.dc uirjjjuc Plitiiuj.J *qwnum grfviilu ithnum* , wteril AcViJir^fnM ftjft. Poaofeemiimfiludteioequji plwniilla.qoam /ii q j d ii r niuajii & ftftfetga quod ilu mail veieres Dty-cptcrin pturcj ctteroiDnt. Diofcoriflcf Jih. tv. «p. OJixxls.defuibtcfcd afadOnl>aK$_{um}$ qm (criiriii alplubcii fenit Wn i>imw , A I 5 lorta/Iis rcftiin. 1 ii ritur.aiioquin »VJ*^«*« a <&*• w kitur. Apod H«Cfi

C i j g f (tutal)i _ •

'-,iitii'i«

f

*pr?r»,liii>tttfimtnt*tm*,ff* .

'/unit) i, at ifjultt ttimutt ht—turn mnfmttjtMteH k

etgtntibtu, PlntiusIiJCUnuii.1. *Dtjefitjn fifci*

Dryoptcris'tjucrna filix.

J *ribmi UJttMr,* /nttti *fblim-um fiiMmtetam trtcifttrt, TtiJice httfiitj, vnti etafik*, idtt ftiU&tttfMm eft rtdtx tit ft.* P nit re mil m i nicnte Drolcoridis i!temim. Se<Jde wibtudryof.ccrisa 11 Iii Fofii huicpalypodB Tune prorfnm. am fiticu fodminc, minor*, niultotatntn rtmo tcinunbus liciniit) <*elicaiior*. icnuiura 3c K'UCI iuri, cxilibm juiici*,pf.Jcm all is. (ilunui>to f.iliorum ciorto»,tr»dr«fo ciaiSl mentef; avt-rfa item *(An* iintulii.ilperia, tmnciuiitibiit rubfpmoJii, feJc.ind'tlii .idpii'H;, frrte pfiBina.fccotfoiit nrrvulum tDcdtutrii Rarfi* wtfi tonM 1 var ii fnflcxa, humi itetnrren;, fulra, fittihirfura, it vilfis cirrifquc fib rap, pulyjiodii (nit? quta giicilinr multo. perquain firm lit, Radici (ajior jtcrtHormulni.quam polypodii. nonfrraciu, & ficcafa timioihil calida. Crt)udnodt in appar«t, [edhiijutrritiiira^qujirc vidcane ^i Plurmicotitri, nt- enm imperirii isr ncgligentiortbus Imjus f idiccm pro rMlvpoifrc *<tegti b*uodani.ffiir.roiiftnishjncejit)ofui(Tc.a b h cortenmm flagirioEitninfbnticm, tradic R a S B j .

'At trtittm B$I* TJ(j«f™V, EpJIo^us eft O:oniutn fiiprs tJiaorum, in quo ram f(trnitdtritcm,quam fteri 1 i t.w c m c umiTc he mi i i ,q ii "d 11-in v i d i 1D i-^t i JI, Ga z:i, ri'isftt rnitn *ftiritmttm* vcrric, cummydtimgene 1,1-tioni" hoc leco (l^nificct, babirom ii-ilicet Scpriva. tioncon, tpilotro actdti praxeptor miritn qiandsiti billoriam. AJ rein ven cream mi ram in mod 11 m i n]' lrrchi:rrum(quam artulcrit ludas. Hujm biflori* tntmiiiir Plinmt lib. WCIt. rip, 1. *Pnfyirft f$_{ult}t

*vis, frptUigtno cniiu ihtrtjft HMinem , t*Mt* ^^ Oxj u/.ljffl, «VFIJ wmrn *ffftirffjue* Mm fi/iiif. [•]»r PlintC verb J t i r h d i G non ut vulg Ie pur, 4 / Bftftu traojtiil flrud Joann tm [-*tooem* AOicinuin nKmaraoda n crcdcitdi iic radirt fitrnau rcfcfinwr.

ffi'ff i Locw

Locus eft lib. x. & capite ultimo ubi ait, *Surnag radix tsl quoque, Q> hoc radicis genus in Atlantis occidental^ bus loctsproveniens, cui vires inefft ajunt, earum ygio~ num incola, membrum virile turn confortandi,tum qui ea ineleHuanoutatur, coitum augendu Ajfirmant quoque, fi cafu radtciimnjejcre quenquam contmgit fubilo mem« brum ertgi.* No» *prater mijfur us Jum hoc loco, qua com'' munifententia omnes Atlantis incola ajfcrunt, plurimas fuellas ex earum mtmero , qiu animalia per eos monies fafcunt, virginitatem alia occafione ncnamififfe,quam quod urmamfupra hancemtfijfent. Qutbus ego joco refpondtbanx me probare quicqutd dee jus radicis occulta virtuteeveni&comprobajfet. Ajebant quoque inveniri nonnullas.quhaded tnfelU eJjMt, ut nonmodo virginitatis for em amttere facer ent, fed corpus univerfum quoque* /wj^^redac Judfcus apella, non ego. Non effc ^ncplantam,dequa Theophraftus agit, ex eo confat, quod non in India, fed Mauritania nafcatur. Nifiqms velir, 8c in India & in Mauritania nafci. Nihilemm impedir,quo minus atrobique nafcatur. Miranda efficacia ad excirandam venerem de herba bangue dida, Acoftae retulerunt Indi, quicapjib. lv *Bangue,inqu\t,finiilefere eft cannabi, cujus Diofcoridcslib.nl. memtnit; caukm habet qumquc palmojumhngitudm:, quadran/^ulum, colore dilutius virente, fradu contumacem, w: add conavum ut cannabinus cast* Us, cui us cortex non minus qua/n illius in fila diduci potefttfolucamjbtni fuperni virentia, infirm me ana lanugms pubefdntia, gutlu tcrreftrt ^f snjipido: femen canfutono minus; me add cmdidum. Indi femine & foltis vefcuntur ut validtores fiant in revemrea.* Natravic pammeo, virfidedignus, ex India redur, herbam quandam eife in Sararta, *bangn* incolis dida, tanr* effiea^ae, utqui afTumpferit jJlain, ranras vires acquirat, ut per incegram nodem, quad fine intermiHione/rem veneream exercerevaleat, Herbam ipfam novcrat quidem, fed'defcribere non poterat. Sic & prgfedtis quid am Batavus in India, eadem berbafa?piusutcbatur. Narruitisfidedignis, & feduI6quidero,foeminas, etiam numeroplures,qua? cum ipio, ilia node, concumberent, adeo defatigaras *k* venere fuifle, ut poftea horrerent iplius conciibitum. Ipfeverotantoperc exjiaultus, & defatigatus erat, ut reltaurantium medicamentorum , & optimorum ^limcnroruin ope reftitui debucnt. Haec an ilia fit herb4, de qua Theophraftus agit, ignoro, cumipfe defcripcioncin nullam atldar. Fit tamen ex didis verifimile. Sunt qui cllfe putant fatyrion , idque quod fatyrii nulia fiat apud Theophralium mentio, turn quod Dioicorides latyrton cryrhronion adeo efficar, potcnlque dicat ad excitandam venerem, uc folum manu li teneatur, venercmftimulet Sc accendar. Dioicoridesiib. in, cap. cxxxxiv. *'iw**™ ft* «nig *ht* **> %*iyt* AjjfSwoa if *pip* f^'^« *<s6* *aQyfla*- trif ol»µ* j ?n3 «<» *fyifoer. Frodttur i$ radix fi manu modo teneatur, venerem jitmuUre, eoqucmagu fi bibatur in vino.* Idem Flinius loco citato: *venerem etiam fi ownino manu teneatnr radix, iltmuhrt, adeo fi bibatur in vino auftcro* (hoc de fuo addidic Plimus.J *artetibus quoque* £? *hnasfegniolibus m potu dm (3 a Sarmatu equts ob ajfiduum labotem pignonbus incoitu, quod vttium profedanMm votant, vim ejus reslin^utt aqua mulfa, aut lafluca fumpta.* Verum his de caufisde erythronio ea affirmari, *Sc* plantam Qjlc *lUstm*quam attulit Indus, ccrro non poteft, cum nonr'arodiifimiles, ejufdem auc fimilis facultatis (tirpes inveniantur, hac tamen occafione,quae deiatyrio vetercs tradrderunt addafa. Satyrion dicirur a Sacyris diis fylvcftnous, in venerem propenfis, eoquod primi adlibidmem concitandum earn invenennt,&o(tenderint plantam,fivu qubd,quemadmodumipli natura iua in earn voluptatem funt potentiores, fi^herbahicc homines etiam ad eadem roborer,& concitatiores, firmiorefquereddat. Afalacitateitaque Satyrion,quod veneremexcitet, autem impo-

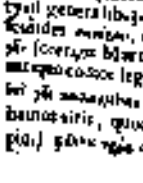

(vulg. Cod. Capite fequente S«wfvetus addit, quddfpuriuoo*Sc

Satyrion aliqui trifolium vacant, quoniam UP flurimum terna folia in terram convexa proferat, rumici aut It/to fimilia,attamen minor a atquc rttbefcential cattim gerit nudum, cubital em, fiorcm Ulti effigie, cand/dum, radicem bulbofam, mali magnitudine, rufam, intus veto albaw, ovi inslar, fapore dulcem, orique gratam. Bane in vino nigro mtfiero bibere oportet contra opifthotonon, ipfa quoque utere.fi cum muliere urn habere votueris. Earn emm etiam ad venereos impetus concitatricem vim habere a$rmant.Cz?'tt fequente *Satyrium erythroniutn Jive erytbraic'um, femen babet linifimtlitudinc, at majuf, firmum.jplendens acUve : quod fertur etiam non fecus atquefcmcuslibidintmexcuau. Esl verb cortex ydicts aliquamumgracilis, acrufus, intemtautem pars alba, Japore dula, orique grata. In apricis & montofis locts mfcitur. Prodttur, &c.* Quod Diofcorides fatyrion primum triphyllon vocan ait, errandi occafionem prsebuit *fE Lvmtta.* lib. vil. ubide viribus plantaruna agir, ra W^ *iT&Qv**' »W^ '* ^ fow»' vi**&**/ito* *&c Satyrion, aut tripbyllon bumidt eft tempera mmi, & calidt, item fatuofum, unde venens *PP'**''~ tiam facit, nonnulh opiftbotonis cum vino *w«° f^r* falutare efle tradunt. Qalenus in commentary de tbeyac* trifolium ait hyacintho fimile effe, quum aere wturgejcens, femen fylveftnenicoaquale babetidecoclitpfiusjusfuperflum,&c.* Galenilocumfupra lib- Jv. cap.xi.exainnav^, ubiindubium vocavi vocem ^f legendum, quod hicJBginct* bet, £c fortallis non ineprfGalcnus H paravit, quod flofculi qui

Galenum detriFoliofatyrio loqui exiftimat, bmiminofum intelligit crifolium,quod Nicanaer,ot J rides adverbs beftia^venenatascommendar. citatum adeat ledor. 'Nemo irifuper « ? W ihocomparavit, femenque cnico fimile d», orchidum hiftoriam cum crattfgonoi funderc: hoc loco ean,Jem fatyrii orchidumq riam in unum mifcere demonftrabo. *Graci*;, inqnic i'b.xxvi. cap.x. *Satjri'onfoliisliilnrubn,minonWy VtribusnonamfHus i terra ^untibus tradunt^caul^ l*vi>cubitali, nudo, radice gemina, cujus* *ma Jor maresgignatyfupenor acpii»* *g**us fatyrii erythraicon appellant; Jo'e.Uvt: dura radicis, cortice rub Mdi fipoye fubdulc,, fere in* Quod d e W e e ririoris, id orch,de tradidi: GrJcusaudor- MUe etiam -W >«",-a" |B!'v!iid2L iatis ad liberci verba arrendit. Semen Uiofcpride^ *hftxi*,* firmumJuridixit, radioscort.ccm vel, ut Onbafius Inw-V PHnius *duram radtccm* perpe raminquitinifiplaceatreftituere, *femine* jon, lavi, duro, radicis cortice rubro.* Quae planta wyrionreferat, inter recentiorcs non convenit ,/* pettamefTe non fine ratione negatur. Utriuiqnc tyrii iconem exhibet Mathiolus, vellem defcr Diligenciff. ac Dodiff. botanici ad verba Dio!

-»» pnauum uatavicuMi, -miauici, cui «- funt folia cenfenr. Alrerum quid fit divinarencquer ida tamen funt adverfariotum an(*oru«n fc vidiffTc fcribunt crythronium *his* v

Dum tffintlit Vtattiif fttptritribui tnnis, viMmtu wrt *ftmclin Atsgtlt fjmlah, /itl/grti M*TiintHicjjUiu*,Tadi~ \W fufaatunAm, magnu , ritgtfi titbttijiqat tonic** « 'fafit ritbtlfo, tjjigiem iS i/iagnirudinem cjchminii, vtl fttitis AriSatotbii rotund* , £# fragrtniu tfftutsu, ctr»c i'nat ttladj, ediili, inlet, t3 baibactfiittu, bunts diSi, <tdet> tetfifnut, a; anhm, ntmirum fih Utiait & ftr££"»'ti>uirtti)'xft'$iC'tTctnttT. SsAilttca tlnowtllus aUqtiet 'iiijju Alep $}ti&, i frttrt Ctijaino , quiut er<u txfttnutr ntn mtnnt <tvidut, qujm fttitMr, fhrfium , tjjtkimium fttjnun fuditiht. Emtindem I teaks Cortujh alterant dedn Htm ttpKus , jamn muttf full, ijutfi uuiiautm vid rnuitifuUt Hit Pttnviwii ofteinti/jr uo'jts, (3 pe hi xifum txtetubw, qaiiietm, fe mmtbut iuntitxsi autitljtitltetoium turgtre ittncrni iibidiitilmi, hiinc i» ffam M*it>i«ls fojln tiff jit, tun CtqaintH, m •mdtnitnei,* Aliiflisryriun j'utjuc^utnl Syn butcridein vocint, nditc Candida *He* dura i coiiiiiiiiiiiiLititKc.qtlocraJiiiir, rugofior, *Sc*albioi fueric, podagris utili, idem *ptt* i Jem probani, nam Ariltibui l.tyrton burettiis Ji-Citur. Serjpio twirctlcn eft, ffiecici faiynonis, & burcitifH (uiitraJicfjalb*, <lur«. fimilcs fachen aJbo. Alii fatyf ion balilicon, vutgti pal ma Chnfti, proAty cio ping unt. Palm a, Cli n It i J t crt u t, q uo J e j« radi K humanarn mxmim quottarnmaJo xtnulcmr. St;J niuicj lunraitqnxhx minusfaiyriiinJici inercsmnr. NOD eft criphylJum , net tius dt iilii effigie, nee rat i l i i d i b l b f i f i r f

eft erytttromoti, quod lemeniimi fit lion li mill r»ccridicis cortex ratjiis. Verbo, urdt«m, nitjil ferine habit quod latyrion referat. rtd orchiiiumtlaP. (em referti dcbct, ac cutn his eadem e£Tcr, nrD radices lariores circnt, ac dcprefix majjij, *&c* in trcs qoatuoratit qninque parces inCKtrcmiiitibuidivifc iuilar. digitorum manus. Alii detirtm c.nmnim fatyl rion cue (tammit, Koncllhtriiilijrllimi.ex coprubatur.quod caoliculum f*rai neutiquam palroarem.mu!-to mmus cubitalein:Jelideratur prjrterea mali ma™, iiidinc- radix infupcr qaud duo ptomiti Mniilm folia. Nee cryihronjum did poteftj quod ica,en *Vlna* g, oilnmile. Flonemm fuc«dit [riatigutarccanitulam connncnsaliquui rcminaleucoy bulboG jincocis altcrjus fcmintbui frrt rc/pond<mtu ; fed Jongiora graciJtoraque , *tUvtHxaijt* coloris. Nejjari tamrn iioiim, mairriam vnn radicibtu illisincite eicicaiidje Venem. Quippe tncdki Lupduncnfes in Gjllia dju nfi liint bultiis conditis dentiscanini, locolatyrti *vcri* ncc fine fm<3u. Aicamen nnr.a huie non eft vi*. .-ilii culipsmproUtyrbarfiiofciinr, & fatyrion crythronitini cfle aflirninr. iied velim oftendint *hmea tint* (imiliruilinc ma jus, (innnm , Be fpiendcni. Semen caliparumincspitulitcd planurw, cartilaf>inofura; no n ruhi) angtilofuin, aridulodifa: clcrnjiiudit modii. Ncc triphylfon eft, folia enim non lubeftunt, ncc niG rruli cxigui magnitudrac eft radix. Venrretiei*rcitiis *Hi.* tnulurn a tide re tulipz bulbos in c ilium affumpto;, credo *i fed* carttam habere ad venerem inftigamlarn vim, quanta™ vciercs (urrio *laa* tribiimir, non facile mihi quis pcrftudcbiri Pianca if^ntr qua: *(ttpion* atKiquorum omnibus notis reffratj admtamiiairenusnec aliururnquod Iciam peKeuitaodtHin. Q^si.vdam iami-II dc tuliparum Edftorb addmda ptira»i. Nocncn culip.i acccpic *i* pilii Sclavonic! RmiliiuilTi^, cjut Turcis dicitor tiilipatit, dulpapt, duWrnt, Hunc pileum fidemr hie flos forma exprimcre, Tulijiaruin differcnti*: font imrfrabile*, fi colurum pukfarimdh , ne in S: max imam varteraicm refpicias, adeootmeriro retina florumdici mcrearur, & vcrbout dfcini, ptilchernmos rnakimtqoe tMcifrabiles vitiebis in liac eolores, nuos arrilici perticillo ajuinlBri qoidem, fed imitari ta»noneft:in unocriam rulifamin genere co. !ir<; mill* modii paies ac tliverfos obfervare licet. Hanc tamen litil,Jiroe luliparum patcntem *tttita*tcm, his (er titffcrentiis mdudo. I'rimo, 5 tcmj'orc florendi, a!i.t Imit rraicoecs, ferottna; quadaiu, a],t; media;. Secundo, 4 magiiicadinc, alia; funt mjoits *iWx* nar*. T<iB5, ab adore. quod funt Gtweolm* ics, quarJiiti iinAJor*. Qna,to, i tiiliarnai »ane-«a re, n wi n ui 1 a: f u' 11' :it i io!i a;, a| j *te mi folia;: r epe r: u n-" *'rb*' i* tar & raricgit;t foliii, ad *m&xt* gruniiii Ifria p. Ql"nt«>,ifl,>ruirirlc''itiidioci aliqu* Auit fimplicer, ali'iaapleoiflor*, *Scuv,*acoloribu*,quouio - "

rum g«ierc rui)le modii pares ltrpr. A In *tk^. /____ LIT- l*

ff PhA" colors to;

Tulipacnmfcmine.

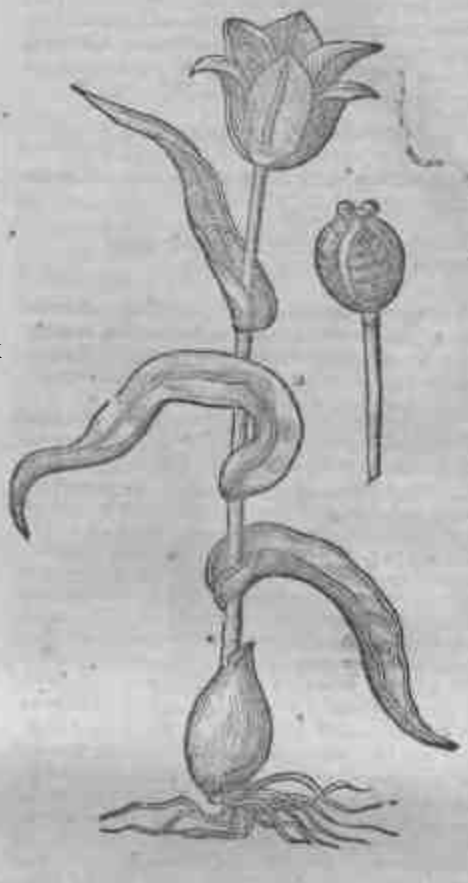

fluv* vjricfjtix ftndamentom eft color fla^ i. pi«ur* varirtarcm fac;t nibedo poJvJdl, rofcay*njmna*&c. AIL-iarque,Jiaidea.nitnrL '"« faHonro parrei in»efticjij. TiOip* allw gatir bans ett albedo, ipacu!* & Itme flwimtr,,. urnanrcs albedinem, rpcJu hie, inoJo rlltc; nunc hac nunc ilia facie. Et ficdeaeterif Tiritgata, inquibui DOC neunquam retfeendum , non fcrvire cas rjuotnDUeandettiel(^a;ptiata, Qiii enim hjc elUtc flurem in Iwrto fitt> edncavit inelfabitit pulchrttuJinij idem aww proximo, abeodem bulbo, donatur fiwc rarpi ft; mamoeno. Contra, <jiii IWHIIK. eorcmooi iliqiidtanrKJs»ult;arrmiubviim, aut flavuin Horem oftentivic. ii ,lria iftatc pulchtrrrimi color.* rWculo cxlulsrabit pofltflbrem, fed breri. nee *feresmi* audio. Moj enitn totus bitlbus cum ipfa planta , lequcnri nr plorirnnmannocmoritnr, fliintcrir, Tiufi ante fctaleai obictto , dcledabili fpedaculo wcreaturtu aooiinuai.

EK q H i LI us cotittai vefsna illorum vsnitai, qm tan tarn ppcuwatiai, rirmtnampro unka tulipaeiptmutit, pro qua , non dico bortam venufhirtt omni genertilj. rum or n a turn, fed iiirc^rumagruinconiparararpnrlent; j££rtns ferentci loeaci* , nu»o aliquo modo

riiaf ^ " 1 K Gdi

loin *:mk* boa nhiot. qor floret, id cfi bt»u £ datd & fngK D b i

pirMfroaicninvenrrit, pUDt,, P * i

Omnia grandior atas
Uon qua fcimus habetjtns venit ufas-annis.

Tf™ *fti* J'. Re&è fc prudenter fubjicit , efle quafdamplantas,quaeimpeium ad coitum vehementiorem excitant, tacitè ndens l.los, qm plantis tancas adicribunt vires, ut fi manu tantum teneantur venereas hbidines immoderatas movere poifint. Ha-#enus nihil tale repertum, nee humano generi utile foret, propenfifans advenerem homines. C?terum venerem frmulare quafdam plantas , veluuoeruc* exemplo|(jobatur#

Excifyadvenercm tardos eruca maritos.

De petrofelino nihil dicam , Belgarum mulierculis adagmm notum.

pcterfclf ficlpt be JBannen *it* paert/
5Dc ©jomuenonbet *btatxu*

Varias, ingentes & valde efficaces planns vires inelTe, nee plantis folum.ied & altmentis, tain humictis quam iiccis, varns demonltrat exemphs. Ea non omnem luperanc iiden , quilibetiua fruatur opinione, ad credendum nemmem conftnngo.

'Q.mitu<dimicMu Apud Theipias aquam quandam cflfeait, quae mulieres foecundas reddit. Idem hie locus ab Acheneo lib. lj. citarur, (ed corruptus vdetur. Vul^olegitur,c#'j *TJ<Q& fun!* ŵ*xt (pnrivJat yiu&ctj /mthp'tUf,eii c* Qijancus.* Scribe ex hoc 1 heophraftl ljCO *ih>? ytn&cn y*>euii xeuftpw,'a;* , &C. Plniuslib. xxxi. cap. ij. *Tbefpurumfonsconceptusmuhenbus reyrsfiWtat,item m Arcadia flumenElatum.* C«-*flodit autem partum Urn fins m eadem Audi a* ubor-

rilitatem eitdim inferrc pot:lt. Apud Athcnæum *wfr** legitur. E, w>;« 3 *fa,.* Rettituendumapud utrunaque *xv?o*:x** Plinius loco citato £ *divtrjo'm PyrriMa fium^n, quod ApLrodifium vocaturjicnlesjactt.* Stephanus <fe« *mMuu m^tua tçoi^* 0fH-*Aj<«, *mHpaLf pi>** riri *vufpm ooiKwp wpm&.* Straboadfinemlib. VII.. K«* *iwupuwm* <*feA®rt*,w.* <*frx9 gX* ** *e&rtyf vnxte-n nvftn** ^ n ^ ^ , *AtvwMm&yjm&. H*c ergofinguUtimde Theffalta ditU Junto. In nmverfumvtrofciaioltmeamJutjJiPyrrhaam yocatam a Pjtrroa Deucaltoms uxore.* A[ud poi'cas pro Pyirhaea Pyrrha mvenitur. Rhianus de *\ixm* appellationibus Theffah*.

Antidotum hujus aquaePyraeneae, videtur SinuefiTanai cujus loco citato meminit Plmius, *In eadem Cimpant* duur, unum quo fomnus toncilietur, rcgione Stnuejftna aqua ficrilttatem jamtnarum* , & *vi- fu^tur. rorum mfanwnabolere froduntur.*

'g, H^AWlc. Abaauişadvinaficcopedetran(it,ac primolocode Heraclea agit, fi modonon corrupt! codices. Plurcs urbes Hcradeae nomine infignitas fuiffe.apudStrabonem & Stcphanum legimus;fed . Arcadiac urbetn effe, quae Heraclea vocatur , neuter prodit. In Arcadia vim hoc genus nafci, audtorelt Plinius lib. xiv. cap.xvin. *Sum,* inquir, f»«»* *prodma: dkitur in Arcadia fieri, quod fvcundttatem {xmims importer vim rabiem.* Hie locus (ecundummendum m Theophrafti verbis oftendit, nempe ™r*-(r«, non *hiwirttiy* uc vulgati codices habent, icriben-dum. Plmianae ie<ftioni favet Atbenaeus lib. ***#&* *w* ci

*y»eux*s itxw« rmei.* Interpres, vir *Do&m.* maluic Theophraiti codicemdepravatum fequi, quam Athenaeu Fortaflis quod Plinium non legent. *TheophraftMt* inquit, *Ltbru de htftonaplantarum fcnbit m H rai Arcadte oppido, vwum fitn^quod infamamvirts^ftertti^* tern mulienbus importat. Facuwbtatem* Graetusdixit au&or, interpres*jkrihwem.* Credidenm quod inan, tiquoquodam cocfice legerit, W? j J»W«*«M«'«|/7rtiH Sfocft**. Sed vulgatam,quaequeinantiquiilimis reperitur, cum probet Plinius, cur rejiciam caiiam non video ullam. Ex.hoc»pfoAihen§i loco *' :*&# legendum, pemonbn videt. 'H^iW Arcadix urbem effeprodiditStephanus.

Xifa C

A.«P.w: PliLslS.lv.cap. vi.deArcadia, *tenmeactusAadia m*xtme'renet.undtquehmartrernoj ta: wuioDrymo^mxPeUsguappellata. Offd*'J*' Pfophs. - L - Melons* Hrr*,**- Arcade ct.am urb^meffe.docetStrabolib.viii- . . .

nigi^.«,. Quod de vino apad Carymam mquir, id Plioius lib. xivTcapiic wi 11- hls;erb.s rcccntej-*A t m Achau* ^ d ^ C ^ ^ ^ *atque etiamfi warn edm,f>ravid*, cum ff iwunonfit* , ExhocPlmu locoprobatur in Lugduno-Batavo codice habetur epend

Ald h mpt *uMf}* '?tur

AthcngiinKV^ •? *'J^^S**y»*™* +\

»& '''''<> 'S,'7'' ''''' Z *^.-^Cxw.. Abu

Ad animum vero * veficariam adnocant. * Sole Hanc enim veluti turbare ac ah eoant cientum affirmant, ut fuperiorefi dictum. Coccfia-

*,«**fyp«t, n fin QyMov qum dpvyfotf.* ™R»ne» 4«- r <*ffi *S9& tfvQptv »ŕritn* venmi majori* 1 flore rofacco. Loca adarnat monf ^ tuofa. Id tamen abfurdum nequaquam videtur.^^ %,

* >?? * »»»,'. * ./^*-E»i-«*?22ttS'>i

cxiflit. fed foHa

tentur,

Fir

radix ifta vinofa poflidet. Sed potius abfurda ilia M'«»*r»-

do & Mafo-o ,uthorih.KX

7^

lantirrhizumquem vocant unlema Celsi

res viculiiparit. Hoc perundos gratum gloriam confequi credirur. * Qyin etiam qui a; .relixflurecoronatur; Gunguencum exauroigni_s cxpcrtcinfpcrgat, gloriamatqueexiftimationem *TeTJrel* bonumconfequitur. tHabcc aurelia florem *zmo*Quin\ti* limileiDj folium candidum, *t* fruiftum tenuem du- «» rumque: radicem * per fiimma cefpitum, arque te- *fi florecoro** nuem. Vfus ejus ad ferpentium morfus e vino pro- delt Valet etiam ad ambufttf, cremata & mifta {!J?J • rnelli. Sed

hominum efle plane videnrurj qoi fuasartesex-Z^r/o, *gi*o tollere ac celebrare caperent. Radicum aurem, *rttmexmi*ftuaaam.ac liquoram quae exprimuntur natur»G-*fation*»''*Ii*

c^nt, viresbabcnc; movcreposficaliquis genera-fim. lemqu^onem.utrumqra:eorundemfunfeaufe * Tmau

^nA^. ran ftw,«» ywr, ^ M ^ M , « eafdem qaoque habea-it vires. An ex aliis quoque W«/M»- *Tituv w aT^uv rat Qvtrm,* q r«? *dtwuftHt* idem posfit produci. Et de bac quidem dabitatio- ne hadenus. Nos reliqilorura naturas virefque Der- fcqueraur.

JULII C1SARIS SCALIGERI ANIMADVERSIONES.

Tbeodorus. Anfmo vcro yefiça- *nobisfufra animadverfa eft. Dura fane res B fine raiicefif* n a m adnocanc *Ntmis durus. Neque Latinus fie Tbeodorus hie quoque etnollivit.* Radice minima & pe- ne nulla *Non* nullum *quidem* cgo *quidem* tantlam *fibiTe* radicem *'Avr* 0 ''***> »* *Wp*&' Theodorusomifu hac. Qya fi vera de MaloOatbro fabuUntur. Sed hie non eft locus.* tamn prater etiam foliiargumentum ,redarguunt hcrba- *Tbeodorus hac omnia reltquit: oj J\\% jiff!*, *ArSf* iios,quifuam mufcatcam, quam nominant, *wiotheram wpmit Qveus** {*cj TTB»«5 ?xvn, ^ mmiw ^iml^^* effe contendunt. PufilUmfans planttllam, C? odore nul* iiwf 7W7» *My'iui*, ^ ¥ «T» %<T/«/ , ^ gr^/f, i ^ lo,nedumvim, Omifit etiam quod fcquitur>(?<£,* 3 *\vfy** ™>**ri»* *^ir^wtt J[''*rns wilt \m% ^^np* , ^ *ip* x) *fit^Vy ut hinc quoquerefellantur. Outfit (3 Ma** ''»£*>>»£#». TTCIS^V *tm ^AvwcMii** &™p'wn>x*fo* «$* 3 *tvenfyiw wm%^ oil*. *Interpret at US eft* , «y^^0^^> wici» in^ j ^ t/t'g*'' *v»$i%%-ntt mun* ^i»9ff, T*IO ^ A recrearionem, yeffff, acceflio. L^go, **fytfrti& nega- TKUT* ^W^'«0#. j< ^e'uvu^^u^xm ius *<pv<rat,fr»t buool* tive. Hoc omifit Theodorus,autilluxi: &»$&&. Ec ab- jw* VA *>«VHI-, VV-TW ^T.E^. O«^ tamenverba Jrefertm* furda *tranjtulit,* puerilia, & minuslide dig;ia. ^ ^ ^ *hittorias fuperiores, & fumus interpretationtran**

'&& 3 *# ?''s'- &i<w *%n capillaribm hac auincia a flttione noftra.*

IOANNIS BOD/EI A STAPEL NOT/E ET COMMENTARIVS.

*n*vls $ *tif* ^ H V Inter ea quae animi mores vel corrumpunt, vel corrigunc, numerat folanum. Supra diximus, folani plura effe genera, ac inter ca nmuerarr maniacum, *Sc* fomnificum. Qiiod funofum,animi corrumpat mores,extra omne dubium poni debet, nomenqae id fan's declarac

fH #l^ff «,&&, Contraria ac fola-ium facultate pollet tf^^y. Unde nomen hoc acceperit , ex ipfo Theophraftofacile probatur,cum radltemcxficcatam vinum olere tradic. Meminit hujus plant* Diolcorides, apud quem **hfy*$_{ult}$ legitur,'o»w» i^quit, lib. ir.c4>«cxyiii. $_{i3}$ $_{'oH}$^$_{9_y}$ «s3:»o^e|*.. Obrigrunt^ *ifA%*$_y$ *u 3 «»9*OB>» 0/'3 «W^« b^^J' fcripfiffe Diofcoridere, exOribafii ferie alphabitica probare, non eft magni laboris. Confiimarur prxterea a Galeno lib. VIII- firopl.$_m$^V*Ot*$_{e_{ot}}$*9 i bfyi& n* *biiuQt* T*I» *i jig* fa*tnpi*n •'*& 7i ff«. *QnogrA, velonotbtra, vel onothens. Hujus radix ficcata vinafimquendam Jpirat cdorem.* Utrum Jwfy*, an ^*IU* uti apud Diofcoridem legirur, fcripferit, non fatisconftat. Vulgatam DiofcondisPliniusprobat. *''o,*x«* vocatur.quod beftusferas, maxima alfhos, manluetas reddat. Diofcorides loco citato. Av»«pi> 3 «^a *p%* *vsri* ntJr *aftim gelu* vrneyfyev, iftsfa ccvTa. Ugdkis dilu~ turn feris animanttbus, in potum datum, vim bane habet, tit eas ex feritate ad manfuetndinem traducat* ^ A colore nomen ilfud impofuum , non fit verifimile* '9»«#«* enim, *color afiniily* Pollux lib* vn. cap*Yin. *E?»3 «* gS* F^*$_{cri}$¥ «»«^«« W» inf»V. £/? *wftimcntt genus* , /ttod ^ *colore rd^m dicitur.vulgoonagriumvocant. KiMoiafi-* «^ D ' ' ' *appellant*, 0 «7/jStr4 *afinarium*: /x//c«j (ff *nigercoloresfontvicini.* Ex hoc locoapparet,a(inium & fufcum colorem diverfos effe; nifi quis velit *Qeuh,* colorem effe fufcum, qui obfeuritatis illo faftigio ca^ ret, qaod innigredine reperirur. At veio afinium, fufcum , cineritium, cui *TO MVW* additum eft, *quzils* color alinorum. Probabile, ut dixi, onagri nomen accpiffc,quodferasmitiget. Defcribitura Diofcoride ibco citato. 0pp©- i«i *it*fy*}it$_{9}$ iv{ttytyi<, ^x 1%** ci *qnws i*. Id eft. *Frutexeflarb Qwfpech prx**

in , fotfo tmrgdJsc-t, ftd iii/cinc, tilutn nm 'Aijfimih •. fianbai njtn, BKJSM, *niiet* tm.Uj, *furva, cma fietMi tfi* etnnrw *atnue. Nfftiiur* in *mturtoti.* Pliniuilib. **»i- np^Iti *Eiaxathtr*,five tmtim hiUnttttm tffatni in vim,* fule nihil Dtofcorides, riihil ThtfOphraftas) *imftAtlacct (i>tt»,flttt refjz<t-,ft»tictf<l, hiittTtAtct.&CiiinjkcaMeil,* cmmxJmu: *hiciitftm i ferti <l«*q*c witijpt.* tii hoc Plinii loco refti(uen-a «n) /uiflii, ^u^ti *itngitin.* H»nc ci i.im ledt-ioneai pro bat prtccprnri Q"i folium nundukin}, led latiiK amygdalmu knbic. Dcle'tdum tuque tA*af» Ti;j», <c n p;inendum wJLBTiingj^Quamadoin utroquc Goapyli eiemplan legitar, & *ex* Onbalii codicc Icgendum prob^cur. In de-fcriprionc radicii 3 Tbeopfarifto^frcrepat Diofcoiidcx : hie ajbanvllc rulimn ain't. Nili for.e Diokondcs *de* inter lore, de ext *e*-Jidrc radicis p.irte !i)quatur Thcophraftus. Oiu'gra inter ca reeeiifeti deber, cjuatad rc«fltioriim nutt-*tUm* niindom pervenerunt. FailtintDT qui pftudo-* iyliiiiichiam, ch]atcnerond»3.itn, proonagta cxhitubent, Eteuim non nift herba cit, hyemc etiam mircelccns. T»n!u:n abeft ut fruit x In , aut arborcm lEnukuur : ucc fotuimy^dalitiislarjor*, Ted pottm (cnuwra , quv cum liliucei; cumparan ticqueunt, radix ficcata ruitj{n , rinum referencern, odorem enrinic

m. ijuir,videtur, oinotheram, e i IIIJ exhibit *lift, aunt** mit L< TM 3C liilarsut <rSi;rt, (Jipf-r quodaSanptia^tra::tam hit <; ;s,iuod *rr.aAiat* HID tubet. Sed ubololittti.mrjuii, ac ..trrdibifc riJccm, bet In i qn batdjsn ruili ainu-1cUi S alf \ipftiraucu ran Annot, tun ' ftftmo dtfcwb, quod de mpoiio m n n i i Hrliixtus Sc Mulnt. *fucmtat* cent o»jor«»t(mn «iJcr> flnl- a, fiqort fi;t pcrfotdcat, *brtbu reprrir.,r\ox* id fMiwni, • n coq^randm Jwind ftcwni, ut de amirrluw q-jiijm maletoR. Hooc Theopbriftj tocqm aaa iwcllnijfe Flnawn « co pater, qtiad pt>fe> »4lcnb4t q* f bcofAnftu dt li

r«fc iwie profciw. TntxtGaa otw r«e,.r« fnter . tunlitrt dmurai , qnc domibuf & torp^mbtii jJ«Th*nMC» ptxftaai. *d,e,rJJ fjifct-Timi: i. =ii;,.,»« ,i,r«p««ai d i n Pluto. Nun

p p »

- *"• »•*»• dia hue ftaiiuin ic^tnra in *ainmt* , Ufba cit n ktbet. •*»• *tct«o io anie-, iii 5 -J-, pLmtjBKiraout. cat aonca p n . qood tipnadt die coloteas «ne(; ^.*»* Aw qood icr qacxKlie owto. Okifcoridn iilv •». *(Ltctm** M TCtett tiUkc »f>i a f w eft **ir&** . A. tjJim !ril-xKtn pfabat PIJUHB. alnraia f «J«Itcatia)

* « * : 4)

(jrjod parom rtriiimtle T^Tt w

fJ«j>j!Hi.afiriii^, f./« adtt^Sf

fajctarctti

obfeririicuTn eft it recentuni-

bm. Dccepic ptebeculani ; ouod dtipticis eft liwei (cilicet&purpurcj, in phocniccutn nonr ccruleum rergentis. I.utca folicJa, raJtalim i partim fupcrne decidere fdctit, partim veto inrroncAt, & purpurea vel albida videri, reltftis inrcrini nonnnlli* inibr fbliolu, & *mnktt* ftaminihuj ilbidis. & purpurcis fup^rftitibus j qua plcbecul* nemfadutit, tcrdc die mutiri colorth Tres coturci uno die rcpctiii po(Te, nmi repitgnat ycritati-

TripoliunivuJgarc.

K«rnf«nftOT0(omnMronCmti, p frdGm *fhttant* ac ferfiewntur. facile comincit, (res «oran rotores corrpici iucipicnriunt, comrilcwro^ni> num. Nondum aperti aut pcrfr«> 'TMF^or* tmrf. Titfir,cotnptcti.qtMJi jam diW. & roox^dl<:a"> Lntw™^ , pjl-f^ruin «ndidam oftenJurt Mnugi-

wiai. dodrmte

, M M

Horn fox. De tnpolia

Galenot & Pfimo cottar. VUIMI* fo'"! mrdriHc, qdad »p«d HclycUi*" >•«£*•

[illegible] Ut *tv&x* 'AvrippHdVy* five «#-mphis vocatur, quod frudtum ferat ranquamrures vi-|uli,ut docet Theopbraftus,& probat Galenus lib.vi. [illegible] *ynif, *%&*& ik5 rxs isLtr&s. Aniirrhtnon five anarrhinon fruBum habet naribusfimikm, adfan'ationes inutilem. 'A™ S*)«%*, quomodo >i£« vel >'£&* derivari poflir, non video. Corruptus ergo eft codex. *'Arxfow* vocari tradit etiam Diofcorides lib. iv. cap. exxxm* **AvTippiroy ol t/\ft ecrdpf>tvov , "I««I ^i rpu/rfjy Av^vtJW dpe'ist* vxeltocrttv. Antirrhinum^alti anarrhinon, aliqui lychmdem (ylveftrem vocant.* Quod fcilicet florem leucoio five lychnidi fylveftri fimilem ferat, utpaulo infra exponit Diofcorides. 'A>«#*m Galenus in gloflisexponit *'Avalp'piVQV TO 2^§ TtS' 'pUG* imhloTVnil lo'f, IM8* J OtcHgHJIV dvt'&tpov llntf a'vif TO Hf(i&, />sr ware/ r^^ro verfum tens, quidam jdividunt *v* *?»h ut fit per cutem.* Sed haec planta, de qua nobis fermo, inde nomen non accepit. Idem in exegefi , &*&*" vocari audtor. *'AvriypiM in* TK, n* J^ Ptrc&w $ *v%vi}bc citficuf ônffglfysn. $u*'&Wy* id eft *bubulum* vel *vitulinum caput.* Quod antirrhini referre frudtum, negari non poteft. Belgis *orant* dicitur, etiam gaperfteniS/ &napranbcftcn£ ftrupt/ & half fnuptC* Orant ab janthino flore, janthinu^jant, inde *orant.* Maluntalii aborantio, cujus meminit Galenus lib.iv. J^TK *T6iras• cap* primo. $ ii* ^vpt&vw ogvtTitt po7u*n» *i*«' KgfytysoK , aut herbam oruntium appellatam coquito.* Sed Do&ifT Gornarius *o^^xtcp* eo loco, non fine ratione, legendura contendit. Cum tamen antirrhinon fit attenuatoriae ac calfadloriae facultatis. Cur ergo i&ericis prodefTe nequeat, non video. Columellam lib.x. *os leonis* vocare, multorum eft opinio, quod flos hians leonis ridtum referact

Narcifliquc comas & hiantis fieva leonis Oraferi.
> m' Et paulo infra. Ofcttat & leo.

Alii tamen aquilegium ipfum intelligere putant, quorum opinionem minus probo , quod nullum ndtum leonis flos oftendat. Antirrhinon Theophraftus aparines folio defcribit; Gaza minus *re&elappam* vertir, quod errandi aliquibus praebuit occafionem. Supra lib. VII. cap. ultimo de aparine egi. [illegible] Leftor caput: citatum adeat, *dc* videatquot plantas aparines nomine gaudeant. Hoc loco non |«v5>oy, non 2£K«>, non *ivmizipter* intelligit» fed *(pa*/)p*i7rou* Qui iocus oftendit.anuquiflitnosGraecos *dmei.ws* nomine ^«A/% *w* Hippocratisintelligere* Aparine haec folia habet rubix fimilia, id eft oblonga, angufta, afpera: aparin; huic, (fi folia particularia confideres) fimilia habet antirrhinon minus, nifi quod lacvianec afpera uti alterum aparines genus, Plinio *mollugo* di&am. Haec cum viri dodli minus confiderarint , aliud Plinii, aliud Diofcoridis, aliud Theophrafti antirrhinon efle fcripferunt, cum tamen omnes deunoeodemqueantirrhino agant: Aparines fingularia folia lino fimilia, anagalhdi non plane diflimilia. Illud tamen addendum Diofcoridem majusTheophraftum, Pliniumque minus (quod *phcutema* Dodonseus vocat) defcripfilfe, minus \quuu *yneuicma* uuuuu*u[illegible]^ « , ~v:«...r...tv, videatleaor utriufque iconem apud Lobelnim :defcribit Antirrhinon loco citato Dipicondes his ferS verbis. ^'« w ipO & f*>»02*'*@/ 0'*[illegible] *, Herba eft caulefoliifyw anagallidi fimihs, flonbu* leucoy, minoribus tamen, & jwpureis. ldef\ etiam fifoefiris lychnis nominate eft. FruHum verbgerit vttuh n*<-rium fimilem, afpeSu ruflcitm. Tradtttr hac amuleti inftar adalltgata, malts medicammtis veneficiifqueadverfari, >'**fil[ue] gr[af]am conciliate , qui eacum oleoliltacco,cyprinoque perunai fuerint.* Quaeri folet, quomodo Diofcorides, *&** Av^r/J^ vocari fcribat, quod florem leucoio fimilem ferat. Refpondent^dodti vocem A«. ^i» expungendam, ejufquelocareftituendamAv^'^ *Sed* parum intereffe puto , utrum ^«'*.*?'**»!&* lecramus. Siquidemipfe Diofcorides, uti alibi diximus, ^ytf»*floreTO ^»^Jf comparavit. Vulgatam tamen iervo , quod Plinius earn fecutus videatur ; quanquam nee alteram rejiciam. "P«^ **" Vox >«•» TufpeAa admodum pluribus interpretibus eft, ^oi idcirco voces has negligere folentt Ergo quid P*«» fit, exDnn^nrJjirrt (it. exponendum erit. Vulgo interpfetari folent *rujfeum & ruffum.* Colon's hsec nomina funt, ad ruffum wclinantis , dilutius tamen rubentis. Hoc fenfu, apud Achmen accipitut cap. 48. K«J i«> *Wi*™ , i yu»i ƒ**s,X*& **w* Idem cap. 226. E« *fi tivw, l^uf ynijiu u* 5 >'«», w*«i^f[illegible]. *Si coArcalbofQrmiJa.fi rujfo grata.* Botanicis >»'«», color eft,qualis in leucoio flore. Ruffus eni[illegible], -fi[illegible] >»<n(^ a cocco, *G\c 'pUt* eft:^ leddiluuoris colons. CaffianusBairus lib. xi. cap. XXIII. Deviolis. *'U nvtfJpttx, >&j* TJJT^ ^ *rx-nftvcn&Tst^ ^ 'ƒHn^m find hiks *«&** ^I/TH/W. *Viola furpttrca (3 aha omnes, tnmanricolores, turn ruffei coloris,ppft Iduj Mai tias plant ant ur.* ^gineta-anagallidemmarem >«w florem habere tradit. lib.vir. Cap.X 1. titulo [illegible] *yo ^. Carjophjl\U gran a* if. *anagallidis phanicei colo•r/J, quam vocant corallion, femiuncia, arijiolocbia long* unct* quatuor.* Nullum anrirrhini genus eft , quod fru&uruffoconipicirur* Non probo illorum opinionem, quilegunt W* *w ipDfzis tevxe'ls QJ^XOH H]XCW*, 1*' <^è i'tjn Iffkt oivuyoiXk'ih -m^v^ei. Violis quas leucoiA vocant, caule &folits fimihsherbaeft, flores habet purfureis anagallidi fiofculis fimtles.* Non video qua automate reliqua rejici poifunt. Nam etiam minimum antirrhinum flofculos majoresfert anagallide* Pi;3eterea cur lychnis fyiveftris diceretur. Ineptum id forec fi dicamus quod folia ferat leucoio, vel flores anagalhdifimilcst Voces V«Vio» *Ife** fi noAtranfpoiita funt, de flore intelligi debent. Nam flos afpe&u coloreque dilutoeft rubro, nihil tamen impedit, quo mi* nushaecde tota intelligamus planta ; Nam non taatum flores, fed cauliculi & pars foliorum cauliculd proxima dilut^ rubent. Nullum itaque in verbis Diofcoridis mendum. A Diofcoride ad Plinium veoiunt. Hie antirrhini hiftoriam his fere verbis tradit.Jib^xxv. cap* x. *Annrrhinon vocatur five anarrhim non five lychnis agria , fimilis lini, radioe nulla% flore hy~acimhiyfemine vituli narium , (3 hoc per unttos venufiiores fieri, nee ullo malo medicamenco ladi poffe aut vencno , fi quis in bracbiali habcat, arbitrantur magi; fimtliur en quam eupleam vocant tiaduntquc ea per un&as c mmeniattoris ejfc fam*.* Haec ledtio vulgatam Theophrafti de radice defendic. Plantas, nulfam habere radicem veteres dicunt, qui bus exigua eft aut nuJJius ufus. Sic capillares plantas fine radice fcribunt, cum capillacea fit, & exiguis fibris conftet illarum radix. Lini folia dixit Plinius, v^l quod particularia apvarines lini referant, vel quod pro *owe<<"D **» libertum legiffTe putarit. *Flore Hyacinthino.* Scribo ex Diofcoride *janthmo.* Leucoio,five violae albae compara^ antirrhini florem Diofcorides. Ridiculum admoduqrf, quod ex his Theophrafti verbis , Plinius novam finxerit plantam. Scr^bit Theophraftus de antirrhino. *'Evx.\elct>fi <pa<ri, '*ei 7Tvi«t. Gxxcus* audor *\v*h«a** her bam non dixit, fed antirrhinon ad *\v*.>Mt»** conducere ait j Latinus, aliud cogitans, aliud (cnbens, pro it/*A«*r, fi non fit mendum, jvTr[illegible] *jdidi** mteflexit, novamque, quod non fic menc]um valdfc i nepatumi fecic piantam. Non defunt qui anirrhinon a Plinio lib.xxx, cap. ij. cynocephali no^ delcribere exiftimant. Credo quod frudtus <[illegible] ms cranium cute & carneexutum referre videarur^ turn cciam quod Apulcjns cap. 86* haectradat. *Graci cynocefhalion dicunt, alii antirrhinon, alii bucranion% aliil burrbinon, alii «methyfloti, alii anarrhinon, alh pithecion. Prophet* ofireojlaphen , I tali canis cerebrum, alii her bam fiminiam, alii venuftam minorem, alijopalim gratam appellant.* Qua? Plinius de cynocephalo tradat, audiamus. *Quarat,* inquit, *aliquis, qua fint mentiti veteres Magi, am adolefcenttbus nobis vifus Afion> Gram* tnatica artis, prodiderit cephaliam herbam, qua in EH%y~pto vocaretur ofyrues, divinam^ & contra omnia venefictai fedfi ea cruemur,ftatim eum qui ermffat^ moru* Oiy rin in ;-ffigypto vocari ait. Non videtur aliam pJanratn defenbere quam ofyrin Grae.corum, CUJUS mentionev^ facit lib. xxvi 1. cap. xi *u* ubi ait. *Ofyris ramulosfert nigros, tenuQ, lentos, t$ in its folia nigra, ceu lini% fefr^nqueinramuhsnigrumviitio , deincoloremutato,rubefcensjmegmata mulieribus faciunt ex bis, radicum Ac* coftum potum-yfanat arquatos.* Haec an cum veterurti G[illegible] conveniam fcriftis csaminandum erit.

Ofyrim defcribit Diofcorides lib. iv«cap. CXLIII.

I9 eiQtyvp vnvifyiop Ur$£* /3ð^ft. OJyris herb* furculacea, colorc ntgr&, unnibus virgis ,fraRuque contumaeitus, in quibusfoltolaterna \interdum & quaterna^quina, fenave,ceultntntgratnttio, deinds colore mtttato rubeJcentia. DecoBum ejtupotum juvatarquatos..* Qijod de folio tradir Djofcorides, id de femine tradic PJinius, Nempe inicio nigrum, dcin rubrum effe: Plinii probabilior*eft fententia , quam Diofcoridis. Linaria enim jfquam ofyrinefredico) fruftum fere initio ex viridi nigricantem, dein rubentem; quod.de foliis nondum obfervatum. Smegmata mulienbus ex ofyride fieri ait; fcopasGtlenus lib. v n . fimpl. *'On&f& 'inSiri**

Ofyrtdilnrb Xt exqm fcop finnt* (Interpres *cacoremata** Percipcre nequeo qua racione ex herba, mala nafcantur verba; *amara weft quahtas* & obslruihones expediendt facultas, quod* £^ *" *jocinore confittentes adjuvat obftruilionej. Kopiu**, five *K9&%*'> ^n* 5? *xopeit,* idem quod *cm&f* five *tm^ujfof* fiopx.* Objiciet quisornamentū figuificare, Apud Suidam enim legicur *n9^nH^•» ^»^s'** Hsvpnryi fcop£, or?iamen:un* Eijhoc Suuix Joco, dovftifme^maraFJinii & *wppA?u* Galeiii nonita multum dHFcre eiiltjmanc, quod aliis non minus do<fhs difplicec. Quandoquidem K5ft^voce, non inrellexit SuiJascompiorium, & venuitansfaciem medicamentum, quo cutis extericur & Jaevigacur,Jed,iniexponit Scholiaftes Ariftophanis, *To Qdiyv ¿ uajujtf 1&9tyjitipcit r*V 'pvxttt TZJP dlxvf.* Hoc elt, *cverncuhim , quo domorum fcrdes everrumur.* Po(terioropinioipliusSuid*& Helychiifulcituropinione. *w>vpnr&* enim Hefychio j^uir^c. Id eft, •»-*firumentum omne comptorium, aptum ad comendum,* five t^c«iwn,redimicu[um:& quoniam palmarum fpatu-ufum prxbciu (coparum, jp#v»7t« Hefychio di-*UI\\Rtyi)kvfi£ct saru/ut <Pw'xdfr,CM.o*o7n{,xxpaxifyfuvty* Idem Hefychius *K^P* i&AvfT&v,* • TIM* *lu&•* Lcge iw'e^* i«»v»r€9w , 07b»i< **#». Haec fatis oltendunt *BW%fiopas* lignificare. Ofyridem quidam putant *belvedere,* \\\\%o nuncupatam e(fe. *Belvedere* dicitur, quod niculo virore , & folioium venuftate oculos recreat. Favct huic opinion!, quoj planta hare aGraecis noftri<empons «v«ic vocatur, ac in Italia ex hac Icopx parantur. Nan arridct tamen hare opinio,quoniam foUa, nullain habent amaritudmem, nec ulla facultate*pollent, quaidlerum mederi pojlint. Alii liRariam vocatam, olyridemefll- ftacuunc ,• ac pro cynocephalo habent. Idque duabus de caufis. Prima quod flores ejiib canfnum capuc, qnod oblongum eft, repraelentant, deinde quia fingulari medicamento oculorum epiphorisadhibecur , urt Apulcjusde cyno» cephalo fenpfir, ufufque comprob.it. Olyridcm dicSam plantam hancputant abinre;fedlorc)?e Ofyre, quilaudisaucunanJae gratia, ex Grxciain ^gyptum commigrans, Dcuseft habitus, & fubimagine bovis adoratus. Alii malunt Ofyridem vocacam, quod urinas potenter moveat. Urina enim Grxcis «'{<£-e^'<&-, *£&*. *tin S *i** vel «£v: & *ri?o,* quod traho denotar, *yvCittHrtnamtrah.-ns.* Quibus hot placet etymon, ij, linariatr* pro ofyride oftendunt. Hacc enim urinals èftdifta, a vi diurecica. Linaria vcro, quod folia linum reprifentenc. Cauliculos habet cubitales ; non raro bicdbitalcs, complures, rotunfios, tenncs; folia fnulca angufta; oblanga, linofimilia ,cfulam minotemadcoimitantia,ut prudentiores Barbari utramque hoc verficulo diftinguere fine coadli.

EJula Uatfcitjne UBc linaria crefch.

Flores ferr luteos, anteriorc quidem parte antlrrhinifloribus fimiles , umbilicum aut canis vel bovis cap>ic referentesj pofteriorc vero in caudam , five corni^ulum quoddam defincntes, confolidae regalis fimili- h?ai?e- ^e(lui turca P>tu,um» rotundutninquofemen R_{ac}li_x tenuis, rotunda, alba, fcota planta • Hanc, utdixi, alii pro ofyride pingunt. ^ qu,busnec *belvedere*, neclmarii eft. Quod neutrius folia fc , quodque ramuli plura habent folia,quam fcribit Diofcorides* Ad primumrM fponderipoteftrlinarix femcn,uti tradit PJinius,^ viri-* di nigro% in viride rubrum mutari. Q^od Dfofc* tria, quatuor, quinque, aut fex foliji habere ait,intelligir, cauliculos in ambitu tot foliolis coronari,uticomprobat experientia. Haec fortaffis fi cuipiā non arrideanr, quae planta ofyris firrcferat; ego me ntinquam vidifle fatebor. Linariam enim pro ofyride non agnofco, multo minus *belvedere*, verumproximè ad hilloriam accedere. C?terum prius etymon Ofyridis magis, quam poftremum arridet. Etenim fi ofyris fiomen haberet *k* diuretica virtute ; neutiquam hoc reticuiirentveteres. Redeoadantirrhinon , quod cynocephalon effe, nec aio, necnego; quod Plinius non tradiderit, qua facie cynocephalon fit. Antirrhini recentiores multa obfervarunc genera, quorum niinus cum Theophrafti Pliniique convenit defcriptione, majus cum Diofcoridis. Cauliculi huic rotundi, glabri, fragiles, & ramofi. Folia multa, ut plurimum oblonga & acuminata, linaria? non diffimilia, fed latiora , & ut plurimum breviora, anagallidifque fimiliora. Flores fecundum cauliculos fuperiore parte ordine digefti, forma oblongi, calathum effigiantes, anteriore {ftrte latiores, dum conniventes ac concluli (ut nafcuntur) permanent, ranae ori quodammodo fimiles, aperti verohiantis leonis ri(ftum aemulantur, colore rofeo rubent, aliquando maculati , ex candido dilut^ purpurafcentes , ex rubro violacei candidi, fublutei lutei, notandum hie luteum antirrhincn non tantum flonbus *, fed foliis variare, qu* latiora, brevioraque funt , nec in agris irequens , led in hortis ut peregrina colitur planta. Honbus fuccedunt capitula , oblonga , anteriorc parte anguftiora & foraminofa, nanum vituh, auc canini capitis fimilitudine , in quibus femen parvum & fubnigricans. E radicibusnonmagms, pbr* dependent, tanta haec planta viadverfus fcorpiones pollet, ut eovel viio fcorpiones illico na ftupefcanr, ut iemimortui fiant. ^Explodendiqui, ut pnncipibus amafiilque gratiores fianc, pulchriorefque videantur, ie oleo liliorum, in quo hujus fructus maceratus eix, ilhnunt ac ungunr. Antirrhinon minus *6vc* Ineophrafti phyreuma Diofcoridis eTe creditur- Noluic illud delcnberc Plinius. Sic enim lib. XXVII. cap.xm. *Phyteuma qualis fit fnpervacuum defcribere habco, cum fi/ufus ejus tantum adamatoria.* Defcnbit Diofcoridesjed ma;is gratum juvcnibii5.feciffet > fi accuratwj del.nealfet.lib.lv. cap exxx. ^ W * ^ ^ « ^ ' *)ctfr (alt.

t+{~ e>«ę«- (Aid. *na*&> ^A».quam ledtionem pr»-bat Marcellus) A*TL» .WWA«.« , »» *>«x*<P** *'« 9ti<T 4OK *Qi\T&. Phyteuma folia habet firuthtt , J<» minor*, fruflum ccpiofum, pcrforatum, radicctn parvam* tenuem, per famma terra: iitttntem , quam ad*[a TM ator] convemre nonnulh ptiiitrunt. Gimp** a ?«*»«« q"; dicatur, dubium non \ mo. *«««'» non " n r u m j ^-tare* fignificat, feJ etiam *producere, g^»"are^* Gracci ctiam ^»TII/«» trio*, $*»" »«<«»?• *ofortet (3 enutrtre.* Mcmini plura alibi me dixiire voce. Von *v*X»* qnomodo exponi deDeat quxri porett. Supra dixi, Plmium ftrnthion qle* rotlisdc(cribcre,(iaruthioplants comparar Pioicones, olex folia habeat oporret. Sm veroavi, quoti non puto, pennis ftrurhii fimilia *elTc*: debent. Antirrhinoo minus phyteuma cffe plures affcrunt, quorum opinioni fubferibo. Folia enim habet oleae, vel itruthio m.nora...OleaginUenim anguftiora fun* & nnnora. Fruchim.five *vr*h* copiofum habet, eumquc perforatum, qoandoprofirafta(quomodo.w*« «** poni folct) totum illud capitulum , in quo lemen continetur,accipitur. Magnum etiam arRumentum eft, quod in Creta , Grasciaque ad amarona & nonic recipiarur. Honorius Bellusepift. ad Carolitm ^ *lenrc luna, manu fintstracoutgemc fumhantefve, & aliis modis utentcs.* v oi aiu. ~*M* Crct* **.«#*. Antirrhinon hoc natura fua *ty*vc ~ eft*ca ofortet ftrtc tennes, ramofos, TMV& OHOBga, angufta, lino, olesc f e ; nili quod minora, IH

Flores juxta foliola, (non ad fummum caulis, uti in majorejexipforumimnubus exeunt, anrirrhmi priorislimiles, (edminores, colore uc plurimum rubro purpurei in medio lutei, (habeo genus quoddam quod candidos flofculos admixro camen nonnihil purpurei promit) fequuntur capitulaminora&breviora, foraminofa,' hominis calvariam propemodum referenda, (hoc fort& occafionem praebuit, quod antiquioresad amatoria mile fcripferinc.) Radices fubfunttenues. Tota haec planta pro cosli folique ratione variat. Aliquandoenim procerius, aliquando brevius repentur.

7§ 'lAl^vVy. Ellochryfon, Athen^o ffifidem adhibeamus, nomen accepit a nympha quadamEphefla [illegible]

>«/. *Themiftagoras Ephefws libro, utinfc,ipfi* [illegible], *tradit nomen inditum fuiffe* ab Elichryfe nymph*, qu& frima decerpfit.* Recentiores boranici *itixtyn** & *A«O-X£V*E» di&um fcribunt, quodlocis aquoiis & paluftribus, quaeGraecis ?AU dicuntur,proveniac. Iideni ex Plinii auftoritare W ^ V nuncupatum exiftiraant, quod ad folis , qui #fci©- Grid's 5ft, repercuffum aurea luce, flores hujus planta? comantibus foliolis fulgeant. Et hanc ob caufam Theodorum, *aureliam* vertiffe quidam exiftimanr. Faliunrur camen *$ 'tiuoMvw* vel *Mxp*™ fcripfere antiquiores, Theophraftus[1]; Nicander,Theocricus,Dio(corides,& quod majus eft, fie legit Plinius. Elichryfondicitur, non quod in paludibus nafcacur, *tin $ h*s,* in quibus veteres non tradunt nafci, fed in afperis & falebrofis, use paluftria effe non folent. Sed nome accepit,quod 3os aureum habeat fulgorem , *tin* 'T*? toft, uti Plinius dixie. Hefychius «A«* *i'i\a,i* 5" JA/H ‹Ì>»'», Idem tA«3^« ivA'a, IAM^*? OVJAM %3#\< i* ?«#''• Sic auripigmentum Graecis *faifflvn** ^»› '^ ŵ *iyx6*** ****, ab aureo nitort &fplendore.* Hefychius tAf^vov^ 0?^* TT ^ ^ ^ ^ ci 3 ¥ ‹Ì>0(^ * *\y%%»v** (force cAixffrV*)£flmw. Sic paflim omnes aureum dixerunt florem. Theocriti SchoK 'O [illegible] Nuganturicaquequi *iMo'^vaz»f* fcribemfurrf autumant, *\X«*KW* vel *faixprv,ut* legit Plinius, & fie antiquiff. Grxci. Elichryfum *H* 1 heoph. ri^frrihitur cuius codex a mendo immunis non eit. iSusToc'umLncTheophraftihb. xv. exfcripfir, >E, 3 *is t i *»Tif &ti<P&™t <ti" '" »* * **'Zi<"r* T**

Et idem pbilofofhus lib. ^firibtt, ad gratutm & glortam vita pertinerej quit fi coronet elyebryfo, quern ungum'.o confperferit i pxidefumfto auri qPyrt, ti eft igmsexperte. Addit interpres, ex Theophrafto. E* *a*™, «**y_e*, an fie fcripferic Athen?us, habeaturqie in manufcriptit codicibus,mef_U?it. Ex hoc Athene. loco 1 heophrafti codex corredior fieri nequit, veram ex Pimio qui nitex lib. « i . hunc locum hi3 fere verbis exfcripfit *{niiochryfos (vn^oht\iochryks)fiorem habet aurofmiltrn, foltum tenue, cauiculum quoque graclem, Tddurum. HoccoronarefiMag*, &fi unguenta fuman-*

^IJorimPertinerearhitrantur. Leg.tPl.mus. £.»*;

^»non,u , · [illegible] codlces habent,

ftonem probat Diofcondes lib. iv. , cap [illegible]

[illegible] fin*. [illegible]

^w *chiyfantbemum, 4/*» ^ *amarantum vocant,* 7«f <korfi" *fimulachracoronant, ramulum babet ex candtdo %ihnt*m\ reRum Jolidum,* ^ ^ «»«-//« ^«« ^ *abrotonofimitia.comam in orbem circumadum, aurea lucis fukore, umbellam rotundam velun corymbs andisdependents, rafaem gradient. Xafctturmajper/srtfalebrofis.* Hunc locum an fans fiddiccr ex. fcripferit Plinius, inquirendum. Sic ait capue «. librfkx. *HeliocbryfoZ* (Scribo *elichy^uodaln.* [illegible] *fambemum vacant, ramies habet* ^ f « J [illegible] W *abrotonofimilia* , -iJ/«/« r^«ir/ir-. [illegible] *erbem veluh cor)nM* [illegible]

cefount. Qua de can fa decs cor on ant Mo , quodctiligentiflr me obfirvavtt ¥totem us rex &gjpti* Nafcttur in frtr* tettts.* Plura in confiderationem veniunc. In Optimo coJice legitur *ehocbryfon* , <i/;i *cbiyjanthtmnm vacant.* Cur fie vocetur nemo non novit ,• ab aureo nempe flore. Amarantum vocari tradit Drbfcorides, quod flores (non, ut apud Plinium depravati codices habent) exficcati quam diutitfim& fervent aureum fplendorem. Qua de caufa commodfe hyeme, cum flores defunt, puell? ficcum elichryfum coronisfuii inferunt. Aliam tamen plantam amaranthi nomine lupra, utieriam chrylanthemi defcripfimus. *Hamulos,* inquir, *habere candidos.* RediusDiofcorides *ex can* dido virentes* Folia,* inquit, *ejfe fubalhda, ($c* Sane talia abrotani folia , aliquanculum candicautia folia elichryfi. Theophraftus tamen non *in^f* fedAijrnp fcripfu. Quomodoipfecap. xi. legit Plinius, tettatur Diofcorides, comprobat experientia. *2ie»** inquic Diofcorides. ST«nridem quod A«TT«, *tenue,angufium_m QviX* fequuritur corrupta funt. Foha enjm non func aureo fulgore. Verbnm aliquod def ft. Lego, *abrotano fimtha. Flores ad folis repercuffum aurea lucis, vcluti corymbis dependentibus fulgent, qui nunquam marcefcunt,* £fc. vel *jfloribus ad Jolts repercujj'um aurea lucis %n orbem veluti corymbts dependentibus, qut, fJSc.* Non ineptfc loto comparat florem elichryfi Atbenaeus. *^VR*J\} r *ti*&* Xfwcf*OTU>,flos loto fimilis.* Lotofimilisfativo^forma, non colore. .ffigineta de elichryfo. Sfs^«»^»W' ‹«• *<pvYOf'xow* fKov xe*^{vff}*^'>*' Flerba esl corotwta, coma auri colore fulgente.* Caufam inquit effe, cur dii elichryfo coronarcntur,quod non marcefcant flores. Legit itaque T»5 *fr*s,* non W *hht^m* , ut vulgati Diofcondis habent codices. Q£od perinde nobis: Nam dii Ethnicorum,funtidola. *Ptolemaum JEgypti regemhoc feduh obfervajfe,* fcribir* Ptolemaei fuerunt plures. An dicemuseumdeprimoPteloiiaBO, Alexandri fucceffore, haec fenbere Plinium? Quod non videtur ; idquo quod eodem hoc libro sap. vm.tradat. *In nomine ££ cyan cobs, item holochryfi. Omnes autcm hi flores non fuere in ufu Alexandri Magni atate ; Quontam proximi a morteejus auSores.filueredtilhs, quomanifeslum efi fofltaplacuiffe.* Holochryfon, (falvo meliori]udicio) elichryfum effe videtur. Holochryion idem ac fi cotum aureum dicas, quod huic convenit planta?: *fed* corruptias videtur Plinii codex, auc alia ab elichryfo planta eft holochryfon, autdeceptus eft Plinius.Theophraftum temponbus Alexandri Magni vixiffe, ac paulo poft ejus exceffum fcripfiffe, extra controverfiameft. Hie elichryfon coronariam docet effe plantam. Quid Theophraftum dico ? Alcman elichryfi ihter flores coronis ufum prarbentesnumerat. Athenaeus lib. XV. [illegible] *<p^aauv,r* j 'tto%£v<rai -jnjti»**n&'<*^{K}v^{7l}*Z?; Puellarn opto, qua pykonem[altbi lunomam coronar/,) adferat ex elicbryf* & inmortali cypero.* Ibycus etiam hujus floris, ut jam tūfonfe coronis*celeberrimi* meminitapud Athen^um loCO Citato, £ 'JiGwtf. ^*-m-n^U^* cAt^pi/c(^, |KaA«rt ig^'JVi, *t$ Ttpsva $*$**. Myrtusy viola, elichryfus, mala, rofe tenera, laurus.* Craunus in effeminatis elichryfi coronae mentionem facit. *K&™& tf <* p*>$***is QK*iu* ^9nJAA«, *K&K0IS*', *vctx'»%<* **wvc*_9 xltihti. Serpyllo,croco, hyacinths, elichryfi ran.ts.* Apud Theocritum Eidyl. primomenrio fie elichryH ; fed h^aud fcio an poeta plantam intelligat. Videtur auripigmentum intelligere. K/OT(^ U I ^ V «*«WF«r(S^. Hedrra poculum illud ambiebat, qua? hedera auripijrmento erar^ 'EA/^UO-®- plantam exponit ScholiaftesTheccriri & Nicandri, T«'*toJxpmv* *5*6& e«r, * ^SV^TO^©I^'T*', auripigmentum, Hefychius « A ^ ^ » **i & *o ^<nux.h% Sec,* Abunde faris probatumeft , elichryf m, noium fuiffe inter coronariasplantas, Alexandri Magni aevo. Seddocaiores corruprum Plinii codicem effe putant-Reftituunt; *in nomine &cyaxicohs,&cohcajit.* Idque quod annquiflimus Thuanaens codey, hoc Itco pro titulo habeat, *Aequianol3 colocafio.* In ipfo vero textu fcripturh exhibct holcchryfi, in Rigaltiano, hoW crofi. Utrum colocafii flores noti temponbus Ale-* xandri fuere , nolo difpntare. Apud Theophraftum ctVtfe colocafii fl^ ri$ mencio nulla. Et haec de elichryfi forma veteres. Recentiorum nonnulli chryfecomerj, quam alii ftcEchadem citrinam vocant» pro elichryfo oftendunt. Folia haec fert oblonga, angufta, utr4rquc inCAna8clanuginol4a abrotano plani: diffim^

ElichryfondefcribuntcluGus, Dodonaeus, Pena, Lobelius, quod optime cumveterum dthneationeconvenit. Cauliculos promit graciles, vircntcs, lignolos, nonnunquam pedem, aiiquaudo cubitum altos, in alas quaMamfubindtdivifos. Folia conle&a ^umerola, aliquanrulum candicancia, abrorono vel tenuifolix arremiliae iimilia, cum gravitate odorara. Florcsin f ummo cauliculorum urnbellatim congcfti»luteo auri colore fulgentes , agerati aut tanaceti flnrum forma, vel medii orbiculi fivę difci riorum Anthemidis, odore agerati, Hi,priusquamflaccefcantdccerpti, fpeciem fuamacpuIchrirudinemdiutinHervaPC. Radix dura, lignofa, minimi digiuinterdum craflitudinem aequans, qui (Jngulis tamen annis perit, nee vivas eil Exit plenfque Hifpaniseac haliaelocisincultis, in pratis, *folo* gucili, ac cirri fluviorunr. ripas. In Bclpii hortrs floret AuguftoaucSeptembri mcnle, Odtibn in Hifpania, vere fctafUs in Grxcia, (clam coclumque hoc in ncgotiomultumpollerei nerairi ignoium. tlfchryfum Theophraftus docet * i cnenar:s beftiis lacfis prodelfe. Idem Nicander inTheriacis.

Mj ffv̂ y' *IXI ffiintò* AiT« *m?vtlyti& xr̃jyit,* VulgO interpretantun.eehelichryli dulcis Hos ablir* Gixxus enimimerprcs, 7n>juJW®- ^ § yA√«t^, ? ^W™. Hanc figmficationeai vocem *h**n* habere.non nego; led praecer veritatem & mentemNicandrieffe dico, qui ne fomniavit quidem fiorem elichryfi dulccm cife. Nifi forte afpe&u intelligas ; alioquin falfum eft. Tota enim planu ell amara, 5c haec caufa tit, cur credere facile liceat, eafdem obtinere faculiates, quas lUi veceresjlheophraftus, Diofcondes, Plimus, £gi* neta tribuunt. Pŏaa *mtohinfr* nomine, fplcndd-rem , fulgorcmque infignem denotat. Heiychius *SIVKU bxfirrsir,"opm**, Fplcndens, (imile J vertendana. *Nee tu thchrylUmuhumfulgentts florem, relvujM** Ad ambufta etiam prarfcribitl heopbraftus. Idem Plinius facie libro xxi* capirexxv. *Via minus i vtnofot* iS menfes, durtties & infammationts difcutil, ambufti* cum melle imfomtur, contra feiftntutm iBus, ($ lumbo* Yum vitia bibttur, fknguimm concrctum ventrisant vcfo& abfurmtcummulfo. foltatnumoboloyuwfondtre fiflu*t fnfiuvia tnultervm in vino alh* j- *Veftes tuetur odore ffl** Pti:ſgcnci. Prcſſlorie inſicſcuni liſſcr ,r can ſlocct Lhulcuridcs, ſcdcuiscrhos. [illegible] *ift*7ivr, *fytim wĩpim kvia. Coma exvinopota , co unru diffiadtatm^crpentium mcifus, ifchi/tda, ruptaf opituiiiitur, menftfque cut. Sangmnsm cowretum vinM* aut v.fica abfnmit cum vnulfi pota, fifth & depllationes trium oMorum pondere jejums potm data in lino alb* dilute. Vtfibusqucqueinierponitur, uttas ä ttrtdinurt wjumi ttLMtr.* Vidct ledtor Plinium «« ? ttfiſ^ leguk- *yvrnx** fi>.* VuIgatamledtionemDiofcc defendit 4!gineta. *nsM* VT»." *en,* 'nqu't, *$**!*.* Adverlanorumaudoresmulr LPa pollere ajunt adv podagras, & ulcera mali^iUjhumorurti impetum incitum, 8c ruememrepnmendo , lotiumd'ri^r—> & faburram vehememms impellemio. Hilpams noi-Io in nfu elt, nifi qucui Madritiano agro muudatorxtf fcopas ad *des purgandas ex ca faciuue.

KE*. KB. **CAP. xxir.**

Depipere fif *ejusgenenks. Item tie gram gri;Jio,pd(linaca, vke [)lveflnjracuncu}o} thapfia, fidicula} ek/to, ma!otcrrce,jcar?wwmajilice. Turn qua qwbuslms frit-(lanttora medicamema.*

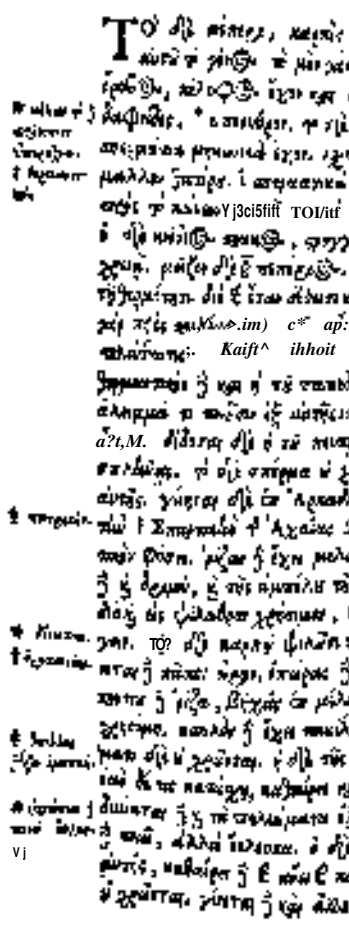

Pipet ftpdus cll:, Ejus genera duo. Unum enim cutcnsdam,ertri modo,tegmine carncqaeconflam ;fcut laurina bacca,iùbrucilum. Altcruin obiongum.n.gnum, ſcmina gcpaveris cuntincns, Ivulgc hoc valdiuesahcrc. Amho aqcun vim cfacturum ubiquc. Quamobrcm omnia cx- umauxiliantur,&«iam thus. Gnmumcmdiuna rotondum, colore rubmm, majufquc pipere elt. Sed calidicace mu!t<. validms i Qm de cauM cum dcvorandumdatijrfdari enim contra alvilolutw nem folctj in pane, aur adipcobductum fumitor- Alirerenfm gul .madaricPeuccdani quuquc racii vim calcfaftoiia'm baber. Qjja.nobrcmunguen- tumquoddacfumexcafudatorium tfaciunt. IWtur & ad liencs radix peuced^ni. Semen inii elt. nee fuccus ulh in re prodcft. Pattinacam *& *d« *SpartcnriAcbatelindJtiffiaamrcfcruntiO«ura»« ca4aoriam,radiceiligrarn; Bdqqqu uuev.ns f* fylcelkris, calcfaciuria,acrifique eſt: qnamrbcttrnud pfilothri ufum idonea, & vitia cutis infjcic cmundat. Fruaueius 1 defoliare arbores folcr.c. buc- cidituromnitempore;(é<lpra:cipueautumno.Dw-t cunculi radix daca «mcl!e, tuffesfanaft pqtclt- Caulern vaficolortm ferpentis flmilon *ba&** Ejus ftminc nulla in re u» Solent. Thapfi^ rad* vomitoriaeft: & fi quwcontwuit , tamfupc'' qoam inferius pur.ar. ^ h*c livida tollere poi« Sugillata ftamen facir, vtrutn plane alba- cjus validior elt ,* & quidem cam fupcrius qoaP feriuspnrgat. Nullus feminisufos. Naft»» alibi, cum in terra Aciica: in qua pecod* jnco* cam non tangunt, peregrin* verodepaicunt. auc alvusfolwtJf,autinttreuot. tFidiculafonp« poftimbrcsctumpit: «c femen nullum prcduc; Ebeni lignum afpedu buxo fimilceft: caiuin nigcrrimum rediitur. Vtilc oculis adc

*p ' A^KST % TIB (&*m£p*i* I*VVK £%'d%Tajf TIC

yitraf i\ 2&<pfo?lTcq. r </$ ^Ai/iraJW f4€7* TO

W Tamos. <m dtp <?iw vSetv tyhvo$ti 5 Mm-
<&*&$>!. G ^ *K* iiV fib' fy*Mn t

Wr.

t>l/.

ovmiov*

tern tritum. * Malum terra?, craffum & guftatu ^ j amarum eft. NigrDm, odoratumque. Folio ro- *rio tritum,* tundo.Quod fupra terram cminct,non multum eft. *arittotodti* Nafcicur potiflimum in omnibus,idque pro optimo *CYa ff*»* & effodicur. Vfum ejus ad muka tfbameranc : *fc&& uJh J. tiamm* optimum ad capitis ruptiones. Sed & ad reliqua *f ^ nfr* tamen ulcera fatis valet. Ec contra ferpemum mor- *filio* fus, & ad fjmnum,& ad fccundas modo pcffi: par- *do y q»* TM *,»* tim aqua * fubaftum, & i Hi turn: pnrcim in mello *multum* yj/- olcoque tderafum. Scd contra lerpcntes ^ vino *t^a* *rrand f accrcfccnte pota, & mur/ui * infperfum. Ad *atto f u* fomnum vero in vino nigro aultero 1 attritum At N ^ a *votjllifnum* fi vulva procidcrint, exaqnacolluere conveniet. {, ^ Id igitur numerofo t differre ulu videtur. At *but.* fcammoniae veluti e contrario fuccus tantum ufui * *SukH(t^* eft j & nil aliud. Filicis quoque radix colliquata ^*tta*- tantum inufum venic* Guftum aftringit non fine *t^Dm fi** aliquadulcedine,lumbricum latum expellit. Se- *\ a f a ce/centk* men filicinullumcft 3 necfuccum quern emittac/. haechabec. Autumnofuccidirempeftiveaffirmant. t ^ «vice. Lumbricumaucemgentidmnonnullisnaturaineflb * M perc ipitur. Habencenim plei^nque /Egypcii.Arabes, * Armenii, Syri, Cilices: i diverfoThracibus, & Phrygibus nullo pa<fto nafci narrant. Inter Gracos ver6 apud Thebanos,qui verfari in gymna- fiis foli « > & Bceotios nafci lumbricum novimus: *o* Athenicnfibus nullopado. Omnium vero medi- cameneceum, [illegible] lox is, gelidis, aquiloniis, ficcifque proveniunt. Quamobrem inter ea> qusein Eubceaoriuntur^ meliorai quae ferant ^ g x : detcriora,quaTclc- thrium reddat,affe vciant.»Sunt etenim ilia ficciora. Telethrium autem loc&m effe opacum atqu€ lubri* gonni,certumeft.

JULII C£SARIS SCAIIGERI ANIMADVERSIONES.

TO* ^t armfti. *Hfditadpetcgrina, qut reliquerat, ££ aliaadmrfeet.*

ctiam tstfixvimov 3 %§ m^Jo,'* |'^. J^/<^ vi^/^ cow- wodius inter radices btftoria fuferiorc traftarifotutjfe.*

**tx£n m Jip}&* Theodorus,* defoliare arborcs. *Sane imprttdenter. tytiin id fi^etm,* df pilanc coria.

*vn*m* 3 7ni* iXict tKMvK9- Theodorus,* fuppuratio- nes tamen alias exalbidas facie. *Legit igitur £&*: non m&J. Diofcorides, xzrJm* at^y $ mMftotT*. Vides bic d'^H; ilk w»<£ Prateren memincrimus, quemadmodum fufrd negabat radices Ixift&q. Etjiic i%vyii}& 3 **i* THUVJS. Et Diofcorides hanc omfa.*

To 3 zrovKotio. Obfervabimuskjuatn extra ordinem, ortumnarretjolypQdii: vires taceat, cum tamen hoc hie inftituat: Illudalihi. Ntbilo confsltius ad Ebenum rs* dir: & quod pejusett; ad driftolocbiam.*

**Ovztohi 3|fa vnp f yls. Theodorus>* quod fuperterr- ramfpedetur, non mulrum eft. *Quid igitur?* quod infra terram? *Sedbocvolmt, plusejf: fohorutnincaule, quamabradiceftatim. lnmomtbus nafci reBeautumat. Vineas enimnoftras populaturpejjimo vini odore. Cot* rupte VafconeSiStorlonga.Legc, $ otfapikiln:* non

E» «7»« $»if. *Orrige in codice Iheodori,* acefcente, wwaccrefcence,

^^if«y vtAv^««jf• Prarftare multis utilitatibns. *Jheodori verba non mtellexerim,* Numerofo refcrre uiu#

F l N M L T B R I N o N j.

IOANNIS BOD£I A STAPEL NOT/E ET .COMMENTARIV a

3 Piperenotiusnihi!, Plutarchus tamen in obfomis apud veteres ufum nullum babuille fcribit fymp. lib. & qu*ft. 1 x. IIIAAJ ^ w» *tyis** w*

t 0»*fti'*s.* Quippe multa *eorum quagulUri 0lim(3 comedi non file bant, mine pro fuavtjjimis ha* berividmus\ qualiajhntmuljum, vino-mel, & vulva* Qutntf cerebrum antiquitus abominabantur ($ projicie- bant. Vndefatlum,utjicbiHes & Agamemnoni compa- raret. Novimusctiamadhucmultos antiqnorum guftan fycopetonem, malum medicm, & piper non [ufiinmjfe.* Quod utrum de pipcre vermn lit, aifererc non a«fim. MartialisantiquiorPlutarchopiicr oletibus admif- cerifolereau&oreft.

Vtfipiant fatua fabrortim pundit beti f
0 quam fapepetet vina, piferque coquus.

Notnm adagium, « d **x*>w vi*fa in oleribus pi* per. Exalterodif(.imus,nonvul^are fuifle piper ^d- dere oleribus. fo v**» h*'' ***&* T'V' v» **%iru Qni multum habetpiptris>etiamoleribusadmifcct. NOB itaque omnes admifoebanr, fed ij tamu quibus largior ^rat copia. Et hoc voluifle videtnr pceta, betam infi- pidamelTe, nifi vinum piperque addatur, quodfa- brisaliifque fortunac tenuioribus, non licebat. n fe Etymolog: andlor diftum *tin IF winni vult;

Gggg

quod apud Alexandrum in proœmio Problematum ſcribit. Φασὶ γάρ τὰ θερμότατα ἡμῖν ἁπάντων πλεῖν. ἔστι γὰρ ἀλλότρια τῆς φύσεως ἐνίοτε, ἔστι γὰρ ἃ πάσῃ δήπου ἐστὶ, οἷς ἀλλοῖς ἐστι, οἷον πυρετοῖς, ἢ φρενίτιδι, ἀνάγκη δὴ ἐκ πρώτης, ἢ ἀλλοι. &c. *Dicunt enim purgantia, quæ calidiſſima ſunt, humores trahere; quod procul dubio falſum eſt. Oportet enim quodcunque eſſet calidum, etiam & purgatorium eſſe. Nunc autem piper cum ſit calidum, non trahit, ſed concoquit, ſiſtitque. Eodem modo & maſtiche, & alia.* Barbara vox νίτρον, nec ἀπὸ τῆς νίτρου originem trahit. Athenæus lib. ii. ubi hanc Theophraſti locum recitat, barbarum vocabulum eſſe ſcribit, τὸν Α' ἐκεῖ πεῖπεν ἀπὸ, ἐν ἑλληνικῇ λέξει ἐν οὐδεμιᾷ εὑρίσκεται ἐν τῷ λόγῳ, ὃ μὴ μόνον τὸ πέπι. τὸ δὲ πίπερι, καὶ πίπερι, καὶ πέφι ἑρμηνεύεται. *Hoc obſervandum, Græcum, vocem nullam in ι deſinere, præter πέπι. Nam πίπερι, πέφι, πίπερι peregrina ſunt.* Utrum omnia in ι deſinentia verba ſint exotica, grammaticis inquirendum relinquo. Saltem πίπερι, πέφι, πέπι, βδέλλιον ἑρμηνεύεται, aliaque plura, quis exotica verba eſſe affirmare auſit? 2. quis Græca vocabula eſſe neget? Πίπερι vocem à Perſis profectam, ac peregrinam eſſe docet Galenus in Exegeſi ad illa Hippocratis verba. ἑρμηνεύεται δ' ἑρμηνέως. καὶ τὸ πέπερι, inquit, ἐκ τῶν Ἰνδῶν πέφι. *Et Indicum, quod Perſæ peperi vocant.* Non dubium Perſas hoc nomen ab Indis ſumſiſſe, quibus longum piper, teſte Garcia pimpilim dicitur. Ex qua voce Perſæ & Græci ſuum πέπερι, de omni pipere feciſſe videntur. Niſi magis arrideat, πέπερι vocem manaſſe à *pepli*; quomodo à Barbaris piper vocari quidam tradunt. Piperis plantæ nullam delineationem tradit Theophraſtus. Idem de Dioſcoride ſcribunt viri docti, quod tamen præter veritatem eſt. Namcaſſiæ folium, pipereos folio comparat, libro i. capite xi. Vide caput de caſſia. Rectius piperis folium caſſiæ comparat, quam malo Aſſyriæ Garcias. Nullum itaque dubium, quin piperis folium & caſſiæ ſummitates viderit, (quod eo libentius dico, ut conſtet, diverſum eſſe cinnamomum à caſſiæ ſummis virgultis. Doctiorum enim quorundam opinio eſt, cinnamomum eſſe cacumina caſſiæ ſive canellæ virgulta. Quod ipſa experientia, & veterum ſcripta improbant. Videamus quid Garcias de facie plantæ piperis referat. *Scribit*, ait, *piperis planta ad radices alterius arboris, magna ex parte juxta ſaſti arborem, aut palmam plantatum vidi, ad cujus oſſum ſuſtentatum ſibi convolvendo ſcandere ſolet; folia varia, modo Aſſyrio effigie, ſed minoribus, & per extremum acuta, viroreſcentia, gallu calidis aliquantulum, & ſaporem habere ſive boraginis, cujus ante meminit, ſuperioribus ſimilitudinem modò enumeratis obtinet; nervulis tamen ſunt paucis tenuibus, & ipſe fructus minor, ſingulique racemi, donec flaveſcat, & plenam maturitatem conſequatur, quæ menſibus circa mediam Januarium. Radix pauſilla, non craſſa ſimilis, ut vult Dioſcorides lib. 2. cap. 150. Quandoquidem craſſus radix non eſt, ſed lignum ut peculiare capite docemus. Inter plantam quæ piper nigrum ferit, & eam quæ candidum, tam exigua eſt differentia, ut à ſolis incolis diſcerni poſſit; quemadmodum & uterque quæ nigrum ferat arbor, & ea quæ candidum ferat non dignoſcimus, niſi cum unus habet, & alio quidem maturat. Quæ longum piper profert, longè alia eſt planta. Eorum non plus habet ſimilitudinis cum ſuperioribus, quam fœta cum vite. Præterea piper longum in Bengala naſcitur, quæ regio quinquentum leucarum ſpatio à Malacæ diſtat, ubi candidum & nigrum gignuntur.* Hactenus Garcias, qui licet ocularem teſtis, tamen in multis cæſpudat. Piperis albi, nigri, & longi, magnam ſatis quantitatem Batavi nauclerj quotannis ex India advehant, etenim regiones quæ piper, caryophyllos, aliaque aromata gignunt, jam ſub Batavorum poteſtate ſunt. Piperis nigri, longique hiſtoriam ac faciem luculenter deſcripſit Clariſſ. Cluſius, in libris exoticorum. Ad pedem (inquit) alterius arboris ſeri nigrum piper verum eſt, ſarmentoſa, adeò imberbilis, & caduca eſt planta, ut niſi fulciatur pedamentis, aut pergatur juxta arborem quandam, circa quam ſeſe convolvere poſſit, humi procumbat & ſpargatur, perinde ac lupus ſalictarius. Folium malo aſſyriæ Garciæ comparat. Rectius, ut dixi, Dioſcorides caſſiæ dixit ſimilia. Habet enim nervos per longitudinem folii excurrentes; ſed folia piperis ſunt rotundiora, latiora, nigriora, & quinque nervis prædita, quorum medius & craſſior, medium folium per longitudinem ſecat, reliqui quatuor minus craſſi ab illo oriuntur, utrimque bini in latera, ſecundum folii pene longitudinem expanſi, & illi quidem in nonnullis foliis æqualiter ex oppoſito naſcentes, (ea fœminei ſexus Acoſtæ, ab incolis vocari tradit.) In aliis verò inæqualiter oriuntur, neque iſtam proportionem ſervant,

Piperis albi uva ad vinum expreſſa Cluſii.

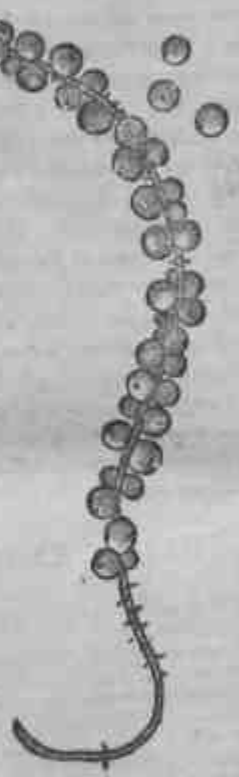

(hæc ab incolis maſculini ſexus, eodem auctore, nuncupantur.) Utrum quæ ſeminini generis cenſeantur.) Utrum quæ ſeminini generis cenſentur, ſint dilutiore viriditate, maſculini verò intenſiore, intelligere ex noſtris nondum potui, ficcata ſiquis, tantum adferunt folia. Canellæ verò folia, tribus tantum nervis, ſed craſſioribus, donata, anguſtiora, oblongiora, & dilutiora ſunt. Probabile adpodum, propter nervos comparaſſe Dioſcoridem caſſiæ piperis foliis. Porro betle foliis piperis adeò ſimilia ſunt, ut alterum ab altero vix diſcerni queat, niſi quod piperis folia paulo duriora ſint, & nervi excurrentes paulo craſſiores. Quam cum Aſſyrio malo ſimilitudinem habeant, non video; niſi quis velit eo nomine ſimilia, quod eundem colorem, lævitatem, ac quadantenus eandem (quæ ſunt perquam exigua) rotunditatem in mucronem deſinentem habeant. Multo, ut dixi, rectius caſſiæ comparavit Dioſc. Quod piperis folia calida ſint. Id negari non poteſt. Reficcata enim non leviculam acrimoniam oſtendunt; nec tantum folia, ſed ſarmenta, ipſaque radix eandem oſtendit caliditatem. Uvæ ad ramorum interno-dia naſcuntur teretes & oblongæ, multis granis orbicularibus,

nunc

nunc majoribus; nunc minoribus sine pediculo ipsi scapo affoexis constantes, & illa quidem non ex foliorum alis, (hoc est inter sedem pediculi folium

Piperis nigri ramulus Clusii.

[illegible]
[illegible]

Inde Arabum conjunges thus, quodque India mittit Dives, nigrum albumque piper masculum.

Piperis longi ramulus.

sustinentis & ipsum sarmentum,) sed ex altera sarmenti parte, folii pediculo videlicet opposita. Longi piperis plantam, ab ea quæ nigrum fert, longè diversam Garcias ait; quod præter veritatem esse Clariss. Clusius scribit, & nos testamur. Folia enim non multum à piperis nigri foliis differunt, nisi quod paulo teneriora, dilutioreque viriditate prædita sint, breviori pediculo fulcinita, pluribusque insignita nervis. Nam à medio illo nervo, folium à pediculo, per longitudinem secante, non modo quaterni alii nervi exoriuntur, sed utrimque quini aut seni, interdum etiam plures, pro foliorum videlicet amplitudine; illi tamen minus eminentes, quam in nigri foliis, & inæquali orta nati, multis etiam obliquis venulis per folium transversim evagantibus. Fructus, qui juli formam quodammodo æmulatur, ad singula internodia oriuntur, non in foliis alis, sed uti in pipere nigro ex ipsius parte folii opposita, in altero videlicet ramuli latere, atque etiam alternis, ut in pipere nigro. Hactenus de plantæ facie ex recentiorum scriptis: nunc quæ tradunt veteres, nobis examinanda. Theophrastus duo genera describit, medicæ gratia & recentiores Græci tria, longum, nigrum, album. Longum, [illegible] vocitat. Recentiores quoque veriùs [illegible]. Charmo in cujusdam Serapii compositione, [illegible]. Nigrum [illegible] vulgatum, ut ab Aetio [illegible] in compositione narthina, pro ecclesia; veteres, [illegible]. Album [illegible] nuncupatur, ab Andromacho seniore in compositione Theriaces [illegible].

Mirari satis nequeo Galenum, quod thuris epitheton [illegible] scilicet capite xxv. libri primi de antidotis, adeoque nullius pharmaci esse nomen, & quod præter dignitatem, ne quærendum de eâ censeat, cum alias ad unguem singula quæ Theriacæ compositioni addantur ab Andromacho, diligenter examinare, ac conferre verbis senioris cum junioris solent operatione solent: verba ipsa audiamus. [illegible]. Subjungit postmodum Andromachus, Inde Arabum conjunges thus, &c. Quo in loco non est quod ignoramus, quid [illegible] sit, perinde atque cujusquam alterius medicaminis nomen, cum & ex Theriaces descriptione, scilicet carmine ab Andromacho seniore prodita, & ex compositionis instituto, quod ab eo in nos usque pervenit, medicamentis nomen [illegible] non sit. Nam præter duodecim drachmarum piperis longi, in sex nigri [illegible], tam pater, quam filius eadem de Theriaca scripserunt. Quare clarè est pipere excepto, cum nihil supersit de quo quis [illegible], ad ipsi veteris appellationem dictam putare, confitendum est, Andromachum versus conscribentem, [illegible] veteris vocabulum thuri epithetum scripsisse.

 Hacte-

Hactenus Galenus, qui si paulo accuratius descriptionem Theriacæ Andromachi Senioris expendisset, ac contulisset cum Theriace descripta ab Andromacho Juniore, facile animadvertisset ἄγνωτον piper esse album. Junior enim piper album addit, quod Senior diserte non exprimit, in reliquis tamen omnibus consentiunt, nisi quod Senior in principio piperis longum drachmarum pondere posuit, cujus loco Junior piper nigrum habet eodem pondere, altero jam recitato versu inter simplicia, quæ sex drachmarum pondere recipiuntur. Senior album & nigrum posuit; Junior verò album & longum retulit. Verba Senioris, Juniorisque adscribam. Quæ de albo, nigroque Senior posuit, jam dixi. De longo hæc.

καὶ δολιχὸν πεπερι τόσον μέγος.

Et piperis longi sit quoque pondus idem.

δολιχὸν πεπερι longum piper, cur dicat, paulo infra exponam. Hoc loco sufficit dixisse, Galenum δολιχὸν πεπερι exponere piper longum. Suidas δολιχὸν, μακρὸν. Hesychius δολιχὸν πέπερι μακρόν. Perperam vir magnus in doctiss. sua dispensatorio, piper longum ingredi in Theriacæ compositione, negat. Galenus lib. 3. de antidotis. Τίνων δ' ἕνεκεν, ἐπεὶ καὶ τὸ μακρὸν τὸν πεπερι καλοῦσι, ἴσως τινὲς ἀγνοήσουσι τὴν μέγεθος τὴν δόσιν. Harum dimidium, hoc est ungues quatuor drachmæ, Theriacalium pastillorum, opis & hedychroi magnam præcepit. Meburi & graviori auctoritate utitur ille, qui album addendum injicias ait. Juniorem dixi addere Theriacæ compositioni tria genera piperis, & pro drachmis ἐξ. v. longi, substituere nigri drachmas totidem. Verba ipsa audiamus, μάγνησιν δ' ἔνιοι, τινὲς μέλανι πεπερι δίνι φασιν εἶναι. Paulo infra, μεμιγθω ὕσσε, τινὲς μέλανι πεπερι, ἐ μακρὸν δυνάμεως ἕνεκεν. Nulla hic mendi, nulla transpositionis suspicio. Eadem Damocrates in Theriacæ compositione.

μέλανος τε πεπέρεως, τὸ ἴσον ἐ μακροῦ πεπέρεως, τοῦτο δ' ἐξ ἴσου μακροῦ τε πεπέρεως καὶ μέλανος.

Opium quoque, nigrum piperi & magno,
Quod olim vocarent duxerunt hedychroum
Hoc adde, decimas implent hi duodecim. Paulo infra.

καὶ μακρὸν πεπέρεως τὸν Ἰνδικὸν,
λευκὸν κεκραμένον καὶ μακροῦ τοῦ Ἰνδικοῦ
τὸν αὐτὸν τρόπον λεῖον τὸ ἐκμαλάξας
ἀνὰ τὰ λοιπὰ ἐ ἐν δυνάμεσι κεῖται.

Mutabis semen quod globulis continetur,
Album piper longum piper, nardi Indicæ
Spicæ & terebinthinæ thusque masculum
Atque album costum, dictamnique herbæ eram.

Hæc satis probant Andromachum seniorem addidisse piper album. Cum itaque in tota descriptione, nullum reperiatur verbum quod piper album denotare posset, quam ἄγνωτον; extra omnem controversiam poni debet, ἄγνωτον nihil aliud quam album piper denotare. quod si cui argumentum ductum non satis validum videatur, aliud addam, similque dicam, cur piper album ἄγνωτον vocat, à mœre lætitiæ & splendore, quo prædictum est. Id enim ἁγνὸς proprie significat. Quam rationem secutus Philo in sui Philonii deleriptione, piper album ἁγνὸν, hoc est, ignem, splendens, teste Galeno libro 12. τῶν τύπων. capite 17. vocavit. Hesychius ἁγνὸν, λαμπρὸν, λευκὸν. Sed ipsum verbum Philonis, ipsamque videamus Galeni interpretationem.

Ὄλυνθος δ' ἁγνοῦ σκελίδι (alii cod. σκευαλίδι Mr) ἴσην βάλε ῥίζαν ἐ κνέφας ἐσχάσιν' Ἀγρόθεν.

Virgines & drachmas candentes conjice flammæ
Atque faba totidem pesi sunt Arcadia.

In priori versu intelligit, piper album, posteriori hyoscyamum. Ad primum verbum Galenus, ἐξῆς δὲ ὁ Φίλων φησὶν, ὁμοίως δ' ἁγνοῦ σκελίδι ἴσον μέλαν, ἐ λευκὸν φησὶν εἶναι, τὸ δὲ ἰσοπαχὲς τοῖς ἢ δακτύλοις ἴσον μέλαν ἐ λευκόν. Consequenter vero Philo ait virgines & drachmas candentes conjice flammæ. Piper album per hoc signum; Est autem stomacho commodius, & acrius, quam nigrum. Verum album, an nigrum calidius sit, mox videbo. Satis clarè fatetur Galenus ἁγνοῦ σκελίδι, esse piper album, ut Philon ænigmatice vocavit piper album. Eodem modo Andromachus Senior, in elegiaco carmine, quo Theriacam ex viperis describit, piper album à candore, splendore, & nitore ἄγνωτον vocavit. Longum piper à nigro Theophrastus discernit, quod longum sit, subalbum, semina papaveris contigens, validiusque nigro, nigrum rotundum sit ervi modo, tegmine carneque constans, sicut laurinæ baccæ. Dico longum subalbum esse, nigrum rotundum, in codicibus tamen vulgaribus contrarium legitur. Experientia, ipsaque autopsia rotundum nigrum, atrumque esse docet, nihilque subrufi habere. Contra longum cinericeum ac subcandidum esse. Cogitavi aliquando, utrum Æthiopicum piper esset longum, quod à Theophrasto describitur. Oblongum enim est, & ex rubro nigrum; verum cum acrimoniam habeat vulgato rotundo minorem, mutavi sententiam. Nec album piper, licet ex rubro sit album, est Theophrasti piper rotundum, quod tegmine, carneque non tegatur, ad instar laurinæ baccæ, cedatque acrimonia longo piperi. Piper itaque longum vulgare, cum sit colore cinereo sive subcandido, ἀπὸ συκῆς γένεται, videlicet Scripsêre Theophrastum non sine ratione suspicor. Nec de interioribus granulis Theophrastus intelligi potest, siquidem longum subalbidum sit, continens semina papaveris. De iis ergo non loquatur. Exteriores tamen servo, quod punctis & maculis quæ quasi extuberant, ac foris in longo pipere conspiciuntur, subrubere videantur. Porro ex antiquis, solus Theoph. apertè piperis genera definxit, & nigrum à longo diversum fecit; Dioscorides verò ex longo pipere candidū nigrumque fieri tempore & maturitate prodidit, non solum experientia Batavorum & Lusitanorum contrarium constat, sed ex ipso Theophrasto refellitur. Si enim verum esset, quod Dioscoridi scribit nigrum piper longo (utpote perfectum maturumque) potentius foret. Contra tamen Theophrastus nigrum validius scribit, quod & gustus comprobat. Describit Dioscorides piperis genera. lib. iij. cap. CLXXIX. his ferè verbis. Πιπέρεως ἐμβρύου ἰσχυρότερον φυλάσσει τὸ Ἰνδικὸν, ἀφορᾷ πρὸς τὸ ἄνισον, κατασχίζει φλέγμα ἀτμώδη, πρὸς τὴν ἕξιν ἀγαθὸν. ἔστι δὲ μακρὸν πεπέρεως ἧττον τοῦ μέλανος ἰσχυρότερον, τὸ μέλαν ἰσχὺν πλείω τοῦ μακροῦ. ἔστι γὰρ τὸ μακρὸν κοιλίας ἀνατρεπτικὸν, βραχὺ ἀτμῶδες φλέγμα ἐκκρῖνον ἰσχνόν. τοῦτο δὲ τὸ λευκὸν ἀσθενέστερον, ἔτι καὶ τὸ λεῖον πεπέρεως. τὸ ἀπόδεικτικὸν, τὸ θερμαντικὸν, τὸ διαπεπτικὸν ἐστὶ καὶ τὸ ἀφεστικὸν. (Hæc legit in veteri codice ἐν ᾧ τὸ αὐτὸ μακροῦ· ἀλλὰ τὸ λεῖον ἀσθενέστερον τοῦ τε τὸν ἀπόδεικτικὸν καὶ θερμαντικὸν ἀποκρίνει τὸ βῆξαι, & ἀναπτύειν, ἀλλὰ τὸ πικρὸν, τὸ ἐπιπάλλον τὸ τῶν ἀπόδεικτικῶν καὶ θερμαντικῶν. τὸ δὲ μέλαν ἰσχὺν τὸ δριμὺ τοῦτο ἔχειν δοκεῖ, τὸ ἐκκριτικὸν, τὸ πικρὸν ἀλλὰ τὸ πικρὸν ἧττον τοῦ μακροῦ ἐστὶ καὶ ἀφεστικὸν. ἐκκρῖνον δὲ τὸ ἀπὸ τῶν κοιλιῶν ὑγρὸν ἐκ τῶν ἀπόδεικτικῶν καὶ θερμαντικῶν. ἐκκρῖνον δὲ τὸ μακρὸν πεπέρεως, ἐκκρῖνον δὲ τὸ μέλαν πεπέρεως, ἐκκρῖνον δὲ τὸ λεῖον πεπέρεως. Explicatum est à me ad verbum hoc loco Dioscoridis. Nihil hic mendi, nihil transpositionis suspicor. Ἐκκρῖνον ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ μέλανος ἀνιέμενον, καὶ ἐκ μέρους, ἐ ἀφεστικὸν δύναμιν. Id est. *Piper brevis arbor esse traditur, in India nascens, quæ quidem fructum profert inter ramos oblongos filiquarum instar, quod longum piper est; Is habet vires aliquid tenue, ac multo simile, quod tandem in perfectum piper evadit. Ex ille quidem suos remotibus dehiscens pendensque sese, racemos instar, ramis frequenter, quales vuas cernimus; è quibus nonnulla acerba & immatura, piper facunt candidum, aptissimum remedium oculorum, amaritas & vis medicaminibus, quæ caustica venenataque lectiones parantur,* quomodo ipsum locum in Theriaca Andromachi non animadverterit, videre nequeo.) *Est porro longum imensa mordacitate præditum, & subamarum, quamvis immaturum. Astringit igitur & Theriacis medicamentis accommodatum, at nigrum albo suavius est; acrius, magisque gratiosi aromaticum, propterea quod tempestiva maturitate collectum est: quin & ad eadem dimicat utilius est. Candidum verò quippe quod in acerbum vergat, anxæ dictis inferius & suffocatum est. Elegans gravissimum plenum, nigrum, non valde rugosum, sed racemo ad maximè fuscum. Reperitur etiamnum quoddam ex genere nigri, mirumque defectum, cassum seu inane ac leve; quod brasma nominatur.* Plura hic in considerationem veniunt. Arborem piper, dixit. Qualis planta ut ex iis quæ ex

Garcia

Garcia ipſaque Batavorum experientia diximus, qui libet facile percipere poteſt. Plinius lib. XII. cap. VII. *Paſſim vero quæ piper gignunt juniperis noſtris ſimilia, quamquam in fronte Caucaſi ſaltibus oppoſita pigui tantum eos aliqui tradidere.* Hunc locum, ex mente Plinii, perbelle expreſſit Solinus cap. 52. *Idem fruticis quæ ſoli obverſus eſt, arbores piperis oſtentat, quas ad juniperi ſimilitudinem diverſos fructus edere aſſeverant.* Æqui, inquiunt, viri docti juniperus fructus diverſos non habet; & clare Plinius ſemina piperis a junipero diſtare teſtatur; hanc juniperis ſimiles idem aſſeverat arbores, quæ piper gignunt. Quod eſt falliſſimum. Nihil enim tam diſpar ac differens. Nec Plinius, nec Solinus piperis plantam quo ad faciem figuramve ſimilem volunt juniperis, ut ineptè Hadrianus putavit, qui piper ad ſimilitudinem juniperi folia habere ſcribit. Sed ea in re junipero piper comparat, quod uno eodemque tempore fructus offendat maturos & immaturos. Et hæc quidem eſt mens Solini, cum diverſos fructus edere ait. Quod tamen, uti ex Garcia audivimus, fabuloſum eſt. Credunt tamen docti piper album quod ad nos advehitur, non aliud eſſe, quam ipſum piper nigrum, cortice ſuo nigro & rugoſo ſpoliatum. Eo enim cortice, inquiunt, ſpoliari, ut veri ſimile, dum ſoli expoſitum nimium torretur. Quod Batavorum experientia, falſum eſſe probatur. Ex qua cognoſcitur, in ipſa planta album reddi, quod integræ uvæ piperis albi, omnibus ſuis granis oneſtæ ad nos adferantur. Id enim perquam difficulter fieri poſſet, ſi cortice ſpoliarentur in India. Præterea piper nigrum rarulem in album mutaretur; quod obſervatum nondum eſt. Vidi piper quod anno 1600 ad nos primis navigationibus Batavorum allatum erat, æquè nigrum, ac ſi recens eſſet, nec facie intus, foriſve mutatum. Veriſſimum eſt quod Garcias ſcribit, piperis albi nigrique plantas fructus tantum granique colore detrepare, uti apud nos vites. Media ætatis Græci, piper album, longum, nigrum una eademque in arbore naſci perperam credidêrunt; ac longum quidem immaturum fructum eſſe, ad inſtar ſiliquarum, quæ intus habent parvula grana, quæ in piper nigrum & perfectum evadunt, ubi maturitatem adepta ſunt. Quod falſum eſſe ex Theophraſto jam probavimus. Mirum videri poteſt, poſteriores Græcos, id de hac planta ac ſemine ignorâſſe, quod non neſcivit antiquiſſimus Theophraſtus. Sed Theophraſtus temporibus vixit Alexandri Magni, qui Indos ſubegit. Poterant itaque melius Græci antiquiores naturam piperis explorare, quod recentioribus non licuit. Siliquæ comparat Dioſcorides piper longum, quod Plinius non bene aſſecutus videtur. Tradit enim loco citato in ſiliquis parvis *habere ſemina quæ à junipero diſtant parvulis ſiliquis, qualeſ in faſeolis videmus. Hæ priuſquam debiſcant, decerptæ toſtaque ſole, faciunt quod vocatur piper longum.* Mirabilis ſimilitudo; inter ſiliquas phaſeolorum & piper longum. Comparat Græcus auctor piper longum ſiliquis, quia oblongum ſiliquæ modo, & quod grana intus contineat, ſed non addit, quibus ſiliquis ſit ſimile, Phaſeolo ſatis diſſimilis; pili eſt ſimilior, quam cylindratam dixit Plinius. Vide lib. VIII. cap. III. Quid igitur Plinium movit, de ſiliquis phaſeolorum accipere? Forte ex verſu Andromachi citato, ubi δολιχὸς κίκερ legitur. δολιχὸς Latinis legumen eſt, phaſeolus aliis dictus. Vide lib. VIII. cap. de phaſeolo. δολιχὸς etiam Græcis eſt λοβὸς. Aëtius δολιχὸς ἢ ὁ τῶν λοβῶν. λοβὸς generale eſt nomen, de quacunque ſliqua. Dioſcorides itaque ſiliquæ comparat. Andromachus verò, δολιχὸς κίκερ, (quomodo fortaſſe & alii ſcripſere Græci) dicit, Plinius utrumque ſecutus, putavit lobos, ſive ſiliquas phaſeolis eſſe ſimiles, cum δολιχὸς apud Andromachum, uti probavimus, longum, non autem phaſeolum denotet. Nihil Plinio magis familiare, quam vocum æquivocatione decipi. Porro belle & graphice Solinus piper longum comparat limbriis corylorum, eorum qui primi erumpunt, velut corylorum limbria dicitur piper longum. Nihil ei tam ſimile, præcipuè priuſquam limbriæ illæ pandantur & debiſcant. Addere igitur debuiſſet, nondum debiſcens. Nam quando aperitur, piperi longo ſimilis eſſe deſinit. Piper longum, oblongus eſt julus, tenui graciliquè pediculo dependens, coryli, aut betulæ arborum julis, nondum debiſcentibus, ſimilis & æqualis, longitudine ut plurimum ſeſquiuncialis, craſſitudine tertiam aut quartam unciæ partem ratâ excedens, figuratores. Colore ante maturitatem viridis, jam mature, eſt cinereus. In ſuperficie ſubrubris (quo nomine Theoph. ὑπέρυθρον) numeroſis ceu parvis eminentibus, ceu verrucis, obliquis, contiguiſque ordinibus diſpoſitis, tuberoſus. Semina ſub cunctis tuberculis ſingula occultantur, colore foris ruffa, intus albicantia, milio figura non diſſimilia; niſi quod paulo ſint minora, nec niſi facto juſto apparent, quæ perfecti maturique piperis eſſe cum pauca amaritudine, rudimenta perperam ſcripſere medica ætatis Græci. Saporem habet vehementer acrem, & ignis modo ardorem, non tamen ſtatim linguam vellicaprem, vel propter excrementicium quendam humorem, cujus culpa facile à teredinibus perforatur, vel quod fervens vis aliunde affigatur, odorem ſpirat aromaticum, non injucundum. Eligendum piper hoc minimè corroſum, aut perforatum, recens, ponderoſum, magnum, ſolidum ſeminibus intus, quo dictum modo, diſpoſitis, plenum, ac ſi in aqua decoquatur, aut pluribus diebus maceretur minimè diffluens. Galeni ætate adulterabatur; quod hodie non fit. Magnam enim nauclerî Batavi quotannis ex Indiis advehunt quantitatem, vilique pretio eruitur. Nec dubium, quin herba, qua adulterari ſolebat, grandiore apud nos emeretur pretio, quam ipſum piper. Cæterum piper depravatum, quibus notis diſcerni, à vero poſſit, docet Galenus, lib. de antidotis. cap. XI. Τὸ δὲ μακρὸν πέπερι πολλοὶ πονηροῖς τισὶν ἐπιτηδεύουσι, ἰδίωμα δηλονότι ἔχοντες ἕδιον. Λέγω δὲ τὸ κεκοπιδῶν, ἤτοι ἢ μέτα τὸ κοπῆναι. Ἔστι δ' ἐκεῖνο βραδὺ τὸ ἐκτρίβεσθαι ὑπὸ τῶν ἐντὸς ἐνοικούντων σκωλήκων, ἐπεὶ μὴ τῇ φύσει ἐστὶν ἐκεῖνο τοιοῦτον. Διὸ καὶ φάσκει τὸν ἄριστον ἐκλέγεσθαι μακρὸν πέπερι τοιοῦτον. *Piper autem longum fraudulenter concinnantes deprehendes*, ſi ipſum aqua macerâveris. *Solvitur enim hoc pacto, quod ſubornatum eſt, quod autem franda caret inſolutum manet. Eſt autem id quo piper longum adulteratur, herba quædam ſolida, ab externis regionibus advecta, quæ piperi longo aſpectu quidem proxima, non tamen guſtu ſimilis eſt.* Jam ex longo pipere non pruginem rotundum, ſatis ſuperque à nobis probatum eſt, nec immaturum piper eſt album, ut ſcribunt Dioſcorides & Plinius his verbis. *Paulatim verò debiſcentes*, (ſiliquæ) *maturitate, oſtendunt candidum piper, quod deinde toſtum ſolibus colore rugiſque mutatur.* Eadem Solinus: *qui deinde caduceus turretur fervido ſole, vocamen traxit de colore: atque ex ipſa arbore ſtrangitur, ut eſt, album piper dicitur.* Quod falſum eſt. Piper enim viride ſemper eſt, donec ſiccetur, plenamque acquirat maturitatem. Candidi piperis uva ad nos integra adfertur, grano conſtat non rugoſo; ſed pleno, acriore, & odoratiore quam nigrum. Falſum etiam & præter experientiam eſt, candidum nigro ignavius, infirmius oris minus gratum, minuſque aromaticum eſſe. Contrarium non tantum guſtus docet, ſed ipſe Galenus ſcriptum reliquit, non tantum libro IX. καὶ ἐκεῖνος ἤδη εἴρηται, ſed etiam lib. VIII. ſimpl. ὁ δὲ λευκὸς ὁ μὲν ἀκριβὴς ἐκλεγόμενος ἀνεῦ τὸ μαυρῆς τῆς καὶ πικρᾶς ἐστὶ γευσάμενος ἐπιτηδείως & πικρὸς, ἀκριβὲς δὲ τὸ ἐκ τῶν ἐπιτηδείων ἐστὶν, τὸν μαῦρον καὶ πικρὸν μὴ ἐγκεκλεισμένον, ὑπολειπόμενον δὲ ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅταν τὸ λευκὸν πάντες, ἐφεπόμενος ὑπομένει & μένοντος. ἀκριβὲς γὰρ ἐστὶ τοῦτο μεμιγμένον τοῖς ἄλλοις ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀγνοούμενον καὶ ἔχοντος. *Porro fructus ſuper quidam adenodum germinantis*, (hoc fabuloſum eſſe, ad nauſeam jam dictum) *longum piper eſt: Quare etiam maxime humidus eſt, humiditatiſque ejus indicium eſt, quod facile repoſitum perforetur, ac non proximis mordeat; ſed poſt paulo incipiat, verum pluſculum durce. Porro fructus qui velut mufloc (immaturus) eſt, piper eſt album, nigro quidem acrius, non illud jam quaſi ſuperaſſatum & ſuper exſiccatum.* Candidum acrius eſſe nigro, ipſa docet experientia, ſed utrum idcirco acrius, quod nigrum à ſole ſuperaſſatum & exſiccatum eſt, in dubium merito vocari poterit. Quippe candidum à nigro diſcerni non poteſt, niſi cum uvas habes, & illas maturas. Utrumque itaque à ſole in ipſa planta coquitur, & ad maturitatem perducitur. Præterea calor ſolaris humiditatem exſtrahit, & calorem innodit; Quomodo ergo nigrum debilius fieri à calore ſolari? Inſuper concocta quam

immatura calidiora. Quomodo ergo nigrum, quod magis coctum, debilius? Hæc latis oſtendunt, candidum non ideo calidius eſſe, quod minus aſſatum & exſiccatum ſit, ſed hoc habet ab ipſo calore recto & naturali, melius cocto qui fructui ex tota communicatur planta. Inane, caſſum & imperfectum piper, brattea Dioſcorides vocari tradit; Plinius bupus loco citato memorat. *Vermes & ære ſua imperia eſt, aquæ calx temperare carbunculantur, fumoque ſemina caſſa & inania, quod vocant brachmatia, ſic Indorum lingua ſignificante abortum.* Hæc ex omne genere aſperrimum, ſenſuſſimque, & pallidum gratius nigrum, tenuiſque utroque candidum. In optimo codice legitur. *Suntque ſeminæ*, reſtituunt docti: *ſuntque ſemina caſſa & inania*, ut referatur ad ſiliquas, non ſemina, ſed Plinium Dioſcoridem ſequi non ſit dubium. Hæc in nigri genere brattea reperiri ait. Quare vulgatam ſervo lectionem. In eo tamen erraſſe Plinius, quod nigroque albo, nigroque aſcribat, quod nigro tantum Dioſcorides. Brachmatia vocari ait. In utroque antiquiſſimo exemplari ſcriptum eſt, *quod vocant brigma, ſic Indorum lingua ſignificante mortuum.* Conſtat ex Dioſcoride legendum eſſe *Brigma*: quod verbum Græcum eſt, non Indicum, ut Plinius fabulatur. Dioſcorides lib. v. cap. cxii. de Indico, ἐὰν δὲ ἐν παχέσι γάλασι ἀνθρώπων ἢ νέκυι ἐπιπλεύσῃ, τοῦτον ἄφθορον φύσιν ἀνθρώπου, τοῦτον ἄφθορον φύσιν ἀνθρώπου, *ſi vero in pinguibus humanis vel cadaveribus innatet, hoc incorruptum naturæ humanæ, hoc incorruptum naturæ humanæ.* Heſychius βρίγμα, ξηρὸν, ἀνάβλυσις, διαφορὰ, πύκνωσις, ἔμφασις. Βρίγμα pro rie eſt ſcrvor, actus maris, ebullitio, bullæ & ampullæ aquarum ſaturientium, vel aquæ fervcntis & bullientis. Brattea itaque hoc piperis genus dictum, quod nihil intus continet ſubtile, ſicut bullæ & ampullæ aquæ fervcntis. *Mortuum*, vel, ut in vulgatis *abortum* ſignificare ait, quod inane, ac ſine acrimonia eſſet, uti mortui & aborſus ſine ſpiritu, vita, ac calore. Dodecquid in provincia *mortuum* vel *aborſum*, legendum putant *atrophum*. Nam voce Græca atrophos, etiam Latini ubi ſunt, & in his Firmus ſæpe. Sic vocantur proprie pueros male conſtitutos. Plinius quoque eam vocem Latinam uſi fecit lib. xxiii. cap. 9. *Proſunt*, inquit, *atrophi, quibus carnem.* Quod igitur Dioſcorides ἄγραφον piper reperiri dixerat, idque vocari ἄγραφα, putavit Plinius Indos ipſos, apud quos piper colligebatur, ſua lingua & vocitare piper illud atrophon, quod inane & caſſum eſſet. Ego non putarim hic ſcripſiſſe Plinium; nec ulla eſt ratio, cur hic ſcripſerit. Cur mortuum vel aborſum vocari ſcribat, jam diximus. Vulvaram itaque ſervo. Reſtat Dioſcoridem adverſus Garciam defendamus. Hic Dioſcoridem ſcripſiſſe ait, *piperis radicem cotto ſimilem* eſſe. Verba Dioſcoridis ſic habent: τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὅμοιον ἐστὶ τῷ κυπέρῳ, μάλιστα ἐπειδὰν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀφαιρεθῇ. ἐστὶ μὲν γὰρ ὡς κάρυον, ἐξ ὧν πάλιν ἄλλη ἀνθρώπου τοῦ μείζονος ἐστὶ τῷ κυπέρῳ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου. *Cacerum non eſt ſimile arboris radici, ut aliqui ex ſtomachi, Zingiber, quemadmodum paulo poſt oſtendemus. Alterum piperis radici cotto ſimilis eſt, guſtantium ora calfacit ſalis angulo cæt.* Dioſcorides his verbis non facit, formaque radicem cotto ſimilem vult, ſed viribus, ut tradit Galenus ὅμοιον ἐστὶ μὲν ἐν τῷ κυπέρῳ τῷ ἐν δύναμει λόγου. *Piperis radix virtute cotto ſimilis poteſtate ſit obtinet.* Porro Plinius etiam loco citato reprehendit, qui piperis radicem zingiber putarunt. His verbis. *Nam eſt harum arborum radix, ut aliqui exiſtimaverc, quod vocant quibcri, alii vero zingiberi; quamquam ſapore ſimili. Id enim in ſiccis atque frugi ſpecie in uſibus ſi ſeatur, parvi erbas adjice candida cæt. ea earum ſi ea ſit, quamvis ea ſanctæ amaritudine.*

Τὸ ἢ ἀβρὸν. Rubri, vel uti apud Hippiatros cap. 9. legitur ἀβρὸν. Agathoſthenes hujus nominis auctor. Nomen accepit, ἀπὸ τοῦ ἀβρύνειν vel ἀβρύεσθαι. Heſychius ἀβρύνεται, διακοσμεῖται ἀπὸ τῆς τρυφῆς. Id eſt, ornatur, mundatur. Forſan abherba, id eſt ἀπὸ ἑρπετοῦ urtica. Cocon quod ſic dicitur, quod urticæ inſtar uratur, mordeat, prurigincmque excitet. Piperc enim, quod calidum ſatis, calidus eſt. Græci barbari & recentiores pro ἀβρὸν rubrum vocabulo ſcribunt. Orneoſoph auctor ubique in τῷ ἐρυθρῷ ἀβρύνει ἐχούσῃ, id exſiccandam bilem & pituitam, ἐρυθρὸν ἀπὸ τοῦ ἐρυθροῦ ἀνὰ κράσιν, ἢ τὸ ἀβρὸν ἀπὸ τοῦ ἀβρύνειν. ——— *ubi bene ſpecie vel quamvis & ipſa rubram urticæ radicem ineſt, & in ipſis vel ſequi Dioſcoridem eandem probe purgatum, & in dicas pariter fra-*

ctum —— *deinde ſeptem pilulas cocci cuidai & grani rubri peperis ſimul contundes, & in offas conformabis & accepturi dabis.* Græci quandoque κόκκον abſolutè ſine κοκκοφόρου ponunt. Hippocrates lib. 3. de morbis mulier. Κοκκον ἐρυθρὸν ἢ μανδραγόρα ἐκ οἴνου, ὑγιάσαντα δὲ καθαίρειν ἢ σπόριμα ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένεος. *Granum rubrum cum Mandragoræ decocto ſerpo. Ex eo enim copioſe & valide purgatio.* Κόκκον hic denotare gnidium ex eo liquet, quod purganda ſim ei tribuit, qua caret mandragora, quæ cocci eſt correctorium. Lauri granum gnidium vocant, interdum non ineptè ad imitationem Græcorum, grannm cocci. Plinius lib. 26. cap. viii. de euphorbio. *Multum infra hunc ſuccum eſt, quem in Gallia fit ex herba chamelea, grannm cocci ſerens.* Hunc locum ſupra cap. de euphorbio expoſuimus: granum cocci, de ſtaſorio intelligi non poteſt, ſed de gnidio. Nam chamelea fructum fert Thymeleæ, vel cocco gnidio ſimilem. Proprie tamen granum cocci eſt ſtaſorium, quod Plinius non obſervavit. Niſi quis velit legendum, *granum cocci gnidi ferens.* Latinis, ut dixi, non eadem ſed *gnidium* dicitur. Plinius lib. xxiii. cap. xxi. *Ex eo quo naſcatur granum gnidium, quod aliqui linum vocant, frutecem vere. Thymeleam hoc ſuccum, alii chameleam, alii pyrea achnem, alii cneſtrum, alii cneoron.* Dioſcorides lib. 4. capite 173. Θυμέλαια, ἡ χαμαίπιτυς, οἱ δὲ κνεωρὸν λέγουσι, οἱ δὲ ὀλύνειον, οἱ δὲ κόκκον γνιδίου καλοῦσιν. ἀνάδενδρον ἐστὶ τὸ φυτὸν ἀπὸ πήχεως μέχρι δύο ἡμίσους, ἐπιφερόμενον ἐπὶ τοῖς ἄκροις ἀνθεσι κεφαλὰς ὁμοίας τοῖς τῆς ἐλάας μύροις, ἔχουσι δὲ κόκκους κεχλιδίους, οἱ δὲ λίνον λέγουσι τὸ ὕλημα. Ἔστιν δὲ ἐν τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς ἐρημικοῖς τόποις. *Thymelæa quam chamepitys, alii cneoron vocant, alii olynium, alii gnidii granum vocant. Frutex ſimplex mavors ſpatio cubiti & dimidii, ſimilibus olivæ unguentis capitulis in ſummis floribus ferens, quibus ſemen ſubjacet ſimile cocco gnidio. Nascitur in montibus & locis deſertis.* Hæc examinanda. Thymeleam dictam volunt recentiores quaſi tithymeleam, videor cur, ex Tithymali & oleæ mixta facie; Malunt alii nomen eſſe compoſitum, ex Thymo & olea, quod oleæ folium haberet ſimile, & quod eam conficerent apes, ut Thymum, vel ab odore Thymi, nam ἀπὸ τοῦ θύμου eſſe candidum cneoron tradit Theoph. hoc etymon fingunt, ut Theophraſti cneorum & Thymeleam eandem probarent eſſe plantam. Fabuloſum eſt, confectari eam apes, nec odore Thymo eſſe ſimilem. Caret enim odore, ſuſtem ſuaveolente, aut odoris gravitas hæc nulla. Thymeleæ dicitur, quod oleæ ſert folia, & tithymali inſtar alvum ſolvat: vel quod ſolius ſit oleaceis, angustis, admodum viſcidis, pinguibus, inter tithymalum cypariſſium & paralium. Ab aliquibus chameleam vocari ſcribit, quod imaginem cum chamelea habeat ſimilitudinem, vel quod humilem oleam referat. Alia tamen eſt plantæ chamelea, de qua mox dicam. Hæc eadem varia nomina ſpuria obtinet. Dioſcorides lib. 4. cap. 172. χαμαίπιτυς, οἱ δὲ κνεωρὸν λέγουσι, οἱ δὲ κόκκον γνιδίου λέγουσι. id eſt χαμαὶ πίτυς, *purgamentum* nuncupatur ab urente natura, ceſtron etiam, ut vulgatus codex habet, appellatur. Κνεωρὸν betonica Latinis, verucoſum quo cavatur ebur, teſt genus eſt. Unde nomen iſtud acceperit imaginari nequeo. Corruptus codex. Plinius κνεωρὸν legit, quod probat Galenus in gloſſ. κνεωρὸν ſic ferus ſi herarium legendum oſtendit. ἔστιν δὲ καὶ ἕτερον κνεωρὸν ἐν τοῖς τραγικοῖς. ἔστι δὲ μεγέθει καὶ φύσει τοῦ πρώτου. *Eſt & alterum cneoron in tragicis. Eſt autem magnitudine & natura primi.* Ceſtrum eadem cneoron, inſtrumentum ſcalpendi, corpus radendi quodam. Iſtud autem cultellus quo raditur calcus. Apud Heſychium κνεῖς legitur, κνεῖς, εἴ τι κνήσεις κνῆσαι, κνεῖσαι. Nomina hæc habent κνεῖς, id eſt κνεῦσαι. Tondendum enim erat, ut ſurgit ex eo tolleretur. Dioſcorides loco citato τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ ἄνθους κόκκον κνιδίου καλούμενον, ἐπιφερόμενον δὲ αὐτῷ ὑπόκειται τὸ σπέρμα, ὃ ἐπισπείρεται ἐν τοῖς ἀγροῖς. ἐν δὲ τοῖς ὄρεσι καὶ ἐρημικοῖς τόποις καὶ ἀπὸ τοῦ ἀνθους τοῦ. *Ab ſolio quod peculiariter cneoron appellatur per meſſes colligi debent, & ſiccata in umbra recondi ſed ſicus exhibetur pix, pinus ex ſunderis, ex ipſorum quoque ſibris cauterio vocatur.* Heſychius κνεῖς, κνῆσις, κνῆσαι, κνῆσαι, κνεῖσαι ἀπὸ τοῦ ξύειν ἢ τρίβειν, &c. Galenus cneorum chamelæam eſſe docet lib. ix. antid. cap. xii. τὸ κνεωρὸν (vulgo δὲ κνεώρου) ἐν τοῖς χαμαιπίτυος καλεῖ. & 2. Mirer Galenum χαμαιπίτυος exponere, cum nemo tradat chamelæam cneoron vocatam eſſe, Apuleio ſolo excepto, qui chamelea & chamæleontis nomina confundit, cap. xxv. *Chamæleontem quidam cneoron nominant, alii croco ſilvam, alii diſſyenum, alii tenacularem, alii*

alii meletam. Ex Galeno probatur chameleam, non chamæleonem cneoron. Heſychius, *κνέορον θρῖον ἢ τὸ πὶς βοτανολόγοις ἀκανθώδες, ἢ ὃ ἐν αἰθιοπίᾳ χόρτον, ὃν γεννᾶσθαι μισεῖ, planta quæ in Theſſaliæ ſolis reſtibatur* (quod generationi inimicum eſſet. Etenim caliditate ſua humidum & aëreum in ſemine extinguit) *& quo utebantur ad purgandum, ſignificat etiam pudendum muliebre.* Aliud porro eſſe cneoron de quo lib. 6. cap. 2. Theophraſtus, ſupra probavimus. Ad purgationes minuendas chameleæ, vel thymeleæ uſus, non chamæleon. Cur ſemen granum guidium vocetur, jam à nobis dictum. Idem nomen chameleæ obtinere, auctor eſt Dioſcorides. Hæc res errandi occaſionem præbuit auctori Auctuarii. Hic chamæleonem nigram ſic appellari tradit, *εἰ δὲ μελαίνην —— εἰ δὲ λευκανθὲς, εἰ δὲ πράσινον χλωρὸν εἰ*) mendoſum. Chameleam & Thymeleam ſic nominatam auctor eſt Dioſcorides, qui eos errare tamen ſcribit, qui granum guidium chameleæ fructum eſſe contendunt. *πλανῶνται δέ τινες τὸν κόκκον εἶναι τὸν γινόμενον ἐπὶ τοῦ φυτοῦ καρπόν. ἀποτυποῦται γὰρ τὸ φύλλον ἐμφερὲς τῇ χαμαιλέοντος ὁράσει. Hallucinantur porro qui granum guidium chameleæ fructum eſſe exiſtimant, deinde quadam foliorum ſimilitudine.* Plantam hanc Euboenſes ſtrobilon vocaſſe ſcribit, cur apolinum & linum nominetur, ipſe docet Dioſcorides ſed codex corruptus eſt, lego *ἀναγάλλιν*, id eſt, *lini craſſioris ſimilitudinem habet.* Cocci cnidii fructum deſcribit Theophraſtus, integram plantam Dioſcorides, his fere verbis, *βοτάνη ἐστὶν ὀλίγον κλάδοις χρωμένη, ὀξυτέροις ἢ κατὰ δενδρύλλιον. τὸ δὲ φύλλον ἐλαίας ἔχουσα, πλὴν στενοτέρα καὶ λεπτοτέρα, ὑποπίπτουσα τὸ τοῦ λιβανωτοῦ ἢ σχοίνου. ἄκρη λευκή, ἡ μεταξὺ κόκκου ἐστὶ μικροῦ καὶ σπέρματος, ἐρυθρὸν, οὐ λίαν μέγεθος, ἀλλὰ δὲ ἐμφερὲς, τὸ δὲ ἐξωτερικὸν ἐπιπολῆς, ἐ μέλαν, τὸ δὲ ἐντὸς λευκόν.* Virgas edit ſpecioſas, numeroſas, ſtantes, ac ferme ſenium cubitorum altitudine, foliis chameleæ, ſed anguſtioribus & pinguioribus, quæ inter muſcidum quadantenus viſcoſa & glutinoſa percipiuntur: floribus candidis, ac inter ipſos fructu tres myrti parvo, rotundo, inter initia quidem viridi, tandem verò rubente, cujus involucrum durum & nigrum eſt, medulla autem alba. Breviter ſatis hæc complexus eſt Plinius lib. XIII. cap. XXI. *Eſt ſimilis elæaſtro, foliis anguſtioribus, gummoſis ſi mordeantur, myrti magnitudinis, ſemine, colore & ſpecie ſerris, ad medicinæ tantum uſum.* Poſteriora hæc corrupta. Corrigunt, *myrti magnitudine, ſemine colore & ſpecie ſeris.* Hæc ut verum fatear, non ſatis capio. Verba *myrti magnitudine* quo referenda ſint non video, utrum ad folia, an ad ſemen Dioſcorides fructum myrto comparat. An itaque reſtituemus *fructum vel ſemine myrti magnitudine & ſpecie colore cocci.* Hæc lectio Dioſcoridis auctoritate munitur & Theophraſti, cum colore rubro eſſe ſcribunt, ruber cocci eſt Color: probat hanc ipſe Plinius lib. XXVII. cap. IX. *Cocco cnidio color cocci, magnitudo grano piperis major, viz ardens.* Et hæc de Thymeleæ forma veterea. Chameleam Dioſcorides his fere verbis deſcribit, *κλάδοι δὲ ἴσοι πεπλατυσμένοι, ἐ δὲ ὑπὸ θριδακίδος. φύλλα ἴσχει ὅλῃ σπαρτίου, λεπτότερα δὲ ἐ πυκνὰ, ἐ μακρὰ, διπλάσια δὲ μῆκος ἐ χαμαιπίτυος τὸ ὕψος.* Frutex eſt è cremiorum genere, ramis dodrantalibus, foliis oleæ ſimilitudinem habentibus, at tenuioribus, denſis, & amaris, quæ guſtata linguam mordent, & arteriam abradunt. Meminit chameleæ Plinius duobus locis, ac primum libro XV. capite VII. *Similliumum huic (oleum) eſt ex chamelea fruticè ſaxoſo non altiore palmo, foliis oleaſtri, bacciſque.* Idem lib. XXIV. cap. XV. *Chameleæ ſimilitudinem foliorum oleæ habet. Sunt autem amara, edorata in petroſis, palmum altitudine non excedente, alvum purgat, &c.* Quod de chameleæ lib. XXV. cap. VII. ſcribit, capite de euphorbio examinavi. *Saxoſum,* inquit *fruticem,* quod in ſaxis petriſque reperiatur. Quod non tradit Dioſcorides, nec temere addidit. Non *altiore palmo,* inquit Dioſcorides, non fruticem, ſed ramos dodrantales inquit. Ad quod non attendit Plinius. Foliis Dioſcorides oleæ ſimilibus ait. Plinius poſteriori loco oleæ, priori oleaſtri, differentia admodum exigua. Nam inter oleæ oleaſtrique folia diſcrimen non ita magnum; niſi quod hæc illis magnitudine cedant. Officinæ Bacæ chameleæ Germanicæ foliis pro chameleæ utuntur. Quod ſine magno errore fieri poteſt. Viribus enim & potentia legitimæ eſt ſimilis. Fructus, folia, cortices, acria admodum ſunt, guſtata linguam mordicant, & aduſtionis ſigna in faucibus excitant. Utrum hæc cneori quoddam genus ſit, ſuo loco examinavi. Chameleæ vera vulgo tricoccos chameleæ vocatur. Humilis ac fruticoſa planta cubitalis aut altioris magnitudinis compluribus tenuibus virgulis paluſtribus nonnunquam minoribus, præſertim calidis regionibus. Ramoſa folia ſunt oblonga, oleæ vel phylleræ tenuifoliæ ſimilia, ſed minora, nigriora, & viridiora, perpetuo virentia, guſtus initio amari,

Chameleæ tricoccos.

deinde lingoam vellicantis. *Flores ex alis foliorum exigui, hirſuti, pallidi, ex tribus foliolis conſtantes,* laureolæ minores. Fructus tricoccus tithymali modo, aut heliotropii tricocci ſuccedit, pellicula initio virenti, deindeper maturitatem rubra, obductus, durus, & ubi exſiccatus fuerit, fuſcus, oleoſum pinguedinè contrahens, olivarum inſtar, ſapore amarus, acris, mordax, fauceſque exurens. Radix dura, lignoſa. Floret Aprili, fructus Auguſto matureſcit. In Italiæ, & Galliæ Narbonenſi ſit pleriſque incultis, ſaxoſis, ſqualidis, aſperis & deſertis reperitur locis, à rei herbariæ ſtudioſis in hortis alitur, ſed adverſus hyemis injurias munienda. Thymeleæ frutex eſt pollicaris interdum craſſitudinis, cubitalis verò altitudinis aut amplior, in multas virgas divitus cubitales, tenaces, pulchras, rectas, tenues, partim à ſtipite, partim à lignoſa radice, foliis circumeſtitum perpetuo virentibus, oblongis, & anguſtis, linì effigie, ſed majoribus, latioribus, nec obtuſa cuſpide, ut chameleæ, nec adeo fragilibus, ſed mucronatis, lentis & gummoſum quoddam, ſi dentibus arteranur, præbentibus. Flores in ſummis virgis aggregatos promit Junio menſe aut Julio copioſos, ſtellatos, quatuor foliolis conſtantes, oleæ ſere ſimiles, candidos. Sequitur fructus myrti interdum magnitudine, paulo tamen longior, initio virens, ſed ubi maturitatem adeptus eſt, coralliì aut oxyacanthæ modo ruber, ceraſorum inſtar, carne ſucci plena turgens, ſub qua latet unicus nucleus, nigra fragiliique pellicula, albam & ſervidi ſaporis medullam obvolvens. Radix lignoſa & dura, in teneſtis planeis rhaphani modo efformata craſſo cortice tecta, ſed quemadmodum tota ejus planta, lenta & tenaci. In montanis, aſperis, & incultis calidarum regionum locis naſcitur. Granum guidium piper caliditate malum vincere ait Theophraſtus, quod ex iis quæ dicemus, ſatis conſtat. Gal. lib. VIII. ſimpl. *κάθαρσιν ἐλλέβορον ἢ ἐλατήριον ἢ τὸ ἐκ κακοῦ βοτάνιον* granum guidium & ipſum quoque purgat, ſed acris eſt adurentiſque facultatis. Purgationes moliri, inquit, coecum guidium.

Do-

Doctiss. Gaza, Plinii auctoritate deceptus, [illegible], contra alvi solutionem vertit. Plinius libro 17. capite 9. *Itaque in pane devoratur ne adurat, cum gulam transit: sine eis præsentaneo contra cicutam sistere alvum.* Corruptum Plinii codicem Doctiores scribunt, corrigunt, ciet alvum. Vix existimare possum, Plinium, quod de grano gnidio more omnium erat, lacuisse. Apud Hippocratem pro maximo purgatorio usurpatum fuisse, non uno loco legere est. Hippocrates [illegible] libro 1. [illegible]. *Pituitam, & bilem purgans, grana gnidia sexaginta, in aqua decoquito, melle & aceto exiguo admixto, ex eo colluito.* Dioscorides loco citato. [illegible]. *Per inferna bilem, pituitam, aquasque detrahit exiguus granorum, pars hæc interna bibita:* recte Dioscorides observavit, in alba medulla fervorem, vimque catharticen gnidii grani esse. Non enim ipsum rubrum coccum adeo urens ut purgans est, sed pericarpio conclusa, interior medulla; *terunt fauces a fervore, atque ideo cum farina polentaque, aut in uvæ acino dari debet, aut cocta melle obducta devorari.* Ex hoc Dioscoridis loco emendant Theophrasti codicem, ac legunt [illegible]. Perperam sane Gaza, in Græcis alioquin exercitatissimus, vertit *adipem.* Plinius prudenter omisit. Ceterum vulgatam serio lectionem, & vocem [illegible] interpretor *farinam.* [illegible] enim non raro idem quod [illegible]. Hesychius [illegible]. Idem vocem [illegible] exponens ait esse [illegible]. Hoc est, *panis massam, in qua manus detergebant in conviviis, & discedentes inde canibus projiciebant.* Intelligit quadras ex pane, in quibus obsonia dividebant, & digitos tergebant, ut etiam Pollux lib. 6. scribit de apomagdaliis, [illegible] Theophrasto, Dioscoridi, Galeno, ceterisque medicis non raro [illegible] idem quod [illegible] significat. Dioscorides lib. ij. cap. cciii. de scylla, [illegible]. *Farina vero subacta, circumobliniitur & in clibanum conjicitur.* Locum hunc Plinius lib. xx. cap. ix. perperam vertit. *Conjicitur in clibanum aut furnum vel adipe aut luto illita.* Nec felicius Dioscoridis locum lib. v. de stibio lib. 33. cap. vi. reddidit. Idem Dioscorides lib. ij. cap. 158. de ervo [illegible] *Linteo illigatum, subactaque farina oblitum, in ass[illegible].* Hac etiam significatione sumitur apud Galenum lib. xii. [illegible] cap. 1. [illegible]. *Similiter & per fermentum in [illegible] assatum fomentum ad [illegible] est.* Hanc item significationem apud Strabonem lib. xiii. habet. [illegible]. Hactenus de cocco gnidio.

Ἡ δὲ πευκέδανος [illegible], id est *pino* nomen accepit, quod pino folium simile habeat. Qua de causa ab Apulejo, *pinastellum* id est, parva pinus vocatur. Alii nomen invenisse putant a fœtore. An a-[illegible]rorem enim, & fœtorem horrendum [illegible] vox apud Poëtas significat. Homerus, Iliad. α. [illegible]. Scholiastes exponit [illegible]. Hesychius [illegible]. A fœtore nomen impositum probabile facit Nicander in Theriaca:

> [illegible]
> [illegible]

> *Nec non peucedanum, cujus graves æra complens.*
> *Pellit odor colubros, somnumque accursibus arcet.*

Ad hos versus Scholiastes, [illegible]. *Peucedanus herba amara, accentum habet in antepenultima, ne videatur esse epithetum.* Theophrastus nullas tradit peucedani notas, nisi quod cap. xix. [illegible] libri tradat ejus radicem quinque vel sex durare annos, sequenti vero [illegible] caute apud Arcades nasci [illegible] habere vim. Describit [illegible] castaneorum [illegible] vide lib. 3. cap 92. [illegible]

[illegible]. Sed & in vulgatis codicibus, sed ex antiquis addit Doctissimus Sarracenus] [illegible] (sic vulgaris codex) [illegible] (Ald. [illegible]) [illegible]. *Peucedanum caulem profert tenuem, graciliem feniculo similem; comam vero habet circa radicem copiosam & densam. Florem luteum, radicem nigram, gravi odore, crassam, liquoris plenam. Gignitur in montibus opacis. Excipiendi liquoris ratio aut modus hic est. Tenera radix cultello conciditur statimque qui profluit e plaga liquor in umbra reponitur sub sole, siquidem confestim evanescit. Verum inter colligendum capitis dolorem vertiginemque inducit; nisi quis prius nares rosaceo perunxerit, caputque [illegible] caverit. Quæ vero & e radice liquoris sudant, deinceps cultellis coalescit. Sed & caulibus & radice, & liquor & succus eliciuntur, haud secus ac e mandragora. At succus liquore inefficacior est, ocyusque exspirat. Interdum etiam prius concreta reperit ut lacryma thuris similitudine, caulibus radicibusque adhærens. Porro præfertur liquor qui e Sardinia, & Samothrace petitur, odore gravi, fulvus, fervens, sinque gustu.* Lego cum Doctiss. viris Saraceno & Lacuna [illegible]; non, ut in vulgatis legitur, [illegible], idque quia hic scribitur in antiquissimis codicibus, eademque ab Oribasio, & Serapione probatur lectio. Theophrastus solum probat usum radicis peucedani, liquorem vero ac semen inutile scribit: ex diverso Dioscorides succum liquoremque præstantiorem dicit. [illegible]. *Radix ad eadem utilis est, at inefficacior.* Nobis Dioscoridis sententia magis, quam Theophrasti probatur. Rationem dat Galenus lib. 8. simpl. [illegible]. *Peucedani radix, liquor est & ipsa [illegible] quidem maxime, sed tamen ejus succo, & liquore radice quidem maxime utuntur. Sunt autem hæc omnia ejusdem speciei facultatis; sed valentior succus admodum excalefaciens & digerens.* ——— *Sed & radice ad hæc uti licebit; quæ & squamas celerrime ab ossibus detrahit, quia videlicet vehementer desiccat, minus tamen quam succus calfaciens.* Quantum ex his verbis colligere possum, antiquissimi Græci sola radice usi fuerant, ac videntur usum & facultatem succi ignorasse. Ex his insuper Galeni verbis probatur, vulgatam Dioscoridis lectionem corruptam. Galenus enim [illegible] præfert. Scribe Male in vulgatis [illegible]. Quomodo legerunt Oribasius & Serapio. Doctiss. Cornarius [illegible] ponendum suspicatur, Oribasius enim & Serapio [illegible] scripserunt. Nihil impedit in Sardinia & Arcadia reperiri peucedanum. Porro radix quæ in officinis peucedani nomine venditur, vel exoleta, vel adulterina est. Exteriore enim parte non tantum non nigricat, sed nullam graveolentiam habet, nullaque acri facultate prædita est. Dioscorides radices, quales eligi debent, docet, [illegible], inquit, [illegible]. *Radicem eligito recentem, minime cariosam, solidam, & odoris plenam.* Legitimum peucedanum, & ab omnibus receptum est, cujus iconem adposuimus. Caules huic tenues, geniculati subinde cubitales & non raro majores, foliis circa radicem comatur, multo quam fœniculi amplioribus, teretis, quorum singula segmenta, secta, oblonga, tenuia, pini foliis non dissimilia apparent. Flosculi in umbellis lutei, exigui, quibus succedit semen oblongum, tenue, non carnosum, angelicæ non dissimile. Radix superne comosa, mediocris crassitudinis, foris nigricans, interius ex albido virescens, succi plena, alte & quandoque ad duos cubitos descendit. Hæc flavum, gummeum graveolentem [illegible] sive liquo-

Peucedanum.

quorem vulnerata emittit, qui mox concrescens, ciro reſiccatur, colore ſulphur referens. Variat pro cœli ſolique ratione. Subinde enim foliis denſioribus umbellaque anguſtiore, alibi foliis rarioribus, & ſingulis eorum ſegmentis longioribus, ac anguſtioribus, umbella verò laxiore & latiore. In montanis gignitur, non raro in apricis & rangiferis. In Italia, Narbonenſi Gallia, Germania, aliiſque reperitur regionibus. In Belgarum hortis Junio mense floret; Augusto & Septembri mense ſemen maturum reddit. Radix hyeme patiens, & reſtans, vere novi folia cum ſcitiſſimè promit.

De ſuccis vitæ agrestis. Quod Theophraſtus de vite ſylveſtri, hoc Dioscorides de vite alba libro IV. capite 16. Item Plinius libro XXV. capite 1. ſed utrique *ampelon* legit, non *ampelon*. Nam & succus dicitur, id eſt vitis alba, non modo quod viridi lauium folia emollitque reſtet, verum etiam quod fractum in exigua aqua emulſionem, acrisi licet rarâ, confrugatum producat. Bryonia dicitur, quæ laevem & fractum gerit, *ſcandit* ſarmentis. Hæc duplex eſt, alba, & nigra; alba, quæ rubicat. Alia enim vulgatior, cujus bacca maturæ rubræ ſunt, radix ex albo flavescit. Altera caput baccæ nigricant, & radix foris fuliginea, interius verò ex pallet colore. Tertia quam nazeolam ſeu Cretenſem vocamus, quæ vulgari eſt minor, caput folia paſtim alba & ſtris notantur, fructu eſt majori rubro, aliquando nigro. Bryoniæ aſparagis, qui prima germinatione exeunt, ſolebant veteres velicas Columella libro XII. capite VII. docet, de quibus Paulus hoc modo ſcribit. *Si bryoniæ aſparagi ſtomacho gratum accommodare ſuco, & anicum cum, parum cumin vaporent, & ſi concoquatur oleum aſparagis in ſtomachi efficaciores ſuos*; Dioſcorides ſuccum bryoniæ lactis abundantiam facere ait. Plinius de ſemine hoc affirmat, cocto cum thuris, potûmque. Verum lactis generatione nobis magis adverſari videtur. Nam acris eſt, & vellers aut coria vo depilantur, ut tradit Dioſcorides. De hac plura in Commentariis ad Dioſcoridem.

De thapſia ſuccus. De thapſia copioſe egimus libri hujus capite 2. Addere tamen hoc placet thapſiæ radicem turbith loco à quibuſdam uſurpari, venalemque in officinis reperiri nomine turbith: atque quia Moſaes ſecundo ſimpliciùm dicit, eſſe radicem herbæ folia ferulæ manera ferentis, & lacteo ſuco turgentis. Verum Garcias turbith alibiæ folia ferre dicit.

HUcuſque ſe filii mei ad Theophraſtum extendunt commentarii. Cæteras plantas, hoc capite à præceptore memoratas, aut in antedictis explicavit, aut in notis ad Dioſcoridem explicaturus erat. Quas cum non abſolverit morte præventus, publici juris facere mihi non eſt decretum, ne meos labores venditem, tanquam ipſius forent. Interea benevolus lector his fruatur, & valeat. Quem tamen monitum volo, notas filii mei ad libros Theophraſti, de cauſis plantarum, de quibus ſæpius mentio ſit in his commentariis, abſolutas eſſe, quas ſperamus pridem etiam publici juris facere, ut opus de plantis perfectum ſiat.

Egbertus Bodæus.

FINIS.

INDEX
Auctorum qui in hoc opere laudantur, illustrantur, & emendantur.

ITEM

Index rerum & verborum locupletissimus.

A.

A Non semper privative sumitur 616,2.
Abhel Guiljandini an thuya 542,1.
Abies 8,1. 17,2. 18,2. 19,1. 23, 24, 41, 43, 44,1. 45,1. 122,2. 124,1,2. 138,1. 367,2. 964,2.
Abies an culturam expetat 15,1.
An montibus propria 123,1.
An aquosa amat ibid.
Est folio perpetuo 124,2.
Ab imo non recrescit 141,2.
Bipartita vel biflua quæ 513,2.
Mollior est, & in opere pejor 514,2.
Cur minus rodatur à tinea, quam pinus 521,2.
E semine tantum exit 74,2.
Fluviata quæ 514,2.
Mas & fœmina 159,2. 171,2.
Marina 403,2. 415,2.
Quando formosissima evadit arbor 15,1.
Quomodo crescit 513,2.
Quomodo transplantanda 88,1.
Quomodo durabilis 522,2.
Quomodo fructificat 130,2.
Quadripartita vel quadriflua quæ 513,2.
Optima est & minus sunt 514,2.
Rubra 168,2.
Simplex quæ 514,2.
Plures sunt ibid.
Unico caule assurgit 13,2.
Ubi præstantior 43,2. 538,2.
In umbrosis pulcherrima 283,2.
Unde dicta 170,1.
Vulnerata fœcundior fit 505,2.
Pondus valde sustinet 530,2. 531,1.
Incurvatur in diversum ab onere ibid.
Viribus valet & tenax est 530,2.
Quomodo non finditur ibid.
Firmissima in rectum 531,2.
Ad quæ utilis 533,1.
Navibus aptissima ibid.
Quercui non agglutinatur 533,2.
Abies & pinus deciso cacumine intereunt 141,2, 142,1. 144,1. 505,2.
Abies & picea quomodo differunt 171,1.
Abies & pinus quomodo differunt 159,2. 513,2.
Abietis conus 135,1.
Caro raro constat nervis robustis 514,1.2.
Descriptio 170,1.
Folia 53,1. 49,2. 52,2.
Germinatio 131,2.
Flos 62,2. 130,2. 135,1.
Julus 169,1. 171,1.
Abietis lachryma 61,1.
Lignum facile finditur 23,2.
Lignum difficulter frangitur ibid.
Medulla ibid.
Humor 965,2.
Materies qualis 517,2.
Quando cædenda 511,2. 512,2.
Radix 24,2. 26,1.2.
Ramus cum novis & veteribus foliis 135,1.
Ex circumactione crateres fiunt 141,2.
Abiegna columna inepta est oneri ferenda 530,1.
Abiga dicta chamepithys 826,1.
Ἄβλαστον quid 9,2.
Abrotanum 545,2.
Perpetuo viret 44,2.
Quomodo germinat 678,2.
An semine proveniat 684,1.
Quomodo transferatur ibid.
Surculo difficulter provenit ibid.
Unde dictum 684,2.
Cur caphora dictum ibid.
Fœmina an santolina 685,1.
An absynthium arborescens 685,2.
An absynthium serephium 1150,1.
Abrotani quot genera 684,2.
Fœminæ descriptio ibid.
Maris descriptio 685,1. 686,1.
Ejus genera ibid.
Radix 688,2.
Absynthium 367,2.
Arborescens an abrotanum fœmina 685,2.
Absynthium unde dictum 1149,1.
Absynthii genera ibid.
Absynthium ponticum victor in feriis bibit ibid.
An tenuifolium ibid.
An latifolium 1149,2.
Unde dictum ibid.
Depastum pecora pulchriora reddit 1148,2.
Depastum à pecore, felle caret 1149,1.
Est latifolium 1151,2.
Absynthium tenuifolium, an latifolium præstantius 1149,2.
Absynthium Honorii Belli an ponticum 1149,2. 1150,1.
Absynthium marinum an sophia 1150,1.
Ejus descriptio ibid.
Absynthium serephium an abrotanum fœmina 1150,1.
Ejus descriptio 1150,1.
Absynthium santonicum an tenuifolium 1151,1.
An scheha Arabum ibid.
An sementina seu semen santonicum 1151,2.
Ejus descriptio 1150,2. 1151,1.
Ἄκανος quid 53,1. 589,2.
Non est carduus ibid.
Acanum 545,2.
Acani folia 49,2.
Acanacea quæ & quomodo differunt 588,2.
Ἀκάνθη quæ 600,2.
Ἀκάνθη quæ dicitur 14,2.

Acanthus nigra non eſt caſſia 306, 1.
In quibus differunt 306, 2.
Mollis cur dicatur 307, 2.
Herba 308, 1.
Ejus deſcriptio 309, 1.
Eſt vox generalis 305, 1.
Acanthii lanugo materiam veſtium præbet in oriente 612, 1. 2.
Acanthæ albæ deſcriptio 608, 2.
Non eſt chameleon albus ibid.
Caulis 1157, 2.
Ἀκάνθα λευκὴ non eſt leucocantha 606, 2. 608, 2.
Acanthium Dioſcoridis an cnicus ſylveſtris alter Theophraſti 616, 1. 2.
Acanthinum lignum 359, 1.
Ἀκαρὴς quid 256, 2.
Acarna 588, 2.
Acarna & acorna differunt 616, 2.
Ἀκαρπία quid 14, 2. 79, 2. 275, 1.
Acaria 124, 2.
Eſt alba & nigra 966, 1.
Eſt ſolo perpetuo 124, 2.
In occidentali India 320, 1.
Differt ea ab Ægyptia 320, 2.
Sola in Ægypto gummi ferax 967, 1.
Acatiæ ſuccus 966, 1. 2.
An ex arbore ſtillat 966, 2.
Ex qua arbore 305, 1.
Non eſt ſuccus prunorum ſylveſt 306, 2.
Qualis ſuccus 966, 1. 2.
Eſt triplex 966, 1.
Acaciæ ſuccus quomodo præparetur 966, 2.
Ejus duo genera 305, 2.
Ejus uſus 306, 2.
Acatia altera botanicorum an aſpalathus 1027, 2.
Ejus deſcriptio ex Alpino ibid. 1028, 1.
Acatiæ deſcriptio Mathioli ficta 306, 1.
Deſcriptio vera 310, 2.
Duo genera 305, 2.
Accommodare quid 71, 1.
Acelaphe cur urtica dicta 815, 1.
Acena quid 349, 2.
Acer 122, 2. 138, 2.
Quando fructificat 130, 1.
A carpino differt 180, 2.
In montibus carpinus vocatur 122, 2.
In campeſtribus gallica vocatur ibid.
Quomodo a carpino differt 180, 2. 183, 1.
Unde dicta 182, 1.
Non eſt platanus 183, 1.
Major & minor ibid.
Melior in montibus 181, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.
Aceris flos 133, 1.
Deſcriptio 180, 2. 183, 1.
Materies qualis 517, 2. 519, 2. 520, 2.
Quando cædenda 511, 2.
Quot genera 180, 2. 182, 2. 184, 1.
Acetoſa cur rumex dicta 801, 1.
Unde dicta ibid.
Famem & ſitim ſedat ibid.
An oxalis veterum ibid.
Ejus genera ibid.
Tuberoſa quæ 801, 2.
Bulboſa 336, 2.
Ἄχερως 89, 1.
Unde dictum 394, 2.
Acinus vel aconus Dioſc. eſt ocymaſtum.
Fuſcii 758, 2.
Ἄκνησις urtica dicta 815, 2.
Aconitum veterum an apocynon 1136, 1.
Luteum & ejus deſcriptio 1138 1.
Aconitum lycoctonum an Theophraſti 1137, 1.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
Hyemale an Theophr. 1140, 2. 1141, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Mathioli an reperiatur 1157, 1.
An Doronicum vulgare ibid.
An pro ratione aſſumpti citius aut tardius necat 1131, 2.
Unde narum 1135, 2.
Unde dictum 1136, 1.
Cur pardalianche dictū 1156, 1.
Cur commarum dictum ibid.
Cur myoctonum dictū 1156, 2.
Ubi naſcitur 1131, 2. 1136, 1.
Ubi optimum 1131, 2.
An ullum habet antidotum 1141, 2.
Nullum habet antidotum ſponte naſcens 1121, 2.
Aconiti genera 1136, 1. 1138, 1.
Deſcriptio 1131, 2.
Radicis, non herbæ aut fructus vis venenata ibid.
Vites 1157, 1.
Aconitum ſcorpius 1111, 2.
Acontia 848, 1.
Acorna 612, 2.
Acorna & acarna differunt 616, 2.
Acornæ folia 49, 2.
Acorna an cnico aſpectu ſimilis 616, 2.
In quibus ſimilis 617, 1.
An carlina Dodonæi ſylveſt. ibid.
An carlina Cluſii ibid.
An carlina vulgaris ibid.
Acornæ Fabii Columnæ deſcriptio 617, 2.
Acorus 369, 1.
Non eſt galanga 65, 1. 66, 1.
Non eſt calamus arom. ibid. 1006, 2. 1007, 1. 1038, 1.
Venerea dici non poteſt 66, 1.
Cur aphrodiſea vocatur 66, 1.
Calamus dictus 1005, 2.
Unde dictus 1037, 2.
Nautica radix cur dictus ibid.
An recens virus magis habet 1038, 1.
Ubi maxime floret ibid.
Acori deſcriptio 1037, 2.
Floris deſcriptio 1038, 2.
Acori flos 64, 1.
Acris ſapor 496, 1.
Ἀκρόδρυον quid 203, 1. 342, 1. 346, 1.
Acrodrya quis fructus 83, 1.
Ἀκρόκομοι & ἔξω dicuntur 6, 1.
Ptymon 5. 1.
Ἄκρομον Plinius arboris humeros vocat, alii ramos & bracchia 6, 1.
Ἄκρον quid 912, 2.
Ἄκρον ἔαρ quid 136, 2.
Ἀκτὴ quid 209, 2. 210, 1.
Quid botanicis 210, 1.
Actea Plinii an ebulus 212, 1.
Actuarii error 508, 2.
Actuarii codex corrigitur 308, 1. 571, 1. 576, 2. 711, 1.
Aculeata quæ & quomodo differunt 587, 2. 588, 2. 589, 2.
Aculeoſa 588, 2.
Acus moſcata 31, 1.
Aculus commune nomen fructui tam ilicis quam quercus 235, 1.
Eſt fructus ilicis 236, 1. 243, 1.
Adami pomum 346, 1.
Unde ſic dictum ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
An ficus Indica 350, 1. 2.

Adian-

Adianthum 161, 1.
Peculiare quid habet 878, 1.
Eſt duplex ibid.
Unde dictum 880, 2.
An roxiaria herba ibid.
Cur non madeat ibid. 881, 1.
Quantum humoris continet ibid.
Polytricum dictum ibid.
Callitricum dictum ibid.
Capillos defluentes firmat & pulchros reddit ibid.
Adianthi genera quot 881, 1.
Deſcriptio ibid.
Adoleſcens maturus 136, 2.
Adonidis flos anemone 702, 2.
Non eſt chamemelon 833, 2.
Ἀδράχνη arbor 181. 122, 2.
Semper viret 124, 2.
Ἀδράχνη portulaca 18, 1, 19, 1. 122, 2.
Quomodo differunt 19, 1.
Adrachne arbor quando fructum fert 134, 2.
Non eſt arbutus 243, 2.
Ejus deſcriptio 245, 2.
Non eſt unedo 245, 1.
Adrachne & andrachne an differunt 244, 2. 245, 1.
Adſtringentia quomodo alvum movent 173, 2.
Ἀεζων unde dictum 845, 2.
Peregrinum eſt umbilicus alter 899, 1.
Ejus deſcriptio 899, 2.
Æger an moriturus ex morbo 1093, 2.
Ægilops 953, 2. 962, 2.
Quomodo delenda ibid.
An avena ſterilis 959, 1. 967, 2.
Unde dicta 952, 2.
Unde naſcitur 950, 2.
Ejus deſcriptio ex Dioſc. 959, 1.
Ejus notæ ex Theophraſto 958, 2.
Æginetæ codex corrigitur 175, 2. 329, 1. 360, 2. 1019, 2. 1017, 1. 1105, 1. 1155, 2. 1162, 2.
Ægineta notatur 329, 1. 457, 1.
Æginera an ex ſolo Galeno exſcripſerit medicamentorum vires 1021, 1.
Ægineta & Dioſcorides conciliantur 418, 2.
Ægis 159, 2.
Ejus generatio 513, 2.
In pino quomodo fiat 158, 2. 159, 2.
Ægipicus quid 114, 2. 115, 2.
Ægyptia faba ubi naſcitur 442, 2.
Ægyptus medicamentorum venenatorum ferax 1116, 2.
Æquale differt a pari 3, 2.
Aer an ſemen plantarum in ſe continet 118, 1. 119, 1.
Æraria 588, 2.
Ἀερίαι anagallis dicta 817, 2.
Aer-aetheris 38, 1.
An apios 1063, 1.
Æſacus lauri ramus 188, 1.
Æſculi radices 26, 2.
Æſculus unde dicta 161, 1.
Non eſt fagus 152, 1. 2.
Æſcinomene tactum humanum non fert 320, 2.
Æſtatis initium 633, 2.
Æſtivæ plantæ brevem radicem habent 740, 2.
Æſtus aduranr fructus 498, 2.
Ætas in plantis facit diverſitatem 16, 2.
Æthi codex corrigitur 218, 2. 501, 2. 603, 2. 902, 1. 1008, 2. 1015, 2.
Æthiops unde dicta 853, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus mirabilis vis 853, 2.
Non eſt phlomos lichnitis ibid.
Africa an veteribus Græcis cognita 523, 1.
Agallochum ubi naſcitur 836, 2.
Unde dictum 1028, 1.
Cur lignum paradiſi dictum ibid.
Cur lignum aloes dictum 1028, 2.
An in Arabia ibid.
Vulgare an veterum ibid. 1029, 1.
An thyæ ligno ſit ſimile ibid.
Non facile a carie afficitur ibid.
Agallochi fabula 1028, 1.
Deſcriptio 1028, 2. 1029, 2.
Deſcriptio ex Garcia 1029, 2.
Uſus ibid.
Genera quot 1029, 2.
Agaricus eſt fungus laricis 167, 2.
Ægellii codex corrigitur 371, 2. 502, 2. 722, 2.
Ager cultus omnia ferre poteſt 402, 2.
Ageratum Dioſcoridis & eupatorium Meſues an eadem planta 888, 1.
Unde dictum ibid.
Vulgare an eupatorium Meſues ibid.
Agerati folia an aſpera ibid.
An viſcida 888, 2.
Radix inſtar pyretri ſalivam proficit ibid.
Aggregare quid 1134, 1.
Agnos an amarine 66, 1.
Agni deſcriptio 264, 1.
Erymon ibid.
Cur ligos dictus ibid.
Ejus genera ibid.
Agnus paluſtris eſt heleagnus 461, 1.
Ἄγνος non tantum de animali ſed de fructu & aliis dicitur 1163, 1.
Ἄγνος quis dicitur 1163, 1.
Agrifolii flos 133, 1.
Agrifolium non eſt ilex 326, 1.
Non eſt crategon ibid.
Ejus deſcriptio 326, 2.
Agrimonia unde dicta 887, 1.
An eupatorium veterum ibid. 886, 1.
An eupatorium Avicennæ 887, 2.
An odorata ibid.
Ubi odorata ibid.
Lappa cur dicta 885, 2.
Cur eupatorium dicta ibid.
Cur hepatorium dicta ibid.
Ejus deſcriptio 886, 1.
Ejus flos an flori nymphææ ſimilis 887, 2.
Ἄγχουσα quid 34, 1.
Ejus etymologia ibid.
Ἀδάνδη quid in robore 145, 2.
Ajuga dicta chamepithys 826, 1.
Alabaſtrus quid 647, 1.
Alaterni deſcriptio 532, 2.
Eſt duplex ibid.
Alapathus an rhapontico Dioſc. 802, 1.
Albertus magnus notatur 584, 1.
Albucum quid 865, 2.
An vermem gignat qui in animal volatile mutatur 869, 2.
Alburnum quid 539, 2.
In abiete gignitur 154, 2. 162, 1.
Alcanna 179, 1.
Eſt anchuſa 835, 1.
Alcea unde dicta 1155, 2.
Alceæ deſcriptio ibid.
Alcea eſt ſpecies malvæ 700, 2.
An cannabis ſylveſtris 1155, 2. 1156, 1.

Herba simeoides dicta 1155, 2.
Alcheiri flos 696, 2.
Alcibias Dodonæi 838, 1.
Alcibii vires ex Nicandro 757, 2.
Alcibium Nicandri an ocymastrum ibid 758, 1.
An anchusa altera 758, 1.
Alchmanna Arabum 178, 2.
Alexander Magnus quando fato functus 526, 1.
Ubi Darium vicit 785, 2.
Alexander Paris in certaminibus victor 253, 1.
Hedera coronatus 322, 2
Qua lauro coronatus 560, 2.
Alexandrea locus in quo Alexander Paris judex inter deas 253, 1.
Alga quid 412, 2. 413, 2. 415, 1.
Ejus duo genera 403, 2.
Ἀλγίθες nuclei alliorum 789, 1.
Alimenta & medicamenta semen supprimentia 781, 2.
Ἄλιμος unde dictum 508, 2.
Ἄλιμον unde dictum ibid.
Alimon veterum an asphodelus 870, 2.
Est medicamentum famem & sitim tollens 825, 2.
Alisma Diosc. an auricula ursi 699, 2. 700, 1.
An primula veris 700, 1.
An plantago aquatica 700, 2.
An chrysantemum 700, 1.
An saponaria ibid.
Unde dictum 700, 2.
Alcea cur dictum ibid.
Ejus descriptio & genera 700, 1.
Alhi radix 34, 1.
Folia 49, 2.
Genera 761, 2. 789, 2. 790, 2.
Discrimen 763, 2.
Dulcedo & odor unde melior ibid.
Ortus quomodo ibid.
Cultura 790, 1.
Vires contra venena 792, 2.
Sylvestris genera 791, 1.
Notæ ex Theophrasto 789, 1.
Allium quomodo augmentetur 762, 2.
Cyprium ibid. 789, 2.
Ægyptium 763, 2. 789, 2, 791, 1.
Unde dictum 788, 2. 789, 2. 566, 2.
Cur thymus dictum 788, 2.
Animos facit ibid.
Ut dulcescat 790, 2.
Odoris fœditate ut careat 788, 2.
Quando & quomodo seritur 762, 2.
Quando & quomodo perficitur ibid.
Lachrymas non excitat 785, 1.
Ἀμφίκαρπον 790, 2.
Ulpicum 791, 1.
Anguinum & ejus descriptio ibid.
Ursinum & ejus descriptio ibid.
Tenuifolium ibid.
An elaphoscorodon 791, 2.
Alliorum nuclei ἀλγίθες dicti 789, 1.
Alnus 15, 2. 16, 2. 122, 2. 123, 1. 124, 2. 138, 2. 220, 2.
Ubi fœcundior 124, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Non est sterilis 220, 2.
Siccis locis etiam provenit 221, 1.
In palustribus æterna 527, 2.
Alni folia 52, 2.
Descriptio 221, 1. 214, 2.
Ethymon 220, 2.
Materies qualis 527, 2.
Lignum sub terra immortale 221, 1. 428, 2. 520, 1.
Lignum utile ad ædificiorum fundamenta 221, 1.
Folia lassitudinem tollunt ibid.
Cortex atrum colorem reddit ibid.
Bacciferæ cortex interior purgat 221, 2.
Genera ibid.
Materies quando cædenda 511, 2.
Aloe calida est succus sempervivi frigidi 483, 1.
Nomen plures plantas denotat 835, 1.
Bibliorum an santalum ibid.
Unde dicta 899, 2.
Amaricana miræ altitudinis 900, 2.
Monstrosæ magnitudinis 903, 1.
Ubi optima 900, 2.
Alexandrina cur optima dicta ibid.
In Socatra insula plurimum nascitur ibid.
An in Italia succum emittat ibid.
In Italia extrahi potest 901, 1.
An fossilis ibid. 2.
Caballina unde dicta 901, 2.
Hepatica unde dicta ibid.
An optima ibid.
Lucida unde dicta ibid.
Citrina unde dicta ibid.
Socotrina unde dicta ibid.
Arabicum est nomen non Græcum ibid.
Succotrina unde dicta ibid.
Sycotina quæ ibid.
Quæ optima ibid. 902, 2.
Quomodo a Fabio Columna parata 901, 1.
Qualis ab eodem parata 902, 1.
Quomodo ab Indis paratur ibid.
An odorata 902, 1, 2.
Quando virosi odoris 902, 1.
Ex qua parte plantæ melior 901, 1.
Inter aromata locum habet 902, 1.
Unguentaria quæ ibid.
Veteris testamenti an cathartica 902, 2.
Quomodo venas aperit, & sanguinem sistit 1119, 2.
Aloe recentioribus aliquando agallochum aliquando catharticum significat 902, 2.
An adulteratur ibid.
Aloem aromaticam & catharticam an veteres confuderunt 902, 1.
Aloes an diversa genera 902, 2.
Duo genera 900, 1.
Utriusque descriptio ibid.
Quot genera 901, 1, 2.
Varia nomina 899, 2.
Descriptio ibid.
Odor an gravis 900, 2.
Plantæ sapor an amarus ibid.
Aloe & myrrha corpora condiuntur 902, 1.
Alopecurus Theophrasti & lagopyrus Hipp. an eadem planta 849, 2.
Ejus descriptio ibid.
Alpini opinio de rhaberbaro refellitur 802, 1.
Alpinus a contradictione liberatur 1028, 1.
Althæa 1117, 2.
Althæa unde dicta 1154, 1.
Althea an malva sylvestris 823, 2. 1154, 2.

Vul-

Vulgaris eſt Theophraſti 1155, 2.
Flore luteo an Theophraſti 1155, 1.
Althææ deſcriptio 1153, 2. 1155, 1, 2.
Vires ex Theophraſti 1153, 2.
Althæa quomodo aquam condenſat 1155, 1.
Alum quid 791, 1.
Amamelus fructus 201, 1.
Amara an ſemper calida 892, 1.
Quæ calida, quæ frigida 892, 2.
Amara & dulcia facultatibus differunt 317, 1.
Amaritudo ab aromatibus abeſt 986, 2.
Ἄμαρα quid 105, 2.
Amarinæ pro cultura varietas 10, 2.
Amaracum an ſampſuchum 546, 1. 687, 1. 688, 1.
Amaracum Galeni eſt matricaria Dioſc. ibid.
Amaracus an matricaria 687, 2.
An marum 688, 1.
An majorana ibid 689, 1.
An parthenium 688, 1.
Unde dictum ibid.
Amaraci corona caput replet 688, 2.
Amaracinum unguentum diverſimodo fiebat 688, 1.
Amaracinus color 720, 1.
Amaranthus tricolor 746, 1.
An theombrotum Plinii ibid.
An ſymphonia Plinii ibid.
Herba papagalli aut pfittari dicitur ibid.
Unde dictus 746, 1.
Amaranthi purpurei deſcriptio ibid.
Amaranthina corona D. Petri ibid.
Amaranthum 1177, 2.
Amatores amatis an grati quomodo experiebantur 703, 1.
Ambroſiæ deſcriptio 828, 1.
Ambroſiæ nomine multa gaudent 827, 2.
Unde dicta ibid.
An coronopus repens ibid.
An arthemeſia repens ibid.
Amelus Virgilii an caltha 822, 1
An aſter atticus ibid.
An apiaſtrum ibid.
An chelidonium minus 895, 2.
An meliſſophyllon 822, 2.
Amentum quid 138, 2.
Amigdala 964, 2.
Peculiare quid habet 866, 2.
Quomodo provenit 72, 2.
Cultura mutatur 77, 2.
Amara quomodo dulceſcit 93, 2. 96, 2. 112, 2.
Uberiore ſolo fructum non perficit 78, 2.
Ut fructificet 93, 2.
Amigdalæ flos 62, 2. 63, 1.
Radix 34, 1. 24, 2. 26, 2.
Satio 85, 2.
Arbor cur inciditur 967, 2.
Gummi an ullum uſum habet 967, 2.
Fabula 202, 2.
Deſcriptio 203, 1.
Humor 965, 2.
Ἀμυδαλῆς tonus varius 202, 2.
Amilus quid 151, 2.
Amiſthus apud Athanæum deſcribit manna 149, 2.
Ἀμμωνιακὰ quales fungi 28, 1.
Ammiani Marcellini codex corrigitur 477, 2.
Ammi an æthiopicum cyminum 753, 1.
An cyminum ſylveſtre primum 754, 1.
Amnium inundatio ſemina adfert 118, 2.
Amomum quid 981, 1. 1015, 1, 2.
Unde advehitur 1004, 2.
An cubebe 1010, 1. 1016, 2.
An cardamomum majus 1017, 1.
An garyophyllum Plinii ibid.
An geranium columbinum 1016, 2.
An piper Æthiopicum ibid.
An piper caudatum ibid.
An ribes nigra ibid.
An roſa hierochontina ibid.
Unde dictum 1014, 2.
Aroma ſincerum ibid.
Friatum 1015, 1.
Medicum 1015, 2.
Ponticum ibid.
Armenum 1016, 1.
Quomodo adulteratur ibid.
Vulgare non eſt amomum 1017, 1.
Veterum an repetiatur 1016, 2.
Non eſt fructus 1016, 1.
Amomi deſcriptio ex Alpino 1017, 1.
Unguentum 1015, 1.
Uva ibid.
Ampelopraſum ſylveſtre porrum 788, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Amplexi caules plantæ quæ 824, 2. 826, 2. 819, 2.
Ἀμφίσμια quid 104, 2.
Ampullago quid 67, 1.
Ampullacea pyra ibid.
Ἀναπαλὼ quid 34, 2.
Anagallis aquatica an cepœa 751, 1.
Unde dicta 817, 2.
Eſt magica herba ibid.
Magia cur dicta ibid.
Gugelkrupt dicta ibid.
Ἀνεξὶς cur dicta ibid.
Ἀνοξὶς cur dicta ibid.
Σαυξὶς cur dicta ibid.
Eſt corchorus Theophr. 817, 1.
Ejus vires ibid.
Deſcriptio & genera 817, 2.
Anagyris 609, 2.
Anagyridis flos 63, 1.
Deſcriptio 251, 1. 252, 1.
Anagyrum commoves adagium 252, 2.
Anates an ex arboribus naſcuntur 115, 1.
Anchuſa 842, 2.
Unde dicta 835, 1.
Eſt alcanna ibid.
Ex ea fit fucus ibid.
Ex ea fit tinctura ibid.
An lacca 835, 2.
Quomodo ἐπιγειόφυλλον dicitur 837, 1.
Quomodo diſtinguitur ab aliis plantis 838, 2.
Altera an alcibium Nicandri 758, 1.
Anchuſæ radix 414, 1.
Quot genera 837, 1.
Primæ deſcriptio 837, 2.
Secundæ deſcriptio ibid.
Ejus varia nomina
Tertiæ deſcriptio 838, 1.
Quartæ deſcriptio ibid.
Eſt lycopſis ibid.
Lutea ibid.
Anchuſatum vinum 835, 1.
Ἀνδράχνη 19, 1.
Andrachne nomen variis plantis impoſitum 750, 1.
Andrachne & adrachne an differunt 244, 2. 245, 1.
Andræum vinum 808, 2.
Androſaces deſcriptio 460, 2.
Matthioli an vera ibid.

Androſemi deſcriptio 1049, 1. 1050, 1.
Androſemum Dodonæi & ejus deſcriptio 1050, 1.
Androſemum variis tribuitur plantis 1048, 1.
Anecetum 743, 2.
Anemone 48. 2. 842, 2.
An adonis flos 702, 2.
An leonthepalum 845, 2.
Unde dicta 702, 1.
Unde nata 702, 2.
In hyeroglyphicis quid denotat ibid.
Anemone phœnium non frenium dictum 703, 1.
Variat radice & flore 703, 2.
An papaver rhœas 704, 2.
Omnis non eſt papaveri rhœadi aut argemone ſimilis 704, 1.
Sylveſtris non eſt ranunculus nemoroſus ibid.
Alba non eſt ſylveſtris ibid.
Quando germinat 823, 1.
Selini folio 704, 2.
Columbina 705, 1.
Cardinalis 705, 2.
Mathioli 707, 1
Anemones nomen multis floribus commune 702, 1.
Tria genera Theophr. 703, 1.
Quot genera Dioſcoridis ibid.
Folio amatores quomodo ſe amari judicant ibid.
Anemonarum differentiæ 705, 1.
Quæ maxime in prætio ibid.
Varietas ex Bauhino 706, 2.
Varietas ex fatione ut in tulipis ibid.
Ἀνεμώνη τῶν λόφων, Adagium 702, 1.
Anethum quando provenit 731, 2. 734, 2.
Unde dictum 743, 1.
An venerem excitet ibid.
Eſt coronaria planta 742, 1.
Ejus deſcriptio 743, 1.
Quomodo calidum dicitur 9, 1.
Angelica an ſilphium 597, 1
Anguria an ſpecies cucumeris 741, 2. 782, 1.
Anguriæ deſcriptio 783, 1.
Ἄνηθον quid 590, 2.
Anima germinat & informat 3, 2.
Arborum vegetativa 495, 1.
Animatum quid botanicis 1012, 2.
Animal tam ex verme quam ex ovo facit natura 83, 1. 169, 2.
Ex galla 155, 2.
Animalia quædam ſponte natura proveniunt 84, 1.
Mutantur in aliud animal ibid.
Temporis ratione, loci mutatione mutantur 83, 2.
Venenata ſiti aut fame non pereunt 332, 1.
In Africa cur æſtate non bibant ibid. 331, 2.
Animalcula quædam locuſtis ſimilia ex radicibus ulmi 214, 2. 216, 1.
Eorum uſus 116, 1.
Anime gummi an cancamum veterum 837, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Aniſi deſcriptio 744, 1.
Annum in ſeptem diviſiones quomodo deſtribuunt meuici 79, 1. 96, 2.
Annus Græcorum antiquorum quomodo incipit 136, 2. 137, 2. 734, 1.
Annus fructificat non tellus Adag: 946, 2.
Annuæ plantæ 738, 2. 818, 2.
Annicaules plantæ 738, 2. 818, 2. 824. 2.
Anonis unde dicta 641, 1.
Antenna & malus ex abiete 513, 2. 514, 1.
Anthella eſt fructus phlei paluſtris 634, 1.
Anthemis duo genera 832, 1.
Eo nomine multæ plantæ donatæ 833, 1.
Anthemis non eſt nigella 832, 1.
Alterum ſeu primum incognitum 833, 1.
Secundò an chamomilla ibid.
Ejus tria genera ibid.
Theophraſti eſt parthenium 833, 2.
An chamomilla ibid.
An parthenium ibid.
An roſa ibid.
An malva hortenſis ibid.
Peculiare quid habet 878, 7.
Anthemidis deſcriptio 686, 2.
Anthera quid 647, 1.
Anthericum quid 870, 1.
Anthericum metere Adag: 869, 2.
Ἀνθέρικος quas ſignificationes habet 17, 1.
Flos ſcillæ dictus 873, 2.
Ἀνθερίξ planta quæ manibus vellitur 17, 2.
Ἄνθηλιξ quid botanicis 428, 2. diverſa ſignificat ibid. 964, 2.
Antherix aſphodeli caulis 869, 1.
Antherix ſeu albucum an vermem gignat qui in animal volatile mutatur ibid.
Anthericus an caulis aſphodeli ibid.
Antithora ſeu antiphrora eſt antidotum thoræ 1142, 1.
Ubi naſcitur ibid.
An Zedoaria Avicennæ ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Anthipathes 426 1.
Anthirrhinum Theophr. Dioſc. Plinii an idem 1175, 1.
Anthirrhinum unde dictum ibid.
Arum cur dictum ibid.
An os leonis a Columella dictum ibid.
Ad æſtimationem facit 1173, 2.
Anthirrhini deſcriptio 1173, 2. 1175, 1. 1176, 2.
Ejus vis adverſus ſcorpiones 1176, 2.
Anthirrhinum minus an pleuretema ibid: ejus deſcriptio 1176, 2. 1177, 1.
Cur ad amatoria præſcribatur 1177, 1.
Ἀνθὼ quid 568, 2.
Ἀνθυλλὶς an conſolida regalis 714, 1.
Unde dicta 715, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus vires adverſus ſcorpiones ibid.
Ἀνθυφυλλὰς quid 993, 2.
Anthriſcus 812, 1.
Anthriſcus ſcandix 826, 1.
An pecten veneris ibid.
Anthyrrini deſcriptio 820, 2.
An cynocephalon ibid.
Antinoia corona 440, 2. 441, 1.
Aparine 947, 2.
Aparine veterum eſt φιλέρωτα Hippocrates 1175, 1.
Aparitis varia nomina 883, 1.
Philanthropos cur dicta 883, 2.
Unde dicta ibid.
deſcriptio ibid. 884, 1.
Aparine flores intus matureſcit & ſemen parit 882, 2.
Ἀπαρίνη quas habet ſignificationes 9, 1.
Ἀπαρίνη quas habet ſignificationes ibid.
Apargia quid 841, 1.
Apere quid 131, 1.
Apes quomodo fiunt ex vitulo putrefacto 83, 2.
Aphaca quid 811, 2.
Unde dictum ibid.
Non eſt hedypnois Plinii 819, 2.

Aphaca 851, 2. 842, 2.
An taraxicum Arabum 859, 1.
Theophraſti an cichoreum luteum 859, 2.
Apharca 45, 1. 122, 2.
Quando fructum fert 130, 2. 134, 1.
Ad quæ utilis 534, 2.
Aphace an orobanche Theophr. 951, 1. 952, 2.
An cracca 951, 1.
An vitia 950, 2, 951, 1.
Eſt legumen & olus 950, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Unde dictum ibid.
ἀφάκη & ἄφακος in quo differunt 82, 1.
Aphia quæ planta 821, 2.
An tuſſilago ibid.
An caltha paluſtris 822, 1.
ἄφυκτος quid Theophraſt. 633, 1.
Aphroſcorodon unde dictum 789, 2.
Apiaſtrum 546, 2.
An amelus Virgilii 822, 2.
Unde dictum 576, 1.
Apiolon quid 131, 1.
Apios unde dictum 394, 1.
an glans terræ 1063, 1.
Ejus deſcriptio 1003, 2.
Apii radix 24, 2.
Folia 49, 2.
Diſcrimen unde & quot 761, 2.
Deſcriptio ex Theophr. 804, 1.
Sativi differentiæ ibid.
Apio victores coronantur 103, 2.
Apium rivus 576, 1.
Apium 6, 2. 44, 2.
Quomodo criſpum evadit 82, 2.
An ſæpius ſemen fert 735, 2.
An eodem anno ſemen fert ibid.
Quando provenit 731, 2. 732, 2. 735, 2.
Omnibus ſementis ſeritur 731, 2.
Acervatim ſatum melius provenit 760, 1.
An comitiales offendit 803, 1.
An omnes offendat ibid.
Viride quomodo nocet ibid.
Siccum quomodo prodeſt ibid.
Lactantibus obeſt ibid. 2.
An & cur in cibis admittendum ibid.
An mares fœminaſque ſterilefert ibid.
Quibus nocet 803, 2.
Cur coronamentum nemæum dictum ibid.
Equos nutrit & medicatur ibid.
Morbos pedum in equis medetur ibid.
Unde dictum 804, 1.
Quando ſerendum ibid.
Tardiſſime provenit ibid.
An a natura criſpum ibid.
Folio criſpo quando fit 834, 2.
Eſt ſativum & ſylveſtre 804, 1.
Sativum veterum eſt petroſelium noſtrum ibid.
Colorem mutat ibid.
Ut magnum evadat ibid.
Vulgare & ſativum quomodo differunt 804, 2.
Cur ſelinos dicatur ibid.
Officinarum eſt paludapium veterum ibid.
Eſt hydroſelinum ibid.
Unde dictum ibid.
Eſt elioſelinum ibid.
ἀποκαθαίρων quid ſignificat 3, 1.
Apocynon ejus deſcriptio 1136, 1.
Apocyni genera ibid.
Apocyni hederaceo folio deſcriptio ibid.
Alterius deſcriptio ibid.
An aconitum veterum ibid.
Apollonii codex corrigitur 1167, 1. 1111, 2.
ἀποσφάγιον quid 254, 1.
Apocynum trifoliatum 364, 1.
Aprilis autumni initium Indis 335, 1.
Apulei codex corrigitur 32, 1. 277, 1. 750, 1
Apulei error 374, 1. 562, 2. 1086, 2, 1089, 2.
Aqua ex limonum ſucco diſtillata 345, 1.
Ejus uſus mulierculis grata ibid.
Aquatilia an longioris vitæ 490, 1.
Aquæ quibus locis ſub terra latent 468, 2.
Aqua putreſcens an plantas generat 118, 2.
Aquæ ductus herbarum ſemina habere creduntur ibid.
Aqua quæ in cavis fagis reperitur ſcabiem curat 172, 2.
Aqua quæ mulieres ſteriles aut fœcundas facit 1167, 2. 1172, 1.
Aquarum inveſtigatio 264, 2.
Aqua an vino ſit admiſta 274, 2. 279, 1
Aqua ex floribus aurantii 346, 1.
Aqua vitæ ex oryza 369, 1.
Aqua pluvialis ubi nocet 425, 2. 428, 1.
Aquæ quæ oleribus optimæ aut peſſimæ 792, 2. 793, 2.
Aquæ pluviæ cur bonæ 793, 2. 794, 1.
Aqua frigida an irrigationi optima 794, 1.
Rivalis an optima 793, 2.
Cui ſolo convenit 494, 1.
Multa confert oleribus 793, 2.
Salſa nocet oleribus 794, 2.
Aquas & ſimum olera amant 792, 2.
Aquoſa cur minus odorata & minori acrimonia prædita 1015, 2.
Cur grandiora ibid.
Aqui folia 45, 1. 122, 2 123, 1.
Ejus folia 49, 2. 52, 2. 53, 1.
An floret 129, 2.
Eſt folio perpetuo 124, 2.
Aquilina vel aquilegia unde nomen 717, 2.
Cur columbina dicta ibid.
Eſt iſopyrus Dioſc. ibid.
An pathos ibid.
An jovis flos 667, 2.
Ejus deſcriptio 718, 2.
Diverſitas 719, 1.
Ara murtia 375, 2.
Arabia balſami patria 1004, 1.
In Arabia quarto aut quinto anno pluit 417, 2. 418, 1.
Arachidna ſub terram parit fructum 2, 2. 38, 1.
An glans terreſtris 38, 2.
An pepo peruvianum ibid.
Non eſt zizipha terreſtris 4, 1.
Unde dicta 4, 2.
Arachus an ervum 923, 2.
Araco ſimilis planta Cluſii, & Bodæi 38, 2.
Aracus & ejus hiſtoria 918, 2.
Aracus & lathyrus in quibus differunt 919, 1.
Aracus & arachus differunt ibid.
Aracus & cracca vitium frumenti & frugum ibid.
An aphace ibid.
An vicia ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus ſemen ibid.
Arachninum morbus oleæ 498, 2. 500, 2.

Araneus morbus oleæ & vitis 500, 1.
Arandi tempus 633, 2.
Arandi tempora duo 937, 2.
Arandi tempora tria oſtendunt flores ſcillæ 875. 1.
Arantia 124, 2.
Suo ſemine ſata eoſdem fructus reddit 78, 2.
Vide aurantium.
De arboribus Hipponis ſententia 120, 1. 121, 1.
Arbores quædam à ſilice quid habent 8, 2.
Quæ culturam non admittunt 14, 2.
Quæ nodoſæ 41, 2.
Quæ enodes 40, 2. 41, 2.
An dentur 42, 1.
Quando graciliores & craſſiores fiunt 43, 2.
Quando excelſæ aut breves ibid.
Quando pulchriores ibid.
Quando incidendæ 968, 2.
Quæ perpetuo virent 44, 2. 45, 1, 2. 46, 1. 122, 2. 124, 1.
Pro ſoli, cœliſque varietate folia retinent aut amittunt 48, 1.
Quomodo diſtent in fructificando 67, 2.
Quæ ex novellis ſurculis fructificant ibid.
Quæ ex veruſtis ibid.
Quæ ex caudice ibid 68, 2.
Quæ ex cacumine 67, 2.
Quæ & cur non perficiunt fructum ibid.
Quæ poſt exortum Arcturi florent non poſſunt perficere fructum ibid 68, 1.
Quædam in totum foliis carent 68, 2.
Quæ ſumma parte fertiliores, quæ inferiore 68, 2.
Quæ ſylveſtres 69, 2.
Quæ urbanæ ibid.
Earum differentiæ ibid.
Quot modis generentur 70, 2.
Quæ ex viva radice ſeri nequeunt 72, 1.
Quæ ſtolonibus plantantur 72, 2.
Quæ ramo plantantur ibid.
Quæ ex ſemine tantum naſcuntur 74, 2. 117, 2. 118, 2.
Arbores quomodo propagantur ex Laurenbergio 72, 2.
Sylveſtres quomodo miteſcunt 76, 2. 77, 2.
Urbanæ negligentiæ inmiteſcunt 76, 2. 77, 2.
Quæ pro loci & ſoli mutatione ſterileſcunt 77, 2.
Quæ magis fructificant ibid.
Cur deteriores quæ ex ſemine naſcuntur 78, 2, 1.
Non omnes ſunt deteriores ibid.
Quomodo intelligendum ex ſemine deteriores 79, 1.
Quæ naturâ ſua frigida loca amant, locis calidis ſterileſcunt, & contra 79, 2.
Sylveſtres an deteriores poſſint fieri ibid. 80, 2.
Quomodo meliores poſſunt fieri 79, 2.
Cum tranſplantantur poſitus eſt obſervandus 85, 2. 86, 2.
Quomodo variant pro ſoli diverſitate 86, 2.
Qua diſtantia plantandæ 86, 2. 87, 2.
Coniferæ quomodo tranſplantandæ 88, 1.
Quæ ficum diligunt & contra 9, 2.
Ut fructificent 93, 2. 95, 1. 112, 1.
Quæ fructus facile amittunt 113, 2. 114, 1.
Quibus ex cauſis, & quibus regionibus 113, 2.
Ne fructum perdant 113, 2. 114, 2.
Sylveſtres & ſemine & radice provenire poſſunt 117, 2. 118, 1.
An omnes ſylveſtres cultu meliores reddantur 120, 2.
Sylveſtres montanæ potiores 120, 2. 122, 1. 123, 2.
Sylveſtres fructu & reliquis deteriores 120, 2.
Sylveſtres magis fructiferæ 120, 2.
Minus maturant ibid.
Quæ magis maturant ibid.
Quæ montibus propriæ 122, 2.
Quæ campeſtribus propriæ ibid.
Ubi meliores ibid.
Pro loci differentia aut ſteriles ſunt, aut fructificant 124, 2.
Omnes vere germinant 129, 2.
Non ſimul fructus maturant ibid.
Maſculæ ut plurimum ſteriles ibid.
Quædam florem non producunt ibid.
Quæ primæ & poſteriores germinant & fructificant 130, 2.
Pro loci natura maturius germinant ibid.
Pro germinationis tempore fructum maturant 133, 2.
Florent pro germinationis natura 130, 2.
Quæ in ſylvis naſcuntur an ſerius germinant 133, 2.
In Ægypto ſemper germinant 137, 2.
In auctu ſunt faciles ibid.
Quæ altas radices agant 138, 2.
Quæ latas radices agant ibid.
Arbores quæ reciſo cacumine recreſcunt 141, 1. 144, 1.
Quæ non recreſcunt 141, 1.
Montanæ an campeſtribus meliores 181, 2.
Suis locis meliores proveniunt 283, 2.
Quæ peregrinari nequeunt 285, 2.
Pro loci natura grandiores fiunt 304, 2.
Quæ locis aridis proveniunt, quomodo nutriuntur 322, 1.
Diverſæ ſunt in India 347, 2. 423, 2.
Odoratæ in Oriente plurimæ naſcuntur 367, 2.
Non odoratæ in Septentrione & alibi ibid.
Magnæ quas æſtus maris operit 418, 2.
Lanifera an morus alba 426, 1.
In Arabia arboreſcit 428, 1.
Lanigeræ 424, 1. 422, 2.
An ſemen gerant 426, 1. 427, 1.
Qualis ejus fructus 427, 1.
Lanigeræ & feres differunt 427, 1.
Eſt goſſypium 428, 1.
Sylveſtres an fœcundiores 489, 2. 490, 2.
Quæ hyeme virent quando folia abjiciunt 999, 2.
Quæ brevioris vitæ 490, 2.
Mire durabiles 492, 1.
Sylveſtres an morbo non intereunt 493, 2.
Quomodo male afficiuntur ibid.
Urbanæ pluribus morbis afficiuntur ibid.

Quæ minime morbo afficiuntur 493, 2. 498, 2.
Quando fructus amittunt 414, 2.
Quæ gelu periclitantur 495, 2.
Quæ vermibus vexantur 496, 2.
Quibus locis maxime afficiuntur 499, 2. 503, 1.
Quæ maxime afficiuntur 499, 2. 503, 2.
Conſternatæ citiſſime regerminant 499, 2.
An omnes detracto cortice moriuntur 583, 2.
Quomodo reſtaurantur cortice ſpoliatæ 504, 2.
Quæ fiſſo caudice intereunt 505, 2.
Quæ non intereunt fiſſo cortice ibid.
Quæ ulcus ferunt 505, 2.
Radice amputata intereunt 506, 2.
Umbra & alimenti rapina intereunt 506, 1. 2.
Quando cædi oportent 511, 2.
Cur hyeme cædendæ 512, 2.
Criſpæ omnes ſunt ſpiſſæ 517, 2.
Mares quæ magis fructificant 521, 2 525, 2.
Fœminæ magis fructificant 521, 2.
Mares quæ minus fructificant ſunt ſolidiores 521, 2. 525, 2.
Omnes teredinem ſentiunt 521, 2.
An cunctos flores ſimul edant 829, 2. 830, 2.
Quæ ponderoſiores ſunt duriores & robuſtiores 521, 2.
Arbores in Cypro altiſſimæ 518, 2.
In Corſica ampliſſimæ ibid.
Arboris definitio 10, 2. 11, 2. 12, 2.
Arborum diviſio 14, 1. 14, 2.
Differentiæ 40, 2. 43, 2. 68, 2. 402, 2.
Quarundam folia nova diſſimilia ſunt veteribus 48, 2. 51, 1.
Semina non ſunt nuda 93, 2.
Humor eſt diverſus 59, 1.
Lacteus, reſinaceus, aquoſus, acris, 59, 1. 61, 1.
Hortenſium humor cuius 61, 1.
Quomodo differentia deprehenditur ibid.
Flores ſunt unicolores 62, 2.
Non ſunt unicolores 63, 1.
Non ſunt uniformes ibid.
Tam veteres quam novelli tam fructum ferunt 68, 2.
Fructus qui ex ſatrone proveniunt deteriores ſunt & degenerant 76, 2.
Cauſæ mutationum 80, 2. 81, 1.
In fructibus mutationes, non in arboribus 80, 2.
Anima vegetativa 495, 1, 496, 1.
Radices quam altè defodiendæ 85, 2. 86, 1.
Propagatio 87, 1.
Sylveſtrium generatio eſt pejor & ſimplicior 117, 1.
Cortex dupliciter conſideratur 433, 1.
In illo mirabilis regeneratur 492, 1.
Morbi 493, 2. 498, 2.
Sphacelißimus 494, 2. 495, 1. 496, 1.
Tabes bifariam fit 499, 2.
Conſternatio bifariam fit ibid.
Uredo 499, 2.
Morbi ab hyeme 499, 2. 503, 2.
Qualitates diverſæ 517, 2.
Materies quæ frigidiſſima 518, 2.
Partes quæ magis validæ 514, 2. 515, 2.
Medulla ligno eſt durior 23, 2.
Arboribus veteſtis cortex eſt craſſior 19, 1.
Cur decidunt folia 124, 1.
Non omnibus decidunt folia ibid.
Aliena quomodo inſeantur 515, 2.
Arbor quando probe defloruit 64, 2.
Quot genera humorum habet 61, 2.
Fœmina pulchriores fructus fert 146, 2.
Arbor judæ non eſt ebolytica 222, 2. 252, 1.
Ejus deſcriptio 252, 2.
Ejus flos 63, 1.
Arbor paradiſiaca brutha vel bruthus 374, 2.
Arbor nulla moritur exempta medulla 505, 2.
Tribus ex cauſis perit 506, 1.
Infelix quæ dicitur 408, 2.
Illud triſti genus profert quod inſitum erat 345, 1.
Arbor mangle; ejus deſcriptio 351, 1.
An ficus indica ibid.
Mangiu 351, 1.
Pala 352, 1.
Cate 355, 2.
Celtis 304, 2.
Areca 356, 1.
Ejus deſcriptio & vires ibid.
Cucuphorus 288, 2.
Arbor an eadem manet præciſo caudice 490, 2.
Arbor vitæ quomodo plantatur 525, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An thya ibid.
Arbor thuris quando incidenda 967, 2.
Arbor myrrhæ quando incidenda ibid.
Arbor balſami quando incidenda ibid.
Arbor amigdalæ quando incidenda ibid.
Arbuſtum quid 997, 1.
Arburus 17, 2. 18, 1. 44, 2. 45, 1. 129, 2. 235, 1. 243, 2.
Ejus deſcriptio 234, 2.
Ubi magna evadit arbor 243, 1.
Cur tempore hyberno folia in cacumine tantum habeat 45, 2. 46, 1.
Ejus flos 63, 1. 234, 2.
Eſt folio perpetuo 124, 2.
Ejus folia an ſint cydoneorum ſimilia 243, 1.
Ejus folia ſuperiora perpetuo virent 242, 1.
Inferiora cadunt ibid.
Non eſt adrachne 243, 2.
Quando floret ibid.
Caſtoris durant ibid.
Ramus arbuti cum flore 244, 1.
Ejus fructus 243, 2. 244, 2.
Arbuſculæ & plantæ miræ naturæ 417, 2.
Arbuſculæ ingni injectæ ut ferrum igneſcunt ibid.
Arca fœderis ex qua halteria 539, 1.
Arcus ex ulmo, ex taxo 176, 2.
Archeuta eſt pulvis foliorum cypri 178, 2.
Ejus uſus ad ornatum ibid.
Ἀρχεύθος 194, 2.
Unde dicta ibid.
Ἀρχεύτης ibid.
Archeutus cedrus aliquando vocatur 195, 1.

Areca arbor 356, 1.
Ejus descriptio & vires ibid.
Fructus inebriat ibid.
Arceion Dioſc. an arction Galeni 885, 1.
Arceion minus non eſt arction Dioſc. ibid.
Argemone unde dicta 707, 2.
Non eſt argentina ibid.
Non eſt papaver rhoeas 708, 1.
Altera an argentina 708, 2.
Ejus deſcriptio 708, 1.
Altera deſcriptio 708, 2.
Argentina an altera argemone 708, 2.
Ἀργὼ quid 594, 1.
Arction Galeni an arceion Dioſc. 885, 1.
Arctii quot genera ibid.
Arcturus quando oritur 578, 1. 581, 2.
Aria quando germinat & fructificat 130, 2.
Ἀρία quid 134, 1.
Non eſt aquifolia 135, 1.
Aria an Indiæ regio 366, 2.
Ari radix 24, 2. 25, 2. 33, 2. 34, 1.
Caulis & folium 865, 2.
Deſcriptio 862, 1.
Duo genera 860, 2.
Arinca an olyza 956, 2.
Aris & arisarum 862, 2.
Arisari deſcriptio ibid.
Ariſtolochia quæ præſtantior 1109, 1.
Ariſtolochia & ejus facultas 1094, 2.
Unde dicta 1107, 1, 2.
Qualis in theriacâ recipienda 1109, 1.
Ariſtolochia clematitis an longa veterum 1119, 1.
Ariſtolochia alia ad clematitem referenda ſcammonea mompeſſana dicta ibid.
Ariſtolochia indica 1111, 1.
Ariſtolochia Theophraſti eſt rotunda ibid.
Ariſtolochiæ radix quamdiu durat 1113, 2.
Ariſtolochia 1117, 2. 1179, 2.
Ubi optima & ejus vires 1179, 2.
Vincas populatur peſſimo vini odore ibid.
Ariſtolochiæ genera quot 1107, 2.
Deſcriptio 1107, 2.
Longæ deſcriptio 1108, 1.
Rotundæ deſcriptio 1108, 2.
Clematitis, ejus deſcriptio 1109, 1, 2.
Ejus folia quomodo ad ſempervivi folia accedunt 1109, 1.
In vinetis vina vitium ab illa contrahunt 1109, 2.
Ariſtotelis codex corrigitur 52, 1. 501, 2.
Codex interpretatur 102, 1. 430, 1.
Ariſtoteles notatur 111, 1. 378, 1.
Eſt autor libelli de admirabilibus 491, 2.
Cum Galeno conciliatur 813, 1.
Cum Dioſcoride conciliatur 813, 1.
Cum Plinio conciliatur 785, 1.
Cum Plutercho conciliatur 105, 1.
Cum Theophraſto conciliatur 873, 1.
Cum Varrone conciliatur 948, 1.
Ariſtophani ſcoliaſtes error 788, 2.
Armeriûs an flos jovis 667, 2.
An tunica herba 669, 1.
An behen ibid.
An muſcipula ibid.
An viſcaria ibid.
Ejus deſcriptio 668, 2.
Armoniacum malum, & præcocum perſicum an unum ſit genus 328, 1.
Armoracia an rhaphanus ſylveſtris 1120, 1.
Arnoglooſſum 843, 2.
Aroma quid 986, 2. 1005, 1.
Unde dictum 374, 1. 1005, 1.
Ἄρωμα & ἄρωμα differunt 1005, 1.
Aromata an amara 986, 2.
Sola an ſint odorata 368, 1.
An ſint grati ſaporis & ſuavis odoris 374, 1.
Aromaticũ an odorarum 1005, 1.
Aromatum hiſtoria antiquis incerta cur 984, 1, 2.
Aromata quæ prætioſis unguentis admiſcentur 1004, 2.
Aromata exquiſitiſſima & odoratiſſima ubi maxime proveniunt 1004, 2.
Aron 853, 2.
An eſculentum 860, 1.
Cyrenenſe eſt culcas autocolocaſia 860, 2.
Ægyptium an petaſites ibid.
Eſt culcas 861, 1.
Eſt colocaſia 442, 1. 443, 1.
Vulgare unde dictum 861, 2.
Penis ſacerdotis cur dictum ibid.
Non eſt dracontium 443, 1.
Arthemeſia unde dicta 1151, 2.
Cur parthenis dicta ibid.
Cur ſanct-wort belgis dicta 1152, 1.
An matricaria 1152, 2.
An tanacetum ibid.
Arthemeſia tenuifolia non eſt ambroſia 827, 2.
Arthemeſia cur herba jani vel S. Jans kupt dicta 1152, 1.
An à gentilibus an vero Chriſtianis nomen hoc inditum ibid.
Arthemeſia ſub radice carbonem habet ad epilepſiam præſantem 1152, 2.
Arthemeſiæ genera & deſcriptio 1152, 1, 2.
Arteriacæ potiones 477, 1.
Articocca an ſcolymus 620, 2.
Eſt ſcolymus Theophr. 621, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An cactus 629, 1.
Ἀρτὼ quid Hippocrati 979, 2.
Arundo 611, 1.
Arundarachnum eſt parlaro 325, 2.
Arundo 17, 2. 19, 1. 23, 40, 44.
Quomodo exit 74, 2.
Quomodo ſeritur 75, 1.
Non omnibus locis provenit 453, 2.
Ubi naſcitur 454, 2.
Vivax eſt 470, 2.
Bombycea 475, 1.
Belenitis 479, 2.
Coracia 471, 1.
Creſcens quid 474, 2.
Donax ejus deſcriptio 478, 2.
Epigea 480, 2.
Farcta ſeu naſtos 480, 1.
Ejus genera ibid.
Faſularia 470, 2.
Fluitans 473, 2.
Indica 480, 2.
Naves ex ea fiunt 481, 1.
Laconica 480, 1.
Mambu 481, 1.
Ejus deſcriptio & magnitudo ibid.
An ſaccharifera ibid.
Naſtos ſeu farcta 480, 1. 472, 2. 479, 1.
Ejus genera ibid.
Rhagnites 473, 2.

Quo-

Quomodo differt à caracia 1018.
Floria 471, 1.
Saccharifera ejus deſcriptio 483, 2.
Sagittalis 472, 2.
Sagittaria 470, 2.
Scriptoria 479, 1.
Syringia 472, 1. 477, 2.
Tibialis generatio 469, 2. 471, 1.
Cædendi tempus 469, 2.
Præparandi modus ibid.
Ubi præſtantiſſima ibid.
Zeugitis 474, 2.
Arundinis medulla 23, 2.
Radix 32, 2.
Folia 48, 2. 52, 2. 54, 2.
Utilitas 472, 2. 479. 2.
Duo genera, quomodo differunt 468, 2.
Genera diverſa 470, 2. 473, 1.
Genus terrenum ibid.
Arundinacea corona 473, 1.
Arundinacea radices grandes habent 33, 2.
Arundinaceum gramen 35, 2.
Arvum & ſeges quomodo differunt 1102, 1.
Aſa fœtida 592, 2.
An laſer 593, 1.
Ex qua planta colligitur ibid.
Condimenti loco habent Indi 593, 2
Deorum cibum nominant ibid.
Flatus vehementer diſcutit ibid.
Apud Myrepſum eſt ſcordium 791, 2.
Aſarum & baccharis ſunt plantæ diverſæ 1023, 1
An coronaria planta 1024, 1.
Unde dictum 1022, 2.
Nardus ſylveſtris cur dictum ibid.
Perpreſſa dictum ibid.
Aſari deſcriptio 1024, 1.
Flores 1024, 2.
Aſcalia 627, 2.
Aſclepiadis deſcriptio 1140, 1. vide viceto xicum.
Aſcia quid 520, 1.
Aſcyri deſcriptio 1049, 1.
Aſininus color 1173, 2.
Aſtima prona 318, 2.
Ἀσπάλαξ 38, 1.
Aſpalathũ an echinopoda 605, 2.
Aſpalathus & aſpaltius differunt 1026, 2.
Unde dictus 1026, 1.
Cur iriſceptrum dictum 1026, 2.
An ſantalum rubrum 1027, 1.
An acacia altera botanicorum 1027, 2.
Aſpalathi deſcriptio 1026, 2.
Genera ibid.
Aſpalathum an oſtendunt Mathiolus & Lobelius 1027, 2.
Aſparagus 49, 2. 545, 2. 547, 1. 588, 2.
Quomodo ſurculus 546, 2.
Acervatim ſeminatus melius provenit 760, 1.
Quomodo ſeminatur 93, 1. 760, 1.
Ejus flos 588, 2.
Quid 600, 1. 602, 1.
Unde dictus 600, 2. 601, 1.
Quis oprimus 600, 2.
Spinoſus 602, 2, 1.
Sativus 601, 2.
Lybicus maximus ibid.
An ſterilitatem induxit 603, 1.
Dioſcoridis non eſt vulgaris 603, 1, 2.
Columellæ non eſt vulgaris ibid.
Paluſtris non eſt vulgaris ibid.
Aſperagus vulgaris veteribus eſt incognitus 603, 1, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Sylveſtris 604, 2.
Marinus 604, 1,
Theophraſti 604, 2.
Non eſt ſcorpius 605, 2.
Aſperagos quæ plantæ proferunt 600, 1, 2.
Aſperagi quot genera 602, 1.
Aſperagi nomen quatuor genera continet 600, 2.
Aſperagi multi ut proveniant 602, 1. 603, 1, 2.
Aſperago cur ſponſæ coronabantur 602, 2.
Ἀσπαραγὼν quid 600, 2.
Aſphodelus 19, 2.
Luteus an phyon 669, 1,
Heſiodi quis 871, 1.
An is eſculentus reddi poteſt ibid.
Aſphodelus hyacinthus an Galeni ibid.
Sparia 872, 1.
Foliis fiſtulosis ibid.
Unde dictus 869, 1.
An tumulis ſerebatur ibid.
Cur aſtula regia dicta ibid.
Caulis cur antherix dictus ibid.
Ad cibum eſt utilis 870, 1.
Veneficia arcet 870, 2.
Quomodo gratior ibid.
An alimon Heſiodi ibid.
An alimon veterum ibid.
An ornithogallon ibid.
Famen & ſirum ſedat 825, 2.
Aſphodeli genera 871, 1.
Folium 865, 2.
Semen 870, 1.
Deſcriptio ibid.
Aſphodelus & ſcilla quomodo florent 874, 2.
Aſplenium & hemionum an idem 1164, 1.
Pteruga dictum, unde eteroch. 1164, 2.
Aſplenium an ſcolopendra 1166, 2.
Vitruvii an hemionitis ibid.
An phyllitis 1165, 1.
Unde dictum ibid.
Aſplenii deſcriptio 1166, 1.
Aſpris 157, 2. 161, 1.
Eſt fructus inutilis 158, 2.
Eſt materies inutilis ibid. 163, 1.
Aſſiduum quid 42, 1.
Aſſulæ regiæ ſolæ 49, 2.
Aſſuloſe frangi quid 1006, 2.
Aſſurgere quid 11, 1.
Aſtragulus Dioſc. an iris aſtragolus 868, 2.
An orobus pannonicus 919, 2. 920, 1.
An glans terræ 920, 1.
Unde dictus ibid.
Ejus deſcriptio 919, 2.
Aſter agricus eſt amellus Virgilii 882, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Unde dictus ibid.
Bubonium cur dictus ibid.
Ἀστεφύλαμος cur dictus ibid.
Ejus genera 823, 1.
Ἀσθενὲς verbum Hippocrati familiare 3, 1.
Ἀστὸν χεῖρον 779, 1.
Ἀστυς lixiva dicta ibid.
Ἀστυς & ἄσταλις differunt ibid.
Aſyrium parietaria dicta 816, 2.
Athanæi interpres notatur 619, 1. 860, 1. 1042, 1.
Athanæi error 27, 1. 223, 2. 440, 2. 622, 1. 629, 1. 904, 1.
Athanæi codex corrigitur 28, 1. 29, 2. 32, 1. 81, 2. 139, 2. 173, 1. 2. 174, 2. 233, 1. 242, 2. 269, 1, 270, 1. 289, 2. 292, 1. 338, 2. 341, 1. 343, 2. 360, 1. 380, 2. 381, 1, 2. 382, 1. 388, 1. 446, 1. 461, 2.

481, 2. 617, 2. 638, 1. 770, 1. 771, 1. 778, 2. 781, 2. 786, 1. 787, 2. 825, 1. 1042, 2. 1120, 1. 1142, 1. 1172, 1.
Athanæus defenditur 318, 2.
Atocium medicamentum quid 603, 1.
Ἄτομον quid 3. 1.
Attractilis 19, 2. 588, 2. 612, 2. 964, 2.
Unde dicta 617, 2.
An cnicus ſylveſtris 614, 1. 618, 1.
Ejus vis ad venena ibid.
Cur aphedros dicta 618, 2.
Cur androſemon dicta 618, 1.
Deſcriptio 618, 2.
Fabii Columnæ ibid.
Quomodo ſanguinem fundit 619, 1.
Cur φυτὸς dicatur 612, 2.
Peculiare quid habet ibid.
Ἀτραφαξυς 23, 2.
Atregena arbor 540, 2.
Eſt vita alba 544, 1.
Non eſt hæderæ ſpecies 544, 2.
Atriplex quomodo provenit 731, 2.
Eſt vorax alimenti 739, 2.
Ejus radix 737, 2.
Eſt duorum generum 740, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Genera quot 762, 1.
Semen imbecillius ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Attici quando novum annum incipiunt 734, 1.
Auctor libelli de plantis notatur 16, 1.
Avellana 138, 2.
An florem ferat 129, 2.
Ejus flos 131, 1. 228, 1.
Pro culturæ ratione variat 102
Quando plures & meliores fructus ferc 10, 2. 11, 2. 13, 2.
Avellanæ nucis rudimentū 141, 1.
Julus 228, 1.
Quæ præſtent ibid.
Avenæ notæ ex Theophr. 952, 2.
Sativæ deſcriptio ibid.
Duo genera 957, 2.
Avena an Plinio nota 952, 2.
Sterelis an ægilops 957, 2. 959, 1.
Sterelis quæ 957, 2.
Aves manu ut capiantur 791, 1.
Avicenna defenditur 3. 1.
Ἀνάγαλλις anagallis dicta 817, 2.
Aurcola ad æſtimationes facit 1173, 2. 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Aureum malum ſeu heſperidum eſt cotoneum 338, 2. 339, 2. 340. 1.
Eſt amoris teſſera 338, 1. 340, 1. 2.
Non eſt citrinum 338, 1. 2. 339, 1. 340, 1.
Antiquis vile erat 339, 1. 340, 1.
Eſt veneri gratum 340, 1.
Ante citri inventionem cognitum ſunt 340, 1.
Sponſæ cur ante concubitum dabatur ibid.
Aureis malis petere quid 338, 1. 340, 1.
Aurantium unde dictum 345, 1.
Quando innotuit ibid.
Unde natum ibid.
Ejus deſcriptio ibid. 2.
An veteribus cognitum ibid.
An malum ceſtianum Galeni ibid.
à recentioribus inventū ibid.
Dulcia & acida quomodo dignoſcuntur 346, 2.
Ejus plura genera unde ibid.
Differt à citrio 345, 1.
Suo ſemine ſatum eoſdem fructus reddit 78, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 1.
Auriculæ galli fungi genus 29, 2.
Auriculæ judæ aut ſambuci 212, 1.
Autumni initium quando veteribus 1144, 1.
Autumni initium quando Indis 335, 1.
Auricula urſi an φλόμος 699, 2.
An primula veris ibid.
An aliſma Dioſcor. ibid. 700, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 700, 2.
Varietas unde 700, 2.
Axis quid 536, 1.

B.

Baaras quomodo colligitur 1043, 1.
Colligendi modus fabulam ſapit 1044, 1.
An mandragora 1043, 2.
An pæonia ibid.
Βάκκαρις rhaphani ſemen 768, 2.
Bacca quid 307, 1.
Baccarum differentiæ 718, 2.
Baccæ in hyſopo ibid.
Baccæ liguſtri non ſunt vaccinii 712, 1.
Nigrum plane tinguat colorem ibid.
Baccarum ſambuci uſus in ſacrificiis 212, 1.
Baccharis unde dicta 1022, 2. 1023, 1.
Ejus deſcriptio 1022, 2. 1023, 2.
Non eſt aſarum 1023, 1.
Non eſt ruſtica nardus 1024, 1.
Quæ planta 1023, 2.
An matriſylva ibid.
An caryophyllata ibid. 489, 1.
An conyza Mathioli ibid.
Baccharis unguentum 1023, 1.
Cur lidium dictum 1023, 1.
Bacchus an in Mero monte natus 332, 1.
Quomodo è femore Jovis natus dicitur 332, 2.
Mali eſt inventor 397, 2.
Cydoneorū eſt inventor 798, 2.
Baculi è ſcapis papyri 425, 1.
Pulchres 528, 2.
Βαγώας quis 107, 2.
Βαλανος 18, 2.
Nomen hoc late patet 23, 1. 297, 2.
Non eſt ex minoribus plantis 23, 1.
Myrepſica 97, 2. 298, 2.
Ejus vires ibid.
Quæ optima 298, 1.
Ryeens an veruſtior melior 299, 1.
Nomen fructus quercus 235, 1.
Eſt antiquorum myrobalanus 328, 2.
Balaninum oleum quomodo fiebat 287, 2. 288, 2.
Balauſtium quid 391, 1.
Ballote 574, 2.
Unde dicta 575, 1.
Ejus deſcriptio 576, 2.
Balſamita 815, 1.
Balſamum 369, 1. 964, 2.
Quando folia abjicit 999, 2.
An generum differentias admittat 998, 2.
An ſylveſtre detur 997, 2. 1003, 2.
Ubi provenit 996, 2.
Unde dictum 997, 1.
Judææ in Hierochuntino agro proprium 997, 1.
Ex Ægypto in Judæam tranſlatum 997, 2.
Apud Arabes & Sabæos ſponte naſcitur ibid. 1004, 1.
Inſtar vitis quotannis cur putetur 1003, 2. 997, 2. 998, 2.
Balſamum raro ſincerum advehitur 997, 2.
Indicum non eſt opobalſamum 1002, 1.

Peruvianum ab balſamum veterum 1004, 2.
Peruvianum an ſtacte veterum 981, 1.
Balſamum, thus, Myrrha 973, 2.
Balſami folia 999, 1.
Fructus qualis 999, 2.
Flores quales ibid.
Fructus quotannis ad nos adfertur 1000, 1.
Ejus odor & ſapor facile perit ibid.
Lachryma quantum uno die colligitur 1001, 1.
Lachryma quomodo colligitur 1000, 1. 996, 2.
Fructus magis odoratus quam lachryma 997, 1. 1000, 2.
Prætium 1004, 1. 997, 2.
Cultura 1003, 2.
Cortex quomodo incidendus 1000, 2.
Arboris magnitudo 998, 1.
Arboris deſcriptio 996, 2.
Arbor quando incidenda 967, 2.
Plantæ deperditæ quomodo recolliguntur 998, 1.
Plantæ an periere omnes ibid.
Solum natale an Judæa ibid.
Solum natale eſt Arabia 997, 2. 1003, 1.
Horti duo 996, 2. 997, 1.
Quanti ſinguli horti præbent 997, 2.
Balſameti magnitudo 996, 2. 998, 1.
Bangi herba an ſatyrion erythronium 1107, 1.
Potenter venerem excitat ibid
Bangue herba efficaciter excitat venerem ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Barbarea 749, 1.
Barba hirci unde dicta 815, 1.
Ejus genera ibid.
Tragopogus vocatur ibid.
Barbilus quid 129, 1.
Barbula 636, 2.
Bardana 884, 2.
Βαρυσεφὴς & βαρυσέφανος differunt 593, 1.
Baſilicum eſt ocymum 755, 2.
Βασιλικὸν quid 104, 2.
Βατ@ unde dicta 269, 1.
Batrachum an chryſanthemum 834, 2.
Bdellium an myrrha vulgata 982, 2.
Becabunga an cepœa 751, 1.
Bechium unde dictum 877, 1.
Bedeguar quid 1.46, 1. 156, 2.
Been aut behen an amerius flos 659, 1.
An papaver ſpumeum 1103, 1.
Belenium dictum à telis veneno infectis 1118, 1.
Belenium an ſit perſea 296, 1.
An elleborus albus 1118, 2.
An toxicum 1118, 2.
An thora valdenſium ibid.
Belladonna an tertium genus mandragoræ Dioſcoridis 586, 1.
Unde dicta ibid. 1078, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Eſt mandragora Theophraſti ibid.
Eſt ſolanum maniacum primum Dioſc. 585, 1. 1079, 1.
Fructus vis mortifera 586, 2. 1078, 2.
Radicis vis 586, 1. 1079, 1.
Bellis Theophraſti incognita 715, 2.
Bellonii error 443, 2. 627, 1. 754, 2. 974, 2.
Bellonius defenditur 165, 2. 998, 1.
Bellonius & Dioſcorides conciliantur 555, 2.
Ben Meſues eſt glans unguentaria 299, 1.
Serapionis eſt aliud quid ibid.
Merepſi eſt hermodactylus 299, 2.
Actuarii eſt hermodactylus ibid.
Album eſt hermodactylus 1144, 2.
Βῆμα quid 349, 2.
Benzoi an laſer 593, 1.
Ex qua planta manat ibid.
An cancamum veterum 837, 1.
An myrrha 985, 2.
Berberis deſcriptio 262, 1.
In quo differt ab oxy acantha 261, 2. 262, 1.
Beſala 798, 2.
Beſſem krunt 768, 1.
Beſſiæ in Africa quæ raro bibunt 322, 2. 323, 2. 332, 1.
Beſtiolæ quæ oleribus innaſcuntur 793, 2.
Quomodo venari poſſunt ibid.
Ne corrodant oleta 794, 2.
Quibus oleribus innaſcuntur 794, 1.
Nocentes frugibus 959, 2.
Beta 17, 2. 24, 1. 43, 2.
Unde dicta 777, 2.
Pro ratione culturæ variat 10, 2.
An detur ſylveſtris 15, 1.
An ſit lapathum ibid.
Sylveſtris 528, 2.
Eſt limonium 589, 2.
Eſt lapathum 800, 2.
Quando provenit 731, 2. 734, 2. 735, 2.
Quæ præſtantior 763, 1. 775, 1.
Rubra 965, 2.
Inſipida 777, 2.
Sicula ibid.
Candida ſicula ibid. 778, 1.
Radices rapæ ibid.
Scuſtoſi aphelina ibid.
Betarum notæ 777, 2.
Betæ genera quot 762, 1. 778, 1.
Radix dulcis herba inſipida ibid.
Betæ ſemen cur ex larga copia exiguum prodire ſolet 732, 2.
Eſt firmius ad perdurandum 795, 2.
Non omne continuo pullulat, ſed aliquando anno ſecundo aut tertio 732, 2. 735, 2. 778, 1.
Vetuſtius facilius provenit 778, 1.
Betæ radix 24, 2. 33, 2. 737, 2. 739, 2.
Folia 48, 2.
Betonica Dioſc. an caryophylleus flos 667, 2.
Betonica coronaria 668, 2.
Betonica roſmarinus dictus 672, 1.
Ἡσυχὸς βοτάνη dicta 672, 2.
Alba 700, 1.
An odorata 673, 2.
Eſt duplex ibid.
Æginetæ altera an veronica ibid.
Ejus deſcriptio 672, 2. 673, 1.
Betulæ deſcriptio 214, 2. 222, 1.
Unde dicta 222, 1.
Cortex interior chartæ vicem ſuppler ibid.
Humor ſitim ſedat ibid. 2.
Betonica aquatica an ocymaſtrum Fuſii 758, 2.
Ejus deſcriptio 759, 1.

Non est clymenium ibid.
Non est ocymoides ibid.
An lichnidis genus ibid.
Betre an malabarrum 1035, 1.
Ejus descriptio ibid.
Βιβλος unde dicta 435, 2.
Dupliciter consideratur 433, 1.
Bina quæ 62, 1. 63, 1.
Bislingua 255, 2.
Bismalva unde dicta 1155, 1.
Bistortæ descriptio 676, 1.
An brittannica ibid.
Βλαστον νέον quid 68, 1.
Δίνον quid ibid.
Τρίνον quid ibid.
Ἔνον quid ibid.
Blattæ 794, 2.
Blauwe wijgen 384, 2.
Βληχὼ quæ planta 563, 1.
Blitum unde dictum 745, 1.
Majus & minus 745, 2.
Maculatum 746, 1.
An theombrotum Plinii ibid.
An symphonia Plinii ibid.
An herba papagalli ibid.
Quando provenit 731, 2. 734, 2.
Bliti genera quot 762, 1.
Bolbonac an thlapsi Crateuæ 768, 1.
Boleti fungi unde dicti 28, 2.
Bombyx 426, 1.
Bombyx coa & sericum filum an idem ibid.
Bombyces 420, 2.
Bombycinum & sericum differunt 426, 2.
Bonifacia 255, 2.
Borago est veterum buglossa 839, 2.
An nepenthes Homeri ibid.
Unde dicta ibid.
Lætitiam inducit ibid.
Borago semper virens ibid.
Est duplex ibid.
Bosporus frumenti genus 362, 1.
Βοσταρος quid 104, 2.
Botanico pingendi scientia est necessaria 625, 2.
Botanicorum quorundam error 169, 1. 260, 2.
Βότρυς quid 144, 1.
Unde dicta 827, 1.
An chamepithys spuria ibid.
Ejus descriptio ibid.
Βοτρυδιον quid 145, 1.
Bouceras herba 952, 1. 2.
Βοῦ quid significat 189, 2. 801, 2.
Bovysi fungus 531, 1.
Βουνίας an rapum masculinum 772, 2.
Βούπρησις olus 821, 1.
Βουπρῆσις insectum venenatum ibid.
Unde dictum ibid.
Boves saginare 923, 1.
Brabula pruna an damascena 318, 1.
Brabulon quid 318, 2.
Branca leonina quomodo differt ab ursina 1123, 1.
Branca ursina 308, 2.
Ejus descriptio 309, 2.
Quomodo differt à branca leonina 1123, 1.
Brasilicum lignum Græcis incognitum 835, 1.
Βράσμα piper crassum 1182, 2. 1184, 1.
Brassica 545, 2.
Miræ magnitudinis 11, 2.
Vitem offendit 506, 2. 774, 2. 769, 2.
Temulentiam propulsat ibid.
Semper germinat 601, 2.
An ebrietatem arcet 510, 2. 774, 1.
Per excellentiam olus dicitur 251, 2.
Quando melior evadit 739, 1.
Quando provenit 738, 1.
Quæ optima 761, 2. 763, 1.
Antiquitus rhaphanus dicta 768, 1. 1120, 1.
Quæ γαστὴρ dicta 771, 1.
Quomodo ex semine rapæ nascatur 771, 2.
An aciem oculorum habetat 774, 1.
Ebrietati resistit 774, 1.
In vite vinum exile reddit ibid.
Ex lachryma Lycurni nata 774, 2.
Unde dicta ibid.
Cur μάττις dicta ibid.
Cur caulis dicta ibid.
Cur rhaphanus dicta 774, 1.
Marina 775, 1.
Crispa, selina selinada ibid.
Lævis 776, 1.
Sylvestris 776, 2.
Sylvestris Theophrasti & Dioscorides an eadem 776, 1.
Sylvestris κράμβη ibid.
Nec est Catonis, nec Theoph. 777, 1.
Cauliflora an Pompejana Plinii ibid.
Arecina, brutiana, capitata ibid.
Rapa 777, 2.
Sylvestris & urbana in quo differunt 795, 2.
Ne à pulicibus infestetur 794, 2.
Brassica & rapa inter se mutantur 78, 2.
Brassicæ radix 24, 2.
Folia 48, 2.
Odium cum vite 510, 2. 774, 2.
Caules quando suaviores 736, 2.
Genera 761, 2. 763, 1. 755, 1.
Notæ 775, 1.
Semen rhaphanum produci 774, 1.
Cum vite contrarietas 774, 2.
Cuma quid ibid.
Semen 795, 2. 796, 1.
Βραθος cur sabina dicta 373, 2.
Brevia aut præcisa quæ fabri lignarii vocant 514.
Brittanicæ descriptio 675, 2.
Unde dicta ibid. 676, 1.
An brunella 677, 1.
An prunella ibid.
An bistorta 676, 1.
An cochlearia 676, 2.
An persicaria 676, 1.
Briza 955, 2.
An secale 956, 2.
Bromos 959, 2.
Unde dicta 957, 1.
Βρωμωδες & βαρυοσμος differunt 593, 1.
Bruma quando 743, 1. 2.
Unde dictum 743, 2.
Brunellæ descriptio 677, 2.
An Brittannica 677, 1.
Brusci fructus an carpesium 1010, 2.
Bacca an cubebe 1010, 1. 2.
Brutha vel bruthus an sabina 374, 2.
An arbor Paradisi ibid.
Bruton quid 452, 2.
Βρυον quid 140, 2. 312, 2.
Βρυον quid 2. 2. 4. 1. 7. 1. 131. 1. 132. 1. 140. 312. 2. 411. 2. 412. 1. 456. 2. 157. 1. 1159. 1. 2.
Quot habet significationes 2. 2. 132, 1.

Βρύον

Βρύον & φύκος an idem 411, 2. 1.
Quomodo differunt ibid.
Bryon marinum 403, 2. 414, 2.
Bryon in fraxino 189, 2.
Bryon lupinus dicitur 3. 1.
Bryon & muſcus qualis maxime odoratus 157, 1. 2.
Quomodo differunt 157, 1.
Bryonia unde dicta 1187, 2.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
Ejus aſperagi eſui apti ibid.
An lactis abundantiam facit ibid.
Vitis alba cur dicta ibid.
Bryoniæ radix quomodo ab impoſtoribus colatur 584, 1.
Quomodo ſervanda 1115, 2.
Quamdiu durat 1112, 2.
Bubonium aſter acticus dictus 822, 2.
Bugloſſæ deſcriptio Dioſcoridis 839, 1.
Utrum illa boragini an bugloſſæ conveniat ibid.
Latifoliæ deſcriptio 839, 2.
Bugloſſa veterum eſt borago ibid.
Bugloſſa echioides 840, 1.
Vulgaris an lycopſis quarta 839, 1.
Bugulæ deſcriptio 672, 2.
An ſymphytum petræum ibid.
Bulbacea omnia an florem & fructum gerant 866, 1.
Bulbi quomodo multiplicant 72, 1.
Quomodo grandeſcunt 34, 2. 36, 2. 860, 2.
Quomodo caulem producunt 53, 2.
Quomodo flores copioſos proferunt 445, 1.
Quomodo in radicibus multiplicantur ibid.
Folia 49, 2. 869, 2.
An ſint radices 27, 1. 33, 1. 2. 34, 1. 36, 1. 2.
Eſtopheri ſeu lanugeri deſcriptio 878, 1.
Bulbine an muſcari 879, 1.
Bulbi vomitorii deſcriptio 879, 2.
An muſcari ibid.
An narciſſus junci foliis ibid.
Bulborum folium 869, 2.
Caulis ibid.
Caulis ſine foliis eſt 49, 2.
Bullus lanigerus unde togæ texuntur 877, 2. 879, 1.
Bulborum radix 33, 2.
Differentia 34, 1.
Genera plura & differentiæ 877, 2. 879, 1.
Bulbus cur ὀφθαλμὸς vel oculus dicitur 36, 1.
Bulbocaſtani deſcriptio 681, 2.
Unde dictum ibid.
An oenanthe ibid.
An ornithogalon ibid.
Bulimus unde dictus 189, 2.
Buphthalmus an cotula alba 687, 1.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
An chryſanthemum 834, 1.
Eſt helleborus ferulaceus ibid.
Camerarii 834, 1.
Bulapathum, hippolapathum, hydrolapathum an idem 801, 2.
Bupleuri deſcriptio 821, 2.
Bureides eſt ſpecies ſatyrionis 1171, 1.
Butyrum rubrum unde fiat 835, 1.
Butumum 15, 2. 18. 454, 2.
An juncus 18, 2.
Ejus folia 48, 2.
Ubi naſcitur 462, 2.
An tribulus paluſtris 463, 1.
An pſeudoiris paluſtris ibid.
An ſparganium 462, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Butumum alterum ibid.
Buxi medulla 23, 2. 531, 1.
Deſcriptio 232, 2. 223, 2.
Genera 232, 2.
Semen an carthegon dictum 232, 1.
Materies qualis 517, 2. 519, 1. 2.
Non decorticata fundum petit 519, 1.
Eſt perpetuæ naturæ & cariem non ſentit 521, 2.
Varia inſtrumenta ex illa 232, 1.
Buxus eſt perpetuo folio 124, 1. 2.
Quando fructificat 130, 2.
Ubi frequens 184, 2.
Necat apes 232, 2.
In Aſia vix naſcitur ibid.
Ad quæ utilis 534, 2.
Valida 535, 1.
Aſinina 588, 2.
Byſſus varia pro ratione ſoli 246, 1.
Veterum ibid.

C.

Cacalia an petaſites, ejus deſcriptio 860, 2.
Cachryn quæ arbores ferant 140, 1.
Κάκρυς roboris quid 140, 2.
Καχρὺς 127, 1. 139, 1. 2. 140, 1. 558, 2.
Καχρύδης quid 127, 1. 140, 1.
Cadlos & ejus deſcriptio 613, 2.
Unde dictus 627, 1.
Ubi naſcitur 627, 2. 613, 2.
Eſt planta ſpinoſa 628, 2.
An cinara, aut articocca 629, 1.
Siciliæ non eſt cinara 628, 2.
An recentioribus cognitus 629, 1.
Ejus caulis pternix dictus cibo eſt idoneus 613, 2.
Cadmus quando vixit 434, 2.
Cæpa 17, 2.
Ejus radix 33, 2. 34, 1.
Ejus folia 49, 2.
Cur thymus dicta 566, 2.
Unde dicta 785, 1. 786, 1.
Κρόμμυον cur dicta 784, 2.
Cur lachrymas excitat ibid.
Cur luna augeſcente deſcrecit, ſeneſcente augetur 785, 1.
Cæpam cur non edebant Ægyptii ibid.
Cæpa quæ dulcior 763, 1.
Scillitis unde dicta ibid.
Aſculonia ibid. 785, 2.
Carton 786, 1.
Cnidia 785, 2.
Cretenſis 767, 2. 785, 2.
Fiſſilis 785, 2.
Gethyum 767, 2.
Sardia 735, 2.
Seranica 785, 2.
Scillis an gethium 786, 2.
Thamocracia ibid.
Tuſculana ibid.
Unio 786, 2.
Cæpa quomodo melior 762, 2.
Quomodo magis augmentetur ibid.
Quomodo oritur ibid.
Ut grandior fiat 786, 1.
An non capitata detur 786, 2.
Quæ acrior ibid.
Cæparum genera quot Theoph. 785, 2.

Genera quot 763, 1. 786, 2. 787, 1.
Notæ ex Theophrasto 785, 1.
Colore differunt 762, 2.
Nuclei γαθόλιδες 789, 1.
Cæpæ & allii ortus dissimilis 762, 2. 763, 2.
Calabassi quid 784, 2.
Calamus aromaticus vulgo dictus 368, 1.
Ubi nascitur 368, 2. 1004, 2. 1005, 1. 2.
Unde dictus 472, 1. 1005, 1.
Quis optimus ibid. 2.
Toxicus 479, 2.
Calamis scribebant olim 472, 2.
Calami aut arundinis usus 479, 2.
Calamus & juncus virides an sint odorati 1004, 2. 1006, 1.
In Syria odore excellunt ibid.
Calamus odoratus & aromaticus an diversus 1005, 2.
Syriacus an aromaticus ibid.
An schoenanthum 1006, 2.
An acorus ibid. 1007, 1.
Erythræus an aromaticus 1007, 1.
Calami aromatici an duo genera 1005, 2.
Calami & junci odor cur facile perit 1006, 2.
Calami descriptio 1006, 2.
Calomogrosti descriptio 35, 2.
Calamentha an nepita agrestis Tragi 814, 1.
Calamentha mentastrum, unde dicta ibid.
Calathus idem quod calix 658, 2.
Calchæ Rhodiorum insulæ mira fertilitas 913, 2.
Calcitrapa an hypophæstus 632, 2.
Calculi remedium cerasus 207, 2.
Calendula 455, 2.
Unde dicta 891, 1.
An clymenum Dioscorides 891, 2.
An chrysanthemum 834, 2.
An scorpioides 891, 2.
An yaitha poetarum 835, 1.
An heliotropium 891, 1.
An adversus rejectionem sanguinis utilis 892, 1.
An menses sistat & promoveat ibid.
Ex diversis constat partibus ibid.
Calendulæ descriptio 891, 1.
Calix quid botanicis 67, 1. 391, 2. 647, 1.
Calix florum quid 658, 2.
Calix rosæ quid 647, 1.
Nymphe est dictus ibid.
Calices glandium 155, 1.
Calix sive cytinus cæcus 67, 2.
Καλλίφαγγες 307, 1.
Callitricum est adianthum 881, 1.
Calidum omne an purgatorium 1180, 1.
Calor quomodo coagulet 580, 2.
Calor in plantis æquivoce dicitur 9, 1.
Caltha an tussilago 822, 1.
An chameleuce ibid.
An chelidonium palustre ibid.
An amellus Virgilii ibid.
Ferraria cur dicta ibid.
Chrysanthemum dicta ibid.
Palustris an aphia ibid.
Poetarum an calendula 835, 1.
Calthæ species 822, 1.
Calva nux quæ dicitur 228, 1.
An avellana ibid.
Calvaria an inter plantas referenda 29, 2.
Calvus mentem Hippocratis non intellexit 174, 1.
Camera quid 531, 1.
Camerarii error 257, 2.
Cammarum unde dictum 1156, 2.
Camphora cur dicta abrotanum 684, 2.
Cancamum & caucamum differunt 836, 1.
Cancamum Græcorum an lacca Arabum 836, 2.
Cancamum est lacca 837, 1.
An gummi anime ibid.
An benzoin ibid.
Canchrys quid 140, 1. 230, 2.
Cancrificari quid 26, 2.
Candicantia pruna quæ 318, 2.
Candiobleste animalculum 125, 1.
Candralia 854, 2.
Canella unde dicta 985, 2.
Canella veterum est casia 988, 1.
An pseudo casia ibid.
Canella quando odoris bonitatem acquirit 986, 2.
Canella & cinamomum confundunt juniores Græci 991, 1.
Canella an cinamomum ibid.
Canirobus 266, 2.
Canis sentis 270, 1.
Canna 478, 1.
Cannabis unde dicta 945, 1.
Ejus genera & descriptio ibid.
Exsiccat semen genitale ibid.
Gallinas ovorum feraces facit & steriles ibid.
Cannabis sylvestris an alcea 1156, 1.
Cannabis sylvestris descriptio 1155, 2.
Cannabula Virginiana 365, 1.
Cannarus seu paliurus Agathoclis an nabea 330, 2.
Cantabrica Plinii an caryophylleus flos 886, 1.
Cantarinus equus 801, 2.
Cantharis 961, 1.
Caphoræ qualitas 580, 2.
Capillus veneris 842, 2.
Capillos firmat adianthium 881, 1.
Capitis ossa fracta quomodo explarat Hipp. 17, 1.
Capnos fabacea 748, 2.
Capparis 545, 2. 547, 2. 588, 2. 600, 1. 842, 2.
Unde dicta 637, 2. 638, 1.
Capparis fructus cultura non est melior 120, 2.
An cultura deterior fiat 14, 2. 15, 1.
Descriptio 630, 2. 639, 1.
Cultura & satio 15, 1.
Flos & fructus 638, 2.
Cappares qui meliores 638, 2.
Ex Arabia majores 639, 2.
Capsicum piper unde dictum 1013, 1.
Ejus descriptio 1013, 2.
An siliquastrum Plinii 1013, 1.
Capreolus quid 664, 2.
An viti proprius 6, 2.
Non est viti proprius 7, 1.
Quibus plantis proprius 6, 2.
Caprificatio 113, 2. 114, 1.
Caprificatum pomum quomodo dignoscitur 113, 2.
Caprificus quid 115, 1. 122, 2. 143, 1. 540, 2.
Culices quomodo gignat 115, 1.
Non fit ficus 80, 2.
Cur facile putrescit 115, 1.

Quo-

Quomodo germinat 130, 2.
Unde dictus 383, 2.
Ejus materies 530, 2.
Caprifolium unde dictum 1163, 1.
Est periclymenum ibid.
Caput monachi est Dens Leonis 812, 1. 859, 2.
Carbo sub arthemesia ad epilepsiam valet 1152, 1.
Quando eruendus ibid.
Carbones ex tilia 180, 2.
Carbones qui optimi 539, 2. 540, 2.
Qui deteriores 540, 2.
Quomodo conficiuntur ibid. 973, 1. 972, 2.
Quomodo fumo immunes redduntur ibid.
Qui fumo molesti ibid.
Qui fumo acerbo ibid.
Molles 542, 1.
Carbonum diversorum diversus usus 540, 2.
Flamma quæ acutior vel crassior ibid.
Carbone molli vel duriori qui utuntur 542, 1.
Καρκινῆσθαι quomodo dicunt Græci radices 26, 2.
Κάρδαμον unde dictum 763, 764, 1. 2.
Est nasturtium 765, 1.
Cardamine sisymbrium 690, 1.
Cardamine Adversariorum ibid.
Cardamomum unde advehitur 1004, 2.
Unde dictum 1012, 1.
An cubebe 1010, 1.
Vulgare an Græcorum ibid. 1013, 2.
Vulgare non est Arabum 1013 2.
Græcorum & Arabum an idem 1013, 1.
Veterum an piper indicum ibid.
An lignum an fructus sit 1012, 2.
Est majus & minus 1014, 1.
Majus an amomum 1017, 1.
Cardamomi descriptio 1013, 1. 1014, 1.
Genera 1013, 2. 1014, 1.
Cardani error 979, 1.
Cardamenum Arabum est Græcorum cardamomum 1013, 1.
Καρδία quid in plantis 8, 2.
In palma quid 109, 2.
In arboribus quid ibid.
Cardiaca an marrubium 574, 2.
An sideritis Herculana ibid.
Cardiaca Muleriana 320, 2.
Folia si contrahentur contrahuntur ibid.
Carduncella senecio dicta 824, 2.
Carduus 547, 2. 882, 2.
Carduus pineus 882, 2. 613, 2.
An chameleon niger Theoph. 1096, 2.
Ejus descriptio 626, 2. 1097, 1.
Ejus lachryma 613, 2.
Carduus arabica spina 315, 1.
Carduus veneris 417, 1.
Fuldonius ibid.
Leucographus an leucocantha 606, 2.
Carduus mariæ an silybus Diosc. 607, 1.
Ejus facultates ibid.
Ejus descriptio 606, 2.
Carduus bulbosus an leucantha 608, 1.
Ejus descriptio ibid.
Carduus tomentosus an spina alba Diosc. 609, 1.
Carduus asininus an onogyris 609, 2.
Carduus benedictus an cnicus sylvestris alter Theophrasti 616, 1.
Carduus benedictus sanguineum succum quando fundit ibid.
Ejus descriptio ibid.
Carduus chrysanthemus 620, 2.
Ejus descriptio ibid.
An scolymus ibid.
Non est scolymus Theophrasti 621, 1.
An scolymus Diosc. ibid.
Carduus romanus an cinara 628, 2. 629, 1.
Non est cactus Siciliæ ibid.
Carduus mirabilis 616, 1.
Carduus stellatus 611, 2.
An hippophæstus 632, 2.
Non est tribulus 640, 2.
Non est πολυάκανθος 612, 1.
Cardui 620, 2.
Cardui omnes an diuturnæ vitæ 606, 2.
Cardui radix peculiare quid habet 612, 2.
Optima cum florescit ibid.
Flos peculiare quid habet ibid.
Cardines ulmei 518, 2. 520, 2.
Quomodo fiant ibid.
Carica quid 382, 2.
Caricæ genera 384, 1.
Caries & putredo differunt 530, 2.
Caries præcavetur cedri oleo 198, 2.
Carina navium ex quibus 533, 2. 535, 1.
Carlina 626, 1.
Alia caulescens, alia ἄκαυλος 607, 2.
Utriusque descriptio ibid.
Dodonæi an cnicus sylvestris 615, 1.
Sylvestris an eryngium Archigenis ibid.
Humilis est chameleon albus Mathioli 625, 1.
Ejus descriptio ibid.
Non semper caule caret ibid.
Utriusque descriptio ibid.
Est chameleon niger 627, 1.
Unde dicta 1095, 1.
An ixina ibid.
Carlinæ sylvestris Clusii descriptio 617, 1.
Carnæ Deæ ubi sacrificabatur 915, 2.
Caro quid in plantis 81, 2.
Caro plantarum in lignum degenerat 9, 2.
Unde fiat 10, 1.
An media inter nervum & venam ibid.
Ejus definitio 9, 2.
Ejus tria genera in plantis 10, 1.
Caro cydoneorum ex quibus cydoneis fiebat 341, 2.
Caroli Clusii sententia de oleæ foliis restituitur 52, 1.
Carota unde dicta 1122, 2. 1121, 1.
Carota an carum 744, 2.
Καρφος quid 990, 2. 1010, 2.
Carpinus 122, 2. 367, 2. 368, 2. 536, 1.
Quomodo germinet 130, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.
Est valida 535, 1.
Non est ostrys 177, 2.
Non est opulus 183, 1.
Ab acere differt 180, 2.
Ejus descriptio 183, 2.
Ejus materies qualis 517, 2. 519, 2.
Quando cædenda 511, 2. 512, 2.
Carpesium an cubebe 1010, 2.
An phy ibid.
An caryophyllus ibid.

An fermenta caulinum & radicum phy ibid.
Carpeſium & cubebe Arabum an idem 1010, 2.
Galeni & Quinti medici an idem ibid.
Carpobalſamum ad nos adfertur 1000, 1.
Ejus odor & ſapor cur cito perit ibid.
An adulteratur ibid.
Καρπὸς ſemen aliquando ſignificat 966, 2.
Καρπὸς & ſperma differunt 8, 2.
Veteres aliquando confundunt ibid.
Καρπὸς quid 428, 2. 1176, 2.
Cartagena cur ſpartaria dicta 21, 2.
Carthamum an συλίνουλον 613, 2.
Ejus deſcriptio 615, 1.
Carthami cœrulei deſcriptio 615, 2.
An cnicus ſylveſtris ibid.
Carthamus crocus ſpinoſus 819, 1.
An crocus ſpinoſus 824, 2.
Duo ejus ſpecies 819, 1.
Carthegon an buxi ſemen 232, 1.
Καρὺα quid 466, 2.
Carum unde dictum 744, 2.
An carota ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Κάρυον vox late antiquis ſumitur 57, 1.
Κάρυα vox late patet 225, 1.
Unde dicta ibid.
Κάρυον Juglandes καθ' ἐξοχὴν denotat 57, 1.
Κάρυα qui fructus 89, 1.
Καρύωτον palmæ genus 101, 2.
Κάρυον πόντικὸν quid 173, 2. 174, 1.
Κάρυον ſpecies quot 225, 1.
Caryophyllata 368, 1.
Caryophyllon 369, 1.
Unde dictum 992, 2.
Veteribus cur incognitum ibid.
Quis primus deſcripſit ibid.
Qualis arbor ibid.
Eſt flos indaratus 993, 1.
Quomodo colligitur 993, 2.
Non eſt garyophyllum Plinii 994, 1.
Dentatum quod 996, 2.
Caryophyllorum ramuli ſunt cinamomum veterum 992, 2.
Caryophyllorum ramuli 993, 1.
Folia 993, 2.
Folia variant 993, 1.
Ramuli tenues ſunt cinnamomum veterum 992, 2.
Caryophylli fructus eſt maturus aut immaturus 993, 2.
Ubi naſcuntur ibid.
Cur ad antiquos non deferebantur ibid.
Arbor unde enaſcitur ibid.
Arbor eſt longæva ibid.
Arbor an malum citrium Indicum 996, 1.
Arbor an ſaitafagi Avicennæ 996, 2.
Caryophyllorum & nucis moſcatæ arbor an idem 993, 2.
Caryopum Plinii an gummi inter caryophyllos repertum 993, 2.
Caryophylleus flos unde dictus 668, 1. 667, 2.
An betonica Dioſcoridis ibid.
An jovis flos ibid.
An cantabria Plinii 668, 1.
An veteribus cognitus ibid.
Ejus ſpecies plures ibid.
Deſcriptio ibid.
Serendi modus ibid.
An iphyon 669, 1.
Sylveſtris ibid.
Κάσσια & κάσσαμον differunt 1059, 1.
Caſia 367, 2. 369, 1 546, 2.
Caſia, cinnamomum, thus myrrha ubi gignuntur 974, 2.
Caſia aromatica ubi provenit 558, 1.
Non eſt cneoron ibid.
Caſia herba ubi provenit 558, 1. 2.
Caſſia fiſtula non ſemper purgatricem denotat 293, 2. 986, 1.
Unde dicta 294, 1.
Non eſt ſpecies acatiæ ibid.
An eſt corona Theophraſti ibid.
Recens eſt noxia 294, 2.
Ejus deſcriptio ex Alpino ibid.
Ejus deſcriptio ex Garcia 295, 1.
Ejus deſcriptio ex Monardo ibid.
Ex Criſtophoro Acoſta ibid.
Caſſia tenella ſaccharo conditur 295, 1.
Quomodo colligitur ibid.
Quæ optima ibid.
Quo atrior & melior ibid.
Quot ejus genera ibid.
Non eſt acanthus nigra 306, 1.
Non eſt acatia 306, 2.
In quibus differunt ibid.
Caſſiæ fiſtulæ flos 63, 1.
Caſiæ folia 48, 2. 985, 1.
Caſiæ duo genera 549, 2.
Eorum differentiæ ibid.
Caſiæ, cinamomi, & aromatum hiſtoria antiquis cur incerta 984, 2.
Caſia unde dicta 984, 1.
Caſia lignea unde dicta 987, 1.
Caſia unde canella dicta 985, 2.
Caſia veterum canella dicta 985, 1.
Caſia cur fiſtula dicta 987, 2. 988, 1.
Caſia ubi naſcitur, an in Arabia 985, 1.
Caſia fiſtula Myrepſi eſt canella 985, 2.
Caſia optima 986, 1. 2.
Caſia cur daphnitis dicta 986, 2.
An cortice lauri adulteretur ibid.
An forma cinamomo ſimilis ibid. 987, 1.
Caſia corruptioni facile obnoxia ibid.
Caſia nigra 987, 2.
Caſia albicans 988, 1.
Caſia duplici cortice munita 987, 2.
Caſia & cinamomum an idem 991, 1. 2.
Quomodo differunt 991, 2.
An ex una arbore ibid.
An ex ejuſdem arboris diverſa parte 992, 1.
Caſia & cinamomum ſunt res diverſæ, ex diverſa arbore 992, 1.
Caſiæ nomen pluribus plantis tributum 984, 1.
Caſiæ virgulta an cum cinamomi deſcriptione conveniant 992, 1.
Caſiæ plura genera, non differunt ſpecie ſed bonitate 985, 1.
Caſiæ deſcriptio ibid.
Folia ibid.
Caſiæ color varius unde 985, 2.
Caſiæ ſapor 986, 2.
Caſiam colligendi verus modus 985, 1.
Caſiam legendi fabula 984, 2.
Caſia & cinamomum ex India & Arabia in Syriam deportantur 1004, 2.
Caſſianus Baſſus eſt Geoponicoon auctor 28, 2. & alibi.

Caſſiani Baſſi codex corrigitur 29,1. 88,2. 156, 1. 232, 2. 236, 1. 264, 2. 314, 1. 360, 1. 462, 2. 497, 1. 2. 501, 2. 567, 1. 577, 1. 756, 1. 1113, 1.

Caſſianus Baſſus & Theophraſtus conciliantur 733, 1.

Caſſius Dionyſius Uticenſis non eſt auctor Geoponicon 73, 2. 110, 2.

Caſtanea 122, 2. 367, 2. 368, 2.
An montibus gaudet 123, 2.
An florem ferat 129, 2.
Eſt nux cubica 521, 2. 179, 1. 2.
Eſt δίῳ βάλανος 227, 1.
Quomodo germinat 130, 2.
Quomodo fructificat ibid.
Quomodo alvum ducit 173, 2.
Unde dicta 173, 1. 2.
Ejus deſcriptio 174, 1.
Ejus genera 174, 2.
Equina quæ 175, 1.
Ad unam claſſem referenda ibid.
Materies incurvatur 530, 2.
Materies qualis 519, 2.
Frangi ſe ſonitu prænuntiat 530, 2. 531, 1.
Eſt durabilis 521, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.

Cataputia 965, 2.
Unde dicta 1088, 1.
Major ſemen ricini 1089, 2.

Cate arbor 355, 2.
An lycium 356, 1.

Catenatio quid 520, 2.

Κατακόρημα quid 125, 1.

Κατωδὴς olivæ 313, 2.

Catonis codex corrigitur 371, 2. 1115, 1.

Caucalis unde dicta 812, 1.
Ejus deſcriptio ibid.

Caucamum & cancamum differunt 836, 1.

Caudex quid 4, 2. 6, 1.
Ejus definitio ibid.

Caulis quid 4, 2. 5, 2. 6, 1.
Ejus definitio ibid.
Magnus quid Dioſcoridi 824, 1.
Alius perennis, alius annuus 4, 2.

Caulis differentia in plantis 5, 1.
Annuus & ejus differentia ibid.
Quorundam æquabilitatem ſortitur 17, 2.

Caulem an omnes plantæ habent 5, 2.
An omnes herbæ habent 4, 2.

Caules prototomi 775, 1.

Caule an careant quæ ſub terra diſtenduntur 36, 2.

Caulis cur plantis datus 869, 1.

Caulis alius floris cauſa, alius nullius floris cauſa, alius floris & fructus cauſa 865, 2. 866, 2.

Caulis braſſica dicta 774, 2.

Caulium genera duo 866, 1.

Caulis cichorei 853, 2.

Caulis fabæ cur calamus dictus 913, 1.

Caulis intubi 853, 2.

Καυλὸς late accipi debet 28, 1.
Eſt ſilphii planta 590, 1.

Caulia ſuccus 967, 2. 969, 1.

Cauſa cur quædam matura quædam ſera ferenda 909, 2.

Κέκιδα quid in robore 145, 1.

Cecrops quando vixit 434, 2.

Κίγχρος & κίγκρος 127, 1.

Cedria plurima conſervantur 971, 2.

Cedria an pix an reſina ſit 971, 1. 2.

Cedria mortuorum vita cur dicta 971, 2.

Cedrus 8, 1. 17, 2. 124, 1. 138, 2. 190, 2. 197, 2. 964, 2.

Cedrus in diliciis Circes 45, 1.
Minuſcula ibid.
Major quæ floret fructum non fert 116, 2.
In Cilicia & Syria exuberat 121, 2.
Non eſt larix 198, 2.
Montes amat 123, 1.
Ubi naſcitur 527, 1.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Non cæſa altiſſima fit 539, 1.
Taxo adulteratur 160, 2.
Quomodo hoc dignoſcitur 176, 2.
Archemus non vocatur 195, 1.
Major & minor 197, 1.

Cedrus phœnicea 198, 1. 199, 1.
Non eſt oxycedrus ibid.

Cedrus lycia eſt oxycedrus 199, 1.

Cedrum majorem novit Theophr. 539, 1.

Cedrus major ubi naſcitur 199, 1.
An thya 524, 1.

Cedrus in Syria quibus locis naſcitur 368, 2.
Eſt præſtantiſſima 538, 2.
Eſt perpetuæ naturæ, & cariem non ſentit 521, 2. 544, 2.
Deciſo cacumine interit 505, 2.
Navibus aptiſſima 533, 2.

Cedri folia 48, 2. 49, 2. 52, 2. 53, 1.
Fabula 197, 2.
Majoris deſcriptio 198, 1.
Minoris deſcriptio 198, 2.
Fructus erectus in ramis conſiſtit 8, 1.
Fructus 197, 2. 200, 2.
Materies durabilis 539, 1. 544, 2. 541, 2.
Conus qualis 198, 2.
Oleum à tinea & carie præſervat 198, 1.
Majoris genus 200, 1.
Hiſtoria 190, 2. 197, 2.
Lignum quomodo dignoſcitur à taxi ligno 176, 2.

Cedro inſcripta Adag. 971, 2.

Κίγκλημος 383, 1.

Celaſter ad quæ utilis 534, 2.

Celaſtrus 122, 2. 124, 2.
An cultum expetat 15, 1.
Ejus deſcriptio 537, 1.
Quando fructificat 130, 2.
Ejus materies qualis 530, 2.

Celaſtinus an aphaca 133, 2.
Ubi optime provenit 283, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.

Celſi error 289, 1.

Celtis 17, 2. 23, 41, 304, 2. 321, 2. 324, 1.

Celtis medulla 23, 2.
Deſcriptio 321, 2. 324, 1.
Genera ibid.
Vinum non eſt durabile 321, 2. 325, 1.
Ligni uſus ibid.
Radicis uſus ibid.
Materies qualis 517, 2. 521, 2.

Celtin Græci λώτον vocant 25, 1.

Cernos Plinii eſt leontopodium Dioſc. 846, 1.

Centaurium 367, 2. 964, 2.
Ubi magis fœcundum 124, 2.
Minus ubique frequens 129, 2.
Minus culturam & hortos reſpuit 87, 2. 1047, 1.

Centaurii minoris, deſcriptio 1047, 1.

Centaurium minus an purgandi vim habet 1047, 2.

Magnum 965, 2.

Majus in Luſitania frequens 129, 2.

Centaurei magni deſcriptio 1044, 2. 1045, 1.
Magni duo genera 1045, 1.
Magni radix quantum durat 1112, 2.
Magni radix pro rhapontico venditur 1046, 1.
Ejus varia nomina ibid.

Centaurium quomodo antiquitus colligendum 1041, 2.
Unde dictum. Chironium cur dictum 1044, 1.
Vulnera potenter glutinat ibid.
Ejus genera quot ibid.
Vulgare an panacis genus 1071, 1.
An lysimachium purpureum 639, 1.
Centrum in lapide quid 515, 1. 516, 1. 2.
In ligno quid 516, 1.
Centriæ 113, 2. 114, 1. 115, 1.
Cepæa an anagallis aquatica 751, 1.
An becabunga ibid.
Ejus descriptio ibid.
κεφαλὴ quid in herbis 329, 2.
κεφαλαὶ botanicorum quid 647, 2.
κεφάλια botanicis quid ibid.
κεφάλιον quomodo differt à κονύζα 704, 2.
Cephalocroustes animalculum 125, 1.
Cera unde fit 139, 1.
Ex quibus floribus apes conficiunt 19, 2.
Cerasus 19, 1. 964, 2.
Præcoces fert fructus, non tamen est bifera 68, 1.
Insitione gaudet 209, 1.
Ad calculum est remedium 207, 1.
Cerasus marina 18, 1.
Cerasus an veteribus cognita 207, 2.
Cerasi descriptio 205, 2. 208, 1.
Etymon 207, 1. 209, 2. 208, 1.
Flos 208, 2.
Magnitudo 205, 2.
Materies qualis 527, 2.
Humor 965, 2.
Cortex 205, 2.
Cerasorum genera 209, 2. 1.
Cerasa dioscyra 209, 2.
Duracina 207, 1.
Cerasio qualis detrahitur cortex 503, 2. 504, 2.
Cerasta vermis 522, 2.
Cerastes vermis 494, 2. 496, 2.
Cerastes 960, 2.
Ceratinum 1002, 1.
Ceratium est filiqua arboris 293, 1.
Ceraunium tuberis genus 32, 1.
Unde dictum ibid.
Cerea pruna 318, 2.
Cerealia quæ 906, 2.
Cerevisiæ malignitas ex lolio 942, 2.
Cerina pruna 318, 2.
Cerinthe quid 716, 2.
Unde nomen 717, 1.
Ejus descriptio ibid.
An leucographis Plinii 717, 2.
Cerònia arbor diversa à ceratonia 18, 1.
An sycomorus Ægypti 68, 1.
Κέρκις unde dicta 219, 2.
Cercis 220, 1.
An populus lybica 219, 2.
Ceres tedifera 169, 2.
Cerrus 152, 2. 161, 1. 171, 2.
Cerri historia 153, 2.
Cerri & quercus differentia 154, 1.
Cerrus an caltis non nascitur 147, 2.
Cerrus an siccis an in humidis magis corrumpatur 527, 2.
κίσηρις quid 672, 1. 1184, 2.
Betonica cur vocatur 671, 2. 672, 1.
Ceterach unde dictum 1164, 2.
Est asplenium ibid.
Χάμαι quid 230, 2.
Chali non est halimus 510, 2.
Ejus vires ibid.
Chalcheos 588, 2.
Chalta an tussilago 877, 2.
Χάμαι quid in compositionibus 416, 1.
Chamæcerasus 242, 2.
Chamæcistus Alpini an helenium minus 683, 2.
Chamædaphne 560, 2.
Ejus descriptio 155, 2.
Chamædrys an sit veterū 1060, 2.
Chamædrys unde dicta 1060, 2.
Chamædrys 89, 1.
Ejus descriptio 1060, 2.
An ἴτεα βίστη 1060, 2.
An teucrium ibid.
Chamædrys laciniato folio an chamæpithys altera 826, 2.
Chamædryos facultates 1052, 2.
Chamæleuce an tussilago 822, 1.
Est tussilago dicta 877, 1.
Chamælæa 1184, 2.
Chamælæa Germanica an cneorum album 560, 2. 561, 2. 1184, 2.
Chamælææ descriptio 561, 2. 1185, 1.
Chamælæa tricoccos, ejus descriptio 1184, 2.
Chameleon 588, 2. 611, 1. 613, 2.
Ejus descriptio 613, 2.
Non est ixias 624, 1.
Albus cur ixine vocatur 623, 1.
An cneoron 1185, 1.
Chameleon & ixine Theophrasti an eadem planta 662, 1. 663, 1.
Albus an ixine 627, 1.
An ixias Dioscoridis 662, 2.
Albus Dioscoridis est ixine 663, 1.
Albus Mathioli est carlina humilis 625, 1.
Ejus descriptio ibid.
Albus Marantæ est ixine Fabii 625, 2.
Albus & niger quomodo differunt 627, 1.
Albus 626, 1.
Albus & niger 1093, 2.
Utriusque vires ibid.
Utriusque descriptio 1095, 1.
Radices & vires differunt 1193, 2.
Chameleon an carlina 1094, 1.
Unde dictus ibid.
Est duplex ibid.
Quando ixia dicitur 1094, 2.
Est carlina ἀκαυλὸς 1095, 1.
Ejus descriptio ibid.
Theophrasti an carlina ἄκαυλος 1096, 1.
Niger an ixias Dioscoridis 1096, 1. 2.
Niger Theophrasti an cardus pineus 1096, 2.
Niger Dioscoridis an carlina caulescens 1097, 1.
Niger contusi an niger Dioscoridis ibid.
Theophrasti an notus ibid.
Chameleontis radix quam diu durat 1112, 2.
Chamemelon flos 65, 2.
Chamæmeli genera 833, 2. 686, 2. 687, 1.
An floribus purpureis reperiatur 833, 1.
Descriptio 686, 2.
Chamomela fœtida. odorata 687, 1.
Chamepithys unde dicta 164, 1. 826, 1.
Ajuga vel abiga cur dicta 826, 1.
Iva arthetica cur dicta ibid.
Ἶτέα cur dicta ibid.
Περσὴ dicta ibid.
Febrietatem arcet ibid.
Chamepitheos nomine plures gaudent planta 826, 2.

Chamepitheos genera ibid.
Prioris deſcriptio ibid.
Secundæ deſcriptio ibid.
An chamedrys laciniato folio ibid.
Tertia 828, 1.
Spuria an botrys 827, 1.
Chamerepis 93, 2. 108, 1. 109, 1.
Hiſtoria & icon 108, 2.
Eſt palma humilis ibid.
Cæſa an repullulat 109, 1.
Cor aut cerebrum habet in parte quæ radici proprior eſt ibid.
Uſus in Italia 109, 2.
Ubi naſcitur ibid.
Chamæſyce unde dicta 1091, 1.
An florem aut ſemen ferat ibid.
Chare aut coræ radix an lampſana 1120, 2.
Cur ſtaphelſine dicta ibid.
Charta quando inventa 433, 2.
Χάρτης unde dicta 435, 1.
Χάρτη vel Χάιτη coma, pro folio 1167, 1.
Charta è palmarum foliis 434, 1.
è lino 944, 1.
Plumbea 435, 1.
Chartæ materies 435, 2.
Antiquorum preparatio 433, 2.
Χελιδόνια quæ dicuntur 908, 1.
Chelidonia unde dicta 893, 1.
Ejus varia nomina 893, 2.
Cœli donum chymicis dicta ibid.
Pæonia cur dicta ibid.
Quomodo ab aſtris dependet 893, 1.
An oculos hirundinum reſtituit 893, 2.
Chelidonia ventus 893, 1.
Chelidoniæ eſſentia quomodo ſit à chimicis 894, 1.
Ex deſcriptione Cratonis ibid.
Chelidoniæ ſal, aër, ignis, aqua ibid.
Eorum vires mirabiles ibid.
Chelidoniæ genera 894, 2.
Majoris & minoris deſcriptio ibid.
Chelidonia minor triticum ſylveſtre dictum ibid.
Scrophularia cur dicta ibid.
Majo menſe integre perit 893, 2.
Vulgaris an antiquorum 895, 1.
An amellus Virgilii ibid.
Aſt matococciſſus 895, 2.
Chelidonium Græcorum eſt curcuma Arabum 468, 2.
Chelidonium vena tinctoria dictum 452, 2.
Chelidonium 965, 2.
Chelidonium prætenſe an caltha 822, 1.
Χηνάλωπες flos cypri 179, 1.
Cherifolium unde dictum 807, 2.
An myrrhis ibid.
An orcoſelinum 828, 2.
Chermes 235, 1.
Unde dictum 238, 1.
Chermeſinum omnibus coloribus attribuitur 868, 1.
Chermeſinum unde fit 238, 1.
Chermeſinus color 835, 2.
Chia melus 293, 1.
Chimia an Pythagoræ cognita 510, 2.
Chirurgia à Chirone dicta 1074, 1.
Χλωρὸς color 896, 2. 897, 1. 982, 2.
Χλόη quid 101, 2.
Χόρτος quid botanicis 811, 2.
Chondrilla unde dicta 811, 2. 857, 1.
Quando floret 823, 1.
An Deus leonis Monſpelienſium 858, 2.
Chondrilla 854, 2.
Eſt duplex 857, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 858, 1.
Non eſt cichorium verrucarium 858, 2.
An rhacyntha Mathioli ibid.
Rhawolphi an Dioſc. ibid.
Chondrillæ alterius deſcriptio ibid.
An cichorium Theophr. ibid.
Alia ſpecies 859, 1.
An ſeſamoides parvum ibid.
Chriſtophoriana an helleborus niger 1066, 1.
Χρυσάλλις quid 83, 1.
Quomodo generetur 84, 2.
Ex eruca quomodo ſit ibid.
Chryſanthemum unde dictum 833, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 835, 1.
An buphtalmus 834, 1.
An alyſſma 701, 1.
An ranunculi ſpecies 834, 2.
An calendula ibid.
An batrachium ibid.
Caltha dicta 822, 1.
Chryſobalanus ex palmarum genere 107, 1.
An ſit nux myriſtica ibid.
Χυδαῖα palmæ genus 101, 2.
Χυλὸς proprie ſuccus 59, 1. 60, 1.
Aliquando pro chymo ſumitur 60, 1.
Χυλὸς quid 704, 1. 965, 1.
Χύλισμα quid quomodo inſtituendus 1039, 2.
Χυμεύω tingit pallido colore 721, 1.
Non eſt enici flos ibid.
Eſt lutea cretica ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſtrution 720, 2.
Χυμὸς quid 965, 1.
Eſt proprie ſapor 59, 1. 60, 2.
Aliquando pro chylo ſumitur 60, 1.
Χυμοὶ quatuor genera 60, 1.
Χύτρα quid 477, 1.
Κιβώριον quid 439, 2. 440, 1.
Cicer 962, 2.
Quomodo provenit 910, 2.
Quomodo optime provenit 911, 2.
Quomodo ſerendum 909, 1.
Quot diebus perficitur 912, 2.
Ut majus naſcatur 83, 2.
Quod firmius 910, 2.
Cur Neptunus inveniſſe dicatur 922, 1.
Ἐρέβινθος cur dictum 922, 2.
Venerem excitat ibid.
Arietinum 938, 2. 922, 2.
Cervinum 938, 2.
Orobeum 922, 2. 938, 2.
An ab Adverſariorum auctoribus deſcriptum 922, 2.
Sylveſtre 922, 2. 938, 2.
Sylveſtre herbariorum 923, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Sylveſtre verius Adverſ. ibid.
An cicer ſylveſtre Dioſcoridis ibid.
Cicer ſatum facile ab aqua lædi-tur 939, 2.
Ciceri quid proprium 941, 2.
Ciceris deſcriptio 922, 2.
Ciceris differentiæ 937, 2. 938, 2.
Cicer & lens in India non naſcuntur 347, 2.
Cicer Ciceroni nomen dedit 922, 2.
Ciceronis codex corrigitur 386, 2.
Locus explicatur ibid.
Cicero defenditur 875, 1. 1107, 1. 1111, 1.
Cicera 919, 1. 947, 2.
Cicerbita eſt ſonchus 857, 1.

Cicercula lanifolia eſt clymenum 919, 2.
Cichoracea annuo folio conſtant 853, 2.
Cichoraceæ herbæ quæ 811, 1.
Cichoracea quæ borantes 812, 1.
Quomodo germinant 853, 2.
Cichorea nomen apud Græcos eſt varium 811, 1.
Eſt nomen Ægyptium ibid.
Cichoreum eſt ſerotinum 811, 1.
Cichorea 842, 2.
Cichoreum ſylveſtre eſt intybum 855, 1.
Vulgatum an Theophraſti ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Cichoreum eſt duplex 855, 2.
An picris dictum ibid.
Cur pancratium dictum 876, 1.
Cur morion contunax 856, 1.
Theoph. an condrilla 858, 2.
Luteum an aphace Theoph. 859, 2.
Cichorei flores horam diei demonſtrant 855, 2.
Flos miraculi quid oſtendit ibid.
Caulis 853, 2.
Cichorei verrucarii deſcriptio 858, 2.
Cici pinum 319, 1.
Cici & cauci differentia 614, 1.
Cicinni quid 134, 1.
Ciconia quomodo ova à veſpertilionibus ſervat 407, 2.
Cicuta dicitur quælibet canna inanis cava 1146, 1.
Cicuta quomodo calida vocatur 9, 1.
An frigida an calida 1146, 2.
Cicuta 17, 2. 550, 2.
An lathyris apud poetas 1080, 2.
Cicutæ deſcriptio 1145, 2. 1146, 1.
Cicutæ ſuccus ex radice validior 1117, 2.
Cicuta non eſt omnibus animantibus venenum 1146, 2.
Cur ſturnos non lædit ibid.
Cur capras pinguefacit ibid.
Cur in Batavia non tam venenoſa 1147, 2.
Ubi maxime efficax 1145, 2.
Quomodo præparanda ibid.
Κικύη cur dicta 1145, 1.
Anthefides cur dicta 1145, 2.
Vinum eſt ejus antidotum 1146, 2.
Vino ſoluta cur citius interficit 1147, 1.
Cinnamomum 367, 2. 369, 1.
Cinnamomum, caſia, illus, myrrha ubi gignuntur 974, 2.
Cinnamomi legendi fabula 984, 2.
Unde dictum 984, 1. 992, 2.
Eſt virgarium 988, 2. 989, 2.
An diu bonitatem ſervat 989, 2.
Album 990, 1.
Menitium 990, 2.
An canella 991, 1.
Eſt præſtantius caſia 991, 1.
Officinarum eſt inferius caſia ibid.
Non eſt cortex 991, 2.
Verorum ſunt ramuli caryophyllorum 992, 2.
Negligunter hodei ibid.
Non eſt tamalapatræ ramulus 992, 1.
Cinnamomum & caſia ex India & in Syriam deportantur 1004, 2.
Cinnamomum & caſia ſunt res diverſæ, ex diverſa arbore 992, 1.
An ex ejuſdem arboris diverſa parte ibid.
Eſt diverſum à caſſiæ virgultis 1180, 1.
Cinnamomum & caſia an idem 991, 1. 2.
Quomodo differunt 991, 2.
Cinnamomum & caſiella confunduntur à junioribus Græcis 991, 1.
Cinnamomi, caſiæ, & aromatum hiſtoria cur antiquis incerta 984, 2.
Cinnamomi genera ex Theoph. 985, 2.
Genera ex Dioſcoride quomodo differunt 988, 1.
Cinnamomi color eſt niger 988, 2.
Sapor qualis 989, 1.
Cinnamomum avis 984, 2.
Cinara eſt ſcolymus Theophraſti 621, 1.
Non eſt ſcolymus Dioſcoridis 620, 2.
Eſt ſpinoſa aut ſpinis carens 621, 1.
Quando ſpinis carebit 621, 2.
Quando & quomodo plantanda 622, 1.
Unde dicta ibid.
Maſtichem mundit 622, 2.
An cactos 629, 1.
Non eſt cactos Siciliæ 628, 2.
Eſt cardunculus Romanorum ibid. 629, 1.
Cinaræ pediculi ſale conditi 621, 2.
Radices conditæ ibid.
Quales radices uſui optimæ 622, 1.
Κιβωτὸς & ἰυβωτὸς ſunt diverſa 1007, 2.
Circumactio abietis quid 141, 1. 142, 2.
Crateres ex ea fiunt 141, 1.
Ciſtus unde dicta 274, 2.
Ciſtus 546, 2.
Ciſti flos 549, 2. 551, 2. 552, 1.
Duo genera 549, 2. 551, 2.
Genera recentiorum 551, 2.
Maris quot genera ibid.
Fœminæ quot genera ibid.
Deſcriptio 552, 1.
Ciſtus Theophraſti eſt ſuffruticoſus 551, 1.
Theophraſti & Dioſc. non eſt Galeni ibid.
Ciſtus ladanifera & ejus deſcriptio 554, 1.
Ciſtus ledum Cretenſe ibid.
Narbonenſe 555, 1.
Hiſpanicum ibid.
Quam late ſpirat odorem ibid.
Ex hac puriſſimum ladanum 555, 2.
Citimus quid, an hypociſtus 552, 2.
Citocacia quid 1080, 2.
Citrago an melliſſa 576, 2.
Citrangulum quid 344, 2.
Citrium 124, 1.
Antiquis non edebatur 342, 2. 522, 1.
à tineis præſervat veſtes ibid.
Non turbat alvum 345, 1.
Per potos educit venenum ibid.
Ejus cortex anthelis medetur ſenibus ibid.
Oris bonum halitum facit ibid.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
An κίτιον Homeri 523, 1.
Citrium malum Cedromelum Dioſcoridi dicitur 337, 1.
Citri arbor quot modis ſeritur 73, 1.
Plantatio 343, 2.
Arboris deſcriptio 344, 1.
Fructus deſcriptio ibid.
differentiæ 344, 2.
Si inoculetur ſterilis eſt 343, 2.
Fructum fert omni anni tempore ibid.
Fructus quomodo diverſas formas ſuſcipit 344, 1.

Folium 342, 1.
Citri nomine duæ arbores apud Latinos gaudent 337, 1. 342, 1. 542, 1.
Citrys non eſt ſapor acerrimus 60, 2.
Citria rubra ut fiant 345, 2.
Citrus arbor an odorata 523, 1.
An veteribus cognita 523, 2.
Ubi naſcitur 527, 1.
Citrulli deſcriptio 783, 1.
Κλαδὸς etymon 5, 1.
Eſt vox antiqua ibid.
An ſemper furculum denotat 6, 2.
Eſt furculus minor 12, 1.
Clathrus 536, 2.
Clava quid 73, 1.
Clavicula quid 144, 1.
Claviculæ vitis 95, 1. 144, 1.
Claudy Jolai error 442, 1.
Clematis altera an pathos 719, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Κλήθρα 16, 2.
Clibatis parietaria dicta 816, 2.
Climenum unde dictum 891, 1.
An calendula ibid.
An betonica aquatica 759, 1.
An ſcorpiurus 892, 2.
Ejus deſcriptio 891, 1.
Eſt cicercula lanoſa 919, 2.
Clymenum & periclymenum an idem 1163, 1.
Clymeni fructus infecundos facit 1154, 2.
Clinopodium Dodonæi an helenium minus 683, 2.
An marum veterum 690, 1.
An ocimaſtrum Fuſcii 758, 2.
Κλινόποδιον 183, 2.
Cluacina venus quæ 378, 2.
Cluſius notatur 328, 2.
Clypeus quid 350, 1.
Differt a ſcuto ibid.
Clytea herba an heliotropium minus 893, 1.
Cnecus 588, 2.
Cneci genera tria Theophraſti 612, 2. 613, 2.
Sylveſtris & domeſtici diſcrimen 612, 2.
Deſcriptio ibid.
Cneci genera quot Dioſcoridi 613, 2.
Deſcriptio ex Theophraſti 614, 1.
Ex Plinio ibid.
Ex Dioſcoride 614, 2.
Cnecus ſylveſtris an attractilis 614, 1. 618, 1.
Cneci aut cnici & cici differentia ibid.
Cnecron 558, 1.
Differt a thymelea 546, 2.
Ejus duo genera 558, 1.
Non eſt caſia aromatica 558, 2.
Cnecron album an thymelea 561, 2.
An lavendula 558, 2. 560, 2.
An chamelæon 1185, 1.
An chamælea Germanica ibid.
Cnecron nigrum an roſmarinum ibid.
An laureola ibid.
Mathioli, & ejus deſcriptio 562, 1.
Κνηκάδιον 614, 2.
Cnici flos 64, 2.
Non eſt χνοῦς 721, 1.
Cnici & cici differentia 614, 1.
Cnicus ſylveſtris an acanthium Dioſc. 616, 1. 2.
Cnici ſeu carthami deſcriptio 615, 1.
Cnicus ſylveſtris an primus Theophraſti 616, 1
An Carlina Dodonæi 615, 2.
Cnidium unde dictum 1184, 1.
Cnipes 113, 2.
Κόκκος quid 144, 1.
Κόκκος quid 392, 1.
Κοκκύμηλον quid 312, 2.
Κοκκομήλεα unde dictum 316, 2.
Coccomelea non eſt prunus ibid.
Coccum gnidium unde dictum 1184, 1.
Ejus medulla maxime purgatrix 1186, 1.
Coccon quod optimum 238, 2.
Quomodo gignatur 237, 1. 2.
Veteribus an cognitum ibid. 238, 2.
Coccinus color & hyginus differunt 239, 2.
Coccinus color 711, 2.
Coccygia deſcriptio 234, 2.
Cochlearia an britannica 676, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Κοχλίας eſt caput papaveris 439, 1. 1098, 1.
Differt à capitulo 704, 2.
Κοχλίον quid 702, 1.
Codius bulbus eſt eriophorus Theoph. ibid.
Codonium quid 341, 1.
Differt à cydoneo ibid.
Cœli donum chelidonia dicta chimicis 893, 2.
Cœlum & ſolum quanta poſſunt ad fructuum perfectionem 913, 2. 932, 2. 936, 1. 960, 1.
Cœlum & ſolum parit diverſitates in plantis 16, 2. 528, 2. 22, 1. 907, 2.
Cœlum & ſolum maxime conducunt plantis 371, 2. 895, 1.
Cœli conditio quædam recuſat naſci in regionibus 322, 2.
Cœli mollities facit ad germinationem 137, 2.
Cœruleus color 868, 1.
Cœly Aureliani codex corrigitur 391, 2. 877, 1.
Coitum inhibentia & juvantia 1154, 2.
Κοκκύμηλα 880, 1.
Colci folia 48, 2.
Κολλὸς quid 100, 2.
Colchicum 48, 2.
Colchicum recentiorum an ephemerum venenum 1143, 2.
An veterum 1144, 1.
Colchici deſcriptio 1143, 2.
Radix an venenata 1144, 1.
An hermodactylus 1144, 2.
An dulcis 1144, 1.
Κόλλα 627, 1.
Color χλωρὸς & χρυσοειδὴς differunt 652, 1.
Albus & niger quis Dioſcoridis 1037, 1.
Albus & niger unde 378, 1.
Amaracinus 720, 1.
Aſinius 1173, 2.
Coccinus 711, 2. 239, 2.
Cœruleus 868, 1.
Coloſſenus 1060, 1.
Chermeſinus 835, 2. 868, 1.
Χλωρὸς 896, 2. 897, 1.
Conſentire 238, 1.
Croceus 904, 2.
Κυάνεος 966, 2.
Ferrugineus 712, 1.
Flammeus 696, 2.
Fulvus 698, 1. 113, 2. 241, 2.
Glaſteus 724, 1.
Glaucus 642, 1. 892, 2. 894, 2. 966, 2.
Helvetus 658, 2.
Helvatius 569, 1.
Helucus ibid.
Hyſginus 711, 2. 239, 2.
Iſatidis varie ſumitur 724, 1.
Ligni 742, 1. 752, 1. 841, 2.
Luteus 722, 2.
Lycophæus 966, 2.
Μέλας 703, 2. 1020, 2.
Μόλυβδος 904, 2.

Nitelinus 213. 2.
Ὄχρος 877, 1. 867, 2.
Pullidus 696, 2. 896, 2.
Prasinus 546, 2. 787, 2.
πράσινος 787, 2.
πράσινον χρῶμα 546, 2.
Color purpureus 711, 2. 868, 1. 867, 2. 966, 2.
Ruſſus 698, 1. 664, 2. 741, 2.
Ruſſeus, ruſſus 1175, 2.
Rutulus 213, 2.
Vinoſus 241, 2. 988, 2.
Vitreus 724, 1.
Xanthus 194, 1. 303, 1. 664, 1. 2.
Ζερ grom 724, 1.
Colore flammeo novæ nuptæ caput cur velabatur 696, 2.
Colocaſia unde dicta 443, 1. 867. 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Duabus plantis convenit 443, 1. 441, 2. 442, 1. 2.
Cur radices ejus multiplicantur 445. 1.
Cur faba Ægyptia dicta ibid.
Non eſt faba Ægyptia ibid. 2.
Faba Ægyptia 438, 1. 439, 1.
Non eſt aron aut culcas 442, 2.
Quomodo differunt ibid.
Ejus folia poculi vicem præbent 441. 2.
Radix eſt faba Ægyptia dicta 442, 2.
Eſt aron cyrenenſe 860, 2.
Eſt aron Ægyptium 442, 2.
An caulem ferat ibid.
Colocynthis & colocynthida differunt 783. 1.
Colmina & colmiana oliva 315, 1.
Columbas oliva 313, 2.
Columbas oliva condita 632, 1.
Colophonia 971, 1.
Καλλίφυες 176, 2.
Coloſſenus color 1060, 1.
Columella defenditur 125, 2. 804. 2. 805, 1.
à contradictione defenditur 936, 1. 957, 1.
Columellæ codex corrigitur 125. 1. 316, 1. 329, 2. 273, 1. 396, 1. 408, 2. 410, 1. 507, 1. 601, 1. 712, 2. 789, 1. 938, 2.
Columella explicatur 176, 2.
Columella & Dioſcorides conciliantur 811, 1.
Columella & Galenus conciliantur 919, 1.
Columella & Theophraſtus conciliantur 111, 1. 733, 1.
Columellæ commentator notatur 601, 1.
Columna abiegna eſt inepta oneri ferenda 530, 1.
Ex robore præſtantior 531, 1.
Colus 617, 2.
Colyteæ deſcriptio 214, 2. 248, 2. 250, 1.
Colytea vulgaris non eſt Theophraſti 250, 1.
Ejus genera ibid.
Non eſt ſenna ibid.
Non eſt anagyris 251, 1.
Siliquoſa ibid.
Ejus genera & deſcriptio ibid.
Colytron 382, 1.
Coma herbarum quid 727, 2. 728. 1. 998, 2.
Pro foliis & fronde arborum 728, 1. 998, 2.
Comacum duplex 996, 1.
Comacum quid 1009, 2.
Comaci duo genera 1004, 2.
Κόμαρος 242, 1.
Dioſcoridis & Theophraſti an una 243, 1.
Comarus arbuti fructus 19, 1.
Come 815, 1.
Comnoron 1136, 2.
Compullare quid 454, 2.
Comythes quid 468, 2.
Concha menſura 1001, 1.
Conchulum pro litterarum varietate variat 237, 2.
Condrilla an perdicum 38, 1.
Congius menſura liquida 1001, 1.
Conus quid 56. 2.
Κῶνος quid 168, 1. 973, 1.
Conus abietis 135, 1.
Cedri 198, 2.
Coniferæ arbores cariem vel veluſtatem non ſentiunt 544, 2.
Ex ſemine tantum propagantur 74. 2.
Quomodo tranſplantandæ 88, 1.
Tranſplantationem non ferunt 75, 1.
Conſitigo an elleborus niger 1066, 2.
Conſolida regalis an cyminum ſylveſtre 755, 1.
Ejus deſcriptio 714, 1.
An anthora ibid.
An hyacynthus poëtarum ibid.
Conſtantinus cæſar non eſt Geoponicon auctor 84, 1.
Conſtantinopolitanus flos 716, 1.
Conſuetudo quantū valet 1148, 2.
Contingens & poſſibile 70, 2.
Differunt 71, 2.
Contortum quid 1161, 1.
Contrajervæ radix & deſcriptio 1142, 1.
Devorata à capris an bezoar concipiant capræ ibid.
Convolvulus an ſmilax levis Dioſcoridis 64, 1.
An jaſione 63, 1.
Majoris deſcriptiptio 64, 1.
Flores quomodo perpetui ibid.
Semen quomodo lupini ſimile ibid.
Eſt malacociſſus Damocratis 64, 2.
Convolvolus animal uvas prærodens 501, 1.
Convolutio in arboribus quid 516, 1.
Κόπτος arbor cædua 13, 2.
Conyza 842, 2.
Conyzæ duo genera 550, 2. 578, 1.
Ejus differentiæ ibid.
Deſcriptio 579, 2. 581, 2.
Folium 887, 2.
Qualitas 580, 2.
Conyza fugat beſtias venenatas 580, 2.
Unde dicta 577, 2.
Hippocratis 581, 1.
Heleniris 582, 1.
Cor plantarum 10, 2.
Coralli etymon 419, 2.
Generatio 420, 2.
Præparatio 421, 2.
Primum rudimentum ibid.
Corallum optimum 420, 2.
Nigrum 421, 1.
Album 422, 1.
Eſt efficax adverſus incantationes 421, 2.
Coræ aut charæ radix an lampſana 1120, 2.
An ſtaphyline dicta ibid.
Κόμμι quid 1176, 1.
Corchorus an hieracium murorum 817, 1.
An molochia Alpini ibid.
An anagallis ibid.
Ejus vires ibid.
Unde dictus 817, 2.
Eſt anagallis ibid.
Corchorus inter olera Adag. 817. 1.
Cornu cervi repens an coronopus 831. 2.
Cornus 41. 1. 122, 2. 138. 2.
Moribus non eſt propria 123. 1.
Mas & fœmina 130. 2. 192.

Quando

Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Unde dicta 193, 1.
Deſcriptio 194, 2.
Cultu miteſcit, ſed degenerat 87, 2.
Mas magis fructificat 521, 2.
Fœmina an virga ſanguinea 134, 1.
Eſt validiſſima 533, 2. 535, 1.
orni medulla 23, 2. 25, 1. 531, 1.
Fios 63, 1.
Fructus ſylveſtres meliores, dulciores, mitiores, & majores ſunt 120, 2. 121, 1. 2, 194, 1, 2.
Fœmine deſcriptio 194, 2.
Materies qualis 130, 2. 190, 2. 193, 1, 519, 2.
Coriandri uſus virentis nocet 747, 1.
Succus eſt venenatus ibid.
Herba eſt innoxia ibid.
Folia pro ætatis ratione variant 747, 2.
Genera ibid.
An ſylveſtre datur ibid.
Deſcriptio ibid.
Semen firmius ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Coriannum proventu contumax 731, 2.
Non niſi præmaceratum provenit ibid. 732, 2. 735, 1. 2.
An inter olera recenſendum 746, 2.
An odoratum 747, 2.
Coris deſcriptio 1050, 1.
Unde dicta 1050, 2.
Corion quid 1050, 2.
Coris Mathioli 1051, 1.
Coris an hypericum ſeptentrionalium ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Corona ex fructu pruni 317, 2.
Volubilis ibid.
Tortilis ibid.
Nauticalites 377, 1.
Hypothymides ibid.
E papyro 431, 2.
Antinoia 440, 2. 441, 1.
Amarinthina D. Petri 746, 1.
Coronariæ plantæ bifariam dividentur 645, 1.
An omnes odoratæ, & quæ ibid.
Coronia Theophraſt. an caſſia fiſtula 294, 1.
Coronopus ſerpens an ambroſia 827, 2.
Veterum quæ 830, 2.
An Brunſwelcki ibid.
An gramen ſelinon Lobelii ibid.
An Dodonæi ex codice Caſario ibid.
An trifolium creticum Alpini 831, 1.
An cornu cervi repens ibid.
An herba ſtella ibid.
An verrucaria ſeu heliotropium 832, 1.
Unde dicta 830, 1.
Ejus deſcriptio 830, 2.
Coronopi nomina ſparia 832, 1.
Cornu cervi cur dicta ibid.
Sanguinaria cur dicta ibid.
Aſtrion cur dicta ibid.
Herba ſtella cur dicta ibid.
Anemones cur dicta ibid.
Corpora quomodo diminuuntur 8, 1.
Quibus condiuntur 902, 1.
Corruda 545, 2. 588, 2. 601, 1.
An aſperagus 601, 1.
Corrugo quid 602, 2.
Ejus tria genera 603, 1.
Corticum loti radix 438, 2. 450, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Corſion Strabonis an cubebe 1010, 1.
Cortex quid 8, 2.
Ex quibus conſtat 9, 2.
Arboribus vetuſtis eſt craſſior 19, 1.
Novelli roboris ad coria denſanda 19, 1.
Sambuci 206, 2.
Arborum dupliciter conſiderandus 433, 1.
Præcipuus arboris κάρυου dictus 504, 1.
Roſæ quid Plinio 648, 2.
Cortex & medulla an ſimilis 7, 1.
Corticis definitio 11, 2.
Corticis caſus in arboribus unde 497, 1.
Corticis & cutis differentiæ 10, 2.
Corticem an omnes plantæ habent 5, 2.
Cortinæ ſunt minuti angues in Alpibus Rheticis, ſub lapidibus 347, 2.
Cortuſa indica 366, 2.
Corylus 11, 2.
Nimio cultu ſterileſcit 78, 2.
Ejus ſpecies quatuor 224, 1.
Corylus avellana arbor 226, 2.
Ejus genera 228, 2.
Corymbe aut coramble Columellæ non eſt lychnis ſeu crambe 775, 2.
Κόρυμβος quid Theophraſto 216, 2.
Κορυφή quid 140, 1. 602, 2.
Coſcinium quid 238, 1.
Coſſus quid 496, 1.
Coſtus 369, 1.
Unde dictus 1035, 2.
Ubi naſcitur 836, 2.
Quis optimus 1035, 2.
Dulcis & amarus 1036, 1.
Amarus an veterum ibid.
An helenii ſpecies ibid.
Dulcis an veterum ibid.
Falſus eſt radix thapſiæ majoris ibid.
An Winterani cortex 1062, 2.
An iris indica redolens ibid.
An Zedoaria 1037, 1.
Coſti quot differentiæ 1036, 1.
Deſcriptio à Garcia an vera ibid.
Non eſt veterum 1036, 2.
Folia 1036, 1.
Coſto adoleviſſe antiquitas 1035, 2.
Coſtus herba 815, 1.
Corinus 123, 1. 224, 2.
Ejus uſus ibid.
Cotoneum malum eſt malum aureum ſeu heſperidum 338. 2. 339, 2. 340, 1.
Eſt veneri gratum 340, 1.
Eſt amoris teſſera 340, 2.
Ante citri inventionem cognitum ibid.
Sponſæ ante concubitum cur dabatur ibid.
Odor ejus coctione perit 327, 1
Cotula alba an bapſtalmus 687, 1.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
Lutea ibid.
Fœtida ibid.
An parthenium ibid.
Coryledo unde dictum 898, 1.
Ejus deſcriptio 898, 2.
Cotyledon ſtellata an tertium ſempervivi minus Dioſc. 897, 2.
Couphoxolia 210, 2.
Cracca an aphaca 951, 1.
Cradæ 41, 42, 2. 73, 2.
Κράδη varia ſignificat 42, 2.
Κράδη quid 496, 2.
Κραδίη quid ibid.
Cradon quid 494, 2.
Κράλλη unde dicta braſſica 774, 1.
Eſt braſſica ſylveſtris 775, 1. 776, 1.
Crambe bis cocta mors Adag. 776, 1.
Κράμβη unde dicta 193, 1.
Κρανεα quid 25, 2. 29, 2.

Cranum an radice caret 24,2.25. 27.
Cranolaptes animal 125, 1.
Crassicorticis materies quando cædenda 511,2.
Κρέας quid 109, 1.
Κρεατίτης λίθος 387, 2.
Crategos & crategonon differunt 1161, 2.
Crategonon unde dictum ibid.
Crategoni genera, & descriptio 1154, 2.
Crategonon ad conceptum facit 1162, 1.
An holostium Ruellii 1162, 2.
An gramen leucanthemum ibid.
An hydropiper ibid.
An planta quæ Narbonæ, Angliæ Subaudiæ vulgaris ibid.
Ejus descriptio ibid.
Cratægus quid 224, 2.
Radicum usus ibid.
Descriptio 223, 2.
Crategon non est aquifolium 223, 1. 326, 1.
Dioscoridis & Theophrasti est divertum ibid.
Crateogonum an hyssopus vetercum 718, 2.
Unde dictum ibid.
Est feminis genetalis quasi fermentum ibid.
Crateuæ error 563, 2.
Crateres ex circumactione abietis 141, 2.
Κρατὴς ἅλως 1118, 1.
Cremium quid 12, 2.
Κρεμαστὰ quid 235, 2.
Creta cypressum familiariter fert 118, 2. 119, 2. 371, 1.
Κρίνον quid denotat 655, 1.
Crinonia quid 46, 1.
Κριθὴ unde dicta 932, 2.
Crocodili & croci antipathia 663, 2.
Croceus color 904, 2.
Croci radix 24, 2. 33, 2.
Crocus 48, 2. 644, 2. 842, 2.
Gaudet calcari 644, 2. 663, 2.
Quis optimus 38, 1. 664, 1. 2. 665, 1. 2.
Ubi optimus nascitur 667, 1.
An inter plantas sponte nascentes referri debeat 38, 1.
Quis odoratior 665, 2.
Ubi odoratior 649, 1.
Acanthodes an carthamum 819, 1. 824, 1.
Ejus duæ species 819, 1.
Albus 824, 2.
Montanus ibid. 667, 2.
Sylvestris 667, 2.
Sylvestris an sativus quis melior 666, 2.
Coricius duplex est 664, 1.
Crocus dialeucos 664, 2.
Ἀβραυσὲς ibid.
Εὐθραυσὲς ibid.
Crocus venerem stimulat 661, 2.
Ad luxum facit 662, 2.
Caput lædit ibid.
Crapulam arcet 663, 1.
Ebrietatem excirat 663, 2.
Nimius ejus usus periculosus 663, 1.
Unde dictus 662, 1.
Cur spica calissa dicatur 662, 1. 2.
An semen ferat 682, 2.
Fructum non parit 866, 2.
Quomodo adulteratur 666, 2.
Croci fabula 662, 1.
Descriptio 662, 2.
Natura 876, 2.
Folium 865, 2.
Montani & sativi differentia 730, 2.
Croco theatra fluebant 662, 2.
Crocinum unguentum quod optimum 663, 1.
Κροκωδεκάτη 354, 2.
Crocosmus pumex 318, 2.
Crotona 41.
Κρονιλῶν narcissus cur dictus 659, 1.
Crucifera ejus descriptio 286, 2.
Cruciata gentiana minor 1046, 1.
Unde dicta 1047, 1.
Ejus descriptio ibid.
Crudiras quid 115, 1.
Κρύμνον unde dictum 784, 2.
Κρύδιον quid 514, 2. 515, 1. 358, 1.
Cubebe an comacum 1009, 2.
An Myrtidanum Hipp. ibid.
An corsion Strabonis 1010, 1.
An piper rotundum Theoph. ibid.
An amomum ibid. 1016, 2.
An cardamomum 1010, 1.
An rusci bacca ibid.
An viticis semen ibid.
An garyophyllon Plinii ibid.
An carpesium ibid.
Cubebe Arabum & carpesium an idem 1010, 2.
Cubebe maturæ & immaturæ 1012, 1.
Ejus descriptio 1009, 1.
Cubitus major & minor 439, 1.
Minor quis 107, 1. 439, 1.
Cucumis quando provenit 731, 2. 734, 2.
Cucumeris flos 65, 2.
Cucumeris incrementum quid prohibet ibid.
Cucumis magna an pepo 741, 2.
Cucumer agrestis 367, 2. 781, 1. 842, 2. 1117, 2.
Cucumer sylvestris & sativus 810, 2.
Cucumer oleum odit 782, 1.
Aquam amat ibid.
Quando multum crescit ibid.
Ut dulcis fiat 760, 2.
An differentiam novit 761, 2.
An venerem accendat 781, 2.
Unde dictus ibid.
In quamcumque formam ut fiat 760, 2.
Cucumeris genera 761, 2. 782, 1.
Quomodo præstantiora ibid.
Notæ ex Theophrasto 781, 2.
Semen infirmum ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Cucumis & cucurbita in quibus differunt 783, 2.
Cucumeres vescens lanam texe Adag. 781, 2.
Cucumeris sylvestris facultates 1053, 2. 1060, 2.
Cucumeris asinini fructus colligendi noxa 1042, 1.
Cucuphoras arbor 288, 2.
Cucurbitæ flos 65, 2.
Cucurbita quando provenit 731, 2. 734, 2.
Ut dulcis fiat 760, 2.
An differentias novit 761, 2.
Ejus genera 763, 1.
Indica quæ 783, 2.
Unde dicta ibid.
Cucurbitæ genera an plura ibid.
Fructus variat ibid.
Notæ ex Theoph. ibid.
Sativæ duo genera ex Plinio 784, 1.
Magnitudo ibid. 2.
Semen infirmum ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Culcas & colocasia est aron cyrenense 860, 2.
Culcas colocasia dicta ibid.
Est aron ægyptium 442, 2. 861, 1.
Quomodo differt ab ægyptia faba ibid.
An faba ægyptia 443, 2.
Cum flore 443, 1.

Sine

Sine flore 443, 2.
An florem ferat ibid. 444, 1.
Cur loco patrio florem non fert 444, 2.
Cur loco peregrino florem fert 445. 1.
An aron dici poſſet 444, 2.
Eſt radice longa & rotunda 441, 2.
Quomodo differunt ibid.
Culices exterminare 577, 1. 579, 2.
Ficuriæ unde gignantur 113, 2. 114, 1.
Centrinæ 113, 2. 114, 1. 115, 1.
Remedia contra culices 113, 2.
Culices plantarum 498, 2. 500, 2.
In quibus arboribus, & unde fiant ibid.
Plantas lædunt 501, 1.
Culminea oliva 315, 1.
Culta quæ dicuntur 16, 2.
Cultura magnam facit in plantis diverſitatem 10, 2. 11, 2.
Cultura arboribus communis & propria 92, 2.
Cultura arbores aut urbanæ aut ſylveſtres fiunt 14, 2.
Cultura facit ad agri fertilitatem 946, 2.
Cultus agri in Babylonia qualis & quantum valet 942, 2.
Cuniliæ ſemen firmius perdurat 796, 1.
Curcuma unde dicta 467, 2.
An crocus indicus 468, 1.
Pilos detrahit ibid.
Arabum eſt Græcorum chelidonium 468, 2.
Eſt cyperus indica 467, 2.
Cutio quid 416, 1.
Κύαμος quid 440, 2.
Non eſt faba vulgaris 163, 1.
Unde faba dicta 915, 1.
An teſticulum denotet 916, 1.
Κυάμου nomine quid intellexit Pythagoras 915. 2.
Cyanus vulgaris an papaver ſpumeum 1103. 1.
Ejus deſcriptio 1103. 2
Cybala dea 164, 1.
Cyclamen vernale & autumnale 761, 2.
Cyclaminis facultates 1052, 2.
Cyclamen inde dictum 1059. 1.
Cur panis porcinus dictus ibid.
Inebriat 1060. 2.
Ejus genera 1060. 1.
Ejus deſcriptio 1060. 1. 1059, 2
Cydromelinum 340, 2.
Cydonea ſtructa quæ 79, 1. 341, 2.
Parva an magna meliora ibid.
Cydonea commode in oxyacantha inſeritur 263, 2.
Cydoneum quid 341. 1.
Eſt malum aureum ſeu heſperidum 338, 2. 339, 2. 340. 1.
Differt a codoneo 341. 1.
Cur nec Theophraſtus nec dioſcorides deſcripſerint ibid.
Ejus deſcriptio 341, 2.
Ejus genera ibid.
Minora ſunt meliora ibid.
Cydoneorum inventor Bacchus 398, 1.
Cydoneorum caro ex quibus fiebat 341, 1.
Κύμινον quid 35, 2. 100, 2. 602, 1. 774, 2. 1120, 1.
Cynocrambe mercurialis ſilveſtris 1161, 2.
Cyminum fecundum 741, 2. 752, 1.
Cum maledictione ſeritur, ut copioſius proveniat ibid. 1041, 2.
Unde dictum 752. 2.
Eſt ſativum & ſylveſtre ibid.
Quod optimum ibid, 753. 1.
Æthiopicum an amni 753, 1.
Regium ibid.
Halitum oris fœtidum emendat ibid.
Vulgare an ſit veterum 753. 2.
Galaticum acre ibid.
Æthiopicum dulce ibid.
Pallorem cutis inducit ibid.
Quando & quomodo prodit 941, 1.
Imber ei nocet ibid.
Cymini deſcriptio 753. 2
Sylveſtris duo genera ibid.
Primi deſcriptio 754, 1.
An amni ibid.
Secundi deſcriptio 754 2.
Non eſt cyminum ſylveſtre ibid.
Cyminum ſylveſtre adverſariorum 755, 1.
Cyminum Adverſariorum ibid.
Cyminum ſylveſtre an conſolida regalis ibid.
Κυμινοπρίστης qui 752, 2.
Cynocephalinum an anthirrhinum 820, 2.
Cynoglo ſſum vulgare an lycopſis quarta 839, 2.
Alterum Mathioli an lycopſis 838. 2.
An plantago media Dodonæi 849, 1.
An duo genera 1073. 1.
Ejus deſcriptio 849, 2.
An caulem vel florem ferat ibid.
Tertio aut quarto anno à ſatione florem producit 1073. 1.
Cynops an in ſenſu herbario 819. 1. 2.
Eſt pſyllium 820. 1.
Cur cynocephalinum dictum ibid.
Cynosbatus an ſit eglenteria 272. 1.
Cynosbati fructus quomodo antiquitus colligendus 1041. 2.
Sine periculo effoditur 1042. 1.
Cynoſpaſti terreſtris deſcriptio 1043. 1.
Quomodo colligitur ibid.
Colligendi modus fabulam ſapit 1044. 1.
An pæonia 1043, 2.
Cypariſſus 8, 1.
Eſt perpetuo folio 124. 2.
Κύπειρον quid 132, 1. 140, 1.
Cyperus 17, 2. 19.
Cyperi radix 33, 2. 34 1. 35, 2.
Κύπειρον juncus 708, 2.
Κύπειρον 23, 2.
Κύπειρος & Κύπερις an idem 465, 1.
Ejus varia ſignificatio ibid.
Κύπειρος gladiolus 708, 2. 709, 1.
Cyperus non eſt gladiolus 466. 1.
Ciperi vires 461. 1.
Deſcriptio ibid. 2. 467, 1.
Quæ optima ibid. 2.
Radix an dulcis 467. 1.
Ubi optima ibid 2.
Ejus genera ibid.
Quomodo dulcis aut amara radix 451, 2.
Hiſtoria & cur mori pertinax 454, 2.
Ubi naſcitur ibid.
Cyperus indicus eſt curcuma 467, 2.
Rotundus ægyptius ibid.
Vulgaris ibid.
Longus 467, 1.
Scopuli idæam non habet 465. 2.
Cypreſſus 17. 2. 19, 24, 41, 43, 44, 122, 119, 304, 26, 27.
Stolonibus propagatur 27.
Quomodo provenit 75. 2.
Quomodo tranſplantari debet ibid 75. 1.
In montibus ſparſim naſcitur 75, 2. 368, 2.

Recisa crassior recrescit 75,2.
Est perpetuo folio 124, 2.
Decilo cacumine interit 505.2.
Cæsa an renascitur 370, 1.
Cæsa repullulat 372,1.
Ubi nascitur 370, 2.
In Creta familiariter nascitur 118,2. 119.2. 120,2.
An locis calidis nascitur 368,2.
Cur læta dicitur 369, 2.
An læta dici possit 370, 1.
Diti vel Plutoni sacra ibid.
Mas & fœmina 371, 2.
Quibus locis proveniat 283, 2.
Cypressus fœmina an sterilis 372. 2.
Quomodo ab ordinibus pinorum distinguitur ibid.
Conifera quid 373; 1.
Ter anno fructum fert ibid.
Resinam fundit ibid.
An Dioscoridis sabina 375, 1.
Cypressi radix 24,2.
Duplex nomen 369,2.
Unde dictum ibid.
Satio ex Catone 371,2.
Ex Theophrasto 372, 1.
Terra naturalis 371, 1.
Fructus galbula dictus 372, 2.
Fructus an inutilis 372, 1.
Descriptio 373, 1.
Lignum carnem non sentit ibid.
Est durabile 526, 1.
Semè formicis gratum 373,1.
Materies quamdiu durare potest 521, 2.
Ex ea opera lautiora fiunt ibid.
Est reliquis lignis diuturnior & cur 525,2. 527, 1.
Cyprus an ligusticum 63, 1. 178, 1.
Cyprus & phlurea quomodo differunt 177, 2.
Cyprus latifolia angustifolia 176. 2.
Ejus historia & descriptio ibid.
Ex cypri foliis pulvis fit pro ornamento manus 63,2.
Cyrena flores omnes odoratiores producit 643, 2.
Cyrenæ urbs quando condita 120. 2. 596.2.
à quo condita 597. 1.
Κύπρος quid 66,2. 391,2. 1.393,2. 1024,2. 1080, 2.
Quid Theophrasto 67, 1.
Cytisus ad nascens arborem necat 506,2.
Unde dicta 507, 1.
Lactis plurimum mammillis præbet ibid.
An omnis medullam nigram habet 519, 1.
Remedium adversus arteritim 508, 2.
Cytisi varia nomina 507, 1.
Descriptio Matanthæ 507,2.
Pœnæ 508, 1.
Bellonii 508, 2.
Marcelli Emp. ibid.
Cor nigrum ebenum imitatur 508, 1.
Medulla 23,2. 531,1.
Medulla est materia spissa 517, 2.
Cyzicus insula 904, 1.

D.

DAci & Dalmatæ telis venenatis cervos inficiunt, caro esui est apta 1118, 1.
Δάκρυον quid 965, 1.
Dactylus vox antiquis incognita 96, 1.
An myrobalanus 97,2.
Dactylus cyprius an musa 353,1.
Dalecampius est autor magnæ historiæ plantarum 529, 2.
Defenditur 127, 1.
Notatur 27, 1. 382, 2. 606, 1. 2. 702, 1. 711, 1.
Damascena pruna 318, 2.
An sunt tamarindus ibid.
An alvum compescant 318, 1.
Damocrates & Dioscorides conciliantur 869, 1.
Daphne laurus 188, 1.
Unde dicta 185,2. 187,2. 560,2.
Ladonis 185, 1.
Daphne historia 185, 1.2.
Daphnides fructus lauri 188, 1.
Daphnoides vires 560,2. 561, 1.
Unde dicta 560, 2.
Δαυὶς quid. 169, 2.
Datura est species solani maniaci 1079, 1.2.
Differt à stramonio 1079. 1.
Ejus descriptio ibid.
Ejus genera duo 1079, 2.
Ejus seminis vis ibid.
Ejus radicis vis ibid.
Datura Ægyptia 179, 2.
Daucus sylvestris ejus descriptio 1122, 2.
An pastinaca erratica ibid.
Philtrum cur dictum ibid.
Daucus an pastinaca 1122, 1.
Unde dictus 1119, 2.
Est species pastinacæ ibid.
Dauci cretici descriptio 1121.1.2. 1122, 1.
Ubi nascitur ibid.
Dauci secundi descriptio ibid.
Daucus tertius an fefeli patense 1122, 2.
Dauci genera quot Theophrasto 1121, 1.
Quot Dioscoridi ibid. 2.
Quot Plinio ibid.
Decacumatio quid 505, 1.
Decumana pruna 319, 1.
Defectus & diminutio differunt 3, 2.
Defunctorum sepulchra olim floribus & coronis spargebant 717, 2.
Delphinii descriptio 714. 1.
An vaccinium dictum ibid.
An hyacynthus alter poetarum ibid.
Demonstenes plus olei quam vini consumpsit 311,2.
Δεινὸν efficax 919, 1.
Δενδρολίβανος non est thuris arbor 559, 2.
Unde dictum ibid.
Dens caninus est lilium purpureum Theoph. 697, 1.
Ejus descriptio 697, 2.
An satyrium erythronium veterum ibid. 1171. 1.
An ephemerum Dioscoridis ibid.
Potenter venerem excitat 1171, 1.
Dens leonis & taraxicum est crepa monachi 811, 1.
Dens leonis Monspeliensium an chondrilla 858.2.
Densitas an causa gravitatis 18,2.
Dentium dolori remedium 417, 2. 824, 2.
Denti-scalpium ex lentisco 23, 2.
Deos vilibus cibis vesci credidit antiquitas 773. 2.
Δεσμὸς quid 9. 1. 10.2.
Vox late patet 10.1. 57.1.
Deserta terra quæ 596. 2.
Deserta loca non sunt incultæ 599. 1.
Δεσὶς vermis ligni 528. 1.
Διαβάσιμον confectio 768. 1.
Diacodium Herz 1102.2. 1103.1.
Diagridium 1053.1.
Diana Dictinna 376. 1.
Dianæ Ephesiæ simulachrum ex qua materia 526. 1. 2.

Ejus templum quando & à quo combuſtum 525, 2. 527, 1.
Templũ à quo reſtituũ 526, 1. à quo extructum ibid. 527, 1.
Ἀλέκτωρ quid 1029, 1.
Ἀλθαία quid 24, 2.
Ἄλθεος quid Teoph. & Dioſc. 108, 1.
Ἀλθέρπες quid Theoph. 532. 1.
Ἀλθόφυτον quid 559, 1.
Quid Botanicis 439, 1.
Ἀλσοφόρον quid 1026, 1.
Ἀλσόξυλον 1026, 2.
Dictamnus verus & falſus an idem 1135, 1. 1130, 2.
An florem ferat 1132, 1.
Unde dictus ibid.
Partus facilitat ibid.
An in ſoa Creta naſcitur ibid.
An flore & ſemine caret 1132, 2.
An ubique florẽ proferat ibid.
Albus officinarum eſt fraxinella 1133, 2.
Verus Cretæ proprius 1130, 2. 1131. 2.
Tertius 1130, 2.
Dictamni flos & ſemen an in uſu 1133, 1.
Herba telas capris injectas ejicit ibid.
Facultates 1130, 2.
Falſi deſcriptio ibid.
Veri deſcriptio 1130, 2. 1132, 2.
Tertii deſcriptio 1131, 2.
Differentia pro forma 84, 1.
Dilutum quid 59, 1.
Diminutio & defectus differunt 3, 2.
Dioclis locus corrigitur 168, 1.
Diodori Siculi interpres notatur 218, 1.
Codex corrigitur 525, 1.
Diodorus cum Theophraſto conciliatur 349, 2.
Dionyſii Halicarnaſſæi error 504, 2.
Dionyſius tyrannus non fuit, ludi Magiſter 406, 1.
Διὸς βάλανος an juglans 172, 2.
An avellana ibid.
An caſtanea ibid.
Eſt caſtanea 227, 1.
Dioſcorides & Ariſtoteles conciliantur 813, 1.
Et Geoponicon autor conciliantur ibid.
Et Hippocrates conciliantur ibid.
Et Galenus conciliantur 66, 2. 391, 2. 869, 1. 971, 1. 983, 1. 1032, 1.
Et Plinius conciliantur 813, 1. 862, 2.
Dioſcorides & Theophraſtus conciliantur 79, 1. 243, 1. 298. 2. 302. 2. 305. 2. 412. 1. 467, 1. 623. 1. 638. 2. 709. 1. 747. 1. 828. 2. 863. 1. 941. 1. 999. 1. 1075. 1. 1083. 1. 1101. 1. 1102. 2. 1135. 2. 1165. 2. 1166. 1. 1168. 2. 1156, 2.
Dioſcorides & Ægineta conciliantur 418, 2.
Et Serapio conciliantur 509, 1.
Et Columella conciliantur 811. 1.
Et Alpinus conciliantur 555, 2.
Et Belonius conciliantur ibid.
Et Strabo conciliantur 102, 2.
Et Damocrates conciliantur 869, 1.
Et Simon zechi conciliantur 1002, 2.
Sibi conciliatur 990, 2. 988, 1.
Dioſcorides defenditur 168. 2. 192. 1. 408. 1. 448. 1. 554. 1. 555. 2. 801. 1. 805. 1. 813. 2. 861. 1. 902. 1. 967. 1. 999. 2. 1033. 2. 1047. 2. 1080. 1. 1124. 2. 1137. 1. 1184. 1.
Dioſcorides interpretatur 96. 2. 467. 2. 568. 2. 704. 1. 1029. 1. 1031. 1. 1033. 1. 1091. 1.
Dioſcorides multoties in deſcribendis plantis plures notas omiſit 375, 1.
Dioſcorides quando vixit 592, 2.
Non novit Theophraſti libros 801, 1.
Dioſcoridis codex corrigitur 20, 2. 22, 2. 27, 2. 29, 1. 32, 2. 46, 1. 47, 1. 97, 1. 104, 2. 125, 1. 166, 1. 175, 2. 177, 1. 195, 1. 2. 197, 2. 201, 2. 238, 2. 239, 1. 242. 1. 243, 2. 244, 2. 251, 2. 254, 2. 255, 2. 257, 1. 260, 2. 261, 2. 1264, 2. 290, 2. 292, 1. 305, 2. 353, 2. 360, 1. 412, 1. 418, 2. 420, 2. 456, 1. 460, 2. 466, 1. 474, 1. 487, 1. 509, 1. 551, 2. 563, 2. 564, 1. 2. 568, 1. 571, 1. 583, 2. 584, 1. 585, 1. 603, 1. 616, 2. 623, 1. 635, 1. 639, 1. 686, 2. 714, 1. 773, 2. 788, 1. 789, 2. 802, 1. 805, 2. 815, 1. 828, 1. 840, 1. 837, 1. 838, 2. 849, 1. 855, 2. 872, 1. 876, 2. 887, 1. 926, 1. 2. 948, 2. 980, 2. 981, 1. 982, 1. 983, 1. 985, 2. 987, 1. 989. 1. 998, 1. 1019. 1022. 1026. 1048. 1059. 1062. 1063. 1078. 1085. 1102. 1119. 1138. 1150. 1165. 1174. 1160. 1185, 1.
Dioſporos 205, 2. 207, 2.
Non eſt milium ſolis 208, 2.
Eſt cerali ſpecies 207, 2.
Dioſpora cerata 209, 1.
Dipſacus 417, 1.
Culta ſit rigidior ibid. 2.
Ejus genera ibid.
Dipſas ſpinæ ſi-tiens 417, 1. 2.
Diſſilit & reſilit diſſerunt 161, 2.
Diſtantia & diſcreta differunt 57, 1.
Diverſitas florum non facit diverſitatem plantarum 818, 1.
Dodonæus notatur 691, 2. 718, 1. 1050, 1.
Dodraas quid 89, 1.
Dolichus an ſiliqua hortenſis 926, 1.
Unde dictus 925, 1.
Dolochi deſcriptio 926, 1.
Donax quid 478, 1.
Δορὶς 970, 1.
Doria herba unde dicta 1073, 1.
An panax chironium ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Doronicum vulgare an aconitum 1157, 1. 2.
Non eſt Arabum doronicum 1157. 1.
Doronici vulgaris deſcriptio ibid.
Radices virides venenum ſunt ibid.
Radices ficcatæ innocuæ ibid.
Radix canes necat 1157, 2.
Draba an naſturtium babylonicum 766, 1.
Eſt braba ibid.
An dryophonon ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Draba Dodonæi ibid.
Drachma 21, 2.
Dracunculus 854, 2. 1178, 2.
Major ſerpentaria dicta 863, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Dracunculi radix an eſculenta 862, 2.
Ejus vires 863, 1.
Genera ibid.
Dracuntium minus 863, 2.
Dracuntium non eſt aron 443. 1.
Drit diſtels 616. 1.
Drogua quid 1005. 1.

Δρὺς nomen late ſumitur 239. 1.
Δρυὸς vox quid ſignificat 151. 1.
Δρῦς quercus 19. 1.
Δρῦς agria robur ibid.
Dryopetes olivæ 312. 2. 313. 1.
Drypepes olivæ 313, 1.
Drypepes olivæ ibid.
Dryophonon an draba 766. 1.
Druppa oliva matura 312. 1.
Drupidis folia 49. 2.
Dulcedo temperi ei propria 1157. 1.
Dulcia & amara facultatibus differunt 317. 1.
Duplex quid 63. 1.
Duracina perſica unde dicta 127. 2. 128. 2.
Duritiei ſumma & raritas conjungi non poſſunt 531. 1.
Durum & rarum an ſint contraria 917, 2.
Δώσθενον verbum Hippocrati familiare 3. 1.

E.

EBenus 17. 2. 18. 2. 23. 2. 1178. 2.
Ebeni meſulla 23. 2. 25. 1.
Eſt materies graviſſima & ſpiſſiſſima 517. 2. 519. 1.
Materia rota non eſt nigra 517. 2. 518. 1.
Ebenus decorticata cur fundam petat 519. 1.
Eſt perpetuæ naturæ & cariem non ſentit 521. 1.
Vide hebenus.
Ebrietatem facit cyclamen 1052. 2.
Ebrietatem an hedera tollat 276. 1.
An braſſica arceat 502. 2. 506. 2.
Myrtus arcet 377. 1.
Chamepithys arcet 826. 1.
Viola diſcutit 652. 2.
Laurus arcet 186. 2.
Braſſica arcet 277. 4.
An meliſſophyllum arcet 904. 1.
Ebriorum vinoſum odorem obtundunt lauri folia 186. 2.
Ebulus an ἀσπάραθος Plinii 212. 1.
Ἐκατομβαιὼν quis menſis 137. 2.
Ἐκμαλάττειν quid 602. 1.
Ἐκφόρια 819. 2.
Echinopoda 605. 2.
An geniſta 606. 1.
An aſpalathum ibid.
Echium alterum Dodonæi an lycorſis 838. 2.
Edere naſturtium Adag. 764. 1. 2.
Elaphoboſcum ſylveſtre an branca leonina 1123. 1.
Elaphoboſci genera duo ibid.
Elaphoboſcum eſt paſtinaca latifolia ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Ἔλαιον unde dictum 170. 1.
Vox plura ſignificat 114. 1.
Dioſcoridis ibid.
Galeni ibid.
Theophraſti ibid.
Elatine veronica fœmina 674, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 675, 2.
Unde dicta 675, 1.
An nummularia ibid.
An pimpinella ibid.
Elaterium quamdiu durat 1112, 2. 1111, 2.
Vetuſtum cur optimum ibid. 1115, 2.
Quod optimum 1115, 2.
An candidum, an praſſinum optimum 1116, 1.
Unde fit 1128, 1.
Elaterii vox latè aut ſtrictè accipienda ibid.
Vis purgatrix per ſuperiora 1112, 2.
Electrum an ocymum ad ſe trahit 756, 2.
Elemi gummi cujus arboris lachryma 418, 2.
Reſinæ deſcriptio 419, 1.
Differentia ibid.
Elephanti mori ſucco rubro exaſperantur 401, 1.
Eleoſelinum eſt apium officinarum 804, 2.
Eleochryſon unde dictũ 1177, 1.
Amaranthum cur dictũ 1177, 2.
Eſt coronaria planta ibid.
An chryſocome ibid.
An ſtœchas citrina ibid.
Ejus deſcriptio 1178, 1.
Eros an dulcis ibid.
Elhanne Alpini 178, 2.
Elephoboſcum eſt paſtinaca major 1025, 1.
Elium 545, 2.
Ἔλιξ quid 144, 1.
Elleborus aſſuetis etiam vigeſies aſſumptus vomitum non ciet 1147, 2.
Elleborus 367, 2. 550, 2.
Unde dictus 1064, 1.
Albus & niger 1063, 2. 1117, 2.
Ubi optimus naſcitur ibid. 1068, 1.
Inter viteis natus vinum diureticum facit ibid.
Niger an pecudes necat 1063, 2. 1066, 1.
Niger an ſanicula fœmina Fuſcii 1065, 2. 1066, 1.
An Criſtophoriana 1066, 1.
Niger Dioſcoridis an reperiatur ibid.
Quomodo ſanat pecudes 1066, 2.
Sine noxa apud nos effoditur 1052, 1.
Pſeudoniger an conſiligo 1066 2.
Ellebori noxæ & remedia in colligendo 1041, 2.
Facultates 1052, 2.
Radix quamdiu durat 1112, 1.
Albi deſcriptio 1064, 1.
Nigri deſcriptio 1065, 1.
Radices capillaceæ uſum præcipuum obtinent 1066, 1.
Radices quando tempeſtive colligantur 1066, 2.
Radices maximè durabiles 1115, 1.
Ellebori albi vis pro ſcorpionibus 1153, 2. 1156, 2.
Ellebori albi ſucco venatores hiſpani ſagittas inficiunt, & cervos interficiunt, caro eſui apta 1118, 2.
Ejus ſuci præparatio ibid.
Idem ſuccus ſanguinem omnis animalis inficit & necat ibid.
Elleborinæ ſemen 1068, 1.
Deſcriptio 1066, 2.
Ellebrine unde dicta ibid.
Machioli an veterum ibid.
Eſt epipactis ibid.
Ubi naſcitur 1068, 1.
An ſeſamoides 1068, 2.
Ἕλκος morbus oleæ 28, 1.
Elychnium terſenſe quid 425, 2.
Elechryſis ad æſtimationem facit 1173, 2.
Ἐμβάσιμα quid 378, 2.
Elechryſi deſcriptio 1173, 2.
Ἐμβολὴ quid 831, 1.
Ἥμερος quid 121, 1.
Ἥμερος an rectius culta an ἡμερίδια dicuntur 16, 1.
Ἥμερον tam de domeſtica quam hortenſi dicitur planta 14, 2.
Emigrage quid 122, 2.
Empetron & epipetron an idem 842, 1.
Empedalon 560, 2.
Unde dictum ibid.
Ἐμπεφυκότα

ἐπικάρδιον ab palmæ cerebrum vocarit Dioſcorides 108,2.
ἐπικάρδιον & καρδιακὸν quomodo differunt 108,2. 109, 1.
Endivia eſt ſeris ſativa 856,1.
Ejus præparatio & deſcriptio ibid.
ἐντερίων quid 1012, 2.
Enula 368, 2. vide helenium.
Eobani Heſſi carmen corrigitur 702, 2.
ἐφεδρεῖον quid 492, 1.
Ephedræ deſcriptio 458,2.
Ephemerum inſectum 1142, 2.
Ephemerum herba eſt aut letale aut non letale 1142,2.
Ephemerum unde dictum 1142. 1.
Ephemeri non lethalis deſcriptio 1144, 2.
Ephemeri deſcriptio 698,1.
Eſt duplex ibid.
Ephemeron Dioſc. an Dens caninus 697, 2.
Ephemerum colchicum 1142, 2.
Ephemeron an bulbus colchicus 1132, 2.
Ephemerum venenum unde dictum 1131, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſit compoſitum 1142, 2.
An iris agria 1143,1.
An naphta 1143, 1.
An colchicum recentiorum 1143,2.
ἐπίγλωσσον 255, 1.
ἐπιμηλὶς latinis unedo 19,1.
Epimelus unde dictum 201,1.
An ſit arbutus 242, 1.
Epimedium an epipetron 823, 2.
An lunaria botrytis 824,1.
An florem ferat ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Epimedium Indicum 364, 1.
Epimenidea 854, 2.
Empipetron & empetron an idem 824, 1.
An epimedium 823, 2.
An lunaria botrytis 824, 1.
An ſemper vivum minus 823.2.
ἐπιπλοκὴ quid 734, 1.
Epithymum quid 568,1. 569,1.
Quid Dioſcoridis 567,2. 568,1.
Quibus innaſcitur 568. 1. 569, 1.
Epithymi quot genera 568, 1. 569,1.
Equapium è lachryma exit 74, 2.
Equiſeti deſcriptio 458,1. 459,1.
Vires ibid.
Radix profunda valde ibid.
Nodos habet dactylis ſimiles ibid.
Equiſetum paluſtre 459, 1.
Equiſetum ſcabritiem ligneorum operum tollit ibid.
Membranas codicum à ſordibus purgat ibid.
Sanguinis profluvia ſiſtit ibid.
Equus cantarinus 801, 2.
Eraſmus notatur 488, 2. 847,1.
ἔρεβος quid 64, 2.
Ἔρμαι quid 594,2.
Fricæ 960, 2.
Ericæ folia 48, 2.
Erigeron cur dicta ſenecio 824,2.
ἔριον quid 133, 1. 143, 1. 144, 1. 166, 2.
ἔριον in ſicu pro flore eſt 131, 1. 383, 1.2.
ἔρινεος quid 134, 1. 145, 1. 382, 1. 383, 2.
Eriophorus Theophraſti an codius bulbus 702, 1.
Erotiani codex corrigitur 391, 1. 790, 1. 1090, 2.
Error quorundam botanicorum 26, 1. 29, 1. 31, 1.
Eruca 961, 1.
Eruca Priapo dicata 748. 2.
Venerem excitat ibid.
Unde dicta ibid.
ἔρυσις cur dicta ibid.
Latifolia 749, 1.
Quando provenit 731, 2. 734. 2.
Erucæ radix 24, 2.
Deſcriptio 749, 1.
Semen firmus ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Erucæ unde fiant 84, 1.
Erodunt vites 498, 2.
Remedium adverſus illas ibid.
Quomodo arcendæ à plantis 501, 1.
Erodunt arbores 494, 2. 498, 2.
Erucæ arborum 499, 2.
Ervilia an iſoporus 718, 2.
Eſt piſum minus 918, 1.
Ervum quomodo ſerendum ut gratum fiat 82, 2. 83, 2. 909, 1.
Eryum 962, 2.
Cur luſtrale vocant 923, 2.
Ervi notæ 923, 2.
Eryngium 545, 2. 547, 2.
Unde dictum 610, 2. 611, 1.
Manducatum ab una pecudum, an totam gregem ſiſtat 611, 2.
Eryngii genera & deſcriptiones ibid.
Eryſimum 941, 1.
Eryſimi nomine duæ plantæ gaudent 921, 1.
Eryſimum Theophraſti ibid.
Dioſcoridis ibid.
Eryſimum ſi intex unde dictum ibid.
An irio dictum ibid.
Eryſimum ejus unde dictum ibid.
Unde an à quopiam veſcatur animali ibid.
Siccum cibo eſt idoneum ibid.
An fagopyrum ibid.
Eryſimum Theophraſti an myagron Dioſc. 912, 2.
Erythræum mare unde dictum 481, 1.
ἐρυθρὰ βοτάνη quid antiquis 481, 1. 1007. 1.
ἐρυθρὰ βοτάνη καλαμίνθη 481, 1. 1007, 1.
ἐρυθρὸν & κίρριν differunt 1007, 2.
ἐρυθρόδανον 1113, 2.
Erythronium Dens caninus herbariorum 697, 2.
Eſculus humoris impatiens 527, 2.
Eſculi materies ibid.
Eſſentia & forma plantarum ab animalium ſimilitudine petenda 1.2. 4.1.
Eſula unde dicta 1087, 1.
An pituſa Dioſc. 1088, 1.
Minor & ejus deſcriptio 1087, 2.
Cur ἐξόνυχον dicta ibid.
Major & ejus deſcriptio ibid.
Eſus veteri qui, & quando fiant 296, 1.
Ἔτερος edulii genus, ex leguminibus 447, 2.
εὐβοϊκὸν κάρυον 173, 1.
An caſtanea ibid. 2.
εὐκαρπος 16, 1.
εὐκολία botanicis quid 60, 1.
εὔκομος quid 361, 1.
εὐκτὸν, εὐθετὸν, εὐχρηστὸν ſunt verba communia Ariſtoteli & Theophraſto 3, 1.
Euonymi hiſtoria 268, 2.
Deſcriptio ibid.
Genera ibid.
Fructus pecus necat 262, 2.
Eupatorium an lyſimachium purpureum 699, 1.
Cannabinum non eſt veterum 886, 1.
An ſemen ferat ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus ſemen 887, 1.
Adulterinum non eſt veterum 886, 1.
Quomodo differt ibid.

Aquaticum an veterum 887, 1.
Avicennæ eſt Agrimonia 887. 2.
Cannabinum non eſt Avicennæ ibid.
An aroma ſapiat aut ſtipticum ſit ibid.
Eupatorium Meſues eſt diverſum ab Eupatorio Græcorum & Avicennæ ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Eupatorij veterum ſemen 887, 1.
Euphorbium 965. 1.
Unde dictum 1056, 1.
à quo inventum 1058, 2.
Optimum 1057. 1.
Euphorbii deſcriptio 1056, 1. 1057. 2.
Colligendi modus 1057. 2.
Succus duplex 1058. 1.
Optimus quomodo dignoſcitur ibid.
Vetus à novo quomodo dignoſcitur ibid.
Fructus 1057, 2.
Europa an plantas odore præſtantes proferat 1037. 1.
Euranda arbor ejus deſcriptio 351, 2.
An ficus Judica ibid.
Εὐθραυστα 23, 2.
Εὐστρεφὲς quid 327. 1.
Ἐυξυλον quid 358. 2.
ἐξαιθὶν quid 602. 1.
Exanthemata quid botanicis 67. 1.
Exercitus Julii Cæſaris qua radice vitam ſuſtinere coactus fuerit 1221, 1. 1222. 2.
Exinde quid. 25. 1.

F.

FAba 941, 2.
Faba ægyptia 437. 2.
Ejus deſcriptio ibidi 445, 2.
Ubi naſcitur ibid. 442. 2.
Differt ab aro ægyptio 442, 2.
Differt a culcas ibidi 443. 2.
Non eſt colocaſia ibid. 445. 1.
Ejus calix 446. 1.
Ejus ciborium ibid.
Ejus fructus ibid.
Ejus folium idid.
An ſit ſpecies nymphææ ſecundæ 448. 1.
An ſit Nymphea 1104, 2.
An ſit petaſites 861. 1.
Faba Græcorum 713, 1. 176, 2.
Faba quomodo erumpit 907. 2.
Florescens madefieri cupit 940, 2.
Imber ſi ſuperveniat difficulter provenit 907, 2.
Quando ſerenda 909, 1.
Quot diebus perficiatur 912. 2.
Quomodo provenit 910, 2.
Quando florere incipit 911, 2.
In agro ſtercoris eſt vice 941, 2. 940, 2.
Cur terram ſtercorare videtur 953.
Sola eſt erecto caule 914, 2.
Cur à Pithagyro damnata 915. 2. 916, 1.
An ſponte proveniat 914, 1.
An gallinas & fœminas infecundas reddit 916, 1.
Inſomnia facit & animum turbat ibid.
Sale addito coctione non molleſcit 916, 2.
Refriva vel referiva cur dicta ibid.
Vulgaris an faba veterum 916, 2.
Eſt veterum 917, 1.
Viridis quomodo cibo inepta ibid.
Equina an Græcorum 917, 2.
Faba caulis cur calamus dictus 913, 2.
Laus 915, 2.
Incommoda 916; 1. 2.
Varietas 917, 2.
Putamina arbores necant 916, 1.
Lugubres litteræ quæ 917, 2.
An lugubres litteræ in faba 916, 2.
Faba arbor lotus 915, 1.
Fabas adire Adagium 916, 1.
Fabas an lædat Imber 941, 2.
Fabis abſtine ibid. 2.
Fabetum 437, 2. 440, 1.
Fabula de caſſia & cinnamomo 984, 2.
Fabula de mali aurei ortu & cuſtodia 337, 2.
Fabula de radice mandragoræ 584, 1.
Fabula de phœnice ave 984, 2.
Faciei maculæ & vari tolluntur 345, 1.
Fagopyrum unde dictum 921, 1.
Fagus 122, 2. 138, 2. 157, 2.
Quomodo germinet 130, 2.
Non eſt φηγὸς Theophraſti 148, 1.
Trojæ eſt longæva 489, 2.
In aqua diutiſſime durat 521, 2.
An in ſicco an humido magis corrumpatur 527, 2.
Fagea glans 162, 2.
Fagi deſcriptio 172, 1.
Fructus omnibus animalibus gratus ibid.
Materies quando cædenda 511, 2.
Fagus Latinorum & phagus Græcorum an una eademque planta 152, 1. 527, 2.
Famen & ſitim tollit hippace 1106, 2.
Tollit glycyrrhiza 1093, 2. 1106, 1. 2.
Tollit malva 825, 2.
Tollit acetoſa 801, 1.
Tollit alinum medicamentum 825, 2.
Famen tollit ſcolymus 619. 1.
Far venenatum 955, 2.
Far an compoſitum quid 955, 1. 954. 2.
An frumenti genus 954, 2.
Farfarus populus alba 217. 1.
Farraria chalta dicta 822, 1.
Farcta toxica Theophraſti 479, 1.
Farina non mutat ſuccorum colores 595, 1.
Fateri quid 8. 2.
Fauſel arbor 356, 1.
Ejus deſcriptio & vires ibid. 357, 1.
Fructus inebriat ibid.
Fructus quomodo præparetur ibid.
Quomodo venenum 357, 1.
Fructus deſcriptio ibid.
Favorinus quando flat 512, 2.
Fax luſtralis 169, 2.
Ferba antiquitus pro herba 632, 2.
Feræ & animalia in Africa cur non bibunt æſtate 321, 1. 322. 2. 332, 2.
Ferrugineus color 712, 1.
Fertiliora quæ 759, 2.
Fertilitas unica agri Meſſeni, Siliciæ, meli, & calchiæ 913, 2.
Feſcenninus verſus quis 226, 1.
Ferula, ferulago 546. 2.
An unum genus 550, 2.
Quomodo differunt ibid.
Unde dicta 582, 1.
Ferulæ deſcriptio 550, 2. 583, 1.
Duo genera 582, 2.
Ejus conditura ibid.
Medulla 23. 2.

Ferula fuganifera 1062, 1.
Ferulaceum genus multiplex 550, 2.
Ferulacea radices grandes habent 33, 2.
Feſti codex corrigitur 543, 2.
Feſtuca 941, 2.
Fibria in radice 86, 1.
Ficus 11, 2. 12, 1. 17, 1. 19, 1. 41. 42. 138, 1. 368, 2. 540, 2. 965, 2.
Quomodo arbor dicenda 12. 1.
Quomodo parva manet 110. 1.
Quomodo provenit 70. 2.
Quomodo optime naſcitur 87, 2.
Quomodo germinat 130, 2.
Ut fructificet 93. 2.
Ut poma generoſiora producat 873, 1.
Ut cito matureſcat 144, 2.
Omnibus modis ſata provenit 85. 2. 86, 2.
Optimos producit fungos 28, 1.
Ne fructum amittat 173, 2.
Quæ folia non amittit 45, 2.
In agro elephantino cui folia non decidunt 14, 2.
Juxta ſcyllam ſata ocyus erucit 85, 2.
Ante foliorum exitum cauliculum emittit 841, 2.
An floret 129, 2. 133, 2. 841, 1.
Ficus cur à fulmine non læditur 389, 1.
Carnes duras teneras facit ibid.
Eſt brevioris vitæ 490, 2.
Ignem facile excipit 540, 2.
Cur tripote dicta 81, 2.
Cur ῥαγὰς dicta 383, 2.
Cur dentes offendit 389, 1.
Cur vomitione ultimo redditur ibid.
Ubi primum inventa 380, 2.
Eſt ſymbolum vitæ purioris 381, 1.
Dulcior eſt ſi ruta prope naſcatur 389, 1.
Salſi quid habet 386, 2.
Ne à vermibus rodatur 88, 2.
Qui magis durabiles 89, 2.
Culicum beneficio an juvatur 115, 2.
An in pomorum claſſe 383, 2.
Pinguis quis 382, 2.
Tria ſignificat 382, 1.
Sylveſtris differt à ſativa 383, 2.
Ægyptia 287, 1.
Non ſolum in Ægypto naſcitur 288, 1.
Indica 39, 2. 326, 2. 348, 1. 350, 2.
Cur paucos fructus fert 349, 1.
Differt Theophraſti à Diodori 349, 2.
An pomum veritum Adami 350, 1. 2.
An curanda arbor 351, 2.
Marina 404, 2.
Semper virens 423, 2.
Ceronia 290, 1. 289, 1.
Cypria & ejus deſcriptio 285, 2. 292, 1.
Ficaria quæ 79, 1.
Pharaonis 287, 1. 291, 1.
Serotina 44, 2. 388, 1.
Ficorum varia nomina incognita 388, 2.
Variæ ſpecies à folio 384. ad 388.
Fici radix 24, 2. 25, 2. 26, 1. 2.
Medulla 23, 2.
Folia 54, 2. 48, 2. 49, 2. 52, 2.
Folium quomodo coturnicis pedi ſimilis 52, 2. 53, 1.
Folium ῥέζειν cur dictum 81, 2. 383, 1.
In Ida deſcriptio 248, 2. 250, 1. 257, 2.
Succus lac coagulat 591, 2.
Succus arboris amarus, fructus dulcis 389, 1.
Fici flos 389, 2. 131, 1. 383, 1. 2.
Halitus vis 389, 2.
Deſcriptio ibid.
Sylveſtris deſcriptio ibid.
Morbi qui 494, 2. 497, 1.
Materies qualis 517, 2. 530, 2.
Frumenta quid 115, 1.
Dignitas 380, 2.
Variæ dotes 543, 1.
Æſtimatio quanta 382, 1.
Genera quot 383, 1. 2. 384, 1.
Ficum quæ arbores diligunt & contra 9. 2.
Ficula 131. 1.
Ficulneo folio anguem tenere Adag. 383. 1.
Fiduciæ uſus ad diſtillationem urinæ 878, 1.
Filago an gnaphalium 847. 2.
Cur herba impia dicta ibid.
Cur ceratophylax dicta ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Filix 1179. 2.
Filix invita planta agricolis 1168. 1.
Mollis & delicata cur dicitur paſtoribus ibid.
An caulem ferat ibid.
An ſemen ferat 1168. 2.
An ſemen & florem ſimul eâdem hora perficiat ibid.
Mas quomodo à fœmina diſtinguatur 1168, 2. 1169, 1. 1166. 2.
Unde dicta 1167, 2.
Πτέρις cur dicta 1167. 1.
Πτέρις cur dicta ibid.
Βλήχνον cur dicta ibid.
Avis cur dicta 1167. 2.
Steriles reddit fœminas 1166. 2. 1167. 2. 1168. 1.
Abortum facit 1166. 2. 1169. 1.
Fœmina vermes necat 1166. 2. 1169. 1.
Filix quenna an filix fœmina 1169. 2.
An bryopteris aut Dryopteris ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Polypody loco ægri damno venditur ibid.
Filicis genera quot 1168.
Deſcriptio ibid.
Cineres materiem vitri præbent ibid.
Filix unde interit 946. 2.
Filix indica 320. 2.
Ejus folia radium humanum non ferunt ibid.
Filicis folia 49. 2.
Filipendula an œnanthe 680. 1. 681. 1. 682. 1.
Unde dicta 680. 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus genera 681. 1.
Fimbria quid veteribus 26. 2.
Fimus quis optimus 92. 2. 94. 2. 792. 2.
Fimi differentia 94. 2.
Fimum & aquas olera amant 792. 2.
Fingo duo ſignificat 471. 2.
Fiſtularum inventor quis 477. 2.
Fiſtulæ olim ex variis & plurimis calamis cera conjunctæ 478. 1.
Flamma Jovis 205. 2.
Flammeo colore cur nuptæ velebatur caput 696. 2.
Flatus interimunt arbores 499. 2.
Flava & fulva calidiora ſunt albis 869. 1.
Florem an omnes plantæ habent 5. 2.
Florigera ut plurimum ſunt ſubfruticoſa 643. 2.
Florendi tempus diverſum 842. 2.

Flores æstivi 679, 2.
Vernales ibid.
Vernales qui primi 695, 2.
Arborum an sint vividiore colore 842, 2.
Quidam cur procul bene olent 868, 2.
Contusi deterius olent 653, 1.
Differunt ortu & positu 64, 2.
Lanuginei sunt gerentium spicam 914, 2.
Leguminum foliis constant ibid.
In montibus an deteriores 730. 2.
Qui fructum producunt, qui non 65, 1. 2.
In umbra cur albidiores 1047, 2.
Omni anni tempore reperiuntur 730, 2. 842, 2.
Mali medici qui fœcundi qui contra 65, 2.
Florum genera & differentiæ 62, 2.
Differentia in herbis & arboribus 829. 2. 842, 2.
Diversitas 740, 2 914, 2.
Diversitas non facit diversitatem plantarum 818, 1.
Quot differentiæ 65, 1.
Omnium color & differentiæ ejus vix à quopiam exponi potest 62, 2.
Odores quales 61, 2.
Flos an ante caulem exit 866, 2. 876, 2.
Duplex quis 63. 1.
Simplex quis 65. 1. 2.
Cur sic dictus ibid.
Niger an detur 567. 2. 867. 2.
Niger purpureus botanicis dicitur 659. 1. 703. 1.
Mutilatus quis 928. 1.
Flos alcheiri 696. 2.
Avellanæ 228. 1.
Cerasi 208. 2.
Equestris 714. 1.
Mespili 190. 2. 202. 1. 203. 2.
Regalis 714. 1.
Sambuci 206. 2. 211. 2.
Frangit calculum 207, 2.
Flos Jovis 545. 2.
Unde dictus 667. 2.
An lychnis coronaria ibid.
An caryophylleus flos ibid.
An armerius ibid.
An aquileja ibid.
Flos Iridis noctu hiat 868. 2.
Scyllæ antherícus dictus 873. 1.
Solis an panax chironium Dioscoridis 1073. 2.
Picis 973. 2.
Flos armerius an been aut behen 669, 1.
An muscipula ibid.
An Jovis flos 667, 2.
An vilcaria 669, 1.
Ejus descriptio 668, 2.
Flos caryophylleus unde dictus 667, 2. 668, 1.
An betonica Dioscoridis 667, 2.
An Jovis flos ibid.
An catabrica Plinii 668, 1.
An veteribus cognitus ibid.
Ejus plures species ibid.
Descriptio ibid.
Serendi modus ibid.
Fluida ejus descriptio & genera 266, 2.
Fluviari arborem quid 514, 2.
Fluvialia quæ 453, 2.
Fluvii singuli privatim quid ferunt 452, 2.
An privatim quid ferunt 455, 2.
Fœminæ quando in venerem maximè pronæ 620, 1.
Fœminæ & maris differentiæ in plantis 151, 1.
Fœnigrecum siliqua cur dictum 952, 2.
Fœnigræci descriptio ibid.
Notæ ex Theophrasto ibid.
Fœniculum 546, 2. 550, 2.
Unde dictum 548, 1.
An marathrum 548, 1. 2.
Fœniculi notæ 548, 2.
Duo genera ibid.
Caulis gummi emittit ibid.
Fœniculáris campus 549. 1.
Fœnum burgundiacum 949. 1.
Fœtus non est pars animalis 1. 2.
Fœtor in plantis an venenati indicium 747. 1.
Folium hemionii sterelitatem mulieribus adfert 1154, 2.
Folium & malabathrum an idem 1034, 2.
Folium indicum non est malabathrum ibid.
Folium malabathrum herba paradisi dictum 1032, 2.
Folium an omnes plantæ habent 5. 2.
Ex quibus constat 9. 2. 10, 2. 54, 2.
Folium laserpitii quid 587, 2.
Folia capillacea quæ 998, 2.
Folia omnia an oriantur 8. 1.
Cur in plantis terræ proxima primum defluunt 46, 1.
Ex arboribus cur decidunt 124, 1.
Quo tempore se convertere dicuntur 51, 2.
Folia frumentorum 49, 2. 54, 2.
Fraxini 52, 2.
Sambuci 211, 2.
Foliorum pars superior cur viridior & levior est 52, 1.
Inferior lanuginosa ibid.
Folia, radices, & germina quando nascuntur in frugibus 910, 2.
Foliorum arborum & herbarum differentiæ 841, 1.
Foliorum differentiæ 48, 2. 49, 2. 865, 2. 866, 1.
Foliorum odores quales 61, 2.
Folliculi therebinthi lentorem continent 230, 1.
Fores quid 763, 1.
Foria quid 313, 1.
Forma & essentia plantarum ab animalium similitudine petenda 4. 1.
Fornicare signa quæ dicuntur 531, 1.
Fossio viti est necessaria 110, 1.
Differt à pulveratione 111, 2.
Fraxinellæ descriptio 1133, 2.
Genera 1134, 1.
Fraxinella an pœonia ibid.
An diptamnum ibid.
An tragium Dioscoridis ibid.
Fraxinus quid præter fructum fert 181. 2.
Fraxinus 122, 2. 136, 2. 123.
An montibus gaudet 123, 1.
Quomodo fructificat ibid. 2.
Fraxinus & ornus an manna fundunt 150, 2. 151. 1.
Fraxini radices 140, 2.
Duo genera 181, 2.
Descriptio & historia ibid. 184, 2.
Fructus 181, 2.
Materies 537, 1. 2.
Materies quando cædenda 511, 2.
Folia 52, 2.
Fraxinum & taxum confundit Plinius 176, 2.
Frittillaria crassa promontorii bonæ spei 335, 1.
Fructus an sit pars arboris 1. 2.
Quidam sub foliis 2. 2.

Quæ-

Quidam ſuper folia ibid.
Quidam in cacumine ibid.
Quidam ſub terra ibid.
Quidam in candice ibid.
Quidam in dorſo folii 3. 2.
Quid 6. 2. 7. 1. & 1. 11. 1.
Non omnis eſt in caule 7. 2.
An omnis dependit 8. 1.
Definitio 10, 2. 11. 1. 12. 2.
Quomodo differt ab arbore 11. 1.
Nullus ex ſola carne conſtat 54, 2.
Non omnis ex ſemine & carne conſtat 8. 1.
Ex quibus conſtat 54, 2.
Rudimentum 66, 1.
Copia quando indicatur 67, 2.
Dulcis an minus olet 105, 1.
Arborum an detur acris, & amarus 60, 2.
Inguſtabilis quæ animantibus 130, 2.
Quomodo dulceſcit 389, 2.
Ex ſatione pro loci & regionis ratione aut melior aut pejor fit 76, 2.
Vis deterior ſi radicem detraxeris 1112, 2.
Plurimi teſtaceo vel oſſeo tegumento conſtant 8. 1.
Sylveſtres an domeſtici præſtantiores 16, 1.
Arborum qui ex ſatione proveniunt deteriores fiunt & degenerant 76, 2.
Qui ex ſatione originis bonitatem ſervant ibid.
Fructus & ſeminis differentia 8. 2.
Fructus & ſemina quæ ſua natura diſtantia ſolent evenire, ob ſoli ubertatem congeſta eveniunt 57, 1.
Fructus & arbores quomodo cultura nitеſcunt 77, 2.
Fructus an in aquilonibus an auſtralibus locis magis decidunt 113, 2. 115, 1.
Fructus horæi qui 394, 2. 501. 1.
Frugaces qui ibid.
Fructus amomelis 201, 1.
Balſami ad nos adfertur 1000, 1.
Cedri 191, 2. 200, 1.
Clymeni infœcundos facit 1154, 2.
Juniperi 200, 1.
Sambuci 206, 2. 211, 2.
Crategoni ſemen, prolificum facit 1154, 2.
Hederæ candidæ ſemen infœcundum facit 1153, 2.
Fructum an omnes plantæ habent 7. 2.
Quæ arbores amittunt 113, 2.
Ejus cauſa ibid.
Fructuum diverſitas ob ſoli diverſitatem 55, 2. 57, 1.
Fructuum omnium perfectiones æſtate contingunt 737, 2.
Fructuum & ſeminum varia compoſitio & uſus 58, 1.
Fructuum maturatio unde perficitur 915, 1.
Fruges ne luxurient 942, 2. 946, 1.
Cur depaſcendæ vel detondendæ 946, 1.
Quando incrementum plurimum accipiunt 946, 2.
Quando folia radices, & germina emittunt 910, 2.
Frugum duo genera 907, 2.
Frugibus nocentes beſtiolæ 959, 2.
Frumenti genera duo 906, 2.
Tertium genus ibid. 908, 2.
Frumenta an frugum nomine cenſenda 907, 2.
Frumenti ortus 910, 2.
Frumenta quando florere incipiunt ibid.
Quando pullulant 911, 1.
Frumenta & legumina in quibus differunt 912, 1. 915, 1.
Quem ordinem ſervant naſcendi 912, 2.
Quot diebus perficiuntur ibid. 915, 1.
Quibus foliis conſtant 49, 1. 2. 54, 2. 913, 2.
Quomodo ab erucis ſervantur 961, 1.
Quæ terram extenuant 953, 2.
Frumentacea quæ 906, 2.
Multas habent radices 912, 1.
Cur ramis pluribus non luxuriant ibid.
Ramuli decerpti cur non renaſcantur ibid.
Spicam gerunt 914, 2.
Validiora ſunt contra hyemem ibid.
Frumentaceis qualis caulis ibid.
Frumentum rerinſum cur degeneret 946, 2.
Unde dictum 934, 2.
Perum 937, 2. 938, 1.
Turcicum ejus deſcriptio 936, 2.
Frumento fato ſiccitas magis quam imbres expediunt 940, 2.
Frumentorum folia 49. 2. 54, 2.
Frumentum amyleum an oiyza 957, 1.
Ejus notæ ibid.
Frumentum an inter ſylveſtres debeat numerari plantas 25, 2.
Fructum 26, 1. 424, 1.
Fruticare quæ dicuntur 738, 2.
Frutices quæ perpetuo virent 44. 45. 46.
Frutex aliquando herba Dioſcoride dictus 920, 1. 1020, 1.
Frutillaria cralſa promontorii bonæ ſpei 952, 1.
Fucus marinus quid 412, 2.
Ejus genera 412, 1.
Folio abrotani 413, 1.
Fucus ſeu pigmentum unde fit 2027, 1.
Ex anchuſa 835, 1.
Ex radicula ſyriaca 720, 1.
Fugaces fructus qui 394, 1.
Fungorum genera tria 396, 2.
Fulva & flava calidiora ſunt albis 863, 1.
Fulvus color 213, 2. 241, 2. 698, 1.
Fumum moleſtum quæ præbent 542, 2.
Fumaria unde dicta 748, 1.
Ejus deſcriptio ibid. 2.
Duo genera 748, 2.
Fungus ſalis vi lapideſcens 417, 2.
Fungus an radice caret 24, 2. 25, 2. 27. 28.
Unde dictus 28, 1.
Ejus deſcriptio 28, 29, 1.
In quibus à petiis differt 28, 1.
Ejus genera & differentiæ 28, 1. 2. 29, 1.
Qui noxii 29, 1.
Qui præſtantiores 28, 29, 1.
Omnis eſt mali alimenti 28, 1.
Quas radices habet ibid.
Laricis 167, 2.
e robore 146, 2.
Bovyſt dictus ſummam habet ſiccitatem & raritatem 531, 1.
Fungi qui dicuntur 28, 1.
Quo artificio noxii aut ſalubres 29, 1.

Ἀφροστοὶ quales 28, 1.
Fungos cur χοιροὶ, cur μύκητες, cur ὄφεως vocarint 27, 2.
Funiculi lapidi admovere Adag. 19, 2.
Fuscius defenditur 791, 2.
Fusturna pars superior abietis 170, 1.
Unde dicta ibid.
Fusus agrestis 612, 2.
Fusus 617, 2.

G.

GAgagetes 166, 2.
Gagacy arbor 352, 1.
Galanga non est acorus 66, 1.
Galingæ radices an juncí odorati radix 1009, 2.
Γαλιάγρα 535, 2.
Galeni sententia de tubere 27, 1.
Sententia de plantis sylvestribus & domesticis 15, 1.
Liber de Theriaca an Galeni 457, 1.
Liber de mensuris an Galeni 916, 2.
Locus interpretatur 185, 2.
Error 390, 2. 743, 2. 1119, 1. 1181, 2.
Codex corrigitur 166, 1. 289. 2. 345, 1. 349, 1. 410, 2. 418, 1. 457, 1. 463, 1. 476, 1. 558, 2. 564, 2. 673, 2. 939, 1. 938, 2. 987, 1. 1090, 2.
Galenus quando vixit 871, 1.
Galenus & Dioscorides conciliantur 66, 2. 391, 2. 869, 1. 985, 1. 971, 1. 1032, 1.
Galenus & Theophrastus conciliantur 1146, 2.
Galenus & Nicander conciliantur 391, 2.
Galenus & Geoponicon auctor conciliantur 813, 1.
Galenus & Aristoteles conciliantur 813, 1.
Galenus & Plinius conciliantur 813, 1.
Galenus & Columella conciliantur 919, 1.
Galenus defenditur 805, 1. 1008, 1. 990, 2. 991, 1.
Galbanum 964, 2. 965, 1.
Galbula cypressi fructus 372, 2.
Galla 141, 2.
Quando gignitur 131, 2.
Quando grandescit ibid.
An fructus 154, 2.
Est duplex ibid.
Omphacites 155, 1.
Robori est proprium 6, 2.
Animal gignit, quid præmuntiat 155, 2.
In therebintho 230, 1.
Gallica est acer campestris 122, 2.
Quomodo à carpino differt 180, 2. 181, 1.
Gallas ferunt omnes quercus 147, 2.
Earum differentiæ ibid.
Gallion album an mollugo 884, 1
Unde dictum ibid.
Ejus descriptio & genera ibid.
An aparine species 884, 2.
Galliorum mastic 683, 2.
An marum veterum 639, 1.
Γαρύλλη quis mendis 734, 1.
Garcias notatur 1005, 1. 1006, 2. 1008, 1. 1180, 1. 1181, 1. 1184, 1.
Garyophyllum Plinii non est cariophyllum 994, 1.
An amomum 1017. 1.
Est succedaneum amomi ibid.
Ejus descriptio ibid.
Γαστὶς brassica quæ 771. 1.
Γαστὶς rapa cur dicta ibid.
Γεροντὶς cur fungos vocarunt 27, 2.
γεροντὶς quid 789, 1.
Gellii opinio refutatur 916, 1.
Gemma populi 229, 2.
γενὰ quantum temporis spatium 526, 2. 527, 1.
Generatio est propter perfectam generationem quomodo intelligi debeat 3, 1.
Generatio è lachryma 74, 2.
Generandi facultas ex herbis 1153, 2.
Geniculum quid 1007, 1.
Genista 17, 2.
Vinculi usum præstat 19, 2.
An spartum Homeri 19, 2. 20, 1.
An echinopoda 605, 2.
An scorpius Theophrasti 605 2.
Est major & minor ibid.
Genista & spartum an planta diversa 20, 1. 22, 2.
In quibus differunt 22, 2.
Ejus descriptio 22, 2. 23.
Cur ἀφυλλος dicatur 605, 2.
Gentiana unde dicta, & descriptio 1046, 1.
Genus pro materia 84, 1.
Geoponicon codex corrigitur 78, 2. 100, 1. 111, 1. 124, 2. 197, 1. 199, 2. 264, 2. 337, 2. 778, 2. 779, 1.
Geoponicon auctoris error 123, 1. 124, 2. 771, 1. 924, 2.
Geoponicon auctor à contradictione defenditur 859, 2.
Geoponicon auctor quis 28, 2. 73, 2. 82, 1. 110, 2. & aliis.
Geoponicon auctor & Galenus conciliantur 813, 1.
Geoponicon auctor & Dioscorides conciliantur 813, 1.
Georgicorum fratrum codex corrigitur 365, 1.
Geranium 24. 27. 25.
Ejus historia 29, 2.
An fungi genus ibid.
Unde dictum 30, 1.
Pes columbinus dictum 30, 2.
Columbinum an amomum 1016, 2. 1017, 1.
Robertinum 31, 2.
Tertium Plinii 31, 1.
Geranii duo genera Dioscoridi 30, 1.
Nullum genus ad tuberum classem referri debet 31, 2.
Germinatio plantarum duplex 818, 2.
Olerum diversa 819, 1.
Germinationis tempus 133, 2.
Definitio 2, 2.
Germinationes in Arcturo 137. 2.
Germinatio tempus suum non antecedit 842, 2.
Est assidua ibid. 844, 1.
An tempus suum antecedere possit 84[illegible] 1.
Germina omnia an duobus foliis erumpant 911, 2.
Quæ unico folio exeunt ibid. 912, 1.
Germen an omnes plantæ habent 5, 2.
Ligula dictum 56, 2.
Novum quid 68, 1.
Germinis definitio 9, 1.
Germina, folia, & radices quando nascuntur in frugibus 910, 2.
Gethii radix 34, 2.
Folia 49, 2.
Flos 65, 2.
Gethium quando provenit 731, 1. 734, 2.
Quando seritur 762, 2.
Gethium cœpa 762, 2.
An cœpa, an porrum 786, 1.
An cœpa sectilis 786, 2.
Gethii nota ex Theophrasto 786, 1.

Semen est imbecillius ad perdurandum 795, 2.
ψηθίλλυδες cœparum nuclei 789, 1.
Gethilis quid 786, 1. 787, 2.
An porrum junci folium 788, 2.
Gethia nigra 368, 1.
Giadorothymo planta nova 629, 2.
Ejus descriptio ibid.
Gigartifera quid 258, 1.
Gith est melanthium seu nigella 832, 2.
Glabreta quid 258, 1.
Gladiolus 17, 2. 465, 2. 854, 2.
Gladioli radix 33, 2. 35, 2.
Folium 865, 2.
Gladiolus & ξίφιον an idem 708, 1.
Non est ξίφος 709, 1.
Gladioli nomen plures audiunt plantæ ibid.
Vires 709, 2.
Descriptio & differentiæ 710, 1.
Glans 17, 2.
Glans, nomen late patet 297, 2.
Glandis nomine quid intelligunt juris consulti 23, 1.
Glans unguentaria 297, 2. 297, 1. 286, 2.
An behen Mesues 299, 1.
An siliqua unguentaria 299, 2.
Est myrobalanus 300, 2. 97, 1. 98, 1.
Unguentaria & palma Ægyptia non sunt arbores congeneres 97, 2.
Glandis unguentariæ vires 297, 2.
Folium 300, 1.
Glandium copiosus proventus 132, 1.
Glandes quercuum quæ dulcissimæ 147, 2.
Glandium quot genera 151, 2.
Calices 155, 1.
Glandiferarum distinctio 157, 2.
Glandifera ilex & ejus descriptio 241. 1.
Glans fagea 162, 2.
Glans terrestris an arichadna 38, 2.
Glans terræ an astragalus 920, 1.
An apios 1063. 1.
Glandis terræ descriptio 912. 1.
Glastum unde dictum 723. 2.
Glasteus color 724. 1.
Glaucus color 642. 1. 892. 2. 894. 2. 966. 2.
Glinon 183. 1. 184. 2.
Glyrium ubi multitudo 172. 2.
Γλίσχρον quomodo in solidis, & quomodo in humidis interpretandum 520, 1.
Globuli saponarii descriptio 363. 2.
Glycyrrhiza an spinosa 1105, 2.
Ejus duo genera 1106, 1. 2.
Vulgaris an Theophrasti ibid.
Ejus descriptio ibid.
Est scytica radix 1104, 2.
Sitim & famem tollit ibid. 1093, 2.
Cur sitim tollit 1107, 1.
Vulnera consolidat ibid.
Condensandi vi prædita 1156, 1.
Glycyrrhizæ radix cur ab rodenda 1013, 1.
Succus quomodo colligendus 1039, 1.
Glycyrrhizon 547, 2.
Gnaphalium unde dictum 847, 1.
Chamexylon cur dictum ibid.
An pilosella minor ibid.
An stoebe dictum ibid.
An filago ibid.
An centunculum Plinii 847, 2.
Ejus descriptio ibid.
Gongri in arbore quid 41.
Est morbus oleæ 41. 42. 2.
Ejus vocis varia significatio 43, 1.
Γωνία 632, 1.
Gorgia 240, 1.
Gorgonia ibid.
Gossypium unde dictum 425, 2.
Ubi nascitur 426. 2.
Gossypium & Xylon quomodo differunt ibid.
Gossypium & lanigera arbor idem sunt 428, 1.
In Arabia arborescit ibid.
Gossypii quot genera 427, 2.
Descriptio 428, 1.
Grabium 169, 2.
Gratiola an papaver spumeum 1103, 1.
Græci antiqui ex quibus naves fuebant 19, 2.
Graminis radix 24, 2. 33, 2.
Etymologia 34, 2. 840, 2.
Medici descriptio & vires 35, 1.
Gramen arundinaceum 35, 2.
Ejus noxa ibid.
Variat pro loci natura ibid.
Gramen pratense 32, 2.
Gramen cur mori contumax 454, 2.
Gramen è caule exit 74, 2.
Gramen ischæmon Lobelii an coronopus veterum 838, 2.
Gramen leucanthimum an pilosella major 846, 2.
Grammaticorum error 80, 1. 151, 2. 152, 1. 2. 163, 2. 175, 1. 315, 1. 466, 2. 558, 2. 693, 1.
Granatum unde dictum 390, 2.
Granorum Paradisi descriptio 1014, 1.
Granum gnidium cur linum vocatum 949, 2.
Granum cocci 1184, 2.
Granum gnidium quomodo dandum 1178, 2.
Granum gnidium 1184, 2.
An fructus chamelææ 1185, 1.
Ejus descriptio ibid.
Granum tinctile in sola ilice colligitur 238, 2.
Grossus 328, 1.
Grossus maturus esui ineptus Adag. 383, 1.
Guajacum patavinum an lotus 328, 1.
Ejus descriptio ibid.
An ebenum Æthiopicum 358, 2.
Manardi an ebenum Dioscoridis 359, 2.
Guajaci medulla 530, 1.
Guillandini error 492, 2. 433, 1. 825, 1. 1007, 1.
Gummi 303, 2.
Gummi quid 966, 1.
Officinarum 304, 1.
Quale optimum 966, 1. 2.
Anime an cancamum 837, 1.
An myrrha minæa 982, 2.
Anime descriptio 837, 1.
Acatiæ 966, 2.
Arabicum 304, 1. 310, 1.
Amigdalæ an nullum usum habet 962, 2.
Acanthinum 309, 2.

Vermiculum ibid. 966. 2.
Thebaicum 310, 1.
Spinæ Ægyptiæ 966, 1.
Elemni cujus arboris lachryma 418, 1.
Ex caule fœniculi 584, 2.
Ex ixine 624, 2.
An venenatum 626, 2.
Ixias est venenatum ibid.
Gummi & lachryma differunt 418, 2. 966, 1.
Gummi & resina differunt 966, 1.
Gummi per se igni non dissolvitur ibid.
Gummi inter caryophyllos repertum an caryopum Plinii 923, 2.
Γυρός quid 88, 1.
Gupegel erupt anagallis dicta 817, 2.

H.

Habhasis tuberis genus 32, 1.
Hæbrei ante Cadmum litteras noverunt 434, 2.
Hæmoderum 947, 2. 951, 2.
Unde dictum 952, 1.
Halali quid 1014, 2.
Haleagnus an myrtus brabantica 461, 1.
Halicacabum 324, 1. 1076, 2.
Halicacabum vesicaria dicta 817, 1.
Ejus descriptio 1076, 2.
Haliphloios unde dicta 151, 1.
Ejus descriptio 154, 1.
Ejus glans 161, 1.
Haliphloios & aspris an eadem arbor 163, 1.
Halimus unde dictus 508, 2.
Omnia necat 506, 2.
Halimon & halimos differunt 508, 2.
Unde dictum ibid.
Ejus descriptio 509, 1.
Ejus genera 509, 2.
An chali sive solda 510, 1.
Halm unde dictum 21, 1.
Halmades olivæ 313, 1.
Halmyris Eudemi an brassica sylvestris Dioscoridis 776, 1.
Unde dicta 777, 1.
Harundo non omnibus locis nascitur 453, 2.
Quibus locis nascitur 454, 2.
Vide arundo.
Hastæ ex fraxino 184, 2.
Hastulæ regiæ radix 33, 2.
Hastula regia 854, 2.
Hebenus Indiæ vernaculus 347, 2.
Ejus duo genera ibid. 358, 2.
Colorem bonum statim obtinet ibid.
In Ægypto non nascitur 357, 2.
In tributis tertius locus regibus Persicis 318, 1.
An arbor parva ibid.
Vulgaris non est Æthiopicus 358, 2.
Vulgaris non est veterum 359, 2.
Æthiopicus an gnajacum 358, 2.
Ubi optimus 359, 2.
Dioscoridis an gnajacum Manardi ibid.
Hebenus cur fundum petat 519, 1.
Decorticatum lignum fundum petit ibid.
Est perpetuæ naturæ & cariem non sentit 521, 2.
Hebeni medulla est materies gravissima & spississima 517, 2. 519, 1. 531, 1.
Hebeni materia tota non est nigra 517, 2. 518, 2.
Hecale 857, 1.
Hederæ varietas pro culturæ ratione 10, 2.
Folia 49, 2. 51, 1. 52, 2.
Folia nova angulata, vetera rotunda 48, 2.
Flos 62, 2. 65, 2. 551, 1.
Flos est magis muscosus quam lanugenosus 62, 1.
Fructus an sterelitatem facit 1161, 2.
Genera quot 266, 2. 275, 1. 2. 277, 1. 549. 2.
Candidæ semen infœcundam facit 1153. 2.
Materies calida 517. 2.
Hederæ & ladani historiam confundit Plinius 555, 2.
Hedera 546, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Unde dicta 279, 2.
Cur ἴψος dicta 134, 1.
Arbores necat 267, 2. 275, 1. 278, 2.
Arbori adnascens molesta 506. 2.
Attritu lauri ignem concitat 544. 2.
Inferius succisa vivit 267, 2.
Senescens folia diversa edit 275. 1.
In Asia non gignitur 322, 2.
In Medea frustra colitur ibid.
In India in solo monte Mero nascitur 332, 1. 333, 1.
Cur Bacho sacra 276, 1. 2.
An ebrietatem tollit 276, 1.
Ad dilicias coronarum 551, 2. 552, 1.
Non est terrestris & sublimis 268, 1.
Lybica est smilax aspera 179, 1.
Crysocarpus 277, 1. 278. 2.
Cynosiris 277, 1.
Hedera coronatus Alexander 322, 2.
Cur coronentur Poëtæ 276, 1.
Hederarum differentiæ 278, 2. 549, 2.
Hedisarum 950, 2.
Hedypnois Plinii an cichorei genus 856, 1.
Unde dictum ibid.
Non est aphace 859. 2.
Heleagnus, ejus historia 453, 2.
An olea bohemica 461, 1.
An salicis genus ibid.
An salix syriaca ibid.
An myrtus brabantica ibid.
Est agnus palustris ibid.
Helice est salix parva 206, 2.
Helenium 545, 2.
Unde dictum 683, 1. 1073, 1.
Unde natum 683, 1.
Vulgare an Dioscoridis 1073, 1.
Non ante tertium aut quartum animum à satione caulem acquirit 1073, 1.
Cutem mulierum incorruptam nutrit 683, 1.
Venerem conciliat mulieribus ibid.
Tristitias abolet ibid.
An panax chironium 1073, 1.
Est duplex majus & minus 683, 1.
Minus est Theophrasti ibid.
Minus an onobrychis 683, 2.
An medica Marina Clusii ibid.

An

An clynopodium Dodonæi ibid.
An helianthemum ibid.
An chamæciſtus Alpini ibid.
Ejus deſcriptio Lugdunenſis ibid.
Ejus deſcriptio ex Dioſcoride 683, 1.
Helenium quod inter frutices nominat Theophraſtus 12, 2.
Helenii deſcriptio 1073, 1.
Radix & ejus deſcriptio 1073, 2.
An ſtomacho inimica ibid.
Quomodo ſeritur ibid.
Cur inula campana dicta ibid.
Helianthemus an panax chironium 1073, 2.
An helenium minus 683, 2.
Heline 588, 2.
Helleborus ferulaceus an buphthalmus 834, 1.
Helleborus vide Elleborus.
Helm unde dictum 21, 1.
Helioſelinum an petroſelium macedonicum 899, 2.
Heliotropium ſeu verrucaria an coronopus 832, 1.
Heliotropium 882, 2. 842, 2.
Unde dictum 883, 2.
De ethymo non conveniunt veteres ibid.
Theophraſti opinio ibid.
Dioſcoridis opinio ibid.
Verronis opinio ibid.
Nicandri opinio ibid.
Heliotropium herba cancri cur dicta ibid.
Ejus genera quot 890, 1.
Deſcriptio ibid.
Cur ſcorpiurus dictum ibid.
An ſcorpioides 891, 1.
An calendula ibid.
Heliotropium minus eſt tornoſol dictum 892, 2.
Non eſt Adverſariorum minus ibid.
Eſt tricoccon ſeu verrucaria ibid.
Ejus ſemen 893, 1.
An clytea herba ibid.
Helix an in hederam mutetur 267, 2. 277, 1. 2.
Quando in hederam mutatur 267, 2.
Ejus genera quot 266, 2. 267, 2.
Helvatius color 569, 1.
Helvetus color 658, 2.
Heluecus color 569, 1.
Helvolæ uvæ ibid.
Helxine 613, 2. 964, 2.
Parietaria dicta 816, 2.
Cur vitrago dicta 724, 1.
Unde dicta 724, 2.
Cur perdicium dicta ibid.
Helxines aut parietariæ deſcriptio 724, 1.
Helxines & iſatidis differentia ibid.
Hemerobia infectum unum diem vivit 1142, 2.
Hemerocalles 545, 2.
Unde dictum 546, 1.
Theophraſti differre à Dioſcoridis 546, 2.
Utriuſque deſcriptio ibid.
An ſcilla epimedia 839, 2.
An martagon 547, 1.
Ejus genera ibid.
Hemionium qualis ſit planta 1163, 2.
An hemionitis ibid. 1164, 2.
An aſplenium 1163, 2. 1164, 1.
Unde dictum 1164, 1.
Cur ſplenium dictum ibid.
Cur aſterios dictum ibid.
Cur philtrides dictum ibid.
Cur lonchitis dictum ibid.
Hemionii deſcriptio 1154, 2.
Folium mulieribus ſterilitatem adfert 1154, 2. 1163, 2.
Hemionitis deſcriptio 1164, 2. 1165, 1.
Unde dicta 1165, 1.
Heraclea parietaria dicta 816, 2.
Heraclea nomen multis plantis convenit 1127, 2.
Herbæ definitio 10, 2. 11, 1. 13, 1. 2.
Definitio Theophraſti defenditur 840, 2.
Nomen unde 25, 1.
Herbæ pro locorum varietate differunt 1073, 1.
Herbæ & arbores pro locorum differentia aut ſteriles ſunt aut fructiferæ 12, 2.
Herbæ quædam aliud quid loco ſeminis habent 118, 2.
Herbæ quæ noxias habent vires in colligendo 1041, 2.
Herbæ omnes in Creta præſtantiores 1131, 2. 1135, 2.
Herba cancri heliotropium 889, 2.
Herba Gerardi 807, 1. 1021, 2.
Herba impia unde dicta 837, 2.
Herba marifica & fœminifica quæ 1153, 2.
Utriuſque deſcriptio ibid.
Herba muralis 546, 2.
Herba lutea an lyſimachia 698, 2.
Herba lupa, hala, tora 952, 1.
Herba Paridis an aconitum 1137, 1.
Herba papagalli aut pſittaci 746, 1.
An theombrotium Plinii ibid.
An blitum 746, 2.
An ſyriphanna Plinii ibid.
Herba ſtella an coronopus veterum 830, 1.
Herba ſeptem temporum an lotus ſylveſtris 935, 2.
Herba aliquando frutex dicitur Dioſc 920, 1.
Herba an detur contra faſcinationes 1174, 1.
Herba quæ diffundit ſanguinem totum 1117, 2. 1119, 1.
An talis reperiatur 1119, 1.
Herba quæ potenter coitum promovet 1167, 2. 1169, 2.
Herbarum differentia maxima 829, 2.
Herbarum vires è ſemine natæ, quomodo gignedant 45, 2.
Herbarum differentiæ in poſitu foliorum 828, 2. 830, 1.
Herbarum differentiæ ex fertilitate & ſterilitate ibid.
Herbarum & arborum quædam folia nova diſſimilia ſunt à veteribus 51, 1.
Herba non ſemper caulem fert 11, 1. 13, 2.
Ejus folia non ſemper pereunt 11, 1. 2.
Quomodo differt ab arbore & fruticе 11, 1.
Omnis folia non fert 13, 1.
Omnis radicem non habet conſpicuam 13, 1.
Quæ radice carere dicitur 1175, 2.
Herbarius quis 369, 1.
Herbarii qui antiquitus dicti 1042, 1.

Herbariorum nugæ de colligendis herbis 1041, 2.
Hercules fuit medicinæ peritus 1074, 2.
Herculana 1117, 2.
Hermala & ejus deſcriptio 798, 2.
An molli ſimilis ibid.
Ejus vires adverſus faſcinationes ibid.
Hermala Syriaca Bellonii an ruta ſylveſtris Dioſcoridis 799, 1.
Hermodactyli radix 34, 1.
Hermodactylus & behen mercpſi 299, 2.
Eſt behen Actuarii ibid. 1144, 2.
An ephemerum non ſecale ibid.
Hermolaus notatur 393, 1. 588, 1.
Herodoti codex corrigitur 115, 2. 151, 2. 447, 2.
Herodoti verba non recte intellexit Pollux 116, 1.
Heſichii error 258, 2. 116, 1. 176, 1. 246, 1. 271, 1. 305, 2. 431, 2. 546, 1. 564, 2. 786, 1. 884, 1. 982, 2.
Heſichii codex corrigitur 197, 1. 203. 257. 360, 2. 447, 2. 242, 1. 269, 1. 337, 1. 382, 2 392, 1. 316, 2. 460, 1. 482, 1. 485, 1. 501, 1. 502, 1. 508, 2. 514, 1. 535, 2. 554, 1. 739, 2. 577, 2. 590, 1. 591, 1 825, 1. 1174, 2.
Heſichius conciliatur cum Pollione 601, 2.
Heſichius conciliatur cum Plinio ibid.
Heſiodus quando vixit 871, 1.
Heſiodi interpres notatur 218, 1.
Heſperidum horti 587, 2. 588, 2. 595, 2.
Heſperidum malum eſt cydoneum 338. 1. 2. 340, 1.
Non eſt citrium 339, 1. 2.
Antiquis vile erat 339, 1.
Heſperis quid 339, 1.
Heſpericis berenice dicta 596, 1.
Hieracium unde dictum 857, 1.
An hypochœris 856, 2.
Eſt duplex ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Minus eſt hypochœris ibid.
Hieracium major & minoris deſcriptio 857, 1.
Hieracium murorum an corchorus 817, 1.
Eſt pulmonaria Gallorum ibid.
Hierobotane eſt veronica 456, 1.
Hieronymus Mercurialis defenditur 904, 1.
Hilum quid 438, 1. 917, 1.
Hippace quid 1107, 2.
Famem & ſitim tollit ibid.
Hippiatri codex corrigitur 1078, 1.
Hipponis ſententia de plantis ſylveſtribus & domeſticis 14, 2. 15, 1.
Hipponis ſententia de arboribus ſylveſtribus & urbanis 120, 1. 121, 2.
Hippocrates & Dioſcorides conciliantur 873, 1.
Hippocrates & Galenus conciliantur 813, 1.
Hippocrates verſio emendatur 392, 1.
Locus corrigitur 392, 1. 578. 2. 803, 1.
Locus de elaterio explicatur 1128, 2.
Locus explicatur 400, 1.
Hippos quid in compoſitionibus ſignificat 548, 2. 631. 2. 801, 1.
Hippoglooſſum, ejus etymon 253. 2.
Ejus deſcriptio 254. 2. 255. 2.
Hippomarathri deſcriptio 549, 1.
Hippomanes 1117, 1.
Hippophaës & hippophæſtus ſunt plantæ diverſæ 632, 1.
Hippophaës 547, 1. 1117, 2.
Unde dicta 631, 2.
An rhamnus primus 632, 2.
An carduus ſtellatus ibid.
Hippophæſtus 631, 2.
Unde dictus 632, 2.
An calcitrapa ibid.
Hippophæſtus & hippophaes ſunt diverſæ plantæ 632, 2.
Hippolapathum, hulapathum, hydrolapathum an idem 803, 2.
Hippolapathum rhaberbarum monachorum ibid.
Hippoſelinum 964, 2. 1117, 2.
Hippoſelini deſcriptio & vires ex Theophraſto 795, 2.
Deſcriptio 805, 2.
Lachryma 964, 2.
Lachryma myrrha dicta 805, 2.
Succus ex radice 967, 1.
Hippoſelinum unde dictum 804, 2.
Theophraſti an ſmyrnium Dioſcoridis ibid. 805, 1.
Hippoſelinum an duplex 805, 1.
Eſt oluſatrum ibid. 559, 1.
Non eſt ſmyrnium 805, 1.
Eſt ſmyrnium dictum ibid.
Cur ſmyrnium dictum 805, 2.
An leviſticum 806, 1. 805, 1.
An macarone ibid.
An petroſelium Alexandrinum ibid.
Hippyrus 458, 2.
Hippyrus fœmina 459, 2.
Hippyris ſaxea 419, 1.
Hirci barbulæ deſcriptio 810, 2.
Unde dicta, & ejus genera 815, 1.
Tragopogon dicta ibid.
Hirculatio vitis quid 494, 2. 497, 2.
Hirculus herba & deſcriptio 1021, 1.
Hirundinaria 882, 2.
Unde dicta 1139, 1.
An aſclepias Dioſcoridis 1139 1.
Hirundinum oculi an herba chelidonia reſtituuntur 893, 2.
Hircæ ſuccus cur pernitioſus 747, 1.
Herba cur alimentum ibid.
Holoſtium & polygonum an eadem planta 1052, 1.
An pilofella major 846, 2.
Homo quomodo in potentia ſit homo in actu 83, 1.
Homo ut in perpetua juventute & vigore conſerveretur 894. 2.
Honorius Bellus defenditur 606, 1.
Horarii fructus qui 394, 1.
Horatii verſus explicantur 385, 927, 1.
Hordeum ex tritico gignitur 77, 2. 78, 2.
Hordeum & triticum mutantur 82, 2.
Hordeum ſylveſtre in India 347, 2.
Hordeum quando in Jolium mutatur 940, 2.
Quando ſerendum 908, 2.

Quando

Quando fatum erumpit 907, 2.
Quando provenit 910, 2.
Quando melius servatur 960, 2.
Quando optimum evadit 947, 2.
Quando interit 959, 2.
Quot diebus perficitur 912, 2.
Pro loci natura maturius metitur 913, 2.
Trimestre 909, 1.
Sicco solo cur seminandum 939, 2.
Hordeum Achilleum 934, 1.
Hordeum unde dictum 933, 1.
Hordeum nudum cur dictum ibid.
Hordeum indicum 931, 2.
Hordeum indum an bosmorum Strabonis 933, 2.
Hordeum in ægilopem mutatur 957, 1.
Hordeum & triticum in quibus differunt 931, 1.
Hordei radix 24, 2.
Descriptio ex Theoph. 933. 1.
Differentia 931, 2. 933, 2. 934, 1.
Horminum 941, 2.
Unde dictum 945, 2.
Sylvestre an gallitricum 946, 1.
Hormini semen & descriptio 945, 2.
Hop-tacto 938, 1.
Hortus hyemalis 635, 2.
Humicaules repentes plantæ quæ 819, 2. 826, 1. 828, 1.
Humor arborum & hortensium quis 61, 1.
Ejus differentia quomodo deprehenditur ibid.
Humor ex betula sitim sedat 222, 2.
Humor melleus è robore 146, 2. 148, 1.
Humor pinguedine carens an inodorus 967, 1.
Humor abietis, amigdalæ.
Cerasi, pigeæ, pini.
Spinæ ægyptiæ, therebinthi 965. 2.
Humor quando in plantis maxime turget 967. 2.
Humor plantarum qualis 964. 2.
Quando plurimus ibid. 967, 1.
Quando validissimus ibid. 967. 1.
Est diversus 964. 2.
Humoris plantæ color 964, 2.
Humorem Menestor vocat liquorem 6. 1.
Alii in quibusdam liquorem, in quibusdam lachrymam 6. 1. 2. 7. 2. 8. 2.
Humores arborum quot 61, 2.
Huenich dan quid 149, 1. 2.
Ubi maxime cadit 149, 2.
Hyacynthus unde dictus 710, 2.
Unde natus 711, 1.
Apollini gratus 710, 2.
Duplex medicus & poëticus 710, 2.
Poeticus vaccinium vocatur 711, 1.
Poetarum etiam litteris est notatus 711, 2.
Hyacinthus poetarum & medicorum differunt 712, 1.
An consolida regalis ibid.
An lilium purpureum ibid.
Poetarum est Xyris 712, 2.
Est spatula fœtida ibid.
Poetarum est duplex 713, 2.
Alter poetarum est consolida regalis 714, 1.
An delphinium veterum ibid.
Hyacinthi medici descriptio 715, 1.
De hyacintho fabulæ duæ 710, 2.
Hyacinthus stellaris non est narcissus 661, 2.
Bifolius Theophrasti ibid.
Hyacinthus pubertatem arcet 711, 2.
Hydrolapathum, bulapathum, Hippolapathum an idem 801, 2.
Hydropiper non est struthium 722, 1.
Non est ptarmica ibid.
Unde dictum ibid.
Hydroselinum est apium officinarum 804, 2.
Hyemis initium 633, 2.
Hyeme imbecilliora omnia 403, 2.
Ὕλη Theophrasti quid 314, 2.
Hyophtalmus dictus aster atticus 882, 2.
Hyoscyamus unde dictus 1079, 2.
Hypocystis quid 552, 1. 2. 553, 1.
Unde dictum 552, 2.
Ubi nascitur 553, 1.
An citinus 552, 2.
An fungus 553, 1.
Ejus genera quot 553, 1.
Quomodo conficitur ibid.
Quomodo adulteratur ibid.
Hypochoeris an hieracium 856, 2.
Est sonchus aspera ibid.
Quid & unde dictum 811, 2.
Hypophanes non est rhamnus 260, 1.
Hypothymodes corona 377. 1.
Hypecoum an cyminium sylvestre 754, 2.
Ejus descriptio ibid.
Hypericum coris cur dictum 1048, 1.
An perfoliata 1048, 2.
Septentrionaliū an coris herba 1051, 1.
Ejus descriptio ibid.
Hyperici descriptio 1048, 1.
Genera 1049, 1.
Oleum 1051, 1.
Hysginus color 239, 2. 711, 2.
Differt à coccineo 239, 2.
Hysopus cretica an melior 726, 2.
An à vulgari diversa ibid.
Unde dicta ibid.
Est duplex ibid.
Veterum an cognita ibid.
Græcorum differt à Plini 727, 1.
Vulgaris an veterum 727, 1. 2.
Vulgaris an legitim à 72[illegible], 2.
Est Arabum 730, [illegible]
Differt à Græcorum ibid.
Ejus descriptio ibid. 727, 1. 2.
Hysopus veterum an origanum anglicum 728, 2.
An polium montanum Clusii ibid.
An crateogonon ibid.
Hysopus Cretica Alpini 729, 1.
Ejus descriptio ibid.
Hysopus utrimque florifera 727, 1. 2.
Hyoscyami varia nomina 1079, 1.
Altercum cur dictus 1080, 1.
Adamenum cur dictus ibid.
Διοσκύαμος cur dictus 1079, 2.
Symphoniaca cur dictus 1080, 1.
Hyoscyami descriptio 1080, 1.
Genera quot 1080, 2.
Nigri descriptio 1081, 2.

Albi & lutei deſcriptio ibid.
Lutei ſuccus pediculos & pulices necat ibid.
Hyoſcyamum quomodo veteres colligebant 1082, 1.

I.

Iacea lutea & ejus deſcriptio 612, 1.
Janalis virga 259, 1.
Jani poculum quid 1152, 1.
Jaſionæ flos quatis 62, 1. 2. 63, 1.
Vires & facultates 63, 1.
Jaſion eſt ſmilax levis & convolvulus 62. 2. 63, 1.
An ſmilax levis Dioſc. 64, 1.
Jaſionem poëtæ liguſtrum vocant 63, 1.
Jaſminus 280, 1.
Ibenboom 176, 1.
Iberis herba eſt thlaſpi 765, 2.
Iberica pruna 318, 2.
Ἴβηξ quid 532, 2.
Idea ficus & deſcriptio 248, 2. 250, 1.
Ignis quomodo concipiebatur antiquitus 543, 1. 2.
Extinctus quomodo veſtalibus reſtituebatur ibid.
An ex attritu lignorum provenire poteſt ibid.
Optimus ex lignis novellis 541, 2.
Ignem quomodo Indi excitent 544, 1.
Igniarium quid 543, 2.
Illæ ejus ſpecies 544, 1.
Ilex 122, 2. 123, 2. 124, 1. 2. 138, 2.
Propriè dicta 237, 1.
Ubi fœcundior 124, 2.
Quomodo fructificat 130, 2.
Quomodo germinat ibid.
Ad quæ utilis 534. 2.
Hyemis ſevitiam aut clementiam prædicit 236, 1.
Fructus quaternos aliquando habet 234, 2.
Eſt ſymbolum fertilitatis 236. 1
Non eſt agrifolium 326. 1.
Sola granum tinctorium profert 238. 2.
Glandifera quæ 241. 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Oleæ folio 241. 1.
Fœmina eſt perpetuæ naturæ & cariem non ſentit 521. 2.
Ilex coccigera 237. 1.
Non ubique nec ſemper coccum fert 237. 1.
Cum adolevit coccum non fert ibid. 239. 1.
An ſit quercus Strabonis 240. 1
Ilicis medulla 23, 2. 25, 1. 531, 1.
Folia 49, 2. 52, 2. 53, 1.
Flos 133, 1.
Deſcriptio 233, 2. 236, 2.
Genera duo 236, 2. 240, 2.
Materies qualis 517, 2. 519, 2.
Quando cædenda 511, 2.
Ilignum ilguum ubi validum 528, 2.
Illecebra eſt telephium 897, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſempervivum tertium Dioſcoridis ibid.
Imagines topiariæ ex quibus fiunt 373, 1.
Imber ſationi ſuperveniens quibus prodeſt 939, 2.
Imber quibus frugibus & leguminibus nocet ibid.
Imber piceus 588, 1. 539, 1.
Imbres & aquæ ductus ſemina herbarum præbere creduntur 118, 2.
Imbrex. imbrices 578, 2. 1.
Impar 368, 1.
Imperatoria an ſiſphium 597, 1.
An ſmyrnium 807, 1.
An petroſelium maced. 809, 1.
Non eſt liguſtrum 905, 1.
Impilia ſunt ſocculi 897, 1.
Ina quid 632, 1.
Incæ fulloniæ ibid.
Incertum & infinitum differunt 3. 1.
Inculta loca non ſunt deſerta 599, 1.
Indiæ ſemina propria 347, 2.
Indiæ montuoſa vitem, oleam, nucum & pomorum univerſum poſſidet genus ibid.
Indorum ſapientes nudi degunt ibid.
Indi linea veſte utuntur 361, 2.
Indis Aprilis initium eſt autumni 335, 1.
Ingerere quid 24, 1.
Ἰνοφλοῖδα 19, 1.
Inoculatio quomodo inventa 74, 1.
Eſt duplex 74, 2.
Inſitio quomodo inventa 74, 1.
Eſt duplex 74 2.
Inſulæ fluctuantes in lacu Orchomeno 486. 2.
Inſtrumenta varia ex buxo 23, 2.
Intermodium quid 268, 1.
Interpretis Athanei error 25, 2.
Intellectus quid 378, 2.
Inturis 630, 2.
Inubus unus ſylveſtris duo hortenſes 355, 2.
Sativus eſt hortenſis ibid.
Intubi caulis 853, 2.
Intubi ſylveſtris folia 49, 2.
Intubacca omnia ſunt olera 810, 2.
Intubum unde dictum 811, 2.
Ambulium cur dictum 853, 1.
An troximon 811, 2.
Eſt cichorium erraticum 855, 1.
Inveterari quæ dicuntur 628, 1.
Inula campana 1073, 2.
Inundatio amnium ſemina herbarum adfert 118, 2.
Jonas propheta ſub qua planta deatuit 1088, 2.
Jonia quid 46, 1. 826, 1.
Ἰὼ 416, 2.
Jovis flos 545, 2.
Unde dictus 667, 2.
An lychnis coronaria ibid.
An caryophylleus flos ibid.
An armerius ibid.
An aquileia ibid.
Joxides unde originem ducunt 633, 1. 634, 1.
Cur ſpinam non comburunt ibid.
Ipen-boom taxus, ulmus 318, 2.
Ipes 960, 2.
Iphion non eſt tiphion 669, 1. 2.
An caryophylleus 669, 1.
An aſphodelus luteus ibid.
An roſmarinus ibid.
An lavendula ibid.
An flœclus ibid.
Ἶρις 457, 2. 460, 1.
An lens paluſtris 460, 1.
Ἶρις in compoſitionibus magnum ſignificat 548. 2. 631, 2. 893, 1.
Ips vermis viti noxam adfert 501, 1.
Ips vermis 528, 1. 960, 2. 961, 2.
Irio unde dictus 921, 1.
Iris ſibi terram fabricat 439, 1.
Iris uvaria 335, 2.
Iris id eſt confecatrix 367, 2. 368, 1.
Cur confecatrix dicta 866, 1.
Iris florem ſed non fructum ferri 830, 1. 866, 1.
Iris aſtragalitis an aſtragalus Dioſcoridis 868, 2.

Iris agria an ephemerum lethale 1143, 1.
Iris illirica an omnis intus ruffescit 879, 1.
Illirica & florentina quomodo differunt ibid.
Illirica an florentina melior 868, 2.
Illirica an africana melior 879. 1.
An ſemen ferat 868, 1. 869, 1. 841, 1. 830, 1.
è propinquo bene olet 868, 2.
Quæ optima aut peſſima ibid.
Ruſſa an alba melior ibid.
Illirica optima 1004, 1.
Unde dicta 866, 1.
Ejus varia nomina 866, 2.
Καθαρσιον. i. purgans cur dicta ibid.
Iridis flos an noctu hiat 868, 1.
Illiricæ quot genera 868, 2.
Radix quando geniculata 868, 1.
Quando bene olens ibid.
Deſcriptio 867, 1.
Color diverſus quomodo ibid.
Flos Ἀνθος dictus 866, 2.
Folium 865, 2.
Caulis ibid.
Iris in aquoſis naſcens eſt minus odorata 1015, 2.
Iris indica redolens an coſtus 1037, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Irrigatio omni ſtirpium generi communis eſt 110, 1.
Irrigationi an tepida an frigida aqua conveniat 794, 1.
Iſiaci qui 1150, 1.
Iſatis herba vitrum vocatur 558, 1. 723, 2. 724, 1.
Iſatis deſcriptio 723, 1. 725, 2.
An ſpecies lactucæ ibid.
Iſatis Dioſcoridis an lutum 723, 1.
Quem colorem tingit 724, 1.
Iſatidis color varie ſumitur ibid.
Iſatidis & helxines differentia ibid.
Sylveſtris & domeſticæ differentia 725, 2.
Ἰσχας unde dictum 382, 2.
Ejus faculeares 1053, 2.
Iſcas unde dicta 1062, 2.
Apios cur dicta ibid.
Iſidori error 899, 2. 293, 2. 317, 1. 357, 2. 359, 2.
Iſop quid Hebræis denotat 727, 1.
Iſchæmon ſanguinem fluentem ſiſtit 1117, 2. 1119, 1.
Ejus deſcriptio 1119, 2.
An gramen dactylon ibid.
An ariſtolochia ibid.
Iſopytos 208, 2.
Ejus deſcriptio 718, 1.
Dioſcoridis eſt aquilina 717, 2.
Unde dictus 718, 1.
Cur phaſiolus dictus ibid.
An trifolium paluſtre 718, 2.
An ervilia ibid.
An melanthium ibid.
Iſopyri & phaſeoli quæ ſimilitudo 718, 2.
Iſus mons Ciciliæ 785, 2.
Iton diverſum eſt ab ceto ægyptio 32, 1.
Judæa terra unde falſa 101, 2.
Iva arthetica chamæpithis 826, 1.
Juba quid 914, 2.
Jubam gerentia quæ ibid.
Juglans 122, 2. 138, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Sub aquis facile putreſcit 527, 2.
Quæ ante diem Joanni ſacrum non floret 133, 1.
Quaſi Jovis glans dictus 225, 2. 226, 1.
Juglandis radix 25, 2. 34, 1.
Umbra nocet, ejus cauſa 225. 1.
Jujubæ 330, 1.
Julii Cæſaris codex corrigitur 1121, 1.
Julus in arbore quid 131, 1. 140, 1.
Eſt nomen æquivocum 139, 1.
Juli avellanæ deſcriptio 140, 2.
An ſit ejus flos ibid.
Juli abietis deſcriptio 169, 1. 171, 1.
Jumenta quæ 176, 2.
Juncus 17, 2.
Juncus lapideus 417, 2. 419, 1.
juncus unde dictus 487, 2.
Inter aquatica numerandus 485, 2.
Acutus ſterilis 485, 2. 489, 2.
Acutus vulgaris 488, 1.
Acutus & ejus ſpecies 487, 2.
Quomodo propagetur 486, 2.
Mariſcus 488, 2.
Lævis 488. 1.
Melancranis ibid.
Holoſcœnus ibid. 486. 2.
Frugifer 486. 2.
Ejus fructus ibid.
Sterilis ibid.
Quomodo regeneret ibid. 489, 2.
Odoratus an ſchœnanthum 1008, 2. 1009, 1.
Ejus deſcriptio 1009, 2. 1007, 2.
Ubi naſcitur 1004, 2.
Ubi optimus 1008, 1.
An ſuavem emittit odorem 1008, 2.
Juncus & calamus an virides ſuavem emittunt odorem 1006, 1.
Junci tria genera 485, 2.
Quot genera 487, 1.
Flos cur raro adfertur 1008, 1.
Floris deſcriptio ibid.
Juniperi folia 52, 1.
Folium an ſit ſpina 53, 1.
Fructus non maturatur 130, 2.
Umbra gravis 196, 2.
Ramentum an noxium 196, 1.
Lachrymæ 797, 1.
Fructus 200, 1.
Juniperus 122, 2. 123, 1. 124, 1. 2. 138. 2. 964, 2.
An montibus gaudet 123, 1.
An duplex 129, 2.
An floret ibid.
Quomodo fructificat 130, 2.
Quando floret 133, 1.
Juniperus altera floret altera fructum fert 133, 1.
Altero à germinatione anno fructum maturat 135, 2.
Major 195, 1.
Ejus deſcriptio 196, 2.
An ſabina 375, 1.
Minor 195, 2.
Ubi optima provenit 283, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Eſt perpetuæ naturæ & cariem non ſentit 521, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.
Illirica 197, 1.
Juppiter Stratius eſt Juppiter Stativus 492, 2.
Juſtini error 998, 2.
Juvinalis codex corrigitur 388, 1.
Ix vermis 528, 2.
Ixia an chameleon 663, 2.
Quando chamæleon dicitur 1094, 2.
Ixias Dioſcoridis 627, 1.
An chameleon niger 1096, 1. 2.
Ejus gummi eſt venenatum 626. 2.
Ixina an carlina 1095, 1.
Theophraſti 627. 1.

Alpini 626, 2.
Non est chameleon albus 627, 1.
Fabii Columnæ 624, 1.
Est chameleon albus Maranthæ 625, 2.
Ixine unde dicta 662, 2.
Theophrasti mastichem fundit ibid.
Theophrasti & chameleon est planta diversa ibid.
Theophrasti & chameleon an sit ixias Dioscoridis ibid.
Ixine & chameleon albus Theophrasti an eadem planta 623, 1.
Est chameleon albus Dioscoridis ibid.
Semper gummi emittit ibid.

K.

Karaet quid 293, 1.
Kermes officinarum 239, 1.

L.

Labrum veneris 417, 1.
Laburnum gouoe keten dictum 253, 1.
Laburni flos 63, 1.
Genera & descriptio 253, 1.
Lac sorbent Arcades ad purgandum 1117, 2.
Lac in Arcadia cur purgat 1119, 2.
Lac fici ὄπος dictum 383, 1.
Lacara 123, 1. 122, 2. 138, 2.
Lacatha quid 123, 1.
Lacca Arabum an cancamum Græcorum 836, 2. 836, 1. 837, 1.
An anchusa 835, 2.
An vox græca ibid.
Βαφίον dicta ibid.
à formicis elaboratur ibid.
Tinctorum quæ ibid.
Recens colore rubro pulchro tingit ibid.
An veteribus cognita 836, 1.
Obesos extenuat ibid.
Lacca bacillis in hæreus an Arabum lacca 836, 2.
Ubi nascitur ibid.
An gummi ibid.
An myrrhæ similis ibid.
An odorata 837, 1.
An ad suffitus inepta ibid.
Quomodo odorata ibid.
An mali saporis ibid.
Laccæ vires, & historia 835, 2. 836, 1.
Lacertæ sine potu vivunt 322, 2.
Lachryma quid 966, 1.
Lachryma & gummi differunt ibid.
Lachryma est duplex ibid.
Lachryma ubi consistit 964, 2.
Lachryma hipposelini ibid.
Est myrrha dicta 805, 2.
Laserpitii 964, 2.
Lentisci an liquida 969, 2.
Amigdalæ an usum habet 965, 2.
Jenuperi 197, 1.
Vitis 967, 2. 965, 2.
Olusatri an germen profert 967, 2.
Lachrymæ quæ cæsura capiuntur 965, 2.
Quomodo proveniunt 964, 2.
Plantarum ibid.
Lachrymarum collectio quomodo 1038, 2.
Differentiæ 967, 1.
Fluxus quibus largior 965, 2.
Lachryma balsami quantum colligitur uno die 1001, 1.
Lactir quid 591, 2.
Laciniana oliva agrum macrum requirit 314, 2.
Lactucæ folia 49, 2.
Radix 740, 2.
Genera quot 761, 2. 778, 2. 779, 2.
Notæ ex Theophrasto 778, 2.
Urbanæ & sylvestris differentia ibid. 795, 2.
Sativæ genera ibid.
Serendi tempus 779, 2.
Succus hominem tollit ibid.
Sylvestris vires 795, 2.
Lactuca quando suavior evadit 738, 2.
Ex dulci quomodo amara fit 51, 1.
Quando suaviores caules profert 763, 2.
Quando spinosa fit 53, 2.
Quando provenit 731, 2. 734, 2.
Ἄστυς dicta 779, 1. 2.
Quæ dulcior 761, 2.
Tenera est dulcis, adulta amara 900, 2.
Laconica quæ 761, 2.
Eunuchus ibid.
Sativa θρίδαξ cur dicta 778, 1.
Sylvestris θριδακίνη dicta ibid.
Galeni 778, 2.
Sessilis ibid.
Ut fiat sessilis 779, 1.
Δικαρδίον quæ 779, 2.
Ceciliana quæ ibid.
Cappadocea quæ 780, 1.
Boetica quæ ibid.
Crispa quæ ibid.
Alba quæ ibid.
Cyprea quæ ibid.
Picæda quæ ibid.
Μήκωνις quæ 780, 2.
Agrestis opii odore ibid.
Atra meconis Plinii ibid.
Ejus descriptio ibid.
Marina ibid.
Oesopos ibid.
Lactuca unde dicta 778, 2.
An Venerem prohibeat 779, 1.
Venerem extinguit ibid. 780, 1.
An sanguinem gignat 779, 1.
Lactuosi succi collectio ex quibus 1039, 2.
Lacustria quæ 453, 2.
Ladanum quando colligitur 553, 2.
Quod optimum ibid. 554, 2. 558, 1.
Ex qua planta colligitur 554, 1. 555, 1.
Ex qua planta purissimum 555, 2.
Duobus modis colligitur 555, 2. 557, 2.
An ex hedera colligatur 555, 2. 557, 1.
Colligitur ex capranum barbis 556, 1. 557, 1.
An ex aliis plantis odoratis colligatur ibid.
Utrum in Arabia an Æthiopia reperiatur 556, 2.
An ex tragopogi radicis succo ibid.
Quomodo colligitur à Cretensibus 558, 1.
Ubi optimum 557, 1.
Factitium 557, 2.
Terreum ibid.
Officinarum est adulteratum 558, 1.
Ladani vires 554, 2.

Ladani

Ladani & hederæ historiam confundunt 555, 2.
Ladon Draco custos Hesperidum 337, 2.
Lagopus Dioscoridis an Hippocratis 850, 1.
Lagopi descriptio ibid.
Varia genera ibid.
Lagopiri Hippocratis descriptio 849, 2.
Lagopirus Hippocratis & alopecurus Theophrasti an eadem planta 849, 2.
Laminæ abietis 135, 1.
Lamium 816, 1.
Lampsana an cara vel chara 1120, 2.
Lana in duplici fructu reperitur 427, 2.
Lanæ arboreæ collectio 423, 2.
Lanaria herba 588, 2.
Lanigeræ arbores 424, 1.
Lanigera arbor & feres differunt 427, 1.
An fructum fert, & qualem ibid.
Est gossypium 428, 1.
In Arabia arborescit ibid.
Lanifera arbor an morus alba 426, 1.
Lanceolata est plantago 843, 2.
Lanugo acanthii vestium materiem præbet in Oriente 616, 1. 2.
Lanugo tassilaginis est ignis rapax 877, 2.
Lanugo recens quando vestibus adhæret 887, 1.
Langoas 333, 2.
Lantana viburnum 548, 1.
Lapathum cur ῥίων dictum 802, 2.
Rumex dicitur 800, 1.
Unde dictum ibid.
An acrem saporem habet 800, 2.
An beta sylvestris 15, 1.
Est carnoso caule & radice 23, 1.
Cantherinum unde dictum 801, 1.
Lapathi radix 739, 2.
Genera quot 762, 1. 800, 2.
Notæ ex Theophrasto 800, 2.
Lappago nomen multis plantis commune 632, 1.
Lappæ nomine plures plantæ donatæ 883, 1.
Lappa officinis est bardana 884, 2.
Cur personatia dicta ibid.
Larix 44, 1. 123, 1.
Sola inter coniferas folia amittit 45, 1. 167, 2.
è semine tantum exit 74, 2.
Unde dicta 166, 1.
Pondus sustinet & renititur 531, 1.
Incognita Homero 523, 1.
Laricis materies fundum petit 519, 1.
Materies quando cædenda 511, 2.
Ejus fungus est agaricus 167, 2.
Lignum an ardeat 166, 2.
Quando ardeat ibid.
Historia 166, 1. 167, 2.
Radix 26, 1. 2.
Folia 49, 2. 53, 1.
Laricis & piceæ differentia 162, 2.
Laricea resina 167, 2.
Lasarum 589, 1. 2.
Laser 591, 2. 367, 2. 589, 2. 590, 1. 964, 2.
Laseris succus an fœtet 593, 2.
Laserpitium 36, 2. 304, 2. 550, 2. 586, 2.
Casu enatum 119, 2.
An culturam admittat 120, 2. 121, 1. 587, 2. 588, 2. 597, 2.
Ὄπος vocatur 369, 1.
Laserpitii folium maspetum 586, 2.
Ejus usu pecus curatur & pinguescit ibid. 587, 2. 591, 1.
Descriptio 586, 2.
Lachryma 964, 2.
Laserpitii succus duplex 587, 2. 591, 2. 969, 1.
Succus quomodo præparatur ibid.
Quomodo colligitur ibid. 594. 1.
Quomodo adulteratur 594, 2.
Dignitas 589, 1. 599, 1.
Folia 590, 1.
Semen φύλλον dictum 590, 2. 597, 1.
Caulis edulis 591, 1.
Succus ὄπος dicitur 305, 2. 369, 1.
Succus quis optimus 592, 1. 594, 1.
An recentioribus cognitus 592, 2.
Cur Romam non adferebatur tempore Plinii ibid. 599, 2.
Solum natale 595, 1. 2. 596, 1.
Ejus amplitudo 587, 2. 588, 1. 595, 2.
Radix 587, 2. 596, 2.
Quomodo cædenda 587, 2. 594, 1.
Succus cur præparetur 594, 2. 595, 1.
Quis modum præparandi invenit 494, 1.
Qualis ejus color ibid.
Maturitatis indicium ibid.
Ejus genera duo 597, 2.
Planta tempore Plinii deperdita 599, 2.
Laserpitium deserta non amat sed inculta 599, 1.
In Caucaso monte nascitur ibid.
In magno prætio olim ibid.
Curiose descripsit Theophrastus 584, 1.
Cur silphium dictum 589, 1.
In incultis copiosiore abundat succo 596, 2.
Non est levisticum 597, 1.
Adversariorum ibid.
Alpini 598, 1.
Ad vivum delineatum 598, 2.
Lasimalum 340, 2.
Lathyris unde dicitur 1088, 1.
Non est cicuta 1089, 2.
Ejus descriptio 1090, 1.
Λάθυρος unde dictum 918, 2.
Lathuris & lathurus differunt 918, 2. 1088, 1.
Lathuri descriptio 918, 2.
Lathurus & aracus in quibus differunt 919, 1.
Latifolia 162, 1. 163, 2.
Lavendula an Cneoron album 560, 2.
Est speudonardus 669, 2. 1017, 2.
Est nardus spicata 1017, 2.
Est major & minor 669, 2.
Utriusque descriptio ibid.
An iphyon 669, 1.
An nardus celtica 1021, 1.
Caput replet 669, 2.
Laurus 17, 2. 19, 1. 24. 26. 41. 122, 2. 124, 1. 2.
Sylvestris 45, 1.
Quomodo proveniat 70, 2.
Quæ avulsione plantatur locũ umbrosum requirit 47, 1.
Sata non degenerat 78, 2.

Est

Eſt perpetuo folio 124.2. 188, 2.
In Belgio cur non ſit arbor 145, 2.
Cur Apollini ſacra 185, 1.2.
Facit ad vaticinandum ibid.
Dæmones fugit ibid. 187, 2.
Tutelæ ſacra 168, 2.
Volucres ſanat ibid.
Ebrietatem arcet ibid.
Unde dicta 187, 1.
Fulmine cur non icitur ibid.
Vinum à tonitru defendit 187, 2.
Magno fonitu crematur, ejus cauſa ibid.
Tenuifolia & præſtantior 188. 1.
Ubi plurimum naſcitur 368, 1.
Quomodo longæva 490,2.
Repullulat 492, 1.
Vitem offendit 506, 2.
Quomodo germinat 130,2.
Eſt arbor & frutex, ejus differentia 189, 1.
Laurus Alexandrina fructus ſupra folia gignit 49,2.
Unde dicta 252, 2.
Alexandrina 256.
Ejus deſcriptio 248,2.254,1. 255, 2.
Quomodo eadem cum Idea 249, 1.2.
An chamedaphne 255, 1.
An hypogloſſum ibid.
An lauro-cerea ibid.
Earum differentiæ ibid. 255, 2.
Laurus cerafus eſt perpetuo folio 124, 2.
An lotus altera 328, 2.
Ejus deſcriptio & fructus ibid.
Laurus daphne 185, 2. 188, 1.
Laurus cyprria 188, 2.
Laurus lapidea 417, 2.
Laurus muſtacea an laurus cerafus 188, 2.
Laurus mas 142, 1.
Laurus ſerrata 333, 1.
Laurus ſterelis 189, 1.
Uvam fert 142, 1.
Laurus tinus 45, 1. 124, 2. 188, 2.
Eſt perpetuo folio 45, 1.
Laurotaxæ deſcriptio 255, 2.
Lauri corona potatoribus inutilis 186, 2.
Deſcriptio & differentia 189, 1.
Duo genera 185, 1.
Genera quot Plinio 188, 2.
Folia ſurſum erigunt 8. 1.
Folia 49, 2.
Folia cur bellariis addita 186, 1.
Folia obtundunt vinoſum odorem ebriorum 186, 2.
Fructus δαφνίδες 188, 1.
Eſt rotundus aut oblongus 189, 1.
Materies qualis 517, 2.
Medulla 23, 2.
Radix 24, 2. 25, 2. 26, 2.
Ramus virentis ſymbolum 186, 2.
Ramus oſcaeus dictus 188, 1.
Satio 85, 2.
Uvula quid 145, 1.
Varius uſus apud antiquos 186, 1.2. 187, 2. 534, 2.
Lauro qui coronantur 185, 2. 186, 1. 2.
Ex lauro omen capitur 188. 1.
Laureatæ litteræ 187, 1.
Laureola an encorum nigrum 560, 2. 561, 2.
Eſt mas & fœmina ibid.
An daphnoides ibid. 561, 1.
Ejus deſcriptio & vires 560, 2. 561, 1.
Laurenbergii codex ſuppletur 72, 2.
Λέκιθος vitellum ovi 447, 2.
Λέκιθος pulmentarium ex farina ibid.
Λέκυθος quid 918, 1.
Lecti deſcriptio 553, 2.
Ledum eſt ciſti genus ibid.
Unde dictum 554, 1.
An ciſtus fœmina ibid.
Cretenſe ibid.
Legulus quis 312, 2.
Legumen unde dictum 908, 1. 940, 1. 2.
Legumen coctile vel incoctile unde 953, 2. 954, 1.
Leguminum radix 24. 2.
Legumina quomodo coctibilia fiant 82, 2. 83, 1.
Legumina quæ 362, 2. 908, 1.
Legumina & frumenta in quibus differunt 912, 1. 915. 1.
Legumina quæ ſero, quæ mature ſeruntur 906, 2.
Quæ utroque tempore ſeruntur ibid.
Omnia an ſemine proveniunt 908. 1.
Colore candida an dulciſſima 937, 2. 938, 2.
Quando erumpunt 907, 2.
Pro ratione cœli & ſoli variant ibid.
Quas differentias admittant 937, 2.
Quando radices & folia fundunt 910, 2.
Legumina quando pullulant 911. 1.
Quando florere incipiunt 911. 2.
An omnia habent radicem lignoſam & unicam 912, 1.
Siliquam gerunt 914, 2.
Valentiora quæ ibid.
An omnia ſemen in ſiliqua gerunt 914, 2.
Quibus foliis conſtent 913, 2.
Caſtimoniam ſervantibus cur interdicta 918, 2.
Venerem inſtigant ibid.
Λέκιθος eſt ſubſtantivum & adjectivum 559, 1.
Lemnia quid 460, 1.
Lemnia Androfaces ibid. 2.
Lens 546, 2.
Oculis inimica 924, 1.
Qualis cibus 924, 2.
An æquanimos faciat ibid.
Quando ſerenda 909, 2.
Lens & cicer in India non naſcuntur 347. 2.
Lentis notæ & deſcriptio ex Theophraſto 925. 1.
Lenticulatum ſcalprum 924. 2.
Lenticula an radicem habet 6. 2.
Lenticula quid 924. 2.
Lentis paluſtris deſcriptio 462, 1.
Degenerat in ſiſymbrium & quæ ibid.
Lentiſcus 124. 2. 1. 964. 2.
Eſt perpetuo folio ibid.
Unde dicta 230. 2.
Lentiſci fructus quomodo ſationum tempora ſignificat 875. 2.
Lentiſcum arrodere quid 230. 2.
Lentiſci hiſtoria 231. 1.
Lachryma an liquida 969. 2.
Lentus quis 924. 2.
Leontopetalon an anemone 845. 2.

Ejus deſcriptio ibid.
Leontopodii deſcriptio ibid. 846. 2.
Leontopodium Plinii eſt leontopetalon 846, 1.
Unde dictum 846, 2.
An piloſella minor ibid.
Lepus ture es & pulpamentum quæris Adag. 383, 2.
Λευκάνθεμον non eſt ἄκανθος λευκὸς 606, 2. 608. 2.
Leucanthos 588, 2.
Leucanthemum unde dictum 833, 2.
Leucacantha an carlina 607, 1.
Eſt aut frutex aut arbor 606, 2.
Leucographus an ſilybus Dioſc. 607, 1.
Plinii an Cerinthe 717, 1.
Leucoion aut eſt bulboſum aut frutex 696, 1.
Bulboſum primum ver nunciat ibid.
Ejus genera ibid.
Leucoii fruticis differentia 696, 2.
Lutei uſus in medicina ibid.
Eſt alcheyri 696, 2.
In coronis nuptialibus locum habuit ibid.
Levicaules plantæ 828, 2.
Leviſticum an laſerpitium 597, 1.
An magydaris 599, 2.
An Hippoſelinum 806, 1.
Leviſtici deſcriptio 599, 2.
Λίβανος an thuris arbor 976, 1.
Unde dictum ibid.
Libanotidis cymon 558, 2.
Tria genera ibid.
Libanous eſt roriſmarinum 560, 1.
Λίβανος an thuris lachryma 976, 1.
Libanotis Theophraſti & Dioſcoridis an eadem 1092, 1.
Theophraſti an ſeſeli Æthiopicum ibid.
Ejus genera ibid.
Dioſcoridis umbelliferæ dicta 1092, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Libanotis ſterelis Theophraſti ibid.
Sterelis Dioſcoridis an caulem vel florem profert ibid.
Arcet tineas ibid.
Libanotis roſmarinus coronarius 1091, 2.
Unde dicta ibid.
Libanotidis frugiferæ quot genera ibid.
Liber quid 434, 2.
Libri lintei 435, 1.
Liber de mirabi auſcult. non eſt Ariſtotelis 524, 1.
Libidinis & roſæ comparatio 646, 2.
Liburni ex quibus naves fiebant 19, 2.
Lichnitis an thrallida 853, 1.
Lignum quid 8, 2. 9, 2.
Ex quibus conſtat 9, 2.
Quod, & cur facile & contra frangitur 23, 2.
Omne habet medullam 529, 2.
Abiegnum facile findituv, difficulter frangitur 23, 2.
Acanthinum 359, 2.
Aloes & ejus deſcriptio 1028, 2.
Braſilium Græcis incognitum 835, 1.
Celſi & ejus uſus 321, 2.
Ebeni quod optimum 359, 1.
Quomodo ab aliis cognoſcitur ibid.
Mori vetuſtate nigrum fit. ibid 521, 2.
Moluccenſe ſive paunia 895, 1.
Nephalium 567, 1.
Sambuci 206, 2. 207, 1.
Santalinum quando acrimoniam habet 895, 1.
Scyticum an glycyrriza 1105, 1.
Colore luteo tingit capillos ibid.
Sempervivum 356, 1.
Seſaminum 359, 1.
Vitis an durabile 526, 2.
Lignum thuris & myrrhæ ad Sabæis uritur 1033, 1. 2.
Ejus incommodis quomodo medentur ibid.
Ligna quæ ætate, arte, aut natura ſplendent 359, 1.
Quo loco ſpiſſiora & pulchriora 283, 2.
Deteriora quæ 515, 2.
Cædendi tempus 131, 2.
Ponderoſa & dura 521, 2.
Quæ rariem ſentiunt vel non ibid.
Quomodo à tinea præſervantur 522, 2.
Dolatoria 530, 2.
Fiſſilia ibid.
Odorata an æterna 527, 1.
Rotunda 530, 2.
Ne findantur ibid. 531, 1.
Quæ facile & contra terebrantur 532, 2.
Quæ navibus apta 533, 2.
Quæ tectis & aliis apta ibid.
Quæ crepitant in igne 542, 1.
Quæ facile vel contra ſecantur 532, 2. 533, 2.
Ligni color quis 742, 1. 752, 1. 841, 2.
Lignoſa radice an græveolentia 844, 1. 2.
Lignorum differentiæ 530, 2.
Materiæ quot infeſta ſunt 528, 1.
è lignis novellis ignis optimus 541, 2.
Liguſticum an imperatoria 905, 1.
Liguſtrum pœtarum quid 63, 1. 2.
Vulgare in Ægypto non reperitur ibid.
Eſt cypri ſpecies 63, 2.
Quomodo differt à poetarum ibid.
Poetarum an cyprus 63, 1.
Liguſtrum 123, 1.
Non eſt cyprus 178, 1.
Lilac, ejus flos 63, 1.
Non eſt balanus 302, 2.
Lilach an oſtrys 177, 2.
Lilium è caule exit 74, 2.
Ex lachryma exit ibid. 75, 1.
An è caule naſcatur ibid.
Comparatur Virginitati 654, 2.
Cur κρίνον dictum 655, 1.
Ut rubrum fiat 656, 1.
Purpureum 679, 2.
Byſantinum 657, 1.
Convallium an oenanthe 682, 1.
Lilii excellens quomodo contemplanda 654, 1.
Lachryma 643, 1. 656, 1.
Deſcriptio 656, 1.
Vox late ſumitur 712, 2.
Flos noctu panditur, meridie flacceſſit noctu folia amittit 715, 1.
Sylveſtris genera 657, 1.
Purpurei deſcriptio 656, 2.
Lilium purpureum non eſt hyacynthus poëtarum ibid.
Non eſt hemerocallis ibid.
Ejus genera ibid.
Maturè florens eſt Dens caninus 697, 1.

Lilii an rosæ flos citius folia amittat 715, 1.
Liliorum differentiæ 644, 2. 655. 2.
Limonia 589, 2. 616, 1.
Nomen hoc pluribus herbis tribuere veteres 610, 1.
Limonium est citri species 344, 1.
Quomodo differunt ibid,
Ejus genera ibid.
Limones de figuras 345. 1.
Limonum succus puellis cur gratus ibid,
Varos & maculas tollit ibid.
Λίμνη vox late sumitur 408, 1.
Linaria est osyris 1176, 1. 2.
Linaria unde dicta 1176, 1.
Lino-genista 19. 2.
Ejus descriptio ibid.
Lino sparti historia 19. 2. 20, 21. 22. 23.
An spartum ex quo in Asia lina ad retia fiebant 20. 1.
An linum sativum ibid.
An linum crassius ibid.
An thymelea 20, 2.
Quid sit ibid,
Linum 17, 2.
Linum pingue solum vult 944. 2.
Quando ferendum ibid.
A patiendo cur dictum 943, 1, 2.
Lini etymologia & historia 943, 1.
Genera 944.
Lineis vestibus cur sacerdotes utuntur 944, 1.
Λιπᾶν quid 512. 1.
Λιπᾶν arbores quando dicuntur 135, 1. 497, 2. 512. 1.
Λιπητὸν quod anni tempus 512, 1.
Lithospermum unde dictum 1127, 2.
Repens, & ejus descriptio 1128. 1.
Lithosparmi genera quot 1128. 1.
Descriptio 1127. 2.
Semen 64, 2.
Litterarum inventores qui 434, 1.
Lixivia acrior quæ 540, 2.
Λω quis mensis 475, 2.
Λόβος quid botanicis 260. 1. 1183. 1.
Loca aprica quæ 285, 2.
Umbrosa quæ ibid.
Fluviis vicina an palustria 868, 2.
Quæ medicamentis sunt fertilia Græcia 1117. 2.
Loca quæ medicamentis fertilia sunt 1116, 2.
Loca terrena sub quibus aqua latet 468, 2.
Terrena privatim quid ferunt 452, 2.
Loci & regionis ratione melior & prejor fructus ex satione provenit 76, 2.
Loci a locis multum differunt 1005, 2.
Loci natura facit discrimen in plantis 538, 2.
Locis omnibus non omnia proveniunt 402, 2.
Locorum discrimen facit ad maturitatem frugum 913. 2.
Lolium quid 17, 2. 937, 2. 938. 2. 953. 2.
Lolium ex hordeo triticoq; corruptis 950. 1.
Lolium ex lino 941, 2.
Lolium unde enascitur 942. 1. 947, 2.
Lolium quando ex tritico mutatur 943. 1.
Lolium an vernum 941. 2.
Lolii descriptio 943. 1.
Notæ ex Theophrasto ibid.
Malignitas 941. 1.
Lolio victitare Adag: 942, 2.
Lolium cerevisiam malignam efficit 942, 2.
Lomentum quid 915 2.
Lonchitis descript. 1164. 1164, 1.
Λοπᾶν quid 512. 1.
Λόφυρα 176, 2.
Lopima genus castanearum 173, 1.
Λωτὸν Latini celtim vocant 25, 1. 323, 2.
Lotus 42, 1.
Lotus est arbor aut herba 903, 1.
Lotus arbor 321. 2.
Est celtis Plinii 323, 2.
Lotus Polibii ibid.
Non est altea Theophrasti 327, 1.
Non est paliurus Africana ibid.
An commarus sive paliurus Agatoclis 327. 2.
An ziziphus 328, 2.
Lotus an perlaro Italorum 323, 1. 325. 1.
Est diversa à Lotophagorum loto 326. 2.
Lotus lybica Athanæi 327, 1.
Differt à Lotophagorum loto ibid.
Lotus Athanæi est faba ægyptia 440. 2.
Lotus herba est sativa, hortensis & melilotus 903, 1.
Unde dicta ibid.
Sativa quæ 903. 2.
Sativa an sylvestris ibid.
Sylvestris descriptio ibid.
An trifolium pratense ibid.
Sativa an trifolium pratene 905, 1.
An melilotus vulgaris 905, 2.
An herba septem temporum ibid.
Loti plura genera valde discreta 883, 2.
Loto tuta hortus sit floridus 903. 1.
Lotus Egyptia 446, 2.
Ejus mirabilis natura 447. 1.
An sit nymphæa altera 448, 1. 861, 1
Quomodo differt à nymphæa 451, 1.
Ejus descriptio 448, 2.
Lotus vox multa significat 324, 1.
Quid denotat 325, 1.
Faba Græca dicta 324. 1, 2.
Genti nomen dedit 324, 2.
Unde dicta 446, 1.
Sata quid ibid.
Loti descriptio 325. 1. 437, 2.
Genera 440, 2.
Radix 447, 2. 450, 1.
Radix corsium dicta 438, 1.
Ejus descriptio ibid: 447. 2.
Folia & flores nymphea simillima 449, 1.
Floris descriptio ibid.
Corsia quid ibid.
Fructus utilitas 325, 1.
Medulla 531. 1.
Lotometra quid 446, 2.
Lotophagorum terra 323, 1.
Lous mensis quis 476, 2.
Lumbrici quibus gentibus peculiares 1179, 2.
Luna augescente augentur omnia cæpa excepta 785. 1.
Lunæ imago cur laurum teneat 185, 2.
Lunaria 768. 1.

Lunaria

Lunaria Isatidis & unde dicta 824, 1.
Lucinia Dea cur diptamo coronata 1132, 2.
Lucius Apuleus deceptus 46, 2.
Lupatum quid 467, 2.
Lupinus 941. 2. 962, 2.
Est cibus Philosophorum 927, 1.
An faba Ægyptia 439, 1.
Culturam non patitur 120, 2.
Unde dictus 927, 1.
Quomodo dulcis fit ibid.
An dulcis detur ibid.
Quomodo ferendum 962, 2. 963, 2.
Ter floret 927, 2.
Horas diei demonstrat 927, 2.
Quando seritur 909, 1.
Cur bryon vocatur 3, 1.
Quomodo valenter germina edat 39, 2.
An cultura melior fiat 14, 2. 19, 1.
Lupinus & faba agro pro stercoratione est 940, 1.
Lupini semen 64, 2.
Nocæ ex Theophrasto 927, 2.
Varia genera 64, 1. 928, 1.
Lutea an Lysimachia 698, 2.
Cretica est γένος 720, 1. 721, 1.
Ejus descriptio ibid.
Lutum unde dictum 722, 2.
An struthium ibid. 723, 1.
An isatis Dioscoridis ibid.
Luteum & virentem colorem tingit ibid.
Ejus descriptio ibid.
Luteus color 722, 2.
Lybicæ populi folia cur crepant 53, 2.
Lychnis coronaria an Iovis flos 667, 2.
Unde dicta & nata 715, 2.
Coronariæ descriptio 716, 2.
Lychnis & lynitis differunt 715, 2.
Lychnis an corymbe Columellæ ibid.
Lycii succus 353, 2. 355, 2.
Quomodo adulteratur 354, 2.
Indici descriptio 353, 2. 354, 2.
Vulgaris descriptio 353, 2.
Lycium medicamentum quomodo fit 355, 2.
Lycium duplex 353, 2.
Creticum 355, 1.
An legittimum 355, 2.
An vulgare antiquorum ibid.
An care sit 356, 1.
Lycophæus color 966, 2.
Lycopsis descriptio 838, 2.
Quarta an bugiossum vulgare 839, 1.
An cynoglossum vulgare ibid.
An echium alterum Dodonæi 838, 2.
An cynoglossum alterum Matthioli ibid. 849, 2.
An anchusa quarta ibid.
Ejus genera 839, 1.
Unde dicta 838, 2.
Lysimachia virginiana 365, 2.
An ad ephemeri classem pertineat 698, 1.
Lysimachia spicata 699, 2.
Lysimachiæ descriptio 698, 1. 2.
Unde dicta 698, 2.
Ejus differentiæ ibid.
An herba lutea ibid.
An pelisbossa ibid.
Lysimachiæ spuriæ descriptio 699, 1.
Cæruleæ descriptio ibid.
Purpureæ descriptio ibid.
Non est eupatorium ibid.
Non est centaureum ibid.

M

Macarone an Hipposelinum 805, 1.
An smyrnium 807, 1.
Maculæ & vari faciei ut tollantur 345, 1.
Macrobius notatur 383, 2.
Macrobii codex corrigitur 385, 1. 396, 1. 399, 2.
Magia anagallis dicta 817, 2.
Maginentium expugnatio a quo 517, 2.
Magydaris quæ planta 599, 2.
Ubi nascitur ibid.
Magydaris 36, 2. 590, 2. 597, 1.
Est laserpitii folium 587, 2.
Mais, & ejus descriptio 936, 2.
Majorana an amaracus 688, 1. 689, 1.
An marum 689, 1. 2.
An sampsuchum 689, 1.
Unde dicta ibid.
Gratiam vio conciliat ibid.
Ejus descriptio ibid.
Non est amaracum veterum ibid.
μαλάχη an lactura 778, 1.
Malabathrum folium dictum 1032, 2.
Malabathrum & folium an idem 1034, 2.
Ejus descriptio 1032, 2.
Ubi nascitur 1033, 1. 2.
Vulgare non est veterum 1034, 2.
An veteres noverint 1033, 1.
An sine radice nascitur 6, 2. 1033, 2.
An hodie ad nos asferatur 1033, 2.
An betre 1035, 1.
Quod optimum 1034, 1.
Ejus genera quot ibid.
Unde dictum 1035, 1.
μαλάχη unde dictum 548, 1.
Malacociss Damocratis est convolvulus 64, 2.
Malacociss an chelidonium minus 895, 2.
Malicorium unde dictum 692, 1.
Malinatticlle 438, 2.
Unde dictum 451, 1.
Ejus descriptio ibid. 438, 2.
Malleus ex quibus sit 538, 2. 539, 1.
Malva 43, 2.
Instar hastæ grandescit 10, 2. 13, 2.
Unde dicta 824, 2.
Sirim & semen sedat 825, 2.
An cultura arboris naturam assumat ibid.
Malvæ folia 49, 2.
Pro culturæ ratione varietas 10, 2.
Folium sanctum cur dictum 825, 1. 2.
Folia ad solem se vertunt ibid.
Semen μαλάχης dictum ibid.
Malvæ cauliculis pro asperagis utebantur antiquitus 1154, 1.
Malvarum differentiæ ibid.
Malus 47. 19. 20. 41. 43. 44.
Malus unde dicta 398, 1.
Repullulat 492, 2.
Est brevioris vitæ 490, 2.
Quomodo longæva ibid.
Quomodo germinat 130, 2.
Quomodo fructificat ibid.
Pyro insita mali folia profert 289, 1.
Sylvestris an semper bifera 68, 1.
Mali nisi cultura accedat natura 10, 2.

Cortex in rumpatur 19, 2
Radix 24, 2. 26, 1. 141, 2.
Folia 43, 2. 49, 2. 52, 2.
Folos 62, 2. 63, 1. 64, 2.
Sanio 85, 2.
Odor 60, 2.
Inventor Bacchus 397, 2.
Deſcriptio 399, 2.
Materies 517, 2. 520, 2.
Malum cur ſplendidus fructus Homero dicatur 397, 1.
Malum cur Empedocles dixit ibid.
Malorum differentiæ 398, 1.
Genera Plinio 398, 2.
Mala amerina **Paradÿs appel** vel **Aechtjens appel** 399, 1.
Claudiana **Joophens & Knoopſteertjens** ibid
Epirotica. **Septvert. Septelinge** ibid.
Seſtiana **Winter guldelinge** ibid
Melimela. vel muſtea **Goeſoeten** ibid.
Melapia. **Pomapoza** ibid.
Modiana **Hondert marckt** 399, 2.
Orbiculata **Rontappel ſeptelinge** 399, 1.
Orthomaſtica **Kabauwe** ibid.
Pereſia **Guldelinge** ibid.
Parmutia **Geſtrumtkelde appel** 399, 2.
Pulmonia **Bobbers. Potappe** ibid.
Rabelliana. **Somer Guldelinge** 399, 1.
Scandiana **Loopkens** 399, 1.
Scantiana **Winter guldelinge** ibid.
Spadiana 399, 2.
Syrica **Cannekens appel** 399, 1.
Malum armeniacum, perſicum & præcoccum an unum ſit genus 128, 1.
Malum aureum amoris eſt teſſera 338, 1. 340, 1.
Aureum vel Heſperidum an ſit citrinum 338, 1. 2. 339, 2.
Eſt cydoneum 338, 1. 2. 339, 2. 340, 1.
Antiquis vile erat 339, 1. 340, 1.
Malum aureum Veneri eſt gratum 340, 1.
Ante citrii inventionem cognitum fuit 340, 2.
Sponſæ cur ante concubitum dabatur ibid.
Ejus fabula de ortu & cuſtodia 337, 2.
Non eſt malum arantzion ibid.
Malis aureis petere, eſt tentare in amorem 338, 1. 340, 1.
Malum citrium antiquis non edebatur 342, 2.
Non turbat alvum 343, 1.
A tineis præſervat veſtes 342, 2.
Per poros educit venenum 343, 1.
Oris bonum halitum facit ibid.
Ejus cortex anhelis ſenibus medetur ibid.
Omni anni tempore fructum fert ibid.
An recte cydromelum Dioſcoridi dicitur 337 1.
Si inoculetur ſterilis erit 343, 2.
Mali citrii plantatio ibid.
Malus granata ſiccum locum amat 123, 2.
Citra culturam provenit, ſed culta magis proficit ibid.
Malus medica Homero incognita 524, 1.
Medica & perſica an diverſa 337, 1.
In medea peculiaris 322, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Pomum ejus non manditur ibid 324, 2.
Veſtes a tineis inoffenſas ſervat ibid.
Alvum deturbat 322, 2.
Adverſus venena valet ibid.
Quando innotuit ibid.
Modus ſerendi ibid.
Omni anni tempore pomifera eſt ibid.
Qui flores fœcundi fiunt ibid.
Antiquis valde rarum 399, 1. 2.
Malum Narantzium quid 337, 2.
Non eſt malum aureum ibid.
Malus Perſica in Perſia peculiaris 322, 2.
Malus punica 545, 2.
Malum terræ 1107, 2.
Malus & antennæ ex abiete fiunt 513, 2. 514, 1.
Mamera an Manna thuris 450, 2.
Manna quid 531, 1.
Mandragora 48, 2, 550, 2.
Unde dicta 583, 1. 585, 1.
Theophraſti non eſt recentiorum 551, 2.
Theophraſti 583, 2.
Theophraſti eſt belladona 1078, 2.
Theophraſti & Dioſcoridis quomodo differunt 585, 1. 1059, 1.
Mandragora Dioſcoridis 583, 2. 584, 1.
Dioſcoridis eſt mas & fœmina 584, 1.
An frigus futurum prænuntiat 585, 1.
Fœcundas reddit mulieres 584, 1.
Ejus fructus 550, 1.
Ejus radix 585, 1.
An ad amores facit 1058, 2.
Eſt bifurcata 584, 1.
Ejus fabula ibid.
Quomodo antiquitus effodienda 1041, 2.
Ejus facultates 1052, 2.
Mandragoram bibere Adagium 584, 2.
Sub mandragora dormire Adag. 584, 2.
Mangia arbor 315, 1.
Mangle arbor. Ejus deſcriptio ibid.
An ficus indica 315, 2.
Manna officinarum an veteribus cognita 149, 2. 150, 1.
Deſcribit Amynthes apud Athanæum 149, 2.
Ejus genera quot 150, 1.
Quomodo fit 150, 2.
Quomodo adulteratur ibid.
An gummi ſit ibid 836, 2.
Quod genus præſtet 150, 2.
In ſalicibus repertum 151, 1.
Eſt ros cœli non gummi ibid.
Manna indici calami 482, 1.
An ſaccarum veterum ibid 2.
An manna vulgare ibid.
Manna thuris quid 149, 2. 979, 1. 981, 2.
Manna quid 21, 2.
Manna quid 23, 2.
Mapalia 878, 2.
Maranthæ laus, & error 625, 2.
Marathrum 548, 1.
Unde dictum ibid.
An fœniculum ibid.
Marcelli Empirici codex corrigitur 723, 2. 765, 1.
Mare rubrum unde dictum 481, 1.
Ejus aqua non eſt rubra ibid.

Pel-

Belluis eſt plenum 417, 2.
Maris & foemina differentia in plantis 151, 1.
Mares quando in venerem pigerrimi 620, 1.
Maru herba 717, 2.
Marum 566, 2.
Unde dictum 689, 2.
Syriacum ibid.
Cortuſii an marū veterū ibid.
Veterum an maſtic Gallorum 690, 1.
An clinopodium Dodonæi ibid.
An amaracus 688, 1.
An majorana 689, 2.
Martialis codex corrigitur 385. 396, 1.
Marrubium 546, 2.
Marrubium unde dictum 574, 1.
Cur præſſium dictum 573, 2.
An cardiaca 574, 2.
An melliſſophyllon 575, 1. 2.
Marrubii duo genera 550, 2. 574, 1.
Ejus differentiæ 550, 2.
Varia nomina 574, 1.
Deſcriptio ibid.
Marragō an hemerocallis 547, 1.
Maſpetum quid 590, 1. 2.
Laſerpitii folium 586, 2.
Maſſa & oſſa idem 317, 1.
Maſtic Gallorum 683, 2.
An marum veterum 690, 1.
Maſtiche 971, 1.
In chio optima 231, 2.
An chondrilla 857, 2. 858, 1.
Ex cinara 622, 2.
Ex ixine Theophraſti ibid.
Materies arborum quando cædenda 511, 2. 513, 1.
Rotunda & decorticanda quādo cædenda 511, 2. 512, 1.
Quæ quadrari debet quando cædenda 511, 2.
Quæ valida eſſe debet quando cædenda ibid.
Cur diverſo tempore cædenda 512, 2.
Quæ melior ibid.
Quæ ſolidior 514, 2.
Diſcrimen unde cognoſcitur ibid.
Materies ligni quæ facilis aut difficilis in opere 528, 2.
Ex qua naves incorruptæ in mari perdurent ibid.
Dura cur facilius a ferro cæditur ibid.
Quæ facile flecti poteſt 530, 2.
Oleagilea etiā elaborata germen facile producit 541, 2.
Ubi optima 515, 2. 516, 1.
Ubi peſſima 515, 2.
Omnis habet medullam 528, 2.
Nodoſa unde fit 515, 2.
Ad fabrilem uſum quæ optima ibid. 516, 1.
Mathiolus notatur 252, 2. 255, 2. 626, 1. 1170.
Mathiolus defenditur 231, 1. 2. 551, 1.
Matricaria unde dicta 833, 2.
Ejus genera ibid.
Parthenium dicta 816, 1.
An parthenium 687, 1.
An arthemeſia 1152, 2.
An amaracum Galeni 546, 1.
An amaracus 687, 1.
Matriſylva eſt periclymenum 1163, 2.
Matrix quid botanicis 8, 2. 10, 2.
Ejus varia nomina ibid.
Ex quibus conſtat 9, 2. 10, 2.
Matronæ cur Bonæ Deæ templum intrantes myrtum non inferant 376, 2.
Maturatio quid 594, 2.
Maturus adoleſcens 136, 2.
Matura ſenectus ibid.
Matura poma 595, 1.
μάνδρα unde dictum 1097, 1.
Meconium quid 1100, 1.
Medea venenorū perita 1143, 1.
Medica undedicta 948, 1.
An trifolium cornutum 949, 1.
Medica marina Cluſii an helenium minus 683, 2.
Medicæ cultus 948, 2.
Virtutes 948, 1.
Deſcriptio 948, 2. 949, 1.
Medica an jumentum pinguefcit 448, 1.
Stercorata an interit 946, 2. 949, 1.
Folio ſpinoſo 640, 2.
Medicus unde dicitur 626, 1.
Medico herbarum cognitio neceſſaria ibid.
Medicamenta purgantia aſſuetis pharmaca cur eſſe deſinunt 1147, 2. 1148, 1.
Medicamenta ſunt medicamenta non aſſuetis 1148, 1.
Medicamenta ubi præſtantiora 1179, 2.
Medicamentum oſſeum dictum 266, 2.
Medicamenta ſemen ſupprimentia 781, 2.
Medimnus quid 923, 2.
Medullam an omnes plantæ habent 5, 2. 1.
Habet omnis materies 528, 2.
Medulla & cortex an conſimiles 7, 1.
An omnibus inſit 24, 2. 529, 2.
Eſt ligno durior 13, 2.
Eſt materiei pars præſtantior 529, 2.
Mori qualis 23, 2. 520, 1.
Radicibus ineſt 23, 2.
Medulla quomodo arbores carere dicuntur 23, 2.
Medullarum diſcrimen 23, 2.
Mel quando ſit 149, 1.
Frugum quid 883, 1.
Apum unde conficitur 149, 1.
Maxime in quercubus cadit 149, 2.
Aereum Ariſtotelis & Theophraſti eſt unum 149, 1.
Honigthau dicitur ibid.
Optimum 569, 2.
Melis triplex generatio 149, 1.
Melliscopia quando 569, 2. 570, 1.
μελισσόφυλλον multas habet ſignificationes 25, 1.
Mellitio bona quando 549, 2.
Eſt medulla roboris 25, 2.
Robiſinum latini vocarūt 26, 1.
Eſt herba in ſegete naſcēs 25, 2.
μελισσόφυλλον quid 517, 2.
Melampyrum quid, & unde naſcitur 938, 1. 1162, 1.
Ubi naſcitur 937, 2.
Melampyrum perpuſillū 938, 1.
Melampyrum unde μυαγρον dictum 922, 1.
Melampyri deſcriptio 938, 1
Melanthium an iſopyrus 718, 2.
Eſt gith 832, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
μέλας vox latè botanicis ſumitur 802, 1.
Melica an milium indicum 929, 1.
μέλι unde dicta 184, 2.
Meligneta non eſt cardamomū minus Arabum 1013, 2.
Ejus deſcriptio 1014, 1.
μέλανος color 703, 2. 1020, 2.
Meliſſa apibus grata 576, 2.
Meliſſophyllon unde dictū 575, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An amellus Virgilii 882, 2.
Melilotus 19, 2. 883, 2.
Unde dicta, 946, 1.
Ægyptia 446, 2.
Græcanica ibid.
Ubi optima 903, 2.
An ebrietatem arcet 904, 1.

Arabum & Græcorum an eadem 924, 2.
Vulgaris an antiquorum ibid.
Syriaca an Serapionis ibid.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
Ab Alpino deſcripta an Serapionis 905, 1.
An Græcorum ibid.
Non eſt menta græca corymbifera ibid.
Meliloti deſcriptio 903, 2. 904, 2.
Duo genera ibid.
Flores ſiccati magis odoratia 904, 2.
Melitzamū quid 1076, 2. 1078, 1.
Μηλίζων color 904, 2.
Μῆλον vox late patet 398, 1.
Unde dictum ibid.
Melo ut dulcis fiat 760, 2.
Eſt e genere cucumeris 782, 1.
Unde dictus ibid.
Melonis fructus an antiquis græcis cognitus ibid.
Deſcriptio ibid.
Melonum fertilitas in Peruana valle 781, 2.
Melopepon an melo 782, 1.
A pepone diſtinguitur ibid.
Melothrum 546, 2.
Melus ager mire fertilis 913, 2.
Memphis non eſt Babylon antiquis 93, 1.
Menſæ citriatæ 524, 2.
Menſes Græci in tres partes dividunt 136, 2.
Menſes Græcorum pro ſolis non una ratione numerandi ibid.
Menſis anni quis primus 475, 2.
Mēſis Græcorū ultimus 137, 1. 2.
Menſis μηνιαῖον 918, 2.
Menta 39, 1.
An ſemine feratur 682, 2.
An ex ſemine naſcitur 683, 1.
An generationi & Veneri ſit inimica 813, 2.
An mentem turbet ibid.
An longiori uſu ſemen minuitur ibid.
Unde dicta ibid.
cur dicatur 813, 1.
Mala herba cur dicatur ibid.
Vulneribus nocet ibid.
Lac coagulare nō patitur ibid.
Eſt inimica generationi ibid.
Cur venerem inhibeat ibid.
In magicis uſum habuit 813, 2.
Semen vix profert ibid.
Radice plantatur ibid.
Eſt ſatis vivax ibid.
Variegata 814, 2.
Sylveſtris cur calamenta dicta 814, 1.
Græca ſeu corymbifera an melilotus 904, 2.
Mentæ deſcriptio 813, 2.
Genera 814, 1.
Mentā belli tempore neque edito, neque ferito Adag. 813, 1.
Mentaſtrum 814, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An nepita agreſtis ibid.
Mercurialis parthenium dicta 816, 1.
Mercurialis genera quot 1161, 1.
Utriuſque deſcriptio 1160, 2.
Succo manus muniūtur adverſus plumbum liquatū 1161, 2.
An ſemen ferat 1161, 1.
Sylveſtris cynobrambe dicta 1161, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Merus mons in quo Bachus natus 322, 2.
Meſues defenditur 670, 2.
Meſues locus exponitur 888, 2.
Meſpili tria genera 190, 2. 220, 1. 201, 1.
Deſcriptio 201, 2.
Morbus & vermis 191, 2.
Erymon 200, 1.
Flos 190, 2. 202, 1. 203, 2.
Meſpelus anthedon. Ejus deſcriptio 190, 2.
Aronia 203. 2.
Meſpelus commode in oxyacantha inſeritur 263, 2.
Meſſi agri fertilitas 913, 2.
Meta quid 373, 1.
Meta torta 388, 2.
Meum vulgare an legitimum 1127, 1.
Μετανάστιος quis menſis 733, 2. 734, 1.
Miliacea jubam gerunt 914, 2.
Milium 941, 2. 962, 2.
Unde dictum 928, 2.
Surgum cur dictum 546, 1.
Quot diebus perficitur 913, 2.
Vulgare 929, 1.
Indicum ibid.
An ſorgum ſeu melica ibid.
Milii nota ex Theophraſt. 928, 2.
Farina quomodo in panes redigatur 929, 1.
Milium ſoler vel ſolis unde dictum 1127, 2.
Millipeda 416, 1.
Μίλτος pluvia peruitioſa 172, 1.
Minyanthes unde dictum 456, 1.
Μίσυ quid 813, 2.
Μίσυος ſeu pediculus quid 6, 2. 7, 1. 8, 1. 28, 1.
Mitra quid 145, 2.
Mixa quid 317, 1.
Muaſium 424, 2.
Mochon Italorum an ervum aut drobus 923, 2.
Moibani error 97, 2.
Moiſes infans ſiſcilla papyracea expoſitus 432, 1. 433, 1.
Mollugo an ſpecies aparinę 884, 1.
An gallion album ibid.
Ejus deſcriptio & differentiæ ibid.
Molochia Alpini an corchorum 817, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Eſt cibus gratus Ægyptis ibid.
Molotron 280, 2.
Moly nomen multis gaudet plantis 1129, 1.
Unde dictum ibid.
Radix ruthæ 798, 1. 2.
Theophraſti 1129, 2.
Dioſcoridis 1130, 1.
Molyos flos 1129, 1. 2.
Deſcriptio ibid: 1117, 2.
Momia unde dicta 1014, 2.
Mōtapii deſcriptio & vires 795, 2.
Morus 44, 2. 400, 2.
Talea feritur 73, 1.
Quando germinat 134, 2.
Sapiens cur dicatur 401, 1.
Unde nata 401, 2.
Alba veteribus incognita ibid.
An arbor lanifera 426, 1.
Morus Ægyptia 285, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
E caudice fert fructus 2, 2.
Ejus lignum in fundo ſiccatur 285. 2. 287, 1. 291, 1.
Mora Bati aut Baſſi 269, 2.
Batodes 400, 2.
Rubi 269, 2. 400. 2.
Celſi 400, 2.
Mori flos 64, 2.
Lignum vetuſtate nigrum fit 359, 1. 521, 2. 527, 1.
Lac quid 400, 2.
Materia æterna 521, 2.
Materies qualis 517, 2. 518, 2. 520, 1. 530, 2.
Medulla qualis 23, 2. 520, 1.
Fructus trinos habet colores 401, 1.
Fructus maturus tingit manus & alia, immaturus maculas eaſdem tollit 401, 1.

Deſcriptio 401, 2.
Morum Pani dicarunt paſtores 401, 1.
Unde dictum ibid.
Morocho fluitior Adagiū 380, 2.
Μορόν quid 72, 2.
Moſcoitæ ex quibus domus & templa conficiunt 535, 2.
Mulier ut virilis ſexus fœtum cōcipiat 233, 1.
Mulieres hyeme ſegniores ad venerem 843, 2.
Multicaules plantæ quæ 819, 2.
Multipeda 416, 1.
Muralis parietaria dicta 816, 2.
Mures necare 47, 1.
Murium aditus prohibere ibid.
Murices quid 455, 1.
Muricida 546. 2, 550, 2.
Muſcari an bulbine 879, 1.
An bulbus vomitorius 879, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Muſcipula an armerius flos 669, 1.
Muſcus quid 2, 1.
Proptic quid 156, 2, 157, 1.
Quercinus 156, 1.
Aromaticus 156, 2.
Muſcus & bryon qualis maxime odoratus 157, 1, 2.
Quomodo differunt ibid.
Mulcion quid 441, 1.
Mutatio plantarum non eſt ſimilis animaliū, & cur 83, 2.
Mutatio & permutatio quomodo differunt 796, 1.
Myagros quid 1162, 1.
Myagrum Dioſcoridis an eryſimum 921, 1. 922, 1.
Unde dictum 921, 1.
Ejus oleum 922, 1.
Μύκητες fungi 27, 2.
Ejus etymon ibid.
Myoctonon 1136, 2.
Myoſitis an piloſella major 846, 2.
Myrica 123, 1.
Unde dicta 407. 2, 408. 1. 2.
Ubi naſcitur 408, 1.
Infelix arbor cur dicatur 408, 2.
Eſt coronamentum improborum 408, 1.
An pomalum Hippocratis 409, 1.
Quomodo perpetuo vivere dicatur 45, 2.
Valet ad carcinomata 410, 1.
Valet ad profluvia muliebria 409, 1.
Myricæ virgis vates utebantur ibid.
Vaticinia per eas fiebāt 428, 2
Folia 48. 2.
Myrobolanus 298, 1.
Ejus genera quinque. 300, 1. 2
Eorum deſcriptio ibid.
An in una arbore naſcantur ibid.
An ſit glans unguentaria 97, 1. 98, 1.
Ejus deſcriptio ex Cæſare Creſcenate 301, 2.
Ejus mentio non fit apud veteres 97, 1.
Quid ejus nomine intelligat Dioſc: ibid.
Non eſt dactylus 97, 2.
Μύρον 96, 1.
Myrrha 367. 2, 369. 1.
Myrrha & aloe corpora condiuntur 902, 1.
Myrrha ex Hippoſelino 805, 2.
Myrrha, thus, balſamum quomodo prodeunt. 973, 2
Myrrha, caſia, thus, cinamomū Ubi gignuntur 974, 2.
Myrrha & thūs collectum ad ſolis dilubrum cōvehitur 975, 2.
Myrrha alia ſtillitia, alia factitia 976, 2.
Myrrha unde dicta 976, 2, 977. 1.
Ubi naſcitur 977, 1.
Myrrha eſt hyemalis, aut vernalis 980, 1.
Myrrha pediaſimos unde dicta 982, 1.
Syriaca cur dicta 1018, 1
Myrrha aminea 983, 1.
Cancalis 982, 2
Ergaſima ibid.
Gabirea 982, 1.
Minea 982, 2.
Optima 983, 2.
Peſſima 982, 2.
Stacte 982, 1.
Tenuis 982, 2.
Troglodirica 982, 1.
Vulgata an bdellium 982, 2.
Quomodo adulteratur 983, 1.
Non eſt benzoin 983, 2.
Myrrhæ color 982, 2.
Probatio 976, 2.
Arbor qualis 974, 2.
Arbor qualis ſecundum veteres 975, 2.
Arbor veteribus incognita 976. 1, 977, 2.
Arbor ex Diodoro 980, 1.
Arbor quādo incidenda 967, 1.
Arbor in quali terra naſcatur 980, 1.
Myrrhæ & thuris arbor is apūd Sabæos nō cuſtodiri 975, 2.
Myrrhæ & thuris mercandi ratio 975, 2.
Myrrhæ & thuris lignum uritur a Sabæis 1031, 2.
Ejus incommodis quomodo medentur Sabæi ibid.
Myrrham legendi modus 975, 2.
Myrrhinæ vel myrſine unde dictæ 375, 2.
Myrrhinum compoſitum 376, 1.
Myrrhis unde dicta 807, 2.
An ſmyrnium ibid.
An cheriſolium ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Myriſtica nux 369, 1.
μυρσίνη quid Galeno 378, 1.
Myrtatum quid 378, 2.
Myrtidanum quid 378. 1, 380, 1.
eſt duplex ibid.
Hyppocratis quid 1010, 1.
Dioſcoridis quid 1009, 2.
Hippocratis an cubebe ibid.
Myrtus 11. 2, 15. 2, 19. 2, 42. 1, 124. 1. 2, 138, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Quomodo provenit 70, 2.
Talea & ramo ſeritur 73, 1.
Ex novellis furcalis producit florem, non fructum, & cur 68, 1.
Sata non degenerat 78. 1
Multa putatione eget 94, 1. 110, 2.
Ubi plurimum naſcitur 368, 2.
An frigidis locis nō duret ibid.
Veneri eſt grata 375, 2. 376, 2.
Veneri eſt dicata 690, 1. 376. 2.
Riſum promovet 376, 1.
Bacho ſacra 377, 1.
Ebrietatem arcet ibid.
Frigora odit 377, 2.
Eſt alba & nigra ibid.
Nigra an folio eſt frequentiore ibid.
Nigra cur fructum album fert 378, 1.
Eſt ſativa aut ſylveſtris 255, 1.
Sylveſtris cur baccas fert nigras 378, 1.
Ejus fructus eſt minor ibid.
Sylveſtris non omnis eſt nigra 256, 2.
Sylveſtris eſt ruſcus 255, 1.
Conficiendis ſagittis eſt apta 379, 2.

Robori eſt ſymbolum ibid.
Brabantica an beleagnus 361.

I.

Myrti Virginales 376, 2.
Myrti genera antiquorum & recentium. 379, 1.
Deſcriptio 380, 1.
Varietas pro culturæ ratione 10, 2.
Stillatitius liquor 380, 1.
Folia 48. 2, 49. 2, 52. 2, 53, 2.
Flos 64, 2.
Satio 85, 2.
Myrto coronantur victores 379, 2.
Myrtea ſylva 376, 2.
Myrteum oleum 378. 1, 379. 1, 256, 1.
Vinum ibid.
Myrtea oliva 315, 1.
Myſt ab oxya arbore dicti 171, 2.
Mirza an arbor vetita 352, 1.
Ejus varia nomina ibid.
Ejus deſcriptio 352. 2, 353. 1, 2.
An dactylus cyprius 353, 1.
An ibid.
An folia plumis ſtrutiocameli ibid.
Platanus Oviedo dicitur ibid.

N.

Nabca 330. 2.
Ejus duæ ſpecies ibid.
An cannarus ſeu palinrus Agathoclis ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus ſpinoſus ramulus ad vulnera ibid.
Nævia oliva 315.
quid 105. 1.
quid ibid.
Nana pruna 718, 2.
Napellum Moiſis an phœnix 1142, 1.
Naphta quid, & ejus vires 1143, 1.
An ſimplex an compoſitum ſit ibid.
An ephemerum ibid.
Naphta 948, 2.
eſt ſinapi 796. 1.
Unde dictum ibid.
Napus in rapum degenerat 772, 2.
An rapa mas ibid.
An detur ſylveſtris 773, 2.
Ejus deſcriptio & genera 772. 2.
Napus & differunt ibid.
Napum & ſinapi non ſunt diverſe plantæ 733, 1.
Naranzium unde dictum 345, 1.
Non eſt malum aureum, & quid 337. 2.
Narciſſus 48. 2, 644. 2.
Unde dictus 657, 2.
Ejus varia nomina 658. 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Cur dictus 659. 1.
Quando floret ibid.
Totus luteus non eſt poëtarum ibid.
Eſt Theophraſt. 659. 2.
Medio purpureus eſt Dioſcoridis ibid.
Luteus Sylveſtris ibid.
Junci Folius an bulbus vomitorius 879. 2.
Perſicus an Theophraſti 660. 2.
Eſt colchici ſpecies 661. 1.
Non eſt Hyacynthus ſtellaris 661. 1.
An tiphion Theophraſti 877. 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſit Narciſſus 876. 2.
An ante folia florem producit 876. 1.
Autumnalis dictus an Narciſſus 876. 2.
Narciſſi folium 865. 2.
Caulis ibid.
Nardus 369. 1.
E propinquo bene olet 868. 2.
Unde dicta 1017. 2.
Nardus & ſpica an idem 1019. 2.
Indica & ſyriaca an idem 1017. 2.
Syriaca unde dicta ibid. 1018. 1.
Spicata eſt Lavendula ibid.
Ubi naſcitur ibid.
Quæ melior 1019. 1.
Celtica 368. 1.
Celtica unde dicta 1019. 2.
Celtica vulgaris an veterum 1020. 1. 2.
Celtica an ſaljunca ibid.
Celtica non eſt Montana ibid.
Celtica an Lavendula 1021. 1.
Celtica in paſtillos cur olim redigebatur ibid.
1021. 2.
Montana cur thyliciris dicta 1021. 2.
Montana eſt neris 46. 1.
Montana an ſpica cilliſa 1021. 2.
An ſocrula vocatur 582. 1.
Montana cur pyrites dicta 1021. 2.
Montana orci tunica dicta ibid.
Montana vulgaris an veterum 1022, 2.
Nardi nomine plures gaudent plantæ 1017. 2.
Color 1018. 1.
Celticæ deſcriptio 1020. 1.
Celticæ colligendi modus 1020. 2.
Montanæ deſcriptio 1022. 1.
Montanæ folia an eryngio ſimilia ibid.
Montanæ radices 1022. 2.
Naſtos 479. 1.
Naſturtium quando provenit 731. 2. 734. 2. 735. 2.
An venerem excitet 763. 2. 764. 2.
Quomodo venerem excitat ibid.
Quomodo venerem extinguit ibid.
Unde dictum 764. 2.
dictum ibid.
Cur dictum 765, 1.
Plantas in propinquo naſcentes arefacit 764, 2.
Babylonicum 766, 1.
Hyemale 749, 1.
An pſeudobunium 749, 2.
Naſturtium ede Adagium 764, 1, 2.
Naſturtii genera 763, 2. 765, 2.
Vires 764, 1, 2.
Uſus 765, 2.
Deſcriptio ibid.
Semen firmius ad perdurandum 795, 2. 796, 1.
Natura ut ex ovo ſic ex vermine facit animal 83, 1.
Naucacites corona 377, 1.
Naves e fago fiebāt olim 527, 2.
E picea fiunt 535, 1.
Ex arundine indica 481, 1, 2.
Ex papyro 432, 1.
Ex arundine rhambu 485. 2.
Navium partes ex quibus fiunt 535, 2.
Neceſſariam fortunam tulit Adag. 779, 1.
Necterides olivæ 313, 2.
17, 1. 18, 2.
Nemora integra malorum aurantiorum aut citriorū quomodo ſponte enata in India Occidentali 72. 1.

Neophyti codex corrigitur 210, 2. 765, 1.
Neophyti error 300, 1. 569, 1. 1017, 2. 1087. 2.
Nepa 545, 2. 588, 2.
Nepenthe unde dicta 1118, 1.
An helenium ibid.
Homeri an borago 893, 2.
Medicamētum mœroris 1116, 2.
Nephalium lignum 567, 1.
Nepita agreſtis an mentaſtrum 814, 1.
Neptunus unde dictus 495, 2.
Neptunus cicer cur inveniſſe dicatur 922, 1.
Nerion quid 46, 1, 2.
Nerii hiſtoria 46, 2.
Venenata vis ibid. 47, 1.
Nerio clauduntur murium ſylveſtrium aditus 47, 1.
Nerio mures necantur ibid.
Neros eſt nardus montana 46, 1.
Non eſt rhododendrum 46, 2.
Νῆρις & νήριον an eadem planta 1022, 1.
Neron quid Barbaris Græcis 484, 2.
Nervus plantæ ad quid datus 9, 2.
Nervum an omnes plantæ habent 5, 2.
Nervi definitio 8, 2. 9, 2.
Nervicaules plantæ quæ 819, 2.
Neurados 635, 1.
Neurus poterion dicta 636, 1.
Nicandri codex corrigitur 28, 2. 63, 2. 173, 1. 174, 2. 175, 1. 360, 1. 641, 1. 651, 2. 695, 1. 844, 1.
Nicandri verſus interpretantur 216, 2. 382, 2. 575, 1.
Nicander & Galenus conciliantur 391, 2.
Nicander & Theophraſtus conciliantur 747, 1.
Nicandri Scoliaſtes error 548, 2. 741, 2. 849, 2. 890, 1. 874, 1. 1071, 1. 1081, 1. 1143, 1. 1142, 1, 2. 1105, 1. 1178, 1.
Nicolaus Damaſcenus quis 186, 2.
Nicolai Mirepſi codex corrigitur 210, 2. 237, 2. 361, 2. 293, 2. 299, 2. 484, 2. 485, 1. 589, 2. 592, 2. 672, 2. 688, 1. 750, 1.
Nicomedis Iatroſophiſtæ codex corrigitur 210, 2.
Nigellæ deſcriptio 832, 2.
Non eſt anthemion ibid.
Eſt gith ibid.
Nitelinus color 213, 2.
Nivea an ſint frigida 874, 1.
Nodus in arbore quid 6, 2. 41, 2.
Nodorum differentiæ 41, 2.
Nodi cæci 42, 2.
Nodi in arbore an omnes tumidi ſunt 42, 2.
Nodi in ligno quid 515, 2.
Nonni verſus explicantur 902, 2.
Nucare quid 131, 1.
Nucamentum quid ibid.
Nummilaria an clatine 675, 1.
Nummilaria mucronata 336, 1.
Nummus Cyrenaicus Batto oblatus 597, 2.
Nunquam Hecale ſics Adag. 857, 1.
Nux 57, 1.
Nux vox latè ſumitur 225, 2.
Nux quid Grammaticis 89, 2.
Nux cur aſpredinem excitet 127, 1.
Nux avellana 42, 1.
An nux lata 174, 1.
Pro culturæ ratione variat 10, 2.
Quando plures & meliores fructus fert ibid.
Ejus varia nomina 227, 1.
Sylveſtris non eſt deterior urbana 223, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Eſt duorum generum ibid.
Nux barbata 228, 2.
Baſilica 225, 2.
Non eſt διὸς βάλανος 172, 2.
Calva quæ dicitur 228, 1, 2.
Nux euboica eſt perpetuæ naturæ 521, 2. 525, 2.
Cariem non ſentit ibid.
Eſt caſtanea ibid. 173, 1, 2.
Nux Græca an ſit amigdala 203, 1. 386, 1.
Heracleotica 227, 1.
Juglans 122, 1. 368, 2.
Unde dicta 172, 2. 225, 2.
Perſica dicta fuit 141, 2.
Aquoſos non amat tractus 123, 1.
Cur nuptiis facer 226, 1.
Lata quid 173, 1.
An amigdala ibid.
An avellana 174, 1.
Myriſtica 369, 1.
An chryſobalanus 107, 1.
Oleoſa 333, 2.
Pontica 227, 1.
Semper virens 423, 2.
Thaſia 202, 2.
Unde dicta 203, 1.
Nucis juglandis genera 227, 1.
Deſcriptio 226, 1, 2.
Nucis materia 540, 2.
Nucum univerſum genus in India 347, 2.
Nux perſica & malum perſicum ſunt diverſa 127, 1. 225, 2.
Nymphæa quomodo differt à loto 451, 1.
An faba Ægyptia 1104, 2.
Unde dicta 1103, 2.
Nenuphar dicta ibid.
Nymphææ genera 1104, 1.
Deſcriptio ibid.
Radix clavata cur dicta 1103, 2.
Radix & vires 1093, 2.
Flos occidente ſole ſub aqua occultatur 1104, 2.
Nymphæa alba & ejus genera 1104, 1, 2.
Lutea & ejus genera ibid.

O.

Obeſos extenuare 836, 1.
Ocellus eſt lachryma radicis exſiccata 75, 1.
Ocimaſtrum an alcobium Nicandri 757, 2.
Ocimaſtrum Fuſcii eſt acinus Dioſcoridis 758, 2.
Ocimaſtrum unde dictum 757, 1.
Cur phileteron dictum 758, 1.
Non eſt ſeſamoide Cluſii 759, 2.
Ocimaſtrum & ocimum ſylveſtre an plantæ ſunt diverſæ 758, 1.
Ocimaſtrum Fuſcii an ocimum ſylveſtre 758, 2.
An clinopodium ibid.
An betonica aquatica ibid.
An ſeroſa hyllaria altera ibid.
Ocimoides 577, 2.
An betonica aquatica ibid.
Ocimum & ocymum differunt 755, 1.
Unde dictum 752, 2.
Eſt planta odorata ibid.
Cur dictine floret 749, 1.
Cur baſilicum dictum 756, 1.
Mulieribus obſonii faſtidium parit ibid.
Infanos & lerargicos facit ibid.
Ejus vires & noxæ ibid.
An ſcorpiones producit maceratum ibid.
An contra ſcorpionum ictum valet 756, 2.
An infanos faciat ibid.

Quando provenit 755, 2.
Quando ſerendum 756, 2.
Ejus diverſitas 757, 1.
Ejus fœcunditas 742, 1.
Cum maledictione ſeritur 752, 1.
Deſcriptio 757, 1.
Aranitatum 762, 1.
Quomodo melius germinat 793, 1, 2.
An germine naſcitur 738, 1.
Aquaticum 757, 1.
An etinum Dioſcordis 757, 2.
Sylveſtre an ocimaſtrum Fuſchy 758, 2.
Ocimi genera quot 762, 1.
Semen infirmius ad perdurandum 795, 2, 796, 1.
Ὄχνη agreſtis pirus, tranſlata fructus. Cert bonos 89, 1.
Ὠχρὸς color quis 877, 1. 867, 2.
Ὠχρὸν 547, 1.
Ὠχρὸν piſum minus 918, 1, 919, 1.
Ocreæ inventæ in oleaſtra 515, 2, 516, 1.
Oculus in arbore quid 36, 1.
Oculi hirundinum an chelidonia reſtituuntur 893, 2.
Oculi populi 219, 2.
Oculi poſt lippitudinem acutius cur Vident 562, 1.
Ocymi labix 242, 33, 2, 737, 2, 740, 2.
Folia 49, 1, 2.
Ocymi quando provenit 731, 2, 732, 2, 738, 2.
Quando degenerat in ſerpillum 82, 1, 695, 2.
Unde dictum 755, 1.
Eſt pabulum ibid.
Ocymum & ocimum differunt 755, 1.
Odor amarus quis 985, 1.
Acris quis 579, 1
Gravis quis ibid.
Major obtundit minorem 989, 2.
Odoris bonitas cur ſiccatis quam viridibus major 986, 2.
Odores florum, foliorum, & radicum qualis 61, 2.
Odorata 964, 2.
Odorata omnia an ſint aromata 368, 1.
An folio locis calidis naſcuntur ibid.
Viridia cur minus olent quã ſicca 1006, 1.
Odoratæ plantæ ubi naſcuntur 369, 1.
Odoratum quot modis dicitur 837, 1.
Odoratiora ſunt quæ ſiccis & aſperis locis proveniunt 904, 1.
Oenantha 678, 2
Unde dicta 680, 1.
An filipendula 681, 1, 682, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An lilium convallium 682, 2.
An bulbocaſtanum 683, 2.
Cretica Alpini non eſt veterum 682, 1.
Ejus variæ ſpecies 681, 1.
Oenanthe quid 544, 1.
Oenopolia non ſpinoſa 331, 1.
Oenothera an recentioribus cognita 1174, 1.
An pſeudo Iyſimachia ibid.
An muſcata 1173, 1.
Unde dicta ibid, 1172, 1.
Ejus deſcriptio 1173, 2, 1172, 2.
Cur onogra dicta 1173, 1, 2.
Ejus radix hilares facit 1172, 2.
Octum quid 38, 1.
Offa quid 317, 1.
Offa & maſſa ibid.
Ὄμφαξ quid 45, 2.
Ὀμφακῶδες unde dicta 242, 1.
Ὀμφακῶδες 1113, 1.
Ὀμφακῶδες quæ planta 263, 2.
Olea 11, 2, 18, 2, 41, 2, 124, 2, 304, 2, 540, 2.
Quomodo arbor dicenda 12, 1.
Multis ſtipitibus aſſurgit 13, 2
Facile vento decutitur 26, 2.
Folia quando vertit 48, 2, 51, 2.
Quomodo proveniat 70, 2.
Quomodo ſeritur 71, 1.
Ex ſurculo non provenit 73, 2.
Oleaſtrum generat 78, 2.
Foliis amiſſis fructificat 80, 2, 81, 1.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Multa putatione eget 94, 1.
Siccos locos amat 123, 2.
Loca maritima amat ibid.
A virgine plantata fertilior 311, 1.
Palladi cur grata 311, 2.
Eſt pacis ſymbolum 312, 1.
Propemiare non naſcitur, 316, 1.
Eſt perpetuę naturę & cariem non ſentit 521, 2.
Teredinem cur non ſentit ibid.
Novella propter fertilitatem interit 494, 2.
Eſt durabilis 492, 1, 2. 493, 1.
Athenis eſt longæva 489, 2.
Æthiopica 418, 2.
Ejus lachryma ibid.
Lapidea 417, 2.
Semper virens 423, 2.
Bohemica 178, 1.
Eſt ziziphus alba 329, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An heleagnus 461, 1.
Pauſea 314, 2.
An ſit prætnedia Nicandri ibid.
An ſtemphelide Athænei ibid.
Olea in India 347, 2.
Olea victores coronantur 312, 1.
Valde pondus ſuſtinet 530, 2.
Ignem facile excipit 540, 2.
Non niſi trecentis a mare ſtadiis provenit, 550, 2.
Oleaginea materia etiã elaborata facile germẽ producit 541, 2.
Oleæ medulla 23, 2. 531, 1.
Radix 24, 2. 25, 2. 26, 2.
Folia 48, 2. 52, 2.
Folia quando ſe vertere dicuntur 51, 2.
Flos 62, 2. 64, 2. 1160, 1. 1161. 1.
Satio 85, 2. 86, 2.
Fructus uber 494, 2.
Dotes 311, 2.
Deſcriptio 315, 2.
Æſtimatio 312, 1.
Morbus 494, 2.
Morbus arachneum 498, 2.
Morbus araneus ibid.
Vermis ibid, 500, 1.
Quomodo arcetur ibid.
Radix ægre moritur 492, 2.
Materies qualis 517, 2. 519, 2.
Sylveſtris deſcriptio 316, 1.
Oleam quis invenit 310, 2.
Olearum inventores Athenienſes 311, 1.
Oleæ calliſtephani folia, contra naturam aliorum foliorum, pars ſuperior albicat, non inferior 52, 1.
Olei conficiendi modus 315, 2.
Oleum optimum ex olivis immaturis 313, 2.
Oleum arbores necat 560, 2.

Balaninum quomodo fit 287, 2, 288, 2, 298, 2.
Hyperici 1051, 1.
Myrteum 378, 1.
Myrteum quomodo fit 379, 1.
Roriſmarini tenue tempore durefcit 1003, 1.
Eſpica 303, 2.
Lachrymam cur excutit 785, 1.
Oleaſter 41, 2. 124, 1. 316. 1.
Eſt perpetuæ naturæ 521, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Cariem non ſentit 521, 2.
Cur teredinem non ſentit ibid.
Oleaſtri fabula Ovidii 491, 2.
Vivacitas 516. 2.
Materies qualis 519, 2.
In oleaſtro ocreæ inventæ 515, 2. 516, 2.
Oleaſter non fit olea 80. 2.
An ſpecies rhamni 260, 1.
Ejus deſcriptio ibid. 491, 1.
Olympiæ longævus 489, 2.
Præmium certaminis olympici 491, 1.
An Apollini ſacer, 4912.
Oliva 42, 1.
Quæ minus oleum præſtat 80, 1. 315, 1. 2.
Quæ plus oleum præſtat 315, 1.2.
Matura druppa 312, 2.
Pro ætatis ratione differt 313, 1.
Alba 314, 1.
Καπνιάδες 80, 2. 313, 2.
Colmina, colmiana, colminea. 315, 1.
Columbades 313, 2. 632, 1.
Drijopetes 312, 2. 313, 1.
Halmades 313, 1.
Laciniana 314, 2.
Myrtea 315, 1.
Nævia ibid.
Necterides 313, 1.
Nigra 314, 1.
Orchis, orchos, orchita 315. 1.
Phaulia eſt magna 80, 1. 315, 1.
Eſt peſſimum genus 80, 2.
Quomodo gignitur 80, 1.
Radia 315, 1.
Regia ibid.
Salentina 315, 2.
Sergia 315, 1.
Olivarum conditura quomodo fit 313, 2.
Genera quot 312. 2. 314, 2.
Maurcby quot 315, 2.
ὄλλυξ 26, 2.
ὄλοιτρος 392, 1.
Olympi mons duplex 184, 1.
ὀλιθαζειν quid 116, 1.
ὄλυνθος quid 145, 1. 144, 2. 382, 1. 496, 2.
Oluſatrum non eſt ſmyrnium 807, 2. 808, 1.
Unde dictum ibid.
Eſt hippoſelinum ibid.
Oluſatri lachryma an germen profert 967, 2.
Olus quid 732, 1. 810, 2.
Unde dictum 733, 1.
Oleris definitio 12, 2. 43, 1.
Olera quæ ſunt 733, 1. 810, 2,
Omnia herbæ dici nequeunt 733. 1.
Quando florent 823, 1.
Singulari conſtant radice, 736. 2.
Omnia an ſemine naſcuntur 738, 1.
Aquas & fimum amant 792, 2.
Rigandi tempus 793, 1. 2.
Ne beſtiolæ rodant 794, 2.
Tranſlatione meliora fiunt 793, 1.
Quæ tranſlatione meliora fiunt 794, 1.
Quando grandiora fiunt 793, 1.
Quæ magis aquas amant 792, 2. 793, 1.
Hyberna cur magis aquas amant 794, 1.
Imbecilla cur magis aquas amant ibid.
Oleribus quæ beſtiolæ innaſcuntur 793, 2.
Quomodo venari poſſunt ibid.
Quæ aquæ utiles ibid.
Olerum dulcedo & odor unde 762, 2.
Olyra 953, 2.
An legumen 957, 1.
An zea ibid.
An ſecale ibid.
An frumentum amileum ibid.
An arinca 956.
An ſiligo ibid.
Olyrę nota ex Theophraſto 957. 1.
ὀλοφυρτικὸν vox quid propriè 944, 1. 97, 2.
ὀμφαλίσιος quid 972, 1.
Onitis 564, 1.
Oniſcus quid 416, 1.
Onogyros 588, 2.
An cardus aſininus 609, 2.
ὄνος porcellio 332, 1.
Onocleę deſcriptio 837, 2.
Onobrychis an helenium minus 683, 2.
An medica 949, 1,
Onychina pruna 318, 2.
Ononis 545, 2. 547, 2. 600, 1.
Unde dicta 641, 1.
A ſermentis edit aculeos 546, 1.
Ejus deſcriptio 630, 2. 641, 2.
Opera varia e buxo fiunt 232, 1.
Opium 965, 1.
Opium quid ſignificat 1099, 2.
Colligendi modus ibid.
Optimum ibid 1100, 2.
Adulterinum 1100, 1. 2.
Opii uſus frequens apud Turcas 1100, 2.
ὀπισθόνομος quid 1039, 2. 1040, 2.
Quando inſtituenda ibid.
Ex quibus partibus colligitur 1038, 2. 1040, 2.
Opoponax 965, 1.
Quomodo colligitur 1076, 1.
Utile colligitur ibid.
Ejus genera ibid.
Opobalſamum 367, 2. 965, 1.
Sincerum a vitiato quomodo cognoſcitur 1002, 1. 2. 1003, 1.
Quantum uno die colligitur 1001, 2.
Quomodo colligitur 1001, 1.
Ex ſeminibus balſami 1003, 2.
Opobalſami genera 1002, 1.
Adulteratio ibid.
Boni notæ 1001, 1. 2.
Opocalpaſum quid 985, 2.
Opora qui fructus 89, 2.
ὀπὸς ὥρας quæ pars anni 79, 1. 96, 2 513, 2.
Tempus dierum canicularium 97, 1.
ὀπὸς quid 591, 1. 622, 1. 704, 1. 965, 1.
ὀπὸς lac ſici 383, 1. 591, 1.
ὀπὸς laſerpitium 305, 2. 369, 1. 591, 1.
ὀπὸς καὶ ἐχῖνος 965, 1.
Opuntia 39, 2.
Ejus Hiſtoria 40, 1.
Opus inteſtinum quid 531, 2.
ὄρος quod anni tempus 343, 2. 394, 1. 501, 1.
Orci tunica quid 1021, 2.
Orchis unde dicta 1157, 2.
Orchis Theophraſti quæ 1157, 2. 1158, 1. 1159, 1.

An satyrion 1158, 2.
Orchidis genera 1157, 2.
Orchis gymnasiarchis unde dicta ibid. 1158, 1.
Ejus descriptio 1158, 2.
Orchis serapias unde dicta 1158, 1.
Est Theophrasti 1159, 1.
Ejus descriptio 1158, 2.
Orchidis radici duplex & diversa inest facultas. Ejus ratio 1158, 1.
Ordine quomodo differunt plantæ 2, 2.
Oreoselinum an cherefolium 807, 2. 808, 2.
Non est petroselinum 808, 2.
An vel gutta ibid.
Ejus descriptio 808, 1.
Oribasii codex corrigitur 1022, 1.
ὀρίγανον quid 539, 1.
Origanum 546, 2.
Unde dictum 562, 2. 1.
Quando provenit 731, 1. 732, 2. 735, 1.
An orontium 562, 1. 2.
An cunila gallinacea ibid.
Heracleoticum 563, 1. 2. 564. 1. 565, 1.
Sylvestre 564, 1.
Onitis 565, 1.
Anglicanum ibid.
An hyssopus veterum 728, 2.
Adversus viperas valet 563, 1.
Origani quot genera 563, 1. 564. 1. 549, 2.
Semen 795, 2.
Origanum halitum commendat citri cortex 343, 2.
ὀρμίσκος quis 602, 1.
Unde dictus ibid.
Est brassicæ cymus ibid.
Ormenum quid 975, 2.
An in cibis locum habet ibid.
Orminum 601, 1.
Ornithogalli descriptio 681, 2. 870, 2.
Non est bulbocastanum ibid.
An asphodelus 870, 1.
ὀρνιθόγλωσσον 184, 2.
Ornus 123, 1.
Ubi magis adolescit 87, 2.
Nō est fraxinus humilis 184, 2.
Ornus & fraxinus maxime manna fundunt 150, 1. 2.
Oriza 147, 2.
An frumentum an legumen 362, 2.
Locis palustribus & aquosis nascitur 362, 1.
Apud Batavos granum non profert 363, 1.
Ex India originem traxit ibid.
Orizæ dotes & usus 360, 1.
Descriptio 362, 2.
Ex oriza vinum & aquavitæ 363, 1.
Orobus unde dictus 923, 1.
Boves fagimat ibid.
Melior quis 923, 2.
Cur lustralis dictus ibid.
Parnonicus non est astragalus 920, 1.
Orobi notæ 923, 1.
Pannonici descriptio 919, 1.
Pannonici & ciceris differentia 920, 1.
Orontium an origanum 562, 2.
Orobanche 950, 1. 947, 2.
Unde dicta 951, 1.
Duplex ibid.
Theophrasti descriptio 952, 1.
Dioscoridis descriptio 951, 1.
An aphace 951, 2. 952, 2.
Ortus & occasus siderum dupliciter consideratur 579, 1.
Ortyx 843, 2.
Os leonis Columellæ anthyrrhinum 1175, 1.
An aquilegium ibid.
Ossa cranii disrupta quomodo dignoscit Hippocrat. 869, 2.
ὄσσος quid 36, 1.
Ostrea 122, 2. 138, 2.
Ejus descriptio 164, 2.
Ostrys 41, 2.
Quæ arbor sit 177, 2.
Non est lillach ibid.
Non est carpinus ibid.
Non est syringa cerulea ibid.
Est syringa 163, 2.
Othlis quid 264, 2.
Ova irrita quæ & quomodo fiant 57, 1.
Ovidii codex corrigitur 477, 2.
ὀφιοσφαγὲς 568, 1.
Oxalis 800, 2.
Unde dicta 801, 1.
An oxylapathum ibid.
Est acetosa ibid.
Veterum an acetosa 802, 1.
Ejus genera 801, 1.
Oxali vita sustentatur ibid.
Oxea campen dicta 469, 2.
ὄξος aliquando rāmum, aliquando nodū significat 6, 1. 12, 1.
Ejus etymon 5, 1.
Oxya in aqua diutissime durat 521, 2.
Quomodo differt ab abiete 160, 2.
Humidissima 533, 2.
Oxycerrus 171, 2.
An fagus ibid.
Ubi maxima 538, 2.
Ejus descriptio 159, 2.
Oxyacanthæ nomen diversus spinæ generib. tribuitur 261, 1.
Ejus descriptio 263, 1.
Oxyacantha non est berberis 261, 1.
In quo differunt 262, 1.
Non est aquifolium ibid.
Theophrasti & Dioscoridis an eadem 263, 1.
Oxycantha & oxyacanthos differunt 262, 1.
Oxycedrus 124, 2. 196, 2. 369, 1.
Est perpetuo folio 124, 2.
Est cedrus lycia 199, 1.
Ubi nascitur ibid.
Ejus descriptio ibid.
Theophrasti est juniperus major Monspelienſium 198, 2.
Oxycedri folia 53, 1.
Viscum 199, 1.
Oxylapathi descriptio 800, 2.
Unde dictum ibid.
An ὀξύμορσον Theocriti ibid.
ὀξύφυλλα quæ 1083, 1.
ὄχνη 11, 1. 12, 1.

P

Padus frutex est 284, 2.
Gaudet umbrosis locis 283, 2.
Paeris blomen 938, 1.
Paesch blomen 768, 1.
Pala arbor 352, 1.
πάλαθος quid 316, 2.
πάλαθος offa 317, 1.
Palea tritici cur melior hordei 931, 2. 933, 1.
Paliurus 17, 2. 19. 42. 122, 2. 304. 1. 321, 2. 545, 2.
Quando germinat 103, 2.
Quando fructificat ibid.
Theophrasti est tertia species Rhamni 150, 2.
Ad sepem utilis 265, 2.
Nōn est agrifolium ibid 323, 1.
Non est rhamni species ibid.
Est Ziziphus sylvestris 323, 1.
Africana 323, 1. 326, 1.
An sit Athanæi 326, 1.
Non est jujuba ibid.
An agrifolium ibid.
Descriptio Ioānis Leonis 326, 2.
Non est lotus Polybii 327, 2.
Athanæi spinosa 327, 2.
Agathoclis an nabca 330, 2.

Paliuri quot genera 265, 2.
Deſcriptio 249, 2. 321, 2.
Folia 53, 1.
Palladii error 166, 2.
Codex corrigitur 110, 1.
Palladius & Dioſcorides conciliantur 733, 1.
Palladæ carmen corrigitur 329, 1.
Palleoli in Epithymo 568, 1.
Palleolum 569, 1.
Pallidus color 896, 2.
Pallor non ſemper aut ſolum in albo colore 696, 2.
Palma 15, 2. 17, 2. 19, 1. 43, 2. 124, 2. 540, 2.
Sata unico exit folio 12, 2.
Perpetuo eſt folio 124, 2.
Non profert adnata 43, 2.
Mas floret, fœmina non 65, 2.
Ex ſemine tantum exit 74, 2.
An virgis ſeri poteſt 75, 2.
In Græcia ſterilis eſt 79, 2.
Ubi fructus maturos fert ibid.
Quam terram amat 87, 2. 90, 2.
An ſimo dilectatur 90, 2. 87, 2. 102, 1.
Quando tranſferanda ibid.
Novella fructum ſine oſſe producit 90, 2. 102, 1.
Humilis quæ 90, 2.
Fœmina ſine flore fructum edit 90, 2. 93, 1. 116, 2.
Unde dicta 96, 1.
Arborem & fructum denotat ibid.
Quando matura 97, 1.
In Delo longæva 489, 2.
Cur facilius ad ſcandendum 99, 1.
In terra ſalſa optime provenit 101, 1.
Gaudet rigari 102, 1.
Quando oſſe carere dicitur ibid.
Fœmina ſterelis quando a mare fit fructifera 103, 1. 2. 114, 2.
Rivos amat 105, 2.
Locis humectis non gaudet 105, 1.
Quomodo magis fructificat 113, 2.
Ne fructum amittat ibid.
Maris beneficio perficitur 115, 2.
Mas florem producit, non fructum ibid.
Fœmina fructum non florem producit 116, 2.
Mas quomodo fructifera dicatur ibid.
Deciſo cacumine tota interit 505, 2.
Eſt ſemper virens 423, 2.
Palma meliorem & pinguiorem terram reſpuit 87, 2.
Quando ſterileſcit 494, 2. 498, 1.
Unico folio germinat 911, 2.
Difficulter ardet 542, 2.
Pondus valde ſuſtinet 530, 2.
Incurvatur in diverſum ab onere & ejus cauſa 531, 1. 2.
Adelphis quæ 106, 1.
Ægyptia arreliquis præferenda 102, 2.
Cariota unde dicta 105, 2.
Nō eſt dactylus vulgaris 107, 1.
Ubi reperitur 107, 2.
Cœcas dicta 90, 2. 95, 1.
Ejus deſcriptio 90, 2.
Margarides 93, 1. 107, 2.
Marina 404, 2.
Nicolai unde dicta 106, .
Patetos unde dicta 106, 1.
Regia 95, 1.
Thebaica an tamarindus 101, 2.
Palma arbor ad vivum expreſſa 99, 1.
Edule quid habet 109, 1.
Palmæ medulla 23, 2.
Folia 48, 2. 49, 2. 52, 2.
Satio 100, 1.
Satio ex oſſibus 92, 2. 94, 1.
Ex trunco 90, 2.
Ex pluribus oſſibus ſimul junctis coaleſcit caudex unus ibid.
Prima germinatio 99, 2.
Os ipſum eſt ſemen 100, 2.
Oſſa plura cur ſimul ſerantur 100, 1.
Prima pullulatio plura notanda habet quæ in cæteris non obſervantur 101, 1.
Deſcriptio 100, 2.
Latitudo 89, 1.
Vitalis vis ubi ſita 102, 1.
Materies qualis 518, 2. 520, 2.
Maris & fœminę amor mutuus 103, 1. 119, 2.
Fructus icon 104, 1.
Non eſt myrobalanus 98, 1.
Deſcriptio ex Theophraſto 9, 2.
Maris & fœminæ differentia 105, 1.
Fructus qui reſervari poſſunt 90, 2. 91, 1.
Qui recentes veſcuntur ibid.
Palmarum proventus in Africa 321, 2.
In terra ſalſuginoſa ibid. 331, 2.
Arbores quibus locis ſteriles aut fructiferę 129, 2.
Differentia 105, 2.
Differentia non in ſtipite, ſed in coma 107, 2.
Differentia inter Ægiptiam & Judaicam 106, 1, 2.
Genera tria 102, 1. 107, 2.
Differunt ſoli differentia 102, 1.
Genera duo 101, 2.
Diſcrimina plura 90, 2.
Cariotarum genera tria 106, 1.
Palmulę ex Alexandria multos durant annos 93, 2.
Palmitarum radix & mirabilis ejus Hiſtoria ibid.
Palmeum vinum 101, 2.
Palma Chriſti an ſatyrion cyparoninus 1171, 1.
Ad orchidum claſſem eſt referenda ibid.
Palmes quid 104, 2.
Palmus duplex 413, 1.
Major & minor 88, 2.
Paludapium veterum eſt apium officinarum 804, 1. 2.
Ejus deſcriptio & vires 795, 2.
Paluſtria quę 453, 2.
Paluſtris herba terram non attingens 424, 2.
Pampini quid 14, 2.
Panax 1117, 2.
Panax Chironium 1069, 2. 1072, 1.
Ejus deſcriptio 1072, 1.
An centaurium 1072, 2.
An vino gratiam conciliat ibid.
An herba Doria 1073, 1.
An helenium ibid.
An flos ſolis 1073, 2.
Unde dictum 1074, 1.
Panax Æſculapium 1069, 2.
Unde dictum 1074, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Quomodo antiquitus effodiendum 1041, 2.
Panax Herculeum 1069, 2.
Unde dictum 1074, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſyriacum 1075, 1.

con-

Confundit utrumque Plinius ibid.
An ſpondylium 1075, 2.
Ejus radix & radicis vires 1076, 1.
Ejus ſemen an cibis aptum ibid.
Panax ſyriacum 1069, 2.
Panax ſyriacum & heracleum an idem 1071, 1. 2.
Panax peregrinum 16, 2. 965, 2.
Panax olufatri aut paſtinacæ folio 1071, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſyriacum 1072, 1.
Cur minus odoratum ibid.
Panax nomen multis plantis commune 1071, 1.
Unde dictum ibid.
Panaces 564, 1. 2.
Panacis vires 1059, 1. 1052, 2.
Varia genera 1069, 2. 1071, 1.
Panacleum 564, 2.
Panactos ibid.
Panathanæa feſtum 311, 2.
Pancratium an ſcillæ fœmina 875, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus vires 876, 1.
An venenatum ibid.
Cur ſic dictum ibid.
Cur cichorium ſic dictum 876, 1.
Panicula recloria 472, 1.
Paniculæ quid 930, 1.
quid 169, 2. 930, 1.
Panicum 941, 2.
Panicum unde dictum 929, 2.
Cur dictum ibid.
Quibus diebus perficitur 913, 1.
Panici genera 930, 1.
Indici deſcriptio ibid.
Notæ ex Theophraſto 929, 2.
Papaver 965, 2.
An ſemper viret 45, 2. 48, 2.
Cur inter numeratur 47, 2. 1098, 2.
Inter condimenta locum habet 920, 2.
Batavis Quel cur dictum 1097, 2.
Cereri cur gratum ibid.
Cur thelacinis dictum 1021, 2. 1098, 2.
Papaver cornutum 1093, 2.
Corniculatum unde dictum 1102, 2.
Ejus deſcriptio ibid 1101, 2.
An ejus folia nigra 1101, 1.
Ejus varia genera ibid.
Quando ferendum 1101, 2.
Papaver erraticum 1093, 2.
Unde dictum 1101, 2.
Rhœas unde dictum ibid.
Ubi naſcitur 1102, 1.
Ejus genera ibid.
Ejus deſcriptio 1101, 2.
Rhoias an anemone 703, 2. 704, 2.
Non eſt argemone 708, 1.
Heracleum 1093, 2.
Papaver Heracleum unde dictum 1102, 2.
Spumeum cur dictum ibid.
An ceblegonon antiquorum ibid.
An gratiola 1103, 1.
An behen album ibid.
An cyanus vulgaris ibid.
Ejus deſcriptio 1102, 2.
Papaver ſyriacum erraticum an anemone lutea 1102, 1.
Papaver hortenſe 1098, 2.
Sylveſtre ibid.
Rhœas ibid 1099, 1.
Papaveris genera quot 1098, 1. 2.
Quot antiquis 1099, 1.
Quot recentioribus ibid.
Sylveſtris genera 1093, 2.
Vulgaris deſcriptio & varietas 1099, 2.
Sylveſtris deſcriptio ibid.
Flores quando minacem ſtrepitum edunt 1098, 1.
Succus an omnis albus 1098, 2.
Caput ſuchi dictum ibid.
Flos omnis facile decidit 1101, 2.
Folio quomodo ſe amari amatores judicabant 703, 1.
Papavere & ſeſamo ſparſum quid 920, 2.
Papiliones 402, 2.
Papiliones fiunt ex crucis 84, 1.
Pappas peruvianum an arichadna 38, 2.
Papyri deſcriptio 423, 2. 431, 1.
Uſus 423, 2.
Radix qualis 429, 1.
Ejus uſus 423, 2.
Coma 431, 1.
Icon Salmaſio miſſa 432, 1.
Papyrus vox multa ſignificat 429, 2.
Duplex 428, 2.
Dupliciter conſideratur 433 1.
Ubi provenit 423, 2.
An ſari 428, 2.
Ægyptia unde dicta ibid 435, 2.
Ægyptia 550, 2.
Altera Italiæ familiaris 430, 1.
ferit 430, 2.
E papyro coronæ 431, 2.
E papyro navigia 432, 1.
Papyrum tam crudam quam elixam manducarunt 423, 2.
Par differt ab æquali 3, 2.
radices 27, 1.
324, 2.
Paraſitica herba 157, 2.
Pardalianche 1136, 2.
Paridis herba an aconitum 1157, 1.
Parietaria cur vitraria dicta 724, 816, 2.
Cur Glaſcruyt dicta 725, 1.
Cur perdicium dicta 724, 2. 833, 2. 816, 2.
Cur helxine dicta 816, 2.
Cur ſideritis dicta ibid.
Cur heraclea dicta ibid.
Cur aſyrium dicta ibid.
Cur clitis dicta ibid.
Cur clybatis dicta ibid.
Cur ſanitas agreſtis dicta ibid.
Cur urſeolaria dicta ibid.
Cur muralis dicta ibid.
Cur polyonimum dicta ibid.
Cur parthenium dicta ibid.
Parietariæ deſcriptio 724, 1. 725, 1. 816, 2.
Paris Alixander in certaminibus victor 253, 1.
Ubi judex inter Deas idid.
Hedera coronatus 322, 2.
Qua lauro coronatus 560, 2.
Paronychia an ruta muraria 882, 2.
Partes plantarum ſimiles quæ 5, 2.
An ex particulis ſimilibus conſtent ibid.
Parthenium an cotula fœtida 687, 1.
Eſt amaracum Galeni 546, 2. 688, 1.
Eſt matricaria 687, 1.
nomen pluribus plantis donatum 816, 1. 833, 2.
An omnes mulieribus morbis medeantur ibid.
Matricaria dictum 816, 1. 833, 2.
Mercurialis dictum ibid.
Parietaria dictum ibid.
Unde dictum 833, 2.

Eſt anthæmion Theophraſti ibid.
Ejus deſcriptio Dioſcoridis 816, 2.
Paſſus quid 349, 2.
πάτταλος quid 73, 2.
πάτταλος quid 72, 2.
Paſtellus quid 725, 2.
Modus conficiendi ibid.
Paſtinaca 1117, 2. 1171, 2.
Unde dicta 1120, 2.
Quomodo ſeritur 1124, 1.
Vulgaris an claphoboſcum ibid.
Recentiorum & ejus genera 1123, 1.
Tenui folio eſt σταφυλῖνος veterum ibid.
Lati folia eſt ἀκαφαλὰ veterum ibid: 1124, 1.
Ejus deſcriptio & unde dicta ibid.
Latifolia an ſiſarum ibid.
Vulgaris an ſiſarum 1123, 2.
An daucus 1122, 1.
Croceo colore 1122, 2.
Ejus deſcriptio & ſeminandi modus ibid.
ἀκφαλὶς cur dicta ibid.
Sylveſtris an chora vel cora 1120, 2.
Cur ceras dicta ibid.
Paſtinacæ genera tria Theophraſto 1122, 2.
Antiquis 1121, 2.
Sylveſtris deſcriptio ibid.
Paſtinaca piſcis unde dictus 1120 1.
Paſtinum quid 1120, 2.
Pauſaniæ locus enarratur 175, 1.
Codex corrigitur 239, 1.
Pauſia oliva an ſit præmadia Nicandri 314, 2.
An ſit ſtemphelide Athenæi ibid.
Pecudes ſilphium amant 599, 1.
Pecus an amara guſtet 945, 1.
Peclines arborum 513, 1.
Pecten veneris an antriſcus 826, 1.
An ſcandix ibid.
Pediculus in plantis quid 6, 2. 7, 1. 8, 1. 28, 1.
Ex quibus conſtat 54, 2.
Pediculum non omnes plantæ habent 2, 2.
Pediculi non uno modo hærent folia 51, 2.
Pediculos & pulices necare 1082, 1.
Pelaſgum unde dictum 560, 2.
πήγανον 1. ruta unde dictum 797, 1.
πήγανον 42, 1.
Peliboſſa an lyſimachium 698, 2.
Deſcriptio & uſus ibid.
Pelta quid 350, 1.
πέλτη quid 477, 1.
πελτάρια ibid.
πέπων quid 60, 1.
Penę error 463, 1.
Pennyck Bloem 768, 1.
πέπλος quid 614, 1.
Pentaphyllon unde dictum 1112, 2.
Pentaphyllon fragiferum 1113, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Hippocratis quale ibid.
Theophraſti quale 1113, 2.
Repens ibid.
Pentaphylli candidi deſcriptio 1113, 1.
Peplion quid 614, 1.
Peplus unde dictus 1090, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Peplis unde dicta 1090 2.
Ejus deſcriptio ibid.
An portulaca Sylveſtris 1091, 1.
Pepo an cucumis magna 701, 2.
A melopepone diſtinguitur 782, 1.
Eſt e genere cucumeris ibid.
Ejus deſcriptio 782, 2.
πέπων quid botanicis 781, 1.
πέπερι quid botanicis 228, 1.
Perdicium quid 38, 1.
Cur dictum 36, 2.
Parietaria dictum 816, 1. 2. 833, 2.
Non eſt parietaria 38, 1.
Non eſt condrilla ibid.
Per foliata 51, 1.
Perforata an hypericum 1048, 2.
Permutatio & mutatio in quo differunt 796, 1.
Pericarpium quid 10, 1. 628, 2.
Ejus definitio ibid.
Periclymenum quomodo antiquitus colligendum 1041, 2.
Periclymenum & clymenum an idem 1163, 1.
Eſt matriſylva dicta ibid.
Periclymeni deſcriptio 1163, 1. 2.
Genera quot 1163, 2.
περικλύσιος 19, 2.
περικλύστιος ibid.
πέρσεος & ἀφάρκεως in quo differant 82, 1.
περσέα quid 254, 1. 255, 1.
περσέας quid ibid.
πέρσης 368, 1.
Perſaro non eſt arudarach 325, 2.
Perſarum frugalitas 764, 1.
Eorum cadavera cur dureſcant 764, 2.
Perſicaria virginiana 364, 1.
Perſicaria an Brittanica 676, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Perſii locus explicatur 752, 1.
PerſeaCluſi ex America deſcriptio 297, 2.
Perſea & Perſica an eadem arbor 125, 1. 2. 126, 2.
Quomodo differunt 125, 2. 178, 2.
Perſea ejus deſcriptio 286, 2. 296, 2.
Ubi venenata 295, 2. 297, 1.
Ubi naſcitur 1118, 2.
Ejus hiſtoria 295, 2.
A quo in Ægyptum tranſlata 296, 1.
An ſit belenium ibid.
Omni anni tempore fructum fert ibid.
Perſica 124, 1. 2.
Ejus flos 63, 1.
Oſſe ſata fructus fert, flores, ſi cultura deſidat 78, 2. 79, 1.
Cito crateitur, cito feneſcit 129, 1.
Ejus deſcriptio 126, 1.
Ejus fructus an venenatus in Perſia 125, 1. 128, 1.
Perſicum Suevy 126, 2.
Cloaty ibid.
Duracenum unde dictum 127, 2. 128, 2.
Rhodacenum quomodo rubrum reddatur 127, 2.
Perſicum malum in Perſia peculiare 322, 2.
Perſicum malum & nux Perſica diverſa ſunt 127, 1. 225, 2.
Perſicum malum, an ad prunorum claſſem referri debeat 127, 2.

Perſicum præcocum & malum armeniacum an unum ſit genus 128, 1.
Divi Joannis differt a reliquis ibid.
Amigdalodes 128, 2.
Muſcatum 128, 1.
Nuciperſicum quomodo ſit 128, 2.
Populare ibid.
Perſicorum quot genera 127, 2. 128, 2.
Perſonatia 884, 2.
Perſpicuum quid 24, 2.
Pervinca 39, 1.
Pes anſerinus eſt ſpecies atriplicis 740, 2.
Pes columbinus 30, 2.
Petaſites unde dicta 441, 2.
An aron Ægyptium 860, 2.
πέτασος quid 718, 1.
πέτρος quid 441, 2.
Petroſelino vulgo dicto an mares fœminæque ſterileſcant 803, 1.
Petroſelinum vulgare eſt apium veterum 804, 1.
Petroſelinum unde dictum 808, 2.
Quomodo calculum frangit 809, 1.
Condimentum cur dictum ibid.
Eſt ſtomacho gratum ibid.
Alexandrinum an hippoſelinum 806, 1.
Cur Macedonicũ dictũ 806, 2.
Petroſelinum Macedonicum parum in Macedonia gignitur 809, 1.
Ex aliis locis etiam advehitur ibid.
An imperatoria ibid.
An pimpinella vulgata ſanguiſorba 809, 2.
An petroſelinum vulgare ibid.
An Helioſelinum ibid.
An a Fuſchio deſcriptum ſit verum ibid.
An a Lobelio deſcriptum ſit verum ibid.
An petroſelinum ex Epiro ſit verum 810, 1.
πίτυς pinus dicitur 163, 2. 164, 1. 26, 2.
An larix 123, 1.
Peucedanum unde dictum 164, 1. 1186, 1.
Peucedani deſcriptio 1186, 2.
Liquor quomodo excipitur ibid.
Radix an liquor efficatior ibid.
Radix officinarum an adulterina ibid.
Radicis deſcriptio ibid.
Radix quamdiu durat 1112, 2.
Peucedanum 1117, 2. 1178, 2.
πίων in quibus a fungo differt 28, 1. 29, 2.
φακὸς duas diverſas plantas denotat 924, 1.
Legumen unde dictum ibid.
Phagus Græcorum & fagus latinorum an una eademque planta 152, 1.
Phagus quod quercus genus 152, 2.
Non eſt eſculus ibid.
φαλάγγιον quid 258, 1.
Phalangii deſcriptio 872, 1.
Phalangium vulgare an Dioſcoridis ibid.
Virginianum 873, 1.
φαλάρις quid 358, 1.
Phalaris unde dicta 930, 1.
Ejus deſcriptio 930, 2.
Phalænæ animalculum 125, 1.
Pharmacopœorum augę de colligendis herbis 1041, 2.
Pharmacopœorum error 792, 1.
Phantaſiæ quid 1078, 2.
φάσηλος quid 147, 2.
Phaſcus 155, 1. 156, 1.
Unde provenit ibid.
Phaſelus & phaſeolus differunt 925, 2.
Phaſeolus 954, 1.
Unde dictus 925, 1.
Ligno longo cur affigatur 926, 1.
Phaſeoli deſcriptio 926, 1.
Genera 937, 2.
Varietas 926, 2.
Phavorini error 231, 1. 502, 2. 600, 2. 610, 1. 614, 635, 1.
Codex corrigitur 360, 2. 394, 2. 407, 2. 635, 1.
Phaulia oliva 315, 1.
Pheos 545, 2. 547, 2. 588, 2.
φηγὸς Theophraſti non eſt fagus 148, 1.
Unde dicta 151, 2. 161, 1.
φήνη immaturus ficus 382, 1.
φίνη 600, 1.
Unde dicta 633, 1.
φίνη & φλίνη differunt 633, 1. 463, 2.
Phellodrys 124, 2.
Ejus deſcriptio 234, 2.
Etymon 241, 2.
Genera quinque ibid.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Pheuruma an anteburrhinum minus 1176, 2.
Ejus deſcriptio, unde dictum ibid.
Philica quomodo germinet 130, 2.
Quomodo fructificat ibid.
Eſt alternus Plinii 532, 1.
Ad quę utilis 534, 2.
Philicæ materies qualis 350, 2.
Philtrum daucus ſylveſtris 1122, 2.
Philyrea 45, 1.
Ejus deſcriptio 177, 2. 179, 1.
Ejus varia genera 177, 2.
Vera 179, 1.
Philyrea & cypros differunt 177, 2.
Philyrus & philyrea differunt ibid.
Plinius confundit 180, 2.
Philyra eſt tilia 179, 2.
Ejus cortex pro papyro ibid.
Unde dicta 180, 2.
An nota Dioſcoridi 516, 1.
Phylyra 122, 2. 123, 1. 45, 1.
φλοιὸς quæ 118, 2.
φλοὸς quid 151, 2.
φλὶς & φίνη differunt 463, 2. 633, 1.
φλίνη papyrus ex qua fiunt veſtes 463, 1.
Phleum quid 454, 2.
Ubi naſcitur ibid.
Non eſt ſagittalis 464, 1.
Deſcribitur 630, 2.
Eſt ſtirps paluſtris 634, 1.
Differt a ſtoebe ibid.
Phleus 19, 2. 545, 2.
φλόμος unde dictum 699, 2.
An auricula urſi ibid.
Phlomos verbaſcum cur dictum 856, 2.
φοινὶξ unde dicta 96, 1.
Arborem & fructum denotat ibid.
De Phœnice ave hiſtoria fabuloſa 984, 2.
φοίνικος βάλανος 96, 1. 2.
Non eſt dactylus matures 97, 1.
φόρμιον virgultum 11, 1.
Cremium latinis dicitur 12, 1.
Unde nomen habet ibid.
Phy unde dictum 1025, 1.
Valeriana cur dictum ibid.
An valeriana major ibid.

An ejus duo genera ibid.
Ejus descriptio ibid.
Phrynium 635, 1.
φυσαλίς 547, 1. 600, 1.
φύσαι vox plures habet significationes 190, 2. 597, 1.
φυσαλίς descriptio 870, 2.
An scabiosa sessilis ibid.
An stoebe ibid.
φυσαλίσσειν quid 3, 1.
φύκος quid 411, 2.
Quid denotet 414, 1.
φύκος & βρύον an idem ibid.
Quomodo differunt ibid.
Phycus Marinus purpura præstantior 403, 2.
Folio abrotani 413, 2.
Genera 412, 1.
Usus ibid.
Phyllon quid 1159, 1.
Theophrasti non est Dioscoridis 1160, 1. 2.
Est Mercurialis 1160, 2.
Phylli vires & descriptio 1153, 2.
Genera Mariticum & fœminificum 1159, 1.
Descriptio utriusque ibid.
Genera in quibus differunt 1160, 1. 2.
Phyllon arrhegonon 1160, 1.
Phyllon telygonon an leucopodium 1159, 2.
An semen ferat ibid.
Ejus semen 1160, 1.
Phillitis an scolopendrum Theophrasti 1164, 2.
An asplenium 1165, 1.
An scolopendrium ibid.
An lingua cervina ibid.
Unde dicta ibid.
Est ceterach 1165, 2.
Ejus descriptio ibid.
Ubi Nascitur ibid.
Ejus folia scolopendræ sunt simila ibid.
φυτεύειν quid 840, 2.
Phytema an scabiosa minor ibid.
Ejus fructus descriptio ibid.
Unde dicta ibid.
φυτεύειν quid 790, 1.
φυτεύειν quid ibid.
Phtisis quomodo differt a diminutione 8, 2.
Phtorę descriptio 1141, 1.
Phtora an napellum Moisis 1142, 1.
Est lethale venenum 1131, 1.
Est sanguini inimicum ibid.
Sanguis tollit ejus venenositatem ibid.
Carnes non inficit ibid.
Ejus antidotum 1142, 1.
Picea 122, 2. 123, 1. 124, 2. 138, 2. 168, 2. 368, 2. 964, 2.
Est perpetuo folio 124, 2.
Quando transplantanda 88, 1.
An florem fert 129, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Quando germinat 131, 2.
Quando floret 132, 2.
Cæsa non repullulat 370, 1.
Quando sterilescit 494, 2.
Navibus est apta 533, 2.
Deciso cacumine tota interit 505, 2.
In quibus differt a pino 158, 2.
In quibus differt ab abiete 171, 1.
Quomodo differt a larice 162, 2.
Piceę medulla 23, 2.
Folia 48, 2. 52, 2. 53, 1.
Descriptio 168, 2.
Humor 965, 2.
Usus ad quę 533, 2.
Materies quando cædenda 512, 2.
πίνος vox de odore accipitur 168, 2. 817, 1.
Picris 854, 2.
Picris Theophrasti an cichorium 855, 2.
An lactucę genus 859, 2.
An hieracium pręmorsa radice ibid.
Picros quid 168, 2. 817, 1.
Pigmentarius quis 1026, 2. 1027, 1.
Pigmentum seu fucus unde sit 1027, 1.
Pili muliebris suffitus vires 498, 2.
Pileus quid 145, 2.
Ejus discrimen ibid.
In quercu quid 146, 1.
πίλος in arbore quid 145, 2.
In quercu 142, 2. 145, 2.
Pilula in quercu 142, 2. 146, 2.
Pilosella major & minor 846, 2.
Majoris mirabilis effectus ibid.
Unde dicta ibid.
An Mysotis ibid.
An holostium ibid.
An gramen leucantheum ibid.
An Myositis ibid.
Pilosella minor an leontopodium ibid.
An gnaphalion ibid.
Ejus descriptio 847, 2.
Pimpinella vulgata sanguisorba an petroselinum Macedonicum 809, 2.
Pimpinella an elatine 675, 2.
Spinosa est stœbe Dioscoridis 634, 1. 637, 2.
An poterion 637, 2.
Pinaster 41, 2. 122, 2. 165, 1. 368, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Quando germinat 131, 1.
Pinguia an odorata 964, 2.
Pinus 17, 2. 19, 23, 24, 18. 124, 2. 134, 2. 137, 2. 368, 2. 964, 2.
ἐνδάκρυος tędaceus 24, 1.
Est perpetuo folio 124, 2.
E semine tantum exit 74, 2.
Quando transplantanda 88, 1.
An montibus propria 123, 1.
An florem fert 129, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Quando floret 132, 2.
Quando cædenda 967, 2.
Incisa quando coalescit 968, 2.
Deciso cacumine interit 141, 2. 142, 1. 505, 2. 144, 2.
Idæa 158, 2. 968, 2.
Picem copiosiorem prębet ibid.
Ejus descriptio 165, 1.
Est mas & fœmina 158, 2.
Ejus differentia ibid. 802, 1.
In Syria non nascitur 972, 2.
Marittima 158, 2. 164, 2. 968, 2.
Quomodo differt a picea 159, 2. 158, 2.
Quomodo differt ab abiete 159, 2. 513, 2.
Sylvestris 165, 1.
Locis apricis pulcherrime provenit 283, 2.
Pinus quadripartita vel quadriflua quæ 513, 2.
Optima est, & minus sunt 514, 2.
Bipartita vel biflua quæ 513, 2.
Mollior est, & in operè pejor 514, 2.
Simplex quæ plures sunt 514, 2.

Cur magis, quam abies radatur a tinea 521, 2.
Cur marina servatur aqua 527, 2.
Cur dulci lædatur ibid.
Valde pondus sustinet 530, 2.
Incurvatur ab onere in diversum ibid.
Ejus materies durabilis in aqua 536, 1.
Est perpetuæ naturæ & cariem non sentit 521, 2.
Ubi prestantior 538, 2.
Est navibus apta 533, 2.
Quercui non agglutinatur ibid.
Pinus Virgilii an chamepithiis 826, 1.
An tinus laurus 826, 2.
Pini caro rigida, constat nervis paucioribus 514, 2.
Differentiæ & genera 158, 2.
Descriptio 159, 2. 164, 1.
Folia 53, 1. 48, 2. 49, 2. 50, 2.
Quod genus coniferum 79, 2.
Generatio 131, 1.
Materies quãdo cędenda 511, 2. 512, 2.
Morbus 159, 2.
Medulla 23, 2.
Semen ejusdem generis creat arborem 78, 2. 79, 1.
Radix 24, 2.
Humor 965, 2.
Piper 369, 1.
Unde dictum 1179, 2. 1180, 1.
An vox barbara 1180, 1.
An antiquitus in usu familiari 1179, 1. 2.
Est mas [illegible] 1180, 2.
Album [illegible] cur dictum 1181, 2. 1182, 1.
Album an enigro fit 1183, 1.
Album non est immaturum 1183, 2.
Album an nigrum acrius ibid.
Album an ingrediatur Theriaces compositionem 1182, 1. 2
Rotundum Theoph. an cubebe 1010, 1.
Indicum an cardamonum veterum 1013, 1.
An siliquastum Plinii ibid
Cur capsicum dictum ibid.
Caudatum an amomum 1016, 2.
Piper album an rotundum Theophrasti 1182, 2.
Album & nigrum an ex longo fit 1182, 2. 1183, 1.
Longum an ingrediatur Theriaces compositionem 1182, 1.
Longum an adulteratur hodie 1183, 1.
Longum & nigrum quomodo discernit Theoph. 1182, 2.
Æthiopicum an piper nigrum ibid.
An amomum 1016, 2.
Cassum bregma dictum 1183, 1. 1184, 1.
Agreste 265, 1.
Piperis arbor an junipero similis 1183, 1.
Genera quot 1178, 2. 1181, 1.
Descriptio 1180, 1. 2.
Folium ibid.
Indici descriptio 1013, 2.
Albi, nigri, longi, planta qualis 1180, 1.
Longi planta a nigri diversa est 1181, 1.
In quibus differunt ibid.
Longi descriptio 1183, 1.
Albi & nigri planta quomodo differunt 1182, 1. 1183, 1.
Radix an zinziber 1184, 1.
Pipula quid 1034, 1.
Pisa 918, 1.
Pisum quando serendum 909, 2.
Quando provenit 910, 2.
Unde dictum 917, 2.
Ejus genera 918, 1.
Pisa sale addito non mollescunt coctura 916, 2.
Pisces quibus mensibus pariunt 734, 2.
Piscis pastinaca unde dictus 1120, 1.
Pis vrumen 318, 1.
Pistatia unde dicta 359, 2.
Quando in Italiam illata ibid.
Pistatiæ arbor an amigdalę similis 360, 2.
Genera duo 360, 1.
Descriptio 361, 1.
[illegible] quid botanicis 83, 1.
[illegible] panis quis 928, 2.
[illegible] an tæda 123, 1.
[illegible] chamepithys dicta 826, 1.
[illegible] quid denotat 24, 1.
Picea dicitur 163, 2. 164, 1.
Non est larix 166, 1.
[illegible] quid 168, 1.
Pityusa an species titimali 1083, 1.
Pix amara quomodo dicitur 168, 2.
Cruda melior 158, 2. 162, 1.
Optima ubi 968, 2.
Optima quæ 972, 1.
[illegible] quę 972, 2.
Liquida [illegible] dicta 973, 1.
Liquida & sicca ibid.
Sicca quomodo fit 973, 2.
Liquida quę optima 974, 1.
Sicca quę optima 974, 2.
Boscias dicta 974, 1.
Quomodo uratur, diversi modi 972, 2.
[illegible] quid 973, 1.
[illegible] quid ibid.
Picis flos 973, 2.
Picis serum ibid.
Picem quomodo antiqui & recentiores conficiunt 973, 1.
Planities quid 122, 1.
Planta quid 5, 2.
Ex deteriori solo in melius translata an melior fiat 87, 2.
Sylvestris non amat terram meliorem ibid.
Nulla habet folium pro spina 589, 1.
Nullam habet partem qua abscissa sterilis reddatur 82, 2.
Plantę annuę quę 818, 2.
Anni caules quę ibid. 824, 2. 738, 2.
Recti caules quę 819, 1. 824, 2.
Nervicaules quę 819, 1.
Humicaules repentes 819, 1. 826, 1. 828, 1.
Amplexi caules 819, 1. 824, 2. 826, 1.
Multicaules 819, 1.
Unicaules ibid.
Levicaules ibid.
An omnes pediculum habent 2, 2.
An omnes caulem habent 5, 2.
An omnes radicem habent 5, 2. 6, 2. 24, 2.
An omnes corticem habent 5, 2.
An omnes fructum habent 5, 2. 19, 1.
An sine flore frugiferę 828, 2.
An omnes germen habent 5, 2.
An omnes ramum habent ibid.
An omnes venam habent ibid.
An omnes medullam habent ibid.

An.

An omnes nervum habent ibid.
An ſunt quæ his carent ibid.
Quæ caule recifo non repullulant 738, 2.
Quæ radicem longius mittunt 37, 2.
Plantæ quæ perpetuo virent 44, 45. 46.
Quæ diuturniores 645, 1.
Quæ annuæ 645, 1. 738, 2. 818, 2.
Quæ prius folia demittunt 44, 2.
Quæ coronariæ 645, 1.
Bifariam dividuntur ibid.
Quæ autumno folia promunt, æſtate amittunt 48, 1.
Quæ flore carent 818, 2.
Quæ ſine folio 50, 2. 68, 2.
Quæ cum fructu florem dimittunt 818, 2.
Quæ ſine radice 50, 2.
Quæ radice carere dicuntur 1175, 2.
Quæ fructum & non florem promunt 65, 2.
Quæ florem non fructum ferunt 841, 1.
Quæ ſemen ferunt ex ſemine gignuntur 70, 2. 680, 1.
Quæ ſemen ex floribus non producunt 893, 1. 841, 1.
Quæ per radices integras, vel fruſtillatim conciſas multiplicantur 72, 1. 763, 2.
Quæ ex trunco propagantur 71, 1.
Quæ avulſione ſeruntur 736, 2.
Quæ ex ſemine non naſcuntur 75, 1.
Quot modis generentur 70, 2. 736, 2.
Omnes in Creta præſtantiores 1131, 2. 1135, 2.
Omnes humorem & calorem inſitum habent 7, 2.
Omnes an ſemine proveniant 736, 2.
Omnes ſine ſemine jacto emergunt 71, 2.
Omnes ſcillæ impoſitæ facilius germinant 85, 2.
Quomodo ordine differûnt 2, 2.
Quomodo delectariæ & ſalubres 1096, 2.
Quomodo tranſplantâdæ 85, 2.
In qua terra tranſplantandæ ibid. 86, 1.
Quando cauleſcunt 6, 2. 7, 1.
Qua analogia ad animalia referenda 3, 2.
Quibus ſpinæ foliorum loco eſt 49, 2.
Minores geniculæ, majores nodos ferunt 990, 1.
Æſtivæ brevem radicem habent 740, 2.
Sylveſtres & domeſticæ in quibus differunt 14, 2.
Sativæ an antea fuerunt feræ 15, 1.
Hortenſes an, præſtantiores ferant fructus 16, 1.
Plurimæ incultis gaudent 599, 2.
Diverſæ poſt pluvias ſponte naſcuntur 72, 1.
An generentur ex aqua putreſcente 118, 2.
Plantæ pro loci, cœliique ratione differunt 14, 2. 35, 2. 328. 1. 659, 2.
Aliæ humidis, aliæ ſiccis locis tantum naſcuntur 16, 1.
Radice capitata cur vivaciores 865, 2.
An omnes longævæ 873, 1.
Odoratæ ubi maxime naſcuntur 369, 1.
Odoratæ quæ ibid.
Marinæ ſale ſimiles fieri 417, 2.
Ex quibus veſtes conficiunt Indi 347, 2.
Partium diverſitate varios effectus pariunt 1048, 1.
Miræ naturæ 417, 2.
Plantas ſenecta ſteriles reddit 82, 2.
Plantas ſemine an planta ſerere quid præſtet 682, 2.
Plantis conveniens tribuatur terra 85, 2. 87, 1.
Plantarum differentia unde ſumi debet 1. 2.
Plurimæ ſunt differentiæ 68, 2.
Differentia alia terrena, alia aquatilis 402, 2.
Differentia in multitudine, ſpiſſitate, &c. 5, 2.
Differentiæ per formas 15, 2. 16, 2.
Differentiæ a natali ſolo 15, 2. 16, 1. 538, 2.
Differentia ab ætate 16, 2.
Differentia a cortice, figura, ligno caudice 17, 2. 18, 1.
Partes quę 1, 2.
Partes quæ annuæ 1, 2.
Partes quæ primæ, maximę, & communes 9. 2. 531.
Partes quot, & in quibus differunt 2, 2. 3, 2.
Partes ex quibus conſtent fructus, folium, vena 5, 2.
Partes aliæ communes & perpetuæ, aliæ annuæ 6, 2.
Partes quæ magis odoratę 61, 2.
Quæ pars radix dicenda 6, 2.
Hiſtoria quomodo haberi poteſt 2, 2.
Quidam fructus ſub foliis, ſupra folia in cacumine, in caudice, ſub terra ſunt 2, 2.
Plantarum principium 93, 1.
Umbilicus ibid.
Aquatilium vita eſt brevior 489. 2. 490, 2.
Sylveſtrium vita æqualis 489, 2.
Urbanarum vita differt ibid.
Urbanarum an ſylveſtrium vita longior ibid.
Senecta 7, 2.
Mors 7, 2.
Proventus trifarius eſt 736, 2.
Diverſitas non a florum diverſitate 818, 1.
Partium differentię, & nomina unde ſumenda 7, 2. 8, 2. 11, 2.
Quot genera 12, 1.
Non omnia folia autumno decidunt 590, 2.
Folia cur parte terræ prius ima primum diffluunt 46, 1.
Odoratarum flores inodori non ſunt 61, 1.
Mutatio non eſt ſimilis ut in animalibus 83, 2.
Plantago 842, 2.
Media Dodonæi an cynogloſſa 849, 2.
Theophraſti & Diſcoridis an eadem ibid.
Plantaginis varia nomina 843, 2. 848, 2.
Genera quot 848, 2.
Aquaticæ deſcriptio 700, 2.
An aliſma ibid.
Plaſma quid 477, 1.
Platanus 15, 2. 138, 2. 540, 2.
Ubi perpetuo virent 47, 2.
Quę nunquam folia deperdit 44, 2.

In oleam mutata 81, 1.
In tripode æneo enata 118, 2.
Non ubique provenit 402, 2.
Magno honore habita 405, 1.
An Italiæ familiaris ibid.
Unde dicta ibid 406, 2.
Oviedo muza dicitur 353, 2.
Non est tilia 407, 1.
Non est acer ibid. 183, 1.
Vespertiliones fugat 407, 1.
In Delphis longæva 489, 2.
A flatu prostrata resurgit & germinat 505, 2.
Quomodo germinat 130, 2.
Platani radix 24, 2. 26, 1.
Radix in lyceo latè diffusa 37, 2.
Folia 48, 2. 52, 2.
Descriptio 407, 2.
Platani materies qualis 518, 2.
Materies cito putrescit 533, 2.
Duo genera 407, 1.
Cortex disrumpitur 503, 2.
Platonis codex corrigitur 633, 1.
Locus enarratur 175, 1.
Plethrum quid 349, 2.
Plinii errores plurimis locis demonstrantur passim uti diligens lector facile animadvertet.
Plinii codex pluribus locis corrigitur uti diligens lector facile passim animadvertet.
Plinius & Aristoteles conciliantur 785, 1.
Plinius & Galenus conciliantur 813, 1.
Plinius & Dioscorides conciliantur 813, 1. 862, 2.
Plinius & Hesychius conciliantur 601, 2.
Plinius & Pollux, conciliantur 601, 2.
Plinius defenditur 323. 414. 430. 433. 455. 524. 21. 151. 256. 628. 642. 701. 927. 998. 1005. 1020, 1030. 1159.
Plinius explicatur 464, 1.
Plinius quando suos libros conscripsit 527, 1. 592, 2.
Plutarchi codex corrigitur 105, 1. 397, 1. 409, 1. 431, 1. 610, 2.
Plutarchus & Aristoteles conciliantur 105, 1.
Pluvialis aqua ubi fructibus nocet 423, 2. 428, 1.
Pluvia Multan dicta est pernitiosa 127, 1.
πέα quid 840, 2. 1039, 1.
πεὰς quid 34, 1.
Pocula Therecleia quæ 519, 2.
E tamarice 410, 2.
Ex therebinthi materia a sicilibus secerni non possunt 517, 2. 519, 1.
Pœonia quando colligenda antiquitus 1041, 2.
Pœoniam colligendi noxa antiquitus ibid.
Pœoniam colligendi modus fabulosus 1044, 1.
Pœonia unde dicta 1042, 1.
Cur dulcisida dicta ibid.
Ejus varia nomina & facultates 1042, 2.
An cynospastis Æliani 1043, 2.
An baaras Flavi Josephi ibid.
Ubi nascitur ibid.
Est duplex ibid.
Ejus descriptio ibid.
Polemonium Dioscoridis an tunica herba 668, 2.
Polium 842, 2.
Unde dictum 844, 1. 1174, 1.
Est frutex ibid.
Est duplex ibid.
Ejus descriptio ibid.
An graveolens ibid.
An santelina 685, 2.
An μνώσωνον 848, 1.
Non est thymbra 735, 2.
πόλιον & πολιὸν sunt diversæ plantæ 844, 2. 1174, 1.
πόλιον unde dictum 1174, 1.
Polium montanum Clusii an Hysopus veterum 728, 2.
Polium cum descriptione Hysopi Arabum non convenit 730, 1.
Polii montani descriptio 845, 1.
An leucas ibid.
Campestris descriptio 844, 2.
Polii folia contra noxios vermiculos vestibus imponuntur 48, 2.
Pollione oliva Lacineana 314, 2.
Pollucis error 400, 2.
Pollucis codex corrigitur 242. 1279, 2. 313, 2. 317, 2. 496, 1. 580, 1. 590, 2.
Pollux conciliatur cum Plinio 601, 2.
Pollux conciliatur cum Hesichio 601, 2.
Polyacanthus 588, 2.
Polygonati descriptio 1067, 1.
Unde dictum 1067, 2.
Polyganum fœmina 459, 2.
Polyganum & holostium an eadem planta 1052, 1.
Polygani descriptio & vires 1051, 1.
Genera 1051, 2.
πολύκαυλα an habent radicem ξυλώδη 749, 2.
Polyonimō parietaria dicta 816, 2.
Polypodium 1111, 2. 1178, 2.
Unde dictum 1115, 1.
Cur scolopendrum dictum ibid.
Cur filicula dictum ibid.
Polytricha 605, 1.
Polytricum adianthum 881, 2.
πῶμα quid 98, 1. 2.
Pomus 122, 2.
Pomum quid significat 398, 1.
Vox latè patet ibid.
Late & stricte sumitur 383, 2.
Quid Grammaticis 89, 2.
Semper vivens 423, 2.
Pomum Adami 346, 1.
An ficus indica 350, 1. 2.
Unde sic dictum 346, 1.
Ejus descriptio ibid.
Poma præcidua an florent 129, 2.
Poma matura 595. 1.
Pomorum universum genus in India 347, 2.
πωθεὶς quæ herbæ 38, 1.
Popilla quid 131, 1.
Populus 17, 1. 19, 1. 122, 2. 124, 2. 540, 2.
Quando folia vertit 482, 2. 51, 2.
Quando germinat 130, 2.
Herculi est grata 217, 2.
Herculi est sacra 218, 1.
Alba tempus indicat 218, 1.
Est alba & nigrâ 536, 1.
Est brevioris vitæ 490, 2.
Palustria amat 283, 2.
An montes amat 123, 1.
Ubi longæva 490, 1.
Alba resurrexit procidua 505, 2.
Populus lybica 220, 1.
An sit Cercis Theophrasti 219, 2.

Ejus

Ejus folia cur crepant 53, 2.
Populi albæ folia 51, 1.
Utriuſque deſcriptio 214. 2, 219, 1.
Utriuſque hiſtoria 217, 1.
Folia cur altera parte albicant ibid.
Primum germen ſemen vocatur 218, 2.
Unguento populeo eſt addendum ibid.
Materies qualis 519. 2, 520, 1.
Gemma 219, 2.
Populo coronantur heroës & amantes 217, 2.
Porcellio 322. 2, 332, 1.
Ubi provenit 323, 1.
Porricidæ 793. 2, 794. 2.
Porrum acervatim ſatum melius provenit 760, 1.
Ex allio fit 763, 2.
Quando provenit 731. 2, 734. 2.
Sine noxa cur editur 747, 1.
Ut capitatum fiat 787, 2.
Junci folium 788, 2.
An gethyllis ibid.
Capitatum 788, 1
Sectile ibid.
Κάρδον ibid.
Porri ſuccus cur pernitioſus 747. 1.
Mira facultas 788, 2.
Notæ ex Theophraſto 787, 2.
Genera ibid. 788, 1.
Cultura ibid. 788, 1.
Semen ad perducendum firmius 795. 2, 796, 1.
Πορφυρέος pro ſplendido, eleganti, venuſto, atro, nigro, ponitur 867, 2.
Portulaca arbor 17. 2, 122. 2, 138, 2.
Quando fructificat 130, 2.
An detracto cortice moriatur 503, 2,
Ad quæ utilis 534, 2.
Ejus fructus inebriat 18, 1.
Ejus deſcriptio 234, 2.
Ejus cortex diſrumpitur 503, 2,
Portulaca herba initio ſatua, adulta acida 990, 2.
Quando provenit 731, 2.
Unde dicta 750. 1, 2.
Sitim ſedat 750, 2.
Deſcriptio 751, 1.
Ποσειδεών quis menſis 281, 2.
Poſidonius quis, codex corrigitur 861. 1. 2.
Poſſibile & contingens quomodo differunt 72, 2.
Poſtes quid 763, 1.
Poterii deſcriptio 634, 2.
An ſtœbe Theophraſti 634, 1.
An pimpinella ſpinoſa 637, 2.
Unde dictum 634. 2, 635, 1.
An prunus ſylveſtris 635, 1.
Poterion Alpini 635, 2.
Pothos 717, 2.
An flos conſtantinopolitanus 717, 2.
An cleonatis altera 719, 1.
An aquilina ibid: 718, 1.
Præciſa aut brevia quæ fabri lignarii vocant 514, 2.
Πράσον & Πράσιον differunt 787, 2.
Praſinus color ibid.
Πράσον unde dictum ibid.
Πρασωδὲς color ibid.
Premnum 41. 2, 43, 2.
Primula veris an aliſma 700, 1.
An phlomidis genus ibid:
Eſt major & minor ibid.
Utriuſque deſcriptio ibid.
Priſcianus notatur 948, 2
Προμίσιον Hipp. an myrica 405, 2.
Promiſcuum quid 25, 1.
Propago ſeu viviradix quomodo a matre avelli debeat 72, 1.
Duplex modus, duplex cautio 73, 1.
πρόρριζα in vite quid 73, 1.
Proſperi Alpini candor 448, 1.
Prunella an Britannica 677, 1.
Prunus 138, 2. 303, 2. 964, 2.
Quomodo provenit 71, 1.
Non eſt coccomelea 316, 2.
Prunus Sylveſtris 319, 2.
An poterion 635, 1.
An gummi fundat 965, 2.
Pruni deſcriptio 138, 2. 319, 1.
Flos 62, 2. 64, 2.
Satio 85, 2.
Prunoperſica 319, 2.
Prunorum genera 317, 2.
Pro vario cultu varia genera 319, 1.
Differentia unde ſumitur ibid.
Pruna acida quæ 317, 2.
Afinina 319, 2.
Cerea 318, 2.
Cerina ibid.
Candicantia ibid.
Damaſcena 317, 2. 318, 1.
An alvum compeſcant ibid.
Cur brabula dicta ibid.
An brabula ſint Damaſcena 318, 2.
Non eſt tamarindus ibid.
Decumana 319, 1.
Iberica 318, 2.
Nana ibid.
Onychia ibid.
Cier pruinen 319, 1.
Pis pruinen 318, 2.
πρωΐδες quid 144, 1.
Pſeudocaſia quid 988, 1.
Pſeudodictamnum ubi naſcitur 1135, 1.
Ejus deſcriptio 1134, 2.
Pſilotrum 468, 1.
Pſora animalculum 125, 1.
Pſyche animalculum ibid.
Pſyllium 577, 1.
Unde dictum 820, 1.
Ad ſpicatorum claſſem referendum ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Eſt cynops ibid.
Plinianum 820, 2.
Pſylii ſpecies & varia nomina ibid.
Ψύλλος quid 116, 1.
Ψοβίωλος an muza 353, 1.
Ptarmica an ſtrutium 722, 1.
An hydropiper ibid.
Unde dicta ibid.
πτέρις quid 352, 1.
Pternix caulis carti 613, 2.
Pternix 627, 2. 628, 1.
Unde dicta ibid.
Pubertas corporis vaccinio tribuitur 711, 1. 2.
Pulegium unde dictum 353, 1.
πολεῖον dictum 783, 1.
πολεῖος cur dictum 1134, 1.
Vulgare latifolium eſt veterum 1134, 2.
Regale cur dictum ibid.
Cervinum an præſtantius ibid.
Pulegii genera duo ibid.
Pulegium agreſte 844, 2.
Pulicaria 546, 2. 577, 1.
Fugat venenatas beſtias 550, 2.
Maſcula 676, 2.
Pulicariæ genera & differentiæ 550, 2.
Pulices pellere 577, 1.
Pulmentarium ruris 763.
Pulmonaria Gallorum an corchorus 817, 1.
Pulſatilla an anemone 707, 1.

Unde dicta 707, 2.
Tota est sylvestris ibid.
Pulveratio a fossione diversa 111, 2.
Arborum qualis 112, 1.
Pulvis ad ornamenta manus 63, 2.
Pumicis facultas mira 1148, 2.
Punica 138, 2, 368, 2.
Cultura mutatur 77, 2.
Dulcia citius putrescunt 392, 2.
Acris an detur 393, 1.
Fert flores fœcundos & steriles 67, 2.
Eorum differentiæ ibid.
Mercurio cur dicata 390, 2.
Nucleo carens 392, 2.
Quomodo provenit 70, 2.
Quomodo serenda 109, 1.
Ramo feritur 73, 1.
Repullulat è radice 492, 2.
Ubi nucleo surgit 76, 2, 79, 2.
Unde dicta 390, 2, 393, 1.
Ubi sata melior fit 76, 2.
Siccum locum amat 123, 1.
Sylvestris triplex 392, 2.
Quando meliores & plures fert fructus 11, 2, 13, 2.
In Ægipto & Arabia parva est 998, 2.
Punicę calix seu cytisus 67, 1, 2.
Domesticæ descriptio 393, 1, 2.
Differentię 392, 1.
Flos 62, 2, 63, 1, 64, 2, 65, 2, 66,
Flos [illegible] emulatur 66, 1.
Genus quod fructum perficere nequit 65, 2.
Genera quod Plinio 395, 1.
Medulla 23, 2.
Natura nisi cultura accedat 10, 2.
Ortus apud Arnobium 391, 1.
Patria est Creta 393, 1.
Satio 83, 2.
Sylvestris descriptio 393, 2.
Punicum malum concordiam & castitatem denotat 390, 2.
Cur palladis simulachrum manu tenet ibid.
Quomodo servari potest 873, 1, 2
Purpura 413, 1.
Purpurę flos ibid.
Puppureus flos niger Gręcis dicitur 659, 1, 703, 2.
Purpureus color 711, 2, 868, 1, 966, 2.
Purpureus color vivacitatem denotat 867, 2.
Omnibus coloribus attribuitur 868, 1.
Est duplex ibid.
Est violaceus ibid.
Purpureum quid 867, 2.
Purpureum nitidum, pulchrum Floridum denotat 868, 1.
Putredo & caries differunt 530, 2.
Putrida poma 595, 1.
Πυκνοφιὰν mensia quis 243, 2.
Πύκ quid 1039, 1.
Πυός quid ibid.
Πύκος lacteus succus 1038, 2.
Pyracanthę descriptio 262, 2.
Πυρεῖον quid 543, 1, 544, 1.
Quomodo inventum 543, 1.
Pyraustes animalculum 125, 1.
Πύρωσις vox quomodo intelligatur 58, 2.
Πυρός color 1006, 1.
Pyrastrum non sit pyrus 80, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Ejus descriptio 397, 1.
Pyrus 122, 2, 368, 2, 138, 2.
Unde dicta 394, 2.
Quando fructificat 93, 2, 112, 2.
Ut dulcior fiat 112, 2.
Agrestis translata fructus fert bonos 89, 1.
Sylvestris 44, 2, 545, 2.
Pyri natura nisi cultura accedat 10, 2.
Folia 49, 2, 51, 2.
Satio 85, 2.
Descriptio 396, 2.
Materies qualis 520, 2.
Pyrorum differentiæ quot 394, 2.
Varia genera quot apud Macrobium 396, 2.
Varia nomina 394, 395, 396.
Πυρός unde dictum 934, 2.
Πυρός 29, 2.
Pyxacantha 354, 1.

Q.

Quadratoria vel quadrantalis 131, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Quarquatnum quid 23, 2, 26, 1, 517, 2.
Quercus 17, 2, 19, 1, 122, 2.
Quę nunquam folia demittit 44, 2, 45, 2.
Ubi perpetuo viret 47, 2, 148, 2, 123, 2.
Quomodo feritur 75, 2.
Nullum solum respuit 123, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quot & quę gignit pręter fructum 145, 1, 146, 1, 2.
Urbana & sylvestris quomodo differunt 146, 2.
Cujus circũ currens linea centum passus continet 148, 1.
Latifolia circa Viennam 154, 1.
Est durabilis 492, 1.
Marina 403, 2, 415, 2.
Altera 404, 2.
Quercus medulla 23, 2.
Radix 25, 1, 26, 1.
Lignum an carnosum 23, 1.
Flores quales 132, 1.
Folia 49, 2, 53, 1.
Genera quot 146, 2, 147, 2, 148, 2, 155, 2, 158, 2.
Genera quot apud Ideos 147, 2.
In quibus differunt ibid.
Historia 153, 1.
Usus ad quę 533, 2.
Dotes 541, 1.
Etymon ibid.
Quercus & cerri differentia 154, 1.
Quercus & roboris differentia 152, 2, 153, 1.
Quercus aqua Marina corrumpitur 527, 2.
Sub terra est ęterna ibid.
Quercus Strabonis an sit ilex coccifera 240, 1.
Quercinus Muscus 156, 1.
Quinquefolium unde dictum 1112, 1.
Ejus genera quot 1112, 2.
Ejus descriptio 1111, 2.
Quisquilię 238, 1.
Quisquilium quid 235, 1.

R.

ῥαβδίς quid 288, 2.
Quas habet significationes 13, 2.
ῥάκτη 155, 2, 156, 1.
Radia oliva 315, 1.
Radiculę descriptio 769, 1.
Radicula sativa quomodo serenda 770, 1.
An Rhaphanus veterum 32, 2.
Radices sunt Masculę & fœminę 769, 1.

Earum

Earum differentiæ ibid.
Eſculentæ & non eſculentæ quæ 829, 2.
Quomodo περικοπαὶ dicuntur 26, 2.
Quomodo grandiores fiunt 33, 2. 34, 2. 35, 2. 36, 2.
Quibus locis grandiores fiunt 37, 2.
Quam alté deſcendunt 37, 2. 39, 1.
Longiores facit humi natura 37, 2.
Quando colligendæ 1040, 2. 1067, 2.
Quando pejores aut eſui inoptæ 619, 2.
Quando vegetiores & præſtantiores 1040, 2.
Sunt ligneſæ aut carnoſæ 740, 2.
Breves quæ ibid.
Dulces minus ſervari poſſunt 1112, 2.
Acerbæ & acres cur minus validæ ſervantur ibid.
Quæ maximè durabiles 1112, 2. 1115, 1. 2.
Radices ellebori maximè durabiles 1115, 1.
Radicum differentia multiplex 829, 2.
Radicum diſcrimen 23, 2. 24, 2. 26. 27. 28. 33. 36, 2. 841, 2. 854, 2.
Affectus duplex 25, 2.
Genus duplex 33, 2.
Differentia duplex 72, 1.
Differentiæ unde ſumendæ 1103, 2.
Forma diverſa 36, 2.
Succus efficatior quam fructus 37, 2.
Odor qualis 61, 2.
Potentiæ & differentiæ 1038, 2.
Partes quæ colligendæ 1040, 2.
Collectio quando optima 1039, 2.
Exciſio ratione tempore differt ibid.
Radicis vis deteţior ſi fructum perfecerit 1112, 2.
Succus cujus in medicina uſus raro extrahitur ibid.
Radicis celtis uſus 321, 2.
Radix quid, definitio 4, 2. 6, 1.
Quomodo ſemper terræ inſidet 6, 1.
Quomodo ſuccolentior & ſuavior 749, 1.
Cur deterior cujus fructus matureſcit 1516, 2.
Radix extuberans quæ 681, 2.
Fruticoſa 738, 2.
Ab officio & forma dicitur 34, 2
Non eſt omne quod ſub terra eſt ibid. 35, 1.
Sine planta 49, 2. 53, 1.
Quomodo diu durat 736, 2.
Quædam dulcis mentem alienare facit 1094, 2.
Quædam dulcis mortifera ibid.
Radix abietis 24, 2. 26, 2.
Allii 34, 1.
Amigdalæ 24, 2. 34, 1.
Ari 33, 2. 34, 1.
Arundinis 33, 2.
Betæ 33, 2.
Bulbi 33, 2.
Cæpæ 33, 2. 34, 1.
Croci 33, 2.
Cyperi 33, 2. 34, 1.
Cypreſſi 24, 2.
Eſculi 26, 2.
Ficus 24, 2. 25, 2. 26, 2.
Gethi 33, 2.
Gladioli 33, 2.
Graminis 33, 2.
Haſtulæ regiæ 33, 2. 34, 1.
Hermodactyli 34, 1.
Juglandis 25, 2. 34, 1.
Lauri 24, 2. 25, 2. 26, 2.
Mali 24, 2.
Ocymi 33, 2.
Oleæ 24, 2. 25, 2. 26, 2.
Pini 24, 2.
Platani 24, 2.
Rapæ 24, 2. 33, 2. 34, 1.
Rhaphani 24, 2. 33, 2.
Roboris 24, 2. 26, 2.
Rumicis 24, 2. 737, 2.
Scyticæ 1093, 2.
Scillæ 33, 2.
Teſticuli canis 34, 1.
Teſticuli ſacerdotis 34, 1.
Vitis 24, 2.
Radicem an omnes plantæ habent 5, 2. 27, 1.
Ramus quid ejus definitio 4, 2. 5, 2.
Cur ſic dicatur 6, 2.
Ramum an omnes plantæ habent 5, 2.
Ranunculus aſiaticus 705, 2.
Ranunculus nemoroſus non eſt anemone ſylveſtris 704, 1.
Rapa & braſſica inter ſe mutantur 78, 2.
Eſt dras & feersina 772, 1.
Sativa & ſylveſtris ibid.
In quo differunt 795, 2.
Unde dicta 771, 2.
Eſt vox latina non græca ibid.
ῥάφυς cur dicta ibid.
Quando maſculeſcit, aut fœmineſcit ibid.
Quando dulceſcit ibid.
Mas an ἄγριος 772, 2.
In napum degenerat 772, 1.
Ex ſemine braſſicæ quomodo provenit 771, 2.
Rapæ radix 24, 2. 33, 2. 34, 1.
Quomodo diu durat 736, 2.
Genera 761, 2. 772, 1.
Semen, & quod optimum 771, 2.
Quomodo magnæ evadunt 773, 2.
Inſignis magnitudo 773, 1.
Sylveſtris deſcriptio 773, 2.
An viola mariana ibid.
Raparum abundantia in India 773, 2.
Rapiſtrum an rhaphanus agreſtis 770, 2.
Rapunculum an rapa ſylveſtris 773, 2.
Ratio docendi Græcorum & Arabum 52, 2.
Raritas & ficcitas ſumma conjungi poſſunt 531, 1.
Raritas & durities ſumma conjungi non poſſunt ibid.
Rarum & durum an ſunt contraria 917, 2.
Regionis & loci ratione melior aut pejor fructus ex ſatione provenit 76, 2.
Remedium adverſus culices arborum 113, 2.
Recti & erecti differentia 148, 1.
Recti caules, plantæ quæ 819, 2. 824, 1.
Regina prati an tragopogon 815, 1.
Cur barba hirci dicatur ibid.
An rhodora Plinii ibid.
Regia oliva 315, 1.
Remus quomodo opacus 513, 2.
Reſilit & diſſilit differunt 161, 2.
Reſina & gummi differunt 966, 1.
Quomodo fit 968, 2.
Quæ præſtantiſſima 968, 2. 970, 2.
Reſina duplici modo elicitur 970, 1.
Reſina ſeu ῥητίνη unde dicta 969, 1.

Reſina ex ligno colligitur 230, 1. 2.
Reſina laricea 167, 2.
Reſina terebinthina optima 971, 1.
Reſinam quę arbores dant 968, 2.
Reſiniferę arbores non ſunt in Syria 972, 2. 974, 2.
Reſinę deſcriptio 230, 2.
Reſinę duę 969, 1. 2.
Reſinę & picis differentię 971, 2. 972, 2.
Rha amnis 802, 1.
Rhaberbarum monachorum eſt hippolapathum ibid.
Rhaberbarum Alpini eſt ſpecies hippolapathi ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Ejus tria genera 802, 1.
An rhapanticū tracicum ibid.
An rhaponticum Dioſcoridis ibid.
Rhaberbarum ſeu rhaponticum an in Moſcovia naſcatur 802, 1.
Rha noſtrum unde fertur ibid.
An ἴασμα ibid.
An Dioſcoridis 802, 2.
Tracicum an Dioſcoridis ibid.
An lapathum antiquis dictum ibid.
Rhabarbari aut rhei radix quomodo differt a centaurei magni radice 802, 1.
An cortex niger ibid.
An fungoſa 802, 2.
Rhaponticum officinarum non eſt rha veterum 1046, 1.
Rheum ἀκάνθινον unde dictum 1018, 1.
Rhacyntha Mathioli non eſt condrilla 858, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Rhamnorum genera quot 249, 2. 259, 2.
Rhamnus frutex ejus an hypophaes 632, 2.
Tertius ſuccus eſt paliurus 260, 2. 266, 1.
Alexipharmaci loco 258, 2.
Quomodo papaveri ſimilis 260, 1.
Rhamnus frutex. Ejus uſus ibid.
Rhamni deſcriptio 259, 2. 260, 2.
Rhaphanis 11, 1. 13, 2. 32, 2. 546, 1. 547, 1.
Rhaphanis & rhaphanus differunt 13, 2. 32, 2. 546, 1. 547, 1. 768, 2.
Rhaphanus unde dictus 768, 1.
Antiquis braſſica dictus ibid. 774, 1. 1120, 1.
Recentioribus rhaphanus 768, 2.
Recentioribus eſt radicula 32, 2.
Quando provenit 771, 2. 734, 2.
Radice feritur 738, 1.
An virem ledat 510, 1.
Quis major 760, 2.
Quis acrior 761, 1.
Quis dulcior 770, 2. 761, 1.
Quomodo dulceſcit 761, 1. 771, 1.
An amarus 771, 1.
Sativus quando ſerendus 770, 1.
Agreſtis an ruſticanus 770, 2.
An rapiſtrum ibid.
An tranſlatione grandior fiat 793, 2.
Rhaphanus & braſſica viri nocent 769, 1.
Rhaphanus καρπήρου radix dicitur ibid.
Rhaphanus ruſticanus an thlapſi Cratevæ 768, 1.
Cur lachrimas excitat 785, 1.
Ejus deſcriptio 739, 2.
Eſt legittimus veterum ibid.
Rhaphani genera 760, 2.
Magnitudo 769, 1.
Radix 24, 2. 33, 2.
Deſcriptio ex Theophraſto 769, 1.
Genera Theophraſti ibid.
Corynthii deſcriptio 769, 2.
Cleonii deſcriptio ibid.
Sativi deſcriptio ibid.
Thaſii deſcriptio ibid.
Nigri deſcriptio ibid.
Bocrici deſcriptio 770, 2.
Armorarii deſcriptio ibid.
Rhaphanis ne culices noceant 793, 2.
ῥαφίσματα 19, 1.
ῥαφ 28, 1.
ῥαφίσσεται an recte dicitur 19, 1.
ῥάμνος quis 360, 1.
ῥαμνος attici non ῥάμνος dixerunt 13, 2.
Unde dictum 390, 1.
ῥάμνος morbus in vite 109, 1.
Rhododendri folia ſurſum erigantur 6, 2.
Rhododendrum quid 46, 1. 124, 2.
Unde dictum 46, 2.
Non eſt perpetuo folio 124, 2.
Rhodone non eſt rhododendrum 47, 1.
ῥόδα ἀκάνθης ἀνεψιαὶ Adag. 702, 2.
Rhodonia quid 46, 1. 47, 1. 66, 1. 545, 2.
Rhododaphne quid 46, 1.
Unde dicta 46, 2.
Rhodaceum perſicum quomodo rubrum reddatur 127, 2.
Rhodora Plinii an regina prati 815, 1.
ῥοιὰς papaver erraticum 1101, 2.
ῥοιὰ malum punicum ibid.
ῥοιτης quid 1175, 2.
Rhus coronaria differt a culinaria 272, 2.
Rhus unde dicta ibid.
Ejus hiſtoria 273, 2.
Ejus genera quot 273, 1.
ῥύαξ quid 461, 2.
Ribes nigra an amomum 1016, 2.
Ricinus 359, 1.
Unde dictus 1088, 2.
Aliquando in arborem altam evadit 920, 1. 1089, 1.
Eſt illa planta quam ſonas Propheta pro umbraculo præparavit ibid.
Ricini folia 51, 1.
Folia nova orbiculata ſunt, antiqua angulata conſpiciuntur 48, 2.
Oleum 614, 1.
Deſcriptio 1089, 2. 1088, 2.
Semen caparuria major ibid.
Ricini planta cur palma Chriſti dicta ibid.
Rizia ſuccus 967, 2. 969, 1.
Robetrum quid 552, 2.
Roboſemum quid 26, 1.
Robur 17, 2. 19, 1. 23, 1. 24, 2. 28, 2. 18, 2. 122, 2. 138, 2. 367, 2. 368, 2.
Robur exalburnatum 26, 1. 519, 1.
Robur quid ſignificat 151, 1.
An flores fert 129, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Quæ & quot præter fructum ferat 14, 2. 124, 2. 143, 1. 146, 1. 2.
Eſt perpetuæ naturæ, & cariem non ſentit 521, 2.
Sub aqua diutiſſime durat ibid.
In mari facile putreſcit ibid.
Cur in mari non perduret 521, 1.
Valide pondus ſuſtinet.
Robur & quercus ſint diverſę arbores 152, 2.

Earum

Earum differentię 153, 1.
Robori galla proprium 6, 2.
Roboris radix 24, 2. 26, 2.
Folia 49, 2. 53, 1.
Novellę cortex ad coria densanda 19, 1.
Materies quando tempestive cædenda 511, 2. 512, 2.
Quando cæsa facile putrescit 511, 2.
Qualis materies 517, 2.
Medulla qualis materies ibid. 531, 1.
Robertus Constantinus est autor annotationum in Theophrastum 89, 1. 115, 2. 208, 2.
Robus quid 934, 2.
Robus triticum 957, 1.
Robus triticum Zelandicum 936, 1.
Rode Dennehoom 168, 2.
Rodonia quid, 545, 2.
[illegible] immaturi mori fructus 401, 1.
Roratio vitis quid 494, 2. 497, 2.
Ros quando & quibus in locis abundat 322, 2.
Ros aërius est mel apum 149, 1.
An sit manna officinarum ibid.
Rosa 545, 2.
Unde dicta 646, 2.
Quę minutis foliis constat 12, 2.
Ex Cairo 47, 2. 651.
Memphitica 651, 1.
Centifolia nostra an Theophrasti 647, 2. 648, 1.
Est Herodoti 647, 2. 648, 2.
Cur solis ęstum non patiatur 646, 2.
E caule exit 74, 2.
Caulicibus concisis nascitur 75, 1.
Ex floribus vernalibus desinit prior 695, 2.
Canina an eglenteriæ 271, 2. 272, 1.
Hierechontea 428, 1.
De ea fabula ibid: 1016, 2.
An amomum veterum ibid.
An amomis ibid.
Quando plantanda 649, 2. 650, 1.
E semine difficulter provenit 649, 2. 643, 2.
Relicta Sylvestris cur fit 648, 1.
Quando plures & pulchriores rosas profert 650, 1. 643, 2.
Usta vel pręcisa melior evadit ibid: 643, 2.
Per excellentiam flos dicitur 645, 2.
Est regina florum ibid.
Cupidini est dicata 646, 1.
Cupidini est comparata ibid: 646, 2.
Libidini est comparata 646, 2. 646, 1.
Humanę vitæ est comparata 646, 2.
Rosa Euomphalos dicitur 647, 1.
Throna dicitur ibid.
Viridis ut fiat 647, 2.
Herbacea quando provenit ibid.
Rosæ ætas 648, 1. 679, 2.
Flos 64, 2.
Flos noctu panditur, meridie flaccessit, noctu folia amittit 715, 1.
Majestas 645, 2.
Encomium 646, 1.
Color rubeus unde 646, 2.
Color rubeus a sanguine Mahometis 647, 1.
Semen 649, 2.
Cortex quid Plinio 648, 2.
Rosam transferre sæpius oportet 643, 2.
Rosæ centifolię minima particula germen emittit 73, 2.
Ejus varietas 648, 1.
Rosarum differentiæ & genera 643, 2. 647, 2. 650, 1.
Rosæ quæ odoratiores 648, 1. 2. 643, 2.
Quando odoratiores 648, 2.
Ubi odoratiores ibid: 649, 1. 643, 2.
Rosaceus color 552, 2.
Rosmarinus 369, 1. 558, 2.
Unde dictus 559, 1.
Quando seritur ibid.
Est libanotis 560, 1.
Coronarius est libanotis 1091, 2.
Bis quotannis floret 560, 1.
An iphion 669, 2.
An cneoron nigrum 560, 2.
Rosmarini fabula 559, 2.
Flos [illegible] dictus ibid.
Descriptio 560, 1.
Duo genera ibid: 1070, 2.
Differentiæ 560, 1.
Oleum tenue, tempore durescit 1003, 1.
Rubigo 959, 2.
Rubus 545, 2.
Rubus [illegible] 271, 1.
Rubus cynasbatus unde dicta ibid.
Ejus descriptio 271, 2.
Rubus sentis unde dicta 269, 2. 270, 1.
Vepres unde dicta 270, 1.
Mosolitica 987, 1.
Idęa 270, 2.
Rubi folia 49, 2. 63, 1.
Genera quot 266, 2. 270, 1.
Descriptio 270, 1.
Rubia 456, 2.
Rubię descriptio 1111, 1. 2. 1114, 1. 2.
Rubia unde dicta 1113, 2.
Cur varantia dicta ibid.
Ruellii error 698, 2. 1009, 1.
Ruflus color 241, 2. 664, 2. 698, 1.
Ruminantia quæ 176, 2.
Rumex lapathum 800, 1.
Rumicis semen 795, 2.
Radix 24, 2. 737, 2.
Ruscus quid 601, 1.
Multa spuria nomina habet 256, 1.
Arcendis muribus est apta 257, 2.
Ejus descriptio 257, 1.
Est myrtus sylvestris 255, 1.
Russus & russeus color 1175, 2.
Russi ex quibus domus & templa conficiunt 535, 2.
Rustici quando solstitium confectum intelligunt 48, 2.
Rutha 545, 2.
Cum maledictione seritur 752, 2.
Quando seritur 736, 2.
Primum pullulans non est ingrati odoris, contra adulta 799, 1.
Rutha Muraria 881, 2.
Ejus descriptio 882, 1.
An sarxiphagum 882, 2.
An paranychia [illegible]
Rutha pratensis an herbacea 799, 1
An sylvestris prior Dioscoridis ibid.
An pseudorhaberbarum ibid.
An talictrum ibid.
Ruthæ folia 48, 2.
Vires adversus fascinationes 799, 1.
Semen 795, 2.
Notę ex Theophrasto 797, 2.
Ex Dioscoride ibid.
Magnitudo mirabilis ibid.
Genera 798, 2.

Radix

Radix mystly dicta, ejus venenata qualitas 798, 2.
Rutha unde dicta 797, 2.
Lubidinosos frenat 797, 2.
Cohibet, extinguit, & condensat semen 797, 1.
Uterum gerentibus est inimica ibid.
Quomodo sanguinem sistat 1119, 2.
Sylvestris & domestica in quo differunt 798, 1. 2.
Sylvestris hermela dicitur ibid.
Ejus descriptio 798, 2.
Fimum odit 793, 2.
Est antidotum aconitę 1141, 2.
Ruthrum quid 543, 2. 611, 2.
Quæ planta 612, 2.
Rutilus color 213, 2.

S.

Saba unde dicta 977, 2.
Est regio thurifera ibid.
Sabadę quid 104, 2.
Sabina 124, 2. 196, 2.
An brutha vel bruthus 374, 2.
Sabinę cur dicta 373, 2.
Est duplex ibid. 375, 2.
Quomodo herba dicitur 374, 1.
Olim diis sacrificata ibid.
Ejus descriptio 375, 1.
Quomodo seritur 559, 1.
An juniperus major 375, 1.
Est perpetuo folio 124, 2.
Suculo fata sterilis est 375, 1.
Cypressi folio an thya ibid.
An cypretlum Dioscor. ibid.
An thya Theophrasti 525, 1.
Bellonii 375, 1.
Sabulones quid 37, 1.
Sacar mambu 481, 1. 2.
Ejus descriptio ibid. 483, 1.
Saccharum quid quomodo fit 482, 2.
Saccharum mambu est veterum sacar 483, 1.
Saccharum vulgare an est veterum 482, 1. 2.
In quibus differunt 482, 1. 483, 1.
Veterum quid 482, 1.
An sitim excitet 483, 1.
Rubrum 484, 1.
Ejus usus ibid.
Quod optimum ibid.
Tomæum salubrius finali 484, 1.
Saccharum cantum unde dictum 484, 2.
Candidum corrupte dicitur ibid.
Candiis unde dicitur ibid.
Quomodo fit 485, 1.
Est duplex ibid.
Saccharum tabaxir vel taberzet 485, 2.
Purpureum vel violaceum 485, 1.
Penidium 485, 2.
Althææ 1158, 2.
Sacerdotum vestimenta 427, 2.
Sacerdotes cur lineis vestibus utuntur 944, 1.
Sacra herba quę 465, 2.
Sacrificandi antiquus modus 523, 2.
Sagapenum 583, 1.
Sagittę creticę 479, 1.
Sagittę ex ligno corni 193, 1.
Sagittę ut letalia vulnera infligant 47, 1.
Sal Indicum quid 484, 2.
Salentina oliva 315, 2.
Saljunca 1019, 2.
An nardus celtica 1020, 1.
An cynorodus ibid.
An rosa agrestis ibid.
An nardus montana 1021, 1.
Salix 15, 2. 17, 2. 19. 122, 2. 123 1. 124, 2. 138, 2. 540, 2.
Semen fert 14, 2.
Cur frugi perda dicitur 118, 2. 119, 1
Quando germinat 130, 2.
Unde dicta 212, 2.
Helice cur dicta 213, 1.
Amarina 264, 2.
Palustria amat 283, 2.
Ubi nascitur 454, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.
Quomodo longæva 490, 2.
A flatu prostrata resurgit & germinat 505, 2.
Syriaca an heliagnus 461, 1.
Salicis materies 518, 2. 520, 1.
Usus 213, 1.
Genera 206, 2. 207, 2. 212, 1.
Descriptio 206, 2.
Semen sterilitatem inducit 119, 1.
Folia 52, 2.
Folia quando se convertere dicuntur 51, 2.
Salamonis locus de hysopo explicatur 727, 1.
Salsa parilla an smilax aspera 281, 1.
Salviæ varia nomina 571, 1.
Genera duo Theophrasto ibid.
Genera plura & descriptiones 572, 2.
Salvia & sphacos quomodo differant 550, 2.
Salvia vitę 881, 2.
Salvia pomifera 573, 2.
Salutem ægri quomodo prædicat urtica 815, 2.
Samara ulmi semen 215, 1.
Sambucus 18, 2. 41, 2. 205, 2.
An medulla caret 24, 1. 25, 1. 23, 1.
An nodosa 42, 1.
Quando germinat 130, 2.
Unde dicta 210, 1.
Quomodo longęva 490, 2.
Sambuci materies qualis 517, 2.
Baccę usus in sacrificiis 212, 1.
Caudex 206, 2.
Folia 211, 1. 206, 2.
Fructus 206, 2.
Cortex 206, 2.
Flos 206, 2.
Aqua ex floribus sambuci calculum frangit 207, 2.
Genera 210, 2. 213, 1.
De scriptio 206, 2. 211, 1.
Radices 206, 2.
Sampsuchum 545, 2.
Quomodo nascitur 678, 2.
Ubi optimum 688, 2.
An majorana 689, 1.
An amaracus 687, 2.
Ejus radix 688, 1.
Sandix an rubia 1114, 1.
Sandix unde fiat 329, 1.
Sanicula femina Fusey an helleborus niger 1065, 2.
Sanitas agrestis parietaria dicta 816, 2.
Santalum an aloe biblorum 835, 1.
Santalum rubrum 1027, 2.
An aspalathus ibid.
Antiquis Græcis incognitum 835, 1.
Santali an abaotanum femina 685, 1.
Ejus genera ibid. 2.
An polium 685, 2.
Santonicum an scha Arabum 1151, 1.
An semencina 1151, 2.
An anthemesia nanoclona ibid.

Santonici semen fatum, tanaceti genus profert 1151, 2.
Sapinus quid 169, 1. 514, 2.
Sapinus & suppinus differunt 169, 2.
Sapinea quid 169, 1. 170, 1. 529, 2.
Saponaria unde dicta 700, 2.
An alisma ibid.
Ejus descriptio ibid.
Sapor acris 61, 2.
Acutus ibid.
Diversus arboris & fructus 61, 2.
Dulcis quomodo in corpore calorem immoderatum excitare potest 1144, 2.
Plantarum qualis 964, 2.
Saporis discrimen unde 61, 1.
Saporatus succus quis 60, 2.
Saraceni error 1085, 1.
Sardonia herba 576, 1.
Sari ubi provenit 424, 2.
Descriptio & usus ibid.
Planta Ægypto peculiaris 430, 1.
Non est papyrus Italiæ 436, 1.
Sarissa quid 193, 2.
Sarissæ macedonicæ 190, 2. 192, 1.
Sariphagum an rutha muraria 882, 2.
Sationis tempus 633, 2.
Sationis hybernæ principium 73, 1. 2.
Satio hyberna quando 908, 2.
Secunda primovere ibid.
Serotina mense Februario ibid.
Sera quæ 909, 1.
Matura quæ ibid.
Autumnalis & hyemalis quæ 909, 2.
Æstiva quæ ibid.
Pro loci natura est instituenda ibid.
Densa aut rara quando convenit 939, 2.
Sationi imber superveniens quibus prodest ibid.
Saturela 546, 1.
Quando provenit 731, 2. 732, 2. 735, 1.
Satureia & thymbra differunt 735, 1.
Satureiæ semen 549, 2.
Est firmius ad perdurandum 797, 1.
Saturnus cur stercorarius dictus 110, 1.
Satyrion unde dictus 1170, 1.
Ejus descriptio 1170, 1. 2.
An cognitus recentioribus 1170, 2.
Satyrion erythronius an bangi herba 1170, 1.
Ejus descriptio Adversariorum 1171, 1.
An buterides Syriorum ibid.
An Dens caninus ibid. 697, 2.
An tulepa 1171, 1.
An orchis 1158, 2.
An satyrion basilicum palma Christi dictum 1158, 2.
Σαύρα 817, 2.
Σαύρη quæ herba 765, 1.
Nasturtium sic dictum 764, 2.
Cur sic dictum 765, 1.
Σαυρίδιον quæ herba 765, 1
Σαυρῖτις anagallis dicta 817, 2.
Saxifragiæ duo genera 694, 2.
Descriptio ibid.
Non sunt veterum ibid.
Saxifraga aurea ibid.
Scabiosa arietina 840, 2.
An phyllanthes ibid.
An pheutuma Diosc. ibid.
Scabiosæ folia 49, 2.
Scabies arborum quando fit 494, 2.
Scalia 613, 2.
Scaliger notatur 1033, 2.
Scammonia 367, 2. 964, 2. 1179, 2.
Scammonium ipsa planta 1053, 1.
Scammonia lachryma planta ibid.
Scammonii descriptio 1053, 2. 1054, 1.
Extrahendi succi modus 1054, 2.
Dilectus 1055, 1.
Dosis 1055, 1. 2.
Cur aliquando plus, minusve purget 1155, 2.
Scammonium Syriacum 1054, 1.
Montspeliensium 1054, 2.
Scammonium si prope tithymalum seratur veneni naturam acquirit 1055, 2.
Scandix an pecten veneris 862, 1.
Σκαπεῖον 543, 2.
Scarlata 238, 1.
Scædæ unde dictæ 435, 1.
Sceptrum quid 464, 1.
Σχῖνος. 1. lentiscus unde dictus 230, 2.
Scillam significat 860, 1.
Scillam & lentiscum significat 487, 1. 875, 1.
Σχοινὸς quid 46, 1.
Σχοινος unde dictus 478, 1.
Schœnanthum 1037, 2.
An calamus 1004, 2.
An juncus odoratus 1008, 2.
Schœno prasium an ampeloprasium Dodonæi 791, 2.
Scilla & asphodelus quomodo florent 874, 2.
Scillas sepulchro evellere Adag. 873, 2.
Scilla per contemptum impetebant 873, 2.
Scilla 854, 2. 15, 2.
An inter bulbacea referenda 859, 2.
An plures habet radices 873, 1.
An & quomodo ter floret 874, 2. 875, 2.
An semine proveniat 738, 1.
An frigida an calida 874, 1.
Unde dicta 873, 1.
Est longæva suspensa 873, 2.
Punica mala servat ibid.
Ad nascendum conducit ibid.
Venificia arcet 865, 2. 873, 2.
Insanos curat 874, 1.
Quando caules producit 53, 2.
Caulem & florem ante folia producit 874, 2.
Ternos florum proventus ostendit ibid.
Sementis successum ostendit ibid.
Fœmina an pancratium 875, 2.
Epimedæa an hemerocallis 895, 2.
Scillæ radix 33, 2.
Folia 49, 2. 865, 2.
Flores 865, 2.
Flores ferendi tempora ostendunt ibid.
Arationis tempora tria ostendunt 875, 1.
Flos anthericus dictus 873, 2.
Genera quot 874, 2.
Descriptio 873, 2.
Nivale caput 874, 1.
Semen ibid.
Scilliticum acetum an purgandi vim habet 874, 1.
Σκιρροφωρίων mensis quis 136, 1. 2. 540, 2.
Scirpus quid 464, 1.
Scissimæ descriptio 159, 2.
Materies quando cædenda 511, 2. 512, 2.
Scissima humidissima 533, 2.
Ad quæ utilis 534, 2.
Σκίψ animal pennatum 501, 1.

Scobs quid 535, 1.
Scoliastes Nicandri error 874, 1.
Scoliastes Nicandri corrigitur 176, 2. 194, 2. 216, 2. 217, 1. 261, 2. 264, 2. 265, 1.
Scolopendra 416, 2.
Scolopendrum Theophrasti an phyllitis 1164, 2.
Unde dictum ibid.
Scolopendra & scolopendrium sunt diversa 1162, 2.
Scolymus 588, 2.
Unde dictus 619, 1.
Scolymi genera quot 620, 1. 2.
Radix optima quando floret 619, 2.
Scolymus diu floret 612, 2.
Famem arcet 619. 1.
Limonium cur dictum 620, 1.
Theophrasti & Dioscoridis an eadem 619, 2.
Venerem excitat 620, 1. 843, 2.
An articocca 620. 2. 621, 1.
Quando floret fœminæ in venerem sunt pronæ, viri pigriores 620, 1.
Theophrasti an carduus chrysanthemus 620, 2.
Est cinera 621, 2.
Σκοπόπλωμον spartum 22, 1. 2.
Scopa regia 257, 2.
Scordalus quid 789, 1.
Scordium unde dictum 791.
Asa fœtida dictum ibid.
Optimum 792, 1.
Cretense an scorditis Plinii 792, 2.
Scordii descriptio 792, 1.
Cretensis descriptio ibid.
Vires 792, 2.
Scorditis quæ planta ibid.
Scordorasarum quid 592, 1. 792, 1.
Quæ planta 791, 2.
An scordium ibid.
Scorodonia Scordi an salvia 573, 1.
Scorpio 545, 2. 547, 2. 600, 1.
Unde dictus 1153, 2.
Scorpiones an arte ex ocymo generari possunt 756, 2.
Scorpius 582, 2. 605, 1.
Theophrasti an genista 605, 1.
Scorpius & nepa differunt 605, 1.
Scopii duo genera 605, 2.
Scorpioides an heliotropium 891, 1.
Scorpiurus heliotropium dictum 890, 1.
An climenum 892, 2.
Scribonii error 553, 1.
Scriptionis varia materia 435, 1.
Scrobs quid 88, 1.
Scrophularia chelidonia minor 894, 2.
Scrophularia an galeopsis urtica 816, 1.
An ocymastrum Fuscii 758, 2.
Silicia fertilis valde 913, 2.
Diutissime viret 759, 1.
Ejus descriptio 758, 2.
Scrupulus pondus medicum quot grana pendet 292, 2.
Est vigesima quarta pars unciæ 293, 1.
Scutum quid 350, 1.
Differt à clypeo ibid.
Scuta ex quibus fiebant 518, 2.
Scyticum lignum an glycyrrhiza 1104, 2. 1105, 1.
Scytica radix est glycyrrhiza ibid. 1094. 2.
Sitim & famem tollit ibid. 1093. 2.
Luteo colore tingit capillos 1105. 1.
Sebesten est mixa 317, 1.
Secacul an sigillum Salamonis 1067, 2.
Secala 43, 1.
Secale an typha 956, 1.
An briza ibid.
Est duplex ibid.
Ejus descriptio ibid.
Securidaca 950, 2.
Securina 947, 2.
Sedum arborescens 335, 1.
Sedum aquaticum 436, 2.
Seges quid 558, 1.
Seges & arvum quomodo differunt 1102, 1.
Seha Arabum an absynthium santonicum 1152, 1.
Ejus descriptio ibid.
Σεμὲς quid 88, 1.
Selinum unde dictum 802, 2.
Comitiales offendit 803, 1.
Semen omne non est in caule 7. 2.
Omne simile genus perficit 78, 2. 79, 2.
Omne propter generationem est 117, 2.
Diversimode continetur 914, 2.
Calorem & humorem in[illegible] habet 54, 2. 56, 1.
Aut carne aut cute obducitur 56, 1.
Nudum quid 58, 2.
Optimum quid 1122, 2.
Plantarum an in aere contineatur 118, 2. 119, 1.
Quod ad sementem optimum 962, 1. 963, 1.
Quod aptum transire in aliud 947, 2.
Quando infœcundum fit 54, 2. 56, 1. 962, 2.
Fervefactum perit 962, 2.
Palmæ est ipsum osseum corpus 56, 2.
Semen pusillum quæ gerunt, copiose fructificant 914, 2.
Semen & fructus quæ sua natura distantia solent evenire, ob soli ubertatem congesta fiunt 57. 1.
Seminis & fructus differentia 8. 2.
Veteres aliquando confundunt ibid.
Seminis generatio quomodo fiat 58. 1.
Principium 93, 1.
Seminum ætas ad celeriorem aut teriorem proventum facit 732, 2. 741, 2.
Figura diversa 740. 2.
Vitia & rubigo 959, 2.
Differentia 54, 2. 56, 2.
Extremum tegumentum quomodo dividendum 56, 1.
Seminum & fructuum varia compositio & usus 58, 1.
Incrementum unde 948, 1.
Maturatio unde 946, 2. 948, 1.
Translatio quomodo fieri debet 946, 2.
Translatio quando fieri debet 950, 1.
Semine an planta serere quid præstat 682, 2.
Semina quando serius aut maturius prodeunt 732, 2.
An subustulanda ut maturius proveniant 735, 1.
Eodem modo sata cur tardius vel maturius proveniant 735, 2. 732, 2.
Quæ & quomodo maxime læduntur 959, 2.
Alia siliqua inclusa sunt, alia nuda adhærent, alia lanugine obducuntur 741, 2.
Arborum non sunt nuda 55, 2.
Quædam multa ab uno pediculo, quædam singula à singulis 57, 1.

Pista

Pista si serantur, nunquam germen emittent 83, 1.
Ratione locorum & temporum mutantur 82, 2.
Herbarum in imbribus & aquæ ductibus esse creduntur 118, 2.
India propria 347, 2.
Peregrina ad vernacula redeunt 949, 1. 946, 2.
Cultura aut natura terræ, vel meliora vel pejora fiunt 947, 2.
Quæ terræ macræ aut pingui conveniunt 940, 2.
Quæ cuique agro conveniunt 939, 2.
Lanugine obducta infœcunda sunt 941, 1.
Ne à bestiolis lædantur 794, 2.
Quæ firmiora aut infirmiora ad perdurandum 795, 2-796, 1.
Odorata magis durant 797, 1.
Acris saporis perdurant ibid.
Quam diu durant ad semen. tem ibid.
Quam diu ad cibarium usum ibid.
Quæ minus corruptioni sunt obnoxia ibid.
Quæ & quomodo perdurare possunt, quæ minus 960, 2.
Antiqua cur minus idonea 797, 1.
Hortensia & sylvestria in quo differunt ibid. 796, 2.
Sylvestria ficciora & acriora ibid.
Vapida quæ 796, 1.
Infirmiora quamdiu durare possunt ibid.
Qua parte pullulant 910, 2. 911, 1. 2.
Translata mutantur 913, 2.
Seminalis caro quid & ejus differentia 56, 2.
Sementis quot tempora 908, 1.
Sementis duo tempora, & quando incipiunt 906, 2.
Semeptis tempora quando denominantur 733, 1. 2.
Sementes tres & quando 731, 2.
Sementes non ratione satus, sed ortus dicuntur 731, 2. 732, 2. 733, 1.
Sempervivum unde dictum 893, Marinum 499, 1.
Legitimum ipsagnum Dioscoridis non fert æris frigus 896, 1.
Magnum alterum apud nos frequens ibid.
Cur Donderbaert dictum ibid.
Mimis diligenter distinguendum 897, 1.
Tertium Dioscor. an illecebra 897, 2.
Cur durabile 883, 2.
Ubi nascitur ibid.
Sempervivi folia 48, 2.
Varia nomina 895, 2.
Genera quot ibid.
Majoris descriptio ibid.
Minoris descriptio & genera 896, 1.
Magni descriptio 896, 1.
Senecio 842, 2.
Unde dicta 811, 2.
Quomodo diu floret 824, 1.
Cardiancella unde dicta ibid.
Erigeron cur dicta ibid.
An inter cichoracea numeranda 811, 2. 812, 1. 824, 1.
Dentium dolorem tollit 824, 1.
Ejus descriptio 824, 1.
Senecæ codex corrigitur 501, 2.
Senecta plantarum 7. 2.
Communis corruptio 82, 2.
Reddit plantas steriles ibid.
Senectæ definitio 8. 1.
Initium 8, 2.
Senectus matura 136, 2.
Senna cur alexandrina dicta 1018, 1.
Senna non est colytea Theophrasti 250, 1.
Sentis canis unde dicta 270, 1.
Ejus fructus quomodo antiquitus colligendus 1041, 2.
Sepulchra defunctorum olim floribus & coronis spergebant 717, 2.
Serapionis codex corrigitur 198. 1. 509, 1.
Serapionis error 257, 1.
Serapio & Dioscorides conciliantur 509, 1.
Serapis Idolum Ægyptiorum 1158, 1.
Serendi tempora quot 733, 1.
Tria ostendunt flores scilla 365, 2.
Serere planta, an semine quid præstet 682, 2.
Seres 426, 1.
Seres & lanugera arbor differunt 427, 1.
Sergia oliva 315, 1.
Sericum filum an bombyx con 426, 1.
Veterum an idem cum nostro 836, 2.
An ziziphus 329, 2.
An notum veteribus 426, 1.
In China copiosum ibid.
Sericum & bombacinum differunt 426, 2.
Serici historiam an recte descripsit Theophrastus 426, 1.
Sericeas vestes viri non gestabant 426, 2.
Seris unde dicta 811, 1.
Est hortensis aut sylvestris 855, 2.
Sylvestris cichorium & picris dicta 811, 1. 855, 2.
Sativa est endivia 856, 1.
Ejus descriptio ibid.
Sero significat semen terræ mando & texo 20, 1.
Serpentes sine potu vivunt 322, 1. 2.
Mortiferi minuti in herba enascuntur 348, 2.
Noxii in herba 367, 2.
Serpentaria dracunculus major, & ejus descriptio 863, 2.
Serpillum sylvestre 690, 1.
Est Theophrasti cultu domitum 692, 1. 2.
Serpillum 545, 2.
An semine seratur 682, 2.
Quando seritur ibid. 678, 2.
Vulgare an veterum 639, 2.
Zygis an vulgare 695, 1.
Unde dictum 692, 2.
Vulgare magis saxifragæ respondet 693, 1.
Unde dictum 692, 2.
Nomades cur dicantur 692, 1.
In oeymum degenerat ibid.
Φιλίξιον cur dicatur ibid.
Quando in quamcunque volueris longitudinem extenditur 629, 2.
Sativum Dioscoridis nundum repertum 694, 1.
Dioscoridis differt à Theophrasti 693. 1.
Serpillo proprium quoddam incrementum 678, 2.
Serpilli vulgaris genera 695. 1.
Duo genera 692, 1. 2.

Deſcriptio Dioſcoridis 692, 2.
Deſcriptio vulgaris 693, 2.
Servii error 307, 2. 576, 1. 1021, 2.
Servi impuberes cariſſus venduntur 711, 2.
Serta quid 20, 1. 717, 2.
Seſamo & papavere ſparſum quid 920, 2.
Seſamoides minor 762, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An helleborine Theophraſti 1068, 2.
Seſama 953, 2.
Seſamum 941, 2. 959, 2.
Seſami nomine plures gaudent plantæ 920, 1.
Seſami oleum 920, 2.
Deſcriptio ibid.
Satio 959, 2.
Seſamum unde dictum 920, 2.
Inter condimenta locum habet ibid.
Vulgare an veterum ibid.
Quot diebus perficitur 913, 2.
Seſaminum lignum 359, 1.
An lignum ricini 1089, 1.
Seſeli 1117, 2.
Ejus genera quot 1125, 1.
Seſeli partus juvat 1124, 2.
Seſeli Æthiopicum 1092, 1. 1125, 1.
An libanotis Theophraſti 1092. 2.
Aliud herba aliud frutex 1126, 1.
Fruticis deſcriptio ibid.
Ejus deſcriptio 1125, 1.
Seſeli creticum eſt duplex 1126, 1.
Utriuſque deſcriptio 1125, 2. 1126, 1.
An meum 1126, 1.
Cur tordylium dictum 1125, 1.
Seſeli maſſilienſe 1125, 1.
Nuperorum in ſiler montanum 1120, 1.
Folio foeniculi ibid.
Ejus genera 1126, 1.
Ejus deſcriptio 1125, 1.
Seſeli Peloponenſe 1126, 1. 1125, 1.
An ſagapenum Chaldaicum ſit ejus ſuccus.
An habeatur ibid.
Ejus deſcriptio 1125, 1.
Σής tinea 528, 1. 1074, 1.
Σής vermis 528, 2.
Σηψ parvus ſerpens unde dictus 1074, 1.
Σῆψις 530, 2.
Seulomachium an ſpinatia 778, 1.
Seuſoſtaphelina beta ibid.
Siccitas ſumma & raritas ſumma conjungi poſſunt 531, 1.
Sicilia frumenti cur fertilis 940, 2.
Σίκερα unde dictum 381, 2. 382, 1. 781, 2.
An nomen generale omnium horariorum fructuum 781, 1.
An anguria ibid.
Cucumerem denotat 783, 1.
Σίκυα cucurbitam denotat 783, 2.
Σίκυς unde dictum 781, 2.
Sicyonia quid denotat 783, 2.
Sicyringi folia 49, 2.
Sida ejus hiſtoria 453, 2. 461, 1.
Ubi naſcitur 454, 2.
An nymphæa lutea 462, 1.
An althæa paluſtris ibid.
Siderum ortus & occaſus dupliciter conſideratur 579, 1.
Sideritis cur parietaria dicta 816, 2.
Sigillum indicum 1067, 2.
Sil quid 184, 2.
Silatum vinum 1125, 2.
Siler 123, 1.
Siler montanum an ſeſeli maſſilienſe 1120, 1.
Ejus deſcriptio 1126, 2.
Sill 1125, 2.
Siligo an tritici genus 957, 1.
An oryza 956, 2.
Siligo triticum batavicum 936, 1.
Siliqua quid 925, 2. 930, 2.
Siliqua eſt perpetuo folio 124, 2.
Siliqua ceronia, ejus deſcriptio 285, 2.
An ſit eadem cum ceratonia 292, 2. 293, 2.
Ejus deſcriptio 292, 2.
In quibus differunt 293, 2.
Siliqua longa dicta quando frugifera 914, 2.
Siliqua pluribus plantis attribuitur 925, 2.
Eſt cibus tenuis 293, 1.
Eſt pabulum ſuum ibid.
Ex ejus ſucco mellco fructus condiuntur ibid.
Res duas ſignificat 293, 2.
Quid apud Evangeliſtam Lucam ſignificat 293, 1.
Siliquarum differentiæ 937, 2. 939, 1.
Siliquæ majores an plura ſemina habent 939, 1.
Siliquæ unguentariæ deſcriptio 299, 2.
An ſit glans unguentaria ibid.
Silpha inſectum quod 589, 1.
Silphii regio quam longa 587, 2. 588, 2. 595, 2.
Silphium radix laſerpitii 589, 2. 590, 2.
Silphium ubi naſcitur 596, 2. 599, 1.
An culturam admittat 596, 1. 597, 2.
In incultis copioſiore abundat ſucco 596, 2.
Inculta amat non deſerta 599, 1.
In magno eſt pretio ibid.
à pecudibus appetitur ibid.
An tempore Plinii deperditum 599, 2.
An imperatoria 597, 1.
Silphii anduo genera 593, 2. 597, 2.
Planta cur Φυσάλεον κάνναβον dicta 594, 1.
Succus cur præparetur 595, 1.
Qualis ejus color ibid.
Maturitatis indicium ibid.
Semen folium dictum 597, 1.
Silibus an ſeucographus 603, 1.
An carduus Mariæ ibid.
Simulachra quando ſudare videntur 541, 2.
è cœlo dimiſſa antiqui credebant 526, 2.
Ex quibus conficiebantur 518, 2. 521, 2. 539, 1. 541, 2. 544, 2.
Simon Sethi & Dioſcorides ciliantur 1002, 2.
Sinapi unde dictum 796, 2.
An oculos lædat ibid.
Quando provenit 731, 2. 734, 2.
In rapum degenerat 772, 1.
Sinapi & napum non ſunt diverſæ plantæ 735, 1.
Sinapi genera 797, 1.
Notæ ex Theophraſto 796, 2.
Semen quod optimum 797, 1.
Semen eſt firmius ad perutrandum 796, 2.
Sinapi ſi in ollam conjiciatur, brevi carnes & legumina percoquit 83, 1.
Sion aquaticum 692, 1.
Unde dictum ibid.

Ejus deſcriptio ibid.
Sion ſiſambricum 690, 1.
Siſar vulgare an ſiſarum 1123, 2.
Siſarum unde dictum 1123, 2.
Quomodo ſeritur ibid.
An clapſioboſcum 1142, 1.
An ſiſar 1123, 2.
Siſymbrium 545, 2.
Ex ſemine naſcitur 683, 1.
Unde dictum 690, 1.
Veneri dicatum ibid.
In mentram quando mutatur 690, 2. 771, 2. 81, 2. 82, 1.
An in calamentam mutetur 690, 2.
Dioſcoridis eſt ſylveſtre Theophraſti ibid.
Siſymbrii quot genera 690, 2.
Veri deſcriptio 691, 1.
Sylveſtris deſcriptio ibid.
Cardamines deſcriptio ibid.
Sitim & famem ſedat malva 825, 2.
Sedat glycyrrhiza 1043, 2. 1106, 2.
Sedat acetoſa 801, 1.
Sedat alimum medicamentum 825, 2.
Smerea 546, 2.
Smegma quid 1176, 1.
Smilax 124, 1. 234, 2. 235, 1.
Eſt perpetuo folio 124, 1.
Smilax aſpera 280, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 234, 2.
An ſit falſa parilla 281, 1.
Smilax arcadica non eſt taxus 177, 1.
Coronaria 176, 1.
Deleteria 175, 2.
Iligna ibid.
Coronis addebatur 179, 1.
Eſt hedera cilicia ibid.
Hortenſis an dolochus 926, 1.
Hortenſis deſcriptio 926. 1.
Smilacis genera 279. 1. 53. 1.
Vocis ſignificatio 278. 2.
Folia 49. 2. 52. 2.
Lævis deſcriptio 64. 1.
Smilax lævis Dioſcoridis an convolvulus 64. 1.
Smyrnium 16. 2. 59. 1.
Unde dictum 805, 2.
An duplex ibid.
Dioſcoridis an hippoſelinum Theophraſti 804, 2. 805, 1.
Non eſt oluſatrum 805, 2.
Non eſt hippoſelinum ibid.
An aſtrantia 807, 1.
An macarone ibid.
An myrrhis 807, 2.
Adverſariorum an veterum ibid.
Smyrnii folia 51, 2.
Deſcriptio 805, 2.
Soboles quid 18, 1.
Solanum multa ſpuria nomina habet 817, 1.
Solani genera quot 1076, 2.
Genera valde diſcreta 883, 2.
Genera Theophraſto 1069, 2.
Solanum maniacum primum Dioſcoridis, eſt mandragora Theophraſti 585, 1.
Eſt belladona ibid.
Solanum quod ad tempus inſanire facit 1076. 2.
Ejus doſis pro ratione malificii ibid.
Solanum maniacum 1078, 1.
Θρόνον cur dictum ibid.
Ejus varia nomina ibid.
Ejus facultas varia 1078, 1. 2.
An ſtrammonium ejus ſpecies 1079, 1.
Solanum mentem turbat 1172, 2. 1173, 1.
Solanum ſomniferum 1069, 2.
Ejus deſcriptio 1077, 1.
An belladona ibid.
Solanum ſtruchnon cur dictum 1076, 2.
Solanum hortenſe 1076, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Soldonella ſola vita ſuſtineri poteſt 775, 1.
Solini error 1183, 1. 2.
Solis calor quando augeſcit radices 37, 1, 2.
Solum conveniens unicuique plantæ tribuatur 85. 2. 87, 1.
Solum & cœlum diverſitatem in plantis pariunt 16, 2. 22, 1. 907, 2. 528, 2.
Soli & cœli diverſitas quantum facit ad fructus perfectionem 932, 2. 936, 1. 960, 2.
Solſtitium quando dicitur fuiſſe 48, 2. 51, 2.
Sonchus 588, 2.
Unde dicta 856 2.
Aſpera an hypocheris 856. 2.
Eſt cicerbita ibid.
Sonchi duo genera 857. 1.
Sophia an thalictrum 800. 1.
An abſynthium ſerephium 1150. 1.
Sorbus 138. 2.
Loca frigida quærit 77. 2.
Ut fructificet 93. 2.
Non eſt crataegon 233, 2.
Tormentalis cur dicta 204, 2.
Sorbi genera & deſcriptio 191, 2. 204. 1. 205, 1.
Sorbi morbus eſt vetmis peculiaris 193, 2.
Sorbi & corni fructus ſylveſtres ſunt meliores, dulciores, & majores 120, 2 121, 1. 2. 194, 1. 2.
Sorgum an milium Indicum 929. 1.
Σπάρτα & ἄμπελος differunt 812.
Sphaceliſſus 961, 1.
Sphaceliſſus arborum quid 494. 2. 495, 1. 496, 1.
Sphacum non eſt ſtachys altera 671, 2.
Sphacelus 546, 2.
An ſcordei genus 792, 1.
Sphacos & ſalvia quomodo differunt 552, 2.
Sphacos Theophraſti eſt ſalvia minor 573, 1.
Sphærocephalon an γαλάκτιον 612. 2.
Spartum, & ejus variæ ſignificationes 19, 2. 20, 1.
An geneſta ibid.
Quid Homero ibid.
An antiquis notum ibid.
An ejus meminit Theophraſtus ibid.
An ex eo lina & retia fiebant 20, 1.
Spartum herba & frutex eſt 20 2.
Herbam novit Varro & Columella ibid.
Utrumque novit Galenus ibid.
Quod Dioſcorides 23, 1.
De ſparto Plinii ſententia 20, 2.
Pro cœli ſolique ratione variat 22, 1.
Spartum frutex & geniſta plantæ diverſæ 22, 2.
Quomodo ἀφρυλλος dictum Dioſcoridi ibid.
Ἀμπελοπαστόμιον 22, 1.
Spartum herbam & fruticem diſtinguit Palladius 21, 2.
Spartum herba an aliquis cognita ibid.
Spartum Hiſpanicum ſive veterum an ſeratur 21, 2.
Quomodo Plinius vocat ibid.
Eundem uſum habet quem veterum ibid.
Vetus nomen obtinet ibid.
Uſus in Medicina 21, 1.
Sparti frutieis deſcriptio 22, 2.
Ejus ſemen purgat per ſuperiora 22, 2.

Sparti herbæ icon & deſcriptio 21, 1.
Non eſt ἄκανθος, nec ἄκαρνον, nec ἄφυλλον 21, 1.
Alterius herbæ deſcriptio ibid.
Ejus uſus 21, 2.
Batavici deſcriptio 21, 1.
Spartum batavicum **halm** aut **helm** dicitur ibid.
Spartarius campus 21, 2.
Σπαρτὸν λίνον an linum ſativum 21, 1.
Σπαρτὸς & σπάρτη etymon ibid.
An græca an phœnica vox 20, 2.
Spadix quid 104, 2.
Sparula fœtida eſt hyacynthus Poëtarum 712, 2.
Ejus flos tingit eleganti purpura ibid.
Eſt lineis diſcurrentibus velut litteris ibid.
Eſt iridi ſimilis ibid.
Unde dicta 713, 1.
An Xiris ibid.
Σπάθη plures habet ſignificationes 103, 2.
Dioſcoridis 104, 1.
Galeni ibid.
Theophraſti 104, 2.
Icon 104, 1.
Σπάγξ quid botanicis, quid aliis 20, 1.
Σπάρτος quid ſignificat ibid.
Σπάρτον qui 140, 1. 142, 1. 146, 1.
Σπαρτία unde dictum 548, 1.
Qualis planta ibid.
An viburnum ibid.
Σπαθάμη 183, 2.
Spica quid 789, 1. 2. 925, 2.
Quid in frumentaceis 930, 2.
Spica caliſſa quid 662, 1.
Non eſt croci bulbus 662, 2.
Eſt crocus 663, 1.
Spica & nardus an idem 1019, 1.
Spicæ oleum 1017, 2.
Spigelii error 875.
Σπλὴν quid 959, 1.
Spina arbor 303, 2.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
Ægyptia 305, 1. 964, 2.
Ejus humor 965, 2.
Arabica 305, 1.
Spina thebaica 307, 1.
Alba bedeguart 609, 1.
An Dioſcoridis ibid.
Sulphurea 612, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Foliis ſeridis 612, 2.
Spina alba alexipharmaci loco 259, 1.
An rhamnus ibid.
An oxyacantha ibid.
An paliurus ibid.
Eſt duplex ibid.
Spina ſine folio 348, 2.
Ejus ſuccus cæcitatem infert ibid.
Spinarum differentiæ 589, 2.
Spinoſæ roſæ cur magis odoratæ 648, 2. 649, 1.
Spina candida 588, 2.
Ceanorhes 454, 2.
Sitiens vel dipſas 417, 2.
Ixina 964, 2.
Herculea 347, 2.
Ex hac lachryma myrrhæ ſimilis ibid.
Hirci 964, 2.
Appendix dicta 263, 1.
Indica 964, 2.
Acuta quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Salvatoris Chriſti qualis 258, 2.
Spina an corticem diſrumpat 648, 2.
Spinacia an ſcutoloma lachum 778, 1.
Spiræa quid 68, 2. 546, 2.
Spirame quid 89, 1.
Σπιλάνη 614, 1.
Spodias 138, 2.
Spondyla beſtiola radicem nullam intactam relinquit 1112, 2.
Spondylis an vermis genus 1116, 2.
Belgis een tor dictus ibid.
Σπονδύλιον quid 260, 2.
Spondylion an panax Herculeum 1075, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Unde dictum ibid.
Σπογγὶς qui 416, 2.
Spongia ſummam habet ſiccitatem & raritatem 531, 1.
Squinanthum 1007, 2.
Srabulon quid 556, 1,
Στάχυς quæ nardi pars 1018, 2.
Stachys unde dicta 671, 2.
Eſt duplex ibid.
Utriuſque deſcriptio ibid.
Altera non eſt ſpecies ibid.
Spinoſa 629, 2.
Stacte 981, 2.
Stacte quid 982, 1.
Unde dicta 983, 2.
Quomodo ſit ibid.
An ſtyrax liquidus ibid.
An balſamum novi orbis ibid.
Stactem expreſſit Penninus ibid.
Στολὴ χιτὼν tunica recta 1021, 2.
Stadium quid 349, 2.
Stamina quid botanicis 647, 1.
Staphylini radix an Carota 1120, 1.
Staphylodendrum 58, 2.
Ejus fructus non conflat ex carne & ſemine 871.
Statii codex corrigitur 387, 1. 388, 1.
Statuæ Deorum ex qua materia 593, 1. 541, 2. 544, 2.
Quando nudare videntur 541, 2. 198, 1.
Staturnen quid 535, 2.
Σταφὶς 20, 1.
Staviſagria unde dicta 1140, 1.
Pedicularia cur dicta ibid.
Ejus deſcriptio 1140, 1. 2.
Στέαρ quid 1186, 1.
Stelephoros an triticum vaccinum 853, 2.
An plantaginis ſpecies ibid.
Stelephorus ſeu plantago eſt lanceolata 843, 2.
Στελιχὶς quid 144, 1.
Stella cretica Alpini 681, 2.
An œnanthe 682, 1.
Στέμφυλα 314, 1.
Stephani codex corrigitur 253, 1. 394, 1.
Stephanon Alexandri 560, 2.
Stercus quod aerius 111, 1.
Quod agris optimum 110, 2. 111, 1.
Stercorationis tempus 941, 1.
Stercorationis inventor Saturnus 110, 1.
Stercoratio quæ conveniens 939, 2.
Quomodo facit ad agri fertilitatem 946, 2.
Quibus herbis nocet, aut prodeſt 341, 1. 948, 1.
Steriliras eſt defectus feminarum 1163, 1.
Sterilitatis cauſa ex herbis 1153, 2.
Stœbe 545, 2. 547, 2. 600, 1. 1142, 1.
Unde dicta 633, 1.
Folia ejus 48, 2.
Folia nova autumno emittit 633, 2.
Deſcriptio & uſus ibid. 631, 1.
An phyllanthes 840, 2.
An hippophaes 631, 1. 463, 2. 631, 1.

An phleos ibid. 634, 1. 631, 1.
Stœbe Dioscoridis est pimpinella spinosa 634, 1. 2.
Stœbe & phleos differunt 634. 1.
Stœbe Theophrasti an poterion ibid. 636, 2.
Stœchas 369, 1.
Unde dicta 670, 1. 2.
Optima quæ 670, 2.
Ubi nascitur ibid. 671. 1.
Ejus descriptio 670, 1. 671, 1.
An ononidis species 670, 2.
An ption 669. 2.
Stœchados insulæ 670, 1.
Stœchados planta quomodo hyeme servatur 671, 1.
Stibas quid 463, 2. 578, 1.
Stoca quid 789, 2.
Stirps quædam humilis in India mortifera 348, 2.
Stolones qui 87, 1.
Stolo quid, unde dictus 72, 2.
Differt à viviradice ibid.
Quomodo plantandus ibid.
Strabonis codex corrigitur 294, 1. 350. 1. 21, 2. 240, 1. 426, 1. 441, 2. 448, 2. 556, 2. 592, 1. 974, 1. 1030, 1.
Ejus interpres notatur 218, 1.
Strabo cum Theophrasto conciliatur 198, 1.
Cum Dioscoride conciliatur 102, 2.
Quando vixit 592, 2.
Stramonium est species solani maniaci 1079, 1. 2.
Quomodo differt à datura 1079, 1.
Ejus descriptio ibid.
Seminis vis 1079, 2.
Radicis vis ibid.
Stratiotes descriptio 436, 1.
Est duplex ibid.
An radice caret ibid.
Aquaticus belgicus 436, 2.
An sit Theophrasti ibid.
Strobon quid 556, 1.
Strobulon quid ibid.
Στρόγγυλον quid 448, 2.
Στρόγγυλος quid denotat 917, 1.
Strumas pellit Xanthium 885, 2.
Strutia cydonia quæ 77, 1.
Strutium unde dictum 720, 1.
Lanas purgat 720, 2.
An χυτρίς ibid.
An saponaria 722, 1.
An ptarmica ibid.
An lutum 722, 2.
An hydropiper ibid.
Στρύχνον solanū cur dictū 1076, 2.
Stultior Morocho Adag. 380, 2.
Stupa quid 944, 2.
Στυπτηρία quid 312, 2.
Στυπτηρὶς 832, 1.
Styrax arbor unde dicta 1029, 2.
Qualis arbor ibid.
Cur calamithes dicta ibid.
Qualis arbor ex Serapione 1030, 1.
Qualis recentioribus ibid.
Quomodo arbor fructu contumax dicatur 12. 1.
Styrax succus purus & impurus quis 1030, 2.
Impurus non adulteratur ibid.
Impurus & non adulteratus non differunt ibid.
Χηράκης ibid.
Καλαμίτης 1030, 2. 1031, 1. 1032, 1.
Ἄσταξος 1030, 2.
In granis quis ibid.
In massa quis ibid.
Melleus quis ibid.
Χυλὸς quis ibid.
Liquidus quis 1031, 1.
An melleus ibid.
An stacte 983, 2.
Ruber quis 1031, 1.
Pejor quis 1031, 2. 1032, 1.
Optimus quis 1032, 1.
Cur calamithes dictus ibid.
Quomodo adulteratur 1032. 2.
Quis medicis, quis unguentariis magis laudatur 1031, 1.
Styracis lachryma duplex 1030. 1
Suber 17, 2. 18, 2. 19, 1. 122, 2.
Unde dictum 122, 2. 246, 2.
An fundum petat 519, 1.
Viride leve est 23, 2.
Suber angusto folio 248, 1.
Perpetuo viret 45, 1. 48, 1.
Detracto cortice non moritur 503. 2. 504, 1.
Suberis materies qualis 518. 2.
Ramis tubercula lignosa innascuntur 248. 2.
Folia ubi non decidunt 123. 2.
Cortex ex quibus constat 102.
Descriptio 234. 2. 246. 2.
Duplex cortex 236. 1.
Triplex cortex 247. 2.
Succinum an ocymum ad se trahit 756. 2.
Succus pinguedine carens an inodorus 967. 1.
Succus ex radicibus an fructibus valicior 1039. 2. 1040. 2.
Succus ex plantis quis optimus 967. 2.
Succus acidus, acris, amarus, aquosus, dulcis, sanguis, venosus, saporatus 58, 2.
Succorum differentiæ in plantis 58, 2. 60, 2.
Succi radicum sunt efficatiores, quam fructus 37, 2.
Succi ex radicibus 1038, 2. 1039. 2.
Ex radicibus collectio quando ibid. 1040, 1.
Ex fructibus collectio quando ibid.
è caule collectio quando 1040, 1.
Ex foliis collectio quando 1039, 2.
Aquei collectio quando ibid.
Lactucæ ex herbis collectio quando, & ex quibus 1038, 2. 1039, 2.
Collectio quot modis fit ibid.
Qui concrescunt vel non concrescunt ibid.
Humidi quomodo debite servantur 1040, 1.
Aut fluxiles reponuntur, aut igne siccati 1039, 2.
Succi diversitas saporis facit discrimen in fructu 60, 1.
Sues splenetici sunt, & ejus cura 408, 2.
Sub mandragora dormire Adag. 584, 2.
Sublicæ ex abiete ineptæ, ex robore præstantes 530, 1. 531, 1.
Suffruticis definitio 11, 1. 12, 2. 13, 1. 545, 2.
Distinctio ab herba 12, 2.
Suffrutices qui culturam non admittunt 14, 2.
Quomodo nascuntur 74, 2.
Qui perpetuo virent 44. 45. 46.
Bifariam dividuntur 643, 2.
Magis sylvestres quam urbani 545. 2.
Aculeati & eorum differentiæ ibid.
Non aculeati ibid.
Suffruticum genera sunt multa 546. 2.
Suidæ error 434. 2. 475. 2. 317. 2. 562. 2. 788. 2. 790. 2.
Suidæ codex corrigitur 27. 2. 154. 2. 179. 2. 231. 1. 239. 2. 380. 2. 382. 2. 756. 1. 934. 2.
Sultanus Cambayæ veneno educatus, homines sputo necat 357, 1.
Sumach 272, 2.

Ejus hiſtoria 273, 2.
Supinum quid 50, 1. 52, 1.
Surculoſa quæ 742, 1.
Surculus quid 4. 2. 5. 1. 546, 1.
Surculi definitio ibid.
Surculus novus quis 68. 1.
Surnach radix venerem potenter excitat 1169, 2. 1170, 1.
Surus quid 5. 1.
Συσάρκωσις unde nomen accepit 400. 1.
Συκαμινέα in quercu quid 145, 1.
Συκη unde dictum 381, 2.
Multa ſignificat 382, 1.
Quid Hippocrati 400, 1.
Συκίτης 287, 1.
Cum epithero quid 288, 1.
Sine epithero quid ibid.
Unde dicta 289, 1.
Mori fructus cur non profert ibid.
Ex caudice fructum fert 285, 2.
Cur ex caudice fructum fert 289, 1.
Verberibus lacerata magis fructifera 289, 2. 290, 2.
Ex ramis inſertis naſcitur 290, 1.
Antiquiſſima ſit ibid.
Eſt ceronia ficus ibid.
An odorem matum reddat ibid.
Ubi naſcitur 290, 2.
Quoties fructum in anno producit ibid.
Sycomorus in qua latuit B. Virgo Maria, cum filiolo iram Herodis fugiens 290, 1.
Sycomorus es, objicitur Syllæ imperatori, & ejus interpretatio 288, 2.
Sycomori deſcriptio 289, 2. 291, 1.
Liquor quando colligitur 290, 2.
Lignum in fuxio ſiccatur 285, 2. 291, 1.
Sycomori lignum viride fundum petit 291, 1.
Lignum ſiccatum innatat ibid.
Fructus, quomodo citius matureſcit 285, 1. 290, 1.
Sycophanta quis 381, 1. 2.
Sylva 26, 1.
Sylva aſpera ibid.
Sylva enara in Cyrena ex pluvia 115, 2.
Symphonia Plinii an blitum maculatum 746. 1.
An herba papagalli 746. 2.
Symphytum, petræum non eſt bugula 677, 2.
Ejus folia non ſunt origano ſimilia 728, 1.
Syriaca radicula tingit genas 720. 1.
An gingidium 720, 2.
Syria reſeniferis arboribus caret 972, 2. 974, 2.
Syria cava quæ regio 101, 2.
Syricus color 329, 1.
Σύριγξ quid 478, 1.
Syringia 477, 2. 478, 1.
Syringa cærulea non eſt eſtriis 177, 2.
Syſyringium particulare quid habet 877, 2.
Unde dictum 880, 1.
Ejus deſcriptio ibid.

T.

TAbaxir quid 481, 1. 2.
Tabellæ pictoriæ unde fiunt 159, 2. 162, 1.
Talea quid 73, 1.
Quemodo ſerenda ibid. 88, 2.
Differt à clava, furculo, & ramo 73, 1.
Erecta quæ 88, 2.
Talla quid 786, 1.
Tamalapatri deſcriptio 1035, 1.
Tamalapatri ramuli an cinnamonum 998, 2.
An cinnamonum mentitium ibid.
Tamarice unde dicta 410, 1.
Quot genera ibid. 1. 2.
An ſterelis ibid.
Deſcriptio 410, 2.
Uſus ibid.
Folia 52, 2.
Tamaricis lignum ubi validum 528, 2.
Tamariſcus 122, 2. 124, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Tamarindus 93, 1.
An palma thebaica 102, 2.
Taraxacum eſt dens leonis 811, 2.
Eſt caput monachi 811, 1. 859, 2.
Arabum & Indorum ſativum 854, 1.
Eſt aphace Theophraſti ibid.
Ejus deſcriptio 859, 2.
Taurus ficui alligatus ferociatem deponit 543, 1.
Taxus 122, 2. 124, 2. 138, 2. 161, 2.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Quando fructificat 130, 2.
Quando germinat ibid.
An facile aſſurgat 141, 1.
Eſt perpetuæ naturæ, & caricem non ſentit 521, 2.
In Anglia eſt frequens 176, 2.
Ejus umbra ubi nocet ibid.
Ejus umbra eſt noxia & quando 177, 1.
Ad quæ utilis 534. 2.
Gaudet umbroſis 283, 2.
Eſt Ygen-beom 318, 2.
Taxi folia necant jumenta 160, 2. 176, 2.
Fructus eſt innoxius 160, 2.
Deſcriptio ibid.
Hiſtoria 176, 1.
Taxo adulteratur cedrus 160, 2.
Quemodo dignoſcitur 176, 2.
Taxea corona qualis 176, 1.
Taxum & fraxinum confundit Plinius 176, 2.
Taxum & ulmum confundunt Belgæ 176, 1.
Teda 123, 1. 159, 2. 161, 2. 968, 2.
Eſt morbus lumicis 169, 2.
Ubi maxime fit 969, 2.
Eſt fax 169, 2.
Non eſt pinus ibid.
Tedam patiuntur omnes reſeriferæ arbores 170, 1.
Tegella quid 463, 2.
Tegmen quid 1035, 2.
Telephium quid 1097, 2.
Eſt illecebra 897, 1.
Amores emaſii indicat 1098, 1.
An folium papaveris ibid.
An ſcorpioides Matthioli ibid.
An ἀκόνιτον tertium Dioſcoridis ibid.
Telyphonum 1136, 2.
Tempus cædendi ligna 131, 2.
Tempora anni antiquorum 136, 1.
In tres partes dividebantur ibid.
Tempora ſementis quot 733, 1.
Templum Epheſiæ Dianæ quando, & à quo combuſtum 527, 2. 527, 1.
Quando ab Alexandro reſtauratum 526, 1.
Quando extructum ibid. 527, 1.
Ex qua materia factum 539, 1.
Templum Salamonis ex qua materia 539, 1.
Tendere quid 106, 2.
Tenue quid 1071, 1.
Terebra ex quibus fit 583, 2.
Terebella ex quibus optime fit 539, 1.

Terebinthi ex qua materia 540, 2.
Terebinthum ad lignum eliciendum 543, 1. 544, 1.
Teredo quid 521, 2.
Ligna quæ in mari putrescunt credit ibid.
Terfer ruberis genus 32, 1.
Ejus descriptio ibid.
Terrena loca privatim quid ferunt 452, 2.
Sub quibus aqua latet 468, 2.
Terra culta plus humoris habet 378, 1.
Sylvestris minus ibid.
Terra Judææ unde falsa 101, 2.
Terra felicissima quæ 369, 1.
Quæ naturalis frugi 370, 2.
Quæ diserta dicitur 596, 2.
Quæ stercoratione eget 110, 1.
Terra conveniens unicuique tribuatur plantæ 85, 2. 87, 1.
Terra omnis non est omnium plantarum ferax 284, 2.
Terra familiare semper producit germen 118, 2.
Terra quæ celerius producit frumenta 790, 2.
Testiculi canis radix 34, 1.
Sacerdotis radix ibid.
Facultates 1153, 2.
Descriptio ibid.
Testudo vipera devorata origano restituitur 563, 1.
Teucrium pratense 1061, 1.
Teucrium chamedryis 1060, 2.
Θαλλος unde dictum 777, 2.
Thalictri descriptio 799, 1.
Unde dictum 799, 2.
Θάμνος quid proprie 11, 1.
Cultu evadit arbor ibid.
Thapsia unde dicta 1061, 2.
Tollit fugillata 1105, 1.
Caronæ effigie 1062, 1.
Clusii an feseli peloponense 1126, 1.
Quomodo antiquitus secanda 1041, 2.
Thapsiam colligendi noxa 1041, 2. 1042, 1.
Thapsiæ descriptio 1061, 2.
Facultates 1053, 2.
Succus quomodo colligitur 1062, 1.
Vis purgatrix noxia 1062, 2.
Thapsus & chapsia differunt 1061, 1.
Thapsus lignum an guajacum 1105, 2.
An rubia 1105, 1, 2.
Thapsus lignum scytheum 1105, 1.
An glycyrrhiza ibid.
Thapsus barbatus cur dicta 849, 1.
Taxus cur dicta ibid.
Cinctaria cur dicta ibid.
Thapsi genera quot ibid.
Descriptio 849, 2.
Thasia nux 202, 2.
Unde dicta 203, 1.
Thebæ Boëtiæ quando conditæ 434, 2.
Thelephoni vis adversus scorpiones, & jumenta 1153, 2.
Ejus descriptio ibid. 1156, 2.
Thelephonon scorpion dictum 1161, 1.
Unde dictum ibid.
An aconiti species ibid.
Theocriti scoliastis error 893, 1.
Interpretis error 552, 1. 580, 1.
Scoliastes corrigitur 151, 2.
Theombrothium Plinii an blitum maculatum 746, 1.
An herba papagalli ibid.
Theophrastus quando Aristoteli successit in schola 526, 1. 596, 2.
Theophrastus quando libros de historia plantarum scripsit ibid. 1177, 2.
Theophrastus à contradictione defenditur 57, 2. 58, 1. 123, 1. 371, 2. 448, 1. 2. 508, 1. 543, 1. 645, 1. 778, 2. 785, 1. 804, 2. 828, 2. 877, 2. 933, 1. 940, 2. 941, 2. 966, 2. 970, 2. 998, 2. 1056, 1. 1161, 1.
Theophrastus & Columella conciliantur 111, 1. 733, 1.
Theophrastus & Dioscorides conciliantur 79, 1. 243, 1. 298, 2. 302, 2. 305, 2. 412, 1. 467, 1. 623, 1. 638, 2. 709, 1. 741, 1. 863, 1. 868, 2. 999, 2. 1074, 1. 1083, 1. 1101, 1. 1102, 2. 1135, 2. 1156, 2. 1168, 2.
Theophrastus & Diodorus conciliantur 349, 2.
Theophrastus & Aristoteles conciliantur 873, 1.
Theophrastus & Strabo conciliantur 349, 2.
Theophrastus & Galenus conciliantur 1146, 2.
Theophrastus & Nicander conciliantur 747, 1.
Theophrastus & Vitruvius conciliantur 524, 2.
Theophrastus & Palladius conciliantur 733, 1.
Theophrastus & Cassianus Bassus conciliantur 733, 1.
Theophrasti modestia 3, 1.
Theophrasti libri Dioscoridi incogniti 812, 1.
Theophrasti codex plurimis locis corrigitur uti legenti patet.
Therebinthus 122, 2. 123, 1. 124, 2. 347, 2.
In Caucaso monte nascitur 599, 1.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Ad quæ utilis 534, 2.
Est perpetuo folio 124, 2.
Est mas & fœmina 223, 2.
Quando cædenda 967, 2.
Vulnerata est fœcundior 505, 2.
Therebinthi materies qualis 517, 2.
Veticulæ lentorem continent 230, 1.
Folia an decidua ibid.
Genera ibid.
Humor 965, 2.
Therebinthi descriptio 223, 1.
Fructus an esui aptus 229, 2.
Differentiæ ibid.
Therebinthina 167, 2.
Ex radicibus elicitur 970, 2.
Optima 971, 1.
Vulgaris ibid.
Veneta ibid.
Cypria ibid.
Thermos unde dictus 926, 2.
Thericlei calices qui 519, 2.
Thesion quæ planta 864, 2.
Thesii radix 854, 2.
Thlaspi unde dictum 767, 1. 768, 1.
Descriptio & genera ibid.
Est Caucalis Hippocratis 768, 1.
Thlaspi Cratevæ an bulbonac ibid.
An rhaphanus rusticana ibid.
Tholus quid 170, 2.
Thoræ descriptio 1141, 1.
Ejus antidotum 1142, 1.
Thora an aconitum nerdalianches 1157, 1.
Thracia pauca odorata fert 1005, 2.
Thrallida an lichnitis 853, 1.
Θρύον oliva 313, 2.

Θρίδακος ſeu papaveris flores quomodo ſomnacem ſtrepitum edunt 1898. 1.
Θρίδακος ſici folium cur dictum 81, 2. 385, 1.
Θριδακὴ lactuca ſativa 778, 1.
Θριδακὴ lactuca ſylveſtris 778. 1. 857, 2.
Thus unde dictum 976, 1.
Ubi naſcitur 836, 2. 977, 1. 974, 2.
Album unde ſtillat 976, 2.
Antiquis valde carum 1029, 1.
Ubi optimum naſcitur 977, 2.
Colligendi modus 978, 1. 975, 2.
Quod magis purum 975, 2. 978, 1.
Quod ſuavius & melius 975, 2.
Quomodo deferatur ad alias gentes 978, 2.
Optimum quod 979, 2.
Maſculum quod 979, 2. 981, 2.
Mammoſum quod 979, 2. 981, 2.
Mammoſum & maſculum an idem ibid.
Indicum quod 980, 2. 981, 1. 2.
An in India naſcitur 980, 2.
Orobias quid & unde dictum 981, 1.
Orobæum quid & unde dictum 981, 2.
Copiſeas quid & unde dictum 981, 1.
Syagrum quid & unde dictum ibid.
Syagrum eſt indicum ibid.
Amomum quid & unde dictum ibid.
Quacunque forma fingitur 975, 2.
An adulteratur 981, 2.
Thus quomodo prodit 973, 2.
Thus ſtragonias unde dictum 979, 2. 981, 1.
Thus quando in ſacrificiis addebant olim 976, 2.
Thus & myrrha collectum ad ſolis rubrum convehitur 975, 2.
Thus noviſſimarum arborum candidius, & minus odoratum 979, 1. 975, 2.
Thus veterum arborum flavidius, & magis odoratum 975, 2. 979, 2.
Thuris arbor qualis 974, 2.
Arbor veteribus incognita 976, 1. 977, 2.
Arbor duplex 977, 2.
Arbor myrrha 975, 2. 978, 2.
Arbor culturam aſpernatur 975, 2.
Arbor qualis ſecundum veteres ibid.
Arbor qualis ſecundum recentiores 979, 1.
Arbor non eſt δενδρολίβανος 559, 2.
Arbor ex Diodoro 980, 1.
Arbor an acatiæ ſimilis ibid.
Arbor an therebinthus 975, 2.
Arbor an ex genere libanotidis, ilicis, aut abietis 979, 1.
Arbor in quali terra naſcitur 980, 1.
Arbor quando cædenda 967, 2.
Arbor an culturam patitur ibid.
Arboris folium & fructus 979, 1.
Arbores apud Sabæos non cuſtoditi 978, 2. 975, 2.
Thuris manna quid 981, 2.
Thuris & myrrhæ mercandi ratio 975, 2.
Thuris gleba magna 975, 2.
Thuris tribus digitis ſumpto ſacrificabant olim 976, 2.
Thure an ante exedium Trojæ ſacrificatum ibid.
Thya duas arbores denotat 523, 1.
An ſabina 523, 2.
An citrium 523, 1.
Thyæ deſcriptio 521, 2.
Materies eſt incorruptibilis ibid.
Materia eſt præſtantiſſima 516, 1.
Thya in diſciplis Circes 45, 1.
Eſt perpetuo folio 124, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Montium cacumnibus gaudet 283, 2.
An ſabina cypreſſi folio 375, 1.
An abiſel Guiljandini 542, 1.
Thymbra 567, 1.
Quando provenit 731, 2. 732, 2. 735, 1.
Non eſt polium 735, 2.
Thymbra & ſatureia differunt 735, 1.
Thymbræ ſemen durius ad perdurandum 795, 2.
Thymelæa differt à cneoro 436, 2.
An cneoron album 561, 2.
Unde dicta 1184, 1.
Cur chamelæa dicta ibid.
Thymelææ deſcriptio 1185, 2.
Thymus 19, 2.
θύμον & ὄρεος differunt 788, 2.
Thymi duo genera 549, 2.
Semen ibid.
Diverſæ ſignificationes 566, 2.
Lignum nephalium dictum 567, 1.
Flos 569, 1.
Thymus unde dicta 566, 2.
Cephalotes cur dicitur 567, 2.
Vulgaris 569, 1.
Ubi plurimum naſcitur 322, 2.
Quando floret 569, 2.
Quando ſeritur 682, 2.
Theophraſti 570, 2.
Capitata 567, 2. 569, 1.
Lapidea 417, 2.
Spicata 567, 2.
Thymum durius in ſerpillum degenerat 695, 2.
Thyon eſt citrus atlantica 524, 1.
An recentioribus cognita 525, 1.
Non eſt cedrus major ibid.
Non eſt ſabina ibid.
An arbor vitæ ibid.
An abiſel Guiljandini ibid.
Homeri an citrium 523, 1.
θύον odoramenti genus 522, 2.
Arbor ciri ibid.
An ladanum ibid.
Θυώδης 40, 1.
Thyrſus quid 309, 1.
θυρσοειδὲς radices 26, 2.
Tiara quid 145, 2.
Tibiæ multiforates 232, 1.
à quibus reperiæ 628, 1.
Ex oſſibus hinnulorum ibid.
Quando ineptæ ibid.
Tibia Aſiorum 232, 1.
Phrygia ibid.
Tiberius nunquam divus fuit appellatus 1; 3, 1.
Tiberii imulo medici codex corrigitur 963, 2.
Tignus vel tignum quid 512, 1.
Tilia 17, 2. 18, 2. 19, 1. 122, 2. 160, 2. 367, 2. 536, 1.
Ubi maxime naſcitur 123, 1.
Folia vertit poſt ſolſtitium 48, 2.
Quando germinat 130, 2.
Quando fructificat ibid.
Fit minus valida 535, 1.
Eſt mas & fœmina ibid.
In quibus arierunt ibid.
Ad quæ utilis 533, 2.
In Aſia vix naſcitur 322, 2.

Tiliæ folia 48, 2.
Folia quando ſe convertere dicuntur 51, 2.
Folia mandi poſſunt, fructus non 61, 2.
Flos 160, 2.
Fructus ibid.
Deſcriptio 180, 1. 181, 2.
Qualis detrahitur cortex 503, 2. 504, 2.
Materies qualis 515, 2. 520, 1. 530, 2. 536, 1.
Materies quando cædenda 511, 2. 512, 2.
Tinctura ex anchuſa 835, 1.
Tinea quid 521, 2.
Erodit ligna quæ in terra putreſcunt ibid.
Arcetur cedri oleo 198, 1.
Tinus eſt lauri ſpecies 826, 2.
Tipha 17, 2.
An triticum tiphium 956, 2.
Tipha & zea quando in triticum vertuntur 82, 2.
Tipha & typha differunt 464, 2. 955, 2.
Tiphæ notæ ex Theophraſto, & ex Galeno 955, 2.
Tiphæ radix 24, 2.
Tiphium an tuſſilago 822, 1.
Tiphyon non eſt iphyon 669, 1. 2.
Tiphion Theophraſti an narciſſus perſicus 877, 2.
Tithymalus 16, 2. 965, 2. 1070, 2.
Tithymalus an meconium 1040, 2.
Tithymalus mas 1070, 2.
Myrrites ibid.
Fœmina ſeu myrtifolius 1084, 1.
Tithymalus unde dictus 1082, 1.
Lactaria cur dictus ibid.
Lactuca caprina cur dictus ibid.
Tithymalus myrtifolius ſeu caryites unde dictus 1084, 1.
Tithymalus myrſinites an piſces necat 1086, 1.
Tithymalus helioſcopius unde dictus 1085, 1.
Cicer columbinum cur dictus 1085, 2.
Ejus deſcriptio 1085, 2.
Tithymalus cypariſſius 1085, 2.
Ejus deſcriptio 1086, 1.
Tithymalus arboreus 1086, 2.
An characias ibid.
An dendroides myrtifolius ibid.
Roſperi Alpini 1086, 2.
Tithymalus latifolius 1086, 2. 1087, 1.
Tithymali genera 1082, 1.
Paralii deſcriptio ibid.
Tithymali maris ſeu caracias deſcriptio 1083, 1.
Ejus genera 1083, 2.
Succus quando colligitur ibid.
Succi facultas & exhibendi modus ibid.
Tithymali myrtifolii deſcriptio 1084, 1.
Ejus genera 1084, 2.
Titulum librorum de Hiſtoria plantarum ſervavit Varro 4. 1.
Tonſio 1116, 2.
Tordylium ſeſeli creticum 1125, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Tormentilla unde dicta 1112, 1.
An pentaphyllum Hipp. ibid.
Tornatus in navibus ex quibus 533, 2.
Torolus 528, 2. 531, 1.
Tornoſol eſt heliotropium minus 892, 2.
Ejus uſus ibid.
Toxicum unde dictum 175, 2.
Trabes templi Dianæ ex qua materia 539, 1.
Tragema quid 96, 2.
Τραγος ficus ſylveſtris cur dicta 383, 2.
Tragacantha ubi naſcitur 637, 1.
Quæ optima ibid.
Vulgaris an legitima ibid.
Tragium Dioſcoridis an fraxinella 1134, 1.
Tragopogum unde dictum 815, 1.
Ejus deſcriptio & genera ibid.
An regina prati ibid.
Tragopogus barba hirci vocatur ibid.
Tragorigani quot genera 563, 2. 566, 1.
Τραχυς quid Dioſcoridi 1124, 2.
Tralliani codex corrigitur 317, 1. 768, 1.
Traſi an ſit cyperus 451, 2.
Quid 451, 1.
An ſit ſiſyrinchium 452, 1.
An holoconitis Hipp. ibid.
An mamera ibid.
An habalzelium Arabum ibid. 2.
Traupalus 138, 2.
Sambucus aquaticus 284, 2.
Gandet ambroſia 283, 2.
Tribulus ubi provenit 452, 2. 455, 1.
Quomodo provenit 453, 2.
Unde emergit 119, 2.
Unde dictus 455, 1. 639, 2.
Tribulus 545, 2. 547, 2. 588, 2. 600, 1.
Tribulus Dioſcoridis an ſit Theophraſti 640, 1.
Non eſt carduus ſtellatus 640, 1.
Tribuli hiſtoria 453, 2.
Aquatici deſcriptio 455, 2.
Deſcriptio 630, 2. 639, 2. 640, 2.
Duo genera 630, 2.
Tributum capitis quale 238, 1.
Cenſus quale ibid.
Trichomanes deſcriptio 882, 2.
Uſus ad diſtillationes uriuæ 878, 2.
Tricoccum Heliotropium minus 892, 2.
Trifolium 456, 1.
Trifolium unde dictum 456, 2. 948, 2.
Trifolium bulboſum 336, 2.
Trifolium bituminoſum 456, 1.
Bituminoſum ſimoniacum dictum 456, 2.
Ejus folia an loto ſimilia 457, 1.
An hyacyntho ſimilia ibid.
Ejus deſcriptio ibid. 2.
Trifolium pratenſe an urbana lotus 905, 1.
An lotus ſylveſtris 903, 1.
Trifolium coeleſtearum 640, 2.
Creticum Alpini an coronopus 831, 1.
Corniculatum 905, 1.
Trifolii acetoſi folia 49, 2.
Tripere quid 81, 2.
Tripolium unde dictum 844, 2. 1174, 1.
Cur aſter marinus dictū 1174, 2.
Ad æſtimationem facit 1173, 2.
An ter colorem quotidie mutet 1174, 1. 2.
Τριστυλοι arbores 130, 2. 135, 1.
Triſſago 89, 1.
Triticum 17, 2.
Unde dictum 934, 2.
Ex hordeo gignitur 77, 2.
Quando ſerendum 908, 2.
In lolium tranſit 81, 2. 82, 2. 940, 2. 943, 1.
Pro loci natura maturius metitur 82, 2.

Quot diebus perficitur 912, 2.
Eſt mel ſpicarum 883, 2.
Agreſte Cereris arte commodius effectum 82, 1.
Vaccinium 938, 1.
Σεραγγίας unde dictum 934, 2.
Δρακοντίας unde dictum ibid.
Σιλουρίας unde dictum ibid.
Tiphinum à typha 956, 1. 2.
Triticum terra illitum ubi ſervatur 962, 2.
Quando melius ſervatur 960, 2.
Quomodo interit 959, 2.
Qualem terram expoſcit 953, 2.
Quando degenerat 942, 2.
Sicco ſolo cur ſeminandum 939, 2.
Pro ſoli cœlique ratione degenerat 936, 1.
Triticum optimum 935, 1. 936, 1.
Zelandicum rubus 936, 1.
Zelandicum degenerat in Batavicum 950, 1.
Saxonicum ſiligo 936, 1.
Bactrianum an turcicum frumentum 936, 2.
Æſtivum & hybernum 935, 1.
Hybernum cur præſtantius ibid.
Bimeſtre, trimeſtre 932, 2.
Quod ponderoſius ibid.
In quibus differt ab hordeo 931, 2.
In Babylonia quomodo abunde provenit 922, 2.
In Moſcovia ſpatio ſeptem ſeptimanarum ſeritur, metitur, & in horreum recondi-tur 935, 1.
Triticum & hordeum mutantur 82, 2.
Tritici genera 931, 2. 936, 1.
Deſcriptio ex Theophraſto 934, 2.
Radix 24, 2.
Mutatur in lolium quando 943, 1. 940, 2.
Optimi notæ 936, 2.
Vaccini deſcriptio 851, 2.
Troglodytæ unde dicti 556, 2.
Troja quando victa 504, 2.
Troxinum an intubum 815, 2.
Τρὺξ vermis 528, 1.
Tryallis 843, 2.
Tuber an radice caret 24, 2. 25, 2.
An radicibus annumerari debeat 27, 1. 33, 2. 34, 2. 36, 2.
Τύφων cur dicatur 27, 1.
Caſtum terræ vocat Plinius ibid.
Terræ cyclamen 27, 2.
Τυφάνη Dioſcoridi ibid.
Tuberes & tubera differunt 329, 2.
Tuberes arboris fructus 27, 2.
An ziziphi 329, 2.
Tubera quid ſunt 27, 1. 2.
An ἄμπελα dici poſſunt 27, 1.
Quales ſunt radices ibid.
Terram an findant 27, 2.
Quomodo generentur ibid. 32, 1.
Sunt radices imperfectæ 27, 2.
Tubera in ligno quid 516, 1.
Tuberculæ lignoſæ ſuberis, ramis innaſcentia 148, 2.
Tulepa unde dicta 1171, 1.
Venerem excitat ibid.
An ſatyrion erythronion ibid.
An antiquis cognita 1171, 2.
Non ſervat quotannis eandem elegantiam 1171, 2.
Campenſis ſive promontorii bonæ ſpei 334, 2.
Tuleparum varietas ex ſatione 707, 1.
Genera 1171, 2.
Tunica recta 1021, 2.
Tunica faccinea ibid.
Tunica herba an vetonica 668, 2.
An polemonium Dioſc. ibid.
An armerius 669, 1.
Turbith adulteratur tapſiæ radice 1187, 2.
Ejus folia ibid.
Unde dictum 1087, 1.
Turcæ cur folia roſarum humi jacere non patiuntur 647, 1.
Turcſe boonen 926, 1.
Tuſſilago unde dicta 877, 1.
Chamæleuce cur dicta ibid.
Cur filius ante patrem dictus 821, 2.
An aphia 821, 2.
An tiphyum ibid.
An chamæleuce 822, 2.
An caltha ibid.
An florem ferat 877, 1.
Non eſt tiphyon Theophraſti 876, 1.
Tuſſilaginis deſcriptio 876, 2.
Tuſſilaginis lanugo eſt ignis ſapax 877, 2.
Typha, ejus hiſtoria 454, 2.
Ejus deſcriptio 464, 2.
An ſit phleo 465, 1.
Theophraſti & Dioſcoridis an una ibid.

V.

VAccæ tauros ut admittant 873, 1.
Vaccinium eſt hyacynthus poëtarum 711, 1.
Ab hyacyntho quomodo derivatum ibid.
Non ſunt baccæ liguſtri 712, 1.
Vaccinii deſcriptio 258, 1.
Vaccinio tardatur corporis puberras 711, 1. 2.
Vadum quid 413, 1.
Valeriana 368, 1.
Valeriana major an phy 1025, 1.
Sylveſtris major an phy Dioſc. 1026, 1.
Valerianæ deſcriptio 1025, 1.
Flores quomodo cum narciſſinis conveniunt 1026, 1.
Valvæ quid 763, 1.
Valvæ templi Dianæ quantum temporis reſervatæ incorruptæ jacuere 521, 2. 522, 1.
Valvæ cur hyeme connivent 521, 2.
Vari & maculæ facici tolluntur 345, 1.
Varia ſcriptionis materia 435, 1.
Varro Theophraſtum recte intellexit 16, 1.
Varro titulum librorum de hiſtoria plantarum ſervavit 4. 1.
Varro defenditur 21, 2.
Varro & Ariſtoteles conciliantur 948, 1.
Varronis lapſus 19, 2. 20, 2.
Codex corrigitur 20, 2. 480, 2. 591, 2. 632, 2. 755, 2. 796, 1.
Vaſa ex radicibus coryli 229, 1.
Vaſa ex myrica ad ſplenem 408, 2.
Vaſculum in plantis quid 58, 2.
Vates myricæ virgis utebantur 409, 1.
Vaticinia per myrices ramum fiebant 408, 2.
Υδνον tuber 27, 1.
Veel gutta an oreoſelinum 808, 2.
Vejovis ſimulachrum, ex qua materia factum 527, 1.
Vena tinctoria eſt chelidonia 452, 2.
Venam an omnes plantæ habeant 5. 2.
Vena planæ diverſum ſuccum habet 9. 2.

Venæ plantarum cavitatem habent 9. 2.
Venæ in plantis definitio 8. 2. 9. 2.
Venenato quod beſtias necat, an tuto ab homine aſſumitur 1096, 1.
Venenum an detur quod certo tempore interemit 1141, 1. 2.
Venenum quod abſque ullo dolore obitum infert 1145, 2.
Venenis an aſſuefieri quis poſſet 1146, 2.
Venena quædam celerius, quædam tardius necant 1117, 2.
Venena quibus maxime nocent 1141, 2.
Cur odore & ſapore non ſint ingrata 1144, 2.
Venenata animalia fame aut ſiti non pereunt 332, 1.
Ventus Chelidonia 893, 1.
Ventus olympias 501, 2.
Venti etheſy qui 296, 1.
Quando flant ibid.
Ventorum deſcriptiones 502, 1.
Venerem an quædam ſtimulant 1172, 1.
Venus eluacina quæ 378, 2.
Ver nuntiat viola 696, 1.
Ver Græcorum quando incipit 136, 1.
Duos menſes non explet ibid.
Antiquorum Græcorum 149. 1.
Veratrum 367, 2.
Veratrum vulgare eſt helleborus Theophraſti 1065, 2.
An Dioſcoridis ibid.
Unde dictum 1064, 1.
Veratri noxæ & remedium in colligendo 1041, 2.
Verbaſcum ſylveſtre 852, 1.
Salviæ folio ibid.
Lichnitis ibid.
Omne non eſt ſpicatum 850, 2.
Cur φλόμος dicitur ibid.
Verbena quid 616, 1.
Verbena lanugenoſa 335, 1.
Vergiliarum ortus 149, 1.
Vermis mutatio in aliud animal, an maneat vermis 83, 1.
Vermiculos abigunt polii folia 48, 2.
Vermis in miſpilo 191, 2.
In ſorbo ibid.
Vermis ipſe viti noxam affert 501, 1.
Vermis in lignis quomodo generetur 522, 2.
Vermis in albuco 865, 2.
Quando creſcit 866, 2.
Vermes arborum quando ſiunt 498, 2.
Vermes quæ ligna non erodant 522, 2.
Vermiculatio morbus arboris 498, 2.
Quæ arbores eam ſentiunt 500, 1.
Vermudien unde dictum 237, 2.
Vernilago 588, 2.
Vernix 197, 1.
Veronicæ maris deſcriptio 673, 2.
Fœminæ deſcriptio 674, 1.
Veronica ad alyſſi hiſtoriam non eſt referenda ibid.
Eſt betonica altera Ægineta 673, 2.
Hiera botane cur dicitur 456, 1.
Verruca in quercu 42, 2.
Verrucaria an coronopus 832, 1.
Eſt heliotropium minus 892, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Verticillum quid 260, 2.
Veſicaria quid & unde dicta 1076, 2. 1077, 1.
Ejus deſcriptio 1076, 2.
Veſicaria Halecacabum 817, 1.
Viſicaria 1117, 2.
Veſiculæ therebinthi lentorem continent 230, 1.
Veſtes à tineis præſervare 48, 2. 322, 2. 324, 1. 2. 324, 2. 1178, 2.
Veſtes fimbriatæ 26, 2.
Veſtes quomodo mundantur 631, 2.
Veſtes in Oriente ex lanugine acanthy fiunt 616, 1.
Veteres ſtilo in cera ſcribebant 742, 1. 751, 2.
Vetonica coronaria 668, 2.
An tunica herba ibid.
Agreſtis 669, 1.
Τράγος Meneſtor ἀνὴρ vocat 6. 2.
Alii in quibuſdam ὀνὴρ in quibuſdam δάφνη 6. 2. 7. 2. 8. 2.
Τράγος quid 61. 1.
Viburna roſa quid 647, 2.
Vincetoxici radices adverſus malificia 1132, 1.
Vincetoxicum unde dictum 1139, 1.
An apocymon 1139, 2.
Vinca quando fodienda 111, 2.
Vinagum ſub terra fructum parit 2. 2.
An radix 33, 2. 34, 2. 36, 2.
Vinoſus color 241, 2. 988, 2.
Vinum colorare 207, 2.
Vinum an aquam admiſtam habet 274, 2. 279, 1.
Vinum ne acetſcat 631, 1.
Poſt vitem innotu 1433, 1.
è celte non eſt durabile 321, 2. 325, 1.
è loti fructu 324, 1. 331, 2.
Ex oryza 363, 1.
è ſiliqua 293, 1.
Anchuſatum 835, 1.
Andræum 808, 2.
Crucinum 388, 1.
Myrteum 378, 1.
Myrteum quomodo fit 379, 1.
Palmeum 101, 2.
Vinum cur cicutæ antidotum 1146, 2.
Vinum quod ſterilitatem mulieribus affert 1172, 2.
Vinum quod abortum facit ibid. 1172, 2.
Vinum quod ſomnum facit ibid. 1167, 2.
Vinum quod viros inſanos, mulieres ſteriles reddit 1167, 2.
Vinum quod vigilantiſſimos facit ibid.
Viola 545, 2.
Cur coronis addita 653, 1.
Unde dicta 561, 1. 2. 652, 1.
Fbrietatem diſcutit 652, 2.
Prima ver nuntiat 696, 1.
Violæ differentiæ 644, 2.
Folia quomodo differunt ibid.
Ætas 679, 2.
Violarum genera 652, 1.
Violæ comparatur virginitas 653, 1.
Viola alba 678, 2.
Aſſurgens 651, 2.
Bicolor 651, 1.
Flammea 679, 2. 699, 2.
Leucoion 428, 1.
Lutea 696, 2.
Marina an rapa ſylveſtris 773, 2.
Marinæ deſcriptio ibid.
Matronalis an bulbo ſa 877, 2. 878, 1.
Nigra jonia dicta 826, 2.
Nigræ deſcriptio 652, 1. 653, 1.
Nigræ genera 653, 2.
Tricolor 651, 1. 699, 2.
Virginiana 366, 2.
Virga aurea Virginiana 365, 2.
Paſtoris 417, 1.
Janalis 259, 1.
Sanguinea, an ornus fœmina 134, 1. 192, 1.

Sanguineæ deſcriptio 193, 1. 194, 2.
Virgilii locus explicatur 74. 88. 1. 129, 1. 396, 1. 1114, 1.
Virgilii error 357, 2.
Virgilii codex corrigitur 377, 2. 575, 2.
Virginitas comparatur lilio 654, 2.
Comparatur violæ 653, 1.
Viri æſtate ſegniores ad venerem 843, 2.
Viſcaria an armerius flos 669, 1.
Viſcus è robore 146, 2.
Inoxycedro 199, 1.
In ilice non naſcitur 240, 2. 241, 1.
In oleis oleam perdit. 315, 2. 316, 1.
è fructibus ſebeſten 317. 1.
Ex agrifolio 326, 2.
Vita ſoldonella ſuffineri poteſt 775, 1.
Vitalba eſt atragena 544, 1.
Vita aquatilium plantarum eſt brevior 480. 2. 490, 2.
Sylveſtrium æqualis 489, 2.
Urbanarum differt ibid.
Urbanarum an ſylveſtrium longior ibid.
Vitex 19, 2. 536, 1.
Viticis pro ratione culturæ varietas 10, 2.
Flos 64, 2.
Duo genera 250, 2. 264, 1. 265, 2.
Genera 248, 2.
Vitiæ genera 937, 2.
Vitis an aphaca 950, 2. 951, 1.
Unde dicta ibid.
Ejus deſcriptio ibid.
Vitis 17, 2. 19, 1. 42, 1. 368, 2. 540, 2.
Vitis annua eget putatione 94, 2. 110, 2. 92, 2.
Ante vinum nota fuit 433, 2.
Quomodo colenda 493, 2.
Fertilis an ſinus durabilis 490, 2. 492, 2.
Novella propter fertilitatem interit 494, 2.
Sterelis quomodo curetur 497, 2. 93, 2. 112, 1.
Læditur à braſſica 506, 2. 769, 1.
Læditur à lauro 506, 2.
Læditur à rhapſano 510, 2. 769, 1.
Pro telluris varietate variat 85. 1. 86. 2.
Quæ folia non ſmittit 14. 2. 45. 2.
Quomodo provenit 70. 2.
Fructum abſque foliis produxit 80, 2. 81, 2.
Ex eodem racemo albos & nigros acinos profert 80, 2.
Helvola quæ ibid.
Helvola ubi præſtantiſſima 81, 1.
Helvola aliquando album, aliquando nigram fert uvam ibid.
Capnea, vel fumida quæ 81. 1. 2.
Idæ phalacris dicta 248, 2. 250, 1.
Idæ deſcriptio 248, 2.
Idea non eſt uva urſi 258, 1.
Idea non eſt vaccinium rubrum ibid.
Hederacea indica 364, 1.
Marina 404, 2.
Semper vivens 423, 2.
Syderata 497, 1.
Vites quædam ampuratæ adeo ramoſcunt ut nihil ferant 78, 2.
Negleætæ uvas ferunt ibid.
In India 347, 2.
Quomodo longævæ 490, 2.
Steriles quomodo fiunt 497, 1. 2.
Quibus ex cauſis ſteriles fiunt 497, 2.
Rhyadæ quæ vocantur 498, 1.
Quomodo curantur ibid.
Vitis cortex 19, 1.
Medulla 23, 2.
Folia 48, 2. 49, 2. 52, 2. 54, 2.
Flos 62, 2. 60, 2.
Flos eſt magis muſcoſus quam lanugenoſus 62, 1.
Genus quod fructum perficere nequit 65, 2.
Claviculæ 95, 1.
Hirculatio quid 497, 2. 494, 2.
Roratio quid 497, 2. 494, 2.
Morbi 109, 2. 494, 2. 497. 1.
Vitis lachryma 962, 2. 967, 2.
Syderata quomodo curetur 497. 1.
Odium cum braſſica 510. 2. 774. 2.
Materies qualis 518, 2.
Materies quæ minus fructificat eſt ſolidior 521, 2.
Lignum an durabile 526, 2.
Folia in agro elephantino non decidunt 14. 2.
Viti capriolus proprium 6. 2.
Præ cæteris debetur putatio 92. 2.
Feſſio neceſſaria 110, 1.
Qualis detrahitur cortex 503, 2. 504, 2.
Vitium morbi ex quibus cauſis 497, 2. 498, 1.
Sterilitas ſoli fœcunditas 497, 2.
Vitalba unde dicta 1187, 1.
Vitis ſylveſtris 1178, 2.
Ejus radix quamdiu durat 1112, 2.
Vitrum herba 558, 1.
Ejus duæ ſpecies ibid.
Vitris conficiendis cinis filicis idoneus 1168, 1.
Vitreus color 724, 1.
Vitrago 747, 1.
Vitraria cur parietaria dicta 816, 1.
Vitruvii codex corrigitur 198, 2. 524, 1. 536, 1. 578, 2. 722, 2. 723, 2.
Vitruvii error 162, 2. 166, 2. 523, 1.
Vitruvius defenditur 524, 1.
Vitruvius & Theophraſtus conciliantur 524, 1.
Vivi radix quid 72, 1.
Quomodo à matre avelli debet ibid.
Quomodo dicatur 86, 1.
Winterani cortex an coſtus 1036, 2.
Wittepap quomodo fit 360, 1.
Wittevolpappinen 318, 2.
Yxyna 24. 2. 25. 1. 26. 1.
Ulmariæ deſcriptio 818. 1.
Unde dicta ibid.
Ulmus 122. 2. 123. 1. 138. 2. 368. 2. 964. 2.
Quando germinat 130. 2.
Quando folia vertit 49. 2.
Elſ ppenboom 318. 1.
Proſtrata ſponte reſtituta 506. 2.
Validiſſima 533. 2. 535. 1.
In aëre diuturnior manet 521. 1.
Ad quæ utilis 543. 2.
Ulmi folia 49. 2.
Duo genera 214, 2. 215, 1.
Deſcriptio ibid.
Semen ſimet. 215, 1.
Materies qualis 518, 2. 520, 2. 537. 1.
Quando cædenda 511. 2.
Cardines ex ea fiunt 520, 2.
Umbilicus quid veteribus 898. 2.

In fructu quid 66. 1.
Plantæ 93. 1.
Marinus 460, 2.
Unedo 17, 2. 19. 1.
Fructus arbuti 18, 1. 19, 1.
Unde dicta 242, 1. 2.
Non eſt adrachne 245, 1.
Unguis quid botanicis 647, 1.
Unguentarius quis 1026, 2.
Unguentum ex quibus fit ibid.
Unicaules plantæ quæ 819, 2.
Volva 28, 2.
Volucres ſanat laurus 186, 2.
Volumen unde dictum 435, 1.
Voluptas aſſiduitate faſtidium parit 1031, 1. 2.
Volvax animal uvas prærodens 501, 1.
Volucra uvas prærodit ibid.
Urbanus quid 121, 1.
Uredo arborum 499, 2.
Urina ova quæ 57, 1.
Urinæ diſtillationi uſus ſiticulæ 878, 2.
Item uſus trichomanes ibid.
Brouwen biſtel 616. 1.
Urſcolaria cur parietaria dicta 816, 1.
Urtica 547, 2.
Urticæ folia 26, 2. 53. 1.
Genera 815, 2.
Urtica acalaphe cur dicta 815, 1.
Ἄκνησις dicta 815, 2.
Unde dicta ibid.
Leviter tractata urit, duriuſcule minus ibid.
Frigus ingens latens habet ibid.
Febris ardorem quomodo extinguit ibid.
Recens ſalutem aut mortem ægri indicat ibid.
Urtica galeopſis unde nomen 816, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
An ſcrophularia ibid.
Mortua maculata ibid.
Utricaria 336, 1.
Uva amomi 1015, 1.
Uva taminea 1140, 1.
Uva ταναία quæ 79, 1.
Cur mitius caſtigentur qui eas prædantur à Platone ibid.
uva ignobilis quæ Theophraſto ibid.
uvæ helvolæ 569, 1.
uvæ ſuccus vinoſus 60, 2.
uvæ ſpecies rara viſu 77, 1.
uvæ putreſcentes quæ 134, 2. 1.
uvæ urſi deſcriptio 258, 1.
uvas quæ animalia nocent 501, 1.
uvula lauri quid 145, 1.
uvularia 254, 2. 255, 2. 256, 1.
Ejus deſcriptio 255, 2.
Vulpinæ caudæ deſcriptio 849, 2.

X.

Ξανθὸς botanicis quis color 194, 1. 303, 1. 664, 1. 2.
Xanthion pellit ſtrumas 885, 2.
Ξίφιον ejus hiſtoria 465, 2.
Xiphion & gladiolus an idem 708, 2.
Ξυρὶ quid 531, 1.
Ξυρὶς non eſt gladiolus 709, 1.
An ſpatula fœtida 713, 1.
Xylon 228, 2.
Xylon & goſſipium quomodo differunt 426, 2.
Xyloglycum quid 293, 2.
Ξυρὶς eſt hyacynthus poëtarum 712, 2.
Ejus deſcriptio ibid. 713, 1.
An ſpatula fœtida ibid.
Quomodo antiquitus effodienda 1041, 2.
Cinices necat 713, 2.
Unde dicta 713, 1.
Xylobalſamum quid 1003, 2.
Ejus odor & ſapor cur facile evaneſcunt ibid.
Xylocaſia quid 986, 1.
Unde dicta 987, 1.

Z.

ZA quid denotat 771, 1.
Zaſſa parilla an ſit ſmilax aſpera 281, 1.
unde dicta 281, 2.
Quæ optima 281, 1.
Zea 953, 2.
An olyza 957, 1.
An ſpelta 955, 1.
Dicoccos ſpelta ibid.
Monococcos 955, 2.
Muſelthei 955, 1
An veteribus cognita 954, 2.
Unde dictum 954, 2.
Cur ſemen dictum ibid.
Ejus genera 955, 1.
Zea & tipha quando in triticum mutantur 82, 2.
Zedoaria an coſti genus 1037, 1.
Avicennæ an antithora 1142. 1.
Zeopyrum quid 934, 1.
Ejus deſcriptio ibid.
Zephyrus unde dictus 133, 2.
Zet-groen 724, 1.
Zinziber 369, 1.
Unde dictum 1011, 1.
Vbi naſcitur ibid.
An ſit radix piperis 1184, 1.
Zinziberis deſcriptio varia 1011, 1.
Effigies factitia 1011, 1. 1012. 1.
Effigies ad vivum 1012, 1.
Siliqua ibid.
Zizipha terreſtris non eſt erichadna 4. 1.
Ziziphus ſylveſtris 323, 1.
Non eſt agrifolium ibid.
Eſt paliurus ibid.
Non eſt lotus 324, 2. 325, 2.
Ventriculo & inteſtinis eſt noxius 324, 2.
Ziziphus an tuber arboris fructus 329, 2.
Ziziphus 328, 2.
Alba eſt oliva bohemica 329, 2.
Ejus deſcriptio ibid.
Ziziphus rutila 330, 1.
An lotus Polybii ibid.
An lotus lotophagica ibid.
Ejus genera & deſcriptio ibid.
Ζῆν plantis non convenit ſed ζῶν 3. 2.
Ζυγὰ 182, 2.
Eſt acer montanum 183, 2.
Zygis an ſerpillum vulgare 695, 1.
Unde dictum 692, 1.
Ζύμωσις fungum cur vocat Nicander 27, 2.

Typis Judoci Broerſſen. Anno 1644.

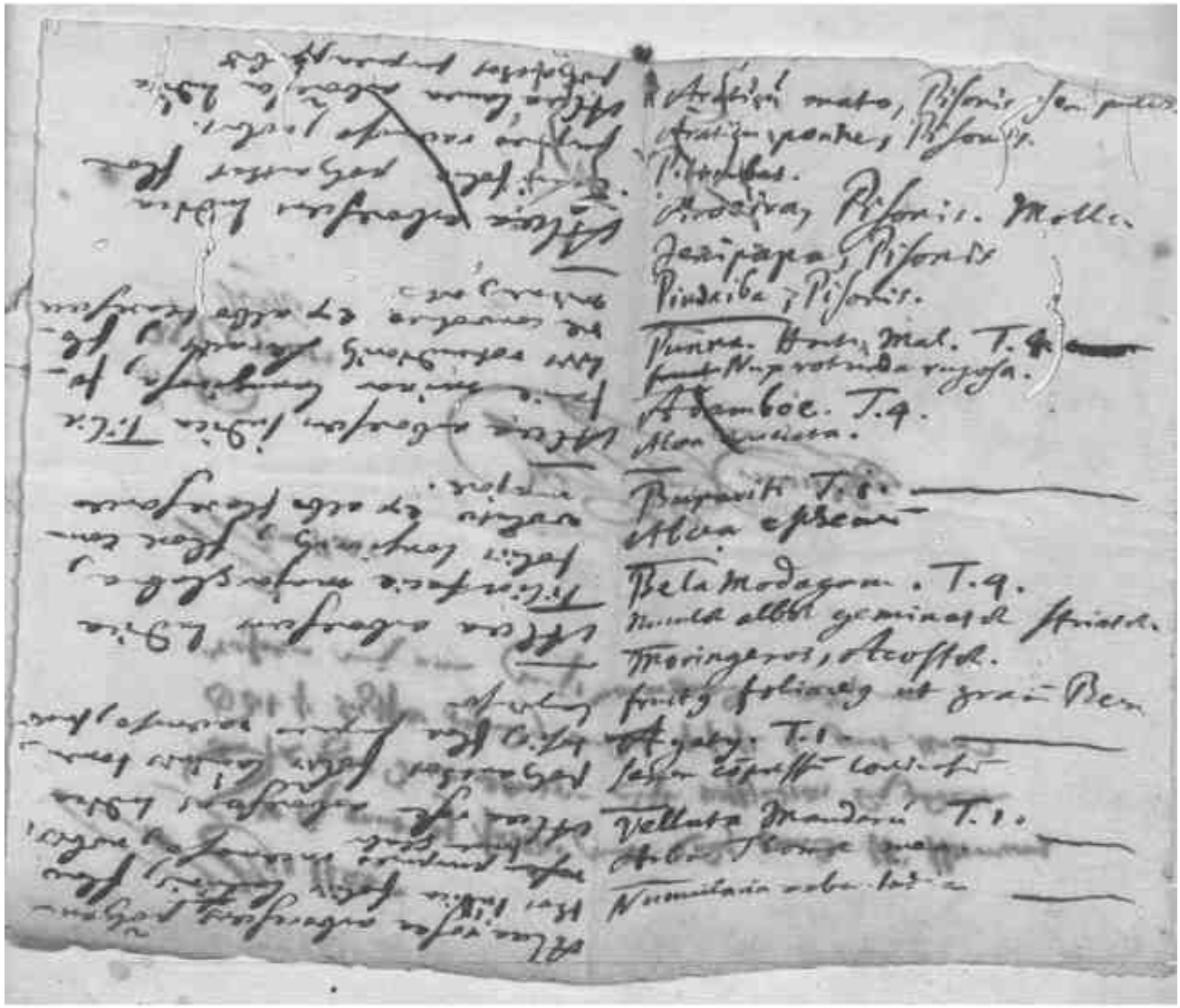

INDIAN BOTANIC GARDEN,
LIBRARY.

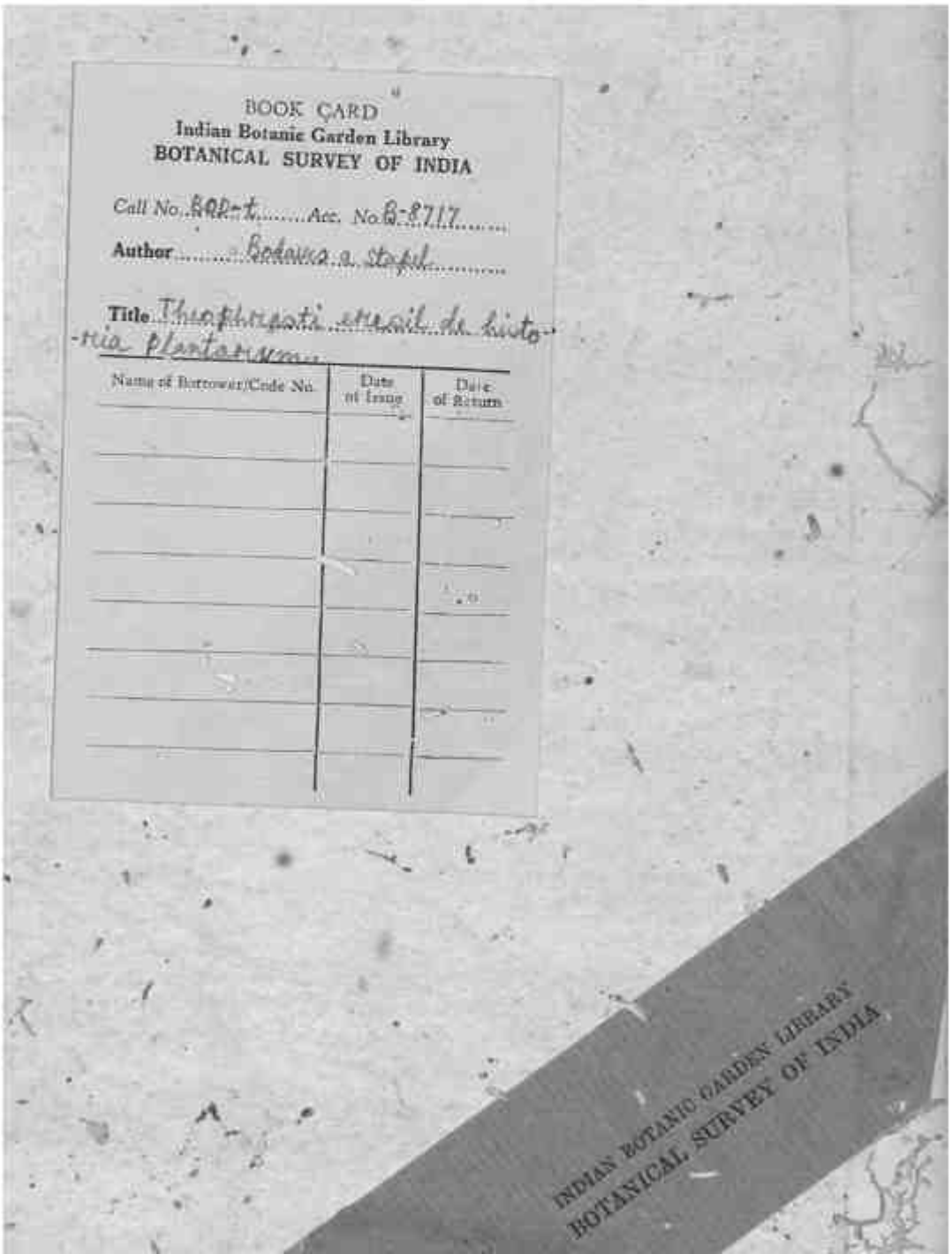

BOOK CARD
Indian Botanic Garden Library
BOTANICAL SURVEY OF INDIA

Call No. 582-t ..... Acc. No. B-8717

Author ..... Bodaeus a Stapel .....

Title Theophrasti Eresii de histo-ria plantarum ...

Name of Borrower/Code No.	Date of Issue	Date of Return

INDIAN BOTANIC GARDEN LIBRARY
BOTANICAL SURVEY OF INDIA